272/61/1
Kongr. IK
Sesya I
1910
I

ALEGATY

do

SPRAWOZDAŃ STENOGRAFICZNYCH

pierwszej sesyi dziewiątego peryodu

SEJMU KRAJOWEGO

Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem

z roku 1910

przytem I

INDEKS TYCH ALEGATÓW

od 713 do 875.

418423
III 1910, 713-724

II

C. R. BIBLIOTHECA
VNIV. IAGELL.
CRACOVIENSIS

Indeks alegatów.

Treść alegatów do stenogramów z I. sesyi IX. peryodu.

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
713.	Sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności urzędowych za czas od 1. lipca 1909 do końca czerwca 1910	5047
714.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie uzupełnienia postanowień regulaminu sejmowego	5047
715.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany etatu urzędników krajowego biura kolejowego	5048
716.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie przekazanych przez Wysoki Sejm petycyi	5048
717.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany §. 23. ustawy o Reprezentacyi powiatowej	5049
718.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia z rozparcelowanych obszarów dworskich w Jajkowcach i Lubszy samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Antoniówka .	5049
719.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia z gminy Laszki murowane dwóch samoistnych gmin administracyjnych pod nazwą „Laszki murowane miasteczko“ i „Laszki murowane wieś“	5049
720.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia z przysiółka Siółko ad Borzyków tudzież z części obszaru dworskiego w Borzykowie samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Siółko	5049
721.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia przysiółka Seńkowice ze związku gminy Hołe rawskie i utworzenia z niego samoistnej gminy administracyjnej	5049
722.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie	5049
723.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowych funduszach pożyczkowych na budowę koszar dla wojska za czas od 1. lipca 1909 do 30. czerwca 1910	5050
724.	Sprawozdanie Wydziału krajowego z przedłożeniem sprawozdania c. k. Rady szkolnej krajowej o stanie wychowania publicznego za rok szkolny 1908/9	5050
725.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie przenoszenia gmin do wyższej klasy płac nauczycielskich	5051
726.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawie zaliczek na płace nauczycieli szkół ludowych	5051
727.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1911	5051
728.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zamknięcia rachunków funduszu krajowego za rok 1909	5051
729.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o poborze krajowych opłat szynkarskich i zwiększonej opłaty od piwa, od dnia 1. stycznia 1911	5052

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
730.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia krajowego Patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu . . .	5052
731.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o ankiecie w sprawie węglowej (zwołanej w wykonaniu polecenia Sejmu krajowego z dnia 19. października 1908)	5052
732.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowej średniej szkole rolniczej i folwarku w Czernichowie za rok 1909/1910 . .	5052
733.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie wykształcenia kobiet w zakresie gospodarstwa wiejskiego i domowego . .	5052
734.	Sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności odnoszących się do podniesienia hodowli bydła w r. 1909	5052
735.	Sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności odnoszących się do podniesienia mleczarstwa	5052
736.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o Banku krajowym . .	5053
737.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o zarządzie krajowym Składem publicznym, połączonym ze Składem wolnym w Krakowie	5053
738.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowym kursie praktycznym dozorców drenarskich	5053
739.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany i uzupełnienia ustawy komasacyjnej i działowo-regulacyjnej . .	5053
740.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie powiększenia etatu technicznej służby drogowej Wydziału krajowego . .	5053
741.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie ukrajowienia dróg	5054
742.	Sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności w zakresie publicznego pośrednictwa pracy za II. półrocze r. 1909 i I. półrocze roku 1910	5054
743.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o objęciu na własność kraju szpitala św. Zofii we Lwowie i kosztorysie robót inwestycyjnych w budynkach tegoż szpitala tudzież o powiększeniu etatu posad lekarskich w krajowym szpitalu powszechnym we Lwowie łącznie ze szpitalem św. Zofii	5054
744.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o budowie krajowego zakładu dla chorych zakaźnych przy szpitalu lwowskim . .	5054
745.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie pomnożenia liczby okręgów sanitarnych w r. 1911	5055
746.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o postępie budowy zakładu dla umysłowo i nerwowo chorych w Kobierzynie . . .	5055
747.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o zaprowadzeniu w krajowym zakładzie dla obłąkanych w Kulparkowie oświetlenia elektrycznego i własnego wodociągu	5055
748.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o petycyach Maryi Janikowskiej, Anny Sarneckiej, Franciszki Kubrakiewiczowej, Anny Sarneckiej, Franciszka Mościckiego, Zofii Krogulskiej i Maryi Pauk o przyznanie zaopatrzeń i o projekcie unormowania zaopatrzeń dla służby nieetatowej	5055
749.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielenia gminy Krywe ad Tworylne wraz z obszarem dworskim powiatu liskiego z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Baligrodzie a przydzielenia do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Lutowiskach .	5056
750.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie kreowania nowego Sądu powiatowego w Uściu zielonem	5056
751.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie odnowienia królewskiego zamku na Wawelu w Krakowie za czas od 1. lipca 1909 po koniec sierpnia 1910	5071
752.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowej sprzedaży soli .	5071
753.	Sprawozdanie Wydziału kraj. w przedmiocie spraw górniczych	5071
754.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowych zakładach naukowych rolniczych w Dublanach i o krajowych stacyach doświadczalnych rolniczych w Dublanach i we Lwowie. . .	5071

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
755.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowych niższych szkołach rolniczych w Bereźnicy, Horodence, Jagielnicy, Kobiernicach, Miłocinie i Suchodole	5071
756.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o melioracyach	5072
757.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o czynnościach Patronatu Spółek oszczędności i pożyczek oraz innych Spółek rolniczych	5072
758.	Sprawozdanie komisyi budżetowej o stanie fundacyi Stanisława hr. Skarbka za czas od początku r. 1907 do połowy r. 1909	5073
759.	Sprawozdanie komisyi budżetowej o wniosku p. Witosa i tow. w sprawie objęcia na fundusz krajowy kosztów leczenia ubogich w kraju i za granicą tudzież kosztów wychowania nieletnich sierót i podrzutków	5076
760.	Sprawozdanie komisyi gminnej w przedmiocie zaliczenia gminy miasteczka Skała do rzędu miejscowości podlegających ustawie gminnej z dnia 3. lipca 1896 dz. u. kr. Nr. 51.	5083
761.	Sprawozdanie komisyi gminnej o petycyi właścicieli realności w Brzuchowicach pod Lwowem o ustanowienie tam stacyi klimatycznej	5084
762.	Sprawozdanie komisyi gminnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z projektem ustawy o utworzeniu z części gminy Krynica i części obszaru dworskiego w Krynicy nowej gminy administracyjnej pod nazwą „Krynica zdrój"	5085
763.	Wniosek posła Kleskiego i tow. o stworzenie funduszu dla udzielania miastom bezprocentowych pożyczek na budowę szkół	5111
764.	Wniosek posła Myroniuka-Zajaczuka i tow. w sprawie sprzedaży przez c. k. kierownictwo lasów kameralnych uschłego na pniu drzewa	5112
765.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków galicyjskiego funduszu propinacyjnego za r. 1909 tudzież o preliminarzu tegoż funduszu rezerwowego na czas od 1. stycznia do 30. kwietnia 1911 r.	5113
766.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowej wyższej szkole lasowej we Lwowie	5113
767.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie operacyj agrarnych	5113
768.	Sprawozdanie komisyi gospodarstwa krajowego o wniosku p. Stefczyka i tow. w sprawie akcyi, zmierzającej do założenia w kraju znaczniejszej ilości niższych zakładów i urządzeń nauki rolnictwa	5114
769.	Sprawozdanie komisyi gospodarstwa krajowego o wniosku p. Schätzla i tow. w sprawie zmiany wydanego pod datą 14. kwietnia 1908 L. IX. 990/24 rozporządzenia c. k. Namiestnictwa w duchu ustawy krajowej z dnia 15. czerwca 1904 Nr. 93. dz. u. kr.	5125
770.	Sprawozdanie komisyi kolejowej o petycyach gmin Barcice, Wola krogulecka, Przysietnica, Rytro, Roztoka rycerska, Oblazy, Sucha Struga w sprawie zmiany rozkładu jazdy na kolei Tarnów-Stróże-Orłów	5127
771.	Sprawozdanie komisyi prawniczej w przedmiocie wydzielenia gmin i obszarów dworskich Sanniki i Mistyce z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Sądowej Wiszni a przydzielenia tychże do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Mościskach	5127
772.	Sprawozdanie komisyi prawniczej w przedmiocie wydzielenia gminy Sapohów wraz z obszarem dworskim z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Mielnicy a przyłączenia do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Borszczowie	5128
773.	Sprawozdanie komisyi prawniczej w przedmiocie wydzielenia gmin i obszarów dworskich w Zaborzu i Wólce mazowieckiej z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Uhnowie a wcielenia ich do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Rawie ruskiej	5128

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
774.	Sprawozdanie komisyi prawniczej w przedmiocie wniosku p. Jedynaka i tow. o utworzenie c. k. Sądu powiatowego w Wielopolu skrzyńskiem pow. ropczyckiego	5129
775.	Sprawozdanie komisyi prawniczej w przedmiocie wniosku p. Sodomory i tow. w sprawie utworzenia c. k. Sądu powiatowego w Horożance pow. podhajeckiego	5129
776.	Sprawozdanie komisyi prawniczej w przedmiocie wniosku p. Theodorowicza o utworzenie c. k. Sądu powiatowego w Czernelicy powiatu horodeńskiego	5130
777.	Sprawozdanie komisyi prawniczej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z dnia 3. grudnia 1909 L. 100.626 w przedmiocie wydzielenia gminy Juszczyna z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Milówce i przydzielenia jej do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Żywcu	5130
778.	Sprawozdanie komisyi prawniczej o wniosku p. Hanczakowskiego i tow. w sprawie utworzenia Sądu powiatowego w Perehińsku (pow. pol. Dolina) oraz o petycyach gminy Perehińsko w tej samej sprawie	5131
779.	Sprawozdanie komisyi prawniczej o wniosku p. Hanczakowskiego i tow. w sprawie utworzenia Sądu powiatowego w Łomnej (pow. Turka)	5131
780.	Sprawozdanie komisyi prawniczej w przedmiocie utworzenia nowego Sądu powiatowego w Husakowie	5131
781.	Sprawozdanie komisyi prawniczej w przedmiocie kreowania nowego Sądu powiatowego w Chorostkowie	5132
782.	Sprawozdanie komisyi prawniczej o wniosku p. Myjaka i tow. w sprawie utworzenia nowego c. k. Sądu powiat. w Łącku pow. Nowy Sącz	5133
783.	Sprawozdanie komisyi prawniczej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia nowego c. k. Sądu powiatowego w Zakopanem	5133
784.	Wniosek posła Battaglii i tow. w sprawie uzupełnienia ustawy o uwolnieniu zakładów przemysłowych od dodatków do podatków	5149
785.	Wniosek posła Skwarki i tow. z wezwaniem do c. k. Rządu w przedmiocie pouczenia ludności o postanowieniach § 443 procedury cywilnej	5149
786.	Wniosek posła Skwarki i tow. z wezwaniem do c. k. Rządu w przedmiocie wydania noweli do ordynacyi egzekucyjnej i ewentualnie do ustawy hipotecznej	5150
787.	Wniosek posła Thuliego i tow. z wezwaniem do Wydziału krajowego o rozszerzenie ankiety w sprawie nędzy ludności żydowskiej także do ludności chrześcijańskiej	5151
788.	Wniosek posła Skarbka i tow. w przedmiocie przyznania zniżek kolejowych ubogim chorym i ich konwojantom . .	5153
789.	Wniosek posła Skarbka i tow. w sprawie prowadzenia przez c. k. Urzędy podatkowe osobnej ewidencyi na pobór i wypłatę dodatków gminnych administracyjnych a osobno na pobór dodatków szkolnych	5133
790.	Wniosek posła Styły i tow. w przedmiocie zabezpieczenia rolników przed wyzyskiem ze strony fabrykantów i handlarzy sztucznym nawozem	5153
791.	Sprawozdanie komisyi administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie przymusowego wcielenia gminy Chruślicy do gminy administracyjnej Gołąbkowice, tudzież wyłączenia przysiółka Roszkowice ze związku gminy Gołąbkowice i wcielenia do gminy Naściszowa	5155
792.	Sprawozdanie komisyi administracyjnej o wniosku nagłym posła Górskiego i tow. w sprawie rent przyznawanych w Niemczech z tytułu nieszczęśliwych wypadków	5155

Liczba alegatu		Stronica sten sprawozdania
793.	Sprawozdanie komisyi administracyjnej o wniosku posła Merunowicza i tow. w przedmiocie zezwolenia gminie Jaryczów nowy w powiecie lwowskim na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych	5162
794.	Sprawozdanie komisyi drogowej o wniosku posła Bisa i tow. w sprawie budowy drogi dojazdowej do stacyi kolejowej w Łętowni	5165
795.	Sprawozdanie komisyi gminnej o wniosku posła Tymoteusza Starucha w sprawie odszkodowania gmin za czynności poruczonego zakresu działania i przedsięwzięcia środków, aby te funkcye poza ustawowy zakres nie były rozszerzane	5165
796.	Wniosek posła Szweda i tow. o rozszerzenie prawa uwolnienia popisowych od czynnej służby	5185
797.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków fundacyi Stanisława hr. Skarbka za rok 1908	5186
798.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie petycyj nauczycieli i nauczycielek, tudzież wdów i sierót po nauczycielach o policzenie w drodze łaski lat służby do emerytury, przyznanie względnie podwyższenie emerytury, pensyi wdowiej, dodatków pięcioletnich i t. p.	5186
799.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowej szkole ogrodniczej w Tarnowie, zakładzie sadowniczym w Zaleszczykach, szkole ogrodniczej na Wulce kapitańskiej i o popieraniu sadownictwa w kraju za rok 1909/1910	5186
800.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o zaprowadzeniu ubezpieczenia bydła rogatego	5186
801.	Sprawozdanie komisyi budżetowej o zamknięciu rachunków funduszów krajowych za rok 1909	5200
802.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Wadowicach na przyjęcie imieniem powiatu poręki do wysokości kwoty 300.000 koron za Towarzystwo rolniczo-okręgowe w Wadowicach	5221
803.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie nadania nowo zbudowanemu szpitalowi powiatowemu w Nowym Targu charakteru szpitala powszechnego i publicznego	5221
804.	Wniosek posła Szweda i tow. o ograniczenie zobowiązań gmin i obszarów dworskich do składania pewnej kwoty na utrzymanie nauczycieli szkół ludowych	5221
805.	Wniosek posła Sobolewskiego i tow. w sprawie projektu ustawy o zakładaniu szkół dla mniejszości narodowych	5221
806.	Wniosek posła Dolińskiego i tow. w sprawie podwyższenia funduszu pożyczkowego dla gmin na budowę koszar dla wojska	5223
807.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o regulacyi rzek kanałowych	5293
808.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielenia gmin Fatowce i Turka, stanowiących jedną gminę katastralną, wraz z obszarem dworskim, z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Gwoździcu, a przydzielenie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Kołomyi	5293
809.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawie rozszerzenia i adaptacyi szpitala powszechnego w Przemyślanach	5305
810.	Wniosek posła Cieleckiego i tow. w przedmiocie podwyższenia funduszu pożyczkowego dla handlowo-przemysłowej działalności Kółek rolniczych	5305
811.	Wniosek posła Czartoryskiego i tow. w przedmiocie niedopuszczenia mięsa argentyńskiego w obszar cłowy Monarchii	5307
812.	Wniosek posła Czartoryskiego i tow. w przedmiocie zmiany §§. 1. i 5. ustawy z dnia 8. grudnia 1881 dz. u. kr. Nr. 71 o używaniu ogierów do stanowienia	5308
813.	Wniosek posła Bisa i tow. o zmianę trasy kolejowej Nisko-Rzeszów w gminie Maziarnia	5309

Liczba alegatu		Stronica sten sprawozdania
814.	Wniosek posła Bisa i tow. w sprawie zapomogi dla gminy Studzieniec, pow. Nisko	5309
815.	Wniosek posła Bisa i tow. w sprawie budowy mostu na Łęgu w powiecie tarnobrzeskim	5309
816.	Wniosek posła Schätzla i tow. w sprawie przedłużenia linii kolejowej Lwów-Podhajce	5309
817.	Wniosek posła Juliana Brunickiego i tow. w przedmiocie ustawy normującej handel nasionami, nawozami sztucznemi i paszami skoncentrowanemi	5309
818.	Wniosek posła Czartoryskiego i tow. w sprawie zachowania w kraju zabytków archeologicznych	5310
819.	Wniosek posła Skarbka i tow. w przedmiocie ustawy o gminnych urzędach rozjemczych	5310
820.	Sprawozdanie komisyi podatkowej w przedmiocie petycyi reprezentacyi miast o wyjednanie w drodze zmiany ustawy wydzielenia części podatku osobisto-dochodowego na cele gmin miejskich z powodu nie pobierania dodatków gminnych od tegoż podatku	5321
821.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie ustawy wodociągowej dla gminy miasta Podgórza	5361
822.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie nadania nowozbudowanemu szpitalowi powiatowemu w Horodence charakteru szpitala powszechnego i publicznego	5361
823.	Wniosek p. Halbana i tow. w sprawie odpowiedniego zastosowania przepisów podatkowych do produkcyi ropy	5361
824.	Wniosek p. Adama w sprawie zmiany art. 13. ust. kraj. z 25/5 1907 Dz. u. kr. Nr. 49 o stosunkach prawnych nauczycieli	5362
825.	Wniosek posła Sobolewskiego i tow. w sprawie zaopiekowania się ubogimi	5363
826.	Sprawozdanie komisyi szkolnej w przedmiocie petycyi nauczycieli i nauczycielek o przyznanie w drodze łaski dodatków pięcioletnich	5364
827.	Wniosek p. Rutowskiego i tow. w sprawie projektu ustawy o zakładaniu i utrzymaniu szkół ludowych dla mniejszości narodowych	5398
828.	Wniosek p. Kędziora i tow. w sprawie powiększenia personalu leśno-technicznego dla zabudowania potoków górskich	5403
829.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie subwencyi z funduszów krajowych na budowę teatru ruskiego we Lwowie	5421
830.	Sprawozdanie komisyi szkolnej w przedmiocie petycyi nauczycieli i nauczycielek o policzenie w drodze łaski lat służby do emerytury i o przyznanie, względnie o podwyższenie wymierzonej emerytury	5421
831.	Sprawozdanie komisyi gminnej o wniosku p. Starzyńskiego i tow. w przedmiocie ewentualnego zaliczenia miasta Bełza do rzędu tych miast, dla których obowiązuje ustawa z 13. marca 1889 dz. u. i rozp. kr. Nr. 24	5438
832.	Sprawozdanie komisyi szkolnej o wniosku p. Merunowicza i tow. w przedmiocie zorganizowania zawodowej nauki robót kobiecych w kraju	5443
833.	Sprawozdanie komisyi sanitarnej w przedmiocie nadania szpitalowi w Nowym Targu charakteru szpitala powszechnego i publicznego	5459
834.	Sprawozdanie komisyi gospodarstwa krajowego o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie krajowego kursu praktycznego dozorców drenarskich	5460
835.	Sprawozdanie komisyi prawniczej w przedmiocie wniosku posła Jampolskiego i tow. o utworzenie Sądu powiatowego w Narolu	5460
836.	Wniosek posła Skarbka i tow. w sprawie zmiany niektórych postanowień ustawy wodnej	5468

Liczba alegatu		Stronica sten sprawozdania
837.	Wniosek posła Merunowicza i tow. z wezwaniem do c. k. Rządu w sprawie budowy gmachów na pomieszczenie c. k. urzędów i zakładów państwowych	5468
838.	Sprawozdanie komisyi budżetowej o wnioskach nagłych posłów Adolfa Brunickiego i Merunowicza w przedmiocie udzielenia zasiłku krajowego na tępienie myszy polnych	5468
839.	Sprawozdanie komisyi budżetowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie postępu budowy zakładu dla umysłowo i nerwowo chorych w Kobierzynie	5482
840.	Sprawozdanie komisyi szkolnej o petycyach wniesionych przez komitet wykonawczy krajowego wiecu nauczycielstwa ludowego z r. 1907 wraz z zawodowemi towarzystwami nauczycielskiemi w Galicyi	5484
841.	Sprawozdanie komisyi administracyjnej w sprawie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Limanowej na zaciągnięcie pożyczki	5485
842.	Sprawozdanie komisyi administracyjnej w sprawie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Buczaczu na zaciągnięcie pożyczki	5486
843.	Sprawozdanie komisyi szkolnej w przedmiocie przenoszenia gmin do wyższej klasy płac nauczycielskich	5490
844.	Sprawozdanie komisyi budżetowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie powiększenia etatu technicznego służby drogowej Wydziału krajowego	5501
845.	Wniosek posła Lewakowskiego i tow. w przedmiocie zabudowania potoku Lenina	5523
846.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie uzupełnienia regulacyi Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem	5609
847.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie ustawy wodociągowej dla miasta Przemyśla	5609
848.	Wniosek posła Skarbka i tow. w przedmiocie ochrony brzegów i szkarp przy regulacyi rzek przed szkodami wyrządzonemi przez bydło	5609
849.	Sprawozdanie komisyi szkolnej o wniosku posła Bandrowskiego i tow. w sprawie zmiany ustawy krajowej o szkołach realnych	5609
850.	Sprawozdanie komisyi bankowej o sprawozdaniach Wydziału krajowego z 9. lipca 1909 i 12. lipca 1910 o Banku krajowym	5611
851.	Sprawozdanie komisyi przemysłowej w przedmiocie utworzenia krajowego patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu	5612
852.	Sprawozdanie komisyi budżetowej w przedmiocie pomnożenia liczby okręgów sanitarnych w r. 1911	5613
853.	Sprawozdanie komisyi administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z projektem noweli do §. 23. ustawy o Reprezentacyi powiatowej z dnia 12. sierpnia 1866 Dz. ust. kraj. Nr. 21	5614
854.	Sprawozdanie komisyi administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie krajowych funduszów pożyczkowych na budowę koszar dla wojska za czas od 1. lipca 1909 do 30. czerwca 1910	5615
855.	Sprawozdanie komisyi prawniczej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności departamentu VI. za czas od 1. lipca 1909 do 30. czerwca 1910	5616
856.	Sprawozdanie komisyi gminnej w przedmiocie sprawozdania Wydziału krajowego o utworzenie z rozparcelowanych obszarów dworskich w Jajkowcach i Lubszy samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Antoniówka	5617
857.	Sprawozdanie komisyi gminnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia przysiółka Seńkowice ze związku gminy Hołe rawskie i utworzenia z niego odrębnej gminy administracyjnej	5617
858.	Sprawozdanie komisyi gminnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia z przysiółka „Siółko ad Bo-	

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
	żyków“ tudzież z części obszaru dworskiego w Bożykowie samoistnej gminy administracyjnej	5618
859.	Sprawozdanie komisyi gminnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia z gminy Laszki murowane dwóch samoistnych gmin administracyjnych pod nazwą Laszki murowane miasteczko i Laszki murowane wieś	5620
860.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie przyłączenia gminy i obszaru dworskiego Płaszów do miasta Krakowa .	5632
861.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Ropczycach na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 400.000 K na budowę dróg .	5632
862.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia z przysiółka Bełna ad Biecz samoistnej gminy administracyjnej	5632
863.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia przysiółka Brzezina ze związku gminy Bryńce zagórne i utworzenia z niego samoistnej gminy administracyjnej . . .	5674
864.	Sprawozdanie komisyi kolejowej o petycyi Wydziału Rady powiatowej w Skałacie, oraz petycyi dwóch miast Skałata i Grzymałowa w sprawie połączenia kolejowego dworca w Grzymałowie ze stacyą w Chorostkowie	5755
865.	Sprawozdanie komisyi kolejowej o wniosku p. Schätzla i tow. w sprawie połączenia kolei Lwów-Podhajce z linią kolejową Stanisławów-Husiatyn	5765
866.	Sprawozdanie komisyi drogowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie ukrajowienia dróg	5773
867.	Sprawozdanie komisyi gminnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie przyłączenia do miasta Krakowa gminy i obszaru dworskiego Płaszów	5777
868.	Sprawozdanie komisyi bankowej o sprawozdaniach Wydziału krajowego w przedmiocie galic. Kasy Oszczędności we Lwowie za lata 1908 i 1909, tudzież w przedmiocie podwyższenia gwarancyi kraju dla wkładek	5783
869.	Sprawozdanie komisyi sanitarnej w sprawie nadania nowo zbudowanemu szpitalowi w Horodence charakteru szpitala powszechnego i publicznego	5786
870.	Sprawozdanie komisyi drogowej z czynności Dep. IV. Wydziału krajowego w sprawach drogowych za czas od 1. kwietnia 1908 do 30. czerwca 1909 i od 1. lipca 1909 do 30. czerwca 1910 .	5787
871.	Sprawozdanie komisyi gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego o krajowej szkole ogrodniczej w Tarnowie, Zakładzie sadowniczym w Zaleszczykach, szkole ogrodniczej na Wulce kapitańskiej i o popieraniu sadownictwa w kraju za r. 1909/1910	5788
872.	Sprawozdanie komisyi budżetowej o przedłożeniu Wydziału krajowego o poborze kraj. opłat szynkarskich i zwiększonej opłaty od piwa	5789
873.	Sprawozdanie komisyi kolejowej o wniosku posła Witosa i tow. w sprawie otwarcia przystanku kolejowego w Woli rzędzińskiej dla ruchu osobowego i towarowego	5793
874.	Sprawozdanie komisyi budżetowej o budżecie krajowym na r. 1911	5821
875.	Sprawozdanie komisyi dla reformy wyborczej o reformie wyborczej	6082

LW. 70.326/910. We Lwowie, dnia 20. sierpnia 1910.

SPRAWOZDANIE

WYDZIAŁU KRAJOWEGO

Z CZYNNOŚCI URZĘDOWYCH.

Wysoki Sejmie!

W myśl postanowienia § 26. statutu krajowego przedkłada Wydział krajowy sprawozdanie z czynności swoich za czas od 1. lipca 1909 do końca czerwca 1910.

Marszałek krajowy:
Badeni *w. r.*

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie, pl. Bernardyński 7.

Sprawozdanie

Z CZYNNOŚCI

Biura prezydyalnego

Wydziału krajowego

za czas od 1. lipca 1909 do końca czerwca 1910.

Biuro prezydyalne.

Gratulacye i kondolencye.

Z powodu zgonu śp. Kazimierza hr. Badeniego złożył Wydział krajowy u zwłok wieniec z napisem Kazimierzowi Badeniemu kraj, wziął gremialnie udział w pogrzebie, wystosował do wdowy pismo kondolencyjne, — u zwłok przemawiał imieniem kraju Zastępca Marszałka krajowego Dr. Tadeusz Pilat.

Zmiany w składzie wysokiego Sejmu i w składzie Jego Członków.

W dniu 9. lipca 1909. zmarł Kazimierz hr. Badeni poseł z większych posiadłości byłego obwodu złoczowskiego, przy wyborze uzupełniającym wybrany został w jego miejsce w dniu 6. września 1909. Dr. Aleksander Raciborski.

Dr. Eugeniusz Oleśnicki złożył mandat poselski z kuryi gmin wiejskich powiatu stryjskiego — wybór uzupełniający rozpisany został na dzień 6. września 1910.

W składzie członków Wysokiego Sejmu, zasiadających na mocy § 3 lit. a) i b) statutu krajowego zaszły następujące zmiany.

Na rok szkolny 1909/10 wybrani zostali rektorami: Uniwersytetu Jagiellońskiego prof. Dr. Józef Łazarski, Uniwersytetu lwowskiego prof. Dr. Stanisław Głąbiński, Szkoły politechnicznej we Lwowie prof. Bronisław Pawlewski.

Urlopy i zastępstwo członków Wydziału krajowego.

Podczas urlopów członków Wydziału krajowego p. p. Jana Kiweluka i Mieczysława Onyszkiewicza urzędowali jako zastępcy przez lipiec p. Dr. Józef Hanczakowski a przez sierpień p. Oktaw Sala.

Nominacye i zmiany w składzie urzędników i sług Wydziału krajowego.

Od ostatniego sprawozdania zaszły następujące zmiany w składzie urzędników i sług Wydziału krajowego.

I. Oddział konceptowy.

Uchwałą z dnia 10. grudnia 1909. LW. 138560. mianowano praktykanta Namiestnictwa Wawrzyńca Kubalę prowizor. praktykantem konceptowym.

Uchwałą z 21. grudnia 1909. L 144581. mianowano zastępcę krajowego inspektora szpitali Dr. Emila Müllera krajowym inspektorem szpitali w VI. randze urzędników krajowych — a uchwałą z 14. stycznia 1910. L. 5941. powołano Dr. Kazimierza Lipskiego dyrektora szpitala w Sokalu do pełnienia czynności zastępcy inspektora.

Uchwałą z 30. stycznia 1910. LW. 14521. mianowano radcami sekretarzy: Bronisława Schworma, Władysława Słomkowskiego i Marcelego Białobrzeskiego; sekretarzami wicesekretarzy: Mieczysława Masłowskiego i Dr. Janusza Przygodzkiego; wicesekretarzami adjunktów: Wincentego Samolewicza, Dr. Antoniego Wereszczyń-

skiego i Jana Bartosińskiego; adjunktami koncepistów: Stanisława Grocholskiego, Zdzisława Brezaniego, Juliusza Birkenmayera, Kazimierza Ostrowskiego Bełzę, Wiktora Bielskiego, Stanisława Kuzińskiego i Romana Hausnera; koncepistami praktykantów: Józefa Bochniewicza, Józefa Skoczyńskiego, Wilhelma Rappego, Stanisława Gruińskiego i Władysława Smolkę; wyższe adjuta przyznano praktykantom: Ryszardowi Dittrichowi, Maryanowi Szaynowskiemu, Tadeuszowi Brzeskiemu i Henrykowi Friedmannowi.

W dniu 17. lutego 1910. zmarł radca Dr. Ignacy Szyszyłowicz, pozostałej po nim wdowie przyznał Wydział krajowy przypadający jej według statutu emerytalnego kwartał pośmiertny, pensyę wdowią i dodatki na wychowanie pięciorga dzieci.

Uchwałą z 1. kwietnia 1910 LW. 297 mianowano wicesekretarza Konstantego Jasińskiego sekretarzem w biurze dla spraw rolniczych w VII. randze urzędników krajowych poruczając mu obowiązki inspektora szkół rolniczych.

Uchwałą z 19. kwietnia 1910 LW. 24508. mianowano praktykantami: aspiranta kolei państwowych Eugeniusza Jagusińskiego, aplikanta krajowego Archiwum aktów grodzkich i ziemskich Dr. Bolesława Gruźewskiego i kandydata notaryalnego Eugeniusza Perfeckiego, a nadto mianowano koncepistami praktykantów Ryszarda Dittricha i Maryana Szaynowskiego; w końcu uchwałą z 22. kwietnia 1910. LW. 48481 przyznano praktykantowi Wawrzyńcowi Kubali adjutum wyższe.

II. Oddział techniczno-drogowy.

Uchwałą z dnia 14. stycznia 1910. L. 134383 stabilizowano prowizorycznego inżyniera adjunkta Jana Rapfa.

Uchwałą z 22. lutego 1910. L. 5983 mianowano starszym inżynierem inżyniera I. kl. Mikołaja Czajkowskiego, inżynierami I. klasy inżynierów II. klasy: Jana Romanowskiego i Włodzimierza Dydyńskiego, inżynierami II. kl. inżynierów adjunktów: Szymona Gołowina, Stanisława Świerczyńskiego i Romana Porzyckiego — inżynierami adjunktami praktykantów technicznych: Romana Pietrzyckiego, Maryana Przybyłowskiego, Aleksandra Drexlera i Franciszka Górę praktykantem technicznym Leona Baraniewskiego.

Uchwałą z 18. marca 1910 Lw. 17839 mianowano praktykantem technicznym ukończonego słuchacza w szkole politechnicznej Alfreda Wciślaka.

III. Krajowe Biuro melioracyjne.

Uchwałą z 2. lipca 1909. stabilizowano prowizorycznych inżynierów adjunktów: Izydora Opolskiego i Maryana Przetockiego.

Uchwałą z 21. września 1909. LW. 102941. mianowano: starszym inżynierem inżyniera I. kl. Jana Pisza, inżynierem I. kl. inżyniera II. kl. Stanisława Przybylskiego, inżynierami II. kl. inżynierów adjunktów Józefa Pliszewskiego i Tytusa Pillera, inżynierem adjunktem praktykanta Józefa Zagórskiego, praktykantem technicznym Franciszka Milana.

Z końcem września 1909 ustąpił ze służby inżynier I kl. Łopuszański Jan.

Uchwałą z 21. grudnia 1909. LW. 141921 mianowano: inżynierem I. kl. inżyniera II. kl. Maryana Nawrockiego, inżynierem II. kl. inżyniera adjunkta Kazimierza Maćkowskiego, inżynierem adjunktem Mieczysława Zielińskiego, praktykantem technicznym ukończonego słuchacza inżynieryi Jana Barwińskiego.

Uchwałą 10. stycznia 1910. stabilizowano prowizorycznych inżynierów adjunktów Franciszka Linka, Romana Słuszkiewicza i Zygmunta Żarneckiego, a uchwałą z 22. lutego 1910. Romana Bierówkę, Alojzego Jakóbczaka i Adolfa Wizimirskiego.

Uchwałą z 1. marca 1910. LW. 26562 mianowano: starszymi inżynierami inżynierów I. kl. Andrzeja Kornellę i Maryana Röhricha, inżynierami I. kl. inżynierów II. kl. Józefa Górskiego, Stanisława Flisowskiego, Antoniego Dyląga i Henryka Smulikowskiego, inżynierami II. kl. inżynierów adjunktów Zdzisława Pierożyńskiego, Bronisława Drożdża, Józefa Cyrankiewicza, Stanisława Kleję, Maryana Przetockiego, Izydora Opolskiego, Romana Bierówkę i Alojzego Jakóbczaka, inżynierami adjunktami praktykantów Franciszka Milana i Jana Barwińskiego, praktykantami technicznymi ukończonych słuchaczy inżynieryi Bolesława Świerczyńskiego, Alfreda Jełowickiego, Stefana Krajewskiego i Józefa Makowskiego.

Uchwałą z 5. kwietnia 1910. L. 33823. mianowano praktykantami ukończonych słuchaczy inżynieryi Rudolfa Rudkowskiego i Jerzego Rozwadowskiego.

Uchwałą z 22. kwietnia 1910. L. 46857. mianowano Jana Neuhoffa, asystenta przy katedrze budownictwa wodnego we Lwowie, inżynierem adjunktem.

Uchwałą z 17. maja 1910. L. 54702 stabilizowano prowizorycznego inżyniera adjunkta Włodzimierza Szuchiewicza, a uchwałą z 31. maja 1910 prowizorycznych inżynierów adjunktów Władysława Pietruszewskiego i Ludwika Szlosera.

Uchwałą z 15. czerwca 1910. mianowano praktykantem technicznym ukończnego słuchacza Wydziału inżynieryi Maryana Bigę.

IV. Krajowe Biuro kolejowe.

Uchwałą z 27. sierpnia 1909. Lw. 90766 stabilizowano prowizorycznego inżyniera adjunkta Bronisława Sawickiego.

Uchwałą z 20. sierpnia 1909. Lw. 92399. mianowano zastępcą dyrektora w krajowem Biurze kolejowem, inspektora c. k. kolei państwowych Romana Marcinkiewicza.

Uchwałą z 30. stycznia 1910. Lw. 6082. stabilizowano prowizorycznego inżyniera adjunkta Jana Lewickiego.

Uchwałą z 22. lutego 1910. mianowano: inżynierami I. klasy inżynierów II. klasy Karola Ruebenbauera i Dr. Wacława Balickiego, inżynierami II. kl. inżynierów adjunktów Józefa Seremeta, Antoniego Smolińskiego i Pawła Kwaśniewskiego, inżynierem adjunktem prowizorycznego funkcyonaryusza biura kolejowego Henryka Ziembickiego.

Uchwałą z 25. marca 1910. L. 37241. mianowano wicesekretarza Bolesława Czołowskiego sekretarzem a koncepistę Aleksandra Biskupskiego adjunktem konceptowym.

Uchwałą z 31. maja 1910. Lw. 59000 stabilizowano prowizorycznego inżyniera adjunkta Władysława Martiniego.

Nadto zaangażowano w charakterze prowizorycznych funkcyonaryuszy: Bernarda Lufta od 1. lutego 1910 z wynagrodzeniem 4200 kor. rocznie, Jana Zbierzchowskiego od 17. czerwca z wynagrodzeniem 180 K. miesięcznie i Karola Machalskiego od 15. czerwca 1910. z wynagrodzeniem 210 K. miesięcznie.

V. Biuro statystyczne.

Uchwałą z 31. grudnia 1909 mianowano koncepistę w biurze statystycznem Dr. Stanisława Kasznicę adjunktem konceptowym.

Z końcem lutego 1910. ustąpił profesor Dr. Józef Buzek, który czasowo pełnił obowiązki kierownika krajowego biura statystycznego.

VI. Oddział rachunkowy.

Z końcem sierpnia 1909. zrezygnował ze służby aplikant Stanisław Herold.

Uchwałą z 31. sierpnia 1909 Lw. 97276. mianowano aplikantem dyetaryusza Władysława Lewickiego.

Uchwałą z 14. września 1909 Lw. 99846 przeniesiono rewidenta rachunkowego Antoniego Niedzielskiego na własne żądanie w stały stan spoczynku — przyczem przyznano mu z policzeniem 5 lat służby w charakterze dyetaryusza pełną emeryturę za 40 lat służby.

Uchwałą z 19. października 1909. Lw. 115134. przeniesiono adjunkta rachunkowego Stanisława Nowakowskiego w stały stan spoczynku — przyczem przynano mu z policzeniem lat spędzonych w charakterze dyetaryusza, pensyę emerytalną za 22 lat służby.

Uchwałą z tego samego dnia do Lw. 116701. mianowano rewidentem adjunkta Jana Nosarzewskiego, adjunktami oficyałów: Erazma Ostrowskiego i Kazimierza Złotnickiego, oficyałami asystentów: Aleksandra Policki ego i Władysława Bielicha, asystentami praktykantów: Edwarda Iwanickiego, Władysława Roszkowskiego, praktykantami aplikantów: Henryka Zbijewskiego i Franciszka Ossetzkiego, aplikantami dyetaryuszy: Józefa Milczanowskiego i Maryana Berezowskiego.

Uchwałą z 30. listopada 1909. Lw. 38901. stabilizowano praktykanta rachunkowego Adama Piątka.

W dniu 23. grudnia 1909. zmarł emerytowany adjunkt rachunkowy Aleksander Holuka — pozostałej wdowie przyznał Wydział krajowy przypadające jej podług statutu emerytalnego kwartał pośmiertny — pensyę wdowią i dodatki na wychowanie dwojga dzieci.

Uchwałą z 30. stycznia 1910. Lw. 14546 mianowano rewidentami adjunktów: Mikołaja Horodyskiego i Antoniego Gorgoscha, adjunktami oficyałów: Juliana Wołoszyńskiego, Wacława Bieleckiego i Adama Żurowskiego, nadto przeniesiono adjunkta Kasy krajowej Achillesa Kubalę na etat rachunkowy, oficyałami asystentów: Stanisława Przemyckiego, Eugeniusza Hermana, Bolesława Gergowicza, Stanisława Wojnarowicza i Fryderyka Dembca, asystentami praktykantów: Zygmunta Olszewskiego, Jana Weissa, Zdzisława Sabińskiego, Adama Piątka, Franciszka Paciorkowskiego prowizorycznie, Józefa Pitalę, Józefa Hanulę i Stanisława Dąmbskiego, praktykantami aplikantów: Franciszka Czarnika, Feliksa Skórskiego, Adama Rawskiego, Alojzego Głowackiego, Gabryela Hordta, Kazimierza Oswalda prowizorycznie, Stanisława Bodakiewicza prowizorycznie i Romualda Konopkę, aplikantami dyetaryuszy: Józefa Szczepanowskiego, Karola Paluchowskiego, Wilhelma Włodka, Mieczysława Rembacza, Jana Brennenstuhla, Stanisława Łabęckiego, Andrzeja Zagórskiego, Stanisława Dobrzańskiego i Stanisława Kopaczyńskiego.

W dniu 16. stycznia 1910. zmarł emerytowany adjunkt Konstanty Olszewski — pozostałej po nim wdowie przyznał Wydział krajowy kwartał pośmiertny i pensyę wdowią.

Uchwałą z 18. marca 1910 stabilizowano prowizorycznych praktykantów Kazimierza Oswalda i Franciszka Ossetzkiego.

VII. Oddział kasowy.

Uchwałą z 30. stycznia 1910. przeniesiono adjunkta kasy krajowej Achillesa Kubalę na etat oddziału rachunkowego, a nadto mia-

nowano: adjunktem oficyała Zenona Kirchnera, oficyałem asystenta Feliksa Mierzeńskiego, asystentem praktykanta Grzegorza Pełechatego, aplikantami dyetaryuszy Maryana Klebana i Piotra Dobrzańskiego.

VIII. Oddział manipulacyjny.

W dniu 8. sierpnia 1909 zmarł emerytowany protokolista Emil Sobek, pozostałej po nim rodzinie przyznał Wydział krajowy kwartał pośmiertny.

Uchwałą z 30. stycznia 1910. Lw. 14849. mianowano zastępcą archiwisty protokolistę Stanisława Grodeckiego, protokolistą kancelistę Juliana Stelmachowa, kancelistami asystentów: Władysława Bąkowskiego i Teodozego Rożejowskiego, asystentami etatowych pisarzy: Ludwika Krasnodębskiego i Jana Biliczkę, etatowymi pisarzami aplikantów: Leona Wyszyńskiego, Stanisława Berezowskiego i Jana Polowego, aplikantami dyetaryuszy: Modesta Hryniewieckiego, Zygmunta Paszkowskiego, Adama Filipowskiego, Leopolda Krajewskiego, Teofila Gryglaszewskiego, Michała Kaznowskiego, Stanisława Chołoniewskiego, Stanisława Nowosada.

W dniu 12. kwietnia 1910. zmarł emerytowany kancelista Epifaniusz Jaremowicz, nie pozostawiając osób uprawnionych do zaopatrzenia z funduszu krajowego.

IX. Krajowy Zarząd sprzedaży soli.

Uchwałą z 25. lutego 1910. Lw. 18177. mianowano: kontrolora Sędzimira Kazimierza rewidentem, asystenta rachunkowego Konrada Majewskiego kontrolorem, prowizorycznego rachmistrza Mieczysława Jackowskiego rachmistrzem, oficyała rachunkowego Władysława Kamieńskiego adjunktem rachunkowym, praktykanta rachunkowego Kazimierza Sicińskiego asystentem rachunkowym, aplikantów Białasa Szymona i Feliksa Pospiecha praktykantami rachunkowymi, dyetaryuszy Eugeniusza Nowotnego i Zygmunta Bobreka aplikantami, a dyetaryusza Waleryana Kwaśniewskiego pisarzem etatowym, — nadto na podstawie uchwały etatowej Wysokiego Sejmu z dnia 3. lutego 1910. Ls. 4733. przyznano kierownikowi biura solnego radcy Dr. Stanisławowi Miziewiczowi prawo do dwóch dodatków pięcioletnich po 800 K. i 1-go dodatku trzyletniego 800 K., a oficyałowi rachunkowemu Mikołajowi Zagórskiemu podwyższono dodatek aktywalny do kwoty 768 K. rocznie, oraz przyznano prawo do 3. dodatków 3-letnich po 200 K. rocznie.

X. Biuro Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek.

Uchwałą z 23. listopada 1910. Lw. 117982. powołano Janusza Dymka, absolwenta praw, do pełnienia obowiązków prowizorycznego praktykanta za wynagrodzeniem 150 K. miesięcznie.

Z dniem 31. stycznia zrezygnował Józef Ciembroniewicz z posady prowizorycznego lustratora.

Uchwałą z 1. marca 1910. Lw. 20760. mianowano: od 1. kwietnia 1910. koncepistą prowizorycznego praktykanta konceptowego Dr. Edwarda Taylora, stałym lustratorem młodszym pełniącego obowiązki prowizorycznego lustratora Jana Szweda.

Uchwałą z 29. kwietnia 1910. Lw. 49523 mianowano prowizorycznym młodszym lustratorem Piotra Kolarza, absolwowanego ucznia wydziału prawniczego, a Mikołaja Jackowa absolwenta filozofii praktykantem.

Uchwałą z 15. czerwca 1910. L. 66321 mianowano prowizorycznym młodszym lustratorem Teofila Przybylskiego, ucznia akademii handlowej we Wiedniu i w Berlinie.

Z dniem 31. lipca zwolniony został na własne żądanie prowizoryczny praktykant Janusz Dymek.

XI. Biuro pośrednictwa pracy.

Uchwałą 31. lipca 1909. Lw. 76944 mianowano aplikanta manipulacyjnego Karola Csernáka pisarzem etatowym.

Uchwałą z 24. grudnia 1909. Lw. 143221. mianowano: dyetaryusza konceptowego Tomasza Gałka praktykantem konceptowym, a uchwałą z 25. marca 1910. Lw. 37243. praktykanta konceptowego Maurycego Madurowicza adjunktem konceptowym.

Uchwałą z 17. czerwca 1910. Lw. 72721. przyznano praktykantowi konceptowemu z adjutum niższem Tomaszowi Gałkowi, adjutum wyższe.

XII. Służba stała.

Uchwałą z 24. sierpnia 1909. Lw. 94401 przeniesiono woźnego Michała Hermińskiego w stały stan spoczynku, przyznając mu pełną emeryturę.

Uchwałą z 7. września 1909. Lw. 99426 mianowano Jana Zolińskiego, a uchwałą z dnia 21. września 1909. Lw. 102468 Jakóba Chryplewicza prowizorycznymi woźnymi.

Pensye wdowie, zaopatrzenia i dary z łaski.

W dniu 23. września 1909. zmarł emerytowany adjunkt konceptowy Władysław Giziński, pozostałej po nim wdowie asygnował Wydział krajowy kwartał pośmiertny i pensyę wdowią.

W dniu 5. czerwca 1909. zmarł emerytowany zastępca dyrektora biura kolejowego Zygmunt Motylewski — pozostałej po nim wdowie przyznał Wydział krajowy kwartał pośmiertny, pensyę wdowią i dodatek na wychowanie syna.

W załatwieniu petycyi, wniesionych do Wysokiego Sejmu o dary z łaski, uchwalił Wysoki Sejm na posiedzeniu 31. stycznia 1910. do dyspozycyi Wydziału krajowego 4000 K. Z kwoty tej przyznał Wydział krajowy:

1.	Zajączkowskiej Maryi	200 K.
2.	Marcinkiewiczowej Stanisławie	200 „
3.	Topolnickiej Julii	100 „
4.	Rondewaldowej Eleonorze	200 „
5.	Perejmybidowej Honoracie	100 „
6.	Jeziorańskiej Natalii	200 „
7.	Bobrowskiej Walentynie	200 „
8.	Kiszelkównej Włodzimierze	200 „
9.	Darowskiemu Stanisławowi	150 „
10.	Bilińskiej Bronisławie Zofii	200 „
11.	Ludkiewiczowi Ludwikowi	100 „
12.	Stępińskiej Leokadyi	100 „
13.	Terleckiej Maryi	200 „
14.	Knorkowej Józefie	100 „
15.	Kraczyłowej Julii	100 „
16.	Paszkowskiej Karolinie	100 „
17.	Mortkównym Annie i Janinie	200 „

18. Pini Maryi . . . . . 100 K
19. Olszewskiej Julii . . . . . 400 „
20. Rudzkiej Maryi . . . . . 300 „
21. Pirze Karolowi . . . . . 50 „
22. Świstunowi Michałowi . . . . . 50 „

Kupno realności na pomieszczenie mieszkania i biura Ministra dla Galicyi.

Na posiedzeniu z dnia 4. października 1909. powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego, względnie komisyi budżetowej co do zmiany przedmiotu darowizny, uczynionej przez Helenę hr. Mierową na rzecz kraju na pomieszczenie biur i mieszkanie Ministra dla Galicyi.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przyjęcia od Heleny hr. Mierowej ekwiwalentu w kwocie 300.000 K. i do uznania za bezprzedmiotowy wspomnianego aktu darowizny, o ile się odnosi do realności przy ulicy Lichtensteina Nr. 51 we Wiedniu.

3. Sejm upoważnia Wydział krajowy do kupna realności we Wiedniu III. Rennweg Nr. or. 1 A. w. h. l. 2597 położonej na cenę 430.000 K. na pomieszczenie biur i mieszkania Ministra dla Galicyi, a to w ten sposób, że powyższa cena kupna 430.000 K. pokrytą zostanie kwotą 300.000 K. ofiarowaną przez hr. Mierową i pożyczką 130.000 K. przez kraj zaciągnąć się mającą.

4. Sejm upoważnia Wydział krajowy, aby w porozumieniu z c. k. Rządem i za tegoż interwencyą zaciągnął pożyczkę amortyzacyjną na hipotekę realności we Wiedniu III. Rennweg Nr. or. 1 A w h. l. 2597 położonej.

5. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zawarcia z c. k. Rządem umowy na warunkach wyżej określonych.

Wydział krajowy uchwałę powyższą wykonał a mianowicie przyjął od Heleny hr. Mierowej ekwiwalent 300.000 K. w zamian za uznanie aktu darowizny za bezprzedmiotowy, nabył realność we Wiedniu III. Rennweg Nr. 1 A za cenę 430.000 K. pokrywając cenę kupna w sposób w uchwale sejmowej podany, zawarł z c. k. Rządem umowę na warunkach podanych w sprawozdaniu Wydziału krajowego do Wysokiego Sejmu z dnia 20. sierpnia 1909. LW. 92.281, a przez Wysoki Sejm do zatwierdzającej wiadomości przyjętych; — obecnie biuro Ministerstwa dla Galicyi i mieszkanie p. Ministra mieszczą się w nabytej na ten cel realności.

Sprawozdanie

z czynności

Departamentu I. Wydziału krajowego

za czas od 1. lipca 1909 do 1. lipca 1910.

Departament I.

Szef Departamentu Dr. Mieczysław Onyszkiewicz, Członek Wydziału krajowego.

Departament I. ma przydzielone do załatwienia następujące sprawy:

1. Sprawy powiatowe i gminne oraz sprawy policyi ogniowej.
2. Sprawy szkolne, teatralne, archiwa krajowe i pomniki historyczne.
3. Sprawy fundacyjne i stypendyjne.

Niniejsze sprawozdanie obejmuje działy spraw powiatowych i gminnych, policyi ogniowej, stypendyjnych i fundacyjnych oraz szkolnych i teatralnych.

Sprawy funduszów koszarowych są przedmiotem osobnego sprawozdania.

A. Sprawy powiatowe, gminne i policyi ogniowej.

a) Ustawy i uchwały sankcyonowane.

Zmiana §. 20 ust. bud. z 13 października 1899 dz. u. kr. Nr. 133. w brzmieniu noweli z 15. maja 1907 dz. u. kr. Nr. 57.

Najwyższem postanowieniem z 22. czerwca 1909 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 29. października 1908 projekt ustawy o zmianie §. 20 ust. bud. z 13. października 1899 dz. u. kr. Nr. 133 w brzmieniu noweli z 15. maja 1907 dz. u. kr. Nr. 57., o czem zawiadomiono wszystkie Wydziały powiatowe tut. rozporządzeniem z 23. lipca 1909 L. 80.188.

Zmiana §. 21. ust. bud. dla m. Lwowa z 21 kwietnia 1885 dz. u. kr. Nr. 31.

Najwyższem postanowieniem z 26. lipca 1909 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 30. października 1908 projekt ustawy zmieniającej §. 21. ustawy budowniczej dla miasta Lwowa z 21. kwietnia 1885 dz. u. kr. Nr. 31.

Zmiana §§. 4. i 16. ust. bud. dla m. Krakowa z 18. lipca 1883 dz. u. kr. Nr. 63.

Najwyższem postanowieniem z 28. marca 1910 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 16. lutego 1910 projekt ustawy w przedmiocie zmiany §§. 4. i 16. ustawy budowniczej dla m. Krakowa z 18. lipca 1883 dz. u. kr. Nr. 63.

Zaliczenie gminy Głogów do miejscowości podlegających ustawie gminnej z dnia 3. lipca 1896 dz. u. kr. Nr. 51.

Najwyższem postanowieniem z dnia 29. czerwca 1909 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 4. listopada 1908 projekt ustawy o zaliczeniu gminy Głogów, w powiecie Rzeszowskim, do miejscowości podlegających ustawie gminnej z dnia 3. lipca 1896 dz. u. kr. Nr. 51.

*

Zaliczenie gminy Uście solne do miejscowości podlegających ustawie gminnej z dnia 3. lipca 1896 dz. u. kr. Nr. 51.

Najwyższem postanowieniem z dnia 20. marca 1910 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 5. października 1909 projekt ustawy o zaliczeniu gminy Uście solne, w powiecie Bocheńskim, do miejscowości podlegających ustawie gminnej z dnia 3. lipca 1896 dz. u. kr. Nr. 51.

Wielki Kraków.

Najwyższem postanowieniem z dnia 13. listopada 1909 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 3. listopada 1908 projekt ustawy w przedmiocie przyłączenia kilkunastu gmin i kilku obszarów dworskich do miasta Krakowa, wyłączenia tychże gmin i obszarów dworskich z okręgów Rad powiatowych krakowskiej i wielickiej, tudzież w przedmiocie zmiany ustawy z dnia 6. października 1901, dz. u. i rozp. kraj. Nr. 108, nadającej statut dla stoł. król. miasta Krakowa.

Na zasadzie art. XIV. powyższej ustawy, która ogłoszoną została pod Nr. 148. dziennika ustaw krajowych z roku 1909, oznaczyło Prezydyum c. k. Namiestnictwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym obwieszczeniem z dnia 18. grudnia 1909 L. 20.653/prez. dz. u. kr. Nr. 164 z r. 1910 dzień 1. kwietnia 1910, jako termin, od którego wymienione w art. I. ustawy gminy i obszary dworskie przejść mają pod zarząd Rady miejskiej i Magistratu.

Z dniem powyższym rozwiązało c. k. Namiestnictwo rozporządzeniem z 30. marca 1910 do L. III. 965/3 urzędujące reprezentacye gminne w gminach: Półwsie zwierzynieckie, Zwierzyniec, Czarna wieś z Kawiorami, Nowa wieś narodowa, Łobzów, Krowodrza oraz Grzegórzki z Piaskami przyłączonych w całości do miasta Krakowa, zaś Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 25. marca 1910 L. 35.716 przekazał działalność Rad powiatowych Krakowskiej i Wielickiej co do wymienionych gmin oraz na przyłączonem do miasta Krakowa terytoryum gmin Prądnika białego i Prądnika czerwonego, gminie miasta Krakowa w zakresie statutem tej gminy określonym.

Włączenie do m. Lwowa kilku parcel z obszaru dworskiego Kulparków część II.

Najwyższem postanowieniem z 29. kwietnia 1910 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 2. października 1909 projekt ustawy w przedmiocie zmiany granic m. Lwowa i okręgu Reprezentacyi powiatowej we Lwowie przez wyłączenie z obszaru dworskiego Kulparków część II. kilku parcel gruntowych i wcielenie ich do gminy m. Lwowa.

Utworzenie nowej gminy administracyjnej Medynia kańczudzka (pow. Łańcut).

Najwyższem postanowieniem z 20. sierpnia 1909 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 5. października 1908 projekt ustawy o utworzeniu z rozparcelowanego obszaru dworskiego w Zagórzu samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Medynia kańczudzka.

Utworzenie nowej gminy administracyjnej Św. Józef (pow. Nadwórna).

Najwyższem postanowieniem z 22. września 1909 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 26. września 1907 projekt ustawy o utworzeniu z posiadłości powstałych z rozparcelowanych dóbr tabularnych w Majdanie średnim nowej gminy administracyjnej pod nazwą Św. Józef.

Utworzenie nowej gminy administracyjnej Berezów średni pow. Kołomyjskiego.

Najwyższem postanowieniem z 19. maja 1909 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 29. października 1908 projekt ustawy o utworzeniu z Berezowa średniego ad Berezów wyżny samoistnej gminy administracyjnej.

Utworzenie nowej gminy administracyjnej Barczyce dolne pow. Nowosądeckiego.

Najwyższem postanowieniem z 2. września 1909 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 5. października 1907 projekt ustawy o utworzeniu z przysiółka Barcice niemieckie ad Barczyce nowej gminy administracyjnej pod nazwą Barczyce dolne.

Utworzenie nowej gminy administracyjnej Gody (pow. Kołomyja).

Najwyższem postanowieniem z 3. maja 1910 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 9. października 1908 projekt ustawy o utworzeniu z przysiółka Gody, należącego do związku gminy Kamionki małe tudzież z rozparcelowanej części posiadłości dóbr tabularnych „Gody“ samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą „Gody“.

Wyłączenie przysiółka Bielowice z gm. Dąbrówka niemiecka i wcielenie do Dąbrówki polskiej (pow. Nowy Sącz).

Najwyższem postanowieniem z dnia 28. listopada 1909 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 19. października 1908 projekt ustawy o wydzieleniu przysiółka Bielowice ze związku gminy Dąbrówka niemiecka i wcieleniu do związku gminy Dąbrówka polska.

Rozdział gminy Tyniowice-Chorzów (pow. Jarosław) na dwie odrębne gminy administracyjne.

Najwyższem postanowieniem z 2. listopada 1909 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 5. października 1908 projekt ustawy o rozłączeniu osad Tyniowice—Chorzów i utworzeniu z nich samoistnych gmin administracyjnych.

Wcielenie gminy Posady sanockiej do m. Sanoka.

Najwyższem postanowieniem z 23. września 1909 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 28. października 1908 projekt ustawy o wcieleniu gminy Posada sanocka do gminy m. Sanoka.

Wcielenie gminy Podmajerz do Starego Sącza.

Najwyższem postanowieniem z dnia 27. października 1909 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 9. października 1908 projekt ustawy o wcieleniu gminy Podmajerz do gminy m. Starego Sącza.

Ustawa wodociągowa dla miasta Rzeszowa.

Najwyższem postanowieniem z. d. 20. lipca 1909 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z d. 5. października 1908 projekt ustawy o obowiązku właścicieli domów w Rzeszowie połączenia swych domów z miejskim wodociągiem, tudzież o zezwoleniu tej gminie na pobór podatku gminnego od czynszów najmu i opłat gminnych na urządzenie, utrzymanie i odnowienie, względnie rozszerzenie wodociągu miejskiego.

Ustawa wodociągowa dla miasta Tarnowa.

Najwyższem postanowieniem z d. 20 lipca 1909 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 17. października 1908 projekt ustawy o obowiązku właścicieli domów w Tarnowie połączenia swych domów z miejskim wodociągiem, tudzież o zezwoleniu tej gminie na pobór podatku gminnego od czynszów najmu i opłat gminnych na urządzenie, utrzymanie i odnowienie względnie rozszerzenie wodociągu miejskiego.

Ustawa wodociągowa dla miasta Nowego Sącza.

Najwyższem postanowieniem z d. 20. lipca 1909 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z d. 4. listopada 1908 projekt ustawy o obowiązku właścicieli domów w Nowym Sączu połączenia swych domów z miejskim wodociągiem, tudzież o zezwoleniu tej gminie na pobór podatku gminnego od czynszów najmu i opłat gminnych na urządzenie utrzymanie i odnowienie względnie rozszerzenie wodociągu miejskiego.

Ustawa kanalizacyjna dla miasta Nowego Sącza.

Najwyższem postanowieniem z d. 20 lipca 1909 otrzymał sankcyę uchwalony na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z d. 4. listopada 1908 projekt ustawy o obowiązku właścicieli domów w Nowym Sączu wybudowania kanałów domowych, połączenia ich z kanałami miejskimi i zezwalającej tej gminie na pobór podatku gminnego od czynszów najmu.

Opłaty gminne od przedstawień teatralnych, koncertów i t. p. na cele dobroczynne w Krakowie.

Najwyższem postanowieniem z d. 15. stycznia 1910 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z d. 15. października 1909 projekt ustawy o zezwoleniu gminie miasta Krakowa na pobór opłat gminnych na cele dobroczynności publicznej od przedstawień teatralnych, koncertów tudzież wszelkich innych przedstawień i widowisk oraz balów.

Opłaty gminne od psów w Bieczu.

Najwyższem postanowieniem z dnia 14. listopada 1909 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 18. września 1909 projekt ustawy o zezwoleniu gminie Biecz, powiatu Gorlickiego, na pobór opłaty gminnej od psów.

Opłaty gminne od psów w Bukowsku.

Najwyższem postanowieniem z 12. marca 1910 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 11. stycznia 1910 projekt ustawy o zezwoleniu gminie Bukowsko miasto, powiatu Sanockiego, na pobór gminnej opłaty od psów.

Opłaty gminne od psów w Mostach wielkich.

Najwyższem postanowieniem z 5. stycznia 1910 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 6. października 1909 projekt ustawy o zezwoleniu gminie Mosty wielkie, powiatu Żółkiewskiego, na pobór gminnej opłaty od psów.

Samoistne opłaty gminne od napojów spirytusowych i t. p. dla miasta Krakowa.

Najwyższem postanowieniem z dnia 15. kwietnia 1910 otrzymał sankcyę uchwalony na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z dnia 8. lutego 1910 projekt ustawy o zezwoleniu gminie miasta Krakowa na pobór samoistnych opłat gminnych od rozpalających napojów spirytusowych, wina, piwa i miodu.

Opłaty gminne od napojów spirytusowych, piwa i miodu dla gmin Buczacz, Andrychów i Jaśliska.

Najwyższem postanowieniem z dnia 4. października 1909 otrzymały sankcyę uchwalone na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z dnia 17. i 26. września 1908 projekty ustaw o zezwoleniu gminom Buczacz, Andrychów i Jaśliska na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa i miodu.

Opłaty gminne od napojów spirytusowych, piwa i miodu dla gminy Majdan.

Najwyższem postanowieniem z dnia 4. października 1909 otrzymał sankcyę uchwalony na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z dnia 4. listopada 1908 projekt ustawy o zezwoleniu gminie Majdan, w powiecie Kolbuszowskim, na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa i miodu.

Opłaty gminne od napojów spirytusowych, piwa, miodu i t. p. dla gmin Bobowa, Jagielnica, Probużna, Radłów i Tartaków.

Najwyższem postanowieniem z dnia 19. stycznia 1910 otrzymały sankcye uchwalone na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z dnia 18. września, 25. września, 6. i 12. października 1909 roku projekty ustaw o zezwoleniu gminom Bobowa, Jagielnica, Probużna, Radłów i Tartaków na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa, miodu, i t. p.

Opłaty gminne od napojów spirytusowych, piwa, miodu i t. p. dla gmin Kańczuga, Borysław i Kułaczkowce.

Najwyższem postanowieniem z dnia 14. listopada 1909 zostały zatwierdzone uchwalone na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z dnia 18. września 1909 roku projekty ustaw o zezwoleniu gminom Kańczuga, Borysław i Kułaczkowce na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa, miodu i t. p.

Opłaty gminne od napojów spirytusowych i t. p. dla gmin Dukla i Zarszyn.

Najwyższem postanowieniem z dnia 19. marca 1910 otrzymały sankcyę uchwalone na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z dnia 11. października 1909 roku projekty ustaw o zezwoleniu gminom Dukla (pow. Krosno) i Zarszyn (pow. Sanok) na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa i miodu.

Opłaty gminne od napojów spirytusowych, piwa, miodu i t. p. dla gmin Błażowa, Brzesko, Czortków, Grzymałów, Korczyna, Kopyczyńce, Krościenko, Lisko, Łańcut, Mosty wielkie, Sieniawa i Wadowice.

Najwyższem postanowieniem z dnia 5. stycznia 1910 otrzymały sankcyę uchwalone przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 12. października 1909 projekty ustaw o zezwoleniu gminom Błażowa, Brzesko, Czortków, Kopyczyńce, Korczyna, Krościenko, Lisko, Łańcut, Mosty wielkie, Sieniawa, Grzymałów i Wadowice na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa, miodu i t. p.

Opłaty gminne od napojów spirytusowych, piwa i miodu dla gminy Husiatyn.

Najwyższem postanowieniem z dnia 26. lutego 1910 otrzymał sankcyę uchwalony na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z dnia 13. października 1909 projekt ustawy o zezwoleniu gminie Husiatyn na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa i miodu.

Dodatki gminne w Mielcu.

Najwyższem postanowieniem z dnia 29. maja 1910 zatwierdzoną została uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 19. lutego 1910 zezwalająca Reprezentacyi gminnej w Mielcu pobierać w roku 1910 na pokrycie potrzeb gminy dodatki gminne w wysokości 127% państwowych podatków bezpośrednich, a to obok 23% dodatku na cele szkolne.

Pożyczka Reprezentacyi powiatowej w Białej w kwocie 367.400 koron.

Najwyższem postanowieniem z dnia 29. września 1909 roku, otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 27. października 1908 projekt ustawy o zezwoleniu Reprezentacyi powiatowej w Białej, na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 367.400 koron, na pokrycie połowy kosztów budowy szpitala w Białej.

Pożyczka Reprezentacyi powiatowej w Dolinie w kwocie 40.000 koron.

Najwyższem postanowieniem z dnia 29. września 1909 roku otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 28. października 1908 roku, projekt ustawy o zezwoleniu Reprezentacyi powiatowej w Dolinie na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 40.000 koron, na pokrycie kosztów adaptacyi i wewnętrznego urządzenia szpitala powszechnego w Dolinie.

Pożyczka Reprezentacyi powiatowej w Przemyślanach w kwocie 68.400 koron.

Najwyższem postanowieniem z dnia 3. lipca 1909 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 3. listopada 1908 projekt ustawy zezwalającej Reprezentacyi powiatowej w Przemyślanach na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 68.400 koron na pokrycie jednej trzeciej części kosztów budowy dojazdów kolejowych, w powiecie Przemyślańskim, do linii kolejowej Lwów — Podhajce.

Zezwolenie Reprezentacyi powiatowej w Tarnobrzegu do objęcia imieniem powiatu gwarancyi za pożyczkę w kwocie 300.000 koron zaciągnąć się mającą przez powiatową Kasę oszczędności w Tarnobrzegu.

Najwyższem postanowieniem z dnia 27. czerwca 1909 roku otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 30. września 1908 roku projekt ustawy, zezwalającej Reprezentacyi powiatowej w Tarnobrzegu na przyjęcie imieniem powiatu poręki dla pożyczki w kwocie 300.000 koron, zaciągnąć się mającej przez powiatową Kasę oszczędności w Tarnobrzegu.

Zezwolenie Reprezentacyi powiatowej w Tłumaczu na przyjęcie imieniem powiatu poręki dla mającej się założyć powiatowej Kasy oszczędności.

Najwyższem postanowieniem z dnia 2. września 1909 roku, otrzymał sankcyę, uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 20. października 1908 roku, projekt ustawy, zezwalającej Reprezentacyi powiatowej w Tłumaczu na przyjęcie imieniem powiatu poręki za założyć się mającą powiatową Kasę oszczędności w Tłumaczu tudzież za lokowane

w niej wkładki i ich oprocentowanie oraz zezwalającej tejże Reprezentacyi powiatowej na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 50.000 koron na założenie Kasy oszczędności i na dostarczenie tejże kasie kapitału obrotowego.

Dodatki powiatowe w Brzesku.

Najwyższem postanowieniem z dnia 28. stycznia 1910 została zatwierdzoną uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. września 1909 zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Brzesku pobierać w roku 1909 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 55% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego a to obok 18% dodatku na cele drogowe.

Dodatki powiatowe w Brzeżanach.

Najwyższem postanowieniem z dnia 2. marca 1910 została zatwierdzoną uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 16. września 1908 zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Brzeżanach pobierać w roku 1908 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 46% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Dodatki powiatowe w Brzeżanach.

Najwyższem postanowieniem z dnia 28. stycznia 1910 została zatwierdzoną uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. września 1909, którą zezwolono Reprezentacyi powiatowej w Brzeżanach pobierać w roku 1909 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 44% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Dodatki powiatowe w Brzozowie.

Najwyższem postanowieniem z dnia 29. maja 1910 została zatwierdzoną uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. lutego 1910, zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Brzozowie pobierać w roku 1910 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 50% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Dodatki powiatowe w Cieszanowie.

Najwyższem postanowieniem z dnia 2. marca 1910 została zatwierdzoną uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. września 1909 zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Cieszanowie pobierać w roku 1909 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 67% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego a to obok 18% dodatku na cele drogowe.

Dodatki powiatowe w Czortkowie.

Najwyższem postanowieniem z dnia 2. marca 1910 została zatwierdzoną uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. września 1909, którą zezwolono Reprezentacyi powiatowej w Czortkowie pobierać w roku 1909 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 46% od państwowych podatków bezpośrednich, z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Dodatki powiatowe w Dobromilu.

Najwyższem postanowieniem z 12. czerwca 1910 została zatwierdzoną uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. lutego 1910 zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Dobromilu pobierać w roku 1910 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 44 % od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18 % ustawowego dodatku na cele drogowe.

Dodatki powiatowe w Gródku jagiellońskim.

Najwyższem postanowieniem z dnia 4. lipca 1909 została zatwierdzoną uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 17. września 1908, zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Gródku jagiellońskim pobierać w roku 1908 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 50% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Dodatki powiatowe w Gródku jagiellońskim.

Najwyższem postanowieniem z dnia 2. marca 1910 zatwierdzoną została uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. września 1909, którą zezwolono Reprezentacyi powiatowej w Gródku jagiellońskim pobierać w roku 1909, na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 52% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Dodatki powiatowe w Grybowie.

Najwyższem postanowieniem z dnia 4. lipca 1909 została zatwierdzoną uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 16. września 1908, zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Grybowie pobierać w roku 1908 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 56% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Dodatki powiatowe w Grybowie.

Najwyższem postanowieniem z dnia 2. marca 1910 została zatwierdzoną uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. września 1909, którą zezwolono Reprezentacyi powiatowej w Grybowie pobierać w roku 1909 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 65% od państwowych podatków bezpośrednich, z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Dodatki powiatowe w Kamionce strumiłowej.

Najwyższem postanowieniem z dnia 29. maja 1910 została zatwierdzoną uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. lutego 1910, zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Kamionce strumiłowej pobierać w roku 1910 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 48% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Dodatki powiatowe w Kolbuszowej.

Najwyższem postanowieniem z dnia 28 stycznia 1910 została zatwierdzoną uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. września 1909, którą zezwolono Reprezentacyi powiatowej w Kolbuszowej pobierać w roku 1909 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 51% od państwowych podatków bezpośrednich, z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Dodatki powiatowe w Kosowie.

Najwyższem postanowieniem z dnia 25. marca 1910 została zatwierdzona uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. września 1909, którą zezwolono Reprezentacyi powiatowej w Kosowie pobierać w roku 1909 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 43% od państwowych podatków bezpośrednich, z wyłączeniem podatku osobisto dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Dodatki powiatowe w Łańcucie.

Najwyższem postanowieniem z dnia 4. lipca 1909 została zatwierdzoną uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 8. października 1908, zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Łańcucie pobierać w roku 1908 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 55% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Dodatki powiatowe w Łańcucie.

Najwyższem postanowieniem z dnia 12. stycznia 1910 została zatwierdzoną uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. września 1909, zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Łańcucie pobierać w roku 1909 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 60% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Dodatki powiatowe w Mielcu.

Najwyższem postanowieniem z dnia 28. stycznia 1910 została zatwierdzoną uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. września 1909, zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Mielcu pobierać w roku 1909 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 47% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Dodatki powiatowe w Mielcu.

Najwyższem postanowieniem z 12. czerwca 1910 została zatwierdzoną uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. lutego 1910 zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Mielcu pobierać w roku 1910 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 51% państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Dodatki powiatowe w Pilźnie.

Najwyższem postanowieniem z dnia 12. czerwca 1910 została zatwierdzoną uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. lutego 1910, zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Pilźnie pobierać w roku 1910 dodatki powiatowe na cele powiatu w wysokości 46% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Dodatki powiatowe w Podhajcach.

Najwyższem postanowieniem z dnia 6. stycznia 1910 została zatwierdzoną uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. września 1909 zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Podhajcach pobierać na cele powiatu w roku 1909 dodatki powiatowe w wysokości 51% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Dodatki powiatowe w Przemyślanach.

Najwyższem postanowieniem z dnia 4. lipca 1909 została zatwierdzoną uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 16. września 1908, zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Przemyślanach pobierać na cele powiatu w roku 1908 dodatki powiatowe w wysokości 68% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Dodatki powiatowe w Przemyślanach.

Najwyższem postanowieniem z dnia 6. stycznia 1910 została zatwierdzoną uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. września 1909, zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Przemyślanach pobierać w roku 1909 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 63% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Dodatki powiatowe w Przemyślanach.

Najwyższem postanowieniem z dnia 29. maja 1910 została zatwierdzoną uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. lutego 1910, zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Przemyślanach pobierać w roku 1910 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 64% od państwowych podatków bezpośrednich obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Dodatki powiatowe w Starym Samborze.

Najwyższem postanowieniem z dnia 28. stycznia 1910 została zatwierdzoną uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. września 1909, zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Sta-

rym Samborze pobierać w roku 1909 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 53% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Dodatki powiatowe w Tarnobrzegu.

Najwyższem postanowieniem z dnia 4. lipca 1909 została zatwierdzoną uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 16. września 1908, zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Tarnobrzegu pobierać w roku 1908 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 63% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączenien podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Dodatki powiatowe w Tarnobrzegu.

Najwyższem postanowieniem z dnia 28. stycznia 1910 zatwierdzoną została uchwała Wysokiego Sejmu z 18. września 1909, którą zezwolono Reprezentacyi powiatowej w Tarnobrzegu pobierać w roku 1909 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 58% od państwowych podatków bezpośrednich, obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Dodatki powiatowe w Tłumaczu.

Najwyższem postanowieniem z dnia 4. lipca 1909 została zatwierdzoną uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 16. września 1908, zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Tłumaczu pobierać w roku 1908 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 49% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Dodatki powiatowe w Tłumaczu.

Najwyższem postanowieniem z dnia 6. stycznia 1910 została zatwierdzoną uchwała Wysokiego Sejmu z 18. września 1909, którą zezwolono Reprezentacyi powiatowej w Tłumaczu pobierać w roku 1909 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 49% od państwowych podatków bezpośrednich, obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Dodatki powiatowe w Turce.

Najwyższem postanowieniem z dnia 18. października 1909 została zatwierdzoną uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 23. października 1908, zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Turce pobierać w roku 1909 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 85% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Dodatki powiatowe w Wadowicach.

Najwyższem postanowieniem z 12. stycznia 1910 została zatwierdzona uchwała Wysokiego Sejmu z 18. września 1909, zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Wadowicach pobierać w roku 1909 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 44% od państwowych podatków bezpośrednich obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Podwyższenie gwarancyi kraju za wkładki lokowane w galicyjskiej Kasie Oszczędności we Lwowie.

Najwyższem postanowieniem z dnia 12. stycznia 1910 otrzymała sankcyę uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 15. października 1909 co do przyjęcia przez kraj poręki za wkładki lokowane w galicyjskiej Kasie Oszczędności we Lwowie do wysokości 100,000.000 koron.

Pożyczka 4,000.000 koron gminy miasta Lwowa.

Najwyższem postanowieniem z 3. sierpnia 1909 otrzymała sankcyę ustawa o poręczeniu przez kraj pożyczki królewskiego stołecznego miasta Lwowa na rozszerzenie miejskiej kolei elektrycznej.

Pożyczkę tę zaciągnęła gmina miasta Lwowa w obligacyach kolejowych Banku krajowego za zezwoleniem Wydziału krajowego z dnia 29. października 1909 L. 112.302.

b) Ustawy, które nie otrzymały sankcyi.

Nie otrzymały sankcyi:

1. Uchwalony na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z dnia 5. listopada 1908 projekt ustawy o zezwoleniu gminie miasta Jasła na pobór opłaty od czynszów najmu. Jako powód nieprzedłożenia projektu do sankcyi podaje c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych w reskrypcie z dnia 1. września 1909 L. 27452 — prócz mniejszych usterek natury formalnej — tę okoliczność, że — według Art. I. projektu ustawy — proponowane opłaty mają być pobierane tylko od czynszów najmu, podczas gdy wartość czynszowa budynków, zajmowanych przez samych właścicieli domów ma być od niej wolną, co zdaniem Ministerstwa jest nieuzasadnionem faworyzowaniem właścicieli domów. Wspomniany reskrypt podnosi dalej wątpliwości ze stanowiska interesów Skarbu Państwa przeciw postanowieniu Art. IV. projektu ustawy, według którego powyższej opłacie podlegać mają również mieszkania, od których czynsz potrącany jest z należącego się funkcyonaryuszowi publicznemu kwaterowego, a więc mieszkania przez c. k. Rząd urzędnikom w naturze dostarczone.

Ponieważ postulaty Ministerstwa zmierzają do zmiany samej zasady projektu, Wydział krajowy pismem z dnia 7. października 1909 L. 106791 wezwał Magistrat w Jaśle, aby sprawę poboru wymienionej opłaty poddał ponownie pod obrady Rady miejskiej i ewentualnie przedłożył jej do uchwalenia projekt ustawy, odpowiadający dyrektywom, wyrażonym w reskrypcie ministeryalnym.

2. Uchwalony na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z dnia 4. listopada 1908 projekt ustawy o zezwoleniu gminie Mielec na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa i miodu.

Pismem z dnia 30. września 1909 L. 16611 zawiadomiło c. k. Prezydyum Namiestnictwa Wydział krajowy, że c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych nie przedłożyło tego projektu ustawy do Najwyższej Sankcyi, ponieważ proponowana w nim opłata od hektolitra piwa w wysokości 3 K 40 h na przeciąg lat dziesięciu, sprzeciwia się reskryptowi c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 3. listopada 1908 L. 38523, podług którego opłata od hektolitra piwa w wysokości 3 K 40 h dozwoloną być może tylko do końca roku 1914, tudzież z powodu braku dostatecznego uzasadnienia petycyi finansową sytuacyą gminy.

3. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 5. października 1908 projekt ustawy o rozdzieleniu gminy Laszki murowane, powiat Sambor, i utworzeniu z niej samoistnych gmin administracyjnych pod nazwą Laszki murowane miasteczko i Laszki murowane wieś.

W sprawie tej przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi osobne sprawozdanie.

4. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 5. października 1908 projekt ustawy o utworzeniu z posiadłości powstałych z rozparcelowanych dóbr tabularnych Koniów i Towarnia, pow. Starosamborskiego, nowej gminy administracyjnej pod nazwą Jagienka.

C. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych reskryptem z 13. marca 1910 l. 7589 zwróciło sprawę, z uwagą, że według mapy poglądowej projektowana gmina nie tworzyłaby zwartego terytoryum, lecz składałaby się z dwóch gruntami rustykalnymi

miejscowości Towarnia przedzielonych części, co ze względów administracyjnych jest niedopuszczalnem.

O tem zawiadomiono tut. rozporządzeniem z 8. maja 1910 l. 53.320 Wydział powiatowy w Starym Samborze z uwagą, iż jedynym sposobem usunięcia przeszkody co do utworzenia projektowanej gminy byłoby ułożenie w porozumieniu z gminą i osadnikami takiego kompleksu gruntów, iżby one tworzyły zwartą całość przyszłej gminy „Jagienka“; do tego zaś dojść by można, bądź w drodze zamiany pojedynczych gruntów, bądź przez dobrowolne wcielenie do nowej gminy części terytoryum gminy Towarnia, położonej między rozparcelowanymi obszarami dworskimi w Koniowie i Towarni.

5. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 28. października 1908 projekt ustawy o utworzeniu nowej gminy administracyjnej pod nazwą Krynica zdrój zwróciło c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych w celu uzupełnienia, wskutek czego Wydział krajowy sprawozdaniem z 16. listopada 1909 do L. 113.818 przedłożył Wysokiemu Sejmowi ponownie projekt ustawy ze zmianami zażądanemi przez c. k. Ministerstwo.

c) Ustawy i uchwały jeszcze niesankcyonowane.

Do dnia zamknięcia tego sprawozdania jeszcze nie otrzymały sankcyi:

1. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 3. lutego 1910 projekt ustawy, zmieniającej §. 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej w kierunku rozszerzenia prawa Wydziału krajowego dozwalania Reprezentacyom powiatowym na zaciąganie pożyczek i zobowiązań.

2. Uchwalony na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z dnia 17. lutego 1910 projekt ustawy o prawie gmin nakładania opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa i miodu.

3. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 16. lutego 1910 projekt ustawy o przyłączeniu do miasta Krakowa gminy Dąbie z Beszczem i Głębinowem tudzież gminy i obszaru dworskiego Ludwinów, o wyłączeniu tych gmin i obszaru dworskiego z okręgu Rad powiatowych w Krakowie i Wieliczce i o zmianie §. 18 i 53 statutu miasta Krakowa.

4. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 5. października 1907 projekt ustawy o utworzeniu z posiadłości, powstałych z rozparcelowanych dóbr tabularnych Wola baraniecka, powiatu Samborskiego, nowej gminy administracyjnej pod nazwą Wolica polska.

Dobra te rozparcelowano głównie między osadników przybyłych z zachodniej części kraju, część jednakże nabyli niektórzy mieszkańcy gminy miejscowej.

Wskutek reskryptu c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z 26. listopada 1908 l. 40.373 c. k. Prezydyum Namiestnictwa pismem z 22. lipca 1909 l. 12 430 zwróciło się do Wydziału krajowego z zapytaniem, czy nie byłoby wskazanem, aby owa część gruntów ze względu na ich posiadaczy została przy gminie Wola baraniecka.

Wobec tego tut. rozporządzeniem z 16. kwietnia 1910 l. 37.236 zażądano od Wydziału powiatowego przedstawienia stosownych wniosków.

5. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 19. października 1908 projekt ustawy o utworzeniu z przysiółka Nowy Tyczyn ad Zazdrość, powiatu trembowelskiego, samoistnej gminy administracyjnej.

Wskutek pisma c. k. Prezydyum Namiestnictwa z 19. stycznia 1910 l. 21.014/pr. przesłano tut. pismem z 23. kwietnia 1910 l. 47.980 c. k. Prezydyum wszystkie odnośne akta.

6. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 24. października 1908 projekt ustawy o utworzeniu z Okulic ad Bratucice, powiatu Bocheńskiego, osobnej gminy administracyjnej.

C. k. Prezydyum Namiestnictwa pismem z 30. kwietnia 1910 l. 5.066/pr. zażądało przedłożenia pewnych aktów, które przesłano c. k. Prezydyum tut. pismem z 4. maja 1910 l. 52.181.

7. i 8. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 13. października 1909 projekt ustawy o utworzeniu z przysiółka Jaremcza ad Dora samoistnej gminy administracyjnej.

C. k. Prezydyum Namiestnictwa pismem z 24. kwietnia 1910 l. 5.565/pr. wskutek reskryptu c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych zwróciło uwagę na okoliczność, że jakkolwiek poprzednie sankcyonowanie ustawy o utworzeniu gminy administracyjnej Jaremcze uniemożliwi następnie sankcyonowanie uchwalonej d. 18. września 1909 ustawy o poborze opłat gminnych od napojów spirytusowych w gminie Dora w dzisiejszych jej granicach, to jednak byłoby wskazanem dążyć wpierw do uzyskania sankcyi dla wspomnianej na wstępie ustawy, a uregulowanie sprawy zezwolenia na pobór opłat od napojów pozostawić na później.

Pismem tut. z 4. maja 1910 l. 50.554 oznajmiono c. k. Prezydyum Namiestnictwa, że Wydział krajowy podziela w zupełności powyższe zapatrywanie, zwłaszcza, że odnośny projekt ustawy został uchwalony głównie ze względu na potrzebę zaprowadzenia tych opłat w Jaremczu a nie w samej Dorze.

9. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 11. stycznia 1910 projekt ustawy o wyłączeniu pewnej części gruntów ze związku gminy Zawadówka, powiatu Podhajeckiego i przydzielenia do związku gminy administracyjnej Huta nowa, powiatu Buczackiego.

W tej sprawie zażądało c. k. Prezydyum Namiestnictwa pismem z 28. kwietnia 1910 L. 5977 deklaracyi stron interesowanych, że pokryją wszelkie koszta, połączone ze zmianą ksiąg gruntowych i operatów katastralnych.

Wobec tego Wydział krajowy pismami z 1. maja 1910 L. 51697 i z 8. czerwca 1910 L. 66491 zażądał tej deklaracyi od Wydziału powiatowego w Buczaczu, lecz dotąd jej nie otrzymał.

10 Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia z 19. lutego 1910 projekt ustawy o utworzeniu z przysiółka Kielanówka ad Racławówka, powiatu Rzeszowskiego, samoistnej gminy administracyjnej.

Wskutek pisma c. k Prezydyum Namiestnictwa z 21. maja 1910 l. 7938 zażądano tutejszem rozporządzeniem z 27. maja 1910 l. 61235 od interesowanych przedłożenia deklaracyi, iż pokryją koszta połączone z przeprowadzeniem stosownych zmian w operatach katastralnych.

11. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 7. października 1909 projekt ustawy o utworzeniu nowej gminy administracyjnej pod nazwą „Łukowiec wiszniowski,“ powiatu Rohatyńskiego.

Wsprawie tej zauważyło c. k. Prezydyum Namiestnictwa pismem z 29. kwietnia 1910 l. 20642, że niema wprawdzie przeszkód do utworzenia z terytoryum, objętego powołanym projektem ustawy, osobnej gminy katastralnej, skoro jednak taka gmina katastralna dotychczas nie istnieje, — niewłaściwie określono w projekcie ustawy posiadłości, mające stanowić nową gminę administracyjną, jako wchodzące w skład „nowej gminy

katastralnej Łukowiec wiszniowski;“ należałoby zatem albo postarać się wpierw o utworzenie gminy katastralnej Łukowiec wiszniowski lub zmienić tekst projektu ustawy.

Wobec tego pismem tut. z 2. lipca 1910 l. 76372 w porozumieniu z Wydziałem powiatowym w Rohatynie odniesiono się do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z prośbą, o odroczenie przedłożenia do Sankcyi rzeczonego projektu ustawy, aż do poprzedniego utworzenia nowej gminy katastralnej Łukowiec wiszniowski.

12. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 16 lutego 1910 projekt ustawy o czasowem uwolnieniu nowych i nowoprzebudowanych domów w mieście Białej od dodatków gminnych do państwowego podatku domowo czynszowego i do 5% podatku od dochodu z budynków uwolnionych czasowo od podatku domowego.

13. Uchwalony na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z dnia 17. września 1908 projekt ustawy w przedmiocie zmiany ustawy krajowej z dnia 10. kwietnia 1900 Dz. u. kr. Nr. 44., zezwalającej gminie miasta Krakowa na pobór opłaty gminnej od wkładek totalizatora.

Pismem z dnia 10. czerwca 1909 l. 7194/pr. oznajmiło c. k. Prezydyum Namiestnictwa, że sprawę tę przedłożyło c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych sprawozdaniem z dnia 29. kwietnia 1909 l. 2546/pr. Od tego czasu sprawa powyższa nie weszła w nowe stadyum.

14. Uchwalony na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z dnia 8. lutego 1910 projekt ustawy, zmieniający postanowienia art. III. i IV. ustawy z dnia 18. grudnia 1881 Dz. u. kr. Nr. 48. ex 1883 o zniesieniu propinacyi i zaprowadzeniu miejskich opłat konsumcyjnych i policyjnych w mieści Lwowie.

Pismem z dnia 25. lutego 1910 l. 22626 przesłał Wydział krajowy c. k. Prezydyum Namiestnictwa potrzebne akta do wyjednania Najwyższej sankcyi, dotąd jednak nie otrzymał odpowiedzi.

15. Uchwalony na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z dnia 17. lutego 1910 projekt ustawy o zezwoleniu na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa i miodu gminom: Bełz, Bochnia, Brody, Dobromil, Grybów, Drohobycz, Jarosław, Jasło, Kołomyja, Krosno, Lubaczów, Myślenice, Nowy Targ, Pilzno, Podgórze, Przemyśl, Rzeszów, Sambor, Sanok, Stary Sącz, Skawina, Sokal, Stary Sambor, Stryj, Tarnopol, Wieliczka, Żółkiew, Złoczów, Wadowice, Jaworów, Rohatyn, Brzeżany, Gorlice i Gródek jagielloński.

Pismem z dnia 19. marca 1910 zwróciło c. k. Prezydyum Namiestnictwa Wydziałowi krajowemu powyższe projekty ustaw celem dołączenia potrzebnych aktów do wyjednania Najwyższej sankcyi.

Dotychczas przedłożyły żądane akta gminy: Brzeżany, Gorlice, Grybów, Jarosław, Jaworów, Kołomyja, Krosno, Nowy Targ, Pilzno, Rzeszów, Sambor, Stary Sambor, Stary Sącz, Sokal, Stryj, Wieliczka, Żółkiew i Złoczów, które Wydział krajowy przesłał c. k. Prezydyum Namiestnictwa.

16. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 18. września 1909 projekt ustawy o zezwoleniu gminie Krakowiec, w powiecie Jaworowskim, na pobór podwyższonych opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa i miodu.

Pismem z dnia 29. kwietnia 1910 l. 6589 oznajmiło c. k. Prezydyum Namiestnictwa, że c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych zwróciło sprawę celem przeprowadzenia pewnych spro-

stowań w wykazach podatkowych, i skoro sprostowania te nadejdą, sprawa natychmiast ponownie przedłożoną zostanie do Najwyższej sankcyi.

17. Uchwalony na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z dnia 19. lutego 1910 projekt ustawy o zezwoleniu gminie miasta Buczacza na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa i miodu.

Pismem z dnia 25. maja 1910 l. 59683 przesłał Wydział krajowy c. k. Prezydyum Namiestnictwa akta potrzebne do wyjednania Najwyższej sankcyi, dotąd jednak nie otrzymał odpowiedzi.

18. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 16. lutego 1907 projekt ustawy, zezwalającej Reprezentacyi powiatowej w Drohobyczu na przyjęcie imieniem powiatu poręki za wkładki w założyć się mającej powiatowej Kasie oszczędności w Drohobyczu.

Sprawa ta, przedstawiona w zeszłorocznem sprawozdaniu, nie postąpiła naprzód.

19 Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 5. października 1908 projekt ustawy o zezwoleniu Reprezentacyi powiatowej w Myślenicach na przyjęcie gwarancyi czystego dochodu od części kapitału zakładowego kolei lokalnej Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna.

Pismem z dnia 2. grudnia 1909 l. 18185 zawiadomiło c. k. Prezydyum Namiestnictwa Wydział krajowy, że sprawę przedłożyło c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych relacyą z dnia 20 stycznia 1909 l. 543 z wnioskiem na wyjednanie Najwyższej Sankcyi dla tego projektu ustawy, zaś pismem z dnia 19. maja 1910 l. 7574, że równocześnie odnosi się ponownie do c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z prośbą o przyspieszenie wyjednania Najwyższej sankcyi.

20. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 5. października 1908 projekt ustawy o zezwoleniu Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce na przyjęcie gwarancyi czystego dochodu od części kapitału zakładowego kolei lokalnej Wieliczka Myślenice-Mszana dolna.

Pismem z dnia 17. grudnia 1909 l. 18186 oznajmiło c. k. Prezydyum Namiestnictwa Wydziałowi krajowemu, że sprawę przedłożyło c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych relacyą z dnia 20 stycznia 1909 l. 543 z wnioskiem o wyjednanie Najwyższej Sankcyi zaś pismem z dnia 19. maja 1910 l. 7574, że równocześnie odnosi się ponownie do c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z prośbą o przyspieszenie wyjednania Najwyższej sankcyi.

21. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 4. lutego 1910 roku, projekt ustawy o zezwoleniu Reprezentacyi powiatowej w Nowym Targu na zaciągnięcie dodatkowej pożyczki w sumie 100.000 koron celem wykończenia i wewnętrznego urządzenia szpitala powszechnego w Nowym Targu.

Odnośne akta, potrzebne do wyjednania Najwyższej sankcyi t. j. budżet Rady powiatowej, zamknięcia rachunków z ostatnich trzech lat i inwentarz majątku powiatowego, zostały przedłożone c. k. Prezydyum Namiestnictwa tutejszem pismem z dnia 26. lutego 1910 L. 21.836.

22. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 8. lutego 1910 roku, projekt ustawy o zezwoleniu Reprezentacyi powiatowej w Myślenicach na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 70.000 koron na pokrycie kosztów dokończenia budowy dróg.

W sprawie powyższej c. k. Prezydyum Namiestnictwa pismem z dnia 4. czerwca 1910 L. 8707/pr. zażądało ponownego uzupełnienia aktów potrzebnych do wyjednania Najwyższej sankcyi, których Wydział powiatowy w Myślenicach dotąd nie nadesłał.

23. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 4 lutego 1910 roku, projekt ustawy o zezwoleniu Reprezentacyi powiatowej w Pilznie na zaciągnięcie pożyczki 150.000 koron na pokrycie kosztów opracowania projektu budowy kolei z Dębicy do Jasła i budowy mostu na rzece Wisłoce pod Przeczycą.

Odnośne akta, wymagane do uzyskania Najwyższej sankcyi, przedłożone zostały c. k. Prezydyum Namiestnictwa, pismem Wydziału krajowego z dnia 26. lutego 1910 LW. 21.007.

24. Uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. lutego 1910 zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Bochni pobierać w roku 1910 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 50% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Pismem z dnia 25. marca 1910 l 27116 przesłał Wydział krajowy c. k. Prezydyum Namiestnictwa akta, potrzebne do wyjednania Najwyższej Sankcyi, dotąd jednak nie otrzymał odpowiedzi.

25. Uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. lutego 1910 zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Brzesku pobierać w roku 1910 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 54% od państwowych podatków bezpośrednich, obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Pismem z dnia 29. marca 1910 l. 27118 przesłał Wydział krajowy c k. Prezydyum Namiestnictwa akta, potrzebne do wyjednania Najwyższej Sankcyi, dotąd jednak nie otrzymał odpowiedzi.

26. Uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. lutego 1910 zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Brzeżanach pobierać w roku 1910 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 46% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Pismem z dnia 23. marca 1910 l. 27.137 przesłał Wydział krajowy c. k. Prezydyum Namiestnictwa akta, potrzebne do wyjednania Najwyższej Sankcyi, dotąd jednak nie otrzymał odpowiedzi.

27. Uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. lutego 1910 zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Cieszanowie pobierać w roku 1910 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 72½% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Pismem z dnia 12. kwietnia 1910 l 41.420 przesłał Wydział krajowy c. k. Prezydyum Namiestnictwa akta, potrzebne do wyjednania Najwyższej Sankcyi, dotąd jednak nie otrzymał odpowiedzi.

28. Uchwała Wysokiego Sejmu z 18. lutego 1910 zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Czortkowie na pobór w roku 1910 dodatków powiatowych w wysokości 66% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Pismem z dnia 23. marca 1910 l. 27133 przesłał Wydział krajowy c. k. Prezydyum Namiestnictwa akta, potrzebne do wyjednania Najwyższej Sankcyi, dotąd jednak nie otrzymał odpowiedzi.

29. Uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. września 1909 zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Dąbrowie pobierać w roku 1909 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 42½% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto dochodowego a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Rozporządzeniem z dnia 12. października 1909 l. 106.498 wezwał Wydział krajowy Wydział powiatowy w Dąbrowie do przedłożenia potrzebnych do wyjednania Najwyższej Sankcyi zamknięć rachunkowych powiatu za ostatnie trzy lata.

Pomimo następnych sześciu przypomnień Wydział powiatowy dotychczas nie nadesłał żądanych zamknięć rachunkowych.

30. Uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. lutego 1910 zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Dąbrowie pobierać w roku 1910 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 56% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Rozporządzeniem z dnia 2. kwietnia 1910 l. 27.115 wezwał Wydział krajowy Wydział powiatowy do przedłożenia potrzebnych do wyjednania Najwyższej Sankcyi zamknięć rachunkowych powiatu za ostatnie trzy lata, których jednak Wydział powiatowy pomimo przypomnienia z dnia 4. maja 1910 l. 51.696 dotychczas nie nadesłał.

31. Uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. lutego 1910 zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Dolinie pobierać w roku 1910 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 50% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Pismem z dnia 23. marca 1910 l. 27135 przesłał Wydział krajowy akta, potrzebne do wyjednania Najwyższej Sankcyi, dotąd jednak nie otrzymał odpowiedzi.

32. Uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. września 1909 zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Gorlicach pobierać w roku 1909 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 46% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

33. Uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. lutego 1910 zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Gorlicach pobierać w roku 1910 dodatki powiatowe w wysokości 46% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Pismem z dnia 24. marca 1910 l. 27.131 przesłał Wydział krajowy c. k. Prezydyum Namiestnictwa potrzebne akta do wyjednania Najwyższej Sankcyi dla obu powyższych uchwał lecz dotychczas nie otrzymał zawiadomienia o sankcyi.

34. Uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. lutego 1910 zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Gródku jagiellońskim pobierać w roku 1910 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 52% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Pismem z dnia 23. marca 1910 l. 27.138 przesłał Wydział krajowy c. k. Prezydyum Namiestnibtwa akta, potrzebne do wyjednania Najwyższej Sankcyi dotąd jednak nie otrzymał odpowiedzi.

35. Uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 11. stycznia 1910 zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Grybowie na pobór w rokn 1910 na cele powiatu dodatków powiatowych w wysokości 65% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Pismem z dnia 9. kwietnia 1910 l. 36.400 przesłał Wydział krajowy c. k. Prezydyum Namiestnictwa potrzebne akta do wyjednania Najwyższej Sankcyi, dotąd jednak nie otrzymał odpowiedzi

36. Uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. lutego 1910 zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Kolbuszowej pobierać w roku 1910 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 53% od państwowych podatków bezpośrednich, obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Pismem z dnia 23. marca 1910 l. 27.117 przesłał Wydział krajowy c. k. Prezydyum Namiestnictwa akta, potrzebne do wyjednania Najwyższej Sankcyi, dotąd jednak nie otrzymał odpowiedzi.

37. Uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. lutego 1910 zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Kołomyi pobierać w roku 1910 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 45% od państwowych podatków bezpośrednich, z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a te obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Pismem z dnia 23. marca 1910 l. 27.102 przesłał Wydział krajowy c. k. Prezydyum Namiestnictwa potrzebne akta, do wyjednania Najwyższej Sankcyi, dotąd jednak nie otrzymał odpowiedzi.

38 Uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. lutego 1910 zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Kosowie pobierać w roku 1910 dodatki powiatowe na cele powiatu w wysokości 46% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Pismem z dnia 23. marca 1910 l. 27.101 przesłał Wydzsał krajowy akta, potrzebne do wyjednania Najwyższej Sankcyi, dotąd jednak nie otrzymał odpowiedzi.

39. Uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. lutego 1910 zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Krośnie pobierać w roku 1910 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 48% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Pismem z dnia 23. marca 1910 l. 27.130 przesłał Wydział krajowy c. k. Prezydyum Namiestnictwa akta, potrzebne do wyjednania Najwyższej Sankcyi, dotąd jednak nie otrzymał odpowiedzi.

40. Uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. lutego 1910 zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Łańcucie na pobór w roku 1910 dodatków powiatowych w wysokości 60% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Pismem z dnia 23. marca 1910 l. 27.112 przesłał Wydział krajowy c. k. Prezydyum Namiestnictwa akta, potrze-

bne do wyjednania Najwyższej Sankcyi, dotąd jednak nie otrzymał odpowiedzi.

41. Uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. lutego 1910 zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Nisku pobierać w roku 1910 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 56% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Pismem z dnia 23. marca 1910 przesłał Wydział krajowy c. k. Prezydyum Namiestnictwa akta, potrzebne do wyjednania Najwyższej Sankcyi, dotąd jednak nie otrzymał odpowiedzi.

42. Uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. lutego 1910 zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Podhajcach na pobór w roku 1910 na cele powiatu dodatków powiatowych w wysokości 51% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Pismem z dnia 23. marca 1910 l. 27104 przesłał Wydział krajowy c. k. Prezydyum Namiestnictwa akta, potrzebne do wyjednania Najwyższej Sankcyi, dotąd jednak nie otrzymał odpowiedzi.

43. Uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. lutego 1910 zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Starym Samborze pobierać w roku 1910 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 47% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Pismem z dnia 23. marca 1910 l. 27.103 przesłał Wydział krajowy c. k. Prezydyum Namiestnictwa akta, potrzebne do wyjednania Najwyższej Sankcyi, dotąd jednak nie otrzymał odpowiedzi.

44. Uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. lutego 1910 zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Tarnobrzegu pobierać w roku 1910 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 59% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Pismem z dnia 23. marca 1910 l. 27.110 przesłał Wydział krajowy c. k. Prezydyum Namiestnictwa akta, potrzebne do wyjednania Najwyższej Sankcyi, dotąd jednak nie otrzymał odpowiedzi.

45. Uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. lutego 1910 zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Tłumaczu pobierać w roku 1910 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 49% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Pismem z dnia 23. marca 1910 l. 27.136 przesłał Wydział krajowy c. k. Prezydyum Namiestnictwa akta, potrzebne do wyjednania Najwyższej Sankcyi, dotąd jednak nie otrzymał odpowiedzi.

46. Uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. lutego 1910 zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Turce pobierać w roku 1910 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 90% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Pismem z dnia 23. lutego 1910 l. 27.106 przesłał Wydział krajowy c. k. Prezydyum Namiestnictwa akta, potrzebne do wyjednania Najwyższej Sankcyi, dotąd jednak nie otrzymał odpowiedzi.

47. Uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 28. lutego 1910 zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Wadowicach pobierać

w roku 1910 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 44% podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Pismem z dnia 23. marca 1910 l. 27109 przesłał Wydział krajowy c. k. Prezydyum Namiestnictwa akta potrzebne do wyjednaniania Najwyższej Sankcyi, dotąd jednak nie otrzymał odpowiedzi.

48. Uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. lutego 1910 zezwalającaReprezentacyi powiatowej w Zaleszczykach pobierać w roku 1910 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 48% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Pismem z dnia 17. marca 1910 l. 27105 przesłał Wydział krajowy c. k. Prezydyum Namiestnictwa akta, potrzebne do wyjednania Najwyższej Sankcyi, dotąd jednak nie otrzymał odpowiedzi.

49. Uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 2. października 1909 zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Złoczowie pobierać w roku 1909 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 50% od państwowych podatków bezpośrednich obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

50. Uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. lutego 1910 zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Złoczowie pobierać w roku 1910 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 45% od państwowych podatków bezpośrednich, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Pismem z dnia 24. marca 1910 l. 27140 przesłał Wydział krajowy c. k. Prezydyum Namiestnictwa akta, potrzebne do wyjednania Najwyższej Sankcyi dla obu powyższych uchwał, dotąd jednak nie otrzymał odpowiedzi.

51. Uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. lutego 1910 zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Żywcu pobierać w roku 1910 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 52% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Pismem z dnia 23. marca przesłał Wydział krajowy c. k. Prezydyum Namiestnictwa akta, potrzebne do wyjednania Najwyższej Sankcyi, dotąd jednak nie otrzymał odpowiedzi.

d) Wezwania do c. k. Rządu.

Koszary krajowe.

Sprawę wezwań Wysokiego Sejmu do c. k. Rządu w przedmiocie koszar krajowych, uchwalonych na posiedzeniu z dnia 1. października 1909, oraz odpowiedzi danej przez c. k. Ministerstwo Skarbu w reskrypcie z 7. czerwca 1909 l. 27081 — przedstawia Wydział krajowy w osobnem sprawozdaniu o krajowych funduszach pożyczkowych na budowę koszar dla wojska.

Rewizye przepisów o rejonach fortecznych.

Powołując się na zeszłoroczne sprawozdanie co do rezolucyi Wysokiego Sejmu z dnia 16. września 1907, wzywającej c. k. Rząd, aby przyspieszył rewizyę przestarzałych przepisów o rewersach demolacyjnych w rejonach fortecznych Wydział krajowy oznajmia, że, według pisma c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 3. stycznia 1910 l. 20948/pr. decyzya c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych i obrony krajowej w tej sprawie nie została powziętą. Zarazem doniosło c. k. Prezydyum Namiestnictwa, że przesłaną pismami Wydziału krajowego z dnia 17. lipca 1909 l. 66228, i z dnia 17. września 1909 l. 102014 ponowną w tym względzie uchwałę Wysokiego Sejmu z dnia

3. listopada 1908 i cały operat dochodzeń przedłożyło wymienionym Ministerstwom sprawozdaniem z dnia 7. października 1909 l. 16248/pr.

Do chwili zamknięcia sprawozdania powyższa sprawa nie weszła w nowe stadyum.

Reorganizacya c. k. wojskowych straży policyjnych.

Powołując się na zeszłoroczne sprawozdanie co do uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 5. listopada 1908, wzywającej c. k. Rząd, aby bezzwłocznie przystąpił do reorganizacyi c. k. straży policyjnej we Lwowie, Przemyślu i Krakowie w kierunku przekształcenia jej na wzór istniejących straży cywilno-policyjnych we Wiedniu i w Pradze — Wydział krajowy oznajmia, że c. k. Prezydyum Namiestnictwa — według pisma tegoż z dnia 6. listopada 1909 l. 13352/pr. — zarządziło szczegółowe obliczenie kosztów utrzymania straży cywilnej i przedłożyło sprawę c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych do decyzyi, która jednak — według dalszego pisma c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 8. marca 1910 l. 3856/pr. — do tego czasu nie nadeszła.

Poruczony zakres działania gmin

Powołując się na poprzednie sprawozdanie Wydział krajowy zaznacza, że nie otrzymał dalszej wiadomości, czy i jakie postanowienie powziął c k Rząd na rezolucye Wysokiego Sejmu z 4. lipca 1902 i 19. października 1903 w sprawie przyznania gminom w drodze osobnej ustawy wynagrodzenia za sprawowanie czynności poruczonego zakresu działania.

e) Uchwały nie podlegające sankcyi.

Zmiana §. 23. ustawy o Reprezentacyi powiatowej.

W sprawie tej przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi osobne sprawozdanie z projektem ustawy.

Utworzenie samoistnej Reprezentacyi powiatowej w Przeworsku.

W sprawie tej przedłożono Wysokiemu Sejmowi tut. sprawozdaniem z 23. stycznia 1910 l. 10378 odnośny projekt ustawy.

Utworzenie gminy administracyjnej z osad polskich w Hołoskowie, Bednarówce i Strupkowie.

W dalszym ciągu ostatniego sprawozdania Wydział krajowy zaznacza, że według relacyi Wydziału powiatowego w Tłumaczu z 18. marca 1910 l. 205 tamt. c. k. Starostwo mimo kilkakrotnego przypomnienia nie nadesłało dotychczas w tej sprawie swojego oświadczenia.

Utworzenie samoistnej gminy administracyjnej Konopnica z części obszaru dworskiego w Kaltwasser.

W dalszym ciągu ostatniego sprawozdania zaznacza się, że według relacyi Wydziału powiatowego we Lwowie z 2. listopada 1909 l. 4654 osadnicy nie dostarczyli dotychczas dat i wyjaśnień potrzebnych do ocenienia, o ile ta osada posiada warunki do utworzenia samoistnej gminy, z czego należy wnosić, że na razie nie uważają oni tej sprawy za naglącą.

Nadto nadmienił Wydział powiatowy, że byłoby pożądanem połączenie tej osady z gminą Kaltwasser i że nie jest wykluczonem dojście do skutku tego połączenia w drodze dobrowolnej ugody między interesowanemi miejscowościami.

Rozdzielenie gminy Podmichale na polską i ruską.

W dalszym ciągu ostatniego sprawozdania Wydział krajowy oznajmia, że Rada powiatowa w Kałuszu uchwałą z 26. sierpnia 1909 oświadczyła się przeciw rozdziałowi gminy Podmichale na dwie odrębne gminy administracyjne, jedną z ludnością polską a drugą z ludnością ruską.

W motywach zaznaczono, że rozłączenie takie nie jest dopuszczalne tak ze względu na siłę podatkową jak i ze względu na niemożliwość utworzenia jednolitych terytoryów.

Wobec tego rozporządzeniem tut. z 5. stycznia 1910 l. 146007 polecono zawiadomić petentów, że Wydział krajowy nie może przedstawić Wysokiemu Sejmowi w tej sprawie przychylnego wniosku.

Petycya przysiółka Poręby dębskie ad Dęby o utworzenie samoistnej gminy administracyjnej.

W dalszym ciągu zeszłorocznego sprawozdania Wydział krajowy oznajmia, że Rada powiatowa w Tarnobrzegu uchwałą z 16. czerwca 1909 oświadczyła się za utworzeniem z Poręb samoistnej gminy administracyjnej jednak pod warunkiem, że członkowie obu osad porozumieją się w sprawie rozdziału majątku gminnego w drodze dobrowolnej ugody, a nie w drodze zamierzonego przez nich sporu sądowego.

Wobec tego wezwaliśmy rozporządzeniem z 2. czerwca 1910 l. 63838 Wydział powiatowy w Tarnobrzegu, aby dołożył usilnych starań celem doprowadzenia tej ugody do skutku.

Utworzenie z przysiółka Siółko ad Bożyków samoistnej gminy administracyjnej.

W tej sprawie Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi osobne sprawozdanie.

Petycya przysiółków Jolity, Zakupce, Ichnaty, Hamarnia i Kozaki o wyłączenie z gminy Sucha wola i utworzenie samoistnej gminy p. n. Sucha wola II. część.

W dalszym ciągu ostatniego sprawozdania zaznacza się, że według relacyi Wydziału powiatowego w Cieszanowie z 6. grudnia 1909 l. 4096 niedogodności administracyjne, z powodu których rzeczone przysiółki domagały się wyłączenia z gminy macierzystej, zostały usunięte uchwałą Rady gminnej z 7. grudnia 1908 a mianowicie przez ustanowienie dla tych przysiółków osobnego delegata, osobnego oglądacza bydła, osobnego kasyera dla pobierania opłat za oględziny bydła, wreszcie przez zaprowadzenie dla tych przysiółków osobnego katastru bydła. Powyższą uchwałę zatwierdziła Rada powiatowa uchwałą z 6. grudnia 1909.

Wobec tego tut. rozporządzeniem z 15. grudnia 1909 l. 139.570 wezwano Wydział powiatowy, aby zawiadomił interesowane przysiółki, że Wydział krajowy nie znajduje podstawy do poparcia ich petycyi.

Petycya przysiółków Zielona, Dzembroń i Bystrzec ad Żabie o utworzenie z nich samoistnej gminy administracyjnej.

W dalszym ciągu ostatniego sprawozdania zaznacza się, że Wydział powiatowy w Kosowie relacyą z 6. września 1909 l. 1911 przedstawił wniosek na utworzenie z przysiółków Zielona, Dzembroń, Szybene i Bystrzec samoistnej gminy administracyjnej.

Ponieważ jednak przeprowadzone przez Wydział powiatowy dochodzenia nie wykazały dowodnie, do których ze sąsiednich gmin administracyjnych te przysiółki należą, przeto celem wydania w tej sprawie dalszych zarządzeń, zwróciliśmy się pismem z 8. lutego 1910 l. 10.067 do c. k. Starostwa w Kosowie z prośbą o wydanie w powyższym kierunku stanowczej decyzyi; dotąd jednak nie otrzymaliśmy odpowiedzi.

Petycya gminy Dynów o zaliczenie do gmin podlegających ustawie gminnej z dnia 3. lipca 1896 dz. u. kr. Nr 51.

W dalszym ciągu ostatniego sprawozdania Wydział krajowy oznajmia, że Wydział powiatowy w Brzozowie dotychczas nie przedłożył relacyi w tej sprawie pomimo tutejszego rozporządzenia z dnia 2. października 1909 l. 107.185.

Sprawa opieki nad ubogimi.

Powołując się na zeszłoroczne sprawozdanie, Wydział krajowy oznajmia, że dalsze odpowiedzi Wydziałów powiato-

wych na okólnik Wydziału krajowego z dnia 3. maja 1909 L. 15.274 w sprawie zakładania domów dla nieuleczalnych matołków i rekonwalescentów, a to z funduszów gmin, z podatkami w żadnym związku nie stojących — wypadły również dla powyższej sprawy niekorzystnie. Jako motywa odmownych odpowiedzi podano podobnie jak poprzednio brak jakichkolwiek dostatecznych funduszów na urządzenie wspomnianych domów. Tylko w Sokalu istnieie od lat 10 „Powiatowy dom przytułku dla starców i kalek im. Franciszka Józefa I.“ założony kosztem około 80 tysięcy koron, a Reprezentacya powiatowa w Stryju postanowiła w myśl uchwały Rady powiatowej z dnia 11. lutego 1909 wybudować i odpowiednio urządzić „Powiatowe przytulisko dla ubogich nieuleczalnie chorych i kalek im. cesarza Franciszka Józefa I-go“. Fundusze na tę budowę składać się będą z datków gminy miasta Stryja, gmin wiejskich (z funduszów ubogich), właścicieli obszarów dworskich i funduszu powiatowego.

Podobnie Rada miejska w Drohobyczu postanowiła ku uczczeniu jubileuszu 60-letnich rządów Najjaśniejszego Pana uchwałą z dnia 27. sierpnia b. r. wybudować dom dla nieuleczalnych i matołków i odpowiednio go usytuować, wstawiając w tym celu corocznie do budżetu gminnego kwotę 1000 koron.

Według dalszych relacyi gminne domy ubogich istnieją w Jordanowie, Myślenicach (powiat Myślenicki), Bochni, Niepołomicach, Ujściu solnem, Lipnicy murowanej i Wiśniczu (pow. Bocheński), nadto w Niegowici (pow. Bochnia) znajduje się parafialny dom ubogich, w Iwoniczu zaś dom dla nieuleczalnych, fundowany przez księdza kanonika Podgórskiego. Wreszcie Wydział powiatowy w Białej założył własnym kosztem ochronkę powiatową dla dzieci w Kętach, a Wydział powiatowy w Chrzanowie doniósł relacyą z dnia 29. marca 1910 l. 1603, że hr. Andrzejowa Potocka powzięła zamiar odstąpienia w darze pod pewnymi warunkami powiatowi Chrzanowskiemu lazaretu w Krzeszowicach na powiatowy dom zdrowia.

Sprawa przyjęcia na fundusz krajowy kosztów utrzymania Józefa Gudziów vel Gluziów.

Odwołując się do zeszłorocznego sprawozdania Wydział krajowy oznajmia, że nie uwzględnił prośby gminy Bani o przyjęcie na fundusz krajowy drugiej połowy kosztów utrzymania Józefa Gudziów vel Gluziów w lwowskim zakładzie dla nieuleczalnych w kwocie 262 koron, ponieważ gmina może zapłacić owe koszta z własnych funduszów. Również nie uwzględnił Wydział krajowy z tego samego powodu ponownej prośby gminy Bani, odstąpionej Wydziałowi krajowemu do załatwienia uchwałą Wysokiego Sejmu z 24. stycznia 1910.

Petycya gminy Kozowy o subwencyę na koszta regulacyi miasteczka.

W dalszym ciągu ostatniego sprawozdania Wydział krajowy oznajmia, że według sporządzonego kosztorysu koszta robót objętych planem regulacyjnym spalonej części miasteczka obliczono na 10.940 koron.

Relacyą z 2. grudnia 1909 l. 5608 doniósł Wydział powiatowy, że na pokrycie tych kosztów ani gmina ani powiat nie posiada żadnych funduszów.

Rozporządzeniem tutejszem z 31. grudnia 1909 l. 143.151 polecono zawiadomić gminę, że z braku funduszów również i Wydział krajowy nie może przyznać na ten cel żadnej subwencyi.

f) Inne sprawy ważniejsze.

Nadzór nad majątkiem i działalnością Reprezentacyi gminnych, tudzież Reprezentacyi powiatowych.

W okresie od 1. lipca 1909 do końca czerwca 1910 dokonał Wydział krajowy lustracyi w następujących gminach:

a) Z miast objętych ustawągminną z r. 1889 w Żółkwi,

b) W gminach podlegających ustawie gminnej z roku 1896: Borysław, Kuty, Nadwórna, Piwniczna, Rawa ruska, Rudnik, Strzyżów, Tłumacz, Tuchów, Wiśnicz, Wiśniowczyk, Zaleszczyki i Zbaraż.

c) W gminach objętych ustawą gminną z roku 1866: Bukaczowce (pow Rohatyn), Chłopy (pow. Rudki), Lutowiska (pow. Lisko], Oleszyce miasto (pow. Cieszanów), Schodnica (pow. Drohobycz), Szybalin (pow. Brzeżany) i Truszowice (pow. Dobromil).

Nadto badał Wydział krajowy na miejscu w Wilczej woli (pow. Kolbuszowa) sprawę sprzedaży i kupna przez gminę lasu.

Wydział krajowy dokonał lustracyi gospodarstwa Reprezentacyi powiatowych w Bochni, Borszczowie, Buczaczu, Cieszanowie, Czortkowie, Myślenicach, Nisku, Nowym Targu, Przemyślu, Samborze, Sanoku, Sokalu, Tarnobrzegu, Wieliczce, Zaleszczykach i Zbarażu.

Wreszcie Wydział krajowy badał na miejscu w Brzeżanach sprawę zaciągnięcia przez Reprezentacyę powiatową pożyczki w kwocie 500.000 koron.

W pomienionym okresie rozwiązaną została Reprezentacya powiatowa w Nowym Sączu, oraz Rady gminne w Bartnem (pow. Gorlice), Chaszczowaniu (pow. Stryj), Czchowie (pow. Brzesko), Czortowcu (pow. Horodenka), Gałówku (pow. Stary Sambor), Klęczanach (pow. Gorlice), Kulikowie (pow. Żółkiew), Lipniku (pow. Wieliczka), Nahaczowie (pow. Jaworów), Rybniku (pow. Drohobycz), Starych Bohorodczanach (pow. Bohorodczany), Strzyłkach (pow. Stary Sambor), Zawiszni (pow. Sokal), i Zdziannie (pow. Drohobycz). — Prócz tego z powodu utworzenia nowych gmin i innych zmian terytoryalnych rozwiązane zostały Reprezentacye gminne w Barcicach (pow. Nowy Sącz), Berezowie wyżnym (pow. Kołomyja), Dąbrówce niemieckiej i Dąbrówce polskiej (pow. Nowy Sącz), Sanoku, Posadzie sanockiej i Tyniowicach — Chorzowie (pow. Jarosław).

Wreszcie rozwiązaną została Rada gminna w Tarnopolu wskutek unieważnienia dokonanego w roku 1905 wyboru połowy członków tejże Rady gminnej.

Złożenie z urzędu naczelników gmin.

W czasie od 1. lipca 1909 do końca czerwca 1910 złożyło c. k. Namiestnictwo za zgodą Wydziału krajowego 48 naczelników gmin z urzędu na podstawie wyniku dochodzeń dyscyplinarnych, przeciw nim przeprowadzonych, przyczem w 30 wypadkach poleciło c. k. Namiestnictwo c. k. Starostwom, ażeby spowodowały wdrożenie śledztwa karno-sądowego z powodu zarzutu sprzeniewierzenia funduszów gminnych.

Kurs pisarzy dla gmin wiejskich.

W roku 1909 przyjętych zostało na XV. kurs 51 kandydatów, z których 45. ukończyło kurs i otrzymało świadectwa kwalifikacyjne, z tych

3	z postępem	celującym
13	„	„	bardzo dobrym
19	„	„	dobrym
10	„	„	dostatecznym.

Kursy dotąd przeprowadzone wydały ogółem 673 ukwalifikowanych pisarzy, wykaz ukwalifikowanych kandydatów został, jak corocznie po każdym odbytym kursie, przesłany wszystkim wydziałom powiatowym celem udzielenia im poparcia w danym razie.

Dodatki gminne do podatków bezpośrednich.

Z mocy §. 80. ustawy z dnia 13. stycznia 1909 Dz. u. kr. Nr. 20, względnie §. 82. ustawy z dnia 13. stycznia 1909 Dz. u. kr. Nr. 22. i §. 86. ustawy z dnia 13. stycznia 1909 Dz. u. kr. Nr. 21. Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem zezwolił na pobór dodatków gminnych do podatków bezpośrednich w wysokości ponad 50% następującym gminom:

Powiat Biała

w roku 1910 . . . . . 41 gminom

Powiat Bóbrka

w r. 1910 . . . . . 30 gminom

Powiat Bochnia

w r. 1910 . . . . . 1 gminie

Powiat Borszczów

w r. 1910 . . . . . 2 gminom

Powiat Brody

w r. 1910 . . . . . 6 gminom

Powiat Brzeżany

w r. 1909 . . . . . 32 gminom
w r. 1910 . . . . . 37 gminom

Powiat Buczacz

w r. 1910 . . . . . 1 gminie

Powiat Brzozów

w r. 1910 . . . . . 8 gminom

Powiat Chrzanów

w r. 1910 . . . . . 1 gminie

Powiat Cieszanów

w r. 1909 . . . . . 29 gminom
w r. 1910 . . . . . 20 gminom

Powiat Czortków

w r. 1910 . . . . . 19 gminom

Powiat Dobromil

w r. 1910 . . . . . 61 gminom

Powiat Dolina

w r. 1910 . . . . . 63 gminom

Powiat Drohobycz

w r. 1910 . . . . . 18 gminom

Powiat Gorlice

w r. 1910 . . . . . 49 gminom

Powiat Grybów

w r. 1910 . . . . . 24 gminom

Powiat Horodenka

w r. 1910 . . . . . 11 gminom

Powiat Husiatyn

w r. 1910 . . . . . 11 gminom

Powiat Jasło

w r. 1910 . . . . . 9 gminom

Powiat Jaworów

w r. 1910 . . . . . 1 gminie

Powiat Kałusz

w r. 1909 . . . . . 3 gminom
w r. 1910 . . . . . 15 gminom

Powiat Kamionka strumiłowa

w r. 1910 . . . . . 1 gminie

Powiat Kołomyja

w r. 1910 . . . . . 7 gminom

Powiat Kraków

w r. 1910 . . . . . 26 gminom

Powiat Limanowa

w r. 1910 . . . . . 15 gminom

Powiat Łańcut

w r. 1910 . . . . . 19 gminom

Powiat Mielec

w r. 1910 . . . . . 22 gminom

Powiat Myślenice

w r. 1910 . . . . . 9 gminom

Powiat Nowy Targ

w r. 1910 . . . . . 17 gminom

Powiat Nowy Sącz

w r. 1910 . . . . . 49 gminom

Powiat Podhajce

w r. 1910 . . . . . 16 gminom

Powiat Przemyślany

w r. 1910 . . . . . 1 gminie

Powiat Rawa ruska

w r. 1909 . . . . . 1 gminie

Powiat Rohatyn

w r. 1910 . . . . . 16 gminom

Powiat Rzeszów

w r. 1910 . . . . . 11 gminom

Powiat Ropczyce

w r. 1910 . . . . . 4 gminom

*

Powiat Sambor

w r. 1910 . . . . . 16 gminom

Powiat Sanok

w r. 1910 . . . . . 42 gminom

Powiat Skałat

w r. 1909 . . . . . 1 gminie
w r. 1910 . . . . . 5 gminom

Powiat Śniatyn

w r. 1909 . . . . . 1 gminie
w r. 1910 . . . . . 1 gminie

Powiat Sokal

w r. 1909 . . . . . 1 gminie
w r. 1910 . . . . . 69 gminom

Powiat Stary Sambor

w r. 1910 . . . . . 21 gminom

Powiat Stryj

w r. 1910 . . . . . 48 gminom

Powiat Tarnobrzeg

w r. 1910 . . . . . 53 gminom

Powiat Tarnopol

w r. 1909 . . . . . 1 gminie
w r. 1910 . . . . . 12 gminom

Powiat Tarnów

w r. 1910 . . . . . 22 gminom

Powiat Tłumacz

w r. 1910 . . . . . 1 gminie

Powiat Trembowla

w r. 1910 . . . . . 12 gminom

Powiat Turka

w r. 1910 . . . . . 42 gminom

Powiat Wadowice

w r. 1910 . . . . . 19 gminom

Powiat Wieliczka

w r. 1910 . . . . . 28 gminom

Powiat Zbaraż

w r. 1910 . . . . . 6 gminom

Powiat Zaleszczyki

w r. 1909 . . . . . 3 gminom

Powiat Złoczów

w r. 1909 . . . . . 1 gminie

Powiat Żydaczów

w r. 1910 . . . . . 18 gminom

Powiat Żywiec

w r. 1910 . . . . . 5 gminom

Dodatki gminne do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina.

Z mocy §. 86. ustawy z 13. stycznia 1909 Dz. u. kr. Nr. 21. względnie §. 82. ustawy z 13. stycznia 1909 Dz. u kr. Nr. 22. i §. 80. ustawy z 13. stycznia 1909 Dz. u. kr. Nr. 20. Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem zezwolił na pobór wyższych dodatków gminnych do podatków konsumcyjnego od mięsa i wina następującym gminom:

Andrychów — 100% od wina na lat 3 od r. 1910.
Bochnia — 100% od mięsa i wina na lat 5 od r. 1910.
Brzeżany — 100% od mięsa na lat 5 od r. 1910.
Drohobycz — 75% od mięsa po koniec r. 1910.
Husiatyn — 100% od mięsa i wina na lat 5 od r. 1909.
Jaśliska — 100% od wina na lat 5 od r. 1909.
Knihinin kolonia — 100% od mięsa na lat 5 od r. 1910 i — 100% od wina, moszczu winnego i owocowego na lat 5 — od r. 1911.
Knihinin wieś — 100% od wina i mięsa na lat 5 od r. 1911.
Krosno — 100% od mięsa i wina na lat 5 od r. 1910.
Podgórze — 100% od wina na lat 5 od r. 1910.
Podhajce — 100% od mięsa i wina na lat 5 od r. 1909.
Sędziszów — 75% od mięsa na lat 3 od r 1910.
Sieniawa — 75% od mięsa na lat 5 od r. 1910.
Śniatyn — 100% od mięsa i wina na lat 5 od r. 1910.
Sokal — 100% od mięsa i wina na lat 5 od r. 1910.
Wieliczka — 100% od wina na lat 5 od r. 1910.
Zakopane — 100% od mięsa i wina na lat 5 od r. 1910.
Żółkiew — 100% od mięsa i wina na lat 5 od r. 1909.
Żurawno — 100% od mięsa i wina na lat 5 od r. 1910.

Opłaty gminne od napojów spirytusowych, piwa, miodu i t. p.

Na mocy postanowień §. 87. ustawy z dnia 13. marca 1889 dz. u. kr. Nr. 24., względnie §. 83. ustawy z dnia 3. lipca 1896 dz. u. kr. Nr. 51. i §. 81. ustawy z dnia 18. marca 1888 dz. u. kr. Nr. 36. Wydział krajowy za zgodą c. k. Namiestnictwa zezwolił następującym gminom na dalszy pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa, miodu i t. p.

Biała do końca r. 1915;
Brody do końca r. 1914;
Buczacz od piwa do końca czerwca 1910 r.;
Ciężkowice do końca r. 1915;
Dąbrowa do końca r. 1916;
Dębica do końca r. 1916:
Delatyn do końca r. 1912;
Dolina od piwa do końca r. 1910;
Grybów do końca r. 1914;
Jordanów do końca r. 1917;
Krakowiec do końca r. 1910;
Krosno od piwa do końca r. 1911;
Knihinin wieś do końca r. 1915;
Maków do końca r. 1914;
Nisko do końca r. 1913;
Peczeniżyn od piwa do końca r. 1910;
Podgórze od napojów spirytusowych, miodu, wiśniaku i maliniaku do końca r. 1915, zaś od piwa do końca r. 1914;
Sambor do końca r. 1910;
Strzyżów od piwa do końca r. 1912;
Tuchów do końca r. 1915;
Zabłotów od piwa do końca r. 1914.

Dodatki powiatowe do podatków bezpośrednich.

Z mocy postanowień §. 23. ustawy z dnia 17. czerwca 1874 dz. u. kr. Nr. 51. Wydział krajowy zezwolił w roku 1910 pobierać następującym powiatom dodatki powiatowe ponad 20% podatków bezpośrednich, a mianowicie powiatowi:

1	Biała	30%	
2.	Bóbrka	45%	
3.	Bohorodczany	40%	
4	Borszczów	24%	
5.	Brody	33%	
6.	Buczacz	30%	
7.	Chrzanów	35%	
8.	Drohobycz	32%	
9	Horodenka	40%	
10.	Husiatyn	40%	
11.	Jasło	30%	
12.	Jaworów	26%	
13.	Kałusz	40%	
14.	Kraków	33%	
15.	Limanowa	40%	
16.	Lisko	23%	
17.	Lwów dla funduszu administracyjnego 5% do podatku domowo-czynszowego i 11% do wszystkich innych podatków bezpośrednich, zaś dla funduszu drogowego	22%	obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.
18.	Mościska	40%	
19.	Myślenice	25%	
20.	Nadwórna	32%	
21.	Przemyśl	25%	
22.	Ropczyce	38%	
23.	Rudki	40%	
24.	Rzeszów	32%	
25	Sambor	30%	
26.	Sanok	31%	
27.	Skałat	40%	
28	Śniatyn	32%	
29	Sokal	40%	
30.	Stryj	28%	
31.	Tarnopol	40%	
32.	Tarnów	22½%	
33.	Trembowla	39%	
34.	Wieliczka	40%	
35.	Zbaraż	39%	
36.	Żółkiew	35%	
37.	Żydaczów	40%	

Rachunki i preliminarze powiatów i gmin.

W myśl polecenia Wysokiego Sejmu z 16. września 1907 Wydział krajowy przedkłada zamknięcia rachunkowe powiatów i gmin, a mianowicie:

Alegat A) 1. Zamknięcie rachunków za rok 1907 w dochodach funduszów powiatowych.

Alegat B) 2. Zamknięcie rachunków za r. 1907 w wydatkach funduszów powiatowych.

Alegat C) 3. Zamknięcie rachunków za r. 1907 w dochodach 30 miat.

Alegat D) 4. Zamknięcie rachunków za r. 1907 w wydatkach 30 miast.

Alegat E) 5. Wykaz dochodów i wydatków m. Lwowa i Krakowa wedle zamknięć raehunkowych za r. 1907.

Alegat F) 6. Zamknięcie rachunków za r. 1906 w dochodach gmin małomiejskich i wiejskich.

Alegat G) 7. Zamknięcie rachunków za r. 1906 w wydatkach gmin małomiejskich i wiejskich.

Nadto są złożone do przeglądu w kancelaryi sejmowej wykazy wynikłości budżetów powiatowych, budżetów 30 miast i budżetów m. Lwowa i Krakowa na r. 1908 i wreszcie wykazy wynikłości budżetów gmin małomiejskich i wiejskich na rok 1907.

Autonomiczne instytucye kredytowe w r. 1906.

Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi wykazy autonomicznych instytucyj kredytowych podług stanu za rok 1906, a mianowicie:

Alegat H) 1. Wykaz gminnych kas pożyczkowych.
Alegat J) 2. Wykaz powiatowych kas pożyczkowych.
Alegat K) 3. Wykaz powiatowych kas oszczędności i wreszcie
Alegat L) 9. Wykaz miejskich kas oszczędności.

Wykaz podatków bezpośrednich i dodatków krajowych, powiatowych i gminnych.
Alegat M)

Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi wykaz ·/. podatków bezpośrednich i dodatków krajowych, powiatowych i gminnych według budżetów na r. 1910.

Nadzór nad wykonywaniem przepisów w sprawach budowlanych.
Alegat N)

Wydział krajowy wydał dołączonym ·/. okólnikiem pouczenie do Zwierzchności gminnych w sprawie przestrzegania przepisów budowniczych.

Rekursy w sprawach budowlanych.

W czasie od 1. czerwca 1909 do końca czerwca 1910 wpłynęło do Wydzialu krajowego 481 rekursów budowniczo-policyjnych. Z tych uwzględniono w całości lub częściowo 127, nieuwzględniono 166, zwrócono do uzupełnienia 188.

Rekursy w sprawach zarządu majątkiem i dobrem gmin, zakładów gminnych i inne.

W czasie od 1. czerwca 1909 do końca czerwca 1910 wpłynęło do Wydziału krajowego 519 rekursów w sprawach administracyi majątkiem i dobrem gmin, ich zakładów i innych.

Z tych uwzględniono w całości lub częściowo 123, nieuwzględniono 207, zwrócono do uzupełnienia 189.

Orzeczenia c. k. Trybunału administracyjnego.

C. k. Trybunał administracyjny odrzucił następujące zażalenia:

1. Zygmunta Chrzanowskiego z Drohobycza od orzeczenia Wydziału krajowego z 5. marca 1909 l. 18 952 w sprawie przeniesienia go przez Reprezentacyę powiatową w Drohobyczu w stan stałego spoczynku.

2. Gminy Machów (p. Tarnobrzeg) od orzeczenia Wydziału krajowego z 17. kwietnia 1908 l. 33.106 w sprawie zwrotu byłemu naczelnikowi gminy Sawarskiemu kwoty 60 koron i wystawienia deklaracyi na wykreślenie prawa zastawu dla 177 koron z procentami.

3. Abrahama Kanczugera z Przemyślan od orzeczenia Wydziału krajowego z 30. maja 1908 l. 36 850 w sprawie budowlanej.

4. Samuela Rosenbluma z Rozdziela od orzeczenia Wydziału krajowego z 22. grudnia 1908 l. 133.707 w sprawie usunięcia składu drzewa w Bochni.

5. Heleny Steczko z Liszek, od orzeczenia Wydziału krajowego z 25. sierpnia 1908 l. 85.246 w sprawie budowlanej.

6. Dr Jonasza Wiesenberga z Kałusza od orzeczenia Wydziału krajowego z 10. czerwca 1908 l. 54.174 w sprawie budowlanej.

7. Gminy Żółkiew od orzeczenia Wydziału krajowego z 26. lutego 1909 l. 131.235/908 w sprawie założenia miejskiej kasy oszczędnoscci.

8. Gminy Sanok od orzeczenia Wydziału krajowego z 19. maja 1908 l. 46.310 w sprawie dodatków gminnych do podatku konsumcyjnego od mięsa.

9. Bazylego i Grzegorza Świrniaka z Kołpca od orzeczenia Wydziału krajowego z 15. lipca 1908 l. 65.577 w sprawie użytkowania pastwiska gminnego.

10. Julii Manasterskiej z Sielca od orzeczenia Wydziału krajowego z 21. lutego 1908 l. 12.439 w sprawie poboru drzewa z lasu gminnego.

11. Motia Majera Szutzmana z Budzanowa od orzeczenia Wydziału krajowego z 18. marca 1908 l. 19.912 w sprawie opłat gminnych od napojów spirytusowych.

12 Jochne i Małki Jochuowiczów z Mielca od orzeczenia Wydziału krajowego z 15. października 1907 l. 90.145 w sprawie budowlanej.

13. Konstantego Br. Brunickiego ze Lwowa od orzeczenia Wydziału krajowego z 14. stycznia 1908 l. 129.936/907 w sprawie budowlanej.

14. Dr Henryka Kopeckiego z Przeworska od orzeczenia Wydziału krajowego z 13 września 1907. l. 80.562 w sprawie unieważnienia uchwały gminnej dotyczącej najmu mieszkania w realności gminnej.

15. Lewi Demiana z Monastarzysk od orzeczenia Wydziału krajowego z 10. marca 1908 l. 753 w sprawie unieważnienia uchwały Rady gminnej którą przyznano mu renumeracyę w kwocie 600 K.

16. Gminy Bóbrka od orzeczenia Wydziału krajowego z 29. października 1907 l. 95.494 w sprawie poboru dodatków gminnych do podatków.

17. Ludwiki Dydyńskiej i Sydonii Seyfarthowej ze Lwowa od orzeczenia Wydziału krajowego z 3. lutego 1909 l. 2027 w sprawie połączenia ich realności z kanałem miejskim.

Natomiast c. k. Trybunał administracyjny uchylił następujące orzeczenia Wydziału krajowego.

1. Orzeczenie z 11. maja 1909 l. 44.149 w sprawie zwrotu Wolfowi Zimandowi w Słobódce leśnej dodatków gminnych od podatku zarobkowego.

2. Orzeczenie z 5 listopada 1907 l. 87.416 w sprawie parcelacyi gruntu budowlanego Salamona Brauna i tow. w Rzeszowie.

3. Orzeczenie z 13. września 1907 l. 78.886 w sprawie odmówienia Józefowi Rozmarinowi w Krechowcach zwrotu dodatków gminnych do podatków bezpośrednich.

4. Orzeczenie z 4. grudnia 1908 l. 116.161 w sprawie wymierzenia Jakóbowi Bertlowi w Krakowie należytości za nadwyżkę zużytej wody w jego realności.

5. Orzeczenie z 18. marca 908 l. 22.942 w sprawie wydzierżawienia Maurycemu Wahrsagierowi szutrowisk gminnych w Chyrowie.

6. Orzeczenie z 14. stycznia 1908 l. 131.006/907 w sprawie wydzierżawienia opłat gminnych od mięsa w Kołomyi.

7. Orzeczenie z 3. grudnia 1907 l. 108.417 w sprawie budowlanej Mojżesza Zwasa z Cisny.

8. Orzeczenie z 3. stycznia 1908 l. 128.179 w sprawie budowlanej Józefa Korna z Malinia.

Fundacya ś. p. Edwarda Lewińskiego.

Po myśli §. 5. aktu fundacyjnego ś. p. Edwarda Lewińskiego rozdzielił Wydział krajowy w roku 1910 odsetki od majątku zakładowego tej fundacyi w kwocie 2700 koron między 27. włościan w powiecie kamioneckim.

Od czasu wejścia w życie tej fundacyi, tj. od roku 1883 korzystali z zapomóg włościani następujących powiatów: Żydaczów, Mościska, Kraków, Żywiec, Stary Sambor, Bochnia, Turka, Chrzanów, Rohatyn, Wieliczka, Borszczów, Brzozów, Ropczyce, Przemyślany, Nowy Targ, Jaworów, Dąbrowa, Cieszanów, Tarnów, Dobromil, Wadowice, Podhajce, Grybów, Rawa ruska, Limanowa, Buczacz, Brzesko i Kamionka str.

Sprawa galicyjskiej Kasy Oszczędności.

Sprawę galicyjskiej Kasy Oszczędności we Lwowie przedstawia Wydział krajowy w osobnem sprawozdaniu.

Policya ogniowa.

Pożyczki z krajowego funduszu pożyczkowego przeznaczonego na ułatwienie krycia budynków materyałem ogniotrwałym.

Alegat N.

W czasie od 15 czerwca 1909 do 15. czerwca 1910 Wydział krajowy przyznał z krajowego funduszu przeznaczonego na ułatwienie krycia budynków materyałem ogniotrwałym według dołączonego ℓ. wykazu pożyczki w ogólnej kwocie 133.500 koron.

W szczególności przyznano:

a) na pożyczki dla ubogiej ludności wiejskiej i małomiejskiej celem ułatwienia jej krycia budynków materyałem ogniotrwałym 97.000 K.;

b) na zakładanie fabryki i warstatów dachówek 36.500 K., w czem 12.500 K. osobom prywatnym stosownie do uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 31. października 1908, resztę zaś Reprezentacyom powiatowym.

W dniu 15. czerwca 1909 z pożyczek poprzednio przyznanch pozostało promes niezrealizowanych na kwotę 259.825 K. 11 gr., w czasie objętym sprawozdaniem wyasygnowano tytułem pożyczek 297.909 K., w dniu zaś 15. czerwca 1910 pozostało niezrealizowanych promes na kwotę 95 416 K. 11 gr.

Subwencya dla krajowego Związku ochotniczych straży pożarnych.

Uchwaloną przez Wysoki Sejm subwencyę dla krajowego Związku ochotniczych straży pożarnych na rok 1909 w kwocie 10.000 K. wypłacił Wydział krajowy na ręce Rady zawiadowczej tego Związku w dwóch ratach półrocznych w styczniu i lipcu 1909.

Z uchwalonej zaś subwencyi na rok 1910 w tej samej wysokości, wypłacił Wydział krajowy pierwszą ratę w kwocie 5.000 K. w styczniu 1910.

Egzamina kwalifikacyjne naczelników zawodowych (gminnych) straży pożarnyrh.

W czasie objętym sprawozdaniem nie odbyły się egzamina na naczelników zawodowych (gminnych) straży pożarnych na podstawie rozporządzenia Wydziału krajowego z dnia 2. lipca 1907 l 46.037. Dz. u. kr. Nr. 102 — a to z powodu małej liczby kandydatów.

Kursy pożarnictwa.

W czasie od 18. do 27. maja odbył się w Stanisławowie krajowy kurs pożarnictwa. Nadto w ciągu roku 1909 przeprowadzono — według relacyi krajowego Związku ochotniczych straży pożarnych z dnia 24. listopada 1909 l. 4008 — następujące kursa pożarnictwa:

1. lokalne: w Tuchowie, Dolinie, Kosowie, Kutach, Krakowcu (także dla wsi), Lisku, Rymanowie, Kopyczyńcach i Jaryczowie nowym;

2. dla lustratorów: we Lwowie;

3. zbiorowe dla instruktorów w gminach wiejskich i małomiejskich: w Cieszanowie, w Nowym Sączu, Bochni, Turce nad Stryjem, Tarnobrzegu i w Jaśle;

4. dla nauczycieli szkół ludowych: w Sanoku;

5. dla Kółek rolniczych: w Brzeżanach;

6. dla absolwentów c. k. Seminaryum nauczycielskiego męskiego: we Lwowie;

7. dla uczestników kursu pisarzy gminnych: we Lwowie;

8. dla komendantów oddziałowych: okręgowy we Lwowie.

Okólnikiem z dnia 5. kwietnia 1910 l. 36.438 zatwierdził Wydział krajowy nową, przez krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych ułożoną, instrukcyę dla kierowników powiatowych kursów pożarnictwa, przyjętą przez Radę Zawiadowczą Związku i rozesłał ją Wydziałom powiatowym z wezwaniem, aby urządzając kursy pożarnictwa lub udzielając na nie subwencyi uznawały kierującymi nauczycielami kursów tylko te osoby, które zostaną zalecone przez krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych jako ukwalifikowane.

Lustracye straży pożarnych.

Podobnie jak w latach poprzednich przeprowadził krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych w roku 1909 liczne lustracye straży pożarnych, a dotyczące sprawozdania przedkładane Wydziałowi krajowemu służyły za podstawę do zarządzeń mających na celu usunięcie dostrzeżonych braków w organizacyi tych straży.

Statystyka pożarów.

W roku 1909 było w kraju 987 wypadków pożaru. W szczególności spaliło się 2.175 domów mieszkalnych, 3.187 budynków gospodarczych, 31. zakładów przemysłowych i jeden kościół.

Wypadków śmierci z powodu pożaru było 13. Szkodę materyalną obliczono na 5,970.411 K., z czego ubezpieczono szkody do wysokości 3,261.022 K., Przyczyną pożarów było w 107 wydadkach podpalenie, w 43. wypapkach zachodziło podejrzenie podpalenia, w 78. wypadkach nieostrożność, w 59. wypadkach wadliwa budowa, w 71. wypadkach pożar wzmiecił piorun, zaś w 613. wypadkach nie zdołano zbadać przyczyny pożaru.

B) Spawy fundacyjne, stypendyjne i religijne, towarzystw dobroczynności i ochronek.

Utworzenie parafii rz. kat. w Dołhej wojniłowskiej.

C. k. Prokuratorya Skarbu zajmuje się opracowaniem zarysu aktu erekcyjnego, który następnie udzielony będzie Konsystorzowi dla wygotowania właściwego aktu, a skoro on będzie ustalony c. k. Namiestnictwo przedłoży go do zatwierdzenia c. k. Ministerstwu wyznań i oświaty.

Utworzenie rz. kat. probostwa w Skomielnej białej.

Akcya w tym kierunku jest w toku.

Sprawy dobroczynne (weterani polscy i ochronki) i religijne (misye katolickie.)

Sprawozdanie o rozdziale kredytu 4.500 K. wyznaczonego w rubr. IV. poz. 18. wydatków budżetu funduszu krajowego na r. 1910 na zasiłki dla weteranów z r. 1831 i dla uczestników powstania z r. 1863/4.

Z kredytu tego przyznał wydział krajowy na rok 1910 Stowarzyszenin „Przytulisku uczesników powstania z r. 1863/4. w Krakowie“ zasiłek 2.000 K, a Towarzystwu wzajemnej pomocy uczestników powstania polskiego z roku 1863/4 zasiłek 2.500 K., w obu razach z tem zastrzeżeniem, że zasiłki mają być użyte tak dla pozostających pod opieką tych towarzystw uczestników powstania z zoku 1863/4 jak i dla weteranów

z roku 1831., którymi opiekowało się rozwiązane z dniem 1. marca 1906 Towarzystwo weteranów z roku 1831. w Krakowie, względnie jego lwowska komisya wykonawcza.

Sprawozdanie o rozdziale ryczałtu 10.000 K. wyznaczonego w rubr. IV. poz. 7. wydatków budżetu funduszu krajowego na r. 1910. na zasiłki dla ochronek tudzież reszty takiegoż ryczałtu z r. 1909 w kwocie 1950 K.

Z reszty ryczałtu na rok 1909. w kwocie 1950 K. przyznał Wydział krajowy następujące zasiłki: Towarzystwu P. P. Ekonomek w Brzeżanach na ochronkę 200 K., Towarzystwu „Ruska Zachoronka“ w Drohobyczu 150 K., dla ochronki św. Wojciecha w Gorlicach 150 K., dla ochronki w Jodłowniku 50 K., Stowarzyszeniu P. P. Ekonomek w Kołomyi na ochronkę 200 K., Zgromadzeniu SS. Miłosierdzia na Kleparzu w Krakowie na ochronkę 100 K., Zgromadzeniu SS. Józefitek w Krośnie na ochronkę 200 K., dla ochronki utrzymywanej przez Zgromadzenie SS. Felicyanek na Żółkiewskiem we Lwowie 200 K., dla ochronki św. Rodziny w Nowym Sączu 200 K., dla ochronki pod wezwaniem M. B Nieust. Pomocy na Zasaniu w Przemyślu 150 K., Bractwu św. Mikołaja (gr. kat.) w Przemyślu na ochronkę 100 K., dla ochronki dla małych dzieci im. Leona XIII. w Rzeszowie 200 K., Towarzystwu ochronek w Samborze na ochronkę 150 K.

Z Ryczałtu na rok 1910 przyznał Wydział krajowy następujące zasiłki: Zgromadzeniu SS. Felicyanek w Bełzie na ochronkę 50 K., Kołu Towarzystwa szkoły ludowej w Peczeniżynie na ochronkę w Berezowie niżnym 100 K., Towarzystwu dobroczynności im. św. Salomei w Białej na ochronkę 100 K., Towarzystwu P. P. Ekonomek w Brzeżanach na ochronkę 100 K., Towarzystwu „ochronka polska“ w Drohobyczu 400 K., Towarzystwu „Ruska zachoronka“ w Drohobyczu 150 K., dla ochronki w Drohomirczanach 50 K., dla ochronki w Dublanach 600 K., dla ochronki św. Wojciecha w Gorlicach 200 K., dla ochronki w Jarosławiu 100 K., dla ochronki w Jodłowniku 50 K., Zgromadzeniu SS. Kapucynek w Kętach na ochronkę 150 K., Stowarzyszeniu P. P. Ekonomek w Kołomyi 200 K., Towarzystwu „Ruska zachoronka“ w Kołomyi 150 K., Zgromadzeniu SS. Felicyanek na Smoleńsku w Krakowie na ochronkę 200 K., Zgromadzeniu SS. Miłosierdzia na Kleparzu w Krakowie 100 K., Komitetowi ochron w Krakowie (na 5 ochronek) 1.100 K., Zgromadzeniu SS. Józefitek w Krośnie 200 K., dla ochronki utrzymywanej przez Zgromadzenie SS. Felicyanek we Lwowie na Żółkiewskiem 200 K., Towarzystwu „Ruska zachoronka“ we Lwowie (na 2 ochronki) 300 K., dla ochronki utrzymywanej przez SS. Miłosierdzia w Łobzowie 100 K., dla ochronki św. Rodziny w Nowym Sączu 200 K., dla ochronki pod wezwaniem św. Stanisława Kostki w Nowym Targu 150 K., dla ochronki w Obertynie 100 K., dla „Ruskiej zachoronki“ w Peczeniżynie 100 K., Towarzystwu ochrony dla małych dzieci w Podgórzu na ochronkę 400 K. dla ochronki pod wezwaniem M. B. Nieust. Pomocy na Zasaniu w Przemyślu 150 K., Bractwu św. Mikołaja (gr. kat.) w Przemyślu na ochronkę 100 K., dla ochronki dla małych dzieci im. Leona XIII. w Rzeszowie 200 K., Towarzystwu ochronek w Samborze 150 K., dla „Ruskiej zachoronki“ w Samborze 100 K.. Towarzystwu dam dobroczynności w Śniatynie na ochronkę imienia Modesty Zagórskiej w Śniatynie 100 K., Zgromadzenie SS. Służebniczek Niepok. Pocz. N. M. P. w Stanisławowie na ochronkę 150 K., Stowarzyszeniu ochronki dla dziewcząt w Stanisławowie 200 K., Towarzystwu „Ruska ochoronka“ w Stanisławowie 200 K., Towarzystwu Panien „Prządki Maryi“ pod wezwaniem Niepok. Pocz. N. M. P. w Stryju na dom opieki pod Aniołem Stróżem na przedmieściu Łany w Stryju 100 K., Towarzystwu ruskich kobiet (żenszczyn) w Stryju na ochronkę w 150 K., Towarzy-

stwu P. P. Ekonomek w Tarnopolu na ochronkę 300 K, Towarzystwu „Ruska zachoronka“ w Tarnopolu 150 K., dla ochronki pod wezwaniem św. Stanisława na Grabówce w Tarnowie 200 K., Towarzystwu dobroczynności dam im. św. Salomei w Żółkwi na ochronkę 100 K.

Resztę ryczałtu na rok 1910 w kwocie 2.100 K. zarezerwowano dla ochronek, które w poprzednich latach otrzymywały zasiłki, których zarządy jednak do dnia 22. kwietnia 1910 nie wniosły były próśb o ich udzielenie.

Sprawozdanie o ryczałcie 6.000 K. wyznaczonym w rubr. XVI. poz. 3. wydatków budżetu fund. kraj. na r. 1908 na misye katolickie i takichże ryczałtach na r. 1909 i 1910.

Z ryczałtów na lata 1908 i 1909 przeznaczył Wydział krajowy: dla rz. kat. archidyecezyi lwowskiej 3.000 K., dla rz. kat. dyecezyi krakowskiej 2.000 K., dla rz. kat. dyecezyi przemyskiej 1500 K., dla rz. kat. dyecezyi tarnowskiej 1000 K., dla gr. kat. archidyecezyi lwowskiej 2000 K., dla gr. kat. dyecezyi przemyskiej 800 K., dla gr. kat. dyecezyi stanisławowskiej 1000 K., na misye polskie dla robotników polskich w Danii 300 K., i dla Polskiego Towarzystwa emigracyjnego w Krakowie na misye dla robotników polskich we Francyi 400 K.

Rozdziału ryczałtu na rok 1910 wyznaczonego dokona Wydział krajowy po przedłożeniu przez ordynaryaty wszystkich dyecezyi w kraju sprawozdań i wniosków.

Petycya Towarzystwa ruskich sług i zarobników „Syła“ we Lwowie o subwencyę i wniosku p. Sodomory na wstawienie do budżetu krajowego jako zwyczajnej pozycyi kwoty 500 K dla tego towarzystwa.

Petycyę tę odstąpił Wysoki Sejm uchwałą z 29. stycznia 1910 Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego postawienia wniosków tudzież przekazał mu odnoszący się do tej sprawy wniosek p. Sodomory do zbadania.

W wykonaniu tej uchwały Wydział krajowy odniósł się o wyjaśnienia i opinię do gr. kat. Konsystorza metropolitalnego we Lwowie i c. k. Dyrekcyi policyi we Lwowie. Opinie tych władz są dla towarzystwa pomyślne. Według sprawozdania c. k. Dyrekcyi policyi we Lwowie celem towarzystwa jest oświecanie członków, rozbudzanie solidarności i towarzyskiego życia oraz udzielanie materyalnej pomocy w razie braku pracy, w wypadkach choroby lub zgonu. Działalność towarzystwa polega nadto na urządzaniu odczytów popularno-naukowych, wieczorków muzyczno-deklamatorskich, zabaw towarzyskich i t. p., utrzymuje ono też własną bibliotekę, liczącą około 2000 dziełek treści popularno-naukowej i religijnej, nie spuszcza też z oka potrzeb religijnych członków.

Petycya Wydziału filii Towarzystwa wspierania ubogich gr. k. cerkwi im. św. Apostoła Piotra w Przemyślu o subwencyę.

Petycyę tę przekazał Wysoki Sejm uchwałą z 31. stycznia 1910 Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania na najbliższej sesyi. Na odezwę Wydziału krajowego w tej sprawie przedłożył gr. kat. Konsystorz biskupi w Przemyślu sprawozdanie Wydziału przemyskiej filii towarzystwa z lat 1903—1910. wraz ze statutem towarzystwa i swoją opinią. Towarzystwo to pod protektoratem gr. kat. ordynaryatów dyecezyi lwowskiej, przemyskiej i stanisławowskiej rozciąga swą działalność na trzy te dyecezye, mając siedzibę we Lwowie, filie zaś tego towarzystwa istnieją w Przemyślu i w Stanisławowie. Celem towarzystwa jest udzielanie bezzwrotnych zapomóg na budowę nowych cerkwi, restaurowanie starych cerkwi i wewnętrzne urządzenie tychże. W czasie od 2. czerwca 1903 do 15. maja 1910 wynosiły dochody przemyskiej filii towarzystwa 29.788 K. 07 h., z kwoty tej udzielono zapomóg dla ubogich cerkwi łącznie w kwocie 24.059 K., na fundusz rezerwowy przeznaczono 2.633 K, 99 h., wydatki kancelaryjne wynosiły zaś 1320 K. 71 h. Gr. kat. Konsystorz biskupi w Przemyślu popiera petycyę filii towarzystwa, jako rozwijającego działalność wielce odpowiadającą

potrzebom gr. kat. cerkwi zwłaszcza w gr. kat. dyecezyi przemyskiej, obejmującej parafie, które same muszą ponosić ciężary budowy i utrzymywanie cerkwi.

Petycya Komitetu parafialnego rz. k. kościoła w Podgórzu o subwencyę.

Petycyę tę przekazał Wysoki Sejm również uchwałą z 31. stycznia 1910. Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania na najbliższej sesyi. Wydział krajowy wezwał komitet parafialny do przedłożenia sprawozdania o stanie budowy i o fundnszach, któremi rozporządza a przedłożone przez Komitet parafialny sprawozdanie przesłał następnie do zbadania i wyrażenia opinii rz. kat. książęco - biskupiemu Konsystorzowi w Krakowie.

Sprawa poprawy bytu organistów i dyaków.

Wniosek p. ks. Stojałowskiego dotyczący tej sprawy odstąpił Wysoki Sejm uchwałą z 5. października 1909. Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedłożenia wniosku na najbliższej sesyi.

W wykonaniu tej uchwały odniósł się w tej sprawie Wydział krajowy do ordynaryatów wszystkich dyecezyi wszystkich trzech obrządków katolickich celem wyrażenia przez nie opinii i zebrania dat statystycznych, odnoszących się do majątków kościelnych poszczególnych parafii.

Fundacye stypendyjne czynne.

Ogólne sprawozdanie o funduszach stypendyjnych.

Z początkiem roku szkolnego 1909/10 miał Wydział krajowy w swoim zarządzie czynnych fundacyi stypendyjnych 235, z których wszelakoż dwie (fundacya Karola Ciszewskiego i Józefa Zawadzkiego i fundacya włościańska obwodu tarnowskiego) są tylko warunkowo stypendyjnemi, a gdy warunki się nie ziściły, są na razie czynne w inny sposób, jedna zaś (imienia Leopoldyny z Rylskich Horodeńskiej) stanie się stypendyjną dopiero po roku 1924, na razie zaś służy na inne cele. Właściwa zatem liczba czynnych w roku szkolnym 1909/10 fundacyi stypendyjnych jest 232.

Podnieść należy, że między stypendyami z tych fundacyi jest bardzo znaczna liczba stypendyów zastrzeżonych dla młodzieży pochodzenia szlacheckiego, dla krewnych i to bezwarunkowo lub w pierwszym rzędzie, dla pochodzących z pewnych miejscowości lub też z rodziców pewnego stanu, tak że wobec wzrostu liczby szkół i kandydatów rozdawnictwo staje się coraz trudniejsze i mała tylko część najwięcej zasługujących może być obdarzoną.

Sprawozdanie o rozdawnictwie stypendyów w roku szkolnym 1909/10.

Uchwałą z 10. stycznia 1910. nadał Wydział krajowy stypendya z fundacyi swego rozdawnictwa, wystawione na konkurs z początkiem roku szkolnego 1909/10.

Posunięcie z niższego stypendyum na wyższe, czyli nadanie innego wyższego stypendyum w miejsce pobieranego dotąd stypendyum niższego, uzyskało 43 uczniów. Nadanie tych stypedyów nastąpiło w granicach kwalifikacyi wymaganych przez przepisy stypendyjne i statuty fundacyjne, a mianowicie w 2. wypadkach z tytułu pokrewieństwa, w 11. z tytułu szlachectwa, w 2. na podstawie szczególnych warunków statutem fundacyjnym wymaganych, 28. wypadkach zaś na podstawie ogólnych warunków. Z obdarzonych było 40. obrządku łacińskiego, a 3. obrządku greckiego.

Co do stanu rodziców było między nimi: 1 syn notaryusza (sierota), 1 syn lekarza (sierota), 1 syn emer. radcy sądowego (z tytułu szlach.), 1 syn radcy magistratu w Przemyślu

(z tytułu szlach.), 1 syn dzierżawcy dóbr (z tytułu pokrewieństwa), 1 syn st. komisarza budowy maszyn kol., 1 syn profesora gimnaz. (sierota), 1 syn c. k. adjunkta sądowego (sierota), 1 syn urzędnika bankowego (sierota), 2 synowie właścicieli małych realności na prowincyi, 1 syn nauczyciela c. k. seminarym nauczelskiego (sierota), 1 syn kierownika kopalni nafty (sierota) 1 syn c. k. oficyała pocztowego (sierota) 1 syn c. k. sekretarza powiatowego, 5 synów nauczycieli ludowych (między tymi 1 sierota), 1 syn konduktora dróg krajowych (sierota), 1 syn podurzędnika pocztowego, 1 syn rzemieślnika, 6 synów włościan (z tych 2 sieroty), 1 syn oficyanta c. k. Dyrekcyi Skarbu (sierota), 1 syn emerytowanej urzędniczki pocztowej, 1 syn torowego kolejowego, 1 syn zarobnika (sierota), 1 syn szwaczki (sierota), u 9 stan ojca nie, był podany dokładnie w dokumentach (między tymi było 3 sieroty zupełne i 1 sierota po ojcu).

Po raz pierwszy otrzymało stypendya 131, między tymi 18 z tytułu pokrewieństwa 15 z tytułu szlachectwa, 6 na podstawie szczególnych warunków statutami fundacyjnymi zastrzeżonych, 92 zaś na podstawie ogólnych warunków. Między obdarzonymi było 9 uczenic, z tych 3 uczenice uniwersytetu, 2 uczenice gimnaz. 1 uczenica liceum i 3 uczenice seminaryum naucz. Z ogólnej liczby obdarzonych (131) było 117 obrządku łacińskiego, 11 obrządku greckiego, 3 zaś wyznania mojżeszowego.

Co do stanu rodziców było między nimi: 1 syn dyrektora oddziału techniczno-drogowego Wydziału krajowego (z tytułu szlachectwa i szczególn. war.), 2 synów lekarzy (z tych 1 z tytułu szlach.), 1 córka emer. radcy Namiestnictwa (z tytułu pokrew.), 1 syn emer. podpułkownika ułanów, 2 synowie c. k. starosty (z tytułu pokrew.), 1 syn konceptowego urzędnika pruskiego (sierota), 1 syn inspektora nacz. ogrzew. kol. państw. (z tytułu pokrew.), 1 córka c. k. radcy policyi (z tytułu szlach.) 2 synów profesorów szkoły średniej (z tych 1 sierota), 1 syn nauczyciela c. k. seminaryum naucz., 1 syn c. k. sędziego powiat. (z tytułu pokrew.), 1 syn st. komisarza budowy kol. państw. (sierota), 1 córka inżyniera Wydziału krajowego (z tytułu pokrew.), 1 syn c. k. kontrolora techn. Dyrekcyi Skarbu (sierota), 1 syn adjunkta Kasy krajowej Wydziału krajowego, 2 synów c. k. sędziego (adjunkta sądowego — z tych 1 sierota), 3 synów c. k. zarządców podatkowych (z tych 1 sierota), 2 synów c. k. starszych oficałów kancel., 1 syn c. k. st. oficyała pocztowego, 1 syn c. k. kontrolora c. k. gł. Kasy krajowej, 1 syn c. k. kontrolora podatkowego, 1 syn c. k. kontrolora pocztowego (sierota), 1 syn c. k. oficyała Dyrekcyi Skarbu (sierota), 1 syn koncypisty Dyrekcyi Skarbu (sierota), 1 syn c. k. sekretarza powiatowego i 1 córka (sierota) po takimże urzędniku, 1 syn oficyała kolejowego, 1 córka urzędnika Kasy oszczędności (sierota), 1 syn urzędnika powiatowego z Królestwa Polskiego, 1 syn geometry cywilnego, 2 synów pocztmistrzów (z tych 1 sierota). 1 syn dzierżawcy folwarku, 11 synów oficyalistów (urzędników) prywatnych (między tymi 4 sieroty), 3 synów właścicieli mniejszych realności na prowincyi, 1 syn emer. ajenta policyi, 1 syn magistra farmacyi, 1 syn sekretarza gminnego jednego z miasteczek w kraju, 1 syn artysty-malarza, 1 syn urzędnika Towarzystwa magazynowego, 3 synów nauczycieli ludowych (wszyscy trzej sieroty), 1 syn ogrodnika miejskiego, 1 syn podurzędnika kolejowego, 1 syn c. k. woźnego sądowego (sierota), 1 syn woźnego Dyrekcyi kol. państw. (sierota), 1 syn konduktora dróg krajowych, 22 synów włościan (między tymi 4 sieroty), 3 synów rzemieślników, 1 syn krawczyni (sierota), 1 syn pośrednika przy kupnach (faktora), 1 syn

organisty, 1 syn chałupnika, 2 synów górników, 1 córka kramarza, 1 syn rewizora bydła, 1 syn czeladnika szewskiego, 1 córka czeladnika stolarskiego (sierota), 1 syn pomocnika farbierskiego, 1 syn sługi dworskiego, 1 syn praczki, 7 synów zarobników, 1 syn osoby bez zajęcia zarobkowego, u 18 zaś stan ojca nie był dokładnie podany w dokumentach (między tymi było 9 zupełnych sierot, a 4 sieroty po ojcu).

Fundacye aktywowane z początkiem roku szkolnego 1909/10.

Z początkiem roku szkolnego 1909/10 wprowadzono w życie fundacyę ś. p. Karoliny Remerowej. Stypendyum z tej fundacyi na razie jedno w rocznej wysokości 800 K., przeznaczone jest dla doktora medycyny (wszech nauk lekarskich), pragnącego dalej się kształcić, zwłaszcza za granicą, a nie posiadającego potrzebnych na to środków; członkom rodziny Doboszyńskich służy pierwszeństwo.

Rozdawnictwo odbywać się ma w ten sposób, iż Wydział krajowy nadaje stypendyum jednemu z trzech kandydatów, przedstawionych przez Grono Profesorów wydziału lekarskiego c. k. Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.

Fundacye dawniejsze jeszcze nie ukonstytuowane albo nie wprowadzone w życie.

O fundacyach objętych ostatniem sprawozdaniem w rozdziałach „fundacye dawniejsze“ i „fundacye nowe“ zauważa Wydział krajowy, idąc porządkiem owych dwóch rozdziałów, co następuje:

Fundacya im. Dr. Edwina Płażka.

Fundacya ta została już ukonstytuowana. a wejdzie w życie, skoro z bieżących dochodów należytość rządowa zostanie zapłaconą i dochody wystarczą na jedno stypendyum w kwocie 100 koron rocznie.

Fundacya śp. ks. Franciszka Foxa.

Fundacya ta została już ukonstytuowana i wprowadzona w życie.

Fundacya śp. Antoniego Gozdowicza.

C. k. Namiestnictwo zatwierdziło już projekt aktu fundacyjnego, po wydaniu przeto majątku Wydziałowi krajowemu, fundacya będzie ukonstytuowana i wprowadzona w życie.

Fundacya śp. Stanisława Karzykiewicza.

Majątek fundacyi został już zupełnie zrealizowany i zabezpieczony, a projekt aktu fundacyjnego został już wygotowany. Gdy c. k. Namiestnictwo projekt zatwierdzi, fundacya będzie ukonstytuowana i wprowadzona w życie.

Fundacya Konopków.

Majątek fundacyi został już wydany Wydziałowi krajowemu; ukonstytuowanie i wprowadzenie tej fundacyi w życie stanie się aktualnem po wygaśnięciu dożywocia, obciążającego dochody majątku fundacyjnego.

Fundacya śp. Wojciecha Kucharskiego.

W sprawie tej fundacyi c. k. Rada szkolna krajowa udzieliła Wydziałowi krajowemu opinię swoją dnia 7. maja 1910 wkrótce zaś spodziewana jest decyzya c. k. Namiestnictwa w przedmiocie ukonstytuowania i wprowadzenia fundacyi tej w życie.

Fundacya śp. Ignacego Marynowskiego.

Zakupione dla fundacyi dobra Kłodzienko w listopadzie 1909 sprzedane zostały za 570.000 koron. Na poczet tej ceny suma 200.000 K została spłacona przy podpisaniu kontraktu i posłużyła na spłatę długu i innych zobowiązań, a reszta 370.000 koron zaintabulowaną została na dobrach Kłodzienko i ma być

spłaconą z procentami w ciągu dwóch lat. Obecnie majątek fundacyi wynosi około 400.000 koron. Ponieważ według rozporządzenia ś. p. fundatora zakupione być mają dobra ziemskie i dopiero po uporządkowaniu stosunków majątkowych i ustaleniu dochodów z tych dóbr fundacya ma być wprowadzona w życie, przeto Wydział krajowy pragnąc umożliwić uprawnionym rychlejsze korzystanie z tej fundacyi, postanowił — nie uchybiając tej woli śp. fundatora — wygotować projekt tymczasowego ukonstytuowania i wprowadzenia fundacyi w życie.

Fundacya śp. Jana Oberca. — Znaczna część majątku fundacyi została już zrealizowana i wydana Wydziałowi krajowemu, wygotowany też został projekt tymczasowego aktu fundacyjnego.

Fundacya Wandy Śmiałowskiej. — Projekt aktu fundacyjnego został już wygotowany, fundacya ta jednak będzie mogła wejść w życie, gdy po spłaceniu należytości rządowej czyste dochody wystarczą na stosowne stypendyum.

Fundacya śp. Adama Szołayskiego. — Akcya celem ukonstytuowania i wprowadzenia tej fundacyi w życie jest w toku.

Fundacya im. Wandy Zagórskiej. — Fundacya dla ochronki i bursy w Śniatynie została już ukonstytuowana i wejdzie w życie od roku 1911; również druga fundacya dla katolickiej dziatwy szkolnej w Dżurowie wkrótce będzie ukonstytuowana i od r. 1911 wejdzie w życie.

Fundacya Zemłów. — Fundacya ta została już ukonstytuowana.

Fundacya śp. Izydora Sobańskiego. — Majątek tej fundacyi nie został jeszcze zrealizowany i wydany Wydziałowi krajowemu.

Fundacya śp. Józefa Grygierca. — C. k. Sąd powiatowy w Białej nie wydał dotąd dekretu dziedzictwa po śp. fundatorze; pozostałe w spadku nieruchomości zostają pod zarządem Dra Jana Mycińskiego, c. k. notaryusza w Białej. Interesów fundacyi wobec Sądu broni c. k. Prokuratorya skarbu.

Fundacya śp. Bolesława Augustynowicza. — C. k. Sąd krajowy cywilny we Lwowie unieważnił testament śp. fundatora i wyrok ten stał się prawomocnym.

Fundacya śp. Wincentego Jabłońskiego. — Fundacya ta została już ukonstytuowana i wprowadzona w życie.

Fundacya Małeckich. — Fundacya ta nie została jeszcze ukonstytuowana.

Fundacya Maryi z Rylskich Pawłowskiej. — Projekt aktu fundacyjnego został już wygotowany i przedłożony c. k. Namiestnictwu; jest nadzieja, że fundacya ta jeszcze w tym roku będzie ukonstytuowana i od najbliższego roku szkolnego wejdzie w życie.

Fundacya im. śp. Eugeniusza Jana dw. im. Nazarkiewicza. — Projekt aktu fundacyjnego został już wygotowany i przez c. k. Namiestnictwo przyjęty; prawdopodobnie jeszcze w tym roku fundacya będzie ukonstytuowana i wejdzie w życie od najbliższego roku szkolnego.

Fundacya śp. Józefy Jaklińskiej. — Dekretem dziedzictwa c. k. Sądu powiatowego w Rzeszowie, spadek po śp. fundatorce przynany już został fundacyi, a wobec tego Wydział krajowy odniósł się do c. k. Namiestnictwa o wydanie stosowych zarządzeń w kierunku ukonstyuowania i wprowadzenia fundacyi w życie.

Fundacya śp. Włodzimierza Gniewosza.

Legat na fundacyę nie został jeszcze zrealizowany, ani nawet cyfrowo ustalony.

Fundacya śp. Wandy ze Smarzewskich Younga.

Legaty fundacyjne nie zostały jeszcze zrealizowane i zabezpieczone; interesów fundacyi wobec Sądu broni c. k. Prokuratorya Skarbu.

Fundacya śp. Michała Krasowskiego.

Majątek tej fundacyi został już w części zrealizowany. dalsza akcya jest w toku.

Fundacya śp. Augusta Goławskiego.

Akcya celem zrealizowania i zabezpieczenia majątku tej fundacyi jest w toku.

Zresztą stan rzeczy przedstawiony w wspomnianych dwóch rozdziałach ostatniego sprawozdania, dotyczący dawniejszych fundacyi w okresie przedmiotowym od 1. lipca 1909 do 1. lipca 1910 nie uległ zmianie.

Fundacya ś. p. Wiktora hr. Baworowskiego.

W okresie od 1. lipca 1909 do 1. lipca 1910 na wzmiankę zasługują następujące ważniejsze sprawy: Młyn w Myszkowicach, wydzierżawiony po koniec roku 1916 za czynsz roczny 16.586 K., urządzony był tylko do mlewa żyta i wyrobu krup perłowych, która to okoliczność wobec zmiennych konjunktur produkcyjnych i handlowych, nie zawsze czyniły ten przedmiot rentownym. Chcąc zapewnić fundacyi dochód z młyna na dłuższe lata, postanowił Wydział kraj. rozszerzyć młyn i urządzić go także na mlewo przenicy. Wymaga to znaczniejszego wkładu; Wydział krajowy zdecydował się nań, uzyskawszy przedłużenie dzierżawy za czynszem dzierżawnym w dotychczasowej wysokości na dalsze 15 lat — i za przyczynieniem się także i dzierżawcy do częściowego udziału w kosztach tych urządzeń.

Mały i bardzo zrujnowany młyn w Łoszniowie, celem uniknięcia niezbędnych a nie propoporcyonalnych do dochodu wkładów — zamierzano znieść jeszcze w lipcu 1909. Młyn ten wydzierżawiony został w roku zeszłym i obecnie ponownie dotychczasowemu dzierżawcy jeszcze na rok od 24. czerwca 1910 do 23. czerwca 1911, a równocześnie są w toku rokowania o gruntowną restauracyę kosztem dzierżawcy i dalszego wydzierżawienia tego młyna na okres dłuższy.

Pragnąc wyzyskać znajdujące się w dobrach pokłady wybornego kamienia, postanowił Wydział na ryzyko i koszt zgłaszających się przedsiębiorców dokonać odkrywki kamieniołomów w Łoszniowie i Łuce, przy jednoczesnem wydzierżawieniu tych kamieniołomów na jeden rok — celem poznania obfitości i wartości tych pokładów. Ta próbna poniekąd jednoroczna dzierżawa, bez żadnego nakładu, przyniesie z kamieniołomu w Łoszniowie 4.000 kor. z kamieniołomu w Łuce 400 kor.

Również i w tym okresie zarządzone były potrzebne budowy i naprawy budynków. Budżet fundacyi na rok 1910 ustalony został ze spodziewaną nadwyżką 64.505 koron mniej niż ustalona na rok 1909 nadwyżka a to głównie z powodu powyżej uzasadnionej znacznej inwestycyi na młyn w Myszkowicach.

W okresie przedmiotowym oddał Wydział krajowy do użytku rzym. kat. księdzu ekspozytowi w Myszkowicach realność po odrestaurowaniu i dał mu do użytkowania 20 morgów gruntu, nadto oddał morg gruntu do użytku na rzym. kat. cmentarz w Myszkowicach. Kościół w Myszkowicach postanowił Wydział krajowy otoczyć sztachetami żelaznemi i murem.

Biblioteka fundacyjna we Lwowie w okresie przedmiotowym została uporządkowana stosunkowo dość znacznymi wkładami, a funkcyonowała z pożytkiem.

Sprawa opłacania od gorzelni podatku zarobkowego podług II. działu rozstrzygniętą została przez c. k. Trybunał admi-

nistracyjny na niekorzyść fundacyi, można się przeto obawiać, że takie samo orzeczenie c. k. Trybunału administracyjnego zapadnie i co do młynów. W tym stanie rzeczy pozostanie możność i potrzeba obrony tylko co do wysokości podatku i czasu, od którego opłata podatku ma się rozpocząć, a zaznaczyć wypada, że władze skarbowe żądają podatku, i to w znacznej wysokości za lat 12-cie od roku 1898.

Zamknięcie rachuków fundacyi za rok 1909 jest obecnie przedmiotem badania.

Fundacye nowo przybyłe i nowo powstałe.

Fundacya ś. p. Jana Stupnickiego.

Zmarły w Brodach 10. maja 1909 ś. p. Jan Stupnicki, em. dyrektor szkoły wydziałowej w Brodach, rozporządzeniem ostatniej woli z 11. sierpnia 1907 przeznaczył 20.400 kor. ulokowane w Gal. Kasie oszczędn. na dwa stypendya dla krewnych ewentualnie i dla obcych. Zarząd i rozdawnictwo podług woli fundatora należyć ma do Wydziału krajowego. Fundacya ta może wejść w życie dopiero po najdłuższem życiu wdowy po ś. p. fundatorze, która do śmierci ma pobierać odsetki od kapitału fundacyjnego.

Fundacya ś. p. Dr. Antoniego Kozubowskiego.

Rozporządzeniem ostatniej woli z daty Kraków 25. kwietnia 1880 przeznaczył ś. p. fundator, em. profesor uniwersytetu, dom swój l. 82 przy ul. Wielopole w Krakowie jako dożywocie siostrom swoim Józefie Cichockiej i Filipinie Sumińskiej, z których druga pozostaje przy życiu. Po śmierci dożywotniczek na wspomnianą realność zaciągniętą być miała pożyczka 6.000 złr., w 5% listach zastawnych gal. Tow. kred., które następnie wydane być miały Wydziałowi krajowemu na dwa stypendya familijne po spłaceniu należytości rządowej z kuponów bieżących. Po śmierci fundatora na wspomnianej realności zaintabulowane zostało prawo zastawu dla sumy 6000 złr., płatnej po śmierci dożywotniczek. Obecni współwłaściciele obciążonej realności, działając przez Wincentego Kozubowskiego, za zgodą c. k. Namiestnictwa złożyli na zaspokojenie legatu gotówkę 10.800 kor. t. j. mniej o 1.200 kor. z powodu, że w takiej kwocie zapłaconą została już należytość od fundacyi.

Za gotówkę 10.800 kor. zakupione zostały 4% listy zastawne gal. Tow. kred. ziemsk., reszta została ulokowana na książeczkę pow. Kasy oszczędności w Krakowie. Obecnie walory te zostają w przechowaniu w o. k. filialnej Kasie krajowej w Krakowie, procenta przez czas najdłuższego życia Filipiny Sumińskiej wypłacone będą do rąk Wincentego Kozubowskiego, poczem dopiero fundacya będzie ukonstytuowana i wprowadzona w życie.

Fundacya ś. p. Alberta hr. Cetnera.

Zmarły we Lwowie dnia 12. lipca 1909 ś. p. Albert hr. Cetner uniwersalną spadkobierczynią ustanowił przybraną swoją córkę Olgę ze Sozańskich Oczosalską—Cetner, jako legat zaś przeznaczył 20.000 koron na dwa stypendya po 400 koron dla uczniów szkół średnich w Galicyi wschodniej. Zarząd tej fundacyi i rozdawnictwo stypendyów należyć ma do Wydziału krajowego, jednakże, jak długo uniwersalna spadkobierczyni żyć będzie, stypendyum może być nadane tylko na jej wniosek i zezwolenie. Obecnie przeznaczony na fundacyę kapitał z pn. w kwocie 20.666 kor. ulokowany w Gal. Kasie Oszczędn. z depozytu sadowego wydany został c. k. gł. Kasie krajowej. Za gotówkę 20.666 kor. z pn. zakupione będą na rzecz fundacyi 4% obligacye gal. pożyczki krajowej, reszta ulokowana będzie na książeczkę Gal. Kasy oszczędn. poczem podjęte będą czynności celem ukonstytuowania i wprowadzenia fuudacyi tej w życie.

Fundacya bł. p. Jony Leiby Haka.

Zmarły w Żurawnie 3. sierpnia 1909 bł. p. Jona Leib Hak rozporządzeniem ostatniej woli z 20. stycznia 1909 do l. rep. 6257 przeznaczył 400 koron, od której procenta mają być każdego roku w dniu śmierci fundatora rozdzielane w równych kwotach pomiędzy ubogich starców umieszczonych w domu dla ubogich im. Wolfa Kesslera w Żurawnie. Nad fundacyą tą czuwa c. k. Namiestnictwo.

Fundacya ś. p. ks. Michała Kulmatyckiego.

Zmarły w Gródku jagiellońskim dnia 4. czerwca 1907 ś. p. ks. Michał Kulmatycki rozporządzeniem ostatniej woli z 3. czerwca 1907 ustanowił fundacyę stypendyjną dla krewnych obrz. gr. kat. i ruskiej narodowości, ewentualnie dla obcych.

Obecnie toczy się pertrakcya spadkowa, interesów fundacyi broni c. k. Gal. Prokoratorya Skarbu w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem.

Fundacya Henryka Czaykowskiego.

Fundator właściciel dóbr Bóbrka-Łany dnia 10 maja 1909 złożył w Kasie kraj. 4% listy zastawne gal. Tow. kred. ziemsk. imiennej wartości 10.000 koron z kuponami od 30. czerwca 1909 na utworzenie fundacyi im. Teofila i Henryka Czaykowskich na pokrycie kosztów leczenia i utrzymania chorych w powszechnym szpitalu w Bóbrce przez fundatora względnie kuratora fundacyi do leczenia przedstawionych bez względu na ich stan majątkowy i położenie socyalne. Ukonstytuowanie i wprowadzenie fundacyi tej w życie jest w toku.

Fundacya ś. p. Jakóba Bilewicza.

Zmarły w Mielnicy dnia 22. czerwca 1909 ś. p. Jakób Bilewicz, c. k. notaryusz, rozporządzeniem ostatniej woli z daty Mielnica 25. listopada 1908 uniwersalną spadkobierczynią ustanowił żonę swoją Klementynę, przeznaczył zaś wszystkie w spadku pozostałe papiery wartościowe na fundacyę stypendyjną, zastrzegając atoli procenta żonie swej jako dożywocie, poczem dopiero procenta użyte być mają na stypendya od 100—200 koron rocznie dla krewnych ewentualnie dla obcych. Zarząd tej fundacyi i rozdawnictwo stypendyów należeć ma do Wydziału krajowego.

Fundacya ś. p. ks. Jana Załuckiego.

Zmarły w Trembowli dnia 26. marca 1909 ś. p. ks. Jan Załucki przeznaczył 2.000 złr. na fundacyę stypendyjną. Gdy jednak postanowił, że kapitał 2.000 złr. na fundacyę stypendyjną uzyskać się ma ze sprzedaży gruntów w Świdowej, zaś później całą tą majętnością inaczej rozporządził, przeto Sąd pow. w Trembowli orzekł, że z tego powodu między innymi także legat na fundacyę stypendyjną odpada.

Na rekurs c. k. gal. Prokuratoryi Skarbu Sąd obwodowy w Tarnopolu zniósł ów ustęp uchwały Sądu pow. w Trembowli i polecił przeprowadzenie dochodzeń i wydanie przez Sąd I. instancyi ponownego orzeczenia.

Fundacya ś. p. Seweryna Waydowskiego.

Zmarły we Lwowie 22. listopada 1909 ś. p. Seweryn Waydowski, c. k. major, testamentem z 9. października 1909 uniwersalnym spadkobiercą ustanowił swego syna Seweryna postanawiając, że na wypadek, jeżeli dziedzic umrze jako żonaty lecz bezdzietny lub w stanie kawalerskim albo przyjmie tylko ligitymę, natenczas pozostały spadek służyć ma na utworzenie fundacyi stypendyjnej dla biednych słuchaczów lwowskiej politechniki, polskiej narodowości, religii chrześciańskiej. Zarząd fundacyi tej ewentualnej należeć ma do Wydziału krajowego, który oznaczy też ilość i wysokość, stypendyów, rozdawniotwo zaś należeć ma do gremium profesorów lwowskiej politechniki.

*

Fundacya ś. p. Waleryana Łahocińskiego.

Zmarły w Zalesiu dnia 7. czerwca 1909 ś. p. Waleryan Łahociński rozporządzeniem ostatniej woli z daty Zalesie dnia 9. maja 1905 przeznaczył kwotę 12.000 koron na fundacyę stypendyjną dla młodzieży kształcącej się w szkołach średnich z pierwszeństwem dla krewnych. Z dochodów fundacyi utworzone będzie jedno stypendyum. Zarząd tej fundacyi i rozdawnictwo stypendyów należy do Wydziału krajowego. Fundacya ta została już ukonstytuowana i od najbliższego roku szkolnego wchodzi w życie.

Fundacya ś. p. Jana Płoszaja.

Zmarły w Leżajsku 1. marca 1909 ś. p. Jan Płoszaj, dyrektor rzemieślniczo-rolniczej spółki pożyczkowej i oszczędności w Leżajsku, rozporządzeniem ostatniej woli z daty Leżajsk z 17. października 1908 dziedzicem ustanowił swego syna i ustanowił zarazem fundacyę stypendyjną pod zarządem Wydziału krajowego na kształcenie i utrzymywanie czterech synów włościan albo przemysłowców z pierwszeństwem dla krewnych na ten tylko wypadek, gdyby syn zmarł w małoletności albo bez pozostawienia potomstwa prawego.

Fundacya ś. p. Kajetana Dominika dw. im Zakaszewskiego.

Zmarły w roku 1894 ś. p. Kajetan Dominik Zakaszewski rozporządzeniem ostatniej woli z 7. lutego 1891 przeznaczył cały swój majątek na utworzenie zakładu dożywotniego przytułku dla ciemnych starców narodowości polskiej wyznania chrześcijańskiego, pod bezpośrednim zarządem Reprezentacyi gm. miasta Lwowa.

Fundacya ś. p. Jana Ustyanowicza.

Zmarły w Kijowie 29 maja 1908 ś. p. Jan Ustyanowicz rozporządzeniem ostatniej woli z daty Kijów 20. lipca 1907 ustanowił zapis 15.000 koron na jedno stypendyum dla ucznia c. k. uniwersytetu im. ces. Franciszka Józefa I. we Lwowie, rel. rz. albo gr. kat., z pierwszeństwem dla krewnych. Zarząd tej fundacyi należyć ma do Wydziału krajowego, również rozdawnictwn stypendyów po wysłuchaniu zarządu Uniwersytetu. Obecnie majątek fundacyi został już zrealizowany i projekt aktu fundacyjnego został wygotowany, a gdy c. k. Namiestnictwo majątek fundacyi wyda Wydziałowi krajowemu i akt fundacyjny zatwierdzi, fundacya będzie wprowadzona w życie.

Fundacya im. Wiktoryi i Klementyny Rawicz Niedziałkowskiej.

Komitet z byłych uczenic Wiktoryi Niedziałkowskiej we Lwowie w kwietniu 1910 złożył w Kasie krajowej 4% obligacye pożyczki krajowej z roku 1907 z kuponami od 1. listopada 1910 w łącznej imiennej wartości 10 400 koron tudzież 1.200 kor. ulokowane na książeczce gal. Banku krajowego, a to na utworzenie fundacyi stypendyjnej dla słuchaczek uniwersytetu. Zarząd tej fundacyi należeć ma do Wydziału krajowego, również rozdawnictwo stypendyów po najdłuższem życiu Wiktoryi i Klementyny Niedziałkowskich. Obecnie projekt aktu fundacyjnego został już wygotowany i przez c. k. Namiestnictwo przyjęty, a gdy interesowani przedłożą swoje oświadczenia, podjęte będą dalsze czynności celem ukonstytuowania i wprowadzenia tej fundacyi w życie.

Fundacya ś. p. Józefa Kosteckiego.

Majątek fundacyi wynosi obecnie przeszło 15.000 koron, z dochodów mają być utworzone dwa stypendya dla młodzieży kształcącej się w szkole przemysłowej albo zawodowej z pierwszeństwem dla krewnych. Zarząd fundacyi należyć ma do Wydziału krajowego, rozdawnictwo zaś stypendyów do kuratora. Obecnie jest w toku sprawa ukonstytuowania i wprowadzenia tej fundacyi w życie.

1. Stan majątku zarodowego funduszów stypendyjnych.

A. W efektach:

1. Zapas z dniem 1. stycznia 1909 roku (z wyłączeniem fundacyi:
   a) Adamskich Teofila i Pauliny,
   b) ks. Michny Wojciecha,
   c) Stowarzyszenia urzędników i sług kolei Karola Ludwika,
   d) Wystawy krajowej rolniczej i przemysłowej we Lwowie z r. 1877, należących do Dep. II.,
   e) Brześciańskiej Kunegundy,
   f) Bodziocha Tomasza,
   g) Bogdanowicza Dominika,
   h) Jeleńskiego Napoleona dla szkoły rolniczej w Czernichowie,
   i) Jeleńskiego Napoleona dla szkoły w Łuczycach,
   j) Krzeczunowicza Ignacego,
   k) Krzeczunowicza Waleryana,
   l) Kucharskiego Jana, które znowu należą do Dep. III.,
   m) Cesarza Franciszka Józefa I. jubileuszowej, należącej do Dep. VI.) wynosił . . . . 9,459.442 K 75 g
2. Zakupiono po dzień 1. stycznia 1910 500.430 „ 44 „
3. Wpłynęło po dzień 1. stycznia 1910 efektami . . . . . 225.393 „ 65 „

Razem . . 10,185.266 K 84 g

4. Spieniężono po dzień 1. stycznia 1910 295.687 „ 49 „

Pozostaje . 9,889.579 K 35 g

B. W realnościach i dobrach:

Winniki z przyległościami	302.618 K	— g	
Godowa	79.944 „	— „	
Realność w Strzyżowie	54.040 „	12 „	
„ w Rzeszowie	75.547 „	60 „	
Gmach c. k. seminaryum nauczielskiego męskiego w Rzeszowie	156.845 „	48 „	
Gmach na pomieszczenie koszar żandarmeryi w Rzeszowie	81.014 „	91 „	
Gmach internatu przy temże seminaryum w Rzeszowie	118.408 „	20 „	
Parcela gruntowa l. k. 605/15 w Rzeszowie	2.704 „	50 „	
Jacowce	234.650 „	— „	
Szypowce	231.570 „	— „	
Realność w Tarnopolu	138 544 „	— „	
Kuźmina	60.000 „	— „	
Trzy realności we Lwowie Trzy realności we Wiedniu Trzy realności w Krakowie	nie oszacowane		
Kochanówka	— „	— „	
Urlów	— „	— „	
Ostrów	40.958 „	60 „	
Demeszkowce	40.719 „	20 „	1,617.564 K 61 g

Do przeniesienia . . 11,507.143 K 96 g

	Z przeniesienia . .		11,507.143 K 96 g

C. W należytościach czynnych:

Fundacya	Lipińskich, wierzytelności do Konstantego Lipińskiego .	737 K 71 g	
Fundusz	Ciszewskiego i Zawadzkiego kapitał hipotekowany na realności galic. Towarzyrzystwa pomocy naukowej we Lwowie .	12.930 „ 39 „	
„	hr. Łosia kapitał hipotekowany na dobrach Werchrata .	12.727 „ 29 „	
„	Głowińskiego kapitał hipotekowany na realności Popijarskiej:		
	a) od funduszu obłąkanych	56.322 „ 39 „	
	b) od funduszu położnic	14.080 „ 60 „	
„	Karzykiewicza, reszta ceny kupna apteki w Podhajcach w kwocie	31.000 „ — „	
„	Dr. Jana Towarnickiego:		
	1) cena kupna gmachu sprzedanego rządowi na pomieszczenie c. k. gimnazyum II. w Rzeszowie	169.500 „ — „	
	2) cena kupna majętności Miłocin, sprzedanej krajowi na założenie szkoły rofniczej .	184.000 „ — „ .	
Fundacya	Marynowskiego reszta ceny kupna dóbr Kłodzienko . . .	370.000 „ — „	851.298 K 38 g

Ogółem wynosi stan majątku zarodowego funduszów stypendyjnych po 1. stycznia 1910	12,358.442 K 34 g
Z dniem 1. stycznia 1909 wynosił stan majątku zarodowego	11,895.005 „ 68 „

W porównaniu zatem z rokiem ubiegłym zwiększył się majątek zarodowy w czasie od 1 stycznia 1909 do 1. stycznia 1910 r. o	463.436 K 66 g

2. Stan majątku zarodowego funduszów naukowych, dobroczynnych i pomnikowych.

A. W efektach:

Fundusz „Macierzy polskiej“. . . .		80.296 K	32 g
„ Beliny Brzozowskiego dla Bursy stanisławowskiej		6.388 „	35 „
„ Maryi Mochnackiej dla czterech ubogich ciemnych żebrać się wstydzących		10.175 „	12 „
„ Ludwiki Niezabitowskiej dla zboru św. Klaudyi		18.765 „	34 „
„ Aleksandra hr. Stadnickiego . .		48.126 „	34 „
„ Pomnika Kościuszki w Krakowie .		31.738 „	55 „
„ Komarnickich.		4.331 „	79 „
„ Jędrzejewiczowej		16.418 „	85 „
„ Russanowskiej		135.403 „	24 „
„ stanowy sierociński . . .		101.129 „	84 „
„ Ludwika i Anny Helclów . .		1,899.316 „	62 „
„ Siemianowskich III. (dla wdów po nauczycielach szkół ludowych) .		47.306 „	60 „
„ Siemianowskich IV. (posagowy dla ubogich dziewcząt)		44.381 „	56 „
„ Bursy im. ks. Leona Sapiehy „dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych“		56.083 „	57 „
„ Skrzyńskiego (dla panien szlacheckich)		58.487 „	27 „
„ Skrzyńskiego (dla dziewcząt wiejskich)		7.953 „	83 „
„ Kosvitzky'ego Józefa II. dla wychowanków zakładu sierót pod wezwaniem św. Józefa w Krakowie .		8.454 „	38 „
„ Niezabitowskiej Ludwiki:			
a) dla domu pracy pod godłem „Opatrzności“ we Lwowie .	7.252 K 15 g		
b) dla „tanich kuchni ludowych“ we Lwowie	21.938 „ 17 „	29.190 „	32 „
„ z legatu Józefa Ciemierzyńskiego:			
a) dla akademii rolniczej w Dublanach .	1.521 K 22 g		
b) na cele oświaty ludowej	1.521 „ 22 „	3.042 „	44 „
„ Tytusa Kielanowskiego dla gminy Kędzierżawce		20.027 „	79 „
„ Tytusa Kielanowskiego dla gminy Żuratyn		20.037 „	71 „
„ Wacława Tyzenhauza . . .		7.209 „	43 „
„ Mariem Gewürtz dla ubogich izraelitów miasta Dębicy . . .		2.688 „	66 „
„ Karoliny z ks. Ponińskich Lubomirskiej „na utrzymanie i wychowanie dwunastu sierót w zakładzie św. Heleny“ we Lwowie		51.903 „	15 „
Do przeniesienia . .		2,708.857 K	07 g

	Z przeniesienia . .	2,708.857 K	07 g
Fundusz	Antoniego Schiffnera . . .	5.180 „	16 „
„	Franciszka Kochmana:		
	a) dla literatów polskich . .	64.688 „	71 „
	b) posagowa dla dziewcząt służących	55.007 „	15 „
„	ks. Jana Szaflarskiego i Franciszki Ksawery Czajkowskiej:		
	a) dla Czarnego Dunajca . .	1.618 „	73 „
	b) dla Dębicy	1.625 „	60 „
„	Maryi Feliksy Czarkowskiej dla rzemieślników pochodzenia polskiego .	599.688 „	18 „
„	Wincentego Łodzia Ponińskiego dla czeladników rzemieślniczych . .	121.954 „	95 „
„	Teofili z Łukowskich Wirt i Malwiny z Łukowskich dla osieroconych dziewcząt	18.683 „	69 „
„	Franciszka Steczkowskiego z Jasła .	8.462 „	38 „
„	na zakupno książek do czytania dla uczniów szkół przemysłowych . .	2.644 „	37 „
„	dra Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego:		
	Dział I. „ku wspieraniu zubożałych adwokarów i wdów po adwokatach“ . .	53.071 „	22 „
	„ II. „ku wspieraniu artystów i literatów“ . . .	47.158 „	41 „
	„ III. „ku popieraniu celów galicyjskiego Towarzystwa muzycznego“ . . .	43.307 „	72 „
	„ IV. „ku wspieraniu ubogich sług prywatnych“ . .	47.485 „	85 „
	„ V. „posagowy dla ubogich dziewcząt służących“ .	26.858 „	01 „
	„ VI. „ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła“ . . .	39.251 „	62 „
„	Józefa Krupacza dla c. k. inwalidów	853 „	24 „
„	Pietruskich	34.874 „	59 „
„	Eustachego Szumańskiego . .	120.000 „	— „
„	Łukasiewicza	9.875 „	04 „
„	Kowalewskiego Izydora . . .	20.901 „	63 „
„	Hoffmanowej de Sternhort dla sierót po wojskowych	7.299 „	85 „
„	Hoffmanowej de Sternhort dla sierót po włościanach	8.077 „	69 „
„	Potockiego hr. Jakóba . . .	16.779 „	81 „
„	pam. Tad. Kościuszki*) . . .	53.352 „	10 „
„	Oktawa Pietruskiego . . .	10.104 „	76 „
„	Wojciecha Bursika . . .	3.352 „	52 „
„	Samuela Głowińskiego dla ubogich przy kościele w Winnikach . .	162.179 „	60 „
„	Tytusa Przesmyckiego . . .	120.007 „	46 „
„	teologicznego instytutu żydowskiego	25.203 „	28 „
„	im. Kucharskiego Wojciecha . .	63.425 „	80 „
„	Nazarkiewicza Eugeniusza . .	4.000 „	— „
	Razem w efektach .	4,505.831 K	19 g

*) Kapitał powyższej fundacyi zmniejszył się o 20.000 K, gdyż w takiej wysokości spieniężono efekta majątku zakładowego na wydatki dla Komitetu administracyjnego.

B. W należytościach czynnych:

Fundusz Skrzyńskiego (dla panien szlacheckich) kapitał hipotekowany na dobrach Łużna z przyległościami .	15.909 K 10 g	
Fundusz Skrzyńskiego (dla dziewcząt wiejskich) kapitał hipotekowany na dobrach Łużna z przyległościami .	3.181 „ 82 „	
Fundusz Ludwiki Niezabitowskiej dla „domu pracy pod godłem Opatrzności“, pożyczka udzielona na budowę własnego domu . . .	18.204 „ — „	
Fundusz im. Tad. Kościuszki, pożyczka udzielona Komitetowi administracyjnemu na cele wydawnictw .	18.000 „ — „	
Fundusz pamiąt. im. Kościuszki, kapitał hipotekowany na realności szkoły ludowej w Białej	30.000 „ — „	
Razem w należytościach czynnych		85.294 K 92 g

C. W realnościach:

Fundusz Ludwika i Anny Helclów, kapitały włożone na budowę i urządzenie „domu ubogich“ w Krakowie . . .	1,467.335 K 10 g
Ogółem wynosi majątek zarodowy funduszów naukowych, dobroczynnych i pomnikowych w efektach, należytościach czynnych i realnościach po dzień 1. stycznia 1909 .	5,993.598 K 46 g
Z dniem 1. stycznia 1908 wynosił majątek zarodowy powyższych funduszów w efektach, należytościach czynnych i realnościach	5,825.615 „ 11 „
Z porównania tedy z rokiem poprzednim okazuje się zwiększenie tych funduszów o .	167.983 K 35 g
Do powyżej wykazanego stanu funduszów dobroczynnych, naukowych i pomnikowych	5,993.598 K 46 g
Doliczywszy stan majątków zarodowych funduszów stypendyjnych	11,895.005 „ 68 „
okazuje się, że kapitały, efekta, wartości dóbr fundacyi, departamentowi I. przydzielone wynoszą ogółem	17,888.604 K 14 g
a gdy z dniem 1. stycznia 1908 ogół tych majątków wynosił	17,446.779 „ 91 g
przeto w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększył się o	441.824 K 23 g
Doliczywszy do wykazanego powyżej stanu majątków zarodowych funduszów przydzielonych departamentowi I. w sumie .	17,888.604 K 14 g
Do przeniesienia . .	17,888.604 K 14 g

Z przeniesienia . . 17,888.604 K 14 g

stan majątków zarodowych po dzień 1. stycznia 1909 dwudziestu ośmiu funduszów dobroczynnych i stypendyjnych, przydzielonych innym departamentom *) a pozostających w zarządzie Wydziału krajowego w łącznej sumie . . . . . 1 279.021 K 26 g

okazuje się ogólny stan majątku zarodowych funduszów stypendyjnych, dobroczynnych i pomnikowych w sumie . . . 19,167.625 K 40 g

---

*) Dep. II. fund. styp. Adamskich:

				a) zapas	69.276 K 21 g	
				b) należytość czynna .	5.106 „ 40 „	74.382 K 61 g
„	„	fund.	styp.	Michny		15.485 „ 30 „
„	„	„	„	Stowarzyszenie Urzędników kolei Karola Ludwika		3.386 „ 21 „
„	„	„	„	Wystawy kraj. przemysłowej i rolniczej 1877		58.107 „ 73 „
„	„	„	dobr.	Edwarda Lewińskiego . .		68.966 „ 54 „
„	„	„	„	Piotra hr. Wodzickiego .		57.340 „ 45 „
„	„	„	„	Stanisława Piotrowskiego dla domu ubogich w Strzeliskach nowych		18.917 „ 51 „
„	„	„	„	„Sącz dom roboczy“ . . .		104.846 „ 29 „
„	„	„	„	Straszewskiego dla ubogich robotników w Boguchwale . . .		5.947 „ 98 „
„	III.	„	„	zbiorowych kas sierocych . .		— „ — „
„	„	„	„	Wężyków		7.810 „ 55 „
„	„	„	styp.	Brześciańskiej Kunegundy . .		10.716 „ 33 „
„	„	„	„	Bodziocha Tomasza . . .		36.086 „ 07 „
„	„	„	„	Bohdanowicza Dominika . .		25.627 „ 87 „
„	„	„	„	Jeleńskiego Napoleona dla szkoły rolniczej w Czernichowie . .		26.229 „ 92 „
„	„	„	„	Jeleńskiego Napoleona dla szkoły w Łuczycach		85.900 „ 82 „
„	„	„	„	Krzeczunowicza Ignacego . .		34.085 „ 74 „
„	„	„	„	„ Walerego . .		21.466 „ 39 „
„	„	„	„	Kucharskiego Jana . . .		16.559 „ 62 „
„	V.	„	dobr.	Weissenwolffowej dla obłąkanych uzdrowieńców		5.563 „ 11 „
„	„	„	„	Weissenwolffowej na rzecz przytułku dla dotkniętych wielką chorobą		20.963 „ 23 „
„	„	„	„	Kosvitzky'ego dla ciemnych w Krakowie		3.282 „ 56 „
„	„	„	„	Morawieckiego Michała dla podrzutków		73.359 „ — „
„	VI.	„	„	galicyjskich inwalidów wojskowych		77.429 „ 49 „
„	„	„	„	niżankowicki inwalidów wojskowych		6.488 „ 98 „
„	„	„	„	Kosvitzky'ego dla poprawionych złoczyńców		3.363 „ 85 „
„	„	„	styp.	Jub. ces. Franciszka Józefa I.		277.381 „ 71 „
„	„	„	dobr.	galic. inwalidów wojskowych .		230.037 „ 99 „
				Razem jak wyżej . .		1,314.733 K 86 g

Sprawy szkolne, oświatowe, konserwatorskie, teatralne i t. d.

a) Sprawy szkolne.

Fundusz szkolny krajowy.

A. Majątek zarodowy.

Ogólny stan majątku zarodowego.

Ogólny stan majątku zarodowego wynosił z końcem roku 1909 wedle zamknięcia rachunków:

1. W papierach wartościowych zastrzeżonych na rzecz:		
a) funduszu szkolnego krajowego .	41.500 K — g	
b) poszczególnych szkół ludowych	1,092.232 „ 81 „	1,133.732 K 81 g
2. W dobrach i realnościach .		12.235 „ 89 „
3. W należytościach czynnych:		
a) w kapitałach hipotekowanych:		
1. na rzecz poszczególnych szkół .	9 550 K — g	
2. należących niegdyś do bractw kościelnych . .	4.365 „ 54 „	13.915 „ 54 „
b) w pożyczce udzielonej na uposażenie fund. pożyczkowego na budowę szkół:		647.500 „ 04 „
razem . . .		1 807.384 K 28 g
Po strąceniu należytości biernych do zachodniego funduszu galicyjskiego stypendyjnego w kwocie . . .		36.485 „ 84 „
okazuje się **czysty stan czynny** majątku zarodowego z końcem roku 1909 .		1,770.898 K 44 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 wykazanym w ostatniem sprawozdaniu w kwocie . .		1,764.848 „ 18 „
wynosi **przyrost** majątku zarodowego .		6 050 K 26 g

spowodowany wylosowaniem części efektów, za które zakupiono inne po niższym kursie, wykupnem prestacyi ciążącej na dobrach Kalwarya, (LW 17.606/09) tudzież dopisaniem odsetek za rok 1909 od kapitału udzielonego na uposażenie funduszu pożyczkowego na budowę szkół.

B. Majątek obrotowy.

Zaległości czynne odebrane od byłych funduszów szkolnych okręgowych.

Należytości czynne byłych funduszów szkolnych okręgowych, przelanych do funduszu szkolnego krajowego, wynosiły z końcem roku 1908 wedle ostatniego sprawozdania ogółem . . . . 19.679 K 59 g

Z tego odpisano w ciągu roku 1909	1.241 „ 84 „
pozostało . . .	18.437 K 75 g
Na to spłacono w roku 1909 .	2.381 „ 21 „
pozostała zatem w zaległości z końcem roku 1909 kwota	16.056 K 54 g

Zaległości czynne od gminy miasta Krakowa.

Oprócz tego miał fundusz szkolny krajowy do żądania od miejskiego funduszu szkolnego okręgowego krakowskiego tytułem zwrotu udzielonych z funduszu krajowego po koniec roku 1894 zaliczek wedle ostatniego sprawozdania ogółem . . . . 149.318 K 51 g

Na poczet tej zaległości zapłaciła gmina miasta Krakowa w roku 1909 . 7.536 „ 70 „

pozostała zatem zaległość z powyższego tytułu z końcem roku 1909 w kwocie . 141.781 K 81 g

Zaległa należytość od gminy miasta Krakowa z tytułu ustawowej 12% prestacyi szkolnej za lata 1895 do 1898 wynosiła z końcem roku 1908 wedle ostatniego sprawozdania . . . . 88 384 K 94 g

Na to spłaciła gmina miasta Krakowa w roku 1909 . . . . 12.237 „ 08 „

pozostała zaległość z końcem roku 1909 w kwocie . . . . . 76.147 K 86 g

Prestacye szkolne.

1. Należytość zaległa z początkiem roku 1909 z tytułu dobrowolnych zobowiązań w gotówce gmin, obszarów dworskich i innych stron, tudzież z przewyżki dochodów majątków zarodowych miast i miasteczek oraz od gminy miasta Białej na płace nauczycieli wynosiła wedle ostatniego sprawozdania kwotę . . 506.406 K 48 g

Z tego odpisano w ciągu roku 1909 36.134 „ 50 „

pozostało . . 470.271 K 98 g

Należytość bieżąca za rok 1909 wedle zamknięcia rachunku wynosiła . . 803.557 „ 20 „

razem . . . 1,273.829 K 18 g

Na to zapłacono w roku 1909 . 727.509 „ 39 „

pozostała zaległość z końcem roku 1909 w kwocie . . . . . 546.319 K 79 g

w której mieści się już wykazana wyżej zaległa należytość od gminy miasta Krakowa za lata 1895 do 1898 w kwocie 76.147 K 86 g.

2. Należytość zaległa z tytułu dodatków do podatków od gmin i obszarów dworskich tudzież 3% dodatku okręgowego wynosiła z początkiem roku 1909 wedle ostatniego sprawozdania . . 970.253 K 12 g

Należytość bieżąca za rok 1909 z tego samego tytułu wynosiła wedle zamknięcia rachunku . . . . . 2,412.295 „ 41 „

razem . . . 3,382.548 K 53 g

Na to zapłacono w roku 1909 . 2,461 188 „ 29 „

pozostała zaległość z końcem roku 1909 w kwocie . . . . . 921.360 K 24 g

Po doliczeniu zaległości wykazanej pod 1. w kwocie . . . . 546.319 „ 79 „

okazuje się ogólna suma zaległych prestacyi szkolnych z końcem roku 1909 w kwocie . . . . 1,467.680 K 03 g

a po strąceniu zaległości biernych z końcem roku 1909, które wynosiły wedle zamknięcia rachunku . . 136.241 „ 44 „

właściwa zaległość czynna z końcem roku 1909 wynosiła . . . 1,331.438 K 59 g

Celem spiesznego ściągnięcia zaległych prestacyi w gotówce przesyła się w roku szczegółowe wykazy wszystkim c. k. Starostwom; a zarazem uprasza się Prezydyum c. k. Na-

miestnictwa o ponaglenie w tej sprawie. Ostatnie takie zarządzenie dotyczące stanu zaległości po koniec roku 1909 zostało już wydane.

Zaliczki na budynki szkolne.

Stan niespłaconych zaliczek na budynki szkolne wynosił wedle ostatniego sprawozdania z końcem roku 1908 . . . . . 986 K 32 g
Na to spłacono w roku 1909 . 236 „ 32 „
Pozostała zatem z końcem roku 1909 jeszcze niespłacona reszta zaliczek w kwocie . . . . . 750 K — g

Od czasu utworzenia po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z 22 września 1892 osobnego funduszu pożyczkowego na budowę szkół nie udziela się już zaliczek z funduszu szkolnego krajowego, lecz ściąga się tylko raty dotychczas nie spłacone.

Taksy szkolne.

Zaległe należytości z tytułu taks spadkowych przypadających na rzecz funduszu szkolnego krajowego wynosiły z końcem roku 1908 wedle ostatniego sprawozdania . . . . . 158.709 K 43 g
Z tego odpisano w ciągu roku 1909 8.465 „ 75 „
pozostało . . 150.243 K 68 g
Sprostowana należytość bieżąca za rok 1909 wynosiła wedle zamknięcia rachunku . . . . . 269.836 K 56 g
razem . . . 420.080 K 24 g
Na to zapłacono w roku 1909 . 211.471 „ 85 „
pozostała zaległość z końcem roku 1909 208.608 K 39 g

Szczegółowe wykazy zaległych z końcem roku 1909 taks szkolnych przesłano już wszystkim c. k. Starostwom z prośbą o rychłe przymusowe ich ściągnięcie, a równocześnie odniesiono się do Prezydyum c. k. Namiestnictwa z prośbą o przynaglenie Starostw do tej czynności. Oprócz tego prowadzi się w tej sprawie liczne korespondencye z c. k. Sądami, Starostwami, Dyrekcyami Skarbowemi, Urzędami wymiaru należytości we Lwowie i Krakowie i Urzędami podatkowymi.

10% opłaty od zamężnych nauczycielek.

Zaległe należytości z tytułu 10% opłat potrącanych z poborów zamężnych nauczycielek po myśli art. 36 ust. kraj. z 11. czerwca 1905 (Dz. ustaw i rozp kraj. Nr. 73) wynosiły z końcem roku 1908 wedle ostatniego sprawozdania . . . . . 12.705 K 99 g
Z tego odpisano w ciągu roku 1909 3.032 „ 88 „
pozostało . . 9.673 K 11 g
Sprostowana należytość bieżąca za rok 1909 wynosiła wedle zamknięcia rachunku . . . . . 58.758 „ 89 „
razem . . . 68.432 K — g
Na to zapłacono w roku 1909 . 59.320 „ 11 „
pozostała zaległość z końcem roku 1909 9.111 K 89 g

Inne należytości funduszu szkolnego krajowego.

Inne należytości czynne wynosiły z końcem roku 1908 wedle ostatniego sprawozdania:
Odsetki od kapitałów . . . 611 K 18 g
Dochody z dóbr, realności i innych praw 7.105 „ 05 „
Daniny (dodatki) . . . . 265 „ 74 „
Rozmaite wpływy . . . . 36 269 „ 68 „
razem . . . 44.251 K 65 g
Z tego odpisano w ciągu roku 1909 . 25.639 „ 53 „
pozostało . . 18.612 K 12 g

z przeniesienia			18.612 K 12 g
Należytości bieżące za rok 1909 wynosiły wedle zamknięcia rachunku:			
Odsetki od kapitałów	71.373 K 89 g		
Dochody z dóbr, realności i innych praw	40 945 „ 12 „		
Daniny . .	704 „ 20 „		
Zysk ze sprzedaży książek szkolnych .	5.670 „ — „		
Dodatek z c. k. Skarbu Państwa . .	109.885 „ 92 „		
Rozmaite wpływy .	176.583 „ 91 „		405.163 „ 04 „
razem . . .			423.775 K 16 g
Na to zapłacono w roku 1909 . .			408 419 „ 94 „
pozostała zaległość z końcem roku 1909			15.355 K 22 g

10 milionowa pożyczka krajowa z roku 1907 na budowę szkół ludowych.

W roku 1909 upoważnił Wydział krajowy w dalszym ciągu Radę szkolną krajową na podstawie przedłożonych przez nią szczegółowych wykazów do asygnowania poszczególnym gminom zasiłków na budowę szkół jako akta LW. 117.555/09, 70.366/09 i 42.324/09 w łącznej kwocie . . . . 3,063.300 K — g

Na podstawie tych upoważnień asygnowała Rada szkolna krajowa w roku 1909 zasiłki w ogólnej kwocie . . 1,306.070 „ — „

Do tego nie podjęte zasiłki z roku 1908 35.200 „ — „

razem . . . 1,341.270 K — g

W roku 1909 wypłacono:

zaległe zasiłki z roku 1908 w kwocie j. w.	35.200 K — g	
z zasiłków wyasygnowanych z roku 1909 ogółem . .	1,162 870 „ — „	1,198.070 „ — „
reszta zaś w kwocie .		143.200 K — g

pozostała z końcem roku 1909 w zaległości.

Szczegółowy wykaz wszystkich zasiłków udzielonych na budowę szkół w latach 1907, 1908 i 1909 dołączono do zamknięcia rachunku funduszu 10 milionowej pożyczki krajowej z roku 1907 za rok 1909.

Fundusz szkół ludowych z roku 1872.

Majątek tego funduszu wynosił w efektach nominalnej wartości z końcem roku 1909 wedle zamknięcia rachunku . . . . 207.641 K 40 g

Odsetki od tych efektów przyniosły w roku 1909 ogółem . . . . 7.996 „ 41 „

Rozdzielono tytułem bezzwrotnych zasiłków na budowę szkół w gminach:

a) Kuźmina, Ratułów, Milczyce, Grodzisko, Żabno, Mszana po 800 K .	4 800 „ — „
b) Odaje ad Słobódka, Gdów po 700 K	1.400 „ — „
c) Ostrów tuszowski i Wołków po 600 K	1.200 „ — „
d) Wola pławska . . .	500 „ — „
e) Poręba mała	300 „ — „
Ogółem rozdano w roku 1909 .	8 200 K — g

pokrywając nadwyżkę wydatków w kwocie 203 K 59 g z dochodów roku 1910.

Sprawa przyjęcia na etat krajowy szkół w Białej i w Leszczynach.

Wysoki Sejm, wstawiając do budżetu krajowego na rok 1910 subwencyę na utrzymanie szkół w Białej i Leszczynach, ponowił zarazem uchwałę swą z 1907 roku wzywającą Wydział krajowy, aby w porozumieniu z c. k Radą szkolną krajową zbadał sprawę objęcia szkół w Białej i Leszczynach przez fundusz szkolny krajowy i przedstawił Sejmowi wnioski.

Wydział krajowy w myśl powyższej uchwały zwrócił się w obszerniejszem piśmie do c. k Rady szkolnej krajowej, z prośbą o wszechstronne zbadanie sprawy objęcia szkół w Białej (wydziałowej im. Kościuszki) i w Leszczynach (ludowej, im. Konarskiego) i nadesłanie w czasie możliwie najkrótszym opinii swej, oraz z oznajmieniem, jaki roczny wydatek pociągnęłoby dla funduszu szkolnego krajowego przyjęcie obu tych szkół na etat krajowy.

Przytem zwrócił Wydział krajowy uwagę c. k. Rady szkolnej krajowej, że przeszkody, które dotychczas nie dozwalały — zdaniem c. k. Rady szkolnej krajowej — na „ukrajowienie“ tych szkół, a mianowicie sprawa regulacyi płac nauczycieli ludowych, zbyt słaba frekwencya w klasach wydziałowych w Białej i 4-kl. szkole pospolitej na Leszczynach ad Lipnik, wreszcie szczupłość budynku tej szkoły — obecnie już nie istnieją — i wyraził nadzieję, że c. k. Rada szkolna krajowa przedłoży opinię swą Wydziałowi krajowemu na tyle wcześnie, by sprawa przyjęcia obu tych szkół kresowych, ciągnąca się już od lat przeszło dwunastu, na najbliższej sesyi sejmowej definitywnie załatwiona być mogła.

Do dnia zamknięcia niniejszego sprawozdania nie nadeszła odpowiedź od c. k. Rady szkolnej krajowej.

Internat SS. Felicyanek w Przemyślu.

S. S. Felicyanki, utrzymujące w Przemyślu od lat trzynastu internat dla ubogich uczenic c. k. Seminaryum nauczycielskiego, przystąpiły w ubiegłym roku do budowy nowego gmachu, obliczonego na 200 internistek i zastosowanego do dzisiejszych wymagań nauki o hygienie. (Dotychczas mieściło się w internacie SS. Felicyanek 140 dziewcząt — w tem około $^1/_3$ część bezpłatnie — reszta za bardzo skromnem wynagrodzeniem).

Przystępując do urzeczywistnienia swego zamiaru, zakupiły SS Felicyanki obszerny i okazały plac w Przemyślu (4-morgowy), wartości przeszło 100.000 Kor.

Tak obszerny plac nabyły SS. Felicyanki w tej myśli, by wychowankom swym, prócz wykształcenia książkowego, dać możność nabycia szeregu wiadomości praktycznych z zakresu gospodarstwa domowego i wiejskiego (ogrodnictwo, sadownictwo — gospodarstwo mleczne — hodowla drobiu i t. d.).

Na placu tym wznosi się już budowa, (gmach trzypiątrowy) będąca prawie na ukończeniu, koszt jej, wedle kosztorysu, wyniesie około 360.000 koron. Zgromadzenie SS. Felicyanek, nie posiadając środków na tak znaczny wydatek (dochody z obecnego internatu nie pokrywają nawet wydatków połączonych z jego prowadzeniem) prawie wszystko, co dotychczas zdziałane, uskuteczniło za pieniądze pożyczone. Ze sprzedaży dawnej realności spodziewa się Zgromadzenie uzyskać fundusz około 50.000 koron, który użyty zostanie na częściowe pokrycie kosztów budowy. Z resztą liczy Zgromadzenie na pomoc kraju.

W czasie ubiegłej sesyi sejmowej wniosły SS. Felicyanki kilkakrotną prośbę o przyznanie im znaczniejszych subwencyi z ryczałtu na budowę i utrzymanie internatu, a nadto prośbę tak do Wysokiego Sejmu jak i do Wydziału krajowego

popartą bardzo gorąco przez X. biskupa przemyskiego, o przyjęcie przez kraj spłaty rat amortyzacyjnych pożyczki 300.000 koron w Banku krajowym przez Zgromadzenie zaciągnąć się mającej. Wydział krajowy zbadał przekazane przez Wysoki Sejm petycye i doszedł go przekonania, że internat taki jak go SS. Felicyanki projektują jest w Przemyślu bardzo pożądany i rzeczywiście potrzebny. Potrzebę takiego internatu i pożyteczną działalność SS Felicyanek popiera także bardzo usilnie c. k. Starostwo w Przemyślu i c. k. Rada szkolna krajowa.

Pomimo przytoczonych powyżej względów Wydział krajowy, nie chcąc uprzedzać decyzyi Wysokiego Sejmu w sprawie znacznej pomocy pieniężnej dla jednego internatu, postanowił bez stawiania ze swej strony wniosku, ograniczyć się tylko do złożenia niniejszego sprawozdania.

Szkoła architektury przy c. k. Akademii sztuk pięknych w Krakowie.

C. k. Namiestnictwo zawiadomiło Wydział krajowy, że stała delegacya architektów polskich przedstawiła c. k. Ministerstwu oświaty wniosek utworzenia szkoły architektury przy c. k. Akademii sztuk pięknych w Krakowie — i że c. k. Ministerstwo uzależniło utworzenie tej szkoły od częściowego przyczynienia się czynników miejscowych i kraju do kosztów jej utrzymania, które obliczono na 13 000 koron rocznie. Gmina miasta Krakowa oświadczyła gotowość wstawiania do swego budżetu corocznie kwotę 1000 koron. — Wydział krajowy natomiast oznajmił c. k. Namiestnictwu, że jakkolwiek uznaje w zupełności potrzebę i doniosłość szkoły architektury przy c. k. Akademii sztuk pięknych w Krakowie, nie może jednak ze względów zasadniczych przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosku na subwencyonowanie jej. C. k. Akademia sztuk pięknych posiada bowiem charakter wyższego zakładu naukowego, którego koszta utrzymania, a ewentualnie także rozszerzenia, według obowiązujących ustaw winien ponosić c. k. Skarb Państwa, a nie fundusz krajowy, a przeniesienie części wydatków na takie zakłady naukowe na fundusz krajowy tem mniej byłoby usprawiedliwione, że fundusz ten bez żadnej pomocy ze strony c. k. Skarbu Państwa zmuszony jest ponosić ogromne, z każdym rokiem zwiększające się wydatki na szkoły ludowe, którym już obecnie zaledwie podołać może.

W tej samej sprawie wpłynęła ubiegłej sesyi petycya do Wysokiego Sejmu, przekazana następnie przez Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i odpowiedniego załatwienia. Celem wykonania powyższej uchwały Wysokiego Sejmu Wydział krajowy udzielił petycyę tę c. k. Akademii sztuk pięknych do zaopiniowania. Dyrekcya c. k. Akademii poparła jaknajgoręcej petycyę Delegacyi architektów — mimo to jednak Wydział krajowy z wyżej wymienionych powodów zasadniczych nie może odstąpić od swego zdania wyrażonego w odpowiedzi c. k. Namiestnictwu.

Wynagrodzenie za udzielanie religii w szkołach ludowych.

Odezwą z dnia 18. września 1909 zawiadomił P. Namiestnik Wydział krajowy, że uchwalony w roku 1908 przez Wysoki Sejm projekt ustawy o wynagrodzeniu za udzielanie nauki religii w szkołach ludowych uzyskał sankcyę cesarską.

Ustawa ta ogłoszona została w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych z dnia 28. września 1909 Nr 123.

Rezolucya Posła Tymoteusza Starucha w sprawie pożyczek na budowę szkół.

W czasie ubiegłej sesyi przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego sprawozdania rezolucyę posła Starucha tej treści: „Wzywa się c. k. Radę szkolną krajową, aby przy rozdzielaniu gminom pożyczek na budowę szkół — spłaty tychże rozdzielała w równej mierze na gminę i obszary dworskie“ — C. k. Rada szkolna krajowa, której Wydział krajowy powyższą rezolucyę zakomunikował oznajmiła Wydziałowi krajowemu, że życzenie to jest niewykonalne, gdyż na nadzwyczajne wydatki szkolne obszary dworskie mogą być zobowiązane do składania datków konkurencyjnych w granicach ustawy t. j. w myśl. art. 9. ustawy z dnia 24. kwietnia 1894. Dz. u. kr. Nr. 49. Od tych też świadczeń żaden obszar dworski uchylić się nie może.

Gminy zaciągają bezprocentowe pożyczki na wyraźną ich prośbę, opartą na uchwale Rady gminnej, zatwierdzonej przez Reprezentacyę powiatową, gdyż do tego nie mogą być z mocy ustawy zniewolone.

Często jednak zdarza się, że obszary dworskie, mimo złożenia ustawowej prestacyi, przyczyniają się do spłaty rat pożyczkowych przypadających na gminy, a nawet w zastępstwie gminy pokrywają w całości te pożyczki.

Pragmatyka służbowa dla nauczycielstwa ludowego.

W załatwieniu sprawozdania komisyi szkolnej o wniosku p. Senyka w sprawie pragmatyki służbowej dla nauczycielstwa ludowego, powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 7. października 1909 następującą uchwałę:

„Wzywa się c. k. Radę szkolną krajową, aby przystąpiła do ułożenia pragmatyki służbowej dla nauczycieli ludowych. W razie gdyby ułożenie pragmatyki w ramach obowiązujących ustaw okazało się niemożliwe poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową, przedłożył na najbliższej sesyi sejmowej wnioski co do odpowiednich zmian ustawowych“.

Powyższą uchwałę zakomunikował Wydział krajowy c. k. Radzie szkolnej krajowej z prośbą, by w razie, gdyby ułożenie pragmatyki służbowej w ramach obowiązujących ustaw uznała za niemożliwe, opracowała i udzieliła Wydziałowi krajowemu projekt odpowiedniej zmiany obowiązujących ustaw szkolnych.

Dotychczas c. k. Rada szkolna krajowa odpowiedzi nie nadesłała.

Towarzystwo zreformowanej szkoły średniej w Krakowie.

Wskutek petycyi Towarzystwa zreformowanej szkoły średniej powziął Wys. Sejm na posiedzeniu z 5. listopada 1908 następującą uchwałę: „Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową wziął pod rozwagę usiłowania „Towarzystwa reformowanej szkoły średniej“ i wstawił na ten cel odpowiedni zasiłek do budżetu na rok 1910“.

Spełniając powyższą uchwałę Wys. Sejmu, Wydział kraj. udzielił petycyę Towarzystwa c. k. Radzie szk. do zaopiniowania, a nadto zwrócił się do Towarzystwa z wezwaniem przedłożenia bliższych szczegółów, tyczących się założenia projektowanej szkoły średniej. C. k. Rada szkolna wydała w sprawie tej opinię zasadniczo przychylną, niemniej jednak zawierającą przestrogę przed zbyt pochopnem zaprowadzaniem innowacyi na polu szkolnictwa średniego. — Profesor Morawski zaś, do którego jako wiceprezesa Towarzystwa zreformowanej szkoły średniej Wydział krajowy się zwrócił, oznajmił w listopadzie 1909, że godność swą w Towarzystwie dawno już złożył i że samo Towarzystwo, wskutek nieprzyjaznych okoliczności niebawem się rozwiąże, że przeto petycya jego jest bezprzedmiotowa.

Sprawa przekształcenia 6-klasowej szkoły pospolitej męskiej w Zaleszczykach na wydziałową.

Gdy w roku szkolnym 1909/1910 liczba uczniów klasy szóstej szkoły ludowej męskiej w Zaleszczykach wzrosła do 36, gdy zatem zaistniały ustawą z dnia 23. maja 1895 art. 7. (Nr. 57. Dz. u. kr.) warunki wymagane przy przekształceniu 6-klasowych szkół pospolitych na wydziałowe — postanowiła c. k. Rada szkolna krajowa cofnąć pierwotne swe oświadczenie (vide sprawozdanie z czynności Dep. I. z roku 1908/1909) i poprzeć petycyę gminy Zaleszczyki o reorganizacyę tamtejszej 6-klasowej szkoły pospolitej męskiej na 3-klasową wydziałową, połączoną pod wspólną dyrekcyą z 4-klasową szkołą pospolitą.

Ponieważ Zaleszczyki należą do III. klasy płac nauczycielskich, przeto w myśl końcowego postanowienia art. 7. wyżej zacytowanej ustawy szkoła wydziałowa męska w Zaleszczykach może być zorganizowana tylko w takim razie, jeżeli znajdą się fundusze potrzebne do trwałego pokrycia kosztów jej utrzymania, t. j. poza konkurencyą szkolną.

Biorąc za podstawę obliczenia wydatków najniższy stopień III. klasy płac dla sił nauczycielskich szkół pospolitych i najniższy stopień II. klasy płac dla sił nauczycielskich w szkołach wydziałowych, podniosłyby się koszta utrzymania sił nauczycielskich szkoły wydziałowej męskiej połączonej z pospolitą w Zaleszczykach o przeszło 8.000 koron.

C. k. Rada szkolna krajowa komunikując Wydziałowi krajowemu powyższe swe obliczenia, zapytała, czy nie należałoby organizacyi tej uczynić zależną od dobrowolnej prestacyi gminy na częściowe pokrycie nadwyżki wydatku na płace nauczycielskie.

Wydział krajowy przychylił się do tego zapatrywania c. k. Rady szkolnej krajowej i oznajmił jej, że zgadza się na przekształcenie 6-klasowej szkoły pospolitej męskiej w Zaleszczykach na wydziałową pod warunkiem, że gmina m. Zaleszczyk znaczniejszą prestacyą dobrowolną przyczyni się do częściowego pokrycia spowodowanej reorganizacyą nadwyżki wydatku na płace nauczycielskie.

Zważywszy, że dotychczasowa prestacya dobrowolna gminy m. Zaleszczyki na płace nauczycielskie wynosi zaledwie 100 koron. a prestacya ustawowa na ten cel nie przekracza 6% wszystkich opłacanych w gminie podatków bezpośrednich, że gmina m. Zaleszczyki posiada własny majątek zakładowy, który jej przynosi dochody, że wreszcie ogólny jej stan majątkowy jest dość pomyślny — Wydział krajowy oznajmił c. k. Radzie szkolnej krajowej, że nie będzie zbytniem obciążeniem tej gminy, jeżeli uiści ona tytułem prestacyi dobrowolnej na częściowe pokrycie kosztów powyższą reorganizacyą spowodowanych przynajmniej 2 000 K corocznie, a to w myśl ustępu 3. art. 16. ustawy z dnia 24. kwietnia 1894 Dz. u. kr. Nr. 49.

Do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania nie otrzymał Wydział krajowy od c. k. Rady szkolnej krajowej żadnego dalszego pisma w tej sprawie.

Wniosek posła Kędziora i tow. w sprawie uchwalenia noweli do ustawy z 24. kwietnia 1894 Dz. u. kr. Nr. 49.

Celem wykonania uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 28. października 1908 l. 2.978 polecającej Wydziałowi krajowemu, aby zebrał w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową daty, odnoszące się do wszystkich zobowiązań ciężących na gminach i obszarach dworskich na utrzymanie nauczycieli, w myśl 2-go ustępu art. 4. ustawy z dnia 24. kwietnia 1894 Nr. 49. Dz. u. kraj. i przedłożył Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie wraz z odpowiednimi wnioskami, zmierzającymi do zrównania tych ciężarów — Wydział krajowy polecił swemu oddziałowi rachunkowemu sporządzenie odnośnych obliczeń i wykazu gmin i obszarów dworskich zaliczonych do 4-tej klasy płac nauczyciel-

skich, których datki w pieniądzach lub w naturze przewyższają ustawową 6% prestacyę na płace nauczycieli i przesłał materyały te c. k. Radzie szkolnej krajowej z prośbą o udzielenie opinii w sprawie odpowiedniego zniżenia tych dobrowolnych świadczeń na płace nauczycieli. Do dnia zamknięcia niniejszego sprawozdania nie otrzymał Wydział krajowy od c. k. Rady szkolnej krajowej opinii w sprawie powyższej.

Zmiana §. 17. ustawy o stosunkach prawnych nauczycieli z 11. czerwca 1905 Nr. 73. Dz. u. kr.

W sprawie zmiany art. 17. ustawy o stosunkach prawnych nauczycieli z dnia 11. czerwca 1905 Nr. 73 Dz. u. kr. w myśl rezolucyi posła Wasunga Wydział krajowy zwrócił się z polecenia Wysokiego Sejmu do c. k. Rady szkolnej krajowej z prośbą o wydanie opinii. Opinię tę nadesłała c. k. Rada szkolna krajowa (we wrześniu z. r.) oświadczając się przeciw zmianie art. 17. wyżej powołanej ustawy w taki sposób, by nauczycielom kierującym i samoistnym w szkołach wiejskich, w razie niemożności dostarczenia jednego morga ziemi ornej, przyznawać odpowiednie odszkodowanie. W razie uskutecznienia żądanej przez posła Wasunga zmiany — pierwotna myśl — by przez dodanie jednego morga pola przywiązać niejako nauczyciela do miejsca, stworzyć między nauczycielem a ludnością wiejską rolniczą ścisły łącznik i tem samem zachęcić do wspólnej produktywnej pracy, byłaby — zdaniem c. k. Rady szkolnej krajowej zupełnie spaczona. Z powyższą opinią c. k. Rady szkolnej krajowej Wydział krajowy solidaryzuie się najzupełniej.

5-klasowa szkoła żeńska SS. Felicyanek w Bełzie.

Przekazaną Wydziałowi krajowemu do uwzględnienia petycyę SS. Felicyanek w Bełzie na roszerzenie szkoły — załatwił Wydział krajowy w ten sposób, że wstawił do preliminarza budżetu krajowego na rok 1911 wydatek w kwocie 1.985 K 20 g tytułem pierwszej raty amortyzacyjnej pożyczki 20.000 K przez Zgromadzenie w Banku krajowym zaciągnąć się mającej, w $4^1/_2$% obligacyach komunalnych, spłacalnej w $13^1/_2$ latach.

Nauka hygieny w szkołach ludowych.

Uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 29. października 1908 r. wzywającą Wydział krajowy, by po porozumieniu się z c. k. Radą szkolną krajową, zażądał od tejże wydania polecenia, by w każdej szkole na najwyższym stopniu nauki w danej miejscowości dzieci corocznie pouczane były o najważniejszych zasadach hygieny, o chorobach zakaźnych, tychże zaraźliwości i o sposobach strzeżenia się od nich — zakomunikował Wydział krajowy c. k. Radzie szkolnej krajowej pismem z dnia 16. stycznia 1909. Do tej pory, mimo kilkakrotnych urgensów; nie nadesłała c. k. Rada szkolna krajowa odpowiedzi.

Rezolucya posła T. Starucha w sprawie nauki języka ruskiego.

Rezolucyę posła Tymoteusza Starucha wzywającą c. k. Radę szkolną krajową, „aby w ruskich szkołach ludowych zarządziła prawidłową naukę pisowni i gramatyki ruskiej“, zakomunikował Wydział krajowy c. k. Radzie szkolnej krajowej. Odpowiadając na nią, oświadczyła c. k. Rada szkolna krajowa, że obecnie obowiązujące plany naukowe dla szkół ludowych ruskich typu miejskiego, uwzględniają w należytej mierze systematyczną naukę gramatyki i pisowni ruskiej. Rozszerzenie i pogłębienie nauki gramatyki i pisowni ruskiej w szkołach typu wiejskiego, będzie wzięte pod rozwagę przy zamierzonej rewizyi planów naukowych, w myśl opinii wyrażonej przez ankietę, zwołaną w tej sprawie z inicyatywy Sejmu krajowego.

*

Ryczałt na budowę i utrzymanie internatów na rok 1910.

Z ryczałtu 70.000 K na budowę internatów w r. 1910 udzielił Wydział krajowy w porozumieniu z c. k Radą szkolną krajową zasiłki następującym internatom:

a) męskie:

Internat im. Piramowicza we Lwowie . . .	12.000 K
Internat Towarzystwa internatu dla uczniów c. k. Seminaryum nauczycielskiego w Krakowie .	6.000 „
Internat im. św. Stanisława w Tarnowie . .	2.000 „
Internat w Sokalu	1.000 „
Internat w Zaleszczykach	4.000 „
Internat im. św. Stanisława w Kopkach ad Rudnik.	6.000 „
Internat w Starym Sączu	6.000 „
Internat im. św. Stanisława w Stanisławowie . .	7.000 „

b) żeńskie:

Internat opieki obywatelskiej we Lwowie . .	5.000 „
SS. Felicyanek w Przemyślu	9.000 „
SS. Bazylianek w Przemyślu.	2.000 „
PP. Benedyktynek w Przemyślu	2.000 „

Z ryczałtu 35.000 K na utrzymanie internatów w roku 1910 przyznano zasiłki następującym internatom:

a) męskie:

Internat w Krakowie j. w.	2.300 K
Internat w Tarnopolu	1.500 „
Internat w Rzeszowie	2.000 „
Internat w Samborze	2.000 „
Internat im. św. Stanisława w Kopkach ad Rudnik.	1.500 „
Internat im. Grona nauczycielskiego w Kopkach ad Rudnik	1.500 „
Internat im. św. Stanisława w Stanisławowie . .	1.600 „
Internat im. Piramowicza we Lwowie . . .	2.000 „
Internat im. św. Stanisława w Tarnowie . .	1.000 „
Internat w Sokalu	1.500 „
Internat w Zaleszczykach	1.300 „
Internat w Kętach	1.000 „
Internat w Czortkowie	1.000 „
Internat filii Proświty (im. św. Jozafata) w Stanisławowie	400 „
Internat im. św. Józefa w Tarnowie . . .	1.000 „

b) żeńskie:

SS. Nazaretanek w Krakowie	1.500 K
SS. Dominikanek w Tarnopolu	500 „
SS. Felicyanek w Przemyślu.	2.500 „
SS. Bazylianek w Przemyślu	1.300 „
SS. Felicyanek we Lwowie	1.200 „
SS. Bazylianek we Lwowie	500 „
Internat Opieki obywatelskiej we Lwowie . .	1.600 „
SS. Bazylianek w Stanisławowie	300 „
Internat ruskiego Towarzystwa Pedagogicznego im. św. Olgi we Lwowie	600 „
SS. Bazylianek w Jaworowie	200 „

Ryczałt na zasiłki dla burs.

W roku 1909 była do dyspozycyi pozostałość ryczałtu z r. 1908 w kwocie 6.600 koron i ryczałt na r. 1909 w kwocie 28.000 K. Fundusze te rozdzielił Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową w sposób następujący:

a) bursy polskie (61) . .	24.180 K
b) bursy ruskie (34) . .	10.420 „

N. B. zaliczona do burs polskich bursa XX. Zmartwychwstańców we Lwowie mieściła w sobie prócz uczniów Polaków, także kilkudziesięciu chłopców norodowości ruskiej.

W sprawie rozdziału ryczałtu dla burs na r. 1910 nie nadeszła dotychczas odpowiedź z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Ryczałt 2.600 K dla nauczycieli.

Ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego na dary z łaski dla nauczycieli ludowych, których petycye nie zostały przez Wysoki Sejm załatwione, w kwocie 2.600 K, rozdał Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową między 41 nauczycieli i nauczycielek, lub wdów po nauczycielach, w kwotach od 50 do 80 koron.

Ryczałt 6.000 K. dla młodzieży kształcącej się w sztukach pięknych do dyspozycyi Wydziału krajowego.

Ryczałt na rok 1910 dla młodzieży kształcącej się w sztukach pięknych rozdzielono wraz z pozostałością z roku 1909 w kwocie 200 K· w sposób następujący:

a) malarstwo . . . . . 3.500 K.
b) rzeźbiarstwo . . . . . 600 „
c) śpiew i muzyka . . . . . 2.100 „

Przeważną ilość obdarzonych stanowili uczniowie Akademii sztuk pięknych w Krakowie. Najniższa kwota zasiłku wynosiła 100 K., najwyższa 600 K.

Fundacya Franciszka Kochmana.

W fundacyi Franciszka Kochmana „dla premiowania literatów polskich“ rozpisuje się co dwa lata konkurs (ostatni ogłoszono na mocy uchwały Wydziału krajowego z 27. marca 1908, z terminem prekluzyjnym do 31. grudnia 1909). Celem rozstrzygnięcia tego konkursu odbyła wybrana przez Wydział krajowy Komisya konkursowa, w skład której wchodzili PP.: Mieczysław Onyszkiewicz jako przewodniczący, Dr. Tadeusz Pilat, Dr. Antoni Małecki, Dr. Tadeusz Wojcichowski, Dr. Benedykt Dybowski, Dr. Ignacy Zakrzewski. Dr. Maryan Raciborski, Dr. Ludwik Finkel, Dr. Ludwik Kubala i Władysław Łoziński, jako członkowie komisyi, — w ciągu roku 1910 dwa posiedzenia i na pierwszem z nich rozebrali członkowie komisyi między siebie dzieła nadesłane na konkurs celem ich oceny — na drugiem w dniu 8. czerwca 1910 nastąpiło przyznanie nagród. Pierwszą nagrodę w kwocie 2.000 K. przyznano jednomyślnie Stanisławowi Witkiewiczowi, a to tak w uznaniu całej jego działalności literackiej, jakoteż i ze względu na mniej korzystne położenie materyalne laureata. II-gą nagrodę uzyskał em. profesor politechniki lwowskiej, p. Józef Rychter, za dzieło swe: „Roboty wodne,“ część II. „Fundamenty“ posiadające zdaniem fachowców niepoślednie zalety.

Równocześnie ogłoszony został nowy konkurs na dwie nagrody 2.000 K. i 1.000 K., z terminem do końca roku 1911.

Subwencya na wydawnictwa ludowe dla Towarzystw „Proświta“ i „im. M. Kaczkowskiego.“

Corocznie uchwala Wysoki Sejm dla Tow. im. M. Kaczkowskiego i „Proświta“ we Lwowie, subwencyę na wydawnictwa ludowe po 8.000 kor. popodwyższane na rok 1910 na 9.000 kor. i oddaje je do rozporządzenia Wydziałowi krajowemu, z zastrzeżeniem wypłaty z dołu, po przedłożeniu Wydziałowi krajowemu wydawnictw za rok ubiegły i po przekonaniu się, że są one pożyteczne, nie zawierają szkodliwych tendencyi i odpowiadają warunkom ustanowionym w uchwale Wysokiego Sejmu z dnia 13. lutego 1897 r.

Subwencyę dla „Proświty“ za rok 1909. wypłacił Wydział krajowy, zbadawszy, że wydawnictwa tego Tow. z roku 1909.

odpowiadają na ogół powyższym wymaganiom. Zamieszczenie w kalendarzu na rok 1909 ustępów z dziejów Rusi, do pewnego stopnia tendencyjnych i nie ścisłych pod względem historycznym, wytknął Wydział krajowy „Proświcie“ i ostrzegł przed konsekwencyami niekorzystnemi dla tego Towarzystwa.

Natomiast postanowił Wydział krajowy wstrzymać wypłatę subwencyi za rok 1909 dla Towarzystwa im. M. Kaczkowskiego, aż do czasu, gdy przedłożone zostaną Wydziałowi krajowemu i zbadane wydawnictwa tego Towarzystwa z roku 1910. Wydawnictwa Towarzystwa im. M. Kaczkowskiego z roku 1909. w jaskrawy sposób sprzeciwiały się warunkom pod jakimi subwencya na nie została udzielona — Wydział krajowy, przeto uważał za swój obowiązek wstrzymać wypłatę tej subwencyi za rok 1909.

Ryczałt dla towarzystw akademickich — do dyspozycyi Wydziału krajowego.

Wskutek petycyi domów akademickich, tudzież wskutek sprawozdania Wydziału krajowego o wiedeńskiem Towarzystwie akademickiem „Ognisko,“ podwyższył Wysoki Sejm dotychczasowy ryczałt dla stowarzyszeń akademickich w budżecie na r. 1910. z kwoty 3.800 na 5 000 K. Ryczałt na rok 1910 i pozostałość z roku zeszłego rozdzielił Wydział kraj. w sposób następujący:

1.	Towarzystwo polskiego Domu im. Orzeszkowej dla słuchaczek szkół wyższych we Lwowie	200 K.
2.	„Akad. klub turystyczny“	100 „
3.	„Czytelnia akad.“ we Lwowie	500 „
4.	„Lwowski klub Akademicki“	100 „
5.	„Czytelnia akad.“ w Krakowie	300 „
6.	„Bratnia Pomoc słuch. wszechnicy lwowskiej“	700 „
7.	„Wzajemna Pomoc uczniów uniwersytetu Jagiellońskiego“	500 „
8.	„Życie,“ Tow. akad. młodz. postęp.	100 „
9.	„Ognisko,“ Tow. akad. we Wiedniu	450 „
10	„Dom akad. im. A. Mickiewicza“ we Lwowie	200 „
11.	Dom technicki we Lwowie	150 „
12.	„Osnowa“ Tow. słuch. Politechniki	300 „
13.	„Związek słuch. inżynieryi“	100 „
14.	„Akademiczna Hromada“ we Lwowie	200 „
15.	„Ruska akademiczna Pomicz“ we Lwowie	400 „
16.	„Wzaj. Pomoc stud. Politech.“ we Lwowie	600 „
17.	„Brat. Pomoc słuch. Politech.“ we Lwowie	300 „
18.	„Brat. Pomoc słuch. Weterynaryi“	100 „
19.	„Koło medyków“ we Lwowie	200 „

N. B. Dla ruskiego Domu Akademickiego postanowił Wydział krajowy wstawić do preliminarza budżetu krajowego na rok 1911. stałą roczną subwencyę w kwocie 2.000 K.

Ruski dom akademicki we Lwowie.

Uchwałą z dnia 31. stycznia 1910 polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, by przy układaniu budżetu na rok 1911, uwzględnił petycyę Naukowego Tow. im. Szewczenki zajmującego się zarządem ruskiego Domu akademickiego o stałą subwencyę dla tej instytucyi.

Wydział krajowy spełniając to polecenie Wysoki Sejm, wstawił do preliminarza budżetu krajowego na rok 1911, wydatek 2.000 K., jako stałą subwencyę roczną dla ruskiego Domu akad. na oprocentowanie pożyczki zaciągniętej w Banku krajowym. Bliższe szczegóły o ruskim Domu akad. zamieszczono w sprawozdaniu z czynności Dep. I, za r. 1903/9.

Izraelickie Stowarzyszenie Pań (bezpłatne obiady dla młodzieży szkolnej.)

Pierwsze Izraelickie Stowarzyszenie Pań, mające na celu udzielanie bezpłatnych obiadów biednym uczniom szkół średnich i wyższych, bez różnicy wyznania, istnieje we

Lwowie już przeszło trzydzieści lat. W roku 1909. wydało Towarzystwo 9.674 obiadów, kosztem 1.934 K. 80 h. Korzystało z pomocy Tow. 50 uczniów szkół średnich (39) i wyższych (11). Wielu z pośród nich było nie mojżeszowego wyznania — sprawozdanie Tow. na rok 1909 nie podaje. Dochody (w roku 1909: 2,403.84 K.) czerpie Tow. głównie z wkładek członków i subwencyi. Wydział krajowy, uwzględniając filantropijny charakter tego Tow., przyznał mu począwszy od roku 1911 stałą subwencyę w kwocie 200 kor. rocznie.

b) Sprawy konserwatorskie.

Restauracya kamienicy „Sobieskich.“

W roku 1908 gmina miasta Lwowa nabyła od spadkobierców ś. p. Kaliksta ks. Ponińskiego starożytną kamienicę w Rynku l. 6. zwaną oddawna „kamienicą królewską“ lub „kamienicą Sobieskich“.

Piękna oryginalna architektura i wspomnienia historyczne złożyły się razem aby zapewnić tej kamienicy trwałą wartość jako dzieła sztuki i najdroższej dla miasta pamiątki, która mnogiemi przemawia wspomnieniami.

Zbudował ją w roku 1580 słynny kupiec i patrycyusz lwowski Konstanty Korniakt, Grek rodem z Krety, († 1603) a plany sporządził i budową kierował Piotr Barbou, znakomity włoski architekt, ten sam, który wspólnie z Pawłem Rzymianinem wystawił piękną wieżę cerkwi wołoskiej.

Pierwotnie istniały w tem miejscu dwie kamieniczki, które Korniakt nabył, zburzył częściowo i na ich miejscu wystawił kamienicę dwupiętrową o sześciu oknach z cechą pałacową i magnacką, godną następnie królewskiego zamieszkania. Gdy bowiem w roku 1634 król Władysław IV. zawitał do Lwowa i przebywał tu prawie przez pół roku, kamienica Korniaktowska służyła jemu i całemu dworowi za mieszkanie. W roku 1640. nabył kamienicę Jakób Sobieski wojewoda bełzki, ojciec króla Jana III. i odtąd aż do początku wieku XVIII. pozostawała w posiadaniu Sobieskich.

Jan Sobieski następnie jako król Jan III. odziedziczywszy kamienicę po ojcu, zrestaurował ją, rozszerzył, upiększył posągami na attyce i urządził do swych potrzeb, jako własną rezydencyę w czasie częstych pobytów we Lwowie. Od swego królewskiego właściciela kamienica zaczęła się odtąd nazywać stale „królewską.“

Z tych to właśnie czasów posiada kamienica najważniejsze wspomnienia. W murach jej bawił kilkakrotnie król Jan Kazimierz — w niej sam właściciel spędził pierwsze miesiące swego pożycia z Maryą Kazimierą i wszystkie nader liczne szczegóły jakie łączą Lwów z osobą rycerskiego króla łączą się ściśle z tą jego kamienicą.

Tutaj mieszkając często dawał posłuchania, przyjmował hołdy, odbywał uroczystości rodzinne, spędzał święta. Stąd łaskami obdarzał miasto, czuwał nad jego bezpieczeństwem i rozwojem. Tu układał plany wojenne, odbierał relacye — po trudach wojennych szukał pierwszych chwil wypoczynku, tu wreszcie za każdym pobytem królewskim rozstrzygały się najważniejsze sprawy państwa, odbywały się posiedzenia senatorów, przybywali obcy i swoi, gościli najwyżsi dygnitarze Rzeczypospolitej i posłowie zagraniczni. Królowa Marya Kazimiera

po śmierci męża († 1696) mieszkała tu w r. 1698 przez kilka miesięcy i tutaj z całym królewskim przepychem przyjmowała króla Augusta II.

W roku 1709 królewicze Jakób i Konstanty Sobiescy sprzedali kamienicę Sewerynowi Mateuszowi Rzewuskiemu hetmanowi w. kor., który mieszkał w niej często i w niej w roku 1728 zakończył swój żywot. Wiek prawie cały pozostawała kamienica w posiadaniu Rzewuskich i w tym czasie była świadkiem wielu uroczystości i zdarzeń. Ostatni z Rzewuskich, który ją posiadał Józef, starosta drohobyoki odrestaurował ją w roku 1793, w roku zaś 1804 sprzedał Aleksandrowi hr. Chodkiewiczowi. Ten znów w roku 1816 sprzedał ją Helenie z Górskich ks. Ponińskiej, po której odziedziczył ją syn Kalikst ks. Poniński.

Od spadkobierców ostatniego ks. Lubomirskich kupiło miasto i objęło ją w stanie zniszczenia, graniczącego z ruiną, wskutek długoletniego zaniedbania. Znacznym więc nakładem uskuteczniono najważniejsze roboty konserwacyjne. Oczyszczono przedewszystkiem całą kamienicę, wzmocniono piwnice, naprawiono dachy, okna, drzwi, piece, kominy, zamki, kraty i okucia. Drzwi sklepowe zamieniono na okna. Wymyto i odlakierowano niektóre części, zrestaurowano i wytapetowano „sale królewskie“ I. piętra i na II. piętrze, dano hydranty ogniowe i prowizoryczne oświetlenia elektryczne.

Miasto spłacając dług wdzięczności dla króla Jana III. uchwałą Rady miasta z 6. sierpnia 1903 nabytą kamienicę przeznaczyło wyłącznie na cele muzealne, a mianowicie na pomieszczenie założyć się mającego „Muzeum Narodowego im. króla Jana III.“

Uchwała bezzwłocznie została wykonana.

W części odczyszczonych komnat I. i II. piętra umieszczono zebrane dotąd zbiory jako zawiązek tego Muzeum otwartego uroczyście dnia 12. września 1903 roku. Złożyły się na nie na razie głównie portrety polskie w liczbie prawie 300 egzemplarzy od XVI. do XIX. wieku i pamiątki odnoszące się do króla Jana III. będące własnością miasta, bądź też dane mu przeważnie w trwały depozyt przez kościoły, klasztory i osoby prywatne. Osobny dział tworzą zabytki odnoszące się do Lwowa, jak widoki miasta, jego ulic, zabytków, budynków etc. od XVI. wieku, dalej zabytki cechów lwowskich municypalne, monety, medale, pieczęcie, wizerunki mężów związanych z przeszłością Lwowa i t d.

Mnóstwo zabytków, jak zbrojownia, wykopaliska, lapidaryum, zabytki archiwalne, drukarskie, plany miasta i t. d., nie mają jeszcze pomieszczenia z powodu, że sale dla nich przeznaczone wymagają restauracyi. Niektóre zaś z tych sal — w parterze — swemi sklepieniami wywołują podziw u każdego kto je oglądał.

Wszystkie dotąd wykonane roboty miały na celu chwilową tylko konserwacyę kamienicy, która wskutek zaniedbania jest bardzo zniszczona. Dawniejsze nieumiejętne i doraźne restauracye oszpeciły ją ogromnie przyczem mnóstwo przepięknych szczegółów dawnej architektury zostało zamurowanych, zatynkowanych lub uszkodzonych.

Od dachu aż do piwnic zewnątrz i wewnątrz wymaga kamienica gruntownej, umiejętnej i z pietyzmem przeprowadzonej restauracyi. Na podstawie szczegółowych kilkumiesięcznych badań, dokonanych pod okiem c. k. konserwatorów urząd budowniczy miejski sporządził szczegółowe plany i kosztorysy takiej restauracyi. Restauracyę tę należy uskutecznić jak naj-

rychlej. Jest ona niezbędną, aby cenny zabytek zakonserwować na szereg lat, a zarazem odsłonić wszystkie piękne i oryginalne formy jego architektury.

Koszty restauracyi obliczone zostały przez miejski urząd budowniczy na 148 tysięcy koron. Gmina, która na nabycie i tymczasową konserwacyę tej kamienicy wydała przeszło 200.000 K. i zrzekłszy się wszystkich dochodów przeznaczyła ją wyłącznie na cel kulturalny, narodowy — nie czując się na siłach poniesienia dalszego tak znacznego wydatku, zwróciła się w czasie ubiegłej sesyi sejmowej do kraju z prośbą o subwencyę w kwocie 100.000 K. płatną w 2 ratach rocznych. Grono c. k. Konserwatorów Galicyi wschodniej, któremu Wydział krajowy udzielił plany i kosztorys dokonać się mającej restauracyi poparło jaknajgoręcej petycyę gminy miasta Lwowa, wyrażając przytem życzenie, by przy restauracyi tego królewskiego domu, — wspaniałego zabytku stylu renesansowego, nie kierowano się zbytnio względami oszczędności i by restauracya przeprowadzoną została w ścisłem porozumieniu się z Gronem c. k. Konserwatorów.

Koszt robót ściśle konserwacyjnych, obliczony został przez organa techniczne Wydziału krajowego na 74.071 koron. (Nie wzięto tu pod uwagę wykonania arkad podwórzowych z toczonych słupków kamiennych, których koszt w przybliżeniu wyniósłby 51.373 K. i zakupna i adaptacyi sąsiedniej oficyny, kosztem około 22.592 koron).

Wydział krajowy nie chcąc uprzedzać decyzyi Wysokiego Sejmu, nie przedkłada swego wniosku w tej sprawie.

Ruiny zamku Wiśniowieckich w Tokach.

Grono c. k. Konserwatorów Galicyi wschodniej wniosło w czasie ubiegłej sesyi sejmowej petycyę w sprawie nabycia ruin zamku Wiśniowieckich w Tokach, na własność kraju. Wysoki Sejm przy rozprawach nad Rubryką VI. budżetu krajowego na rok 1910 powziął dnia 31. stycznia b. r. uchwałę, przekazującą petycyę tę Wydziałowi krajowemu do zbadania, z poleceniem przeprowadzenia rokowań z właścicielem ruin w Tokach i przedstawienia wniosków na najbliższej sesyi sejmowej. Ruiny zamku książąt Wiśniowieckich w Tokach, oszacowane przez c. k. Sąd jako „kupa kamieni“, wartości 2000 koron, nabył w roku 1908 pan Czaczkes z Podwołoczysk w drodze publicznej licytacyi i zamierzał eksploatować je jako kamieniołom. Dzięki interwencyi Grona c. k. Konserwatorów wydało c. k. Starostwo w Zbarażu zakaz rozbierania ruin, przeciwko któremu wniósł Czaczkes rekurs do c. k. Namiestnictwa, dotychczas nie rozstrzygnięty.

Wydział krajowy, spełniając polecenie Wysokiego Sejmu, wezwał właściciela ruin w Tokach do podania żądanej za te ruiny ceny — jednakże do dnia zamknięcia niniejszego sprawozdania nie otrzymał mimo ponaglenia żadnej odpowiedzi, wskutek czego nie może Wydział krajowy przedstawić Wysokiemu Sejmowi wniosku swego w tej sprawie.

Restauracya kościoła parafialnego w Drohobyczu.

Na restauracyę starożytnego kościoła parafialnego w Drohobyczu udzielił już Wysoki Sejm subwencyi 15 000 koron. Ostatnią ratę tej subwencyi 3.000 koron wyasygnowano już w roku 1910. Już w roku 1908 poczynił drohobycki komitet parafialny starania o uzyskanie dalszej subwencyi i wniósł w tym celu petycyę do Wysokiego Sejmu, przekazaną nastę-

pnie Wydziałowi krajowemu do zbadania. Wydział krajowy opierając się na opinii Grona c. k. Konserwatorów Galicyi wschodniej, że kościół parafialny w Drohobyczu jest najwspanialszym okazem gotyku w Galicyi wschodniej, a sprawa jego restauracyi najważniejszą obecnie sprawą konserwatorską w tej części kraju, postanowił wstawić do preliminarza budżetu krajowego na rok 1911 dalszą na ten cel subwencyę, w kwocie 15.000 koron płatną w 5 latach po 3000 koron, pod warunkiem jednak, że i c. k. Skarb Państwa przyczyni się taką kwotą.

Restauracya stal w kościele parafialnym i dzwonnicy drewnianej w Bochni.

Uwzględniając częściowo petycyę Komitetu parafialnego w Bochni o subwencyę na restauracyę stal tamtejszego kościoła i dzwonnicy drewnianej, Wydział krajowy na podstawie opinii Grona c. k. Konserwatorów Galicyi zachodniej postanowił na restauracyę stal wstawić do preliminarza budżetu krajowego na rok 1911 kwotę 1.000 koron, jako pierwszą ratę rozłożonej na lat trzy subwencyi 3000 koron

Restauracya kościoła farnego w Krośnie.

Opierając się na opinii Grona c. k. Konserwatorów Galicyi zachodniej postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek przyznania Komitetowi parafialnemu w Krośnie subwencyę na restauracyę kościoła farnego w kwocie 10.000 koron, rozłożoną na pięć lat po 2.000 koron pod warunkiem jeśli i c. k. Skarb Państwa udzieli na ten cel zasiłku w takiej samej wysokości. I. ratę tej subwencyi w kwocie 2.000 koron wstawia Wydział krajowy do preliminarza budżetu krajowego na rok 1911.

Zamek Sobieskiego w Żółkwi.

Wysoki Sejm w czasie ubiegłej sesyi polecił ponownie Wydziałowi krajowemu zbadanie zamku żółkiewskiego i przedłożenie projektu restauracyi tegoż. W wykonaniu powyższego wezwania Wydział krajowy zarządził zbadanie zamku przez swoje organa techniczne i polecił sporządzenie projektu i kosztorysu restauracyi w porozumieniu z Gronem c. k. Konserwatorów Galicyi wschodniej.

Odnośne prace nie zostały dotychczas ukończone.

Restauracya fresków w kościele OO. Bernardynów w Krystynopolu.

W odpowiedzi na prośbę Wydziału krajowego o wydanie opinii w sprawie petycyi X. Bonawentury Ślezaka gwardyana OO. Bernardynów w Krystynopolu, o subwencyę na odnowienie fresków w tamtejszym kościele — nadesłało Grono c. k. Konserwatorów Galicyi wschodniej obszerne pismo, w którem petycyę powyższą poparło jaknajgoręcej.

Kościół krystynopolski założył w roku 1692 Felix Kazimierz Potocki wojewoda krakowski, hetman polny koronny, († 1702 r.) budowy zaś dokończył wnuk jego, Franciszek Salezy, wojewoda wołyński († r. 1772). Jego staraniem w latach 1756—1758 całe wnętrze kościoła i kaplicy św. Klemensa pokryte zostało pięknymi freskami pędzla wybitnego polskiego malarza Stanisława Stroińskiego, który otrzymał za tę pracę 16.000 złp.

Freski owe, figuralne i architektoniczne, zachowały się w całej świeżości barw, na ścianach zaś, od dołu, w wielu miejscach są uszkodzone i barbarzyńsko przemalowane. Umiejętna restauracya jest konieczna, ze względu na wartość artystyczną tych fresków, które są cennym zabytkiem polskiego malarstwa.

Grono c. k. Konserwatorów proponuje udzielenie subwencyi 4.000 koron, celem utrzymania tego zabytku świadczącego o kulturze i rozwoju sztuki polskiej w przeszłości, oraz o szczodrobliwości panów polskich na Rusi.

Restauracya cerkwi w Niechowicach.

W roku 1905. wniosła Zwierzchność gminy Niechowice prośbę do Wydziału krajowego o subwencyę na restauracyę tamtemszej cerkiewki. Grono konserwatorów poparło to podanie jaknajgoręcej, ze względu, że starożytna cerkiewka w Niechowicach „przedstawia cenny i typowy okaz krajowego budownictwa drewnianego.“

Wydział krajowy przychylił się do prośby gminy i wstawił do preliminarza budżetu krajowego na rok 1907 „na restauracyę starożytnej cerkwi w Niechowiach, wydatek nadzwyczajny 500 K.“ a następnie, po uchwaleniu tej subwencyi przez Wysoki Sejm, wyasygnował ją na ręce Grona Konserwatorów Galicyi wschod.,z tem wyraźnem zastrzeżeniem, że roboty restauracyjne około cerkwi niechowickiej wykonane zostaną ściśle wedle wskazówek Grona — „w sposób który zabiezpieczy utrzymanie tego zabytku w dzisiejszym jego stanie.“ Tymczasem miejscowy Komitet parafialny, jeszcze w r. 1907., bez wiedzy i wbrew wskazówkom konserwatorów, zadecydował że starożytna cerkiew nie nadaje się do konserwacyi, — rozebrał ją, a materyału z niej użył do nowej, blachą krytej cerkwi. Po dokonanej w ten sposób „rekonstrukcyi“ cerkwi, zwrócił się paroch gminy Laszki zawiązane, do którego parafii Niechowice należą, z prośbą do Wydziału krajowego o zarządzenie wypłaty subwencyi — motywując prośbę swą tem, że nowo zbudowaną cerkiew oddał już do użytku wiernych „ku pełnemu ich zadowoleniu.“ Wydział krajowy, opierając się na sprawozdaniu Grona konserwatorów, w którem Grono orzekło, że Komitet parafialny bez wiedzy i wbrew instrukcyom Grona cerkiew w Niechowicach zupełnie przebudował, zmieniając nie do poznania pierwotny charakterystyczny jej wygląd — prośby tej nie uwzględnił.

Restauracya kościoła i klasztoru OO. Kapucynów w Olesku.

Ze względu na usilne poparcie przez Grono c. k. Konserwatorów Galicyi wschodniej wniesionej przed dwoma laty petycyi OO. Kapucynów o subwencyę na restauracyę kościoła i klasztoru w Olesku — postanowił Wydział krajowy wstawić na cel powyższy do preliminarza budżetu krajowego na rok 1911. w Rubryce VI. wydatek w kwocie 1.500 koron.

Starożytna synagoga w Żmigrodzie.

Przekazaną Wydziałowi krajowemu petycyę Przełożeństwa gminy izraelickiej w Żmigrodzie o subwencyę na restauracyę tamtejszej starożytnej synagogi, poparło Grono c. k. Konserwatorów Galicyi zachodniej bardzo gorąco, ze względu na wielką wartość architektoniczną tego zabytku. Wydział krajowy, przychylając się do opinii c. k. Konserwatorów, postanowił wstawić do Rubr. VI. preliminarza budżetu krajowego na rok 1911. wydatek w kwocie 1.000 kor., tytułem subwencyi na odnowienie bożnicy w Żmigrodzie, pod warunkiem jednak, że i c. k. Skarb Państwa przyzna na cel powyższy taką samą subwencyę.

Restauracya starożytnej cerkwi w Kontach pow. Złoczów.

Grono c. k. Konserwatorów Galicyi wschodniej przedłożyło Wydziałowi krajowemu prośbę ks. Cebrowskiego o subwencyę na odnowienie starożytnej cerkwi w Kontach, w pow. złoczowskim; Wydział krajowy wstawił na ten cel do preliminarza budżetu krajowego na rok 1911. wydatek 500 koron, pod warunkiem; że i c. k. Rząd udzieli również subwencyę przynajmniej w tej samej wysokości.

Koserwacya bramy zamkowej w Dąbrowie.

Z inicyatywy c. k. Centralnej Komisyi artystycznej i w porozumieniu z Gronem c. k. Konserwatorów Galicyi zachodniej, wstawił Wydział krajowy w Rubr. VI. preliminarza budżetu krajowego na rok 1911. wydatek w kwocie 1 000 koron, tytułem subwencyi na restauracyę bramy nieistniejącego już zamku Ligęzów w Dąbrowie, (zabytek XVII w.) jednakże pod warunkiem udzielenia subwencyi na cel powyższy, w tej samej wysokości, przez c. k. Skarb Państwa.

Skit maniawski.

W czasie ubiegłej sesyi polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, ażeby w porozumieniu z c. k. Konserwatorami Galicyi wschodniej zbadał stan ruin starożytnego monasteru, „Skit maniawski," obok Maniawy, w pow. Bohorodczańskim — i stosownie do uznanej potrzeby wstawił odpowiednią na ten cel sumę do budżetu na rok 1911.

Wydział krajowy zwrócił się do Grona c. k. Konserwatorów Galicyi wschodniej z prośbą o zbadanie powyższego zabytku i wydanie opinii w sprawie ewentualnej subwencyi — nie otrzymał jednakże dotychczas odpowiedzi.

Restauracya kościoła OO. Bernadynów w Zbarażu i synagogi w Narolu.

Petycye w sprawach restauracyi kościoła OO. Bernadynów w Zbarażu i synagogi w Narolu przesłał Wydział krajowy w myśl uchwały sejmowej Gronu c. k. Konserwatorów Galicyi wschodniej do zaopiniowania. Odpowiedź dotąd nie nadeszła.

Petycya Polskiego Tow. przyrodników im. Kopernika we Lwowie.

Ubiegłej sesyi wniosło Tow. przyrodników im. Kopernika petycyę do Wysokiego Sejmu o uzupełnienie przenieść się mającego na Wawel Muzeum narodowego — zbiorami przyrodniczymi i etnograficznymi. Petycyę tę przekazaną sobie przez Wysoki Sejm do zbadania, Wydział krajowy przesłał do zaopiniowania zarządowi Muzeum Narodowego i c. k. Akademii Umiejętności w Krakowie.

Do dnia zamknięcia tego sprawozdania otrzymał Wydział krajowy odpowiedź jedynie od c. k. Akademii Umiejętności, która poparła jaknajgoręcej petycyę Tow. im. Kopernika i oświadczyła gotowość odstąpienia na cele ewentualnie utworzyć się mającego muzeum przyrodniczego części swych zbiorów przyrodniczych.

Restauracya starożytnego kościółka w Libuszy.

W Libuszy, pow. Gorlice, istnieje starożytny kościółek drewniany, zabytek z XIV. wieku. Grono c. k. Konserwatorów Galicyi zachodniej uznało kościółek ten za cenny okaz drewnianej architektury w Polsce, tem cenniejszy, że mieści w sobie słynny w historyi sztuki i kilka razy publikowany zabytek malarstwa dekoracyjnego, jakim jest sufit drewniany, malowany w roku 1523.

Ponieważ ludność gminy Libuszy wzrosła w ostatnich czasach bardzo znacznie i mały, drewniany kościółek nie może wystarczyć na jej potrzeby, musiano pomyśleć o budowie nowego, murowanego kościoła i na ten cel przeznacza się wszelkie fundusze uzyskane drogą składek i konkurencyi kościelnej. Ludność tamtejsza bardzo uboga nie może łożyć równocześnie na cele dwóch kościołów, tak więc cenna starożytna pamiątka zwolna chyli się ku ruinie Koszta jej utrzymania i odnowienia wyniosłyby wedle obliczenia c. k. Grona Konserwatorów około 3.000 K. i o taką subwencyę Grono usilnie uprasza.

Restauracya kościółka w Szczercu.

Jeszcze w roku 1905, wniósł Komitet restauracyi kościoła w Szczercu petycyę do Wysokiego Sejmu osubwencyę. Grono c. k. Konserwatorów Galicyi wschodniej zapytane o opinię oświadczyło się za uwzględnieniem tej petycyi, skutkiem czego

Wysoki Sejm przyznał w roku 1908 wspomnianemu Komitetowi subwencyę w kwocie 2.000 K. Równocześnie Komitet nieuwiadomiony jeszcze o powyższej uchwale Wysokiego Sejmu, wniósł ponownie petycyę o subwencyę, którą Wysoki Sejm przekazał Wydziałowi krajowemu do zbadania. Spełniając to polecenie Wysokiego Sejmu przesłał Wydział krajowy petycyę tę Grono c. k. Konserwatorów; skąd petycyę zwrócono jako bezprzedmiotową, wobec udzielenia przez Wysoki Sejm subwencyi na rok 1908.

Kopiec Wandy w Mogile i grobowiec Fausta Socyna w Lusławicach.

Prócz powyższych spraw konserwatorskich miał Wydział krajowy na oku należytą konserwacyę Kopca Wandy w Mogile pod Krakowem i Grobowca Fausta Socyna w Lusławicach — i porozumiewał się w pierwszej sprawie z Wydziałem powiatowym w Krakowie, — w drugiej zaś z Konserwatorem Dr Felixem Koperą. Prace konserwacyjne około obu tych zabytków znajdują się w stanie pomyślnym.

Krajowa ustawa o ochronie zabytków historycznych.

Wskutek uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 4. października 1909, polecającej Wydziałowi krajowemu, by na najbliższą sesyę sejmową przedłożył projekt krajowej ustawy o ochronie zabytków historycznych „na wzór ustawy obowiązującej w innych krajach koronnych“, zwrócił się Wydział krajowy do wszystkich Wydziałów krajowych tej części Monarchii z prośbą o udzielenie egzemplarza ustawy o zabytkach historycznych, względnie wydanych w tym przedmiocie rozporządzeń administracyjnych. Z nadesłanych odpowiedzi okazało się jednak, że podobna ustawa nie istnieje w żadnym kraju koronnym, a w Przedarulanii, Krainie, Karyntyi, Ślązku, Istryi, Czechach wydano celem ochrony pamiątek historycznych administracyjne przepisy.

Celem wykonania powyższej uchwały Wysokiego Sejmu zwrócił się Wydział krajowy również do Grona c. k. Konserwatorów Galicyi wschodniej, z wezwaniem do przedłożenia projektu ustawy o ochronie zabytków historycznych.

Do dnia zamknięcia niniejszego sprawozdania nie przedłożyło Grono Wydziałowi krajowemu takiego projektu.

Kraj. Archiwa aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie.

Z dniem 1. października 1909 zrezygnował z posady adjunkta I. kl. krajowego Archiwum aktów grodzkich i ziemskich w Krakowie p. Dr Franciszek Bujak, zamianowany profesorem nadzwyczajnym polskiej i powszechnej historyi gospodarczej na Uniwersytecie Jagiellońskim. Skutkiem tej rezygnacyi rozpisał Wydział krajowy konkurs na posadę adjunkta I. kl., poczem na propozycyę Akademii umiejętności zamianował na tę posadę dotychczasowego adjunkta II. kl. tamtejszego Archiwum, p. Dr Wacława Sobieskiego, a na posadę adjunkta II. kl. Dr Franciszka Dudę. Gdy następnie Dr Sobieski otrzymawszy nominacyę na nadzwyczajnego profesora historyi na uniwersytecie krakowskim, z posady ustąpił, Wydział krajowy rozpisał ponownie konkurs i w porozumieniu z Akademią Umiejętności nadał posadę adjunkta I. kl Dr Franciszkowi Dudzie posadę zaś adjuakta II. kl. Dr Abdonowi Kłodzińskiemu.

Po ustąpieniu z posady aplikanta krakowskiego Archiwum p. Stanisława Kaniowskiego, który przeniósł się do zawodu nauczycielskiego, — nadał Wydział krajowy posadę tę p. Karolowi Drewnowskiemu, słuchaczowi III. roku filozofii uniwersytetu Jagiellońskiego.

W lwowskim Archiwum aktów grodzkich i ziemskich nie było w niniejszym okresie sprawozdawczym znaczniejszych zmian personalnych. Należy jedynie jako fakt znamienny za-

notować nadanie posady aplikanta dotychczas dla uczniów tutejszego uniwersytetu rezerwowanej p. Dr. Helenie Polaczkównie (w listopadzie 1909).

W kwietniu b. r. ustąpił z posady drugiego aplikanta p. Dr Bolesław Grużewski, mianowany praktykantem konceptowym Wydziału krajowego.

Na opróżnioną posadę rozpisał Wydział krajowy konkurs, — poczem na wniosek c. k. Akademii umiejętności nadał tę posadę p. Sochaniewiczowi słuchaczowi I. roku filozofii tutejszego uniwersytetu.

Wydawnictwo aktów grodzkich i ziemskich z fundacyi Aleksandra hr. Stadnickiego.

Dzięki zrzeczenia się przez p. Dr. Antoniego Prochaskę, adjunkta krajowego Archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie honoraryum 1000 koron za redakcyę XVIII. XIX. i XX. tomu „Wydawnictwa aktów grodzkich i ziemskich“ fundusz na ten cel zwiększył się do tego stopnia, że można było przystąpić z końcem roku 1909 do wydania tomu XXI. Jest on dalszym ciągiem rozpoczętej w tomie XX. seryi laudów sejmikowych i obejmuje lauda sejmiku generalnego wiszeńskiego z lat 1648—1673. Materyał zawarty w tym tomie jest tak co do liczby aktów jak i co do ich treści bogatszy od zawartego w tomie poprzednim, liczy bowiem 319 aktów pochodzących z okresu 25-letniego czyli że na jeden rok przypada aktów przeszło 12 objaśniających duży rozwój życia sejmikowego w tej nieszczęśliwej epoce Rzeczypospolitej.

Roboty konserwacyjne w zamku Oleskim.

Z powodu zamierzonego umieszczenia w zamku Oleskim szkoły gospodyń wiejskich, w ubikacyach zajmowanych dotychczas przez szkołę ludową, okazała się potrzeba przeprowadzenia całego szeregu adaptacyi. Łączące się z tem roboty rekonstrukcyjne, na które zgodziło się już Grono c. k. Konserwatorów Galicyi wschodniej, będą przeprowadzone z całym pietyzmem dla zabytkowego charakteru zamku i jego cech stylowych w niczem nie naruszą. Koszt ich wyniesie według szczegółowego obliczenia 8000 koron i w większej części, mianowicie do wysokości 6000 koron, będzie pokryty z rubryki X., obejmującej wydatki na cele rolnictwa. Część jednakże tych robót, jak naprawa starych stopni, wiodących z podwórza zamkowego do stajen, dodanie nowych drzwi w suterenach, naprawa okien w części suterenowej i w parterze i t. d ma charakter ściśle konserwacyjny i z tego powodu odpowiedni wydatek 2000 koron wstawił Wydział krajowy do preliminarza rubryki VI. (zabytki historyczne) na rok 1911.

Podwyższenie stałej subwencyi dla Gron c. k. Konserwatorów we Lwowie i w Krakowie.

Oba krajowe Grona c. k. Konserwatorów Galicyi wschodniej i zachodniej wniosły do Wydziału krajowego podanie o wyjednanie podwyższenia stałej dotacyi sejmowej na utrzymanie kancelaryi konserwatorskich we Lwowie i w Krakowie tudzież na inwentaryzacyę zabytków znajdujących się w naszym kraju z 8000 koron do kwoty 20.000 koron rocznie. Prośby te umotywowały Grona znacznem zwiększeniem się agend, pociągającem za sobą wzrost wydatków na utrzymanie biur, na pokrywanie kosztów podróży konserwatorskich oraz na wydawnictwa. Wydział krajowy uznaje wprawdzie w całej pełni skuteczną działalność Gron Konserwatorskich i słuszność powyższych petycyi, ze względu jednak na niepomyślny stan finansów krajowych postanowił przedstawić Wysokiemu Sejmowi wniosek podwyższenia wymienionej dotacyi tylko o 2000 koron rocznie i wstawił kwotę 10.000 koron rocznie do preliminarza budżetu krajowego na rok 1911, jako stały wydatek na wymieniony cel.

Teatr miejski we Lwowie.

W niniejszym okresie sprawozdawczym działalność teatru miejskiego we Lwowie na polu dramatu i komedyi nie dała Wydziałowi krajowemu powodu do żadnych niekorzystnych uwag. Wypłacono więc stałą subwencyę na dramat i komedyę, jakoteż zasiłek nadzwyczajny dla dyrektora teatru miejskiego.

Natomiast uznał Wydział krajowy, że przedstawienia operowe dane w ubiegłym sezonie nie odpowiedziały warunkowi do wypłaty subwencyi sejmowej przywiązanemu, postanowił przeto odroczyć wypłatę tej subwencyi i uczynić ją zależną od wyniku jesiennego sezonu operowego.

Teatr miejski w Krakowie.

Sprawozdanie niniejsze obejmuje jedynie czas od 21. sierpnia 1909 do 31. grudnia 1909; komisya teatralna bowiem nie przedłożyła Wydziałowi krajowemu sprawozdania o stanie krakowskiego teatru miejskiego w I. półroczu 1909 roku.

W II-giem półroczu 1909 wystawiono w teatrze miejskim w Krakowie ogółem sztuk 54. Ponieważ w tym samym okresie poprzedniego roku było sztuk 39 okazuje się bardzo znaczne ożywienie repertuaru bieżącego sezonu.

Jako najważniejsze zdarzenie ubiegłego okresu zapisać trzeba cykl przedstawień dramatów Juliusza Słowackiego, urządzony ku uczczeniu setnej rocznicy urodzin wielkiego poety. Wystawiono dzieła następujące: „Mazepa“, „Horsztyński“, „Nowa Dejanira“, „Lilla Weneda“, „Beatrix Cenci“, „Książę Niezłomny“, Balladyna“, „Sen srebny Salomei“, „Kordyan“. Nie był to zatem cykl wszystkich dramatów poety, ani nawet cykl wszystkich dotychczas na krakowskiej scenie granych, brakło bowiem utworów: „Mindowe“, „Marya Stuart“ — niepokusiła się również Dyrekcya o wystawienie którego z fragmentów n. p. Zawiszy Czarnego. Drugiem ważnem przedsięwzięciem, nie ujętem wprawdzie w ściśle określone ramy, ale również programowo przeprowadzonem w omawianym okresie czasu były wznowienia dawnej komedyi polskiej. Był więc stary Fredro z doskonałem — jak stwierdza komisya artystyczna — przedstawieniem „Ślubów panieńskich“, dobrem „Geldhaba“, mniej natomiast udatnem „Zemsty“. Był Fredro syn z dobremi reprezentacyami „Wielkiego bractwa“ i „Posażnej Jedynaczki“, Bałucki z „Grubemi rybami“ i wreszcie nawet zapomniany przeszłego roku Bliziński z bardzo dobrem przedstawieniem „Pana Damazego“. Przedstawieniami temi zasłużyła sobie Dyrekcya tem bardziej na uznanie, ileż finansowy ztąd efekt nie był świetny, tak samo jak również pożądane wznowienia najbliższej nam po polskiej komedyi Moliere'a „Doktor z musu“, „Skąpiec“, „Mizantrop“, Małżeństwo z musu“ mniejszym się u publiczności cieszyły powodzeniem niż na to zasługiwały.

Nowych rzeczy wystawiono dwanaście, z tego połowa obcych autorów. Na czele polskich postawić należy „Sędziów“ Wyspiańskiego, następnie „Wielkiego Fryderyka“ Nowaczyńskiego. Na drugim planie zaś „Gody życia“ Przybyszewskiego — Perzyńskiego „Szczęście Frania“, „Sezon“, wreszcie „Ziemia“ Janty-Połczyńskiego.

Z sześciu obcych nowości dwie jedynie zapisać można na dobro kierownictwa teatru: „Judyta“ Hebbla i „Gromiwoja“ Arystofanesa w przekładzie prof. Edmunda Ciąglewicza; reszta to sztuki dla zrobienia kasy, nie budzące zapewne zachwytu, ale dopuszczalne a nawet pożądane dla ożywienia repertuaru.

W personalu artystycznym nastąpiły dość znaczne zmiany. Ustąpiła ze sceny krakowskiej p. Ordon Sosnowska, p. Janikowska i p. Bończa; zmarł śmiercią samobójczą śp. Tadeusz Rojewski. Zwiększył się natomiast personal męski o p. Siemaszkę; żeński o pp. Jarszewską i Nowakowską.

Ogółowi artystów sceny krakowskiej oddać należy, zdaniem komisyi, sprawiedliwość, że w trudnych nieraz warunkach, przyrodzone swoje zdolności — większe lub mniejsze — wspomagają sumienną pracą. Pierwszeństwo zaś wśród nich przynależy bezspornie p. Solskiemu, który wznowionemi rolami Horsztyńskiego i Harpagona, nowemi Bielskiego (w „Godach życia") i ponad innemi najwspanialszą kreacyą Fryderyka W., godną pierwszych europejskich scen, złożył ponownie dowód, że drużynie artystycznej przewodzi nie z urzędu jedynie ale i z talentu, a wreszcie i z sumienności, z jaką poświęca się cały przyjętej roli, chociażby ona nawet drobną była.

Co się tyczy stosunku Dyrekcyi do artystów, to stwierdza komisya teatralna, że był on wogóle normalny i poprawny.

Reasumując spostrzeżenia swe i uwagi Komisya teatralna konstatuje, że „teatr miejski w Krakowie, trzymał się stale na poważnej wyżynie, odpowiadającej wypadkowej z bardzo wygórowanych, chociaż słusznych, idealnych aspiracyi, a mniej świetnych, faktycznych warunków sceny krakowskiej".

Teatr ludowy w Krakowie.

Od kwietnia 1909 roku kieruje teatrem ludowym w Krakowie p. Edmund Rygier, były dyrektor teatru polskiego w Poznaniu. Ze sprawozdania przedłożonego Wydziałowi krajowemu przy sposobności asygnowania subwencyi okazuje się, że w okresie od połowy kwietnia 1909 do maja 1910 dano przeszło 400 przedstawień utworów klasycznych, dramatów, komedyi, sztuk ludowych i operetek. Za zasługę poczytać należy Dyrekcyi uwzględnianie w szerokim zakresie utworów oryginalnych, tudzież usiłowania jej ku podniesieniu sceny ludowej przez wystawienie kilku dzieł poważnych n p. Uriel Acosta — Gutzkowa, — Bunt Napierskiego Kasprowicza, — Na dnie Gorkiego, — Kazimierz W. i Esterka Kozłowskiego. P. Prezydent miasta Krakowa, popierając prośbę dyrektora o wypłatę subwencyi, stwierdził „skuteczną jego pracę około rozwoju teatru ludowego, który w Krakowie spełnia swe zadanie ku zadowoleniu szerokich warstw ludności". — Ujemną natomiast stronę przedsiębiorstwa p. Rygiera jest brak odpowiedniego budynku (przedstawienia odbywają się w dawniejszej ujeżdżalni).

Teatr ruski.

W niniejszym okresie sprawozdawczym t. j. od początku 1909 do końca czerwca 1910 pozostawał ruski teatr pod dyrekcyą p. Józefa Stadnika, dzierżawiącego teatr od towarzystwa „Ruska Besida" we Lwowie jako właścicielki tegoż, za czynszem rocznym 2.000 koron. Wedle umowy zawartej z Towarzystwem „Ruska Besida" a p. Józefem Stadnikiem spoczywała cała administracya teatru w rękach dyrekcyi, a wydział Towarzystwa „Ruska Besida" sprawował jedynie nadzór nad tą administracyą i czuwał nad artystyczną stroną teatru, wespół z powołaną w tym celu przez Wydział krajowy komisyą „dla artystycznego nadzoru ruskiego teatru ludowego". Umowa p Józefa Stadnika z „Ruską Besidą" wygasła z dniem 1. czerwca 1910 — odnowiono ją obecnie na dalsze trzylecie t. j. do 1. czerwca 1913 roku, na tych samych warunkach.

Od początku roku 1909 do końca czerwca b. r. dał teatr ruski, objeżdżając miasta i miasteczka Galicyi wschodniej i Bukowiny, około 450 przedstawień utworów dramatycznych, oper i eperetek wymieniamy niektóre z nich: „Pid Iwana Kupała“, „Romantyczni“, „Marusia Bohusławka“, „Ne chody Hryciu“, „Madame Butterfly“, „Hnat Prybłuda“, „Za dwoma zajaciamy“ i t. d., nadto przygotowano do wystawienia: Roxolana - Siczyńskiego i „Wilhelm Tell“ - Schillera. Powołana przez Wydział krajowy komisya artystyczna „dla nadzoru ruskiego teatru ludowego“, przyznając, że teatr ten spełnia na ogół bardzo dobrze swoje zadanie, konstatuje jednak, że przedstawienia (zwłaszcza oper) nie zawsze wywoływały estetyczne wrażenie, jużto z powodu braków garderoby, znajdującej się w nader opłakanym stanie, jużto dla braku sił mogących podjąć się ról wybitniejszych. Artyści wyuczali się swych ról pilnie i usiłowali oddać je ze zrozumieniem sytuacyi — ponieważ jednak z 45 osób personalu teatralnego tylko kilku (7—8) nadawało się do ról głównych „wyrodził się na scenie ruskiego teatru ludowego pewien szablon ruchów, gestów i intonacyi przenoszony przez aktorów z tragedyi do komedyi i na odwrót“. Co się tyczy oper i operetek, których kilka wystawiono w ubiegłym sezonie (Żydówka — Madame Butterfly — Ne chody Hryciu etc.) stwierdza komisya, że chóry i orkiestra wywiązywały się bardzo dobrze ze swego zadania — natomiast wykonanie partyi solowych pozostawiało nieraz bardzo wiele do życzenia. Komisya artystyczna odradza Dyrekcyi teatru wprowadzanie baletu, ten bowiem dla braku odpowiednich sił, wypada zdaniem komisyi karykaturalnie.

Wydział Towarzystwa Ruska Besida w sprawozdaniach o stanie ruskiego teatru nie wspomina wcale czy i jakiem powodzeniem kasowem cieszą się przedstawienia ruskiego teatru ludowego. Uchwaloną przez Wysoki Sejm dla ruskiego teatru subwencyę na rok 1909 w kwocie 18.500 koron; I. ratę takiejże subwencyi na rok 1910, wreszcie 4000 koron tytułem nadzwyczajnej subwencyi na orkiestrę teatralną na rok 1910, wyasygnowano do rąk Towarzystwa Ruska Besida za rok 1909/10. Na koszta inspekcyi ruskiego teatru wyasygnowano do rąk Przewodniczącego komisyi artystycznej subwencyę za rok 1909 w kwocie 500 koron i I. ratę tej subwencyi za rok 1910. Do preliminarza budżetu na r. 1911 wstawiono na cele teatru ruskiego ogółem kwotę 23.000 koron.

Budowa ruskiego teatru we Lwowie.

Na skutek uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 31. stycznia 1910 polecającej Wydziałowi krajowemu, by zbadał w jakim stadyum znajduje się sprawa budowy ruskiego teatru we Lwowie i na podstawie tych badań przyszedł z wnioskiem na najbliższą sesyę sejmową w przedmiocie subwencyi krajowej na budowę teatru ruskiego we Lwowie, Wydział krajowy odniósł się z zapytaniem w tej sprawie do komitetu budowy ruskiego teatru we Lwowie, jednak do dnia zamknięcia tego sprawozdania nie otrzymał odpowiedzi.

Ruskie teatry ludowe we Lwowie.

W sprawie wniosku p. Kiweluka na utworzenie w Rubryce V. budżetu krajowego pozycya 76 d) tej treści: „Ruskim teatrom ludowym we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego 1000 koron“, — odniósł się Wydział krajowy z polecenia Wysokiego Sejmu do Towarzystwa „Ruska Besida“ i do Towarzystwa im. Kotlarewskiego we Lwowie z prośbą o bliższe informacye o ruskich teatrach ludowych we Lwowie, nie otrzymał jednakże do dnia zamknięcia niniejszego sprawozdania żadnej odpowiedzi.

Ruski konkurs dramatyczny.

Uchwałą Wydziału krajowego z dnia 24. listopada 1908, L. 120.390, rozpisany został konkurs na oryginalne, czystym, ruskim językiem napisane utwory sceniczne, z zakresu dramatu, poważnej komedyi i sztuk ludowych, ze śpiewami i bez śpiewów, takiej objętości, iżby zapełniły cały wieczór teatralny. Dla 3 najlepszych utworów ustanowione zostały 3 nagrody: pierwsza w kwocie 700 K, druga w kwocie 500 K, a trzecia w kwocie 300 K. Termin do nadsyłania prac konkursowych upłynął z dniem 30. kwietnia 1909. Do tego czasu nadesłano do Wydziału krajowego następujące utwory: 1. „Na żeliznyci“, obrazy dramatyczne w 5 aktach; 2. „Dytyna“, dramat w 5 aktach; 3. „Ślidamy sud'by“, dramat w 4 aktach; 4. „Na perestanku“, komedya w 4 aktach; 5. „O połku Ihorewim“, obrazy sceniczne w 7 odsłonach; 6. „Za bat'kiwskyj młyn“, utwór dramatyczny w 5 aktach; 7. „De zhoda w rodyni“, smutna komedya w 3 aktach; 8. „Nowi lude“, sztuka w aktach; 9. „Witciwstwo“, sztuka w 3 aktach (nadesłano na razie tylko akt II. i III).

Wszystkie wyżej wymienione prace konkursowe odesłał Wydział krajowy do Wydziału Towarzystwa „Ruska Besida“ we Lwowie, celem rozdzielenia ich między członków komisyi konkursowej dla oceny. Równocześnie prosił Wydział krajowy Wydział Towarzystwa „Ruska Besida“ o oznajmienie, kiedy będzie można zaprosić komisyę konkursową na posiedzenie, celem rozstrzygnięcia konkursu.

Posiedzenie komisyi, w skład której wchodzili: P. Jan Kiweluk, członek Wydziału krajowego, oraz PP. Dr. Cyryl Studziński, profesor Uniwersytetu lwowskiego, Dr. Eugeniusz Oleśnicki, poseł na Sejm i do Rady państwa i profesorowie: Hilaryon Ogonowski, Włodzimierz Szuchiewicz i Eliasz Kokorudz, odbyło się dnia 7. października 1909. Na posiedzeniu tem uznano zgodnie wszystkie wyżej wymienione utwory za bezwartościowe i nie nadające się do wystawienia na scenie ruskiej – i uchwalono wobec tego prosić Wydział krajowy o rozpisanie nowego konkursu z terminem 6-miesięcznym, tudzież o kooptowanie do komisyi pp. Jarosława Ilnickiego, c. k. radcę sądowego we Lwowie i Józefa Stadnika, dyrektora teatru ruskiego. Do obu tych próśb Wydział krajowy przychylił się i na mocy uchwały z dnia 19. października 1909 ogłoszony został ponownie konkurs na ruskie utwory sceniczne, na poprzednich warunkach, z terminem prekluzyjnym po koniec kwietnia 1910.

Na ten ponowny konkurs, mimo stosunkowo dość krótkiego czasu, nadesłano aż 16 utworów dramtycznych, tragedyi, dramatów i komedyi przeważnie 5-aktowych. Oto ich spis:

1. „Hektor“, tragedya w 5 aktach;
2. „More“, dramat w 5 aktach;
3. „Trykutnyk“, sztuka w 3 aktach;
4. „Żertwy“, dramat w 5 aktach;
5. „Nastaśka“, dramat w 5 aktach;
6. „Rohnid“, sztuka w 5 aktach;
7. „Dobusz“, sztuka w 5 aktach:
8. „W putach znewiry“, dramat w 3 aktach;
9. „Amiń zaprodanciam“, komedya w 4 aktach;
10. „Wyrody suspilnosty“, sztuka w 4 aktach;
11. „Zakony sercia“, dramat w 5 aktach;
12. „Rozładdie“, dramat w 4 aktach;
13. „Tak świt płatyt“ (bez bliższego określenia);
14. Komedya w 3 aktach (na razie bez tytułu);
15. „Sońce — ruiny“, dramat w 5 aktach;
16. „Bezsoilna zemla“, dramat w 4 aktach.

Utwory te Wydział kraj. przesłał ponownie Towarzystwu „Ruska Besida“ we Lwowie, z takiemże samem jak poprzednio wezwaniem wyznaczenia terminu posiedzenia komisyi konkursowej. Zaszło jednak zdarzenie nieoczekiwane. W skutek umieszczonej w jednem z tutejszych czasopism ruskich „zajawy“, dotkniętych w swych ambicyach literackich autorów, ubiegających się o nagrodę na poprzednim konkursie, w której zarzucono komisyi konkursowej brak kompetencyi do oceny tego rodzaju prac literackich, wszyscy członkowie tejże oddali mandaty swe do rozporządzenia Wydziału kraj. Wydział krajowy przeto wezwał Towarzystwo „Ruska Besida“ do przedłożenia listy osób, zdaniem tego Towarzystwa kompetentnych do spełniania tego zadania, jednakże do dnia zamknięcia niniejszego sprawozdania listy takiej, ani też żadnej odpowiedzi nie otrzymał.

Fundacya hr. Róży Lanckorońskiej.

Z fundacyi śp. hr. Róży Lanckorońskiej, przeznaczonej na zasiłki od 100—300 K dla artystów i artystek teatru miejskiego we Lwowie, potrzebujących kuracyi — rozdano w roku 1909 kwotę 6.700 koron.

Fundusz emerytury dla członków polskiego teatru miejskiego we Lwowie.

W myśl art. IV. statutu z 25. czerwca 1906 zatwierdzonego przez c. k. Namiestnictwo dnia 17. lipca 1906 L. 90.022/XV. Wydział krajowy przedkłada następujące sprawozdanie z zarządu majątkiem tego funduszu:

Stan funduszu żelaznego.

A. Fundusz żelazny.

Stan tego funduszu wynosił z końcem roku 1908 w efektach nominalnej wartości		504.447 K 21 g
W roku 1909 uzyskano przy wylosowaniu jednego efektu nadwyżkę w kwocie .		55 „ — „
tak, że stan tego funduszu wynosił z końcem roku 1909 w efektach nominalnej wartości .		500.502 K 21 g

Stan funduszu rezerwowego.

B. Fundusz rezerwowy.

Stan tego funduszu wynosił z końcem roku 1908 wedle zamknięcia rachunków za rok 1908 i ostatniego sprawozdania:		
a) w efektach nominalnej wartości . .	28.331 K 95 g	
b) w gotówce . .	5.280 „ 63 „	33.612 K 58 g
Za pozostałą gotówkę zakupiono z początkiem r. 1909 4% listy rentowe nominalnej wartości	5.550 K — g	
resztę zaś w kwocie . .	8 „ 13 „	
ulokowano na książeczkę Banku krajowego Nr. 25.063.		
Uzyskano zatem nadwyżkę w kwocie .		277 „ 50 „
Z końcem roku 1909 spieniężono efekta nominalnej wartości		1.100 „ — „
a z uzyskanej gotówki w kwocie 1.036 K 20 g wydano do funduszu obrotowego na pokrycie niedoboru za rok 1909 w myśl art. III. statutu kwotę	1.030 K 32 g	
resztę zaś w kwocie		5 „ 88 „

*

ulokowano na książeczkę Banku krajowego Nr. 25.063.

Stan funduszu rezerwowego wynosi zatem z końcem roku 1909 w efektach nominalnej wartości . . . . . 32.795 K 96 g

Stan funduszu obrotowego.

C. Fundusz obrotowy.

Wedle zamknięcia rachunków wynosiły w r. 1909

Dochody:

1. odsetki od efektów funduszu żelaznego i funduszu rezerwowego . . .	21.628 K	18 g
2. wkładki członków czynnych . .	26.577 „	54 „
3. „ emerytów	2.012 „	08 „
4. wpisowe nowo przyjętych członków .	64 „	— „
5. 4% odsetki zwłoki	189 „	38 „
6. Rozmaite	25 „	40 „
Suma dochodów . .	50.496 K	58 g

Wydatki:

1. Pensye emerytalne, wdowie i sieroce .	50.532 K	30 g
2. Ekwiwalent	489 „	52 „
3. Rozmaite	505 „	08 „
Suma wydatków . .	51.526 K	90 g

Z porównania dochodów z wydatkami okazuje się niedobór w funduszu obrotowym w kwocie . . . . . 1.030 K 32 g

który w myśl art. III. statutu pokryto z funduszu rezerwowego.

Należytości czynne funduszu obrotowego wynosiły z końcem roku 1908 wedle ostatniego sprawozdania . . . . . 93.382 „ 19 „

z końcem zaś roku 1909 . . . . 78.179 „ 44 „

zmniejszyły się o . . 15.202 K 75 g

a to głównie w skutek spłat należytości za przyjęte lata służby.

Ilość członków.

Wedle stanu z końcem roku 1909 należało do funduszu emerytury członków czynnych 113, emerytów, wdów i sierót 42

Macierz Polska.

Urząd kuratora Macierzy Polskiej piastował w roku 1909, jak i w latach poprzednich, Marszałek krajowy JE. Stanisław hr. Badeni.

Do Rady Nadzorczej należą: JE. Najprzewielebniejszy Ks. Arcybiskup Józef Bilczewski, książę Andrzej Lubomirski, prof. dr. Wilhelm Bruchnalski i prof. dr. Stanisław Głąbiński.

Przewodniczącym Rady Wykonawczej był prof. dr. Ludwik Finkel, zastępcą przewodniczącego członek Wydziału krajowego i zastępca marszałka dr. Tadeusz Pilat, w skład zaś Rady wchodzili jako członkowie: prof. dr. Kazimierz Miczyński, JE. Najprzewielebniejszy Ks. Arcybiskup Józef Teodorowicz, prof. dr. Ignacy Zakrzewski i radca dworu c. k. inspektor szkolny krajowy Mieczysław Zaleski.

Bolesną stratę poniosła Macierz Polska przez śmierć długoletniego członka Rady Wykonawczej, ś. p. Tadeusza Skałkowskiego. Zmarły zastępował przez cały szereg lat interesy prawne Macierzy i udzielał instytucyi zawsze rad najlepszych.

Gdy zaś chodziło o sprawy ogólniejsze, dzięki znajomości potrzeb ludu i gorącemu patryotyzmowi, umiał wskazać najwłaściwszą

W obradach Rady Wykonawczej biorą udział członkowie Komitetu fundacyi im. Kościuszki: dyrektor Jan Soleski i Korneli Jaworski. Sekretarzem Macierzy Polskiej jest Dr. Konstanty Wojciechowski. Czynności administratora pełni drogę działania. p. Józef Bałaban.

Ilością wybitnych egzemplarzy przewyższył rok 1909. wszystkie lata dawniejsze, nawet najszczęśliwsze — nigdy bowiem nie osięgnięto dotychczas cyfry 71.000. Po raz pierwszy też zdołała Macież bez narażenia się na trudności finansowe wydać w jednym roku dwadzieścia książek.

W Bibliotece Macierzy wyszło w roku 1909 książek dziesięć, a mianowicie:

1) Bitwa pod Raszynem, napisał Dr. A. Skałkowski, z licznemi rycinami (cena 25 hal.).

2) O Wł. L. Anczycu, napisał prof. J. Magiera (cena 40 h.).

3) Hodowla ptactwa domowego, napisała R. Stasiniewiczowa, z licznemi rycinami (cena 1 kor. 60 hal.).

4) Rodzinny dom, napisała Jadwiga z Łobzowa (cena 80 hal.).

5) Śląsk cieszyński i jego odrodzenie, napisał St. Warcholik, z licznemi rycinami (cena 50 hal.).

6) Wiązanka z chłopskiej niwy, poezye, napisał Ferdynand Kuraś (cena 50 hal.).

7) Rolnik wzorowy, napisał Dr. K. Miczyński, wyd. III, z licznemi rycinami (cena 2 K. 10 hal.).

8) Święty Kazimierz, napisał Dr. F. Papée, wyd. II, z rycinami (cena 30 hal.).

9) Nad Niemnem, napisała E. Orzeszkowa, wyd. A. Morzkowska, wyd. II, z rycinami (cena 80 hal.),

10) Jan Kiliński, napisał Dr. K. Nitman, wyd. II, (cena 30 hal.).

W Wydawnictwach Macierzy wyszło książek siedm, miadowicie:

1) Za naszą i waszą wolność, napisała Jadwiga Strokowa (cena 50 hal.).

3) Władysław Jagiełło jako opiekun miasteczka, napisał F. Jaworski, z rycinami (cena 40 hal.).

3) Księgi gruntowe, napisał Józef Wilusz (cena 20 hal.).

4) Opowiadania rozmaite, napisał K. Króliński, (cena 40 hal.).

5) O Stefanie Czarneckim, napisał Dr. W. Czermak, wyd. III, z rycinami (cena 25 hal.).

6) Wyrób win owocowych, napisał I. Froń, wyd. II, z rycinami (cena 40 hal.).

7) Pan Tadeusz, A. Mickiewicza, (cena egzemplarza broszurowanego 20 hal., oprawnego 60 hal.

„Pana Tadeusza“ wydała dotychczas Macierz Polska 150.000 egzemplarzy.

Z dochodów, płynących z kapitałów Fundacyi im. Tadeusza Kościuszki, wydała Macierz Polska w roku 1909 zeszyt VIII i IX tomu II-go dzieła „Polska, obrazy i opisy.“ Zeszyty te zawierają prace Dra Stan. Głąbińskiego: Stosunki społeczne i ekonomiczne w Galicyi, Dra Ludwika Finkla: Ostatnie lata 1904—1908, tudzież przez Dra T. Modelskiego sporządzony: Spis nazwisk i ważniejszych rzeczy (cena z. VIII. i IX. 2 korony.) W ten sposób wielkie wydawnictwo dobiegło końca. Całość obejmuje dwa

obszerne tomy, liczące 1962 stron 4⁰, ozdobione 805 rycinami. Tom pierwszy jest już na wyczerpaniu.

Prócz dwóch zeszytów „Polski“ wydała Macierz z dochodów fundacyi Kościuszkowskiej książkę prof. Władysława Jankowskiego p. t. Puławy, z ryc. (cena 1 kor.).

Ogółem wydała Macierz Polska w roku 1909 z obydwu funduszów, którymi rozporządza, książek 18 i 2 zeszyty w ogólnej ilości, 71.000 egzemplazzy. Rozeszło się wydawnictw z funduszu Macierzy 38.713, z Fundacyi im. T. Kościuszki 12.673 egzemplarzy, razem 51.386.

Statystyka wydawnictw Macierzy z obu funduszów z ostatnich lat 3 przedstawia się w sposób następujący:

Rok	Ilość wydanych			Wybito egzempl.	Rozeszło się egzempl.
	książek	zeszytów	razem		
1907	11	5	16	63.500	56.239
1908	12	1	13	59.500	37.023
1909	18	2	20	71.000	51.386

Od początku istnienia Macierzy Polskiej wybito 1,089.000 egzemplarzy wydawnictw, rozeszło sę 917.298 egremplarzy.

Zakład narodowy im. Ossolińskich.

W myśl §. 41. i 58. ustawy fundacyjnej Zakładu narod. im. Ossolińskich kasa krajowa Wydziału krajowego przechowuje majątek zarodowy zakładu w efektach, pobiera dochody działu bibliotecznego, z których na podstawie asygnat kuratora literackiego daje zasiłki w miarę potrzeby kasie podręcznej, będącej pod zarządem tegoż kuratora.

Kontrolę rachunkową wykonuje Wydział krajowy.

Obrót pieniężny w roku 1909 był następujący:

A) Stan ogólny majątku z końcem r. 1908 wynosił:

a) w papierach wartościowych . . . . . 1,352.643 K 29 h
a po strąceniu wydzielonego kapitału w myśl statutu na rzecz fund. rezerw. . 50.130 K 93 h
kaucyi dzierżawcy 7.000 „ — „
depozytu tymczasowego kuratoryi ekonomicznej . 41.913 „ 49 „
i fund. pensyjn. 222.986 „ 81 „ 322.031 „ 23 „
pozostaje jako majątek zakładowy . . . . 1,030.612 K 06 h

b) w kapitałach hipotecznych zapisy:
Neronowicza . . 1.050 „ — „
Pawlikowskiego 4.725 „ — „ 5.775 „ — „

c) w funduszach bibliotecznych:
1) dobra i realności . 685.887 K 33 h
2) zbiory . . . . 401.737 „ 96 „
3) nakłady . . . . 12 522 „ 08 „
4) sprzęty . . . 9.656 „ 85 „ 1,109.804 „ 22 „

Do przeniesienia . 2,146.191 K 28 h

Z przeniesienia . 2,146.191 K 28 h

d) w gotówce i należytościach czynnych: 1.453 „ 66 „

Razem . . 2,147.644 K 94 h

Po strąceniu należytości biernych . . . . . 28 „ 74 „

okazuje się stan majątku z końcem r. 1908 . 2,147.616 K 20 h

Tenże majątek wynosił z końcem r. 1909:

a) w papierach wartościowych . . . . . 1,378.433 K 07 h

a po strąceniu wydzielonego kapitału w myśl statutu na rzecz fund. rezerw. 54.485 „ 75 „
kaucyi dzierżawy 7.000 „ — „
depozytu tymczasowego kuratoryi ekonomicznej . 43.171 „ 17 „
funduszu pensyjnego . . . . 230.239 „ 23 „ 334.896 K 15 h

pozostaje jako majątek zakładowy . . . . 1,043.536 „ 92 „

b) w kapitałach hipotekowanych zapisy:

Neronowicza . 1.050 „ — „
Pawlikowskiego 4.725 „ — „ 5.775 „ — „

c) w funduszach bibliotecznych:

1) dobra i realności . 685.887 K 33 h
2) zbiory . . . . . 411.661 „ 46 „
3) nakłady . . . . 12.106 „ 14 „
4) sprzęty . . . . . 10.026 „ 08 „ 1,119.681 „ 01 „

g) w gotówce i należytościach czynnych 11.754 „ 91 „

Razem . . 2,180.747 K 84 h

Po potrąceniu należytości biernych . . . — „ — „

okazuje się stan majątku z końcem r. 1909 . 2,180.747 K 84 h

Z porównania stanu majątku z końcem r. 1909 z takimże stanem z końcem roku 1908 okazuje się ogólny przyrost majątku o . 33.131 „ 64 „

Z porównania stanu poszczególnych rubryk tego funduszu z końcem lat 1908 i 1909 okazuje się przyrost lub ubytek, jak następuje:

a) stan majątku zakładowego w efektach wynosił z końcem r. 1908 1,030.612 K 06 h
z końcem zaś r. 1909 wynosił . . . 1,043.536 „ 92 „

okazuje się zatem przyrost o . 12.924 K 86 h

b) stan kapitałów hipotekowanych wynosił z końcem roku 1908 . 5.775 K — h
z końcem zaś r. 1909 wynosił 5.775 „ — „

okazuje się stan niezmieniony . — „ — „

a) stan funduszów bibliotecznych:

1. dobra i realności bez zmiany.
2. zbiory w r. 1908 401.737 K 96 h
3. „ w r. 1909 411.661 „ 46 „

przyrost o . . . . . 9.923 „ 50 „

4. nakłady w r. 1908 . .	12.522 K 08 h	
nakłady w r. 1909	12.106 „ 14 „	
ubytek o		415 K 94 h
5 sprzęty w roku 1908 . .	9.656 K 85 h	
sprzęty w r. 1909. . .	10.026 „ 08 „	
przyrost o		369 „ 23 „
d) w gotówce i należytościach czynnych:		
w r. 1908 . .	1.453 K 66 h	
w r. 1909 . .	11.754 „ 91 „	
przyrost o		10.301 „ 25 h
e) w należytościach biernych:		
w r. 1908 . .	28 K 74 h	
w r. 1909 . .	— „ — „	
przyrost majątku o		28 K 74 h
Razem przyrost w sumie . .		33.547 K 58 h
od tego ubytki „ „ . .		415 „ 94 „
Okazuje się tedy ogólny przyrost jak wyżej.		33.131 K 64 h

B) Obroty netto w majątku obrotowym wynosiły w r. 1909.

A. Dochody:

a) dochody w gotówce:

I. Rzeczywiste:

Rata od kuratora ekonomicznego	12.600 K — h	
Czynsz z gmachu i rozmaite .	2.650 „ — „	
Dochód z dóbr Rakowca i z lasu	11.900 „ 96 „	
Odsetki od kapitałów	28.255 „ 14 „	
„ „ legatów	— „ — „	
„ „ gotówki lokowanej w Banku	386 „ — „	
Ze sprzedarzy własnych wydawnictw	506 „ 50 „	
Stała roczna opłata od wydawnictwa książek szkolnych .	25.000 „ — „	81.298 K 60 h

II. Przenośne:

Subwencya sejmowa na ochronę zabytków historycznych . .	1.000 K — h	
Pobrano z gotówki ulokowanej na rachunek bieżący Banku krajowego	114 K — „	
Odszkodowanie od asekuracyi za spalone budynki w Rakowcu	11.524 „ — „	
Za sprzedane dublety	550 „ 04 „	13.188 „ 04 „
	Suma . .	94.486 K 64 h
Zapas kasowy z dniem 1. stycznia 1909 . .		4.473 „ 75 „
	Razem . .	98.960 K 39 h

b) Dochody w efektach:

Dobra Rakowce z lasem . . .	11.524 K — h	
Depozyt w kuratoryi ekonomicznej	352 „ 06 „	
Fundusz rezerwowy	4.354 „ 82 „	
Fundusz zapasowy	1.048 „ 80 „	
Depozyt tymczasowy kuratora ekonomicznego	1.257 „ 68 „	
Fundusz pensyjny urzędników i sług	7.252 „ 42 „	25.789 K 78 h
Zapas kasowy z dniem 1. stycznia 1908 . .		1,352.643 K 29 h
Razem . .		**1,378.433 K 07 h**

B. Wydatki:

a) Wydatki w gotówce:

I. Rzeczywiste:

Zakupno książek i manuskryptów	4.991 K 15 h	
Prenumerata czasopism . . .	2.180 „ 95 „	
Oprawa książek, czasopism i manuskryptów	4.676 „ 60 „	
Drobne wydatki na bibliotekę .	1.326 „ 27 „	
Naprawy i ulepszenia w gmachu	5.459 „ 99 „	
Ekwiwalent i podatki od gmachu zakładowego	3.422 „ 24 „	
Asekuracya gmachu	76 „ 49 „	
Koszta administracyjne . . .	1 159 „ 84 „	
Opał i światło	6.578 „ 90 „	
Płace urzędników i sług łącznie z podatkiem od płac . . .	34.442 „ 38 „	
Remuneracye, zapomogi i emerytalne pensye	4.000 „ 60 „	
Koszta kancelaryjne	1.572 „ 41 „	
Płace stypendystów	3.435 „ — „	
Drobne muzealne wydatki . .	85 „ 60 „	
Za druk sprawozdań Zakładu .	979 „ — „	
Zakupione medale	255 „ 75 „	
Za kupione sprzęty do biblioteki	852 „ 07 „	75.495 K 24 h

II. Przenośne:

Zakupione przedmioty za subwencyę sejmową i zapłacone koszta podróży w sprawie zabytków historycznych . .	1 090 K — h	
Ulokowano otrzymane odszkodowanie od asekuracyi . . .	11.524 „ — „	12.614 K — h
Suma . .		88.109 K 24 h
Zapas kasowy z dniem 31. grudnia 1909 . .		10.851 „ 15 „
Razem jak wyżej . .		**98.960 K 39 h**

b) Wydatki w efektach:

Zapas kasowy z dniem 31. grudnia 1909 . .	1,378.433 „ 07 „
Zgodnie z dochodami . .	**1,378.433 K 07 h**

C. Zaległości czynne wynoszą:

Na rachunku bieżącym w Banku krajowym .	**903 K 76 h**
D. Zaległości bierne . .	— „ — „

Petycye przekazane Wydziałowi krajowemu do zbadania.

Stowarzyszenie bibliotek chrześcijańskich w Tarnowie.

„Stowarzyszenie bibliotek chrześcijańskich“ istnieje w Tarnowie od r. 1907. Celem Towarzystwa jest przeciwdziałanie szkodliwym wpływom, jakie szerzą liczne w tym mieście wypażyczalnie pokątne, obfitujące w dzieła treści antyreligijnej i wrogie istniejącemu porządkowi społecznemu a pozbawione zupełnie dzieł w duchu chrześcijańskim. Biblioteka Towarzystwa zaopatrzona jest w około 8.000 tomów, doborowej treści. Najlepiej przedstawia się dział literatury i historyi Polski, tudzież dział pism religijno-morolnych. Z bibłioteki korzystato tygodnlowo kilkaset osób, przeważnie młodzież gimnazyalna. W r. 1908 nabyło Towarzystwo na własność realność przy ul. Przecznica różana l. 3., w której mieści się biblioteka. Z duplikatów utworzono w Bochnii filię biblioteki.

Mimo konkurencyi biblioteki im. Słowackiego, Towarzystwo rozwija się normalnie, zyskując czem raz większe uznanie publiczności. Inicyatorem i kierownikiem biblioteki jest ks. Walenty Gadowski, katecheta gimnazyalny, twórca „Orlej Perci“ w Tatrach.

Czytelnia w Lutowiskach w powiecie liskim.

Ks. Michał Huciński, założyciel i przewodniczący Czytelni w Lutowiskach, zaciągnąwszy pożyczkę, wybudował dom, w którym się obecnie czytelnia mieści, poczem zwrócił się do Wysokiego Sejmu z prośbą o zasiłek. Zarząd główny Towarzystwa szkoły ludowej, do którego Wydział krajowy udał się z prośbą o opinię, poparł jak najgoręcej petycyę ks. Hucińskiego, stwierdzając przytem konieczność tej placówki oświatowej w Lutowiskach, gminie pod względem kulturalnem bardzo zaniedbanej.

Dom ludowy w Zaborowie w powiecie brzeskim.

Gmina Zaborów, w powiecie brzeskim. należy do tych nielicznych jeszcze w kraju naszym miejscowości, w których praca nad kulturalnem i ekonomicznem podniesieniem ludu nie natrafiła na opokę. Najlepszym dowodem tego jest fakt, że w gminie tej istnieją i pomyślnie się rozwijają następujące Towarzystwa: Kółko rolnicze, Kasa Reiffeisena, Ochotnicza straż pożarna, Koło T. S. L. wreszcie Teatr i Chór włościański. Gmina Zaborów liczy przeszło 200 domów zamieszkałych przez ludność polską, a jako parafia jest dla wsi okolicznych miejscem gdzie koncentruje się życie i praca kulturalna. Główną przeszkodą tamującą intenzywniejszy rozwój tej pracy jest brak odpowiedniego pomieszczenia dla owych pięciu wspomnianych wyżej towarzystw, w któremby mogły gromadzić swych członków, zwłaszcza w porze zimowej jako czasie nadającym się najwięcej do jakiejkolwiek pracy oświatowej na wsi. Jedynym środkiem zaradzenia złemu byłoby wybudowanie „Domu ludowego“. Brak funduszów stoi na przeszkodzie urzeczywistnieniu tej myśli. Ludność Zaborowa uboga zajmuje się rolnictwem, a nie mogąc wyżyć z ziemi bardzo licznie emigruje do Ameryki, Danii i Prus. — Petycyę o subwencyę na budowę „Domu ludowego“, jaką ubiegłej sesyi sejmowej wniosły wszystkie wyżej wymienione Towarzystwa w Zaborowie, zaopiniował Zarząd główny T. S. L. bardzo przychylnie i poparł prośbę o zasiłek jaknajgoręcej, wyrażając zapatrywanie, że powstanie „Domu ludowego“ w Zaborowie, przyczyni się istotnie do podniesienia kulturalnego i ekonomicznego ludności tej gminy.

Muzeum tatrzańskie im. Chałubińskiego w Zakopanem.

Zarząd Towarzystwa Muzeum im. Chałubińskiego wniósł podobnie jak w poprzednich latach petycyę o udzielenie mu subwencyi na budowę domu muzealnego. Petycyę tę Wysoki Sejm przekazał Wydziałowi krajowemu do zbadania. Wywiązując się z tego polecenia przedstawiamy co następuje: Muzeum im. Chałubińskiego w Zakopanem, założone w r. 1889 przez Grono lekarzy i uczonych, jest obecnie własnością Towarzystwa tej samej nazwy i ma charakter naukowy, publicznej instytucyi. Charakter i cele tej instytucyi objaśnia Zarząd Towarzystwa w ten sposób: „Na szczytach gór tatrzańskich przechowały się liczne okazy flory i fauny, które przystosowały się do szczególnych, a wyjątkowych warunków klimatu i otoczenia, a jako zabytki odległych epok stanowią żywą kartę dziejów rozwoju organizmów.

W dolinach tatrzańskich przechował się odłam ludu polskiego, odcięty warunkami geograficznymi od wieków od pnia macierzystego, w którym etnograf nowoczesny, lingwista, historyk sztuki, dostrzega cechy dawno minionych wieków, zdolne rzucić nieoczekiwane, a tyle pożądane światło na naszą dawną kulturę. Z tych względów badanie umiejętne przyrody tatrzańskiej i tatrzańskiego ludu jest wyjątkowo ważne, ważniejsze od badań przyrodniczych i ludoznawczych innych obszarów Polski. Badania tego rodzaju są obowiązkiem narodu cywilizowanego — muszą być dokonane — co więcej, muszą być dokonane rychło, zanim wpływy zewnętrzne, napierające coraz intenzywniej na Podhale zetrą pierwotne cechy tego obszaru.

Pośredniczyć w tych badaniach przygotować materyał do nich, ochronić go od zagłady i dostarczyć badaczom ze wszystkich stron kraju sposobności i możności naukowej pracy na miejscu — oto jest zadanie Towarzystwa Muzeum tatrzańskiego im. Chałubińskiego w Zakopanem“.

Stan obecny „Muzeum“:

Dzięki szczodrobliwości swych członków, Towarzystwo Muzeum tatrzańskiego nabyło w Zakopanem plac budowlany, obszaru 2.100m², który niebawem wskutek regulacyi potoku powiększy się prawdopodobnie do 3.200 m². Na placu tym wznosi się dom „Muzeum“ o powierzchni 200 m², obejmujący 3 obszerne sale na zbiory, pokój biblioteczny, tudzież dwie pracownie. Oddzielny budynek mieści w sobie mieszkanie kustorza i obserwatoryum meteorologiczne. Zbiory Muzeum dzielą się na zoologiczne, botaniczne, geologiczne i najcenniejsze etnograficzne, obejmujące modele mieszkań, liczne dawne stroje ludowe, przedmioty domowego urządzenia i codziennego użytku z różnych epok, rzeźby ludowe, obrazy i inne przedmioty artystycznej wytwórczości Podhala. Zbiory te, przedstawiają niezaprzeczoną wartość dla historyi kultury i sztuki zwłaszcza iż coraz rzadziej spotyka się je w użyciu górali, ulegających niestety z przerażającą szybkością prądom kosmopolityzmu. Okazy te zostały zebrane z wielkim trudem i ofiarnością po zapadłych wioskach górskich.

Ogółem liczą obecnie zbiory Towarzystwa około 7.000 numerów. Biblioteka muzealna liczy 700 tomów. Pracownia Muzeum zaopatrzona w mikroskop Hartnacka, lupy i liczne inne przybory oddaje wielkie usługi przy badaniach naukowych. Stacya meteorologiczna, istniejąca przy Muzeum od roku 1896 ogłasza spostrzeżenia swe w sprawyzdaniach c. k.

*

centralnej Komisyi hydrograficznej we Wiedniu, c. k. Akademii Umiejętności w Krakowie, tudzież w pamiętniku Towarzystwa Tatrzańskiego.

Majątek Towarzystwa przedstawia wartość około 40.000 koron, a bieżące wydatki z trudem tylko pokryte być mogą dochodami bieżącymi Towarzystwa, gdyż dochody te stanowią szczupłe i nieregularne wkładki członków, których ilość nie przekracza 80, tudzież nizkie opłaty wstępu (20 h.). Z dochodów bieżących Zarząd nic, a przynajmniej bardzo mało, przeznaczyć może na właściwe cele muzealne, a już zgoła myśleć nie może o przystąpieniu do budowy gmachu murowanego.

Prócz względów na niebezpieczeństwo pożaru za potrzebą budowy nowego, ogniotrwałego budynku przemawiają również brak miejsca na pomieszczenie zbiorów, którymi obecnie muzeum jest poprostu zapchane, jak niemniej okoliczność, że w posiadaniu prywatnem znajdują się nader cenne zbiory tatrzańskie, których właściciele byliby skłonni przekazać je Muzeum im. Chałubińskiego, jako dar lub depozyt, jednak tylko w tym razie, gdyby urządzenie budynku muzealnego dawało zupełną gwarancyę bezpiecznego przechowania tych zbiorów. W ostatnich czasach myśl budowy ogniotrwałego gmachu dla muzeum tatrzańskiego okazała się bliższą zrealizowania. Dwaj zmarli członkowie Towarzystwa, Dr Florkiewicz i Gnatowski, przekazali Towarzystwu testamentem łącznie około 25.000 koron na wzniesienie nowego domu — Rada powiatowa w Nowym Targu i miejscowa Rada gminna zobowiązały przyczynić się subwencyą, każda po 1000 koron. Za materyał ze starego domu spodziewa się Towarzystwo uzyskać 2.000 koron. Nadto otrzymało Towarzystwo przyrzeczenie subwencyi od c. k. Ministerstwa oświaty. Gdy jednakże fundusze te jeszcze nie starczą na wzniesienie odpowiedniego gmachu muzealnego, zwraca się obecnie Towarzystwo ponownie do kraju z prośbą o upoważnienie Zarządu tegoż Towarzystwa do zaciągnięcia pożyczki w kwocie 10.000 koron, zabezpieczonej na majątku Towarzystwa i przyjęcie spłaty ratalnej tej pożyczki wraz z odsetkami na fundusz krajowy.

Gmach zakładów naukowych T. S. L. w Białej.

Wskutek bardzo szybkiego rozwoju szkoły polskiej w Białej, jakoteż skutkiem otwarcia seminaryum i gimnazyum polskiego, okazała się potrzeba gmachu, któryby pomieścił w sobie oba te zakłady naukowe, a nadto 4-klasową szkołę ludową, mającą służyć seminarzystom za szkołę ćwiczeń. Według obliczenia prof. Odrzywolskiego potrzebną jest na cel powyższy suma 245.000 koron, gdy tymczasem Towarzystwo Szkoły Ludowej rozporządza jedynie kwotą 75.000 koron, (dar anonima) i pożyczką 60.000 koron, uzyskaną na budynek szkoły ludowej w Białej. Brak więc jeszcze kwoty 110.000 koron. Zarząd główny T. S. L. wyraża obawę, że społeczeństwo polskie, mimo całego uznania dla gorliwej i owocnej pracy Towarzystwa na kresach, nie zdobędzie się na tak wielką ofiarę, a że stosunki kresowe nakazują korzystać z każdej chwili i raz zdobytej placówki z rąk nie wypuszczać, lecz obwarować się w niej, zwrócił się Zarząd główny T. S. L. do kraju, z prośbą o wydatniejszą pomoc pieniężną na budowę gmachu. Nadmienić należy, że wszystkie wymienione wyżej zakłady naukowe T. S. L. rozwijają się bardzo pomyślnie, a utrzymywane są własnemi siłami Towarzystwa przy pomocy subwencyi Wysokiego Sejmu.

Wydział krajowy, ze względu na trudne położenie finansowe kraju, nie przedkłada Wysokiemu Sejmowi wniosku w sprawie powyższej — pozostawiając przyznanie subwencyi na budowę gmachu zakładów naukowych Towarzystwa Szkoły Ludowej w Białej — decyzyi Wysokiego Sejmu.

Russki Dom Narodny w Stanisławowie.

Russki Dom Narodny w Stanisławowie, Towarzystwo o celach oświatowych i filantropijnych, istnieje od roku 1901. W roku zeszłym zakupiło Towarzystwo plac przy ul. Gołuchowskiego i zamierza przystąpić obecnie do budowy własnego domu, którego koszt obliczono na 150.000 koron.

Zapytane o opinię c. k. Starostwo w Stanisławowie oświadczyło, że nie może się oświadczyć za subwencyonowaniem tego Towarzystwa „ponieważ mało daje ono znaków życia a tendencye jego przesiąknięte duchem rosyjskim nie znajdują sympatyi u szerokich mas ludności ruskiej".

Wydawnictwo Mapy Polski.

W roku 1908 przyznał Wysoki Sejm Administracyi wydawnictw Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego kwotę 2000 koron na wydawnictwo Mapy Polski, układu prof. Stanisława Majewskiego.

Mapa ta wydana w 3.000 egzemplarzy formatu dużej mapy ściennej, oddaje wielkie usługi przy nauce historyi polskiej. Wydawnictwo to pochłonęło około 20.000 koron a najniższa cena jednego egzemplarza „Mapy Polski", po której Towarzystwo bez straty dla siebie sprzedawać ją może, wynosi 18 koron.

Cena ta jednakże dla wielu szkół jest za wysoką, to też Towarzystwo Pedagogiczne, pragnąc umożliwić nabycie mapy także i uboższym szkołom, wniosło petycyę o subwencyę. C. k. Rada szkolna krajowa, do której Wydział krajowy w sprawie tej się odnosił, poparła tę petycyę i oświadczyła się za zakupnem 120 egzemplarzy mapy przez kraj (jako racyonalniejszym sposobem subwencyi) i oddaniem ich do dyspozycyi c. k. Rady szkolnej krajowej.

Petycya gm. Jankowa o obniżenie prestacyi na płacę nauczyciela.

Badanie petycyi sejmowej gminy Jankowa w powiecie grybowskim o zniżenie dobrowolnej prestacyi opłacanej na rzecz nauczyciela szkoły ludowej w Lipniczce dało rezultat następujący:

Wedle orzeczenia organizacyjnego z dnia 19. grudnia 1894 L. 21.480 uiszcza gmina Jankowa na podstawie aktu fundacyjnego z dnia 6. grudnia 1893, zatwierdzonego przez Reprezentacyę powiatową w Grybowie i uchwały Rady gminnej z dnia 15. lipca 1894 na płacę nauczyciela szkoły w Lipniczce dodatki pieniężne w wysokości 20% podatków bezpośrednich wraz z dotychczasowymi dodatkami państwowymi. C. k. Rada szkolna krajowa do której Wydział krajowy w sprawie niniejszej się zwrócił oświadczyła się ze względu na niekorzystne stosunki majątkowe gminy za uwzględnieniem petycyi i obniżeniem prestacyi dotychczasowej w drodze łaski do wysokości 10% podatków bezpośrednich.

Petycya Zgromadzenia SS Miłosierdzia w Krakowie.

Zgromadzenie SS. Miłosierdzia w Krakowie przy ul. Warszawskiej, utrzymuje zakład sierót, w którym mieści się około 80 dziewcząt. Wychowanice obok całkowitego utrzymania, pobierają w zakładzie naukę w zakresie 4 kl. szkoły pospolitej, a prócz tego uczą się szycia, haftu, gotowania i innych robót kobiecych. Tylko połowa sierót uiszcza drobną

opłatę — resztę Utrzymuje Zgromadzenie własnym kosztem. Ta okoliczność głównie spowodowała c. k. Radę szkolną krajową, której Wydział krajowy petycyę SS. Miłosierdzia do zaopiniowania udzielił, do oświadczenia się za uwzględnieniem tej prośby.

Petycya gminy m. Niżankowice w sprawie prestacyi na płace nauczycielskie.

W sprawie przekazanej Wydziałowi krajowemu petycyi gminy Niżankowice o odpisanie zaległych prestacyi na płace nauczycielskie za czas po koniec roku 1908 i o zwolnienie tej gminy od obowiązku uiszczania prestacyi 1.000 K rocznie z dochodu majątku zakładowego, przedstawia Wydział krajowy następujący wynik badania tej petycyi:

Na podstawie orzeczenia reorganizacyjnego z dnia 23. stycznia 1895 L. 31.549 zmienionego następnie prawomocnem orzeczeniem c. k. Rady szkolnej kraj. z dnia 26. listopada 1902 L. 36.007 obowiązaną jest gmina m. Niżankowice uiszczać na płace nauczycielskie 4-klasowej szkoły mieszanej z mocy dobrowolnego zobowiązania gotówką rocznie 1.180 K, a z dochodów majątku zakładowego gotówką rocznie 1.000 K, tudzież na wydatki kancelaryjne z mocy dobrowolnego zobowiązania gotówką rocznie 30 K. Łączna zatem prestacya gminy wynosi rocznie 2.210 koron.

Z prestacyą tą zalega gmina od r. 1904.

Dochodzenie przeprowadzone na miejscu w r. 1902 wykazało, że gmina Niżankowice posiada własny majątek zarodowy, z którego czysty dochód jest wcale znaczny, bo wynosi około 5.000 K rocznie. Wobec stanu majątkowego gminy Niżankowice c. k. Rada szkolna krajowa oznajmiła Wydziałowi krajowemu, że nie może się oświadczyć za zwolnieniem tej gminy od obowiązku uiszczania nadal prestacyi z dochodu majątku zakładowego w kwocie 1.000 K rocznie.

Znaczna zaległość na płace nauczycieli powstała, zdaniem c. k. Rady szkolnej krajowej, jedynie z winy gminy, która od szeregu lat nie uiszczała na ten cel żadnej prestacyi.

C. k. Rada szkolna krajowa sprzeciwia się również odpisaniu zaległej dotychczas prestacyi.

Szkoła św. Tomasza w Krakowie.

Zgromadzenie PP. Kanoniczek św. Ducha de Saxia utrzymuje w Krakowie kosztem własnym 4-klasową szkołę pospolitą i 5-klasową wydziałową, pod wezwaniem św. Tomasza. Oba te zakłady mają razem 262 uczenic.

Z funduszu szkolnego kraj. pobierało Zgromadzenie dotychczas subwencyę 1.500 K. Gdy jednakże w ostatnich dwóch latach powstały 2 klasy wydziałowe (4-ta i 5-ta), skutkiem czego zwiększył się znacznie koszt utrzymania szkoły, wniosło Zgromadzenie w czasie ubiegłej sesyi sejmowej petycyę o podwyższenie subwencyi. Petycyę tę przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania, w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową. C. k. Rada szkolna krajowa oznajmiła Wydziałowi krajowemu, że położenie materyalne Zgromadzenia jest rzeczywiście przykre i oświadczyła się za uwzględnieniem tej petycyi.

Petycya „Komitetu kolonii wakacyjnych dla dziatwy wyznania mojżeszowego".

Towarzystwo „Komitet kolonii wakacyjnych dla dziatwy wyznania mojżeszowego" we Lwowie, wysyła corocznie około 100 uczniów i uczenic szkół miejskich na kilkutygodniowy pobyt w górskie okolice (w r. b. do Korczyna). Aby uniknąć opłaty wysokiego czynszu, postanowiło Towarzystwo przystąpić do budowy własnego domu na pomieszczenie kolonistów. Grunt pod budowę otrzymało Towarzystwo w darze od bł. p. Schmidta, właściciela dóbr Skole, w Dębinie (obok Skolego), koszta budowy zaś zamierza pokryć ze składek społeczeństwa żydowskiego i

subwencyi. Dotychczas zebrał Komitet na cel powyższy kwotę 19.000 kor., nadto p. Ehrlich, b. właściciel kawiarni amerykańskiej, złożył deklaracyę, iż w dniu 25-tej rocznicy swego ślubu ofiaruje na rzecz kolonii wakacyjnych 10.000 K. Koszta budowy wraz z urządzeniem oblicza Towarzystwo na 45.000 K. Celem uzupełnienia brakującej kwoty wniósł Komitet w październiku r. z. petycyę do Wys. Sejmu o subwencyę — petycyę tę Wysoki Sejm przekazał Wydziałowi krajowemu do zbadania, którego wynik przedstawia powyższe sprawozdanie.

Związek nauczycielek we Lwowie.

Przekazaną sobie do zbadania i ewentualnego uwzględnienia, a przez c. k. Radę szkolną krajową gorąco popartą petycyę „Związku nauczycielek“ we Lwowie, Wdział krajowy uwzględnił, podwyższając dotychczasową subwencyę „Związku“ z kwoty 600 K na 1.000 koron.

Petycya w sprawie zniesienia kursów wakacyjnych dla nieukwalifikowanych nauczycielek.

Petycyę tę wniesioną przez Naczelny Związek krajowego nauczycielstwa ludowego w Galicyi, Towarzystwo Wzajemnej Pomocy galicyjskich i bukowińskich nauczycieli i Ruskiego Towarzystwa Pedagogicznego, przesłał Wydział krajowy w myśl polecenia Wysokiego Sejmu, do zaopiniowania c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Do dnia zamknięcia tego sprawozdania odpowiedź z c. k. Rady szkolnej krajowej nie nadeszła.

Petycya Zboru ewangelickiego w Lednicy niemieckiej o subwencyę na szkołę prywatną.

W sprawie przekazanej Wydziałowi krajowemu do zbadania petycyi Zboru ewangelickiego, o subwencyę na utrzymanie prywatnej szkoły ewangelickiej z polskim językiem wykładowym w Lednicy niemieckiej — oznajmiła c. k. Rada szkolna krajowa, że szkoła ta w r. 1909 i 1910 otrzymała z funduszu szkolnego krajowego subwencye po 1.000 K i że akcya w sprawie organizacyi w tej gminie publicznej szkoły ludowej jest w toku.

Petycya Halicko-russkiej Maticy we Lwowie o subwencyę.

Celem Towarzystwa „Halicko-russkiej Maticy“ jest podnosić oświatę i naukę w „galicyjskiej Rusi“, a to przez wydawnictwa dzieł popularnych i naukowych, dzienniki, odczyty i t. d. W r. 1908. wydało Towarzystwo 3 tomy „Nauczno-literaturneho Zbornyka“, urządziło kilka odczytów literacko-naukowych we Lwowie i na prowincyi, tudzież kurs literackiego rosyjskiego języka i jego literatury, pod kierunkiem Dra Święcickiego, któremu też udzielono środków na podróż do Moskwy w celach naukowych „dla zbierania materyałów do historyi „galicyjskiej Rusi““. Na opędzenie swych wydatków czerpie Towarzystwo środki głównie z dochodów, jakie mu niesie dom przy ulicy żółkiewskiej l. 28, wydzierżawiony Towarzystwu św. Włodzimierza na bursę i opłat członków. Według zestawienia za rok 1908 dochody Towarzystwa w tym roku osiągnęły kwotę 3.269 K, rozchody zaś 4.557 K.

Szkoła nauk politycznych w Krakowie.

Projektowana przez Grono profesorów Uniwersytetu Jagiellońskiego szkoła nauk politycznych w Krakowie ma zastąpić studya prawnicze uniwersyteckie, a względnie umożliwić zapoznanie się ze zjawiskami politycznemi, administracyjnemi i gospodarczemi tym wszystkim, którzy nie mogą odnośnym studyom poświęcić więcej nad lat dwa czy to po skończeniu swoich studyów zawodowych, czy też przy pewnem natężeniu i pilności podczas odbywania studyów zawodowych.

Wedle petycyi jednym z celów organizatorów tej szkoły jest dać możność „synom ziemian naszych, którzy dawniej w niezbyt odległej od nas epoce zamiast rolnictwa studyowali prawo, dziś zapisują się na rolnictwo, ale z konieczności poświęcają

studya prawnicze i w następstwie brak ich nieraz całe życie odczuwają".

Krakowska szkoła nauk politycznych ma być instytucyą prywatną, daleką od jakichkolwiek celów partyjnych, traktującą w zakres jej wchodzące przedmioty równie umiejętnie i naukowo jak na katedrze uniwersyteckiej, ale z innego cokolwiek punktu widzenia, z uwzględnieniem raczej strony praktycznej niż teoretycznej nasuwających się problematów. Ma ona być prywatną w tem znaczeniu, że istnieć będzie niejako na marginesie naszych wyższych zakładów naukowych publicznych, aby umożliwić uczniom wyjątkowo pilnym i pracowitym zapis na jej wykłady, pomimo zapisania się na uniwersytecie na wydziale rolniczym lub prawniczym. Ma być ona szkołą popołudniową, obliczoną na dwie godziny wykładów codziennie, ażeby uniknąć kolizyi ewentualnej z wykładami uniwersyteckimi.

Kurs zaś będzie dwuletni z przedmiotami powracającymi co dwa lata w tym samym porządku, tak jednak rozłożonymi, by uczeń mógł równie dobrze wysłuchać kurs pierwszy przed drugim, jak drugi przed pierwszym.

Pod względem naukowego poziomu krakowska szkoła ma stać na równi z uniwersytetami i rekrutować swoje ciało nauczycielskie jeżeli nie wyłącznie, to przeważnie w szeregach profesorów uniwersytetu, uzupełniając je jedynie innymi wybitnymi znawcami poszczególnych działów prawa politycznego lub administracyjnego. Zapis do niej otwartym będzie dla tych jedynie uczniów, którzy wykażą posiadanie świadectwa dojrzałości lub równoznacznego z nim dokumentu.

Szkoła ta w myśli założycieli ma być nie sumą luźnych wykładów, ale prawdziwą szkołą, dającą systematycznie ujęty całokształt materyi politycznych, którego gruntowna znajomość stwierdzona na dorocznie odbywanych egzaminach, uprawniać będzie do otrzymania dyplomu z odbytych studyów.

Inicyatorowie krakowskiej szkoły nauk politycznych obliczają roczne koszta jej utrzymania na 20.000 K. Wydział krajowy, któremu Wysoki Sejm przekazał petycyę ich o subwencyę do zbadania i ewentualnego uwzględnienia, uznając doniosłe znaczenie i potrzebę podobnej instytucyi, wstawił na cel powyższy do preliminarza budżetu krajowego na rok 1911 subwencyę w kwocie 5.000 K do dyspozycyi Wydziału krajowego, płatną dopiero po wejściu w życie tego zakładu naukowego.

Szkoła nauk politycznych we Lwowie.

Analologiczne cele ma „szkoła nauk politycznych" powstała przed pięciu laty we Lwowie z inicyatywy ś. p. prof. Ochenkowskiego, z tą jedynie w porównaniu z krakowską różnicą, że gdy zamiarem inicyatorów krakowskiej szkoły nauk politycznych jest stworzyć instytucyę będącą rzeczewiście szkołą w dosłownem znaczeniu a więc z ściśle określonym planem nauk z egzaminami, dyplomami i pewnym cenzusem wykształcenia dla swych uczniów, ma lwowska szkoła nauk politycznych raczej charakter wykładów popularnych z dziedziny prawa administracyi i nauk społecznych.

Szkoła nauk politycznych we Lwowie urządzała już przez trzy lata z rzędu kursa nauk politycznych i społecznych, liczną cieszące się frekwencyą, z powodu jednak nadmiernych tudności finansowych zaprzestała przed dwoma laty swej działalności.

Z początkiem roku szkolnego 1908/9 została lwowska szkoła nauk politycznych zreorganizowana i oparta na nowych podstawach, złączywszy się z Akademickiem Kołem Towarzystwa Szkoły ludowej. Stronę administracyjną szkoły i organizacyę

wykładów wzięło na siebie Akademickie Koło T. S. L. wraz z Związkiem okręgowym tego Tow. we Lwowie i Czytelnia Akademicka. Kierownictwo naukowe objął prof Uniw. Stanisław Grabski.

W zreorganizowanej tej szkole odbył się szereg wykładów jak: Dra Buzka: „Położenie Polaków pod zaborem pruskim“ Dra Próchnickiego; „Konstytucya austryacka“ Dra Battaglii: „Polityka przemysłowa“ Dra Pazdry: „O emigracyi.“ Przeciętna frekwencya na tych wykładach wynosiła 100—300 słuchaczy. Wykłady te ma zamiar Zarząd Szkoły ogłaszać drukiem a nadto, by podnieść znajomość stosunków krajowych, zamierza zorganizować szereg wycieczek po kraju.

W czasie ubiegłej sesyi sejmowej wniósł Zarząd Szkoły petycyę o subwencyę, przekazaną następnie przez Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania. Wydział krajowy spełniając polecenie Wysokiego Sejmu wezwał Zarząd Szkoły nauk politycznych we Lwowie do przedłożenia programu działalności Szkoły w roku bieżącym i wykazu funduszów na cele tej instytucyi — nie otrzymał jednakże do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania żadnej odpowiedzi.

Petycya Stowarzyszenia „Dom rodzinny“ o stałą subwencyę na utrzymanie zakładu naukowo-wychowawczego w Krakowie.

Stowarzyszenie „Dom rodzinny“ w Krakowie prowadzi: 1) Internat dla niezamożnych dziewcząt. 2) Seminaryum nauczycielskie żeńskie. 3) Opiekuje się ubogimi chłopcami po za szkołą. Zakład mieści się w 3 dwu-piętrowych domach i kaplicy, posiada boisko i ogród. Od ulicy oddzielony jest zakład podwórzem, zamkniętem dwoma dwu-piętrowymi domami, z których czynsze obraca zakład na spłacanie rat amortyzacyjnych w Banku krajowym i powiatowej Kasie Oszczędności.

W roku szkolnym 1908/9 mieściło się w internacie 42. dziewczęta za opłatą 24. K. miesięcznie. Do seminaryum uczęszczało w ubiegłym roku szkolnym 123 uczenic za opłatą 6—12 K. miesięcznie (kilkanaście bezpłatnie.) Zakład opiekował się nadto 75 chłopcami ze szkół ludowych. Chłopcy ci spędzali czas pozaszkolny z zakładzie przerabiając pod dozorem starszych zadane lekcye, a następnie bawiąc się i gimnastykując.

Dochody Stowarzyszenia w r. 1908 wynosiły 25.447 wydatki zaś: 35.566 K. W r. 1908 wniosło Stowarzyszenie „Dom rodzinny“ petycyę do Wysokiego Sejmu o stałą subwencyę. Wysoki Sejm odstąpił petycyę tę Wydziałowi krajowemu do zbadania, a Wydział krajowy w wykonaniu tego polecenia zwrócił się do c. k. Rady szkolnej krajowej z prośbą o wydanie opinii. C. k. Rada szkolna oświadczyła się za uwzględnieniem petycyi t. j. za udzieleniem stałej subwencyi.

Petycya Józefy Kratzerowej.

C. k. Rada szkolna krajowa, której Wydział krajowy udzielił do zaopiniowania petycyę Józefy Kratzerowej, nauczycielki o subwencyę na szkółkę dla dziewcząt w Podgórzu — oznajmiła Wydziałowi krajowemu, że w Podgórzu nie ma żadnej prywatnej szkoły, a Józefa Kratzer, nie posiadająca jakiejkolwiek przepisanej kwalifikacyi nauczycielskiej, nie może nawet starać się o pozwolenie otwarcia prywatnej szkoły.

Petycya Zgromadzenia SS. Miłosierdzia w Przeworsku o subwencyę na utrzymanie 4. kl. szkoły żeńskiej.

Do 4. kl. szkoły żeńskiej z prawem publiczności SS. Miłosierdzia w Przeworsku uczęszcza corocznie około 250 uczenic. Wszystkie koszty utrzymania szkoły i 4. ukwalifikowanych nauczycielek ponosi Zgromadzenie — którego położenie materyalne jest dość przykre. C. k. Rada szkolna oświadczyła się za uwzględnieniem petycyi Zgromadzenia SS. Miłosierdzia w Przeworsku, ponieważ szkoła rozwija się należycie, a koszta jej utrzymania są

znaczne. Wobec czego polecił jej Wydział krajowy, aby począwszy od r. 1911. wstawiała do budżetu funduszu szkolnego krajowego corocznie kwotę 600 koron.

Petycye Kół T. S. L. w Przemyślu i Bochni.

C. k. Rada szkolna krajowa zwracając przekazane Wydziałowi krajomemu do zbadania petycye sejmowe Koła T. S. L. im. Maryi Konopnickiej w Bochni i Koła Pań T. S. L. w Przemyślu, oznajmiła, że z funduszów przyzwolonych na zasiłki dla kursów dla dorosłych analfabetów, przyznała pierwszemu Towarzystwu jednorazową subwencyę w kwocie 300 K., drugiemu zaś w kwocie 250 K.

Towarzystwo „Biblioteki polskiej“ we Wiedniu.

We wrześniu r. z. wpłynęła do Wysokiego Sejmu petycya Wydziału Towarzystwa „Biblioteki polskiej“ we Wiedniu o subwencyę na cel kolonii wakacyjnych dla dziatwy uczęszczającej do szkółki polskiej, utrzymywanej we Wiedniu prze wyż wymienione Towarzystwo. Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 29. października 1909 przekazał ją Wydziałowi krajowemu do zbadania, które dało następujące wyniki: Towarzystwo wysłało w r. 1908 30 dzieci wraz z nauczycielką do swej kolonii wakacyjnej w Kochanowie w Galicyi i urządziło dla tychże nadto wycieczkę do Krakowa. Ogólne koszta tych przedsięwzięć wyniosły 1.472 K., podczas gdy fundusze na cele kolonii wakacyjnych w r. 1908. wynosiły 4.646 K. Pozostałą nadwyżkę kasową w kwocie 3.173 K. użyto na ten sam cel w r. 1909.

Petycya Zarządu Koła Towarzystwa Szkoły ludowej w Rudkach o subwencyę na prowadzenie początkowych szkółek zimowych w gminach powiatu rudeckiego.

Zarząd Koła Towarzystwa Szkoły ludowej w Rudkach wniósł we wrześniu 1908 petycyę do Wysokiego Sejmu o subwencyę na prowadzenie początkowych szkółek zimowych w 8 gminach powiatu rudeckiego. Prośbę swą motywował Zarząd Koła tem, że w żadnej z tych 8. gmin nie ma szkoły, a nawet żadna z nich nie należy do jakiegokolwiek Związku szkolnego. Nauka w szkółkach, przez Zarząd Koła prowadzonych, odbywała się w czasie od października do kwietnia, a udzielali jej bezpłatnie, bądź okoliczni nauczyciele, bądź też wykształceńsi gospodarze. Uboższa młodzież otrzymywała nadto bezpłatnie książki i przybory naukowe. Według sprawdzonych przez Zarząd główny Towarzystwa Szkoły ludowej w Krakowie zamknięć rachunkowych, wydało Koło Towarzystwa Szkoły ludowej w Rudkach na cele szkółek zimowych, w okresie od roku 1904—1907, kwotę: 1.151 K. 19 h. Przy rozprawach nad Rubr. V. budżetu kraj. na rok 1909. przesłał Wysoki Sejm petycyę powyższą Wydziałowi krajowemu do zbadania, a Wydział krajowy w wykonaniu tego polecenia odniósł się do c. k. Rady szkolnej krajowej z prośbą o wydanie opinii. C. k. Rada szkolna krajowa odezwą z dnia 23. sierpnia, 1909. l. 41.350 oznajmiła Wydziałowi krajowemu, że nie może się oświadczyć za uwzględnieniem w mowie będącej petycyi, ponieważ w gminach, w których Koło Tow. szkoły ludowej w Rudkach Szkółki zimowe utrzymuje, jest już w toku organizacya publicznych szkół ludowych.

Petycya SS. Bazylianek w Jaworowie o subwencyę na utrzymanie klasztornej szkoły żeńskiej i spłatę długów.

Przy klasztorze SS. Bazylianek w Jaworowie itnieje żeńska szkoła ludowa a od r. 1906/7 także I. r. seminaryum nauczycielskiego. Za naukę pobierano po 10. K. miesięcznie. Przed paru laty rozszerzono lokalności szkoły przez dobudowanie piętrowego skrzydła, na który to cel zaciągnął Klasztor pożyczkę w Banku krajowym, w kwocie 20.000 K.

Odstąpioną przez Wysoki Sejm petycyę odesłał Wydział krajowy c. k. Radzie szkolnej krajowej celem zaopiniowania, ta zaś oświadczyła się przeciwko udzieleniu subwencyi, a to ze względu, że SS. Bazylianki pobierają stałą subwencyę na utrzy-

manie szkoły, w rocznej kwocie 1.600 K., nadto zaś przyznała im. c. k. Rada szkolna krajowa na wspomniane wyżej rozszerzenia szkoły subwencyę w kwocie 6.000 K.

Petycya w sprawie budowy tanich domów nauczycielskich.

Petycyę, wzgl. memoryał Wydziału wykonawczego kraj. wiecu nauczycielstwa ludowego z r. 1907. w sprawie budowy tanich domów nauczycielskich, przesłał Wydział kraj. w myśl uchwały Wysokiego Sejmu do c. k. Rady szkolnej krajowej celem zaopiniowania. Do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania nie nadesłała c. k. Rada szkolna krajowa odpowiedzi.

o Miejskie Towarzystwo muzyczne we Lwowie.

„Miejskie Towarzystwo muzyczne“ wniosło petycyę do Wysokiego Sejmu o subwencyę, a Wysoki Sejm przekazał ją Wydziałowi krajowemu do zbadania. Towarzystwo to istnieje we Lwowie od r. 1907. utrzymuje ono orkiestrę złożoną z 25. członków, przybranych w mundur „Czwartaków,“ oraz szkołą muzyczną, w której w roku bieżącym kształciło się 5. uczniów. Towarzystwo liczy członków wspierających i czynnych 58. Członkowie orkiestry są opłacani przez Towarzystwo. Orkiestra wystąpiła publicznie w r. b. 32. razy, nadto kilka razy przyjęła bezpłatnie udział w uroczystościach narodowych. Obrót kasowy w roku 1908/9 osiągnął cyfrę 3.522 K.

nstytut muzyczny w Krakowie (petycya o subwencyę).

Instytut muzyczny w Krakowie istnieje od r. 1908. Jestto zakład prywatny, założony i kierowany przez p. Klarę Czopp-Umlaufową. W roku ubiegłym pobierało w nim naukę muzyki 156 uczniów, za opłatą 10—40 koron miesięcznie. Przy założeniu instytutu kierowano się myślą utworzenia szkoły, któraby stojąc na gruncie nowoczesnych wymagań i wysokiego posłannictwa sztuki, dawała wszechstronne wykształcenie muzyczne. W programie nauk położono główny nacisk na muzykę kameralną. W roku 1909 odbyło się 8 poranków i 2 wieczory kameralne, prócz tego urządził „Instytut“ szereg koncertów na prowincyi. Mimo krótkiego istnienia zdołał Instytut muzyczny zdobyć sobie sympatyę publiczności i przychylną opinię w prasie.

Wydawnictwo p. t. „Źródła do historyi cerkwi w Galicyi“.

W roku 1905 i 1906 wydał O. Józef Zastyreć z Tarnopola dwa zeszyty litografowane p. t. „Hramota episkopa Bałabana“ i „Persza promowa ruska“ — prace mające być początkiem wydawnictwa źródeł do historyi cerkwi w Galicyi. Zapytane o opinię Towarzystwo naukowe im. Szewczenki orzekło, że z tych prac nie można wyrobić sobie poglądu na naukową metodę i przygotowanie autora do tego rodzaju wydawnictw, tem bardziej, że nie przedłożył on wcale planu, na podstawie którego możnaby ocenić naukową wartość zamierzonego wydawnictwa.

Petycya Józefa Tańczakowskiego, nauczyciela ludowego we Lwowie, o subwencyę na wydawnictwo podręcznika p. t.: „Ruski dyktaty dla narodnych szkił“.

Celem ułatwienia nauki języka ruskiego w szkołach ludowych wydał Józef Tańczakowski, nauczyciel ludowy we Lwowie, dziełko p. t. „Ruski dyktaty dla narodnych szkił“ własnym nakładem około kilkuset koron. Cena jednego egzemplarza wynosi 70 h. Dziełko to rozporządzeniem c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 1. grudnia 1907 L. 55.487 zostało zaliczone do rzędu książek, nadających się do bibliotek szkolnych, jako podręcznik dla nauczycieli szkół ludowych. Wedle opinii c. k. Rady szkolnej krajowej, bywa to dziełko z korzyścią używane przez nauczycieli, jako poradnik metodyczny.

Związek Towarzystw naukowych wszechnicy lwowskiej.

Wniesioną w ubiegłej sesyi petycyę „Związku Towarzystw naukowych wszechnicy lwowskiej“ Wysoki Sejm przekazał Wydziałowi krajowemu do zbadania. Spełniając polecenie Wy-

sokiego Sejmu, zwrócił się Wydział krajowy do zarządu „Związku“ o bliższe szczegóły — nie otrzymał jednakże do dnia zamknięcia niniejszego sprawozdania żadnej odpowiedzi.

Lwowskie Towarzystwo Rygoryzantów.

Podczas ubiegłej sesyi sejmowej wniosło Towarzystwo Rygoryzantów, mające na celu niesienie pomocy materyalnej izraelickiej młodzieży akademickiej, petycyę do Wysokiego Sejmu o subwencyę na izraelicki Dom akademicki. Wysoki Sejm przekazał petycyę tę Wydziałowi krajowemu do zbadania, które jednakowoż nie wydało rezultatu, ponieważ Towarzystwo Rygoryzantów mimo wezwania nie przedłożyło do dnia zamknięcia niniejszego sprawozdania żadnych wyjaśnień.

Inne petycye przekazane Wydziałowi krajowemu do zbadania.

Prtycye przekazane Wydziałowi krajowemu do zbadania, jako to: o subwencyę i pożyczkę bezprocentową na budowę szkoły męskiej im. św. Józefa we Lwowie — petycyę gminy m. Krakowa o subwencyę na szkołę gospodarstwa domowego — kursu naukowego żeńskiego w Tarnowie, zarządu kuchni dla młodzieży szkolnej — petycyę w sprawie kreowania szkoły z ruskim językiem wykładowym na przedmieściu Grodeckim we Lwowie — petycyę o subwencyę na utrzymanie prywatnej szkoły żeńskiej i prywatnego seminaryum żeńskiego w Stanisławowie, wreszcie petycyę gminy Starej Soli w sprawach prestacyi szkolnych i gminy Josefsberg o zasiłek na odbudowę spalonej szkoły — przesłał Wydział krajowy c. k. Radzie szkolnej krajowej z prośbą o ich zaopiniowanie, nie otrzymał jednakże odpowiedzi do dnia zamknięcia niniejszego sprawozdania.

Sumaryczne zestawienie

dochodów 74 Wydziałów powiatowych

podług zamknięć rachunkowych za rok 1907.

Liczba porządkowa	Nazwa powiatów	Czynsze z domów i gruntów i inne opłaty	Odsetki od papierów wartościowych, pożyczek i t. p.	Dodatki na cele administracyjne	Dochody rozmaite	Zapas kasowy z roku poprzedniego	Wpływy nadzwyczajne: ze sprzedaży gruntów i realności	Wpływy nadzwyczajne: ze sprzedaży papierów wartościowych	Wpływy nadzwyczajne: z zaciągniętych pożyczek	Wpływy nadzwyczajne: zaliczki otrzymane i zwrócone	Budowle i konserwacje wodne	Dochody na cele komunikacyjne: dodatki do podatków i dotacye na: fundusz dróg powiatowych	Dochody na cele komunikacyjne: dodatki do podatków i dotacye na: powiatowy fundusz dróg gminnych	Dochody na cele komunikacyjne: subwencye na drogi: powiatowe	Dochody na cele komunikacyjne: subwencye na drogi: gminne	Dochody na cele komunikacyjne: pożyczki i otrzymane zaliczki na drogi: powiatowe	Dochody na cele komunikacyjne: pożyczki i otrzymane zaliczki na drogi: gminne	Dochody na cele komunikacyjne: myta drogowe, mostowe, przewozowe	Dochody na cele komunikacyjne: wpłaty za niedrobione i niezużyte prestacye w robociźnie i materyale	Dochody na cele komunikacyjne: zwroty za utrzymanie publicznych pojazdów kolejowych	Dochody na cele komunikacyjne: zwrócone zaliczki i dochody rozmaite drogowe	Zapas kasowy z roku poprzedniego	Bonifikacya z funduszu propinacyjnego	Razem	Należytości czynne pozostałe z końcem roku	Uwagi
		K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	
1	Biała	2.000 —	50 —	40.879 05	1.532 72	10.092 41	— —	— —	500 —	1 652 13	— —	36.325 26	— —	14.775 21	4.000 —	— —	— —	120 —	2.678 47	— —	109.706 93	8 636 07	2.276 —	235.224 25	6.332 52	
2	Bobrka	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	
3	Bochnia	— —	— —	64.311 43	11.368 65	212 50	— —	— —	4.626 94	— —	— —	38.348 48	31 379 78	— —	90.085 76	— —	— —	— —	1.673 59	150 82	23.795 67	20 433	1.176 —	267.331 85	85.988 49	Zamknięcie za r. 1907 wydano c. k. Namiestnictwu do Lw. 3092/09 celem uzyskania Sankeyi na pożyczkę 0.000 K. na budowę szpitala pow.
4	Bohorodczany	— —	— —	15.131 58	7.570 93	188 57	816 —	— —	610 50	3.678 88	— —	— —	24.089 50	— —	33.266 25	— —	— —	— —	52 80	— —	11.389 28	1072	744 —	97.098 96	37.380 18	
5	Borszczów	41.003 81	— —	97 56	6.041 60	— —	— —	— —	4.170 —	4 502 79	— —	58 688 65	— —	— —	2.200 —	1.139 98	— —	1.001 18	— —	941 10	5.681 37	13.457 07	1.120 —	141.255 15	36.976 83	
6	Brody	1.048 47	— —	129.806 97	11.089 78	542 68	— —	— —	38 26	2.256 —	— —	— —	33.472 58	97.657 78	18.204 46	— —	— —	8.215 35	1 227 30	21.900 82	3.875 50	5.081 89	1.666 —	336.169 85	50.053 81	
7	Brzesko	— —	— —	25.400 —	22.651 93	12.429 75	— —	— —	— —	8.405 —	— —	54.547 —	61.812 93	— —	48.287 62	— —	— —	1.145 64	10.000 —	25.440 62	13 665	1.320 —	— —	266.160 74	39.200 88	
8	Brzeżany	— —	276 46	55.877 74	15.349 77	— —	— —	12.101 76	1.751 96	3.059 62	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	1.646 —	90.062 71	44 838 25	
9	Brzozów	— —	1.200 79	14.992 40	3.220 25	3.083 75	— —	— —	3.018 85	— —	— —	23.142 92	24 828 70	— —	35.295 55	2.784 —	9.630 —	8.000 —	108 —	— —	911 42	10.735 47	802 —	141.698 —	7.758 61	
10	Buczacz	1.000 —	— —	40.966 66	4.573 84	8.421 03	— —	— —	20.000 —	6.596 83	— —	12.666 72	72.471 90	— —	50.000 —	— —	33.088 14	5.710 —	592 44	2.389 —	13.482 38	11.268 21	3.242 —	286.266 65	56.730 46	
11	Chrzanów	896 —	— —	36.020 61	4.168 30	2.156 18	— —	— —	— —	16.565 37	— —	81.046 33	45.025 68	— —	52.025 68	— —	— —	258 38	1.780 10	4.547 87	17.387 74	22.294 80	— —	284.773 04	77.117 57	
12	Cieszanów	75 —	— —	27.123 67	4.788 53	2.175 97	— —	— —	35.000 —	2.068 97	— —	25.184 82	34.871 46	15.000 —	5.000 —	— —	— —	7.596 05	505 38	4.098 45	1.594 51	3.817 07	1.082 50	170.472 99	26.047 29	
13	Czortków	— —	— —	32.241 39	222 79	206 84	— —	— —	1.030 —	6 122 42	— —	5.883 56	57 197 47	— —	— —	— —	— —	— —	— —	108 228 61	37.636 41	3.406 83	976 50	253.212 82	17.079 89	
14	Dąbrowa	576 —	— —	32.953 26	2.822 54	3.036 55	— —	— —	5 771 27	1.847 83	34.071 65	— —	44 729 40	— —	24.520 —	21.143 12	— —	13.054 85	1.445 70	15.280 17	65.128 89	948 97	417 —	248.227 15	86.037 84	
15	Dobromil	— —	— —	42.313 10	9.374 80	— —	— —	— —	5.400 —	1.682 38	— —	— —	13.286 52	— —	39.112 46	— —	49.583 80	2.635 —	— —	16.845 34	40.280 66	7.815 23	1.310 —	229.895 50	38.086 79	
16	Dolina	— —	— —	48.941 57	60.848 07	1.477 05	— —	— —	— —	8.601 55	— —	— —	18.196 55	— —	24.520 —	— —	— —	761 86	4.028 11	2.506 19	12.997 12	1.051 66	1.632 —	185.570 83	117.619 26	
17	Drohobycz	— —	400 —	37.829 48	6.245 76	9.880 27	— —	— —	1.158 16	2.681 73	— —	114.744 08	66.545 42	21.732 58	82.861 81	20.000 —	— —	53.102 17	— —	— —	67.184 46	319 86	1.922 —	486.216 78	95.451 67	
18	Gorlice	3.036 98	— —	32.231 62	801 66	1.565 16	— —	— —	40.000 —	10.431 74	— —	47.785 21	— —	4.116 25	— —	— —	— —	— —	1.080 00	349 32	39.014 67	2640	1.700 —	182.208 85	19.088 93	
19	Gródek	1.000 —	— —	16.940 —	799 78	— —	— —	— —	— —	— —	11.316 31	13.850 —	65.494 63	19.400 —	5.000 —	31.822 24	— —	3.900 —	738 24	— —	7.899 98	— —	1.000 —	179.296 58	5.095 44	
20	Grybów	250 —	— —	17.504 20	4.244 —	2.500 80	— —	— —	— —	— —	— —	19.027 86	8.102 93	20.084 79	15.110 —	— —	— —	1.170 —	4.333 40	62 68	1.170 56	60 22	754 —	95.794 47	62.417 62	
21	Horodenka	372 —	— —	98.485 53	4.434 57	8.591 56	— —	— —	2.885 10	31.874 66	— —	32.882 27	25.685 98	8.000 —	19.564 88	— —	— —	1.863 33	736 12	— —	91.962 39	2 296 01	1.568 —	331.178 79	119.731 25	
22	Husiatyn	— —	— —	32.474 49	602 60	1.548 38	— —	— —	20.000 —	360 —	— —	32.385 11	27.454 20	1.500 —	5.000 —	— —	— —	7.787 48	5.430 40	28.638 31	7.567 62	2.904 68	— —	173.716 25	76.785 39	
23	Jarosław	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	Brak zamknięcia funduszu dróg pow.
24	Jasło	1.784 —	— —	20.395 24	1.688 33	5.750 57	— —	— —	— —	— —	— —	21.241 67	63 149 67	— —	16.000 —	36.704 11	1.286 82	911 20	— —	— —	9.715 08	19.104 56	992 —	198.733 25	3.444 66	
25	Jaworów	— —	— —	23.641 28	3.223 68	194 59	— —	— —	— —	12.960 93	— —	— —	15.868 77	— —	15.743 12	— —	— —	7.688 90	745 52	1.343 86	5.625 18	597 29	924 —	88.626 49	26.009 70	
26	Kałusz	1.700 —	340 57	74.373 61	26.795 83	122 21	— —	— —	20.600 —	1 177 50	3.066 —	— —	15.287 09	— —	62.329 93	— —	— —	— —	523 —	— —	21.410 95	2280 —	1.320 —	229.068 86	184.200 09	
27	Kamionka	— —	— —	23.092 25	3.162 20	879 26	— —	— —	4.383 77	3.010 09	5.131 65	38.487 08	30.708 58	12.000 —	28.000 —	— —	— —	21.896 30	1.821 67	— —	38.721 89	21.983 34	870 —	234.154 66	39.694 28	
28	Kolbuszowa	— —	— —	15.017 —	1.693 78	1.371 60	— —	— —	— —	324 —	— —	32.094 83	20.291 87	13.643 86	— —	— —	— —	9.863 34	1.337 50	— —	1.878 41	4.763 85	786 —	102.441 34	17.592 63	
29	Kołomyja	— —	— —	91.054 58	22.239 19	6.302 07	— —	— —	— —	6.584 14	— —	— —	82.052 31	— —	— —	— —	— —	9.068 99	376 10	618 22	31.044 25	925 —	1.398 —	252.262 85	17.294 99	
30	Kossów	500 —	— —	22.287 38	2.131 25	600 —	— —	— —	— —	3.098 13	400 —	46.164 74	27.460 46	— —	— —	— —	— —	— —	— —	65.421 32	31.563 76	9696	1.796 —	208.926 33	14.239 94	
31	Kraków	— —	1.142 —	33.632 90	75 842 09	15.557 20	— —	— —	13.278 58	2 875 92	— —	14.414 12	79.417 96	4.563 30	26.438 43	— —	— —	— —	976 33	347 93	29.190 83	2 679 87	2.906 —	296.263 58	146.682 67	
32	Krosno	6.640 —	— —	25.146 98	6 274 71	— —	— —	— —	20.000 —	11.105 47	— —	19.758 03	33.984 71	— —	— —	15.000 —	55.000 —	— —	1.125 19	13.182 16	3.610 56	682 —	211.560 81	54.822 11	
33	Limanowa	— —	— —	37.086 59	5.614 47	510 58	— —	— —	2.500 —	— —	— —	— —	9.841 28	3.294 —	24.600 —	14.000 —	6.000 —	— —	2 015 90	3.756 43	10.459 24	19.713 48	1.374 —	138.961 97	15.725 89	
34	Lisko	— —	— —	10.330 23	2.678 80	4.374 11	— —	— —	1.193 62	— —	— —	11 056 69	37.859 40	— —	12.000 —	— —	— —	11.637 88	1.482 12	— —	6.175 66	13.545 23	— —	112.387 74	9.460 44	
35	Lwów	13.332 53	532 64	121.280 88	995 28	10.396 85	— —	— —	— —	60.000 —	— —	129.989 17	— —	— —	12.500 —	— —	10.000 —	1.314 76	— —	— —	586 84	3.533 25	2.360 —	366.820 80	58.092 97	
36	Łańcut	— —	— —	46.648 85	10.377 62	4.250 70	— —	— —	— —	3.376 48	— —	35.775 01	61.564 56	— —	— —	— —	50.000 —	— —	419 99	2.000 —	4.358 06	6.739 88	1.970 —	227.478 18	8.088 07	
37	Mielec	— —	1 368 88	32.196 04	13.844 17	71 96	— —	— —	18.000 —	33.151 —	— —	— —	57.876 23	— —	15.000 —	17.547 17	6.000 —	2.834 05	13.763 48	— —	9.760 27	— 98	1.160 —	222.580 24	37 985 94	
38	Mościska	— —	— —	27.833 88	5.344 53	— —	— —	— —	6 86 49	1.155 —	— —	26.000 —	— —	— —	30.000 —	12.581 65	24.091 76	4.360 —	972 40	— —	12.244 19	2.313 52	1.078 —	154.781 51	4.353 —	
39	Myślenice	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	Zamknięcie za r. 1907 wydano c. k. Namiestnictwu do Lw. 3092/09 celem uzyskania Sankeyi na przyjęcie gwarancyi czystego dochodu od części kapitału zakładowego kolei lokalnej Wieliczka-Myślowice-Mszana dolna
40	Nadwórna	— —	— —	28.230 44	7.074 77	1.044 23	— —	— —	80.000 —	— —	— —	— —	23.225 46	— —	— —	— —	— —	8.000 —	— —	— —	2 455 40	732 84	1.536 —	152.899 14	1.886 54	
41	Nisko	1.815 —	— —	75.546 48	22.218 91	3.133 78	— —	— —	— —	15.500 92	— —	— 057 97	11 848 81	— —	65.197 34	— —	10.000 —	2 603 50	10.953 01	6.180 96	21.172 34	2.103 —	1.298 —	252.630 02	47.137 13	
42	Nowy Sącz	— —	— —	90.691 81	1.938 13	12.532 33	— —	— —	— —	4.713 28	— —	— —	30.336 43	37.617 —	10.000 —	20.000 —	— —	14.287 —	13.100 —	— —	76.455 69	80 08	1.70 —	313.524 70	2.435 —	
43	Nowy Targ	1.520 —	— —	35.665 32	1.802 37	177 54	— —	— —	— —	2.118 94	— —	31 634 45	18.745 80	— —	16.565 38	— —	10 281 —	1.498 07	1.834 70	— —	233 33	— —	944 —	123.110 95	11.811 27	
44	Pilzno	1.262 40	— —	10 500 39	7.167 62	3.263 45	— —	— —	— —	280 —	— —	13.279 03	25.750 58	— —	5.000 —	— —	4.000 —	810 93	784 57	— —	11.227 38	1 980 48	540 —	85.847 79	3.140 90	
45	Podhajce	— —	— —	83.874 55	35.887 95	— —	— —	— —	— —	3.858 90	— —	22.202 26	79.272 68	— —	12.000 —	— —	27.863 53	10.150 —	3.809 84	— —	12.982 14	1.205 98	1.332 50	294.440 28	52.742 05	
46	Przemyśl	— —	— —	37.125 65	25.458 82	6.074 31	— —	— —	— —	1.743 84	— —	— —	53.530 19	— —	16 100 —	— —	49.999 80	— —	2.220 85	2.689 18	32.315 63	754 21	912 —	228.933 88	40.450 27	
47	Przemyślany	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	Zamknięcie za r. 1907 wydano do Lw. 3092/09 c. k. Namiestnictwu celem uzyskania Sankeyi na pożyczkę 68.000 K. na budowę pojazdów kolejowych.
48	Rawa	2.000 —	— —	23.584 44	— —	2.513 86	— —	— —	— —	10.252 30	— —	27.481 71	— —	— —	75 174 62	21.724 36	— —	2.399 95	77 952	2 110 14	129.740 12	8.088 71	1.020 —	304.849 73	145.475 18	
49	Rohatyn	— —	— —	49.083 96	32.670 71	— —	— —	— —	11.000 —	370 —	— —	— —	36.065 20	— —	3.871 65	55.677 81	57.119 73	3.470 31	981 80	— —	1.297 88	776 21	1.240 —	253.631 35	33.689 11	
50	Ropczyce	— —	— —	14.261 80	2.066 61	1.354 —	— —	— —	1 227 03	— —	— —	10.185 80	57.040 40	225 62	17.381 80	— —	— —	— —	813 28	— —	15.657 70	5.928 09	312 80	126.454 76	5.885 29	
51	Rudki	— —	— —	19.836 51	7.278 65	— —	— —	— —	— —	1.131 84	— —	14.072 37	29.873 71	— —	2.584 15	— —	— —	1.714 —	1.079 37	4.511 10	11.275 08	— —	1.342 —	94.698 78	21.885 18	
52	Rzeszów	— —	— —	35.601 20	923 30	4 705 15	— —	— —	— —	6.514 01	— —	101.681 57	58.847 40	20.250 —	53.752 39	— —	— —	38.227 08	5.663 55	22.918 14	35.354 46	7.761 62	2.088 —	394.237 87	36.588 72	
53	Sambor	998 35	396 24	20.434 08	18.027 —	1.924 73	— —	— —	9.000 —	5 817 21	— —	— —	53.568 92	21.012 35	18.016 —	13.000 —	45.900 —	10.322 81	1.051 68	1032 —	146.560 12	2.731 01	932 —	368.795 67	35.444 67	
54	Sanok	2.999 98	— —	32.823 88	3.751 63	25 08	— —	— —	— —	1.900 —	— —	4 614 74	53.489 36	— —	— —	— —	— —	776 78	1.700 75	32.948 34	— 91	— —	135.032 05	20.744 92	
55	Skałat	— —	— —	34.153 22	287 22	1.508 88	— —	— —	— —	— —	— —	30 804 08	44 006 83	— —	12.561 05	— —	— —	7.365 —	3.625 29	355 33	19 74	7.561 84	1.670 —	136.641 71	14.253 12	
56	Śniatyn	5.288 87	— —	21.966 73	32.072 25	75 047 —	— —	— —	30.000 —	10.644 06	— —	20.276 80	31.995 22	29.362 64	— —	— —	— —	— —	13.032 —	— —	10.630 87	1.661 10	1.050 —	210.980 63	43.797 18	
57	Sokal	2.470 83	— —	110.492 40	27.697 04	12.160 70	— —	— —	— —	— —	1.000 —	— —	47 324 54	143.085 69	6.529 09	— —	— —	15 079 38	27 68	— —	12.437 52	2.126 72	1.476 —	382.750 09	81.919 40	
58	Stanisławów	— —	— —	44.190 88	3.542 90	13.962 29	— —	— —	— —	— —	— —	— —	62.715 30	— —	— —	— —	— —	— —	1.119 52	— —	2.093 81	28.056 21	1.156 —	156.836 96	3.804 66	
59	Stary Sambor	2.553 66	— —	25.877 18	489 79	3.878 07	— —	— —	— —	7.725 62	— —	11.127 15	8.180 25	19.000 —	3.616 20	26.000 —	— —	5.228 28	1.682 46	392 83	32.492 67	8.088 49	740 —	157.522 65	16.426 52	
60	Stryj	— —	— —	39.626 68	9 969 72	391 89	— —	— —	6.931 83	11.517 76	— —	13 28 40	67.171 60	— —	4.000 —	— —	58.095 54	5.815 43	792 —	1.950 01	45.727 67	— 02	1.240 —	246.438 54	45.815 96	Zamknięcie za r. 1907 wydano do Lw. 3092/09 c. k. Namiestnictwu celem uzyskania Sankeyi na pożyczkę 300.000 K.
61	Tarnobrzeg	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	
62	Tarnopol	1.903 —	6.384 80	69.329 45	76 82	952 24	— —	— —	— —	10.258 19	— —	— —	121.434 03	10.861 23	13.575 11	— —	46.000 —	13 150 —	3.280 10	10.562 30	8 122 56	6.926 86	1.782 —	324.598 62	156.114 03	
63	Tarnów	566 71	— —	41.021 21	27 200 73	140 59	— —	— —	— —	365 —	— —	36.961 88	— —	— —	1.484 51	— —	— —	281 75	9.910 —	20.701 —	96.311 57	20.925 92	1.968 80	247.067 17	65.071 85	
64	Tłumacz	— —	— —	30.416 94	39.043 —	1.143 05	— —	— —	— —	11.777 14	— —	— —	2.148 60	— —	5.000 —	— —	— —	— —	82.080 21	942 70	65.777 81	02	— —	238.315 47	56.700 05	
65	Trembowla	172 —	— —	28.727 87	5.188 75	688 12	— —	— —	— —	7.148 48	— —	26.401 63	46.980 29	— —	9.050 —	— —	— —	6.737 03	6.058 55	309 20	729 08	384 02	1.130 —	139.678 02	20.404 88	
66	Turka	— —	— —	45.780 28	14.353 —	88 12	— —	— —	25.000 —	1.350 41	— —	14.328 42	21.317 78	30.694 26	12.000 —	— —	36.397 04	4.258 26	4.686 63	— —	13.668 74	1.258 59	1.089 —	226.968 53	81.308 38	
67	Wadowice	— —	— —	45 600 74	1.606 63	— —	— —	— —	20.000 —	4.057 02	— —	— —	41.197 52	— —	28.900 —	— —	— —	— —	1.708 84	— —	7.018 56	51.057 66	3.177 50	201.324 43	48.402 85	
68	Wieliczka	1.040 —	5.145 58	55.730 85	31.883 07	4.078 33	— —	— —	— —	16.938 48	— —	7.433 13	16.170 27	— —	65 100 46	— —	— —	32.065 35	856 84	7.485 78	45.960 89	5 236 57	1.581 —	345.624 40	692.437 40	
69	Zaleszczyki	— —	— —	40.439 41	2.805 38	263 74	— —	— —	10.000 —	2.469 —	20 022 31	13.591 —	20.928 62	— —	— —	9.500 —	— —	— —	1.270 —	1.881 37	12.585 10	1.118 40	706 —	145.964 33	41.776 97	
70	Zbaraż	— —	60 —	15.6.1 17	496 19	4.414 68	— —	5.094 —	— —	18.201 57	— —	50 180 72	— —	7.000 —	— —	— —	— —	194 —	22.143 80	37 71	22.960 20	677 35	612 —	148.000 39	42.852 08	
71	Złoczów	10 938 —	— —	151.040 40	39.736 25	33.475 89	— —	— —	— —	1.047 —	— —	— —	37 628 48	22.870 04	— —	— —	25.000 —	10.907 99	245 —	— —	— —	5.427 78	— —	338.016 89	41.995 52	
72	Żółkiew	— —	— —	26.261 80	6.493 62	360 —	— —	— —	— —	1.400 88	— —	50 335 19	— —	1.770 74	— —	— —	— —	8.250 22	1.258 52	916 43	1.042 52	21.884 92	1.000 —	120.994 95	13.746 64	
73	Żydaczów	800 —	2 059 —	23.865 86	27.702 60	4.792 85	— —	— —	1.830 —	5.611 54	— —	9.129 82	43.065 60	— —	— —	— —	— —	7.025 02	2.088 35	— —	26.369 76	24.042 79	1.247 50	179.650 69	67.758 57	
74	Żywiec	274 40	1.808 68	26.158 84	22.071 93	1.788 95	— —	— —	300 —	13.046 99	— —	14.881 96	50.594 57	10.382 20	— —	18.000 —	2.467 37	10.867 96	118 20	— —	36.215 25	7.255 50	1.324 —	226.206 87	16.801 21	
	Razem	70.814 25	21.165 64	2.921.066 37	817.179 36	242.233 21	816 —	17.196 76	428.011 58	474.296 68	75.007 88	1.199.133 71	2.101.281 90	589.900 59	1.227.604 97	330.575 92	598.060 53	109.037 28	250.145 76	201.910 18	1.771.253 43	421.577 46	80.485 10	15.063.717 15	3.175 982 04	

Sumaryczne zestawienie

wydatków 74 Wydziałów powiatowych

podług zamknięć rachunkowych za rok 1907.

Liczba porządkowa	Nazwa powiatów	Pobory funkcyonaryuszów	Emerytury i zaopatrzenia	Koszta kancelaryjne	Utrzymanie budynków czynsze za najem biur	Podatki	Koszta komisyjne	Subwencye na cele: oświaty, szkolne	Subwencye na cele: sanitarne itp.	Subwencye na cele: na budowle, konserwacyę wodne itp.	Wydatki rozmaite	Zapas kasowy zkońcem roku	Nadzwyczajne wydatki: kupno gruntów, domów itp.	Nadzwyczajne wydatki: kupno papierów wartościowych	Nadzwyczajne wydatki: spłata długów, zasiłków itp.	Nadzwyczajne wydatki: zaliczki udzielone i spłacone	Wydatki na cele komunikacyjne: koszta administracyjne drogowe	Wydatki na cele komunikacyjne: budowa i utrzymanie dróg powiatowych	Wydatki na cele komunikacyjne: budowa i utrzymanie dróg gminnych	Wydatki na cele komunikacyjne: publicznych dojazdów kolejowych	spłaty długów	zaliczki udzielone i zwrócone wydatki rozmaite drogowe	zapas kasowy pozostały z końcem roku	Hodowla bydła	Razem	Długi i zaległości bierne, pozostałe z końcem roku	Uwaga
		K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	
1	Biała	15.162·66	— —	2.402·13	5.880·87	319·10	2.783·30	7.524·—	2.035·—	— —	5.787·81	11.330·82	— —	— —	800·—	— —	145.251·10	— —	— —	3.287·52	1.660·—	4.739·44	21.370·90	4.950·—	235.224·25	93.461·82	
2	Bóbrka	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	
3	Bochnia	15.451·—	3.212·54	1.424·74	874·99	— —	2.669·34	2.872·—	8.176·70	— —	40.649·52	1.009·33	— —	— —	— —	— —	30.330·79	25.100·12	64.506·74	— —	5.355·90	63.025·85	2.675·23	— —	267.331·85	173.120·48	Zamknięcie za r. 1907 wydano c. k. Namiestnictwu do Lw. 3092/09, celem uzyskania Sankcyi na pożyczkę 100.000 kor. na budowę szpitala pow.
4	Bohorodczany	12.123·27	100·—	720·—	740·—	— —	778·05	600·—	1.200·—	4.000·—	3.043·53	3.364·96	— —	— —	600·—	12.760·—	48.984·90	— —	— —	6.703·95	— —	— —	970·—	1.370·—	97.008·96	31.405·43	
5	Borszczów	13.271·—	— —	3.894·80	879·30	— —	3.064·08	3.519·—	3.147·—	— —	7.004·56	10.782·03	— —	— —	5.214·20	1.850·—	12.700·—	25.721·54	26.367·10	4.120·28	11.906·—	3.644·22	4.101·99	178·05	141.255·15	83.096·65	
6	Brody	23.999·90	4.300·80	1.588·70	1.566·68	500·49	279·80	1.0.0·—	4.525·—	97.864·41	8.326·97	3.688·11	— —	— —	2.301·38	3.240·—	13.906·74	85.365·08	42.789·37	14.939·61	3.900·—	7.493·22	14.593·48	— —	336.189·82	121.63·63	
7	Brzesko	17.856·27	4.019·52	1.909·18	1.563·43	272·40	849·48	1.500·—	4.010·—	— —	7.642·48	3.457·54	— —	9.472·99	10.133·—	800·—	10.060·—	59.964·98	88.188·47	— —	11.800·—	10.263·28	21.444·63	2.660·79	266.100·74	66.243·89	
8	Brzeżany	17.856·27	4.019·52	1.909·18	1.563·43	272·40	849·48	1.500·—	4.010·—	— —	7.642·48	3.457·54	— —	9.472·99	13.302·60	7.100·—	— —	— —	11.900·—	5.000·—	— —	— —	— —	266·82	90.066·71	15.031·55	Brak zamknięcia fund. dróg powiatowych.
9	Brzozów	7.928·—	1.972·—	656·14	1.248·—	— —	260·—	1.645·—	1.369·97	— —	6.635·98	2.782·45	— —	— —	1.820·—	— —	7.711·25	26.660·06	73.647·57	— —	— —	4.852·73	2.568·85	— —	141.698·—	66.521·02	
10	Buczacz	16.248·23	8.018·88	3.767·39	— —	— —	1.347·60	3.400·—	10.341·70	— —	10.871·01	— —	257·79	— —	21.444·—	8.964·28	36.856·24	7.545·22	139.739·56	6.571·04	4.867·70	5.978·03	— —	— —	286.266·65	94.466·73	
11	Chrzanów	16.404·28	11.165·31	1.307·06	956·38	— —	— —	— —	4.855·—	— —	14.856·10	121·09	— —	— —	10.141·21	— —	60.105·57	56.476·41	61.773·95	1.921·95	— —	31.374·68	13.314·01	— —	284.773·04	189.572·04	
12	Cieszanów	17.082·34	— —	1.469·90	541·66	— —	589·81	400·—	1.125·—	34.424·87	11.508·07	543·33	8.847·74	— —	3.766·28	5.537·40	800·08	43.457·66	32.907·40	4.098·45	— —	727·47	2.752·08	252·38	170.472·98	173.252·81	
13	Czortków	12.496·—	— —	— —	— —	— —	— —	740·10	5.158·—	— —	7.487·11	955·55	— —	— —	3.936·16	9.726·72	7.988·—	10.397·50	56.722·67	106.700·22	— —	25.500·—	5.104·49	3·0·—	253.212·82	31.512·72	
14	Dąbrowa	12.110·07	1.780·—	1.044·18	— —	— —	2.297·50	1.731·—	1.649·05	47.000·99	9.097·66	— —	— —	— —	— —	4.050·—	12.076·83	64.184·58	33.217·44	15.213·70	1.362·45	40.882·13	66·47	463·10	248.227·15	144.688·88	
15	Dobromil	28.628·04	— —	— —	2.656·92	— —	2.392·86	2.056·70	200·—	20.902·59	2.711·02	30.092·66	— —	— —	— —	— —	7.675·28	— —	59.754·48	29.871·12	31.561·—	10.860·47	— —	538·30	229.895·50	80.482·78	
16	Dolina	13.191·58	2.720·—	958·67	1.737·83	— —	987·05	— —	65.284·62	— —	3.128·61	1.525·48	— —	— —	— —	2.508·50	8.990·55	— —	39.049·43	2.506·19	— —	12.843·01	672·31	1.300·—	185.570·83	90.915·73	
17	Drohobycz	24.730·49	1.500·—	5.598·07	1.166·35	— —	— —	5.318·84	— —	— —	4.024·86	55·07	— —	— —	8.192·—	15.112·52	25.271·20	114.161·79	185.988·36	— —	— —	95.102·23	— —	— —	486.216·78	237.725·87	
18	Gorlice	16.510·86	3.305·46	3.285·74	296·67	— —	— —	11.117·28	— —	— —	676·10	— —	— —	— —	53.596·67	1.038·32	16.859·74	67.052·53	— —	704·80	— —	7.764·68	— —	— —	182.298·50	109.785·45	
19	Gródek	9.288·33	2.166·65	— —	1.716·14	1.026·26	1.807·20	2.171·88	1.200·—	— —	2.761·70	— —	— —	— —	8.974·93	— —	17.026·14	24.887·34	45.854·42	— —	49.134·80	11.316·31	— —	— —	179.296·58	78.094·13	
20	Grybów	7.445·98	— —	— —	767·52	— —	1.198·60	600·—	920·—	3.306·—	4.063·46	126·58	— —	— —	6.041·—	— —	9.907·18	11.751·96	14.015·28	6.248·—	— —	33.747·08	1.057·20	— —	95.794·47	51.118·80	
21	Horodenka	12.109·—	800·—	767·39	2.353·32	32.828·27	1.120·08	5.556·—	12.404·04	30.510·94	1.380·50	3.000·—	— —	— —	29.347·36	15.794·91	12.404·13	31.794·77	62.340·96	— —	— —	76.168·33	258·79	240·—	331.178·79	190.615·38	
22	Husiatyn	13.068·—	— —	614·95	1.543·54	606·19	1.781·17	— —	3.000·—	5.040·59	24.840·90	841·33	— —	— —	3.648·80	— —	12.600·05	33.082·66	24.916·48	28.698·31	12.251·20	6.757·39	424·69	— —	173.716·25	252.153·61	
23	Jarosław	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	
24	Jasło	10.589·45	1.000·—	3.900·—	3.190·78	669·22	602·—	1.620·—	— —	— —	4.613·47	3.198·24	— —	— —	— —	— —	16.092·75	16.823·17	124.659·37	1.303·15	— —	6.625·73	3.345·94	500·—	198.783·28	10.160·27	
25	Jaworów	6.622·—	336·—	983·34	991·57	— —	— —	— —	2.550·07	— —	23.229·73	9·55	— —	— —	5.679·39	— —	5.696·—	— —	40.014·99	1.436·10	— —	677·80	51·75	408·20	88.626·49	94.470·39	
26	Kałusz	8.178·66	4.638·46	1.956·83	155·76	944·28	1.184·56	1.580·—	5.978·17	47.500·—	40.240·31	87·87	— —	— —	16.017·55	538·35	11.237·66	48.510·28	— —	— —	— —	38.943·86	881·34	450·—	220.068·80	126.210·56	
27	Kamionka	14.794·—	— —	1.161·73	— —	— —	711·82	1.950·—	2.030·23	5.186·68	2.948·41	879·26	— —	— —	6.220·25	2.760·—	18.185·73	53.236·16	67.761·56	— —	17.203·90	12.178·72	25.053·44	1.892·80	234.154·66	177.375·09	
28	Kolbuszowa	7.960·—	720·—	250·40	1.020·70	— —	636·70	1.532·—	2.400·—	— —	3.055·79	736·44	— —	— —	— —	— —	13.130·73	35.551·55	16.921·17	— —	— —	1.673·70	16.595·75	256·35	102.441·34	19.583·41	
29	Kołomyja	17.841·33	— —	987·71	3.009·57	— —	1.684·16	35.170·19	7.309·94	23.264·20	3.395·92	17.119·28	— —	— —	3.610·20	14.185·42	18.320·59	— —	95.806·21	618·22	— —	9.939·85	— —	— —	252.262·85	301.125·18	
30	Kossów	9.251·—	1.976·—	— —	417·46	— —	518·36	1.955·—	3.843·48	1.398·97	8.121·42	1.967·33	— —	— —	— —	— —	7.760·—	63.867·75	16.057·19	65.258·95	— —	16.905·39	657·98	980·10	200.926·36	32.753·13	
31	Kraków	19.493·89	2.000·—	1.216·14	3.209·47	— —	580·56	620·—	4.846·66	— —	41.061·04	9.211·95	— —	— —	57.698·50	— —	18.761·87	10.402·14	117.264·06	458·—	1.470·—	4.550·30	5.122·40	296·66	298.263·58	77.190·13	
32	Krosno	10.352·90	— —	642·30	4.533·23	— —	291·60	5.278·80	1.830·—	— —	8.530·72	902·55	— —	— —	7.547·—	29.940·—	7.093·10	25.071·68	28.775·86	1.259·62	3.300·—	75.788·80	371·59	— —	211.500·81	521.585·33	
33	Limanowa	6.820·—	912·80	913·53	178·67	— —	499·03	— —	1.960·—	— —	20.839·88	5.208·39	— —	— —	1.871·96	6.881·32	8.453·59	23.046·72	39.857·81	3.756·43	2.425·—	4.651·18	10.885·90	— —	138.961·97	85.194·99	
34	Lisko	7.030·—	— —	643·53	84·—	— —	936·82	680·—	3.080·—	1.600·—	2.130·26	205·27	— —	— —	1.193·62	227·26	20.750·31	24.204·47	5.222·70	— —	3.018·—	39.863·90	757·69	— —	112.387·74	2.388·42	
35	Lwów	22.449·67	— —	4.222·30	7.077·—	— —	1.969·08	— —	2.419·18	— —	92.003·85	13.263·19	— —	60.000·—	3.733·33	1.670·58	1.673·65	35.145·77	62.911·22	3.954·91	14.890·40	2.300·—	34.933·43	— —	227.478·18	178.896·16	
36	Mielec	9.301·—	1.660·—	325·60	1.235·56	— —	419·04	70·—	— —	56.303·14	8.502·02	6.387·23	— —	— —	22.776·97	2.157·50	8.800·—	16.830·16	39.212·60	105·80	10.437·33	30.887·45	6.508·39	570·46	222.580·24	95.810·34	
37	Mościska	12.159·—	3.556·94	1.312·03	— —	384·35	2.144·48	1.369·20	4.206·—	20.000·—	— —	5.621·56	— —	— —	9.047·20	— —	19.888·67	22.020·14	13.197·73	— —	9.195·07	— —	— —	347·84	154.781·51	159.779·15	
38	Myślenice	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	
39	Nadwórna	12.920·—	— —	1.117·09	800·—	— —	2.630·95	1.160·—	44.649·82	— —	14.491·36	56·12	— —	— —	40.000·—	— —	7.222·40	— —	13.920·34	— —	— —	13.320·—	550·96	— —	152.899·14	40.000·—	Zamknięcie za r. 1907 wydano c. k. Namiestnictwu do Lw. 309/09, celem uzyskania Sankcyi na przyjęcie gwarancyi czystego dochodu od części kapitału zakładowego kolei lokalnej Wieliczka Myślenice Mszana dolna.
40	Nisko	10.160·—	320·—	1.439·88	512·22	1.699·21	1.243·80	2.143·50	7.018·80	— —	71.565·27	6.702·80	— —	— —	16.371·61	— —	4.249·92	3.020·83	75.948·39	6.180·96	5.000·—	36.076·19	2.460·44	245·—	252.630·02	113.639·17	
41	Nowy Sącz	16.020·—	2.400·—	— —	1.804·71	827·86	707·58	4.880·—	— —	— —	52.674·62	28.202·78	— —	— —	4.060·—	— —	10.100·50	70.313·54	50.567·51	— —	— —	50.306·10	20.659·56	— —	313.524·70	37.822·18	
42	Nowy Targ	14.575·92	— —	1.567·03	690·31	— —	1.737·08	— —	— —	— —	16.323·23	612·10	— —	— —	6.712·50	— —	7.488·26	31.910·09	39.550·42	652·23	— —	570·40	621·38	— —	123.110·95	63.385·39	
43	Pilzno	5.000·—	1.667·60	414·07	162·06	— —	— —	— —	— —	600·—	13.713·79	— —	— —	— —	1.456·40	— —	3.196·—	14.090·80	24.565·67	— —	— —	20.981·34	— —	— —	85.847·79	63.062·26	
44	Podhajce	12.701·—	1.610·—	633·02	1.880·82	— —	395·58	— —	640·—	1.625·—	59.235·98	— —	— —	— —	45.646·50	— —	8.823·76	33.564·95	81.366·19	— —	23.109·65	20.817·09	2.360·74	— —	294.440·28	105.450·51	
45	Przemyśl	17.791·20	2.840·—	3.145·20	— —	— —	— —	— —	1.000·—	2.875·—	33.272·59	4.391·26	— —	— —	5.999·37	— —	13.428·98	— —	128.000·91	2.044·03	884·83	10.502·—	2.758·51	— —	228.993·88	127.392·69	
46	Przemyślany	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	
47	Rawa	10.976·74	— —	1.833·69	3.956·95	841·78	2.110·13	— —	— —	2.232·28	7.269·92	156·83	— —	— —	9.871·58	— —	5.565·59	56.522·63	194.638·62	1.664·63	— —	5.890·—	1.217·69	— —	304.843·73	263.488·65	Zamknięcie za rok 1907 wydano do Lw. 3092/09 c. k. Namiestnictwu celem uzyskania Sankcyi na pożyczkę 48.000 kor. na budowę dojazdów kolejowych.
48	Rohatyn	8.110·—	973·22	3.199·56	105·48	— —	3.602·58	9.0·—	3.668·30	— —	63.484·60	950·79	— —	— —	9.429·80	— —	8.062·83	55.507·81	89.486·04	— —	6.210·—	— —	— —	— —	253.631·35	58.550·81	
49	Ropczyce	5.195·—	600·—	909·61	900·—	— —	672·40	1.950·—	2.800·—	— —	6.075·10	120·13	— —	— —	— —	— —	30.470·51	12.757·44	23.893·58	— —	11.600·—	28.710·93	— —	— —	126.454·76	33.057·42	
50	Rudki	9.300·92	8.350·—	700·—	2.533·89	124·—	1.498·04	526·—	— —	— —	5.527·15	— —	— —	— —	1.020·—	— —	7.581·62	17.657·03	32.960·03	4.511·10	2.400·—	— —	— —	— —	94.698·78	24.447·35	
51	Rzeszów	15.772·33	1.000·—	— —	2.722·61	140·—	427·40	— —	— —	1.749·99	16.378·50	3.489·86	— —	— —	8.150·91	— —	27.891·04	132.943·03	142.130·—	1.670·36	19.812·40	18.350·57	1.608·81	— —	394.237·87	236.315·69	
52	Sambor	14.668·—	4.000·—	1.987·04	1.282·87	207·60	2.525·28	1.200·—	2.980·30	— —	25.925·14	371·34	— —	— —	2.330·05	— —	— —	59.185·54	185.608·61	103·20	4.000·—	52.113·51	11.255·19	— —	369.795·67	134.244·11	
53	Sanok	11.617·—	3.327·—	1.118·61	1.176·32	568·49	880·76	400·—	3.856·50	— —	12.876·71	— —	— —	— —	6.123·58	— —	15.306·64	5.244·—	43.327·07	1.700·75	1.807·62	25.596·79	624·21	— —	135.032·05	108.808·18	
54	Skałat	12.000·—	4.164·80	— —	— —	289·06	1.771·87	— —	2.200·—	— —	12.096·50	— —	— —	— —	5.297·26	— —	16.977·—	35.158·48	61.181·82	355·33	— —	788·90	11.560·75	— —	163.641·71	135.881·04	
55	Sniatyn	16.046·57	— —	2.760·61	6.546·71	— —	— —	4.929·—	— —	5.106·34	28.878·32	— —	— —	— —	38.324·46	— —	11.361·50	49.081·57	21.452·66	— —	— —	19.292·37	7.209·52	— —	210.989·63	326.765·75	
56	Sokal	19.363·96	2.213·96	1.268·85	1.058·36	1.105·51	— —	— —	600·—	2.200·—	27.722·72	85.800·20	4.382·81	— —	9.580·60	— —	23.879·65	156.929·60	30.505·18	— —	— —	15.882·71	255·98	— —	382.750·08	203.624·50	
57	Stanisławów	23.070·94	5.020·—	2.758·21	886·93	— —	413·20	780·—	6.484·—	— —	— —	5.347·83	— —	— —	2.673·60	160·—	11.558·06	— —	49.245·31	— —	— —	1.366·—	31.814·56	— —	156.836·96	28.822·76	
58	Stary Sambor	9.042·—	4.656·—	994·92	— —	— —	1.120·91	— —	— —	— —	25.168·04	294·68	— —	— —	— —	— —	7.903·32	40.688·89	33.878·49	392·83	— —	19.506·12	12.834·54	1.041·91	157.522·65	63.745·42	
59	Stryj	21.517·—	1.557·98	3.414·39	1.085·79	— —	1.525·81	3.582·50	— —	— —	47.320·39	315·12	— —	— —	— —	— —	22.209·60	16.513·90	73.111·47	1.956·01	9.095·68	34.065·35	623·54	— —	246.438·54	150.019·30	
60	Tarnobrzeg	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	8.000·—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	
61	Tarnopol	21.273·81	7.321·20	1.507·47	2.800·06	— —	4.107·52	3.840·—	5.735·—	— —	32.483·58	221·16	— —	— —	10.219·70	— —	10.416·08	18.257·08	78.370·69	3.643·52	— —	29.804·57	588·30	— —	324.598·62	287.744·77	Zamknięcie za r. 1907 wydano do Lw. 3092/09 c. k. Namiestnictwu celem uzyskania Sankcyi na pożyczkę 30.000 kor.
62	Tarnów	7.986·90	— —	— —	— —	— —	— —	8.000·—	2.799·98	— —	43.965·98	— —	— —	— —	4.320·—	— —	7.114·22	40.751·18	30.523·95	25.884·90	20.701·—	52.677·14	— —	— —	247.067·17	58.703·86	
63	Tłumacz	17.858·24	— —	517·49	1.420·21	— —	1.714·63	1.095·20	— —	— —	58.091·23	— —	— —	— —	2.121·14	— —	27.644·92	24.177·95	12.173·20	942·70	58.549·57	31.669·40	339·62	— —	238.315·47	140.714·81	
64	Trembowla	17.475·—	1.341·60	1.648·—	7.194·21	118·75	724·08	700·—	200·—	— —	8.882·51	— —	— —	— —	3.920·32	— —	6.121·23	25.581·41	49.540·36	300·20	3.296·55	11.723·30	301·50	— —	139.078·02	83.494·27	
65	Turka	18.044·—	1.440·—	1.481·07	— —	— —	2.219·35	3.136·72	4.593·96	25.000·—	6.581·58	— —	— —	— —	22.113·56	— —	1.272·—	58.998·51	63.000·—	— —	— —	15.834·21	3.053·78	— —	226.268·53	176.000·85	
66	Wadowice	9.800·53	— —	— —	2.951·48	— —	2.766·08	— —	4.000·—	— —	14.025·—	— —	— —	— —	36.960·99	— —	9.488·22	27.648·57	84.953·41	— —	— —	10.102·54	1.629·61	— —	204.324·43	144.629·71	
67	Wieliczka	42.365·68	2.454·—	1.729·70	3.345·44	64·40	3.365·37	— —	2.700·—	— —	80.704·15	— —	— —	— —	30.476·50	— —	— —	41.313·90	103.082·75	6.9 8·36	— —	26.533·86	1.281·29	— —	345.624·40	892.827·07	
68	Zaleszczyki	13.578·86	1.419·24	760·00	3.145·50	141·87	687·20	4.242·—	— —	— —	36.155·43	— —	— —	— —	9.884·70	1.800·—	13.805·57	1.878·22	18.773·29	1.881·42	6.887·44	25.891·55	4.891·98	— —	145.934·33	199.852·31	
69	Zbaraż	8.899·—	800·—	1.294·07	— —	— —	220·—	— —	— —	— —	30.476·50	— —	— —	— —	— —	— —	— —	41.313·90	103.082·75	6.9 8·36	— —	26.533·86	1.281·29	— —	345.624·40	892.827·07	
70	Złoczów	15.871·66	— —	— —	4.728·06	— —	1.929·60	— —	5.992·30	13.243·20	3.636·26	— —	— —	5.0.0·—	2.461·—	2.60·—	7.761·42	9.452·20	25.375·13	724·84	14.236·80	38.399·27	7.803·92	200·—	148.000·38	90.241·45	
71	Żółkiew	11.216·—	1.600·—	1.536·47	1.154·39	— —	— —	— —	7.420·95	— —	16.378·77	— —	— —	— —	22.016·43	35.813·26	5.603·35	132.326·29	64.037·85	5.442·60	4.340·—	— —	22.108·07	— —	338.016·89	296.378·55	
72	Żydaczów	15.291·40	900·—	2.357·67	1.680·82	397·59	2.641·56	— —	4.736·20	— —	8.371·65	— —	— —	— —	6.912·67	1.028·60	9.404·50	24.284·80	28.870·29	3.402·35	13.195·32	4.286·54	994·58	— —	120.994·95	87.015·02	
73	Żywiec	8.560·22	— —	835·64	2.752·29	— —	588·68	5.676·—	1.683·27	6.478·86	38.234·19	1.383·80	— —	— —	15.296·00	— —	6.161·—	75.960·33	4.787·46	— —	— —	70.266·50	1.478·50	— —	226.206·80	30.307·35	
74	Razem	971.807·51	125.871·99	94.724·35	114.487·04	43.900·56	83.697·29	169.100·28	305.305·09	475.944·56	1,186.312·98	199.139·82	8.745·53	74.472·99	720.661·59	193.298·71	1,157.576·61	2.351.644·79	3,886.278·19	375.612·55	415.073·81	1,325.453·88	354.219·23	20.278·26	15,053.717·15	9,341.960·44	

Wykaz dochodów

podług zamknięć rachunkowych za rok 1907

30 miast (objętych ustawą z r. 1889).

Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Czynsze i opłaty: z dóbr	z domów, rzeźni, budek itp.	z gruntów, kamieniołomów itp.	z lasów, wiklin itp.	z fabryk, cegieln, wapienników itp.	z koszar i kwaterunku wojska	Odsetki od papierów wartościowych pożyczek itp.	Z dzierżawy praw i przywilejów: propinacya i opłaty komunalne	placowe, targowe, straganowe sprzedaż śmiecia	miary i wagi, polowanie i rybołostwo	Taksy	Z dzierżawy dodatków krajowych konsumcyjnych	Dodatki na cele ścisłe gminne konsumcyjne: od podatków bezpośrednich	od mięsa	od wina	i ochody rozmaite	Zapas kasowy z roku poprzedniego	Wpływy nadzwyczajne ze sprzedaży: gruntów i realności	papierów wartościowych	z pożyczek zaciągniętych	zaliczki otrzymane i zwrócone	Wpływy drogowe: subwencye, ekwiwalent, zapas kasowy i inne drogowe	Na cele szkolne: dodatki i inne	Zwroty i inne przeprowadzenia rachunkowe	Razem	Należytości czynne, pozostałe z końcem roku	Uwaga
		K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	
1	Biała	5.678 60	42.102 14	282 11	18.646 15	— —	— —	7.609 78	106.263 33	— —	8.376 16	23.043 51	— —	— —	— —	12.000 —	208.366 47	42.469 92	— —	— —	10.021 88	35.819 45	— —	— —	— —	520.673 50	116.971 61	
2	Bochnia	9.250 76	16.747 87	— —	104 61	— —	8.647 —	267 78	117.620 —	11.885 90	112 38	299 —	— —	11.673 44	22.709 88	1.160 75	8.503 29	— —	— —	— —	— —	46.725 07	— —	1.112 62	— —	256.820 35	20.270 48	
3	Brody	— —	28.744 —	1.833 38	— —	— —	54.144 11	411 80	91.777 76	10.100 —	— —	224 60	— —	32.407 93	15.100 —	2.617 —	2.750 13	2.704 61	— —	— —	10.795 04	23.495 81	800 —	1.442 —	— —	279.348 17	36.390 18	
4	Brzeżany	— —	26.269 53	— —	37 20	522 40	17.589 82	71 40	111.700 —	1.378 —	— —	138 —	— —	3.811 94	18.500 —	1.111 96	408 41	12.726 27	— —	3.000 —	30.183 17	2.910 07	— —	— —	— —	230.358 17	15.514 45	
5	Buczacz	— —	7.566 27	— —	— —	— —	150 —	— —	10.000 —	5.292 59	— —	— —	— —	42.817 32	14.155 —	600 —	895 68	5.362 39	— —	1.351 67	67.763 08	820 —	— —	1.728 90	— —	158.502 90	6.145 43	
6	Drohobycz	— —	25.039 32	6369 —	7.742 98	68.198 84	— —	1.019 91	60.000 —	4.754 25	144 —	5.824 —	90.000 —	85.523 71	24.740 23	2.416 —	9 985 89	4.366 16	— —	57.000 —	200.000 —	16.244 96	— —	— —	— —	663.637 15	216.037 85	
7	Gorlice	— —	28.214 90	— —	110 —	— —	— —	4.886 53	94.169 46	3.293 85	15 40	118 80	— —	17.353 78	— —	675 —	900 52	376 81	— —	— —	3.000 —	1.292 60	— —	800 —	— —	155 207 65	54.726 99	
8	Gródek	— —	35.385 66	— —	16.042 35	— —	18 063 62	2.266 57	73.500 —	5.602 43	305 25	298 25	— —	8.434 84	— —	— —	27.474 99	5.675 24	— —	— —	— —	7 —	— —	492 21	— —	193.548 41	24.011 73	
9	Jarosław	— —	55.074 76	1 104 90	— —	— —	11.019 37	6.343 75	236.700 75	4.508 27	— —	3.408 66	32.000 —	28.000 —	30.154 76	2.400 —	12.719 42	— —	374.564 42	— —	27.054 21	10.860 96	— —	— —	— —	835.914 23	358.184 97	
10	Jasło	— —	26.763 69	1.275 20	— —	2.354 59	7 6 21	1.373 22	77.123 38	6.055 30	70 —	398 —	— —	25.986 03	11.700 —	1.009 05	6.037 20	174 55	— —	— —	4.000 —	11.537 90	— —	5.571 50	— —	182.138 82	19.452 55	
11	Jaworów	— —	8.134 33	2.090 68	14.793 18	327 15	7.183 51	12.962 31	65.850 —	7.481 76	197 60	1.671 07	— —	23.491 12	— —	305 42	5.372 48	1 919 51	— —	— —	900 —	6 457 29	— —	3.213 82	— —	162.351 23	16.893 —	
12	Kołomyja	— —	63.432 56	3.928 —	— —	98.977 86	— —	17.573 18	251.178 77	20.796 41	50 —	547 —	20.267 76	89.550 25	61.454 66	7.568 85	709 40	8.790 24	— —	— —	1.080 —	187.260 76	— —	36.278 63	— —	869 394 33	144.804 80	
13	Krosno	12.487 07	12 734 22	— —	— —	— —	— —	832 18	74.92 22	6.458 59	179 09	1.170 72	6.878 —	16.267 88	— —	— —	1.139 84	1.243 92	— —	— —	71 26	6.126 48	— —	2.020 —	— —	142.529 47	19.803 11	
14	Nowy Sącz	1.507 34	16.523 —	2.700 85	18.725 02	— —	82 954 33	1 957 —	171.266 —	5.820 —	48 19	3.648 93	— —	48.492 35	16.915 08	1.100 —	1.782 57	6 07	— —	20.000 —	106.573 60	29.043 64	— —	1.043 —	3.091 22	533.178 19	12.108 79	
15	Podgórze	— —	35.719 81	92.667 35	— —	— —	419 79	6.185 98	70.971 42	18.510 22	89 10	1.347 24	59.538 58	10.200 —	28.863 95	4.083 63	10.543 41	1.731 09	97 60	121 65	— —	2.859 65	6.400 —	6.851 01	— —	357.201 48	402 182 13	
16	Przemyśl	1.000 —	126.208 14	4.492 13	1.247 05	— —	59.419 12	1.507 63	534.133 77	7.592 49	68 —	26.700 02	— —	— —	— —	— —	8.383 92	19.840 55	197 82	— —	— —	76.796 46	— —	— —	14.941 50	882.588 60	97.848 75	
17	Rzeszów	— —	51.403 72	3.188 25	— —	84.690 61	102.433 02	17.258 76	113.612 —	6.104 14	150 —	4.271 20	— —	84.318 50	45.200 —	3.850 —	46.606 43	873.781 91	177 75	— —	2.900 —	13.727 48	6.616 80	— —	700.631 45	2,160 871 02	54.377 46	W braku dat za r. 1907 podano daty za r. 1906.
18	Sambor	— —	42.184 65	7.769 30	— —	— —	— —	5.814 54	174.000 —	6.670 84	71 —	3.829 11	— —	69.704 36	12.848 23	373 32	21 772 36	984 92	— —	— —	20.000 —	4.710 65	2.000 —	3.146 —	26.310 23	402.189 51	84.346 76	
19	Sanok	7.606 50	20 388 12	3.909 51	3.722 40	— —	23.612 42	1.488 05	87.611 —	5.035 60	112 20	1.905 61	9.222 50	13.420 42	— —	— —	1.777 79	1.390 69	138 70	— —	34.000 —	11.297 57	240 —	— —	— —	226.879 08	47.761 08	
20	Śniatyn	— —	15.912 88	14 131 75	— —	— —	— —	838 75	53.055 —	3.923 34	2.137 52	2.564 70	— —	44.329 75	10.806 98	1.740 —	5.445 90	2.849 57	— —	3.000 —	108.000 —	187.063 39	1 000 —	300 25	— —	457.099 78	111.848 30	
21	Sokal	— —	16.695 59	483 40	— —	— —	80 —	1.153 66	49.000 —	1.304 27	83 26	11.111 21	— —	61.663 40	6.554 92	375 —	223 —	20 10	818 —	40 —	284 724 36	3.294 44	— —	1.133 10	— —	428.757 71	64.043 95	
22	Stanisławów	7.580 67	69.417 32	1.112 44	— —	193.525 93	114.553 58	20.416 —	84.378 88	868 48	137 25	26.350 08	260.018 —	61 109 13	84.540 —	6.000 —	4.372 96	17.069 53	161.904 35	— —	— —	133.653 38	— —	— —	— —	1,247.002 98	291.504 55	
23	Stryj	13.181 58	121.106 92	10.240 —	39.099 63	— —	14.347 —	7.557 69	226.476 —	6.635 98	269 24	10.054 94	18.000 —	36.822 22	— —	— —	980 35	32.760 15	11.392 50	— —	202.815 97	25.216 05	— —	— —	— —	776.956 20	49.062 28	
24	Tarnopol	— —	54.025 82	1.787 90	— —	29.575 —	— —	65.701 05	220.500 —	— —	— —	— —	12.608 21	100.323 43	47.507 95	3.721 54	30.805 12	3.979 67	— —	— —	700.000 —	64.820 26	3 465 —	— —	— —	1,338.820 95	52 772 23	
25	Tarnów	3.895 86	30.967 50	1.631 24	— —	— —	46 860 28	2.799 89	194.000 —	2.197 47	7.832 86	8.789 44	158.900 —	61.692 44	69.744 16	8.177 08	11.739 03	625 90	185 98	— —	12.694 23	149.022 14	— —	— —	— —	771.755 49	31.651 82	
26	Trembowla	— —	11.541 01	15.829 87	83.163 70	— —	9 36	— —	40.436 72	2.675 14	34 10	1.585 78	— —	— —	7.336 89	526 —	3.545 75	668 50	— —	5.625 —	40.808 48	11.713 05	— —	— —	— —	225.499 35	12.517 54	
27	Wadowice	217 —	2.166 25	11.979 96	— —	— —	1.124 61	3.829 33	65.000 —	10.102 68	1.032 90	460 78	— —	22.955 59	8.374 38	8 224 37	11.577 78	7.472 38	— —	25.018 92	1.699 24	— —	— —	4.205 91	— —	185.452 08	3.364 62	
28	Wieliczka	— —	9.600 71	19.257 13	— —	2.179 —	— —	5 537 94	53.800 —	3.700 98	250 —	1.293 08	— —	22.628 03	7.500 —	816 —	28.463 57	2 580 34	— —	— —	25.516 70	2.241 76	— —	— —	— —	185 365 18	9.099 05	
29	Złoczów	— —	50.017 32	— —	— —	— —	— —	40 —	71.111 64	— —	— —	1.330 92	— —	12.263 85	22.708 64	71.100 —	11.592 55	610 57	— —	— —	— —	6.901 63	— —	— —	— —	247.677 11	20.339 49	
30	Żółkiew	10.186 97	11.360 81	— —	— —	3.813 22	70.632 56	— —	51.200 —	2.699 —	61 —	1.124 80	— —	— —	11.000 —	751 70	36.910 38	66 56	— —	— —	— —	27.045 9	— —	800 —	— —	227.652 99	6.619 53	
	Razem	72.592 34	1,061.448 82	202.282 25	203.434 27	484.164 60	633.962 71	197.684 68	3,631.411 10	171.447 98	21 826 50	143.509 45	667 433 05	1,025 241 71	578.415 71	142.702 67	521.779 59	1,052.248 12	549.477 12	115 157 22	1,894.551 24	1,098.965 88	20.521 80	70.138 95	744.974 40	15,305.372 08	2,400.655 48	

Wykaz wydatków

podług zamknięć rachunkowych za rok 1907

30 miast (objętych ustawą z r. 1889).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
						Czynsze za dzierżawę													Wydatki na cele			Wydatki nadzwyczajne										
Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Pobory funkcyonaryuszów	Emerytury i zaopatrzenia	Koszta kancelaryjne	Administracya dóbr, utrzymanie budynków, realności itp.	prawa propinacyjnego	krajowych opłat konsumcyjnych	Podatki, ekwiwalent, opłaty skarbowe	Cele dobroczynne, ubogich i inne	Policya miejscowa	Aresztanci i szupasińcy	Straż pożarna itp	Straż polowa i lasowa	Wydatki na cele sanitarne	Oświetlenie miasta	Przedsiębiorstwa gminne	Dyety i koszta podróży	Rekrutacya, kwaterunek i inne cele wojskowe	szkolne i oświaty	parafialne i wyznaniowe	drogowe	kupno gruntów domów, budowli itp.	kupno papierów wartościowych	spłata długów	zaliczki udzielone i spłacone	Wydatki rozmaite	Zapas kasowy z końcem roku	Zwroty i przeprowadzenia rachunkowe	Razem	Wszystkie długi i inne należytości bierne pozostałe z końcem roku	Uwaga
		K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	
1	Biała . . .	32.039 37	3.186 66	11.701 99	60.446 25	30.592 57	23.684 99	22.287 24	990 —	1.386 40	— —	— —	— —	3.498 27	13.620 23	66.202 41	— —	1.499 60	63.688 60	— —	33.494 19	— —	— —	— —	92.453 41	14.759 61	45.141 71	— —	520.673 60	39.829 38	
2	Bochnia . . .	38.244 57	11.249 85	1.795 99	5.394 50	15.600 —	— —	18.016 34	1.200 16	2.027 58	— —	6.807 63	359 25	3.625 61	4.153 32	4.791 16	218 50	8.270 60	37.259 21	251 86	1.768 08	2.501 29	— —	28.314 53	49.606 59	15.365 73	— —	— —	256.820 35	625.606 67	
3	Brody . . .	33.190 55	6.280 —	12.046 59	4.011 51	6.200 —	— —	20.598 47	3.052 —	19.739 32	— —	600 —	— —	— —	— —	— —	— —	40.643 71	21.942 82	58 18	— —	— —	— —	47.216 —	4.524 22	56.623 04	2.621 76	— —	279.348 17	641.416 39	
4	Brzeżany . . .	19.518 —	2.080 —	3.023 60	7.980 19	48.700 —	— —	16.140 59	586 61	11.188 04	— —	7.355 51	— —	5.339 56	2.056 55	29.698 48	— —	1.134 08	9.605 93	— —	6.500 —	— —	— —	44.094 26	6.911 77	3.958 73	4.486 27	— —	230.358 17	576.759 88	
5	Buczacz . . .	12.043 32	2.663 97	4.092 74	6.827 99	— —	982 —	370 17	2.475 —	10.902 44	110 62	4.097 78	— —	2.666 15	6.852 81	42.572 10	2.122 27	— —	13.053 92	1.700 —	1.200 —	19.939 25	1 67	13.191 24	3.200 —	4.478 72	2.952 74	— —	158.502 90	477.650 09	
6	Drohobycz . . .	54.779 62	13.102 90	6.508 20	13.955 81	11.449 07	— —	10.422 30	9.291 20	42.571 95	518 02	32.338 52	480 —	13.790 51	58.240 46	19.221 74	539 77	1.078 62	50.008 14	5.028 —	— —	157.584 89	— —	25.589 89	14.471 49	10.134 40	5.522 65	107.000 —	663.637 15	1,471.860 22	
7	Gorlice . . .	26.354 82	1.996 —	1.333 32	2.085 19	55.858 60	— —	4.205 05	1.922 55	2.107 32	100 —	3.271 06	— —	2.131 90	3.410 56	456 36	— —	90 —	18.003 64	— —	1.185 75	5.755 17	— —	16.930 67	976 38	6.288 82	138 49	— —	155.207 65	274.574 25	
8	Gródek . . .	26.986 49	5.730 92	2.596 20	17.285 74	7.001 25	— —	28.210 —	3.747 94	5.172 74	102 87	3.201 41	— —	400 —	1.784 07	— —	1.243 18	7.480 62	15.473 29	— —	— —	1.234 33	— —	25.035 16	8.352 —	14.672 39	17.837 81	— —	193.548 41	344.780 79	
9	Jarosław . . .	61.455 70	5.917 98	2.720 54	22.242 70	3.001 —	— —	35.262 38	— —	22.289 59	— —	26.716 90	— —	— —	8.532 01	— —	709 —	13.037 68	47.274 15	35 56	32.404 11	429.763 58	— —	58.636 75	16.039 97	12.142 55	37.752 08	— —	835.914 23	1,216.418 54	
10	Jasło . . .	16.309 32	13.080 94	4.838 82	10.119 95	9.375 —	— —	13.463 45	72 60	13.662 74	127 27	— —	— —	11.001 58	4.605 66	2.288 04	1.103 98	1.009 34	27.123 57	— —	5.870 90	3.775 85	— —	19.975 80	14.069 71	10.158 51	105 79	— —	182.138 82	409.609 06	
11	Jaworów . . .	11.337 80	4.683 12	2.893 28	5.544 16	46.000 —	3.473 78	4.177 49	3.731 36	9.749 21	237 44	2.971 94	184 72	2.787 50	1.048 95	2.080 85	240 04	2.496 30	25.446 —	4 20	8.119 77	— —	— —	11.011 77	6.023 36	6.065 12	2.035 07	— —	162.351 23	125.056 77	
12	Kołomyja . . .	56.656 80	8.476 94	9.703 —	33.665 29	— —	— —	28.069 97	24.246 03	50.685 95	1.369 64	21.345 46	4.004 10	10.188 75	122.582 57	33.297 05	709 78	3.567 36	76.095 08	— —	— —	34.789 84	— —	146.933 48	177.393 31	17 573 08	8.040 85	— —	869.394 33	2,597.400 40	
13	Krosno . . .	15.478 48	2.444 33	1.986 76	4.151 62	19.134 —	— —	18.953 48	1.194 —	5.405 31	60 —	5.160 65	695 92	188 80	2.916 42	2.493 01	36 10	87 28	24.102 50	47 81	169 44	400 —	— —	30.727 26	1.426 22	4.459 66	823 42	— —	162.529 47	445.185 33	
14	Nowy Sącz . . .	51.268 69	13.217 55	9.747 70	15.593 14	— —	— —	46.396 37	7.686 48	24.011 81	45 35	9.389 44	20.106 36	6.604 37	12.846 04	30.087 02	2.283 15	2.646 37	32.570 39	35 60	395 37	90.739 12	1.194 60	106.816 51	40.676 —	4.873 24	3.947 52	— —	533.178 19	1,536.237 62	
15	Podgórze . . .	57.065 14	7.478 20	3.915 59	22.383 09	— —	— —	22.321 74	11.574 36	23.056 87	42 68	23.876 74	944 —	11.199 10	16.504 —	19.059 52	1.017 60	57 12	30.306 74	2 163 02	667 96	4.038 22	3.080 80	77.740 39	2.970 —	14.676 56	123 04	— —	357.501 48	1,339.004 31	
16	Przemyśl . . .	96.682 46	17.259 77	12.740 06	41.332 78	87.966 —	— —	45.634 88	24 155 94	32.007 27	1 440 68	42.624 69	24.948 41	17.501 28	40.971 13	34.765 92	— —	69.574 96	65.258 50	325 —	30.197 32	34.523 82	46.672 27	71 345 22	13.856 40	15.980 62	5.881 72	14.941 50	882.588 60	838.109 41	
17	Rzeszów . . .	51.999 93	9.570 26	4.582 56	65.997 62	— —	— —	15.061 40	11.434 74	20.916 11	101 30	10.301 39	360 —	23.798 15	21.751 82	46.651 49	493 30	46.511 96	181.764 72	17.810 75	— —	14.008 31	667.286 38	658.734 71	13.369 52	3.729 82	241.199 71	33.445 07	2,160.871 02	1.748.361 99	
18	Sambor . . .	45.285 —	7.757 70	4.670 73	17.971 88	— —	— —	15.299 83	2.312 —	18.650 27	579 90	19.018 76	— —	— —	63.429 80	17.163 68	582 83	14.534 15	33.408 74	— —	32.716 36	2.178 23	— —	50.790 25	31.780 22	5.358 63	1.284 01	17.416 54	402.189 51	692.645 81	
19	Sanok . . .	18.486 90	912 72	1.713 91	22.212 93	13.800 —	— —	5.906 49	3.109 18	15.728 01	— —	6.239 68	— —	6.732 13	4.679 55	886 93	339 80	9.037 74	19.031 03	2.558 74	2.506 91	13.607 98	— —	60.567 14	13.324 47	4.209 20	1.337 03	— —	226.879 08	571.735 84	
20	Śniatyn . . .	30.270 80	3.877 48	4.175 38	4.565 82	— —	— —	21.372 03	1.590 —	13.668 10	371 01	462 40	— —	4.845 31	2.464 06	2.522 25	228 80	— —	21.155 59	464 —	3.040 61	148.475 95	142.448 28	30.859 42	13.118 04	4.891 66	2.233 29	— —	457.099 78	514.498 34	
21	Sokal . . .	15.832 30	2.478 60	3.757 63	9.174 72	— —	— —	21.103 34	7.230 —	8.145 86	605 60	2.832 44	460 —	9.970 02	5.833 07	1 533 88	1.063 90	227 94	24.462 36	378 —	11.196 95	1 648 10	3.970 —	287.271 34	2.164 63	3.590 71	3.826 32	— —	428.757 71	402.268 87	
22	Stanisławów . . .	98.902 91	17.038 07	14.638 84	91.155 90	61.741 33	— —	32.726 74	43.372 10	75.416 83	3 516 50	24.277 62	590 —	62.418 92	48.079 49	6.049 66	— —	20 130 29	54.980 85	551 60	— —	71.202 28	— —	186.470 19	239.664 18	91.411 79	2.666 89	— —	1,247.002 98	2,601.683 01	
23	Stryj . . .	50.300 —	9.769 66	6.033 25	37.545 24	6.065 20	— —	14.227 37	14.071 89	34.985 52	1.633 51	23.423 07	— —	22.890 25	74.228 98	1.625 07	— —	5.845 13	103.119 41	6.246 38	17.127 19	281.814 33	— —	42.765 95	15.370 33	1.837 30	6.031 17	— —	776.956 20	1,167.062 26	
24	Tarnopol . . .	92.940 66	11.383 32	12.556 94	38.236 89	— —	— —	25.737 61	2.695 94	48.640 75	783 97	16.711 38	1.040 —	4.048 88	37.189 50	725.771 01	— —	3.238 40	41.306 73	1.146 25	37.375 63	— —	— —	129 598 38	50.305 90	58.062 27	50 90	— —	1,338.820 95	2,985.289 29	
25	Tarnów . . .	43.812 67	66.176 42	7.555 21	4.924 65	— —	— —	61.312 52	26.099 69	70.172 49	1.012 —	18.275 40	— —	13.733 68	30.498 76	75.997 41	1.467 49	3.010 —	44.936 72	— —	22.355 47	28 945 19	— —	101.303 06	14.625 20	127.492 55	8.048 91	— —	771.755 49	2,253.221 55	
26	Trembowla . . .	21.545 44	449 08	2.382 94	2.355 51	880 —	— —	17.168 52	1.700 —	7.982 05	— —	4 748 50	14.768 73	9.554 98	2.010 57	12 421 24	2.010 75	7.430 88	22.800 89	443 40	100 —	— —	— —	56.576 77	12.805 38	19.783 40	80 23	5.500 —	225.499 35	723.408 90	
27	Wadowice . . .	17.001 83	1.112 23	— —	7.428 70	35.500 —	— —	5.914 80	2.342 —	9.168 82	939 02	1.374 94	480 —	3.257 10	4.650 —	7.496 94	— —	— —	20.829 22	560 31	3 600 —	6.597 60	12.953 50	14.574 17	1.647 15	20.634 42	7.389 83	— —	185.452 08	366.006 99	
28	Wieliczka . . .	26.120 —	7.570 64	1.172 93	6.719 22	— —	— —	11.109 45	6.350 18	12.085 35	1.665 03	2.347 63	— —	2.738 80	3.288 46	13.512 92	— —	62 80	19.476 30	33 —	109 50	21.808 89	2.000 —	8.700 16	3 510 —	29.252 89	4.707 13	1.023 90	185.365 18	262.417 24	
29	Złoczów . . .	44.531 54	— —	— —	51.904 41	— —	— —	14.250 46	5.545 51	46.237 04	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	12.046 85	— —	22.025 63	— —	— —	32.133 13	— —	17.949 07	453 47	— —	247.677 11	498.831 —	
30	Żółkiew . . .	24.016 92	3.718 —	2.449 23	— —	— —	— —	8.475 87	78 93	10.463 90	475 20	4.761 28	— —	6.280 62	5.335 47	7.467 42	— —	13.586 74	22.759 33	— —	— —	— —	— —	63.786 02	39.847 95	13.235 49	914 62	— —	227.652 99	852.602 46	
	Razem . .	1,190.394 03	260.663 31	157.331 93	634.113 40	458.864 02	28.140 77	604.195 95	223.866 40	668.826 24	15.843 61	324.532 31	69.421 49	261.201 22	603.570 31	1,206.114 56	16.409 74	276.289 67	1,179.889 86	39.840 66	274.127 14	1,375.332 22	873.607 50	2,447.689 62	904.473 70	613.740 88	417.563 53	179.327 01	15,305.372 08	27,598.632 86	

WYKAZ

wynikłości podług zamknięć za rok 1907 gminy miasta LWOWA i KRAKOWA

DOCHODY

Rubryka	Poszczególnienie	Lwów K.	Lwów gr.	Kraków K.	Kraków gr.
	A) Fundusz administracyjny:				
I.	Zarząd główny	75.010	78	64.176	16
II. *a)*	„ majątku miejskiego	1,215.032	91	857.420	98
II. *b)*	Dochód ze sprzedaży dóbr i majątku gminnego	982	47	—	—
III.	Opodatkowanie i opłaty gminne	4,402.742	79	2,000.279	78
IV.	Zarząd długu miejskiego	37.113	11	105.997	30
V.	Bezpieczeństwo publiczne	1,447.022	38	5.236	36
VI.	Budowy i roboty publiczne	—	—	119.302	07
VII.	Upiększenie miasta	—	—	6.730	33
VIII.	Zarząd targowy	97.881	39	99.144	—
IX.	Zdrowotność miasta	—	—	204.227	94
X.	Dobroczynność	54.692	14	61.573	72
XI.	Sztuka i zabytki historyczne	—	—	56.000	—
XII.	Oświata	—	—	54.981	21
XIII.	Sprawy wojskowe	—	—	60.341	88
XIV.	Różne	480.584	74	7.782	48
XV.	Zwrot wydatków rzeczywistych	832.665	06	—	—
XVI.	Operacye kredytowe	139.379	80	—	—
XVII.	Przebieżne	14,834.413	11	861.478	10
XVIII.	Zapas kasowy z początkiem roku 1907 : *a)* w gotówce 375.258 K. 03 gr. *b)* w efektach 29.793 „ 28 „	405.051	31	**)	
	Razem	24,022.571	99	4,564.672	31

**) Zapas początkowy wynosił 1.788 K. 70 gr., którego w zamknięciu nie podano pod osobną rubryką.

WYDATKI

Rubryka	Poszczególnienie	Lwów K.	Lwów gr.	Kraków K.	Kraków gr.
	A) Fundusz administracyjny:				
I.	Zarząd główny	1,177.686	75	828.069	53
II.	„ majątku miejskiego	112.396	16	139.068	68
III.	Opodatkowanie i opłaty gminne	37.453	54	620	—
IV.	Zarząd długu miejskiego	1,510.253	40	548.432	54
V.	Bezpieczeństwo publiczne	355.767	78	298.212	85
VI.	Budowy i roboty	737.682	64	243.989	35
VII.	Zarząd targowy	60.757	45	47.993	—
VIII.	Upiększenie miasta	587.824	51	45.694	25
IX.	Zdrowotność	308.011	74	428.577	91
X.	Dobroczynność	388.257	55	189.826	19
XI	Sztuka i zabytki historyczne	—	—	161.209	95
XII.	Oświata	1,660.173	09	630.149	18
XIII.	Sprawy wojskowe	33.272	87	78.318	48
XIV.	Różne	162.735	65	79.115	91
XV.	Zwroty przychodów rzeczywistych	21.642	45	—	—
XVI.	Wydatki pokryte z funduszu pożyczek, inwestycye i datacye	464.960	46	—	—
XVII.	Operacye kredytowe	22.000	—	—	—
XVIII.	Przebieżne	15,986.159	66	738.882	—
XIX.	Zapas kasowy z końcem roku 1907 : *a)* w gotówce 360.315 K. 27 gr. *b)* w efektach 35.221 „ 02 „	395.536	29	*) 86.482	49
	Razem	24,022.571	99	4,564.672	31

*) Ponadto papierami reszta kasowa 83.770 K

B) Stan majątku gminy król. stoł. miasta Lwowa
tudzież funduszów zostających pod jej zarządem.

I. Stan czynny:

1. Majątek gminy ruchomy w efektach	1,244.225 K.	42 gr.
2. Fundusze samoistne (4 fundusze)	2,799.442 „	50 „
3. Fundusze stypendyjne i dobroczynne (48 fundacyi)	3,352.648 „	65 „
4. Fundusz depozytów i legaty	3,361.205 „	87 „
Suma stanu czynnego	10,757.522 K.	44 gr.

II. Stan bierny:

1. Majątek gminy	25,158.981 K.	64 gr.
2. Fundusze samoistne (4 fundusze)	1,567.306 „	70 „
3. Fundusz depozytów i legaty	3,361.205 „	87 „
Suma stanu biernego	[illegible]	

B) Stan majątku gminy król. stoł. miasta Krakowa
tudzież funduszów zostających pod jej zarządem.

I. Stan czynny:

1. Majątek gminy ruchomy i nieruchomy	39,654.613 K.	90 gr.
2. Fundusze samoistne (8 funduszów)	813.038 „	77 „
3. Fundacye stypendyjne i dobroczynne (57 fundacyi)	1,557.099 „	67 „
4. Fundusz depozytów	637.850 „	93 „
Suma stanu czynnego	42,662.603 K.	27 gr.

II. Stan bierny:

1. Majątek gminy	20,209.523 K.	61 gr.
2. Fundusze samoistne (8 funduszów)	406.692 „	49 „
3. Fundusz depozytów	637.850 „	93 „

Wykaz dochodów

podług zamknięć rachunkowych za rok 1906

gmin małomiejskich i wiejskich.

Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Czynsze i opłaty: z dóbr	z domów, rzeźni, budek itp.	z gruntów, kamieniołomów itp.	z lasów, wikliń itp.	z fabryk, cegielń, wapienników itp.	z koszar i kwaterunku wojska	Odsetki od papierów wartościowych, pożyczek itp.	Z dzierżawy praw i przywilejów: propinacya i opłaty komunalne	placowe, targowe, straganowe, sprzedaż śmiecia	miary i wagi, polowania i rybołówstwa	Taksy	Z dzierżawy dodatków krajowych konsumcyjnych	Dodatki na cele ściśle gminne: od podatków bezpośrednich	konsumcyjne: od mięsa	od wina	Dochody rozmaite	Zapas kasowy z roku poprzedniego	Wpływy nadzwyczajne ze sprzedaży: gruntów i realności	papierów wartościowych	z pożyczek zaciągniętych	zaliczki otrzymane i zwrócone	Wpływy drogowe: myto drogowe, mostowe, przewozowe, koleżeńskie	wartość zużytych przawszy w robociznie i materyale, w naturze	subwencye, ekwiwalent, zapas kasowy i inne drogowe	Na cele szkolne: dodatki i inne	Depozyta i inne	Razem	Należytości czynne, pozostałe z końcem roku	Uwaga
		K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	
1	Biała	13.041 05	25.725 32	32.049 48	20.450 80	5.460 10	25 01	13.566 04	10.900 92	12.856 64	3.924 09	3.842 73	4.436 51	138.963 47	6.792 49	1.516 —	26.232 01	23.455 85	3.139 76	561 31	84.762 03	22.363 86	166 15	38.563 33	13.776 03	7.140 84	— —	513.756 82	44.994 46	
2	Bóbrka	9.375 19	3.396 08	8.010 81	4.658 97	— —	— —	3.575 78	— —	— —	6.485 56	2.023 02	7.000 —	88.825 83	6.012 17	— —	11.789 68	22.250 85	67 20	424 87	8.488 57	1.402 17	— —	20.029 80	18.351 13	2.924 57	— —	225.335 80	4.448 05	
3	Bochnia	— —	43.716 32	56.802 12	1.643 35	18.672 30	6.088 94	22.755 38	117.635 —	18.672 30	6.088 94	7.302 96	2.090 —	92.212 61	28.139 —	1.977 75	13.260 16	28.022 39	2.418 80	26.079 67	87.219 42	16.983 32	60 53	38.421 —	— —	62.926 57	9.245 83	686.204 62	— —	
4	Bohorodczany	2.090 67	6.212 49	8.697 83	820 61	— —	— —	2.229 70	— —	6.215 42	1.215 56	36 —	— —	43.337 59	7.776 17	2.416 —	2.487 46	7.603 96	346 —	— —	26.560 —	1.809 14	— —	— —	— —	1.611 82	3.841 46	125.365 88	753 74	
5	Borszczów	— —	5.670 01	6.361 09	164 80	— —	— —	10.965 88	— —	5.152 23	2.637 22	5.858 19	— —	125.945 30	12.986 18	— —	6.139 47	15.409 08	855 50	— —	20.868 30	2.310 20	— —	51.952 40	— —	— —	— —	273.238 95	— —	
6	Brody	11.141 12	8.641 81	14.851 96	16.080 49	1.468 —	— —	7.592 49	2 —	4.843 96	2.522 06	22.184 31	1.168 43	106.399 81	502 92	101 —	9.655 60	27.380 15	7.063 81	4.069 60	7.148 27	5.721 31	443 04	42.773 40	1.159 80	14.210 58	— —	320.115 98	14.446 71	
7	Brzesko	— —	21.388 55	40.552 08	12.114 78	5.756 20	— —	25.116 67	— —	16.363 86	3.906 39	9.787 53	8.684 —	76.243 88	2.998 17	15 —	9.611 71	24.371 18	1.723 33	— —	41.595 53	6.491 75	— —	17 60	— —	39.358 43	— —	841.092 24	44.556 06	
8	Brzeżany	162 —	6.008 —	9.880 —	1.020 —	— —	— —	3.777 48	— —	2.685 —	5.253 59	— —	— —	129.010 91	2.596 —	— —	917 93	216 30	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	161.527 21	— —	
9	Brzozów	— —	11.290 64	6.534 20	1.703 40	— —	— —	6.257 77	— —	8.320 90	2.051 79	3.878 43	4.460 —	83.361 81	2.522 20	1.100 —	3.107 54	20.486 63	1.781 88	2.367 41	5.602 82	247 —	— —	28.747 40	— —	16.872 14	— —	160.693 16	35.433 26	
10	Buczacz	— —	— —	22.139 59	6.131 39	151 20	— —	— —	— —	— —	2.839 27	15.811 72	— —	77.624 —	6.792 17	— —	46.321 87	13.487 14	— —	— —	— —	— —	— —	— —	36 847 —	52.114 09	— —	283.714 68	— —	
11	Chrzanów	— —	22.567 30	13.336 78	2.490 59	— —	— —	2.084 51	7.000 —	7.971 25	5.129 67	8.117 75	— —	122.941 71	22.911 62	1.105 —	15.397 89	27.138 16	7.749 44	— —	16.094 18	7.301 53	— —	40.455 —	25 149 21	75.434 74	— —	430.372 33	3.713 63	
12	Cieszanów	16.930 59	5.292 93	5.523 18	86.114 42	99 20	— —	7.883 77	26.000 —	238 10	3.051 58	6.742 85	— —	83.685 20	5.658 03	446 —	10.198 74	15.631 67	373 60	2.028 51	7.779 42	16.171 —	— —	— —	— —	58.004 —	— —	305.028 78	21.269 25	
13	Czortków	— —	2.689 80	10.686 25	— —	— —	— —	5.402 62	— —	2 —	662 17	1.974 08	— —	63.418 90	— —	— —	3.020 41	11.227 74	1.326 —	— —	6.117 53	1.714 40	— —	— —	— —	10 —	— —	108.250 90	4.118 72	
14	Dąbrowa	— —	12.422 16	27.908 29	— —	8.222 76	— —	4.355 67	— —	12.168 53	4.650 27	4.219 85	2.250 —	54.424 28	6.745 —	901 20	6.881 98	16.818 59	4.380 45	— —	20.157 40	337 60	— —	23.849 —	— —	— —	7.692 67	218.385 76	19.031 73	
15	Dobromil	— —	10.342 40	5.568 88	3.032 92	— —	— —	4.983 83	30 20	4.033 60	810 61	— —	— —	51.194 71	2.656 09	28 —	2.276 55	12.045 38	110 —	— —	9.221 74	6.945 64	— —	— —	10.945 77	— —	— —	154.395 46	— —	
16	Dolina	— —	12.633 63	32.110 36	17.476 90	— —	— —	26.869 10	6.500 —	1.639 25	3.483 65	27.337 37	— —	201.726 53	5.970 19	502 50	25.331 42	29.505 81	— —	— —	18.689 12	10.620 75	1 20	— —	— —	— —	— —	421.604 58	— —	
17	Drohobycz	53.760 09	2.806 62	29.922 96	12.035 87	— —	— —	6.038 63	— —	— —	4.449 90	3.795 29	— —	206.772 94	3.129 —	— —	48.975 03	63.671 58	— —	— —	31.673 82	3.142 50	— —	51.491 70	— —	— —	— —	520.693 93	— —	
18	Gorlice	— —	1.690 88	2.346 76	981 72	— —	— —	5.793 86	30 56	1.344 68	1.611 11	3.506 12	— —	50.893 84	— —	— —	8.305 17	18.598 48	— —	— —	23.070 63	— —	— —	24.771 40	— —	13.716 49	— —	156.661 70	— —	
19	Gródek	— —	3.633 88	24.132 03	3.327 70	— —	— —	5.433 46	1.150 —	1.450 56	2.802 83	733 14	— —	52.500 29	1.850 10	60 —	6.774 55	12.095 56	1.418 36	3.326 58	3.960 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	124.648 28	9.471 79	
20	Grybów	— —	10.403 95	2.165 53	2.837 96	— —	— —	4.946 93	20.300 —	5.768 53	754 81	24 —	— —	42.783 08	1.274 04	230 —	6.428 67	4.738 75	1.370 40	6.423 34	2.071 69	6.013 27	— —	— —	59.007 —	1.677 39	— —	120.802 18	— —	
21	Horodenka	— —	14.974 52	7.405 68	— —	— —	— —	2.798 56	— —	2.463 45	1.426 58	6.027 26	— —	67.243 81	11.581 —	— —	5.273 32	3.233 85	— —	— —	5.668 66	218 —	5.336 68	— —	— —	— —	— —	133.651 37	— —	
22	Husiatyn	— —	14.422 60	8.321 84	321 46	— —	— —	12.347 52	— —	10.592 98	1.694 53	5.022 96	— —	65.207 15	13.795 60	3.150 —	5.049 74	14.200 53	10.364 89	44 10	19.602 01	4.510 05	— —	14.847 20	6.800 90	43.610 71	3.082 15	257.084 98	33.759 94	
23	Jarosław	— —	16.567 59	36.983 42	9.150 54	— —	— —	12.414 88	4.619 82	6.304 72	7.833 20	4.559 63	— —	71.968 65	8.980 —	932 —	21.113 10	14.967 59	1.367 36	— —	18.004 81	6.764 83	— —	35.442 —	35.112 35	3.007 41	— —	316.163 96	— —	
24	Jasło	— —	11.066 55	11.145 93	4.241 49	— —	— —	7.985 10	144 86	4.091 43	2.864 02	3.661 43	564 36	61.242 42	4.464 02	3.300 —	3.601 56	10.842 54	— —	717 30	12.135 67	1.696 04	— —	33.711 30	— —	35.538 88	— —	213.014 84	— —	
25	Jaworów	— —	309 —	9.451 34	22.330 61	— —	— —	3.038 35	850 —	1.843 12	2.362 80	2.024 34	— —	68.936 54	1.713 64	118 10	27.577 23	15.878 63	— —	— —	8.278 20	217 27	— —	13.751 60	7.009 95	17.409 26	7.192 06	210.891 44	114.821 50	
26	Kałusz	5.838 41	7.342 42	39.176 54	23.086 50	2.209 72	— —	9.586 57	6.088 40	8.000 81	2.694 25	3.092 24	11.996 42	66.424 15	— —	— —	27.103 59	18.378 50	— —	— —	39.140 46	4.765 74	— —	— —	43 —	6.191 97	— —	281.106 69	89.735 53	
27	Kamionka	16.056 81	8.087 23	19.937 72	12.239 81	— —	— —	20.100 99	3 60	6.066 36	12.676 26	13.001 13	13.855 40	96.884 52	5.795 02	— —	9.860 56	19.465 67	35.830 49	— —	68.394 27	13.297 96	— —	902 26	7.563 21	15.203 57	637 40	400.075 44	11.870 44	
28	Kolbuszowa	1.030 20	3.939 50	5.889 12	8.372 56	— —	148 28	3.362 14	116 97	12.339 60	1.996 30	4.295 56	3.200 —	33.655 76	9.273 47	249 90	2.508 21	8.792 25	219 43	— —	29.646 84	6.065 82	— —	— —	— —	20.993 15	— —	156.095 45	9.651 98	
29	Kołomyja	7.487 17	5.761 —	24.740 39	1.466 43	— —	500 —	1.017 79	3.600 —	7.006 48	3.230 36	1.677 51	— —	122.426 53	650 —	81 —	4.788 36	53.504 40	1.052 —	500 —	30.608 96	6.401 45	— —	— —	— —	40.506 03	— —	317.405 86	— —	
30	Kossów	— —	7.842 98	25.875 10	4.363 88	10 —	— —	1.126 46	5.925 —	3.479 98	667 64	9.873 89	— —	61.481 78	12.074 67	1.879 47	12.143 93	22.052 39	295 20	5.324 23	78 00	760 96	— —	27.526 —	2.954 43	48.010 91	49 88	254.438 29	52.805 07	
31	Kraków	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	Mimo urgensów nie nadesłano żądanych dal.
32	Krosno	— —	4.697 —	20.308 68	60 —	— —	— —	6.825 24	— —	1.390 —	1.055 24	— —	1.600 —	67.632 82	3.608 54	807 —	8.939 27	11.930 —	— —	37.500 —	23 100 —	— —	— —	31.299 —	28 824 80	— —	— —	249 575 59	— —	
33	Limanowa	— —	8.703 90	1.295 10	913 33	— —	— —	14.799 88	— —	8.606 50	2.731 01	3.383 74	— —	39.222 82	938 99	— —	761 79	5.551 16	9.168 —	979 27	3.702 —	591 68	— —	— —	— —	— —	— —	101.349 17	7.330 54	
34	Lisko	— —	11.404 69	491 40	95 —	— —	— —	3.554 98	— —	12.789 48	675 24	2.513 39	— —	52.335 96	10.238 92	— —	1.403 24	817 38	— —	— —	17.657 59	928 46	— —	26.929 —	— —	— —	— —	141.834 74	— —	
35	Lwów	64.591 —	21.335 34	26.520 74	3.989 16	— —	— —	11.473 08	15 08	7.959 51	8 890 93	— —	— —	188.592 36	5.556 97	83 46	16.433 59	36.299 58	3.556 —	— —	40.088 —	12 011 82	— —	49.204 —	88.374 28	20.999 44	— —	570.978 16	116.765 02	
36	Łańcut	— —	35.565 12	34 256 89	1.916 67	1.005 32	2.214 15	24.832 19	— —	11.439 52	6.210 70	8.421 36	18.064 01	119.992 07	15.160 30	1.181 40	8.866 59	32 663 86	1.642 —	— —	20.224 74	7.176 18	— —	— —	300 —	1.543 85	— —	352 736 92	7.499 65	
37	Mielec	8.842 52	15.298 51	8.634 70	1.689 99	— —	— —	10.074 —	— —	7.035 18	2.761 84	4.884 03	4.290 —	61.571 32	4.884 04	635 10	32 576 57	12.580 63	1.376 68	10.467 19	88.211 88	3.630 61	— —	16.394 —	— —	10.269 78	— —	305.708 47	11 278 34	
38	Mościska	— —	12.043 32	21.274 53	338 40	1.214 54	— —	13.369 13	11 660 —	8.517 04	1.600 55	3.140 75	— —	65.689 37	3.322 88	878 —	6 164 07	25.447 35	704 60	1.862 35	2.333 30	1 292 05	— —	17.749 40	11.080 50	— —	— —	209.630 22	56.744 43	
39	Myślenice	— —	18.210 90	2.304 20	14.630 86	— —	— —	13.579 61	45 61	8.815 84	2.744 68	3.521 42	3.800 —	64.650 84	442 82	330 —	5.940 95	14.368 85	— —	2.467 83	1.222 04	3.111 29	— —	33.687 —	— —	— —	— —	239.254 74	6.230 72	
40	Nadwórna	— —	10.176 99	25.136 71	6.057 92	4.473 64	— —	2.441 67	7.400 —	5.122 13	3.829 18	3 777 85	— —	53.207 16	9.999 12	— —	9.129 08	6 916 21	60 —	6 715 97	20.392 39	5.124 37	— —	37.947 —	17 689 08	16.331 54	— —	262.000 01	27.473 66	
41	Nisko	— —	570 —	13.257 10	7.300 12	4.896 11	180 90	2.715 14	— —	202 90	3.871 99	— —	— —	65 192 51	— —	— —	5 873 39	9.215 15	— —	— —	3.287 39	— —	— —	16.609 40	— —	— —	— —	133 911 50	23.999 01	
42	Nowy Sącz	288 —	17.300 10	11.461 77	34.475 78	3.328 82	— —	26.610 33	35.500 —	9.060 62	4.167 06	9.360 85	— —	63.600 42	2.650 56	788 —	7.091 77	18 352 78	356 —	4.819 70	8.711 08	15.040 94	— —	— —	— —	— —	— —	278.544 58	— —	
43	Nowy Targ	— —	26.982 65	8.760 44	29.403 87	51.580 31	— —	13.665 56	78.341 50	8.422 02	1.490 31	6.189 19	— —	54.462 72	9.378 40	2.165 69	6.679 04	16.424 46	— —	4.685 50	144.412 17	67.629 93	— —	— —	— —	— —	— —	530.847 80	— —	
44	Pilzno	— —	3 138 22	4.390 40	2.549 58	— —	— —	2.986 44	24.000 —	9.004 —	1.238 72	— —	— —	19.648 18	1.476 25	1.476 25	79.962 51	8 245 79	— —	— —	1.000 —	3.493 42	— —	12.660 60	5.738 47	12.488 41	— —	193.587 24	3.485 80	
45	Podhajce	— —	3.092 80	24.025 08	1.591 35	— —	— —	4.516 77	— —	2.868 68	572 23	7.993 68	— —	49.034 10	6.750 —	381 —	1.698 21	7 942 56	200 —	— —	17.361 35	66 50	25 84	24.802 60	— —	— —	— —	152.982 75	— —	
46	Przemyśl	— —	10.937 55	43.375 84	6 530 38	— —	— —	15.356 08	— —	1.810 45	3.934 56	381 53	— —	32.233 96	2.259 97	42 —	7.015 87	15 303 04	623 —	8.777 16	14.382 91	1.049 40	— —	— —	20 —	— —	— —	164.033 64	17.272 10	
47	Przemyślany	— —	4.844 40	18.117 07	7.480 17	262 08	— —	4.085 73	— —	4.087 49	1.973 04	12.860 08	4.200 —	68.187 23	4.686 70	— —	14.388 91	15.409 58	249 —	— —	3 761 28	563 90	— —	13.216 54	1.596 40	— —	— —	179.979 60	— —	
48	Rawa	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	Mimo urgensów nie nadesłano żądanych dal.
49	Rohatyn	— —	16.096 06	39.321 46	5.629 77	999 92	7 10	6.479 94	29.265 —	12.819 11	2.922 97	5.976 08	14.975 50	85.730 83	7.140 —	144 —	9.322 73	21.211 27	1.383 60	38.535 12	228.444 48	7.728 02	1.410 —	37.148 32	2.932 54	4.619 31	10.860 40	591.104 43	25.919 98	
50	Ropczyce	— —	29.017 87	7 641 75	223 10	— —	— —	6.951 99	8.844 —	11.729 68	2.413 18	2.835 37	— —	79.441 57	300 06	608 —	16.689 09	14.771 66	— —	— —	2 114 96	200 —	— —	— —	58 —	142 137 30	— —	325 927 59	— —	
51	Rudki	— —	8.482 12	11.305 04	14.982 60	6.702 87	— —	3.104 —	— —	9.388 —	1.927 33	14.285 43	— —	43.640 79	— —	— —	12.297 38	20.030 88	2.700 —	— —	2.600 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	151.496 44	— —	
52	Rzeszów	1.945 92	64.431 80	20.993 62	2.700 06	73.692 93	102.433 02	25.490 26	115.112 52	13.064 77	8.119 54	4.580 10	1.379 03	191.858 38	54.809 21	5.917 42	86.097 29	69.757 78	1.519 75	662.870 32	24.404 65	27.854 66	— —	— —	4.856 80	670 22	380 —	1.564 939 99	1.137.440 93	
53	Sambor	33.134 52	1.161 —	15.067 03	6.388 01	— —	— —	5.328 —	400 —	36 —	2.961 61	390 —	— —	53.561 67	— —	— —	2.296 31	2.299 22	— —	— —	9080 02	— —	— —	— —	— —	24.222 30	— —	147.243 73	36.178 76	
54	Sanok	5.965 53	6.639 01	4.546 21	26.614 20	2.832 14	— —	11.409 99	3.326 17	3.972 08	2.283 87	5.373 35	— —	59.553 30	3.024 53	713 10	10.925 62	21.158 93	15.420 45	909 51	34.644 81	— —	8.885 0	72.668 —	61 644 42	163 21	— —	354.649 93	5.326 81	
55	Skałat	50 —	8.083 40	4.869 70	— —	— —	— —	10.010 13	— —	4.650 —	1.008 64	— —	— —	78.298 55	16.666 —	— —	2.320 05	931 85	— —	— —	9080 02	— —	— —	— —	— —	33.281 40	— —	161.017 74	— —	
56	Śniatyn	— —	21.688 49	52.642 46	5.177 92	— —	— —	4.526 43	55.055 40	9.954 27	2.149 48	10.489 75	— —	87.973 45	7.607 18	1.840 —	8.401 52	27.483 89	7.886 27	25.395 67	208.514 12	5.405 20	— —	— —	100 —	76.559 43	— —	542.261 50	205.816 89	
57	Sokal	— —	10.957 42	42.544 98	45.623 23	1.633 05	— —	27.497 57	1.830 —	879 71	4.835 16	10.315 68	— —	105.021 15	2.116 51	— —	33.644 88	28.158 63	1.198 80	11.420 —	5.166 72	5.109 33	— —	— —	— —	— —	— —	417.221 28	32.939 24	
58	Stanisławów	— —	11.543 50	80.552 51	— —	— —	— —	6.520 25	— —	— —	4.848 96	5.336 61	17.000 —	80.531 57	17.336 41	833 —	12.541 72	25.198 94	3.336 47	3.772 50	11.984 93	5.017 66	— —	— —	— —	— —	— —	286.331 00	— —	
59	Stary Sambor	— —	9.301 08	9 827 53	11.090 34	2.223 92	— —	3.616 21	44.296 69	1.041 —	593 10	— —	901 92	29.747 84	— —	— —	9.834 61	5.530 87	— —	— —	43.034 56	398 —	— —	— —	— —	— —	— —	171.437 05	— —	
60	Stryj	— —	4.988 74	17.729 46	2 171 50	90 —	— —	6.218 84	8.000 —	4.253 72	4.278 43	1.857 32	4.930 92	60.592 42	— —	— —	1 217 11	3.203 74	— —	— —	920 76	436 35	30 —	— —	— —	21.377 74	— —	142.247 05	— —	
61	Tarnobrzeg	35.732 92	7.784 19	17.308 45	10 743 37	2.742 69	— —	3.288 70	— —	3.282 57	5.968 27	9.137 60	6.118 04	88.399 95	11.060 —	246 —	23.141 77	28 187 30	8.319 72	1.514 55	19.050 79	7.192 24	— —	22.081 60	6 103 07	5.213 10	— —	523.516 17	45.294 58	
62	Tarnopol	— —	7.179 63	23.391 42	856 70	1.837 37	— —	10.682 50	— —	— —	4.640 43	3.312 01	— —	103.667 65	7.371 08	— —	8 307 10	19.162 12	3.468 58	774 22	89.850 01	6.045 88	— —	16.707 40	54 944 17	47.023 —	1.006 38	410.339 65	— —	
63	Tarnów	— —	6.495 70	8.296 28	3.435 88	— —	— —	8.344 82	— —	3.803 87	3.989 50	— —	1.250 —	64.667 05	2.330 95	264 25	4 229 59	20.533 41	425 80	— —	7.721 48	1 375 69	30 —	— —	10 951	1.238 49	78 51	188.412 69	— —	
64	Tłumacz	— —	12.415 01	14.612 30	7.965 93	995 —	— —	2.877 —	5.160 —	8.707 74	4.010 53	5.710 17	— —	79.931 18	12.949 98	417 10	12 174 41	44 187 11	— —	— —	99.325 33	7.261 34	100 —	50 01	— —	29.292 87	28.862 19	425.062 00	22 473 70	
65	Trembowla	— —	3.393 98	15.309 82	430 88	— —	— —	2.482 42	1.300 —	1.495 70	1.329 66	2.874 28	2.367 79	77.791 20	2.640 50	— —	3 675 82	18.366 77	257 28	— —	6 391 15	2.421 25	— —	15.424 38	13 244 63	— —	— —	172 208 33	45.799 41	
66	Turka	— —	1.447 40	3.919 95	6.956 91	— —	— —	2.139 60	7 000 —	2.042 93	858 22	2.665 60	— —	55.748 64	6.510 38	— —	1.225 26	5.465 54	— —	8.017 88	3.812 92	320 —	— —	28 292 50	42 275 22	— —	— —	178.698 92	— —	
67	Wadowice	— —	18.285 14	13 821 04	19.439 54	— —	— —	17.367 12	7.465 24	18.515 55	4.963 69	3.059 04	— —	48.428 56	4.930 59	1.420 91	17.942 35	21.806 75	954 50	22.007 69	65.960 77	1.788 99	— —	36.714 —	12.322 20	55.841 83	7 516 50	400 639 —	6.667 25	
68	Wieliczka	— —	14.928 93	17.453 74	990 —	15.100 —	— —	12.070 76	— —	250 —	6.122 85	— —	— —	59.132 58	200 —	55 —	7.358 04	14 246 47	— —	— —	7 914 95	43.642 30	5 03	174	51 476 97	— —	— —	256.964 31	— —	
69	Zaleszczyki	— —	12.375 95	1.461 84	— —	— —	— —	13.521 47	5.617 98	3.331 50	1.886 87	4.115 25	— —	87.764 92	8 125 39	390 —	8.797 07	29 461 76	— —	4.300 65	5.622 62	2 719 25	— —	— —	— —	— —	1.900 —	191.392 47	8 326 80	
70	Zbaraż	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	Mimo urgensów nie nadesłano żądanych dal.
71	Złoczów	— —	1.822 32	16.322 52	18.173 90	53 10	18 —	9.174 51	— —	— —	2.204 90	1.622 02	3.558 00	64.094 60	— —	3.498 84	4.182 48	9.889 73	2.507 36	1.321 —	12.809 86	2.319 38	60 —	37 22	— —	15.549 46	1.577 52	170.796 84	62.046 22	
72	Żółkiew	— —	5.975 72	32.745 39	132.359 63	2.243 99	— —	8.716 27	4.067 20	2.834 71	3.484 43	8.894 42	— —	53.805 78	7 003 92	250 —	20.840 70	19.887 60	9.703 63	4.653 18	10.487 70	671 80	— —	— —	4 —	702 45	— —	321 313 52	— —	
73	Żydaczów	— —	14.542 87	82.322 28	23.944 76	— —	— —	22.703 —	— —	3.647 12	5.882 36	3.679 22	— —	59.963 41	3.968 82	280 46	26.718 48	24 679 01	1.075 —	1.636 —	3.662 28	2.893 26	— —	— —	— —	— —	— —	281 522 27	13 087 55	
74	Żywiec	— —	23.157 40	15.386 13	21.876 26	19.467 62	— —	2.312 68	— —	3 449 90	23.041 46	3.915 27	2.890 25	87.135 53	— —	7.660 —	7.480 48	19.655 89	3.066 97	— —	100.622 81	6.827 52	— —	— —	— —	— —	— —	347 886 18	28.147 44	
	Razem	287.472 71	833.352 33	1.381.693 82	765.375 28	220.751 66	105.886 06	650.596 71	764.459 08	429.290 31	286.963 45	349.957 58	135.582 33	5.460.912 51	455.739 93	53.414 90	946.671 12	1.229.103 05	164.376 25	918.893 11	2.052.187 01	377.892 88	10.21 174	1.089 807 55	512 [illegible]	1.011.946 61	83.[illegible]	20.716.[illegible]	1.581.[illegible]	

Wykaz wydatków

podług zamknięć rachunkowych za rok 1906

gmin małomiejskich i wiejskich.

Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Pobory funkcyonaryuszów	Emerytury i zaopatrzenia	Koszta kancelaryjne	Administracya dóbr, utrzymanie budynków, realności itp.	Czynsze za dzierżawę: prawa propinacyjnego	Czynsze za dzierżawę: krajowych opłat komunacyjnych	Podatki, ekwiwalent, opłaty skarbowe	Cła dalsze cyrkuł, akcyzy i inne	Policya miejscowa	Aresztanci i sanpasitacye	Straż pożarna itp.	Straż polowa i lasowa	Wydatki na cele sanitarne	Oświetlenie miasta	Przedsiębiorstwa gminne i wodociągi	Dyety i koszta podróży	Rekrutacya, kwaterunek i inne cele wojskowe	Wydatki na cele: szkolne i oświaty	Wydatki na cele: parafialne i wyznaniowe	Wydatki na cele: gotówką	Wydatki na cele drogowe: wartość wszelkich zużytych prestacyj	Wydatki na cele drogowe: zapas kasowy drogowy z końcem roku	Wydatki nadzwyczajne kupno: gruntów, domów, budowli itp.	Wydatki nadzwyczajne kupno: papierów wartościowych	Wydatki nadzwyczajne: spłata długów	Wydatki nadzwyczajne: raliczki ulżenione i spłacone	Wydatki rozmaite	Zapas kasowy z końcem roku	Depozyta i inne	Razem	Wszystkie długi i inne należytości bierne, pozostałe z końcem roku	Uwaga
		K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	
1	Biała	52.690 02	1.420 26	8.312 90	11.307 41	— —	— —	18.606 21	16.440 96	23.860 61	653 88	6.583 32	2.707 22	13.812 79	5.920 77	4.067 95	1.050 —	1.300 88	60.146 71	6.284 59	9.813 70	37.275 38	7.048 02	81.420 41	4.075 92	41.826 23	3.152 36	51.137 11	43.244 51	—	513.756 82	226.800 03	
2	Bóbrka	32.789 65	— —	2.615 71	3.847 39	— —	— —	15.393 15	985 47	7.635 29	371 15	3.131 05	2.573 —	8.694 08	1.270 99	— —	5.965 04	553 92	26.553 88	5.219 51	1.757 96	36.989 79	1.654 14	7.089 44	39 —	18.697 03	1.921 03	16.613 65	21.974 48	—	225.335 89	106.378 92	
3	Bochnia	78.293 63	11.699 91	14.096 81	27.972 84	15.600 —	— —	38.085 92	7.556 62	7.139 88	628 70	6.013 34	— —	29.315 50	3.859 99	7.132 43	— —	951 27	136.517 62	9.623 91	10.180 03	38.421 —	— —	887 —	56.201 98	66.508 95	— —	25.278 96	93.050 33	—	685.204 62	— —	
4	Bohorodczany	18.352 14	65 12	2.771 16	5.049 17	— —	— —	6.242 85	251 38	6.263 66	57 95	1.009 68	2.054 54	5.234 68	1.203 28	4.389 76	1.795 27	382 68	28.204 85	3604	1006 —	— —	— —	— —	18.294 61	5.251 76	9.150 48	9.054 24	195 40	125.305 88	3.437 29	
5	Borszczów	40.095 68	— —	7.135 08	3.347 17	— —	— —	9.543 07	790 26	5.354 10	202 43	4.866 74	256 —	18.419 88	1.141 57	5.926 76	6.736 63	1.327 26	36.871 40	546 10	— —	62.097 —	— —	119 70	— —	23.361 97	5.638 95	13.467 02	26.091 08	—	273.238 95	— —	
6	Brody	43.428 35	728 45	6.661 94	12.829 91	132 —	144 70	23.877 55	945 87	6.148 28	313 36	3.904 08	5.928 08	8.998 80	873 61	2.132 29	65 80	2.187 88	27.458 88	8.705 37	3.992 52	44.971 62	6.303 44	19.617 11	23.902 07	27.824 —	2.700 60	12.389 83	20.926 26	2.026 34	320.115 98	105.323 70	
7	Brzesko	49.654 07	— —	5.531 34	28.398 81	— —	— —	15.481 96	3.866 74	5.275 52	369 40	3.360 42	1.458 96	5.989 77	1.065 49	16.092 —	4.429 79	1.242 87	82.243 08	21.113 44	2.473 48	— —	— —	14.500 54	1.903 93	29.286 80	2.715 25	13.054 74	31.406 25	—	841.092 24	289.884 46	
8	Brzeżany	32.555 40	105 —	2.491 25	1.584 50	— —	— —	7.129 02	631 12	2.596 —	174 44	1.920 68	130 —	12.193 45	418 —	990 —	4.830 14	426 91	51.885 57	397 20	6.677 65	— —	— —	800 —	— —	17.013 15	200 —	15.397 21	— —	97 46	161.527 21	2.768 07	
9	Brzozów	16.629 75	465 52	2.137 34	14.524 34	— —	— —	7.227 53	650 60	7.071 10	138 47	3.043 96	582 92	13.714 90	1.125 42	— —	— —	1.379 53	20.864 95	273 32	250 —	28.474 40	— —	— —	— —	10.117 49	1.474 85	12.332 93	18.219 87	—	160.693 16	30.770 60	
10	Buczacz	46.653 38	120 —	3.356 22	2.222 21	— —	— —	12.323 76	30 —	5.945 32	56 38	1.860 95	1.293 —	14.305 20	1.326 31	— —	5.041 31	560 90	56.164 08	649 32	2.728 67	36.796 99	— —	— —	7.361 77	17.145 87	80 —	41.263 64	26.420 39	—	283.714 68	— —	
11	Chrzanów	61.157 96	5.884 20	7.217 84	20.428 92	— —	— —	13.237 49	9.286 32	24.084 88	985 53	4.329 57	2.028 94	4.258 48	6.041 50	26.646 21	— —	1.522 84	75.434 74	1.605 64	25.149 21	40.455 —	— —	337 30	11.149 45	19.564 28	12.760 73	15.164 87	41.646 48	—	430.372 33	3.505 72	
12	Cieszanów	39.313 14	— —	5.101 79	6.438 79	2.000 —	— —	27.202 61	3.571 93	3.382 42	50 35	1.415 81	2.432 88	2.065 06	1.048 41	3.872 32	— —	9 60	28.335 33	34 —	— —	— —	— —	78.081 20	14.320 65	22.669 48	15.542 92	20.326 32	26.886 78	—	305.128 78	85.840 50	
13	Czortków	17.285 03	— —	3.805 48	4.361 14	— —	— —	6.616 34	221 66	6.226 24	70 —	2.551 88	484 —	4.816 01	74 27	1.593 10	1.325 —	594 58	18.587 84	— —	— —	— —	— —	300 88	— —	15.336 03	2.371 68	3.745 16	14.923 03	2.950 75	108.250 90	19.497 65	
14	Dąbrowa	24.497 83	— —	4.254 83	2.752 26	— —	— —	16.953 83	620 41	3.750 14	220 67	5.185 03	84 —	10.983 49	1.122 94	15.075 08	— —	312 10	20.481 48	11.522 28	11.931 50	23.849 —	— —	3.100 —	2.644 45	26.002 92	— —	14.969 01	18.042 36	—	218.385 76	160.751 17	
15	Dobromil	28.873 25	— —	2.273 24	8.277 86	6.054 57	— —	6.871 22	1.793 76	4.192 20	177 47	4.044 45	3.874 84	2.944 52	602 40	3.118 09	2.497 41	907 62	27.673 15	421 21	613 76	— —	— —	20 00	— —	16.576 87	3.826 10	4.684 74	24.396 45	—	154.390 46	121.861 26	
16	Dolina	39.965 71	4.876 56	9.672 59	14.786 96	— —	— —	20.027 94	3.190 65	13.066 24	639 85	5.318 69	6.795 88	21.705 74	1.950 80	— —	4 244 22	1.760 03	106.145 31	3.248 65	— —	— —	— —	3.816 78	— —	71.202 88	23.100 36	35.240 11	21.908 65	—	421.664 58	— —	
17	Drohobycz	67.912 63	— —	9.707 98	13.328 30	— —	— —	39.810 01	4.094 56	26.55 —	716 03	10.916 01	5.388 43	891 40	17.611 —	— —	— —	612 19	22.862 35	1.118 64	— —	24.771 40	— —	15.272 76	30.000 —	4.807 46	— —	86.726 90	79.238 01	338 92	520.603 93	— —	
18	Gorlice	19.334 26	60 —	2.121 71	4.205 47	— —	— —	1.712 96	180 74	5.395 50	70 20	4.783 07	1.404 18	4.300 78	— —	— —	— —	612 19	22.862 35	1.118 64	— —	24.771 40	— —	3.036 76	30 56	31.927 54	— —	12.039 26	16.584 13	—	156.661 70	— —	
19	Gródek	25.221 71	85 —	2.081 04	2.260 82	— —	— —	18.039 23	728 99	512 —	163 56	701 70	262 —	234 81	294 59	1.016 —	2.598 64	664 58	22.706 69	2.196 79	— —	— —	— —	7.478 48	283 02	5.814 89	148 —	16.130 18	14.744 73	281 53	124.648 98	24.216 52	
20	Grybów	16.829 67	— —	3.221 62	5.551 21	— —	— —	11.266 02	276 48	7.586 55	99 96	1.195 57	1.369 86	9.532 89	2.014 59	— —	11.013 92	493 88	24.840 83	2.854 73	— —	— —	— —	— —	— —	13.559 71	293 37	7.445 66	— —	1.355 63	120.812 18	— —	
21	Horodenka	35.456 74	— —	7.926 13	13.543 96	— —	— —	8.036 48	971 24	7.720 30	167 63	2.764 96	1.071 —	7.187 24	1.597 45	782 28	— —	356 72	14.989 01	497 65	— —	— —	— —	146 27	400 —	7.602 64	1.200 —	17.995 57	3.241 14	—	133.651 37	— —	
22	Husiatyn	31.659 98	76 65	7.890 02	3.775 16	— —	— —	5.495 96	61 80	9.946 15	122 —	16.541 87	— —	26.745 98	1.873 09	25.362 58	425 —	1 745 80	42.795 40	3.450 52	— —	98 67	— —	151 62	6.540 16	17.030 94	2.547 16	14.225 92	16.324 —	3.560 59	257.084 98	176.702 89	
23	Jarosław	37.461 24	— —	4.343 96	13.468 09	— —	— —	36.074 58	1.168 74	9.217 83	70 36	3.421 78	1.745 52	1.467 —	1.036 61	— —	— —	539 40	37.096 05	4.731 88	33.849 86	34.069 —	2.635 49	15.602 92	— —	22.548 70	7.068 13	32.681 86	15.846 56	—	316.163 96	— —	
24	Jasło	30.268 23	— —	3.675 66	10.383 35	— —	— —	4.870 66	1.228 36	11.742 78	297 15	4.632 39	977 —	3.877 18	573 32	— —	— —	1.482 22	40.215 33	14.608 41	— —	33.711 30	— —	711 16	4.990 81	17.606 02	4.108 43	10.995 72	12.059 13	—	213.014 84	— —	
25	Jaworów	15.725 86	— —	1.388 65	4.347 61	— —	— —	11.297 65	469 34	2.330 54	104 51	4.292 24	2.852 53	10.588 80	1.036 72	— —	— —	1 711 42	20.233 74	9.881 24	7.609 05	13.751 60	— —	1.000 —	— —	31.355 36	493 27	18.633 50	52.728 92	—	210.891 44	52.140 16	
26	Kałusz	25.940 16	120 —	4.115 99	6.846 94	— —	— —	15.999 11	577 36	12.586 92	159 00	7.725 74	2.633 52	34.589 47	7.059 11	2.076 84	298 94	855 47	41.342 27	7.778 18	5.869 78	— —	— —	10.388 99	9.704 —	27.902 65	7.967 15	32.780 96	15.193 51	624 53	281.106 69	333.444 33	
27	Kamionka	37.064 08	1.258 59	6.883 57	9.020 58	14 81	— —	18.732 16	2.165 06	12.311 01	358 75	5.724 48	3.145 81	16.020 45	4.440 90	6.445 91	4.571 02	1.563 72	58.227 31	6.359 86	6.126 10	9.842 25	278 51	106.832 24	30 —	23.975 61	7.768 44	25.142 96	25.142 91	589 40	400.075 44	49.649 63	
28	Kolbuszowa	19.929 89	— —	4.041 06	2.144 88	— —	45 46	5.067 61	1.397 45	6.474 82	693 56	2.033 50	2.810 28	7.625 82	966 79	1.545 18	— —	626 56	21.147 08	11.842 25	— —	— —	— —	27.941 80	— —	12.300 88	11.621 74	5.916 91	9.975 59	—	156.066 45	50.182 16	
29	Kołomyja	34.261 71	72 —	5.417 27	34.502 12	— —	— —	16.875 80	2.621 —	12.990 29	119 45	2.504 62	1.197 98	4.096 73	301 22	41 09	— —	920 42	86.596 13	— —	— —	22.053 75	— —	3.733 97	2.563 22	37.122 14	2.311 10	14.568 40	29.276 50	3.399 04	317.406 80	— —	
30	Kossów	28.175 75	216 —	7.433 96	12.710 94	— —	— —	13.542 18	985 41	18.562 26	173 50	1.254 25	3.862 78	17.415 69	1.915 12	— —	4.389 22	488 80	48.879 44	1.434 07	2.933 58	27.225 —	21 80	1.552 44	18.747 30	13.217 09	1.075 34	13.287 28	14.946 14	—	254.438 29	145.711 96	
31	Kraków	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	Mimo urgensów nie nadesłano żądanych dat
32	Krosno	12.855 59	— —	1.386 76	941 95	8 20	40 —	5.874 43	218 —	3.243 87	20 —	692 —	2.007 61	1.120 —	970 —	47.500 —	252 —	817 54	48.243 02	32.580 63	28.824 40	31.299 11	— —	1.700 —	— —	16.500 67	11.308 08	— —	240.575 59	894 69	
33	Limanowa	18.112 14	— —	3.715 66	8.376 14	— —	— —	4.339 45	1.294 61	5.397 31	327 09	414 80	599 —	3.818 64	668 54	— —	3.618 70	407 18	26.123 32	3.752 95	358 83	— —	— —	1.183 13	3.177 —	4.500 09	3.039 74	5.733 29	2.288 41	73 38	101.349 17	2.839 45	
34	Lisko	30.307 86	500 —	5.261 89	9.800 60	— —	— —	6.742 74	216 —	4.294 04	154 27	1.893 70	1.317 30	8.062 93	467 50	— —	— —	1.333 50	15.401 97	— —	— —	26.929 —	— —	— —	— —	26.049 —	517 —	3.529 57	116 29	— —	141.834 74	— —	
35	Lwów	74.129 39	— —	9.102 23	40.622 63	— —	— —	25.010 13	2.939 73	16.566 57	278 70	11.483 87	5.133 50	3 230 92	2.021 76	5.375 —	11.995 61	3.296 52	77.620 87	4.482 34	88.374 28	49.204 —	— —	49.101 01	9.296 66	33.135 06	2.835 45	16.463 20	29.284 67	—	570.978 16	185.152 78	
36	Łańcut	44.034 86	3.213 —	5.244 73	34.740 68	738 70	— —	31.437 07	5 3 3 96	18.428 92	727 99	4.181 85	2.636 39	15.942 23	5.599 66	— —	— —	2.045 94	77.243 38	5.571 38	227 48	4.441 68	— —	1.461 08	— —	21.477 13	6.844 48	22.511 48	40.710 77	—	352.736 92	11.282 48	
37	Mielec	32.752 53	— —	3.488 64	18.869 73	— —	— —	7.107 13	415 49	5.836 44	14 88	4.164 51	583 —	21.427 87	1.242 74	— —	— —	1 115 70	24.547 23	22.415 10	— —	15.829 90	564 10	1.065 87	16.575 55	67.324 32	8.288 32	29.943 86	19.285 96	—	305.708 47	123.326 82	
38	Mościska	23.754 23	1.280 —	4.167 99	5 075 13	— —	— —	18.025 75	1.838 14	10.664 42	127 60	10.436 83	2.353 10	11.275 14	1.506 49	— —	3.546 22	1.446 88	31.387 30	6.040 99	9.968 —	17.749 40	1.095 50	10.138 76	— —	6.359 58	1.877 25	9.793 67	19.980 58	—	209.630 22	133.333 30	
39	Myślenice	22.784 95	802 —	2.495 87	7.261 25	18.000 —	— —	11.198 73	4.879 81	6.868 56	486 85	3.396 73	2.762 68	10.771 60	1.874 07	— —	— —	1.159 22	39.236 53	8.883 33	— —	33.687 —	— —	— —	9.071 10	17.537 96	3.364 80	15.167 09	16.804 61	—	239.254 74	97.466 47	
40	Nadwórna	39.491 15	480 —	3.677 09	12.830 90	— —	— —	14.573 92	365 —	12.727 44	133 39	7.314 51	6.105 01	3.955 33	4.352 01	4.130 03	— —	196 65	16.331 54	2.250 —	17.689 08	37.947 —	— —	17 913 55	— —	15.687 93	483 68	18.295 30	15.678 44	—	252.009 01	139.627 11	
41	Nisko	12.382 71	— —	1.642 75	— —	— —	— —	15.024 88	— —	3.247 38	98 75	— —	5.060 67	6.506 29	— —	5.420 28	2.932 32	278 19	22.572 57	3.580 23	2.452 —	16.513 40	— —	2 865 33	2.694 32	1.525 62	571 20	10.956 20	11.579 47	—	133.911 50	18.100 67	
42	Nowy Sącz	40.586 30	870 60	8.131 05	12.441 08	240 93	— —	14.582 34	1.829 35	21.961 48	419 76	1.802 22	8.450 51	13.383 55	1.275 99	10.973 60	— —	780 79	42.639 04	5.755 86	— —	— —	— —	5.881 40	5.901 88	25.870 —	9.598 85	20.344 42	19.823 58	—	278.544 58	— —	
43	Nowy Targ	41 855 —	474 —	4.661 25	18.855 49	— —	— —	37.376 66	1.324 48	17.100 69	323 98	5.449 07	3.130 20	4.395 53	2.088 12	33.750 39	— —	1.402 14	109.336 32	33.700 32	12.024 57	— —	— —	— —	11.958 13	125.865 18	6.492 17	39.466 —	19.808 86	—	530.847 86	10.392 96	
44	Pilzno	19.351 32	— —	1.588 08	4.735 79	— —	— —	5.903 97	4.782 79	5.947 81	110 79	1.417 13	— —	815 99	1.639 04	46.932 80	— —	335 02	20.949 88	3.979 30	5 738 47	12.660 60	— —	— —	22.000 —	9.787 09	935 —	13 893 73	10.622 64	—	193.587 24	65.086 57	
45	Podhajce	34.566 10	680 —	4.306 44	4.373 13	— —	— —	17.060 53	600 —	3.116 99	128 02	5.306 43	2.670 85	3.788 —	458 62	610 48	— —	978 27	12.437 40	— —	407 20	21.358 43	— —	5.132 52	1.002 90	14.423 10	8.847 42	10.526 64	201 28	— —	152.982 75	— —	
46	Przemyśl	22.140 87	— —	8.223 86	16.310 48	— —	— —	22.235 61	7.304 82	4.464 78	169 45	1.844 76	2.668 34	2.927 59	199 90	— —	— —	677 34	8.041 12	5.394 45	314 —	— —	— —	15.416 44	4.322 84	8.303 76	804 63	13.328 08	18.754 12	—	164.063 64	42.585 88	
47	Przemyślany	19.729 09	600 —	2.654 15	2.634 49	— —	— —	13.931 03	1.540 34	6 002 98	593 63	4.511 17	2.356 01	5.941 80	1.306 03	1.787 66	2.583 63	529 45	29.975 63	1.096 89	9 211 92	13.497 20	1.596 40	— —	— —	8.183 54	200 —	33.711 27	12.247 26	3.560 73	179.979 60	— —	
48	Rawa	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	Mimo urgensów nie nadesłano żądanych dat
49	Rohatyn	57 577 68	2.108 55	5.470 07	40.868 32	29.000 —	— —	23.916 05	3.618 65	36 04	454 81	6.787 31	2 —	9.939 63	1.005 —	1.621 65	6.138 76	827 70	37.857 86	52 04	11.172 27	37.148 32	308 —	61.899 35	— —	120.524 40	78.821 74	17.856 90	24.033 33	10.573 40	591.104 43	— —	
50	Ropczyce	28.623 46	— —	4.090 26	9.467 26	— —	— —	7.057 65	2.167 95	10.738 05	694 15	1.283 14	— —	66 60	2.776 14	— —	— —	660 92	39.069 08	7.987 51	92 64	— —	— —	116.694 53	— —	46.420 05	— —	22.984 10	24.731 06	—	325.927 59	5.344 19	
51	Rudki	15.846 26	— —	1.945 54	34.950 69	— —	— —	11.588 22	— —	7.882 90	— —	1.045 —	2.209 52	5.385 90	1.069 63	— —	— —	981 —	15.310 05	14.425 30	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	20.341 33	18.543 10	—	151.496 44	— —	
52	Rzeszów	99.765 97	2.388 —	12.112 61	25.670 01	— —	— —	23.321 59	11.735 48	28.026 92	257 58	13.210 28	3.056 58	10.232 17	22.056 44	53.532 13	— —	48.990 93	152.499 12	17.111 51	14.700 33	15 36	546 92	14.167 65	— —	135.435 85	20.466 91	798.015 86	57.585 79	—	1.564.939 99	— —	
53	Sambor	17.310 —	— —	2.279 95	3.458 19	— —	— —	32.771 03	249 47	4.700 —	22 —	506 —	3.117 —	7 836 —	— —	— —	3.460 10	492 80	20.496 15	528 43	360 —	— —	— —	— —	— —	18.380 60	6.462 77	10.879 84	548 83	4.389 57	147.243 78	23.074 35	
54	Sanok	27.239 27	— —	4.298 42	6.206 13	— —	— —	12.865 97	724 92	6.797 41	67 74	5.815 92	5.234 81	2.329 51	920 29	44.164 05	— —	2.937 19	21.172 99	1.445 02	61.644 42	71.406 60	836 —	3.020 88	— —	33.008 54	— —	21.944 52	20.566 22	—	354.645 93	43.646 06	
55	Skałat	36.580 —	— —	4.814 48	2.500 26	— —	— —	6.178 40	162 85	16.037 56	228 50	2.925 86	— —	11.327 93	682 —	2.780 —	6.931 25	722 92	41.808 72	158 —	— —	— —	— —	1.120 —	— —	11.019 76	— —	9.244 64	3.284 43	2.524 24	161.017 74	— —	
56	Śniatyn	38.545 89	4.106 89	6.884 46	11.060 24	— —	— —	32.777 02	3 967 61	17.934 38	566 91	2.990 65	8 013 20	35.983 29	3.848 69	— —	584 87	467 48	117 276 8	1 916 54	800 58	— —	— —	— —	157.006 19	39.074 41	9.579 70	18.786 09	26.288 94	3.827 73	542 261 50	504.912 40	
57	Sokal	50.823 57	1.929 28	10.112 47	42.855 32	— —	— —	37.887 35	919 24	6.632 35	207 08	1.550 81	2.811 35	11.610 52	1.111 90	— —	6.181 51	1.148 60	71.026 85	1 745 03	23.291 99	357 40	2.400 —	5.233 06	9.337 18	53.759 62	1.278 98	20.150 16	52.859 67	—	417.221 28	— —	
58	Stanisławów	43.390 61	— —	10.474 61	4.278 28	— —	— —	14.392 86	212 —	26.015 34	5 71	6.073 73	3.896 31	9.824 69	2.265 20	— —	— —	1.036 27	55.917 34	— —	— —	— —	— —	8.509 62	1.400 —	31.745 77	16.721 56	27.926 81	21.644 53	—	286.321 03	— —	
59	Stary Sambor	20 027 43	1.336 40	2.506 54	5.471 09	— —	1.298 69	13.401 72	143 —	5.531 14	494 75	2.769 29	2.761 57	3.440 —	1.945 13	— —	212 80	969 74	29.310 98	14640 —	— —	— —	— —	— —	16.772 17	24.045 80	1.749 58	25.655 55	9.800 70	1.657 33	171.437 65	— —	
60	Stryj	23.214 80	— —	3.143 60	9.994 25	— —	— —	17.357 19	440 —	13.069 08	186 95	3.515 74	4.890 —	5.982 91	1.022 02	5.539 59	— —	5 481 58	17.586 82	6.229 41	— —	— —	— —	570 —	250 —	13.310 43	1.390 08	4.647 37	4.422 23	—	142.247 06	— —	
61	Tarnobrzeg	31.931 49	160 90	4.896 51	23.397 85	— —	— —	33.811 50	2.059 78	18.470 24	153 14	8.972 10	5.720 64	15.152 08	1.217 91	3.088 17	— —	1.107 71	18.686 10	8.227 76	6.103 07	17.415 20	4.666 40	33.811 42	3.585 —	14.288 40	6.021 77	26.190 02	33.580 01	—	323.516 17	138.531 87	
62	Tarnopol	24.601 02	— —	7.440 93	8.084 82	— —	— —	15.266 21	1.133 40	12.712 56	54 30	4.715 16	1.465 25	23.737 96	1.030 20	14.213 16	11.037 28	551 29	51.824 90	5.159 35	3.835 —	16.705 50	54.944 17	31.388 37	6.133 61	75.294 12	800 05	10.667 82	27.593 16	—	410.339 65	— —	
63	Tarnów	20.759 47	— —	1.735 02	2.446 20	— —	— —	6.904 91	1.080 04	4.500 43	275 74	3.834 41	380 —	482 26	460 20	— —	2.044 21	264 69	29.632 11	17.343 58	— —	— —	— —	3.353 12	— —	6.702 39	2.660 77	16.694 12	16.852 96	—	138.412 65	— —	
64	Tłumacz	32.440 08	— —	10.210 67	4.139 86	— —	— —	8.566 27	1.307 80	16.590 38	592 68	1.046 28	3.293 94	12.575 42	5.918 93	1.485 49	— —	1 258 88	70.799 28	9740	1.334 —	5.016 90	— —	34.211 49	28.415 52	37.778 62	4.797 87	30.402 92	67.782 01	—	425.062 05	150.876 —	
65	Trembowla	22.744 18	— —	5.134 96	3.000 98	15 17	— —	6.554 18	66 —	6.051 32	45 —	3.137 96	304 31	11.317 82	88 91	— —	5.615 02	606 68	32.472 83	— —	10.728 7	12.220 57	1.493 44	2.253 47	4.339 —	5.925 05	3.790 74	18.353 78	15.959 59	—	172.208 33	— —	
66	Turka	17.483 48	264 —	3.476 89	5.507 33	— —	— —	6.527 47	794 92	5.870 33	55 87	1.820 06	1.994 65	7.650 83	2.173 33	— —	— —	995 38	17.797 96	10.372 77	42.275 22	28.292 50	— —	1.531 25	— —	12.189 84	60 —	5.777 48	5.787 91	—	178.698 92	— —	
67	Wadowice	32.595 83	611 —	6.230 33	6.692 74	— —	— —	9.810 11	5.465 86	8.760 03	563 03	4.395 03	375 —	9.732 63	2.100 69	32.281 14	3.766 61	1.574 05	64.024 36	11.441 01	13.693 88	36.714 —	— —	1.866 44	29.218 43	62.561 83	7.165 36	24.594 06	21.337 39	719 10	400.639 —	254.371 66	
68	Wieliczka	50.052 14	— —	8.231 04	3.393 23	— —	— —	9.699 89	2.834 65	— —	67 05	1.373 86	50 —	1.030 90	2.100 —	— —	— —	982 64	52.673 43	8 238 70	788 17	43.742 30	— —	— —	— —	11.632 16	— —	14.696 08	43.826 04	—	255.964 31	— —	
69	Zaleszczyki	27.438 60	486 63	4.903 42	5.958 68	— —	— —	5.711 67	800 —	12.560 86	241 06	1.198 81	— —	4.588 92	835 33	6.486 93	4.313 47	514 93	43.102 39	— —	4.562 09	— —	— —	— —	7.439 92	120 —	25.147 90	30.957 51	4.022 96	191.392 47	28.167 03	
70	Zbaraż	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	Mimo urgensów nie nadesłano żądanych dat
71	Złoczów	13.248 96	18 637 02	3.818 05	5.656 34	— —	— —	20.153 59	1.204 —	5.694 60	369 37	3.737 58	2.779 52	5.595 02	486 40	606 52	5.963 82	3 185 02	21 148 04	1.894 78	2.761 58	— —	— —	1.730 55	— —	18.420 84	2.281 42	11.177 44	12.087 46	8.157 92	170.796 84	55.274 52	
72	Żółkiew	25.810 79	— —	2.827 69	10.480 08	— —	— —	12.809 94	83 31	2.374 24	169 37	2.696 03

Wykaz

stanu gminnych kas pożyczkowych za r. 1906.

Liczba porz.	Powiat	Ilość gmin	Ilość kas pożyczkowych	Stan kasy z końcem roku 1906 K.	Stan kasy z końcem roku 1906 gr.	Uwaga
1	Biała	—	—	—	—	Mimo urgensów nie nadesłano żądanych dat.
2	Bóbrka	90	78	347.350	34	
3	Bochnia	140	108	178.824	08	
4	Bohorodczany	37	17	87.847	27	
5	Borszczów	75	56	183.551	35	
6	Brody	102	80	264.368	47	
7	Brzesko	112	111	569.748	91	
8	Brzeżany	—	—	—	—	Mimo urgensów nie nadesłano żądanych dat.
9	Brzozów	45	45	272.623	94	
10	Buczacz	—	—	—	—	Mimo urgensów nie nadesłano żądanych dat.
11	Chrzanów	84	1	7.282	05	
12	Cieszanów	66	6	42.137	53	
13	Czortków	44	44	386 449	11	
14	Dąbrowa	105	99	365.461	97	
15	Dobromil	96	12	2.930	08	
16	Dolina	87	56	222.781	—	
17	Drohobycz	—	—	—	—	
18	Gorlice	89	89	225.948	58	
19	Gródek	69	3	21.486	04	
20	Grybów	72	72	192.778	—	
21	Horodenka	50	49	409.580	39	
22	Husiatyn	51	54	541.087	23	
23	Jarosław	109	90	445.659	19	
24	Jasło	144	144	373.511	13	
25	Jaworów	73	34	50.430	70	
26	Kałusz	69	69	373.594	23	
27	Kamionka	92	92	404 459	17	
28	Kolbuszowa	62	60	318.217	55	
29	Kołomyja	75	62	239.369	42	
30	Kossów	45	13	244.001	34	
31	Kraków	—	—	—	—	Mimo urgensów nie nadesłano żądanych dat.
32	Krosno	83	83	388.658	62	
33	Limanowa	91	91	212.536	14	
34	Lisko	154	10	20.955	89	
35	Lwów	131	96	439.775	29	
36	Łańcut	108	91	664.268	69	
37	Mielec	96	96	381.582	27	
38	Mościska	78	18	106.924	85	
39	Myślenice	96	8	34.676	46	
40	Nadwórna	33	16	145.211	72	
41	Nisko	59	43	184.127	48	
42	Nowy Targ	75	9	38.681	17	
43	Nowy Sącz	128	74	227.058	15	
44	Pilzno	61	40	137.999	86	
	Do przeniesienia	3.276	2.219	9,753.945	66	

Liczba porz.	Powiat	Ilość		Stan kasy z końcem roku 1906		Uwaga
		gmin	kas pożyczkowych	K.	gr.	
	Z przeniesienia .	3.276	2.219	9,753.945	66	
45	Podhajce . .	65	53	293.768	38	
46	Przemyśl . .	123	84	271.724	25	
47	Przemyślany .	69	17	84.184	16	
48	Rawa . . .	—	—	—	—	Mimo urgensów nie nadesłano żądanych dat.
49	Rohatyn . .	100	74	298.847	67	
50	Ropczyce . .	79	53	97.633	63	
51	Rudki . . .	—	—	—	—	Mimo urgensów nie nadesłano żądanych dat.
52	Rzeszów . .	115	106	364.026	45	
53	Sambor . . .	86	23	85.325	43	
54	Sanok . . .	130	74	201.003	85	
55	Skałat . . .	64	64	638.164	66	
56	Śniatyn . . .	41	13	93.824	23	
57	Sokal . . .	100	80	512.390	09	
58	Stanisławów .	—	—	—	—	Mimo urgensów nie nadesłano żądanych dat.
59	Stary Sambor	—	—	—	—	Mimo urgensów nie nadesłano żądanych dat.
60	Stryj	100	42	225.652	62	
61	Tarnobrzeg .	72	66	437 182	35	
62	Tarnopol . .	83	85	783.768	34	
63	Tarnów . . .	85	85	405.423	90	
64	Tłumacz . .	65	46	194.544	88	
65	Trembowla .	42	34	346.084	09	
66	Turka . . .	74	2	9.833	29	
67	Wadowice . .	102	21	79.571	31	
68	Wieliczka . .	—	—	—	—	Mimo urgensów nie nadesłano żądanych dat.
69	Zaleszczyki .	57	42	204.967	60	
70	Zbaraż . . .	58	53	300 479	36	
71	Złoczów . . .	140	109	368.009	11	
72	Żółkiew . . .	74	16	96.547	86	
73	Żydaczów . .	74	67	472.140	94	
74	Żywiec . . .	70	2	113.456	42	
	Razem .	5.244	3.530	16,737.500	53	

Wykaz

stanu powiatowych kas pożyczkowych za rok 1906.

Liczba porządkowa	POWIAT	Stan z końcem roku 1906 K.	gr.	UWAGA
1	Brzesko	46.322	35	
2	Dobromil	147.372	32	
3	Drohobycz	342 289	44	
4	Jaworów	21 279	04	
5	Kossów	153.792	76	
6	Nadwórna	44 084	79	
7	Pilzno	80.415	18	
8	Przemyśl	145.413	47	
9	Rzeszów	207.799	94	
10	Sambor	324.508	35	
11	Turka	13.774	86	
12	Wieliczka	241 510	44	
13	Złoczów	—	—	w likwidacyi
14	Żydaczów	—	—	w likwidacyi
	Razem . .	1,768.562	94	

Wykaz

stanu powiatowych kas Oszczędności w r. 1906.

L. porz.	Powiatowa kasa Oszczędności w	Wysokość wkładek Oszczędności		Pożyczki hipoteczne		Pożyczki komunalne		Weksle		Zastaw papierów wartościowych		Fundusz rezerwowy		Stan kasy z końcem roku 1906		UWAGA
		K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	
1	Bochni	2,636.602	14	1,954.554	17	68.313	19	455.230	–	5.893	—	117.119	—	53.790	71	
2	Bohorodczanach	491.888	69	252.119	12	4.982	52	187.748	—	30	—	14.519	09	13.552	76	
3	Brzesku	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Mimo urgensów nie nadesłano żadnych dat.
4	Brodach	1,688.006	28	1,439.098	51	5.793	19	272.847	93	—	—	149.362	32	19.262	06	
5	Brzeżanach	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	jak poz. 3.
6	Buczaczu	1,917.775	06	1,398.019	84	30.449	66	488.789	—	40.130	—	—	–	24.136	24	
7	Dolinie	1,216.850	65	793.520	08	16.570	—	156.364	60	450	—	104.333	81	38.219	74	
8	Gorlicach	1,508.250	35	910.907	61	3.875	41	423.776	27	1.010	—	27.499	20	34.853	22	
9	Gródku	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	jak poz. 3.
10	Horodence	506.286	40	535.722	47	—	—	113.055	—	—	—	35.719	20	30.349	09	
11	Kałuszu	5 4.623	59	391.862	98	66.125	54	228.750	—	2.630	—	52.481	30	18.663	83	
12	Kolbuszowej	113.026	76	288.290	55	—	—	29.767	—	—	—	9.315	90	5.899	43	
13	Krakowie	22,283.225	57	14,547.959	01	123.172	82	4,279.726	02	2,824.552	20	791.270	46	250.699	92	
14	Mielcu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	jak poz. 3.
15	Myślenicach	1,405.444	44	954.923	47	8.464	75	188.907	—	1.376	—	71.506	83	8.005	89	
16	Nowym Targu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
17	Ropczycach	1.500.710	27	1,017.343	68	—	—	105.998	—	4.800	—	75.091	73	17.232	23	
18	Rudkach	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	jak poz. 3.
19	Samborze	503.705	43	335.349	69	19.652	32	84.322	—	—	—	27.366	11	18.537	38	
20	Sniatynie	1,208.219	12	1,235.484	60	—	—	408.741	—	—	—	64.593	88	39.824	60	
21	Tarnobrzegu	1,149.968	73	1,033.964	83	—	—	126.342	—	—	—	24.294	67	13.827	10	
22	Trembowli	1,008.518	—	502.563	36	—	—	392.575	—	4.028	—	55.701	23	20.864	91	
23	Wadowicach	5,056.309	91	2.877.432	27	270.619	78	897.528	90	33.339	86	240.390	66	161.086	40	
24	Wieliczce	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	jak poz. 3.
25	Zaleszczykach	613.141	70	459.073	17	2.542	60	166.679	71	18.155	29	25.161	98	3.507	51	
	Razem	45,312.553	09	30.928.189	41	620.561	78	9 007.147	43	2,935.394	35	1,885.727	37	772.313	02	

Wykaz

stanu miejskich kas oszczędności za rok 1906.

L. porz.	Miejska kasa oszczędności	Wysokość wkładek oszczędności		Pożyczki hipoteczne		Pożyczki komunalne		Weksle		Zastaw papierów wartościowych		Fundusz rezerwowy		Stan kasy z końcem roku 1906		Uwaga
		K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	
1	Biała	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Mimo urgensów nie nadesłano żadnych dat.
2	Bochnia	3,090.974	31	2,138.521	22	54.000	—	747.112	—	11.377	—	271.158	33	37.597	24	
3	Dąbrowa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
4	Dobromil	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	jak poz. 1.
5	Drohobycz	2,445.040	17	399.200	—	—	—	489.231	74	1.150	—	175.214	—	82.917	19	
6	Jarosław	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	jak poz. 1.
7	Jasło	3,098.372	44	1,666.438	56	10.842	36	977.526	23	—	—	275.638	14	68.781	86	
8	Kołomyja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	jak poz. 1.
9	Kraków	37,535.769	08	27,823.001	37	3,186.792	12	1.205.513	73	330.734	—	2,886.376	87	222.246	03	
10	Krosno	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	jak poz. 1.
11	Nowy Sącz	4,309.867	96	3,155.876	08	119.648	21	574.676	70	39.143	—	26.808	47	39.764	43	
12	Podgórze	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	jak poz. 1.
13	Przemyśl	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
14	Rzeszów	3,991.262	95	2,435.041	78	3.244	84	1,487.626	—	156	—	375.025	43	205.922	63	
15	Sambor	5,851.168	34	4.301.777	46	553 933	25	742.313	—	21 600	—	540.873	89	15.031	11	
16	Sanok	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	jak poz. 1.
17	Śniatyn	108.911	80	71.108	82	—	—	28.966	16	350	—	11.683	67	6.271	51	
18	Sokal	1,119.812	45	851.041	09	—	—	193.501	—	1.250	—	50.711	59	11.518	48	
19	Stanisławów	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	jak poz. 1.
20	Stryj	2,493.129	88	1,418.127	93	26.839	49	918.321	23	2.230	—	167.962	01	32.876	74	
21	Tarnopol	6,607.838	67	4,853.322	58	3.364	28	1,790.380	06	147.188	—	606.726	32	65.651	30	
22	Tarnów	10 452.905	25	7,167.490	93	1,168.241	73	871.087	—	95.257	—	844.168	57	224.992	65	
23	Żywiec	2,297.203	86	1,277.349	45	37 960	—	1,034.259	47	—	—	226.687	70	3.760	26	
	Razem	83,402.257	16	57,558.297	27	5,164 866	28	11,060.514	32	650.435	—	6,459.034	99	1,017.331	43	

Wykaz

podatków bezpośrednich i dodatków krajowych, powiatowych i gminnych wedle budżetów na rok 1910.

L. p.	Powiat	Podatki bezpośrednie od których pobierane są dodatki powiatowe		Dodatki krajowe od podatku		Dodatki pow. do podatków bezpośred. wraz z 18% ust. na cele drogowe	Dodatki gminne na cele ściśle gminne i szkolne							Uwaga
				gruntowego i domowego	od innych podatków bezpośred.		nie mają dodatków	od 1—50%	od 51—100%	od 101—150%	od 151—200%	ponad 200%	Razem gmin	
		K	h	Stopa procentowa			Ilość gmin							
1	Biała	453.670	—	72	78	48	3	13	28	12	10	3	69	
2	Bobrka	212.030	46	72	78	63	—	16	48	24	3	—	91	
3	Bochnia	314.171	38	72	78	68	3	32	59	25	12	9	140	
4	Bohorodczany	118.254	66	72	78	58	1	6	7	5	—	—	19	
5	Borszczów	352.681	92	72	78	42	1	14	48	10	2	—	75	
6	Brody	355.068	08	72	78	51	1	31	49	16	5	2	104	
7	Brzesko	279.698	77	72	78	72	4	23	48	27	6	2	110	
8	Brzeżany	*)286.786	30	72	78	64	—	2	35	33	4	1	75	*) Podatki bezp. podano w wysokości wykazanej przy budżecie na rok 1909
9	Brzozów	158.408	42	72	78	68	—	11	34	10	1	—	56	
10	Buczacz	363.071	56	72	78	48	2	6	39	31	5	3	86	
11	Chrzanów	468.860	06	67	73	53	—	7	16	21	14	26	84	
12	Cieszanów	176.476	—	72	78	90·5	—	6	36	23	1	—	66	
13	Czortków	253.642	—	72	78	84	—	7	22	13	1	1	44	
14	Dąbrowa	202.620	14	72	78	74	3	43	51	4	2	2	105	
15	Dobromil	122.926	43	72	78	62	—	—	—	—	—	—	—	Podatków gminnych nie podano, gdyż Wydział powiatowy mimo urgensów nie przedłożył wykazu dodatków pobieranych przez gminy.
16	Dolina	198.278	95	72	78	68	—	9	37	29	8	4	87	
17	Drohobycz	786.280	42	72	78	50	7	27	34	10	—	—	78	
18	Gorlice	260.464	70	72	78	64	—	6	36	27	9	9	87	
19	Gródek Jagiel.	213.585	—	72	78	70	2	15	28	20	4	1	70	
20	Grybów	80.889	20	72	78	83	2	6	35	20	8	1	72	
21	Horodenka	292.432	10	72	78	58	—	3	35	10	1	—	49	
22	Husiatyn	332.170	71	72	78	58	—	9	30	11	1	—	51	
23	Jarosław	526.317	92	72	78	57	2	50	45	14	—	—	111	
24	Jasło	289.390	—	72	78	48	—	37	81	32	4	1	155	
25	Jaworów	214.450	44	72	78	44	2	10	38	24	—	—	74	
26	Kałusz	171.718	99	72	78	58	—	10	20	19	5	1	64	
27	Kamionka str.	310.351	60	72	78	66	2	33	44	10	5	—	94	
28	Kolbuszowa	141.946	16	72	78	71	2	21	32	4	3	—	62	
29	Kołomyja	466.394	90	72	78	63	—	1	38	26	9	4	78	
30	Kosów	153.053	—	72	78	64	—	—	—	—	—	—	—	jak poz. 15.
31	Kraków	348.472	—	67	73	51	—	—	—	—	—	—	—	jak poz 15.
32	Krosno	225.548	34	72	78	66	3	35	41	1	2	1	83	
33	Limanowa	112.853	10	72	78	58	—	24	38	22	5	2	91	
34	Lisko	201.298	—	72	78	41	—	22	123	9	—	—	154	
35	Lwów	461.293	—	72	78	51	16	55	56	6	1	—	134	Dodatki powiatowe pobierane są w wysokości 5% od domowoczynszowych a 58% od innych podatków bezpośred.
36	Łańcut	376.784	20	72	78	78	1	29	52	23	3	3	111	
37	Mielec	211.217	71	72	78	69	1	32	61	2	1	—	97	
38	Mościska	210.064	—	72	78	58	1	23	47	5	2	—	78	
39	Myślenice	147.573	14	72	78	43	—	32	24	7	—	—	63	
40	Nadwórna	155.319	49	72	78	50	—	3	25	4	1	—	33	
41	Nisko	147.967	90	72	78	74	—	15	24	20	1	1	61	
42	Nowy Targ	200.422	64	72	78	60	1	9	41	20	6	—	77	
43	Pilzno	118.885	—	72	78	64	1	11	35	10	3	—	60	
44	Podhajce	297.289	27	72	78	69	—	15	45	5	—	—	65	
45	Przemyśl	763.336	60	72	78	43	—	8	50	46	19	—	123	
46	Przemyślany	191.903	48	72	78	82	—	17	31	15	6	—	69	
47	Rawa	*)242.950	09	72	78	—	—	16	43	15	—	—	74	*) Podatki bezp. podano wykazane przy budżecie na rok 1909.
48	Rohatyn	295.236	60	72	78	64	1	54	39	4	2	—	100	
49	Ropczyce	218.639	53	72	78	56	4	35	32	6	2	—	79	
50	Rudki	199.556	—	72	78	58	—	—	—	—	—	—	—	jak poz. 15.
51	Rzeszów	556.910	53	72	78	50	2	14	66	32	2	—	116	
52	Sambor	304.546	—	72	78	48	6	37	39	6	—	—	88	
53	Sanok	276.073	46	72	78	49	5	64	45	11	6	1	132	
54	Sącz Nowy	354.443	79	72	78	37	8	54	62	29	9	3	165	
55	Skałat	297.395	—	72	78	58	6	11	43	4	—	—	64	
56	Śniatyn	220.354	—	72	78	50	7	9	20	5	—	—	41	
57	Sokal	357.802	57	72	78	58	—	6	34	47	13	1	101	
58	Stanisławów	692.247	—	72	78	23	7	16	51	1	—	—	75	
59	Stary Sambor	107.372	06	72	78	65	3	5	35	15	1	—	59	
60	Stryj	432.266	68	72	78	46	2	13	50	39	1	—	105	
61	Tarnobrzeg	195.349	—	72	78	77	—	2	28	32	7	3	72	
62	Tarnopol	614.896	09	72	78	58	—	12	62	10	—	—	84	
63	Tarnów	570.159	—	72	78	40·5	—	—	—	—	—	—	—	jak poz. 15.
64	Tłumacz	219.122	—	72	78	67	—	9	45	11	—	—	65	
65	Trembowla	242.562	45	72	78	57	1	7	26	8	1	—	43	jak poz. 15.
66	Turka	123.719	01	72	78	108	—	3	38	30	3	—	74	
67	Wadowice	265.702	44	72	78	62	1	11	43	30	15	3	103	
68	Wieliczka	364.414	57	72	78	58	—	—	—	—	—	—	—	jak poz. 15.
69	Zaleszczyki	263.806	—	72	78	66	—	—	—	—	—	—	—	jak poz. 15
70	Zbaraż	211.574	31	72	78	57	—	26	30	—	2	—	58	
71	Złoczów	419.593	—	72	78	63	—	—	—	—	—	—	—	jak poz. 15.
72	Żółkiew	239.460	—	72	78	53	1	11	29	20	13	1	75	
73	Żydaczów	205.936	49	72	78	58	—	20	33	7	—	2	62	
74	Żywiec	269.951	—	72	78	70	—	—	—	—	—	—	—	jak poz. 15.
	Razem	21·488.356	81	—	—	—	115	1.219	2.648	1.067	250	91	5.390	

WYDZIAŁ KRAJOWY.

LW. 138135/09.

We Lwowie, dnia 10. grudnia 1909.

Przy sposobności załatwiania rekursów w sprawach budowlanych przekonał się Wydział krajowy, że postępowanie władz budowniczych I. instancyi w bardzo wielu wypadkach nie odpowiada pod względem formalnym odnośnym przepisom ustaw budowniczych.

Tyczy się to przedewszystkiem orzeczeń konsensowych, które częstokroć bywają wydawane bądź bez poprzedniego komisyjnego dochodzenia na miejscu, bądź też bez zachowania przy dochodzeniu wszystkich ustawowych formalności, wskutek czego orzeczenia te bywają w toku instancyi dla istotnych braków w postępowaniu uchylane, a co zatem idzie, ostateczne merytoryczne załatwienie sprawy ulega dłuższej zwłoce ze szkodą dla stron.

Wprawdzie niektóre Wydziały powiatowe zwłaszcza w ostatnich czasach dokładają usilnych starań celem skłonienia Zwierzchności gminnych do należytego przestrzegania przepisów ustawowych, — na ogół jednak wiele jeszcze w tym względzie pozostaje do zrobienia.

Wydział krajowy wzywa przeto Wydział powiatowy, aby celem zapewnienia stronom słusznego i szybkiego załatwienia sprawy, zgodnie z zasadami dobrej i sprężystej administracyi, wydał do Zwierzchności gminnych (Magistratu) tamt. powiatu pouczenie według niżej podanych wskazówek i ze swej strony czuwał nad ścisłem ich przestrzeganiem.

W szczególności:

Podług postanowień zawartych we wszystkich u nas obowiązujących ustawach budowniczych, każde orzeczenie i zarządzenie władzy I. instancyi opierać się winno na wynikach poprzedniego **protokolarnego dochodzenia komisyjnego**, przeprowadzonego na miejscu z przybraniem fachowego organu, a w braku tegoż z przybraniem nieinteresowanego znawcy lub znawców i przy udziale **wszystkich stron interesowanych**, które w tym celu winny być o terminie dochodzenia w należytym czasie i w należyty sposób powiadomione.

Jeśli idzie o załatwienie podania o konsens na budowę, winna Zwierzchność gminna przedewszystkiem rozpatrzyć, czy podanie i dołączone do niego plany odpowiadają wymogom ustawowym, a mianowicie, czy na planie sytuacyjnym oznaczono dokładnie:

1. położenie i granice tudzież liczbę parceli, na której budowa ma być wykonaną;

2. położenie i granice sąsiednich parcel z podaniem liczb katastralnych oraz imienia i nazwiska ich właścicieli, a w wypadku budowy przy drodze publicznej, położenie i kierunek tej drogi z podaniem, do jakiej kategoryi należy;

3. miejsce projektowanej budowy tudzież położenie wszystkich istniejących własność podającego o konsens stanowiących i sąsiednich budowli;

4. odległość przyszłej budowy od istniejących budynków, stanowiących własność podającego o konsens, od parcel i budynków sąsiednich, tudzież od najbliższej drogi lub placu publicznego.

W razie pominięcia w planie któregokolwiek z powyższych szczegółów, lub w razie, gdyby plany budowy i pod innymi względami nie odpowiadały wymogom ustawowym (jak n. p. nieoznaczenie materyału budowy i pokrycia, wymiarów

poszczególnych części budynku), jest rzeczą Zwierzchności gminnej zażądać stosownego ich uzupełnienia.

Gdy idzie o budowę włościańskich domów mieszkalnych lub gospodarskich, wystarcza w myśl ustaw budowniczych **ustna** prośba o konsens, przeto, w razie wniesienia takiej prośby, obowiązaną jest Zwierzchność gminna **spisać bezpłatnie protokół** z wymienieniem wszystkich powyższych szczegółów tak co do sytuacyi, jak i co do samej budowy.

Na podstawie takiego podania, wniesionego na piśmie lub w formie protokołu, winna Zwierzchność gminna najdalej do dni sześciu, a gdy idzie o budowę przy drodze publicznej, do dni 14-tu zarządzić komisyjne dochodzenie na miejscu.

O terminie dochodzenia należy zawiadomić na piśmie **za rewersem** wszystkie strony interesowane, tj. podającego o konsens i sąsiadów, a jeśli budowa ma być wykonaną przy drodze publicznej, także i zarząd odnośnej drogi (ten ostatni przynajmniej na 8 dni przed odbyć się mającą rozprawą).

Co do budowli przy drodze krajowej lub innej pod zarządem Wydziału krajowego zostającej, można zwrócić się w myśl tut. okólnika z d. 17/II 1902, l. 79856, albo do inżyniera okręgowego drogą zarządzającego albo do Wydziału powiatowego.

Dochodzenie komisyjne winien przeprowadzić naczelnik gminy, a w razie przeszkody jego zastępca. Dochodzenie to rozpocząć musi komisya od pomiaru na miejscu w obecności stron interesowanych dla stwierdzenia, czy podane przez podającego o konsens wymiary zamierzonej budowli i jej odległości od sąsiednich gruntów i budynków, względnie także od drogi publicznej odpowiadają faktycznemu stanowi rzeczy. W razie niezgodności należy tę okoliczność przedstawić budującemu do oświadczenia i plan sytuacyjny odpowiednio sprostować.

Następnie **musi być spisany protokół**, w którym winny być zamieszczone następujące szczegóły:

1. **Imiona i nazwiska** osób biorących udział w komisyi z podaniem, z jakiego tytułu każda z nich bierze udział w komisyi; nadto należy zaznaczyć, które osoby pomimo należytego zawiadomienia nie jawiły się przy dochodzeniu.

2. **Opinia znawcy względnie znawców** co do planu budowy.

Opinia ograniczać się winna do stwierdzenia, czy projektowana budowa tak ze względu na jej odległość, jak również ze względu na materyał i szczegóły budowy odpowiada wymogom bezpieczeństwa publicznego. W razie podniesienia zarzutów, należy przedstawić je proszącemu o konsens do oświadczenia.

3. **Oświadczenie stron interesowanych.**

Na wypadek podniesienia przez sąsiadów zarzutów ze względów bezpieczeństwa publicznego (jak: trwałość budynku, bezpieczeństwo ogniowe, sanitarne, bezpieczeństwo komunikacyi) należy te zarzuty szczegółowo rozpatrzeć i przedstawić je proszącemu o konsens do oświadczenia.

W razie zaś zarzutów z tytułu prawno prywatnego (prawo własności, posiadania, służebności) jest komisya obowiązaną starać się strony pogodzić i wynik zamieścić w protokole.

Protokół **mają podpisać wszystkie osoby biorące udział** w dochodzeniu. Gdyby strona odmówiła podpisu, należy ten szczegół zaznaczyć w protokole z podaniem powodu odmowy.

Na podstawie tak przeprowadzonego dochodzenia, winna Zwierzchność gminna wydać do trzech dni stosowne **orzeczenie na piśmie.**

A mianowicie:

W razie udzielenia konsensu należy wymienić szczegółowo warunki konsensu. Nadto, jeśli przy dochodzeniu sąsiedzi wnieśli zarzuty ze względów publicznych, których nie uwzględniono, także te zarzuty winny być w orzeczeniu wymienione, z podaniem motywów opartych na odnośnych przepisach ustawowych. Jeśli zaś przy dochodzeniu podniesiono zarzuty z tytułu prawno prywatnego, należy je również wymienić, stwierdzić, że nie dały się przy komisyi ugodowo załatwić, i odesłać strony do drogi sądowej.

W razie odmówienia konsensu obowiązaną jest Zwierzchność gminna tę odmowę szczegółowo uzasadnić postanowieniami ustawowemi.

Orzeczenia konsensowe winny być doręczone **na piśmie za rewersem** wszystkim stronom interesowanym, t. j. proszącemu o konsens, jak i tym sąsiadom, którzy przy dochodzeniu podnieśli zarzuty i zarzutów tych nie cofnęli.

Podobny tok postępowania winien być zachowany przy wydaniu przez Zwierzchność gminną decyzyi co do ewentualnego **pozostawienia nadal budowy wykonanej** bez konsensu lub wbrew konsensowi.

Wreszcie co do nakazu rozebrania budynku grożącego zawaleniem, jak i wogóle innych nakazów opartych na postanowieniach ustaw budowniczych, zwraca się uwagę, że — jak to już zaznaczono na wstępie — mogą one być wydane również **tylko po przeprowadzeniu protokolarnego dochodzenia przy współudziale stron interesowanych** i że podług obowiązujących przepisów ustawowych wykonanie takich nakazów z urzędu może nastąpić dopiero **po ich prawomocności** i to jedynie wtedy, jeśli właściciel budowy, pomimo nałożenia nań kary za niedotrzymanie pierwszego terminu i pomimo wyznaczenia **drugiego terminu** nie dopełnił i w tym drugim terminie polecenia władzy budowlanej.

Marszałek krajowy:
Badeni w. r.

Członek Wydziału krajowego
Onyszkiewicz w. r.

Wykaz

wydanych promes i pożyczek z krajowego funduszu pożyczkowego na ułatwienie krycia dachów materyałem ogniotrwałym

od dnia 16. czerwca 1909 do dnia 15. czerwca 1910.

L. p.	Poszczególnienie	Pozostało promes niezrealizowanych z dniem 15. czerwca 1909.		Wydano promes od dnia 16. czerwca 1909 do dnia 15. czerwca 1910				Wyasygnowano pożyczki	Pozostało promes niezrealizowanych z dniem 15. czerwca 1910		Uwaga
				na pożyczki dla ubogiej ludności na ogniotrwałe krycie budynków	na składy	na fabryki i warsztaty	Razem wydano promes od dnia 16/6 1909 do 15/6 1910				
		K	gr.	K	K	K	K	K	K	gr.	
1	Biała Wydział powiatowy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2	Bóbrka „ „	5.000	—	—	—	—	—	5.000	—	—	
3	Bochnia „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
4	Bohorodczany „	17.300	—	—	—	—	—	14.750	2.550	—	
5	Borszczów „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
6	Brody „ „	10.000	—	—	—	—	—	10.000	—	—	
7	Brzesko „ „	—	—	5.000	—	—	5.000	5.000	—	—	
8	Brzeżany „ „	4.300		15.000	—	—	15.000	19.300	—	—	
9	Brzozów „ „	8.800		—	—	—	—	8.800	—	—	
10	Buczacz „ „	3 770	—	—	—	—	—	3.770	—	—	
11	Chrzanów „ „	12.000	—	—	—	—	—	6.000	6.000	—	
12	Cieszanów „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
13	Czortków „ „	10.000	—	—	—	—	—	10.000	—	—	
14	Dąbrowa „ „	—	—	4.000	—	—	4.000	—	4.000	—	
15	Dobromil „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
16	Dolina „ „	—	—	5.000	—	30 000	35.000	30.000	5.000	—	
17	Drohobycz „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
18	Gorlice „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
19	Gródek Jagiell. „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
20	Grybów „ „	—	—	5.000	—	—	5.000	5.000	—	—	
21	Horodenka „ „	13.125	—	—	—	—	—	13.125	—	—	
22	Husiatyn „ „	20.000	—	5.000	—	—	5.000	20.000	5.000	—	
23	Jarosław „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
24	Jasło „ „	—	—	15.000	—	—	15.000	15.000	—	—	
25	Jaworów „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
26	Kałusz „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
27	Kamionka strum. „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
28	Kolbuszowa „	10.000	—	—	—	—	—	10.000	—	—	
29	Kołomyja „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
30	Kosów „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
31	Kraków „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
32	Krosno „	7.000	—	10.000	—	—	10.000	17.000	—	—	
33	Limanowa „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
34	Lisko „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
35	Lwów „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
36	Łańcut „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
37	Mielec „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
38	Mościska „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
39	Myślenice „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
40	Nadwórna „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
41	Nisko „ „	20.000	—	—	—	—	—	—	20.000	—	
42	Nowy Targ „	18.800	—	—	—	—	—	5.800	13.000	—	
43	Pilzno „ „	—	—	3.000	—	—	3.000	—	3.000	—	
44	Podhajce „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
45	Przemyśl „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
46	Przemyślany „	—	—	5.000	—	—	5.000	—	5.000	—	
47	Rawa „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
48	Rohatyn „ „	11.129	—	—	—	—	—	—	11.129	—	
49	Ropczyce „	5.150	—	5.000	—	—	5.000	10.150	—	—	
50	Rudki „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
51	Rzeszów „ „	—	—	5.000	—	—	5.000	5.000	—	—	
52	Sambor „	10.000	—	—	—	—	—	10.000	—	—	
53	Sanok „ „	10.000	—	—	—	—	—	10.000	—	—	
54	Sącz nowy „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
55	Skałat „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
56	Śniatyn „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
57	Sokal „	10.000	—	—	—	—	—	10.000	—	—	
58	Stanisławów „	3.300	—	—	—	—	—	3.300	—	—	
59	Stary Sambor „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
60	Stryj „ „	5.600	—	5.000	—	—	5.000	5.000	5.600	—	
61	Tarnobrzeg „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
62	Tarnopol „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
63	Tarnów „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
64	Tłumacz „ „	—	—	—	—	—	—	5.000	—	—	
65	Trembowla „	5.000	—	—	—	—	—	—	—	—	
66	Turka „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
67	Wadowice „ „	—	—	—	—	—	—	10.000	—	—	
68	Wieliczka „ „	10.000	—	—	—	—	5 000	—	5.000	—	
69	Zaleszczyki „	—	—	5.000	—	—	—	—	975	—	
70	Zbaraż „ „	975	—	—	—	—	—	—	—	—	
71	Złoczów „ „	—	—	—	—	—	5.000	13.420	1.580	—	
72	Żółkiew „	10.000	—	5.000	—	—	—	4.994	7.582	11	
73	Żydaczów „	12.576	11	—	—	—	—	—	—	—	
74	Żywiec „ „	—	—	—	—	—	—	6.000	—	—	
75	Turzańska Amalia pow. Cieszanów	6.000	—	—	—	5.000	5.000	5.000	—	—	
76	Papst Antoni pow. Tłumacz	—	—	—	—	1.500	1.500	1.500	—	—	
77	Cieślak Jan i Lalowicz Ant. pow. Łańcut	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	Razem	259.825	11	97.000	—	36.500	133.500	297.909	95.416	11	

SPRAWOZDANIE

z czynności

DEPARTAMENTU II.

WYDZIAŁU KRAJOWEGO

za czas od 1. sierpnia 1909 do 31. lipca 1910

(z 5 alegatami).

Departament II.

Szef Departamentu: Dr. Władysław Jahl, Członek Wydziału krajowego.

Sprawy finansowe, sprawy przemysłowe, sprawy fundacyi stypendyjnych, przeznaczonych dla przemysłowców i rękodzielników, sprawy górnicze, sprawy krajowej sprzedaży soli, sprawy poboru krajowej opłaty szynkarskiej i opłaty konsumcyjnej od piwa.

I. Ustawy i uchwały podlegające Najwyższej Sankcyi:

Uchwała finansowa na rok 1910.

Najwyższem postanowieniem z dnia 25. maja 1910 zatwierdzoną została uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 31. stycznia 1910 w przedmiocie ustanowienia dodatków krajowych na rok 1910 i upoważnienia Wydziału kraj. do zaciągnięcia pożyczki amortyzacyjnej do wysokości 13,764.376 kor. na pokrycie reszty niedoboru budżetowego na r. 1910.

Ustawa o dalszych zarządzeniach z powodu wygaśnięcia prawa propinacyi.

Najwyższem postanowieniem z dnia 1. marca 1910 sankcyonowany został uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 12. października 1909 projekt ustawy o dalszych zarządzeniach z powodu wygaśnięcia prawa propinacyi.

Ustawa o rozdziale 2,250.000 K. rocznie między 37 miast, posiadających do końca r. 1910 wyłączne prawo propinacyi.

Najwyższem postanowieniem z dnia 1. marca 1910, sankcyonowany został uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 12. października 1909 projekt ustawy o rozdziale 2,250.000 K. rocznie między 37 miast, posiadających do końca r. 1910 wyłączne prawo propinacyi,

Upoważnienia do zaciągnięcia pożyczki 5 milionów kor. na kapitał zakładowy dla Banku przemysłowego.

Najwyższem postanowieniem z dnia 2. kwietnia 1910 zatwierdzoną została uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 11. lutego 1910, którą upoważniono Wydział krajowy do zaciągnięcia imieniem kraju pożyczki w kwocie pięciu milionów koron celem założenia w kraju akcyjnego Banku przemysłowego. Na podstawie tego upoważnienia została zaciągnięta pożyczka w obligach komunalnych Banku krajowego a bliższe szczegóły o Banku przemysłowym podaje Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi do wiadomości poniżej w dziale przemysłowym.

Ustawa o uwolnieniu podatku osobisto dochodowego od dodatków podlegających kompetencyi ustawodawstwa krajowego.

Najwyższem postanowieniem z dnia 31. grudnia 1909 sankcyonowany został uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 16. października 1909 projekt ustawy o uwolnieniu podatku osobisto dochodowego wprowadzonego ustawą państwową z 25. października 1896 Dz. pp. Nr. 220 od wszelkich dodatków podlegających kompetencyi ustawodawstwa krajowego.

Upoważnienie do zaciągnięcia pożyczki 1,800.000 K. na budowę zbiorników krajowych na ropę.

Najwyższem postanowieniem z dnia 12. września 1909 sankcyonowaną została uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 2. listopada 1908, upoważniająca Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki komunalnej do wysokości 1,800.000 kor. na budowę publicznych zbiorników krajowych na ropę.

Na podstawie tego upoważnienia zaciągnął Wydział krajowy w 4½% obligach komunalnych Banku kraj. im. wart. 1,500.000 kor. na pokrycie kosztów tej budowy.

Bliższe szczegóły w sprawie zbiorników krajowych na ropę znajdują się w sprawozdaniu w sprawach górniczych.

Ustawa w przedmiocie organizacyi statystyki handlu zewnętrznego Galicyi.

Uchwalony na posiedzeniu z dnia 11. października 1909 projokt ustawy w przedmiocie organizacyi statystyki handlu zewnętrznego Galicyi nie uzyskał dotychczas Najwyższej Sankcyi. Pismem z dnia 30. czerwca 1910 l. 52.668 odniósł się Wydział krajowy z zapytaniem do c. k. Namiestnictwa w jakiem stadyum ta sprawa się znajduje.

Przyznanie gwarancyi kraju co do ewentualnego pokrycia niedoborów jubileuszowej fundacyi pt. „Fundusz domów warsztatowych i mieszkań ludowych we Lwowie.“

Powzięta przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 19. lutego 1910 uchwała o gwarancyi kraju dla ewentualnego pokrycia niedoborów jubileuszowej fundacyi p. t. „Fundusz domów warsztatowych i mieszkań ludowych we Lwowie“ nie uzyskała dotychczas Najwyższego zatwierdzenia. Pismem z dnia 9. czerwca 1910 l. 65.991 upraszał Wydział krajowy c. k. Namiestnictwo o przyspieszenie wyjednania Najwyższej Sankcyi dla tej uchwały.

Upoważnienie do zaciągnięcia pożyczki komunalnej 60.000 kor. na budowę stacyi keramicznej i naftowej.

Uchwała Wys. Sejmu z 4. października 1907 upoważniająca Wydział kraj. do zaciągnięcia pożyczki komunalnej 60.000 koron na budowę stacyi keramicznej i naftowej nie uzyskała dotychczas Najwyższej Sankcyi.

II. Inne sprawy Departamentu II.

A. (*Sprawy ogólne*).

Rezolucye i uchwały w celu zaradzenia drożyźnie mie-

Na posiedzeniu z dnia 19. lutego 1910 Wysoki Sejm wezwał c. k. Rząd, aby do budżetu państwowego wstawił odpowiednią kwotę na poparcie akcyi budowy tanich mieszkań, aby przystąpił do budowy własnych budynków na pomieszczenie urzędów i swych zakładów, oraz by przystąpił do reformy

szkań i podniesienia przemysłu budowlanego w kraju.

podatku domowo czynszowego, wreszcie, by usunięto lub przeniesiono na dalszą odległość istniejące rejony forteczne, prochownie etc.

Na rezolucye te nie otrzymał Wydział kraj. dotychczas żadnej odpowiedzi a pismem do LW. 28.638/10 przypomniał tę sprawę c. k. Namiestnictwu.

Na temże posiedzeniu polecił Wysoki Sejm Wydziałowi kraj., aby w porozumieniu z Bankiem kraj. przedłożył wnioski co do przyjścia z pomocą Stowarzyszeniom budowlanym i gminom, które zajmują się budową tanich i zdrowych mieszkań czy to przez przystąpienie z większymi udziałami do Stowarzyszeń, czy przez udzielanie gminom i Stowarzyszeniom wydatnego a taniego kredytu, a to tak na budowę domów mieszkalnych i warsztatów jak na akcye gmin w dziedzinie nabywania terenów budowlanych, kamieniołomów, cegielń i wapienników. Rezultat porozumienia z Bankiem kraj. w tej sprawie jest taki, że żądaniu Wysokiego Sejmu co do pomocy kredytowej dla Stowarzyszeń budowlanych stało się już zadość, albowiem według zatwierdzonych już przez Wydział kraj. zmian przepisów Banku kraj. dla kredytu budowlanego, kredyt ten dla Spółek budowlanych, po myśli ustawy zorganizowanych i należących do jednego z autoryzowanych w kraju Związków rewizyjnych, może dochodzić do 75% wartości szacunkowej budowli; bliższe szczegóły w tej sprawie zawiera sprawozdanie Departamentu III. Wydziału kraj. o Banku kraj. Co się tyczy pomocy kredytowej dla gmin na wskazane wyżej cele, to mogą gminy wydatnie korzystać z kredytu komunalnego zwłaszcza od czasu, kiedy zmieniono przepisy o kredycie komunalnym, wprowadzając za podstawę wymiaru tego kredytu obok siły podatkowej gminy, także wartość i rentowność przedsiębiorstw gminnych, co właśnie może być bardzo znacznem udogodnieniem w akcyi gmin w dziedzinie nabywania terenów budowlanych, zakładania cegielni, wapienników i budowy tanich mieszkań.

Natomiast przystępowanie Banku z udziałami do przedsiębiorstw budowlanych i pokrewnych nie da się przeprowadzić, gdyż branie udziału w tego rodzaju przedsiębiorstwach ze strony Banku emisyjnego nie jest wskazane.

Pismo Banku kraj. zawierające bliższe określenie stanowiska Banku w tych sprawach przedkłada Wydział kraj Wysokiemu Sejmowi w załączeniu ./.

Alegat II.

Wreszcie polecił Wysoki Sejm Wydziałowi kraj. na posiedzeniu z dnia 19. lutego 1910 zwołać ankietę w sprawie zmodernizowania i podniesienia przemysłu budowlanego. Wykonując tę uchwałę Wydział kraj. wygotował kwestyonaryusz dla tej ankiety, kwestyonaryusz ten przedkłada Wydział kraj. Wysokiemu Sejmowi w załączeniu ./, i wysłał zaproszenia na tę ankietę, naznaczając zebranie na 15. września 1910.

Alegat III.

Do ankiety zaproszono przedstawicieli Politechniki c. k. Szkół przemysłowych, Towarzystw technicznych, instytucyi kredytowych, posłów, których wnioski wywołały powyższą uchwałę, architektów, Izby handlowe i przemysłowe, Magistraty Lwowa i Krakowa oraz przedsiębiorców budowlanych.

O wyniku ankiety nie omieszka Wydział kraj. zdać Wysokiemu Sejmowi sprawę.

Wezwanie do c. k. Rządu do przedłużenia ważności refakcyi spirytusowych.

Na posiedzeniu z dnia 16. października 1909 uchwalił Wysoki Sejm wezwanie do c. k. Rządu, by refakcye przyznawane dotychczas dla transportów spirytusowych za granicę Państwa i do krajów alpejskich przyznawał i nadal i aby na razie termin tych refakcyi kolejowych przedłużył do 31. sierpnia 1910. Na tę rezolucyę nie otrzymał Wydział kraj. odpowiedzi.

Kraj. opłata konsumcyjna od piwa.

W zeszłorocznem sprawozdaniu zaznaczył Wydział kraj., że produkcya piwa w roku 1908 w odniesieniu do produkcyi roku 1907 spadła o 9.000 hl. Rok 1909 zaznaczył się jeszcze większym spadkiem; gdy bowiem pro-

dukcya roku 1908 wynosiła jeszcze 1,416.000 hl., produkcya roku 1909 wynosiła już tylko 1,333.000 hl., zmniejszyła się zatem o 83.000 hl.

Nie jest to jednak objaw wyłącznie galicyjski, we wszystkich krajach przedlitawskich, warzących piwo, a nawet w Rzeszy niemieckiej produkcya piwa w ubiegłym roku bardzo znacznie się zmniejszyła.

Oczywista, że fakt zmniejszonej produkcyi przy tej samej wysokości importowanego piwa, musiał się ujemnie odbić na dochodach funduszu krajowego, płynących z tego źródła.

Ubytek w dochodach redukuje się na razie tylko do kwoty 47.000 kor. w porównaniu do dochodów roku 1908, objawi on się jednak dopiero w dochodach roku 1910, w którym należytość za piwo wyprodukowane w IV. kwartale roku 1909 wpływać poczyna do skarbu krajowego.

Oddzielne sprawozdania Departementu II.

W oddzielnych przedłożeniach zdaje Wydział kraj. sprawę z czynności Departamentu II.

1. o preliminarzu budżetu kraj. na r. 1911;
2. o zamknięciu rachunków funduszu krajowego za rok 1909;
3. o utworzeniu Patronatu Spółek dla kredytu rękodzielniczego;
4. w sprawach górniczych;
5. w sprawach kraj. sprzedaży soli;
6. w sprawie krajowych opłat szynkarskich.

B. *Sprawy przemysłowe.*

Alegat V. Wydział krajowy przedkłada w załączeniu ·/. sprawozdanie krajowej Komisyi dla spr w przemysłowych, omawiające szczegółowo czynności, dokonane w ciągu roku na polu szkolnictwa przemysłowego i w ogóle na polu przemysłu krajowego. Wnioski Komisyi, kończące jej sprawozdanie, Wydział krajowy przyjmuje i przedkłada je Wysokiemu Sejmowi do uchwały przy końcu niniejszego sprawozdania.

Co do przedmiotów, nieobjętych powyższem sprawozdaniem krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych, pozwala sobie Wydział krajowy zdać Wysokiemu Sejmowi sprawę w następującem zestawieniu zaznaczając zarazem, że tym sposobem omówiony został cały materyał tegoroczny z dziedziny przemysłu krajowego i że wobec tego odpadła potrzeba przedkładania oddzielnego sprawozdania w tej materyi.

Uchwały w sprawie zabezpieczenia funduszowi przemysłowemu znaczniejszych środków na akcyę pożyczkową.

Na posiedzeniu z dnia 7. października 1909 polecił Wysoki Sejm Wydziałowi kraj., aby starał się o zmianę zawartego układu z Bankiem krajowym co do eskontu czwartego miliona à conto przyszłych dotacyi dla funduszu przemysłowego w ten sposób, iżby przyspieszyć zeskontowanie tego miliona i ewentualnie w całości już go w r. 1910 zeskontować.

Zarazem polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu aby w porozumieniu z Bankiem kraj. zbadał sprawę zabezpieczenia kraj. funduszowi przemysłowemu znaczniejszych środków płynnych na akcyę pożyczkową na podkładzie przyszłych tego funduszu dotacyi ewentualnie przez emisyę fundowanych na tych dotacyach obligacyi bankowych.

Uchwały powyższe przesłał Wydział kraj. Bankowi kraj. z zapytaniem czy i jakie środki byłby skłonny zapewnić funduszowi przemysłowemu na intenzywniejszą akcyę pożyczkową.

Pismem z dnia 6. maja 1910 l. 8900 Bank kraj. wykazawszy cyfrowo stan w obrocie Banku pozostających funduszów, oświadczył, że nie posiada obecnie dostatecznych środków dyspozycyjnych i że dalsze wkłady gotówkowe dla funduszu przemysłowego ze strony Banku są wykluczone. W kwestyi zaś zabezpieczenia temu funduszowi znaczniejszych środków płynnych w drodze

emisyi samoistnych funduszowych obligacyi bankowych oznajmił Bank, że wydanie takich samoistnych na przyszłych dotacyach funduszu przemysłowego opartych obligacyi jest niedopuszczalne, gdyż po myśli ustawy z dnia 27. grudnia 1905 Dz. pp. Nr. 213 obligacye takie wydawać może tylko zakład obowiązany do składania publicznych rachunków, a więc Bank, a nie administracya krajowa, Bank zaś takie obligacye może wydawać na podstawie własnych aktywów (zapisów dłużnych) a nie cudzych, aktywa zaś funduszu przemysłowego są aktywami kraju a nie Banku krajowego. W końcu wyraził Bank kraj. zapatrywanie, że jeżeliby Wysoki Sejm uważał w interesie publicznym za wskazane wszystkie subwencye aż do roku 1920 z góry zeskontować i w obrót puścić, a nawet na podstawie aktywów funduszu przemysłowego uzyskać dalsze fundusze obrotowe drogą emisyjną, to jedynem wyjściem byłaby droga zaciągnięcia przez kraj pożyczki krajowej ewentualnie w obligacyach komunalnych Banku krajowego.

Polecenie starania się dostarczenia przemysłowcom pożyczek gotówkowych Banku kraj. do wysokości 33%.

Pismem z 14. grudnia 1909 l. 123.642 zakomunikował Wydz. kraj. Bankowi kraj. uchwałę Wys. Sejmu z dnia 7. października 1909, którą Wys. Sejm polecił Wydziałowi krajowemu, aby zainicyował w Banku kraj. podwyższenie maksymalnego wymiaru pożyczek gotówkowych na przedsiębiorstwa przemysłowe z 25% na 33% wartości nieruchomości wraz z urządzeniem maszynowem i zapytywał, czy Bank byłby skłonnym do udzielania takich wyższych pożyczek.

Odpowiadając, Bank kraj. w piśmie z dnia 27. grudnia 1909 l. 106.259 oznajmił, że wogóle o takiem podwyższeniu nie może być mowa jak długo dotacya dla działu pożyczek gotówkowych nie będzie podniesioną, że zresztą przemysłowe pożyczki gotówkowe służyć mają tylko na kapitał obrotowy, a nie zakładowy, a stąd i wymiar 25% jest merytorycznie uzasadnionym.

Rezolucye do c. k. Rządu, odnoszące się do popierania i rozwoju przemysłu krajowego.

Na posiedzeniu z dnia 7. października 1909 uchwalił Wys. Sejm szereg rezolucyi, domagających się, by c. k. Rząd dotował kraj. fundusz. przemysłowy z funduszów przeznaczonych na popieranie wielkiego przemysłu, by przyznał stałą roczną dotacyę na przemysł artystyczny z t. zw. Hoftiteltaxfond, by większe kwoty obracał na popieranie rękodzieł, by rozstrzyganie w sprawach dostaw państwowych, w obrębie kraju rozdawanych, przeniósł z władz centralnych na władze krajowe i aby obmyślił środki. celem zrównoważenia strat, jakie przemysł wyrobu zapałek poniesie wskutek zakazu używania białego fosforu. Mając na uwadze polecenia Wys. Sejmu, na temże samem posiedzeniu wydane, aby Wydz. kraj. przez czynniki krajowe, powołane do reprezentowania kraju w Wiedniu, starał się usilnie i systematycznie o załatwienie, względnie wykonanie rezolucyi sejmowych, przesłał Wydz. kraj. na wstępie wymienione rezolucye Kołu polskiemu i Klubowi ukraińskiemu w Wiedniu, tudzież przewodniczącym tych Klubów i Panu c. k. Ministrowi dla Galicyi z prośbą o użyczenie poparcia tym ważnym sprawom.

Dotychczas nie otrzymał Wydz. kraj. od c. k. Rządu żadnej odpowiedzi na te rezolucye.

Rezolucya w sprawie niewłaściwego opodatkowania stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Uchwałą z dnia 16. października 1909 wezwał Wysoki Sejm c. k. Rząd, aby wydał organom skarbowym odpowiadającą duchowi ustawy z 25. października 1896 Dz. p. p. Nr. 220 interpretacyę, któraby zapewniła Stowarzyszeniom zarobkowym i gospodarczym korzystanie z tych ulg podatkowych, jakie im przyznała ustawa w § 85 i uniemożliwiła, aby w praktyce wykonywano tę ustawę wbrew intencyom, jakie kierowały ustawodawcą przy jej uchwalaniu.

Powołując się na tę rezolucyę, Prezydyum c. k. galic. kraj. Dyre-

kcyi Skarbu zakomunikowało Wydziałowi kraj. pismem z dnia 23. lutego 1910 l. 1.118/pr. odpis dotyczącego powyższej sprawy reskryptu c. k. Ministerstwa Skarbu z 1. stycznia 1910 l. 90.574/09 ze swemi uwagami.

Według tych pism, dotychczasowa praktyka, oparta na judykaturze c. k. Trybunału administracyjnego, odmawia ulg podatkowych, przewidzianych w §§ 85 i 100 ustawy z 25. października 1896 Dz. p. p. Nr. 220 tym stowarzyszeniom zarobkowym i gospodarczym, których statuta dopuszczają do uczestnictwa w czynnościach Stowarzyszenia tak zwanych członków pozornych, nieposiadających pełnych praw członków dlatego, że statutowe ograniczenie działalności tych stowarzyszeń nie odpowiada wymogom § 85 powołanej ustawy. Zdarza się zaś to wtedy, jeżeli statuta dozwalają członkom ratalnej spłaty udziałów, podczas trwania tej spłaty wykluczają ich jednak od uczestnictwa w walnych zgromadzeniach i od prawa pobierania dywidendy.

Umożliwienie odnośnym Stowarzyszeniom korzystania z ulg przewidzianych w §§ 85 i 100 ustawy z 1896 czynią Władze skarbowe zawisłem od usunięcia wspomnianych wyżej przeszkód statutowych przez zmianę statutów w jeden ze sposobów w reskrypcie c. k. Ministerstwa podanych, t. j. zalecających usunąć ze statutów ratalną spłatę udziałów, lub też wykluczyć spłacających udziały ratami od korzystania z pożyczek, lub wreszcie przyznać wszystkim członkom Stowarzyszenia prawo głosu na walnem zgromadzeniu bez względu na to, czy już całkowicie udział wpłacili lub nie.

W końcu uprasza Prezydyum c. k. kraj. Dyrekcyi Skarbu o udzielenie opinii, czy przeciw takim zmianom statutów nie zachodzą jakie przeszkody ze względu na stosunki społeczne kraju i stosunki ekonomiczne tutejszokrajowych stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych i zaznacza, że zdaniem Prezydyum, zmiana statutu w kierunku przyznania wszystkim członkom bez różnicy prawa głosu na walnych zgromadzeniach byłaby najwięcej wskazaną, ponieważ umożliwiłaby przystąpienie do Stowarzyszeń mniej zamożnym.

W odpowiedzi na to Wydział kraj. w odezwie z dnia 25. maja 1910 l. 23.794 wykazuje, że orzeczenia c. k. Trybunału administracyjnego, na których ta praktyka się opiera, nie mają prawnego uzasadnienia, a z góry przez Władze skarbowe przewidywana konieczność i żądanie dostosowania do tych orzeczeń statutów Stowarzyszeń nie jest usprawiedliwiona.

W szczególności Wydział kraj. wykazuje, że odnośne orzeczenia Trybunału administracyjnego nie mają uzasadnienia w postanowieniach ustawy z r. 1896, tudzież z postanowieniami ustawy o Stowarzyszeniach zarobkowych z 9. kwietnia 1873 Dz. p. p. Nr. 70 i tak: gdy według § 85 ustawy z 1896 kryteryum do przyznania ulg spoczywa w zorganizowaniu Stowarzyszenia na samopomocy i ograniczeniu działalności wyłącznie na członków, to twierdzenie Trybunału, że nie są członkami stowarzyszenia ci, którzy spłacają udziały ratami, nie mają prawa głosu na walnem zgromadzeniu i są ograniczani w udziale w zyskach Stowarzyszenia, że więc Stowarzyszenie, dając takim pozornym członkom wszystkie inne korzyści, rozszerza tem samem swe agendy na nieczłonków i traci przez to ulgi podatkowe, alteruje w wysokim stopniu ustalone w ustawie z 1873 r. i w kodeksie cywilnym pojęcia i zasady osobowości prawnej i charakteru prawnego członków. Wydział kraj. wykazuje dalej, o ile mylną jest interpretacya ustawy z 1896 r. ze strony Trybunału administr:, nie licząca się z intencyami ustawodawcy, a biorąca poszczególne tylko wyrażenia pod uwagę, że gdy wolą ustawodawcy było przyznać ulgi tym Stowarzyszeniom ze względu na to, że nie są obliczone na zysk i ze względu na ich doniosłość ekonomiczną, to tworzenie kryteryów ulg podatkowych z kwestyi tak drugorzędnych, jak te, czy ktoś płaci udział odrazu lub ratami, czy jest chwilowo od udziału w zysku wykluczony lub nie, jest zupełnie niewłaściwe i bezpodstawne, bo przecie przez takie drobiazgi nie może Stowarzyszenie

zatracać swego charakteru przedsiębiorstwa, mającego na celu dobro publiczne.

Zarazem podnosi Wydział krajowy, że do ocenienia kwalifikacyi do ulg nie wystarcza badanie samego statutu, lecz należy w każdym wypadku uwzględniać faktyczną działalność i charakter Spółki.

Zaznaczywszy wreszcie, że wprowadzenie w życie zapatrywań, wyrażonych w orzeczeniach Trybunału do tej sprawy się odnoszących, ws rząsnęłoby egzystencyą istniejących Stowarzyszeń i stawiłoby je wobec nowych zupełnie warunków, wykazał Wydz. kraj. szkodliwe skutki proponowanych przez c. k. Ministerstwo zmian statutowych oświadczając, że za najmniej szkodliwą uważa zmianę statutów Stowarzyszeń w tym kierunku, aby wszystkim członkom, a więc i tym, którzy nie spłacili udziałów, przyznać prawo głosu na walnych zgromadzeniach.

Aleg. 1. To swoje pismo, mieszczące szczegółową dedukcyę prawną, przedkłada Wydział kraj. Wysokiemu Sejmowi w załączeniu.

Wezwanie do c. k. Rządu w sprawie ochrony przemysłu domowego od bezpodstawnych i niesłusznych wymiarów podatku.

Ponieważ Wydz. kraj. nie miał odpowiedzi na uchwaloną dnia 31. października 1908 rezolucyę do c. k. Rządu, aby celem ochrony przemysłu domowego od bezpodstawnych i niesłusznych wymiarów podatku, wydał stosowne zarządzenia do władz podatkowych w kraju, przeto ponownie przypomniał Wydz. kraj. c. k. Namiestnictwu tę sprawę.

W odpowiedzi zawiadomiło c. k. Namiestnictwo Wydz. kraj., że o wejściu tej sprawy w nowe stadyum nieomieszka natychmiast zawiadomić Wydz. kraj.

Sprawa zbadania przyczyn zubożenia mieszczaństwa rękodzielniczego w kraju i otoczenia go stosowną opieką i kredyt rękodzielniczy.

W zeszłorocznem sprawozdaniu w tym przedmiocie zawiadomił Wydział krajowy Wysoki Sejm, że Komisya przemysłowa wybrała ze swego łona 3 członków dla ułożenia szczegółowego kwestyonaryusza dla ankiety w tej sprawie. Kwestyonaryusz taki został wygotowany i rozesłany przedewszystkiem między członków komisyi przemysłowej dla zebrania pisemnych odpowiedzi. Na podstawie tych odpowiedzi, oraz wyników następnej dyskusyi nad tą sprawą postanowiono, aby ze sprawy tej wyłączyć kwestyę kredytu rękodzielniczego, jako rzecz bardzo pilną i niecierpiącą zwłoki i załatwić ją osobno, a dla badań przyczyn zubożenia ludności rzemieślniczej wygotować zmieniony kwestyonaryusz i rozesłać go do szerszych kół, celem odbycia ankiety ustnej.

Wobec tego, jak niemniej wobec uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 11. lutego 1910 polecającej Wydz. kraj. przedłożyć na najbliższej sesyi wnioski w sprawie organizacyi kredytu rękodzielniczego, Wydział kraj. zajął się niezwłocznie sprawą tej organizacyi i w przedmiocie utworzenia patronatu spółek dla kredytu rękodzielniczego przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi osobne sprawozdanie z pozytywnymi wnioskami.

Sprawa zbadania przyczyn zubożenia ludności żydowskiej w kraju.

W zeszłorocznem sprawozdaniu w tym przedmiocie Wydz. kraj. zawiadomił Wys. Sejm, że zajął się zebraniem materyałów do studyów nad tą kwestyą. Na podstawie tych studyów wygotowano kwestyonaryusz dla ankiety, którą Wydz. kraj. sprosi we wrześniu 1910 r.

Aleg. IV. Kwestyonarynsz ten przedkłada Wydz. kraj. Wys. Sejmowi w załączeniu ·/. wraz z uzasadnieniem.

Polecenie uproszczenia i przyspieszenia toku czynności kraj. Komisyi dla Dep. II.

Wykonując uchwałę Wys. Sejmu z dnia 7. października 1909, polecającą Wydziałowi kraj. przystąpić jaknajrychlej do uproszczenia i przyspieszenia toku czynności kraj. Komisyi dla spraw przemysłowych, przeprowadził Wydz. kraj. w porozumieniu z kraj. Komisyą dla spraw przemysłowych przedewszystkiem zmianę §§ 2 i 3 regulaminu Komisyi, ustanawiając obecnie 3 stałe Komitety, a mianowicie prócz Komitetu dla spraw szkol-

spraw przemysłowych i ustanowienia drugiego referenta technicznego.

nych i Komitetu dla spraw przemysłowych i handlowych osobny Komitet dla spraw rękodzielniczych i oznaczając zakres działania każdego z nich.

Ten rozdział czynności, odpowiadający nietylko obecnej potrzebie ze względu na zwiększone w każdym z tych działów agendy, przyczyni się nadto w znacznej mierze do przyspieszenia toku spraw załatwianych w Komisyi.

Coraz liczniejsze zgłoszenia o pożyczki przemysłowe, potrzeba badań odnośnych przedsiębiorstw i zakładów, a także potrzeba kontroli nad użyciem pożyczek na właściwy cel i wogóle kontroli nad przedsiębiorstwami, które z pożyczek przemysłowych korzystały, skłoniły Wysoki Sejm do pomnożenia fachowych sił w biurze kraj. Komisyi dla spraw przemysłowych, t. j. do ustanowienia posady drugiego referenta technicznego.

Uchwałą z dnia 28. października 1908 polecił Wys. Sejm z początkiem r. 1910 lub już wcześniej obsadzić tę posadę.

Korzystając z tego upoważnienia, Wydział krajowy, na podstawie rozpisanego konkursu, zamianował na razie prowizorycznie p. Wacława Jarrę, inżyniera chemika, z poborami IX. rangi urzędników krajowych. Przy wyborze tego kandydata miał Wydz. kraj. przedewszystkiem na celu uzupełnienie biura Komisyi, posiadającej już inżyniera mechanika, fachowym chemikiem, a który nadto posiada kilkuletnią praktykę kommercyonalną.

Podział czynności dotychczas przez jednego referenta spełniany między dwie siły fachowe, również bardzo znacznie przyczyni się do przyspieszenia toku czynności Komisyi.

Wreszcie zarządzenia Szefa Departamentu, umożliwiające bezpośrednie porozumiewanie się referentów Departamentu z członkami Komisyi w pewnych sprawach i wypadkach, niemało też na przyspieszenie urzędowania wpływają.

Polecenie zorganizowania biura statystycznego przy kraj. Komisyi dla spraw przemysłowych.

W zeszłorocznem sprawozdaniu zawiadomił Wydz. kraj. Wysoki Sejm, że celem spełnienia tego polecenia nawiązał rokowania z pewną osobistością, posiadającą znamienite kwalifikacye na referenta statystycznego. Niestety, rokowanta te rozbiły się, z powodu że osobistość ta powołaną została do objęcia katedry uniwersyteckiej.

Wobec tego zawezwał Wydz. kraj Komisyę przemysłową do p zedstawienia wniosków w tej sprawie, zawiadamiając ją równocześnie o podwyższeniu przez Wys. Sejm w Rubr. XII. poz. 185 budżetu dotacyi na ten cel i przesyłając jej podania zgłoszonych kandydatów.

Po dzień zamknięcia sprawozdania nie otrzymał Wydział kraj. odpowiedzi.

Polecenie współdziałania w sprawach pomocy finansowej dla Stowarzyszeń rękodzielniczych z interesowanemi instytucyami.

Uchwałą z dnia 7. października 1909 polecił Wys. Sejm Wydziałowi kraj., aby doprowadził do stałego porozumiewania się i współdziałania czynników interesowanych w sprawach pomocy finansowej dla Stowarzyszeń rękodzielniczych jako to Wydz. kraj., C. k. Urzędu popierania przemysłu, Komisyi przemysłowej i Instytutów technologicznych, a to przez odbywanie stałych konferencyi. Uchwałę tę przesłał Wydz. kraj. Komisyi przemysłowej do przedstawienia wniosków.

W odpowiedzi Komisya zaznaczyła, że utworzenie trzeciego w łonie Komisyi Komitetu dla spraw rękodzielniczych da możność zadośćuczynienia powyższej uchwale Wys. Sejmu, gdyż Komitet ten będzie miał prawo zapraszać na swe posiedzenia rzeczoznawców i reprezentantów wspomnianych wyżej czynników.

Ze swej strony Wydz. kraj. w poszczególnych sprawach, w których chodziło o pomoc finansową dla Stowarzyszeń pozostawał zawsze w kontakcie z tymi czynnikami.

Polecenie przeprowadzenia studyów nad przemysłem domowym.

Zalecona przez Wysoki Sejm uchwałą z dnia 7. października 1909 sprawa przeprowadzenia studyów nad przemysłem domowym, a w szczególności w zakresie tkactwa, kilimarstwa, mosiężnictwa i przemysłu drzewnego jest przedmiotem badań krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych.

Kredyty uchwalone przez Wysoki Sejm na amortyzacyę i oprocentowanie pożyczek inwestycyjnych dla instytutów i Stowarzyszeń przemysłowych.

Uchwałą z dnia 7. października 1909 przeznaczył Wysoki Sejm odpowiednie roczne kredyty tytułem subwencyi krajowej na umorzenie i oprocentowanie pożyczek inwestycyjnych dla instytutów i Stowarzyszeń przemysłowych w szczególności na umorzenie pożyczek zaciągnąć się mających:

a) przez Instytut popierania przemysłu i rękodzieł w Krakowie do wysokości 150.000 K na budowę własnego budynku;
b) przez Instytut technologiczny we Lwowie na takiż sam cel do wysokości 100.000 kor.;
c) przez Stowarzyszenie kapeluszników w Myślenicach na budowę warsztatów spółkowych do wysokości 70.000 kor.;
d) przez Towarzystwo kuśnierzy w Tyśmienicy na budowę związkowego warsztatu do wysokości 50.000 kor.;
e) przez Spółkę tkacką w Ludwikówce na budowę związkowego warsztatu do wysokości 10.000 kor.

Na podstawie powyższej uchwały niektóre z tych Stowarzyszeń względnie instytucyi otrzymały już promesy pożyczkowe lub zaciągnęły pożyczki i tak: Izba handlowa i przemysłowa we Lwowie na częściowe pokrycie kosztów budowy Instytutu technologicznego, t. j. do 100.000 kor., zaciągnęła w Banku kraj. odpowiednią pożyczkę komunalną i Wydział kraj. zarządził już spłatę rat annunitetowych tej pożyczki; Stowarzyszenie kapeluszników w Myślenicach otrzymało promesę na pożyczkę 3% z funduszu przemysłowego w kw. 70.000 kor. Pożyczka względnie waluta pożyczkowa płatna jest do rąk Wydziału kraj., który sam zajął się budową warsztatów spółkowych i będzie spłacał pożyczkę. Odnośny budynek na gruntach ofiarowanych przez ks. Kazimierza Lubomirskiego już jest wykończony, a c. k. Ministerstwo robót publicznych ma dostarczyć urządzeń maszynowych do tego warsztatu wartości 45.000 kor., którą to kwotę Stowarzyszenie ma zwracać w 10 rocznych ratach, nadto fundusz przemysłowy ma dostarczyć w drodze pożyczki 3% funduszu obrotowego 30.000 kor.; Spółka tkacka w Ludwikówce wespół z krajowym Związkiem przemysłowym otrzymała promesę na 3% pożyczkę 10.000 kor. z funduszu przemysłowego, przystąpiła już do budowy warsztatu na zakupionym gruncie. Wydział kraj. przyjął na siebie obowiązek spłaty pożyczki, a c. k. Ministerstwo robót publicznych przeznaczyło na urządzenie maszynowe do warsztatu 12.000 kor., jako bezzwrotny zasiłek i połowę tego zasiłku już wyasygnowało. Towarzystwo kuśnierzy w Tyśmienicy zakupiło już grunt za 6.500 kor. pod warsztat związkowy, który ma być kosztem 100.000 kor. wybudowany i urządzony. Starań o zaciągnięcie pożyczki Towarzystwo jeszcze nie czyniło, gdyż nie jest jeszcze ustalona pomoc c. k. Ministerstwa robót publicznych, do którego Wydz. kraj. zwrócił się z prośbą o bezpłatne dostarczenie potrzebnych maszyn i urządzeń. W sprawie tej oświadczyło c. k. Ministerstwo, że przeprowadzi potrzebne badania na miejscu i badania te już zarządziło.

Co się tyczy Instytutu dla popierania przemysłu w Krakowie zaznaczyć należy, że Wydz. kraj. oświadczył Magistratowi m. Krakowa, iż w razie zaciągnięcia pożyczki komunalnej na budowę, Wydz. kraj. zobowiąże się wobec Banku spłacać raty annuitetowe w myśl uchwały Wys. Sejmu.

Polecenie zbadania potrzeby założenia zimowej szkoły dla murarzy w Brzeżanach.

Uzupełniając zeszłoroczne swe sprawozdanie w tym przedmiocie, Wydział krajowy oznajmia, że uzyskawszy ze strony gminy m. Brzeżan zapewnienie wymaganych świadczeń, przystąpił do zorganizowania i otwarcia tamże szkoły przemysłowej uzupełniającej, specyalnej dla murarzy, obok istniejącej tamże szkoły przemysłowej uzupełniającej ogólnego typu.

Polecenie w sprawie finansowego popierania

Uchwałą Wys. Sejmu w tym przedmiocie z dnia 31. stycznia 1910 przesłał Wydział kraj. krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych do przedstawienia żądanych przez Wysoki Sejm wniosków.

*

ze strony kraju fabryk dachówek i płyt cementowych tudzież betonowych.

Dotychczas Komisya wniosków tych nie przedstawiła.

Sprawa rozdawnictwa zasiłków na cele przemysłowe z kredytu 60 000 Kor. na ten cel przeznaczonego.

Na posiedzeniu z dnia 7. października 1909 polecił Wys. Sejm Wydziałowi kraj., by w porozumieniu z Komisyą kraj. dla spraw przemysłowych rozpatrzył, czy nie należałoby pewną część zasiłków dla rękodzielników rozdzielać w drodze konkursu. Wydział kraj. zażądał opinii Komisyi w tej sprawie.

Komisya przemysłowa odradziła Wydziałowi kraj. drogi konkursu, natomiast objawiła zdanie, że do tego celu wystarczyłoby rozsyłanie okólników, podających do wiadomości rękodzielników, że Wys. Sejm przeznaczył pewną kwotę na bezzwrotne zasiłki, oraz warunki, pod jakimi te zasiłki mogą być przyznane, a więc na otwarcie warsztatu lub jego rozszerzenie, na naukę zagranicą i t. p. W obawie, że i drogą okólników wywoła się bardzo wiele podań, a w następstwie tego wytworzy się wielu zawiedzionych, Wydział kraj. nie zdecydował się pójść wskazaną przez Komisyę drogą, lecz mając na uwadze coraz więcej zgłaszających się rzemieślników o pomoc finansową na zakupno maszyn pomocniczych do ich warsztatów, i upatrując w takiem inwestowaniu maszynowem zwykłych dotychczas pracowni rękodzielniczych znaczny postęp, stanowiący nieraz o egzystencyi takiego rzemieślnika, postanowił głównie tych właśnie rzemieślników wspierać. A tej pomocy nadał Wydział kraj. odmienną formę, zamiast bowiem bezzwrotnych zasiłków przyznawał Wydział kraj. bezprocentowe pożyczki do wysokości 2.000 Kor. na skrypta dłużne, najczęściej do spłaty w miesięcznych ratach po 10 Koron.

Zresztą przyczyną zaniechania szerszego promulgowania sprawy zasiłków bezzwrotnych były względy, które nasuwa dotychczasowe doświadczenie z rozdawnictwa zasiłków, a mianowicie, że bezzwrotne zasiłki uważane są przez ogół raczej za zapomogę, niż za zasiłek inwestycyjny, a w niektórych wypadkach, mimo całej ostrożności przy rozdaniu przedsięwiętych, przecież na tnką zapomogę się zamieniają.

Uwalnianie przedsiębiorstw przemysłowych od dodatków autonomicznych do podatków państwowych.

W okresie sprawozdawczym uwolniono na podstawie ustawy kraj. z 22. lipca 1906 Dz. u. kr. Nr. 124 od dodatków autonomicznych do podatków państwowych następujące przedsiębiorstwa przemysłowe:

Fabryka giętych mebli w Buczkowicach;

Fabryka papieru F. Romaszkana w Wadowicach;

Fabryka kołków do butów Łubieńskich w Stryszowie;

Fabryka przerobu mąki kościanej A. E. Schönker w Oświęcimiu;

Akcyjne Towarzystwo wyrobów sukienniczych i tkackich w Łańcucie (przedłużenie dotychczasowego uwolnienia na dalszych lat 5).

Tu zaznaczyć należy, że z powodu przedłużenia w myśl ustawy powyższej uwolnienia od dodatków autonomicznych na dalszych lat 5 dla cukrowni przeworskiej wywiązał się spór. Wydział kraj. mianowicie wyłączył od uwolnienia powstałe w okresie 2 budynki, służące na mieszkanie dla strażników skarbowych, na tej podstawie, że cukrownia pobiera za te mieszkania osobny czynsz. C. k. Trybunał administracyjny uchylił odnośne orzeczenie Wydziału kraj. i polecił ulgi zastosować i do tych 2 domów, motywując swoje rozstrzygnięcie tem, że skoro ustawa o opodatkowaniu cukru wkłada na przedsiębiorcę obowiązek dostarczenia lokalów na pomieszczenie straży i kontroli skarbowej, więc fabrykacya cukru ez dostarczenia takich lokalów nie mogłaby się wcale odbywać, przeto należy te lokale uważać za nieodzowną część składową przedsiębiorstwa, okoliczność zaś, że Skarb Państwa płaci za to czynsz wcale nie zmienia charakteru tych lokali jako nieodzownych części składowych przedsiębiorstwa.

Wobec tego orzeczenia zarządzono odpisanie dodatków od tych domów.

Sprawa rozdawnictwa stypendyów z fundacyi śp. Felicyi Maryi z hr. Golejewskich Czarkowskiej i sposób układania prezentowanych kuratorowi propozycyi ternalnych oraz sprawa rozdawnictwa stypendyów i pożyczek z tej fundacyi na rok 1910.

W zeszłorocznem sprawozdaniu zawiadomił Wydział kraj. Wysoki Sejm, że w sporze tym c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych orzekło, iż Wydziałowi kraj nie ma przysługiwać dotychczas praktykowana i przez pierwszą instancyę uznana swoboda dowolnego układania tern z kandydatów na pożyczki lub stypendya, t. j. zamieszczania tych samych kandydatów w kilku ternach w rozmaitych miejscach według dowolnego uznania, lecz że Wydział kraj. ma w ten sposób układać te terna, ażeby kurator co do każdego wakującego stypendyum i pożyczki miał możność czynienia wyboru przynajmniej między dwoma kandydatami.

Po myśli tego orzeczenia, przez Wydział krajowy nie opugnowanego, propozycye ternalne układano na 4 n. p. wakujące stypendya lub pożyczki w następujący sposób:

I. terno A B C, t. j. na pierwsze stypendyum;
II. terno A D E, t. j. na drugie „
III. terno B F G, t. j. na trzecie „
IV. terno C H I, t. j. na czwarte „

Wskutek tego sposobu układania tern miał kurator na 4 stypendya do wyboru między 9-ma kandydatami.

Tem orzeczeniem kurator się nie zadowolnił, lecz zwalczając zasadę powtarzania tych samych kandydatów w różnych ternach wniósł zażalenie do c. k. Trybunału administracyjnego.

C. k. Trybunał administracyjny zniósł orzeczenie c. k. Ministerstwa, lecz powody orzeczenia Trybunału są tego rodzaju, że wybór kuratora między kandydatami jest jeszcze bardziej ograniczony, aniżeli w myśl orzeczenia Ministerstwa.

Trybunał ustala przedewszystkiem w zasadzie, że kurator ma zawsze prawo do wyboru między trzema z przedstawionych mu kandydatów, że zatem orzeczenie Ministerstwa narusza to prawo, skoro ewentualnie przyznaje mu tylko wybór pomiędzy dwoma kandydatami.

Z drugiej zaś strony Trybunał ustala, że nie jest wykluczonem, aby Wydział kraj. przy prezentowaniu drugiego lub trzeciego stypendyum powtórzył nazwisko kandydata prezentowanego już na pierwsze stypendyum.

Trybunał orzeka, że te dwie zasady nie są zupełnie sprzeczne ze sobą i podaje sam drogę, w której można połączyć obie te pozornie sprzeczne zasady.

Trybunał mianowicie przytacza następujący sposób układania tern:

Przypuszczajac, że są tylko 3 stypendya lub pożyczki do rozdania, to Wydział kraj. na pierwsze stypendyum lub pożyczkę może prezentować dowolnie trzech kandydatów A, B, C.

Na drugie stypendyum może prezentować 3 alternatywy, i to inną na wypadek, gdyby poprzednio proponowany A dostał stypendyum, inną, gdyby B dostał stypendyum, a inną, gdyby C dostał pierwsze stypendyum. Na drugie stypendyum może zatem Wydział kraj. prezentować 3 alternatywy, a w takim wypadku wystarczy, jeżeli w każdej alternatywie prócz opuszczonych 2 kandydatów pierwszego stypendyum doda jeszcze tylko jednego kandydata.

W ten sam sposób Wydział kraj. może prezentować na trzecie stypendyum w 6 alternatywach wszystkich kandydatów opuszczonych przy nadaniu dwóch pierwszych stypendyów z dodatkiem jeszcze tylko jednego. Podobnie na czwarte stypendyum można prezentować w 10 alternatywach 6 kandydatów i t. d.

Przykładowo terna będą się przedstawiały następująco:

I. terno na pierwsze stypentyum A B C.

II. terno na drugie stypendyum:

1-wsza alternatywa	2-ga alternatywa	3 cia alternatywa
B	A	A
C	C	B
D	D	D.

III. terno nc trzecie stypendyum:

CDE	pierwsza alternatywa	
BDE	druga	„
BCE	trzecia	„
ADE	czwarta	„
ACE	piąta	„
ABE	szósta	„

IV. terno na czwarte stypendum:

DEF	pierwsza alternatywa	
CEF	druga	„
CDF	trzecia	„
BEF	czwarta	„
BDF	piąta	„
BCF	szósta	„
AEF	siódma	„
ADF	ósma	„
ACF	dziewiąta	„
ABF	dsiesiąta	„

Tak więc przy 4 stypendyach prezentuje Wydział kraj. 6 kandydatów, podczas gdy wedle orzeczenia c. k. Ministerstwa prezentowano na 4 stypendya 9-ciu kandydatów. Ponieważ przy rozdaniu większej ilości stypendyów lub pożyczek kombinacye te byłyby bardzo skomplikowane, c. k. Trybunał podaje inną jeszcze drogę a mianowicie, podzielić akt prezentowania kandydatów w ten sposób, ażeby ograniczyć się tymczasem do prezentowania kandydatów na 3 lub na 4 stypendya, a dopiero po rozdaniu tych stypendyów prezentować kandydatów do dalszych stypendyów tak, że przy nowem prezentowaniu można ponownie prezentować wszystkich tych kandydatów, którzy nie otrzymali pierwszych 3 lub 4 stypendyów.

Dnia 19. kwietnia 1910 ogłosił Wydział kraj. konkurs na wakujące stypendya i pożyczki z powyższej fundacyi a w szczególności: *a*) na 3 stypendya zagraniczne po 800 kor., *b*) na 4 stypendya krajowe po 600 kor., *c*) na 7 pożyczek po 2000 kor., powołując do ubiegania się rękodzielników względnie przemysłowców z następujących gałęzi a to: 1. kowalstwa i ślusarstwa maszynowego łącznie z elektrotechniką, 2. blacharstwa łącznie z instalatorstwem i mosiężnictwem do niego należącem, 3. stolarstwa i snycerstwa, 4. kamieniarstwa.

Z wniesionych podań ułożono tabele kwalifikacyjne a w porozumieniu z komisyą przemysłową wygotowano propozycye ternalne ściśle według zasad orzeczenia c. k. Trybunału administracyjnego.

Propozycye te posłano kuratorowi celem dokonania wyboru kandydatów względnie rozdania wakujących stypendyów i pożyczek.

Fundacya ś. p. Teofila i Pauliny małż. Adamskich.

Z fundacyi tej przeznaczonej na kształcenie młodzieży rękodzielniczej z pierwszeństwem dla pochodzących z Tarnowa rozdano wakujące stypendya na r. 1909/10 następującym kandydatom:

1. Janowi Małecie, abituryentowi c. k. szkoły przemysłowej w Krakowie na praktyczną naukę w rzeźbie dekoracyjnej za granicą 500 koron.

2. Emilowi Lusińskiemu na ukończenie praktyki terminatorskiej w introligatorni Lisowskiego w Tarnowie 300 kor.

3. Janowi Nowackiemu, na ukończenie szkoły rzemiosł OO. Salezyanów w Oświęcimiu 300 kor.

Wszyscy ci trzej kandydaci pochodzą z Tarnowa.

Fundacya stypendyjna wystawy kr. rolniczo-przemysłowej z r. 1877.

W fundacyi tej nie wakuje obecnie żadne stypendyum, gdyż poprzednio obdarzeni stypendyami z tej fundacyi po 800 kor. rocznie dwaj szewcy, a to Kundycki ze Lwowa na naukę w Paryżu i Sabo z Brzeżan na naukę w Pradze i Wiedniu pobierają nadal przyznane im stypendya w myśl aktu fundacyjnego.

Fundacya stypendyjna Fr. Steczkowskiego z Jasła.

Ogłoszony w r. 1909 konkurs na jedno stypendyum o rocznych 200 kor z. tej fundacyi przeznaczonej dla rzemieślników z Jasła, którzyby poza obrębem Jasła chcieli się kształcić w swoim zawodzie, upłynął bez rezultatu dla zupełnego braku kandydatów. Wobec tego cały dochód roczny z tej fundacyi w kwocie 337 kor. 48 hal. sfruktyfikowano na rzecz majątku zarodowego a 26. kwietnia 1910 ogłoszono świeży konkurs. Dotychczas wpłynęły 3 podania.

Fundacya stypendyjna ś. p ks Wojciecha Michny.

Trzy stypendya z tej fundacyi po 200 kor. obecnie do dyspozycyi pozostające nie mogły być także w r. szk. 1909/10 rozdane, gdyż stypendya te przeznaczone są tylko dla uczniów szkoły tkackiej w Krośnie pochodzących z Krościenka, a takich uczniów pochodzących z Krościenka w r. szk. 1909/10 w szkole tej nie było.

Fundacya stypendyjna Stowarzyszenia urzędników i sług b. kolei Karola Ludwika

Z rokiem 1910 kończy obdarzony z tej fundacyi terminator ślusarski we Lwowie Bronisław Skarda pobór przyznanego mu stypendyum o rocznych 100 koron, poczem na to wakujące stypendyum będzie rozpisany konkurs.

Losowanie premii z fundacyi ś. p Wincentego Łodzia Poninskiego.

Z fundacyi tej, mającej za zadanie dopomożenie niezasobnym czeladnikom wszystkich gałęzi rzemiosł do otwarcia samoistnej pracowni, wyznaczył Wydział kraj. w r. 1910 cztery premie w kwotach: 1.530 kor., 1275 kor., 1.020 kor. i 765 kor.

W odbytem losowaniu premie te wylosowali:

1. Grzegorz Mundiak, stolarz, Lwów 1.530 kor.
2. Franciszek Chudzik, „ „ 1,275 „
3. Franciszek Sochański, piekarz, Lwów 1.020 kor.
4. Franciszek Wywiał, szewc „ 765 „

Petycye Stowarzyszeń rękodzielniczych i burs dla młodzieży rzemieślniczej o subwencye.

Przekazane przez Wysoki Sejm Wydziałowi kraj. petycye Stowarzyszeń rękodzielniczych i burs o subwencye z ryczałtów na te cele przeznaczonych t. j. Rubr. XII. budżetu poz. 161 4.000 kor. i poz. 173—10.000 kor. Wydział kraj. załatwi łącznie z podaniami takichże Stowarzyszeń, które wprost do Wydziału kraj. wpływają. W chwili zamknięcia sprawozdania rozdawnictwo zasiłków jeszcze nie nastąpiło gdyż jeszcze nie wszys kie Stowarzyszenia obdzielane corocznie z tych ryczałtów wniosły podania lub nie przedłożyły zażądanych od nich sprawozdań i rachunków z ro u poprzedniego swej działalności

Bank przemysłowy.

Załatwiając sprawozdanie komisyi bankowej i budżetowej o założeniu Banku przemysłowego powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu dnia 11. lutego 1910 następujące uchwały:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o zamierzonem powołaniu do życia Banku przemys owego i sprawozdanie komisyi bankowej i budżet owej w tym przedmiocie.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy:

a) do zawarcia umowy z D. A. Towarzystwem eskontowem o powołanie do życia akcyjnego Banku przemysłowego dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. ks. Krakowskiem na podstawie zasad zawartych w sprawozdaniu Wydziału krajo ego i pod warunkami sprawozdaniem komisyj objętemi;

b) do subskrybowania i wpłacenia połowy kapitału zakładowego t. j. 5 milionów koron w gotówce;

c) do zaciągnięcia w tym celu imieniem kraju pożyczki umarzalnej do wysokości 5,000.000 koron w gotówce.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by w czasie możliwie najkrótszym postarał się o otwarcie Filii Banku przemysłowego w Krakowie

z zakresem działania, odpowiadającym znaczeniu zakładów przemysłowych w Zagłębiu krakowskiem.

4. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył wnioski w sprawie wydatnego poparcia rozwoju rzemiosł i przemysłu domowego a w szczególności organizacyi kredytu rękodzielniczego w kraju.

Warunki, wspomniane w uchwale ad 2a., które przez komisyę bankową i budżetową w sprawozdaniu postawione, a przez Wysoki Sejm przyjęte zostały, brzmią jak następuje:

„1. Towarzystwo eskontowe przyjmuje do wiadomości, że kraj zakładając Bank przemysłowy, czyni to celem podniesienia istniejącego w kraju przemysłu i celem kreowania nowych ognisk pracy przemysłowej, a przystępując wspólnie z krajem do założenia tego Banku, obowiązuje się używać całego swego wpływu na zarząd Banku przemysłowego w tym kierunku, aby sprawując agendy bankowe przedewszystkiem i stale miał na oku zadania powyżej określone, jako §. 5-tym ust. I. statutu objęte.

„2. Przez pierwsze trzechlecie pozostaną akcye Banku przemysłowego w syndykacie założycieli winkulowane, a zatem przez ten czas niesprzedajne.

Wolno jednak będzie obu stronom przenieść na osoby do Rady zawiadowczej wydelegować względnie wybrać się mające, wymagają §. 22. statutu ilość akcyi. Towarzystwu eskontowemu uwolni się w miarę potrzeby z pod węzła syndykackiego akcye potrzebne dla wprowadzenia akcyi Banku przemysłowego na giełdę, jednakowoż co najwyżej łącznie w kwocie miliona koron.

„3. Towarzystwo eskontowe obowiązuje się na wypadek, gdyby instytucya, korporacya w kraju lub konsorcyum krajowe pragnęły objąć akcye Banku przemysłowego w wysokości jednego do dwóch milionów koron, odstąpić jej, względnie im za zgodą Wydziału krajowego akcye w takiej nominalnej wysokości (na najmniej milion, co najwyżej dwa miliony) po cenie własnej, odstępując zarazem za każdy pełno wpłacony milion koron kapitału akcyjnego prawo nominacyi jednego członka Rady zawiadowczej.

Akcye te pozostaną winkulowane w myśl ust. 2.

Rada zawiadowcza w pierwszym okresie składać się będzie z 10 członków. Na wypadek, gdyby kapitały krajowe w powyższy sposób skorzystały z prawa objęcia akcyi Banku przemysłowego w wysokości dwóch milionów koron, wejdzie w skład Rady zawiadowczej 5 członków z ramienia Wydziału krajowego, 2 nominowani przez kapitalistów krajowych, a 3 przez Towarzystwo eskontowe D. A.

Wydział krajowy oświadczy do dni 8 po uchwaleniu przedłożenia przez Sejm krajowy, czy i o ile zamierza skorzystać dla kapitałów krajowych z prawa objęcia akcyi Banku przemysłowego w wysokości jednego lub dwóch milionów koron. Na ten wypadek winny odnośne instytucye, korporacye lub też konsorcya krajowe wpłacić subskrybowany kapitał w całości do kasy Wydziału krajowego, najdalej na 3 dni przed Walnem Zgromadzeniem, na którem nastąpi ukonstytuowanie się Banku przemysłowego. Gdyby kapitały krajowe nie zgłosiły się wcale lub zgłosiły się niedostatecznie, będzie kraj miał wybór, albo sam objąć zastrzeżoną dla kapitałów krajowych ilość akcyi nominalnej wartości 2,000.000 K., o ile nie będzie przez kapitały krajowe wyczerpaną, albo też zażądać jej objęcia przez Towarzystwo eskontowe".

Obok tych warunków, które miały uzupełnić umowę Wydziału krajowego z D. A. Towarzystwem eskontowem, uznały komisye za pożądane, a Wysoki Sejm to potwierdził, aby Wydział krajowy dążył do uzyskania zmiany kilku postanowień statutu przyszłego Banku, a w szczególności, aby postanowionem było, iż

1. przy równości głosów w Radzie nadzorczej uchwałą staje się ten wniosek, za którym się oświadczył przewodniczący;

2. wszelkie zmiany statutu są dopuszczalne za zezwoleniem Wydziału krajowego;

3) przy wymiarze pożyczek przemysłowych wartość maszyn i sił wodnych ma być braną w rachubę w wysokości połowy, a nie jednej trzeciej kwoty szacunkowej. Ta ostatnia zmiana możliwą by była, o ile temu nie stanęłoby na przeszkodzie uzyskanie charakterów walorów pupilarnych dla obligów Banku.

W końcu podniosły obie Komisye, a Wys. Sejm to uznał, przyjmując sprawozdanie do wiadomości, „iż do atrybucyi Komisyi i Wysokiego Sejmu „należy wskazać na potrzebę zapewnienia kapitałowi krajowemu możności „wzięcia udziału w kapitale zakładowym Banku przemysłowego, decyzya zaś „o tem, które kapitały i w jakim stosunku do udziału tego dopuszczone „być mają, zatem decyzya o ofertach jest rzeczą egzekutywy, t. j. Wydziału „krajowego, który pod własną odpowiedzialnością do tego jest powołany. „Komisye ograniczyły się do wypowiedzenia dwóch ogólnych zasad, które „ich zdaniem winne być kierujące przy ostatecznem sprawy załatwieniu. Po „pierwsze: iż przy rozpatrywaniu ofert, jakie wpłynęły lub wpłyną, winien „Wydział krajowy mieć na pamięci, że Sejm pragnie zapewnić udział temu „kapitałowi krajowemu, który żywo interesując się przemysłem krajowym, „pracował już w kraju przemysłowo, i tylko takiemu kapitałowi krajo- „wemu, który daje rękojmię, że współdziałanie jego w Banku przemysło- „wym wyjdzie na korzyść akcyi uprzemysłowienia kraju. Powtóre, że straż „nad interesami kraju w sferze działania Banku przemysłowego w grę „wchodzącymi, pełnić powinien przez swoich delegatów Wydział krajowy, „jako odpowiedzialna, najwyższa wykonawcza władza samorządu krajowego; „że wpływ kraju na Bank przemysłowy będzie tylko wówczas ponad „wszelką wątpliwość zabezpieczony, jeżeli kraj sam będzie posiadał większość kapitału akcyjnego i sam będzie mógł „dysponować większością w Radzie zawiadowczej; że „kraj zatem pod żadnym warunkiem nie powinien „wydać z ręki tej pełni władzy i wpływu jaką mu daje „większość w zgromadzeniu akcyonaryuszów i w Radzie „zawiadowczej, bo jedynie kraj jest wieczny, nie ludzie, nie akcyona- „ryusze".

Mając tedy ściśle określone pełnomocnictwo, zawarte w uchwale Wys. Sejmu, i w łączności z nią pozostających podyktowanych warunkach przystąpił Wydział krajowy do dalszych rokowań z D. A. Towarzystwem eskontowem w sprawie powołania do życia Banku przemysłowego. Do współudziału w rokowaniach zaprosił Wydział krajowy reprezentanta grupy przemysłowców krajowych i finansistów, która jeszcze w czasie obrad Wys. Sejmu wniosła była ofertę na wzięcie udziału z kapitałem 1,900.000 kor. w założeniu Banku przemysłowego w charakterze współzałożyciela z pewnemi ściśle w ofercie określonemi prawami.

W kwestyi postanowień statutu przyszłej instytucyi osiągnięto zgodę wszystkich rokujących, sprawa utknęła dopiero przy omawianiu składu przyszłej Dyrekcyi, której nominacya stosownie do warunków w ofercie postawionych, miała również nastąpić tylko za porozumieniem się wszystkich trzech założycieli. Reprezentant grupy przedstawił na dyrektora — osobistość, zajmującą wprawdzie poza granicami państwa naczelne stanowisko, jednak w kraju bliżej nieznaną i niewątpliwie nieobznajomioną ani z naszymi stosunkami, ani ze stosunkami państwa naszego i jego ustawodawstwem handlowem i przemysłowem. Nadto zażądał reprezentant grupy dla tego kandydata wynagrodzenia, które przynajmniej w początkach powstającej instytucyi przechodziło jej możność, gdyż wynosiło przeszło 1% akcyjnego kapitału. Gdy zaś, jak załączony ·/. protokół stwierdza, reprezentant grupy kwestyę powołania tej osobistości postawił jako *conditio, sine qua non*, uważać należało wobec stanowczego sprzeciwienia się delegata Wydziału krajowego i delegata Towarzystwa eskontowego rokowania za ukończone z rezultatem ujemnym.

Alegat 6.

Zdawało się w pierwszej chwili, że wobec wyraźnej intencyi Wys. Sejmu, aby prócz kraju i D. A. Towarzystwa eskontowego wzięły udział w sub-

skrybowaniu akcyi Banku przemysłowego także krajowe korporacye, instytucye lub konsorcya, sprawa założenia Banku ulegnie znacznej zwłoce.

Tymczasem skoro tylko wieść o rozejściu się układów z wspomnianą grupą poszła po kraju, zgłosiły się bezzwłocznie reprezentacye obu stołecznych miast, odczuwające żywo potrzebę rychłego kreowania takiej instytucyi kredytowej, z gotowością subskrybowania bardzo poważnej ilości akcyi przyszłego Banku. Niemniej oświadczył się z podobną gotowością Bank hipoteczny, tudzież poważna liczba prywatnych kapitalistów, wyłącznie krajowców.

W bardzo krótkim stosunkowo czasie zebrało się tyle podpisów, że bardzo znacznie przekraczały kwotę, która była dla kapitałów krajowych rozporządzalną. Przytem żadna z korporacyi i instytucyi subskrybujących nie żądała z tego tytułu dla siebie żadnych innych praw, prócz statutem przyznanych akcyonaryuszom.

Po dokonaniu koniecznej redukcyi, Wydział krajowy przyjął subskrypcyę w następującej wysokości:

1.	Gmina miasta Lwowa . .	600.000 K
2.	„ „ Krakowa . .	400.000 „
3.	Bank hipoteczny	480.000 „
4.	Prywatni kapitaliści krajowcy	346.800 „
5.	Bank krajowy imieniem funduszu inwestycyjnego . .	100.000 „
6.	Fundusz rezerwowy solny .	73.200 „
	razem .	2,000.000 K

Wydział krajowy jako zarządca funduszu solnego rezerwowego subskrybował dlań 183 akcyi, gdyż chciał tym sposobem zarezerwować tę stosunkowo nieznaczną kwotę dla umożliwienia dodatkowego subskrybowania takim kapitalistom krajowym, których udział i wpływ na Bank przemysłowy ze względu na interesa kraju byłby pożądany, coby inaczej nie było możliwem wobec okoliczności, że cały kapitał akcyjny jest na 3 lata zawinkulowany i nie może przechodzić w inne ręce.

Pewną choćby minimalną (kilka tysięcy) kwotę pragnie Wydział krajowy zatrzymać stale w funduszu rezerwowym solnym, gdyż przez to niezależnie nawet od funduszu inwestycyjnego zyska, zgodnie z wyraźnem życzeniem Wys. Sejmu, niepodzielną przewagę, dysponując więcej, niż połową kapitału zakładowego.

Mając tedy zapewniony kapitał 2,000.000 kor., dokończył Wydział krajowy rokowań z D. A. Towarzystwem eskontowem. Warunki przez Wys. Sejm podyktowane przyjęło Towarzystwo, a dyrektor Krassny imieniem Towarzystwa zeznał deklaracyę w dosłownem brzmieniu tak, jak ona w Wys. Sejmie odczytaną, a przez Komisye, jako integralna część postawionych przez nią, a przez Wys. Sejm zaakceptowanych warunków, przyjętą została. Deklaracya ta znajduje się w przechowaniu Wydziału krajowego.

Również wprowadzono do statutu zmiany, uznane przez Wys. Sejm za pożądane z wyjątkiem zmiany, przytoczonej powyżej pod 3. właśnie ze względu na uzyskanie charakteru walorów pupilarnych dla obligów Banku. Co do zmiany statutu, to nie może ona nastąpić bez zezwolenia Wydziału krajowego w ciągu pierwszych piętnastu lat.

Na termin nieograniczony, jak sobie tego Wys. Sejm życzył, a na co się godziło również D. A. Towarzystwo eskontowe, nie zgodził się c. k. rząd.

Po ukończeniu układów wniósł Wydział krajowy w początkach maja pospołu z D. A. Towarzystwem eskontowem w przepisanej drodze podanie do władz państwowych o zezwolenie na założenie Towarzystwa akcyjnego pod firmą Bank przemysłowy dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. ks. Krakowskiem i o zatwierdzenie zarysu statutu tego Banku.

W niespełna miesiąc udzieliło Ministerstwo spraw wewnętrznych na mocy Najwyższego upoważnienia i w porozumieniu z interesowanemi Ministerstwami rzeczonego zezwolenia i zatwierdziło statut.

Dnia 23. czerwca 1910 odbyło się walne zgromadzenie konstytuujące, na którem uchwalono, po myśli postanowień statutu, założenie Towarzystwa akcyjnego na podstawie tego statutu i dokonano przepisanych wyborów.

Do Rady zawiadowczej, złożonej na teraz z 10 członków, wybrani zostali: J. E. Dawid Abrahamowicz, Adam hr. Gołuchowski, dr. Leo, Franciszek hr. Zamoyski, prezes lwowskiej Izby handlowej Horowitz, dyrektor Krassny i dyrektor Stransky. Wydział krajowy zaś mianował: prezydenta miasta Lwowa Ciuchcińskiego, dyrektora Banku krajowego dra Zgórskiego i profesora szkoły politechnicznej architektę Lewińskiego.

Zarazem zamianował Wydział krajowy prezesem Rady zawiadowczej J. E. Dawida Abrahamowicza, na wiceprezesów wyznaczyła Rada zawaidowcza dyrektora dra Zgórskiego i dyrektora Krassnego, wybierając z pośród siebie komitet wykonawczy, złożony z J. E. Abrahamowicza, hr. Zamoyskiego i dyrektora Krassny'ego.

W skład komisyi rewizyjnej weszli z wyboru walnego zgromadzenia jako członkowie: L. Baczewski, Fruchtmann i Girzik; jako zastępcy: Ciompa, Ploschkowitz.

Po odbyciu walnego zgromadzenia nastąpiło pierwsze posiedzenie Rady zawiadowczej, na którem prócz wyborów, o których wyżej mowa, mianowano Dyrektorami Banku za zgodą Wydziału krajowego: Radcę dworu dra Marcina Szarskiego, b. radcę ministeryalnego, i Stanisława Karłowskiego, b. naczelnika filii Banku krajowego w Krakowie.

Prokurę otrzymali: dr. M. Drochocki, Franciszek Kucner, Adolf Schindler, dr. Z. Słuszkiewicz.

Firma Banku została do rejestru handlowego wpisaną; Bank ma, na mocy Najwyższego zezwolenia. prawo używania herbu krajowego w pieczęci i w godle i rozpocznie swe czynności w połowie września b. r., w lokalu przy ul. Trzeciego Maja l. 19.

Komisarzem Banku z ramienia rządu został mianowany radca dworu Stanisław Zimny, delegatem zaś Wydziału krajowego do Rady zawiadowczej z głosem doradczym mianował Wydział krajowy ze swego grona dra Władysława Jahla.

Wreszcie zaznacza Wydział krajowy, że o sankcyonowaniu uchwały, upoważniającej Wydział krajowy do zaciągnięcia umarzalnej pożyczki do wysokości 5 milionów kor. w gotówce na wpłacenie połowy kapitału zakładowego Banku przemysłowego zdaje sprawę na wstępie niniejszego sprawozdania. Tutaj nadmienia tylko Wydział krajowy, że pożyczkę tę sfinansował w Banku krajowym przez zaciągnięcie 5 milionów kor. w 4½ obligach komunalnych, po kursie 98.75, oraz, że ratę amortyzacyjną wstawił stosownie do zeszłorocznej zapowiedzi do rubr. XIII wydatków budżetu krajowego.

W sprawie, objętej uchwałą ad 4) na wstępie przytoczoną, zdaje Wydział krajowy Wys. Sejmowi sprawę w osobnem przedłożeniu, zakończonem konkretnemi wnioskami; sprawy wreszcie objętej uchwałą ad 3), a dotyczącej otwarcia filii Banku przemysłowego Wydział krajowy nie spuszcza z oka, nie mógł jednak już w bieżącej sesyi złożyć Wys. Sejmowi w tej sprawie jakichkolwiek relacyi wobec tego, że Bank sam wchodzi w życie niemal z dniem rozpoczęcia obrad Wys. Izby.

Krajowa stacya doświadczalna mechaniczna.

W ubie łym roku szkolnym t. j. od 15. lipca 1909 do 15. lipca 1910 miała Stacya 55 zamówień. Zamówienia te obejmują badania 263 rodzajów różnych mate yałów budowlanych. Na tych materyałach dokonano 656 badań. Zbadano 2290 okazów wykonanych w większej części w Stacyi.

Zbadane materyały uwidocznia następująca tablica.

Rodzaj materyału	Zbadano		Badań dokonano	Zamawiający
	rodzajów	okazów		
Metale.				
Żelazo okrągłe . .	5	25	5	Inż. Schunn z Czerniowiec i c. k. Kierownictwo budowy mostu w Niżniowie.
„ płaskie . .	3	3	3	Tow. akc. budowy wagonów w Sanoku.
Drut stalowy . .	2	6	2	Miejski Zakład elektr. we Lwowie.
„ miedziany . .	3	3	3	„ „ „ „ „
„ brązowy . .	1	4	1	„ „ „ „ „
Śruby brązowe . .	3	12	12	„ „ wodociągowy „
Cegły.				
Cegła dziurowa	3	3	3	Przedsiębiorstwo budowy c. k. Zakładu karnego w Drohobyczu. Fabr. dachówek w Drohobyczu.
„ wapniowo-piaskowa	5	25	17	Fabryka w Dąbiu. Państwo Brody. Hr. Siemieński-Lewicki.
Klinkiery	1	2	2	Ekspozytura c. k. Dyrekcyi dróg wodnych.
Kamień naturalny.				
z Demni wyżnej .	1	6	3	Bracia Groedel ze Skolego.
z Muszyny . . .	2	16	16	Kierownictwo budowy kolei lokalnej Muszyna-Krynica.
z Kopalin	1	5	8	Wydział powiatowy w Bochni.
nieznanego pochodzenia	3	3	3	Inż. S Ossowski.
z Basiówki . . .	1	8	6	Prof. Dr. J. Blauth.
nieznanego pochodzenia	3	3	3	Prof. Dr. A. Górski.
z Harbutowic . .	1	8	6	Zarząd dóbr Arcyks. Rainera w Izdebniku.
z Jamnej	1	6	5	Salamon Griffel.
z Komańczy . . .	1	8	6	Hersch Dym.
z Trembowli . .	1	5	2	Inż. L. Gawroński.
z Tenczynka . . .	1	4	3	Dyr. górniczy inż. H. Kowarzyk.
z Busowiska . . .	1	6	4	Efroim Reich.
z Turki	1	8	5	Ignacy Fall.
Sztuczny kamień.				
nieznanego pochodzenia	1	2	2	Ekspozytura c. k. Dyrekcyi dróg wodnych.
Tarcza szmirglowa.	1	1	1	Inż. L. Gawroński.
Beton.				
Kostki betonowe .	44	763	44	Wydział krajowy. C. k. Kierownictwa budowy mostów. Wydziały powiatowe. Strony prywatne.
Cement.				
z różnych fabryk .	18	464	97	Wydział krajowy. C. k. Kierownictwa budowy mostów. Wydz. pow. C. k. Dyrekcya kolei państwowych.

Rodzaj materyału	Zbadano		Badań dokonano	Zamawiający:
	rodzajów	okazów		
Piasek.				
z Radziechowa . .	3	72	15	Zarząd dóbr St. hr. Badeniego.
Dachówka.				
z Nadyb	1	10	6	Zarząd dóbr w Nadybach.
Słupy żelazno-betonowe.	20	266	34	Prof. Thullie. Badanie naukowe.
Papier.				
z Diatkowiec . .	126	538	343	Wydział krajowy.
Analizy chemiczne.	5	5	5	Miejski Zakład elektryczny. Magistrat m. Lwowa. Dr. J. Blauth.

Taksy pobrane za te badania wynoszą . . 2.630 koron
Za wykonanie okazów i obróbkę . . . . 675 „
Razem . . 3.305 koron

W ubiegłym roku szkolnym wydała Stacya 60 poświadczeń na badania i 2 odpisy poświadczeń dotyczących badań dawniejszych.

Protokół czynności wykazuje 261 ekshibitów.

Z zapasów kasowych Stacyi dokupiono maszynę do szlifowania kostek kamiennych oraz inne przyrządy na kwotę 2.733 K. 58 hal. Inwentarz wzrósł o 7 pozycyi.

W Stacyi wykonano projekt urządzenia do rwania krótkich śrub, urządzenie to wykonane zostało na rachunek miejskiego Zakładu wodociągowego w jednym z tutejszych warsztatów mechanicznych.

Laborant Stacyi A. Stach nie mogąc się doczekać zapewnienia bytu, odszedł dnia 22. kwietnia 1910; na jego miejsce przyjęto ślusarza J. Pelza, którego starano się wykształcić do wykonywania okazów próbnych i do prostszych badań.

Wobec znacznego obciążenia personalu Stacyi, przyjmowano czasowo do pomocy jednego ze stróżów Politechniki, za wynagzodzeniem w ogóle 29 koron, a nadto kierownik użyczał często laboranta swojej katedry do utrzymywania czystości w Stacyi bezpłatnie.

Prof. Dr. T. Wiśniowski oznaczał nadal kamienie pod względem petrograficznym, zupełnie bezinteresownie.

Sprawy osobiste nauczycieli szkół zawodowych.

W sprawozdaniu o czynnościach Wydziału krajowego na polu przemysłu krajowego, przedłożonem Wys. Sejmowi w r. 1908 przedłożył Wydział krajowy umotywowane wnioski na stabilizacyę pp. Feliksa Blautha w Drohowyżu, Jana Kunstmanna w Rakrzawie i Stanisława Gnoińskiego w Tłumaczu na zajmowanych posadach kierowników tych szkół.

Wnioski te mimo dwuletniego upływu czasu nie zostały dotąd w Wys. Sejmie załatwione; dlatego je też Wydział krajowy z motywów w powołanem sprawozdzniu podanych obecnie powtarza, dołączając nadto wniosek na stabilizacyę również Filipa Prociuka, kierownika krajowych majsterskich kursów szewskich, wydatną i skuteczną pracą w zupełności na to zasługującego.

Na podstawie powyższego sprawozdania i w załatwieniu wniosków przedstawionych przez krajową komisyę dla spraw przemysłowych w dołączonem jej sprawozdaniu.

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności Departamentu II. i dołączone doń sprawozdanie kraj. Komisyi dla spraw przemysłowych;

2. Sejm zatwierdza zakupienie przez Wydział krajowy za kwotę 19.729·22 K. realności lwh. 129 w Krośnie na pomieszczenie internatu krajowej szkoły tkackiej w Krośnie,

3. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wystawienia budynku dla kraj. centralnych kursów koszykarstwa we Lwowie kosztem maksymalnym 80.000 K. i do zaciągnięcia w tym celu pożyczki w Banku krajowym, któraby dała gotówką powyższą kwotę,

4. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wystawienia budynków szkolnych dla krajowej Szkoły kołodziejsko-ciesielskiej w Kamionce strumiłowej kosztem maksymalnym 90.000 K. i do zaciągnięcia na pokrycie tego wydatku w Banku krajowym pożyczki, któraby dała gotówką powyższą kwotę.

5. Sejm upoważnia Wydział krajowy do dobudowania do budynku krajowej szkoły kołodziejskiej w Grybowie ubikacyi na pomieszczenie internatu kosztem maksymalnym 13.000 K.; wydatek ten ma być pokryty w 2 ratach wstawionych w budżet szkolny w r. 1911 i w r. 1912.

6. Sejm upoważnia Wydział krajowy do dobudowania do budynku krajowej szkoły stolarskiej w Stanisławowie odpowiednich ubikacyi na pomieszczenie hali maszynowej i internatu maksymalnym kosztem 40.000 K. i do zaciągnięcia na ten cel w Banku krajowym pożyczki, któraby dała gotówką powyższą kwotę.

7. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu wstawiać w coroczny budżet krajowy kwotę 4.000 K. na umorzenie pożyczki 80.000 K. zaciągnąć się mającej na wystawienie budynku dla c. k. Szkoły przem. u budowlanego w Jarosławiu.

8. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu wstawić w coroczny budżet krajowy po 4.000 K. subwencyi kraju na rzecz c. k. Szkoły przemysłu budowlanego w Buczaczu jak długo szkoła ta w Buczaczu przez c. k. Rząd utrzymywaną będzie,

9. Sejm upoważnia Wydział krajowy celem przyczynienia się kraju do kosztów wystawienia budynku dla c. k. Szkoły przemysłu drzewnego w Kołomyi zaciągnąć pożyczkę w 4 procentowych obligach Banku krajowego w kwocie 50.000 K. nominalnej wartości, umarzalną w ciągu 44 lat,

10. Sejm upoważnia Wydział krajowy, aby stabilizował na dotychczasowych posadach:

a) Feliksa Blautha, dyrektora krajowej szkoły rzemiosł w zakładzie hr. Skarbka w Drohowyżu;

b) Jana Kunstmanna, kierownika krajowej szkoły sukienniczej w Rakszawie;

c) Stanisława Gnoińskiego, kierownika krajowej szkoły kołodziejskiej w Tłumaczu;

d) Filipa Prociuka, kierownika majsterskich kursów szewskich, oraz przyznał im prawo do emeretury na równi z innymi stabilizowanymi urzędnikami krajowymi, wymienionymi w §. 12. ust. 2. lit. b. statutu emerytalnego, uchwalonego przez Sejm dnia 21. stycznia 1889, tudzież z zastosowaniem uchwały sejmowej z 3. stycznia 1874 i pod warunkami w tej uchwale określnemi wymierzał im po trzy pięciolecia.

Służba policzalna do emerytury ma się liczyć od dnia przyjęcia do służby krajowej, do pięcioleci zaś od uchwały sejmowej.

11. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby

a) przeznaczał znacznie większe, niż dotąd kwoty na u rzymanie istniejących w kraju szkół przemysłowych uzupełniających i szkół zawodowych, oraz na zakładanie nowych;

b) przy państwowych szkołach przemysłowych we Lwowie i Krakowie urządził specyalne oddziały dla elektrotechników;

c) przystąpił do urządzenia sta ych kursów dla palaczy i dozorców maszyn parowych, oraz dla maszynistów kolejowych przy c. k. Szkole politechnicznej lub państwowej szkole przemysłowej we Lwowie;

d) założył dwuklasową szkołę handlową przy c. k. Akademii handlowej we Lwowie i przyczyniał się wydatniej do utrzymywania przy Akademii handlowej w Krakowie szkół dwuklasowych dla mężczyzn i kobiet;

e) utworzył we Lwowie komisyę egzaminacyjną dla nauczycieli wyższych i niższych szkół handlowych i zwróciwszy uwagę na potrzebę kształcenia sił nauczycielskich dla tychże szkół, przeznaczał na te cele odpowiednie fundusze;

f) na podstawie §. 5. ustawy z d. 24. sierpnia 1899 o szkołach realnych w Galicyi, przystąpił do założenia przynajmniej dwóch szkół handlowych przy szkołach realnych w Galicyi i wspierał jak najwydatniej usiłowania miast i kraju w kierunku zakładania szkół handlowych;

g) obracał większe niż dotychczas kwoty z funduszów państwowych na bezpośrednie popieranie rękodzieł i drobnego przemysłu w Galicyi przez udzielanie maszyn pomocniczych, oraz pożyczek i subwencyi bezzwrotnych na ulepszanie warsztatów rękodzielniczych.

Odpis pisma Wydziału krajowego we Lwowie, wystosowanego do Prezydyum c. k. krajowej Dyrekcyi Skarbu we Lwowie.

LW. 23.794/10. We Lwowie, dnia 25. maja 1910.

W sprawie uchwały sejmowej z 16. października 1909 o stosowaniu ulg podatkowych z §. 85, ustawy z 25. października 1896 Dz. u. p. Nr. 220, zajęło w swym reskrypcie c. k. Ministerstwo Skarbu tego rodzaju stanowisko, że nie wchodząc bliżej w rozpatrzenie odnośnych orzeczeń Trybunału administracyjnego, tudzież opartej na tych orzeczeniach praktyki niektórych władz podatkowych i wogóle nie wchodząc w zbadanie i rozpatrzenie samej kwestyi prawnej „członkostwa“ Stowarzyszeń zarobkowych i gospodarskich oraz stosunku prawnego „członków“ do samychże Towarzystw, przewiduje z góry konieczność dostosowania do tych orzeczeń statutów stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych, uznaje zatem temsamem orzeczenia te za prawnie usprawiedliwione. Wydział krajowy stając na stanowisku zgodnem z zapatrywaniami sejmowej komisyi podatkowej, zanim przystąpi w myśl życzenia odezwy c. k. gal. Dyrekcyi Skarbu do wyrażenia swej opinii co do skutków, jakie projektowane zmiany statutów wywrzeć mogłyby na ustrój stowarzyszeń i na ogół stosunków gospodarczych w kraju musi wyjaśnić swoje zasadnicze stanowisko w tej sprawie. Otóż zdaniem Wydziału krajowego należy tu rozstrzygnąć przedewszystkiem kwestyę prawną, kogo należy uważać za członka Stowarzyszeń utworzonych na podstawie ustawy z r. 1873 względnie co, a raczej, który moment prawny stanowi i decyduje o osobowości prawnej i charakterze prawnym członków rzeczonych Stowarzyszeń. Jest to bowiem kwestya zasadnicza, która przedewszystkiem i w pierwszej linii rozstrzygniętą być musi, gdyż wszelkie inne, tak w orzeczeniach Trybunału administracyjnego, jak i w zarządzeniach władz skarbowych poruszone, są tylko jej konsekwencyami i dalszemi następstwami, lub wreszcie okolicznościami niemającemi żadnego znaczenia prawnego. Otóż rozpatrując ze stanowiska prawnego istotę i znamiona członkostwa Stowarzyszeń gospodarczych i zarobkowych — należy stwierdzić przedewszystkiem, że podstawą tego stosunku prawnego nie jest nic innego, jak tylko kontrakt Spółki — Gesellschaftsvertrag określony i unormowany rozdziałem XXVII. powszechnej ustawy cywilnej (§§. 1175 do 1216 k. c.), a w szczególności: kontrakt o spółce zarobkowej (Erwerbsgesellschaft societas quaestaria), że zatem stosunek ten prawny należy badać i roztrzęsać jedynie z punktu widzenia tego rodzaju umowy. Kontrakt zaś taki przychodzi do skutku, jeżeli z jednej strony zostanie zgłoszoną propozycya przystąpienia do spółki na warunkach w kontrakcie tym bliżej wyszczególnionych — z drugiej zaś strony nastąpi przyjęcie tego zgłoszenia względnie zatwierdzenie ze strony organów przez kontrakt do tego upoważnionych. Jeżeli te dwa momenty prawne zaistnieją, t. j. zgłoszenie z jednej, a przyjęcie tego zgłoszenia z drugiej strony, oba zaś te momenty prawne na podstawie warunków pewnej danej umowy, to z chwilą tą przyszedł do skutku kontrakt spółki. W stowarzyszeniach zarobkowych i gospodarczych kontraktem takim jest statut, kto więc przystąpił do jednego z takich Stowarzyszeń na podstawie danego statutu i kto nawzajem uzyskał przyjęcie ze strony organów przez statut odnośnego Stowarzyszenia uprawnionych, ten z tą chwilą też stał się tem samem i członkiem rzeczo-

12. Czy i w jakim kierunku byłoby dla tego samego celu wskazanem rozszerzenie praktycznych ćwiczeń przy odbywaniu studyów na wydziale budownictwa

a) w politechnice

b) w c. k. szkołach przemysłowych;

13. Czy nie byłoby wskazanem zaprowadzić specyalne szkoły lub kursa dla wykształcenia werkmistrzów murarskich;

14. Czy i które postanowienia obecnie obowiązujących ustaw budowniczych krępują techniczny i ekonomiczny rozwój budownictwa naszego, stwarzając zbyt wysokie koszta budowy i utrudniając przebudowę oraz regulacyę starych i niezdrowych dzielnic i jak należałoby ją zmienić;

15. Jakie konsekwencye pociągają za sobą obecnie obowiązujące przepisy ustaw budowniczych normujące czas rozpoczęcia i wykończenia względnie zamieszkania budynku na 2 sezony, w szczególności jaki wpływ mają te przepisy na podaż materyałów budowlanych i robocizny a w następstwie na ich cenę i czy nie byłoby wskazanem istniejące postanowienia zastąpić innemi przy ścisłem zachowaniu względów na hygienę;

16. Czy nie byłoby wskazanem zaostrzenie przepisów policyjno-budowlanych w kierunku kontroli nad starymi domami lub zaprowadzenie specyalnego nadzoru nad takiemi domami ze względu na bezpieczeństwo życia i nowoczesne wymogi hygieny, czy z tych samych względów nie należałoby dążyć do zaprowadzenia kontroli nad wyrobem i składami materyałów budowlanych;

17. Jakiby wpływ miało zaprowadzenie takiej kontroli na rozwój przemysłu budowlanego, na podaż mieszkań, ich ceny i t. p.

18. Czy istniejące formy kredytu budowlanego odpowiadają stosunkom i jak w przeciwnym razie należałoby dążyć do ich ukształtowania;

19. O ile planowa akcya Rządu w kierunku dostarczenia własnych budynków na pomieszczenie swych urzędów i zakładów przyczyniłaby się do uregulowania stosunków przemysłu budowlanego i wpłynęła na zwiększenie podaży mieszkań, i jakby należało dążyć do wprowadzenia w życie takiej systematycznej akcyi ze strony Rządu.

20. Jakie środki byłyby wskazane aby podnieść przemysł budowlany w naszym kraju.

B. co do zmodernizowania przemysłu budowlanego.

Co w sprawie zmodernizowania przemysłu budowlanego należałoby i dałoby się zrobić.

Kwestyonaryusz

dla ankiety w sprawie zbadania przyczyn zubożenia ludności żydowskiej w kraju.

I.

Jakie jest położenie ekonomiczne żydów w Galicyi i czy wobec jego faktycznego stanu stwierdzić należy, że ludność żydowska w kraju ekonomicznie podupada (ubożeje).

II.

Jakie są objawy i znamiona tego zubożenia i czy ono obejmuje
a) całą Galicyę, czy tylko niektóre jej części (okręgi, powiaty, miejscowości)
b) całą ludność, czy tylko niektóre jej warstwy zawodowe i społeczne.

III.

Jakie są przyczyny zubożenia ludności żydowskiej; a w szczególności, czy i o ile na jej zubożenie wpłynęły następujące objawy społeczne i ekonomiczne w kraju:
a) przeludnienie w ogóle a żydowskie w szczególności,
b) zubożenie w ogóle ludności w Galicyi,
c) brak oświaty wśród mas żydowskich (system chederowy),
d) obdłużenie własności tabularnej,
e) gorączka parcelacyjna,
f) rozdrobnienie własności rustykalnej,
g) rozwój ekonomicznej samopomocy włościan, zwłaszcza w organizacyach kredytowych (kasy Raiffaisena) i handlowych (Kółka rolnicze),
h) upadek rękodzieł i brak przemysłu,
i) jednostronność ekonomiczna żydów, objawiająca się w zajmowaniu się głównie handlem i w ogóle pośrednictwem w wymianie towarów, pieniędzy i usług,
j) pogorszenie się stosunków zarobkowych w ogóle.

IV.

W jakich kierunkach pożądaną by była sanacya stosunków zarobkowych i kulturalnych żydów; w szczególności czy skutecznem by było:
a) przeszczepianie do miasteczek i popieranie tych gałęzi przemysłu domowego, do których ludność żydowska jest najbardziej przysposobioną (krawiectwo, koronkarstwo, hafciarstwo, modniarstwo i t. d.), czy w danym razie akcya kraju ma się oprzeć na istniejących już w tych kierunkach samorzutnych organizacyach żydowskich (Hilfsvereine), czy też ma być odrębną,
b) ułatwianie kredytu rzemieślnikom i drobnym kupcom żydowskim — celem wzmocnienia kapitału obrotowego; a w danym razie, czy i o ile wskazaną by była koncentracya kapitałów rozdrobnionych po licznych towarzystwach żydowskich (Spółkach) i kahałach w jakiejś centralnej instytucyi dla całego kraju;

w ostatnim razie, w jakim stosunku prawnym miałaby ta instytucya pozostawać do kraju i państwa i czy nie należałoby jej oprzeć o krajową organizacyę gmin wyznaniowych izraelickich,

c) ułatwianie żydowskim warstwom robotniczym wynalezienia zarobku i czy w tym kierunku pożądanem jest tworzenie żydowskich biur pośrednictwa pracy, istniejących już obecnie gdzieniegdzie przy kahałach, czy też funkcę tę mogłyby zadowalniająco pełnić krajowe, względnie powiatowe, czy miejskie biura pośrednictwa pracy,

d) popieranie oświaty szerzonej przez szkoły fund. bar. Hirscha, ochronki i froeblówki; a w danym razie w jakim kierunku i w jakiej formie pożądaną by była pomoc moralna i materyalna c. k. Rządu i kraju,

e) popieranie dalszego różniczkowania się ekonomicznego żydów w Galicyi bądźto w kierunku handlu lub rzemiosł bądźto nawet w kierunku agrarnym; a w danym razie, w których gałęziach produkcyi rolnej.

V.

Czy i o ile może wywrzeć wpływ niekorzystny na ekonomiczne położenie żydów:

a) ustawa o domokrąztwie,

b) odpoczynek niedzielny,

c) zniesienie prawa propinacyi.

Jakie środki zaradcze byłyby ewentualnie w tych kierunkach wskazane.

VI.

Czy udzielenie doraźnej pomocy ludności żydowskiej dotkniętej nędzą byłoby wskazane; a w danym razie, w jakich kierunkach i w jakiej formie miałby z nią pospieszyć kraj, względnie Rząd.

VII.

Czy licząc się z faktem emigracyi żydów z Galicyi, nie należałoby ująć jej w pewne racyonalne ramy; w jakich kierunkach i w jakiej formie byłaby tu pomoc kraju, względnie Rządu pożądaną.

VIII.

Czy nie byłyby wskazane jeszcze jakie inne środki zaradcze?

IX.

Czy i o ile jednostronność ekonomiczna żydów wywiera wpływ na ogólne stosunki gospodarcze w kraju?

X.

Czy specyalna akcya kraju i Rządu ku ulżeniu nędzy żydowskiej jest pożądaną ze względu na mimowolnie a przecież wybitnie wyznaniowy charakter, tej akcyi i ze względu na ogólne zubożenie ludności w kraju i czy w obec tego akcyą tą nie należałoby objąć wszystkich warstw ludności małomiejskiej i wiejskiej zwłaszcza w dziedzinie rzemiosła i przemysłu domowego.

Uzasadnienie.

W czasie dyskusyi budżetowej w dniu 19. marca 1907 powziął Sejm na wniosek posła Loewensteina następującą rezolucyę:

*

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby przystąpił niezwłocznie do zbadania przyczyn szerzącego się wśród ludności żydowskiej w kraju zubożenia, na najbliższej sesyi zdał sprawę o wyniku swych dochodzeń — a zarazem w porozumieniu z c. k. Rządem przedłożył Sejmowi wnioski, dążące do podniesienia zarobkowości ludności żydowskiej i do niesienia doraźnej pomocy dotkniętej nędzą ludności".

Polecenie to wskazywało Wydziałowi krajowemu dwa zadania do spełnienia, a mianowicie:

1) zbadanie przyczyn zubożenia, które ma się szerzyć wśród żydów,

2) przedłożenie Sejmowi po porozumieniu z c. k. rządem wniosków, któreby:

a) dążyły do podniesienia zarobkowości żydów,

b) zapewniły żydom doraźną pomoc.

Wydział krajowy postanowił przedewszystkiem spełnić zadanie ad 1) jako podstawowe dla dalszej akcyi, a leżące w zupełności w zakresie kompetencyi kraju; zanim przystąpi ewentualnie do spełnienia zadania ad 2) — co jak uchwała sejmowa wskazuje — będzie zależało już od porozumienia z c. k. Rządem i stanowiska, jakie zajmie w tej sprawie Rząd krajowy względnie centralny.

Poseł Loewenstein w uzasadnieniu swego wniosku wyraził zapatrywanie, że ludność żydowska w Galicyi, wskutek pogorszenia się stosunków zarobkowych znajduje się w niepomyślnych warunkach ekonomicznych, które stworzyły wzrastające z dniem każdym zubożenie ludności żydowskiej.

Ze względu na liczebną siłę żydów w Galicyi, zubożenie to — jeśli rzeczywiście w szerszych rozmiarach istnieje — uważać należy za objaw ujemny ekonomicznie i społecznie szkodliwy (proletaryzacya), a pod obu względami dla całego kraju wcale niepożądany.

Wydział krajowy licząc się z ważnością zadania i trudnością skutecznego spełnienia polecenia sejmowego, nie mógł się ograniczyć li tylko do własnych studyów i badań w tej zawiłej a dla kraju naszego szczególnie doniosłej kwestyi ekonomicznej i społecznej; dlatego postanowił, zanim wystąpi przed Sejmem z konkretnymi wnioskami, a względnie zanim jeszcze nawiąże rokowania z c. k. Rządem zasięgnąć wyjaśnień i opinii przedewszystkiem od osobistości bądźto należących do kół interesowanych, bądźto zajmujących się sprawami ekonomiczno-społecznemi kraju naszego i w tym celu zwołuje ankietę, której zadaniem będzie odpowiedzieć wyczerpująco na pytania, objęte kwestyonaryuszem, celem ewentualnego umożliwienia dalszej racyonalnej akcyi kraju i Rządu, która przedewszystkiem opierać by się winnna na wynikach obrad ankiety.

Ad I. i II. (pytań kwestyonaryusza).

Wszelkie ewentualne środki zaradcze o ile skuteczne być mają, opierać się muszą na dokładnem o ile możności stwierdzeniu stanu faktycznego. W tym celu zadaniem P. P. ekspertów będzie przedstawić wyczerpująco obecne położenie ekonomiczne żydów w kraju, stwierdzić, czy ludność żydowska rzeczywiście ekonomicznie podupada i wskazać objawy zubożenia tudzież jego rozmiary terytoryalne i socyalne.

Na wyświetlenie ostateczne kwestyi poruszonej w II. pytaniu kwestyonaryusza kładzie Wydział krajowy szczególniejszy nacisk, bo od rozmiarów niedomagania ekonomicznego, także rozmiary akcyi zaradczej zależeć muszą.

Ad III.

Na zjawiska ekonomiczne składa się niejednokrotnie cały szereg przyczyn drobnych i pozornie nie pozostających z sobą w żadnym związku; a dopiero dokładne ich poznanie i zestawienie pozwala nam sprowadzić dane zjawisko do właściwej miary i wysnuć pewne wnioski.

Zubożenie ludności żydowskiej, czy wogóle ludności w kraju, jest właśnie takiem zjawiskiem ekonomicznem o charakterze bardzo skomplikowanym, a jego przyczyny mogą tkwić jużto we właściwościach charakteru, stanu oświaty, zarobkowości, sprawności ekonomicznej samych żydów, jużto tylko samej ludności chrześcijańskiej.

Do zubożenia ludności żydowskiej mogły się nadto przyczynić pewne objawy społeczne lub ekonomiczne pozostające w związku z ogólnem położeniem gospodarczem naszego kraju, a mianowicie jego warunki produkcyi, stosunki kredytowe, handlowe, brak przemysłu, upadek rękodzieł, pogorszenie stosunków zarobkowych, nadmiar osób zajętych handlem, który tylko pewną ograniczoną liczbę ludności wyżywić może — o ile nie ma warunków dalszego zdrowego rozwoju. Otóż zadaniem ankiety byłoby wyjaśnić, czy i o ile te a może i inne jeszcze zjawiska gospodarcze czy społeczne naszego kraju pozostają w przyczynowym związku z pogorszeniem się położenia ekonomicznego żydów, a do tego celu zamierza III. pytanie kwestyonaryusza.

Ad IV.

Dopiero stanowcze stwierdzenie i jasne przedstawienie obecnego położenia ekonomicznego żydów tudzież jego przyczyn, pozwoli ocenić, czy i jakie środki zaradcze byłyby ewentualnie wskazane i pożądane. Zadaniem ankiety będzie rozpatrzeć szczegółowo środki zaradcze podane przez Wydział krajowy w pytaniu IV. kwestyonaryusza, zastanowić się nad ich stosownością i skutecznością i podać ewentualne inne jeszcze środki zaradcze (jako odpowiedź na pytanie VIII.).

Ad V.

Ponieważ Żydzi żalą się niejednokrotnie, że ustawa o domokrząztwie wprowadza dla przekupni (żydowskich) liczne ograniczenia jeszcze bardziej utrudniające trudny zarobek, że odpoczynek niedzielny stawia kupców żydowskich w gorszem położeniu w stosunku do kupców chrześcijańskich, że wreszcie zniesienie ostateczne prawa propinacyi z dniem 31. grudnia 1910 może liczne rodziny żydowskie pozbawić zarobku — przeto zadaniem ankiety będzie szczegółowo te kwestye roztrząsnąć i wskazać, czy i jakie środki względnie zmiany byłyby tu pożądane.

Ad VI.

Wydział krajowy pragnie dalej, by ankieta wypowiedziała się jasno i wyraźnie w sprawie doraźnej pomocy, z którą kraj i Rząd ma pospieszyć ludności żydowskiej — przyczem zauważa się, że doraźna pomoc kraju czy państwa jest możliwą i wskazaną tylko w razie jakiejś doraźnej, nagłej i ogólnej klęski (elementarnej), sprowadzającej nędzę szerokich warstw, natomiast jest bezwarunkowo bezskuteczną i ekonomicznie bezcelową w tych wypadkach, w których pewien ujemny objaw ekonomiczny istnieje jako zjawisko stałe i chroniczne, wymagające akcyi dłuższej planowej i opartej na szerszych podstawach.

Ad VII.

Faktem jest, że emigracya stała Żydów z Galicyi corocznie wzrasta — statystyka wykazuje jednak, że kraj nasz traci na rzecz krajów zachodnio-austryackich względnie zamorskich, jednostki zdolniejsze i silniejsze ekonomicznie, zwłaszcza rzemieślników (stolarzy, blacharzy, krawców, szewców), podczas gdy jednostki mniej sprawne, bądźto ekonomicznie, bądź to fizycznie słabsze wcale nie, względnie w znikomej tylko ilości emigrują.

Otóż zadaniem ankiety byłoby zastanowić się nad kwestyą, w jaki sposób możnaby skutecznie przeciwdziałać emigracyi tych jednostek dla kraju gospodarczo pożytecznych, z drugiej strony nad kwestyą ujęcia w ramy racyonalne emigracyi żywiołow, które nagiąć się nie chcą lub nie umieją do nowych form przeobrażającego się całokształtu gospodarczego kraju.

Ad VIII.

Pytania IV—VII nie wyczerpują w całej pełni kwestyi sanacyi i nie obejmują jeszcze wszystkich środków zaradczych; rzeczą więc będzie PP. Ekspertów poruszyć i wskazać inne jeszcze drogi i sposoby, którychby użyć należało, aby zubożeniu ludności żydowskiej w kraju skutecznie zapobiec.

Ad IX.

Ponieważ położenie ekonomiczne Żydów niewątpliwie pozostaje w związku z ogólndm położeniem gospodarczem ludności w kraju, wpływając na siebie i uzupełniając się wzajemnie, przeto Wydział krajowy uważa za rzecz niezmiernie ważną wszechstronne wyświetlenie kwestyi, czy i o ile jednostronność ekonomiczna Żydów objawiająca się wysokim procentem osób zajętych handlem i pośrednictwem wywiera wpływ niekorzystny na stosunki gospodarcze kraju.

Ad X.

Wyniki obrad ankiety stanowić będą dla Wydziału krajowego podstawę do wdrożenia w porozumieniu z c. k. Rządem akcyi ku ulżeniu nędzy ludności żydowskiej. Ponieważ jednak notoryczną jest rzeczą, że w przeludnionej a agrarnej Galicyi nędza ogarnia nietylko Żydów, ale nadto wszystkie niższe warstwy społeczeństwa, ludność wiejską i drobnomieszczańską, zwłaszcza rękodzielniczą — przeto zadaniem ankiety będzie rozważyć w końcu, czy wskazanaby była wogóle odrębna akcya na rzecz Żydów ze względów ekonomicznych, społecznych a nawet politycznych — czy raczej środki zaradcze miałyby objąć wszystkie podupadające ekonomicznie warstwy społeczeństwa całego kraju, a zwłaszcza stan rękodzielniczy po miastach i miasteczkach.

Celem dokładnego i wszechstronnego wyświetlenia sprawy, Wydział krajowy uznał za konieczne przedstawić PP. ekspertom dotychczasowe wyniki swych badań, skrystalizowane w matreyałach statystycznych, pod 1) załączonych, ułatwiających orjetacyę w tematach w kwestyonaryuszu poruszonych.

Materyały te statystyczne dają pogląd na zewnętrzną stronę kwestyi, pozostawiając samej ankiecie bliższe rozpatrzenie jej strony wewnętrznej.

Protokół

spisany w Dolno Austryackiem Towarzystwie Eskontowem w Wiedniu dnia 15. marca 1910.

Obecni PP.:
Andrzej ks. Lubomirski
Marszałek krajowy Stanisław hr. Badeni
Członek Wydziału krajowego Dr. Władysław Jahl
Adwokat Dr. Wojciech Dziedzic
Dyrektor Maxime Krassny.

Przedmiot obrad stanowi porozumienie się co do członków Dyrekcyi założyć się mającego Banku przemysłowego dla Królestwa Galicyi.

Ks. Lubomirski wnosi, aby dyrektorem zamianować p. Adolfa Wolskiego i odczytuje postawione przez niego warunki. P. Wolski żąda 60.000 kor. rocznego wynagrodzenia, tantyemy w gwarantowanej wysokości najmniej 20.000 kor., dodatku na reprezentacyę 10.000 kor. i jednorazowo na koszta przesiedlenia 15.000 kor.; w razie wymówienia posady w ciągu pierwszych trzech lat, odprawy w wysokości 80.000 kor., a w razie gdyby układ po upływie 3 lat nie był przedłużony w wysokości 50.000 kor.

Dyrektor Krassny nie może się oświadczyć za p. Wolskim, gdyż żądania przezeń postawione nie stoją w stosunku do kapitału zakładowego przyszłego Banku.

To samo stanowisko zajmują także członkowie Wydziału krajowego.

Ks. Lubomirski oświadcza, że w osobie p. Wolskiego widzi ucieleśnienie programu przyszłego Banku i połączonego z nim uprzemysłowienia Galicyi, że przeto od swego wniosku co do p. Wolskiego odstąpić nie może, a tem samem bez p. Wolskiego nie może wziąć udziału w założeniu Banku przemysłowego.

Obecni oświadczają, że dalsze rokowania stały się wobec tego bezprzedmiotowe.

(Podpisy wszystkich obecnych).

nego Stowarzyszenia. Momentem więc prawnym rodzącym prawa i obowiązki członka jest moment przyjęcia jego zgłoszenia. Jakie zaś są te prawa, a jakie obowiązki, o tem stanowi już wyłącznie sam kontrakt t. j. statut Towarzystwa, (§. 1187 k. c.), jest to zresztą kwestyą następczą — o samej istocie prawnej osobowości członka nie decydującą. Nie stanowi zaś już wcale o istocie tej ani wpłacanie pewnego udziału lub spłacanie go ratami, ani wypłacanie dywidendy, ani prawo głosowania, a tem mniej jeszcze udzielanie pożyczek lub przeciwnie ich odmawianie — są to bowiem wszystkie kwestye drugo i trzeciorzędne o charakterze prawnym „członkostwa“ nie decydujące. Jeżeli więc które ze Stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych z mocy swego statutu przyjmuje udziały na raty, a mimo to udziela pożyczek, inne znów odmawia głosowanie lub nie daje dywidendy tym, którzy nie wpłacili jeszcze całego udziału, to przez to nie rozszerzyło ono jeszcze swych agend na nieczłonków, gdyż jak staraliśmy się wykazać wszystkie te momenty, a w szczególności moment nie wpłacenia pewnego udziału o charakterze prawnym osobowości członka nie decyduje i praw członkostwa wcale go nie pozbawia. Że się tak rzecz w istocie ma, najlepszym chyba dowodem fakt, że sama ustawa z r. 1873 uznaje każdego zgłaszającego się już od chwili przyjęcia jego zgłoszenia za członka, skoro, bez względu, czy on wpłacił co na udział, czy nawet wcale nic (prócz wpisowego) już go pociąga do odpowiedzialności materyalnej i każe mu w danym razie płacić za zobwiązania Towarzystwa, a nawet przy nieograniczonej poręce regresuje się na całym jego majątku. Nie uchodzi więc z jednej strony władzy sądowej w danym wypadku ścigać bez litości dotyczącego osobnika, opierając się na tem, że on stał się członkiem, gdy tego interes wierzycieli wymaga, a z drugiej strony równocześnie władzy administracyjnej, gdy jej to na rękę — twierdzić, że ten sam osobnik nie jest wcale członkiem i prawo członkostwa mu nie przysługuje, a jeżeli dany statut Towarzystwa dozwala mu płacić udział ratami i uzyskać pożyczkę — praw tych odmawiać, a samo Towarzystwo ulg podatkowych pozbawiać. A jeszcze lepszym dowodem słuszności zapatrywania tu przez Wydział krajowy reprezentowanego niech będzie dalszy jeszcze fakt, że obecnie c. k. Ministerstwo robót publicznych wydało dla kredytowych spółek rzemieślniczych statut wzorowy, dozwalający spłat udziału na raty i stwierdzający wyraźnie, że do zaistnienia stosunku prawnego „członkostwa“ potrzeba jedynie zgłoszenia i przyjęcia tego zgłoszenia przez Towarzystwo §§. 5. i 6. Że tak różnorodne stanowiska prawne mogą zajmować pojedyncze władze, jest to możliwem chyba tylko w naszej Monarchii, gdzie jedna władza nie troszczy się o drugą i stąd nieraz takie konflikty kompetencyjne wydarzać się muszą. Naszem zdaniem kwestyę tę rozstrzygać by winien jedynie Trybunał sprawiedliwości, gdyż jest to kwestya głównie cywilno prawna. Zaznaczywszy w ten sposób swoje zasadnicze stanowisko i przechodząc do omawiania pojedynczych szczegółów poruszonych w odnośnych orzeczeniach Trybunału Administracyjnego, Wydział krajowy jest zdania, że odnośne orzeczenia Trybunału administracyjnego nie mają uzasadnienia w postanowieniach ustawy z roku 1896. Według §. 85. powyższej ustawy należą się znaczne ulgi podatkowe tym Stowarzyszeniom zarobkowym i gospodarczym, które opierając się na samopomocy, ograniczają swoją działalność wyłącznie na członków, a te stowarzyszenia kredytowe, które podpadają pod ustawę z 1. czerwca 1889 Nr. 91 dz. u. p., to znaczy zorganizowane są na zasadzie nieograniczonej poręki i również ograniczają swoją działaln ść na członków, są według §. 84 e powołanej ustawy zupełnie wolne od podatku, warunki zatem do uzyskania uwolnienia podatkowego są dla tych spółek zupełnie analogiczne, jak według §. 85, cała zatem sprawa ma i dla tych Stowarzyszeń kredytowych zazadniczą doniosłość (spółki oszczędności biura patronatu). Według orzeczeń Trybunału administracyjnego Nr. 2754 ex 1904, 3055 ex 1904, 5081 ex 1907 nie są członkami Stowarzyszenia ci, którzy spłacając udziały ratami nie mają prawa głosu na walnem zgromadzeniu i ograniczeni są w udziale w zyskach Stowarzyszenia. Trybunał administracyjny wprowadza tu pewną zasadę prawną, mianowicie określa warunki, pod którymi można stać się członkiem Stowarzyszenia o celach gospodarczych, innemi słowy przepisuje i ustala warunki tego rodzaju kontraktu spółki. Warunkami tymi mają być według Trybunału administracyjnego: 1) przyznanie prawa głosu na walnem zgromadzeniu, 2) udział odpowiedni w zyskach. Nie ulega jednak wątpliwości, jak to już wyżej podniesiono, że nawet, jeżeli warunki te nie zachodzą, przychodzi do skutku pewnego rodzaju akt prawny, którego skutki prawne są nader

doniosłe; po pierwsze przystępujący do Stowarzyszenia spełnia w formie udziału świadczenie na rzecz Stowarzyszenia, względnie zaciąga zobowiązanie, o ile udział jest spłacany. w ratach, po drugie przyjmuje ograniczoną lub nieograniczoną poręke za długi Stowarzyszenia. Że jednak do zaistnienia kontraktu spółki nie jest według ustawodawstwa austryackiego niezbędnem zapewnienie współudziału w prowadzeniu interesów spółki ani też spłata zobowiązania w gotówce, które i później wykonane być może, jak to zresztą i przy innych kontraktach się dzieje, dalszym dowodem może być art. 158 k. h., według którego komandytysta niema prawa ani obowiązku zawiadywania interesami spółki. Nie może obniżać doniosłości poręki za długi Stowarzyszenia okoliczność, którą przyjmuje orzeczenie Nr. 3055 ex 1904, że jest to „eine entfernte, erst für den Fall der Zahlungsunfähigkeit der Genossenschaft realisierbare Haftung", gdyż jest to w ogóle warunkiem każdej poręki. Co się tyczy kwestyi odpowiedniego udziału w zyskach, to według statutów wzorowych Związku Stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych przyjętych z nieznacznemi modyfikacyami także przez dwa inne Związki w kraju; dywidendę przyznaje się tylko od udziałów wpłaconych w roku poprzedzającym rok gospodarczy, udziały wpłacone później nie są uwzględniane; wedle przeważającej opinii ten sposób rozdziału zysków uzasadnionym jest rzeczowo w naturze czynności spółki. Jeżeli zaś, jak o tem wspominają orzeczenia Trybunału administracyjnego, członkowie, którzy udziałów nie spłacili w zupełności, nie mają prawa do dywidendy, to zaznaczyć trzeba, że wprawdzie postanowienie takie jest zawarte także w statucie wzorowym, wydanym przez Biuro Patronatu dla Spółek oszczędności, że nie można jednak przeceniać doniosłości tej kwestyi dla ocenienia czy ktoś z uwagi na to, że chwilowo dostaje dywidendę, lub nie — jest członkiem Stowarzyszenia, czy nie, jest to bowiem tylko stan przejściowy, a z chwilą, kiedy członek spłaci udział w całości, ma bezwarunkowo zapewniony udział w zyskach. Orzeczenie Nr. 5081/07 wprowadza do takiej interpretacyi ustawy ponadto argument: inny mianowicie kładzie nacisk na okoliczność, że Stowarzyszenia chcące korzystać z §. 85 ustawy z roku 1896 mają być oparte na zasadzie samopomocy. Jeżeli udziały spłaca się ratami wówczas w stowarzyszeniu są osoby, które wprawdzie korzystają z kredytu, do środków jednakże przeznaczonych na udzielanie kredytu albo całkiem nie, albo minimalnie się przyczyniają. Zatem zasada samopomocy jest zachowaną wtedy, jeżeli udzielanie kredytu ma miejsce z funduszów, na które się sami pożyczający udziałami złożyli. Zdaniem naszem, zasada samopomocy zachowaną jest także wtedy, jeżeli członkowie spłacają udziały ratami, podstawą bowiem funduszów, z których udziela się pożyczek, są nie udziały, lecz kredyt stowarzyszonych, oparty częstokroć na nieograniczonej poręce członków. Zdaniem Wydziału krajowego odnośne orzeczenia Trybunału administracyjnego oparte są na mylnej interpretacyi ustawy z roku 1896, przy interpretacyi bowiem nie można brać pojedynczych wrażeń ustawy pod uwagę, lecz brzmienie odnośnych postanowień w związku z całością i dopiero wtedy badać intencye ustawodawcy. Ustawodawca wyróżnia w części II. między przedsiębiorstwami obowiązanymi do składania publicznych rachunków (§. 83) dwie grupy, a mianowicie przedsiębiorstwa obliczone na zysk, jak towarzystwa akcyjne, gwarectwa, instytucye kredytowe i t. d. i przedsiębiorstwa, mające na celu dobro publiczne oraz oparte na samopomocy a nie obliczone na zysk i tym drugim ze względu na ich doniosłość ekonomiczną i społeczną przyznaje znaczne ulgi. Zachodzi zatem pytanie, czy Stowarzyszenie, które ma członków spłacających udziały ratami, wykluczonych czasowo od udziału w Walnem Zgromadzeniu i od udziału w zyskach, czy takie Stowarzyszenie traci tem samem ów wyżej wspomniany charakter przedsiębiorstwa mającego dobro publiczne na celu. Ci członkowie stają się na pewno pełnouprawnionymi członkami Stowarzyszenia od razu z chwilą wstąpienia przez przyjęcie odpowiedzialności ograniczonej lub nieograniczonej za długi Stowarzyszenia, wchodzą w organizm Stowarzyszenia, w całość jego interesów majątkowych i stosunków prawnych. Ustawodawca chciał uprzywilejować pewne Stowarzyszenia bez względu na to, czy stosunek łączący poszczególnych członków ze sobą da się podciągnąć pod pewien specyalny kontrakt spółki, czy też będzie to stosunek prawny innego rodzaju, stwierdzić bowiem należy, że tego rodzaju stosunek prawny, chociażby z uwagi na przyjęcie poręki, bezwarunkowo powstaje. W ogóle zaś, zdaniem Wydziału krajowego, do tego, aby pewne Stowarzyszenie pozbawić kwalifikacyi z §. 85 nie wystarcza zbadanie samego

statutu, lecz należy w każdym konkretnym wypadku uwzględnić faktyczną działalność spółki i faktyczny jej charakter, aby dojść do podobnego rezultatu. Zaznaczywszy w ten sposób zasadnicze stanowisko Wydziału krajowego w tej sprawie zgodne ze stanowiskiem sejmowej komisyi podatkowej, przechodzi Wydział krajowy z kolei do omówienia zmian w statutach proponowanych w reskrypcie c. k. Ministerstwa. Zgodnie z opinią c. k. galicyjskiej Dyrekcyi Skarbu ewentualność pierwszą usunięcia spłaty ratalnej uważa Wydział krajowy za absolutnie interesom społecznym i ekonomicznym szkodliwą. Naprzód konsekwencya, że członkiem Stowarzyszenia można zostać tylko przez spłatę udziału w całości, stanowiłaby istotną nowość w naszych normach prawnych, gdyż jak to już tylekrotnie tu wyżej wspominano, momentem decydującym o zaistnieniu stosunku prawnego członkostwa jest chwila przyjęcia, bo członek od tej też chwili za zobowiązanie Towarzystwa już odpowiada, powtóre podkopałaby egzystencyę istniejących spółek. Spółki oszczędności patronatowe oparte są wyłącznie na udziałach (najniżej 10-cio koronowych) spłacanych ratami, to samo inne Stowarzyszenia zarobkowe i gospodarcze. Wykluczenie spłaty ratami wobec ubóstwa warstw, które w kraju naszym w Stowarzyszeniach tego rodzaju biorą udział, pociągnęłoby za sobą dwie ewentualności: 1) albo znaczne obniżenie udziałów co wpłynęłoby niekorzystnie na solidność i dotychczasowy charakter spółek, albo 2) zastój rozwoju, gdyby udziały bez spłaty ratalnej pozostały w tej samej wysokości. Ewentualność trzecia przewidziana w reskrypcie c. k. Ministerstwa, a mianowicie wykluczenie spłacających udziały ratami od korzystania z pożyczek, sprowadziłoby osłabienie propagandy idei asocyacyjnej przez utrudnienie korzystania z dobrodziejstw spółki. Praktyczny rezultat takiej zmiany statutów byłby taki sam jak przy wykluczeniu spłacania udziałów ratami, to znaczy obniżenie udziałów lub zastój w rozwoju; wszystkie zatem argumenty przemawiające przeciw pierwszej ewentualności mają i tu zastosowanie. Ewentualność druga jest zdaniem Wydziału krajowego jeszcze możliwie najmniej szkodliwa dla interesów ekonomicznych i społecznych naszego kraju, a mianowicie o ile chodzi o przyznanie wszyskim członkom prawa głosu na walnem zgromadzeniu. Byłoby to może i po części słuszne ze względu na to, że członkowie spłacający udziały ratami, przyjmują odrazu na siebie odpowiedzialność ograniczoną lub nieograniczoną za długi spółki. Również należałoby wtedy zmienić te postanowienia statutów, które członkom o udziałach niespłaconych nie przyznają w ogóle prawa do dywidendy. Czy udziałom wpłaconym w ciągu roku gospodarczego można przyznać prawo do dywidendy, należałoby w pierwszej linii zasięgnąć opinii fachowej, — w każdym razie jest to rzecz drugorzędna. Wogóle Wydział krajowy musi zaznaczyć, że wprowadzenie w życie zapatrywań wyrażonych w odnośnych orzeczeniach Trybunału administracyjnego wstrząsnęłoby egzystencyę istniejących Stowarzyszeń i stawiłoby je wobec nowych zupełnie a nader trudnych warunków. Nie może ulegać wątpliwości, że ogromna większość Stowarzyszeń odpowiada intencyom ustawodawcy i przedstawia się dla ustroju ekonomicznego i społecznego kraju stanowczo dodatnio. Wydział krajowy nie zapoznaje, że istnieje wiele Stowarzyszeń opartych na ustawie z roku 1873. które tylko dla uzyskania ulg podatkowych żądają od biorących kredyt wstępowania do Stowarzyszenia i wpłacania udziałów, które pozatem są zwykłemi instytucyami kredytowemi. Występowanie przeciw Stowarzyszeniom tego rodzaju możnaby uznać nawet za słuszne, o ile jednak chodzi o osiągnięcie tego celu, droga obrana przez c. k. Ministerstwo i władze podatkowe jest niewłaściwą. Stawia się bowiem wszystkie Stowarzyszenia na równi i z góry już wszyskie w podejrzeniu, że niesłusznie korzystają z ulg z ustawy z roku 1896, że mają w rzeczywistości charakter inny, niż chciał ustawodawca. Zdaniem Wydziału krajowego postępowanie powinno być inne. Powinno się badać nie tyle postanowienia statutu, które bardzo często przedstawiają się niewłaściwie bez złej woli ze strony układających statut, ile raczej oceniać całokształt działalnosci Stowarzyszenia i charakter osób należących do Stowarzyszenia, tem bardziej, że ustawa w §. 85 wyraźnie robi dystynkcyę „statutenmässig und tatsächlich“. Dla przeciwdziałania tego rodzaju nadużyciom należałoby szukać środków takich, któreby nie utrudniały egzystencyi wszystkim Stowarzyszeniom wogóle.

Reasumując powyższe wywody Wydział krajowy oświadcza, że stoi zasadniczo na stanowisku zajętem przez sejmową komisyę podatkową i wyrażonem w rezolucyi Sejmu krajowego, że orzeczenia Trybunału administracyjnego i oparta na nich praktyka władz podatkowych nie mają uzasadnienia w przepisach ustawowych, gdyż stwierdzić należy jeszcze raz, że o zaistnieniu stosunku prawnego „członkostwa“ stanowi powszechna ustawa cywilna, zaś o prawach i obowiązkach członków przedewszystkiem statut odnośnego Towarzystwa. Jeżeli one uznają kogoś członkiem Stowarzyszenia i prawa te mu przyznają, to nie uchodzi władzom administracyjnym praw tych mu odmawiać, a tem samem i Stowarzyszenia te ustawowych ulg podatkowych pozbawiać.

Odpis pisma Banku krajowego, wystosowanego do Wydziału kraj.

L. b. 38861/10. We Lwowie, dnia 5. czerwca 1910.

Wysoki Wydziale krajowy we Lwowie!

W zastosowaniu się do tamtejszego rozporządzenia z 22. kwietnia b. r. L. 46764 zdajemy następujące sprawozdanie z powodu uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 19. lutego b. r. powziętej na skutek wniosku p. Landaua oraz petycyi Związku ekonomicznego urzędników, profesorów i nauczycieli w Krakowie.

W sprawie powyższej rozchodzi się w stosunku do Banku krajowego:

a) o pomoc kredytową
   1) dla stowarzyszeń budowlanych;
   2) dla gmin.

b) o przystępowanie do takich przedsiębiorstw z większymi udziałami celem ułatwienia budowy zdrowych i tanich mieszkań dla mniej zamożnych warstw ludności miejskiej i domów mieszkalnych i warsztatów rękodzielniczych, jak na podjęcie przez gminy skutecznej akcyi w dziedzinie nabywania terenów budowlanych, kamieniołomów, budowy własnych cegielni, wapienników i t. p. Ponadto rozszerza Wydział krajowy swoje żądanie w kierunku, aby się Bank krajowy w ogóle oświadczył, jakieby były wskazane sposoby, któreby do potanienia mieszkań doprowadzić mogły.

Co do pomocy kredytowej dla stowarzyszeń budowlanych zaznacza sam Wysoki Wydział krajowy, że żądaniu temu uczyniła Dyrekcya Banku zadość swojem sprawozdaniem i wnioskami z dnia 22. listopada 1909 L. 77262/3, zaś Wysoki Wydział uchwałą z dnia 30. listopada 1909 L. 130778, zatwierdzając zmiany przepisów dla kredytu budowlanego a w szczególności dla spółek budowlanych, ostatecznie sprawę tę załatwił. Co do kredytu na cele wskazane dla gmin stoi tymże otworem kredyt komunalny w Banku, zwłaszcza od chwili, od której przepisy dotyczące w tym kierunku zmienione zostały, iż podstawą wymiaru kredytu komunalnego nie jest wyłącznie siła podatkowa gminy, ale także wartość i rentowność przedsiębiorstw gminnych, co w wypadkach uchwałą sejmową przewidzianych, poważnem dla gmin może być udogodnieniem.

Po za granice w ten sposób unormowanego kredytu hipotecznego gotówkowego i komunalnego nie mógłby już Bank rozszerzać ram swojej działalności kredytowej. Natomiast branie udziału w przedsiębiorstwach budowlanych i pokrewnych ze strony Banku jest wykluczonem. W ogóle branie udziału w tego rodzaju przedsiębiorstwach ze strony banków, zwłaszcza emisyjnych, nie jest wskazane, a ponadto Bank krajowy od chwili utworzenia funduszu inwestycyjnego zaprzestał w ogóle angażować fundusze bankowe w jakichkolwiek akcyach lub udziałach innych przedziębiorstw, zaś fundusz inwestycyjny jest za szczupły, aby się za wiele rozdrabniał. Zresztą przystępowanie do przedsiębiorstw przemysłowych nie powinno być aktem ofiarności, ale interesu, znajdującego wyraz albo w zysku od włożonego kapitału, albo w pośrednich korzyściach, a więc niższych cenach najmu, towarów i t. p. Przystępując do takich przedsiębiorstw, o jakich tu mowa, nie ma Bank widoków korzyści w żadnym kierunku, natomiast korzystanie takich przedsiębiorstw z wkładów bankowych jes ekonomicznie nieuzasadnione, a ponadto osłabia w wysokim stopniu przedsiębiorczość i zapobiegliwość prywatną, zaś ciągłe oglądanie się za cudzą pomocą i troskliwością stało się niemal chorobą społeczną. Przechodząc do kwestyi ogólnej w sprawie przy-

czyn wygórowanych cen mieszkalnych w naszych miastach, zaznaczamy, żeśmy za pośrednictwem innych krajowych zakładów kredytowych zebrali daty dotyczące z Berna, Pragi i Wiednia i porównali je z datami odnoszącemi się do Lwowa i Krakowa. Badając ceny mieszkań dla średnio zamożnej warstwy urzędniczej w okolicach średnio odległych od centrum miasta, więc n. p. we Lwowie: Zielone, Stryjskie, Bajki i t. p.; w Krakowie między plantami a granicami starego Krakowa, więc przed granicą przyłączonych gmin podmiejskich; we Wiedniu okręgi IX. do XV. z wyłączeniem już XVI. i następnych — przyszliśmy do przekonania, że takie mieszkanie o 2—4 pokojach z przynależytościami, kosztuje licząc tylko pokoje jako oczynszowane, a kuchnie i t. p. jako bezpłatne dodatki:

w Pradze od 250—300 K. od pokoju z przynależytościami
w Bernie od 300 - 420 K. „ „
we Lwowie od 300—450 K. „ „
w Krakowie od 400—450 K. „ „
w Wiedniu od 400—700 K. „ „

Najtańsze czynsze w Pradze tem się tłumaczy, że czynszowe mieszkania tańsze tylko co najmniej w 3-piątrowych budynkach znaleźć można, których koszt budowy stosunkowo jest mniejszy, niż domów dwu- lub jednopiątrowych. Koszt domu składa się z 2 głównych czynników: ceny gruntu i kosztów budowy. Wedle otrzymanych dat ceny te przeciętnie na domy skromniejsze powyżej wskazane wynoszą:

a) ceny gruntu:

Berno 20—80 K. za sążeń²
Kraków 80—200 K. „ „
Lwów 100—400 K. „ „
Praga 140—300 K. „ „
Wiedeń 100—400 K. „ „

b) koszta budowy:

Praga (tylko 3-piątrowe) 275—300 K. za 1 m. kw.
Berno 1-piątrowe 120—140 K., 2-piątr. 160—180 K.
Wiedeń „ 140—250 K., „ 210—330 K.
Kraków „ 170—200 K., „ 250—280 K.
Lwów „ 175—200 K., „ 260—320 K.

Pod względem kosztów budowy najdrożej przedstawiają się Lwów i Kraków, a wykończenie robót co najmniej nie jest ani zbytkowniejsze ani staranniejsze. Stąd też nawoływanie komisyi bankowej a w ślad za nią Sejmu do reformy przemysłu budowlanego jest w całej mierze uzasadnione. Kwestyę tę niezawodnie rozjaśni zwołać się mająca ankieta przez Wysoki Wydział krajowy, my ze swej strony na niektóre tylko momenta zwrócimy uwagę.

Przedewszystkiem nasi budowniczowie dobijają za wysokie zyski w kalkulacyi cen budowy, choć nie zawsze tyle na czysto zarabiają. Wina tego po części po ich stronie, bo robią plany dość pobieżnie i wśród budowy zmieniają, co koszta powiększa, bo nie dozorują należycie rzemieślników i robotników, przez co dużo czasu się marnuje, bo nie czynią na czas zamówień i roboty przerywają, czekając na dostawę materyałów i robót. Winni także dostawcy rzemieślnicy, dostarczając roboty niedokładnie wykończone i nie na czas. W ogóle niema często u nas rzetelności, dokładności i ścisłości w wykonaniu robót procedarnych. Wina następnie w braku gotowych normalnych szablonowych przedmiotów do budowy potrzebnych, jak: posadzek. drzwi, okien, okuć i t. p. Oprócz okien wszystko to w innych miastach dostanie na składach gotowe dla budowli zwyczajnych, a jedynie robi się na zamówienie przedmioty o szczególniejszych rozmiarach, rysunkach lub wzorach. Zdaniem naszem możnaby nawet jeszcze w tym kierunku iść dalej i znaczną część przedmiotów normalnych budowlanych, nie wyjmując szablonowych okien, mieć na składach w zapasie, a nie jak u nas wszystko zamawiać, a dostawiać w końcu nawet w wymiarach innych, niż się zamówiło i nie na czas. Skutkiem tego wszystkiego wszystko jest droższe, przewleka wykonanie budowli, zmniejsza zysk budowniczego, a podraża koszt budującego. Niestety, jak na wielu innych punktach życie nasze musi się liczyć z wydatkiem na opłacanie naszego szlendrianu. Skutkiem postępu w przemyśle budowlanem, skutkiem zaprowadzenia w miejsce drzewa, wapna gaszonego — żelaza, betonu, cementu, wapna hydraulicznego i skutkiem technicznego udoskonalenia przemysłu budowlanego zaczyna

się wszędzie budowa zwykłych domów czynszowych na wiosnę, a zamieszkuje się je w jesieni, we Lwowie ustawowo a w Krakowie zwyczajowo rozpoczyna się budowa w lecie, a kończy w lecie lub jesieni następnego roku, co powiększa koszta procentów interkalarnych o wartość ich półroczną. Po części oparte to jest, jak nam to tłumaczy jeden poważny głos z Krakowa, na przesądzie budowniczych, a po części na opieszałości tychże, bo sobie na zimę dopiero odkładają trud czynienia zamówień drzwi, okien, posadzek i t. d. Zwracając na te niektóre okoliczności uwagę Wysokiego Wydziału krajowego, oczekujemy ewentualnego zaproszenia na zapowiedzianą wspólną konferencyę, na której będziemy mogli szczegółowo tę kwestyę jeszcze raz rozebrać.

Kwestyonaryusz

dla ankiety w sprawie zmodernizowania i podniesienia przemysłu budowlanego w kraju.

A. co do podniesienia przemysłu.

1. Jaki jest obecny stan przemysłu budowlanego w kraju a w szczególności we Lwowie i w Krakowie, tudzież we większych i mniejszych miastach prowincyonalnych. czy przemysł ten w ostatnich kilkunastu latach rozwijał się i w jakiej mierze;

2. Jakie są przyczyny, które przeszkadzają szybszemu rozwojowi przemysłu budowlanego i na jakie trudności rozwój ten natrafia;

3. W jaki sposób dałyby się te przeszkody usunąć a przynajmnjej wpływ ich znacznie zmniejszyć, czy mianowicie podniesienie względnie wydoskonalenie przemysłu wyrobu cegieł, robót ciesielskich, stolarskich, kamieniarskich, kaflarskich, blacharskich ślusarskich i t, p. wpłynęłoby i to wydatnie na podniesienie przemysłu budowlanego i jakiemi środkami cel ten dałby się osiągnąć;

4. Czy i w jaki sposób dałoby się osiągnąć obniżenie cen materyałów budowlanych, względnie czy nie dałoby się niektórych dziś używanych materyałów budowlanych zastąpić innymi i przez to wpłynąć na obniżenie kosztów budowy;

5. Czy stosunki, jakie się na podstawie ustaw i dotychczasowej praktyki wytworzyły między przedsiębiorcą budowlanym a budowniczym, majstrami rękodzieł i przemysłów z budownictwem związanych odpowiadają prawidłowemu i szybkiemu rozwojowi przemysłu budowlanego;

6. Jakie szkody powstają z praktykowanego przez czynniki zajmujące się wykonywaniem budowy przekraczania swego właściwego zakresu działania, oraz z zaniedbywania przez powołane władze kontroli nad temi sprawami i w jaki sposób dałoby się temu zaradzić;

7. Czy przeciwnie ścisłe wykonywanie odnośnych przepisów ustawowych nie przyczyniłoby się do zmniejszania działalności przedsiębiorstw budowlanych a tem samem nie wpłynęłoby na zmniejszanie zadośćuczynienia potrzebie mieszkań;

8. Czy i w jakich rozmiarach zdarzają się i dadzą się stwierdzić wypadki niezdrowej spekulacyi budowlanej, czy spekulacya wpływa ujemnie na rozwój przemysłu budowlanego, a o ile z drugiej strony wpływa dodatnio na podniesienie liczby mieszkań;

9. Czy dla uregulowania stosunków z robotnikami, oraz cen robocizny nie byłoby wskazanem złożenie syndykatu z budowniczych i robotników;

10. Czy byłaby wskazana ochrona pretensyi dostawców i robotników do budowniczych względnie przedsiębiorców budowy, jaka miałaby być forma tej ochrony, czy takie zabezpieczdnie (n. p. hipoteczne) nie wpływałoby na zmniejszenie kredytu budowlanego i ruchliwhści przedsiębiorstw budowlanych;

11, Czy i w jakim kierunku byłoby ze względu na przemysł budowlany wskazanem przeprowadzanie zmian w studyach teoretycznych na wydziale budownictwa

a) w politechnice

b) w c. k. szkołach przemysłowych;

SPRAWOZDANIE

Z CZYNNOŚCI

Departamentu III.

WYDZIAŁU KRAJOWEGO

za czas od 1. lipca 1909. do 31. lipca 1910.

Departament III.

Szef Departamentu: Dr. Tadeusz Pilat, Członek Wydziału krajowego; jego zastępca: Dr. Jan Hupka.

Sprawy kultury krajowej i melioracye. Szkoły rolnicze. Sprawy hodowli i mleczarstwa. Bank krajowy. Sprawy kredytu rolniczego i włościańskiego. Organizacya spółek oszczędności i pożyczek i innych stowarzyszeń rolniczych. Sprawy agrarne. Krajowy Skład publiczny w Krakowie.

Departament przedkłada osobne sprawozdania w następujących przedmiotach:

1. Sprawozdanie o krajowych zakładach naukowych rolniczych, gorzelni, folwarku w Dublanach, tudzież o krajowych doświadczalnych stacyach rolniczych w Dublanach i we Lwowie.
2. Sprawozdanie o krajowej średniej szkole rolniczej i folwarku w Czernichowie.
3. Sprawozdanie o krajowej szkole gospodarstwa lasowego we Lwowie.
4. Sprawozdanie o krajowych niższych szkołach rolniczych, o szkołach zimowych, oraz o nauce wędrownej gospodarstwa wiejskiego.
5. Sprawozdanie o krajowych zakładach ogrodniczych w Tarnowie, Zaleszczykach i na Wulce kapitańskiej pod Lwowem i o podniesieniu sadownictwa w kraju.
6. Sprawozdanie z czynności odnoszących się do podniesienia gospodarstwa nabiałowego i o szkole mleczarskiej w Rzeszowie.
7. Sprawozdanie z czynności dotyczących podniesienia hodowli bydła.
8. Sprawozdanie o Banku krajowym.

9. Propozycyę uzupełniającego wyboru członków Rady nadzorczej Banku krajowego.

10. Sprawozdanie Wydziału krajowego z projektem ubezpieczenia bydła.

11. Sprawozdanie z czynności biura Patronatu Wydziału krajowego nad Spółkami oszczędności i pożyczek i o krajowej centralnej Kasie dla spółek rolniczych.

12. Sprawozdanie o krajowym publicznym Składzie w Krakowie.

13. Sprawozdanie o popieraniu gospodarstwa rybnego.

14. Sprawozdanie w przedmiocie wykształcenia kobiet w zakresie gospodarstwa wiejskiego i domowego.

15. Sprawozdanie o włościach rentowych.

16. Sprawozdanie o melioracyach.

17. Sprawozdanie o regulacyi rzek kanałowych.

18. Sprawozdanie o budowie dróg wodnych.

19. Sprawozdanie o czynnościach agrarnych.

20. Sprawozdanie o pożyczkach bezprocentowych na drenowanie.

21. Sprawozdanie o kraj. kursie praktycznym dozorców drenarskich.

Ustawy i uchwały podlegające Najwyższej Sankcyi.

Ustawa zmieniająca §. 50. ustawy o włościach rentowych.

Uchwalona przez Wysoki Sejm na posiedzeniu 13 października 1909 roku ustawa, zmieniająca postanowienia § 50 ustawy o włościach rentowych z dnia 17 lutego 1905 roku, Dz. u. kr. Nr. 40 uzyskała Najwyższą sankcyę postanowieniem z dnia 1 lipca 1910 roku.

Pozostające w związku z powyższą zmianą uchwały, wzywające c. k. Rząd, ażeby:

1) w drodze ustawy przyznał listom rentowym emitowanym do wysokości 10 milionów koron, charakter walorów pupilarnych kaucyjnych i depozytowych;

2) przyznał ulgi podatkowe i należytościowe także listom rentowym dodatkowej emisyi aż do 10 milionów koron, zakomunikowano c. k. Rządowi pismem z dnia 13 października 1909 roku do Ls. 4995/09.

Na kilkakrotne przypomnienia w tej sprawie, odpowiedziało Prezydyum Namiestnictwa z pismem dnia 18 września br. L. 12380/pr., że p. Minister wdrożył już odpowiednie kroki, celem zadośćuczynienia innym uchwałom Sejmu, powziętym w dniu 13 października 1909 w sprawie listów rentowych i o wyniku akcyi zawiadomi w swoim czasie Wydział krajowy.

Zmiany §§. 7 i 8 statutu kraj. Centralnej kasy dla Spółek rolniczych.

Na posiedzeniu w dniu 16 lutego 1910 powziął Wysoki Sejm następujące uchwały:

„Sejm wzywa c. k. Rząd, aby w drodze właściwej postarał się o rozszerzenie ulg skarbowych dla Spółek oszczędności i pożyczek w tym kierunku, iżby zniesione zostały zupełnie należytości bezpośrednie od wpłaconych i zwróconych udziałów oraz wypłaconej dywidendy, a skrypty dłużne na pożyczki ze spłatą w ciągu lat czterech uwolnione zostały od należytości stemplowej.

Sejm uchwala zmienić brzmienia §§ 7 i 8 statutu krajowej Centralnej Kasy dla Spółek rolniczych w ten sposób, że:

a) § 7 zmienia się i ma opiewać: Kraj gwarantuje dopełnienie zobowiązań krajowej Centralnej Kasy względem Banku krajowego wynikających z zaliczek pieniężnych Banku w rachunku bieżącym aż do kwoty, o jaką kapitał zakładowy, utworzony w sposób określony w § 1 i § 24 statutu, jest każdocześnie niższym od sumy dwóch milionów koron“.

b) § 8 zmienia się i ma opiewać: Kraj gwarantuje aż do wysokości

5 milionów koron za zobowiązania Centralnej Kasy, przyjęte celem zasilenia jej funduszów obrotowych za wyraźnem zezwoleniem Wydziału krajowego".

Pismem z 4 marca 1910 roku L. 23931/10 doniósł Wydział krajowy o powyższej uchwale Wysokiego Sejmu Prezydyum c. k. Namiestnictwa z prośbą, żeby je jak najrychlej przedłożyło wraz z swem poparciem c. k. Rządowi centralnemu i wpłynęło na wyjednanie w możliwie najkrótszym czasie sankcyi monarszej. JE. p. Namiestnik zawiadomił pismem z dnia 1 kwietnia 1910 L. 4391/pr. (LW. 40927/10) Wydział krajowy, że powyższą uchwałę Wysokiego Sejmu, „przedłożył c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych, celem wyjednania Najwyższego zatwierdzenia, względnie celem dalszego właściwego zarządzenia".

Następnie w piśmie z 5. kwietnia 1910 L. 41.289, odniósł się Wydział krajowy do p. Ministra dla Galicyi „o poparcie tej sprawy i przyspieszenie jej pomyślnego załatwienia, a zarazem o zarządzenie bezpośredniego zawiadomienia Wydziału krajowego o udzielonej sankcyi".

W chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania, otrzymał Wydział krajowy telegraficzną wiadomość od JE. p. Ministra dla Galicyi, że uchwały Wysokiego Sejmu w przedmiocie zmiany statutu krajowej Centralnej Kasy dla spółek rolniczych uzyskały Najwyższą sankcyę.

Ustawa o uwolnieniu dochodów kraj. Centralnej Kasy dla spółek rolniczych we Lwowie od dodatków do podatków z wyjątkiem państwowych.

Uchwalona przez Wysoki Sejm w dniu 16 lutego 1910 ustawa o uwolnieniu wszystkich dochodów krajowej Centralnej Kasy dla spółek rolniczych we Lwowie od wszelkich dodatków do podatków, z wyjątkiem państwowych, nie uzyskała dotąd Najwyższej sankcyi.

Inne uchwały Wysokiego Sejmu, przekazane wnioski, tudzież ważniejsze sprawy z zakresu działania Departamentu.

W sprawie ustawodawczego uregulowania parcelacyi.

W ciągu roku 1909 i roku bieżącego można było spostrzedz pewne zwolnienia ruchu parcelacyjnego w odniesieniu do gospodarstw folwarcznych. Podaż ze strony właścicieli, których zachęcają wysokie ceny, płacone dotąd przy parcelacyach, tudzież ze strony przedsiębiorców parcelacyjnych, którzy w celu spekulacyi kupili lub zadatkowali takie majątki, bynajmniej nie zmniejszyła się, natomiast popyt o ile wnosić można, jest znacznie mniejszym nietylko z powodu gorszych zarobków w Ameryce, lecz także dlatego, że doświadczenia, częstokroć nawet przykre, w wielu okolicach kraju pouczyły włościan, że nie można nadmiernie zadłużać się na zakupno ziemi, lub choćby zupełnie ogałacać się z gotówki potrzebnej na urządzenie gospodarstwa i że gospodarstwo przepłacone zwłaszcza, jeśli obciążone jest droższym kredytem, nie może mimo najusilniejszej pracy dać przychodów odpowiednich do włożonego kapitału, jeśli zaś kredyt obciążający gospodarstwo jest krótkoterminowy i wypowiedzialny, natenczas nabywca bardzo łatwo może doznać ruiny majątkowej.

Przedsiębiorstwa zarobkowe pośredniczące w parcelacyi, a operujące, jak wykazano w zeszłorocznem sprawozdaniu do Wysokiego Sejmu o Banku krajowym, po największej części kapitałem uzyskanym w drodze kredytu, wskutek trudności odsprzedania majątków nabytych rychło i po

cenach, jakie sobie obiecywały uzyskać, znalazły się w trudniejszem położeniu, niż w latach poprzednich, kiedy mimo opłacenia znacznych kredytów, mogły wykazywać poważne zyski. Każda stagnacya w odsprzedaży, naraża bowiem te przedsiębiorstwa na nadmierne koszta administracyi nabytych majątków. Jedno z tych przedsiębiorstw, Bank parcelacyjny, musiało wprowadzić likwidacyę, która mimo znacznej pomocy banków i funduszów państwowych, zakończy się prawdopodobnie stratą kapitału przedsiębiorstwa i pewnemi stratami wierzycieli. Inne przedsiębiorstwa tego rodzaju muszą w tym wypadku czerpać przestrogę przed zbytnią expansyą interesów parcelacyjnych, a zwłaszcza przed wynikającą z tej expansyi dysproporcyą stosunku między własnym a pożyczonym kapitałem.

Wydział krajowy pozwala sobie przypomnieć, że zgodnie z Bankiem krajowym przestrzegał przed niebezpieczeństwami owej expansyi i dysproporcyi kredytowej w sprawozdaniu o Banku krajowym z roku 1909.

Te najnowsze doświadczenia wzbudzają nadzieję, że obecnie przychylniej będzie przyjętą przez Wys. Sejm myśl zasadnicza, jaką Wydział krajowy kierował się przedkładając Wys. Sejmowi w r. 1905 sprawozdanie swoje o uregulowaniu parcelacyi t. j. myśl wytworzenia pośrednictwa nie obliczonego na zarobek, a zatem przysparzającego korzyści jednej i drugiej stronie, a nie mającego interesu w podniecaniu parcelacyi. Nadzieję tę obudzają także głosy w pismach peryodycznych, tudzież wniosek na ogólnej Radzie Towarzystwa Kółek rolniczych przekazany Zarządowi głównemu a polecający, aby tenże Zarząd starał się o to, by parcelacya gruntów mogła odbywać się bez pośrednictwa banków parcelacyjnych bezpośrednio między parcelującym a nabywcą i aby w tym celu utrzymywał w swym składzie referenta, któryby takie parcelacye przeprowadzał.

Wydział krajowy, który od dłuższego czasu zbierał materyały ustawodawcze w tym przedmiocie z innych krajów i to tak w kierunku norm określających warunki i sposób parcelacyi, jak w kierunku postanowień karnych na nadużycia parcelacyi, obecnie zamierza materyał ten zebrać w osobnej publikacyi i przed przedłożeniem sprawy Wysokiemu Sejmowi, uczynić go przedmiotem fachowej konferencyi.

Prace przygotowawcze na polu ustawodawstwa agrarnego.

W tym przedmiocie przedłoży Wydział krajowy osobne sprawozdanie.

Projekt krajowej ustawy lasowej.

Mimo kilkakrotnych urgensów wystosowanych do c. k. Namiestnictwa, Wydział krajowy nie otrzymał dotychczas opinii c. k. Ministerstwa rolnictwa o projekcie krajowej ustawy lasowej i dlatego sprawa ta nie może być przedłożoną Wysokiemu Sejmowi.

Ustawa o tępieniu myszy polnych.

Rozporządzenia wykonawcze do ustawy o tępieniu myszy polnych nie zostały jeszcze przez c. k. Namiestnictwo wydane. W r. 1909 zwróciło się c. k. Namiestnictwo do Wydziału krajowego w sprawie oznaczenia najwłaściwszych środków, mających służyć przy tępieniu myszy polnych, jednakże Wydział krajowy nie mógł w tym czasie uskutecznić prób z nowymi środkami trującymi, a zwłaszcza „Toxelem“, gdyż myszy polne w roku 1909 nie pojawiały się nigdzie w znaczniejszych rozmiarach.

Dopiero w lecie 1910 r. z kilku powiatów otrzymaliśmy zawiadomienie o pojawieniu się tych szkodników, zarządziliśmy zatem wysyłkę trutki z Lwowskiej fabryki „Tlen“, mianowicie pszenicę strychninową i „Toxol“. O rezultatach z tępienia i o skuteczności tych środków za-

wiadomimy c. k. Namiestnictwo w celu zużytkowania tych prób przy wygotowaniu rozporządzeń wykonawczych do ustawy.

Według naszego zdania rozporządzenie wykonawcze mogłoby być wydane bez wymieniana środków tępiących myszy, gdyż środki te się zmieniają ciągle w skutek nowych wynalazków w dziedzinie przemysłu chemicznego, które po wypróbowaniu mogą być podawane do publicznej wiadomości wraz z sposobem użycia.

Regulamin komisyi dla zalesień ochronnych.

C. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym wydało i ogłosiło w Nr. 117 Dz. u. i rozp. kr. z d. 15 września r. 1909 postanowienia wykonawcze do ustawy z 15 czerwca 1904 Dz. u. kr. Nr. 94 o zalesieniach ochronnych.

Do komisyi krajowej dla zalesień ochronnych powołał Wydział krajowy p. dr. Tadeusza Pilata, Członka Wydziału krajowego, ustanawiając jego zastępcą p. Andrzeja Kędziora, dyrektora krajowego biura melioracyjnego.

Ze względu na wejście w życie ustawy o zalesieniach i aktywowaniu komisyi krajowej dla zalesień ochronnych, oraz 15 komisyi powiatowych, Wydział krajowy podwyższył w budżecie na r. 1911 fundusz na zalesienia z 5.000 na 10.000 kor. mając zapewnienie, że równocześnie i c. k. Rząd taką samą kwotę przeznaczy na koszta zalesień.

Sprawa objęcia w zarząd kraju ewentualnie wydzierżawienia dóbr i lasów państwowych.

Na pismo wystosowane do c k. Ministerstwa rolnictwa za pośrednictwem Prezydyum c. k. Namiestnictwa dnia 18 lipca 1909 r. L. 80.052, w którem na podstawie upoważnienia Wys. Sejmu Wydział krajowy oświadczył zasadniczo chęć wzięcia w długoletnią dzierżawę położonych w Galicyi dóbr państwowych i funduszowych, ewentualnie nabycie tych dóbr na własność kraju za dopłatą do czynszu dzierżawnego annunitetów amortyzacyjnych, c. k. Rząd dotychczas nie odpowiedział.

Pomoc kraju z powodu klęsk elementarnych w roku 1909.

W ubiegłym roku znaczniejszych klęsk elementarnych zrządzonych czy to powodzią, słotą, czy nieurodzajem nie było w kraju naszym. Natomiast grady w niektórych okolicach kraju wyrządziły dość wielką szkodę — a nawet w kilku powiataah i w kilkudziesięciu gminach zniszczenie ziemiopłodów skutkiem gradobicia było dla miejscowej ludności rolniczej tak dotkliwe, że w tych wypadkach bez pomocy z funduszów publicznych obejść się nie mogło. Wydział krajowy, nie posiadając w r. 1909 żadnych funduszów dla wspomożenia ludności, nawiedzonych klęskami elementarnemi, wszystkie prośby o zapomogi, jakie otrzymał do końca r. 1909 od Wydziałów powiatowych i od gmin, przesłał Prezydyum c. k. Namiestnictwa odezwą z dnia 16 listopada 1909 Lw. 113.366. W piśmie tem zwróciliśmy szczególniejszą uwagę c. k. Namiestnictwa na udzielenie pomocy gminom wiejskim w powiatach: Gorlice, Jasło, Brzozów, Rzeszów i Dobromil, w których burza gradowa w sierpniu z. r. wyrządziła bardzo wielkie szkody.

W odpowiedzi na to pismo c. k. Prezydyum Namiestnictwa zawiadomiło nas pod dniem 5 lutego 1910 r. L. 1448/pr., że we wszystkich wypadkach klęsk elementarnych, które doszły do jego wiadomości, zarządzone zostało na miejscu przez c. k. Starostwo dochodzenie, a następnie w miarę potrzeb i zasobów przyznane zostały doraźne zapomogi z funduszów państwowych. Mianowicie: 1) powiat Gorlicki otrzymał już odpowiednią ilość odpadków soli kamiennej na poprawę paszy i oprócz asygnowanych w jesieni 1909 r. 9.000 K na zasiewy ozime, otrzymuje jeszcze 5.000 K na zakupno grysu na karmę; 2) powiat Dobromilski otrzymał łącznie 4.000 K na zakupno ziarna na zasiew; 3) powiat Strzyżowski 12.000 K na ten sam cel; 4) powiatowi Wielickiemu wypłacono w jesieni 1.700 K na zakupno ziarna na zasiewy, zaś z wiosną b. r. 2.000 K na zakupno paszy treściwej; 5) w powiecie Jasielskim przeprowadzono w jesieni akcyę ratunkową kosztem 13.000 K, na wiosnę zaś wyasygnowano dodatkowo 8 000 K na zasiewy wiosenne; 6) powiatowi Cieszanowskiemu udzielono 12.000 K na zasiewy ozime i jare; 7) powiat Wadowicki otrzymał na akcyę ratunkową z powodu powodzi 3.600 K, zaś 2.000 K na zakupno paszy i zboża w gminach dotkniętych klęską gradową, wreszcie 8) powiat Bialski, oprócz 5.000 K na zapomogi dla powodzian, otrzymał nadto 3.000 K. na zasiewy jare z powodu klęski gradowej.

Wysoki Sejm uchwałą swoją z dnia 31 stycznia 1910 roku wyznaczył kredyt 50.000 K na opłatę procentów od pożyczek, zaciągniętych z powodu klęski gradowej z roku 1909. W wykonaniu tej uchwały Wydział krajowy zawiadomił powiaty okólnikiem z dnia 16 marca b. r. Lw. 25970, pod jakimi warunkami przyznawać będzie oprocentowanie od pożyczek, które z tego powodu zaciągnięte być mają. Mianowicie zezwoliliśmy, że pożyczkę taką zaciągnąć może bądź powiat — bądź też gmina lub też nawet poszczególny właściciel rolny, nawiedziony klęską gradową w roku 1909. Pozostawiając dowolność zaciągnięcia pożyczki w jakiejkolwiek instytucyi finansowej w kraju, zastrzegliśmy jedynie, że oprocentowanie jej nie może być wyższe jak 6 od sta, zaś termin amortyzacyjny nie dłuższy jak pięcioletni.

Na podstawie zgłoszeń przyjęliśmy dotychczas oprocentowanie następujących pożyczek na fundusz krajowy:

a) w powiecie Dąbrowskim pożyczkę 5.000 K, jaką postanowił zaciągnąć tamtejszy Wydział powiatowy celem wykonania robót drogowych w kilku gminach, nawiedzonych klęską gradową, nadto pożyczki zaciągnąć się mające przez gminy Zeiichów 10.000 K i Lubiczki 5.000 K;

b) w powiecie Wadowickim od pożyczki 11.700 K, jaką chciało zaciągnąć 46-ciu gospodarzy w gminie Spytkowice;

c) w powiecie Bialskim od pożyczki 10.000 K dla 10-ciu gospodarzy w gminie Lipnik;

d) w powiecie Żywieckim od pożyczki 1.000 K mającej się zaciągnąć przez gminę Koszarawa.

Nadto z funduszu tego przyznał Wydział krajowy jednorazową zapomogę w kwocie 800 K rodzinie Karpeniuków na odbudowanie zabranego przez wylew Prutu domu w Oskrzesińcach, powiat Kołomyja, załatwiając tem samem petycyę petentów, przekazaną nam przez Wysoki Sejm do Ls. 5.687.

Krajowa komisya dla spraw rolniczych.

W okresie sprawozdawczym odbyły się posiedzenia krajowej komisyi dla spraw rolniczych w dniach 21 marca i 20 lipca 1910 roku; stałej zaś Sekcyi powyższej komisyi w dniach 19 marca i 20 lipca 1910 roku.

W myśl §. 9 statutu wybrała komisya na posiedzeniu w dniu 21 marca 1910 roku stałą Sekcyę na rok 1910 w dotychczasowym składzie.

Co do spraw, które były przedmiotem obrad bądź pełnej Komisyi, bądź też Sekcyi, to do ważniejszych należy sprawa przyszłego stanowiska Stacyi botaniczno-doświadczalnej we Lwowie, kwestya poprawy pastwisk gminnych i zakładania centralnych mleczarń przy pomocy subwencyi państwowej, sprawa tępienia gruźlicy u bydła, zakaźnego ronienia u krów i różycy u świń, wydanie opinii w sprawie rozporządzenia co do środków ochronnych przy ruchu maszyn rolniczych, oraz co do wywozu choinek, wreszcie projekt ubezpieczenia bydła rogatego.

Sprawa eksportowej targowicy dla bydła i trzody chlewnej w Krakowie.

W myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 21. listopada 1905 roku wyasygnował Wydział krajowy gminie miasta Krakowa subwencyę na rozszerzenie targowicy miejskiej dla bydła wywozowego na rok 1909 w kwocie 20.000 kor.

Na zawarte w powołanej uchwale Wysokiego Sejmu z dnia 21. listopada 1905 roku wezwania, aby c. k. Rząd przyznał dla transportów bydła i trzody, przeznaczonych na targowicę w Krakowie, prawo reekspedycyi, aby następnie dla tych transportów zaprowadził na galicyjskich kolejach państwowych pociągi pospieszne, wreszcie, by pomnożył liczbę wozów, przeznaczonych do przewozu bydła, trzody i mięsa, odpowiedziało c. k. Ministerstwo handlu reskryptem z dnia 13. czerwca 1909 roku L. 4.340/14 (intymowanym Wydziałowi kraj. pismem c.k. Namiestnictwa z dnia 10. września 1909 roku LW. 100.875), że przyrzeka jedynie przy sposobności nowego rozkładu jazdy uwzględnić, ile możności, kwestyę polepszenia rozkładu pociągów na liniach bocznych.

Pismo Reprezentacyi m. Lwowa w przedmiocie zapewnienia miastu dowozu mięsa rumuńskiego.

C. k. Namiestnictwo odezwą z dnia 22. maja b. r. L. XVII 1697/22 zażądało od Wydziału krajowego objawienia zdania w sprawie pisma, wystosowanego przez Reprezentacyę król. stoł. miasta Lwowa do c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych (L. M. 45915/10), domagającego się

zapewnienia dla miasta Lwowa znaczniejszego kontyngentu mięsa rumuńskiego, które na podstawie traktatu handlowego z Rumunią wchodzić ma w granice państwa. Wydział krajowy sądził, że w sprawie tej nie może zająć stanowiska co do meritum rzeczy z następujących powodów:

Na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z dnia 14. października 1909 roku wniósł poseł Marszałkowicz rezolucyę, w myśl której Sejm uznaje import

bitego bydła rumuńskiego do Galicyi za sprzeczny z interesem kraju i zastrzega się przeciwko utworzeniu składnic mięsa rumuńskiego we Lwowie i Krakowie. Rezolucyę tę przekazano na tem samem posiedzeniu Komisyi gospodarstwa krajowego, która w swem sprawozdaniu z dnia 16. października 1909 roku Ls. 5244 rezolucyę w całej osnowie poleciła Wysokiemu Sejmowi do przyjęcia. Sprawozdanie Komisyi nie przyszło na porządek dzienny, sprawy tej zatem Wysoki Sejm nie rozstrzygnął i pozostawił w zawieszeniu.

Mając to na względzie, Wydział krajowy tem mniej uważał się za powołanego, aby wydawać opinię co do pisma Reprezentacyi król. stol. miasta Lwowa, zostającego w ścisłym związku z tą sprawą.

Wydział krajowy zawiadomił zatem c. k. Namiestnictwo pismem z dnia 11 czerwca b. r. LW. 62581/910, że nie może w tej sprawie objawiać swego zdania i powołał się na powyższe motywy.

Prośba Krajowego Towarzystwa rolniczego Silskyj Hospodar we Lwowie o subwencyę w kwocie 32.500 K.

Uchwałą z dnia 31 stycznia 1910 roku odesłał Wysoki Sejm petycyę „krajowego rolniczego Towarzystwa Silskyj Hospodar“ o subwencyę w kwocie 32.500 K do Wydziału krajowego do zbadania i sprawozdania. Spełniając polecenie Wysokiego Sejmu, przedstawiamy w tym przedmiocie następujące sprawozdanie.

Towarzystwo „Silskyj Hospodar“ zorganizowane zostało w roku 1909 na osnowie zmienionych statutów lokalnego Towarzystwa tejże nazwy w Olesku. Według statutów zatwierdzonych reskryptem c. k. Namiestnictwa z dnia 24. lipca 1909 roku XIII. 628/1 „krajowe Towarzystwo rolnicze Silskyj Hospodar“ we Lwowie stawia sobie za cel:

podniesienie dobrobytu ludności ruskiej przez poprawę gospodarstwa wiejskiego i przemysłu domowego we wszystkich gałęziach. Program działalności Towarzystwa do osiągnięcia wytkniętego celu prowadzącej obejmuje (§. 3. statutu):

zastępywanie gospodarskich i gospodarsko przemysłowych interesów ludności ruskiej wobec władz państwowych i krajowych, spieszenie z prawniczą pomocą dla rolników w tych sprawach, a także wnoszenie przedstawień, petycyj i t. p. do ciał ustawodawczych i władz;

zakładanie Spółek rolniczo przemysłowych, mleczarskich, sklepów dla zakupna i sprzedaży płodów rolniczych, spółek oszczędności i pożyczek, szczególnie systemu Raiffeisena, składów zboża, szkółek owocowych;

podawanie ustnych pouczeń ludności we wszelakich sprawach gospodarskich i ekonomicznych za pomocą delegatów i nauczycieli wędrownych, wydawanie i popieranie wydawnictw treści rolniczej i ekonomicznej, jakoteż zakładanie czytelń, bibliotek, szkół rolniczych i przemysłowych;

urządzanie walnych zjazdów (wieców) gospodarskich i przemysłowych, pouczających kursów i wystaw, zwoływanie ankiet dla ludności nad wszelakiemi sprawami gospodarskiemi i przemysłowemi;

zakładanie wzorowych gospodarstw, zarodowych stacyj zwierząt domowych, stacyj doświadczalnych rolniczych tudzież inicyowanie dostaw wojskowych;

przyznawanie nagród (medale, listy pochwalne i gotówką) wzorowym rolnikom lub przy konkursach maszyn, udzielanie stypendyów na naukę rolnictwa;

udzielanie pomocy i pośrednictwa przy zakupnie i sprzedaży ziemi

i produktów rolniczych, przy konwersyach długów hipotecznych, przy asekuracyach od ognia, gradu i t. p.

Według wiadomości podanej w organie Towarzystwa „Hospodarska Czasopyś“ Nr. 6. z dnia 10. kwietnia 1910 roku, Wydział główny Towarzystwa wniósł dnia 1. kwiednia 1910 roku podanie do c. k. Ministerstwa rolnictwa o przyznanie Towarzystwu „Silskyj Hospodar“ we Lwowie urzędowego charakteru reprezentowania rolniczych interesów ludności ruskiej.

Organizacya Towarzystwa opiera się na a) walnem zebraniu, b) głównym wydziale złożonym z 9 członków na jeden rok wybieranych, c) filialnych wydziałach, d) kółkach gospodarskich. Przewodniczącym Towarzystwa na rok bieżący jest Dr. Eugeniusz Oleśnicki, adwokat i b. poseł na Sejm krajowy, jego zastępcą Dr. Michał Kociuba, nauczyciel gospodarstwa wiejskiego w c. k. seminaryum nauczycielskiem we Lwowie.

W każdym powiecie sądowym może conajmniej dziesięciu członków Towarzystwa zawiązać za zezwoleniem głównego wydziału i za zgodą władzy politycznej filię Towarzystwa „Silskyj Hospodar“ (§ 33 statutu).

W każdej gminie, w której znajdzie się przynajmniej pięciu członków Towarzystwa, powstać może „Kółko gospodarskie“, jako najniższe ogniwo organizacyi łączące Towarzystwo „Silskyj Hospodar“ bezpośrednio i nieprzerwanie z ludnością wiejską (§ 45).

Dzięki rozbudzonej akcyi organizacyjnej prowadzonej z pomocą delegatów Towarzystwa, którzy w ciągu 1909 r. objechali 348 miejscowości w 39 powiatach, powstało według wspomnianego źródła, mimo krótkiego okresu istnienia Towarzystwa do końca czerwca b. r. już 75 filij lokalnych we wschodnich i środkowych powiatach Galicyi. Ilość członków dosięgła w tymże okresie pokaźnej cyfry 9109.

Fundusz obrotowy Towarzystwa powstaje z wkładek członków zwyczajnych w kwocie 2 K rocznie (dla niezamożnych lub małoletnich może być wkładka zniżona do 1 K rocznie), z wkładek jednorazowych (100 K) członków dobrodziejów, z zasiłków państwowych, krajowych i t. p., z zapisów i datków na cele Towarzystwa. Celem przysporzenia zasobów materyalnych, może Towarzystwo w myśl § 4 statutu, urządzać publiczne odczyty, wieczorki muzyczno-deklamatorskie, koncerty i amatorskie przedstawienia teatralne.

W petycyi swej z d. 23. września 1909, wniesionej do Wysokiego Sejmu na ubiegłej sesyi, zaznacza główny wydział, że fundusze Towarzystwa „Silskyj Hospodar“, powstałe z wkładek członków i datków prywatnych są za szczupłe, niewystarczające do pełnego rozwinięcia działalności statutami przepisanej i dlatego zwraca się wydział główny do Wysokiego Sejmu z prośbą o poparcie zadań i prac Towarzystwa, przyznaniem subwencyi z funduszu krajowego na rok 1910 w sumie 32.500 K w szczególności:

na akcyę organizowania filij i Kółek gospodarskich 2000 K;

na statystyczne badania stosunków gospodarstw włościańskich 1000 K;

na utrzymanie wędrownego nauczyciela gospodarstwa wiejskiego, zarazem instruktora organizacyjnego 4000 K;

na stypendya rolnicze 1000 K;

na wydawnictwo organu Towarzystwa „Hospodarska Czasopyś“ 2000 K;

na podniesienie uprawy roślin, sadownictwa, ogrodnicwa i bartnictwa, ogółem 5000 K;

na organizacyę bezpośredniej sprzedaży bydła, tudzież pośrednictwo przy zakupnie artykułów gospodarskich, razem 3.500 K;

na popieranie hodowli zwierząt domowych 15.000 K.

Przy tym punkcie programu swych prac, zaznacza wydział Towarzystwa „Silskyj Hospodar“, że podejmując akcyę nad podniesieniem chowu bydła, między innemi przez zakładanie obór zarodowych i tworzenie stacyj buhajów (w okolicach podgórskich rasy simentalskiej, szwyckiej, ewentualnie pinzgauskiej, w niższych położeniach rasy Angeln, lub fryzyjsko-oldenburgskiej), pragnie dostosować ją do planu działalności Komitetu Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie, pracować wspólnie i równobieżnie, wspomagając się wzajemnie i dopełniając.

W podaniu wniesionem do Wydziału krajowego w dniu 7 lipca 1910 roku, uprasza Towarzystwo „Silskyj Hospodar“ o wstawienie do preliminarza budżetu krajowego na rok 1911 znacznie wyższej subwencyi na cele Towarzystwa, bo sięgającej sumy 138.000 K. W obszernem podaniu Wydział główny opisuje bliżej działalność swą po koniec czerwca 1910, tudzież akcyę rozwiniętą w poszczególnych filiach.

Do spełnienia zadań Towarzystwa powołano do życia sześć sekcyj: prawno-ekonomiczną, rolniczą, hodowlaną, ogrodniczo-sadowniczą, pszczelniczą i handlową.

Sekcya prawno-ekonomiczna ma objąć czynnością swą obok spraw z dziedziny administracyi agrarnej i polityki ekonomicznej, także propagandę postępu rolniczego za pomocą kursów i wędrownych wykładów rolniczych. W tym zwłaszcza kierunku rozwinęła sekcya żywą działalnośść, z ramienia Towarzystwa i jego filij urządzono mianowicie po koniec czerwca b. r. w różnych miejscowościach 318 wykładów i dłuższych kursów na temat organizacyi i assocyacyi rolniczej, tudzież postępu techniki rolniczej w różnych gałęziach gospodarstwa wiejskiego. Prelegentów dostarczyły koła rolników praktycznych, duchowieństwa, nauczycielstwa urzędników stowarzyszeń zarobkowo-gospodarczych i i. Wydział główny stwierdza w swem podaniu, że wykłady te budziły wszędzie żywe zainteresowanie wśród włościan przy znacznym udziale słuchaczy.

Sekcya techniczno-rolnicza wstawia w swój program: krzewienie zawodowej oświaty przez subwencyonowanie szkoły rolniczej w Miłowaniu, zakładanie szkół rolniczych, udzielanie stypendyów, wydawnictwa fachowe, a dalej przez podnoszenie uprawy roślin za pomocą pól doświadczalnych, hodowli nasion, wystaw rolniczych i t. p. Sekcya hodowlana, ogrodnicza i pszczelnicza zająć się ma propagandą postępu we właściwych gałęziach gospodarczych. Sekcya handlowa wreszcie zorganizowała oddział handlowy we Lwowie, który w ręku Towarzystwa skupić ma organizacyę handlu nawozami sztucznymi, nasionami i innymi artykułami gospodarczymi. Oddział handlowy wykazał w pierwszem półroczu 28.830 K obrotu towarowego, opusty członkom przyznane uczyniły 1.048 K. Szczególną uwagę zwróciła sekcya na zorganizowanie sprzedaży bydła i trzody. Za jej inicyatywą powstały już trzy spółki sprzedaży bydła i świń przy filiach w Żurawnie, Nadwórnej i Stanisławowie; zawiązanie dalszych spółek ma być w toku.

Podczas gdy w Wydziale głównym i sekcyach Towarzystwa „Silskyj Hospodar“ centralizuje się praca programowa i organizacyjna, powo-

łane są filie Towarzystwa do rozbudzenia właściwego życia ekonomicznego i postępu rolniczego w powiatach. Przytoczone podanie Wydziału głównego opisuje szczegółowo czynności każdej filii z osobna. Na plan pierwszy występują tu wyżej wspomniane wykłady wędrowne i kursy, które z inicyatywy Wydziału głównego przeprowadziły filie w swoich okręgach. Już w pierwszem półroczu założono u członków Towarzystwa 33 chlewni zarodowych, kosztem 4.733 K, obok koźlarń i kurników zarodowych; zakupiono pokaźną stosunkowo ilość szczepów i zrazów drzew owocowych, uli, nawozów i nasion celem rozsprzedaży lub rozdania członkom, założono w szeregu miejscowości poletko doświadczalne z uprawami zbóż i roślin pastewnych.

Szczegółowy opis czynności filij, w omawianem tu podaniu głównego wydziału zawarty, świadczy jednem słowem o skrzętnych zabiegach wszystkich niemal filij o zainteresowanie ludności rolniczej sprawami Towarzystwa, które podniesienie gospodarstwa wiejskiego i wogóle dźwignięcie dobrobytu tej ludności za cel sobie stawia.

Podania głównego Wydziału nie zawierają żadnej wzmianki o stosunku Towarzystwa „Silskyj Hospodar“ do Towarzystwa „Proświta“ we Lwowie, które na tym samym terenie i w tych samych kierunkach rozwija od dłuższego czasu działalność ekonomiczną wśród ruskiej ludności rolniczej i korzysta już ze subwencyi funduszów krajowych, uchwalonej przez Wysoki Sejm na rok 1910 w sumie 25.000 K. Otóż przedewszystkiem na tę okoliczność zwrócił Wydział krajowy uwagę Towarzystwa „Silskyj Hospodar“, wskazując w piśmie swem z dnia 2 sierpnia b. r. LW. 89082 w myśl opinii sekcyi stałej Komisyi dla spraw rolniczych, na potrzebę porozumienia się obu Towarzystw „Silskyj Hospodar“ i „Proświta“ i przeprowadzenia podziału pracy, co powinno wyjść na korzyść samej akcyi, umożliwiając ekonomiczniejsze użycie sił i środków w zastrzeżonym dla jednego i drugiego Towarzystwa zakresie działania.

W preliminarzu budżetu krajowego na rok 1911, uwzględnił Wydział krajowy tylko żądanie Towarzystwa „Silskyj Hospodar“ o zasiłek na wydawnictwo fachowego organu Towarzystwa, wychodzącego we Lwowie p. t. „Hospodarska Czasopyś“, preliminując na ten cel w Rubr. X. wydatków subwencyę w kwocie 1000 K.

Co się tyczy dalszych żądań, oczekuje Wydział krajowy, że w drodze rozdziału czynności między Towarzystwo „Silskyj Hospodar“ a Towarzystwo „Proświta“ zadania po zakres oświaty rolniczej wychodzące, przejdą na pierwsze Towarzystwo, a tem samem i znaczna część subwencyi 25.000 koron, którą Wydział krajowy wstawił tymczasem do budżetu krajowego na rok 1911 pod firmą Towarzystwa „Proświta“ za przykładem roku poprzedniego. Wobec trudnego bowiem położenia skarbu krajowego, Wydział krajowy przy układaniu budżetu na rok 1911 trzymał się tej zasady, aby subwencye dla towarzystw rolniczych ogólnych i specyalnych pozostawić w zeszłorocznej wysokości, nie podwyższając żadnej z nich, z wyjątkiem rzadkich wypadków, gdzie mu to Sejm wyraźnie polecił.

Wobec zakresu działalności, projektowanego dla Towarzystwa „Silskyj Hospodar“, musi Wydział krajowy przypomnieć to, co przy innych sposobnościach podnosił, że na polu popierania rozwoju rolnictwa i jego ubocznych gałęzi równoczesne działanie niezawisłych od siebie organizacyi na tym samym obszarze możliwem jest bez szkody, o ile chodzi o szerzenie wiedzy w rozmaitych formach, o próby i doświadczenia, o inicyowanie wspólnych przedsiębiorstw dla zakupna lub zbytu i t. p. natomiast na polu hodowli wszelka rozmaitość kierownictwa w wyborze ras, rozpłodników i prowadzeniu akcyi przyniosłaby najfatalniejsze skutki,

zachwiałaby osiągniętymi dotąd rezultatami, które przez długi szereg lat wymagały tyle pracy i nakładów i stanęłaby w sprzeczności z zasadami ustawy krajowej z dnia 20. lipca 1892.

Szkoła gospodarska Towarzystwa „Proświta“ w Miłowaniu.

Uchwałą z dnia 31. października 1908, wstawił Wysoki Sejm wskutek petycyi Towarzystwa „Proświta“ we Lwowie do Rubr. X. poz. 25 wydatków budżetu krajowego na rok 1909 nadzwyczajną subwencyę w kwocie 5.000 K na założenie szkoły gospodarskiej, połączonej z zakładem sadowniczym w Miłowaniu, w powiecie tłumackim. Po przeprowadzeniu w grudniu 1909 roku lustracyi tego zakładu podczas pierwszego kursu zimowego i stwierdzeniu, że zakład posiada warunki rozwoju, Wydział krajowy wyasygnował Towarzystwu „Proświta“ uchwaloną przez Wysoki Sejm subwencyę.

W ciągu b. r. miało Towarzystwo „Proświta“ przeprowadzić rekonstrukcyę budynku szkolnego tudzież prace około urządzenia gospodarstwa szkolnego, sadu i ogrodu. Starając się o przygotowanie sił nauczycielskich dla szkoły w Miłowaniu, zwróciło Towarzystwo „Proświta“ dwóch ukończonych uczniów Akademii rolniczej w Dublanach, pp. Grzegorza Dumkę i Mikołaja Tworydłę, ku specyalnym studyom praktycznym za granicą. Starania te poparł Wydział krajowy, udzielając p. Tworydle stypendyum z funduszu krajowego na praktykę gospodarską w dobrach arcybiskupich w Kromieryżu.

Z uwagi na to, że zarówno Towarzystwo „Proświta“ jak i „Silskyj Hospodar“, kładą w petycyach swych wielką uwagę na propagandę wiedzy rolniczej wśród włościan i że Zakład w Miłowaniu, należycie zorganizowany na zasadzie zupełnie racyonalnego statutu, najskuteczniej celowi temu odpowiedzieć powinien, preliminuje Wydział krajowy w Rubr. X. wydatków budżetu krajowego na rok 1911 zwyczajną subwencyę w kwocie 5.000 K na utrzymanie Zakładu gospodarczego w Miłowaniu, mianowicie na częściowe pokrycie płac nauczycieli w szkole tej ustanowionych.

Towarzystwo uprawy tytoniu w Śniatynie.

Z subwencyi uchwalonej przez Wysoki Sejm w rubryce X. budżetu krajowego na rok 1909 wyasygnował Wydział krajowy Towarzystwu uprawy tytoniu w Śniatynie w roku 1909 w całości w kwocie 6000 K., oprócz subwencyi państwowej 2000 K. na częściowe pokrycie kosztów utrzymania instruktorów uprawy tytoniu. Kwoty niezużyte z lat ubiegłych w sumie 4000 K. przeniesiono do rachunku 1910 roku.

Poniżej zestawiamy zamknięcie rachunków Towarzystwa za rok 1909:

A. Przychody.

Zapas kasowy z roku 1908	216 K 25 gr.
Subwencye z funduszów kraju i państwa	8.000 „ — „
Zwrot reszty zaliczki za płacę instruktora Marka	460 „ — „
Razem . . .	8.676 K 25 gr.

B. Rozchody.

Płaca instruktora i ryczałt na objazdy	3.999 K 96 gr.
Zakupno rekwizytów do uprawy tytoniu dla małych plantatorów szkół ludowych	1.882 „ — „
Kurs dla nauczycieli szkół ludowych w Zaleszczykach	750 „ — „
Stacya doświadczalna w Hińcach	600 „ — „
Wydatki kancelaryjne	400 „ — „
Inne wydatki	505 „ 55 „
Razem	8.137 K 51 gr.
W porównaniu z przychodami	8.676 K 25 gr.
Pozostaje reszta kasowa	538 K 74 gr.

przeniesiona do preliminarza Towarzystwa na rok 1910 jako pierwsza pozycya przychodów.

Towarzystwo uprawy tytoniu w Śniatynie nie nadesłało nam dotychczas sprawozdania za rok 1909, poprzestajemy więc na przytoczeniu niektórych dat z urzędowej publikacyi „Statistische Mitteilungen über das öesterreichische Tabakmonopol“, rzucające pewne światło na stan plantacyi tytoniu w Galicyi.

rok	ilość plantatorów	ilość gmin	obszar	zbiór	wypłacono plantatorom
1904	33.227	440	3.762 ha	41.838 q	1,767.251 K — gr.
1905	37.153	454	3.626 „	39.492 „	1,816.087 „ — „
1906	34.444	456	3 222 „	50 231 „	2,462 861 „ — “
1907	34.286	460	3.194 „	38.960 „	1,879.056 „ — „
1908	35.904	461	3.113 „	38.652 „	1,911.073 „ — „

W przeliczeniu na jednostkę przestrzeni otrzymujemy daty następujące:

rok	zbiór z ha	uzyskany przychód z ha	uzyskany przychód za 100 kg
1904	11·12 q	462 K 15 gr.	42 K 33 gr.
1905	10·88 „	500 „ 85 „	45 „ 99 „
1906	15 59 „	764 „ 39 „	49 „ 03 „
1907	12·20 „	588 „ 29 „	48 „ 23 „
1908	12·41 „	613 „ 89 „	49 „ 45 „

Według przytoczonych cyfr, obszar uprawy tytoniu w Galicyi zmniejszał się stale w pięcioleciu 1904—1908 mimo rosnącej (acz nieznacznie) ceny, wypłacanej plantatorom przez urząd wykupna tytoniu za cetnar metryczny.

Na przedstawienie Wydziału krajowego z dnia 2. stycznia 1909 wniesione do c. k. Ministerstwa skarbu w myśl rezolucyi Wysokiego Sejmu

z dnia 20. października 1908 wzywającą c. k. rząd, by ze względu na podniesione koszta produkcyi podniósł już na rok 1909 ceny płacone za tytoń plantatorom, oznajmiło c. k. Ministerstwo skarbu reskryptem z dnia 26. lipca 1909 l. 34454, że podwyższenie tych cen nie mogło już w roku 1909 nastąpić, ponieważ nie pozwalały na to kredyty na rok 1909 uchwalone, a z drugiej strony było pożądane, by zaprowadzona była równomierność co do czasu ważności ogłoszeń w cenach wykupna tytoniu dla kultur tytoniu galicyjsko-bukowińskich i węgierskich. Ponieważ ceny ustanowione dla Węgier traciły ważność dopiero z końcem 1909 roku, przeto na wniosek Generalnej Dyrekcyi Zarządu tytoniowego zezwoliło c. k. Ministerstwo skarbu, by nowe podwyższone ceny wykupna tytoniu ogłoszono dopiero na trzechlecie 1910 do 1912 roku.

Szkoła chmielarska w Brodach.

Komitet c. k. Towarzystwa gospodarskiego, prowadzący szkołę chmielarską w Brodach, przedłożył statut organizacyjny, plan naukowy i regulamin tej szkoły. W myśl postanowień § 21. statutu org. mianował Wydział krajowy p. Oktawa Sale, posła na Sejm krajowy i prezesa Rady powiatowej brodzkiej, delegatem swoim do kuratoryi tej szkoły.

Według preliminarza na rok 1911 wydatki tej szkoły dochodzić będą do 9858 koron, dochody zaś wyłącznie ograniczają się do subwencyi państwowej, wynoszącej 4.500 kor. i krajowej 2.000 kor. Szkoła chmielarska w Brodach kształci obecnie na zawodowych chmielarzy 8 uczniów, którzy nadto otrzymują naukę koszykarstwa, zastosowanego do potrzeby gospodarstw wiejskich.

Uprawa wikliny i łozy koszykarskiej.

Powołując się na przebieg tej sprawy, przedstawiony w zeszłorocznem sprawozdaniu z czynności dodajemy, że w chwili wygotowania niniejszego sprawozdania Komitet c. k. Towarzystwa rolniczego w Krakowie przedstawił nam kandydata na krajowego instruktora uprawy wikliny i łozy koszykarskiej. Komitet stwierdza, że proponowany kandydat dopiero po zwiedzeniu gospodarstw krajowych i zagranicznych, oddających się kulturze łozy koszykarskiej, mógłby poświęcić się z pożytkiem tej gałęzi gospodarstwa krajowego. Chodziłoby zatem w pierwszym rzędzie o udzielenie stypendyum na praktyczne wykształcenie proponowanego kandydata, w którym to celu okazało się potrzebnem zawezwanie kandydata do bliższego porozumienia się.

Sprawa ta jest w toku załatwienia.

Zmiana ustaw weterynaryjnych.

Na posiedzeniu z dnia 4 listopada 1905 roku powziął Wysoki Sejm rezolucyę następującej treści:

„Wzywa się c. k. Rząd, aby opracował zmiany dotychczasowych ustaw weterynaryjnych w tym kierunku, aby zabezpieczono rolników przed szkodami, wyrządzanemi przez zarazy“.

Wezwaniu temu uczyniono zadość, albowiem z dniem 1 stycznia 1910 roku weszły w życie ustawa z dnia 6. sierpnia 1909 (Dz. p. p. Nr. 177) o zapobieganiu i tępieniu chorób zaraźliwych zwierzęcych, wraz z rozporządzeniem wykonawczem z dnia 15. października 1909 (Dz. p. p. Nr. 178), następnie ustawa z dnia 6. sierpnia 1909 (Dz. p. p. Nr. 180), zmieniająca niektóre postanowienia ustawy z dnia 29. lutego 1880 r. (Dz. p. p. Nr. 37) o zapobieganiu i tępieniu księgosuszu, wraz z rozporządzeniem wykonawczem z dnia 20 listopada 1909 (Dz. p. p. Nr. 181), dalej ustawa z dnia 6 sierpnia 1909 (Dz. p. p. Nr. 182), zmieniająca niektóre postanowienia ustawy z dnia 17 sierpnia 1892 (Dz. p. p. Nr. 142) o zapobieganiu i tępieniu zarazy płucnej, wraz z rozporządzeniem wy-

konawczem z dnia 20. listopada 1909 (Dz. p. p. Nr. 183), wreszcie ustawa z dnia 6. sierpnia 1909 (Dz. p. p. Nr. 184), zmieniająca niektóre postanowienia ustawy z dnia 19. lipca 1879 (Dz. p. p. Nr. 108), wraz z rozporządzeniem wykonawczem.

Ustawy te, zwłaszcza w kierunku przyznania odszkodowania za straty spowodowane chorobami zaraźliwemi u zwierząt uwzględniają w wysokim stopniu podnoszone w tej mierze żądania sfer rolniczych.

Sprawa pomnożenia posad inspektorów piwnic winnych.

Wysoki Sejm uchwałą z dnia 19. października 1908 roku wezwał c. k. Rząd do pomnożenia posad inspektorów piwnic winnych do liczby 4.

Na wystosowane w tej sprawie do c. k. Namiestnictwa pismo Wydziału krajowego do L.W. 142.957, zakomunikowało nam c. k. Namiestnictwo, reskrypt c. k. Ministerstwa rolnictwa z dnia 28. grudnia 1909 L. 43.772/1.289, w którym c. k. Ministerstwo rolnictwa oznajmia, że na razie nie może ze względów budżetowych przystąpić do pomnożenia ilości posad inspektorów piwnic winnych w Galicyi. Przy wykonywaniu zresztą inspekcyi piwnic w myśl ustawy o winie z 12 kwietnia 1907 r. Nr. 210 Dz. u. p. nie chodzi o służbę, podobną do kontroli należytości skarbowych, a inspekcya ta w Galicyi z dotychczasową ilością funkcyonaryusów spełnia swoje zadanie bez zarzutów.

Jarmarki na konie (remonty).

Jarmarki na konie dla c. k. obrony krajowej odbyły się w r. 1909 dwa razy t. j. w marcu i wrześniu. O terminach tych jarmarków zawiadomio o wszystkie Wydziały powiatowe, a zarazem wezwano je do ogłoszenia jarmarków w powiecie i zachęcenia hodowców koni do licznego wzięcia udziału w tych jarmarkach.

Premiowanie koni.

W roku 1909 odbyły się dwa premiowania koni połączone z zakupnem i subwencyonowaniem prywatnych ogierów licencyonowanych, a mianowicie w maju i wrześniu. Terminy powyższych premiowań podał Wydział krajowy do wiadomości wszystkich Wydziałów powiatowych, celem ogłoszenia w jaknajszerszej mierze. Na premiowanie to przeznaczył c. k. Rząd 58 nagród w łącznej kwocie 1.790 K.

Hodowla koni.

Na uchwalone przez Wysoki Sejm dnia 21. października 1908 roku rezolucye w sprawie podniesienia chowu koni w kraju odpowiedziało c. k. Ministerstwo reskryptem z 13. października 1909 roku L. 34174

4201.

W przeważnej części odpowiedź na powyższe rezolucye jest pomyślną, a tylko co do niektórych zajęło c. k. Ministerstwo rolnictwa stanowisko nieco odmienne. Mianowicie co do żądania Wysokiego Sejmu, ażeby kredyt na premiowanie klaczy w Galicyi został podwyższony do 150.000 K, odpowiedziało c. k. Ministerstwo rolnictwa, że na razie stać się to nie może, gdyż obecnie kredyt na powyższy cel dla całego państwa wynosi 122 000 K; że jednakowoż z każdym rokiem kredyt przeznaczany na Galicyę podwyższa znacznie, a na rok 1910 przeznaczyła 22.000 K.

W sprawie rozszerzenia kompetencyi Komitetu dla spraw chowu koni w tym kierunku, aby całe zakupno ogierów dla Galicyi tak w kraju jak za granicą, jakoteż przyjmowanie ogierów z Radowiec oddane było w ręce tego Komitetu z głosem stanowczym, odpowiedziało c. k. Ministerstwo rolnictwa, że w sprawie powyższej liczy się zawsze z głosem Komitetu i że przyznało Mu w tym względzie pewne prawo.

Na rezolucyę, aby kredyt na zakupno ogierów podwyższyć dla Ga-

licyi w stosunku do innych krajów koronnych, odpowiada c. k. Ministerstwo rolnictwa, iż żądaniu temu zadość uczynić nie może, gdyż kredyt ten służy na zakupno nowych ogierów w miejsce wybrakowanych i z tego powodu niemożliwą jest rzeczą przewidzieć z góry, jaki będzie ubytek w stanie ogierów w poszczególnych krajach i jaki kredyt będzie potrzebny. C. k. Ministerstwo rolnictwa uznaje, że stan ogierów w naszym kraju jest za mały i w tym celu postanowiło założyć w Kołomyi trzeci zakład ogierów rządowych.

Co do podniesienia premii przy zakupnie remont u hodowców z 100 K na 200 K oświadcza c. k. Ministerstwo, że kredyt na ten cel podniesiono na 100.000 K i że komisya ma prawo w razie oszczędności podnieść premię z 100 K na 200 K. Gdy się nadto uwzględni, że c. k. Ministerstwo obrony krajowej podwyższyło cenę minimalną za remonty na 700 K, przeto życzeniu Wysokiego Sejmu, ażeby najniższa cena za remonty wynosiła 800 K stało się zadość, cena bowiem remont wraz z premią wynosi 800 do 900 K.

Co do rezolucyi Wysokiego Sejmu, żądającej rozmaitych ulg dla hodowców biorących ogiery rządowe w najem, to c. k. Ministerstwo rolnicze uczyniło im w znacznej mierze zadość, postanowiło bowiem obniżyć czynsz najmu z 6% na 3%. nadto oświadczyło, iż należytość stemplowa płacić się będzie od wartości ogiera w chwili zawierania umowy o najem a nie od ceny zakupna tegoż.

Nie uwzględniło c. k. Ministerstwo rolnictwa żądania Wysokiego Sejmu, aby zwijać stacye ogierów rządowych, ponieważ nie leży to w interesie hodowli, a zwłaszcza w interesie hodowców włościańskich, którzy domagają się znacznego powiększenia tych stacyi.

W myśl opinii sekcyi krajowej komisyi dla spraw rolniczych, postanowił Wydział krajowy przyjąć do wiadomości powyższą odpowiedź c. k. Ministerstwa rolnictwa, a jedynie domagać się stanowczo rozszerzenia kompetencyi Komitetu dla spraw chowu koni po myśli uchwały Wysokiego Sejmu jakoteż żądać, aby w pierwszym rzędzie premiowano klacze źrebne i ze źrebięciem przychowanem.

Na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z 21. października 1908 roku wstawił Wydział krajowy do preliminarza budżetu na rok 1911 kwotę 7.000 K na premiowanie klaczy, odpowiadającą trzeciej części sumy przyznanej na ten cel przez c. k. Rząd w roku 1910.

W sprawozdaniu poprzedniem wspomnieliśmy, że Komitet c. k. Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie wystąpił z wnioskiem o zmianę ustawy z roku 1881 (Dz. u. kr. Nr. 71) w tym kierunku, ażeby od orzeczeń komisyi licencyonujących ogiery można się było odwołać do ustanowionej w tym celu komisyi superarbitralnej.

W myśl opinii sekcyi krajowej Komisyi dla spraw rolniczych, która nad tą sprawą radziła, odpowiedział Wydział krajowy wspomnianemu Komitetowi, iż nie przychylił się do jego wniosku, wypadki bowiem, uzasadniające ten wniosek są nadzwyczaj rzadkie, a zresztą i w ramach obecnie obowiązującej ustawy można im zapobiedz, przez wpłynięcie na czynniki, które składają te Komisye, aby powoływały do nich ludzi fachowych.

Ponieważ p. Zygmunt Augustynowicz, członek Komitetu dla spraw chowu koni z ramienia Wydziału krajowego, zrezygnował z powyższej godności, przeto c. k. Ministerstwo rolnictwa na naszą propozycyę zamianowało w jego miejsce p. Juliusza hr. Bielskiego.

Wskutek prośby narodowego Towarzystwa chowu koni o subwen-

cyę na urządzenie targowych wystaw koni w czasie wyścigów we Lwowie, wstawił Wydział krajowy na ten cel do preliminarza budżetu na rok 1911 kwotę 2.000 koron.

Wystawy te przyczynią się do rozbudzenia większego, bezpośredniego popytu na konie w kraju wychowane i do częściowego usunięcia pośrednictwa, pochłaniającego większą część zysku, jaki hodowla koni w innych krajach daje hodowcom-rolnikom.

Weterynarz krajowy.

W miejsce spensyonowanego weterynarza krajowego p. Sochaniewicza, zamianował Wydział krajowy jego następcą p. Mieczysława Dalkiewicza, c. k. weterynarza powiatowego, który z dniem 1. stycznia 1910 objął urzędowanie.

Weterynarz ten, podobnie jak jego poprzednik, zajmował się w pierwszym rzędzie klinicznem badaniem i rozpoznawczem szczepieniem tuberkuliną obór zarodowych; nadto w czasie pobytu w biurze przedkładał fachowe opinie i referaty. Opracowane przez niego sprawozdanie o wynikach akcyi tępienia gruźlicy u bydła rogatego w r. 1909 umieści się w sprawozdaniu o hodowli bydła.

Fundacye stypendyjne dla uczniów krajowych szkół rolniczych.

Opróżnione w roku szkolnym 1909/1910 stypendya z rozmaitych fundacyj przydzielonych do Departamentu III. otrzymali następujący uczniowie szkół rolniczych:

Z fundacyi ś. p. Tomasza Bodziocha uczniowie średniej szkoły rolniczej w Czernichowie: Wacław Gałecki, Władysław Antoni Maryan tr. im. Horodyński (z III. r.), Michał Maryan dw. im. Bauer, Włodzimierz Klukowski (z II. r.), Tadeusz Różański i Bronisław Szymkiewicz (uczeń I. r.); stypendyum z fundacyi ś. p. Napoleona Jeleńskiego otrzymał uczeń I. r. szkoły rolniczej w Czernichowie Aleksander Freytag; z fundacyi ś. p. Dominika Bohdanowicza uczniowie Akademii rolniczej w Dublanach: Artur Kwieciński, Kazimierz Turkowski, Józef Gocłowski i Józef Bobak; z fundacyi ś. p. Ignacego Krzeczunowicza nadano stypendya uczniom Akademii rolniczej w Dublanach: Feliksowi Grabskiemu (II. r.) i Janowi Śliwińskiemu (II. r.).

Stypendya i zasiłki na studya rolnicze.

Z funduszów uchwalonych przez Wysoki Sejm na stypendya dla kandydatów na nauczycieli szkół rolniczych, otrzymali zasiłki naukowe następujący kandydaci:

P. Zdzisław Chmielewski, ukończony uczeń Wydziału filozoficznego Uniwersytetu Jagiellońskiego, następnie asystent instytutu biologiczno-botanicznego Uniwersytetu lwowskiego, otrzymał stypendyum w kwocie 1.600 K na studya nad chorobami roślin uprawnych i sposobami zwalczania tych chorób. Studya te odbywał p. Chmielewski w Monachium, w stacyach dla ochrony roślin w Stuttgardzie, w Monastyrze i Wiedniu.

Celem dalszych prac w dziedzinie patologii roślin i ochrony roślin uprawnych w ogólności, przydzielono p. Chmielewskiego w sierpniu 1910 roku, do katedry rolniczej w Dublanach, w charakterze asystenta-stypendysty.

P. Zdzisław Ludkiewicz, ukończony uczeń Akademii rolniczej w Dublanach, następnie inspektor Kółek rolniczych we Lwowie, otrzymał zasiłek w kwocie 1.800 K na teoretyczne i praktyczne studya z dziedziny organizacyi gospodarstw i rachunkowości gospodarskiej.

Studya te odbywał stypendysta w czasie półrocza zimowego 1909/10

w instytucie rolniczym Uniwersytetu w Lipsku. Na wiosnę roku 1910 objął p. Ludkiewicz posadę nauczyciela w Seminaryum nauczycielskiem w Kętach, z warunkiem uzyskania urlopu na dokończenie studyów i aż do tego czasu wstrzymał Wydział krajowy wypłatę dalszych rat zasiłku.

P. Henryk Maciejewski, ukończył Akademię rolniczą w Dublanach w 1904 roku, w 1906 roku odbył kurs mleczarstwa w szkole Kleinhof-Tapiau, od kwietnia zaś 1907 roku zajmował posadę asystenta przy katedrze uprawy roślin Akademii rolniczej w Dublanach. Przyznano mu stypendyum na rok 1909/10 w kwocie 1 800 K na odbycie praktyki nauczycielskiej w krajowej niższej szkole rolniczej w Mołocinie.

P. Henryk Straszewski, ukończony słuchacz studyum rolniczego w Krakowie, otrzymał stypendyum na rok 1909/10 w kwocie 2.000 K na pogłębienie studyów w naukach agronomicznych, w szczególności w nauce hodowli roślin w Monachium.

P. Mikołaj Tworydło, ukończony słuchacz Akademii rolniczej w Dublanach, otrzymał zasiłek w kwocie 1.000 K na odbycie praktyki rolniczej we wzorowych gospodarstwach zachodniej Galicyi, na Śląsku, Morawie i w Księstwie Poznańskiem. W b. r. praktykuje p. Tworydło w dobrach arcybiskupich w Kromieryżu.

P. Tadeusz Szulc, dublańczyk i praktykant gospodarczy w dobrach Wiązownikach, otrzymał w marcu 1910 roku stypendyum 1.800 K na praktykę nauczycielką w szkole rolniczej w Bereźnicy.

Zasiłki dla uczniów szkoły kucia koni przy Akademii weterynaryi we Lwowie.

Podobnie jak w latach poprzednich zużytkował Wydział krajowy i w roku 1909/1910 uchwaloną przez Wysoki Sejm kwotę 1.500 K na utrzymanie internatu dla podkuwaczy kształcących się w szkole kucia koni w ten sposób, że asygnował z niej zasiłki dla podkuwaczy, gdyż internatu takiego dotąd nie ma.

Z uchwalonego na ten cel ryczałtu, przyznał Wydział krajowy dla trzech uczniów 6-cio miesięcznego kursu podkowania 350 K a mianowicie dla Władysława Kopytyńskiego, Bazylego Kowala i Bazylego Seńkowa, pięciom zaś a to: Michałowi Maciejczakowi-Horodyskiemu, Janowi Janosze, Iwanowi Pastuchowi, Stanisławowi Ścieszce i Stanisławowi Skotnickiemu po 180 K.

Rozdawnictwo pożyczek z funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego.

Stan funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego przedstawia się według zamknięcia za rok 1909 przedłożonego osobnem sprawozdaniem „o zamknięciu rachunków funduszu krajowego“, jak następuje:

I. Dochody wraz z pozostałością kasową, czyli zapasem gotówki ulokowanym z końcem roku 1909 . . . 137.446 K 09 h.

II. Wydatki . . . . . 127.936 „ 09 „

Z porównania wypada zapas gotówki . . . . . 9.510 „ — „ który z końcem roku 1909 ulokowany był w Banku krajowym.

Należytości czynne z tytułu udzielonych pożyczek wynosiły z końcem roku 1909 . . . . . 647.320 „ 05 „ suma ta wraz z zapasem gotówki z końcem roku 1909 wykazanym, stanowi stan czynny funduszu, który wynosi 656.830 „ 05 „

W porównaniu z takim stanem z końcem roku 1908 okazuje się przyrost majątku o . . . . . 13.733 „ 98 „

Od dnia 1. czerwca 1909, po który sięgało sprawozdanie przedłożone Wysokiemu Sejmowi w roku zeszłym do dnia 31. lipca 1910, wnie-

siono do Wydziału krajowego 20 podań o pożyczki z funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego.

Żądania dotyczyły następujących celów:

I. Na rozszerzenie młyna, wniesiono 6 podań.

II. Na budowę, względnie rozszerzenie mleczarń, wniesiono 5 podań,

III. Na prowadzenie i rozszerzenie fabryk rurek drenarskich wniesiono 3 podań.

IV. Na rozszerzenie cegielni wniesiono 1 podanie.

V. Na rozszerzenie fabryki win owocowych wniesiono 1 podanie.

VI. Na prowadzenie Spółki dla chowu i sprzedaży drobiu wniesiono 1 podanie.

VII. Na założenie i prowadzenie gminnego składu dla nawozów sztucznych wniesiono 1 podanie.

VIII. Na prowadzenie ogrodu, założenie i prowadzenie szkoły ogrodniczej dla dziewcząt wniesiono 1 podanie.

IX. Na rozszerzenie działalności Spółki rolniczej wniesiono 1 podanie.

Z powyższych podań odrzucił Wydział krajowy 9 próśb, uwzględnił zaś 9, wreszcie załatwienie 2 podań jest w toku w chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania.

Uwzględniając podania przyznano pożyczki:

I. Na urządzenie, względnie rozszerzenie młynów wiejskich w części wodnych, w części motorowych, przyznano 4 pożyczki w łącznej kwocie 20.500 K.

II. Na prowadzenie i rozszerzenie gminnego składu dla nawozów sztucznych przyznano 1 pożyczkę w kwocie 1.000 K.

III. Na prowadzenie, względnie na rozszerzenie mleczarń spółkowych przyznano 3 pożyczki w łącznej kwocie 29.000 K.

IV. Na rozszerzenie fabryki win owocowych przyznano 1 pożyczkę w kwocie 4.000 K.

Rozdawnictwo pożyczek z funduszu pożyczkowego dla Kółek rolniczych.

Stan funduszu pożyczkowego, utworzonego przez Wysoki Sejm dla podniesienia handlowej działalności Kółek rolniczych, przedstawia się z dniem 31. grudnia 1909 w sposób następujący:

Dochody:

Stan lokacyi w Banku krajowym z 30/6 1909 . . .	7.403 K — h
Spłata pożyczek	11.758 „ 10 „
Odsetki pobrane od lokacyi w Banku krajowym . . .	196 „ 18 „
Razem . .	19.357 K 28 h

Wydatki:

Pożyczki wypłacone	4.100 K — h
Prowizya wypłacona Bankowi za II. półrocze 1909 . .	32 „ 44 „
Koszta ogólne	16 „ 84 „
Stan lokacyi w Banku krajowym z dnia 31/12 1909 . .	15.208 „ — „
Razem . .	19.357 K 28 h

Stan czynny:

Kapitał z udzielonych pożyczek	55.928 K 06 h
Lokacya w Banku krajowym po 31/12 1909	15 208 „ — „
Razem . .	71.136 K 06 h

Zamknięcie rachunku strat i zysków za rok 1909 wykazuje zysk w kwocie 234 K.

W czasie od 1 lipca 1909 do 31 lipca 1910 wydał Wydział krajowy następujące promesy na pożyczki dla:

Kółka rolniczego w	Porażu	na pożyczkę	w	kwocie		6.000 K
„ „ „	Laszkach murowan.	„	„	„	„	3.000 „
„ „ „	Poroninie	„	„	„	„	6.000 „
„ „ „	Laskówce chorążskiej	„	„	„	„	500 „
„ „ „	Harcie	„	„	„	„	3.000 „
Czytelni „Proświty“	w Bunowie	„	„	„	„	600 „
„ „	„ Zapałowie	„	„	„	„	700 „
„ „	„ Chmielnie	„	„	„	„	500 „
„ „	„ Sokołówce ad Ożydów	„	„	„		1.000 „
	Razem 9 promes na ogólną sumę . .					21.300 K

Sprawy dotyczące działalności Towarzystwa Kółek rolniczych.

W roku 1909 wykazuje Towarzystwo Kółek rolniczych w każdym kierunku swej pracy znaczny rozwój.

W roku tym zyskało Towarzystwo **14.000** nowych członków, czyli, że Towarzystwo Kółek rolniczych liczyło z końcem maja 1909 roku 63.979 członków. Kółek rolniczych istnieje 1.692, do chwili wygotowania tego sprawozdania.

Rozwój Towarzystwa Kółek rolniczych pod względem liczby Kółek rolniczych i członków za ostatnich 3 lata tj. od czasu zaprowadzenia legitymacyi przedstawia się następująco:

w roku	1997	istniało	982	Kółek	rolniczych	a w nich	33.112	członków
„	1908	„	1340	„	„	„	49.720	„
„	1909	„	1692	„	„	„	63.979	„

Wszystkie Kółka rolnicze wspierają działalność Zarządu głównego przez opłacanie wkładek członków wspierających. Wzrost tych świadczeń Kółek rolniczych przedstawia się następująco:

Złożyło wkładkę członka wspierającego na rzecz Zarządu głównego Kółek rolniczych:

w roku	1904	356	Kółek	rolniczych	w sumie	2.782 K
„	1905	595	„	„	„	4.759 „
„	1906	836	„	„	„	6.135 „
„	1907	872	„	„	„	6.449 „
„	1908	1087	„	„	„	7.871 „
„	1909	1137	„	„	„	8.611 „

Poza temi stałemi świadczeniami Kółek rolniczych na rzecz Zarządu głównego, wspierały Kółka rolnicze Zarząd główny pod względem materyalnym przez częściowe zwracanie Zarządowi głównemu poniesionych wydatków. — I tak w 1909 roku wyniosły zwroty za: lustracye handlowe 6061·64 K, za zboże i ziemniaki do doświadczeń 4.979 K, za koszty manipulacyjne przy zakupnie towarów 12.244·71 K, za króliki i drób nadany na stacye 262 K.

Wzrosła też przez rok 1909 wartość domów własnych Kółek rolniczych, bo podczas gdy w roku 1908 wartość tych domów wynosiła 992.260 K, w roku 1909 wynosiła 1.113.254 K. — Domy te są ubezpieczone na kwotę 507.685 K.

Utrwala się też coraz silniej pośrednie ogniwo organizacyjne Kółek rolniczych tj. Zarządy powiatowe. Zarządy te zorganizowane są już w 47 powiatach. Posiadają one już prawie wszystkie własnych lustratorów, którzy przeprowadzili w roku ubiegłym 1040 lustracyi Kółek rolniczych. Urządziły 59 zgromadzeń powiatowych Kółek rolniczych, a 71 zjazdów powiatowych i okręgowych, 50 rozmaitych kursów: rolniczych, weterynaryjno-hodowlanych, sadownictwa, pszczelnictwa i t. p.; 39 Zarządów powiatowych zorganizowało u siebie stałe Biura porady dla członków i porady prawnej.

W tych powiatach, w których dotąd miejscowe warunki nie zezwoliły na zorganizowanie Zarządów powiatowych powołano do życia delegacye powiatowe, które rozwinęły bardzo dodatnią działalność.

W 1470 Kółkach rolniczych, które nadesłały sprawozdania spełniali obowiązki:

przewodniczącego Kółka rolniczego: właściciele dóbr w 86 Kółkach (5·65%), duchowni w 339 (23·06%), nauczyciele w 108 (7·34%), osoby innych zawodów w 89 (6·06%).

zastępcy przewodniczącego: właściciele dóbr w 6 (0·41%), duchowni w 32 (2·18%), nauczyciele w 41 (2·79%), włościanie 1246 (84·76%), osoby innych zawodów w 88 (5·98%).

W organizacyi Kółek rolniczych rozwijają w ostatnim roku bardzo energiczną działalność kobiety-gospodynie, które tworzą sekcye kobiece w ramach organizacyi Towarzystwa Kółek rolniczych. Zarząd główny urządził w ciągu b. r. trzy sześciotygodniowe kursy kobiece.

Towarzystwo Kółek rolniczych współdziałało w pracy swej ze wszystkiemi Towarzystwami, które mają na celu podniesienie produkcyi rolniczej i zorganizowanie handlu w pierwszym rzędzie z c. k. Towarzystwem gospodarskiem we Lwowie, z c. k. Towarzystwem rolniczem w Krakowie, z Towarzystwem chowu drobiu, z galicyjską Spółką zbytu jaj i drobiu i t. p. 424 Kółek rolniczych było w roku 1909 członkami Towarzystwa gospodarskiego lub rolniczego.

Wynik pracy Kółek rolniczych przedstawia się w poszczególnych działach, jak następuje:

A. Dział rolniczy.

Odbyto 12 systematycznych najmniej 3 dniowych kursów rolniczo-hodowlano-weterynaryjnych, z których korzystało przez cały przeciąg trwania kursu 693 słuchaczów i 83 słuchaczek, przeważnie samoistnych gospodarzy i gospodyń.

Na każdem zebraniu powiatowem Kółek rolniczych i na każdem większem zebraniu Kółka rolniczego, referował któryś z inspektorów Towarzystwa Kółek rolniczych jakiś specyalny przedmiot z zakresu rolnictwa lub hodowli bydła.

Oceniono 133 prac konkursowych, nadesłanych na wezwanie Zarządu głównego Towarzystwa Kółek rolniczych przez włościan. Za najlepsze prace rozdzielono nagrodę 500 K.

Urządzono na rok 1909/10 — 644 pól doświadczalnych, z tego 314 pól ze zbożami ozimemi, a 330 ze zbożem jarem. Za rok 1908/9 oceniono 430 pól doświadczalnych, które dały bardzo dobre wyniki.

Na wiosnę b. r. urządzono w 134 Kółkach cały szereg poletek doświadczalnych z roślinami pastewnemi; roku zeszłego nadeszły ze 165-u miejsc sprawozdania w tej sprawie.

Urządzono na rok 1910 — 400 pól doświadczalnych z nowemi odmianami ziemniaków: w roku 1909 było takich pól 561.

Następnie urządzono prób z nawozami sztucznymi: pod oziminy 232, pod ziemniaki 216, pod owies 100 i 200 prób pod buraki i kukurudzę.

Prób z nawożeniem łąk urządzono w roku 1909 — 78, z nawożeniem pastwisk 44.

Podjętą i rozpoczętą w roku 1908 melioracyę pastwiska w Czukwi koło Sambora (560 mg) prowadzono dalej.

Propagowano w dalszym ciągu lepsze obchodzenie się z obornikiem i nagrodzono za to 55 członków w łącznej sumie 2.050 K. Premiowaniem gnojowni przeszedł Zarząd główny w ciągu lat 10 całą Galicyę.

Na premiowanie wzorowych gospodarstw wydano kwotę 675 K. Premiowaniem objęto po kilka gmin położonych w okręgu szkół rolniczych w powiatach: bialskim, rzeszowskim i krośnieńskim.

Propagowano podobnie jak w latach poprzednich używanie krów do zaprzęgu i wydano na sprawienie 18 par uprzęży dla krów kwotę 1.039 K.

Ponieważ akcya hodowlana spoczywa wyłącznie w rękach c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie i c. k. Towarzystwa rolniczego w Krakowie ograniczono się do propagandy podniesienia hodowli bydła i nierogacizny. W ostatnim roku zaczęto pismem i słowem propagować myśl podniesienia hodowli bydła krajowego i przez tworzenie Związków hodowców bydła włościańskiego. Propagowano też na każdym kroku myśl podniesienia hodowli ptactwa domowego i królików. Rozdano w tym celu między włościan 24 kurników zarodowych.

W zakresie nauki sadownictwa urządzono w ubiegłym roku sprawozdawczym trzy systematyczne kursy, trwające po 3 dni w Przemyślanach, Mościskach i Samborze. Ponadto instruktor urządził w Kółkach rolniczych 102 odczytów, któremi objął 17 powiatów. Bardzo pomyślnie rozwijała się akcya w dostarczaniu Kółkom rolniczym drzew i krzewów do sadzenia. Do tarczono ogółem w roku ubiegłym 7253 drzewek i 565 krzewów owocowych, wartości 7.801·80 K.

W dziale rolniczym podnieść jeszcze należy rozwijające się na wielką skalę pośrednictwo w zakupnach nawozów sztucznych nasion, narzędzi i maszyn rolniczych. Mianowicie zakupiono za pośrednictwem Zarządu głównego w ubiegłym roku: 369 wagonów różnych nawozów wartości 256.303 K; różnych nasion 220.609 kg. wartości 315.161 K, maszyn rolniczych za 28.837 K.

B. Dział handlowy.

Stale rozwijającą się gałęzią działalności Towarzystwa Kółek rolniczych jest jego działalność handlowa. Praca na tem polu zmierzała w dwóch kierunkach: w kierunku zorganizowania zbytu produktów rolniczych oraz wykluczenia pośrednika, oraz w kierunku organizacyi włościan jako konsumentów przy nabywaniu potrzebnych im artykułów, także przy wykluczeniu pośrednictwa.

Co się tyczy organizacyi zbytu artykułów rolniczych, osiągnięto realne rezultaty tylko na polu organizacyi zbytu materyału rzeźnego. — Przez organizacyę handlową Kółek rolniczych wysłano w roku ubiegłym do Wiednia 4.842 sztuk nierogacizny, wartości 390.066 K 79 h. w 106 ładugach.

Ponadto współdziałało Towarzystwo Kółek rolniczych przy organizacyi handlu jaj, wprowadzonej w życie z początkiem maja b. r. przez odrębną Spółkę zbytu jaj i drobiu.

Organizacyi innych artykułów rolniczych, zwłaszcza zboża nie udało się przeprowadzić, bo tu stoi głównie na przeszkodzie niejednolitość produkcyi, której Zarząd główny usiłuje obecnie zapobiedz przez tworzenie włościańskich Związków hodowli jednolitych gatunków zbóż i roślin.

W kierunku organizacyi nabywania artykułów konsumcyjnych osiągnięto pomyślne rezultaty. W tej formie handlu upowszechnia się coraz bardziej zasada współdzielczości. Artykuły te nabywano bądź bezpośrednio od dostawców i producentów przez Zarząd główny, bądź też za pośrednictwem sklepików Kółek rolniczych. Liczba sklepików wynosiła w 1909 roku 875, z tego 478 prowadzono we własnym zarządzie. Liczba sklepików wydzierżawionych zmniejsza się z każdym rokiem. Udziały złożone w przedsiębiorstwa handlowe Kółek rolniczych wynoszą obecnie 509.220 K (rok 1908 K 406.665).

Sprawozdanie wykazuje również rozwój składnic Kółek rolniczych, które spełniają rolę hurtowni dla okolicznych Kółek rolniczych. Składnic tych w 1909 roku było 22, liczyły członków 2.675 ich kapitał udziałowy wynosił 204 135 K. W 17 zlustrowanych składnicach stwierdzono ruch pieniężny na 3,707.424 K, roczny zakup towarów 1,709.014 K, fundusz rezerwowy na 81.861 K, procent wypłaconej dywidendy 6—10 i procent wypłaconych premii za pobór towarów 2—3%.

Obok tej pracy rozwijał Zarząd główny działalność lustracyjną, która była równocześnie działalnością pedagogiczną.

W roku ubiegłym przeprowadziło 6 lustratorów Zarządu głównego 314 lustracyi, które nie ograniczały się tylko do zlustrowania sklepu kółkowego, ale były równocześnie kursami handlowymi dla sklepikarzy i włościan. Dla wykształcenia zawodowych sklepikarzy utrzymywał Zarząd główny stałe praktyczne kursy handlowe w Czernichowie. Na kursach tych wykształciło się w roku 1909 — 31 uczniów.

C. Działalność oświatowa.

Działalność oświatowa Towarzystwa Kółek rolniczych zmierzała do utrzymywania przy każdem Kółku rolniczem bibliotek kółkowych i czytelń, do urządzania odczytów, obchodów, przedstawień, wydawania własnych książek i broszur, Przewodnika Kółek rolniczych i własnego kalendarza.

Biblioteki kółkowe istnieją przy każdem Kółku rolniczem. Na założenie nowych bibliotek i skompletowanie starych wysłał Zarząd główny bezpłatnie do 215 Kółek rolniczych książek ogółem 12.987, z tego 4.026 książek treści gospodarczej, 3.795 treści beletrystycznej i 5.166 własnych wydawnictw.

Wydawnictw tych ukazało się w 1909 roku 4, Przewodnik Kółek rolniczych miało przeszło 5.000 prenumeratorów. Ostatni rocznik Przewodnika zawiera 742 stron samego tekstu czyli, że każdy numer zawiera 3 arkusze druku. Dochód z prenumeraty i ogłoszeń wyniósł za ten czas 14.450 K.

Kalendarz Kółek rolniczych dał za rok 1909 czystego dochodu 1.482·91 K, które przekazano do funduszu żelaznego Towarzystwa.

Zorganizowane przy Kółkach rolniczych teatry i chóry włościańskie, które pozostają pod opieką i kierownictwem utworzonego z inicyatywy Zarządu głównego Towarzystwa Kółek rolniczych, Związku teatrów i chórów włościańskich dały w 333 Kółkach rolniczych około 600 przedstawień.

D. Działalność na polu obrony przed pożarami.

Liczba straży pożarnych, założonych przy Kółkach rolniczych wzrosła do 333 czyli, że w roku 1909 powstało około 100 nowych straży pożarnych. Straże te miały 350 sikawek i innych rekwizytów sprawionych przeważnie ze składek członków. Wartość tych przyrządów wynosiła w ubiegłym roku około 150.000 K. Straże te były lustrowane przez fachowego lustratora straży pożarnych Kółek rolniczych, który odbył w roku 1909 — 144 lustracyi w 20 powiatach.

Dla wykształcenia miejscowych instruktorów Kółek rolniczych urządzono w 1909 roku 8 czterodniowych kursów pożarniczych, w których wzięło udział 259 instruktorów ze 137 gmin.

E. Fundusze Towarzystwa.

Zamknięcie rachunków kasy Zarządu głównego Towarzystwa Kółek rolniczych za 1909 rok wykazuje w przychodzie 847.932 K 45 h, w rozchodzie 847.487 K 91 h, pozostaje na rok 1910 444 K 54 h. Obrót kasowy w 1909 roku wynosił 1,695.420 K 36 h.

Dochody własne Towarzystwa wynosiły 70.001 K 67 h, subwencye krajowe 81.900 K, państwowe 59.142 K; razem 141.042 K.

Stosunek dochodów własnych Towarzystwa do ogólnej sumy subwencyi wynosi $49^1/_2\%$.

Fundusz żelazny Towarzystwa wzrósł w stosunku do roku poprzedniego o 5.735 K i wynosi obecnie 31.694 K. Fundusz składek na dom wzrósł o 890 K 62 h i wynosi obecnie 26.268 K 50 h. Obydwa te fundusze w łącznej kwocie 57.962 K 50 h włożone zostały w dom Towarzystwa, którego koszta budowy wynosiły 423.404 K 38 h.

Sprawa nadzwyczajnej subwencyi dla Towarzystwa Kółek rolniczych na pomoc w spłacie długu zaciągniętego na budowę własnego domu.

Uchwałą z dnia 31. października 1908 przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania petycyę Zarządu głównego Towarzystwa Kółek rolniczych o udzielenie nadzwyczajnej subwencyi na pomoc w spłacie długu zaciągniętego na pokrycie reszty kosztów budowy własnego domu.

W petycyi tej uprasza Zarząd główny o przyznanie nadzwyczajnej na ten cel subwencyi w kwocie 24.000 K, płatnej w czterech latach po 6.000 K.

Z powodu, że dom Towarzystwa jest domem czynszowym, mieszczącym mieszkania i sklepy, które są wynajmowane, a znaną jest rzeczą, że dochody z czynszów zwłaszcza w domach w śródmieściu m. Lwowa istniejących stale się zwiększają, postanowił Wydział krajowy nie przedkładać Wysokiemu Sejmowi w tej sprawie żadnego wniosku.

Sprawa zwiększenia funduszu pożyczkowego dla popierania handlowej i przemysłowej działalności Kółek rolniczych.

Uchwałą z dnia 31. stycznia 1910 roku przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania petycyę L. s. 3.891/909 Zarządu głównego Towarzystwa Kółek rolniczych o zwiększenie do 200.000 K funduszu pożyczkowego dla popierania handlowej i przemysłowej działalności Kółek.

W petycyi tej uprasza Zarząd główny Towarzystwa Kółek rolniczych o podwyższenie wspomnianego funduszu do wysokości 200.000 K przez zaciągnięcie pożyczki w Banku krajowym w sumie 130.000 K. (Stan czynny tego funduszu, jakto podajemy na innem miejscu, wynosił z dnia 31. grudnia 1909 kwotę 71.136 K 06 h.).

Pożyczki z tego funduszu miałyby być udzielane Kółkom na 3%, a z tych odsetek miałoby się opłacać oprocentowanie pożyczki, zaciągnąć się mającej w Banku krajowym.

Z uwagi, że zaciągnięcie pożyczki gotówkowej wobec wyczerpania przeznaczonych na to funduszów okazało się niemożliwem, z uwagi dalej, że 3% odsetki, pobierać się mające od pożyczek udzielonych Kółkom po zwiększeniu funduszu, nie wystarczyłyby na oprocentowanie i amortyzacyę pożyczki zaciągnąć się mającej w Banku krajowym, mogłoby projektowane podwyższenie funduszu nastąpić jedynie przez jego dotowanie z funduszu krajowego.

Wobec obecnego stanu finansów krajowych postanowił Wydział

krajowy nie przedkładać Wysokiemu Sejmowi w tej chwili wniosku o przyznanie nowej dotacyi z funduszu krajowego na cel powyższy, natomiast uchwalił pobierać odtąd 3% odsetki od pożyczek, udzielanych z tego funduszu. Wskutek tego wspomniany fundusz pożyczkowy będzie zwolna się zwiększał.

Działalność na polu Podniesienia chowu drobiu.

Działalność Wydziału krajowego rozwija się na polu podniesienia chowu drobiu w dwóch kierunkach, a mianowicie w kierunku subwencyonowania Towarzystw w tej dziedzinie istniejących i pracujących, oraz w kierunku własnych czynności.

Stosownie do tego podziału zaznaczamy przedewszystkiem, że Komitet c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego nie uzyskał, mimo starań, podwyższenia subwencyi państwowej z 10.000 na 12.000 K na cele poparcia chowu drobiu. Towarzystwo przyznało subwencyę krajowemu Towarzystwu chowu drobiu we Lwowie w kwocie 4.400 K, jarosławskiemu w kwocie 2.150 K. Resztę wydano na założenie kurników, na wystawę drobiu w Złoczowie, na zakupno królików rasowych dla „Sojuzu“ w Stryju, udzielono subwencyi Towarzystwu Kółek rolniczych na popieranie chowu drobiu, na założenie królikarni w Bielawińcach, na organizacyę sprzedaży jaj w Grochowcach.

Najważniejszą sprawą na polu organizacyi handlu jajami było zawiązanie z inicyatywy Komitetu Towarzystwa, a przy współdziałaniu Zarządu głównego Towarzystwa Kółek rolniczych osobnego Stowarzyszenia pod firmą: „Galicyjska Spółka zbytu jaj i drobiu“. Stowarzyszenie to wpisano do rejestru Stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych na mocy uchwały sądu krajowego jako handlowego we Lwowie z dnia 29. marca 1910. W dniu 18. czerwca 1910 liczyła galicyjska Spółka zbytu jaj i drobiu 194 członków; zgłoszono udziałów 2.966 po 10 K. Na to wpłacono w gotówce 15.685 K.

Jakkolwiek biuro Spółki otwarto nominalnie 1. maja b. r., to jednak faktycznie rozpoczęto nieco później czynności, a mimo to do dnia 18. czerwca sprzedano 3.276 kóp jaj za 9.944 K. Plan akcyi polega na razie na zakupnie przez Spółkę jaj, zbieranych przez sklepiki Kółek i kramnice ruskie w handlu wymiennym. Przez to mogą te organizacye dobrze zbyć jaja i nie są zawisłe od handlarzy. W gminach, gdzie nie ma sklepików, ustanawia organizator Spółki zbieraczy ad hoc, ludzi zaufania godnych, którym powierza się drobne kwoty obrotowe.

Spółka podaje ceny eksportowe do wiadomości dostawców, w razie potrzeby dostarcza im skrzyń z wiórami po kosztach własnych, ustanawia centralne sklepiki, których ilość zwolna wzrasta. Powyższy sposób akcyi jest tymczasowy i Spółka dąży do dotarcia do samego producenta t. j. włościanina i do tworzenia Spółek lokalnych. Jest nadzieja, że również powstanie filia Spółki w zachodniej części kraju.

Spółka wdrożyła akcyę w sprawie zaprowiantowania gminy miasta Lwowa, która oddała Spółce bezpłatnie magazyny i przyznała pewne ulgi akcyzowe.

Dziś już pierwszorzędne cukiernie i restauracye w mieście Lwowie zaopatruje Spółka w doborowy produkt, a otwierając stałe i dobre źródła dochodu producentowi i uwalnia go od strat, jakie ponosił wskutek dowolności cen ustanawianych przez handlarzy.

Na pokrycie pierwszych kosztów projektowanej przez Komitet akcyi w kierunku organizacyi handlu jajami przyznało c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z dnia 10. sierpnia 1909 roku L. 13.391/922 w zasadzie subwencyę w kwocie do 10.000 K pod warunkiem udzielenia na

ten cel zasiłku z funduszów krajowych. Wydział krajowy, nie mając rozporządzalnych na ten cel funduszów w roku 1910 nie mógł ani Komitetowi, ani założonej przyjść z pomocą, postanowił jednak zwrócić uwagę Wysokiego Sejmu na pożyteczną działalność Spółki, oraz na podjętą w tym kierunku pracę Komitetu Towarzystwa gospodarskiego.

Z powodu niepomyślnego stanu finansów krajowych, nie wstawił Wydział krajowy żadnej na ten cel subwencyi do preliminarza budżetu krajowego na rok 1911, lecz komunikuje stan sprawy Wysokiemu Sejmowi w myśl tegoż uchwały z dnia 31. stycznia 1910 roku, polecającej Wydziałowi krajowemu zbadanie i zdanie sprawy z petycyi Komitetu Towarzystwa gospodarskiego Ls. 4154/909 o udzielenie subwencyi krajowej w kwocie 6.000 K na organizacyę handlu jajami.

Komitet c. k. krajowego Towarzystwa rolniczego zakupił w roku 1909 za 6.164 K 1.012 sztuk rasy krajowej „zielononóżek" w zarodowych kurnikach i rozdał je Towarzystwom okręgowym w Dębicy, Tarnowie, Brzesku, Bochni, Białej i Nowym Targu. Prawie wszystkie kurniki założono u włościan, w większej części u członków Kółek rolniczych.

Załatwiając przekazane Wydziałowi krajowemu petycye Komitetu o przyznanie i wstawienie do budżetu krajowego na rok 1909 i 1910, oraz w latach następnych kwoty 4.000 K jako zasiłku na utworzenie przy Komitecie posady instruktora chowu drobiu, oznajmiliśmy Komitetowi, że dopiero wówczas mogłaby zapaść w tej sprawie decyzya, w szczególności co do udzielenia zasiłku osobie, którąby mogła udzielać nauki wędrownej o chowie drobiu, gdy Komitet wymieni kandydata, określi jego fachowe kwalifikacye i uzasadni wysokość zasiłku.

W chwili zamknięcia sprawozdania, otrzymaliśmy odpowiedź od komitetu, tak, że załatwienie sprawy jest w toku.

Krajowe Towarzystwo chowu drobiu, gołębi i królików we Lwowie liczyło z końcem roku ubiegłego 12 filii i 1162 członków.

W porównaniu z rokiem 1908 wzrosła liczba członków o 15. Wszystkie filie Towarzystwa rozwijają się prawidłowo, nie ograniczając się do rozdawnictwa rozpłodników, względnie jaj wylęgowych. Urządzają liczne odczyty dla włościan. Na cele filii wydał Zarząd Towarzystwa 3.908 K. Suma ogólna dochodów Towarzystwa wynosiła w roku 1909 kwotę 13.047 K 31 h., rozchodów zaś 12.958 K 13 h. W okresie sprawozdawczym założyło Towarzystwo 108 stacyj zarodowych wartości 1897 K, zaś od czasu istnienia założyło ogółem 1244 stacyj wartości 26.4333 K. W roku 1909 rozdano członkom bezpłatnie jaj wylęgowych za 384 K 31 h. W tym czasie założono dwa nowe kurniki wzorowe przy szkole w Podzameczku i Nowosiółce.

Sprawa budowy Zakładu chowu drobiu na gruncie Akademii weterynaryi we Lwowie, niebawem wejdzie w wykonanie.

Pierwsze galicyjskie Towarzystwo chowu drobiu w Jarosławiu, liczyło w roku ubiegłym, tj. w czternastym roku swego istnienia 506 członków. Dochody Towarzystwa wynosiły 10.925 K 46 h., wydatki kwotę 10.121 K 31 h. Z końcem roku 1909 pozostawało 284 stacyj zarodowych o 418 stadkach. Ogółem czynnych było w roku 1909 stacyj 358 wartości 7.427 K.

Sprawa budowy wzorowego Zakładu chowu drobiu w Jarosławiu, uległa zwłoce, ponieważ grunt darowany na ten cel przez Radę gminną

nie nadawał się ze względów sanitarnych pod taki instytut. Wobec tego Towarzystwo poczyniło kroki o zamianę tego gruntu na odpowiedniejszy. Również c. k. Rząd zażądał pewnych zmian, oraz uzupełnień w planach budowy Zakładu.

Na tę opisaną powyżej działalność Towarzystw, przyznał Wydział krajowy następujące subwencye z funduszu krajowego, w szczególności z przyznanego na rok 1909 ryczałtu w kwocie 11.000 K, a mianowicie: Krajowemu Towarzystwu chowu drobiu, gołębi i królików we Lwowie w sumie 3.000 K na ogólne cele, a nadto 500 K na wydawnictwo: „Hodowcy drobiu", czyli razem 3.500 K, Towarzystwu rolniczemu w Krakowie 2.500 K, Towarzystwu chowu drobiu w Jarosławiu 1.500 K.

Oprócz subwencyonowania tych Towarzystw, popierał Wydział krajowy w granicach dyspozycyjnych funduszów, sprawę podnoszenia umiejętności hodowli w kraju. W tym celu udzielał Wydział krajowy stypendya na odbycie kursów nauki chowu drobiu w szkole w Zielonej; urządzał kosztem funduszu krajowego kursy wędrowne nauki chowu drobiu dla miejscowej ludności włościańskiej w niektorych miejscowościach powiatu krakowskiego, rzeszowskiego, jarosławskiego i przeworskiego, przyznawał zasiłki na urządzenie kurników w szkołach gospodarstwa domowego dla gospodyń wiejskich, subwencyonował szkołę i wzorowy Zakład chowu drobiu w Zielonej, wreszcie przyznał subwencyę na odbytą w Złoczowie wystawę drobiu.

Wzrost wydatków na podniesienie chowu drobiu postępuje corocznie, a wynika on z rozwoju na tem polu działalności Wydziału krajowego poszczególnych Towarzystw oraz szkół gospodarstwa domowego i wiejskiego.

Petycya Towarzystwa rolniczego krakowskiego o subwencyę 30.000 K. na urządzenie wystawy rolniczej w roku 1911.

Uchwałą z dnia 31. stycznia br. przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania petycyę Ls. 3640 komitetu Towarzystwa rolniczego w Krakowie o udzielenie subwencyi 30.000 K. na urządzenie wystawy rolniczej w roku 1911 w Krakowie. Przed powzięciem decyzyi w tej sprawie zażądał Wydział krajowy przedłożenia przybliżnego preliminarza wydatków i dochodów projektowanej wystawy rolniczej w roku 1911 i wyjaśnienia, czy, ewentualnie jakie zebrano na ten cel fundusze.

Ponieważ dotąd nie otrzymaliśmy od Komitetu żadnej odpowiedzi, nie mógł Wydział krajowy przedłożyć w tym przedmiocie Wysokiemu Sejmowi jakiegokolwiek wniosku.

Sprawozdanie krajowego Biura statystycznego.

W okresie objętym sprawozdaniem krajowe Biuro statystyczne wydało:

do dwóch map wydanych w 1908 roku). Wiadomości statystyczne Tom XXI. Zeszyt II.

1) **Rozsiedlenie ludności Galicyi według wyznania i języka.** (Tekst analityczny

Część I. Zeszyt II.

2) **Wydatki i dochody gmin podlegających ustawie gminnej 1866 roku** Gminy w powiecie lwowskim położone. Wiadomości statystyczne Tom XXII.

w 30

Zamiarem biura jest zbadać najdokładniej wydatki i dochody gmin wiejskich powiatach w różnych stronach kraju położonych. Na razie opublikowano wy-

niki badania w jednym powiecie, celem wcześniejszego zapoznania kół fachowych z metodą całej pracy, a w następstwie zużytkowania w dalszej robocie ewentualnych ich uwag krytycznych.

W chwili obecnej cały prawie materyał surowy cyfr, dobywanych z dzienników kasowych gmin objętych badaniem, jest już skoncentrowany na odpowiednich formularzach. W najbliższej przyszłości Biuro przystąpi do tabelarycznego opracowania materyału i jego analizy.

3) **Materyały do reformy sejmowej ordynacyi wyborczej.** Część II. Zostały one opracowane w odpowiedzi na kwestyonaryusz uchwalony przez komisyę sejmową dla reformy tejże ordynacyi.

Praca ta zaobsorbowała wszystkie siły biurowe w ciągu wiosny i lata 1910. Obejmuje ona kilkadziesiąt wielkich tabel.

4) **Zestawienie synoptyczne prawa wyborczego materyalnego Sejmów austryackich** dokonano na żądanie wspomnianej komisyi sejmowej.

W druku są:

5) Wybory sejmowe 1908. roku w porównaniu z poprzednimi wyborami.

6) Dodatek do skorowidza dóbr tabularnych, zawierający zmiany własności zaszłe pomiędzy 1/I. 1904 a 31/XII. 1909.

Nadto Biuro przystąpiło do opracowania Tom IX. „Podręcznika Statystyki Galicyi".

Sprawozdanie

z czynności

Departamentu IV. Wydziału krajowego

w zakresie dróg

za czas od 1. lipca 1909 do 30. czerwca 1910

(z 7 aiegatami).

Z drukarni E. Winiarza.

Departament IV.

Szef Departamentu: Dr. Stanisław Dąmbski, członek Wydziału krajowego.

A.

Ustawy i uchwały podlegające Najwyższej Sankcyi.

a) Uchwały sankcyonowane.

Koncesye mytnicze.

Najwyższemi postanowieniami z dnia 2. listopada 1909, 17. listopada 1909 i 29. stycznia 1910 zatwierdzone zostały uchwały Wysokiego Sejmu, któremu udzielono koncesyi na pobór opłat mytniczych:

Jakóbowi Pfefferowi i sp. od przewozu przez San pod Ulanowem;

Obszarowi dworskiemu w Wołcniowie od przewozu przez rzekę Stryj w Wołcniowie;

Radzie powiatowej w Mościskach, na drodze gm. I kl. Pakość-Hussaków Radochońce wraz z odnogą do Tamanowic;

Radzie powiatowej w Tarnobrzegu na drodze pow. Tarnobrzeg-Grębów;

Obszarowi dwor. w Burzynie (p. Tarnów) od mostu na rzece Białej w Burzynie;

Obszarowi dwor. w Gumniskach (pow. Tarnów) od przewozów przez rzekę Dunajec między Swierczkowem a Ostrowem i między Niedomicami a Glowem;

Obszarowi dwor. w Kościelnikach (p. Buczacz) od przewozu przez rzekę Dniestr w Kościelnikach;

Obszarom dwor. w Snowidowie i Piotrowie (p. Buczacz względnie Horodenka) od przewozu przez Dniestr między Snowidowem a Piotrowem;

Wydziałowi pow. w Samborze od mostu na Strwiążu w Babinie i Radzie powiatowej w Sokalu na drodze pow. Sokal-Uhrynów.

b) Ustawy i uchwały jeszcze nie sankcyonowane.

Ustawa o publicznych dojazdach kolejowych.

Dotychczas nie uzyskał sankcyi uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 9. października 1907 projekt ustawy zmieniający niektóre postanowienia ustawy o publicznych dojazdach kolejowych Odezwą z dnia 10. czerwca 1910 l. 8618/pr. oznajmiło c. k. Prezydyum. Namiestnictwa, że w tej sprawie odnosi się równocześnie do c. k. Ministerstwa robót publicznych.

Koncesya mytnicza.

Dotychczas nie uzyskała Najwyższego zezwolenia uchwała Wysokiego Sejmu z 25. września 1909 o udzieleniu Wydziałowi powiatowemu w Lisku koncesyę na pobieranie opłat mytniczych na drodze gm. II. kl. Olszanica-Ropienka.

B.

Uchwały sejmowe nie podlegające Najwyższej Sankcyi i sprawy Wydziałowi krajowemu przekazane i polecone.

Uchwały w sprawie ukrajowienia dróg powiatowych i gminnych I. klasy.

W wykonaniu uchwał Wysokiego Sejmu z dnia 13. października 1909 w sprawie ukrajowienia dróg powiatowych i gminnych I. klasy Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi osobne sprawozdanie.

Uchwały w sprawie budowy dróg konkurencyjnych.

Na posiedzeniu z dnia 13. października 1909 Wysoki Sejm powziął między innemi następujące uchwały:

1) „Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by przeprowadził z c. k. Rządem rokowania, któreby miały na celu zapewnienie wydatnej subwencyi państwa na budowę i przyszłe utrzymanie w sprawozdaniu wymienionych, a około tysiąca kilometrów obejmujących dróg i na ten cel zapewni sobie w budżetach na rok 1911 i 1912 z funduszów krajowych, warunkową dotacyą po 250.000 K. Budowa tych dróg przeprowadzoną być winna w okresee najbliższych lat piętnastu".

2) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by przeprowadził rokowania z powiatami autonomicznymi, któreby miały na celu zapewnienie w ciągu najbliższych lat piętnastu budowy dróg konkurencyjnych tak, aby udział powiatów w pokryciu kosztów budowy tych dróg nie mógł być mniejszy jak 25% efektywnych kosztów budowy".

3) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by, o ile rokowania wyżej wskazane dadzą rezultat pomyślny, drogi wymienione w uchwałach powyższych przedstawiał stopniowo w miarę ich zbudowania do ukrajowienia".

Odnośnie do powyższych uchwał Wys. Sejmu Wydział krajowy nadmienia, że uchwała ad 1) tyczy się dróg następujących:

Juraszów-Ujsoły, Budzów-Maków-Zawoja, Przecław-Kolbuszowa, Czekaj-Wielopole-Wiśniowa, Brzozów-Haczów, Jarosław-Pruchnik-Nienadowa, Rymanów-Kulaszne, Krościenko-Kuźmina, Dachnów-Mościska-Chyrów, Magierów-Gródek, Sądowa Wisznia-Sambor, Krystynopol-Brody, Krystynopol-Bełzec, Kamionka-Kulików, Rudki-Mokrzany, Synowódzko-Strzyłki, Dolina-Nowe Sioło, Nawarya-Szczerzec-Komarno, Przemyślany-Jaktorów, Załoźce-Alexińce (granica), Trembowla-Białobożnica, Halicz-Maryampol, Żabie-Tartarów, Tłuste-Jezierzany, Chorostków-Krogulce, Podwołoczyska-Skoryki, Biecz-Golanka-Gromnik, Dobrosin-Lubaczów, Kamionka-Busk, Żydaczów-Obertyn;

a uchwała ad 2) dróg następujących:

Liszki-Czernichów, Skawina-Krzywaczka, Siepraw-Myślenice, Kościeliska-Chochołów, Chabówka-Klikuszowa, Grybów-Krzyżówka, Dąbrowa-Radomyśl, Kombornia-Haczów-Rymanów, Żurawno-Bołszowce-Monasterzyska, Tłumacz-Ottynia-Nadwórna, Nadwórna-Rosolna, Kosów-Żabie, Zbaraż-Podwołoczyska, Brzozów-Wara, Lutowiska-Turka, Jezierna Denysów-Podhajce, Kałusz-Żurawno.

Wyżej przytoczone uchwały powziął Wysoki Sejm w załatwieniu sprawozdania komisyi drogowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie ukrajowienia dróg, w którem Wydział krajowy przedstawił szczegółowo dotychczasowy przebieg sprawy dróg konkurencyjnych, pojmując tę sprawę w częściowej łączności ze sprawą ukrajowienia dróg. Gdy, jak w sprawozdaniu o ukrajowieniu dróg zaznaczono — c. k. Rząd w odezwie c. k. Ministerstwa robót publicznych z dnia 19. kwietnia 1909 l. 1416—IX. uznał potrzebę i doniosłość komunikacyjną szeregu dróg, które Wydział krajowy jako przyszłe drogi konkurencyjne przedstawił i oświadczył w zasadzie gotowość subwencyonowania budowy tych dróg, natomiast odmówił partycypacyi w kosztach przyszłego ich utrzymania, przeto Wydział krajowy, wykonując uchwałę Wys. Sejmu (pod 1) odniósł się przedewszystkiem do c. k. Ministerstwa robót publicznych odezwą z dnia 10. stycznia br. L. 66093 celem wdrożenia rokowań co do uzyskania partycypacyi c. k. Rządu także w kosztach utrzymania przyszłych dróg konkurencyjnych.

W szczególności Wydział krajowy z jednej strony powołując się na uznaną przez c. k. Rząd doniosłość przyszłej sieci dróg konkurencyjnych dla rozwoju gospodarczego Galicyi, z drugiej zaś wskazując na nadmierne ciężary, jakie samorząd galicyjski na komunikacye ponosi, wyraził zapatrywanie, że jeśli zgodnie z żądaniem c. k. Rządu przyszła konserwacya dróg konkurencyjnych musiałaby być zabezpieczoną w sposób odpowiadający wymogom strategicznym, to skarb Państwa winien czynnikom autonomicznym przyjść w tym względzie z pomocą.

Powołując się na treść przytoczonej na wstępie uchwały Wysokiego Sejmu Wydział krajowy wyraził zapatrywanie, iż dla c. k. Rządu ważnym argumentem przemawiającym za subwencyonowaniem utrzymania tych dróg powinnoby być zabezpieczenie należytej konserwacyi i sprężystej administracyi tych dróg w zarządzie kraju przez wprowadzenie częściowej łączności między sprawą dróg konkurencyjnych a akcyą ukrajowienia dróg.

Kumulacya tych dwóch akcyi dałaby się tem łatwiej uskutecznić, gdyż po bliższem rozpatrzeniu nadesłanej przez c. k. Ministerstwo robót publicznych mapy dróg strategicznie ważnych, które mogłyby liczyć na subwencyę z funduszów państwowych okazało się, że wiele z pośród tych dróg kryje się z tymi duktami, które Wydział krajowy dla ich ważnej doniosłości komunikacyjnej jako mające cechy dróg krajowych zamierza Wysokiemu Sejmowi do ukrajowienia przedstawić.

Co się tyczy reszty dróg wymienionych przez c. k. Rząd w rzędzie przyszłych dróg konkurencyjnych a nie nadających się do ukrajowienia ze względu na charakter wyłącznie lokalny, Wydział krajowy oświadczył c. k Rządowi, iż te drogi powinne być konserwowane z funduszów powiatowych przy udziale Skarbu Państwa.

W ten sposób według projektu Wydziału krajowego przedstawiałaby się sprawa dróg konkurencyjnych jak następuje:

Koszta budowy tych dróg pokryłaby konkurencya Państwa, kraju i powiatu, przyczem udział Skarbu Państwa proponował Wydział krajowy na 50% a to ze względu na podobną wysokość udziału Państwa unormowanego w ustawie z 22. sierpnia 1897 r. Dz. u. kr. Nr. 31. dla Tyrolu.

Natomiast pod względem konserwacyi drogi konkurencyjnej miałyby się dzielić na dwie kategorye. Jedna objęłaby drogi zaliczone równocześnie do dróg krajowych a więc konserwowane w zarządzie kraju z funduszów krajowych przy 50% konkurencyi c. k. Skarbu, — do drugiej kategoryi zaś należałaby reszta dróg o znaczeniu lokalnem, które byłyby utrzymywane konkurencyą odnośnych powiatów i Państwa w zarządzie Wydziałów powiatowych.

Dla illustracyi tego projektu Wydział krajowy uskutecznił rozdział i ugrupował odpowiednio drogi, oznaczone na mapie dróg strategicznych przez ck. Ministerstwo zestawionej, na dwie kategorye I. i II.

Kategorya I. objęła drogi nadające się również do przyszłego ukrajowienia. Kategorya II. drogi o znaczeniu lokalnem, a więc mające przejść w przyszłości w zarząd powiatów przy konkurencyi tych powiatów i ck. Skarbu.

W obrębie każdej z tych dwóch kategoryi nadto Wydział krajowy zszeregował drogi według stopnia, w jakim drogi te ze względu na ewentualnie już poczynione poprzednio czynności przygotowawcze do ich budowy nadawałyby się do kolejnego wcielania w program budowy dróg konkurencyjnych. W szczególności kategoryą I a) i II a) objęto drogi, już częściowo zbudowane i drogi, dla których istnieją gotowe projekta budowy.

Takich dróg w kategoryi I a) jest ogółem 14 o długości łącznej 532·6 km, zbudowanych już na przestrzeni 244·4 km, a do budowy na przestrzeni 288·2 km kosztem 8,265.760 K. Roczny koszt konserwacyi tych dróg wyniósłby około 447.384 K.

W kategoryi II a) byłoby takich dróg 29 o długości łącznej 384·7 km z czego już zbudowanych 204·3 km a do budowy 180·4 km kosztem około 4,764.501 K. Roczny koszt konserwacyi tych dróg wyniósłby około 323.000 K.

Kategoryą I b) i II b) objęto takie drogi dla których projekta budowy nie są jeszcze wypracowane, które to drogi jednak w swoim czasie zostały przez odnośne Wydziały powiatowe wymienione w rzędzie tych dróg, które zdaniem tych powiatów winny jako konkurencyjne być zbudowane.

Takich dróg w kategoryi I b) jest 11 o długości 2004 km z czego zbudowanych 226 km, w kategoryi II b) zaś 17 dróg o długości 2752 km z czego zbudowanych 584 km.

W końcu kategoryą I c) i II c) objęto takie drogi przez c. k. Rząd proponowane, co do których odnośne Reprezentacye powiatowe jeszcze zapatrywania swego nie objawiły. Zawiadamiając zatem odnośne Wydziały powiatowe o tem, że budowa tych dróg mogłaby liczyć na subwencyę Państwową, zażądał Wydział krajowy przedłożenia wniosków celem zakomunikowania ich c. k. Rządowi.

Takich dróg w kategoryi I c) zamieszczono trzy o długości 57·2 km z czego do budowy 50·4 km, zaś w kategoryi II c) szereg dróg we wszystkich prawie powiatach autonomicznych o łącznej długości 1814·5 km.

Odpowiedź c. k. Rządu na powyższy memoryał Wydziału krajowego dotychczas nie nadeszła.

Równocześnie, odnosząc się do c. k. Ministestwa robót publicznych Wydział krajowy wystosował odezwy do c. k. Prezydyum Namiestnictwa we Lwowie, do Prezydyum Koła polskiego i klubu rusko-ukraińskiego we Wiedniu oraz do Jego Excellencyi Ministra dra Dulęby z prośbą o poparcie żądań zawartych w piśmie do c. k. Ministerstwa oraz o możliwe przyspieszenie decyzyi c. k. Rządu, a to ze względu na sprawę ukrajowienia dróg — mającą ewentualnie być przeprowadzoną w częściowej łączności ze sprawą dróg konkurencyjnych.

Uchwała w sprawie podwyższenia subwencyi krajowej

Uchwałą z dnia 2. listopada 1908 podwyższył Wysoki Sejm subwencyę krajową na wykończenie budowy drogi Biertowice-Zembrzyce z 50% na 75% kosztów budowy, począwszy od r. 1909.

O tej uchwale Wysokiego Sejmu zawiadomiono Wydziały powia-

na wykończenie budowy drogi Biertowice-Zembrzyce.

towe w Myślenicach i Wadowicach, tudzież Skarb Izdebnicki rozporządzeniem z dnia 12. grudnia 1908 L. 113229 z wezwaniem powyższych Wydziałów powiatowych do zabezpieczenia reszty kosztów wykończenia tej budowy. W r. 1910 (LW. 6047/10 i LW 51350/10) pomienione Wydziały powiatowe przedłożyły żądane uchwały Rad powiatowych. Wobec czego Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 28. czerwca 1910 L. 51350 wydelegował swego inżyniera do technicznego kierownictwa tej budowy.

Uchwała w sprawie podwyższenia subwencyi kraj. na rekonstrukcyę drogi powiatowej Rzeszów-Ujazdy w Błażowy.

Uchwałą sejmowową z 13. października 1909 podwyższono subwencyę krajową na tę rekonstrukcyę z 50% na 70% rzeczywistych kosztów robót ściśle drogowych.

O powyższej uchwale powiadomiono Wydział powiatowy w Rzeszowie.

Uchwała w sprawie podwyższenia subwencyi kraj. na budowę drogi powiatowej Jarosław-Hucisko.

Uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 13. października 1909, podwyższno subwencyę krajową na budowę tej drogi z 50% na 60% — od 1. stycznia 1910, o czem powiadomiono Wydział powiatowy w Jarosławiu.

Budowa tej drogi prowadzona jest pod technicznem kierownictwem inżyniera krajowego.

Uchwała w sprawie podwyższenia subwencyi kraj. na budowę drogi gm. I. klasy Mosty Wielkie-Wulka mazowiecka w powiecie żółkiewskim.

Uchwałą sejmową z 13. października 1909 podwyższono przyznaną na tę budowę subwencyę krajowę z 50% na 65% rzeczywistych kosztów — od 1. stycznia 1910 r.

O tej uchwale powiadomiono Wydział powiatowy w Żółkwi.

Uchwała w sprawie podwyższenia subwencyi kraj. na budowę drogi gm. I kl. Rawa-Wulka mazowiecka w powiecie rawskim.

Uchwałą sejmową z dnia 17. lutego 1910, podwyższono subwencyę krajową przyznaną na tę budowę z 40% na 65% rzeczywistych kosztów budowy od r. 1910.

O tej uchwale powiadomiono Wydział powiatowy w Rawie z wezwaniem o przedłożenie programu dalszej budowy.

Uchwała w sprawie podwyższenia subwencyi kraj. na budowę drogi gm. I kl. Krasów-Polana-Wybranówka w p. lwowsk.

Uchwałą sejmową z 17. lutego 1910 podwyższono subwencyę krajową na budowę tej drogi z 50% na 60% rzeczywistych kosztów budowy od 1. stycznia 1910 r.

O uchwale tej powiadomiono Wydział powiatowy we Lwowie z wezwaniem o przedłożenie dalszego programu budowy.

Uchwała w sprawie podwyższenia subwencyi kraj. na budowę drogi gm. I. klasy Juraszów-Rajcza-Ujsoły-granica węgierska.

Według projektu wypracowanego przez organa techniczne Wydziału krajowego, długość drogi gminnej I. klasy Juraszów-Rajcza-Ujsoły-granica węgierska wynosi (LW. 51981/05) 30·2 km.

Ogólny koszt budowy preliminowano w kwocie 890.000 K, na część ściowe pokrycie którego Wydział krajowy na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 8. lutego 1910 r. przyznał subwencyę krajową w wysokości 60%.

C. k. Rząd przyznał na budowę pomienionej drogi ryczałtowy zasiłek z funduszów państwowych w kwocie 240.000 K.

Wydział powiatowy w Żywcu przedłożył uchwałę Rady powiatowej zabezpieczającą pokrycie reszty kosztów tej budowy.

Wobec czego Wydział krajowy rozporządzeniem do LW. 44778/10 wydelegował swego inżyniera do technicznego kierownictwa tej budowy.

C.

Drogi krajowe.

Utrzymanie dróg krajowych.

Znaczne zużycie pokładu drogowego wskutek klęsk elementarnych w latach 1908 i 1909 — jak to podniesiono w poprzedniem sprawozdaniu — spowodowało zwiększenie kosztów utrzymania dróg krajowych, na co wpłynęło także dalsze podniesienie cen dostawy szutru stanowiącej około 60% wszystkich wydatków konserwacyjnych, jakoteż podnoszenie się cen robocizny i innych materyałów, wreszcie wydatki na rozkopanie zasp śnieżnych (w okresie 1908/1909) nieprzewidziane preliminarzem.

Wobec zatem zachodzących warunków i wyniku zamknięcia wydatków na utrzymanie dróg krajowych z ostatnich lat trzech Wydział krajowy do budżetu na r. 1911 widział się zniewolony wstawić na ten cel podwyższoną dotacyę 1,200.000 koron.

W końcu zaznacza się, że w r. 1909 przy normalnej konserwacyi zamieniono 88 mniejszych mostów i przepustów drewnianych na stałe (murowane, kryte płytami, lub o żelaznych dźwigarach, sklepione względnie betonowe, albo o konstrukcyi żelazno betonowej).

Rekonstrukcya dróg krajowych.

W przedmiocie rekonstrukcyi dróg krajowych Wydział krajowy zdaje sprawę jak następuje:

1) W r. 1909 przystąpiono do ujęcia młynówki w Krościenku przy drodze krajowej Zakliczyn-Niedzica przez przygotowanie rur betonowych do budowy kanału krytego, jak również przytowano szuter i piasek potrzebny do rekonstrukcyi tej części drogi krajowej.

Wskutek wykupna połowy prawa wodnego tej młynówki przez Wydział powiatowy w Nowym Targu, a to ze względu na zamierzoną budowę mostu na Dunajcu odroczono na razie wykonanie odnośnych robót, a natomiast wdrożono pertraktacye o kupno drugiej połowy prawa wodnego, poruczając ją Wydziałowi powiatowemu. Zaznacza się bowiem, że przez wykupno całej młynówki uzyska się możność obniżenia kanału tej młynówki, co będzie korzystne zarówno dla drogi krajowej jak i dla gminy Krościenka.

2) a) Rozpoczęto w r. 1909 rekonstrukcyę drogi krajowej Skała-Zaleszczyki w Borszczowie na długości 700 m, kosztem obliczonym na 36.500 K, która ma być wykonana w ciągu trzech lat.

b) Przy drodze krajowej Rzeszów-Nadbrzezie (Ruska wieś) wykonano zamianę pokładu szutrowego na bruk pieńkowy na długości 210 m.

c) Na drodze Lwów-Stojanów wykonano rekonstrukcyę pokładu szutrowego na łącznej długości 3.700 m.

3) Zamiana większych mostów na stałe:

a) Na drodze krajowej Złoczów-Brzeżany w Pomorzanach przebudowano 2 mosty drewniane na żelazno-betonowe Nr. 17. o otworze 25·5 m., Nr. 32 o otworze 17 m.

b) Na drodze krajowej Słotwina-Sącz wybudowano 1 most o świetle 10 m, konstrukcyi żelazno-betonowej.

c) zaś na drodze krajowej Dynów-Sanok most Nr. 26. światło 9 m, o konstrukcyi żelazno-betonowej.

4) Przez budowę ścieków, względnie ścieków z krawężnikami lub chodników, uregulowano drogi krajowe:

a)	Rzeszów-Nadbrzezie w Rozwadowie na długości . .	492 m
a)	dto w Nisku	560 „
c)	Skała-Zaleszczyki w Zaleszczykach	130 „
d)	dojazd krajowy do Dublan	100 „
e)	Lwów-Stojanów w Kamionce	200 „
f)	Kraków-Chełmek	790 „

Sprawa budowy mostu stałego na Dniestrze pod Halliczem na drodze krajowej Bursztyn-Stanisławów.

Odnośnie do sprawozdania w tym przedmiocie z r. 1909 stan budowy mostu przedstawia się jak następuje:

Ukończono budowę przyczółków i filarów, ukończono również montowanie konstrukcyi żelaznej i w myśl obowiązujących przepisów zarządzono próbne obciążenie konstrukcyi, które ma się odbyć dnia 12 lipca 1910 r. przy udziale delegatów c. k. Rządu — poczem most ten zostanie oddany do użytku publicznego.

Rekonstrukcya przyległych części drogi krajowej jest w toku wykończenia.

Sprawa założenia konstrukcyi żelaznej przy moście na Prucie pod Śniatynem w ciągu drogi krajowej Horodenka-Śniatyn-Załucze.

Na koszta założenia konstrukcyi żelaznej przy moście na Prucie pod Śniatynem, oraz na podniesienie filarów tego mostu o 50 cm. ze względu na wysoki stan wody preliminowano kwotę 218.000 K.

Budowę tego mostu w granicach kosztorysu ukończono w grudniu 1909, jak również w r. 1909 uskuteczniło c. k. Namiestnictwo lokalną zmianę regulacyi Prutu pod mostem, żądaną w swoim czasie przez Wydział krajowy ze względu na stałość środkowego filara.

Otwarcie komunikacyi na tym moście nastąpiło dnia 1. stycznia 1910 r.

Sprawa budowy mostu na Mleczce w Przeworsku.

Budowę mostu na Mleczcze w Przeworsku w ciągu drogi krajowej Przeworsk-Dynów o konstrukcyi żelaznej 30 m światła wykończono w r. 1909 w zupełności wraz z dojazdami i oddano do użytku publicznego.

Sprawa budowy mostu na Dunajcu pod Zbyszycami.

W sprawie budowy mostu na Dunajcu pod Zbyszycami i przełożenia drogi krajowej Zakliczyn-Sącz-Niedzica między Zbyszycami a Dąbrową przeprowadziło c. k. Namiestnictwo w r. 1910 dochodzenie prawno-wodne, udzielenie jednak odnośnego konsensu dotąd nie nastąpiło.

Sprawa budowy mostu Nr. 172 na Kamienicy w ciągu drogi krajowej Zakliczyn-Sącz-Niedzica.

Dla zmniejszenia kosztów budowy i obniżenia niwelety dojazdów, sporządzono nowy projekt o dwu przęsłach po 18 mb. i odniesiono się do władzy politycznej o udzielenie zezwolenia na wprowadzenie tych zmian, poczem budowa zaraz zostanie rozpoczęta.

Sprawa brukowania części drogi krajowej Zakliczyn-Sącz-Niedzica w Nowym Sączu na terytoryum ulicy Jagiellońskiej.

Brukowanie ulicy Jagiellońskiej nie zostało rozpoczęte ze względu na zamierzone przez gminę wykonanie kanalizacyi i wodociągów, wobec jednak możliwości rozpoczęcia wkrótce tych robót, wstawiono na r. 1911 do budżetu krajowego drugą ratę 60 000 K.

Rezultat licytacyi wydzierżawienia stacyj mytniczych na drogach krajowych.

Z dniem 31. grudnia 1909 upłynął zwyczajny termin dzierżawy dla 86 stacyj mytniczych na drogach krajowych.

Na dzierżawę tych myt rozpisał Wydział krajowy licytacyę. Cena wywołania przyjęta do tej licytacyi w wysokości dotychczasowego czynszu wynosiła łączną kwotę . . . . . 305.594 K 81 g
Rezultat licytacyi wykazał łączną kwotę . . 311.055 „ 11 „
Zatem w porównaniu z ceną wywołania wypadł korzystniej o . . . . . 5.460 K 30 g

Z wymienionych wyż 86 stacyj mytniczych wydzierżawiono:
43 wyżej ceny wywołania
4 w wysokości pobieranego czynszu
39 niżej ceny wywołania.

Rezultat ogólny administracyjny myt krajowych.

Dochód z myt na drogach krajowych preliminowano na rok 1909 w kwocie . . . . . 520.000 K — g
Według zaś zamknięcia rachunkowego z tego roku przyniósł on w rzewistości łączną kwotę . . . . . 531.239 K 36 g
Ponieważ dochód z tych myt za r. 1908 wynosił 529.659 „ 04 „
zatem z porównania wynika, iż dochód za rok 1909 zwiększył się o kwotę . . . . . 1.580 K 32 g
Podług kontraktów dzierżawnych na r. 1910 ogólna cyfra dochodu z wydzierżawionych myt na drogach krajowych wynosi . . . . . 544.103 K 85 g

Zaległość w dochodach mytniczych.

Zaległość czynszów mytniczych z końcem r. 1908 wynosiła . . . . . 28.697 K 40 g
z której w ciągu roku 1909 ściągnięto . . . . 2.237 „ 91 „
pozostała zatem zaległość z lat ubiegłych w kwocie . 26.459 K 49 g

Zaległość ta cięży na zawodnych dzierżawcach myt krajowych a mianowicie:

w Bagienicy	1.576 K	22 g
„ Jabłonowie (Suchostawie) . .	2.756 „	84 „
„ Miechocinie	2.834 „	96 „
„ Haliczu, Jamnicy, Poberežu i Sielcu	748 „	38 „
„ Pomorzanach i Rozhadowie .	10.457 „	07 „
„ Repechowie i Szpilczynie . .	2.768 „	76 „
„ Winnikach pod Żołkwią . .	956 „	36 „
„ Żydatyczach (Podliskach małych)	4.360 „	90 „
Razem jak wyżej .	26.459 K	49 g.

Rewizya i regulacya myt krajowych.

W porozumieniu z c. k. Namiestnictwem zezwolił Wydział krajowy dzierżawcom myt krajowych na przeniesienie rogatki w Nowym Targu za Czarnym Dunajcem o 240 m. b. w stronę N. Targu i rogatki w Poroninie o 800 m. b. w stronę Zakopanego.

Na drodze krajowej Gorlice-Konieczna zniosł Wydział krajowy z dniem 1. stycznia 1910 myto drogowe w Siarach.

Domki mytnicze

Uskuteczniono naprawę 36. domków mytniczych, a mianowicie: w Brzeżanach, Demianowie, Dobrowlanach Jarosławiu (Garbarze), Jaworniku polskim Jeżowem. Kasperowcach, Korolówce Kozielnikach, Kozowej, Krzywczu dolnem, Krzyżu, Kurowie, Kutcach, Makowisku, Maliniu, Niezwiskach, Nowosielcu, Olejowej-Korolówce, Padwi kolonii, Pętnie, Podkamieniu, Rozwadowie, Siarach, Sichowie, Smykowcach, Sokołowie, Staromieściu, Stawczanach, Suchostawie, Tłustem, Urzejowicach (Wojciechówka), Zabełczu, Zagrobeli, Zaleszanach i Załubińczu.

Aleget. 1.
Datki dobrowolnena budowę drogi Lwów-Stojanów.

Według załączonego ./· jako alegat 1. wykazu datków dobrowolnych na budowę drogi krajowej Lwów-Stojanów pozostała z końcem roku 1909 do spłacenia należytość w kwocie 236 K.

Zmiany w etacie służby dróg krajowych.

W okresie czasu objętym niniejszem sprawozdaniem zaszły następujące zmiany w etacie służby dróg krajowych:

1. Rozporządzeniem z dnia 9. marca 1910 l. 23.053 przeniósł Wydział krajowy ze względów służbowych następujących inżynierów:

a) starszego inżyniera Kazimierza Engla z posady inżyniera okręgowego w Nowym Targu do czynności w biurze oddziału techniczno-drogowego w Wydziale krajowym;

b) inżyniera II. klasy Józefa Ramsa z biura oddziału techniczno-drogowego Wydziału krajowego na posadę inżyniera okręgowego w Nowym Targu.

Wiadomość o dalszych zmianach w etacie inżynierów oddziału techniczno-drogowego podaje sprawozdanie biura prezydyalnego

2. W dniu 15. stycznia 1910 zmarł konduktor II. klasy Tomasz Śliwiński, wobec tego wyasygnował Wydział krajowy rozporządzeniem z dn. 25. lutego 1910 l. 3.944 pozostałej po nim wdowie kwartał pośmiertny w kwocie 400 K., tudzież pensyę wdowią w kwocie 800 K. rocznie i dodatki na wychowanie sześciorga dzieci również w kwocie 800 K. rocznie.

3. W dniu 10. marca 1910 zmarł konduktor II. klasy Józef Buczyński, wobec czego wypłacił Wydział krajowy rozporządzeniem z dn. 22. marca 1910 l. 25 227 matce zmarłego konduktora kwartał pośmiertny w kwocie 425 K.

4. W dniu 20. maja 1910 zmarł starszy konduktor dróg krajowych Eustachy Holinkowski, wobec tego wypłacił Wydział krajowy rozporządzeniam z dn. 23. maja 1910 l. 60314 kwartał pośmiertny w kwocie 550 K. pozostałej po nim wdowie. Sprawa przyznania wdowie pensyi wdowiej i dodatku na wychowanie dwojga młodszych dzieci jest w toku załatwienia.

5. Rozporządzeniem z dn. 12. marca 1910 l. 7.986 mianował Wydział krajowy prowizorycznie konduktorem III. klasy ukończonego ucznia szkoły konduktorów Aleksandra Janusza.

6. Rozporządzeniem z dn. 9. listopada 1909 l. 115.480 mianował Wydział krajowy konduktora I. klasy Włodzimierza Dąbrowskiego starszym konduktorem, konduktora II. klasy Franciszka Piotrowskiego konduktorem I. klasy a konduktora III. klasy Apolinarego Dąbrowskiego konduktorem II. klasy.

7. Rozporządzeniem z dn. 5 kwietnia 1910 l. 36.221 mianował Wydział krajowy konduktorów III. klasy Karola Klapę i Aleksandra Szczerbana konduktorami II. klasy.

8. Rozporządzeniem z dn. 23. czerwca 1910 l. 62.871 mianował Wydział krajowy konduktora I klasy Bolesława Bergera starszym konduktorem, konduktora II. klasy Franciszka Sołowkowa konduktorem I. klasy, a konduktora III. klasy Gustawa Simona konduktorem II. klasy.

9. Rozporządzeniem z dn. 28. października 1909 l. 79.871 stabilizowano na posadzie konduktorskiej prowizorycznego konduktora III. klasy Ignacego Stachyrę.

10. Rozporządzeniem z dn 4. marca 1910 l. 15.624 stabilizował Wydział krajowy na posadzie konduktorskiej prowizorycznego kanduktora III. klasy Alojzego Josta.

11. Rozporządzeniem z dn. 14. marca 1910 l. 30.744 przeniósł Wydział krajowy konduktora I. klasy Tadeusza Czerskiego z Załoziec do Nowego Sącza.

12. Rozporządzeniem z dn. 11. kwietnia 1910 l. 34.747 przeniesiono starszego konduktora Józefa Brzezińskiego z Niska do Rzeszowa.

13. Rozporzadzeniem z dn. 7. marca 1910 l. 23.052 przeniósł Wydział krajowy konduktora III. klasy Alojzego Josta z Rzeszowa do Zakopanego.

D.

Drogi gminne i powiatowe.

O ogólnym stanie dróg gminnych i powiatowych tudzież o pomocy technicznej udzielanej powiatom Wydział krajowy przedkłada Wys. Sejmowi osobne sprawozdanie.

Subwencye

asygnowane w r. 1909 z funduszu krajowego Rubr. VIII, poz. 8 a. wydatków na budowę dróg gminnych i powiatowych.

L. porz.	Powiat	Droga	Szczegół K	Szczegół h	Ogół K	Ogół h
1	Biała	Jawiszowice-Wadowice	14.000	—		
		„ „ koszta komisyjne	74	97	14.074	97
2	Bóbrka	Strzeliska-Chodorów			5.000	—
3	Bochnia	Most na Rabie pod Uściem solnem:				
		mapy	34	30		
		koszta komisyjne	492	25		
		Bochnia-Szczurowa	4.000	—	4.526	55
4	Bohorodczany	Sołotwina-Porohy	54.900	—		
		„ „ koszta komisyjne	2.813	08	57.713	08
5	Brody	Brody-Leszniów-Szczurowice . . .			7.159	70
6	Brzesko	Brzesko-Brzezowiec	3.000	—		
		Dębno-Melsztyn	10.000	—	13.000	—
7	Brzeżany	Bożyków-Potutory	5.000	—		
		„ „ koszta komisyjne	186	52		
		Horodyszcze-Kozłów	5.056	18	10.242	70
		Do przeniesienia .			111.717	—

L. porz.	Powiat	Droga	Szczegół. K	Szczegół. h	Ogół. K	Ogół. h
		Z przeniesienia . . .			111.717	—
8	Brzozów	Brzozów-Wara	45.000	—		
		„ „ koszta komisyjne	2.059	26		
		„ „ plany i rysownicy	237	74		
		Brzozów-Haczów	352	02		
		Kombornia-Haczów plany i rysownicy	46	56		
		„ „ koszta komisyjne	325	04	48.020	42
9	Buczacz	Niżniów-Żyznomierz, Sokołów-Jazłowiec	4.000	—		
		„ „ koszta komisyjne	1.401	84		
		Buczacz-Nagórzanka	6.000	—	11 401	84
10	Dąbrowa	Siedliszowice-Jadowniki mokre . .	1.000	—		
		Przybysławice-Jadowniki mokre . .	6.000	—		
		Szczucin-Radomyśl	5.000	—	12 000	—
11	Drohobycz	Truskawiec-Stebnik	25.500	—		
		„ „ koszta komisyjne	1.925	39		
		„ „ rysownicy . . .	100	20		
		Dział-Opaka	2.384	27		
		Schodnica-Rybnik	547	89		
		Drohobycz-Truskawiec koszta komisyjne	115	12	30.572	87
12	Gorlice	Most pod Gromnikiem			451	24
13	Gródek	Gródek-Kamienionobród-Jaryna .	75.000	—		
		„ „ koszta komisyjne	2.197	46		
		„ „ rysownicy . . .	7	20	77.204	66
14	Grybów				1.235	34
15	Horodenka	Korszów-Żuków-Obertyn	6.860	77		
		Horodenka-Obertyn	5.666	78		
		Niezwiska-Łuka-Potok złoty . . .	3.000	—	15 527	55
16	Husiatyn	Husiatyn-Postołówka	12 650	19		
		Probużna-Dębówka	457	10		
		Chorostków-Postołówka	4.000	—	17.107	29
17	Jarosław	Jarosław-Pruchnik	13.000	—		
		„ „ koszta komisyjne	1.136	38		
		Jarosław-Sieniawa „ „	304	16		
		Łazy-Nowa Grobla „ „	537	74		
		Michałówka-Stubno	142	28		
		Darachów-Czercze	94	04	15.214	60
18	Jasło	Ołpiny-Ryglice	—	—	63	02
19	Kamionka	Krystynopol-Brody	140.000	—		
		„ „ koszta komisyjne	1.667	08		
		„ „ plany	13	30		
		Kamionka-Tadanie	10.000	—	151.680	38
20	Kolbuszowa	Kolbuszowa-Sokołów	1.698	12		
		Kolbuszowa-Przecław	8.000	—	9.698	12
21	Kołomyja	Werbiąż-Pistyń	36.000	—		
		„ „ koszta komisyjne	1.326	40		
		„ „ rysownicy . . .	659	34		
		Most w Pererowie na Prucie rysownicy	13	37		
		„ „ „ koszta komisyjne	348	30		
		Korszów-Żukocin	2.858	77	41.206	18
		Do przeniesienia . . .			543.100	51

L. porz.	Powiat	Droga	Szczegół K	Szczegół h	Ogół K	Ogół h
		Z przeniesienia .			543.100	51
22	Kossów	Kossów-Jasienów	12.745	55		
		Ispas-Pistyń koszta komisyjne . .	354	66		
		„ „ rysownicy	32	50	13.132	71
23	Kraków	Bronowice małe-Kopce	13.813	94		
		Baran-Niepołomice	12.712	73		
		Modlniczka-Brzezinka	18.569	83	45.096	50
24	Lwów	Szczerzec-Krasów-Polana koszta komisyjne	49	40		
		Jaryczów-Remenów koszta komisyjne	47	90	97	30
25	Łańcut	Grodzisko-Dębno	4.000	—		
		„ „ koszta komisyjne .	4	80	4.004	80
26	Mielec	Wojsław-Biesiadka	—	—	10.000	—
27	Mościska	Pakość-Hussaków	8.571	75		
		Sądowa-Wisznia-Sambor	9.000	—	17.571	75
28	Myślenice	Gorzków-Dobczyce	5.290	85		
		Siepraw-Myślenice	6.223	94		
		Chabówka-Rabka	4.981	38		
		Jordanów-Spytkowice	1.633	36		
		Biała-Zawoja	10.000	—		
		„ „ koszta komisyjne . .	93	57		
		Raba wyżna-Sieniawa	664	97	28.888	07
29	Nisko	Bojanów-Jeżowe	—	—	4.000	—
30	Nowy-Targ	Ul. Chałubińskiego	1.240	—		
		Klikuszowa-Sieniawa	8.968	93		
		Most na Białce	11.309	78		
		„ „ „ koszta komisyjne .	376	—		
		Zakopane-Dolina-Kościeliska . . .	7.545	88		
		Kościeliska-Chochołów rysownicy .	477	44		
		Droga Pienińska premia ubezp. robotników	997	18		
		Nadzór	205	20	31.121	41
31	Podhajce	Podhajce-Denysów	—	—	26.814	13
32	Pilzno	Tuchów Zawadka	27.000	—		
		„ „ koszta komisyjne .	942	69		
		„ „ rysownicy . . .	11	22		
		Pilzno-Szynwałd	10.060	89	38.014	80
33	Przemyśl	Popowice-Medyka	3.000			
		Łętownia-Bełwin-Średnia	8.210	30		
		Stubno-Stubienko	139	98		
		Popowice-Byków	367	—	11.717	28
34	Przemyślany	Pohoryki-Łahodów	2.500	—		
		„ „ koszta komisyjne	28	40		
		Przemyślany-Jaktorów	10.000	—		
		„ „ koszta komisyjne	56	70		
		Most w Glinianach	62	76	12.647	86
		Do przeniesienia .			786.207	12

L. porz.	Powiat	Droga	Szczegół K	Szczegół h	Ogół K	Ogół h
		Z przeniesienia .			786.207	12
35	Rawa	Dobrosin-Hruszów-Magierów . . .	75.000	—		
		„ „ koszta komisyjne	2.204	94		
		Rawa-Magierów	22.191	57		
		„ „ koszta komisyjne	64	30	99.460	81
36	Rohatyn	Psary-Knihinicze	5.000	—		
		Bołszowce-Sarnki	127	80		
		„ „ koszta komisyjne	12.000	—		
		Cześniki do drogi kraj.: Rohatyn-Tarnopol koszta komisyjne	93	70		
		Martynów-Bukaczowce koszta komisyjne	78	30	17.299	80
37	Ropczyce	Most na Wisłoce pod Dębicą koszta				
		„ „ „ komisyjne	448	21		
		„ „ rysownicy . . .	25	30		
		Czekaj Blizne koszta trasy i komisyjne	1.803	68		
		Czekaj-Wielopole koszta trasy i ko-				
		„ „ misyjne . . .	1.482	68		
		rysownicy . . .	417	81		
		Ropczyce-Wiśniowa rysownicy . .	30	50		
		Ropczyce-Trześń „ . . .	3	20	4.211	38
38	Rudki	Komarno-Rudki Tuligłowy	25.000	—		
		„ „ koszta komisyjne	1.019	48		
		„ „ rysownicy . . .	43	96		
		Jasionów Mosty koszta komisyjne .	24	—		
		Adryanów-Kołodruby	5.000	—		
		„ koszta komisyjne	375	36		
		Czernichów-Laszki	387	—	31.849	80
39	Rzeszów	Mrowla-Świlcza	8.000	—		
		Bratkowice-Widełki	1.532	84		
		Przybyszówka-Zgłobień	2.483	50		
		Borek-Błażowa	2.996	32		
		Nadzór	162	16	15.174	82
40	Sambor	Sambor-Podbuż	3.060	21		
		Przemysko-Rudeńska	5.334	11		
		Most na Czerchawie na drodze Sambor-Podbuż	3.969	50	12.363	82
41	Skałat	Podwołoczyska-Zbaraż	24.000	—		
		Most w Tarnorudzie	133	07	24.133	07
42	Śniatyn	Tułuków-Stecowa	55.000	—		
		„ „ koszta komisyjne	2.175	34		
43		Most na drodze Załucze-Rożnów ko-				
		„ „ „ sztа komisyjne	64	40	57.139	74
	Sokal	Bełz-Waręż	22.000	—		
		„ „ koszta komisyjne	90	50		
		Krystynopol-Brody j. w.	352	50	22.443	—
		Do przeniesienia .			1,070.283	36

L. porz.	Powiat	Droga	Szczegół K	Szczegół h	Ogół K	Ogół h
		Z przeniesienia			1,070.283	36
44	Stanisławów	Wodniki-Horożanka koszta komisyjne	69	78	69	78
45	Stary Sambor	Strzyłki-Hołowiecko koszta komisyjne	947	68		
		„ „ mapy	35	—		
		Ławrów-Mszaniec premia za ubezpieczenie	711	86	1.694	54
46	Stryj	Most na Kruszelnicy	898	32		
		Synowódzko-Schodnica rysownicy	85	—	983	32
47	Sącz nowy	Objazd dróg			88	60
48	Tarnobrzeg	Radomyśl-Chwałowice	10.000	—		
		„ „ rysownicy	192	96	10.192	96
49	Tarnopol	Kozłów-Pokropiwna	6.799	89		
		Kupczyńce-Denysów	6.368	84		
		Tarnopol-Brody	262	24		
		„ ubezpieczenie robotników	30	61		
		Hłuboczek w.-Kokutkowce	2.230	78		
		Borki wielkie-Dyczków	8.999	01		
		Tarnopol-Grzymałów ubezpieczenie robotników	448	59		
		Iwaczków-Obarzańce-Horodyszcze jw.	289	26	25.429	22
50	Tarnów	Tarnów-Ryglice	12.319	35		
		Olpiny-Ryglice koszta komisyjne	63	02		
		Świebodzin-Radlna	2.000	—	14.382	37
51	Tłumacz	Bohorodyczyn-Michałków			1.272	70
52	Trembowla	Krowinki-Suszczyn rysownicy	370	74		
		Dereniówka-Janów	20.000	—		
		„ „ rysownicy	137	05		
		Semenów-Trembowla	5.000	—	25.507	79
53	Wadowice	Zbój-Ryczów	1.438	09		
		„ „ koszta komisyjne	53	20		
		Brzeźnica-Pasieka	1.813	60		
		Wadowice-Jawiszowice	5.309	31		
		Zator-Andrychów	7.588	70		
		Leśnica-Stronie	903	12		
		Brody-Lanckorona-Izdebnik koszta komisyjne	41	40		
		Wielkie drogi-Kalwarya	54	70	17.202	12
54	Wieliczka	Żerosławice-Lubomierz koszta komisyjne	55	60		
		Ryczów Łączany	196	70		
		Prokocim-Bierzanów-Grabie	476	75		
		Gorzków-Stojowice-Brzączowice	919	54		
		Gorzków-Dobczyce	2.000	—		
		Stadniki-Gdów	3.000	—		
		Świątniki-Siepraw	7.000	—		
		Siepraw-Zakliczyn koszta komisyjne	46	20	13.694	79
		Do przeniesienia			1,180.801	55

L. porz.	Powiat	Droga	Szczegół K	Szczegół h	Ogół K	Ogół h
		Z przeniesienia .			1,180.801	55
55	Zbaraż	Zbaraż-Podwołoczyska, Zbaraż Berezowica	2.358	98		
		„ „ „ rysownicy	13	76	2.372	74
56	Złoczów	Przemyślany-Pomorzany	13.830	—		
		„ „ koszta komisyjne	560	38		
		„ ubezpieczenie robotników	156	80		
		Złoczów-Dunajów	1.958	35		
		Krasne-Poczapy	2.929	58		
		Horodyszcze-Kozłów-Jezierna . . .	10.000	—	29.435	11
57	Żółkiew	Mosty w.-Przystań	8.000	—		
		Kulików-Dzibułki rysownicy . . .	43	32	8.043	32
58	Żywiec	Lachowice-Jeleśna	6.250	94		
		„ „ koszta komisyjne .	79	—		
		Droga Polhorska	126	58	6.456	52
		Przeniesiono na pokrycie niedoboru w r. 1908			45.648	01
		Razem wydatki brutto . .			1,272.757	25
		Odliczywszy od pomienionych wydatków				
		a) Zwrot raty subwencyj od Wydz. pow. Nowy Targ	400	—		
		b) Wpłaty c. k. Rządu	21.889	12		
		c) Przeniesienie z r. 1910 na pokrycie niedoboru	50.468	13	72.757	25
		otrzymujemy zgodnie z zamknięciem **Wydatki** (netto)			1,200.000	—

Subwencye

asygnowane w r. 1909 z funduszu krajowego Rubr. VIII. poz. 8 b. wydatków na utrzymanie dróg gminnych i powiatowych.

Wykaz zasiłków udzielonych powiatom z funduszu krajowego Rubr. VIII. D. poz 8 b. wyd. w mysl §. 15 ustawy.

L. porz.	Powiat	Droga	Pojedynczo K	Pojedynczo h	Razem K	Razem h
1	Biała	Biała-Jawiszowice, Droga Międzybrodzka			15.000	—
2	Bóbrka	Bóbrka-Świrz, Wodniki-Kurowice			15.000	—
3	Bochnia	Bochnia-Sowliny, Bochnia-Uście solne			19.000	—
4	Bohorodczany	Słotwina-Biłkow, Słotwina-Mołotków-Starunia	5.000	—		
		Dzwiniacz-Sołotwina, Sołotwina Porohy, Bohorodczany-Grabowiec	10.000	—	15.000	—
5	Brody	Brody-Załoźce			19.000	—
6	Brzesko	Bogumiłowice-Zakliczyn			18.000	—
7	Brzeżany	Horodyszcze-Kozłów			10.000	—
8	Brzozów	Brzozów-Domaradz, Brzozów-Rymanów	19.000	—		
		Piątkowa-Harta	5.000	—	24.000	—
9	Buczacz	Buczacz-Potok			12.000	—
10	Chrzanów	Droga Wrocławska			18.000	—
11	Cieszanów	Dachnów-Lubaczów, Lubaczów-Hruszów			15.000	—
12	Czortków	Białobożnica-Wierzbowiec, Jagielnica-Jezierzany			6.000	—
13	Dąbrowa	Dąbrowa-Mędrzechów			10.000	—
14	Dobromil	Drogi we Wójtkowej	500	—		
		Drogi w Strąziowej	500	—		
		Krościenko-Iwieczkowa, Hubicze-Bircza, Dobromil-Iwieczkowa	12.000	—	13.000	—
15	Dolina	Drogi uporządkowane	2.000	—		
		Bolechów-Kamionka	10.000	—	12.000	—
16	Drohobycz	Drohobycz-Stebnik-Truskawiec			12.000	—
17	Gorlice	Ropa-Wysowa			10.000	—
18	Gródek	Stradcza-Mszana, Most w Malczycach			16.000	—
19	Grybów	Grybów-Zborowice, Florynka-Krynica, Wojnarowa-Korzenna			16.000	—
20	Horodenka	Horodenka-Obertyn			10.000	—
21	Husiatyn	Chorostków-Mszaniec, Chorostków-Uwisła	12.000	—		
		Liczkowce-Trybuchowce	3.000	—	15.000	—
22	Jarosław	Jarosław-Hucisko, Jarosław-Kańczuga	16.000	—		
		Bystrowice-Radołowice	500	—	16.500	—
		Do przeniesienia			316.500	—

L. porz.	Powiat	Droga	Pojedyncze K	Pojedyncze h	Razem K	Razem h
		Z przeniesienia .			316.500	—
23	Jasło	Norzyce-Lubla-Frysztak, Frysztak-Brzostek			12.000	—
24	Jaworów	Jaworów Sądowa Wisznia			10 000	—
25	Kałusz	Nowy Kałusz-Kopanki, Kałusz-Bolechów, Kopanki-Wojniłów, Kałusz-Petranka, Chocim-Zawój			10.000	—
26	Kamionka	Busk-Chołojów			15.000	—
27	Kolbuszowa	Kolbuszowa-Majdan			12.000	—
28	Kołomyja	Kołomyja-Peczyniżyn-Łanczyn, Kołomyja-Obertyn			12.000	—
29	Kosów	Kosów-Żabie, Jasienów górny-Uścieryki	10.000	—		
		Kosów-Jaworów, Jaworów-Żabie . .	16.000	—	26.000	—
30	Kraków	Bronowice-Kopce, Bronowice-Iżyce, Czernichów-Rybna, Krowodrza-Szyce			24.000	—
31	Krosno	Kombornia-Żmigród	8.000	—		
		Droga dojazdowa do Zakładu w Iwoniczu	3.500	—	11.500	—
32	Limanowa	Kamienica-Stopnica, Dobra-Szczyrzec	12.000	—		
		Strzeszyce-Zmiąca	1.000	—	13.000	—
33	Lisko	Ustrzyki-Lutowiska			10.000	—
34	Lwów	Lwów-Ostrów, Jaryczów-Podliski małe	20.000	—		
		Kubiżów-Jaryczów	6.000	—		
		Drogi	4.000	—	30.000	—
35	Łańcut	Łańcut-Tarnogóra			15.000	—
36	Mielec	Mielec-Radomyśl			18.000	—
37	Mościska	Hordyńsko-Samborska			12.000	—
38	Myślenice	Biertowice-Zembrzyce	10.000			
		Pcim Jordanów	2.000	—	12.000	—
39	Nadwórna	Utrzymanie dróg			6.000	—
40	Nisko	Rudnik-Tarnogóra, Rudnik Groble, Nisko-Przyszów, Racławice-Ulanów			10.000	—
41	Nowy Targ	Nowy Targ-Sucha hora, Czarny Dunajec-Piekielnik	14.000	—		
		Bielawka-Dunajec, Most na Poroninie	3.000	—		
		Łysa Polana-Morskie Oko	4.000	—		
		Zakopane-Łysa Polana	28.710	—		
		Objazd dróg w Zakopanem . . .	1.785	—		
		Nadzór „ „ . . .	2.401	66	53.896	66
42	Pilzno	Pilzno-Dąbie			12.000	—
43	Podhajce	Podhajce-Halicz			7.000	—
44	Przemyślany	Przemyślany-Zadwórze, Przemyślany-Świrz			16.000	—
45	Rawa	Rawa-Niemirów			16.000	—
46	Rohatyn	Bołszowce-Bukaczowce	10.000	—		
		Martynów-Bukaczowce	245	97	10.245	97
		Do przeniesienia .			690.142	63

L. porz.	Powiat	Droga	Pojedynczo K	Pojedynczo h	Razem K	Razem h
		Z przeniesienia .			690.142	63
47	Ropczyce	Sędziszów-Kolbuszowa	10.000	—	12.000	—
		Czekaj-Wielopole	2.000	—		
48	Rzeszów	Rzeszów-Strzyżów-Tułkowice, Strzyżów-Domaradz			19.000 12.000	— —
49	Sambor	Sambor-Podbuż, Sambor-Mościska .			14.000	—
50	Sanok	Rymanów-Haczów, Sanok-Bukowsko				
51	Sącz Nowy	Sącz Nowy-Muszynka	10.000	—		
		Dojazd do przysiółka w Jarosłowej	4.000	—	15.940	38
52	Skałat	Droga Pienińska	1.940	38		
		Skałat-Kałaparówka, Grzymałów-Husiatyn, Grzymałów-Łuka			10.000	—
53	Śniatyn					
54	Sokal	Załucze-Rożnów			14.000	—
55	Stary Sambor	Sokal-Perespa, Krystynopol-Sokal .			10.000	—
		Topolnica-Turze			10.000	—
56	Stryj					
57	Tarnobrzeg	Stryj-Żurawno, Słobódka-Sokołów .			12.000	—
		Tarnobrzeg-Majdan			14.000	—
58	Tarnopol					
59	Tarnów	Tarnopol-Brody			10.000	—
60	Tłumacz	Tarnów-Gromnik			14.000	—
		Tłumacz-Michałków, Tłumacz-Tarnowica, Tłumacz-Dolina, Olesza-Tłumacz			12.000	—
61	Trembowla	Trembowla-Budzanów			14.000	—
62	Turka					
63	Wadowice	Turka-Lutowiska			12.000	—
64	Wieliczka	Tomice-Brzeźnica, Andrychów-Zator			10.005	—
		Wieliczka-Dobczyce, Wieliczka-Gdów	10.000	—		
65	Zbaraż	Droga we Węglówce	3.000	—	13.000	—
		Zbaraż-Podwołoczyska, Załuże-Berezowica mała			10.000	—
66	Złoczów					
67	Żółkiew	Złoczów-Ożydów			12.000	—
68	Żydaczów	Żółkiew-Kamionka			15.000	—
		Żydaczów-Rozwadów, Żydaczów-Żurawno			10.000	—
69	Żywiec	Droga Polhorska			14.000	—
		Nieużyty kredyt w r. 1909 przeniesiony na rok 1910			73.684	05
		Razem			1,052.767	06
	Od tego odlicza się:	Dochody własne				
		A) Datki na utrzymanie drogi:				
		a) Pienińskiej	400	—		
		b) Zakopane-Jaszczurówka, Łysa Polana	945	—		
		c) dróg w obrębie stacyi klimatycznej w Zakopanem	1.779	—		
		B) Inne	4	—		
		Razem	3.128	—		
		Reszta nieużytego kredytu z r. 1908	49.639	06	52.767	06
		przeto **wydatek wynosi kwotę** .			1,000.000	—

Zakładowy fundusz pożyczkowy na budowę dróg gminnych i powiatowych.

Zakładowy fundusz pożyczkowy na budowę dróg powiatowych i gminnych wynosił z dniem 31. grudnia 1908 kwotę . . . . . 1,040.000 K — h

Dotacya z funduszu krajowego w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 19. października 1908 z przyznanych 10 rat — I rata za rok 1909 . 100.000 K — h

Razem . . . 1.140.000 K — h

Po koniec roku 1908 udzielono Wydziałom powiatowym pożyczek w sumie . . . . 3,211.397 K 64 h

zaś w roku 1909 następującym powiatom:

1.	Brzozów	20.000 K — h	
2.	Buczacz	30.000 „ — „	
3.	Kolbuszowa . . .	10.000 „ — „	
4.	Krosno	20.000 „ — „	
5.	Lwów	14.500 „ — „	
6.	Pilzno	10.000 „ — „	
7.	Przemyślany . . .	34.200 „ — „	
8.	Ropczyce	40.000 „ — „	
9.	Rzeszów	44.000 „ — „	
10.	Śniatyn	10.000 „ — „	
11.	Sokal	20.000 „ — „	
12.	Tarnów	20.000 „ — „	
13.	Żółkiew	15.000 „ — „	287.700 K — h
	Razem . . .		3,499.097 K 64 h

Na rachunek tych pożyczek spłacono po koniec roku 1908 . 2,196.379 K 67 h

zaś w roku 1909 . . 215.092 „ 30 „

Ogółem spłacono . 2,411.471 K 97 h

Po porównaniu z sumą udzielonych pożyczek j. w. pozostaje do zwrotu w latach następnych . 1,087.625 K 67 h

jak to w zamknięciu tego funduszu za rok 1909 wykazano. . . . . .

Od ulokowanej rozporządzalnej gotówki na 3% rachunku bieżącym uzyskano odsetki po koniec roku 1908 . . . . . 41.537 K 39 h

zaś w roku 1909 . . . . . 2.381 „ 12 h

Razem uzyskano . 43.918 K 51 h

Od Wydziałów powiatowych otrzymano z tytułu 6% odsetek zwłoki za niedotrzymanie terminu płatności rat pożyczkowych:

a) po koniec roku 1908 . . . 11.728 K 67 h

b) w roku 1909 . . . . . 464 „ 83 „

Razem . . . 12.193 K 50 h

Bilans z 31. grudnia 1909.

Należytości czynne:

1. Od Wydziałów powiatowych z tytułu zwrotu kapitału pożyczkowego . . . . . 1,087.625 K 67 h

2. Na 3% rachunku bieżącym w funduszu krajowym . . . . . 106.621 „ 58 h

Suma należytości czynnych . 1,194.247 K 25 h

Należytości bierne . . . . — „ „

Czysty stan czynny . . . 1,194 247 K 25 h

W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . . . . . 1,091.401 „ 30 h

okazuje się przyrost majątku o kwotę . . 102 845 K 95 h

zgodnie z tymże przyrostem wykazanym w zamknięciu rachunku tego funduszu za rok 1909.

Aleg. 2 i 3 Ewidencya miejscowych i powiatowych funduszów drogowych.

W załączeniu /. jako alegaty 2 i 3 przedkładamy wykazy dochodów i wydatków miejscowych funduszów dróg gminnych za r. 1908, tudzież wykaz wynikłości zamknięć rachunkowych powiatowych funduszów drogowych za r. 1908

Sprawa uznania dróg za drogi gminne I klasy.

Wydział krajowy na wniosek odnośnych Wydziałów powiatowych uznał za drogi gmine I klasy:

W r. 1909:

W powiecie	bialskim	2 drogi długości	22 000 km.
„	brzozowskim	1 drogę „	12 076 „
„	dąbrowskim	2 drogi „	14·800 „
„	drohobyckim	2 „ „	13·300 „
„	nowotarskim	1 drogę „	5·478 „
„	przemyślańskim	most w Glinianach	0·028 „
„	samborskim	1 drogę długości	12·000 „
		Razem	79·682 km.

W r. 1910:

W powiecie	jarosławskim	1 drogę długości	10·200 km
„	nowosądeckim	1 „ „	25·000 „
„	tarnowskim	1 „ „	0·120 „
		Razem	35·320 km.

Subwencya rządowa na budowę dróg celem dostarczenia zarobku ludności dotkniętej klęskami elementarnemi.

Zawiadamiając Wydział krajowy o decyzyi c. k. Rządu, przyznającej z fnnduszów państwowych kwotę 750.000 K. na złagodzenie skutków klęsk elementarnych, zrządzonych w komunikacyach przez powodzie i ulewne deszcze w roku 1908 (reskrypt c. k. Ministerstwa robót publicznych z dnia 27. marca 1909 l 11.301), o której to subwencyi i sposobie jej użycia Wydział krajowy poprzednio przedłożył Wysokiemu Sejmowi szczegółowe sprawozdanie, nadmienił JE. Pan Namiestnik, że przedłożył c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych i robót publicznych wniosek, by c. k. Rząd udzielił z funduszów państwowych kwoty 500 000 K. na subwencyonowanie budowy nowych publicznych dróg autonomicznych, a to dla dostarczenia zarobku ludności, dotkniętej klęskami elementarnemi.

Wobec tego Wydział krajowy przedłożył bezzwłocznie c. k. Prezydum Namiestnictwa wykaz dróg powiatowych i gminnych I klasy, będących w budowie przy pomocy z funduszów krajowych ze szczególniejszem uwzględnieniem przedewszystkiem tych powiatów, które podniosły potrzebę przyjścia z pomocą ludności dotkniętej klęskami elementarnemi przez rozpoczęcie większych robót publicznych, przy których ludność ta znalazłaby zarobek.

Następnie Wydział krajowy przedłożył c. k. Prezydyum Namiestnictwa przybliżony projekt rozdziału powyższej kwoty z funduszów rządowych przyznać się mającej, na budowę dróg w obrębie 42 powiatów a równocześnie przesłał c. k. Namiestnictwu projekta na budowę tych dróg, o ile one w biurze technicznem Wydziału krajowego właśnie się znajdowały, co do reszty projektów zaś odniósł się do odnośnych Wydziałów powiatowych z wezwaniem, by projekta te bądź to szczegółowe, bądź w braku tychże, projekta wstępne wraz z przybliżonymi kosztorysami bezzwłocznie nadesłały, poczem Wydział krajowy projekta te przesyłał kolejno c. k. Prezydyum Namiestnictwa.

Odezwą z dnia 6. października 1909 do l. IX a 1776/11, zawiadomiło c. k. Namiestnictwo Wydział krajowy, że c. k. Ministerstwo robót publicznych w porozumieniu z c. k. Ministerstwem Skarbu przyznało reskryptem z dnia 22. września 1909 l. $\frac{12/17 \text{ IX. b}}{24.866}$ subwencyę w ogólnej sumie 500.000 K. na budowę dróg szczegółowo w reskrypcie wymienionych. Drogi te oraz kwoty, na poszczególne roboty

Alegat 4. przeznaczone, uwidocznione są w wykazie załączonym jako alegat 4. Równocześnie zarządziło c. k. Namiestnictwo asygnacyę powyższej kwoty do Kasy krajowej zastrzegając, iż w swoim czasie ma być przedłożony c. k. Ministerstwu robót publicznych za pośrednictwem c. k. Prezydyum Namiestnictwa szczegółowy obrachunek z użycia subwencyi, asygnowanych z powyższej kwoty na poszczególne roboty drogowe.

Zgodnie z treścią powyższego reskryptu ministeryalnego, Wydział krajowy asygnował odnośnym Wydziałom powiatowym przypadające na nie subwencye tytułem zaliczek do wyrachowania, o ile na budowę drogi, na którą subwencya miała być asygnowaną, Wydział powiatowy przedłożył był projekt budowy oraz uchwałę Rady powiatowej, postanawiającą budowę tej drogi oraz zabezpieczającą pokrycie reszty kosztów. W przeciwnym razie Wydział krajowy żądał najpierw spełnienia powyższych warunków.

Asygnując Wydziałom powiatowym przyznane subwencye, Wydział krajowy nadmieniał zarazem, że kwotę subwencyjną należy niezwłocznie przelać do funduszów budowy drogi, na które została przeznaczoną, a z użycia jej przedłożyć Wydziałowi krajowemu szczegółowy, udokumentowany rachunek łącznie z rachunkami wszystkich wydatków poniesionych na tę budowę. Jeżeliby zaś powyższa subwencya nie mogła być zużytkowana na cel wskazany czy to w całości czy w części w r. 1909, w takim razie należy z użycia tej całej subwencyi względnie z pozostałej reszty wykazać się rachunkami z kosztów budowy w r. 1910. Wydział krajowy zwracał przytem uwagę Wydziałów powiatowych, że powyższa subwencya państwowa nie będzie wliczona ani do udziału powiatu ani do subwencyjnego udziału funduszu krajowego w kosztach budowy wymienionej drogi, o ileby droga odnośna korzystała równocześnie z subwencyi z funduszów krajowych, a przy obliczeniu wysokości kwoty przypadającej subwencyi krajowej na podstawie właściwych rachunków z tej budowy, będzie kwota sukwencyi państwowej, o której mowa, wyłączona z kwoty kosztów wykazanych rachunkami.

Sprawa budowy drogi powiatowej Krystynopol-Brody.

Droga powiatowa Krystynopol-Brody mierzyć będzie po wybudowaniu 79 km. i przechodzić przez powiat sokalski (17 km.), powiat kamioneckí (28·5 km.) i powiat brodzki (33·5 km.).

Ogólny koszt budowy preliminowano w kwocie 2,480.000 kor., na pokrycie którego przyznał Wysoki Sejm uchwałą z r. 1903 — 75% subwencyę krajową.

Roboty rozpoczęto w r. 1905 budową mostu na Bugu i po koniec 1908 r. oddano do użytku 10·9 km. drogi w powiecie sokalskim.

Dotychczasowe koszta budowy wyniosły 522.730 K.

Budowa oddanej do użytku I sekcyi znajdowała się w trudnych warunkach technicznych.

Wskutek rozpoczęcia budowy kolei Lwów-Stojanów w r. 1908 wstrzymano na razie dalszą budowę tej drogi w powiecie sokalskim, a natomiast rozpoczęto w r. 1909 w powiecie kamioneckim od Radziechowa w stronę Witkowa dla ułatwienia dostępu do stacyi Radziechów.

W r. 1909 oddano do użytku 3·9 km. drogi, w r. 1910 dokończoną będzie cała sekcya drogi Radziechów-Witków długości łącznej 10·2 km. Koszt budowy tej sekcyi wyniesie około 310.000 K.

Ogółem wykonanem będzie po koniec r. 1910 na szlaku drogowym Krystynopol-Brody 21·1 km. tj. 27% całości.

Sprawa budowy drogi gminnej I. klasy Hruszów-Niemirów-Magierów-Dobrosin.

Droga ta przechodzi przez trzy powiaty jaworowski (4.356 m.), rawski (34.119 m.) i żółkiewski (955 m).

Na rzecz tej budowy przyznał c. k. Rząd ryczałtową subwencyę w kwocie 200.000 K. a Wydział krajowy 50%-wą subwencyę w stosunku do ogólnych kosztów budowy ocenionych w kosztorysie na 648.000 K.

Budowę rozpoczęto w r. 1905 i po koniec 1909 r. wykończono przestrzeń w powiecie rawskim na łącznej długości 26 km. od zakładu kąpielowego pod Niemirowem przez Magierów w stronę Dobrosina.

W r. 1910 będzie droga ta wykończona na dalszych 4805 m. tj. w powiecie rawskim na długości 3850 m. i żółkiewskim 955 m., wskutek czego zostanie połączona przez dojazd kolejowy z drogą państwową w Dobrosinie.

Do zupełnego ukończenia tej drogi pozostanie w powiecie rawskim przestrzeń 4.269 m., zaś w powiecie jaworowskim przestrzeń 4.356 m.

Sprawa budowy drogi Tułuków-Stecowa.

Na budowę drogi Tułuków-Stecowa (26 km.) przyznał Wysoki Sejm subwencyę krajową w wysokości 75 % rzeczywistych kosztów budowy począwszy od r. 1909.

Do końca roku 1909 wykończono drogę na długości 20 km., oraz wykonano roboty ziemne na końcowych 6-ciu km.

Do zupełnego ukończenia tej drogi pozostaje jeszcze dostawa szutru dla długości 6 km. i budowa mostu żelazno-betonowego 30 m. św. Roboty te są w toku, a ukończenie tej budowy zamierzone jest w roku 1910.

Sprawa budowy drogi powiatowej Gródek-Kamienobród-Jaryna.

Budowa drogi powiatowej Gródek-Kamienobród-Jaryna łączącej dwa państwowe gościńce, była w dalszym ciągu prowadzona pod kierunkiem inżyniera krajowego przy udziale 75 % subwencyi krajowej, w r. 1909 i po koniec czerwca 1910 została w zupełności ukończona na długości 7.354 m., przyczem wykonano lokalny dojazd do wodociągów miejskich w Woli dobrostańskiej o długości 155 mb.

Całkowita długość tej drogi wraz z początkową częścią dawniej wykonaną od Gródka do Białej góry wynosi łącznie 16.4 km.

Sprawa budowy drogi Zbaraż-Podwołoczyska na terytoryum powiatu skałackiego.

Budowę drogi przy udziale 75% subwencyi krajowej wykończono w roku 1909 na długości 3 km., a na pozostałej przestrzeni 2.460 km. wykonano roboty ziemne.

Sprawa budowy drogi z Krakowca przez Wielkie Oczy do Lubaczowa w powiatach jaworowskim i cieszanowskim.

Na budowę drogi gminnej I klasy Krakowiec-Lubaczów przyznano 40% subwencyę krajową, a ze względu na spodziewany zasiłek z funduszu państwowego zarządzono rewizyę odnośnej trasy i projektu przy współudziale delegata c. k. Rządu, przyczem skonstatowano potrzebę zmiany projektu w obu powiatach. Ze względu jednak na możność zużytkowania przyznanych obu Wydziałom powiatowym zasiłków państwowych z tytułu klęsk elementarnych, a to dla powiatu jaworowskiego 15.000 K i cieszanowskiego 10.000 K., zarządzono przerobienie trasy w obu powiatach przez organa krajowe celem rozpoczęcia robót w r. 1910.

Zarazem zarządzono opracowanie projektu całej drogi dla przedłożenia c. k. Rządowi celem uzyskania subwencyi państwowej na tą budowę.

Sprawa budowy drogi gminnej I kl. Podhajce-Wiśniowczyk w powiecie podhajeckim.

W r. 1909 zbudowano na rzece Strypie szluzę wraz z mostem konstrukcyi żelazno-betonowej, a w roku bieżącym zatwierdzono projekt na przyległą część drogi o długości 2 km.

Sprawa budowy drogi gminnej I kl Piwniczna-Szczawnica.

Projektowana droga Piwniczna-Szczawnica o długości 26.627 km. przechodzić ma przez dwa powiaty: sądecki i nowotarski.

Koszt tej budowy obliczono na 1,295.460 K, na pokrycie którego c. k. Rząd przyznał ryczałtowy zasiłek w kwocie 380.000 kor., a Wydział krajowy 40% ogólnych kosztów budowy.

Pertraktacye z odnośnymi Wydziałami powiatowymi o pokrycie reszty kosztów nie doprowadziły dotąd do pomyślnego wyniku.

Sprawa mostu na rzece Stryj w Kruszelnicy w powiecie stryjskim.

W r. 1907 przyznaną została 50% subwencya krajowa na budowę mostu na rzece Stryju w Kruszelnicy bez względu na termin budowy drogi Synowódzko wyżne-Schodnica, na której ma być ten most wykonany.

Ogólne światło tego mostu wynosić będzie 126 m. Projektowano most drewniany kratowy na dwóch przyczółkach i trzech filarach murowanych. Koszt budowy obliczono na 141.700 K., w czem wliczone są już koszta budowy obustronnych dojazdów do mostu w kwocie 32.700 K.

Projekt i kosztorys budowy przesłano Wydziałowi powiatowemu w listopadzie 1909 r.; Wydział powiatowy nie nadesłał jednak dotąd swego oświadczenia co do programu budowy i pokrycia kosztów.

Interpelacya posła Cieluch i towarzysze, w sprawie budowy drogi z Grybowa do Krynicy, względnie do Krzyżówki.

Poseł Cieluch i towarzysze wnieśli na posiedzeniu z dnia 9. października 1909 interpelacyę do Wydziału krajowego w sprawie budowy drogi z Grybowa do Krynicy, względnie do Krzyżówki.

W interpelacyi tej zarzucono, że Wydział krajowy objąwszy budowę tej drogi do wykonania własnemi siłami, nic dotąd koło niej nie zrobił.

Budowę tej drogi prowadził Wydział powiatowy w Grybowie, przy pomocy subwencyi krajowej i państwowej, własnemi siłami technicznemi od r. 1905 na przestrzeni trzech kilometrów. Wskutek powolnego tempa budowy ofiarowano powiatowi pomoc techniczną ze strony kraju, przyczem zarząd budowy pozostał i nadal w ręku Wydziału powiatowego.

Gdy Wysoki Sejm uchwałą z dnia 19. października 1908 podwyższył subwencyę krajową z 50% na 66% od 1. stycznia 1909, wezwano Wydział powiatowy do zabezpieczenia także odpowiednich funduszów ze strony powiatu na rzecz tej budowy a przynajmniej określenia kwoty, jaką powiat przeznacza na tę budowę na r. 1909, od czego uczyniono zawisłem delegowanie inżyniera krajowego do tej budowy.

Wobec odpowiedzi powiatu relacyą z dnia 15. kwietnia 1909 l. 413, że powiat nie przeznacza żadnej kwoty na tę budowę w r. 1909, nie mogło też nastąpić delegowanie inżyniera krajowego do tej budowy.

Tymczasem odezwą z dnia 9. listopada 1909 l. 17718/pr. zawiadomiło c. k. Prezydyum Namiestnictwa Wydział krajowy, że c. k. Rząd podwyższył subwencyę państwową na budowę tej drogi z kwoty 60.000 kor. na 34% kosztów (wszakże nie wyżej nad kwotę 122.000 K w co miałaby być wliczoną subwencya państwowa z tytułu klęsk elementarnych, w kwocie 20.000 K.).

Wobec zapewnienia znaczniejszej subwencyi państwowej na tę budowę, tudzież wobec przyznania powiatowi — na jego prośbę — rozporządzeniem z dnia 24. marca 1910 l. 134449/09, bezprocentowej pożyczki 10.000 K. na pokrycie udziału powiatu w kosztach tej budowy (którą to pożyczkę wyasygnowano rozp. L. W. 67.439/910), zaistniały warunki delegowania inżyniera krajowego do technicznego kierownictwa tej budowy.

To też rozporządzeniem z dnia 16. kwietnia 1910 l. 28.498 delegował Wydział krajowy swego inżyniera p. Gołowina do tej budowy i obecnie budowa postępuje normalnie.

Interpelacya posła Winniczuka i tow. w sprawie drogi w Czukałówce.

Na posiedzeniu Wysokiego Sejmu dnia 6-go października 1909 r., wniósł poseł Winniczuk i tow. interpelacyę do Wydziału krajowego, w sprawie złego stanu drogi w Czukałówce.

Wydział krajowy reskryptem z dnia 21. października 1909 r. l. 112.341 zażądał w tym przedmiocie sprawozdania od Wydziału powiatowego w Stanisławowie.

Z przedłożonego przez Wydział powiatowy sprawozdania z dnia 27. listopada 1909 r. l. 4.002 okazuje się, że droga ta znajduje się już w dobrym stanie, co stwierdził też sam interpelant, wydelegowany jako członek Wydziału powiatowego do zbadania tej sprawy.

Wobec tego stanu rzeczy Wydział krajowy nie miał powodu do wydania jakichkolwiek zarządzeń.

Interpelacya posła Dumki i tow. w sprawie drogi Trembowla-Buczacz.

Na posiedzeniu Wysokiego Sejmu dnia 12. października 1909 r., wniósł poseł Paweł Dumka i tow. interpelacyę do Wydziału krajowego w sprawie nadużyć popełnianych przez Radę powiatową w Trembowli.

W interpelacyi zarzucono powyższej Radzie powiatowej, że mimo ukończenia w r. 1907 budowy drogi Trembowla-Buczacz, należytość za grunta zabrane w Mogilnicy nie została zapłaconą a upominanie się interesowanych pozostaje bez skutku; że zabrano pod drogę kawałek tłoki gminnej; że drożnik bezkarnie wypasa swoje bydło w rowach drogowych; że wreszcie, osoby ruskiej narodowości nie są przyjmowane na drożników.

Wydział krajowy reskryptem z dnia 1-go listopada 1909 r. l. 115.877 polecił Wydziałowi powiatowemu w Trembowli aby przedłożył wyjaśnienia co do poczynionych zarzutów.

Wydział powiatowy relacyą z dnia 23. listopada 1909 r. l. 2.561 zdał sprawę jak następuje:

Pod budowę drogi Semenów-Buczacz w Mogilnicy zabrano kilku gospodarzom części parcel, ugodzona jednak cena kupna została im bezzwłocznie wypłaconą, to też nikt się nie zgłasza do Wydziału powiatowego o należytość z powyższego tytułu.

Tłoki gminnej Wydział powiatowy pod drogę nie zabierał, bo nowa droga w Mogilnicy prowadzi starą drogą gminną II klasy.

Drożnikom Wydział powiatowy nie zezwala na wypasanie bydła w rowach drogowych a drożnik dopuszczający się tego nadużycia jest pociągany, jak każdy inny, do odpowiedzialności.

Przy przyjmowaniu służby drogowej Wydział powiatowy powoduje się li tylko praktycznymi względami i kwalifikacyą, nie zaś względami na narodowość kandydata, czego dowodem przyjęcie w czasach ostatnich rusina Antoniego Nyszczy z Laskowiec. Wymieniony w interpelacyi Jan Kulczycki nie został przyjęty dlatego, że będąc w podeszłym wieku i mieszkając w Mogilnicy, zaniedbywałby z powodu 10-cio kilometrowej odległości, drogę od Semenowa, względnie od granicy buczackiej.

Wobec powyższych wyjaśnień Wydział krajowy nie miał powodu do wydania jakichkolwiek zarządzeń.

Interpelacya posła Z. Skwarka i tow. w sprawie dostawy szutru do budowy drogi gminnej w Grąziowej.

Na posiedzeniu Wysokiego Sejmu dnia 8. lutego 1910 r., wniósł poseł Z. Skwarko i tow. interpelacyę do Wydziału krajowego w sprawie pokrzywdzenia włościan Fedia Fisycza i Mikołaja Pykusa przy dostawie szutru do budowy drogi gminnej z Grąziowej przez Radę powiatową w Starym Samborze.

W interpelacyi zarzucono Radzie powiatowej powyższej, że zamówiła ona u dotyczących w r. 1907 — 40 m². kamienia, za które zapłacić miała 160 kor. tymczasem zapłacono wyżej wymienionym tylko 80 koron.

Wydział krajowy reskryptem z dnia 21-go lutego 1910 r. LW. 17.804 polecił Wydziałowi powiatowemu w Starym Samborze sprawę zbadać, załatwić i o tem zdać sprawę.

Z przedłożonych przez Wydział powiatowy aktów i sprawozdań z dnia 5. marca 1910 l. 514 okazuje się, że w r. 1908 zamówiono u Fedia Firycza i Mikołaja Pykusa nie 40 lecz tylko 20 m^3 kamienia za wynagrodzeniem 80 kor.; jednakowoż dostawcy dostarczyli samowolnie 40 m^3; gdy więc dostarczono więcej niż zamówiono, a nadto kamień dostarczony nie był odpowiedniej jakości, przeto odebrano tylko 20 m^3 kamienia lepszego i za 20 m^3 zapłacono 80 koron, resztę zaś polecono dostawcom zabrać z drogi — czego jednak nie uczynili.

Wobec tych wyjaśnień Wydział krajowy nie miał powodu do wydania jakichkolwiek zarządzeń w tej sprawie.

E.

Publiczne dojazdy kolejowe.

W czasie od dnia 1. lipca 1909 do dnia 30. czerwca 1910 przedstawiają się dalsze wyniki w urządzeniu publicznych dojazdów kolejowych, jak następuje:

1. W powiecie bobreckim.

a) Przy linii kolei Lwów-Podhajce wykonano budowę dojazdu od miasteczka Mikołajowa do tamtejszej stacyi o długości 1.274 mb. i przeprowadzono kolaudacyę wykonanych robót.

b) Przy linii kolei Lwów Czerniowce postanowiono zrekonstruować dojazd do stacyi Bóbrka-Chlebowice na przestrzeni środkowej 377 mb. i na podstawie wyniku rozprawy konkurencyjnej odniesiono się do c. k. Namiestnictwa o wydanie orzeczenia.

2. W powiecie brzeżańskim.

Budowę dojazdów w Brzeżanach i Hinowicach ukończono i dojazdy oddano do użytku publicznego.

3. W powiecie dobromilskim.

Wykonano budowę dojazdu kolejowego w Starzawie oraz rekonstrukcyę dojazdu w Dobromilu.

4. W powiecie drohobyckim.

Sprawa budowy dojazdów w Borysławiu i Dobrowlanach nie postąpiła naprzód.

5. W powiecie grodeckim.

Zezwolono Wydziałowi powiatowemu na odroczenie do roku 1911. ukończenia budowy dojazdu do stacyi w Stawczanach a to ze względu na znaczne wydatki, jakie powiat ten zmuszony był ponieść w roku 1909. na naprawę uszkodzeń elementarnych oraz przy budowie drogi powiatowej Gródek-Jaryna.

6. W powiecie horodeńskim.

Przeprowadzono w części budowę publicznego dojazdu do stacyi w Horodence.

7. W powiecie kamioneckim.

a) Na dniu 20. stycznia bieżącego roku odbyły się rozprawy konkurencyjne w sprawie budowy dojazdów do linii kolejowej Lwów-Stojanów w Sielcu, Chołojowie i Kamionce. W myśl wyników tych rozpraw odniesiono się do Namiestnictwa o wydanie orzeczenia o potrzebie budowy dojazdów w Sielcu i Chołojowie, które to orzeczenie c. k. Namiestnictwo reskryptem z dnia 25. maja l. 1.513 wydało. Natomiast wobec oświadczenia się stron za odroczeniem budowy dojazdu w Kamionce do roku 1911 zwrócono akta Wydziałowi powiatowemu celem przeprowadzenia pertraktacyi co do datków konkurencyjnych właścicieli przedsiębiorstw fabrycznych.

b) Dojazdy w Radziechowie i Stojanowie będą wybudowane kosztem funduszu kolei Lwów-Stojanów.

8. W powiecie kołomyjskim.

Po przerobieniu projektu budowy publicznego dojazdu do stacyi w Kołomyi w myśl wyników rozprawy konkurencyjnej odbytej 18. marca 1909, Wydział powiatowy wyznaczył na 29. lipca r. b. termin powtórnej rozprawy.

9. W powiecie lwowskim.

a) Do stacyi kolei Lwów Podhajce przeprowadzono budowę i kolaudacyę dojazdów w:

Lesienicach	długości . . .	291·3	m.
Maryówce	„ . . .	272·5	„
Podbereźcach	„ . . .	248·0	„
Gajach-Czyżykowie	„ . . .	125·0	„
Winnikach	„ . . .	460·0	„

Dojazd do stacyi w Hermanowie długości 540 m. będzie wykonany łącznie z budową drogi Barszczowice-Gaje.

b) Orzeczeniem z 3. czerwca l. 1.465 c. k. Namiestnictwo uznało potrzebę budowy publicznego dojazdu do stacyi Dublany-Laszki kolei Lwów-Stojanów. Budowa będzie uskutecznioną przez krajowe kierownictwo kolejowe na rachunek stron konkurujących.

c) Odniesiono się do c. k. Namiestnictwa o orzeczenie w sprawie budowy publicznego dojazdu do stacyi w Rudańcach kolei Lwów-Stojanów. Gdy jednak dojazd ten częściowo przechodzić ma przez terytoryum powiatu żółkiewskiego, na co powiat żółkiewski się nie godzi, przeto Wydział powiatowy lwowski wziął pod rozwagę sprawę budowy tego dojazdu według odmiennego kierunku dla połączenia z miasteczkiem Kukizowem.

d) Wskutek pisma c. k. Namiestnictwa w sprawie poprawy drogi dojazdowej do stacyi w Zaszkowie, kolei Lwów-Bełzec, wskazano Wydziałowi powiatowemu we Lwowie, aby wziął pod rozwagę przeprowadzenie do tej stacyi publicznego dojazdu konkurencyjnego.

10. W powiecie nadwórniańskim.

Sprawa budowy dojazdu w Nadwórnie, będąca w związku z lokalną regulacyą potoku Strymby, nie postąpiła naprzód.

11. W powiecie nowo-sądeckim.

a) Na podstawie wyniku komisyi obchodowej kolei Muszyna-Krynica oraz uchwały Rady powiatowej z 8. XI. 1909 delegowano na prośbę Wydziału powiatowego inżyniera Wydziału krajowego do opra-

cowania szczegółowego projektu budowy publicznego dojazdu w Krynicy. Przy rozprawie konkurencyjnej na dniu 16. czerwca r. b. przyjęto projekt według kierunku wzdłuż parku zakładowego do połączenia z drogą powiatową Muszyna-Krynica pod łazienkami borowinowemi o dług. 630 m. Wobec założenia dojazdu według typu ulic miejskich i potrzeby budowy mostu stałego o świetle 23 m koszt budowy wyniesie około 120.000 K.

b) Polecono Wydziałowi powiatowemu przedłożenie projektu i wniosku na budowę dojazdu od stacyi w N. Sączu do drogi powiatowej N. Sącz-Tylicz-Muszynka.

12. W powiecie podhajeckim.

Dojazd kolejowy do stacyi w Podhajcach o dług. 0.059 km. oddano do użytku publicznego.

13. W powiecie przemyślańskim.

Ukończono budowę dojazdów do stacyi kolei Lwów-Podhajce w:

Kurowicach	długości	1441·7	m
Przemyślanach	„	734	„
Wołkowie	„	2926	„
Dunajowie	„	1915·5	„

i przeprowadzono holaudacyę wykonanych robót.

14. W powiecie rohatyńskim.

Budowę publicznego dojazdu od drogi krajowej Lwów-Rohatyn do stacyi w Psarach linii Stryj-Chodorów-Tarnopol o dług. 6.328 km rozpoczęto, przyczem ze względu na znaczne koszta (preliminowane na 119.198 K) rozłożono budowę na przeciąg 3 lat.

15. W powiecie skałackim.

Dojazd kolejowy do stacyi Bogdanówka-Kamionki linii kolei Lwów-Podwołoczyska o dług. 1.517 km zbudowano i oddano do użytku publicznego.

16. W powiecie stanisławowskim.

Na dniu 15. czerwca r. b. odbyła się rozprawa konkurencyjna w sprawie budowy dojazdu ze stacyi Dubowce do drogi powiatowej Tustań-Maryampol.

17. W powiecie tarnobrzeskim.

Budowa dojazdu do stacyi kolejowej w Grębowie jest na ukończeniu.

18. W powiecie tarnopolskim.

a) Budowy dojazdu do stacyi Denysów-Kupczyńce, której potrzebę uznało c. k. Namiestnictwo orzeczeniem z dnia 12. kwietnia 1907 l. 43.366, nie rozpoczęto dotychczas a to dla braku porozumienia się z powiatem brzeżańskim, w którym część tego dojazdu jest położoną.

b) Reskryptem z dnia 11. maja b. r. l. 923/1 c. k. Namiestnictwo wydało orzeczenie o potrzebie budowy dojazdu do stacyi w Szlachcińcach o dług. 1.133 km, poczem polecono Wydziałowi powiatowemu bezzwłocznie do budowy przystąpić.

c) Orzeczeniem z dnia 6. czerwca br. l. 431/1 c. k. Namiestnictwo uznało potrzebę budowy dojazdu do stacyi w Borkach wielkich. Na razie z powodu odwołania c. k. kolei sprawa traktuje się w Trybunale administracyjnym.

19. W powiecie tarnowskim.

Dojazd do stacyi Pleśna-Łowczówek o długości 3.323 mb. kosztem 58.700 K jest w toku budowy.

20. W powiecie turczańskim.

a) Wykończono w zupełności budowę dojazdu kolejowego od stacyi Jabłonka niżna kolei Lwów-Sambor do gościńca państwowego w Boryni długości 4·130 km kosztem 169.793 K i przeprowadzono w jesieni 1909 kolaudacyę wykonanych robót.

b) W sprawie wykończenia budowy dojazdu do stacyi Sianki (dług. 1·5 km) wezwano Wydział powiatowy ponownie o powzięcie uchwały co do zmiany kierunku końcowego celem przedłożenia sprawy c. k. Namiestnictwu dla wydania orzeczenia.

21. W powiecie wadowickim.

Sprawa budowy publicznego dojazdu kolejowego do stacyi w Leńczach nie postąpiła naprzód, gdyż z powodu wątpliwości co do istnienia zasadniczych warunków budowy dojazdu konkurencyjnego według projektu przyjętego przy rozprawie konkurencyjnej nie może być przedłożony c. k. Namiestnictwu wniosek o wydanie orzeczenia o potrzebie budowy tego dojazdu.

22. W powiecie wielickim.

Sprawa budowy dojazdu kolejowego do stacyi w Radziszowie nie postąpiła naprzód.

23. W powiecie zaleszczyckim.

Sprawa budowy nowego względnie przełożenia istniejącego dojazdu kolejowego w Zaleszczykach nie postąpiła naprzód.

24. W powiecie żółkiewskim.

W sprawie budowy dojazdu do stacyi Kłodno-Żółtańce kolei Lwów-Stojanów odniesiono się do c. k. Namiestnictwa o wydanie orzeczenia.

25. W powiecie złoczowskim.

a) Na podstawie orzeczenia c. k. Namiestnictwa z dnia 31. października 1909 l. 971 rozpoczęto budowę publicznego dojazdu do stacyi w Skwarzawie kolei Lwów-Podwołoczyska.

b) C. k. Namiestnictwo orzeczeniem z dnia 15. listopada 1909 l. IX. a. 2237 uznało potrzebę przedłużenia dojazdu kolejowego w Jeziernie, poczem rozpoczęto budowę.

26. W powiecie żywieckim.

Sprawa budowy publicznego dojazdu kolejowego do stacyi w Zwardoniu nie postąpiła naprzód.

F.

Inne ważniejsze sprawy.

Szkoła konduktorów drogowych.

O wyniku trzeciego roku nauki 1909/10, czwartego trzechlecia szkoły praktycznej konduktorów drogowych przedkładamy następujące sprawozdanie:

Dnia 16. listopada 1909 po powrocie uczniów z praktyki letniej II. roku szkolnego zamknięto klasę II. i wpisano ich do klasy III-ciej. Naukę zimową klasy III. rozpoczęto dnia 16. listopada 1909 r. a zakończono dnia 15. kwietnia 1910 po egzaminach kursowych.

Z 31 uczniów zwyczajnych wpisanych do klasy III. zmarli dwaj, jeden wystąpił ze szkoły, a dwudziestu ośmiu złożyło z pomyślnym wynikiem egzamin kursowy, a w końcu września przystąpią do egzaminu kwalifikacyjnego.

Po egzaminach kursowych wysłano powyższych uczniów na praktykę letnią do robót drogowych pod kierownictwem inżynierów krajowych i powiatowych, jakto uwidoczniono w załączonem zestawieniu jako alegat 5.

Alegat 5.

W dołączonym alegacie rubr. 3. podano również wyniki egzaminu kursowego klasy III. oraz ogólny wynik praktyki letniej w 1909 r. a to w rubryce 4-tej powyższego alegatu.

Koszta utrzymania szkoły i stan funduszów na całe trzechlecie przedstawiają się następująco:

Wydatki:

Za czas od 13. sierpnia 1907 po dzień 13. lipca 1910.

1.	Remuneracya za kierownictwo szkoły .	1.800·— K
2.	Wynagrodzenie za wykłady . . .	12.512·— „
3.	Stypendya uczniów	23.100·— „
4.	Zapomogi uczniom	90·— „
5.	Koszta wyjazdu uczniów na praktykę .	1.717·— „
6.	Potrzeby szkolne i inne wydatki z tytułu administracyi	3.890·88 „
7.	Obsługa szkoły	300·— „
	Razem . .	43.409·88 K

Dochody:

własne szkoły w 4 tem trzechleciu, wraz ze zwrotami kosztów wyjazdu uczniów na praktykę letnią wynoszą .	2.804·90 K
Z porównania okazuje się czysty wydatek w 4-tem trzechleciu pokryty z funduszu krajowego w kwocie .	40.604·98 K
Ponieważ d. 15 kwietnia 1910 r. 28 uczni złożyło egzamin kursowy, przeto koszt wykształcenia jednego ucznia wynosił	1.450·— K
czyli rocznie na jednego ucznia wydano . . .	483·33 K

Krajowe warstaty dla wyrobów betonowych.

Ruch wyrobów betonowych w 6 krajowych warstatach a mianowicie: w Rzeszowie, Jarosławiu, Żółkwi, Kamionce strumiłowej, Borszczowie i Brzeżanach w r. 1909 przedstawia się jak następuje:

1.	Na budynki i narzędzia wydano . .	7.936·96 K
2.	„ roboty betonowe	99.437·54 „
	Razem . .	107.374·50 K

W y r o b i o n o:

Rur, krawężników, płyt itp. razem . . . 56.791 sztuk
co stanowi 1.969 m³ betonu.

S p r z e d a n o:

Rur, krawężników, płyt itp. razem . . . 55.921 sztuk
co stanowi 2.089 m³ betonu.
Ze sprzedaży uzyskano . . . . . 91.873·10 K

Koszta założenia warstatów oraz koszta wyrobów betonowych od r. 1899 tj. od założenia warstatów do końca r. 1909 przedstawiają się następująco:

1.	Na założenie warstatów wydano . .	91.428·82 K
2.	„ wyroby betonowe	807.467·04 „
	Razem .	898.895·86 K

Wyrobiono:

rur. krawężników itp.	391.027	sztuk	objętości .	18.281 m³
sprzedano	362.758	„	„ .	17.180 „
pozostało	28.269	„	„ .	1.101 m³

Ze sprzedaży uzyskano ogółem . . .	828.883·12 K
Należytość czynna za wyroby wynosiła z końcem r. 1909	16.105·62 „
Wartość pozostałych wyrobów według cen z r. 1909 przedstawia	48.917·11 „
Wartość pozostałych materyałów surowych .	5.267·28 „
Razem .	899.173·13 K

Z porównania okazuje się nadwyżka dochodów w kwocie 277·27 K.

Interpelacya posła Battaglii i tow. do Wydziału krajowego w sprawie krajowego warsztatu dla wyrobów betonowych w Rzeszowie

Na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z dnia 12. października 1909 wniósł poseł Battaglia i tow. interpelacyę do Wydziału krajowego w sprawie konkurencyi krajowego warsztatu dla wyrobów betonowych w Rzeszowie, czynionej przemysłowi prywatnemu, z zapytaniem, czy Wydział krajowy skłonny jest ograniczyć produkcyę tego warsztatu dla zaspokojenia potrzeb administracyi drogowej.

Wydział krajowy oznajmia, jak następuje:

W myśl rozporządzenia Wydziału krajowego z dnia 21. kwietnia 1899 l. 14.670 krajowe warsztaty betonowe mają za zadanie dostarczać wyrobów betonowych dla dróg publicznych niepaństwowych.

Na tem zasadniczem postanowieniu opierając się, Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 22. czerwca 1902 l. 40.896 polecił kierownikom

krajowych warsztatów betonowych, aby wyroby tych warsztatów odstępowali tylko do celów drogowych, a to:

1) zarządom dróg krajowych względnie organom przez Wydział krajowy do wykonania tego zarządu ustanowionym,

2) Wydziałom powiatowym jako zarządom dróg powiatowych, gminnych i publicznych dojazdów kolejowych,

3) miejscowym zarządom drogowym,

4) magistratom 30 miast wymienionych w ustawie z dnia 13. marca 1889 Nr. 24 dz. u. kr. jako miejsowym zarządom drogowym.

Rozporządzeniem zaś z dnia 9. czerwca 1905 l. 50.883, wydanem na podstawie odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 26. maja 1905 l. 467/pr., Wydział krajowy upoważnił kierowników krajowych warsztatów dla wyrobów betonowych do sprzedawania rur betonowych do budowy studzien publicznych.

W myśl powyższych rozporządzeń wyroby krajowych warsztatów betonowych nie mogą być w żadnym wypadku sprzedawane osobom prywatnym, względnie do celów prywatnych.

Wydział krajowy przypomniał powyższe rozporządzenia kierownikowi krajowego warsztatu betonowego w Rzeszowie.

Alegat 6. Rachunki funduszu pro praeterito budowy dróg krajowych i powiatowych.

Podług załączonego jako alegat 6 wykazu (od poz. 1 do 7 i 8), funduszu pro praeterito budowy dróg krajowych i powiatowych po koniec roku 1908, przedstawiają się wynikłości rachunków sześciu dróg w trzech powiatach, jak następuje:

Należytości od stron konkurencyjnych . .	69.064 K	12 h
Zapas gotówką i efektami	16.061 „	34 „
Razem . .	85.125 K	46 h
Należytości bierne przypadające stronom konkurencyjnym za przerobne	186.039 K	12 h
Okazuje się niedobór . .	100.913 K	66 h
który od niedoboru, wykazanego w sprawozdaniu za rok 1907 w kwocie	100.972 K	36 h
zmniejszył się o kwotę . .	58 „	70 „
Z wykazanych należytości czynnych z końcem roku 1907 w kwocie	69.137 K	61 h

nie odpisano żadnej kwoty w roku 1908.

Stan zebranych zapasów kasowych efektami, przechowanych tymczasowo w depozytach ogólnych funduszu krajowego wynosił — wedle powołanego wyżej sprawozdania — po koniec grudnia 1908, a mianowicie:

1. w 4% listach rentowych:

α) Ser. B. Nr. 329 i 330 po 100 K .	200 K	
β) „ E. Nr. 108 do włącznie 122 tj. 15 sztuk po 2.000 K	30.000 „	30.200 K — h

2. w dwu książeczkach wkładkowych Banku krajowego numer:

a) 25829 na kwotę . . .	823 K	07 h
b) 25830 „ „ . . .	1.657 „	20 „ 2.480 K 27 h
Razem . .	32.680 K	27 h

Doliczając do tego narosłe odsetki od tychże książeczek — jak L. W. 81.865/09 — po koniec czerwca 1909, mianowicie numer:

ad a. 25829 odsetki za czas od 1. stycznia do 2. kwietnia 1909 tj. za 92 dni . . . . 8 K 40 h

Na dniu 3. kwietnia 1909 dopisano do tejże książeczki na kwotę j. w. 823 K 07 h

zrealizowane kupony (płatne 1. kwietnia 1909) od wykazanych wyżej 4% listów rentowych na 30.200 K w kwocie . 604 K — h

po zapłaceniu $^1/_2$% podatku rentowego . 3 K 02 h . 600 K 98 h

wobec czego stan książeczki tej wynosił 3-go kwietnia 1909 r. kwotę 823·07 + 600·98 = 1.424 K 05 h od której narosłe procenty za czas od 3. kwietnia do 30. czerwca 1909 tj. za 88 dni wyniosły . . 13 K 86 h 623 K 24 h

ad b. 25830 odsetki za czas od 1. stycznia do 30. czerwca 1909 tj. za 180 dni w kwocie . . . 33 K 14 h 656 K 38 h

Razem po koniec czerwca 1909 . 33.336 K 65 h

Dopisane zaś procenty za czas od 1. lipca do 31. grudnia 1909 wyniosły — jak L. W. 146.596/09 — od pomienionych książeczek numer:

ad a. 25.829 na (1.424·05 + 8·40 − 13·86) = 1.446 K 31 h kwotę . . . . . 28 K 92 h

ad b. 25.830 na (1.657·20 − 33·14) = 1.690 K 34 h kwotę . . . . . 33 K 80 h 62 K 72 h

Razem . . . 33.399 K 37 h

Doliczając do tego zapasy kasowe przechowane — wedle powołanego na wstępie wykazu — w c. k. kasach rządowych po koniec roku 1908 w kwocie . . . 16.061 K 34 h

Ogółem stan zapasów tych na pokrycie niedoborów pomienionego funduszu pro praeterito wynosi kwotę . 49.460 K 71 h

A po doliczeniu należytości od stron konkurencyjnych) czynnych — o ile nie będą odpisywane sposobem dotychczasowym, a z tego powodu i wpływy po największej części bardzo wątpliwe — w kwocie j. w. . . 69.064 K 12 h

wynosi suma stanu czynnego kwotę . 118.524 K 83 h

W porównaniu zaś z należytościami biernemi w kwocie j. w. . . . . 186.039 K 12 h

okazuje się jeszcze **niedobór** w kwocie . . 67.514 K 29 h

W powołanem wyżej sprawozdaniu za rok 1907 zaznaczono, że Wydział krajowy odniósł się ponownie przy L. W. 18.487 z dnia 11. maja 1908 do Namiestnictwa o zarządzenie jak najspieszniejszego ostatecznego zakończenia sprawy funduszów pro praeterito wszystkich dróg, powołując się nadto co do należytości biernych na pismo Namiestnictwa z dnia 18. czerwca 1903 l. 72.324 (L. W. 57.303/903), w którem oznajmiono, „że pretensye stron za przerobne do funduszów pro praeterito budowy dróg krajowych“ — o czem wspomniano już w sprawozdaniu za rok 1903 — „nie są należycie udowodnione i nie opierają się na dokumentach, wykazujących dowodnie ich płynność, skutkiem tego zaległości bierne w znacznej części n i e przedstawiają dla kontrybuentów, którzy do budowy dróg konkurowali, realnej wartości i dlatego z tych samych przyczyn, jak należytości czynne, będą mogły być odpisane“.

Obecnie Namiestnictwo pismem z dnia 8. marca 1910 l. IX a. 1.378/1 (L. W. 30.487/910) donosi stosownie do pisma Wydziału krajowego przy L. W. 29.120/909 z dnia 3. sierpnia 1909 w z g l ę d e m o s t a t e c z n e g o z a k o ń c z e n i a s p r a w y f u n d u s z ó w p r o p r a e t e r i t o w s z y s t k i c h p o z o s t a ł y c h d r ó g, ż e o d n i o s ł o s i ę w p r z e d m i o c i e t y m d o c. k. M i n i s t e r s t w a r o b ó t i n i e o m i e s z k a z a w i a d o m i ć W y d z i a ł u k r a j o w e g o o d e c y z y i c. k. M i n i s t e r s t w a.

Oznajmia się w końcu, że — jak L. W. 127.434/09, 30.487 i 36.963/910 — odniesiono się do Namiestnictwa o spieszne udzielenie Wydziałowi krajowemu brakujących rachunków funduszów pro praeterito budowy dróg: krajowej Lwów-Rohatyn i 4-ch dróg obwodu tarnopolskiego (Brzeżany-Podwołoczyska, Brzeżany-Tarnopol, Strussów-Buczacz i Tarnopol-Brody) za rok 1909 i powiatowej Grzymałów Skałat-Smykowce za lata 1908 i 1909.

Ubezpieczenie robotników i drożników od wypadków.

Zgodnie z ustawą z dnia 28. grudnia 1887 (dz. p. p. z r. 1888 nr. 1) ubezpieczono w roku 1909 tych robotników i drożników na drogach krajowych i subwencyonowanych, którzy byli użyci przy robotach drogowych prowadzonych we własnym zarządzie.

Z tego zobowiązania wynikłe koszta poniesiono z funduszu krajowego.

1. Na roboty zwyczajne wykonane przy utrzymaniu dróg krajowych i przy robotach w warsztatach betonowych w kwocie	6.879 K 83 h
2. Na roboty nadzwyczajne przy budowie i utrzymaniu dróg subwencyonowanych i dojazdów kolejowych w kwocie	415 „ 70 „
Razem . . .	7.295 K 53 h
Gdy w roku 1908 wypłacono z powyższego tytułu kwotę	6.266 K 36 h
zatem okazuje się, że koszt ubezpieczeń wynosił w roku 1909 więcej o kwotę	1.029 K 17 h

Nadto poniesiono w ciągu roku 1909 koszta ubezpieczeń robotników zajętych w latach ubiegłych a mianowicie:

1. Przy robotach zwyczajnych na drogach krajowych i w warsztatach betonowych w kwocie . .	1.276 „ 31 h
2. Przy robotach nadzwyczajnych na drogach subwencyonowanych w kwocie	1.709 „ 74 h
Ogólny koszt zwiększonych ubezpieczeń był wyższy o kwotę	4.015 K 22 h

Przedłużenie udzielonych koncesyi mytniczych

Na podstawie § 7 ust. drog. Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem przedłużył na dalszych pięć lat koncesye do pobierania opłat mytniczych a mianowicie:

Gminie Bukaczowce — od mostu na rzece Świerzu.

Wydziałowi powiatowemu w Cieszanowie — na drodze gm. Cieszanów-Chotyluby.

Wydziałowi powiat. w Gródku — na drodze gm. I kl. Gródek-Załuż.

Radzie powiatowej w Husiatynie — na drodze pow. Husiatyn-Horodnica.

Wydziałowi powiat. w Jaworowie — na drodze gm. Jaworów-Sądowa Wisznia.

Radzie powiatowej w Kamionce strumiłowej — na drodze Busk-Toporów. na drodze pow. Jabłonówka-Chołojów, na drodze pow. Radziechów-Niedźwiedzie-Kulików i od mostu powiatowego na rzece Bugu w Dobrotworze.

Radzie powiatowej w Turce na drodze powiatowej Turka-Czarna.

Radzie powiatowej w Samborze na drodze powiatowej Sambor-Mościska.

Wydziałowi pow. w Skałacie na drodze gminnej Podwołoczyska-Grzymałów.

Radzie powiatowej w Sokalu na drodze powiatowej Bełz-Waręż.

Gminie m. Sokala od dwóch mostów na rzece Bugu.

Radzie powiatowej w Żydaczowie na drodze powiatowej Brzezina-Rozdół-Rozwadów.

Radzie powiatowej w Żydaczowie od mostu na rzece Stryju pod Żydaczowem.

Przedłużenie koncesyi na pobór kopytkowego.

Wydział krajowy odniosł się do c. k. Namiestnictwa o przedłużenie na dalsze trzy lata koncesyi do pobierania kopytkowego gminom miast Nowy-Sącz i Jarosław.

Kontrola nad miastami pobierającemi kopytkowe.

Tak jak w latach poprzednich wykonywał Wydział krajowy kontrolę nad miastami, które na mocy specyalnych ustaw uprawnione są do pobierania myta kopytkowego a w szczególności: w Brodach, Brzeżanach, Jarosławiu, Kołomyi, Nowym Sączu, Przemyślu, Rzeszowie, Stanisławowie, Tarnowie, Tarnopolu, Żółkwi tudzież nad Wydziałem powiatowym w Buczaczu, który pobierał powyższe opłaty aż do 6. lipca 1909 t. j. do wejścia w moc obowiązującą ustawy z 12. maja 1909 Nr. 53. dz. u. kr. o udzieleniu prawa poboru myta kopytkowego gminie m. Buczacza.

Stan tej kontroli w czasie od 1. lipca 1909 do 30. czerwca 1910 przedstawia się następująco:

Wydział krajowy zbadał preliminarze wszystkich powyższych miast na rok 1909 z wyjątkiem Buczacza i Rzeszowa, które tych preliminarzy nie przedłożyły — tudzież preliminarze na rok 1910 miast Brzeżan, Jarosławia, Kołomyi i Stanisławowa. Preliminarze na rok 1910 przedłożyły nadto dotychczas Brody i Przemyśl

Również zbadał Wydział krajowy zatwierdzone przez właściwe Wydziały powiatowe: zamknięcie rachunków m. Tarnowa za rok 1907 i zamknięcia rachunków za rok 1908 miast Kołomyi, Stanisławowa, Tarnowa Tarnopola, Żółkwi Dotychczas nie przedłożono zamknięć rachunkowych za rok 1907 z miast Brzeżany, Rzeszów, za rok 1908 z miast

Brzeżany, Buczacz i Rzeszów. Za rok 1909 przedłożono rachunki tylko z miasta Brodów.

Alegat 7. Subwencye państwowe na budowę dróg.

W załączeniu ·/. jako alegat 7 przedkładamy Wysokiemu Sejmowi wykaz zezwolonych na r. 1909 kredytów ze Skarbu państwa na budowę i rekonstrukcyę dróg krajowych, powiatowych i gminnych.

Orzeczenia c. k. Trybunału administracyjnego.

I. **C. k. Trybunał administracyjny zniósł:**

1. Orzeczenie Wydziału krajowego z dnia 7-go października 1908 r. l. 98.583, którem nie wchodząc w motywa, pozostawiono bez skutku rekurs Aleksandra br. Poppera z Wiednia, przeciw uchwale Wydziału powiatowego w Żywcu z dnia 11. września 1908 r. l. 2.485, którą odmówiono prośbie pomienionej firmy o wznowienie postępowania administracyjnego w sprawie nałożonego na nią orzeczeniem Wydziału krajowego z dnia 18-go kwietnia 1907 l. 23.577, zatwierdzonem przez c. k. Trybunał administracyjny orzeczeniem z dnia 17-go czerwca 1908 r. l. 6.044 ex 1908 osobnego datku w kwocie 30.556 K. za zużywanie w latach 1898—1905 w niezwykły sposób transportami drzewa nieomyconej drogi gminnej I klasy od granicy Królestwa Węgier przez Ujsoły do dojazdu kolejowego w Rajczy.

2. Orzeczenie Wydziału krajowego z dnia 18-go września 1908 r. l. 90.422, którem nałożono na firmę „Austryackie leśno-przemysłowe Towarzystwo w Wiedniu“ osobny datek w kwocie 766 K. z tytułu zużywania w roku 1907 w niezwykły sposób transportami drzewa, nieomyconej drogi gminnej I klasy Ujsoły-Rajcza na przestrzeni od granicy Królestwa Węgier w Ujsołach do stacyi kolejowej w Rajczy.

II. **C. k. Trybunał administracyjny nie załatwił:**

zażalenia Magistratu król. stoł. m. Lwowa przeciw decyzyi c. k Namiestnictwa we Lwowie, względnie orzeczeniu Wydziału krajowego z dnia 4. sierpnia 1908 r. l. 73.104/08 w sprawie budowy drogi dojazdowej do dworca Lwów-Łyczaków kolei Lwów-Podhajce.

III. **Wydział krajowy cofnął:**

zażalenie swoje przeciw orzeczeniu c. k. Minsterstwa rolnictwa z dnia 24. września 1909 r. l. 23.806/08 w sprawie zastrzeżeń zarządu drogi krajowej Zakliczyn-Sącz-Niedice przeciw wykonaniu projektu regulacyi Dunajca w obrębie gmin Kadcza, Jazowsko, Łazy i Opalona ze względu na unieważnienie przez pomienione c. k. Ministerstwo swego orzeczenia i wydanie nowego.

Akademia im. Maryi Teresy w Wiedniu.

Odezwą z dnia 18-go marca r. 1909 XIII 28.631 zawiadomiło c. k. Namiestnictwo Wydział krajowy o opróżnieniu jednego miejsca funduszowego w Akademii im. Maryi Teresy w Wiedniu.

Po rozpisaniu konkursu przez Wydział krajowy z dnia 27. marca 1909 r. do l. 32.224 uczyniono przedstawienie do Najwyższego Tronu. Najwyższem postanowieniem z dnia 22. lipca 1909 r. nadał Najjaśniejszy Pan to miejsce funduszowe Wojciechowi Romanowi Ruszkowskiemu.

Następnie odezwą z dnia 3. sierpnia 1909 l. 13.500/pr. zawiadomiło c. k. Namiestnictwo Wydział krajowy o opróżnieniu znów jednego miejsca funduszowego w pomienionej Akademii.

Po rozpisaniu konkursu przez Wydział krajowy z dnia 10. sierpnia 1909 do l. 87.518 uczyniono przedstawienie do Najwyższego Tronu.

Najwyższem postanowieniem z dnia 13. października 1909 r. nadał Najjaśniejszy Pan to miejsce funduszowe Stanisławowi Strubińskiemu.

Wreszcie odezwą z dnia 4-go października r. 1909 XIII $\frac{1990}{42}$ zawiadomiło c. k. Namiestnictwo Wydział krajowy o opróżnieniu jeszcze jednego miejsca funduszowego w Akademii im. Maryi Teresy w Wiedniu.

Po rozpisaniu konkursu przez Wydział krajowy z dnia 8-go października 1909 r. l. 110.463 uczyniono przedstawienie do Najwyższego Tronu. Najwyższem postanowieniem z dnia 6. stycznia 1910 r. nadał Najjaśniejszy Pan to miejsce funduszowe Maksymilianowi Chojeckiemu.

Sprawy szlachectwa i zmiany nazwisk.

W czasie od 1. lipca 1909 r. do 30. czerwca 1910 załatwiono w dziale szlachectwa trzysta cztery exhibitów.

I. Co do staropolskiego szlachectwa:

Przy dwudziestu ośmiu podaniach udzielono opinii na żądanie c. k. Namiestnictwa.

Najwyższa decyzya nastąpiła w trzech wypadkach, pomyślnie dla proszących.

W jednym wypadku, c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych, uznało uprawnienie do używania odziedziczonego szlachectwa staropolskiego, jako zagranicznego zwykłego szlachectwa.

II. Certyfikatów szlachectwa wydano czterdzieści, z tych cztery na podstawie Najwyższego zatwierdzenia staropolskiego szlachectwa, pięć na mocy upoważnienia ze strony c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych, ponieważ legitymujący się pochodzili w trzecim, względnie czwartym stopniu od osób zapisanych w metrykach szlacheckich galicyjskich, zaś trzydzieści jeden certyfikatów szlachectwa wydał Wydział krajowy we własnym zakresie działania, ponieważ legitymujący się byli synami lub córkami, a najdalej wnukami osób zapisanych w metrykach szlacheckich galicyjskich.

Do sprawy certyfikatów szlachectwa odnosi się czterdzieści trzy exhibitów.

III. Spraw szlachectwa ogólnej treści, a mianowicie co do różnych wyjaśnień, wypisów z metryk szlacheckich galicyjskich i innych żądań załatwiono dziewięćdziesiąt sześć, a w tych mieści się także peryodyczny wykaz wpisów dokonanych w metrykach szlacheckich galicyjskich w ciągu roku 1909, przedłożony c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych na ręce c. k. Namiestnictwa we Lwowie z początkiem roku 1910.

IV. W sprawie zmiany nazwisk, oznajmiono c. k. Namiestnictwu we Lwowie — na żądanie tegoż — do stu trzydziestu siedmiu podań, czy nadać się mające nazwiska przysługują, lub nie przysługują rodom szlacheckim, zapisanym w metrykach szlacheckich galicyjskich i w dziele klasycznem księdza Kaspra Niesieckiego p. t. „Korona Polska“.

Wykaz

datków deklarowanych na budowę drogi krajowej Lwów-Stojanów po koniec r. 1909.

Liczba porz.	Przedmiot	Należytość						Odpisano		Pozostaje		Uiszczono		Pozostaje należytość					
		zaległa		bieżąca		razem								z lat ubiegłych		z roku bieżącego		razem	
		K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h
1	Droga krajowa Lwów-Stojanów																		
	Gminna Kamionka stumiłowa .	736	—	—	—	736	—	—	—	736	—	500	—	236	—	—	—	236	—
	Razem . .	736	—	—	—	736	—	—	—	736	—	500	—	236	—	—	—	236	—

Wykaz wynikłości dochodów i wydatków miejscowych

funduszów dróg gminnych II. kl. za r. 1908.

Liczba porząd.	Nazwa powiatu	Długość dróg gmin. II. kl.	8 % dodatków do podatk.	Dochody						Wydatki		Zapas kasowy		Uwaga
				Dotacya z pow. funduszu drogowego		Inne dochody		Razem						
		Km.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	
1	Biała	368·282	31.795	92	62.808	65	13.272	20	76.080	85	64.704	92	11.375	93	
2	Bóbrka	615·646	16.077	84	20.722	70	12.103	15	32.825	85	32.030	84	795	01	
3	Bochnia	628·966	18.311	36	25.353	29	—	—	25.353	29	22.490	31	2.862	98	
4	Bohorodczany	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Wykazu z wyniko-
5	Borszczów	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	ściami nie przedło-
6	Brody	958·600	22.196	08	17.161	58	200	—	17.361	58	17.361	58	—	—	żono.
7	Brzesko	589·775	19.386	24	23.517	56	18.141	44	41.659	—	41.659	—	—	—	
8	Brzeżany	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
9	Brzozów	186·230	11.005	84	16.406	41	69	90	16.476	31	16.252	61	223	70	Jak wyżej
10	Buczacz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
11	Chrzanów	467·600	38.864	80	99.211	74	6.551	93	105.763	67	103.336	73	2.426	94	Jak wyżej
12	Cieszanów	760·376	13.096	16	26.824	36	1.033	75	27.858	11	26.436	71	1.421	40	
13	Czortków	457·000	9.066	08	17.691	79	18	10	17.709	89	15.665	57	2.044	32	
14	Dąbrowa	637·839	12.757	60	25.131	58	—	—	25.131	58	25.131	58	—	—	Jak wyżej
15	Dobromil	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
16	Dolina	373·538	10.049	36	20.728	94	—	—	20.728	94	20.728	94	—	—	
17	Drohobycz	618·544	49.947	76	119.048	68	—	—	119.048	68	119.048	68	—	—	
18	Gorlice	279·404	12.584	16	10.543	32	—	—	10.543	32	10.543	32	—	—	
19	Gródek	617·610	14.131	28	34.159	84	11.542	65	45.702	49	44.650	15	1.052	34	
20	Grybów	148·140	5.880	32	9.338	23	—	—	9.338	23	9.338	23	—	—	
21	Horodenka	349·750	19.077	20	11.505	16	—	—	11.505	16	11.505	16	—	—	
22	Husiatyn	430·470	15.649	60	16.203	70	715	88	16.919	58	16.784	91	134	67	
23	Jarosław	995·100	28.250	—	38.302	15	1.724	35	40.026	50	35.687	12	4.339	38	
24	Jasło	633·621	18.723	60	23.491	07	378	58	23.869	65	23.743	85	125	80	
25	Jaworów	526·121	8.928	16	35.958	11	—	—	35.958	11	35.958	11	—	—	
26	Kałusz	424·700	14.633	36	38.916	38	401	17	39.317	55	33.279	59	6.037	96	
27	Kamionka	—	19.759	52	26.232	31	101	40	26.333	71	26.333	71	—	—	
28	Kolbuszowa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
29	Kołomyja	1.007·000	26 587	44	25.997	90	—	—	25.997	90	25.997	90	—	—	Jak wyżej
30	Kosów	558·856	11.512	32	4.000	31	1.364	16	5.364	47	5.215	02	149	45	
31	Kraków	321·080	18.086	96	53.614	85	—	—	53.614	85	53.614	85	—	—	
32	Krosno	363·800	14.188	08	17.066	54	—	—	17.066	34	17.066	34	—	—	
33	Limanowa	471·355	8.661	72	12.663	23	—	—	12.663	23	4.368	38	8.294	85	
34	Lisko	664·400	14.509	20	26.000	14	—	—	26.000	14	26.000	14	—	—	
35	Lwów	931·600	21.600	64	80.536	93	9.714	34	90.251	27	87.430	83	2.820	44	
36	Łańcut	1.009·500	28.550	—	47.890	19	—	—	47.890	19	47 890	19	—	—	
37	Mielec	638·000	16.077	92	39.782	70	—	—	39.782	70	39.782	70	—	—	
38	Mościska	541·064	11.985	28	32.281	38	2.111	95	34.393	33	34.393	33	—	—	
39	Myślenice	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
40	Nadwórna	370.717	9.849	92	18.702	36	3.885	13	22.587	49	22.587	49	—	—	Jak wyżej
41	Nisko	88·450	10.926	80	11.286	60	—	—	11.286	60	11.286	60	—	—	
42	Nowy Targ	557·400	13.818	16	26.680	76	—	—	26.680	76	26.656	06	24	70	
43	Pilzno	197·540	7.697	36	18.810	52	100	—	18.910	52	18.910	52	—	—	
44	Podhajce	602·500	18.553	84	10.713	30	—	—	10.713	30	10.139	36	573	94	
45	Przemyśl	677·108	29.261	84	28.286	09	47	70	28.333	79	27.323	10	1.010	69	
46	Przemyślany	—	13.821	28	23.934	28	19.020	40	42.954	68	32.425	93	10.528	75	
47	Rawa	702·200	19.854	—	20.749	13	—	—	20.749	13	20.749	13	—	—	
48	Rohatyn	736·800	16.293	20	19.963	—	—	—	19.963	—	19.963	—	—	—	
49	Ropczyce	592·033	13.338	08	32.328	19	43.254	22	75.582	41	64.154	01	11.428	40	
50	Rudki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
51	Rzeszów	891·700	25.424	—	54.356	51	—	—	54.356	51	54.356	51	—	—	Jak wyżej
52	Sambor	494·558	18.938	24	12.892	65	—	—	12.892	65	12.892	65	—	—	
53	Sanok	514·706	17.603	52	35.355	—	—	—	35.355	—	35.355	—	—	—	
54	Sącz nowy	921·480	—	—	22 087	77	32.308	24	54.396	01	50.235	84	4.160	17	
55	Skałat	475·053	17.618	48	40.111	32	5.000	—	45.111	32	41.239	99	3.871	33	
56	Śniatyn	347·000	13.258	88	18.898	74	—	—	18.898	74	18.898	74	—	—	
57	Sokal	667·600	24.032	40	47.043	13	6.947	—	53.990	13	53.478	97	511	16	
58	Stanisławów	344·800	38.109	28	21.344	65	1.235	49	22.580	14	21.491	61	1.088	53	
59	Stary Sambor	98·370	6.108	—	8.256	40	—	—	8.256	40	8.256	40	—	—	
60	Stryj	111·273	24.028	88	17 250	—	100	—	17.350	—	17.349	19	—	81	
61	Tarnobrzeg	592·273	14.136	40	16 612	26	—	—	16.612	26	11 560	47	5.051	79	
62	Tarnopol	1.075 000	29.259	92	81.669	98	—	—	81.669	98	81.669	98	—	—	
63	Tarnów	736·185	56.433	60	29.397	88	583	63	29.906	51	24.923	08	4.983	43	
64	Tłumacz	246·000	15.993	44	70.385	82	—	—	70.385	82	65.335	04	5.050	78	
65	Trembowla	448·910	14.899	76	9.814	73	15.112	82	24.927	55	24.927	55	—	—	
66	Turka	442·560	9.128	56	33.829	95	—	—	33.829	95	33.829	95	—	—	
67	Wadowice	757·813	19.004	56	35.367	07	—	—	35.367	07	33.768	92	1.580	15	
68	Wieliczka	84·660	27.276	96	38.853	21	18.501	75	57.354	96	57.354	96	—	—	
69	Zaleszczyki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Jak wyżej
70	Zbaraż	677·314	16.139	36	16.224	92	—	—	16 224	92	16.224	92	—	—	
71	Złoczów	1.423·000	23.077	44	86.924	18	26.824	01	113.748	19	112.023	23	1.724	96	
72	Żółkiew	695·280	17.798	48	47.298	37	—	—	47.298	37	47.298	37	—	—	
73	Żydaczów	55·746	14.612	48	1.332	14	—	—	1.332	14	1.332	14	—	—	
74	Żywiec	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Jak wyżej
	Razem														

Alepat 3. do sprawozdania z czynności Dep. IV. Wydziału krajowego za czas od 1. lipca 1909 do 30. czerwca 1910.

Wykaz wynikłości

zamknięć rachunków powiatowych fnnduszów drogowych za r- 1908

L.	Nazwa powiatu	Dochody		Wydatki		Zapas kasow.		Uwaga
		K	h	K	h	K	h	
1	Biała	216.909	72	208 220	18	8.689	54	
2	Bóbrka	132.416	36	118.432	31	13.984	05	
3	Bochnia	220.602	39	220.440	10	162	29	
4	Bohorodczany . .	75.999	69	75.999	69	—	—	
5	Borszczów . . .	79.262	57	74.761	76	4.500	81	
6	Brody	210.166	45	208.889	18	1.277	27	
7	Brzesko	185.387	29	185.341	57	45	72	
8	Brzeżany	120.097	11	120.097	11	—	—	
9	Brzozów	130.139	18	120.095	26	10.043	92	
10	Buczacz	261.106	36	233.164	—	27.942	36	
11	Chrzanów . . .	299.428	89	274.768	91	24.659	98	
12	Cieszanów . . .	109.490	98	108.933	83	557	15	
13	Czortków	162.165	28	161.969	46	195	82	
14	Dąbrowa	162.443	19	162.443	19	—	—	
15	Dobromil	123.989	37	103.852	14	20.137	23	
16	Dolina	85.712	16	84.154	44	1 557	72	
17	Drohobycz . . .	414.751	32	414.751	32	—	—	
18	Gorlice	106.547	03	106.547	03	—	—	
19	Gródek	229,686	29	229.686	29	—	—	
20	Grybów	102 390	54	96.699	95	5.690	59	
21	Horodenka . . .	196.775	85	194.775	85	2.000	—	
22	Husiatyn	156.310	59	156.271	01	39	58	
23	Jarosław	286.770	18	282.153	16	4.617	02	
24	Jasło -	219.306	83	203.023	86	16.282	97	
25	Jaworów	73.242	57	73.202	20	40	37	
26	Kałusz	218.503	41	206 338	30	12.165	11	
27	Kamionka . . .	285,777	26	258.985	04	26.792	22	
28	Kolbuszowa . . .	117.076	22	105.822	42	11.253	80	
29	Kołomyja . . .	212.095	45	212.095	45	—	—	
30	Kosów	103.924	91	103.450	28	474	63	
31	Kraków	224.363	12	224.363	12	—	—	
32	Krosno	88.893	41	88.369	18	524	23	
33	Limanowa . . .	88.004	14	84.557	89	3.446	25	
34	Lisko	93.533	77	78.943	24	14.590	53	
35	Lwów	242.680	85	242.316	39	364	46	
36	Łańcut.	303.527	34	281 641	65	21.885	69	
37	Mielec	151.580	97	161.544	29	36	68	
38	Mościska	148.138	79	148.138	79	—	—	
39	Myślenice. . . .	217.119	87	210.472	74	6.647	13	
40	Nadwórna. . . .	60.516	08	50.321	43	10.194	65	
41	Nisko	109.971	31	106.849	42	3.121	89	
42	Nowy Targ . . .	115.062	97	109.229	53	5.833	44	
43	Pilzno	78.214	51	78.047	74	166	77	
44	Podhajce	160.087	22	160.087	22	—	—	
45	Przemyśl	133.161	08	131.321	90	1.839	18	
	Do przeniesienia .	7,513.330	87	7,251.569	82	261.761	05	

L.	Nazwa powiatu	Dochody		Wydatki		Zapas kasow.		Uwaga
		K	h	K	h	K	h	
	Z przeniesienia .	7,513.330	87	7,251.569	82	261.761	05	
46	Przemyślany . .	226.373	87	226.094	30	279	57	
47	Rawa	332.730	44	331.340	26	1.390	18	
48	Rohatyn	157.193	85	157.193	85	—		
49	Ropczyce	102.299	59	97.144	20	5.155	39	
50	Rudki	216.574	16	216·574	16	—	—	
51	Rzeszów	400 727	53	370.049	55	30.677	98	
52	Sambor	262.594	17	257.868	71	4.725	46	
53	Sanok	116.564	67	105.442	52	11.122	15	
54	Sącz nowy . . .	290.137	96	241.485	79	48.652	17	
55	Skałat	190.243	11	176.630	87	13.612	24	
56	Sniatyn	158.342	32	158.342	32	—	—	
57	Sokal	329.068	67	328.112	05	956	62	
58	Stanisławów . .	124.530	92	99.432	81	25.098	11	
29	Stary Sambor . .	56.745	81	56.290	17	455	64	
60	Stryj	123.758	03	122 087	08	1.670	95	
61	Tarnobrzeg . . .	177.474	07	147.277	72	30.196	35	
62	Tarnopol	310.922	23	310.742	68	179	55	
63	Tarnów	299 444	38	297.929	97	1.514	41	
64	Tłumacz	140.010	41	120.623	83	19.386	58	
65	Trembowla . . .	121.059	42	121.027	10	32	32	
66	Turka	127.907	22	124.376	56	3.530	66	
67	Wadowice . . .	170 149	81	170.149	81	—	—	
68	Wieliczka. . . .	241.608	74	241.035	39	573	35	
60	Zaleszczyki . .	108.106	91	107.578	51	528	40	
70	Zbaraż	100.098	47	98.144	37	1.954	10	
71	Złoczów	214.856	18	213.131	22	1.724	96	
72	Zółkiew	126.422	31	126.422	31	—	—	
73	Zydaczów . . .	131.740	47	129.336	43	2.404	04	
74	Zywiec	201.085	56	199.986	94	1.098	62	
	Razem .	**13,072.102**	15	**12,603.421**	30	468.680	85	

Alegat 4. do sprawozdania z czynności Dep. IV. Wydziału krajowego za czas od 1. lipca 1909 do 30. czerwca 1910.

WYKAZ

zasiłków państwowych udzielonych powiatom na budowę dróg powiatowych i gminnych dla dostarczenia zarobku ludności dotkniętej w r. 1908. klęskami elementarnemi.

Lp.	P O W I A T	Przyznano K	h	Wypłacono K	h
1	Biała	15.000	—	15.000	—
2	Bóbrka	10.000	—	—	—
3	Bochnia	20.000	—	20.000	—
4	Brzesko	20.000	—	20 000	—
5	Brzozów	10.000	—	10.000	—
6	Cieszanów	10.000	—	10.000	—
7	Dąbrowa	10.000	—	10.000	—
8	Gorlice	10.000	—	10.000	—
9	Gródek	10.000	—	10.000	—
10	Grybów	20.000	—	20.000	—
11	Horodenka	10.000	—	10.000	—
12	Husiatyn	15.000	—	15.000	—
13	Jarosław	15.000		15.000	—
14	Jasło	10.000	—	10.000	—
15	Jaworów	15.000	—	15.000	—
16	Kamionka	10.000	—	10.000	—
17	Kolbuszowa	10.000	—	10.000	
18	Kraków	15.000	—	15.000	—
19	Krosno	10.000	—	10.000	—
20	Lwów	10 000	—	10.000	—
21	Łańcut	10.000	—	10.000	—
22	Mielec	15.000	—	15.000	—
23	Mościska	10.000	—	10,0 ,0	—
23	Myślenice	10.000	—	10.000	—
25	Nisko	10.000	—	10.000	—
26	Nowy Targ	20.000	—	—	—
27	Pilzno	10.000	—	10.000	—
28	Przemyślany	10.000	—	10.000	—
29	Rawa	10.000	—	10.000	—
30	Rohatyn	10.000	—	10.000	—
31	Ropczyce	10.000	—	10.000	—
32	Rudki	10.000	—	10.000	—
33	Rzeszów	10.000	—	10 000	—
34	Sokal	10.000	—	10.000	—
35	Tarnobrzeg	15.000	—	15.000	—
36	Tarnów	10.000	—	10.000	—
37	Trembowla	10.000	—	10.000	—
38	Turka	10.000	—	—	—
39	Wadowice	15.000	—	15.000	—
40	Wieliczka	10.000	—	—	—
41	Złoczów	10.000	—	—	—
42	Żółkiew	10.000	—	10.000	—
	Razem	500.000	—	440.000	—
	Gdy na to ogólna suma wypłaco-zasiłków wynosi jak obok kwotę	440.000	—		
	zatem pozostaje do dalszego asygn.	60.000	—		

Zestawienie klasyfikacyi

uczniów szkoły praktycznej konduktorów drogowych

za rok szkolny 1909 — 1910 i z praktyki letniej w r. 1909.

Liczba lokacyi porządkowa	Nazwisko, imię i rok urodzenia ucznia	Rok szkolny 1909—1910 (klasa 3-cia)		Ogólny wynik praktyki letniej w r. 1909.	Uwagi
		Nauka zimowa	Roboty drogowe, do których przydzielono ucznia na praktykę letnią w roku 1910.		
		Ogólny wynik egzaminów kursowych			
1	Sitarz Ludwik (styp.) 1883	bardzo dobry	na zastępcę konduktora dróg kraj. w okręgu rzeszowskim odd. niskim.	bardzo dobry	
2	Dziadyk Michał (styp.) 1886	dobry	w okręgu nowo-tarskim	bardzo dobry	
3	Frank Eugeniusz (styp.) 1883	dobry	do trasy dróg Czekaj-Ropczyce-Wielopole	bardzo dobry	
4	Gurba Stanisław (styp.) 1890	dobry	do budowy drogi Zbaraż-Podwołoczyska	bardzo dobry	
5	Czarnecki Bolesław (styp.) 1886	dobry	do warsztatu betonowego w Rzeszowie	dobry	
6	Wójcik Józef (styp.) 1888	dobry	do Wydziału powiatowego w Dąbrowie	dobry	
7	Kordyaczny Karol (styp.) 1882	dobry	do warsztatu betonowego w Żółkwi	bardzo dobry	
8	Machowski Karol (styp.) 1884	dobry	w okręgu buczackim	bardzo dobry	
9	Wąsowicz Stanisław (styp.) 1890	dobry	do Wydziału powiatowego w Krakowie	bardzo dobry	
10	Nowakowski Władysław (styp.) 1885	dobry	w okręgu borszczowskim	bardzo dobry	
11	Śliwiński Witold (styp.) 1888	dobry	do budowy drogi Kossów-Jasionów górny	dobry	
12	Panek Franciszek (styp.) 1889	dobry	do Wydziału powiatowepo w Śmiatynie.	bardzo dobry	
13	Jarosz Stefan (styp.) 1889	dobry	do budowy drogi Tułków-Stecowa	dobry	
14	Jarocki Maryan (styp.) 1885	dobry	do budowy drogi Dobrosin-Hruszów	dobry	
15	Damsé Stanisław (styp.) 1889	dobry	w okręgu nowo-sądeckim	dobry	
16	Switkowski Lesław (styp.) 1890	dobry	do budowy drogi Jarosław-Pruchnik	dobry	
17	Kaczor Adam (styp.) 1889	dobry	do budowy drogi Juraszów-Granica węgierska	dobry	
18	Kaczor Karol (styp.) 1883	dobry	trasa drogi Przedław-Kolbuszowa	dobry	
19	Bigoraj Edward (styp.) 1890	dobry	do budowy drogi pow. Florynka-Krzyżówka-Krynica	dobry	
20	Kuźniar Jan (styp.) 1889	dobry	do budowy mostu pod Haliczem	dobry	
21	Szuber Józef (styp.) 1885	dobry	do trasy drogi Wierbiąż-Lipce-Pistyń w powiecie kołomyjskim	dostateczny	
22	Pillarz Feliks (styp.) 1884	dobry	w okręgu borszczowskim	bardzo dobry	
23	Rykała Józef (styp.) 1889	dobry	do Wydziału powiatowego w Przemyślu	dobry	
24	Ryba Stefan (styp.) 1889	dobry	do Wydziału powiatowego w Dąbrowie.	dobry	
25	Fuczek Kazimierz (styp.) 1891	dobry	do budowy drogi Krystynopol-Brody	dobry	
26	Adamowicz Stanisław (styp.) 1889	dobry	do trasy drogi Krakowiec-Lubaczów	dostateczny	
27	Chmaj Jan (styp.) 1888	dobry	do budowy drogi Kamieniobród-Jaryna	dostateczny	
28	Solawa Stanisław (styp.) 1889	dobry	do trasy drogi Czekaj-Ropczyce-Wielopole	bardzo dobry	

Alegat 6. *do sprawozdania z czynności Dep. IV. Wydziału krajowego za czas od 1. lipca 1909 do 30. czerwca 1910.*

WYKAZ

stanu funduszów pro praeterito budowy dróg krajowych i powiatowych z końcem roku 1908.

Liczba porządk.	Fundusz pro praeterito budowy drogi	Administruje c. k. Starostwo w	Z należytości czynnych z końcem roku 1907				Wynikłości z końcem roku 1908.										U W A G I
							Aktywa				Pasywa		Z porównania okazuje się				
			wykazanych w kwocie		odpisano w roku 1908 kwotę		Należytości czynne od stron konkurencyjnych		Zapas kasowy gotówką i efektami		Razem		Należytości bierne od stron konkurencyjnych		zwyżka		niedobór		
			K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	
1	kraj.: Lwów-Rohatyn .	Bóbrce	6.504	18	—	—	6.504	18	4.442	23	10.946	41	10.571	81	374	70	—	—	LW. 36953/910
2	„ Brzeżany - Podwołoczyska . . .	Tarnopolu	19.603	75	—	—	19.530	26	2.662	08	22.192	34	40.635	53	—	—	18.443	19	
3	„ Brzeżany-Tarnopol		—	—	—	—	—	—	664	29	664	29	—	—	664	29	—	—	
4	„ Strussów - Buczacz		23.934	61	—	—	23.934	61	987	62	24.922	23	45.432	62	—	—	20.510	39	LW. 30487/910
5	pow. Tarnopol-Brody .		—	—	—	—	—	—	12	47	12	47	19.626	17	—	—	19·613	70	
6	kraj.: Jarosław-Bełzec .	Jarosławiu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8.841	90	—	—	8.841	90	Jak w r. 1903
7	pow.: Grzymałów-Skałat Smykowce . . .	Skałacie	19.063	22	—	—	19.063	22	7.292	65	26.355	87	60.931	19	—	—	34.575	32	Brak rach. za r. 1908 wpisano wyniki za r. 1907.
8	Drogi obwodowe byłego obwodu nowosądeckiego	Limanowej	31	85	—	—	31	85	—	—	31	85	—	—	31	85	—	—	
	Razem . .		69·137	61	—	—	69.064	12	16.061	34	16.061	46	186.039	12	1.070	84	101.984	50	
																	100.913	66	

WYKAZ

kredytów ze skarbu państwa zezwolonych w r. 1909 na budowę i rekonstrukcyę dróg krajowych, powiatowych i gminnych.

Licz. porządk.	Nazwa drogi	Powiat przez który droga przechodzi	Długość drogi w kilometrach	Wysokość całego zasiłku z funduszów państwowych w koron.	Kredyty wstawione w preliminarzu państwowym w r. 1909 w koronach.	Uwaga
	I. Budowle wykonywane przez c. k. Rząd:					
1	Iskan-Bircza	Dobromil-Przemyśl	16.683	100.619	15.619 (7 rata)	Budowa w toku.
2	Mikołajów-Krzywula	Żydaczów	16.040	242.000 53.400	26.700 (5 rata)	Budowa w toku.
	II. Zasiłki na budowę dróg krajowych powiatowych i gminnych.					
3	Jarosław-Pruchnik-Nienadowa	Jarosław	—	80.000	10.000 (4 rata)	
4	Florynka-Krzyżówka (Grybów-Krynica) . .	Grybów-Nowy Sącz	—	60.000	7.000 (4 rata)	Kredyt z r. 1905 nie został zużyty w kwocie 7 000 Koron.
5	Hruszów Niemirów-Magierów-Dobrosin . .	Żółkiew-Rawa ruska-Jaworów	—	200.000	21.500 (5 rata)	z rat poprzednich razem w wysokości 140.000 asygnowanych, przypadły kredyty z 1901 i 1902 w kwocie 62 500 kor. dotąd 175.600
6	Podliski małe Jaryczów nowy-Żelechów wielki	Lwów-Kamionka strum.	24.971	203.000	5.000 (8 rata) 60.000	
7	Most na drodze krajowej na Dniestrze pod Haliczem	Stanisławów	—	254.000	(3 rata) 8.000	
8	Rekonstrukcya niektórych dróg gminnych w obrębie fortecy Przemyśl	Przemyśl	—	36.000	(2 rata) 13.000	
9	Rekonstrukcya dróg komunikacyjnych w obrębie miasta Przemyśla	Przemyśl	—	38.500	(2 rata) 30.000	
10	Juraszów-Cięcina-Rajcza-granica węgierska .	Żywiec	—	150.000	(1 rata) 50.000	
11	Kowalowy-Zawadka, z odnogą Jodłowa-Bielowy i most na Wisłoce pod Przeczycą . .	Pilzno	—	200.000	(1 rata)	
		Razem .	—	1,617.519	246.819	

SPRAWOZDANIE

Z CZYNNOŚCI

DEPARTAMENTU IV.

WYDZIAŁU KRAJOWEGO

(w sprawach kolejowych)

za czas od 1. lipca 1909 do 30. czerwca 1910.

Spis rzeczy.

I. Koleje lokalne będące w ruchu. Strona

1. Wyniki eksploatacyjne za rok 1909. 3
2. Objaśnienia dotyczące wzrostu kosztów prowadzenia ruchu za r. 1909 . 4
3. Techniczna kontrola na kolejach lokalnych 14
4. Upaństwowienie kolei lokalnych 14
5. Kolej żelazna Chabówka-Zakopane 14

II. Koleje lokalne w budowie.

6. Kolej lolalna Lwów-Stojanów 16
7. Kolej lokalna Muszyna-Krynica 16

III. Projektowane koleje lokalne, których budowa jest zapewniona.

8. Kolej lokalna Drohobycz-Truskawiec 16

IV. Program budowy kolei lokalnych.

9. Ustawowe zapewnienie budowy kolei niższorzędnych 17
10. Projekt szczegółowy dla kolei lokalnej Rzeszów-Nisko 18
11. Projekt budowy kolei z Przemyśla na Brzozów do Krosna zamiast do Rymanowa 19
12. Projekt szczegółowy dla linii Brzozów Rymanów 19
13. Udział kraju w kosztach budowy kolei lokalnej Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna 19

V. Przebudowa wąskotorowej kolei lokalnej Przeworsk-Dynów na normalnotorową.

14. Komercyalne sprawozdanie 20

VI. Dalsze projekta kolejowe.

15. Kolej lokalna z Nowego wzgl. Starego Sącza na Szczawnicę do Nowego Targu 24
16. Kolej lokalna Żołkiew-Krystynopol 24
17. Kolej lokalna Jaworów-Lubaczów-Cieszanów granica kraju 24
18. Ruch automobilowy między Liskiem a Baligrodem 25
19. Przedłużenie kolei Lwów-Podhajce do Buczacza 25
20. Przedłużenie kolei lokalnej Borki Wielkie-Grzymałów do Kałaharówki i Chorostkowa 25

VII. Krajowy fundusz kolejowy.

21. Pożyczki kolejowe 31
22. Obciążenie krajowego funduszu kolejowego 32
23. Zasoby 32
24. Stan rozporządzalny krajowego funduszu kolejowego 33

VIII. C. k. koleje państwowe.

25. Wezwania do c. k. Rządu 34

IX. Sprawy ogólnej natury.

26. Statystyka kolejowa i pocztowa 34
27. Zniżki kolejowe dla posłów sejmowych 34
28. Stała zniżka cen jazdy na kolejach państwowych dla uczni szkół średnich i wyższych 35

X. Wniosek Wydziału krajowego.

I. Koleje lokalne będące w ruchu.

1. Wyniki eksploatacyjne za rok 1909.

W roku 1909. utrzymały się w mierze dochody brutto kolei lokalnych Borki wielkie-Grzymałów, Łupków-Cisna i Tarnów-Szczucin w porównaniu z temi dochodami za rok 1908., podczas gdy dochody brutto za ten rok kolei lokalnych Chabówka-Zakopane, Delatyn Kołomyja-Stefanówka i Przeworsk-Dynów wzrosły w porównaniu z dochodami z roku poprzedniego. Z powodu strejku w kopalniach węgla w Sierszy i Jaworznie spadły dochody kolei lokalnej Trzebina-Skawce i Piła-Jaworzno.

Rok 1909. wyszczególnia się znacznem podrożeniem kosztów prowadzenia ruchu na kolejach lokalnych. Wyjaśnienia bliższe co do przyczyn tego podrożenia pomieszczamy poniżej.

W r. 1909. było w ruchu 8 kolei lokalnych o łącznej długości 394·032 km.

Dochody brutto wynosiły przeciętnie na 1 km:

w r. 1907 . . .	7.511 K
w r. 1908 . . .	7.870 K
w r. 1909 . . .	8.146 K

Wydatki ogólne na 1 km:

w r. 1907 . . .	4.492 K
w r. 1908 . . .	4.920 K
w r. 1909 . . .	5.419 K,

tak, że **nadwyżka eksploatacyjna** w przecięciu dosięgła na 1 km:

w r. 1907 . . .	3.019 K
w r. 1908 . . .	2.950 K
w r. 1909 . . .	2.726 K

Nadwyżka ta oprocentowuje w przecięciu kapitał inwestowany w budowę kolei lokalnych przez kraj gwarantowanych:

w r. 1907 . . .	3·35%
w r. 1908 . . .	3·25%
w r. 1909 . . .	3·03%

Przeciętny **stosunek procentowy** ogólnych wydatków do dochodów brutto wynosił:

w r. 1907 . . .	59·8%
w r. 1908 . . .	62·5%
w r. 1909 . . .	66·5%

Nominalne roczne zobowiązanie z tytułu gwarancyi dochodów kolei lokalnych wynosiło w latach 1907—1909 kwotę 872.298 K 80 h; z kwoty tej pokryły własne dochody kolei lokalnych:

w r. 1907 . . .	773.927·91 K tj. 88·7%
w r. 1908 . . .	732.801·20 K tj. 84·0%
w r. 1909 . . .	727·640·06 K tj. 83·4%

Na ten mniej pomyślny wynik w roku 1909. wpłynęły zwiększone koszta ruchu na kolei lokalnej Borki wielkie-Grzymałów i Przeworsk-Dynów, a w szczególności peryodyczna naprawa główna lokomotyw kolei Borki wielkie-Grzymałów kosztem 25.300 K i lokomotyw kolei Przeworsk-Dynów kosztem 13.400 K.

Dopłaty gwarancyjne z krajowego funduszu kolejowego do końca roku 1909. uiszczone a nie zwrócone wynoszą łącznie 2,242.417 K 18 h i są bezprocentową pożyczką dotyczących kolei.

Bliższe szczegóły odnoszące się do wyników eksploatacyjnych zawierają dołączone zestawienia II-IV, podczas gdy tablica I przedstawia udziały kraju w zebraniu kapitałów budowy kolei lokalnych, popartych przez kraj na podstawie ustawy krajowej z 17. lipca 1893 Dz. u. kr. Nr 42.

2. Objaśnienia dotyczące wzrostu kosztów prowadzenia ruchu za r. 1909.

W roku 1909. wzrosły koszta ruchu 8 kolei lokalnych, których agendy sprawuje krajowe biuro kolejowe, w porównaniu z temi kosztami za rok 1908. łącznie o 187.760 K tj. o 9·5% (2,126.483—1,938.723). W szczególności podwyższenie kosztów wykazują kolej Borki wielkie-Grzymałów okrągło 30.000 K, Trzebinia-Skawce okrągło 26.500 K, Chabówka-Zakopane okrągło 50.500 K, Przeworsk-Dynów okrągło 29.000 K, Tarnów Szczucin 41.000 K, Łupków-Cisna okrągło 6.900 K, Delatyn-Kołomyja-Stefanówka okrągło 13.000 K.

Wydatki kolei Piła-Jaworzno utrzymały się w równej mierze.

W poszczególnych działach służby eksploatacyjnej przedstawiają się te wydatki, względnie przyczyny ich wzrostu, jak następuje:

A. Zarząd ogólny.

Z tytułu zarządu ogólnego zarachowały prowadzące ruch c. k. Dyrekcye kolei państwowych łącznie co do wszystkich 8 linii kolejowych więcej o 11.136 K. Z kwoty tej na kolej lokalną Tarnów-Szczucin przypada zwiększenie o 8.869 K.; w latach 1907. i 1908. c. k. Dyrekcya kolei państwowych w Krakowie zarachowała o tę ostatnią kwotę mniej z tytułu ogólnego zarządu, niż się po myśli umowy należało i z tego powodu obciążono nią dodatkowo rachunek roku 1909.

Reszta w kwocie 2267 K, jest wynikiem wzrostu faktycznych kosztów ruchu na wszystkich liniach, od których procentowo oblicza się należność za zarząd ogólny.

B. Nadzór i konserwacya kolei.

Wydatki za nadzór i konserwacyę wzrosły łącznie o 14.966 K.

Zwyżkę tę spowodowało polepszenie poborów personalu kolei państwowych, użytego w sekcyach konserwacyi i płacy dziennej robotników. W r. 1909. przeprowadzono nadto szereg wywołanych faktyczną potrzebą robót konserwacyjnych znaczniejszym kosztem, który usprawiedliwia wzrost wydatków w powyższym dziale służby, a mianowicie:

a) sanacya szkód wodnych, spowodowanych wylewem rzeki Skawy, na linii Trzebinia-Skawce . . . . . 5.503 K

b) rekonstrukcya mostów na linii Borki wielkie—Grzymałów (1.703) i Łupków-Cisna (993) . . . . . 2.696 K

c) ubezpieczenie usuwiska szkarpy przekopu na linii Delatyn-Kołomyja-Stefanówka w klm. 2·5 obok Delatyna . . . 3.405 K

d) rekonstrukcya mostu na drodze dojazdowej w Ciśnie 1.485 K

e) przeniesienie wagi pomostowej w Łupkowie na tor ślepy z toru magazynowego . . . . . 603 K

f) urządzenie sygnałów stacyjnych i ostrzegawczych na linii Chabówka-Nowy Targ dla celów wojskowych . . . . 7.389 K

Na linii Delatyn-Kołomyja-Stefanówka ukończono w roku 1908. naprawę mostów, z powodu czego koszta w tym tytule spadły o 8021 K.

Mniej śnieżna zima ubiegłego roku spowodowała mniejszy wydatek o 8.692 K.

C. Obsługa stacyi i pociągów.

Wydatki w tym dziale wzrosły o 51.993 K, a spowodowały je głównie polepszenie bytu personalu na c. k. kolejach państwowych i podwyższenie dziennego zarobku robotników. Pobory personalu stacyjnego wzrosły łącznie o 20.591 K, personalu zaś pociągowego o 21.674 K.

Reszta w kwocie 9.728 K. przypada głównie na podrożenie cen materyałów opału i oświetlania stacyi i pociągów, na zwiększone koszta druków, biletów i t. p.

D. Obsługa parowozów i utrzymanie parku pociągowego.

W tym dziale służby wynosi zwyżka wydatków za rok 1909. w porównaniu do wydatków za r. 1908. . . . . 94.536 K

z której przypada:

a) na polepszenie bytu personalu . . . . 11.041 K
b) na naprawę parowozów . . . . . 49.283 K
c) na materyał opałowy i koszta jego ładowania . . 24.327 K
d) na naprawę wozów . . . . . 6.453 K
e) na różne wydatki . . . . . 3.432 K

Koszta naprawy parowozów tak normalnej tj. bieżącej i tak zwanej głównej stanowią bardzo poważną rubrykę wydatków kolei lokalnych. W r. 1909. naprawa 25 parowozów kosztowała łącznie 105.535 K, z czego przypada na główną naprawę prawie połowa, bo kwota 49.300 K.

Powiększenie kosztów materyału opałowego spowodowało podrożenie cen węgla, a nadto na niektórych liniach intenzywniejszy ruch, a więc i większe zapotrzebowanie.

W pozycyi wydatków innych zaliczony jest wydatek 2.987 K za naprawę uszkodzonych wozów obcych w r. 1906. z powodu wykolejenia na stacyi w Trzebinii.

E. Różne wydatki.

Wydatki zarachowane w tej rubryce wyliczone są w uwadze do kolumny 14. załączonej tablicy II. (wyniki eksploatacyjne).

Na zwiększenie tych wydatków wpłynęły głównie następujące okoliczności.

Z powodu podwyższenia płac personalu stałego i prowizorycznego wzrosły również i opłaty do rozmaitych instytucyi humanitarnych i zakładu ubezpieczeń od wypadków. Wydatek zwiększony o 8.500 K, na kolei Tarnów-Szczucin na cele instytucyi humanitarnych odnosi się do lat poprzednich, za które prowadząca ruch Dyrekcya kolei państwowych zaliczyła mniejsze kwoty, niż się należało.

Koszta prowadzenia ruchu w stacyach złączenia również podniosły się z powodu podwyższenia płac i zarobku personalu kolei państwowych i podrożenia cen materyałów. Zwiększenie kosztów stacyi złączenia kolei lokalnej Trzebinia-Skawce w stacyach Spytkowice, Wadowice, Skawce i Sucha o okrągło 15.600 K. będzie przedmiotem osobnego merytorycznego i rachunkowego badania.

W obrachunku kolei Tarnów-Szczucin kwotę 8.557 K, zarachowano w tym tytule dodatkowo za poprzednie lata, gdyż koszta prowadzenia ruchu w Tarnowie w latach 1906/07 i 1908 zarachowano w niższej kwocie, niż umowa przewiduje.

Z tego samego powodu zaliczono w r. 1909. co do kolei Tarnów-Szczucin kwotę 5.300 K, za przewóz przesyłek własnych kolei lokalnej, należną za lata poprzednie.

Koszta przewozu przesyłek własnych kolei lokalnej Delatyn-Kołomyja-Stefanówka są o okrągło 10.000 K, większe niż w r. 1908; przyczyna będzie odrębnie rachunkowo zbadana.

W końcu zaznacza się, że koszta najmu parowozów na kolei Borki wielkie-Grzymałów wzrosły w r. 1909. o 2.100 K., z tego powodu, że parowozy kolei państwowej pełniły zastępczo służbę na tej linii podczas naprawy parowozów własnych; zwiększony wydatek zaś za najem parowozów i wozów na liniach kolei Delatyn-Kołomyja-Stefanówka i Chabówka Zakopane o 6.400 K, względnie 1.600 K., spowodował intenzywniejszy ruch.

Reasumując powyższe objaśnienia dotyczące zwrotu kosztów ruchu na kolejach lokalnych, zaznacza Wydział krajowy, że niektóre wydatki stale obciążą na przyszłość budżet kolei lokalnych w zwiększonych kwotach, jak np. wydatki personalne, wydatki na zakupno materyałów opałowych, opłaty do instytutów humanitarnych, wszystkie inne wydatki połączone z podrożeniem robocizny i materyałów, a wreszcie koszta zarządu ogólnego. Na zwiększenie wydatków wpłynie również i intenzywniejsza wymiana progów, które z biegiem lat zgniły i popsuły się.

Inny rodzaj wydatków peryodycznie się powtarza w zwiększonych kwotach, jak np. naprawa i utrzymanie objektów i budynków, naprawy główne parowozów.

Obciążenie rachunku kolei Tarnów-Szczucin zar. 1909. kwotą 18.675 K jako odnoszące się do wydatków z lat poprzednich nie powtórzy się w latach przyszłych i z tego powodu należy się spodziewać, że wynik finansowy tej kolei na przyszłość lepiej się przedstawi, o ile dochody z przewozu towarów dopiszą.

Staraniem będzie Wydziału krajowego, aby przez odpowiedne zarządzenia koszta eksploatacyi kolei lokalnych dostosowały się do charakteru tych kolei i do ich dochodów, aby przeto tak niekorzystnie nie wpływały na rentowność i na zapotrzebowanie dopłat kraju z tytułu gwarancyi dochodów.

Tablica I.

ZESTAWIENIE

kapitałów budowy kolei lokalnych, popartych przez kraj na podstawie ustawy krajowej z dnia 17-go lipca 1893, Dz. u. kr. Nr. 42 i stosunku udziałów w kapitałach budowy.

Nazwa kolei lokalnej	Dzień otwarcia ruchu	Długość budowlana linii	Kapitał zakładowy	Kapitał zakładowy na 1 kilometer	Udział w kapitale budowy										
					kraju			państwa		interesentów miejscowych			kraju	państwa	interesentów miejscowych
					pożyczka pierwszeństwa gwarantowana przez kraj	w akcyach pierwszeństwa	w akcyach zakład.	w akcyach pierwszeństwa	w akcyach zakładowych	w akcyach pierwszeństwa	w akcyach zakładowych	w funduszu bezzwrotnym			
		Km.	Koron		w koronach								procentowo		
Borki wielkie Grzymałów	12/8 1897	33·025	1,800.000	54.504	1,200.000	—	—	—	420 000	—	180.000	—	66·67%	23·33%	10·00%
Łupków-Cisna	22/1 1898	25·311	1,580.000	62.423	—	1,050.000	—	—	—	60.000	470.000	—	66·46%	—	35·54%
Trzebinia-Skawce	15/8 1899	59·263	6,928.800	116 916	*a)* 3,320.000 *b)* 720.000	266.000	—	—	1,148.800	634.000	840.000	—	62·14%	16·59%	21.27%
Chabówka-Zakopane	25/10 1899	43·092	5,800.000	134.595	2,260.000	—	—	470.000	2,600.000	470 000	—	—	39·00%	52·80%	8·20%
Delatyn-Kołomyja-Stefanówka	18/10 1899	112·622	9,184.000	81.557	*a)* 5,200.000 *b)* 900.000	—	—	—	2,002.400	—	1,081.600	—	66·42%	21·80%	11·78%
Piła-Jaworzno	27/10 1900	25·835	2,279.000	88.214	a) 928.000 b) 336.000 c) 370.000	—	—	—	364.800	—	257.200	29.000	71·44%	16·01%	12·55%
Przeworsk-Dynów	8/9 1904	46·248	4,448.400	96.186	*a)* 2,266.000 *b)* 698.000	—	—	—	1,152.000	—	330.000	2.400	66·63%	25·90%	7·47%
Tarnów-Szczucin	15/10 1906	48·636	3,400.000	69.829	2,000.000	—	—	—	900.000	—	500.000	—	58·83%	26·47%	14·70%
		394·032	35,420.200	89.880	20,192.000	1,316.000	—	470.000	8,588 000	1,164.000	3,658.000	31.400			
					21,508.000			9,058.000		4,854.200					

Ponadto przyczynił się kraj:

1) do budowy kolei państwowych Chodorów-Podwysokie i Przeworsk-Rozwadów niezwrotnym datkiem . . . . K 2,500.000

i 2) objął akcye pierwszeństwa i zakładowe następujących kolei lokalnych:

a) Kraków Kocmyrzów wartości imiennej K 200.000·—
b) Lwów-Jaworów „ „ „ 300.000·—
c) Tarnopol-Zbaraż „ „ „ 600.000·—
d) Lwów-Podhajce „ „ K 2.150.000·— K 3.250·000

Łączny udział kraju koron 27,258.000.

Tablica II. **Wyniki eks-**

kolei lokalnych popartych przez kraj na podstawie ustawy krajowej z dnia 17.

Nazwa kolei lokalnej	Rok	Długość eksploatacyjna w przecięciu rocznem	1	2	3	4	5	6	7
			Dochody z przewozu						
			osób cywilnych	osób wojskowych	pakunków	towarów pospiesznych	towarów zwykłych	Razem (rubr. 1-5)	Dochody różne*)
		Kilometry	KORONY						
Borki wielkie-Grzymałów	1903	32·571	30.444·79	712 59	373·98	4.868·69	94.584·67	130·884·72	3.595·91
	1904		30.870·26	501·21	497·93	4.740·24	108.146·34	144.755·98	1.309·97
	1905		35.340 25	738·38	501·72	4.940·21	104.112·22	145.632·78	1.108·30
	1906		43.592·63	—	793·62	4.076·40	107.062.09	155.524·74	2.147·21
	1907		38·791·83	—	600·97	4.125·55	101 769·68	145·288·03	622·79
	1908		50.619 83	—	596·28	4.769·47	104·269·45	160.255·03	1.365·17
	1909		50.335·50	—	703·98	4.118·54	106.610·33	161·768·35	1.156·70
Łupków-Cisna	1903	24·941	6.324·29	22·64	190·18	588·69	104.291·41	111.417·21	757·38
	1904		6.437·01	2·00	137·40	665.37	96.923·97	104.165·75	824·28
	1905		5·194·23	5·41	74·43	522·41	94.753·74	100.550·22	1.033·67
	1906		8 138·93	—	200·08	671·44	100.855·84	109 866·29	748·10
	1907		10·837·63	—	152·26	833·82	98.637·65	110.461·36	1.944·90
	1908		15.341·19	—	297·94	784·13	130.559·16	146.982·42	714·15
	1909		12.145 68	—	317·76	454·26	130.346·59	143.264·29	436·65
Trzebinia-Skawce	1903	59·783	34.620·37	782·25	326·28	2.644·91	520.206·47	558.580·28	35.344 35
	1904		36.959·79	1.230·62	443·35	3.745·94	646.350·18	688·729·88	21.794·96
	1905		38.565·92	709·66	518·91	3.812·46	681.655·88	725.262·83	17.185·48
	1906		45.451·68	79·00	486·18	3 886·32	714·491·53	764.394·71	21.904·43
	1907		50.208·30	—	587·57	3.134·82	745·345·70	799.276·39	20.429 78
	1908		56.741·13	—	530·98	7.409·37	740·191·09	804.872·57	26.681 25
	1909		63·485·83	—	476·50	3.023 79	704.454·64	771.440·67	29.575·46
Chabówka-Zakopane	1903	43·284	144.106·55	4 512·32	9.839·07	16.129·26	133.578·78	308.165·98	9.061·03
	1904		181.848·58	3.079 07	9·777·73	14.033·65	133.650·63	342.389·66	3.909·19
	1905		205.083·13	2.825·36	12.113·02	18.877·55	150.538·56	389.438 12	8.583·70
	1906		214.578 10	—	11.977·50	19.281·54	166.172·23	412.009·37	9.787·58
	1907		221.310·44	—	12 210·59	18.174·82	170.162·26	421.858·11	11.963·64
	1908		233.284·53	—	13 286·58	22.194·93	170.920·82	439.686·86	9.801·51
	1909		252 437·72	—	13·247·62	18.494·07	183.127·94	467.307·35	10.000·96
Delatyn-Kołomyja-Stefanówka	1903	111·977	122.702·18	9.312·98	1.954 59	15.847·55	363.991·74	513·809·04	3.994·15
	1904		131.904·15	11.937·81	2.451·32	17.964·86	319·857·54	484·115·68	7.415·82
	1905		149.939·65	13.337·17	2.912·46	19.112·90	397·862·49	583·164·67	2.336·82
	1906		177.291·78	—	3.385·95	19.546·00	443·874·71	644·098·44	3.884·34
	1907		185.099 95	—	3.468 84	19.767·45	467·105·76	675·442·00	8.168·51
	1908		197.206·85	—	3.256·48	21.557·09	433·114·72	655·135·14	10.004·07
	1909		203.115·04	—	3 543·84	19.224·48	545·407·86	771·291·22	12.588 91
Piła-Jaworzno	1903	21·287	6.062·26	47·83	38·58	285·19	80.238·84	86.672·70	7·528·64
	1904	23·097	10.457·63	223 24	69·54	724·06	211.196·90	222.671·37	5·802·88
	1905	25 721	11.598·93	323·46	84 20	625·97	263.313·19	275.945·75	4·443·97
	1906	25·721	13.972·72	—	63·29	725·94	290.314 10	305.076·05	6·565·60
	1907	25·721	17.497·47	—	129·35	949·46	368.936·74	387.513·02	5·860·34
	1908	25·721	19.441·07	—	112·02	1.361·90	381.396·94	402.311·93	7·163·55
	1909	25·721	19.499·98	—	125·39	1.089·83	351.373·75	372.088·95	8·662·35
Przeworsk-Dynów	1904	14·395	9.079·09	31·68	170·92	756·38	18.345·80	28.383·87	180·14
	1905	45·815	38.967·62	526·44	731·49	7.331·36	62.285·38	109.842·29	456·75
	1906	45·815	49.107·91	—	882·76	5.157·36	74.684·04	129.832·07	633·25
	1907	45·815	56.023·60	—	711·89	6.012·56	78.542·40	141.290·45	1.743·55
	1908	45·815	66.414·13	—	932·71	5.419 81	88.582·21	161.348·86	2.425·07
	1909	45·815	71.081·30	—	933·36	5.902·22	105.912·23	183.829·11	1·025·42
Tarnów-Szczucin	1906	10·200	22.093·27	—	252·36	294·58	14.370·71	37.010·92	159·51
	1907	48·690	123.598·83	—	1.491·99	3.181·18	98.403 61	226.675·61	826·97
	1908	48·690	136 664·08	—	1.736·00	10.092·77	122.106·25	270.599·10	1.490·21
	1909	48·690	152.927·15	—	1·800·78	8.318·78	110.413·16	273.459·87	1.872·47

*) Tą rubryką są objęte: Czynsze odnajmu i dzierżaw, odnajem części taboru, opłaty telegraficzne, zwroty kosztów od innych kolei z różnych tytułów, dochody z odsetek i różne inne.

ploatacyjne

lipca 1893. Dz. u. kr. Nr. 42, których Zarząd jest w krajowem biurze kolejowem.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
	Wydatki							W porówn. rubr. 8 i 15.	
Suma dochodów (rubr. 6 i 7)	Zarząd ogólny	Nadzór i konserwacya toru	Obsługa ruchu i spraw komercyalnych	Obsługa parowozów i warsztaty	Razem (rubr. 9—12)	Wydatki różne**	Suma wydatków (rubr. 13 i 14)	Nadwyżka	Niedobór
				KORONY					
134.480·63	2.533·90	18.159·06	12·471·10	20.047·86	53.211·92	20.517 75	73.729·65	60.750·98	—
146.065·95	2.880·86	18.077·35	12·904·67	26.635·14	60.498·02	21.529 59	82.027·41	64.038·54	—
146.741·08	2.997·01	17.894·22	12·749·73	20.029·19	53.670·15	19.374·98	73.045·13	73.695 95	—
157.671·95	4.231·32	22.568·77	16·510·64	31.941 91	75.252·84	26.662 99	101.915·83	55.756·12	—
145 910 82	4.737·38	35 285·80	17·934·69	31.663·12	89.620·99	23.389·99	113.010·98	32.899 84	—
161.620·20	6.204·04	30.410·31	21·699·13	34.709 95	93.023·43	43.467·83	136.491·26	25.128·94	—
162.925·05	7.135·93	34.429·73	22·410·04	64.395·13	128,370·83	38.573·89	166.944·72	—	4.019·67
112.174·59	1.865·55	15.931 04	6.392·02	14.987 92	39.176·53	15.858·64	55.035·17	57.139·42	—
104.990·03	2.006·27	16.855 97	6.394·35	16.875·04	42.131·63	15.230·87	57.362·50	47.627·53	—
101.583·89	2.308·21	17 940 13	6.320·76	13.046·26	39.615·36	13.905·70	53.521·06	48.062·83	—
110.614·39	2.574·53	16.042·49	9.432·27	16.351·26	44.400·55	14.319·77	58.720·32	51.894·07	—
112.406·26	2.937·30	17.017·19	8.353·77	25.619·38	53.927 64	13.514·12	67.441·76	44.964·50	—
147.696·57	4.352·20	21.082 43	11.126·84	24.677·66	61.239·13	38.094·92	99.334·05	48.362·52	—
143.700·94	4.751·78	21.840 99	12.949·01	35.086·74	74.628·52	31.180·78	105.809·30	37.891·64	—
593.924·63	10.059·12	82.32 ·92	50·056 15	68.803·50	211·241·69	77.080·44	288.322·13	305·602·50	—
710.524·84	11 381·18	90.884·67	46·870·47	89.868·55	236·004·87	94.557·16	333.562 03	376 962·81	—
743.448 31	19.771·83	92.315·51	43 472·97	68.669 82	224·230 13	103.513·85	327.743·98	414·704·33	—
786.299·14	21.494·16	97.565·50	52·514·29	77.498·14	249 072·09	128 645·44	377.717·53	408·581·61	—
819.706·17	25.082·59	86.687·81	70·792·06	99.988·05	282 550·51	146.022·59	428.573·10	391·133 07	—
831.553·82	24.222 32	78.488·44	65·884·76	94.304·21	262·899·73	172.924·72	435.824·45	395·729 37	—
801.016·13	22.706·87	86.279·67	72·712·21	110.513·—	292·211·75	170.131·56	462.343·3	338·672·82	—
317.227·01	6.960·61	63 572·23	35.352·23	40.287·39	146 172·46	45.678·17	191.850·63	125.376·38	—
346.298·85	7.932·62	72.908·50	39 777·14	45.966·77	166.585·03	47.092·33	213.677·36	132.621·49	—
398.021·82	10.788·27	103.778·62	43.673·06	53.661·97	211.901·92	46.218·68	258.120·60	139.901·22	—
421.796·95	11.375·53	107.252·68	43.514·17	62.666·04	224.808·42	41.449·62	266.258 04	155.538·91	—
433.821·75	12 481·88	106.069·21	54.646 72	75.324 89	248.522·70	51.608·64	300.131 34	133.690·41	—
449.488·37	11.940·18	101.508·67	52.051·38	76.227·99	241.728·22	54.440·86	296.169·08	153.319 29	—
477.308·31	14.510·42	107.238·83	71.716·16	98 445·84	291.911·25	54.994·95	346.906·20	130.402·11	—
517.803·19	18·155·98	225·902·82	39.568·86	97.647·93	381.275·59	58.438·02	439.713 61	78.089·58	—
491.531·50	20·003·68	241 939·52	38.810·30	119.323·79	420.077·29	57.964·11	478.041·40	13.490·10	—
585.501·49	15·240·76	132·511·63	42.159·38	129.714·25	319.626·02	68.322 71	387.948·73	197.552·76	—
647.982·78	12·163 92	112·010·12	47.561·11	84.745·42	256.480·57	95.319·24	351.799·81	296.182·97	—
683.610·51	14·641·42	134·549·75	53.401·64	104.877·17	307.469·98	111 323 51	418.793·49	264.817·02	—
665.139·21	16·391·39	112·120 52	52.905·93	162.801·31	344.219·15	109 973·03	454.192·18	210.947·03	—
783.880·13	16·617·11	107·582·34	61.100·67	157.659·42	342.959·54	124.504·70	467.464 24	316.415 89	—
94.201·34	2.086·44	13.885·13	9.697·62	18.146·13	43.815·32	25.525·70	69.341·02	24.860 32	—
228.474·25	3.962·30	26.406 95	15.708·69	37.230·60	83.308·54	89.048·11	172.356·65	56.117.60	—
280.389·72	4.479 37	30.281·07	18.266·73	37.416·77	90.443·94	99 583·18	190.027 13	90.362 60	—
311.641·65	5.141·77	42.938·07	21.041·11	36.220·16	105.341·11	103.896·17	209.237·28	102.404·37	—
393 373·36	5.439·35	35.197 51	27.562·16	43.945 05	112.144·07	103.695 07	215.839 14	177.534·22	—
409.475·38	11.644·07	41.582·27	34 674·10	53.306·11	141 206·55	99.384·54	240.591·09	168 884 29	—
380.751·30	10.804 07	41.552·60	38,787·08	55.957·95	147.102·70	93.197·79	240.300·49	140.450·81	—
28.564·01	1.038·46	6.284.30	6.696·04	7.788·92	21.807·72	2.687·94	24.495·66	4.068·35	—
110.299·04	1.163·92	28.993.30	27.236·67	21.886 98	79.230·87	22.114·17	101.345·04	8.954·00	—
130.465·32	1.700·77	23.950.72	29.796·08	22.708·72	78,156·29	19.684·24	97.840 53	32.624·79	—
143.034·00	1 827·74	29.570.19	27.449·31	26.665·42	85.512·66	19 220·26	104.732 92	38.301·08	—
163.773 93	2.117·15	29.575.57	30.476·62	37.942·77	99.112·11	21.782·95	120.895·06	42.878·87	—
184.854·53	2.614·51	32.401.65	36,812·83	52.044·22	123.873·21	25.603·79	149.477·00	35.377·53	—
37.170·43	681·84	3.821·61	3.518·13	4.633·42	12.655·00	2.022·36	14.677·36	22.493.07	—
227.502·58	5.153·17	39.055·46	28.168·66	34.297·07	97.674·36	26.387·75	124.062·11	103.440.47	—
272.089 31	8.797·33	29.928·65	30.034·09	48.795·86	117.555·93	37.671·02	155.226·95	116.862.36	—
275.332·34	17.666·71	27.337·50	34.356·40	53.198·44	132.559·05	63.680·31	196.239·32	79.092.98	—

**) Tą rubryką są objęte: Podatki domowe i gruntowe, koszta komisyjne i sądowe, stemple i należytości, wynagrodzenie za współużywanie dworców, złączenia i za obsługi obcego personalu, czynsze za wynajęte lokale, odszkodowanie po myśli ustawy o odpowiedzialności kolei, opłaty do zakładów humanitarnych, opłaty za ubezpieczenie od wypadków, najem parowozów i wozów, ryczałt na zapasy materyałów zużywalnych, zapomogi dla służby, koszta druków i inseratów, ubezpieczenie od ognia, koszta przewozu własnych przesyłek, biuro centralne Zarządu Towarzystwa, bankowy dodatek administracyjny od pożyczek i stemple od rat pożyczkowych.

Tablica III.

DATY STA-

dotyczące ruchu i wyników eksploatacyjnych kolei

Nazwa kolei lokalnej		Borki wielkie-Grzymałów		Łupków-Cisna		Trzebinia-Skawce	
Długość eksploatacyjna		32·571		24·941		59·783	
	w r.	ogółem	na 1 km.	ogółem	na 1 km.	ogółem	na 1 km.
Przewieziono osób	1903	37.393	1.133	8.650	346	54.514	906
	1904	37.949	1.150	8.101	324	45.776	763
	1905	44.022	1.351	6.309	252	45.385	756
	1906	55.518	1.703	10.424	417	46.241	771
	1907	53.218	1.637	15.192	607	60.542	1.009
	1908	54.550	1.673	19.870	798	62.746	1.049
	1909	66.230	2.033	16.165	650	72.398	1.211
Przewieziono towaru w tonnach	1903	31.386	951	32.357	1.294	326.098	5.435
	1904	35.682	1.081	31.255	1.252	419.959	6.999
	1905	36.576	1.124	29.336	1.178	518.764	8.677
	1906	36.508	1.120	32.055	1.282	434.712	7.246
	1907	35.741	1.099	32.815	1.312	479.579	7.993
	1908	38.163	1.170	38.229	1.535	660.926	11.052
	1909	39.984	1.228	19.345	774	598.499	10.011
Dochody na 1 km. w koronach	1903		4.075		4.486		9.899
	1904		4.458		4.200		11.842
	1905		4.505		4.063		12.419
	1906		4.836		4.424		13.149
	1907		4.499		4.496		13.662
	1908		4.988		5.931		13.905
	1909		5.002		5.762		13.395
Wydatki na 1 klm. w koronach	1903		2.234		2.201		4.805
	1904		2.487		2.254		5.559
	1905		2.242		2.141		5.482
	1906		3.126		2.349		6.316
	1907		3.477		2.697		7.143
	1908		4.186		3.989		7.288
	1909		5.126		4.243		7.734
Stosunek procentowy wydatków i dochodów	1903	54·82%		49·06%		48·54%	
	1904	56·16%		54·64%		46·94%	
	1905	49·77%		52·60%		44·10%	
	1906	64·60%		53·10%		48·00%	
	1907	77·40%		59·90%		52·28%	
	1908	84·40%		67·20%		52·40%	
	1909	102·46%		73·63%		57·72%	

TYSTYCZNE

lokalnych, których zarząd jest w krajowem biurze kolejowem.

Chabówka-Zakopane		Delatyn-Kołomyja-Stefanówka		Piła-Jaworzno		Przeworsk-Dynów		Tarnów-Szczucin	
43·284		111·977		25·721		45·815		49·000	
ogółem	na 1 km.	ogółem	na 1 km.	ogółem	na 1 km.	ogółem	na 1 km.	ogółem	na 1 km.
134.609	3.130	100.461	897	14.438	628				
123.779	2.879	133.837	1.195	21.477	826	6.848	476		
140.158	3.238	163.066	1.456	15.993	622	45.007	982		
225.330	5.204	164.368	1.468	17.515	681	62.221	1.358		
229.963	5.313	194.753	1.734	25.921	1.007	69.913	1.526	118.035	2.409
231.759	5.352	208.181	1.858	31.514	1.226	85.076	1.857	140.313	2.863
243.765	5.632	215.695	1.926	37.480	1.457	81.034	1.769	165.207	3.371
50.057	1.164	67.894	606	111.572	4.880				
44.868	1.043	67.839	606	210.059	8.079	8.802	611		
41.871	967	82.188	734	279.804	10.878	25.847	564		
52.575	1.214	98.866	883	334.088	12.999	29.516	644		
51.623	1.193	99.601	888	519.042	20.179	25.657	560	39.458	805
41.915	968	91.616	819	515.966	20.076	29.124	636	50.299	1.026
53.052	1.226	131.428	1.173	466.851	18.151	33.166	724	52.142	1.064
	7.377		4.623		4.096				
	8.053		4.389		8.787		1.984		
	9.195		5.227		10.900		2.407		
	9.741		5.786		12.126		2.848		
	10.022		6.103		15.294		3.122		4.643
	10.380		5.939		15.932		3.575		5.553
	11.028		6.999		14.804		4.034		5.619
	4.461		3.926		3.015				
	4.969		4.268		5.423		1.702		
	5.963		3.464		7.388		2.246		
	6.149		3.141		8.142		2.136		
	6.934		3.649		8.391		2.286		2.531
	6.839		4.055		9.361		2.639		3.168
	8.015		4.174		9.343		3.262		4.005
60·40%		84·91%		73·60%					
61·70%		97·25%		71·00%		80·26%			
64·80%		66·25%		67·00%		93·31%			
63·10%		54·29%		67·10%		75·00%			
69·10%		61·20%		54·80%		73·22%		54·50%	
65·90%		68·20%		58·70%		74·00%		57·00%	
72·60%		59·60%		63·10%		80·90%		71·20%	

3. Techniczna kontrola na kolejach lokalnych

Na posiedzeniu z 7. lutego 1910. powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

„Wzywa się Wydział krajowy, aby kontrolę aktywno-techniczną prowadził na kolejach lokalnych tak samo, jak prowadzi kontrolę techniczno-rachunkową.“

Wydział krajowy już przed powzięciem powyższej uchwały zdecydował się dla poprawy stosunków w eksploatacyi kolei lokalnych zaprowadzić aktywną kontrolę techniczną na kolejach będących w tutejszym zarządzie. W tym celu przyjął odpowiedną siłę techniczną w charakterze prowizorycznym z roczną płacą 4.200 koron z dniem 1. lutego 1910. Wydatek tem spowodowany pokryją fundusze eksploatacyjne kolei lokalnych w stosunku do ich długości.

4. Upaństwowienie kolei lokalnych.

Rezolucyą z 7. lutego 1910. wezwał Wysoki Sejm c. k. Rząd do rychłego *upaństwowienia kolei lokalnych Trzebinia-Skawce i Piła-Jaworzno.*

Jak w sprawozdaniu zeszłorocznem z czynności Wydziału krajowego w sprawach kolejowych za czas od 1. kwietnia 1908. do 30. czerwca 1909., zaznaczono w punkcie I. 3., polecił Wysoki Sejm uchwałą z 8. października 1908., Wydziałowi krajowemu, by rozpatrzył, czy nie należałoby wejść w porozumienie z c. k. Rządem co do upaństwowienia niektórych kolei lokalnych.

Cel, dla którego mianoby się domagać upaństwowienia kolei lokalnych, byłby podwójny z jednej strony poprawa stosunków na danej linii kolejowej pod względem taryfowym i prowadzenia ruchu, i z drugiej strony ewentualne zwolnienie kraju od przyjętych obowiązków gwarancyjnych, aby w ten sposób uzyskanych funduszów użyć na poparcie budowy nowych kolei lokalnych.

Jak w powołanem sprawozdaniu zaznaczono, Wydział krajowy utrzymuje tę sprawę w swej ewidencyi i w stosownej chwili przedstawi c. k. Rządowi odpowiedne wnioski.

Zresztą powołujemy się na następującą rezolucyę Wysokiego Sejmu z 7. lutego 1910.

„Sejm wzywa Rząd, żeby rozważył, które koleje lokalne w Galicyi przy pomocy kraju wybudowane nie mają charakteru kolei lokalnych i wziął pod rozwagę w interesie ogólnego ekonomicznego rozwoju kraju, upaństwowienie takowych i wcielenie takowych do ogólnej sieci kolei państwowych.“

5. Kolej żelazna Chabówka-Zakopane.

W sprawie zaciągnięcia pożyczki inwestycyjnej dla kolei Chabówka-Zakopane powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z 8. lutego 1910. następujące uchwały:

„Sejm upoważnia Wydział krajowy do udzielenia z zapasów krajowego funduszu kolejowego Towarzystwu akcyjnemu „Kolej żelazna Chabówka Zakopane“ pożyczki gotówkowej po 4% oprocentowanej, spłacalnej w półrocznych ratach do końca roku 1968, w sumie 100 000 K. słowami: sto tysięcy koron pod warunkami, jakie ułoży Wydział krajowy, a w szczególności z uwzględnieniem następujących postanowień:

1. Fundusze uzyskane z tej pożyczki użyte będą na inwestycye, urządzenia i cele, jakie uzna Wydział krajowy za wskazane i potrzebne i pod bezpośrednią ingerencyą Wydziału krajowego.

2. Towarzystwo kolejowe zezna skrypt dłużny według wzoru, jaki udzieli Wydział krajowy, aktem notaryalnym z prawem egzekucyi z §. 3. ustawy z 25. lipca 1871 dz. u. p. Nr. 75.

3. Na pokrycie rat oprocentowania i umorzenia tej pożyczki gotówkowej w kwocie 100.000 K. i ewentualnych zaległości z tego tytułu będzie służyć po myśli §. 49. ustęp do I. punkt 2. statutu Towarzystwa akcyjnego „Kolej żelazna Chabówka-Zakopane“ dochód pozostający do dyspozycyi po pokryciu dwóch trzecich kosztów zarządu Towarzystwa akcyjnego i równomiernie z ratami oprocentowania i umorzenia pożyczki pierwszeństwa zaciągniętej po myśli §. 8. statutu tego Towarzystwa w sumie 2,200.000 K“.

Fundusze uzyskane z tej pożyczki użyte będą na cele inwestycyi wykazanych w naszem sprawozdaniu do Wysokiego Sejmu z 4. grudnia 1909. L. W. 131.819/09.

Tablica IV.

Zestawienie

użycia dochodów kolei lokalnych

popartych przez kraj na podstawie ustawy krajowej z 17. lipca 1893 Dz. u. kr. Nr. 42.

Nazwa kolei lokalnej		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
		Dochody kolei lokalnych							Użycie nadwyżki dochodów														
		Pozostałość z roku poprzedniego	Nadwyżka eksploatacyjna (tabl. II. rub. 16)	Inne dochody (odsetki itp.)	Suma dochodów (rubr. 1, 2, 3.)	w stosunku do całego kapitału zakładowego	Niedobór eksploatacyjny	Niedobór do pokrycia z tytułu gwarancyi kraju	Pokrycie niedoborów z lat poprzednich	Raty pożyczek pierwszeństwa przez kraj gwarantowanych	Umorzenie akcyi pierwszeństwa	Oprocentowanie akcyi pierwszeństwa	Umorzenie akcyi zakładowych	Oprocentowanie akcyi zakładowych	Zwrot funduszowi kraj. zaliczek z tytułu gwarancyi	Tantyema dla zawiadowczej	Inne przeznaczenie (odsetki itp.[1])	Wyposażenie funduszu rezerwowego	Przeniesienie na rachunek roku następnego	Dopłata z tytułu gwarancyi kraju	Z końcem roku niepokryty niedobór eksploatacyjny	Z końcem roku niezwrócone dopłaty gwarancyjne	Uwaga
		k o r o n y											k o r o n y										
Borki wielkie-Grzymałów	1903	—	60.750·98	1.014·95	61.795·93	3·43%			—	50.675·93	—	—	—	—	—	—	—	11.099·00	—	—	—	93.620·18	
	1904	—	64.038·54	1.032·98	65.071·52	3·61%			—	50.680·36	—	—	—	—	—	—	—	14.293·27	97·89	—	—	93.620·18	
	1905	97·89	73.695·95	1.032·98	73.793·84	4·10%			—	50.684·99	—	—	—	12.000·00	2%	—	339.00	10.000·00	769·85	—	—	93.620·18	
	1906	769·85	55.756·12	282·01	56.807·98	3·16%			—	50.689·82	—	—	—	—	—	—	—	6.118·16	—	—	—	93.620·18	
	1907	—	32.899·84	158·55	33.058·39	1·83%			—	33.058·39	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17.636·46	—	111.256·64	
	1908	—	25.128·94	—	25.128·94	1·40%			—	24.976·05	—	—	—	—	—	—	150.89	—	—	25.722·04	—	136.978·68	
	1909	—	—	509·05	509·05	—	4.019·67	3.510·62	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	54.216·18	3.510·62	191.194·86	
Łupków-Cisna	1903	243·59	57.139·42	1.151.10	58.534·11	3·70%			—	—	44.400·00	33.300·00	3%	—	—	—	—	—	—	34·11	—	—	
	1904	34·11	47.627·53	2.142·30	49.803·94	3·15%			—	—	44.400·00	—	—	—	—	—	—	—	—	5.403·94	—	—	
	1905	5.403·94	48.062·83	1.191.12	54.657·89	3·46%			—	—	44.400·00	—	—	—	—	—	—	1.093·14	—	9.164·75	—	—	
	1906	9.164·75	51.894·07	1.393·36	62.452·18	3·95%			—	—	44.400·00	—	—	—	—	—	—	12.490·44	—	5.561·74	—	—	
	1907	5.561·74	44.964·50	1.501·14	52.027·38	3·29%			—	—	44.400·00	—	—	—	—	—	—	5.203·00	—	2.424·38	—	—	
	1908	2.424·38	48.362·52	1.408·61	52.195·51	3·30%			—	—	44.400·00	—	—	—	—	—	—	2.000·00	—	5.795·51	—	—	
	1909	5.795·51	37.891·64	1.201.63	44.888·78	2·84%			—	—	44.400·00	—	—	—	—	—	—	—	—	488·78	—	—	
Trzebinia-Skawce	1903	—	305.602·50	80.830·44	386.432·94	5·58%			(36.580·10	140.680·52	—	36.000·00	4%	—	—	—	—	27.262·09	—	—	—	86.580·10	
	1904	—	376.962·81	—	376.962·81	5·42%			\78.710·23	140.692·82	—	36.000·00	4%	—	—	—	—	4.293·43	—	—	—	50.000·00	
	1905	—	414.701·33	9.984·66	424.688·99	6·13%			—	175.533·22	—	72.000·00	8%	159.104·00	8%	4.369·78	5.600·00	4.983·12	3.098·87	—	—	4.369·78	
	1906	3.098·87	408.581·61	39.208·12	450.888·60	6·57%			—	171.789·60	—	81.000·00	9%	178.992·00	9%	—	7.700·00	3.581·98	5.835·02	—	—	—	
	1907	5.835·02	391.133·07	14.780·69	411.748·78	5·94%			—	171.806·69	—	68.400·00	7·67%	151.148·80	7·67%	—	5.225·43	14.046·42	1.111·44	—	—	—	
	1908	1.111·44	395.729·37	13.308·53	410.149·34	5·92%			—	171.824·50	—	68.100·00	7·57%	150.552·16	7·57%	—	5.371·43	14.232·80	38·45	—	—	—	
	1909	38·45	338.672·82	10.169·63	348.880·90	5·03%			—	171.843·09	—	51.030·00	5·67%	112.764·96	5·67%	—	2.541·37	10.619·96	81·52	—	—	—	
Chabówka-Zakopane	1903	5.132·29	125.376·38	819·03	131.327·70	2·26%			—	95.499·90	—	34.075·00	3·625%	—	—	—	—	716·56	1.036·24	—	—	4.807·78	
	1904	1.036·24	132.621·49	1.839·00	135.497·73	2·33%			—	96.236·53	—	37.012·50	3·9375%	—	—	—	—	765·42	169.18	—	—	4.807·78	
	1905	493·18	139.901·22	1.282·76	141.677·16	2·44%			—	96.806·53	—	37.600·00	4%	—	—	—	—	7.000·00	170·63	—	—	4.807·78	
	1906	170·63	155.538·91	718·17	156.427·71	2·70%			—	96.586·54	—	37.600·00	4%	13.000·00	0·5%	—	—	5.000·00	4.241·17	—	—	4.807·78	
	1907	4.241·17	133.690·41	1.571·22	139.502·80	2·41%			—	96.266·53	—	37.600·00	4%	—	—	—	—	5.636·27	—	—	—	4.807·78	
	1908	—	153.319·29	935·47	154.254·76	2·66%			—	97.913·16	—	37.600·00	4%	—	—	—	—	18.741·60	—	—	—	4.807·78	
	1909	—	130.402·11	445·56	130.847·67	2·25%			—	95.546·54	—	32.900·—	3·5%	—	—	—	—	2.118·07	283.06	—	—	4.807·78	
Delatyn-Kołomyja-Stefanówka	1903	—	78.089·58	316·98	78.406·56	0·85%			78.089·58	316.98	—	—	—	—	—	—	316·93	—	—	238.945·65	145.875·75	780.691·28	
	1904	—	13.490·10	—	13.490·10	0·14%			13.490·10	73.587·30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	236.599·09	132.385·65	1.028.636·93	
	1905	—	197.552·76	8.060·19	205.612·95	2·24%			132.385·65	259.504·23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	190.592·20	—	1.456.188·22	
	1906	—	296.182·97	6.945·06	303.128·03	3·30%			—	259.530·02	—	—	—	41.634·00	1·35%	—	—	872·48	1.117·32	—	—	1.456.188·22	
	1907	1.117·32	264.817·02	26.211·81	292.146·15	3·17%			—	259.581·35	—	—	—	30.840·60	1%	—	—	1.776·13	—	—	—	1.473.102·03	
	1908	—	210.947·03	18.634·32	229.581·35	2·83%			—	259.584·96	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29.975·58	—	1.519.991·41	
	1909	—	316.415·89	2.922·65	319.338·54	3·48%			—	—	—	—	—	46.260·00	1·5%	—	—	3.585·21	9.908·37	—	—	1.519.991·41	
Piła-Jaworzno	1903	—	24.860·32	—	24.860·32	1·30%			21.205·54	—	—	—	—	—	—	—	3.654·78	—	—	41.115·52	—	128.241·64	
	1904	—	56.117·60	1.504·91	57.622·51	3·01%			—	39.683·20	—	—	—	—	—	—	17.939·22	—	—	—	—	128.241.64	
	1905	—	90.362·60	6.759·69	97.122·29	4·26%			—	55.649·62	—	—	—	—	8.163·94	—	28.374·82	—	4.933·91	—	—	128.241.64	
	1906	4.933·91	102.404·37	8.163·94	115.502·22	5·07%			—	54.131·50	—	—	—	24.880·00	4%	22.628·12	13.093·05	969.55	—	—	—	128.241.64	
	1907	—	177.534·22	5.592·76	183.126·98	8·04%			—	53.936·96	—	—	—	24.880·00	4%	96.558·62	—	7.751·40	—	—	—	105.613·52	
	1908	—	168.884·29	10.766·71	179.651·00	7·88%			—	53.942·65	—	—	—	62.200·00	10%	9.054·90	4.238·70	22.000·00	6.999·21	21.215·54	—	—	
	1909	21.215·54	140.450·81	4.893·05	166.559·40	7·31%			—	53.948·59	—	—	—	62.200·00	10%	—	3.051·58	35.000·00	5.483·72	6.875·51	—	—	
Przeworsk-Dynów[2])	1904-1905	—	13.022·35	—	13.022·35	0·29%			—	4.065·06	—	—	—	—	—	—	8.957·29	—	—	183.206·02	—	183.206·02	
	1906	—	32.624·79	6.251·90	38.876·69	0·87%			—	38.876·69	—	—	—	—	—	—	—	—	—	88.294·14	—	271.500·16	
	1907	—	38.301·08	8.148·09	46.449·08	1·04%			—	46.449·06	—	—	—	—	—	—	—	—	—	80.734·43	—	352.234·59	
	1908	—	42.878·87	517·83	44.396·70	0·98%			—	45.396·70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	83.799·98	—	436.034·57	
	1909	—	35.377·53	1.390·36	36.767·89	0·83%			—	36.767·89	—	—	—	—	—	—	—	—	—	90.442·56	—	526.477·13	
Tarnów-Szczucin[3])	1906 1907	—	125.933·54	32.687·80	158.621·34	4·08%			—	127.094·45	—	—	—	—	—	—	—	—	31.526·89	—	—		
	1908	31.526·89	116.862·96	11.850·47	160.240·32	4·71%			—	86.460·28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	1909	13.333·87	79.092·98	2.240·36	94.667·21	2·78%			—	83.469·58	—	—	—	56.000·00	4%	—	—	4.425·57	13.333·87	—	—		
														7.700·00	0·55%	—	—	—	497·63	—	—		

[1]) Rubryka wydatków „Inne przeznaczenie“ mieści w sobie odsetki bierne, przyczem się zaznacza, że czysty zysk kolei Trzebinia-Skawce za r. 1904 i kolei Piła-Jaworzno za r. 1904 i za rok 1905 użyto na zwrot funduszowi budowy za zaliczkowo poniesione procenta od zaliczek funduszu krajowego na tymczasowe pokrycie zwiększonych kosztów budowy.

[2]) Ruch otwarto $^{8}/_{10}$ 1904.

[3]) Ruch otwarto $^{15}/_{10}$ 1906.

[4]) Z dochodów kolei Piła-Jaworzno zwrócono połowę zaciągniętej pożyczki bieżącej tj 35.000 kor.

Nadto na tem samem posiedzeniu polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu *„aby przez swe organa zbadał braki urządzeń stacyjnych na dworcu kolejowym w Nowym Targu i poczynił odpowiednie adaptacye. Równocześnie Wysoki Sejm polecił Wydziałowi krajowemu, aby zbadał przyczyny niedomagania ruchu i rozkładu pociągów na kolei Chabówka-Zakopane, starał się je usunąć jak najrychlej, oraz poczynił odpowiednie kroki celem upaństwowienia tej kolei.“*

Ubikacye przeznaczone dla publiczności w budynku stacyjnym w Nowym Targu są o następujących rozmiarach:

Poczekalnia III. klasy 9 m. długa na 4 m. szerokości t. j. 36 m², poczelnia II. klasy 5·45 długa na 4·55 m. szerokości t. j. 24·80 m², weranda kryta 9 m. długa na 2·65 m. t. j. 23·85 m².

Rozmiary tych ubikacyi nie są wprawdzie zbyt obszerne, ale ze względu na ruch osobowy w tej stacyi wystarczające.

Nadto Towarzystwo kolei Chabówka-Zakopane nie rozporządza żadnym funduszem, któryby mógł służyć na rozszerzenie powyższych ubikacyi. Kolej ta zaciągnęła w zeszłym roku za zezwoleniem Wysokiego Sejmu, jak wyżej wspomniano, pożyczkę 100.000 K, która obciąży dochody kolei w kwocie rocznej około 4.550 K, na innne inwestycyi nieodzownie potrzebne.

Zaciągnięcie przeto dalszej pożyczki na cele rozszerzenia budynku stacyjnego, który w obecnych swych rozmiarach jest wystarczający, zanadto by musiało obciążyć ciała autonomiczne powiatu Nowotarskiego i klimatykę Zakopańską, które gwarantują dochód od kapitału akcyjnego do wysokości 4·5%.

W sprawie zmiany rozkładu jazdy na linii Chabówka-Zakopane wnoszono petycye do c. k. Zarządu kolei państwowych i do Wydziału krajowego w tym kierunku, aby i poza sezonem letnim kursowała para pociągów, z których jeden odchodzi z Krakowa o godzinie 3·45 po południu a zdąża do Zakopanego o godzinie 9·57 w nocy, drugi zaś opuszcza Zakopane o godzinie 10-tej w nocy i zdąża do Krakowa o godzinie 6 rano. Ta para pociągów byłaby korzystna tak dla mieszkańców okolicy Nowego Targu jak i Zakopanego, z drugiej strony miałaby się przyczynić do rozwinięcia udziału mieszkańców Krakowa w sportach narciarskim i saneczkowym, uprawianych przez zimę w Zakopanem. Nie da się zaprzeczyć, że pociągi te byłyby bardzo dogodne dla publiczności. Przeciw zaprowadzeniu tych pociągów przemawiają jednak następujące względy:

Linia kolejowa Chabówka-Zakopane nie jest urządzona dla ruchu nocnego. Dla prowadzenia ruchu nocnego wymagane są rogatki na drogach krzyżujących linią kolejową w poziomie, których urządzenie jak również zbudowanie licznych strażnic pociągnęłoby jednorazowy znaczny wydatek; obsługa zaś tych rogatek stale wpłynęłaby ujemnie na budżet eksploatacyjny kolei, i tak z powodu wzrostu ciągłego kosztów ruchu rokrocznie coraz więcej obciążony wydatkami. Prowadzenie pociągów tych nocnych w sezonie jest tylko z konieczności cierpiane.

Nadto koszt tych pociągów obciążyłby dochody kolejowe rocznym dodatkowym wydatkiem około 28.000 koron, jeżeliby miały kursować i poza sezonem letnim — bez odpowiedniej rekompenzaty w dochodach, a czysty zysk tak by się obniżył, że akcye pierwszeństwa, których dochód gwarantuje powiat Nowotarski, gmina Zakopane i Uzdrowisko w Zakopanem, zaledwie przynieść by mogły 2%; obecnie czynniki te są prawie zwolnione od dopłaty z powodu gwarancyi. Przy zaprowadzeniu zaś tych żądanych pociągów musiałby powiat dopłacać rocznie około 2.500 K, gmina Zakopane rocznie około 3.000 K. i uzdrowisko w Zakopanem rocznie około 3.750 K. Na takie niespodziewane obciążenie budżetów tych gwarantów Wydział krajowy nie może się zdecydować.

Z tych powodów Wydział krajowy zaznaczył już w swem przeszłorocznem sprawozdaniu z czynności Departamentu IV. w sprawach kolejowych za czas od 1. kwietnia 1908. do 30. czerwca 1909. (punkt 3, strona 5), że nadającą się w pierwszej linii do upaństwowienia jest kolej Chabówka-

Zakopane. Co do tej kwestyi odwołujemy się na punkt 4 naszego obecnego sprawozdania.

Wreszcie powziął Wysoki Sejm na powyższem posiedzeniu co do kolei Chabówka-Zakopane następującą rezolucyę do c. k. Rządu:

„Wzywa się c. k. Rząd o przywrócenie wydawania kart powrotnych z Krakowa do Zakopanego, z 50% względnie 30% zniżką, ewentualnie na imię i nazwisko podróżującego opiewających.

Wzywa się c. k. Rząd o przyznanie powyższych ulg członkom krajowego Związku turystycznego oraz Towarzystwa Tatrzańskiego, na podstawie legitymacyi Związku, opatrzonej fotografią, zaś wycieczkom zbiorowym za ukazaniem urzędowego poświadczenia krajowego Związku turystycznego lub Towarzystwa Tatrzańskiego, stwierdzającego ilość osób, ich nazwiska, cel wycieczki i czas jej trwania“.

Rozporządzeniem z 31. grudnia 1909. L. 65899/16 b. upoważniło c. k. Ministerstwo kolejowe c. k. Dyrekcyę kolei państwowych w Krakowie do udzielenia członkom Towarzystwa tatrzańskiego i karpackiego Towarzystwa narciarzy na linii Kraków-Chabówka 30% zniżenia dla kart powrotnych; Wydział krajowy zaś pismem z 18. lutego 1910. L. 1856 zgodził się na zaprowadzenie tego samego zniżenia dla linii Chabówka-Zakopane.

Nadto reskryptem z 6. czerwca 1910. L. 15800/16 b. upoważniło c. k. Ministerstwo kolejowe c. k. Dyrekcyę kolei państwowych w Krakowie do wprowadzenia kart powrotnych w czasie letniego sezonu obliczonych według podwójnych cen specyalnej taryfy 1 (tj. z opustem około 20%) na przestrzeni Kraków-Chabówka. Karty te wydawać się będzie tylko w dniach poprzedzających niedziele i święta do pociągów przez c. k. Dyrekcyę kolei państwowych w Krakowie oznaczyć się mających, ważne zaś będą do powrotu najpóźniej ostatnim pociągiem odchodzącym w niedzielę względnie święto z Zakopanego do Krakowa.

Według powyższego reskryptu dalej idących zniżek c. k. Ministerstwo kolejowe ze względu na nader liczne nadużycia oraz na wyniki finansowe nie udzieli.

Wydział krajowy zgodził się na zaprowadzenie tej samej zniżki i pod temi samemi warunkami na szlaku Chabówka-Zakopane.

II. Koleje lokalne w budowie.

6. Kolej lokalna Lwów-Stojanów.

Budowa kolei lokalnej Lwów-Stojanów jest na ukończeniu, a otwarcie ruchu na niej nastąpi w jesieni bieżącego roku.

7. Kolej lokalna Muszyna-Krynica.

Po przeprowadzeniu publicznego przetargu oddał Wydział krajowy przeprowadzenie budowy kolei lokalnej Muszyna-Krynica w jesieni ubiegłego roku w generalne przedsiębiorstwo firmie Jenkner i Zwoniczek wraz z wykupnem gruntów za cenę ryczałtową 850.000 K. Sumą tą ryczałtową nie są objęte roboty ziemne na długości okrągło 4 km., za które zapłaci się przedsiębiorstwu 69.960 K.

Dostawę progów dębowych, żelaznego materyału nawierzchni, konstrukcyi żelaznych dla mostów, urządzeń mechanicznych dla stacyi wodnych oddał Wydział krajowy odrębnie w przedsiębiorstwo.

Przy sprzyjających stosunkach atmosferycznych ubiegłej jesieni, zimy i wiosny budowa postąpiła bardzo znacznie; termin jej ukończenia przewidziany jest na 15. maja 1911.

III. Projektowane koleje lokalne, których budowa jest zapewniona.

8. Kolej lokalna Drohobycz-Truskawiec.

Projekt szczegółowy dla linii Drohobycz-Truskawiec przedłożył Wydział krajowy c. k. Ministerstwu kolejowemu w miesiącu maju 1910. celem zasadniczego zatwierdzenia i zarządzenia komisyi obchodu politycznego wraz z rozprawą wywłaszczenia gruntów.

Rozdanie budowy tej kolei w przedsiębiorstwo nastąpi, o ile nie zajdą jakie przeszkody, prawdopodobnie w ciągu jesieni bieżącego roku.

IV. Program budowy kolei lokalnych.

9. Ustawowe zapewnienie budowy kolei niższorzędnych.

Podczas XIX. sesyi 1909 Rady państwa wniósł c. k. Rząd do Izby poselskiej projekt ustawy o zapewnieniu budowy szeregu kolei lokalnych; ustawą tą miało być objętych 33 projektów kolejowych o łącznej długości 720·6 km. i kapitale zakładowym 145,764.000 K. z którego państwo miało dostarczyć 95,434.000 K, podczas gdy resztę miały pokryć kraje i interesenci.

Z powyższego udziału państwa w kapitale budowy projektowanych kolei przypadała na Galicyę tylko kwota 13.594·000 K. (14·25%) na budowę 76·9 km. t. j. 10·67% łącznej długości. Udział ten naszego kraju nie odpowiadał ani obszarowi jego ani też rzeczywistym potrzebom w kierunku rozwinięcia sieci kolejowej.

Sieć kolejowa w Galicyi przedstawia się w porównaniu do sieci kolejowej królestw i krajów reprezentowanych w Radzie państwa bardzo niekorzystnie; w przecięciu przypada we wszystkich tych krajach na 100.000 mieszkańców 82·65 km, podczas gdy Galicya jest na trzynastem t. j. przedostatniem miejscu z 53·32 km. na 100·000 mieszkańców. W stosunku do powierzchni wypada w przecięciu w Austryi 72 metrów kolei na jeden kilometer kwadratowy; Galicyi przypada pod tym względem jedenaste miejsce z 50 metrami kolei na jeden kilometer kwadratowy.

Z tych powodów Wydział krajowy odniósł się pismem z 18. lutego 1910. L. 15035 do c. k. Rządu z żądaniem, aby przy ponownem wniesieniu przedłożenia o poparciu budowy kolei niższorzędnych uwzględniono w odpowiedni i słuszny sposób potrzeby naszego kraju na polu rozwoju sieci kolejowej.

Przy tej sposobności oparł się Wydział krajowy na rezolucyi Wysokiego Sejmu z 7. lutego 1910. następującej treści:

„Przedłożenie rządowe Nr. 783 załączników do stenograficznego protokołu Izby poselskiej Rady państwa XIX. sesyi, co do zabezpieczenia budowy niektórych kolei żelaznych nie uwzględnia żywotnego interesu kraju co do rozszerzenia kolei żelaznych i jest w stosunku do innych krajów koronnych wielce dla Galicyi krzywdzące. Sejm wzywa tedy Rząd do poprawienia tego przedłożenia przez zabezpieczenie dalszych szlaków kolei przy pomocy państwa w najbliższym czasie“.

W powołanym memoryale Wydział krajowy przedstawił żądanie, aby najbliższą ustawą o finansowem poparciu przez państwo budowy kolei żelaznych oprócz projektowanej budowy linii kolejowej z Jasła do Żmigrodu, jako kolei państwowej i oprócz budowy kolei lokalnej Wieliczka-Myślenica-Mszana dolna z gwarancyą państwa dla pożyczki pierwszeństwa 8,250.000 K. przyznano dla projektowanej kolei lokalnej Łodygowice-Buczkowice gwarancyę państwa dochodów potrzebnych dla oprocentowania i umorzenia pożyczki pierwszeństwa w sumie 650.000 K (zamiast 405.000 K jak przewidziano pierwotnie) i dla kolei Złoczów-Sasów w sumie 1,350.000 K (zamiast pierwotnej sumy 809.000 K).

Żądanie to oparł Wydział krajowy na rezolucyach Wysokiego Sejmu z dnia 7. lutego 1910 następującej treści:

„I. Sejm uważa kwotę, którą podług przedłożenia rządowego Nr. 783 załączników do stenograficznego protokołu Izby poselskiej Rady państwa XIX. sesyi Rząd zamierza przyczynić się do urzeczywistnienia projektowanej kolei Złoczów-Usznia, za niedostateczną i wzywa Rząd, by zmienił odnośne przedłożenie rządowe tak, żeby kolej ta mogła być urzeczywistnioną bez dalszego podwyższenia przyczynienia się kraju“.

„II. Wzywa się Rząd, by zmienił przedłożenie rządowe Nr. 783. załączników do stenograficznego protokołu Izby poselskiej Rady państwa XIX. sesyi w ten sposób, żeby bez dalszego przyczynienia się funduszu krajowego galicyjskiego, w jak najkrótszym czasie zapewnić umożliwienie wybudowania kolei Buczkowice-Łodygowice“.

Oprócz tych 4 linii kolejowych uwzględnionych już w pierwotnem przedłożeniu rządowem, zaproponował Wydział krajowy budowę linii kolei państwowej z Jasła do Dębicy, a to w myśl rezolucyi Wysokiego Sejmu do c. k. Rządu z 7. lutego 1910:

„*Sejm, powołując się na swe uchwały z 4. lipca 1901. z 12. marca 1907. i z 2. listopada 1908. wzywa ponownie c. k. Rząd, aby nie zwlekał dłużej z przedłożeniem Radzie państwa projektu ustawy, upoważniającej do wybudowania normalnotorowej kolei z Dębicy do Jasła, jako linii kolei państwowej i aby wyjednał jak najrychlej potrzebne w tym celu środki*".

Następnie przedstawił Wydział krajowy potrzebę wstawienia w ustawę udziału państwa w kwocie 3,000.000 K w kosztach budowy kolei lokalnej z Rzeszowa do Niska, której dochody miałby kraj gwarantować dla oprocentowania i umorzenia pożyczki pierwszeństwa w sumie 5,300.000 K, podczas gdy resztę 800.000 K mieliby dostarczyć interesenci miejscowi.

Również wskazał Wydział krajowy w memoryale w mowie będącym na rezolucyę Wysokiego Sejmu z dnia 7. lutego 1910. do c. k. Rządu:

„*Sejm uchwala przyspieszenie budowy kolei Przemyśl-Dynów-Brzozów*".

„*Wzywa się c. k. Rząd, aby wobec zatwierdzonego już projektu budowy kolei Przemyśl-Dynów-Brzozów dalsze kroki w celu przyspieszenia i zrealizowania budowy tej kolei jak najspieszniej przedsięwziął*".

Co do tej kolei zaznaczył Wydział krajowy, że jej zrealizowanie jako kolei gwarantowanej przez kraj nie jest do przeprowadzenia ze względu na znaczny koszt budowy tej kolei o 110 km długości i wobec obecnego stanu funduszów krajowych; przyjście jej do skutku możliwe jest, jeżeli państwo obejmie gwarancyę dochodów dla oprocentowania i umorzenia pożyczki pierwszeństwa, którą się zaciągnie w wysokości 75% kapitału zakładowego tej kolei.

W końcu wskazał Wydział krajowy na potrzebę stworzenia połączenia kolejowego z Kołomyi na Kosów, Kuty do Uścieryk; kolej ta miałaby być zrealizowana jako kolej państwowa po myśli rezolucyi Wysokiego Sejmu z 7. lutego 1910., wystosowanej do c. k. Rządu, a opiewającej jak następuje:

„*Sejm uznaje kolej Kołomyja-Kosów Kuty-Uścieryki za użyteczną i potrzebną w interesie kraju.*

Sejm wzywa c. k. Rząd, aby przystąpił do budowy kolei Kołomyja-Kosów-Kuty-Uścieryki jako państwowej ze względu na jej ogólne znaczenie i umieścił powyższą kolej na jednem z najbliższych przedłożeń budowy kolei, przyczem wyraża Sejm przekonanie, że jednostronne połączenie Kosowa z Kutami jest dla interesu kraju nie pożądane. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby w tym celu, przeprowadził z c. k. Rządem odpowiednie układy".

Celem szczególnego poparcia powyższych wniosków powołał się przytem Wydział krajowy na rezolucyę Wysokiego Sejmu z 7. lutego 1910:

„*Sejm wzywa Rząd, żeby pomny zaniedbań Rządu na polu budowy kolei państwowych w Galicyi i pomny, że zaniedbania te kraj z funduszów budżetu krajowego uchylić nie jest w stanie, w intenzywniejszy sposób zajął się budowaniem kolei państwowych w Galicyi, szczególnie w częściach kraju, w których jest brak wszelkiej komunikacyi kolejowej*".

10. Projekt szczegółowy dla kolei lokalnej Rzeszów-Nisko.

Na posiedzeniu z 7. lutego 1910. powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę.

„*Poleca się Wydziałowi krajowemu wypracowanie projektu szczegółowego na podstawie wyniku odbyć się mającej rewizyi trasy dla kolei Rzeszów-Kolbuszowa-Nisko i upoważnia zaliczyć potrzebny fundusz z funduszu krajowego kolejowego, z zastrzeżeniem zwrotu zaliczonego kapitału z ustanowić się mającego przyszłego funduszu budowy tej kolei*".

Zdjęcia terenowe dla tej linii będą przeprowadzone w letnich miesiącach bieżącego roku.

11. Projekt budowy kolei z Przemyśla na Brzozów do Krosna zamiast do Rymanowa.

Na posiedzeniu z 7. lutego 1910. uchwalił Wysoki Sejm następujące wezwanie do Wydziału krajowego:

„*Sejm wzywa Wydział krajowy do przeprowadzenia potrzebnych badań i zdania sprawy na najbliższej sesyi sejmowej, czy nie byłoby wskazanem ze względu na ogólne interesy kraju a w szczególności ze względu na interesy okolic Krosna i Brzozowa, aby mająca się budować kolej z Przemyśla przez Brzozów miała połączenie z koleją transwersalną w Krośnie, zamiast w Rymanowie.*“

Wydział krajowy przestudyował trasę z Brzozowa do Krosna przez krajowe biuro kolejowe na podstawie objazdu linii, jakoteż na szczegółowej mapie topograficznej.

Studyum to wykazało, że przy wzniesieniach maksymalnych o 15‰ trasa z Brzozowa na Krosno będzie o 7·8 km dłuższą od trasy do Rymanowa. Przejście działu wód między potokiem Stobnica a Wisłokiem wymagać będzie tunelu o długości około 1400 metrów. Część linii od Brzozowa przez dział wód do Komborni wymaga z powodu górzystego terenu bardzo znacznych robót ziemnych i kosztownych objektów, a koszta budowy tej alternatywy w porównaniu do kosztów linii z Brzozowa do stacyi kolei państwowej Rymanów prowadzącej terenem bardzo łatwym wzrosłyby według aproksymatywnego obliczenia okrągło o 3,500.000 koron.

Ze względów na ogólne interesa komunikacyjne kraju obie alternatywy budowy kolei z Przemyśla na Brzozów do Rymanowa względnie do Krosna przedstawiają mniej więcej równe korzyści.

Przy trasie na Rymanów ma Brzozów stosunkowo łatwe połączenie ze Sanokiem, do którego grawituje jako do środowiska miejscowego handlu, siedziby instytucyi kredytowych, sądu obwodowego i szkoły średniej, podczas gdy Brzozów z Krosnem nie łączą żadne stosunki. Przy tej trasie leżą tereny naftowe w Górkach i Zmiennicy będące już w eksploatacyi.

Stacya złączenia Rymanów, usytuowana w znacznej odległości od miasta i od miejsca kąpielowego tej nazwy nie posiada warunków, które stacya węzłowa powinna mieć pod względem rozwoju gospodarczego podczas gdy linia kolejowa poprowadzona z Przemyśla do Krosna mogłaby przyczynić się do wzrostu miasta Krosna pod względem przemysłowym.

Przy linii z Brzozowa do Krosna usytuowanie stacyi w Brzozowie byłoby korzystne, co by nie miało miejsca przy linii do Rymanowa.

Obszar ciążenia linii do Krosna jest większy, bo obejmuje nadto następujące miejscowości: Stara Wieś, szeroko znane miejsce odpustowe, Jasienica, Węglówka z kopalnią ropy, Czarnorzeki, Kombornia (gorzelnia i browar), Krasna (tartak) i miasteczko Korczyna z przemysłem tkackim, który prowadzony głównie w miesiącach zimowych zatrudnia obecnie wielką ilość tkaczy. Nadto z Korczyny wywożą owoce i mięso.

Ponieważ zrealizowanie tego projektu kolejowego pomyślane jest jako kolei lokalnej gwarantowanej przez państwo, przeto Wydział krajowy przedstawił c. k. Ministerstwu kolejowemu powyższe wyniki i prosił o oświadczenie się co do kierunku prowadzenia trasy od Brzozowa do Rymanowa względnie Krosna. Odpowiedź dotychczas nie nadeszła.

12. Projekt szczegółowy dla linii Brzozów-Rymanów.

Wywiązując się z polecenia Wysokiego Sejmu z 8. października 1908. Wydział krajowy wypracował w okresie będącym przedmiotem niniejszego sprawozdania przez krajowe biuro kolejowe projekt szczegółowy dla części projektowanej kolei lokalnej z Przemyśla na Brzozów do Rymanowa między Brzozowem i Rymanowem; projekt ten może być w razie potrzeby przedłożony do c. k. Ministerstwa kolejowego celem zarządzenia komisyi obchodowej połączonej z rozprawą wywłaszczenia gruntów.

13. Udział kraju w kosztach budowy kolei lokalnej Wieliczka-Myślenice-Mszana dol.

Następującą uchwałę powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 8. lutego 1910. w sprawie zapewnienia udziału kraju w kosztach budowy kolei lokalnej Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna:

„I. *Sejm upoważnia Wydział krajowy do objęcia imieniem kraju akcyi pierwszeństwa przyszłego Towarzystwa akcyjnego kolei lokalnej Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna w sumie nie wyższej niż koron 2,263.800 słowami dwóch milionów dwieście sześćdziesiąt trzy tysięcy ośmset koron, przez wpłatę za nie pełnej imiennej wartości z zasobów krajowego funduszu kolejowego a to pod warunkami:*

1. że wpłata na akcye pierwszeństwa, które kraj obejmie, nastąpi wtenczas, gdy interesenci miejscowi uiszczą gotówką wpłatę na akcye zakładowe, a od gwarantujących ciał autonomicznych ich zobowiązania gwarancyjne oprocentowania i umorzenia pewnej części zakładowego kapitału akcyjnego będą prawnie zabezpieczone;

2. że warunki koncesyjne i postanowienia statutu przyszłego Towarzystwa akcyjnego co do porządku użycia dochodów kolei ułożone będą w porozumieniu i przy współudziale Wydziału krajowego;

3. że Wydziałowi krajowemu będzie zapewniony odpowiedni udział w zarządzie Towarzystwa akcyjnego kolei lokalnej Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna i

4. że budowa tej kolei, jakoteż dostawy dla tej kolei i t. p. będą rozdane o ile możności w porozumieniu z Wydziałem krajowym i o ile możności z uwzględnieniem sił i dostawców krajowych, a w szczególności budowa kolei przeprowadzoną będzie na zasadzie ograniczonego lub publicznego zaproszenia do złożenia ofert.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zawarcia imieniem kraju z koncesyonaryuszem kolei lokalnej Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna umowy spółkowej w której będą zastrzeżone wszystkie powyżej wymienione warunki udziału kraju w kapitale budowy tej kolei i w której będzie ustanowiony sposób i termina wpłaty tego udziału.

III. O ileby według uznania Wydziału krajowego zachodziła potrzeba zamiast wpłaty przez ciała autonomiczne na akcye zakładowe, przyjąć ich gwarancyę oprocentowania i umorzenia pewnej części kapitału akcyjnego zakładowego, upoważnia Sejm Wydział krajowy do objęcia zrealizowania tej gwarancyi i pokrycia tem spowodowanego wydatku z zasobów krajowego funduszu kolejowego lub z funduszów uzyskanych przez zaciągnięcie na ten cel pożyczki. Dla zabezpieczenia funduszu krajowego od wszelkich strat z tego powodu, zawrze wprzód Wydział krajowy stosowne umowy z gwarantującemi ciałami autonomicznemi“.

Uchwały te udzielił Wydział krajowy c. k. Ministerstwu kolejowemu do wiadomości.

V. Przebudowa wąskotorowej kolei lokalnej Przeworsk-Dynów na normalnotorową.

14. Komercyalne sprawozdanie.

Na posiedzeniu z 17. lutego 1910. powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby pod względem technicznym i komercyalnym zbadał sprawę przebudowania wąskotorowej kolei Przeworsk-Dynów na kolej normalnotorową i o wykonaniu tego polecenia zdał sprawę jak najrychlej“.

Celem zbadania pod względem technicznym powyższej przebudowy koniecznem jest wypracowanie generalnego projektu wraz z ułożeniem kosztorysu, kosztem około 20.000 koron. Personal techniczny krajowego biura kolejowego zajęty był dotychczas w bieżącym roku przy budowie dwóch kolei i wypracowaniu dwóch projektów kolejowych. Sporządzenie przeto w mowie będącego projektu generalnego musiał Wydział krajowy na razie odłożyć na czas późniejszy, a to tem bardziej, że nie miał upoważnienienia od Wysokiego Sejmu do zaliczkowania funduszów potrzebnych na ten cel z krajowego funduszu kolejowego.

Wynik badań pod względem komercyalnym przedstawia się następująco:

Wąskotorowa kolej lokalna Przeworsk-Dynów, o długości 46 kilometrów, została zbudowaną nakładem kapitału 4,448.400 koron.

W kapitale budowy wynosił udział:

kraju	2.964.000	czyli 66·63%
państwa	1,152.000	„ 25·90%
interesentów miejscowych . .	332.400	„ 7·47%

Wyniki eksploatacyi tej kolei lokalnej, otwartej dla ruchu publicznego dnia 8. września 1904, a więc przed 6 laty były i są, w całem tego słowa znaczeniu — *nie zadawalniające*. Nadwyżka uzyskana z eksploatacyi wynosiła okrągło:

w roku 1904 (4 miesiące)	4·068 K.
„ „ 1905	8.954 „
„ „ 1906	32.625 „
„ „ 1907	38.301 „
„ „ 1908	42.879 „
„ „ 1909	35·378 „

Najwyższe, w sześcioletnim okresie eksploatacyi uzyskane oprocentowanie całego kapitału zakładowego było zaledwie 0·95%.

Ponieważ na oprocentowanie i amortyzacyę pożyczki pierwszeństwa, gwarantowanej przez kraj, potrzeba okrągło 131.000 kor. rocznie — a przeciętny, czysty zysk z eksploatacyi zaledwie czwartą część tego zapotrzebowania dosięga, przeto niedobór pokrywać musi rok rocznie krajowy fundusz kolejowy — tak, że rachunek gwarancyjny kraju, odnośnie do tej kolei lokalnej, przekroczył już z końcem 1909 r. kwotę 526·000 koron.

Zważywszy, że sześcioletnie doświadczenia eksploatacyi dają już dosyć dokładny obraz żywotności i rentowności kolejowego przedsiębiorstwa — musi się przyjść do przekonania, że wąskotorowa kolej lokalna Przeworsk-Dynów, w normalnym trybie rzeczy (a więc bez dalszych inwestycyi) pozostałaby i nadal nie rentowną — obciążając wieczyście fundusz gwarancyjny kraju.

Ujemne strony wąskiego toru, obniżające rentowność kolei lokalnej Przeworsk-Dynów leżą przedewszystkiem w trudności dostosowania taboru tej kolei do każdoczesnych potrzeb ruchu.

Tabor wozów ciężarowych kolei lokalnej Przeworsk-Dynów składa się z 8 wagonów krytych, 28 wagonów otwartych dla przewozu buraków, węgla, cegły i t. p., 6 wagonów otwartych dla przewozu długiego drzewa i 6 wagonów otwartych dla przewozu szutru. Ponieważ turnus obiegu jednego wagonu trwa co najmniej 4 dni, przeto strony używające kolei lokalnej Przeworsk-Dynów mają codziennie do dyspozycyi przeciętnie tylko 2 wagony kryte i 10 wagonów otwartych wszelkiego rodzaju.

Tabor ten zaledwie wystarczający w normalnych warunkach ruchu, okazuje się stanowczo niedostatecznym, gdy ruch się ożywia — bądź wskutek stosunków i konjunktur handlowych (n. p. w dni targowe potrzeba by było do przewozu samego tylko bydła i nierogacizny około 10 wagonów, a ma się do dyspozycyi tylko 2.), bądź też w czasie pewnych kampanii produkcyjnych (n. p. kampania cukrowa, zbożowa, wywóz drzewa, gdy zwózka z lasu jest najłatwiejszą i t. p.).

Pomnożenie taboru wązkotorowej kolei takie, aby czynił zadość każdej potrzebie — nie jest w tym wypadku ani radykalnym ani racyonalnym środkiem zaradczym.

Chcąc n. p. przewieźć w dwóch miesiącach 1000 wagonów buraków cukrowych, trzeba by mieć wyłącznie w tym celu zarezerwowanych około 70 wagonów, oprócz innych wagonów otwartych i krytych, służących do przewozu innych towarów, (bo podczas kampanii buraczanej nie można przecież przez 2 miesiące wstrzymać innego ruchu towarowego), ponieważ zaś po skończonej kampanii buraczanej, wagony te przez 10 miesięcy stałyby prawie bezczynnie, przeto zysk z przewozu buraków nie pokryłby nawet kosztów amortyzacyi i oprocentowania kapitału wyłożonego na zakupno owych 70 wagonów.

Zupełnie analogicznie przedstawia się ta kwestya odnośnie do wszelkich innych artykułów, których obrót masowy objawia się tylko peryody-

cznie, to jest bądź w regularnych odstępach czasu (bydło i trzoda po każdym jarmarku, nawozy sztuczne na wiosnę i w jesieni, zboże po żniwach w jesieni i t. p.), bądź też nagle i niespodziewanie, w czasie szczególniej korzystnej konjunktury handlowej (drzewo budulcowe, szuter, jeżeli rozpisane są oferty na znaczniejsze dostawy a dotyczący przedsiębiorca utrzyma się przy swej ofercie i t. p).

Tych i tym podobnych potrzeb produkcyi i konsumcyi ani obliczyć ani nawet przewidzieć nie można. Kolei lokalnej normalnotorowej, przychodzi w takich chwilach tabor kolei głównej z pomocą — ale wąskotorowa kolej jest z natury rzeczy wobec podobnej sytuacyi bezradną i bezbronną.

Oprócz tego wąskotorowa kolej traci jeszcze i w normalnych warunkach ruchu przewóz tych towarów, które z powodu swych właściwości potrzebują wielkich wagonów do ładowania (słoma, siano) i tych, które bądź kosztów bądź niebezpieczeństw przeładowania nie znoszą.

Wszystkie straty, jakie z powodu przytoczonych wyżej okoliczności, ponosi wąskotorowa kolej lokalna Przeworsk-Dynów, w dokładnej cyfrze obliczyć się nie dają, w każdym razie przypuścić można, że sprawna, normalno torowa kolej żelazna — w tych warunkach gospodarczych, jakiemi rozporządza obszar ciążenia kolei Przeworsk-Dynów — miałaby znacznie silniejszy ruch towarowy.

Gdybyśmy przyjęli to zwiększenie ruchu towarowego w bardzo wysokiej mierze, bo w podwójnej wysokości ruchu dotychczasowego — ubytek dochodów brutto, wynikający z niedostatecznej sprawności wąskotorowej kolei lokalnej Przeworsk-Dynów, ocenić by można aproksymatywnie na 100.000 K. rocznie, co przy najkorzystniejszym spółczynniku eksploatacyi (50%) reprezentuje utratę czystego zysku w kwocie około 50.000 K. rocznie.

W razie przebudowania toru wąskiego na normalny nie uzyskałoby się jednak tak wielkiej nadwyżki eksploatacyi a to z tego powodu, że równocześnie trzeba by było zreformować obecną taryfę kolei Przeworsk-Dynów (koleje wąskotorowe mają zupełnie odrębny sposób taryfowania) i przyjąć taki barem, jaki jest na wszystkich innych krajowych kolejach lokalnych, o torze normalnym, w użyciu.

Jakie wynikłoby ztąd obniżenie taryfy wykażą następujące przykłady:

Między Przeworskiem transito a Dynowem, przewóz wagonu (10.000 kg) następującego towaru:

	kosztuje teraz, wraz z przeładowaniem	kosztowałby po zaprowadzeniu baremu państwowego	obniżenie w procentach
	koron	koron	koron
Drzewa kopalnianego	34	32	6%
Węgla	34	32	6%
Drzewa opałowego .	29	26	11%
Nawozów sztucznych	34	27	20%
Spirytusu	62	47	24%
Zboża i mąki . . .	62	40	35%
Maszyn rolniczych .	62	40	35%
Rurek drenowych .	34	22	35%
Cementu	62	33	47%

i t. p.

Przeciętne obniżenie taryfy dla wszystkich artykułów we wszystkich relacyach wynosiłoby około 20%. Na rentowność przebudowanej kolei Przeworsk-Dynów wpływałyby więc następujące czynniki:

Wpływ dodatni wywarłoby ożywienie ruchu, zwłaszcza towarowego wpływ zaś ujemny pochodziłby z obniżenia taryfy a podwyższenia kapitał zakładowego.

Biorąc tylko w rachubę spodziewany przyrost transportów z jednej strony — a z drugiej strony obniżenie dochodów brutto z transportów, które ma się już obecnie — wynikające z potanienia taryfy, nie można się więcej spodziewać jak tylko, że dochód czysty z eksploatacyi normalnotorowej kolei Przeworsk-Dynów byłby około 35.000 K. rocznie wyższy od takiegoż obecnego dochodu kolei wąskotorowej.

Aczkolwiek kosztorys wydatków przebudowania nie jest jeszcze obliczony, to przecież teraz już twierdzić można stanowczo, że spodziewany czysty dochód nie wystarczyłby ani w przybliżeniu na oprocentowanie i amortyzacyę podobnej inwestycyi. Wynika z tego konkluzya, że przebudowanie wąskotorowej kolei lokalnej Przeworsk-Dynów, nie połączone z zasadniczą zmianą konfiguracyi sieci kolejowej w dotyczącej okolicy, aczkolwiek ze względów gospodarczych mogłoby być pożądane, to przecież ze względu na dalsze a nie uniknione finansowo nieproduktywne obciążenie funduszu krajowego — nie jest wskazane.

Sytuacya zmieni się jednak, gdy przyjdzie do skutku projektowana, a uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 8. października 1908. poparta, normalno torowa linia kolejowa „Przemyśl-Bachórz-Dynów-Krzemienna-Brzozów-Rymanów".

Naturalny obszar ciążenia końcowych dwóch stacyi kolei lokalnej Przeworsk-Dynów t. j. Bachórza i Dynowa, rozciągą się od wschodu — po Dubiecko, od zachodu — po Barycz, a od południa — po Krzemienną.

Kolej wąskotorowa może jednak tylko wtenczas liczyć na pełne wykorzystanie monopolu przewozowego, przyznanego jej koncesyą, jeżeli obok niej nie powstanie doskonalszy środek komunikacyi.

W razie więc wybudowania normalno torowej kolei żelaznej Przemyśl-Brzozów-Rymanów, ze stacyami w Bachórzu i Dynowie, tak jak to jest w projekcie — nowa kolej, jako doskonalszy środek komunikacyi, odebrałaby linii Przeworsk-Dynów prawie wszystkie transporty (z wyjątkiem buraków i wytłoków), pochodzące z powyżej określonego obszaru ciążenia, lub też tamże przeznaczone.

Los ten spotkałby właśnie najliczniejsze i najdłuższą rutą kolei lokalnej Przeworsk-Dynów przechodzące transporty tak, że ich ubytek spowodowałby dla tej kolei lokalnej stratę co najmniej 40.000 K. rocznie.

Oprócz tego wytworzyłaby się nie praktykowana, przeciw kardynalnym zasadom zakładania sieci kolejowej wykraczająca anomalia, że dwie linie kolei pełnej łączyłaby kolej o torze wąskim, wprost niezdolna do prowadzenia ruchu transitowego.

Nie tylko więc rentowność wąskotorowej kolei lokalnej Przeworsk-Dynów spadłaby raz na zawsze aż do granic niedoboru eksploatacyi — ale i publiczna użyteczność tej kolei i jej ekonomiczne dla kraju i państwa znaczenie obniżyłoby się tak dalece, że ofiary poniesione na wybudowanie tego środka komunikacyi byłyby wprost stracone — a dalsze jego utrzymywanie stałoby się zaiste nie produktywnym ciężarem.

W tej sytuacyi nie można by już uchylić się od przebudowania kolei Przeworsk-Dynów na tor normalny, a uniknięcie straty przeszło 40.000 K. rocznie (o której wyżej była mowa) w połączeniu ze spodziewanym, jak wyżej obliczonym zyskiem, wynikającym bezpośrednio z udoskonalenia sprawności tej linii kolejowej — dałoby już przypuszczalnie taką kwotę, która skapitalizowana pokryłaby przynajmniej koszta przebudowania.

Nie jest zresztą rzeczą wykluczoną, że normalno torowa linia Przeworsk-Dynów w połączeniu z koleją Przemyśl-Rymanów uzyskałaby pewien ruch transitowy przechodzący z byłej kolei Łupkowskiej i kolei transwersalnej na kolej Karola-Ludwika, lub odwrotnie — a w takim razie i częściowa sanacya jej finansów stałaby się możliwą.

Należałoby więc w każdym razie poczynić wszelkie przygotowawcze kroki, aby z chwilą, gdy budowa kolei żelaznej Przemyśl-Dynów-Brzozów-Rymanów zostanie finansowo zapewnioną, mieć w pogotowiu — nie tylko projekt przebudowania kolei Przeworsk-Dynów — ale i utorowaną drogę do zrealizowania tego projektu.

VI. Dalsze projekta kolejowe.

15. Kolej lokalna z Nowego wzgl. Starego Sącza na Szczawnicę do Nowego Targu.

Stosownie do polecenia Wysokiego Sejmu z 24. października 1908. Wydział krajowy podjął wypracowanie projektu generalnego dla linii kolejowej ze Starego Sącza przez Szczawnicę do Nowego Targu Zdjęć terenowych dla całej linii dokonano przeważnie w roku 1909, uzupełniono je w roku 1910. dla części ze Starego Sącza do Jazowska.

Projektowana kolej ze Starego Sącza do Nowego Targu ma w części do Czorsztyna charakter kolei górskiej; część ta jest położona na długości 53 klm. w ciasnej dolinie Dunajca i potoku Krośnicy; w Czorsztynie projektuje się tunel o długości około 2.700 metrów. Od Czorsztyna względnie Maniów do Nowego Targu t. j. na długości około 20 klm. teren jest korzystniejszy i prócz 2 mostów na Dunajcu nie przedstawia większych trudności.

Dla przestrzeni między Czorsztynem a Krościenkiem opracowano alternatywę doliną Dunajca wzdłuż granicy węgierskiej; alternatywa ta przedłuża linię o 7 km., ma jednak 2 tunele o łącznej długości tylko około 2070 metrów, a warunki ruchu na niej byłyby znaczniej korzystniejsze ze względu na ominięcie spadków i wzniesień o 25‰, które musiano zastosować dla pierwszej alternatywy między Czorsztynem a Krościenkiem; na całej zresztą linii spadki i wzniesienia nie przekraczają 15‰. Alternatywa doliną Dunajca między Czorsztynem a Krościenkiem przez Pieniny wzdłuż granicy węgierskiej miałaby ewentualnie pewne znaczenie dla Węgier.

Długość trasy ze Starego Sącza do Nowego Targu wzdłuż drogi krajowej wynosi 73·069 klm, na Pieniny zaś 80·148 klm.

Projekt generalny przedłoży się c. k. Ministerstwu kolejowemu w bieżącym roku dla zarządzenia rewizyi trasy i komisyi stacyjnej.

16. Kolej lokalna Żółkiew-Krystynopol.

Na posiedzeniu z dnia 7. lutego 1910. powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

„*Kolej lokalną z Żółkwi do Krystynopola uważa się ze względu na ogólne interesa kraju za potrzebną i pożyteczną i upoważnia się Wydział krajowy do zrobienia projektu generalnego i zaliczkowania kosztów na ten cel z funduszu krajowego kolejowego*“.

C. k. Ministerstwo kolejowe nie udzieliło zezwolenia na wypracowanie projektu wstępnego dla tej linii.

17. Kolej lokalna Jaworów-Lubaczów-Cieszanów-granica kraju.

W sprawie tego zgłoszonego projektu kolejowego powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z 17. lutego 1910. następujące uchwały:

„*1. Sejm uznaje kolej lokalną z Jaworowa na Lubaczów, Cieszanów do granicy rosyjskiej koło Płazowa ze względu na ogólne interesa kraju za użyteczną i potrzebną.*

2. Sejm wzywa Wydział krajowy, aby w dalszem wykonaniu polecenia udzielonego uchwałą sejmową z 8. października 1908. przeprowadził rokowania z c. k. Rządem o utworzenie urzędów cłowych austryackiego i rosyjskiego na wypadek wybudowania kolei lokalnej z Jaworowa na Lubaczów, Cieszanów do granicy rosyjskiej koło Płazowa w nadgranicznej stacyi tej kolei lokalnej.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby w chwili, gdy według ocenienia Wydziału krajowego zupełne pokrycie reszty kapitału będzie zapewnione, przedstawił Sejmowi wniosek objęcia akcyi zakładowych projektowanej kolei lokalnej z Jaworowa na Lubaczów, Cieszanów do granicy rosyjskiej koło Płazowa w sumie nie wyższej niż jednego miliona koron i aby w tym razie przedstawił

równocześnie Sejmowi wniosek uchylenia uchwały sejmowej z 8. marca 1907. w sprawie subwencyonowania przez kraj budowy kolei lokalnej z Jaworowa do Bobrówki."

O uchwale tej uwiadomił Wydział krajowy petycyonujący Wydział powiatowy w Cieszanowie, jakoteż petycyonujące Towarzystwo kolei lokalnej Lwów (Kleparów)-Jaworów.

Subskrypcya na kapitał akcyjny kolei, będącej przedmiotem powyższych uchwał, zaincyonowana przez wspomniane Towarzystwo kolejowe, a prowadzona przez Wydziały powiatowe w Jaworowie i Cieszanowie wydała dotychczas pomyślny rezultat, bo na kwotę 696.600 koron.

Rokowania o utworzenie urzędów cłowych austryackiego i rosyjskiego w nadgranicznej stacyi tej kolei lokalnej podejmie Wydział krajowy w stosownym czasie t. j. po ustaleniu miejsca, w którem by ta nadgraniczna stacya kolejowa miała stanąć i po zapewnieniu ze strony wszystkich czynników budowy kolei.

18. Ruch automobilowy między Liskiem a Baligrodem.

W załatwieniu sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie zbadania petycyi gminy Baligród i okolicznych gmin o budowę kolei ze stacyi Lisko-Łukawica na Baligród do Cisny, względnie o zaprowadzenie ruchu automobilowego między temi miejscowościami, powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z 7. lutego 1910. następującą uchwałę:

„*Wzywa się Rząd do poparcia regularnego ruchu automobilowego na przestrzeni Lisko Baligród*".

Uchwałę powyższą zakomunikowano w drodze urzędowej c. k. Rządowi.

Uzasadnienie potrzeby zaprowadzenia regularnego ruchu automobilowego na powyższej przestrzeni przedstawił Wydział krajowy c. k. Rządowi w piśmie z 22. września 1909. L. W. 97996, wywiązując się z danego w tej mierze polecenia Wysokiego Sejmu, danego uchwałą z 8. października 1908.

19. Przedłużenie kolei Lwów-Podhajce do Buczacza.

Na posiedzeniu z 8. lutego 1910. powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

„*Wzywa się c. k. Rząd, aby gwarantowaną przez Państwo linię kolejową Lwów-Podhajce, przedłużył do Buczacza dla połączenia jej w możliwie najkrótszym czasie z koleją transwersalną Stanisławów-Husiatyn*".

O koncesyę wstępną dla tej linii kolejowej starają się pp. Adam Treter, prezes Rady powiatowej przemyślańskiej i Dr. Stanisław Schätzel burmistrz miasta Brzeżany i poseł na Sejm krajowy.

20. Przedłużenie kolei lokalnej Borki wielkie-Grzymałów do Kałaharówki i Chorostkowa.

Uchwałą z 8. lutego 1910. polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, „*by wdrożył badanie projektowanej linii kolejowej Grzymałów-Kałaharówka i połączenia linii Borki wielkie-Grzymałów z stacyą Chorostków pod względem komercyalnym i spodziewanej rentowności i aby zdał Sejmowi sprawę na następnej sesyi*".

Wobec ciągłego spadania czystych dochodów kolei lokalnej Borki wielkie-Grzymałów, wywołanego podrożeniem kosztów eksploatacyi — na projekt przedłużenia szlaku poza Grzymałów, należy się zapatrywać nie tylko ze stanowiska gospodarczej potrzeby i publicznej użyteczności, ale trzeba w nim równocześnie szukać jeszcze środka sanacyi finansowych stosunków tej linii kolejowej.

Samo już przedłużenie drogi żelaznej, bez względu na jego kierunek, wpłynie dodatnio na obniżenie jednostkowych kosztów eksploatacyi, bo ruch na linii dłuższej da się o wiele racyonalniej i ekonomiczniej prowadzić jak na szlaku krótkim.

Pozatem jednak, chcąc sanować stosunki finansowe kolei lokalnej Borki wielkie-Grzymałów, musi się jeszcze żądać od jej przedłużenia, aby zapewniło akwizycyę nowych transportów — i to takich, któreby przebiegając całą linię, nową i starą — nie tylko pierwszą uczyniły rentowną, ale i dochody drugiej podniosły.

Kolej lokalną Borki wielkie-Grzymałów można przedłużyć bądź ku granicy państwa do Kałaharówki, bądź do najbliższej stacyi sąsiedniej linii kolejowej, to jest do Chorostkowa.

Linia Grzymałów-Kałaharówka miałaby 28 kilometrów, a linia Grzymałów-Chorostków około 22 kilometrów długości. Obszary ciążenia obu tych projektowanych linii kolejowych uwidocznione są na następujących tablicach:

Obszar ciążenia

projektowanej linii kolejowej

„Grzymałów - Chorostków“

W obrębie projektowanej stacyi	Gminy katastralne	Powiat polityczny	Ilość mieszkańców	Obszar w hektarach	Z tego przypada na		Gorzelnie	Młyny
					role	lasy		
					hektarów			
Grzymałów	Grzymałów	Skałat	4207	3519	2885	159	–	1
Eleonorówka	Eleonorówka	Skałat	604	ad Grzymałów		—	—	—
Kluwińce	Karaszyńce	Husiatyn	641	390	325	—	—	—
	Kluwińce		1985	2448	2126	12	1	—
	Peremiłów		1775	1687	1508	—	1	—
	Wierzchowce		634	535	451	—	—	—
		Suma	5035	5060	4410	12	2	1
Chorostków	Chorostków	Husiatyn	6789	4228	3672	36	1	—
		Razem . .	16635	12807	10967	207	3	1

Obszar ciążenia

projektowanej linii kolejowej

„Grzymałów-Kałaharówka“

W obrębie projektowanej stacyi	Gminy katastralne	Powiat polityczny	Ilość mieszkańców	Obszar w hektarach	Z tego przypada na		Gorzelnie	Młyny
					role	lasy		
					hektarów			
Grzymałów	Grzymałów	Skałat	4207	3519	2885	159	—	1
Okno	Faszczówka	Skałat	800	838	705	—	—	—
	Łuka mała		1316	2001	1597	194	—	—
	Okno		2114	2658	1762	547	1	1
	Turówka		1593	2306	1850	274	—	—
		Suma	5823	7803	5914	1015	1	1
Touste	Bilitówka	Skałat	211	ad Leżanówka		—	—	—
	Borki małe		1113	1706	1022	538	1	—
	Dubkowce		647	ad Rasztowce		—	—	—
	Nowosiółka grzym.		832	1185	887	203	1	—
	Pajówka		516	859	444	304	—	—
	Przekalec		373	ad Touste		—	—	—
	Rasztowce		1234	2900	1806	833	1	—
	Touste		2096	2778	2451	—	—	1
	Zielona		834	1147	986	37	—	—
		Suma	7856	10575	7596	1915	3	1
Krasne	Kokoszyńce	Skałat	1141	1982	1400	444	1	—
	Krasne		1711	3300	1717	1285	—	1
	Sadzawki		887	810	680	5	—	—
	Stawki kraśn.		410	ad Krasne		—	1	—
		Suma	4149	6092	3797	1734	2	1

W obrębie projektowanej stacyi	Gminy katastralne	Powiat polityczny	Ilość mieszkańców	Obszar w hektarach	Z tego przypada na		Gorzelnie	Młyny
					role	lasy		
					hektarów			
Kałaharówka	Kałaharówka	Skałat	752	382	266	—	—	1
	Kozina		834	1145	665	327	—	—
	Wolica		781	2561	1023	1419	1	1
		Suma	2367	4088	1954	1746	1	2
Razem . .			24402	32077	22146	6569	7	6

Obszar ciążenia projektowanej linii kolejowej Grzymałów Kałaharówka rozciąga się na 21 gmin, stanowiących południowo-wschodnią część powiatu skałackiego — a od najbliższej stacyi kolejowej przeważnie znacznie oddalonych, podczas gdy obszar ciążenia projektowanej linii Grzymałów-Chorostków obejmuje tylko 7 gmin, które już mają stacye kolejowe, bądź na miejscu bądź w pobliżu. Jeżeliby się więc rozchodziło o wybudowanie tylko jednej z obu projektowanych linii kolejowych, to w interesie gospodarczym powiatu skałackiego i ze względu na możliwie równomierne rozpostarcie sieci kolejowej po wszystkich okolicach kraju — należałoby pierwszeństwo przyznać linii Grzymałów Kałaharówka, która pomimo niewielkiej różnicy w długości, bez porównania obszerniejszy szmat ziemi obsłuży.

Z drugiej strony jednak, miałoby przedłużenie do Chorostkowa zaletę, której brak linii prodzącej do Kałaharówki.

Po przedłużeniu do Chorostkowa przestałaby kolej lokalna Borki wielkie-Grzymałów być linią ślepą — a przez nawiązanie nowego oka w sieci dróg żelaznych — stałoby się zadość wymogom geometryi kolejowej. Z otwarcia zaś takiej nowej, krótszej drogi na południe i wschód, przemysł osiadły przy linii kolejowej Borki wielkie-Grzymałów czerpałby znaczne korzyści.

Uwzględniając wszystkie przytoczone okoliczności, można więc przyjąć, że co do publicznej użyteczności i ogólnego dla kraju znaczenia — obie projektowane linie kolejowe mają mniej więcej równorzędną wartość.

Inaczej jednak przedstawia się sprawa pod względem spodziewanej rentowności.

Większy obszar ciążenia projektowanej linii Grzymałów-Kałaharówka, z natury rzeczy dostarczy większej ilości transportów, oprócz tego jeszcze, przy połączeniu z Kałaharówką liczyć można na akwizycyę transportów zagranicznych.

Rozległy szmat gubernii podolskiej, rozciągający się na wschód między Podwołoczyskami a Husiatynem, nie ma żadnego kolejowego połączenia.

Stosunki komunikacyjne są tam wprost rozpaczliwe. I tak miasteczko Satanów, leżące tuż przy Kałaharówce, oddalone jest od najbliższej stacyi kolejowej Wojtowce o 32 wiorst a dowóz lub odwóz towaru furmanką kosztuje 7 kopiejek od puda, głębiej zaś położona fabryczna

miejscowość Gródek ma do najbliższej stacyi Proskurowa 0 wiorst i płaci fracht osiowy 10 kopiejek od puda.

Stacya graniczna Kałaharówka leżąca w środku drogi z Podwołoczysk do Husiatyna obsługiwałaby zatem również i obszar ciążenia zagraniczny, rozciągający się na przestrzeni mniej więcej 150 km².

Jestto okolica bardzo żyzna w której oprócz wielu młynów, znajdują się dwie fabryki cukru (w Satanowie i Gródku), produkujące około 650 000 pudów cukru surowego, z czego mniej więcej czwarta część idzie na eksport.

Fabryki te walczą obecnie z brakiem opału, bo lasy okoliczne prawie doszczętnie wycięte a import węgla z rosyjskich stacyi kolejowych, ze względu na nadzwyczaj wysokie koszta kołowej dostawy nie może być wzięty w rachubę.

Uzasadnionem więc jest przypuszczenie, że po wybudowaniu przedłużenia Grzymałów-Kałaharówka, obie wspomniane cukrownie, używałyby bliskiego i dogodnego kolejowego połączenia do wywozu cukru eksportowego i przywozu węgla (zapotrzebowanie kilkaset wagonów.)

Do tego przyłączyłyby się jeszcze zapewne inne, najważniejsze artykuły eksportu rosyjskiego transitującego Galicyę.

Ponieważ o przyszłym ruchu granicznym Kałaharówki, który obecnie jest minimalny (oprócz kłaków i otrąb, razem około 100 wagonów — nic prawie nie idzie), sądzić można tylko z analogii, zatem nadmienia się, że graniczna stacya kolejowa Husiatyn wywiązła w ostatnim roku:

zboża	894	wagonów
nasion strączkowych .	562	„
otrąb	56	„
jaj	726	„
razem .	2238	wagonów

z granicznej zaś stacyi Skały wywieziono w tymsamym roku:

nasion strączkowych .	540	wagonów
zboża	110	„
otrąb	40	„
jaj	198	„
razem .	888	wagonów.

Gdyby się więc przez połączenie z Kałaharówką uzyskało istotnie te wszystkie transporty zagraniczne, które w naturalnym porządku rzeczy do tego połączenia grawitują i które szłyby całą linią Borki wielkie-Grzymałów-Kałaharówka — to oczywiście, że i egzystencya nowej linii była by zapewniona i rentowność starej linii znacznie by się podniosła.

Linia Grzymałów-Chorostków nie miałaby ani tych korzystnych warunków bytu dla samej siebie ani też tego wzmacniającego wpływu na rentowność istniejącego już szlaku Borki wielkie-Grzymałów.

Ruch osobowy, byłby wprawdzie na tej linii — przypuszczalnie wcale silny, jednakże wybitnego obrotu towarowego, sądząc po obecnych stosunkach handlowych — nie można się na niej spodziewać.

Linia Chorostków-Grzymałów w połączeniu ze szlakiem Grzymałów Borki wielkie, byłaby wprawdzie rutą transitową, ale skuteczna działalność tej ruty (zależna od skrócenia drogi kolejowej) obejmowała by tylko obrót towarowy między stacyami Borki wielkie, Maksymówka, Bogdanówka i Podwołoczyska a stacyami na południe i wschód od Kopyczyniec. W tych zaś relacyach nie przewozi się teraz, jak przeprowadzone dochodzenia wykazały, nawet i 100 wagonów wszelkich towarów rocznie.

Dla linii Grzymałów-Chorostków preliminować więc można tylko obrót towarowy pochodzący z jej własnych paru stacyi a po części z sąsiedniego szlaku Grzymałów-Borki (mąka z Grzymałowa, cegły i dachówki ze Skałatu ewentualnie jeszcze buraki cukrowe do Łużan lub Żuczki), względnie na obrót towarowy do tychże stacyi od południa i południowego wschodu dążący (zboże do Grzymałowa, konopie do Borek wielkich).

Taki zaś obrót towarowy, nietylko z powodu niedostatecznej ilości transportów, ale i dla tego, że obracałby się przeważnie na krótkiej przestrzeni — nie przechodząc całej połączonej linii Borki wielkie-Grzymałów-Chorostków, nie mógłby przynieść niezbędnych do jakiej takiej rentowności dochodów.

W obliczeniu rentowności dla obu projektowanych przedłużeń uwzględniono tak wyżej opisane stosunki komercyalne, jak i dotychczasowe doświadczenia eksploatacyi kolei lokalnej Borki wielkie-Grzymałów. Ponieważ tak jedno jak drugie przedłużenie tworzyłoby z linią starą jednolitą całość, zatem w obliczeniu rentowności dla linii projektowanych, mieszczą się już i te zmiany w dochodach i rozchodach, które na linii starej wywołałaby budowa tego lub owego przedłużenia.

Obliczenia te dały następujący rezultat:

Linia kolejowa	Przypuszczalny ruch				Spodziewane dochody [2]				Koszta eksploatacyi	Nadwyżka eksploatacyjna
	Osoby	Osobo-kilometry [1]	Towary; ton á 1000 kg.	Ton-Kilometry [1]	Z ruchu osobowego	Z obrotu towarowego	z obniżenia wydatków ruchu na linii Borki W. Grzymałów	Razem		
					K O R O N					
Grzymałów-Kałaharówka										
z własnego obszaru ciążenia	40.000	1,000.000	23.000	1,400 000	40 000	90.000	20.000	150.000	126.000 [3]	24 000
z zagranicznego obszaru ciążenia	10.000	500 000	15.000	1,000.000	20.000	70 000	—	90 000	20.000 [4]	70.000
Razem . .	50.000	1,500.000	38 000	2,400.000	60.000	160.000	20 000	240.000	146.000	94.000
Grzymałów-Chorostków	50.000	1,250 000	10.000	400.000	50.000	30.000	20.000	100 000	90.000	1.000

UWAGI: ad (1) tu wliczono już te osobo-względnie ton-kilometry, które dotyczące transporty osób i towarów zrobią na linii starej Borki wielkie-Grzymałów.

ad (2) włacznie z dochodami wynikającymi z akwizycyi nowych transportów dla linii starej.

ad (3) po 4.500 koron od kilometra.

ad (4) koszta własne trakcyi po 2 halerzy od tony i kilometra.

A więc nawet i bez obrotu granicznego, który zależy od takich konjunktur i okoliczności, że nigdy nań z całą pewnością liczyć nie można, rentowność linii Grzymałów-Kałaharówka byłaby lepszą jak linii Grzymałów-Chorostków.

Przedłużenie linii kolejowej z Grzymałowa do Chorostkowa nie uwłaczając jego wszelkim innym zaletom, nie byłoby zatem środkiem sanacyi stosunków finansowych kolei Borki wielkie-Grzymałów, owszem obciążyłoby, według wszelkiego prawdopodobieństwa, jeszcze więcej fundusz gwarancyjny kraju.

Natomiast z budowy przedłużenia do Kałaharówki wynikłoby, w najgorszym razie, mniejsze ryzyko dla funduszów krajowych, a przy sprzyjających okolicznościach znalazłoby się w niem to właśnie czego się szuka, to jest: środek wydatnego polepszenia rentowności, finansowo niedomagającej kolei lokalnej.

VII. Krajowy fundusz kolejowy.

21. Pożyczki kolejowe.

W czasokresie będącym przedmiotem niniejszego sprawozdania zaciągnął Wydział krajowy z mocy upoważnienia Wysokiego Sejmu udzielonego uchwałą z 8. marca 1907. na będącą w budowie kolej lokalną Lwów-Stojanów pożyczkę pierwszeństwa w imiennej sumie 6,480.000 koron.

Stan zaciągniętych pożyczek kolejowych przedstawia się przeto, jak następuje:

	Suma imienna pożyczki	Raty półroczne pożyczki i stemple od kwitów na te raty
	Koron	Koron
I. Pożyczki kraju na pokrycie subwencyi bezzwrotnych:		
a) na rzecz kolei Chodorów-Podwysokie .	2,000.000	43 645·50
b) „ „ „ Przeworsk-Rozwadów .	500.000	10.950·—
Suma I. .	2,500.000	54.595·50
II. Pożyczki kolejowe gwarantowane przez kraj.:		
c) na kolej Borki wielkie-Grzymałów . .	1,200.000	26.158 50
d) „ „ Trzebinia-Skawce	3.320 000	72.616·78
e) „ „ Chabówka-Zakopane	2 260 000	49.362·38
f) „ „ Delatyn-Kołomyja-Stefanówka .	5,200.000	113.871·—
g) „ „ Piła-Jaworzno.	928 000	20.481·94
h) „ „ Przeworsk-Dynów	2,266.000	50.082·22
i) dodatkowa na kolej Trzebinia-Skawce .	720.000	16.032·70
k) dodatkowa na kolej Delatyn Kołomyja-Stefanówka	900.000	20.040·86
l) dodatkowa na kolej Piła Jaworzno . .	330.000	7.350·40
m) dodatkowa na kolej Przeworsk-Dynów	698.000	15.544·33
n) na kolej Tarnów Szczucin	2,000.000	44.608 29
o) na kolej Lwów-Stojanów	6,480.000	140.785·14
Suma II. .	26,302.000	576.934·54

	Suma imienna pożyczki	Raty półroczne pożyczki i stemple od kwitów na te raty
	Koron	K ron
III. Pożyczki kraju na pokrycie wpłat za objęte przez kraj:		
p) akcye pierwsz. kolei Łupków-Cisna . .	930 000	20 296·22
r) akcye zakł. kolei Kraków-Kocmyrzów w sumie imiennej 200.000 koron, tudzież akcye pierwsz. kolei Trzebinia-Skawce w sumie imiennej 266.000 K. i akcye pierwsz. kolei Łupków-Cisna w sumie imiennej 120 000 koron . .	600.000	13.176·—
Suma III. .	1 530.000	33 472.22
IV. Pożyczki kraju na pokrycie wpłat na akcye objęte na podstawie gwarancyi ciał autonomicznych:		
s) kolei lokalnej Delatyn-Kołomyja-Stefanówka	702.200	15.719.43
t) kolei Lwów-Podhajce	830.000	17.962·26
u) kolei Lwów Stojanów	720.000	15.581·84
Suma IV. .	2,252,200	49.263·53
Suma ogólna .	32,584.200	714.265·79

Nadto upoważniony jest Wydział krajowy uchwałami sejmowemi z 8. marca 1907. udzielić gwarancyi dla pożyczek pierwszeństwa kolei Muszyna-Krynica w kwocie 750.000 K. i Drohobycz-Truskawiec w kwocie 850.000 K. Raty półroczne tych pożyczek wynosić będą około 35.000 K.

22. Obciążenie kr. funduszu kolejowego.

Z rocznych rat pożyczek kolejowych już zaciągniętych pokrywają kontraktowo gwarantujące ciała autonomiczne kwotę roczną (suma IV) . . . . . K. 1,428.531·58
„ 98.527·06

Reszta przeto w kwocie K. 1,330.004·52 stanowi roczne obciążenie kr. funduszu kolejowego.

Obciążenie to po zrealizowaniu pożyczek pierwszeństwa kolei Muszyna-Krynica i Drohobycz-Truskawiec podniesie się o roczną kwotę około 70.000 koron, tak że będzie wynosić okrągło . . . . . K. 1,400.000·—

23. Zasoby.

Stan zasobów krajowego funduszu kolejowego był z dniem 30. czerwca 1910 następujący:

1) w zaległych ratach interesentów . . . . K. 71.683·79*)
2) w bieżących płynnych zaliczkach zwrotnych udzielonych kolejom lokalnym . . . . . „ 80.814·03

do przeniesienia . K. 152.497·82

*) Raty gwarantujących interesentów są płatne każdego 30. czerwca i 31. grudnia i tem się tłumaczy chwilowa wysokość zaległości.

	z przeniesienia	K.	152.497·82
	3) w zaliczkach na sporządzenie projektów generalnych i szczegółowych kolei lokalnych z mocy upoważnień Wysokiego Sejmu, zwrotnych z przyszłych funduszów budowy	„	169.310·16
	4) w zaliczkach udzielonych na budowę kolei lokalnej		
	a) Lwów-Stojanów	„	3,720.860·38
	b) Muszyna-Krynica	„	324.791·46
	5) w nieumorzonych 4% pożyczkach udzielonych kolei lokalnej Piła-Jaworzno		
	a) na budowę przedłużenia linii, reszta niespłaconego kapitału K. 280.073·73		
	b) na cele inwestycyjne, płatna najdalej do 30/12 1913 „ 70.000·—	„	350.073·73
	6) w 4% obligacyach kolejowych Banku krajowego im. wartości 22.000 koron nabytych po kursie 97%	„	21.340·—
	7) na lokacyi w Banku krajowym na 4% rachunku bieżącym	„	609.633·34
	Razem	K.	5,348.509·89

Nadto stanowią majątek funduszu kolejowego kwoty wpłacone ze zasobów tego funduszu na akcye zakładowe kolei lokalnych w pierwotnych kwotach:

a)	Kolei Chabówka-Zakopane	K.	370.000·00
b)	„ Przeworsk-Dynów	„	195.800·00
c)	„ Tarnów-Szczucin	„	392.800·00
d)	„ Lwów-Stojanów w resztującej kwocie	„	85.767·20
	celem uzupełnienia waluty 674.232·80 K uzyskanej z pożyczki nominalnej 720.000 K na zakupno akcyi zakładowych imiennej wartości 760.000 K.		
	Razem	K.	1,044.367·20

24. Stan rozporządzalny kr. funduszu kolejowego a) w gotówce

Z powyżej wykazanych zasobów krajowego funduszu kolejowego K. 5,348.509·89 wskutek lokacyi względnie przeznaczenia są uwięzione lub nie do rozporządzenia następujące sumy:

1)	stała rezerwa K.	1,000.000·—	
2)	nie umorzona część 4%-wej pożyczki udzielonej kolei lokalnej Piła-Jaworzno „	280.073·73	
3)	uchwalone przez Wysoki Sejm a nie wypłacone po 30. czerwca 1910. subwencye na kolei lokalnej:		
a)	Złoczów Sasów „	300.000·—	
b)	Jaworów-Bobrówka „	350.000·—	
c)	Łodygowice-Buczkowice „	100.000·—	
d)	Wieliczka-Myślenice-Mszana doln. „	2,263·800 —	
4)	udzielone przez Wysoki Sejm pożyczki gotówkowe kolejom lokalnym:		
a)	Borki w.-Grzymałów „	100.000·—	
b)	Chabówka-Zakopane „	100.000·— K.	4.493.873·73
	Pozostaje rozporządzalna gotówka K.		**854.636·16**

b) w rocznej rencie

Nominalne roczne obciążenie krajowego funduszu kolejowego wynosi jak wyżej wykazano okrągło K. 1,400.000·—

Na pokrycie tego rocznego obciążenia służą stałe dochody tego funduszu:

a) roczna dotacya z krajowego funduszu	K.	900.000·—	
b) zwolnienia oznaczone uchwałą Wysokiego Sejmu z 19. października 1908.	„	500.000·—	
c) 3% odsetki od stałej rezerwy .	„	30.000·—	K. 1.430.000·—
Pozostaje do dyspozycyi rocznie			**K. 30.000·—**

VIII. C. k. koleje państwowe.

25. Wezwania do c. k. Rządu.

Szereg rezolucyi, które Wysoki Sejm powziął na posiedzeniu z 7. lutego 1910. w sprawach urządzeń i ulepszeń na kolejach państwowych, zakomunikowano Panu c. k. Namiestnikowi do dalszego traktowania.

Nadto odniósł się Wydział krajowy pismem z 7. maja 1910. L. 33875 do c. k. Ministerstwa kolejowego z usilnem żądaniem wcielenia części szlaków kolei północnej w Galicyi położonych do c. k. Dyrekcyi kolei państwowych, za czem przemawiają w szczególności względy gospodarstwa krajowego. Zarząd tych szlaków kolejowych przez Dyrekcyę mającą swą siedzibę po za granicami kraju nie może być korzystny ani dla publiczności ani dla celowego i oszczędnościowego prowadzenia samego zarządu. W szczególności wskazał Wydział krajowy na dotychczasowe prowizoryum podwójnej gospodarki na centralnym dworcu w Krakowie, który tak długo trwa, podczas gdy na dworcach złączenia linii kolejowych ostatnio upaństwowionych całkiem słusznie zjednoczono zarząd tych stacyi bez dalszych wyczekiwań.

Dworzec kolejowy w Krakowie koncentruje ruch handlowy i przemysłowy zachodniej Galicyi; z tego powodu nadzwyczaj ważnem jest, aby zarząd tej stacyi sprawowany był ze znajomością i uwzględnieniem całkowitem danych stosunków.

Pismem z 25. kwietnia 1910. LW. 33876 wystosowanem do c. k. Ministerstwa kolejowego Wydział krajowy pnzedstawił potrzebę zaprowadzenia pociągów pospiesznych na liniach Tarnów-Orló, Lwów Stryj, Stryj-Stanisławów i Stryj-Drohobycz-Borysław.

IX. Sprawy ogólnej natury.

26. Statystyka kolejowa i pocztowa.

Wobec pertraktacyi będących w toku między c. k. Rządem a Reprezentacyą kraju w Radzie państwa w sprawie wydania ustawy krajowej o zaprowadzeniu statystyki obrotu naszego kraju, wskazanem było wstrzymać się z podjęciem porozumienia się z c. k. Rządem, które Wysoki Sejm uchwałą z 8. października 1908. polecił Wydziałowi krajowemu względem spożytkowania statystyki kolejowej i pocztowej dla celów statystyki handlu Galicyi.

27. Zniżki kolejowe dla posłów sejmowych.

„*Uchwałą z 7. lutego 1910. wezwał Wysoki Sejm Wydział krajowy, ażeby wdrożył rokowania z Rządem w sprawie przyznania posłom sejmowym zniżenia ceny rocznych biletów kolejowych w obrębie krajowych Dyrekcyi kolejowych*“.

Pismem z 20. kwietnia 1910. L. 33874 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Rządu o zaprowadzenie zniżonych rocznych kart jazdy dla posłów sejmowych ważnych na kolejach państwowych w Galicyi w podobny sposób, jak je wydaje dla posłów do Rady państwa i członków Izby wyższej tejże Rady.

Analogiczne uchwały powziął Sejm wyższoaustryacki i Sejm morawski, o czem nas uwiadomiły dotyczące Wydziały krajowe.

28. Słała zniżka cen jazdy na kolejach państwowych dla uczni szkół średnich i wyższych.

Na posiedzeniu z 7. lutego 1910. postanowił Wysoki Sejm przekazać Wydziałowi krajowemu do możliwie przychylnego traktowania wniesioną rezolucyę następującej treści:

„*Wzywa się c. k. Rząd, aby wydał zarządzenia celem przyznania uczniom szkół średnich i studentom szkół wyższych stałego opustu połowy cen jazdy na kolejach państwowych*".

Według zasiągniętych informacyi c. k. Zarząd kolei państwowych udziela 50% zniżek ceny jazdy na swych liniach uczniom szkół średnich i studentom szkół wyższych na każdorazowe podanie zaopatrzone potwierdzeniem Dyrekcyi zakładu naukowego o uwolnieniu petenta od opłaty czesnego. W ten sposób zastrzeżone jest przyznanie zniżki kolejowej dla uczniów niemajętnych i to dla wyjazdów podejmowanych za wiedzą i zezwoleniem Dyrekcyi zakładu naukowego, co jest ze względu na dyscyplinę szkolną nieodzownie potrzebne.

Ze względu na tę okoliczność, jakoteż wobec dotychczasowej praktyki na kolejach państwowych, które pod powyższym zastrzeżeniem nie czynią żadnych trudności w udzielaniu zniżek, nie zachodzi zdaniem Wydziału krajowego potrzeba zaprowadzenia stałych legitymacyi dla uczni szkół średnich i wyższych.

X. Wniosek Wydziału krajowego.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności Departamentu IV. w sprawach kolejowych za czas od 1. lipca 1909. do 30. czerwca 1910".

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Stanisław Dąmbski w. r.
Członek Wydziału krajowego.

SPRAWOZDANIE

Z CZYNNOŚCI

DEPARTAMENTU V.

WYDZIAŁU KRAJOWEGO

za czas od 20. sierpnia 1909. do 31. sierpnia 1910.

(z alegatami).

Departament V.

Szef Departamentu: Dr. Szymon Bernadzikowski, Członek Wydziału krajowego.

Al. I. 1908. W r. 1908 wydał fundusz krajowy z rubr. III. na cele zdrowia publicznego 6,219.116 K. Kwota ta jest większą od kwoty preliminowanej budżetem o 360.502 K. od kwoty wydanej w roku 1907 większą o 306.289 K.

W szczególności wypłacił fundusz krajowy:

pod poz. 1	za koszta leczenia	2,684.059 K
„ „ 8	za utrzymanie podrzutków w kraju i zagranicą	42.758 „
„ „ 11 i 12	za szczepienie ochronne	157.251 „
„ „ 9	na lekarzy okręgowych	106.556 „
„ „ 10	na leki podczas epidemii	12.590 „
„ „ 2, 6, 14—33	na zasiłki dla zakładów sanitarnych	90.916 „
„ „ 13	na stypendya dla lekarzy na podróży naukow.	5.801 „
„ „ 3	wydatki kraj. szpitala powsz. we Lwowie .	1,277.054 „
„ „ 4	„ „ zakładu dla umysłowo chorych w Kulparkowie	996.640 „
„ poz. 5	wydatki kraj. szpitala św. Łazarza w Krakowie	845.491 „
	Razem .	6,219.116 K

W ciągu r. 1908 wpłynęło do rubr. III. funduszu krajowego:

pod poz. 1	Dochody kraj. szpitala powsz. we Lwowie .	892.493 K
„ „ 2	„ „ zakładu dla umysłowo chorych w Kulparkowie	745.247 „
pod poz. 3	Dochody kraj. szpitala św. Łazarza w Krakowie	532.579 „
„ „ 4	Zwroty zaliczek od powsz. szpitali prowincyon.	78.535 „
„ „ 6	„ od szpitali powszechnych za sprawdzenie recept aptekarskich	997 „
pod poz. 7	Zwrot od c. k. Rządów nadwyżki kosztów utrzymania chorych w klinikach za lata ubiegłe . .	333.349 „
	Razem .	2,583.200 K

Po strąceniu tej kwoty od wypłaconych 6,219.116 K. pozostaje czysty wydatek 3,635.916 K. W porównaniu z r. 1907 wypłacono pod poz. 1, 8, 9—12 i 33 o 128.210 K mniej. Pod poz. 3—7 i 13 o 434.492 K więcej. — Ogółem wypłacono więcej o 306.282 K.

Al. II. 1908. Dni leczenia było w r. 1908 — 2,272.522 tj. o 54.315 więcej, aniżeli w roku 1907, zmarło 5.548 tj. o 374 mniej, aniżeli w roku poprzednim. W szczególności odsetek śmiertelności wynosił w szpitalach krajowych wraz z klinikami 7·6, w zakładach położniczo-ginekologicznych 1·1, w zakładach dla umysłowo chorych 12·6, u dzieci wraz z odsetkami 18·7, w szpitalach prowincyonalnych 4·9, we wszystkich zaś zakładach

leczniczych w kraju 6·2%. Średni pobyt chorego trwał w zakładach krajowych i klinikach 18·7 d, w zakładach położniczo ginekologicznych 14·2, w zakładach dla umysłowo chorych 170·7, w szpitalach dla dzieci 22·7, w szpitalach prowincyonalnych 20·5; wogóle we wszystkich zakładach 25·2%. Przeciętna dzienna ilość chorych leczonych w szpitalach krajowych wraz z klinikami wynosiła 1.166 osób, w zakładach położniczo-ginekologicznych 179, w zakładach dla umysłowo chorych 1.519, w szpitalach dla dzieci 177, w szpitalach prowincyonalnych 3.166, wogóle we wszystkich zakładach 6.207 osób. Wydatki wynosiły we wszystkich szpitalach razem 4,103.752 K 71 h, z tego przypada na szpitale krajowe wraz z klinikami 1,193.960 K 58 h, na zakłady położniczo-ginekologiczne 2.260·29 K 99 h, na zakłady dla umysłowo chorych 952.734 K 93 h, na szpitale dla dzieci 84.437 K 40 h, a na szpitale prowincyonalne 1,646.589 K 81 hal.

Całkowite utrzymanie wraz z leczeniem jednego chorego kosztowało w szpitalach krajowych razem z klinikami 52 K 47 h, w zakładach położniczo-ginekologicznych 48 K 56 h, w zakładach dla umysłowo chorych 292 K 86 h, w szpitalach dla dzieci 29 K 41 h, w szpitalach prowincyonalnych 29 K 05·3 h, a we wszystkich zakładach wogóle 45 K 49·3 hal.

Żywienie chorych kosztowało na 1 dzień: w szpitalach krajowych wraz z klinikami 72·7 h, w zakładach położniczo-ginekologicznych 79·3, w zakładach dla umysłowo chorych 65·6, w szpitalach prowincyonalnych 47·17 h. Leki i potrzeby sanitarne kosztowały na 1 dzień: w szpitalach krajowych wraz z klinikami 42·2 h, w zakładach położniczo ginekologicznych 49·1, w zakładach dla umysłowo chorych 4·8, w szpitalach prowincyonalnych 16·03 h.

Dzienny koszt utrzymania jednego chorego wynosił: w szpitalach krajowych wraz z klinikami 2 K 80·4 h, w zakładach położniczo-ginekologicznych 3 K 41·8 h, w zakładach dla umysłowo chorych 1 K 71·5 h, w szpitalach dla dzieci 1 K 29·4 h, w szpitalach prowincyonalnych 1 K 41·9 h, wogóle we wszystkich zakładach leczniczych 1 K 80·6 h.

W r. 1908 wydano na utrzymanie podrzutków i płace żywicielek:

a) z funduszu krajowego:

za dzieci we Lwowie	.	— K	— h
„ „ w Bobrku	.	15.221 „	40 „
„ „ we Wiedniu	.	25.601 „	68 „
„ „ w Pradze	.	1.935 „	04 „
„ „ w Gracu	.	— „	— „
Razem	.	42.758 K	12 h
b) z funduszu podrzutków w Krakowie	.	3.074 „	10 „
Ogółem	.	45.832 K	22 h

Zapomóg dla położnic udzielono w r. 1908 we Lwowie w kwocie 14.364 K w Krakowie w kwocie 5.520 K.

Al. III. 1908.

Załączony ./· wykaz wydatków w trzech zakładach krajowych w r. 1908 zawiera te wydatki, które wpływają na koszta utrzymania chorego i dają dokładny obraz gospodarności ich zarządów.

Zaległości w kosztach leczenia wynoszą z końcem r. 1908: w szpitalu lwowskim 572.333 K 35 h, w krakowskim 250.000 K 54 h, w zakładzie kulparkowskim 877.522 K 80 h, w szpitalach prowincyonalnych 682,926 K 96 h, a razem 2,382.783 K 65 h.

Dla porównania dołączamy jak w latach poprzednich tabelę kosztów leczenia chorych w pięciu najludniejszych prowincyach, monarchii, według dat rządowych za lat pięć (od r. 1902 do r. 1906), oraz dwie tabele ułużone w naszem biurze, dla porównania ilości zakładów dla chorych, ilości łóżek szpitalnych, ludności, kosztów leczenia i śmiertelności w różnych prowincyach monarchii (za rok 1905 i 1906.

Koszta leczenia chorych od roku 1902 do roku 1906 podług: Oesterreichische Statistik „Sanitätswesen“.

Rodzaj szpitala	Galicya					Czechy					Austrya dolna					Styrya					Tyrol				
	Ilość szpitali	Leczono	Dni leczen.	Koszt	Na dzień	Ilość szpitali	Leczono	Dni leczen.	Koszt	Na dzień	Ilość szpitali	Leczono	Dni leczen.	Koszt	Na dzień	Ilość szpitali	Leczono	Dni leczen.	Koszt	Na dzień	Ilość szpitali	Leczono	Dni leczen.	Koszt	Na dzień
Szpitale powszechne	31	64.171	1,350.831	1,683.306	1·25	80	105.918	2,351.617	4,838.488	2·06	30	87.761	2,142.869	5,628.834	2 63	16	34·290	891.236	1,668.775	1·87	24	18.280	614.758	1,212.759	1·97
Zakłady obłąkanych	2	2.238	347.715	540.097	1·55	5	7.082	1,726.629	2,919.015	1·69	6	6 059	1,233.606	2,956.346	2 40	2	2·017	531.317	878.272	1·55	2	1.008	230.675	394.071	1·71
Zakłady położnic	2	1.466	28.893	110.827	2 61	1	3.181	75.381	294.024	3 90	1	10.456	159.658	457.681	2·86	1	1·507	27.385	58.867	2·15	1	744	19 933	110.310	3·20
1902	35	67.875	1,727.439	2,334.230	1·35	86	116.181	4,153.627	8,051.527	1·94	37	104.276	3,536.133	9,042 831	2·56	19	37.814	1,449 938	2,605.914	1·79	27	20.032	865.366	1,717·140	1·98
Szpitale powszechne	31	68.923	1,429.970	2,019.105	1·41	80	110.280	2,431.763	4,742.495	1·95	30	89.490	2,185.080	6,905.340	3·16	16	35 311	913.717	1,778.908	1·95	24	19.565	637.726	1,231.716	1·93
Zakłady obłąkanych	2	2.543	412.348	606.834	1·47	5	7.281	1,777.565	2,901.039	1·63	5	5.428	1,514.725	3,103.376	2·05	2	2.084	550.262	893.217	1·62	2	1.035	241.428	414.019	1·71
Zakłady położnic	2	1.735	27.279	114.364	2·70	1	3.121	66.317	266.743	4 02	1	11.333	158.979	455.837	2·87	1	1.701	27.889	60.750	2·18	1	906	22.175	116.654	2·96
1903	35	73.201	1,869.597	2,740.303	1·47	86	120.682	4,275.645	7,910.277	1·85	36	106.251	3,858.784	10,464.553	2·71	19	39.096	1,491.868	2,732.875	1·84	27	21.506	901.329	1,762.389	1·95
Szpitale powszechne	31	72.894	1,497.688	2,146.502	1·43	80	114.763	2,500.801	5,105.329	2·04	30	92.040	2,256,176	7.331.496	3 25	16	35.478	922 035	1,907.486	2 07	24	20.748	656.652	1,257.715	1·92
Zakłady obłąkanych	2	2.667	437.162	638.831	1·46	6	7.511	1,825.643	2,962.380	1·62	5	6.492	1.697.633	3,288.656	1·94	2	2.282	586.837	922.439	1·57	2	1.039	263 741	486.380	1·84
Zakłady położnic	2	2.120	33.560	130.511	3·88	1	3.277	69.434	283.175	4 08	1	11.782	167.021	452.593	2 71	1	1.842	33 454	65.829	1·97	1	1.018	23.814	71 652	3·00
1904	35	77.681	1,968.410	2,915.844	1·48	87	125.551	4.395.878	8,350.884	1·90	36	110.314	4,120.830	11,072.745	2·69	19	39.602	1,542.326	2,895.754	1·87	27	22.805	944 207	1,815.747	1·92
Szpitale powszechne	35	76.280	1,589.805	2,268.866	1·43	85	120.559	2.620.718	5,748.753	2·19	31	96·525	2,370.287	7.685.464	3·24	16	37.514	940 838	1,917 049	2 04	24	22.342	689.361	1,407.269	2·04
Zakłady obłąkanych	2	2.668	441.261	639.325	1·45	6	7.731	1,859.412	3,041.790	1 64	5	6.949	1,790.691	3,412.013	1·91	2	2.269	598.086	1,014.537	1·70	2	1.168	278.407	547.548	1·97
Zakłady położnic	2	2.030	30.457	107.513	3·52	1	3.132	69.512	280.390	4·03	1	11.598	156.909	465.011	2 96	1	1.807	33.593	62 491	1·86	1	1.009	23.320	76.061	3·26
1905	39	80.978	2,061.523	3,015.704	1·46	92	131.422	4,549 642	9,070.933	1·99	37	114.982	4,317.887	11,562.488	2·68	19	41.780	1,572.517	2,994.077	1·90	27	24.519	991.088	2,030.878	2·05
Szpitale powszechne	35	77·999	1,591.414	2,387.443	1·50	86	123 290	2,699·729	5,889.470	2·18	32	98.810	2,400.958	7,964·106	3·32	16	36.106	922.053	1,968.878	2·14	22	22.762	692.069	1,384.687	2·00
Zakłady obłąkanych	2	2.771	467.249	690.246	1·48	6	7.712	1,904 145	3,151.245	1·65	5	7.258	1,869.402	3,546.873	1·90	2	2.465	628.592	1,068.323	1·70	2	1.309	313·535	673.300	2·15
Zakłady położnic	2	2.096	30.274	195.666	3·49	1	3.165	70.276	306.098	4·36	1	11 718	167.367	465.011	2 78	1	1.923	34.327	64.835	1 89	1	1.142	26.484	77.371	2·92
1906	39	82.866	2,088.937	3,183.355	1·52	93	134.167	4,674 150	9,346.813	1·99	38	117 786	4,437.727	11,975.990	2.69	19	40.494	1,584.972	3,102.036	1·95	25	25.213	1,082.088	2,135.358	2 07

Ilość szpitali publicznych i prywatnych, łóżek, koszta leczenia i śmiertelność chorych w roku 1905.

(z wyłączeniem publ. pryw. zakł. dla umysłowo chorych tudzież zakł. dla położnic).

Oesterreichische Statistik, Statistik des Sanitätswesens.

Kraj	Ilość zakładów dla chorych			Ilość łóżek			Ludność cywilna z końcem r. 1905	Jedno łóżko przypada na mieszkańców	Koszta leczenia w szpitalach publicznych	Procent śmiertelności
	Publiczne szpitale	Prywatne szpitale	Razem	Publiczne szpitale	Prywatne szpitale	Razem				
Dolna Austrya	31	44	75	7113	2664	9777	3312492	339	7685464	9·4
Górna „	13	40	53	1252	1279	2531	823101	325	1110302	7·7
Salzburg . .	2	27	29	414	633	1047	204317	195	329815	6 2
Styrya . . .	16	62	78	3276	2170	5446	1395207	256	1917049	6·7
Karyntya . .	3	17	20	860	349	1209	368592	305	408796	5·9
Kraina . . .	2	13	15	506	534	1040	513746	494	370446	5·4
Tryest . . .	2	3	5	1603	103	1706	191175	112	1497263	9·4
Gorycya i Gradyska . . .	2	1	3	305	30	335	240278	717	145746	13·2
Istrya . . .	3	4	7	610	127	737	355633	483	420692	7·4
Tyrol . . .	24	26	50	3123	1002	4125	876540	212	1407269	6·1
Vorarlberg .	—	4	4	—	227	227	137606	606	—	6·1
Czechy . . .	85	101	186	9064	2667	11731	6512172	555	5748753	8·2
Morawa . .	19	54	73	2424	1395	3819	2514951	659	2018905	7·2
Sląsk . . .	8	20	28	829	646	1475	722989	490	622205	7·4
Galicya . .	35	59	94	4576	1761	6337	7654687	1208	2268866	6·5
Bukowina .	5	2	7	682	70	752	770151	1024	486399	4·7
Dalmacya . .	4	—	4	579	—	579	610827	1055	356050	6·2
Razem .	245	477	731	37216	15657	52873	27204464	515	26794020	7·7

Ilość szpitali publicznych i prywatnych, łóżek, koszta leczenia i śmiertelność chorych w roku 1906.

(z wyłączeniem publ. i pryw. zakł. dla umysłowo chorych, tudzież zakł. dla położnic.)

Oesterreichische Statistik, Statistik des Sanitätswesens.

Kraj	Ilość zakładów dla chorych			Ilość łóżek			Ludność cywilna z końcem r. 1906	Jedno łóżko przypada na mieszkańców	Koszta leczenia w szpitalach publicznych	Procent śmiertelności
	Publiczne szpitale	Prywatne szpitale	Razem	Publiczne szpitale	Prywatne szpitale	Razem				
Dolna Austrya	32	44	76	7368	2863	10231	3362905	328	7964106	9·0
Górna „	13	42	55	1383	1252	2635	827441	314	934205	7·1
Salzburg . .	2	27	29	414	619	1033	207100	200	311341	6·5
Styrya . . .	16	65	81	3306	2299	5505	1406320	255	1968878	6·4
Karyntya . .	3	18	21	890	359	1249	370607	296	428081	5·8
Kraina . . .	2	12	14	502	530	1032	516334	501	383653	5·9
Tryest . . .	2	3	5	1603	103	1706	194732	114	1398364	8·8
Gorycya i Gradyska . . .	2	1	3	232	58	290	242646	836	126831	13·5
Istrya . . .	3	4	7	610	127	737	361788	490	448085	6·3
Tyrol . . .	22	9	31	3053	449	3502	884084	252	1384687	5·8
Vorarlberg .	—	3	3	—	209	209	139435	667	—	5·7
Czechy . . .	86	98	184	9518	2740	12258	6570700	534	5889470	7·4
Morawa . .	19	56	75	2730	1397	4127	2536164	614	2149471	6·6
Śląsk . . .	8	20	28	869	660	1529	732839	478	669932	8·2
Galicya . .	35	57	92	4624	1808	6432	7748052	1205	2387443	6·2
Bukowina . .	5	2	7	712	70	782	779526	999	502135	4·4
Dalmacya .	4	—	4	589	—	589	619883	1052	371749	5·6
Razem .	254	461	715	38403	15543	53946	27500556	510	27318431	7·2

Kraj. Szpital powsz. we Lwowie.

Budowa nowych klinik.

Po otrzymaniu reskryptu c. k. Ministerstwa wyznań i oświaty (dołączonego jako alegat XV. do sprawozdania z czynności Dep. V. za czas od 15/5 1908 do 20/8 1909) zatwierdzającego pierwotny plan i kosztorys budowy kliniki dermatologicznej pomimo przekroczenia o 92.500 kor. preliminowanych kosztów — Wydział krajowy odstąpił od żądania modyfikacyi niektórych szczegółów planu i postanowił zarządzić rozpoczęcie budowy tej kliniki.

Na podstawie wyniku licytacyi ofertowej odbytej w dniu 21. czerwca b.r. Wydział krajowy powierzył budowę powyższą przedsiębiorcy architektom J. Lewińskiemu i K. Teodorowiczowi zastrzegając w kontrakcie warunek wyprowadzenia budynku pod dach do końca grudnia b. r. Budowę kliniki wyżej wymienionej rozpoczęto z końcem czerwca b. r.

W sprawie budowy klinik orto-laryngologicznej, okulistycznej i psychiatrycznej ustaleno za obopólnem porozumieniem na kilkakrotnych konferencyach — szczegółowe szkice budowy, które po opracowaniu przez organa techniczne c. k. Namiestnictwa — uchwałą z dnia 17. czerwca b.r. do l. 70695 przez Wydział krajowy zaakceptowane i c. k. Namiestnictwu do dalszego zarządzenia przesłane zostały.

Po zatwierdzeniu powyższych szkiców ze strony c. k. Ministerstwa — i po wypracowaniu na ich podstawie przez organa techniczne c. k. Namiestnictwa szczegółowych planów i kosztorysów — podjęte zostaną przez Wydział krajowy potrzebne kroki celem bezzwłocznego rozpoczęcia budowy, również i tych klinik. Projekta urządzeń mechanicznych dla nowych klinik są w opracowaniu.

Dla budowy wszystkich gmachów klinicznych ustanowionym został komitet złożony z delegatów c. k. Rządu i Wydziału krajowego tudzież Wydziału lekarskiego — pod przewodnictwem Szefa Dep. V.

Kierownictwo techniczne budowy kliniki dermatologicznej powierzył Wydział krajowy swojemu Architekcie.

Budowa kraj. zakładu dla chorych zakaźn.

Objęcie szpitala św. Zofii wraz z kliniką pedyatryczną na własność kraju.

objęto osobnemi sprawozdaniami.

Rekonstrukcye w gł. gmachu kraj. szpitala i rozszerzenie domu administracyjnego.

Opracowane plany szczegółowe i kosztorysy na te rekonstrukcye jeszcze w r. 1907 musiały być poddane rewizyi i ponownemu przestudyowaniu — a to z powodu zmienionych z biegiem czasu warunków i potrzeb szpitala. Opracowanie zmian wskazanych jest w toku.

Utworzenie pracowni roentgenologicznej.

Uznając konieczność urządzenia dla potrzeb leczniczych szpitala lwowskiego pracowni roentgenologicznej — Wydział krajowy uchwalił założenie tej pracowni i polecił wstawienie do budżetu tegoż szpitala na r. 1910 odpowiednich kredytów — a po uchwaleniu tychże przez Wys. Sejm — powołał rozp. z d. 18. marca br. do l. 29061 Dr. Bronisława Sabata na kierownika tej pracowni za rocznem wynagrodzeniem 2400 K rocznie.

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Sprawa budowy krajowego zakładu położniczo ginekologicznego w Krakowie.

Nawiązując do odnośnego ustępu sprawozdania z czynności Departamentu V. Wydziału krajowego za czas od 15/V 1908 do 20/VIII 1909 r. — oznajmia Wydział krajowy, iż w sprawie budowy krakowskiego zakładu położniczo-ginekologicznego c. k. Rząd nie dał jeszcze stanowczej odpowiedzi, czy zamierza pomieścić w nowym budynku także c. k. klinikę

położniczą — oraz jaki będzie ze strony c. k. skarbu państwa zapewniony udział w kosztach budowy powyższego zakładu.

Na zacytowaną w zeszłorocznem sprawozdaniu odezwę Wydziału krajowego z 30/IV 1909, l. 35.879 oznajmiło c. k. Namiestnictwo (Lw. 87430/909), iż uważa za wskazane zwołanie nowej konferencyi w tej sprawie — celem ustalenia nowego programu budowy, rozdziału kwoty kosztów pomiędzy c. k. skarb państwa i fundusz krajowy, oraz celem ewentualnego ustalenia wzajemnego stosunku c. k. kliniki, c. k. szkoły położnych i oddziału ginekologiczno-położniczego szpitala św. Łazarza w Krakowie. — Konferencya ma się odbyć jednak dopiero wtedy, gdy c. k. Ministerstwo da dyrektywę c. k. Namiestnictwu w powyższych kwestyach. Dotychczas to nie nastąpiło mimo kilkakrotnego przynaglania ze strony Wydziału krajowego, który do Lw. 22669/1910, komunikując c. k. Namiestnictwu uchwałę W. Sejmu z 24/I 1910, wzywającą do spiesznego zakończenia rokowań z c. k. Rządem, przedstawił nagłość tej sprawy i prosił o przyspieszenie powzięcia przez c. k. Ministerstwo wyznań i oświecenia decyzyi co do warunków tej budowy.

Roboty rekonstrukcyjne

Jak w sprawozdaniu z czynności Dep. V. za czas od 15/V 1908 do 20/VIII 1909 podano, okazała się rekonstrukcya pawilonu chirurgicznego w szpitalu św. Łazarza konieczną.

Roboty tej rekonstrukcyi, połączonej z odpowiednią dobudową, oddano firmie Brzeziński i Małecki; urządzenia mechaniczne wykonuje firma L. Nitsch i Spka, a sterylizacyjne aparaty zamówiono u firmy Schärer w Bernie szwajcarskiem.

Roboty rozpoczęły się na wiosnę r. 1910, a mają być ukończone w grudniu 1910.

Po myśli uchwały W. Sejmu z 29/X 1908 pokryte zostaną koszta owej rekonstrukcyi z pożyczki, zaciągnąć się mającej z funduszu zarodowego szpitala św. Łazarza.

Kredyt zaś na wewnętrzne urządzenie zrekonstruowanego i rozszerzonego pawilonu wstawiony został do preliminarza budżetu szpitala św. Łazarza na r. 1911.

Krajowy zakład dla umysłowo chorych w Kulparkowie.

Ponieważ wybudowana w roku 1905 oczyszczalnia biologiczna w kraj. zakładzie dla obłąkanych w Kulparkowie nie mogła podołać wzmożonemu zadaniu ze względu na rozrost zakładu, przeto okazała się konieczna potrzeba jej przebudowania i rozszerzenia — tak, aby mogła odpowiadać potrzebom zakładu i wymogom obecnej doby.

Rozszerzenie oczyszczalni biologicznej

Po sporządzeniu planów i kosztorysu przez organ fachowy kraj. Biura melioracyjnego, poruczył Wydział krajowy wykonanie rozrzerzenia oczyszczalni na podstawie przeprowadzonej ograniczonej rozprawy ofertowej — firmie „Zachariewicz & Sosnowski“ — która najwięcej dawała gwarancyi solidnego wykonania powierzonych jej robót — za kwotę 49.539 K.

Kierownictwo budowy oczyszczalni powierzył Wydział krajowy star. inż. kraj. Biura melior. p. Howarthowi.

Budowa oczyszczalni jest w toku.

Koszta budowy pokryte zostaną z kredytu na ten cel w kwocie 20.000 koron przeznaczonego — a mieszczącego się w przyznanym przez Wys. Sejm kredycie na rozszerzenie zakładu; reszt zaś potrzebnego na ten cel kredytu w kwocie 30 000 koron — w której uwzględnione są wydatki na kierownictwo budowy — wstawił Wydział krajowy do budżetu zakładu kulparkowskiego na rok 1911.

Sprawa zaprowadzenia elektrycznego oświetlenia zakładu, jakoteż zaprowadzenia własnego wodociągu.

Budowa kraj. zakładu dla nerwowo i umysłowo chorych w Kobierzynie.

objęto osobnemi sprawozdaniami.

Szpitale prowincyonalne.

Wskutek uzyskania Najwyższej sankcyi dla ustawy nadającej szpitalowi w Bóbrce charakter szpitala powszechnego i publicznego (ustawa z dnia 30. marca 1910. Nr. 107. Dz. u. kr.) Wydział krajowy po wydelegowaniu przedwstępnej komisyi przygotowawczej dla odbioru szpitala oraz po usunięciu wytkniętych przez komisyę usterek przystąpił do otwarcia i oddania dla publicznego użytku tego szpitala d. 1. czerwca 1910 roku.

Otwarcie nowych szpitali

I. Bóbrka.

II. Czortków.

Na podstawie Najwyższej sankcyi dla ustawy nadającej charakter powszechności i publiczności nowowybudowanemu szpitalowi w Czortkowie (ustawa z d. 4. maja 1910. Nr. 129. Dz. u. kr.) Wydział krajowy wydelegował komisyę przygotowawczą dla odbioru szpitala oraz rozpisał konkurs na posadę Dyrektora szpitala. Obecnie kompletuje się urządzenie wewnętrzne; Wydział krajowy, będzie mógł w dniu 15. września br. przystąpić do oddania tego szpitala dla publicznego użytku.

Oba szpitale fundowane sumptem odnośnych powiatów a budowane ściśle według wskazówek Wydziału krajowego odpowiadają w zupełności najnowszym wymogom hygieny szpitalnej.

Nowe budowy i przeistoczenia szpitali prowincyonalnych

Wskutek otrzymanego zawiadomienia, że wszelkie roboty budowlane, oraz instalacyjne około nowego szpitala powszechnego w Białej są już ukończone zarządził Wydział krajowy d. 12. lipca 1910 ogólną kolaudacyę tychże robót. Komisya stwierdziła, że budowa została wykonaną zgodnie z zatwierdzonymi planami. Całość szpitala i szczegóły wykonania przedstawiają się dodatnio; można nawet powiedzieć okazale, tak, że szpital ten może uchodzić pod każdym względem za jeden z najlepiej wyposażonych szpitali w kraju. W szczególności podnieść należy piękne rozwiązanie fasad; bardzo celowy i korzystny rozkład tak pawilonów jak i ubikacyi w poszczególnych budynkach, sale operacyjne, urządzone wedle najnowszych wymogów aseptyki, centralne ogrzewanie i popędowe wentylacye budynku głównego, pawilon zakaźnych urządzony tak, że go można łatwo utrzymać we wzorowej czystości; kuchnia i pralnia z pokonaniem wielkich trudności ze starego budynku (po części stajni) przerobione odznaczają się przestronnością i jasnością i są zaopatrzone w najnowsze urządzenia mechaniczne. Ogólne, korzystne wrażenie podnosi gustownie urządzony ogród szpitalny w którym udało się zachować część dawniej na parceli rosnących, starych drzew.

Biała

Obecnie jest w toku wykańczanie urządzenia wewnętrznego, tak, że w najkrótszym czasie będzie można przystąpić do obłożenia nowego szpitala chorymi.

Bochnia

Sprawa rekonstrukcyi i rozszerzenia szpitala powszechnego w Bochni została przedłożoną na ubiegłej sesyi Wysokiego Sejmu osobnem sprawozdaniem — załatwionem jednak nie zostało.

Drohobycz Sprawozdanie o zamierzonej budowie nowego pawilonu dla chorych zakaźnych przedkłada się osobno.

Brzeżany Po dokonanej dnia 29. października 1909 r. kolaudacyi robót budowlanych i urządzeń mechanicznych, oraz po skompletowaniu urządzenia wewnętrznego nowo zaadaptowany szpital w całości oddanym został do użytku publicznego.

Husiatyn Kolaudacya robót budowlanych i mechanicznych, wykonanych w szpitalu powszechnym w Husiatynie odbyła się d. 17. grudnia 1909 r. Gdy wydelegowana komisya stwierdziła, że budynki nowe i zaadaptowane nie wykazały żadnych kontrakcyjnych błędów lub niedomogów oddano, po uzupełnieniu urządzenia wewnętrznego, rozszerzony szpital do użytku.

Tarnów Po ukończeniu wykonania robót mechanicznych przystąpiono do kompletowania urządzenia wewnętrznego zrekonstruowanego szpitala, które obecnie jest w toku. Przytem tak w Tarnowie jak i w innych obecnie urządzonych szpitalach zwracano ściśle uwagę na krajowe pochodzenie dostarczanych urządzeń, oraz celem ujednostajnienia najpraktyczniejszego typu sprzętów szpitalnych wydano katalog modeli, który rozesłano wszystkim szpitalom.

Sanok Gdy główną wadą szpitala powszechnego w Sanoku był ustawiczny brak wody, której studnia szpitalna w dostatecznej ilości i jakości dostarczyć nie mogła, postanowił Wydział krajowy po wszechstronnych badaniach uzyskać wodę z poza szpitala a mianowicie przez wybudowanie wodociągu, który z pobliskiego strumyka, po odpowiedniem przefiltrowaniu doprowadzać będzie odpowiednią ilość wody do użytku szpitalnego. Wskutek trudności wodno-prawnych, wyłaniających się przy budowie tego wodociągu i zwłoki w udzieleniu przez c. k. starostwo odnośnego konsensu musiano się wstrzymać z obłożeniem chorymi nowowybudowanego pawilonu zakaźnego. Gdy powyższy koncens 17. sierpnia b. r. (LW. 97915) Wydziałowi krajowemu nadesłany został, zarządzono natychmiastowe wykonanie robót przy zaprowadzeniu wodociągów tak, że w krótkim czasie wszystkie zaadaptowane i nowo urządzone budynki będą mogły być oddane do użytku. Kompletowanie urządzenia wewnętrznego znajduje się w toku.

Stanisławów Ze względu na konieczność nabycia gruntu dla przeprowadzenia zamierzonego rozszerzenia i rekonstrukcyi szpitala powszechnego w Stanisławowie przeprowadzał Wydział krajowy pertraktacye z właścicielami sąsiednich gruntów, które jednak dotąd nie doprowadziły do pozytywnego rezultatu wskutek zbyt wygórowanych cen, stawianych Wydziałowi krajowemu przez właścicieli. Celem przyspieszenia tej niecierpiącej zwłoki sprawy wdrożył Wydział krajowy za pośrednictwem Dyrekcyi szpitala rokowania z gminą miasta Stanisławowa dla uzyskania od niej odpowiednich gruntów pod budowę nowego szpitala w razie, gdyby rozszerzenie szpitala na obecnie do niego należącym gruncie okazało się niemożliwem. Dopiero po korzystnem dla funduszu krajowego rozwiązaniu sprawy nabycia gruntu, oraz po osiągnięciu definitywnego oświadczenia się gminy miasta Stanisławowa co do udziału w kosztach budowy będzie mógł Wydział krajowy przystąpić do rozszerzenia względnie budowy szpitala.

Budowa szpitala w Nadwórnej

Wskutek braku odpowiedzi ze strony c. k. Rządu w sprawie podwyższenia swojego udziału w kosztach budowy szpitala powszechnego w Nadwórnej Wydział krajowy, rozporządzając kompletnymi planami budowy wstrzymał się od przystąpienia do jej wykonania aż do chwili uzyskania ostatecznej decyzyi c. k. Rządu w tej sprawie.

Budowa pawilonu dla chorych wenerycznych przy szpitalu powszechnym w Stryju

Do budowy tego pawilonu Wydział krajowy nie mógł dotąd przystąpić wskutek braku zasadniczego oświadczenia się c. k. Rządu co do ponoszenia jednej trzeciej części kosztów budowy. Na pismo Wydziału krajowego w tej sprawie z dnia 8/III 1910 L. 3624/10 nie otrzymaliśmy dotąd, mimo ponaglenia żadnej odpowiedzi.

Okręgi sanitarne

objęto osobnem sprawozdaniem.

Zdrojowiska i uzdrowiska krajowe.

Nawiązując do zeszłorocznego sprawozdania Wydział krajowy zaznacza, że w odpowiedzi na reskrypt Wydziału krajowego z 23/IV 1910 LW. 36552 nadesłały statuta i odpowiednie wnioski co do zmian jakieby były w nich pożądane następujące komisye zdrojowe: w Krynicy, Truskawcu, Iwoniczu i w Szczawnicy. Jakkolwiek inne zdrojowiska żądanych projektów nie nadesłały, Wydział kraj. skorzystał z już nagromadzonego materyału przy opracowaniu nowego statutu dla Szczawnicy, którego projekt mający służyć jako wzór przy zmianie reszty statutów został przedłożony c. k. Namiestnictwu i będzie w najbliższym czasie przedmiotem obrad c. k. krajowej Rady zdrowia.

Nie zapoznając podniesionej przez komisyę sanitarną W. Sejmu potrzeby ustanowienia organu fachowo-lekarskiego dla zdrojowisk Wydział krajowy sądzi, iż z konkretnymi wnioskami w tym kierunku będzie mógł przyjść przed W. Sejm dopiero po administracyjnem uregulowaniu prawnych stosunków zdrojowisk i wydaniu nowych statutów.

Leczenie matołków.

Oddnośnie do zeszłorocznego sprawozdania w tym przedmiocie zaznacza się, że próbne leczenie matołków przetworami gruczołu tarczykowego rozpoczęto w Nowym Targu i Czarnym Dunajcu w listopadzie r. 1909. Leczenie odbywało się w ten sposób, że matołkom wybranym w myśl wskazówek udzielonych na miejscu przez prof. Dr. Wagnera Jauregga z Wiednia— polecono jawić się codziennie w ochronkach sióstr zakonnych, gdzie podawano im 0·30 grm. przetworu gruczołu tarczykowego, a dla podniesienia odżywienia mleko, rosół i chleb. Z 26 wybranych kretynów, korzystało z leczenia tylko 15 (9 w Nowym Targu i 6 w Czarnym Dunajcu), z tych pozostawało jedno 4 letnie dziecko stale w ochronce w Nowym Targu, inni zjawiali się stosunkowo regularnie w oznaczonem miejscu i czasie; a mianowicie w przeciągu 6 miesięcy jawiło się 5 matołków 180 razy, inni 160, 145, 142, 139, 131, 120, 96 93, a 9 po 92 razy. Wyniki leczenia są bardzo zadawalające. Z wyjątkiem jednego 30 letniego matołka, u wszystkich stwierdzono podniesienie wzrostu od 2 do 7 cm., obrzęki ustąpiły, wole zmniejszyły się, mowa i słuch uległy poprawie. Stan odżywienia u wielu polepszył się znacznie, a u wszystkich można było stwierdzić poprawę stanu umysłowego.

Zaufanie do leczenia tym sposobem wzrosło u tamtejszej ludności, a wiele rodziców nieleczonych dotychczas matołków zgłosiło się z prośbą o przyjecie do leczenia w roku przyszłym.

W obec tak zachęcających wyników leczenia, odniosło się c. k. Namiestnictwo do Ministerstwa spraw wewnętrznych i Wydziału krajowego, o przyznanie dalszej subwencyi na rok 1911 celem leczenia matołków.

Wydział krajowy uchwalił na posiedzeniu z dnia 20/7 1910, wstawić na ten cel do preliminarza budżetu na r. 1911, kwotę 1250 koron.

Miejscową organizacyę leczenia jakoteż kontrolą nad niem zajął się z wielką gorliwością lekarz powiatowy z Nowego Targu i poseł na Sejm Dr. Jan Bednarski.

Sprawa utrzymywania podrzutków galicyjsk. w zakładzie Dzieciątka Jezus w Bobrku.

Pismem z dnia 30. grudnia 1909 oznajmiła Dyrekcya zakładu Dzieciątka Jezus w Bobrku, iż na podstawie upoważnienia J. O. Ks. Maryi Bogdan Ogińskiej skłonną byłaby do przedłużenia umowy z d. 18. września 1901 o utrzymywanie podrzutków przynależnych do Galicyi pod warunkiem:

1) podwyższenia dotychczasowego wynagrodzenia z 14 na 20 koron miesięcznie za każde dziecko;

2) rozszerzenie okresu wypłaty tego wynagrodzenia do ukończonych 14 lat życia wychowanka.

W odpowiedzi na oświadczenie powyższe Wydział krajowy w piśmie z dnia 12. lutego b. r. do l. 147 wystosowanem na ręce J. O. ks. M. Ogińskiej oznajmił, iż gotów jest podwyższyć dotychczasowe wynagrodzenie za utrzymywanie podrzutka przynależnego do Galicyi z 14 na 16 K miesięcznie — co do żądania jednak o rozciągnięcie okresu wypłaty tego wynagrodzenia do ukończonego 14-go roku życia oświadczył Wydział krajowy, iż do żądania tego przychylić się nie może a to w obec postanowień ustawy o obowiązku funduszu krajowego do utrzymywania podrzutka przynależnego do kraju do ukończenia wieku normalnego lat 10 ciu.

Pismem z dnia 5. kwietnia b. r. Dyrekcya zakładu Dzieciątka Jezus w Bobrku oznajmiła, iż zgodzi się na podwyższenie wynagrodzenia do kwoty 16 K. miesięcznie jednak obstaje przy warunku opłaty do ukończonego 14 roku życia wychowanka.

Pomimo wyczerpująco umotywowanego wyjaśnienia w piśmie z dnia 7. maja b. r. l. 41200 iż Wydział krajowy w granicach kompetencyi swojej nie może postanowienia takiego powziąć — ani też dążyć do zmiany odnośnej ustawy — a to z uwagi na nadmierne obciążenie w danym razie funduszu krajowego — jakie zmiana w tym duchu postanowień ustawy — także w stosunku do innych zakładów spowodowaćby musiała — Dyrekcya zakładu Dzieciątka Jezus w Bobrku w piśmie z d. 31-go maja b. r. oświadczyła, iż przy warunku podanym stanowczo obstaje i w przeciwnym razie uważa przedłużenie umowy za wykluczone.

Wobec tego Wydział krajowy uchwałą z d. 23. sierpnia b. r. do l. 65.472 uznał oświadczenie powyższe jako rozwiązanie umowy z d. 18. września 1901 i zawiadamiając o tem Dyrekcyę zakładu w Bobrku — zastrzegł w myśl Art. VII. tej umowy obowiązek tegoż zakładu do utrzymywania pozostałych podrzutków galic. do ukończonego 10 roku życia. Wedle przedłożonego wykazu za miesiąc lipiec b. r. liczba tych podrzutków wynosiła tylko 40. Stałe zmniejszanie bowiem

liczby dzieci podrzutków przynależnych do Galicyi utrzymywanych w Bobrku następuje z tego powodu, iż zakład ten od dłuższego czasu nie odbierał już podrzutków galic. z n. a. zakładu w Wiedniu, w którym znajduje się ich obecnie około 400 — od początku zaś istnienia — nie przyjmował osesków — tylko dzieci już odkarmione t. j. w 2 roku względnie jeszcze późniejszym okresie życia.

Sprawy ogólne.

Otwarcie kursu szkoły pielęgniarstwa dla Sióstr obsługujących chorych.

Celem pozyskania dla szpitali powsz. zostających pod zarządem Wydziału krajowego odpowiednio ukwalifikowanych sióstr zakonnych dla pielęgnowania i obsługi chorych, Wydział krajowy postanowił uchwałą z dnia 4. stycznia b. r. do l. 144794/909 utworzyć przy szpitalu lwowskim szkołę pielęgniarstwa — a kierownictwo jej powierzył dyrektorowi tegoż szpitala, który w celu obznajomienia się z przedmiotem odbył podróż naukową do zakładów pozakrajowych.

Na wezwanie Wydziału krajowego zgłosiło 8 zgromadzeń zakonnych zajmujących się obsługą chorych 24 kandydatek, którym Wydział krajowy przyznał wikt z kuchni szpitalnej przez cały czas kursu.

Otwarcie szkoły pielęgniarstwa nastąpiło w dniu 1-go marca b. r.

Dla użytku przy wykładach zakupione zostały potrzebne przybory — a dyrektor szpitala jako kierownik szkoły opracował dla uczennic szczegółowy podręcznik.

Wykłady teoretyczne pierwszego kursu odbywały się w godzinach porannych — a następnie udzielano uczennicom wskazówek praktycznych na oddziałach szpitalnych i klinicznych pod kierunkiem lekarzy oddziałowych.

Po pięciomiesięcznym kursie odbył się egzamin uczennic, który wykazał bardzo pomyślny rezultat. Do chlubnego wyniku przyczynił się obok pilności i wytrwałości uczennic — duży nakład pracy i wytrwałości kierownika szkoły dyrektora szpitala.

Ponieważ Wydział krajowy dąży do tego ażeby wszystkie Siostry zajmujące się pielęgnowaniem chorych w naszych szpitalach odbyły kurs pielęgniarski, przeto postanowił w następnych latach urządzać po dwa kursy pięciomiesięczne w roku.

Zmiana postanowień kontraktu w sprawie obsługi zakonnej w szpitalach.

Z dniem 1. stycznia b. r. weszła w życie nowa umowa ze Zgromadzeniem SS. Miłosierdzia co do obsługi przy szpitalach krajowych we Lwowie i w Krakowie.

Rokowania ze zgromadzeniami zakonnemi obsługującemi kraj. zakład dla umysłowo chorych w Kulparkowie i szpitale prowincyonalne — są w toku.

Zasiłki dla lekarzy zajętych w służbie kraj. celem odbycia podróży nukowych.

W roku 1910 otrzymali zasiłki na podróże naukowe następujący lekarze:

Dr. Roman Hinze dyrektor szpitala w Zaleszczykach;
„ Ryszard Urbanik „ „ „ Tarnobrzegu;
„ Józef Topolnicki sekund. „ „ Tarnoprlu
„ Adam Fąferko „ „ „ Żywcu;
„ Stanisław Jasiński dyrektor szpit. w Jaśle;
„ Henryk Malsburg sek. szpit. w Brzeżanach:
„ Jakób Stock lekarz okręgowy w Haliczu;
„ Wilhelm Auerhan lek. „ „ Chorostkowie;
„ Romuald Żurakowski lek. okręg. w Sołotwinie.

Przy udzielaniu zasiłków Wydział krajowy zastrzega złożenie wyczerpującego sprawozdania. Wszyscy lekarze, którzy korzystali z zasiłków czynią zadość temu warunkowi. Część złożonych sprawozdań była ogłoszoną drukiem w kraj. czasopismach lekarskich.

W sprawie utworzenia państwowego zakładu dla umysłowo chorych zbrodniarzy.

Wydział krajowy zwrócił się do wszystkich Wydziałów krajowych Monarchii z umotywowaną inicyatywą ze swej strony o podjęcie wspólnej akcyi w kierunku jak najrychlejszego przystąpienia kosztem Państwa do budowy zakładu dla umysłowo chorych zbrodniarzy.

W sprawie powiększenia liczby członków najwyższej Rady zdrowia.

W wykonaniu polecenia objętego uchwałą Wys. Sejmu z dnia 24. stycznia 1910 ls. 4942 Wydział krajowy ma zaszczyt przytoczyć co następuje:

Na skutek powyższej uchwały i interwencyi czynników wpływowych uzyskano przy reorganizacyi najw. Rady zdrowia pomnożenie liczby członków z kraju naszego z pierwotnie proponowanych dwóch na sześciu. Jakkolwiek liczba ta nieodpowiada w stosunku do obszaru kraju i jego położenia faktycznym potrzebom, jednakże na razie wobec dokonanej nominacyi członków na okres trzechletni — nie podobna było uzyskać wydatniejszego pomnożenia — o co jednak w czasie odpowiedniem dalsze usilne starania podjęte zostaną.

W sprawie rozszerzenia świadczeń statutowych na żony i dzieci członków kas chorych

nie nadeszła jeszcze decyzya z c. k. Ministerstwa.

Petycye

Petycya Wydziału powiatowego w Dolinie o odpisanie pożyczki, zaciągniętej na wykończenie szpitala powszechnego w Dolinie.

Przy rozprawach nad R. III. wydatków budżetu krajowego na rok 1910 powziął Wysoki Sejm d. 24/I 1910 następującą uchwałę:

„Petycyę do L. $\frac{3895}{2839}$ odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego załatwienia z funduszów szpitala".

Po zbadaniu stanu finansowego szpitala powszechnego w Dolinie nabrał Wydział krajowy przekonania, że fundusz tego szpitala, obciążony już obecnie zaliczkami z funduszu krajowego w kwocie 10.000 K. a w najbliższej przyszłości nadwyżką kosztów budowy w kwocie około 11.775 K. nie zniesie dalszego obciążenia należną z funduszów powiatowych kwotą 10.000 K, które musiałoby doprowadzić do stałego zachwiania jego równowagi budżetowej. Uwzględniając jednak zarazem niekorzystne finansowe położenie powiatu doliniańskiego, oraz okoliczności wyłuszczone w petycyi Wydziału powiatowego w Dolinie, wniesionej do Wysokiego Sejmu, Wydział krajowy postanowił przyjąć na fundusz szpitala powszechnego w Dolinie kwotę 5 000 K oraz zezwolić, ażeby reszta należytości od powiatu doliniańskiego, wynosząca kwotę 5000 K spłaconą została w 5 rocznych ratach po 1000 K od dnia 1. stycznia 1910 r. począwszy.

Wydział krajowy wezwał reskryptem z d. 17. IV. 1910. L. 48264/10 Wydział powiatowy w Dolinie do uiszczenia przypadającej na r. 1910 raty, której jednak Wydział powiatowy nie zapłacił motywując to brakiem na ten cel przewidzianego kredytu budżetowego. W sprawie zapowiedzianej, ponownej petycyi do Wysokiego Sejmu o odpisanie reszty należytości, Wydział krajowy, ze względu na wyżej przytoczony, wysoce

niekorzystny stan funduszu szpitala powszechnego nie może przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosku na uwzględnienie tej petycyi Wydziału powiatowego w Dolinie.

Petycya Tatrzańskiego ochotniczego pogotowia ratunkowego o subwencyę.

Uchwałą z d. 24. stycznia 1910 odstąpioną została petycya powyższa Wydziałowi krajowemu do zbadania.

Na podstawie szczegółowo przeprowadzonych badań Wydział krajowy nabrał przekonania, iż Towarzystwo to oddające znakomite usługi ruchowi turystycznemu spełnia chlubnie i z całem poświęceniem swoje zadania i w obec tego zasługuje ze wszech miar na materyalne poparcie ze strony Wysokiego Sejmu.

Petycye 1) rządcy szpitala lwowskiego, 2) wdowy po odźwiernym tegoż szpitala Maryi Jurkiewicz; 3) wdowy po dyetaryuszu Heleny Karaczewskiej; 4) wdowy po dyet. szpit. lwowskiego Eug. Dekańskiej

odstąpione Wydziałowi krajowemu do zbadania uchwałą z d. 24. stycznia 1910, l. 4942.

Z petycyi powyższych Wydział krajowy uwzględnił petycyę p. H. Karaczewskiej udzielając jej zapomogi jednorazowej.

Petycye

Emilii Neusserowej, Rozalii Mroczko, Antoniego Fleszara, Gustawa Rükemana o podwyższenie płac odstąpione uchwałę Wys. Sejmu z d. 24. stycznia b. r. l. 4942 do załatwienia — Wydział krajowy załatwił odmownie a to dla braku odnośnego kredytu.

Petycyę

wdowy po dyrektorze szpitala powszechn. w Przemyślu p. Madejskiej do ls. 3501/1910 o podwyższenie pensyi wdowiej, odstąpioną Wydziałowi krajowemu — załatwiono odmownie.

O petycyach do l. 3650 i 4229 odstąpionych Wydziałowi kraj. uchwałą z d. 24. stycznia 1910, ls. 4942 przedkładamy osobne sprawozdanie.

Petycye do ls. 3647, 3740, 3856, 4309 i 4311 — M Janikowskiej, Anny Sarneckiej, Frac. Kubrakiewiczowej Zofii Krogulskiej i Maryi Pauk o przyznanie zaopatrzenia załatwiono odmownie.

Porównanie

rzeczywistych wydatków i dochodów „netto“ na cele zdrowia publicznego w roku 1908 z takimiż wynikłościami w r. 1907.

Rubryka	Pozycya	Zamknięcie rachunku — Wydatki	1908 Wydano K	1908 Preliminowano K	1908 Różnica K	1907 Wydano K	1907 Różnica K
III.	1	Koszta leczenia ubogich chorych w szpitalach krajowych, prowincyonalnych i zagranicznych	2,684.059	2,900.000	— 215 941	2,779.842	— 95.783
	2	Zapomogi na koszta leczenia w sanatoryach dla tuberkolicznie chorych	10 000	10.000	—	10.000	—
	3	Krajowy szpital powszechny we Lwowie	1,277.054	903.432	+ 368.622	1,148.714	+ 128.340
	4	„ zakład dla obłąkanych na Kulparkowie	996.640	900.590	+ 96.051	859.590	+ 137.050
	5	„ szpital św. Łazarza w Krakowie	845.491	693.894	+ 151.526	726.940	+ 118.551
	6	Skarbowi Państwa zasiłek na koszta budowy kliniki psychiatrycznej w Krakowie	50.000	50.000	—	—	+ 50.000
	7	Na oprocentowanie (ratę wstępną) pożyczki 500.000 K. zaciągnąć się mającej 1 lipca 1908 r. w częściowem zrealizowaniu przyzwolonej przez Wysoki Sejm pożyczki 4.321.000 K na budowę zakładu dla obłąkanych w Kobierzynie	—	12.500	— 12 500	—	—
	8	Koszta utrzymania podrzutków w całym kraju i zagranicą	42.758	61.000	— 18.242	55.894	— 13.136
	9/12	Publiczna służba zdrowia (lekarze okręgowi i szczepienie ochronne ospy)	276.397	285.700	— 9.303	295.621	— 19.224
	13	Stypendya dla lekarzy na podróże naukowe, zasiłki dla zakładów sanitarnych	5.801	6.000	— 199	5.250	+ 551
	14	Szpitale SS. miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole, Bursztynie, Przeworsku i Nowosiółkach 3 600 K					
	15	Kolonia lecznicza w Iwoniczu 1.600 „					
	16	Szpital komisyi klimatycznej w Zakopanem 600 „					
	17	Na amortyzacyę pożyczki na budowę szpitala Bonifratów w Krakowie 4.016 „					
	18	Dla OO. Bonifratów w Krakowie celem ulżenia w kosztach utrzymania chorych 2.500 „					
	19	Zakład św. Józefa dla nieuleczalnie chorych i uzdrowieńców we Lwowie 2.000 „					
	20	Szpital izraelicki we Lwowie w celu ulżenia w kosztach utrzymania chorych 4.000 „					
	21	Lecznica powszechna we Lwowie 2.500 „					
	22	„Narodna licznycia“ we Lwowie 1.000 „					
	23	Kolonia lecznicza w Rymanowie 1.000 „					
	24	„ „ w Rabce (na utrzymania dzieci) 600 „					
	25	Towarzystwo ochotnicze ratunkowe we Lwowie 600 „					
	26	„ „ „ w Krakowie 600 „					
	27	Towarzystwo hygieniczne we Lwowie celem ułatwienia szerzenia zasad hygieny i dopomożenia wydawania „Przeglądu hygienicznego“ 600 „					
	28	Szpital dla matołków w Iwoniczu 2.000 „					
	29	Towarzystwo lekarskie w Krakowie 300 „					
	30	Rada wyznaniowa gminy izraelickiej w Krakowie celem ulżenia utrzymania chorych 2.000 „					
	31	Szpital izraelicki w Samborze na ulżenie w utrzymaniu chorych 600 „					
	32	Szpital i przytulisko izraelickie w Tarnopolu celem ulżenia utrzymania chorych 600 „					
	33	Zarząd Towarzystwa „Zdrowie“, stowarzyszenie dla piersiowo chorej młodzieży izraelickiej 200 „	30.916	30.498	+ 418	30.983	— 67
		Razem	6 219.116	5,858.614	+ 616.687	5.912.834	+ 434.492
					— 256.185		— 128.210
					+ 360.502		+ 306.282

Rubryka	Pozycya	Dochody	Wpłynęło K	Preliminowano K	Różnica K	Wpłynęło K	Różnica K
III.	1	Krajowy szpital powszechny we Lwowie	892.493	787.299	+ 105.194	722.039	+ 170.454
	2	„ zakład dla obłąkanych w Kulparkowie	745.247	735.937	+ 9.310	632.070	+ 113.177
	3	„ szpital św. Łazarza w Krakowie	532.579	559.321	— 26.742	604.451	— 71.872
	4	Zwroty zaliczek od szpitali powsz. z rachunków kwartalnych	78.955	61.000	+ 17.535	81.095	— 2.560
	5	„ od gmin za dawniejsze koszta leczenia	—	100	— 100	—	—
	6	Zwroty od szpitali powszechnych za sprawdzenie rachunków aptekarskich	997	1.020	— 23	232	+ 765
	7	Zwrot od c. k. Rządu nadwyżki kosztów utrzymania chorych w c. k. klinikach za lata ubiegłe	333.349	100.000	+ 233.349	—	+ 333.349
					+ 365.388		+ 617.745
		Razem	2,583.200	2,244.677	— 26.865	2,039.887	— 74.432
					+ 338.523		+ 543.313
		Wydatki	6.219.116	5,858.614	+ 360.502	5,912.834	+ 306.282
		Dochody	2,583.200	2.244 677	+ 338.523	2,039.887	+ 543.313
		Czysty wydatek Rubr. III.	3,635.916	3,613.937	+ 21 979	3,872.947	+ 237.031

Ruch chorych i koszta w naszych zakładach leczniczych w r. 1908.

Poszczególnienie	Ilość: łóżek dla chorych	Ilość: chorych	Ilość: zmarłych	Ilość: dni leczenia	Procent śmiertelności	Przeciętna dzienna ilość chorych	Średni czas leczenia	Wydatki na chorych		Koszta: całej kuracyi jednego chorego		Koszta: jednego dnia leczenia	Koszta: jednego dnia wiktu	Koszta: sanitarne leki i t. p.	Taksa dzienna: dorosłych	Taksa dzienna: dzieci
							dni	K	h	K	h	h	h	h	h	h
A) Szpitale powszechne krajowe:																
we Lwowie, oddział chorych	761	11.487	791	187.612	6·9	514	16 3	407.699	83	35	49	217·3	57·1	21·1	160	80
„ „ kliniki	199	1.678	62	43.070	3 6	118	25·6	262.632	88	156	51	609·7	167·8	121·4	160	160
w Krakowie oddział chorych	506	8.845	883	176.431	9·9	483	19·9	481.194	56	54	40	272·7	64·5	46·7	126	126
„ „ c. k. klinika dermatologiczna	85	741	10	18.667	1·3	51	25·3	42.433	31	57	26	227·3	87 0	28·0	160	160
Suma A)	1 551	22.751	1.746	425.780	7·6	1.166	18·7	1,193.960	58	52	47	280·4	72·7	42·2	—	—
B) Szpitale prowincyonalne:																
gminny w Białej	105	1.077	106	25.066	9·8	68	23·3	49.100	63	45	59	195·9	64·7	21·7	175	85
„ „ Bochni	55	888	64	19.184	7 1	52	21 6	25.497	08	28	71·3	132·9	37·5	13·5	134	68
„ „ Brodach	70	1.109	58	21-196	5 2	58	19·1	33 091	95	29	83 9	156·1	44·4	11·5	142	70
„ „ Brzeżanach	82	1.538	83	31.234	5·4	85	20·3	43.002	62	27	96·1	137·7	49·0	13·8	140	70
„ „ Drohobyczu	120	3.248	131	57.687	4 0	157	17·8	65.021	24	20	01·9	112·7	39·4	17·5	106	53
powiatowy w Gorlicach	85	1.124	50	25.397	4·4	69	22 6	36.595	87	32	55·9	144·1	52·5	12·6	138	69
„ „ Husiatynie	70	1.600	47	36.202	2·9	99	22·6	50.961	78	31	85·1	140·8	47·8	26·9	140	70
„ „ Jarosławiu	110	2.055	86	44.719	4·2	122	21·8	59.505	13	28	95·2	133·1	49 9	21·4	134	68
gminny w Jaśle	100	748	48	16.078	6·4	44	21·5	25.066	01	33	51·1	155·9	50·1	13·6	134	68
„ „ Kałuszu	161	995	24	21.979	2·4	60	22·1	35.869	47	36	04 9	163 2	50·9	12·02	156	78
„ „ Kołomyi	40	2.078	76	46.290	3·7	126	22 3	60.650	60	29	18	131	42·9	11·1	152	76
powiatowy w Krośnie	50	720	32	13.596	4·4	36	18·5	26.328	20	36	56·7	197·3	47·5	19·4	150	75
„ „ Lubaczowie	50	915	30	17.807	3·2	49	19·5	24.620	39	26	90·8	138·3	48·1	11·1	146	73
gminny w Nowym Sączu	100	1.328	93	31.463	7 0	86	23·7	55.955	38	42	13	177·8	55·4	16·2	162	80
powiatowy w Podhajcach	85	2.357	93	44.453	4·0	121	18·9	50.233	43	21	31·2	113	42·8	13·9	120	60
gminny w Przemyślu	200	3.147	216	72.484	6·9	198	23·0	146 929	27	46	69 2	202·7	63·4	33·6	172	86
powiatowy w Przemyślanach	44	1.461	44	28.589	3·0	78	19·6	41 563	84	28	44·9	145 4	49·9	10·1	140	70
gminny w Rzeszowie	116	1.750	10[illegible]	40.807	6·2	11[illegible]	23·4	60.138	51	34	36·4	147	48·6	10·6	112	12
„ „ Samborze	110	1.541	60	32.811	3·9	90	21·3	45.453	28	29	49·6	138·5	41·1	17·5	136	68
„ „ Sanoku	80	1.060	59	25.853	5·6	71	24 4	37.275	21	35	16·5	144·2	54 5	14·0	148	74
„ „ Skałacie	40	678	17	12.835	2.5	35	18 9	17.838	66	26	31	139	43·8	8·8	148	74
„ „ Śniatynie	97	1.408	70	27.436	5·0	75	19 5	41.508	45	29	48	151·3	42·0	20·4	150	75
powiatowy w Sokalu	104	1.978	89	38 536	4·5	105	19·5	50.284	61	25	42·2	130·5	44·9	15·4	140	72
gminny w Stanisławowie	120	3.421	118	67.362	3·5	184	19 7	74.772	03	21	85	111	45·1	11·1	120	60
„ „ Stryju	99	2.357	107	48 844	4 5	133	20·7	68.696	58	29	14·6	140·6	44·5	18·5	146	75
„ „ Tarnobrzegu	30	832	32	18.145	3·8	50	21·8	22 696	42	27	27·8	125·1	37·31	14·5	150	75
„ „ Tarnopolu	100	1.767	116	38.372	6·5	105	21·7	56.614	45	32	04	147·5	47·7	16 0	146	74
„ „ Tarnowie	140	2.369	196	41 033	8·2	112	17·3	66 274	08	27	97·6	161 5	54·7	19·9	158	78
„ „ Turce	67	1.374	40	24.550	2 9	67	17·9	29 286	44	21	31·1	119·3	43·5	9·0	154	75
„ „ Wadowicach	41	1.115	44	24.370	3 9	67	21·9	36 846	88	33	04·7	151 2	45·1	20·3	152	76
„ „ Zaleszczykach	60	2 214	82	40.025	3 7	109	18·07	48.998	50	22	13	122	41·0	26 0	122	62
powiatowy w Złoczowie	100	1.527	79	31.055	5·2	85	20·3	45.417	12	29	74·3	146·2	41·5	9·9	156	78
gminny w Żółkwi	120	3.066	189	51.794	6·2	142	16·9	67.385	—	21	97·8	130·1	42·7	15·4	136	68
powiatowy w Żywcu	100	1 831	111	42.727	6 1	116	23·3	47.111	70	25	73	110·3	49·7	9 0	126	63
Suma B)	3.051	56.676	2.799	1,160.069	4·9	3.166	20·5	1,646.589	81*	29	05·3	141·9	47·17	16.03	—	—
C) Zakłady położnicze:																
kraj. we Lwowie oddz. szpitalny	79	1.493	20	20 541	1·3	56	13 7	69.365	12	46	46	337·6	54·5	34·5	160	—
„ „ „ klinika poł. gin.	88	1.185	15	17.794	1·2	48	15·0	93.385	95	78	80	524·2	105·1	91·2	160	—
„ w Krakowie oddz. szpit.	30	1.240	11	16.553	0 9	45	13·3	33.496	55	27	01	202·4	60·7	26·1	126	—
i klinika położn.-ginekol.	30	736	7	11,236	0 9	30	15·2	29.782	37	40	46	265	111·3	42·3	126	—
Suma C)	227	4,654	53	66.124	1·1	179	14·2	226.029	99	48	56	341·8	79·3	49·1	—	—
D) Zakłady dla obłąkanych:																
krajowy w Kulparkowie	1.111	2.722	346	503.199	12·7	1.378	184·8	839.576	23	308	44	166·8	63·4	04·6	160	160
„ „ Krakowie	115	531	66	52.140	12 4	141	98·1	113.158	70	213	10	211·2	87·0	08·1	160	160
Suma D)	1.226	3.253	412	555.339	12 6	1.519	170·7	952.734	93	292	86	171·5	65·6	04·8	—	—
E) Szpitale dla dzieci:																
św. Zofii we Lwowie	110	1.537	230	32,346	14·9	88	21·0	36,375	—	23	66	112·4	—	—	—	80
św. Ludwika w Krakowie	108	1.068	219	26.817	20 5	73	25·1	36.000	—	33	70	134·2	—	—	—	126
Oddział osesków z mamkami w Krakowie	32	267	89	6.047	33·3	16	22 6	12.062	40	45	17	199·4	—	—	126	126
Suma E)	250	2.872	538	65.210	18 7	177	22·7	84.437	40	29	41	129·4	—	—	—	—
Suma A) B) C) D) E)	6.305	90.206	5.548	2,272.522	6·2	6.207	25·2	4,103.752	71	45	49 3	180·6	—	—	—	—

* Suma ta nie stanowi uiszczenia lecz należytość bieżąca wydatków na chorych i z tego powodu różni się od ogólnej sumy rzeczywistych wydatków podanych w zamknięciach rachunkowych.

WYKAZ

wydatków w trzech szpitalach krajowych w roku 1908.

Liczba porządkowa	Poszczególnienie	Lwów—Oddział szpitalny	Lwów—Oddział kliniczny	Kraków—Oddział szpitalny	Kraków—Oddział kliniczny	Kulparków	Lwów—Oddział szpitalny	Lwów—Oddział kliniczny	Kraków—Oddział szpitalny	Kraków—Oddział kliniczny	Kulparków
		ilość dni leczenia w r. 1908					Na dzień leczenia przypada				
		208.153	60.864	245.124	29.903	503.199					
		K	K	K	K	K	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.
1	Żywienie chorych (od żywienia do wina)	118.473	91.015	169.252	28.761	319.262	— 56.92	1 49.54	— 69.05	— 96.19	— 63.46
2	Bielizna (od zakupna do utrzymania szwaczek)	20.454	9 664	18.229	3.891	30.948	— 9.83	— 15.88	— 7.44	— 13.01	— 6.15
3	Pranie	13.303	5.841	13.185	3.755	15.788	— 6.39	— 9.60	— 5.38	— 12.56	— 3.12
4	Opał sal	26.686	39.136	24.562	3.013	66.932	— 12.82	— 64.30	— 10.02	— 10.08	— 13.30
5	Oświetlenie	11.481	22.748	11.644	2.235	13.114	— 5.52	— 37.37	— 4.75	— 7.47	— 2.61
6	Leki i apteka	19 402	36.643	35.626	4.382	1.656	— 9.32	— 60.20	— 14.54	— 14.65	— 0.33
7	Koszta sanitarne i instrumenta chir.	30.261	41.963	62.164	6.399	19.722	— 14.54	— 68.95	— 25.36	— 21.40	— 3.93
8	Sprzęty	6.495	7.012	5.192	895	10.761	— 3.12	— 11.52	— 2.12	— 2.99	— 2.14
9	Słoma do sienników	1.189	—	1.231	254	6.721	— 0.57	— —	— 0.50	— 0.85	— 1.33
10	Utrzymanie kapelanów i kaplicy	2 058	2.142	2.933	400	4.241	— 0.99	— 3.52	— 1.20	— 1.34	— 0.84
11	„ koni	118	124	1.643	224	6.267	— 0 06	— .20	— 0.67	— 0.77	— 1.24
12	„ ogrodów, pól i folwarków	818	795	4.091	52	36.062	— 0.39	— 1.31	— 1.67	— 0.17	— 7.16
13	Koszta pogrzebowe (prosektoryum)	2.283	217	1.851	252	1.574	— 1.10	— .36	— 0.76	— 0.84	— 0.31
14	Utrzymanie budynków (asekuracye, drogi i kominiarze)	15.512	16.168	15.818	1.978	30.647	— 7.45	— 26.56	— 6.45	— 6.61	— 6.09
15	„ dyrektora, lekarzy, akuszerek, stypendya akuszerek, wikt dyżurny	81.042	3.579	68.599	1.104	35.780	— 38.93	— 5.88	— 27.99	— 3.69	— 7.11
16	Koszta zarządu	17.074	17.662	29.441	4.032	28.731	— 8.20	— 29.02	— 12.00	— 13.48	— 5.71
17	Utrzymanie Sióstr Miłosierdzia	10.529	5.473	13.022	2.094	14.958	— 5.06	— 8.99	— 5.30	— 7.00	— 2.97
18	Służba wyższa i niższa	50.701	32.343	54.287	6.155	136 028	— 24 36	— 53.14	— 22.15	— 20.58	— 27.04
19	Czynsze	—	—	—	—	1.600	— —	— —	— —	— —	— 0.32
20	Koszta kancelaryjne	2.885	3.611	3.454	540	4.507	— 1.38	— 5.93	— 1.41	— 1.81	— 0.90
21	Wodociągi i maszyna parowa (maszynista)	14.355	14.227	6.557	945	27.385	— 6.90	— 23.37	— 2.67	— 3.16	— 5.44
22	Pensye i emerytury	23.835	—	27.208	—	16 071	— 11.45	— —	— 11.10	— —	— 3.19
23	Zaopatrzenia, dary z łaski i odprawy kwart. pośm.	788	—	2 569	—	1 059	— 0.38	— —	— 1.05	— —	— 0.21
24	Remuneracye i zapomogi	2.939	1.659	3.800	300	3.015	— 1.41	— 2.73	— 1.55	— 1.00	— 0.60
25	Odsetki od kapitałów dłużnych	3.520	—	—	—	—	— 1.69	— —	— —	— —	— —
26	Zapisy	—	—	439	—	—	— —	— —	— 0 18	— —	— —
27	Podatki i daniny	297	310	2.261	123	92	— 0.14	— .51	— 0.92	— 0.41	— 0.02
28	Wydatki w sprawach patronatu	—	—	—	—	110	— —	— —	— —	— —	— 0.02
29	Dyety i koszta podróży	—	—	633	—	—	— —	— —	— 0.26	— —	— —
30	Rozmaite wydatki	2 569	3.687	5.316	432	6.546	— 1.23	— 6.06	— 2.17	— 1.44	— 1.30
	Razem	479.065	356.019	585.007	72.216	839.577	2 30 15	5 84.94	2 38.66	2 41.50	1 66.84
	Do tego:										
1	Zaliczki na płace (Rubr. 1)	3.474	—	1.565	—	2.033	— —	— —	— —	— —	— —
2	Utrzymanie dzieci, osesków i mamek w szpitalu	36.387	—	48.925	—	—	— —	— —	— —	— —	— —
3	Zapomogi dla położnic	14.364	—	5.520	—	—	— —	— —	— —	— —	— —
4	Spłata pożyczek	10.543	—	50.040	—	86.472	— —	— —	— —	— —	— —
5	Nadzw. budowle, urządzenia mech. i inne wyd.	43.747	106	35.093	4.282	68.558	— —	— —	— —	— —	— —
6	Rozmaite przeprowadzenie rachunków	333.349	—	42.843	—	—	— —	— —	— —	— —	— —
7	Ogólny wydatek	920.929	356.125	768.993	76.498	996.640	— —	— —	— —	— —	— —
		1,277.054		845.491							

Wykaz

dochodów rzeczywistych, oraz stanu czynnego i biernego w szpitalach prowincyonalnych w r. 1908.

według zatwierdzonych zamknięć rachunkowych.

Liczba porządkowa	Szpitale	Koszta leczenia od: galicyjskiego funduszu krajowego K	h	Koszta leczenia od: obcych funduszów krajowych K	h	Koszta leczenia od: samopłacących K	h	Dochody własne i rozmaite wraz z zapasem kasowym K	h	Ogólne dochody rzeczywiste K	h	Stan czynny z końcem roku 1908-go: Zaległe koszta leczenia K	h	Stan czynny: rozmaite należytości K	h	Stan czynny: Razem K	h	Stan bierny z końcem roku 1908-go: Niespłacone należytości dostawców K	h	Stan bierny: Zaliczki i pożyczki K	h	Stan bierny: Razem K	h	Czysty stan: czynny K	h	Czysty stan: bierny K	h
1	Biała	30.826	84	8.412	13	530	54	922	62	40.692	13	31.879	66	5.331	50	37.211	16	17.155	54	27.799	74	44 955	28	—	—	7.744	12
2	Bochnia	20.728	70	924	60	332	10	4.849	45	26 834	85	10.539	04	18.326	85	28.865	89	2.039	27	668	97	2.708	24	26.157	65	—	—
3	Brody	24.599	66	2.000	66	2.039	98	296	53	28 936	83	11 682	24	5.646	54	17.328	78	4.079	60	18.248	15	22.327	75	—	—	4.998	97
4	Brzeżany	31.811	71	2.228	98	732	20	3.884	47	38.657	36	24.495	09	3 295	92	27.791	01	6 243	33	8.848	18	15.091	51	12.699	50	—	—
5	Drohobycz	45.221	58	4.786	16	7.896	53	5.717	20	63 621	47	24.783	53	19 902	07	44.685	60	2.579	15	70.498	47	73.077	62	—	—	28.392	02
6	Gorlice	25.911	53	2.328	—	1.936	47	837	42	31 013	42	10 222	58	111	88	10.334	46	14 341	19	9.484	37	23.825	56	—	—	13.491	10
7	Husiatyn	39.860	40	1.613	60	2.716	24	4.183	63	48 373	87	14.358	69	1.342	46	15.701	15	1.604	78	1.105	95	2.710	73	12.990	42	—	—
8	Jarosław	35.444	40	141	60	7.335	80	2.169	85	45 091	65	25 798	40	1.572	47	27.370	87	8.458	90	14.020	—	22.478	90	4.891	97	—	—
9	Jasło	18.766	38	1.984	80	868	16	512	74	22.132	08	7.044	80	829	60	7.904	40	802 106	71	3.700	—	4.502	71	3.401	69	—	—
10	Kałusz	29.101	81	1.996	—	1.297	08	1.277	78	33 672	67	9.857	94	456	98	10.314	92	2 296	09	13.766	—	16.168	09	—	—	5.853	17
11	Kołomyja	60 538	19	1.945	70	3.784	90	236 891	09 05	67.395	93	27 337	23	6.989	61	34.326	84	1.061	03	122.377	77	123.438	80	—	—	89.111	96
12	Krosno	20.991	25	1.582	80	1.020	35	4.590	82	28.185	22	6.963	80	7 282	43	14 246	23	2,864	38	—	—	2.864	38	11.381	85	—	—
13	Lubaczów	16.199	30	414	—	876	30	314	12	17.803	72	7.259	40	761	73	8.021	13	9.777	31	700	—	10.477	31	—	—	2.456	18
14	Nowy Sącz	37.135	43	4.915	06	2.373	53	1.838	01	46.262	03	18.616	20	987	66	19 603	86	13.041	53	142 658	82	155.700	35	—	—	136.096	49
15	Podhajce	40.584	88	713	80	2.445	50	4.668	96	48.413	14	33.773	78	8 567	31	42.341	09	5.754	42	100	—	5.854	42	36 486	67	—	—
16	Przemyśl	82.805	91	9.598	92	9.058	27	3.415	32	104.878	42	48.883	36	6 358	35	55.241	71	39.543	90	280.487	95	320.031	85	—	—	264.790	14
17	Przemyślany	31.891	20	22	80	3.636	64	8.336	19	43.886	83	14.744	50	529	27	15 273	77	8.163	95	23.901	55	32.065	50	—	—	16.791	73
18	Rzeszów	46.776	68	2.586	22	1.770	12	243	39	51.376	41	23.298	84	948	46	24.247	30	10.002	13	14.200	—	24.202	13	45	17	—	—
19	Sambor	36.606	50	2.639	13	456	70	1.284	16	40.986	49	18.250	40	5.663	—	23.913	40	2.228	54	56.238	17	58.466	71	—	—	34 553	31
20	Sanok	25.259	46	4.428	68	1.028	56	155	24	30 871	94	15.511	16	3.316	67	18.827	83	5.625	28	14.356	62	19.981	90	—	—	1.154	07
21	Skałat	12.348	40	1.457	56	1.459	26	1.556	75	16 821	97	6.388	16	267	58	6 655	74	4.485	58	2.365	—	6.850	58	—	—	194	84
22	Śniatyn	28.837	56	4.418	24	2.303	39	512	03	36.071	22	27.365	31	1 613	04	28.978	35	6.033	09	59.198	44	65.231	53	—	—	36,253	18
23	Sokal	41.611	41	1.455	40	1.964	89	378	58	45.410	28	17.430	64	2.809	14	20.239	78	3.559	82	44.087	32	47.647	14	—	—	27.407	36
24	Stanisławów	59.904	68	10.697	08	1.801	33	3.675	39	76.078	48	41.685	36	11.484	47	53.169	83	4 449	02	398	25	4.847	27	48.322	56	—	—
25	Stryj	51.220	23	11.413	22	3.111	38	2.954	03	68.698	86	30.545	02	7.493	38	38.038	40	8.278	43	35 710	81	43,989	24	—	—	5.950	84
26	Tarnobrzeg	21.467	25	2.400	—	3.523	75	3.832	41	31.223	41	8.487	—	12.236	29	20.723	29	375	65	—	—	375	65	20 347	64	—	—
27	Tarnopol	37.236	57	3.136	64	1.872	14	384	73	42.630	08	34 020	54	8.723	91	42 744	45	15.693	21	83.985	08	99.678	29	—	—	56.933	84
28	Tarnów	42.187	46	—	—	9.338	70	7.067	44	58 593	60	27.191	40	11.887	22	39.078	62	9.178	23	10.627	74	19.805	97	19.272	65	—	—
29	Turka	19.963	85	12 641	—	2.331	28	271	89	35 208	02	11.017	09	1.229	92	12.247	01	724	26	470	—	1.194	26	11.052	75	—	-
30	Wadowice	32.134	48	1.414	36	1.110	88	1.590	89	36,250	61	14.531	20	2.616	72	17.147	92	1.651	22	49.754	06	51.405	28	—	—	34.257	36
31	Zaleszczyki	36.256	—	6.760	36	1 321	36	1.396	80	45 734	52	14.469	12	2.918	62	17.387	74	12.762	78	50.386	36	63.149	14	—	—	45.761	40
32	Złoczów	33.911	10	1.782	18	—	—	8.893	22	44.586	50	25.052	04	919	90	25.971	94	8.470	09	173.287	94	181.758	03	—	—	155.786	09
33	Żółkiew	53.516	90	749	48	1.210	73	76	87	55.553	98	26.027	96	35	54	26.063	50	14.882	87	32.524	50	47.407	37	—	—	21.343	87
34	Żywiec	36.180	85	4.451	36	2.015	62	4.068	44	46.716	27	13.385	48	10	22	13.395	70	6.951	96	19.786	18	26.738	14	—	—	13.342	44
	Razem . . .	1,207.838	55	118.040	52	85 500	68	87.284	51	1,498.664	26	682.926	96	162.466	71	845.393	67	25 5265	24	1,385 742	39	1,641.007	63	207.050	52	1,002.664	48
																										*795.613	96

*) Suma ogólnego czystego stanu biernego przewyższa stan czynny o kwotę 795.613 K. 96 h. z tego powodu, że w stanie czynnym nie wykazano wartości budynków i inwentarza zamknięciami rachunkowemi nie objętych, — a natomiast w stanie biernym mieszczą się pożyczki zaciągnięte na budowę i rekonstrukcye budynków szpitalnych.

Zamknięcie rachunków

z obrotów wydatków na chorych i potrzeb administracyjnych funduszów szpitali prowincyonalnych zatwierdzone przez Wydział krajowy za r. 1908.

Poszczególnienie	Biała	Bochnia	Brody	Brzeżany	Drohobycz	Gorlice	Husiatyn	Jarosław	Jasło	Kałusz	Kołomyja	Krosno	Lubaczów	Nowy Sącz	Podhajce	Przemyśl	Przemyślany	Rzeszów	Sambor	Sanok	Skałat	Śniatyn	Sokal	Stanisławów	Stryj	Tarnobrzeg	Tarnopol	Tarnów	Turka	Wadowice	Zaleszczyki	Złoczów	Żółkiew	Żywiec	
	K h	K h	K h	K h	K h	K h	K h	K h	K h	K h	K h	K h	K h	K h	K h	K h	K h	K h	K h	K h	K h	K h	K h	K h	K h	K h	K h	K h	K h	K h	K h	K h	K h	K h
Wydatki																																		
a) rzeczywiste:																																		
Czynsz najmu	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	3.600 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
Bielenie i restauracya zwykła	245 85	528 07	2 267 37	318 12	1.814 75	1.689 67	356 25	1.300 88	564 87	702 97	6.683 39	962 71	341 12	561 02	1 250 25	4.804 30	863 72	1.261 57	475 72	17 —	222 14	2.460 57	1.646 15	730 64	1.777 16	755 65	1.118 10	179 52	502 71	378 14	751 36	573 15	1.228 09	830 30	
Budowy nadzwyczajne	— —	— —	— —	150 —	8 821 58	— —	—	400 —	— —	807 18	— —	— —	— —	1.790 08	45 56	21 —	3 502 86	— —	1.435 20	2.169 40	6.104 03	— —	— —	1.734 —	300 —	— —	— —	— —	1.075 20	2.381 95	— —	344 76 2.194 10	2.366 —	15.600 62	
Podatki od budynków szpitalnych	335 60	30 39	25 12	39 90	— —	27 94	—	— —	48 60	—	8 97	— —	— —	—	—	29 72	3.788 87	—	— —	— —	—	—	—	45 —	— —	—	8 52	13 59	4 92	6 59	— —	— —	18 28	36 80	
Asekuracya od ognia	142 33	58 75	50 85	91 55	172 82	71 50	105 79	93 19	21 53	—	153 06	65 07	68 48	237 99	87 47	457 97	355 44	29 39	82 84	82 87	195 12	86 56	157 46	90 85	166 21	112 04	96 29	110 47	162 87	48 83	110 54	148 46	293 82	184 01	
Czyszenie kominów	80 —	— —	67 08	50 30	125 —	80 —	100 —	100 —	60 —	100 —	160 —	97 —	30 —	120 —	150 —	228 —	130 —	20 —	50 —	58 80	150 —	35 —	204 80	124 96	200 —	70 —	120 —	137 58	160 —	72 80	165 —	50 —	140 —	100 —	
Czyszczenie i desinf. kanałów i kloak	— —	70 40	420	120 —	70 —	30 —	6 —	375 —	63 —	40 —	— —	188 95	15 —	9 —	292 96	166 21	65 80	—	300 —	156 —	33 —	74 60	123 40	20 20	609 40	56 —	716 —	113 40	70 20	98 65	15 —	200 —	110 56	27 —	
Żywność chorych, SS. Zakon. i służby	12.962 48	8.470 28	11 218 80	17.037 14	24 918 09	14.794 99	20.065 96	22.264 48	10.078 28	13.436 20	23.583 86	8 927 21	7.537 42	17.961 32	18 203 07	60 318 85	14.472 46	23.450 64	15.705 97	16.375 90	6 885 40	10.779 48	20.907 07	34 789 75	22.653 12	8.598 —	65.555 93	23.862 59	14.367 45	12.717 85	14.401 32	16.988 98	23 783 21	24.498 14	
Wino, piwo i wódka	610 78	202 56	1 04	200 76	439 73	315 62	153 80	988 92	129 10	402 37	492 77	145 49	105 30	478 30	242 37	2.627 69	234 76	1.081 08	658 09	491 89	171 28	254 22	637 84	425 61	1.184 61	247 48	453 70	454 99	329 12	398 98	135 99	202 04	392 70	1.052 88	
Lekarstwa	1.586 61	849 70	1.654 31	3 679 52	3.946 89	3.600 60	4.228 61	4.978 11	1 587 61	966 28	3.236 17	865 97	1.434 64	2.756 53	2.893 92	10.615 57	2.521 95	4.698 25	1.848 68	1.306 38	429 79	3.232 49	3.080 80	2 396 51	2.811 —	907 28	3.620 60	3.083 60	1.633 52	2.571 23	5.354 54	1.941 06	4.048 91	1.323 80	
Sanitarne	1.009 06	802 42	599 43	1.576 41	5.154 18	546 39	3.202 87	3.387 50	492 69	1.555 37	1.734 81	729 75	101 28	1.722 08	1.683 46	8 929 65	581 30	2.974 26	2.071 32	1.775 73	442 09	1.685 02	2 281 92	3.911 03	4.825 64	1.163 38	1.515 47	2.656 49	894 51	865 61	1.574 88	2.136 67	2.438 19	1.557 96	
Zakupno nowych i naprawa narz. chir.	356 83	432 44	76 29	411 —	997 54	204 10	787 82	394 94	106 01	311 40	376 80	169 08	— —	473 98	318 66	860 81	10 86	722 36	601 76	239 64	220 98	1.678 89	794 90	689 89	1 191 23	480 87	44 28	615 68	37 01	1.307 81	2 90	365 64	552 18	159 10	
Koszta pogrzeb. (trumny i wywóz zm.)	1.294 40	107 02	774 40	528 —	484 —	244 50	117 —	374 05	316 70	198 30	679 70	154 —	19 50	423 20	483 20	1.619 —	170 40	453 50	287 80	307 40	74 20	126 70	550 —	537 60	294 —	188 —	838 40	573 60	358 34	393 10	410 70	372 45	960 30	555 —	
Koszta kapliczne	100 —	100 —	— —	100 —	340 —	100 —	100 —	100 —	100 —	103 —	105 15	100 —	23 80	100 —	24 90	200 —	101 72	100 —	100 —	100 —	100 —	100 —	100 —	150 —	99 80	100 —	100 —	100 —	123 88	100 79	100 —	188 —	200 —	150 —	
Bielizna, pościel, odzież	327 60	1.879 23	2.383 38	2.754 82	3 136 14	144 83	3.166 21	2 904 63	632 61	2.031 17	3.889 42	3 095 34	146 22	1.888 41	1.409 89	9.886 01	1.709 61	1.126 39	3.246 12	2.090 21	368 62	1.327 24	1.973 52	2 852 84	2.536 96	1.719 20	1.173 02	2.514 71	2.130 20	1.712 26	613 90	775 63	3.245 60	2.086 42	
Pranie (mydło, soda, farbka)	52 47	167 89	164 11	318 76	334 68	9 27	444 95	393 18	204 05	292 49	307 30	186 48	101 66	439 33	417 65	1.182 42	218 98	683 27	283 68	45 90	55 38	286 81	231 52	543 74	491 07	250 25	229 90	590 14	322 99	264 78	163 65	226 86	525 18	292 13	
Sprzęty	692 34	88 10	786 32	589 15	1.437 73	413 34	1.213 94	1.313 05	300 87	1.101 78	1.320 42	326 72	68 92	654 96	1.086 61	1.655 25	922 25	641 17	380 24	757 24	40 80	521 —	2.124 69	1.423 01	3 041 81	1.246 13	277 36	1.072 31	1.155 74	810 38	119 26	345 63	744 70	633 01	
Opał	2.319 69	1.471 05	2.404 56	3.807 52	3.329 20	222 88	5.803 12	4.579 78	2 677 62	1.868 —	6.505 30	1.809 18	1.631 38	4.761 08	2.981 25	16.213 40	2.134 35	3.140 40	3.545 —	1.972 —	2.013 78	2.614 —	5.293 16	5.784 86	5.534 25	1.776 97	4 168 60	3.326 63	2 461 52	2.122 63	2.711 65	7.017 73	5.499 44	3.272 12	
Światło	822 39	169 33	477 02	358 96	662 95	— 72	354 73	674 66	130 60	256 80	1 522 27	256 06	36 52	532 76	296 45	2.292 74	385 48	539 10	368 64	60	157 3[illegible]	253 44	231 64	874 79	2.804 80	257 26	496 94	439 34	358 13	382 10	266 66	351 23	684 65	386 78	
Słoma i siano do leży	33 —	99 —	287 80	171 86	68[illegible]	55 —	253 40	265 —	74 30	103 60	213 56	70 —	170 20	225 38	87 20	432 80	157 55	273 74	173 20	313 10	30 39	42 64	174 38	399 46	308 08	80 —	126 32	74 —	155 89	95 12	133 30	71 96	309 30	184 40	
Potrzeby kancelaryjne	362 15	170 68	471 76	316 65	446 24	185 12	343 46	257 91	170 48	320 48	317 31	240 12	96 16	378 —	373 89	534 92	248 83	317 80	187 24	216 13	94 76	235 36	386 05	723 97	265 44	207 82	273 30	461 31	201 70	222 63	349 98	359 32	305 34	193 08	
Opłata telefonów	133 50	126 50	— —	— —	50 —	91 —	— —	75 06	— —	— —	92 50	127 05	— —	865 77	— —	302 50	— —	105 —	218 —	110 —	— —	— —	— —	126 25	166 56	— —	177 50	132 —	50 —	— —	— —	224 80	— —	232 93	
Utrzymanie koni z uprzężą	— —	— —	— —	— —	485 —	295 44	310 50	— —	— —	851 54	604 76	536 58	215 69	— —	— —	800 —	538 17	— —	— —	— —	— —	— —	— —	804 32	763 44	— —	— —	— —	797 85	— —	109 78	548 44	442 95	— —	
Płaca dyrektora	1.999 92	1.600 —	1.918 52	1 800 —	2 600 —	1.739 —	1.865 —	1.937 50	1 506 63	1.986 67	2.070 —	2.080 03	1.686 63	1.840 —	2.340 —	2.406 66	1.333 30	2.340 —	2 233 39	1 840 —	1.400 —	1.166 63	2.490 —	2.530 —	2.500 —	1.400 —	2.600 —	2.585 —	1.733 33	1.820 —	2.080 —	5.852 54	2.600 —	2.080 —	
„ sekundaryuszów	1.200 —	1.200 —	1.300 —	2 236 —	3.768 30	1.050 —	1 380 —	1.866 67	883 30	1 123 33	1.380 —	833 30	1.054 13	1 300 —	2.299 92	3.853 31	999 96	3.510 —	749 97	1.150 —	600 —	1.033 32	1.560 —	4.038 37	2 024 98	1.000 —	1.380 —	2.580 —	416 69	1.000 —	1.150 —	3 060 37	2.560 —	1.380 —	
„ akuszerki i cyrulika	120 —	— —	126 —	108 —	478 —	145 —	44 —	60 —	24 —	34 —	74 66	30 —	12 —	441 —	94 —	480 —	30 —	174 40	— —	132 —	— —	30 —	65 —	300 —	200 —	16 —	228 —	400 —	— —	78 —	74 —	148 —	171 —	30 —	
„ SS. Zakonnych	960 —	800 —	2 308 —	960 —	1.603 —	960 —	1.120 —	1.120 —	800 —	800 —	1.120 —	800 —	400 —	1.500 —	1.066 66	1.600 —	800 —	1.120 —	960 —	960 —	640 —	960 —	1.120 —	1.600 —	1.300 —	800 —	960 —	1.440 —	1.000 —	800 —	800 —	1.253 33	960 —	1.280 —	
„ pisarza	1.225 —	— —	108 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	1.099 92	1.320 —	— —	— —	— —	— —	1.200 —	— —	1.320 —	— —	— —	1.200 —	— —	— —	276 66	1.440 —	— —	1.200 —	— —	
„ dyurnistów	— —	— —	720 —	1.000 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	180 —	— —	— —	1.025 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	
Wynagrodzenie za prow. kasy i rach.	300	250 —	250 —	248 20	300 —	200 —	200 —	600 —	240 —	150 —	250 —	— —	200 —	200 —	150 —	400 —	200 —	360 —	300 —	200 —	200 —	200 —	250 —	300 —	— —	150 —	200 —	300 —	100 —	200 —	100 —	200 —	300 —	200 —	
Jakrowe dla kapelanów	110 —	50 —	— —	50 —	150 —	100 —	4 40	138 70	40 —	200 —	30 —	100 —	100 —	170 —	200 —	888 —	200 —	150 —	300 —	129 40	100 —	— —	200 —	200 —	— —	35 72	150 —	350 —	100 —	49 80	100 —	200 —	160 —	200 —	
Płaca służby szpitalnej niższej	2.022 —	1.956 —	1.086 —	1 680 —	2 054 —	1.543 —	2 082 —	2.029 —	752 —	1.162 —	3.044 —	950 —	720 —	2.796 50	1.458 —	4.828 —	1.560 —	2.220 —	1.566 —	1.408 —	1.056 —	1.584 —	2.112 —	2.736 —	2.729 60	984 —	2.206 —	128 2.304 —	1.296 —	1.236 —	1.411 —	2.052 —	2.216 —	1.896 —	
Za sprawdzanie rach. aptekarskich	22 58	16 02	15 13	41 47	56 02	— —	50 17	56 50	17 45	— 34	44 20	20 57	19 19	1 75	40 25	82 76	14 43	36 32	36 25	16 11	12 52	28 84	28 85	20 70	36 01	12 88	52 57	36 44	15 10	29 28	42 58	— —	48 02	— —	
Poprawy, prowizye i emerytury	333 32	2.406 40	388 80	919 92	816 —	— —	— —	— —	2.626 67	— —	— —	— —	— —	1.969 92	1.120 —	2.994 30	— —	719 99	604 —	1 564 —	— —	— —	660 —	2.238 —	4.013 70	— —	422 —	1.849 92	— —	200 —	670 40	5.813 09	1.399 20	— —	
Remuneracye (zależne od Wydz. kr.)	230 —	120 —	60 —	520 —	220 —	140 —	150 —	220 —	200 —	380 —	370 —	100 —	70 —	60 —	210 —	350 —	100 —	230 —	90 —	80 —	50 —	— —	220 —	350 —	714 20	120 —	270 —	250 —	370 —	100 —	300 —	120 —	150 —	110 —	
Ryczałtum za mieszkanie opał i wikt	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	115 —	— —	— —	— —	— —	
Spłata długów a) w kapitale	— —	— —	— —	— —	1.110 54	— —	— —	— —	— —	— —	1.801 27	— —	— —	1 846 31	1.701 40	3.289 61	353 39	— —	888 42	1.636 44	— —	177 89	160 04	— —	412 39	— —	1.384 70	— —	— —	857 88	773 77	2.081 46	— —	— —	
b) w odsetkach	— —	— —	— —	9 25	2.959 66	— —	— —	— —	— —	— —	4.523 93	— —	— —	5.688 89	21 27	9.030 59	561 49	— —	2.711 58	260 90	— —	548 31	390 16	— —	1.270 81	— —	3.400 11	— —	— —	1.853 91	1.943 43	6.228 69	— —	— —	
Rozmaite, jak miotły, szczotki	54 81	90 14	221 34	106 60	58 54	322 72	172 22	186 25	187 19	189 06	418 21	52 40	74 64	354 61	214 39	268 72	389 63	265 12	294 —	211 85	218 13	402 91	344 58	464 53	292 08	227 64	320 26	468 92	89 11	453 13	117 41	176 06	142 26	259 69	
Koszta utrzymania motoru wodoc.	139 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	700 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	600 —	640 10	— —	— —	
Suma wydatków rzeczywistych	32.183 71	24.312 37	32.631 43	42.299 86	73.408 58	29 302 63	48.182 20	53.434 96	25.036 16	32.174 33	61 098 79	24.019 06	16.479 88	54 548 17	44.524 57	155.970 76	39.657 56	57.368 75	42.753 11	38.618 79	22.065 77	33.125 92	50 599 93	75.276 86	67.518 35	22.962 57	46.883 87	53.204 23	32.473 98	36.021 80	39.003 —	63.452 55	60.195 87	60.792 23	1,591.672 71
b) przenośne:																																		
Zwrot zaliczek funduszów kraj. itd.	8.000 —	— —	1.000 —	1.268 32	— —	1.600 —	1.200 —	5.350 —	642 74	4.841 36	2.000 —	2.000 —	1.262 11	4.000 —	— —	5.000 —	4.000 —	4.000 —	2 800 —	— —	— —	3.000 —	16.970 —	1.734 —	4.050 —	— —	2.400 —	4.800 —	1.844 12	2.400 —	4.627 02	— —	8.370 —	— —	
Zaliczki do wyrachowania	— —	1.750 —	220 —	2.400 —	2.400 —	3.100 —	3.350 —	3.200 —	795 85	— —	2.600 —	1.350 —	733 99	3.900 —	100 —	8.200 —	2 800 —	1.600 —	1.950 —	2.250 —	1.200 —	1.250 —	2.850 —	2.750 —	3.400 —	1.680 —	3.532 95	4.197 49	1.200 —	3.600 —	2 325 88	1.100 —	332 50	— —	
„ na płace	300 —	— —	11 36	— —	— —	— —	— —	— —	— —	3.900 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	200 —	— —	— —	36 41	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	
Gotówka na zakupno efektów	— —	3.000 —	572 —	442 57	— —	— —	— —	300 —	— —	— —	5.035 62	5.141 24	— —	— —	4.249 37	— —	— —	— —	— —	— —	272 96	— —	— —	29.500 —	429 32	3.635 69	— —	572 06	1.500 —	2.192 04	— —	— —	— —	— —	
Zwrócone kaucye i depozyta	— —	— —	32 50	656 —	78 60	— —	— —	— —	385 —	— —	881 41	— —	— —	10 —	— —	541 74	— —	— —	215 —	200 —	— —	77 50	— —	69.089 15	158 50	— —	1.077 60	478 23	— —	— —	— —	— —	— —	— —	
Przeprowadzenie rachunkowe	64 25	— —	3 —	— —	— —	— —	— —	118 86	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	196 90	— —	— —	11 70	— —	18 75	— —	65 94	16 56	— —	310 —	— —	— —	— —	— —	40 09	— —	— —	— —	
Wydatki ogólne	40 547 96	29.062 37	34.470 29	47.066 75	75.887 18	34.002 63	52.732 20	62.403 82	26.859 75	40.915 69	71.615 82	32.510 30	18.475 98	62.458 17	48.873 94	169.909 40	46.457 56	62.968 75	47.929 81	41.068 79	23.557 48	37.489 33	70.485 87	178.366 59	75.556 17	28.588 26	53.894 42	63.251 98	37.018 10	44.213 93	46.095 99	64.552 55	68.898 37	60.792 23	1,898.978 93
Dochody ogólne	43.829 62	29.062 37	37.301 69	47.098 25	80.137 88	34.103 77	52.823 87	62.410 51	26.955 67	41.172 67	71.971 34	32.535 22	18.537 71	62.505 83	48.874 04	169.915 32	46.486 83	62.976 41	47.946 49	41.321 94	23 560 06	37.491 13	70.485 87	188.631 65	75.571 06	33.413 41	60.628 33	65.651 45	37 051 22	44.214 61	48.785 79	64.632 45	68.906 48	60.802 45	1,937,793 39
Od tego odtrąciwszy dochody przen.	3.137 49	2.227 52	8,364 86	8 440 89	16.516 41	3.090 35	4.450 —	17.318 86	4.823 59	7 500 —	4.575 41	4.350 —	733 99	16.243 80	460 90	65.036 90	2.600 —	11.600 —	6.960 —	10.450 —	6.738 09	1 419 91	25.075 59	112.553 17	6.872 20	2.190 —	17.998 25	7.057 85	1.843 20	7.964 —	3.051 27	20.045 95	13.352 50	14.086 18	439 129 13
Ilość rzeczywiste	40.692 13	26.834 85	28 936 83	38.657 36	63 621 47	31.013 42	48.373 87	45.091 65	22.132 08	33.672 67	67.395 93	28.185 22	17.803 72	46.262 03	48.413 14	104,878 42	43 886 83	51.376 41	40 986 49	30.871 94	16 821 97	36.071 22	45.410 28	76.078 48	68.698 36	31.223 41	42.630 08	58.593 60	35.208 02	36 250 61	45.734 52	44.586 50	55.553 98	46.716 27	1,498.664 26

Budżety

szpitali prowincyonalnych zatwierdzone przez Wydział krajowy na rok 1910.

Poszczególnienie	Biała	Bochnia	Brody	Brzeżany	Drohobycz	Gorlice	Husiatyn	Jarosław	Jasło	Kałusz	Kolomyja	Krosno	Lubaczów	Nowy Sącz	Podhajce	Przemyśl	Przemyślany	Rzeszów	Sambor	Sanok	Skalat	Śniatyn	Sokal	Stanisławów	Stryj	Tarnobrzeg	Tarnopol	Tarnów	Turka	Wadowice	Zaleszczyki	Złoczów	Żółkiew	Żywiec	Dolina	Kosów	Razem
	WALUTA KORONOWA																										WALUTA KORONOWA									
Dochody.																																				
Z własnych dochodów:																																				
Z dóbr, realności, gruntów, legatów i odsetek od efektów i t. d.	—	1.120	150	209	392	560	100	600	150	700	350	200	—	150	560	800	1.300	208	200	80	100	150	150	968	250	520	—	360	130	600	208	820	—	300	50	140	
Z kosztów leczenia:																																				
Od gal. funduszu krajowego, samopłacących i obcych funduszów	60.750	24.790	33.880	58.520	73.750	39.960	61.600	67.500	26.500	37.350	69.900	21.000	26.400	56.960	49.200	144.000	36.080	63.960	46.240	38.400	22.680	45.920	54.600	80.400	77.000	27.000	60.480	91.800	37.000	36.900	55.440	56.440	70.700	54.000	31.50	25.500	
Rozmaite dochody	250	20	20	20	20	34	50	300	20	50	200	50	40	50	—	300	35	50	50	50	—	50	20	50	100	10	100	200	80	100	10	100	65	80	10	—	
Suma dochodów	61.000	25.930	34.050	58.749	74.162	40.494	61.750	68.400	26.670	38.100	70.450	21.250	26.440	57.160	49.760	145.100	37.415	64.218	46.490	38.530	22.780	46.120	54.770	81.418	77.350	27.530	60.580	92.360	37.210	37.600	55.658	57.360	70.765	54.380	31.560	25.640	1.879.199
Wydatki.																																				
Czynsz najmu i wodociągowy	780	—	—	200	—	330	—	—	—	1.400	250	—	—	—	—	1.000	—	3.600	1.991	—	—	—	—	—	650	—	—	508	—	—	600	390	—	—	450	—	
Bielenie i restauracya zwykła	200	700	700	500	700	400	400	1.500	600	700	500	300	500	300	700	1.500	500	560	500	550	400	500	1.000	800	1.200	400	1.120	800	600	600	2.000	1.100	1.000	800	400	500	
Budowy nadzwyczajne	—	—	—	—	700	980	—	200	—	—	—	—	—	1.350	—	5.100	—	—	800	450	500	2.000	3.500	—	800	600	—	—	—	—	—	200	1.605	1.280	250	1.000	
Podatki	—	50	30	—	6	40	—	—	17	20	20	4	—	—	10	30	—	—	50	—	10	10	—	70	—	—	10	14	4	7	25	—	18	40	10	—	
Asekuracye od ognia	300	60	60	200	200	100	250	100	25	140	200	70	102	140	100	520	200	40	100	90	196	150	300	150	300	120	100	192	205	60	125	183	300	200	212	140	
Czyszczenie kominów	72	20	70	210	100	80	200	100	60	100	150	80	40	120	150	200	70	20	70	150	150	70	150	140	250	70	120	300	160	80	110	100	70	100	100	60	
Czyszczenie i desinfekcya kanałów i kloak.	—	90	280	120	150	40	50	500	60	50	60	150	50	50	320	200	70	130	300	160	50	100	150	50	1.000	100	700	150	80	100	75	200	150	40	160	150	
Żywność chorych, SS. zakonnych i służby	17.750	9.300	11.730	21.470	29.930	15.600	23.200	26.443	10 090	13.300	25.430	7.950	9.800	17.900	21.250	44.227	12.500	22.386	17.531	13.860	8.100	15.070	21.000	34.896	28.000	9.400	19.590	32.550	12.800	13.600	19.150	18.170	25.660	24.150	12.500	9.600	
Wino, piwo i wódka	300	200	100	150	400	200	300	400	130	200	300	100	150	200	300	600	200	400	300	400	125	200	250	400	550	200	300	500	250	200	150	250	200	400	150	120	
Lekarstwa	2.400	1.295	1.760	3.040	4.380	2.160	3.520	3.600	1.600	1.800	3.680	1.120	1.320	2.600	3 280	5.760	1.760	3.280	2.720	1.920	1.120	2.240	3.120	2.400	4.000	1.440	2.880	4.320	1.920	2.500	3.360	2.720	4.160	2.200	1.680	1.200	
Sanitarne	1.800	925	880	1.520	5.000	1.350	2.640	2.700	650	900	1.500	840	660	1.300	2.050	5.760	880	2.460	2.040	460	560	1.400	2.340	4.600	3.000	1.080	1.800	3.240	1.440	800	2.520	1.700	3.120	1.600	840	600	
Instrumenta chirurgiczne	200	500	350	300	800	600	1.500	1.7800	200	400	300	400	160	400	400	2.340	400	500	400	400	500	1.725	400	800	3.000	500	1.400	500	200	400	1.000	200	500	600	200	300	
Koszta pogrzebowe (trumny i wywóz zmarłych)	1.000	100	600	600	550	250	200	700	300	200	600	160	100	500	600	1.600	250	1.150	350	300	150	250	500	650	500	120	900	600	300	500	300	600	810	600	200	100	
Utrzymanie kaplicy	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	150	100	100	100	100	100	100	100	150	200	100	100	100	100	100	100	100	100	200	200	385	
Bielizna, pościel i odzież	1.500	700	2.500	3.000	3.500	1.300	1.000	4.000	800	1 500	4.800	1 000	1.600	3.000	1.800	6.580	2.600	1.200	1.500	1.500	1.000	1.500	2 000	5.500	3.300	2.400	2.500	2.000	3.300	1.400	4.000	3.000	2.500	2.500	1.600	500	
Pranie (mydło, soda i farbka)	300	180	130	300	400	300	400	400	160	300	300	200	200	300	500	800	250	500	250	250	100	300	400	500	500	300	300	700	300	300	160	260	600	300	250	250	
Sprzęty	400	450	1.400	1.200	1.200	1.000	2.000	1.700	322	900	2.000	800	600	1.000	1.200	4.200	1.000	800	300	500	800	700	2.628	1.500	3.000	700	2.300	600	1.000	841	2.500	347	1.600	1.851	793	300	
Opał	4.000	1.500	2.600	4.000	3.000	3.000	5.000	4.500	1.800	1.800	5.000	1.600	2.200	3 500	3.500	8.000	2.800	3 000	3.000	2.400	2.500	2.800	3.500	5.000	4.500	1 600	3.880	6.500	2.400	2.000	2 500	4.400	5.500	3.000	2.700	1 800	
Światło	1.500	200	360	400	700	300	600	750	130	400	1.000	300	300	500	400	1.250	450	500	800	500	200	450	560	1.500	800	300	500	1.000	350	450	220	450	700	460	400	250	
Słoma	200	100	180	200	200	200	250	300	75	200	200	120	200	300	100	400	200	150	200	300	100	80	350	400	500	100	150	300	170	200	130	200	200	200	200	200	
Potrzeby kancelaryjne	450	160	300	300	400	200	300	300	150	250	300	200	150	300	400	400	300	400	250	200	200	250	400	700	300	230	300	500	200	250	300	300	440	200	150	100	
Opłata telefonów	145	80	200	35	125	90	—	80	—	—	175	180	—	200	—	200	89	118	297	120	—	—	250	100	100	—	178	126	—	200	200	200	—	106	—	—	
Utrzymanie konia z uprzężą	—	—	—	—	500	400	300	—	—	1.300	400	500	550	—	—	800	500	—	—	—	—	—	—	450	800	—	—	—	500	—	600	690	400	—	—	600	
Płaca dyrektora	2.300	1.840	2.080	2.040	2.600	1.840	1.800	2.070	1.600	2.280	2.070	1.400	1.840	2.020	2.340	2.800	1.812	2.340	2.080	1.840	1.400	1.600	1 913	2.530	2.800	1.610	2.600	2 530	1.880	1.820	1.600	1.980	2.600	1.600	1.400	2 340	
» sekundaryuszy	1.365	1.200	1.300	2.380	3.560	1.150	1.380	2.380	1.000	1.200	2.380	1.000	1.162	1.300	1.000	4.305	1.075	3.360	1.200	1.225	600	1.200	1.560	3.940	2.380	1.000	1.380	2.580	1.000	1.200	1.150	1.000	2.200	1.380	1.000	200	
» akuszerki i cyrulika	200	100	120	150	400	80	50	100	50	50	80	50	20	400	100	480	100	200	—	100	—	100	60	300	350	25	200	600	50	100	70	160	150	50	50	100	
» sióstr zakonnych (rządcy)	960	800	800	960	1.920	960	1.280	1.120	800	960	1.120	800	960	1 120	960	1.760	800	1.120	960	960	800	960	1.120	1.760	1.280	960	960	1.600	960	960	800	1.120	960	1.280	960	800	
» pisarza	1.520	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.200	1.563	—	—	—	—	—	1.200	—	1.200	—	—	1.000	—	—	—	1.600	—	1.200	—	—	—	
» dyurnistów	—	—	—	1.200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	900	—	1.022	180	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	500	—	—	—	
Wynagrodzenie urzędników gmin. i powiat.	300	250	200	200	300	200	200	300	240	200	250	200	200	300	150	400	200	360	300	200	200	200	250	300	300	150	200	500	200	200	100	200	300	200	200	100	
Płaca kapelanów (fiakrowe)	160	100	100	150	100	100	100	460	50	200	200	100	100	150	200	700	200	100	600	130	100	200	200	200	—	50	200	350	200	100	100	200	160	200	450	200	
» służby niższej	2.052	1.956	1.200	2.916	2.352	1.584	2.928	2.304	768	1.344	2.640	1.080	1.080	2 808	1.512	5.004	1.548	2.436	1 680	1.532	1.176	1.728	2.160	3.156	2.880	1.128	2.304	4.440	1.524	1.608	1.812	2.196	2 376	2.376	1.752	1.560	
Za sprawdzanie recept	35	30	20	40	50	25	50	50	25	—	50	10	25	10	70	70	20	50	40	20	13	40	40	40	40	20	50	40	20	40	50	20	60	40	10	30	
Odprawy, prowizye i emerytury	334	2.406	1.066	—	816	—	—	—	3.706	—	—	—	—	1.381	1.692	3.187	—	720	604	1.564	—	—	660	2.814	865	—	600	1.850	—	200	2.057	1.760	1.399	1.040	—	—	
Remuneracye	240	120	100	240	220	140	190	230	100	180	190	100	70	170	210	420	140	240	140	140	—	190	210	320	250	120	270	310	80	150	310	230	250	170	130	90	
Tutum za pomieszkanie, opał, wikt i dorożki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	70	—	—	—	—	—	—	—	—	120	—	—	—	—	—	—	
Spłata długów w kapitale	6.000	—	1.600	6.800	—	3.000	8.000	3.000	800	3.000	4.963	—	1.600	5.012	—	11.585	4.000	6000	983	1.100	800	4.194	2.974	—	3.768	—	5.517	14.800	2.000	3.340	2.843	3.000	6 000	3.000	1.200	1.200	
» odsetek	—	—	—	9	4.070	—	—	—	—	—	4.862	—	—	5.523	—	8.735	—	—	2.617	1.500	—	532	378	—	1.231	—	3.175	—	—	1.706	1.874	8.250	—	—	—	—	
Rozmaite drobne	225	150	200	100	100	200	200	250	120	200	300	100	200	100	200	300	200	300	250	200	200	400	300	300	400	350	350	400	100	400	100	200	300	300	200	200	
Suma wydatków	49.088	25.662	33.116	55.030	69.529	38.388	58 338	62.417	26.528	35 574	65.870	21.014	26.039	54.354	46 794	133.826	35.214	59.482	45.483	3.611	22.220	42.439	54.721	77.616	73.797	25.173	57 932	85.500	34.293	36 532	54.591	56.076	68.088	52.463	30.797	24.975	1.775.231
Preliminowana zatem nadwyżka wynosi																																				103.968

SPRAWOZDANIE

z czynności

DEPARTAMENTU VI.

WYDZIAŁU KRAJOWEGO

za czas od 1. lipca 1909. do 30. czerwca 1910.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie.

Departament VI.

Szef Departamentu: **Jan Kiweluk.**

Urzędnicy: 1 sekretarz, 1 wicesekretarz i 1 dyetaryusz.

Do zakresu czynności tego Departamentu nie przybyły w ubiegłym roku sprawozdawczym żadne nowe sprawy.

Natomiast wzmogły się i wzmagać się będą czynności dotychczasowe, mianowicie w dziale krajowego funduszu sierocego i wobec rozpoczynającej się niebawem budowy krajowego zakładu poprawczego w Przedzielnicy.

W czasie od 1. lipca 1909 do 30. czerwca 1910 wpłynęło do Departamentu VI. 8.333 exhibitów, z tego przypada na rok 1909 exhibitów 4125, na rok 1910 exhibitów 4208. W roku kalendarzowym 1909 było exhibitów 8105.

Sprawy terytoryalne.

Kreowanie Starostwa w Oświęcimiu.

Jego Ces. i król. Apostolska Mość Najwyższem postanowieniem z dnia 24. maja 1910 raczył najmiłościwiej zezwolić na utworzenie nowego c. k. Starostwa z siedzibą urzędową w Oświęcimiu, które obejmować będzie należące obecnie do powiatów politycznych Biała, względnie Wadowice okręgi sądowe Oświęcim i Zator.

Nowokreowane c. k. Starostwo w Oświęcimiu rozpocznie swą działalność urzędową z dniem 1. lipca 1910. Dotyczące obwieszczenie urzędowe ogłosiło c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych w dzienniku ustaw państwa.

Przydzielenie gm. Demeszkowce.

C. k. Ministerstwo sprawiedliwości pismem z d. 30. maja 1910 l. 7731/10, udziela odpis rozporządzenia tegoż Ministerstwa z 30. maja 1910, mocą którego na skutek uchwały Wysokiego Sejmu z 7. października 1908 gmina Demeszkowce w raz z obszarem dworskim zostaje z dniem 1. września 1910 wydzieloną z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Bursztynie a przydzieloną do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Bołszowcach.

Przydzielenie gm. Bełejów.

C. k. Ministerstwo sprawiedliwości pismem z d. 25. listopada 1909 l. 25066/9 udziela odpis rozporządzenia tegoż ministerstwa z 25. listopada 1909, mocą którego na skutek uchwały Wysokiego Sejmu z 7. października 1908 gmina Bełejów wraz z obszarem dworskim zostaje z dniem 1. stycznia 1910 wydzieloną z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Bolechowie a przydzieloną do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Dolinie.

Przydzielenie gm. Dryszczów.

C. k. Ministerstwo sprawiedliwości pismem z d. 23. grudnia 1909 l. 28296/9 udziela odpis rozporządzenia tegoż Ministerstwa z 23. grudnia 1909, mocą którego na skutek uchwały Wysokiego Sejmu z 7. października 1908 gmina Dryszczów wraz z obszarem dworskim zostaje z dniem 1. marca 1910 wydzieloną z okręgu c. k. Sądu powiatowego i c. k. Starostwa w Podhajcach a przydzieloną do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Bołszowcach i c. k. Starostwa w Rohatynie.

Przydzielenie gm. Wola Arłamowska.

C. k. Ministerstwo sprawiedliwości pismem z d. 21. stycznia 1910 l. 29919/9 udziela odpis rozporządzenia tegoż Ministerstwa z 21. stycznia 1910, mocą którego na skutek uchwały Wysokiego Sejmu z 8. października 1907 gmina Wola Arłamowska wraz z obszarem dworskim zostaje z dniem 1. marca 1910 wydzieloną z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Sądowej Wiszni a przydzieloną do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Mościskach.

Uchwała Wys. Sejmu z 5. lutego 1910 dotycząca otwarcia nowych sądów obwodowych i powiatowych.

Na posiedzeniu z dnia 5. lutego 1910 powziął Wysoki Sejm, między innemi, następującą uchwałę:

2) Sejm ponawia uchwały swoje z lat poprzednich dotyczące otwarcia nowych sądów obwodowych i powiatowych i wzywa c. k. Rząd aby:

a) zarządził bezzwłocznie otwarcie c. k. Sądu obwodowego w Czortkowie;

b) otworzył jak najspieszniej sądy obwodowe w Białej, Bochni, Nowym Targu, Mielcu i Żółkwi tudzież sądy powiatowe w Baranowie, Majdanie, Jagielnicy, Jezierzanach, Podkamieniu, Strzeliskach nowych, Uścierykach, Zawadowie, Jaryczowie, Kozłowie i Magierowie.

Na powyższą uchwałę nie otrzymał Wydział krajowy żadnej od c. k. Rządu odpowiedzi.

Utworzenie sądu obwodowego w Tarnobrzegu i sądu powiatowego w Majdanie.

W ścisłej łączności z powyższą uchwałą Wys. Sejmu pozostaje sprawa utworzenia sądu obwodowego w Tarnobrzegu i sądu powiatowego w Majdanie. C. k. Prezydyum Namiestnictwa pismem z dnia 29. kwietnia 1910 l. 1840/pr. zawiadomiło Wydział krajowy, że c. k. Ministerstwo sprawiedliwości po przeprowadzeniu dokładnych badań i studyów nosi się z zamiarem utworzenia c. k. Sądu powiatowego w Majdanie i c. k. Sądu obwodowego w Tarnobrzegu, polecając równocześnie zwrócić się do Wydziału krajowego z prośbą, by sprawę tę przedłożył Sejmowi krajowemu celem zasięgnięcia opinii przepisanych § 2. ustawy z 11. czerwca 1868 Dz. p. p. N. 59 i § 1. ustawy z 28. kwietnia 1873 Dz. p. p. N. 62.

Wprawdzie Sejm oświadczył się już kilkakrotnie w tej sprawie, ale ponowne wypowiedzenie opinii w tej mierze jest potrzebne, ze względu na okoliczność, że poprzednie opinie wydane zostały na podstawie dochodzeń i badań przeprowadzonych jeszcze przed 13-tu laty.

Sejm krajowy ma także oświadczyć się, czy w razie utworzenia Sądu obwodowego w Tarnobrzegu, należałoby przydzielić okręg c. k. Sądu powiatowego w Ropczycach, okręgowi c. k. Sądu obwodowego w Rzeszowie a okręg c. k. Sądu powiatowego w Brzesku, c. k Sądowi obwodowemu w Tarnowie.

Wydział krajowy w odpowiedzi na powyższą odezwę oznajmił c. k. Rządowi, iż niema zamiaru przedkładania wniosku Wys. Sejmowi, o ponowne wyrażenie opinii w sprawie utworzenia c. k. Sądu powiatowego w Majdanie, albowiem kilkakrotnemi uchwałami powziętemi po roku 1897 a ostatnią w dniu 5. lutego 1910, Wys. Sejm swoją opinię w tej sprawie wyraził i swoje stanowisko zaznaczył.

Co do wyboru najwłaściwszej miejscowości na siedzibę nowego sądu obwodowego dla północno-wschodniej części kraju pomiędzy Wisłą a Sanem, Wydział krajowy przedłożył Wys. Sejmowi osobne sprawozdanie jeszcze z 19. grudnia 1896, w którem zgodnie z opinią władz sądowych i Prezydyum c. k. Namiestnictwa oświadczył się za wyborem Tarnobrzegu na siedzibę tego sądu.

W sprawozdaniu następnego roku t. j. 1897 w sprawie utworzenia nowych sądów obwodowych w Galicyi, Wydział krajowy oznajmił Wys. Sejmowi, iż pozostaje na tem samem stanowisku i jest za wyborem Tarnobrzega na siedzibę sądu obwodowego. Wys. Sejm jednak w załatwieniu sprawozdania komisyi prawniczej w tej sprawie w dniu 15. lutego 1897 oświadczył się za utworzeniem Sądu obwodowego dla przestrzeni kraju między Wisłą a Sanem w Mielcu, za którem to miejscem jednomyślne zdanie wyjawił Sąd obwodowy w Tarnowie.

Odtąd przez szereg lat, a ostatni raz uchwałą, z dnia 5. lutego 1910, domagał się Wys. Sejm utworzenia Sądu obwodowego w Mielcu, gdy oto c. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwą wyżej powołaną, prosi o zasięgnięcie opinii Wys. Sejmu, co do utworzenia Sądu obwodowego w Tarnobrzegu a nie w Mielcu.

Wobec sprzecznego stanowiska jakie zajęło c. k. Ministerstwo sprawiedliwości wobec od szeregu lat powtarzanych przez Wys. Sejm rezolucyi aby w Mielcu utworzyć Sąd obwodowy, wydaje się rzeczą wskazaną, aby Wys. Sejm stanowczo orzekł, którą miejscowość wyznacza na utworzenie Sądu obwodowego dla powiatów sądowych położonych między Wisłą a Sanem i za tą miejscowością bezwarunkowo obstawał.

Petycya gm. Bukaczowce o utworzenie tamże nowego sądu powiatowego i petycya gm. Hryhorów o przyłączenie jej do przyszłego sądu w Bukaczowcach.

W załatwieniu sprawozdania komisyi prawniczej o petycyi gminy Bukaczowce o utworzenie tamże Sądu powiatowego i petycyi gminy Hryhorów o przyłączenie jej do przyszłego Sądu w Bukaczowcach, powziął Wys. Sejm, na posiedzeniu z dnia 5. października 1909 następującą uchwałę:

Petycyę gminy miasteczka Bukaczowce i okolicznych gmin i obszarów dworskich, należących dotychczas do powiatu sądowego w Bursztynie o utworzenie z tychże nowego Sądu powiatowego z siedzibą w Bukaczowcach, oraz petycyę gminy Hryhorów o wydzielenie jej z powiatu sądowego w Rohatynie i przyłączenie do utworzyć się mającego Sądu powiatowego w Bukaczowcach — odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy.

Wykonując powyższe polecenie Wydział krajowy odniósł się do Wydziału powiatowego w Rohatynie, celem przeprowadzenia dochodzeń i zawezwania wszystkich na petycyi podpisanych gmin do przedłożenia formalnych uchwał rad gminnych a obszarów dworskich do przedłożenia deklaracyi, na podstawie których Rada powiatowa miała wydać opinię i powziąć uchwałę w tej sprawie.

Po urgensach parokrotnych oznajmił Wydział powiatowy w Rohatynie relacyą z dnia 11. maja 1910, że Rada powiatowa nie powzięła jeszcze uchwały w sprawie kreowania c. k. Sądu powiatowego w Bukaczowcach.

Utworzenie nowego sądu powiatowego w Chorostkowie.

W sprawie kreowania nowego Sądu powiatowego w Chorostkowie przedłożył Wydział krajowy osobne sprawozdanie Wys. Sejmowi z dnia 7. grudnia 1909 LW. 106780, z wnioskiem na rozdzielenie dotychczasowego okręgu sądowego kopyczynieckiego na dwa, przez utworzenie nowego Sądu w Chorostkowie. Sprawozdanie to nie zostało jednak przez Wys. Sejm załatwione.

Utworzenie nowego sądu powiatowego w Chyrowie.

Zwierzchność gminna w Chyrowie wniosła petycyę do Wys. Sejmu o kreowanie Sądu powiatowego w Chyrowie, prosząc Wydział krajowy o zbadanie sprawy i poparcie.

Petycya powyższa nie została jednak przez Wys. Sejm załatwioną.

Utworzenie nowego sądu powiatowego w Husakowie.

W sprawie kreowania nowego Sądu powiatowego w Husakowie przedłożył Wydział kraj. Wys. Sejmowi osobne sprawozdanie z dnia 7. grudnia 1909 LW. 93399 z wnioskiem na utworzenie nowego sądu z siedzibą w Husakowie, do którego 9 gmin miało by być przyłączonych. Wys. Sejm jednak sprawozdania tego nie załatwił.

Utworzenie nowych sądów powiatowych w Kańczudze i Żołyni.

W sprawie utworzenia sądów powiatowych w Kańczudze i Żołyni zawiadomiło Wydział krajowy Prezydyum c. k. Sądu kraj. wyż. w Krakowie pismem z d. 29. grudnia 1909 l. 17164, iż w myśl reskryptu z dnia 22. listopada 1909 l. 26543/9 c. k. Ministerstwo sprawiedliwości nie zamierza utworzyć sądów powiatowych w tych dwóch miejscowościach.

Utworzenie nowego sądu powiatowego w Krystynopolu.

Uchwałą z 6. października 1909 l. s. 2118 Wys. Sejm w załatwieniu sprawozdania komisyi prawniczej odstąpił Wydziałowi krajowemu petycyę gminy miasta Krystynopola o utworzenie tamże Sądu powiatowego. W wykonaniu tej uchwały odniósł się Wydział krajowy do Wydziału powiatowego w Sokalu, celem przeprowadzenia dochodzeń i przedłożenia sprawozdania, poczem zebrany materyał przesłał c. k. Prezydyum kraj. Sądu wyższego we Lwowie do zaopiniowania. Do czasu układania niniejszego sprawozdania opinia żądana jeszcze nie nadeszła.

Utworzenie nowego sądu powiatowego w Przecławiu.

Uchwałą z 5. października 1909 l. s. 3812 Wys. Sejm w załatwieniu sprawozdania komisyi prawniczej o wniosku posłów Kędziora i Sękowskiego o utworzenie Sądu powiatowego w Przecławiu, tudzież o petycyi gminy Przecław w tej sprawie odstąpił Wydziałowi krajowemu wniosek ten i petycyę gminy Przecław do wszechstronnego zbadania i zdania sprawy.

W wykonaniu tej uchwały odniósł się Wydział krajowy do Wydziału powiatowego w Mielcu, aby zbadał stan rzeczy w petycyi naprowadzony a w szczególności, aby zawezwał gminy i obszary dworskie, któreby miały wchodzić do przyszłego Sądu powiatowego o przedłożenie uchwał Rad gminnych, względnie deklaracyi na uzasadnienie, że rzeczywiście życzą sobie należeć do tego sądu, a następnie przedłożył sprawę Radzie powiatowej do powzięcia uchwały. Mimo urgensu Wydział powiatowy odpowiedzi nie przedłożył.

Utworzenie nowego sądu powiatowego w Radomyślu nad Sanem.

Wskutek interpelacyi posła Krempy i tow. wniesionej na 33 posiedzeniu XIX. sesyi Izby Posłow z 21. czerwca 1909, w sprawie utworzenia Sądu powiatowego w Radomyślu nad Sanem, Prezydyum c. k. Sądu krajowego wyższego w Krakowie zapytało Wydział krajowy, czy po roku 1903 nie znosił się jeszcze w tej sprawie z wyższym Sądem krajowym w Krakowie i jakie zapadły w tym przedmiocie uchwały Sejmu krajowego. W sprawie tej Wydział krajowy oznajmił, iż ponowną petycyę gminy Radomyśl Wys. Sejm uchwałą z 18. września 1903 odstąpił Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania. W wykonaniu tej uchwały petycya powyższa wraz z aktami przesłaną została Wydziałowi powiatowemu w Tarnobrzegu do przeprowadzenia dochodzeń. Wydział powiatowy pomimo urgensów nie przedłożył sprawozdania, a relacyą z dnia 23. października 1909 l. 2945 prosił jeszcze o kilkomiesięczną zwłokę do przedłożenia konkretnego sprawozdania w tej sprawie.

Na urgens z 6. maja 1910 nie odpowiedział dotąd.

Utworzenie nowego sądu powiatowego w Szczurowej.

Uchwałą z 19. lutego 1910 l. s. 5720, odstąpił Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu wniosek p. Bernadzikowskiego i tow. w sprawie utworzenia Sądu powiatowogo w Szczurowej w powiecie brzeskim do zbadania i sprawozdania. W wykonaniu tej uchwały odniósł się Wydział krajowy do Wydziału powiatowego w Brzesku, celem przeprowadzenia dochodzeń i przedłożenia sprawozdania, poczem zebrany materyał przesłał Prezydyum c. k. kraj. Sądu wyższego w Krakowie do zaopiniowania; na odezwę swą z dnia 10. maja 1910 LW. 54291 odpowiedzi dotąd nie otrzymał.

Utworzenie nowego Sądu powiatowego w Uściu solnem.

Na posiedzieniu z dnia 7. października 1909 powziął Wys. Sejm następującą uchwałę: „Petycye gmin: Dąbrówki morskiej, Grobli, Popędzyny, Barczkowa, Wrzępi, Strzelec małych, Strzelec wielkich, Uścia solnego, Cerekwi i Niedary przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedłożenia sprawozdania".

Już w roku 1896/7 w sprawozdaniu z czynności przedstawił Wydział krajowy przeprowadzone badania w przedmiocie utworzenia Sądu powiatowego w Uściu solnem, przedsięwzięte na skutek odstąpionej przez Wys. Sejm petycyi gminy Uście solne, zaznaczając, że wyższy sąd krajowy w Krakowie odezwą z 27 października 1896 l. 15912, opierając się na sprawozdaniu Prezydyum Sądu krajowego w Krakowie nie uznał potrzeby utworzenia Sądu powiatowego w Uściu solnem, wobec czego i Wydział krajowy nie mógł tej sprawy poprzeć. Obecnie stosunki prawdopodobnie od tego czasu uległy zmianie i Wydział krajowy po przeprowadzeniu dochodzeń, które są w toku, przedłoży Wys. Sejmowi sprawozdanie z odpowiednim wnioskiem. Sprawa znajduje się teraz w Wydziale powiatowym w Bochni, któremu przesłane zostały petycye 10 gmin celem przeprowadzenia dochodzeń i sprawozdania.

Utworzenie nowego Sądu powiatowego w Uściu zielonem

Uchwałą z dnia 4. listopada 1908 l. s. 3135 odstąpił Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu wniosek p. Jana Kiweluka i tow. oraz petycyę Zwierzchności gminnej w Uściu zielonem o kreowanie tamże Sądu powiatowego do dalszego badania i zdania sprawy. Po przeprowadzeniu potrzebnych dochodzeń, przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi osobne sprawozdanie w tym przedmiocie do LW. 78.923/1910.

Petycya gminy Zakopane o kreowanie tamże nowego Sądu.

W uzupełnieniu sprawozdania z roku poprzedniego co do tej sprawy zaznacza się, że po nadesłaniu opinii Prezydyum c. k. krajowego Sądu wyższego w Krakowie, przedłożył Wydział krajowy Wys. Sejmowi osobne sprawozdanie w przedmiocie utworzenia nowego c. k. Sądu powiatowego w Zakopanem, które jednak dotąd załatwione przez Wys. Sejm nie zostało. (LW. 1636 z dnia 14. stycznia 1910).

Petycya gm. Juszczyna.

Gmina Juszczyna, wniosła na dniu 17. czerwca 1909 przez Wydział krajowy petycyę do Wys. Sejmu o wydzielenie tej gminy z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Milówce, a przydzielenie do c. k. Sądu powiatowego w Żywcu.

Po przeprowadzeniu potrzebnych dochodzeń przez Wydział powiatowy w Żywcu i po zasięgnięciu opinii z Prezydyum c. k. Sądu krajowego wyższego w Krakowie Wydział krajowy przedłożył Wys. Sejmowi osobne sprawozdenie w tym przedmiocie do LW. 100626, które jednak załatwione nie zostało.

Petycya gm Krywe ad. Tworylne.

Gmina Krywe ad Tworylne wniosła petycyę przez Wydział krajowy do Wys. Sejmu o wydzielenie jej z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Baligrodzie, a przydzielenie do okręgu c. k. Sądu po-

wiatowego w Lutowiskach. Po przeprowadzniu potrzebnych dochodzeń w tej sprawie, przedkłada Wydział krajowy Wys. Sejmowi osobne sprawozdanie w tej sprawie do lw. 66780/10.

Petycya gm. Moszczenica.

Gmina Moszczenica wniosła w dniu 22. marca 1909 petycyę do Wydziału krajowego z prośbą o przedłożenie Wys. Sejmowi sprawy przeniesienia jej z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Bieczu, a przydzielenia do c. k. Sądu powiatowego w Gorlicach.

Wydział krajowy odniósł się w tej sprawie do Wydziału powiatowego w Gorlicach o przeprowadzenie dochodzeń i przedłożenie sprawozdania zaznaczając, że wobec zapatrywania c. k. Sądu kraj. wyższego wyrażonego w piśmie z dnia 13. marca 1907 l. Praes. $\frac{2961}{3\ Z/7}$ przy poprzedniem dochodzeniu na skutek petycyi gminy Moszczenica z r. 1905, trudno obecnie liczyć na powodzenie akcyi, co do żądanego wydzielenia, chybaby w międzyczasie stosunki zmieniły się zupełnie. Przychylne stanowisko Wydziału powiatowego w Gorlicach dla gm. Moszczenica wyrażone w sprawozdaniu z dnia 6. października 1909 l. 1171 przesłał Wydział krajowy Prezydyum c. k. kraj. wyższego Sądu w Krakowie z prośbą o ponowne rozpatrzenie sprawy i zaopiniowanie, czy na podstawie naprowadzonych w ponownej petycyi gm. Moszczenica i Wydziału powiatowego w Gorlicach okoliczności, nie byłoby możliwem uczynić zadość żądaniu gminy.

Prezydyum to pismem z dnia 8. stycznia 1910 l. Prez. $\frac{132}{3Z/10}$ zażądało udzielenia aktów, tyczących się utworzenia sądu powiatowego w Bieczu, czemu Wydział krajowy zadość uczynił pismem z dnia 19. stycznia 1910 LW. 3098.

Petycya gm. Postołówka i Rakówkąt.

W dniu 4. października 1909 l. s. 2847/09 powziął Wys. Sejm w załatwieniu sprawozdania Komisyi prawniczej następującą uchwałę:

„Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem udziela c. k. Rządowi zdanie, że w interesie należytego wymiaru sprawiedliwości i dobra mieszkańców gmin Postołówka i Rakówkąt leży wydzielenie ich wraz z obszarami dworskimi z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Kopyczyńcach i wcielenie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Husiatynie“.

Uchwała powyższa zakomunikowaną została c. k. Rządowi, który, po urgensach odezwą z dnia 16. maja 1910 l. 7329/pr. oznajmił Wydziałowi krajowemu, iż akta powyższej sprawy przedłożone zostały sprawozdaniem c. k. Prezydyum Namiestnictwa z 11. maja 1910 l. 3294/pr. Panu Ministrowi sprawiedliwości, a o nadejściu decyzyi ministeryalnej będzie Wydział krajowy zawiadomiony w swoim czasie.

Petycya gm. Rokitno.

Zwierzchność gminy i obszar dworski w Rokitnie pow. gródeckiego wniosła do Wys. Sejmu petycyę l. s. 2970/08 o wydzielenie jej z powiatu polit. w Gródku i okręgu c. k, Sądu powiatowego w Janowie, a przydzielenie do powiatu i okręgu c. k. Sądu powiatowego we Lwowie. Petycya powyższa nie została dotąd przez Wys. Sejm załatwioną.

Tymczasem wskutek prośby tejże gminy z dnia 3. lutego 1909 wdrożone zostało dochodzenie co do tej petycyi przez Wydział krajowy, a opinia Wydziału powiatowego i c. k. Starostwa w Gródku co do wydzielenia gminy Rokitno w sprawozdaniu z dnia 8. czerwca 1909 l. 910 wypadła niekorzystnie dla gminy petycyonującej.

Na tem dalsze dochodzenia przerwane zostały.

Petycya gm. Rudki nieznanowskie.

Na posiedzeniu w dniu 3. lutego 1910, w załatwieniu sprawozdania Komisyi prawniczej w sprawie wydzielenia gminy i obszaru dworskiego w Rudkach nieznanowskich powziął Wys. Sejm następującą uchwałę:

„Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Ks. Krakowskiem wyraża c. k. Rządowi swe zdanie, iż w interesie należytego wymiaru sprawiedliwości i dla dogodności mieszkańców gminy Rudki nieznanowskie leży wydzielenie tejże gminy wraz z obszarem dworskim z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Busku i przydzielenie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Kamionce strumiłowej.

C. k. Namiestnictwo odezwą z dnia 30. marca 1910 l. 2632/pr. zażądało wszystkich aktów tej sprawy, czemu Wydział krajowy zadość uczynił pismem z 6. kwietnia 1910 l. w. 38690.

Petycya gm. Trzebownisko.

Nawiązując do sprawozdania przedstawionego w tej sprawie w roku zeszłym, zaznaczamy w dalszym ciągu, że c. k. kraj. Dyrekcya Skarbu we Lwowie odezwą z dnia 4. sierpnia 1909 l. 88670 oznajmiła, że w celu wydania opinii, czy i pod jakimi warunkami mógłby nastąpić rozdział gminy katastralnej Trzebowniska i Górki zaczerskiej, potrzebny jest zarys, przedstawiający położenie granic między obu temi gminami, oraz położenie granic przysiołka Górki zaczerskiej w odniesieniu do gminy Zaczernie. Obok zarysu potrzebny jest wykaz parcel, wchodzących w skład przysiółka Górki zaczerskie oraz prawomocna deklaracya gmin interesowanych co do pokrycia kosztów wynikłych ze sprostowania operatu katastralnego wspomnianych gmin.

Dla poczynienia dalszych uzupełnień odstąpioną została sprawa Wydziałowi powiatowemu w Rzeszowie, która jest w toku.

Sprawy żandarmeryi.

Na posiedzeniu z dnia 5. lutego 1910 l. s. 4964 powziął Wysoki Sejm, w załatwieniu sprawozdania Komisyi prawniczej o sprawozdaniu z czynności Departamentu VI. Wydziału kraj. między innemi następujące uchwały:

3. Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, aby wniósł projekt zmiany dotychczasowej ustawy o kwaterunkach c. k. Żandarmeryi w tym duchu, aby koszta tego kwaterunku ponoszone były przez Skarb państwa.

4. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby przy zakupnie przedmiotów dla żandarmeryi potrzebnych uwzględniał wyłącznie przemysł krajowy.

5. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby wprowadził język polski w urzędowaniu c. k. żandarmeryi w kraju.

Na urgens, w jakiem stadyum znajdują się powyższe sprawy, c. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwą z dnia 18. stycznia 1910 l. 789 zawiadomiło Wydział krajowy, że sprawy te znajdują się w Ministerstwie.

Sprawa nabycia realności przytykającej do koszar żandarmeryi we Lwowie od ul. Kopernika.

Nawiązując do sprawozdania złożonego w tej sprawie w roku zeszłym Wydział krajowy zaznacza, iż po przeprowadzeniu dalszych pertraktacyi z Magistratem co do wysokości ceny za grunt, gdyż wobec wygórowanego żądania 400 kor. za jeden sążeń kwadratowy do umowy dojśćby nie mogło, przyjął Wydział krajowy do wiadomości uchwałę Rady miejskiej, wedle której zgodzono się na sprzedaż funduszowi krajowemu około $685^1/_2$ sążni kwadr. gruntu z realności lk. $71^1/_4$ (Sikorówka) po 275 koron za 1 sąż.□ oznajmił Magistratowi

że po tej cenie grunt ten kupuje. Co do czasu zaś złożenia ceny kupna i objęcia gruntu w posiadanie, zastrzegł Wydział krajowy, że nie mając dotąd upoważnienia Wys. Sejmu do wykonania budowy i zakupna gruntu, musi się najpierw o to postarać, przedkładając Wys. Sejmowi osobne sprawozdanie na podstawie planu i szczegółowego kosztorysu. Równocześnie polecił Wydział krajowy swemu architekcie p. Kamienobrodzkiemu wypracowanie planów i kosztorysów. Na przedstawienie architekty zażądał Wydział krajowy od Magistratu wyznaczenia linii regulacyjnej i niwelety ulicy Kopernika, gdyż zakupiona parcela leży na wierzchołku tej ulicy, który możliwie ma być obniżony a bez oznaczenia tej linii opracowanie planów budowy nastąpić nie może.

Magistrat nie uczynił dotąd zadość żądaniu naszemu i stał się przyczyną opóźnienia sprawy.

Obrachunek należytości kwaterowych za rok 1909.

Przedłożony przez c. k. kraj. Komendę żandarmeryi Nr. 5 we Lwowie obrachunek pomiędzy funduszem kwaterunkowym c. k. Żandarmeryi a funduszem krajowym za r. 1909, zatwierdzony przez c. k. Ministerstwo obrony krajowej, sprawdził tutejszy oddział rachunkowy co do cyfry, jak następuje:

Dotacya na rok 1909 na pokrycie potrzeb kwaterunkowych c. k. Żandarmeryi	460.385 K — h
Rozmaite dochody własne	224.133 „ 26 „
Suma dochodów . . .	684.518 K 26 h
Wydatki c. k. Komendy we własnym zakresie .	699.139 K 01 h.
Z porównania okazał się niedobór w kwocie .	14.620 K 75 h

który pokryty został asygnatą dla c. k. Komendy żandarmeryi na rachunek funduszu kraj. rubr. VII. r. 1909.

Na przekroczenie budżetu wydatków wpłynęły przedewszystkiem koszta kwaterunkowe z powodu podwyższenia cen najmu mieszkań, dalej wydatki na urządzenie nowych koszar, a wreszcie koszta administracyi i konserwacyi gmachu żandarmeryi we Lwowie.

Zwiększenie się zaś dochodów ponad preliminarz spowodowały głównie uzyskane kwoty za kwaterowe i noclegowe żandarmeryi, tudzież dochód z czynszów za mieszkania ponad kompetencyę. To też Wydział krajowy przyjmując obrachunek wyżej wymieniony do wiadomości, zwrócił uwagę c. k. kraj. Komendzie żandarmeryi, ażeby starała się powstrzymać branie kwater dla posterunków żandarmeryi ponad kompetencyę, lecz ściśle przestrzegała kompetencyi przy najmowaniu lokali.

Równocześnie z uwagi, że preliminowany kredyt na urządzenie nowych koszar przekroczonym został w roku 1910 trzykrotnie przez ustanowienie 21 nowych posterunków odniósł się Wydział krajowy do c. k. Namiestnictwa z prośbą o spowodowanie, aby zakładanie nowych posterunków nie postępowało tak nagle, lecz odbywało się w wolniejszem tempie, trzymając się bardziej ram uchwalonego kredytu.

Preliminarz żandarmeryi na r. 1911.

Przedłożony przez c. k. kraj. Komendę żandarmeryi na rok 1911 projekt preliminarza potrzeb kwaterunkowych żandarmeryi sprawdzony i sprostowany został w Wydziale krajowym na podstawie budżetu uchwalonego na rok 1910 tudzież dat przedłożonych przez c. k. Komendę żandarmeryi i przedstawia się w Rubr. VII. wydatków „kwaterunkowe żandarmeryi“ w sumie . . . . 803.778 K
dochody zaś w kwocie . . . . . 258.237 „

W Rubr. VII. wydatków na kwaterunkowe żandarmeryi preliminowano na rok 1910 w kwocie . . . . . 768.759 K
dochody zaś w kwocie . . . . . 245.459 K

przeto wydatki większe na r. 1911 w kwocie . . 35.019 K
zaś dochody większe w kwocie . . . . . 12.778 K
czyli, że preliminarz żandarmeryi na r. 1911 jest niekorzystniejszym od budżetu na r. 1910 o . . . 22.241 K
głównie z powodu podwyższonych czynszów najmu koszar, a także z powodu otwarcia nowych i zwiększenia dawnych posterunków tudzież otwarcia nowych komend oddziałowych, jak to wypada z przecięcia trzechletniego tychże wydatków.

Stan żandarmeryi w Galicyi.

Wedle tabeli dyslokacyjnej stan czynny korpusu c. k. Żandarmeryi w Galicyi był w dniu 1. stycznia 1910 następujący:

Przy sztabie: 1 pułkownik komendant, 3 majorów, 1 rotmistrz, 1 rotmistrz-adjutant, 2 poruczników-adjutantów i 2 podporuczników-adjutantów, 1 kapitan-rachmistrz, 2 poruczników-rachmistrzów, 1 kadet zastępca rachunkowy, 3 wachmistrzów rachunkowych, 2 komendantów posterunkowych, jako pomocników rachunkowych 6 pisarzy adjutantury, 5 woźnych.

Przy oddziale naukowym: 1 rotmistrz, 2 poruczników, 1 porucznik rachunkowy, 3 wachmistrzów instrukcyjnych i 2 wachmistrzów rachunkowych.

Przy komendach oddziałowych: 14 rotmistrzów, 14 poruczników, 4 podporuczników, 3 kapitanów-rachmistrzów, 6 poruczników-rachmistrzów, 5 podporuczników-rachmistrzów, 79 wachmistrzów, jako komendantów powiatowych, 43 wachmistrzów, jako komendantów posterunkowych, 690 komendantów posterunkowych, 2.287 żandarmów, czyli razem 3.145 ludzi.

Komend oddziałowych 34, komend powiatowych 79, stacyi posterunkowych 753.

Fundacye.

Galic. Fundacya inwalidów (pochodząca z lat 1813—1815).

Powołując się na sprawozdanie z roku przeszłego, Wydział krajowy zaznacza, iż na rekurs wniesiony przeciw nieuzasadnionemu w ustawie wymiarowi należytości od zmienionego aktu fundacyjnego tej fundacyi, c. k. kraj. Dyrekcya skarbu orzeczeniem z 4. lutego 1910 l. 2075 zarządziła odpisanie wymierzonej należytości w kwocie 23276 K.

W myśl uchwały Wydziału krajowego z 6. lipca 1909 utworzone zostały w galic. fundacyi inwalidów dwie kategorye wsparć rocznych, a mianowicie: I. kategorya wsparć o rocznych 120 koron i II. kategorya wsparć o rocznych 60 kor. Do pierwszej kategoryi zaliczono 36 inwalidów, zaproponowanych przez Komendę korpusu, którzy pobierali dotąd wsparcie po 60 kor.; tym więc podwyższono dotychczasowe wsparcie z kwoty 60 kor. na kwotę 120 koron.

Do drugiej kategoryi przydzielono 51 inwalidów, również na propozycyę Komendy korpusu, z których 22 miało już nadane wsparcie o rocznych 60 kor. 29 zaś wsparć utworzono nowych, nadając je inwalidom proponowanym, po 60 kor.

Tak więc z niniejszej fundacyi pobiera wsparcie dożywotnie
36 inwalidów po 120 kor. rocznie
51 „ „ 60 kor. „
razem zatem 87 inwalidów.

W miarę opróżnienia się wyższych wsparć obdziela się przedewszystkiem tych inwalidów, którzy pobierają po 60 kor. rocznie i to na wniosek Komendy korpusu (art. 10 aktu fund.). Na opróżnione miejsca po 60 kor. żąda się propozycyi od Komendy korpusu i stosownie do tego wsparcia rozdziela.

Galic. fundusz inwalidów wojskowych z r. 1866.

Z fundacyi tej pobiera roczne wsparcie dożywotne 61 inwalidów wojskowych po 50 kor., a 1 inwalida 60 kor., razem 62 inwalidów.

Fundusz ku wspieraniu okaleczonych w wojnie z r. 1866 żołnierzy przynależnych do dawniejszego powiatu Niżankowickiego.

Z fundacyi tej korzystają trzej inwalidzi wojskowi, pobierając roczne wsparcia dożywotne po 72 kor.

Fundacya Jubileuszowa im. Najjaśń. Pana, dla utrzymywania kształcących się w wyższych zakładach wojskowych.

Na rok szkolny 1909/10 było do nadania z tej fundacyi 8 miejsc opróżnionych, a wskutek rozpisanego konkursu ubiegało się o te miejsca 10 kandydatów: powołanych jednakże zostało Najw. postanowieniem z 20. lipca 1909 tylko 4 t. j. Włodzimierz Utrysko i Jan Bigo do technicznej akademii wojskowej, Franciszek Pokorny do Terezyańskiej akademii wojskowej, zaś Zygmunt Nowiński do akademii marynarskiej. Na podstawie obserwacyi własnych od czasu wejścia w życie niniejszej fundacyi, aż po dzień dzisiejszy, porobił Wydział krajowy różne spostrzeżenia w sprawie odsądzania miejsc funduszowych, które wskazują na to, że cel fundacyi tylko częściowo bywa osiąganym. Wskutek tego odniósł się Wydział krajowy odezwą z d. 26. listopada 1909 l. 131541 za pośrednictwem c. k. Namiestnictwa do c. k. Ministerstwa wojny z przedstawieniem sprawy i z przedłożeniem następujących wniosków:

1) Wobec tego, że obecnie obsadzonych jest wszystkiego z tej fundacyi 5 miejsc, a mogłoby być utrzymanych rocznie 20 wychowanków, przeto na rok szkolny 1910/11 mogłoby być nadanych nowych miejsc 15-cie.

2) Władze wojskowe zechcą zawiadamiać c. k. Namiestnictwo o ilości wolnych miejsc wcześniej z początkiem roku (w styczniu, lutym) celem wcześniejszego ogłoszenia konkursu i dłuższego trwania terminu do wnoszenia podań, a c. k. Namiestnictwo zechce nam bezzwłocznie udzielać odpisu odnośnego pisma.

3) Wobec nieznacznej stosunkowo liczby zgłaszających się dotychczas kandydatów do c. i k. Terezyańskiej wojskowej akademii w Wiener-Neustadt, oraz do c. i k. wojskowej technicznej akademii w Wiedniu może wskazanem by było rozszerzyć nadawanie tych miejsc funduszowych na inne pokrewne c. i k. wyższe zakłady wojskowe, jak n. p. na c. i k. wojskową akademię weterynaryi, fakultet medyczny i t. p., lub też uwzględniać w wyższym stopniu c. i k. akademię marynarki i c. i k. wyższe szkoły wojskowe realne, na co ostatecznie artykuły III. i VI. aktu fundacyjnego pozwalają.

W odpowiedzi na powyższą odezwę przesłało nam c. k. Namiestnictwo we Lwowie odpis reskryptu c. k. Ministerstwa obrony krajowej wystosowanego do Namiestnictwa z dnia 27. kwietnia 1910 Dep. XIII. Nr. 852, w którym oznajmiło, że c. i k. Ministerstwo wojny przychylając się do wniosku Wydziału krajowego zgadza się na pomnożenie miejsc z fundacyi jubileuszowej im. Najjaśn. Pana o 20, tak, aby zamiast 9 miejsc wolnych, przeznaczonych do obsadzenia w roku szkolnym 1910/11 nadać już na ten rok miejsc 16-cie.

Na przyszłość z początkiem stycznia każdego roku zawiadamiać będzie Ministerstwo wojny Wydział krajowy wprost, wiele stypendyów wolnych będzie do obsadzenia w odnośnym roku szkolnym.

Zarazem zgadza się c. i k. Ministerstwo wojny, ażeby na propozycyę Wydziału krajowego, uwzględniać w przyszłości w wyższym stopniu c. i k. wojskowe wyższe szkoły realne, natomiast na razie nie zgadza się, aby rozszerzyć nadawanie tych miejsc funduszowych na inne pokrewne wyższe zakłady naukowe.

Co do zarzutu, że nie wszyscy przedstawiani w propozycyi kandydaci bywają do zakładów wojskowych przyjmowani, tłómaczy Ministerstwo tem, iż nie wszyscy kandydaci zdają egzamina wstępne i przy ponownych badaniach zdrowia nie wszyscy odpowiadają warunkom przyjęcia ich do akademii wojskowych.

Po myśli więc powyższego postanowienia c. i k. Ministerstwa wojny zamiast ogłoszonych konkursem na rok szkolny 1910/11 dziewięć miejsc funduszowych, miał Wydział krajowy do dyspozycyi 16 miejsc. O miejsca te ubiegało się 14-tu kandydatów. Najwyższe postanowienie jednak co do przyjęcia tych kandydatów dotąd nie nadeszło.

Galic. państwowe miejsce funduszowe w c. i k. zakładach wojskowych i naukowych.

Na rok szkolny 1909/910 było do nadania wolnych sześć miejsc państwowych, o które wskutek rozpisanego konkursu ubiegało się 30 kandydatów.

Z pomiędzy proponowanych na te miejsca przez Wydział krajowy, powołani zostali Najwyższem postanowieniem z dnia 16. sierpnia 1909: Stanisław Kazimierz 2 im. Korab Morawski, Stefan Michał Alfred 3 im. Żukotyński, Karol Aleksander 2 im. Maresch, Karol Arnold 2 im. Schellenberg, Stanisław Leon 2 im. Jagoszewski, Adolf Eugeniusz 2 im. Flecker, Adam Adolf 2 im. Engel i Narcyz Piotr, 2 im. Dymitr.

Wszyscy powyżej wymienieni kandydaci przydzieleni zostali na pierwszy rok wojskowej niższej szkoły realnej, a to Stanisław Korab Morawski i Stefan Żukotyński do szkoły w Fischau, zaś reszta do szkoły w Enns. Przy tem zezwolił Najjaśniejszy Pan, aby w razie, jeżeliby którybądź z wymienionych aspirantów nie mógł być z jakiegobądź powodu przyjętym, powołani zostali na takie miejsca funduszowe: Zygmunt Kostrzewski, Władysław Szpunar i Rudolf Müldner. Na rok szkolny 1910/11 było do nadania ośm miejsc, o które ubiegało się 36 kandydatów. Dotąd nie zapadło Najwyższe postanowienie co do przyjęcia kandydatów.

Sprawy propinacyjne.

Stan funduszu propinacyjnego miast.

Stan funduszu propinacyjnego 37 miast, zostającego pod zarządem Wydziału krajowego wynosił po koniec r. 1909

w efektach	10,650.961	K	67 h
w porównaniu z takimże stanem po koniec roku 1907 w kwocie	8,977.013	K	43 h
zwiększył się przeto w ciągu lat 1908 i 1909 o	1,673.947	K	21 h

Fundusz ten ulokowany jest w następujących efektach:

1) w 4% pożyczce krajowej z r. 1893 w kwocie .	125.500	K	— h
2) w 4% listach zast. Tow. kred. ziemsk. w kwocie	460.200	„	— „
3) w 4% listach zastaw. Banku kraj. w kwocie	3,179.600	„	— „
4) w 4½% listach zast. Banku kraj. w kwocie .	200.800	„	— „
5) w 4% obligach kolejowych Banku krajowego w kwocie	1,323.700	„	— „

6) w 4% pożyczce kraj. z r. 1904 w kwocie .	3,409.100 K	h
7) w 4% pożyczce kraj. z r. 1905 w kwocie .	1,463.300 „	„
8) w 4% listach rentowych	380.950 „ —	„
9) w 4% książeczkach wkładk. Banku kraj. .	107.811 „ 67	„
Razem jak wyżej	10,650.961 K 67	h

Pozostała reszta kasowa w gotówce z końcem r. 1909 wynosi kwotę 15.865 K. 07 h.

Zamknięcia rachunków za r. 1909 c. k. gal. funduszu propinacyjnego.

Do dnia zamknięcia niniejszego sprawozdania Dyrekcya c. k. gal. funduszu propinacyjnego nie przedłożyła zamknięcia rachunków za rok 1909.

Sprawy szupasowe.

Opinia Wydziału krajowego co do sposobu uregulowania ruchu szupasowego między Austryą a Węgrami.

Król. węg. Ministerstwo spraw wewnętrznych, żaląc się na nieprawidłowe postępowanie stacyi szupasowej w Ławocznem przy odliczaniu szupaśników z Węgier, odniosło się przy tej sposobności z prośbą do c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych o objawienie zdania co do sposobu uregulowania na przyszłość ruchu szupasowego między królestwami i krajami w Radzie Państwa reprezentowanymi, a krajami Korony węgierskiej. C. k. Namiestnictwo we Lwowie, któremu ta sprawa przydzieloną została do postawienia wniosków, odstąpiło akta z tą sprawą w związku będące Wydziałowi krajowemu z prośbą o objawienie swego zdania, na wszystkie punkta, poruszone w odezwie król. węg. Ministerstwa.

Wydział krajowy uznając w zupełności potrzebę uporządkowania i uregulowania sposobu szupasowania między Galicyą a Węgrami podał w odezwie z dnia 3. marca 1910 l. 10206 następującą opinię:

1) Zdaniem Wydziału kraj. nie potrzeba, aby władza węgierska, wydająca orzeczenie szupasowe przed zarządzeniem odszupasowania, żądała od gminy przynależności deklaracyi przyjęcia mającego być odszupasowanym; natomiast musi zbadać przynależność szupaśnika.

2) Wobec powyższego, nie ma też potrzeby postarania się od gminy przynależności deklaracyi przyjęcia, jeżeli mający być szupasowanym znajduje się w posiadaniu oryginalnych dokumentów, stwierdzających bez wszelkiej wątpliwości jego przynależność do odnośnej gminy.

3) Przy dołączeniu certyfikatu przynależności stacya graniczna szupasowa nie może odmówić przyjęcia.

4) Nie wystarczy powołanie w orzeczeniu szupasowem liczby i treści dokumentu, stwierdzającego przynależność do gminy; lecz winien być oryginał tegoż certyfikatu do orzeczenia szupasowego dołączonym.

5) Graniczne stacye szupasowe są dostatecznie pouczone, że nie mogą odmawiać przyjęcia i odstawienia należycie odszupasowanych do granicy indywiduów.

6) W razie niemożności stwierdzenia przynależności państwowej i gminnej osobników obcokrajowych nie pozostaje nic innego, jak detencya, w myśl przepisów policyi miejscowych przytrzymania włóczęgi.

7) Żądanie stwierdzenia przynależności przez węgierskie władze szupasowe mogą być jak najszybciej załatwiane — wskazanemby jednak było, aby odnośne pismo przynajmniej w języku niemieckim

było wystosowanem, względnie niemieckie tłómaczenie dołączonem, gdyż inaczej trudno żądać wogóle załatwienia.

Z tego stadyum sprawa powyższa dalej nie postąpiła dotąd.

Podwyższenie ryczałtu na utrzymanie szupaśników.

Od szeregu lat zwraca Wydział krajowy gminom będącym stacyami szupasowemi ryczałt za utrzymanie szupaśników w kwocie 30 hal. dziennie.

Kwota ta dawniej zupełnie wystarczająca, dziś wobec kompletnej zmiany stosunków ekonomicznych jest tak nizką, że nie może absolutnie wystarczyć na wyżywienie człowieka przez 24 godzin.

Podnosząc tę okoliczność, miasta rządzące się ustawą z dnia 13. marca 1889 Nr. 24. Dz. u. kr. wniosły do Wydziału krajowego równobrzmiące petycye o podwyższenie ryczałtu na żywienie szupaśników ustanowionego na 30 hal. przynajmniej do 50 hal. na dobę.

Wydział krajowy oznajmił tym magistratom jednak, iż ze względu na znaczne koszta, jakieby to podwyższenie przyniosło funduszowi krajowemu dziś bardzo nadwątlonemu, uwzględnić tej prośby nie może i ustanowionego ryczałtu z d. 26. listopada 1875 do l. w. 25744 opierając się na mocy art. IV. ustawy krajowej z dnia 15. listopada 1874 (Nr. 64 Dz. ust. kraj.) obecnie nie zmieni.

Granice kraju.

Uregulowanie granic między powiatami krakowskim i wielickim.

Na posiedzeniu z dnia 4. października 1909 powziął Wysoki Sejm w załatwieniu sprawozdania Komisyi administracyjnej o wniosku posłów Skołyszewskiego i Ptaka, w sprawie uregulowania granic między powiatami krakowskim i wielickim, następującą uchwałę:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu przeprowadzenie rokowań pomiędzy reprezentacyami powiatów krakowskiego i wielickiego, rokowań z reprezentacyami gmin, których grunta rzeka Wisła obecnie przerzyna, oraz rokowań z odnośnemi Władzami rządowemi i ażeby na najbliższej sesyi sejmowej z odpowiednimi wnioskami wystąpił".

Wykonując powyższą uchwałę Wydział krajowy wezwał Wydziały powiatowe w Krakowie i Wieliczae do zebrania wyczerpującego materyału w tej sprawie i przedstawienie konkretnych wniosków ze swej strony.

Na wystosowane ponaglenia odpowiedział dotychczas tylko Wydział powiatowy w Krakowie relacyą z d. 14. maja 1910 l. 1188, że odnosi się do gmin i obszarów dworskich nad Wisłą położonych o dostarczenie dat potrzebnych dla oznaczenia części terytoryum należącego do krakowskiego powiatu a znajdującego się po prawym brzegu Wisły i na odwrót, pomimo jednak przynaglenia, potrzebnych dat dotąd nie otrzymał w całości.

Zapomogi i subwencye.

Zapomogi dla pogorzelców.

W załatwieniu sprawozdania ustnego Komisyi budżetowej o wniosku nagłym p. Stanisława Henryka Badeniego o zapomogę dla pogorzelców Radziechowa i p. Sali dla pogorzelców Łopatyna powziął Wys. Sejm na posiedzeniu z dnia 5. października 1909 następującą uchwałę:

„Dla pogorzelców miasteczka Radziechowa i Łopatyna udziela się zapomogę w kwocie 6000 koron do podziału przez Wydział krajowy. Wydatkiem tym obciąża się budżet z r. 1909.

W wykonaniu powyższej uchwały, Wydział krajowy wyasygnował Wydziałowi powiatowemu w Kamionce str. dla pogorzelców miasteczka Radziechowa kwotę 3.500 K, Wydziałowi powiatowemu zaś w Brodach dla pogorzelców miasteczka Łopatyna kwotę 2.500 K.

Na posiedzeniu z d. 16. października 1909 l. s. 5251. w załatwieniu sprawozdania Komisyi budżetowej o wnioskach nagłych o udzielenie zapomogi dla pogorzelców, a mianowicie: pp. Bisa dla gminy Sarzyna, Senyka dla gmin Niemiarz i Żydaczów, Oleśnickiego dla Tyszownicy, Korola dla Tuczap, ks. Czartoryskiego dla Piskorowic i St. H. Badeniego dla Dobropola, powziął Wys. Sejm następującą uchwałę:

Sejm przeznacza dla pogorzelców w wyż wymienionych gminach kwotę 3.000 K. do rozdziału przez Wydział krajowy. Wydatkiem tym obciąża się budżet z roku 1909.

Do powyższych wniosków dodane zostały wnioski pp. Lewickiego dla Knihynicz i Winniczuka dla Jamnicy. Ryczałt przyznany przez Wys. Sejm rozdzielony został w następujący sposób:

1)	Sarzyna pow.	Łańcut	540 K
2)	Niemasz „	Brody	110 „
3)	Żydaczów	—	460 „
4)	Tyszownica „	Stryj	110 „
5)	Knihinicze „	Rohatyn	75 „
6)	Tuczapy „	Jaworów	65 „
7)	Piskorowice „	Jarosław	240 „
7)	Jamnica „	Stanisławów	560 „
9)	Dobropole „	Buczacz	840 „
		Razem	3.000 K.

Rubr. IV. poz. 27. 10.000 K. ryczałt. na r. 1909.

Z ryczałtu w kwocie 10.000 koron, uchwalonego przez wys. Sejm dla pogorzelców na rok 1909, który do 30. czerwca 1909 w zupełności jeszcze wyczerpanym nie został, jak to w sprawozdaniu z roku zeszłego zaznaczonem zostało, otrzymały wsparcie następujące gminy:

Krakowiec pow. Brzesko		150 K
Tłuste pow. Zaleszczyki		200 „
Dzieduszyce, Zawadów	pow. Stryj	600 „
Budyłów pow Brzeżany		400 „
Hołdowice pow Bóbrka		200 „
Knihynicze pow. Rudki		200 „
Czupernosów pow. Przemyślany		150 „
Sarzyna pow. Łańcut		1000 „
Monasterzyska pow. Buczacz		80 „
Knihynicze pow. Rohatyn		210 „
Zabińce pow. Husiatyn		200 „
Dussowce pow. Przemyśl		70 „
Bóbrka pow. Bóbrka		50 „
Tuczapy pow. Jaworów		200 „
Tatarynów pow. Rudki		200 „
Smuchów pow. Żydaczów		50 „
Dubie pow. Brody		160 „
Romanówka pow. Tarnopol		180 „
Pleników pow. Przemyślany		130 „
Tartakowiec, Boratyn i Laszczków pow. Sokal		140 „

Na tem w dniu 26. października 1909 wyczerpany został cały ryczałt z roku 1909 z przekroczeniem 20 koron. Następujące gminy

otrzymały wprawdzie jeszcze w r. 1909 wsparcie, jednak już na rachunek ryczałtu roku 1910, a mianowicie:

Lubienie pow. Jaworów	150 K
Tiapcze pow. Dolina	200 „
Chochoniów pow. Rohatyn	140 „
Posada rybotycka pow. Dobromil	70 „
Wola czarnokoniecka pow. Husiatyn	250 „

W roku 1910. z ryczałtu 10.000 kor., udzielonego uchwałą Wys. Sejmu z dnia 29. stycznia 1910 do rozporządzalności Wydziału krajowego, rozdzielił Wydział krajowy, w częściowem uwzględnieniu także przekazanych wniosków poselskich i petycyi, tudzież stosownie do ilości poszkodowanych i rozmiarów klęsk wsparcia, jak również wsparcia dla innych pogorzelców, którzy zgłosili się o to bezpośrednio do Wydziału krajowego w następującym porządku:

Wola wielka pow. Żydaczów	40 K
Porzecze pow. Rudki	200 „
Dołhołuka i Synowódzko pow. Stryj	250 „
Bilcze złote pow. Borszczów	110 „
Dzwinogród pow. Buczacz	100 „
Podlesie pow. Skałat	210 „
Petryków pow. Tarnopol	70 „
Pohonia pow. Tłumacz	80 „
Demnia Wołcniów Nadiatycze pow. Żydaczów	550 „
Domażyr pow. Gródek	100 „
Dmytrów pow. Kamionka	180 „
Hanaczów pow. Przemyślany	80 „
Oziminy pow. Sambor	180 „
Łomna pow. Turka	110 „
Pustomyty pow. Lwów	700 „
Rybotycze pow. Dobromil	1.500 „
Chreniów pow. Kamionka	200 „
Narajów pow. Brzeżany	60 „
Komarów pow. Sokal	160 „
Wierzchosławice pow. Tarnów	130 „
Moosberg pow. Jaworów	110 „
Derżów pow. Żydaczów	50 „
Kotowa wola pow. Tarnobrzeg	60 „
Stanisławczyk pow. Brody	500 „
Zawieżna pow. Drohobycz	100 „
Przemyślany	500 „
Czernelice pow. Horodenka	110 „
Oporzec pow. Stryj	200 „
Sniebodzin pow. Dąbrowa	100 „
Trześniów pow. Brzozów	720 „
Przemyślany	300 „
Sucha wola pow. Cieszanów	150 „
Busk pow. Kamionka	500 „
Borzęcin pow. Brzesko	320 „

W powyższy sposób już z dniem 10. czerwca 1910, a zatem przed czasem, kiedy najczęstsze pożary powstają, wyczerpanym został cały ryczałt, z wyjątkiem kwoty 470 kor., zarezerwowanej do czasu nadesłania przez Wydział powiatowy szczegółowego sprawozdania o rozmiarach klęski w gminie Jasionów pow. Brody. Niżej wymienione gminy otrzymały wsparcia jednak już z funduszu dyspo-

zycyjnego Rubr. XVI. poz. 1. z powodu wyczerpania funduszu ryczałtowego a to:

Brzozdowce pow. Bóbrka	80 K
Wołodz pow. Brzozów	250 „
Toki pow. Zbaraż	310 „
Kozina pow. Stanisławów	210 „
Ujazd pow. Rohatyn	50 „
Dziedziłów pow. Kamionka	150 „
Waniów pow. Sokal	240 „
Pożdzimierz pow. Sokal	100 „

Z rubr. IV. wydatków budżetu krajowego na r. 1910.

Udzielone przez Wys. Sejm uchwałą z dnia 29. stycznia 1910 subwencye na r. 1910:

a) Stowarzyszeniu opieki nad uwolnionymi więźniami we Lwowie w kwocie 200 K;

b) Towarzystwu Miłosierdzia pod godłem „Opatrzność" we Lwowie w kwocie 2.400 K;

c) dla domu im. ks. Kazim. Siemaszki dla biednych i opuszczonych chłopców w Krakowie, w kwocie 1.600 K;

d) Stowarzyszeniu Rady opiekuńczej w Krakowie (opieka nad sierotami) w kwocie 2.000 K;

wypłacił Wydział krajowy powyższym instytucyom:

ad a) rozporz. z dn. 1. marca 1910 LW. 23295 w pełnej kwocie;

ad b) rozporz. z dn. 8. marca 1910 LW. 28134 w połowie;

ad c) rozporz. z dn. 4. marca 1910 LW. 23310 w połowie;

ad d) rozporz. z dn. 4. marca 1910 LW. 23319 w połowie.

Drugie połowy tych zasiłków ad b, c i d) wyasygnowane zostaną w miesiącu lipcu 1910.

Z rubr. XVI. wydatków budżetu krajowego na r. 1909 i 1910.

Uchwałą z 31. października 1908 udzielił Wys. Sejm do dyspozycyi Wydziału krajowego, po zbadaniu i jeżeli wyniki badań będą dodatnie, kwotę: 5000 K dla Polskiego Towarzystwa emigracyjnego we Lwowie, na koszta podróży informacyjnych w sprawie wychodźctwa do Ameryki północnej i południowej, oraz Francyi, Danii i Szwecyi.

Jak wiadomo Wys. Sejmowi z zeszłorocznego sprawozdania, Wydział krajowy wstrzymał był na razie wypłatę tej subwencyi, aż do czasu, gdy wspomniane Towarzystwo przedłoży Wydziałowi krajowemu szczegółowe sprawozdanie ze swej dotychczasowej działalności i szczegółowe sprawozdanie z podróży informacyjnych, odbytych w sprawie wychodźtwa. Pomienione Towarzystwo uczyniło zadość temu żądaniu Wydziału krajowego, poczem nastąpiła wypłata Towarzystwu tej subwencyi sejmowej w dwóch równych ratach, a to rozporz. tut. z dnia 27. sierpnia 1909 do LW. 91554 i z dn. 12. lutego 1910 LW. 145869/09.

Co się tyczy zaś udzielonego przez Wys. Sejm uchwałą z 31. stycznia 1910 takiego samego zasiłku 5000 K na r. 1910 Polskiemu Towarzystwu emigracyjnemu we Lwowie, na koszta podróży informacyjnych i misyjnych w sprawie wychodźtwa, zdaje o tem sprawę Biuro pośrednictwa pracy przy Wydziale krajowym w sprawozdaniu czynności Departamentu IV.

Sprawy utrzymywania i wychowywania ubogich sierot tudzież dzieci opuszczonych i zaniedbanych lub narażonych na zaniedbanie.

Uchwała Wys. Sejmu

Odnośnie do tej uchwały Wys. Sejmu i na zapytanie Wydziału krajowego, c. k. Prezydyum Sądu krajowego wyższego we Lwowie

z dnia 5. lutego 1910, którą wezwano ponownie c. k. Rząd, ażeby jak najspieszniej przedłożył Radzie państwa projekt ustawy, mocą której Kasy sierocze zbiorowe przekazywałyby krajom na cele wychowania dzieci bez opieki, zaniedbanych i na zaniedbanie narażonych, całkowitą sumę nadwyżek z obrotu, jakie wypadną z końcem r. 1910 i lat następnych, zatrzymując tylko odpowiednią rezerwę.

pismem z dnia 15. czerwca 1910 Prez. $\frac{15.497}{20\ K.\ S/10}$ oznajmiło Wydziałowi krajowemu, „że według zasięgniętych w Ministerstwie sprawiedliwości informacyj, toczą się właśnie rokowania między poszczególnemi Ministerstwami nad wydaniem ustawy, normującej użycie nadwyżek uzyskanych z obrotu zbiorowych kas sierocych w okresie następującym po roku 1910.

Sprawa ta jest w związku z wnioskami ustawodawczymi, tyczącymi się wychowania małoletnich pupilów, poddanymi właśnie debacie w Izbie Panów. Spodziewać się należy, że się powiedzie w Izbie poselskiej połączyć rokowania, toczące się w sprawie wydania ustawy, tyczącej się użycia nadwyżek z obrotu kas sierocych z rokowaniami nad wydaniem ustawy o wychowaniu pupilarnem“.

Sprawa ochrony dzieci niżej 3 lat, utrzymywanych za opłatą u ludzi obcych.

Krakowska sekcya krajowego Komitetu dla spraw ochrony dzieci przedłożyła Wydziałowi krajowemu pod rozwagę i do ewentualnego ustawodawczego traktowania zarys projektu ustawy krajowej, obejmującego zasady organizacyi publicznej opieki nad niemowlętami w wieku poniżej lat trzech, oddanemi na wychowanie osobom obcym za opłatą.

Wydział krajowy — na podstawie opinii c. k. wyższych Sądów krajowych we Lwowie i w Krakowie — postanowił jednakże wstrzymać się na razie z decyzyą w powyższej sprawie, a to z uwagi na następujący stan rzeczy:

Ograniczenie przysługującego obecnie każdemu prawa do przyjmowania dzieci na utrzymanie za zapłatą (§ 186. u. c. i przepisy ordynacyi przemysłowej) jest już zamierzone w projekcie noweli do ustawy cywilnej (§ 34. ust. 2. przedłożenia rządowego). Według ogłoszonych uchwał subkomitetu komisyi prawniczej Izby Panów ma odnośny przepis (§ 36. ust. 2. projektu subkomitetu) opiewać:

„W drodze rozporządzenia można poruczyć radzie opie„kuńczej nadzór nad dziećmi poniżej lat 14, oddanemi osobom „prywatnym na utrzymanie i wychowanie i uczynić zawi„słem prawo do przyjmowania dzieci na wychowanie od udzie„lenia zezwolenia przez radę opiekuńczą.“

Szczególniejsza ochrona dzieci oddanych na wychowanie ma iść zatem znacznie dalej, aniżeli ma to miejsce w projekcie krakowskiej sekcyi krajowego Komitetu. Wykonywanie tej ochrony łącznie z udzielaniem pozwolenia na przyjmowanie dzieci na wychowanie ma spoczywać w rękach rad opiekuńczych, które z mocy ustawy mają być powołane do wspierania sądów przy sprawowaniu władzy

nadopiekuńczej. Należy zatem oczekiwać jeszcze, czy sprawa ta będzie rozwiązaną w noweli do powszechnej ustawy cywilnej i jak kwestya ta ewentualnie zostanie ustaloną.

Administracya krajowym funduszem sierocym.

Na utrzymaniu i wychowaniu kosztem lub przy pomocy krajowego funduszu sierocego było z końcem czerwca 1910 dzieci razem 484
w czem chłopców . . . . . 285, dziewcząt 199
Z tych dzieci pozostawało na utrzymaniu i wychowaniu:
w zakładach: chłopców 146, dziewcząt 116
w opiece prywatnej „ 139, „ 83
Roczny koszt utrzymania i wychowania 262 dzieci w zakładach wynosił . . . . . 62.814 K — „
czyli rocznie w przecięciu na głowę około 240 K.
Zaś roczny koszt utrzymania i wychowania 222 dzieci u osób prywatnych (przy rodzinach) wynosił . . . . . 44.256 „ — „
czyli rocznie w przecięciu na głowę około 200 K.
Ogółem więc roczny koszt utrzymania i wychowania tych 484 dzieci wynosił 107.070 K i taka mniej więcej kwota potrzebną będzie na utrzymanie tych sierót przez rok 1910.
Koszt ten znajdzie pokrycie:
a) w zapasie pozostałym z roku 1909, który wedle przedłożonego Wys. Sejmowi zamknięcia rach. wynosi . . . 22.576 „ 15 h
b) w udziałach z nadwyżek kas sierocych zbiorowych za r. 1910, które wynoszą . . . . . 79.388 „ 79 „
c) w procencie rocznym od kapitalizowanej sumy rezerwowej 250.000 K dozwolonym uchwałą Wys. Sejmu z 5. marca 1907 a wynoszącym . . . . 10.300 „ — „
i d) w procentach w chwilowej lokacyi gotówki w pocztowej kasie oszczędności i w Banku krajowym około . . . 370 „ — „
Razem więc znajduje pokrycie w kwocie . . 112.635 K 24 h

tak, iż spodziewać się można pozostałości na r. 1911 w kwocie około 5.560 Kor., tem więcej, że do końca r. 1910 z powodu ukończenia 18 lat wystąpi jeszcze z utrzymania krajowego funduszu sierocego 12 sierot z kosztem około 900 K.

Wydział krajowy postanowił jednakże nie nadawać nowych miejsc w krajowym funduszu sierocym, względnie nie obsadzać miejsc opróżnionych przez sieroty, ustępujące z utrzymania tego funduszu, a to aż do czasu, gdy zadecydowany i ustalony zostanie od roku 1911, czy to w drodze nowej ustawy państwowej, czy rozporządzenia ministeryalnego dalszy udział krajów w nadwyżkach z obrotu kas sierocych zbiorowych, który to udział ustawą państwową z 3. czerwca 1901 dz. u. p. Nr. 62 zapewniony został krajom tylko do roku 1910 włącznie. Gdyby bowiem kwestya ta w roku bieżącym wcale, czy to przez c. k. Rząd, czy Radę państwa nie została załatwioną, Wydział krajowy — dla braku dalszych wpływów z kas sierocych a ograniczony tylko do zarezerwowanego kapitału 250.000 K — musiałby przedewszystkiem usunąć z dotychczasowego

korzystania z pomocy kraj. funduszu sierocego starsze już sieroty n. p. w wieku od lat 15, później młodsze, aż do wyczerpania chyba wspomnianego kapitału.

Spodziewać się jednak należy, że ostateczność ta przecież nie nastąpi i c. k. Rząd sprawę tę na czas ureguluje i nie dopuści do pokrzywdzenia ubogich sierot, którym ustawą państwową z dnia 3. czerwca 1901 dz. u. p. Nr. 62 zapewniono utrzymanie i wychowanie do ukończonego 18. roku życia.

Krajowa Osada poprawcza dla nieletnich przestępców w Przedzielnicy.

Na posiedzeniu z dnia 12. października 1909 powziął Wysoki Sejm następujące uchwały:

„1. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby po myśli uchwał sejmowych z dnia 25. lutego 1907 i 12. października 1907 po wypracowaniu szczegółowych planów i kosztorysów przystąpił bez zwłoki do budowy w Przedzielnicy krajowej Osady poprawczej dla nieletnich chłopców.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia w Banku krajowym na cel powyższy i jak na późniejszą dobudowę w Przedzielnicy osobnego zakładu poprawczego dla nieletnich dziewcząt, pożyczki komunalnej w takiej kwocie, jaka okaże się potrzebną do uzyskania gotówki półtora miliona koron.

Pożyczkę tę będzie Wydział krajowy realizował w miarę zachodzącej potrzeby.

3. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wstawiania do budżetu krajowego na cały okres amortyzacyjny odpowiednich rat annuitetowych na umorzenie powyższej pożyczki.

4. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby w myśl uchwały sejmowej z dnia 12. października 1907 sporządził plany i kosztorysy budowy i urządzenia, oraz statut i regulamin osobnego zakładu poprawczego dla nieletnich dziewcząt w Przedzielnicy.

5. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu przystąpienie do budowy zakładu poprawczego dla nieletnich dziewcząt, gdy na ten cel zapewnioną zostanie ze strony c. k. Rządu odpowiednia subwencya w wysokości co najmniej 40% kosztów".

Odnośnie do powyższych uchwał Wydział krajowy zdaje niniejszem sprawę, jak następuje:

Wedle odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa we Lwowie z dnia 13. lutego b. r. L. 2424/pr. Jego ces. i Król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z 25. stycznia 1910, najmiłościwiej zatwierdzić uchwałę Sejmu z dnia 12. października 1909, mocą której upoważniono Wydział krajowy do zaciągnięcia w Banku krajowym pożyczki komunalnej do wysokości $1^1/_2$ miliona koron na cel wyżej oznaczony.

Co się tyczy planów i kosztorysów wykonać się mającej budowy zakładu poprawczego w Przedzielnicy, to w tym przedmiocie załącza Wydział krajowy w odpisie otrzymany odezwą c. k. Namiestnictwa z dnia 8. listopada 1909 l. II. 311/3 reskrypt c. k. Ministerstwa spraw wewn. z 28. października 1909 L. 32024, „w którym na podstawie „opinii c. k. Ministerstwa robót publicznych wykazano możność „wykonania tej budowy mniejszym kosztem przez stosowną „modyfikacyę projektu w kierunku zmniejszenia rozmiarów budowy w sposób tam wskazany, wskutek czego koszta budowy „zmniejszyłyby się o 40.000 do 45.000 Kor.

Według tego reskryptu c. k. Ministerstwo zastrzegło sobie ostateczną decyzyę co do wysokości wyznaczyć się mającej subwencyi państwowej na pokrycie kosztów projektowanej budowy aż do odpowiedniego zrestryngowania projektu budowy.

„Chcąc jednak udzielić zamiarowi Reprezentacyi kraju urządzenia zakładu poprawczego w Galicyi jak najbardziej możliwego poparcia wstawiło to c. k. Ministerstwo w porozumieniu z c. k. Ministerstwem skarbu do preliminarza wydatków na rok 1910 z zastrzeżeniem konstytucyjnego zatwierdzenia, jako pierwszą ratę później ustalić się mającej subwencyi państwowej kwotę 65.000 K."

Wydział krajowy wypracował więc szczegółowe plany i kosztorysy. Przy wypracowaniu planów stosowano się, o ile możności lub o ile rzecz była słuszną, do wskazówek zawartych w powołanym wyżej reskrypcie ministerstwa:

A) Zestawienie ogólne kosztorysów daje sumę kosztów budowy wraz z oparkanieniem i 3% dodatkiem na roboty nieprzewidziane.	820.000 K
W porównaniu z kosztorysem przybliżonym okazuje się przekroczenie ponad kosztorys przybliżony z kwietnia 1907 o	753.270 „ 66.730 K

Ze względu na brak materyałów na miejscu i wielkie koszta przewozu i dostawy musiano przyjąć ceny jednostkowe wyższe, niż w normalnych warunkach, tak, że mimo zmniejszenia zabudowanej powierzchni w kilku budynkach i obniżenia wysokości piąter, przekroczenie powyżej wykazane było nieuniknione.

Do powyższych kosztów wystawienia budynków przybywają w dalszym ciągu koszta:

B) Budowy wodociągów	72.000 K

przyczem ze względu na nie ustalony jeszcze termin budowy zakładu przy obliczaniu kosztorysu przyjęto również wyższe ceny jednostkowe materyałów i robocizny od cen teraźniejszych.

C) Koszta instalacyj wodociągowych, mechanicznych urządzeń i kanalizacyi budynków, tudzież kanalizacyi między budynkami w łącznej kwocie	69.800 K
D) Koszta budowy drogi komunikacyjnej z zakładu do stacyi kolejowej Nowe miasto, wynoszące	78.000 „
E) Koszta budowy dróg wewnętrznych w zakładzie	40.000 „
F) Koszta wewnętrznego urządzenia zakładu, jak preliminowano w r. 1907:	
a) folwarku	50.000 „
b) zakładu	45.400 „
G) Cena kupna majętności Przedzielnica zapłacona funduszowi religijnemu	177.855 „
H) Wreszcie na nieprzewidziane inne wydatki jak: wykupno obcej parceli gruntowej, znajdującej się wśród gruntów dworskich w Przedzielnicy, na koszta rozpisania przetargu ofertowego na budowy i urządzenia, na koszta komisyjne itp. preliminowano kwotę	6.945 „
czyli razem wynoszą koszta fundacyi kraj. zakładu poprawczego w Przedzielnicy kwotę	1,360.000 K

Tak sporządzone szczegółowe plany i kosztorysy przesłał Wydział krajowy odezwą z dnia 3. czerwca 1910 LW. 37066 c. k. Namiestnictwu we Lwowie z prośbą o rychłe — ile możności — przedłożenie sprawy c. k. Ministerstwu spraw wewn. i o zawiadomienie o decyzyi, jaką c. k. Rząd poweźmie ostatecznie co do ustalenia udzielić się mającej krajowi subwencyi państwowej po myśli § 2. ustawy z dnia 24. maja 1885 dz. u. p. Nr. 90 na pokrycie wykazanych wyżej

kosztów założenia kraj. zakładu poprawczego dla nieletnich chłopców w Przedzielnicy, a to: subwencyi — po myśli uchwały Wys. Sejmu z 25. lutego 1907 — w możliwie wysokim stosunku procentowym.

Zarazem ze względu na ruch, jaki spowoduje budowa tego zakładu skutkiem dowozu materyałów budowlanych, tudzież ze względu na potrzeby przyszłego zakładu, gdy w życie wejdzie, odniósł się Wydział krajowy pod dniem 29. stycznia 1910 do LW. 8582 do c. k. Ministerstwa kolei żelaznych z prośbą o jak najspieszniejsze ile możności normalne wyposażenie stacyi kolejowej w Nowem mieście przez wybudowanie tam magazynu i ładowni.

Na to otrzymał Wydział krajowy w odezwie c. k. Dyrekcyi kolei państwowych we Lwowie z dnia 16. czerwca 1910 L. 644/2/III. odpowiedź, „że c. k. Ministerstwo kolei żelaznych nie udzieliło w bież. roku żądanego na powyższy cel kredytu ze względu na tegoroczne do dyspozycyi otrzymane bardzo szczupłe kredyty inwestycyjne, jakoteż i ze względu na inne bardzo pilne i niecierpiące zwłoki roboty. Istnieje nadzieja, że uda się w roku przyszłym uzyskać potrzebny kredyt."

Przytem doniosła wspomniana Dyrekcya, że na stacyi w Nowem mieście, jako tymczasowy magazyn, ustawiono dwie skrzynie wozowe.

Już w sprawozdaniu swojem z dn. 31. lipca 1909 do LW. 70120 przedłożonem Wys. Sejmowi zaznaczył Wydział krajowy, że do budowy zakładu poprawczego, nie prędzej można przystąpić, zanim nie zostanie przedewszystkiem wybudowaną — dla komunikacyi dogodnej i dowozu materyałów budowlanych — nieodzownie potrzebna droga, łącząca zakład ze stacyą kolejową w Nowem mieście.

To też Wydział krajowy, wypracowawszy — jak wyżej wspomniano — szczegółowy plan i kosztorys tej budowy kosztem 78.000 K, t. j. średnio na kilometr 22.133 K o przestrzeni 3540 *mb*, przyczem przyjęto szerokość w koronie 6 *m* a pokładu szutrowego 4 *m*, zarządził pod dniem 31. maja b. r. do LW. 60301 przeprowadzenie wykupna gruntów; ze względu jednak, że komunikacya ta niema dotąd charakteru drogi publicznej, a przeto ewentualne przymusowe wykupno gruntów nie mogłyby być zastosowane, odniósł się Wydział krajowy do Wydziału powiatowego w Dobromilu o spowodowanie uchwały Rady powiatowej, uznającej powyższą drogę za drogę gminną I. kl., przyczem oświadczył Wydział krajowy, że droga ta będzie wybudowaną i utrzymywaną kosztem funduszu krajowego, bez jakiegokolwiek przyczynienia się funduszów powiatowych do kosztów budowy lub konserwacyi.

Po uzyskaniu tej uchwały Rady powiatowej i po wypracowaniu operatu wykupna gruntów, potrzebnych pod budowę drogi i po wykupieniu ostatecznie zająć się mających gruntów tudzież po zabezpieczeniu dostaw materyałów i placów składowych, przystąpi się niezwłocznie do budowy drogi, by w roku bieżącym mogła być wykończoną. Gdy droga ta do użytku oddaną zostanie, rozpisze Wydział krajowy jeszcze w roku bieżącym — na podstawie wygotowanych już szczegółowych planów i kosztorysów — licytacyę ofertową na wystawić się mające budynki i inne urządzenia budowlane; poczem w miarę potrzeby przystąpi do częściowego realizowania uchwalonej przez Wys. Sejm na cele tej budowy pożyczki półtora milionowej, a o dalszym przebiegu sprawy nie omieszka Wydział krajowy zdawać corocznie sprawę Wys. Sejmowi.

Do wykonania polecenia Wys. Sejmu — sporządzenia planów i kosztorysów budowy i urządzenia dla osady poprawczej dla dziewcząt w Przedzielnicy i przystąpienia do budowy po poprzedniem zapewnieniu ze strony c. k. Rządu subwencyi co najmniej 40% kosztów — przystąpi Wydział krajowy, skoro c. k. Rząd zatwierdzi i zwróci

plany i kosztorysy osady poprawczej dla chłopców i oznaczy cyfrowo, jaką kwotą do tej budowy się przyczyni.

Ubezpieczenie pensyjne funkcyonaryuszów krajowych po myśli ustawy z 16. grudnia 1906 dz. u. p. Nr. 1 ex 1907.

Stan funduszu premiowego funkcyonaryuszów krajowych ubezpieczonych pensyjnie według powołanej wyżej ustawy przedstawia się następująco za r. 1909:

Suma premii ściągniętych z poborów funkcyonaryuszów wynosiła kwotę	16.574 K
zwrócono funkcyonaryuszom na mocy ustawy, bądź z powodu, iż byli wolni od obowiązku ubezpieczenia pensyjnego, lub też z powodu zgaśnięcia tego obowiązku	422 „
czysty dochód	16.152 K
do tego narosłe 3% odsetki wyniosły . .	228 „ 10 h
zatem ogólny stan funduszu premiowego w dniu 31. grudnia 1909 wynosi kwotę	16.380 K 10 h.

W roku bieżącym z funduszu tego w myśl §§ 18. i 19. ustawy z 16. grudnia 1906 dz. u. p. Nr. 1 ex 1907 wypłacił dotąd Wydział krajowy jednorazowe odprawy z powodu zgonu dwóch ubezpieczonych pensyjnie funkcyonaryuszów, a to:

1. wdowie po śp. Leonie Krzyształowskim, dyetaryuszu manip. Wydziału krajowego, Ewie Krzyształowskiej, odprawę w kwocie 540 kor. i

2. czworga dzieciom pozostałym po śp. Włodzimierzu Czapku, nauczycielu rysunków w kraj. warsztacie dla wyrobu zabawek w Jaworowie, odprawę w łącznej kwocie 1.080 kor.

Sprawy pocztowe.

Izba handlowa i przemysłowa we Lwowie na pełnem swojem posiedzeniu z dnia 26. kwietnia 1910 powzięła uchwałę, aby Prezydyum Izby poczyniło kroki celem zapobieżenia usiłowaniom podjętym w ostatnich czasach w sprawie podziału terytoryalnego zakresu krajowej Dyrekcyi poczt i telegrafów na dwie administracyjne części z siedzibą we Lwowie i w Krakowie.

Podając tę uchwałę pismem z dnia 13. maja 1910 l. 3088 Prezydyum tej Izby Wydziałowi krajowemu do wiadomości, zaznaczyło przytem, że podział zarządu pocztowego w Galicyi na dwie odrębne części byłby połączony z dotkliwemi niedogodnościami dla krajowego przemysłu i handlu i podkopałby jednolitość i sprawność administracyi galicyjskiej sieci pocztowej, telegraficznej i telefonicznej.

Doświadczenia zebrane w tym kierunku wskutek rozdziału galicyjskiej sieci kolejowej na 3 odrębne dyrekcye powinny służyć, jako odstraszający przykład przeciw wszelkim dążeniom, skierowanym do rozdziału administracyi pocztowej i dlatego wyraziło Prezydyum Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie nadzieję, że Wydział krajowy użyje całego swego wpływu, aby zakres działania terytoryalny lub rzeczowy istniejącej krajowej dyrekcyi poczt i telegrafów jako takiej w żadnym kierunku nie został zasadniczo uszczuplony.

Zauważyło przytem wspomniane Prezydyum, że dla kreowania nowych filii pocztowych w powiększonym okręgu m. Krakowa względnie dla nadzoru nad temi filiami niezachodzi najmniejsza

potrzeba utworzenia Dyrekcyi pocztowej, albo też Ekspozytury w Krakowie, albowiem nadzór ten może być z łatwością powierzony istniejącemu głównemu urzędowi pocztowemu w Krakowie.

Wyposażenie tego urzędu w pewne atrybucye naczelnego i kontrolnego organu dla całego obszaru wielkiego Krakowa zdoła w zupełności usunąć te wszystkie niedogodności, które obecnie są przedmiotem skarg ze strony tamtejszej ludności."

Wydział krajowy jednakże z uwagi na zbyt ogólne motywa podane przez Prezydyum Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie, nie znając właściwych powodów, któreby skłaniały c. k. Rząd do zamierzonej reformy ani też kierunków, w jakichby ona nastąpić miała, postanowił nie podejmować na razie żadnej ingerencyi w tej sprawie.

Sprawy tyczące się ustawodawstwa cywilnego lub karnego.

Uchwały Wys. Sejmu z dnia 5. lutego 1910 wzywające c. k. Rząd: 1. do wydania zarządzenia, by przy wszystkich sądach urządzono ogrzewane w zimie i w ławki zaopatrzone poczekalnie dla stron; 2. aby jak najrychlej utworzył urzędy c. k. geometrów ewidencyjnych w siedzibie tych sądów powiatowych, gdzie ich dotychczas niema; 3. aby następnie dążył do tego, by przy sądach powiatowych ustanowiono osobnych geometrów, którzyby: a) z urzędu wykonywali dla stron potrzebne do aktów prawnych po-

Na rezolucye te Wysokiego Sejmu nie otrzymał Wydział krajowy żadnej odpowiedzi ze strony c. k. Rządu.

miary gruntów; b) byli pomocni sądom w utrzymywaniu zgodności stanu faktycznego posiadania ze stanem hipotecznym; c) byli znawcami swego fachu w sprawach sądowych; 4. aby co rychlej zamianował dla sądu powiatowego w Żabnie geometrę ewidencyjnego; 5. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby tenże celem zaoszczędzenia ludności kosztów komisyi sędziowskich zarządził, iżby spisywanie aktów spadkowych odbywało się w siedzibie sądów.

Kwestya wprowadzenia w Galicyi postępowania wezwawczego wedle ustawy z 27. kwietn. 1873 dz. u. p. Nr. 67 i art. XXVIII. ustawy z 1/8 1895 dz. u. p. Nr. 112.

W odpowiedzi na odezwę c. k. Prezydyum Sądu krajowego wyższego we Lwowie z dnia 31. lipca 1909. Prez. $\frac{19052}{2\,U/9}$, żądającej wskutek reskryptu c. k. Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 11. lipca 1909 L. 20441/9 udzielenia opinii w tej sprawie, Wydział krajowy — zgodnie zresztą z opinią Komisyi prawniczej Wys. Sejmu objawioną w sprawozdaniu jej z 11. października 1909 l. s. 4964 — wyraził pismem z dnia 19. października 1909 do LW. 91342 wspomnianemu c. k. Prezydyum zdanie, że wprowadzenie postępowania wezwawczego wedle ustawy z 27. kwietnia 1873 dz. u. p. Nr. 67 i art. XXVIII. ustawy z 1. sierpnia 1895 dz. u. p. Nr. 112 wcale dla kraju naszego nie nadaje się, a co najmniej byłoby przedwczesnem.

Zdanie to swoje oparł Wydział krajowy na przepisach obecnie obowiązującej procedury cywilnej, w myśl których istnieje możność godzenia stron i możność zawierania ugód w rejestrze NC. i gdzie wszystko odbywa się z pośpiechem, a zwłaszcza na okoliczności, że niema jeszcze uświadomienia do tego stopnia, aby każdy wiedzieć mógł o przysługujących mu środkach prawnych, a nadto, że częstokroć — szczególnie u ludu wiejskiego — z powodu znacznego oddalenia od siedziby sądu, z powodu braku jakiejkolwiek porady prawnej, przychodzić by musiało do bezwinnych zaniedbań, a za tem idących szkód, któreby się w większej części wypadków powetować nie dały.

Nie postępowania wezwawczego nam potrzeba, lecz pomnożenia sił sędziowskich rutynowanych, podziału ciężaru pracy, jaki dziś na barkach sędziego spoczywa, a niewątpliwie bez postępowania wezwawczego wymiar sprawiedliwości sprężyście, energicznie i z korzyścią dla interesowanych prowadzonym będzie.

Sprawy tyczące się podatków i należytości.

Uchwalony przez Wys. Sejm na posiedzeniu dnia 16. października 1908 projekt ustawy o dalszym poborze na lat pięć, tj. od 1/1 1910 do 31/12 1914 30% dodatku krajowego do podatku konsumcyjnego od wina, moczu i zacieru winnego, tudzież moszczu owocowego.

Nawiązując do zeszłorocznego sprawozdania w tym przedmiocie, oznajmia Wydział krajowy, że Jego ces. i król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 7. lipca 1909 najmiłościwiej udzielić Najwyższej Sankcyi temu projektowi ustawy.

Również p. Minister spraw wewn. zgodził się na tekst rozporządzenia wykonawczego do tej ustawy ułożonego w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Ogłoszenie tak powyższej ustawy jak i rozporządzenia wykonawczego do niej nastąpiło w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych z r. 1909 pod Nrami 102 i 103. Dodatek krajowy, o którym niniejszem mowa, pobierany będzie na prowincyi, jak dotychczas, wraz z podatkiem konsumcyjnym przez c. k. władze skarbowe i na rzecz kraju przez nie odwożony.

W zamkniętych zaś miastach Lwowie i Krakowie — po przeprowadzonych rokowaniach — Wydział krajowy uchwałą z dnia 19. października 1909 do LW. 110773. pobór tego dodatku na rzecz kraju na nowy peryod 1910—1914. oddał gminom m. Lwowa i Krakowa, pod dotychczasowymi warunkami i w sposób dotychczasowy, tudzież za wynagrodzeniem 25% od dochodu brutto.

Uchwała Wys. Sejmu z dnia 5. lutego 1910, wzywająca c. k. Rząd, aby załatwił rezolucye objęte uchwałą sejmową z dnia 4. listopada 1904, mające na celu bądź to przeprowadzenie zmian niektórych ustaw podatkowych w drodze ustawodawczej, bądź usunięcie rozmaitych wadliwości przy wykonywaniu administracyi podatkowej.

Na rezolucyę tę Wysokiego Sejmu nie nadeszła dotąd odpowiedź c. k. Rządu.

Należytości prawne wedle poz. tar. 40. ustawy z dnia

Wymiary należytości tych dokonywane od r. 1889 bezpośrednio przez Wydział krajowy, wyniosły w dalszym ciągu za rok 1909 kwotę: 20.097 K 30 h.

13. grudnia 1862 dz. u. p. Nr. 89 od dekretów służbowych urzędników i sług krajowych.

Z kwoty tej pokrył fundusz krajowy na mocy uchwał Wys. Sejmu z dnia 20. października 1882 i 15. października 1883 tytułem połowy tych należytości kwotę: 9.079 K 08 h, reszta należytości ściągniętą została z poborów służbowych, dotyczących urzędników i funkcyonaryuszów krajowych.

Ekwiwalent.

Tut. c. k. Urząd wymiaru należytości do poz. rej. zgł. 55/904 wymierzył był fundacyi śp. Wiktora hr. Baworowskiego za VI. dziesięciolecie ekwiwalent, jak następuje:

od majątku nieruchomego w kwocie . . .	79.687	K	50 h
od mająku ruchomego	45.949	„	50 „
razem w kwocie	125.637	K	
nadto z powodu rzekomo spóźnionego przedłożenia fasyj podwyżkę w kwocie	125.637	K	
więc łącznie w sumie:	251.274	Kor.	

i odnośne wezwanie płatnicze Wydziałowi krajowemu doręczył. Wydział krajowy, uważając ten wymiar co do majątku ruchomego i podwyżki jako w ustawie nieuzasadniony, wniósł rekurs przeciw powyższemu wezwaniu płatniczemu i to ze skutkiem zupełnym, gdyż c. k. kraj. Dyrekcya skarbu orzeczeniem z dnia 25. stycznia 1910 L. 6006 uwolniła majątek ruchomy tej fundacyi od ekwiwalentu i opuściła przypisaną podwyżkę.

W ten sposób fundacya ochronioną została od znacznego ciężaru i wydatku, bo wynoszącego co 10 łat kwotę 45.949 K 50 h, a w miarę wzrastania tego majątku i więcej, i od jednorazowego wydatku 125.637 Kor.

Należytość od aktu fundacyjnego gallc. fundacyi inwalidów.

W zeszłorocznem sprawozdaniu tem, w dziale „Fundacye“ nadmienił był Wydział krajowy, iż wniósł rekurs przeciw wymiarowi należytości w kwocie 23.276 Kor. od tego aktu fundacyjnego.

C. k. kraj. Dyrekcya skarbu orzeczeniem z 4. lutego 1910 L. 2075 uwzględniła w zupełności ten rekurs Wydziału krajowego i zarządziła odpisanie powyższej należytości.

Tym sposobem i ta fundacya ochronioną została od wydatku, który — w razie niepomyślnym — musiałby był spowodować ograniczenie co do kwoty i ilości wsparć dożywotnich, z jakich ubodzy inwalidzi wojskowi obecnie korzystają.

Emigracya.

Odezwą z dnia 6. czerwca 1910 L. 631/pr. przesłało c. k. Prezydyum Namiestnictwa we Lwowie Wydziałowi krajowemu okólnik swój wystosowany do ck. Starostw, który w odpisie dołączamy, a zawierający informacyę o emigracyi do Brazylii.

Informacyę tę podał Wydział krajowy ze swej strony do wiadomości wszystkim Wydziałom powiatowym, a to pod dniem 15. czerwca 1910 do LW. 69788, celem opublikowania jej pomiędzy ludnością powiatów.

Pismem zaś z dnia 13. czerwca 1910 L. 8952/pr. przesłało c. k. Prezydyum Namiestnictwa we Lwowie Wydziałowi krajowemu takąż informacyę, której odpis załączamy, dla emigrantów udających się do Kanady.

I tę informacyę — celem opublikowania w powiatach — podał Wydział krajowy do wiadomości Wydziałom powiatowym, okólnikiem z dnia 1. lipca 1910 do LW. 73690.

Wreszcie pismem z dnia 7. kwietnia 1910 L. XV. a. 2292/10 udzieliło c. k. Namiestnictwo Wydziałowi krajowemu do wiadomości załączony w odpisie okólnik wydany do c. k. Starostw, a ostrzegający przed emigracyjną agitacyą zagranicznych Towarzystw przewozu emigrantów.

Wszystkie powyższe informacye opublikował nadto Wydział krajowy w popularnych pismach codziennych polskich i ruskich.

Odpis.

K. k. Ministerium des Innern. Zl. 32024. An die k. k. Statthalterei in Lemberg.

Das k. k. Ministerium des Innern hat über den d. ä. Bericht vom 23. April l. J. Zl. II-311/5-l, betreffend die Abänderungen beziehungsweise Restringierung des Projektes einer Landesbesserungsanstalt für jugendliche Korrigenden in Przedzielnica ein Gutachten des k. k. Ministeriums für öffentliche Arbeiten eingeholt.

Inhaltlich dieser Äusserung ist unter Würdigung der Ausführungen in der an die k. k. Statthalterei gerichteten Note des Landesausschusses für Galizien vom 7. April l. J. Zl. 34113 eine Restringierung des fraglichen Projektes nach folgender Richtung möglich:

Da bei der Berechnung der Gebäudekosten nach Kubikmetern umbauten Raumes, die Fundamente bei nicht unterkellerten Gebäuden als Souterraingeschoss mit Höhen bis zu 2·50 m verrechnet und die Dachaufmauerungen mit ziemlich hohen Massen eingesetzt wurden, ist es möglich, in diesen Belangen mit etwas geringeren Kostenansprüchen das Auslangen zu finden und könnte weiters bei Anwendung der äussersten Ökonomie an einzelnen Raumausmassen etwas gespart werden.

Diese Verminderungen können in folgender Art erzielt werden.

1. Beim Internatsgebäude würde eine Hauptstiege (statt 2) genügen. Die Gangbreite wäre, da die Gänge nicht für Erholungszwecke und Aufbewahrung von Kleidern zu dienen haben, mit 2·20 m statt mit 2·50 m zu bemessen. Bei den beiden rückwärtigen Lehrzimmern wäre eine Breite von 7 m statt 7·50 m anzunehmen, welche auch für die oberen Schlafsäle, bei welchen durchschnittlich 4·9 m² (nicht 4·5 m²) pro Zögling entfallen zur Not genügt.

Die Geschosshöhen von 3·30, 4·25 und 4·30 m sind beizubehalten. Die Dachaufmauerung genügt mit 0·60 m statt 1·00 m Höhe.

2. Bei Wohngebäude I wäre die Höhe des ersten Stockes mit 3·80 m statt 4·00 m festzusetzen und die Dachaufmauerung von 1·20 auf höchstens 0·60 m Höhe zu reduzieren. Ausserdem genügt für 6 Parteien wohl eine Stiege (statt 2) und wäre die rückwärtigen Eckzimmer, wie im Plane angedeutet, um 1 m kürzer zu halten.

3. Ebenso sind bei dem Wohngebäude II die Geschosshöhen durchaus 3·80 m (statt 3·90 m im ersten Stocke) zu bemessen und könnte mit einer, höchstens 2 Stiegen (statt 3) das Auslangen (für 10 Parteien) gefunden werden.

4. Die Geschosshöhe des Parterres des Ökonomiegebäudes wäre mit Rücksicht auf die vielen kleinen Räume (nur die Küche ist 7 m lang) mit 4·00 m statt 4·30 m genügend. Die Aufmauerung ist höchstens 0·60 m hoch (nicht 1·30 m) zu führen.

5. Bei der Totenkammer könnte die Vorhalle entfallen und die Geschosshöhe mit 3·50 m statt 3·90 m angesetzt werden.

6. Für die Kostenberechnung des Fundamentes des Werkstättengebäudes genügt die Höhenannahme von 1·50 m (statt 2·50 m). Die Aufmauerung im Dache ist zu reduzieren.

7. Beim Kuhstall wäre der Gang hinter dem Vieh 1·30 m statt 1·50 m breit zu halten, vom Jungvieh lassen sich 10 Stück (statt 8) in eine Querreihe bringen. Bezüglich der Dachmauerung gilt das Vorerwähnte.

Durch die vorgeschlagenen Verminderungen liessen sich 40.000 bis 45.000 K an Gebäudekosten ersparen.

Die Schlussfassung über die Höhe des mit dem h. o. Erlasse vom 12. März l. J. Zl. 7724 in Aussicht gestellten Staatszuschusses zu den Kosten der Errichtung dieser Landesbesserungsanstalt muss dem Zeitpunkte vorbehalten werden, wo das vorliegende Projekt eine entsprechende Restringierung im vorstehenden Sinne erfahren haben wird.

Um jedoch der Absicht, der Landesvertretung, eine Besserungsanstalt in Galizien zu errichten, die möglichste Förderung angedeihen zu lassen, wurde im Einvernehmen mit dem k. k. Finanzministerium vorbehaltlich der verfassungsmässigen Genehmigung in den Staatsvoranschlag pro 1910 als erste Rate des seinem vollen Ausmasse nach erst später festzusetzenden Staatsbeitrages ein Betrag von 65.000 K eingestellt.

Die k. k. Statthalterei wird eingeladen, den Landesausschuss für das Königreich Galizien von dem Vorstehenden zu verständigen ihm die Umarbeitung der Pläne nach den vorstehenden Andeutungen in geeigneter Weise nahezulegen und über das Ergebnis dieser Verhandlungen unter Wiedervorlage der Projektsbehelfe bis längstens Ende März 1910 zu berichten, damit h. o. rechtzeitig das Erforderliche wegen Festsetzung der Staatssubvention und ihrer Präliminierung veranlasst werden kann.

Die Beilagen des eingangs zitierten d. ä. Berichtes folgen anverwahrt zurück.

Unterschrift:

Odpis.

Informacya o emigracyi do Brazyli.

Mimo wielokrotnych ostrzeżeń wzrasta od roku 1908 stale emigracya z Austryi do Brazyli. Wielu z emigrantów zostało namówionych do wyjazdu do Brazylii przez inydwidua, które nie można pociągnąć do odpowiedzialności, lub też przez niesumiennych agentów obiecujących wolny przejazd tudzież inne korzyści i wsparcia. Po przyjeździe do Brazylii są jednak emigranci w wielu wypadkach narażeni na największą nędzę i tylko rzadko znajdują lichą egzystencyę. — Kryzys gospodarcza, jaka w r. 1908 w Brazylii wybuchła, wpłynęła ujemnie na położenie ekonomiczne emigrantów. Obowiązujące ustawy kolonialne w Brazylii nie dają obcym osadnikom żadnej gwarancyi co do ich egzystencyi i przyszłości. Brak tam jakiejkolwiek organizacyi pracy, a przedewszystkiem brak zorganizowanego kredytu gospodarczego, któryby dopomógł małemu właścicielewi gruntowemu pokonać początkowe trudności, które panująca w Brazylii drożyzna jeszcze bardziej powiększa. Także stosunki w państwach brazylijskich: Parana, Sao Paulo i Minas Geraes, do których przedewszystkiem kieruje się osadników, nie są pozazdroszczenia godne. Braki jakie panują w kolonizacyi tych państw należy przypisać gwałtownemu wzrostowi przypływu emigrantów, mimo, że brazylijskie władze emigracyjne rozwijają w kierunku pokonania tych braków szeroką działalność. Położenie w koloniach założonych w r. 1908 w stanie Parana było na ogół niekorzystne. Dochód jaki przynosiły prymitywnie uprawiane pola nie wystarczał na utrzymanie przeważnej części emigrantów a niskie zarobki, które wypłacano najczęściej w przekazach na artykuły żywności, nie wystarczały z powodu przesadnie wysokich cen wielu rodzinom na nabycie najpotrzebniojszych artykułów codziennych. Mimo istniejących przepisów osadniczych, które emigrantom podczas pierwszych sześciu miesięcy po przybyciu do kolonii i do pierwszego zebrania i sprzedania produktów ziemnych, przyznają wsparcia potrzebne do życia z zastrzeżeniem późniejszego zwrotu, w praktyce już w pierwszych sześciu miesiącach wydaje się emigrantom przekazy na uzyskanie artykułów żywności u dostawców komisyi osadniczej tylko pod warunkiem, że przez trzy dni w tygodniu pracują przy budowie dróg. Wobec tego pozostają im tylko trzy dni w tygodniu do pracy rolnej na losach (otrzymanych działach ziemi). Czas ten bywa przez to także skróconym, że emigranci wskutek nadzwyczaj powolnego postępowania budowy domów, muszą mieszkać miesiącami w barakach, z których nierzadko kilka godzin drogi mają do swoich losów. W koloniach Xavier da Silva, Senador Correira, Miguel Calmon i S. Roque było położonenie austryackich emigrantów w wielu wypadkach pomimo przeważnie urodzajnej ziemi smutne, miejscami nawet doprowadzało do rozpaczy, tak że wielu z emigrantów opuściło kolonie, a niektórzy z nich na koszta państwa ojczystego musieli wracać do domu. Szczególnie przykre stosunki były w kolonii Xavier da Silva gdzie zwolniony z zajmowanego stanowiska kierownik kolonii popełnił najcięższe przekroczenia na poruczonych jego pieczy osadnikach. Założona przez Towarzystwo kolejowe „Brasil Railway Company“ kolonia Legru przy Porti da Uniao, posiada mało przydatną rolę do uprawy, ciężkie warunki osadnicze, tudzież doświadczenia jakie porobili austryaccy robotnicy w służbie tego To-

warzystwa powinny być przestrogą dla chętnych do emigracyi, którzy mają zamiar w tej kolonii się osiedlić. W stanie Sao Paulo było położenie tych austryackich emigrantów, którzy w r. 1908 tam przybyli i za grunta otrzymanne jeszcze nie zapłacili, również bardzo przykre, ponieważ byli zmuszeni nietylko starać się o środki do życia, lecz także o zapłacenie pierwszych rat a przezto popadli przy panującej kryzie gospodarczej, która dopiero w ostatnich czasach trochę się poprawiła, zaraz z początku w trudności, tak, że większa część z nich musiała grunta opuścić i udać się albo do sąsiednich miast albo też wrócić do ojczyzny. Przypływ do miast pozostał jednak dla szukających pracy bez korzyści, ponieważ wskutek ogólnego ograniczenia produkcyi nie było potrzeba sił roboczych. Ci emigranci, którzy znaleźli zatrudnienie w plantacyach kawy, osiągnęli wprawdzie przeciętny zarobek dzienny 4 do $6^1/_2$ koron, jednakże zarobek ten w wielu wypadkach albo z powodu zadłużenia właścicieli plantacyi kawy nie został im zupełnie wypłacony, albo też wskutek wszelkiego rodzaju oszukańczych czy też niesprawiedliwych redukcyi zarobku, został im i 20 do 40% ukrucony. Także i w innych gałęziach zarobku widoki popsuły się. W stanie Minas Geraes położonym na północ od Sao Paulo nie nadają się kolonie dla austryackich osadników. Przedewszystkiem musi się nazwać stosunki panujące w kolonii Joaro Pinheiro, dokąd w ciągu roku 1908 licznie austryaccy emigranci udali się, jako okropne. Kolonia ta, której klimat jest bardzo zły cierpi na brak zdrowej wody do picia i niema w niej żadnych urządzeń sanitarnych. Budynki wystawione przez rząd związkowy są z jaknajgorszego materyału i w jaknajgorszy sposób budowane. Postępowanie urzędników kolonialnych wobec kolonistów osiegnęło wysoki stopień samowoli i korrupcyi. Koloniści nie znajdują u urzędników żadnej życzliwości i są wystawieni na najgorsze wykroczenia i samowolę. Ogólnie także uskarżają się osadnicy na to, że ich córki są narażone na wielkie niebezpieczeństwa z powodu panującej niemoralności. Także były bardzo częste skargi na naruszanie tajemnicy listowej. Osadnicy austryaccy, którzy w ciągu roku 1909 tamże osiedlili się, opuścili tę kolonię porzucając całe mienie i będąc wogóle zadowolonymi, że mogli życie uratować. Nie lepiej przedstawiają się stosunki w innych koloniach państwa Minas Geraes. Stosunki życiowe w dystrykcie związkowym Rio de Janeiro i w stolicy samej były z powodu nadzwyczajnej drożyzny dla europejskich emigrantów bardzo niekorzystne. W r. 1909 werbowano w Europie robotników do budowy kolei w górnej części rzeki Amazonki. Jednakże stosunki klimatyczne mają być tamże bardzo niekorzystne a traktowanie i sposób żywienia europejskich robotników przy budowach kolei w Brazylii pozostawia wogóle bardzo wiele do życzenia. Wobec powyżej przedstawionego stanu rzeczy ostrzega się jak najbardziej przed emigracyą do wymienionych stanów brazylijskich.

Prezydum c. k. Namiestnictwa. L. 631/pr. Lwów, dnia 6. czerwca 1910.

Emigracya do Brazylii.

Okólnik do wszystkich Panów c. k. Starostów. — Wskutek reskryptu Ministerstwa spraw wewnętrznych z 6. stycznia 1910 L.: 41184 do zużytkowania w szczególności do powiadomienia ludności tamtejszej o treści tej informacyi w sposób tamże praktykowany.

Za c. k. Namiestnika: Grodzicki w. r.

Odpis.

Informacya dla emigrantów udających się do Kanady.

Jeneralny gubernator Kanady rozporządzeniem z dnia 12. marca 1910. l. 458 zarządził, że rozporządzenie z 11. września 1908., którem oznaczono wysokość środków pieniężnych, jakie każdy emigrant po przybyciu do Kanady ma posiadać, znosi się i w miejsce tego rozporządzenia mają obowiązywać następujące przepisy:

1. Każdy emigrant, mężczyzna czy kobieta, o ile nie jest członkiem rodziny w myśl następnych dalszych postanowień, który z zamiarem udania się do Kanady lub też do któregokolwiek z jej portów i to w czasie od 1. marca do 30. października włącznie, musi — i to jest bezwzględny warunek pozwolenia wstępu do Kanady — posiadać jako osobistą własność gotówkę w wysokości 25 dol. (t. j. 125 koron), a prócz tego wykazać się nabytą już kartę jazdy aż do swego miejsca przeznaczenia w Kanadzie względnie wykazać się, że posiada odpowiednią ilość pieniędzy do kupienia tej karty.

2. Jeżeli emigrant zamierzający osiąść w Kanadzie pod warunkami pod 1. wymienionymi, jest głową rodziny i towarzyszy mu rodzina albo jeden lub więcej członków tejże, to postanowienia w ustępie pod 1. podane do takiej rodziny względnie jej członków nie mają zastosowania, jednakże odnośny emigrant, który jest głową rodziny, musi prócz wyżej wymienionej kwoty pieniężnej tudzież środków wymaganych w sposób powyższy do swojej dalszej podróży posiadać jeszcze dalszą, będącą bezwarunkowo jego własnością osobistą sumę pieniężną, a mianowicie w wysokości 12·50 dol. (t. j. 62·50 koron) dla każdego członka rodziny będącego w wieku od 5 do 18 lat, a prócz tego karty jazdy lub też sumę pieniężną wystarczającą na pokrycie dalszych kosztów podróży dla wszystkich członków rodziny aż do ich miejsca przeznaczenia w Kanadzie.

3. Każdy emigrant, który przybędzie na granicę Kanady lub też do któregokolwiek z jej portów w czasie między 1. listopada a ostatnim lutego włącznie — musi również zastosować się do powyższych postanowień przyczem jednakże 50 dol. (t. j. 250 koron), zamiast 25 (t. j. 125 koron) i 25 dol. (t. j. 125 koron) zamiast 12.50 dol. (t. j. 62 K. 50 gr.) wstawić należy w te miejsca, w których jest mowa o kwotach pieniężnych 25 dol. i 12·50 dol.

4. Agenci emigracyjni w różnych miejscach i portach przyjazdu, są obowiązani czuwać nad tem, aby powyższe rozporządzenia były przestrzegane.

Wyjęte są tutaj tylko te przypadki, w których agent emigracyjny pomimo braku któregoś z wyż wymienionych postanowień, jest upoważniony uwolnić emigranta od skutków tych postanowień, o ile zostanie w sposób zadowalniający udowodnionem:

a) że emigrant, o ile jest mężczyzną, udaje się jako robotnik rolny do zatrudnienia na pewne mu przyobiecanego i posiada środki potrzebne do przybycia na miejące swego zatrudnienia, albo

b) że emigrantka wstępuje do pewnie jej przyobiecanej służby domowej i posiada środki potrzebne do przybycia na miejsce swego zatrudnienia, albo

c) że emigrant, mężczyzna czy kobieta, należy do niżej wymienionych kategoryi i będzie mieszkał u jakiegoś krewnego z niżej wymienionych kategoryi, który to krewny nie tylko zgadza się ale także jest w możności go wyżywić, a prócz tego, że emigrant ten posiada środki wymagane do przybycia na miejsce samieszkania tego krewnego.

I. Żona, która udaje się do męża.

II. Dziecko, które udaje się do rodziców.

III. Brat lub siostra udająca się do brata.

IV. Małoletni, którzy udają się do zamężnej lub też samoistnie utrzymującej się siostry.

V. Rodzice, którzy udają się do syna lub córki.

Odpis.

Z c. k. Namiestnictwa XV. a 2292/10. Lwów, dnia 7. kwietnia 1910.
Do wszystkich c. k. Starostw.

Zagraniczne Towarzystwa przewozu emigrantów a między nimi szczególnie firmy T. Missler w Bremie i M. G. Freudberg w Antwerpii, rozwijają w kraju agitacyę emigracyjną, zwracając się listownie do funkcyonaryuszów gminnych i duszpasterzy z prośbą, aby używając swego wpływu na ludność mającą chęć do emigracyi nakłaniali ją do zwracania się do firm powyższych, obiecując za dostarczonych emigrantów albo wprost pewną prowizyę od głowy, albo też dając do zrozumienia, iż za tego rodzaju agitacyę będą mogli uzyskać korzyść materyalną.

Zwracając uwagę Pana c. k. Starosty na działalność tych Towarzystw zagranicznych, c. k. Namiestnictwo poleca przestrzedz w sposób właściwy Urzędy gminne i parafialne, iż wszelkie pośredniczenie w zawieraniu interesów na rzecz tego rodzaju Towarzystw, które nadto są znane ze swego wysoce niesumiennego postępowania wobec emigrantów, „może pociągnąć za sobą dochodzenie sądowo karne z powodu przekroczenia ustawy z 21. stycznia 1897 Dz. p. p. L. 27“. C. k. Namiestnik:

Bobrzyński w. r.

SPRAWOZDANIE

Z CZYNNOŚCI

KOMISYI KRAJOWEJ

DLA SPRAW PRZEMYSŁOWYCH

za czas od 1. sierpnia 1909 do końca lipca 1910.

Sprawozdanie niniejsze Komisyi kraj. dla spraw przemysłowych obejmuje okres czasu od 1-go sierpnia 1909 do końca lipca 1910. Nie zaszły w tym czasie żadne zmiany w składzie osobowym Komisyi. Przedstawia się on jak następuje:

Przewodniczący J. E. Stanisław hr. Badeni, Marszałek krajowy.

Zastępcy przewodniczącego: August Gorayski, poseł sejmowy, członek Izby panów, właściciel dóbr itd., Edmund Zieleniewski, inżynier, poseł do Rady państwa, dyrektor fabryki w Krakowie, Dr. Władysław Jahl, członek Wydziału krajowego itd.

Członkowie Komisyi, powołani przez Wydział krajowy: 1. Leopold Baczewski, radca komercyalny, wiceprezydent lwowskiej Izby handlowej, prezes Rady powiatowej lwowskiej itd.; 2. Łucyan Baecker, Radca szkolny, inspektor szkół przemysł-uzupełniających itd.; 3. Roger baron Battaglia, poseł sejmowy i do Rady państwa, dyrektor Związku fabrycznego itd.; 4. Dr. Artur Benis, adwokat kraj., sekretarz Izby handl. i przem. itd.; 5. Stanisław Ciuchciński, poseł sejmowy, prezydent miasta Lwowa itd.; 6. Jan Franke, c. k. Radca dworu, kraj. inspektor szkolny itd.; 7. Dr. Juliusz Leo, poseł sejmowy, prezydent miasta Krakowa itd.; 8. Arnulf Nawratil, c k. Radca dworu, star. inspektor przemysłowy itd.; 9. Bronisław Pawlewski, c. k. profesor Politechniki itd.; 10. Dr. Józef Schoennet, c. k. instruktor Ministerstwa handlu dla stow. przem. we Lwowie itd.; 11. August Sołtyński, em. Inspektor kolei państwowych itd ; 12. Antoni Stefanowicz, c. k. Radca szkolny, Inspektor szkół przemysł. itd.; 13. Dr. Franciszek Stefczyk, poseł sejmowy, dyrektor Biura Patronatu Spółek oszczędności i pożyczek i t. d.; 14. Dr. Władysław Stesłowicz, sekretarz Izby handl. i przem. we Lwowie itd. 15. Włodzimierz Szuchiewicz, c. k. profesor szkoły realnej itd.; 16. Józef Wczelak, Radca ces., właściciel fabryki itd.; 17. Dr. Alfred Zgórski, Radca rządu, Dyrektor Banku kraj. itd.

Członkowie powołani wyborem Komisyi:

1. Dr. Ernest Bandrowski, poseł sejmowy, dyrektor w. państw. szkoły przemysł. w Krakowie itd.; 2. Wojciech Biechoński, prezes Związku stow. zarobkowych, dyrektor akc. Banku związkowego we Lwowie itd.; 3. Maurycy Dattner, prezydent Izby handlowej i przemysł. w Krakowie; 4. Tadeusz Fiedler, c. k. prof. Politechniki itd.; 5. Dr. Henryk Kolischer, poseł sejmowy i do Rady państwa, właściciel fabryki papieru itd.; 6. Piotr Kosobucki, przemysłowiec, prezes Związku stow. przem. w Krakowie; 7. Teofil Merunowicz, poseł sejmowy, kierownik biura Rady pow. lwowskiej i t. d.; 8. Dr. Józef Milewski, poseł sejm., dyrektor Banku kraj. i t. d.; 9. Józef Olszewski, dyrektor Ligi pomocy przemysłowej itd.; 10. Witołd Ostrowski, c. k. instruktor Ministerstwa handlu dla stow. przemysł. w Krakowie itd.; 11. Antoni Pawłowski, Radca rządu, dyrektor Akademii handlowej we Lwowie itd.; 12. Dr. Stanisław Rittel, poseł sejmowy, burmistrz miasta Brodów itd.; 13. Dr. Tadeusz Rutowski, poseł sejmowy, wiceprezydent miasta Lwowa itd.; 14. Józef Schirmer, przemysłowiec, prezes Związku stowarzyszeń przemysł. we Lwowie itd.; 15. Dr. Henryk Szarski, wiceprezydent m. Krakowa. 16. Narcyz Ulmer, sekretarz Związku stow. zarob. itd. 17. Bolesław Zardecki, poseł sejmowy, wiceprezes Rady powiatowej łańcuckiej itd.

W wewnętrznym ustroju Komisyi nastąpiła ta zmiana, że oprócz dwu komitetów stałych dla spraw szkolnych i przemysłowych, utworzony został trzeci komitet stały dla spraw rękodzielniczych. Komisya uważała rozszerzenie to za wskazane nie tylko wskutek uchwały Wys. Sejmu z d. 7. października 1909, lecz także z powodu mnożenia się spraw rękodzielniczych, które, w ślad za znacznem ożywieniem się ruchu rękodzielniczego w kraju, o Komisyę się opierają i w petycyach wnoszonych do W. Sejmu wyraz swój znalazły. Komisya, oparłszy

się na §. 10. statutu swego, wprowadziła tedy odnośne zmiany do obowiązującego ją Regulaminu i stosownie do §. 16. statutu przedłożyła je Wydziałowi krajowemu do zatwierdzenia. Zatwierdzony uchwałą Wydziału krajowego z dnia 26. kwietnia b. r. L 41.300 nowy Regulamin zamieszcza się w całości między załącznikami.

Aleg. I. Obecny skład trzech stałych komitetów Komisyi, obradujących pod przewodnictwem trzeciego Wiceprezesa, szefa departamentu II. Wydziału krajowego, przedstawia się jak następuje:

1. Do Komitetu dla spraw szkolnych należą pp. dr. E. Bandrowski, L. Baecker, J. Franke, A. Nawratil, A. Pawłowski, dr. J. Schoenett, A. Sołtyński, A. Stefanowicz i W. Szuchiewicz.

2. Do Komitetu dla spraw przemysłowych i handlowych należą pp. L. Baczewski, br. R. Battaglia, W. Biechoński, P. Kosobucki, dr. W. Stesłowicz, N. Ulmer, J. Wczelak, E. Zieleniewski, dr. A. Zgórski.

3. Do Komitetu dla spraw rękodzielniczych należą pp. St. Ciuchciński, P. Kosobucki, dr. J. Leo, J. Olszewski, W. Ostrowski, J. Schirmer, dr. J. Schoennet, dr. F. Stefczyk i N. Ulmer.

Czynności sekretarza Komisyi pełni nadal p. Juliusz Starkel, referentem przemysłowym w biurze Komisyi jest p. Konrad Łoziński, inżynier mechanik.

W myśl uchwały W. Sejmu z d. 28. października 1908 — z powodu mnożących się czynności Komisyi, szczególniej w kierunku bezpośredniego popierania przemysłu, badania fabryk i użycia przyznawanych im pożyczek — zostało Biuro Komisyi o jedną siłę fachową pomnożone. Ustanowiono mianowicie posadę drugiego referenta przemysłowego. Zamianowany w drodze konkursu przez Wydział krajowy na to stanowisko p. Wacław Jarra, inżynier chemik, mający przeszło 5-cio letnią praktykę fabryczną, objął czynności d. 11. kwietnia 1910.

W ciągu okresu sprawozdawczego odbyły komitety stałe 18 posiedzeń, a mianowicie: Komitet szkolny 9 posiedzeń w dniach 20. września, 8. listopada, 15. listopada, 25. listopada 1909, 17. stycznia, 28. lutego, 30. maja, 6. czerwca i 4. lipca 1910 — Komitet przemysłowy 7 posiedzeń w dniach 25. października, 29. listopada, 1. grudnia 1909, 24. stycznia, 7. marca, 25. kwietnia i 17. maja 1910 — Komitet rękodzielniczy 17. maja (wspólnie z przemysłowym) i 17. czerwca.

Posiedzeń plenarnych Komisyi odbyło się cztery, a to: 5. grudnia 1909, 20. marca, 30. kwietnia i 4. czerwca 1910.

Przystępujemy do szczegółowego przedstawienia czynności Komisyi i stanu szkół przemysłowych za rok szkolny 1909/10.

I. Szkoły przemysłowe uzupełniające.

Do objętych zeszłorocznym wykazem 57-miu szkół przemysłowych uzupełniających o typie ogólnym, przybyły przedewszystkiem we Lwowie dwie szkoły **Aleg. II.** dla dziewcząt, tak, że wykaz, który obecnie dołączamy, /. obejmuje 59 szkół tego rodzaju. Ponadto zostały jeszcze w czasokresie sprawozdawczym zorganizowane i wprowadzone w życie dalsze szkoły, o których po części i sprawozdanie zeszłoroczne wspomina, a to w Kalwaryi, Krzeszowicach, Leżajsku, Oświęcimiu i dalsza szkoła męska we Lwowie im. Czackiego. Liczymy więc obecnie 64 należycie zorganizowanych szkół przemysłowych uzupełniających o typie ogólnym. Prócz tego odbywała się nauka przemysłowa uzupełniająca z inicyatywy czynników lokalnych w Kołaczycach, Zatorze i Jaworznie. I co do tych miejscowości przedstawiła Komisya Wydziałowi krajowemu wnioski należytego zorganizowania szkół, skoro dotyczące gminy i powiaty przyjmą na siebie zobowiązanie odpowiedniego przyczyniania się do kosztów utrzymania tychże.

Zwrot ku tworzeniu szkół uzupełniających o typie zawodowym dla uczniów warsztatowych wedle ich zawodów, znachodzi w Komisyi gorące poparcie, gdyż zmierzają one niewątpliwie szybciej i dokładniej do celu wykształcenia młodego rękodzielnika. Powstały też przedewszystkiem w Krakowie szkoły tego rodzaju, a mianowicie szkoła gospodnio-szynkarska, dla drukarzy, dla cukierników i piernikarzy, dla piekarzy, dla rzeźników i masarzy i dla krawczyń.

W Brzeżanach przystąpiono do zorganizowania zawodowej szkoły uzupełniającej dla murarzy obok istniejącej tam już szkoły przemysłowej uzupełniającej ogólnego typu.

We Lwowie stowarzyszenia przemysłowe gospodnio-szynkarskie, cukierników i szewców uczyniły już przed rokiem krok w kierunku organizacyi własnych zawodowych szkół przemysłowych uzupełniających. Na wniosek Komisyi Wydział krajowy uchwalił w zasadzie gotowość przyczyniania się w $^1/_3$ części z funduszów krajowych do utrzymania rzeczonych szkół, skoro w warunkach bliżej określonych zostaną utworzone i w pierwszych dniach listopada r. z. uwiadomił o tem odnośne stowarzyszenia — lecz organizacya nie przyszła jeszcze do skutku.

Takiż sam krok uczyniło także stowarzyszenie fryzyerów i perukarzy we Lwowie, a uzyskawszy przyrzeczenie finansowego poparcia z funduszu krajowego, przystąpi prawdopodobnie w najbliższej przyszłości do zorganizowania zawodowej szkoły uzupełniającej.

Niestety, w kierunku ponoszenia choćby skromnych wydatków na cele kształcenia młodzieży rękodzielniczej, nie są jeszcze nasze stowarzyszenia przemysłowe i gminy dość skore i temu przypisać należy zbyt wolne tempo, w jakiem akcya tworzenia zawodowych szkół uzupełniających się posuwa. Wydatne świadczenia stowarzyszeń przemysłowych na rzecz szkolnictwa przemysłowego w zachodnich krajach koronnych i poza granicami monarchii, powinny być dla nich wskazówką, że i w kraju naszym czynić to należy, a to tem więcej, im większej pracy i ofiar wymaga u nas dźwiganie bardzo podupadających rzemiosł.

Daty statystyczne, tyczące się frekwencyi w ogólnych szkołach przemysłowych uzupełniających w roku szkolnym 1908/9, przedstawiają się, wedle wykazu przygotowanego do sprawozdania Rady szkolnej krajowej, jak następuje:

W 60 szkołach liczono klas 225, sił nauczycielskich 548. W porównaniu z rokiem poprzednim przybyło klas 16. Uczniów zapisanych liczono 8253. Z tej liczby pozostało do końca nauki 7000; cel nauki osiągnęło 5230 uczniów, nieklasyfikowanych zostało 1295.

W porównaniu z rokiem szkolnym 1907/8 okazuje się stan znacznie lepszy. Liczba zapisanych jest o 14% wyższą, pozostałych do końca nauki o przeszło 13% więcej. Średnią frekwencyę obliczano w roku poprzednim na 76·1%, w roku 1908/9 wynosi ona 76·3%.

Stan frekwencyi za rok szkolny 1909/10 nie jest jeszcze zestawiony.

Z zawodowych szkół uzupełniających przez kraj subwencyonowanych, przedstawiają cyfry frekwencyi za rok 1909/10 następujące:

W Krakowie, w szkołach:	gospodnio-szynkarskiej . . .	37 uczniów
	cukierników i piernikarzy . .	34 „
	rzeźników i masarzy	104 „
	piekarzy	89 „
	drukarzy i litografów . . .	73 „
W Brzeżanach w szkole dla murarzy		45 „
W Krakowie w szkole dla krawczyń		67 „
	Razem . . .	449 uczniów

tj. 382 uczniów i 67 uczenic przemysłowych.

Koszta utrzymania 59-ciu ogólnych szkół przemysłowych uzupełniających, obliczone na podstawie preliminarzy na rok 1910, wynoszą — bez kosztów ogólnej natury całego tego działu budżetowego 285.926 K. Z tej kwoty przypada na fundusz krajowy 100.428 K., na skarb państwa 100.415 K, na gminy, powiaty i inne czynniki miejscowe 85.083 K. Widać więc z tego, że równowaga wydatków, oparta zasadniczo na rozdziale kosztów między państwo, kraj i czynniki miejscowe po $^1/_3$ części, została już bardzo zachwianą, i jeśli z gmin, powiatów i innych źródeł miejscowych nie popłyną większe zasiłki, może nastąpić szkodliwy zastój w rozszerzaniu i podnoszeniu tak bardzo dla rękodzielnictwa potrzebnych szkół przemysłowych uzupełniających.

Na utrzymanie zawodowych szkół uzupełniających przyznał Wydział krajowy dotychczas w r. 1910 następujące subwencye:

W Krakowie szkołom:	gospodnio-szynkarskiej . . .	1400 K — h
	cukierników i piernikarzy . .	1921 „ 31 „
	Do przeniesienia . . .	3321 K 31 h

*

	Z przeniesienia . . .	3321 K 31 h
W Krakowie szkołom:	rzeźników i masarzy	800 „ — „
	piekarzy	1600 „ — „
	drukarzy i litografów	1800 „ — „
W Brzeżanach szkole	dla murarzy	700 „ — „
W Krakowie „	„ krawczyń	800 „ — „
	Razem . . .	9021 K 31 h

Na cały dział szkolnictwa przemysłowego uzupełniającego żądała Komisya od c. k. Rządu na rok 1909 subwencyi w kwocie 100.315 K. C. k. Rząd, pismem z d. 21. października 1909, przyznał wszakże tylko 86.000 K. a więc o 14.315 K mniej, które spadły na fundusz krajowy. Poza tem przeznaczył c. k. Rząd jeszcze 2000 K na dokupywanie środków naukowych i remuneracye dla nauczycieli do rąk c. k. Inspektora szkół przemysł. uzupełniających.

Na rok 1910, w miarę rozszerzania się akcyi w kierunku zakładania i ulepszania szkół przemysłowych uzupełniających, wynosiły żądania Komisyi 115.213 K Czy całą tę kwotę c. k. Rząd uwzględnił, nie wiadomo, gdyż do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania nie asygnowano jeszcze zasiłków państwowych na krajowe szkolnictwo przemysłowe w Galicyi. Gdyby i za ten rok udział skarbu państwa w kosztach utrzymania szkół przemysłowych uzupełniających miał być znacznie zmniejszony i gdyby w przyszłości subwencye rządowe nie wzrastały w miarę istotnych potrzeb i wzrastania wydatków z funduszu krajowego, to akcya dalszego rozwijania tego tak dla kraju ważnego działu szkolnictwa byłaby poważnie zagrożona.

Przedstawiona c. k. Rządowi przez Komisyę suma zasiłków ze skarbu państwa, potrzebnych na utrzymanie szkół przemysłowych uzupełniających w r. 1911, wynosi 132.145 K.

II. Szkoły i kursy zawodowe.

Szkół zawodowych, warsztatów naukowych, krajowych i subwencyonowanych, liczono z końcem roku ubiegłego 58. Z dawniejszych ubyły wskutek zwinięcia: szkoła koszykarska w Niżniowie i szkoła szewska w Dobczycach. W liczbie pozostałych zakładów liczymy 31 szkół z funduszu krajowego utrzymywanych i 27 subwencyonowanych. W szczególności były utrzymywane dla nauki koszykarstwa: Centralny kurs koszykarstwa we Lwowie, 7 szkół krajowych, a to w Brzezowcu, Brzostku, Dynowie, Gdowie, Leżajsku, Tarnobrzegu i Zatorze, oraz 10 warsztatów naukowych subwencyonowanych, a to w Albigowej, Bilince, Czerwonej Woli, Chyszewicach, Milczycach, Przewrotnem, Rudkach, Siekierczycach, Wielowsi i Żurawnie; Dla kołodziejstwa z kowalstwem 4 szkoły krajowe, a to w Grybowie, Grzymałowie, Kamionce strumiłowej i Tłumaczu; dla nauki stolarstwa dwie szkoły krajowe w Stanisławowie i Kalwaryi Zebrzydowskiej; dla zabawkarstwa drzewnego krajowa szkoła zabawkarstwa w Jaworowie; dla wyrobów keramicznych 2 zakłady krajowe, a to szkoła garncarska w Kołomyi i kursa keramiczne w Podgórzu, oraz subwencyonowana pracownia w Toustem; dla szewstwa 3 krajowe szkoły szewskie w Witkowie, Starym Sączu i Kołomyi; dla tkactwa 6 krajowych szkół i warsztatów naukowych tkackich, a to w Krośnie, Glinianach, Gorlicach, Kosowie, Łańcucie i Rychwałdzie, oraz 4 subwencyonowane warsztaty naukowe tkackie w Budzanowie, Korczynie, Wilamowicach i Zwiniaczu; dla sukiennictwa kraj. szkoła sukiennicza w Rakszawie; dla koronkarstwa 2 szkoły krajowe w Zakopanem i Bobowej, oraz 4 subwencyonowane w Jaworowie, Kańczudze, Przeworsku i Rudkach; dla hafciarstwa krajowa szkoła hafciarska w Makowie; dla robót kobiecych wogóle 6 zakładów subwencyonowanych, a to we Lwowie (3), Krakowie, Kołomyi i Przemyślu; dla nauki kilku rękodzieł łącznie 3 zakłady, a to w Drohowyżu, Oświęcimiu i Miejscu Piastowem.

Zestawienie tych zakładów co do kosztów ich utrzymania na podstawie preliminarzy na rok 1910, mieści w sobie załączony tu ·/. wykaz. Suma tych kosztów wynosi 733.711 K. Na pokrycie ich domagała się Komisya subwencyi ze skarbu państwa w łącznej kwocie 117.800 K, lecz c. k. Rząd nie przychylił się do tego wniosku i przyznał o 41.800 K mniej, tj. tylko 86.000 K, wskutek czego nastąpiło znacznie większe obarczenie funduszu krajowego kosztami utrzymania szkół zawodowych i zniewoliło Wydział krajowy do obniżania subwencyi rządowych tym

·/. Aleg. III.

subwencyonowanym warsztatom naukowym, które stale z funduszów państwa bywają subwencyonowane. Poza podaną powyżej kwotą asygnowała c. k. Rada szkolna krajowa jeszcze zasiłki państwowe wprost zarządom szkół robót kobiecych w ogólnej kwocie 8100 K. Cały zatem wydatek państwa na krajowe i subwencyonowane zakłady dla nauki zawodowej w r. 1909 wynosił 94.100 K, co w obec ogółu wydatków, preliminowanych w kwocie 733.711 K, przedstawia się znacznie gorzej niż w roku poprzednim, gdyż równa się pokryciu niespełna 13%, czyli około ósmej części kosztów, preliminowanych na utrzymanie rzeczonych szkół.

Wnioski, przedstawione c. k. Rządowi przez Komisyę na rok 1911, sumują się na kwotę 190.600 K.

Poza szkołami zawodowemi obejmujemy wykazami i niniejszym działem sprawozdania także kursy zawodowe i majsterskie W czasokresie sprawozdawczym odbyło się takich kursów 17, a to dla koszykarstwa 4, dla stolarstwa 3, dla szewstwa 5, dla blacharstwa 1, dla murarstwa 2, dla kroju i konfekcyi bielizny 2, z ogólną liczbą 258 uczestników i uczestniczek. Do kosztu urządzenia kursów tych, wynoszących przeszło 45.000 K, przyczynił się c. k. Rząd kwotą 12.000 K.

Wszystkich przeto zakładów stałych i kursów czasowych dla nauki zawodowej liczono w roku 1909 10 75, tj. o czternaście więcej, niż w czasokresie, objętym sprawozdaniem Komisyi za r. 1908/9.

Przechodzimy do rozpatrzenia obecnego stanu szkół i kursów zawodowych i zaznaczenia ważniejszych szczegółów ich działania i rozwoju.

Szkoły koszykarskie nie zmieniły się w niczem pod względem swego ustroju. Pomijając udzielaną gdzieniegdzie naukę stylistyki, rachunków i w miarę możności rysunków zawodowych, udziela się w nich, w okresie dwóch do trzech lat, niemal wyłącznie praktycznej nauki wyplatania i wykańczania rozmaitych użytkowych i ozdobnych wyrobów koszykarskich. Oprócz „Centralnego kursu koszykarskiego we Lwowie“, są to zatem warsztaty naukowe, kształcące praktycznych koszykarzy, którzy po ukończeniu szkoły pracują zazwyczaj jeszcze w związku ze szkołą jako płatni robotnicy i stają się w ten sposób do pracowania w warsztatach koszykarskich i do samoistnego wykonywania koszykarstwa jako przemysłu domowego uzdolnieni.

Dzięki oddziaływaniu tych szkół w ciągu lat dwudziestu, odkąd je zakładać poczęto, rozwinęło się w kraju koszykarstwo i podniosło znacznie co do jakości wyrobów. Z dnia na dzień mnożą się pracownie, w których wykonuje się dobre i gustowne wyroby koszykarskie. Akcyę tworzenia spółek koszykarskich, zdolnych do produkcyi na większą skalę, jak np. Albigowa, Gdów, Wiązownica, Wielowieś i inne, wziął na siebie kraj. Związek przemysłowy, podejmujący coraz skrzętniej organizacyę wywozu wyrobów koszykarskich poza granice kraju i monarchii.

Jedna ze szkół, a mianowicie szkoła koszykarska w Dynowie, dla której nie można było uzyskać od gminy odpowiedniego umieszczenia i w ogóle życzliwego traktowania interesów szkoły i gdzie frekwencya uczniów malała, została z końcem lipca br. zwinięta. O ile da się tam produkcyę koszykarską nadal utrzymać przez organizacyę odpowiedniej spółki produkcyjnej, okaże przyszłość. W Niżniowie, gdzie szkołę również przed rokiem zwinięto, zdoła się nadal koszykarstwo utrzymać i rozwijać, gdyż zajął się tem na własną rękę były jej instruktor W. Kopkowicz, założywszy przy pomocy Wydziału krajowego pracownię własną, w której i byłym uczniom szkoły dał zajęcie.

Na Centralnym kursie koszykarstwa we Lwowie, odbyły się w okresie sprawozdawczym cztery kursy pięciomiesięczne. Jeden z nich, od 1-go września 1909 do końca stycznia, urządzonym był w porozumieniu z Radą szkolną krajową dla nauczycieli ludowych, w celu poparcia nauki koszykarstwa, uprawianego we wielu szkołach ludowych w kraju. Wzięło w nim udział siedmiu nauczycieli z różnych okolic kraju, a wyniki nauki były zadawalniające. Równocześnie odbywał się kurs koszykarstwa galanteryjnego dla kobiet, który zgromadził 6 uczestniczek i dał bardzo dobre wyniki. Trzecim był kurs dla 7 ukończonych uczniów szkół koszykarskich w kraju. Kurs ten odbył się w sezonie letnim, tj. w czasie od 1. marca do końca lipca, również z dobrymi wynikami nauki.

Jedna z uczestniczek kursu kobiecego otworzyła już przy pomocy zasiłku z funduszu krajowego pracownię koszykarstwa galanteryjnego w Rymanowie.

Organizacya Centralnego kursu koszykarskiego ulegnie w najbliższej przyszłości zmianie, spowodowanej zmienionemi okolicznościami, stosownie do wymogów nowej ustawy przemysłowej i wprowadzenia koszykarstwa do szeregu rękodzieł, dla których — o ile nie jest ono przemysłem domowym — przepisana jest kwalifikacya zawodowa, oparta na uzyskaniu dowodu uzdolnienia, który uprawnia do ubiegania się o kartę przemysłową i do samoistnego prowadzenia pracowni. Dotychczasowe luźne, pięciomiesięczne kursy, zostaną tedy przekształcone na centralną szkołę koszykarską, która obejmie: 1. dwuklasową szkołę koszykarską o nauce całodziennej, w którejby uczono teoretycznie i praktycznie koszykarstwa, tak, iżby kończący ją uczeń mógł zdać egzamin na czeladnika; 2. jednoroczną szkołę majsterską, całodniową, do której byliby przyjmowani koszykarze, którzy po wyzwoleniu, względnie zdaniu egzaminu czeladniczego, wykażą się odbyciem conajmniej jednorocznej praktyki zawodowej; 3. jednoroczny kurs zawodowy koszykarstwa galanteryjnego dla kobiet; 4. szkołę przemysłową uzupełniającą o charakterze zawodowym dla uczniów, zajętych w pracowniach koszykarskich we Lwowie.

Zakład tego rodzaju nie będzie mógł nadal mieścić się w wynajmowanych dotąd lokalnościach; potrzebnym okazuje się dlań budynek własny, wskutek czego przewidziano w preliminarzu odnośną pozycyę wydatku na wystawienie dlań odpowiedniego budynku.

Z pomiędzy subwencyonowanych warsztatów naukowych koszykarskich ubył w początkach b. roku warsztat w Przewrotnem, zwinięty dla braku dostatecznej frekwencyi.

Wędrowne kursy koszykarskie odbyły się: w Ciężkowicach, kurs drugi 10-miesięczny, w którym brało udział 8 uczniów i uczenic, w Kobiernicach, w powiecie Bialskim, drugi kurs 10 miesięczny, na którym pobierało naukę 15 uczniów. Dalsze dwa kursy urządzono: w Sokołowie, w powiecie Stryjskim, kurs 10-miesięczny od 1. lutego 1909, na który zapisało się 9 uczniów, a gdzie instruktorem jest b. wychowanek Centralnego kursu koszykarstwa we Lwowie, Adam Chmielowski i w Gaci w powiecie Przeworskim, gdzie urządzono 8-miesięczny kurs koszykarski, przeznaczywszy dlań b. ucznia szkoły koszykarskiej w Leżajsku, Jana Mirka na instruktora, pod nadzorem kierownika rzeczonej szkoły, Wojciecha Kuta. Na kursie tym, urządzonym w miejscowości, której ludność już od dłuższego czasu wyrobem koszów się zajmuje, ma się na celu głównie wydoskonalenie koszykarzy w pewnych wyrobach koszykarskich, mogących znaleźć łatwy i masowy zbyt, i przygotowanie do zawiązania samoistnej spółki produkcyjnej. Udział w kursie wzięło 18 uczestników.

Utworzeniem spółek wytwórczych koszykarskich w Ciężkowicach, gdzie produkcya koszykarska, po zamknięciu kursów, utrzymuje się i nadzorowaną jest na razie z ramienia Wydziału krajowego przez nauczyciela tamtejszej szkoły ludowej, p. Juliana Mańkowskiego i w Kobiernicach, gdzie usiłowania wprowadzenia przemysłu koszykarskiego otoczył światłą i troskliwą opieką dyrektor tamtejszej szkoły rolniczej p. Adolf Poniński — zająć się ma w najbliższej przyszłości krajowy Związek przemysłowy.

Na wiosnę b. roku otwarto jeszcze jeden kurs koszykarski w Olesku, przy pomocy i pod opieką tamtejszego Koła T. S. L. Na kurs ten zapisało się z chwilą otwarcia, tj. dnia 19. marca b. r., 20 uczniów od 10 do 20 lat. Frekwencya wszakże nie utrzymała się w tej wysokości, gdyż wszyscy prawie starsi uczniowie, pracujący także w zawodzie murarskim, pospieszyli wkrótce za swymi majstrami do murarki. Powrócą oni po ukończeniu sezonu budowlanego na zimę do dalszej nauki koszykarstwa, które pragną z murarstwem, jako zajęcie zimowe, zespolić Na kursie utrzymało się jednak zawsze 12 uczestników młodszych, od 10 do 14 lat liczących.

Z początkiem kwietnia b. r. otwarty został w Ciężkowicach, pierwszy tego rodzaju, kurs koszykarskich wyrobów galanteryjnych pod kierownictwem nauczycielki wędrownej, p. Maryi Mastalskiej, która na dwu kursach kobiecych w Centralnym kursie koszykarskim we Lwowie do nauczania galanteryjnego koszykarstwa należycie się przygotowała. W kursie tym wzięło na razie udział 8 dziewcząt, jest jednak nadzieja, że na sezon zimowy ilość uczenic się zwiększy. Nauka idzie w porządku, dotychczasowe wyniki jej są dobre. Główna

trudność rozwinięcia kursu leży w tem, że pomieszczenie jest złe i niedostateczne, gdyż zwierzchność gminna, skora do przyrzeczeń, nie spełniła wszystkiego, do czego się zobowiązywała. Można się wszakże spodziewać, że kurator kursu, miejscowy proboszcz, ks. kanonik J. Michalik, zdoła wywrzeć wpływ odpowiedni, aby zaniedbania gminy w umieszczeniu kursu i zaopatrywaniu go w potrzebne materyały, zostały usunięte.

W szkołach kołodziejskich nie zaszły żadne zmiany w dotychczasowym programie nauki. W najbliższej przyszłości wypadnie wszakże dostosować go bardziej do wymogów nowej ustawy przemysłowej, ażeby ułatwić uczniom i czeladzi kołodziejskiej i kowalskiej nabywanie dowodu uzdolnienienia i prawnej kwalifikacyi do samoistnego wykonywania rzemiosła. Z wyjątkiem warsztatu naukowego w Grzymałowie, gdzie stan nauki jest mniej dobry — gdyż dotychczas nie uregulowano niestety z Wydziałem powiatowym stosunków prawnych pod względem własności gruntów i budynków, co stoi także na zawadzie w podjęciu radykalniejszej reorganizacyi zakładu i uregulowania personalu szkolnego — jest w innych trzech szkołach, w Kamionce str, Tłumaczu i Grybowie stan nauki dobry i celowi odpowiedni. O żywotności wszystkich czterech szkół świadczy najwymowniej frekwencya, która ze 129 w roku poprzednim do 149 uczniów w tym roku się wzmogła.

Od szeregu lat zaznaczała Komisya w swych sprawozdaniach, że pomieszczenie szkoły w Kamionce str. jest złe i staje się coraz gorsze z powodu podupadania budynku szkolnego. Gdy gmina i powiat kamionecki żadnego kroku nie uczyniły, ażeby się o nowy, celowi odpowiedni budynek postarać, postanowił był Wydział krajowy, ażeby szkołę kołodziejską w Kamionce zwinąć, ewentualnie przenieść ją do innej miejscowości. Uchwała ta pobudziła dopiero gminę do większej energii; wniosła ona prośbę o cofnięcie tej uchwały i zakupiwszy przy pomocy funduszów powiatowych grunt, ofiarowała go pod budowę nowego, z funduszów krajowych wznieść się mającego budynku szkolnego. Wydział krajowy zamierza tedy w roku przyszłym przystąpić do budowy i wstawił do preliminarza na rok 1911 kwotę 6000 K na wstępne koszta budowy.

W Grybowie dokonanem będzie jeszcze w tym roku rozszerzenie budynku na pomieszczenie internatu uczniów, o czem Komisya już w sprawozdaniu zeszłorocznem nadmieniała.

W Tłumaczu, dzięki gorliwości kuratora szkoły, p. Piotra Szczepańskiego i tamtejszego Wydziału powiatowego posiada już szkoła odpowiedni lokal na internat dla uczniów. W ostatnich czasach przedstawił kurator Komisyi wniosek rozszerzenia programu szkoły w tym kierunku, ażeby oprócz oddziału kołodziejskiego i kowalskiego utworzono w niej osobny oddział lakierniczo-rymarski, ograniczony do niezbędnych robót pomocniczych przy wykonywaniu robót pomocniczych, które dotychczas sprowadzanym „ad hoc“ lakiernikom lub rymarzom poruczano. Uznając słuszność motywów na poparcie tego wniosku przytoczonych — a w szczególności ten, że znajomość lakiernictwa i rymarstwa w zastosowaniu do zwykłych wyrobów kołodziejskich ułatwi znakomicie wychowankom szkoły osiedlanie się po wsiach i po dworach jako stelmachów i kowali — poparła Komisya wniosek ten w przedstawieniu do Wydziału krajowego. Znalazło to swój wyraz w projekcie preliminarza szkoły na r. 1911, gdzie wstawioną została pozycya 4000 K na wybudowanie warsztatu lakierniczo-rymarskiego, dla którego już Wydział powiatowy znaczną część materyałów przygotował.

Obie krajowe szkoły stolarskie, w Stanisławowie i Kalwaryi pracowały w ostatnim roku szkolnym już w zmienionych nieco warunkach nowego programu nauki. Uważamy za wskazane przedstawić szczegółowo ten nowy program, ażeby dać dokładny obraz nauki udzielanej w szkole, jej rozmiarów i zawodowej wartości.

Szkoła stolarska w Stanisławowie obejmuje trzy oddziały zawodowe, a to:

a) oddział artystycznego stolarstwa meblowego i budowlanego;

b) oddział tokarstwa drzewnego i specyalnego dla rozmaitych kategoryi tego przemysłu;

c) oddział snycerstwa ornamentalnego zastosowanego do artystycznych wyrobów meblowych.

Na podstawie nowej organizacyi szkoły nauka stolarstwa obejmuje trzy

lata nauki, t. j. klasę przygotowawczą i dwie klasy zawodowe, następnie rok praktyki poza szkołą i jednoroczną szkołę majsterską.

Nauka tokarstwa dzieli się na dwuletni, względnie z kursem przygotowawczym, trzyletni warsztat naukowy tokarstwa drzewnego i osobny dwuklasowy specyalny oddział tokarstwa dla rozmaitych kategoryi tego przemysłu.

Na oddziale snycerskim trwa nauka trzy lata.

Trzyletnie oddziały nauki stolarstwa, tokarstwa i snycerstwa mają na celu przyswojenie chłopcom, którzy przekroczyli wiek obowiązkowej nauki szkolnej, a pragną wyuczyć się jednego z tych rzemiosł, niezbędnych praktycznych wiadomości i zręczności w ręcznej pracy, w zakresie odpowiadającym nauce u majstra i udzielenie im najważniejszych wiadomości w przedmiotach przemysłowo-kupieckich, w nauce o formach artystycznych, w technologii, tudzież dostatecznej wprawy w rysunkach.

Szkoła majsterska stolarstwa i dwuklasowy specyalny oddział tokarstwa dają pomocnikom stolarskim i tokarskim sposobność do nabycia wyższego wykształcenia w swoim zawodzie i to zarówno w kierunku praktycznym, jak i teoretycznym i przygotowują ich tym sposobem do objęcia stanowiska przodownika, werkmistrza lub samodzielnego kierownika przedsiębiorstwa przemysłowego w obranym zawodzie.

Nauka dzieli się na teoretyczną i praktyczną.

Nauka teoretyczna obejmuje:

a) naukę religii;

b) naukę języka polskiego i ruskiego;

c) wiadomości z nauk przyrodniczych t. j. historyę naturalną i fizykę;

d) wiadomości z nauki o ziemi (geografia handlowa);

e) kaligrafię t. j. ćwiczenia w piśmie zwyczajnem i najbardziej używanem piśmie zdobnem;

f) naukę rysunków elementarnych, techniczno-konstrukcyjnych i dekoratywnych w połączeniu z nauką o formach artystycznych, o rzutach i nauką konstrukcyi wyrobów stolarskich:

g) naukę przemysłowo-kupiecką t. j. stylistykę, rachunki przemysłowe i kalkulacyę, buchalteryę, ustawodawstwo przemysłowe i ustrój społeczny, tudzież hygienę;

h) technologię drzewa, narzędzi, materyałów pomocniczych w połączeniu z nauką o maszynach i motorach.

Wszystkich powyższych wiadomości udziela się w sposób i w rozmiarach ściśle zastosowanych do specyalnych potrzeb zawodu, tudzież przygotowania i zdolności każdego ucznia.

Nauka rysunków przysposabia ucznia do samodzielnego wykonywania konstrukcyjnych rysunków warsztatowych do tego stopnia, ażeby mógł później narysowany przedmiot z całą dokładnością co do formy i wymiarów wykonać; niemniej wprawia się uczeń w samodzielnem projektowaniu pojedyńczych wyrobów artystycznego przemysłu drzewnego, opartego na znajomości zasadniczych form każdego stylu.

W przedmiotach kupieckich poucza się ucznia o korespondencyi kupieckiej, przepisach pocztowych, podaniach i t. p., dalej o rachunkowości przemysłowej i kalkulacyi, o prowadzeniu ksiąg, ustawodawstwie przemysłowem, ustroju praw obywatelskich i wreszcie o hygienie przemysłowej. Wogóle ten dział nauki obejmuje to wszystko, z czem każdy uczeń przy późniejszem samodzielnem wykonaniu swego rzemiosła spotkać się musi.

Nauka technologii zapoznaje ucznia z wszystkiemi własnościami drzew europejskich i zamorskich, używanych w przemyśle drzewnym, z oznaczeniem ich wartości oraz warunków i zwyczajów sprzedaży; objaśnia o materyałach pomocniczych, służących do wykończenia wyrobów z drzewa jak: klejenia, szlifowania, bajcowania, malowania, politurowania, wykładania i t. p. Następnie zaznajamia się ucznia z wszystkimi przyrządami t. j. maszynami i narzędziami służącemi do obróbki drzewa, mówi się o ich przeznaczeniu, sposobie użycia, dobrem utrzymaniu i pielęgnowaniu, a w końcu udziela mu się wiadomości o wymiarach i przeznaczeniu poszczególnych wyrobów tak meblowych jak i budowlanych, tudzież o obliczeniu cen ich sprzedaży.

Nauka praktyczna w warsztacie stanowi najważniejszą część nauki. Głównem zadaniem jej jest, ażeby uczniowie nabyli dostatecznej biegłości ręcznej

w wykonywaniu wszelkich robót, wchodzących w zakres obranych przez nich zawodów.

W I. kursie rocznym jest nauka praktyczna dla wszystkich trzech oddziałów wspólną i każdy uczeń bez względu na zawód, jakiemu się chce specyalnie poświęcić, obowiązany jest przerobić wstępną szkołę wszystkich trzech rzemiosł, w których szkoła kształci t. j. stolarstwa, tokarstwa i snycerstwa, a dopiero na drugim roku rozdzielają się uczniowie według ich uzdolnienia i upodobania na pojedyńcze zawody, w których chcą się specyalizować.

W dziale stolarskim zajmują się uczniowie wykonywaniem wszystkich wchodzących w ten zakres wyrobów, tak meblowych jak i budowlanych, na podstawie szczegółowych rysunków w naturalnej wielkości z uwidocznieniem wszystkich przekrojów, tudzież wygotowanego szkicu w skali 1:10 i to, ze względu na artystyczno-przemysłowy kierunek zakładu, z zastosowaniem najwytworniejszych i najdokładniej wykończonych form artystycznych.

W dziale tokarskim kształcą się uczniowie na tokarzy drzewnych dla zapotrzebowania przemysłu meblowego, tudzież na tokarzy specyalnych, od stolarstwa całkiem niezależnych, a to dla wyrobów galanteryjnych, cygarniczkarskich i fajczarskich, bilardowych i t. p. z drzewa, rogu, kauczuku, celluloidu, alabastru, marmuru, galalitu, kości słoniowej, pianki morskiej, ambroidu, perłowej masy i bursztynu.

Snycerstwo obejmuje wraz z nauką modelowania naukę snycerstwa ornamentalnego, zastosowanego do dekoracyi mebli, a więc rzeźbienie liści i kwiatów z natury, rzeźbienie ornamentów plastycznych, układanych przez uczniów samodzielnie, z naturalnych roślin, rzeźbienie draperyi, części postaci ludzkiej, tudzież drobnych przedmiotów użytkowych snycerstwa galanteryjnego.

Warunki przyjęcia uczniów są następujące:

a) Do trzyklasowej szkoły zawodowej stolarstwa, tokarstwa lub snycerstwa ukończony 13-ty rok życia i fizyczne uzdolnienie do pracy przy warsztacie stolarskim, tudzież ukończenie z dobrym postępem przynajmniej IV. klasy szkoły ludowej, albo odpowiednie temu wykształcenie w inny sposób nabyte.

b) Celem przyjęcia do szkoły majsterskiej należy przedłożyć dowody ukończenia nauki u majstra lub też dowód ukończenia takiej szkoły zawodowej, której świadectwo zastępuje świadectwo nauki u majstra, tudzież dowód odbycia przynajmniej jednorocznej praktyki w charakterze pomocnika w przemyśle stolarskim.

c) Do specyalnego dwuklasowego oddziału tokarstwa dla rozmaitych kategoryi tego przemysłu może być przyjęty taki uczeń, który ukończył dwuklasowy warsztat naukowy tokarski, lub też odbył naukę u majstra z tokarstwa drzewnego.

Szkoła stolarska w Stanisławowie należy do najlepszych szkół tego rodzaju nietylko w Galicyi, lecz i poza jej granicami. Świadczy o tem nietylko napływ uczni, który musi być ograniczany ze względu na niemożność pomieszczenia wszystkich, lecz także cyfry co do wyników nauki w tej szkole. W ciągu dziewiętnastu lat swego istnienia, rozszerzając się z roku na rok od początków bardzo skromnych, wydała szkoła 102 uczniów zupełnie ukończonych ze świadectwami uzdolnienia. Z uczniów tych 11 prowadzi własne pracownie w różnych miejscowościach kraju, 9 zajmuje stanowiska przodowników przy zakładach naukowych i większych fabrykach, 5 kształci się dalej w wyższych zakładach naukowych, 3 odbywa służbę wojskową, 3 zmarło, 4 przerzuciło się do innego zawodu, a reszta 67 pracuje w charakterze czeladników: 62 w różnych miejscowościach kraju a 5 za granicą.

Ustrój szkoły stolarskiej w Kalwaryi ulega także zmianie, aczkolwiek głównem zadaniem jej jest zawsze nauka w zakresie stolarstwa meblowego i budowlanego przy pomocy maszyn. W czasokresie sprawozdawczym obejmowała ona:

1. Dwuletni kurs stolarstwa meblowego, z jednorocznym kursem przygotowawczym.

2. Sześciomiesięczny kurs wieczorny dla majstrów i czeladzi stolarskiej poprzedzony osobnym jednomiesięcznym kursem przygotowawczym z rachunku elementarnego, oraz jednomiesięczny kurs buchalteryi.

3. Dwuletni kurs stolarstwa maszynowego dla robotników fabrycznych.

Oprócz dwuletniego kursu stolarstwa zawodowego istnieją jeszcze dwie klasy dawnej organizacyi szkoły, a to 3-ci i 4-ty kurs dawnej czteroletniej szkoły zawodowej, a oprócz tych, osobny jednoroczny kurs dla czeladzi stolarskiej t. j.

kurs nadzwyczajny, mający na celu ułatwienie tejże uzupełnienia swego zawodowego wykształcenia.

Oprócz powyższych, program Zakładu obejmuje jeszcze:

4. Jednoroczny kurs majsterski dla stolarstwa meblowego i budowlanego, który wejdzie dopiero w życie z początkiem roku 1911/1912.

Nauka na powyżej wymienionych kursach odbywa się na podstawie planów, zatwierdzonych przez Wydział krajowy.

Uczniowie dwuletniego kursu stolarstwa otrzymują po ukończeniu z dobrym postępem dwuletniej, względnie trzyletniej nauki i wykazaniu odpowiedniego uzdolnienia — świadectwa, które w myśl ustawy, stanowią dowód prawidłowego ukończenia nauki zawodowej stolarstwa, czyli inaczej dyplomy czeladników.

Celem nauki w tym dziale jest nietylko uzdolnienie praktyczne — ale również podanie takich wiadomości teoretycznych, by wychowanek szkoły mógł stać się myślącym, postępowym rzemieślnikiem i dobrym obywatelem kraju.

Program nauki na kursie wieczornym ma na celu zapoznanie ucznia, nieposiadającego wiadomości teoretyczno-praktycznych, z najważniejszemi wiązaniami stosowanemi w stolarstwie, rysunkiem i rachunkiem zawodowym, kalkulacyą wyrobów, oraz przepisami ustawy przemysłowej. Kurs ten obejmuje dwuletni okres.

W pierwszym roku wprowadza się ucznia w znajomość rysunku zawodowego, ćwiczy się go w rysunku odręcznym i rachunku praktycznym zawodowym; w drugim roku uzupełnia się wszystkie wiadomości nauką kalkulacyi i ustawy przemysłowej, oraz dalszem rozwijaniem rysunku zawodowego. Uczniowie tego kursu otrzymują po ukończeniu każdego kursu osobne świadectwa z ocenieniem poczynionych postępów i pilności.

Nauka na dwuletnim kursie stolarstwa maszynowego ma na celu obznajomienie ucznia z obróbką drzewa na maszynach roboczych, z budową tychże, utrzymaniem, czyszczeniem i regulowaniem, z ostrzeniem noży i pił, z utrzymaniem w ruchu i czyszczeniem przekładni (transmisyi), szyciem, zakładaniem pasów itd.

Poza tem mają uczniowie tego kursu obowiązek uczęszczania na kursy wieczorne dla majstrów i czeladzi, gdzie obznajamiają się z rysunkiem i rachunkiem zawodowym oraz przepisami ustawy przemysłowej.

Po wykazaniu dobrych postępów w nauce praktycznej i na kursie wieczornym, otrzymują po dwu latach świadectwa robotników fabrycznych przemysłu drzewnego.

Uczniowie tego kursu otrzymują wynagrodzenie za pracę, wystarczające im na utrzymanie, z miejscowego Towarzystwa Stolarzy, dla którego w przeważnej części prace przy maszynach wykonują. Poza tem wykonują wszystkie prace przy obróbce drzewa potrzebnego dla warsztatów szkolnych.

Oprócz uczniów dwuletniego kursu maszynowego stolarstwa i kursów wieczornych, wszyscy uczniowie Zakładu znachodzą pomieszczenie w bursie szkolnej, gdzie oprócz mieszkania z opałem, światłem i praniem bielizny, otrzymują kompletne wyżywienie, przyczem przyjętą jest zasada, że nawet uczniowie z Kalwaryi pochodzący muszą w bursie szkolnej zamieszkiwać. Na koszta utrzymania bursy składają się opłaty uczniów, zasiłki udzielane z krajowego funduszu stypendyjnego, z Wydziałów Rad powiatowych, z dochodów ze sprzedaży wyrobów szkolnych, a w końcu z otrzymywanych przez uczniów stypendyów, które na koszta utrzymania do funduszów bursy wpływają

W ubiegłym roku szkolnym miało pomieszczenie w bursie 22 uczniów, t. z. tylu, ilu i sam Zakład na odnośne kursa przyjąć jest w stanie.

Szkoła oddaje wielkie usługi zagnieżdżonemu z dawna w Kalwaryi przemysłowi stolarskiemu i jest w swoim zakresie jedną z najlepszych szkół stolarskich.

W obu powyższych szkołach stolarskich liczono 136 uczniów, tj. o 8 więcej, niż w roku poprzednim.

Poza szkołami odbyły się jeszcze w czasokresie sprawozdawczym trzy sześciotygodniowe kursy zawodowe dla stolarzy, a to w Jarosławiu, Lwowie i Nowym Sączu. Wiadomości zawodowych i rysunków udzielał tam wędrowny instruktor stolarstwa p. Stanisław Jamroż, oprócz tego podawane były na kursach ogólne wiadomości z fizyki i encyklopedyi maszyn, z technologii drzewa i apretury wyrobów stolarskich, rachunki przemysłowe, książkowość i korespondencya zawodowa, wiadomości z hygieny i z ustawy przemysłowej, o kasach chorych,

o ubezpieczeniu od wypadków itp. Wszystkie trzy kursy liczyły 44 uczestników, czeladników i majstrów stolarskich.

Szkoła zabawkarska w Jaworowie rozwija się bardzo dobrze, a wyroby jej zyskują coraz większe wzięcie w kraju i za granicą. Produkcya szkolna i pozaszkolna wzmaga się z roku na rok. Wartość wyrobów szkolnych, preliminowana w roku 1909 na 15.000 K, przekroczyła tę sumę. Szkoła utrzymuje stosunki z Wiedniem, Pragą, Bernem i Warszawą, skąd nadchodzą zamówienia na wyroby Jaworowskie. Poza szkołą pracuje stale jedenastu byłych jej uczniów i 2 rodziny łyżkarzy, które pod wpływem szkoły i sprawniejszych narzędzi wyrób swój znacznie i co do fasonów i co do obróbki wydoskonaliły. Sześciu uczniów ukończonych pracuje za opłatą w samym zakładzie. Pracującym poza szkołą udziela instruktor szkoły, p. Prydatkiewicz, rad fachowych, koryguje ich roboty bądźto w pracy snycerskiej, bądźto na tokarni, daje wskazówki użycia materyałów pomocniczych przy wykończaniu itd. i zwiedza w tym celu domowe ich pracownie.

Ujemną stroną zakładu jest brak odpowiednio urządzonego internatu dla uczniów zamiejscowych. Rada powiatowa przychodzi wprawdzie zakładowi w tym celu z pomocą, lecz pomieszczenie przez nią dawane, budynek stary, zawilgocony, gdzie obrócono jeden pokój i małą kuchenkę na pomieszczenie 16 wyrostków, nie odpowiada celowi i powinien być jak najrychlej lepszym zastąpiony.

W budynku szkolnym zaczyna już brakować miejsca z powodu wzmagania się działalności szkoły. Okazuje się też niemożliwem pozostawienie w nim nadal szkoły koronkarskiej i pomieszkania dla kierowniczki tej szkoły. Jestto zadaniem gminy, ażeby, względnie przy pomocy Rady powiatowej, postarała się o inny lokal na ten cel, czego sie też Komisya domaga.

Stratą bardzo dotkliwą dla szkoły zabawkarskiej w Jaworowie była zaszła w tym roku śmierć jej nauczyciela rysunków i modelowania, śp. Włodzimierza Czapka, któremu kompozycyę wielu wybornych typów i pomysłów konstrukcyi zabawkowych zawdzięcza. Miejsce po nim opróżnione jest jeszcze dotąd nie zajęte.

Oddziaływanie szkoły Jaworowskiej na wytwórstwo swojskich zabawek zaczyna się już i w innych stronach kraju objawiać. W Leżajsku założoną została ostatnimi czasy poważniejsza spółka wytwórcza dla wyrobu zabawek, w której kierującemi siłami naukowemi są Maryan Garbacki i Władysław Szczepaniak, wychowańcy szkoły Jaworowskiej. Odbywszy przy pomocy funduszu krajowego podróż za granicę, uzupełnili oni swe wiadomości pracą w warsztatach i fabrykach zabawkowych w Czechach i Saksonii i przystępują dziś do produkcyi na szersze rozmiary przy pomocy odpowiednich maszyn. Serdeczną opiekę znaleźli obaj w zwierzchności m. Leżajska, a przedewszystkiem w osobie burmistrza p. Bronisława Nowińskiego, który z zapałem popiera wszystkie zabiegi, zmierzające do podniesienia przemysłu w kraju.

Drugiem gniazdem nauki i produkcyi wyrobów zabawkowych z drzewa, które powstało przy pomocy wychowanków Jaworowskich jest wioska Kuliki w powiecie złoczowskim. W związku ze szkołą początkową, którą założyło w tej wiosce Towarzystwo szkoły ludowej, powstała tu szkoła i pracownia zabawkarska, której inicyatorką jest redaktorka pisemka dla dzieci „Małego Światka“, pani Anna Lewicka. Z centowych datków, składanych przez małych czytelników i czytelniczki „Małego Światka“, zdołała p. Lewicka wybudować lokal na pracownię, salę obszerną, odpowiednio wysoką i wybornie oświetloną, w której gromadzi się 16-tu do 20-tu chłopców, częścią obowiązanych jeszcze do nauki początkowej, częścią starszych, którzy już szkołę ukończyli. Nauka i produkcya wyrobów w zastosowaniu do wątłych sił i inteligencyi dzieci, zostały tu wybornie obmyślane i zastosowane. Jest to szkoła pracy od najłatwiejszych początków, przewyższająca nieskończenie uprawianą stereotypowo naukę slöjdu, rozbudzająca ciekawość i pobudzająca umysły młodych pracowników, a dostarczająca im niemal od początku pola do zarobku i kładąca podwaliny zdrowemu przemysłowi domowemu. Wyrobami są tu przeważnie zabawki deszczułkowe, wykonywane przy pomocy piłeczek i innych narzędzi stolarskich, w pewnej części zaś zabawki toczone i rzeźbione, wszystko białe, bez wszelkiej apretury, ale wzorowe co do ścisłości wykonania i poprawności rysunku. Przed Bożem Narodzeniem zeszłego roku znalazły się już one na wystawie lwowskiego Bazaru krajowego i zyskały poklask ogólny. Otóż kierownikiem tej szkółki, pod inteligentnym nadzorem jej twórczyni, jest były uczeń

szkoły jaworowskiej, Henryk Dębiec, a pomocnikiem, szczególniej dla snycerstwa, szkolny jego kolega.

Oba powyższe zakłady dla wyrobu zabawek z drzewa stanowią najwymowniejszy dowód, że nauka wyniesiona ze szkół zawodowych nie ginie marnie, lecz wydaje dość szybko plon pożądany, jeżeli się ją chce i umie użyć dla celów produkcyi przemysłowej. Oba zakłady zaleciła też Komisya gorąco Wydziałowi krajowemu do poparcia z funduszów, na cele przemysłu przeznaczonych.

Dla przemysłu keramicznego istnieją, jak dotąd, dwie szkoły, a to garncarska w Kołomyi i krajowe kursa dla przemysłu keramicznego w Podgórzu.

Do należytego dalszego rozwinięcia się szkoły w Kołomyi, szczególniej w kierunku kaflarstwa, które wzięło w niej górę nad innymi działami nauki i produkcyi, tworzyło nieprzepartą przeszkodę niedostateczne, wprost złe jej umieszczenie. Gdy zaś przewlokły się z rozmaitych powodów rokowania z gminą o plac pod budowę i wystawienie nowego budynku dla szkoły — gdy nadto, wobec nieaktywowania oddziału keramicznego przy państwowej szkole przemysłowej we Lwowie a niknącej frekwencyi uczniów szkoły kołomyjskiej z samej Kołomyi, wznowiono projekt przeniesienia całej szkoły do Lwowa — zatamowaną została praca nad rozwinięciem nowo utworzonej pracowni form kaflarskich.

Rzeczona pracownia zapowiedziała się bardzo dobrze wykonaniem 9 nowych, przeważnie na swojskich motywach projektowanych typów pieców kaflowych, przez nauczyciela modelowania, p. Karola Łuszczewskiego. Dalsza wszakże akcya w tym kierunku staje się niemożliwą w obecnych warunkach pomieszczenia szkoły. Dla zachęty w dalszej pracy samego nauczyciela i rozglądnięcia się poza granicami kraju w nowych formach i zdobnictwie wyrobów kaflowych, udzielił mu Wydział krajowy zasiłek w kwocie 400 K. na zwiedzenie dotyczących fabryk, a samej szkole przyznał nadzwyczajną dotacyę 400 K. na uzupełnienie odnośnych środków naukowych.

Ostateczne rozstrzygnięcie dalszych losów szkoły, w której liczba uczniów o 2 się zmniejszyła, staje się już dziś naglącem.

Kursa dla przemysłu keramicznego w Podgórzu pracują z pożytkiem dla zawodowców tego przemysłu w granicach swego programu nauki. I tu jednak zmniejszyła się ilość uczniów o 13-tu w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym.

W Toustem utrzymuje się ciągle garncarstwo o zdobnictwie rożkowem, lecz właściwa pracownia naukowa przestała już istnieć.

W trzech szkołach szewskich, w Kołomyi, Witkowie Nowym i Starym Sączu nie zaszły żadne zmiany ani w organizacyi, ani w planie nauki. Odpowiadają one swemu celowi, a frekwencya trzyma się w nich mniej więcej na tej samej wysokości co w roku poprzednim.

Poza szkołami odbyło się w okresie sprawozdawczym pięć 7-o do 8-o tygodniowych kursów majsterskich dla szewców, na których, obok ściśle fachowej nauki, ćwiczeń praktycznych i rysunków zawodowych, udzielano uczestnikom wiadomości z rachunkowości i stylistyki przemysłowej, z hygieny zawodowej, oraz z ustawy przemysłowej i ustaw robotniczych.

Kursy odbyły się w Brzeżanach, Lwowie, Krakowie, Nowym Sączu i Stanisławowie. Liczyły razem 73 uczestników.

Szkoły tkackie istniały w Krośnie, Glinianach, Gorlicach, Kosowie, Łańcucie i Rychwałdzie, nadto w Wilamowicach gdzie szkołę oddano pod zarząd krajowego Związku przemysłowego i w Korczynie gdzie szkołą zarządza Tamtejsze towarzystwo tkaczy im. św. Sylwestra.

Szkoła w Rychwałdzie została z końcem zamkniętego właśnie roku szkolnego zwiniętą, a to z powodu zanikającego w tej miejscowości domowego przemysłu tkackiego, gdyż tkacze tamtejsi garną się przeważnie do fabryk tkackich w pobliskiej Białej i Bielsku, a miejscowa spółka tkaczy nie ma dość sił i żywotności, ażeby pracownię tkacką na własny rachunek i na szersze rozmiary prowadzić.

Szkoła sukiennicza w Rakszawie wejdzie niebawem w nowy okres działalności wskutek powstania na miejscu wielkiego zakładu fabrycznego dla wyrobów wełnianych. Z natury rzeczy program jej nauki będzie się musiał więcej rozliczać z potrzebami fabryki i kształceniem w pierwszym rzędzie odpowiednich dla niej pracowników. A uważać to należy za wynik szczęśliwy i dla kraju korzystny, że zarówno praca dotychczasowa w szkole jak i w Akcyjnem Towarzystwie wyrobów tkackich w Łańcucie, przyczyniły się w największym stopniu do tego,

że przyszło do założenia pierwszej wielkiej fabryki wyrobów wełnianych w środku kraju, który dotąd tak wiele zagranicznych tkanin wełnianych sprowadza.

Subwencyonowane pracownie tkackie, zajmujące się przeważnie wyrobem kilimów, portyer, wzorzystych fartuszków itd. istnieją w Budzanowie i Zwiniaczu.

W sprawozdaniu zeszłorocznem Komisyi wzmiankowono już o poczynieniu kroków, co do organizacyi domowego przemysłu tkackiego w Ludwikówce pod Bursztynem. Akcya w tej sprawie posunęła się o tyle, że kraj. Związek przemysłowy, uzyskawszy wydatną pomoc na ten cel, tak ze strony kraju jak i państwa, wystawił już budynek na pomieszczenie Związkowego warsztatu, zjednoczonego ze Spółką tkaczy tamtejszych i przygotowuje większą liczbę pospiesznych krosien ręcznych, na których ma się ulepszona i większe korzyści tkaczom przynosząca produkcya odbywać zarówno po domach, gdzie to jest możliwem, jak i we wspólnej pracowni.

Szkoła hafciarska w Makowie oddziaływa zawsze zbawiennie na ulepszanie i podnoszenie miejscowego przemysłu domowego hafciarskiego i byłoby tylko do życzenia, ażeby między tamtejszą Spółką hafciarek, a szkołą panowała lepsza harmonia i bliższe porozumienie się co do sposobów podnoszenia produkcyi, gdyż wpływałoby to tem korzystniej na zwiększanie się zarobku wykształconych przez szkołę hafciarek. Nie dość ścisły i nie dość taktowny Zarząd Spółki udaremnia dotychczas pożądane współdziałanie.

W krajowych szkołach koronkarskich w Zakopanem i Bobowej i w szkołach subwencyonowanych w Kańczudze i Jaworowie nie zmieniło się nic w organizacyi i planie nauki. Są to pracownie naukowe, które przedewszystkiem uczą praktycznie wykonywania koronek różnego rodzaju i doprowadzają do dobrych i bardzo dobrych rezultatów. W porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się frekwencya tych szkół o 11 uczenic, głównie w Bobowej, gdzie odczuwać się daje brak poparcia szkoły przez samą ludność, gdzie zatem pożądaną jest większa zapobiegliwość i energia ze strony zarządu szkoły, jeśli szkoła wogóle ma tam nadal istnieć. O subwencyonowanej szkole koronkarskiej w Rudkach nie mamy bliższych wiadomości. Szkółka koronkarska w Przeworsku przestała istnieć.

Dla robót kobiecych wogóle, a to dla nauki białego szycia, konfekcyi bielizny, krawiectwa damskiego a po części i modniarstwa istnieją szkoły: Towarzystw „Pracy kobiet“ we Lwowie i Kołomyi, szkoły robót spółek przemysłowych „Trud“ we Lwowie i Przemyślu, szkoła robót stowarzyszenia konfekcyi damskiej im. św. Józefa we Lwowie, szkoła robót kobiecych im. św. Scholastyki w Krakowie, szkoła robót kobiecych u PP. Benedyktynek w Przemyślu, wreszcie Stowarzyszenie kobiet „Pomoc przemysłowa“ we Lwowie, urządzające kursy wyrobu guziczków nicianych, plecionek, kapeluszy ze słomy i łyczka i rozszerzająca produkcyę tę jako przemysł domowy po kraju. Komisya stara się z tytułu pomocy kraju wpływać na ulepszanie i uzupełnianie nauki w tych zakładach. Znaczny bardzo postęp w ulepszeniu swej organizacyi uczyniła w okresie sprawozdawczym szkoła Stowarzyszenia „Pracy kobiet“ w Kołomyi.

Sprawa organizacyi związkowej pracowni białoskórniczej kuśnierskiej w Tyśmienicy, która ma służyć nauce białoskórnictwa i konfekcyi futer, a którą już w ostatniem sprawozdaniu Komisyi omówiono, postąpiła o tyle, że grunt pod budynek warsztatowy został już zakupiony i czynią się przygotowania do budowy, czem zajął się kraj. Związek przemysłowy. Ministerstwo robót wzięło na siebie obowiązek bezpłatnego dostarczania maszyn i urządzeń, a nadto postarało się o przygotowanie należyte siły zawodowej do wprowadzenia pracowni w życie i fachowego nad nią nadzoru.

Co do związkowej pracowni kapeluszniczej w Myślenicach, mającej służyć nauce kapelusznictwa, należy zaznaczyć, że budynek dla niej został wystawiony, i że z końcem października b. r. będą już prawdopodobnie maszyny jej zmontowane i urządzenia wewnętrzne wykończone tak, iż będzie mogła być w ruch puszczoną.

Krajowa szkoła rzemiosł przy Zakładzie St. hr. Skarbka w Drohowyżu i subwencyonowana szkoła rzemiosł O. O. Salezyanów w Oświęcimiu rozszerzają zakresy swej nauki zawodowej i liczbę swych uczniów. W Drohowyżu pobierało naukę 64. uczniów tj. o 3 więcej niż w roku poprzednim, a kształciło się w kowalstwie 8, w ślusarstwie 13, w blacharstwie 3, w odlewnictwie 1, w stolar-

stwie 8, w kołodziejstwie 4, w krawiectwie 12, w szewstwie 13, w rymarstwie i lakiernictwie 2. Liczba uczniów w Oświęcimiu podniosła się do 92, tj. o 7 więcej niż w roku poprzednim, a z tych kształciło się w ślusarstwie 37, w stolarstwie 22, w krawiectwie 26, w szewstwie 7. Z początkiem roku szkolnego było zapisanych 108 uczniów, lecz 16 z nich opuściło w ciągu roku zakład.

Oprócz kursów zawodowych, o których była już mowa powyżej przy szkołach odnośnych zawodów, odbyło się jeszcze w okresie sprawozdawczym 5 innych kursów, a mianowicie: w czasie od 10. stycznia do 21. marca br. kurs majsterski dla blacharzy we Lwowie, w którym wzięło udział 16. uczestników w nauce, ćwiczeniach praktycznych, oraz w wycieczce naukowej do Wiednia, którą kurs był, z wielkim pożytkiem dla jego uczestników, zakończony; dwa kursy zawodowe dla murarzy, w czasie od 15. listopada 1909 do 15. marca 1910 w Krośnie, w którym wzięło udział 18 uczestników i w Leżajsku w czasie od 10. stycznia do 19. marca br., w którym wzięło udział 23 uczestników; dwa kursy zawodowe dla nauki kroju i konfekcyi bielizny we Lwowie w czasie od 18. listopada 1909 do 22. grudnia r. 1909 i od 18. kwietnia do 9. lipca 1910, w których wzięło udział 34 uczestniczek.

Poza tymi kursami, urządzanymi z ramienia Wydziału krajowego i Komisyi kraj. dla spraw przemysłowych pod kierownictwem członka Komisyi R. D. Arnulfa Nawratila, poparto jeszcze zasiłkami z funduszu krajowego kursy zawodowe, wychodzące z łona stowarzyszeń zawodowych i innych ciał zbiorowych, jak kurs fryzyerów i perukarzy we Lwowie, kurs krawiecczyzny damskiej w Białej, kurs buchalteryi kupieckiej w Rzeszowie i kursa organizowane przez Instytuty dla popierania przemysłu w Krakowie i we Lwowie.

Wykaz wszystkich kursów, urządzonych w okresie sprawozdawczym z ramienia Komisyi i Wydziału krajowego, przedstawia się w porównaniu z rokiem poprzednim jak następuje:

	kursy	liczba uczestn.	kursy	liczba uczestn.
	w r. 1908/9		w r. 1909/10	
Dla koszykarstwa	2	43	4	50
„ tkactwa	1	12	—	—
„ stolarstwa	2	28	3	44
„ szewstwa	7	100	5	73
„ blacharstwa	1	15	1	16
„ murarstwa	1	17	2	41
„ młynarstwa	2	43	—	—
„ kroju i konfekcyi bielizny	—	—	2	34
	16	258	17	258

Jaka była wogóle frekwencya szkół zawodowych i kursów w roku
·/. Aleg. IV. szkolnym 1909/10, wykazuje załączona tu tabela statystyczna. Wedle zamieszczonych w niej dat, uczyło się w ciągu ubiegłego roku szkolnego 1691 uczniów i uczenic tj. w porównaniu z datami za rok 1908/9 o 3 więcej, a mianowicie:

	w r. 1908/9 uczniów			w r. 1909/10 uczniów		
	zwycz.	nadzw.	razem	zwycz.	nadzw.	razem
Koszykarstwa	209	231	440	278	128	406
kołodziejstwa i kowalstwa .	145	—	145	161	—	161
ślusarstwa	11	35	46	50	—	50
stolarstwa	93	94	187	109	101	210
zabawkarstwa	24	7	31	23	6	32
garncarstwa	57	7	64	43	2	45
szewstwa	108	108	216	124	75	199
krawiectwa	9	21	30	38	—	38
tkactwa	169	52	221	183	53	236
koronkarstwa	112	67	179	112	56	168
hafciarstwa	43	3	46	49	—	49
kroju i konfekcyi bielizny .	—	—	—	—	34	34
rymarstwa i lakiernictwa .	—	3	3	—	2	2
blacharstwa	5	15	20	3	16	19
odlewnictwa	—	—	—	—	1	1
Do przeniesienia . . .	985	643	1628	1176	474	1650

Z przeniesienia . . .	985	643	1628	1176	474	1650
młynarstwa	—	43	43	—	—	—
murarstwa	—	17	17	—	41	41
Razem	985	703	1688	1176	515	1691*)

Wykaz kuratorów, kierowników, nauczycieli zawodowych, instruktorów i werkmistrzów krajowych szkół zawodowych podaje się w załączeniu. Załącza się ·/. **Aleg. V.** również ·/. dwa sprawozdania za lata 1908/9 i 1909/10, z czynności krajowej Stacyi keramicznej, będącej pod zarządem inżyniera Edmunda Krzena. ·/. **Aleg. VI.**

Wydawnictwa dotychczasowe Komisyi kraj. dla spraw przemysłowych wzbogacone zostały w ostatnim roku dwoma publikacyami, a mianowicie III. i IV. zeszytem „Wzorów dla tkactwa krajowego“, opracowanych na motywach rodzimych przez p. Franciszka Ksawerego J. Daniszewskiego, które niebawem pojawią się w ruchu księgarskim — i podręcznikiem, opracowanym przez inżyniera K. Adama p. t. „Wzory i tablice do użytku uczestników krajowych kursów przemysłowych“, w których zawarto reguły i cyfry najpotrzebniejszych rękodzielnikowi obliczeń długości powierzchni i objętości. ·/. **Aleg. VII.**

Co do tworzenia w kraju naszym tak niezbędnych dla nas szkół handlowych nie postąpiła akcya c. k. Rządu ani o krok naprzód, wskutek czego Komisya nie miała sposobności zajmowania się tą sprawą ze względu na przyczynianie się kraju do kosztów zakładania i utrzymywania szkół tej kategoryi.

C. k. Rząd zamierza natomiast przystąpić do założenia dwu szkół przemysłu budowlanego w Galicyi, a to w Jarosławiu i Buczaczu. Aby ułatwić zapoczątkowanie tej akcyi wprowadzono do preliminarza budżetu krajowego na r. 1911 dwie pozycye po 4.000 K., jako zasiłki na koszta budowy wystawić się mających dla tych szkół budynków.

W końcowych wnioskach ponawia Komisya i uzupełnia swój wniosek zeszłoroczny co do stabilizowania zasługujących na to kierowników szkół zawodowych i wędrownego nauczyciela szewstwa.

III. Bezpośrednie popieranie przemysłu i rękodzieł.

Wzmagająca się od szeregu lat akcya w kierunku popierania przemysłu krajowego przyspieszyła do tego stopnia rozszerzanie dawnych i zakładanie nowych przedsiębiorstw, że nawet podwyższone zasiłki, które skarb krajowy corocznie na powiększenie krajowego funduszu przemysłowego przeznacza i eskontowanie tych zasiłków w Banku krajowym, nie mogą sprostać żądaniom o pożyczki, z któremi się obecnie przemysłowcy i rękodzielnicy do Komisyi i Wydziału krajowego zwracają. Już wedle stanu cyfrowego, przedstawionego Komisyi pełnej na posiedzeniu d. 20. marca b. r., było wniesionych 109 podań o pożyczki w łącznej sumie 6,668.900 K. a cały stan zostającego do rozporządzenia, tj. nie uwięzionego w rozdanych pożyczkach, funduszu przemysłowego wynosi 400.000 K. Doliczywszy do tego spodziewane do końca r. 1910 wpływy ze zwrotów pożyczek w kwocie 525.000 K., okazało się, że w obec tak olbrzymich wymagań, ma się po koniec r. b. zaledwie 925.000 K. do rozporządzenia, na których ciążyła już w marcu kwota prawie wydanych na 540.000 K.

Pomimo więc wstawiań do budżetu krajowego znacznie zwiększonych dotacyj rocznych na fundusz przemysłowy i ustalenia granicy wzrostu tego funduszu do 7,000.000 K., oraz zezwolenia na wcześniejsze eskontowanie go w Banku krajowym — nastąpić musiał pewien zastój w przyznawaniu pożyczek dla braku potrzebnych na nie funduszów. Gdy zaś trudne położenie finansowe kraju nie daje nadziei, ażeby się znalazły zdrowe podstawy ekonomiczne do znacznie wyższego dotowania funduszu przemysłowego z funduszów krajowych — a Bank krajowy, zapytywany, czy mógłby poza granicę 3 milionów pójść jeszcze na eskont czwartego miliona K., dał odpowiedź odmowną — znalazła się akcya bezpośredniego popierania przemysłu krajowego pożyczkami u przełomu, na którym udzielanie pożyczek wielkim przedsiębiorstwom staje się prawie niemożliwem, a przynajmniej znacznie utrudnionem.

*) Uczniów stałych warsztatów szkół rzemiosł w Drohowyżu i Oświęcimiu zaliczono do uczniów zwyczajnych, uczestników kursów do uczniów nadzwyczajnych.

W czas przeto przyszło do założenia „Banku przemysłowego dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem“, na podstawie uchwał Wysokiego Sejmu z d. 28. października 1908 i z d. 11. lutego 1910, któremi Wydział krajowy został upoważniony do podjęcia rokowań z kołami finansowemi w kraju i za granicą co do założenia Banku przemysłowego, oraz do zaciągnięcia pożyczki w wysokości 5 milionów koron jako udziału kraju w tej instytucyi. Komisya, z której od kilku lat wnioski w tym kierunku wychodziły, współdziałała w tej sprawie o tyle, że do rokowań wstępnych wraz z Wydziałem krajowym delegowała z łona swego specyalny komitet; gdy zaś w ciągu rokowań nadeszła chwila, w której zdawało się, że one są stanowczo zachwiane, wsparła Wydział krajowy uchwałami, domagającemi się doprowadzenia całej sprawy do skutku na zmienionych podstawach. Szczegóły całej akcyi są zresztą przedmiotem specyalnego sprawozdania, które Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi przedkłada.

Utworzenie Banku przemysłowego powinno przyczynić się z jednej strony do zwolnienia funduszu przemysłowego w przeważnej części od tych żądań przemysłowców, którzy na cele wielkich przedsiębiorstw, wielkich potrzebują pożyczek — z drugiej zaś strony powinna akcya Banku stworzyć szersze niż dotąd podstawy do rozwoju wielkich przedsiębiorstw i zapobiedz temu zastojowi, który, w obec niedostateczności krajowego funduszu przemysłowego, musiałby nastąpić. Fundusz przemysłowy natomiast, zwolniony po części od łożenia wielkich kwot na rozwój przemysłu wielkiego, będzie mógł tem staranniej i wydatniej zająć się temi przedsiębiorstwami średniemi, które stoją w pośrodku między dużemi fabrykami a pracowniami rękodzielniczemi i najczęściej tylko na rozwoju rękodzieła w większe maszynowe przedsiębiorstwa polegają.

Tym sposobem przywróconą znów zostanie równowaga w popieraniu przemysłu krajowego, potrzebna tem więcej, że i sfery rękodzielnicze domagają się coraz natarczywiej — i słusznie — większej niż dotąd pomocy od kraju, jeśli stan rękodzielniczy, a co za tem idzie mieszczaństwo, nie ma być coraz bardziej w dobrobycie swym i w znaczeniu społecznem i politycznem podkopywane.

Ażeby wcześnie zwrócić na to uwagę i dążyć do zapobieżenia złemu, powziął był Wysoki Sejm w latach 1907, 1908 i 1910 trzy zasadnicze uchwały. Pierwsza z nich, z d. 18. marca 1907, brzmi jak następuje: „Poleca się Wydziałowi krajowemu poczynienie badań, zdążających do wyświetlenia przyczyn ciągłego zubożania i proletaryzacyi ludności rzemieślniczej — i aby na jednej z najbliższych sesyj sejmowych przedstawił środki, zdążające do ekonomicznej sanacyi tej warstwy ludności“. Druga uchwała, z d. 31. października 1908 jest następująca: „Wzywa się Wydział krajowy, ażeby zbadał trudne położenie mieszczaństwa rękodzielniczego w kraju naszym, oraz potrzebę otoczenia go stosowną opieką kraju, zwłaszcza przez zorganizowanie stowarzyszeń w przemyśle rękodzielniczym i ażeby ze stosownym wnioskiem przyszedł na najbliższą sesyę sejmową“. Trzecia uchwała z d. 11. lutego 1910, powzięta równocześnie z uchwałą, upoważniającą Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki na Bank przemysłowy, brzmi jak następuje: „Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył wnioski w sprawie wydatnego poparcia rozwoju rzemiosł i przemysłu domowego, a w szczególności organizacyi kredytu rękodzielniczego w kraju“.

Nad sprawami temi, a w szczególności nad organizacyą kredytu rękodzielniczego i organizacyą stowarzyszeń rękodzielniczych, zastanawiała się Komisya na wielu posiedzeniach komitetowych i pełnych, a przedstawiwszy Wydziałowi krajowemu swe zasadnicze poglądy, zakończyła je wnioskiem tej treści: „Komisya uprasza Wydział krajowy o przedłożenie Sejmowi krajowemu wniosku na utworzenie Patronatu dla spółek rękodzielniczych i wyznaczenie stałej rocznej dotacyi co najmniej 100.000 K. aż do łącznej kwoty 2 milionów K. na utworzenie stałego funduszu pożyczkowego dla tych spółek“. Później, rozliczając się, że kwota tej wysokości może być za małą na odpowiednie rozwinięcie akcyi kredytowej dla rękodzielnictwa, podniosła Komisya tę kwotę do wysokości 250.000 K. rocznej dotacyi aż do łącznej kwoty 5 milionów K. Poza tem opracowała Komisya obszerny kwestyonaryusz, co do obecnego położenia drobnego mieszczaństwa, a w szczególności rękodzielników w kraju, powodów podupadania ich i sposobów niesienia im pomocy — a skoro zbierze wszechstronne w tym kierunku materyały, przystąpi do rozpatrzenia ich i rozważenia, coby dalej w duchu powyższych uchwał sejmowych, celem ekonomicznej sanacyi rękodzielników czynić należało. Ułatwienie w tej pracy

znajdzie Komisya w tem, że dla spraw rękodzielniczych został w łonie jej utworzony stały komitet rękodzielniczy i że Wydział krajowy postanowił przedstawić Wysokiemu Sejmowi wnioski, tyczące się utworzenia Patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu.

Przechodzimy obecnie do zestawienia pożyczek i zasiłków na cele przemysłowe.

W ciągu okresu sprawozdawczego przedstawiła Komisya Wydziałowi krajowemu, ażeby udzielił z krajowego funduszu przemysłowego pożyczki następującym przedsiębiorstwom przemysłowym:

1. Teodorowi Feliksowi, właścicielowi farbiarni i apretowni tkanin bawełnianych w Andrychowie, 80.000 kor. na 3%, do spłaty w 60 równych ratach kwartalnych od 1. lipca 1911, za ubezpieczeniem hipotecznem na realnościach fabrycznych. LK. 25/09.

2. L. Ungerowi, właścicielowi fabryki zapałek w Żywcu, 30.000 kor. na 3% do spłaty w 60 równych ratach kwartalnych od 1. stycznia 1911, za ubezpieczeniem hipotecznem na realności Lwh. 147 w Zadzielu. LK. 466/09.

3. Aleksandrowi Landauowi, właścicielowi fabryki pończoch w Jarosławiu, 25.000 koron na 3% do spłaty w 50 równych ratach kwartalnych, od 1. stycznia 1911 r., za hipotecznem ubezpieczeniem na realności fabrycznej. LK. 656/09.

4. Bertoldowi Fränklowi, właścicielowi fabryki wyrobów galanteryjnych ze skóry w Krakowie, 25.000 kor. na 3% do spłaty w 50 równych ratach kwartalnych za ubezpieczeniem hipotecznem na realności Lwh. 1982. Dz. VIII. w Krakowie. LK. 436/09.

5. Edmundowi Kalarusowi, właścicielowi pracowni obuwia w Nowym Sączu, 12.000 koron na 3% do spłaty w 40 równych ratach kwartalnych, od 1. stycznia 1911 r., za ubezpieczeniem hipotecznem na realności Lwh. 180 w Nowym Sączu. LK. 168/08.

6. Wincentemu Boguckiemu, właścicielowi fabryki maszyn dla przemysłu cementowego w Chrzanowie, 20.000 koron na 3% do spłaty w 40 równych ratach kwartalnych od 1. stycznia 1911 r., za ubezpieczeniem hipotecznem na realności Lwh. 1369 w Chrzanowie. LK. 405.

7. Henrykowi Mączyńskiemu, pilnikarzowi we Lwowie, 2.000 koron na 3% do spłaty w 36 równych ratach kwartalnych od 1. stycznia 1911, na zwykły skrypt dłużny. LK. 907.

8. I. Galicyjskiemu Towarzystwu akcyjnemu dla przemysłu chemicznego we Lwowie, 150.000 koron na 3% do spłaty w 40 równych ratach kwartalnych, od 1. stycznia 1912, za ubezpieczeniem hipotecznem na realnościach fabrycznych. LK. 865.

9. Wojciechowi Kopkowiczowi, koszykarzowi w Niżniowie, 8.000 koron na 3%, do spłaty w 40 równych ratach kwartalnych, od 1. stycznia 1911, za ubezpieczeniem hipotecznem Lwh. 2352 w Niżniowie. LK. 757.

10. Janowi Sozańskiemu, właścicielowi warsztatu reparacyjnego i czyszczenia ubrań we Lwowie, 2.500 koron na 3%, do spłaty w 36 równych ratach kwartalnych od 1. stycznia 1911, na zwykły skrypt dłużny i za policą życiową. LK. 1024/09.

11. Józefowi Goreckiemu, właścicielowi fabryki ślusarskiej w Krakowie, 150.000 kor. na 3% do spłaty w 60 równych ratach kwartalnych od 1. stycznia 1912 r., za ubezpieczeniem hipotecznem na przyszłej realności fabrycznej w Podgórzu. LK. 348/10.

12. Zajączkowi i Lankoszowi, właścicielom fabryki sukna w Kętach, 200.000 K. do spłaty w 60 równych ratach kwartalnych począwszy od 1. stycznia 1912, za hipotecznem ubezpieczeniem na realnościach fabrycznych LK. 450/10.

13. Józefowi Rogalli, właścicielowi fabryki wyrobów drzewnych we Lwowie, 30.000 kor. do spłaty w 60 równych ratach kwartalnych, począwszy od 1. lipca 1911 r., za hipotecznem ubezpieczeniem na realności fabrycznej. LK. 320/10.

14. Jerzemu Lebiszczakowi, majstrowi kaflarskiemu w Haliczu 3.000 kor. do spłaty w 30 równych ratach kwartalnych, począwszy od 1. stycznia 1911 r., za ubezpieczeniem hipotecznem. LK. 1208/09.

15. Zygmuntowi Piotrowiczowi, właścicielowi fabryki ślusarskiej we Lwowie, 60.000 kor. do spłaty w 60 równych ratach kwartalnych, począwszy od 1. lipca 1911 r., za ubezpieczeniem hipotecznem. LK. 234/09.

16. Tadeuszowi Oroszeny Bohdanowiczowi, właścicielowi fabryki puszek blaszanych w Krakowie 50.000 koron, do spłaty w 60 równych ratach kwartalnych, począwszy od 1. stycznia 1912, za hipotecznem ubezpieczeniem. LK. 929/09.

17. I. Galicyjskiej fabryce szkła wodnego i sody, Hausmann i Grünbaum we Lwowie, 50.000 kor. do spłaty w 50 równych ratach kwartalnych począwszy od 1. stycznia 1912, za ubezpieczeniem hipotecznem. LK. 295/10.

18. S. i L. Arztom, właścicielom tkalni mechanicznej wełny czesankowej w Tarnowie, 40.000 koron, do spłaty w 60 równych ratach kwartalnych, począwszy od 1. lipca 1911, za hipotecznem ubezpieczeniem. LK. 419/10.

19. M. Salikowi i J. Reiferowi, na założenie fabryki wstążek w Jarosławiu 40.000 kor., do spłaty w 60 równych ratach kwartalnych, począwszy od 1. lipca 1911. za hipotecznem ubezpieczeniem. LK. 281/10.

20. Stefanowi Iglickiemu, właścicielowi zakładu tapicerskiego w Krakowie, 25.000 kor. do spłaty w 40 równych ratach kwartalnych, począwszy od 1. lipca 1911, za hipotecznem ubezpieczeniem. LK. 41/10.

21. M. Woronieckiemu, właścicielowi fabryki szyb lustrzanych w Krakowie, 20.000 kor. do spłaty w 40 równych ratach kwartalnych, począwszy od 1. lipca 1911, za hipotecznem ubezpieczeniem na realności Lwh 192. gminy kat. Czarna Wieś. LK. 61.

22. Wojciechowi Boberowi, właścicielowi warsztatu stolarskiego w Krakowie, 15.000 kor. do spłaty w 30 równych ratach kwartalnych, począwszy od 1. lipca 1911, za odpowiednią poręką. LK. 44/10.

23. Piotrowi Seipowi, właścicielowi pracowni bronzowniczej w Krakowie, 12.000 kor. do spłaty w 30 równych ratach kwartalnych, począwszy od 1. lipca 1911, za ubezpieczeniem hipotecznem. LK. 238/10.

24. Janowi Żurawieckiemu, stolarzowi we Lwowie, 6.000 koron, do spłaty w 40 równych ratach kwartalnych, począwszy od 1. lipca 1911, za hipotecznem ubezpieczeniem. LK. 92/10.

25. Towarzystwu garncarzy w Kołomyi 5.000 kor. do spłaty w 6 miesiącach, na zakupno glejty, na podkład weksla kaucyjnego. LK. 67/10.

26. Wiktorowi Bętkowskiemu, właścicielowi fabryki beczek w Słotwinie, 5.000 kor. do spłaty w 25 równych ratach kwartalnych, począwszy od 1. stycznia 1911, za hipotecznem ubezpieczeniem. LK. 410/10.

27. Stowarzyszeniu stolarzy w Nowym Targu 15.000 kor., do spłaty w 60 równych ratach kwartalnych, począwszą od 1. lipca 1912, za odpowiednią poręką. LK. 240/10.

28. Spółce ślusarskiej w Świątnikach 10.000 kor. do spłaty w 40 równych ratach kwartalnych, począwszy od 1. lipca 1911, za hipotecznem zabezpieczeniem na realnościach Spółki. LK. 305/10.

29. Akcyjnemu Towarzystwu dla wyrobów tkackich i sukienniczych w Łańcucie, na fabrykę sukna w Rakszawie, 400.000 kor. przez pierwsze 3 lata bezprocentowo, następnie po 3 od sta, do spłaty w 100 równych ratach kwartalnych. LK. 439/10.

30. Towarzystwu powroźniczemu w Radymnie 70.000 koron na urządzenie fabryki szpagatu, (łącznie z c. k. Ministerstwem robót publicznych, które na zakupno urządzeń maszynowych przeznaczyło dla rzeczonej fabryki również 70.000 K.) LK. 535/10.

W okresie sprawozdawczym uwolnił Wydział krajowy na podstawie ustawy krajowej z 22. lipca 1906 Dz. u. kr. nr. 124, od dodatków autonomicznych do podatków państwowych następujące przedsiębiorstwa przemysłowe:

Fabrykę giętych mebli w Buczkowicach,
Fabrykę papieru F. Romaszkana w Wadowicach,
Fabrykę kołków do butów Łubieńskich w Stryszowie,
Fabrykę przerobu mączki kościanej A. E. Schönker w Oświęcimiu,
Akcyjne Tow. wyrobów sukienniczych i tkackich w Łańcucie (Przedłużenie dotychczasowego uwolnienia na dalszych lat pięć).

Jakim jest stan kraj. funduszu przemysłowego przedstawia następujący:

Bilans

stałego funduszu przemysłowego z dniem 31. grudnia 1909 r.

Stan czynny.

Kapitał z pożyczek udzielonych:				
Przemysłowi tkackiemu . . .	17	1,098.296 K 51 g.		
„ skórnemu . . .	13	241.755 „ 46 „		
„ metalowemu . . .	30	1,042.481 „ 53 „		
„ drzewnemu . . .	20	302.832 „ 53 „		
„ ceramicznemu . .	12	217.856 „ 10 „		
Innym gałęziom przemysłu . .	94	1,963.623 „ 63 „		
	186			4,866.845 K 76 g.
Udział w Tow. dla wyrobów tkackich i sukien. Łańcut				50.000 „ — „
Realności własne (Garb. Rzeszów)				55.240 „ — „
Razem				4,972.085 K 76 g.

Stan bierny.

Aktywa przyjęte od Wydziału krajowego z dn. 1. stycznia 1888 r.	222 820 K 16 g.		
Mniej odpisy	68.928 „ 64 „		153.891 K 52 g.
Dotacya krajowa 22 rat z Funduszu przemysłowego od r. 1887—1909 . . .			1,900.000 „ — „
Pożyczki hipoteczne (Garb. Rzeszów) . .			24.912 „ 42 „
Kasa Banku krajowego			2,689.721 „ — „
Przyrost dotacyi po 31. grudnia 1908 . .	185.751 K 08 g.		
Więcej zysk z r. 1909	17.499 „ 22 „		203.250 „ 30 „
Zarząd Garbarni rzeszowskiej . . .			310 „ 52 „
Razem . . .			4,972.085 K 76 g.

Zamknięcie rachunku zysków i strat stałego funduszu przemysłowego z dniem 31. grudnia 1909 r.

Wydatki.

Odsetki wypłacone Bankowi kraj. za rok 1909			97.628 K 54 g.
Prowizya Banku krajowego			2.382 „ 60 „
Odpisy pożyczek przez Bank wydanych:			
Wegner	955 K 45 g.		
Wegner	1.462 „ 40 „		2.417 „ 85 „
Zysk w r. 1909 . .			17.499 „ 22 „
Razem . . .			119.928 K 21 g.

Dochody.

Odsetki pobrane od dłużników . . .				100.769 K 15 g.
„ zwłoki				1.568 „ 77 „
Dywidenda od udziału w Tow. tkac. i sukien. Łańcut				2.000 „ — „
Koszty ogólne	zwrot podatku . . .	19.482 K 32 g.		
	koszty ogólne . . .	3.892 K 03 g.		15.590 „ 29 „
	Razem . . .			119.928 K 21 g.

* * *

Komisya przedstawiła Wydziałowi krajowemu, ażeby z kredytów, zamieszczonych w budżecie krajowym na zasiłki bezzwrotne, przyznać zechciał:

*

I. Na studya i kursy zawodowe.

a) w kraju.

1. Lidze pomocy przemysłowej we Lwowie 1.000 K. na urządzenie w Krzeszowicach kursu plecionek ze słomy i innych materyałów L. 707.

2. Adolfowi Langowi, ukończonemu technikowi, kształcącemu się w zawodzie młynarskim, 360 kor. na odbycie półrocznej praktyki w młynie D. Akselbrada i Syna we Lwowie. L. 879.

3. Władysławowi Starklowi, ukończonemu technikowi, kształcącemu się w zawodzie nafciarskim, 600 kor. na odbycie jednorocznej praktyki w fabryce nafty W. Stawiarskiego i Ski w Krośnie L. 779.

4. Grzegorzowi Wasylkowi, ukończonemu uczniowi szkoły kołodziejskiej w Kamionce strumiłowej, 250 kor. na dalsze wydoskonalenie się w wyrobie powozów w fabryce w Nowym Tyczynie. L. 1235.

5. J. Antoniemu Kornelukowi, uczniowi werkmistrzowskiego kursu murarskiego we Lwowie, 150 kor. na odbycie nauki. L. 940.

6. Warsztatowi naukowemu tkackiemu w Czernelicy 600 kor. na koszta udzielania nauki. L. 1213.

7. Trzem białoskórnikom i kożusznikom z Tyczyna 400 kor. do rąk kraj. Związku przemysłowego, na wysłanie ich do Tyśmienicy i do Kęt, celem wydoskonalenia się w zawodzie. L. 241.

8. Zarządowi Koła Technickiego „Pomoc przemysłowa“ we Lwowie 600 kor. na odbywanie praktyki przemysłowej w czasie feryi L. 231.

9. Związkowi Stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie 800 kor. na częściowe pokrycie kosztów urządzania kursów praktycznych dla Stowarzyszeń spożywczych w Krakowie. L. 592.

10 Redakcyi „Małego Światka“ we Lwowie na rozszerzenie pracowni zabawkarskiej w Kulikach, 1.100 kor. L. 388.

11. Cechowi krawieckiemu w Krakowie 1.000 kor. na szkołę dla uczenic krawieckich. L. 368.

12. Zarządowi T. S. L. 620 kor. na kurs krawiecki przy szkole im. Kościuszki w Białej. L. 99.

b) poza krajem.

13. Stanisławowi Kędzierskiemu z Dynowa, krawcowi zajętemu obecnie w Paryżu, 800 kor., na dalsze kształcenie się i wydoskonalenie w swoim zawodzie. L. 475.

14. Romanowi Stankowi, ślusarzowi we Wiedniu, 400 kor. na kurs werkmistrzów w państw. szkole przemysłowej we Wiedniu. L. 334.

15. Włodzimierzowi Jaworskiemu w Krasiczynie, 400 kor. na odbycie studyów w c. k. szkole zawodowej dla budowy maszyn i elektromechaniki w Komotau. L. 637.

16. Bronisławowi Inglotowi, elektromechanikowi we Lwowie, 800 kor. na dalsze kształcenie się w elektrotechnice w „Technicum Mittweida“ w Saksonii. L. 735.

17. Stanisławowi Bibulskiemu, 600 kor. na wyjazd do Wiednia i Monachium, celem dalszego kształcenia się w zawodzie cyzelerskim. L. 821.

18. Bonawenturze Lenartowi, introligatorowi w Krakowie, 600 kor, na wyjazd do Anglii i Francyi dla dalszego kształcenia się w swym zawodzie. L. 646.

19. Rudolfowi Osmanowi, słuchaczowi c. k. Zakładu naukowo-doświadczalnego we Wiedniu, 500 kor. na wyjazd, celem ukończenia studyów zawodowych w zakresie grafiki. L. 365.

20. Janowi Jagasowi, pomocnikowi szkoły kołodziejskiej w Tłumaczu, 400 kor. na wyjazd do Wiednia dla uzupełnienia wiadomości zawodowych. L. 659.

21. Stowarzyszeniu drukarzy i litografów w Krakowie 200 kor. dla kierownika szkoły drukarskiej J. Drezińskiego, na wyjazd do Wiednia, celem zbadania organizacyi, planu nauki i metody nauczania w tamtejszej szkole drukarskiej. L. 310.

22. Leonie Bierkowskiej, kierowniczce szkoły hafciarskiej w Makowie, 700 kor. na wyjazd do Pragi, Wiednia, celem wydoskonalenia się w nauce rysunków i ornamentyki w zakresie haftu. L. 640.

II. Ukończonym uczniom szkół zawodowych na rozpoczęcie pracy zawodowej.

23. Stefanowi Kunancowi, ukończonemu uczniowi szkoły zabawkarskiej w Jaworowie, 400 kor. na zaknpno tokarni i narzędzi do wyrobu zabawek. L. 791.

24. Szczepanowi Czubce, ukończonemu uczniowi oddziału stolarskiego c. k. szkoły przemysłu drzewnego w Zakopanem, 60 kor. na zakupno narzędzi. L. 791.

25. Władysławowi Putce, Jakóbowi Kusiakowi i Wojciechowi Dybowiczowi, ukończonym uczniom szkoły koszykarskiej w Brzezowcu, po 50 kor. na zakupno narzędzi. L. 659,

26. Włodzimierzowi Kubarence, ukończonemu uczniowi Centralnego kursu koszykarskiego we Lwowie, 300 kor. na urządzenie i otwarcie pracowni w Nadwórnie. L. 607.

27. Mikołajowi Duńcowi i Józefowi Hryniszakowi, ukończonym uczniom szkoły tkackiej w Krośnie, 600 kor. na założenie wspólnej szkoły tkackiej w Nadwórnie. L. 825.

28. Franciszkowi Leśniakowi, ukończonemu uczniowi szkoły stolarskiej w Stanisławowie, 600 kor. na urządzenie i otwarcie pracowni stolarskiej w Tłumaczu. L. 789.

29. Mikołajowi Pacanie, ukończonemu uczniowi naukowego warsztatu tkackiego w Gorlicach, 200 kor. na urządzenie i otworzenie własnej pracowni tkackiej w Błażkowej. L. 643.

30. Mieczysławowi Kumorkiewiczowi, b. wychowankowi szkoły kodziejsko-kowalskiej w Grybowie, 300 kor. na urządzenie pracowni w Grybowie. L. 1061.

31. Michałowi Bryńskiemu, Jędrzejowi Palidrze i Józefowi Galicy, ukończonym uczniom c. k. szkoły przemysłu drzewnego w Zakopanem po 60 kor. na zakupno narzędzi. L. 94.

32. Mikołajowi Pasterczykowi w Klimkówce, b. uczniowi szkoły tkackiej w Gorlicach, 200 kor. na założenie własnego warsztatu. L. 221.

33. Franciszkowi Radziszewskiemu, ukończonemu uczniowi szkoły stolarskiej w Stanisławowie, 400 kor. na założenie własnego warsztatu. L. 223.

34. Maryanowi Garbackiemu, ukończonemu uczniowi szkoły zabawkarskiej w Jaworowie, 1.000 kor. na założenie większej pracowni w Leżajsku. L. 204.

35. Leonowi Kielskiemu, ukończonemu uczniowi pracowni naukowej tkackiej w Horodence 200 kor na założenie warsztatu. L. 170

36. Aleksandrowi Sobołcie, ukończonemu uczniowi szkoły szewskiej w Witkowie, 150 kor. na maszynę do szycia. L. 38

37. Ilkowi Kusznirowi, ukończonemu uczniowi Centr. kursu koszykarskiego we Lwowie, 40 kor. na zakupno narzędzi. L. 640.

38. Helenie Hanusównej, ukończonej uczenicy Centr. kursu koszykarskiego, 500 kor. na założenie pracowni w Rymanowie. L. 363.

39. Teodorowi Brenkowi, ukończonemu uczniowi kursu koszykarskiego w Zakładzie ciemnych, 100 kor. na zakupno narzędzi. L. 261.

40. Janowi Kuziowowi, ukończonemu uczniowi kraj. naukowego warsztatu tkackiego w Łańcucie, 150 kor. na sprawienie krosien. L. 96.

41. Piotrowi Biłyjemu, tkaczowi w Lityni, 150 kor. na zakupno warsztatu tkackiego. L. 616

42. Jedenastu ukończonym uczniom kraj. szkoły szewskiej w Kołymyi po 28 kor. na sprawienie narzędzi. L. 633.

43. Pięciu ukończonym uczniom kraj. szkoły szewskiej w Witkowie Nowym po 26 kor. na sprawienie narzędzi. L. 583.

III. Na rozmaite cele przemysłowe i handlowe.

44. Mikołajowi Trojanowi, kaflarzowi w Kołaczycach, 400 kor. na budowę pieca kaflarskiego. L. 573.

45. Mieczysławowi Sroczyńskiemu, nauczycielowi szkoły ludowej w Podgórzu, 600 kor. na podniesienie produkcyi środków naukowych do nauki rysunków L. 894.

46. Wydawnictwu „Gazety piekarskiej“ w Krakowie, na koszta wydawnictwa 400 kor. rocznie, po 100 kor. kwartalnie, w miarę wydawania i przedkładania dotyczących numerów „Gazety“. L. 569.

47. Emilii Pydynkowskiej w Krakowie, 400 kor. na pracownię naukową hafciarstwa artystycznego. L. 781.

48. Tomaszowi Petryckiemu, b. przodownikowi Centr. kursu koszykarskiego, obecnie koszykarzowi w Haliczu, 300 kor. na rozszenie pracowni. L. 6.

49. Józefowi Romanowowi, kaflarzowi w Budzanowie, 300 kor. na rozszerzenie pracowni. L. 1045.

50. Mikołajowi Kabynowi, stolarzowi w Kosowie, 200 kor. na wyrób ulepszonych krosien tkackich. L. 162.

51. Piotrowi Madejowi, koszykarzowi w Czułówku, 200 kor. na założenie pracowni L. 65.

52. Zakładowi hafciarskiemu Piętków w Kasinie Wielkiej, 1000 kor. na sprawienie pięciu dalszych maszyn. L 584.

53. Franciszce Glassowej, właścicielce zakładu hafciarskiego „Warszawianka“ w Krakowie, 300 kor. na rozszerzenie pracowni. L. 838.

54. Stanisławowi Tomkiewiczowi, rolnikowi w Starejwsi, 150 kor. na wyrób „uli słowiańskich“. L. 687.

55. Janowi Zielińskiemu, stolarzowi w Białej, 800 kor. na zakupno narzędzi i rozszerzenie pracowni. L. 812.

56. Józefowi Łysoniowi, stolarzowi w Białej, 800 kor. na zakupno narzędzi i rozszerzenie pracowni. L. 813.

57. W. Orzechowskiemu, stolarzowi w Krogulcu, 500 kor, na rozszerzenie pracowni. L. 59.

58. M. Muzyce, tkaczowi, 300 kor. na założenie pracowni tkackiej w Husiatynie. L. 361.

59. Piotrowi Huculakowi, tkaczowi w Zakrzewcach, 350 kor. na sprawienie krosien. L. 747.

60. Ignacemu Gruszkowskiemu, tkaczowi w Kossowie, 600 kor. na sprawienie krosien. L. 803.

61. J. Terleckiemu, stolarzowi w Kamionce strumiłowej, 600 kor. na otwarcie pracowni. L. 155.

62. Antoniemu Trybalskiemu, właścicielowi Zakładu reprodukcyjnego w Krakowie, 2.000 kor. na techniczne ulepszenie i rozszerzenie pracowni. L. 1017.

63. Towarzystwu „Opieka nad młodzieżą rękodzielniczą“ w Bochni, 400 kor. na poparcie akcyi Towarzystwa. L. 920.

64. Towarzystwu stolarskiemu w Tarnopolu 2000 kor. na pokrycie kosztów utrzymania fachowego kierownika. L. 376.

65. Towarzystwu „Czytelnia kobiet“ w Nowym Sączu, 500 kor. na poparcie działalności Towarzystwa. L. 1027.

66. Stowarzyszeniu pracy kobiet „Mrówka“ w Stanisławowie, 500 kor. na poparcie działalności Stowarzyszenia. L. 636.

67. Stowarzyszeniu rękodzielników „Gwiazda“ w Przemyślu, 400 kor. L. 210.

68. Stowarzyszeniu rękodzielników „Przyjaźń“ w Brzeżanach, 400 kor. L. 232.

69. Polskiemu Związkowi katolickich uczniów rękodzielniczych w Krakowie, 400 kor. L. 1236,

70. Na koszta wystawy uczniów rękodzielniczych w Dębicy 200 kor. L. 485.

71. Na koszta II-giej wystawy uczniów rękodzielniczych w Krakowie 400 kor. L. 1064.

72. C. k. wyższej szkole przemysłowej w Krakowie 400 kor. na urządzanie wycieczek uczniów. L. 461.

73. Zakładowi im ks. Siemaszki w Krakowie 400 kor. na utrzymanie ubogich uczniów rękodzielniczych L. 848

74. Na bursę dla uczniów szkoły ślusarsko-mechanicznej w Tarnopolu 600 kor. L. 926.

75. Stowarzyszeniu wytwórczemu stolarzy w Nowym Targu 300 kor. na koszta założenia. L. 777.

76. Związkowi powiatowemu stowarzyszeń przemysłowych w Tarnowie 300 kor. na koszta założenia. L. 571.

77. Spółce koszykarskiej w Gdowie 300 kor. na koszta założenia. L. 600.

78. Spółce pomocy przemysłowej dla wyrobu zabawek i towarów drzewnych w Leżajsku 300 kor. na koszta założenia. L. 792.

79. Bankowi rękodzielniczemu w Tarnowie 300 kor. na koszta założenia. L. 519.

IV. Na studya i kursy handlowe.

80. Na kurs dla ajentów handlowych we Lwowie 150 kor. L. 1245.

81. Na kurs buchalteryi w Rzeszowie 200 kor. L. 73.

82. Dziesięciu nauczycielom c. k. Akademii handlowej we Lwowie po 100 kor. na wyjazd do Wiednia na kurs i Kongres gospodarczy. L. 400.

83. Albertowi Antoniemu Knaurowi, praktykantowi handlowemu w firmie „Müller-Hamburg“, 600 kor. na odbycie dalszej praktyki handlowej. L. 927.

84. Kazimierzowi Baranowskiemu 800 kor. na studya w Akademii eksportowej we Wiedniu. L. 722.

85. Ferdynandowi Bromowiczowi, nauczycielowi gimnazyalnemu w Bochni, 1.000 kor. na specyalne kształcenie się w kierunku handlowym. L. 606

Wykaz zasiłków stypendyjnych, udzielanych uczniom krajowych i rządowych szkół zawodowych — poza kwotami zasiłków, objętych już budżetami niektórych szkół na utrzymywane przy nich bursy uczniów — przedkłada się w ł. załączeniu. ł. Aleg. VIII.

* * *

Kończąc powyższe sprawozdanie, pozwala sobie Komisya przedstawić następujące wnioski:

I. Przedłożyć Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie niniejsze do wiadomości.

II. Przedłożyć Wysokiemu Sejmowi przygotowany przez Komisyę projekt preliminarza wydatków funduszu krajowego na podniesienie w kraju rękodzielnictwa przemysłu i handlu w r. 1911 do uchwalenia.

III. Przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wnioski tyczące się uzyskania potrzebnych kredytów:

a) na wystawienie budynku dla centralnej szkoły koszykarskiej we Lwowie i szkoły kołodziejskiej w Kamionce strumiłowej;

b) na rozszerzenie budynku szkoły kołodziejskiej w Grybowie i rozszerzenie budynku szkoły stolarskiej w Stanisławowie;

c) na przyczynienie się do kosztów wystawienia budynków dla rządowych szkół przemysłu budowlanego w Jarosławiu i Buczaczu.

IV. Przedstawić Wysokiemu Sejmowi do stabilizowania na zajmowanych dotąd posadach:

a) Feliksa Blautha dyrektora szkoły rzemiosł przy zakładzie śp. St. hr. Skarbka w Drohowyżu;

b) Jana Kunstmana, kierownika krajowej szkoły sukienniczej w Rakszawie;

c) Stanisława Gnoińskiego, kierownika szkoły kołodziejskiej w Tłumaczu;

d) Filipa Prociuka, wędrownego nauczyciela szewstwa.

V. Przedstawić Wysokiemu Sejmowi potrzebę uchwalenia rezolucyj do c. k. Rządu:

1. ażeby przeznaczał znacznie większe niż dotąd kwoty na utrzymanie istniejących w kraju szkół przemysłowych uzupełniających i szkół zawodowych oraz na zakładanie nowych;

2. ażeby przy państwowych szkołach przemysłowych we Lwowie i w Krakowie urządził specyalne oddziały dla elektrotechników;

3. ażeby przystąpił do urządzenia stałych kursów dla palaczy i dozorców maszyn parowych, oraz dla maszynistów kolejowych przy c. k. Szkole politechnicznej, lub państwowej szkole przemysłowej we Lwowie;

4. ażeby założył dwuklasową szkołę handlową przy c. k. Akademii handlowej we Lwowie i przyczyniał się wydatniej do utrzymywania przy Akademii handlowej w Krakowie szkół dwuklasowych dla mężczyzn i kobiet;

5. ażeby utworzył we Lwowie komisyę egzaminacyjną dla nauczycieli wyższych i niższych szkół handlowych i zwróciwszy uwagę na potrzebę kształcenia sił nauczycielskich dla tychże szkół, przeznaczał na te cele odpowiednie fundusze;

6. ażeby na podstawie §. 5. ustawy z d. 24. sierpnia 1899 o szkołach realnych w Galicyi, przystąpił do założenia przynajmniej dwóch szkół handlowych przy szkołach realnych w Galicyi i wspierał jak najwydatniej usiłowania miast i kraju w kierunku zakładania szkół handlowych;

7. ażeby obracał większe niż dotychczas kwoty z funduszów państwowych na bezpośrednie popieranie rękodzieł i drobnego przemysłu w Galicyi przez udzielanie maszyn pomocniczych, oraz pożyczek i subwencyi bezzwrotnych na ulepszanie warsztatów rękodzielniczych.

We Lwowie, d. 30. sierpnia 1910 r.

Dr. Władysław Jahl,
Zastępca Prezesa Komisyi kraj. dla spraw przemysł.

Juliusz Starkel,
Sekretarz Komisyi kraj. dla spraw przemysł.

Regulamin

czynności Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych.

Zatwierdzony uchwałą Wydziału krajowego z dnia 26. kwietnia 1910, do L. W. 41.300/1910.

§. 1.

Komisya krajowa dla spraw przemysłowych załatwia swe sprawy na posiedzeniach pełnych, albo też przez komitety stałe i komisye przygodne, oraz przez osobnych delegatów.

§. 2.

Na mocy postanowienia §. 10. statutu ustanawia się obecnie trzy komitety stałe:

a) komitet dla spraw szkolnych;
b) komitet dla spraw rękodzielniczych;
c) komitet dla spraw przemysłowych i handlowych.

Do zakresu działania komitetu szkolnego należą wszystkie sprawy wymienione w §. 2. statutu Komisyi pod *a)*, zaś ze spraw wymienionych pod *b)*, *c)* i *g)* te wszystkie sprawy, które się odnoszą do szkół przemysłowych i handlowych, oraz absolwentów tychże szkół.

Sprawy wymieniene w ustępie *a)* w §. 2. statutu Komisyi załatwia komitet szkolny w porozumieniu z komitetem rękodzielniczym, o ile chodzi o zasady organizacyi szkół przemysłowych.

Do zakresu działania komitetu dla spraw rękodzielniczych należą wszystkie sprawy wymienione w §. 2. statutu Komisyi pod *b)* do *g)*, o ile dotyczą rękodzieł lub przemysłu domowego i nie są objęte zakresem działania komitetu szkolnego.

W szczególności należą do zakresu działania tego komitetu także sprawy współdzielczych organizacyi rękodzielniczych i asocyacyi przemysłu domowego.

Do zakresu działania komitetu przemysłowo-handlowego należą wszystkie przedmioty wymienione w §. 2. statutu Komisyi pod *d)*, *e)* i *f)* i z ustępu *g)* wszystko, co się odnosi do spraw przemysłu i handlu.

§. 3.

Każdy z komitetów stałych składa się z 9 przez Komisyę krajową dla spraw przemysłowych wybranych członków i z członka Wydziału krajowego, któremu sprawy przemysłowe są przydzielone.

Komitetowi przewodniczy wymieniony wyżej członek Wydziału krajowego.

§. 4.

Komitety stałe same oznaczają stałe termina swych zwyczajnych posiedzeń. Nadzwyczajne posiedzenia zwołuje przewodniczący w razach nagłych, nie cierpiących zwłoki, lub na żądanie dwóch członków komitetu, wniesione z podaniem przedmiotu.

Do ważności uchwał potrzebną jest obecność przewodniczącego lub jego zastępcy i trzech członków komitetu.

Protokoły posiedzeń komitetów będą na posiedzeniach Komisyi pełnej wyłożone do przeglądnięcia.

§. 5.

W posiedzeniach komitetów stałych biorą udział ci urzędnicy biura Komisyi, którzy w biurze prowadzą referaty, będące na porządku dziennym obrad. Komitety mogą wszakże obradować bez udziału urzędników.

Komitety mają prawo zapraszać na swe posiedzenia członków Komisyi, nie wchodzących w skład komitetu, korespondentów i rzeczoznawców z poza grona Komisyi.

Członek Komisyi pełnej, którego wniosek lub referat ma być na porządku dziennym komitetu stałego, będzie na posiedzenie zaproszony z głosem doradczym.

Urzędnicy i osoby zaproszone mają tylko głos doradczy.

Z uchwały któregokolwiek komitetu stałego, albo z postanowienia prezesa Komisyi, może się odbyć wspólne posiedzenie obu komitetów.

§. 6.

Komitety stałe:

1. przygotowują referaty i wnioski dla Komisyi pełnej;
2. przedkładają Wydziałowi krajowemu wnioski, potrzebne do wykonania uchwał Komisyi pełnej;
3. wykonują nadzór i inspekcyę nad szkołami przemysłowemi i handlowemi, do zakresu działania Komisyi należącemi, tudzież nad zakładami przemysłowemi, które z funduszów krajowych na podstawie opinii Komisyi otrzymają zasiłek, pożyczkę, gwarancyę i t. p.;
4. przygotowują projekt budżetu i projekt sprawozdania rocznego z czynności Komisyi;
5. na każdem posiedzeniu Komisyi pełnej przedkładają sprawozdanie ze swych czynności za czas od ostatniego posiedzenia Komisyi.

§. 7.

W razach nagłych, nie cierpiących zwłoki, może komitet stały działać w zastępstwie Komisyi, winien wszakże na najbliższem posiedzeniu Komisyi pełnej osobno zdać o tem sprawę z uzasadnieniem nagłości.

Komisya pełna ma prawo pomniejsze sprawy swego zakresu działania przekazać stale komitetom stałym do załatwienia w jej zastępstwie.

§. 8.

Referaty przydziela kierownik biura (§. 12. statutu) członkom komitetu albo urzędnikom biura.

Sprawy bieżące, które są tylko wypływem już powziętych uchwał, załatwiane będą ex praesidio.

§. 9.

Komisye przygodne, wybierane przez Komisyę pełną dla załatwienia pewnych spraw, mają określony uchwałą Komisyi zakres działania, którego przekraczać nie mogą. Wybierają one same swoich referentów, którzy zdają sprawę na posiedzeniu Komisyi pełnej. Referent jest obowiązany uchwalone przez Komisyę specyalną wnioski wraz z motywami podać do wiadomości biura, dla zamieszczenia ich na porządku dziennym Komisyi pełnej.

Komisya specyalna rozwiązuje się po załatwieniu jej sprawozdania przez Komisyę pełną.

§. 10.

Posiedzenie Komisyi pełnej z zachowaniem postanowień §. 11. statutu, zwołuje prezes Komisyi (§. 8. statutu) lub jego zastępca.

Zaproszenia na posiedzenia będą rozsyłane na dwa tygodnie przed dniem posiedzenia, zaś na ośm dni przed posiedzeniem rozesłany będzie porządek dzienny obrad z dołączeniem ważniejszych wniosków i referatów.

Równocześnie będzie rozesłane członkom sprawozdanie z czynności komitetów stałych, obejmujące także sposób wykonania uchwał poprzedniego posiedzenia, ewentualnie powody, dla których wykonanie nie nastąpiło.

O przebiegu obrad Komisyi pełnej ogłasza biuro treściwe sprawozdanie.

§. 11.

Na posiedzeniach Komisyi pełnej referują poszczególne przedmioty ci sami sprawozdawcy, którzy w komitecie stałym referowali.

Jeżeli sprawa była odesłana do specyalnej komisyi, referuje jej referent na posiedzeniu Komisyi pełnej.

§. 12.

W obradach Komisyi pełnej, komitetów stałych i komisyi przygodnych, obowiązują ogólne zwyczaje parlamentarne. W razach wątpliwych rozstrzygają analogiczne postanowienia regulaminu sejmowego.

§. 13.

Każdemu z członków Komisyi służy prawo czynienia wniosków i żądania wszelkich wyjaśnień ze strony biura Komisyi. Wniosek na piśmie do Komisyi przesłany, będzie przekazany właściwemu komitetowi stałemu i z jego sprawozdaniem przedłożony Komisyi pełnej.

Wnioski samoistne członków, stawiane na posiedzeniu Komisyi pełnej, będą odsyłane do właściwego komitetu stałego, z wyjątkiem wniosków przez Komisyę jednogłośnie za nagłe uznanych.

§. 14.

Postanowienia szczegółowe co do sposobu załatwiania spraw przez biuro Komisyi, tudzież co do obowiązków personalu biurowego, określają instrukcye służbowe, które Komisya pełna na wniosek właściwego komitetu stałego uchwala, a Wydział krajowy zatwierdza.

WYKAZ

kosztów utrzymania szkół przemysłowych uzupełniających 1909/10.

(Wedle preliminarzy na rok 1910).

Liczba porządkowa	Siedziba szkoły	Fundusze miejscowe						Subwencye				Razem
		Gminy	Fundacye	Kasy oszczędności	Towarz. zaliczkowe	Opłaty szkolne	Inne fundusze	Rad powiatow.	Izb handl. i przemysł.	Funduszu krajowego	Skarbu państwa	
		K o r o n										
1	Biała	800	—	400	—	300	60	400	800	2390	2390	7540
2	Bochnia	1000	—	—	—	—	—	—	—	1101	1100	3201
3	Brody	600	—	—	—	—	—	200	1000	1161	1161	4122
4	Brzesko	30	—	—	—	—	270	300	200	1138	1138	3076
5	Brzeżany	400	—	—	—	—	—	300	—	1342	1342	3384
6	Buczacz	400	—	—	—	—	100	400	200	1227	1227	3554
7	Chrzanów	400	—	—	100	—	—	400	200	1960	1960	5020
8	Dębica	650	—	—	—	—	—	—	—	1370	1370	3390
9	Drohobycz	800	—	200	70	—	—	550	—	3443	3442	8505
10	Gorlice	200	—	—	300	—	—	400	300	1370	1370	3940
11	Jarosław	500	—	—	—	—	—	400	—	1353	1353	3606
12	Jasło	400	—	—	—	—	—	240	200	1545	1545	[illegible]
13	Kałusz	200	—	—	—	—	—	200	—	1492	1492	[illegible]
14	Kęty	998	—	—	—	—	—	—	—	999	999	2996
15	Kołomyja I.	1534	—	—	—	—	480	300	—	2316	2314	6944
16	„ II.	1788	—	—	—	—	—	100	—	1889	1889	5666
17	Kraków na Kleparzu	3644	—	—	—	—	—	—	—	3645	3644	10933
18	„ ul. Lubomirskiego	2586	—	—	—	—	—	—	—	2586	2586	7758
19	„ na Smoleńsku	1665	—	—	—	—	—	—	—	1666	1665	4996
20	„ „ Kaźmierzu	2602	—	—	—	—	—	—	—	2602	2602	7806
21	„ ul. Dietla	1719	—	—	—	—	—	—	—	1720	1719	5158
22	Krosno	500	—	—	—	—	—	—	—	936	936	2372
23	Lwów, im. ks. Kordeckiego (św. Anny)	2516	—	—	—	—	—	—	—	2517	2516	7549
24	„ „ „ Antoniego	2476	—	—	—	—	—	—	—	2477	2476	7429
25	„ „ kr. Sobieskiego	1976	—	—	—	—	—	—	—	1976	1976	5928
26	„ „ Elżbiety	1187	—	—	—	—	—	—	—	1187	1187	3561
27	„ „ Sienkiewicza (Konarskiego)	2152	—	—	—	—	—	—	—	2153	2152	6457
28	„ „ św. Marcina	2503	—	—	—	—	—	—	—	2503	2503	7509
29	„ „ A. Mickiewicza	1484	—	—	—	—	—	—	—	1485	1484	4453
30	„ „ Piramowicza	2119	—	—	—	—	—	—	—	2119	2119	6357
31	„ „ Staszica męska	2564	—	—	—	—	400	—	—	2565	2564	8093
32	„ „ św. Anny żeńska	1267	—	—	—	—	—	—	—	1267	1267	3801
	Do przeniesienia	43660	—	600	470	300	1310	4190	2900	59500	59488	172418

Liczba porządkowa	Siedziba szkoły	Fundusze miejscowe						Subwencye				Razem
		Gminy	Fundacye	Kasy oszczędności	Towarz. zaliczkowe	Opłaty szkolne	Inne fundusze	Rad powiatow.	Izb handl. i przemysł.	Funduszu krajowego	Skarbu państwa	
		K o r o n										
33	Z przeniesienia .	43660	—	600	470	300	1310	4190	2900	59500	59488	172418
34	Lwów, im. Staszica (im. Mickiewicza) żeńska .	1267	—	—	—	—	—	—	—	1267	1267	3801
35	„ „ Bernsteina .	—	2600	—	—	—	200	—	—	950	950	4700
36	Łańcut	240	—	—	—	—	—	300	—	1268	1268	3076
37	Myślenice	400	—	—	—		—	400	—	1073	1073	2946
38	Nowy Sącz	950	—	200	—	—	200	800	200	3466	3466	9282
39	Nowy Targ	200	—	—	144	—	100	400	—	1086	1086	3016
40	Podgórze	2098	—	—	—	—	—	100	200	2098	2098	6594
41	Przemyśl I.	780	—	—	—	—	100	600	150	2499	2499	6628
42	„ II.	600	—	200	—	—	—	—	—	2082	2082	4964
43	Rzeszów	600	300	200	—	—	—	200	200	1663	1663	4826
44	Sambor	300	—	100	—	—	50	200	—	936	936	2522
45	Sanok	738	—	—	—	—	—	—	—	1526	1526	3790
46	Sokal	200	—	—	—	—	—	400	100	1296	1296	3292
47	Stanisławów	611	—	140	—	—	—	250	—	2755	2754	6510
48	Stary Sambor . . .	400	—	—	—	—	—	400	—	1292	1292	3384
49	Stary Sącz	600	—	—	—	—	—	300	200	1036	1036	3172
50	Stryj	680	—	—	200	—	400	200	—	1367	1367	4214
51	Strzyżów	300	—	—	100	—	—	300	—	916	916	2532
52	Tarnopol	800	—	—	—	—	—	200	200	1367	1367	3934
53	Tarnów	925	—	80	—	—	—	400	300	1907	1907	5519
54	Tarnobrzeg	200	—	—	—	—	200	400	200	1030	1030	3060
55	Turka	300	—	—	—	—	—	500	—	1524	1524	3848
56	Wadowice	800	—	400	—	—	—	200	—	1086	1086	3572
57	Wieliczka	800	—	—	—	—	—	50	—	1435	1435	3720
58	Złoczów	300	—	—	—	—	—	300	200	1654	1654	4108
59	Żółkiew	600	—	—	—	—	—	400	—	1128	1128	3256
	Żywiec	400	—	—	—	—	—	200	200	1221	1221	3242
	Razem . .	59749	2900	1920	914	300	2560	11690	5050	100428	100415	285926
		85083										

WYKAZ

kosztów utrzymania krajowych szkół zawodowych w roku 1909/10.

(Wedle preliminarzy na rok 1910).

Liczba porządkowa	Siedziba szkoły	Dochody ze sprzedaży wyrobów szkolnych	Fundusze miejscowe						Subwencye				Razem
			Gminy	Fundacye	Kasy oszczędności	Towarzystwa zaliczkowe	Opłaty szkolne	Inne fundusze	Rad powiatowych	Izb handlow. i przemysł.	Funduszu krajowego	Skarbu państwa	
			K o r o n										
1	Brzezowiec, szkoła koszykarska	1800	—	—	—	—	—	—	800	—	1210	800	4610
2	Brzostek, szk. koszyk.	3000	—	—	—	—	—	—	400	—	1420	1500	6320
3	Dynów, szk. koszyk. .	2500	—	—	—	—	—	—	200	—	1340	1000	5040
4	Gdów, szk. koszyk. .	8000	—	—	—	—	—	—		—	1800	1200	11000
5	Leżajsk, szk. koszyk.	6000	—	—	100	—	—	—	200	—	1700	1200	9200
6	Tarnobrzeg, szk. koszykarska	3500	—	—	—	—	—	—	300	—	1900	1000	6700
7	Zator, szk. koszyk. .	3600	360	—	—	—	—	—	200	—	1740	1200	7100
8	Lwów, Centralny kurs koszykarski . . .	3000	—	—	—	—	—	—	—	—	12994	3500	19494
9	Grybów, warszt. naukowy kołodziejski.	9000	—	—	—	—	—	2000	200	—	10950	4800	26950
10	Grzymałów, warsztat nauk. kołodziejski.	7000	—	—	—	—	—	—	1000	—	9130	4000	21130
11	Kamionka str., szkoła kołodziejska . . .	8500	—	—	—	—	—	—		—	12240	4000	24740
12	Tłumacz, szkoła kołodziejska. . . .	6000	—	—	—	—	—	50	1000	—	13960	4500	25510
13	Stanisławów, szkoła stolarska	7500	1600	—	200	—	—	—	200	—	16454	7200	33154
14	Kalwarya, szkoła stolarska	4500	200	—	—	—	—	100	—	—	23860	5500	34160
15	Jaworów, szkoła zabawkarska . . .	15000	1000	—	—	—	—	1600	200	—	20020	7000	44820
16	Kołomyja, szk. garncarska	1000	—	—	—	—	—	50	—	—	27439	7500	35989
17	Podgórze, kursa ceramiczne	—	200	—	—	—	—	20	200	—	11900	5000	17320
18	Witków, warszt. nauk. szewski	4200	—	—	—	—	—	—	—	—	6052	2000	12252
19	Stary Sącz, warsztat nauk. szewski . .	13000	—	—	—	—	—	—	600	—	5558	2000	21158
20	Kołomyja, warsztat nauk. szewski . .	4500	—	—	—	—	—	600	300	—	5220	1800	12420
21	Krosno, szkoła tkacka	800	—	—	—	—	—	—	—	—	13760	8000	22560
22	Gliniany, warsztat nauk. tkacki. . .	—	240	—	—	—	—	—	100	—	5135	3600	9075
	Do przeniesienia .	112400	3600	—	300	—	—	4420	5900	—	205782	78300	410702

Liczba porządkowa	Siedziba szkoły	Dochody ze sprzedaży wyrobów szkolnych	Fundusze miejscowe						Subwencye				Razem
			Gminy	Fundacye	Kasy oszczędności	Towarzystwa zaliczkowe	Opłaty szkolne	Inne fundusze	Rad powiatowych	Izb handlow. i przemysł.	Funduszu krajowego	Skarbu państwa	
			K o r o n										
	Z przeniesienia .	112400	3600	—	300	—	—	4420	5900	—	205782	78300	410702
23	Gorlice, warsztat naukowy tkacki . . .	—	760		—	—	—	—	400	—	2080	1200	4440
24	Kosów, warsztat naukowy tkacki . . .	—	80	—	—	—	—	—	300	—	5320	1800	7500
25	Łańcut, warsztat naukowy tkacki . . .	—	500	—	—	—	—	—	600	—	6180	1800	9080
26	Rychwałd, warsztat naukowy tkacki .	—	—	—	—	—	—		200	—	3130	1000	4330
27	Rakszawa, szkoła sukiennicza	—	—	—	—	—	—	80	1000	—	19436	8000	28516
28	Zakopane, szkoła koronkarska	4000	—	—	—	—	—	—	—	—	7310	1600	12910
29	Bobowa, szkoła koronkarska	1000	150	—	—	—	—	—	200	—	920	1500	3770
30	Maków, szkoła hafciarska	2200	96	—	—	—	—	—	50	—	2894	2000	7240
31	Drohowyże, szkoła rzemiosł	50000	—	5300	—	—	—	500	—	—	39060	10000	104860
32	Miejsce Piastowe, naukowe warsztaty rzemieślnicze. . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4000	—	4000
33	Oświęcim. szkoła rzemiosł OO. Salezyanów	59227	—	—	—	—	i deficet 32126	—	—	—	5000	—	96353
34	Albigowa, subwencyonowany warszt. nauk. koszykarski.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	400	400	800
35	Bilinka, subw. warszt. nauk. koszykarski.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	400	400	800
36	Czerwona Wola, sub. warsztat naukowy koszykarski . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2400	2000	4400
37	Chyszewice, subwen. warsztat naukowy koszykarski . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	400	800	1200
38	Milczyce, subw. warsztat nauk. koszyk.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	400	400	800
39	Przewrotne, subwen. warsztat naukowy koszykarski . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	800	400	1200
40	Rudki, subw. warszt. naukowy koszyk. .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1200	1200	2400
41	Siekierczyce, subw. warsztat naukowy koszykarski . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	400	400	800
	Do przeniesienia .	228827	5186	5300	300	—	32126	5000	8650	—	307512	113200	706101

Liczba porządkowa	Siedziba szkoły	Dochody ze sprzedaży wyrobów szkolnych	Fundusze miejscowe						Subwencye				Razem
			Gminy	Fundacye	Kasy oszczędności	Towarzystwa zaliczkowe	Opłaty szkolne	Inne fundusze	Rad powiatowych	Izb handlow. i przemysł.	Funduszu krajowego	Skarbu państwa	
			K o r o n										
	Z przeniesienia .	228827	5186	5300	300	—	32126	5000	8650	—	307512	113200	706101
42	Wielowieś, subwenc. warsztat naukowy koszykarski . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	800	800	1600
43	Żurawno, subw. warsztat naukowy koszykarski	—	—	—	—	—	—	—	—	—	400	400	800
44	Budzanów, subwenc. warsztat naukowy tkacki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	600	400	1000
45	Korczyna, subw. warsztat nauk. tkacki .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1100	1400	2500
46	Wilamowice, subwen. warsztat naukowy tkacki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2160	1200	3360
47	Zwiniacz, subw. warsztat nauk. tkacki .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	600	—	600
48	Touste, subw. warszt. nauk. garncarski .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	500	300	800
49	Jaworów, subw. szk. koronkarska . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1200	1000	2200
50	Kańczuga, subw. szk. koronkarska . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1800	1400	3200
51	Przeworsk, subw. szk. koronkarska . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	600	—	600
52	Rudki, subw. szkoła koronkarska . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	600	—	600
53	Lwów, subw. szkoła robót Tow. „Praca kobiet“.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1750	—	1750
54	Lwów, subw. szkoła robót Spółki przemysłowej „Trud“ .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1000	—	1000
55	Lwów, subw. szk. robót Stow. konfekcyi dam. im. św. Józefa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1000	—	1000
56	Kraków, subw. szkoła robót w szkole św. Scholastyki . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4000	—	4000
57	Kołomyja, subw. szk. robót Tow. „Praca kobiet“.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1600	—	1600
58	Przemyśl, subw. szk. robót u PP. Benedyktynek	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1000	—	1000
59	Kursy zawodowe . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33400	12000	45400
	Razem . .	228827	5186	5300	300	—	32126	5000	8650	—	361622	132100	779113
			56562										

Frekwencya szkół i kursów zawodowych za rok 1909/10.

Liczba porz.	Miejscowość szkoły	Liczba uczniów (uczenic) zwyczajnych				Nadzwycz. uczn. i uczestn. kursów	Razem	Pracowało razem uczniów (uczenic)	Uwaga
		I.	II.	III.	IV.				
	I. Dla koszykarstwa.								
1	Brzezowiec, szk. koszyk.	9	1	2	2	3	17		
2	Brzostek, „ „	6	2	5	3	3	19		
3	Dynów, „ „	4	5	—	—	5	14		
4	Gdów, „ „	4	9	—	—	9	22		
5	Leżajsk, „ „	8	6	—	—	8	22		
6	Tarnobrzeg, „ „	6	1	2	4	3	16		
7	Zator, „ „	4	4	—	—	5	13		
8	Albigowa, subw. prac. koszykarska . . .	10	5	4	3	—	22		
9	Bilinka, subw. prac. koszykarska . . .	4	8	8	6	—	26		
10	Czerwona Wola, subw. prac. koszykarska .	17	12	—	—	12	41		
11	Chyszewice, subw. prac. koszykarska . . .	11	8	—	—	—	19		
12	Milczyce, subw. prac. koszykarska . . .	10	—	—	—	—	10		
13	Przewrotne, subw. prac. koszykarska . . .	—	—	—	—	—	—	w koszykarstwie 406	zwinięta.
14	Rudki, subw. prac. koszykarska . . .	7	7	—	—	10	24		
15	Siekierczyce, subw. prac. koszykarska . . .	—	4	9	10	—	23		
16	Wielowieś, subw. prac. koszykarska . . .	25	6	4	5		40		
17	Żurawno, subw. prac. koszykarska . . .	4	2	2	—	—	8		
18	Lwów, centr. kurs kosz.	—	—	—	—	20	20		w tej liczbie 6 uczenic
19	Ciężkowice, wędr. kurs koszykarski . . .	—	—	—	—	8	8		
20	Gać, wędr. kurs koszyk.	—	—	—	—	18	18		
21	Kobiernice, wędr. kurs koszykarski . . .	—	—	—	—	15	15		od 15. ilpca 1909 do 7. kwiet. 1910.
22	Sokołów, wedr. kurs koszykarski	—	—	—	—	9	9		
	Do przeniesienia . .	129	80	36	33	128	406		

Liczba porz.	Miejscowość szkoły	Liczba uczniów (uczenic) zwyczajnch				Nadzwycz. uczn. i uczestn. kursów	Razem	Pracowało razem uczniów (uczenic)	Uwaga
		I.	II.	III.	IV.				
	Z przeniesienia.	129	80	36	33	128	406		
	II. Dla kołodziejstwa.								
23	Grybów, szkoła kołodz.	9	10	5	9	—	33	w kołodziejstwie 149	
24	Grzymałów, „ „	8	13	6	2	—	29		
25	Kamionka str., „	24	8	7	9	—	48		
26	Tłumacz, szkoła „	15	12	4	8	—	39		
	III. Dla stolarstwa.								
27	Kalwarya, szkoła stol.	7	6	4	5	46	68	w stolarstwie 180	
28	Stanisławów, „ „	21	12	9	15	11	68		
29	Jarosław, kurs majster.	—	—	—	—	14	14		Od 25. paźdz. do 11. grudnia 1909.
30	Lwów, „ „	—	—	—	—	14	14		Od 30. marca do 4. maja 1910.
31	Nowy Sącz, „ „	—	—	—	—	16	16		Od 10. stycznia do 12. marca 1910.
	IV. Dla zabawkarstwa.								
32	Jaworów, warsztat nauk. zabawk.	12	5	4	5	6	32	w zabawkarstwie 32	
	V. Dla przem. keramicz.								
33	Kołomyja, szkoła garnc.	8	7	4	—	1	20	w keramice 45	
34	Podgórze, kursa keram.	9	6	9	—	1	25		
	VI. Dla szewstwa.								
35	Kołomyja, warszt. nauk. szewski	13	16	12	3	2	46	w szewstwie 179	
36	Stary Sącz, war. nauk. szewski	14	5	6	6	—	31		
37	Witków nowy, warszt. nauk. szewski . .	10	10	4	5	—	29		
38	Brzeżany, kurs majst.	—	—	—	—	14	14		Od 17. stycznia do 6. marca 1910.
39	Kraków, „ „	—	—	—	—	14	14		Od 18. paźdz. do 5. grud. 1909.
40	Lwów, „ „	—	—	—	—	15	15		Od 5. kwietnia do 28. maja 1910.
41	Nowy Sącz, „ „	—	—	—	—	14	14		Od 23. sierp. do 10. paźdz. 1909.
42	Stanisławów, „ „	—	—	—	—	16	16		Od 13. czerwca do 30. lipca 1910.
	VII. Dla tkactwa.								
43	Krosno, szkoła tkacka	10	8	6	—	—	24	jak niżej	
44	Gliniany, war. naukowy tkacki	7	7	7	—	31	52		
45	Gorlice, „ „ „	6	7	1	—	—	14		
46	Kosów, „ „ „	11	7	3	—	8	29		
47	Łańcut, „ „ „	9	3	1	—	4	17		
48	Rychwałd, „ „ „	11	5	3	—	—	19		
49	Rakszawa, szk. sukienn.	13	8	—	—	—	21		
50	Budzanów, subw. warsztat nauk. tkacki .	6	2	2	2	5	17		
	Do przeniesienia . .	352	237	133	102	360	1184		

Liczba porz.	Miejscowość szkoły	Liczba uczniów (uczenic) zwyczajnych I.	II.	III.	IV.	Nadzwycz. uczn. i uczestn. kursów	Razem	Pracowało razem uczniów (uczenic)	Uwaga
	Z przeniesienia. .	352	237	133	102	360	1184		
51	Korczyna, subw. warszt. nauk. tkacki. . .	8	6	4	—	—	18	w tkactwie 236	W tej liczbie 17. uczenic.
52	Wilamowice, subw. war. nauk. tkacki. . .	6	4	4	—	5	19		
53	Zwiniacz, subw. warszt. nauk. tkacki. . .	6	—	—	—	—	6		
	VIII. Dla haftu.								
54	Maków, szkoła hafciar.	36	13	—	—	—	49	w hafciarstwie 49	
	IX. Dla koronkarstwa.								
55	Bobowa, szk. koronkar.	4	5	3	4	1	17	w koronkarstwie 168	
56	Zakopane, „ „	13	7	5	—	48	73		
57	Jaworów, sub. szk. kor.	13	7	18	—	7	45		
58	Kańczuga, „ „ „	23	10	—	—	—	33		
	X. Szkoły rzemiosł.								
59	Drohowyże, ...	15	12	13	18	6	64	64	Kowali 8, ślusarzy 13, blacharzy 3, stolarzy 8, kołodziejów 4, krawców 12, szewców 13, rymarzy i lakierników 2, odlewacz 1.
60	Oświęcim, zakład subw.	39	31	17	5	—	92	92	Ślusarzy 37, stolarzy 22, krawców 26, szewców 7.
	XI. Dla blacharstwa.								
61	Lwów, kurs majsterski	—	—	—	—	16	16	w blacharstwie 16	Od 10. stycznia do 21. marca 1910.
	XII. Dla murarstwa.								
62	Krosno, kurs majsterski	—	—	—	—	18	18	w murarstwie 41	Od 15. listopada 1909, do 15. marca 1910.
63	Leżajsk, „ „	—	—	—	—	23	23		Od 10. stycz. do 19. marca 1910.
	XIII. Dla kroju i konfekcyi bielizny.								
64	Lwów, 2 kursy . . .	—	—	—	—	19	19	w krawiectwie 34	Od 18. listop. do 22. grud. 1909.
		—	—	—	—	15	15		Od 18. kwietnia do 9. lipca 1910.
	Razem . . .	515	332	197	129	518	1691	1691	
		1173							

Uwaga. Po rozdzieleniu uczniów poz. X. wedle zawodów, pracowało i uczyło się: w koszykarstwie 406, kołodziejstwie i kowalstwie 161, ślusarstwie 50, stolarstwie 210, zabawkarstwie 32, garncarstwie (kaflarstwie) 45, szewstwie 199, krawiectwie i konfekcyi bielizny 72, tkactwie 236, koronkarstwie 168, hafciarstwie 49, rymarstwie i lakiernictwie 2, blacharstwie 19, murarstwie 41, odlewnictwie 1.

Wykaz kuratorów, kierowników i personalu nauczycielskiego w krajowych szkołach zawodowych.

L. p.	Nazwa szkoły i miejscowości	Kuratorya	Kierownik i czas jego służby w zakładzie	Personal szkolny i czas jego służby w zakładzie	Kwalifikacye
	Krajowe zakłady dla nauki koszykarstwa:				
1	w Brzezowcu	br. Jan Götz Okocimski	Michał Wachowicz od 1. lipca 1905		Praktyka w c. k. wzorowym warsztacie koszykarskim we Wiedniu.
2	w Brzostku.	Ks. Stefan Szymkiewicz	Józef Szostak od 1. stycznia 1899		
3	w Dynowie.	Seweryn Skrzyński	Kazimierz Kasia od 1. września 1903		Wykształcenie zawodowe uzyskane w kraju.
4	w Gdowie	Ks. Jan Smołka	Antoni Bidziński od r. 1907		Wykształcenie zawodowe w Królestwie i w kraju.
5	w Leżajsku	Bronisław Nowiński	Wojciech Kut od 15. listopada 1905		Praktyka w c. k. wzorowym warsztacie koszykarskim we Wiedniu.
6	w Tarnobrzegu . . .	Dr. Waleryan Momidłowski	Jerzy Dziaduch od 15. kwietnia 1908		Praktyka w c. k. wzorowym warsztacie koszykarskim we Wiedniu.
7	w Zatorze	Michał Naimski	Jacenty Kasia od 20. marca 1901		Wykształcenie zawodowe uzyskane w kraju

8	*Krajowy centralny kurs koszykarski we Lwowie*	*Antoni Stefanowicz* *Juliusz Starkel sen.*	*Miecz. Czajkowski* *15. stycznia 1905*	*Instruktor:* Jan Kwaśniewski od roku 1905	*C. k. Szkoła przemysłu artystycznego we Wiedniu* *Praktyka w c. k. wzorowym warsztacie koszykarskim we Wiedniu.*
	Krajowe zakłady dla nauki kołodziejstwa:	Michał Huza	Seweryn Gzowski od 1. września 1894; stabilizowany		4-letnia nauka w Zakładzie Drohowyzkim, 3-letnia nauka we Wiedniu
9	Krajowa szkoła kołodziejstwa w Grybowie			Naucz. rysunków i instr. kołodziejski: Jan Młot od 23. września 1899	Nauka kołodziejstwa w Kamionce strum.
				Przod. kołodziejski: Paweł Horoszczak od 28. września 1897	Nauka w szkole kołodziejskiej w Grybowie.
				Przod. kowalski: Leon Helmetzky od 1. stycznia 1908	Nauka w szkole kołodziejskiej w Grybowie.
10	Krajowy naukowy warsztat kołodziejski w Grzymałowie	Wojciech Mayer	Karol Związek od 18. sierpnia 1903		Naukę fachową ukończył w Kamionce strum.
				Instr. kowalski: Jan Geisheimer od 1. grudnia 1903	Naukę fachową ukończył w Kamionce strum. i we Wiedniu.
11	Krajowa szkoła kołodziejstwa i ciesielstwa w Kamionce strum.	Adam Thullie	Edward Paudler od 1. czerwca 1893; stabilizowany		C. k. Szkoła politechniczna we Lwowie. — Wydział budowy machin.
				Naucz. rysunków: Jan Karg od 15. wrześni. 1910	C. k. państw. Szkoła przemysłowa w Krakowie
				Instr. kowalski: Karol Laskowski od 12. grudnia 1887	Praktyczne wykształcenie zawodowe.
				Instr. cisielski: Wal. Kruczkowski od 22. listopada 1896	Koncesyonowany budowniczy.
				Instr. kołodziejski: Ignacy Weiss od 6. lipca 1899	Były majster kołodziejski w Jarosławiu.
				Przod. kołodziejski: Wawrzyniec Hyk od 1. kwietnia 1904	Wykształcenie fachowe w kraju.

L. p.	Nazwa szkoły i miejscowości	Kuratorya	Kierownik i czas jego służby w zakładzie	Personal szkolny i czas jego służby w zakładzie	Kwalifikacye
12	Krajowa szkoła kołodziejstwa i kowalstwa w Tłumaczu.	Piotr Szczepański	Stanisław Gnoiński od marca 1903		Ukończona szkoła zawodowa w Kamionce strum. C. k. Seminaryum nauczycielskie we Lwowie. Studya fachowe we Lwowie, we Wiedniu i w Niemczech.
				Naucz. rysunków: Wilhelm Nunberg od 1. stycznia 1903	Szkoła realna i 2 lata techniki.
				Instr. kołodziejski: Jan Liszka od marca 1902	Nauka w Szkole zawodowej i praktyka.
				Instr. kowalski: Wład. Polechoński od marca 1902	Nauka zawodowa w Zakładzie Drohowyzkim i za granicą.
	Krajowe zakłady dla nauki stolarstwa:	Gustaw Geyer	Eust. Merunowicz od 1. września 1891; stabilizowany		Patent z zawodowej szkoły w Walachisch-Meseritsch na Morawach i z Muzeum technologicznego we Wiedniu.
13	Krajowa szkoła zawodowa stolarstwa i tokarstwa w Stanisławowie.			Naucz. rysunków: Michał Piskozub od 1. listopada 1901	Ukończył Muzeum dla sztuki i przemysłu w Wiedniu.
				Przod. stolarski: Józef Riegl od 1. września 1894	Ukończył szkołę stanisławowską i Muzeum technologiczne we Wiedniu.
				Przod. snycerstwa: Michał Hrankowski od 1. września 1903	Ukończył szkołę stanisławowską i c. k. szkołę przemysłową we Lwowie.
				Przod. tokarski: Franc. Antoniak od 1. grudnia 1903	Długoletni werkmistrz tokarski za granicą.
				Przod. stolarski: Antoni Stokłosa od 15. stycznia 1903	Ukończył szkołę stanisławowską.

14	Krajowa szkoła stolarstwa w Kalwaryi.	Grzegorz Lisowski	Władysław Niemczynowski od 26. września 1892; stabilizowany		C. k. Szkoła dla przemysłu artystycznego we Lwowie Wyższa szkoła zawodowa przy c. k. Muzeum technologicznem we Wiedniu.
				Naucz. rysunków: Longin Śmieszko od 15. maja 1909	Matura c. k. Seminaryum nauczycielskiego, c. k. państwowa szkoła przemysł. we Lwowie. Kurs rysunków zawodowych w Instytucie dla popierania przemysłu we Wiedniu.
				Werkmistrz stolarstwa maszynowego: Szymon Wnęk od 1. września 1909	Kurs majsterski stolarski we Wiedniu.
				Werkmistrz stolarstwa meblowego: Stanisław Halczuk od 1. września 1897	Państwowa szkoła przemysłowa we Lwowie.
				Werkm. snycerstwa: Karol Kudelski od 1. lutego 1906	Absolutoryum c. k. szkoły przemysłu artystycznego przy c. k. Muzeum dla sztuki i przemysłu we Wiedniu.
15	**Krajowy warsztat naukowy dla wyrobu zabawek** w Jaworowie.	Jan hr. Szeptycki	Jan Chełmiński kierownik administr. od 1. sierpnia 1908		
			Paweł Prydatkiewicz kierown. zawodowy od 17. września 1896		Wyższa szkoła zawodowa przy c. k. Muzeum technologicznem we Wiedniu.
				Naucz. rysunków: vacat	
				Naucz. stolarstwa i tokarstwa: Paweł Zwonarz od 15. lutego 1906	Uczył się praktycznie zabawkarstwa w Toeplitz w Saksonii.

L. p.	Nazwa szkoły i miejscowości	Kuratorya	Kierownik i czas jego służby w zakładzie	Personal szkolny i czas jego służby w zakładzie	Kwalifikacye
	Krajowe zakłady dla keramiki:	Jan Kleski	Aleks. Klimaszewski od 16. sierpnia 1890; stabilizowany		Politechnika we Lwowie.
16	Krajowa szkoła garncarska w Kołomyi.			Naucz. rysunków: Stan. Daczyński od 16. sierpnia 1890; stabilizowany	Akademia sztuk pięknych w Krakowie.
				Instr. modelowania: Karol Łuszczewski od 1. czerwca 1896	Praktyka odbyta w pracowniach rzeźbiarskich.
				Instr. kaflarski: Stefan Skrypniczuk od 16. sierpnia 1890; stabilizowany	Szkoła garncarska w Kołomyi, praktyka w krajowej stacyi keramicznej we Lwowie.
				Instruktor toczenia i formowania: Antoni Kostrubiak od 16. sierpnia 1890	Szkoła garncarska w Kołomyi.
17	Kraj. kursa dla przemysłu keramicznego w Podgórzu.	Bernard Liban	Karol Rolle od roku 1900; stabilizowany	Pomocnicze siły z innych zakładów	Inżynier-technolog.
	Krajowe zakłady dla nauki szewstwa:	Ks. Teofil Korczyński	Wacław Mümler od 3. czerwca 1906	Instruktorzy: Piotr Koller od 1. maja 1893	Patent na nauczyciela szkół ludowych. Kurs majsterski szewski we Wiedniu.
18	Krajowy naukowy warsztat szewski w Witkowie now.			Jan Kalisz od 2. kwietnia 1906	Szkoła szewska w Starym Sączu.
				Józef Maksymczuk od 1. września 1906	Szkoła szewska w Witkowie nowym.

19	Krajowa szkoła szewska w Starym Sączu.	Józef Dobrowolski	Adam Gottmann od 1. październ. 1894	Instruktorzy: Józef Pieczarkowski od 1. marca 1900 Stan. Klimczyk od 1. stycznia 1909	Kurs majst. szew. we Wiedniu. „ „ „ „ „ „ „ „ „ „
20	Krajowa szkoła szewska w Kołomyi.	Jak Kleski	Józef Carnelli 1d 1. września 1897	Instruktorzy: Jan Metzger od 1. maja 1896 Ignacy Korzelik od 1. lutego 1906	Kurs majst. szew. we Wiedniu. „ „ „ „ „ Szkoła szewska w Witkowie nowym.
21	**Krajowe zakłady dla nauki tkactwa:** Krajowa szkoła tkacka w Krośnie.	August Gorayski	Henryk Jodkiewicz od 22. lipca 1906	Naucz. rysunków: Bernard Jarosiewicz od 29. sierpnia 1909 Instruktor: Kaz. Krzyżanowski od 17. stycznia 1906 Przodownik: Jan Kustroń od 1. września 1895	Politechnika we Lwowie. Szkoła tkacka w Crefeldzie, praktyka tkacka. Akademia sztuk pięknych w Krakowie. Akademia sztuk pięknych w Paryżu. Szkoła tkacka w Krośnie i Bernie. Szkoła tkacka w Krośnie.
22	Krajowy warsztat naukowy tkacki w Glinianach.	Franciszek hrabia Potulicki	Jan Jurajda od 1. marca 1892; stabilizowany	Przodownik: Michał Ratuszyński od 1. czerwca 1896 Instruktorka oddziału dziewcząt: Kamila Jurajdowa od 1. kwietnia 1908	C. k. Szkoła tkacka w Frankstadt, Kurs dla tkactwa mechanicznego w Bernie. Ukończył naukę w zakładzie tkackim w Glinianach. Egzamin nauczycielski dla szkół ludowych i praktyka zawodowa.

L. p.	Nazwa szkoły i miejscowości	Kuratorya	Kierownik i czas jego służby w zakładzie	Personal szkolny i czas jego służby w zakładzie	Kwalifikacye
23	Krajowy warsztat naukowy tkacki w Gorlicach.	Emil Metzger	Bazyli Gęsiecki od 15. marca 1894; stabilizowany		Szkoła tkacka w Kosowie. „ „ w Łomnicy (Czechy).
24	Krajowy warsztat naukowy tkacki w Kosowie.	Miecz. Zawadzki	Kazimierz Jamróz od 1. lipca 1895; stabilizowany	Przodownik tkacki: Jan Hawrysz od 1. listopada 1895	Ukończona szkoła tkacka w Błażowej, Krośnie i Mährisch-Schönberg. Ukończył naukę w kraj. nauk. warsztacie tkackim w Kosowie.
25	Krajowy warsztat naukowy tkacki im. „Franciszka Józefa“ w Łańcucie.	Exc. Roman hrabia Potocki	Bazyli Pyptiuk od roku 1889; stabilizowany	Przodownik: Józef Kolek od 28. września 1895	Fachowe szkoły tkackie zagraniczne. Ukończył naukę w zakładzie łańcuckim.
26	Krajowy warsztat naukowy tkacki w Rychwałdzie.	Wojciech Szwed	Wawrzyniec Gubała od 1. stycznia 1891	Przodownik: Feliks Kłosowicz od 1. września 1900	Świadectwo uzdol. fachowego. „ „ „
27	Krajowa Szkoła sukiennicza w Rakszawie.	Bolesław Żardecki	Jan Kunstmann od 15. marca 1904	Nauczyciel teoryi zawodowej: Zygmunt Sajewicz od 1. kwietnia 1904 Instruktor tkactwa: Jan Trojnar od 15. sierpnia 1893 Instr. farbiarstwa: Józef Wiech od 15. sierpnia 1893	Politechnika we Lwowie; fachowe studya za granicą. Wyższa szkoła przemysłowa w Krakowie, Szkoła tkacka w Bernie. Szkoła tkacka w Bielsku. „ „ „

	Krajowe zakłady dla nauki koronkarstwa:	*Stanisław Barabasz*	*Leontyna Reichard od 14. sierpnia 1905*		*Centralny kurs koronkarski we Wiedniu. Państwowa szkoła przemysłowa we Lwowie.*
28	Kraj. szkoła koronkarstwa w Zakopanem.			Naucz. rysunków: Klementyna Bittmar od 8. lutego 1907 Naucz. pomocnicza: Jadwiga Galleth od 15. paźdz. 1902 Przodownica: Marya Łatko od 1. września 1907	Szkoła artystyczno-przemysłowa w Pradze. Centralny kurs koronkarski we Wiedniu. Szkoła koronkarska w Zakopanem.
29	Kraj. szkoła koronkarstwa w Bobowej.	Bolesław Długoszewski	Helena Rzeczycka od 1. marca 1902		Centralny kurs koronkarski we Wiedniu. Państwowa szkoła przemysłowa we Lwowie.
	Krajowy zakład dla nauki hafciarstwa:	Karol Pospóła p. Leona Bierkowska fach. nadzorczyni	Ewa Antonowicz od 1. marca 1896		
30	Krajowa szkoła hafciarstwa w Makowie.			Naucz. pomocnicza: Anna Karafiatówna od 15. czerwca 1907	Egzamin dojrzałości, kwalifikacya na nauczycielkę robót, państwowa szkoła przemysłowa. Świadectwo kwalifikacyjne na nauczycielkę.

Sprawozdanie

z czynności krajowej keramicznej Stacyi doświadczalnej przy c. k. Szkole politechnicznej we Lwowie za czas od 15-go maja 1908. do 15-go lipca 1909.

W myśl statutu Stacyi keramicznej przedkładam:

I. Stacya keramiczna jako zakład naukowy doświadczalny.

Słuchacze III. i IV. roku technologii chemicznej nie mogli w roku bieżącym odbyć przepisanych programem nauk Politechniki ćwiczeń z keramiki dla szczupłości lokalu Stacyi keramicznej. Przyjąwszy, że nowy gmach dla Stacyi keramicznej, naftowej i krajowego Zakładu geologicznego wybudowany zostanie w ogrodzie Politechniki przy ulicy Kornelego Ujejskiego w roku 1910, to uwzględniając ustawowy termin do osuszenia gmachu, wprowadzić się może Stacya keramiczna do nowego gmachu dopiero w jesieni roku 1911. — Następstwem tego młodzież Politechniki pozbawioną zostanie nauki z keramiki i w roku naukowym 1909/1910 i 1910/1911, pomimo, że młodzież Politechniki upominała się memoryałem z roku 1906, przesłanym c. k. Ministerstwu, Kollegium Profesorów Politechniki, Kołu polskiemu i Ministrowi dla Galicyi, — o wprowadzenie nauki keramiki nawet na szerszą skalę, niż obecnie i wprowadzenie jej dla 3-ch Wydziałów Politechniki, jak to w zeszłorocznem sprawozdaniu obszerniej przytoczyłem.

C. k. Rząd zwleka dotąd z budową 2-go piątra na dzisiejszym gmachu chemii Politechniki, chociaż brak lokalu dla słuchaczów technologii chemicznej jest tak wielki, że 22-go grudnia 1908 r. odstąpić musiała Stacya keramiczna jeden pokój, a obecnie 11-go września 1909 drugi pokój na rozszerzenie sąsiadującego laboratoryum technologii chemicznej.

II. Stacya jako zakład do badania materyałów surowych i do popierania przemysłu keramicznego orzeczeniami technicznemi.

a) W okresie sprawozdawczym zbadała Stacya keramiczna 89 gatunków glin i 1 gatunek piasku, pochodzących z 30 gmin i obszarów dworskich, należących do 22 powiatów, jak załącznik pod 1/. 1/.

Dotyczące orzeczenia o przydatności tych glin i piasków do celów przemysłowych keramicznych wydano interesowanym stronom.

b) Z załącznika pod 1/. jak i poprzednich, przedkładanych Wysokiemu Sejmowi od roku 1887, wynika, że kraj posiada w bardzo wielu powiatach dobre materyały do wyrobu cegieł, dachówek, rurek drenowych, pieców kaflowych, do wyrobów garncarskich i t. d.

Cegielnictwo przeto, mając dobre gliny w tylu powiatach, może się znakomicie rozwinąć w kraju z oszczędnością dziś drogiego drzewa budowlanego. Dostarczyć może ludności najtrwalszego i najlepszego materyału ogniotrwałego do krycia dachów, jakim jest dachówka gliniana; zatrudnić może dalszych wiele tysięcy robotników, szukających dziś pracy sezonowej za granicą kraju z ujmą ekonomiczną i społeczną kraju; może głównie przyczynić się do rozwoju licznych gałęzi rzemiosł przemysłu budowlanego.

Dalszemu zaś rozwojowi cegielnictwa w kraju stoi na zawadzie brak przedewszystkiem zdolnych werkmistrzów. — Stąd powstałe ostatnimi czasy fabryki dachówek i rurek drenowych z nakładem kilkuset tysięcy a nawet milionem koron,

chromają, a po wielu stratach sprowadziły werkmistrzów obcokrajowców do swych fabryk. — Co roku zgłaszają się do mnie właściciele cegielń o polecenie werkmistrza do prawidłowego prowadzenia fabryki. A są takie strony, które otrzymawszy orzeczenie Stacyi keramicznej co do przydatności glin do celów przemysłowych, odraczają otwarcie cegielni aż do uzyskania werkmistrza zawodowego.

Wydział krajowy i Wysoki Sejm, uznając potrzebę kształcenia werkmistrzów dla przemysłu keramicznego, upomina się od kilkunastu lat u c. k. Rządu rezolucyami o otwarcie Szkoły keramicznej przy państwowej Szkole przemysłowej we Lwowie, jednak jak dotąd bezskutecznie.

By niektórym cegielniom przyjść z pomocą werkmistrzowską, poleciłem im na instruktora pana Stefana Skrypniczuka, byłego laboranta-werkmistrza Stacyi keramicznej, a od 20 lat werkmistrza kraj. Szkoły garncarskiej w Kołomyi. — Pan Stefan Skrypniczuk był czynny i pomocny w następujących 5-ciu cegielniach i 1-ej kaflarni jako instruktor werkmistrz przez czas swych wakacyi szkolnych.

1. We fabryce dachówek felcowanych we Lwowie przez nauczenie robotników wypalania dachówek koloru szarego w piecach kasselerowskich jednokomorowych.

2. We fabryce w Biegonicach koło Starego Sącza przez nauczenie tamtejszych robotników i przyszłego werkmistrza wszystkich czynności do sporządzania i wypalania cegieł, rurek drenowych i dachówek felcowanych w piecu kręgowym.

3. We fabryce rolniczej drenarskiej z piecami komorowymi w Dołpotowie nauczył majstra tej fabryki prawidłowego sporządzania rurek drenowych, dachówek felcowanych i odlewania form gipsowych; poprawił też piece tej fabryki.

4. We fabryce rolniczej z piecami komorowymi, właściciela dóbr Dynowa, wprowadził wyrób dachówek felcowanych i wyuczył tamtejszego majstra strycharza całej fabrykacyi dachówek felcowanych.

5. We fabryce miejskiej w Mościskach z piecem kręgowym wyuczył tamtejszych robotników całej fabrykacyi dachówek felcowanych i rurek drenowych.

6. W Budzanowie, koło Trembowli, zajął się założeniem i urządzeniem kaflarni Józefa Romanowa, garncarza, ukończonego ucznia kursu majsterskiego kraj. Szkoły garncarsko-kaflarskiej w Kołomyi.

Wymienione powyżej fabryki są zupełnie zadowolone z pomocy fachowej werkmistrzowskiej pana Stefana Skrypniczuka, a dowodem wydane mu świadectwa.

Tych kilka szczegółów wskazują, jak nagłą potrzebą jest założenie szkoły keramicznej państwowej we Lwowie, o którą Wydział krajowy i Wysoki Sejm od kilkunastu lat się upomina, a któraby przedewszystkiem kształciła dla cegielnictwa werkmistrzów, następnie dla kaflarstwa, w końcu werkmistrzów dla wyrobów ozdobnych garncarskich i zwykłego użytku domowego.

C. k. Rząd, nie spiesząc się z założeniem Szkoły keramicznej państwowej we Lwowie, przeocza, jaką szkodę kraj przez to ponosi. — *Wszak samych cegielń do wyrobu cegieł, dachówek, rurek drenowych istnieje już przeszło tysiąc, a powstać muszą skutkiem potrzeb krajowych dalsze tysiące cegielń;* wszak potrzeby melioracyi, zamierzone na szerszą skalę, wymagać będą, oprócz dzisiejszych fabryczek rolniczych drenarskich, fabryk o wielokrotnie większej niż dziś fabrykacyi rurek drenowych; wszak liczne gałęzie przemysłu budowlanego jak: stolarstwo, ciesielstwo, ślusarstwo, snycerstwo, lakiernictwo, malarstwo pokojowe i t. d. zawisłe od taniości i dobroci głównego materyału budowlanego t. j. cegły i dachówki glinianej — wówczas bowiem w tej miejscowości dopiero powstać mogą zamierzone budowle państwowe, krajowe, powiatowe, gminne i prywatne; wszak rozwój szkół państwowych i krajowych dla stolarstwa, snycerstwa, ciesielstwa, ślusarstwa, kaflarstwa, malarstwa pokojowego, kołodziejstwa, kowalstwa i t. d. zawisłe od rozwoju przemysłu budowlanego, a ten od przemysłu keramicznego, mianowicie cegielń.

Że c. k. Rząd nie zamierza prędko założyć Szkoły keramicznej przy państwowej Szkole przemysłowej we Lwowie świadczy fakt nieprzysposobienia dotąd sił zawodowych nauczycielskich dla tej szkoły za granicą kraju. — Siły bowiem nauczycielskie kraj. Szkoły garncarsko-kaflarskiej w Kołomyi, która ma być zwinięta po założeniu Szkoły keramicznej państwowej we Lwowie, są niewystarczające dla tej szkoły keramicznej państwowej. — Potrzeba dodatkowo wykształcić: nauczyciela-werkmistrza dla cegielnictwa; nauczyciela dla kaflarstwa i stawiania pieców kaflowych i kuchen; nauczyciela malarza dla dekoracyi wyrobów keramicznych ozdobnych.

c) W uwzględnieniu braku Szkoły państwowej keramicznej we Lwowie okazuje się nagła potrzeba przynajmniej przyjść z pomocą fachową werkmistrzowską dla cegielnictwa, jako najliczniejszej i najważniejszej gałęzi przemysłu keramicznego, *przez ustanowienie krajowego instruktora wędrownego dla cegielnictwa.* W roku jednym mógłby pomódz fachowy taki krajowy instruktor wędrowny przynajmniej kilkunastu cegielniom do racyonalnego wyrobu cegieł, dachówek i rurek drenowych, co dla produkcyi krajowej miałoby na istniejące fabryki wpływ dodatni i zachęciłoby wielu właścicieli dóbr, zarządy gmin wiejskich i miejskich i kapitalistów do zakładania nowych cegielń do wyrobu cegieł, rurek drenowych i dachówek felcowanych.

Również jak dzisiaj chętnie wynagradzają pana Stefana Skrypniczuka interesowane fabryki za wydatną jego pracę, tak opłacać będą chętnie fabryki taksy krajowe za udzieloną pomoc fachową przez krajowego wędrownego instruktora cegielnictwa. Fundusz przeto krajowy dokładać będzie tylko skromną kwotę na utrzymanie i koszta podróży i dyety krajowego, wędrownego instruktora cegielnictwa.

d) Stronom interesowanym udzielał jak rokrocznie kierownik Stacyi keramicznej potrzebnych zasadniczych informacyi, potrzebnych przy zakładaniu cegielni, mianowicie: Co do rodzaju pieca fabrycznego, czy on ma być zwykły, polowy, czy komorowy, czy kręgowy i jakiej konstrukcyi, czy przy zamierzonej produkcyi wskazaną jest fabrykacya cegieł ręcznych, czy maszynowych; czy wyrób rurek drenowych i dachówek felcowanych uskuteczniać maszynami ręcznemi czy parowemi; jakie mają być inne urządzenia fabryczne; u kogo zamówić plany na piec, suszarnię i całe urządzenie cegielni; u kogo zamówić maszyny dla cegielni; na co baczyć przy wyborze kształtu na dachówki felcowane, uwzględniając własności glin zbadanych dotyczącej fabryki i t. p.

e) Celem uszlachetnienia i rozszerzenia palety farb surówkowych, któreby nie miały wyglądu gliniastego, uskuteczniłem liczne doświadczenia z wynikiem przeważnie dodatnim. Poprzednie farby i nowe surówkowe umożliwiają artyście-malarzowi sporządzanie krajobrazów, a nawet i portretów na przedmiotach ze zwykłej garncarskiej gliny.

f) Uskuteczniłem dalsze liczne próby dla uzyskania palety farb rożkowych plastycznych, do dekorowania wyrobów, już raz palonych.

Dotąd bowiem zakłady zagraniczne n. p. garncarnia artystyczna w Kandern w Badenii posiada paletę farb rożkowych plastycznych, które można stosować tylko przy wyrobach surowych t. j. jeszcze niepalonych. Jakie korzyści zamierzona zmiana przyniosłaby artyście-malarzowi, wyraziłem w zeszłorocznem sprawozdaniu.

g) Wydziałowi krajowemu, przemysłowcom i osobom prywatnym udzielała Stacya keramiczna opinii fachowych.

Edmund Krzen,
inż. kierownik Stacyi keramicznej doświadczalnej.

Subzałącznik do Alegatu VI.

WYKAZ

lin i piasków z oznaczeniem ich przydatności do celów keramicznych przemysłowych za zas od 15. lipca 1908 do 15. lipca 1909, zbadanych przez krajową keramiczną Stacyę doświadczalną przy c. k. Szkole politechnicznej we Lwowie.

Liczba porz.	Piasek, glina pochodzi: Gmina	Powiat	Liczba piasków	Piasek do celów keram. przydatny	Piasek do celów keram. nieprzydatny	Liczba glin	Glina ta przydatna na: cegły	dachówki zwykłe	dachówki felcow.	rurki drenowe	piece kaflowe	wyroby garncars. zwykłe	fajans emaliow.	Glina przydatna do schudz. glin tłustych	Glina nieprzydatna na wyroby keramiczne	Uwaga
1	a) Bełejów, obszar dworski	Dolina	—	—	—	1										Znak „|" zastępuje słowo tak. Do 1 a). Rurki i dachówki warunkowo.
2	b) „ „ „	„	—	—	—	1										
3	Bilki szlacheckie, ob. dwors.	Lwów	—	—	—	1										
4	Butyny, obszar dworski . .	Żółkiew	—	—	—	10										Do 2. Rurki warunkowo.
5	Chorostków, obszar dworski	Husiatyn	—	—	—	1										
	a) Dąbrowa, „ „	Bochnia	—	—	—	1										
	b) „ „ „	„	—	—	—	1										Do 5 b). Rurki i dachówki warunkowo.
	c)															
6	d) „ „ „	„	—	—	—	1										
7	Dębniki, „ „ „	„	—	—	—	1										
8	Dębniki, obszar dworski . .	Kraków	—	—	—	1										
	Gieranony, grunt prywatny	Wilno (Litwa)	—	—	—	1										
	a) Hałcnów, obszar dworski	Biała	—	—	—	1										Do 8 a). Dachówki i rurki warunkowo.
	b)															
9	c) „ „ „	„	—	—	—	1										
10	Izydorówka, „ „	„	—	—	—	1										
11	Jarosław, grunta prywatne	Żydaczów	—	—	—	3										
	a) Kamionka wołoska, ob. dw.	Jarosław	—	—	—	3										
12	b)	Rawa ruska	—	—	—	1										
	a) „ „ „ „	„ „	—	—	—	2										
	b) Kopyczyńce, grunt pryw.	Husiatyn	—	—	—	1										
	c)					1										
13	„ „ „	„	—	—	—	1										Do 12 c). Dachówki warunkowo.
	a) Krosno, grunt prywatny	Krosno	—	—	—	1										
14	b)					1										
15	Kunaszów, obszar dworski	Rohatyn	—	—	—	2										
	Lachowce, grunt gminy . .	Bohorodczany	—	—	—	1										
	Do przeniesienia . .		—	—	—	40										

Liczba porz.	Piasek, glina pochodzi: Gmina	Powiat	Liczba piasków	Piasek do celów keram. przydatny	Piasek do celów keram. nieprzydatny	Liczba glin	Glina ta przydatna na: cegły	dachówki zwykłe	dachówki felcow.	rurki drenowe	piece kaflowe	wyroby garncars. zwykłe	fajans emaliow.	Glina przydatna do schudz. glin tłustych	Glina nieprzydatna na wyroby ceramiczne	Uwaga
	Z przeniesienia . .		–	–	–	40										
16	Libusza, obszar dworski . .	Gorlice	–	–	–	4										
17	*a)* Mytarka, obszar dworski	Jasło	–	–	–	5										
	b) „ „ „	„	–	–	–	1										Do 17 b). Dachówki warunkowo.
	c) „ „ „	„	–	–	–	1										
18	Niedźwiada, grunt prywatny	Ropczyce	–	–	–	1										
19	*a)* Nowe dwory, obszar dwor.	Wadowice	–	–	–	2										
	b) „ „ „ „	„	–	–	–	1										Do 19 b). Dachówki felcowane warunkowo.
20	Odrzykoń, obszar dworski .	Krosno	–	–	–	1										
21	Olchowce, grunt prywatny .	Sanok	–	–	–	1										Do 21. Rurki i dachówki warunkowo.
22	*a)* Porąbka uszewska, grunt Sióstr Służebniczek . .	Brzesko	–	–	–	2										
	b) Porąbka uszewska, grunt Sióstr Służebniczek . .	„	–	–	–	1										Do 22 b). Dachówki felcowane warunkowo.
23	Posada żarszyńska, ob. dwor.	Sanok	–	–	–	1										
24	Pruchnik, obszar dworski .	Jarosław	–	–	–	3										
25	Soroka, „ „ .	Skałat	–	–	–	2										
26	Dr. Stanecki Zdzisław, gr. pr	Lwów	–	–	–	1										
27	*a)* Wietlin, obszar dworski	Jarosław	–	–	–	9										
	b) „ „ „	„	–	–	–	1										Do 27 b). Rurki warunkowo.
	c) „ „ „	„	–	–	–	1										Do 27 c). Dachówki warunkowo.
	d) „ „ „	„	–	–	–	1										
28	*a)* Zaicesti, grunt prywatny Polaka w Romunii . .	Botuszany	–	–	–	3										Do 28 a). Dachówki i rurki drenowe warunkowo.
	b) Zaicesti, grunt prywatny Polaka w Romunii . .	„	–	–	–	1										
29	*a)* Zarzecze, obszar dworski	Jarosław	–	–	–	5										
	b) „ „ „	„	–	–	–	1										Do 29 b). I do zendrówek do dróg.
	c) „ „ „	„	1	–	–	–										
	Razem . . .		1	–	–	89										

Sprawozdanie

z czynności krajowej keramicznej Stacyi doświadczalnej przy c. k. Szkole politechnicznej we Lwowie za czas od 15-go lipca 1909 do 15-go lipca 1910 r.

I. Stacya keramiczna jako zakład naukowy doświadczalny.

Słuchacze III. i IV. roku technologii chemicznej nie mogli i w roku bieżącym odbyć przepisanych programem nauk Politechniki ćwiczeń z keramiki, dla szczupłości lokalu Stacyi keramicznej.

W poprzednich sprawozdaniach dla Wydziału krajowego i Wysokiego Sejmu przedkładałem, że dla braku odpowiedniego pomieszczenia Stacyi keramicznej i nie uskutecznionej budowy gmachu na gruncie Politechniki dla krajowych Stacyj: keramicznej, naftowej i krajowego Zakładu geologicznego, ponosi młodzież Politechniki i przemysł keramiczny krajowy szkodę.

Że c. k. Rząd, oprócz bezpłatnego gruntu w ogrodzie Politechniki pod ten gmach dla doświadczelń krajowych, nie przyczyni się w ogóle, albo dopiero po wielu latach skromną kwotą do pokrycia kosztów budowy tego gmachu, to wypływa z faktu, że c. k Rząd do budowy gmachów dla wyłącznie rządowych laboratoryów, warsztatów naukowych Politechniki, i utworzyć się mających nowych katedr, nie znajduje funduszów, mimo wieloletnich sprawozdań, upomnień się grona Profesorów, wyjazdów do Wiednia Rektorów, wielu wieców i kilkukrotnych deputacyi młodzieży do Ministerstwa.

II. Stacya jako zakład do badania materyałów surowych i do popierania przemysłu keramicznego orzeczeniami technicznemi.

A) W okresie sprawozdawczym zbadała Stacya keramiczna 70 gatunków glin i 2 gatunki piasku z 18-tu gmin i obszarów dworskich, należących do 13-tu powiatów, jakto okazuje załącznik pod 1/.

Dotyczące orzeczenia o przydatności tych glin i piasków do celów przemysłowych, keramicznych, wydano interesowanym stronom po uiszczeniu za nie taks na dochód Stacyi keramicznej.

B) Celem podniesienia cegielnictwa w kraju, wypracowałem w myśl mego sprawozdania z czynności rocznych Stacyi keramicznej za czas od 15. maja 1908 do 15. lipca 1909 postanowienia wykonawcze i regulamin, dla ustanowić się mających dwu posad krajowych instruktorów wędrownych dla cegielnictwa, którzyby za opłatą taks na rzecz funduszu krajowego pouczali fachowo werkmistrzów i urzędników cegielń, jak racyonalnie należy sprawować czynności wyrobu cegieł, rurek drenowych i dachówek, a to w zakresie od wydobywania glin i piasków, aż do uzyskania gotowego towaru. Krajowi wędrowni instruktorowie cegielnictwa sprawowaliby czynności te tylko przez kilka lat, dopokąd państwowa szkoła keramiczna we Lwowie, powstać mająca, nie przysposobi zastępu uzdolnionych werkmistrzów dla cegielnictwa.

C) Dachówkarstwo, tak ważna gałęź przemysłu krajowego, natrafia w swym dalszym rozwoju na poważne przeszkody. Ponieważ one są zasadniczej, ogólnej natury i wymagają rychłych środków zapobiegawczych, dlatego je tutaj podnoszę.

Dachówka gliniana, uznana wszędzie jako najtrwalszy i najtańszy materyał ogniotrwały do krycia dachów, zyskała nie tylko wśród władz, inteligencyi, ale i wśród ludności małomiejskiej i wiejskiej naszego kraju szersze zastosowanie.

Od pewnego czasu spostrzedz się jednak daje zwrot na gorsze tak we Lwowie jak w innych miastach, a szczególnie w gminach małomiejskich i wiejskich. Zamiast krajowej dachówki glinianej użytą zostaje co raz liczniej wyrób zagraniczny, blacha do krycia dachów.

Przyczyny tego złego są:

1) Pośledni wyrób dachówek niektórych fabryk krajowych z glin zanieczyszczonych marglem w ilości szkodliwej jak n. p. byłej fabryki lwowskiej z okresu pierwszego jej istnienia, fabryki drohobyckiej dzisiejszej i t. d.

2) Niefachowe krycie dachówką glinianą.

3) Sprzedaż wybiórkowych dachówek glinianych przez fabryki krajowe i zagraniczne ludności mniej zamożnej w miasteczkach i gminach wiejskich.

Ażeby temu zapobiedz, okazuje się potrzeba:

I. Urządzić kursa wędrowne nauki:

a) Jak rozpoznać dachówkę glinianą dobrą od złej.

b) Jak należy fachowo kryć dachówką glinianą, — a jak naprawiać dachówką pokrycie miejscami zepsute starych dachów.

Nauk tych udzielaliby we Lwowie, Krakowie i miastach obwodowych, a następnie w miastach z siedzibą Rad powiatowych krajowi wędrowni instruktorowie cegielnictwa w czasie późnej jesieni i zimie, gdy w cegielniach jako instruktorowie nie będą mogli być czynni. Nauka byłaby bezpłatną i trwałaby 7 do 21 dni, stosownie do liczby uczestników kursu.

Uczestnikami kursu byliby:

1) Uczniowie murarscy, murarze.

2) Inteligentniejsi stróże domów, krytych dachówką glinianą.

3) Włościanie i małomieszczanie, poleceni przez Zarządy kółek rolniczych.

Kursa te zostawałyby pod nadzorem delegatów, ustanowionych przez Wydział krajowy.

Jak ważną rzeczą jest dla dobroci dachu zawodowe krycie dachówką glinianą, wskazuje najpierw fakt, że fabryki dachówek pokrywają gmachy większe przez swych własnych pokrywaczy, dalej, że w Berlinie szkoła pod nazwą „Fachschule für Maurer, Zimmerer und Dachdecker zu Berlin“, uczy zawodowego krycia dachówką glinianą.

II. Poczynić starania, ażeby fabryki dachówek glinianych zawarły między sobą układ nie sprzedawania dachówek *wybiórkowych t. zw. III. klasy* i zużycia ich dla celów fabryki jako „szamot“, albo na sprzedaż jako gruz do poprawy dróg gminnych, ścieżek i podwórzy. Na takiej umowie fabryk dachówek krajowych zyskałby przemysł dachówkarski całego kraju i zyskałyby fabryki, każda z osobna. Nadto możnaby ze skuteczniejszym naciskiem wystąpić przeciw sprzedaży dachówek *wybiórkowych zagranicznych.* Że to jest możliwe i korzystne, przytoczę fakt, że umową podobną pomogły sobie fabryki porcelany w Czechach i na Morawie, które nie sprzedają jak dawniej *wybiórek porcelany,* ale zużywają je częścią do celów własnych jako dodatek do masy porcelanowej, a resztę straty z wybiórek pokrywają odpowiedniem podniesieniem cen I. i II. klasy porcelany.

d) Dekorowanie wyrobów z glin garncarskich w stanie niepalonym za pomocą rożka i toczydła, lub też za pomocą rożka odręcznie bez toczydła należy do najprędszych i najtańszych z pośród dotychczasowych znanych sposobów dekorowania w ogóle wyrobów keramicznych.

Nadto ma ona tą zaletę dla widza przyjemną, że jej wykonanie wskazuje na wielką swobodę artystyczną bez ścisłości pedantycznej, dalej odmienną od zwykłych dekoracyi oryginalnośó ornamentów i marmurków.

Linie kołowe, linie zygzakowate, kropki, odmienne serduszka, liście, zacieki farb we farby i t. p. uskutecznione (rożkiem i zapomocą narządka drewnianego nieco zaokrąglonego i drucika) szerokości różnej, aż do cieńkości pajęczyny, umożliwiają tworzyć charakterystyczne ornamenta i marmurki, które nie dadzą się pędzlem sporządzić.

Ten sposób dekorowania rożkiem nie dał się dotąd zastosować do fajansu emaliowanego, fajansu wykwintnego i porcelany. W uwzględnieniu tego stanu, usilnem staraniem mojem było od czasu założenia krajowego naukowego warstatu garncarskiego w Toustem, rozszerzać i uszlachetniać pobiałki i farby w Stacyi keramicznej dla majoliki rożkowej z glin garncarskich bezmarglowych, czerwono

się wypalających, ażeby majoliki rożkowe krajowe od rożkowych zagranicznych zyskały na oryginalności i pokupie.

W roku zaś sprawozdawczym sporządziłem masę nową marglistą, na której szkliwo dotychczasowe już w ciepłocie 920° C bez rysów się utrzymuje, i dla tej nowej masy sporządziłem już szereg pobiałek i farb.

Gdy bowiem majoliki rożkowe z glin garncarskich, t. zn. czerwonych, mają w ciepłocie 920° C. z tem szkliwem siatkę rysów drobnych, to nowa masa umożliwia sporządzać majoliki rożkowe lub malowane w tej niższej ciepłocie bez rysów.

W porównaniu z dotychczasowemi masami Stacyi keramicznej z glin zwykłych i marglowych i szkliwem trudniej topliwem, które dla bezrysowości wymagały ciepłoty 970° C.; okazuje wymieniona masa nowa ze szkliwem bez rysów w ciepłocie 920° C. następujące dodatnie strony:

Oszczędność w paliwie i robociznie, umożliwia stosowanie większej liczby pobiałek i farb i zapobiega paczeniu się w ogniu wyrobów większych rozmiarów, niemniej nadaje się korzystnie nowa masa do wyrobów plastycznych odręcznych.

E) Dążenie artystów malarzy, a za nią i części publiczności do uzyskania z cechą nową majolik, spowodowało Stacyę keramiczną do sporządzenia wyrobów majolikowych *zupełnie nieszklonych, lub tylko częścią szklonych.* Możliwem mi się to stało, skoro po wielu latach pracy zawodowej rozszerzyłem paletę surówkowych farb rożkowych i do malowania z kilkunastoma odmianami i odcieniami wielokrotnemi dla każdej farby.

Wymienione majoliki nieszklone z licznemi farbami matowemi czynią wrażenie, jakby były dekorowane nadobnie, malarsko, farbami olejnemi.

Majoliki zaś nowe, z których niektóre farby są poszklone, a inne nieszklone, przez odmianę siły barw i refleksów światła, przedstawiają się również oryginalnie i korzystnie.

F) Obecnie czynię doświadczenia nad sporządzeniem palety farb muflowych do dekorowania wyrobów porcelanowych farbami emaliowemi i dekorowania ich sposobem koronkowym.

G) Jak rokrocznie, tak i w tym roku sprawozdawczym udzielała Stacya keramiczna opinii fachowych Wydziałowi krajowemu i wielu stronom interesowanym.

H) Za inicyatywą Stowarzyszenia „Deutscher Verein für Ton, Zement und Kalkindustrie in Berlin“, a pod protektoratem pruskiego arcyksiążęcia Augusta Wilhelma, odbyła się w czasie od 2. czerwca do 18. lipca 1910 w Berlinie II-ga wystawa dla niemieckiego przemysłu keramicznego, cementu i wapna.

Ponieważ wystawcami, wyjąwszy kilku firm niemieckich z Austro-Węgier, były same firmy Cesarstwa Niemieckiego, przeto nazwać ją można śmiało wystawą firm Cesarstwa Niemieckiego, a nie ogólnie niemiecką. W uwzględnieniu wpływu przemysłu keramicznego niemieckiego i na przemysł krajowy, niech mi wolno na tem miejscu podnieść niektóre ważniejsze szczegóły tej wystawy, dotyczące przemysłu keramicznego, pomimo że ją nieurzędowo zwiedziłem.

Przemysł keramiczny w Niemczech, jak i w innych krajach oświeconych zajmuje tak liczbą fabryk jak i przydatnością swą pierwszorzędne miejsce w przemyśle w ogóle. To też wymieniona wystawa w Baumschulenweg pod Berlinem była stosunkowo dużą, a obszarem zajętym i liczbą pawilonów była większą od powszechnej krajowej wystawy ostatniej we Lwowie.

Głównymi okazami wystawy były przedmioty keramiczne, cementu i wapna, *służące przemysłowi budowlanemu,* drugorzędne miejsce zajęły wyroby szlachetniejsze garncarskie, fajansu i porcelany (Feinkeramik).

Ponieważ mam określić tylko ważniejsze szczegóły, dotyczące przemysłu keramicznego, więc przedewszystkiem należy podnieść, że ceglarstwo zwykłe, wyrób rurek drenowych, dachówkarstwo, cegły ogniotrwałe, rury kamionkowe, kominowe, kloakowe, wodociągowe, płytki trotuarowe, płyty szklone ścienne i t. p. były bardzo licznie wystawione przez różne firmy w doborowej jakości.

Ponieważ wyroby te są głównie maszynami sporządzane, stąd maszyny nowe i pawilony dla przemysłu keramicznego były bardzo liczne i zajęły średnio trzecią część całej wystawy.

Ażeby publiczności i fachowcom ich wartość unaocznić wiele firm utrzymywało maszyny te w ciągłym ruchu produkcyjnym.

Opisy ich wartości technicznej jak i w ogóle wyrobów keramicznych wystawionych, podaje znakomite pismo fachowe „Tonindustrie-Zeitung“ w Berlinie.

Tu winienem jednak zwrócić uwagę na niektóre szczegóły jak:

1) Na nowy rodzaj cegieł pustych, zamkniętych obustronnie powierzchnią glinianą, wynalazku fabryki maszyn „L. Schmelzer w Magdeburgu“.

2) Na maszyny i przyrządy ceglarskie firmy: „G. Keller w Laggenbeck w Westfalii, które umożliwiają sporządzanie cegły maszynowej, umieszczanie jej na stelarze i wózki do transportu wyciągiem do suszarni, spuszczanie z szuszarni i do transportu do pieca, w ogóle wszystkie czynności około cegły surowej aż do umieszczenia w piecu *bez wzięcia jej do rąk przez robotnika*, a co zatem idzie bez uszkodzenia cegły surowej przez robotnika.

3) Na maszyny firmy: „M. Bohn et Cº w Nagy Kikinda (Węgry),“ które oczyszczają gliny z kamyków marglu kamienistego i t. p. nieczystości, aż do 2 m/m średnicy.

Jest to dla wielu glin ważny wynalazek.

4) Na maszyny firmy: „Kobisch w Zehren i/S.“, która wystawiła dachówki felcowane ciągnione swego systemu z obu stron (na zetknięciu poziomem dachówek) z powierzchniami równemi.

Zaletą tej formy dachówki jest zapobieżenie zaciekom wody i zawiewom śniegu, zdarzającym się często przy dachówkach felcowanych ciągnionych.

O maszynach innych najnowszej konstrukcyi, najczęściej patentowanych, używanych w cegielnictwie i w dachówkarstwie dla przeróbki materyałów surowych, aż do uzyskania gotowego surowego towaru zdaje sprawę również fachowo „Tonindustrie-Zeitung“.

Wiadomo, że rentowność cegielni zawisła nie tylko od dobroci materyałów surowych, ich przeróbki na fabrykat niepalony, ale i od dobrej suszarni, a jeszcze bardziej od dobrej konstrukcyi pieca do wypalania dokładnego i taniego wyrobu.

W tym celu istnieją w Niemczech liczni inżynierowie, konstruktorzy pieców fabrycznych do wypalania cegieł, rurek, dachówek, wyrobów szamotowych, kamionkowych i dla szlachetnych wyrobów keramicznych.

Znaczna liczba tych inżynierów i biur konstrukcyjnych wystawiła plany pieców, suszarń i typowe urządzenia całych fabryk, a niektórzy z nich pouczające modele pieców kręgowych i muflowych.

Tu należy przytoczyć niektóre wybitniejsze firmy inżynierów-cegielników: 1) Adolf Francke w Magdeburgu, znany u nas z licznych fabryk, podług jego planów wykonanych. 2) W. Eckardt i E. Hotop w Berlinie. 3) Otto Bock w Berlinie. 4) Georg Mendheim w Monachium, nadto 5) T. Padelt w Leipzig, Schleussig, głównie dla pieców muflowych.

Ponieważ dotąd nie mamy w kraju inżyniera-cegielnika, powinni nasi inżynierowie i budowniczowie korzystać z planów fachowców niemieckich, szwajcarskich i t. d. i nie narażać na wielkie szkody właścicieli cegielń przez zastosowanie pieców Hofmanowskich starego systemu, lub przez nieudałe zmiany konstrukcyi pieców patentowanych niemieckich.

Dalszymi uwagi godnymi przedmiotami wystawy były kaflowe piece, piecokominki i kuchnie.

W tym dziale przedewszystkiem korzystnie zaprezentowało się trzydzieści jeden fabryk *pieców emaliowanych z Velten*, 27 km. odległej gminy od Berlina.

Emalia biała, kolorowe wykonanie rękodzielnicze, kształty niektórych pieców oryginalne wedle rysunków architektów berlińskich, obróbka i postawienie pieców dokładne, świadczyły pochlebnie o produkcyi tych firm z Velten.

Cały Berlin i dalekie okolicy zaopatrują fabryki z Velten w piece emaliowane, a nie jak u nas w kraju, gdzie oprócz dobrych pieców jednokolorowych, używane bywają nieładne piece białe, pobiałkowane, a głównie drogie i trudne do opalenia szklone piece *z glin porcelanowych* z fabryki w Budziejowicach w Czechach.

Przez fabrykacyę pieców emaliowanych z glin marglowych uzyskują fabryki niemieckie i publiczność piece tańsze, bielsze i łatwiej się rozgrzewające, niż piece szklone z glin porcelanowych.

Jak świadczą badania Stacyi keramicznej w wykazach, umieszczonych w sprawozdaniach rocznych Stacyi keramicznej, posiadamy w kraju we wielu okolicach dobre gliny marglowe i lepsze, niż je Velten posiada.

Założenie przeto fabryki pieców kaflowych, pieco-kominków i kuchen emaliowanych, jest rzeczą ważną i nagłą dla kraju.

Zadaniem przeto najbliższem krajowej szkoły garncarskiej i kaflarskiej w Kołomyi być powinno kształcenie uczniów w wyrobie pieców emaliowanych i naczynia garncarskiego emaliowanego.

Nowością korzystną w tym dziale kaflarskim były piękne piece i ściany przypiecowe światowej firmy: „Villerey et Boch w Mettlach“, i wybitnych firm z Meissen Ernesta Teicherta następcy, które je wystawiły głównie z ładnemi emaliami matowemi.

To co dawniej w przemyśle kaflarskim uważano za złe, to owego zła obecnie wymagają architekci dla zwrócenia uwagi. Na przykład: płyt okładzinowych ściennych ze szkliwami kolorowemi zlewanemi i chropowatemi i takiemi emaliami. Kilka firm wystawiło studnie i ściany westybulów, zaopatrzone takiemi płytkami.

Po tych kilku szczegółach, mających znaczenie i dla przemysłu cegielnianego i kaflarskiego w kraju, przychodzę do ogólnych spostrzeżeń z wystawy w dziale majolik garncarskich, fajansu i porcelany.

Jak w dziale cegielnictwa, dachówkarstwa i pieców kaflowych wystawa berlińska tegoroczna we wielu kierunkach wykazała znaczne postępy, tak w dziale wyrobów majolikowych, fajansu i porcelany (Feinkeramik), nie przedstawiła nic nowego, ani pod względem technologicznym, ani dekoracyjnym. Przeciwnie wystawa paryska z roku 1900, z przedmiotami duńskiej i sewrskiej porcelany, szwedzkich majolik, fajansów włoskich itd. znacznie miała więcej ładnych wyrobów, niż nawet dzisiejsze wyroby królewskiej fabryki porcelany w Charlottenburgu i królewskich warsztatów majolik w Cadinen.

Do tego zastoju przyczyniło się zapewne wystąpienie Stacyi doświadczalnej pod nazwą „Chemisches Laboratorium für Tonidustrie Dr. H. Seger et E. Cramer“ — z królewskiej fabryki porcelany w Charlottenburgu, z którą przed nie wielu jeszcze laty była organicznie połączoną.

Dziś istnieje to laboratoryum w Berlinie samodzielnie i jest własnością Towarzystwa z ograniczoną poręką.

Wskutek tej rozłąki straciła królewska fabryka porcelany w Charlottenburgu na wybitnych siłach fachowych, a rząd pruski stracił bezpośredni wpływ na rozwój przemysłu keramicznego szlachetnego, jeszcze zaś więcej straciło rzeczone laboratoryum, gdyż mu ubyły wszystkie urządzenia fabryczne do przeróbki materyałów, modelowania, toczenia, formowania — piece muflowe, piece piątrowe i piec kręgowy, dalej zdolni tokarze, modelarze, dekoratorzy (malarze) i fachowi palacze, wraz z całym wyćwiczonym personalem fabrycznym.

Następstwem tego stanu jest laboratoryuma doświadczalne dziś ograniczone głównie do czynności *dla przemysłu fabrycznego budowlanego* z działów keramiki, cementu i wapna, a przemysł majolikowy, fjansu, porcelany itd. wogóle wyroby keramiczne szlachetne, nie mogą znaleźć skutecznego poparcia fachowego w tem laboratoryum doświadczalnem.

Oglądając się nadto, by dać swemu Towarzystwu udziałowemu na więcej dochodu, nie może się ono więcej skutecznie zająć doświadczeniami naukowemi, potrzebnemi dla postępu przemysłu keramicznego wogóle.

Przed zakończeniem tych ogólnych spostrzeżeń z wystawy tegorocznej berlińskiej zaznaczyć mi wypada, że firmy: 1. Valentin Braun w Urberbach Hessen), 2. Bürgeler Töpfervereinigung w Thür (6 firm), 3. Suflenheimer Töpfervereinigung (Elsass), *wystawiły też majoliki rożkowe*, ale tak pod względem technologicznym, jak i jakości pobiałek, farb, szkliwa, nie mniej i dekoracyjnym, stoją one znacznie niżej od majolik rożkowych warsztatu garncarskiego w Toustem.

I) Ponieważ w kraju naszym od kilku lat wyrabiają niektóre zakłady dworskie, małomiejskie i włościańskie dachówkę cementową, przeto w interesie przemysłu dachówkarskiego glinianego i ludności kupującej tę dachówkę cementową, zaznaczyć należy, że na tegorocznej wystawie berlińskiej nie widziałem ani jednego budynku lub pawilonu pokrytego dachówką cementową; *że tak stary Berlin, jak i nowe budynki w Berlinie i okolicy są pokrywane tylko dachówką glinianą, a nie dachówką cementową lub blachą.*

W gminach dalszych od Berlina i na całej drodze z Berlina przez Szląsk do Galicyi wszędzie widać pokrycia tylko dachówką glinianą, a nie dachówką cementową, lub blachą.

W Niemczech jest hyperprodukcya cementu, a mimo tego, znani z przemysłowości Prusacy, nie pokrywają w Berlinie, w miastach prowincyonalnych i gminach wiejskich dachówką cementową, tylko glinianą.

Jest to dalszym wymownym faktem na twierdzenie, uzasadnione w mem sprawozdaniu z czynności Stacyi keramicznej za czas od 15. lipca 1904 r. do 15. lipca 1905 r, *że dachówka cementowa nie jest dobrym materyałem do krycia dachów.*

Ponętne ogłoszenia fabryk niemieckich, dostarczających maszyny i narzędzi do sporządzania dachówek cementowych, *że »piasek jest złotem«*, pozostawiają Prusacy naszym łatwowiernym niefachowym fabrykantom do spieniężenia.

J) Po zamknięciu wystawy w Baumschulenweg-Berlin zwiedziłem: Muzea berlińskie, Stacyę doświadczalną dla przemysłu keramicznego cementu i wapna w Berlinie pod nazwą „Chemisches Laboratorium für Tonindustrie Dr H. Seger et E. Cramer"; wielki skład typowych wyrobów keramicznych z Mettlach, firmy Villeroy'a et Boch w Berlinie, królewską fabrykę porcelany w Charlottenburgu, fabryki pieców emaliowanych w Velten, fabrykę cegieł zwykłych pustych, okładzinowych i emaliowanych w Buchenwäldchen, koło Callau i szkołę ceglarską w Lauban.

Ponieważ opis tej podróży naukowej nie nadaje się do tego sprawozdania, przeto go ograniczam do dwu spraw poniższych, które mają związek z rocznemi sprawozdaniami poprzedniemi.

K) W sprawozdaniu mojem z wystawy paryskiej 1900 r., wydrukowanem w odnośnym roczniku Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych dla Wysokiego Sejmu podałem, że majoliki garncarskie, z wyrytą datą 1761 roku, znajdujące się w „Narodowem Muzeum szwajcarskiem w Zurychu", są tak pod względem technologicznym jak i dekoracyjnym zupełnie równe majolikom kosowskim śp. Bachmińskiego, zmarłego około 1885 roku, że przeto majoliki kosowskie nie są pomysłu naszego bardzo zdolnego dekoratora garncarza, Polaka, śp. Bachmińskiego, ale przedostały się do nas z zachodu Europy, zapewnie z Szwajcaryi. Dziś uzupełniam to twierdzenie opinią, że majoliki te są zapewne pomysłu garncarzy azyatyckich i stamtąd się przedostały przez zachód Europy (Szwajcaryę) do naszego kraju, ponieważ w królewskiem Muzeum imienia Fryderyka w Berlinie, znajdująca się miseczka majolikowa z kartką *„Frühes Mittelalter. Syrien"*, *jest zupełnie równa pod względem technologicznym majolikom Bachmińskiego. Równe pod względem technologicznym są: »Pobiałka biała, farby: żółta, zielona i brunatna; własności tych farb, że sztynęły poza konturę rysunku, obwód dekoracyi rytowany do czerepu, szkliwo bezbarwne przejrzyste«.*

Miseczka ta jest około 18 *cm* średnicy, a około 4 *cm* głębokości. Pobiałka w jednem miejscu złuszczona. Czerep białawo-marglisty, zamiast czerepu czerwonego jak u majolik szwajcarskich i Bachmińskiego, co jednak jest podrzędnem, ale spowodowało, że garncarz asyryjski musiał malować farbą brunatną białą konturę rysunku, gdy szwajcarski garncarz i Bachmiński, nie miał potrzeby tego czynić, mając jako tło kolor brunatno-czerwony masy wyrobu.

Dekoracya tej miseczki: W środku dna miseczki ryba okrągławo wygięta, malowana farbami: żółtą, zieloną i brunatną, około niej gałązki z kwiatami również temi farbami malowane. Kontury (obwody) ryby, gałązek i kwiatów rytowane. Kresa miseczki zaopatrzona linią kołową, rytowana i pomalowana brunatno. Cały rysunek jak na ówczesnego garncarza asyryjskiego sporządzony dość udatnie.

L) Będąca na porządku dziennym Wysokiego Sejmu sprawa państwowej Szkoły keramicznej we Lwowie, o której założenie Wysoki Sejm od kilkunastu lat się upomina u c. k. Rządu, jest w związku z poruszoną w kołach rządowych myślą *założenia we Lwowie najpierw tylko Szkoły ceglarskiej państwowej* i z tej przyczyny winienem tutaj podać ważniejsze szczegóły o jedynej na całe cesarstwo niemieckie Szkole ceglarskiej w Lauban na Szląsku pruskim, zwiedziwszy ją osobiście, jak to wyżej podałem.

Szkoła ta założona została w roku 1894. Przeznaczeniem jej jest kształcić werkmistrzów i nauczać urzędników i właścicieli cegielń wszystkiego, co potrzeba do prowadzenia samoistnego i racyonalnego cegielni.

Lokal i wyposażenie tej szkoły w inwentarz są dobre. Oprócz pieców do doświadczalnych dla niższej i wyższej ciepłoty, posiada szkoła szereg maszyn z motorem gazowym, potrzebnych do doświadczalnej nauki: jak surowe materyały ceglar-

skie przysposabiać dla masy dobrej i jak się sporządza maszynami wyroby cegielniane. Na szczególniejszą zaś wzmiankę zasługuje doborowy personal nauczycielski:

Dyrektorem szkoły: inżynier-chemik; nauczycielami: 1. inżynier-cegielnik, 1. inżynier-mechanik, 1. werkmistrz cegielniany.

Nauczyciele, pomocnicy dla nauk ze swego zawodu:

1. budowniczy,
1. adwokat,
1. buchalter,
1. lekarz,
1. nauczyciel dla języka niemieckiego i stylistyki.

Nauka trwa tylko jeden rok. Przyjęcie do szkoły zawisło od ukończonej szkoły ludowej. Uczniowie z cesarstwa niemieckiego płacą za rok nauki 200 marek, inni (obcy) 400 marek należytości szkolnej. Na naukę praktyczną w szkole i przy wycieczkach do cegielń zwraca Szkoła przedewszystkiem uwagę, nie pomijając i nauki teoretycznej z różnych gałęzi wiedzy, potrzebnej prowadzącemu samoistnie cegielnię.

W roku bieżącym ma szkoła tylko 35 uczniów. Uwzględniając jej 16 lat istnienia, doborowy i liczny personal nauczycielski, organizacyę dobrą szkoły, przeszło (zapewnie) kilkanaście tysięcy cegielń w Niemczech dla wyrobu cegieł, rurek drenowych, dachówek, rur kamionkowych, płytek szamotowych i t. d. *jest ta liczba 35 uczniów jedynej na całe cesarstwo istniejącej szkoły ceglarskiej, bardzo mała.* Już ten fakt jedyny wskazuje, jak konieczną rzeczą jest wymagać od c. k. Rządu, ażeby państwowa szkoła keramiczna we Lwowie była złożona nie tylko z oddziału nauki dla cegielnictwa, ale i z oddziałów dla kaflarstwa i garnacarstwa. W przeciwnym bowiem razie państwową szkołę ceglarską we Lwowie zwinąłby w krótkim czasie c. k. Rząd dla braku odpowiedniej liczby uczniów.

Wszak c. k. Rząd zniósł przed 26 laty państwową szkołę garncarską w Kołomyi dla braku uczniów. To samo stałoby się ze szkołą ceglarską we Lwowie, gdy się uwzględni, że liczba cegielń w Galicyi nie przeniesie średnio 8% liczby cegielń całego cesarstwa niemieckiego *i że mimo bezpłatnej nauki w lwowskiej szkole ceglarskiej*, nie możnaby się spodziewać większej liczby uczniów, jak kilkunastu rocznie.

Jak łączenie pokrewnych wydziałów keramicznych zwiększa liczbę uczniów szkoły, daje obecnie dobry przykład krajowa szkoła garncarska i kaflarska w Kołomyi, która początkowo, będąc tylko garncarską, miała mało uczniów, a po wprowadzeniu i nauki kaflarstwa liczba uczniów całej szkoły znacznie się zwiększyła.

Edmund Krzen,
inż. kierownik Stacyi keramicznej doświadczalnej.

Subzałącznik do Alegatu VII.

WYKAZ

glin i piasków z oznaczeniem ich przydatności do celów keramicznych przemysłowych za czas od 15. lipca 1909 do 15. lipca 1910, zbadanych przez krajową keramiczną Stacyę doświadczalną przy c. k. Szkole politechnicznej we Lwowie.

Liczba porz.	Piasek, glina pochodzi: Gmina	Powiat	Liczba piasków	Piasek do celów keram. przydatny	Piasek do celów keram. nieprzydatny	Liczba glin	Glina ta przydatna na: cegły	dachówki zwykłe	dachówki felcow.	rurki drenowe	piece kaflowe	wyroby garncars. zwykłe	fajans emaliow.	Glina przydatna do schudz. glin tłustych	Glina nieprzydatna na wyroby keramiczne	Uwaga
																Znak „|“ zastępuje słowo tak.
1	*a)* Basznia dolna, obszar dworski	Cieszanów	—	—	—	1	|	|	|	|	|					Do 1 a). I do zendrówek.
	b) „ „ „ „	„	—	—	—	1									|	
2	*a)* Brzeżany. grunt prywatny	Brzeżany	—	—	—	1	|	|	|	|	|					
	b) „ „ „	„	—	—	—	3	|	|	|	|	|	|				Do 2 b) Naczynie garncarskie warunkowo.
3	*a)* Gródek Jag., grunt pryw.	Gródek Jag.	—	—	—	1	|			|						Do 3). Rurki drenow. warunkowo.
	b) „ „ „ „	„	—	—	—	1	|	|		|	|					
4	Honoratówka, obszar dworski	Rohatyn	—	—	—	1								|		
5	Kleparów-Persenkówka gr. pr.	Lwów	—	—	—	6										
6	Kłodno, obszar dworski	Żółkiew	—	—	—	1	|									
7	*a)* Łowczówek-Pleśna, obsz. dwor.	Tarnów		—	—	9	|									
	b) „ „ „ „	„	—	—	—	1	|	|		|	|					Do 7 b). Rurki drenowe warunkowo.
	c) „ „ „ „	„	—	—	—	4									|	
8	*a)* Mytarka, obszar dworski.	Jasło	—	—	—	1	|									
	b) „ „ „	„	—	—	—	1									|	
9	*a)* Nowesioły „ „	Cieszanów	—	—	—	1	|	|		|	|					Do 9 a). Rurki drenowe i dachówki felcowane z ograniczeniem.
	b) „ „ „	„	—	—	—	1	|				|					Do 10). Naczynie garncarskie warunkowo.
10	Petris-Árad-Magye na Węgrzech, własność hr. Zygmunta Żółtowskiego .	Węgry	—	—	—	1	|					|			
11	*a)* Przemysłów, obszar dwor.	Sokal	—	—	—	2	|	|							
	b) „ „ „	„	—	—	—	1	|									
12	Ropczyce, grunt prywatny .	Ropczyce	—	—	—	2	|									
	Do przeniesienia . .		—	—	—	40										

Liczba porz.	Piasek, glina pochodzi: Gmina	Powiat	Liczba piasków	Piasek do celów keram. przydatny	Piasek do celów keram. nieprzydatny	Liczba glin	Glina ta przydatna na: cegły	dachówki zwykłe	dachówki falcow.	rurki drenowe	piece kaflowe	wyroby garncars. zwykłe	fajans emaliow.	Glina przydatna do schudz. glin tłustych	Glina nieprzydatna na wyroby keramiczne.	Uwaga
	Z przeniesienia . .		—	—	—	40										
13	a) Staromieście, obszar dwor.	Rzeszów	—	—	—	10										
	b) " " "	"	—	—	—	1										
	c) " " "	"	—	—	—	1										
	d) " " "	"	—	—	—	9										
	e) " " "	"	—	—	—	2										
	f) " " "	"	2			—										Do 13 f). Tylko do cegieł.
14	Węglówka, grunt prywatny	Wieliczka	—	—	—	1										
15	Werbiż, " "	Lwów	—	—	—	2										
16	Zadwórze, obszar dworski .	Przemyślany	—	—	—	1										
17	Zawałów, " " .	Podhajce	—	—	—	1										
18	Zembrzyce, grunt prywatny	Wadowice	—	—	—	2										
	Razem		2	—	—	70										

Sprostowanie: Poszukując dla tegorocznego sprawozdania w wykazach glin i piasków, jak niniejszy wykaz, krajowych glin marglowych ze względu na przeciwstawienie ich glinom marglowym z Veltem pod Berlinem, zauważałem braku glin marglowych ze Staregosioła w tych wykazach, gdy je stacya keramiczna sprowadza stale od kilkunastu lat dla mas marglistych. Wydrukowane bowiem zostały błędnie w sprawozdaniu z czynności Stacyi keramicznej za czas od sierpnia 1888 r. do sierpnia 1889 r. jako ogniotrwałe, zamiast: nieogniotrwałe-marglowe.

WYKAZ

zasiłków stypendyjnych, przedstawionych Wydziałowi krajowemu do udzielania uczniom szkół przemysłowych i handlowych.

L. porz.	Nazwa zakładu	W roku 1909/10					Razem
		Ryczałt	Ilość ucz. pobierających zasiłki	miesięcznie po	co czyni rocznie	na zakład przypada razem rocznie	
		K		K	K	K	K
	A) Dla zakładów krajowych:						
1	Szkoła koszykarska w Brzezowcu .	500	—	—	—	500	—
2	„ „ „ Brzostku . .	750	—	—	—	750	—
3	„ „ „ Dynowie . .	500	—	—	—	500	—
4	„ „ „ Gdowie . .	—	9	5	495	495	—
5	„ „ „ Tarnobrzegu.	850	—	—	—	850	—
6	„ „ „ Zatorze . .	—	2	8	176		
		—	4	6	264		
		—	2	5	110	550	—
7	„ kołodziejska „ Grybowie .	2 600	—	—	—	2.600	—
8	„ „ „ Grzymałowie	1.000	—	—	—	1.000	—
9	„ „ „ Kamionce str.	—	4	10	440		
		—	3	8	264		
		—	10	6	660		
		—	5	4	220	1.584	—
10	„ „ „ Tłumaczu .	1.000	—	—	—	1.000	—
11	„ stolarska w Kalwaryi. .	2.100	—	—	—	2.100	—
12	„ „ „ Stanisławowie .	3.600	—	—	—	3.600	—
13	„ zabawkarska w Jaworowie .	2.000	—	—	—	2 000	—
14	„ garncarska w Kołomyi . .	2.000	—	—	—	2.000	—
15	„ szewska w Kołomyi . . .	1.500	—	—	—	1.500	—
16	„ „ „ Starym Sączu .	—	6	6	396		
		—	18	4	792	1.188	—
17	„ „ „ Witkowie . . .	1.000	—	—	—	1.000	—
18	„ tkacka w Glinianach . . .	—	2	6	132		
		—	5	5	275		
		—	12	4	528	935	—
19	„ „ „ Gorlicach . . .	1.000	—	—	—	1.000	—
20	„ „ „ Kosowie . . .	900	—	—	—	900	—
21	„ „ „ Łańcucie . . .	—	5	8	440		
		—	8	6	528	968	—
22	„ „ „ Rychwałdzie . .	500	—	—	—	500	—
23	„ „ „ Wilamowicach .	—	13	4	572	572	—
24	„ „ „ Krośnie. . . .	1.000	—	—	—	1.000	—
25	„ sukiennicza w Rakszawie .	1.600	—	—	—	1.600	—
26	„ koronek w Bobowej . . .	600	—	—	—	600	—
27	„ „ „ Zakopanem . .	600	—	—	—	600	—
28	„ haftu w Makowie	750	—	—	—	750	—
	Ogółem szkołom krajowym .						32.642
	Do przeniesienia . .	26.350	108	95	6.292	32.642	32.642

L. porz.	Nazwa zakładu	W roku 1909/10					Razem
		Ryczałt	Ilość uez. pobierających zasiłki	miesięcznie po	co czynl rocznie	na zakład przypada razem rocznie	
		K		K	K	K	K
	Z przeniesienia . . .	26.350	108	95	6.292	32.642	32.642
	B) Dla szkół państwowych:						
29	C. k. Szkoła przemysłowa we Lwowie	—	2	15	300		
		—	3	12	360		
		—	8	10	800		
		—	18	8	1.440	2.900	—
30	C. k. Szkoła przemysłowa w Krakowie	—	4	25	1.000		
		—	4	20	800		
		—	1	10	100	1.900	—
31	C. k. Szkoła przemysłu drzewnego w Zakopanem	—	11	8	880		
		—	12	6	720		
		—	5	4	200		
		—	13	2	260	2.060	—
32	C. k. Szkoła przemysłu drzewnego w Kołomyi	—	4	10	400		
		—	6	8	480		
		—	14	5	700	1.580	—
33	C. k. Szkoła ślusarska w Świątnikach .	—	10	8	800		
		—	13	6	780		
		—	7	4	280	1.860	—
34	C. k. Szkoła przemysłu żelaznego w Sułkowicach.	—	1	10	100		
		—	15	5	750		
		—	22	3	660	1.510	—
35	Szkoła ślusarstwa maszynow. w Tarnopolu	1.200	—	—	—	1.200	—
36	Akademia handlowa we Lwowie .	—	1	30	300		
		—	4	20	800		
		—	10	15	1.500		
		600	—	—	—	3.200	—
37	Akademia handlowa w Krakowie .	—	13	15	1.950		
		—	7	10	700	2.650	—
	Ogółem szkołom państwowym .						18.860
	Razem . . .	28.150	316	364	23.352	51.502	51.502

PRELIMINARZ

FUNDUSZU KRAJOWEGO

na rok 1911.

Rubryka XII.

Przemysł i rękodzieła.

CZĘŚĆ I.

PRELIMINARZE

poszczególnych zakładów.

I. Szkoły przemysłowe uzupełniające.

1. **Biała.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo:			
		x) za kurs przemysłowy. . . 500 K			
		β) „ „ handlowy . . . 200 „	700	—	700
		b) nauka	5.640	—	5.640
	2	Przybory szkolne	680	—	680
	3	Środki naukowe	200	—	200
	4	Wydatki administracyjne	200	—	200
		Razem .	7.420	—	7.420
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	800	—	800
		b) od Rady powiatowej	400	—	400
		c) od Izby handlowo-przemysłowej . .	800	—	800
		d) od Kasy oszczędności w Białej od cechu sukienniczego	400	—	400
		e) wkładki uczniów na przybory . . .	300	—	300
		f) od miejsc. Związku przemysł. . . .	60	—	60
		g) od c. k. Rządu	2.330	—	2.330
		Suma dochodów .	5.090	—	5.090
		w porównaniu z wydatkami .			7.420
		okazuje się niedobór .			2.330

2. **Bochnia.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	2.201	—	2.201
	2	Przybory szkolne	300	—	300
	3	Środki naukowe	200	—	200
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem .	3.201	—	3.201
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	1.000	—	1 000
		b) od c. k. Rządu	1.100	—	1.100
	—	Odsetki z lokacyi	—	—	—
		Suma dochodów .	2.100	—	2.100
		w porównaniu z wydatkami .			3.201
		okazuje się niedobór .			1.101

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
825	900	Koszta wynagrodzenia za rok 1911 za kierownictwo i naukę zaproponowano podobnie jak na rok 1910 w takiej wysokości, jakaby w przybliżeniu odpowiadała postanowieniom c. k. Ministerstwa robót publicznych co do wynagrodzeń kierowników i nauczycieli szkół przemysłowych uzupełniających w innych krajach koronnych. — Kredyty na przybory szkolne, środki naukowe i wydatki administracyjne, wstawiono stosownie do niższej lub wyższej frekwencyi uczniów w szkole.
5.267	5.560	
—	680	
990	200	
—	200	
7.082	7.540	
800	800	
400	400	
800	800	
400	400	
312	300	
60	60	
2.223	2.390	
4.995	5.150	
7.082	7.540	
2.087	2.390	

Preliminarz na rok 1911.

400	400	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
1.807	2.201	
577	300	
	200	
116	100	
2.900	3.201	
1.000	1.000	
1.007	1.100	
10	—	
2.017	2.100	
2.900	3.201	
883	1.101	

3. **Brody.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	3.112	—	3.112
	2	Przybory szkolne	300	—	300
	3	Środki naukowe	150	—	150
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem .	4.062	—	4.062
		DOCHODY.			
	1	Subwencye;			
		a) od gminy	600	—	600
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) od Izby handlowej i przemysłowej . .	1.000	—	1.000
		d) od c. k. Rządu	1.131	—	1.131
		Suma dochodów . .	2.931	—	2.931
		w porównaniu z wydatkami .			4.062
		okazuje się { niedobór . .			1.131
		{ nadwyżka dochodów			—

4. **Brzesko.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	2.276	—	2.276
	2	Przybory szkolne	200	—	200
	3	Środki naukowe	100	—	100
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem .	3.076	—	3.076
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	30	—	30
		b) od Rady powiatowej	300	—	300
		c) od J. W. Pana bar. Götza Okocimskiego .	200	—	200
		d) od Stow. rękodzielników kat. . . .	50	—	50
		e) od Stow. przemysłu handlowego i gosp. szynk.	20	—	20
		f) od Izby handl. i przemysł.	200	—	200
		g) od c. k. Rządu	1.138	—	1.138
		Suma dochodów .	1 938	—	1.938
		w porównaniu z wydatkami .			3.076
		okazuje się niedobór .			1.138

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
400	460	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
2.191	3.112	
171	450	
57	100	
2.819	4.122	
600	600	
150	200	
1.500	1.000	
800	1.161	
3.050	2.961	
2.819	4.122	
—	1.161	
231	—	

Preliminarz na rok 1911.

400	400	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
1.666	2.276	
318	300	
212	100	
2.596	3.076	
30	30	
300	300	
200	200	
—	50	
20	20	
200	200	
963	1.138	
1.713	1.938	
2.596	3.076	
883	1.138	

5. **Brzeżany.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	500	—	500
		b) nauka	2.504	—	2.504
	2	Przybory szkolne	200	—	200
	3	Środki naukowe	150	—	150
	4	Wydatki administracyjne	130	—	130
		Razem .	3.484	—	3.484
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	400	—	400
		b) od Rady powiatowej	300	—	300
		c) od c. k. Rządu	1.392	—	1.392
		Suma dochodów .	2.092	—	2.092
		w porównaniu z wydatkami .			3.484
		okazuje się niedobór .			1.392

6. **Buczacz.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	450	—	450
		b) nauka	2.504	—	2.504
	2	Przybory szkolne	200	—	200
	3	Środki naukowe	250	—	250
	4	Wydatki administracyjne	150	—	150
		Razem .	3.554	—	3.554
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	400	—	400
		b) od Rady powiatowej	400	—	400
		c) od Stowarz. rzemieślniczego . . .	100	—	100
		d) od Izby handlowej i przemysłowej . .	200	—	200
		e) od c. k. Rządu	1.227	—	1.227
		Suma dochodów .	2.327	—	2.327
		w porównaniu z wydatkami .			3.554
		okazuje się niedobór .			1.227

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1910	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
500	400	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
1.890	2.504	
372	300	
130	180	
2.892	3.384	
400	400	
300	300	
1.216	1.342	
1.916	2.042	
2.892	3.384	
976	1.342	

Preliminarz na rok 1911.

450	450	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
2.138	2.504	
271	150	
95	300	
227	150	
3.181	3.554	
400	400	Gmina uchwałą z dnia 30. listopada 1895 r. zobowiązała się dawać 400 K rocznie (LW. 3.484/1896).
400	400	Rada powiatowa uchwałą z dnia 29. lutego 1896 r. zobowiązała się dawać 400 K rocznie (LW. 8.896/1896).
34	100	Stowarzyszenie rękodzielników aktem fundacyjnym z dnia 3. grudnia 1895 r. zobowiązało się dawać 100 K rocznie (LW. 3.484/1896).
200	200	
1.100	1.227	
2.134	2.327	
3.181	3.554	
1.047	1.227	

7. **Chrzanów.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo α) za kurs przemysłowy 400 K β) „ „ handlowy 100 K	500	—	500
		b) płaca	5.044	—	5.044
	2	Przybory szkolne	500	—	500
	3	Środki naukowe	300	—	300
	4	Wydatki administracyjne	200	—	200
		Razem .	6.544	—	6.544
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	853	—	853
		b) od Rady powiatowej	400	—	400
		c) od Izby handlowej i przemysłowej . .	200	—	200
		d) od Towarzystwa zaliczkowego . . .	100	—	100
		e) od c. k. Rządu	2.495	—	2.495
		Suma dochodów .	4.048	—	4.048
		w porównaniu z wydatkami .			6.544
		okazuje się niedobór .			2.496

8. **Dębica.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	300	—	300
		b) nauka	2.340	—	2.340
	2	Przybory szkolne	250	—	250
	3	Środki naukowe	250	—	250
	4	Wydatki administracyjne	150	—	150
		Razem .	3.290	—	3.290
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	650	—	650
		b) od Izby handlowej i przemysłowej . .	—	—	—
		c) od c. k. Rządu	1.320	—	1.320
		Suma dochodów .	1.970	—	1.970
		w porównaniu z wydatkami .			3.290
		okazuje się niedobór .			1.320

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
400	500	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
2.951	3.620	
519	750	
142	150	
4.012	5.020	
400	400	Gmina uchwałą z dnia 4. października 1899 r. L. 5.868 zobowiązała się dawać roczną subwencyę w kwocie 400 K na kurs przemysłowy i dostarczać lokalu, opału i oświetlenia. (LW. 47.126/1900). Subwencyę od gminy na kurs handlowy preliminuje się w wysokości $^1/_3$ części kosztów utrzymania tego kursu.
400	400	Rada powiatowa w Chrzanowie uchwałą z dnia 31. stycznia 1901 r. zobowiązała się płacić roczną subwencyę 400 K.
200	200	
100	100	
1.266	1.960	
2.366	3.060	
4.012	5.020	
1.646	1.960	

Preliminarz na rok 1911.

300	400	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
1.968	2.340	
465	250	
	250	
110	150	
2.843	3.390	
600	650	Gmina m. Dębicy zobowiązała się dawać roczną subwencyę w kwocie 650 K i dostarczyć lokalu, opału, oświetlenia i usługi (LW. 106 050/06).
200	—	
987	1.370	
1.787	2.020	
2.843	3.390.	
1.056	1.370	

9. **Drohobycz.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
				Korony		
		WYDATKI.				
	1	Płace:				
		a) kierownictwo:				
		α) za kurs przemysłowy	450 K			
		β) za kurs handlowy	100 K	550	—	550
		b) nauka		6.707	—	6.707
	2	Przybory szkolne		250	—	250
	3	Środki naukowe		250	—	250
	4	Wydatki administracyjne		150	—	150
	5	Kurs rysunkowy		—	550	550
			Razem	7.907	550	8.457
		DOCHODY.				
	1	Subwencye:				
		a) od gminy		800	—	800
		b) od Rady powiatowej		650	—	650
		c) od Kasy Oszczędności		200	—	200
		d) od Towarzystwa zaliczkowego		70	—	70
		e) od Towarzystwa oszczędności i kredytu		50	—	50
		f) od c. k. Rządu		3.343	—	3.343
		Suma dochodów		5.113	—	5.113
		w porównaniu z wydatkami okazuje się niedobór				8.457 / 3.344

10. **Gorlice.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.				
	1	Płace:				
		a) kierownictwo:				
		α) płaca	400 K			
		β) dodatek osobisty	100 K	500	—	500
		b) nauka		3.928	—	3.928
	2	Przybory szkolne		250	—	250
	3	Środki naukowe		250	—	250
	4	Wydatki administracyjne		100	—	100
			Razem	5.028	—	5.028
		DOCHODY.				
	1	Subwencye:				
		a) od gminy		200	—	200
		b) od Rady powiatowej		400	—	400
		c) od Towarzystwa zaliczkowego		300	—	300
		d) od Izby handl. i przemysł. w Krakowie		300	—	300
		e) od c. k. Rządu		1.914	—	1.914
	—	Inne dochody		—	—	—
		Suma dochodów		3.114	—	3.114
		w porównaniu z wydatkami okazuje się niedobór				5.028 / 1.914

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
500	640	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
4.517	6.515	
368	650	
175	150	
315	550	
5.875	8.505	
800	800	
650	550	
200	200	
70	70	
—	—	
2.620	3.442	
4.340	5.062	
5.875	8.505	
1.535	3.443	

Preliminarz na rok 1911.

500	500	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
2.385	2.840	
487	500	
189	100	
3.561	3.940	
200	200	
400	400	
300	300	
300	300	
1.190	1.370	
21	—	
2.411	2.570	
3.561	3.940	
1.150	1.370	

11 **Jarosław.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo:			
		α) płaca . . . . . 400 K			
		β) dodatek osobisty . . . 100 K	500	—	500
		b) nauka	2.456	—	2.456
	2	Przybory szkolne	250	—	250
	3	Środki naukowe	250	—	250
	4	Wydatki administracyjne	150	—	150
		Razem .	3.606	—	3.606
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	500	—	500
		b) od Rady powiatowej	400	—	400
		c) od c. k. Rządu	1.353	—	1.353
		Suma dochodów .	2.253	—	2.253
		w porównaniu z wydatkami .			3.606
		okazuje się niedobór .			1.353

12. **Jasło.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	3.940	—	3.940
	2	Przybory szkolne	350	—	350
	3	Środki naukowe	200	—	200
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem .	4.990	—	4.990
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	400	—	400
		b) od Rady powiatowej	240	—	240
		c) od Izby handl.-przemysł. w Krakowie .	200	—	200
		d) od c. k. Rządu	2.075	—	2.075
	—	Inne dochody	—	—	—
		Suma dochodów .	2.915	—	2.915
		w porównaniu z wydatkami .			4.990
		okazuje się niedobór .			2.075

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
500	500	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
1.906	2.456	
426	250	
	250	
114	150	
2.946	3.606	
500	500	
400	400	
1.264	1.353	
2.164	2.253	
2.946	3.606	
782	1.353	

Preliminarz na rok 1911.

400	460	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
2.581	2.820	
532	550	
251	100	
3.764	3.930	
200	400	Gmina zobowiązała się dostarczać szkole lokalu, opału, oświetlenia, usługi i subwencyę 400 K (LW. 5.147 i 25.494/1891).
240	240	
200	200	
1.305	1.545	
167	—	
2.112	2.385	
3.764	3.930	
1.652	1.545	

13. **Kalwarya.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	300	—	300
		b) nauka	1.607	—	1.607
	2	Przybory szkolne	150	—	150
	3	Środki naukowe	150	—	150
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem .	2.307	—	2.307
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	769	—	769
		b) od Rady powiatowej	—	—	—
		c) od c. k. Rządu	769	—	769
		Suma dochodów .	1.538	—	1.538
		w porównaniu z wydatkami .			2.307
		okazuje się niedobór .			769

14. **Kałusz.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	300	—	300
		b) nauka	1.912	—	1.912
	2	Przybory szkolne	150	—	150
	3	Środki naukowe	100	—	100
	4	Wydatki administracyjne	80	—	80
		Razem .	2.542	—	2.542
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	200	—	200
		b) od Rady powiatowej	500	—	500
		c) od c. k. Rządu	921	—	921
		Suma dochodów .	1.621	—	1.621
		w porównaniu z wydatkami .			2.542
		okazuje się niedobór .			921

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
—		
—		
—	2.100	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej. Szkoła nowozałożona.
—		
—	2.100	
—		
—	1.400	
—		
—	1.400	
—	2.100	
—	700	

Preliminarz na rok 1911.

300	400	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
1.386	2.584	
224	150	
6	150	
	100	
1.916	3.384	
200	200	Gmina zobowiązała się dostarczać szkole lokalu, opału, oświetlenia, usługi i subwencyę 200 K (LW. 19.051/1893).
200	200	
1.216	1.492	
1.616	1.892	
1.916	3.384	
300	1.492	

15. **Kęty.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo:	400	—	400
		b) nauka	2.196	—	2.196
	2	Przybory szkolne	150	—	150
	3	Środki naukowe	150	—	150
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem .	2.996	—	2.996
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	998	—	998
		b) od c. k. Rządu	999	—	999
		od Izby handl. i przemysł.	—	—	—
		Suma dochodów .	1.997	—	1.997
		w porównaniu z wydatkami .			2 996
		okazuje się niedobór .			999

16. **Kołomyja.** I. szkoła przemysł. uzupełn. im. Sobieskiego

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo:			
		α) płaca . . . . . 500 K			
		β) dodatek osobisty . . . 100 „			
		γ) kierown. szkoły handl. . 100 „	700	—	700
		b) nauka	6.024	—	6.024
	2	Przybory szkolne	500	—	500
	3	Środki naukowe	500	—	500
	4	Wydatki administracyjne	200	—	200
		Razem .	7.924	—	7.924
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	1.827	—	1.827
		b) od Rady powiatowej	300	—	300
		c) z funduszu rzemieślniczego (odsetki od kapitału 12.000 K)	480	—	480
		d) od c. k. Rządu	2.658	—	2.658
		Suma dochodów .	5.265	—	5.265
		w porównaniu z wydatkami .			7.924
		okazuje się niedobór .			2.659

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
400	400	
1.786	2.196	
427	300	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
	100	
2.613	2.996	
671	998	Gmina zobowiązała się dawać szkole opał, oświetlenie usługę i przyczyniać się subwencyą w wysokości jednej trzeciej części kosztów utrzymania szkoły. (LW. 72.486 i 75.316/1904).
871	999	
200	—	
1.742	1.997	
2.613	2.996	
871	999	

Preliminarz na rok 1911.

—	600	
—	5.144	
—	500	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
—	500	
—	200	
—	6.944	Wynikłość tej szkoły z roku 1909. mieści się w sumie wynikłości szkół przemysłowych uzupełn. w Kołomyi, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek, a ogólna suma wstawiona jest w rubr. XII.
—	1.534	
—	300	
—	480	
—	2.314	
—	4.628	
—	6.944	
—	2.316	

17. **Kołomyja.** II. Szkoła przemysł. uzupełn. im. St. Szczepanowskiego.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo α) płaca . . . 500 K, β) dodatek osobisty 100 „	600	—	600
		b) nauka	5.240	—	5.240
	2	Przybory szkolne	400	—	400
	3	Środki naukowe	300	—	300
	4	Wydatki administracyjne	150	—	150
		Razem .	6.690	—	6.690
		DOCHODY,			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	2.130	—	2.130
		b) od Rady powiatowej	100	—	100
		c) od c. k. Rządu	2.230	—	2.230
		Suma dochodów .	4.460	—	4.460
		w porównaniu z wydatkami			6.690
		okazuje się niedobór .			2.230

18. **Kraków.** Szkoła przem. uzupełn. im. św. Floryana przy pl. Matejki.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo α) płaca . . . 600 K, β) dodatek osobisty 200 „	800	—	800
		b) nauka	8.893	—	8.893
	2	Przybory szkolne	500	—	500
	3	Środki naukowe	1.300	—	1.300
	4	Wydatki administracyjne	200	—	200
	5	Kurs rysunków zawodowych	—	384	384
		Razem .	11.693	384	12.077
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	4.026	—	4.026
		b) od c. k. Rządu	4.025	—	4.025
		Suma dochodów .	8.051	—	8.051
		w porównaniu z wydatkami			12.077
		okazuje się niedobór .			4.026

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
—	600	
—	4.216	
—	700	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
—	150	
—	5.666	Wynikłość tej szkoły z r. 1909 mieści się w sumie wynikłości szkół przemysłowych uzup. w Kołomyi, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek a ogólna suma wstawiona jest w rubr. XII.
—	1.788	
—	100	
—	1.889	
—	3.777	
—	5.666	
—	1.889	

Preliminarz na rok 1911.

—	680	
—	7.869	
—	500	
—	1.300	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
—	200	
—	384	
—	10.933	Wynikłość tej szkoły z roku 1909. mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających w Krakowie, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek, a ogólna suma wstawiona jest do rubryki XII.
—	3.644	
—	3.644	Dotowanie pięciu szkół przemysłowych uzupełniających w Krakowie, postawiono na równi z przeważną częścią szkół przemysłowych w kraju, t. j., że gmina, rząd i kraj, poza drobnymi datkami z funduszu Dietla, przyczyniać się mają do kosztów utrzymania jedną trzecią częścią ogólnych wydatków, a gmina ponadto obowiązaną jest dostarczać bezpłatnie lokalu, opału, oświetlenia
—	7.288	
—	10.933	
—	3.645	

19. **Kraków.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. św. Mikołaja przy ul. Lubomirskiego.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
						Korony
		WYDATKI.				
	1	Płace:				
		a) kierownictwo:				
		α) płaca	500 K			
		β) dodatek osobisty . . .	100 „	600	—	600
		b) nauka		5.408	—	5.408
	2	Przybory szkolne		600	—	600
	3	Środki naukowe		600	—	600
	4	Wydatki administracyjne		120	—	120
	5	Pięciomiesięczny kurs dla absolwentów . . .		—	390	390
			Razem .	7.328	390	7.718
		DOCHODY.				
	1	Subwencye:				
		a) od gminy		2.573	—	2.573
		c) od c. k. Rządu		2.572	—	2.572
			Suma dochodów .	5.145	—	5.145
			w porównaniu z wydatkami .			7.718
			okazuje się niedobór .			2.573

20. **Kraków.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca na Smoleńsku.

		WYDATKI.				
	1	Płace:				
		a) kierownictwo		500	—	500
		b) nauka		3.824	—	3.824
	2	Przybory szkolne		200	—	200
	3	Środki naukowe		800	—	800
	4	Wydatki administracyjne		100	—	100
			Razem .	5.424	—	5.424
		DOCHODY.				
	1	Subwencye:				
		a) od gminy		1.808	—	1.808
		b) od c. k. Rządu		1.808	—	1.808
			Suma dochodów .	3.616	—	3.616
			w porównaniu z wydatkami .			5.424
			okazuje się niedobór .			1.808

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
—	640	
—	5.408	
—	600	
—	600	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
—	120	
—	390	
—	7.758	Wynikłość tej szkoły z r. 1909 mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających w Krakowie, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek, a ogólna suma wstawiona jest w rubr. XII.
—	2.586	
—	2.586	
—	5.172	
—	7 758	
—	2.586	

Preliminarz na rok 1911.

—	520	
—	3.376	
—	1.000	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
—	100	
—	4 996	Wynikłość tej szkoły z r. 1909. mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających w Krakowie, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek, a ogólna suma wstawiona jest w rubryce XII.
—	1.665	
—	1.665	
—	3.330	
—	4.996	
—	1.666	

21. **Kraków.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca na Kaźmierzu.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo:			
		α) płaca . . . . . 550 K			
		β) dodatek osobisty . . 100 „	650	—	650
		b) nauka	6.464	—	6.464
	2	Przybory szkolne	500	—	500
	3	Środki naukowe	700	—	700
	4	Wydatki administracyjne	200	—	200
		Razem .	8.514	—	8.514
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	2.838	—	2.838
		b) od c. k. Rządu	2.838	—	2.838
		Suma dochodów .	5.676	—	5.676
		w porównaniu z wydatkami .			8.514
		okazuje się niedobór .			2.838

22. **Kraków.** Szkoła przem. uzupeł. im. Ces. Franc. Józefa przy ul. Dietla.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo:			
		α) płaca . . . . . 500 K			
		β) dodatek osobisty . . . 50 „	550	—	550
		b) nauka	3.728	—	3.728
	2	Przybory szkolne	500	—	500
	3	Środki naukowe	300	—	300
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem .	5.178	—	5.178
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	1.726	—	1.726
		b) od c. k. Rządu	1.726	—	1.726
		Suma dochodów .	3.452	—	3.452
		w porównaniu z wydatkami .			5.178
		okazuje się niedobór .			1.726

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
—	710	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
—	5.696	
—	500	
—	700	
—	200	
—	7.806	Wynikłość tej szkoły z r. 1909. mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających w Krakowie, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek, a ogólna suma wstawiona jest w rubryce XII.
—	2 602	
—	2.602	
—	5 204	
—	7.806	
—	2 602	

Preliminarz na rok 1911.

—	530	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
—	3.728	
—	500	
—	300	
—	100	
—	5.158	Wynikłość tej szkoły z r. 1909. mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających w Krakowie, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek, a ogólna suma wstawiona jest w rubryce XII.
—	1.719	
—	1.719	
—	3.438	
—	5.158	
—	1.720	

23. **Krosno.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	300	—	300
		b) nauka	1.672	—	1.672
	2	Przybory szkolne	150	—	150
	3	Środki naukowe	150	—	150
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem .	2.372	—	2.372
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	500	—	500
		b) od c. k. Rządu	836	—	836
		c) od Rady powiatowej	200	—	200
		Suma dochodów .	1.536	—	1.536
		w porównaniu z wydatkami .			2.372
		okazuje się niedobór .			836

24. **Krzeszowice.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	300	—	300
		b) nauka	1.863	—	1.863
	2	Przybory szkolne	150	—	150
	3	Środki naukowe	150	—	150
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem .	2.563	—	2.563
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	854	—	854
		c) od c. k. Rządu	854	—	854
		Suma dochodów .	1.708	—	1.708
		w porównaniu z wydatkami .			2.563
		okazuje się niedobór .			855

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
356	300	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
1.937	1.672	
241	150	
351	150	
116	100	
3.001	2.372	
500	500	Gmina zobowiązała się dać szkole lokal, oświetlenie, usługę i 500 K subwencyi (LW. 57.555/1892).
1.355	936	
200	—	
2.055	1.436	
3.001	2.372	
946	936	

Preliminarz na rok 1911.

—	3.240	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
—		
—		
—		
—		
—	3.240	
—	1.080	
—	1.080	
—	2.160	
—	3.240	
—	1.080	

25. **Lwów**. Szkoła przemysłowa uzupełn. im. ks. Kordeckiego.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo:			
		α) płaca . . . . . 500 K			
		β) dodatek osobisty . . . 100 „	600	—	600
		b) nauka	5.465	—	5.465
	2	Przybory szkolne	1.000	—	1.000
	3	Środki naukowe	400	—	400
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem .	7.565	—	7.565
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	2.521	—	2.521
		b) od c. k. Rządu	2.522	—	2.522
		Suma dochodów .	5.043	—	5.043
		w porównaniu z wydatkami .			7.565
		okazuje się niedobór .			2.522

26. **Lwów**. Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. św. Antoniego.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	500	—	500
		b) nauka	5.369	—	5.369
	2	Przybory szkolne	1.000	—	1.000
	3	Środki naukowe	400	—	400
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem .	7.369	—	7.369
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	2.456	—	2.456
		b) od c. k. Rządu	2.456	—	2.456
		Suma dochodów .	4.912	—	4.912
		w porównaniu z wydatkami .			7.369
		okazuje się niedobór .			2.457

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
—	600	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
—	5.449	
—	1.000	
—	400	
—	100	
—	7.549	Wynikłość tej szkoły z r. 1909 mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających we Lwowie, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek, a ogólna suma wstawiona jest w rubr XII.
—	2.516	Dotowanie dwunastu szkół przemysłowych uzupełniających we Lwowie, postawiono na równi z przeważną częścią szkół przemysłowych w kraju, t. j. że gmina, kraj i państwo przyczyniać się mają w jednej trzeciej części ogólnych kosztów, a gmina nadto obowiązaną jest dostarczać bezpłatnie lokalu, opału, oświetlenia i usługi.
—	2.516	
—	5.032	
—	7.549	
—	2.517	

Preliminarz na rok 1911.

—	560	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
—	5.369	
—	1.000	
—	400	
—	100	
—	7.429	Wynikłość tej szkoły z r. 1909. mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających we Lwowie, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek, a ogólna suma wstawiona jest w rubr. XII.
—	2.476	
—	2.476	
—	4.952	
—	7.429	
—	2.477	

27. **Lwów.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. króla Sobieskiego.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	500	—	500
		b) nauka	5.344	—	5.344
	2	Przybory szkolne	800	—	800
	3	Środki naukowe	400	—	400
	4	Wydatki administracyjne	80	—	80
		Razem .	7.124	—	7.124
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	2.375	—	2.375
		b) od c. k. Rządu	2.374	—	2.374
		Suma dochodów .	4.749	—	4.749
		w porównaniu z wydatkami			7.124
		okazuje się niedobór			2.375

28. **Lwów.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. św. Elżbiety.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo { *α*) płaca . . 400 K; *β*) dodatek osobis. 200 „ }	600	—	600
		b) nauka	2.361	—	2.361
	2	Przybory szkolne	350	—	350
	3	Środki naukowe	150	—	150
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem .	3.561	—	3.561
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	1.187	—	1.187
		b) od c. k. Rządu	1.187	—	1.187
		Suma dochodów .	2.374	—	2.374
		w porównaniu z wydatkami .			3.561
		okazuje się niedobór .			1.187

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
—	520	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
—	4.128	
—	800	
—	400	
—	80	
—	5.928	Wynikłość tej szkoły z r. 1909. mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających we Lwowie, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek, a ogólna suma wstawiona jest w rubr. XII.
—	1.976	
—	1.976	
—	3.952	
—	5.928	
—	1.976	

Preliminarz na rok 1911.

—	600	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
—	2.361	
—	350	
—	150	
—	100	
—	3.561	Wynikłość tej szkoły z r. 1909. mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających we Lwowie, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek, a ogólna suma wstawiona jest w rubryce XII.
—	1 187	
—	1.187	
—	2 374	
—	3.561	
—	1.187	

29. **Lwów.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. Sienkiewicza.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	500	—	500
		b) nauka	4.697	—	4.697
	2	Przybory szkolne	800	—	800
	3	Środki naukowe	400	—	400
	4	Wydatki administracyjne	80	—	80
		Razem .	6.477	—	6.477
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	2.159	—	2.159
		b) od c. k. Rządu	2.159	—	2.159
		Suma dochodów .	4.318	—	4.318
		w porównaniu z wydatkami .			6.477
		okazuje się niedobór .			2.159

30. **Lwów.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. św. Marcina.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	500	—	500
		b) nauka	5.465	—	5.465
	2	Przybory szkolne	1.000	—	1.000
	3	Środki naukowe	400	—	400
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem . . .	7.465		7.465
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	2.488	—	2.488
		b) od c. k. Rządu	2.488	—	2.488
		Suma dochodów .	4.976	—	4.976
		w porównaniu z wydatkami			7.465
		okazuje się niedobór			2.489

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
—	480	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
—	4.697	
—	800	
—	400	
—	80	
—	6.457	Wynikłość tej szkoły z r. 1909. mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających we Lwowie, z których Wydział szkolny składa ogólny rachunek, a ogólna suma wstawiona jest w rubryce XII.
—	2.152	
—	2.152	
—	4.304	
—	6.457	
—	2.153	

Preliminarz na rok 1911.

—	560	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
—	5.449	
—	1.000	
—	400	
—	100	
—	7.509	Wynikłość tej szkoły z r. 1909. mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających we Lwowie, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek, a ogólna suma wstawiona jest w rubr. XII.
—	2.503	
—	2.503	
—	5.006	
—	7.509	
—	2.503	

31. **Lwów.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. A. Mickiewicza.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	500	—	500
		b) nauka	3.129	—	3.129
	2	Przybory szkolne	600	—	600
	3	Środki naukowe	300	—	300
	4	Wydatki administracyjne	60	—	60
		Razem	4.589	—	4.589
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	1.530	—	1.530
		b) „ c. k. Rządu	1.529	—	1.529
		Suma dochodów .	3.059	—	3.059
		w porównaniu z wydatkami			4.589
		okazuje się niedobór			1.530

32. **Lwów.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca im Piramowicza.

		WYDATKI			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	500	—	500
		b) nauka	4.697	—	4.697
	2	Przybory szkolne	800	—	800
	3	Środki naukowe	300	—	300
	4	Wydatki administracyjne	80	—	80
		Razem .	6.377	—	6.377
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	2.126	—	2.126
		b) „ c. k. Rządu	2.125	—	2.125
		Suma dochodów .	4.251	—	4.251
		w porównaniu z wydatkami .			6.377
		okazuje się niedobór .			2.126

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
—	480	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
—	3.113	
—	600	
—	200	
—	60	
—	4.453	Wynikłość tej szkoły z r. 1909. mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających we Lwowie, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek, a ogólna suma wstawiona jest w rubryce XII.
—	1 484	
—	1.484	
—	2.968	
—	4.453	
—	1.485	

Prelimiarz na rok 1911.

—	480	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
—	4.697	
—	800	
—	300	
—	80	
—	6.357	Wynikłość tej szkoły z r. 1909. mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających we Lwowie, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek, a ogólna suma wstawiona jest w rubryce XII.
—	2.119	
—	2.119	
—	4.238	
—	6.357	
—	2.119	

33. **Lwów,** Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. Staszica.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
				Korony		
		WYDATKI.				
	1	Płace:				
		a) kierownictwo:				
		α) płaca	500 K			
		β) dodatek osobisty	100 „	600	—	600
		b) nauka		6.009	—	6.009
	2	Przybory szkolne		1.000	—	1.000
	3	Środki naukowe		500	—	500
	4	Wydatki administracyjne		100	—	100
			Razem	8.209	—	8.209
		DOCHODY.				
	1	Subwencye:				
		a) od gminy		2.603	—	2.603
		b) „ c. k. Rządu		2.603	—	2.603
		c) „ gremium właścicieli drukarzy		400	—	400
			Suma dochodów	5.606	—	5.606
			w porównaniu z wydatkami			8.209
			okazuje się niedobór			2.603

34. **Lwów.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca im Czackiego

		WYDATKI.				
	1	Płace:				
		a) kierownictwo		500	—	500
		b) nauka		2.304	—	2.304
	2	Przybory szkolne		400	—	400
	3	Środki naukowe		200	—	200
	4	Wydatki administracyjne		60	—	60
			Razem	3.464	—	3.464
		DOCHODY.				
	1	Subwencye:				
		a) od gminy		1.154	—	1.154
		b) „ c. k. Rządu		1.155	—	1.155
			Suma dochodów	2.309	—	2.309
			w porównaniu z wydatkami			3.464
			okazuje się niedobór			1.155

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
—	600	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
—	5.993	
—	1.000	
—	400	
—	100	
—	8.093	Wynikłość tej szkoły z r 1909. mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających we Lwowie, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek, a ogólna suma wstawiona jest w rubr. XII.
—	2.564	
—	2.564	
—	400	
—	5.528	
—	8.093	
—	2.565	

Preliminarz na rok 1911.

—	—	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Szkoła nowozałożona.

35. **Lwów.** Żeńska szkoła przemysłowa uzupełniająca im. Mickiewicza

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	500	—	500
		b) nauka	2.681	—	2.681
	2	Przybory szkolne	400	—	400
	3	Środki naukowe	200	—	200
	4	Wydatki administracyjne	60	—	60
		Razem .	3.841	—	3.841
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	1.280	—	1.280
		b) „ c. k. Rządu	1.281	—	1.281
		Suma dochodów .	2.561	—	2.561
		w porównaniu z wydatkami .			3.841
		okazuje się niedobór .			1.280

36. **Lwów.** Żeńska szkoła przemysłowa uzupełniająca im. św. Anny.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo:	500	—	500
		b) nauka	2.681	—	2.681
	2	Przybory szkolne	400	—	400
	3	Środki naukowe	200	—	200
	4	Wydatki administracyjne	60	—	60
		Razem .	3.841	—	3.841
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	1.280	—	1.280
		b) „ c. k. Rządu	1.281	—	1.281
		Suma dochodów .	2.561	—	2.561
		w porównaniu z wydatkami .			3.841
		okazuje się niedobór .			1.280

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
—	460	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
—	2.681	
—	400	
—	200	
—	60	
—	3.801	Wynikłość tej szkoły z r. 1909. mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających we Lwowie, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek, a ogólna suma wstawiona jest w rubr. XII.
—	1 267	
—	1.267	
—	2.534	
—	3.801	
—	1.267	

Preliminarz na rok 1911.

—	460	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
—	2.681	
—	400	
—	200	
—	60	
—	3.801	Wynikłość tej szkoły z r. 1909. mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających we Lwowie, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek, a ogólna suma wstawiona jest w rubryce XII.
—	1.267	
—	1.267	
—	2.534	
—	3.801	
—	1.267	

37. **Lwów.** Izraelicka szkoła przemysłowa uzupełniająca im. M. Bernsteina.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	600	—	600
		b) nauka	2.400	—	2.400
	2	Przybory szkolne	300	—	300
	3	Środki naukowe	200	—	200
	4	Wydatki administracyjne	150	—	150
	5	Lokal, opał, oświetlenie	900	—	900
	6	Usługa	150	—	150
		Razem	4.700	—	4.700
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) z fundacyi Marka Bernsteina	2.600	—	2.600
		b) od zboru izraelickiego	200	—	200
		c) „ c. k. Rządu	950	—	950
		Suma dochodów	3.750	—	3.750
		w porównaniu z wydatkami			4.700
		okazuje się niedobór			950

38. **Leżajsk.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo:	300	—	300
		b) nauka	2.164	—	2.164
	2	Przybory szkolne	150	—	150
	3	Środki naukowe	150	—	150
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem	2.864	—	2.864
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	754	—	754
		b) „ Izby handlowo-przemysłowej	200	—	200
		c) „ c. k. Rządu	955	—	955
		Suma dochodów	1.909	—	1.909
		w porównaniu z wydatkami			2.864
		okazuje się niedobór			955

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
600	600	Szkoła ta należy do typu szkół przemysłowych uzupełniających subwencyonowanych przez kraj i państwo.
2.400	2.400	
300	500	
200		
150	150	
900	900	
150	150	
4.700	4.700	
2.600	2.600	
200	200	
950	950	
3.750	3.750	
4.700	4.700	
950	950	

Preliminarz na rok 1911.

—		Wyjaśnienie, jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej. Szkoła nowozałożona.
—		
—	3 240	
—		
—	3.240	
—	1.080	
—	—	
—	1.080	
—	2.160	
—	3.240	
—	1.080	

39. **Łańcut.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	300	—	300
		b) nauka	2.276	—	2.276
	2	Przybory szkolne	200	—	200
	3	Środki naukowe	100	—	100
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem .	2976	—	2.976
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	240	—	240
		b) „ Rady powiatowej	300	—	300
		c) „ c. k. Rządu	1.218	—	1.218
		Suma dochodów .	1.758	—	1 758
		w porównaniu z wydatkami .			2.976
		okazuje się niedobór .			1.218

40. **Myślenice.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	2.196	—	2.196
	2	Przybory szkolne	100	—	100
	3	Środki naukowe	100	—	100
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem .	2.896	—	2.896
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	400	—	400
		b) „ Rady powiatowej	400	—	400
		c) „ c. k. Rządu	1.048	—	1.048
		Suma dochodów .	1 848	—	1.848
		w porównaniu z wydatkami .			2.896
		okazuje się niedobór .			1.048

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
300	400	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
1.625	2.276	
184	250	
97	150	
2.206	3.076	
240	240	Gmina zobowiązała się dać dla szkoły lokal. opał, oświetlenie, usługę i 240 K subwencyi (LW. 31.162 i 55.074/1894).
300	300	Rada powiatowa zobowiązała się dawać 300 K subwencyi (LW. 71.162/1895)
1.038	1.268	
1.578	1.808	
2.206	3.076	
628	1.268	

Preliminarz na rok 1911.

400	400	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
1.785	2.196	
187	200	
84	150	
2.456	2.946	
400	400	Gmina zobowiązała się dawać szkole lokal, opał, oświetlenie, usługę i 400 K subwencyi (LW. 47.647/1897).
400	400	Rada powiatowa zobowiązała się dawać 400 K subwencyi (LW. 47.647 i 52.227/1897).
874	1.073	
1.674	1.873	
2.456	2.946	
782	1.073	

41. **Nowy-Sącz.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo:			
		α) płaca . . . . . 550 K			
		β) za kurs handlowy . . 100 „	650	—	650
		b) nauka	6.772	—	6.772
	2	Przybory szkolne	700	—	700
	3	Środki naukowe	300	—	300
	4	Wydatki administracyjne	200	—	200
	5	Kurs rysunkowy	—	550	550
		Razem .	8.622	550	9.172
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy:			
		α) na kurs przemysłowy . . 600 K			
		β) „ „ handlowy . . 437 „	1.037	—	1.037
		b) od Rady powiatowej	800	—	800
		c) „ Kasy Oszczędności	200	—	200
		d) „ Dyrekcyi c. k. kolei państw. . .	200	—	200
		e) „ Izby handl. i przemysł.	200	—	200
		f) „ c. k. Rządu	3.367	—	3.367
		—) „ Kasy zaliczkowej	—	—	—
		Suma dochodów .	5.804	—	5.804
		w porównaniu z wydatkami .			9.172
		okazuje się niedobór .			3.368

42. **Nowy Targ.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	300	—	300
		b) nauka	2.196	—	2.196
	2	Przybory szkolne	150	—	150
	3	Środki naukowe	150	—	150
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem .	2.896	—	2.896
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	200	—	200
		b) „ Rady powiatowej	400	—	400
		c) „ Stowarzyszeń rękodz. przemysł. . .	100	—	100
		d) „ Tow. zaliczkowego	144	—	144
		e) „ c. k. Rządu	1.026	—	1.026
		Suma dochodów .	1.870	—	1.870
		w porównaniu z wydatkami .			2.896
		okazuje się niedobór .			1.026

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
700	760	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
5.220	6.772	
751	700	
	300	
138	200	
314	550	
7.123	9.282	
600	950	
900	800	
300	200	
460	200	
200	200	
2.281	3.466	
100	—	
4.841	5.816	
7.123	9.282	
2.282	3.466	

Preliminarz na rok 1911.

400	400	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
1.729	2.196	
327	300	
64	120	
2.520	3.016	
200	200	Gmina zobowiązała się dawać szkole lokal, opał, oświetlenie, usługę i 200 K subwencyi (LW. 23.775/1892).
400	400	
100	100	
—	44	
927	1.086	
1.627	1.930	
2.520	3.016	
893	1.086	

43. **Oświęcim.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	300	—	300
		b) nauka	1.863	—	1.863
	2	Przybory szkolne	150	—	150
	3	Środki naukowe	150	—	150
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem	2.563	—	2.563
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	854	—	854
		b) „ c. k. Rządu	855	—	855
		Suma dochodów .	1.709	—	1.709
		w porównaniu z wydatkami			2.563
		okazuje się niedobór			854

44. **Podgórze.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	500	—	500
		b) nauka	4.884	—	4.884
	2	Przybory szkolne	250	—	250
	3	Środki naukowe	200	—	200
	4	Wydatki administracyjne	150	—	150
	5	Kurs rysunkowy	—	550	550
		Razem	5.984	550	6.534
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	2.078	—	2.078
		b) „ Rady powiatowej w Wieliczce . .	100	—	100
		c) „ Izby handl. i przemysł.	200	—	200
		d) „ c. k. Rządu	2.078	—	2.078
		Suma dochodów .	4.456	—	4.456
		w porównaniu z wydatkami			6.534
		okazuje się niedobór			2.078

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
—	—	
—	—	
—	2.100	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
—	—	
—	—	Szkoła nowozałożona.
—	2.100	
—	700	
—	700	
—	1.400	
—	2.100	
—	700	

Preliminarz na rok 1911.

400	560	
3.972	4.884	
1.199	450	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
198	150	
356	550	
6.125	6.594	
1.895	2.098	Gmina zobowiązała się przyczyniać subwencyą w jednej trzeciej części ogólnych kosztów utrzymania szkoły, tudzież dostarczać lokalu, opału, oświetlenia i usługi (LW. 25.305/1891).
150	100	
300	200	
1.707	2.098	
4.052	4.496	
6.125	6.594	
2.073	2.098	

45. **Przemyśl** I. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo:			
		α) szkoły przemysł. uzup. . . 500 K			
		β) kursu handl. przemysł. . . 100 „	600	—	600
		b) nauka:	6.040	—	6.040
	2	Przybory szkolne	600	—	600
	3	Środki naukowe	120	—	120
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
	—	Kurs rysunkowy	—	—	—
		Razem .	7.460	—	7.460
		DOCHODY			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	800	—	800
		b) „ Rady powiatowej	600	—	600
		c) „ Izby handlowej we Lwowie, na kurs handl.	150	—	150
		d) „ gremium kupców, na kurs handlowy .	100	—	100
		e) „ c. k. Rządu	2.880	—	2.880
		f) „ Kasy oszcz. w Przemyślu, na kurs handl.	50	—	50
		Suma dochodów .	4.580	—	4.580
		w porównaniu z wydatkami .			7.460
		okazuje się niedobór .			2.880

46. **Przemyśl** II. Szkoła przemysł. uzupełn. na przedm. lwowskiem.

		WYDATKI			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	500	—	500
		b) nauka	3.864	—	3.864
	2	Przybory szkolne	400	—	400
	3	Środki naukowe	100	—	100
	4	Wydatki administracyjne	80	—	80
		Razem .	4.944	—	4.944
		DOCHODY			
	1	Subwency:			
		a) od gminy	600	—	600
		b) „ Kasy oszczędności	200	—	200
		c) „ c. k. Rządu	2.072	—	2.072
		Suma dochodów .	2.872	—	2.872
		w porównaniu z wydatkami .			4.944
		okazuje się niedobór .			2.072

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
—	630	
—	4.648	
—	600	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
—	120	
—	100	
—	530	
—	6.628	Wynikłość tej szkoły z r. 1909. mieści się w sumie wynikłości obydwóch szkół przemysłowych uzupełniających w Przemyślu, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek, a ogólna suma wstawiona jest w rubryce XII.
—	780	
—	600	Rada powiatowa obowiązała się dawać subwencyę 600 K. LW. 11.373/1888)
—	150	
—	100	Gremium kupców uchwaliło subwencyę 100 K.
—	2.499	
—	—	
—	4.129	
—	6.628	
—	2.499	

Preliminarz na rok 1911.

—	520	
—	3.864	
—	400	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
—	100	
—	80	
—	4.964	Wynikłość tej z r 1909. mieści się w sumie wynikłości obydwóch szkół przemysłowych uzupełniających w Przemyślu, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek, a ogólna suma wstawiona jest w rubryce XII.
—	600	
—	200	
—	2.082	
—	2.882	
—	4.964	
—	2.082	

47. **Rzeszów.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	500	—	500
		b)*l* nauka	4.414	—	4.414
	2	Przybory szkolne	500	—	500
	3	Środki naukowe	250	—	250
	4	Wydatki administracyjne	150	—	150
		Razem	5.814	—	5.814
		DOCHODY			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	600	—	600
		b) „ Rady powiatowej	200	—	200
		c) z fundacyi Towarnickiego	300	—	300
		d) od Kasy Oszczędności	200	—	200
		e) „ Izby handl. i przemysł.	200	—	200
		f) „ c. k. Rządu	2.157	—	2.157
		Suma dochodów	3.657	—	3.657
		w porównaniu z wydatkami			5.814
		okazuje się niedobór			2.157

48. **Sambor.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	300	—	300
		b) nauka	1.768	—	1.768
	2	Przybory szkolne	250	—	250
	3	Środki naukowe	100	—	100
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem	2.518	—	2.518
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	300	—	300
		b) „ Rady powiatowej	200	—	200
		c) „ Kasy Oszczędności	100	—	100
		d) „ Kasy mieszczan w Samborze	50	—	50
		e) „ c. k. Rządu	934	—	934
		Suma dochodów	1.584	—	1.584
		w porównaniu z wydatkami			2.518
		okazuje się niedobór			934

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
500	520	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
2.922	3.406	
633	600	
	150	
416	150	
4.471	4.826	
600	600	
400	200	
300	300	
—	200	
200	200	
2.120	1 663	
3.620	3.163	
4.471	4.826	
851	1.663	

Preliminarz na rok 1911.

400	400	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
1.382	1.672	
396	350	
80	100	
2.258	2.522	
300	300	
200	200	
100	100	
—	50	
888	936	
1.488	1.586	
2.258	2.522	
770	936	

49. **Sanok.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	450	—	450
		b) nauka	2.840	—	2.840
	2	Przybory szkolne	300	—	300
	3	Środki naukowe	100	—	100
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
	5	Kurs rysunków zawodowych	—	500	500
		Razem .	3.790	500	4.290
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	738	—	738
		b) „ c. k. Rządu	1.776	—	1.776
		Suma dochodów .	2.514	—	2.514
		w porównaniu z wydatkami .			4.290
		okazuje się niedobór .			1.776

50. **Sokal.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	300	—	300
		b) nauka	2.072	—	2 072
	2	Przybory szkolne	250	—	250
	3	Środki naukowe	200	—	200
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem .	2.922	—	2.922
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	300	—	300
		b) „ Rady powiatowej	600	—	600
		c) „ Izby handlowej i przemysłowej . .	100	—	100
		d) „ c. k. Rządu	961	—	961
		Suma wydatków .	1.961	—	1.961
		w porównaniu z wydatkami .			2 922
		okazuje się niedobór .			961

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
450	450	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
2.717	2.840	
500	300	
204	100	
64	100	
—	—	
3.935	3.790	
738	738	
1.043	1.526	
1.781	2.264	
3.935	3.790	
2.154	1.526	

Preliminarz na rok 1911.

375	400	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
1.106	2.292	
	250	
519	200	
	150	
2.000	3.292	
200	200	Rada gminna uchwałą z d 19. lutego 1910 r. uchwaliła podwyższyć dotychczasową subwencyę na rzecz tej szkoły z kwoty 200 K na 300 K rocznie (Lw. 24.620 i 33.458/10).
133	400	Rada powiatowa uchwałą z dn. 28. grudnia 1909 r. przyznała na rzecz tej szkoły począwszy od r. 1910 subwencyę po 600 Kor. rocznie. (Lw. j. w.)
300	100	Izba handlowa i przemysłowa we Lwowie, pismem z dn. 14. stycznia 1908 r. L 234. zobowiąła przyczyniac się rocznym datkiem 100 K do utrzymania tej szkoły. (Lw. 14.666/08).
658	1.296	
1.291	1.996	
2.000	3.292	
709	1.296	

51. **Stanisławów.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	500	—	500
		b) nauka	5 160	—	5 160
	2	Przybory szkolne	600	—	600
	3	Środki naukowe	200	—	200
	4	Wydatki administracyjne	50	—	50
	—	Kurs rysunkowy	—	—	—
		Razem .	6.510	—	6.510
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	611	—	611
		b) „ Rady powiatowej	250	—	250
		c) „ Kasy oszczędności	140	—	140
		d) „ c. k. Rządu	2.754	—	2.754
		Suma dochodów .	3.755	—	3.755
		w porównaniu z wydatkami .			6.510
		okazuje się niedobór .			2.755

52. **Stary Sambor.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	2.584	—	2.584
	2	Przybory szkolne	200	—	200
	3	Środki naukowe	100	—	100
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem .	3.384	—	3.384
		DOCHODY,			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	400	—	400
		b) „ Rady powiatowej	400	—	400
		c) „ c. k. Rządu	1.292	—	1.292
		Suma dochodów .	2.092	—	2.092
		w porównaniu z wydatkami .			3.384
		okazuje się niedobór .			1.292

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
500	500	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
3.714	5.160	
289	600	
	200	
208	50	
366	—	
5.077	6.510	
584	611	
250	250	
140	140	
2.133	2.754	
3.107	3.755	
5.077	6.510	
1.970	2.755	

Preliminarz na rok 1911.

400	400	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
2.046	2.584	
313	300	
20	100	
2.779	3.384	
400	400	
400	400	
994	1.292	
1.794	2.092	
2.779	3.384	
985	1.292	

53. **Stary Sącz.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	2.292	—	2.292
	2	Przybory szkolne	320	—	320
	3	Środki naukowe	100	—	100
	4	Wydatki administracyjne	60	—	60
		Razem .	3.172	—	3.172
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	600	—	600
		b) „ Rady powiatowej	300	—	300
		c) „ Izby handlowej i przemysłowej . .	200	—	200
		d) „ c. k. Rządu	1.036	—	1.036
		Suma dochodów .	2.136	—	2.136
		w porównaniu z wydatkami .			3.172
		okazuje się niedobór .			1.036

54. **Stryj.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo:			
		α) płaca . . . . . 400 K			
		β) dodatek osobisty . . . 100 „	500	—	500
		b) nauka	3.688	—	3.688
	2	Przybory szkolne	200	—	200
	3	Środki naukowe	350	—	350
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
	—	Usługa	—	—	—
		Razem .	4.838	—	4.838
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	680	—	680
		b) „ Rady powiatowej	200	—	200
		c) „ Towarzystwa zaliczkowego . . .	200	—	200
		d) „ Zarządu c. k. kolei państw. . . .	400	—	400
		e) „ c. k. Rządu	1.679	—	1.679
		Suma dochodów .	3.159	—	3.159
		w porównaniu z wydatkami .			4.838
		okazuje się niedobór .			1.679

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
400	400	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
2.014	2.292	
315	420	
97	60	
2.826	3.172	
600	600	
300	300	
—	200	
860	1.036	
1.760	2.136	
2.826	3.172	
1.066	1.036	

Preliminarz na rok 1911.

500	500	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
2.820	3.064	
1.026	150	
55	400	
273	100	
80	—	
4.754	4.214	
680	680	
200	200	
200	200	
400	400	
943	1.367	
2.423	2.847	
4.754	4.214	
2.331	1.367	

55. **Strzyżów.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo:	300	—	300
		b) nauka	1.732	—	1.732
	2	Przybory szkolne	150	—	150
	3	Środki naukowe	150	—	150
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem .	2.432	—	2.432
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	300	—	300
		b) „ Towarz. zaliczkowego	100	—	100
		c) „ Rady powiatowej	300	—	300
		d) „ c. k. Rządu	866	—	866
		Suma dochodów .	1.566	—	1.566
		w porównaniu z wydatkami .			2.432
		okazuje się niedobór .			866

56. **Tarnopol.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	2.944	—	2.944
	2	Przybory szkolne	300	—	300
	3	Środki naukowe	150	—	150
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem .	3.894	—	3.894
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	800	—	800
		b) „ Rady powiatowej	200	—	200
		c) „ Izby handlowej i przemysłowej . .	200	—	200
		d) „ c. k. Rządu	1.347	—	1.347
		Suma dochodów .	2.547	—	2.547
		w porównaniu z wydatkami .			3.894
		okazuje się niedobór .			1.347

Preliminarz na rok **1911.**

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
300	300	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
1.705	1.732	
95	200	
212	200	
49	100	
2.361	2.532	
300	300	
100	100	
300	300	
913	916	
1.613	1.616	
2.361	2.532	
748	916	

Preliminarz na rok **1911.**

400	460	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
2.447	2.924	
817	300	
	150	
128	100	
3.792	3.934	
1.240	800	
200	200	
400	200	
1.076	1.367	
2.916	2.567	
3.792	3.934	
876	1 367	

57. **Tarnów.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo:			
		α) płaca . . . . . 500 K			
		β) dodatek osobisty . . . 100 „	600	—	600
		b) nauka	5 625	—	5.625
	2	Przybory szkolne	250	—	250
	3	Środki naukowe	150	—	150
	4	Wydatki administracyjne	120	—	120
	—	Kurs rysunkowy	—	—	—
		Razem .	6.745	—	6.745
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	1.050	—	1.050
		b) „ Rady powiatowej	400	—	400
		c) „ Kasy Oszczędności	150	—	150
		d) „ Izby handl. i przemysł. . . .	300	—	300
		e) „ c. k. Rządu	2.422	—	2.422
		Suma dochodów .	4.322	—	4.322
		w porównaniu z wydatkami .			6.745
		okazuje się niedobór .			2.423

58. **Tarnobrzeg.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	2.340	—	2.340
	2	Przybory szkolne	120	—	120
	3	Środki naukowe	100	—	100
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem .	3.060	—	3.060
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	200	—	200
		b) „ Rady powiatowej	400	—	400
		c) „ JW Zdzisława hr. Tarnowskiego . .	200	—	200
		d) „ Izby handlowej i przemysłowej . .	200	—	200
		e) „ c. k. Rządu	1.030	—	1.030
		Suma dochodów .	2.030	—	2.030
		w porównaniu z wydatkami .			3.060
		okazuje się niedobór .			1.030

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
600	600	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
3.920	3.849	
221	250	
183	150	
85	120	
—	550	
5.009	5.519	
800	925	
400	400	
150	80	
—	300	
1.682	1.907	
3.032	3.612	
5.009	5.519	
1.977	1.907	

Preliminarz na rok 1911.

400	400	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
1.903	2.340	
262	200	
142	120	
2.707	3.060	
200	200	
400	400	
200	200	
200	200	
862	1.030	
1.862	2.030	
2.707	3.060	
845	1.030	

59. **Turka (nad Stryjem).** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	2.988	—	2.988
	2	Przybory szkolne	250	—	250
	3	Środki naukowe	160	—	160
	4	Wydatki administracyjne	50	—	50
		Razem .	3.848	—	3.848
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	300	—	300
		b) „ Rady powiatowej	500	—	500
		c) „ c. k. Rządu	1.524	—	1.524
	—	Inne dochody	—	—	—
		Suma dochodów .	2.324	—	2.324
		w porównaniu z wydatkami .			3.848
		okazuje się niedobór .			1.524

60. **Wadowice.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	2.852	—	2.852
	2	Przybory szkolne	120	—	120
	3	Środki naukowe	100	—	100
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem .	3.572	—	3.572
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	800	—	800
		b) „ Rady powiatowej	200	—	200
		c) „ Kasy oszczędności	400	—	400
		d) „ c. k. Rządu	1.086	—	1.086
		Suma dochodów .	2.486	—	2.486
		w porównaniu z wydatkami .			3.572
		okazuje się niedobór .			1.086

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
400	400	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
2.012	2.988	
357	160	
134	250	
35	50	
2.938	3.848	
300	300	
500	500	
1.058	1.524	
41	—	
1.899	2.324	
2.938	3.848	
1.039	1.524	

Preliminarz na rok 1911.

400	400	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
2.194	2.852	
231	100	
101	120	
2.926	100	
	3.572	
800	800	
200	200	
400	400	
790	1.086	
2.190	2.486	
2.926	3.572	
736	1.086	

61. **Wieliczka.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	2.840	—	2.840
	2	Przybory szkolne	200	—	200
	3	Środki naukowe	120	—	120
	4	Wydatki administracyjne.	100	—	100
		Razem .	3.660	—	3.660
		DOCHODY			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	800	—	800
		b) „ Rady powiatowej	50	—	50
		c) „ c. k. Rządu	1.405	—	1.405
		Suma dochodów .	2.255	—	2.255
		w porównaniu z wydatkami ,			3.660
		okazuje się niedobór .			1.405

62. **Złoczów.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo:			
		α) płaca . . . . . 400 K			
		β) dodatek osobisty . . 100 „	500	—	500
		b) nauka	3.008	—	3.008
	2	Przybory szkolne	300		300
	3	Środki naukowe	150	—	150
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem .	4.058	—	4.058
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	300	—	300
		b) „ Rady powiatowej	300	—	300
		c) „ Izby handl. i przemysł.	200	—	200
		d) „ c. k. Rządu	1.629	—	1.629
		Suma dochodów .	2.429	—	2.429
		w porównaniu z wydatkami .			4.058
		okazuje się niedobór .			1.629

Preliminarz na rok **1911.**

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
400	460	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
2.234	2.840	
222	200	
324	120	
	100	
3.180	3.720	
800	800	
50	50	
1.165	1.435	
2.015	2.285	
3.180	3.720	
1.165	1.435	

Preliminarz na rok **1911.**

500	500	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
2.050	3.008	
213	400	
138	100	
73	100	
2.974	4.108	
300	300	
300	300	
200	200	
1.715	1.654	
2.515	2.454	
2.974	4.108	
459	1.654	

63. **Żółkiew.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	300	—	300
		b) nauka	2.316	—	2.316
	2	Przybory szkolne	250	—	250
	3	Środki naukowe	140	—	140
	4	Wydatki administracyjna	100	—	100
	—	Usługa	—	—	—
		Razem .	3.106	—	3.106
		DOCHODY			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	600	—	600
		b) „ Rady powiatowej	400	—	400
		c) „ c. k. Rządu	1.053	—	1.053
		Suma dochodów .	2.053	—	2.053
		w porównaniu z wydatkami .			3.106
		okazuje się niedobór .			1.053

64. **Żywiec.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			400
		a) kierownictwo	400	—	3.060
		b) nauka	3.060	—	200
	2	Przybory szkolne	200	—	200
	3	Środki naukowe	200	—	150
	4	Wydatki administracyjne	150	—	
		Razem .	4.010	—	4.010
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			400
		a) od gminy	400	—	200
		b) „ Rady powiatowej	200	—	200
		c) „ Izby handlowej i przemysłowej . .	200	—	1.605
		d) „ c. k. Rządu	1.605	—	—
	—	Odsetki z lokacyi	—		
		Suma dochodów .	2.405	—	2.405
		w porównaniu z wydatkami .			4.010
		okazuje się niedobór			1.605

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
300	400	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
1.951	2.316	
481	140	
	300	
	100	
50	—	
2.782	3.256	
600	600	
400	400	
910	1.128	
1.910	2.128	
2.782	3.256	
872	1.128	

Preliminarz na rok 1911.

400	400	Wyjaśnienie jak przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Białej.
2.214	2.292	
362	400	
123	150	
3.099	3 242	
400	400	
200	200	
200	200	
1.145	1.221	
9	—	
1.954	2.021	
3.099	3.242	
1.145	1.221	

II. Krajowe zakłady przemysłowe zawodowe.

65. **Brzezowiec.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.600	—	1.600
		b) administrator	200	—	200
	2	Wynajem i utrzymanie lokalu	500	—	500
	3	Opał	200	—	200
	4	Oświetlenie	40	—	40
	5	Usługa	96	—	96
	6	Materyał	1.000	—	1.000
	7	Wynagrodzenie uczniów	800	—	800
	8	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	200	—	200
	9	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
	10	Zasiłki stypendyjne	500	—	500
		Suma wydatków .	5.336	—	5.336
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.100	—	2.100
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	800	—	800
		b) od c. k. Rządu	800	—	800
	—	Rozmaite inne	—	—	—
		Suma dochodów .	3.700	—	3.700
		w porównaniu z wydatkami .			5.336
		okazuje się niedobór .			1.636

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1.200	1.600	
84	200	
425	300	*Więcej*, z powodu koniecznej potrzeby przeniesienia szkoły do innego obszerniejszego budynku.
186	180	*Więcej*, z powodu droższego opału.
30	40	
96	90	*Więcej*, wedle potrzeby.
812	1.000	
795	800	
23	200	
87	200	
—	—	
3.738	4.610	W miejsce wypłacanych corocznie szkołom zawodowym zasiłków z ogólnego na ten cel ryczałtu 35.000 Koron — dla wykazania ogólnych kosztów utrzymania odnośnej szkoły w danym roku administracyjnym, wprowadza się począwszy od r. 1911 do budżetów kraj. szkół zawodowych odpowiednie kredyty na zasiłki stypendyjne dla ubogich uczniów, względnie utrzymanie internatów.
2.059	1.800	*Więcej*, z powodu większej produkcyi
800	800	
800	800	Rada powiatowa w Brzesku zobowiązała się dawać subwencyę dawną (na Jurków) 600 K a nadto na wynajem lokalu w Brzezowcu 200 K (LW. 76.621/1905).
53	—	
3.712	3.400	
3.738	4.610	
26	1.210	

66. **Brzostek.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.600	—	1.600
		b) administrator	240	—	240
		c) nauczyciel przedmiotów uzupełniających	360	—	360
	2	Utrzymanie lokalu	60	—	60
	3	Opał	250	—	250
	4	Oświetlenie	60	—	60
	5	Usługa	120	—	120
	6	Materyał	2.000	—	2.000
	7	Wynagrodzenie uczniów	1.000	—	1.000
	8	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	360	—	360
	9	Ubezpieczenie budynku i inwentarza	40	—	40
	10	Rozmaite wydatki administracyjne i kancelaryjne	250	—	250
	11	Zasiłki stypendyjne	750	—	750
		Suma wydatków	7.090	—	7.090
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3.000	—	3.000
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej w Pilźnie.	400	—	400
		b) od c. k. Rządu	1.500	—	1.500
	3	Ze sprzedaży materyału i inne	—	—	—
		Suma dochodów	4.900	...	4.900
		w porównaniu z wydatkami			7.090
		okazuje się niedobór			2.190

Preliminarz na rok **1911**.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1.440	1.600	
240	240	
—	360	
42	60	
63	300	*Mniej*, na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
17	60	
204	120	
1.144	2.000	
1.197	1.000	
373	280	*Więcej*, z powodu koniecznej potrzeby wymiany zniszczonych narzędzi.
29	50	*Mniej*, wedle potrzeby.
770	250	
—	—	Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
5.519	6.320	
2.585	3.000	
1.200	400	Rada powiatowa w Pilznie zobowiązała się dać lokal i subwencyę
1.500	1.500	400 K (LW. 80.360/1906).
43	—	
5.328	4.900	
5.519	6.320	
191	1.420	

67. **Leżajsk.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor:			
		α) płaca . . . . . 1.600 K			
		β) dodatek osobisty . . . 200 „	1.800	—	1.800
		b) administrator	240	—	240
	2	Wynajem lokalu	—	240	240
	3	Utrzymanie lokalu	100	—	100
	4	Opał	250	—	250
	5	Oświetlenie	100	—	100
	6	Usługa	100	—	100
	7	Materyał	3.000	—	3.000
	8	Wynagrodzenie uczniów	3.000	—	3.000
	9	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	200	—	200
	10	Rozmaite inne wydatki	300	—	300
	11	Zasiłki stypendyjne	850	—	850
		Suma wydatków .	9.940	240	10.180
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	6.500	—	6.500
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	200	—	200
		b) od Kasy zaliczkowej w Łańcucie . .	100	—	100
		c) od c. k. Rządu	1.400	—	1.400
		Suma dochodów .	8.200	—	8.200
		w porównaniu z wydatkami .			10.180
		okazuje się niedobór .			1.980

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1.640	1.800	
240	240	
240	—	*Więcej*, z powodu zwolnienia gminy m. Leżajska do końca roku 1902 od dostarczania bezpłatnie lokalu na pomieszczenie szkoły.
24	240	
187	300	*Mniej*, na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
73	120	
77	100	
4.211	2.000	Stosownie do wynikłości z lat poprzednich.
2.984	4.000	
44	200	
452	200	Wedle rzeczywistej potrzeby.
—	—	Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
10.172	9.200	
7.338	6 000	*Więcej*, z powodu rozwoju szkoły i większej produkcyi.
200	200	Rada powiatowa w Łańcucie aktem notaryalnym z d. 27. grudnia 1902 L. R. 2.637 zobowiązała się do płacenia zasiłku rocznego w kwocie 200 K na czas istnienia szkoły. (LW. 97.049/902).
—	100	Kasa zaliczkowa i oszczędności w Łańcucie aktem notaryalnym z dnia 27. grudnia 1902 L. R. 2.638 zobowiązała się do płacenia zasiłku rocznego 100 K na czas istnienia szkoły (LW. j, w.).
1.200	1.200	*Więcej*, stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
8.738	7.500	
10.172	9.200	
1.434	1.700	

68. **Gdów.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.600	—	1.600
		b) administrator	240	—	240
		c) nauczyciel przedmiotów uzupełniających .	360	—	360
	2	Opał i oświetlenie	250	—	250
	3	Materyał	4.200	—	4.200
	4	Wynagrodzenie uczniów	3.600	—	3.600
	5	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	200	—	200
	6	Rozmaite inne wydatki	400	—	400
	7	Zasiłki stypendyjne	500	—	500
		Suma wydatków .	11.350	—	11.350
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	8.000	—	8.000
	2	Subwencya od c. k. Rządu	1.400	—	1.400
		Suma dochodów .	9.400	—	9.400
		w porównaniu z wydatkami .			11.350
		okazuje się niedobór .			1.950

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1.200	1.600	
240	240	
—	360	
163	400	*Mniej*, na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
4.254	4.200	
2.876	3.600	
26	200	
694	400	
—	—	Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
9.453	11.000	
5.488	8.000	Rada gminna m. Gdowa uchwałą z dnia 12. III. 1908 (LW. 38.708/908) zobowiązała się oddać na pomieszczenie tej szkoły na przeciąg 6-ciu lat budynek wraz z stodołą, kawałkiem ogródka i pomniejszemi reparacyami zewnętrznemi (bez opału i oświetlenia).
1.000	1.200	*Więcej*, stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
6.488	9.200	
9.453	11.000	
2.965	1.800	

69. **Tarnobrzeg.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor płaca . . . . 1.600 K			
		dodatek na mieszkanie . . 360 „	1.960	—	1.960
		b) administrator	240	—	240
	2	Usługa szkoły	50	—	50
	3	Materyał	1.500	—	1.500
	4	Wynagrodzenie uczniów	1.500	—	1.500
	5	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	100	—	100
	6	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
	7	Lokal i utrzymanie bursy	1.400	—	1.400
		Suma wydatków .	6.950	—	6.950
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3.000	—	3.000
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	300	—	300
		b) od c. k. Rządu	1.200	—	1 200
	—	Rozmaite inne dochody	—	—	—
		Suma dochodów .	4.500	—	4.500
		w porównaniu z wydatkami .			6.950
		okazuje się niedobór .			2.450

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1.840	1.960	
183	240	
47	50	
1.371	2.000	*Mniej*, stosownie do produkcyi.
1.351	1.500	
17	150	*Mniej*, wedle rzeczywistej potrzeby.
120	200	
457	600	Wyjaśnienie, jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
5.386	6.700	
2.015	3.500	*Mniej*, na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
300	300	Gmina zobowiązała się dostarczać szkole lokalu, opału, oświetlenia i usługi, Rada powiatowa subwencyę 300 K, a JWP. Zdzisław hr. Tarnowski 3 sągi drzewa opałowego i 10 kóp. wikliny na pniu.
1.000	1.000	*Więcej*, stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
39	—	
3.354	4.800	
5.386	6.700	
2.032	1.900	

70. **Zator.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1 600	—	1.600
		b) administrator	300	—	300
		c) nauczyciel rysunków i rachunków	240	—	240
	2	Wynajem lokalu	800	—	800
	3	Opał	140	—	140
	4	Oświetlenie	65	—	65
	5	Usługa	35	—	35
	6	Materyał	1.800	—	1.800
	7	Wynagrodzenie uczniów	1.800	—	1.800
	8	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	120	—	120
	9	Rozmaite inne i wydatki kancelaryjne	250	—	250
	10	Zasiłki stypendyjne	600	—	600
		Suma wydatków	7.750	—	7.750
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3.600	—	3.600
	2	Subwencye:			
		a) od gminy	360	—	360
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) od c. k. Rządu	1.400	—	1.400
	3	Rozmaite inne	—	—	—
		Suma dochodów	5.560	—	5.560
		w porównaniu z wydatkami			7.750
		okazuje się niedobór			2 190

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1.440	1.600	
300	300	
—	240	
800	800	
113	140	
54	65	
19	35	
1.620	1 800	
2.134	1.750	*Więcej*, na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
63	120	
222	250	
—	—	Wyjaśnienie, jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
6.765	7.100	
3.633	3.600	
360	360	
200	200	
1.200	1.200	*Więcej*, stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
18	—	
5.411	5.360	
6.765	7.100	
1.354	1.740	

71. **Lwów.** Krajowy centralny kurs koszykarski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik	1.800	—	1.800
		b) nauczyciel rysunków:			
		α) płaca 2.800 K			
		β) dodatek aktywalny 800 „	3.600	—	3.600
		c) instruktor:			
		α) płaca 1.800 K			
		β) dodatek na mieszkanie 360 „	2 160	—	2.160
		d) przodownik stolarski	960	—	960
		e) przodownik koszykarski	792	—	792
		f) nauczyciele stylistyki i buchalteryi	580	—	580
	2	Lokal:			
		a) czynsz najmu	4.000	—	4 000
		b) utrzymanie lokalu	400	—	400
	—	Rata od pożyczki 100.000 K zaciągnąć się mającej na budowę szkoły	—	5.000	5.000
	3	Usługa	300	—	300
	4	Opał	350	—	350
	5	Oświetlenie	200	—	200
	6	Materyały warsztatowe	2.000	2.000	4.000
	7	Przybory szkolne i środki naukowe	400	—	400
	8	Utrzymanie dwóch seryi uczniów po 7-miu przez 5 miesięcy	3.500	—	3.500
	9	Utrzymanie dwóch seryi uczenic po 5 przez 5 miesięcy	1.500	—	1.500
	10	Uzupełnienie inwentarza	300	500	800
	11	Koszta powrotnej podróży uczniów	400	—	400
	12	Rozmaite inne wydatki	500	—	500
		Suma wydatków	23.742	7.500	31.242
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów (modeli)	4.000	—	4.000
	2	Subwencya c. k. Rządu	4.000	—	4.000
	3	Rozmaite	200	—	200
		Suma dochodów	8.200	—	8.200
		w porównaniu z wydatkami			31.242
		okazuje się niedobór			23.042

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
44	—	
3.600	3.760	
2.040	2.280	
1.320	1.584	
—	—	
480	480	
2.675	3.000	
—	300	
—	—	
	240	Na rok 1911 preliminuje się wydatki ogółem *większe* o 6.748 K z powodu zupełnej reorganizacyi kursów i wprowadzenia nowego programu nauki
935	350	
	200	
3.692	2.000	
197	400	
2.827	2.500	
2.120	1.500	
73	300	
58	200	
454	400	
20.515	19.494	
2.104	3.000	*Więcej*, w miarę spodziewanego dochodu.
3.000	3.500	*Więcej*, stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
272	—	
5.376	6.500	
20.515	19.494	
15.139	12.994	

72. **Grybów.** Krajowy naukowy warsztat kołodziejski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik (przodownik kowalski) . .			
		α) płaca . . . . . 2.200 K			
		β) podatek aktywalny . . 240 „			
		γ) I. dodatek pięcioletni . . 160 „	2.600	—	2.600
		b) instruktor kołodziejski	1.960	—	1.960
		c) przodownik kołodziejski	1.440	—	1.440
		d) „ kowalski	1.200	—	1.200
		e) administrator	480	—	480
		f) nauczyciel nauk dopełniających . .	460	—	460
		g) katecheta	100	—	100
		h) stróż szkolny	180	—	180
	2	Utrzymanie lokalu	340	—	340
	3	Ułożenie nowej podłogi w warsztacie kołodziejskim	—	650	650
	4	Opał	500	—	500
	5	Materyał kołodziejski	1.800	—	1.800
	6	„ kowalski	3.100	—	3.100
	7	Węgiel i koks	1.000	—	1.000
	8	Roboty koszykarskie, lakiernicze, tapicerskie i dostawa wyrobów	2.000	—	2.000
	9	Wynagrodzenie uczniów	2.500	—	2.500
	10	Środki naukowe i przybory	300	—	300
	11	Uzupełnienie inwentarza	600	—	600
	12	Ubezpieczenie od ognia	150	—	150
	13	Rozmaite inne	500	—	500
	14	Koszta budowy internatu (1. rata)	—	6.500	6.500
	15	Spłata pożyczki komun. 54.000 K na budowę szkoły XII. i XIII.	3.240	—	3.240
	16	Zasiłki stypendyjne	2.600	—	2.600
		Suma wydatków .	27.050	7.150	34.200
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych . . .	10.000	—	10.000
	2	Zwroty za wykończenie i dostawę wyrobów . .	3.000	—	3.000
	3	Subwencye: *a*) od Rady powiatowej . . .	200	—	200
		b) od c. k. Rządu	6.000	—	6.000
		Suma dochodów .	19.200	—	19.200
		w porównaniu z wydatkami .			34.200
		okazuje się niedobór .			15.000

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
2.460	2.600	
1.680	1.960	
1.320	1.440	
960	1.200	
480	480	
452	460	
100	100	
180	180	
486	340	
—	—	Kredyt nadzwyczajny na ułożenie nowej podłogi w warsztacie kołodziejskim, gdyż stara została przez grzyb zniszczoną.
525	400	
2.009	1.600	*Więcej*, na podstawie wynikłości z lat poprzednich i podrożenia frachtu
3.523	3.100	
1.075	800	*Więcej*, z powodu droższego transportu.
3.552	2.000	
2.394	2.500	
110	300	
370	600	
46	150	
1.097	500	
—	—	W celu utrzymania należytej frekwencyi koniecznem jest postawienie osobnego budynku na umieszczenie internatu dla uczniów tej szkoły, dotychczasowe bowiem pomieszczenie bursy w nieodpowiednim lokalu, ze względów zdrowotnych nie może być nadal zatrzymanem.
—	3.000	
3.240	3.240	Wedle planu umorzenia do LW. 82965/905 pozostaje z końcem r. 1911 dług w kapitale 48.787 K 51 g.
26.059	26.950	Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu
10.543	9.000	
3.300	2.000	*Więcej*, stosownie do spodziewanego wzrostu produkcyi.
—	200	
4.000	4.800	*Więcej*, stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
17.843	16.000	
26.059	26.950	
8.216	10.950	

73. **Grzymałów.** Krajowy naukowy warsztat kołodziejski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor kierujący i nauczyciel rysunków	1.960	—	1.960
		b) „ kowalski	1.560	—	1.560
		c) „ kołodziejski	1.560	—	1.560
		d) przodownik kowalski	1.200	—	1.200
		e) „ kołodziejski	1.200	—	1.200
		f) administrator	1.800	—	1.800
		g) nauczyciel do nauk dopełniających	400	—	400
		h) katecheta	100	—	100
	2	Opał	400	—	400
	3	Oświetlenie	100	—	100
	4	Usługa	600	—	600
	5	Materyał drzewny	2.000	2.000	4.000
	6	„ żelazny	2 300	—	2.300
	7	Koks	400	—	400
	8	Roboty lakiernicze i tapicerskie	1.400	—	1.400
	9	Wynagrodzenie uczniów	1.200	—	1.200
	10	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	400	—	400
	11	Ubezpieczenie od ognia	80	—	80
	12	Rozmaite inne wydatki	700	—	700
	13	Zasiłki stypendyjne	1.000	—	1.000
		Suma wydatków	20.360	2.000	22.360
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów	8.000	—	8.000
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	1.000	—	1.000
		b) od c. k. Rządu	4.500	—	4.500
	—	Rozmaite inne	—	—	—
		Suma dochodów	13.500	—	13.500
		w porównaniu z wydatkami			22.360
		okazuje się niedobór			8.860

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1.800	1.960	
1.560	1.560	
—	1.560	
360	1.200	
960	1.200	
1.680	1.800	
447	400	
100	100	
442	350	*Więcej*, z powodu podrożenia taryfy przewozowej.
57	100	
290	600	
1 967	4.000	
2.388	2.300	
506	400	
1.004	1.400	
1.195	1.100	*Więcej*, na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
20	400	
837	—	Wedle rzeczywistej potrzeby.
	700	
—	—	Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
15.613	21.130	
8.430	7.000	*Więcej*, na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
—	1.000	
4.000	4.000	*Więcej*, stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
281	—	
12 711	12.000	
15.613	21.130	
2.902	9.130	

74. **Kamionka strumiłowa.** Krajowa szkoła kołodziejska i ciesielska

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik:			
		α) płaca . . . . . 3.600 K			
		β) dwa dodatki pięciol. . . 600 „			
		γ) dodatek na mieszkanie . 600 „	4.800	—	4.800
		b) nauczyciel fachowy rysunków i nauki dopełniającej:			
		α) płaca . . . . . 2 200 K			
		β) dodatek aktywalny . . 480 „	2 680	—	2.680
		c) instruktor kowalski:			
		α) płaca . . . . . 1.600 K			
		β) dodatek aktywalny . . 360 „	1 960	—	1.960
		d) instruktor kołodziejski . . .	1.600	—	1.600
		e) „ ciesielski	1.440	—	1.440
		f) przodownik kołodziejski . . .	960	—	960
		g) „ kowalski	960	—	960
		h) pomocnik kołodziejski . . .	360	—	360
		i) katecheta obrz. rz. kat. . . .	100	—	100
		j) „ „ gr. kat. . . .	100	—	100
	2	Wynajem budynku	1.200	—	1.200
	3	Na budowę szkoły (kredyt na koszta wstępne) .	—	6.000	6.000
	4	Opał	240	—	240
	5	Oświetlenie	200	—	200
	6	Usługa	240	—	240
	7	Materyał drzewny	1.600	—	1.600
	8	„ żelazny	1.600	—	1.600
	9	Węgiel i koks	600	—	600
	10	Wynagrodzenie uczniów	700	—	700
	11	Roboty lakiernicze, tapicerskie, koszykarskie i t. p.	1 340	—	1.340
	12	Środki naukowe, przybory do pisania rysowania i uzupełnienie inwentarza	1.000	—	1.000
	13	Ubezpieczenie od ognia budynków i inwentarza .	230	—	230
	14	Koszta leczenia uczniów	200	—	200
	15	Wydatki administracyjne, kancelaryjne i inne .	500	—	500
	16	Zasiłki stypendyjne	1.600	—	1.600
	17	Na jednomiesięczny kurs budowy ulów . . .	130	—	130
		Suma wydatków .	26.340	6.000	32.340
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych:			
		a) kołodziejsko-kowalskich	8.000	—	8.000
		b) ciesielskich	500	—	500
	2	Subwencya od c. k. Rządu	4.000	—	4.000
		Suma dochodów .	12.500	—	12.500
		w porównaniu z wydatkami .			32.340
		okazuje się niedobór .			19.840

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
4.800	4.800	
2.400	2.680	
1.840	1.960	
1.440	1.600	
1.440	1.440	
840	960	
750	960	
60	360	
100	100	
100	100	
1.200	1.200	
—	—	Wobec złego stanu budynku, w którym ma obecnie pomieszkanie szkoła kołodziejska, postanowiono przy pomocy tamt. gminy i powiatu wznieść nowy budynek szkolny. Uboczna kwota służyć ma na koszta wstępne połączone z tą budową.
179	240	
7	200	
240	240	
1.803	1.600	
4.538	1.600	
838	600	
1.644	700	
2.505	1.340	
1.448	1.000	
252	230	
308	200	
1.197	500	
—	—	Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
80	130	
30.009	24.740	
13.049	8.000	
540	500	
—	4.000	
13.589	12.500	
30.009	24.740	
16.420	12.240	

75. **Tłumacz.** Krajowa szkoła zawodowa kołodziejska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI			
	1	Płace:			
		a) kierownik	3.300	—	3.300
		b) nauczyciel rysunków			
		α) płaca 2.000 K			
		β) dodatek na mieszkanie 360	2.360	—	2.360
		c) przodownik kołodziejski:			
		α) płaca 1.440 K			
		β) dodatek na mieszkanie 240 „	1.680	—	1.680
		d) przodownik kowalski:			
		α) płaca 1.440 K			
		β) dodatek na mieszkanie 240 K	1.680	—	1.680
		e) majster rymarsko-lakierniczy jw.	1.680	—	1.680
		f) pomocnik kowalski	600	—	600
		g) „ kołodziejski	600	—	600
		h) nauka dopełniająca	1.000	—	1.000
		i) katecheta obu obrządków	240	—	240
		j) pomocnik kancelaryjny	360	—	360
	2	Lokal:			
		a) wynajem ubikacyi na kancelaryę i mieszkanie kierownika	540	—	540
		b) utrzymanie budynków	200	—	200
		c) instalacya oświetlenia elektrycznego	—	400	400
	3	Opał	500	—	500
	4	Oświetlenie	400	—	400
	5	Usługa	480	—	480
	6	Materyał drzewny	1.000	—	1.000
	7	„ żelazny	2.000	—	2.000
	8	Węgiel i koks	1.000	—	1.000
	9	Wykończenie wyrobów (roboty rymars., lakiern. itp.)	1.500	—	1.500
	10	Na urządzenie oddziału rymarsko-lakierniczego	—	4.000	4.000
	11	Wynagrodzenie uczniów	600	—	600
	12	Utrzymanie bursy szkolnej	4.200	—	4.200
	13	Adaptacya i sprzęty dla internatu	—	—	—
	14	Środki naukowe	600	—	6 0
	15	Uzupełnienie inwentarza	500	2.000	2.500
	16	Ubezpieczenie od ognia	200	—	200
	17	Pomoc lekarska i lekarstwa dla uczniów	250	—	250
	18	Rozmaite inne wydatki	600		600
		Suma wydatków	28.070	6.400	34.470
		DOCHODY			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	6.000	—	6.000
	2	Zwrot od kierownika za oświetlenie	50	—	50
	—	Rozmaite dochody (zwrot uczniów za utrzymanie w bursie)	792	—	792
	3	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	1.500	—	1.500
		b) od c. k. Rządu	5.000	—	5.000
		Suma dochodów	13.342	—	13.342
		w porównaniu z wydatkami okazuje się niedobór			34.470 / 21.128

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
3.000	3.100	*Więcej*, z powodu 7-mio letniej nienagannej służby.
2.000	2.360	
1.440	1.680	
1.440	1.680	
—	—	Kredyt nowy, konieczny ze względu na ogólne wykształcenie uczniów kołodziejskich.
493	600	
480	600	
804	1.140	*Mniej*, na podstawie wynikłości lat poprzednich.
240	240	
—	360	
540	540	
612	200	
—	400	Kredyt nadzwyczajny stanowi II. ratę na zaprowadzenie światła elektrycznego w budynku szkolnym i warsztatach.
795	500	
336	400	
360	360	
1 572	1.200	*Więcej*, ze względu na zwiększoną pracę wobec większej liczby uczniów i znacznego oddalenia szkoły od miasta.
1 798	2.000	*ad 6). Mniej*, z powodu znaczniejszego zapasu materyałów na składzie.
404	1.000	
1.034	1.500	
—	—	Przemysł rymarski i lakierniczy stanowi nierozdzielną część z przemysłem kołodziejskim, w celu więc praktycznego zaznajomienia uczniów z tą nauką wprowadza się na r. 1911 kredyt nadzwyczajny na koszta wstępne założenia takiego oddziału.
244	600	
—	—	
—	1.000	
461	600	*ad. 11*). Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
183	2.400	*ad. 12*). Odpada jako kredyt nadzwyczajny, jednorazowy.
163	200	*ad. 14*). Kredyt nadzwyczajny na budowę magazynu na wyroby szkolne.
—	250	
693	600	
19.092	25.510	
4.152	6.000	
—	50	
50	—	Opłaty spodziewane są od 12 uczniów po 6 K miesięcz. przez 11 miesięcy.
1.000		
4.000	1 000	*Więcej*, o 500 K stosownie do przyjętego obowiązku przyczyniania się
	4.500	taką kwotą do utrzymania bursy szkolnej.
9.202	11.550	*Więcej*, stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
19.092	25.510	
9.890	13.960	

76. **Stanisławów.** Krajowa szkoła stolarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	Wniosek na rok 1911 nadzwyczajne	Wniosek na rok 1911 Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik i nauczyciel fachowy:			
		α) płaca . . . . . 3.600 K			
		β) ½ dodatku aktywalnego . 414 „			
		γ) dwa dodatki pięcioletnie . 400 „	4.414	—	4.414
		b) I. nauczyciel fachowy rysunków:			
		α) płaca . . . . . 2.200 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 480 „	2.680	—	2.680
		c) II. nauczyciel rysunków wolnoręcznych i teoryi	1.600	—	1.600
		d) I. werkmistrz stolarstwa	1.960	—	1.960
		e) II. werkmistrz stolarstwa	1.960	—	1.960
		f) werkmistrz tokarstwa	1.960	—	1.960
		g) nauczyciel snycerstwa	1.680	—	1.680
		h) pomocnik kancelaryjny	480	—	480
		i) nauka stylistyki niemieck., polsk. i rachunk.	1.200	—	1.200
		j) katecheci obu obrządków . . .	100	—	100
	2	Utrzymanie budynku	800	—	800
	3	Opał	900	—	900
	4	Oświetlenie	600	—	600
	5	Usługa	720	—	720
	6	Materyał drzewny	2.000	—	2.000
	7	Materyały dodatkowe (bajce, okucia, lustra i t. p.)	2.600	—	2.600
	8	Wynagrodzenie za robotę	2.600	—	2.600
	9	Środki naukowe i przybory	900	—	900
	10	Uzupełnienie inwentarza	600	6.000	6.600
	11	Ubezpieczenie od ognia	100	—	100
	12	Utrzymanie internatu	5.500	—	5.500
	13	Koszta leczenia uczniów	300	—	300
	14	Rozmaite inne	600	—	600
	15	Rata od pożyczki zaciągnąć się mającej na budowę hali maszyn i internat	—	4.000	4.000
	16	Na budowę (rata pożyczki zaciągnąć się mającej w kwocie 50.000 K)	—	3.000	3.000
		Suma wydatków .	36.254	13.000	49.254
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	7.500	—	7.500
	2	Subwencye: *a*) od gminy	1.600	—	1.600
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) od Kasy oszczędności	200	—	200
		d) od c. k. Rządu	8.000	—	8.000
		Suma dochodów .	17.500	—	17.500
		w porównaniu z wydatkami .			49.254
		okazuje się niedobór			31.754

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
4.200	4.414	
2.400	2.680	
—	—	*Więcej*, z powodu potrzeby II-giej siły skutkiem zreorganizowania planu nauki.
1.840	1.960	
1.200	1.960	
1.840	1.960	
2.640	1.680	
480	480	
837	800	*Więcej*, z powodu większej liczby godzin nauki teoretycznej w myśl nowej organizacyi szkoły.
110	100	
597	800	
916	900	
616	500	*Więcej*, na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
794	720	
1.935	2.000	
2.144	2.600	
2.463	2.600	
956	900	
703	600	Kredyt nadzwycz. na urządzenie w tej szkole oddziału maszynowego.
84	100	
750	1.500	Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
265	300	
475	600	
—	—	Wskutek ciągłego zwiększania się liczby uczniów i zaprowadzenia działu maszynowego, będzie musiała nastąpić dobudowa gmachu szkolnego i spodziewany z tego tytułu wydatek nadzwyczajny wyniesie około 80.000 K. Uboczna kwota, stanowić ma ratę od pożyczki zaciągnąć się mającej na tę budowę.
3.000	3.000	
31.245	33.154	
6.968	7.500	
1.600	1.600	Rada gminna m. Stanisławowa uchwałą z dnia 18. września 1890 i 10. czerwca 1891 przyznała subwencyę na cały czas istnienia szkoły po 1.600 K rocznie LW. 20.035/1894.
200	200	
100	200	
6.000	7.200	*Więcej*, stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
14.868	16.700	
31.245	33 154	
16.377	16.454	

77. **Kalwarja.** Krajowa szkoła stolarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik:			
		α) płaca . . . . . 3.600 K			
		β) dwa dodatki pięcioletnie . 400 „	4.000	—	4.000
		b) werkmistrz dla stolarstwa maszynowego i tokarstwa:			
		α) płaca . . . . . 1.600 K			
		β) dodatek aktywalny . . 360 „	1.960	—	1.960
		c) werkmistrz dla stolarstwa szkolnego i mebl.:			
		α) płaca . . . . . 1.600 K			
		β) dodatek aktywalny . . 360 „	1.960	—	1.960
		d) werkmistrz snycerstwa:			
		α) płaca . . . . . 1.200 K			
		β) dodatek aktywalny . . 240 „	1.440	—	1.440
		e) przodownik stolarski	—	—	—
		f) nauczyciel rysunków zawodowych:			
		α) płaca . . . . . 1.600 K			
		β) dodatek aktywalny . . 360 „	1.960	—	1.960
		g) nauczyciel rysunków wolnoręcznych i teoryi	1.600	—	1.600
		h) nauka przedmiotów pomocniczych . .	960	—	960
		i) maszynista	1.800	—	1.800
		j) pomocnik przy kotle	600	—	600
		k) stróż i służący	600	—	600
	2	Konserwacya budynków i ogrodzenia . . .	300	1.000	1.300
	3	Opał:			
		a) maszynowy	3.200	—	3.200
		b) budynku szkolnego	800	—	800
	4	Oświetlenie konserwacya i przybory . . .	150	—	150
	5	Materyał drzewny	1.200	—	1.200
	6	Materyały dodatkowe (okucia, lustra, bajce i t. p.)	600	—	600
	7	Wynagrodzenie za robotę	2.000	—	2.000
	8	Środki naukowe i przybory	600	—	600
	9	Uzupełnienie inwentarza	400	2.750	3.150
	10	Smary i artykuły techniczne do urządzeń mechan.	500	—	500
	11	Ubezpieczenie;			
		a) budynków i inwentarza od ognia . .	600	—	600
		b) robotników od wypadków	160	—	160
	12	Rozmaite inne	800	—	800
	13	Kurs wieczorny dla majstrów i czeladzi . .	1.500	—	1.500
	14	Spłata pożyczki komun. 34.000 K na wewnętrzne urządzenia maszynowe XI. i XII. rata . .	1.870	—	1.870
	15	Utrzymanie internatu	4.000	—	4.000
	16	Zakupno gruntu przytykającego do budynku .	—	—	—
		Suma wydatków .	35.560	3.750	39.310

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
3.400	4.000	
1.760	1.960	
1.740	1.960	
1.300	1.440	
—	1.200	Odpada - jako siła zbędna.
1.062	1 960	
—	—	Kredyt nowy, z powodu reorganizacyi planu nauki i wprowadzenia jedno rocznego całodziennego kursu majsterskiego.
1.450	960	
1.527	1.800	
432	600	
560	600	
1 335	1.300	Kredyt nadzwyczajny, stanowi III. ratę na postawienie nowego parkanu i dobudowę stajni.
3.012	3 200	
	800	
299	150	
1.101	1.200	
488	600	
1.816	2.000	
477	600	
1.049	1.000	
510	500	Z kredytu nadzwyczajnego 2.750 K przypada na spłatę pożyczki zaciągnąć się mającej na postawienie budynku parterowego na pomieszczenie internatu 2.150 K reszta zaś 600 K na zakupno kasy wertheimowskiej i urządzenia nowych sal.
620	500	*Więcej*, z powodu zamierzonego rozszerzenia budynku.
	160	
710	800	
1 517	1.500	
1 870	1.870	Wedle planu umorzenia do LW. 168706 pozostaje z końcem roku 1911 dług w kapitale 31.059 K 87 g.
—	—	Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
—	1 500	Odpada, jako kredyt nadzwyczajny, jednorazowy.
28.035	34.160	

77. **Kalwarja.** Krajowa szkoła stolarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	4.500	—	4.500
	2	Rozmaite	100	—	100
	3	Subwencye:			
		a) od gminy	200	—	200
		b) od c. k. Rządu	6.000	—	6.000
		Suma dochodów .	10 800	—	10.800
		w porównaniu z wydatkami .			39.310
		okazuje się niedobór .			28.510

Preliminarz na rok **1911.**

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
2.543	4.500	
200	100	
—	200	
5.000	5.500	*Więcej* stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
7.743	10.300	
28.035	34 160	
20 292	23.860	

78. **Jaworów.** Krajowy warsztat naukowy dla wyrobu zabawek.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik administracyjny	2.760	—	2.760
		b) nauczyciel rysunków	2.400	—	2.400
		c) instruktor:			
		α) płaca . . . . . 2.400 K			
		β) dodatek pięcioletni . . 160 „	2.560	—	2.560
		d) werkmistrz maszynowy	2.560	—	2.560
		e) nauczyciel rachunków i stylistyki . .	1.200	—	1.200
		f) pomocnik kancelaryjny	960	—	960
		g) pomocnik do nauki rzeźbiarstwa i tokarstwa	960	—	960
		h) pomocnik do nauki tokarstwa . . .	—	—	—
		i) pomocnik do nauki stolarstwa . . .	840	—	840
		j) pomocnik do wykończenia i malow. robót	840	—	840
		k) magazynier materyałów drzewnych . .	840	—	840
		l) magazynier i ekspedyent gotowych wyrobów	840	—	840
		ł) 3 pomocników magazynowych (po 600 K)	1.800	—	1.800
		m) utrzymanie nauczyciela muzyki . .	840	—	840
	2	Utrzymanie budynku	600	—	600
	3	Opał	1.800	—	1.800
	4	Oświetlenie	500	—	500
	5	Usługa	600	—	600
	6	Materyał drzewny	4.000	2.000	6.000
	7	Materyały dodatkowe	4.000	—	4.000
	8	Wynagrodzenie za robotę	6.000	—	6.000
	—	Wynagrodzenie robotników pracujących w domu			
	9	Koszta opakowania i dostawy wyrobów . .	—	—	—
	10	Środki naukowe i przybory szkolne . . .	700	—	700
	11	Uzupełnienie inwentarza	2.000	—	2.000
	12	Utrzymanie maszyn w ruchu	2.500	—	2.500
	13	Ubezpieczenie od wypadków i rozmaite inne .	2.000	—	2.000
	14	Zakupno ekshaustora	—	—	—
	15	Spłata pożyczki komun, 56.000 K na budowę szkoły XV. i XVI. rata	3.360	—	3.360
	—	Wydatki nie objęte budżetem roku 1909 . .	—	—	—
	16	Jednorazowy zasiłek kraju na budowę internatu dla uczniów	—	3.000	3.000
	17	Utrzymanie internatu	2.000	—	2.000
		Suma wydatków .	49.460	5.000	54.460

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
2.400	2.400	*Więcej*, ze względu na korzystne wyniki gospodarki szkolnej.
2.400	2.400	
2.560	2.560	
2.400	2.400	*Więcej*, ze względu na pilność i kilkuletnią służbę.
1.440	1.200	
947	960	
600	600	W miejsce dwóch pomocników do rzeźbiarstwa i tokarstwa, stworzoną będzie od r. 1911 jedna posada pomocnika dla dwóch działów nauki o wyższem wynagrodzeniu.
600	600	
600	720	*Więcej*, z powodu ogólnej drożyzny
600	600	
600	720	
—	—	Kredyt nowy konieczny, ze względu na wzmorzony ruch towarów.
600	600	*Więcej*, z powodu większego obrotu i produkcyi maszynowej.
600	600	*Więcej*, gdyż dotychczasowe wynagrodzenie ze względu na dobrą kwalifikacyę i ogólną drożyznę jest za niskie.
693	600	
2.844	1.600	*Więcej*, na podstawie wynikłości z lat poprzednich i ze względu na suszarnię która pochłania bardzo wiele opału.
470	400	
550	600	
2.030	5.000	*Więcej*, z powodu stale zwiększającej się produkcyi i zbytu.
3.684	4.000	
8.496	5.200	*Więcej*, z powodu jak wyżej
596	900	Koszta opakowania i dostawy wyrobów odpadają, jako przebieżne.
275	700	
1.400	1 500	*Więcej*, ze względu na bardzo skromne wyposażenie zakładu.
1.091	2.000	*Więcej*, stosownie do produkcyi i natężonego ruchu motoru.
2.882	1.000	*Więcej*, z powodu rozwoju szkoły i na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
—	1.600	Odpada, jako kredyt nadzwyczajny.
3.360	3.360	
5.511	—	Wedle planu umorzenia do LW. 98.144/903 pozostaje z końcem roku 1911 dług w kapitale 49.088 K 40 g.
—	—	W celu utrzymania należytej frekwencyi okazuje się konieczna potrzeba wybudowania osobnego budynku na umieszczenie internatu dla uczniów tej szkoły, dotychczasowe bowiem pomieszczenie bursy w odnajmywanych domach ze względów zdrowotnych nie może być nadal zachowanem.
—	—	Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
50.229	44.820	

78. **Jaworów.** Krajowy naukowy warsztat dla wyrobu zabawek.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	18.000	—	18.000
	2	Zwrot za opakowanie i dostawę	600	—	600
	3	Zwroty za użycie maszyn	1.000	—	1.000
	4	Subwencye:			
		a) od gminy (ryczałt za opał, oświetlenie i usługę)	1.000	—	1.000
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) od c. k. Rządu	7.000	—	7.000
		Suma dochodów	27.800	—	27.800
		w porównaniu z wydatkami			54.460
		okazuje się niedobór			26.660

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
16.947	15.000	*Więcej*, z powodu rozwoju szkoły i spodziewanej wyższej produkcyi.
—	600	
472	1.000	
1.000	1.000	
400	200	
5.000	7.000	
23.819	24.800	
50.229	44.820	
26.410	20.020	

79. **Kołomyja.** Krajowa szkoła garncarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik:			
		α) płaca . . . . . 3.600 K			
		β) dodatek aktywalny . . 900 „			
		γ) 3 dodatki pięciolet. po 400 K 1.200 „	5 700	—	5.700
		b) nauczyciel rysunków:			
		α) płaca . . . . . 2.800 K			
		β) dodatek aktywalny . . 600 „			
		γ) 2 dodatki pięcioletnie . . 800 „	4.200	—	4.200
		c) nauczyciel modelowania:			
		α) płaca . . . . . 2.200 K			
		β) dodatek aktywalny . . 480 „	2.680	—	2.680
		d) instruktor do nauki kaflarstwa:			
		α) płaca . . . . . 1.640 K			
		γ) dodatek aktywalny . . 400 „			
		β) 3 dodatki pięciolet. po 160 K 480 „	2.520	—	2.520
		e) instruktor toczenia i formowania:			
		α) płaca . . . . . 1.640 K			
		β) dodatek aktywalny . . 300 „	1.940	—	1.940
		f) nauka przedmiotów pomocniczych . .	300	—	300
		g) katecheta obrządku rz. kat. . . .	100	—	100
		h) „ „ gr. kat. . . .	100	—	100
		i) pomocnik kancelaryjny	360	—	360
	2	Rąbanie drzewa	100	—	100
	3	Usługa	900	—	900
	4	Materyał	600	—	600
	5	Opał techniczny	600	—	600
	6	Wynagrodzenie uczniów	700	—	700
	7	„ robotników dziennych . .	600	—	600
	8	Środki naukowe i przybory	800	—	800
	9	Uzupełnienie inwentarza	500	—	500
	10	Ubezpieczenie od ognia	340	—	340
	11	Rozmaite inne wydatki	500	—	500
	12	Kurs nauki strycharstwa	600	—	600
	13	Na rozszerzenie budynku rata pożyczki . .	—	6.000	6.000
	14	Na pracownię form kaflarskich	—	1.000	1.000
	15	Na instalacyę gazową	—	—	—
	16	Utrzymanie internatu i zasiłki dla uczniów miejsc.	2.200	—	2.200
		Suma wydatków .	26 340	7.000	33.340
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	1.000	—	1.000
	2	Ze sprzedaży materyałów i inne	50	—	50
	3	Subwencya od c. k. Rządu	8.000	—	8.000
		Suma dochodów .	9.050	—	9.050
		w porównaniu z wydatkami .			33.340
		okazuje się niedobór .			24.290

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
5.700	5.700	
3.600	4.200	
2.320	2.680	
2.160	2.519	
1.740	1.940	
296	300	
100	100	
100	100	
360	360	
96	100	
1.152	900	
565	500	*Więcej*, na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
567	600	
732	600	*Więcej*, na podstawie wynikłości z r. 1909.
546	550	*Więcej*, z powodu droższej robocizny.
910	2.500	Odpadają kredyty nadzwyczajne, jednorazowe.
2.362	3.500	
295	340	
495	400	*Więcej*, wedle rzeczywistej potrzeby.
—	600	
—	6.000	
—	1.500	Na rok 1911 preliminuje się na pracownię kredyt mniejszy o 500 K., gdyż od r. 1909 powinna ona przynosić pewien dochód, a od roku szkol 1911/12 pracownia ta ma się sama opłacać i fundusz kraj. nie będzie miał z tego tytułu żadnych wydatków.
500	—	
—	—	Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
24.596	35.989	
482	1.000	
37	50	
7.500	7.500	*Więcej*, stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
8.019	8.550	
24.596	35.989	
16.577	27.439	

80. **Podgórze** Krajowe kursa przemysłu keramicznego.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI			
	1	Płace:			
		a) kierownik:			
		α) płaca . . . . . 3.600 K			
		β) dodatek pięcioletni . . 400 „	4.000	—	4.000
		b) wynagrodzenie nauczycieli	5.000	—	5.000
		c) laborant	1.000	—	1.000
	2	Wynajem lokalu	2.400	—	2.400
	3	Opał lokalu i pieców technicznych . . .	600	—	600
	4	Oświetlenie	500	—	500
	5	Usługa	720	—	720
	6	Środki naukowe i uzupełnienie inwetarza . .	1.200	—	1.200
	7	Rozmaite inne wydatki	600	—	600
	8	Na 3 miesięczne kursa odlewania form i szklenia	—	—	—
	9	Stypendya i zasiłki na kursa praktyczne . .	600	—	600
		Suma wydatków .	16.620	—	16.620
		DOCHODY			
	1	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej wielickiej . . .	200	—	200
		b) od gminy Podgórza	200	—	200
		c) od c. k. Rządu	5.000	—	5.000
	2	Odsetki z lokacyi i inne	20	—	20
		Suma dochodów .	5.420	—	5.420
		w porównaniu z wydatkami			16.620
		okazuje się niedobór			11.200

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
4.000	4.000	
5.150	5.000	
900	900	Podwyższenie płacy o 100 K z powodu ogólnej drożyzny.
2.400	2.400	
407	600	
538	500	
720	720	
1.059	1.400	*Mniej*, wedle rzeczywistej potrzeby.
1.107	600	
664	600	*Mniej*, z powodu zmiany programu nauki.
600	600	
17.545	17.320	
200	200	
—	200	Rada powiatowa w Wieliczce oświadczeniem Marszałka powiatu w piśmie do Magistratu miasta Podgórza z d. 5. X. 1899 zobowiązała się dawać rocznie 200 K na utrzymanie szkoły i 200 K na stypendya dla uczniów.
5.000	5.000	
8	20	
5.208	5.420	
17.545	17.320	
12.337	11.900	

81. **Witków.** Krajowy naukowy warsztat szewski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI			
	1	Płace:			
		a) administrator	600	—	600
		b) instruktor	1.600	—	1.600
		c) I. pomocnik instruktora	1.440	—	1.440
		d) II. „ „	1.440	—	1.440
		e) nauczyciel pomocniczy	700	—	700
		f) katecheta obrz. rzym. i grecko-kat. . .	200	—	200
	2	Najem lokalu	800	—	800
	3	Utrzymanie lokalu	150	—	150
	4	Opał	150	—	150
	5	Oświetlenie	80	—	80
	6	Usługa	252	—	252
	7	Materyał	3.600	—	3.600
	8	Wynagrodzenie uczniów	550	—	550
	9	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	450	300	750
	10	Rozmaite wydatki	250	—	250
	11	Utrzymanie internatu	1.000	—	1.000
		Suma wydatków .	13.262	300	13.562
	1	Ze sprzedaży wyrobów	4.200	—	4.200
	2	Subwencya od c. k. Rządu	2.000	—	2.000
		Suma dochodów .	6.200	—	6.200
		w porównaniu z wydatkami .			13.562
		okazuje się niedobór .			7.362

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
600	600	
1.440	1.600	
1.200	1.440	
1.200	1.440	*Mniej*, wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
687	720	
200	200	
800	800	
74	150	W miarę rzeczywistej potrzeby i na podstawie wynikłości z lat poprzedn.
84	100	
53	100	
252	252	
4.945	3.600	
561	550	
459	450	Kredyt nadzwyczajny na zakupno nowej maszyny do szycia.
126	250	
391	—	Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
13.072	12.252	
5.795	4.200	
2.000	2.000	
7.795	6.200	
13.072	12.252	
5.277	6.052	

82. **Stary Sącz.** Krajowy naukowy warsztat szewski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor kierujący:			
		α) płaca . . . . . 1.800 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 480 „			
		γ) „ za kierownictwo . 200 „	2.480	—	2.480
		b) I. przodownik:			
		α) płaca . . . . . 1.440 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 240 „	1.680	—	1.680
		c) II. przodownik j. w.	1.680	—	1.680
		d) administrator	480	—	480
	2	Wynajem i utrzymanie lokalu	750	—	750
	3	Opał	200	—	200
	4	Oświetlenie	100	—	100
	5	Usługa	168	—	168
	6	Materyał	10.000	—	10.000
	7	Wynagrodzenie uczniów	3.000	—	3.000
	8	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	500	—	500
	9	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
	—	Przerobienie drzwi i okien w warsztacie . .	—	—	—
	10	Zasiłki stypendyjne	1.250	—	1.250
		Suma wydatków .	22.488	—	22.488
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów	13.500	—	13.500
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	600	—	600
		b) od c. k. Rządu	2.000	—	2.000
	3	Rozmaite inne dochody	300	—	300
		Suma dochodów .	16.400	—	16.400
		w porównaniu z wydatkami .			22.488
		okazuje się niedobór .			6.088

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
2.240	2.480	
1.440	1.680	
1.420	1.680	
480	480	
712	750	
144	200	
168	100	
20	168	
10.987	9.800	***Więcej***, na podstawie wynikłości z lat poprzednich i wzrostu produkcyi.
2.424	3.000	
858	620	*Odpada* kredyt nadzwyczajny 120 K na sprawienie 6 nowych warsztatów szewskich.
741	200	
400	—	
294	—	Wyjaśnienie, jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
22.328	21.158	
14.056	13.000	*Więcej*, z powodu rozwoju szkoły i większej produkcyi.
600	600	Rada pow. w Nowym Sączu uchwałą z d. 14. sierpnia 1899 r. L. 1.450 zobowiązała się dawać subwencyę 600 K. rocznie. (LW. 46.184/1900).
1.400	2.000	
609	—	Na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
16.665	15.600	
22.328	21.158	
5.663	5.558	

83. **Kołomyja.** Krajowa szkoła szewska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI			
	1	Płace:			
		a) instruktor kierujący			
		α) płaca . . . . . 1.800 K			
		β) dodatek na mieszk. . . 480 „			
		γ) „ za kierownictwo. . 200 „	2.480	—	2.480
		b) I. pomocnik instruktora:			
		α) płaca . . . . . 1.600 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 360 „	1.960	—	1.960
		c) II. pomocnik instruktora:			
		α) płaca . . . . . 1.440 K			
		β) dodatek na mieszk. . . 240 „	1.680	—	1.680
		d) administrator	400		400
	2	Materyał	4.000		4.000
	3	Wynagrodzenie uczniów za robotę	600		600
	4	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	700		700
	5	Rozmaite inne wydatki	400		400
	6	Utrzymanie lokalu	100		100
	7	Zasiłki stypendyjne	1.500		1.500
	8	Oświetlenie	150	260	410
		Suma wydatków .	13.970	260	14.230
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	4.600	—	4.600
	2	Za robotę z obcych materyałów	600	—	600
	3	Za sprzedany materyał i inne . . .	200	—	200
	4	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	300	—	300
		b) od c. k. Rządu	2.000	—	2.000
		Suma dochodów .	7.700	—	7.700
		w porównaniu z wydatkami .			14.230
		okazuje się niedobór .			7.530

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
2 040	2.480	
1.840	1.960	
1.400	1.680	
400	400	
4.197	4.000	
684	550	
1 260	550	*Więcej*, na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
454	400	
111	100	
—	—	Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
21	300	Kredyt nadzwyczajny służyć ma na pokrycie drugiej połowy należytości, za zaprowadzenie w szkole światła gazowego. Kredyt zwyczajny na koszta zużytego gazu
12.407	12.420	
4 570	4.500	
959	450	*Więcej*, z powodu rozwoju szkoły i na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
324	150	
		Gmina na mocy uchwały z 29. lipca 1903 dostarczać ma bezpłatnie lokalu, opału, oświetlenia i usługi (LW. 91.476/1903).
300	300	Rada powiatowa uchwałą z dnia 11 sierpnia 1902 zobowiązała się wstawiać do budżetu na szkołę po 300 K rocznie (LW. jw.).
1.800	1.800	*Więcej*, stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
7.953	7.200	
12.407	12.420	
4.454	5.220	

84. **Krosno.** Krajowa szkoła tkacka.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
		A. Szkoła.			
	1	Płace:			
		a) kierownik:			
		α) płaca . . . . . 3.600 K			
		β) ½ dodatku aktywalnego . 450 K	4.050	—	4.050
		b) nauczyciel rysunków:			
		α) płaca . . . . . 2.800 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 600 K	3.400	—	3.400
		c) instruktor w tkalni ręcznej . .	1.600	—	1.600
		d) przodownik	1.200	—	1.200
		e) nauczyciel przedmiotów pomocniczych .	1.500	—	1.500
		f) pisarz w kancelaryi kierownika i pomocnik nauczyciela rysunków . . .	1.440	—	1.440
	2	Koszta utrzymania internatu dla 20-tu uczniów .	3.500	—	3.500
	3	Opał	1.300	—	1.300
	4	Oświetlenie	260	—	260
	5	Usługa	600	—	600
	6	Środki naukowe	900	—	900
	7	Uzupełnienie inwentarza	500	800	1.300
	8	Ubezpieczenie inwentarza szkolnego . . .	360	—	360
	9	Rozmaite inne wydatki	1.200	—	1.200
		Suma A. .	21.810	800	22.610
		B. Pracownia do wyrabiania wzorów i wybijania kartonów.			
	1	Płace:			
		a) wynagrodzenie kierownika	240	—	240
		b) „ nauczyciela rysunków .	160	—	160
		c) „ przodownika . . .	120	—	120
	2	Materyał, desenie i wynagrodzenie za robotę .	700	—	700
		Suma B. .	1.220	—	1.220
		Suma wydatków .	23.030	800	23.830
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—
	2	Ze sprzedaży kartonów	800	—	800
	3	Subwencya od c. k. Rządu	8.000	—	8.000
		Suma dochodów .	8.800	—	8.800
		w porównaniu z wydatkami .			23.830
		okazuje się niedobór .			15.030

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
3.600	3.600	*Więcej*, z powodu dobrej kwalifikacyi i kilkuletniej nienagannej służby.
2.800	3.400	
1.440	1.600	
1.200	1.200	
1.442	1.500	
1.440	1.440	
2.777	3 480	Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
1.438	1.300	
225	260	
600	600	
997	900	
672	500	Kredyt nadzwyczajny na zakupno kasy wertheimowskiej, gablotek,
32	360	maszyn Jacquardowskich i najpotrzebniejszych zbiorów naukowych.
1.442	1.200	
20.105	21.340	
240	240	
160	160	
120	120	
801	700	
1.321	1.220	
21.426	22.560	
—	—	
500	800	Nic się nie preliminuje, ponieważ szkoła sporządza wyroby na rachu-
8.000	8.000	nek akcyjnego Towarzystwa produkcyjnego i handlowego w Łańcucie,
8.500	8.800	które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów. Gmina miasta Krosna daje budynek dla szkoły.
21.426	22.560	
12.926	13.760	

85. **Gliniany.** Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik i instruktor fachowy:			
		α) płaca . . . . . 2.440 K			
		β) trzy dodat. pięciolet. . . 480 „	2.920	—	2.920
		b) przodownik	1.080	—	1.080
		c) nauczyciel pomocniczy	240	—	240
		d) katecheta obrz. rzym. i grecko-kat. . .	160	—	160
		e) pomocnik kierownika	800	—	800
	—	Konserwacya i asekuracya budynku . . .	—	—	—
	2	Opał	600	—	600
	3	Oświetlenie	160	500	660
	4	Usługa	240	—	240
	5	Środki naukowe	500	—	500
	6	Uzupełnie inwentarza	900	—	900
	7	Rozmaite inne wydatki	300	—	300
	8	Spłata pożyczki komun. 35.000 K na zakupno realności dla szkoły	1.925	—	1.925
	9	Zasiłki stypendyjne	1.000	—	1.000
		Suma wydatków .	10.825	500	11.325
		DOCHODY.			
	—	Ze sprzedaży wyrobów	—	—	—
	1	Subwencye:			
		a) od gminy za lokal, opał i oświetlenie .	240	—	240
		b) od Rady powiatowej w Przemyślanach .	100	—	100
		c) od c. k. Rządu	4.000	—	4.000
	—	Rozmaite dochody	—	—	—
		Suma dochodów .	4.340	—	4.340
		w porównaniu z wydatkami .			11.325
		okazuje się niedobór .			6.985

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
2.120	2.920	
840	960	*Więcej*, z powodu ogólnej drożyzny i kilkuletniej nienagannej służby.
252	240	
100	160	
800	800	
1718	—	
905	550	*Więcej*, na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
115	100	Kredyt zwyczajny na koszta zużytego prądu — nadzwyczajny zaś na instalacyę światła elektrycznego.
223	160	*Więcej*, z powodu zapreliminowania w tej pozycyi wydat. na mycie podłóg.
538		
164	960	*Więcej*, z powodu koniecznej potrzeby odnowienia i sprawienia nowych warsztatów tkackich.
730	300	
1.925	1.925	Wedle planu umorzenia do LW. 38193/908 pozostaje z końcem r. 1911 dług w kapitale 33.329 K 84 g.
—	—	Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
10.430	9.075	
—	—	Nic nie preliminuje się, ponieważ szkoła sporządzać ma wyroby na rachunek Kraj. Związku przemysłowego, który w zamian tak na wyrób jakoteż do celów naukowych dostarczać ma bezpłatnie przędzy i opłacać wynagrodzenie uczniów.
240	240	
100	100	
3.000	3.600	*Więcej*, stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
78	—	
3.418	3.940	
10.430	9.075	
7.012	5.135	

86. **Gorlice.** Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI			
	1	Płace:			
		a) instruktor kierujący			
		α) płaca 1.440 K			
		β) I. dodatek pięcioletni 160 „	1.600	—	1.600
		b) przodownik	600	—	600
	2	Donajem i utrzymanie lokalu	1.300	—	1.300
	3	Opał	480	—	480
	4	Oświetlenie	80	—	80
	5	Usługa	280	—	280
	6	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	500	—	500
	7	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
	8	Koszta utrzymania bursy	1.000	—	1.000
		Suma wydatków	6.040	—	6.040
		DOCHODY			
	—	Ze sprzedaży wyrobów	—	—	—
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	600	—	600
		b) od Rady powiatowej	400	—	400
		c) od c. k. Rządu	1.400	—	1.400
	—	Rozmaite dochody	—	—	—
		Suma dochodów	2.400	—	2.400
		w porównaniu z wydatkami			6.040
		okazuje się niedobór			3.640

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1.850	1.900	Od dnia 1. XI. 1909 przeniosła się szkoła do nowego budynku, w którym kierownik otrzymał pomieszkanie, wobec tego dodatek na mieszkanie odpada.
595	600	
773	500	*Więcej*, z powodu odnajęcia na pomieszczenie szkoły budynku za czynszem 1.300 K rocznie.
121	480	
42	80	
120	280	
206	400	*Więcej*, z powodu koniecznej potrzeby naprawy warsztatów i zakupna niezbędnych środków naukowych.
249	200	
—	—	Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
3.956	4.440	
—	—	Nic się nie preliminuje, ponieważ szkoła sporządzać ma wyroby na rachunek Krajowego Związku przemysłowego, który w zamian dostarczać ma bezpłatnie przędzy tak na wyrób jakoteż do celów naukowych i opłacać wynagrodzenie uczniów.
—	760	Pismem z dnia 21. kwietnia 1909 r. L 1.637 zawiadomił Magistrat Zarząd warsztatu, iż Rada miejska uchwaliła zamiast świadczeń w naturze płacić corocznie od 1. I. 1909 r, począwszy gotówką po 600 K.
400	400	Rada powiatowa w Gorlicach uchwałą z dnia 14. lipca 1892 zobowiązała się dawać 400 K rocznie subwencyi.
1.200	1.200	*Więcej*, stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
11	—	
1.611	2.360	
3 956	4.440	
2.345	2.080	

87. **Kosów.** Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik:			
		α) płaca . . . . . 2.200 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 480 „			
		γ) dwa dodatki pięciol. . . 320 „	3.000	—	3.000
		b) przodownik	1.200	—	1.200
		c) pomocnik warsztatowy	600	—	600
		d) nauczyciel rysunków, rachunkowości i korespondencyi kupieckiej	540	—	540
		e) katecheta	80	—	80
		—) pomocnik administracyjny . . .	—	—	—
	2	Opał	460	—	460
	3	Oświetlenie	160	—	160
	4	Usługa	360	—	360
	5	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	500	—	500
	6	Rozmaite inne wydatki	340	—	340
	7	Zasiłki stypendyjne	900	—	900
		Suma wydatków .	8.140	—	8.140
		DOCHODY.			
	—	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych . . .	—	—	—
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	80	—	80
		b) od Rady powiatowej	300	—	300
		c) od c. k Rządu	1.800	—	1.800
		Suma dochodów .	2.180	—	2.180
		w porównaniu z wydatkami .			8.140
		okazuje się niedobór .			5.960

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
2.620	3.000	
960	1.200	
590	600	
539	540	
80	80	
300	300	Funkcye pomocnika administracyjnego spełnia kierownik warsztatu.
538	420	*Więcej*, na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
118	160	
360	360	
268	500	
399	340	
—	—	Wyjaśnienie, jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
6.772	7.500	

88. **Łańcut.** Krajowy naukowy warsztat tkacki im Franciszka Józefa.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor kierujący:			
		α) płaca . . . . . 1.800 K			
		β) 3 dodatki pięcioletnie po 160 K 480 „	2.280	—	2 280
		b) przodownik	1.200	—	1.200
	2	Akc. Towarz. dla wyrobów tkackich i sukienniczych, subwencya na pomieszczenie szkoły i instruktora	1.600	—	1.600
	3	Koszta utrzymania internatu dla 14-stu uczniów .	1.540	—	1.540
	4	Opał i oświetlenie	900	—	900
	5	Usługa	420	—	420
	6	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	300	—	300
	7	Ubezpieczenie od ognia	40	—	40
	8	Podatek domowo-czynszowy	600	—	600
	9	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
		Suma wydatków .	9.080	—	9.080
		DOCHODY.			
	—	Ze sprzedaży wyrobów	—	—	—
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	500	—	500
		b) od Rady powiatowej	600	—	600
		c) od c. k. Rządu	1.800	—	1.800
	—	Rozmaite	—	—	—
		Suma dochodów .	2.900	—	2.900
		w porównaniu z wydatkami .			9.080
		okazuje się niedobór .			6.180

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
2.120	2.280	
960	1.200	
1.600	1.600	
1.000	1.540	
—	900	
420	420	
389	300	
34	40	
623	600	
210	200	
7.356	9.080	
—	—	Nic się nie preliminuje, ponieważ szkoła sporządza wyroby na rachunek miejscowego akcyjnego Towarzystwa dla wyrobów tkackich i sukienniczych, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
500	500	
—	600	
1.800	1.800	
19	—	
2.319	2.900	
7.356	9.080	
5.037	6.180	

89. **Rakszawa.** Krajowa szkoła sukiennicza

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik: α) płaca . . . 3.600 K; β) ½ dodatku aktyw. 450 „	4.050	—	4.050
		b) nauczyciel teoryi zawodowej . . .	2.400	—	2.400
		c) instruktor tkactwa:			
		α) płaca . . . . . 1.960 K			
		β) I. dodat. pięcioletni . . 180 „	2.140	—	2.140
		d) instruktor farbiarstwa, dtto j. w. . .	2.140	—	2.140
		e) przodownik tkalni ręcznej	1.440	—	1.440
		f) pomocnik „ „	600	—	600
		g) „ warsztatowy w farbiarni . .	600	—	600
		h) nauka przedmiotów pomocniczych . .	800	—	800
		i) nauka religii	200	—	200
		k) pomocnik kancelaryjny nauczyciel buchalteryi i stylistyki	1.200	—	1.200
		l) stróż nocny	360	—	360
	2	Utrzymanie lokalu	660	—	660
	3	Opał	2.200	—	2.200
	4	Oświetlenie	400	—	400
	5	Usługa	600	—	600
	—	Płaca gospodyni w internacie	—	—	—
	6	Środki naukowe, przybory szkolne i uzupełnienie inwentarza	800	300	1.100
	7	Ubezpieczenie od ognia budynków i inwentarza .	450	—	450
	8	Tkalnia mechaniczna:			
		a) maszynista	600	—	600
		b) przodownik warsztatowy	600	—	600
		c) części wymienne	720	—	720
		d) benzyna i oliwa	1.930	—	1.930
		e) podatek od benzyny	190	—	190
		f) inne	200	—	200
	9	Podatek gruntowy i domowo-klasowy . . .	250	—	250
	10	Utrzymanie bursy szkolnej	3.400	—	3.400
	11	Rozmaite inne	500	—	500
	—	Datek konkurencyjny na restauracyę kościoła w Rakszawie	—	—	—
		Suma wydatków .	29.430	300	29.730
		DOCHODY.			
	—	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—
	1	Zwrot za oświetlenie w mieszkaniu:			
		a) od kierownika	50	—	50
		b) od naucz. teoryi zawod.	30	—	30
	2	Subwencye: *a)* od Rady powiatowej . . .	1.000	—	1.000
		b) od c. k. Rządu	9.000	—	9.000
	—	Rozmaite dochody	—	—	—
		Suma wydatków .	10.080	—	10.080
		w porównaniu z wydatkami .			29.730
		okazuje się niedobór .			19.650

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
3.600	3.600	*Więcej*, z powodu siedmioletniej nienagannej służby i dobrej kwalifikacyi.
2.400	2.640	*Mniej*, dla nowej siły nauczycielskiej, — dotychczasowy nauczyciel teoryi zawodowej ustąpił z posady.
1.800	1.983	*Więcej*, z powodu przypadających dodatków pięcioletnich.
1.800	1.983	
1.200	1.200	*Więcej*, ze względu na ogólne podwyższenie płac funkcyonaryuszom
480	600	kraj. szkół zawodowych.
480	600	
685	800	
200	200	
1.200	1.200	
360	360	
904	660	
2.385	2.200	
257	400	
480	600	
360	360	Kredyt na płacę gospodyni w internacie, mieści się w kredycie ogólnym na utrzymanie bursy szkolnej (jak poz. 11).
1.280	800	Kredyt nadzwyczajny 300 K na nową kadź dębową do płukania wełny
363	450	i przędzy farbowanej.
480	600	
480	600	
500	720	
1.346	1.930	
190	190	
200	200	
223	200	*Więcej*, ze względu na wynikłość z lat poprzednich.
—	3.000	Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
497	440	*Więcej*, wedle rzeczywistej potrzeby.
49	—	
24.199	28.516	
—	—	Nic się nie preliminuje, gdyż szkoła sporządza wyroby na rachunek Akc. Tow. dla wyrobów tkackich i sukienniczych w Łańcucie, które w zamian dostarcza wszelkich materyałów potrzebnych tak do wyrobów jak i do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
50	50	
30	30	
1.000	1.000	Rada powiatowa w Łańcucie uchw. z d. 24. marca 1891 (L. 864) zobowiązała się przyczyniać do utrzymania tej szkoły subwencyą w kwocie 1.000 K (LW. 36.783/891).
7.000	8.000	*Więcej*, stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
6	—	
8.086	9.080	
24.199	28.516	
16.113	19.436	

90. **Zakopane.** Krajowa szkoła koronkarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI			
	1	Płace:			
		a) kierowniczka	1.780	—	1.780
		b) nauczycielka rysunków	1.440	—	1.440
		c) „ pomocn. I.	1.440	—	1.440
		d) „ „ II.	840	—	840
		e) katecheta	100	—	100
		f) nauka czytania, pisania i rachunków	240	—	240
		g) pomocnik kancelaryjny	240	—	240
	2	Wynajem lokalu	1.800	—	1.800
	3	Opał	420	—	420
	4	Oświetlenie	120	—	120
	5	Usługa	240	—	240
	6	Materyał	700	—	700
	7	Wynagrodzenie uczenic	3.300	—	3.300
	8	Środki naukowe	300	—	300
	9	Uzupełnienie inwentarza	100	—	100
	10	Rozmaite inne wydatki	280	—	280
	11	Zasiłki stypendyjne	600	—	600
		Suma wydatków	13.940	—	13.940
		DOCHODY			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	4.000	—	4.000
	2	Subwencya od c. k. Rządu	1.600	—	1.600
	—	Rozmaite dochody	—	—	—
		Suma dochodów	5.600	—	5.600
		w porównaniu z wydatkami			13.940
		okazuje się niedobór			8.340

Preliminarz na rok **1911.**

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1.680	1.780	
1 200	1.440	
1.200	1.200	*Więcej*, z powodu dobrej kwalifikacyi i ogólnej drożyzny.
540	600	
100	100	
240	240	
240	240	
1.800	1.800	
505	420	
88	120	
240	240	
301	700	
2.925	3.300	
69	350	*Mniej*, wedle rzeczywistej potrzeby.
52	100	
170	280	
—	—	Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
11.350	12.910	
3.580	4.000	
1.600	1.600	
43	—	
5.223	5.600	
11.350	12.910	
6.127	7.310	

91. **Bobowa.** Krajowa szkoła koronkarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) nauczycielka kierująca	1.680	—	1.680
		b) administrator	240	—	240
	2	Wynajem lokalu z opałem i usługą . . .	560	—	560
	3	Oświetlenie	50	—	50
	4	Materyał	230	—	230
	5	Wynagrodzenie uczenic	1.800	—	1 800
	6	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	300	—	300
	7	Rozmaite inne wydatki	150	—	150
	8	Zasiłki stypendyjne	600	—	600
		Suma wydatków .	5.610	—	5.610
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.100	—	2.100
	2	Subwencye:			
		a) od gminy	150	—	150
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) od c. k. Rządu	1.500	—	1.500
		Suma dochodów .	3.950	—	3.950
		w porównaniu z wydatkami .			5.610
		okazuje się niedobór			1.660

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1.440	1.680	
—	—	Kredyt nowy — ze względu iż kierowniczka wskutek licznych zajęć
560	560	fachowych, sprawami rachunkowemi i administracyjnemi zajmować
—	50	się nie może.
199	230	
1.887	800	} *Mniej*, stosownie do produkcyi.
43	300	
89	150	
—	—	Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
4.218	3.770	
1.852	1.000	***Więcej***, stosownie do spodziewanego wzrostu produkcyi.
150	150	W myśl deklaracyi z dnia 9. lipca 1904 gmina daje 150 K rocznie na
—	200	koszta lokalu, opału i usługi. (LW. 83.337/1904).
1.000	1.500	
3.002	2.850	
4.218	3.770	
1.216	920	

92. **Maków.** Krajowa szkoła hafciarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) nauczycielka kierująca:			
		α) płaca . . . . . 1.680 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 260 „			
		γ) I. dodatek pięcioletni (od 15. XI. 1911.) . . . . 20 „	1.960	—	1.960
		b) nauczycielka rysunków	1.400	—	1.400
		c) „ pomocnicza	1 200	—	1.200
		d) pomocnica rachunkowa i kancelaryjna .	600	—	600
		e) katecheta	200	—	200
		f) ryczałtowy zwrot kosztów podróży za fachowy nadzór	400	—	400
	2	Lokal wraz z opałem, oświetleniem i usługą .	800	—	800
	3	Materyał	1.100	—	1.100
	4	Wynagrodzenie uczenic	1.200	—	1.200
	5	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	200	—	200
	6	Zasiłki stypendyjne	750	—	750
	7	Rozmaite inne wydatki	140	—	140
		Suma wydatków .	9.950	—	9.950
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.300	—	2.300
	2	Subwencye:			
		a) od gminy	96	—	96
		b) od Rady powiatowej	50	—	50
		c) od c. k. Rządu	2.000	—	2.000
		Suma dochodów .	4.446	—	4.446
		w porównaniu z wydatkami .			9.950
		okazuje się niedobór .			5.504

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1.747	1.940	*Więcej* z powodu przypadającego od 15. XI. 1911. pierwszego dodatku pięcioletniego.
—	—	Ze względu na znaczne wzmaganie się liczby uczenic i konieczność przedmiotu nauki rysunków.
960	1.200	
600	600	
112	200	
300	400	
360	360	*Więcej*, gdyż wskutek szczupłości obecnego lokalu okazała się konieczna potrzeba wyszukania innego obszerniejszego.
1.000	1.100	
1.471	1.100	*Więcej*, na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
198	200	
—	—	Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
177	140	
6.925	7.240	
2.476	2.200	*Więcej*, na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
96	96	
50	50	
1.600	2.000	
4.222	4.346	
6.925	7.240	
2.703	2.894	

93. **Drohowyże**. Krajowa szkoła rzemiosł.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) dyrektor	4.600	—	4.600
		b) dwóch nauczycieli do nauki zawodowej	5.600	—	5.600
		c) nauka dopełniająca	2.000	—	2.000
		d) 8 werkmistrzów	14.440	—	14.440
		e) maszynista	1.680	—	1.680
		f) urzędnik rachunkowy	1.680	—	1.680
		g) pomoc biurowa			
	2	Usługa	960	—	960
	3	Dyety i koszta podróży	1.000	—	1.000
	4	Utrzymanie lokalu	1.000	—	1.000
	5	„ mieszkań	800	—	800
	6	„ inwentarza	2.000	—	2.000
	7	Koszta ruchu	2.300	—	2.300
	8	Naprawa maszyn	600	—	600
	9	„ narzędzi	600	—	600
	10	Środki naukowe szkolne	1.500	—	1.500
	11	„ „ warsztatowe	1.000	—	1.000
	12	Materyały	40.000	—	40.000
	13	Wynagrodzenie czeladników	20.000	—	20.000
	14	„ uczniów	800	—	800
	15	Transport i opakowanie	300	—	300
	16	Wydatki kancelaryjne	800	—	800
	17	Inwestycye	—	10.000	10.000
	18	Oświetlenie	800	—	800
	19	Opał	500	—	500
	20	Spłata należytości za materyały i wyroby od Fund. hr. Skarbka	2.500	—	2.500
	21	Kasa chorych i asekuracya	1.000	—	1.000
	22	Rozmaite	500	—	500
		Suma wydatków	108.960	10.000	118.960
		DOCHODY.			
	1	Za wyroby dla obcych	20.000	—	20.000
	2	„ „ „ funkcyonaryuszy	7.000	—	7.000
	3	„ „ „ zakładu	27.000	—	27.000
	4	„ „ na użytek własny	8.000	—	8.000
	5	Ze sprzedaży starych materyałów	200	—	200
	6	Rozmaite dochody	200	—	200
	7	Subwencye:			
		a) od Fundacyi hr. Skarbka	5.300	—	5.300
		b) od c. k. Rządu	10.000	—	10.000
		Suma dochodów	77.700	—	77.700
		w porównaniu z wydatkami			118.960
		okazuje się niedobór			41.260

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
4.600	4.600	
900	5.600	
4 237	2.000	
13.370	13.440	*Więcej* o 1.000 K dla przodownika snycerstwa.
1.620	1.680	
2.014	1.680	
480	960	
1.302	1.000	
1.615	800	*Więcej*, na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
1 036	800	
1.903	1.500	
2.273	2.000	*Więcej*, z powodu jak wyżej
730	600	
641	600	
1.436	1.500	
534	1.000	
37.011	32.600	
20 809	13.000	*Więcej*, stosownie do produkcyi i na postawie wynikłości z lat ubiegłych.
841	800	
244	300	
840	800	
20.000	12.000	*Mniej*, z powodu niezupełnego wyczerpania kredytu z roku 1910.
926	700	
438	600	Stosownie do rzeczywistej potrzeby.
2.500	2.500	
945	800	
1.704	1.000	*Więcej*, na podstawie wynikłości z lat poprzednich i stosownie do rzeczywistej potrzeby.
124.949	104.860	
20.206	18.000	
7.405	7.000	
26.037	25.000	
8.754	—	Ogółem *więcej* o 11 400 K z powodu rozwoju szkoły i spodziewanego większego dochodu z produkcyi.
134	300	
473	200	
5.300	5.300	
—	10.000	
68.309	65.800	
124.949	104.860	
56.640	39.060	

94. **Lwów.** Krajowa keramiczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik:			
		α) płaca . . . . . 4.000 K			
		β) dodatek aktywalny . . 720 „			
		γ) trzy dodat. pięcioletnie à 400 K 1.200 „			
		δ) dodatek osobisty . . . 400 „	6.320	—	6.320
		b) adjunkt	720	—	720
		c) laborant:			
		α) płaca . . . . . 1.440 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 300 „	1.740	—	1.740
	2	Opał lokalu stacyi	300	—	300
	3	Usługa	720	—	720
	4	Uzupełnienie ingredyencyi keramicznych . .	200	—	200
	5	Opał pieców technicznych	240	—	240
	6	Gaz do celów technicznych i oświetlenia . .	200	—	200
	7	Biblioteka i czasopisma	160	—	160
	8	Koszta kancelaryjne, frachty i portorya . .	160	—	160
	9	Wydatki nieprzewidziane	100	—	100
	10	Spłata pożyczki 60.000 K na budowę stacyi doświadczalnej keramicznej i naftowej II. rata.	4.050	—	4.050
		Suma wydatków .	14.910	—	14.910
		DOCHODY.			
	1	Dochody własne:			
		a) opłaty za badanie materyałów . . .	700	—	700
		b) dochód ze sprzedaży typowych wyrobów zastosowania szkliw, polew, farb, emalii i nowych technik stacyi	100	—	100
		Suma dochodów .	800	—	800
		w porównaniu z wydatkami .			14.910
		okazuje się niedobór .			14.110

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
5.920	6.320	
1.669	720	
1.881	1.740	
264	300	
896	720	
38	200	
129	240	
182	200	
33	160	
152	160	
611	100	
4.050	4.050	
15.825	14.910	
1.151	700	
278	100	
1.429	800	
15.825	14.910	
14.396	14.110	

95. **Lwów.** Krajowa mechaniczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik:	1.200	—	1.200
		b) asystent:			
		α) płaca . . . . . 1.600 K			
		β) dodatek aktywalny . . 240 „	1.840	—	1.840
		c) laborant	1.440	—	1.440
	2	Opał i oświetlenie	100	—	100
	3	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	200	—	200
	4	Wydatki laboratoryjne	400	—	400
	5	Rozmaite	200	—	200
		Suma wydatków .	5.380	—	5.380
		DOCHODY.			
	1	Opłata od stron za przeprowazdone badania .	2.000	—	2.000
		Suma dochodów .	2.000	—	2.000
		w porównaniu z wydatkami .			5.380
		okazuje się niedobór .			3.380

Preliminarz na rok **1911**.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1.200	1.200	
1.840	1.840	
1.440	1.440	
100	100	
550	200	
320	400	
1.084	200	
6.534	5.380	
4.177	2.000	
4.177	2.000	
6.534	5.380	
2.357	3.380	

Część II.

Preliminarz ogólny.

Z drukarni E. Winiarza.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
XII.		**PRZEMYSŁ I RĘKODZIEŁA.**			
		Wydatki.			
		A) Szkoły przemysłowe uzupełniające.			
	1	W Białej	7.420	—	7.420
	2	„ Bochni	3.201	—	3.201
	3	„ Brodach	4.062	—	4.062
	4	„ Brzesku	3.076	—	3.076
	5	„ Brzeżanach	3.484	—	3.484
	6	„ Buczaczu	3.554	—	3.554
	7	„ Chrzanowie	6.544	—	6.544
	8	„ Dębicy	3.290	—	3.290
	9	„ Drohobyczu	7.907	550	8.457
	10	„ Gorlicach	5.028	—	5.028
	11	„ Jarosławiu	3.606	—	3.606
	12	„ Jaśle	4.990	—	4.990
	13	„ Kalwaryi	2.307	—	2.307
	14	„ Kałuszu	2.542	—	2.542
	15	„ Kętach	2.996	—	2 996
	16	„ Kołomyi, I. im. Sobieskiego	7.924	—	7.924
	17	„ „ II. „ St. Szczepanowskiego	6.690	—	6.690
	18	„ Krakowie, przy pl. Matejki (im. św. Floryana)	11 693	384	12.077
	19	„ Krakowie, przy ul. Lubomirskiego (im. św. Mikołaja)	7.328	390	7.718
	20	„ Krakowie, na Smoleńsku	5.424	—	5 424
	21	„ „ „ Kaźmierzu	8.514	—	8.514
	22	„ „ przy ul. Dietla (im. ces. Franciszka Józefa)	5.178	—	5.178
	23	„ Krośnie	2.372	—	2.372
	24	„ Krzeszowicach	2.563	—	2.563
	25	We Lwowie, im. Kordeckiego	7.565	—	7.565
	26	„ „ „ św. Antoniego	7.369	—	7.369
	27	„ „ „ króla Sobieskiego	7.124	—	7.124
	28	„ „ „ Elżbiety	3.561	—	3.561
	29	„ „ „ Sienkiewicza	6.477	—	6.477
	30	„ „ „ św. Marcina	7.465	—	7.465
	31	„ „ „ Mickiewicza	4.589	—	4.589
	32	„ „ „ Piramowicza	6.377	—	6.377
	33	„ „ „ Staszica	8.209	—	8.209
	34	„ „ „ Czackiego	3.464	—	3.464
	35	„ „ „ Mickiewicza (żeńska)	3.841	—	3.841
	36	„ „ „ św. Anny (żeńska)	3.841	—	3.841
	37	„ „ „ M. Bernsteina (izrael.)	4 700	—	4.700
		Do przeniesienia	196.275	1.324	197.599

Preliminarz na rok **1911**.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wydatek netto fund. kraj. na r. 1911	Wyjaśnienia
	Korony		
7.082	7.540	2.330	
2.900	3.201	1.101	
2.819	4.122	1.131	
2.596	3.076	1.138	
2.892	3.384	1.392	
3.181	3.554	1.227	
4.012	5.020	2.496	
2.843	3.390	1.320	
5.875	8.505	3.344	
3.561	3.940	1.914	
2.946	3.606	1.353	
3.764	3.930	2.075	
—	2.100	769	
1.916	3.384	921	
2.613	2.996	999	
	6.944	2.659	*Poz. 1—64* (Szkoły przemysłowe-uzupełniające). Preliminuje się na rok 1911. ogółem *więcej*, o 8.471 K na podstawie szczegółowych preliminarzy tych szkół, dołączonych jako alegaty do sprawozdania z czynności Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych. Na szkoły przemysłowe uzupełniające w Kołaczycach i Zatorze nic się nie preliminuje z powodu niezorganizowania tych szkół.
9.106	5.666	2.230	
	10.933	4.026	
	7.758	2.573	
29.483	4.996	1.808	
	7.806	2.838	
	5.158	1.726	
3.001	2.372	836	
—	3.240	855	
	7.549	2.522	
	7.429	2.457	
	5.928	2.375	
	3.561	1.187	
41.493	6.457	2.159	
	7.509	2.489	
	4.453	1.530	
	6.357	2.126	
	8.093	2.603	
—	—	1.155	
—	3.801	1.280	
—	3.801	1.280	
4.700	4.700	950	
136.783	186.259	67.174	

Fundusz krajowy. Rubryka XII. Przemysł i rękodzieła.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	196.275	1.324	197.599
XII.	38	W Leżajsku	2.864	—	2.864
	39	„ Łańcucie	2.976	—	2.976
	40	„ Myślenicach	2.896	—	2.896
	41	„ Nowym Sączu	8.622	550	9.172
	42	„ Nowym Targu	2.896	—	2.896
	43	„ Oświęcimie	2.563	—	2.563
	44	„ Podgórzu	5.984	550	6.534
	45	„ Przemyślu, I. w śródmieściu . .	7.460	—	7.460
	46	„ „ II. na przedmieściu lwow.	4.944	—	4.944
	47	„ Rzeszowie	5.814	—	5.814
	48	„ Samborze	2.518	—	2.518
	49	„ Sanoku	3.790	500	4.290
	50	„ Sokalu	2 922	—	2.922
	51	„ Stanisławowie	6.510	—	6.510
	52	„ Starym Samborze	3.384	—	3.384
	53	„ „ Sączu	3.172	—	3.172
	54	„ Stryju	4.838	—	4.838
	55	„ Strzyżowie	2.432	—	2.432
	56	„ Tarnopolu	3.894	—	3.894
	57	„ Tarnowie	6.745	—	6.745
	58	„ Tarnobrzegu	3.060	—	3.060
	59	„ Turce (nad Stryjem)	3.848	—	3.848
	60	„ Wadowicach	3.572	—	3.572
	61	„ Wieliczce	3.660	—	3.660
	62	„ Złoczowie	4.058	—	4.058
	63	„ Żółkwi	3.106	—	3.106
	64	„ Żywcu	4.010	—	4.010
	64a	„ Kołaczycach	—	—	—
	64b	„ Zatorze	—	—	—
		Suma wydatków poz. 1—64 b)	308.813	2.924	311.737
	65	Uzupełnienie przyborów i druki . .	4.000	—	4.000
	66	Podręczniki dla absolwentów szkół i biblioteki	4.500	—	4.500
	67	Nagrody za rysunki	1.500	—	1.500
	68	Nowo założyć się mające szkoły i oddziały handlowe	7.000	—	7.000
	69	Nieprzewidziane oddziały równorzędne .	2.000	—	2.000
	69a	Na wykonanie modeli i wzorów . .	—	—	—
	70	Szkoły o typie zawodowym . . .	14.000	—	14.000
	71	Remuneracye kierowników i nauczycieli	2.000	—	2.000
	71a	Szkoły przemysłowe uzupełniające dla dziewcząt	—	—	—
		Suma grupy A) .	343.813	2.924	346.737

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wydatek netto fund. kraj. na r. 1911	Wyjaśnienia
Korony			
136.783	186.259	67.174	
—	3.240	955	
2.206	3.076	1.218	
2.456	2.946	1.048	
7.123	9.282	3.368	
2.520	3.016	1.026	
—	2.100	854	
6.125	6.594	2.078	
8.480	6.628	2.880	
	4.964	2.072	
4.471	4.826	2.157	
2.258	2.522	934	
3.935	3.790	1.776	
2.000	3.292	961	
5.077	6.510	2.755	
2.779	3.384	1.292	Wyjaśnienie jak na poprzedniej stronie.
2.826	3.172	1.036	
4.754	4.214	1.679	
2.361	2.532	866	
3.792	3.934	1.347	
5.009	5.519	2 423	
2.707	3.060	1.030	
2.938	3.848	1.524	
2.926	3.572	1.086	
3.180	3.720	1.405	
2.974	4.108	1 629	
2.782	3.256	1.053	
3.099	3.242	1.605	
—	3.240	—	
—	3.420	—	
225.561	303.266	109.231	
2.087	4.000	3.000	
2.578	4.500	2.000	
1.056	1.500	1 500	Jak na rok 1910 uchwalono.
5.000	7.000	3.000	
183	2.000	1.000	
—	2.000	—	Nie preliminuje się z powodu niewyczerpania kredytu z r. 1910.
4.000	22.000	7 000	*Mniej*, gdyż odpada kredyt na 3-cie klasy uzupełniające, które się nie tworzy.
—	4.000	1.000	*Mniej*, z powodu niewyczerpania kredytu z r. 1910.
1.009	—	—	
241.474	350.266	127.731	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	343.813	2.924	346.737
		B) Krajowe szkoły zawodowe. .			
	72	Brzezowiec, szkoła koszykarska . .	5.336	—	5.336
	73	Brzostek, „ „ . .	7.090	—	7.090
	73a	Dynów, „ „ . .	—	—	—
	74	Gdów, „ „ . .	11.350	—	11.350
	75	Leżajsk, „ „ . .	9.940	240	10.180
	75a	Niżniów, „ „ . .	—	—	—
	76	Tarnobrzeg, „ „ . .	6.950	—	6.950
	77	Zator, „ „ . .	7.750	—	7.750
	78	Lwów, centralny kurs koszykarski .	23.742	7.500	31.242
	79	Grybów, naukowy warsztat kołodziejski	27.050	7.150	34.200
	80	Grzymałów, „ „ „	20.360	2.000	22.360
	81	Kamionka strumiłowa, szkoła kołodziejska i ciesielska	26.340	6.000	32.340
	82	Tłumacz, szkoła zawodowa kołodziejska	28.070	6.400	34.470
	83	Stanisławów, szkoła stolarska . .	36.254	13.000	49.254
	84	Kalwarya, „ „ . . .	35.560	3.750	39.310
	85	Jaworów, naukowy warsztat dla wyrobu zabawek	49.460	5.000	54.460
	86	Kołomyja, szkoła garncarska . . .	26.340	7.000	33 340
	87	Podgórze, kursa dla przemysłu keramicz.	16.620	—	16.620
	88	Witków, naukowy warsztat szewski .	13.262	300	13.562
	89	Stary Sącz, „ „ „ .	22.488	—	22.488
	89a	Dobczyce, szkoła szewska . . .	—	—	—
	90	Kołomyja, „ „ . . .	13.970	260	14 230
	91	Krosno, „ tkacka	23.030	800	23.830
	92	Gliniany, naukowy warsztat tkacki .	10.825	500	11.325
	93	Gorlice, „ „ „ .	6.040	—	6.040
	94	Kosów, „ „ „ .	8.140	—	8.140
	95	Łańcut, „ „ „ .	9.080	—	9.080
	95a	Rychwałd, „ „ „ .	—	—	—
	96	Rakszawa, szkoła sukiennicza . .	29.430	300	29.730
	97	Zakopane, „ koronkarska . .	13.940	—	13.940
	98	Bobowa, „ „ . .	5.610	—	5.610
	99	Maków, szkoła hafciarska . . .	9.950	—	9.950
	100	Drohowyże, szkoła rzemiosł w zakładzie St. hr. Skarbka:			
		a) na utrzymanie	108.960	10.000	118.960
		b) na umorzenie pożyczki 40.000 K na budowę domów mieszkalnych dla nauczycieli i werkmistrzów szkoły	2.749	—	2.749
		Do przeniesienia .	615.686	70.200	685.886
			343.813	2.924	346.737

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wydatek netto fund. krai. na r. 1911	Wyjaśnienia
Korony			
241.474	350.266	127.731	
3.738	4.610	1.636	
5.519	6.320	2.190	
2.838	5.040	—	
9.453	11.000	1 950	
10.172	9.200	1.980	
5.803	—	—	
5.386	6.700	2.450	
6.765	7.100	2.190	
20.515	19.494	23.042	
26.059	26.950	15 000	
15.613	21.130	8·860	
30.009	24.740	19.840	
19.092	25.510	21.128	
31.245	33.154	31 754	
28.035	34.160	28.510	
50.229	44.820	26.660	
24.596	35.989	24.290	
17.545	17.320	11.200	
13.072	12 252	7.362	
22.328	21.158	6.088	
200	—	—	
12.407	12.420	6.530	
21.426	22.560	15.030	
10.430	9.075	6.985	
3.956	4.440	3.640	
6.772	7.500	5.960	
7.356	9.080	6.180	
3.854	4.330	—	
24.199	28.516	19.650	
11.350	12.910	8.340	
4.218	3.770	1.660	
6.925	7.240	5.504	
124.949	104.860	41.260	
1.375	2.300	2 749	
587.429	595.648	359.618	
241.474	350.266	127.731	

Poz. 72—102. (Krajowe szkoły zawodowe). Preliminuje się na rok 1911. ogółem *więcej*, o 90.238 K na podstawie wyjaśnień zamieszczonych w 31. szczegółowych preliminarzach, dołączonych jako alegaty do niniejszej rubryki. Nie preliminuje się żadnego wydatku na szkołę koszykarską w Dynowie i tkacką w Rychwałdzie, z powodu zwinięcia tych szkół w r. 1910.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	343.813	2.924	346.737
			615.686	70.200	685.886
	101	Lwów, keramiczna stacya doświadczalna	14.910	—	14.910
	102	Lwów, mechaniczna stacya doświadczal.	5.380	—	5.380
		Suma wydatków poz. 72—102 .	635.976	70.200	706.176
	103	Kraków, szkoła szewska		—	—
	104	Druki i wzory	2.000	—	2.000
	105	Koszta inspekcyi i nadzoru . . .	6.000	—	6.000
	106	Zaliczki na płace dla personalu krajowych szkół zawodowych i biura kraj. Komisyi przemysłowej . .	4.000	—	4.000
	107	Remuneracye i zapomogi funkcyonaryuszy krajowych szkół zawodowych	4.000	—	4.000
	107a	Zakupno budynku na internat dla uczniów kraj. szkoły tkackiej w Krośnie	—	—	—
		Suma grupy B) .	651.976	70.200	722.176
		C) Szkoły zawodowe i warsztaty przez kraj subwencyonowane (państwowe i inne).			
	108	Buczacz, c. k. szkoła przemysłu budowlanego, stała subwencya dla gminy	4.000	—	4.000
	109	Jarosław, c. k. szkoła przemysłu budowlanego na umorzenie pożyczki 80.000 K na budynek . .	—	4.000	4.000
	110	Kołomyja, c. k. szkoła dla przemysłu drzewnego	2.200	—	2.200
	111	Sułkowice, c. k. szkoła zawodowa dla przemysłu żelaznego: *a*) na utrzymanie . . 1.024 K; b) „ kurs majstrów . 1.000 „; *c*) „ dokupno gruntu i budowę fundamentów (nadz.) 3.000 K	2.024	3.000	5.024
		d) spłata pożyczki na budowę hali maszynowej	—	—	—
	112	Świątniki, c. k. szkoła ślusarska: *a*) na utrzymanie . . 2.800 K; *b*) „ kurs majstrów . 800 „	3.600	—	3.600
	112a	Tarnopol, c. k. szkoła mechaniczno ślusarska	—	—	—
		Do przeniesienia .	11.824	7.000	18.824
			995.789	73.124	1,068.913

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wydatek netto fund. kraj. na r. 1911	Wyjaśnienia
Korony			
241.474	350.266	127 731	
587.429	595.648	359.618	
15.825	14.910	14.110	Wyjaśnienie jak na poprzedniej stronie.
6.534	5.380	3.380	
609.788	615.938	377 108	
—	3.000	—	Nie preliminuje się z powodu niezużycia kredytu z r. 1910.
3.000	2.000	2.000	
1.431	6.000	6.000	
4.000	4.000	2.000	Preliminuje się jak na rok 1910 uchwalono.
2.690	4.000	4 000	
19.729	—	—	
640.638	634.938	391.108	
—	—	4 000	W myśl specyalnych zobowiązań.
—	—	4.000	
2.200	2.200	2.200	Jak na rok 1910 uchwalono.
1.024	—	—	
1.000	2.024	—	
—	—	5.024	Kredyt nadzwyczajny na dokupno gruntu, na skład ropy, zakupno beczek, oraz budowę fundamentu pod motor.
1.612	—	—	
3.040	3.908	3.600	*Mniej*, z powodu niewyczerpania kredytów z lat poprzednich.
7.000	7.000	—	Nie preliminuje się nic z powodu, iż w r. 1910. wstawiono ostatnią ratę.
15.876	15.132	18.824	
882.112	985.204	518.839	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia . {	995.789	73.124	1,068.913
			11.824	7.000	18.824
	113	Zakopane, c. k. szkoła dla przemysłu drzewnego	4.200		4.200
	114	Albigowa, pracownia koszykarska . . . . . 400 K			
		subwencya państwowa . 400 „	800	—	800
	115	Bilinka, pracownia koszykarska 400 K			
		subwencya państwowa . 400 „	800	—	800
	116	Czerwona Wola, szkoła koszykarska . . . . . 2.400 K			
		subwencya państwowa . 2.000 „	4.400	—	4.400
	117	Chyszewice, pracownia koszykarska . . . . . 400 K			
		subwencya państwowa . 800 „	1.200	—	1.200
	118	Milczyce, pracownia koszykarska . . . . . 400 K			
		subwencya państwowa . 400 „	800	—	800
	119	Przewrotne, pracownia koszykarska . . . . . 800 K			
		subwencya państwowa . 400 „	1.200	—	1.200
	120	Rudki, szkoła koszykarska . 1.200 K			
		subwencya państwowa . 1.200 „	2.400	—	2.400
	121	Siekierczyce, szkoła koszykarska . . . . . 400 K			
		subwencya państwowa . 400 „	800	—	800
	122	Wielowieś, pracownia koszykarska . . . . . 800 K			
		subwencya państwowa . 800 „	1.600	—	1.600
	123	Żurawno, pracownia koszykarska . . . . . 400 K			
		subwencya państwowa . 400 „	800	—	800
	124	Touste, pracownia garncarska 500 K			
		subwencya państwowa . 300 „	800	—	800
	125	Budzanów, warsztat tkacki . 800 K			
		subwencya państwowa . 600 „	1.400	—	1.400
	126	Korczyna, warsztat tkacki towarzystwa tkackiego im. św. Sylwestra . . . . 1.100 K			
		subwencya państwowa . 1.800 „	2.900	—	2.900
	127	Wilamowice, warsztat tkacki . 2.160 K			
		subwencya państwowa . 1.600 „	3.760	—	3.760
	128	Jaworów, szkoła koronkarska . 1.400 K			
		subwencya państwowa . 1.200 „	2.600	—	2.600
		Do przeniesienia . {	42.284	7.000	49.284
			995.789	73.124	1,068.913

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wydatek netto fund. kraj. na r. 1911	Wyjaśnienia
Korony			
882.112	985.204	518.839	
15.876	15.132	18.824	
4.200	4.200	4.200	
800	800	400	
900	800	400	
3.400	4.400	2.400	
600	1.200	400	
400	800	400	
800	1.200	800	
1.600	2.400	1.200	
700	800	400	
800	1.600	800	
350	800	400	
800	800	500	
1.180	1.000	800	
2.500	2.500	1.100	*Więcej*, z powodu pomyślnego rozwoju warsztatów
3.160	3.360	2.160	
1.600	2.200	1.400	*Więcej*, z powodu zamierzonego przeniesienia tej szkoły do osobnego budynku. Dotychczas mieści się szkoła w budynku kraj. szkoły zabawkarskiej.
39.666	43.992	36 584	
882.112	985.204	518.839	

Fundusz krajowy. Rubryka XII. Przemysł i rękodzieła.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia . {	995.789	73.124	1,068.913
			42.284	7.000	49.284
	129	Kańczuga, szkoła koronkarska 1.800 K subwencya państwowa . 1.600 „	3.400	—	3.400
	129a	Przeworsk, szkoła koronkarska S. S. Miłosierdzia . . .	—	—	—
	130	Rudki, szkoła koronkarska . . .	600	—	600
	131	Myślenice, warsztat kapeluszniczy:			
		a) na utrzymanie . . .	6.000	—	6.000
		b) I. półroczna rata od 4% pożyczki komunalnej . 70.000 K	—	3.500	3.500
	132	Oświęcim, szkoła rzemieślnicza O. O. Salezyanów . . 5.000 K subwencya państwowa . 3.000 „	8.000	—	8.000
	133	Miejsce Piastowe, warsztaty rzemieślnicze towarz. „Powciągliwość i Praca“ . . .	4.000	—	4.000
	134	Pawlikowice, warsztaty rzemieślnicze towarz.. „Powściągliwość i Praca	2.500	—	2.500
	135	Kraków, szkoła praktycznych robót kobiecych w szkole św. Scholastyki	4.000	—	4.000
	136	Lwów, szkoła robót towarz. „Pracy kobiet“	1.750	—	1.750
	137	Przemyśl, szkoła robót u P. P. Benedyktynek	1.000	—	1.000
	137a	Przemyśl, szkoła robót stowarzyszenia „Pracy kobiet“ . .	—	—	—
	138	Kołomyja, szkoła robót towarzystwa „Pracy kobiet“ . .	2.000	—	2.000
	139	Kołomyja, szkoła gospodarstwa domowego	500	—	500
	140	Lwów, szkoła robót spółki przemysłowej „Trud“:			
		a) na szkołę . . . 400 K			
		b) na bursę . . . 600 „	1.000	—	1.000
	141	Lwów, szkoła robót Stowarzyszenia konfekcyi damskiej św. Józefa	1.000	—	1.000
	142	Zwiniacz, szkoła tkacka	600	—	600
	143	Kuliki, szkoła zabawkarska . 700 K subwencya państwowa . 600 „	1.300	—	1.300
		Suma grupy C) .	79.934	10.500	90.434
		Do przeniesienia .	1,075.723	83.624	1,159 347

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wydatek netto fund. kraj. na r. 1911	Wyjaśnienia
Korony			
882.112	985.204	518.839	
39.666	43.992	36.584	
2.600	3.200	1.800	*Więcej*, ze względu na spodziewaną wyższą subwencyę od c. k. Rządu.
600	600	—	Nie preliminuje się z powodu zwinięcia szkoły.
600	600	600	
6.500	8.500	3.500	*Mniej*, gdyż niebawem ma wejść w życie Związkowa pracownia kapeluszników przy pomocy c. k. Rządu.
—	3.850	3.500	*Mniej*, wedle planu umorzenia.
5.000	5.000	5 000	*Więcej*, ze względu na spodziewaną subwencyę od c. k. Rządu.
4.000	4.000	4.000	
—	2.500	2.500	
5.000	4.000	4 000	
1.750	1.750	1 750	
1.000	1.000	1.000	
600	—	—	
1.600	1.600	2.000	
—	—	500	
1.000	1.000	1.000	
1.000	1.000	1.000	
—	600	600	
—	—	700	
70.916	83.192	70 034	
953.028	1,068.396	588 873	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	1,075.723	83.624	1,159.347
		D.) Szkoły handlowe.			
	144	Akademia handlowa we Lwowie . .	16.000	—	16.000
	145	Wyższa szkoła handlowa w Krakowie:			
		a) na utrzymanie	20.000	—	20.000
		b) „ umorzenie pożyczki 70.000 K na budowę	—	3.500	3.500
		c) na koszta urządzenia w nowym gmachu	—	—	—
	146	Dwuklasowe szkoły handlowe w Krakowie męskie i żeńskie	6.500	—	6.500
	147	Nowe dwuklasowe szkoły handlowe .	6.000	—	6.000
	148	Szkoła Towarzystwa handlowego we Lwowie.	5.000	—	5.000
		Suma grupy D) .	53.500	3.500	57.000
		E.) Kursa.			
	149	Nauczyciel wędrowny dla majsterskich kursów szewskich	2.400	—	2.400
	150	Kursa majsterskie	25.000	—	25.000
	151	Kursa wędrowne tkactwa, koszykarstwa i t. d.	6.000	—	6.000
		Suma grupy E) .	33.400	—	33.400
		F.) Subwencye dla zakładów, instytucyi przemysłowych i t. d.			
	152	Krajowy Związek przemysłowy we Lwowie	30.000	—	30.000
	153	Liga pomocy przemysłowej we Lwowie na cele ogólne	—	15.000	15.000
	154	Liga pomocy przemysłowej:			
		a) na urządzanie ruchomych wystaw	—	8.000	8.000
		b) na zakupno wozu magazynowego	—	—	—
	155	Stowarzyszenia rzemieślnicze we Lwowie i na prowincyi (ryczałt do dyspozycyi Wydziału kraj.)	4.000	—	4.000
		Do przeniesienia .	34.000	23.000	57.000
			1,162.623	87.124	1,249.747

Preliminarz na rok **1911.**

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wydatek netto fund. kraj. na r. 1911	Wyjaśnienia
Korony			
953.028	1,068.396	588.873	
16.000	16.000	16.000	
20.000	20.000	20.000	
3.500	3.500	3.500	
5.000	5.000	—	Odpada jako kredyt nadzwyczajny.
6.693	6.500	6.500	
—	6.000	6.000	
—	5.000	5 000	
51.193	62.000	57.000	
2.400	2.400	2.400	
25.000	25.000	20.000	
4.312	6 000	6.000	
31.712	33.400	28.400	
30.000	30.000	30.000	
12.000	15.000	15.000	
8.000	8.000	8.000	
—	5.000	—	Odpada jako kredyt nadzwyczajny — jednorazowy.
3.000	4.000	4.000	
53.000	62.000	57.000	
1,035.933	1,163.796	674.273	

Fundusz krajowy. Rubryka XII. Przemysł i rękodzieła.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	1,162.623	87.124	1,249.747
			34.000	23.000	57.000
	156	Wydawnictwo „Odrodzenia“ . . .	2.000	—	2.000
	157	Wydawnictwo „Kupiec polski“ w Krakowie	400	—	400
	158	Muzeum przemysłowe we Lwowie:			
		a) na utrzymanie	8.000	—	8.000
		b) na umorzenie pożyczki 100.000 K na budowę VIII i IX rata półroczna z 20 lecia od 1. stycznia 1907 r. .	—	4.989	4.989
	159	Muzeum technologiczne we Lwowie .	6.000	—	6.000
	160	Towarzystwo technologiczne w Krakowie, na utrzymanie nieustającej Wystawy przemysłowej	1.500	—	1.500
	161	Instytut popierania przemysłu w Krakowie:			
		a) na cele ogólne	6.000	—	6.000
		b) na umorzenie pożyczki 150.000 K na budowę gmachu	—	7.500	7.500
	162	Muzeum przemysłowe w Krakowie .	8.000	—	8.000
	163	Izba handlowo-przemysłowa we Lwowie II i III rata półroczna na umorzenie 4% komun. pożyczki 108.200 na budowę gmachu	—	4.989	4.989
	164	Związek Stowarzyszeń rękodzielniczych we Lwowie	2.000	—	2.000
	165	Związek Stowarzyszeń rękodzielniczych w Krakowie	2.000	—	2.000
	166	Izbie rękodzielniczej w Krakowie jako udział kraju w kapitale na budowę „Domu rękodzielniczego“ w sumie 60.000 K od których wstawia się ratę anuitetową aż do umorzenia pożyczki po	—	3.000	3.000
	167	Stowarzyszenie kobiet „Pomoc przemysłowa“ we Lwowie	800	—	800
	168	Tyśmienica, Spółka kuśnierzy i białoskórników II rata pożyczki 50.000 K na 44 lat	—	2.500	2.500
	169	Ludwikówka, spółka tkaczy:			
		a) na utrzymanie instruktora .	2.400	—	2.400
		b) II. rata od pożyczki 10.000 K .	—	500	500
	169a	Kraków, na wspólną halę maszynową dla stolarzy	—	—	—
	170	Kraków, Polski Związek katolickich uczniów rękodzielniczych . . .	500	—	500
		Do przeniesienia .	73.600	46.478	120.078
			1,162.623	87.124	1,249.747

Preliminarz na rok **1911.**

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wydatek netto fund. kraj. na r. 1911	Wyjaśnienia
	Korony		
1,035.933	1,163.796	674.273	
53.000	62.000	57.000	
2.000	2.000	2.000	
400	400	400	
8.000	8.000	8.000	
5.000	5.000	4.989	*Mniej*, na podstawie planu umorzenia tej pożyczki.
6.000	6.000	6.000	
1.500	1.500	1.500	
6.000	6.000	6.000	
7.500	7.500	7.500	
8.000	8.000	8.000	
4.998	5.000	4.989	Jak poz. 158./b)
2.000	2.000	2.000	
2.000	2.000	2.000	
—	3.000	3.000	
—	800	800	
—	2.750	2.500	*Mniej*, stosownie do planu umorzenia tej pożyczki.
—	2.400	2.400	
—	550	500	*Mniej*, wedle planu umorzenia.
—	7.000	—	Odpada jako kredyt nadzwyczajny — jednorazowy.
—	500	500	
106.398	132.400	120.078	
1,035.933	1,163.796	674.273	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia . {	1,162.623	87.124	1,249.747
			73.600	46.478	120.078
	171	Na koszta założenia i utrzymania biura Patronatu Spółek rękodzielniczych .	40.000	—	40.000
	172	Dotacya do kraj. funduszu rękodzielniczego (przez lat 10)	—	100.000	100.000
		Suma grupy F) .	113.600	146.478	260.078
		G.) Stypendya zasiłki i inne wydatki na cele przemysłowe.			
	173	Zasiłki dla uczniów państwowych szkół przemysłowych	16.000	—	16.000
	174	Na bursy dla młodzieży rzemieślniczej .	10.000	—	10.000
	175	Zasiłki dla młodzieży handlowej . .	12.000	—	12.000
	176	Zasiłki na kształcenie nauczycieli szkół przemysłowych uzupełniających . .	4.500	—	4.500
	177	Zasiłki na kształcenie nauczycieli dla dwuklasowych szkół handlowych .	2.000	—	2.000
	178	Zasiłki bezzwrotne na cele przemysłowe	60.000	—	60.000
	179	Dotacya kraj. funduszu przemysłowego	—	200.000	200.000
	180	Lustracye Spółek przemysłowo-wytwórczych	4.800	—	4.800
	181	Zasiłki na wystawy przemysłowe . .	—	4.000	4.000
	181a	Gminie miasta Lwowa subwencya na wystawę miast	—	—	—
	181b	Stypendya na wyższe kształcenia w kierunku ekonomicznym	—	—	—
		Suma grupy G) .	109.300	204.000	313.300
		H.) Komisya krajowa dla spraw przemysłowych.			
	182	Sekretarz:			
		a) płaca . . . . 4.800 K			
		b) dodatek aktywalny . 1.288 „	6.088	—	6.088
	183	I. referent przemysłowy:			
		a) płaca . . . . 3.600 K			
		b) dodatek aktywalny . 1.104 „			
		c) dodatek pięcioletni . 400 „	5.104	—	5.104
		Do przeniesienia . {	11.192	—	11.192
			1,385.523	437.602	1,823.125

Preliminarz na rok **1911.**

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wydatek netto fund. kraj. na r. 1911	**Wyjaśnienia**
Korony			
1,035.933	1,163.796	674.273	
106.398	132.400	120.078	
—	—	40.000	W myśl uchwały Wys. Sejmu z. dn. 11. lutego 1910 r.
—	—	100.000	
106.398	132.400	260.078	
35.000	35.000	16.000	Preliminuje się *mniej* o 19.000 K z powodu wliczenia kredytów na zasiłki stypendyjne dla uczniów kraj. szkół zawodowych do szczegółowych preliminarzy szkół.
—	10.000	10.000	
12.371	8.000	12.000	*Więcej* na podstawie wynikłości z r. 1909.
2.978	4.500	4.500	
1.925	2.000	2.000	
60.000	60.000	60.000	
200.000	200.000	200.000	
4.800	4.800	4.800	
8.000	4.000	4.000	
—	50.000	—	Odpada jako kredyt nadzwyczajny, jednorazowy.
—	8.000	—	Nic się nie preliminuje, z powodu niewyczerpania kredytu z r. 1910.
325.074	386.300	313.300	
6.088	6.088	6.088	
5.004	5.104	5.104	
11.092	11.192	11.192	
1,467.405	1,682.496	1,247.651	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	Wniosek na rok 1911 nadzwyczajne	Wniosek na rok 1911 Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	1,385.523	437.602	1,823.125
			11.192	—	11.192
	184	II. referent przemysłowy:			
		a) płaca . . . . 2.800 K			
		b) dodatek aktywalny . 960 „	3.760	—	3.760
	185	Referent statystyczny (w myśl uchwały Sejmu z dnia 7. października 1909 r.)	5.800	—	5.800
	186	Aplikant	1 400	—	1.400
	187	Koszta podróży członków i urzędników komisyi i inne wydatki . . .	10.000	—	10.000
	188	Prenumerata czasopism i zakupno dzieł	600	—	600
	189	Badania, ankiety i pomoc kancelaryjna (Uchwała Sejmu z dnia 7/X. 1909) .	5.800	—	5.800
		Suma grupy H) .	38.552	—	38.552
		Ogółem suma wydatków .	1,424.075	437.602	1,861.677

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wydatek netto fund. kraj. na r. 1911	Wyjaśnienia
Korony			
1,467.405	1,682.496	1,247.651	
11.092	11.192	11.192	
—	3.760	3.760	
—	5.800	5.800	
913	1.400	1.400	
10.880	10.000	10.000	
517	400	600	*Więcej*, na podstawie wynikłości z lat ubiegłych.
—	5.800	5.800	
23.402	38.352	38.552	
1,490.807	1,720.848	1,286.203	Na rok 1911 preliminuje się ogółem w rubryce XII. wydatki w sumie . . . . . 1,861.677 K w porównaniu więc z preliminarzem roku 1910 w sumie . 1,720.848 „ preliminuje się na r. 1911 ogółem *więcej* o głównie z powodu wstawienia w myśl uchwały Wys. Sejmu nadzwyczajnego kredytu na dotacyę do krajowego funduszu rękodzielniczego, oraz kredytu zwycz. na koszta założenia i utrzymania biura Patronatu Spółek rękodzielniczych. 140.829 K Po potrąceniu z preliminowanych wydatków na r. 1911 w sumie j. w. . . . . 1,861.677 K dochodów rubr. XII. w sumie 577.744 „ okazuje się w rubr. XII. funduszu krajowego na r. 1911 wydatek (*netto*) . . . . 1,283.933 K w porównaniu z budżetem roku 1910 (*netto*) w sumie . . 1,175.254 „ preliminuje się na rok 1911 ogółem (*netto*) więcej o . . 108.679 K
Od tego, zwrot pożyczek na cele przemysłowe . .		2.270	
	Ogółem	1,283.933	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Dochody.			
		A) Szkoły przemysłowe uzupełniające.			
	1	W Białej	5.090	—	5.090
	2	„ Bochni	2.100	—	2.100
	3	„ Brodach	2.931	—	2.931
	4	„ Brzesku	1.938	—	1.938
	5	„ Brzeżanach	2.092	—	2.092
	6	„ Buczaczu	2.327	—	2.327
	7	„ Chrzanowie	4.048	—	4.048
	8	„ Dębicy	1.970	—	1.970
	9	„ Drohobyczu	5.113	—	5.113
	10	„ Gorlicach	3.114	—	3.114
	11	„ Jarosławiu	2.253	—	2.253
	12	„ Jaśle	2.915	—	2.915
	13	„ Kalwaryi	1.538	—	1.538
	14	„ Kałuszu	1.621	—	1.621
	15	„ Kętach	1.997	—	1.997
	16	„ Kołomyi I. im. Sobieskiego	5.265	—	5.265
	17	„ „ II. „ St. Szczepanowskiego	4.460	—	4.460
	18	„ Krakowie, przy pl. Matejki (im. św. Floryana)	8.051	—	8.051
	19	„ Krakowie, przy ul. Lubomirskiego (im. św. Mikołaja)	5.145	—	5.145
	20	„ Krakowie na Smoleńsku	3.616	—	3.616
	21	„ „ „ Kaźmierzu	5.676	—	5.676
	22	„ „ przy ul. Dietla (im. ces. Franc. Józefa)	3.452	—	3.452
	23	„ Krośnie	1.536	—	1.536
	24	„ Krzeszowicach	1.708	—	1.708
	25	We Lwowie, im. Kordeckiego	5.043	—	5.043
	26	„ „ „ św. Antoniego	4.912	—	4.912
	27	„ „ „ króla Sobieskiego	4.749	—	4.749
	28	„ „ „ Elżbiety	2.374	—	2.374
	29	„ „ „ Sienkiewicza	4.318	—	4.318
	30	„ „ „ św. Marcina	4.976	—	4.976
	31	„ „ „ Mickiewicza	3.059	—	3.059
		Do przeniesienia	109.387	—	109.387

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Dochód netto fund. kraj. na r. 1911	Wyjaśnienia
	Korony		
4.995	5.150	—	
2.017	2.100	—	
3.050	2.961	—	
1.713	1.938	—	
1.916	2.042	—	
2.134	2.327	—	
2.366	3.060	—	
1.787	2.020	—	
4.340	5.062	—	
2.411	2.570	—	
2.164	2.253	—	
2.112	2.385	—	
—	1.400	—	
1.616	1.892	—	
1.742	1.997	—	
7.191	4.628	—	*Poz. 1—64b.* (Szkoły przemysłowe-uzupełniające). Preliminuje się na rok 1911 ogółem *więcej*, o 5.448 K na podstawie preliminarzy szczegółowych dołączonych jako alegaty do niniejszego sprawozdania.
	3.777	—	
	7.288	—	
	5.172	—	
19.184	3.330	—	
	5.204	—	
	3.438	—	
2.055	1.436	—	
—	2.160	—	
	5.032	—	
	4.952	—	
	3.952	—	
29.671	2.374	—	
	4.304	—	
	5.006	—	
	2.968	—	
92.464	104.178	—	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	109.387	—	109.387
	32	We Lwowie, im. Piramowicza . .	4.251	—	4.251
	33	„ „ „ Staszica . . .	5.606	—	5.606
	34	„ „ „ Czackiego . . .	2.309	—	2.309
	35	„ „ „ Mickiewicza (żeńska) .	2.561	—	2.561
	36	„ „ „ św. Anny (żeńska) .	2.561	—	2.561
	37	„ „ „ M. Bernsteina (izrael.)	3.750	—	3.750
	38	W Leżajsku	1.909	—	1.909
	39	„ Łańcucie	1.758	—	1.758
	40	„ Myślenicach	1.848	—	1.848
	41	„ Nowym Sączu	5.804	—	5.804
	42	„ Nowym Targu	1.870	—	1.870
	43	„ Oświęcimie	1.709	—	1.709
	44	„ Podgórzu	4.456	—	4.456
	45	„ Przemyślu I. w śródmieściu . .	4.580	—	4.580
	46	„ „ II. na przedmieściu lwowsk.	2.872	—	2.872
	47	„ Rzeszowie	3.657	—	3.657
	48	„ Samborze	1.584	—	1.584
	49	„ Sanoku	2.514	—	2.514
	50	„ Sokalu	1.961	—	1.961
	51	„ Stanisławowie	3.755	—	3.755
	52	„ Starym Samborze . . .	2.092	—	2.092
	53	„ Starym Sączu	2.136	—	2.136
	54	„ Stryju	3.159	—	3.159
	55	„ Strzyżowie	1.566	—	1.566
	56	„ Tarnopolu	2.547	—	2.547
	57	„ Tarnowie	4.322	—	4.322
	58	„ Tarnobrzegu	2.030	—	2.030
	59	„ Turce (nad Stryjem)	2.324	—	2.324
	60	„ Wadowicach	2.486	—	2.486
	61	„ Wieliczce	2.255	—	2.255
	62	„ Złoczowie	2.429	—	2.429
	63	„ Żółkwi	2.053	—	2.053
	64	„ Żywcu	2.405	—	2.405
	64a	„ Kołaczycach	—	—	—
	64b	„ Zatorze	—	—	—
		Suma dochodów poz. 1—64 b)	202 506	—	202.506
	65	Subwencya państwowa na uzupełnienie przyborów i druki	1.000	—	1.000
	66	Subwencya państwowa na zakupywanie podręczników dla absolwentów szkół i bibliotek	2.500	—	2.500
	67	Subwencya państwowa na nowo założyć się mające szkoły i oddziały handlowe	4.000	—	4.000
	68	Subwencya państwowa na szkoły o typie zawodowym	7.000	—	7.000
		Do przeniesienia .	217.006	—	217.006

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Dochód netto fund. kraj. na r. 1911	Wyjaśnienia
	Korony		
92.464	104.178	—	
—	4.238	—	
—	5.528	—	
—	—	—	
—	2.534	—	
—	2.534	—	
3.750	3.750	—	
—	2.160	—	
1.578	1.808	—	
1.674	1.873	—	
4.841	5.816	—	
1.627	1.930	—	
—	1.400	—	
4.052	4.496	—	
5.432	4.129	—	
	2.882	—	
3.620	3.163	—	
1.488	1.586	—	
1.781	2.264	—	Wyjaśnienie jak na poprzedniej stronie.
1.291	1.996	—	
3.107	3.755	—	
1.794	2.092	—	
1.760	2.136	—	
2.423	2.847	—	
1.613	1.616	—	
2.916	2.567	—	
3.032	3.612	—	
1.862	2.030	—	
1.899	2.324	—	
2.190	2.486	—	
2.015	2.285	—	
2.515	2.454	—	
1.910	2.128	—	
1.954	2.021	—	
—	2.160	—	
—	2.280	—	
154.588	197.058	—	
1.000	—	—	
	2.500	—	Na podstawie żądania przedstawionego c. k. Rządowi.
4.598	2.000	—	
	15.000	—	
160.186	216.558	—	

Fundusz krajowy. Rubryka XII. Przemysł i rękodzieła.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	217.006	—	217.006
	69	Nieprzewidziane oddziały równorzędne .	1.000	—	1.000
	70	Subwencya państwowa na remuneracye dla kierowników i nauczycieli .	1 000	—	1.000
		Suma grupy A) .	219.006	—	219.006
		B) Krajowe szkoły zawodowe.			
	71	Brzezowiec, szkoła koszykarska . .	3.700	—	3.700
	72	Brzostek, „ „ . . .	4.900	—	4.900
	72a	Dyńów, „ „ . . .	—	—	—
	72b	Dżurów, „ „ . . .	—	—	—
	73	Gdów, „ „ . . .	9.400	—	9.400
	74	Leżajsk, „ „ . . .	8.200	—	8.200
	74a	Niżniów, „ „ . . .	—	—	—
	75	Tarnobrzeg, „ „ . . .	4.500	—	4.500
	76	Zator, „ „ . . .	5.560	—	5.560
	77	Lwów, centralny kurs koszykarski .	8.200	—	8.200
	78	Grybów, naukowy warsztat kołodziejski	19.200	—	19.200
	79	Grzymałów, „ „ „	13.500	—	13.500
	80	Kamionka strumiłowa, szkoła kołodziejska i ciesielska	12 500	—	12.500
	81	Tłumacz, szkoła zawodowa kołodziejska	13.342	—	13.342
	82	Stanisławów, szkoła stolarska . .	17.500	—	17.500
	83	Kalwarya, „ „ . . .	10.800	—	10.800
	84	Jaworów, naukowy warsztat dla wyrobu zabawek	27.800	—	27.800
	85	Kołomyja, szkoła garncarska . . .	9.050	—	9.050
	86	Podgórze, kursa dla przemysłu keramicz.	5.420	—	5.420
	87	Witków, naukowy warsztat szewski .	6.200	—	6.200
	88	Stary Sącz „ „ „	16.400	—	16.400
	88a	Dobczyce, szkoła szewska . . .	—	—	—
	89	Kołomyja, „ „ . . .	7.700	—	7.700
	90	Krosno „ tkacka	8.800	—	8.800
	91	Gliniany, naukowy warsztat tkacki .	4.340	—	4.340
	92	Gorlice, „ „ „	2.400	—	2.400
	93	Kosów, „ „ „	2.180	—	2.180
	94	Łańcut, „ „ „	2.900	—	2.900
	94a	Rychwałd, „ „ „	—	—	—
	95	Rakszawa, szkoła sukiennicza . .	10.080	—	10.080
	96	Zakopane, szkoła koronkarska . .	5.600	—	5.600
	97	Bobowa, „ „ . . .	3.950	—	3.950
	98	Maków, „ hafciarska . . .	4.446	—	4.446
		Do przeniesienia .	248.568	—	248.568
			219.006	—	219.006

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Dochód netto fund. krai. na r. 1911	Wyjaśnienia
	Korony		
160.186	216.558	—	
—	1.000	—	Wyjaśnienie jak na stronie poprzedniej.
—	—	—	
160.186	217.558	—	
3 712	3.400	—	
5 328	4.900	—	
711	3.700	—	
460	—	—	
6.488	9.200	—	
8.738	7.500	—	
1.434	—	—	
3.354	4.800	—	
5.411	5.360	—	
5.376	6.500	—	
17.843	16.000	—	
12.711	12.000	—	
13.589	12.500	—	
9.202	11.550	—	
14.868	16.700	—	*Poz. 71—101.* (Krajowe szkoły zawodowe). Preliminuje się na rok 1911 ogółem *więcej* o 25.032 K na podstawie wyjaśnień zamieszczonych w szczegółowych preliminarzach szkół, dołączonych jako alegaty do niniejszej rubryki.
7.743	10.300	—	
23.819	24.800	—	
8.019	8.550	—	
5.208	5.420	—	
7.816	6.200	—	
16.665	15.600	—	
669	—	—	
7.953	7.200	—	
8.500	8.800	—	
3.418	3.940	—	
1.611	2.360	—	
2 100	2.180	—	
2.319	2.900	—	
1.000	1.200	—	
8.086	9.080	—	
5.223	5.600	—	
3.002	2.850	—	
4.222	4.346	—	
226.598	235.436	—	
160.186	217.558	—	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	219.006	—	219.006
			248.568	—	248.568
	99	Drohowyże, szkoła rzemiosł w zakładzie hr. St. Skarbka	77.700	—	77.700
	100	Lwów, keramiczna stacya doświadczalna	800	—	800
	101	Lwów, mechaniczna „ „	2.000	—	2.000
		Suma dochodów poz. 71—101 .	329.068	—	329.068
	102	Subwencya państwowa na kursa majsterskie	5.000	—	5.000
	103	Zwroty zaliczek na płace dla personalu kraj. szkół przemysłowych i biura krajowej Komisyi przemysłowej .	2.000	—	2 000
	104	Zwrot długu b. kierownika szkoły szewskiej w Starym Sączu . . .	600	—	600
		Suma grupy B) .	336.668	—	336.668
		C). Szkoły zawodowe przez kraj snbwencyonowane.			
	105	Albigowa, pracownia koszykarska . .	40	—	400
	106	Bilinka, „ „ . .	2 400	—	400
	107	Czerwona Wola, szkoła koszykarska .	.000	—	2.000
	108	Chyszewice, pracownia koszykarska .	800	—	800
	109	Milczyce, „ „ .	400	—	400
	110	Przewrotne, „ „ .	400	—	400
	111	Rudki, szkoła koszykarska . . .	1.200	—	1.200
	112	Siekierczyce, szkoła koszykarska . .	400	—	400
	113	Wielowieś, pracownia koszykarska .	800	—	800
	114	Żurawno „ „ .	400	—	400
	115	Touste, pracownia garncarska . .	300	—	300
	116	Budzanów, warsztat tkacki . . .	600	—	600
	117	Korczyna, „ „ . . .	1.800	—	1.800
	118	Wilanowice. „ „ . . .	1.600	—	1.600
	119	Jaworów, szkoła koronkarska . .	1.200	—	1.200
	120	Kańczuga, „ „ . .	2.600	—	1.600
	121	Myślenice, warsztat kapeluszniczy ,	.500	—	2.500
	122	Oświęcim, szkoła rzemieślnicza OO. Salezyanów	3 000	—	3.000
	123	Kuliki, szkoła zabawkarska . . .	600	—	600
		Suma grupy C) .	20.400	—	20.400
		Do przeniesienia .	576.074	—	576.074

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Dochód netto fund. kraj. na r. 1911	Wyjaśnienia
Korony			
160.186	217.558	—	
226.598	235.436	—	
68.309	65.800	—	Wyjaśnienie jak na poprzedniej stronie.
1.429	800	—	
4.177	2.000	—	
300.513	304.036	—	
—	5.000	—	
4.579	2.000	—	
250	—	600	Po śmierci kierownika kraj. szkoły szewskiej w Starym Sączu śp. Gaudnika, okazał się brak gotówki w kasie szkolnej w kwocie 5.574 K, który rodzina śp. zmarłego aktem notaryalnym zobowiązała się zwracać funduszowi krajowemu w ratach miesięcznych po 50 Koron.
305.342	311.036	600	
300	400	—	Na podstawie żądania przedstawionego c. k. Rządowi.
300	400	—	
1.000	2.000	—	
200	800	—	
—	400	—	
—	400	—	
400	1.200	—	
300	400	—	
—	800	—	
—	400	—	
—	300	—	
300	400	—	
1.000	1.400	—	
1.100	1.200	—	
400	1.000	—	
800	1.400	—	
—	2.500	—	
—	—	—	
—	—	—	
6.100	15.400	—	
471.628	543.994	600	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	576.074	—	576.074
		D) Zwroty pożyczek na cele przemysłowe.			
	123a	Maków krajowa szkoła hafciarska zwrot pożyczki na fundusz obrotowy w kwocie 1.000 K. spłacalnej w 5. ratach od roku 1907 po 200 K. rocznie V. rata	—	—	—
	124	Przemyśl, Konwent PP. Benedyktynek zwrot pożyczki na budowę szkoły robót kobiecych w kwocie 10.000 K spłacalnej w 17 ratach od roku 1879 po 600 K. rocznie XV. rata .	—	600	600
	125	Śniatyn, Wydział powiatowy, zwrot pożyczki na zakupno realności dla b. krajowej szkoły koszykarskiej w Dżurowie w kwocie 6.000 K po 400 koron rocznie XII. rata . . .	—	400	400
	126	Świątniki, c. k. szkoła ślusarska zwrot pożyczki na fundusz obrotowy w kwocie 2.000 K. spłacalnej w 5. ratach od r. 1907 po 400 K. rocznie V. rata	—	400	400
	126a	Rudki, szkoła koszykarska, zwrot reszty pożyczki	—	—	—
	127	Mączyński Henryk, zwrot pożyczki na zakupno maszyny do nasiekania pilników w kwocie 2.000 K. spłacalnej w 200 ratach po 10 K. miesięcznie od 1. lipca 1910 r. . .	—	120	120
	128	Sozański Jan, zwrot pożyczki 2.500 K. spłacanej w 200 ratach po 12 K. 50 gr. miesięcznie począwszy od 1. lipca 1910 r.	—	150	150
		Suma grupy D) .	—	1.670	1.670
		Ogółem suma dochodów .	576.074	1.670	577.744

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Dochód netto fund. kraj. na r. 1911	Wyjaśnienia
Korony			
471.628	543.994	600	
—	200	—	Odpada, z powodu odpisania całej należytości w myśl rozp. Wydz. kraj. do LW. 11.893/10.
600	600	600	
400	400	400	
400	400	400	
600	—	—	
—	—	120	Na podstawie warunków na jakich pożyczki udzielone zostały.
—	—	150	
2.000	1.600	1.670	
473 628	545.594	2.270	Na rok 1911 preliminuje się w rubr. XII. dochody w sumie . . . . 577.744 K w porównaniu z budżetem r. 1910 w sumie . . . . . 545.594 „ preliminuje się na r. 1911 ogółem *więcej*, o . . . . . 32.150 K z powodów podanych w wyjaśnieniach do poszczególnych pozycyj.

LW. 108.079/1910. We Lwowie, dnia 10 września 1910.

Aleg 714

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie uzupełnienia postanowień regulaminu sejmowego.

Wysoki Sejmie!

Przedłożony Wysokiemu Sejmowi sprawozdaniem Wydziału krajowego z dnia 3. września 1907 LW. 30.603 (Aleg. 273/07) projekt regulaminu obrad sejmowych zawierał, ujęte w §. 53, postanowienia mające na celu obronę czci osób, którym nie przysługa prawo brania udziału w obradach Sejmu. Postanowienia te polegały na tem, że jeżeli poseł kogoś, kto nie ma prawa brać udziału w obradach Sejmu, obwinia w Sejmie czy to ustnie, czy pisemnie o czyn karygodny, lub zarzuca mu czyny uwłaczające jego czci, albo podnosi twierdzenia ubliżające mu odnośnie do jego życia prywatnego lub rodzinnego, to zaczepionemu przysługa prawo wniesienia na ręce Marszałka kraj. pisemnego zażalenia. Zażalenie to miało być przedmiotem załatwienia komisyi dyscyplinarnej, ewentualnie Sejmu, i mogło spowodować udzielenie posłowi, który wniósł obwinienie, napomnienia przy ewentualnem odebraniu dyet przez pewien czas do dni 14, albo nawet przy wykluczeniu posła do 14 dni ze Sejmu z odebraniem dyet.

Przepisy te, analogiczne do postanowień zawartych w projektach c. k. Rządu z r. 1906, 1907, 1909 w przedmiocie zmiany ustawy o regulaminie Rady państwa, normujące postępowanie w wypadku obwinienia w Wys. Izbie osób niemających prawa brania udziału w obradach sejmowych o czyny karygodne lub zarzucenia takim osobom czynów uwłaczających ich czci, uzasadniał Wydział krajowy, w powołanem na wstępie swem sprawozdaniu, koniecznością zapewnienia osobom poza Wysoką Izbą stojącym jakiegoś środka obrony przed nieuzasadnionymi atakami na największy skarb, jakim jest cześć ludzka i dania im możności rychłej rehabilitacyi, oraz potrzebą zabezpieczenia powagi obrad Wys. Sejmu, jaką mogłyby obniżyć lekkomyślne i nieuzasadnione napaści natury osobistej.

Sejmowa komisya dla reformy wyborczej w sprawozdaniu z dnia 28. września 1907 Ls. 3.237/907 (Al. 415/907) w przedmiocie projektu regulaminu sejmowego przyjęła wniosek Wydziału krajowego, a godząc się na wypowiedzianą w tym wniosku zasadę (w §. 50 swego przedłożenia) poczyniła pewne nieistotne zmiany.

Dla porównania przytaczamy tekst odnośnego wniosku Wydziału krajowego i sejmowej komisyi dla reformy wyborczej.

Wniosek Wydziału krajowego (§. 53).

Jeżeli poseł kogoś, kto nie ma prawa brać udziału w obradach Sejmu, obwinia w Sejmie czy to ustnie, czy pisemnie o czyn karygodny lub zarzuca mu czyny uwłaczające jego czci, albo podnosi twierdzenia ubliżające ma odnośnie do jego życia prywatnego lub rodzinnego to zaczepionemu przysłuża prawo wniesienia na ręce Marszałka pisemnego zażalenia. Zażalenie takie musi być Marszałkowi doręczone w przeciągu 14 dni od dnia, w którym nastąpiło w Sejmie obwinienie. — Marszałek takie zażalenie wniesione w czasie należytym przekaznje komisyi dyscyplinarnej. Komisya taka w komplecie przynajmniej 4 członków wliczając przewodniczącego, rozstrzyga zwykłą większością obecnych członków. Marszałek głosuje w razie równości głosów. Komisya może przesłuchać obwiniającego i zaczepionego, i może odrzucić zażalenie bez przedkładania Sejmowi w tym przedmiocie sprawozdania. Komisya może też uznać za stosowne złożyć Sejmowi sprawozdanie, a wniosek jej może opiewać, albo o przejście do porządku dziennego nad zażaleniem z przytoczeniem powodów lub bez tego, albo o udzielenie posłowi napomnienia.

W tym ostatnim wypadku może komisya przedłożyć Sejmowi wniosek dodatkowy o odebranie posłowi dyet przez pewien czas do 14 dni, albo też o wykluczenie posła do 14 dni ze Sejmu z odebraniem dyet

Do wniosku komisyi może prócz jej sprawozdawcy otrzymać w Sejmie głos tylko poseł, przeciw któremu wniesiono zażalenie i to raz jeden. Sejm ma wniosek komisyi albo uchwalić albo odrzucić.

Wniosek kom. dla reformy wyborczej. (§. 50.)

Jeżeli poseł kogoś, kto nie ma prawa brać udziału w obradach Sejmu, obwinia w Sejmie czy to ustnie, czy pisemnie o czyn karygodny, albo podnosi twierdzenia, które ubliżają jego życiu prywatnemu lub rodzinnemu, to zaczepionemu służy prawo wniesienia na ręce Marszałka pisemnego zażalenia. Zażalenie takie musi być Marszałkowi doręczone w przeciągu 14 dni od dnia w którym nastąpiło w Sejmie obwinienie — Marszałek takie zażalenie wniesione w czasie należytym przekazuje komisyi dyscyplinarnej. Komisya taka w komplecie przynajmniej 4 członków wliczając przewodniczącego, rozstrzyga zwykłą większością obecnych członków. Marszałek głosuje w razie równości głosów. Komisya może przesłuchać obwiniającego i zaczepionego i w ogóle sprawdzić naprowadzone okoliczności, poczem może odrzucić zażalenie bez przedkładania Sejmowi w tym przedmiocie sprawozdania. Komisya może też uznać za stosowne złożyć Sejmowi sprawozdanie, a wniosek jej może opiewać, albo o przejście do porządku dziennego nad zażaleniem z przytoczeniem powodów lub bez tego, albo o udzielenie posłowi napomnienia.

W tym ostatnim wypadku może komisya przedłożyć Sejmowi wniosek dodatkowy o wykluczenie posła do 5 dni ze Sejmu z odebraniem dyet.

Do wniosku komisyi może prócz jej sprawozdawcy otrzymać w Sejmie głos tylko poseł, przeciw któremu wniesiono zażalenie i to najwięcej dwa razy. Sejm ma wniosek komisyi bez zmian albo uchwalić, albo odrzucić.

W odbytej w dniu 9 października 1907 rozprawie ogólnej nad sprawozdaniem sejmowej komisyi dla reformy wyborczej w przedmiocie projektu regulaminu sejmowego, jakoteż w dniu 10 października 1907 w rozprawie szczegółowej nad wnioskiem komisyi, dotyczącym obrony czci osób, którym nie przysłuża

prawo brania udziału w obradach sejmowych, w szczególności w rozprawie szczegółowej nad §. 50. projektu komisyi domagali się niektórzy mowcy usunięcia postanowień w tym paragrafie zawartych, inni zaś odmiennego sposobu sformułowania zasady wypowiedzianej w tych przepisach.

Wysoki Sejm nie uchwalił wniosku komisyi, lecz na posiedzeniu w dniu 10. października 1907 powziął w tej sprawie następującą uchwałę:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby wziął pod bliższą rozwagę kwestyę sformułowania zasady w §. 50 projektu regulanimu i sprawozdanie w tej sprawie Sejmowi przedłożył".

Wspomnianą rezolucyę Wys. Sejmu przypomniał poseł Starzyński dwukrotnie w czasie ostatniej sesyi sejmowej, a to w przemówieniach dnia 22. stycznia i 4 lutego 1910 żądając, by Wydział krajowy przyszedł do Wys. Sejmu z przedłożeniem o wprowadzenie postanowień, mających na celu chronić cześć osób do Wys. Izby nienależących.

Stosując się do uchwały z dnia 10 października 1907, przedkłada Wydział krajowy poniżej Wys. Sejmowi wniosek o uzupełnienie postanowień regulaminu i pozwala sobie uzasadnić ten wniosek w następujący sposób:

Regulamin obowiązujący zawiera w § 49 postanowienia, mające na celu chronić osoby przed ich znieważaniem w Sejmie.

Przepisy bowiem §. 49 regulaminu wyraźnie opiewają, że Marszałek może wykluczyć z bieżącego posiedzenia Sejmu posła, który w Izbie dopuścił się obelg, a zwołać się mająca bezpośrednio po posiedzeniu, na którem nastąpiło wykluczenie komisya dyscyplinarna może orzecz przedłużenie wykluczenia, aż do czterech następnych posiedzeń. (§. 49 u. 2 i 4).

Wydział krajowy jest zdania, że przepisy te mają na celu ochraniać cześć osób i to tak tych, którym przysługa prawo brania udziału w obradach Sejmu, jakoteż osób do Wys. Sejmu nienależących, a więc niemających prawa brania udziału w obradach sejmowych.

Historya wprowadzenia do regulaminu pastanowień objętych §. 49 uzasadnia dostatecznie, że takie właśnie zapatrywanie Wydziału krajowego jest zgodne z istotą, oraz celem powołanych wyżej przepisów §. 49 regulaminu.

Postanowienia te mieściły się bowiem już w poprzednim prowizorycznym regulaminie, a wprowadzono je, na wniosek p. M. Urbańskiego, uchwałą Wys. Sejmu z 27 marca 1899 r., jako §. 64. a. ust. 2. i 3. prow. regulanimu z 27/11 1865 roku. W rozprawach nad tą sprawą wyraźnie zaznaczono, że użyty w tych przepisach wyraz „obelgi" określa „rozmyślne, czy ciężkie znieważi", (przemówienie członka komisyi reformy wyborczej p. Wł. Wiktora Czaykowskiego w dniu 27/3 1899), oraz, że zachowując tradycyjną powagę obrad sejmowych należy w nich przestrzegać zasad „przyzwoitości społecznej", a więc nie dopuszczać do nadużywania wolności słowa, jakiem jest bezprzecznie znieważanie osób (przemówienie śp. p. A. Jaworskiego w dniu 27/3 1899).

Nie tylko jednak przebieg obrad nad tą sprawą, lecz także tekst i uzasadnienie wniosku p. M. Urbańskiego (Al. 174/1898-9), oraz sprawozdanie komisyi reformy wyborczej w tym przedmiocie (Al. 245/1898—9 przemawiają za powyższą interpretacyą odnośnych postanowień.

Przepisów tych, które mają również na celu zabezpieczyć powagę obrad, jaką mogłyby obniżyć lekkomyślne i nieuzasadnione napaści natury osobistej, nie mógł jednak Wydział krajowy uznać za dostateczny środek obrony czci osób, które w Sejmie obwiniono o czyny karygodne, którym zarzucono czyny uwłaczające czci, albo przeciw którym podniesiono twierdzenia, ubliżające im odnośnie do ich życia

prywatnego i rodzinnego i dlatego zaproponował Wydział krajowy w §. 53 projektu regulaminu z r. 1907 przyjęcie zasady, że obwinionemu służy w tych wydadkach prawo wniesienia zażalenia, które winno stać się przedmiotem dochodzenia i rozstrzygnięcia przez komisyę dyscyplinarną, ewentualnie przez pełną Izbę.

Wprowadzenie tej zasady uważaliśmy za konieczne w obec możliwości zarzucenia komuś w Sejmie w sposób zupełnie nieobelżywy, przeciwnie w sposób zupełnie przyzwoity czynów karygodnych, uwłaczających czci zaczepionego. W tych wypadkach przepisy §. 49 są niewystarczającymi, bo obwiniony pozbawiony jest wszelkich środków obrony, i to nie rzadko wówczas, gdy obwinienie mogło zachwiać czcią zaczepionego w opinii publicznej i podkopać, a nawet wśród pewnych okoliczności zniszczyć jego egzystencyę materyalną.

W tych razach trzeba koniecznie otworzyć dla obwinionego jakieś forum, gdzieby mógł uzyskać zadośćuczynienie. I tem właśnie forum ma być komisya dyscyplinarna.

Forum to winno, zdaniem naszem, być dostępnem nie tylko dla osób, którym nie przysłuża prawo brania udziału w obradach sejmowych, lecz także dla osób to prawo posiadających.

Obwinienia takie mogą bowiem spotkać i posłów. Wprawdzie ci ostatni mogą sami sprostować uczynione zarzuty i odeprzeć obwinienia, niewątpliwie jednak orzeczenie kolegialne komisyi dyscyplinarnej może mieć niekiedy daleko większe znaczenie, a dla samego obwinionego być daleko lepszym i skuteczniejszym środkiem obrony, od obrony własnej.

Z tego też powodu Wydział krajowy zmienia swój pierwotny wniosek z r. 1907 rozszerzając ten środek obrony także na osoby, które mają prawo brania udziału w obradach.

Prócz tej jednej zmiany przedkłada Wydział krajowy Wys. Sejmowi wniosek identyczny z wnioskiem uczynionym w r. 1907. Wydział krajowy zastanawiał się nad innymi sposobami sformułowania zasady, wyrażonej w przedłożonym poniżej wniosku, przyszedł jednak do przekonania, że w danych okolicznościach przedstawiony Wys. Sejmowi sposób jest najwłaściwszym.

Jakież bowiem podniesiono w r. 1907 zarzuty przeciw takiemu sformułowaniu tej zasady? Oto najważniejszymi zarzutami były te, że nie do kompetencyi Izby, lecz do sądu należy skonstatowanie, czy ktoś popełnił czyn karygodny, czy nie; następnie, że proponowane postanowienia ograniczają swobodę słowa, a wreszcie, że staną się niepotrzebnym balastem, bo spowodują liczne zażalenia osób do Wys. Sejmu nie należących.

Wydział krajowy nie podziela tego zapatrywania. W tych bowiem wypadkach, w których proponowane przepisy mają mieć zastosowanie, droga sądu jest właśnie wykluczoną, a komisya dyscyplinarna jest rodzajem rady honorowej wypowiadającej swą opinię. Projektowane postanowienia mają na celu zapobiedz spotwarzaniu osób, a ta forma wyrażania się jest zupełnie odmienną, i różniącą się od krytyki, choćby jak najdalej idącej.

Wreszcie, aby uniknąć balastu wskutek nieuzasadnionych zażaleń przyznano w proponowanych postanowieniach komisyi dyscyplinarnej prawo odrzucenia zażaleń bez przedkładania Sejmowi sprawozdania.

Z tych więc powodów, jakoteż z przyczyny, że komisya reformy wyborczej przyjęła w r. 1907 proponowany przez Wydział krajowy sposób sformułowania zasady w tej sprawie, wreszcie biorąc na uwagę, że i ostatni z r. 1909 projekt rządowy w przedmiocie zmiany ustawy o regulaminie Rady państwa i przedłożenia referentów w tej sprawie zawierają przepisy analogiczne do posta-

nowień zaprojektowanych Wys. Sejmowi w r. 1907, Wydział krajowy ponawia swój wniosek w tym przedmiocie i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Regulamin sejmowy uzupełnia się postanowieniami w §. 49 a) wymienionemi, jak następuje:

§. 49 a).

Jeżeli poseł obwinia kogoś w Sejmie czy to ustnie, czy pisemnie o czyn karygodny, lub zarzuca komu czyny uwłaczające jego czci, albo podnosi twierdzenia, które ubliżają jego życiu prywatnemu lub rodzinnemu, to zaczepionemu służy prawo wniesienia na ręce Marszałka pisemnego zażalenia. Zażalenie takie musi być Marszałkowi doręczone w przeciągu 14 dni od dnia, w którym zaszedł ten wypadek.

Marszałek takie zażalenie wniesione w czasie należytym przekazuje komisyi dyscyplinarnej. Komisya ta w komplecie przynajmniej 4 członków, wliczając przewodniczącego, rozstrzyga zwykłą większością obecnych członków. Marszałek głosuje w razie równości głosów.

Komisya może przesłuchać obwiniającego i zaczepionego i może odrzucić zażalenie bez przedkładania Sejmowi w tym przedmiocie sprawozdania. Komisya może też uznać za stosowne złożyć Sejmowi sprawozdanie, a wniosek jej może opiewać albo o przejście do porządku dziennego nad zażaleniem z przytoczeniem powodów lub bez tego, albo o udzielenie posłowi napomnienia.

W tym ostatnim wypadku może komisya przedłożyć Sejmowi wniosek dodatkowy o odebranie posłowi dyet przez pewien czas do 14 dni, albo też o wykluczenie posła do 14 dni ze Sejmu z odebraniem dyet.

Do wniosku komisyi może prócz jej sprawozdawcy otrzymać w Sejmie głos tylko poseł, przeciw któremu wniesiono zażalenie i to raz jeden. Sejm ma wniosek komisyi albo uchwalić, albo odrzucić.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni, w. r.

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

LW. 101.186/1910. We Lwowie, dnia 19. sierpnia 1910.

Aleg 715

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany etatu urzędników krajowego biura kolejowego.

Wysoki Sejmie!

W etacie krajowego biura kolejowego ustanowił Wysoki Sejm:

1) uchwałą z 2. listopada 1903 posadę adjunkta administracyjno-manipulacyjnego, a

2) uchwałą z 4. października 1907 posady wicesekretarza i koncepisty.

Posada adjunkta administracyjno-manipulacyjnego od r. 1908 jest nieobsadzoną a i w przyszłości nie zamierza jej Wydział krajowy obsadzać, czynności bowiem, dla których posada ta została utworzoną spełnia od r. 1908 w przeważnej części oddział konceptowy biura kolejowego.

Ponieważ posada ta będzie na przyszłość zbędną, a posada wicesekretarza utworzona została jeszcze w r. 1907 i dla utrzymania równomiernych stosunków awansowych urzędników konceptowych w biurze kolejowem z urzędnikami głównego oddziału konceptowego, zamiana jej na posadę sekretarza jest wskazaną, przeto Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi wniosek na zmianę etatu w biurze kolejowem o tyle, ażeby utworzyć w etacie tego biura jedną posadę sekretarza i jedną posadę adjunkta konceptowego a równocześnie zwinąć posadę wicesekretarza i adjunkta administracyjno-manipulacyjnego, i na tej podstawie wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Zmieniając częściowo uchwały etatowe z dnia 2. listopada 1903 L. s. 3.416 i z dnia 4. października 1907 L. s. 3.302 Sejm ustanawia w etacie urzędników krajowego biura kolejowego:

1) 1 posadę sekretarza w VII. randze,
2) 1 posadę adjunkta konceptowego w IX. randze,

a równocześnie znosi posady wicesekretarza i adjunkta administacyjno-manipulacyjnego.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni, w r.

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz, w r.
Członek Wydziału krajowego.

Lw. 31.407/1910.

We Lwowie, dnia 19. sierpnia 1910.

Aleg 716

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie przekazanych przez Wysoki Sejm petycyi.

Wysoki Sejmie!

Przy rozprawach nad Rubr. XIV. budżetu krajowego na r. 1910 powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu dnia 31. stycznia 1910 do Ls. 4942/09 następujące uchwały:

1) Petycyę L. s. 3542 Antoniego Niedzielskiego emerytowanego rewidenta oddziału rachunkowego Wydziału krajowego o podwyższenie emerytury, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego przedłożenia wniosku.

2) Petycyę L. s. 3407 Franciszka Kuliczkowskiego o przyznanie emerytury, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania.

3) Petycyę L. s. 4.328 Julii Topolnickiej odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia i możliwego uwzględnienia w budżecie na r. 1911.

4. Petycyę L. s. 4527 p. Jadwigi Kalickiej, wdowy po śp. Bernardzie Kalickim o stałe podwyższenie pensyi wdowiej odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego przedłożenia wniosku na stałe podwyższenie pensyi.

Co do trzech pierwszych petycyi t. j. petycyi Antoniego Niedzielskiego, Franciszka Kuliczkowskiego i Julii Topolnickiej, Wydział krajowy nie znajdując w nich uzasadnienia do przedstawienia jakichkolwiek dodatnich wniosków ogranicza się do zdania o nich sprawy a mianowicie:

ad 1) rewident rachunkowy Antoni Niedzielski został dekretem z 14. września 1909 Lw. 99.846 przeniesiony na własne żądanie w stały stan spoczynku. Przy wymiarze emerytury policzył mu Wydział krajowy na podstawie § 11 statutu emery-

talnego lata spędzone w charakterze dyetaryusza od kwietnia 1869 do końca marca 1874 i przyznał mu pełną emeryturę za 40 lat służby w kwocie 5280 kor. rocznie.

W petycyi do L. s. 3542 do Wys. Sejmu wniesionej a przez Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu przekazanej, uprasza p. Antoni Niedzielski o doliczenie mu do emerytury pobieranego w czynnej służbie dodatku osobistego. Dodatek ten o rocznych 400 kor. przyznany został p. Niedzielskiemu dekretem Wydziału krajowego z dnia 10. września 1908 do Lw. 37811 z tem wyraźnem w dekrecie nadmienieniem że „w myśl § 29 statutu emerytalnego dodatek ten nie jest policzalny do emerytury".

ad 2) Franciszek Kuliczkowski wstąpił do służby w Wydziale krajowym jako dyetaryusz w dniu 21. marca 1897 r. — uchwałą z d. 3. lutego 1900 został mianowany aplikantem, uchwałą z 15. kwietnia 1902 praktykantem t. j. urzędnikiem stałym, w dniu 18. kwietnia 1902 złożył przysięgę służbową, a uchwałą z 30. września 1905 został mianowany asystentem. W dniu 30. czerwca 1908 otrzymał p. Kuliczkowski urlop, z którego w dniu 17. września miał powrócić do służby. W dniu tym Kuliczkowski do służby nie wrócił, natomiast nadesłał podanie w którem zawiadamia Wydział krajowy, że ze względów na swe zdrowie „przenosi się do Łańcuta, gdzie tamtejsza Rada powiatowa zamianowała go sekretarzem" i prosi o przeniesienie w stan spoczynku. Zawiadomienie to uważać musiał Wydział krajowy za rezygnacyę z posady w Wydziale krajowym, przyjął też tę rezygnacyę do wiadomości, zamknął Kuliczkowskiemu wypłatę poborów służbowych — a prośby o przeniesienie w stały stan spoczynku nie uwzględnił, tem więcej, że p. Kuliczkowski nie miał warunków wymaganych do przeniesienia w stały stan spoczynku, paragraf bowiem 4 statutu emerytalnego wyraźnie postanawia, że „przeniesienie w stały stan spoczynku na żądanie będzie dozwolone, jeżeli urzędnik lub sługa wykaże przynajmniej 10 lat nieprzerwanej służby, wliczalnej do emerytury, a nadto badanie lekarskie stwierdzi, że proszący na zawsze do pełnienia obowiązków służbowych jest niezdolnym". W myśl § 10. statutu emerytalnego jako „służbę wliczalną" do emerytury liczy się „lata przepędzone w służbie od dnia złożenia przysięgi służbowej". P. Kuliczkowski złożył przysięgę służbową w dniu 18. kwietnia 1902, miał więc w chwili rezygnacyi 6 lat i 5 miesięcy służby do emerytury wliczalnej. — Zresztą p. Kuliczkowski przenosząc się na stałe ze Lwowa i przyjmując stałą w Łańcucie posadę — tem samem z posady w Wydziale krajowym zrezygnował nie ma więc prawa do emerytury ani do odprawy bez względu na ilość lat w służbie krajowej spędzonych.

ad 3) Julia Topolnicka, córka po zmarłym w dniu 3. maja 1908 emerytowanym asystencie rachunkowym Wydziału krajowego, liczy lat 55 wieku. prawa do pensyi sierocej nie ma. Z ryczałtu przez Wysoki Sejm na ten cel do dyspozycyi Wydziałowi krajowemu przyznanego otrzymała w r. 1909 i w r. 1910 po 100 kor. zasiłku o ile Wydział krajowy otrzyma od Wys. Sejmu i na r. 1911 taki ryczałt do dyspozycyi będzie mogła być jej prośba przy rozdziale tego ryczałtu uwzględniona.

ad 4) Natomiast co do petycyi L. s. 4527 p. Jadwigi Kalickiej przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi konkretny wniosek. Jadwiga Kalicka, wdowa po sekretarzu Wydziału krajowego pobiera na mocy uchwały Wydziału krajowego z 3. października 1884 pensyę wdowią o rocznych 700 kor. — taka bowiem pensya przypadała jej na podstawie obowiązujących wówczas przepisów.

Pensya wdowia po urzędniku z poborami jakie ś. p. Bernard Kalicki miał w czynnej służbie, wynosiłaby podług dzisiejszych przepisów 1400 k. rocznie. Ponieważ istniejące przepisy nie dozwalają podwyższania raz przyznanej pensyi, przeto Wydział krajowy wniosku na podwyższenie pensyi postawić nie może, z uwagi jednak na to, że pobierana przez p. Kalicką pensya jest rzeczywiście bardzo szczupłą, dalej z uwagi, że Wys. Sejm uchwałą z d. 31. stycznia 1910 przyznał p. Kalickiej jednorazowy dar z łaski w kwocie 300 k., wreszcie ze względu na brzmienie uchwały sejmowej, którą Wys. Sejm patycyę jej Wydziałowi krajowemu przekazał, wnosi Wy-

dział krajowy aby Wys. Sejm przyznał p. Kalickiej stały dar z łaski w kwocie 300 k. rocznie i kwotę tę wstawia do Rubr. XIV. preliminarza budżetu na r. 1911.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

1) Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o przekazanych mu petycyach.

2) Sejm przyznaje p. Jadwidze Kalickiej wdowie po sekretarzu Wydziału krajowego stały dar z łaski w kwocie 300 kor. rocznie.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

Badeni w r.

Sprawozdawca

Mieczysław Onyszkiewicz w r.

Członek Wydziału krajowego.

LW. 18.250/910. We Lwowie, dnia 17. czerwca 1910

Aleg 717

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany § 23. ustawy o Reprezentacyi powiatowej.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 3. lutego 1910 uchwalił Wysoki Sejm projekt ustawy zmieniającej §. 24. ustawy o Reprezentancyi powiatowej z 12. sierpnia 1866 dz. u. kr. Nr. 21. w brzmieniu ustawy z dnia 15. maja 1907 dz. u. kr. Nr. 52. w kierunku rozszerzenia dotychczasowych granic kompetencyi Wydziału krajowego do zezwalania Radom powiatowym na zaciąganie pożyczek i zobowiązań, jeżeli kwota pożyczki lub wartość ciężaru, wynikającego z zobowiązania łącznie z długami już istniejącymi, przewyższa 5% względnie według powyższego projektu 10% podatków bezpośrednich w powiecie przypisanych.

W szczególności w projekcie tym rozszerzono maksimum tej kompetencyi z 50% na 70% podatków bezpośrednich.

Zarazem polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, aby wziął pod rozwagę i ewentualnie przedłożył projekt zmiany §. 23. ust. o Reprezentacyi powiatowej w kierunku rozszerzenia prawa Wydziału krajowego dozwalania Reprezentacyom powiatowym na pobór dodatków wyższych jak 40%.

Wykonując to polecenie Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi następujące sprawozdanie.

W motywach do wniosku o zmianę §. 24. ust. o Reprezentacyi powiatowej podniesiono, że z rozwojem życia autonomicznego wzrosły też znacznie i potrzeby Rad powiatowych, w szczególności wydatki na cele drogowe, regulacyę rzek, bu-

dowy kolei żelaznych, szpitali, domów ubogich, szkół średnich i zawodowych, zakładanie powiatowych kas oszczędności w formie poręki i wiele innych potrzeb ekonomicznych i kulturalnych.

Celem zaspokojenia bodaj najkonieczniejszych potrzeb inwestycyjnych, powiaty są zniewolone uciekać się do zaciągania pożyczek i zobowiązań, spłacanych przez szereg lat dodatkami do podatków bezpośrednich.

W miarę zwiększania się tych zobowiązań a tem samem i rat amortyzacyjnych, wzrasta także i wysokość dodatków powiatowych, będących prawie wyłącznem źródłem dochodów powiatowych.

Nadto i zwykłe potrzeby administracyjne powiatu wymagają coraz to większych wydatków, a tem samem nakładania coraz to wyższych dodatków, zwłaszcza, iż tylko w powiatach obejmujących wielkie miasta, wzrost podatku domowo-czynszowego zwiększył ogólną wysokość podatków bezpośrednich, podlegających dodatkom powiatowym; w innych natomiast powiatach suma tych podatków pozostała bez znaczniejszej zmiany.

Zauważa się wreszcie, że z nakładanych przez Radę powiatową dodatków powiatowych przeważna ich część jest przeznaczoną na pokrycie potrzeb drogowych t. j. na opędzenie kosztów budowy i utrzymania dróg powiatowych i gminnych.

Już od r. 1898 wskutek zniżenia prestacyj w naturze i objęcia w zarząd Wydziałów powiatowych administracyi dróg gminnych I. klasy okazała się potrzeba nakładania na rzecz powiatowego funduszu dróg gminnych znacznych dodatków powiatowych obok istniejącego wówczas 10% dodatku ustawowego.

Wskutek wejścia w życie nowej ustawy drogowej z r. 1907, znoszącej zupełnie prestacye drogowe i oddającej także i drogi gminne II. klasy w zarząd Wydziału powiatowego, zaszła potrzeba zwiększenia dotacyi powiatowej na rzecz utrzymania tych dróg, a to mimo podwyższenia ustawowego dodatku drogowego z 10% na 18% i bardzo znacznego zwiększenia na te cele zasiłku z funduszu krajowego.

Wykazują to dowodnie następujące daty, a mianowicie:

Dodatki powiatowe na cele administracyjne i drogowe (bez dodatku ustawowego 10% do r. 1907 a 18% od r. 1908) wynosiły:

w r. 1907	w 39	pow.	do	**35%**,	w 22	pow.	od	**36-40%**,	w 6	pow.	**41-50%**,	a w 7	pow.	wyżej	**50%**
„ 1908	„ 40	„	„	„	„ 20	„	„	„	„ 7	„	„	„ 7	„	„	„
„ 1909	„ 29	„	„	„	„ 25	„	„	„	„ 9	„	„	„ 11	„	„	„
„ 1910	„ 23	„	„	„	„ 17	„	„	„	„ 19	„	„	„ 15	„	„	„

Z powyższego okazuje się, że kiedy w r. 1907 tylko w 13 powiatach dodatki powiatowe wynosiły ponad 41% podatków bezpośrednich, a tem samem wymagały zezwolenia Wysokiego Sejmu i cesarskiego zatwierdzenia, to obecnie w dwa lata po wejściu w życie ustawy drogowej, ilość takich powiatów wzrosła do 34 a zatem prawie w trójnasób.

Nadto zauważa się, że z pozostałych 40 powiatów, w których dodatki nie przekraczają 40%, 17 powiatów pobiera dodatki już obecnie w wysokości ponad 35%, tak iż nie ma wątpliwości, że do kilku lat większa połowa powiatów będzie obciążona dodatkami powiatowymi ponad 40%.

Wobec tego stanu rzeczy zachodzi istotna potrzeba zmiany §. 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej: w kierunku rozszerzenia obecnej kompetencyi Wydziału krajowego do zezwalania na pobór dodatków powiatowych; a mianowicie sądzi Wydział krajowy, że zachowując analogię do uchwalonego przez Wysoki Sejm rozszerzenia granicy dla zobowiązań, z 50% na 70% podatków bezpośrednich, należałoby w tym samym stosunku rozszerzyć także granicę kompetencyi Wydziału krajowego do zezwolenia na pobór wyższych dodatków powiatowych, a zatem z 40% na 60%.

Wydział krajowy przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni *w. r.*

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . zmieniająca §. 23. ustawy o Reprezentacyi powiatowej z 12. sierpnia 1866 Dz. u. kr. Nr. 21.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, postanawiam co następuje:

Art. I.

Postanowienia §. 23. ustawy o Reprezentacyi powiatowej z 12. sierpnia 1866 Dz. u. kr. Nr. 21. w brzmieniu ustawy z 17. czerwca 1874 Dz. u. kr. Nr. 51. uchyla się, a natomiast mają one opiewać:

Dodatki do podatków.

§. 23.

Na wydatki, nie pokryte dochodami majątku zakładowego, może Rada powiatowa nakładać i pobierać dodatki do podatków bezpośrednich aż do wysokości 20% tychże podatków.

Dodatki nad 20% do podatków bezpośrednich mogą być nałożone za uchwałą Rady powiatowej z przyzwoleniem Wydziału krajowego.

Dodatki do podatków, przenoszące 60%, równie jak i inne opłaty i repartycye mogą być nakładane tylko na mocy uchwały Sejmu i za cesarskiem zezwoleniem.

Powiatowe dodatki do podatków mają być pobierane przez te same organa i ściągane za pomocą tych samych środków, co podatki.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LW. 60.777/910. We Lwowie, dnia 21. czerwca 1910.

Aleg 718

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia z rozparcelowanych obszarów dworskich w Jajkowcach i Lubszy samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Antoniówka.

Wysoki Sejmie!

Przed kilku latami powstała na rozparcelowanych obszarach dworskich w Jajkowcach i Lubszy, powiatu żydaczowskiego, osada licząca około 110 gospodarstw i przeszło 600 mieszkańców, narodowości polskiej, obrządku rzymsko-katolickiego, a pochodzących przeważnie z zachodniej części kraju.

Mają oni własny kościół i szkołę, na razie prywatną.

Osadnicy ci wraz z właścicielem reszty obszaru dworskiego ks. Janem Trzopińskim wnieśli w r. 1907 petycyę o utworzenie z pomienionego terytoryum samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Antoniówka.

W motywach zaznaczono, że połączenie tej osady z gminami administracyjnemi Jajkowce i Lubsza nie jest już choćby z tego względu wskazane, że osadników z mieszkańcami tych gmin, jako ludnością ruską obrządku grecko-katolickiego, nie łączą żadne stosunki ani rodzinne, ani towarzyskie i że osada ta, rządząca się już obecnie odrębnie, posiada wszelkie warunki do należytego spełniania obowiązków wypływających z własnego i poruczonego zakresu działania.

Zarządzone wskutek powyższej prośby dochodzenia wykazały co następuje:

Terytoryum projektowanej gminy administracyjnej, o obszarze około 1200 morgów. jakkolwiek nie jest zaokrąglone i pod względem konfiguracyi przedstawia wiele do życzenia, stanowi jednak w każdym razie prawie nieprzerwaną całość.

Siła podatkowa wynosiła w r. 1907:

na obszarze dworskim w Jajkowcach . . .	1023 K.
„ „ „ w Lubszy	246 „
razem . .	1269 K.

Według projektu budżetu nowej gminy wydatki na potrzeby gminne z braku własnych dochodów będą musiały być pokrywane prawie wyłącznie dodatkami do podatków bezpośrednich, jednak nie w nadmiernej wysokości, wystarczy bowiem na ten cel około 15% rzeczonych podatków.

Gmina Jajkowce nie podniosła żadnego zarzutu przeciw projektowanemu utworzeniu nowej gminy. Natomiast gmina Lubsza sprzeciwiła się temu, podając jako motyw ubytek zwiększenia siły podatkowej, jakieby gmina uzyskała, gdyby terytoryum należące obecnie do obszaru dworskiego w Lubszy zostało wcielone do związku gminy miejscowej.

Zarzut ten jednak nie może mieć żadnego znaczenia, ile że wspomniane terytoryum jest dotychczas wyłączone, za czem siła podatkowa w gminie Lubsza nie dozna żadnego uszczerbku.

Miejscowe władze administracyjne i sądowe nie podniosły żadnego zarzutu, a Rada powiatowa uchwałą z 22. października 1908 objawiła w tej sprawie przychylną opinię.

C. k. Prezydyum Namiestnictwa pismem z 24. kwietnia 1910 l. 3396/pr. oznajmiło, że przeciw projektowanemu utworzeniu gminy administracyjnej Antoniówka nie zachodzą przeszkody ani ze stanowiska administracyi sądowej ani że stanowiska władz administracyjnych politycznych.

Zarazem udzielono pismo ck. krajowej Dyrekcyi Skarbu z 27. września 1909 l. 83602, stwierdzające, że o ile chodzi o zarząd podatków, nie ma przeszkód przeciw temu projektowi, że jednak utworzenie nowej gminy katastralnej w projektowanych granicach nie dałoby się uskutecznić gdyż utworzenie takiej gminy spowodowałoby podział pozostałego terytoryum szczepowej gminy Jajkowce na cztery luźne, nie stykające się ze sobą kompleksy gruntów.

W tym względzie zauważa się, że jakkolwiek jest wskazanem, by terytoryum gminy administracyjnej tworzyło zarazem gminę katastralną, to jednak trudności w utworzeniu gminy katastralnej nie mogą mieć tego znaczenia, iżby przez to było niedopuszczalne kreowanie z odnośnego terytoryum samoistnej gminy administracyjnej.

Wobec tego Wydział krajowy, uznając potrzebę utworzenia z rozparcelowanych obszarów dworskich Jajkowce i Lubsza samoistnej gminy administracyjnej, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

·/.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni *w. r.*

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . o utworzeniu z posiadłości powstałych z rozparcelowanych dóbr tabularnych Jajkowce i Lubsza, powiat Żydaczów. samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Antoniówka.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Z posiadłości powstałych wskutek rozparcelowania majętności tabularnych Jajkowce i Lubsza, powiatu Żydaczów, tworzy się nową samoistną gminę administracyjną pod nazwą Antoniówka.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LW. 64.760/910. We Lwowie, dnia 21. czerwca 1910

Aleg 719

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia z gminy Laszki murowane dwóch samoistnych gmin administracyjnych pod nazwą „Laszki murowane miasteczko“ i „Laszki murowane wieś“.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z 5. października 1908 uchwalił Wysoki Sejm projekt ustawy o utworzeniu z gminy Laszki murowane dwóch samoistnych gmin administracyjnych pod nazwą „Laszki murowane miasteczko“ i „Laszki murowane wieś“.

W art. II. tej ustawy postanowiono zgodnie z uchwałą Rady gminnej z 15. grudnia 1905, że granicę między gminami Laszki murowane miasteczko i Laszki murowane wieś ma tworzyć potok zwany „Malinowskim“.

Rzeczony projekt ustawy przesłany ck. Prezydyum Namiestnictwa do wyjednania Najwyższej sankcyi, zwróciło ck. Ministerstwo spraw wewnętrznych pismem z 12. października 1909 l. 31116 kwestyonując zgodność wspomnianej uchwały Rady gminnej i art. II. ustawy z odnośnym szkicem sytuacyjnym.

Wszczególności zauważono, że na szkicu sytuacyjnym, jako granicę przyszłych gmin oznaczono po części potok „Malinowski“ a po części także potok „Młynówka“ a mianowicie od parcel gruntowych l. kat. 1473 i 1469 do parcel gruntowych l. kat. 2116 i 2117 potok „Młynówka“, zaś następnie dolny bieg potoku „Malinowski“ aż do ujścia jego do Strwiąża.

Nadto zarzucono, że ani w projekcie ustawy, ani też w uchwale Rady gminnej i na mapie nie oznaczono linii granicznej przyszłych gmin administracyjnych t. j. od ujścia potoku „Malinowski“ do Strwiąża do końca terytoryum obecnej gminy administracyjnej „Laszki murowane“.

Wobec tego polecono tut. rozporządzeniem z 28. lutego 1910 l. 20513 Wydziałowi powiatowemu aby spowodował zreasumowanie pierwotnej uchwały Rady

gminnej z 15. grudnia 1905 i powzięcie ponownej, z ścisłem oznaczeniem granicy między przyszłemi gminami, wcałej jej rozściągłości.

Uchwałą z 17. kwietnia 1910 postanowiła Rada gminna, że granicę tę ma tworzyć w części potok „Młynówka“ a w części dolny bieg potoku „Malinowski“ do ujścia jego do rzeki Strwiąż.

C. k. krajowa Dyrekcya Skarbu pismem z 26. maja 1910 l. 55.561 oznajmiła, że ze względu na operaty katastralne nie zachodzą żadne przeszkody przeciw rozdziałowi gminy katastralnej Laszki murowane na dwie gminy administracyjne: Laszki murowane miasteczko i Laszki murowane wieś w sposób, jak to w odnośnym planie sytuacyjnym oznaczono, t. j., by granicę między projektowanemi gminami tworzył częściowo potok „Młynówka“ az do połączenia z potokiem „Malinowski“ a w dalszym ciągu potok „Malinowski“ aż do ujścia do rzeki Strwiąż, wreszcie środek łożyska tej rzeki w dolnym jej biegu aż do granicy gminy Posada Felsztyńska.

Ponieważ jak stwierdzają akta, Rada gminna już pierwotnie uchwałą z 15. grudnia 1905 oświadczając się za rozłączeniem Laszek murowanych, miała na myśli oznaczenie granicy między przyszłemi gminami w sposób podany w uchwale z 17. kwietnia 1910, przeto ze względu na potrzebę stosownej zmiany Art. II. wspomnianego na wstępie projektu, — Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony pod ·/. zmieniony projekt ustawy

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Łodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni *w. r.*

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . o rozdzieleniu gminy Laszki murowane, powiat Stary Sambor, i utworzenie z niej dwóch samoistnych gmin administracyjnych pod nazwą Laszki murowane miasteczko i Laszki murowane wieś.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Gminę Laszki murowane, w powiecie starosamborskim, rozdziela się i tworzy się z niej dwie samoistne gminy administracyjne, jedną pod nazwą Laszki murowane miasteczko, drugą zaś pod nazwą Laszki murowane wieś.

Art. II.

Granicę między gminami Laszki murowane miasteczko i Laszki murowane wieś ma tworzyć częścią potok Młynówka aż do połączenia z potokiem Malinowskim; w dalszym ciągu potok Malinowski aż do ujścia do rzeki Strwiąż; wreszcie środek łożyska tej rzeki w dolnym jej biegu aż do granicy gminy Posada Felsztyńska.

Art. III.

Do trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy ma być rozwiązaną dotychczasowa Rada gminna w La-

szkach murowanych, a natomiast mają być zarządzone i przeprowadzone wybory do Rady gminnej nowych gmin Laszki murowane miasteczko i Laszki murowane wieś.

Art. IV.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. V.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LW. 69.036/910. We Lwowie, dnia 1. lipca 1910.

Aleg 720

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia z przysiółka Siółko ad Bożyków tudzież z części obszaru dworskiego w Bożykowie samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Siółko.

Wysoki Sejmie!

Przysiółek Siółko ąd Bożyków, w powiecie podhajeckim, czyni już od szeregu lat starania o utworzenie z niego samoistnej gminy administracyjnej, a to głównie ze względu na znaczną bo około 6 kilometrową odległość jego od gminy macierzystej, utrudniającą Reprezentacyi gminnej w Bożykowie należyte wykonywanie w tym przysiółku agend administracyjnych.

Z tych powodów Rada gminna w Bożykowie jeszcze uchwałą z 19 listopada 1899 zgodziła się na wyłączenie Siółka ze związku gminy Bożyków a nadto następną uchwałą z 26 lutego 1900, zatwierdzoną rezolucyę Wydziału powiatowego z 1 marca 1900 l. 470, oznaczyła w porozumieniu z przysiółkiem szczegółowy podział majątku gminnego, przyznając dla Siółka obszar 7 morgów gruntu i część kapitału kasy pożyczkowej w kwocie 1600 K.

Wydział krajowy jednak rozporządzeniem z 22 sierpnia 1901 l. 33.887, mimo przychylnego oświadczenia miejscowych władz administracyjnych i sądowych, zniewolony był odmówić poparcia tej sprawy wobec Wysokiego Sejmu, gdyż ówczesna siła podatkowa przysiółka wynosiła tylko 383 koron, nie dawała za tem rękojmi, że przyszła gmina administracyjna, nie posiadając prawie żadnego własnego majątku, podoła obowiązkom własnego i poruczonego zakresu działania gminy.

Z końcem roku 1901 nabyli mieszkańcy rzeczonego przysiółka część obszaru dworskiego w Bożykowie, obejmującą około 230 morgów, i wnieśli w latach 1903 i 1905 petycye do Wysokiego Sejmu o utworzenie gminy administracyjnej, w skład prócz samego przysiółka, wchodziłaby także i wspomniana część obszaru dworskiego.

Stosując się do polecenia Wysokiego Sejmu z 19 października 1904, zarządził Wydział krajowy w tej sprawie dodatkowe dochodzenia, które wykazały co następuje:

W razie utworzenia nowej gminy w granicach powyżej oznaczonych, siła podatkowa tej gminy liczącej przeszło 80 gospodarstw wyniesie około 1000 K, co daje dostateczną gwarancyę, że potrzeby tej gminy dadzą się zaspokoić bez zbytniego obciążenia mieszkańców dodatkami do podatków bezpośrednich. Wyłączenie zaś Siółka z Bożykowa, nie spowoduje znacznego uszczuplenia siły podatkowej w gminie macierzystej. Dotychczas bowiem podatki do podatków przypisane w Bożykowie i Siółku wynosiły łącznie około 2000 K. Po wyłączeniu Siółka pozostanie jeszcze około 1500 K. Nadto Bożyków posiada kilkadziesiąt morgów pastwiska i kasę pożyczkową.

Rada powiatowa uchwałą z 20 lutego 1906 oświadczyła się za uwzględnieniem petycyi Siółka, a właściciel pozostałej reszty obszaru dworskiego deklaracyą z 6 lutego 1909 oświadczył, iż godzi się na utworzenie gminy administracyjnej Siółko pod warunkiem, że wskład jej nie wejdzie należąca do niego pozostała reszta dóbr tabularnych oznaczona parcelami l. l. kat. 1563, 1569, 2173/1, 2174/1, 2177/2, 2178/2, 2181 3, 2195, 2197, 2199, 2200 do 2216 włącznie.

Na to zastrzeżenie pełnomocnicy przysiółka zgodzili się, wskutek czego sporządzono plan sytuacyjny z oznaczeniem na nim granic między gminą macierzystą i resztą obszaru dworskiego a przyszłą nową gminą administracyjną Siółko.

Według tego projektu rzeczoną granicę mają tworzyć: w S i ó ł k u zewnętrzne granice parcel oznaczonych liczbami katastralnemi: 1570, 1601, 1602, 1605/2, 1605/1, 1606, 1609/2, 1609/1, 1610, 1613, 1614, 1617, 1618, 1621/2, 1621/1, 1622, 1625, 1626, 1627, 1630, 1631/1, 1631/2, 1634/2, 1634/1, 1635/1, 1635/2, 1638, 1639, 1642, 1643/1, 1643/2, 1646, 1647/1. 1647/2, 1650/2, 1650/1, 1651, 1654, 1655, 1658, 1659, 1662, 1664, 1667, 1668, 1671, 1672, 1675/2, 1675/1, 1676/1, 1676/2, 1679, 1680, 1683, 1684, 1687, 1688, 1691, 1692 1, 1692/2, 1695, 1696, 1699, 1700, 1703, 1704, 1707/2, 1707/1, 1709, 1712, 1713/1, 1713/2, 1716, 1717, 1720/2, 1720/1, 1721/1 1721/2, 1724/1, 1725, 1728, 1729/1, 1729/3, 1729/2, 1732, 1734, 1737, 1638, 1741/2, 1741/1, 1744, 1748, 1747, 1750, 1753, 1756, 1759, 1762, 1765, 1768, 1771, 1774, 1778, 1777, 1780, 1783, 1789, 1790, 1793, 1794, 1797, 1798, 1801, 1802, 1805, 1806, 1809 1810, 1813, 1814, 1817, 1818, 1821, 1822, 1825, 1826, 1829/1, 1829/2, 1830, 1833, 1834, 1837, 1838, 1841, 1842, 1843, 1844, 1845/1, 1845/2, 1846, 1847, 1848/1, 1848/2, 1849, 1850, 1851, 1852/1, 1852/2, 1853, 1854/1, 1854/2 1855, 1856, 1857/1, 1857/2, 1858, 1859/1, 1859/2, 1860/1, 1860/2, 1861, dalej oś drogi parc. l. kat. 2254 i oś drogi parc. l. kat. 2255, zewnętrzna granica parceli l. kat. 1390/2, oś drogi parc. l. kat. 2243 i 2256, zewnętrzne granice parcel l. l. kat 1318, 1319, 1320, oś drogi parc. l. kat 2257, zewnętrzne granice parceli l. kat 1091/2, oś drogi parc. l. kat. 2239, 2238 i 2237, zewnętrzna granica parc. l. kat. 1067/1, oś drogi parc. l. kat. 2239, zewnętrzne granice parcel l. l. kat. 1064, 1063, 1062, 1867, 1868/2, oś drogi parc. l. kat. 2266, zewnętrzne granice parcel l. l kat. 998, 2177/1, 2261, 2178/1, 2175, 2174/2, 2170/2, 2173/2;

w B o ż y k o w i e (w gminie i na pozostałej części obszaru dworskiego): zewnętrzne granice parcel l. kat. 1569, 1563, oś parcel l. l. kat. 2254, 2255, zewnętrzna granica parceli l. kat. 1391/1, oś drogi parc l. kat. 2243, 2256, zewnętrzne granice parcel l l. kat. 1317, 1316, 1315, oś drogi parc. l. kat. 2257, zewnętrzna granica parceli l. kat. 1094/2, oś drogi parc. l. kat. 2239, 2238 i 2237, zewnętrzna granica parceli l. kat. 1014, oś drogi parc. l. kat. 2239, zewnętrzne granice parcel l. l. kat. 1013, 1012, 1011/2, 1010/2, 1010/1, 1009/2, 1009/1, 1008, 1007/2, 1107/1,

1006/2, 1006/1, 1005/2, 1005/1, 1004, 1003/2, 1003/1, 1002/2, 1002/1, 1001/2, 1001/1, 1868/1, 1000, oś drogi parc. l. kat. 2266; zewnętrzne granice parcel l. l. kat. 984, 975/1, 974/2, 972, 971, 970, 968, 967, 966, 965, 963, 962, 960/2, 959/1, 958, 957/2, 957/1, 955/2, 955/1 954, 951, 950/2, 2177/2, 2261, 2178/2, 2175, 2174/1, 2172/1, 2173/1.

C. k. Namiestnictwo pismem z 16. marca 1910 l. III 788/10 oznajmiło, że ani ze względów na operaty katastralne, ani wogóle ze względów publicznych nie ma żadnych przeszkód przeciw utworzeniu z przysiółka Siółko ad Bożyków samoistnej gminy administracyjnej.

Wydział krajowy przeto, uznając potrzebę utworzenia rzeczonej samoistnej gminy administracyjnej, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni *w. r.*

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . o utworzeniu z przysiółka Siółko, należącego do związku gminy Bożyków, powiat Podhajce, tudzież z nabytej przez mieszkańców tego przysiółka części obszaru dworskiego w Bożykowie, samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Siółko.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Przysiółek Siółko wyłącza się ze związku gminy Bożyków, powiat Podhajce, i z tego przysiółka tudzież z części obszaru dworskiego w Bożykowie, nabytej przez mieszkańców rzeczonego przysiółka, tworzy się samoistną gminę administracyjną pod nazwą Siółko.

Art. II.

Granicę między gminą Siółko a gminą Bożyków i resztą obszaru dworskiego w Bożykowie tworzyć mają:

w gminie Siółko zewnętrzne granice parcel katastralnych l. l. 1570, 1601, 1602, 1605/2, 1605/1, 1606, 1609/2, 1609/1, 1610, 1613, 1614, 1617, 1618, 1621/2, 1621/1, 1622, 1625, 1626, 1627, 1630, 1631/1, 1631/2, 1634/2, 1634/1, 1635/1, 1335/2, 1638, 1639, 1642, 1643/1, 1643/2, 1646, 1647/1, 1647/2, 1650/2, 1650/1, 1651, 1654, 1655, 1658, 1659, 1662, 1664, 1667, 1668, 1671, 1672, 1675/2, 1675/1, 1676/1, 1676/2, 1679, 1680, 1683, 1684, 1687, 1688, 1691, 1692/1, 1692/2, 1695, 1696, 1699, 1700, 1703, 1704, 1707/2, 1707/1, 1709, 1712, 1713/1, 1713/2, 1716, 1717, 1720/2, 1720/1, 1721/1, 1721/2, 1724/1, 1725, 1728, 1729/1, 1729/3, 1729/2, 1732, 1734, 1737, 1738, 1741/2, 1741/1, 1744, 1748, 1747, 1750, 1753, 1756, 1759, 1762, 1765, 1768, 1771, 1774, 1778 1777, 1780, 1783, 1789, 1780, 1793, 1794, 1797, 1798, 1801, 1802, 1805, 1806, 1809, 1810, 1813, 1814, 1817, 1818, 1821, 1822, 1825, 1826, 1829/1, 1829/2, 1830, 1833, 1834

1837, 1838, 1841, 1842, 1843, 1844, 1845/1, 1845/2, 1846, 1847, 1848/1, 1848/2, 1849, 1850, 1851, 1852/1, 1852/2, 1853, 1854/1, 1854/2, 1855, 1856, 1857/1, 1857/2, 1858, 1859/1, 1859/2, 1860/1, 1860/2, 1861, dalej oś drogi parc. l. kat. 2254 i oś drogi parc. l. kat. 2255, zewnętrzna granica parceli l. kat. 1390/2, oś drogi parc. l. kat. 2243 i 2256, zewnętrzne granice parcel l. l. kat. 1318, 1319, 1320, oś drogi parc. l. kat. 2257, zewnętrzne granice parceli l. kat. 1091/2, oś drogi parc. l. kat. 2239, 2238 i 2237, zewnętrzna granica parc. l. kat. 1067/1, oś drogi parc. l. kat. 2239, zewnętrzne granice parcel l. l. kat. 1064, 1063, 1062 1867, 1868/2, oś drogi parc. l. kat. 2266, zewnętrzne granice parcel l. l. kat. 998, 2177 1, 2261 2178/1, 2175, 2174/2, 2170/2, 2173/2;

w Bożykowie (w gminie i na pozostałej części obszaru dworskiego): zewnętrzne granice parcel l. kat. 1569, 1563, oś parcel l. l. kat. 2254, 2255, zewnętrzna granica parceli l. kat. 1391/1, oś drogi parc. l. kat. 2243, 2256, zewnętrzne granice parcel l. l. kat. 1317, 1316, 1315, oś drogi parc. l. kat. 2257, zewnętrzna granica parceli l. kat. 1094/2, oś drogi parc. l. kat. 2239, 2238 i 2237, zewnętrzna granica parceli l. kat. 1014, oś drogi parc. l. kat. 2239, zewnętrzne granice parcel l. l. kat. 1013, 1012, 1011 2, 1010/2, 1010/1, 1009/2, 1009/1, 1008, 1007/2, 1007,1, 1006/2, 1006/1, 1005/2, 1005/1, 1004, 1003/2, 1003/1, 1002/2, 1002/1, 1001/2, 1001/1, 1868/1, 1000, oś drogi parc. l. kat. 2266; zewnętrzne granice parcel l. l. kat. 984, 975/1, 974/2, 972, 971, 970, 968, 967, 966, 965, 963, 962, 960/2, 959/1. 958, 957/2, 957/1, 955/2, 955/1, 954, 951, 950/2 2177/2, 2261, 2178,2, 2175, 2174/1, 2172 1, 2173/1.

Art. III.

Do trzech miesięcy od dnia wejścia w życie tej ustawy ma być Rada gminna w Bożykowie rozwiązaną, a natomiast mają być zarządzone i przeprowadzone nowe wybory do Rady gminnej w Bożykowie i Siółku.

Art. IV.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. V.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LW. 79.773/1910. We Lwowie dnia 17. sierpnia 1910.

Aleg 721

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia przysiółka Seńkowice ze związku gminy Hołe rawskie i utworzenia z niego samoistnej gminy administracyjnej.

Wysoki Sejmie!

W skład gminy administracyjnej Hołe rawskie, powiatu rawskiego, wchodzą następujące miejscowości: Hołe rawskie, Hołe małe, Łużki i Seńkowice.

W r. 1908 wnieśli mieszkańcy przysiółka Seńkowice petycyę do Wysokiego Sejmu o utworzenie z niego samoistnej gminy administracyjnej.

Petycyę tę przez Wysoki Sejm nie załatwioną przesłano tut. rozporządzeniem z 11. lutego 1908 l. 5563 Wydziałowi powiatowemu w Rawie ruskiej do zbadania i przedstawienia stosownego wniosku.

Przeprowadzone przez Wydział powiatowy dochodzenia wykazały co następuje:

Seńkowice tworzą oddzielne, zwarte terytoryum w obszarze przeszło 800 hektarów z ludnością przeszło 700 mieszkańców i 117 gospodarstw.

Odległość tego przysiółka od urzędu gminnego w Hołem rawskiem wynosi około 3 klm., a nadto komunikacya między temi miejscowościami oddzielonemi od siebie rzeką Ratą, bywa w porze deszczowej wysoce utrudnioną a niekiedy nawet wprost niemożliwą.

Te okoliczności powodują, iż Seńkowice nie doznają od Reprezentacyi gminnej w Hołem rawskiem takiej opieki jak inne części tej gminy, wskutek czego mieszkańcy Seńkowic rządzą się faktycznie samoistnie, nie utrzymując z Hołem rawskiem prawie żadnych stosunków.

Wskutek jednak tego anormalnego stanu interesa tak publiczne jak i prywatne rzeczonego przysiółka doznają znacznego uszczerbku. I tak na przykład Seńkowiczanie nie mogą się doczekać kreowania w tej miejscowości publicznej szkoły ludowej w miejsce istniejącej od szeregu lat szkoły prywatnej, przez nich założonej i utrzymywanej.

Potrzeba zatem utworzenia z tego przysiółka samoistnej gminy administracyjnej jest dostatecznie wykazaną.

Rada gminna uchwałą z 20. listopada 1908 sprzeciwiła się wyłączeniu Seńkowic, przytaczając szereg zarzutów nie mających przeważnie żadnego dla sprawy znaczenia. Jedyny zaś poważniejszy zarzut, iż Seńkowice i Hołe rawskie, jako osobne gminy, będą bardzo słabemi jednostkami administracyjnemi nie znajduje uzasadnienia.

Przedewszystkiem bowiem co do Seńkowic zauważa się, że miejscowość ta posiada swój odrębny majątek nieruchomy, składający się z 202 morgów

pastwiska i 2 budynków. Liczy ona, jak to już na wstępie zaznaczono, przeszło 700 mieszkańców i 117 gospodarstw, zaś opłacane w niej podatki wynoszą:

gruntowy	913 K
domowo-klasowy . . .	492 „
zarobkowy	15 „
razem .	1.420 K.

Próbny budżet Seńkowic, jako przyszłej gminy administracyjnej wykazuje:

wydatki w kwocie . . .	720 K
dochody	270 „
niedobór .	450 K,

na którego pokrycie wystarczy nałożenie 32% dodatków do podatków bezpośrednich, przypisanych jak wyżej w kwocie 1.420 K.

Po wyłączeniu zaś Seńkowic wynosiłyby w gminie Hołe rawskie według budżetu próbnego:

wydatki	953 K
dochody	500 „
niedobór .	453 K,

który znajdzie pokrycie w 25% dodatku do podatków bezpośrednich przypisanych w kwocie 1816 K 79 h.

Z powyższego okazuje się, że obie miejscowości po ich rozłączeniu będą mogły podołać obowiązkom samoistnych gmin administracyjnych bez nadmiernego obciążenia mieszkańców prestacyami.

Inne zarzuty podniesione przez Radę gminną w Hołem rawskiem, a nie mające większego znaczenia, zostały odparte szczegółowo w uchwale Rady powiatowej z 6. marca 1909, którą oświadczono się za uwzględnieniem petycyi przysiółka Seńkowic.

C. k. Starostwo w Rawie ruskiej pismem z 29. lutego 1908 l. 5721 i Naczelnictwo c. k. Sądu powiatowego pismem z 25. lutego 1908 l. cz. $\frac{136}{3/8}$ objawiło w tej sprawie przychylną opinię. Wreszcie c. k. Namiestnictwo pismem z 17. marca 1910 l. IV 298/5 oznajmiło, że nie ma nic do zarzucenia przeciw projektowanemu wyłączeniu przysiółka Seńkowice ze związku gminy Hołe rawskie i utworzeniu z niego samoistnej gminy administracyjnej zauważyło jednak, że przedłożona mapa wymaga jeszcze uzupełnienia co do dróg i potoków parc. gr. l. 17651, 7662, 7676, 7680 i 7742/6 przechodzących przez obie miejscowości: Hołe rawskie i Seńkowice, a które to parcele odpowiednio dla obu miejscowości podzielić i działy te w mapie przedstawić by należało.

Na to Wydział powiatowy relacyą z 21. czerwca 1910 l. 1996 zauważył, iż mieszkańcy przysiółka Seńkowice proszą o utworzenie odrębnej gminy politycznej a nie katastralnej, okoliczność za tem, że parcele te nie są katastralnie podzielone, nie może stanowić przeszkody w utworzeniu odrębnej gminy politycznej.

Wydział krajowy podzielając w zupełności powyższe zapatrywanie Wydziału powiatowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony /. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni *w. r.*

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . o wyłączeniu przysiółka Seńkowice ze związku gminy Hołe rawskie, powiatu rawskiego i utworzeniu z niego samoistnej gminy administracyjnej.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Przysiółek Seńkowice wyłącza się ze związku gminy Hołe rawskie, powiat Rawa ruska, i tworzy się z niego samoistną gminę administracyjną.

Art. II.

Do trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, ma być Rada gminna w Hołem rawskiem rozwiązaną, a natomiast mają być zarządzone i przeprowadzone nowe wybory do Rady gminnej w Hołem rawskiem i Seńkowicach.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LW. 91.748/1910. We Lwowie dnia 19. sierpnia 1910.

Aleg 729

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 20. sierpnia 1909 L. 89.432 w przedmiocie czynności galicyjskiej Kasy Oszczędności we Lwowie za rok 1908 nie było przedmiotem obrad i uchwały Wysokiego Sejmu.

W myśl § 38. statutu galic. Kasy Oszczędności we Lwowie przedkłada Wydział krajowy sporządzone przez Dyrekcyę i sprawdzone przez Komisyę rewizyjną rachunki tej Kasy za rok 1909.

Powyższe rachunki przyjęte przez Wydział Kasy uchwałą z dnia 21. maja 1910 przyjęło także Walne Zgromadzenie Towarzystwa uchwałą z dnia 3. czerwca 1910, przyczem postanowiło upraszać Wysoki Sejm o przyznanie Zarządowi Kasy absolutoryum ze wspomnianych rachunków.

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie galicyjskiej Kasy Oszczędności we Lwowie,

2) Sejm udziela Zarządowi galic. Kasy Oszczędności we Lwowie absolutoryum z rachunków tej Kasy za rok 1909.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni *w. r.*

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKÓW

GALICYJSKIEJ

KASY OSZCZĘDNOŚCI

WE LWOWIE

ZA ROK

1909.

a LXVI. istnienia Zakładu.

SPRAWOZDANIE WYDZIAŁU.

Szanowne Zgromadzenie!

W myśl §. 44. punkt 1. i §. 51. punkt 6. statutu galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie Wydział Kasy przedkłada Szanownemu Zgromadzeniu sporządzone przez Dyrekcyę, a sprawdzone w myśl §. 58. statutu przez Komisyę rewizyjną Wydziału rachunki galic. Kasy oszczędności we Lwowie za rok 1909 i uprasza:

Szanowne Zgromadzenie raczy uchwalić następujący wniosek do Wysokiego Sejmu:

Walne Zgromadzenie Członków Towarzystwa galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie, przyjmując do wiadomości rachunki galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie za rok 1909, wnosi: Wysoki Sejm raczy w myśl §. 38. statutu udzielić Zarządowi galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie absolutoryum z rachunków za rok 1909.

We Lwowie, dnia 21. maja 1910.

Z Wydziału galic. Kasy oszczędności we Lwowie.

Przewodniczący:

Stanisław Niezabitowski wlr.

SPRAWOZDANIE DYREKCYI.

L. $\frac{3718}{I.}$/10.

Szanowny Wydziale!

Przedkładamy Szanownemu Wydziałowi zamknięcie rachunkowe za rok 1909. a 66-ty rok istnienia Galicyjskiej Kasy oszczędności.

Rok 1909. rozpoczęliśmy pod znakiem widma wojny — co też po wszystkich instytucyach finansowych — a przedewszystkiem we wszystkich Kasach oszczędności całego państwa wywołało znaczne podjęcie kapitałów wkładkowych.

W Galicyjskiej Kasie oszczędności w dniu 19. lutego 1909. stan złożonych kapitałów na książeczki wynosił 88,954.079·29 koron, od tego dnia aż po dzień 27. marca 1909. wypłaciliśmy ponad wpływ z wkładek 4,170.014 K. 09 h. Po 28. marca 1909., t. j. z chwilą zażegnania grozy wojennej, publiczność wkładkująca z całem zaufaniem składała napowrót swe oszczędności — tak, że w drugiej połowie maja 1909. posiadaliśmy cały poprzednio wycofany kapitał.

Bank austro-węgierski przez cały rok 1909. pobierał od reeskontu weksli 4% — od lombardu 4½%—5%.

Galicyjska Kasa oszczędności opłacała od wkładek na książeczki przez cały rok 4%, oraz podatek rentowy.

Stan wkładek z 1. stycznia 1909.		87,091.432·54 K.
w roku 1909. włożono	50,968.240·48 K.	
odebrano	48,489.161·72 »	
włożono więcej:		2,479.078·76 K.
		89,570.511·30 K.
w odsetkach nieodebranych i do kapitału dopisanych		3,295.756·— »
Stan kapitału na 99.446 książeczkach wynosił dn. 31. grudnia 1909.		92,866.267·30 K.

Załatwiono w roku 1909. ogółem 255.680 stron, w porównaniu do roku 1908. więcej o 13.426.

Obrót ogólny Kasy wynosił K. 351,517.956·21.

Stan pożyczek hipotecznych, komunalnych i reszt cen kupna dóbr i realności odsprzedanych wynosił w końcem r. 1908. . . . 50,106.365·92 K.

W ciągu r. 1909. zaliczono nowych pożyczek i przybyło tytułem reszt cen kupna . . .	3,989.500·00 K.	
a spłacono doraźnie i amortyzacyą . .	3,763.113·66 »	
zaliczono przeto więcej o		226.386·34 K.
zaczem stan tej lokacyi wynosił 31. grudnia 1909. . .		50,332.752·26 K.

Nieznaczny jej wzrost przypisać należy głównie zaniepokojeniu targu pieniężnego zwłaszcza w pierwszej, połowie r. 1909., które nakazywało powściągliwość w lokacyach nieruchomych.

Zalegle odsetki od pożyczek hipotecznych, komunalnych i reszt cen kupna, które wynosiły z końcem r. 1908. K. 636.990·26, wynoszą w obecnem zamknięciu K. 618.276·37 a więc zmniejszyły się w porównaniu z r. 1908. o 18.713·89 K. Stosunek procentowy zaległości do stanu kapitału z dniem 31. grudnia 1909 wynosi — jak w roku poprzednim 0·5%.

Z trzema i więcej ratami zalegało w dniu 31. grudnia 1909. roku 17. pożyczek na dobra a 104. na realności, razem więc 121. z ogólnej liczby 2.061. pożyczek.

Znaczna część zaległości w ciągu bieżącego roku już wpłynęła.

Z końcem r. 1908. było 45. hipotek w egzekucyi; w ciągu roku 1909, dano do egzekucyi 34. a odwołano względnie załatwiono drogą licytacyi egzekucyi 56., pozostało więc z końcem r. 1909. w egzekucyi spraw wszystkiego 23, zatem o 22. mniej, niż w roku poprzednim.

W r. 1909 nie nabyła Kasa na licytacyi żadnej nieruchomości, natomiast odsprzedała i to przeważnie z zyskiem resztę nieruchomości dawniej na licytacyi nabytych, tak że z końcem r. 1909. nie była w posiadaniu — z wyjątkiem własnego gmachu — żadnej zresztą nieruchomości.

Tak zwane „interesa w likwidacyi“ t. j. przedsiębiorstwa naftowe objęte po p. Wacławie Wolskim i śp. Szczepanowskim i Odrzywolskim wynoszące w bilansie za r. 1908. 10,299.481·45 K.
obniżyły się o nadwyżkę wpływów ponad wydatki
(K. 177,656·25 — K. 70.652 57) 107.003·68 „
a zatem z własnego obrotu do cyfry 10,192.477·77 K.

Pomni myśli odnośnie do tej pozycyi aktywów w sprawozdaniu naszem jeszcze za r. 1906. wyrażonej, użyliśmy na jej redukcyę całą — po zaokrągleniu rezerwy na dubiosa do 200.000 K. — pozostałą resztę . . . . . 368.895·07 „
ogólnej nadwyżki obrotowej, skutkiem czego pozycya ta z dniem 31. grudnia 1909. wynosi . . . . . 9,823.582·70 K.

Dzięki interwencyi kraju i rządu a z drugiej strony wobec spadku produkcyi stosunki na targu ropnym zaczynają się polepszać. Powraca więc nadzieja, że może niedaleką jest chwila wycofania przynajmniej w części funduszów w przedsiębiorstwa naftowe włożonych. W zabiegach w tym celu na chwilę nie ustajemy.

Rachunek zysków i strat wykazuje:

dochody:		4,833.899·30 K.
wydatki:		
procenta i prowizye . . .	3,920·113·47 K.	
płace i koszta ogólne . . .	375·554·88 „	
podatki	74.262·15 „	
koszta utrzymania gmachu . .	4.828·63 „	4,374.759·13 „
okazuje się nadwyżka z obrotu		459.140·17 K.
do przeniesienia		459.140·17 K.

	z przeniesienia	459.140·17 K.
z której użyliśmy na odpisy:		
a. interesa w likwidacyi . . .	K. 368.895·07	
b. stacya elektryczna	„ 51.030·02	
c. amortyzacya dokupu ruchomości w r. 1909	492·00	420.417·09 „
przenosząc na dotacyę rezerwy na pokrycie dubiozów		38.723·08 K.
W roku 1909 z kapitału wkładkowego . . .		92,866.267·30 K.
interesa w likwidacyi	9,823.582·70 K.	
gmach własny	1,982.667·64 „	11,806.250·34 K.
nie dały oprocentowania, a fruktyfikując resztę . . .		81,060.016·96 K.
uzyskaliśmy oprocentowanie dla wkładek .	3,485.227·80 K.	
nadwyżkę obrotu	459.140·17 „	
razem . .	3,944.367·97 K.	

czyli 4·86% kapitału w obrocie, zwiększonego o dopisane w obu półroczach odsetki i po pokryciu wszystkich kosztów.

Fundusz obrotowy ulokowany w efektach wartości nominalnej 14,795.600 Kor. (K. 14,053.813·27 obiegowej) przyniósł li tylko 4% odsetki, nie przyczynił się zatem do osiągnięcia nadwyżki obrotowej.

Wskutek pobudowania przez Gminę miasta Lwowa wielkiej elektrowni i stworzenie przez to konkurencyi, zawarliśmy układ z Gminą miasta Lwowa tej treści, iż galic. Kasa oszczędności zwija swoją stacyę elektryczną, przekazuje odbiorców swych Gminie, sprzedaje część zbytecznego inwentarza Gminie i obowiązuje się zaniechać na zawsze wytwarzania energii elektrycznej w swym gmachu. Gmina miasta Lwowa wypłaca galic. Kasie oszczędn. 92.000 K. i zobowiązuje się dostarczyć dla gmachu gal. Kasy oszczędn. prąd elektryczny przez lat dziesięć po cenie 40 hal. za kilowat. Korzyści z tej niskiej ceny za światło elektryczne, które nie mogły znaleść cyfrowego wyrazu w zamknięciu rachunkowem, stanowią dostateczną rekompensatę za ubytek w tegorocznym bilansie z tytułu zwinięcia stacyi elektrycznej.

Obopólny interes tak Gminy miasta Lwowa jakoteż Galic. Kasy oszczędności załatwiono w sposób zadowalniający i lojalny.

Porównawcza tabela głównych lokacyi zestawiona na zasadzie regulaminu, który postanawia, by kwoty użyte na poszczególne lokacye obliczać w stosunku do kapitału wkładkowego, zmniejszonego o wartość gmachu, wykazuje z końcem roku 1909. następujące cyfry procentowe:

I. pożyczki hipoteczne i komunalne, ich procenty zaległe	56·17 %
II. weksle, pożyczki Towarzystw zarobkowych, Spółek oszczędności i pożyczek	24·44 %
III. papiery wartościowe funduszu obrotowego łącznie z wartością kuponów bieżących	15·46 %
IV. zaliczki na zastaw papierów wartościowych, lokacye w bankach i kasach oszczędności . .	2·66 %

V. kasa, zaliczki różnych osób . . . . . 0.37 %
VI. interesa w likwidacyi . . . . . 10.83 %

Szanownemu gronu cenzorów składamy za ich skuteczną pracę i łaskawy udział w ocenie eskontowanych weksli wyrazy podziękowania.

We Lwowie, dnia 21. maja 1910.

Dyrekcya Galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie.

Dr. Edward Stroynowski włr. ***Dr. Ferdynand Kwiatkowski*** włr.

Dr. Władysław Abraham włr.

A.

FUNDUSZ OBROTOWY.

Spis załączników

do zamknięcia rachunków funduszu obrotowego z dniem 31. grudnia 1909.

1. Ruch kasy i ogólny obrót rachunków za rok 1909.
2. Wykaz efektów funduszu obrotowego.
3. Zestawienie ruchu za rok 1909. w poszczególnych rachunkach bilansu oraz wykaz ich stanu z dniem 31. grudnia 1909.
4. Zamknięcie rachunku strat i zysków za rok 1909.
5. Bilans z dniem 31. grudnia 1909.

Ruch kasy i ogólny obrót rachunków za rok 1909.

POBORY				Wyszczególnienie	WYPŁATY			
kasowe i rachunkowe		kasowe			kasowe		kasowe i rachunkowe	
294.696	59	294.696	59	Zapas gotówki z dnia 1. stycznia 1909.	—	—	—	—
12.360	—	—	—	Czynsze z gmachu własnego	—	—	12.360	—
293.367	24	89.776	17	Dobra i realności nabyte	1.783	20	17.947	78
15.932	17	15.883	79	Dochody z dóbr i realności nabytych	2.944	34	10.277	27
145.383	—	114.964	—	Efekta funduszu obrotowego	—	—	108.865	75
3.492	72	2.675	22	Eskontowane obce	667	72	3.292	72
19,263.782	21	606.926	03	Giro-obligo z weksli reeskontowanych	2,679.917	44	20,075.066	29
—	—	—	—	Gmach własny	—	—	32.667	64
520.901	10	121.982	81	Interesa w likwidacyi	62.940	91	71.046	95
22.950	87	—	—	Koszta utrzymania gmachu	23.621	58	24.033	62
463.168	63	8.586	72	Koszta utrzymania zakładu	402.628	54	469.383	95
21,759.115	67	144.877	50	Lombard efektów własnych	25,894.115	67	25,894.115	67
820.849	53	820.849	53	Pożyczki hipoteczne na dobra	519.000	—	519.000	—
2,535.825	43	2,449.884	28	Pożyczki hipoteczne na realności miejskie	3,278.700	—	3,278.856	28
9.255	68	9.255	68	Pożyczki hipoteczne na posiadłości wiejskie	—	—	—	—
97.718	84	97.718	84	Pożyczki komunalne	—	—	—	—
25.350	—	25.350	—	Pożyczki towarzystw zarobkowych i gospodarczych	200.000	—	200.000	—
53.100	—	53.100	—	Pożyczki spółek oszczędności i pożyczek	—	—	—	—
9,500.148	52	3,943.455	35	Procenta pobrane i wypłacone	33.903	81	9,917.065	81
636.990	26	—	—	Procenta zaległe	—	—	707.464	15
574.626	53	—	—	Procenta pobrane na rok przyszły	—	—	—	—
4,019.903	90	—	—	Procenta wkładek oszczędności	189.471	80	4,019.903	90
240.426	97	227.681	38	Prowizye pobrane i wypłacone	207	91	240.256	14
147.049	26	134.349	26	Rachunki bieżące pokryte efektami	172.677	79	182.084	26
74,854.992	14	44,853.032	69	Rachunki bieżące z bankami (lokacye i długi)	16,682.247	69	72,811.967	68
136,311.387	26	54,015.045	84	Do przeniesienia	50,144.828	40	138,595.655	86

POBORY				Wyszczególnienie	WYPŁATY			
kasowe i rachunkowe		kasowe			kasowe		kasowe i rachunkowe	
136,311.387	26	54,015.045	84	Z przeniesienia	50,144.828	40	138,595.655	86
10,788.337	59	9,247.063	79	Rachunki różne (dłużnicy i wierzyciele)	6,975.438	78	10,674.551	10
23.396	33	—	—	Rachunki przechodnie (stan czynny i bierny)	—	—	39.224	61
299.620	46	299.620	46	Reszty cen kupna dóbr i realności odsprzedanych	—	—	191.800	—
38.723	08	—	—	Rezerwy specyalne	—	—	—	—
492	—	—	—	Ruchomości	—	—	492	—
79,074.768	46	55,973.864	60	Weksle w portfelu	66,015.229	97	84,229.760	22
20,075.066	29	—	—	Weksle w reeskoncie	—	—	19,263.782	21
382.191	77	241.879	79	Weksle w procesie	1.851	84	328.429	41
54,263.996	48	49,668.240	48	Wkładki oszczędności	47,189.161	72	48,489.161	72
10,337.608	98	6,065.315	74	Wkładki na rachunek bieżący	4,745.709	15	9,223.734	85
108.203	96	17.353	28	Wkładki w austryackich kasach oszczędności	155.000	—	366.091	56
503.709	—	503.654	—	Zaliczki na zastaw terminowy efektów	553.395	—	553.395	—
4,731.980	60	—	—	Zyski i straty za rok 1909	—	—	4,731.980	60
—	—	—	—	Pozostałość gotówki z dniem 31. grudnia 1909.	251.423	12	251.423	12
316,939.482	26	176,032.037	98		176,032.037	98	316,939.482	26

Pobory kasowe w roku 1909.	175,737.341·39
Wypłaty kasowe w roku 1909.	175,780.614·86
Obrót kasowy w roku 1909.	351.517.956·25
Ogólny obrót rachunków w roku 1909.	633,332.844·81

WYKAZ EFEKTÓW FUNDUSZU OBROTOWEGO.

Wyszczególnienie efektów	Pierwszy kupon płatny dnia	Wartość imienna wal. kor. kor.	h.	Wartość po kursie %	obiegowa w walucie koronowej kor.	h.	Wartość kuponu bieżącego do 31/12. 1909. kor.	h.
4% austryackie losy państwowe z r. 1860 (sztuki po fl. 500)	1/5. 1910.	15.000	—	170.90	25.635	—		
4% austryackie losy państwowe z r. 1860. (sztuki po fl. 100)	1/5. 1910.	3.600	—	254.00	9.144	—	121	93
4% austryacka jednolita renta papierowa	1/5. 1910.	1,105.000	—	94.90	1,048.645	—	7.243	89
4·2% austryacka jednolita renta papierowa	1/2. 1910.	201.100	—	99.00	199.089	—	3.495	78
4% austryacka jednolita renta srebrna	1/7. 1910.	542.000	—	94.90	514.358	—	—	—
4·2% austryacka jednolita renta srebrna	1/4. 1910.	20.200	—	99.15	20.028	30	209	74
4% austryacka renta koronowa	1/3. 1910.	1,000.000	—	94.95	949.500	—	13.222	22
3½% austryacka renta inwestycyjna	1/2. 1910.	300.000	—	85.75	257.250	—	4.345	83
3% pryorytety towarzystwa austryackich kolei lokalnych z roku 1894.	1/7. 1910.	50.000	—	77.30	38.650	—	—	—
4% obligacye galicyjskiej pożyczki krajowej z r. 1893.	1/5. 1910.	715.500	—	93.75	670.781	25	4.690	50
4% obligacye galicyjskiego funduszu propinacyjnego	30/6. 1 10.	642.800	—	97.55	627.051	40	—	—
4% obligacye pożyczki miasta Lwowa z roku 1896.	1/5. 1910.	1,092.000	—	90.70	990.444	—	7.158	67
4% obligacye pożyczki miasta Lwowa z roku 1900.	1/3. 1910.	161.000	—	92.65	149.166	50	2.128	78
4% listy hipoteczne galicyjskiego banku hipotecznego	1/5. 1910.	2,362.800	—	93.75	2,215.125	—	15.489	47
4% listy zastawne galicyjskiego towarzystwa kredytowego ziemskiego 56-letnie	30/6. 1910.	2,475.400	—	93.40	2,312.023	60	—	—
4½% listy zastawne banku krajowego	30/6. 1910.	116.000	—	100.00	116.000	—	—	—
4% listy zastawne banku krajowego	30/6. 1910.	1,397.000	—	94.00	1,313.180	—	—	—
4½% obligacye komunalne banku krajowego III. emisyi	1/4. 1910.	425.200	—	99.75	424.137	—	4.730	35
4% obligacye komunalne banku krajowego IV. emisyi	1/4. 1910.	445.000	—	93.35	415.407	50	4.400	56
4% obligacye kolejowe banku krajowego	1/4. 1910.	870.000	—	93.35	812.145	—	8.603	33
4% listy zastawne banku austryacko węgierskiego 50-letnie	1/4. 1910.	750.000	—	98.65	739.875	—	7.416	67
4% obligacye banku związkowego czeskich kas oszczędności	1/5. 1910.	50.000	—	100.00	50.000	—	327	78
akcye banku austryacko-węgierskiego (sztuk 40)	II. 1909.	56.000	—	1780.00*)	71.200	—	1.392	22
		14,795.600	—		13,968.835	55	84.977	72
Z doliczeniem wartości kuponów bieżących do 31. grudnia 1909.					84.977	72		
efekta funduszu obrotowego z dniem 31. grudnia 1909. przedstawiają wartość					14,053.813	27		

*) za sztukę.

ZESTAWIENIE

ruchu za rok 1909. w poszczególnych rachunkach bilansu oraz wykaz ich stanu z dniem 31. grudnia 1909.

Pozycya bilansu	Stan czynny.			W walucie koronowej kor.	h.	kor.	h.
I.	**Kasa:**						
	Pozostałość z dniem 31. grudnia 1909. (patrz ruch kasy str. 3.)			. . .		251.423	12
II.	**Gmach własny:**						
	Stan z dnia 1. stycznia 1909. . . .			1,950.000	—		
	Z dniem 15. października 1909. przeniesiono z rachunku stacyi elektrycznej:						
	wartość urządzeń mechanicznych do centralnego ogrzewania gmachu . .		28.671·56				
	wartość komina . . .		2.066·04				
	wartość kotłowni . . .		1.930·04	32.667	64		
	Stan z dniem 31. grudnia 1909. . . .			. . .		1,982.667	64
III.	**Pożyczki hipoteczne na dobra:**						
	Stan z dnia 1. stycznia 1909. .	sztuk	133	13,361.539	50		
	W ciągu roku 1909. zaliczono .	„	6	519.000	—		
	a jedną pożyczkę dawniejszą rozłożono na dwie, skutkiem czego przybyła sztuka		1				
	łącznie . .	sztuk	140	13,880.539	50		
	W ciągu roku 1909. spłacono .	„	6	820.849	53		
	Stan z dniem 31. grudnia 1909.	sztuk	134	. . .		13,059.689	97
IV.	**Pożyczki hipoteczne na realności miejskie:**						
	Stan z dnia 1. stycznia 1909. .	sztuk	1770	31,814.090	99		
	W ciągu roku 1909. zaliczono .	„	179	3,278.700	—		
	łącznie . .	sztuk	1949	35,092.790	99		
	W ciągu roku 1909. spłacono .	„	105	2,535.669	15		
	Stan z dniem 31. grudnia 1909. .	sztuk	1844	. . .		32,557.121	84
V.	**Pożyczki hipoteczne na posiadłości wiejskie:**						
	Stan z dnia 1. stycznia 1909. .	sztuk	83	396.740	06		
	W ciągu roku 1909. spłacono .	„	—	9.255	68		
	Stan z dniem 31. grudnia 1909. .	sztuk	83	. . .		387.484	38
VI.	**Reszty cen kupna dóbr i realności odsprzedanych:**						
	Stan z dnia 1. stycznia 1909. .	sztuk	43	1,610.142	06		
	Przy hipotece realności, w ciągu roku 1909. odsprzedanych, pozostawiono . .	„	5	191.800	—		
	łącznie . .	sztuk	48	1,801.942	06		
	W ciągu roku 1909. spłacono .	„	2	299.620	46		
	Stan z dniem 31. grudnia 1909. .	sztuk	46	. . .		1,502.321	60
VII.	**Pożyczki komunalne:**						
	Stan z dnia 1. stycznia 1909. .	sztuk	42	2,923.853	31		
	W ciągu roku 1909. spłacono .	„	2	97.718	84		
	Stan z dniem 31. grudnia 1909.	sztuk	40	. . .		2,826.134	47
	Do przeniesienia . .			. . .		52,566.843	02

Pozycya bilansu					W walucie koronowej kor.	h.	kor.	h.
	Z przeniesienia . .				. .	.	52,566.843	02
VIII.	**Pożyczki towarzystw zarobkowych i gosp.:**							
	Stan z dnia 1. stycznia 1909. .	sztuk	3		79.500	—		
	W ciągu roku 1909. zaliczono .	sztukę	1		200.000	—		
	łącznie . .	sztuk	4		279.500	—		
	W ciągu roku 1909. spłacono .	„	—		25.350	—		
	Stan z dniem 31. grudnia 1909.	sztuk	4		. .	.	254.150	—
IX.	**Pożyczki spółek oszczędności i pożyczek:**							
	Stan z dnia 1. stycznia 1909. .	sztuk	105		298.075	—		
	W ciągu tegoż roku spłacono .	„	—		53.100	—		
	Stan z dniem 31. grudnia 1909.	sztuk	105		. .	.	244.975	—
X.	**Zaliczki na zastaw terminowy efektów:**							
	Stan z dnia 1. stycznia 1909. . i podkład w efektach wartości imiennej 939.651·39	stron	438		696.815	50		
	W ciągu roku 1909.: zaliczono dla . . . i przyjęto efekta wartości imiennej . 845.016·10	„	335		553.395	—		
	łącznie . . 1,784.667·49	stron	773		1,250.210	50		
	W ciągu roku 1909.: pobrano od . . . i wydano efekta wartości imiennej . 793·126·91	„	332		503.709	—		
	Stan z dniem 31. grudnia 1909. . . i podkład w efektach wartości imiennej 991.540·58	stron	441		. .	.	746.501	50
XI.	**Rachunki bieżące pokryte efektami:**							
	Stan z dnia 1. stycznia 1909. . i podkład w efektach wartości imiennej 539.800·—	rach.	10		116.389	—		
	W ciągu roku 1909. zaliczono				175.889	20		
	dopisano procentów				6.195	06		
	i przyjęto efekta wartości imiennej . 32.000·—							
	łącznie . . 571.800·—	rach.	10		298.473	26		
	W ciągu roku 1909. pobrano na spłatę . . . . i wydano efekta wartości imiennej . 31.800·—				147.049	26		
	Stan z dniem 31. grudnia 1909. . .	rach.	10		151.424	—		
	w czem 8 stron winno zaś 1 strona ma do żądania . . . . . i podkład w efektach wartości imiennej 540.000·—				. .	.	151.434	—
					10	—		
	Do przeniesienia . .				. .	.	53,963.903	52

Pozycya bilansu		W walucie koronowej kor.	h.	kor.	h.
	Z przeniesienia . .	. . .		53,963.903	52
XII.	**Eskontowane obce:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1909. . . .	200	—		
	W ciągu roku 1909. eskontowano efekta wylosowane i kupony w kwocie . .	3.292	72		
	łącznie .	3.492	72		
	W tymże czasie zrealizowano . . .	3.492	72		
	Stan z dniem 31. grudnia 1909. . . .	. . .		—	—
XIII.	**Weksle:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1909. . sztuk 8.373	13,797.225	62		
	W ciągu roku 1909. eskontowano „ 44.940	66,822.859	97		
	łącznie . sztuk 53.313	80,620.085	59		
	W ciągu roku 1909. ubyło:				
	przez spłatę 35.498 42,180.410.63				
	przez reeskont . 5.686 19,263 782·21				
	przez przeniesienie na rk. weksli w procesie 143 223,675.37 „ 41.327	61,667.868	21		
	Stan z dniem 31. grudnia 1909.:				
	w portfelu . . . sztuk 11.986	18,952.217	38		
	w reeskoncie . . . „ 564	2,356.354	03		
	łącznie . sztuk 12.550	. . .		21,308.571	41
XIV.	**Efekta funduszu obrotowego:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1909. nom. 14,940.500	14,005.352	80		
	W roku 1909. zyskano:				
	na wylosowaniu 5.826.—				
	na zwyżce kursu dnia $^{31}/_{12}$. 1909. 102.620.75	108.446	75		
	łącznie . nom. 14,940.500	14,113.799	55		
	W ciągu roku 1909. zrealizowano wylosowane . . nom. 144.900	144.964	—		
	Stan efektów z dniem 31. grudnia 1909. . . . nom. 14.795.600	13,968.835	55		
	Z doliczeniem wartości kuponów bieżących do dnia 31. grudnia 1909. . . .	84.977	72		
	wartość efektów wynosi łącznie, jak wykaz szczegółowy strona 4. . . .	. . .		14,053.813	27
XV.	**Lokacye w bankach:**				
	Stan z dniem 31. grudnia 1909.: patrz pozycya XXVIII. strona 12.	. . .		60.676	13
XVI.	**Wkładki w austryackich kasach oszczędności:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1909. 1,162.112·40				
	a po odliczeniu niepodjętych do $^{31}/_{12}$ 1908. odsetek*) . . 27.112·40	1,135.000	—		
	W ciągu roku 1909. ulokowano w kasach .	335.000	—		
	łącznie . . .	1,470.000	—		
	W tymże czasie podjęto z kas . . .	50.000	—		
	Stan z dniem 31. grudnia 1909. . . .	. . .		1,420.000	—
	Do przeniesienia . .	. . .		90.806.964	33

*) odsetki niepodjęte z dniem $^{31}/_{12}$. 1909. wykazane są osobno pod pod pozycyą XXIII.

Pozycya bilansu		W walucie koronowej			
		kor.	h.	kor.	h.
	Z przeniesienia . .	. . .		90,806.964	33
XVII.	**Procenta zaległe z dniem 31. grudnia 1909.:**				
	od pożyczek hipotecznych na dobra . .	223.695	37		
	od pożyczek hip. na realności miejskie .	353.856	85		
	od pożyczek hip. na posiadłości wiejskie .	11.630	33		
	od reszt cen kupna dóbr i realności odsprzedanych	20.239	59		
	od pożyczek komunalnych . . .	8.854	23		
	od pożyczek spółek oszczędności i pożyczek	75	86		
	od zastawów	4.133	43		
	Stan zaległości procentowych z dniem 31. grudnia 1909.	. . .		622.485	66
X VIII.	**Dobra i realności nabyte:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1909. . . .	275.419	46		
	W ciągu roku 1909.:				
	wydano na koszta odsprzedaży 5 realności . . . 1.783·20				
	osiągnięto na tej odsprzedaży nadwyżkę, zarachowaną na częściowe pokrycie strat na wekslach t. z. kaucyjnych . 14.090·80	15.874	—		
	łącznie . . .	291.293	46		
	W ciągu roku 1909. pobrano na rachunek odsprzedaży 5 realności:				
	wpłaty w gotówce . . 90 102·39				
	i pozostawione przy hipotekach odsprzedanych reszty cen kupna 191.800·— 281.902·39				
	na dwu realnościach wystornowano część podwyżki wartości bilansowej z roku 1902. 9.391·07	291.293	46		
	Stan z dniem 31. grudnia 1909. . . .	. . .		—	—
XIX.	**Weksle w procesie:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1909. . . .	437.878	51		
	W ciągu roku 1909.:				
	oddano do zaskarżenia 143 weksli na kwotę . . . 223.675·37				
	wyłożono na koszta kwotę . 14.368·98				
	rachunkom uregulowanym dopisano tytułem procentów kwotę . . . . 19.980·77				
	z pokrycia otrzymanego w roku 1902.				
	z podwyżki wartości bilansowej dwu realności wystornowano część . . . 9.391·07	267.416	19		
	łącznie	705.294	70		
	W ciągu roku 1909.:				
	otrzymano pokrycie w spłatach dłużników . . . 280.956·96				
	Do przeniesienia . 280.956·96	705.294	70	91,429.449	99

Pozycya bilansu				W walucie koronowej kor.	h.	kor.	h.
	Z przeniesienia .		280.956·96	705.294	70	91,429.449	99
	odpisano pretensye nieściągalne przez rachunek strat i zysków za rok 1909. . .		40.221·59	321.178	55		
	Stan z dniem 31. grudnia 1909. . . .			384.116	15		
	Na to saldo składają się dłużnicy z kwotą . . .					389.766	24
	zaś pozostałość na wekslach spłaconych, przeznaczona na pokrycie kosztów procesowych i należytości rozmaitych, wynosi			5.650	09		
XX.	**Interesa w likwidacyi:**						
	Stan z dnia 1. stycznia 1909. . . .			10,299.481	45		
	W ciągu roku 1909. zaliczono:						
	na należytości skarbowe od zabezpieczenia pretensyj do Stan. Szczepanowskiego, W. Wolskiego & K. Odrzywolskiego . . .		10.484·—				
	na należytość skarbową od skupionej pretensyi banku dla górnictwa i przemysłu w Düsseldorfie		2.061·50				
	na koszta wydzierżawienia kopalń		301·60				
	na koszta ruchu kopalń:						
	zarządowi kopalń w Schodnicy .	10.206·—					
	zarządowi kopalń w Kosmaczu . .	7.697·11					
	na pokrycie rachunków i należytości w kasie naszej do zapłaty prezentowanych .	18.243·75					
	na zaliczki na ropę wyprodukowaną	13.888·62					
	na koszta sprzedaży ropy . .	882·92					
	na podatki . .	2.103·03					
	na koszta sądowe i adwokackie .	2.034·—					
	na utrzymanie biura we Lwowie .	2·750·04	57.805·47	70.652	57		
	łącznie			10,370.134	02		
	W roku 1909. pobrano:						
	na rachunek St. Szczepanowskiego z depozytu sądowego .		504·70				
	na rachunek W. Wolskiego & K. Odrzywolskiego zrealizowane dywidendy i udziały .		12.986·84				
	na rachunek ruchu kopalń:						
	należytość za ropę sprzedaną .	93.343·36					
	czynsze dzierżawne	19.133·71					
	zwrot kosztów tłoczenia i magazynowania ropy	20.692·92					
	Do przeniesienia	133.169·99	13.491·54	10,370.134	02	91,819.216	23

Pozycya bilansu				W walucie koronowej kor.	h.	kor.	h.
	Z przeniesienia	133.169·99	13.491·54	10,370.134	02	91,819.216	23
	wynagrodzenie za pogorzel.	642·—					
	należytości inne	3.890·76	137.702·75				
	na rachunek likwidacyi kopalń:						
	za sprzedany inwentarz w Borysławiu	9.000·—					
	za rury z opuszczonych szybów	17.461·96	26.461·96	177.656	25		
	Z pozostałości z dniem 31. grudnia 1909.			10,192.477	77		
	odpisano przez rachunek strat i zysków za rok 1909.			368.895	07		
	Stan z dniem 31. grudnia 1909.					9,823.582	70
XXI.	**Różni dłużnicy:**						
	gmina miasta Lwowa (za stacyę elektryczną)			92.000	—		
	instalacye nowe w gmachu własnym			26.044	60		
	wadya licytacyjne			16	—		
	fundusz dyspozycyjny dyrekcyi			8.821	—		
	zaliczki na płace urzędników i woźnych			15.726	—		
	zaliczki do kasy podręcznej			40	65		
	protesty wekslowe			264	—		
	pobrania pocztowe			1.633	31		
	kaucye wekslowe			174	54		
	rachunki różnych osób			83.194	52		
	Stan z dniem 31. grudnia 1909.					227.914	62
XXII.	**Ruchomości:**						
	Stan z dnia 1. stycznia 1909.			2.000	—		
	W ciągu roku 1909. dokupiono ruchomości za			492	—		
	łącznie			2.492	—		
	W zamknięciu rachunków za rok 1909. zamortyzowano			492	—		
	Stan z dniem 31. grudnia 1909.					2.000	—
XXIII.	**Rachunki przechodnie:**						
	zaległe z dniem 31. grudnia 1909. należytości przypadające do zainkasowania w roku 1910. na rachunek roku 1909., a to:						
	procenta od wkładek w austryackich kasach oszczędności za II. półrocze 1909.		35.729·11				
	procent od gminy miasta Lwowa za czas od 1./10. do 31./12. 1909.		920·—				
	należytości za przechowanie depozytów obcych		214·50				
	zwrot na rachunek kosztów utrzymania Zakładu za rok 1909. należny		1.541·60	38.405	21		
	wydatki na koszta utrzymania Zakładu za rok 1910., w roku 1909. naprzód zapłacone			819	40		
	Stan z dniem 31. grudnia 1909.					39.224	61
	Stan czynny bilansu z dniem 31. grudnia 1909.					101,911.938	16

Pozycya bilansu			W walucie koronowej kor.	h.	kor.	h.
	Stan bierny.					
XXIV.	**Wkładki oszczędności:**					
	Stan z dnia 1. stycznia 1909. książecz.	96.582	87,091.432	54		
	W ciągu roku 1909.:					
	przyjęto wkładki od 123.396 stron . .		49.668.240	48		
	i wydano nowych książeczek .	34.121				
	dopisano do kapitału nieodebrane z dniem 30. czerwca i 31. grudnia 1909. procenta		3,295.756	—		
	łącznie . . książeczek	130.703	140,055.429	02		
	W tymże czasie:					
	zwrócono 132 284 stronom . . .		47,189.161	72		
	i ściągnięto z obiegu książeczek	31.257				
	Stan z dniem 31. grudnia 1909. książeczek	99.446	. . .		92,866.267	30
	W ciągu roku 1909. załatwiono ogółem 255 680 stron.					
XXV.	**Wkładki na rachunek bieżący:**					
	Stan z dnia 1. stycznia 1909. . . .		1,321.660	24		
	W ciągu roku 1909. pobrano	10,243.905·94				
	i dopisano procentów . .	93.700·18	10,337.606	12		
	łącznie . . .		11,659.266	36		
	W tymże czasie wypłacono . . .		9,223.731	99		
	Stan z dniem 31. grudnia 1909. . . .		. . .		2,435.534	37
XXVI.	**Giro-obligo z weksli reeskontowanych:**					
	Stan z dnia 1. stycznia 1909. sztuk	741	3,167.638	11		
	W ciągu roku 1909 reeskontowano „	5.686	19.263.782	21		
	łącznie . sztuk	6.427	22,431.420	32		
	Do dnia 31. grudnia 1909. wykupiono . . . „	5.863	20,075.066	29		
	Z dniem 31. grudnia 1909. pozostało w reeskoncie . sztuk	564	. . .		2,356.354	03
XXVII.	**Lombard efektów własnych:**					
	Stan z dnia 1. stycznia 1909. . . .		4,135.000	—		
	W ciągu roku 1909. na lombard efektów własnych pobrano		21,640.000	—		
	łącznie . . .		25.775.000	—		
	W tymże czasie spłacono		25.775.000	—		
	Stan z dniem 31. grudnia 1909 . . .		. . .		—	—
XXVIII.	**Długi w bankach:**					
	Stan z dnia 1. stycznia 1909. na dobro banków		821.440	58		
	W ciągu roku 1909. podjęto z banków . . .	74,791.807·31				
	i od długów w bankach zapłacono odsetki w kwocie	63.184·83	74,854.992	14		
	Do przeniesienia . . .		75,676.432	72	97.658.155	70

Pozycya bilansu		W walucie koronowej			
		kor.	h.	kor.	h.
	Z przeniesienia . .	75,676.432	72	97,658.155	70
	W tymże czasie ulokowano w bankach . . . 72,809.307·99				
	i w procentach od lokacyi otrzymano . . . 2.659·69	72,811.967	68		
	Z dniem 31. grudnia 1909 saldo na dobro banków wynosi	2,864.465	04		
	W tem saldzie mieści się dług banków w kwocie	60.676	13		
	zaś banki mają do żądania kwotę . .	. .	.	2,925.141	17
XXIX.	**Rezerwa specyalna:**				
	na pokrycie dubiosów:				
	Stan z dnia 1. stycznia 1909. . . .	161.276	92		
	W zamknięciu rachunków za rok 1909. przelano do rezerwy niezużytą resztę nadwyżki obrotowej z roku 1909 . . .	38.723	08		
	Stan z dniem 31. grudnia 1909. (na pokrycie dalszych strat na wekslach t. z. kaucyjnych i na interesach w likwidacyi) .	. .	.	200.000	—
XXX.	**Różni wierzyciele:**				
	rachunki bieżące hipoteczne . . .	84.106	83		
	kaucye hipoteczne	171.977	78		
	oświadczenia asekuracyjne . .	6.507	—		
	zaliczki na oszacowanie hipotek . .	3.153	12		
	należytości stemplowe od zastawów . .	234	50		
	wierzyciele z rków bieżących pokrytych efektami, jak pod pozycyą XI	10	—		
	kaucye wekslowe	21.655	39		
	pozostałość na rachunku weksli w procesie spłaconych, jak pod pozycyą XIX. .	5.650	09		
	rezerwa na zapłatę zaległych kosztów ruchu stacyi i reszty należytości za nowe instacye w gmachu własnym . . .	14.760	40		
	rachunki różnych osób	222.564	09		
	Stan z dniem 31. grudnia 1909. . . .	. .	.	530.619	20
XXXI.	**Rachunki przechodnie:**				
	przypadające do uregulowania w roku 1910. wydatki za rok 1909.:				
	na rachunek utrzymania Zakładu 4.991·12				
	na rachunek utrzymania gmachu 172·04	5.163	16		
	należytości za przechowanie depozytów obcych pobrane w roku 1909. na rachunek roku 1910.	28	—		
	rezerwa na pokrycie zapadłych do dnia 31. grudnia 1909. procentów:				
	od rachunków bieżących hipotecznych . . . . 3.943·39				
	od kaucyj hipotecznych . . 14.261·78	18.205	17		
	Stan z dniem 31. grudnia 1909. . . .	. .	.	23.396	33
	Do przeniesienia . .	. .	.	101,337.312	40

Pozycya bilansu		W walucie koronowej			
		kor.	h.	kor.	h.
	Z przeniesienia . .	. .	.	101,337.312	40
XXXII.	**Procenta pobrane na rok 1910.:**				
	od pożyczek hipotecznych na dobra . .	94.763	89		
	od pożyczek hipotecznych na realności miejskie	254.441	60		
	od pożyczek hipotecznych na posiadłości wiejskie	515	81		
	od reszt cen kupna dóbr i realności odsprzedanych	13.799	04		
	od pożyczek komunalnych . . .	37.957	84		
	od pożyczek towarzystw zarobkowych i gospodarczych	425	67		
	od pożyczek spółek oszczędności i pożyczek	2.853	83		
	od zastawów	4.505	41		
	od weksli	165.362	67		
	Stan z dniem 31. grudnia 1909. . . .	. .	.	574.625	76
	Stan bierny bilansu z dniem 31. grudnia 1909.	. .	.	101,911.938	16

Zamknięcie rachunku

za rok

Wydatki		W walucie koronowej kor.	h.	kor.	h.
Procenta wypłacone i dopisane:					
od wkładek oszczędności:					
wypłacone w ciągu roku 1909. .	189.471·80				
skapitalizowane dnia 30. czerwca i 31. grudnia 1909. . . .	3.295.756·—	3,485.227	80		
od wkładek na rachunek bieżący . .		93.700	18		
od rachunków bieżących i kaucyj hipotecznych		8 518	65		
od weksli reeskontowanych . . .		155.618	57		
od lombardu efektów własnych . .		113.497	95		
od długów w bankach		63.184	83		
od rachunków różnych		102	04	3,919.850	02
Prowizye wypłacone		. .	.	263	45
Koszta utrzymania zakładu:					
płace stałe i dodatki funkcyjne . .		184.033	30		
koszta ogólne		191.521	58	375.554	88
Koszta utrzymania gmachu		. .	.	4.828	63
Podatki i należytości rządowe:					
podatek rentowy		53.654	50		
podatki za funkcyonaryuszów . . .		9.946	17		
należytość ekwiwalentowa od majątku nieruchomego		4.500	—		
podatki od gmachu własnego . . .		6.161	48	74.262	15
Odpisy:					
na interesach w likwidacyi . .	368.895·07				
na stacyi elektrycznej . .	51.030·02	419.925	09		
dotacya rezerwy na pokrycie dubiosów . .		38.723	08		
amortyzacya dokupu ruchomości za rok 1909.		492	—	459.140	17
				4,833.899	30

We Lwowie, dnia

Kasyer: *Wiktor Osiadacz.*

Likwidator: *Leopold Wilimowski.*

Komisya rewizyjna Wydziału:

Eugeniusz Pierożyński. *Dr. Adolf Lilien.*

Ludwik Winiarz.

strat i zysków
1909.

Dochody	W walucie koronowej			
	kor.	h.	kor.	h.
Procenta pobrane:				
od pożyczek hipotecznych na dobra	632.516	15		
od pożyczek hipotecznych na realności miejskie	1,634.407	23		
od pożyczek hipotecznych na posiadłości wiejskie	19.197	25		
od reszt cen kupna dóbr i realności odsprzedanych	73.201	92		
od pożyczek komunalnych	144.463	04		
od pożyczek towarzystw zarobkowych i gospodarczych	11.089	18		
od pożyczek spółek oszczędności i pożyczek	13.616	67		
od zastawów	41.409	06		
od rachunków bieżących pokrytych efektami	6.195	06		
od weksli	1,181.552	35		
od efektów funduszu obrotowego	598.522	59		
od lokacyi w bankach	2 659	69		
od wkładek w austryackich kasach oszczędności	66 820	67		
od stacyi elektrycznej	8.428	27		
od różnych rachunków	11.020	33	4,445.099	46
Prowizye pobrane:				
od wkładek niewypowiedzianych	39.234	95		
od rat hipotecznych i komunalnych za zwłokę	170.401	11		
różne	30.232	47	239 868	53
Czynsze z gmachu własnego	.	.	12.360	—
Dochody z realności nabytych	.	.	7.332	93
Odzyskane straty na wekslach:				
w roku 1909. ze strat dawniejszych odzyskano	61.013	29		
odpisano zaś nowe straty	40.221	52	20.791	63
Zysk zrealizowany na efektach funduszu obrotowego	.	.	5.826	—
Odzyskane straty rachunkowe na różnicy kursu efektów:				
część strat z lat 1907. i 1908.	.	.	102.620	75
			4,833.899	30

31. grudnia 1909.

Naczelny buchalter:
Karol Czauderna.

Dyrekcya Gal. Kasy Oszczędności:

Dr. Edward Stroynowski,
Dyrektor.

Dr. Ferdynand Kwiatkowski,
Dyrektor.

Dr. Władysław Abraham,
zastępca Dyrektora.

Bilans

z dniem 31.

Pozycya bilansu	Stan czynny		Koron	h.
I.	Kasa		251.423	12
II.	Gmach własny		1,982.667	64
III.	Pożyczki hipoteczne na dobra		13,059.689	97
IV.	Pożyczki hipoteczne na realności miejskie		32,557.121	84
V.	Pożyczki hipoteczne na posiadłości wiejskie		387.484	38
VI.	Reszty cen kupna dóbr i realności odsprzedanych		1,502.321	60
VII.	Pożyczki komunalne		2,826.134	47
VIII.	Pożyczki towarzystw zarobkowych i gospodarczych		254.150	—
IX.	Pożyczki spółek oszczędności i pożyczek		244.975	—
X.	Zaliczki na zastaw terminowy efektów		746.501	50
XI.	Rachunki bieżące pokryte efektami		151.434	—
XIII.	Weksle:			
	w portfelu	18,952.217.38		
	w reeskoncie	2,356.354.03	21,308.571	41
XIV.	Efekta funduszu obrotowego		14,053.813	27
XV.	Lokacye w bankach		60.676	13
XVI.	Wkładki w austryackich kasach oszczędności		1,420.000	—
XVII.	Procenta zaległe z dniem 31. grudnia 1909.		622.485	66
XIX.	Weksle w procesie		389.766	24
XX.	Interesa w likwidacyi		9,823.582	70
XXI.	Różni dłużnicy		227.914	62
XXII.	Ruchomości		2.000	—
XXIII.	Rachunki przechodnie		39.224	61
			101,911.938	16

We Lwowie, dnia

Kasyer:
Wiktor Osiadacz.

Likwidator:
Leopold Wilimowski.

Komisya rewizyjna Wydziału:

Eugeniusz Pierożyński. *Dr. Adolf Lilien.*

Ludwik Winiarz.

Zakładu

grudnia 1909.

Pozycya bilansu	Stan bierny	Koron	h.
XXIV.	**Wkładki oszczędności**	92,866.267	30
XXV.	**Wkładki na rachunek bieżący**	2,435.534	37
XXVI.	**Giro-obligo z weksli reeskontowanych**	2,356.354	03
XXVIII.	**Długi w bankach**	2.925.141	17
XXIX.	**Rezerwa specyalna:**		
	na pokrycie dubiosów	200.000	—
XXX.	**Różni wierzyciele**	530.619	20
XXXI.	**Rachunki przechodnie**	23.396	33
XXXII.	**Procenta pobrane na rok 1910.**	574.625	76
		101,911.938	16

31. grudnia 1909.

Naczelny buchalter:
Karol Czauderna.

Dyrekcya gal. kasy oszczędności:

Dr. Edward Stroynowski,
Dyrektor.

Dr. Ferdynand Kwiatkowski,
Dyrektor.

Dr. Władysław Abraham,
zastępca Dyrektora.

B.

STACYA ELEKTRYCZNA.

Spis załączników

do zamknięcia rachunków stacyi elektrycznej z dniem 31. grudnia 1909.

1. Zestawienie ruchu w poszczególnych rachunkach bilansu oraz wykaz ich stanu z dniem 15. października 1909.
2. Zamknięcie rachunku strat i zysków za czas od 1|1 do 15|10. 1909.
3. Bilans z dniem 15 października 1909.
4. Bilans likwidacyi przedsiębiorstwa z dniem 15. października 1909.
5. Rachunek strat i zysków likwidacyi przedsiębiorstwa.

ZESTAWIENIE

ruchu w poszczególnych rachunkach bilansu oraz wykaz ich stanu z dniem 15. października 1909.

Pozycya bilansu		W walucie koronowej			
		kor.	h.	kor.	h.
	Stan czynny.				
I.	**Urządzenia mechaniczne do centralnego ogrzewania gmachu:**				
	wartość z dnia 1. stycznia 1909. . .	32.130	—		
	$6^2/_3$% amortyzacya wartości pierwotnej za czas od 1/1. do 15/10. 1909. . . .	2.826	25		
	wartość bilansowa dnia 15. października 1909. . . .			29.303	75
II.	**Urządzenia mechaniczne do światła elektrycznego:**				
	wartość z dnia 1. stycznia 1909. . .	114.686	04		
	$6^2/_3$% amortyzacya wartości pierwotnej za czas od 1/1. do 15/10. 1909. (z wyłączeniem akumulatorów o wartości zabezpieczonej kor. 21.322·80)	7.602	81		
	wartość bilansowa dnia 15. października 1909. . . .			107.083	23
III.	**Budowle stacyjne:**				
	wartość z dnia 1. stycznia 1909. . .	15.533	58		
	5% amortyzacya wartości pierwotnej za czas od 1/1. do 15/10. 1909. . . .	869	99		
	wartość bilansowa dnia 15. października 1909. . . .			14.663	59
IV.	**Zaległe z dniem 31. grudnia 1909. należytości od konsumentów:**				
	zaległość z dnia 31. grudnia 1908. wynosiła	14.142	—		
	w czasie od 1/1. do 15/10. 1909. przypisano konsumentom za światło elektryczne i za ogrzewanie	79.739	13		
	na rachunek łącznej należytości . . .	93 881	13		
	w roku 1909. pobrano od konsumentów . . . . 88.024·12				
	i z należytości przypisanej odpisano jako nieściągalne . . 289·75	88.313	87		
	zaległość z dniem 31. grudnia 1909. wynosi. . . .			5.567	26
V.	**Niespłacone reszty zaliczek na płacę:**				
	stan z dnia 1. stycznia 1909. . . .	80	—		
	w ciągu roku 1909. palacze spłacili . .	80	—		
	stan z dniem 31. grudnia 1909. . . .			—	—
	Stan czynny bilansu z dniem 15. października 1909. . . .			156.617	83

Pozycya bilansu		W walucie koronowej			
		kor.	h.	kor.	h.
	Stan bierny.				
VI.	**Kapitał zakładowy i obrotowy stacyi:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1909. . . .	168.744	89		
	gotowe wydatki za rok 1909.:				
	na nowe urządzenia stacyi . 1.968 —				
	na koszta ruchu stacyi . . 83.460·55				
	na podatek zarobkowy . . 565·27	85.993	82		
	łącznie . .	254.738	71		
	pobory na rachunek stacyi za rok 1909.:				
	zainkasowane należytości od konsumentów światła elektrycznego i centralnego ogrzewania . 88.024·12				
	wynagrodzenie za szkodę ogniową 81·—				
	raty na spłatę zaliczek . . 80·—	88.185	12		
	pozostałość	166.553	59		
	z doliczeniem należnego za rok 1909. oprocentowania	8.428	27		
	stanowi pretensyę funduszu obrotowego do stacyi z dniem 15. października 1909. .	174.981	86		
	którato pretensya skutkiem braku pokrycia dla niedoboru obrotowego stacyi za czas od 1.10. do 15.10. 1909. w kwocie . .	24.452	74		
	redukuje się z dniem 15. października 1909. do stanu	. . .		150.529	12
VII.	**Należytości obce z dniem 31. grudnia 1909. niezapłacone:**				
	należytości obce z dnia 31. grudnia 1908. wynosiły	7.826	73		
	w roku 1909. zapadły do zapłaty należytości obce:				
	za koszta ruchu stacyi . . 83.690·53				
	za podatek zarobkowy . . 565·27	84.255	80		
	na rachunek należytości łącznej . . .	92.082	53		
	zapłacono w roku 1909.	85.993	82		
	należytości obce z d. 31. grudnia 1909., a to za koszta ruchu stacyi wynoszą . .	. . .		6.088	71
	Stan bierny bilansu z dniem 15. października 1909.	. . .		156.617	83

Zamknięcie rachunku

za czas

Wydatki	W walucie koronowej			
	kor.	h.	kor.	h.
Koszta ruchu stacyi za czas od 1/1. do 15/10. 1909.:				
nadzór i służba	10.428	57		
paliwo	57.689	96		
konserwacya urządzeń mechanicznych i budowli	3.890	47		
przybory do mechanicznych urządzeń.	1.357	57		
materyały	4.250	40		
przybory do oświetlenia i do przewodów	1.047	08		
uzupełnienie inwentarza	155	52		
prowizye	705	46		
rozmaite wydatki	4.084	50	83.609	53
Amortyzacya urządzeń mechanicznych i budowli za czas od 1/1. do 15/10. 1909.			11.299	05
Oprocentowanie kapitału zakładowego i obrotowego za rok 1909.			8.428	27
Podatek zarobkowy od przedsiębiorstwa			565	27
Odpisane należytości za światło			289	75
			104.191	87

Bilans z dniem

Pozycya bilansu	Stan czynny	kor.	h.
I.	**Urządzenia do centralnego ogrzewania gmachu**	29.303	75
II.	**Urządzenia mechaniczne do światła elektrycznego**	107.083	23
III.	**Budowle stacyjne**	14.663	59
IV.	**Zaległe należytości od konsumentów**	5.567	26
		156.617	83

We Lwowie, dnia

Kasyer: *Wiktor Osiadacz.*

Likwidator: *Leopold Wilimowski.*

KOMISYA REWIZYJNA WYDZIAŁU:

Eugeniusz Pierożyński. *Dr. Adolf Lilien.*

Ludwik Winiarz.

strat i zysków stacyi

od $^{1}/_{1}$. do $^{15}/_{10}$. 1909.

Dochody	W walucie koronowej kor.	h.	kor.	h.
Należytości przypisane konsumentom za światło elektryczne i ogrzewanie centralne za czas od 1|1. do 15|10. 1909.	. . .		79.739	13
Niedobór obrotowy za czas od 1|1. do 15|10. 1909.:				
odpisany z kapitału zakładowego i obrotowego stacyi	. . .		24.452	74
			104.191	87

15. października 1909.

Pozycya bilansu	Stan bierny	kor.	h.
VI.	**Kapitał zakładowy i obrotowy stacyi**	150.529	12
VII.	**Niezapłacone należytości obce**	6.088	71
		156.617	83

31. grudnia 1909.

Naczelny buchalter:
Karol Czauderna.

DYREKCYA GAL. KASY OSZCZĘDNOŚCI:

Dr. Edward Stroynowski,
Dyrektor.

Dr. Ferdynand Kwiatkowski,
Dyrektor.

Dr. Władysław Abraham,
zastępca Dyrektora.

Likwidacya bilansu stacyi elektrycznej

z dniem 15. października 1909.

Pozycya bilansu		W walucie koronowej			
		kor.	h	kor.	h.
	Stan czynny.				
I.	**Urządzenia mechaniczne do centralnego ogrzewania gmachu:**				
	wartość bilansowa z dnia 15. października 1909.	29.303	75		
	z dniem 15. października 1909. wynosi:				
	zwrot otrzymany od gmachu własnego 28.671.56				
	uzupełnienie niedostatecznej za okres ubiegły amortyzacyi . 632.19	29.303	75		
	stan z dniem 15. października 1909. . .	.	.	—	—
II.	**Urządzenia mechaniczne do światła elektrycznego:**				
	wartość bilansowa z dnia 15. października 1909.	107.083	23		
	z dniem 15. października 1909. wynosi:				
	cena kupna urządzeń i odpłata otrzymana od gminy miasta Lwowa 92.000.—				
	zwrot otrzymany za wartość komina od gmachu własnego . . 2.066.04				
	uzupełnienie niedostatecznej za okres ubiegły amortyzacyi . . 13.017.19	107.083	23		
	stan z dniem 15. października 1909. . .	.	.	—	—
III.	**Budowle stacyjne:**				
	wartość bilansowa z dnia 15. października 1909.	14.663	59		
	z dniem 15. października 1909. wynosi:				
	zwrot otrzymany od gmachu własnego 1.930.04				
	uzupełnienie niedostatecznej za okres ubiegły amortyzacyi . . 450.58				
	strata wartości 12.282.97	14.663	59		
	stan z dniem 15. października 1909 . .	.	.	—	—
IV.	**Zaległe z dniem 31. grudnia 1909. należytości od konsumentów:**				
	stan bilansowy z dniem 15. października 1909. niezmieniony	.	.	5.567	26
V.	**Przewyżka passywów ponad aktywa:**				
	z dniem 15. października 1909. . .	.	.	26.577	28
	Stan z dniem 15. października 1909 . .	.	.	32.144	54

Pozycya bilansu		W walucie koronowej			
		kor.	h.	kor.	h.
	Stan bierny.				
VI.	**Kapitał zakładowy i obrotowy stacyi:**				
	stan z dnia 15. października 1909 . .	150.529	12		
	pobory na rachunek likwidacyi zainkasowane do dnia 31. grudnia 1909.:				
	od gminy miasta Lwowa (cena kupna urządzeń i odpłata za odstąpione gminie uprawnienia i za zaniechanie przedsiębiorstwa) . . 92.000.—				
	od gmachu własnego zwroty . 32 667.64	124.667	64		
	niepokryta pretensya funduszu obrotowego do stacyi z dniem 31. grudnia 1909. wynosi	. . .		25.861	48
VII.	**Należytości obce z dniem 31. grudnia 1909. niezapłacone:**				
	stan bilansowy z dnia 15. października 1909.	6.088	71		
	z doliczeniem wydatków na rachunek likwidacyi przedsiębiorstwa . . .	194	35		
	należytości obce z dniem 31 grudnia 1909. wynoszą łącznie	. . .		6.283	06
	Stan z dniem 15. października 1909. . .	. . .		32.144	54

RACHUNEK STRAT i ZYSKÓW LIKWIDACYI STACYI ELEKTRYCZNEJ

z dniem 15. października 1909.

WYDATKI		Wal. koron. kor.	h.	DOCHODY	Wal. koron. kor.	h.
Uzupełnienie niedostatecznej amortyzacyi:				**Strata na likwidacyi przedsiębiorstwa . .**	26.577	28
urządzeń mechanicznych do centralnego ogrzewania gmachu .	632·19					
urządzeń mechanicznych do światła elektrycznego	13.017·19					
budowli stacyjnych . . .	450·58	14.099	96			
Strata wartości:						
budowli stacyjnych		12.282	97			
Wydatki spowodowane zwinięciem przedsiębiorstwa		194	35			
		26.577	28		26.577	28

We Lwowie, dnia 31. grudnia 1909.

Komisya rewizyjna Wydziału:

Eugeniusz Pierożyński. *Dr. Adolf Lilien.*
Ludwik Winiarz.

Dyrekcya Galicyjskiej Kasy Oszczędności we Lwowie:

Dr. Edw. Stroynowski, Dyrektor. *Dr. Ferd. Kwiatkowski,* Dyrektor.

Dr. Władysław Abraham,
zastępca dyrektora.

Naczelny buchalter:
Karol Czauderna.

C.

FUNDUSZ EMERYTURY.

Spis załączników

do zamknięcia rachunków funduszu emerytury z dniem 31. grudnia 1909.

1. Wykaz efektów funduszu emerytury.
2. Zestawienie ruchu za rok 1909. w poszczególnych rachunkach bilansu oraz wykaz ich stanu z dniem 31. grudnia 1909.
3. Rachunek strat i zysków za rok 1909.
4. Bilans z dniem 31. grudnia 1909.

Wykaz efektów funduszu emerytury.

Wyszczególnienie efektów	Pierwszy kupon płatny dnia	Wartość imienna wal. kor. kor.	h.	Wartość po kursie %	obiegowa w walucie koronowej kor.	h.	Wartość kuponu bież. do 31/12. 1909. kor.	h.
4% austryackie losy państwowe z roku 1860.:								
a) sztuki po fl. 500·—	15. 1910.	1.000	—	170.90	1.709	—	27	53
b) sztuki po fl. 100·—	15. 1910.	3.200	—	254.00	8.128	—		
4% austryacka jednolita renta papierowa z roku 1868. . .	15. 1910.	14.000	—	94.90	13.286	—	91	78
4% obligacye pożyczki miasta Lwowa z roku 1896. . .	15. 1910.	7.000	—	90.70	6.349	—	45	88
4% obligacye pożyczki miasta Lwowa z roku 1900. . .	13. 1910.	29.200	—	92.65	27.053	80	386	09
4% obligacye galicyjskiego funduszu propinacyjnego . .	30 6. 1910.	40.000	—	97.55	39.020	—	—	—
4% listy zastawne galic. Tow. kredytowego ziem. 56-letnie .	30 6. 1910.	437.000	—	93.40	408.158	—	—	
4% listy zastawne Banku krajowego	30 6. 1910.	260.000	—	94.00	244.400	—	—	—
4½% obligacye komunalne Banku krajowego III. emisyi .	14. 1910.	45.000	—	99.75	44.887	50	500	62
4% listy hipoteczne galicyjskiego Banku hipotecznego . .	15. 1910.	200.200	—	93.75	187.687	50	1.312	42
		1,036.600	—		980.678	80	2.364	32
Z doliczeniem wartości kuponów bieżących do 31. grudnia 1909.					2.364	32		
efekta z dniem 31. grudnia 1909. przedstawiają wartość . .					983.043	12		

ZESTAWIENIE

ruchu za rok 1909. w poszczególnych rachunkach bilansu oraz wykaz ich stanu **z dniem 31. grudnia 1909.**

Pozycya bilansu		W walucie koronowej			
		kor.	h.	kor.	h.
	Stan czynny.				
I.	**Kasa** w rachunku bieżącym u Zakładu:				
	Stan z dnia 1. stycznia 1909. . . .	23.923	32		
	W ciągu roku 1909. wpłynęło do kasy:				
	od zakładu wpłaty:				
	za personal stały . . . 14.041·32				
	za personal prowizoryczny . 2.068·—				
	od dyrektorów, urzędników i woźnych wpłaty . . . 5.175·33				
	od personalu prowizorycznego wpłaty . . . 1.034·—				
	za efekta wylosowane . . 10.000·—				
	za kupony od efektów . . 41.489·—				
	za procent od rachunku bieżącego 679·17	74.486	82		
	łącznie . . .	98.410	14		
	W tymże czasie wypłacono:				
	na pensye emerytów, wdów i sierót 37.090·66				
	na zakupno efektów . . . 28.636·66				
	na podatki i należytości stemplowe 145·45	65 872	77		
	Pozostałość na rachunku bieżącym z dniem 31. grudnia 1909.	. . .		32 537	37
II.	**Efekta funduszu emerytury:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1909. nom. 1,016.600	951.037	50		
	W ciągu roku 1909.:				
	zakupiono . . . . „ 30.000	28.530	—		
	zyskano:				
	na wylosowaniu . 250·—				
	na zwyżce kursu dn. 31. grudnia 1909. 10.861 30	11 111	30		
	łącznie . . nom. 1,046.600	990.678	80		
	W tymże czasie zrealizowano wylosowane . . „ 10.000	10.000	—		
	Stan z dniem 31. grudnia 1909. nom. 1,036.600	980 678	80		
	Z doliczeniem wartości kuponów bieżących do dnia 31. grudnia 1909. . . .	2 364	32		
	wartość efektów z dniem 31. grudnia 1909. wynosi łącznie, jak wykaz szczegółowy str. 29.	. . .		983.043	12
III.	**Rachunek przechodni:**				
	zaległe z dniem 31. grudnia 1909. wpłaty od urzędników należne	. . .		152	99
	Stan czynny bilansu z dniem 31. grudnia 1909.	. . .		1,015.733	48

Pozycya bilansu		W walucie koronowej			
		kor.	h.	kor.	h.
	Stan bierny.				
IV.	**Fundusz emerytury:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1909. . . .	977.325	14		
	Przyrost, jak rachunek strat i zysków za rok 1909. str. 32.	38.089	28		
	Stan z dniem 31. grudnia 1909. . . .	. . .	.	1,015.414	42
V.	**Rachunek przechodni:**				
	należytość stemplowa za rok 1909. od funduszu należna	. . .		319	06
	Stan bierny bilansu z dniem 31. grudnia 1909. .	. . .		1,015.733	48

RACHUNEK STRAT i ZYSKÓW FUNDUSZU EMERYTURY

za rok 1909.

WYDATKI	Wal. koron. kor.	h.	DOCHODY	Wal. koron. kor.	h.
Pensye emerytów, wdów i sierót . . .	37.090	66	Wpłaty Zakładu	16.109	32
Podatki i należytości stemplowe . . .	464	51	Wpłaty dyrektorów, urzędników i woźnych . .	5.328	32
Przyrost funduszu za rok 1909. . . .	38.089	28	Wpłaty praktykantów i dyurnistów . . .	1.034	—
			Procenta od rachunku bieżącego . . .	679	17
			Kupony od efektów	41.382	34
			Zysk na efektach funduszu emerytury. . .	11.111	30
	75.644	45		75.644	45

BILANS FUNDUSZU EMERYTURY

z dniem 31. grudnia 1909.

Pozycya bilansu	STAN CZYNNY	Wal. koron. kor.	h.	Pozycya bilansu	STAN BIERNY	Wal. koron. kor.	h.
I.	Kasa	32.537	37	IV.	Fundusz emerytury	1,015.414	42
II.	Efekta funduszu emerytury . . .	983.043	12	V.	Rachunek przechodni . . .	319	06
III.	Rachunek przechodni	152	99				
		1,015.733	48			1,015.733	48

We Lwowie, dnia 31. grudnia 1909.

Kasyer:
Wiktor Osiadacz.

Likwidator:
Leopold Wilimowski.

Dyrekcya galic. Kasy oszczędności:
Dr. Edw. Stroynowski, Dyrektor.
Dr. Ferd. Kwiatkowski, Dyrektor.
Dr. Władysław Abraham, zastępca Dyrektora.

Naczelny buchalter:
Karol Czauderna.

Komisya rewizyjna Wydziału:
Eugeniusz Pierożyński.
Dr. Adolf Lilien.
Ludwik Winiarz.

D.

FUNDUSZE ODRĘBNE

i

DEPOZYTA OBCE.

Spis załączników.

1. Fundusze odrębne, zostające pod zarządem Zakładu.
2. Depozyta obce.
3. Wykaz depozytów obcych według kategoryi efektów i rodzaju depozytu.

FUNDUSZE ODRĘBNE,

zostające pod zarządem Zakładu.

Oznaczenie funduszu			W walucie koronowej			
			kor.	h.	kor.	h.
I. Fundacya imienia F. K. Laskowskiego na nagrody dla sług lwowskich:						
Stan z dnia 1. stycznia 1909.			19.855	88		
W ciągu roku 1909. przybyło:						
za kupony od efektów . .	851·—					
za procent od lokacyi na rku bieżącym	14·12	865·12				
na zwyżce kursu efektów dnia 31. grudnia 1909. zyskano		53·—	918	12		
łącznie . .			20.774	—		
W tymże czasie wydano:						
na nagrody dla sług za rok 1909. . .		850·—				
na plakatowanie obwieszczeń o premiowaniu sług		6·—	856	—		
Stan fundacyi z dniem 31. grudnia 1909.:						
$4\frac{1}{2}\%$ listy hipoteczne galic. Banku hipotecznego z kuponami pr. $\frac{1}{5}$. 1910. wart. im. kor. 600 po kursie 99·25% . .		595·50				
4% listy hipoteczne galic. Banku hipotecznego z kuponami pr. $\frac{1}{5}$. 1910 watości im. kor. 20.600 po kursie 93·75% .		19.312·50				
gotówka na rku bieżącym u Zakładu . .		10·—	. .	.	19.918	—
2. Fundacya stypendyjna dla dzieci urzędników i sług Zakładu:						
Stan z dnia 1. stycznia 1909. na 4% książeczkach wkładkowych Zakładu Nr. 28856. i 100635. . .			20.871	20		
W ciągu roku 1909. przybyło z procentu od wkładki .			828	60		
łącznie . .			21.699	80		
W tymże czasie wypłacono na stypendya . . .			600	—		
Stan fundacyi z dniem 31. grudnia 1909. na 4% książeczkach wkładkowych Zakładu:						
Nr. 28856.		10.426·30				
Nr. 100635.		10.673·50	. .	.	21.099	80
Stan funduszów odrębnych z dniem 31. grudnia 1909. .			. .	.	41.017	80

DEPOZYTA OBCE.

Pozycya		Wartość imienna efektów: ruch		stan	
I.	**Efekta przyjęte na zastaw:** Stan z dniem 31. grudnia 1909., jak str. 6.	. . .		991.540	58
II.	**Podkład rachunków bieżących:** Stan z dniem 31. grudnia 1909., jak str. 6.	. . .		540.000	
III.	**Depozyta wolne:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1909. . . .	1,956.540	12		
	W ciągu roku 1909. pobrano do depozytu .	1,081.864	96		
	łącznie . . .	3,038.405	08		
	W tymże czasie wydano z depozytu . .	1,202.659	40		
	Stan z dniem 31. grudnia 1909. . . .	. . .		1,835 745	68
IV.	**Depozyta różne:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1909. . . .	1,503.259	73		
	W ciągu roku 1909. pobrano do depozytu .	1,179.408	19		
	łącznie . . .	2,682.667	92		
	W tymże czasie wydano z depozytu . .	1,439.805	99		
	Stan z dniem 31. grudnia 1909. . . .	. . .		1,242.861	93
	Stan depozytów obcych z dniem 31. grudnia 1909.	. . .		4,610.148	19

We Lwowie, dnia 31. grudnia 1909.

Kasyer: *Wiktor Osiadacz.* Likwidator: *Leopold Wilimowski.* Naczelny buchalter: *Karol Czauderna.*

Dyrekcya gal. Kasy Oszczędności:

Dr. Edward Stroynowski, Dyrektor.

Dr. Ferdynand Kwiatkowski, Dyrektor.

Dr. Władysław Abraham, Zastępca Dyrektora.

Komisya rewizyjna Wydziału:

Eugeniusz Pierożyński. *Dr. Adolf Lilien.*

Ludwik Winiarz.

WYKAZ DEPOZYTÓW OBCYCH

według kategoryi efektów i rodzaju depozytu.

Nazwa efektu	z kuponem płatnym	RODZAJ DEPOZYTU				Razem
		Zastawy	Podkład rków bieżących	Depozyta wolne	Depozyta różne	
Akcye galicyjskiego banku hipotecznego	1/1. 1910.	. . .	1.600 —	54.800 —	4.000 —	60.400 —
Akcye banku anglo-austryackiego	1/1. 1910.	. . .	12.000 —	. . .	6.000 —	18.000 —
Akcye wiedeńskiego banku związkowego	1/1. 1910.	. . .	16.800 —	. . .	1.600 —	18.400 —
Akcye austryackiego zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu	1/1. 1910.	. . .	8.000 —	. . .	. . .	8.000 —
Akcye kolei lwowsko-czerniowieckiej	1/5. 1910.	. . .	. . .	. . .	1.200 —	1.200 —
Akcye kolei koszycko-bogumińskiej	1/1. 1910.	. . .	45.600 —	. . .	. . .	45.600 —
4% listy zastawne galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego 56-letnie	30/6. 1910.	105.400 —	272.600 —	525.600 —	40.000 —	943.600 —
4% listy zastawne galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego 41-letnie	30/6. 1910.	. . .	8.000 —	400 —	. . .	8.400 —
4% listy zastawne banku krajowego	30/6. 1910.	5.600 —	35.500 —	117.200 —	4.800 —	163.100 —
4½% listy zastawne banku krajowego	30/6. 1910.	. . .	2.200 —	13.400 —	. . .	15.600 —
5% listy hipoteczne galicyjskiego banku hipotecznego	1/3. 1910.	2.000 —	. . .	. . .	. . .	2.000 —
4½% listy hipoteczne galicyjskiego banku hipotecznego	1/5. 1910.	5.000 —	24.200 —	22.000 —	1.200 —	52.400 —
Do przeniesienia	. .	118.000 —	426.500 —	733.400 —	58.800 —	1,336.700 —

Nazwa efektu	z kuponem płatnym	RODZAJ DEPOZYTU				Razem
		zastawy	podkład rków bieżących	depozyta wolne	depozyta różne	
Z przeniesienia . .	. .	118 000 —	426.500 —	733.400 —	58.800 —	1,336.700 —
4% listy hipoteczne galicyjskiego banku hipotecznego	1/5. 1910.	16.000 —	8.000 —	92.400 —	1.000 —	117.400 —
4% listy zastawne towarzystwa kredytowego ziemskiego szląskiego	1/1. 1910.	5.000 —	. . .	. . .	. . .	5.000 —
4% austryackie losy państwowe z roku 1860. . .	1/5. 1910.	6.800 —	200 —	400 —	1.000 —	8.400 —
Austryackie losy państwowe z roku 1864. . . .	. .	1.100 —	. . .	200 —	. . .	1.300 —
Węgierskie losy państwowe z roku 1870. . . .	. .	2.400 —	. . .	900 —	. . .	3.300 —
Węgierskie losy „Basilika“ z roku 1886. . . .	. .	. .	. . .	70 —	20 —	90 —
4% losy regulacyi Cisy z roku 1880. . . .	1/4. 1910.	4.800 —	400 —	1.600 —	. . .	6.800 —
Losy austryackiego czerwonego krzyża . . .	. .	. . .	. . .	380 —	120 —	500 —
Losy węgierskiego czerwonego krzyża . . .	. .	. . .	. . .	150 —	. . .	150 —
5% losy regulacyi Dunaju z roku 1870. . . .	1/1. 1910.	400 —	. . .	400 —	. . .	800 —
Austryackie losy kredytowe z roku 1858. . . .	. .	1.800 —	600 —	400 —	. . .	2.800 —
3% losy ogólnego austryackiego zakładu kredytowego ziemskiego I. emisyi	1/6. 1910	30.400 —	4.400 —	2.400 —	600 —	37.800 —
3% losy ogólnego austryackiego zakładu kredytowego ziemskiego II. emisyi	1/2. 1910.	45.000 —	9.200 —	3.200 —	1.800 —	59.200 —
Do przeniesienia . .	. .	231.700 —	449.300 —	835.900 —	63.340 —	1,580.240 —

Nazwa efektu	z kuponem płatnym	RODZAJ DEPOZYTU				Razem
		zastawy	podkład rków bieżących	depozyta wolne	depozyta różne	
Z przeniesienia . .	. .	231.700 —	449.300 —	835.900 —	63.340 —	1,580.240 —
4% losy węgierskiego banku hipotecznego z r. 1884. .	1/6 1910.	11.200 —	. . .	2.000 —	. . .	13.200 —
Losy miasta Insbruka z roku 1871.	. .	40 —	. . .	. . .	. . .	40 —
Losy miasta Lublany z roku 1879.	. .	280 —	. . .	. . .	. . .	280 —
Losy miasta Krakowa z roku 1872.	. .	1.000 —	. . .	240 —	40 —	1.280 —
Losy księcia Salm	. .	80 —	. . .	. . .	. . .	80 —
Losy księcia Clary	. .	. . .	. . .	. . .	80 —	80 —
Losy miasta Wiednia z roku 1874.	. .	2.000 —	. . .	400 —	. . .	2.400 —
2% serbskie losy państwowe z roku 1881. . .	1/1. 1910.	. . .	. . .	700 —	100 —	800 —
Tureckie losy państwowe z roku 1870. . . .	. .	. . .	. . .	2.400 —	800 —	3.200 —
4% obligacye galicyjskiej pożyczki krajowej z roku 1893.	1/5. 1910.	6.800 —	. . .	2.200 —	. . .	9.000 —
4% obligacye galicyjskiego funduszu propinacyjnego	30/6. 1910.	100 —	2.000 —	8.000 —	400 —	10.500 —
4% obligacye pożyczki miasta Lwowa z roku 1900. .	1/3. 1910.	53.200 —	4.100 —	. . .	. . .	57.300 —
4% obligacye pożyczki miasta Lwowa z roku 1896. .	1/5. 1910.	452.800 —	50.400 —	. . .	200 —	503.400 —
4% obligacye pożyczki miasta Wiednia . . .	1/6. 1910.	. . .	. . .	. . .	22.000 —	22.000 —
Do przeniesienia . .	. .	759.200 —	505.800 —	851.840 —	86.960 —	2,203.800 —

Nazwa efektu	z kuponem płatnym	RODZAJ DEPOZYTU				Razem
		zastawy	podkład rków bieżących	depozyta wolne	depozyta różne	
Z przeniesienia . .	. .	759.200 —	505.800 —	851.840 —	86.960 —	2,203.800 —
5% obligacye rosyjskiej pożyczki państwowej z roku 1906.	1/5. 1910.	. . .	. .	. . .	1.896 —	1.896 —
4½ % obligacye komunalne banku krajowego III. emisyi.	1/4. 1910.	20.000 —	1.400 —	1.400 —	. . .	22.800 —
4% obligacye komunalne banku krajowego IV. emisyi	1/4. 1910.	. . .	11.000 —	18.600 —	42.000 —	71.600 —
4% obligacye komunalne peszteńskiego banku handlowego	1/4. 1910.	. . .	. . .	. . .	3.000 —	3.000 —
4% obligacye kolejowe banku krajowego . . .	1/4. 1910.	. . .	7.200 —	. . .	100 —	7.300 —
4% obligacye kolei północno-zachodniej . . .	1/1. 1910.	. . .	13.600 —	. . .	. . .	13.600 —
4% obligacye kolei Rudolfa z roku 1893. . . .	1/1. 1910.	. . .	800 —	. . .	. . .	800 —
4·2% austryacka jednolita renta papierowa . .	1/2. 1910.	200 —	. . .	3.600 —	200 —	4.000 —
4% austryacka jednolita renta papierowa . . .	1/5. 1910.	4.000 —	. . .	5.400	2.600 —	12.000 —
4·2% austryacka jednolita renta srebrna . . .	1/4. 1910.	. . .	. . .	200 —	. . .	200 —
4% austryacka jednolita renta srebrna . . .	1/1. 1910.	. . .	200 —	400 —	100 —	700 —
4% austryacka renta koronowa	1/3. 1910.	400 —	. . .	. . .	6.400 —	6.800 —
4% węgierska renta koronowa	1/6. 1910.	900 —	. . .	. . .	. . .	900 —
Do przeniesienia . .	. .	784.700 —	540.000 —	881.440 —	143.256 —	2,349.396 —

Nazwa efektu	z kuponem płatnym	RODZAJ DEPOZYTU				Razem
		zastawy	podkład rków bieżących	depozyta wolne	depozyta różne	
Z przeniesienia . .	. .	784.700 —	540.000 —	881.440 —	143.256 —	2,349.396 —
$3^1/_2$% węgierska renta koronowa	1/1. 1910.	1.100 —	. . .	. . .	. . .	1.100 —
Efekta nieobjęte cedułą giełdową wiedeńską . .	. .	. . .	. . .	53.831 —	80.008 —	133.839 —
Asygnaty kasowe, książeczki udziałowe, wkładkowe i oszczędności	. .	205.740 58	. . .	900.474 68	1,019.597 93	2,125.813 19
Razem . .	. .	991.540 58	540.000 —	1,835.745 68	1,242.861 93	4,610.148 19

WYKAZ

ruchu wkładek, zysków i stanu funduszów:

rezerwowego i emerytury

od powstania Zakładu

po dzień 31. grudnia 1909. roku.

Wy-

ruchu wkładek, zysków i stanu

od powstania Zakładu po

	Ruch wkła											
	Wkładki				Zwrócenia				Stan kapitału włożonego po zważeniu wkładek ze zwróceniami i po dopisaniu prowizyi narosłej			
		mon. konw.				mon. konw.				mon. konw.		
	stron	Zł.	kr.	dr.	stron	Zł.	kr.	dr.	stron	Zł.	kr.	dr
W roku 1844	10.062	1,092.852	15	1	1.620	152.601	26	1	7.771	955.278	21	.
„ „ 1845	11.496	1,254.205	30	.	5.864	544.584	05	1	13.731	1,707.994	38	3
„ „ 1846	11.986	1,148.946	03	.	9.520	895.373	13	3	17.091	2,021.836	23	1
„ „ 1847	11.839	1,017.916	38	.	10.644	858.736	39	1	19.412	2,255.281	50	.
„ „ 1848	4.958	420.468	22	.	12.665	1,133.470	31	3	14.188	1,549.604	42	.
„ „ 1849	5.972	775.541	17	2	5.980	551.752	37	2	13.487	1,832.291	36	1
„ „ 1850	5.058	689.084	12	2	6.704	741.623	28	.	12.273	1,846.091	51	3
„ „ 1851	5.604	724.084	34	.	6.366	713·356	31	1	11.953	1.923.812	49	2
„ „ 1852	7.356	1,136.221	47	.	6.371	703.483	24	1	12.929	2,433.166	.	.
„ „ 1853	8.231	1,429.076	50	.	7.167	940.560	39	3	13.900	3,021.945	40	1
„ „ 1854	7.060	1,104.421	01	.	9.186	1,390.058	42	.	12.518	2,840.836	40	3
„ „ 1855	7.427	1,395.558	43	.	7.543	1,101.586	40	1	12.791	3,246.873	04	.
„ „ 1856	7.265	1,061.516	06	2	8.222	1,291.589	32	2	12.490	3,130.138	17	.
„ „ 1857	8.058	1,033.513	52	.	7.255	1,047.486	45	2	13.076	3,234.489	18	3
„ „ 1858	8.664	979.303	07	3	7.190	1,009.115	59	3	14.013	3,325.201	01	1
Do przeniesienia .	121.032	15,263.468	19	02	112.297	13,125.380	17	.				
czyli w austr. wal . . .		16,026.641	74	.		13,781.649	30	.				

KAZ

funduszów: rezerwowego i emerytury

dzień 31. grudnia 1909.

dek						Wykaz zysków									Stan funduszów						
Prowizya przez wkładających uzyskana						Straty			Zyski						rezerwowego			emerytury			
skapitalizowana			wypłacona			funduszu rezerwowego						obrotowego									
mon. konw.			mon. konw.			mon. konw.			mon. konw.			mon. konw.			mon. konw.			mon. konw.			
Zł.	kr.	dr.	Zł.	kr.	dr.	Zł.	kr.	dr.	Zł.	kr.	dr.	Zł.	kr.	dr.	Zł.	kr.	dr.	Zł.	kr.	dr.	
15.027	32	.	855	36	.	.	.	.	458	25	3	2.830	48	1	13.674	44	.				
43.094	53	.	3.734	13	3	.	.	.	551	.	.	9.553	02	1	23.922	25	1				
60.268	55	1	5.544	53	.	.	.	.	966	27	3	6.633	14	3	31.522	07	3				
74.265	28	.	6.319	27	2	.	.	.	1.273	29	2	11.670	45	3	44.466	23	.				
57.325	01	3	9.562	11	2	.	.	.	1.796	27	.	16.078	31	.	62.341	21	.				
58.898	14	1	3.674	06	.	.	.	.	2.518	35	1	4.462	10	.	68.322	06	1				
65.581	31	.	4.675	51	.	.	.	.	2.760	12	3	7.117	21	2	78.199	40	2				
66.992	55	.	4.780	58	.	.	.	.	3.159	15	2	6.717	21	3	87.076	17	3				
76.614	47	3	4.059	29	2	.	.	.	3.767	03	.	8.679	09	1	99.522	30	.				
100.263	30	.	5.808	05	.	.	.	.	4.187	47	.	16.266	31	3	109.976	48	3				
104.528	41	2	8.079	01	1	.	.	.	4.333	16	.	18.166	52	2	132.476	57	1				
112.064	20	2	6.884	47	2	14.300	44	2	.	.	.	10.578	36	3	128.754	49	2				
113.338	39	.	8.197	41	.	3.482	30	.	.	.	.	15.361	09	2	140.633	29	.				
118.323	55	1	6.417	01	2	.	.	.	4.457	47	2	16.706	39	1	161.797	55	3				
120.524	34	2	6.139	23	2	.	.	.	6.870	51	1	12.943	12	2	181.611	59	2				
1,187.112	58	3	84.732	40	.	17.78	14	2	37.100	38	1	163.765	26	3							
1,246.468	63	.	88.969	30	.	18.672	40	.	38.955	67	.	171.953	71	.	190.692	59	.				

Powstał w roku 1860.

(Ciąg

Ruch wkła

	Wkładki			Zwrócenia			Stan kapitału włożonego po zważeniu wkładek ze zwróceniami i po dopisaniu prowizyi narosłej		
		wal. austr.			wal. austr.			wal. austr.	
	stron	Zł.	kr.	stron	Zł.	kr.	stron	Zł.	kr.
Z przeniesienia .	121.032	16,026.641	74	112.297	13,781.649	30	.	.	.
W roku 1859	7.992	987.339	50	7.969	1,164.611	95	14.190	3,437.058	73
„ „ 1860	8.991	1,159.301	98	7.885	1,055.347	59	15.284	3,672.835	01
„ „ 1861	8.492	931.673	57	8.681	1,203.193	54	15.606	3,532.409	36
„ „ 1862	8.752	1,018.777	54	9.184	1,182.619	86	15.705	3,496.834	85
„ „ 1863	7,850	780.714	10	8.393	1,042.541	70	15.191	3,360.739	24
„ „ 1864	8.352	825.809	24	8.029	1,016.178	56	15.194	3,292.705	65
„ „ 1865	7.111	545.066	49	8.932	1,050.634	38	14.038	2,898.895	73
„ „ 1866	10.496	1,348.005	79	9.314	1,168.208	85	14.801	3,216.425	66
„ „ 1867	14.745	1,826.213	15	9.736	1,192.401	06	17.916	4,023.550	15
„ „ 1868	13.798	1,630.026	87	11.890	1,408.179	21	19.359	4,435.684	82
„ „ 1869	16.035	2,196.056	15	12.270	1,624.708	66	21.722	5,230.285	12
„ „ 1870	17.638	2,283.201	40	16.952	2,282.174	30	22.868	5,478.627	86
„ „ 1871	20.719	2,831.039	59	19.115	2,383.131	88	24.463	6,200.115	43
„ „ 1872	22.181	2,877.938	27	21.460	2,821.081	73	25.495	6,551.062	29
„ „ 1873	22.897	3,291.711	75	22.925	3,208.314	23	25.885	6,937.945	11
„ „ 1874	27.554	3,884.572	28	22.454	3,318.084	41	28.445	7,841.120	44
„ „ 1875	29.054	4,612.705	37	25.057	3,823.148	63	30.651	9,018.306	92
„ „ 1876	28.921	5,176.495	90	29.376	5,148.521	52	31.185	9,457.521	05
„ „ 1877	28.145	4,380.405	27	28.519	4,326.987	20	32.097	9,958.015	75
„ „ 1878	29.924	4,721.115	90	28.770	4,480.746	90	33.284	10,677.273	.
„ „ 1879	31.034	4,066.762	29	28.552	3,792.507	84	35.363	11,474.927	33
„ „ 1880	28.093	2,229.725	55	26.466	2,451.878	23	36.377	11,804.417	24
„ „ 1881	27.614	3,193.956	02	26.586	3,077.889	72	37.278	12,396.418	43
„ „ 1882	30.961	4,767.383	11	29.629	4,169.220	58	38.980	13,487.801	40
„ „ 1883	30.885	4,481,798	51	33.955	4,932.936	89	38.974	13,539.957	01
„ „ 1884	35.372	5,880.902	20	38.695	5,800.712	12	40.629	14,135.761	78
„ „ 1885	36.942	5,715.256	72	39.389	5,642.114	38	42.354	14,744.971	89
„ „ 1886	39.214	6,493.447	54	41.008	5,688.051	98	44.731	16,135.396	56
„ „ 1887	40.027	7,267.282	46	41.577	7,133.569	90	46.290	16,874.447	83
„ „ 1888	41.764	8,059.701	29	42.905	6,754.388	07	49.086	18,837.432	96
„ „ 1889	45.339	7,986.053	99	46.724	7,367.520	99	52.351	20,188.872	24
Do przeniesienia .	847.924	123,477.081	53	824.694	115,493.256	16			

dalszy)

dek				Wykaz zysków						Stan funduszów			
Prowizya przez wkładających uzyskana				Straty		Zyski				rezerwowego		emerytury	
skapitalizowana		wypłacona		funduszu rezerwowego				obrotowego					
Zł.	kr.	Zł.	kr.	Zł.	kr.	Zł.	kr.	Zł.	kr.	Zł.	kr.	Zł.	kr.
1,246.468	63	88.969	30	18.672	40	38.955	67	171.953	71				
122.870	11	8.043	27	3.790	11	.	.	14.070	52·5	199.973	00·5		
131.821	89	6.936	49	.	.	15.651	98·5	24 120	53	159.204	08	28.065	84
131.094	32	6.412	41	.	.	4.511	20	20.159	36	179.216	47	35.980	06
128.267	81	7 866	97	.	.	11.212	80	22.468	62·5	200.725	89·5	46.306	96
125.731	99	6.403	66	7.039	33·5	.	.	18.497	94	201.409	50	58.225	48
122.335	73	6.335	45	.	.	8.493	01	17.395	39·5	215.153	90·5	69.920	87
111.757	97	6.205	72	10.944	47·5	.	.	16 178	02	215.938	61	79.311	66
137.732	99	9.138	43	.	.	16.692	83	22.108	89	253·440	33	83.398	42
173.312	40	9.399	33	.	.	19.633	21	18.574	39	285.047	93	76.620	10
190.287	1	11.395	11	.	.	11.929	39	29.234	25	312.411	57	82.247	18
223.252	81	14.321	59	.	.	23.585	33·5	27.328	81	361.040	60·5	88.334	66
247.315	64	18.912	75	.	.	11.738	22·5	27.898	96	308.347	31	101.285	26
273.579	86	19.888	26	.	.	20.888	30	33.474	63·5	416.322	07	108.494	86
294.090	32	22.557	58	.	.	6.335	84	34.970	37	406.779	48	115.373	04
303.485	30	26.268	50	.	.	13.616	83	5.534	52	408.408	16	120.625	77
336.687	46	26.399	58	.	.	21 269	76	67.607	12	432.998	63	132.610	83
387.629	74	31.493	99	.	.	37.063	29	53.029	51·5	507.019	14	148.711	13
411.239	75	44.399	99	9·143	32	.	.	8.409	06	528.008	72	156.108	07
447.076	63	34.154	70	.	.	46.932	21	79.401	46	587.805	62	168.328	66
478.888	25	35.444	21	.	.	38.983	15	66.491	.	669.333	44	181.665	91
523.399	88	27.196	94	.	.	81.849	23	137.317	54	794.715	01	206.805	61
551.642	59	18.088	16	.	.	56.647	44	127.885	44	892.910	02	218.567	26
475.934	89	21.359	23	.	.	57.134	31	138.562	05	1,000.030	91	228.833	94
493.220	44	26.716	84	.	.	16.078	52	76.875	92	1,119.391	57	234.985	25
503.293	99	32.415	18	.	.	48.848	84	104.998	69	1,423.138	43	243.131	10
515.614	69	32.814	87	.	.	86.696	17	69.041	31	1,535.494	13	266.875	67
536.067	77	35.015	63	.	.	91.971	99	70.922	10	1,617.678	96	275 761	82
585.029	11	33.089	33	.	.	61.818	19	83.388	52	1,656.585	30	284.231	54
605.338	71	44.502	66	6.945	54	.	.	60.157	35	1,647.406	47	285 705	56
657.671	91	38.594	63	.	.	146.825	25	131.139	25	1,840.496	36	300.927	56
732.906	28	44.003	93	.	.	133.206	01	121.764	43	2,024.914	78	312.813	22
12,205.046	87	794.744	69	56.535	18	1,128.568	98·5	1,899.959	68·5				

(Ciąg

Ruch wkła

	Wkładki			Zwrócenia			Stan kapitału włożonego po zważeniu wkładek ze zwróceniami i po dopisaniu prowizyi narosłej		
		wal. austr.			wal. austr.			wal. austr.	
	stron	Zł.	kr.	stron	Zł.	kr.	stron	Zł.	kr.
Z przeniesienia . . .	847.924	123,477.081	53	824.694	115,493.256	16	.	.	.
w roku 1890.	47.299	8,992.362	40	47.779	7,862.308	02	56.167	22,114.705	45
„ „ 1891.	48.871	8,738,568	47	50.777	8,355.093	19	59.206	23,358.637	53
„ „ 1892.	54.428	9,510.636	59	59.854	9,585.299	03	61.531	24,173.497	97
„ „ 1893.	61.276	10.551.460	33	62.090	10,008.532	59	65.356	25,658.149	36
„ „ 1894.	60.918	10,592.125	53	66.953	9,940.017	88	67.415	27.300.539	25
„ „ 1895.	64.170	11,447.473	31	72.049	11,694.436	71	69.510	28,081.738	61
„ „ 1896.	69.972	12,587.636	87	75.530	11,716.655	83	73.669	30.050,121	88
„ „ 1897.	73.976	13,452.663	67	81.872	12,650.056	26	76.675	32,022.248	45
„ „ 1898.	72.877	13,516.698	58	86.380	13,513.508	52	78.973	33,250.555	19
„ „ 1899.	68.863	18,290.015	41	87.725	21,196.195	92	73.789	31,446.338	84
		241,156.722	69		232,015,360	11			
w walucie koronowej		koron	h.		koron	h.		koron	h.
		482,313.445	38		464,030.720	22			
w roku 1900.	78.108	29,342.659	96	86.872	27,609.506	96	77.154	67.089.936	59
„ „ 1901.	88.265	32,354.893	52	96.555	33,036.260	61	81.755	68,932.488	41
„ „ 1902.	83.900	29,002.861	88	104.537	31,469.582	90	89.141	69,020.500	—
„ „ 1903.	90.789	34,115.024	77	101.620	30,710.278	21	92.940	75,104.394	77
„ „ 1904.	95.808	35,742.719	58	113.621	36,502.861	75	93.340	77,034.608	04
„ „ 1905.	102.738	37,267.176	71	114.536	37,396.254	29	93.952	79,563.055	65
„ „ 1906.	109.775	39,168.712	35	116.477	39,810.030	04	95.520	81,662.348	62
„ „ 1907.	111.796	40,631.589	74	128.730	43,938.832	23	93.703	81,206.225	14
„ „ 1908.	115.781	42,501.267	54	126.473	39,719.453	09	96.582	87 091.432	54
„ „ 1909.	123.396	49,668.240	48	132.284	47,189.161	72	99.446	92,836 267	30
	2,470.920	852,108.590	91	2,637.408	831,412.942	02			
Dodawszy do zwróceń wkładki				2,470.920	852,108.590	91			
okazuje się 66-letni obrót				5,108.328	1 683,521.532	93			

Dodawszy obie
okazuje się zysk wkła-

dalszy)

d e b k				Wykaz zysków i strat						Stan funduszów			
Prowizya przez wkładających uzyskana				Straty		Zyski		Straty		Zyski		rezerwowego		emerytury	
skapitalizowana		wypłacona		funduszu rezerwowego				funduszu obrotowego							
Zł.	kr.	Zł.	kr.	Zł.	kr.	Zł.	kr.	Zł.	kr.	Zł.	kr.	Zł.	kr.	Zł.	kr.
12,205.046	87	794.744	69	56.535	18	1,128.568	98·5	.	.	1,899.959	68·5	.	.	.	.
795.778	83	44.943	07	.	.	127.972	60	.	.	120·352	82	2,162.069	41	323.760	80
860.456	80	49 923	69	.	.	118.994	08	.	.	135.133	18	2,339.059	88	330.141	82
889.522	88	53.435	73	.	.	131.061	04	.	.	115.102	76	2,478.110	08	339.376	91
941 723	65	59.480	66	.	.	111.415	33	.	.	104.521	61	2,584.051	65	348.728	68
990.282	24	53.212	14	.	.	160.444	08	.	.	150.713	01	2.733.282	12	355.643	59
1,028.162	76	74.339	64	.	.	113.624	61	.	.	138.841	58	2,853.395	39	363.508	27
1,097.402	23	64.328	97	.	.	145 399	50	.	.	158.048	.	3,004.577	79	373.575	82
1,169.519	16	68.932	42	.	.	145.634	15	.	.	169.931	13	3,150.211	94	383.845	32
1,225.116	68	72.465	83	.	.	119.662	69	1,990.989	53	.	.	4,106.063	40	391.047	18
1,101.964	16	128.908	33	.	.	6.867	12·5	975.661	10·5	.	.	2,121.940	99	391.653	93
22,304.976	26	1,464.715	17	56.535	18	2,309.644	19	2,966.650	63·5	2,992.603	77·5				
koron	h.	koron	h.	koron	h.	koron	h.	koron	h.	koron	h.	koron	h.	koron	h.
44,609.952	52	2,929.430	34	113.070	36	4,619.288	38	5,933.301	27	5,985 207	55				
2,464.105	91	129.086	18	7.138	84	.	.	2,088 601	63	.	.	2,285.420	94	803.120	33
2,523 918	91	124.869	64	.	.	16.834	22	213.653	53	.	.	213.653	53	827.852	80
2,554.732	61	133.940	78	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	867.903	63
2,679.149	21	127.895	01	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	920.664	10
2,690 355	44	157.070	28	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	944.668	60
2,657.525	19	135.246	89	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	968.522	84
2,740.610	66	153.504	01	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	989.844	55
2,851.119	01	189.318	69	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	983.901	79
3,103.392	95	163.219	55	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	977.325	14
3,295.756	—	189.471	80	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1,015.414	42
72,170.618	41	4,433.053	17	120.209	20	4,636.122	60	8.235.556	43	5,985.207	55				
prowizye		72,170.618	41					od tego straty		8,235.556	43				
dających		76,603 671	58					strata funduszu obrotowego		2,250.348	88				
Do zysków funduszu rezerwowego doliczywszy dary i zwroty od kosztów utrzymania						154.816	83								
a od kwoty łącznej						4,790.939	43								
odliczywszy straty funduszu rezerwowego						120 209	20								
okazuje się nadwyżka zysku						4,670.730	23								
Ze stratą funduszu obrotowego zestawiwszy zysk funduszu rezerwowego										4,670.730	23				
okazuje się nadwyżka zysków w ogóle										2,420.381	35				
Z tego użyto: na dary dobroczynne i na różne cele humanitarne								1,394.993·15							
na wyposażenie różnych funduszów								385.427·38							
na umorzenie pożyczki ciężącej na gmachu własnym								689.960.82		2,420.381	35				
Zatem majątek własny Zakładu w funduszu rezerwowym z dniem 31. grudnia 1909. wynosi, jak wykaz										—	—				

Zarząd i funkcyonaryusze

Galicyjskiej Kasy oszczędności

we Lwowie.

TOWARZYSTWO

Galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie.

A). Członkowie wybrani przez Towarzystwo:

*1. Dr. Władysław Abraham
*2. Julian Abrysowski
3. Leopold Baczewski
4. J. E. Stanisław hr. Badeni
5. Dr. Oswald Balzer
6. Aleksander Barwiński
*7 Jakób Beiser
8. J. E. Dr. Leon Biliński
*9. Władysław Biliński
*10. Antoni Bohdanowicz
11. Leon Bratkowski
*12. Stanisław Ciuchciński
*13. Dr. Stanisław Dobiecki
14. J. E. Dr. Władysław Dulęba
15. Edmund Duniewicz
16. Stanisław Dydyński
*17. Dr. Jan Dylewski
*18. Dr. Józef Ekielski
19. Dr. Karol Maryan Engel
*20. Dr. Edward Festenburg
21. Aleksander Getritz
22. Dr. Stanisław Głąbiński
*23. Wincenty Gnoiński
24 Roman br. Gostkowski
25. Władysław Gubrynowicz
*26. Jan Ihnatowicz
*27. Dr. Władysław Jahl
*28 Zygmunt Kędzierski
29. Dr. Henryk Kolischer
*30. Władysław Kraiński
*31 Wiktor Krókowski
32. Kazimierz Laskowski
33. Ks. Zygmunt Lenkiewicz
*34. Jan Lerski
35. Dr. Adolf Lilien
36. J. E. Ks. Andrzej Lubomirski
37. Jan Ludwig
*38. Dr. Emanuel Machek
39. Dr. Antoni Małecki
*40. Dr. Henryk Max
41. Józef Mysłowski
*42. Julian Niedźwiedzki
*43. Stanisław Niezabitowski
44. Ks. Ludwik Ollender
*45. Dr. Józef Pająk
*46. Eugieniusz Pierożyński
47. Dr. Tadeusz Pilat
48. Władysław Piwocki
*49. Stanisław Przyłuski
50. Dr. Bronisław Radziszewski
51. Albin Rayski
*52. Edmund Riedl
*53. Dr. Erazm Romanowski
54. Andrzej Romaszkan
*55. Franciszek Rozwadowski
56. Dr. Rudolf Różycki
57. Jan Schulz
58. Stefan Sękowski
59. Karol Sklepiński
60. Dr. Jan Skwarczyński
61. Gustaw Seyfarth
*62. Wacław Smakowski
*63. Dr. Tadeusz Sołowij
*64. Leon Syroczyński
*65. Albert Szkowron
*66. Kazimierz Traczewski
*67. Narcyz Ulmer
*68. Józef Wczelak
*69. Ludwik Winiarz
*70 Korneli Winter
71. Ks. Feliks Zabłocki.

B) Członkowie Wydziału

wybrani przez Sejm krajowy, mający przez czas trwania swego mandatu prawa Członków Towarzystwa.

Władysław Długosz.

*) Oznaczeni gwiazdką byli obecni na Walnem Zgromadzeniu dnia 3. czerwca 1910.

WYDZIAŁ j. w.

Przewodniczący: *Stanisław Niezabitowski.*
Zastępca przewodniczącego: *Dr. Józef Pająk.*

CZŁONKOWIE:

Dr. Władysław Abraham
Władysław Długosz
Dr. Władysław Jahl
Dr. Adolf Lilien
Eugeniusz Pierożyński
Władysław Piwocki
Edmund Riedl
Karol Sklepiński
Ludwik Winiarz.

DYREKCYA:

Dyrektorowie:

Dr. Edward Stroynowski | *Dr. Ferdynand Kwiatkowski.*

Zastępca Dyrektora:

Dr. Władysław Abraham j. w.

Komisarz rządowy : *Jan Adam Czeżowski,* *Radca Dworu.*
Zastępca komisarza rządowego: *Leopold Popiel,* *c. k. Radca Namiestn.*
Syndyk : *Dr. Paweł Dąbrowski,* *Adwokat krajowy.*

Komitet cenzorów dla działu wekslowego:

1. Julian Abrysowski
2. Leopold Baczewski
3. Ferdynand Stanisław Bardasz
4. Jakób Beiser
5. Sylwester Berski
6. Władysław Biliński
7. Antoni Bohdanowicz
8. Karol Buber
9. Bolesław Długoszewski
10. Michał Dydyński
11. Aleksander Getritz
12. Władysław Gubrynowicz
13. Dr. Marcin Horowitz
14. Jan Ihnatowicz
15. Maurycy Jonasz
16. Jerzy Klein
17. Leon Koffler
18. Jan Lerski
19. Dr. Adolf Lilien
20. Jan Ludwig
21. Stanisław Moraczewski
22. Filip Nathansohn
23. Stanisław Platowski
24. Józef Rapaport
25. Dr. Jan Rucker
26. Gustaw Seyfarth
27. Jakób Stroh
28. Narcyz Ulmer
29. Józef Wczelak
30. Jakób Weinberg
31. Karol Winiarz
32. Ludwik Winiarz
33. Maksymilian Winkler.

URZĘDNICY:

(Stan z dniem 31. grudnia 1909).

I. **Karol Czauderna,** Naczelny Buchalter
II. **Wiktor Osiadacz,** Kasyer
Leopold Wilimowski, Likwidator
Eugeniusz Grużewski, Starszy Rewident
Jan Kanty Pazirski, „ „
Zygmunt Szulakiewicz, „ „
Adam Bartkowski, Sekretarz
Franciszek Żmudziński, Starszy Rewident
Filibert Czaykowski, Referent hipoteczny
Walery Struszkiewicz, Starszy Rewident
III. **Dr. Henryk Grabiński,** Rewident
Piotr Tustanowski, „
Wincenty Zieniewski. „
IV. **Emil Müller,** Adjunkt I. klasy
Antoni Królikowski, Adjunkt I. klasy
Kazimierz Pepłowski, „ „ „
Dr. Stefan Bobowski „ „ „
Emil Sarnicki, „ „ „
V. **Edward Kienzler,** Adjunkt II. klasy
Michał Przestrzelski, „ „ „
Józef Piórkiewicz, „ „ „
Stanisław Czernicki, „ „ „
VI. **Antoni Liske,** Asystent I. klasy
Józef Czarnecki, „ „ „
Witold Linhardt, „ „ „
Józef Jägerman, „ „ „
Jan Antoni 2 im. Prochenko, „ „ „
VII. **Jan Kokurewicz,** Asystent II. klasy
Władysław Cezar 2 im. Kozłowski, Asystent II. klasy
Bolesław Żołyński, Asystent II. klasy
Ignacy Puzdrowski. „ „ „
Maryan Władysław 2. im. Götz, Asystent II. klasy
Ludwik Lustig, „ „ „

PRAKTYKANCI:

Maryan Jan 2. im. Krechowiecki
Józef Czaykowski
Józef Artur 2. im. Walz
Józef Turczański
Zdzisław Bratkowski (na urlopie)
Kazimierz Kremer
Jan Feliks 2 im. Szczepanik
Witold Gnatowski
Bolesław Wiktor 2. im. Nycz
Jan Julian 2. im. Treter.

SŁUŻBA:

Jan Czapla, Woźny I. klasy
Andrzej Hanusek, woźny II. klasy
Józef Falkiewicz, „ „ „
Jan Wilfart, „ „ „
Eliasz Panczyj, woźny III. klasy
Józef Komenda, „ „ „
Józef Wąsowicz „ „ „

LW. 83.886/1910. We Lwowie dnia 23. sierpnia 1910.

Aleg 723

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o krajowych funduszach pożyczkowych na budowę koszar dla wojska za czas od 1. lipca 1909. do 30. czerwca 1910.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 1. października 1909 powziął Wysoki Sejm następujące uchwały:

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowych funduszach pożyczkowych na budowę koszar dla wojska za czas od 1. marca 1908 do 30. czerwca 1909 przyjmuje Sejm do wiadomości.

2. Sejm ponawia swoje wezwanie z dnia 21. lutego 1907 i z dnia 30. września 1908 i wzywa c. k. Rząd, ażeby wdrożoną przez c. k. organa podatkowe sprawę opodatkowania koszar i innych budynków, przez kraj na umieszczenie c. i k. wojska dostarczonych, podatkiem domowo-czynszowym, zbadał i spowodował stanowcze zaniechanie akcyi rozwiniętej w tym kierunku.

W odpowiedzi na powyższą rezolucyę otrzymał Wydział krajowy pismo c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 16. stycznia 1910 $\frac{\text{L. } 21.103/09,}{\text{pr.}}$ według którego c. k. Ministerstwo Skarbu reskryptem z dnia 15. grudnia 1909 L. 85.166 oznajmiło, że stanowisko administracyi skarbowej w sprawie opodatkowania koszar, przez kraj wybudowanych, wyłuszczono dokładnie w umotywowaniu decyzyi c. k.

Ministerstwa Skarbu z 28. stycznia 1908 L. 59.352/907, którą nie uwzględniono rekursu Wydziału krajowego przeciw orzeczeniu c. k. krajowej Dyrekcyi Skarbu w sprawie opodatkowania koszar krajowych.

„Wobec tego — brzmi w dalszym ciągu odpowiedź c. k. Rządu — że przeciw temu rozstrzygnięciu wniósł Wydział krajowy zażalenie do c. k. Trybunału administracyjnego i że przeto władza kompetentna wyda w tej kwestyi w niedługim czasie ostateczną decyzyę, wypada wstrzymać się z wydaniem dalszych zarządzeń w tej sprawie aż do tego czasu i wobec tego nie może Administracya skarbowa ku swemu ubolewaniu uwzględnić obecnie powyższej uchwały Sejmu galicyjskiego".

Łącznie z tą odpowiedzią podaje Wydział krajowy do wiadomości Wysokiego Sejmu, że sprawa opodatkowania koszar, dostarczonych przez fundusz krajowy na użytek c. i k. wojska, została przez c. k. Trybunał administracyjny ostatecznie i stanowczo na korzyść kraju załatwioną.

W szczególności fundusz krajowy wytoczył przeciw c. k. Ministerstwu Skarbu przed c. k. Trybunałem administracyjnym spory o zniesienie sprzecznych z ustawami orzeczeń tegoż Ministerstwa z dnia:

1) 28. stycznia 1908 L. 59.352,
2) 22. grudnia 1908 L. 85.432,
3) 3. grudnia 1908 L. 88.807,
4) 21. stycznia 1909 L. 2.501,
5) 24. lutego 1909 L. 11.456,
6) 24. lutego 1909 L. 3.732,
7) 17. czerwca 1909 L. 43.690,
8) 14. stycznia 1910 L. 93.303/09 i
9) 6. listopada 1909 L. 77.432.

Orzeczeniami temi zatwierdziło c. k. Ministerstwo Skarbu dokonane przez niższe instancye wymiary podatku domowo-czynszowego od koszar przez fundusz krajowy dostarczonych we Lwowie, w Mostach wielkich, w Rawie ruskiej, w Trembowli i w Zaleszczykach. W powyższych sporach c. k. Trybunał administracyjny uchwałami z 28. kwietnia 1910 L. 3594 i z 19. maja 1910 L. 4952, rozpisał na dzień 8. lipca 1910 publiczną rozprawę ustną, przy której — w myśl polecenia Wydziału krajowego — fundusz krajowy osobiście zastępował syndyk dr. Stanisław Bieliński, adwokat krajowy we Lwowie.

Trybunał administracyjny po przeprowadzonej rozprawie i odbytej naradzie wydał wyrok, mocą którego wszystkie wyżej przytoczone orzeczenia c. k. Ministerstwa Skarbu uchylił jako nieuzasadnione w ustawie.

Treść powyższego orzeczenia znaną jest Wydziałowi krajowemu dotychczas tylko z relacyi syndyka Dr. Bielińskiego, gdyż doręczenie wyroku na piśmie jeszcze nie nastąpiło.

Pismem z dnia 25. lipca 1910 L. 87.246 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Ministerstwa Skarbu z prośbą, by o orzeczeniu c. k. Trybunału administracyjnego zawiadomiło krajową Dyrekcyę Skarbu i poleciło tejże, by wstrzymała

wszelkie kroki w sprawie opodatkowania koszar krajowych i w tym celu wydała potrzebne wskazówki podwładnym sobie władzom

Zbliża się bowiem czas przedkładania fasyi, a nadto możliwem jest, że c. k. Starostwa dalej będą doręczać wymiary podatków lub c. k krajowa Dyrekcya Skarbu swe orzeczenia, przeciw którym ze względów formalnych należałoby wnosić rekursy.

W czasie objętym obecnem sprawozdaniem otrzymał także Wydział krajowy odmowną odpowiedź c. k. Ministerstwa Skarbu (zakomunikowaną pismem c. k. Prezydyum Namiestnictwa z 22. sierpnia 1909 L. 13.574/pr.), na dawniejsze rezolucye Wysokiego Sejmu w sprawie zasilania przez c. k. Rząd krajowych funduszów pożyczkowych na budowę koszar bezprocentowemi pożyczkami i subwencyami ze skarbu państwowego.

Odpowiedź ta jednak została już podaną do wiadomości Wysokiego Sejmu w sprawozdaniu Komisyi administracyjnej z dnia 23. września 1909 Ls. 3922/909, wobec czego obecnie treści jej nie przytaczamy.

W czasie od 1. lipca 1909 do 30. czerwca 1910 zaszły w funduszach koszarowych następujące zmiany:

A) Krajowy fundusz pożyczkowy dla gmin i osób prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska.

1. Zapas kasowy z dn. 30. czerwca 1909:	462.019 K 52 h
2. Dochody:	
a) ze zwrotu pożyczek bezprocentowych	253.400 „ 91 „
b) odsetki z lokacyi zapasowej gotówki	13.989 „ 61 „
c) odsetki zwłoki od rat niezapłaconych w terminie	320 „ 71 „
razem . .	729.730 K 75 h
1. Wypłacono tytułem bezprocentowych pożyczek	266.666 „ — „
Zapas kasowy z dniem 30. czerwca 1910	463.064 K 75 h
Należytość z tytułu zwrotu udzielonych pożyczek wynosiła z 30. czerwca 1910	2,509.835 „ 58 „
Do tego wypłacone pożyczki j. w. . .	266.666 „ — „
razem . .	2,776.501 K 58 h
A ponieważ w czasie od 1. lipca 1909 do 30. czerwca 1910 wpłynęło z tytułu zwrotu pożyczek j. w. . . .	253.400 „ 91 „
zatem **z dn. 30. czerwca 1910 pozostaje na pożyczkach**	2,523.100 K 67 h
Po doliczeniu zapasu kasowego j. w. .	463.064 „ 75 „
okazuje się **czysty stan czynny funduszu z dn. 30. czerwca 1910** . . .	2,986.165 K 42 h
A ponieważ dotacye funduszu krajowego, z których ten fundusz został utworzony wynosiły	2,783.000 „ — „
zatem **okazuje się przyrost funduszu o** .	203.165 K 42 h

z czego przypada:

a) na odsetki z lokacyi zapasowej gotówki	193.211 K 62 h
b) na odsetki zwłoki od rat nieuiszczonych w terminie	9.953 „ 80 „

W powyższym czasie wypłacono tytułem pożyczek:

1. gminie miasta Sanoka względnie Galic. Kasie Oszczęd. na rachunek tej gminy z przyrzeczonych 300 000 K. jako I. ratę . . . . . do zwrotu w 40 półrocznych ratach;	150.000 K — h
2. gminie m. Sambora, względnie Bankowi krajowemu na rachunek tej gminy z przyrzeczonych 350.000 K. jako I. ratę . . . . . do zwrotu w 40 półrocznych ratach;	116.666 „ — „
3. gminie miasta Stryja z przyrzeczonych 360.000 K. jako I. ratę . . . do zwrotu w 40 półrocznych ratach.	120.000 „ — „

Przyrzeczono zaś pożyczki:

1. gminie m. Jarosławia . . . . płatne w r. 1912	30.000 „ — „
2. gminie m. Stanisławowa pożyczkę przyrzeczoną w roku 1906 w kwocie . a w latach 1907, 1908 i 1909, w których miała być płatną, niepodjętą prolongowano do wypłaty w r. 1910, 1911 i 1912.	300.000 „ — „

B) Krajowy fundusz byłego galicyjskiego korpusu ochotników z roku 1859

przeznaczony na udzielanie bezprocentowych pożyczek na budowę koszar dla c. i k. wojska.

1. Zapas kasowy z dn. 30. czerwca 1909	108.915 K 56 h
2. dochody:	
a) ze zwrotu pożyczek bezprocentowych	5.000 „ — „
b) z odsetek z lokacyi zapasowej gotówki	4.432 „ 24 „
zapas kasowy z dniem 30. czerwca 1910 .	118.347 K. 80 h

Należytość z tytułu zwrotu wypłaconych pożyczek wynosiła z dniem 30. czerwca 1909	33.500 K — h
a zmniejszona o spłatę j. w.	5.000 „ — „
wynosi z dniem 30. czerwca 1910	28.500 K — h
po doliczeniu zapasu kasowego j. w.	118.347 „ 80 h
okazuje się **czysty stan czynny funduszu z dniem 30. czerwca 1910 r.**	146.847 K 80 h
w porównaniu ze stanem pierwotnym w chwili odebrania od c. k. Rządu	103.558 K 87 h
okazuje się przyrost	43.288 K 93 h

powstały z odsetek z lokacyi zapasowej gotówki.

C) Fundusz na budowę koszar krajowych dla c. i k. wojska.

Dochody:

1. wynagrodzenie z c. k. Skarbu wojskowego za użytkowanie koszar	164.723 K 50 h	
2. odsetki z lokacyi zapasowej gotówki	1.096 „ 07 „	
3. dotacya z funduszu krajowego na zapłacenie odsetek od reszty pożyczki	53.920 „ — „	
razem		219 739 K. 57 h
1. Niedobór kasowy z dniem 30. czerwca 1909	12.333 K 45 h	
2. Wydatki:		
a) spłata pożyczki 3,000.000 K zaciągniętej w galic funduszu propinacyjnym w kapitale	138.750 „ — „	
b) 4% odsetki j. w.	53.920 „ — „	
c) ubezpieczenie od ognia	1.680 „ 85 „	
d) ryczałt na utrzymanie budynków koszarowych	14.372 „ 24 „	
e) podatek gruntowy i ekwiwalent	3.551 „ 85 h	
f) rozmaite inne	375 „ 64 „	
razem		224.984 K 03 h
Niedobór kasowy z dniem 30. czerwca 1910		5.244 K 46 h
Dług funduszu wynosił z dniem 30. czerwca 1909 w kapitale	1,454.750 K — h	
a zmniejszony o spłatę j. w.	138.750 „ — „	
wynosi z dniem 30. czerwca 1910 r.	1,316 000 K — h	

Nawiązując do poprzedniego sprawozdania, Wydział krajowy oznajmia, że Rada miejska we Lwowie dotąd nie załatwiła rekursów Wydziału krajowego prze-

ciw nałożonemu przez Magistrat obowiązkowi uiszczania gminnego podatku czynszowego i gminnego podatku wodociągowego od koszar krajowych na Wulce.

Poruszona w poprzedniem sprawozdaniu sprawa zaprowadzenia w koszarach krajowych na Wulce instalacyi wodociągowych kosztem funduszu krajowego, została zasadniczo rozstrzygniętą zgodnie z warunkami zastrzeżonymi przez Wydział krajowy.

Mianowicie, po kilkakrotnej wymianie pism, c. i k. Administracya wojskowa odstąpiła wreszcie od swych niezgodnych z umową o dostarczenie koszar krajowych i z postanowieniami ustawy wodociągowej dla m. Lwowa żądań, według których Wydział krajowy, a nie zarząd wojskowy miałby w przyszłości opłacać gminny podatek wodociągowy względnie gminne opłaty za zużycie wody. W szczególności pismem z dnia 10. sierpnia 1910 L. 2107 oznajmiła c. i k. Komenda XI. korpusu, że wskutek rozporządzenia c. i k. Ministerstwa wojny Oddział 8/H.B z 21. lipca 1910 Nr. 1961, przyjmuje w zupełności wnioski Wydziału krajowego w sprawie wodociągowej, wymienione w pismach z dnia 9. lutego 1909 L. 12.702, z 11. czerwca 1909 L. 61 331 i z dnia 3. grudnia 1909 L. 123.554. Według tych pism, jak już wspomniano w poprzedniem sprawozdaniu — Wydział krajowy zgodził się w zasadzie na urządzenie instalacyi wodociągowych dla podniesienia wartości użytkowej koszar, chociaż do tego nie jest obowiązany, pod warunkiem, że zarząd wojskowy przedłoży Wydziałowi krajowemu do zatwierdzenia plany i kosztorysy urządzeń wodociągowych i zobowiąże się do ponoszenia wszystkich wydatków, połączonych z utrzymaniem wodociągu w należytym stanie, oraz do opłacania wyłącznie z własnych funduszów gminnego podatku wodociągowego, względnie gminnych opłat za zużycie wody

Obecnie zatem Wydział krajowy oczekuje przedłożenia wspomnianych planów i kosztorysów urządzeń wodociągowych.

Pismem z dnia 2. lipca 1909 L. 3780 zwróciła się Komenda XI. korpusu we Lwowie do Wydziału krajowego z oznajmieniem, że z powodu ustanowienia przy 23 batalionie strzelców w Trembowli oddziału karabinów maszynowych okazała się potrzeba wybudowania stajni dla 1 konia oficerskiego i 4 zwierząt pociągowych i zażądała, by Wydział krajowy jako dostarczyciel koszar zgodził się na tę budowę, zaznaczając, że według przybliżonego kosztorysu koszta budowy wyniosą 8.000 K.

Wydział krajowy odpowiedział pismem z dnia 31. sierpnia 1909 L. 88.609, że w zasadzie zgadza się na pokrycie kosztów tej budowy, atoli pod warunkiem, że roczne wynagrodzenie za użycie stajni przez c. i k. wojsko wynosić będzie 6% rzeczywistych kosztów budowy z potrąceniem 0·5% tych kosztów tytułem rocznego ryczałtu na utrzymanie budynku w stanie pierwotnym.

Postanowieniem z dnia 16. lutego 1910 L 6574/910 c. i k. Ministerstwo wojny przyjęło powyższą ofertę Wydziału krajowego i zarządziło zwołanie komisyi mięszanej lokalnej dla ułożenia programu budowy.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowych funduszach pożyczkowych na budowę koszar dla wojska za czas od 1. lipca 1909 do 30. czerwca 1910.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni *w. r.*

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Z DRUKARNI SZCZĘSNEGO BEDNARSKIEGO WE LWOWIE, RYNEK, L. 9.

LW. 107.909/1910. We Lwowie, dnia 12. września 1910.

Aleg 724

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z przedłożeniem sprawozdania c. k. Rady szkolnej krajowej o stanie wychowania publicznego za rok szkolny 1908/9.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy ma zaszczyt przedłożyć niniejszem Wysokiemu Sejmowi nadesłane przez Radę szkolną krajową „sprawozdanie o stanie wychowania publicznego za rok szkolny 1908/9".

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni *w. r.*

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

SPRAWOZDANIE

C. K. RADY SZKOLNEJ KRAJOWEJ

O STANIE

WYCHOWANIA PUBLICZNEGO

W ROKU SZKOLNYM

1908/1909.

WE LWOWIE
NAKŁADEM C. K. RADY SZKOLNEJ KRAJOWEJ.
Z DRUKARNI WŁ. ŁOZIŃSKIEGO — POD ZARZĄDEM J. NIEDOPADA.
1910.

Skład c. k. Rady szkolnej krajowej

Prezydent:

J. E. dr. Michał Bobrzyński, c. k. Namiestnik.

Wiceprezydent:

Dr. Ignacy Dembowski.

Referenci spraw administracyjnych i ekonomicznych:

Dr. Stanisław Okęcki, c. k. Radca Namiestnictwa.
Dr. Antoni Zoll, c. k. starosta.
Bronisław Czerny, c. k. starosta.
Józef Niesiołowski, c. k. starosta.

C. k. krajowi inspektorowie szkół:

Jan Franke, c. k. Radca Dworu (dla szkół realnych i przemysłowych).
Bolesław Baranowski, c. k. Radca Dworu (dla szkół ludowych).
Emanuel Dworski, c. k. Radca Dworu (dla gimnazyów).
Mieczysław Zaleski, c. k. Radca Dworu (dla szkół ludowych).
Tomasz Tokarski, (dla szkół ludowych).
Jan Matijów, (dla szkół ludowych).
Antoni Stefanowicz, (dla szkół przemysłowych uzupełniających).
Dr. Franciszek Majchrowicz, (dla gimnazyów).
Medard Antoni Kawecki, (dla szkół ludowych).
Dr. Alfred Jahner, (dla szkół ludowych).

Reprezentanci wyznań:

J. E. Ks. Józef Teodorowicz, orm. kat. arcybiskup we Lwowie, c. i k. rzeczywisty tajny radca, członek Izby Panów i Sejmu krajowego, reprezentant wyznania orm. kat.
Ks. dr. Zygmunt Lenkiewicz, prałat, scholastyk metropolitalnej kapituły we Lwowie, reprezentant wyznania rzym. kat.
Ks. Jan Czapelski, kanonik kapituły metropolitalnej we Lwowie, reprezentant wyznania gr. kat.
Paweł Kożdoń, senior i proboszcz ewangelickiej gminy w Brygidau, reprezentant wyznania ewangelickiego.
Dr. Leon Sternbach, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, reprezentant wyznania mojżeszowego.

Zastępcy Wydziału krajowego:

J. E. dr. Leon hr. Piniński, c. i k. rzeczywisty tajny radca, członek Izby Panów, profesor honorowy Uniwersytetu we Lwowie, członek Akademii Umiejętności w Krakowie, poseł na Sejm krajowy.

Dr. Józef Wereszczyński, poseł na Sejm krajowy.

Dr. Emil Sawicki, c. k. radca cesarski, dyrektor c. k. gimnazyum z językiem wykładowym ruskim w Tarnopolu.

Zawodowi znawcy szkolnictwa:

Dr. Kazimierz Morawski, c. k. Radca Dworu, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, członek Izby Panów, członek Akad. Umiej.

Tadeusz Fiedler, profesor c. k. szkoły politechnicznej we Lwowie.

Dr. Cyryl Studziński, profesor c. k. Uniwersytetu we Lwowie.

Tomasz Sołtysik, radca szkolny, dyrektor c. k. III. gimnazyum w Krakowie.

Aleksander Barwiński, c. k. Radca Dworu, em. nauczyciel główny c. k. Seminaryum nauczycielskiego męskiego we Lwowie.

Antoni Pawłowski, dyrektor c. k. Akademii handlowej we Lwowie.

Delegat miasta Lwowa:

Dr. Teofil Ciesielski, profesor Uniwersytetu we Lwowie.

Delegat miasta Krakowa:

Michał Konopiński, Redaktor „Nowej Reformy“.

W skład I. sekcyi (sprawy szkół ludowych i seminaryów nauczycielskich) weszli, oprócz dotyczących referentów administracyjnych i inspektorów szkolnych krajowych, członkowie: ks. dr. Lenkiewicz, ks. Czapelski, dr. Wereszczyński, Sołtysik, Barwiński, dr. Ciesielski.

Do II. sekcyi (sprawy szkół średnich) weszli oprócz odnośnego referenta administracyjnego i inspektorów szkolnych krajowych, członkowie: J. E. ks. Teodorowicz, J. E. hr. Piniński, dr. Morawski, dr. Studziński, dr. Sternbach, Konopiński.

Do III. sekcyi (sprawy szkół handlowych, przemysłowych i przemysłowych uzupełniających) weszli oprócz odnośnego referenta administracyjnego i inspektorów szkolnych krajowych, członkowie: Kożdoń, dr. Sawicki, Fiedler, Pawłowski.

I.

SZKOŁY LUDOWE

i

SEMINARYA NAUCZYCIELSKIE.

Skład Sekcyi I.

Przewodniczący:

J. E. dr. Michał Bobrzyński.

Zastępca przewodniczącego:

Dr. Ignacy Dembowski, Wiceprezydent c. k. Rady szkolnej krajowej.

Referenci spraw administracyjnych:

Dr. Stanisław Okęcki, c. k. Radca Namiestnictwa.
Bronisław Czerny, c. k. Starosta.
Józef Niesiołowski, c. k. Starosta.

C. k. krajowi inspektorowie szkół:

Bolesław Baranowski.
Mieczysław Zaleski.
Tomasz Tokarski.
Jan Matijów.
Medard Antoni Kawecki.
Dr. Alfred Jahner.

Członkowie:

Ks. dr. Zygmunt Lenkiewicz, j. w.
Ks. Jan Czapelski j. w.
Dr. Józef Wereszczyński, j. w.
Tomasz Sołtysik, j. w.
Dr. Teofil Ciesielski, j. w.
Aleksander Barwiński, j. w.

Przegląd sumaryczny.

Stan szkół ludowych w roku szkolnym 1908/9 streszcza się w następujących cyfrach na szczegółowych wykazach:

	W roku 1906/7	W roku 1907/8	W roku 1908/9
Liczba szkół publicznych:			
1. zorganizowanych, czynnych	4.700	4.828	5.005
2. zorganizowanych, lecz nieczynnych w ogóle	202	190	176
dla braku budynku i nauczyciela	180	189	172
dla braku nauczyciela	22	1	4
3. nieuregulowanych, czynnych	17	17	14
razem	4.902	5.035	5.195
Na liczbę szkół czynnych składało się szkół:			
1. jednoklasowych	3.015	3.073	3.175
2. dwuklasowych	1.098	1.158	1.204
3. trzyklasowych	25	24	21
4. czteroklasowych	303	328	353
5. pięcioklasowych	126	128	127
6. sześcioklasowych	53	51	53
7. wydziałowych (siedmio- i więcejklasowych)	80	83	86
Liczba klas czynnych:			
a) systemizowanych w zorganizowanych szkołach ludowych pospolitych	7.801	8.038	8.398
b) nadetatowych w szkołach ludowych pospolitych	3.263	3.799	4.115
c) systemizowanych w szkołach wydziałowych	379	288	304
d) nadetatowych w szkołach wydziałowych	162	174	193
e) w szkołach publicznych nieuregulowanych	17	17	14
f) w szkołach ćwiczeń przy c. k. seminaryach nauczycielskich	65	66	67
razem	11.687	12.382	13.091
Uczęszczało na naukę codzienną obowiązkową:			
1. w szkołach ludowych publicznych	872.739	904.737	942.131
2. w szkołach prywatnych	26.792	26.910	26.395
3. w szkołach wyższych (w wieku szkolnym)	16.553	15.935	10.762
4. w domu uczyło się	7.714	5.917	5.923
razem	923.798	953.499	985.211
Uczęszczało na naukę dopełniającą:			
1. w szkołach ludowych publicznych	152.884	158.391	163.077
2. w szkołach prywatnych	2.666	1.691	1.619
3. do szkół wyższych (w wieku odpowiadającym n. d.)	17.456	17.110	21.672
4. w domu uczyło się	2.095	1.670	1.553
razem	175.101	178.862	187.921
Liczba nauczycieli (lek) w szkołach publicznych:			
1. z patentem nauczycielskim i świadectwem dojrzałości	7.154	7.830	8.428
2. z patentem nauczycielskim	1.831	1.935	2.071
3. z egzaminem dojrzałości	1.921	2.111	2.431
4. bez formalnej kwalifikacyi	918	763	489
razem	11.824	12.639	13.419

Liczba szkół publicznych zorganizowanych wzrosła w porównaniu z rokiem szkolnym poprzednim o 160.

Liczba szkół czynnych w ogóle wzrosła o 174, a liczba szkół nieczynnych zmniejszyła się o 14.

Liczba szkół czynnych jednoklasowych zwiększyła się o 102, dwuklasowych o 46, czteroklasowych o 25, sześcioklasowych o 2, wydziałowych o 3, natomiast zmniejszyła się liczba szkół pięcioklasowych o 1, trzyklasowych o 3.

Nadto otwarto klas nadetatowych o 332 więcej, tak że liczba klas w ogóle wzrosła o 709, a w przeciągu dwulecia o 1504.

Liczba gmin pozbawionych nauki szkolnej wynosi obecnie (t. j. z początkiem roku szkolnego 1909/10) 454, podczas gdy na początku roku 1908/9 wynosiła 625.

Liczba dzieci pobierających naukę codzienną wzrosła w szkołach ludowych publicznych o 37.394, uczących się w domu o 67, natomiast zmniejszyła się w szkołach prywatnych o 515, w szkołach wyższych o 5173. Liczba dzieci pobierających naukę codzienną wzrosła w ogóle o 31.712 w porównaniu z rokiem poprzednim.

Liczba dzieci w wieku 13—15 lat uczęszczających na naukę dopełniającą w szkołach publicznych ludowych wzrosła o 4686, w szkołach wyższych o 4562, natomiast zmniejszyła się w szkołach prywatnych o 72 i uczących się w domu o 117, w ogóle zatem wzrosła liczba dzieci w tym wieku pobierających naukę o 9119.

Liczba nauczycieli i nauczycielek w szkołach publicznych wzrosła o 780 a mianowicie liczba ukwalifikowanych wzrosła o 1054, natomiast zmniejszyła się liczba nieukwalifikowanych o 274. Nauczycieli ukwalifikowanych przybyło 350, nieukwalifikowanych ubyło 11, nauczycielek ukwalifikowanych przybyło 704, nieukwalifikowanych ubyło 263.

Uczniów do seminaryów nauczycielskich zapisało się w roku 1909/10 (bez klasy przygotowawczej) 2811 o 154 więcej niż w roku poprzednim, uczenic 960 o 34 więcej niż w roku poprzednim.

W roku 1908 złożyło egzamin dojrzałości uczniów seminaryów 433, eksternistów 66, razem 499, o 39 mniej niż w roku poprzednim.

Uczenic złożyło w tymże roku egzamin dojrzałości: w seminaryach publicznych 199, w seminaryach prywatnych 104, nadto eksternistek 507 razem 810, ogółem o 78 więcej niż w roku poprzednim.

I.

Rozwój szkół.

Liczba szkół ludowych.

Liczba publicznych szkół ludowych wynosiła w roku szkolnym 1908/9 ogółem 5195 (o 160 więcej, aniżeli w roku poprzedzającym) w tej liczbie było zorganizowanych 5181 (o 163 więcej) i 14 nieuregulowanych (o 3 mniej).

Liczba ta rozdziela się na poszczególne kategorye, jak następuje:

A. Szkoły ludowe pospolite:

Kategorye szkół.

1. Szkoły jednoklasowe. Szkół jednoklasowych nowych zorganizowano 153 w gminach wiejskich. Mianowicie zorganizowano 15 szkół w okręgu wadowickim, 9 w tureckim, po 7 w jarosławskim i jasielskim, 6 w nowosandeckim, po 5 w bocheńskim, chrzanowskim, kolbuszowskim, lwowskim zamiejskim, stryjskim i żółkiewskim, po 4 w limanowskim, liskim, niskim, strzyżowskim, wielickim; po 3 w dąbrowskim, gorlickim, rawskim, tarnobrzeskim, tarnowskim; po 2 w bohorodczańskim, brzeskim, dobromilskim, grybowskim, kałuskim, łańcuckim, myślenickim, nowotarskim, peczeniżyńskim, samborskim, tarnopolskim, zborowskim, żydaczowskim i żywieckim, wreszcie po jednej szkole w okręgach bobreckim, brzozowskim, buczackim, cieszanowskim, dolińskim, drohobyckim, horodeńskim, jaworowskim, mieleckim, pilzneńskim, podhajeckim, przemyślańskim, przeworskim, tłumackim, zaleszczyckim i zbaraskim.

Z tych 153 szkół, 28 nie weszło w życie we właściwym terminie dla braku na razie pomieszczenia. Natomiast otwarto w roku 1908/9 51 szkół jednoklasowych nieczynnych w poprzednim roku, a zamknięto z czynnych dotychczas 9 szkół.

Prócz tego 62 szkół jednoklasowych przekształcono na dwuklasowe.

Wskutek tego ogólna liczba zorganizowanych szkół jednoklasowych czynnych wynosiła 3161 (o 105 więcej, aniżeli w roku szkolnym 1907/8). Prócz tego było 14 szkół nieuregulowanych (o 3 mniej niż w roku poprzednim); ogólna ilość szkół jednoklasowych zwiększyła się przeto o 102.

2. Szkoły dwuklasowe. Szkół takich było w ubiegłym roku szkolnym 1204 (o 46 więcej w porównaniu z r. 1907/8). Z dawniejszych szkół dwuklasowych ubyło 18 wskutek przekształcenia na więcejklasowe.

Nadto zorganizowano po jednej nowej szkole 2-klasowej w okręgu bocheńskim i kołomyjskim.

3. Szkoły trzyklasowe. Liczba szkół tej kategoryi zmniejszyła się o 4 wskutek przekształcenia na czteroklasowe. Ogółem było ich 21.

4. Szkół czteroklasowych było w ubiegłym roku szkolnym 353 nie wliczając w to 81 czteroklasowych szkół pospolitych połączonych z wydziałowemi. W porównaniu z rokiem poprzedzającym wzrosła liczba tych szkół o 25. Mianowicie przybyło 6 szkół nowych, które utworzono z klas równorzędnych w istniejących już a przepełnionych szkołach czteroklasowych, nadto przekształcono szkołę 5-klasową żeńską w Żołyni, 18 szkół dwuklasowych i 4 trzyklasowe na szkoły czteroklasowe. Natomiast ubyły 4 szkoły czteroklasowe wskutek przekształcenia ich na więcejklasowe.

5. Szkoły pięcioklasowe. W ubiegłym roku szkolnym rozdzielono szkołę pięcioklasową mieszaną w Borysławiu na 5-klasową męską i żeńską, przekształcono 4-klasowe szkoły mieszane w Czarnym Dunajcu i Kalwaryi na 5-klasowe. Nadto przekształcono 5-klasowe szkoły męską i żeńską w Chrzanowie na 6-klasowe, 5-klasową żeńską w Żołyni na 4-klasową, 5-klasową żeńską w Zbarażu na 6-klasową. Wskutek tego wynosiła liczba szkół tej kategoryi 127 (o 1 mniej jak w roku poprzednim).

6. Szkoły sześcioklasowe. W ubiegłym roku przybyły wyżej wspomniane 3 szkoły 6-klasowe, ubyła zaś jedna a mianowicie: 6-klasowa żeńska w Brzeżanach skutkiem przekształcenia jej na szkołę wydziałową; liczba zatem tych szkół wynosiła 53 (o 2 więcej niż w roku poprzednim).

B. Szkoły wydziałowe:

W roku 1908/9 wzrosła liczba szkół wydziałowych o 3 wskutek przekształcenia 1 szkoły sześcioklasowej żeńskiej tudzież 2 szkół 4-klasowych żeńskich na wydziałowe. A mianowicie przekształcono w Brzeżanach 6-klasową żeńską a w Tarnopolu i Tarnowie 4 klasowe żeńskie na szkoły wydziałowe. Ogółem było szkół wydziałowych 86, mianowicie 37 męskich i 49 żeńskich. Na liczbę 49 szkół wydziałowych żeńskich składało się: 34 szkół trzyklasowych, 11 pięcioklasowych i 4 sześcioklasowe. W roku 1908/9 przekształcono 3-klasową szkołę wydziałową żeńską w Drohobyczu na 5-klasową.

Przyrost w dziewięcioleciu.

W ostatniem dziewięcioleciu wzrastała ilość szkół publicznych w następujący sposób:

W roku szkolnym		1900/1	było szkół	4323,	więcej o	43,
„	„	1901/2	„ „	4398,	„	75,
„	„	1902/3	„ „	4468,	„	70,
„	„	1903/4	„ „	4561,	„	93,
„	„	1904/5	„ „	4654,	„	93,
„	„	1905/6	„ „	4747,	„	93,
„	„	1906/7	„ „	4902,	„	155,
„	„	1907/8	„ „	5035,	„	133,
„	„	1908/9	„ „	5195,	„	160,

aniżeli w roku poprzedzającym. Ogółem przybyło tedy w ostatnich 9 latach 915 szkół; w pierwszych 6 latach przeciętnie po 78, w ostatnich 3 latach krągło po 150 a więc prawie w dwójnasób.

Szkoły typu miejskiego.

Z początkiem roku szkolnego 1909/10 weszły w życie 4 szkoły pięcioklasowe mieszane: w Jazłowcu (okręg Buczacz), w Kleparowie (okręg lwowski zamiejski), w Zakopanem (okręg Nowy Targ) i w Bursztynie (okręg Rohatyn), a nadto przekształcono 5-klasową szkołę męską w Brzeżanach na 6-klasową, 5-klasową szkołę żeńską w Lisku na 6-klasową.

Do liczby szkół wydziałowych przybyła jedna szkoła 3-klasowa wydziałowa żeńska w Kołomyi, zorganizowana z dotychczasowej 4-klasowej szkoły ludowej żeńskiej im. Ces. Franciszka Józefa.

Wskutek tych zmian mamy obecnie w kraju w 144 miejscowościach 271 szkół typu miejskiego. W tej liczbie jest 129 5-klasowych (49 męskich, 37 żeńskich, 43 mieszanych), 55 szkół sześcioklasowych t. j. 25 męskich 30 żeńskich, tudzież 87 szkół wydziałowych.

Szkół wydziałowych męskich jest w bieżącym roku szkolnym 37 w następujących 28 miastach: Biała, Bochnia, Brody, Buczacz, Drohobycz, Jarosław, Jasło, Jaworów, Kołomyja, Kraków, Krosno, Lwów, Nowy Sącz, Podgórze, Przemyśl, Radziechów, Rzeszów, Sambor, Sanok, Śniatyn, Sokal, Stanisławów, Stryj, Tarnopol, Tarnów, Trembowla, Wieliczka i Złoczów.

Przy sześcioklasowej szkole pospolitej męskiej w Zaleszczykach istnieje prowizorycznie nadetatowa klasa siódma, a trzy wyższe klasy rządzą się planem szkoły wydziałowej. W Krakowie jest jedna szkoła męska posp. 4-klas. rządząca się prowizorycznie planem szkół wydziałowych im. Kazimierza Wielkiego, podobnież jedna w Nowym Sączu.

Ustawowe warunki zorganizowania szkoły wydziałowej męskiej (po myśli ustawy krajowej z dnia 23. maja 1905 Dz. u. kr. Nr. 57) t. j. co najmniej 30 uczniów w szóstej klasie pospolitej sześcioklasowej ma obecnie Gródek 35 i Wadowice 31.

Szkół wydziałowych żeńskich trzyklasowych jest w bieżącym roku szkolnym 33 w następujących 19 miastach: Biała, Brzeżany, Buczacz, Gorlice, Kołomyja, Kraków (6), Krosno, Lwów (8), Podgórze, Przemyśl, Sanok, Stanisławów, Śniatyn, Stryj, Tarnopol (2), Tarnów, Wieliczka, Złoczów, Żółkiew i Żywiec.

Ustawowe warunki zorganizowania szkoły wydziałowej żeńskiej istnieją nadto w następujących miastach: Gródek (47 uczenic w kl. VI.) Trembowla (35), Jaworów (33).

Szkół wydziałowych żeńskich pięcioklasowych jest w bieżącym roku szkolnym 13 (o 1 więcej) w następujących miastach: Bochnia, Brody, Drohobycz, Jarosław, Kołomyja, Kraków, Lwów (im. Konarskiego, im. św. Anny), Nowy Sącz, Przemyśl, Sambor, Stanisławów, Tarnów i Wadowice.

Przy trzyklasowej szkole w Białej, której przekształcenie na szkołę pięcioklasową wydziałową jest w toku, istnieje prowizorycznie klasa czwarta i piąta.

Szkół wydziałowych żeńskich sześcioklasowych jest, tak samo jak w roku poprzedzającym 4 w następujących miastach: we Lwowie (im. król. Jadwigi), w Krakowie (im. św. Scholastyki), w Jaśle i Rzeszowie.

Wewnętrzna organizacya.

Co do wewnętrznej organizacyi szkół ludowych pospolitych w roku szk. 1908/9 nie zaszła żadna zmiana, a Rada szkolna krajowa podobnie jak w latach ostatnich zajmowała się głównie przekształceniem szkół istniejących na więcejklasowe, lub też otwieraniem nowych w miarę potrzeby i możności.

Przy szkołach wydziałowych męskich w Białej i im. św. Jana Kantego w Krakowie istnieją dopełniające kursa jednoroczne, a to w celu utrwalenia i pogłębienia wiadomości, nabytych w poprzednich klasach wydziałowych, szczególnie w kierunku praktycznego ich zastosowania, jako fakultatywne klasy IV. wydziałowe. Zadaniem tych kursów jest przedewszystkiem umożliwić absolwentom szkół wydziałowych przejście do Akademii handlowej, do wyższych szkół przemysłowych i do szkół kadeckich.

Gminy bezszkolne.

Wedle wykazów przedłożonych przez Rady szkolne okręgowe mamy z początkiem roku 1909/10 w kraju 454 gmin, które nie posiadają szkoły zorganizowanej (czynnej lub nieczynnej) ani też nie należą do zakresu szkolnego gmin ościennych. Ludność zamieszkująca te gminy wynosi wedle spisu dokonanego dnia 31. grudnia 1900 ogółem 210.531 głów (o 82.959 mniej), niż wynosiła ludność tej kategoryi gmin w roku ubiegłym). Wszystkie te gminy są podane imiennie w poniżej umieszczonym wykazie tabelarycznym.

Liczba gmin bez szkół przedstawia 7·2% (w roku ubiegłym 10%) wszystkich gmin w kraju, liczba mieszkańców zaś tych gmin przedstawia 2·88% (w roku ubiegłym 4·01%) ogółu mieszkańców w kraju. Niski ten procent dowodzi, że wśród gmin, nie posiadających jeszcze szkół, przeważają gminy słabo zaludnione. W liczbie tych gmin znajdujemy 132 gmin tak małych, że nie ma w nich 40 dzieci w wieku szkolnym.

Liczba gmin bez szkół zmniejszyła się w ostatniem ośmioleciu, jak następuje:

W roku	1901/2	było	1062 gmin bezszkolnych
„	1902/3	„	981 „ „
„	1903/4	„	933 „ „
„	1904/5	„	827 „ „
„	1905/6	„	788 „ „
„	1906/7	„	736 „ „
„	1907/8	„	625 „ „
w dniu 1. września	1909	„	454 „ „

Powyższa liczba gmin o 171 mniejsza aniżeli na początku roku szkolnego 1907/8 rozkłada się na poszczególne okręgi, jak następuje:

W 25 okręgach szkolnych: Bohorodczany, Bóbrka, Brzesko, Brzozów, Chrzanów, Czortków, Gródek Jag., Husiatyn, Jaworów, Kamionka, Kołomyja, Kosów, Kraków zamiejski, Lwów zamiejski, Łańcut, Nadwórna, Peczeniżyn, Przeworsk, Podgórze, Przemyślany, Strzyżów, Tarnopol, Zaleszczyki, Zborów i Żydaczów niema gmin, w których nie było szkoły zorganizowanej lub, któreby nie należały do związku szkolnego z gminami sąsiedniemi. W ubiegłym roku szkolnym było takich okręgów 19.

W okręgach w których we wszystkich gminach szkoły są zorganizowane nie były szkoły czynne Brzozów (2), Chrzanów (1), Jaworów (4), Łańcut (4), Zaleszczyki (1), Zborów (4).

Gminy nie należące do zakresu szkolnego.

Okręgów, w których ponad 20 gmin nie należy do zakresu istniejących już szkół zorganizowanych, jest 3: Dobromil (21), Żywiec (24), Lisko (70).

Po 10—20 gmin takich jest w 14 okręgach: Biała, Brody, Kolbuszowa, Krosno, Limanowa, Mielec, Mościska, Nisko, Nowy Sącz, Ropczyce, Rudki, Sanok, Turka, Wieliczka.

Po 5—10 takich gmin jest w 17 okręgach: Bochnia, Borszczów, Buczacz, Dąbrowa, Drohobycz, Jarosław, Jasło, Myślenice, Nowy Targ, Pilzno, Podhajce, Przemyśl, Rawa, Rohatyn, Stary Sambor, Tarnobrzeg, Wadowice.

Po 4 gminy w następujących 4 okręgach: Dolina, Grybów, Horodenka, Tłumacz.

Po dwie gminy znajduje się w trzech okręgach: Sambor, Zbaraż i Żółkiew.

Okręgów, w których jest jedna jeszcze gmina, nie należąca do zakresu istniejących już szkół zorganizowanych, jest 10: Brzeżany, Cieszanów, Gorlice, Kałusz, Rzeszów, Skałat, Śniatyn, Stanisławów, Stryj, Trembowla.

Liczba mieszkańców w gminach bezszkolnych.

Ponad 10.000 wynosi ilość mieszkańców gmin nie posiadających szkoły w następujących okręgach: Brody, Dobromil, Żywiec i Lisko. Z wykazanej powyżej ogólnej liczby ludności 210.531 zamieszkującej gminy bezszkolne w całym kraju, przypada 67.377 t. j. 31·8% na wymienione właśnie okręgi. A mianowicie wynosi liczba ludności w gminach bezszkolnych:

w okręgu brodzkim	11.894
„ dobromilskim	14.474
„ żywieckim	14.483
„ liskim	26.526
Razem	67.377

W przeważnej części gmin bezszkolnych akcyę zakładania szkół utrudniał głównie brak środków, potrzebnych do budowy szkoły.

Najwięcej gmin, niemogących z powodu ubóstwa wystawić budynku szkolnego o własnych siłach, znajdujemy w okręgach: liskim, żywieckim i tureckim a także nowosądeckim i dobromilskim.

Wykaz imienny gmin bez szkoły.

Gminy oznaczone * są tak małe, że nie mają nawet 40 dzieci w wieku szkolnym.

Według stanu z dnia 1. września 1909.

Liczba porz.	Okręg szkolny	Ilość gmin bez szkoły	Wyszczególnienie gmin bez szkoły	Gmin politycznych	Ilość mieszkańców tych gmin wedle stanu z d. 31/12 1900
1	Biała	14	Bór łodygowski*, Bór wilkowski*, Harmęże*, Klucznikowice, Kruki*, Meszna, Monowice, Pławy*, Pszecieszyn*, Skidzin, Stare stawy, Wilczkowice, Włosienica, Zaborze*	69	5.183

Liczba porz.	Okręg szkolny	Ilość gmin bez szkoły	Wyszczególnienie gmin bez szkoły	Gmin politycznych	Ilość mieszkańców tych gmin wedle stanu z d. 31/12 1900
2	Bóbrka	—	—	90	—
3	Bochnia	5	Borowna, Cichawka, Kopaliny, Łomna, Zborczyce*	140	2.106
4	Bohorodczany	—	—	39	—
5	Borszczów	5	Dębówka*, Monasterek, Trójca, Zawale, Zbrzyż	75	1.435
6	Brody	20	Batków, Buszyna, Czepiela, Dudyń, Dytkowce, Folwarki wielkie, Gontowa, Hnidawa, Komorówka, Łahodów, Łabacz, Łukawiec, Maleniska*, Pańkowce, Smólno, Stołpin, Szyszkowce, Trójca, Wertełka, Zwyżyn	104	11.894
7	Brzesko	—	—	111	—
8	Brzeżany	1	Krasnopuszcza	75	563
9	Brzozów	—	—	56	—
10	Buczacz	5	Bertniki, Bilawa, Sokulec, Sawałuski*, Wierzbiatyn	86	3.109
11	Chrzanów	—	—	84	—
12	Cieszanów	1	Ostrowiec*	66	612
13	Czortków	—	—	44	—
14	Dąbrowa	8	Dąbrówka gorzycka*, Kłyż, Lipiny, Małec, Pilcza żelichowska, Suchy grunt, Załuże, Żelichów	105	4.491

Liczba porz.	Okręg szkolny	Ilość gmin bez szkoły	Wyszczególnienie gmin boz szkoły	Gmin politycznych	Ilość mieszkańców tych gmin wedle stanu z d. 31/12 1900
15	Dobromil	21	Dobrzanka, Jamna dolna, Jamna górna, Katyna rustykalna, Katyna szlachecka*, Kotów, Krajna*, Łodzinka dolna*, Łodzinka górna, Łomna, Łopuszanka*, Nanowa, Nowosielce kozickie, Prinzenthal*, Rudawka ad Bircza, Smereczna, Smolnica, Stebnik, Wełykie*, Rudawka pod Nanową*, Łopusznica	94	14.474
16	Dolina	4	Lipa*, Mizuń nowy*, Seneczów, Wyszków,	87	2.358
17	Drohobycz	7	Delawa, Lipice*, Podmanasterek*, Saska kameralna*, Stanyła, Starawieś, Zdzianna*	79	3.009
18	Gorlice	1	Pstrążna*	89	193
19	Gródek	—	—	70	—
20	Grybów	4	Czertyżne*, Jamna, Kipszna, Starawieś	72	1.450
21	Horodenka	4	Chmielowa, Hawrylak, Uniż*, Żabokruki	49	3.327
22	Husiatyn	—	—	50	—
23	Jarosław	8	Czerniawka*, Kruhel pawłosiowski, Miękisz stary, Ozańsko, Słoboda, Tapin, Tuchla, Zaradowa	109	4.400
24	Jąsło	9	Folusz, Grabanina, Sadki, Pustowola*, Rostajne, Siedliska ad Żmigród*, Siepietnica*, Toki, Wolica-Walowice, Zawadka ad Osiek	122	2.622
25	Jaworów	—	—	70	—
26	Kałusz	1	Słobódka	69	369

Liczba porz.	Okręg szkolny	Ilość gmin bez szkoły	Wyszczególnienie gmin bez szkoły	Gmin politycznych	Ilość mieszkańców tych gmin wedle stanu z d. 31/12 1900
27	Kamionka	—	—	92	—
28	Kolbuszowa	10	Brzezówka*, Bukowiec, Hucisko*, Kłapówka, Leszcze, Markowizna, Poręby huciskie, Rusinów, Trześn, Zapole*	62	3.215
29	Kołomyja	—	—	57	—
30	Kosów	—	—	42	—
31	Kraków miasto	—	—	—	—
32	Kraków okolica	—	—	108	—
33	Krosno	12	Ciechanie, Długie, Draganowa, Faliszówka Głojsce, Olchowiec, Piotrówka, Poraj*, Ropianka*, Smereczne*, Szczepańcowa, Wilsznia	84	5.177
34	Łańcut	—	—	65	—
35	Limanowa	13	Chyżówki, Gruszowiec, Janowice, Jaworzna, Kisielówka*, Pogórzany, Pasierbiec, Piekiełko, Półrzeczki, Porąbka, Stróża, Wilczyce, Wysokie	91	6.525
36	Lisko	70	Bereźnica niżna*, Bereźnica wyżna, Bóbrka, Buk, Bukowiec, Bystre*, Caryńskie, Chmiel, Chocoń*, Cisowiec*, Dołżyna*, Dźwiniacz dolny, Glinna*, Habkowce*, Horodek, Hoszów, Hoszowczyk, Hulskie*, Huzele, Jabłonki*, Jałowa*, Jankowce, Jaworzec, Kalnica ad Lisko, Kamionki*, Kielczawa*, Kołonice, Krzywe nad Sanem, Lisznia*, Łodyna, Łopieka*, Łubne*, Łuh*, Mchawa, Moczary, Nasieczne*, Olchowa*, Polanczyk, Polanki, Postołów, Postołowa Wola, Raba baligrodzka, Radziejowa, Romanowa Wola*. Rosolin*, Roztoki dolne*, Rudenka, Ruskie*, Serednie małe*, Smerek. Sokołowa Wola, Solinka, Stuposiany, Studenne*, Sukowate*, Terka, Tworylne, Tyskowa*, Ustrzyki górne*, Weremień, Wola gorzanska*, Wołosate, Wydrne, Zabrodzie*, Zatwarnica, Zawój*, Żubracze, Żerdenka*, Zwierzyn*, Kalnica ad Baligród	154	26.526

Liczba porz.	Okręg szkolny	Ilość gmin bez szkoły	Wyszczególnienie gmin bez szkoły	Gmin politycznych	Ilość mieszkańców tych gmin wedle stanu z d. 31/12 1900
37	Lwów miasto	—	—	—	—
38	Lwów okolica	—	—	133	—
39	Mielec	13	Blizna. Dobrynin. Grzybów*. Hyki z Debiakami. Kiełków. Partynia, Piątkowiec*. Pień. Rydzów, Rzemień, Szydłowiec*, Toporów. Ziempniów	97	7.104
40	Mościska	11	Chliple. Czyszki, Jatwięgi, Koniuszki nanowskie*, Księżymost*, Rustweczko*, Somnianka, Sudkowice, Wojkowice, Zagrody, Zawadów*	78	5.021
41	Myślenice	6	Bogdanówka, Chełm*, Kojszówka, Węciorka, Wieprzec, Zawadka*	65	3.190
42	Nadwórna	—	—	33	—
43	Nisko	15	Bieliniec, Dąbrowica. Domastawa. Glinianka. Huta deregowska. Kończyce. Korabina. Laski. Mostki. Studzieniec, Szyperki. Wolina. Wulka bielińska, Zdziary, Kąty	61	5.085
44	Nowy Sącz	16	Chruślice*, Kunów z Jamnicą, Lipie, Łęki ad Kąty, Michalczowa, Maciejowa, Rąbkowa, Roztoka mała, Składziste, Skrzętła, Tabarzowa, Witowice dolne, Witowice górne, Wola krogulecka, Wronowice, Żbikowice	166	6.561
45	Nowytarg	6	Gliczarów, Hałuszowa*, Huba*, Krośnica, Pyżówka, Skrzypne.	75	2.369
46	Peczeniżyn	—	—	21	—
47	Pilzno	5	Gębiczyna, Jaworniki*, Kamienica dolna, Machowa, Połomea	60	2.076

Liczba porz.	Okręg szkolny	Ilość gmin bez szkoły	Wyszczególnienie gmin bez szkoły	Gmin politycznych	Ilość mieszkańców tych gmin wedle stanu z d. 31/12 1900
48	Podgórze	—	—	56	—
49	Podhajce	8	Gniłowody, Jabłonówka, Justynówka*, Łysa, Michałówka*. Rudniki, Uhrynów, Zastawce ad Hołhocze	65	4.978
50	Przemyśl	9	Batycze, Bełwin, Duńkowiczki, Koniusza*, Kruhel mały*, Krzeczkowa, Przekopana, Wapowce, Kruhel wielki	123	5.914
51	Przemyślany	—	—	69	—
52	Przeworsk	—	—	45	—
53	Rawa	7	Huta lubycka*. Kamienna Góra. Krzewica. Mosty małe. Nowosiółki kardynalskie. Ostobuż. Zamek	73	4.608
54	Rohatyn	5	Demeszkowce*, Kunicze*, Kutce*, Perenówka*. Podwinie	99	1.310
55	Ropczyce	10	Będziemyśl, Boreczek, Broniszów, Budzin*, Bystrzyca dolna, Bystrzyca górna, Klęczany, Ruda, Szkodna. Zdziary	79	5.050
56	Rudki	18	Dubanowice, Hodwisznia, Jaremków*, Jatwięgi, Knihinice. Kościelniki, Kropielniki, Małpa, Monasterzec. Mosty, Niechowice, Ostrów, Susułów, Szeptyce, Terszaków, Uherce wieniawskie, Szołomienice, Wisłowice	70	8.978
57	Rzeszów	1	Hucisko ad Przewrotne	85	490
58	Sambor	2	Neudorf*, Sprynka*,	87	211

Liczba porz.	Okręg szkolny	Ilość gmin bez szkoły	Wyszczególnienie gmin bez szkoły	Gmin politycznych	Ilość mieszkańców tych gmin wedle stanu z d. 31/12 1900
59	Sanok	20	Bałucianka*, Bełchówka*, Dolina*. Dołżyce, Duszatyn. Jasiel, Jawornik. Kamienna*, Karlików, Mików, Przybyszów, Ratnawice*, Rudawa jaśliska*. Tokarnia, Wola piotrowa*. Wola krecowska*, Woltuszowa*, Wulka*, Zawoje*, Zboiska*	132	6.203
60	Skałat	1	Biletówka	64	211
61	Śniatyn	1	Kielichów	41	448
62	Sokal	3	Góra*, Tuszków*, Witków*	101	1.168
63	Stanisławów	1	Rybno	75	454
64	Stary Sambor	7	Baczyna, Lenina mała, Nauczułka mała, Nauczułka wielka, Potok wielki, Sozań, Tycha	56	3.180
65	Stryj	1	Ryków	101	361
66	Strzyżów	—	—	64	—
67	Tarnobrzeg	5	Brandwica, Krawce, Rozalin, Tarnowska wola, Witkowice	72	2.785
68	Tarnopol	—	—	83	—
69	Tarnów	3	Jodłówka tuchowska, Jodłówka ad Wałki, Lubaszowa*	85	2.792
70	Tłumacz	4	Babianka, Budzyn, Nowosiółka, Pohonia*	65	1.641
71	Trembowla	1	Wolica*	43	336

Liczba porz.	Okręg szkolny	Ilość gmin bez szkoły	Wyszczególnienie gmin bez szkoły	Gmin politycznych	Ilość mieszkańców tych gmin wedle stanu z d. 31/12 1900
72	Turka	10	Dołżki, Jasionka steciowa*, Kondratów*, Krzywe. Mielniczne, Mołdawsko*, Radycz*, Ryków*, Smereczków, Zadzielsko	74	4.531
73	Wadowice	6	Dąbrówka, Jastrzębia, Leśnica, Lipowa*, Podhybie*, Zawadka	104	892
74	Wieliczka	10	Dobranowice. Grabówki, Hucisko*, Krzyworzeka*, Liplas*, Niżowa*, Pawlikowce z Staszycami, Sygneczów*, Zabawa, Lednica niemiecka	110	2.427
75	Zaleszczyki	—	—	57	—
76	Zbaraż	2	Iwaszkowce, Zarudeczko*	60	522
77	Zborów	—	—	52	—
78	Złoczów	3	Chwatów, Huta werhobuzka*, Ruda kotłowska	88	1.326
79	Żółkiew	2	Majdan, Piły	74	788
80	Żydaczów	—	—	74	—
81	Żywiec	24	Bystra, Brzuśnik, Czernichów*, Hucisko*, Juszczyna, Kocierz ad Moszczanica, Kocierz ad Rychwałd, Kocoń, Kuków, Kurów, Łękawica, Łysina*, Międzybrodzie, Mutne, Nieledwia, Oczków, Okrajnik, Pawełka*, Przyłęków, Rychwałek, Sienna, Sopotnia wielka, Tresna, Zadziele	70	14.483
	Ogółem	454			210.531

N. B. Z niniejszego wykazu należałoby właściwie wykreślić stokilkadziesiąt gmin, które już nie są „bezszkolne“, ponieważ zorganizowano w nich osobne szkoły lub wcielono je do innych zakresów szkolnych orzeczeniami, wydanemi w okresie sprawozdawczym. Pozostawiono je w tym wykazie dlatego, ponieważ organizacye, temi orzeczeniami postanowione, wchodzą w życie z terminem późniejszym, mianowicie 1. września 1910 lub 1. września 1911 z powodu, że wcześniej nie dało się dla nich zabezpieczyć umieszczenia a sprawa wystawienia budynków jest dopiero w toku.

Szkoły czynne i nieczynne.

Z ogólnej liczby 5195 publicznych szkół ludowych było w roku szkolnym 1908/9 5019 szkół czynnych (o 174 więcej, aniżeli w roku poprzednim) a 176 nieczynnych (o 14 mniej). Między niemi było nieczynnych dla braku nauczyciela 4 (o 3 więcej), a dla braku odpowiedniego budynku szkolnego 172 (o 17 mniej).

Liczba szkół nieczynnych w r. 1908/9 wynosiła 190.

Tablica I. wskazuje, jak się liczba szkół nieczynnych rozdziela na poszczególne okręgi.

Wszystkie szkoły były w roku szkolnym 1908/9 czynne w 33 okręgach, (o 5 więcej niż w roku poprzedzającym). Okręgi te są: Bóbrka, Bohorodczany, Brzesko, Czortków, Dąbrowa, Dobromil, Dolina, Gródek, Grybów, Horodenka, Husiatyn, Kamionka, Kołomyja, Kraków miasto, Kraków okolica, Limanowa, Lwów miasto, Lwów okolica, Nadwórna, Peczeniżyn, Podgórze, Podhajce, Rawa, Rohatyn, Stanisławów, Stryj, Tarnopol, Tłumacz, Trembowla, Wadowice, Wieliczka i Żydaczów.

Najwięcej szkół nieczynnych było w okręgach: Jasło (16), Lisko (14), Gorlice i Turka (po 12), Krosno (7), Ropczyce, Sanok, Stary Sambor (po 6), Bochnia, Przemyśl, Rzeszów, Tarnów (po 5).

Liczba szkół czynnych.

Zestawiając poszczególne kategorye szkół wedle wydanych dla nich orzeczeń organizacyjnych, a zatem ze względu na same tylko klasy etatowe, okaże się, że w roku szkolnym 1908/9 było: (Tab. 4).

szkół jednoklasowych	3175	(o 102 więcej)
„ dwuklasowych	1204	(o 46 więcej)
„ trzyklasowych	21	(o 3 mniej)
„ czteroklasowych	353	(o 25 więcej)
„ pięcioklasowych	127	(o 1 mniej)
„ sześcioklasowych	53	(o 2 więcej)
„ wydziałowych	86	(o 3 więcej)
razem	5019	(o 174 więcej

aniżeli w roku 1907/8).

Liczba klas.

Zestawiając zaś szkoły wedle liczby klas po sobie idących (bez względu na to, czy są etatowe, czy nadetatowe) oraz według planu naukowego, którym się rządzą, otrzymamy dla poszczególnych kategoryi następujące liczby: (Tablica 4).

szkół jednoklasowych (o jednej sile nauczycielskiej) 2004
(o 41 mniej aniżeli w roku poprzedzającym)
szkół dwuklasowych (o 2 siłach nauczycielskich i z planem szkół dwuklasowych) 2260
(o 178 więcej)
szkół trzyklasowych 44
(o 6 mniej)
szkół czteroklasowych 432
(o 38 więcej)

szkół pięcioklasowych (o 5 mniej)	90
szkół sześcioklasowych (o 8 więcej)	97
szkół wydziałowych (o 2 więcej)	92
Razem	5019

Dodać tu należy . . . . . 320 nadetatowych klas eksponowanych, umieszczonych jużto w odległych przysiółkach, jużto w gminach. wcielonych do zakresu szkoły sąsiedniej, lecz zbyt oddalonych od budynku szkolnego (Tab. 16). Ekspozytury te, obejmujące dzieci wszystkich stopni, spełniają zazwyczaj zadanie szkół jednoklasowych i stanowią zawiązek nowych szkół.

Statystyka szkół wedle normy c. k. Minist. W. i O.

Korzystniej nieco przedstawi się statystyka szkół ludowych, jeżeli się do niej zastosuje normę wydaną przez c. k. Ministerstwo wyznań i oświaty reskryptem z dnia 1. czerwca 1878 L. 3260, a obowiązującą wszystkie kraje koronne przy zestawianiu urzędowej statystyki szkolnej. Wedle tej normy wykazywać się ma te czteroklasowe szkoły pospolite, które połączone są ze szkołami wydziałowemi, jako szkoły osobne; także te szkoły mieszane, w których chłopcy na wszystkich stopniach nauki pobierają oddzielnie od dziewcząt i w osobnych izbach szkolnych, wykazywać się ma jako dwie szkoły (jedna męska i jedna żeńska), chociaż cała szkoła ma jednego tylko kierownika. Otóż stosując tę normę do naszej statystyki, otrzymamy następujące zestawienie:

szkół jednoklasowych	2005
„ dwuklasowych	2261
„ trzyklasowych	44
„ czteroklasowych	544
„ pięcioklasowych	110
„ sześcioklasowych	97
„ wydziałowych	92
razem	5153
nadto klas eksponowanych	320

Przy tej sposobności nadmienić też należy, że w niektórych szkołach w mieście Lwowie ustanowiony jest podwójny etat nauczycieli, a mianowicie: w 6 czteroklasowych szkołach męskich (im. św. Antoniego, im. ces. Elżbiety, im. Kordeckiego, im. Sienkiewicza, im. Sobieskiego i im. Konarskiego) w 9 czteroklasowych szkołach żeńskich (im. św. Antoniego, im. Maryi Magdaleny, im. ces. Elżbiety, im. Isakowicza, im. Konarskiego, im. Kordeckiego, im. Sienkiewicza, im. Staszica i im. Sobieskiego), oraz etat klas wydziałowych w trzyklasowej szkole wydziałowej żeńskiej im. św. Anny i im. Czackiego.

Statystyka szkół ze względu na typy i płeć młodzieży.

Ze względu na typ szkoły było między szkołami czynnemi (Tab. 3):

szkół typu miejskiego	416	(o 10 więcej)
„ „ wiejskiego	4603	(o 164 więcej)
razem	5019	(o 174 więcej)

Ze względu na płeć dzieci było (Tab. 3):

szkół męskich	202	(o 4 więcej)
„ żeńskich	196	(o 2 więcej)
„ mieszanych	4621	(o 168 więcej)
razem	5019	(o 174 więcej)

W niektórych szkołach mieszanych o licznej frekwencyi a posiadających klasy nadetatowe, pobierali chłopcy na wszystkich stopniach naukę oddzielnie od dziewcząt i w osobnych izbach szkolnych. Szkół takich było 47 (w tej liczbie 1 szkoła jednoklasowa, dwie dwuklasowe 17 szkół czteroklasowych i 21 pięcioklasowych).

Statystyka szkół ze względu na język wykładowy.

Ze względu na język wykładowy (tab. 2) było w roku szkolnym 1908/9 szkół z językiem wykładowym:

polskim:	szkół w ogóle	2790	(o 123 więcej)	czynnych	2699	(o 131 więcej)
ruskim:	„ „ „	2381	(o 38 więcej)	„	2296	(o 44 więcej)
niemieckim:	„ „ „	24	(o 1 mniej)	„	24	(o 1 mniej)
Razem szkół w ogóle		5195	(o 160 więcej)	czynnych	5019	(o 174 więcej)

Liczba klas czynnych.

Ilość klas czynnych (Tab. 16) w publicznych szkołach ludowych wynosiła w ogóle 13.091 (o 709 więcej aniżeli w roku poprzedzającym).

Na tę liczbę składało się:

1. w szkołach ludowych pospolitych:
   a) miejskich:

klas systemizowanych	1908	(o 59 więcej)
„ nadetatowych	1113	(o 22 więcej)
razem	3021	(o 81 więcej)

   b) wiejskich:

klas systemizowanych	6490	(o 301 więcej)
„ nadetatowych	3002	(o 294 więcej)
razem	9492	(o 595 więcej)

2. szkoły wydziałowe:

klas systemizowanych	304	(o 16 więcej)
„ nadetatowych	193	(o 17 więcej)
razem	497	(o 33 więcej)

3. w szkołach publicznych nieuregulowanych:

klas	14	(o 3 mniej)
Razem	13.024	

Nadto istniało:

4. w szkołach ćwiczeń przy państwowych seminaryach nauczycielskich: klas . . . . . 67 (o 1 więcej)

Ogólna liczba klas w szkołach publicznych 13.091

W tej liczbie klas systemizowanych 8763 (66·98%), klas nadetatowych 4308 (33·02%) klas nieuregulowanych 14.

Na poszczególne okręgi rozdziela się powyższą ilość klas czynnych (Tab. 16) jak następuje:

Ponad 300 klas liczyły 2 okręgi:

1. Lwów miasto (371)
2. Lwów okolica (312).

Ponad 200 klas liczyło 19 okręgów:

3. Bochnia (289)
4. Stryj (278)
5. Wadowice (268)
6. Stanisławów (264)
7. Kołomyja (249)
8. Chrzanów (240)
9. Jarosław (230)
10. Przemyśl (228)
11. Brzesko (227)
12. Kraków miasto (227)
13. Rzeszów (226)
14. Nowy Sącz (225)
15. Drohobycz (222)
16. Buczacz (218)
17. Sokal (216)
18. Tarnopol (215)
19. Kraków okolica (211)
20. Kamionka (210)
21. Bóbrka (208)

Ponad 150 do 200 klas liczyło 20 okręgów:

22. Brzeżany (195)
23. Wieliczka (190)
24. Dolina (189)
25. Sambor (188)
26. Podgórze (178)
27. Łańcut (175)
28. Tłumacz (175)
29. Brody (174)
30. Żółkiew (166)
31. Rohatyn (165)
32. Żydaczów (165)
33. Złoczów (162)
34. Sanok (162)
35. Cieszanów (161)
36. Biała (159)
37. Borszczów (159)
38. Przemyślany (159)
39. Gorlice (157)
40. Jasło (153)
41. Husiatyn (151)

Ponad 100 klas do 150 liczyło 30 okręgów:

42. Tarnów (149)
43. Skałat (147)
44. Myślenice (146)
45. Kałusz (143)
46. Trembowla (136)
47. Śniatyn (135)
48. Mościska (134)
49. Nowy Targ (131)
50. Krosno (130)
51. Gródek Jagielloński (129)
52. Tarnobrzeg (129)
53. Rawa (127)
54. Żywiec (126)
55. Horodenka (124)
56. Jaworów (124)
57. Kolbuszowa (124)
58. Rudki (120)
59. Podhajce (119)
60. Zaleszczyki (118)
61. Nisko (116)
62. Limanowa (110)
63. Brzozów (109)
64. Czortków (108)
65. Dąbrowa (108)

66. Ropczyce (108)
67. Kosów (107)
68. Grybów (106)
69. Strzyżów (104)
70. Mielec (101)
71. Zbaraż (101)

Ponad 50 klas do 100 liczyło 10 okręgów:

72. Przeworsk (95)
73. Dobromil (94)
74. Nadwórna (93)
75. Bohorodczany (88)
76. Zborów (87)
77. Lisko (84)
78. Stary Sambor (82)
79. Pilzno (78)
80. Turka (73)
81. Peczeniżyn (55)

Wzrost liczby klas w ostatniem dziewięcioleciu

W ostatniem dziewięcioleciu wzrastała liczba klas czynnych w następujący sposób:

W roku szkolnym	1900/1901	o 203	klas	czyli	2·50%
„ „ „	1901/1902	„ 550	„	„	6·70%
„ „ „	1902/1903	„ 555	„	„	6·35%
„ „ „	1903/1904	„ 620	„	„	6·70%
„ „ „	1904/1905	„ 558	„	„	5·60%
„ „ „	1905/1906	„ 555	„	„	5·03%
„ „ „	1906/1907	„ 567	„	„	4·08%
„ „ „	1907/1908	„ 795	„	„	6·50%
„ „ „	1908/1909	„ 709	„	„	5·40%

W ubiegłym roku szkolnym wzrosła liczba klas w 80 okręgach.

Największy przyrost klas wykazały okręgi:

Wadowice (32), Drohobycz i Stryj (po 26), Stanisławów (18), Biała, Brzeżany, Borszczów, Buczacz, Sambor (po 15), Gródek (14), Bochnia i Kolbuszowa (po 13), Przemyśl i Nowy Sącz (po 12), Brzesko, Tarnobrzeg, Zbaraż, Złoczów (po 11).

II.

Uczęszczanie do szkoły.

Liczba dzieci w wieku szkolnym.

Wedle wykazów, zestawionych przez Zarządy szkół na podstawie metryk szkolnych, liczba dzieci obowiązanych do nauki szkolnej wynosiła w roku szkolnym 1908/9:

a) Dzieci obowiązanych do nauki codziennej t. j. w wieku 6—12 a względnie 7—13 lat (Tab. 7):

chłopców . . . . . 591.964 (więcej o 20.831)
dziewcząt . . . . . 572.262 (więcej o 2.209)
razem . . . . . 1,164.226 (więcej o 42.840 w porównaniu z rokiem poprzedzającym).

b) Dzieci obowiązanych do nauki dopełniającej t. j. w wieku 13—15 a względnie od 14—16 lat:

chłopców . . . . . 126.001 (więcej o 5709)
dziewcząt . . . . . 121.689 (więcej o 4244)
razem . . . . . 247.690 (więcej o 9951)

Liczby te obejmują dzieci tych tylko gmin, w których są czynne szkoły ludowe, oraz tych, które należą do zakresu szkół czynnych, w gminach sąsiednich. Z powyższych liczb widać, że ilość dzieci obowiązanych do nauki codziennej wzrosła w porównaniu z rokiem poprzedzającym o 3·67% zaś ilość dzieci obowiązanych do nauki dopełniającej zwiększyła się o 9951 czyli o 4%.

Frekwencya na nauce codziennej.

Frekwencya na nauce codziennej przedstawia się jak następuje:

a) Ilość dzieci w wieku od 6—12 lat, zapisanych na naukę codzienną do szkół ludowych publicznych wynosiła w roku szkolnym 1908/9 (Tab. 8).

chłopców . . . . . 503.953 (więcej o 21.338)
dziewcząt . . . . . 487.851 (więcej o 213.777)
razem . . . 991.804 (więcej o 45.115 czyli o 4·4%
w porównaniu z rokiem poprzedzającym).

b) Według wykazów, przedłożonych przez Rady szkolne okręgowe, liczba dzieci w wieku od 6—12 lat, uczęszczających na naukę codzienną do publicznych szkół ludowych, wynosiła w roku szkolnym 1908/9 (Tab. 9. i 10).

1. w szkołach typu miejskiego i wydziałowych:

chłopców	88.950 (więcej o 3231)
dziewcząt	97.560 (więcej o 3513)
razem	186.510 (więcej o 6744 czyli o 3·6%.

2. w szkołach typu wiejskiego:

chłopców	390.299 (więcej o 14.655)
dziewcząt	365.322 (więcej o 15.995)
razem	755.621 (więcej o 30.650 czyli o 4·05%

w porównaniu z rokiem poprzedzającym).

Ogółem uczęszczało w szkołach publicznych na naukę codzienną:

chłopców	479.249
dziewcząt	462.882
razem	942.113

W porównaniu z rokiem 1907/8 wzrosła liczba uczęszczających na naukę codzienną:

chłopców o	17.886
dziewcząt o	19.508
razem . .	37.394 czyli o 3·9%.

Wzrost liczby dzieci w ostatniem dziewięcioleciu.

W ostatniem dziewięcioleciu liczba dzieci, uczęszczających do szkół ludowych publicznych na naukę codzienną wzrastała w następujący sposób:

w roku szkolnym	1900/1	o 24.593	czyli o 3·80%
„ „	1901/2	o 28.048	„ o 4·18%
„ „	1902/3	o 43.190	„ o 6·18%
„ „	1903/4	o 24.040	„ o 3·24%
„ „	1904/5	o 27.785	„ o 3·64%
„ „	1905/6	o 38.261	„ o 4·60%
„ „	1906/7	o 41.310	„ o 4·73%
„ „	1907/8	o 31.998	„ o 3·53%
„ „	1908/9	o 37.394	„ o 3·90%

Z porównania liczby dzieci zapisanych i liczby dzieci uczęszczających na naukę codzienną okazuje się, że z pomiędzy zapisanych nie uczęszczało do szkoły:

chłopców	24.709
dziewcząt	24.969
razem	49.678 czyli 5%.

Liczba dzieci w szkołach prywatnych.

c) Liczba dzieci w wieku szkolnym, uczęszczających do szkół ludowych prywatnych, wynosiła w roku szkolnym 1908/9 (Tab. 11):

chłopców	13.288
dziewcząt	13.107
razem	26.395 mniej o 515 czyli 1·9%

Liczba dzieci w wieku szkolnym w innych szkołach.

d) Liczba dzieci w wieku szkolnym uczęszczających do szkół wyższych gimnazyalnych, realnych i t. d. (do szkół przemysłowych lub na kursa fachowe), wynosiła w roku szkolnym 1908/9 (Tab. 12):

chłopców	9488 (mniej o 3520)
dziewcząt	1274 (mniej o 1953)
razem . . .	10.762 (mniej o 5173 czyli o 4·8%).

Liczba dzieci uczących się w domu.

e) Liczba dzieci w wieku od 6—12 lat uczących się w domu wynosiła (Tab. 12):

chłopców	2861 (mniej o 76)
dziewcząt	3062 (więcej o 82)
razem	5923 (więcej o 6, niż w roku 1907/8).

Ilość dzieci uczących się w domu jest w rzeczywistości znacznie większa, aniżeli powyżej podana. I tak n. p. w mieście Lwowie i w okręgu kołomyjskim z powodu braku ewidencyi nie wykazano ani jednego dziecka, jako uczącego się w domu, a jest takich dzieci bez wątpienia znaczna liczba.

Ogółem pobierało naukę codzienną (szkolną i domową):

chłopców	504.886
dziewcząt	480.325
razem	985.211 dzieci w wieku od 6—12 lat w porównaniu z rokiem poprzedzającym o 31.712 t. j. o 3·21% więcej.

Liczba dzieci nie pobierających nauki z powodu ułomności.

f) Liczba dzieci w wieku od 6—12 lat, które z powodu ułomności cielesnych lub umysłowych lub też z powodu niedostatecznego rozwoju umysłowego nie pobierały nauki, wynosiła:

chłopców	10.538 (mniej o 749)
dziewcząt	11.190 (mniej o 704)
razem . . .	21.728 (mniej o 1453)

Dzieci ułomnych w wieku 6—12 lat liczyły okręgi:

ponad 100: Biała, Brody, Buczacz, Czortków, Gródek, Jaworów, Kolbuszowa, Kraków miasto, Łańcut, Nisko, Peczeniżyn, Podgórze, Przemyśl, Rohatyn, Strzyżów, Tarnobrzeg, Tarnów, Zborów i Żółkiew;

ponad 200: Brzeżany, Brzozów, Chrzanów, Cieszanów, Dąbrowa, Grybów, Horodenka, Mielec, Mościska, Nadwórna, Pilzno, Rudki, Turka, Zaleszczyki, Złoczów;

ponad 300: Bochnia, Gorlice, Jasło, Kosów, Lisko, Przemyślany, Przeworsk, Ropczyce, Rzeszów, Sambor, Stary Sambor;

ponad 400: Borszczów, Drohobycz, Husiatyn, Jarosław, Limanowa, Podhajce, Sokal, Tłumacz;

ponad 500: Krosno, Lwów okolica, Myślenice, Nowy Sącz, Skałat, Śniatyn i Wadowice.

Liczba dzieci nie pobierających żadnej nauki.

g) Liczba dzieci w wieku od 6—12 lat, normalnie rozwiniętych a nie pobierających żadnej nauki, ani szkolnej ani domowej wynosiła w ubiegłym roku:

chłopców	76.540	(więcej o 4702 czyli 12%)
dziewcząt	80.747	(więcej o 4879 czyli 14%)
razem . . .	157.287	(więcej o 9581 czyli 13%)

Liczby powyższe obejmują dzieci tylko tych gmin, które należą do zakresu szkół ludowych czynnych.

Oprócz tego nie pobierały żadnej nauki dzieci tych gmin, które należą do zakresu wykazanych powyżej 176 szkół nieczynnych, oraz dzieci tych gmin 454, które szkół jeszcze nie posiadają.

Frekwencya na nauce dopełniającej.

Stan frekwencyi na nauce dopełniającej był w ubiegłym roku szkolnym następujący:

a) Liczba dzieci zapisanych na tę naukę, w szkołach ludowych publicznych wynosiła (Tab. 8.):

chłopców	88.162	(więcej o 1657)
dziewcząt	88.321	(więcej o 2855)
razem	176.483	(więcej o 4512 czyli 2·5%)

b) Liczba dzieci, uczęszczających na tę naukę, wynosiła w publicznych szkołach ludowych (Tab. 9. i 10.):

1. w szkołach typu miejskiego i wydziałowych:

chłopców	2792	(mniej o 205)
dziewcząt	4160	(mniej o 150)
razem	6952	(mniej o 355)

2. w szkołach typu wiejskiego:

chłopców	78.667	(więcej o 2019)
dziewcząt	77.458	(więcej o 3022)
razem . . .	156.125	(więcej o 5041)

Ogółem uczęszczało na naukę dopełniającą w szkołach publicznych:

chłopców	81.459
dziewcząt	81.618
razem	163.077

W porównaniu z rokiem poprzedzającym zwiększyła się ogólna liczba uczęszczających:

chłopców	1814
dziewcząt	2872
razem	4686

Wzrost frekwencyi na nauce dopełniającej w ostatniem dziewięcioleciu.

W ostatniem dziewięcioleciu wzrastała liczba dzieci, uczęszczających na naukę dopełniającą do szkół ludowych publicznych, w następujący sposób:

w roku szkolnym	1900/1	o 7.071	czyli o 5·96%
„ „	1901/2	o 6.682	czyli o 5·32%
„ „	1902/3	o 8.255	czyli o 6·24%
„ „	1903/4	o 2.657	czyli o 1·17%
„ „	1904/5	o 3.623	czyli o 2·52%
„ „	1905/6	o 4.102	czyli o 2·71%
„ „	1906/7	o 1.993	czyli o 1·24%
„ „	1907/8	o 5.507	czyli o 3·64%
„ „	1908/9	o 4.686	czyli o 2·87%

Porównanie liczby dzieci zapisanych na naukę dopełniającą, z liczbą dzieci uczęszczających, wykazuje, że z pomiędzy zapisanych nie uczęszczało:

chłopców	6703
dziewcząt	6703
razem	13.406

Nauka dopełniająca w szkołach prywatnych.

c) Liczba dzieci w wieku od 13—15 lat, uczęszczających na naukę dopełniającą w szkołach ludowych prywatnych wynosiła (Tab. 11).

chłopców	829 (mniej o 48)
dziewcząt	790 (mniej o 24)
razem	1.619 mniej o 72

Młodzież w wieku odpowiadającym nauce dopełn. w innych szkołach i w domu.

d) Liczba dzieci w wieku od 13—15 lat, uczęszczających do szkół wyższych (gimnazyalnych, realnych), przemysłowych, lub na kursa fachowe, wynosiła (Tab. 12).

chłopców	18.998 (więcej o 5270)
dziewcząt	2.674 (mniej o 706)
razem . . .	21.675 (więcej o 4562 t. j. 2.9%)

e) Liczba dzieci w wieku 13—15 lat, uczących się w domu, wynosiła (Tab. 12).

chłopców	662
dziewcząt	891
razem	1.553 (mniej o 117)

Okręgi: Bochnia, Brzesko, Brzeżany, Brzozów, Chrzanów, Cieszanów, Dolina, Gorlice, Kołomyja, Kosów, Kraków okolica, Krosno, Łańcut, Nadwórna, Nowy Sącz, Peczeniżyn, Śniatyn, Tarnobrzeg, Tarnopol, Trembowla i Turka nie wykazały ani jednego dziecka w tym wieku, uczącego się w domu.

Ogólna liczba dzieci w wieku od 13—15 lat, pobierających szkolną lub domową naukę wynosiła przeto:

chłopców	101.948
dziewcząt	85.973
razem	187.921

(o 9191 czyli 4·8% więcej niż w roku poprzedzającym).

Liczba dzieci ułomnych nie pobierających nauki dopełn.

f) Liczba dzieci w wieku od 13—15 lat, które z powodu ułomności cielesnych lub umysłowych nie pobierały nauki, wynosiła:

chłopców	2029
dziewcząt	2207
razem	4.236

g) Liczba dzieci w wieku od 13—15 lat, normalnie rozwiniętych a nie pobierających żadnej nauki, ani szkolnej ani domowej, wynosiła:

chłopców	22.024
dziewcząt	35.509
razem	55.533

Oprócz tego nie pobierały nauki dopełniającej dzieci tych 454 gmin, w których dotychczas niema jeszcze szkoły, dalej tych 176 gmin, gdzie szkoły nie były czynne, oraz tych gmin, w których szkoły już wprawdzie istnieją, lecz nauka dopełniająca jeszcze się nie odbywała. Wreszcie nie pobierały nauki dopełniającej w gminach, gdzie są szkoły, także te dzieci, które z powodu, iż nie ukończyły prawidłowo nauki codziennej, nie bywają wzywane do uczęszczania na naukę dopełniającą. Ile było tych wszystkich dzieci, nie pobierających nauki dopełniającej, trudno obliczyć dla braku ewidencyi.

Frekwencya szkół wydziałowych oraz V. i VI. kl. szkół pospolitych.

Z wykazanej powyżej ogólnej liczby uczęszczających na naukę codzienną w szkołach ludowych pospolitych uczęszczało w ubiegłym roku szkolnym:

a) do szkół wydziałowych męskich . . . 6.490 chłopców
do klas V. i VII. szkół pospolitych . 6.354 „
razem . . . 12.844 chłopców (o 542 więcej)

b) do szkół wydziałowych żeńskich:
do klas I. II. III. . . . . 13.716 dziewcząt
do klas IV. V. VI. . . . . 1.997 „
do klas V. i VI. szkół pospolitych 7.477 „
razem . . . . 23.190 dziewcząt (o 1492 więcej aniżeli w roku poprzedzającym).

W bieżącym roku szkolnym (1909/10) uczęszcza:

a) do szkół wydziałowych męskich: . . 6.665 chłopców
do klas V. i VI. szkół pospolitych . 6.684 „
razem . . . . . 13.349 chłopców (o 505 więcej)

b) w szkołach wydziałowych żeńskich:

do klas I. II. III. . . . . 8.669 dziewcząt
do klas IV. V. VI. . . . . 7.596 „
do klas V. i VI. szkół pospol. 8.186 „

razem . . . 24.451 dziewcząt (o 1261 więcej aniżeli w roku 1908/9).

Spostrzeżenia dotyczące frekwencyi.

Z porównania ilości dzieci, uczęszczających na naukę codzienną w całym kraju z ilością klas czynnych, okazuje się, że w roku szkolnym 1908/9 uczęszczało przeciętnie do jednej klasy w szkołach typu miejskiego po 53 dzieci, w szkołach typu wiejskiego po 79 dzieci. Biorąc zaś pod uwagę poszczególne okręgi szkolne, widzimy, że przeciętna frekwencya klasy waha się w dość szerokich granicach a mianowicie: w szkołach miejskich między 41 a 73 (39—71), a w szkołach wiejskich pomiędzy 63 a 114 (66—118).

W szkołach typu miejskiego znajdujemy największą frekwencyę przeciętną w jednej klasie w okręgach: buczackim (73), chrzanowskim (72), czortkowskim (71), bialskim i borszczowskim (po 69), nadwórniańskim (68), podhajeckim (62), najmniejszą zaś frekwencyę w okręgach liskim (41), krakowskim zamiejskim (42), dobromilskim, łańcuckim i zaleszczyckim (po 44),

W szkołach typu wiejskiego znajdujemy największą frekwencyę przeciętną w jednej klasie w okręgach: mieleckim i tarnowskim (po 114), brzozowskim (102), dąbrowskim (100), żywieckim (99), najmniejszą ilość dzieci w jednej klasie w okręgach: w stryjskim (63), kossowskim i śniatyńskim (po 65), bocheńskim, dolińskim, kołomyjskim i wielickim (po 66).

Poniżej umieszczona tabela wykazuje przeciętną ilość dzieci, przypadającą na jedną klasę w każdym poszczególnym okręgu:

Liczba porz.	Okręg szkolny	Przeciętna liczba dzieci, przypadająca na jedną klasę w szkołach		Liczba porz.	Okręg szkolny	Przeciętna liczba dzieci, przypadająca na jedną klasę w szkołach	
		miejskich	wiejskich			miejskich	wiejskich
1	Biała	69	93	16	Dolina	58	66
2	Bóbrka	49	71	17	Drohobycz	60	89
3	Bochnia	49	66	18	Gorlice	48	83
4	Bohorodczany . . .	50	77	19	Gródek Jagielloński .	55	77
5	Borszczów	69	79	20	Grybów	45	78
6	Brody	51	82	21	Horodenka	52	69
7	Brzesko	59	74	22	Husiatyn	52	95
8	Brzeżany	58	79	23	Jarosław	56	92
9	Brzozów	56	102	24	Jasło	53	84
10	Buczacz	60	77	25	Jaworów	50	79
11	Chrzanów	72	75	26	Kałusz	59	77
12	Cieszanów	53	76	27	Kamionka	58	77
13	Czortków	71	83	28	Kolbuszowa	54	90
14	Dąbrowa	58	100	29	Kołomyja	54	66
15	Dobromil	44	77	30	Kosów	48	65

Liczba porz.	Okręg szkolny	Przeciętna liczba dzieci, przypadająca na jedną klasę w szkołach	
		miejskich	wiejskich
31	Kraków miasto . .	48	.
32	Kraków okolica . .	42	67
33	Krosno	52	94
34	Łańcut	44	80
35	Limanowa	55	82
36	Lisko	41	78
37	Lwów miasto . . .	48	38
38	Lwów okolica . . .	56	67
39	Mielec	54	114
40	Mościska	62	85
41	Myślenice	47	80
42	Nadwórna	68	74
43	Nisko	49	83
44	Nowy Sącz	54	74
45	Nowytarg	53	81
46	Peczeniżyn	54	70
47	Pilzno	46	95
48	Podgórze	48	67
49	Podhajce	62	93
50	Przemyśl	57	83
51	Przemyślany . . .	51	70
52	Przeworsk	52	89
53	Rawa	50	87
54	Rohatyn	61	97
55	Ropczyce	53	95
56	Rudki	48	78
57	Rzeszów	52	87
58	Sambor	53	79
59	Sanok	57	87
60	Skałat	57	83
61	Śniatyn	52	65
62	Sokal	53	72
63	Stanisławów . . .	63	80
64	Stary Sambor . . .	47	75
65	Stryj	49	63
66	Strzyżów	54	79
67	Tarnobrzeg	63	83
68	Tarnopol	59	78
69	Tarnów	59	114
70	Tłumacz	51	76
71	Trembowla	45	77
72	Turka	50	84
73	Wadowice	47	68
74	Wieliczka	49	66
75	Zaleszczyki	44	76
76	Zbaraż	45	77
77	Zborów	.	72
78	Złoczów	63	83
79	Żółkiew	45	80
80	Żydaczów	52	78
81	Żywiec	49	99

Zarządzenia dotyczące frekwencyi.

Dla zapewnienia prawidłowej frekwencyi, Rady szkolne okręgowe, względnie Rady szkolne miejscowe stosują środki przymusowe, po myśli ustawy z 23. maja 1895, Dz. u. kr. Nr. 57.

Z wykazów, przedłożonych w tym względzie przez Rady szkolne okręgowe, okazuje się, że w roku szkolnym 1908/9 wydano za niezapisanie lub nieposyłanie dzieci do szkoły ogółem 101.139 orzeczeń, skazujących na karę pieniężną (o 7476 mniej, aniżeli w roku poprzedzającym), z czego wykonano 62.916 (o 4850 mniej. aniżeli w roku poprzedzającym).

Nadto wydano 12.709 orzeczeń, skazujących na karę aresztu (o 407 więcej, aniżeli w roku poprzedzającym) z czego wykonano 10.967 (o 372 mniej).

Ogólna kwota grzywien ściągniętych wynosiła w roku szkolnym 1908/9 67.737 K 91 h (o 16.179 K 44 h mniej aniżeli w roku poprzedzającym). Jako powód nieściągnięcia wszystkich grzywien podają Rady szkolne okręgowe przeważnie ubóstwo ludności.

Jak corocznie, tak i w roku 1908/9 c. k. Wydawnictwo książek szkolnych dostarczyło znacznej liczby bezpłatnych egzemplarzy książek szkolnych dla ubogiej młodzieży. Na bieżący rok szkolny 1910/11 przeznaczono na ten cel po myśli § 51 dotyczącej instrukcyi ministeryalnej na książki polskie 82.446 K 88 h (mniej o 1.584 K 73 h) jako czwartą część z kwoty uzyskanej z roz-

sprzedaży polskich książek szkolnych, zaś na książki ruskie 35.744 K 02 h (więcej o 2309 K 01 h) jako czwartą część z kwoty, uzyskanej z rozsprzedaży ruskich książek szkolnych w ostatnim roku.

Wykaz kwot przypadających na okręgi szkolne na bezpłatne książki w języku polskim i ruskim dla ubogich uczniów szkół ludowych na rok szkolny 1909/10:

Okręg szkolny	Kwota przypadająca na polskie książki bezpłatne dla ubogich uczniów		Kwota przypadająca na ruskie książki bezpłatne dla ubogich uczniów		Okręg szkolny	Kwota przypadająca na polskie książki bezpłatne dla ubogich uczniów		Kwota przypadająca na ruskie książki bezpłatne dla ubogich uczniów	
	K	h	K	h		K	h	K	h
Biała	1139	56	.	.	Nadwórna	546	28	376	99
Bóbrka	1301	19	807	99	Nisko	867	36	.	.
Bochnia	1727	64	.	.	Nowy Sącz	1025	07	126	19
Bohorodczany	585	84	404	29	Nowytarg	917	09	.	.
Borszczów	982	96	678	39	Peczeniżyn	331	77	228	99
Brody	1109	89	765	99	Pilzno	517	47	.	.
Brzesko	1524	30	.	.	Podgórze	765	79	.	.
Brzeżany	1125	61	776	85	Podhajce	988	59	682	27
Brzozów	1063	60	62	93	Przemyśl	1398	76	965	35
Buczacz	1242	33	857	35	Przemyślany	1081	44	746	35
Chrzanów	1546	79	.	.	Przeworsk	684	59	.	.
Cieszanów	940	07	648	74	Rawa	900	39	621	39
Czortków	1065	34	735	28	Rohatyn	1351	06	932	39
Dąbrowa	841	60	.	.	Ropczyce	818	79	.	.
Dobromil	1094	79	755	58	Rudki	729	36	503	36
Dolina	1058	73	730	64	Rzeszów	1454	43	.	.
Drohobycz	1379	61	952	12	Sambor	943	69	651	25
Gorlice	743	53	124	71	Sanok	994	95	686	61
Gródek Jagielloński	727	18	501	85	Skałat	777	15	536	33
Grybów	589	59	87	13	Śniatyn	786	09	542	55
Horodenka	719	69	496	66	Sokal	1372	17	946	99
Husiatyn	1106	98	763	96	Stanisławów	1524	50	1052	09
Jarosław	1711	00	1180	78	Stary Sambor	683	58	471	79
Jasło	984	98	50	97	Stryj	1195	99	825	38
Jaworów	854	88	589	99	Strzyżów	711	75	30	83
Kałusz	975	75	674	06	Tarnobrzeg	823	49	.	.
Kamionka	1158	19	799	36	Tarnopol	1538	88	1061	99
Kolbuszowa	990	87	.	.	Tarnów	1281	15	.	.
Kołomyja	1343	01	926	85	Tłumacz	1230	92	849	49
Kosów	653	18	450	79	Trembowla	886	97	612	15
Kraków miasto	986	71	.	.	Turka	462	35	319	07
Kraków okolica	1294	17	.	.	Wadowice	1663	89	.	.
Krosno	687	50	72	94	Wieliczka	1062	79	.	.
Limanowa	799	48	.	.	Zaleszczyki	732	53	505	57
Lisko	456	49	315	08	Zbaraż	658	98	454	77
Lwów miasto	1351	48	932	69	Zborów	536	69	370	37
Lwów okolica	2050	68	1415	28	Złoczów	1459	47	1007	19
Łańcut	1272	77	19	99	Żółkiew	1018	69	703	02
Mielec	767	25	.	.	Żydaczów	905	30	624	77
Mościska	926	28	639	29	Żywiec	881	49	.	.
Myślenice	1048	69	.	.	Razem	82446	88	35744	02

III.

Siły nauczycielskie.

Liczba sił nauczycielskich.

Liczba nauczycieli i nauczycielek w publicznych szkołach ludowych tak pospolitych jak i wydziałowych wynosiła w roku szkolnym 1908/9 (Tab 13).

a) Nauczyciele:

1.	z patentem do szkół wydziałowych	783 (więcej o 37);
2.	z patentem do szkół pospolitych i świadectwem dojrzałości	3874 (więcej o 256);
3.	z patentem do szkół pospolitych bez świadectwa dojrzałości	360 (mniej o 42);
4.	tylko z świadectwem dojrzałości	1121 (więcej o 99);
5.	bez kwalifikacyi	53 (mniej o 11);
	razem . . .	6.191 (więcej o 339).

b) Nauczycielki:

1.	z patentem do szkół wydziałowych . . .	1041 (więcej o 97);
2.	z patentem do szkół pospolitych bez świadectwa dojrzałości	2730 (więcej o 208);
3.	z patentem do szkół pospolitych bez świadectwa dojrzałości	1711 (więcej o 178);
4.	tylko z świadectwem dojrzałości	1310 (więcej o 221);
5.	bez kwalifikacyi	436 (mniej o 263);
	razem . . .	7.228 (więcej o 441),

aniżeli w roku poprzedzającym.

Ogólna liczba nauczycieli i nauczycielek wynosiła w roku szkolnym 1908/9: 13.419, wzrosła zatem w porównaniu z rokiem poprzedzającym o 780 a mianowicie liczba kwalifikowanych (t. j. posiadających patent kwalifikacyjny lub świadectwo dojrzałości) wzrosła o 1054 (w tem 350 nauczycieli i 704 nauczycielek); liczba zaś niekwalifikowanych sił nauczycielskich zmniejszyła się o 274, mianowicie ilość nauczycielek niekwalifikowanych zmalała o 263 zaś ilość nauczycieli niekwalifikowanych o 11.

Liczebny stosunek sił kwalifikowanych do nieukwalifik. w ostatniem dziewięcioleciu.

Liczba niekwalifikowanych sił nauczycielskich w ostatniem dziewięcioleciu, pominąwszy nieznaczny jej wzrost w latach 1903/4 i 1904/5 zmniejsza się stale i w coraz większej progressyi.

W roku szkolnym:	kwalifikowanych:			bez kwalifikacyi:		
1900/1	mężczyzn 4025 kobiet 3185	7210		mężczyzn 139 kobiet 974	1113	
1901/2	mężczyzn 4242 kobiet 3517	7759		mężczyzn 133 kobiet 895	1028	
1902/3	mężczyzn 4473 kobiet 3928	8401		mężczyzn 109 kobiet 904	1013	
1903/4	mężczyzn 4708 kobiet 4343	9051		mężczyzn 113 kobiet 918	1031	
1904/5	mężczyzn 4904 kobiet 4696	9600		mężczyzn 106 kobiet 955	1061	
1905/6	mężczyzn 5194 kobiet 5104	10298		mężczyzn 82 kobiet 923	1005	
1906/7	mężczyzn 5431 kobiet 5479	10910		mężczyzn 68 kobiet 850	918	
1907/8	mężczyzn 5788 kobiet 6088	11876		mężczyzn 64 kobiet 699	763	
1908/9	mężczyzn 6138 kobiet 6792	12930		mężczyzn 53 kobiet 436	489	

Nauczycieli bez kwalifikacyi niema w 56 okręgach, na resztę okręgów rozdziela się 53 nauczycieli w ten sposób, że po jednym znajdujemy w 10 okręgach, po 2 w 7 okręgach, po 3 w 4 okręgach, po 4 w 3 okręgach, po 5 w 1 okręgu. Nauczycielek bez kwalifikacyi niema w 11 okręgach: chrzanowskim, dąbrowskim, krakowskim miejskim, krośnieńskim. lwowskim miejskim i zamiejskim, podgórskim, samborskim, tarnopolskim, tarnowskim i żywieckim. Z ogólnej liczby 436 nauczycielek znajdujemy bez kwalifikacyi 24 w okręgu brzeżańskim, 22 w okręgu jarosławskim, 19 w okręgu brodzkim, 18 w okręgu kolbuszowskim, 17 w okręgu tarnobrzeskim, 14 w okręgu przemyślańskim, 13 w okręgu cieszanowskim, po 11 w okręgu dobromilskim, przeworskim i żółkiewskim, po 10 w okręgu dolińskim, jaworowskim i łańcuckim. Poniżej 10 nauczycielek znajdujemy w 57 okręgach.

Z ogólnej liczby nauczycieli i nauczycielek, posiadających patent kwalifikacyjny zajmowało posady stałe (Tab. 14):

nauczycieli . . . . . 3896 (więcej o 160 czyli 4·1%)
nauczycielek . . . . 3149 (więcej o 177 czyli 5·6%)
razem . . 7.045 (więcej o 337 czyli 4·7%)

Posady tymczasowe zajmowało (Tab. 14):

nauczycieli . . . . . 2295 (więcej o 179 czyli 7·8%)
nauczycielek . . . . 4079 (więcej o 264 czyli 6·4%)
razem . . . 6.374 (więcej o 443 czyli 7%).

Liczebny stosunek mężczyzn i kobiet w zawodzie naucz.

Ogólna liczba nauczycieli wynosiła 6191, nauczycielek zaś 7228. Liczba tych ostatnich wzrasta od lat siedmiu z roku na rok. Gdy w roku 1901/2 było nauczycielek tylko 37 więcej aniżeli nauczycieli, to w roku 1902/3 różnica wzrosła do 250, w roku 1903/4 do 400, w roku 1904/5 do 641, w roku 1905/6 do 761, w roku 1906/7 do 834, w roku 1907/8 wynosiła 935, a w roku 1908/9 1037, czyli przewyższała liczbę nauczycieli o 16·6%.

Na posadach stałych przeważają jeszcze nauczyciele. Lecz i tu zmienia się stosunek liczebny na korzyść nauczycielek. Gdy bowiem w roku 1901/2 liczba stałych nauczycieli przewyższała liczbę stałych nauczycielek o 1327, to w roku 1902/3 różnica wynosiła tylko 1209, w roku 1903/4 1064, w roku 1904/5 912, w roku 1905/6 865, w roku 1906/7 836, a roku 1907/8 764, a roku 1908/9 spadła do 747.

Na posadach tymczasowych przeważają nauczycielki; w roku 1906/7 było ich na tych posadach o 1670 więcej, w roku 1907/8 1699, w roku 1908/9 o 1784 więcej niż nauczycieli.

W ostatniem dziewięcioleciu przyrost sił nauczycielskich kwalifikowanych przedstawia się jak następuje:

W roku	1900/1	przybyło	nauczycieli	76	nauczycielek	236
„ „	1901/2	„	„	217	„	332
„ „	1902/3	„	„	229	„	411
„ „	1903/4	„	„	235	„	415
„ „	1904/5	„	„	196	„	353
„ „	1905/6	„	„	290	„	408
„ „	1906/7	„	„	237	„	375
„ „	1907/8	„	„	361	„	609
„ „	1908/9	„	„	350	„	704
		razem	nauczycieli . .	2191	nauczycielek	3843

Ogółem więc przybyło w ostatniem dziewięcioleciu 6.034 sił nauczycielskich kwalifikowanych, a w tej liczbie 2191 nauczycieli (t. j. 36·31%) i 3843 nauczycielek (t. j. 63·69%). Przyrost sił żeńskich okazuje się prawie 2 razy większym.

Stosunek liczebny nauczycieli do nauczycielek w ostatniem dziewięcioleciu przedstawia się jak następuje:

W roku:	było ogółem:	nauczycieli	czyli	nauczycielek	czyli
1900/1		4164	50·75%	4159	49·25%
1901/2		4375	49·70%	4412	50·30%
1902/3		4582	48·90%	4832	51·10%
1903/4		4821	47·90%	5261	52·10%
1904/5		5010	46·90%	5651	53·10%
1905/6		5276	46·00%	6027	54·00%
1906/7		5495	46·40%	6329	54·60%
1907/8		5852	46·30%	6787	53·70%
1908/9		6191	46·10%	7228	53·90%

W 28 okręgach przeważają jeszcze nauczyciele; równa ilość nauczycieli i nauczycielek jest w 1 okręgu (Pilzno) w 52 okręgach przeważają nauczycielki. Liczba nauczycieli spadła do 40% w okręgach: bocheńskim, chrzanowskim, cieszanowskim, drohobyckim, jarosławskim, łańcuckim, limanowskim, liskim, mościskim, nowotarskim, przemyskim, przemyślańskim, sano-

ckim i żydaczowskim, do 39% w rudeckim i stryjskim, do 38% w podgórskim, do 37% w okręgu brodzkim, do 36% w okręgach bobreckim i przeworskim, do 35% w okręgach: krakowskim zamiejskim i starosamborskim, do 34% w okręgu wielickim, do 30% w okręgach gródeckim i żółkiewskim, do 27% w okręgu dobromilskim.

Liczba posad systemizowanych.

Ogólna liczba systemizowanych (etatowych) posad nauczycielskich wynosiła w roku szkolnym 1908/9 (Tab. 15):

w szkołach wydziałowych	392
„ pospolitych	8572
razem	8964 (więcej o 324

niż w roku poprzedzającym).

Posady te ze względu na przywiązane do nich pobory służbowe rozdzielają się na poszczególne klasy płac, jak następuje:

W I. klasie płac było posad:

a)	nauczycieli (lek) szkół wydziałowych	125
b)	„ „ pospolitych	215
	razem	340

(t. j. o 3·8% wszystkich posad).

W II. klasie płac:

a)	nauczycieli (lek) szkół wydziałowych	245
b)	„ „ pospolitych	631
	razem	876

(t. j. 9% wszystkich posad).

W III. klasie płac:

a) nauczycieli (lek) . . . 1083 (t. j. 12·8% wszystkich posad).

W IV. klasie płac: nauczycieli (lek) . . . . . 6665 (t. j. 74·4% wszystkich posad).

W powyższych cyfrach mieści się:

a) 82 dyrektorów (ek) szkół wydziałowych.
b) 1715 nauczycieli (lek) kierujących szkół pospolitych.

Nie wszystkie posady systemizowane były jednak obsadzone. Posad systemizowanych nieobsadzonych stale, lecz tylko prowizorycznie, było w roku szkolnym 1908/9 1743 (o 2 mniej, niż w roku poprzedzającym); posad zaś systemizowanych, a nie obsadzonych ani stale ani prowizorycznie, było 176 (o 11 mniej niż w roku poprzedzającym).

Ubytek sił naucz. przez spensyonowanie i śmierć.

W stan spoczynku przeszło w ciągu roku szkolnego 1908/9 w czasie od 1. września 1908 po koniec sierpnia 1909:

nauczycieli świeckich . .	56 (w tej liczbie 19 kierowników)
nauczycielek	37 („ „ 4 kierowniczki)

nadto: nauczycieli religii rzym. kat. 1. — Ogółem 94.

Zmarło w tym samym czasie:

nauczycieli kierujących	13
„ stałych	20
„ tymczasowych	13
razem	46
nauczycielek stałych	11
„ tymczasowych	18
razem	29

Ogółem zmarło w ciągu roku szkolnego 1908/9: 75 nauczycieli i nauczycielek.

W ciągu roku ubyło zatem 169 sił nauczycielskich, w tem 103 nauczycieli i 66 nauczycielek.

Ogłaszanie wolnych posad tymczasowych.

W sprawie ogłaszania w Dzienniku urzędowym Rady szkolnej krajowej wolnych posad nauczycieli tyczasowych wydała Rada szkolna krajowa do wszystkich c. k. Rad szkolnych okręgowych dnia 1. maja 1909 L. 19.716 następujący okólnik:

C. k. Rada szkolna krajowa zauważyła, że abituryenci i abituryentki seminaryów nauczycielskich, złożywszy egzamin dojrzałości, wnoszą podania o posady nauczycielskie do c. k. Rad szkolnych okręgowych nie mając przeważnie informacyi, czy w danym okręgu wakują istotnie posady nauczycieli tymczasowych. Rady szkolne okręgowe nieraz zwlekają dłuższy czas z odmownem załatwieniem podań, pomimo braku wolnych posad i zatrzymują dłużej te podania, zwłaszcza o ile chodzi o abituryentów, wykazujących się lepszemi świadectwami dojrzałości, kierując się zamiarem, aby na wypadek opróżnienia się posady w czasie feryi głównych, mieć do dyspozycyi należycie uzdolnionych kompetentów. Zdarza się więc, że kandydaci (kandydatki) dopiero we wrześniu, a nawet i później dowiadują się, że nie mogą liczyć na uzyskanie posady w danym okręgu i muszą w późniejszej porze ponawiać starania o miejsce w innym okręgu, zazwyczaj znowu bez wszelkiej rękojmi, czy są widoki uwzględnienia prośby.

Ta praktyka, powtarzająca się co roku, naraża z jednej strony abituryentów na zwłokę w rozpoczęciu służby i na straty materyalne, z drugiej strony zaś powoduje, że w niejednym okręgu posady pozostają nieobsadzone i z konieczności bywają nadawane kandydatom nie posiadającym przepisanej kwalifikacyi.

Celem zapobieżenia tym niedogodnościom poleca się c. k. Radom szkolnym okręgowym, aby co roku w miesiącu czerwcu względnie lipcu nadsyłały Redakcyi Dziennika urzędowego c. k. Rady szkolnej krajowej stylizowane w formie konkursu ogłoszenia o przypuszczalnej ogólnej ilości posad nauczycieli (nauczycielek) tymczasowych, które wypadnie obsadzić z początkiem przyszłego roku szkolnego. W ogłoszeniach tych należy podawać:

a) ile jest wolnych posad według kategoryi szkół,

b) co do szkół 1-klasowych ile jest posad samoistnych i podwładnych,

c) dla ilu z tych posad wymagany jest język wykładowy polski a dla ilu ruski.

d) w ilu z danych szkół udziela się ewentualnie nauki drugiego języka krajowego,

e) wreszcie do ilu posad przywiązane jest wolne mieszkanie dla nauczyciela tymczasowego.

Kandydaci i kandydatki mogą w swych prośbach powoływać się na ogłoszenie umieszczone w Dzienniku urzędowym, c. k. Rady szkolne okręgowe zaś będą przedewszystkiem uwzględniały podania abituryentów i abituryentek publicznych seminaryów nauczycielskich, następnie podania abituryentek seminaryów prywatnych a w końcu eksternistów i eksternistek.

Dalsze kształcenie sił naucz.

W roku szkolnym 1908/9 odbyły się dwa kursy wydziałowe całoroczne dla nauczycieli, a mianowicie: 1. kurs przedmiotów grupy językowo-historycznej w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Krakowie; 2. kurs z przedmiotów grupy technicznej w c. k. państwowej szkole przemysłowej we Lwowie.

Na kursy wydziałowe powołuje się w myśl § 18 ustawy krajowej z dnia 12. czerwca 1907 (Dz. u. kr. Nr. 101.) abituryentów seminaryów nauczycielskich męskich, którzy uzyskali świadectwo dojrzałości z odznaczeniem, bezpośrednio po ukończeniu seminaryum, oraz nauczycieli ludowych, którzy złożyli egzamin kwalifikacyjny do szkół ludowych pospolitych z odznaczeniem, uzyskali świadectwo uzdolnienia do uczenia języka niemieckiego w szkołach pospolitych i wykazują zupełnie zadowalającą aplikacyę w szkole. Abituryentów seminaryów utrzymuje się na czas trwania kursu w dalszem pobieraniu stypendyum, które w seminaryum posiadali; nauczyciele otrzymują na czas kursu urlop z pełnymi poborami i zasiłek na koszta podróży do Krakowa względnie do Lwowa.

Kursy wakacyjne dla nauczycielek bez kwalifikacyi.

Podczas feryi szkolnych przy końcu r. 1907/8 urządziła Rada szkolna krajowa kursy wakacyjne tylko dla tych pomocniczych nauczycielek bez kwalifikacyi, które w roku 1908 uczęszczały na I. oddział kursów wakacyjnych w Samborze, Sokalu, Tarnopolu i Wieliczce.

Kursy zaś po ukończeniu r. 1908/9 odbyły się tylko w dwóch miastach, a mianowicie:

1. w Wieliczce dla zeszłorocznych frekwentantek I. oddziału kursów w Samborze i w Wieliczce;

2. w Tarnopolu dla zeszłorocznych frekwentantek I. oddziału kursów w Sokalu i Tarnopolu.

W obu tych miastach urządzono kursy z programem ustalonym dla II. oddziału kursów wakacyjnych.

Każda z uczestniczek kursu otrzymała zasiłek na koszta podróży i pobytu w miejscu, a mianowicie: uczestniczki zeszłorocznego kursu w Samborze, które zgłosiły się na kurs w Wieliczce po 80 K, wszystkie inne uczestniczki kursów po 60 K.

Kursy ogrodnicze.

Podobnie jak w latach poprzednich, urządzono w roku 1908/9 dla nauczycieli szkół ludowych następujące kursy ogrodnicze, z których każdy trwał przez dwa tygodnie w porze wiosennej, a następnie przez jeden tydzień w miesiącach sierpniu lub wrześniu:

1. W Krakowie, na Prądniku czewonym;
2. w Tarnowie;
3. w Zaleszczykach;
4. w Dąbiu koło Krakowa, kurs ogroniczy wyłącznie dla nauczycielek.

Na kursach ogrodniczych w Krakowie, Tarnowie i Zaleszczykach były przedmiotem nauki i robót praktycznych:

a) gospodarka i praktyczna nauka w ogrodzie szkolnym;

b) przeszczepianie starszych drzew celem ujednostajnienia doboru odmian;

c) wycieczki do sadów włościańskich dla wykonywania robót praktycznych (o ile na to pazwoliły stosunki lokalne);

d) zużytkowanie i przeróbka owoców (na kursie letnim);

e) dokładne omówienie sposobu działania komitetów i kółek ogrodniczo-pszczelniczych, a nadto

f) na kursie w Zaleszczykach bardziej szczegółowe omówienie uprawy winorośli, ze względu na tamtejszy klimat, sprzyjający jej uprawie.

Z uwagi na punkt *e)* programu wykładów postanowiła Rada szkolna krajowa przy przyjmowaniu na wymienione kursa ogrodnicze oddać pierwszeństwo członkom komitetów i instruktorom (przewodniczącym) kółek ogrodniczo-pszczelniczych, o ile dotyczący nauczyciele w ciągu ostatnich lat nie brali jeszcze udziału w takim kursie.

Kurs ogrodniczy w Dąbiu był przeznaczony wyłącznie dla nauczycielek szkół żeńskich wydziałowych oraz szkół żeńskich pospolitych 4-, 5- i 6-klasowych, o ile przy tych szkołach istnieją ogrody. W planie nauki na tym kursie szczególnie uwzględniono dział warzywnictwa, hodowlę kwiatów, oraz ten dział ogrodnictwa, który wchodzi równocześnie w zakres gospodarstwa domowego, jak przeróbki, konserwy i t. p.

Prócz tych powyżej wymienionych kursów ogrodniczych pełnych urządziło c. k. galicyjskie Towarzystwo gospodarskie w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową kilkudniowe kursy ogrodnicze dla nauczycieli i nauczycielek z następujących okręgów:

1. W Brodach 6-dniowy kurs ogrodniczy dla nauczycieli okręgu brodzkiego;

2., 3. i 4. W Sanoku, Dolinie i Nadwórnie trzydniowe kursy przeszczepiania drzew dla instruktorów kółek z wymienionych okręgów i z okręgów sąsiednich w Lisku, Kałuszu i Bohorodczanach;

5. i 6. We Lwowie i Przemyślu czterodniowe kursy wyłącznie warzywnicze dla nauczycieli i nauczycielek (samoistnych) z okręgu lwowskiego zamiejskiego i z okręgu przemyskiego.

Wreszcie odbył się we Lwowie, jak co roku, kurs pszczelniczo-ślöjdowy, na którym prócz wykładów z pszczelnictwa uczyli się frekwentanci wyrabiania ulów i innych przyborów pszczelarskich.

Kursy gospodarstwa domowego dla nauczycielek.

W sprawie kursu gospodarstwa dla nauczycielek publicznych szkół ludowych, wydała Rada szkolna krajowa do wszystkich Rad szkolnych okręgowych i do Zarządów wszystkich szkół ludowych dnia 11. lipca 1908 L. 30.619 następujący okólnik:

Wydział krajowy zamierza urządzać, w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową, kursa gospodarstwa domowego i wiejskiego dla nauczycielek publicznych szkół ludowych.

Zadaniem kursów takich będzie podawać nauczycielkom początkowym, pełniącym obowiązki w szkołach wiejskich, najniezbędniejsze wiadomości z zakresu kobiecego gospodarstwa domowego i z zakresu gospodarstwa wiejskiego, mianowicie w kierunku sadownictwa, warzywnictwa, mleczarstwa i chowu drobiu, a to w tym celu, aby nauczycielki te z jednej strony same mogły sobie lepiej radzić w stosunkach wiejskich i umiały korzystać z nastręczających im się sposobności przysporzenia sobie dochodu z ogrodów i z drobnego gospodarstwa; z drugiej zaś strony ażeby były uzdolnione lepiej do skutecznego udzielania nauki dopełniającej i do korzystnego oddziaływania na podniesienie gospodarczego wykształcenia i gospodarności kobiet w naszym kraju.

Pierwszy taki kurs wstępny będzie urządzony w szkole gospodarstwa domowego i wiejskiego w Pietryczach (w okręgu złoczowskim, w pobliżu stacyi kolejowej Krasne) i będzie trwał od dnia 1. września do 15. października 1908.

W program kursu tego wchodzić będzie nauka teoretyczna, połączona z praktyką, obejmująca następujące przedmioty:

1. o porządkach domowych;
2. nauka prania i prasowania;
3. nauka naprawy bielizny i cerowania;
4. nauka gotowania;
5. w miarę czasu, pozostającego do dyspozycyi, teoretyczna i praktyczna nauka początków ogrodnictwa, mleczastwa i chowu drobiu.

W przyszłości będą urządzane kursa takie z szerszym programem, obliczonym na czas trzechmiesięczny a względnie siedmiomiesięczny.

Na kurs tegoroczny, mający się odbyć w Pietryczach, przyjmie się dziesięć nauczycielek publicznych szkół ludowych.

Pierwszeństwo będą miały takie kompetentki, które przed rokiem uzyskały świadectwo dojrzałości i są już obecnie na posadach wiejskich. W dalszym rzędzie mogą być przyjęte kandydatki stanu nauczycielskiego, które w bieżącym roku uzyskały świadectwo dojrzałości, jeżeli już otrzymały nominacyę jako tymczasowe nauczycielki, przeznaczone do pełnienia obowiązków w szkołach wiejskich.

Uczestniczki kursu będą pobierały zwykłe swe pobory służbowe i otrzymają jednorazowy zasiłek w kwocie 60 K na pokrycie kosztów podróży, zakupno materyałów i inne wydatki, połączone z udziałem w kursie.

Nauka na kursie będzie bezpłatna. Natomiast każda z uczestniczek kursu winna uiścić opłatę w kwocie 60 K za umieszczenie i utrzymanie w szkole przez czas półtoramiesięcznego trwania kursu. Celem uproszczenia manipulacyi opłata ta będzie wyasygnowana jako wymieniony wyżej zasiłek z funduszu szkolnego krajowego na ręce Zarządu szkoły gospodarstwa w Pietryczach; natomiast zaś uczestniczki kursu pokryją koszta podróży i inne wydatki z własnych funduszów.

Nauczycielki tymczasowe, pragnące wziąć udział w tym kursie, przedłożą swe tabele kwalifikacyjne, należycie wypełnione, za pośrednictwem zarządów szkół w których obowiązki pełnią, właściwym c. k. Radom szkolnym okręgowym w nieprzekraczalnym terminie do dnia 25. lipca 1908 Rady szkolne okręgowe wypełnią tabele kwalifikacyjne co do aplikacyi, zdolności i zacho-

wania petentek i przedłożą je c. k. Radzie szkolnej krajowej do dnia 1. sierpnia 1908, wymieniając w relacyi, które z petentek według ich uznania zasługują na pierwszeństwo.

Uczestniczki kursu otrzymują już przez samo powołanie na kurs całkowity urlop od wszystkich zajęć szkolnych na czas od 31. sierpnia do 16. października 1908 włącznie. Zarządy szkół takich, w których pracuje więcej niż jedna siła nauczycielska, będą starały się urządzić zastępstwo za powołane na kurs nauczycielki wedle możności przez stosowne ugrupowanie młodzieży i przez urządzenie tymczasowego podziału godzin. Jeżeli zaś frekwencya szkoły już w pierwszych dniach września będzie tak silna, że takie tymczasowe uregulowanie nauki nie da się przeprowadzić bez szkody, zamianuje Rada szkolna okręgowa ukwalifikowaną należycie zastępczynię na czas niezbędnej potrzeby

---

Konferencye okręgowe.

W sprawie konferencyi okręgowych wydała Rada szkolna krajowa do wszystkich c. k. Rad szkolnych okręgowych i do Zarządów wszystkich szkół ludowych, pospolitych i wydziałowych, tudzież do Dyrekcyi wszystkich c. k. seminaryów nauczycielskich dnia 23. czerwca 1909 L. 30.697 następujący okólnik:

Tegoroczne konferencye okręgowe będą się odbywały z pewnemi modyfikacyami w podobnym prządku, jaki przepisano na rok 1908 okólnikiem c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 15. kwietnia 1908 do L. 18.050, umieszczonym w Nr. 9. XII. rocznika „Dziennika urzędowego“ z dnia 27. kwietnia 1908, a mianowicie:

I. Postanowienia punktu 1., 2., 3., 4. i 7. okólnika, przytoczonego wyżej, będą miały zastosowanie również w roku 1909.

II. Wszystkie konferencye okręgowe, tak zbiorowe jak częściowe, odbędą się w roku 1909 w miesiącu październiku.

Gdyby jakieś ważne powody wymagały wyznaczenia innego terminu, przedstawi je Rada szkolna okręgowa c. k. Radzie szkolnej krajowej osobnem sprawozdaniem do dnia 31. lipca 1909.

III. Na porządku dziennym tegorocznych konferencyi okręgowych będzie wyłącznie sprawa obznajomienia personalu nauczycielskiego z przepisami nowego Regulaminu szkolnego, który w najbliższym czasie będzie ogłoszony drukiem i rozesłany.

Rady szkolne okręgowe wyznaczą przeto na każdą konferencyę (zbiorową lub częściową) przedewszystkiem jeden ogólny referat o układzie i postanowieniach nowego Regulaminu szkolnego. W referacie tym referenci, powołani przez Rady szkolne okręgowe na podstawie wniosków konferencyjnych, zestawią ważniejsze postanowienia nowego Regulaminu szkolnego, mianowicie takie, które odbiegają od norm dotychczasowego Regulaminu albo też wprowadzają zupełnie nowe przedmioty i kierunki.

Prócz tego referatu ogólnego umieści się na porządku dziennym każdej konferencyi drugi punkt o temacie specyalnym, będącym w związku z Regulaminem szkolnym, mianowicie o przepisach klasyfikacyjnych.

IV. Ponieważ w roku bieżącym nie można urządzić konferencyi dwudniowych przeto odpadną wszelkie inne temata, elaboraty członków konferencyi i lekcye wzorowe. Wobec tego, postanowienia punktów 8., 9., 10. i 11.

okólnika Rady szkolnej krajowej z dnia 15. kwietnia 1908 od L. 18.050 nie będą miały w roku 1909 zastosowania.

V. Czy w czasie tegorocznych konferencyi okręgowych wypada urządzić wystawy szkolne, pozostawia się uznaniu c. k. Rad szkolnych okręgowych, które w tej sprawie zasięgną opinie wydziałów konferencyjnych. W razie urządzenia jakiejkolwiek wystawy będą obowiązywały punkty 12. i 13. rozporządzenia z 15. kwietnia 1908 do L. 18.050.

VI. Natychmiast po ogłoszeniu niniejszego okólnika Rady szkolne okręgowe zwołają wydziały konferencyjne i przedłożą swe wnioski co do wyznaczenia terminu konferencyi, a ewentualnie także co do programu projektowanej wystawy szkolnej c. k. Radzie szkolnej krajowej w nieprzekraczalnym terminie do dnia 31. lipca 1909.

VII. Wyniki wyborów, dokonanych na konferencyach, należy przedłożyć do zatwierdzenia w nieprzekraczalnym terminie do dnia 15. listopada 1909.

VIII. Sprawozdanie o przebiegu konferencyi mają być przedłożone do dnia 15. grudnia 1909.

Biblioteki okręgowe.

Biblioteki okręgowe starała się Rada szkolna krajowa, jak w latach poprzednich, tak i w ubiegłym roku szkolnym w miarę funduszów zaopatrywać w dzieła naukowe, potrzebne dla nauczycieli do dalszego kształcenia się w kierunku naukowym i metodycznym. Biblioteki okręgowe liczyły w ubiegłym roku szkolnym wogóle 62.628 dzieł w 82.885 tomach, nadto 800 atlasów i map i t. p. W porównaniu z poprzedzającym rokiem szkolnym przybyło w ubiegłym roku 1398 dzieł w 2706 tomach. Nadto istniały przy 3409 szkołach biblioteki dla nauczycieli, a przy 2319 szkołach także biblioteczki dla młodzieży szkolnej.

Liczba nauczycieli korzystających z bibltoteki, zwiększa się z roku na rok: w roku szkolnym 1908/9 korzystało z bibliotek okręgowych 6.834 nauczycieli. Najwięcej nauczycieli korzystało z biblioteki okręgowej w okręgach: lwowskim miejskim (384), kołomyjskim (325), stanisławowskim (183) najmniej w okręgach zborowskim, (18) łańcuckim (27), peczyniżyńskim (28).

Rada szkolna krajowa prenumerowała też jak w latach poprzednich, pewną liczbę egzemplarzy czasopism pedagogicznych lub metodycznych („Rodzina i Szkoła“, „Uczytel“, „Praktyka szkolna“) dla nauczycieli szkół ludowych.

Zachowanie się nauczycieli.

Zachowanie się nauczycieli było przeważnie zadowalające.

Wielu okazuje chwalebne dążenie do dalszego kształcenia się, zgłaszając się skwapliwie na różne kursy urządzane w kraju lub zagranicą. Rada szkolna krajowa, o ile sama kursów takich nie organizuje przyznając uczestnikom stosowne zasiłki, stara się nauczycielom ułatwić pracę nad dalszem kształceniem się użyczając im materyalnej pomocy, o ile na to pozwalają fundusze, którymi na podobne cele rozporządza.

Stosunki dyscyplinarne nauczycieli przedstawiają następujące daty: W ubiegłym roku szkolnym ukarano dyscyplinarnie 17 nauczycieli stałych

(0·44 % ogółu nauczycieli stałych) i 4 nauczycielki stałe (0·01 % ogółu nauczycielek stałych), tudzież 50 nauczycieli tymczasowych (2·18 %) i 35 nauczycielek tymczasowych (0·85 %). Ogółem otrzymało kary dyscyplinarne 106 nauczycieli i nauczycielek stałych i tymczasowych, co stanowi 0·79 % ogółu sił nauczycielskich.

Ten bardzo niski procent kar wskazuje, że c. k. Rada szkolna krajowa kierując się życzliwą wyrozumiałością stosuje środki dyscyplinarne tylko wtedy, jeżeli ich użycie okaże się nieodzownem.

Często natomiast dla osiągnięcia zamierzonego celu t. j. poprawy błądzącego wystarczają środki łagodniejsze: upomnienie, ostrzeżenie lub zagrożenie, ewentualnie oderwanie od stosunków, które utrudniały nauczycielowi należyte pełnienie obowiązków i utrzymanie powagi stanowiska.

Nowy Regulamin szkolny.

Wspomnieć tu wypada o fakcie wielkiego znaczenia dla unormowania stosunków nauczycielskich, jakim było wprowadzenie stałego Regulaminu dla szkół ludowych, pospolitych i wydziałowych, obejmującego w 233 paragrafach bardzo szczegółowe postanowienia o ustroju szkół, o sposobie prowadzenia w nich nauki i wychowania, jako też o prawach i obowiązkach nauczycieli z odwołaniem się do istniejących w tej mierze ustaw, rozporządzeń i okólników.

Materyał podzielono na 4 tytuły;

Tytuł 1. o szkole ludowej pospolitej, ma następujące rozdziały:

1) O urządzeniu szkoły ludowej,
2) o obowiązku uczęszania do szkoły,
3) o przyjęciu do szkoły ludowej.
4) o przydzielaniu dzieci do klas. oddziałów i grup,
5) o czasie trwania nauki szkolnej i o feryach,
6) o uczęszczaniu do szkoły,
7) o karności szkolnej,
8) o klasyfikacyi i świadectwach,
9) o nauce dopełniającej,
10) o siłach nauczycielskich,
11) o prawach i obowiązkach kierownika szkoły,
12) o konferencyi nauczycielskiej.

Tytuł II. o szkole wydziałowej.

Tytuł III. o szkole prywatnej.

1) o prywatnych zakładach naukowych,
2) o nauce domowej.

Tytuł IV. o opiece nad dziećmi.

Wreszcie następują postanowienia końcowe i przepisy klasyfikacyjne.

Regulamin ten, owoc długich studyów i mozolnej pracy, wprowadzono następującem rozporządzeniem z 3. czerwca 1909 L. 27.421.

„Z dniem 1. września 1909 rozpoczyna obowiązywać nowy, stały regulamin dla szkół ludowych wszelkiej kategoryi, zatwierdzony reskryptem J. E. Pana Ministra Wyznań i Oświaty z dnia 10. lipca 1907 L. 5362. Z dniem tym traci moc obowiązującą dotychczasowy regulami prowizoryczny, ogłoszony rozporządzeniem c. k. Rady szkolnej krajowej krajowej z dnia 10. grudnia 1876 L. 9.272, niemniej też przestają z chwilą tą obowiązywać wszelkie rozporządzenia i okólniki, odnoszące się do spraw objętych nowym regulaminem, o ile one z postanowieniami tego regulaminu są sprzeczne, lub też, o ile je postanowienia te zastępują.

Inne rozporządzenia i okólniki władz szkolnych, które nie są sprzeczne z postanowieniami nowego regulaminu, lecz w całości lub częściowo służą

do ich szczegółowego wyjaśnienia, pozostają i nadal w mocy. Rozporządzenia te, o ile były ogłaszane drukiem, są obok niektórych postanowień ustawowych wyszczególnione w uwagach, umieszczonych pod tekstem regulaminu.

W dodatku do regulaminu są podane nowe przepisy klasyfikacyjne, oparte na postanowieniach regulaminowych, a wchodzące w życie równocześnie z regulaminem. Wskutek zmiany przepisów klasyfikacyjnych uległy też zmianie używane dotychczas formularze wszystkich zawiadomień, świadectw i katalogów szkolnych, tudzież protokołów egzaminacyjnych. Każda Rada szkolna okręgowa otrzyma pewną ilość formularzy. zawiadomień i świadectw szkolnych stosownie do liczby i kategoryi szkół, znajdujących się w jej okręgu, celem doręczenia każdej szkole po jednym egzemplarzu formularzy, przepisanych dla tej kategoryi, do której ta szkoła należy. W okręgach wschodniej części kraju otrzymają Rady szkolne okręgowe w tym celu formularze w obu językach krajowych. Rady szkolne okręgowe i Zarządy szkół przechowają dostarczone formularze w aktach urzędowych.

Ze względu, że w posiadaniu obu c. k. Wydawnictw książek szkolnych, Zarządów szkół, tudzież osób prywatnych są obecnie jeszcze pewne zapasy używanych dotychczas formularzy zawiadomień i świadectw szkolnych, zwłaszcza zaś ze względu na to, że nakładcy prywatni posiadają jeszcze zapasy formularzy katalogów szkolnych i protokołów egzaminacyjnych, zastosowanych do przepisów dotychczasowych, wolno będzie jeszcze w roku szkolnym 1909/10 używać obok formularzy nowych, także formularzy dawniejszych z tem jednak zastrzeżeniem, że w tych ostatnich trzeba będzie przez odpowiednie poprawki zastosować się do postanowień nowego regulaminu i do tekstu nowych formularzy. W tym względzie zaleca się największą ścisłość i uwagę, aby wskutek pospiesznych poprawek nie powstała jaka niejasność lub sprzeczność w tekście. Z dniem 1. września 1910 będą wszystkie formularze dawniejsze stanowczo z użycia wycofane.

Pragnąc, aby każdy nauczyciel i nauczycielka mogła gruntownie zaznajomić się z nowym regulaminem, wysyła c. k. Rada szkolna krajowa równocześnie do wszystkich Rad szkolnych okręgowych odpowiednią ilość egzemplarzy regulaminu, tak, że każda siła nauczycielska, pozostająca obecnie w służbie, otrzyma bezpłatnie po jednym egzemplarzu, a pewien zapas pozostanie w biurze Rad szkolnych okręgowych. Nadto celem zaznajomienia uczniów i uczenic seminaryów nauczycielskich z nowym regulaminem szkolnym, przesyła się równocześnie pewien zapas bezpłatnych egzemplarzy Dyrekcyom tych zakładów. Obowiązkiem Rad szkolnych okręgowych, a zwłaszcza inspektorów szkolnych okręgowych będzie czuwać nad tem, aby nauczyciele i nauczycielki należycie zaznajomili się z postanowieniami regulaminu i do nich się ściśle stosowali".

Spodziewać się należy, że Regulamin ten, którego ogłoszenie było oddawna upragnione, przyczyni się znakomicie do uporządkowania i ustalenia stosunków w naszej szkole ludowej podając nauczycielstwu jasne i wyczerpujące wskazówki postępowania w szkole i poza szkołą i stanowić będzie wybitny etap w rozwoju naszego szkolnictwa.

IV.

Stan nauki.

Stan nauki.

Stan nauki w roku, do którego odnosi się niniejsze sprawozdanie, przedstawia się w ogóle coraz pomyślniej. Przyczyniają się do tego już podniesione powyżej pocieszające fakty, mianowicie stały a znaczny przybytek sił kwalifikowanych i bardzo znaczny ubytek sił niekwalifikowanych dzięki temu, że wielka ilość sił takich, które przyjęto poprzednio z konieczności, złożyła egzamin kwalifikacyjny i że zaprzestano dalszego przyjmowania osób do zawodu nauczycielskiego nieprzygotowanych, jako środka dawniej niezbędnego, który stał się zbyteczny wskutek dostatecznej liczby kandydatów z prawidłowem przygotowaniem naukowem do zawodu. Nadto wspomniany już fakt, że wzrastający wciąż procent sił nauczycielskich, które rozszerzają i pogłębiają swoje wykształcenie zawodowe, musi się korzystnie odbijać na wynikach pracy tych jednostek.

Większość nauczycielstwa pracuje sumiennie i gorliwie a Rada szkolna krajowa dokłada starania przez pomnażanie liczby inspektorów okręgowych i dobieranie sił najlepiej się nadających na to ważne stanowisko, aby nadzór nad rozwojem szkół był odpowiednio a ściśle wykonywany.

Czynniki wpływające na stan nauki.

Niepodobna zamilczeć, że na stan nauki nieraz niekorzystnie wpływa oprócz nieprawidłowej frekwencyi, spowodowanej w niejednym przypadku niedostatecznością lokali szkolnych, także okoliczność, że nauka musi być przerywana wskutek czasowego braku nauczyciela, w szczególności z powodu urlopów. Oprócz przypadków, w których władza udziela ich dla kształcenia się nauczycieli, znaczna ilość urlopów przypada na choroby, a w tym względzie wielka przewaga liczebna jest po stronie nauczycielek, których wątlejszy ustrój i częste zapadanie na zdrowiu powoduje niestety częste wnoszenie próśb o urlopy, których w obec świadectw lekarskich, stwierdzających potrzebę wypoczynku i kuracyi niepodobna odmawiać.

Ocena wyników nauki.

Cyfry określające w naszej statystyce stan nauki jako bardzo dobry, dobry, dostateczny i niedostateczny, nie mogą, co prawda, dawać zupełnie dokładnego obrazu. Z natury rzeczy bowiem, użycie tych przymiotników, wyrażających osobiste zdanie inspektorów szkolnych okręgowych, zależy bardzo od indywidualności oceniającego i nie może tu być mowy o bezwzględnej słuszności i równomierności.

Ponieważ w ogóle dotąd zarzucano zbytni w tym względzie optymizm, wynikający ze zrozumiałej chęci widzenia i przedstawienia swego okręgu w możliwie korzystnem świetle, przeto zalecono z naciskiem Radom szkolnym okręgowym przykładanie ściślejszej miary w relacyach o stanie nauki i nobyczajenia młodzieży szkolnej. Podane poniżej cyfry, czyniące na pozór mniej korzystne od przeszłorocznych wrażenie, są zatem wynikiem zastosowania się do powyższej wskazówki.

Wolno nawet mimo to przypuszczać, że i teraz jeszcze ta ocena wypadła gdzieniegdzie zbyt korzystnie; rzecz prosta jednak, że musi się tu polegać na datach dostarczanych przez władze okręgowe, gdyż osobiste kontrolowanie wszystkich nauczycieli przez inspektorów szkolnych krajowych jest oczywiście niemożliwe. Według tych dat był stan nauki i nobyczajenia młodzieży szkolnej na 5.002 szkół czynnych:

bardzo dobry i dobry . . . . . w 3.143 (o 103 mniej)
dostateczny . . . . . „ 1.718 (o 229 więcej)
niedostateczny . . . . . „ 141 (o 48 więcej) niż w roku poprzedzającym.

Nauka we wszystkich szkołach ludowych odbywała się równie jak w latach poprzednich na podstawie normalnych planów naukowych i opracowanych przez konferencye okręgowe, planów szczegółowych; modyfikowanych stosownie do poczynionych doświadczeń i potrzeb miejscowych.

Nauka religii katolickiej.

W szkołach ludowych pospolitych cztero- i więcej klasowych, oraz w szkołach wydziałowych udzielało nauki religii w roku szkolnym 1908/9: 181 nauczycieli stałych, w tej liczbie 128 obrządku rzym. kat. (o 10 więcej) i 53 obrządku gr. kat. (o 8 więcej jak w roku ubiegłym), oraz 185 zastępców na stałych posadach a to, 135 obrządku rzym. kat. (o 7 więcej) i 50 obrządku gr. kat. (o 5 mniej).

Nauczycieli religii pełniących obowiązki za remuneracyą było 355; w tej liczbie 208 obrz. rzym. kat. (o 12 więcej) i 147 obrz. gr. kat. (o 1 mniej).

W szkołach ludowych jedno- dwu- i trzyklasowych udzielało nauki religii z tytułu duszpasterstwa 1.151 księży obrz. rzym. kat. (o 29 mniej) i 1643 księży obrz. gr. kat. (o 54 mniej niż w roku poprzedzającym).

Szkół publicznych, w których nauczyciele świeccy udzielali nauki religii całkowicie było 376 (o 110 więcej) a mianowicie w 308 szkołach (o 87 więcej) uczyli świeccy nauczyciele rzym. kat. a w 68 szkołach (o 23 więcej) religii gr. kat.

Szkół, w których nauczyciele świeccy uczyli religii częściowo było 276 (o 81 mniej), a mianowicie udzielano w ten sposób nauki religii rzym. kat. w 177 szkołach (o 88 mniej) a nauki religii gr. kat. w 99 szko(ach (o 7 więcej).

W ubiegłym roku szkolnym ustanowiono w porozumieniu z Wydziałem krajowym 6 posad nauczycieli religii rzym. kat. i 4 posady nauczycieli religii gr. kat. z obowiązkiem uczenia także w okolicznych szkołach, należących do tej samej parafii.

Nauka religii innych wyznań.

Nauki religii grecko-oryentalnej udziela w szkołach ludowych publicznych jeden nauczyciel z tytułu duszpasterstwa.

Nauki religii ewangelickiej udzielało w szkołach ludowych 4 nauczycieli a mianowicie 1 za remuneracyą (o 1 mniej) a 3 z obowiązku duszpasterstwa (o 6 mniej).

Nauki religii mojżeszowej udzielało w szkołach cztero- i więcej klasowych, oraz w szkołach wydziałowych 99 nauczycieli stałych (o 13 więcej), 18 zastępców nauczycieli (o 3 więcej) i 33 za remuneracyą (o 5 mniej). W szkołach ludowych jedno- dwu i trzyklasowych uczyło religii mojżeszowej 5 nauczycieli, ustanowionych przez władzę (o 4 mniej, aniżeli w roku poprzedzającym).

W roku szkolnym 1908/9 systemizowano w porozumieniu z Wydziałem krajowym 5 nowych posad nauczycieli religii mojżeszowej.

Reforma planu naukowego szkół ludowych.

Reforma planu naukowego szkół ludowych, przeprowadzona w roku 893 wywołała po pewnym przeciągu czasu żywą dyskusyę na zgromadzeniach publicznych, w kołach nauczycielskich i w dziennikarstwie. W ostatnich latach dyskusya ta przybrała szersze rozmiary i nie ogranicza się już do samych planów nauki, lecz dotyka także wielu innych stron szkolnictwa ludowego.

Wreszcie na ostatniej sesyi Sejmu krajowego poruszono tak w komisyi szkolnej jakoteż w dyskusyi budżetowej cały kompleks kwestyi, odnoszących się do urządzeń naszych szkół ludowych, ich potrzeb, stanu nauki i frekwencyi, poczem Sejm wezwał Radę szkolną krajową, aby dla rozpatrzenia niedomagań i potrzeb szkolnictwa ludowego w kraju zwołała ankietę, złożoną zarówno z osób zawodowo i naukowo ze szkolnictwem obznajomionych, jak i z osób znanych z działania obywatelskiego w dziedzinie oświaty szkolnej obu narodowości i aby o wyniku narad ankiety przedłożyła Sejmowi sprawozdanie wraz z odpowiednimi wnioskami.

Zastanawiając się bliżej nad zorganizowaniem tej ankiety postanowiła c. k. Rada szkolna krajowa przystąpić do rozbioru poszczególnych kwestyi, według ich naturalnego ugrupowania i w tym celu rozdzielić pracę na szereg ankiet, złożonych z członków sejmowej komisyi szkolnej, tudzież rzeczoznawców zawodowych ze sfer nauczycielskich, obznajomionych specyalnie z kwestyami, umieszczonemi na porządku dziennym danej konferencyi.

Chodzi tu o następujące kwestye: 1. sprawa dwutypowości szkół ludowych i możliwa reforma szkół typu wiejskiego; 2. możliwa reforma szkół typu miejskiego i wydziałowych; 3. nauka dopełniająca, dopełniające kursa rolnicze i kursa dla dorosłych analfabetów; 4. budowa szkół i nadzór techniczny nad nią; 5. kwestye z administracyi szkolnej i t. p.

W roku szkolnym 1908/9 odbyły się trzy ankiety, mianowicie w sprawie dwutypowości i reformy szkół ludowych, tudzież w sprawie niektórych kwestyi z dziedziny administracyi. Pierwsza ankieta obradowała w dniach 14. i 15. maja 1909. Przedmiotem obrad były następujące pytania:

Ankieta pierwsza.

I. Czy i w jaki sposób możnaby przeprowadzić żądanie, ażeby każda szkoła ludowa, bez względu na liczbę jej klas i liczbę nauczycieli, mogła pokonać ten sam materyał naukowy i osiągnąć ten sam cel nauki? Czy jest przeto rzeczą możliwą ułożyć jednolity plan nauki dla wszystkich szkół, od 1-klasowej do 6-klasowych? (O szkołach wydziałowych na razie nie mówi się).

II. Czy i w jaki sposób da się przeprowadzić żądanie, aby każda szkoła ludowa w jednakowej mierze przygotowywała do szkół średnich i to w tym samym czasie? Czy jest więc rzeczą możliwą, ażeby w szkole takiej, w któ-

rej pewne klasy obejmują dzieci dwojakiego stopnia wiedzy i rozwoju (n. p. w szkole 3- lub 4-klasowej) nauka mogła przysposobić uczniów do egzaminu wstępnego do szkół średnich w czterech latach, jak się to dzieje w szkołach pięcio- i sześcioklasowych, w których każda klasa mieści dzieci jednolite co do wieku i poziomu intelektualnego?

III. Czy pożądaną jest zmiana artykułu 1-go krajowej ustawy z dnia 23. maja 1895 (Dz. u. kr. Nr. 57) w tym duchu, aby szkoła ludowa w mieście i na wsi nie liczyła się wcale z warunkami swego otoczenia i pomijała wiadomości o stosunkach rolniczych na wsi, a wiadomości ze sfery życia miejskiego w mieście, lub podawała je wszędzie w jednakowej mierze?

Czy więc byłoby rzeczą pożądaną dla rozwoju umysłowego dzieci, ażeby materyał zawarty w pierwszym rzędzie w książkach do czytania był zupełnie jednolity na wsi i w mieście. tak co do treści i przedmiotu. jak co do sposobu mniej lub więcej szczegółowego przedstawienia, czyli aby we wszystkich szkołach ludowych istniały te same książki szkolne?

a) Czy byłoby rzeczą wskazaną w szkołach 1, 2, 3, 4-klasowych traktować wiadomości rzeczowe nie na podstawie czytanek (Szkółek), lecz na najwyższych stopniach nauki na podstawie osobnych podręczników, jak się to dzieje w klasie V. i VI. szkół 5- i 6-klasowych? (Opowiadania z dziejów Pieniążka. Zaleskiego; wiadomości z nauk przyrodniczych J. Rostafińskiego, z fizyki Natansona, z chemii Albertiego, z geografii Klemensiewicza);

b) czy byłoby rzeczą wskazaną rozszerzyć materyał gramatyczny w planie naukowym dla szkół wiejskiego typu i traktować go na podstawie osobnego podręcznika w rodzaju książki Franciszka Konarskiego, względnie Włodzimierza Kocowskiego?

c) czy możliwą jest rzeczą prowadzić naukę języka niemieckiego we wszystkich szkołach ludowych pospolitych w jednakowym zakresie?

IV. W razie zatrzymania dwutypowości, jakie reformy w teraźniejszym systemie szkół ludowych typu wiejskiego byłyby potrzebne?

Ankieta druga. Drugiej ankiecie, która obradowała dnia 19. czerwca 1909, Rada szkolna krajowa przedłożyła następujące pytania:

I. Czy w planie naukowym szkół wydziałowych męskich należy liczyć się więcej z przygotowaniem uczniów do szkół zawodowych, przemysłowych i handlowych, czy też powinno się raczej uwzględniać potrzeby uczniów, którzy po ukończeniu szkół wydziałowych wstępują wprost do praktyki w przemyśle i handlu?

II. Czy w miastach, mających więcej szkół wydziałowych, nie należałoby podzielić ich na szkoły, przygotowujące do handlu i na szkoły, przygotowujące do rzemiosła?

III. Czy w szkołach wydziałowych należy położyć większy nacisk na wykształcenie formalne?

IV. Czy jest wskazane dodanie czwartej klasy w szkołach wydziałowych męskich a to bądź we wszystkich szkołach, bądź też w niektórych?

V. O ile reforma planu naukowego szkół wydziałowych poruszona w pytaniach powyższych oddziałać ma także na plan naukowy V. i VI. klasy szkół 5- i 6-klasowych?

VI. Czy należy dążyć do zakładania w gminach wiejskich szkół 5- i 6-klasowych, w którychby plan nauki klas V. i VI. uwzględniał kierunek rolniczy?

VII. Czy i o ile proponowane w powyższych pytaniach reformy planu naukowego szkół wydziałowych męskich należałoby zastosować także do szkół żeńskich?

VIII. Czy w szkole wydziałowej żeńskiej trzyklasowej nie należałoby uwydatnić, więcej niż dotychczas, kierunku praktycznego w zakresie gospodarstwa domowego, robót ręcznych kobiecych, lub w innym jakim względzie i w jaki sposób dałoby się to osiągnąć?

IX. Czy wobec życzenia, wyrażonego na ankiecie pierwszej, ażeby pierwsze cztery lata nauki w szkołach miejskiego i wiejskiego typu zbliżyć do siebie, byłoby rzeczą wskazaną ograniczyć zakres nauki w czterech klasach niższych i o ile dałoby się to przeprowadzić?

Ankieta trzecia. Trzecia ankieta obradowała dnia 19. i 20. lipca 1909 nad następującemi pytaniami:

A) Z zakresu ustawy z 23. maja 1895 Dz. ust. kr. Nr. 57 o zakładaniu i urządzaniu publicznych szkół ludowych i obowiązku posyłania do nich dzieci.

I. Czy i w jaki sposób należałoby zmienić artykuł II. ustawy o warunkach zakładania szkół pod względem ilości dzieci i oddalenia danej miejscowości od najbliższej szkoły wobec tego, że obowiązujące obecnie przepisy niekiedy zbyt wielkie trudności nastręczają przy założeniu szkoły w miejscowościach, w których jest niezbędnie potrzebna?

II. W jaki sposób dałoby się umożliwić udzielanie nauki publicznej w miejscowościach, w których na podstawie obecnych przepisów przez długie lata jeszcze nie ma prawdopodobieństwa założenia szkoły?

III. Czy i w jaki sposób należałoby zmienić przepisy o obowiązku uczęszczania do szkoły i wykonywania przymusu szkolnego (artykuł 30—38), aby zapewnić regularną frekwencyę szkołom i korzyść z pobieranej nauki szkolnej wszystkim dzieciom obowiązanym do uczęszczania na nią?

IV. Czy byłoby rzeczą właściwą unormować odmiennie od obecnych przepisów obowiązek uczęszczania na naukę codzienną i dopełniającą pod względem wymiaru czasu nauki wogóle i czasu przypadającego na każdą z tych nauk, względnie czy byłoby rzeczą pożądaną w pewnych miejscowościach naukę codzienną przedłużyć a dopełniającą skrócić lub znieść, oraz, czy wypadałoby uczynić różnicę między wsią a miastem, wreszcie wyraźnie postanowić, w jakim wieku należy ucznia bezwarunkowo uwolnić od nauki codziennej, względnie dopełniającej?

V. O ile starając się o założenie szkoły w każdej gminie, która jej jeszcze nie posiada, należałoby przyspieszyć przekształcenie szkół wiejskich, posiadających ku temu warunki, z jednoklasowych na dwuklasowe, oraz z dwuklasowych na szkoły cztero- względnie pięcioklasowe?

VI. Czy należałoby bliżej określić, czy i o ile gminy miejskie są obowiązane do przyjmowania do swych szkół dzieci zamiejscowych?

VII. Czy zalecałoby się tworzenie podwójnych etatów posad nauczycielskich w szkołach cztero- i więcejklasowych, w których od wielu lat istnieją oddziały równorzędne we wszystkich klasach a rozdzielenie szkoły na dwie osobne, jest trudne albo niemożliwe?

VIII. Czy należałoby zakładać szkoły wydziałowe także i w miastach, nienależących do II. klasy płac i w jakich?

IX. Czy byłoby pożądane ustanowienie w siedzibie Rad szkolnych okręgowych n. p. przy szkołach wydziałowych lub więcejklasowych sił nauczy-

czycielskich, któreby mogły służyć do zastępowania w miarę potrzeby chorych nauczycieli okręgu i zapobiegać przez to szkodliwym przerwom w nauce?

X. Czy wypadałoby nogólnić lub dokładniej określić przepisy artykułu 24. względem zakładania przy szkołach ludowych kursów czytania i pisania dla dorosłych, celem skuteczniejszego zwalczania analfabetyzmu. oraz zmienić stosownie artykuł 25?

B) Z zakresu ustawy z 24. kwietnia 1894 Dz. ust. kr. Nr. 49. o kosztach zakładania i utrzymywania szkół ludowych i o funduszach szkolnych.

XI. Czy nie należałoby zmienić artykułu 4. co do dobrowolnych prestacyi w gotówce i naturaliach na utrzymanie nauczycieli, a w szczególności, czy byłoby odpowiednio upoważnić Radę szkolną krajową, aby w porozumieniu z Wydziałem krajowym na prośby zobowiązanych po zbadaniu stosunków majątkowych zniżyła te prestacye, ewentualnie aż do granic ustawowych?

XII. Czy nie należałoby zmienić artykułu 7. tej ustawy w ten sposób, aby uchylić powstające w praktyce wątpliwości pod względem tego, co należy rozumieć przez „budynek szkolny“, a mianowicie określić wyraźnie w ustawie, czy budynkiem szkolnym jest tylko budynek własny w myśl §. 10 instrukcyi z 14. lipca 1894 Dz. ust. kr. Nr. 63, czy też należy ten wyraz pojmować szerzej i w jakim zakresie?

XIII. Czy wobec nader wysokich kwot przypadających na fundusz krajowy z tytułu zasiłków na budowę szkół w porównaniu z niskiemi prestacyami na cel powyższy gmin, których interes w pozyskaniu dobrego budynku szkolnego jest nierównie bliższy i większy, nie należałoby i w jakiej mierze podwyższyć ich obowiązkowych prestacyi i w jakim stosunku a w szczególności:

XIV. Czy pożądane jest zmienić artykuł 9. w następujących kierunkach: a) aby postanowić, że przy stawianiu nowego budynku szkolnego należy planem i kosztorysem objąć także osobne wychodki. studnię, ogrodzenie, ewentualnie i budynek gospodarczy, oraz urządzenie wewnętrzne, b) czy, jeżeli się stawia w jednej miejscowości, więcej niż jeden budynek szkolny rozłożona na trzy lata prestacya 120 % ma być na strony konkurencyjne tylko raz nałożona, czy też winny one uiścić 240 % podatków bezpośrednich wraz z dodatkami państwowymi gdy chodzi o dwa budynki, względnie złożyć 360 %, gdyby się stawiało trzy budynki.

XV. Czy nie byłoby rzeczą pożądaną zmienić trzeci ustęp artykułu 16. przytoczonej ustawy, a mianowicie inaczej unormować prestacye na płace nauczycieli nakładane na miasta i miasteczka mające własny majątek zakładowy, zwłaszcza z uwagi na znaczne obniżenie ich dochodu wskutek bliskiego zniesienia prawa propinacyi?

Sprawy, poruszone i omówione na powyższych ankietach są obecnie przedmiotem szczegółowych studyów w łonie Rady szkolnej krajowej.

Roboty ręczne. Nauki robót ręcznych kobiecych udzielano w roku szk. 1908/9 w 4054 szkołach (o 230 więcej niż w roku poprzedzającym). W 579 szkołach uczyły tego przedmiotu osobne nauczycielki, a w 3475 szkołach (o 230 więcej) nauczycielki klasowe.

Tylko w braku kwalifikowanych nauczycielek klasowych udzielają tego przedmiotu nauczycielki pomocnicze (żony lub córki nauczycieli, zakonnice i t. d.) ustanowione za remuneracyą.

Nauki zręczności udziela się obowiązkowo w szkołach wydziałowych męskich, nadto udzielano jej jako przedmiotu nadobowiązkowego w 246 (o 21 więcej) szkołach.

Gimnastyka. Nauki gimnastyki udzielano systematycznie w 327 szkołach (o 20 więcej niż w roku poprzednim). W tych szkołach, które nie posiadają sal gimnastycznych, przyrządów, boisk, tudzież w tych miejscowościach, gdzie młodzież nie ma sposobności pobierania nauki w lokalnościach Towarzystw gimnastycznych, odbywa się nauka gimnastyki przygodnie w izbie szkolnej, w porze zaś letniej w formie gier i zabaw na wolnem powietrzu. We Lwowie organizuje fachowy instruktor gimnastyki gry i wycieczki popołudniowe, na które Reprezentacya miasta wstawia rok rocznie w budżet 1500 K. celem zakupna przyborów do gier i na honorarya nauczycieli. Nadto uczniowie lwowskich szkół wydziałowych brali udział w grach i zabawach, urządzanych przez Towarzystwo Zabaw Ruchowych w obszernym parku, założonym przez to towarzystwo za rogatką stryjską. W Krakowie młodzież szkolna w porze letniej spędza codziennie kilka godzin popołudniowych na wolnem powietrzu w parku Dr. Jordana, bawiąc się w gry i zabawy pod dozorem przewodników i przewodniczek.

Katalogi klasyfikacyjne. W sprawie ścisłego prowadzenia i utrzymywania katalogów klasyfikacyjnych wydała Rada szkolna krajowa do Zarządów wszystkich szkół ludowych, pospolitych i wydziałowych dnia 26. lutego 1909 L. 3396 następujący okólnik:

Spostrzeżenia poczynione w czasie wizytacyi szkół stwierdzają, że katalogi klasyfikacyśne nie zawsze bywają utrzymane w należytym porządku. Dokładne prowadzenie katalogów jest nieodzowne, gdyż coraz częściej zdarza się, że rozmaite osoby w celach praktycznych domagają się wydania duplikatów świadectw z lat dawniejszych; świadectwa te zaś muszą mieć wszelkie cechy ścisłości i wiarygodności dokumentów publicznych, w przeciwnym razie stają się powodem rozlicznych trudności i mozolnych dochodzeń.

Z tych przyczyn c. k. Rada szkolna krajowa musi przypomnieć Zarządom szkół ludowych niektóre zasadnicze normy, a mianowicie:

1. Katalogi klasyfikacyjne powinny być wypełniane pismem wyraźnem i czytelnem.

2. Należy unikać starannie wszelkich kreśleń, poprawek, plam i niejasności.

3. Wszystkie rubryki powinny być należycie wypełnione. Dotyczy to także uwagi, umieszczonej na dole każdej stronicy katalogu, w której ma być zapisany czas rozpoczęcia nauki szkolnej przez ucznia (uczenicę) a względnie czas przejścia z jednej szkoły do drugiej. Okoliczność ta jest bardzo ważna, gdyż nieraz rodzice, pragnący uwolnić dzieci od uczęszczania do szkoły, powołują się na rzekome ukończenie przepisanego ustawami obowiązku uczęszczania przez dziecko i popierają swe żądanie niedość ścisłemi datami co do wstąpienia dziecka do szkoły.

4. Katalog każdej klasy i każdego stopnia powinien być podpisany przez kierownika (kierowniczkę) szkoły a względnie przez dyrektora (dyrektorkę), przez wszystkich katechetów (nauczycieli religii) i przez wszystkich nauczycieli świeckich, którzy byli w tej klasie (na tym stopniu) zatrudnieni. Pod-

pisy te powinny się znajdować tak na wierzchu okładki jak i na końcu katalogu na ostatniej wypełnionej stronicy.

5. Z końcem roku szkolnego należy katalog zamknąć, podając liczbę wymienionych w nim uczniów (uczenic) i umieścić datę dnia, w którym katalog zamknięto.

6. Po zamknięciu katalogu z końcem roku szkolnego nie wolno w tym katalogu czynić żadnych dalszych zapisków. Wyniki egzaminów prywatnych i nadzwyczajnych należy zapisywać w osobnych katalogach według przepisanych formularzy. Doszywanie jakichkolwiek dalszych kartek do zamkniętego katalogu jest stanowczo zabronione.

7. W każdej szkole wszystkie katalogi klasyfikacyjne należy z końcem roku szkolnego oprawić razem jako jeden tom w mocne okładki. — W szkołach wydziałowych, połączonych ze szkołami pospolitemi, wolno oprawiać osobno katalogi klas pospolitych a osobno katalogi klas wydziałowych. Również wolno utworzyć parę tomów w szkołach mających bardzo liczne klasy równorzędne.

Nauka rysunków. W sprawie udzielania nauki rysunków odręcznych wydała Rada szkolna krajowa do wszystkich c. k. Rad szkolnych okręgowych i do Zarządów wszystkich szkół ludowych, pospolitych i wydziałowych, publicznych i prywatnych dnia 3. stycznia 1909. L. 62.241 następujący okólnik:

W dziedzinie nauki rysunków odręcznych zaznaczyły się w ostatnich czasach usiłowania, zmierzające do wprowadzenia nowej metody, odbiegającej od systemu, przepisanego w obowiązujących obecnie planach naukowych.

Chcą dać nauczycielom sposobność do wprowadzenia tych kierunków i zbadnia wartości nowej metody w zastosowaniu do potrzeb i warunków naszych szkół ludowych. c. k. Rada szkolna krajowa postanowiła na mocy reskryptu c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z dnia 3. maja 1904 do L. 16.020 wziąć pod rozwagę, czyby nie można w takich szkołach, których nauczyciele w kursach fachowych i własną pracą nabyli potzebnej biegłości, zezwalać na przeprowadzenie próbnych ćwiczeń w rysowaniu według swobodniejszej metody. nie zmieniając ani wymiaru godzin, przeznaczonego w planie naukowym, ani zakreślonego celu nauki. Obok rysowania z przypomnienia a względnie rysunku z pamięci możnaby tu uwzględnić głównie rysunek z natury, tudzież jako osobne ćwiczenie rysunek „rożnachowy“ (po niem. Freiarmzeichnen). Pragnąc mieć przegląd sił nauczycielskich, uzdolnionych pod tym względem wybitnie i mogących przeprowadzić te próbne ćwiczenia z pewną korzyścią dla nauki, c. k. Rada szkolna krajowa zażądała rozporządzeniem z dnia 2. grudnia 1904 do L. 17.336 od c. k. Rad szkolnych okręgowych wykazów tabelarycznych.

Wobec głosów, odzywających się z kół nauczycielskich, c. k. Rada szkolna krajowa zarządziła w 8-mym punkcie rozporzadzenia z gnia 15. kwietnia 1908 do L. 18.050 (Dz. uzzędowy Nr. 9), aby na konferencyach okręgowych, mających odbyć się w r. 1908, jeden temat był poświęcony sprawie udzielania nauki rysunków. Rady szkolne okręgowe otrzymały polecenie, aby postarały się o wybór stosowny uzdolnionych prelegentów, którzyby mogli przedstawić zgromadzonym członkom konferencyi teoretycznie i praktycznie najnowsze kierunki udzielania nauki rysunków w szkołach ludowych, uwzglę-

dniając warunki i potrzeby rozmaitych kategoryi szkół, istniejących w okręgu. Również miano temu przedmiotowi poświęcić jednę lekcyę wzorową (punkt 11).

Ze sprawozdań o przebiegu konferencyi okręgowych i z rozmaitych specyalnych prób i usiłowań c. k. Rada szkolna krajowa dowiedziała się, że sprawa ta obudziła w kołach nauczycielskich żywe zainteresowanie się i zapał. Z drugiej strony jednak przekonała się c. k. Rada szkolna krajowa, że traktowanie tej sprawy w niektórych okręgach przybrało fałszywy kierunek, że niektóre konferencye uchwaliły daleko idące wnioski, nie liczące się ze siłami i z warunkami pracy przeważnej części pesonalu nauczycielskiego, a co gorsza, że gdzieniegdzie poczęto, nie czekając na załatwienie sprawy w przepisanym porządku, na własną rękę wprowadzać w toku nauczania rozmaite próby i dowolne zmiany, wypaczające cały program nauki i wprowadzające niepożądany zamęt i zamieszanie.

W tej mierze c. k. Rada szkolna krajowa musi przypomnieć wszystkim powołanym czynnikom normatywne rozporządzenia tutejsze z dnia 19. kwietnia 1890 do L. 4475 i z dnia 12. grudnia 1890 L. 21.388 (Zbiór okólników tom II. Nr. 309 i Nr. 322, Pierożyński, Ustawy i rozporządzenia str. 427—429).

W rozporządzeniach tych zastrzeżono wyraźnie, że uchwały konferencyi okręgowych można tylko o tyle wprowadzać zaraz w wykonanie, o ile one nie sprzeciwiają się obowiązującym zasadniczym przepisom, i że należy w każdym razie ściśle badać, która władza uprawniona jest do zmiany tych postanowień. Zaznacza się też, że Rada szkolna krajowa, zwracając się w sprawie nauki rysunków do Rad szkolnych okręgowych, w rozporządzeniu swem z dnia 2. grudnia 1904 do L. 17.336 wyraźnie zastrzegła konieczność wydawania dalszych stosownych zarządzeń szczegółowych na podstawie jak najściślejszego wyboru osób, które studyami swemi, znajomością rzeczy i wprawą mogą dać rękojmię, że w granicach nakreślonych obowiązującym planem, potrafią zużytkować nabytą w nowych kierunkach biegłość z korzyścią dla nauki.

Aby tym nauczycielom, którzy obeznawszy się z nowymi prądami w nauce rysunku, pragnęliby spróbować własnych sił w tym kierunku na drodze doświadczenia, dać pewną swobodę, bez zachwiania jednak poważnego toku pracy szkolnej, c. k. Rada szkolna upoważnia Rady szkolne okręgowe do stosownych zarządzeń, a mianowicie;

1. C. k. okręgowy inspektor szkolny ma wybrać i wskazać Radzie szkolnej okręgowej te siły nauczycielskie swego okręgu szkolnego, którym ze względu na ich dotychczasową aplikacyę i przygotowanie zawodowe można zezwolić na zastosowanie swobodniejszej metody w nauce rysunku.

2. Podejmujące się dobrowolnie tego zadania siły nauczycielskie mają ułożyć do swego użytku plan postępowania na cały rok szkolny, radząc się w tej mierze podręczników w języku polskim: „Lukas-Ulmann. Nowe kierunki w elementarnej nauce rysunków, opracował prof. Emil Bernhardt. Wiedeń 1907, nakładem A. Müllera-Fröbelhaus“ i „Jan Gołębiowski. Nowy kierunek w rysunku elementarnym. Stanisławów 1908“, według upodobania zaś także podręcznika w języku niemieckim p. t. „Franz Kulstrunk. Entwurf eines Lehrplanes für Zeichnen an der österreichischen Volksschule. Salzburg 1905. Verlag der Mayrischen Buchhandlung“.

3. Zebrane w powyższych podręcznikach wzory pod żadnym warunkiem nie powinny być kopiowane ani przez nauczyciela, ani przez uczniów; mają one natomiast wskazywać ogólnie drogę postępowania, oraz zakres tematów i środków naukowych.

Należy przeto zaznaczyć dobitnie, iż z wyjątkiem motywów ornamentalnych, wszystkie okazy i modele, mające być przedmiotem obserwacyi młodzieży, a następnie ćwiczenia rysunkowego, jak roślny, kwiaty, owoce, motyle, naczynia, przedmioty użytkowe, narzędzia i t. p. powinny być zawsze pod ręką, na co przy wizytacyi nauki należy zwracać baczną uwagę. Nawet w zakresie rysunku ornamentalnego, o ile tematem nauki i ćwiczenia będą motywy swojskie, napotykane w tak obfitej mierze w zdobnictwie ludowem, należy dążyć do gromadzenia okazów rzeczywistych, co przy dobrej woli, inicyatywie i pomysłowości nauczycielstwa niewątpliwie da się uskutecznić.

4. Przy wizytacyi c. k. okręgowy inspektor szkolny nie zaniedba także zwracać zawsze uwagi nauczycieli (nauczycielek) na to, że głównem ich zadaniem jest uczyć młodzież patrzeć i spostrzegać, rozwijać w niej zdolność pojmowania, zapamiętywania i najprostszego przedstawiania kształtów. Nie chodzi zatem o to, aby rysunki szkolne zawsze były kaligraficznie czyste, lecz o to, aby uwidoczniały i stwierdzały rozwijającą się zdolność spostrzegania i pojmowania kształtów a w danym razie i barw, a przeto przedewszystkiem były środkiem kształcenia oka, wyobraźni i pamięci, a dopiero w związku z tem i przez to środkiem kształcenia także ręki.

Z końcem bieżącego roku szkolnego szkoły okręgu inspekcyjnego, w których będzie zastosowany tok postępowania wymieniony w punkcie 2-gim, przedłożą Radzie szkolnej okręgowej rysunki szkolne jednego ucznia (jednej uczenicy), a to z każdego stopnia nauki. Rysunki, opatrzonego nazwiskiem ucznia (uczenicy) i dokładną datą co do czasu, w którym każdy rysunek został wykonany, należy przedłożyć w osobnej dla każdego ucznia (uczenicy) okładce ze zwyczajnego papieru pakunkowego, na okładce zaś uwidocznić nazwę i siedzibę szkoły, stopień nauki i nazwisko nauczyciela (nauczycielki).

6. Z całym naciskiem należy zwrócić uwagę, że przedłożone rysunki bezwarunkowo mają być samodzielnemi pracami młodzieży, wykonanemi bez jakichkolwiek poprawek nauczyciela (nauczycielki).

7. Wykaz sił nauczycielskich, którym Rada szkolna okręgowa poleci nauczanie w duchu powyższym, należy podać do wiadomości Rady szkolnej krajowej zaraz po ustaleniu sprawy, najpóźniej zaś do końca miesiąca lutego 1909, ponieważ liczba tych sił będzie podstawą do dalszych zarządzeń.

8. Wymienione w punkcie 5-tym rysunki szkolne należy przedłożyć Radzie szkolnej krajowej w czasie właściwym, to jest do końca miesiąca lipca 1909.

Nowe książki szkolne.

W sprawie nowego układu książki p. t. „Rachunki dla szkół ludowych część III.“, wydała Rada szkolna krajowa do c. k. Rad szkolnych okręgowych i do Zarządów wszystkich szkół ludowych 1- 2- 3- i 4-klasowych typu wiejskiego i małomiejskiego dnia 2. lutego 1909 L. 32.640 następujący okólnik:

Rachunki.

Książeczka rachunkowa pod tytułem „Rachunki dla szkół ludowych część III“., służąca za podstawę przy udzielaniu nauki rachunków na stopniu trzecim szkół 1- 2- 3- i 4-klasowych typu wiejskiego i małomiejskiego, będzie w dotychczasowym swym układzie w używaniu do końca roku szkolnego 1908/9. W ciągu tego roku szkolnego ukaże się nowe, zupełnie zmienione wydanie tej książeczki, które od dnia 1. września 1909 będzie obowiązywało jako podręcznik w szkołach wyżej wymienionych dla trzeciego i czwartego roku nauki, a materyał nukowy w nim zawarty ma być w ten sposób zużyt-

kowany, że rachunek liczbami całkowitemi i wielorakiemi powinien być opracowany corocznie wspólnie z dziatwą trzeciego i czwartego roku nauki, reszta zaś materyału naukowego ma być przerobiona przemiennie t. j. w jednym roku rozdział o ułamkach zwyczajnych, a w następnym roku o liczbach dziesiętnych.

Elementarz. W sprawie nowego wydania „Elementarza polskiego dla szkół ludowych z językiem wykładowym ruskim i niemieckim, wydała Rada szkolna krajowa do wszystkich c. k. Rad szkolnych okręgowych i do Zarządów wszystkich szkół ludowych, tudzież do Dyrekcyi wszystkich c. k. seminaryów nauczycielskich, dnia 25. kwietnia 1909 L. 16.519 następujący okólnik:

Okólnikiem z dnia 17. maja 1906 do L. 16.662, umieszczonym w Nrze 12-tym X-go rocznika „Dziennika uzędowego“ (z dnia 30. maja 1906) wprowadzono do szkół z językiem wykładowym polskim nowe (skrócone) wydanie Elementarza, oprawionego razem z I-szą częścią Rachunków, a to stopniowo od 1. września 1907.

Dawny (nieskrócony) Elementarz, objętości pięciu arkuszy druku, kosztujący w oprawie 40 h., pozostał nadal w używaniu w tych szkołach z językiem wykładowym ruskim i niemieckim, w których w drugim roku nauki rozpoczyna się nauka języka polskiego.

Zarządzając nowy nakład tego Elementarza, c. k. Rada szkolna krajowa postanowiła nadać mu taką formę, aby z jednej strony zapobiedz nieporozumieniom co do wyboru Elementarzy przy kupowaniu książek, z drugiej strony obniżyć jego cenę. W tym celu skrócono rozmiary tego Elementarza do objętości czterech arkuszy druku i zniżono cenę, ustanawiając ją na 36 h za oprawny egzemplarz.

Z pierwszej i drugiej stronicy usunięto zbyteczne w drugim roku nauki rysunki, będące ćwiczeniami wstępnemi na 1-szym stopniu, do których materyał młodzież szkół z językiem wykładowym ruskim i niemieckim miała już we własnych elementarzach ruskich i niemieckich. Nadto uproszczono i ułatwiono stylizacyę końcowych ciągłych ustępów, mając na oku jak najdalej idące ułatwienie nauki języka polskiego jako drugiego języka krajowego.

W tym układzie otrzymał ten Elementarz tytuł: „Elementarz polski dla szkół z językiem wykładowym ruskim i niemieckim“. Pod tym tytułem wejdzie on w używanie od 1. września 1909 we wszystkich szkołach, w których nauka języka polskiego stanowi przedmiot obowiązkowy jako nauka drugiego języka krajowego.

Rady szkolne okręgowe zwrócą na ten moment uwagę przy tegorocznych zamówieniach książek bezpłatnych dla ubogich uczniów.

Ażeby jednak umożliwić zużytkowanie niezniszczonych jeszcze egzemplarzy dawniejszego nieskróconego Elementarza, upoważnia się każdą c. k. Radę szkolną okręgową, by na podstawie znajomości stosunków lokalnych pozostawiła przez rok jeden dawny Elementarz w jednej lub kilku szkołach swego okręgu. Do tych szkół należy przy sposobności konferencyi okręgowej lub w inny sposób odesłać niezniszczone dawne egzemplarze.

Od 1. września 1910 będzie „Elementarz polski“ w szkołach z ruskim i niemieckim językiem wykładowym w wyłącznem używaniu, dopóki nie będzie ułożony zupełnie nowy podręcznik, mający służyć do tego celu.

W najbliższym czasie nastąpi analogiczne skrócenie i zniżenie ceny podręcznika „Bukwar ruski“ dla szkół z językiem wykładowym polskim i niemieckim.

Ważniejsze okólniki.

Modlitewniki jako nagrody pilności.

W sprawie rozdawania młodzieży szkolnej modlitewników jako nagrody pilności wydała Rada szkolna krajowa do wszystkich c. k. Rad szkolnych okręgowych tudzież Zarządów szkół ludowych dnia 19. marca 1909 L. 7419 następujący okólnik:

Przy sposobności uroczystego zamknięcia roku szkolnego otrzymują częstokroć dzieci szkolne książeczki do modlenia jako nagrodę pilności. W tym celu mogą być używane tylko takie modlitewniki, które mają aprobatę właściwej władzy dyecezyalnej, a więc Ordynaryatu biskupiego tego obrządku, do którego uczeń (uczenica) otrzymujący nagrodę należy.

Celem uniknięcia możliwych nieporozumień przy sposobności rozdziału modlitewników, winien kierownik szkoły wcześnie porozumieć się z katechetami, względnie duszpasterzami, udzielającymi nauki religii w jego szkole.

Modlitewników nie aprobowanych, lub też nie posiadających aprobaty tutejszo-krajowych władz dyecezyalnych, nie należy dopuszczać do rozdawania młodzieży szkolnej.

Grzyby trujące.

W sprawie pouczania młodzieży o grzybach trujących wydała Rada szkolna krajowa do Dyrekcyi c. k. seminaryów nauczycielskich, c. k. Rad szkolnych okręgowych, Dyrekcyi szkół wydziałowych i Zarządów szkół ludowych pospolitych, dnia 4. sierpnia 1909 L. 39.416 następujące pouczenie:

Wedle relacyi c. k. lekarzy powiatowych umarło w roku 1908 w Galicyi z otrucia grzybami 237 osób. Liczba ta, tak bezwzględnie biorąc, jak i w porównaniu z liczbami z poprzedzających lat jedenastu jest niezwykle wysoka. W latach 1897—1907 zmarło w Galicyi wskutek otrucia grzybami 37, 17, 62, 19, 13, 24, 36, 10, 45, 97, 28 osób. Smutne doświadczenia z roku 1908 powinny być ostrzeżeniem, jak dalece trzeba być ostrożnym przy zbieraniu, względnie kupowaniu i spożywaniu grzybów. W tym względzie przypada szkole do spełnienia ważne zadanie przez stosowne pouczanie młodzieży, które może wydać o wiele pewniejsze i donioślejsze wyniki, niż wszelkie ostrzeżenia i zakazy władz administracyjnych.

Charakterystyczną jest rzeczą, że otrucia grzybami w roku 1908 wydarzały się prawie wyłącznie w północno-wschodniej części kraju, ograniczonej powiatami: rawskim, gródeckim, żydaczowskim, tłumackim i kołomyjskim i to prawie wszystkie w czasie od 16. sierpnia do 11. września. Podczas gdy w powiatach górskich otrucia nie wydarzały się, największa ilość chorych i zmarłych przypada na powiaty nizinne i falisto-pagórkowate o glebie bardzo urodzajnej jak: Skałat, Buczacz, Brzeżany, Podhajce, Zborów, Tarnopol, Husiatyn i Zbaraż. Także w latach poprzednich w powiatach wschodnich kraju było stosunkowo więcej otruć grzybami aniżeli na zachodzie.

Grzyby, stanowiące smaczny i pożywny pokarm, mogą w trojaki sposób zaszkodzić zdrowiu ludzkiemu.

1. Wszelkie grzyby jadalne, użyte w nadmiarze, jako potrawa trudno strawna wywołują z łatwością choroby żołądka i jelit; stanie się to tem łatwiej, jeżeli grzyby są źle przyrządzone n. p. niedogotowane.

2. Grzyby jadalne, użyte w stanie rozkładu, powodują zatrucia ptomainami, powstałemi z istot białkowatych, w które obfitują; także niebezpieczeństwo zachodzi, jeżeli zebrano grzyby stoczone przez robaki lub nadmiernie rozrosłe i rozmokłe w porze deszczowej, lub jeżeli je przed przyrządzeniem dłużej (niekiedy wystarcza kilka godzin) przechowywano, albo wreszcie, jeżeli spożyto grzyby odgrzewane.

3. Grzyby trujące powodują zatrucie właściwemi im ciałami trującemi, które przez suszenie nie ulegają zniszczeniu. Grzyby trujące po ususzeniu nie przestają być szkodliwymi a trucizny ich przechodzą także do sosów, sporządzonych z takich grzybów.

Objawy otrucia grzybami występują w kilka godzin po spożyciu a rozpoczynają się przeważnie od nudności, wymiotów i bolu brzucha. W dalszym ciągu występuje silne pragnienie, bicie serca, zawroty głowy i omdlenia, wreszcie wśród objawów osłabienia serca i drgawek ogólnych może nastąpić śmierć. Po spożyciu muchomorów, podobnych do pewnego gatunku grzyba jadalnego, występuje rychło niepokój, podniecenie aż do szału, drgawki i utrata przytomności.

Zwracając uwagę wszystkich powołanych czynników na daty i momenta wyżej przytoczone, zaczerpnięte z artykułu c. k. krajowego inspektora sanitarnego dra Adolfa Kuhna, umieszczonego w Nr. 7. „Przeglądu hygienicznego“ za lipiec 1909 oraz na niebezpieczeństwo dla życia, wynikające ze spożycia grzybów trujących a czasem także jadalnych, poleca się Dyrekcyom i Zarządom szkół wydziałowych i pospolitych, aby przy każdej nadarzającej się sposobności, bądź to przy traktowaniu odnośnych ustępów z czytanek szkolnych, bądź w toku lekcyi z nauk przyrodniczych lub wreszcie podczas wycieczek z młodzieżą, nauczyciele dawali jej stosowne pouczenia i wskazówki hygieniczne, które są tembardziej potrzebne, że odróżnienie grzybów jadowitych od bardzo podobnych nieraz grzybów nieszkodliwych jest czasami wielce utrudnione. Wskazówki te są:

a) używać grzybów tylko dobrze znanych, zdrowych, niestoczonych przez robaki, ani nadmiernie rozrosłych lub rozmokłych, zawsze należycie przyrządzonych, a w szczególności dobrze wygotowanych lub upieczonych;

b) grzybów podejrzanych nie używać a już nigdy ich nie smażyć, tylko w ostatecznym razie jeść gotowane, a w czasie gotowania zlewać do trzech razy gotującą się wodę i nalewać coraz świeżej, dodając do jednej z nich trochę octu;

c) używać grzybów tylko świeżo zebranych i nigdy dłużej ich nie przechowywać n. p. od rana do wieczora;

d) nie używać grzybów odgrzewanych ani też potraw z grzybów na zimno;

e) nie używać nigdy grzybów w nadmiarze.

Domowe kasy oszczędności.

W sprawie domowych kas oszczędności wydała Rada szkolna krajowa do Rad szkolnych okręgowych, do Dyrekcyi i Zarządów szkół wydziałowych i pospolitych, dnia 31. sierpnia 1908 L. 23.940 następujący okólnik.

Związek galicyjskich kas oszczędności we Lwowie zwrócił uwagę c. k. Rady szkolnej krajowej na t. zw. domowe kasy oszczędności t. j. szkatułki z blachy stalowej z dwoma otworami do wrzucania monety bitej i pa-

pierowej, posiadające patentowane zamknięcia, tak urządzone, że ani monety ani banknotów raz do puszki wrzuconych nie można przez te otwory wydobyć. Dno szkatułki natomiast otwiera się i posiada zamknięcie t. zw. wertheimowskie.

Szkatułki takie wydają Kasy oszczędności pod warunkiem, że na książeczkę włoży się sumę co najmniej 8 koron; klucze od szkatułek przechowują Kasy u siebie. Każda szkatułka zaopatrzona jest w numer, zapisany na książeczce wkładkowej.

Właściciel szkatułki, który może wrzucać do niej najdrobniejsze kwoty, przychodzi co pewien czas do Kasy oszczędności, której urzędnik otwiera szkatułkę numerowanym kluczem, przelicza wobec niego pieniądze i wpisuje sumę do książeczki oszczędności.

W razie potrzeby wydaje Kasa zaoszczędzone pieniądze wraz z procentami, pozostawiając co najmniej kwotę 8 K. Gdyby kto zamierzał zupełnie zaprzestać dalszego składania oszczędności, może odebrać wszystkie pieniądze a natomiast zwrócić szkatułkę kasie, która ją wydała.

Uznając potrzebę krzewienia zmysłu oszczędności wśród najszerszych warstw ludności poleca się Dyrekcyom i Zarządom szkół, by zwracały uwagę młodzieży w miejscowościach, w których istnieją kasy oszczędności, na szkatułki powyżej opisane.

Szkolne kasy oszczędności.

W sprawie szkolnych kas oszczędności wydała Rada szkolna krajowa do Dyrekcyi szkół wydziałowych i Zarządów szkół ludowych pospolitych dnia 10. marca 1909 L. 61.887 następujący okólnik:

C. k. Rada szkolna krajowa udzieliła w ostatnim czasie niektórym szkołom ludowym miejskim i wiejskim pozwolenia na zaprowadzenie szkolnych kas oszczędności, których zarządem zajmują się grona nauczycielskie dotyczących szkół. Ten sposób krzewienia zmysłu oszczędności wśród młodzieży — w zasadzie dobry — spotkał się jednak tu i owdzie z zarzutami, które streszczają się w tem, że prowadzenie szkolnych kas oszczędności przez nauczycieli pochłania wiele czasu, obciąża nauczycielstwo manipulacyą pieniężną, do której ono wcale nie przywykło, a co najważniejsze, że w razie pomyłek, których wykluczyć niepodobna, może dać powód do nieporozumień i wyrządzić dotkliwą szkodę powadze stanu nauczycielskiego w obec publiczności.

W ubiegłym roku zwrócił Związek galicyjskich kas oszczędności we Lwowie uwagę c. k. Rady szkolnej krajowej na t. zw. domowe kasy czyli puszki oszczędności, a ponieważ i ten sposób pobudzić może skutecznie młodzież do oszczędzania, wydała c. k. Rada szkolna krajowa w tej sprawie okónik z dnia 31. sierpnia 1908 L. 23.940, ogłoszony w Nr. 13. Dziennika urzędowego.

Reskryptem z dnia 12. października 1908 L. 2766 zwrócił także JE. P. Minister Wyznań i Oświaty uwagę c. k. Rady szkolnej krajowej na puszki oszczędności (Heimsparkassen) opisane w przytoczonym wyżej okólniku, poddając równocześnie myśl, czyby systemu puszek domowych nie można połączyć ze współdziałaniem szkoły i czyniąc zadość wychowawczemu jej zadaniu, zapobiedz zarazem wszelkim z tego tytułu mogącym wyniknąć zarzutom.

Nawiązując do tego roskryptu JE. Pana Ministra Wyznań i Oświaty wniosło w grudniu r. 1908 wiedeńskie stowarzyszenie produkcyjne z ograni-

czoną poręka pod firmą „Heimsparkassen-Verkaufsbureau“ memoryał do c. k. Rady szkolnej krajowej, w którym omawia bliżej możność współdziałania szkoły z instytucyą kas oszczędności względnie z poważnemi instytucyami finansowemi o podobnym celu.

Przy takiej akcyi przypadłaby szkole działalność w kierunku zachęty, pośrednictwa i kontroli. instytucyi zaś finansowej czynność wyłącznie administracyjna i kasowa. Według powyższego projektu w miejsce szkolnej kasy oszczędności w dotychczasowem rozumieniu, wstępuje ekspozytura publicznej kasy oszczędności w szkole, wyłącznie dla dzieci pewnej szkoły, którąby pod egidą Zarządu szkoły była czynną w budynku szkolnym w pewnych ściśle oznaczonych odstępach czasu n. p. co dwa miesiące w godzinach wolnych od nauki. Szkole pozostałby tedy zastrzeżony stateczny wpływ wychowawczy, który nie da się osiągnąć jednorazowem odczytaniem okólnika lub rozporządzenia, oraz kontrola nad wkładkami i kwotami, które młodzież nieraz bez wiedzy rodziców wyjmując z kasy mogłaby używać na niewłaściwe cele; natomiast uwolniłaby się szkoła od wszelkiej czynności administracyjnej i kasowej, a tem samem i ustrzegła wszelkich nie uzasadnionych zarzutów i podejrzeń.

Rozumie się samo przez się, że w każdym poszczególnym przypadku należałoby się przedewszystkiem porozumieć z istniejącą w miejscu poważną instytucyą finansową. a w pierwszym rzędzie z publiczną kasą oszczędności, czy podjęłaby się takiego współdziałania ze szkołą i zajęłaby się dostarczeniem potrzebnej ilości puszek stalowych celem rozdania ich chętnym do oszczędzania dzieciom, za możliwie jak najniższą kaucyą.

Do powyżej wspomnianego memoryału dołączono projekt statutu szkolnej kasy oszczędności, opartej na wyłuszczonej zasadzie, następującej treści:

Statut Kasy oszczędności szkoły im. . . . . w . . . . . .

§ 1. Cel. Celem szkolnej kasy oszczędności jest pobudzanie młodzieży do oszczędności i wychowanie jej w tym kierunku.

§ 2. Organizacya. Organizacya polega na zasadzie domowych kas oszczędności t. j. każdy oszczędzający uczeń (uczenica) otrzymuje stalową puszkę.

§ 3. Zarząd. Czynności administracyjne sprawuje . . . . . *) w porozumieniu z gronem nauczycielskiem. Wszelkie wkładki i wypłaty będą dokonywane w oznaczonych dniach w szkole, w miejscu przez dyrekcyę szkoły na to przeznaczonem.

§ 4 Urzędowanie. Co dwa miesiące przybywa urzędnik . . . . . *) do szkoły i urzęduje w miejscu przeznaczonem mu przez kierownictwo szkoły. Dzień i godzina urzędowania mają być każdym razem za wspólnem porozumieniem kierownictwa szkoły i dyrekcyi . . . . . *) oznaczone i uczniom wczas ogłoszone. Podczas głównych feryi szkolnych niema urzędowania.

§ 5. Zgłoszenie przystąpienia. Uczniowie, którzy życzą sobie przystąpić do szkolnej kasy oszczędności powinni zgłosić się u gospodarza swojej klasy na 14 dni przed oznaczonym dniem urzędowania. Na podstawie tych zgłoszeń, udzielonych kierownictwu szkoły przez poszczególnych nauczycieli zawiadamia się . . . . . *) celem przygotowania na czas potrzebnej ilości puszek i książeczek wkładkowych.

---

*) Nazwa Kasy oszczędności, względnie innej instytucyi finansowej w miejscu.

§ 6. Książeczki wkładkowe. Książeczkę wkładkową wydaje się na nazwisko ucznia. Zawiera ona zastrzeżenie, że wpłaty i wypłaty można uskuteczniać tylko w szkole im. . . . . w . . . . . w oznaczonych w § 4 dniach urzędowych. Prócz tego zawiera książeczka numer wydanej równocześnie puszki z uwagą, że kwotę . . . . koron zatrzymuje się w zastaw aż do jej zwrotu.

§ 7. Kasa domowa. Równocześnie z książeczką wkładkową otrzymuje każdy uczeń domową kasę czyli puszkę, której numer jest w książeczce uwidoczniony.

§ 8. Wkładki i rachunkowość. Pierwsza wkładka musi wynosić co najmniej . . . . koron. Wszelkie następne wkładki nie podlegają żadnym ograniczeniom, ani co do wysokości ani co do zaokrąglenia kwot i wykonują się jedynie przez wyjęcie z puszek pieniędzy, zebranych przez przeciąg dwóch miesięcy. W dnie urzędowania przynoszą dzieci swoje puszki wraz z książeczkami wkładkowemi do szkoły.

Sługa szkolny odbiera książeczki i puszki od dzieci i odnosi je do pokoju przeznaczonego w tym celu przez kierownictwo szkoły. Otwarcie puszek, przeliczanie pieniędzy i wpisanie odebranych sum odbywa się pod kontrolą wybranego przez kierownictwo szkoły członka grona nauczycielskiego oraz w obecności dwóch uczniów, których również wybiera kierownictwo szkoły, a których należy zarazem uważać za zaufanych swoich współuczniów. Zwrot puszek i książeczek następuje po załatwieniu czynności urzędnika kasowego.

§ 9. Zwrot wkładek. Zwrot wkładek może nastąpić tylko po wypowiedzeniu uskutecznionem przed gospodarzem klasy na 8 dni przed dniem urzędowania. Nauczyciel jest upoważniony do porozumienia się z rodzicami w razie, gdyby wysokość podjętej kwoty lub powtarzanie się zwrotów zwróciły jego uwagę. Wolno także rodzicom zastrzedz sobie, że wypłaty tylko na ich pisemne zezwolenie mogą nastąpić, a w takim razie, zastrzeżenie to ma być w książeczce wkładkowej uwidocznione. Na podstawie zgłoszeń u nauczycieli ma kierownictwo szkoły przesłać dyrekcyi . . . . . *) listę wypłat.

§ 10. Wykazy dla dyrekcyi szkoły. Dyrekcya . . . . . *) będzie dostarczać szkole wykazów dotyczących zarówno wkładek jak i zwrotów a to dla tego, aby kierownictwo szkoły miało dokładny przegląd oszczędności młodzieży szkolnej i aby w danym razie mogło użyć swego wpływu za pośrednictwem gospodarza klasy. Na podstawie tych wykazów należy prowadzic statystykę dotyczącą oszczędności uczniów.

§ 11. Zaginięcie książeczki wkładkowej. W razie zgubienia książeczki wkładkowej powinien uczeń donieść o tem kierownictwu szkoły, które zawiadomi . . . . . *), poczem sprawa przybiera tok zwykły przy zagubieniu książeczek wkładkowych (amortyzacya).

§ 12. Zagubienie lub uszkodzenie puszki. Zagubienie lub uszkodzenie domowej kasy oszczędności pociąga za sobą utratę wkładki określonej w § 6. jako zastaw za puszkę.

§ 13. Wystąpienie lub przeniesienie do innej szkoły. Przy wystąpieniu ze szkoły lub przeniesieniu się do innej szkoły nie potrzeba sumy złożonej likwidować, tylko w książeczce wkładkowej zostanie wykreślone zastrzeżenie wymienione w § 6, że wkładki i wypłaty mają być dokonywane tylko w szkole im. . . . . w . . . . . .

---

*) Nazwa Kasy oszczędności, względnie innej instytucyi finansowej w miejscu.

§ 14. Nagrody za oszczędność. Kierownictwo szkoły będzie się starało, aby . . . . . *) udzielała premii najoszczędniejszym i najgodniejszym dzieciom.

§ 15. Inne zarządzenia. W sprawie innych zarządzeń co do obrotów oszczędności, a w szczególności co do wysokości stopy procentowej, obowiązują postanowienia . . . . . *).

C. k. Rada szkolna krajowa zastrzega sobie i nadal udzielanie zezwoleń na wprowadzanie szkolnych kas oszczędności jako też zatwierdzanie statutów dla tych kas, których ustrój musi być zastosowany do miejscowych warunków.

Ruch automobilów, motocyklów etc.

W sprawie swawolnych przeszkód czynionych przez młodzież szkolną ruchowi cyklistów i automobilistów wydała Rada szkolna krajowa do Rad szkolnych okręgowych, Dyrekcyi szkół wydziałowych i Zarządów szkół pospolitych, dnia 3. lipca 1908 L. 23.462 następujący okólnik:

Dość częste skargi podnoszone przez organa opinii publicznej tak w kraju, jakoteż po za jego granicami świadczą wymownie o tem, że szersze warstwy ludności zachowują się zawsze jeszcze nieprzyjaźnie wobec nowoczesnych środków komunikacyjnych, jakimi są automobile, motocykle, bicykle i t. p. To nieprzychylne usposobienie objawia się w ten sposób, że najczęściej młodzież, a nierzadko także osoby dorosłe, rzucają pod koła jadących maszyn kamienie, drągi, szkliwo i t. p., narażając nietylko wymienione przyrządy na uszkodzenie, ale wystawiając często osoby jadące lub idące obok na poważne niebezpieczeństwo.

Aby takiej zdrowiu a nawet życiu ludzkiemu zagrażającej swawoli położyć tamę, c. k. Rada szkolna krajowa w myśl reskryptu c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z dnia 15. maja 1908 l. 50.880, wzywa nauczycieli szkół ludowych wszelkiej kategoryi, by przy nadarzającej się sposobności pouczali młodzież o niebezpieczeństwach mogących wyniknąć z takiego postępowania i jak dalece jest ono dzikie i karygodne.

---

*) Nazwa Kasy oszczędności, względnie innej instytucyi finansowej w miejscu.

V.

Dopełniające kursa rolnicze.

W roku szkolnym 1908/9 było czynnych kursów rolniczych 29, między tymi 4 o charakterze ogrodniczo-sadowniczym.

Na wszystkich kursach rolniczych uczęszczało w roku 1908/9 prawidłowo 1074 młodzieży (w tej liczbie 138 dziewcząt) na 1349 zapisanych a 1751 obowiązanych.

Stan frekwencyi na dopełniających kursach rolniczych, które były czynne w roku szkolnym 1908/9.

L. porządkowa	Kurs rolniczy w	Okręg szkolny	Ilość młodzieży obowiązanej do uczęszczania na naukę dopełniającą	Ilość młodzieży zapisanej na kurs rolniczy	Ilość uczniów (uczenic) uczęszczających na kurs rolniczy
1	Strzeliskach nowych	Bóbrka	47	43	38
2	Jezierzanach	Borszczów . . .	51	47	41
3	Podkamieniu	Brody	19	18	16
4	Zakliczynie	Brzesko	chłop. 63	35	22
			dziew. 90	49	30
5	Podzameczku	Buczacz	chłop. 46	27	20
			dziew. 52	38	21
6	Kosowie	Czortków	56	54	50
7	Chorostkowie	Husiatyn	51	48	40
8	Pawłosiowie	Jarosław	41	38	32
9	Dębowcu	Jasło	50	30	26
10	Podmichalu	Kałusz	61	52	42
11	Stojanowie	Kamionka strum.	43	41	39
12	Babińcach	Kołomyja	chłop. 114	43	41
			dziew. 112	45	42
13	Kobakach	Kosów	57	53	48
14	Dąbiu	Kraków (zam.) .	chłop. 21	14	14
			dziew. 14	10	10
15	Mogile	Kraków (zam.) .	32	31	27
	Do przeniesienia . .		1020	716	599

L. porządkowa	Kurs rolniczy w	Okręg szkolny	Ilość młodzieży obowiązanej do uczęszczania na naukę dopełniającą	Ilość młodzieży zapisanej na kurs rolniczy	Ilość uczniów (uczenic) uczęszczających na kurs rolniczy
	Z przeniesienia . .		1020	716	599
16	Padwi narodowej	Mielec	56	45	43
17	Peimiu	Myślenice . . .	chłop. 24 dziew. 25	23 20	11 7
18	Nowosiółce	Podhajce	65	63	52
19	Magierowie	Rawa	15	12	10
20	Chłopach	Rudki	49	45	40
21	Czukwi	Sambor	81	73	54
22	Jaćmierzu	Sanok	24	21	15
23	Maryampolu	Stanisławów . .	65	61	39
24	Grębowie	Tarnobrzeg . . .	38	36	24
25	Nastasowie	Tarnopol	58	52	49
26	Łoszniowie	Trembowla . . .	62	51	37
27	Sadach trembowelskich	Trembowla . . .	chłop. 36 dziew. 30	25 15	18 9
28	Lanckoronie	Wadowice . . .	chłop. 19 dziew. 30	15 25	8 19
29	Olesku	Złoczów	54	51	40
		Ogółem . . .	1751	1349	1074

VI.

Szkoły prywatne.

Szkoły prywatne w ogóle.

W roku szkolnym 1908/9 było w 60 okręgach szkolnych w kraju szkół prywatnych 233 (o 2 więcej, niż w roku poprzedzającym). Największą liczbę szkół prywatnych posiadały okręgi szkolne: Lwów miasto 22, Kraków miasto 17, Lwów okolica 11, Tłumacz 11, Drohobycz 9. W 21 okręgach szkolnych nie było wcale szkół prywatnych.

Liczba szkół klasztornych wynosiła 60 (o 1 więcej). Między szkołami klasztornemi były 4 męskie, 50 żeńskich i 6 mieszanych.

Szkół wyznaniowych było 136 (o 1 więcej niż w roku poprzedzającym), a mianowicie: 50 męskich, 3 żeńskie i 83 mieszanych.

Szkół prywatnych, utrzymywanych przez instytucye, towarzystwa lub osoby prywatne było 37, w tej liczbie 4 męskie, 13 żeńskich i 20 mieszanych.

Do wszystkich szkół prywatnych uczęszczało na naukę codzienną 13.288 chłopców i 13.107 dziewcząt, ogółem 26.395 (o 515 mniej niż w roku poprzedzajacym), na naukę dopełniającą 829 chłopców i 790 dziewcząt, ogółem 1619 (mniej o 72 niż w roku poprzedzającym), razem 28.014 dzieci (mniej o 587 niż w roku poprzedzającym. Na jedną szkołę przypada przeciętnie 120 dzieci.

Językiem wykładowym był w 136 szkołach język polski, w 4 ruski, w 92 niemiecki, 1 szkoła miała język wykładowy polsko-niemiecki.

Z ogólnej liczby 233 szkół prywatnych posiadało 105 prawo szkół publicznych.

Pod względem organizacyi dzieliły się szkoły prywatne jak następuje:

szkół jednoklasowych	96	(o 4 więcej)
„ dwuklaklasowych	26	(o 1 mniej)
„ trzyklasowych	13	(o 1 „)
„ czteroklasowych	63	(o 5 więcej)
„ pięcioklasowych	3	(o 2 „)
„ sześcioklasowych	4	(o 2 mniej)
„ siedmioklasowych	1	(o 10 „)
„ ośmioklasowych	3	(bez zmiany)
„ wydziałowych	24	(o 5 mniej)
Razem	233	

Szkoły siedmio- i ośmioklasowe są to zakłady prywatne żeńskie. które jeszcze nie zaprowadziły u siebie nowych planów szkół wydziałowych, lecz rządzą się planem dawniejszym, do planu szkół wydziałowych mniej lub więcej zbliżonym.

Szkoły wyznaniowe.

W liczbie 136 szkół wyznaniowych było 80 (o 1 mniej) szkół ewangelickich a 10 (bez zmiany) izraelickich.

Szkoły ewangelickie są przeważnie 1- i 2-klasowe. Językiem wykładowym był w 80 szkołach język niemiecki. Rządzą się one planem nauki, zatwierdzonym przez Radę szkolną krajową, który przepisuje język polski jako przedmiot nauki obowiązkowej.

W szkołach wyznaniowych izraelickich: w Brodach, Bolechowie, Krakowie, Lwowie, Przemyślu, Tarnopolu jest językiem wykładowym język polski, w szkole w Żabłociu język polski i niemiecki.

Szkoły fundacyjne bar. Hirscha mają język wykładowy polski. W roku ubiegłym było tych szkół 45 z tych 20 miejskiego, a 25 wiejskiego typu. Własne budynki posiada 33 szkół.

Prawo publiczności posiadają szkoły fundacyjne w następujących miejscowościach: Bohorodczany, Borysław, Bursztyn, Dąbrowa, Delatyn, Dukla, Gliniany, Gołogóra, Gwoździec, Jagielnica, Jezierna, Kołomyja, Mielec, Monasterzyska, Obertyn, Ottynia, Rawa ruska, Rozwadów, Sassów, Śniatyn, Sołotwina, Stanisławów, Tarnów, Tyśmienica, Zabłotów, Żabno, Zaleszczyki, Zborów, Złoczów — ogółem 29 szkół.

Z szkołami fundacyjnemi połączone są kursa wieczorne.

Kursa te przeznaczone są w części dla analfabetów, którzy obowiązkowy wiek szkolny przekroczyli, a nie posiadają wiadomości czytania, pisania i rachunków, w części zaś dla młodzieży, która ukończyła naukę codzienną, a na kursach nabywa wiadomości, potrzebnych do wykonywania zawodów praktycznych jak ślusarstwa, stolarstwa, tokarstwa i t. d.

Kursów takich w roku ubiegłym było 20 o łącznej frekwencyi 661 uczniów. Nauki udzielało 44 nauczycieli, koszta tych kursów wynosiły 3.143 K.

VII.

Inne kursy i zakłady naukowe.

Kursy dla dorosłych analfabetów.

Kursy dla dorosłych analfabetów, urządzone staraniem towarzystw, reprezentacyi miast lub też samych nauczycieli a obejmujące naukę czytania, pisania i rachowania, dla osób które wiek szkolny przekroczyły, popierała Rada szkolna krajowa także w roku 1908/9 z wielką życzliwością, zezwalając na udzielanie nauki na tych kursach w budynkach publicznych. W roku szkolnym 1908/9 istniały kursy dla analfabetów w następujących okręgach szkolnych:

Biała: 1. Biała. Kurs dla dorosłych analfabetów (sług, robotników fabrycznych, stróżów i t. p.). Nauka odbywała się w budynku prywatnej szkoły polskiej w Białej, kosztem i staraniem Towarzystwa szkoły ludowej w Krakowie. Nauki udziela nauczyciel pryw. szkoły pol. Tow. szk. ludowej w Białej. Liczba frekwentantów wynosiła: Oddział I. mężczyzn 22, kobiet 13, razem 35; Oddział II. wyższy: mężczyzn 30, kobiet 5, razem 35 zatem na obu kursach 70. Frekwencya w zimie bardzo dobra, na wiosnę słabsza, postępy przeważnie dobre. Postęp otrzymało na kursie niższym 34, z tego 19 bardzo dobry i dobry na wyższym 35, z tego 25 bardzo dobry i dobry, reszta dostateczny.

2. Szczyrk, kurs dla dorosłych analfabetów, rolników. Nauka odbywała się w budynku 1-klasowej szkoły ludowej w miejscu. Nauki udzielał nauczyciel miejscowy Józef Krzemień bez pomocy innych stron, gmina Szczyrk dostarczała tylko opału. Liczba frekwentantów: 8 chłopców, 8 dziewcząt. Frekwencya dobra, postęp dobry, wszyscy frekwentanci otrzymali postęp.

Bochnia. 1. Bochnia. Kurs dla wojskowych a) Oddział niższy, b) Oddział wyższy, c) Kurs dla analfabetów cywilnych. Nauka odbywała się w szkole wydziałowej męskiej im. Jachowicza, kosztem i staraniem Koła im. M. Konopnickiej Tow. Szkoły ludowej w Bochni. Nauki udzielał Franciszek Skoczek i Józef Nakielny, nauczyciele szkoły im. Brodzińskiego. Liczba frekwentantów: ad a) 35, ad b) 43, ad c) 29. Frekwencya regularna.

2. Niepołomice. Oddział wojskowy. Nauka odbywała się w szkole męskiej w Niepołomicach kosztem i staraniem Koła Tow. Szkoły w Niepołomicach. Nauki udzielał Maciej Jarzyna i Franciszek Lewkonowicz, nauczyciele szkoły męskiej. Liczba frekwentantów 42. Wynik dodatni u 22, ujemny u 4, przeniesiono do Bośnii 16.

Brzesko. Nauka odbywała się w szkole żeńskiej 5-klasowej kosztem i staraniem Koła miejscowego Towarzystwa szkoły ludowej w Brzesku. Nauki udzielał Marceli Ciśek, kierownik szkoły ludowej 5-kl. żeńskiej. Liczba frekwentantów: 2 mężczyzn, 13 kobiet — razem 15, z tych 7 osób uczęszczało regularnie, 8 nieregularnie. Wynik: 4 osoby czytały i pisały dobrze, 3 dostatecznie, 3 słabo, 5 niedostatecznie.

Brzeżany: 1. Kozłów I. Kurs podzielony na 2 oddziały, na kurs niższy, gdzie uczono czytania i pisania i na kurs wyższy, gdzie uczono także rachunków i robót kobiecych. Nauka odbywała się w ochronce SS. Służebniczek N. P. Maryi, kosztem miejscowego proboszcza obrz. rzym. kat. ks. Maryana Szamoty. Nauki udzielały nauczycielki miejscowe: Kaflińska, Czubatówna, Wąsowiczówna i Zawistowska, każda po 2 godziny tygodniowo bezinteresownie. Na kursie niższym 24, na kursie wyższym 10 frekwentantów — razem 34.

2. Kozłów II. Kurs podzielony na 2 oddziały. Nauka czytania, pisania i rachunków. Nauka odbywała się w sali budynku szkolnego, kosztem i staraniem miejzcowego proboszcza obrz. gr. kat. ks. Lubomira Zarzyckiego. Nauki udzielał miejscowy nauczyciel Jan Sirant. Liczba frekwentantów 38.

3. Kalne. Kurs podzielony jak wyżej z wyjątkiem nauki robót kobiecych. Nauka odbywała się w sali budynku szkolnego kosztem i staraniem czytelni „Proświta". Nauki udzielał miejscowy nauczyciel Baworowski. Liczba frekwentantów: mężczyzn 18, dziewcząt 8.

Buczacz. Zubrzec. — Nauka odbywała się 4 razy tygodniowo, po 2 godziny każdym razem w miejscowej szkole, kosztem i staraniem funduszu szkolnego miejscowego. Nauki udzielał nauczyciel Stefan Czekanowski. Liczba frekwentantów 21 w wieku od 18—30 lat. Frekwencya była dość regularna, postępy dostateczne.

Horodenka. Frekwentanci pobierali naukę czytania i pisania 3 razy w tygodniu od 1. marca do końca kwietnia po 2 godziny wieczorem. Nauka odbywała się razem dla kobiet i mężczyzn dorosłych w sali religii wyznania mojżeszowego w szkole 6-kl. żeńskiej, staraniem i kosztem Towarzystwa szkoły ludowej w Horodence. Nauki udzielał nauczyciel szkoły ludowej 6-kl. męskiej Piotr Milewski. Liczba frekwentantów 22. Frekwencya regularna, 20 osób nauczyło się czytać płynnie grafikę i mały druk. W końcowych lekcyach zaznajomiono dla braku czasu pobieżnie z dużemi literami. Krótkie zdania pisano za dyktatem dość biegle.

Jarosław: 1. Wierzbna. Nauka odbywa się w budynku szkolnym. Kurs urządzony zamiast nauki dopełniającej, której jeszcze nie ma. Nauki udzielała nauczycielka miejscowa. Liczba frekwentantów 12. Postęp zadowalający.

2. Zamojsce. Nauka odbywa się w budynku szkolnym. Kurs urządzony zamiast nauki dopełnfającej. Nauki udzielała nauczycielka miejscowa. Liczba frekwentantów 6. Postęp zadowalający.

3. Pawłowa. Nauka odbywa się w budynku szkolnym. Kurs urządony zamiast nauki dopełniającej. Nauki udzielała nauczycielka miejscowa. Liczba frekwentantów 21. Postęp zadowlający.

4. Dobkowice. Nauka odbywa się w budynku szkdlnym. Kurs urządzony zamiast nauki dopełniającej. Nauki udzielała nauczycielka miejscowa. Liczba frekwentantów 15. Postęp zadowalający.

Jasło. Kurs dla dorosłych analfabetów w Jaśle, założony i utrzymywany kosztem i staraniem miejscowego Koła Towarzystwa szkoły ludowej. Nauka w roku szkolnym 1908/9 rozpoczęła się 8. listopada 1908 i trwała do końca maja 1909. Nauka odbywała się w budynku 6-klasowej szkoły wydziałowej

żeńskiej w niedziele i święta od godziny 2 ½ do godziny 4 ½ po południu. Nauki udzielali: ks. Antoni Kwolek. Ludmiła Bahrówna. Stefania Bahrówna i Józef Kosydar. Liczba frekwentantek: 62 (zupełnych analfabetek 36, a umiejących cokolwiek czytać i pisać 26).

Kołomyja. 1. Kurs „Towarzystwa szkoły ludowej“ w Kołomyi. Nauka trwa 2 lata a odbywa się w 2 godzinach każdej niedzieli i święta przez 9 miesięcy. Do nauki używano Elementarza i wydawnictw „Szkoły Ludowej“. Nauka odbywa się w szkole ludowej 4-kl. żeńskiej im. Sienkiewicza w Kołomyi, kosztem i staraniem Towarzystwa szkoły ludowej w Kołomyi. Nauki religii udzielał ks. Józef Kluz, nauki przedmiotów świeckich Jan Pilawski, nauczyciel szkoły wydziałowej męskiej im. Piramowicza. Na naukę uczęszczało 27 chłopców i 16 dziewcząt wyłącznie terminatorzy i służące. Frekwencya była przez cały kurs dobra, postępy również dobre. Wszyscy frekwentanci i frekwentantki byli klasyfikowani i otrzymali postępy ogólne dobre.

2. Kurs filii ruskiego Towarzystwa pedagogicznego w Kołomyi. Kurs nauki jest 2-letni. Używane były do nauki Bukwar i Szkoła narodna. Cz. II. Nauka odbywa się w szkole ludowej 4-kl. męskiej im. Szewczenki w Kołomyi, kosztem i staraniem Filii ruskiego Towarzystwa pedagogicznego w Kołomyi. Religii udzielało duchowieństwo parafialne, nauki przedmiotów świeckich nauczycielka Marya Kuźmowa. Na naukę zapisało się 49 dziewcząt. Frekwencya była regularna, postępy dobre. Wynik klasyfikacyi: 8 frekwentantek otrzymało postęp bardzo dobry, 15 dobry a 14 dostateczny.

Kraków. 1. Kleparz. Nauka odbywa się w szkole wydziałowej męskiej im. św. Floryana, Pl. Matejki L. 11, kosztem i staraniem Koła I. męskiego Towarzystwa szkoły ludowej. Nauki udzielają: Kierownik szkoły Dyr. Józef Parczyński, nauczyciele: Stanisław Wajda, Jan Orczykowski, Karol Haraskin, Mieczysław Mildner, Jan Płanecki, Franciszek Matija, Antoni Radwański. Ignacy Wróblewski i Ks. Wiktor Bieniarz, misyonarz. Liczba frekwentantów: cywilnych 55, wojskowych 226, razem 281.

Uczyniło postęp t. j. nauczyło się czytać, pisać i rachować: cywilnych 36, wojskowych 192 razem 228. Nad frekwencyą wojskowych czuwa Komenda placu.

2. Szkoła dla sług żeńskich otwarta została 9. marca 1890. Nauka odbywa się w zabudowaniu szkoły wydziałowej męskiej im. św. Jana K. w Krakowie ul. Smoleńsk L. 7, kosztem i staraniem krakowskiego Towarzystwa oświaty ludowej przy wydatnej subwencyi gminy miasta Krakowa corocznie udzielanej (600 K). Subwencya przeznaczoną na opłatę nauczycielek (400 K); na nagrody pieniężne dla uczenic (100 K) na wydatki szkolne, książki, przybory, obsługę etc. (100 K), do tego przyczynia się pewną kwotą Towarzystwo oświaty ludowej, zwłaszcza na nagrody w książkach. Dyrektor i katecheta pracują bezpłatnie. Nauki udzielają: Julian Maciołowski. dyrektor, Ks. Andrzej Lenczyński, katecheta i nauczycielki: Janina Misiągowa, Stanisława Szeligowa. Helena Tempkowa. Jadwiga Wandasiewiczówna. Liczba frekwentantantek wpisanych w roku szkolnym 1908/9 wynosiła 156. Istnieją trzy oddziały. Oddziały liczne dzielą się na grupy. W oddziele I. A) i B) były analfabetki (89): oddział II. obejmował uczenice (50). które słabo czytały i pisały; oddział III. stanowiły uczenice (17) które już nabyły pewnej wprawy w pisaniu i czytaniu.

3. Kurs analfabetów w szkole wydziałowej im. Kazimierza Wielkiego, staraniem „Towarzystwa szkoły dla dorosłych analfabetów na Kazimierzu“. Na-

uki udzielają: S. Spitzer, kierownik szkoły, Adolf Lilienthal i Celestyna Rosenberg, nauczycielka szkoły wydziałowej im. Kl. Tańskiej. Liczba frekwentantów wynosi: Oddział męski A) 33. B) 7, razem 50; Oddział żeński: A) 57 B) 70, razem 127 a ogółem 177.

4. Dwuklasowy kurs nauki Stowarzyszenia im. św. Zyty, ul. Mikołajska L. 30 kosztem i staraniem tegoż stowarzyszenia. Nauki udzielają nauczycielki Alma Nitschówna i Prochowska Marya. Liczba frekwentantek kursu I.—28, kursu II.—24.

Lwów. 1. Szkoła dla analfabetów mężczyzn w szkole im. króla Sobieskiego. Nauka odbywa się kosztem i staraniem gminy miasta Lwowa. Nauki udzielają nauczyciele szkół miejskich. Liczba uczniów wynosiła 27.

2. Kursy Tow. szkoły ludowej. Nauka odbywa w szkołach im św. Antoniego, Ces. Elżbiety i kr. Sobieskiego kosztem i staraniem Towarzystwa szkoły ludowej Koła im. Jeża. Nauki udzielają nauczyciele szkół miejskich. Liczba frekwentantów wynosiła 74 kobiet, 58 mężczyzn razem 132.

3. Ruski kurs Tow. pedagogicznego. Nauka odbywa się w ruskiem Towarzystwie podagogicznem, kosztem i staraniem tegoż Towarzystwa. Nauki udzielają nauczycielki pryw. szkoły ruskiej im. Szewczenki. Liczba frekwentantów wynosiła 92 mężczyzn i 10 kobiet.

4. Ruski kurs Tow. Proświta. Nauka odbywa się w miejskiej szkole im. Szaszkiewicza kosztem i staraniem Towarzystwa Proświta. Liczba frekwentantów wynosiła 91 mężczyzn.

5. Szkoła analfabetów dla mężczyzn i kobiet w 2 oddziałach. Nauka odbywała się w szkole męskiej im. Konarskiego kosztem i staraniem gminy miasta Lwowa. Nauki udzielają nauczyciele szkół miejskich. Liczba frekwentantów 40 mężczyzn, 45 kobiet — razem 85.

6. Szkoła dla sług im. J. Żuliúskiego w 2 oddziałach. Nauka odbywała się w szkole żeńskiej im. Staszica, kosztem i staraniem Koła Pań Tow. szkoły ludowej za subwencyą gminy m. Lwowa. Nauki udzielały nauczycielki szkół miejskich. Liczba frekwentantek 146.

7. Szkoła analfabetek Stow. im. św. Zyty w 5 oddziałach i 5 stopniach. Nauka odbywa się w szkole żeńskiej im. Mickiewicza staraniem i kosztem wymienionego stowarzyszenia, oraz ofiarnością nauczycielek szkół miejskich. Liczba frekwentantek 171.

8. Szkoła analfabetów i analfabetek T. S. L. im. B. Goldmana w 3 oddziałach a 2 stopniach. Nauka odbywała się w szkole męskiej i żeńskiej im. Czackiego, kosztem i staraniem Tow. szkoły ludowej im. B. Goldmana. Nauki udzielali nauczyciele szkół miejskich i szkoły izraelickiej. Liczba frekwentantów: 63 mężczyzn, 29 kobiet, razem 92.

Mielec. 1. Kurs dla analfabetek. Nauka odbywa się w szkole miejscowej męskiej, kosztem i staraniem Koła Towarzystwa szkoły ludowej w Mielcu. Nauki udzielały zawodowe siły nauczycielskie żeńskie. Liczba frekwentantek 6. Frekwencya słaba, gdyż tylko 4 uczenice ukończyły kurs a trzy z nich z dobrym postępem.

2. Kurs dla mężczyzn z nauką czytania i pisania. Nauka odbywała się w miejscowej szkole ludowej męskiej, staraniem i kosztem Koła Towarzystwa szkoły ludowej w Mielcu. Nauki udzielał nauczyciel miejscowej szkoły Józef Pociej. Liczba frekwentantów 8. Wytrwało do końca kursu tylko 2, którzy nauczyli się czytania i pisania.

3. Padew narodowa. Kurs mieszany. Nauka odbywała się w miejscowej szkole ludowej, kosztem i staraniem Koła Tow. szkoły ludowej. Nauki udzielały miejscowe siły nauczycielskie. Liczba frekwentantów 16 kobiet,

17 mężczyzn. Uczęszczało regularnie 8 mężczyzn i 4 kobiety. Ukończyło kurs z postępem bardzo dobrym: 4 mężczyzn, 5 kobiet, z dobrym: 1 mężczyzna 3 kobiety, z dostatecznym: 1 mężczyzna i 1 kobieta, z niedostatecznym: 2 mężczyzn i 4 kobiety.

Maków. Kurs jednoroczny obejmował naukę czytania i pisania. Nauka odbywała się w budynku szkoły 5-kl., kosztem i staraniem Koła T. S. L. w Makowie. Nauki udzielał Włodzimieru Bielski nauczyciel szkoły 5 kl. w 2 godzinach tygodniowo. Liczba frekwentantów wynosiła: 7 mężczyzn, 12 kobiet. Frekwentanci chodzili regularnie w zimie, najmniej przychodziło 2. a najwięcej 4. Frekwentantki uczęszczały regularnie. Nauka odbywała się na podstawie elementarza. Z końcem nauki t. j. 13. czerwca 1909 czytali wszyscy płynnie. Rachunków nie uczono.

Myślenice. Kurs podzielono na 2 oddziały. W wyższym oddziele uczono pisania listów i t. d., w niższym zaś czytania i pisania. Wspólnie uczą się rachunków. Nauka odbywa się w sali 5-kl. szkoły ludowej żeńskiej, kosztem i staraniem kierowniczki szkoły Maryi Ocetkiewiczówny. Liczba frekwentantek wynosi 16. Uczęszczały w zimie regularnie, te które mieszkały w Myślenicach. Przeważna ilość chodziła ze Stróży. Klasyfikacya odbyła się z końcem czerwca 1909. Na wyższym stopniu czytały płynnie, tak samo na niższym.

Nadwórna. 1. Nadwórna. Nauka odbywała się w Czytelni Towarzystwa Proświty w Nadwórnie kosztem i staraniem tej czytelni. Nauki udzielała nauczycielka 6-klasowej szkoły w Nadwórnie. Liczba frekwentantek wynosiła 34. Frekwencya regularna. Postęp w nauce dobry, wynik klasyfikacyi dobry.

2. Nazawizów. Nauka odbywała się w Czytelni Towarzystwa Proświty w miejscu jej kosztem i staraniem. Nauki udzielał nauczyciel miejscowy. Liczba frekwentantów 12. Frekwencya regularna, postęp i wynik klasyfikacyi dobry.

Nisko. 1. Kurs dla dorosłych kobiet. 2. Dwa kursa dla dorosłych analfabetów żołnierzy. Nauka odbywała się w budynku szkolnym. Utrzymywane były kosztem Rady szkolnej miejscowej w Nisku za staraniem Zarządu szkoły ludowej 4-kl. mieszanej w Nisku. Na kursie kobiet uczyła nauczycielka Zofia Machalska. Na kursach żołnierzy uczyli: kierownik szkoły Ludwik Latawiec i nauczyciel Romuald Dobrzęcki. Na kursie kobiet było zapisanych 19, uczęszczających 12. Na dwóch kursach żołnierzy było zapisanych 63, uczęszczających 53. Kobiety uczęszczały bardzo nieregularnie. Zaledwie 3 miały postęp bardzo dobry, 5 postęp dobry a 4 niedostateczny. Żołnierze uczęszczali na mocy pozwolenia i pod nadzorem c. i k. Komendy wojskowej bardzo regularnie. Postęp w nauce miało 20 bardzo dobry, 21 dobry, 7 dostateczny, 5 niedostateczny. 10 z zapisanych żołnierzy nie ukończyło kursu z powodu przesiedlenia do innej miejscowości.

Nowy Sącz. 1. Nowy Sącz, 2 letni kurs dla dorosłych analfabetów T. S. L. Nauka odbywa się w niedzielę i święta od 1—3 popołudniu w szkole im. Mickiewicza w Nowym Sączu. Kurs ten utrzymuje wyłącznie Towarzystwo szkoły ludowej. Nauki udzielali nauczyciele: Władysław Mazur, Franciszek Młyniec a religii ks. Kłamut. Liczba frekwentantów 71. Frekwencya regularna w porze zimowej, mniej regularna na wiosnę. Z pomiędzy regularnie uczęszczających 36 otrzymało stopień dobry.

2. Szkoła sług im. św. Zyty ma 3 oddziały. Nauka odbywa się w niedzielę i święta od godziny 3—5 popołudniu w szkole im. św. Jadwigi. Szkoła ta utrzymywaną jest częścią kosztem Rady szkolnej miejscowej a częścią kongregacyi nauczycielek. Nauki udzielają same nauczycielki kongregacyi. Liczba frekwentantów wynosi 51. W oddziele I. z 24 zapisanych miało 11

postęp dobry, 5 było nieklasyfikowanych. W II. oddziele na 18 uczenic, 13 otrzymało stopień dobry, 3 nieklasyfikowano, w III. oddziele na 9 otrzymało 7 postęp dobry,

Nowy Targ. Kurs analfabetów w Nowym Targu. Ponieważ kurs ten jest dwuletni, na każdym roku udziela nauki osobny nauczyciel. Kurs był czynny od 11. października 1908 do 16. maja 1909. Nauka odbywała się w budynku 5-kl. szkoły ludowej męskiej kosztem Towarzystwa szkoły ludowej a staraniem Jana Tomasza Dziedzica, profesora c. k. gimnazyum w Nowym Targu. Udzielali nauki: Na 1 roku Józef Gątkiewicz, na 2 roku Jan Góralik, stali nauczyciele 5 kl. szkoły ludowej męskiej w Nowym Targu. Regularnie uczęszczających przez cały czas trwania kursu było 59 osób (sług i wyrobników) w wieku od 18 do 60 lat. Frekwencya była dobra, a postępy zupełnie zadowalające. W I. roku nauki otrzymało postęp bardzo dobry osób 10, postęp dobry 5, dostateczny 5. W II. roku nauki zaś postęp bardzo dobry 18, dobry 16, dostateczny 5.

Podhajce. 1. Mądzelówka. Nauka odbywa się w szkole ludowej kosztem i staraniem szkoły miejscowej. Nauki udziela nauczyciel miejscowy. Liczba frekwentantów: chłopców 22, dziewcząt 19.

2. Markowa. Nauka odbywa się w szkole ludowej kosztem i staraniem szkoły miejscowej. Nauki udziela nauczyciel miejscowy. Liczba frekwentantów: chłopców 34, dziewcząt 38.

3. Korzowa. Nauka odbywa się w szkole ludowej kosztem i staraniem szkoły miejscowej. Nauki udziela nauczyciel miejscowy. Liczba frekwentantów: chłopców 16, dziewcząt 23.

4. Wolica. Nauka odbywa się wszkole ludowej, kosztem i staraniem szkoły miejscowej. Nauki udziela nauczyciel miejscowy. Liczba frekwentantów: chłopców 14, dziewcząt 10.

Na wszystkich kursach udzielano początkowej nauki czytania, pisania i rachunków z zadowalającym wynikiem.

Pilzno. Kurs analfabetów przy szkole 1-klasowej w Jaźwinach.

Z wizytacyi tego kursu przekonano się, że wynik pracy nauczyciela był w ogóle dobry, nauki udzielano w czasie od 1. listopada 1908 do końca marca 1909, 3 razy po 3 godziny tygodniowo wieczorem od 4—7.

Nauczyciel Wojciech Wielgus udzielał nauki pisania, czytania i rachunków, a prócz tego zaznajomił uczniów z najważniejszymi wypadkami z dziejów ojczystych i zasadami gospodarstwa rolnego z wynikiem dobrym.

Natomiast nauka rachunków pozostawia wiele do życzenia bo tylko 50% uczniów przyswoiło sobie elementa rachunków w 3 działaniach liczbami całemi w zakresie liczby 100.

Przemyśl. 1. Szkoła analfabetów o dwu stopniach. Nauka odbywa się w budynku szkoły wydziałowej męskiej, staraniem Towarzystwa pedagogicznego a kosztem gminy Przemyśla. Nauki udzielali Franciszek Ziętkiewicz w niższym oddziele, a Wiktor Krzanowski w wyższym oddziele. Liczba frekwentantów, razem 20, z czego 12 w niższym oddziele, a 9 w oddziele wyższym. Frekwencya stosunkowo dość dobra i regularna. Klasyfikowano 15 uczniów, a to w oddziele niższym 9, a w oddziele wyższym 6 uczniów.

2. Szkoła analfabetek dla sług istnieje od r. 1888 o trzech stopniach. Nauka odbywa sie w budynku Ochronki SS. Felicyanek staraniem ks. Infułata Teofila Łękawskiego, który dostarcza z własnych funduszów przyborów naukowych. Nauki udzielały: Kosińska, Kuczyńska, Felsztyńska i Hanulanka, nauczycielki przemyskie. Zapisanych było 97 a uczęszczających około 30 sług.

Frekwencya bardzo zmienna z powodu zmiany miejsca pobytu sług. Klasyfikowano 30 sług. Oprócz nauki czytania i pisania udziela się na wyższych stopniach wiadomości z gospodarstwa domowego.

1. Szkoła dla analfabetów więźniów istnieje już od r. 1902 o dwóch oddziałach, osobno dla mężczyzn, a osobno dla kobiet. Nauka odbywa się w budynku c. k. Sądu obwodowego, staraniem Prezydenta c. k. Sądu, a koszta remuneracyi nauczyciela w kwocie 375 K pokrywa fundusz państwowy, (etat sądowy). Nauki udziela Franciszek Krupa nauczyciel. W zimie pobiera nauki od 15 do 20 osób, t. j. mężczyzn i kobiet a w lecie 10 do 12. Nie przeprowadza się klasyfikacyi. Frekwencya jest regularna, lecz czasami trwa krótko, bo tylko przez czas zasądzenia. Z mężczyznami odbywa się nauka codziennie a z kobietami trzy razy w tygodniu po jednej godzinie.

Przeworsk. 1. Przeworsk. Nauka odbywała się w budynku szkolnym kosztem i staraniem koła Towarzystwa szkoły ludowej w Przeworsku. Nauki udzielają nauczyciele miejscowi. Liczba frekwentantów: 30 mężczyzn, 14 kobiet, razem 44.

2. Markowa. Nauka odbywała się w budynku szkolnym kosztem i staraniem Koła Towarzystwa szkoły ludowej w Przeworsku. Nauki udzielali nauczyciele miejscowi. Liczba frekwentantów: 42 mężczyzn, 35 kobiet, razem 77.

3. Zagórz. Nauka odbywała się w budynku szkolnym kosztem i staraniem Koła Towarzystwa szkoły ludowej w Przeworsku. Nauki udzielali miejscowi nauczyciele. Liczba frekwentantów: 18 mężczyzn, 6 kobiet, razem 24.

4. Kańczuga. Nauka odbywała się w budynku szkolnym kosztem i staraniem Koła Towarzystwa szkoły ludowej w Przeworsku. Nauki udzielali miejscowi nauczyciele. Liczba frekwentantów: 12 mężczyzn.

Na wszystkich kursach frekwencya dobra, postęp dobry, wynik klasyfikacyi dobry.

Rawa. 1. Szczerzec, koło Niemirowa. Kurs odbywał się 3 razy w tygodniu po 1 godzinie od 6—7 wieczorem w budynku szkolnym, kosztem i staraniem funduszu szkolnego miejscowego. Nauki udzielała miejscowa nauczycielka Aniela Jezierska. Liczba frekwentantów: 12 mężczyzn. Dziesięciu uczęszczało regularnie i zrobiło postęp dość dobry.

2. Sieńkowice, przysiółek Hołego rawskiego. Kurs trwał od 1. października do 1. marca 1909 w budynku szkolnym i staraniem gminy, względnie mieszkańców przysiółka. Nauki udzielał Michał Zadorożny gospodarz. Liczba frekwentantów: 50 w wieku od 7—16 lat.

Ropczyce. Ropczyce, kurs mieszany dla starszych analfabetów. Nauka odbywała się w budynku szkoły 5-kl. żeńskiej kosztem i staraniem Oddziału T. S. L. w Ropczycach. Nauki udzielali: nauczyciel Sałach Michał, i nauczycielki: Titzowa Władysława i Wierdakówna Marya. Liczba frekwentantów: 53. Frekwencya była regularna, postęp dobry, klasyfikowano z końcem kursu ogółem 43.

2. Dębica. 2 kursy dla żołnierzy analfabetów. Nauka odbywa się w budynku szkoły 5-kl. męskiej kosztem i staraniem Oddziału T. S. L. w Dębicy. Nauki udzielają nauczyciele: Tyrała Józef i Skiba Michał. Liczba frekwentantów 78. Frekwencya nie zawsze regularna, szczególnie w oddziele ułanów — postęp dostateczny, klasyfikowano z końcem kursu 56.

Rudki. Nauka odbywała się w szkole męskiej kosztem Tow. szkoły ludowej. Nauki udzielał Hieronim Przepiliński, kierownik szkoły. Liczba frekwentantów 11 mężczyzn, 6 kobiet. Z czasem ubyło 7 osób, 10 osób pozostałych uczęszczało regularnie. Osoby te nauczyły się czytać i pisać na pod-

stawie elementarza i 4 działań rachunkowych w zakresie do 100. Sklasyfikowano wszystkie z zadowalającym i dostatecznym postępem.

Rzeszów. 1. Rzeszów 4 kursy. *a)* Dla dziewcząt. Nauka odbywała się w szkole wydziałowej męskiej w Rzeszowie kosztem i staraniem Koła miejscowego Towarzystwa szkoły ludowej w Rzeszowie. Nauki udzielał Marcin Gąsior nauczyciel. Liczba frekwentantek: 32. Frekwencya zmniejszyła się na wiosnę. W czasie trwania kursu w zimie frekwencya była dobra. *b)* Dla mężczyzn i chłopców kurs niższy. Nauka odbywała się w szkole wydziałowej męskiej w Rzeszowie kosztem i staraniem Koła T. S. L. w Rzeszowie. Nauki udzielał Stolarski Jan, nauczyciel. Liczba frekwentantów 15. Wyniki dobre. *c)* Dla mężczyzn i chłopców kurs wyższy. Nauka odbywała się w szkole wydziałowej męskiej w Rzeszowie kosztem i staraniem Koła T. S. L. w Rzeszowie. Nauki udzielał Drozdowicz Zygmunt, nauczyciel. Liczba frekwentantów 25. *d)* Kurs dla mężczyzn „Stowarzyszenia Przyjaźni". Nauka odbywała się w tem Stowarzyszeniu kosztem i staraniem Koła T. S. L. w Rzeszowie. Nauką udzielał Drozdowicz, nauczyciel. Liczba frekwentantów 9.

2. Zabratówka. Nauka odbywała się w budynku szkolnym kosztem i staraniem nauczyciela miejscowego. Nauki udzielał Szeliga Tadeusz, nauczyciel. Liczba frekwentantów 20. Nauka trwała przez styczeń, luty i marzec wieczorami, frekwencya dobra, wyniki dobre.

Sambor. Kurs dla dorosłych analfabetów. Nauka odbywała się w sali Związku katolickiego kosztem i staraniem Towarzystwa szkoły ludowej. Nauki udzielała Marya Kołczykiewiczówna. Liczba frekwentantów: 2 mężczyzn, 13 kobiet, razem 15 osób. Frekwencya regularna. Wynik pracy widoczny, klasyfikacyi nie przeprowadzono.

Sanok. Szkoła znajduje się w więzieniach c. k. Sądu obwodowego w Sanoku. Plan nauki ma na celu wyuczenie czytania, pisania i rachunków i podanie zasadniczych wiadomości z gospodarstwa. Nauka odbywa się w więzieniu, kosztem i staraniem Dyrekcyi więzień we Lwowie. Nauki udziela Władysław Łukaszkiewicz. Liczba frekwentantów wynosi przeciętnie 29. Nauka odbywa się w dwóch oddziałach w tym samym zakresie. Więźniowie do lat 18 stanowią oddział pierwszy — do lat 30 oddział drugi. Oba oddziały pobierają naukę osobno. Średnia frekwencya na oddziele młodszych była 11 — w oddziele drugim 18. Wyuczenie czytania i pisania uskutecznia się w 3 do 4 miesiącach. Po 5-ciu miesiącach nauki więźniowie umieją napisać list do rodziny. Rachunki ograniczają się do pisania i czytania liczb, dodawania i odejmowania. Młodsi lepsze robią postępy od starszych. W regule wszyscy, którzy dłużej niż 3 miesięcy uczyli się, posiedli sztukę czytania i pisania liter i liczb.

Skałat. Sorocko. Kurs założony w r. 1909. Obowiązek udzielania nauki na kursie przyjął inicyator tegoż ks. Karol Procyk. Uczęszczało 24 mężczyzn i 46 kobiet razem 70 osób. Nauka odbywała się dwa razy tygodniowo od 5—7 wieczór.

Stryj. Kurs dla kobiet. Nauka odbywa się w szkole wydziałowej żeńskiej im. król. Jadwigi w Stryju kosztem i staraniem Koła Towarzystwa szkoły ludowej. Nauki udzielała Kazimiera Krzaczkówna, nauczycielka szkoły im. św. Elżbiety. Liczba frekwentantek 8. Postępy były są bardzo słabe.

Strzyżów. 1. Żarnowa. Kurs osobny dla mężczyzn i osobny dla kobiet. Nauka odbywała się w budynku szkolnym kosztem i staraniem Oddziału T. S. L. w Strzyżowie. Nauki udzielali Maksymilian Hawlicki, nauczyciel i Anna Hawlicka, nauczycielka. Liczba frekwentantów 32. Frekwencya dobra, wynik klasyfikacyi dobry, ponieważ na 32 otrzymało postęp dobry 29.

2. Frysztak. Nauka odbywała się w budynku szkolnym kosztem i staraniem Oddziału T. S. L. w Frysztaku. Nauki udzielali członkowie Towarzystwa. Liczba frekwentantów 28. Frekwencya dobra, wynik klasyfikaczi dobry; 26 otrzymało postęp dobry.

Tarnopol. 1. Tarnopol. Nauka odbywa się w 4-kl. szkole męskiej im. św. Kazimierza kosztem i staraniem Zarządu T. S. L w Tarnopolu. Nauki udzielał Zygmunt Herman, tymczasowy nauczyciel w Tarnopolu. Liczba frekwentantów: oddział męski 5, kobiecy 14. Zapisanych było 39 (5 mężczyzn), klasyfikowano 19, wyniki zadowalające.

Drugi kurs odbywa się w szkole 3-kl. wydziałowej męskiej im. Konarskiego kosztem i staraniem filii ruskiego Towarzystwa pedagogicznego w Tarnopolu. Nauki udzielają Onufry Sołtys i Bazyli Medyński, stali nauczyciele w Tarnopolu, Liczba frekwentantów: oddział wyższy 14 mężczyzn, 11 kobiet; oddział niższy zapisanych kobiet 35, mężczyzn 14. Klasyfikowano w oddziele wyższym mężczyzn 2, kobiet 4. w oddziele niższym kobiet 12, mężczyzn 14; wyniki dostateczne.

2. Draganówka. Kurs Towarzystwa szkoły ludowej założony w r. 1900. Kierownictwo sprawuje p. Zdzisław Kirchner. Udziela nauki p. Kazimierz Schmidt miejscowy nauczyciel. Na naukę uczęszczało 17 mężczyzn, 21 kobiet, razem 38 osób. Nauka odbywała się codziennie od godziny 5—7 wieczorem.

1. Nastasów. Nauka odbywa się w lokalu prywatnym kosztem i staraniem Zarządu Koła T. S. L. w Tarnopolu. Nauki udziela miejscowy nauczyciel. Liczba frekwentantów 16 uczniów i uczenic w wieku od 10 do 17 lat. Klasyfikowana 12, wyniki dobre.

Tarnów. I. kurs analfabetów wojskowych. Nauka odbywa się w trzech klasach szkoły męskiej im. Brodzińskiego w Tarnowie w niedzielę od 10 do $11^1/_2$, kosztem i staraniem Towarzystwa szkoły ludowej w Tarnowie.

Nauki udzielają nauczyciele szkoły Brodzińskiego: Kwiecień Jan, Kaliciński Józef i Żołądź Michał. Liczba frekwentantów oddział I. 27, II. 25, III. 27 — razem 79. Frekwencya bardzo dobra, postępy bardzo dobre, wyniki klasyfikacyi dobre. Nauczyło się czytać 36, czytać i pisać 24, przestało uczęszczać 10, słabe postępy 9.

II. Kurs analfabetów dla sług (kobiet). Nauka odbywa się w szkole Towarzystwa sług kosztem i staraniem Stanisławy Popławskiej, zarządczyni. Nauki udzielają nauczycielki szkoły wydziałowej żeńskiej: Stanisława Ocetkiewiczówna i Marya Essipeńko. Liczba frekwentantów na oddziele I. 24, na II. 36 — razem 60. Frekwencya mniej regularna, gdyż sługi często wyjeżdzają.

Tłumacz. 1. Bohorodyczyn. Nauka odbywa się w sali szkolnej kosztem i staraniem T. S. L. w Tłumaczu. Nauki udziela nauczyciel Klemens Sługocki. Liczba frekwentantów 29.

2. Okuniany. Nauka odbywa się w sali szkolnej kosztem i staraniem Koła Towarzystwa szkoły ludowej w Tłumaczu. Nauki udziela nauczyciel Włodzimierz Czubaty. Liczba frekwentantów wynosi 24. Frekwencya była dobra i regularna. Uczestnicy uczyli się bardzo chętnie. Połowa poczyniła postępy zadowalające. Czwarta część dość dobre, reszta dostateczne.

Trembowla. 1. Iławcze. Kurs założony w r. 1909 staraniem ks. Karola Procyka prob. rz. kat. w Sorocku. Kierownictwo sprawuje ks. K. Procyk. Udziela nauki Adam Borzemski, kierownik szkoły w Iławczu, nadto uczy Karolina Sinkowska, miejscowa nauczycielka. Na naukę uczęszczało 33 osób, t. j. 9 mężczyzn i 24 kobiet. Nauka odbywa się we wtorki i czwartki od godziny 5 do 7 wieczór.

2. Strusów. Kurs założony w r. 1909. Naukę na kursie udziela Marya Lejczakowa. Na naukę uczęszczało 20 kobiet i 4 mężczyzn. Nauka odbywa się w sali szkolnej tamtejszej szkoły etatowej każdego piątku i niedzieli od godziny 5—7 wieczór.

Turka. Uczono czytania, pisania i rachunków robotników kolejowych. Nauka odbywa się w lokalu kolejowym kosztem i staraniem Towarzystwa szkoły ludowej. Nauki udzielali: Karol Notz, Gustaw Świstacki, Michał Kuźma i Franciszek Andryaszek. Liczba frekwentantów 11. Frekwencya była dość regularna, wyniki dość dobre.

Wadowice. I. Kurs dla analfabetów żołnierzy odbywał się w niedziele i święta po 2 do 3 godziny. Uczono czytania, pisania i rachowania. Książki i przybory naukowe otrzymali uczniowie bezpłatnie. Bezpośredni nadzór i kierownictwo miał prezes Tow. ks. prof. Macheta. Nauka odbywała się w szkole 6-kl. męskiej, kosztem i staraniem wadowickiego Koła T. S. L. Liczba frekwentantów 22, frekwencya dobra, postęp dobry, 10 otrzymało postęp bardzo dobry, 6 dobry, 2 dostateczny, 4 nieklasyfikowano z powodu wczesnego opuszczenia wojska lub nieregularnego uczęszczania. Najlepsi i najpilniejsi uczniowie otrzymali nagrody w książkach do czytania.

II. Kurs dla analfabetek dziewcząt, służących. Od 15. listopada 1908 do 16. maja 1909. Uczono czytania, pisania i rachunków. Książki i przybory naukowe otrzymały uczenice darmo. Bezpośredni nadzór i kierownictwo miała dyrektorka szkoły Rozalia Szewczykówna. Nauka odbywa się w szkole wydziałowej żeńskiej kosztem i staraniem Koła T. S. L. Nauki udzielały Zofia i Marya Olbrychtówny, ukończone seminarzystki bezinteresownie. Liczba frekwentantek 18. Frekwencya nieregularna — postęp na ogół dostateczny — większa część nauczyła się czytać, pisać i rachować w zakresie 1000 — reszta, z powodu nieregularnego uczęszczania nie zrobiła postępu dostatecznego. Najlepsze i najpilniejsze uczenice otrzymały nagrody w książkach.

Zborów. 1. Jarosławice. Nauka odbywała się w sali szkolnej bez kosztów. Nauki udzielał miejscowy nauczyciel Leon Skomorowski. Liczba frekwentantów 10. Zapisani na kurs uczęszczali bardzo pilnie i starali się z nauki korzystać.

2. Pomorzany. Nauka odbywa się w lokalu czytelni Kółka rolniczego staraniem Koła T. S. L. Nauki udzielał Jan Zabłocki, kierownik szkoły i Janina Arztówna, nauczycielka. Liczba frekwentantów: 13 kobiet i 3 chłopców. Frekwencya bardzo dobra. Postępy w nauce bardzo dobre.

Złoczów. Kurs mieszany o dwóch oddziałach. Nauka odbywa się w lokalu Towarzystwa szkoły ludowej, jego kosztem i staraniem. Nauki udziela nauczyciel szkoły ludowej i nauczycielka szkoły wydziałowej żeńskiej. Liczba frekwentantów wynosi 20.

Żywiec. Kurs żeński. Nauka odbywa się w szkole 6-kl. męskiej, kosztem i staraniem T. S. L. Nauki udzielał Andrzej Dzikiewicz, nauczyciel. Liczba frekwentantów wynosi 20. Frekwencya dobra, postępy dobre u 19, niedostateczne u 1.

Zakłady dla dzieci w wieku przedszkolnym.

II. Zakłady wychowcze dla dzieci nieobowiązanych jeszcze do nauki szkolnej.

W roku szkolnym 1908/9 istniało w 49 okręgach szkolnych dla dzieci ubogich rodziców 170 ochronek; w tej liczbie 41 utrzymywanych przez klasztory, 129 bądź przez osoby prywatne, bądź przez Stowarzyszenia lub Komitety.

Ogródków dziecięcych wedle systemu Froebla było 26. Trzy z nich istniały przy seminaryach nauczycielskich żeńskich, dalsze 8 utrzymywane przez miasta, były połączone z publicznemi szkołami i miały charakter zakładów publicznych, dostępnych dla ogółu dziatwy danej miejscowości. Przeważnie zaś były to zakłady, utrzymywane przez osoby prywatne.

Kursy specyalne.

III. Kursy naukowe specyalne praktyczne dla młodzieży, która obowiązkową naukę szkolną ukończyła, istnieją przy następujących szkołach żeńskich:

1. Przy liceum im. król. Jadwigi we Lwowie;

a) kurs robót ręcznych kobiecych, uczęszczało nań 33 uczenic.

b) kurs handlowy (dwuletni), uczęszczało nań 89 uczenic;

c) kurs gospodarstwa domowego (2-roczny), uczęszczało nań 27 uczenic.

2. Przy sześcioklasowej szkole wydziałowej żeńskiej im. Scholastyki w Krakowie:

a) kurs handlowy (dwuletni), na który uczęszczało 57 uczenic;

b) szkoła robót ręcznych kobiecych o kursie czteroletnim, do której uczęszczało 141 uczenic.

3. Przy sześcioklasowej szkole wydziałowej żeńskiej w Rzeszowie; kurs robót rącznych kobiecych (jednoroczny), obejmujący naukę szycia białego i krawieczyzny damskiej, uczęszczało nań 13 uczenic.

4. Przy pięcioklasowej szkole wydziałowej żeńskiej w Tarnowie: kurs robót ręcznych kobiecych (dwuletni) obejmujący naukę szycia białego i krawieczyzny damskiej, na który uczęszczało 56 uczenic.

5. Przy sześcioklasowej szkole wydziałowej żeńskiej w Jaśle: kurs dwuletni teoretyczny, mający na celu pogłębienie i zaokrąglenie wiadomości, nabytych w sześcioklasowej szkole wydziałowej, na który uczęszczało 27 uczenic.

VIII.

Nadzór szkolny.

W r. 1908/9 było ustanowionych 89 posad inspektorów szkolnych okręgowych dla nadzoru w 81 okręgach szkolnych, a to dla miasta Lwowa 3, dla okręgu lwowskiego zamiejskiego, bocheńskiego, krakowskiego miejskiego, przemyskiego, stanisławowskiego i kamioneckiego po dwie, dla wszystkich innych po jednej.

W ostatnich latach wzmogła się ilość szkół i klas w całym szeregu okręgów do tego stopnia, że zachodzi nieodzowna potrzeba ustanowienia posady drugiego inspektora szkolnego w innych także okręgach, by nadzór nad szkołami mógł odpowiedzieć swemu istotnemu zadaniu. Ze względu na to Rada szkolna krajowa czyni starania o ustanowienie pięciu nowych posad inspektorów, a mianowicie dla okręgów: kołomyjskiego, stryjskiego, wadowickiego, rzeszowskiego i sokalskiego.

W roku szkolnym 1908/9 miały wszystkie Rady szkolne okręgowe do załatwienia 297.221 spraw (o 16.564 więcej, aniżeli w roku poprzedzającym). W roku tym przypadało zatem na każdą Radę szkolną okręgową przeciętnie 3.500 spraw. Ilość posiedzeń Rad szkolnych okręgowych wynosiła przeciętnie na jedną Radę około 8.

IX.

Budowa szkół.

Rada szkolna krajowa prowadziła w roku 1908/9 akcyę budowy szkół ludowych przy pomocy zasiłków z funduszu szkolnego krajowego w myśl art. 9. ustawy z dnia 24. kwietnia 1894 Dz. u. kr. Nr. 49 w sposób przedstawiony w poprzednich sprawozdaniach jednak znacznie wydatniej, gdyż rozporządzając obfitszymi środkami, bo kwotą 200.000 K, wstawioną do budżetu szkolnego krajowego przy rubryce V. poz. 17, a nadto uchwaloną przez Sejm krajowy na posiedzeniu z dnia 12. marca 1907, względnie z dnia 30. października 1908 dziesięciomilionową pożyczką mogła przyjść z pomocą większej liczbie gmin wiejskich i miejskich.

Kredyt w kwocie 200.000 K przeznaczyła Rada szkolna krajowa przeważnie na rozszerzenie i przebudowę istniejących budynków szkolnych, a z krajowej dziesięciomilionowej pożyczki przyznawała bezzwrotne zasiłki wyłącznie na budowę nowych szkół.

W roku 1908/9 rozpoczęto budowę i przebudowę szkół przy pomocy kredytu w kwocie 200.000 K w 34 gminach.

Z kredytu tego asygnowała Rada szkolna krajowa zasiłki na budowę szkół rozpoczętych i ukończonych w roku 1909 w gminach miejskich i wiejskich w następujący sposób:

Starzyska (okręg Jaworów)	3.400·— K
Mała (okręg Ropczyce)	1.009·34 „
Skrzyszów (okręg Ropczyce) . . .	542·80 „
Kłonice (okręg Jaworów)	2.000·— „
Kadobna (okręg Kałusz)	1.000·— „
Iwaczów dolny (okręg Tarnopol) . . .	1.000·— „
Dobrynia (okręg Jasło)	2.000·— „
Laszki (okręg Jarosław)	3.000·— „
Rzędzianowice (okręg Mielec) . . .	400·— „
Horodzów (okręg Rawa)	4.000·— „
Tyśmienica (okręg Tłumacz) . . .	7.000·— „
Borzęcin (okręg Brzesko)	25.000·— „
Grab (okręg Jasło)	9.000·— „
Łazy dębowieckie (okręg Jasło) . . .	4.900·— „
Wola dębowiecka (okręg Jasło) . . .	1.000·— „

Olesno (okręg Dąbrowa)	2.000·— K
Lubatowa (okręg Krosno)	3.000·— „
Czerczyki ad Ławryków (okręg Rawa)	500·— „
Doliniany (okręg Gródek Jagielloński)	3.000·— „
Żukotyn (okręg Turka)	300·— „
Beremowce (okręg Zborów)	6.000·— „
Bednarówka nowa (okręg Nadwórna)	2.000·— „
Duliby (okręg Buczacz)	8.000·— „
Byczkowce (okręg Czortków)	5.000·— „
Hołe rawskie (okręg Rawa)	4.000·— „
Pogwizdów (okręg Bochnia)	10.000·— „
Dąbrówki (okręg Łańcut)	2.000·— „
Korościatyn (okręg Buczacz)	3.000·— „
Witkowice (okręg Kraków)	2.500·— „
Uście zielone (okręg Buczacz)	3.000·— „
Siepraw (okręg Wieliczka)	6.000·— „
Łęg ad Partyń (okręg Tarnów)	1.400·— „
Krościenko niżne (okręg Krosno)	10.000·— „
Kamesznica (okręg Żywiec)	10.000·— „
Kulczyce rustykalne (okręg Sambor)	3.000·— „
Klęczany (okręg Gorlice)	9.450·— „
Podzameczek (okręg Buczacz)	2.000·— „
Bodzanów (okręg Wieliczka)	4.000·— „
Wola pełkińska (okręg Jarosław)	1.686·28 „
Czarnołożce (okręg Tłumacz)	10.500·— „
Obarzańce (okręg Tarnopol)	5.000·— „
Pobrebce ad Korszyłów (okręg Zborów)	6.000·— „
Białobereska (okręg Kosów)	2.000·— „
Czukiew (okręg Sambor)	2.000·— „
Demborzyn (okręg Pilzno)	1.300·— „
Jaszczew (okręg Krosno)	2.000·— „
Słoboda rungórska (okręg Peczeniżyn)	1.000·— „
Gierałtowice (okręg Wadowice)	500·— „
Pobiedz (okręg Wadowice)	611·58 „
Podzwierzyniec (okręg Łańcut)	2.000·— „
Razem	200.000 K

W tym samym roku rozpoczęto przy pomocy krajowej dziesięciomilionowej pożyczki budowę nowych szkół w **170** gminach a suma zasiłków przyznanych na ten cel wynosi kwotę **2,248.200 K.**

W czasie od stycznia 1908 do końca roku 1909 wypłacono tytułem zasiłków bezzwrotnych z rzeczonej krajowej pożyczki łączną sumę 1,423.970 K.

Tu wypada nadmienić, że pismem z dnia 26. października 1908 L. 79.164 oznajmił Wydział krajowy, iż kwota 77.000 K, stanowiąca przekroczenie kredytu z roku 1907, przeznaczonego na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół zostanie w stosownym czasie rachunkowo przeprowadzona z dziesięciomilionowej pożyczki krajowej z roku 1907.

Z funduszu przeznaczonego na udzielanie bezprocentowych pożyczek na rozszerzenie i budowę nowych szkół przyznano w roku 1909 pożyczki 42 gminom w ogólnej kwocie 307.700 K, wypłacono zaś w tym roku 174 800 K.

W ten sposób w roku 1909 korzystało z bezzwrotnych zasiłków 204 gmin, z bezprocentowych pożyczek 42 gmin.

Nadto udzielił Wydział krajowy na wniosek Rady szkolnej 12 gminom jednorazowych bezprocentowych zasiłków w ogólnej kwocie 8.200 K z tak zwanego funduszu szkół ludowych z roku 1872.

Zdarza się często, że gminy tylko przy pomocy ustawowej prestacyi obszarów dworskich stawiają względnie rozszerzają budynki szkolne.

Wszelkie budowle zarządza się na podstawie opinii wydanej przez lekarza powiatowego tak co do przydatności gruntu podbudowlanego jak i co projektowanej budowy, względnie dobudowy.

Budowę nowych szkół przeprowadza się na podstawie nowych planów normalnych, które Rada szkolna krajowa wydała w roku 1909 dla szkół jedno- i dwuklasowych. W planach tych uwzględniono wymogi techniczne. sanitarne. i pedagogiczne w myśl projektów opracowanych przez specyalną komisyę i przyjętych na zwołanej w tym celu ankiecie dnia 24 października 1908.

Wygotowanie nowych planów normalnych dla szkół więcejklasowych jest w toku.

Każda budowa. względnie przebudowa, jest prowadzona pod nadzorem fachowego znawcy. Ponieważ personal niedość licznych w kraju oddziałów technicznych przy starostwach, przeciążony innemi czynnościami, nie mógł wystarczyć do wykonywania wszędzie nadzoru nad budową szkół, a ustanowienie własnych organów, pomijając brak funduszów, nie było możliwe wobec braku kandydatów nawet na istniejące posady w służbie państwowej, trzeba było dążyć do zapewnienia tego tak potrzebnego nadzoru w inny sposób. Rada szkolna krajowa czyniła zatem usilne starania, aby każdy okręg szkolny miał swego kierownika budowy szkół możliwie w siedzibie Rady szkolnej okręgowej. Nawiązano w tym celu rokowania z budowniczymi i inżynierami, przeważnie w innej służbie publicznej zatrudnionymi, którzy dali dowody praktycznego uzdolnienia i doświadczenia a zarazem rękojmię, że z podjętego obowiązku wywiążą się należycie.

Obecnie dla 66 okręgów szkolnych jest w powyższy sposób zapewniony nadzór techniczny a tylko do 13 okręgów szkolnych, z braku na miejscu odpowiednich sił technicznych, muszą dojeżdżać inżynierowie rządowi z sąsiednich Starostw.

Nadto wydała Rada szkolna krajowa 18. lutego 1909 do l. 8.904 specyalną instrukcyę dla kierowników budowy szkół, która to instrukcya zawiera szczegółowe postanowienia co do toku całej budowy.

Koszta nadzoru technicznego pokrywa fundusz szkolny krajowy.

Instrukcya dla kierowników budowy szkół.

1. C. k. Rada szkolna okręgowa obowiązaną jest doręczyć Kierownikowi budowy odpis orzeczenia wydanego w sprawie budowy szkoły wraz z wyciągiem hipotecznym, arkuszem posiadłości gruntowej, kopią z mapy katastralnej i opinią sanitarną dla gruntu, przeznaczonego pod budowę szkoły, a to do użytku podczas budowy.

2. Kierownik winien interweniować przy spisywaniu kontraktu, w szczególności czuwać ma nad tem, by budowę objął przedsiębiorca fachowo uzdolniony i zasługujący na zaufanie i to za ryczałtowem wynagrodzeniem (a nie za cenę kosztorysową) tudzież, by kwota ugodzona nie była wygórowaną.

Pożądanem jest, by przedsiębiorca zobowiązał się kontraktowo do uskutecznienia robót dodatkowych, jakie Kierownik dla trwałości budynku uzna za koniecznie potrzebne.

3. Jeżeli gmina, obszar dworski lub Rada szkolna miejscowa chce budować we własnym zarządzie, natenczas rzeczą Kierownika będzie dopilnować, by przyjęto majstra murarskiego do prowadzenia budowy.

4. Kierownik winien trzymać się ściśle planów, kosztorysu i przestrzegać postanowień zawartych w opinii sanitarnej i w orzeczeniu. — Nie może zatem czynić zmian, ani na własną rękę, ani na żądanie stron, lecz obowiązany jest wprzód odnieść się do Rady szkolnej krajowej i należycie uzasadnić potrzebę zmiany w planie lub kosztorysie podając w przybliżeniu ewentualny wydatek nadkosztorysowy. — W szczególności winien Kierownik pod osobistą odpowiedzialnością czuwać nad tem, by materyał budowlany zwłaszcza cegła i piasek był doborowej jakości, by drzwi na korytarz szkolny i do sal naukowych otwierały się na zewnątrz, by mieszkanie nauczyciela było zupełnie izolowane od korytarza i kancelaryi szkolnej, tudzież, by w jednym roku wyciągnięto mury tylko pod dach i nakryto dachówką (lub blachą), a dopiero w następnym roku budowę zupełnie wykończono i to najpóźniej do końca lipca tak, aby kolaudacya mogła się odbyć w sierpniu t. j. przed rozpoczęciem roku szkolnego. — Wykończenie choćby częściowe budowy w jednym roku szkolnym jest bezwarunkowo niedozwolone.

Budynek szkolny winien być tak ustawiony, by sale naukowe miały należyte światło. Projektowaną w planie piwnicę pod kuchią mieszkania nauczyciela należy wykonać tylko w takim razie, jeżeli Kierownik po wykopaniu odpowiedniej głębokości dołów nabierze przekonania, że piwnica będzie suchą.

Jeżeli grunt podbudowlany jest wilgotny, winien Kierownik w czasie budowy dopilnować, by dla zabezpieczenia budynku od wilgoci, grunt ten należycie odwodniono.

To samo dotyczy budynków drewnianych z tym dodatkiem, że nagromadzony na placu budowy materyał drzewny winien być kompletnie suchy i doborowej jakości; w przeciwnym razie Kierownik pod osobistą odpowiedzialnością obowiązany będzie wstrzymać rozpoczęcie budowy, a w razie potrzeby, odroczyć budowę do następnego roku.

5. Kontrakt budowy wraz z planami i kosztorysem ma znajdować się w rękach przewodniczącego komitetu budowy, jednak winien być dostępny każdej chwili dla Kierownika budowy.

6. Kierownik budowy ma prowadzić dziennik budowy, w którym winien zapisywać wszelkie spostrzeżenia i wydane zarządzenia w obecności przedsiębiorcy i członków komitetu budowy. Ci wszyscy mają umieszczać w dzienniku swe podpisy podczas każdorazowej bytności Kierownika na budowie.

7. Kierownik winien dopilnować, by budowa postępowała szybko i należycie tak, aby podczas kolaudacyi budynek mógł być odebrany bez wszelkiego zarzutu.

8. Rachunki uskutecznionych robót winien Kierownik sprawdzać i przedkładać z pospiechem, by przedsiębiorca nie ucierpiał z powodu zwłoki w wypłacie zaliczek. Pierwsze rachunki należy przedkładać c. k. Radzie szkolnej okręgowej, która na tej podstawie wypłaci zaliczki z prestacyi stron konkurencyjnych; późniejsze rachunki można przedkładać wprost c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Z przypadającej do wypłaty należytości należy strącać 5% tytułem raty kolaudacyjnej.

9. Kolaudacye będzie przeprowadzał inżynier rządowy w obecności Kierownika, przedsiębiorcy i miejscowych czynników interesowanych.

Wobec tego o ukończeniu budowy obowiązany jest Kierownik donieść c. k. Radzie szkolnej okręgowej, celem zarządzenia kolaudacyi i równocześnie c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Kierownik budowy zestawia do kolaudacyi ostateczny obrachunek z przedsiębiorcą.

10. Pożądanem jest, by przedsiębiorcy wraz z budynkiem szkolnym poruczono także postawienie wolno stojących wychodków wraz z dołem kloacznym, względnie, winien Kierownik dołożyć starań, by gmina sama postawiła wychodki pod jego kierunkiem, w każdym jednak razie, przed kolaudacyą.

Wychodki winne być umieszczone w miejscu dogodnem dla dziatwy szkolnej i dla nauczycieli w znacznem jednak oddaleniu od miejsca, które uznano za najodpowiedniejsze na studnię.

X.

Seminarya nauczycielskie.

Liczba seminaryów. W roku szkolnym 1908/9 było Galicyi 16 państwowych seminaryów nauczycielskich. Z tych było 13 męskich: w Kętach, Krakowie, Krośnie, Lwowie, Rudniku, Rzeszowie, Samborze, Sokalu, Stanisławowie, Starym Sączu, Tarnopolu, Tarnowie i Zaleszczykach i 3 żeńskie: w Krakowie, Lwowie i Przemyślu.

Pan Minister W. i O. zezwolił na otwarcie państwowego Seminaryum nauczycielskiego męskiego w Czortkowie z językiem wykładowym polskim i ruskim począwszy od roku 1909/10.

Język wykładowy. Językiem wykładowym był język polski w 7 seminaryach nauczycielskich: w Kętach, Krakowie, Krośnie, Rudniku, Rzeszowie, Starym Sączu i Tarnowie, oraz w jednem żeńskiem: w Krakowie. Wszystkie inne mają język wykładowy polsko-ruski, a mianowicie wykłada się w nich po rusku prócz nauki religii g. k. i języka ruskiego naukę matematyki i historyi naturalnej, a w seminaryach męskich także naukę gospodarstwa wiejskiego. W seminaryum nauczycielskiem w Krośnie jest język ruski obowiązkowym przedmiotem nauki, a w seminaryach nauczycielskich męskich w Krakowie, Rzeszowie i Tarnowie, tudzież w seminaryum nauczycielskiem żeńskiem w Krakowie, udziela się go jako przedmiotu nadobowiązkowego.

Z wyjątkiem seminaryów męskich w Kętach i Rudniku, seminarya nauczycielskie męskie i żeńskie liczyły po cztery kursa. W bieżącym roku szkolnym istnieją oddziały równorzędne na I. kursie w 8 seminaryach męskich: w Krakowie, Rzeszowie, Tarnowie, Lwowie, Samborze, Sokalu, Stanisławowie i Tarnopolu, tudzież we wszystkich 3 seminaryach żeńskich; na II. kursie w 3 seminaryach męskich (w Krakowie, Samborze i Tarnopolu); na III. kursie w seminaryach męskich (w Krakowie, Samborze i Tarnopolu); tudzież we wszystkich trzech seminaryach żeńskich; na IV. roku w seminaryach męskich w Krakowie i Tarnopolu, tudzież we wszystkich seminaryach żeńskich.

Na podstawie upoważnienia P. Ministra W. i O. z dnia 12. stycznia 1909 L. 41831 c. k. Rada szkolna krajowa wydała dnia 23. lipca 1909 L. 182 Pr. nowe przepisy o kształceniu nauczycieli, oraz o uzdolnieniu do nauczania w szkołach ludowych, opracowane na zasadzie ustawy z dnia 12. czerwca 1907 (Dz. ust. kr. Nr. 101).

Nowy statut organizacyjny.

Nowy statut organizacyjny seminaryów nauczycielskich obejmuje jednolity plan dla seminaryów żeńskich, tudzież po myśli §. 2. wyż wymienionej ustawy krajowej osobny plan dla seminaryów nauczycielskich męskich o kierunku językowo-rysunkowym, osobny zaś dla seminaryów męskich o kierunku przyrodniczo-gospodarskim. Mimo różnic występujących w programie niektórych przedmiotów, układ obu tych planów przestrzega ściśle tej zasady, że poziom ogólnego wykształcenia i praktyczne przysposobienie do zawodu nauczycielskiego w seminaryach męskich jednej i drugiej kategoryi są jednakowe, a przeto świadectwo dojrzałości uprawnia w myśl §. 15. powyżej zacytowanej ustawy do prowizorycznej służby nauczycielskiej we wszystkich szkołach ludowych bez względu na to, w którem seminaryum je uzyskano, o ile kandydat — ze względu na znajomość języków tem świadectwem wykazaną — odpowiada wymaganiom szkoły, do której ma być przeznaczony.

Reskryptem z dnia 12. stycznia 1909 L. 41.831 i z dnia 9. czerwca 1909 L. 21.187 postanowił P. Minister po myśli §. 10. wspomnianej ustawy, że plan naukowy o kierunku językowo-rysunkowym ma być zaprowadzony w seminaryach nauczycielskich męskich: w Krakowie, Tarnowie, Rzeszowie, we Lwowie, Stanisławowie i Tarnopolu; natomiast plan naukowy o kierunku przyrodniczo-gospodarczym zaprowadza się w seminaryach nauczycielskich męskich w Kętach, Starym Sączu, Krośnie, Sokalu, Samborze, Rudniku i w Zaleszczykach.

Plany naukowe, przepisane w nowym statucie organizacyjnym, wprowadza się w życie z początkiem roku szkolnego 1909/10 w klasie przygotowawczej i na I. kursie. W seminaryach męskich, w których obowiązywać będzie plan nauki o kierunku przyrodniczo-gospodarczym, pozwolono zaprowadzić naukę gospodarstwa wiejskiego na II. kursie już z początkiem roku szkolnego 1909/10, wskutek czego nauka w tych seminaryach już i na II. kursie prowadzona być może według nowego planu.

Również polecono zaraz z początkiem roku szkolnego 1909/10 zaprowadzić, o ile można, w seminaryach o kierunku językowo-rysunkowym roboty w ogrodzie szkolnym, w seminaryach zaś o kierunku przyrodniczo-gospodarczym ćwiczenia praktyczne w ogrodzie szkolnym i na polu doświadczalnem.

O ileby niektóre seminarya zamierzały w okresie przejściowym t. j. do czasu, aż nowe plany naukowe obowiązywać będą na wszystkich czterech kursach, zaprowadzić niektóre postanowienia nowych planów naukowych już wcześniej, mogą Dyrekcye przedkładać c. k. Radzie szkolnej krajowej odpowiednie wnioski gron nauczycielskich.

Wszelkie inne postanowienia nowego Statutu organizacyjnego wchodzą w życie z początkiem roku szkolnego 1909/10, a natomiast tracą moc obowiązującą wszelkie wyjątkowe przepisy, wydane poprzednio dla poszczególnych seminaryów nauczycielskich; nauka ma się odbywać ściśle według przepisów Statutu organizacyjnego i zawartych w nich wskazówek metodycznych.

Nowy statut seminaryów nauczycielskich kładzie nacisk na stronę wychowawczą i kształcenie charakteru przyszłych nauczycieli ludowych, a w nauce wprowadza pewne ulepszenia i uproszczenia, które podyktowane były względami dydaktycznymi i dotychczasowem doświadczeniem.

I tak naukę historyi pedagogiki oparto głównie na lekturze wybranych ustępów i całych dzieł pedagogicznych, uwzględniając szczególnie rozwój szkoły ludowej w kraju ojczystym. Kształcenie metodyczne odnosić się ma przedewszystkiem do wyrobienia wprawy w udzielaniu nauki języka wykłado-

wego i rachunków, jako przedmiotów, które są podstawą nauki w szkołach ludowych.

W języku wykładowym określono ściślej niż dotychczas zakres wymagań dla poszczególnych kursów, polecono szczególniej kłaść nacisk na ustne wyrażanie myśli, pielęgnując troskliwie tak potrzebną nauczycielowi sztukę opowiadania. Historyę literatury poznawać mają uczniowie głównie na podstawie lektury najcelniejszych dzieł, unikając memorowania szczegółowych dat biograficznych i bibliograficznych. W zakładach utrakwistycznych polecono zwracać uwagę na analogiczne zjawiska gramatyczne w drugim języku wykładowym.

Dla języka niemieckiego opracowano nowy plan nauki, zastosowany do potrzeb przyszłych nauczycieli ludowych, o zakresie wymagań znacznie od dotychczasowego skromniejszym, i do osiągnięcia możliwym. Ponieważ nauka tego języka zdąża głównie do wyrobienia wprawy w używaniu języka potocznego, przeto na pierwszy plan wysunięto rozmówki o przedmiotach z życia codziennego, polecając traktować gramatykę o tyle, o ile jest konieczna do poprawnego wyrażania się ustnie i piśmiennie.

W nauce geografii ma być szczególnie uwydatniony kraj ojczysty, a historya kraju ojczystego jest przedmiotem obowiązkowym. W planie nauki historyi poświęcono najwięcej czasu i uwagi dziejom nowożytnym, ograniczając natomiast materyał naukowy z dziejów średniowiecznych i starożytnych, które mniejsze mają znaczenie dla szkoły ludowej i mniej są uwzględnione w czytankach i szkółkach.

Materyał naukowy z matematyki doznał odmiennego uprupowania, toż samo materyał naukowy z historyi naturalnej i fizyki. Nauką przyrody uwzględniać ma potrzeby hygieny szkolnej, a nauczanie somotologii i hygieny poruczone będzie lekarzowi specyalnie do tego uzdolnionemu, który będzie zarazem lekarzem szkolnym.

Dla lekarzy szkolnych przygotowuje Rada szkolna krajowa odpowiednią instrukcyę, wysłuchawszy opinii krajowej Rady zdrowia.

Nauka gospodarstwa wiejskiego w seminaryach o kierunku językowo-rysunkowym ogranicza się do ogrodnictwa i sadownictwa, w seminaryach o kierunku przyrodniczo-gospodarczym obejmuje najważniejsze zasady uprawy roślin i hodowli zwierząt oraz zarządu gospodarstwa wiejskiego. Nauka ta ma być przeważnie praktyczna, to też punktem ciężkości w tym przedmocie będą prace uczniów w ogrodzie szkolnym, względnie na polu doświadczalnem tudzież, wycieczki według należycie obmyślonego planu. W seminaryach żeńskich przy nauce przyrody uwzględniać się będzie specyalnie warzyniwctwo i ogrodnictwo.

Plan nauki rysunków, ułożony na zasadzie nowego kierunku, przyjętego od lat kilku w tej nauce, względnie szczególnie rysowanie z natury i z pamięci, ćwiczenia w szkicowaniu i rysowaniu na tablicy szkolnej.

Nauka muzyki doznała częściowego ograniczenia; obowiązkowym przedmiotem jest obecnie ogólna nauka muzyki i śpiewu, oraz gra na skrzypcach we wszystkich seminaryach męskich i żeńskich. W tych ostatnich nauka ta poprzednio nie była przedmiotem obowiązkowym. Gra na fortepianie i na organach stanowi przedmiot nauki naobowiązkowej.

W nauce gimnastyki położono szczególny nacisk na urządzenie i prowadzenie gier i zabaw dla młodzieży, ażeby w tych szkołach, które nie posiadają odpowiednio urządzonej sali gimnastycznej lub gdzie młodzież nie ma sposobności pobierania nauki w sali towarzystwa gimnastycznego, umożliwić odbywanie gimnastyki w letniej porze w formie gier i zabaw na wolnem po-

wietrzu. W tym celu przepisano też, że przy egzaminie kwalifikacyjnym dla szkół ludowych pospolitych kandydaci i kandydatki, którzy nie ubiegają się o uzdolnienie do uczenia gimnastyki, muszą jednak teoretycznie i praktycznie okazać, że umieją prowadzić gry i zabawy dla młodzieży i niemi kierować.

Nauka robót ręcznych kobiecych w seminaryach żeńskich ma obecnie na celu uzdolnienie do udzielania nauki tego przedmiotu tylko w szkołach ludowych pospolitych. Celem uzyskania kwalifikacyi do szkół wydziałowych, mają kandydatki poddawać się egzaminowi z grupy technicznej, która obejmuje także roboty ręczne w szerszym zakresie, stosownie do potrzeb naszego społeczeństwa.

Plan nauki robót ręcznych w seminaryach uwzględnia też przeważnie roboty praktyczne, potrzebne w gospodarstwie domowem, pomija zaś prace artystyczne, kosztowne, dla ogółu ludności nieprzydatne, zaleca natomiast zwrócić uwagę na miejscowe właściwości. Za zezwoleniem Rady szkolnej krajowej, na wniosek grona nauczycielskiego nastąpić może rozszerzenie nauki na inne roboty, w planie nie wymienione lub nawet zmiana planu naukowego. odpowiadająca miejscowym potrzebom. Zasadniczej zmiany doznał też ustrój klasy przygotowawczej przy seminaryach męskich. Ponieważ zadaniem tej klasy jest należyte przygotowanie uczniów w języku wykładowym, względnie w językach wykładowych i wyrobienie pewności w rachunkach, przeto w planie naukowym uwzględniono tylko takie przedmioty, które służą głównie do kształcenia formalnego, a więc przedewszystkiem naukę języków i rachunków, tudzież rysunki z nauką form geometrycznych i kaligrafię. Na geografię, historyę, historyę naturalną i fizykę nie wyznaczono osobnych godzin; materyał naukowy z tych przedmiotów w odpowiednim wyborze i opracowaniu ma jednak wejść do wypisów, jako materyał lektury.

Jest nadzieja, że klasa przygotowawcza tak urządzona odpowie lepiej swemu zadaniu. Na tę innowacyę Pan Minister szczególną zwrócił uwagę i polecił zdać sobie sprawę z wyników nauki na podstawie nowego planu, już po dwóch latach szkolnych.

Szczegółowej rewizyi poddano także przepisy odnoszące się do podziału godzin, do metody nauki, podręczników i środków naukowych w seminaryach nauczycielskich, a w najbliższym czasie nastąpi rewizya obowiązujących dotąd w poszczególnych zakładach przepisów karności w celu zastosowania ich do postanowień nowego statutu i do wymagań czasu.

Egzamin dojrzałości, który w myśl postanowień ustawy państwowej obejmuje wszystkie przedmioty nauki w seminaryach nauczycielskich doznał uproszczenia i ułatwienia przez obszerniejsze stosowanie uwolnień od egzaminu z niektórych przedmiotów, natomiast przepisano, że z języka wykładowego, (z języków wykładowych), tudzież z matematyki wszyscy abituryenci (abituryentki) składać muszą egzamin ustny, gdyż oba te przedmioty są osią nauki w szkołach ludowych i wymagają dokładnego przygotowania w seminaryach nauczycielskich.

Co do zakresu wymagań i sposobu egzaminowania polecono przy egzaminie dojrzałości kłaść główny nacisk na gruntowne rozumienie rzeczy istotnych, a w szczególności na uzdatnienie abituryenta (abituryentki) do zawodu nauczycielskiego; nie należy żądać mniej ważnych szczegółów lub pamięciowej reprodukcyi materyału naukowego. Pod względem formalnym zalecono żądać odpowiedzi jasnych i pewnych, a pod względem języka poprawnych. Szczególnie zwracać się będzie uwagę na to, czy abituryent przyswoił sobie do-

kładnie materyał zawarty w książkach dla szkół ludowych i czy go należycie rozumie.

W związku z nowym statutem dla seminaryów nauczycielskich poddano także szczegółowej rewizyi przepisy o kursach dla kształcenia nauczycielek robót ręcznych kobiecych, tudzież przepisy a kursach dla kształcenia nauczycielek ogródków freblowskich.

Do planu nauki kursu robót wprowadzono naukę religii i hygieny tudzież języka ruskiego, jako drugiego wykładowego, Zmieniono też plan nauki rysunków, uwzględniaiąc w nim nowy kierunek i przystosowując go dokładnie do robót ręcznych kobiecych. Zakres uprawnień kursu robót ograniczono do szkół ludowych pospolitych, gdyż równocześnie wprowadzono naukę robót ręcznych, jako przedmiot egzaminu wydziałowego w grupie technicznej dla nauczycielek.

Na kursach dla kształcenia nauczycielek ogródków dziecięcych zaprowadzono naukę robót ręcznych kobiecych w zakresie stosownych dla potrzeb ogrodniczek freblowskich, oraz naukę hygieny.

Dla prywatystek, które pragną uzyskać uzdolnienie na mistrzynie ogródka dziecięcego przepisano (zamiast trzechmiesięcznego) pięciomiesięczne hospitowanie we wzorowe urządzonym ogródku freblowskim. Nowy statut organizacyjny seminaryów nauczycielskich po myśli uchwały Rady szkolnej krajowej i wspomnianego powyżej reskryptu ministeryalnego obowiązywać będzie na razie prowizorycznie, aby dać gronom nauczycielskim możność wypróbowania go w praktyce, poczem Rada szkolna krajowa przeprowadzi w nim zmiany, oparte na własnem doświadczeniu i na opinii gron nauczycielskich.

Szkoły ćwiczeń. Szkół ćwiczeń było 17. W szkole ćwiczeń z polskim językiem wykładowym przy męskiem seminaryum nauczycielskiem w Krośnie, w roku szkolnym 1908/9 istniały trzy pierwsze klasy, a z początkiem roku szkolnego 1908/10 otwarto klasę IV; wszystkie inne szkoły ćwiczeń liczyły po 4 klasy. W 11 z nich był językiem wykładowym język polski, a w 6 język ruski. Szkoły ćwiczeń z językiem wykładowzm polskim istniały przy seminaryach nauczycielskich męskich w Krakowie, Lwowie, Rzeszowie, Samborze, Stanisławowie, Tarnopolu i Tarnowie, tudzież przy seminaryach nauczycielskich żeńskich w Krakowie, Lwowie i Przemyślu; szkoły ćwiczeń z językiem wykładowym ruskim były przy seminaryach nauczycielskich męskich we Lwowie, Samborze, Sokalu, Stanisławowie i Tarnopolu, oraz przy seminaryum naczycielskiem żeńskiem we Lwowie.

W innych seminaryach szkołę ćwiczeń zastępują miejscowe szkoły ludowe.

W Sokalu rozpoczęto budowę nowego, obszernego budynku dla seminaryum męskiego, który w lecie 1910 będzie ukończony.

Zapotrzebowanie nowych sił nauczycielskich przedstawia się jak następuje:

Liczba kandydatów dostarczanych przez seminarya. Z początkiem roku szkolnego 1908/9 otwarto w szkołach ludowych klas nowych 709. Od 1. września 1908 do 31. sierpnia 1909 przeszło w stan spoczynku nauczycieli i nauczycielek 94. Od 1. września 1908 do 31. sierpnia 1909 zmarło 75. Zapotrzebowanie przeto nowych sił nauczycielskich w roku 1908/9 wynosiło ogółem 878.

Seminarya nauczycielskie publiczne dostarczają obecnie 623 sił a to 446 kandydatów, 177 kandydatek (wedle przecięcia z ostatniego trzechlecia).

Liczba kandydatów nauczycielskich, którzy ukończyli prawidłowo studya w seminaryach publicznych podniesie się znacznie, gdy założone w ostatnich

latach seminarya w Kętach, Rudniku i Czortkowie będą miały wszystkie cztery kursy. Rokowanie w sprawie założenia nowego seminaryum nauczycielskiego zeńskiego we wschodniej części kraju są obecnie w toku.

Resztę zapotrzebowania pokrywają siły, które odbyły studya przygotowawcze w zakładach prywatnych.

Prywatne seminarya nauczycielskie.

W ubiegłym roku szkolnym istniały następujące seminarya nauczycielskie:

a) z prawem szkół publicznych:

1. Seminaryum Zofii Strzałkowskiej we Lwowie: liczba uczenic 230 (I. 57. II. 58. III. 58. IV. IV. 57.).

2. Seminaryum Towarzystwa szkoły ludowej im. Franciszka Preisendanza w Krakowie, liczba uczenic 198 (I. 42. II. 53, III. 51. IV 52.).

b) bez prawa szkół publicznych:

3. Seminaryum z ruskim językiem wykładowym we Lwowie, utrzymywane przez ruskie Towarzystwo pedagogiczne; liczba uczenic 141 (I. 39. II. 36. III. 35. IV. 31.).

4. Seminaryum utrzymywane przez Towarzystwo „Dom rodzinny“ w Krakowie; liczba uczenic 134 (I. 34. II. 31. III. 29. IV. 40.).

5. Seminaryum profesora gimn. Ignacego Mayera w Brodach; liczba uczenic 71 (II. 40. IV. 31.).

6. Seminaryum Kazimiery Markowskiej w Sokalu; liczba uczenic 75. (I. 40. III. 35.).

7. Seminaryum utrzymywane przez Towarzystwo pedagogiczne w Stanisławowie; liczba uczenic 195. (I. 60. II. 51. III. 40. IV. 44.).

8. Seminaryum Anny Rychnowskiej we Lwowie; liczba uczenic 96. (I. 32. II. 15. III. 22. IV. 27.).

9. Seminaryum utrzymywane przez Towarzystwo pedagogiczne w Buczaczu: liczba uczenic 62. (I. 39. III. 23.).

10. Seminaryum profesora Wincentego Tyrana w Nowym Sączu; liczba uczenic 87. (I. 38. II. 49.).

11. Seminaryum prof. gimn. Franciszka Vogla w Tarnopolu; liczba uczenic 127. (I. 48. II. 38. III. 25. IV. 16.).

12. Seminaryum z niemieckim językiem wykładowym utrzymywane przez konwent Córek Bożej Miłości w Krakowie; liczba uczenic 73. (I. 40. III 33.).

13. Semiaryum prof. gimn. Wilhelma Kuczery w Rzeszowie; liczba uczenic 67. (I. 14. II. 26. III. 27.).

14. Seminaryum SS. Bazylianek w Jaworowie z językiem wykładowym ruskim; liczba uczenic 61 (I. r. 22. III. r. 22. IV. r. 17).

15. Seminaryum przełożonej instytutu św. Hildegardy w Białej z językiem wykładowym polskim i niemieckim; liczba uczenic (59 II. 29. IV. 30).

16. Seminaryum dr. Czesława Górskiego, dyr. Ferdynanda Maissa i dr. Andrzeja Wcisły pod kierownictwem dr. Józefa Kurowskiego w Bochni, z językiem wykładowym polskim; liczba uczenic 67 (I. r. 34. na III. r. 33).

17. Seminaryum Kaspra Brzostowicza, Emila Pelikana i dr. Feliksa Czajkowskiego w Krośnie z językiem wykładowym polskim; liczba uczenic 27 (I. r. 14. III. 13).

18. Seminaryum Sebaldy Münnichowej w Krakowie z językiem wykładowym polskim; liczba uczenic 210. (I. 51. II. 51. III. 52. IV. 56.).

19. Seminaryum ks. Stanisława Sokołowskiego w Kołomyi z językiem wykładowym polskim liczba uczenic 105 (I. r. 27. II. 37. III. 23. IV. 18).

20. Seminaryum PP. Benedyktynek łać. w Przemyślu z wykładowym językiem polskim; liczba uczenic 142 (I. 40. II. 40. III. 29. IV. 33.).

21. W Brzeżanach (właściwie wyższy zakład naukowy żeński) I. 17., II., 12.. III. 11.

Nadto przybyło w roku 1909/10 seminaryum:

22. Towarzystwa szkoły ludowej w Białej; liczba uczenic (I. r. 24. na II. r. 39).

Frekwencya w seminaryach.

W seminaryach nauczycielskich męskich była w roku szkolnym 1908/9, następująca frekwencya:

	na początku r. szk.	przy końcu r. szk.
w klasie przygotowawczej	734	633
na kursach	2705	2506
razem	3439	3139

W ciągu roku ubyło mianowicie: w klasie przygotowawczej 101 t. j. 13·7 %, (w roku poprzednim 85 t. j. 12·7 %), na kursach 199 t. j. 7·3 %, w roku poprzednim 180 t. j. 7 %).

Według frekwencyi idą seminarya męskie w następującym porządku: 1. Kraków (430), 2. Tarnopol (360), 3. Sambor (355), 4. Stanisławów (331), 5. Tarnów (292), 6. Lwów (278), 7. Sokal (269), 8. Stary Sącz, (236), 9. Krosno, (230), 10. Zaleszczyki (228), 11. Rzeszów (227), 12. Rudnik (106), 13. Kęty (97).

W trzech publicznych seminaryach nauczycielskich żeńskich było na kursach na początku roku szkolnego 1908/9: 938 uczenic, z czego przy końcu roku szkolnego zostało 920. W ciągu roku ubyło zatem 18 uczenic t. j. 1.9 % (w roku poprzednim ubyło 26 uczenic t. j. 3 %.)

Z początkiem roku szkolnego 1909/10 zapisało się:

a) w seminaryach nauczycielskich męskich:

do klasy przygotowawczej . . . . . 683 (o 25 mniej)
na kursa . . . . . 2811 (o 154 więcej)
razem . . . . . 3494 (o 129 więcej)

b) w publicznych seminaryach nauczycielkich żeńskich:

na kursa . . . . . 960 (o 34 więcej).

Wyniki nauki.

Stan nauki, w seminaryach nauczycielskich jest w ogóle zadowalający.

Wynik klasyfikacyi w seminaryach nauczycielskich przy końcu roku szkolnego 1908/9 uwidocznione są w Tab. 35.

a) w seminaryach męskich:

klasyfikowano 3139
z tego otrzymało postęp pomyślny . 2812 t. j. 89·5 %
reprobowano . . . . . 327 „ 10·5 %

b) w seminaryach żeńskich:

klasyfikowano 920
z tego otrzymało postęp pomyślny . 912 „ 99·01 %
reprobowano . . . . . 8 „ 0·99 %

Nadzwyczajne dotacye, wyjednane przez Radę szkolną krajową na potrzeby poszczególnych seminaryów są uwidocznione w Tab. 40.

Internaty. Stan internatów dla uczniów seminaryów nauczycielskich przedstawiał się w roku 1908/9, jak następuje:

Kęty. Internat jest własnością Towarzystwa opieki nad wychowańcami c. k. Seminaryum nauczycielskiego męskiego w Kętach i mieści się w dwóch wynajętych budynkach. Opiekę i utrzymanie ma 35 uczniów, opłata miesięczna wynosi za jednego ucznia 32 K. Dochody czerpie Towarzystwo ze stypendyów pedagogicznych, wypłacanych przez Dyrekcyę seminaryum, dopłat uczniów 8 do 22 K miesięcznie, od których sześciu jest uwolnionych, z wkładek członków, datków dobrowolnych i subwencyi. Zarządem ogólnym zajmuje się Wydział Towarzystwa, nadzór i opiekę sprawuje regens.

Kraków. 1. Dla uczniów seminaryum nauczycielskiego męskiego w Krakowie istnieje Internat pod opieką „Stowarzyszenie internatów dla uczniów c. k. Seminaryum nauczycielskiego męskiego w Krakowie".

Z początkiem roku szkolnego 1905/6 internat ten otrzymał pomieszczenie we własnym budynku dwupiątrowym przy ul. Karmelickiej l. 41. Ponieważ dom ten jest obszerny, przyjęto w roku 1908/9 60 seminarzystów do tego zakładu. Komitet stara się o rozszerzenie budynku w celu przyjęcia większej liczby uczniów (100).

2. W bursie dla synów nauczycielskich mieszkało 15 uczniów tego zakładu.

3. Internat SS. Nazaretanek w Krakowie mieści 60 uczenic, z których do seminaryum żeńskiego uczęszcza 22. Uczenice te płacą za całe utrzymanie t. j. wikt, światło, opał i pranie po 50 K miesięcznie, ale nie wszystkie, gdyż kilka płaci od 20—40 K, a kilka jest umieszczonych bezpłatnie.

Lwów. 1. Internat im. Grzegorza Piramowicza posiada własny okazały budynek przy ul. Leona Sapiehy l. 57, odpowiadający wszelkim wymogom hygienicznym i pedagogicznym, sale bardzo obszerne i jasne, wielką salę na zebrania, odczyty i uroczystości, uczelnię, łazienki z natryskami, zasobną bibliotekę własną, pięknie się rozwijającą orkiestrę i t. d. Budynek postawiono bez własnych funduszów jedynie dzięki zasiłkom z funduszu krajowego, z których umarza się stopniowo koszta budowy. Ciąży na nim jednak jeszcze znaczny dług hipoteczny. Zarząd tego nowego zakładu należy do Wydziału Towarzystwa opieki nad Internatem im. Piramowicza, którego przewodniczącym jest wiceprezydent Rady szkolnej krajowej Dr. Dembowski, a zastępcą przewodniczącego dyrektor seminaryum ks. Wołcz, a kieruje zakładem nauczyciel szkoły ćwiczeń Ferdynand Szczurkiewicz przy pomocy prefektów Franciszka Dubrawskiego i Ludwika Jasińskiego. W internacie tym było umieszczonych 83 kandydatów obu narodowości; za 74 z nich pobierał Zarząd od Dyrekcyi c. k. seminaryum nauczycielskiego męskiego stypendya pedagogiczne, 8 kandydatów było umieszczonych na własny koszt a jeden bezpłatnie. Z powodu, że wypłacane stypendya po 24 względnie po 20 K miesięczne wobec panującej drożyzny nie wystarczały na utrzymanie, dopłacali wychowankowie po 10 względnie po 14 K miesięcznie.

2. Internat św. Jozafata mieści się w budynku własnym przy ul. Mochnackiego l. 32. Zarząd ogólny należy do Komitetu wybranego z łona Towarzystwa św. Wincentego a Paulo. W skład Komitetu wchodzą: Dyrektor c. k. Seminaryum ks. Walenty Wołcz i katecheta ks. Józef Boczar. Zarząd wewnętrzny prowadzą: Jan Kornecki, nauczyciel szkół miejskich we Lwowie i Michał Głowiak, zastępca nauczyciela polskiej szkoły ćwiczeń przy tutejszem c. k. Seminaryum. W internacie tym mieściło się 38 wychowanków, utrzymywanych kosztem stypendyów pedagogicznych.

3. Internat „Komitetu opieki obywatelskiej“ pod zarządem Sióstr Rodziny Maryi wyłącznie dla uczenic seminaryum żeńskiego we Lwowie. Mieścił 67 kandydatek za opłatą miesięczną 30—32 K.

4. Internat prywatny Heleny Zawadzkiej mieścił w roku 1908/9 16 uczenic z rozmaitych szkół za opłatą 36—32 K. W tem tylko 2 kandydatki po 40 K.

5. Internat PP. Bazylianek składa się z dwóch domów graniczących ze sobą: w jednym mieści się prywatne ruskie gimnazyum i utrzymuje 50 internistek, w drugim mieści się również 50 uczenic z rozmaitych szkół, z których 7 uczęszcza do tutejszego seminaryum. Opłata miesięczna od 24—40 K, przecięnie 30 K, 15 utrzymują umieszczenie bezpłatnie.

6. Internat lwowski im. św. Jana Kantego pod zarządem Sióstr Felicyanek. Mieści 55 uczenic z rozmaitych szkół, z tego dwie kandydatki płacą po 36 K. — reszta od 12—36 K. 8 bezpłatnych.

7. Internat św. Olgi, utrzymywany przez ruskie Towarzystwo pedagogiczne. Mieści 45 uczenic z rozmaitych szkół, z tych 4 kandydatki uczęszczają do tutejszego zakładu. Opłata wynosi 24—40 K.

Przemyśl. 1. Internat PP. Benedyktynek łać. mieścił 46 kandydatek za opłatą miesięczną 32 K;

2. Internat PP. Felicyanek mieścił 81 kandydatek za opłatą miesięczną 32 K;

3. Internat PP. Bazylianek mieścił 40 kandydatek na opłatą miesięczną 34 koron.

Rudnik. Zakład posiadał 2 internaty:

1. Internat św. Stanisława, położony w Kopkach, w odległości 2 km. od Rudnika mieści się w budynku użyczonym na ten cel bezinteresownie przez J. E. hr. Różę Tarnowską. Zarząd ogólny spoczywa w rękach Zarządu dóbr Kopki, rektorem był zast. naucz. w tut. c. k. Seminaryum naucz. p. Teofil Nieger. W internacie mieściło się 27 wychowanków, utrzymywanych kosztem stypendyów pedagogicznych.

2. Internat Grona nauczycielskiego mieści się w mieszkaniu umyślnie na ten cel wynajętem. Zarząd ogólny i wewnętrzny spoczywa w rękach całego Grona nauczycielskiego c. k. semin. naucz. Internat dawał pomieszczenie 25 wychowankom, utrzymywanym kosztem stypendyów pedagogicznych.

Rzeszów. 1. Wielki internat w budynku, ofiarowanym na ten cel bezpłatnie przez fundacyę ś. p. Dra Towarnickiego, zostaje pod zarządem ks. katechety seminaryum nauczycielskiego Wawrzyńca Pilszaka, tudzież profesorów Wilhelma i Mazurkiewicza. W tym internacie jest w b. r. szk. umieszczonych 105 kandydatów.

2. Mały internat, utrzymywany pod ścisłą kontrolą całego grona mieści obecnie 11 kandydatów. Dyrekcya wypłaca za kandydatów umieszczonych w internatach, zarządom tychże po 20 K miesięcznie, a nadto dopłacają kandydaci tam umieszczeni *a)* w wielkim internacie z IV. roku po 2 K., z III roku po 3 K., z II, roku po 4 K., z I. pokn po 5 K. *b)* w małym internacie każdy po 6 K. miesięcznie. Oprócz tych dochodów i subwencyi rocznej od Sejmu wynoszącej 1200 do 1600 K nie mają te internaty żadnych ubocznych dochodów.

Sambor. Internat mieści się w dwupiątrowym domu własnym, zbudowanym obok c. k. Seminaryum nauczycielskiego. Jest dokoła otoczony parkiem i ogrodem obejmującym przestrzeni około dwóch morgów. Budynek, jak i grunt jest własnością „Towarzystwa opieki nad internatem dla uczniów c. k. Semi-

naryum nauczycielskiego w Samborze", a jedynie ciąży za nim hipoteka Wydziału krajowego w kwocie 40.000 K, jako udzielona w swoim czasie subwencya na budowę gmachu internatu.

Dom wraz z ogrodem jest dziś wartości przeszło 100.000 K. W internacie znajduje pomieszczenie stale, tak w roku 1908/9, jak i obecnie 100 wychowanków, którzy za opłatą 25 K miesięcznie otrzymują wikt, pomieszkanie, opał, światło, pranie, usługę i opiekę lekarską (wraz z medykamentami) tudzież opiekę pedagogiczną.

Wszyscy wychowankowie pobierają bądź rządowe, bądź też krajowe stypendya w wysokości 10 do 20 K miesięcznie, resztę zaś t. j. uzupełnienie do 25 K dopłacają z własnych funduszów. Uczniowie celujący wolni są od wszelkiej dopłaty.

Nadzór nad wychowankami wykonują trzej prefekci, nauczyciele tutejszego zakładu, którzy mieszkają stale w budynku internatu. Lekarzem jest Dr. Wojciech Chrząszczewski, docent somatologii i hygieny tutejszego c. k. Seminaryum.

Instytucya internatu, pod względem wychowania odpowiada w zupełności swemu zadaniu, a gdy jeszcze zostaną zbudowane łazienki dla wychowanków, która to sprawa jest obecnie w toku, w takim razie i pod względem zdrowotnym instytucya ta nie będzie pozostawiała nic do życzenia.

Sokal. 1. Internat dla uczniów c. k. Seminaryum nauczycielskiego posiada własny budynek i przeszło dwu morgowy ogród. W internacie jest pomieszczonych 75 uczniow, z tych 64 stypendystów. Opłata za całe utrzymanie wychowanka w internacie wynosi w zasadzie 25 K miesięcznie.

Uczniowie, nie pobierający stypendyum płacą za całe utrzymanie tylko po 10 lub 15 koron, a trzech uczniów ma zupełnie bezpłatne utrzymanie.

Nadzór nad wychowankami spoczywa w ręku dwóch prefektów.

2. Bursa im. św. Mikołaja Towarzystwa „Szkilna pomicz" posiada budynek własny. Utrzymuje obok kilku uczniów z gimnazyum i szkoły wydziałowej 46 uczniów seminaryum nauczycielskiego.

Wychowankowie płacą przeważnie po 20 K miesięcznie, kilku wychowanków przyjmuje Wydział Towarzystwa każdego roku po zniżonej opłacie od 10 do 16 K, kilku zaś zupełnie bezpłatnie. Opłaty seminarzystów pokrywane są prawie w połowie stypendyami tych uczniów.

Zarząd ogólny należy do Wydziału Towarzystwa „Szkilna pomicz" zarząd zaś wewnętrzny i nadzór pedagogiczny sprawuje prefekt bursy.

Stanisławów. Internat zostaje pod opieką osobnego Komitetu, pozostającego w organicznym związku z Towarzystwem św. Wincentego à Paulo.

W roku 1910 w kwietniu zakupiono bydynek z ogrodem na własność internatu. Budynek ten, dom parterowy, wymaga zupełnej przebudowy i wogóle z czasem winien być znacznie rozszerzony.

Zakupno mogło być uskutecznione w skutek subwencyi Wysokiego Sejmu krajowego w roku 1909 udzielonej w kwocie 7.000 K i po zaciągnięciu długu. Realność kosztuje 36.000 K.

Internat urzymuje w roku szkolnym 1909/10 57 stypendystów (po 20 K miesięcznie) za dopłatą 6 K miesięcznie i 9 na własne koszta po 26 K miesięcznie. Wszyscy są wyłącznie uczniami seminaryum.

Nadzór sprawuje Komitet, bezpośrednio zarządza internatem regens, który jest nauczycielem zakładu.

Subwencye na opędzanie potrzeb bieżących otrzymuje internat z Wydziału krajowego, z Rady miejskiej 100 K rocznie a z Kasy Oszczędności 50 K rocznie.

Stary Sącz. Internat istnieje pod zarządem Kuratoryi „Sodalicyi Maryańskiej Panów ziemi sądeckiej“ w Nowym Sączu i mieści się w dwóch budynkach. Utrzymuje się z pobieranych przez uczniów stypendyów i subwencyi instytucyi publicznych. Dwóch uczniów z ogólnej liczby 24 umieszczonych jest za całą opłatą.

Nadzór nad młodzieżą sprawuje ks. katecheta seminaryum przy pomocy dwóch najstarszych wychowanków.

Gospodarstwo domowe spoczywa w rękach dwóch sióstr Służebniczek.

Tarnopol. Towarzystwo opieki nad internatem dla uczniów c. k. seminaryum nauczycielskiego w Tarnopolu posiada własny przed 5-ciu laty znacznie rozszerzony budynek.

Na budynku ciąży dług hipoteczny a raty amortyzacyjne opłaca Zarząd z subwencyi, którą za pośrednictwem c. k. Rady szkolnej krajowej otrzymuje z Wydziału krajowego z funduszów na ten cel rok rocznie przez Sejm uchwalanych.

Za 60 uczniów umieszczonych w internacie wypłacono Zarządowi po 20 K miesięcznie, a to z kwoty przeznaczonej na stypendya pedagogiczne, z funduszu krajowego. Uczniowie umieszczeni w internacie nie uiszczają żadnych dopłat. Oprócz 60 uczniów umieczczonych stale w internacie, otrzymało 6-ciu uczniów dochodzących bezpłatnie wikt.

Nadzór nad młodzieżą sprawuje jeden z nauczycieli seminaryum, który jako prefekt w internacie mieszka, nadto członkowie grona nauczycielskiego mają kolejno tygodniowy nadzór nad internatem.

Tarnów. Dla uczniów c. k. seminaryum nauczycielskiego istnieją trzy internaty.

1. Internat św. Józefa pod opieką Towarzystwa św. Wincentego à Paulo w domu własnym przy ul. Kantoryi L. 1. Uczniów 70 pod nadzorem dwóch XX. katechetów szkół ludowych. Całkowite utrzymanie mają interniści za stypendya, nic nie dopłacając.

2. Internat im. św. Stanisława pod opieką Sodalicyi Maryańskiej Panów, w domu wynajętym, Mieści 40 uczniów pod nadzorem dwóch nauczycieli szkoły ćwiczeń, Uczniowie dopłacali do stypendyów po 4 K miesięcznie, od 1. września 1909 po 5 K miesięcznie.

3. Internat trzeci pod nadzorem grona nauczycielskiego u p. Budowskiej. Mieścił 15 uczniów, zaś od 1. września 1909 tylko 5 uczniów, którzy oprócz stypendyów dopłacali po 4 K miesięcznie, od 1. września po 5 K miesięcznie.

Zaleszczyki. Towarzystwo opieki nad Internatem dla uczniów c. k. seminaryum nauczycielskiego posiada własny na ten cel zbudowany bubynek. Do Internatu przyjęto 61 uczniów i ci mieli zupełne utrzymanie, mieszkanie, wikt, opał, światło, pranie i nadzór pedagogiczny.

Z 61. przyjętych kandydatów uczęszczało do kl. przygot. 14, na I. r. 13, na II. r. 18, na III. r. 13, na IV. r. 3.

Według stanu było między nimi: synów rolników 35, rzemieślników 3, sług 7, oficyalistów prywatnych 3, nuczycieli lud. 4, sierót 9.

Kandydaci pochodzili ze wschodniej Galicyi a to z powiatu bobreckiego 3, borszczowskiego 7, buczackiego 3, brzeżańskiego 1, czortkowskiego 9, doliniańskiego 3, horodeńskiego 6, husiatyńskiego 9, kołomyjskiego 1, kosowskiego 1, podhajeckiego 1, skałackiego 1, zaleszczyckiego 14 i żółkiewskiego 2.

Z wychowanków dopłacali po 30 — K 1, po 14 — K 1, po 12 — K 13, po 10 K 34, po 8 K — 1, po 6 K — 6, po 5 — K 1, po 4 — K 2, a 2 było bezpłatnie.

Oprócz tego dopłacali wychowankowie na inwentarz 2 K rocznie i za pranie bielizny półrocznie po 2 K.

Z końcem roku szkolnego otrzymało 61 uczniów stopień dopry a między tymi 5 z odznaczeniem, z trzech internistów IV. r. wszyscy złożyli egzamin dojrzałości a z tych 1 z odznaczeniem.

Zarząd kuchni spoczywał w rękach dwóch Sióstr Ekonomek, którym dodano 2 sługi do pomocy. Prefektami byli p. Władysław Gürtler i Ks. Domański obaj profesorowie seminaryum nauczycielskiego.

W roku sprawozdawczym wskutek klęsk elementarnych i z powodu niekorzystnych zbiorów rolniczych komitet, chcąc przyjść z pomocą rodzicom wychowanków, po sprawdzeniu ich stanu majątkowego zniżył 18 wychowankom dopłatę na łączną kwotę 490 K odpisał 5 wychwankom zaległą dopłatę z roku poprzedniego w kwocie 214 K, a jednego uwolnił zupełnie od opłaty rocznej 80 K.

Uszczuplone w ten sposób z konieczności dochody w kwocie 784 K wpłynęły znacznie na powstały niedobór.

Nadto istnieje w Internacie od r. 1903 „Kuchnia dla młodzieży szkolnej", którą uważać można poniekąd za filię internatu. W kuchni tej dostawało 20 kandydatów obiady i kolacye za bardzo niską kwotę a to: 5 za 12 K, 10 za 10 K, 1 za 8 K, 1 za 6 K miesięcznie, a 3 bezpłatnie.

Prócz tego utrzymuje „Filia ruskiego Towarzystwa pedagogicznego w Zaleszczykach" przy bursie dla młodzieży szkół ludowych, dla której posiada własny dom, osobny oddział dla 35 kandydatów seminaryalnych. Z tych 30 płaciło po 14 K, 5 po 5 K miesięcznie za całe utrzymanie.

Nadto utrzymuje filia tanią kuchnię, z której korzystało przeciętnie po 10 kandydatów, którzy płacili po 10 K za obiad i kolacyę a 1 płacił połowę ceny.

Wyniki egz. dojrzałości.

W 11 seminaryach nauczycielskich męskich i w 3 publicznych seminaryach żeńskich składało egzamin dojrzałości w terminie letnim i jesiennym 1908/9 roku:

uczniów publicznych	476	(o 24 mniej)
uczenic publicznych	202	(o 31 więcej)
eksternistów	127	(o 6 więcej)
eksternistek	682	(o 71 więcej)

w prywatnych seminaryach żeńskich:

Zofii Strzałkowskiej	55	(o 8 mniej) uczenic
Prof. Preisendanza	52	(o 2 więcej) „

Świadectwo dojrzałości otrzymało:

a) w zakładach publicznych:

uczniów publicznych . .	433	czyli 93%	(o 36 mniej)
uczenic publicznych . .	199	„ 97%	(o 33 więcej)
eksternistów	66	„ 53%	(o 3 mniej)
eksternistek	507	„ 75%	(o 49 więcej)

aniżeli w roku poprzednim.

b) w zakładach prywatnych;

Zofii Strzałkowskiej . . .	54	uczenic (o 8 mniej)
prof. Preisendanza	50	„ (o 4 więcej)

Ogółem przeto uzyskało świadectwo dojrzałości, uprawniające do otrzymania posady tymczasowej w zawodzie nauczycielskim 1309 osób, w tem 499 mężczyzn. 810 kobiet (w ubiegłym roku 538 mężczyzn i 732 kobiet).

Komisya egzaminacyjna dla nauczycieli.

Pan Minister W. i O. ustanowił następujące komisye egzaminacyjne dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych i wydziałowych, stosownie do postanowień § 17 krajowej ustawy z dnia 12. czerwca 1907 (Dz. ust. kr. Nr. 101, Dziennik urzędowy c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 9. października 1907. Rocznik XI. Nr. 24).

1. dla nauczycieli szkół wydziałowych we Lwowie;
2. „ „ „ „ w Krakowie;
3. „ „ „ ludowych pospolitych we Lwowie;
4. „ „ „ „ „ w Krakowie;
5. „ „ „ „ „ w Bochni;
6. „ „ „ „ „ w Brzeżanach;
7. „ „ „ „ „ w Buczaczu;
8. „ „ „ „ „ w Jaśle;
9. „ „ „ „ „ w Kołomyi;
10. „ „ „ „ „ w Krośnie;
11. „ „ „ „ „ w Przemyślu;
12. „ „ „ „ „ w Rzeszowie;
13. „ „ „ „ „ w Samborze;
14. „ „ „ „ „ w Sokalu;
15. „ „ „ „ „ w Stanisławowie;
16. „ „ „ „ „ w Tarnopolu;
17. „ „ „ „ „ w Tarnowie;
18. „ „ „ „ „ w Zaleszczykach.

Komisye egzaminacyjne dla nauczycieli szkół wydziałowych we Lwowie i w Krakowie wydają patenty kwalifikacyjne do pełnienia obowiązków nauczycielskich w szkołach wydziałowych, a to komisya w Krakowie z językiem wykładowym polskim, a komisya we Lwowie z językiem wykładowym polskim i ruskim. Obie te komisye wydają także patenty kwalifikacyjne do szkół wydziałowych z językiem wykładowym niemieckim, jednakże z tem ograniczeniem, że patenty te będą miały ważność tylko dla używających niemieckiego języka wykładowego szkół wydziałowych w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Obie te komisye są również nadal, tak jak dotychczas, uprawnione do przyznawania uzdolnienia do uczenia języka francuskiego w zakładach wszelkiej kategoryi, należących do zakresu szkolnictwa ludowego, na podstawie przepisanych specyalnych egzaminów.

Komisye egzaminacyjne dla szkół ludowych pospolitych w Krakowie, Bochni, Jaśle, Krośnie, Rzeszowie i Tarnowie wydają patenty do szkół ludowych pospolitych z językiem wykładowym polskim; komisye we Lwowie Brzeżanach, Buczaczu, Kołomyi, Przemyślu, Samborze, Sokalu, Stanisławowie Tarnopolu i Zaleszczykach do szkół z językiem wykładowym polskim i ruskim. Komisye egzaminacyjne dla szkół ludowych pospolitych we Lwowie i w Krakowie, jak dotychczas, mają nadto uprawnienie przyznawać także pa-

tanty kwalifikacyśne do szkół ludowych pospolitych z językiem wykładowym niemieckim, jednakże z tem ograniczeniem, że patenty te mają, jak dotychczas, ważność tylko w obrębie Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Wszystkie te komisye rozpoczęły swe urzędowanie z dniem 15. grudnia 1908.

Nowe przepisy egzaminacyjne.

W sprawie nowych przepisów, dotyczących egzaminów kwalifikacyjnych w szkołach wydziałowych i ludowych pospolitych wydała Rada szkolna krajowa do Dyrekcyi c. k. Komisyi egzaminacyjnych dla nauczycieli szkół wydziałowych we Lwowie i w Krakowie, tudzież do wszystkich Dyrekcyi c. k. Komisyi egzaminacyjnych dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych dnia 23. lipca 1909 L. 182/Pr. następujące rozporządzenie:

Na podstawie upoważnienia JE. Pana Ministra Wyznań i Oświaty z dnia 12. stycznia 1909 L. 41.831 c. k. Rada szkolna krajowa wydaje niniejszem nowe przepisy o kształceniu nauczycieli, oraz o uzdolnieniu do nauczania w szkołach ludowych, opracowane na zasadzie ustawy z dnia 12. czerwca 1907 (Dz. u. kr. Nr. 101).

Nowe przepisy, dotyczące egzaminów kwalifikacyjnych do szkół ludowych pospolitych i wydziałowych wchodzą w życie z dniem 1. września 1909, o czem Dyrekcye zawiadomią członków Komisyi egzaminacyjnej na jej najbliższem posiedzeniu. Na tem też posiedzeniu objaśni Dyrektor Komisyi szczegółowo nowe przepisy, zwracając szczególną uwagę na zmianę dawniejszych postanowień.

Dyrekcye zechcą czuwać nad ścisłem wykonaniem nowych przepisów egzaminacyjnych, które c. k. Rada szkolna krajowa wydała także w osobnej odbitce. W najbliższym czasie otrzymają Dyrekcye odpowiednią ilość egzemplaży tych przepisów do użytku Komisyi przy egzaminach kwalifikacyjnych.

Zauważa się zarazem, że nowe przepisy egzaminacyjne w myśl wspomnianego wyżej reskryptu ministeryalnego mają na razie charakter prowizoryczny, a to w tym celu, aby dać Komisyom egzaminacyjnym możność wypróbowania ich w praktycznem zastosowaniu i wypowiedzenia o nich swej opinii, opartej na doświadczeniu, która będzie mogła służyć do przeprowadzenia ewentualnych zmian, jakie okażą się potrzebne. W szczególności zwrócą Dyrekcye uwagę na postanowienie, zawarte w Art II. punkt 1. al. 2., odnoszące się do ograniczenia liczby kandydatów na przeciąg jednego terminu egzaminacyjnego a w razie zgłoszenia się nadmiernej ich liczby, utrudniającej prawidłowe przeprowadzenie egzaminu i odrywającej egzaminatorów na czas zbyt długi od ich właściwych zajęć zawodowych, przedłożą c. k. Radzie szkolnej krajowej wniosek o zastosowanie wyżwymienionego postanowienia.

Po upływie dwóch lat, t. j. z końcem roku szkolnego 1910/11 przedłożą Dyrekcye Komisyi uwagi swoje oraz członków Komisyi o nowych przepisach i przeprowadzeniu tychże, niemniej doniosą, jakie skutki ich zauważono przy egzaminach kwalifikacyjnych.

Z powodu znacznego zapasu pozostaną dotychczasowe formularze protokołów i patentów na razie jeszcze nadal w użyciu. Dyrekcye dokonają w nich potrzebnych zmian rękopiśmiennie, a w szczególności przestrzegać będą, aby tak przy ocenie wyniku egzaminu z poszczególnych przedmiotów, jak przy oznaczaniu ogólnego wyniku egzaminu trzymano się nowej skali cenzur.

Wyniki egz. kwalifikacyjnych. Do egzaminu kwalifikacyjnego na nauczycieli szkół wydziałowych zgłosiło się w terminie jesiennym i wiosennym roku szkolnego 1908/9.

mężczyzn	90
kobiet	104
razem . . .	194

do egzaminu na nauczycieli szkół ludowych pospolitych:

mężczyzn	419
kobiet	660
razem . . .	1079

Z tych otrzymało patent nauczycielski:

a) do szkół wydziałowych:

mężczyzn	76 (o 2 mniej)
kobiet	90 (o 5 mniej)
razem	166 (o 7 mniej niż w r. 1907/8)

b) do szkół ludowych pospolitych:

mężczyzn	397 (o 25 mniej)
kobiet	624 (o 37 więcej)
razem . . .	1021 (o 12 więcej niż w r. poprzedzającym

Wynik egzaminów kwalifikacyjnych na nauczycielki robót ręcznych kobiecych:

Do egzaminów tych zgłosiło się w roku szkolnym 1908/8 546 kandydatek. Z tych otrzymało świadectwa uzdolnienia:

Do szkół ludowych pospolitych i wydziałowych	389
tylko do szkół ludowych pospolitych	150
razem	539

Z powyższej liczby otrzymało świadectwo uzdolnienia z językiem polskim 300 z językiem wykładowym polskim i ruskim 239. Reprobowano 7.

Wynik egzaminów kwalifikacyjnych na mistrzynie ogródków froeblowskich:

Do egzaminów tych zgłosiło się w roku szkolnym: 1908/9 uczenic kursów istniejących przy 3. państwowych seminaryach nauczycielskich żeńskich 28, eksternistek 5, razem 33.

Z tych złożyło egzamin:

uczenic kursów	27
eksternistek	5
razem	32 (bez zmiany).

TABELE STATYSTYCZNE

I

WYKAZY SZCZEGÓŁOWE

ODNOSZĄCE SIĘ

DO

SZKÓŁ LUDOWYCH.

Czynne i nieczynne publiczne szkoły

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Czynne i nieczynne szkoły			Czynne szkoły			Nieczynne szkoły		
		Suma publicznych szkół czynnych i nieczynnych	Między temi było ze względu na organizacyę szkół		Suma publicznych szkół ludowych czynnych	Między temi było ze względu na organizacyę szkół		Suma publicznych szkół ludowych nieczynnych	Między temi było nieczynnych	
			zorganizowanych	niezorg.		zorganizowanych	niezorg.		dla braku nauczyciela	dla braku nauczyciela i budynku
1	Biała	50	50	.	49	49	.	1	.	1
2	Bóbrka . . .	91	91	.	91	91	.	.	.	.
3	Bochnia . . .	117	117	.	112	112	.	5	.	5
4	Bohorodczany	38	38	.	38	38	.	.	.	.
5	Borszczów . .	62	62	.	59	59	.	3	.	3
6	Brody	86	85	1	83	82	1	3	.	3
7	Brzesko . . .	87	87	.	87	87	.	.	.	.
8	Brzeżany . .	70	70	.	69	69	.	1	.	1
9	Brzozów . . .	54	54	.	52	52	.	2	.	2
10	Buczacz . . .	78	78	.	76	76	.	2	.	2
11	Chrzanów . .	74	74	.	73	73	.	1	.	1
12	Cieszanów . .	66	65	1	64	63	1	2	.	2
13	Czortków . .	41	41	.	41	41	.	.	.	.
14	Dąbrowa . . .	50	50	.	50	50	.	.	.	.
15	Dobromil . .	50	50	.	50	50	.	.	.	.
16	Dolina	62	61	1	62	61	1	.	.	.
17	Drohobycz . .	70	70	.	69	69	.	1	.	1
18	Gorlice . . .	77	77	.	65	65	.	12	1	11
19	Gródek . . .	61	61	.	61	61	.	.	.	.
20	Grybów . . .	48	48	.	48	48	.	.	.	.
21	Horodenka . .	47	47	.	47	47	.	.	.	.
22	Husiatyn . .	51	51	.	51	51	.	.	.	.
23	Jarosław . . .	101	101	.	99	99	.	2	.	2
24	Jasło	71	71	.	55	55	.	16	.	16
25	Jaworów . . .	64	64	.	60	60	.	4	1	3
26	Kałusz	67	67	.	66	66	.	1	.	1
27	Kamionka . .	94	94	.	94	94	.	.	.	.
28	Kolbuszowa .	51	51	.	49	49	.	2	.	2
29	Kołomyja . .	72	72	.	72	72	.	.	.	.
30	Kosów	39	39	.	39	39	.	.	.	.
31	Kraków miasto	27	27	.	27	27	.	.	.	.
32	Kraków okolica	62	62	.	62	62	.	.	.	.
33	Krosno . . .	55	55	.	48	48	.	7	.	7
34	Łańcut . . .	73	73	.	69	69	.	4	.	4
35	Limanowa . .	52	52	.	52	52	.	.	.	.
36	Lisko	59	59	.	45	45	.	14	.	14
37	Lwów miasto .	37	37	.	37	37	.	.	.	.
38	Lwów okolica	122	122	.	122	122	.	.	.	.
39	Mielec	53	52	1	50	49	1	3	.	3
40	Mościska . .	55	55	.	53	53	.	2	.	2
41	Myślenice . .	58	58	.	57	57	.	1	.	1
42	Nadwórna . .	41	41	.	41	41	.	.	.	.
43	Nisko	41	41	.	40	40	.	1	.	1
44	Nowy Sącz . .	95	95	.	92	92	.	3	.	3

Tab. 1.

Rok szkolny 1908/9.

ludowe ze względu na organizacyę.

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Czynne i nieczynne szkoły			Czynne szkoły			Nieczynne szkoły		
		Suma publicznych szkół czynnych i nieczynnych	Między temi było ze względu na organizacyę szkół		Suma publicznych szkół ludowych czynnych	Między temi było ze względu na organizacyę szkół		Suma publicznych szkół ludowych nieczynnych	Między temi było nieczynnych	
			zorganizowanych	niezorg		zorganizowanych	niezorg.		dla braku nauczyciela	dla braku nauczyciela i budynku
45	Nowytarg . .	64	64	.	61	61	.	3	2	1
46	Peczeniżyn . .	22	22	.	22	22	.	.	.	.
47	Pilzno	41	41	.	39	39	.	2	.	2
48	Podgórze . .	55	55	.	55	55	.	.	.	.
49	Podhajce . . .	50	50	.	50	50	.	.	.	.
50	Przemyśl . .	97	97	.	92	92	.	5	.	5
51	Przemyślany .	66	66	.	64	64	.	2	.	2
52	Przeworsk . .	38	38	.	36	36	.	2	.	2
53	Rawa	59	59	.	59	59	.	.	.	.
54	Rohatyn . . .	88	88	.	88	88	.	.	.	.
55	Ropczyce . .	47	47	.	41	41	.	6	.	6
56	Rudki	48	48	.	46	46	.	2	.	2
57	Rzeszów . . .	78	78	.	73	73	.	5	.	5
58	Sambor . . .	87	87	.	83	83	.	4	.	4
59	Sanok	96	96	.	90	90	.	6	.	6
60	Skałat	59	59	.	58	58	.	1	.	1
61	Śniatyn . . .	40	40	.	39	39	.	1	.	1
62	Sokal	97	91	6	96	90	6	1	.	1
63	Stanisławów .	79	76	3	79	76	3	.	.	.
64	Stary Sambor	45	45	.	39	39	.	6	.	6
65	Stryj	100	100	.	100	100	.	.	.	.
66	Strzyżów . . .	52	52	.	48	48	.	4	.	4
67	Tarnobrzeg . .	49	49	.	47	47	.	2	.	2
68	Tarnopol . . .	84	84	.	84	84	.	.	.	.
69	Tarnów . . .	59	59	.	54	54	.	5	.	5
70	Tłumacz . . .	62	62	.	62	62	.	.	.	.
71	Trembowla . .	43	43	.	43	43	.	.	.	.
72	Turka	58	58	.	46	46	.	12	.	12
73	Wadowice . .	97	97	.	97	97	.	.	.	.
74	Wieliczka . .	73	73	.	73	73	.	.	.	.
75	Zaleszczyki . .	53	53	.	52	52	.	1	.	1
76	Zbaraż . . .	48	48	.	47	47	.	1	.	1
77	Zborów . . .	50	50	.	46	46	.	4	.	4
78	Złoczów . . .	77	76	1	73	72	1	4	.	4
79	Żółkiew . . .	77	77	.	76	76	.	1	.	1
80	Żydaczów . .	74	74	.	74	74	.	.	.	.
81	Żywiec . . .	47	47	.	44	44	.	3	.	3
	Razem . .	5178	5164	14	5002	4988	14	176	4	172
	Doliczywszy szkoły ćwiczeń przy c. k. seminaryach	17	17	.	17	17	.	.	.	.
	Ogółem . .	5195	5181	14	5019	5005	14	176	4	172
	Okazuje się w porównaniu z r. 1907/8	+160	+163	—3	+174	+177	—3	—14	+3	—17

Tab. 1.

Czynne i nieczynne publiczne szkoły ludowe

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Szkoły czynne i nieczynne				Szkoły czynne			
		Suma publicznych szkół ludowych czynnych i nieczynnych	Między temi miało język wykładowy			Suma publicznych szkół ludowych czynnych	Między temi miało język wykładowy		
			polski	ruski	niemiecki		polski	ruski	niemiecki
1	Biała	50	46	.	4	49	45	.	4
2	Bóbrka	91	19	71	1	91	19	71	1
3	Bochnia	117	117	.	.	112	112	.	.
4	Bohorodczany	38	5	33	.	38	5	33	.
5	Borszczów	62	18	44	.	59	17	42	.
6	Brody	86	22	64	.	83	22	61	.
7	Brzesko	87	87	.	.	87	87	.	.
8	Brzeżany	70	21	49	.	69	21	48	.
9	Brzozów	54	50	4	.	52	48	4	.
10	Buczacz	78	37	41	.	76	36	40	.
11	Chrzanów	74	74	.	.	73	73	.	.
12	Cieszanów	66	31	35	.	64	31	33	.
13	Czortków	41	19	22	.	41	19	22	.
14	Dąbrowa	50	50	.	.	50	50	.	.
15	Dobromil	50	22	28	.	50	22	28	.
16	Dolina	62	7	53	2	62	7	53	2
17	Drohobycz	70	15	53	2	69	15	52	2
18	Gorlice	77	45	32	.	65	43	22	.
19	Gródek	61	21	40	.	61	21	40	.
20	Grybów	48	33	15	.	48	33	15	.
21	Horodenka	47	6	41	.	47	6	41	.
22	Husiatyn	51	16	35	.	51	16	35	.
23	Jarosław	101	77	24	.	99	75	24	.
24	Jasło	71	62	9	.	55	47	8	.
25	Jaworów	64	13	51	.	60	12	48	.
26	Kałusz	67	10	56	1	66	10	55	1
27	Kamionka	94	25	67	2	94	25	67	2
28	Kolbuszowa	51	51	.	.	49	49	.	.
29	Kołomyja	72	17	55	.	72	17	55	.
30	Kosów	39	5	34	.	39	5	34	.
31	Kraków miasto	27	27	.	.	27	27	.	.
32	Kraków okolica	62	62	.	.	62	62	.	.
33	Krosno	55	43	12	.	48	39	9	.
34	Łańcut	73	72	1	.	69	68	1	.
35	Limanowa	52	52	.	.	52	52	.	.
36	Lisko	59	17	42	.	45	17	28	.
37	Lwów miasto	37	36	1	.	37	36	1	.
38	Lwów okolica	122	49	72	1	122	49	72	1
39	Mielec	53	53	.	.	50	50	.	.
40	Mościska	55	26	29	.	53	25	28	.
41	Myślenice	58	58	.	.	57	57	.	.
42	Nadwórna	41	6	35	.	41	6	35	.
43	Nisko	41	41	.	.	40	40	.	.
44	Nowy Sącz	95	73	22	.	92	70	22	.

Tab. 2.

Rok szkolny 1908/9.

ze względu na język wykładowy.

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Szkoły czynne i nieczynne				Szkoły czynne			
		Suma publicznych szkół ludowych czynnych i nieczynnych	Między temi miało język wykładowy			Suma publicznych szkół ludowych czynnych	Między temi miało język wykładowy		
			polski	ruski	niemiecki		polski	ruski	niemiecki
45	Nowytarg	64	62	2	.	61	59	2	.
46	Peczeniżyn	22	3	19	.	22	3	19	.
47	Pilzno	41	41	.	.	39	39	.	.
48	Podgórze	55	55	.	.	55	55	.	.
49	Podhajce	50	19	31	.	50	19	31	.
50	Przemyśl	97	41	56	.	92	38	54	.
51	Przemyślany	66	17	49	.	64	15	49	.
52	Przeworsk	38	38	.	.	36	36	.	.
53	Rawa	59	13	44	2	59	13	44	2
54	Rohatyn	88	15	73	.	88	15	73	.
55	Ropczyce	47	47	.	.	41	41	.	.
56	Rudki	48	18	30	.	46	18	28	.
57	Rzeszów	78	78	.	.	73	73	.	.
58	Sambor	87	25	60	2	83	24	57	2
59	Sanok	96	38	58	.	90	37	53	.
60	Skałat	59	28	31	.	58	28	30	.
61	Śniatyn	40	3	37	.	39	3	36	.
62	Sokal	97	23	73	1	96	22	73	1
63	Stanisławów	79	20	59	.	79	20	59	.
64	Stary Sambor	45	9	36	.	39	9	30	.
65	Stryj	100	14	84	2	100	14	84	2
66	Strzyżów	52	49	3	.	48	45	3	.
67	Tarnobrzeg	49	49	.	.	47	47	.	.
68	Tarnopol	84	30	54	.	84	30	54	.
69	Tarnów	59	59	.	.	54	54	.	.
70	Tłumacz	62	17	45	.	62	17	45	.
71	Trembowla	43	22	21	.	43	22	21	.
72	Turka	58	4	54	.	46	4	42	.
73	Wadowice	97	97	.	.	97	97	.	.
74	Wieliczka	73	73	.	.	73	73	.	.
75	Zaleszczyki	53	9	44	.	52	9	43	.
76	Zbaraż	48	14	34	.	47	15	32	.
77	Zborów	50	8	42	.	46	8	38	.
78	Złoczów	77	26	50	1	73	24	48	1
79	Żółkiew	77	20	56	1	76	20	55	1
80	Żydaczów	74	12	60	2	74	12	60	2
81	Żywiec	47	47	.	.	44	44	.	.
	Razem	5178	2779	2375	24	5002	2688	2290	24
	Doliczywszy szkoły ćwiczeń przy c. k. seminaryach naucz.	17	11	6	.	17	11	6	.
	Ogółem	5195	2790	2381	24	5019	2699	2296	24

Tab. 2.

Czynne szkoły ludowe publiczne ze względu

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Ilość szkół czynnych w ogóle	Typ		Z tych było ze względu na					
					płeć dzieci			podział nauki z nauką		
			miejskiego	wiejskiego	męskich	żeńskich	mieszanych	całodzienną	podzieloną (półdzienną)	w części całodzienną w części półdzienną
1	Biała	49	7	42	3	3	43	10	33	6
2	Bóbrka . . .	91	5	86	2	2	87	9	82	.
3	Bochnia . . .	112	6	106	5	6	101	7	54	51
4	Bohorodczany	38	2	36	1	1	36	6	32	.
5	Borszczów . .	59	3	56	1	1	57	.	24	35
6	Brody	83	3	80	1	2	80	.	83	.
7	Brzesko . . .	87	3	84	1	1	85	19	63	5
8	Brzeżany . .	69	3	66	2	2	65	1	45	23
9	Brzozów . . .	52	3	49	1	1	50	.	49	3
10	Buczacz . . .	76	6	70	3	3	70	.	76	.
11	Chrzanów . .	73	5	68	3	3	67	3	68	2
12	Cieszanów . .	64	3	61	1	1	62	.	64	.
13	Czortków . .	41	2	39	1	1	39	2	39	.
14	Dąbrowa . . .	50	2	48	.	.	50	.	50	.
15	Dobromil . .	50	2	48	1	1	48	.	50	.
16	Dolina	62	5	57	4	4	54	14	38	10
17	Drohobycz . .	69	8	61	3	3	63	12	32	25
18	Gorlice . . .	65	6	59	3	3	59	40	25	.
19	Gródek . . .	61	2	59	2	2	57	.	61	.
20	Grybów . . .	48	3	45	1	1	46	6	42	.
21	Horodenka . .	47	4	43	1	1	45	.	47	.
22	Husiatyn . .	51	5	46	3	3	45	.	51	.
23	Jarosław . . .	99	9	90	5	4	90	13	86	.
24	Jasło	55	4	51	3	2	50	3	50	2
25	Jaworów . . .	60	3	57	2	2	56	5	54	1
26	Kałusz . . .	66	4	62	2	2	62	.	64	2
27	Kamionka . .	94	6	88	4	3	87	14	80	.
28	Kolbuszowa .	49	4	45	2	2	45	7	33	9
29	Kołomyja . .	72	14	58	5	5	62	24	48	.
30	Kosów	39	4	35	2	2	35	4	26	9
31	Kraków miasto	27	27	.	14	13	.	27	.	.
32	Kraków okolica	62	3	59	1	1	60	27	30	5
33	Krosno . . .	48	4	44	3	3	42	16	30	2
34	Łańcut . . .	69	5	64	2	2	65	.	35	34
35	Limanowa . .	52	1	51	.	.	52	3	27	22
36	Lisko	45	2	43	1	1	43	2	43	.
37	Lwów miasto .	37	36	1	16	19	2	37	.	.
38	Lwów okolica .	122	2	120	.	.	122	15	85	22
39	Mielec	50	3	47	1	1	48	3	47	.
40	Mościska . . .	53	3	50	1	1	51	.	53	.
41	Myślenice . .	57	3	54	1	1	55	17	30	10
42	Nadwórna . .	41	2	39	1	1	39	.	41	.
43	Nisko	40	3	37	.	.	40	8	17	15
44	Nowy Sącz . .	92	10	82	5	4	83	10	47	35

Tab. 3.

Rok szkolny 1908/9.

na ich typ, płeć dzieci i podział nauki.

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Ilość szkół czynnych w ogóle	Typu		Z tych było ze względu na					
					płeć dzieci			podział nauki z nauką		
			miejskiego	wiejskiego	męskich	żeńskich	mieszanych	całodzienną	podzielona (półdzienną)	w części całodzienną w części półdzienną
45	Nowytarg . .	61	4	57	1	1	59	26	25	10
46	Peczeniżyn . .	22	1	21	.	.	22	.	22	.
47	Pilzno	39	2	37	1	1	37	.	33	6
48	Podgórze . .	55	12	43	4	4	47	17	19	19
49	Podhajce . .	50	2	48	1	1	48	.	50	.
50	Przemyśl . .	92	9	83	4	3	85	18	57	17
51	Przemyślany .	64	2	62	1	1	62	.	64	.
52	Przeworsk . .	36	3	33	1	1	34	.	36	.
53	Rawa	59	2	57	2	2	55	6	53	.
54	Rohatyn . . .	88	3	85	1	1	86	5	83	.
55	Ropczyce . .	41	5	36	2	2	37	.	41	.
56	Rudki	46	4	42	2	2	42	.	46	.
57	Rzeszów . . .	73	10	63	4	5	64	15	24	34
58	Sambor . . .	83	4	79	2	2	79	4	73	6
59	Sanok	90	3	87	3	3	84	3	66	21
60	Skałat	58	4	54	3	3	52	.	49	9
61	Sniatyn . . .	39	4	35	1	1	37	4	30	5
62	Sokal	96	6	90	3	4	89	18	77	1
63	Stanisławów .	79	11	68	5	6	68	.	79	.
64	Stary Sambor .	39	2	37	2	2	35	.	33	6
65	Stryj	100	10	90	5	4	91	10	90	.
66	Strzyżów . . .	48	1	47	.	.	48	.	48	.
67	Tarnobrzeg . .	47	2	45	.	.	47	.	29	18
68	Tarnopol . . .	84	5	79	2	3	79	10	64	10
69	Tarnów . . .	54	8	46	4	4	46	10	44	.
70	Tłumacz . . .	62	4	58	3	3	56	.	21	41
71	Trembowla . .	43	2	41	1	1	41	.	43	.
72	Turka	46	2	44	1	1	44	.	46	.
73	Wadowice . .	97	8	89	3	3	91	16	80	1
74	Wieliczka . .	73	6	67	3	3	67	10	63	.
75	Zaleszczyki . .	52	2	50	1	1	50	.	52	.
76	Zbaraż . . .	47	2	45	1	1	45	.	47	.
77	Zborów . . .	46	.	46	.	.	46	.	46	.
78	Złoczów . . .	73	2	71	1	1	71	3	64	6
79	Żółkiew . . .	76	5	71	3	4	69	40	36	.
80	Zydaczów . .	74	4	70	3	3	68	.	74	.
81	Żywiec . . .	44	3	41	1	1	42	.	32	12
	Razem . .	5002	399	4603	189	192	4621	579	3873	550
	Doliczywszy szkoły ćwiczeń przy c. k. seminaryach naucz.	17	17	.	13	4	.	17	.	.
	Ogółem . .	5019	416	4603	202	196	4621	596	3873	550
	Okazuje się w porównaniu z r. 1907/8.	+174	+10	+164	+4	+2	+168	+139	+14	+21

Tab. 3.

Czynne publiczne szkoły ludowe

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Ilość szkół ludowych														
		w ogóle	z tych było													
			ze względu na ilość klas idących po sobie							ze względu na orzeczenie organizacyjne						
			1-klas.	2-klas.	3-klas.	4-klas.	5-klas.	6-klas.	wydz.	1-klas.	2-klas.	3-klas.	4-klas.	5-klas.	6-klas.	wydz.
1	Biała . . .	49	13	19	2	8	4	1	2	25	10	2	5	4	1	2
2	Bóbrka . .	91	34	48	.	4	3	2	.	45	37	.	4	3	2	
3	Bochnia . .	112	38	64	.	7	1	.	2	66	36	.	7	1	.	2
4	Bohorodczany	38	20	13	.	3	1	1	.	30	3	.	3	2	.	.
5	Borszczów .	59	18	32	.	6	1	2	.	29	21	.	6	3	.	.
6	Brody . . .	83	41	35	.	5	.	.	2	72	4	.	5	.	.	2
7	Brzesko . .	87	24	54	.	6	3	.	.	41	37	.	6	3	.	.
8	Brzeżany .	69	17	46	.	4	.	1	1	53	10	.	4	1	.	1
9	Brzozów . .	52	22	27	.	.	3	.	.	33	16	.	.	3	.	.
10	Buczacz . .	76	34	31	.	6	1	2	2	52	13	.	7	2	.	2
11	Chrzanów .	73	21	37	2	9	.	4	.	36	27	.	6	2	2	.
12	Cieszanów .	64	20	39	.	2	1	2	.	41	18	.	2	3	.	.
13	Czortków .	41	9	18	6	6	.	2	.	15	23	.	1	.	2	.
14	Dąbrowa .	50	21	26	.	2	1	.	.	35	12	.	2	1	.	.
15	Dobromil .	50	33	12	.	3	2	.	.	41	5	.	2	2	.	.
16	Dolina . .	62	16	32	1	9	.	4	.	34	15	1	8	.	4	.
17	Drohobycz .	69	27	31	1	6	2	.	2	48	12	1	4	2	.	2
18	Gorlice . .	65	25	34	.	2	.	3	1	34	25	.	2	2	1	1
19	Gródek . .	61	34	22	.	3	.	2	.	47	9	.	3	.	2	.
20	Grybów . .	48	22	22	.	1	3	.	.	30	14	.	1	3	.	.
21	Horodenka .	47	17	26	.	2	.	2	.	30	13	.	2	.	2	.
22	Husiatyn .	51	10	32	.	4	1	4	.	19	23	.	5	3	1	.
23	Jarosław .	99	42	44	2	7	2	.	2	67	19	2	7	2	.	2
24	Jasło . . .	55	18	31	.	3	1	.	2	29	20	.	3	1	.	2
25	Jaworów .	60	29	25	.	4	.	1	1	41	13	.	4	.	1	1
26	Kałusz . .	66	25	29	5	3	2	2	.	38	22	.	4	.	2	.
27	Kamionka .	94	46	38	.	4	.	5	1	63	21	.	4	.	5	1
28	Kolbuszowa	49	17	25	1	2	4	.	.	26	16	1	2	4	.	.
29	Kołomyja .	72	13	30	.	26	.	.	3	24	28	.	17	.	.	3
30	Kosów . .	39	15	17	.	3	1	3	.	26	7	.	2	2	2	.
31	Kraków m. .	27	.	.	.	12	.	.	15	.	.	.	16	.	.	11
32	Kraków ok.	62	8	43	.	9	2	.	.	23	28	.	9	2	.	.
33	Krosno . .	48	17	23	.	4	2	.	2	22	20	.	2	2	.	2
34	Łańcut . .	69	34	12	6	12	1	4	.	43	18	1	2	5	.	.
35	Limanowa .	52	25	24	.	2	1	.	.	40	9	.	2	1	.	.
36	Lisko . . .	45	30	10	.	3	.	2	.	36	5	.	2	2	.	.
37	Lwów m. .	37	.	1	.	19	.	.	17*)	.	1	.	19	.	.	17*)
38	Lwów ok. .	122	41	65	2	12	2	.	.	66	41	3	10	2	.	.
39	Mielec . .	50	29	16	.	2	1	2	.	39	6	1	1	3	.	.
40	Mościska .	53	24	23	.	3	1	2	.	37	11	.	2	1	2	.
41	Myślenice .	57	17	31	.	6	3	.	.	25	26	.	3	3	.	.
42	Nadwórna .	41	27	9	.	3	.	2	.	32	4	.	3	.	2	.
43	Nisko . . .	40	14	19	1	3	3	.	.	25	10	.	2	3	.	.
44	Nowy Sącz	92	47	32	.	10	1	.	2	68	11	.	10	1	.	2

Tab. 4.

*) W tej liczbie jedno liceum żeńskie.

Rok szkolny 1908/9.

ze względu na organizacyę i plan nauki.

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Ilość szkół ludowych														
		w ogóle	z tych było													
			ze względu na ilość klas idących po sobie							ze względu na orzeczenie organizacyjne						
			1-klas.	2-klas.	3-klas.	4-klas.	5-klas.	6-klas.	wydz.	1-klas.	2-klas.	3-klas.	4-klas.	5-klas.	6-klas.	wydz.
45	Nowytarg .	61	36	19	.	2	3	1	.	47	8	.	3	2	1	.
46	Peczeniżyn	22	7	14	.	.	1	.	.	15	6	.	.	1	.	.
47	Pilzno . .	39	19	16	.	2	2	.	.	26	9	.	2	2	.	.
48	Podgórze .	55	21	21	.	9	2	.	2	30	13	.	8	2	.	2
49	Podhajce .	50	20	27	.	1	.	2	.	31	16	.	1	1	1	.
50	Przemyśl .	92	56	23	.	9	.	.	4	69	13	.	7	.	.	3
51	Przemyślany	64	20	40	.	2	.	2	.	36	24	.	2	2	.	.
52	Przeworsk .	36	7	26	.	.	3	.	.	24	9	.	.	3	.	.
53	Rawa . . .	59	32	21	.	4	.	2	.	44	10	2	1	1	1	.
54	Rohatyn . .	88	51	31	.	3	1	2	.	68	15	.	2	1	2	.
55	Ropczyce .	41	11	23	.	2	4	1	.	26	10	.	.	4	1	.
56	Rudki . . .	46	17	22	.	3	.	4	.	35	6	.	1	2	2	.
57	Rzeszów . .	73	15	44	.	11	1	.	2	49	12	.	9	1	.	2
58	Sambor . .	83	41	36	.	4	.	.	2	58	21	.	2	.	.	2
59	Sanok . . .	90	65	17	.	5	1	.	2	71	12	1	3	1	.	2
60	Skałat . .	58	17	33	.	4	2	2	.	32	18	.	4	3	1	.
61	Śniatyn . .	39	11	19	.	6	1	.	2	25	7	.	4	1	.	2
62	Sokal . . .	96	41	46	.	5	1	2	1	73	16	1	2	2	1	1
63	Stanisławów	79	31	32	1	7	1	4	3	51	15	.	7	1	2	3
64	Stary Sambor	39	22	11	.	3	1	2	.	32	1	.	4	2	.	.
65	Stryj . . .	100	36	50	.	12	.	.	2	75	14	.	9	.	.	2
66	Strzyżów .	48	20	24	.	3	1	.	.	35	11	.	1	1	.	.
67	Tarnobrzeg	47	13	27	.	5	2	.	.	24	17	.	4	2	.	.
68	Tarnopol .	84	34	30	6	11	.	.	3	48	26	2	5	.	.	3
69	Tarnów . .	54	26	23	.	1	1	.	3	31	15	.	4	1	.	3
70	Tłumacz . .	62	19	31	3	5	.	4	.	33	20	1	4	2	2	.
71	Trembowla	43	8	27	1	5	.	1	1	15	21	1	4	.	1	1
72	Turka . . .	46	35	9	.	.	.	2	.	43	1	.	.	2	.	.
73	Wadowice .	97	29	50	.	12	4	1	1	61	21	.	9	4	1	1
74	Wieliczka .	73	20	43	.	6	.	2	2	49	16	.	4	2	.	2
75	Zaleszczyki	52	20	29	.	1	.	1	1	35	14	.	1	.	2	.
76	Zbaraż . .	47	20	22	2	1	.	2	.	35	9	.	1	.	2	.
77	Zborów . .	46	29	14	.	3	.	.	.	41	3	.	2	.	.	.
78	Złoczów . .	73	35	32	1	3	.	.	2	56	12	.	3	.	.	2
79	Żółkiew . .	76	39	28	.	5	2	1	1	48	20	.	4	2	1	1
80	Żydaczów .	74	29	37	.	4	1	3	.	50	17	.	3	4	.	.
81	Żywiec . .	44	18	16	.	7	1	1	1	28	7	.	6	1	1	1
	Razem . .	5002	2004	2260	43	416	90	97	92	3175	1204	20	337	127	53	86
	Doliczywszy szkoły ćwiczeń przy c. k. semin.	17	.	.	1	16	.	.	.	.	.	1	16	.	.	.
	Ogółem . .	5019	2004	2260	44	432	90	97	92	3175	1204	21	353	127	53	86
	Okazuje się w porównaniu z r. 1907/8	+174	−41	+178	−6	+38	−5	+8	+2	+102	+46	−3	+25	−1	+2	+3

Tab. 4.

Szkoły prywatne ze względu

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Ilość szkół prywatnych			Szkoły prywatne											
					wyznaniowe				klasztorne				inne			
		w ogóle	z prawem szkół publicznych	bez prawa szkół publicznych	męskie	żeńskie	mieszane	razem	męskie	żeńskie	mieszane	razem	męskie	żeńskie	mieszane	razem
1	Biała . . .	8	6	2	.	.	3	3	.	1	.	1	.	.	4	4
2	Bóbrka . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
3	Bochnia . .	3	.	3	1	.	1	2	.	1	.	1	.	.	.	.
4	Bohorodczany	3	2	1	2	.	1	3	.	.	.	.	.	.	.	.
5	Borszczów .	1	.	1	1	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.
6	Brody . . .	5	2	3	2	1	1	4	.	1	.	1	.	.	.	.
7	Brzesko . .	1	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	1
8	Brzeżany .	1	.	1	1	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.
9	Brzozów . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
10	Buczacz . .	4	1	3	2	.	.	2	.	2	.	2	.	.	.	.
11	Chrzanów .	2	1	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2	2
12	Cieszanów .	1	.	1	.	.	1	1	.	.	.	.	.	.	.	.
13	Czortków .	3	3	.	1	.	1	2	.	.	1	1	.	.	.	.
14	Dąbrowa .	2	2	.	2	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.
15	Dobromil .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
16	Dolina . .	6	3	3	1	.	4	5	.	.	.	.	.	.	1	1
17	Drohobycz .	9	1	8	.	.	6	6	1	.	.	1	.	.	2	2
18	Gorlice . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
19	Gródek . .	6	3	3	.	.	6	6	.	.	.	.	.	.	.	.
20	Grybów . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
21	Horodenka .	3	1	2	3	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.
22	Husiatyn .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
23	Jarosław .	4	1	3	.	.	.	.	.	3	.	3	.	.	1	1
24	Jasło . . .	1	.	1	.	.	.	.	.	1	.	1	.	.	.	.
25	Jaworów .	2	2	.	.	.	1	1	.	1	.	1	.	.	.	.
26	Kałusz . .	2	2	.	.	.	2	2	.	.	.	.	.	.	.	.
27	Kamionka .	6	.	6	.	.	5	5	.	.	.	.	.	1	.	1
28	Kolbuszowa	1	.	1	.	.	1	1	.	.	.	.	.	.	.	.
29	Kołomyja .	5	4	1	2	.	2	4	.	1	.	1	.	.	.	.
30	Kosów . .	1	.	1	1	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.
31	Kraków m. .	17	7	10	1	.	1	2	1	9	.	10	2	2	1	5
32	Kraków ok.	3	.	3	.	.	.	.	.	1	.	1	1	1	.	2
33	Krosno . .	3	.	3	1	.	.	1	1	1	.	2	.	.	.	.
34	Łańcut . .	3	2	1	.	.	2	2	.	1	.	1	.	.	.	.
35	Limanowa .	3	.	3	.	.	1	1	.	.	2	2	.	.	.	.
36	Lisko . . .	1	.	1	.	.	1	1	.	.	.	.	.	.	.	.
37	Lwów m. .	22	17	5	1	1	1	3	1	9	.	10	.	6	3	9
38	Lwów ok. .	11	1	10	.	.	11	11	.	.	.	.	.	.	.	.
39	Mielec . .	4	4	.	1	.	3	4	.	.	.	.	.	.	.	.
40	Mościska .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
41	Myślenice .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
42	Nadwórna .	3	1	2	1	.	1	2	.	.	.	.	.	.	1	1
43	Nisko . . .	2	2	.	.	.	1	1	.	.	1	1	.	.	.	.
44	Nowy Sącz	6	2	4	1	.	3	4	.	2	.	2	.	.	.	.

Tab. 5.

Rok szkolny 1908/9.

na właścicieli i płeć dzieci.

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Ilość szkół prywatnych			Szkoły prywatne											
					wyznaniowe				klasztorne				inne			
		w ogóle	z prawem szkół publicznych	bez prawa szkół publicznych	męskie	żeńskie	mieszane	razem	męskie	żeńskie	mieszane	razem	męskie	żeńskie	mieszane	razem
45	Nowytarg	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
46	Peczeniżyn	1	.	1	1	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.
47	Pilzno	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
48	Podgórze	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
49	Podhajce	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
50	Przemyśl	4	2	2	1	.	.	1	.	1	.	1	.	1	1	2
51	Przemyślany	3	2	1	1	.	2	3	.	.	.	.	.	.	.	.
52	Przeworsk	1	1	.	.	.	.	.	.	1	.	1	.	.	.	.
53	Rawa	3	1	2	1	.	2	3	.	.	.	.	.	.	.	.
54	Rohatyn	3	1	2	1	.	.	1	.	2	.	2	.	.	.	.
55	Ropczyce	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
56	Rudki	2	.	2	.	.	1	1	.	.	1	1	.	.	.	.
57	Rzeszów	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
58	Sambor	1	.	1	.	.	1	1	.	.	.	.	.	.	.	.
59	Sanok	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
60	Skałat	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
61	Śniatyn	3	3	.	2	.	1	3	.	.	.	.	.	.	.	.
62	Sokal	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
63	Stanisławów	5	2	3	1	.	1	2	.	2	.	2	.	1	.	1
64	Stary Sambor	1	.	1	.	.	.	.	.	.	1	1	.	.	.	.
65	Stryj	6	3	3	1	.	4	5	.	.	.	.	.	.	1	1
66	Strzyżów	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
67	Tarnobrzeg	1	1	.	1	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.
68	Tarnopol	5	3	2	2	1	1	4	.	1	.	1	.	.	.	.
69	Tarnów	4	4	.	1	.	.	1	.	3	.	3	.	.	.	.
70	Tłumacz	11	2	9	3	.	5	8	.	2	.	2	.	.	1	1
71	Trembowla	1	.	1	.	.	.	.	.	1	.	1	.	.	.	.
72	Turka	2	1	1	.	.	.	.	.	1	.	1	.	.	1	1
73	Wadowice	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
74	Wieliczka	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
75	Zaleszczyki	4	1	3	3	.	.	3	.	1	.	1	.	.	.	.
76	Zbaraż	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
77	Zborów	3	2	1	3	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.
78	Złoczów	6	3	3	3	.	3	6	.	.	.	.	.	.	.	.
79	Żółkiew	1	.	1	.	.	1	1	.	.	.	.	.	.	.	.
80	Żydaczów	3	3	.	.	.	.	.	.	1	.	1	1	1	.	2
81	Żywiec	1	.	1	.	.	1	1	.	.	.	.	.	.	.	.
	Razem	233	105	128	50	3	83	136	4	50	6	60	4	13	20	37
	W porównaniu z r. 1907/8	+2	−1	+3	−1	.	+2	+1	.	+1	.	+1	+1	−3	+2	.

Tab. 5.

Szkoły prywatne ze względu

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Ilość szkół prywatnych w ogóle	Szkoły prywatne ze względu na													Szkoły wydziałowe
			język wykładowy					ilość klas								
			polski	ruski	niemiecki	pol.-ruski	pol.-niem.	1-klas.	2-klas.	3-klas.	4-klas.	5-klas.	6-klas.	7-klas.	8-klas.	
1	Biała . . .	8	4	.	4	.	.	2	1	.	1	1	.	.	.	3
2	Bóbrka . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
3	Bochnia . .	3	2	.	1	.	.	1	.	1	.	.	.	.	.	1
4	Bohorodczany	3	2	.	1	.	.	1	.	.	2	.	.	.	.	.
5	Borszczów .	1	1	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.
6	Brody . . .	5	4	.	1	.	.	2	1	.	2	.	.	.	.	.
7	Brzesko . .	1	1	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.
8	Brzeżany .	1	1	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.
9	Brzozów . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
10	Buczacz . .	4	4	.	.	.	.	.	1	.	2	.	.	.	.	1
11	Chrzanów .	2	1	.	1	.	.	1	.	.	1	.	.	.	.	.
12	Cieszanów .	1	.	.	1	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.
13	Czortków .	3	2	.	1	.	.	1	2	.	.	.	.	.	.	.
14	Dąbrowa .	2	2	.	.	.	.	.	1	.	1	.	.	.	.	.
15	Dobromil .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
16	Dolina . .	6	1	.	5	.	.	5	.	1	.	.	.	.	.	.
17	Drohobycz .	9	3	.	6	.	.	7	1	.	1	.	.	.	.	.
18	Gorlice . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
19	Gródek . .	6	.	.	6	.	.	6	.	.	.	.	.	.	.	.
20	Grybów . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
21	Horodenka .	3	3	.	.	.	.	.	1	.	2	.	.	.	.	.
22	Husiatyn .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
23	Jarosław .	4	3	.	1	.	.	.	2	.	1	.	.	.	.	1
24	Jasło . . .	1	1	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.
25	Jaworów .	2	.	1	1	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	1
26	Kałusz . .	2	.	.	2	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.
27	Kamionka .	6	1	.	5	.	.	5	1	.	.	.	.	.	.	.
28	Kolbuszowa	1	.	.	1	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.
29	Kołomyja .	5	3	.	2	.	.	1	1	.	3	.	.	.	.	.
30	Kosów . .	1	1	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.
31	Kraków m. .	17	14	.	3	.	.	3	1	.	5	1	1	.	.	6
32	Kraków ok.	3	3	.	.	.	.	.	.	.	2	.	1	.	.	.
33	Krosno . .	3	3	.	.	.	.	1	.	1	1	.	.	.	.	.
34	Łańcut . .	3	1	.	2	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	1
35	Limanowa .	3	2	.	1	.	.	2	.	.	1	.	.	.	.	.
36	Lisko . . .	1	.	.	1	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.
37	Lwów m. .	22	18	1	3	.	.	1	.	1	10	1	.	1	.	8
38	Lwów ok. .	11	.	.	11	.	.	10	1	.	.	.	.	.	.	.
39	Mielec . .	4	1	.	3	.	.	3	.	.	1	.	.	.	.	.
40	Mościska .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
41	Myślenice .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
42	Nadwórna .	3	2	.	1	.	.	2	.	1	.	.	.	.	.	.
43	Nisko . . .	2	1	.	1	.	.	1	1	.	.	.	.	.	.	.
44	Nowy Sącz	6	3	.	3	.	.	2	2	.	1	.	.	.	.	1

Tab. 6.

Rok szkolny 1908/9.

na język wykładowy i ilość klas.

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Ilość szkół prywatnych w ogóle	Szkoły prywatne ze względu na: język wykładowy: polski	ruski	niemiecki	pol.-ruski	pol.-niem.	ilość klas: 1-klas.	2-klas.	3-klas.	4-klas.	5-klas.	6-klas.	7-klas.	8-klas.	Szkoły wydziałowe
45	Nowytarg	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
46	Peczeniżyn	1	1	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.
47	Pilzno	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
48	Podgórze	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
49	Podhajce	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
50	Przemyśl	4	2	1	1	.	.	.	1	1	1	.	.	.	.	1
51	Przemyślany	3	1	.	2	.	.	2	.	.	1	.	.	.	.	.
52	Przeworsk	1	1	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.
53	Rawa	3	1	.	2	.	.	2	.	.	1	.	.	.	.	.
54	Rohatyn	3	3	.	.	.	.	2	.	1	.	.	.	.	.	.
55	Ropczyce	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
56	Rudki	2	1	.	1	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.
57	Rzeszów	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
58	Sambor	1	.	.	1	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.
59	Sanok	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
60	Skałat	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
61	Śniatyn	3	2	.	1	.	.	1	.	.	2	.	.	.	.	.
62	Sokal	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
63	Stanisławów	5	4	.	1	.	.	.	2	.	2	.	.	.	1	.
64	Stary Sambor	1	.	1	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.
65	Stryj	6	1	.	3	.	.	4	1	.	1	.	.	.	.	.
66	Strzyżów	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
67	Tarnobrzeg	1	1	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.
68	Tarnopol	5	4	.	1	.	.	1	.	.	3	.	1	.	.	.
69	Tarnów	4	4	.	.	.	.	.	1	.	3	.	.	.	.	.
70	Tłumacz	11	6	.	5	.	.	6	.	1	3	.	.	.	1	.
71	Trembowla	1	1	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.
72	Turka	2	2	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	1	.
73	Wadowice	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
74	Wieliczka	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
75	Zaleszczyki	4	4	.	.	.	.	2	.	.	2	.	.	.	.	.
76	Zbaraż	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
77	Zborów	3	3	.	.	.	.	.	2	.	1	.	.	.	.	.
78	Złoczów	6	3	.	3	.	.	3	.	3	.	.	.	.	.	.
79	Żółkiew	1	.	.	1	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.
80	Żydaczów	3	3	.	.	.	.	.	.	.	2	.	1	.	.	.
81	Żywiec	1	.	.	.	.	1	.	.	.	1	.	.	.	.	.
	Razem	233	136	4	92	.	1	96	26	13	63	3	4	1	3	24
	W porównaniu z rokiem 1907/8	+2	+2	−1	+1	.	.	+4	−1	−1	+5	+2	−2	.	.	−5

Tab. 6.

Ilość dzieci będących

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Ilość dzieci w wieku od 6 do 12 (13) lat obowiązanych do uczęszczania na naukę codzienną			Ilość dzieci w wieku od 12 do 15 (16) lat obowiązanych do uczęszczania na naukę dopełniającą		
		chłopców	dziewcząt	razem	chłopców	dziewcząt	razem
1	Biała	8438	8219	16657	1624	1691	3315
2	Bóbrka	7668	7353	15021	1712	1818	3530
3	Bochnia	10637	10530	21167	2670	2616	5286
4	Bohorodczany	4819	4459	9278	777	718	1495
5	Borszczów	8527	8055	16582	1875	1865	3740
6	Brody	10130	9658	19788	1758	1586	3344
7	Brzesko	9405	9052	18457	2188	2427	4615
8	Brzeżany	8855	9156	18011	1532	1482	3014
9	Brzozów	6541	6488	13029	1327	1372	2699
10	Buczacz	9411	9644	19055	1513	1214	2727
11	Chrzanów	9453	9130	18583	1723	2062	3785
12	Cieszanów	6753	6589	13342	1454	1670	3124
13	Czortków	5770	6027	11797	1756	1612	3368
14	Dąbrowa	6082	6307	12389	1089	1185	2274
15	Dobromil	5058	4894	9952	1200	1267	2467
16	Dolina	8135	7232	15367	1408	1354	2762
17	Drohobycz	11427	11355	22782	2133	1785	3918
18	Gorlice	6984	6956	13940	1434	1464	2898
19	Gródek	5758	5466	11224	909	817	1726
20	Grybów	4192	4108	8300	929	1007	1936
21	Horodenka	6600	5510	12110	1069	866	1935
22	Husiatyn	7227	6981	14208	1485	1492	2977
23	Jarosław	11355	10948	22303	1763	1696	3459
24	Jasło	6590	6532	13122	1332	1354	2686
25	Jaworów	6200	5906	12106	1330	1233	2563
26	Kałusz	7024	6247	13271	1643	1395	3038
27	Kamionka	8810	8508	17318	1999	2090	4089
28	Kolbuszowa	6333	6231	12564	1651	1683	3334
29	Kołomyja	10288	9967	20255	3420	2922	6342
30	Kosów	5750	5314	11064	899	748	1647
31	Kraków miasto	6000	6500	12500	2950	2650	5600
32	Kraków okolica	6883	6796	13679	1566	1580	3146
33	Krosno	6223	6130	12353	1201	1297	2498
34	Łańcut	7511	7588	15099	1261	1372	2633
35	Limanowa	6286	6166	12452	949	1023	1972
36	Lisko	4441	4412	8853	510	556	1066
37	Lwów miasto	13021	11716	24737	5103	4721	9824
38	Lwów okolica	11501	11443	22944	2688	2876	5564
39	Mielec	5962	6119	12081	1077	1187	2264
40	Mościska	6481	6145	12626	1118	1121	2239
41	Myślenice	7420	7146	14566	1390	1548	2938
42	Nadwórna	5592	4499	10091	755	555	1310
43	Nisko	5291	5202	10493	1081	1068	2149
44	Nowy Sącz	9128	9800	18928	1088	1237	2325

Tab. 7.

Rok szkolny 1908/9.

w wieku szkolnym.

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Ilość dzieci w wieku od 6 do 12 (13) lat obowiązanych do uczęszczania na naukę codzienną			Ilość dzieci w wieku od 12 do 15 (16) lat obowiązanych do uczęszczania na naukę dopełniającą		
		chłopców	dziewcząt	razem	chłopców	dziewcząt	razem
45	Nowytarg	5539	5411	10950	1079	1202	2281
46	Peczeniżyn	3139	2769	5908	848	716	1564
47	Pilzno	3946	3830	7776	1001	975	1976
48	Podgórze	5593	5518	11111	1109	1196	2305
49	Podhajce	6224	6144	12368	1722	1764	3486
50	Przemyśl	10251	9789	20040	2329	2281	4610
51	Przemyślany	7256	6971	14227	1460	1433	2893
52	Przeworsk	4560	4493	9053	735	753	1488
53	Rawa	6994	6489	13483	1169	969	2138
54	Rohatyn	9871	9423	19294	2143	2007	4150
55	Ropczyce	6577	6221	12798	1230	1367	2597
56	Rudki	4938	4605	9543	797	889	1686
57	Rzeszów	11710	11764	23474	2853	2787	5640
58	Sambor	8025	7665	15690	1708	1594	3302
59	Sanok	8032	8079	16111	1658	1752	3410
60	Skałat	7440	6844	14284	1600	1556	3156
61	Śniatyn	6990	6206	13196	1602	1306	2908
62	Sokal	8126	8250	16376	1812	1768	3580
63	Stanisławów	10898	10343	21241	2566	2245	4811
64	Stary Sambor	4158	3934	8092	741	743	1484
65	Stryj	9615	8584	18199	1666	1347	3013
66	Strzyżów	5127	4957	10084	850	973	1823
67	Tarnobrzeg	6065	6050	12115	1102	1225	2327
68	Tarnopol	10312	9999	20311	2520	2155	4675
69	Tarnów	9019	9204	18223	1906	1642	3548
70	Tłumacz	8623	7962	16585	2156	1837	3993
71	Trembowla	6513	6134	12647	1413	1378	2791
72	Turka	4456	4237	8693	647	558	1205
73	Wadowice	9693	9843	19536	1876	1975	3851
74	Wieliczka	6219	5974	12193	1340	1394	2734
75	Zaleszczyki	6038	5558	11596	1716	1558	3274
76	Zbaraż	4837	4270	9107	817	761	1578
77	Zborów	4568	4059	8627	738	613	1351
78	Złoczów	7881	8239	16120	1699	1712	3411
79	Żółkiew	7133	7019	14152	1534	1536	3070
80	Żydaczów	7220	6483	13703	1579	1414	2993
81	Żywiec	6418	6458	12876	941	1026	1967
	Razem	591964	572262	1164226	126001	121689	247690

Ilość dzieci zapisanych

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Ilość dzieci zapisanych na naukę codzienną			Ilość dzieci zapisanych na naukę dopełniającą		
		chłopców	dziewcząt	razem	chłopców	dziewcząt	razem
1	Biała	7302	7150	14452	1034	1169	2203
2	Bóbrka	7350	6940	14290	1610	1687	3297
3	Bochnia	9188	9426	18614	1701	2012	3713
4	Bohorodczany	3652	3131	6783	618	498	1116
5	Borszczów	6951	6366	13317	1561	1507	3068
6	Brody	7780	7213	14993	1505	1286	2791
7	Brzesko	8486	8253	16739	1838	2049	3887
8	Brzeżany	7687	7595	15282	1362	1267	2629
9	Brzozów	5562	5466	11028	1086	1123	2209
10	Buczacz	8238	8531	16769	1103	1013	2116
11	Chrzanów	8984	8873	17857	1522	1914	3436
12	Cieszanów	5956	6074	12030	1258	1434	2692
13	Czortków	4955	4829	9784	1023	1018	2041
14	Dąbrowa	5226	5393	10619	920	967	1887
15	Dobromil	3662	3608	7270	818	876	1694
16	Dolina	6944	6046	12990	1191	1128	2319
17	Drohobycz	9539	8836	18375	1308	974	2282
18	Gorlice	6200	6149	12349	1215	1205	2420
19	Gródek	5182	4718	9900	812	697	1509
20	Grybów	3954	3880	7834	844	918	1762
21	Horodenka	4915	4153	9068	804	643	1447
22	Husiatyn	6735	6434	13169	1395	1374	2769
23	Jarosław	9698	9684	19382	1460	1385	2845
24	Jasło	5803	5764	11567	1170	1224	2394
25	Jaworów	5010	4546	9556	1098	1018	2116
26	Kałusz	6358	5294	11652	1409	1204	2613
27	Kamionka	8013	7602	15615	1829	1927	3756
28	Kolbuszowa	5370	5294	10664	1220	1201	2421
29	Kołomyja	8050	7838	15888	1635	1456	3091
30	Kosów	4043	3321	7364	614	484	1098
31	Kraków miasto	5292	6315	11607	.	.	.
32	Kraków okolica	6742	6641	13383	1405	1431	2836
33	Krosno	5241	5335	10576	854	962	1816
34	Łańcut	6609	6517	13126	955	1045	2000
35	Limanowa	4840	4751	9591	619	638	1257
36	Lisko	3515	3339	6854	442	484	926
37	Lwów miasto	8707	10716	19423	14	101	115
38	Lwów okolica	10658	10624	21282	2440	2624	5064
39	Mielec	5004	5273	10277	868	1035	1903
40	Mościska	5567	5171	10738	965	939	1904
41	Myślenice	6506	6144	12650	1106	1290	2396
42	Nadwórna	4915	3837	8752	560	412	972
43	Nisko	4564	4372	8936	928	927	1855
44	Nowy Sącz	7791	7630	15421	795	986	1781

Tab. 8.

Rok szkolny 1908/9.

do publicznych szkół ludowych.

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Ilość dzieci zapisanych na naukę codzienną			Ilość dzieci zapisanych na naukę dopełniającą		
		chłopców	dziewcząt	razem	chłopców	dziewcząt	razem
45	Nowytarg	4889	4821	9710	852	1009	1861
46	Peczeniżyn	2273	1613	3886	401	218	619
47	Pilzno	3546	3418	6964	820	852	1672
48	Podgórze	5008	5236	10244	568	660	1228
49	Podhajce	5509	5247	10756	1422	1451	2873
50	Przemyśl	8677	8125	16802	1150	1136	2286
51	Przemyślany	6272	6125	12397	1254	1263	2517
52	Przeworsk	4141	3835	7976	584	630	1214
53	Rawa	5570	5284	10854	978	772	1750
54	Rohatyn	8447	7861	16308	1745	1542	3287
55	Ropczyce	4774	4544	9318	661	823	1484
56	Rudki	4653	4364	9017	730	820	1550
57	Rzeszów	9063	9223	18286	1056	1115	2171
58	Sambor	7278	6954	14232	1532	1421	2953
59	Sanok	6810	6796	13606	1165	1220	2385
60	Skałat	6379	5821	12200	1266	1210	2476
61	Śniatyn	4950	3975	8925	929	546	1475
62	Sokal	7372	7667	15039	1631	1652	3283
63	Stanisławów	9918	10001	19919	1457	1190	2647
64	Stary Sambor	3347	2925	6272	571	604	1175
65	Stryj	8811	8209	17020	1320	1146	2466
66	Strzyżów	4241	4117	8358	677	807	1484
67	Tarnobrzeg	5197	5417	10614	976	1114	2090
68	Tarnopol	8490	9138	17628	1814	1763	3577
69	Tarnów	6647	7335	13982	1062	1309	2371
70	Tłumacz	7021	6261	13282	1463	1226	2689
71	Trembowla	5700	5221	10921	1072	1084	2156
72	Turka	3556	2810	6366	521	384	905
73	Wadowice	8870	9018	17888	1558	1726	3284
74	Wieliczka	6095	5862	11957	1153	1280	2433
75	Zaleszczyki	4875	4423	9298	1025	879	1904
76	Zbaraż	4342	3602	7944	652	596	1248
77	Zborów	3421	3306	6727	673	554	1227
78	Złoczów	6897	7220	14117	1425	1533	2958
79	Żółkiew	6042	5783	11825	932	1170	2102
80	Żydaczów	6656	5760	12416	1351	1185	2536
81	Żywiec	5472	5462	10934	802	899	1701
	Razem	503953	487851	991804	88162	88321	176483

Tab. 8.

Ilość dzieci uczęszczających do publicznych szkół

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Ilość dzieci uczęszczających na naukę codzienną			Ilość dzieci uczęszczających na naukę dopełniającą		
		chłopców	dziewcząt	razem	chłopców	dziewcząt	razem
1	Biała	2114	2238	4352	32	123	155
2	Bóbrka	1116	1060	2176	29	97	126
3	Bochnia	1069	1438	2507	96	39	135
4	Bohorodczany	259	343	602	22	25	47
5	Borszczów	861	732	1593	48	96	144
6	Brody	737	861	1598	.	.	.
7	Brzesko	710	654	1364	57	97	154
8	Brzeżany	740	828	1568	.	.	.
9	Brzozów	587	605	1192	45	39	84
10	Buczacz	1290	1740	3030	34	21	55
11	Chrzanów	1716	1768	3484	150	237	387
12	Cieszanów	762	746	1508	44	81	125
13	Czortków	696	880	1576	55	30	85
14	Dąbrowa	414	581	995	25	34	59
15	Dobromil	348	364	712	15	20	35
16	Dolina	1258	1316	2574	100	106	206
17	Drohobycz	2602	3080	5682	49	55	104
18	Gorlice	866	895	1761	22	10	32
19	Gródek	706	675	1381	39	42	81
20	Grybów	523	508	1031	80	70	150
21	Horodenka	696	782	1478	18	57	75
22	Husiatyn	813	1115	1928	76	116	192
23	Jarosław	1575	1649	3224	.	.	.
24	Jasło	1009	1227	2236	.	49	49
25	Jaworów	546	515	1061	102	89	191
26	Kałusz	731	743	1474	116	81	197
27	Kamionka	1601	1463	3064	127	219	346
28	Kolbuszowa	685	659	1344	53	51	106
29	Kołomyja	2087	2674	4761	.	148	148
30	Kosów	861	840	1701	21	74	95
31	Kraków miasto	4998	5906	10904	.	.	.
32	Kraków okolica	578	556	1134	.	.	.
33	Krosno	1183	959	2142	29	11	40
34	Łańcut	984	1005	1989	.	28	28
35	Limanowa	374	344	718	4	9	13
36	Lisko	308	360	668	18	30	48
37	Lwów miasto	8214	9843	18057	.	91	91
38	Lwów okolica	748	666	1414	52	52	104
39	Mielec	589	826	1415	26	45	71
40	Mościska	1017	906	1923	44	45	89
41	Myślenice	475	415	890	15	49	64
42	Nadwórna	713	662	1375	13	20	33
43	Nisko	742	782	1524	49	57	106
44	Nowy Sącz	1873	1691	3564	.	.	.

Tab. 9.

Rok szkolny 1908/9.

ludowych typu miejskiego i do szkół wydziałowych.

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Ilość dzieci uczęszczających na naukę codzienną			Ilość dzieci uczęszczających na naukę dopełniającą		
		chłopców	dziewcząt	razem	chłopców	dziewcząt	razem
45	Nowytarg	996	987	1983	60	105	165
46	Peczeniżyn	373	276	649	24	24	48
47	Pilzno	251	252	503	46	41	87
48	Podgórze	2145	2450	4595	37	33	70
49	Podhajce	559	616	1175	29	69	98
50	Przemyśl	2796	2490	5286	.	.	.
51	Przemyślany	408	466	874	13	36	49
52	Przeworsk	645	558	1203	59	34	93
53	Rawa	366	542	908	29	25	54
54	Rohatyn	919	865	1784	62	52	114
55	Ropczyce	1021	1064	2085	35	63	98
56	Rudki	777	726	1503	22	102	124
57	Rzeszów	1509	2022	3531	16	53	69
58	Sambor	1121	1280	2401	.	.	.
59	Sanok	965	817	1782	53	.	53
60	Skałat	883	849	1732	16	38	54
61	Śniatyn	1050	1136	2186	111	62	173
62	Sokal	966	1221	2187	87	70	157
63	Stanisławów	3966	4529	8495	36	27	63
64	Stary Sambor	328	375	703	.	37	37
65	Stryj	2064	2378	4442	.	.	.
66	Strzyżów	289	256	545	.	42	42
67	Tarnobrzeg	525	679	1204	36	81	117
68	Tarnopol	1237	1647	2884	.	35	35
69	Tarnów	1676	2574	4250	.	.	.
70	Tłumacz	756	901	1657	86	149	235
71	Trembowla	486	469	955	.	.	.
72	Turka	370	390	760	.	36	36
73	Wadowice	1193	1388	2581	50	53	103
74	Wieliczka	1267	1254	2521	35	129	164
75	Zaleszczyki	288	420	708	.	9	9
76	Zbaraż	481	431	912	6	18	24
77	Zborów	.	.	.	.	.	.
78	Złoczów	854	916	1770	.	12	12
79	Żółkiew	870	1082	1952	32	60	92
80	Żydaczów	1055	523	1578	81	45	126
81	Żywiec	721	831	1552	24	77	101
	Razem	88950	97560	186510	2792	4160	6952

Ilość dzieci uczęszczających do

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Ilość dzieci uczęszczających na naukę codzienną			Ilość dzieci uczęszczających na naukę dopełniającą		
		chłopców	dziewcząt	razem	chłopców	dziewcząt	razem
1	Biała	5024	4760	9784	992	1032	2024
2	Bóbrka	6007	5726	11733	1442	1511	2953
3	Bochnia	7967	7785	15752	1466	1797	3263
4	Bohorodczany	3230	2602	5832	573	447	1020
5	Borszczów	5658	5059	10717	1376	1282	2658
6	Brody	6223	5524	11747	1247	1039	2286
7	Brzesko	7706	7401	15107	1756	1932	3688
8	Brzeżany	6746	6646	13392	1305	1177	2482
9	Brzozów	4581	4447	9028	909	958	1867
10	Buczacz	6571	6495	13066	1046	987	2033
11	Chrzanów	6892	6884	13776	1250	1575	2825
12	Cieszanów	5052	5066	10118	1144	1263	2407
13	Czortków	3762	3449	7211	818	807	1625
14	Dąbrowa	4577	4582	9159	740	778	1518
15	Dobromil	3048	2978	6026	783	820	1603
16	Dolina	5237	4343	9580	1091	1016	2107
17	Drohobycz	6364	4979	11343	1157	848	2005
18	Gorlice	5049	4948	9997	1093	1096	2189
19	Gródek	4228	3813	8041	698	613	1311
20	Grybów	3347	3273	6620	743	821	1564
21	Horodenka	3797	2922	6719	736	570	1306
22	Husiatyn	5411	5404	10815	1119	1106	2225
23	Jarosław	7943	7637	15580	1393	1328	2721
24	Jasło	4749	4598	9347	1043	1105	2148
25	Jaworów	4300	3851	8151	940	883	1823
26	Kałusz	5093	4053	9146	1141	996	2137
27	Kamionka	6244	5976	12220	1673	1686	3359
28	Kolbuszowa	4488	4417	8905	928	959	1887
29	Kołomyja	5729	5026	10755	1527	1130	2657
30	Kosów	2679	2002	4681	522	361	883
31	Kraków miasto	.	.	.	.	.	.
32	Kraków okolica	6164	6085	12249	1405	1431	2836
33	Krosno	4035	4353	8388	825	951	1776
34	Łańcut	5229	5175	10404	897	956	1853
35	Limanowa	4016	3953	7969	456	448	904
36	Lisko	2731	2624	5355	383	385	768
37	Lwów miasto	48	66	114	14	11	25
38	Lwów okolica	9642	9678	19320	2192	2428	4620
39	Mielec	4267	4334	8601	752	815	1567
40	Mościska	4286	4033	8319	853	830	1683
41	Myślenice	5776	5482	11258	988	1164	2152
42	Nadwórna	3166	2232	5398	441	332	773
43	Nisko	3594	3503	7097	795	809	1604
44	Nowy Sącz	5192	5187	10379	691	827	1518

Tab. 10.

Rok szkolny 1908/9.

szkół publicznych typu wiejskiego.

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Ilość dzieci uczęszczających na naukę codzienną			Ilość dzieci uczęszczających na naukę dopełniającą		
		chłopców	dziewcząt	razem	chłopców	dziewcząt	razem
45	Nowytarg	3893	3834	7727	792	904	1696
46	Peczeniżyn	1797	1226	3023	348	179	527
47	Pilzno	3264	3124	6388	755	795	1550
48	Podgórze	2826	2742	5568	512	615	1127
49	Podhajce	4802	4514	9316	1393	1382	2775
50	Przemyśl	5773	5522	11295	1144	1133	2277
51	Przemyślany	5096	4968	10064	1130	1105	2235
52	Przeworsk	3312	3162	6474	490	564	1054
53	Rawa	4917	4520	9437	828	687	1515
54	Rohatyn	6932	6260	13192	1483	1320	2803
55	Ropczyce	3414	3191	6605	565	682	1247
56	Rudki	3453	3487	6940	658	685	1343
57	Rzeszów	7085	6691	13776	941	924	1865
58	Sambor	5895	5441	11336	1401	1285	2686
59	Sanok	5652	5745	11397	988	1092	2080
60	Skałat	5162	4602	9764	1101	1078	2179
61	Śniatyn	3569	2564	6133	732	454	1186
62	Sokal	6080	6113	12193	1454	1505	2959
63	Stanisławów	5867	5059	10926	1361	1104	2465
64	Stary Sambor	2746	2324	5070	544	495	1039
65	Stryj	6389	5418	11807	1282	1070	2352
66	Strzyżów	3767	3699	7466	650	727	1377
67	Tarnobrzeg	4540	4582	9122	836	927	1763
68	Tarnopol	6729	6276	13005	1600	1491	3091
69	Tarnów	4474	4327	8801	841	1003	1844
70	Tłumacz	5890	4861	10751	1341	1029	2370
71	Trembowla	4707	4210	8917	868	875	1743
72	Turka	2732	2145	4877	450	303	753
73	Wadowice	7333	7211	14544	1381	1529	2910
74	Wieliczka	4691	4507	9198	1052	1084	2136
75	Zaleszczyki	4241	3569	7810	919	761	1680
76	Zbaraż	3412	2873	6285	586	507	1093
77	Zborów	3201	3096	6297	612	519	1131
78	Złoczów	5468	5689	11157	1219	1183	2402
79	Żółkiew	5172	4701	9873	1066	1195	2261
80	Żydaczów	5419	5087	10506	1223	1135	2358
81	Żywiec	4751	4631	9382	778	822	1600
	Razem	390299	365322	755621	78667	77458	156125

Tab. 10.

Ilość dzieci uczęszczających

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Ilość dzieci uczęszczających na naukę codzienną			Ilość dzieci uczęszczających na naukę dopełniającą		
		chłopców	dziewcząt	razem	chłopców	dziewcząt	razem
1	Biała	823	900	1723	72	138	210
2	Bóbrka	.	.	.	.	.	.
3	Bochnia	143	77	220	.	.	.
4	Bohorodczany	346	20	366	54	2	56
5	Borszczów	100	.	100	.	.	.
6	Brody	598	622	1220	.	.	.
7	Brzesko	15	11	26	.	.	.
8	Brzeżany	124	.	124	.	.	.
9	Brzozów	.	.	.	.	.	.
10	Buczacz	310	98	408	.	.	.
11	Chrzanów	151	119	270	10	15	25
12	Cieszanów	20	16	36	.	.	.
13	Czortków	162	47	209	9	10	19
14	Dąbrowa	187	.	187	.	.	.
15	Dobromil	.	.	.	.	.	.
16	Dolina	138	141	279	.	.	.
17	Drohobycz	439	267	706	35	38	73
18	Gorlice	.	.	.	.	.	.
19	Gródek	144	116	260	.	.	.
20	Grybów	.	.	.	.	.	.
21	Horodenka	440	.	440	.	.	.
22	Husiatyn	.	.	.	.	.	.
23	Jarosław	25	320	345	.	.	.
24	Jasło	.	12	12	.	.	.
25	Jaworów	15	131	146	.	.	.
26	Kałusz	73	60	133	16	16	32
27	Kamionka	172	276	448	44	68	112
28	Kolbuszowa	7	24	31	.	.	.
29	Kołomyja	501	277	778	97	21	118
30	Kosów	142	.	142	.	.	.
31	Kraków miasto	348	1670	2018	.	.	.
32	Kraków okolica	76	75	151	.	20	20
33	Krosno	205	18	223	64	4	68
34	Łańcut	22	279	301	.	.	.
35	Limanowa	224	167	391	9	11	20
36	Lisko	34	32	66	.	.	.
37	Lwów miasto	1004	2316	3320	.	144	144
38	Lwów okolica	305	259	564	16	37	53
39	Mielec	257	116	373	.	.	.
40	Mościska	.	.	.	.	.	.
41	Myślenice	.	.	.	.	.	.
42	Nadwórna	301	83	384	49	17	66
43	Nisko	124	122	246	17	26	43
44	Nowy Sącz	254	654	908	.	.	.

Tab. 11.

Rok szkolny 1908/9.

do szkół prywatnych.

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Ilość dzieci uczęszczających na naukę codzienną			Ilość dzieci uczęszczających na naukę dopełniającą		
		chłopców	dziewcząt	razem	chłopców	dziewcząt	razem
45	Nowytarg	.	.	.	.	.	.
46	Peczeniżyn	100	.	100	25	.	25
47	Pilzno	.	.	.	.	.	.
48	Podgórze	.	.	.	.	.	.
49	Podhajce	.	.	.	.	.	.
50	Przemyśl	126	1172	1298	.	.	.
51	Przemyślany	143	48	191	.	.	.
52	Przeworsk	.	197	197	.	.	.
53	Rawa	209	51	260	.	.	.
54	Rohatyn	161	57	218	.	.	.
55	Ropczyce	.	.	.	.	.	.
56	Rudki	53	45	98	8	5	13
57	Rzeszów	.	.	.	.	.	.
58	Sambor	27	28	55	12	9	21
59	Sanok	.	.	.	.	.	.
60	Skałat	.	.	.	.	.	.
61	Śniatyn	379	26	405	88	12	100
62	Sokal	.	.	.	.	.	.
63	Stanisławów	288	337	625	10	31	41
64	Stary Sambor	45	19	64	14	.	14
65	Stryj	420	386	806	.	.	.
66	Strzyżów	.	.	.	.	.	.
67	Tarnobrzeg	140	.	140	.	.	.
68	Tarnopol	603	314	917	.	.	.
69	Tarnów	374	324	698	.	.	.
70	Tłumacz	550	204	754	77	22	99
71	Trembowla	.	41	41	.	.	.
72	Turka	6	70	76	.	.	.
73	Wadowice	.	.	.	.	.	.
74	Wieliczka	.	.	.	.	.	.
75	Zaleszczyki	405	46	451	.	17	17
76	Zbaraż	.	.	.	.	.	.
77	Zborów	358	.	358	28	.	28
78	Złoczów	428	46	474	.	.	.
79	Żółkiew	33	23	56	.	.	.
80	Żydaczów	162	297	459	70	119	189
81	Żywiec	49	51	100	5	8	13
	Razem	13288	13107	26395	829	790	1619

Tab. 11.

Ilość dzieci uczęszczających do szkół wyższych, przemysłowych

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Ilość dzieci uczęszczających do szkół wyższych, przemysłowych lub fachowych (na kursa fachowe)						Ilość dzieci uczących się w domu					
		Dzieci w wieku od 6—12 lat			Dzieci w wieku od 12—15 (16) lat			Dzieci w wieku od 6—12 lat			Dzieci w wieku od 12—15 (16) lat		
		chłopców	dziewcząt	razem	chłopców	dziewcząt	razem	chłopców	dziewcząt	razem	chłopców	dziewcząt	razem
1	Biała . . .	12	.	12	348	.	348	25	32	57	4	.	4
2	Bóbrka . . .	.	.	.	.	.	.	13	18	31	2	14	16
3	Bochnia . .	102	.	102	303	26	329	2	5	7	.	.	.
4	Bohorodczany	.	.	.	.	.	.	48	41	89	13	10	23
5	Borszczów .	.	.	.	.	.	.	60	80	140	17	20	37
6	Brody . . .	256	.	256	310	11	321	60	80	140	7	14	21
7	Brzesko . .	.	.	.	105	.	105	28	22	50	.	.	.
8	Brzeżany . .	224	.	224	360	.	360	42	20	62	.	.	.
9	Brzozów . .	.	.	.	30	.	30	2	1	3	.	.	.
10	Buczacz . .	196	.	196	224	21	245	56	33	89	2	8	10
11	Chrzanów .	.	.	.	167	.	167	32	18	50	.	.	.
12	Cieszanów .	.	.	.	.	.	.	11	15	26	.	.	.
13	Czortków . .	15	6	21	24	6	30	30	35	65	5	15	20
14	Dąbrowa . .	.	.	.	.	.	.	37	21	58	3	6	9
15	Dobromil . .	.	.	.	.	.	.	73	78	151	29	30	59
16	Dolina . . .	.	.	.	.	.	.	18	21	39	.	.	.
17	Drohobycz .	248	.	248	446	.	446	74	105	179	.	24	24
18	Gorlice . . .	143	.	143	155	.	155	21	24	45	.	.	.
19	Gródek . . .	.	.	.	.	.	.	65	81	146	14	17	31
20	Grybów . .	.	7	7	.	7	7	22	25	47	5	8	13
21	Horodenka .	.	.	.	.	.	.	35	34	69	4	4	8
22	Husiatyn . .	.	.	.	.	.	.	62	54	116	16	17	33
23	Jarosław . .	127	.	127	372	.	372	71	77	148	11	10	21
24	Jasło . . .	142	32	174	368	32	400	9	23	32	4	27	31
25	Jaworów . .	13	2	15	6	32	38	18	12	30	5	5	10
26	Kałusz . . .	.	.	.	53	.	53	.	1	1	.	1	1
27	Kamionka .	.	.	.	43	.	43	32	30	62	8	12	20
28	Kolbuszowa .	.	.	.	.	.	.	16	13	29	.	8	8
29	Kołomyja . .	322	110	432	695	82	777	13	11	24	.	.	.
30	Kosów . .	.	.	.	23	.	23	24	15	39	.	.	.
31	Kraków m. .	1016	198	1214	2078	616	2694	48	37	85	34	21	55
32	Kraków ok. .	.	.	.	3	.	3	19	25	44	.	.	.
33	Krosno . . .	17	.	17	138	7	145	12	6	18	.	.	.
34	Łańcut . . .	58	.	58	171	.	171	.	.	.	.	.	.
35	Limanowa .	.	.	.	.	.	.	5	7	12	2	5	7
36	Lisko . . .	.	.	.	.	.	.	64	66	130	2	3	5
37	Lwów miasto	2015	567	2582	3891	1069	4960	nie wiadomo					
38	Lwów okolica	.	.	.	.	.	.	50	73	123	3	5	8
39	Mielec . . .	23	.	23	193	.	193	10	20	30	2	7	9
40	Mościska . .	.	.	.	.	.	.	12	22	34	.	7	7
41	Myślenice .	12	.	12	82	41	123	52	35	87	8	19	27
42	Nadwórna .	.	.	.	.	.	.	36	41	77	.	.	.
43	Nisko . . .	.	.	.	31	.	31	.	.	.	2	1	3
44	Nowy Sącz .	210	.	210	698	55	753	32	44	76	.	.	.

Tab. 12.

Rok szkolny 1908/9.

lub na kursa fachowe i ilość dzieci uczących się w domu.

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Ilość dzieci uczęszczających do szkół wyższych, przemysłowych lub fachowych (na kursa fachowe)						Ilość dzieci uczących się w domu					
		Dzieci w wieku od 6—12 lat			Dzieci w wieku od 12—15 (16) lat			Dzieci w wieku od 6—12 lat			Dzieci w wieku od 12—15 (16) lat		
		chłopców	dziewcząt	razem	chłopców	dziewcząt	razem	chłopców	dziewcząt	razem	chłopców	dziewcząt	razem
45	Nowytarg . .	104	.	104	223	.	223	8	15	23	2	3	5
46	Peczeniżyn .	.	.	.	.	.	.	36	14	50	.	.	.
47	Pilzno . . .	.	.	.	.	.	.	29	45	74	3	1	4
48	Podgórze . .	288	.	288	456	.	456	47	41	88	.	.	.
49	Podhajce . .	.	.	.	.	.	.	49	44	93	25	34	59
50	Przemyśl . .	480	192	672	943	196	1139	150	187	337	210	198	408
51	Przemyślany	.	.	.	16	13	29	62	55	117	3	4	7
52	Przeworsk .	.	.	.	.	.	.	32	34	66	6	3	9
53	Rawa . . .	.	.	.	.	.	.	64	37	101	23	12	35
54	Rohatyn . .	.	.	.	.	.	.	60	77	137	17	12	29
55	Ropczyce . .	118	.	118	207	.	207	42	43	86	10	13	23
56	Rudki . . .	.	.	.	.	.	.	18	9	27	6	8	14
57	Rzeszów . .	307	55	362	577	46	623	75	90	165	.	2	2
58	Sambor . .	330	.	330	426	.	426	45	29	74	3	6	9
59	Sanok . . .	117	5	122	105	74	179	21	52	73	7	22	29
60	Skałat . . .	.	.	.	.	.	.	39	22	61	4	20	24
61	Śniatyn . .	115	.	115	71	.	71	12	8	20	.	.	.
62	Sokal . . .	39	.	39	169	26	195	64	99	163	20	22	42
63	Stanisławów	868	24	892	935	88	1023	32	53	85	2	7	9
64	Stary Sambor	40	.	40	269	.	269	35	16	51	.	12	12
65	Stryj . . .	234	.	234	444	.	444	135	211	346	13	26	39
66	Strzyżów . .	.	.	.	31	.	31	18	22	40	1	1	2
67	Tarnobrzeg .	.	.	.	38	.	38	20	14	34	.	.	.
68	Tarnopol . .	609	36	645	921	77	998	35	32	67	.	.	.
69	Tarnów . .	233	40	273	688	149	837	23	34	57	12	12	24
70	Tłumacz . .	.	.	.	19	.	19	30	28	58	14	21	35
71	Trembowla .	50	.	50	176	.	176	25	4	29	.	.	.
72	Turka . . .	.	.	.	48	.	48	.	.	.	.	.	.
73	Wadowice .	59	.	59	235	.	235	22	18	40	2	6	8
74	Wieliczka . .	.	.	.	75	.	75	46	50	96	19	43	62
75	Zaleszczyki	.	.	.	83	.	83	67	68	135	3	4	7
76	Zbaraż . . .	.	.	.	.	.	.	12	11	23	1	7	8
77	Zborów . .	.	.	.	.	.	.	7	5	12	1	2	3
78	Złoczów . .	130	.	130	269	.	269	16	21	37	.	8	8
79	Żółkiew . .	55	.	55	85	.	85	31	49	80	3	2	5
80	Żydaczów . .	.	.	.	.	.	.	36	39	75	19	32	51
81	Żywiec . . .	161	.	161	172	.	172	79	84	163	31	30	61
	Razem . .	9488	1274	10762	18998	2674	21672	2861	3062	5923	662	891	1553

Tab. 12.

Nauczyciele i nauczycielki

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Nauczyciele						Nauczycielki					
		z patentem do szkół wydziałowych	z patentem do szkół ludowych i z świadectwem dojrzałości	z patentem do szkół lud. bez świadectwa dojrzałości	z świadectwem dojrzałości z seminaryum nauczycielskiego	bez kwalifikacyi	razem	z patentem do szkół wydziałowych	z patentem do szkół ludowych i z świadectwem dojrzałości	z patentem do szkół lud. bez świadectwa dojrzałości	z świadectwem dojrzałości z seminaryum nauczycielskiego	bez kwalifikacyi	razem
1	Biała	11	54	2	19	1	87	10	34	11	23	4	82
2	Bóbrka	6	54	4	14	.	78	3	59	47	18	8	135
3	Bochnia	9	78	10	24	2	123	16	54	62	39	6	177
4	Bohorodczany	.	35	.	10	1	46	3	20	10	9	1	43
5	Borszczów	3	55	15	30	.	103	3	20	20	11	3	57
6	Brody	8	39	6	11	2	66	11	15	51	15	19	111
7	Brzesko	6	100	2	14	.	122	4	26	39	29	8	106
8	Brzeżany	6	42	4	40	1	93	9	34	22	20	24	109
9	Brzozów	3	52	.	7	.	62	5	19	9	11	5	49
10	Buczacz	13	50	7	18	3	91	10	49	35	29	8	131
11	Chrzanów	7	66	2	25	1	101	13	81	19	35	.	148
12	Cieszanów	5	45	3	13	3	69	1	22	50	6	13	92
13	Czortków	3	40	7	10	.	60	3	19	12	14	1	49
14	Dąbrowa	3	55	.	13	.	71	4	17	5	11	.	37
15	Dobromil	3	10	4	8	1	26	4	25	22	6	11	68
16	Dolina	7	53	7	21	.	88	12	38	22	22	10	104
17	Drohobycz	6	66	1	19	1	93	10	63	13	42	4	132
18	Gorlice	8	52	3	10	.	73	12	31	22	19	4	88
19	Gródek	5	23	5	9	.	42	10	36	21	27	1	95
20	Grybów	3	39	2	20	.	64	4	21	14	4	1	44
21	Horodenka	4	35	3	22	.	64	3	25	16	10	6	60
22	Husiatyn	4	51	4	20	2	81	5	32	20	8	5	70
23	Jarosław	10	60	10	11	1	92	12	64	20	22	22	140
24	Jasło	9	58	.	12	.	79	10	37	8	15	6	76
25	Jaworów	7	37	6	11	.	61	2	25	21	6	10	64
26	Kałusz	6	47	2	19	.	74	7	20	31	11	1	70
27	Kamionka	16	86	4	21	.	127	8	38	30	13	3	92
28	Kolbuszowa	8	36	1	10	1	56	4	15	23	12	18	72
29	Kołomyja	26	78	1	22	.	127	27	57	22	29	3	138
30	Kosów	4	25	7	13	.	49	3	26	19	5	5	58
31	Kraków miasto	85	28	1	4	.	118	115	22	5	5	.	147
32	Kraków okolica	8	54	.	14	.	76	20	97	3	20	1	141
33	Krosno	11	50	5	7	.	73	6	35	11	10	.	62
34	Łańcut	8	52	.	12	.	72	8	35	32	18	10	103
35	Limanowa	2	30	1	8	.	41	.	17	33	11	8	69
36	Lisko	6	17	4	5	2	34	3	19	14	10	4	50
37	Lwów miasto	137	48	5	21	.	211	235	17	5	3	.	260
38	Lwów okolica	9	91	10	28	1	139	18	91	53	28	.	190
39	Mielec	5	50	1	11	.	67	2	16	5	8	3	34
40	Mościska	7	33	4	11	.	55	9	34	18	10	9	80
41	Myślenice	6	43	.	10	.	59	4	37	16	27	4	88
42	Nadwórna	1	29	2	7	.	39	7	19	17	7	4	54
43	Nisko	3	35	10	6	2	56	1	19	28	7	5	60
44	Nowy Sącz	21	74	3	26	.	124	30	39	24	18	3	114

Tab. 13.

Rok szkolny 1908/9.

ze względu na kwalifikacyę.

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Nauczyciele						Nauczycielki					
		z patentem do szkół wydziałowych	z patentem do szkół ludowych i z świadectwem dojrzałości	z patentem do szkół lud. bez świadectwa dojrzałości	z świadectwem dojrzałości z seminaryum nauczycielskiego	bez kwalifikacyi	razem	z patentem do szkół wydziałowych	z patentem do szkół ludowych i z świadectwem dojrzałości	z patentem do szkół lud. bez świadectwa dojrzałości	z świadectwem dojrzałości z seminaryum nauczycielskiego	bez kwalifikacyi	razem
45	Nowytarg	5	37	5	8	1	56	10	22	22	25	2	81
46	Peczeniżyn	2	17	.	9	.	28	1	6	10	4	8	29
47	Pilzno	3	32	1	3	.	39	2	23	5	7	2	39
48	Podgórze	13	51	1	4	.	69	26	62	7	16	.	111
49	Podhajce	4	38	5	23	.	70	2	17	19	8	3	49
50	Przemyśl	14	59	7	12	.	92	18	69	18	32	3	140
51	Przemyślany	4	36	14	12	4	70	6	20	35	15	14	90
52	Przeworsk	5	23	2	5	.	35	3	21	17	8	11	60
53	Rawa	1	45	4	14	.	64	7	20	19	11	6	63
54	Rohatyn	5	41	19	16	.	81	6	24	37	13	9	89
55	Ropczyce	9	45	.	8	.	62	7	17	13	8	1	46
56	Rudki	6	36	.	8	.	50	6	32	14	15	9	76
57	Rzeszów	10	85	2	15	4	116	25	50	18	20	7	120
58	Sambor	8	73	4	5	.	90	16	47	9	29	.	101
59	Sanok	9	51	6	2	.	68	9	36	37	18	2	102
60	Skałat	3	54	8	16	.	81	11	23	13	17	2	66
61	Śniatyn	9	35	9	12	.	65	9	18	28	11	9	75
62	Sokal	12	81	14	23	4	134	5	27	35	12	7	86
63	Stanisławów	15	66	1	21	3	106	33	88	12	27	1	161
64	Stary Sambor	4	21	2	2	.	29	7	21	8	11	6	53
65	Stryj	17	56	16	20	2	111	20	68	33	42	6	169
66	Strzyżów	4	43	1	8	.	56	2	28	7	9	2	48
67	Tarnobrzeg	4	47	1	9	.	61	2	19	18	12	17	68
68	Tarnopol	11	88	3	27	.	129	16	34	11	34	.	95
69	Tarnów	10	57	1	5	.	73	22	39	4	15	.	80
70	Tłumacz	5	43	8	16	5	77	8	32	31	24	6	101
71	Trembowla	6	55	3	19	.	83	4	23	16	8	3	54
72	Turka	4	25	3	8	.	40	4	8	12	8	1	33
73	Wadowice	13	74	4	27	2	120	16	60	28	44	2	150
74	Wieliczka	14	49	1	6	.	70	8	60	46	16	3	133
75	Zaleszczyki	7	38	2	17	.	64	4	18	19	17	4	62
76	Zbaraż	3	34	5	18	.	60	3	15	10	11	3	42
77	Zborów	.	33	3	18	.	54	.	10	11	10	2	33
78	Złoczów	6	44	11	14	3	78	10	31	31	9	8	89
79	Żółkiew	8	27	13	2	.	50	16	48	33	9	11	117
80	Żydaczów	6	38	12	10	.	66	3	39	32	20	5	99
81	Żywiec	6	42	1	13	.	62	8	36	13	12	.	69
	Razem	783	3874	360	1121	53	6191	1041	2730	1711	1310	436	7228
	W porównaniu z rokiem 1907/8	+37	+256	−42	+99	−11	+339	+97	+208	+178	+221	−263	+441

Tab. 13.

Charakter służbowy nauczycieli

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Nauczyciele			Nauczycielki		
		stali	tymczasowi	razem	stałe	tymczasowe	razem
1	Biała	51	36	87	33	49	82
2	Bóbrka	57	21	78	65	70	135
3	Bochnia	79	44	123	84	93	177
4	Bohorodczany	21	25	46	15	28	43
5	Borszczów	60	43	103	26	31	57
6	Brody	45	21	66	49	62	111
7	Brzesko	89	33	122	44	62	106
8	Brzeżany	41	52	93	27	82	109
9	Brzozów	42	20	62	23	26	49
10	Buczacz	54	37	91	49	82	131
11	Chrzanów	58	43	101	56	92	148
12	Cieszanów	38	31	69	49	43	92
13	Czortków	35	25	60	21	28	49
14	Dąbrowa	40	31	71	16	21	37
15	Dobromil	13	13	26	34	34	68
16	Dolina	56	32	88	43	61	104
17	Drohobycz	52	41	93	35	97	132
18	Gorlice	49	24	73	44	44	88
19	Gródek	27	15	42	39	56	95
20	Grybów	36	28	64	26	18	44
21	Horodenka	28	36	64	27	33	60
22	Husiatyn	38	43	81	32	38	70
23	Jarosław	67	25	92	62	78	140
24	Jasło	58	21	79	34	42	76
25	Jaworów	45	16	61	31	33	64
26	Kałusz	42	32	74	31	39	70
27	Kamionka	82	45	127	50	42	92
28	Kolbuszowa	40	16	56	34	38	72
29	Kołomyja	86	41	127	63	75	138
30	Kosów	27	22	49	27	31	58
31	Kraków miasto	75	43	118	79	68	147
32	Kraków okolica	50	26	76	50	91	141
33	Krosno	52	21	73	20	42	62
34	Łańcut	47	25	72	44	59	103
35	Limanowa	27	14	41	36	33	69
36	Lisko	20	14	34	21	29	50
37	Lwów miasto	122	89	211	150	110	260
38	Lwów okolica	87	52	139	87	103	190
39	Mielec	41	26	67	13	21	34
40	Mościska	37	18	55	31	49	80
41	Myślenice	48	11	59	39	49	88
42	Nadwórna	25	14	39	27	27	54
43	Nisko	36	20	56	21	39	60
44	Nowy Sącz	81	43	124	54	60	114

Tab. 14.

Rok szkolny 1908/9.

i nauczycielek publicznych szkół ludowych.

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Nauczyciele			Nauczycielki		
		stali	tymczasowi	razem	stałe	tymczasowe	razem
45	Nowytarg	36	20	56	40	41	81
46	Peczeniżyn	13	15	28	11	18	29
47	Pilzno	29	10	39	17	22	39
48	Podgórze	44	25	69	55	56	111
49	Podhajce	37	33	70	28	21	49
50	Przemyśl	74	18	92	58	82	140
51	Przemyślany	41	29	70	39	51	90
52	Przeworsk	24	11	35	26	34	60
53	Rawa	36	28	64	27	36	63
54	Rohatyn	55	26	81	42	47	89
55	Ropczyce	46	16	62	18	28	46
56	Rudki	29	21	50	40	36	76
57	Rzeszów	71	45	116	42	78	120
58	Sambor	65	25	90	41	60	101
59	Sanok	52	16	68	52	50	102
60	Skałat	50	31	81	26	40	66
61	Śniatyn	33	32	65	23	52	75
62	Sokal	68	66	134	31	55	86
63	Stanisławów	58	48	106	62	99	161
64	Stary Sambor	20	9	29	19	34	53
65	Stryj	72	39	111	59	110	169
66	Strzyżów	37	19	56	19	29	48
67	Tarnobrzeg	46	15	61	21	47	68
68	Tarnopol	78	51	129	38	57	95
69	Tarnów	54	19	73	31	49	80
70	Tłumacz	47	30	77	44	57	101
71	Trembowla	49	34	83	28	26	54
72	Turka	22	18	40	13	20	33
73	Wadowice	79	41	120	61	89	150
74	Wieliczka	53	17	70	60	73	133
75	Zaleszczyki	33	31	64	33	29	62
76	Zbaraż	35	25	60	10	32	42
77	Zborów	24	30	54	10	23	33
78	Złoczów	56	22	78	41	48	89
79	Żółkiew	39	11	50	61	56	117
80	Żydaczów	50	16	66	47	52	99
81	Żywiec	37	25	62	35	34	69
	Razem	3896	2295	6191	3149	4079	7228
	W porównaniu z rokiem 1907/8	+160	+179	+339	+177	+264	+441

Tab. 14.

Ilość posad nauczycielskich systemizowanych w publicznych

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Ilość posad systemizowanych					
		w szkołach wydziałowych	w szkołach pospolitych	razem	zajętych przez nauczycieli stałych	nieobsadzonych jeszcze stale	nieobsadzonych ani stale ani prowizorycznie
1	Biała	8	107	115	84	30	1
2	Bóbrka	.	164	164	122	42	.
3	Bochnia	10	185	195	163	27	5
4	Bohorodczany	.	58	58	36	22	.
5	Borszczów	.	115	115	86	26	3
6	Brody	10	111	121	94	24	3
7	Brzesko	.	156	156	133	23	.
8	Brzeżany	4	99	103	68	34	1
9	Brzozów	.	83	83	65	16	2
10	Buczacz	8	127	135	103	30	2
11	Chrzanów	.	137	137	114	22	1
12	Cieszanów	.	103	103	87	14	2
13	Czortków	.	78	78	56	22	.
14	Dąbrowa	.	73	73	56	17	.
15	Dobromil	.	69	69	47	22	.
16	Dolina	.	122	122	99	23	.
17	Drohobycz	10	110	120	87	32	1
18	Gorlice	4	124	128	93	23	12
19	Gródek	.	89	89	66	23	.
20	Grybów	.	78	78	62	16	.
21	Horodenka	.	76	76	55	21	.
22	Husiatyn	.	107	107	70	37	.
23	Jarosław	10	160	170	129	39	2
24	Jasło	11	112	123	92	15	16
25	Jaworów	4	98	102	76	22	4
26	Kałusz	.	112	112	73	38	1
27	Kamionka	4	155	159	132	27	.
28	Kolbuszowa	.	91	91	74	15	2
29	Kołomyja	14	154	168	149	19	.
30	Kosów	.	71	71	54	17	.
31	Kraków miasto	47	108	155	154	1	.
32	Kraków okolica	.	129	129	100	29	.
33	Krosno	8	96	104	72	25	7
34	Łańcut	.	120	120	91	25	4
35	Limanowa	.	72	72	63	9	.
36	Lisko	.	78	78	41	23	14
37	Lwów miasto	85	207	292	272	20	.
38	Lwów okolica	.	209	209	174	35	.
39	Mielec	.	77	77	54	20	3
40	Mościska	.	87	87	68	17	2
41	Myślenice	.	107	107	87	19	1
42	Nadwórna	.	64	64	52	12	.
43	Nisko	.	72	72	57	14	1
44	Nowy Sącz	10	146	156	135	18	3

Tab. 15.

Rok szkolny 1908/9.

szkołach ludowych pospolitych i wydziałowych.

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Ilość posad systemizowanych					
		w szkołach wydziałowych	w szkołach pospolitych	razem	zajętych przez nauczycieli stałych	nieobsadzonych jeszcze stale	nieobsadzonych ani stale ani prowizorycznie
45	Nowytarg	.	95	95	76	16	3
46	Peczeniżyn	.	33	33	24	9	.
47	Pilzno	.	64	64	46	16	2
48	Podgórze	8	108	116	99	17	.
49	Podhajce	.	79	79	65	14	.
50	Przemyśl	14	140	154	132	17	5
51	Przemyślany	.	104	104	80	22	2
52	Przeworsk	.	60	60	50	8	2
53	Rawa	.	86	86	63	23	.
54	Rohatyn	.	124	124	97	27	.
55	Ropczyce	.	79	79	64	9	6
56	Rudki	.	76	76	69	5	2
57	Rzeszów	11	128	139	113	21	5
58	Sambor	10	121	131	106	21	4
59	Sanok	8	130	138	104	28	6
60	Skałat	.	106	106	76	29	1
61	Śniatyn	8	70	78	56	21	1
62	Sokal	4	131	135	99	35	1
63	Stanisławów	14	136	150	120	30	.
64	Stary Sambor	.	66	66	39	21	6
65	Stryj	8	147	155	131	24	.
66	Strzyżów	.	71	71	56	11	4
67	Tarnobrzeg	.	88	88	67	19	2
68	Tarnopol	12	139	151	116	35	.
69	Tarnów	14	99	113	85	23	5
70	Tłumacz	.	114	114	91	23	.
71	Trembowla	4	88	92	77	15	.
72	Turka	.	67	67	35	20	12
73	Wadowice	6	172	178	140	38	.
74	Wieliczka	8	115	123	113	10	.
75	Zaleszczyki	.	80	80	66	13	1
76	Zbaraż	.	70	70	45	24	1
77	Zborów	.	59	59	34	21	4
78	Złoczów	8	104	112	97	11	4
79	Żółkiew	4	125	129	100	28	1
80	Żydaczów	.	117	117	97	20	.
81	Żywiec	4	85	89	72	14	3
	Razem	392	8572	8964	7045	1743	176

Tab. 15.

Ilość klas czynnych w publicznych szkołach

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Ilość klas czynnych w publicznych szkołach								
		klas systemizowanych		klas nadetatowych		klas w szkołach nieuregul.	Razem	w tej liczbie było klas eksponowanych	w wydziałowych	
		w szkołach miejskich	w szkołach wiejskich	w szkołach miejskich	w szkołach wiejskich	w szkołach wiejskich			systemizowanych	nadetatowych
1	Biała	35	71	19	34	.	159	4	7	2
2	Bóbrka	28	136	16	28	.	208	3	.	.
3	Bochnia	26	154	12	84	.	276	1	8	5
4	Bohorodczany . . .	10	48	2	28	.	88	4	.	.
5	Borszczów	16	96	7	40	.	159	.	.	.
6	Brody	12	96	7	46	1	162	3	8	4
7	Brzesko	16	140	7	64	.	227	2	.	.
8	Brzeżany	10	88	12	80	.	190	7	3	2
9	Brzozów	16	65	5	23	.	109	3	.	.
10	Buczacz	26	99	15	69	.	209	15	6	3
11	Chrzanów	26	110	32	72	.	240	.	.	.
12	Cieszanów	16	85	12	47	1	161	13	.	.
13	Czortków	12	66	10	20	.	108	1	.	.
14	Dąbrowa	10	63	7	28	.	108	1	.	.
15	Dobromil	10	59	6	19	.	94	.	.	.
16	Dolina	28	94	16	50	1	189	9	.	.
17	Drohobycz	33	76	47	52	.	208	4	8	6
18	Gorlice	28	84	5	36	.	153	1	3	1
19	Gródek	12	77	13	27	.	129	3	.	.
20	Grybów	16	62	6	22	.	106	2	.	.
21	Horodenka	18	58	10	38	.	124	5	.	.
22	Husiatyn	25	82	12	32	.	151	3	.	.
23	Jarosław	38	122	11	46	.	217	5	8	5
24	Jasło	18	78	11	33	.	140	1	9	4
25	Jaworów	14	80	4	23	.	121	7	3	.
26	Kałusz	20	91	5	27	.	143	5	.	.
27	Kamionka	34	121	15	37	.	207	5	3	.
28	Kolbuszowa	20	69	5	30	.	124	.	.	.
29	Kołomyja	54	100	12	61	.	227	13	11	11
30	Kosów	22	49	13	23	.	107	6	.	.
31	Kraków miasto . .	108	.	45	.	.	153	.	36	38
32	Kraków okolica . .	16	113	11	71	.	211	1	.	.
33	Krosno	19	70	15	19	.	123	1	6	1
34	Łańcut	26	90	19	40	.	175	2	.	.
35	Limanowa	6	66	7	31	.	110	7	.	.
36	Lisko	10	54	6	14	.	84	1	.	.
37	Lwów miasto . . .	205	2	72	1	.	280	.	65	26
38	Lwów okolica . . .	12	197	13	90	.	312	9	.	.
39	Mielec	16	58	9	17	1	101	.	.	.
40	Mościska	18	67	19	30	.	134	.	.	.
41	Myślenice	16	89	3	38	.	146	1	.	.
42	Nadwórna	12	52	8	21	.	93	10	.	.
43	Nisko	18	53	13	32	.	116	4	.	.
44	Nowy Sącz	41	102	25	39	.	207	1	8	10

Tab. 16.

Rok szkolny 1908/9.

ludowych pospolitych i wydziałowych.

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Ilość klas czynnych w publicznych szkołach								
		klas systemizowanych		klas nadetatowych		klas w szkołach nieuregul.	Razem	w tej liczbie było klas eksponowanych	w wydziałowych	
		w szkołach miejskich	w szkołach wiejskich	w szkołach miejskich	w szkołach wiejskich	w szkołach wiejskich			systemizowanych	nadetatowych
45	Nowy Targ	21	71	16	23	.	131	5	.	.
46	Peczeniżyn	6	27	6	16	.	55	3	.	.
47	Pilzno	10	52	1	15	.	78	1	.	.
48	Podgórze	48	60	27	22	.	157	3	6	15
49	Podhajce	11	68	8	32	.	119	4	.	.
50	Przemyśl	36	99	36	37	.	208	5	11	9
51	Przemyślany	10	92	7	50	.	159	9	.	.
52	Przeworsk	16	42	7	30	.	95	.	.	.
53	Rawa	11	75	7	34	.	127	8	.	.
54	Rohatyn	17	107	12	29	.	165	4	.	.
55	Ropczyce	27	46	12	23	.	108	3	.	.
56	Rudki	22	52	10	36	.	120	2	.	.
57	Rzeszów	42	81	11	77	.	211	9	9	6
58	Sambor	16	101	15	42	.	174	3	8	6
59	Sanok	13	111	11	20	.	155	2	6	1
60	Skałat	21	84	9	33	.	147	3	.	.
61	Śniatyn	18	51	16	42	.	127	6	6	2
62	Sokal	24	106	14	63	6	213	7	3	.
63	Stanisławów	49	87	65	39	3	243	8	11	10
64	Stary Sambor	10	50	5	17	.	82	2	.	.
65	Stryj	38	109	36	79	.	262	5	6	10
66	Strzyżów	6	61	4	33	.	104	1	.	.
67	Tarnobrzeg	12	75	7	35	.	129	2	.	.
68	Tarnopol	20	119	17	47	.	203	7	9	3
69	Tarnów	31	63	23	14	.	131	2	11	7
70	Tłumacz	22	92	12	49	.	175	2	.	.
71	Trembowla	10	78	8	37	.	133	5	3	.
72	Turka	10	45	5	13	.	73	6	.	.
73	Wadowice	40	132	9	81	.	262	3	5	1
74	Wieliczka	26	89	15	50	.	180	2	6	4
75	Zaleszczyki	12	67	4	35	.	118	4	.	.
76	Zbaraż	12	57	8	24	.	101	4	.	.
77	Zborów	.	55	.	32	.	87	5	.	.
78	Złoczów	8	92	14	41	1	156	4	6	.
79	Żółkiew	24	100	16	23	.	163	10	3	.
80	Żydaczów	21	96	9	39	.	165	5	.	.
81	Żywiec	16	66	12	28	.	122	3	3	1
	Razem	1908	6490	1113	3002	14	12527	320	304	193

Tab. 16.

Nauczyciele religii w publicznych szkołach

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Ilość nauczycieli religii stałych				Ilość nauczycieli religii tymczasowych pełniących obowiązki na posadach systemizowanych				Ilość nauczycieli religii za remuneracyą			
		rz. kat.	gr. kat.	ewang.	mojż.	rz. kat.	gr. kat.	ewang.	mojż.	rz. kat.	gr. kat.	ewang.	mojż.
1	Biała	1	.	.	1	4	.	.	.	6	.	.	1
2	Bóbrka	.	1	.	2	3	2	.	.	2	3	.	.
3	Bochnia	3	.	.	1	1	.	.	.	4	.	.	.
4	Bohorodczany	.	.	.	1	.	.	.	.	3	4	.	.
5	Borszczów	1	.	.	1	2	1	.	.	2	6	.	1
6	Brody	1	2	.	1	1	.	.	.	4	4	.	.
7	Brzesko	.	.	.	.	4	.	.	.	3	.	.	.
8	Brzeżany	1	1	.	1	.	.	.	.	3	3	.	.
9	Brzozów	1	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.
10	Buczacz	1	2	.	2	2	1	.	1	6	5	.	.
11	Chrzanów	3	.	.	1	1	.	.	.	2	.	.	.
12	Cieszanów	.	1	.	.	2	.	.	.	2	2	.	1
13	Czortków	2	1	.	1	.	.	.	.	2	2	.	.
14	Dąbrowa	1	.	.	.	.	.	.	.	2	.	.	1
15	Dobromil	.	.	.	1	1	1	.	.	2	2	.	.
16	Dolina	1	.	.	3	2	4	.	.	2	4	.	.
17	Drohobycz	3	3	.	3	1	1	.	.	2	2	.	.
18	Gorlice	1	.	.	1	3	.	.	.	.	.	.	.
19	Gródek	1	2	.	1	1	.	.	1	2	2	.	.
20	Grybów	1	.	.	.	1	.	.	.	1	.	.	.
21	Horodenka	.	.	.	1	1	1	.	.	2	2	.	.
22	Husiatyn	.	1	.	3	4	2	.	.	3	3	.	.
23	Jarosław	3	2	.	3	3	.	.	1	2	4	.	.
24	Jasło	2	.	.	2	2	.	.	.	2	2	.	.
25	Jaworów	1	1	.	1	1	.	.	.	.	2	.	.
26	Kałusz	.	.	.	1	1	1	.	.	2	2	.	.
27	Kamionka	1	2	.	2	2	1	.	1	4	4	.	.
28	Kolbuszowa	.	.	.	1	2	.	.	1	2	.	.	.
29	Kołomyja	3	3	.	3	.	.	.	.	8	14	.	1
30	Kosów	.	.	.	1	2	2	.	.	1	2	.	1
31	Kraków miasto	13	.	.	7	2	.	.	.	2	.	.	.
32	Kraków okolica	.	.	.	.	5	.	.	.	3	.	.	.
33	Krosno	4	.	.	1	.	.	.	.	2	.	.	.
34	Łańcut	.	.	.	.	5	.	.	2	3	1	.	.
35	Limanowa	2	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.
36	Lisko	.	1	.	.	2	.	.	1	2	2	.	.
37	Lwów miasto	14	4	.	8	.	2	.	1	15	7	.	10
38	Lwów okolica	1	.	.	.	.	1	.	.	12	8	1	2
39	Mielec	1	.	.	.	.	.	.	.	3	.	.	2
40	Mościska	.	.	.	1	3	1	.	.	2	4	.	.
41	Myślenice	2	.	.	.	2	.	.	.	1	.	.	.
42	Nadwórna	1	.	.	1	.	1	.	.	2	2	.	1
43	Nisko	.	.	.	.	5	.	.	.	.	.	.	1
44	Nowy Sącz	5	.	.	.	2	.	.	.	4	.	.	.

Tab. 17.

Rok szkolny 1908/9.

ludowych cztero- i więcejklasowych.

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Ilość nauczycieli religii stałych				Ilość nauczycieli religii tymczasowych pełniących obowiązki na posadach systemizowanych				Ilość nauczycieli religii za remuneracyą			
		rz. kat.	gr. kat.	ewang.	mojż.	rz. kat.	gr. kat.	ewang.	mojż.	rz. kat.	gr. kat.	ewang.	mojż.
45	Nowy Targ	2	.	.	1	2	.	.	.	2	.	.	.
46	Peczeniżyn	.	.	.	.	.	.	.	.	1	1	.	.
47	Pilzno	1	.	.	.	.	.	.	.	2	.	.	.
48	Podgórze	1	.	.	1	6	.	.	1	1	.	.	.
49	Podhajce	1	1	.	.	1	.	.	1	.	1	.	.
50	Przemyśl	4	3	.	3	4	2	.	2	.	1	.	.
51	Przemyślany	.	.	.	1	1	1	.	.	3	3	.	1
52	Przeworsk	1	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.
53	Rawa	1	.	.	.	.	1	.	.	2	3	.	.
54	Rohatyn	.	.	.	1	2	1	.	.	2	3	.	1
55	Ropczyce	1	.	.	1	2	.	.	1	2	.	.	.
56	Rudki	.	.	.	1	3	1	.	1	1	1	.	.
57	Rzeszów	4	.	.	1	2	.	.	.	3	.	.	1
58	Sambor	1	2	.	2	2	.	.	.	1	.	.	.
59	Sanok	1	1	.	2	2	.	.	.	3	2	.	.
60	Skałat	1	.	.	1	2	3	.	.	2	2	.	1
61	Śniatyn	1	1	.	1	1	1	.	1	2	6	.	.
62	Sokal	2	2	.	.	2	2	.	1	2	2	.	1
63	Stanisławów	4	4	.	3	2	2	.	1	2	2	.	.
64	Stary Sambor	1	.	.	.	1	2	.	.	2	2	.	.
65	Stryj	2	1	.	2	2	3	.	.	1	1	.	.
66	Strzyżów	.	.	.	.	1	.	.	.	3	.	.	.
67	Tarnobrzeg	1	.	.	1	1	.	.	.	3	.	.	.
68	Tarnopol	2	3	.	3	2	.	.	.	4	5	.	.
69	Tarnów	3	.	.	3	1	.	.	.	1	.	.	.
70	Tłumacz	.	2	.	.	3	2	.	.	3	3	.	3
71	Trembowla	2	2	.	.	.	.	.	.	4	4	.	.
72	Turka	.	1	.	1	1	.	.	.	.	.	.	.
73	Wadowice	2	.	.	2	3	.	.	.	11	.	.	.
74	Wieliczka	3	.	.	.	3	.	.	.	2	.	.	.
75	Zaleszczyki	.	.	.	1	3	1	.	.	.	1	.	1
76	Zbaraż	2	.	.	1	.	1	.	.	1	1	.	.
77	Zborów	.	.	.	.	.	.	.	.	2	2	.	2
78	Złoczów	1	1	.	1	.	.	.	.	3	3	.	.
79	Żółkiew	2	2	.	2	1	1	.	.	.	.	.	.
80	Żydaczów	3	.	.	2	1	4	.	.	.	.	.	.
81	Żywiec	1	.	.	.	3	.	.	.	5	.	.	.
	Razem	128	53	.	99	135	50	.	18	208	147	1	33
	W porównaniu z r. 1907/8	+10	+8	.	+13	+7	—5	.	+3	+12	—1	—1	—5

Tab. 17.

Nauka religii w szkołach ludowych

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Ilość nauczycieli religii, pełniących obowiązki w szkołach ludowych z tytułu duszpasterstwa lub na mocy ustanowienia przez władze wyznaniowe					Ilość szkół publicznych, w których nauczyciele świeccy uczyli religii			
							częściowo		całkowicie	
		rz. kat.	gr. kat.	ewang.	gr. or.	mojż.	rz. kat.	gr. kat.	rz. kat.	gr. kat.
1	Biała	27	.	.	.	.	.	.	.	.
2	Bóbrka	10	31	.	.	.	.	.	21	3
3	Bochnia	32	.	.	.	.	.	.	4	.
4	Bohorodczany	.	22	.	.	.	4	.	6	.
5	Borszczów	5	35	.	.	.	.	.	15	.
6	Brody	7	38	.	.	.	4	.	.	.
7	Brzesko	40	.	.	.	.	.	.	4	.
8	Brzeżany	8	36	.	.	.	.	.	6	.
9	Brzozów	20	9	.	.	.	17	1	.	.
10	Buczacz	14	39	.	.	.	.	.	14	.
11	Chrzanów	26	.	.	.	.	.	.	.	.
12	Cieszanów	20	32	.	.	.	7	.	.	.
13	Czortków	9	20	.	.	.	.	.	12	3
14	Dąbrowa	18	.	.	.	.	.	.	.	.
15	Dobromil	29	32	.	.	.	4	2	.	.
16	Dolina	2	22	.	.	.	.	.	1	5
17	Drohobycz	7	41	.	.	.	2	3	1	.
18	Gorlice	17	13	.	.	.	.	.	4	.
19	Gródek	6	26	.	.	.	4	2	1	.
20	Grybów	16	9	.	.	.	.	.	1	.
21	Horodenka	7	28	.	.	.	.	.	.	.
22	Husiatyn	13	31	.	.	.	2	2	.	.
23	Jarosław	13	29	.	.	.	.	.	2	.
24	Jasło	26	6	.	.	.	.	.	5	.
25	Jaworów	4	32	.	.	.	.	.	4	5
26	Kałusz	10	38	.	.	.	5	4	4	4
27	Kamionka	13	36	1	.	.	.	.	5	4
28	Kolbuszowa	15	.	.	.	.	1	.	2	.
29	Kołomyja	5	29	2	.	.	.	2	3	2
30	Kosów	1	23	.	.	.	.	.	.	.
31	Kraków miasto	.	.	.	.	.	.	.	.	.
32	Kraków okolica	19	.	.	.	.	.	.	.	.
33	Krosno	40	.	.	.	.	.	.	3	.
34	Łańcut	18	1	.	.	.	.	.	1	.
35	Limanowa	28	.	.	.	.	2	.	1	.
36	Lisko	5	27	.	.	.	.	.	15	1
37	Lwów miasto	.	.	.	.	.	.	.	.	.
38	Lwów okolica	23	50	.	.	.	.	.	30	8
39	Mielec	45	.	.	.	.	.	.	1	.
40	Mościska	27	35	.	.	.	.	.	.	.
41	Myślenice	24	.	.	.	.	.	.	.	.
42	Nadwórna	4	25	.	.	.	5	.	.	.
43	Nisko	10	1	.	.	.	.	.	3	.
44	Nowy Sącz	47	13	.	.	.	2	.	1	.

Tab. 18.

Rok szkolny 1908/9.

jedno- dwu- i trzyklasowych.

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Ilość nauczycieli religii, pełniących obowiązki w szkołach ludowych z tytułu duszpasterstwa lub na mocy ustanowienia przez władze wyznaniowe					Ilość szkół publicznych, w których nauczyciele świeccy uczyli religii			
							częściowo		całkowicie	
		rz. kat.	gr. kat.	ewang.	gr. or.	mojż.	rz. kat.	gr. kat.	rz. kat.	gr. kat.
45	Nowytarg	28	2	.	.	.	.	.	.	.
46	Peczeniżyn . . .	1	8	.	.	.	.	.	.	.
47	Pilzno	11	.	.	.	.	.	.	5	.
48	Podgórze	13	.	.	.	.	.	.	3	.
49	Podhajce	12	30	.	.	.	.	.	4	.
50	Przemyśl	33	53	.	.	.	5	5	10	6
51	Przemyślany . .	7	33	1	.	.	3	.	1	12
52	Przeworsk . . .	16	3	.	.	.	.	.	3	.
53	Rawa	16	34	.	.	.	6	3	.	.
54	Rohatyn	4	41	.	.	.	.	.	9	.
55	Ropczyce	16	.	.	.	.	.	.	.	.
56	Rudki	4	17	.	.	.	13	2	5	2
57	Rzeszów	26	2	.	.	.	1	.	2	.
58	Sambor	9	36	.	.	.	10	3	1	.
59	Sanok	14	39	.	.	.	1	.	6	.
60	Skałat	7	26	.	.	.	.	.	4	1
61	Śniatyn	1	26	.	.	.	.	1	.	.
62	Sokal	5	35	.	.	.	65	50	.	.
63	Stanisławów . .	7	29	1	1	.	.	.	10	.
64	Stary Sambor . .	3	33	.	.	1	2	.	3	.
65	Stryj	6	68	.	.	.	.	.	5	6
66	Strzyżów	14	4	.	.	.	.	.	2	.
67	Tarnobrzeg . . .	10	.	.	.	.	.	.	18	.
68	Tarnopol	9	34	.	.	.	.	.	.	.
69	Tarnów	26	.	.	.	1	.	.	1	.
70	Tłumacz	2	32	.	.	.	.	.	8	.
71	Trembowla . . .	29	32	.	.	.	.	.	5	.
72	Turka	1	27	.	.	.	.	.	3	1
73	Wadowice . . .	16	.	.	.	.	.	.	.	.
74	Wieliczka	19	.	.	.	1	.	.	.	.
75	Zaleszczyki . . .	9	29	.	.	.	1	1	6	.
76	Zbaraż	9	21	.	.	.	.	.	6	1
77	Zborów	5	25	.	.	.	.	.	11	1
78	Złoczów	8	31	.	.	.	.	.	7	3
79	Żółkiew	4	25	.	.	.	11	10	.	.
80	Żydaczów	27	59	.	.	.	.	8	.	.
81	Żywiec	14	.	.	.	.	.	.	.	.
	Razem . . .	1151	1643	3	1	5	177	99	308	68

Tab. 18.

Nauka kobiecych robót ręcznych, gimnastyki i nauka

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Ilość szkół w których udzielaną była nauka kobiecych robót ręcznych	Ilość szkół w których uczyły tego przedmiotu osobne nauczycielki	Ilość szkół w których uczyły tego przedmiotu nauczycielki klasowe	Ilość szkół w których udzielaną była nauka gimnastyki	Ilość szkół w których udzielaną była nauka zręczności (słojdu)
1	Biała	35	1	34	5	2
2	Bóbrka	90	5	85	3	4
3	Bochnia	97	4	93	9	.
4	Bohorodczany	28	7	21	1	3
5	Borszczów	44	18	26	6	4
6	Brody	69	8	61	4	.
7	Brzesko	73	21	52	3	7
8	Brzeżany	58	5	53	1	1
9	Brzozów	39	9	30	2	.
10	Buczacz	60	3	57	8	1
11	Chrzanów	61	10	51	4	5
12	Cieszanów	58	2	56	.	1
13	Czortków	28	3	25	1	1
14	Dąbrowa	39	20	19	1	.
15	Dobromil	45	1	44	1	.
16	Dolina	49	8	41	5	1
17	Drohobycz	49	5	44	5	1
18	Gorlice	52	2	50	3	1
19	Gródek	59	4	55	2	2
20	Grybów	27	6	21	1	3
21	Horodenka	39	.	39	2	1
22	Husiatyn	43	7	36	2	.
23	Jarosław	91	7	84	7	3
24	Jasło	37	1	36	8	2
25	Jaworów	53	10	43	1	1
26	Kałusz	50	4	46	3	1
27	Kamionka	71	11	60	8	1
28	Kolbuszowa	38	2	36	2	1
29	Kołomyja	59	3	56	10	3
30	Kosów	36	7	29	3	3
31	Kraków miasto	15	.	15	17	6
32	Kraków okolica	61	19	42	.	27
33	Krosno	30	5	25	1	1
34	Łańcut	59	1	58	3	2
35	Limanowa	43	3	40	1	2
36	Lisko	31	6	25	1	1
37	Lwów miasto	22	2	20	29	6
38	Lwów okolica	123	13	110	9	5
39	Mielec	35	18	17	2	2
40	Mościska	47	3	44	.	3
41	Myślenice	49	7	42	1	2
42	Nadwórna	34	7	27	1	2
43	Nisko	29	3	26	3	.
44	Nowy Sącz	51	9	42	8	2

Tab. 19.

Rok szkolny 1908/9.

zręczności (slöjdu) w publicznych szkołach ludowych.

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Ilość szkół w których udzielaną była nauka kobiecych robót ręcznych	Ilość szkół w których uczyły tego przedmiotu osobne nauczycielki	Ilość szkół w których uczyły tego przedmiotu nauczycielki klasowe	Ilość szkół w których udzielaną była nauka gimnastyki	Ilość szkół w których udzielaną była nauka zręczności (slöjdu)
45	Nowytarg	49	10	39	3	2
46	Peczeniżyn	25	5	20	1	2
47	Pilzno	30	8	22	1	2
48	Podgórze	49	.	49	13	4
49	Podhajce	38	10	28	4	12
50	Przemyśl	84	15	69	6	6
51	Przemyślany	56	4	52	1	3
52	Przeworsk	31	1	30	.	.
53	Rawa	37	3	34	3	4
54	Rohatyn	88	16	72	2	9
55	Ropczyce	32	10	22	5	4
56	Rudki	36	2	34	2	2
57	Rzeszów	48	7	41	10	2
58	Sambor	55	3	52	2	2
59	Sanok	69	6	63	4	2
60	Skałat	50	14	36	2	.
61	Śniatyn	34	5	29	2	1
62	Sokal	73	20	53	5	35
63	Stanisławów	64	5	59	9	4
64	Stary Sambor	37	3	34	1	2
65	Stryj	74	16	58	9	1
66	Strzyżów	39	7	32	4	1
67	Tarnobrzeg	41	1	40	2	2
68	Tarnopol	79	19	60	7	5
69	Tarnów	39	14	25	8	2
70	Tłumacz	50	6	44	3	1
71	Trembowla	42	9	33	4	3
72	Turka	24	8	16	1	4
73	Wadowice	67	4	63	4	.
74	Wieliczka	70	2	68	7	2
75	Zaleszczyki	41	6	35	2	1
76	Zbaraż	38	14	24	1	.
77	Zborów	25	11	14	.	.
78	Złoczów	59	9	50	1	3
79	Żółkiew	73	4	69	2	3
80	Żydaczów	68	7	61	3	5
81	Żywiec	34	5	29	6	1
	Razem . . .	4054	579	3475	327	246

Tab. 19.

Nauka dopełniająca

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny		Ilość szkół, w których — dla chłopców — w 3 oddziałach po 6 godzin tygodniowo	w 3 oddziałach po 4 godziny tygodniowo	w 3 oddziałach po 2 godziny tygodniowo	w 2 oddziałach po 6 godzin tygodniowo	w 2 oddziałach po 4 godziny tygodniowo	w 2 oddziałach po 2 godziny tygodniowo	w 1 oddziale po 6 godzin tygodniowo	w 1 oddziale po 4 godziny tygodniowo	w 1 oddziale po 2 godziny tygodniowo
1	Biała	w szk. miejsk.	.	.	.	.	.	.	.	1	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	.	15
2	Bóbrka	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	2	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
3	Bochnia	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	.	3	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	66	.
4	Bohorodczany	„ „ miejsk.	.	.	.	.	2	.	.	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	17	.
5	Borszczów	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	2	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	26	.
6	Brody	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	6	33	.
7	Brzesko	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	1	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	56	.
8	Brzeżany	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	46	.
9	Brzozów	„ „ miejsk.	.	.	.	.	2	.	.	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	22	.
10	Buczacz	„ „ miejsk.	.	.	1	.	.	.	.	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	8	.	.	.	.	.	.
11	Chrzanów	„ „ miejsk.	.	2	.	.	.	.	.	.	.
		„ „ wiejsk.	.	8	.	.	2	.	.	55	.
12	Cieszanów	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	2	2	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	31	.
13	Czortków	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	1	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	30	.
14	Dąbrowa	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	2	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	25	.	.
15	Dobromil	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	1	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	15	.
16	Dolina	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	2	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	38	.
17	Drohobycz	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	1	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	20	.
18	Gorlice	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	1	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	49	.
19	Gródek	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	1	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	17	.
20	Grybów	„ „ miejsk.	.	.	.	.	2	.	.	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
21	Horodenka	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	.	1	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	13	.
22	Husiatyn	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	2	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	34	.

Tab. 20.

Rok szkolny 1908/9.

w szkołach ludowych.

nauka dopełniająca odbywała się															Ilość szkół, z któremi połączone były dopełniające kursa rolnicze lub ogrodnicze	Razem
dla dziewcząt									dla chłopców i dziewcząt razem							
w 3 oddziałach po			w 2 oddziałach po			w 1 oddziale po			w 2 oddziałach po			w 1 oddziale po				
6	4	2	6	4	2	6	4	2	6	4	2	6	4	2		
godzin tygodniowo																
.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	2
.	.	.	.	.	.	.	.	15	.	.	.	.	21	.	.	51
.	.	.	1	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	4
.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	41	45	.	.	.	1	88
.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	4
.	.	.	.	.	.	.	66	.	.	.	.	.	34	.	.	166
.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	4
.	.	.	.	17	.	.	.	.	.	.	.	.	14	.	.	48
.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	4
.	.	.	.	.	.	.	26	.	.	.	.	.	28	.	1	81
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	39	.	.	.	.	.	41	.	1	120
.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	3
.	.	.	.	.	.	.	56	.	.	.	.	.	23	.	1	136
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	46	.	.	.	.	.	20	.	.	112
.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	4
.	.	.	.	.	.	.	22	.	.	.	.	.	8	.	.	52
.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2
.	.	.	8	.	.	.	.	.	.	.	.	.	14	.	1	31
.	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	5
.	8	.	.	2	.	.	55	.	.	.	.	.	.	.	.	130
.	.	.	.	.	.	2	2	.	.	.	.	.	.	.	.	8
.	.	.	.	.	.	.	31	.	.	.	.	.	25	.	.	87
.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2
.	.	.	.	.	.	.	30	.	.	.	.	.	9	.	1	70
.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	4
.	.	.	.	.	.	34	.	.	.	.	.	.	41	.	.	100
.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2
.	.	.	.	.	.	.	15	.	.	.	.	.	33	.	.	63
.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	4
.	.	.	.	.	.	.	38	.	.	.	.	.	20	.	.	96
.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2
.	.	.	.	.	.	1	20	.	.	.	.	.	36	.	.	77
.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2
.	.	.	.	.	.	.	49	.	.	.	.	.	.	.	.	98
.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2
.	.	.	.	.	.	.	17	.	.	.	.	.	18	.	.	52
.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	4
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	15	11	.	8	4	.	38
.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	2
.	.	.	.	.	.	.	13	.	.	.	.	.	18	3	.	47
.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	4
.	.	.	.	.	.	.	34	.	.	.	.	.	7	.	1	76

Tab. 20.

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny		Ilość szkół, w których dla chłopców: w 3 oddziałach po 6 godzin tygodniowo	w 3 oddziałach po 4 godzin tygodniowo	w 3 oddziałach po 2 godzin tygodniowo	w 2 oddziałach po 6 godzin tygodniowo	w 2 oddziałach po 4 godzin tygodniowo	w 2 oddziałach po 2 godzin tygodniowo	w 1 oddziale po 6 godzin tygodniowo	w 1 oddziale po 4 godzin tygodniowo	w 1 oddziale po 2 godzin tygodniowo
23	Jarosław	w szk. miejsk.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	.	86
24	Jasło	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	1	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	1	34	11
25	Jaworów	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	.	1	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	28	.
26	Kałusz	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	.	2	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
27	Kamionka	„ „ miejsk.	.	.	.	.	3	.	.	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	35	.
28	Kolbuszowa	„ „ miejsk.	.	.	.	2	.	.	.	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	22	.	.	.	.
29	Kołomyja	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	40	.
30	Kosów	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	.	1	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	15	.
31	Kraków miasto	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
32	Kraków okolica	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	35	.
33	Krosno	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	1	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	26	.
34	Łańcut	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	22	.
35	Limanowa	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	16	.
36	Lisko	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	1	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	14	.
37	Lwów miasto	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	1	.
38	Lwów okolica	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	2	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	12	67	.
39	Mielec	„ „ miejsk.	2	.	.	.	.	.	.	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	8	.
40	Mościska	„ „ miejsk.	.	.	.	1	.	1	.	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	26	.
41	Myślenice	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	1	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	20	.
42	Nadwórna	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	1	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	9	.
43	Nisko	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	3	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	15	.
44	Nowy Sącz	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	2	29	.
45	Nowytarg	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	.	2	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	20	.
46	Peczeniżyn	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	.	1	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	14	.

Tab. 20.

nauka dopełniająca odbywała się																Ilość szkół, z któremi połączone były dopełniające kursa rolnicze lub ogrodnicze	Razem
dla dziewcząt									dla chłopców i dziewcząt razem								
w 3 oddziałach po			w 2 oddziałach po			w 1 oddziale po			w 2 oddziałach po			w 1 oddziale po					
6	4	2	6	4	2	6	4	2	6	4	2	6	4	2			
godzin tygodniowo																	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.		.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	86	.	.	.	.	.	.		1	173
.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.		.	2
.	.	.	.	.	1	.	34	11	.	.	.	.	.	.		1	93
.	.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.		.	3
.	.	.	.	.	.	.	28	.	.	.	.	.	32	.		1	89
.	.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.		.	4
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	58	.		1	59
.	.	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.		.	6
.	.	.	.	.	.	.	35	.	.	.	.	.	59	.		1	130
.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.		.	4
.	.	.	.	22	.	.	.	.	.	.	.	.	17	.		.	61
.	.	.	.	.	.	.	4	.	.	.	.	.	.	.		.	4
.	.	.	.	.	.	.	40	.	.	.	.	.	12	.		1	93
.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.		.	2
.	.	.	.	.	.	.	15	.	.	.	.	.	13	.		1	44
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.		.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.		.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.		.	.
.	.	.	.	.	.	.	35	.	.	.	.	.	.	16		2	88
.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.		.	2
.	.	.	.	.	.	.	26	.	.	.	.	.	13	.		.	65
.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.		.	1
.	.	.	.	.	.	.	22	.	.	.	.	.	18	.		.	62
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.		.	1
.	.	.	.	.	.	.	16	.	.	.	.	.	19	.		.	51
.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.		.	2
.	.	.	.	.	.	.	14	.	.	.	.	.	22	.		.	50
.	.	.	.	.	.	.	6	.	.	.	.	.	.	.		.	6
.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.		.	2
.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.		.	4
.	.	.	.	.	.	12	67	.	.	.	.	.	50	.		.	208
2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.		.	4
.	.	.	.	.	.	.	8	.	.	.	.	.	35	.		1	52
.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.		.	4
.	.	.	.	.	.	.	26	.	.	.	.	.	21	.		.	73
.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.		.	3
.	.	.	.	.	.	.	15	.	.	.	.	.	13	.		1	49
.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.		.	2
.	.	.	.	.	.	.	9	.	.	.	.	.	.	26		.	44
.	.	.	.	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.		.	6
.	.	.	.	.	.	.	15	.	.	.	.	.	.	20		.	50
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.		.	.
.	.	.	.	.	.	2	29	.	.	.	.	.	30	.		.	92
.	.	.	.	.	.	1	2	.	.	.	.	.	.	.		.	5
.	.	.	.	.	.	.	20	.	.	.	.	.	34	.		.	74
.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.		.	2
.	.	.	.	.	.	.	14	.	.	.	.	.	7	.		.	35

Tab. 20.

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny			Ilość szkół, w których dla chłopców: w 3 oddziałach po 6 godzin tygodniowo			w 2 oddziałach po 6 godzin tygodniowo			w 1 oddziale po 6 godzin tygodniowo		
				6	4	2	6	4	2	6	4	2
47	Pilzno	w szk.	miejsk.	.	.	.	.	.	.	.	2	.
		„ „	wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	17	.
48	Podgórze	„ „	miejsk.	.	.	.	.	.	.	1	.	.
		„ „	wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	.	18
49	Podhajce	„ „	miejsk.	.	.	.	.	.	.	1	.	.
		„ „	wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	.	27
50	Przemyśl	„ „	miejsk.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
		„ „	wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	30	.
51	Przemyślany	„ „	miejsk.	.	.	.	.	.	.	.	1	.
		„ „	wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	44	.
52	Przeworsk	„ „	miejsk.	.	.	.	.	.	.	.	2	.
		„ „	wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	14	.
53	Rawa	„ „	miejsk.	.	.	.	.	.	.	.	1	.
		„ „	wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	28	.
54	Rohatyn	„ „	miejsk.	.	.	.	.	.	1	.	1	.
		„ „	wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
55	Ropczyce	„ „	miejsk.	.	.	.	.	.	.	2	.	.
		„ „	wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	22	.
56	Rudki	„ „	miejsk.	.	.	.	.	.	.	2	.	.
		„ „	wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	22	.
57	Rzeszów	„ „	miejsk.	.	.	.	.	1	.	.	.	.
		„ „	wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	19	.
58	Sambor	„ „	miejsk.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
		„ „	wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	36	.
59	Sanok	„ „	miejsk.	2	.	.	.	.	.	.	.	.
		„ „	wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	17	.
60	Skałat	„ „	miejsk.	.	.	.	.	.	.	3	.	.
		„ „	wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	36	.
61	Śniatyn	„ „	miejsk.	.	.	.	2	.	.	1	.	.
		„ „	wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	24	.
62	Sokal	„ „	miejsk.	.	.	.	.	.	.	2	.	.
		„ „	wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	48	.
63	Stanisławów	„ „	miejsk.	2	.	.	.	.	.	.	.	.
		„ „	wiejsk.	.	.	.	.	36	.	.	1	.
64	Stary Sambor	„ „	miejsk.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
		„ „	wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	6	.
65	Stryj	„ „	miejsk.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
		„ „	wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	50	.
66	Strzyżów	„ „	miejsk.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
		„ „	wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	25	.
67	Tarnobrzeg	„ „	miejsk.	.	.	.	.	.	.	2	.	.
		„ „	wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	32	.
68	Tarnopol	„ „	miejsk.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
		„ „	wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	34	.
69	Tarnów	„ „	miejsk.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
		„ „	wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	24	.
70	Tłumacz	„ „	miejsk.	.	.	.	2	.	.	.	.	.
		„ „	wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	38	.

Tab. 20.

nauka dopełniająca odbywała się																Ilość szkół, z któremi połączone były dopełniające kursa rolnicze lub ogrodnicze	Razem
dla dziewcząt										dla chłopców i dziewcząt razem							
w 3 oddziałach po			w 2 oddziałach po			w 1 oddziale po			w 2 oddziałach po			w 1 oddziale po				
6	4	2	6	4	2	6	4	2	6	4	2	6	4	2		
godzin tygodniowo																	
.	.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	4
.	.	.	.	.	.	.	17	.	.	.	.	.	18	.	.	.	52
.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2
.	.	.	.	.	.	.	.	18	.	.	.	.	.	25	.	.	61
.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	3
.	.	.	.	.	.	.	27	.	.	.	.	.	.	20	1	.	75
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	30	.	.	.	.	.	.	52	.	.	112
.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2
.	.	.	.	.	.	.	44	.	.	.	.	.	19	.	.	.	107
.	.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	4
.	.	.	.	.	.	.	14	.	.	.	.	.	.	.	.	.	28
.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2
.	.	.	.	.	.	.	28	.	.	.	.	.	22	.	1	.	79
.	.	1	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	4
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	86	.	.	.	86
.	.	.	.	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	5
.	.	.	.	.	.	.	22	.	.	.	.	.	11	.	.	.	55
.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	4
.	.	.	.	.	.	.	22	.	.	.	.	.	13	.	1	.	58
.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2
.	.	.	.	.	.	.	22	.	.	3	.	.	40	.	.	.	84
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	36	.	.	.	.	.	41	.	1	.	114
2	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	6
.	.	.	.	.	.	.	16	.	.	.	.	.	63	.	1	.	97
.	.	.	.	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	6
.	.	.	.	.	.	.	36	.	.	.	.	.	19	.	.	.	91
.	.	.	2	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	6
.	.	.	.	.	.	.	24	.	.	.	.	.	9	.	.	.	57
.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	4
.	.	.	.	.	.	.	48	.	.	.	.	.	51	.	.	.	147
3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	5
.	.	.	.	36	.	.	1	.	.	.	.	.	32	.	1	.	107
.	.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2
.	.	.	.	.	.	.	6	.	.	.	.	.	24	.	.	.	36
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	50	.	.	.	.	.	39	.	.	.	139
.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1
.	.	.	.	.	.	.	25	.	.	.	.	.	13	.	.	.	63
.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	4
.	.	.	.	.	.	.	32	.	.	.	.	.	10	.	1	.	75
.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1
.	.	.	.	.	.	.	34	.	.	.	.	.	53	.	1	.	122
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	24	.	.	.	.	.	22	.	.	.	70
.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	4
.	.	.	.	.	.	.	38	.	.	.	.	.	21	.	.	.	97

Tab. 20.

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny		Ilość szkół, w których dla chłopców: w 3 oddziałach po 6 godzin tygodniowo			w 2 oddziałach po 6 godzin tygodniowo			w 1 oddziale po 6 godzin tygodniowo		
			6	4	2	6	4	2	6	4	2
71	Trembowla	w szk. miejsk.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
72	Turka	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	.	7
73	Wadowice	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	.	3	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	59	.
74	Wieliczka	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	.	4	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	.	43
75	Zaleszczyki	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	31	.
76	Zbaraż	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	1	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	24	.
77	Zborów	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	15	.
78	Złoczów	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	36	.
79	Żółkiew	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	.	2	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	21	.
80	Żydaczów	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	3	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	29	.
81	Żywiec	„ „ miejsk.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
		„ „ wiejsk.	.	.	.	.	.	.	.	9	.
	Razem	w szkołach miejskich	6	2	1	7	10	2	46	30	.
		w szkołach wiejskich	.	8	8	.	60	.	46	1833	207

nauka dopełniająca odbywała się																Ilość szkół, z któremi połączone były dopełniające kursa rolnicze lub ogrodnicze	Razem
dla dziewcząt									dla chłopców i dziewcząt razem								
w 3 oddziałach po			w 2 oddziałach po			w 1 oddziale po			w 2 oddziałach po			w 1 oddziale po					
6	4	2	6	4	2	6	4	2	6	4	2	6	4	2			
godzin tygodniowo																	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.		.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	46	.		2	48
.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.		.	1
.	.	.	.	.	.	.	.	7	.	.	.	.	21	.		.	35
.	.	.	.	.	.	.	4	.	.	.	.	.	.	.		.	7
.	.	.	.	.	.	.	59	.	.	.	.	.	31	.		1	150
.	.	.	.	2	4	.	.	.	.	.	.	.	.	.		.	10
.	.	.	.	.	.	.	43	.	.	.	.	.	20	.		.	106
.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.		.	1
.	.	.	.	.	.	.	32	.	.	.	.	.	18	.		.	81
.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.		.	2
.	.	.	.	.	.	.	24	.	.	.	.	.	15	.		.	63
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.		.	.
.	.	.	.	.	.	.	15	.	.	.	.	.	25	.		.	55
.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.		.	1
.	.	.	.	.	.	.	36	.	.	.	.	.	30	.		1	103
.	.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.		.	4
.	.	.	.	.	.	.	21	.	.	.	.	.	42	.		.	84
.	.	.	.	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.		.	6
.	.	.	.	.	.	.	29	.	.	.	.	.	36	.		.	94
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.		.	.
.	.	.	.	.	.	.	9	.	.	.	.	.	19	.		.	37
7	5	1	8	12	4	55	41	.	.	.	.	.	1	.		.	236
.	8	.	8	77	1	49	1890	137	1	59	56	.	1780	166		30	6424

Tab. 20.

Stan budynków i urządzenia szkolnego

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Ilość czynnych publicznych szkół					Ilość szkół umieszczonych w całości w budynkach najętych	Ilość szkół posiadających niektóre ubikacye donajęte	Ilość budynków wykonanych i rozpoczętych przy pomocy zasiłku z funduszu szk. kraj. oraz bezprocentowych pożyczek	Ilość szkół wybudowanych bez żadnej pomocy funduszu szk. kraj.	Ilość czynnych publicznych szkół mających urządzenie			
		w ogóle	umieszczonych w budynkach								bardzo dobre	dobre	odpowiednie	nieodpowiednie
			bardzo dobrych	dobrych	odpowiednich	nieodpowiednich								
1	Biała . . .	49	14	14	12	9	2	12	9	.	6	22	20	1
2	Bóbrka . . .	91	21	29	9	32	12	21	5	3	16	34	28	13
3	Bochnia . .	112	38	15	42	17	40	34	17	.	19	35	58	.
4	Bohorodczany	38	3	21	3	11	8	9	5	.	7	19	5	7
5	Borszczów .	59	25	15	10	9	1	18	.	1	10	35	14	.
6	Brody . . .	83	6	27	36	14	4	13	.	.	1	54	26	2
7	Brzesko . .	87	30	25	13	19	16	27	4	2	20	34	29	4
8	Brzeżany . .	69	8	11	18	32	4	23	.	.	2	23	35	9
9	Brzozów . .	52	12	16	12	12	1	11	1	.	7	35	10	.
10	Buczacz . .	76	46	15	11	4	2	21	8	.	11	44	21	.
11	Chrzanów .	73	21	16	16	20	21	32	9	.	12	27	33	1
12	Cieszanów .	64	22	12	11	19	12	43	.	.	18	23	12	11
13	Czortków . .	41	.	19	12	10	4	14	2	.	.	12	29	.
14	Dąbrowa . .	50	19	17	7	7	9	3	3	.	21	18	11	.
15	Dobromil . .	50	13	15	6	16	10	9	5	.	6	22	21	1
16	Dolina . . .	62	24	19	8	11	2	10	.	1	18	31	11	2
17	Drohobycz .	69	13	23	19	14	2	8	3	2	12	28	27	3
18	Gorlice . . .	65	15	17	22	11	5	16	4	.	4	32	21	8
19	Gródek . . .	61	20	9	19	13	16	11	4	.	27	25	8	1
20	Grybów . .	48	19	14	4	11	9	13	4	.	21	22	3	2
21	Horodenka .	47	11	6	14	16	5	.	.	.	8	28	11	.
22	Husiatyn . .	51	26	5	10	10	11	20	2	.	22	19	10	.
23	Jarosław . .	99	16	18	30	35	19	23	10	.	5	55	25	14
24	Jasło . . .	55	22	17	11	5	4	6	2	.	15	29	10	1
25	Jaworów . .	60	30	11	11	8	6	16	6	.	4	38	15	3
26	Kałusz . . .	66	32	11	17	6	6	19	.	.	12	24	28	2
27	Kamionka .	94	33	35	15	11	8	30	2	.	26	52	15	1
28	Kolbuszowa .	49	27	4	3	15	8	12	1	.	28	7	8	6
29	Kołomyja . .	72	33	14	16	9	22	25	2	1	14	40	18	.
30	Kosów . . .	39	17	16	4	2	1	10	2	.	8	18	11	2
31	Kraków m. .	27	15	8	4	.	2	.	.	.	26	1	.	.
32	Kraków ok. .	62	49	10	2	1	1	16	.	.	48	12	2	.
33	Krosno . . .	48	28	8	4	8	5	2	7	.	29	14	5	.
34	Łańcut . . .	69	18	7	34	10	15	18	4	.	2	41	25	1
35	Limanowa .	52	1	10	24	17	18	14	.	.	.	13	37	2
36	Lisko . . .	45	7	9	14	15	8	8	.	.	2	20	14	9
37	Lwów miasto	37	27	.	10	.	8	.	.	.	27	1	9	.
38	Lwów okolica	122	51	35	31	5	8	48	3	4	43	58	21	.
39	Mielec . . .	50	9	17	13	11	.	4	1	.	1	27	18	4
40	Mościska . .	53	14	17	14	8	6	18	1	.	1	29	23	.
41	Myślenice .	57	16	14	10	17	12	16	.	.	6	26	15	10
42	Nadwórna .	41	19	10	12	.	.	10	.	1	6	17	18	.
43	Nisko . . .	40	3	18	11	8	3	19	.	.	1	16	22	1
44	Nowy Sącz .	92	11	22	28	31	20	10	8	2	6	43	37	6

Rok szkolny 1908/9.

w publicznych szkołach ludowych.

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Ilość czynnych publicznych szkół					Ilość szkół umieszczonych w całości w budynkach najętych	Ilość szkół posiadających niektóre ubikacye donajęte	Ilość budynków wykonanych i rozpoczętych przy pomocy zasiłku z funduszu szk. kraj. oraz bezprocentowych pożyczek	Ilość szkół wybudowanych bez żadnej pomocy funduszu szk. kraj.	Ilość czynnych publicznych szkół mających urządzenie			
		w ogóle	umieszczonych w budynkach								bardzo dobre	dobre	odpowiednie	nieodpowiednie
			bardzo dobrych	dobrych	odpowiednich	nieodpowiednich								
45	Nowytarg .	61	28	15	9	9	7	13	.	.	25	26	6	4
46	Peczeniżyn .	22	9	1	8	4	.	4	1	.	5	13	4	.
47	Pilzno . . .	39	11	8	9	11	8	8	4	.	2	18	17	2
48	Podgórze . .	55	20	12	23	.	32	5	1	1	30	16	9	.
49	Podhajce . .	50	25	8	5	12	3	16	2	.	20	19	11	.
50	Przemyśl . .	92	23	20	24	25	5	14	.	.	13	58	21	.
51	Przemyślany	64	23	5	17	19	2	19	4	.	12	18	21	13
52	Przeworsk .	36	2	11	6	17	8	11	.	.	1	10	14	11
53	Rawa . . .	59	22	13	13	11	5	17	5	.	22	21	10	6
54	Rohatyn . .	88	24	24	19	21	7	9	1	1	15	35	34	4
55	Ropczyce . .	41	13	11	7	10	4	9	3	2	10	18	9	4
56	Rudki . . .	46	9	15	10	12	4	15	6	.	3	20	12	11
57	Rzeszów . .	73	10	16	22	25	14	32	10	.	6	26	34	7
58	Sambor . .	83	35	20	17	11	4	21	10	.	21	45	16	1
59	Sanok . . .	90	26	31	16	17	3	13	1	.	22	42	25	1
60	Skałat . . .	58	14	28	14	2	1	17	.	.	12	46	.	.
61	Śniatyn . .	39	5	18	8	8	1	11	.	.	13	16	10	.
62	Sokal . . .	96	29	21	20	26	1	21	2	.	31	28	35	2
63	Stanisławów	79	26	26	18	9	9	20	.	1	24	33	17	5
64	Stary Sambor	39	5	19	5	10	2	7	1	.	2	25	9	3
65	Stryj . . .	100	34	32	26	8	6	8	.	.	12	43	45	.
66	Strzyżów . .	48	13	12	7	16	11	13	2	1	3	39	5	1
67	Tarnobrzeg .	47	6	15	14	12	6	15	1	.	1	20	19	7
68	Tarnopol . .	84	31	43	10	.	2	32	.	1	9	75	.	.
69	Tarnów . .	54	12	14	21	7	6	6	2	.	16	20	16	2
70	Tłumacz . .	62	30	10	3	19	4	18	1	.	38	12	8	4
71	Trembowla .	43	7	21	3	12	.	20	.	.	7	20	14	2
72	Turka . . .	46	13	5	5	23	16	9	.	.	2	17	23	4
73	Wadowice .	97	8	24	12	53	34	40	4	1	1	38	58	.
74	Wieliczka .	73	12	13	5	43	41	6	9	.	7	25	41	.
75	Zaleszczyki .	52	11	26	11	5	9	27	2	.	3	31	18	.
76	Zbaraż . . .	47	8	12	16	11	12	12	4	.	.	19	28	.
77	Zborów . .	46	.	2	11	33	8	26	9	.	.	5	19	22
78	Złoczów . .	73	11	15	33	14	.	6	.	.	9	17	29	18
79	Żółkiew . .	76	10	18	21	27	3	21	3	.	19	39	18	.
80	Żydaczów . .	74	32	18	12	12	3	23	.	.	22	38	14	.
81	Żywiec . . .	44	17	9	12	6	4	3	5	.	16	13	14	1
	Razem . .	5002	1498	1281	1124	1099	661	1259	227	25	1031	2207	1502	262

Tab. 21.

Stan publicznych szkół ludowych czynnych pod względem

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Ilość szkół posiadających bibliotekę dla		W najniezbędniejsze przybory naukowe zaopatrzonych jest szkół					Ilość szkół których stan pod względem nauki i uobyczajenia dzieci jest w ogóle			
		nauczyciela	młodzieży	bardzo dobrze	dobrze	dostatecznie	niedostatecznie	niema żadnych	bardzo dobry	dobry	dostateczny	niedostateczny
1	Biała . . .	34	31	5	22	22	.	.	7	25	16	1
2	Bóbrka . . .	81	81	10	26	49	6	.	3	25	63	.
3	Bochnia . .	72	21	4	57	51	.	.	13	52	44	3
4	Bohorodczany	21	9	2	27	7	2	.	6	21	11	.
5	Borszczów .	58	45	8	43	8	.	.	.	31	25	3
6	Brody . . .	69	66	13	47	19	4	.	14	40	25	4
7	Brzesko . .	24	20	8	42	37	.	.	11	55	21	.
8	Brzeżany . .	66	17	2	35	31	1	.	.	19	49	1
9	Brzozów . .	49	28	8	28	14	2	.	8	24	20	.
10	Buczacz . .	28	14	9	33	34	.	.	10	27	28	11
11	Chrzanów .	56	53	6	34	33	.	.	.	23	46	4
12	Cieszanów .	27	22	21	20	15	7	1	21	33	10	.
13	Czortków . .	40	25	5	17	19	.	.	.	15	21	5
14	Dąbrowa . .	38	34	15	24	11	.	.	6	43	1	.
15	Dobromil . .	23	22	2	1	20	26	1	5	35	10	.
16	Dolina . . .	33	3	12	33	14	2	1	11	28	21	2
17	Drohobycz .	38	15	2	25	42	.	.	1	28	31	9
18	Gorlice . . .	33	32	8	27	20	10	.	6	22	37	.
19	Gródek . . .	61	41	22	27	11	1	.	2	27	29	3
20	Grybów . .	27	31	33	13	.	2	.	5	18	25	.
21	Horodenka .	33	35	11	26	10	.	.	2	35	10	.
22	Husiatyn . .	50	23	21	23	7	.	.	2	5	41	3
23	Jarosław . .	53	29	11	20	49	19	.	7	36	51	5
24	Jasło . . .	50	26	8	34	10	3	.	10	33	12	.
25	Jaworów . .	45	48	2	30	25	3	.	21	20	17	2
26	Kałusz . . .	39	6	3	27	35	1	.	4	44	18	.
27	Kamionka .	92	91	30	47	12	5	.	19	42	28	5
28	Kolbuszowa .	38	17	22	16	4	7	.	8	35	6	.
29	Kołomyja . .	49	22	4	39	28	1	.	3	36	29	4
30	Kosów . . .	14	6	7	18	14	.	.	.	7	24	8
31	Kraków m. .	19	16	16	5	4	2	.	8	17	2	.
32	Kraków okol.	62	62	32	29	.	1	.	41	20	1	.
33	Krosno . . .	35	30	15	24	9	.	.	8	27	13	.
34	Łańcut . . .	15	26	5	35	29	.	.	13	56	.	.
35	Limanowa .	8	6	.	14	31	7	.	3	36	13	.
36	Lisko . . .	37	9	.	25	16	3	1	.	17	27	1
37	Lwów miasto	37	37	24	12	1	.	.	13	17	7	.
38	Lwów okolica	119	120	19	48	55	.	.	21	48	51	2
39	Mielec . . .	38	24	1	28	19	2	.	3	36	11	.
40	Mościska . .	48	17	6	34	13	.	.	3	28	17	5
41	Myślenice .	42	25	8	22	17	10	.	5	22	30	.
42	Nadwórna .	27	24	12	11	18	.	.	1	19	21	.
43	Nisko . . .	25	26	.	11	29	.	.	1	26	13	.
44	Nowy Sącz .	46	20	9	16	43	19	5	15	51	26	.

Rok szkolny 1908/9.

uposażenia szkoły oraz pod względem nauki i uobyczajenia dzieci.

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Ilość szkół posiadających bibliotekę dla		W najniezbędniejsze przybory naukowe zaopatrzonych jest szkół					Ilość szkół których stan pod względem nauki i uobyczajenia dzieci jest w ogóle			
		nauczyciela	młodzieży	bardzo dobrze	dobrze	dostatecznie	niedostatecznie	niema żadnych	bardzo dobry	dobry	dostateczny	niedostateczny
45	Nowytarg . .	51	27	46	10	2	2	1	5	27	26	3
46	Peczeniżyn .	10	3	.	19	3	.	.	5	13	4	.
47	Pilzno . . .	19	20	.	13	23	3	.	4	21	14	.
48	Podgórze . .	46	33	28	25	2	.	.	22	29	4	.
49	Podhajce . .	8	3	19	18	13	.	.	12	26	11	1
50	Przemyśl . .	88	54	19	49	24	.	.	4	66	22	.
51	Przemyślany	33	16	8	18	28	10	.	10	35	19	.
52	Przeworsk .	26	9	.	11	20	4	1	8	19	8	1
53	Rawa . . .	49	8	17	19	22	1	.	20	32	5	2
54	Rohatyn . .	63	6	11	13	57	7	.	8	52	28	.
55	Ropczyce . .	35	27	6	26	9	.	.	5	24	12	.
56	Rudki . . .	9	19	7	20	16	3	.	6	23	16	1
57	Rzeszów . .	42	38	2	22	36	13	.	14	43	15	1
58	Sambor . .	30	28	17	56	10	.	.	11	35	32	5
59	Sanok . . .	28	22	54	25	7	4	.	18	41	26	5
60	Skałat . . .	27	24	7	13	38	.	.	.	42	15	1
61	Śniatyn . .	38	38	20	18	1	.	.	1	21	16	1
62	Sokal . . .	94	52	28	28	40	.	.	6	32	51	7
63	Stanisławów	72	32	20	42	17	.	.	16	51	12	.
64	Stary Sambor	8	1	3	19	16	1	.	.	19	19	1
65	Stryj . . .	55	18	14	37	49	.	.	10	55	35	.
66	Strzyżów . .	23	25	1	29	15	3	.	2	42	4	.
67	Tarnobrzeg .	34	16	2	25	12	8	.	4	23	19	1
68	Tarnopol . .	83	77	9	75	.	.	.	.	33	51	.
69	Tarnów . .	35	33	2	33	19	.	.	.	46	7	1
70	Tłumacz . .	57	24	29	29	2	1	1	10	39	12	1
71	Trembowla .	37	35	5	29	9	.	.	14	21	8	.
72	Turka . . .	14	30	1	17	22	1	5	6	11	27	2
73	Wadowice .	46	60	.	43	54	.	.	12	65	20	.
74	Wieliczka . .	73	44	10	34	29	.	.	15	57	1	.
75	Zaleszczyki	49	49	4	31	17	.	.	5	26	18	3
76	Zbaraż . . .	10	10	2	12	33	.	.	3	13	28	4
77	Zborów . .	29	6	.	5	19	22	.	.	14	31	1
78	Złoczów . .	61	19	2	37	23	10	1	3	25	31	14
79	Żółkiew . .	66	6	15	46	15	.	.	3	30	39	4
80	Żydaczów . .	56	42	16	41	17	.	.	10	41	23	.
81	Żywiec . . .	22	27	12	19	13	.	.	1	35	8	.
	Razem . .	3425	2336	897	2181	1667	239	18	613	2530	1718	141

Tab. 22.

Wykaz frekwencyi

oraz klas piątej i szóstej szkół ludowych

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Miejscowość	Kategorya szkoły	
			wedle płci dzieci	wedle liczby klas
1	**Biała**	Biała	wydziałowa męska „ żeńska	3-kl. 3-kl.
		Kęty	męska żeńska	5-kl. 5-kl.
		Oświęcim	męska żeńska	5-kl. 6-kl.
		Lipnik	mieszana	5-kl.
2	**Bóbrka**	Bóbrka	męska żeńska	6-kl. 6-kl.
		Brzozdowce	mieszana	5-kl.
		Chodorów	męska żeńska	5-kl. 5-kl.
3	**Bochnia**	Bochnia	wydziałowa męska „ żeńska	3-kl. 5-kl.
		Wiśnicz nowy	mieszana	5-kl.
4	**Bohorodczany**	Bohorodczany	męska żeńska	5-kl. 5-kl.
5	**Borszczów**	Borszczów	męska żeńska	5-kl. 5-kl.
		Skała	mieszana	5-kl.
6	**Brody**	Brody	wydziałowa męska „ żeńska	3-kl. 5-kl.
7	**Brzesko**	Brzesko	męska żeńska	5-kl. 5-kl.
		Wojnicz	mieszana	5-kl.
8	**Brzeżany**	Brzeżany	męska wydziałowa żeńska	6-kl. 3-kl.
9	**Brzozów**	Brzozów	męska żeńska	5-kl. 5-kl.
		Dynów	mieszana	5-kl.
10	**Buczacz**	Buczacz	wydziałowa męska „ żeńska	3-kl. 3-kl.
		Monasterzyska	męska żeńska	5-kl. 5-kl.
		Jazłowiec	mieszana	5-kl.

klas wydziałowych

wyższego typu w roku szkolnym 1908/9 i 1909/10.

Wykaz uczęszczających do szkoły													
w roku szkolnym 1908/9 ogółem		w roku szkolnym 1909/10											
		chłopców					dziewcząt						
chłopców	dziewcząt	na rok nauki				razem	na rok nauki						razem
		5	6	7	8		5	6	7	8	9	10	
145	.	80	41	30	20	171	.	.	.	.	.	.	.
.	184	.	.	.	.	.	59	44	30	27	9	.	169
50	.	33	14	.	.	47	.	.	.	.	.	.	.
.	43	.	.	.	.	.	32	19	.	.	.	.	51
57	.	50	24	.	.	74	.	.	.	.	.	.	.
.	107	.	.	.	.	.	64	51	.	.	.	.	115
38	29	16	11	.	.	27	15	11	.	.	.	.	26
73	.	48	24	.	.	72	.	.	.	.	.	.	.
.	96	.	.	.	.	.	57	38	.	.	.	.	95
41	49	36	17	.	.	53	38	18	.	.	.	.	56
73	.	40	17	.	.	57	.	.	.	.	.	.	.
.	85	.	.	.	.	.	42	34	.	.	.	.	76
115	.	80	37	24	.	141	.	.	.	.	.	.	.
.	386	.	.	.	.	.	128	97	75	55	24	.	379
28	50	20	6	.	.	26	20	10	.	.	.	.	30
33	.	29	18	.	.	47	.	.	.	.	.	.	.
.	64	.	.	.	.	.	33	25	.	.	.	.	58
62	.	26	18	.	.	44	.	.	.	.	.	.	.
.	61	.	.	.	.	.	44	34	.	.	.	.	78
44	59	51	15	.	.	66	52	21	.	.	.	.	73
111	.	65	30	22	.	117	.	.	.	.	.	.	.
.	366	.	.	.	.	.	142	92	83	36	16	.	369
68	.	30	31	.	.	61	.	.	.	.	.	.	.
.	46	.	.	.	.	.	47	26	.	.	.	.	73
53	67	40	22	.	.	62	25	25	.	.	.	.	50
63	.	24	22	15	.	61	.	.	.	.	.	.	.
.	210	.	.	.	.	.	108	69	71	.	.	.	248
46	.	15	4	.	.	19	.	.	.	.	.	.	.
.	34	.	.	.	.	.	32	19	.	.	.	.	51
22	26	13	7	.	.	20	21	15	.	.	.	.	36
97	.	60	25	24	.	109	.	.	.	.	.	.	.
.	328	.	.	.	.	.	154	92	104	.	.	.	350
106	.	81	37	.	.	118	.	.	.	.	.	.	.
.	113	.	.	.	.	.	93	58	.	.	.	.	151
.	.	24	12	.	.	36	18	11	.	.	.	.	29

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Miejscowość	Kategorya szkoły	
			wedle płci dzieci	wedle liczby klas
11	**Chrzanów**	Chrzanów	męska żeńska	6-kl. 6-kl.
		Jaworzno	męska żeńska	5-kl. 5-kl.
12	**Cieszanów**	Cieszanów	mieszana	5-kl.
		Lubaczów	męska żeńska	5-kl. 5-kl.
13	**Czortków**	Czortków	męska żeńska	6-kl. 6-kl.
14	**Dąbrowa**	Dąbrowa	mieszana	5-kl.
15	**Dobromil**	Dobromil	męska żeńska	5-kl. 5-kl.
16	**Dolina**	Dolina	męska żeńska	6-kl. 6-kl.
		Bolechów	męska żeńska	6-kl. 6-kl.
17	**Drohobycz**	Drohobycz	wydziałowa męska „ żeńska	3-kl. 5-kl.
		Borysław	męska żeńska	5-kl. 5-kl.
18	**Gorlice**	Gorlice	męska wydziałowa żeńska	6-kl. 3-kl.
		Biecz	męska żeńska	5-kl. 5-kl.
19	**Gródek**	Gródek	męska żeńska	6-kl. 6-kl.
20	**Grybów**	Grybów	męska żeńska	5-kl. 5-kl.
		Ciężkowice	mieszana	5-kl.
21	**Horodenka**	Horodenka	męska żeńska	6-kl. 6-kl.
22	**Husiatyn**	Husiatyn	męska żeńska	5-kl. 6-kl.
		Kopyczyńce	męska żeńska	5-kl. 5-kl.
23	**Jarosław**	Jarosław	wydziałowa męska „ żeńska	3-kl. 5-kl.
		Sieniawa	męska żeńska	5-kl. 5-kl.
24	**Jasło**	Jasło	wydziałowa męska „ żeńska	3-kl. 6-kl.
		Kołaczyce	mieszana	5-kl.
25	**Jaworów**	Jaworów	wydziałowa męska żeńska	3-kl. 6-kl.

Wykaz uczęszczających do szkoły													
w roku szkolnym 1908/9 ogółem		w roku szkolnym 1909/10											
		chłopców					dziewcząt						
		na rok nauki					na rok nauki						
chłopców	dziewcząt	5	6	7	8	razem	5	6	7	8	9	10	razem
77	126	65	35	.	.	100	115	38	.	.	.	.	153
89	121	72	36	.	.	108	83	45	.	.	.	.	128
25	39	10	9	.	.	19	25	19	.	.	.	.	44
79	73	36	33	.	.	69	55	21	.	.	.	.	76
84	149	58	40	.	.	98	93	60	.	.	.	.	153
45	50	18	10	.	.	28	37	9	.	.	.	.	46
67	59	39	27	.	.	66	44	28	.	.	.	.	72
87	93	63	35	.	.	98	52	28	.	.	.	.	80
120	133	79	46	.	.	125	67	57	.	.	.	.	124
179	530	103	45	32	.	180	248	116	94	77	30	16	581
62	89	41	28	.	.	69	85	35	.	.	.	.	120
46	175	26	9	.	.	35	95	72	40	.	.	.	207
38	34	27	16	.	.	43	39	27	.	.	.	.	66
122	116	40	35	.	.	75	69	47	.	.	.	.	116
34	70	24	12	.	.	36	40	34	.	.	.	.	74
35	22	14	15	.	.	29	15	8	.	.	.	.	23
126	140	50	27	.	.	77	77	66	.	.	.	.	143
70	82	35	24	.	.	59	36	34	.	.	.	.	70
53	94	36	18	.	.	54	48	45	.	.	.	.	93
154	426	88	42	31	.	161	140	111	89	56	34	.	430
38	68	36	26	.	.	62	38	30	.	.	.	.	68
131	376	64	53	31	.	148	106	86	76	55	40	22	385
45	38	28	13	.	.	41	32	10	.	.	.	.	42
83	71	24	20	16	.	60	49	33	.	.	.	.	82

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Miejscowość	Kategorya szkoły	
			wedle płci dzieci	wedle liczby klas
26	**Kałusz**	Kałusz	męska żeńska	6-kl. 6-kl.
27	**Kamionka**	Kamionka	męska żeńska	6-kl. 6-kl.
		Busk	męska żeńska	6-kl. 6-kl.
		Radziechów	wydziałowa męska żeńska	3-kl. 6-kl.
28	**Kolbuszowa**	Kolbuszowa	męska żeńska	5-kl. 5-kl.
		Sokołów	męska żeńska	5-kl. 5-kl.
29	**Kołomyja**	Kołomyja	wydziałowa męska II. wydziałowa męska wydziałowa żeńska II. wydz. ż. im. C. F. J.	3-kl. 3-kl. 5-kl. 3-kl.
30	**Kosów**	Kosów	męska żeńska	5-kl. 5-kl.
		Kuty	męska żeńska	6-kl. 6-kl.
31	**Kraków miasto**	im. św. J. Kantego Ces. Franc. Józefa św. Floryana im. Kochanowskiego im. św. Mikołaja im. Kazimierza W. im. Konarskiego im. Mickiewicza im. Ces. Elżbiety im. św. Scholastyki im. Klem. Tańskiej im. Oleśnickiego im. św. Anny im. św. Jadwigi	wydziałowa męska „ „ „ „ „ „ „ „ męska wydziałowa żeńska „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „	3-kl. 3-kl. 3-kl. 3-kl. 3-kl. 4-kl. 5-kl. 3-kl. 3-kl. 6-kl. 3-kl. 3-kl. 3-kl. 3-kl.
32	**Kraków okolica**	Półwsie zwierzyn.	mieszana	5-kl.
		Czarna Wieś	mieszana	5-kl.
33	**Krosno**	Krosno	wydziałowa męska „ żeńska	3-kl. 3-kl.
		Dukla	mieszana	5-kl.
		Korczyna	męska	5-kl.
34	**Łańcut**	Łańcut	męska żeńska	5-kl. 5-kl.
		Leżajsk	męska żeńska	5-kl. 5-kl.
		Żołynia	mieszana	5-kl.
35	**Limanowa**	Limanowa	mieszana	5-kl.

Wykaz uczęszczających do szkoły

w roku szkolnym 1908/9 ogółem		w roku szkolnym 1909/10											
		chłopców					dziewcząt						
		na rok nauki					na rok nauki						
chłopców	dziewcząt	5	6	7	8	razem	5	6	7	8	9	10	razem
115	.	103	43	.	.	146	.	.	.	.	.	.	.
.	123	.	.	.	.	.	81	52	.	.	.	.	133
90	.	37	22	.	.	59	.	.	.	.	.	.	.
.	130	.	.	.	.	.	65	49	.	.	.	.	114
97	.	54	40	.	.	94	.	.	.	.	.	.	.
.	84	.	.	.	.	.	65	30	.	.	.	.	95
143	.	58	42	40	.	140	.	.	.	.	.	.	.
.	74	.	.	.	.	.	41	35	.	.	.	.	76
62	.	43	27	.	.	70	.	.	.	.	.	.	.
.	50	.	.	.	.	.	46	34	.	.	.	.	80
46	.	32	33	.	.	65	.	.	.	.	.	.	.
.	63	.	.	.	.	.	37	20	.	.	.	.	57
156	.	90	41	24	.	155	.	.	.	.	.	.	.
174	.	59	47	29	.	135	.	.	.	.	.	.	.
.	736	.	.	.	.	.	187	156	114	90	25	.	572
.	.	.	.	.	.	.	62	45	48	.	.	.	155
89	.	32	19	.	.	51	.	.	.	.	.	.	.
.	65	.	.	.	.	.	39	22	.	.	.	.	61
77	.	47	13	.	.	60	.	.	.	.	.	.	.
.	110	.	.	.	.	.	45	38	.	.	.	.	83
128	.	55	55	39	50	199	.	.	.	.	.	.	.
117	.	58	39	33	.	130	.	.	.	.	.	.	.
180	.	61	74	46	.	181	.	.	.	.	.	.	.
243	.	117	84	44	.	245	.	.	.	.	.	.	.
233	.	110	78	55	.	243	.	.	.	.	.	.	.
188	.	95	52	34	.	181	.	.	.	.	.	.	.
.	394	.	.	.	.	.	102	102	59	112	48	.	423
.	179	.	.	.	.	.	84	54	60	.	.	.	198
.	216	.	.	.	.	.	94	63	90	.	.	.	247
.	322	.	.	.	.	.	113	95	65	54	20	11	358
.	129	.	.	.	.	.	65	50	27	.	.	.	142
.	287	.	.	.	.	.	147	91	97	86	11	.	432
.	147	.	.	.	.	.	84	43	34	.	.	.	161
.	285	.	.	.	.	.	98	84	53	.	.	.	235
44	35	40	17	.	.	57	35	22	.	.	.	.	57
26	29	16	12	.	.	28	18	10	.	.	.	.	28
139	.	48	39	30	.	117	.	.	.	.	.	.	.
.	154	.	.	.	.	.	65	45	30	.	.	.	140
20	35	15	8	.	.	23	29	9	.	.	.	.	38
38	.	27	16	.	.	43	.	.	.	.	.	.	.
56	.	33	17	.	.	50	.	.	.	.	.	.	.
.	67	.	.	.	.	.	44	36	.	.	.	.	80
51	.	41	25	.	.	66	.	.	.	.	.	.	.
.	66	.	.	.	.	.	36	31	.	.	.	.	67
24	51	15	11	.	.	26	35	18	.	.	.	.	53
13	26	12	6	.	.	18	21	11	.	.	.	.	32

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Miejscowość	Kategorya szkoły	
			wedle płci dzieci	wedle liczby klas
36	**Lisko**	Lisko	męska żeńska	5-kl. 6-kl.
37	**Lwów miasto**	im. Kr. J. Sobieskiego	wydziałowa męska	3-kl.
		im. Sienkiewicza	„ „	3-kl.
		im. św. Marcina	„ „	3-kl.
		im. Staszica	„ „	3-kl.
		im. św. Antoniego	„ „	3-kl.
		im. Kordeckiego	„ „	3-kl.
		im. Mickiewicza	„ „	3-kl.
		im. Konarskiego	wydziałowa żeńska	3-kl.
		im. św. Maryi Magd.	„ „	3-kl.
		im. Staszica	„ „	3-kl.
		im. św. Anny	„ „	5-kl.
		im. św. Antoniego	„ „	3-kl.
		im. Czackiego	„ „	3-kl.
		im. Elżbiety	„ „	3-kl.
		im. św. Marcina	„ „	3-kl.
		im. Mickiewicza	„ „	3-kl.
		im. Król. Jadwigi	liceum żeńskie	6-kl.
		im. Piramowikza	żeńska	4-kl.
		im. Reja	„	4-kl.
		im. Żółkiewskiego	wydz. żeńska prow.	3-kl.
38	**Lwów okolica**	Szczerzec	mieszana	5-kl.
		Zamarstynów	mieszana	5-kl.
		Kleparów	mieszana	5-kl.
39	**Mielec**	Mielec	męska żeńska	5-kl. 5-kl.
		Radomyśl	mieszana	5-kl.
40	**Mościska**	Mościska	męska żeńska	6-kl. 6-kl.
		Sądowa Wisznia	mieszana	5-kl.
41	**Myślenice**	Myślenice	męska żeńska	5-kl. 5-kl.
		Maków	mieszana	5-kl.
41	**Nadwórna**	Nadwórna	męska żeńska	6-kl. 6-kl.
42	**Nisko**	Nisko	mieszana	5-kl.
		Rudnik	mieszana	5-kl.
		Ulanów	mieszana	5-kl.
43	**Nowy Sącz**	Nowy Sącz	wydziałowa męska II. męska (prowizor.) wydziałowa żeńska II. żeńska (prowizor.)	3-kl. 3-kl. 5-kl. 3-kl.
		Stary Sącz	męska	5-kl.

Wykaz uczęszczających do szkoły													
w roku szkolnym 1908/9 ogółem		w roku szkolnym 1909/10											
		chłopców					dziewcząt						
		na rok nauki				razem	na rok nauki						razem
chłopców	dziewcząt	5	6	7	8		5	6	7	8	9	10	
49	.	28	25	.	.	53	.	.	.	.	.	.	.
.	73	.	.	.	.	.	35	29	.	.	.	.	64
167	.	112	57	33	.	202	.	.	.	.	.	.	.
209	.	125	89	43	.	257	.	.	.	.	.	.	.
144	.	76	44	22	.	142	.	.	.	.	.	.	.
97	.	44	35	19	.	98	.	.	.	.	.	.	.
141	.	84	47	25	.	156	.	.	.	.	.	.	.
177	.	88	47	33	.	168	.	.	.	.	.	.	.
123	.	52	33	32	.	117	.	.	.	.	.	.	.
.	373	.	.	.	.	.	93	48	49	.	.	.	190
.	344	.	.	.	.	.	117	73	106	52	26	.	374
.	198	.	.	.	.	.	101	53	41	.	.	.	195
.	398	.	.	.	.	.	118	131	89	46	33	.	417
.	180	.	.	.	.	.	97	82	44	.	.	.	223
.	318	.	.	.	.	.	113	85	64	.	.	.	262
.	265	.	.	.	.	.	120	61	67	44	.	.	292
.	240	.	.	.	.	.	117	82	74	54	.	.	327
.	133	.	.	.	.	.	40	41	35	.	.	.	116
.	299	.	.	.	.	.	47	51	46	45	57	52	298
.	103	.	.	.	.	.	62	41	40	.	.	.	143
.	52	.	.	.	.	.	114	37	.	.	.	.	151
.	.	.	.	.	.	.	78	75	45	43	.	.	241
56	45	30	29	.	.	59	38	28	.	.	.	.	66
53	41	39	11	.	.	50	30	7	.	.	.	.	37
.	.	31	.	.	.	31	35	.	.	.	.	.	35
38	.	35	6	.	.	41	.	.	.	.	.	.	.
.	82	.	.	.	.	.	39	34	.	.	.	.	73
19	41	22	6	.	.	28	22	11	.	.	.	.	33
97	.	59	41	.	.	100	.	.	.	.	.	.	.
.	98	.	.	.	.	.	57	29	.	.	.	.	86
57	63	31	19	.	.	50	35	28	.	.	.	.	63
19	.	7	7	.	.	14	.	.	.	.	.	.	.
.	47	.	.	.	.	.	22	17	.	.	.	.	39
12	18	10	6	.	.	16	8	7	.	.	.	.	15
79	.	54	30	.	.	84	.	.	.	.	.	.	.
.	82	.	.	.	.	.	52	30	.	.	.	.	82
34	37	21	13	.	.	34	24	11	.	.	.	.	35
33	31	27	10	.	.	37	20	10	.	.	.	.	30
24	42	38	9	.	.	47	43	26	.	.	.	.	69
148	.	64	41	25	.	130	.	.	.	.	.	.	.
103	.	44	33	26	.	103	.	.	.	.	.	.	.
.	356	.	.	.	.	.	135	105	45	69	28	.	382
.	148	.	.	.	.	.	51	54	49	.	.	.	154
89	.	56	35	.	.	91	.	.	.	.	.	.	.

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Miejscowość	Kategorya szkoły	
			wedle płci dzieci	wedle liczby klas
45	**Nowytarg**	Nowytarg	męska żeńska	5-kl. 6-kl.
		Czarny Dunajec	mieszana	5-kl.
		Zakopane	mieszana	5-kl.
46	**Peczeniżyn**	Peczeniżyn	mieszana	5-kl.
47	**Pilzno**	Pilzno	męska żeńska	5-kl. 5-kl.
48	**Podgórze**	Podgórze	wydziałowa męska „ żeńska	3-kl. 3-kl.
		Skawina	mieszana	5-kl.
		Dębniki	mieszana	5-kl.
49	**Podhajce**	Podhajce	męska żeńska	5-kl. 6-kl.
50	**Przemyśl**	Przemyśl „ na Garbarzach Przemyśl „ na Garbarzach	wydziałowa męska „ „ żeńska „ „	3-kl. 3-kl. 5-kl. 3-kl.
51	**Przemyślany**	Przemyślany	męska żeńska	5-kl. 5-kl.
52	**Przeworsk**	Przeworsk	męska żeńska	5-kl. 5-kl.
		Kańczuga	mieszana	5-kl.
53	**Rawa**	Rawa	męska żeńska	6-kl. 5-kl.
54	**Rohatyn**	Rohatyn	męska żeńska	6-kl. 6-kl.
		Bołszowce	mieszana	5-kl.
		Bursztyn	mieszana	5-kl.
55	**Ropczyce**	Ropczyce	męska żeńska	5-kl. 5-kl.
		Dębica	męska żeńska	5-kl. 6-kl.
		Sędziszów	mieszana	5-kl.
56	**Rudki**	Rudki	męska żeńska	6-kl. 6-kl.
		Komarno	męska żeńska	5-kl. 5-kl.
57	**Rzeszów**	Rzeszów	wydziałowa męska „ żeńska II. wydz. żeń. prow.	3-kl. 6-kl. 3-kl.
		Tyczyn	mieszana	5-kl.
58	**Sambor**	Sambor	wydziałowa męska „ żeńska	3-kl. 5-kl.

Wykaz uczęszczających do szkoły													
w roku szkolnym 1908/9 ogółem		w roku szkolnym 1909/10											
		chłopców					dziewcząt						
		na rok nauki				razem	na rok nauki						razem
chłopców	dziewcząt	5	6	7	8		5	6	7	8	9	10	
24	.	16	6	.	.	22	.	.	.	.	.	.	.
.	77	.	.	.	.	.	52	30	.	.	.	.	82
16	24	11	6	.	.	17	9	12	.	.	.	.	21
.	.	12	15	.	.	27	25	11	.	.	.	.	36
40	40	23	15	.	.	38	29	17	.	.	.	.	46
39	.	16	26	.	.	42	.	.	.	.	.	.	.
.	57	.	.	.	.	.	33	25	.	.	.	.	58
291	.	151	97	56	.	304	.	.	.	.	.	.	.
..	470	.	.	.	.	.	233	145	119	.	.	.	497
27	50	20	18	.	.	38	25	20	.	.	.	.	45
35	21	19	16	.	.	35	14	8	.	.	.	.	22
40	.	30	11	.	.	41	.	.	.	.	.	.	.
.	115	.	.	.	.	.	67	58	.	.	.	.	125
157	.	68	37	38	.	143	.	.	.	.	.	.	.
154	.	93	41	41	.	175	.	.	.	.	.	.	.
.	468	.	.	.	.	...	105	138	88	99	58	.	488
.	221	.	.	.	.	.	67	80	32	.	.	.	179
68	.	46	26	.	.	72	.	.	.	.	.	.	.
.	110	.	.	.	.	.	64	52	.	.	.	.	116
38	.	35	14	.	.	49	.	.	.	.	.	.	.
.	36	.	.	.	.	.	24	9	.	.	.	.	33
36	41	32	15	.	.	47	30	20	.	.	.	.	50
51	.	19	12	.	.	31	.	.	.	.	.	.	.
.	69	.	.	.	.	.	56	36	.	.	.	.	92
137	.	44	27	.	.	71	.	.	.	.	.	.	.
.	90	.	.	.	.	.	51	29	.	.	.	.	80
39	52	31	17	.	.	48	35	24	.	.	.	.	59
.	.	42	.	.	.	42	25	.	.	.	.	.	25
41	.	26	17	.	.	43	.	.	.	.	.	.	.
.	51	.	.	.	.	.	26	15	.	.	.	.	41
31	.	14	6	.	.	20	.	.	.	.	.	.	.
.	80	.	.	.	.	.	46	35	.	.	.	.	81
33	38	17	13	.	.	30	32	9	.	.	.	.	41
59	.	42	27	.	.	69	.	.	.	.	.	.	.
.	51	.	.	.	.	.	52	24	.	.	.	.	76
47	.	40	20	.	.	60	.	.	.	.	.	.	.
.	80	.	.	.	.	.	55	38	.	.	.	.	93
164	.	113	59	22	.	194	.	.	.	.	.	.	.
.	565	.	.	.	.	.	183	141	98	90	53	28	593
.	111	.	.	.	.	.	43	41	27	.	.	.	111
32	48	20	12	.	.	32	25	25	.	.	.	.	50
225	.	97	64	56	.	217	.	.	.	.	.	.	.
.	439	.	.	.	.	.	140	132	72	59	22	.	425

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Miejscowość	Kategorya szkoły	
			wedle płci dzieci	wedle liczby klas
59	**Sanok**	Sanok	wydziałowa męska „ żeńska	3-kl. 3-kl.
		Rymanów	męska	5-kl.
60	**Skałat**	Skałat	męska żeńska	5-kl. 5-kl.
		Podwołoczyska	męska żeńska	5-kl. 6-kl.
61	**Śniatyn**	Śniatyn	wydziałowa męska „ żeńska	3-kl. 3-kl.
		Zabłotów	mieszana	5-kl.
62	**Sokal**	Sokal	wydziałowa męska żeńska	3-kl. 6-kl.
		Bełz	męska żeńska	5-kl. 5-kl.
63	**Stanisławów**	Stanisławów	wydziałowa męska wydz. żeń. im. kr. Jad. wydz. żeń. im. kr. Zofii	3-kl. 5-kl. 3-kl.
		Halicz	męska żeńska	6-kl. 6-kl.
		Knihinin-Górka	męska żeńska	5-kl. 4-kl.
		Knihinin-Kolonia	mieszana	4-kl.
64	**Stary Sambor**	Stary Sambor	męska żeńska	5-kl. 5-kl.
		Felsztyn	mieszana	5-kl.
65	**Stryj**	Stryj	wydziałowa męska „ żeńska	3-kl. 3-kl.
66	**Strzyżów**	Strzyżów	mieszana	5-kl.
67	**Tarnobrzeg**	Tarnobrzeg	mieszana	5-kl.
		Rozwadów	mieszana	5-kl.
68	**Tarnopol**	Tarnopol	wydziałowa męska „ żeńska II. wydziałowa żeńska	3-kl. 3-kl. 3-kl.
69	**Tarnów**	Tarnów	wydziałowa męska męska wydz. żeń. im. ces. F. J. wydz. żeń. im. Staszica	3-kl. 5-kl. 5-kl. 3-kl.
70	**Tłumacz**	Tłumacz	męska żeńska	6-kl. 6-kl.
		Tyśmienica	męska żeńska	5-kl. 5-kl.
71	**Trembowla**	Trembowla	wydziałowa męska żeńska	3-kl. 6-kl.
72	**Turka**	Turka	męska żeńska	5-kl. 5-kl.

Wykaz uczęszczających do szkoły

w roku szkolnym 1908/9 ogółem		w roku szkolnym 1909/10											
		chłopców					dziewcząt						
		na rok nauki					na rok nauki						
chłopców	dziewcząt	5	6	7	8	razem	5	6	7	8	9	10	razem
112	.	50	45	29	.	124	.	.	.	.	.	.	.
.	246	.	.	.	.	.	121	89	51	.	.	.	261
60	.	30	10	.	.	40	.	.	.	.	.	.	.
62	.	27	25	.	.	52	.	.	.	.	.	.	.
.	66	.	.	.	.	.	35	25	.	.	.	.	60
57	.	49	31	.	.	80	.	.	.	.	.	.	.
.	87	.	.	.	.	.	68	33	.	.	.	.	101
133	.	80	37	25	.	142	.	.	.	.	.	.	.
.	172	.	.	.	.	.	69	51	37	.	.	.	157
79	63	55	28	.	.	83	40	28	.	.	.	.	68
109	.	36	36	21	.	93	.	.	.	.	.	.	.
.	161	.	.	.	.	.	66	47	45	.	.	.	158
61	.	33	23	.	.	56	.	.	.	.	.	.	.
.	94	.	.	.	.	.	49	35	.	.	.	.	84
298	.	130	82	90	.	302	.	.	.	.	.	.	.
.	686	.	.	.	.	.	213	186	181	61	40	.	681
.	305	.	.	.	.	.	134	96	94	.	.	.	324
75	.	45	34	.	.	79	.	.	.	.	.	.	.
.	69	.	.	.	.	.	35	32	.	.	.	.	67
131	.	83	58	.	.	141	.	.	.	.	.	.	.
.	112	.	.	.	.	.	73	52	.	.	.	.	125
21	37	29	7	.	.	36	24	6	.	.	.	.	30
78	.	43	27	.	.	70	.	.	.	.	.	.	.
.	86	.	.	.	.	.	40	42	.	.	.	.	82
23	33	23	13	.	.	36	23	15	.	.	.	.	38
153	.	95	57	36	.	188	.	.	.	.	.	.	.
.	686	.	.	.	.	.	235	171	151	.	.	.	557
35	52	26	7	.	.	33	40	18	.	.	.	.	58
32	63	12	5	.	.	17	37	29	.	.	.	.	66
22	23	7	8	.	.	15	37	4	.	.	.	.	41
192	.	107	71	42	.	220	.	.	.	.	.	.	.
.	257	.	.	.	.	.	135	105	90	.	.	.	330
.	228	.	.	.	.	.	130	59	44	43	.	.	276
150	.	83	77	30	.	190	.	.	.	.	.	.	.
52	.	47	.	.	.	47	.	.	.	.	.	.	.
.	555	.	.	.	.	.	174	131	104	92	37	.	538
.	240	.	.	.	.	.	142	90	51	.	.	.	283
79	.	50	21	.	.	71	.	.	.	.	.	.	.
.	110	.	.	.	.	.	52	43	.	.	.	.	95
96	.	79	37	.	.	116	.	.	.	.	.	.	.
.	92	.	.	.	.	.	53	41	.	.	.	.	94
81	.	42	19	16	.	77	.	.	.	.	.	.	.
.	101	.	.	.	.	.	52	35	.	.	.	.	87
53	.	32	27	.	.	59	.	.	.	.	.	.	.
.	100	.	.	.	.	.	48	38	.	.	.	.	86

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Miejscowość	Kategorya szkoły	
			wedle płci dzieci	wedle liczby klas
73	**Wadowice**	Wadowice	męska wydziałowa żeńska	6-kl. 5-kl.
		Andrychów	męska żeńska	5-kl. 5-kl.
		Zator	mieszana	5-kl.
		Kalwarya	mieszana	5-kl.
74	**Wieliczka**	Wieliczka	wydziałowa męska „ żeńska	3-kl. 3-kl.
		Dobczyce	męska żeńska	5-kl. 5-kl.
75	**Zaleszczyki**	Zaleszczyki	męska żeńska	6-kl. 6-kl.
76	**Zbaraż**	Zbaraż	męska żeńska	6-kl. 6-kl.
77	**Złoczów**	Złoczów	wydziałowa męska „ żeńska	3-kl. 3-kl.
78	**Żółkiew**	Żółkiew	męska wydziałowa żeńska	6-kl. 3-kl.
		Mosty wielkie	męska żeńska	5-kl. 5-kl.
79	**Żydaczów**	Żydaczów	męska żeńska	5-kl. 5-kl.
		Mikołajów	mieszana	5-kl.
		Rozdół	męska	5-kl.
80	**Żywiec**	Żywiec	męska wydziałowa żeńska	6-kl. 3-kl.
		Sucha	mieszana	5-kl.

Razem . . . . . .

Tab. 23.

Wykaz uczęszczających do szkoły

w roku szkolnym 1908/9 ogółem		w roku szkolnym 1909/10											
		chłopców					dziewcząt						
		na rok nauki					na rok nauki						
chłopców	dziewcząt	5	6	7	8	razem	5	6	7	8	9	10	razem
67	.	34	31	.	.	65	.	.	.	.	.	.	.
.	223	.	.	.	.	.	89	48	38	32	19	.	226
49	.	53	30	.	.	83	.	.	.	.	.	.	.
.	73	.	.	.	.	.	44	38	.	.	.	.	82
29	29	18	9	.	.	27	17	16	.	.	.	.	33
16	28	20	12	.	.	32	26	15	.	.	.	.	41
186	.	96	59	34	.	189	.	.	.	.	.	.	.
.	201	.	.	.	.	.	102	64	46	.	.	.	212
57	.	38	20	.	.	58	.	.	.	.	.	.	.
.	70	.	.	.	.	.	38	26	.	.	.	.	64
100	.	47	35	26	.	108	.	.	.	.	.	.	.
.	108	.	.	.	.	.	82	50	.	.	.	.	132
72	.	47	39	.	.	86	.	.	.	.	.	.	.
.	100	.	.	.	.	.	46	44	.	.	.	.	90
143	.	79	36	25	.	140	.	.	.	.	.	.	.
.	197	.	.	.	.	.	92	54	60	.	.	.	206
43	.	40	15	.	.	55	.	.	.	.	.	.	.
.	214	.	.	.	.	.	71	52	37	.	.	.	160
46	.	28	15	.	.	43	.	.	.	.	.	.	.
.	61	.	.	.	.	.	31	29	.	.	.	.	60
52	.	34	21	.	.	55	.	.	.	.	.	.	.
.	59	.	.	.	.	.	32	28	.	.	.	.	60
29	25	21	9	.	.	30	17	12	.	.	.	.	29
69	.	33	21	.	.	54	.	.	.	.	.	.	.
68	.	43	25	.	.	68	.	.	.	.	.	.	.
.	168	.	.	.	.	.	85	40	35	.	.	.	160
19	37	16	8	.	.	24	23	13	.	.	.	.	36
12844	23190	7429	4406	1444	70	13349	10979	7603	3633	1477	630	129	24451

Tab. 23.

Zestawienie środków przymusowych względem rodziców i opiekunów, nieposyłających dzieci do szkoły.

Orzeczeń skazujących na karę aresztu		Orzeczeń skazujących na kary pieniężne		Kwota ogólna kar pieniężnych	
wydano	wykonano	wydano	wykonano	ściągniętych	pozostających do ściągnięcia
12.709	10.967	101.139	62.916	67.737 K 91 h	45.349 K 75 h

Tab. 24.

Stosunki dyscyplinarne nauczycieli i nauczycielek publicznych szkół ludowych.

Charakter służbowy nauczycieli i nauczycielek których ukarano dyscyplinarnie	Rodzaj kary dyscyplinarnej i ilość ukaranych					
	nagana pisemna	odjęcie dodatku 5-letniego	odjęcie kierownictwa szkołą	przeniesienie na inną posadę	utrata posady z pozostawieniem prawa ubiegania się o inną	wydalenie z zawodu nauczycielskiego
Nauczyciele stali . .	9	1	1	5	.	1
Nauczycielki stałe . .	2	.	.	1	.	1
Nauczyciele tymcz. .	24	.	.	12	12	2
Nauczycielki tymcz. .	17	.	.	5	13	.

Tab. 25.

Sumaryczny wykaz czynności c. k. Rad szkolnych okręgowych.

Ilość posiedzeń plenarnych c. k. Rad szkolnych okręgowych	Ilość spraw, które do c. k. Rad szkolnych okręgowych wpłynęły
643	297.221

Tab. 26.

Stan bibliotek okręgowych.

W bibliotekach okręgowych było			Ilość nauczycieli, którzy korzystali z bibliotek okręgowych
dzieł	tomów	atlasów, map itp.	
62.628	82.885	800	5781

Tab. 27.

Wykaz budynków szkolnych,

których budowę rozpoczęto w roku 1909, jakoteż tych, których wykonanie orzeczono przy pomocy zasiłków z funduszu szkolnego krajowego.*)

a) Szkoły, których budowę wykonano przy pomocy zasiłku z kredytu 200.000 koron z rubryki V. poz. 17 funduszu szkolnego krajowego.

Liczba porządkowa	Miejscowość	Okrąg szkolny	Ilość sal naukowych	Budowa ma być wykonana w roku	Cena kosztorysowa K	Zasiłek K
445	Bednarówka nowa . . .	Nadwórna . .	2	1909/10	13664	5000
451	Chłopy	Rudki	6	„	29756	10000
458	Korościatyn	Buczacz . . .	2	„	14000	12000
459	Bełzec	Rawa	2 rekon.	„	15000	6000
460	Witkowice	Kraków zam. .	1	„	7034	3000
467	Uście zielone	Buczacz . . .	6	„	23800	10000
469	Nowosiółki dydyńskie . .	Dobromil . .	1 dobud.	„	11000	3000
470	Regulice	Chrzanów . .	2 rekon.	„	9640	2000
471	Siepraw	Wieliczka . .	4 rekon.	„	24078	15000
472	Łęg ad Partyń	Tarnów . . .	1	„	9160	5000
589	Kulczyce rustyk.	Sambor . . .	1	„	10000	7000
590	Klęczany	Gorlice . . .	1 dobud.	1908/9	11090	9450
591	Podzameczek	Buczacz . . .	4	1909/10	14200	10000
592	Bodzanów	Wieliczka . .	2 dobud.	1908/9	16670	4000
593	Wola pełkińska	Jarosław . . .	1	1909/10	10150	6000
594	Czarnołożce	Tłumacz . . .	4	„	19202	15000
595	Obarzańce	Tarnopol . . .	1	„	10000	7000
596	Pohrebce ad Korszyłów .	Zborów . . .	1	„	10397	8000
597	Kurzany	Brzeżany . .	4 dobud.	1910/11	26334	15000
598	Szówsko	Jarosław . . .	2 dobud.	1909/10	15200	6800
599	Domosławice	Brzesko . . .	2 adapt.	1910/11	16100	7000
600	Białoberezka	Kosów	1	1909	4882	2000

*) Wykaz niniejszy stanowi dalszy ciąg „Wykazów“ dołączonych do sprawozdań za rok 1895/6, 1896/7, 1897/8, 1898/9, 1899/900, 1900/1, 1901/2, 1902/3, 1903/4, 1904/5, 1905/6, 1906/7 i 1907/8. Powtarza się w nim te pozycye z poprzedniego wykazu, pod któremi budowy nie zostały jeszcze wykończone, a opuszcza pozycye szkół wykończonych.

Liczba porządkowa	Miejscowość	Okrąg szkolny	Ilość sal naukowych	Budowa ma być wykonana w roku	Cena kosztorysowa	Zasiłek
					K	K
601	Czukiew	Sambor	dokoń. 2	1909	4000	2000
602	Jaszczew	Krosno	dobud. 1	1909/10	7479	2000
603	Libiąż mały	Chrzanów	dobud. 3	„	23200	10000
604	Makowisko	Jarosław	dobud. 1	„	9800	3000
605	Buczkowice	Biała	dobud. 4	1910/11	20216	5000
606	Hołdowice	Bóbrka	drewn. 1	1908/9	5304	2000
607	Kamienna	Nadwórna	dobud. 1	1910/11	5856	4000
608	Leszczańce	Buczacz	dobud. 2	„	12735	6500
609	Strutyn	Złoczów	1	1909/10	10245	6000
610	Czystyłów	Tarnopol	1	1910/11	10500	5000
611	Mszanka	Gorlice	dobud. 1	1909/10	6991	3000
612	Łomadzyn ad Majdan średni	Nadwórna	2	„	16000	8000
613	Sokołówka	Kosów	2	„	16616	3000
	b) Szkoły, których budowę wykonano przy pomocy zasiłku z 10-milionowej pożyczki.					
392	Moszczenica	Bochnia	1	1909/10	11240	7000
409	Bełdno	„	1	„	11381	7000
414	Lubenia	Rzeszów	4	„	23461	15000
416	Zbydniowice	Podgórze	1	1910/11	10721	8000
417	Dębowa	Pilzno	1	1909/10	11269	7000
418	Jarocin	Nisko	2	„	13326	9000
432	Stronie	Limanowa	1	1910/11	10000	8500
436	Zubów	Trembowla	1	1909/10	8873	5000
452	Bobrowa	Ropczyce	2	„	15698	9000
455	Florynka	Grybów	2	„	16080	8000
456	Białokiernica	Zborów	1	„	9789	8000
457	Grabowiec	Jarosław	1	„	11315	5000
461	Chorzów	„	1	„	11287	6000
462	Nowemiasto	Dobromil	6	„	46977	35000
463	Mętków	Chrzanów	2	„	15050	8000
466	Ubieszyn	Przeworsk	2	„	13492	7000
468	Jażów stary	Jaworów	2	„	17462	8000
482	Obidza	Nowy Sącz	1	„	11071	7000
484	Iwla	Krosno	2	„	12772	9000
487	Janowice	Tarnów	3	„	26184	8000
490	Janowice	Wieliczka	2	„	16577	13000

Tab. 28.

Liczba porządkowa	Miejscowość	Okrąg szkolny	Ilość sal naukowych	Budowa ma być wykonana w roku	Cena kosztorysowa	Zasiłek
					K	K
496	Trybuchowce	Bóbrka	1	1909/10	9000	7000
507	Milik	Nowy Sącz	1	„	11268	8000
514	Stawisza	Grybów	1	„	11900	7000
517	Odrzykoń	Krosno	4	„	24000	13000
521	Pistyń	Kosów	4	„	23000	5000
528	Stary Sambor	Stary Sambor	11	1910/11	66910	30000
529	Gródek Jagiell.	Gródek Jag.	12	„	68000	22000
530	Słobódka dolna	Buczacz	1	1909/10	11224	9000
532	Sarnki górne	Rohatyn	2	„	13400	8000
533	Mistkowice	Sambor	1	„	9900	7000
534	Węglówka	Wieliczka	2	„	14000	10000
535	Kobyle	Bochnia	3	„	21200	14000
536	Grudna górna	Pilzno	2	„	15900	12000
537	Rudno	Chrzanów	2	„	16200	12000
538	Barysz	Buczacz	12	„	110700	50000
539	Wyczółki	„	2	„	15671	8000
540	Iwanie złote	Zaleszczyki	2	„	16500	8000
541	Zameczek	Żółkiew	2	„	14200	6000
542	Polany	Krosno	2	„	12000	9000
543	Wołoszczyzna	Bóbrka	2	„	14000	9000
544	Czerniatyn	Horodenka	4	„	28200	10000
545	Rakowiec	Bohorodczany	2	„	14700	10000
546	Dobrostany	Gródek	2	„	15100	4000
547	Rauchersdorf	Nisko	3	„	17200	13000
548	Komarno	Rudki	15	1910/11	77000	40000
549	Mietniów	Wieliczka	1	1909/10	10970	10000
550	Michałków	Kołomyja	1	„	8160	6000
551	Uniatycze	Drohobycz	1	„	9940	5000
552	Ryczów	Wadowice	4	„	28950	18000
553	Mszana górna	Limanowa	3	„	19919	16000
554	Rakowczyk	Kołomyja	4	„	25000	12000
555	Nadorożna	Tłumacz	1	„	9658	6000
556	Jeleń	Chrzanów	6	„	50300	26000
557	Godziska wilkowska	Biała	3	„	23230	18000
558	Czerczyk	Jaworów	1	„	10500	8000
559	Jezupol	Stanisławów	8	„	64000	25000
560	Górno	Kolbuszowa	2	„	15900	14000
561	Klecza dolna	Wadowice	3	„	22350	14000
562	Wierzbanowa	Wieliczka	2	„	15257	14000
563	Gołkowice	Podgórze	4	„	24807	18000
564	Korczyn	Sokal	2	1910/11	15000	6000
565	Spasów	„	2	1909/10	16000	10000
566	Zagórnik	Wadowice	2	„	16150	13000
567	Borek wielki	Ropczyce	2	„	14750	10500
568	Stawisza	Grybów	1	„	11900	7000
570	Kudobińce	Zborów	1	„	9600	6000
571	Krzywki	Tarnopol	1	„	10700	7000
572	Kotowanie	Sambor	1	„	9870	8000

Tab. 28.

Liczba porządkowa	Miejscowość	Okrąg szkolny	Ilość sal naukowych	Budowa ma być wykonana w roku	Cena kosztorysowa K	Zasiłek K
573	Węgliska	Łańcut	1	1909/10	10200	9000
574	Brzeżanka	Strzyżów	1	„	12180	9000
575	Majnicz	Sambor	1	„	10000	7000
576	Kopyczyńce	Husiatyn	20	„	168217	90000
577	Staniszewskie	Kolbuszowa	2	„	16319	14000
578	Wołczkowce	Zborów	1	„	10214	6000
579	Łękawka	Tarnów	1	„	12330	7000
580	Kalwarya pacławska	Dobromil	1	„	16000	15000
581	Husiatyn	Husiatyn	20	„	137157	70000
582	Borek stary	Rzeszów	2	„	16727	12000
583	Kretowce	Zbaraż	2	„	15000	12000
584	Jabłonów	Peczeniżyn	4	„	28221	10000
585	Niechobrz	Rzeszów	4	„	27468	17000
586	Tokarnia	Myślenice	2	„	19438	14000
587	Zbadyń-Kuttenberg	Jaworów	1	„	11334	9000
588	Rybarzowice	Biała	6	„	40500	30000
615	Winiary	Wieliczka	2	„	17000	12000
616	Repechów	Bóbrka	1	„	12000	9000
617	Worobijówka	Zbaraż	1	„	9000	5500
618	Romanowe Sioło	„	1	„	9000	4000
619	Bukowa	Pilzno	1	„	10500	9000
620	Tetewczyce	Kamionka	2	„	13570	10000
621	Brzeszcze	Biała	4	„	27600	18000
622	Iwanowce	Kołomyja	4	„	25500	5000
623	Horodysławice	Bóbrka	2	„	15000	10000
624	Majdan	Stanisławów	1	„	9922	7000
625	Pewel mała	Żywiec	2	„	15480	15000
626	Kobylnica wołoska	Jaworów	2	„	17500	11000
627	Rzeczyczany	Gródek Jag.	2	„	13600	8000
628	Wietlin	Jarosław	4	„	28341	10000
629	Brunary niżne	Grybów	1	„	11078	10000
630	Załucze nad Czeremoszem	Śniatyn	2	„	16020	8000
631	Ludwikówka	Rohatyn	2	„	15302	10000
632	Chałupki ad Ryczów	Wadowice	1	„	15713	9000
633	Chmielnik	Rzeszów	4	„	26000	16000
634	Wierzawice	Łańcut	4	„	27000	18000
635	Sadkowice	Sambor	2	„	16300	12000
636	Bystra	Biała	3	„	22863	20000
637	Płoki	Chrzanów	2	1910/11	19905	15000
638	Luszowice	„	2	1909/10	19400	15000
639	Przemyślany	Przemyślany	9	„	66500	45000
640	Miękinia	Chrzanów	2	„	19400	12000
641	Dmytrów	Kamionka Str.	4	„	28500	14000
642	Ruda sielecka	„	2	„	14000	10000
643	„ „ za Bugiem	„	1	„	9000	4000
644	Werbiąż niżny	Kołomyja	4	„	28600	12000
645	Zaleszczyki stare	Zaleszczyki	1	„	14863	3000
646	Świnna	Żywiec	4	„	24364	22000

Tab. 28.

Liczba porządkowa	Miejscowość	Okrąg szkolny	Ilość sal naukowych	Budowa ma być wykonana w roku	Cena kosztorysowa K	Zasiłek K
647	Zagórze	Chrzanów	4	1909/10	31000	20000
648	Bojanice	Sokal	1	„	13950	9000
649	Ostapkowce	Kołomyja	2	„	19000	5000
650	Majkowice	Bochnia	2	„	19405	15000
651	Ulwówek	Sokal	2	„	20054	9000
652	Hulcze	„	2	„	19800	12000
653	Przemysłów	„	1	„	14859	8000
654	Krzemienica	Łańcut	4	1910/11	22000	15000
655	Szklary	Rzeszów	2	1909/10	19522	15000
656	Gorzejowa	Pilzno	1	„	12950	10000
657	Łąka	Sambor	4	„	27635	18000
658	Czatkowice	Chrzanów	1	„	15000	11000
659	Borki janowskie	Lwów	1	1908/9	11200	7000
660	Moszczanica	Żywiec	4	1909/10	26000	20000
661	Olszanica	Lisko	2	„	24483	10000
662	Krzemienna	Brzozów	1	„	11813	10000
663	Jasień	Lisko	2	„	16500	15000
664	Bugaj	Wieliczka	1	„	12360	12000
665	Ponikiew	Wadowice	3	1910/11	24354	19000
666	Śleszowice	„	3	„	24354	19000
667	Lubomierz	Bochnia	1	„	14560	10000
668	Szczytniki	„	2	„	19988	15000
669	Wieniec	„	1	„	14948	11000
670	Smolarzyny	Łańcut	2	„	15648	14000
671	Hucisko oleskie	Złoczów	1	„	10891	9000
672	Tuczapy	Śniatyn	2	„	18000	10000
673	Klimkówka	Sanok	3	1909/10	22250	18000
674	Presowce	Zborów	2	„	14200	10000
675	Olejów	„	2	„	15766	9000
676	Smolanka	Tarnopol	1	„	10460	5000
677	Przewrotne	Rzeszów	4	1910/11	25313	18000
678	Zimnowódka	Lwów	2	1909/10	16500	10000
679	Królówka	Bochnia	4	„	28000	20000
680	Radziechowy	Żywiec	4	„	18947	10000
681	Czerniejów	Stanisławów	6	„	34900	20000
682	Tynów	Drohobycz	1	„	13000	6000
683	Borek	Bochnia	3	„	22547	16000
684	Rzezawa	„	3	„	23097	16000
685	Kniaźpol	Dobromil	2	„	14500	11000
686	Zborów	Zborów	8	„	53188	30000
687	Ostra	Buczacz	3	„	26058	12000
688	Raj	Brzeżany	1	„	12757	8000
689	Chełm	Bochnia	1	„	15000	11000
690	Straconka	Biała	3	„	22850	19000
691	Nowa Wieś	„	3	„	23222	18000
692	Paszczyna	Ropczyce	3	„	23000	20000
693	Kańczuga	Przeworsk	10	„	65453	26000
694	Kurów	Bochnia	1	„	15000	10000

Tab. 28.

Liczba porządkowa	Miejscowość	Okrąg szkolny	Ilość sal naukowych	Budowa ma być wykonana w roku	Cena kosztorysowa K	Zasiłek K
695	Czechowa	Kołomyja	1	1909/10	10800	4000
696	Ćwitowa	Buczacz	2	„	15400	2000
697	Morawczyna	Nowy Targ	1	1910/11	19106	15000
698	Szarwark	Dąbrowa	2	„	15000	9000
699	Humniska	Brzozów	4	„	29000	18000
700	Wapienne	Gorlice	1	„	12960	9500
701	Iwierzyce	Ropczyce	2	„	18497	14000
702	Markowce	Tłumacz	2	„	16191	12000
703	Leśnica	Nowy Targ	1	„	19379	14000
704	Meszna	Biała	2	„	19400	16000
705	Dąbrówka niem.	Nowy Sącz	6	„	40500	34000
706	Suchorzów	Tarnobrzeg	2	1909/10	23979	15000
707	Szarów	Bochnia	2	1910/11	19768	15000
708	Głogowiec	Przeworsk	1	„	13017	10000
709	Staroniwa	Rzeszów	2	„	16798	13000
710	Sobotów	Stanisławów	1	„	12799	9000
711	Olesko	Złoczów	7	1909/10	44416	27000
712	Kozodrza	Ropczyce	2	„	16576	14000
713	Rogóżno	Łańcut	2	„	16000	14000
714	Martynów nowy	Rohatyn	2	„	17000	12000
715	Szczyrk	Biała	2	„	18200	13000
716	Borek nowy	Rzeszów	2	„	18100	11500
717	Jodłówka	Bochnia	3	„	22502	16000
718	Wola nieszkowska	„	1	„	15304	11000
719	Świniarów	„	2	„	20572	15000
720	Wola drwińska	„	2	„	20734	15000
721	Jankowice	Jarosław	2	„	17000	11000
722	Kropiwnik	Dobromil	1	„	13055	8000
723	Krasnosielce	Zbaraż	2	„	15000	10000
724	Damienice	Bochnia	2	„	18832	15000
725	Wiatowice	„	2	„	19358	15000
726	Stara Wieś górna	Biała	2	„	19400	15000
727	Bestwinka	„	2	„	16950	13000
728	Szczurowa	Brzesko	7	1910/11	58000	20000
729	Smykowce	Tarnopol	2	1909/10	16300	9000
730	Młodów	Cieszanów	3	„	17689	8000
731	Grodzisko górne	Łańcut	4	„	29000	19000
732	Krasiczyn	Przemyśl	6	„	41533	30000
733	Ujezna	Przeworsk	2	„	15941	12000
734	Nadbrzezie	Tarnobrzeg	2	„	22650	16000
735	Ostrów król.	Bochnia	2	„	20082	15000
736	Trześń	Tarnobrzeg	3	„	27000	20000
737	Pikulice	Przemyśl	2	„	17000	12000
738	Nieźwiska	Horodenka	2	1910/11	19870	8000
739	Mazury	Kolbuszowa	4	„	30690	26000
740	Skała	Borszczów	8	„	44000	25000
741	Chronów	Bochnia	2	„	18618	14000
742	Lipnica dolna	„	3	„	21938	16000

Tab. 28.

Liczba porządkowa	Miejscowość	Okrąg szkolny	Ilość sal nauk owych	Budowa ma być wykonana w roku	Cena kosztorysowa	Zasiłek
					K	K
743	Rajbrot	Bochnia . . .	6	1910/11	40100	32000
744	Muchawka	Czortków . .	2	„	19907	10000
745	Jelna	Łańcut . . .	2	„	16382	13000
746	Grząska	Przeworsk . .	4	„	25345	20000
747	Nadwórna	Nadwórna . .	8	„	52852	24000
748	Bzianka	Rzeszów . . .	1	„	13856	11000
749	Stupnica ruska	Sambor . . .	2	„	16000	12000
750	Manasterz	Przeworsk . .	4	„	25000	18000
751	Wasylków	Husiatyn . .	2	„	15240	10000
752	Kutkorz	Złoczów . . .	2	„	15655	10000
753	Gogolów	Strzyżów . . .	2	„	22107	16000
754	Naszacowice	Nowy Sącz . .	1	„	12639	10000
755	Ożomla	Jaworów . . .	2	„	19041	13000
756	Jaszczurowa	Wadowice . .	2	„	21000	16000
757	Chomiaków	Stanisławów .	1	„	10692	4000
758	Chlebiczyn leśny	Kołomyja . .	4	„	29582	15000
759	Wykoty	Sambor . . .	2	„	16520	12000
760	Zarzecze	Żywiec . . .	2	„	19400	15000
761	Łukowa	Tarnów . . .	2	„	16760	15000
762	Połom wielki	Bochnia . . .	2	„	18640	14000
763	Hadle łańcuckie	Przeworsk . .	2	„	17325	15000
764	Zagórz	„	2	„	16871	14000
765	Brzozów	Brzozów . . .	8	„	53677	35000
766	Wilkowisko	Limanowa . .	2	„	20232	15000
767	Golcowa	Brzozów . . .	6	„	39077	30000
768	Wesołów	Brzesko . . .	2	„	19500	16000
769	Strzelce wielkie	„	5	„	33146	20000
770	Filipowice	„	2	„	18986	16000
771	Tuszów narodowy . . .	Mielec . . .	3	„	24596	21500
772	Laskówka	Brzozów . . .	2	„	16520	14000
773	Złotkowice	Mościska . .	2	„	17586	13000
774	Miejsce piastowe	Krosno . . .	2	„	18175	14500
775	Tylawa	„	2	„	18838	16000
776	Ustrobna	„	2	„	17740	15500
777	Horodyszcze cetnar. . . .	Bóbrka . . .	2	„	14092	8000
778	Kulików	Żółkiew . . .	12	„	108000	65000

Tab. 28.

Wykaz sumaryczny zamknięć rachunkowych funduszów szkolnych ustawy z dnia 24. kwietnia

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Liczba funduszów, z których przedłożono rachunki	Pozostałość z roku 1907				Preliminowano na rok			
			w gotówce		w zaległościach		na stały ryczałt wzgl. na wydatki objęte art. 7. ust. z d. 24/4 1894		na wydatki objęte art. 8. ust. z d. 24/4 1894	
			K	h	K	h	K	h	K	h
1	Biała	45	3264	04	.	.	35631	88	8003	.
2	Bóbrka	89	7342	58	5706	95	51945	35	12244	48
3	Bochnia	97	16693	18	9064	27	29377	05	39114	96
4	Bohorodczany	35	5509	85	9164	94	17438	18	8092	.
5	Borszczów	52	9125	77	.	.	48242	15	19128	10
6	Brody	80	215	18	371	06	33071	10	7828	15
7	Brzesko	85	13549	55	21500	94	41052	20	21554	88
8	Brzeżany	68	17891	97	3491	49	23020	.	28097	56
9	Brzozów	51	8576	33	3613	16	22531	89	3727	.
10	Buczacz	69	11627	91	22162	15	55016	79	29432	75
11	Chrzanów	70	29607	75	10931	11	37321	18	87536	36
12	Cieszanów	55	4658	93	2838	70	22243	80	9376	51
13	Czortków	39	16014	85	.	.	31210	16	8011	.
14	Dąbrowa	46	3470	55	1431	42	25081	63	1723	66
15	Dobromil	48	10393	48	7724	51	19666	91	5992	.
16	Dolina	56	23577	77	3400	04	27823	20	21381	37
17	Drohobycz	68	270	28	38	03	52597	80	2858	02
18	Gorlice	67	23010	68	8544	59	25146	59	30147	43
19	Gródek	57	3665	63	10898	59	20099	56	24013	16
20	Grybów	43	7389	16	1884	86	15710	3	10257	27
21	Horodenka	41	4732	19	4381	74	17297	18	18406	29
22	Husiatyn	48	13621	93	.	.	51164	20	7021	04
23	Jarosław	92	10927	36	10480	15	31451	99	25464	20
24	Jasło	51	3849	77	2852	76	18664	84	29246	50
25	Jaworów	55	667	.	464	.	24496	25	9864	67
26	Kałusz	58	15175	96	181	64	23404	20	17540	09
27	Kamionka	91	14096	28	9417	07	29538	52	34959	96
28	Kolbuszowa	45	2542	60	.	.	24126	23	5762	26
29	Kołomyja	55	10177	22	13002	08	41811	56	32800	96
30	Kosów	37	12347	14	.	.	16867	.	11170	37
31	Kraków miasto	1	.	.	.	.	97158	80	24750	41
32	Kraków okolica	62	14927	14	.	.	30721	60	31190	69
33	Krosno	48	8547	78	334	51	25085	49	10683	03
34	Łańcut	65	14169	54	1589	97	23871	69	20824	.
35	Limanowa	47	9709	23	9460	98	8036	.	23420	96
36	Lisko	42	1685	94	.	.	13464	68	6156	56
37	Lwow miasto	1	.	.	.	.	226358	.	65577	.
38	Lwów okolica	119	7199	80	5382	16	50992	68	16500	52
39	Mielec	45	3581	12	2529	57	24120	65	8531	37
40	Mościska	53	1842	89	3253	90	19570	47	5079	19
41	Myślenice	53	17798	12	3445	53	17527	92	17461	52
42	Nadwórna	39	343	85	.	.	15665	.	6986	.
43	Nisko	33	19853	14	14908	84	20547	50	24721	61
44	Nowy Sącz	80	20934	71	10353	63	51808	52	6368	01

miejscowych za r. 1907 co do wydatków wymienionych w art. 7. i 8. 1894 Dz. u. kr. Nr. 49.

1908		Dochody				Wydatki		Pozostało z końcem r. 1908			
Razem		pobrane		zaległe				w gotówce		w zaległościach	
K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h
43634	88	43634	88	.	.	45233	05	1765	22	197	68
54189	83	59786	01	7453	35	53031	62	7461	16	7453	35
68492	01	84797	31	9489	98	67537	89	17352	34	9489	98
25530	18	38040	72	3134	48	27486	33	4161	98	674	66
67370	25	73010	60	6320	47	58703	52	9766	09	3229	98
40899	25	39980	20	919	05	39921	10	318	05	651	.
62607	08	68749	49	15358	53	65660	91	16638	13	15358	53
51117	56	69121	23	3379	79	54954	54	14203	80	3342	68
26258	89	35257	98	3327	64	26485	82	10833	07	3124	09
84449	54	103883	11	14356	49	90359	18	14296	54	14356	48
124857	54	108953	37	15904	17	116370	81	34658	14	16188	90
31620	31	29874	74	2696	60	28941	65	4800	75	5194	84
39221	16	40784	83	1798	34	47291	90	9709	31	4798	34
26805	29	30364	15	1343	13	24628	90	5891	69	1822	52
25658	91	27378	93	1977	14	28460	96	11631	75	7794	47
49204	57	75892	70	2325	05	34403	01	20693	95	652	93
55455	82	53966	38	1871	95	51934	79	3738	08	2180	64
55294	02	75230	28	11619	01	65781	14	23528	11	11619	01
44112	72	36215	90	7896	82	49408	40	3835	.	8076	61
25967	30	36168	81	2183	71	30464	09	7756	39	2183	71
35703	47	40563	18	4875	95	36830	66	5761	18	4886	35
58185	24	59875	.	4426	57	59236	80	14716	95	4426	57
56916	19	61111	99	.	.	67711	26	8639	05	6873	89
47911	34	53240	41	1074	84	45872	74	8349	81	1074	84
34360	92	35000	95	490	97	33904	74	1141	21	445	97
40944	29	51038	38	5263	51	41475	65	10178	33	5263	51
64498	48	79246	25	6362	91	63125	38	19014	93	4517	32
29888	49	32430	49	.	.	32036	19	1985	89	.	.
74612	52	89684	54	4914	89	85255	86	15114	31	5926	55
28037	37	28037	37	.	.	26924	25	13567	25	.	.
121909	21	121909	21	.	.	121909	21	.	.	.	.
61912	29	76839	43	.	.	64279	85	12559	58	.	.
35768	52	43871	23	779	58	36254	91	8121	17	779	58
44695	63	45320	82	1534	16	47358	48	14223	82	1680	91
31456	96	44602	83	5714	30	34216	91	4487	95	5714	30
19621	24	20117	14	.		19852	55	2923	28	347	22
291935	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
67493	20	77030	24	2801	74	74254	40	7554	31	3612	61
32652	02	33796	21	1886	58	31940	71	3339	49	1886	58
24649	66	24120	97	1788	99	25601	97	2178	23	3133	44
34989	44	55718	27	1778	89	37705	25	18013	02	1778	89
22651	.	22653	.	.	.	22594	10	59	20	.	.
45269	11	46383	64	2664	18	42337	66	13870	34	1474	96
58176	53	65783	72	12866	64	56730	33	21041	12	1605	92

Tab. 29.

Liczba porządkowa	Okrąg szkolny	Liczba funduszów, z których przedłożono rachunki	Pozostałość z roku 1908				Preliminowano na rok			
			w gotówce		w zaległościach		na stały ryczałt wzgl. na wydatki objęte art. 7. ust. z d. $^{24}/_{4}$ 1894		na wydatki objęte art. 8. ust. z d. $^{24}/_{4}$ 1894	
			K	h	K	h	K	h	K	h
45	Nowy Targ	49	21055	57	14368	04	9632	50	28162	76
46	Peczeniżyn	20	3677	01	3752	21	11839	12	6432	12
47	Pilzno	37	3409	91	1312	03	18070	14	7233	56
48	Podgórze	50	11225	56	8441	81	6925	.	51937	93
49	Podhajce	49	8256	42	.	.	14627	10	12783	63
50	Przemyśl	83	8137	67	1332	70	19234	50	21501	21
51	Przemyślany . . .	62	12318	33	17799	99	23047	70	25603	31
52	Przeworsk	35	6529	55	6689	41	12719	.	16067	56
53	Rawa	49	8191	11	15747	93	18119	63	17029	77
54	Rohatyn	72	1696	98	.	.	21201	64	1696	98
55	Ropczyce	39	8486	96	3328	04	17775	10	16903	23
56	Rudki	45	7648	15	985	49	18439	85	15722	.
57	Rzeszów	69	12182	36	9023	35	61767	31	1290	14
58	Sambor	75	3492	68	3135	65	33273	74	1221	38
59	Sanok	92	4209	85	4798	88	21851	58	10453	15
60	Skałat	55	7020	55	2133	42	37659	86	12093	75
61	Śniatyn	37	6461	91	2996	59	16886	56	11919	89
62	Sokal	97	22502	30	10311	50	48486	56	30418	91
63	Stanisławów	69	3521	33	2144	57	37798	44	34266	.
64	Stary Sambor . . .	36	3866	56	12170	62	14515	83	7687	46
65	Stryj	83	3340	98	.	.	22944	84	15026	09
66	Strzyżów	47	284	35	.	.	14610	84	9096	99
67	Tarnobrzeg	48	3023	77	1037	90	27605	23	15150	36
68	Tarnopol	79	8271	33	371	50	58116	60	38925	55
69	Tarnów	42	4885	25	1030	09	21492	02	5915	35
70	Tłumacz	62	8281	83	118	13	25489	.	19271	18
71	Trembowla	41	5542	05	1925	03	24748	27	17321	84
72	Turka	37	5009	26	17272	80	19451	34	6389	82
73	Wadowice	85	22543	20	5019	39	33323	27	34877	51
74	Wieliczka	67	11377	14	5887	52	22382	86	25317	07
75	Zaleszczyki	51	8081	95	7762	49	19528	64	19018	58
76	Zbaraż	44	1227	38	396	85	21582	93	8339	42
77	Zborów	43	3388	45	3193	18	16885	96	6656	35
78	Złoczów	72	5314	58	6476	29	24028	98	8644	.
79	Żółkiew	64	8435	63	4795	63	31775	16	15338	57
80	Żydaczów	71	5818	95	4690	99	24875	50	13495	42
81	Żywiec	38	4303	15	3594	26	24283	39	8198	36
	Razem . . .	4575	697606	16	398849	62	2434974	35	1436414	07

Tab. 29.

1908		Dochody				Wydatki		Pozostało z końcem r. 1908			
Razem		pobrane		zaległe				w gotówce		w zaległościach	
K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h
37795	26	61378	12	11840	75	33718	97	27659	15	11840	75
18271	24	1716	02	2396	56	14538	88	7397	52	2608	74
25303	70	27410	32	2615	32	24154	77	4242	56	2244	75
58862	93	74820	04	4840	61	62932	06	11887	98	4840	61
27410	73	35604	71	.	.	27182	27	8422	44	.	.
40735	71	47363	85	2842	23	39139	96	9761	18	3127	19
48651	01	48653	28	3961	25	35005	46	16138	33	23766	12
28786	56	26874	29	1950	37	30011	36	8541	13	3491	13
35149	40	39456	15	5247	34	37174	51	7122	24	4842	99
22898	62	22898	62	.	.	21925	77	972	85	.	.
34678	33	33432	63	2292	46	35601	02	8611	03	2281	28
34161	85	34567	05	1674	36	31233	74	11324	30	1815	55
63057	45	60868	05	2188	50	60745	53	14394	40	9123	23
34495	12	38582	76	2540	69	35130	90	4746	73	2540	69
32304	73	28591	76	3712	97	29662	58	5826	37	6733	23
49753	61	49105	53	648	08	47914	73	8449	30	2543	55
28806	45	29897	03	3971	42	30012	64	6346	30	3971	42
78905	47	77653	03	52648	27	87322	67	36571	35	52648	27
72064	44	72356	73	1752	18	71058	63	4819	43	1752	18
22203	29	30340	13	7900	34	24334	32	6005	81	7900	34
37970	93	35819	36	2233	08	35814	45	3402	95	1233	08
23707	83	23992	18	.	.	23371	33	620	85	.	.
42755	59	46817	26	950	47	42846	86	4501	44	950	47
97042	15	97042	15	5659	31	95049	56	8052	95	4760	92
27407	37	26646	88	900	06	22014	22	5109	03	900	06
44760	18	44673	94	86	24	42087	76	10868	01	204	37
42070	11	47141	70	535	16	42890	94	3912	35	1785	26
25841	16	30712	.	17411	22	24440	58	6578	77	17411	22
68200	78	86088	12	9675	25	65554	79	20574	89	9633	69
47699	93	47972	81	5614	64	45770	21	13579	74	5614	64
38547	22	35326	30	6956	06	39507	13	10476	73	6603	08
29922	35	27085	96	591	13	25744	29	1757	30	235	08
23542	31	21351	57	4570	28	23256	46	5671	61	4690	28
32672	98	34357	17	4792	10	34850	25	4821	50	4792	10
47113	73	51118	74	9226	25	32683	90	9208	59	9226	25
39370	92	39770	28	1104	81	41702	90	6710	68	6713	61
32481	75	36016	94	2852	01	34658	05	6207	97	2852	01
3871388	42	3912971	25	360762	17	3585513	92	761175	73	396497	96

Tab. 29.

Wykaz sumaryczny zamknięć rachunkowych funduszów szkolnych miej- w art. 9. ustawy z dnia 24. kwietnia 1894 Nr. 49. Dz. ust. i rozp.

Liczba porząd.	Okrąg szkolny	Liczba funduszów, z których przedłożono rachunki	Dochody rzeczywiste		Wydatki rzeczywiste		Brak pokrycia wydatków		Pozostałość kasowa	
			K	h	K	h	K	h	K	h
1	Biała	7	25128	.	25128	.	.	.	.	.
2	Bóbrka	13	14866	76	14866	76	.	.	.	.
3	Bochnia	3	66685	85	66685	85	.	.	.	.
4	Bohorodczany	4	12500	.	12500	.	.	.	.	.
5	Borszczów	1	13014	76	13014	76	.	.	.	.
6	Brody	.	.	.	.	.	.	.	.	.
7	Brzesko	4	11217	51	11217	51	.	.	.	.
8	Brzeżany	5	18856	90	22207	26	3350	36	.	.
9	Brzozów	1	5000	.	5000	.	.	.	.	.
10	Buczacz	3	12000	.	12000	.	.	.	.	.
11	Chrzanów	21	63466	56	31391	11	353	87	32429	32
12	Cieszanów	.	.	.	.	.	.	.	.	.
13	Czortków	11	1847	.	1000	.	.	.	847	.
14	Dąbrowa	1	10000	.	10000	.	.	.	.	.
15	Dobromil	1	24509	75	24509	75	.	.	.	.
16	Dolina	17	37035	24	4209	50	.	.	32825	74
17	Drohobycz	.	.	.	.	.	.	.	.	.
18	Gorlice	18	27165	25	6045	86	.	.	21119	39
19	Gródek	5	107293	32	107293	32	.	.	.	.
20	Grybów	7	21232	73	12057	62	.	.	9175	11
21	Horodenka	.	.	.	.	.	.	.	.	.
22	Husiatyn	.	.	.	.	.	.	.	.	.
23	Jarosław	13	14048	32	.		.	.	14048	32
24	Jasło	4	13115	92	11600	.	.	.	1515	92
25	Jaworów	.	.	.	.	.	.	.	.	.
26	Kałusz	1	5000	.	5000	.	.	.	.	.
27	Kamionka	.	.	.	.	.	.	.	.	.
28	Kolbuszowa	4	11730	.	11730	.	.	.	.	.
29	Kołomyja	3	14485	16	14400	.	.	.	85	16
30	Kosów	11	24200	.	24200	.	.	.	.	.
31	Kraków miasto	1	19258	18	19258	18	.	.	.	.
32	Kraków okolica	10	6579	45	6579	45	.	.	.	.
33	Krosno	4	77426	.	77426	.	.	.	.	.
34	Łańcut	4	27818	68	16441	.	.	.	11377	68
35	Limanowa	.	.	.	.	.	.	.	.	.
36	Lisko	.	.	.	.	.	.	.	.	.
37	Lwów miasto	.	.	.	.	.	.	.	.	.
38	Lwów okolica	15	29788	88	29788	88	.	.	.	.
39	Mielec	2	4000	.	4000	.	.	.	.	.
40	Mościska	10	42885	45	9631	37	.	.	33254	08
41	Myślenice	.	.	.	.	.	.	.	.	.
42	Nadwórna	7	7668	57	6079	47	.	.	1589	10
43	Nisko	.	.	.	.	.	.	.	.	.
44	Nowy Sącz	19	21324	15	21324	15	.	.	.	.
45	Nowytarg	.	.	.	.	.	.	.	.	.
46	Peczeniżyn	1	9600	.	9600	.	.	.	.	.

scowych za rok 1908 co do wydatków nadzwyczajnych, wymienionych kraj. (Budowa i przebudowa szkół i zakupno gruntów dla szkół).

Liczba porząd.	Okrąg szkolny	Liczba funduszów, z których przedłożono rachunki	Dochody rzeczywiste K	h	Wydatki rzeczywiste K	h	Brak pokrycia wydatków K	h	Pozostałość kasowa K	h
47	Pilzno	7	9906	73	3537	90	.	.	6368	83
48	Podgórze	15	11327	24	6000	.	.	.	5327	24
49	Podhajce	1	13000	.	13000	.	.	.	.	.
50	Przemyśl	.	.	.	.	.	.	.	.	.
51	Przemyślany	3	13000	.	13000	.	.	.	.	.
52	Przeworsk	.	.	.	.	.	.	.	.	.
53	Rawa	11	26739	64	4500	.	.	.	22239	64
54	Rohatyn	58	26546	88	26546	88	.	.	.	.
55	Ropczyce	2	6352	.	6087	85	.	.	264	15
56	Rudki	34	30267	.	29960	.	.	.	307	.
57	Rzeszów	47	65553	90	32488	57	.	.	33065	33
58	Sambor	6	45300	.	45800	.	500	.	.	.
59	Sanok	1	7366	.	7366	.	.	.	.	.
60	Skałat	1	10000	.	10000	.	.	.	.	.
61	Śniatyn	13	5750	90	5023	83	.	.	727	07
62	Sokal	1	4000	.	4000	.	.	.	.	.
63	Stanisławów	3	88300	.	88300	.	.	.	.	.
64	Stary Sambor	8	4267	22	.	.	.	.	4267	22
65	Stryj	24	14190	98	13802	47	.	.	388	51
66	Strzyżów	4	32500	.	32500	.	.	.	.	.
67	Tarnobrzeg	2	1660	.	1730	.	70	.	.	.
68	Tarnopol	4	7738	.	7738	.	.	.	.	.
69	Tarnów	.	.	.	.	.	.	.	.	.
70	Tłumacz	3	15000	.	15000	.	.	.	.	.
71	Trembowla	10	14856	10	13712	89	.	.	1143	21
72	Turka	1	700	.	700	.	.	.	.	.
73	Wadowice	3	11000	.	11000	.	.	.	.	.
74	Wieliczka	10	36245	87	35277	83	.	.	968	04
75	Zaleszczyki	6	1609	52	1650	50	40	98	.	.
76	Zbaraż	28	5398	87	5398	87	.	.	.	.
77	Zborów	1	4000	.	4000	.	.	.	.	.
78	Złoczów	1	2000	.	2000	.	.	.	.	.
79	Żółkiew	3	4000	.	4000	.	.	.	.	.
80	Żydaczów	.	.	.	.	.	.	.	.	.
81	Żywiec	17	27285	18	27083	18	.	.	202	.
	Razem	559	1,346.602	42	1,117.382	57	4.315	21	233.535	06

UWAGA. W okręgach szkolnych w Brodach, Cieszanowie, Drohobyczu, Horodence, Husiatynie, Jaworowie, Kamionce, Limanowej, Lisku, Myślenicach, Nisku, Nowymtargu, Przemyślu, Przeworsku, Tarnowie i Żydaczowie nie było w roku 1908 wydatków wymienionych w nagłówku niniejszego wykazu, a w miastach Lwowie i Krakowie pokrywają te wydatki gminy miasta.

Sumaryczne zestawienie wydatków

funduszu szkolnego krajowego i funduszu szkolnego okręgowego miasta Lwowa na szkoły ludowe w roku 1908.

I. Wydatki funduszu szkolnego krajowego:

Wedle zamknięcia rachunków za rok 1908 wynosiły te wydatki	19.346.390 K 61 h	
od tego jednak należy potrącić wydatki przebieżne, które jako nienależnie uskutecznione są równocześnie przypisane jako zwroty w dochodach, a zatem nie są właściwymi wydatkami, a które wynosiły . . .	590.685 K 34 h	
rzeczywiste wydatki wynosiły zatem . . .		18,755.705 K 27 h

II. Wydatki funduszu szkolnego okręgowego miasta Lwowa:

Na płace i wynagrodzenia nauczycielskie wraz z dodatkami za kierownictwo i 10% dodatkami na mieszkanie, jakoteż na remuneracye dla nauczycielek robót ręcznych w r. 1908 wynosiły . .	1,127,315 K 04 h

III. Wydatki funduszu szkolnego emerytalnego:

Wedle zamknięcia rachunków za rok 1908 wynosiły te wydatki	1,491.603 K 43 h	
od tego należy potrącić rozmaite wydatki, tak samo jak przebieżne wydatki pod poz. I., które wynosiły	7.174 K — h	
rzeczywiste wydatki wynosiły zatem . . .		1,484.429 K 43 h
Ogół rzeczywistych wydatków funduszu szkolnego krajowego wraz z funduszem emerytalnym i funduszem szkolnym okręgowym miasta Lwowa w r. 1908 wynosił zatem		21,367.449 K 74 h

IV. Wydatki funduszów szkolnych miejscowych:

a) Na rzeczowe potrzeby szkół wymienione w art. 7. i 8. ust. z 24. kwietnia 1894 (tab. 29)		3,585.513 K 92 h
b) Na rzeczowe potrzeby szkół wymienione w art. 9. ust. z 24. kwietnia 1894 (tab. 30)		1,117.382 K 57 h
Razem		26,070.346 K 23 h
Od tej sumy należy jednak potrącić kwoty wypłacone z funduszu szkolnego krajowego funduszowi szkolnemu emerytalnemu i funduszom szkolnym miejscowym, które są objęte sumą wydatków pod poz. I., III. i IV. a mianowicie:		
1. Stały datek z funduszu szkolnego krajowego do funduszu szkolnego emerytalnego . .	25.599 K 84 h	
2. Interkalarya z powodu opróżnionych posad, wypłacone funduszowi szkolnemu emerytalnemu z funduszu szkolnego krajowego .	29.639 K — h	
3. Zasiłki z funduszu szkolnego krajowego dla funduszów szkolnych miejscowych:		
a) na pokrycie nadwyżek stałych ryczałtów (tab. 29)	382.858 K 22 h	
b) na budowę szkół (tab. 30) . . .	425.900 K — h	
Razem		863.997 K 06 h
Ogół rzeczywistych wydatków na szkoły ludowe w r. 1908 wynosił zatem		25,206.349 K 17 h

Tab. 31.

TABELE STATYSTYCZNE

ODNOSZĄCE SIĘ

DO

C. K. SEMINARYÓW NAUCZYCIELSKICH.

Rok szkolny 1908/9.

Statystyka uczniów i uczenic w seminaryach nauczycielskich podług religii.

A. Seminarya męskie.

Liczba porządkowa	Seminaryum	Liczba uczenic zapisanych w roku szkolnym 1908/909	Z tych było wyznania (obrządku)				
			rzymsko-katolickiego	grecko-katolickiego	grecko-oryentalnego	ewangelickiego	mojżeszowego
1	w Krakowie	430	421	7	.	1	1
2	w Tarnowie	292	287	3	.	.	2
3	w Rzeszowie	227	223	3	.	.	1
4	we Lwowie	278	183	86	.	.	9
5	w Stanisławowie	331	182	127	.	5	17
6	w Tarnopolu	360	185	164	.	.	11
7	w Samborze	355	167	186	.	.	2
8	w Krośnie	230	211	18	.	1	.
9	w Sokalu	269	86	183	.	.	.
10	w Zaleszczykach	228	105	105	1	.	17
11	w Starym Sączu	236	226	3	.	6	1
12	w Kętach	97	93	2	.	.	2
13	w Rudniku	106	93	10	.	.	3
	Razem . . .	3439	2462	897	1	13	66

B. Seminarya żeńskie.

Liczba porządkowa	Seminaryum	Liczba uczenic zapisanych w roku szkolnym 1908/909	Z tych było wyznania (obrządku)			
			rzymsko-katolickiego	grecko-katolickiego	ewangelickiego	mojżeszowego
1	w Krakowie	302	297	1	3	1
2	w Przemyślu	326	256	66	.	4
3	we Lwowie	310	263	43	3	1
	Razem . . .	938	816	110	6	6

Tab. 32.

Rok szkolny 1908/9.

Ruch frekwencyi w seminaryach nauczycielskich.

A. Seminarya męskie.

Liczba porządkowa	Seminaryum	Liczba uczniów zapisanych w roku szkolnym 1908/1909 do klasy						Ubyło w ciągu roku w klasie						Liczba uczniów przy końcu roku szkolnego 1908/1909 w klasie					
		przygot.	I.	II.	III.	IV.	razem	przygot.	I.	II.	III.	IV.	razem	przygot.	I.	II.	III.	IV.	razem
1	w Krakowie . .	64	108	95	83	80	430	11	5	6	2	2	26	53	103	89	81	78	404
2	w Tarnowie . .	66	71	61	62	32	292	14	16	7	2	1	40	52	55	54	60	31	252
3	w Rzeszowie .	58	60	41	35	33	227	17	17	3	1	.	38	41	43	38	34	33	189
4	we Lwowie . .	59	68	56	56	39	278	5	7	3	3	.	18	54	61	53	53	39	260
5	w Stanisławowie	63	79	72	57	60	331	2	3	2	3	1	11	61	76	70	54	59	320
6	w Tarnopolu .	72	94	72	68	54	360	15	15	4	2	1	37	57	79	68	66	53	323
7	w Samborze .	79	84	66	70	56	355	6	5	7	.	.	18	73	79	59	70	56	337
8	w Krośnie . .	51	63	46	46	24	230	9	24	2	.	.	35	42	39	44	46	24	195
9	w Sokalu . . .	44	68	74	45	38	269	3	4	3	.	.	10	41	64	71	45	38	259
10	w Zaleszczykach	45	47	52	45	39	228	3	5	2	3	3	16	42	42	50	42	36	212
11	w Starym Sączu	63	55	40	38	40	236	6	8	2	2	6	24	57	47	38	36	34	212
12	w Kętach . . .	17	39	41	.	.	97	.	5	1	.	.	6	17	34	40	.	.	91
13	w Rudniku . .	53	53	.	.	.	106	10	11	.	.	.	21	43	42	.	.	.	85
	Razem . .	734	889	716	605	495	3439	101	125	42	18	14	300	633	764	674	587	481	3139

B. Seminarya żeńskie.

Liczba porządkowa	Seminaryum	Liczba uczenic zapisanych w roku szkolnym 1908/1909 do klasy					Ubyło w ciągu roku w klasie					Liczba uczenic przy końcu roku szkolnego 1908/1909 w klasie				
		I.	II.	III.	IV.	razem	I.	II.	III.	IV.	razem	I.	II.	III.	IV.	razem
1	w Krakowie	81	82	80	59	302	.	1	2	1	4	81	81	78	58	298
2	w Przemyślu	83	81	83	79	326	3	1	4	.	8	80	80	79	79	318
3	we Lwowie .	82	81	80	67	310	2	2	1	1	6	80	79	79	66	304
	Razem . .	246	244	243	205	938	5	4	7	2	18	241	240	236	203	920

Tab. 33.

Rok szkolny 1908/9.

Statystyka frekwencyi w seminaryach nauczycielskich.

A. Seminarya męskie.

Liczba porządkowa	Seminaryum	Liczba uczniów zapisanych w roku szkolnym 1908/9			Z tych			umarło	wystąpiło w ciągu roku szkolnego	Liczba uczniów przy końcu roku szkolnego
		z początkiem roku było zapisanych	przybyło w ciągu roku	razem	powtarzało klasę	postąpiło z klasy niższej	przybyło na podstawie egzaminu wstępnego			
1	w Krakowie	421	9	430	20	286	124	1	25	404
2	w Tarnowie	284	8	292	26	203	63	.	40	252
3	w Rzeszowie	226	1	227	18	136	73	2	36	189
4	we Lwowie	277	1	278	24	181	73	2	16	260
5	w Stanisławowie . .	329	2	331	12	240	79	2	9	320
6	w Tarnopolu	354	6	360	16	243	101	1	36	323
7	w Samborze	355	.	355	30	211	114	.	18	337
8	w Krośnie	226	4	230	23	120	87	.	35	195
9	w Sokalu	268	1	269	25	181	63	1	9	259
10	w Zaleszczykach . .	228	.	228	11	167	50	1	15	212
11	w Starym Sączu . .	231	5	236	7	154	75	2	22	212
12	w Kętach	93	4	97	2	56	39	.	6	91
13	w Rudniku	106	.	106	12	72	22	.	21	85
	Razem . . .	3398	41	3439	226	2250	963	12	288	3139

B. Seminarya żeńskie.

Liczba porządkowa	Seminaryum	Liczba uczenic zapisanych w roku szkolnym 1908/9			Z tych			umarło	wystąpiło w ciągu roku szkolnego	Liczba uczenic przy końcu roku szkolnego
		z początkiem roku było zapisanych	przybyło w ciągu roku	razem	powtarzało klasę	postąpiło z klasy niższej	przybyło na podstawie egzaminu wstępnego			
1	w Krakowie	302	.	302	7	213	82	.	4	298
2	w Przemyślu . . .	319	7	326	1	230	95	1	7	318
3	we Lwowie	307	3	310	10	219	81	1	5	304
	Razem . . .	928	10	938	18	662	258	2	16	920

Tab. 34.

Rok szkolny 1908/9.

Statystyka klasyfikacyi w seminaryach nauczycielskich.

A. Seminarya męskie.

Liczba porządkowa	Seminaryum	Wynik klasyfikacyi w klasie: przygotowawczej klasyfikowano	przygotowawczej z tych: przeszło do klasy wyższej	przygotowawczej z tych: reprobowano	I. klasyfikowano	I. z tych: przeszło do klasy wyższej	I. z tych: reprobowano	II. klasyfikowano	II. z tych: przeszło do klasy wyższej	II. z tych: reprobowano	III. klasyfikowano	III. z tych: przeszło do klasy wyższej	III. z tych: reprobowano	IV. klasyfikowano	IV. z tych: otrzymało postęp pomyślny	IV. z tych: reprobowano	Ogółem klasyfikowano	Ogółem z tych: otrzymało postęp pomyślny	Ogółem z tych: reprobowano
1	w Krakowie . .	53	52	1	103	81	22	89	75	14	81	73	8	78	67	11	404	348	56
2	w Tarnowie . .	52	43	9	55	43	12	54	46	8	60	47	13	31	31	.	252	210	42
3	w Rzeszowie .	41	35	6	43	38	5	38	31	7	34	31	3	33	24	9	189	159	30
4	we Lwowie . .	54	50	4	61	51	10	53	49	4	53	44	9	39	39	.	260	233	27
5	w Stanisławowie	61	60	1	76	69	7	70	65	5	54	53	1	59	57	2	320	304	16
6	w Tarnopolu .	57	56	1	79	69	10	68	67	1	66	65	1	53	35	18	323	292	31
7	w Samborze .	73	69	4	79	74	5	59	59	.	70	69	1	56	56	.	337	327	10
8	w Krośnie . .	42	37	5	39	31	8	44	38	6	46	34	12	24	24	.	195	164	31
9	w Sokalu . . .	41	36	5	64	59	5	71	57	14	45	42	3	38	26	12	259	220	39
10	w Zaleszczykach	42	40	2	42	42	.	50	49	1	42	42	.	36	30	6	212	203	9
11	w Starym Sączu	57	56	1	47	41	6	38	37	1	36	28	8	34	34	.	212	196	16
12	w Kętach . . .	17	17	.	34	32	2	40	37	3	.	.	.	.	.	.	91	86	5
13	w Rudniku . .	43	35	8	42	35	7	.	.	.	.	.	.	.	.	.	85	70	15
	Razem . .	633	586	47	764	665	99	674	610	64	587	528	59	481	423	58	3139	2812	327

B. Seminarya żeńskie.

Liczba porządkowa	Seminaryum	Wynik klasyfikacyi w klasie: I. klasyfikowano	I. z tych: przeszło do klasy wyższej	I. z tych: reprobowano	II. klasyfikowano	II. z tych: przeszło do klasy wyższej	II. z tych: reprobowano	III. klasyfikowano	III. z tych: przeszło do klasy wyższej	III. z tych: reprobowano	IV. klasyfikowano	IV. z tych: otrzymało postęp pomyśl.	IV. z tych: reprobowano	Ogółem klasyfikowano	Ogółem z tych: otrzymało postęp pomyśl.	Ogółem z tych: reprobowano
1	w Krakowie .	81	80	1	81	79	2	78	78	.	58	58	.	298	295	3
2	w Przemyślu .	80	80	.	80	79	1	79	79	.	79	79	.	318	317	1
3	we Lwowie .	80	80	.	79	75	4	79	79	.	66	66	.	304	300	4
	Razem . .	241	240	1	240	233	7	236	236	.	203	203	.	920	912	8

Tab. 35.

Wynik egzaminów dojrzałości w seminaryach nauczycielskich w r. 1909.

A. Seminarya męskie.

Liczba porządkowa	Seminaryum	Ustny egzamin dojrzałości składało kandydatów				Wynik egzaminu						Ogółem	
						uczniów publiczn.		eksternistów		eksternistek			
		publiczn.	eksternistów	eksternistek	razem	uznano za dojrzałych	reprobowano	uznano za dojrzałych	reprobowano	uznano za dojrzałych	reprobowano	uznano za dojrzałych	reprobowano
1	w Krakowie	77	17	52	146	63	14	11	6	34	18	108	38
2	w Tarnowie	32	4	53	89	27	5	1	3	25	28	53	36
3	w Rzeszowie	28	17	34	79	17	11	6	11	17	17	40	39
4	we Lwowie	39	23	.	62	39	.	11	12	.	.	50	12
5	w Stanisławowie	59	10	85	154	58	1	6	4	69	16	133	21
6	w Tarnopolu	53	13	85	151	46	7	9	4	73	12	128	23
7	w Samborze	56	15	46	117	54	2	9	6	41	5	104	13
8	w Krośnie	24	1	14	39	24	.	1	.	9	5	34	5
9	w Sokalu	38	2	15	55	37	1	1	1	12	3	50	5
10	w Zaleszczykach	36	18	56	110	36	.	11	7	36	20	83	27
11	w Starym Sączu	34	7	.	41	32	2	.	7	.	.	32	9
	Razem . . .	476	127	440	1043	433	43	66	61	316	124	815	228

B. Seminarya żeńskie.

Liczba porządkowa	Seminarya	Ustny egzamin dojrzałości składało kandydatek			Wynik egzaminu				Ogółem	
					uczenic publicznych		eksternistek			
		publiczn.	ekstern.	razem	uznano za dojrzałe	reprobowano	uznano za dojrzałe	reprobowano	uznano za dojrzałe	reprobowano
	a) publiczne:									
1	w Krakowie	58	94	152	58	.	72	22	130	22
2	w Przemyślu . . .	78	100	178	76	2	84	16	160	18
3	we Lwowie	66	48	114	65	1	35	13	100	14
	b) prywatne z prawem publiczności:									
4	we Lwowie Z. Strzałkowskiej	.	.	.	.	.	.	.	54	1
5	w Krakowie im. Fr. Preisendanza . .	.	.	.	.	.	.	.	50	2
	Razem . . .	202	242	444	199	3	191	51	494	57

Tab. 36.

Rok szkolny 1908/9.

Statystyka stypendyów pobieranych w seminaryach nauczycielskich.

A. Seminarya męskie.

Liczba porządkowa	Seminaryum	Ogólna liczba uczniów	Liczba stypendystów		Kwota stypendyjna K	
			z funduszu krajowego	z funduszu państwowego	z funduszu krajowego	z funduszu państwowego
1	w Krakowie	430	132	25	18.500	6.000
2	w Tarnowie	292	93	37	18.000	5.000
3	w Rzeszowie	227	110	66	17.000	5.000
4	we Lwowie	278	69	45	15.000	9.000
5	w Stanisławowie	331	119	41	16.250	6.000
6	w Tarnopolu	360	98	76	16.250	6.500
7	w Samborze	355	103	64	14.500	8.000
8	w Krośnie	230	60	31	9.000	4.000
9	w Sokalu	269	73	49	12.000	5.000
10	w Zaleszczykach	228	76	36	12.000	4.000
11	w Starym Saczu	236	64	.	7.500	2.500
12	w Kętach	97	45	.	4.500	2.500
13	w Rudniku	106	44	16	4.500	1.500
	Razem	3439	1086	486	165.000	65.000

B. Seminarya żeńskie.

Liczba porządkowa	Seminaryum	Ogólna liczba uczenic	Liczba stypendystek		Kwota stypendyjna K	
			z funduszu krajowego	z funduszu państwowego	z funduszu krajowego	z funduszu państwowego
1	w Krakowie	302	106	.	10.600	.
2	w Przemyślu	326	108	.	10.800	.
3	we Lwowie	310	79	.	10.600	.
	Razem . . .	938	293	.	32.000	.

Tab. 37.

Grono nauczycieli i nauczycielek w c. k. seminaryach nauczycielskich

(podług stanu z początkiem roku szkolnego 1909/10)

Seminarya nauczycielskie	Dyrektor	Nauczyciele: religii: rz. kat.	Nauczyciele: religii: gr. kat.	Nauczyciele: religii: mojżesz.	Nauczyciele: główni: stali	Nauczyciele: główni: prowizoz.	Nauczyciele: rysunków	Nauczyciele: muzyki	Nauczyciele: gimnastyki	Nauczycielki: główne: stałe	Nauczycielki: główne: pomocnicze	Nauczycielki: rysunków	Nauczycielki: muzyki	Nauczycielki: gimnastyki	Nauczycielki: robót	Nauczyciele szkoły ćwiczeń: stali	Nauczyciele szkoły ćwiczeń: prow.	Nauczycielki szkoły ćwiczeń: stałe	Mistrzynie ogródków	Zastępcy nauczycieli	Zastępczynie nauez.	Katecheci pomocniczy: rz. kat.	Katecheci pomocniczy: gr. kat.	Katecheci pomocniczy: mojżesz.	Nauczyciele pomoc.	Nauczycielki pomoc.	R a z e m
A. męskie:																											
Czortków	1	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	5	.	1	1	.	6	.	11
Kęty	1	.	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	9	.	.	.	.	.	.	9
Kraków	1	1	.	.	4	.	1	1	.	.	.	.	.	.	.	5	.	.	.	9	.	.	.	.	4	.	26
Krosno	1	1	.	.	4	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	5	.	.	.	4	.	.	1	.	2	.	19
Lwów	1	1	1	1	6	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	9	.	.	.	5	.	.	.	.	1	.	26
Rudnik	1	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	3	.	1	.	.	3	.	9
Rzeszów	1	1	.	.	4	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	5	.	.	.	5	.	.	.	1	3	.	21
Sambor	1	1	1	.	5	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	9	.	.	.	5	.	.	.	.	3	.	26
Sokal	1	1	1	.	5	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	6	.	.	.	3	.	.	.	.	1	.	19
Stanisławów	1	1	1	.	5	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	10	.	.	.	3	.	.	.	1	1	.	24
Stary Sącz	1	.	.	.	4	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	4	.	1	.	.	2	.	15
Tarnopol	1	1	1	.	5	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	9	.	.	.	9	.	.	.	1	.	.	28
Tarnów	1	1	.	.	4	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	5	.	.	.	4	.	1	.	1	3	.	21
Zaleszczyki	1	1	1	.	4	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	3	.	.	.	.	2	.	14
B. żeńskie:																											
Kraków	1	1	.	.	4	.	.	.	.	.	.	.	1	.	1	.	.	5	1	4	4	.	.	.	3	3	28
Lwów	1	1	1	.	6	.	.	1	.	1	.	1	.	.	1	.	.	9	1	1	5	.	.	.	3	1	33
Przemyśl	1	1	1	.	2	.	.	1	.	3	.	.	.	.	1	.	.	6	1	5	3	1	.	.	.	1	27
Razem	17	14	8	1	65	1	1	13	.	4	.	1	1	.	3	67	.	20	3	72	12	5	2	4	37	5	356

Tab. 38.

Wydatki preliminowane na seminarya nauczycielskie męskie i żeńskie w całej Przedlitawii a w Galicyi w r. 1909.

Liczba porząd.	Wyszczególnienie	W całej Przedlitawii	Z tego w Galicyi	Procentowy udział Galicyi
	a) Wydatki zwyczajne:			
1	Pobory osobowe po potrąceniu interkalaryów . . .	4474711	960723	
2	Wynagrodzenia dla pomocniczych sług	58243	23130	
3	Potrzeby kościelne	7105	2347	
3	Zasiłki	32500	2000	
5	Czynsze najmu	167027	117268	
6	Remuneracye i zapomogi	402215	164487	
7	Przybory naukowe	45977	9300	
8	Utrzymanie budynków	41539	1700	
9	Podatki i daniny	2750	65	
10	Koszta zarządu	284796	47767	
11	Datki dla powiatowych kas chorych	1747	420	
12	Wydatki na wikt i ubranie dla internistek w cywilnym pensyonacie dla dziewcząt w Wiedniu . . .	75188	.	
13	Subwencye dla prywatnych ogródków dziecięcych w Lincu i w Gorycyi tudzież na koszta kursów dla nauczycielek bez kwalifikacyi w Galicyi . .	9600	3600	
14	Na cele obowiązkowej nauki gry na organach . . .	14000	[692]	
15	Nauka hygieny	33650	[6820]	
16	Na sprawienie środków do nauki gospodarstwa wiejskiego	2000	.	
17	Ryczałt na nowo utworzyć się mające seminarya nauczycielskie	34000	14000	
18	Ryczałt na częściowe polepszenie bytu nauczycieli szkół ćwiczeń	.	.	
	Razem . . .	5687048	1346807 [7512]	23·7%
	b) Wydatki nadzwyczajne:			
19	Budowy i zakupno realności	551840	100000	
20	Adaptacye, urządzenie wewnętrzne i potrzeby naukowe	88695	7764	
21	Subwencye i dotacye	5000	.	
	Razem . . .	645535	107764	16·7%
	Suma wydatków	6332583	1454571 [7512]	22·9%
	Nadto:			
1	Dodatki służbowe dla zastępców nauczycieli	1000	.	
2	Dodatki zasługi dla nauczycieli	9000	.	
3	Stypendya dla uczniów i uczenic seminaryów nauczycielskich	245000	65000	
	Ogółem . . .	6587583	1519571 [7512]	

Tab. 23.

Wydatki na galicyjskie seminarya nauczycielskie w roku 1909.

(Według preliminarza rządowego).

Liczba porz.	Seminaryum	Płace i dodatki aktywalne: dyrektorów i nauczycieli	Płace i dodatki aktywalne: sług szkolnych	Kwaterowe dyrektorów	Potrzeby kościelne	Czynsze najmu	Przybory naukowe	Remuneracye i zapomogi	Utrzymanie budynków	Koszta zarządu	Datki dla powiatowych kas chorych	Podatki i daniny	Ryczałt na remuneracye za godziny nadliczbowe	Subwencye	Wynagrodzenia dla pomocnicz. sług	Ryczałt dla nowo otwartych seminaryów	Razem	Wydatki nadzwyczajne
	Męskie:																	
1	w Krakowie . .	67669	1880	.	300	22740	600	15760	.	3140		.			1725		113814	Na budowy i zakupno realności . . . . 100000 K
2	w Krośnie . . .	45565	1660	.	200	.	600	9133	.	4447		.			876		62481	Na sprawienie środków naukowych w seminaryum nauczycielskiem męskiem w Krakowie 2018 „
3	we Lwowie . .	108772	1880	800	287	17910	600	8696	.	3308		.			2580		144833	
4	w Kętach . . .	15817	.	.	100	.	600	4442	.	1200		.			876		23035	
5	w Rzeszowie . .	56172	1760	.	120	12200	600	10060	.	2790		.			2142		85844	Na sprawienie środków naukowych w Starym Sączu . . . . . 500 „
6	w Samborze . .	82436	1040	.	200	.	600	13200	400	4610		.			2665		105151	Na sprawienie środków naukowych w Krośnie 700 „
7	w Sokalu . . .	57453	1400	1050	200	6336	600	6300	.	2880		.			1971		78190	Na sprawienie środków naukowych w Rzeszowie . . . . . 865 „
8	w Stanisławowie	88788	1660	800	.	1400	600	7360	700	3620		.			986		105914	Na sprawienie środków naukow. w Samborze 300 „
9	w Starym Sączu	25177	.	.	100	.	600	5600	.	1000		.			986		33463	Na sprawienie środków naukowych w Sokalu 300 „
10	w Tarnopolu . .	78880	2020	.	.	14400	600	6540	.	2720		.			2154		107314	Na sprawienie przyrządów naukowych i sprawienie kurnika w Zaleszczykach . . . . 1200 „
11	w Tarnowie . .	57798	1240	.	.	12900	600	14060	.	3040		.	26500		986		90624	
12	w Zaleszczykach	38565	1040	1200	300	4200	600	9700	.	3586		.			1095		60286	
											420						420	
																	26500	Na sprawienie środków naukowych w seminaryum nauczycielskiem żeńskiem we Lwowie 500 „
														2000		*)	5600	
	Żeńskie:													3600		14000	14000	Na sprawienie środków naukowych w seminaryum nauczycielskiem żeńskiem w Krakowie 250 „
13	we Lwowie . .	99542	1500	.	150	.	700	13320	600	4216		65			2044		122137	
14	w Krakowie . .	65271	1500	1400	190	18510	700	8816	.	2900		.			2044		101331	Na sprawienie środków naukowych w seminaryum nauczycielskiem żeńskiem w Przemyślu 1131 „
15	w Przemyślu . .	79951	.	800	200	6672	700	5000	.	4310		.			.		97633	
	Razem . . .	967856	18580	6050	2347	117268	9300	137987	1700	47767	420	65	26500	5600	23130	14000	1378570	Razem . . . 107764 K
																	31763	Od tego 3% interkalaryów z poborów . . . .
																	1346807	Ogółem . . .

*) Ryczałt ten przeznaczono na pokrycie wydatków nowootwartych seminaryów naucz. w Rudniku i Czortkowie.

Tab. 27.

TABELE STATYSTYCZNE

ODNOSZĄCE SIĘ

DO

EGZAMINÓW KWALIFIKACYJNYCH.

Zestawienie wyników egzaminów kwalifikacyjnych na nauczycieli szkół wydziałowych w okresie 1899/1900—1908/9.

Liczba porządkowa	Rok szkolny	Składało egzamin do szkół wydziałowych			Przyznano patenta kwalifikacyjne			Reprobowano		
		mężczyzn	kobiet	razem	mężczyznom	kobietom	razem	mężczyzn	kobiet	razem
1	1899/1900	48	57	105	34	53	87	14	4	18
2	1900/1	49	62	111	37	58	95	12	4	16
3	1901/2	50	62	112	35	57	92	15	5	20
4	1902/3	46	53	99	33	43	76	13	10	23
5	1903/4	59	63	122	47	51	98	12	12	24
6	1904/5	95	105	200	75	93	168	20	12	32
7	1905/6	67	85	152	50	73	123	17	12	29
8	1906/7	105	104	209	76	88	164	29	16	45
9	1907/8	99	113	212	78	95	173	21	18	39
10	1908/9	90	104	194	76	90	166	14	14	28

Tab. 41.

Zestawienie wyników egzaminów kwalifikacyjnych na nauczycieli szkół ludowych w okresie 1899/1900—1908/9.

Liczba porządkowa	Rok szkolny	Składało egzamin do szkół ludowych			Przyznano patenta kwalifikacyjne			Reprobowano		
		mężczyzn	kobiet	razem	mężczyznom	kobietom	razem	mężczyzn	kobiet	razem
1	1899/1900	244	366	610	200	323	523	44	43	87
2	1900/1	221	387	608	183	337	520	38	50	88
3	1901/2	287	418	705	253	383	636	34	35	69
4	1902/3	341	543	884	312	497	809	29	46	75
5	1903/4	364	463	827	331	429	760	33	34	67
6	1904/5	345	451	796	306	423	729	39	28	67
7	1905/6	407	468	875	375	438	813	32	30	62
8	1906/7	369	582	951	334	530	864	35	52	87
9	1907/8	445	641	1086	422	587	1009	23	54	77
10	1908/9	419	660	1079	397	624	1021	22	36	58

Tab. 42.

Wynik egzaminów na nauczycielki robót ręcznych kobiecych odbytych w roku 1909.

Liczba porządkowa	Seminaryum	Zgłosiło się do egzaminu	Otrzymało świadectwo uzdolnienia		Z językiem wykładowym		Reprobowano
			do szkół ludowych pospolitych	do szkół ludowych pospolitych i wydział.	polskim	polskim i ruskim	
1	w Krakowie . .	19	10	9	19	.	.
2	w Tarnowie . .	62	.	62	62	.	.
3	w Rzeszowie .	34	34	.	34	.	.
4	w Przemyślu .	63	7	56	31	32	.
5	we Lwowie . .	17	8	9	11	6	.
6	w Stanisławowie	89	4	85	22	67	.
7	w Tarnopolu .	99	51	42	23	70	6
8	w Samborze . .	64	6	58	25	39	.
9	w Sokalu . . .	17	4	13	6	11	.
10	w Krośnie . .	13	2	11	13	.	.
11	w Zaleszczykach	69	24	44	54	14	1
	Razem . . .	546	150	389	300	239	7

Tab. 43.

Wynik egzaminów na mistrzynie ogródków froeblowskich w roku 1909.

Liczba porządkowa	Seminaryum	Zgłosiło się do egzaminu		Egzamin złożyło		Nie złożyło egzaminu	
		uczenic kursu	eksternistek	uczenic kursu	eksternistek	uczenic kursu	eksternistek
1	w Krakowie . .	6	1	6	1	.	.
2	w Przemyślu .	13	2	13	2	.	.
3	we Lwowie . .	9	2	8	2	1	.
	Razem . . .	28	5	27	5	1	.

Tab. 44.

418423
II 1910
724[2] - 727[1]

DODATEK C

do wykazów statystycznych dotyczących szkół ludowych publicznych

za rok szkolny 1908/9.

Frekwencya w szkołach miejskich
w roku szkolnym 1908/9.

Liczba dzieci zapisanych	w szkołach pospolitych			w szkołach wydziałowych		Razem
	męskich	żeńskich	mieszanych	męskich	żeńskich	
do klasy I. (1. rok nauki) . .	17.876	18.899	8.060	.	.	44.835
„ „ II. (2. „ „) . .	15.968	16.403	6.510	.	.	38.881
„ „ III. (3. „ „) . .	16.498	15.797	6.317	.	.	38.612
„ „ IV. (4. „ „) . .	13.740	12.555	4.639	.	.	30.934
„ „ V. posp. i do I. wydz. (5. rok nauki) . .	3.085	3.447	1.761	3.471	5.781	17.545
„ „ VI. posp. i do II. wydz. (6. rok nauki) . .	1.874	2.190	882	2.057	4.292	11.295
„ „ III. wydz. (7 rok nauki)	.	.	.	1.383	3.543	4.926
Razem . . .	69.041	69.291	28.169	6.911	13.616	187.028

Tab. 1.

Frekwencya w szkołach wiejskich i małomiejskich
w roku szkolnym 1908/9.

Liczba dzieci zapisanych	w szkołach				Razem
	1-klasowych	2-klasowych	3-klasowych	4-klasowych	
Na I. stopniu (1. rok nauki)	117.198	98.946	1.798	26.085	244.027
„ II. „ (2. „ „)	79.888	71.092	1.278	20.190	172.448
„ III. „ (3. i 4. „ „)	89.929	90.511	1.599	27.746	209.785
„ IV. „ (5. i 6. „ „)	58.737	63.855	939	15.541	139.072
Razem . . .	345.752	324.404	5 614	89.562	765.332

Tab. 2.

Wynik klasyfikacyi w szkołach miejskich

przy końcu roku szkolnego 1908/9.

W klasie	Klasyfikowano ogółem	Z tych otrzymało postęp			Nieklasyfikowano
		bardzo dobry lub dobry	dostateczny	niedostateczny	
W klasie I. pospolitej	39.067	19.663	11.506	7.898	5.768
„ „ II. i III. pospolitej . .	70.607	30.921	24.840	14.846	6 886
„ „ IV. pospolitej	27.893	13.032	9.621	5.240	3.041
„ „ V. i VI. (na 5. i 6. roku nauki) szkół pospolitych	11.354	5.247	4.280	1.827	1.885
W klasach wydziałowych . . .	18.793	7.861	7.238	3.694	1.734
Razem . . .	167.714	76.724	57.485	33.505	19.314

Tab. 3.

Wynik klasyfikacyi w szkołach wiejskich

przy końcu roku szkolnego 1908/9.

Na stopniu	Klasyfikowano ogółem	Z tych otrzymało postęp			Nieklasyfikowano
		bardzo dobry lub dobry	dostateczny	niedostateczny	
Na stopniu I. (na 1. roku nauki)	208.987	100.295	65.620	43.072	35.040
„ „ II. i III.	346.342	165.514	127.499	53.329	35.891
„ „ IV.	124.116	65.097	46.207	12.812	14.956
Razem . . .	679.445	330.906	239.326	109.213	85.887

Tab. 4.

Wykaz nauczycieli i nauczycielek stałych (łącznie z nauczycielami religii) i nauczycieli tymczasowych ze względu na ilość lat służby.

	W szkołach		Razem
	miejskich	wiejskich i małomiejskich	
Nauczyciele.			
a) stali:			
mniej niż 5 lat służby policzalnej do emerytury	87	206	293 (7·0%)
od 5—10 „ „	295	817	1112 (26·7%)
od 10—20 „ „	409	887	1296 (31·0%)
od 20—30 „ „	398	714	1112 (26·6%)
ponad 30 „ „	122	241	363 (8·7%)
Razem	1311	2865	4176
b) tymczasowi:			
mniej niż 2 lata służby	223	667	890 (35·8%)
od 2— 5 „ „	332	779	1111 (44·4%)
od 5—10 „ „	201	216	417 (16·6%)
ponad 10 „ „	33	47	80 (3·2%)
Razem	789	1709	2498
Nauczycielki.			
a) stałe:			
mniej niż 5 lat służby policzalnej do emerytury	16	411	427 (13·6%)
od 5—10 „ „	154	942	1096 (34·8%)
od 10—20 „ „	487	589	1076 (34·2%)
od 20—30 „ „	275	168	443 (14·0%)
ponad 30 „ „	90	17	107 (3·4%)
Razem	1022	2127	3149
b) tymczasowe:			
mniej niż 2 lata służby	167	956	1123 (27·6%)
od 2— 5 „ „	336	1471	1807 (44·3%)
od 5—10 „ „	392	437	829 (20·3%)
ponad 10 „ „	181	139	320 (7·8%)
Razem	1076	3003	4079

Tab. 5.

Wykaz nauczycieli i nauczycielek stałych (łącznie z nauczycielami religii) ze względu na ich kwalifikacyę.

	W szkołach miejskich										W szkołach wiejskich				Razem
	wydziałowych i pospolitych połączonych z wydziałowemi				4- 5- i 6-klasowych						4-klasowych		3- i 2-klasowych	1-klasowych	
	męs.		żeńs.		męs.		żeńs.		miesz.						
	świec.	relig.	świec.	relig.	świec.	relig.	świec.	relig.	świec.	relig.	świec.	relig.			
a) Nauczyciele:															
z patentem do szkół pospolitych, wedle normy z przed r. 1873	3	.	.	.	9	.	.	.	3	.	11	.	49	34	109
z patentem do szkół pospolitych za dyspenzą od egzaminu dojrzałości	4	.	.	.	6	.	.	.	5	.	26	.	139	160	340
ze świadectwem dojrzałości i patentem do szkół pospolitych	93	12	.	3	235	39	5	6	84	4	272	.	988	1061	2802
z patentem do szkół wydziałowych, a bez świadectwa dojrzałości z seminaryum nauczycielskiego	18	46	4	47	4	38	3	12	.	5	1	24	2	.	204
ze świadectwem dojrzałości i patentem do szkół wydziałowych	238	14	21	16	274	9	25	3	67	2	19	.	24	9	721
Razem . .	356	72	25	66	528	86	33	21	159	11	329	24	1202	1264	4176
b) Nauczycielki:															
z patentem do szkół pospolitych, wedle normy z przed r. 1873	.		.		.		12		.		.		4	6	22
z patentem do szkół pospolitych za dyspenzą od egzaminu dojrzałości	.		5		1		56		10		74		443	549	1138
ze świadectwem dojrzałości i patentem do szkół pospolitych	1		52		2		212		71		203		351	391	1283
z patentem do szkół wydziałowych, a bez świadectwa dojrzałości	.		23		.		16		5		7		3	2	56
ze świadectwem dojrzałości i patentem do szkół wydziałowych	.		289		1		268		24		26		25	17	650
Razem . .	1		369		4		564		110		310		826	965	3149

Tab. 6.

Wykaz nauczycieli i nauczycielek tymczasowych ze względu na kwalifikacyę.

	W szkołach miejskich										W szkołach wiejskich				Razem
	wydziałowych i pospolitych połączonych z wydziałowemi				4- 5- i 6-klasowych						4-klasowych		3- i 2-klasowych	1-klasowych	
	męs.		żeńs.		męs.		żeńs.		miesz.						
	świec.	relig.	świec.	relig.	świec.	relig.	świec.	relig.	świec.	relig.	świec.	relig.			
a) Nauczyciele:															
z patentem do szkół pospolitych, za dyspenzą od egzaminu dojrzałości	.	.	.	.	3	.	.	.	.	.	1	.	4	12	20
ze świadectwem dojrzałości i patentem do szkół pospolitych	103	1	2	1	175	9	17	.	58	4	119	.	227	318	1034
z patentem do szkół wydziałowych, a bez świadectwa dojrzałości	.	.	.	.	.	10	.	.	.	.	.	47	.	.	57
ze świadectwem dojrzałości i patentem do szkół wydziałowych	36	8	.	5	38	82	3	11	4	23	1	.	.	.	211
tylko ze świadectwem dojrzałości	51	.	.	.	122	1	5	.	35	1	166	.	304	438	1123
bez kwalifikacyi	.	.	.	.	1	.	.	.	1	.	.	.	22	29	53
Razem . .	190	9	2	6	339	102	25	11	98	28	287	47	557	797	2498
b) Nauczycielki:															
z patentem do szkół pospolitych, za dyspenzą od egzaminu dojrzałości	.	4			8		31		22		69		204	235	573
ze świadectwem dojrzałości i patentem do szkół pospolitych	7	104			71		279		119		194		296	355	1425
z patentem do szkół wydziałowych, a bez świadectwa dojrzałości	.	.			.		4		2		7		14	8	35
ze świadectwem dojrzałości i patentem do szkół wydziałowych	2	164			3		75		21		16		9	10	300
tylko ze świadectwem dojrzałości	8	37			35		116		39		162		461	452	1310
bez kwalifikacyi	.	.			.		.		.		28		225	183	436
Razem . .	17	309			117		505		203		476		1209	1243	4079

Tab. 7.

Wykaz nauczycieli i nauczycielek ze względu na ich stosunki rodzinne.

	W szkołach		Razem
	miejskich	wiejskich	
Nauczyciele.			
a) stali:			
stanu wolnego	358	527	885
żonaci	907	2256	3163
wdowcy	46	82	128
Razem	1311	2865	4176
b) tymczasowi:			
stanu wolnego	633	1355	1988
żonaci	149	348	497
wdowcy	7	6	13
Razem	789	1709	2498
Nauczycielki.			
a) stałe:			
stanu wolnego	689	1398	2087
zamężne	264	620	884
wdowy	69	109	178
Razem	1022	2127	3149
b) tymczasowe:			
stanu wolnego	853	2531	3384
zamężne	206	437	643
wdowy	17	35	52
Razem	1076	3003	4079

Tab. 8.

Wykaz urlopów udzielonych w ciągu roku szkolnego 1908/1909.

Otrzymali urlop	nauczyciele			nauczycielki		
	stali	tymczasowi	razem	stałe	tymczasowe	razem
od 1 tygodnia do 3 miesięcy	249	173	422	354	485	839
od 3—6 miesięcy	61	17	78	131	89	220
ponad 6 miesięcy	42	8	50	127	43	170
Razem	352	198	550	612	617	1229
	(8·4%)	(7·9%)	(8·2%)	(19·3%)	(15·1%)	(17·2%)

Tab. 9.

LW. 115.285/1909. We Lwowie dnia 30. listopada 1909.

Aleg 725

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie przenoszenia gmin do wyższej klasy płac nauczycielskich.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 9. października 1908 powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

„Sejm uznając w zasadzie potrzebę rewizyi unormowanego w art. 11. ustawy z 1. stycznia 1889 nr. 16 dz. u. kr. (właściwie z 11. czerwca 1905 nr. 73 dz. u. kr.) w brzmieniu ustawy z 25. maja 1907 nr. 49 dz. u. kr. podziału wszystkich miejscowości w kraju na cztery klasy odnośnie do wysokości płac nauczycieli szkół ludowych pospolitych, poleca Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z Radą szkolną krajową tę sprawę rozpatrzył i wnioski swoje na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył".

Wskutek tej uchwały Wydział krajowy po zasięgnięciu opinii Rady szkolnej krajowej przedkłada Wysokiemu Sejmowi następujące sprawozdanie.

Obowiązująca ustawa krajowa o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych postanawia w art. 11., że płace nauczycieli szkół ludowych pospolitych dzielą się na cztery klasy odpowiednio do miejscowości, w których nauczyciele pełnią swą służbę. Do pierwszej (najwyższej) klasy należą miasta rządzące się własnym statutem t. j. Lwów i Kraków, do drugiej miasta zorganizowane na podstawie ustawy gminnej z roku 1889, do trzeciej gminy, w których obowiązuje ustawa gminna z roku 1896, do czwartej reszta miejscowości podlegająca ustawie gminnej z roku 1866.

Okoliczność przeto, do której klasy płac nauczycielskich pewna miejscowość zaliczoną być ma, zawisła od tego, którą z obowiązujących w kraju ustaw gminnych miejscowość ta się rządzi a płace nauczycieli są tem wyższe, im wyższym jest stopień organizacyi danej miejscowości.

Zasada, na której ten system klasyfikacyi płac jest oparty, jest niewątpliwie słuszną. Wyższy ustrój gminny ma bowiem w regule za premisę wyższy stopień kultury, a ta pociąga za sobą trudniejsze warunki bytu materyalnego, do których wysokość płacy w pewnej mierze zastosowaną być powinna. W tem też leży uzasadnienie łączności, jaką ustawa między organizacyą gminną

a klasyfikacyą płac nauczycielskich wprowadziła. Ścisłe jednak i bezwzględne przeprowadzenie tej łączności w obowiązującej ustawie doprowadziło do konsekwencyj niepożądanych i zapewne nieprzewidzianych.

Już po upływie niewielu lat po wydaniu ustawy z 6. lipca 1899 nr. 85 dz. u. kr., która ten podział miejscowości na klasy unormowała, okazało się, że w licznych przypadkach nie odpowiada on już faktycznym stosunkom i że cały szereg miejscowości, które w ustawie na zasadzie obowiązującego w nich ustroju gminnego zaliczone zostały do 4-tej albo do 3-ej klasy płac nauczycielskich, ani pod względem stopnia kultury, ani pod względem warunków bytu swoich mieszkańców nie różnią się od miejscowości zaliczonych w ustawie do klas bezpośrednio wyższych, a mimo to pod względem płac nauczycielskich są gorzej traktowane. Przyczyną tego stanu rzeczy jest nierównomierny rozwój poszczególnych miejscowości zaliczonych do pewnej klasy; niektóre z nich dzięki sprzyjającym okolicznościom jak rozwojowi komunikacyi, powstaniu zakładów przemysłowych, leczniczych i t. p. podniosły się szybko i znalazły się w warunkach miejscowości zaliczonych do wyższej klasy, od których tylko niższym ustrojem gminnym się różnią.

Wobec tego naturalną jest rzeczą, że ze strony interesowanych czynione są usilne zabiegi o przesunięcie takich miejscowości do wyższej klasy płac nauczycielskich i że w tym celu tak do Wysokiego Sejmu jak i do Wydziału krajowego wpływają co roku liczne petycye. Petycye te pomimo zupełnego rzeczowego uzasadnienia i pomimo względów słuszności przemawiających za uwzględnieniem, nie mogą wobec obowiązującej ustawy być uwzględnione, klasa płacy bowiem, do której pewna miejscowość została zaliczoną, zależy od jej ustroju gminnego, zaczem przesunięcie miejscowości do wyższej klasy płac nastąpić może tylko równocześnie z nadaniem tej miejscowości wyższej organizacyi gminnej.

W przeważnej liczbie przypadków równa się to udaremnieniu przesunięcia, przyznanie bowiem gminom wyższej organizacyi komunalnej połączone jest z wielu trudnościami i jak doświadczenie uczy jest wypadkiem rzadkim.

Z tego, co powiedziano, wynika, że konieczną jest zmiana obowiązującej ustawy w tym kierunku, aby w wypadkach na uwzględnienie zasługujących przesunięcie pewnej miejscowości do wyższej klasy płac nauczycielskich było możliwem, bez równoczesnej przemiany organizacyi gminnej tej miejscowości.

Oświadcza się za tem także c. k Rada szkolna krajowa w swem piśmie z 8. października 1909 l. 23.517 wyrażając opinię, że dalsze utrzymanie bezwzględnej łączności między ustawodawstwem gminnem a podziałem miejscowości pod względem płac nauczycielskich nie jest wskazane, i że należałoby dążyć do tego, aby ustawodawstwo szkolne mogło wyjść choćby częściowo z wyznaczonej mu w tej mierze biernej roli i uzyskać większą samoistność w tym względzie.

Zachodzi jeszcze pytanie w jaki sposób zamierzona zmiana ustawy ma być dokonaną.

W swem sprawozdaniu z 6. października 1908 l. 1.198/908 zawierającem wyczerpujące uzasadnienie potrzeby zmiany ustawy w omówionym tu kierunku, nadmienia komisya szkolna, że zmiana ta może być przeprowadzoną w trojaki sposób, a to:

„1) Przez przedkładanie Wysokiemu Sejmowi do uchwały ze strony Wydziału krajowego w porozumieniu z Radą szkolną krajową ustaw wyjątkowych przesuwających poszczególne miejscowości do wyższej klasy płac. Przesuwanie to mogłoby mieć miejsce albo epizodycznie w miarę wpływających odnośnych próśb po zbadaniu ich uzasadnienia; — albo w ten sposób, że Wydział krajowy przeprowadziłby w porozumieniu z Radą szkolną krajową rewizyę dzisiejszej klasyfikacyi i przedstawiłby Wysokiemu Sejmowi ewentualne wnioski co do przesunięcia do wyższej klasy niektórych miejscowości bez względu na to, czyli formalnie o to do Sejmu petycyonowały lub nie.

2) Drugi sposób polegałby na tem, że art. 11. ustawy o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego zostałby uzupełniony dodatkowym ustępem zawierającym upoważnienie dla Rady szkolnej krajowej do posuwania za zgodą Wydziału krajowego poszczególnych miejscowości do wyższej klasy płac nauczycielskich.

3) Trzeci wreszcie sposób polegałby na zmianie obecnie przyjętej zasady klasyfikacyjnej, a zaliczenie pewnej miejscowości do pewnej klasy płac byłoby zależnem nie od organizacyi gminnej lecz od innych terytoryów, przedewszystkiem zaś od liczby mieszkańców.

Mając wybór między temi trzema sposobami, Rada szkolna krajowa oświadcza się za sposobem drugim t. j. za dodatkowem ustawowem upoważnieniem Rady, aby wolno jej było w porozumieniu z Wydziałem krajowym przesuwać miejscowości w miarę potrzeby z reguły do bezpośrednio wyższej a chyba wyjątkowo także do dalszej klasy płac z pominięciem klasy pośredniej, czy to wskutek petycyi, czy na podstawie własnych spostrzeżeń.

Kryteryum mogłoby stanowić między innemi ilość mieszkańców, obliczona na podstawie najnowszej konskrypcyi, charakter miejscowości jak n. p. miejsce kuracyjne, kąpielowe albo klimatyczne, miejscowość handlowa, przemysłowa, nadgraniczna i t. p. stosunki komunikacyjne wreszcie ceny targowe i wysokość czynszów mieszkań. Jak już zaznaczono w sprawozdaniu sejmowej komisyi szkolnej z 6. października 1908 ls. 1.198/908 podobną władzę ma c. k. Rząd na zasadzie art. II. § 2. ustawy z 19. lutego 1907 nr. 34 dz. u. p. co do klas dodatków aktywalnych urzędników państwowych, a niepodobna przypuścić, aby dwa czynniki wykonawcze tej miary jak Wydział krajowy i Rada szkolna krajowa w mniejszym stopniu dawały rękojmię, że z atrybucyi przyznanej sobie zaufaniem Sejmu w tym kierunku czynić będą zawsze użytek oględny i odpowiadający w każdym przypadku rzeczywistej potrzebie i słuszności".

Powyższe zapatrywanie Rady szkolnej krajowej Wydział krajowy w zupełności podziela i oświadcza się ze swej strony za proponowanem przez tę Radę uzupełnieniem art. 11. ustawy z tem jednak ograniczeniem, że przesuwanie poszczególnych miejscowości do wyższej klasy płac nauczycielskich odbywać się może tylko w przypadkach na szczególne uwzględnienie zasługujących, za zgodą Wydziału krajowego i tylko do bezpośrednio wyższej klasy płacy.

Za przyjęciem tego sposobu przemawia przedewszystkiem wzgląd, że załatwia on od razu rzecz i że nie pociągając za sobą potrzeby częściej powtarzających się zmian ustawy ani nie wprowadzając do niej żadnej zasadniczej zmiany uchyla przecież skutecznie dotychczasowe niedogodności z klasyfikacyą płac połączone. Sposób ten ma nadto i tę zaletę, że nadaje odnośnym postanowieniom ustawy pewną elastyczność, która właśnie w tym wypadku wobec ciągle zmieniających się stosunków i warunków bytu jest bardzo pożądaną.

W sprawozdaniu komisyi szkolnej podniesiono przeciw przyjęciu proponowanego tu sposobu wątpliwość natury zasadniczej a mianowicie, że Wysoki Sejm pozostawiając decyzyę o przesuwaniu miejscowości do wyższych klas płacy Radzie szkolnej krajowej wspólnie z Wydziałem krajowym, złożyłby tem samem w ręce tych czynników cząstkę swojej kompetencyi co do obciążania funduszu szkolnego krajowego i swego wpływu na wysokość wydatków krajowych. Skrupuł ten osłabiła zaraz sama komisya szkolna nadmieniając w swem sprawozdaniu, że analogiczny rozdział kompetencyi przyjęty jest tak w ustawach państwowych jak i w ustawach krajowych innych krajów koronnych.

Wydział krajowy zaś pozwala sobie zwrócić uwagę, że postanowienie tego rodzaju nie byłoby nowością w naszem ustawodawstwie szkolnem jak o tem świadczy ostatni ustęp § 1. ustawy z 22. czerwca 1899 nr. 81 dz. u. kr. traktujący o ustanawianiu osobnych posad nauczycieli religii, a także art. 16. ustawy z 25. maja 1907 nr. 73 dz. u. kr. w sprawie wyższych dodatków na mieszkanie dla nauczycieli szkół podmiejskich.

Wobec tego Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi wniosek na zmianę art. 11. ustawy z 11. czerwca 1905 nr. 73 dz. u. kr. w brzmieniu ustawy z 25. maja 1907 nr. 49 dz. u. kr. polegającą na tem, że do tego art. po ustępach oznaczających klasy płac w szkołach ludowych pospolitych wstawiono dodatek następujący: „W przypadkach na szczególne uwzględnienie zasługujących może Rada szkolna krajowa za zgodą Wydziału krajowego przesuwać miejscowości do bezpośrednio wyższej klasy płac nauczycielskich".

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy:

1) przyjąć niniejsze sprawozdanie do wiadomości;
2) uchwalić załączony */. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni *w. r.*

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Z drukarni Ludowej we Lwowie.

Ustawa

z dnia . . . . . zmieniająca art. 11. ustawy krajowej z dnia 11. czerwca 1905 nr. 73 dz. u. kr. w brzmieniu ustawy z dnia 25. maja 1907 nr. 49 dz. u. kr.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

§. 1.

Artykuł 11. ustawy krajowej z dnia 11. czerwca 1905 dz. u. kr. nr. 73 o stosunkach prawnych nauczycieli w publicznych szkołach ludowych w brzmieniu ustanowionem ustawą krajową z dnia 25. maja 1907 dz. u. kr. nr. 49 znosi się w dotychczasowem brzmieniu a ma opiewać jak następuje:

Art. 11.

A) Roczne płace nauczycieli szkół ludowych publicznych dzielą się na następujące klasy:

a) w szkołach pospolitych:

I. klasa w miastach rządzących się własnym statutem, dla połowy posad w każdem mieście 2300 K, a dla drugiej połowy posad 2100 K;

II. klasa w miastach zorganizowanych na podstawie ustawy krajowej z dnia 13. marca 1889 dz. u. kr. nr. 24 dla $^1/_4$ części ogółu posad 2100 K, dla $^1/_4$ części posad 1900 K, dla $^2/_4$ części posad 1700 K;

III. klasa w gminach zorganizowanych na podstawie ustawy krajowej z dnia 3. lipca 1893 dz. u. kr. nr. 51 dla $^1/_4$ części ogółu posad 1700 K, dla $^1/_4$ części posad 1500 K, dla $^2/_4$ części posad 1300 K;

IV. klasa w reszcie gmin dla $^1/_4$ części posad w każdym powiecie 1400 K, dla $^1/_4$ części posad 1200 K, dla $^2/_4$ części posad 1000 K.

W przypadkach na szczególne uwzględnienie zasługujących może Rada szkolna krajowa

za zgodą Wydziału krajowego przesuwać miejscowości do bezpośrednio wyższej klasy płac nauczycielskich.

b) W szkołach wydziałowych osobnych i w klasach wydziałowych połączonych z pospolitemi:

I. klasa w miastach rządzących się własnym statutem dla połowy posad w każdem mieście 2500 K, dla drugiej połowy 2300 K;

II. klasa w innych miastach dla połowy ogółu posad 2300 K, dla drugiej połowy 2100 K.

B) Wynagrodzenie nauczyciela tymczasowo ustanowionego oznacza Rada szkolna krajowa, nie może ono jednak:

a) dla nauczyciela, który złożył egzamin dojrzałości i kwalifikacyjny wynosić mniej niż 900 K;

b) dla nauczyciela, który złożył egzamin dojrzałości, oraz dla nauczyciela, który złożył egzamin kwalifikacyjny za dyspensą od egzaminu dojrzałości, wynosić mniej niż 700 K;

c) dla nauczyciela pomocniczego bez kwalifikacyi wynosić mniej niż 500 K.

Wynagrodzenie nauczyciela tymczasowego nie może zaś przewyższać poborów nauczyciela stałego, którego miejsce nauczyciel tymczasowy zastępuje.

§. 2.

Ustawa niniejsza rozpoczyna obowiązywać z dniem ogłoszenia jej w Dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych.

§. 3.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi Wyznań i Oświaty.

LW. 106.600/1910 We Lwowie, dnia 8 września 1910

Aleg 726

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie zaliczek na płace nauczycieli szkół ludowych.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 10 października 1908 przekazał Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania w porozumieniu z Radą szkolną krajową wniosek posła Wasunga w sprawie utworzenia funduszu na zaliczki pensyjne dla nauczycieli szkół ludowych. Jakkolwiek rzecz ta obok zrozumiałego względu na znaczne dalsze obciążenie funszu szkolnego krajowego nasuwa także i inne poważne wątpliwości, które Wydział krajowy podniósł już w zeszłorocznem sprawozdaniu — to przecież jest rzeczą niewątpliwie słuszną dać nauczycielstwu tak, jak to mają inni funkcyonaryusze publiczni — możność znalezienia pomocy w wypadkach nadzwyczajnej potrzeby, bez uciekania się do pożyczek zwykle wysoko oprocentowanych, rujnujących ich egzystencyę.

To też w niektórych krajach, a to na Morawach, w Bukowinie, w Austryi niższej, Karyntyi, Styryi i Salzburgu wprowadzono zaliczki dla nauczycieli, lecz z takiemi zastrzeżeniami, by ztąd fundusz kraj, nie został zbytnio obciążony. Zastrzeżenia te były następujące: udzielanie zaliczek tylko stałym nauczycielom tylko w razie nadzwyczajnej potrzeby — za każdorazowem zezwoleniem Wydziału kraj.— postanowienie, że zwroty, pochodzące ze spłaty zaliczek — stanowić mają w następnych latach fundusz na ten cel.

Wydział kraj. sądzi, że przez sformułowanie w ten spóosb warunków udzielania zaliczek zapobiegnie się podniesionemu w zeszłorocznem sprawozdaniu niebezpieczeństwu nadużywania tego ułatwienia pożyczek, do jakiego wprowadzenie zaliczek na płace może dać pochop.

Opierając się na tych przykładach innych krajów koronnych, także i Rada szkolna kraj. oświadcza się za przyznawaniem bezprocentowych zaliczek na płace stałym nauczycielom ludowym i katechetom w wypadkach prawdziwej potrzeby, spowodowanej chorobą lub innemi niezawinionemi nieszczęściami, tytułem nadzwyczajnej pomocy, na cele nie podpadające pod pojęcie bieżących wydatków nauczyciela, a to w wysokości najwyżej czteromiesięcznej płacy zasadniczej t. j. płacy bez dodatków i za dozwoleniem, by zaliczki spłacane były w miesięcznych nieprzerwanie po sobie następujących co najwięcej 30 ratach.

Fundusz na ten cel potrzebny, oblicza c. k. Rada szkolna krajowa na 300.000 K. przyjmując, iż z liczby około 7.000 stałych nauczycieli obojga płci wraz z nauczycielami religii 10%, a więc około 700 korzystać będzie z zaliczek.

Zdaniem Wydziału krajowego propozycye c. k. Rady szkolnej krajowej idą za daleko — nie ma bowiem żadnego powodu stawiać nauczycieli ludowych pod względem zaliczek w korzystniejszem położeniu, niż urzędników krajowych, którzy mogą otrzymać tylko 3-miesięczną zaliczkę na płacę. Dlatego też uznaje Wydział krajowy sumę 200.000 K. za zupełnie wystarczającą na utworzenie tego funduszu.

Szczególną uwagę należy położyć na oględne przyznawanie zaliczek a mianowicie na ścisłe przestrzeganie, by zaliczki istotnie tylko w nadzwyczajnych wypadkach były udzielane, dlatego sądzi Wydział krajowy, że udzielanie zaliczek uczynić należy zależnem od przyzwolenia Wydziału krajowego, który zbada, czy zachodzi stotna i należycie stwierdzona potrzeba. W myśl powyższego wywodu Wydział krajowy wnosi

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm upoważnia ck. Radę szkolną krajową do udzielania stałym nauczycielom szkół ludowych i wydziałowych, obojej płci, w wypadkach nadzwyczajnej potrzeby i za przyzwoleniem ze strony Wydziału krajowego — bezprocentowych zaliczek na płacę, w wysokości co najwyżej 3-miesięcznej płacy. Zaliczki te będą ściągane co najwięcej w 20-miesięcznych, po sobie nieprzerwanie następujących ratach.

2. Do budżetu funduszu szkolnego krajowego na r. 1911 wstawia się na zaliczki dla stałych nauczycieli szkół ludowych i wydziałowych — 200.000 K., w następnych zaś latach zwroty, pochodzące ze spłaty udzielonych zaliczek, stanowić mają fundusz na zaliczki.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

Badeni w. r.

Sprawozdawca:

Mieczysław Onyszkiewicz w. r.

członek Wydziału krajowego.

LW. 95.101/1910. We Lwowie, dnia 10. września 1910.

Alog. 727

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1911.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 31. stycznia 1910 ustanowił Wysoki Sejm na rok 1910:

wydatki w kwocie . . . . . 58,263.056 K
dochody „ . . . . . 25,509.133 „

Niedobór do pokrycia w kwocie . 32,753.923 K

Niedobór ten pokrył Wysoki Sejm:

1. dochodem z dodatków (zatrzymując stopę 72 względnie 78 gr. i przyjmując wydatność 1 gr. na 260.000 K) w kwocie . . 18,989.547 K
2. pożyczką „ „ . . 13,764.376 „ licząc się z tem, że wobec spodziewanych nowych dochodów potrzeba zaciągnięcia pożyczki na pokrycie niedoborów w żadnym razie się nie powtórzy;

razem j. w. . . 32,753.923 K

Już z pokrycia tego niedoboru widocznem było, że jeżeliby budżet roku 1911 miał się zamknąć w granicach dochodu z dodatków przy stopie 72—78 gr., to w takim razie:

1. musiałyby jego wydatki nie przekroczyć kwoty wydatków roku 1910, a
2. dochody tak zwane własne musiałyby podnieść się o 13,764.376 K, tj. o tyle, ile wynosiła wyjątkowa pożyczka roku 1910, względnie
3. w razie wzrostu wydatków ponad wydatki roku 1910 musiałyby w tej samej wysokości wzróść jeszcze dochody własne już ponad owe 13,764.376 K.

Było jednak w Wysokiej Izbie ogólnie wiadomem, że powstrzymanie już obecnie wzrostu wydatków choćby ze względu na normalny wzrost wydatków na szkolnictwo, potrzeby sanitarne i komunikacye jest wprost niemożliwe, przedstawił to także Wydział krajowy w zeszłorocznem sprawozdaniu budżetowem, obliczając w przybliżeniu wzrost wydatków roku 1911 o 4,430.000 K, a wzrost niedoboru *netto* o 3,600.000 K.

Niemniej wiadomem było, że dochody tak zwane własne mogą w roku 1911 podnieść się tylko o dochód z nowego źródła, tj. z opłat szynkarskich i zwiększonej opłaty od piwa, o ile zapowiadana kilkakrotnie sanacya finansów krajowych nie da krajowi nowego wydatnego źródła dochodów.

W rzeczywistości sanacya dotąd do skutku nie przyszła, a wobec parlamentarnego położenia w Radzie państwa trudno obecnie nawet przewidzieć, kiedy Rada państwa tą sprawą się zajmie.

Pozostał zatem tylko wzrost dochodów z powodu poboru opłaty szynkarskiej i zwiększonej opłaty od piwa.

Opłaty szynkarskie przynieść mają funduszowi krajowemu wedle odnośnej ustawy . . . . . 7,000.000 K

Zwiększona opłata od piwa o 6 K 30 g z hektolitra, pobierana w całym kraju z wyjątkiem Lwowa i Krakowa, przyniesie, licząc się ze spadkiem produkcyi i konsumcyi, trwającej już od 2 lat, ponad kwotę dotąd z tego źródła otrzymywaną . . 6,250.000 „

razem . . . . . 13,250.000 K

brutto, to znaczy bez potrącenia wydatków na zwiększone koszta administracyi i wydatku $2^1/_4$ miliona K na dotacyę dla 37 miast.

Wśród takich warunków i wobec tych dwóch ustalonych pewników, że wzrostu wydatków powstrzymać się nie da, a spodziewany wzrost dochodów 13,250.000 K *brutto* jest mniejszy od zeszłorocznej niedoborowej pożyczki, przystąpił Wydział krajowy do ustalenia preliminarza budżetu funduszu krajowego na rok 1911.

Według załączonego sumaryusza wyniosą w roku 1911:

wydatki . . .	**63,104.458** K,	zatem *więcej* o	4,841.402 K
dochody własne . .	**39,179.349** „	„ „	13,670.216 „
niepokryty niedobór .	**23,925.109** K,	zatem *mniej* o	8,828.814 K

niż w roku 1910.

Wśród zwiększonych o 4,841.402 K wydatków znachodzi się także wydatek w kwocie 2,250.000 K, przyznany przez Wys. Sejm jako roczna dotacya 37 miastom, posiadającym do końca roku 1910 wyłączne prawo propinacyi. Jest to konsekwencya dochodu z opłat konsumcyjnych, a zarazem uszczuplenie dochodu z tego źródła i jako takie nie może być *sensu stricto* uważane za wydatek, o ile chodzi o porównanie z wydatkami roku zeszłego. Jeżeli się go tedy potrąci, pozostanie tylko 2,591.402 K jako faktyczny wzrost wydatków w roku 1911 w odniesieniu do roku 1910, zatem mniejszy od przewidzianego przez Wydział krajowy w zeszłorocznem sprawozdaniu o 1,838.598 K.

Wśród zwiększonych zaś dochodów o 13,670.216 K wyłączne prawie miejsce zajmuje nowy dochód z opłat szynkarskich i zwiększonej opłaty od piwa, obliczony jak wyżej podano na 13,250.000 K *brutto*.

W każdym razie cały ten zwiększony dochód jest jeszcze o 94.160 K mniejszy od zeszłorocznej niedoborowej pożyczki w kwocie 13,764.376 K.

Bezpośrednim zaś tego wynikiem jest, że

dla ogółu zwiększonych wydatków w kwocie . . .	4 841.402 K
i wskutek za małych dochodów o	94.160 „
t. j. dla	4,935.562 K

braknie pokrycia przy zatrzymaniu zeszłorocznej stopy dodatków 72, względnie 78 groszy i z zachowaniem tej samej wydatności 1 g w kwocie 260.000 K.

Skoro bowiem niepokryty niedobór obliczono wyżej na .	23,925.109 K
a dochód z dodatków przy zatrzymaniu dotychczasowej stopy i wydatności wyniesie, jak na wstępie podano	18,989.547 „
pozostanie jeszcze j. w. . .	4,935 562 K

bez pokrycia.

Wydział krajowy zajął w swem zeszłorocznem sprawozdaniu budżetowem stanowisko i na niem niezmiennie trwa, że „świadom swej odpowiedzialności za przyszłość finansową kraju nie mógłby przedstawić Wysokiemu Sejmowi wniosku na pokrycie normalnego administracyjnego niedoboru budżetowego pożyczką emisyjną“ i że nie przesądzając uchwał Wysokiego Sejmu musiałby wnosić na podwyższenie stopy dodatku krajowego odpowiednio do potrzeby.

Z uwagi zaś, że niema pewności, aby fundusz krajowy mógł otrzymać w przyszłym roku nowe źródło dochodów, gdyż, jak na wstępie uzasadniono, Rada państwa dotąd nie przystąpiła nawet do rozpatrzenia projektu rządowego o podwyższeniu podatku od spirytusu na rzecz krajów, musi tedy Wydział krajowy, stojąc na zajętem stanowisku, przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek na podwyższenie stopy dodatku krajowego o 10% od całej korony rządowej należytości w podatkach realnych i osobistych, tj. z 72 g, względnie 78 g na 82, względnie 88 gr.

Wydział krajowy jest świadomy, że to podwyższenie wobec już nader wysokich w naszym kraju ogólnych ciężarów na cele autonomiczne będzie dla ogółu

opodatkowanych bardzo uciążliwe, ale sądzi, że ten środek zmierzający do sprowadzenia równowagi w budżecie jest mimo to jeszcze mniej niebezpieczny i mniej szkodliwy dla kraju, aniżeli pokrywanie normalnych niedoborów pożyczkami, coby nietylko groziło przyszłości finansowej kraju, ale musiałoby z czasem pozbawić Wysoki Sejm niezależności finansowej, a tem samem i politycznej. Wydział krajowy pozwala sobie przytem zwrócić uwagę Wysokiej Izby, że o ile chodzi o rzeczywiste wydatki inwestycyjne, jak wszelkie większe budowy i regulacye rzek kanałowych i karpackich, to one pokryte już są pożyczkami.

Wobec nieuniknionego podwyższenia dodatków, przechodzącego już siły opodatkowanych, jest tem konieczniejszem i spieszniejszem uzyskanie dla funduszu krajowego podwyższenia dochodów przez dalsze opodatkowanie spirytusu na rzecz krajów, gdyż tylko w razie uzyskania tego dochodu będzie można obniżyć w przyszłym budżecie dodatki do dotychczasowej wysokości.

Przyjmując na podstawie szczegółowego rachunku, zestawionego przy końcu sprawozdania, wydatność 1 grosza w wysokości 270.000 K, zatem o 10.000 K wyższą niż w roku 1910, otrzymamy z 82%, względnie 88% dodatku łączną kwotę 22,395.596 K.

Że zaś wykazany niepokryty niedobór wynosi 23,925.109 K, przeto pozostaje jeszcze mimo to niepokrytych 1,529.513 K.

W ostatnich miesiącach r. 1909 oznajmiła c. k. Dyrekcya funduszu propinacyjnego Wydziałowi krajowemu, że może mu jeszcze zaliczyć z dyspozycyjnych funduszów na pokrycie niedoboru r. 1910 . . . . . 1,800.000 K

1. które Wydział krajowy przyjął, a skutkiem tego z dozwolonej przez Wys. Sejm na rok 1910 pożyczki im. wartości 13,764.376 K zaciągnął tylko w Banku krajowym 10,000.000 K
2. w 4½ obligach kom. po kursie 98 75, co dało . . 9,875.000 „

Korzystny wynik zamknięcia rachunków za rok 1909 wykazał, że całej przez Wys. Sejm dozwolonej na tenże rok pożyczki niezużyto, skutkiem tego całą niezużytą w roku 1909 część przeniesiono do rachunku roku 1910

3. w kwocie . . . . . 3,709.805 „

ogółem . . . . . 15,384.805 K

Skutkiem tego uzyskał Wydział krajowy z powyższych 3 źródeł o 1,620.429 K więcej, niż wynosi budżetowy niedobór roku 1910.

Wydział krajowy sądzi tedy, że należałoby z reszty niezużytej pożyczki r. 1909, a wykazanej pod 3) w kwocie 3,709.805 K przenieść do rachunku roku 1910 tylko tę część, jaka jest faktycznie potrzebna do pokrycia budżetowego niedoboru tego roku t. j. 2,089.376 K, a pozostałą jeszcze część 1,620.429 K przenieść do rachunku r. 1911.

Skutkiem tego zaś przedstawiłby się ostateczny rachunek, jak następuje:

Wykazany niepokryty niedobór . . .		23,925.109 K
Dochód z dodatków j. w. .	22,395.596 K	
Przeniesiona część niezużytej w r. 1909 pożyczki .	1,620.429 „	24,016.025 „
Pozostaje przewyżka dochodów . . .		90.916 K

Wnioski w tej mierze przedkłada Wydział krajowy przy końcu sprawozdania.

W końcu pozwala sobie Wydział krajowy podać do wiadomości Wysokiego Sejmu stan pożyczek, faktycznie zaciągniętych w funduszu propinacyjnym na pokrycie niedoborów budżetowych w latach 1906—1910, a w szczególności:

w roku 1906 . . .	2,225.000 K
„ 1907 . . .	2,523.000 „
„ 1908 . . .	8,335.182 „
„ 1909 . . .	8,931.820 „
„ 1910 . . .	1,800.000 „
razem .	23,815.002 K w gotówce.

Kwotą tą wyczerpane zostały w zupełności fundusze, jakimi mogła dysponować c. k. Dyrekcya funduszu propinacyjnego. Kapitały, które jeszcze pozostają i są w przeważnej części ulokowane w papierach wartościowych, wystarczą ściśle

na spłacenie długu funduszu propinacyjnego, wynoszącego z 1. stycznia 1911 r. 34,762.200 K, a umarzalnego w ciągu 5 lat, licząc od powyższego dnia.

Przedłożony preliminarz funduszu krajowego na rok 1911, zestawiony tak co do sposobu budżetowania (*brutto*), jakoteż co do układu i formy zupełnie zgodnie z uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 19. marca 1907, zawiera:

Ogólny preliminarz funduszu krajowego i szczegółowe preliminarze:

a) szpitali krajowych we Lwowie i w Krakowie, tudzież zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie, jako załączniki do rubryki III.;

b) krajowego funduszu szkolnego i funduszu szkolnego emerytalnego, jako załączniki do rubryki V.;

c) koszar krajowych i policyi krajowej, jako załączniki do rubr. VII.;

d) szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, stacyi doświadczalnej botanicznej we Lwowie, 6 zakładów naukowych rolniczych w Dublanach i 2 w Czernichowie, 6 niższych szkół rolniczych, 3 szkół ogrodniczych, szkoły mleczarskiej, składu publicznego w Krakowie, tudzież funduszu kultury krajowej — jako załączniki do rubr. X.;

e) 31. krajowych szkół przemysłowych zawodowych, jako załączniki do rubryki XII.:

f) preliminarz podatków państwowych, jako załącznik rubryki XVII. dochodów.

W wyjaśnieniach do każdego preliminarza dodanych, uzasadnia Wydział krajowy szczegółowo wysokość preliminowanych kwot wydatków i dochodów, tudzież różnic między cyframi, wstawionemi do projektu na rok 1911, a uchwalonemi na rok 1910.

Porównując preliminarz obecny z uchwalonym na r. 1910 budżetem, przedstawiają się różnice w poszczególnych rubrykach, jak następuje:

A) W wydatkach.

			więcej	*mniej*
W rubryce	I.	„Reprezentacya kraju“ *więcej* o . . z powodu podwyższenia wydatków na koszta podróży pp. Posłów, na koszta druków, tudzież sprawozdań sejmowych w języku ruskim, wreszcie innych mniejszych różnic.	27.250 K	
„ „	II.	„Zarząd“ *więcej* o . . . . . głównie z powodu zwiększenia wydatków dla oddziałów: melioracyjnego o 31.818 K, drogowego o 37.257 K, dla personalu biura opłat konsumcyjnych o 54.348 K, na dyurna o 15.116 K, na emolumenta o 3.410 K, na potrzeby kancelaryjne o 10.800 K i innych drobnych różnic, natomiast zaś zniżenia wydatków nadzwyczajnych na konserw. gmachu sejmowego.	160.194 „	
„ „	III.	„Sprawy zdrowotne“ *więcej* o . . głównie z powodu podwyższenia wydatków na koszta leczenia wogóle w szpitalach krajowych i zagranicznych o 335.000 K, dla szpitala powszechnego we Lwowie o 14.494 K, dla zakładu kulparkowskiego o 18.306 K, dla szpitala św. Łazarza w Krakowie o 37.043 K, a natomiast zniżenia kredytu na ratę amortyzacyjną od pożyczki na budowę za-	308.955 „	
		Do przeniesienia . .	496.399 K	

			więcej	*mniej*
		Z przeniesienia . .	496.399 K	
		kładu dla obłąkanych w Kobierzynie o 46.240 K, tudzież opuszczenia wydatku na amortyzacyę pożyczki na budowę szpitala w Nadwórnej o 18.680 K.		
W rubryce	IV.	„Dobroczynność“ *mniej* o . . . przeważnie z powodu opuszczenia jednorazowych wydatków.		9.992 K
„ „	V.	„Oświata i sztuka“ *więcej* o . . . głównie z powodu podwyższenia wydatków funduszu szkolnego krajowego o 1,376.660 K i wydatków funduszu szkolnego emerytalnego o 145.000 K.	1,522.982 „	
„ „	VI.	„Pomniki historyczne“ *mniej* o . . przeważnie z powodu opuszczenia wydatków jednorazowych i ostatnich rat subwencyj płatnych w roku zeszłym.		29.011 „
„ „	VII.	„Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe“ *więcej* o . . . . . głównie z powodu wyższych wydatków na żandarmeryę o 39.163 K, wstawienia 50.000 K na umorzenie zaciągnąć się mającej pożyczki na kolonię poprawczą w Przedzielnicy, tudzież innych mniejszych różnic.	109.698 „	
„ „	VIII.	„Komunikacya“ *więcej* o . . . . z powodu podwyższenia kredytów na przyszłe ukrajowienie dróg powiatowych i gminnych I. kl. o kwotę 345.342 K i preliminowania na ten sam cel w dziale *C*) nowego kredytu w kwocie 400.000 K, wreszcie z powodu podwyższenia kredytu na konserwacyę dróg kraj. o 200.000 K.	966.142 „	
„ „	IX.	„Budowy wodne i melioracye“ *mniej* o z powodu obniżenia wydatku w dziale *B*) „Wykonanie budowli wodnych“ o 466.277 K, gdyż część ustaw melioracyjnych, na podstawie których wstawiono przypadające raty do budżetu roku 1910 nie uzyskały dotąd sankcyi, zatem kredyty r. 1910, przeniesione będą do r. 1911, a podwyższenia wydatku w dziale *A*) „Studya przygotowawcze“ o 5.000 K.		461.277 „
„ „	X.	„Rolnictwo“ *więcej* o . . . . . z powodu podwyższenia wydatków w działach: *A*) „Krajowe zakłady rolnicze“ o 62.395 K, *B*) „Wydatki na ogólne cele rolnicze“ o 11.500 K, *C*) „Wydatki na podniesienie hodowli i gospodarstwa nabiałowego“ o 31.400 K, *D*) „Na podniesienie innych gałęzi gospodarstwa krajowego“ o 6.134 K, *F*) „Na organizacyę spółek kredytowych wśród ludności rolni-	83.236 „	
		Do przeniesienia . .	3,178.457 K	500.280 K

			więcej	*mniej*
		Z przeniesienia . .	3,178.457 K	500.280 K
		czej“ o 19.096 K, *G*) „Włości rentowe“ o 8.000 K, a obniżenia wydatku w dziale *H*) „Zapobieganie klęskom elementarnym“ o 54.589 K.		
W rubryce	XI.	„Górnictwo“ *mniej* o . . . . . głównie z powodu zapreliminowania niższych kosztów utrzymania krajowych zbiorników naftowych.		1.470 „
„	„ XII.	„Przemysł i rękodzieła“ *więcej* o . głównie z powodu podwyższenia wydatków w działach: *B*) „Krajowe szkoły zawodowe“ o 87.238 K, *C*) „Szkoły zawodowe i warsztaty przez kraj subwencyonowane“ o 7.242 K, *F*) „Subwencye dla zakładów przemysłowych“ o 127.678 K, a obniżenia wydatków w działach: *A*) „Szkoły przemysłowe uzupełniające“ o 3.529 K, *D*) „Szkoły handlowe“ o 5.000 K, *G*) „Stypendya i zasiłki na cele przemysłowe“ o 73.000 K.	140.829 „	
„	„ XIII.	„Długi krajowe“ *mniej* o . . . . z powodu opuszczenia wydatków w sumie 883.327 K na oprocentowanie pożyczek zasiągniętych z galicyjskiego funduszu propinacyjnego na pokrycie niedoborów funduszu krajowego od r. 1906—1909 a wstawienia natomiast rat w sumie 764.100 K na amortyzacyę nowych $4^1/_2\,\%$ pożyczek, zaciągniętych w Banku krajowym na pokrycie niedoboru budżetu funduszu krajowego w r. 1910 i na udotowanie Banku przemysłowego, tudzież podwyższenia kredytu o 25.000 K na opłatę odsetek biernych od chwilowych pożyczek, wreszcie o 10.023 K na opłatę odsetek od pożyczki zaciągniętej na ewakuacyą zamku królewskiego na Wawelu.		84.944 „
„	„ XIV.	„Pensye emerytalne, zaopatrzenia i dary z łaski“ *mniej* o . . . . głównie z powodu opuszczenia jednorazowych darów z łaski.		1.132 „
„	„ XV.	„Opłaty konsumcyjne“ *więcej* o . . głównie z powodu zapreliminowania wydatku 2,250.000 K na wypłatę bonifikacyi dla 37 miast, 28.000 K na komisye szacunkowe i 100.000 K na koszta administracyi powiatowej.	2,395.000 „	
„	„ XVI.	„Rozmaite“ *mniej* o . . . . . z powodu opuszczenia wydatków: w kwocie 185.358 K na opłatę 78% dodatku krajowego do podatku zarobkowego opłacanego do końca roku 1910 przez c. k. galicyjski fundusz		285.058 „
		Do przeniesienia . .	5,714.286 K	872.884 K

			więcej	*mniej*
		Z przeniesienia . .	5,714.286 K	872.884 K
		propinacyjny i 100.000 K na bonifikacyę powiatów za ubytek dochodów opłacanych do końca r. 1897 z c. k. galic. funduszu propinacyjnego.		
		Wogóle preliminuje się na r. 1911 w *wydatkach: więcej* o	5,714.286 K	
		mniej o		872.884 K
		w rezultacie preliminuje się na rok 1911 wydatki *większe* o	4,841.402 K	

B) W dochodach.

W rubryce	II.	„Zarząd“ *więcej* o . . . . . głównie z powodu wstawienia dochodu ze zwrotów za personal w krajowych warsztatach betonowych.	8.534 K	
„ „	III.	„Sprawy zdrowotne“ *więcej* o . . głównie z powodu preliminowania wyższych dochodów od szpitala lwowskiego o 35.753 K, od zakładu kulparkowskiego o 110.251 K i od szpitala św. Łazarza w Krakowie o 28.214 K.	177.258 „	
„ „	V.	„Oświata i sztuka“ *więcej* o . . . głównie z powodu zwiększenia się dochodów funduszu szkolnego krajowego o 13.221 K i krajowego funduszu szkolnego emerytalnego o 105.5 6 K.	118.787 „	
„ „	VII.	„Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe“ *więcej* o . . . . . z powodu podwyższenia dochodów żandarmeryi o 12.779 K i koszar krajowych o 2.493 K.	15.272 „	
„ „	VIII.	„Komunikacye“ *więcej* o . . . . głównie z powodu podwyższenia czynszów z myt o 100.000 K i kilku subwencyj z c. k. Skarbu państwa.	170.102 „	
„ „	IX.	„Budowy wodne i melioracye“ *mniej* o z powodu obniżenia dochodów w dziale A) „Studya przygotowawcze“ o 49.702 K i w dziale B), wykonanie budowli wodnych datków na popieranie ustawowych przedsiębiorstw melioracyjnych o 300.986 K, (analogicznie do wyjaśnienia danego przy rubr. IX. wydatków) a natomiast podwyższenia w powyższym dziale dochodu z pożyczki na regulacyę rzek karpackich o 67.207 K. tudzież zasiłków na konserwacyę publicznych robót melioracyjnych o 17.000 K.		305.334 K
„ „	X.	„Rolnictwo“ *więcej* o . . . . . głównie wskutek podwyższenia dochodów ze szkół rolniczych ogółem	51.070 „	
		Do przeniesienia . .	541.023 K	305.334 K

			więcej	*mniej*
		Z przeniesienia . .	541.023 K	305.334 K
		o 38.668 K, biura patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek o 20.000 K, tudzież subwencyi z c. k. Skarbu państwa dla Spółek mleczarskich o 10.000 K, — a opuszczenia subwencyi z c. k. Skarbu państwa na inwestycye dublańskie w kwocie 20.600 K gdyż ostatnią ratę tej subwencyi preliminowano w r. 1910.		
W rubryce	XI.	„Górnictwo“ *mniej* o . . . . . z krajowych zbiorników naftowych.		10.631 „
„ „	XII.	„Przemysł i rękodzieła“ *więcej* o . głównie z powodu wyższych dochodów ze szkół zawodowych krajowych o 25.632 K tudzież subwencyonowanych o 5.000 K.	32.150 „	
„ „	XIII.	„Długi krajowe“ *więcej* o . . . . głównie z powodu zapreliminowania wyższego dochodu z odsetek od pieniędzy chwilowo lokowanych.	49.508 „	
„ „	XV.	„Opłaty konsumcyjne“ *więcej* o . . z powodu zapreliminowania podwyższonego dochodu z opłat konsumcyjnych od piwa i wina z 1·70 K na 8 K o 6,250.000 K i z nowych opłat szynkarskich 7,000.000 K, i innych drobnych różnic.	13,257.500 „	
„ „	XVI.	„Rozmaite“ *więcej* o . . . . . głównie z powodu podwyższenia bonifikacyi z c. k. Skarbu państwa za zrzeczenie się dodatków do podatków osobisto dochodowych o 500.000 K. tudzież dochodu z odsetek zwłoki od dodatków krajowych o 10.000 K, a opuszczenia bonifikacyi z galicyjskiego funduszu propinacyjnego dla kraju i powiatów w kwocie 400.000 K z powodu wygaśnięcia prawa propinacyi z końcem r. 1910.	106.000 „	
„ „	XVII.	„Dodatki do podatków“ *więcej* o . z powodów niżej podanych.	3,406.049 „	
		Wogóle preliminuje się w dochodach na r. 1911		
		więcej o.	17.392.230 K	
		mniej o		315.965 K
		w rezultacie preliminuje się na r. 1911 *dochody wyższe* o.	17,076.265 K	

Wedle preliminarza państwowego na rok 1911. dołączonego do Rubr. XVII. jako alegat, podatki państwowe, od których ma być pobierany dodatek krajowy, wynoszą jak następuje:

I.	Podatek gruntowy	8,560.000 K
II.	„ domowo-klasowy i domowo-czynszowy . . .	10,800.000 „
III.	„ 5% od domów wolnych od podatku czynszowego	730.000 „
IV.	„ zarobkowy i inne	6,647.077 „
	Razem . . .	26,737.077 K

zatem *wydatność jednego grosza* wypada na . . . 267.370 K

Gdy zaś rzeczywiście uzyskana wydatność jednego grosza w ostatnich trzech latach wynosiła:

w roku	1907	254.671 K
„ „	1908	269.878 „
„ „	1909	293.966 „
	razem . . .	818.515 K
	czyli przeciętnie	272.838 K

przeto uwzględniając, że rzeczywista wydatność grosza w ostatnich trzech latach była znacznie wyższą od obliczonej, — przyjmuje się okrągło . . . . . 270.000 „

t. j. o 10.000 K wyższą od wydatności przyjętej do budżetu na rok 1910, — czyli ogół podatków państwowych w roku 1911 na 27,000.000 K.

Wydział krajowy zaznacza zarazem, że przyjął w tym roku wydatność grosza dodatków na 270.000 K na podstawie przecięcia z ostatnich lat trzech, pomimo że wydatność wypadająca z kwoty podatków państwowych wynosi tylko 267.370 K.

W zamieszczonem niżej obliczeniu dodatków, uwzględnia Wydział krajowy różnicę wynikającą z ustawy z dnia 31. lipca 1894, o ulgach w wymiarze dodatków do podatków w mieście Krakowie i powiatach krakowskim i chrzanowskim z powodu konwersyi długu indemnizacyjnego.

Nadto przyjmuje Wydział krajowy w tem obliczeniu na podstawie 3-letniego przecięcia stosunek rozdziału dodatków krajowych na:

Galicyę wschodnią i zachodnią w wysokości	89·1%
Wielkie Księstwo Krakowskie „ „	10·9%

Obliczone w ten sposób dodatki, *przy podwyższeniu o 10 groszy dodatków*, od sumy podatków 27,000.000 K przyniosą:

1. *Od podatku gruntowego i domowych w kwocie 20,287.558 K:*
   - *a)* 89·1% na Galicyę wschodnią i zachodnią t. j. od 18,076.214 K 82 g . . . . . 14,822.495 K
   - *b)* 10·9% na Wielkie Księstwo Krakowskie t. j. od 2,211.344 K po 77 g . . . . . 1,702.735 „
2. *Od podatku zarobkowego i innych w kwocie 6,712.442 K:*
   - *a)* 89·1% na Galicyę wschodnią i zachodnią t. j. od 5,980.786 K po 88 g . . . . . 5,263.092 „
   - *b)* 10·9% na Wielkie Księstwo Krakowskie t. j. od 731.656 K po 83 g . . . . . 607.274 „

Ogółem . . . 22,395.596 K

Gdy zaś do sumy tej dodamy preliminowane w niniejszym projekcie budżetu dochody własne w kwocie . . . . . 39,179.349 „

wyniosą ogółem całe dochody w roku 1911 sumę . . . . . 61,574.945 K
a w porównaniu z preliminowanymi wydatkami . . . . . 63,104.458 „

okaże się *niedobór* w kwocie . . . . . 1,529.513 K
do pokrycia w sposób wyżej wskazany.

Na zasadzie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

I. **Wysoki Sejm raczy uchwalić** przedłożony preliminarz funduszu krajowego na rok 1911, wraz ze specyalnymi preliminarzami zakładów, dołączonymi jako alegaty pojedynczych rubryk.

II. **Wysoki Sejm raczy uchwalić:**

1. Na pokrycie niedoboru funduszu krajowego w roku 1911, pobierany będzie dodatek do państwowych podatków bezpośrednich, a mianowicie:

a) dodatek do państwowego podatku gruntowego, do państwowego podatku domowo-czynszowego, domowo-klasowego i 5% podatków od domów wolnych po **82 g** od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków;

b) dodatek do państwowych bezpośrednich podatków osobistych wprowadzonych ustawą z dnia 25. października 1896 Dz. u. p. Nr. 220, z wyjątkiem podatku osobisto-dochodowego, w wysokości po . . . . . 88 g od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków.

2. Opodatkowani w mieście Krakowie, tudzież w powiatach krakowskim i chrzanowskim, opłacać będą dodatek do podatków w ustępie 1. *ad a)* wymienionych w w wysokości po . . . . . 77 g zaś do podatków w tymże ustępie *ad b)* wymienionych po . . . . . 83 g

3. Kwoty przyzwolone na rok 1911 w rubrykach i pozycyach wydatków budżetu funduszu krajowego, jakoteż wszystkich zakładów krajowych, będą wydawane tylko na cele oznaczone w poszczególnych rubrykach i pozycyach, a to osobno w dziale wydatków zwyczajnych, osobno w dziale nadzwyczajnych.

Przenoszenie zaoszczędzeń dozwolone jest tylko przy następujących pozycyach funduszu krajowego:

a) w rubryce I między pozycyami 5, 6 i 7 i między pozycyą 8 i 10;

b) w rubryce II. między literami *a, d, e, f* pozycyi 18, oraz między pozycyą 17 (na dyurna urzędu pośrednictwa pracy), a rubryką XVI. pozycyą 9 (wydatki rzeczowe Urzędu pośrednictwa pracy);

c) w rubryce VIII., między pozycyami 6 i 7 tudzież między pozycyami 11, 12, 13 i 14;

d) w rubryce X., między pozycyami 30*c* i 32, dalej 35, 41 i 42, dalej w należących do tej rubryki budżetach szkół rolniczych, szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, szkoły mleczarskiej w Rzeszowie, szkoły ogrodniczej w Tarnowie, Wulce Kapitańskiej i zakładu sadowniczego w Zaleszczykach, między wszystkiemi pozycyami każdej rubryki zwyczajnych wydatków tych zakładów, wreszcie między pozycyami 96 *b* (1—8) i poz. 96 (*ad* 12);

e) w rubryce XI., między pozycyami 1, 2 i 6;

f) w rubryce XII., między pozycyami 105 i 187; 173, 175, 177 i 178, wreszcie między pozycyami działów A, B, C i E, w granicach każdego z tych działów z osobna i tylko w wydatkach zwyczajnych.

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby z niezużytej pożyczki z r. 1909 w kwocie 3,709.805 K pozostawił w rachunku roku 1910 kwotę 2,089.376 K, a do rachunku roku 1911 przeniósł kwotę 1,620.429 K.

Z Rady Wydziału Krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

Badeni, w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Władysław Jahl, w. r.

Członek Wydziału kraj.

Sumaryusz preliminarza

BUDŻETU KRAJOWEGO

na rok

1911

i porównanie z budżetem uchwalonym na rok 1910.

Sumaryusz budżetu krajowego na rok 1911 i porównanie kwot

Liczba rubryki	Poszczególnienie	Prelimi- zwyczajne Korony
	Wydatki.	
I.	Reprezentacya kraju	194.250
II.	Zarząd	2,386.427
III.	Sprawy zdrowotne	6,411.815
IV.	Dobroczynność	66.578
V.	Oświata i sztuka	24,778.915
VI.	Pomniki historyczne	64.836
VII.	Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe	1,109.363
VIII.	Komunikacye	5,419.109
IX	Budowy wodne i melioracye	8,962.344
X.	Rolnictwo	2,763.734
XI.	Górnictwo	247.569
XII.	Przemysł i rękodzieła	1,424.075
XIII.	Długi krajowe	3,793.942
XIV.	Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski	347.323
XV.	Opłaty konsumcyjne	2,428.000
XVI.	Rozmaite	194.712
	Suma wydatków	60,592.992
	Dochody.	
I.	Reprezentacya kraju	50
II.	Zarząd	366.442
III.	Sprawy zdrowotne	2,537.294
IV.	Dobroczynność	—
V.	Oświata i sztuka	4,186.867
VI.	Pomniki historyczne	100.550
VII.	Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe	447.308
VIII.	Komunikacye	683.642
IX.	Budowy wodne i melioracye	5,722.366
X.	Rolnictwo	1,004.919
XI.	Górnictwo	212.619
XII.	Przemysł i rękodzieła	576.074
XIII.	Długi krajowe	164.668
XIV.	Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski	50.000
XV.	Opłaty konsumcyjne	21,210.000
XVI.	Rozmaite	1,708.500
	Suma dochodów własnych	38,971.299
XVII.	Dodatki do podatków od ogólnej sumy podatków 27,000.000 K (wydatność 1 grosza = 270.000 K) a mianowicie:	
	1. od podatku gruntowego i domowych w sumie 20,287.558 K:	
	a) 89·1% na Galicyę wsch. i zach. t. j. od 18,076.214 K po 82 g = 14,822.495 K	
	b) 10·9% na W. Ks. Krakowskie t. j. od 2,211.344 K po 77 g = 1,702.735 „	
	2. od podatku zarobkowego i innych podatków w sumie 6,712.442 K:	
	a) 89·1% na Galicyę wsch. i zach. t. j. od 5,980.786 K po 88 g = 5,263.092 „	
	b) 10·9% na W. Ks. Krakowskie t. j. od 731.656 K po 83 g = 607.274 „	22,395.596
	Ogólna suma dochodów	61,366.895
	W porównaniu z wydatkami	
	Pozostaje do pokrycia **niedobór**	

preliminowanych na rok 1911 z budżetem uchwalonym na rok 1910.

nuje się na rok 1911		Na rok 1910 uchwalono razem	Na rok 1911 preliminuje się zatem ogółem		Uwaga
nadzwyczajne	Razem		*więcej*	*mniej*	
Korony					
—	194.250	167.000	27.250	—	
13.000	2,399.427	2,239.233	160.194	—	
256.045	6,667.860	6,358.905	308.955	—	
41.825	108.403	118.395	—	9.992	
506.920	25,285.835	23,762.853	1,522.982	—	
268.489	333.325	362.336	—	29.011	
53.762	1,163.125	1,053.427	109.698	—	
667.060	6,086.169	5,120.027	966.142	—	
—	8,962.344	9,423.621	—	461.277	
266.763	3,030 497	2,947.261	83.236	—	
—	247.569	249.039	—	1.470	
437.602	1,861.677	1,720.848	140.829	—	
—	3,793.942	3,878.886	—	84.944	
—	347.323	348.455	—	1.132	
—	2,428.000	33.000	2,395.000	—	
—	194.712	479.770	—	285.058	
2,511.466	63,104.458	58,263.056	5,714.286	872.884	
			4,841.402		
—	50	50	—	—	
—	366.442	357.908	8.534	—	
17.080	2,554.374	2,377.116	177.258	—	
—	—	—	—		
—	4,186.867	4,068.080	118.787	—	
—	100.550	100.550	—	—	
—	447.308	432.036	15.272	—	
150.300	833.942	663.840	170.102	—	
—	5,722.366	6,027.700	—	305.334	
39.000	1,043.919	992.849	51.070	—	
—	212.619	223.250	—	10.631	
1.670	577.744	545.594	32.150	—	
—	164.668	115.160	49.508	—	
—	50.000	50.000	—	—	
—	21,210.000	7,952.500	13,257.500	—	
—	1,708.500	1,602.500	106.000	—	
208.050	39,179.349	25,509.133	13,986.181	315.965	
—	22,395.596	18,989.547	3,406.049	—	
208.050	61,574.945	44,498.680	17,392.230	315.965	
	63,104.458	58,263.056	17,076.265		
	1,529.513	**13,764.376**			

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1911.

Rubryka I.

Reprezentacya kraju.

LW. 72.328/1910.

I. Związkowa drukarnia we Lwowie, ulica Lindego l. 4.

Fundusz krajowy. Rubryka I. Reprezentacya kraju.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
I.		**REPREZENTACYA KRAJU.**			
		Wydatki.			
	1	Koszta podróży p. p. posłów	12.000	—	—
	2	Dyety p. p. posłów	72.000	—	—
	3	Koszta druków	75.000	—	—
	4	Spisywanie sprawozdań	20.000	—	—
	5	Pisarze dzienni	1.400	—	—
	6	Remuneracye urzędników Wydziału krajowego, za dodatkowe zatrudnienie podczas Sejmu	2.400	—	—
	7	Służba	3.000	—	—
	8	Opał	4.000	—	—
	9	Zapuszczanie i mycie podłóg	250	—	—
	10	Potrzeby kancelaryjne	2.000	—	—
	11	Na uzupełnienie biblioteki sejmowej . .	1.000	—	—
	12	Rozmaite drobne wydatki	1.200	—	—
		Suma wydatków . .	194.250	—	194.250
		Dochody.			
	1	Dochody ze sprzedaży druków sejmowych	50	—	50

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
18.958	9.500	*Więcej* o 2.500 K na podstawie przeciętnej wynikłości z 3 lat ostatnich, wynoszącej 12.666 K.
102.781	72.000	
91.469	60.000	*Więcej* o 15.000 K z powodu zwiększonych kosztów na ruskie druki sejmowe i na podstawie przecięcia z trzech lat ostatnich.
33.746	12.000	*Więcej* o 8.000 K } stosownie do przeciętnej wynikłości z trzech lat ostatnich.
1.717	1.300	*Więcej* o 100 K }
2.400	2.400	
5.731	2.600	*Więcej* o 400 K } stosownie do przeciętnej wynikłości z trzech lat ostatnich.
4.607	3.000	*Więcej* o 1.000 K }
293	200	*Więcej* o 50 K ze względu na przeciętną wynikłość z trzech lat ostatnich wynoszącą 228 K i ze względu na wynik z roku 1909.
1.891	2.000	
1.000	1.000	
1.202	1.000	Preliminuje się *więcej* o 200 K stosownie do wyniku z r. 1909.
265.795	167.000	
112	50	

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1911.

Rubryka II.

Zarząd.

LW. 93.678/1910.

I. Związkowa drukarnia we Lwowie, ulica Lindego l. 4.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.		**ZARZĄD.**			
		Wydatki.			
		A) Kierownictwo.			
	1	Marszałek krajowy . . . . 12.000 K i dodatek na reprezentacyę 8000 „	20.000	—	—
	2	Sześciu Członków Wydziału krajowego po 12.000 K.	72.000	—	—
	3	Zastępcy Członków Wydziału krajowego.	4000	—	—
			96.000	—	96.000
		B) Biura Wydziału krajowego.			
	4	Oddział konceptowy.			
		a) Płace i dodatki aktywalne.			
		6 radców, płaca po 6.400 K . 38.400 K dodatek aktyw. po 1.472 „ . 8.832 „	47.232	—	—
		8 sekretarzy, płaca po 4.800 „ . 38.400 K dodatek aktyw. po 1.288 „ . 10.304 „	48.704	—	—
		8 wicesekr., płaca po 3.600 „ . 28.800 K dodatek aktyw. po 1.104 „ . 8.832 „	37.632	—	—
		8 adjunktów, płaca po 2.800 „ . 22.400 K dodatek aktyw. po 960 „ . 7.680 „	30.080	—	—
		8 koncepistów, pł. po 2.200 „ . 17.600 K dodatek aktyw. po 768 „ . 6.144 „	23.744	—	—
		4 praktykantów, adjuta po 1.400 K . .	5.600	—	—
		4 „ „ „ 1.200 „ . .	4.800	—	—
			197.792	—	197.792
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie . . .	2.678	—	2.678
			200.470	—	200.470
	5	Oddział melioracyjny.			
		a) Płace i dodatki aktywalne.			
		Dyrektor płaca . . . . . 6.400 K dodatek aktywalny . . . 1.472 „	7.872	—	—
		Zastępca dyrektora, płaca . . 4.800 K dodatek aktywalny . . . 1.288 „	6.088	—	—
		Do przeniesienia . .	13.960 296.470	— —	— 296.470

Preliminarz na rok 1911

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
—	20.000	
—	72.000	
—	4.000	
94.000	96.000	
—	47.232	
—	48.704	
—	37.632	
—	30.080	
—	23.744	
—	5.600	
—	4.800	
160 720	197.792	
3.502	5.259	*Mniej* o 2.581 K stosownie do przypadających w r. 1911 dodatków do płacy.
164.222	203 051	
—	7.872	
—	6.088	
—	13.960	
258.222	299.051	

Fundusz krajowy. Rubryka II. Zarząd.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
				Korony		
II.	5	Z przeniesienia . .		296.470	—	296.470
				13.960	—	—
		18 starszych inżynierów, płaca po 4.800 K	86.400 K			
		dodatki aktywalne:				
		dla 14 we Lwowie i w Krakowie po 1.288 K .	19.320 „			
		„ 1 w Stanisławowie . .	966 „			
		„ 1 w Tarnobrzegu . .	805 „			
		„ 1 w Mielcu	805 „	108.296	—	—
		Referent administracyjno-prawny, płaca	6.400 K			
		dodatek aktywalny . .	1.472 „	7.872	—	—
		18 inżynierów I. klasy, płaca po 3.600 K . . .	64.800 K			
		dodatki aktywalne:				
		dla 14 we Lwowie i 1 w Krakowie po 1.104 K .	16.560 „			
		„ 3 na prowincyi po 966 „	2.898 „	84.258	—	—
		30 inżynierów II. klasy, płaca po 2.800 K	84.000 K			
		dodatki aktywalne:				
		dla 29 we Lwowie po 960 K	27.840 „			
		„ 1 na prowincyi . . .	840 „	112.680	—	—
		30 inżynierów-adjunktów, płaca po 2.200 K	66.000 K			
		dodatek aktyw. po 768 K .	23.040 „	89 040	—	—
		2 praktykantów technicznych, adjuta po 1.400 K		2.800	—	—
		3 instruktorów fachowych dla kultury torfowisk:				
		1 w IX. randze płaca po. . . 2.800 K dodatek aktyw. 960 „	3.760 K			
		2 w X. randze płaca po 2.200 K 4.400 K dodatki aktyw. po 768 K . . 1 536 „	5 936 „	9.696	—	—
		Suma poz. 5 *a*) . .		428.602	—	428.602
		Do przeniesienia . .		428.602	—	428.602
				296.470	—	296.470

Preliminarz na rok 1911

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
258.222	299.051	
—	13.960	
—	102.208	
—	7.872	
—	79.416	
—	105.280	
—	77.168	
—	2.800	
—	5.936	
341.232	394 640	Wydatek *większy* o 33.962 K z powodu pomnożenia etatu biura melioracyjnego o 1 starszego inżyniera, 1 inżyniera I. klasy, 2 inżynierów II. klasy i 2 inżynierów adjunktów, w myśl uzasadnienia w sprawozdaniu Wydziału krajowego o melioracyach. Nadto w myśl uchwały sejmowej z 4. lutego 1910 wstawia się pobory dla 3 instruktorów fachowych dla kultury torfowisk a to jednego w randze IX., a dwóch w randze X.
341.232 258.222	394.640 299.051	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.	5	Z przeniesienia . .	296.470	—	296.470
			428.602	—	428.602
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie . . .	18.320	—	18.320
		c) Na podróże naukowe dla inżynierów biura melioracyjnego celem przestudyowania zbiorników wody w górach.	—	—	—
		d) Na stypendya dla słuchaczy wydziału hydrotechnicznego	2.000	—	2.000
		e) Utrzymanie służby dozorców meliora cyjnych i wynagrodzenie przez 5 miesięcy zimowych przy pracach biurowych dla:			
		10 konduktorów III. klasy po 100 K miesięcznie . 5.000 K			
		22 dozorców melioracyjnych po 90 K miesięcznie . 9.900 „			
		63 dozorców drenarskich po 75 K miesięcznie . . 23.625 „			
		29 ukończonych uczniów drenarskich po 60 K miesięcznie (przez 2 miesiące) 3.480 „	42.005	—	42.005
		Suma poz. 5 *a)—e)* .	490.927	—	490.927
	6	Oddział techniczno-drogowy.			
		a) Płace i dodatki aktywalne.			
		Dyrektor, płaca . . . . . 6.400 K dodatek aktywalny. . . 1.472 „	7.872	—	—
		Zastępca dyrektora, płaca . . 4.800 K dodatek aktywalny. . . 1.288 „	6.088	—	—
		8 starszych inżynierów, płaca po 4.800 K . . . . . 38.400 K dodatek aktyw. po 1.288 K 10.304 „	48.704	—	—
		14 inżynierów I. klasy, płaca po 3.600 K . . . . . 50.400 K dodatki aktywalne: dla 6 po 1.104 K . . . 6.624 „ „ 5 „ 966 „ . . . . 4 830 „ „ 3 „ 828 „ . . . . 2 484 „	64.338	—	—
		Do przeniesienia . .	127.002 787.397	— —	— 787.397

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
258.222	299.051	
341.232	394.640	
15.980	19.394	*Mniej* o 1.074 K stosownie do przypadających na r. 1911 dodatków do płacy.
5.000	5.000	Nic się nie preliminuje na r. 1911, z powodu dyspozycyjnego kredytu pozostałego z r. 1910 (LW. 60.221/1910).
2.000	2.000	
48.553	38.075	Wedle rzeczywistego stanu personalu w roku 1910.
412.765	459.109	
—	7 872	
—	6.088	
—	42.616	
—	59.910	
—	116.486	
670.987	758.160	

Fundusz krajowy. Rubryka II. Zarząd

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
					Korony	
II.	6	Z przeniesienia . . .		787.397	—	787.397
				127.002	—	—
		14 inżynierów II. klasy, płaca po 2.800 K	39.200 K			
		dodatki aktywalne: dla 12 po 960 K . . .	11.520 „			
		„ 2 „ 600 „ . . .	1.200 „	51.920	—	—
		14 inżynierów-adjunktów, płaca po 2.200 K	30.800 K			
		dodatek aktyw. po 768 K .	10.752 „	41.552	—	—
		2 praktykantów technicznych, adjutum po 2.000 K		4 000	—	—
		1 praktykant techniczny, adjutum . .		1.400	—	—
		1 „ „ „ . .		1 200	—	—
		Asystent manipulacyjny, płaca.	1.600 K			
		dodatek aktywalny . .	576 „	2.176	—	—
		12 konduktorów drog. starszych, płaca po 2.000 K . . .	24.000 K			
		dodatki aktywalne po 450 K	5.400 „	29.400	—	—
		12 konduktorów I. klasy, płaca po 1.800 K	21.600 K			
		dodatki aktywalne po 350 K	4.200 „	25.800	—	—
		13 konduktorów II. klasy, płaca po 1.600 K	20.800 K			
		dodatki aktywalne po 250 K	3.250 „	24.050	—	—
		15 konduktorów III. klasy, płaca po 1.400 K	21.000 K			
		dodatki aktywalne po 150 K	2 250 „	23.250	—	—
				331.750	—	331 750
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie . . .		17.766	—	17.766
				349.516	—	349.516
		Do przeniesienia . .		1,136.913	—	1,136.913

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
670.987	758.160	
—	116.486	
—	48.520	
—	38.584	
—	4.000	
—	1.400	
—	1.200	
—	2.176	
—	24.500	
—	21.500	
—	18.500	
—	18.600	
271.522	295.466	Preliminuje się *więcej* o 36.284 K z powodu wstawienia wydatku na 14 osób, o które należy powiększyć etat Oddziału techniczno-drogowego wskutek zamierzonego w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 13. października 1909 ukrajowienia w r. 1911 500 km. dróg powiatowych i gminnych (LW. 58.924/1910), a mianowicie o: 1 starszego inżyniera, 1 inżyniera I. klasy, 1 inżyniera II. klasy, 1 inżyniera adjunkta, 2 starszych konduktorów, 2 konduktorów I. klasy, 3 konduktorów II. klasy i 3 konduktorów III. klasy, ogólnym kosztem . . 36.644 K natomiast zniżenia dodatku aktywalnego dla jednego inżyniera II. kl. przeniesionego na prowincyę o . . . . . 360 „ różnica zatem j. w. o 36.284 K
14.116	16.793	*Więcej* o 973 K stosownie do przypadających w r. 1911 dodatków do płacy.
285.638	312.259	
956.625	1,070.419	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.		Z przeniesienia . .	1,136.913	—	1,136.913
	7	Oddział kolejowy.			
		a) Płace i dodatki aktywalne.			
		Dyrektor, płaca . . . . . 6.400 K dodatek aktywalny . . 1.472 „	7.872	—	—
		Zastępca dyrektora, płaca . . 4.800 K dodatek aktywalny . . 1.288 „	6.088	—	—
		3 starszych inżynierów, płaca po 4.800 K . . . . 14.400 K dodatek aktyw. po 1.288 K 3.864 „	18.264	—	—
		4 inżynierów I. klasy, płaca po 3.600 K . . . . . 14.400 K dodatek aktyw. po 1.104 K 4.416 „	18.816	—	—
		7 inżynierów II. klasy, płaca po 2.800 K . . . . 19.600 K dodatek aktywal. po 960 K 6.720 „	26.320	—	—
		11 inżynierów adjunktów, płaca po 2.200 K . . . . . 24.200 K dodatek aktywal. po 768 K 8.448 „	32.648	—	—
		Radca, płaca . . . . . 6.400 K dodatek aktywalny . . 1.472 „	7.872	—	—
		Sekretarz, płaca . . . . . 4.800 K dodatek aktywalny . . 1.288 „	6.088	—	—
		Adjunkt konceptowy, płaca . 2.800 K dodatek aktywalny . . 960 „	3.760	—	—
		Koncepista, płaca . . . . 2 200 K dodatek aktywalny . . 768 „	2.968	—	—
		Konsulent dla spraw taryfowych i komercyalnych, płaca . 3.600 K dodatek aktywalny . . 1.104 „	4.704	—	—
		Adjunkt rachunkowy, płaca . 2.800 K dodatek aktywalny . . 960 „	3.760	—	—
		Oficyał rachunkowy, płaca . . 2.200 K dodatek aktywalny . . 768 „	2.968	—	—
		Asystent rachunkowy, płaca . 1.600 K dodatek aktywalny . . 576 „	2 176	—	—
		Inspicyent-rysownik, płaca . . 1.600 K dodatek aktywalny . . 576 „	2.176	—	—
		Asystent manipulacyjny, płaca . 1.600 K dodatek aktywalny . . 576 „	2 176	—	—
		Do przeniesienia . .	148.656 1,136.913	— —	— 1,136 913

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość w roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
956.625	1,070.419	
—	7.872	
—	6.088	
—	18 264	
—	18.816	
—	26.320	
—	32.648	
—	7.872	
—	4.704	
—	3.760	
—	2.968	
—	4.704	
—	3.760	
—	2.968	
—	2.176	
—	2.176	
—	2.176	
—	147.272	
956.625	1,070.419	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.	7	Z przeniesienia . .	1,136.913	—	1,136.913
			148.656	—	—
		Woźny, płaca . . . . . 1.180 K dodatek aktywalny . . 472 „	1.652	—	—
			150.308	—	150.308
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie . .	6.068	—	—
		c) Koszta utrzymania personalu nieetatowego	28.000	—	—
			184.376	—	184.376
	8	Oddział rolniczy.			
		a) Płace i dodatki aktywalne.			
		1 radca, płaca . . . . . 6.400 K dodatek aktywalny . . 1.472 „	7 872	—	—
		1 wicesekretarz, płaca . . . 3.600 K dodatek aktywalny . . 1.104 „	4.704	—	—
			12.576	—	—
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie .	—	—	—
			12.576	—	12.576
	9	Oddział sanitarny.			
		a) Płace i dodatki aktywalne.			
		Inspektor szpitali: płaca . . . . . 6.400 K dodatek aktywalny . . . 1.472 „	7.872	—	—
		Zastępca krajowego inspektora szpitali, wynagrodzenie roczne	6.000	—	—
			13.872	—	—
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie .	—	—	—
		c) Koszta podróży dla inspektora szpitali .	2.400	—	—
			16.272	—	16.272
	10	Referent górniczy, remuneracya . . .	3.328	—	3.328
		Do przeniesienia . .	1,353.465	—	1,353.465

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
956.625	1,070.419	
—	147.272	
—	1.652	
—	148.924	Wydatek *większy* o 1.384 K z powodu zmiany posady wicesekretarza na posadę sekretarza. Nadto zmieniono etatową posadę adjunkta administracyjno-manipulacyjnego na równorzędną co do poborów posadę adjunkta konceptowego. (LW. 58.924/1910).
—	6.295	*Mniej* o 227 K stosownie do przypadających w r. 1911 dodatków do płacy.
—	28.000	
148.955	183.219	
—	7.872	
—	4.704	
4.704	12.576	
—	—	
4.704	12 576	
—	7.872	
—	6.000	
8.676	13.872	
696	—	
3.780	2.400	
13.152	16.272	
1.440	3.328	
1,124.876	1,285.814	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.		Z przeniesienia . .	1,353.465	—	1,353.465
	11	Oddział dla budownictwa.			
		Architekt z poborami inżyniera I. kl.:			
		a) płaca . . . . . 3.600 K			
		b) dodatek aktywalny . . . 1.104 „			
		c) bilet roczny kolejowy II. kl. 693 „			
		d) dyety (w miarę odbytych podróży) . . . . . 2.000 „	7.397	—	—
		Inżynier II. klasy dla mechaniki:			
		płaca . . . . . 2.800 K			
		dodatek aktywalny . . 960 „	3.760	—	—
		Pomocnik inżyniera, wynagrodzenie roczne . . . . . 3.000 K			
		i bilet roczny kolejowy II. klasy . . . . . 693 „	3.693	—	—
			14 850	—	14.850
	12	Oddział rachunkowy.			
		a) Płace i dodatki aktywalne.			
		Dyrektor, płaca . . . . . 6.400 K			
		dodatek aktywalny . . 1.472 „	7.872	—	—
		Zastępca dyrektora, płaca . . 4.800 K			
		dodatek aktywalny . . 1.288 „	6.088	—	—
		12 rewidentów, płaca po 3.600 K 43.200 K			
		dodatek aktyw. po 1.104 „ 13.248 „	56.448	—	—
		14 adjunktów, płaca po 2.800 K 39.200 K			
		dodatek aktyw. po 960 K. 13.440 „	52.640	—	—
		Archiwista, płaca . . . . 2.200 K			
		dodatek aktywalny . . . 768 „	2.968	—	—
		Protokolista, płaca . . . . 2.200 K			
		dodatek aktywalny . . . 768 „	2.968	—	—
		12 oficyałów, płaca po 2.200 K 26.400 K			
		dodatek aktyw. po 768 K . 9.216 „	35.616	—	—
		14 asystentów, płaca po 1.600 K 22.400 K			
		dodatek aktyw. po 576 K . 8.064 „	30.464	—	—
		14 praktykantów pł. po 1.200 K 16.800 K			
		dodatek aktyw. po 576 K . 8.064 „	24.864	—	—
		12 aplikantów, adjutum po 1.200 K . .	14.400	—	—
		Woźny, płaca . . . . . 1.390 K			
		dodatek aktywalny . . . 556 „	1.946	—	—
		Do przeniesienia . .	236.274	—	—
			1,368.315	—	1,368.315

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1,124.876	1,285 814	
—	7.397	
—	3.760	
—	3.693	
9.963	14.850	
—	7.872	
—	6.088	
—	56.448	
—	52.640	
—	2.968	
—	2.968	
—	35.616	
—	30.464	
—	24.864	
—	14.400	
—	1.884	*Więcej* o 62 K wskutek podwyżki spowodowanej regulacyą poborów woźnych (LW. 123.908/1908).
211.158	236.212	
1,134.839	1,300.664	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.		Z przeniesienia . .	1,368.315	—	1,368.315
			236.274	—	—
	12	Lustrator rachunkowy dla szpitali powszechnych:			
		a) płaca . . . . . 3.600 K			
		b) dodatek aktywalny . . . 1.104 „			
		c) bilet roczny kolejowy II. kl. 693 „			
		d) ryczałt na fiakry i inne wydatki połączone z wyjazdami 500 „	5 897	—	—
			242 171	—	242.171
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie . .	8.317	—	8.317
			250.488	—	250.488
	13	Oddział kasowy.			
		a) Płace i dodatki aktywalne.			
		Dyrektor, płaca . . . . . 6.400 K			
		dodatek aktywalny . . 1.472 „	7.872	—	—
		Zastępca dyrektora, płaca . . 4.800 K			
		dodatek aktywalny . . 1.288 „	6.088	—	—
		Kontrolor, płaca . . . . . 3.600 K			
		dodatek aktywalny . . 1.104 „	4.704	—	—
		Kasyer, płaca. . . . . 3.600 K			
		dodatek aktywalny . . 1.104 „	4.704	—	—
		2 adjunktów, płaca po 2.800 K 5.600 K			
		dodatek aktywalny po 960 „ 1.920 „	7.520	—	—
		2 oficyałów, płaca po 2.200 K. 4.400 K			
		dodatek aktywalny po 768 K 1.536 „	5 936	—	—
		2 asystentów, płaca po 1.600 K 3.200 K			
		dodatek aktywalny po 576 „ 1.152 „	4 352	—	—
		2 praktykantów, pł. po 1.200 K 2.400 K			
		dodatek aktywalny po 576 „ 1.152 „	3.552	—	—
		1 aplikant — adjutum	1.200	—	—
		2 woźnych, płaca po 1.200 K . 2.400 K			
		dodatek aktywalny po 480 K 960 „	3.360	—	—
			49.288	—	49.288
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie . .	818	—	—
			50.106	—	50.106
		Do przeniesienia . .	1,668.909	—	1,668.909

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1,134.839	1,300.664	
211.158	236.212	
—	5.897	
211.158	242.109	
6.996	8.818	*Mniej* o 501 K stosownie do przypadających w r. 1911 dodatków do płacy.
218.154	250.927	
—	7.872	
—	6.088	
—	4.704	
—	4.704	
—	7.520	
—	5.936	
—	4.352	
—	3.552	
—	1.200	
—	3.360	
47.808	49.288	
200	552	*Więcej* o 266 K stosownie do przypadających w r. 1911 dodatków do płacy.
48 008	49.840	
1,401.001	1,601.431	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.		Z przeniesienia . .	1,668.909	—	1,668.909
	14	Oddział manipulacyjny.			
		a) Płace i dodatki aktywalne.			
		Dyrektor, płaca	4.800	—	—
		Archiwista, płaca . . . . 3.600 K dodatek aktywalny . . 1.104 „	4.704	—	—
		Ekspedytor, płaca . . . . 2.800 K dodatek aktywalny . . 960 „	3.760	—	—
		Zastępca archiwisty, płaca . . 2.800 K dodatek aktywalny . . . 960 „	3.760	—	—
		Protokolista, płaca . . . . 2.800 K dodatek aktywalny . . . 960 „	3.760	—	—
		6 kancelistów, płaca po 2.200 K 13.200 K dodatek aktyw. po 768 K . 4.608 „	17.808	—	—
		6 asystentów, płaca po 1.600 K 9.600 K dodatek aktyw. po 576 K . 3.456 „	13.056	—	—
		6 pisarzy, płaca po 1.200 K . 7.200 K dodatek aktyw. po 576 K . 3.456 „	10 656	—	—
		6 aplikantów, adjutum po 1.200 K . .	7.200	—	—
		Odźwierny, płaca . . . . . 1.600 K dodatek aktywalny (połowa) 320 „	1.920	—	—
		Portyer, płaca . . . . . 1.180 K dodatek aktywalny (połowa) 236 „	1.416	—	—
		5 woźnych, z tego dla: 3-ch płaca po . . 900 K 2.700 K dodatek aktywalny po . . 360 „ 1.080 „ 3.780 K dla 1-go: *a)* płaca do 25/3 z rocznych . . 1.000 K 236 K od 26/3 z rocznych . . 1.110 „ 848 „ *b)* dod. aktyw. do 25/3 z rocznych . . 400 „ 95 „ od 26/3 z rocznych . . 444 „ 339 „ 1.518 „			
		Do przeniesienia . 5.298 K	72.840 1,668.909	— —	72.840 1,668.909

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1,401.001	1,601.431	
—	4.800	
—	4.704	
—	3.760	
—	3.760	
—	3.760	
—	17.808	
—	13.056	
—	10.656	
—	7.200	
—	1.920	
—	1.416	
62.558	72.840	
1,401.001	1,601.431	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.	14	Z przeniesienia . 5.298 K	1,668.909	—	1,668.909
			72 840	—	72.840
		dla 1-go: *a)* płaca do 27/10 z rocznych . . 1.000 K 825 K od 28/10 z rocznych . . 1.110 „ 194 „ *b)* dod. aktyw. do 27/10 z rocznych . . 400 „ 330 „ od 28/10 z rocznych . . 444 „ 78 „ 1.427 „	6.725		—
			79.565	—	—
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie . .	3.648	—	—
			83.213		83.213
	15	Oddział statystyczny.			
		Naczelnik oddziału, płaca	5.600	—	—
		Wicesekretarz, płaca . . . 3.600 K dodatek aktywalny . . 1.104 „	4.704	—	—
			10.304	—	10.304
	16	Oddział dla poboru opłaty szynkarskiej i opłaty konsumcyjnej od piwa.			
		Radca, płaca . . . . . 6.400 K dodatek aktywalny . . 1.472 „	7.872	—	—
		Wicesekretarz, płaca . . . 3.600 K dodatek aktywalny . . 1.104 „	4.704	—	—
		Referent pomocniczy	2.000	—	—
		Rewident rachunkowy, płaca . 3.600 K dodatek aktywalny . . 1.104 „	4.704	—	—
		Urzędnik pomocniczy	2.400	—	—
		Oficyał, płaca . . . . . 2.200 K dodatek aktywalny . . 768 „	2.968	—	—
		2 kontrolorów po 1.800 K	3.600	—	—
		2 kontystów ksiąg propinacyjn. po 1.800 K	3.600	—	—
		4 kontystów i prowadzących szkontro po 1.500 K	6 000	—	—
		7 kontystów po 1.200 K	8.400	—	—
		Dyurna rachunkowe	25.000	—	—
		Kierownik oddziału manipulacyjnego .	1.800	—	—
		Dyurna manipulacyjne	8 000	—	—
		2 sług kancelaryjnych	1.400	—	—
			82.448	—	82.448
		Do przeniesienia . .	1,844.874	—	1,844.874

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1,401.001	1,601.431	
62.558	72.840	
—	6.580	*Więcej* o 145 wskutek podwyżki spowodowanej regulacyą poborów woźnych (LW. 123.900/1909).
—	79.420	
3.541	4.043	*Mniej* o 395 K stosownie do przypadających w r. 1911 dodatków do płacy.
66.099	83.463	
—	5.600	
—	4 704	
9.527	10.304	
23.469	28.100	Preliminuje się *więcej* o 54.348 K na nowy personal biura poboru opłaty szynkarskiej. Uzasadnienie w osobnem sprawozdaniu Dep. II.
23.469	28.100	
1,500.096	1,723.298	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.		Z przeniesienia . .	1,844.874	—	1,844.874
	17	**Urzędy pośrednictwa pracy.**			
		A) Urzędnicy konceptowi:			
		1 wicesekretarz, płaca . . . 3.600 K dodatek aktywalny . . . 1.104 „	4.704	—	—
		1 adjunkt, płaca . . . . . 2.800 K dodatek aktywalny . . . 960 „	3.760	—	—
		14 koncepistów, płace po 2.200 K 30.800 K dodatki aktywalne 768 „ 8.160 „	38.960	—	—
		13 asystentów, płace po 1.600 K 20.800 K dodatki aktywalne . . . 5.472 „	26.272	—	—
		B) Urzędnicy rachunkowi:			
		1 asystent, płaca . . . . 1.600 K dodatek aktywalny . . . 576 „	2.176	—	—
		C) Urzędnicy manipulacyjni:			
		1 pisarz, płaca . . . . . 1.200 K dodatek aktywalny . . . 576 „	1.776	—	—
		D) Ryczałt na dyurna	28.816	—	—
			106.464	—	106.464
	18	**Dyurna.**			
		a) dla oddziału konceptowego . . .	8.760	—	—
		b) „ „ melioracyjnego: *α)* 2 dyetaryuszy w biurze centralnem . . . 2.920 K *β)* ryczałt na rysownika w ekspozyturze krakowskiej . . . . . 960 „	3.880	—	—
		c) dla oddziału techniczno-drogowego.	8.900	—	—
		d) „ „ rachunkowego . . .	61.977	—	—
		Do przeniesienia . .	83.517 1,951.338	— —	— 1,951.338

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1,500 096	1,723.298	
—	4.704	
—	3.760	
—	38.960	
—	26.272	
—	2.176	
—	1.776	
—	28.816	
7.721	106.464	
10.163	8.784	*Więcej* o 24 K wedle faktycznego stanu w chwili układania preliminarza.
1.168	3.880	
11.210	7.000	*Więcej* o 1.900 K z powodów podanych w wyjaśnieniu do pozycyi 6 wydatków (LW. 58 924/1910).
52.487	52.487	Wobec ciągłego wzrostu czynności w oddziale rachunkowym z powodu zwiększonych agend w dziale drogowym, melioracyjnym, szpitalnym itd., oraz corocznego przybywania nowych funduszów, zachodzi potrzeba powiększenia sił w tym oddziale. — Z uwagi jednak, że w roku zeszłym uchwalił Sejm pomnożenie etatu urzędników rachunkowych, przeto w bieżącym roku proponuje się tylko powiększenie obecnego stanu dyetaryuszy o sześciu nowych, za wynagrodzeniem po 3 K 20 g. Po doświadczeniu zrobionem w ciągu roku 1911 weźmie Wydział krajowy pod rozwagę czy i o ile pomnożenie etatu urzędników oddziału rachunkowego okaże się potrzebne.
75.028	72.151	
1,507.817	1,829.762	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.	18	Z przeniesienia . .	1.951 338	—	1,951.338
			83.517	—	—
		e) dla oddziału statystycznego . . .	5.000	—	—
		f) „ „ manipulacyjnego . .	51.267	—	—
			139.784	—	139.784
	19	**Zasługi.**			
		23 stróżów, z tego dla 21 po 700 K, jednego 820 K i jednego 940 K, tudzież zastępcy woźnego 830 K . .	17.290	—	17.290
	20	**Emolumenta.**			
		a) dyrektor kancelaryi na fiakra . .	100	—	—
		b) „ „ 48 m³ drzewa opałowego à 10 K 50 g	504	—	—
		c) ubranie dla odźwiernego i 9 woźnych po 100 K, tudzież dla zastępcy woźnego 60 K	1.060	—	—
		d) ubranie dla portyera	200	—	—
		e) opał dla odźwiernego 12 m³ drzewa i dla portyera 10 m³ drzewa . . .	231	—	—
		f) dodatki osobiste i funkcyjne:			
		1. dla dyrektora biura kolejowego, Kułakowskiego . . . 6.000 K			
		2. dla lustratora szpitali Jana Jasińskiego . . 900 „			
		3. dla zast. dyrektora biura melioracyjnego Jankowskiego Józefa . . . 800 „			
		4. dla zast. dyrektora biura oddziału techniczno-drogowego Jankowskiego Kazimierza . . . . 800 „			
		5. dla inżyniera drogowego Barancewicza . . . 300 „			
		6. dla konsulenta taryfowego w biurze kolejowem Chodkiewicza . . 400 „			
		Do przeniesienia . 9.200 K	2.095	—	—
			2,108.412	—	2,108.412

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1,507.817	1,829.762	
75.028	72.151	
8.778	5.000	
47 617	47.617	Z powodu zwiększonych czynności, wstawiono do kredytu uchwalonego na r. 1910 w kwocie . . . 47.617 K pobory dla 4 nowych dyetaryuszy za wynagrodzeniem po 2 K 50 g dziennie t. j. . . 3 650 „ razem przeto . . 51.267 K
131 423	124.768	
17.170	15.890	*Więcej* o 1 400 K na dwóch nowych stróżów z powodu donajęcia ubikacyj w nowo kupionej kamienicy dla Banku krajowego.
100	100	
504	504	
1.000	1.060	
192	200	
231	231	
2.027	2.095	
1,656 410	1,970.420	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.	20	Z przeniesienia . 9.200 K	2,108.412	—	2,108.412
			2.095	—	—
		7. dla adjunkta rachunkowego Wronowskiego . 400 „			
		8. dla rewidenta rachunkowego Natallego . . 56 „			
		9. dla inżyniera I. klasy biura melioracyjnego Rożańskiego . . . . 400 „			
		10. dla zastępcy dyrektora biura kolejowego Marcinkiewicza . . . . 3.000 „			
		11. dla praktykanta oddziału techn.-drogowego Jakubika (LW. 145.441/1909) 360 „	13.416	—	—
		aż do ukończenia regulacyi stacyi klimatycznej w Brzuchowicach.			
		g) Utrzymanie ekspozytur krajowego biura melioracyjnego i biur inżynierów sekcyjnych dla konserwacyi robót publicznych:			
		w Krakowie . . . . . 1.500 K			
		w Tarnowie . . . . . 700 „			
		w Jarosławiu . . . . 700 „			
		w Stanisławowie . . . 850 „			
		w Rzeszowie . . . . 800 „			
		biura 4 inżynierów sekcyjnych dla konserwacyi po 500 K . . . . . 2.000 „	6 550	—	—
		Suma pozycyi 20 .	22.061	—	22.061
	21	**Remuneracye.**			
		a) Rzecznik prawny za zastępstwo . .	9.000	—	—
		b) Za zastępstwo prawne Wydziału krajowego wobec c. k. Trybunału administracyjnego i Trybunału państwa .	1.200	—	—
		c) Tłumacze	1.900	—	—
		Do przeniesienia . .	12.100	—	—
			2,130.373	—	2,130.373

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1,656.410	1,970 420	
2.027	2.095	
12.176	10.656	*Więcej* o 2.760 K z powodu zapreliminowania nowych dodatków osobistych pod poz. 9—11 w łącznej sumie . 3.770 K a natomiast opuszczenia dodatków, które wskutek awansu lub spensyonowania interesowanych skończyły się z końcem r. 1910 . . 1.000 „ Różnica j. w. o . . 2.760 K
5.664	5.900	*Więcej* o 650 K dla expozytury w Stanisławowie z powodu podwyższonego czynszu najmu i kosztu opału (LW. 16.439/1910), oraz dla jednego nowego inżyniera sekcyjnego dla konserwacyi w kwocie 500 K.
19.867	18 651	
10.520	9.000	
1.360	1.200	
1.968	1.900	
13.848	12.100	
1,676.277	1,989.071	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.	21	Z przeniesienia . .	2,130.373	—	2,130.373
			12.100	—	—
		d) Urzędnicy, dyurniści i słudzy Wydziału krajowego:			
		oddziału melioracyjnego 6.000 K			
		„ techniczno-drogowego . . 8.900 „			
		„ kolejowego . 4.000 „			
		innych oddziałów . . 8.000 „	26.900		—
			39.000	—	39.000
	22	**Koszta podróży i dyety wogóle** . . .	20.000	—	20 000
	23	**Zaliczki na płace dla urzędników i służby.**			
		a) zwyczajne: ogólne . . . 37.000 K			
		oddział techniczno-drogowy 6.000 „			
		oddz. kolejowy 5.000 „			
		oddział melioracyjny . . 2.000 „	50.000	—	—
		b) nadzwyczajne	—	—	—
			50 000	—	50.000
	24	**Pokrycie połowy należytości stemplowych** od dekretów nominacyjnych urzędników krajowych.	9.000	—	9.000
	25	**Potrzeby kancelaryjne.**			
		a) Wydawnictwo rozporządzeń krajowych	11.000	—	—
		b) Sprawienie i odnowienie sprzętów .	5.000	—	—
		Do przeniesienia . .	16.000	—	—
			2,248.373	—	2,248.373

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1,676.277	1,989.071	
13.848	12.100	
19.000	23.000	*Więcej* o 3.900 K a mianowicie: 1 900 K z powodu zwiększenia personalu techniczno-drogowego o 14 osób, w myśl uchwały Wydziału krajowego (LW. 58.924/1910) oraz podwyższenie kredytu na remuneracye ogólne o 2.000 K.
32.848	35.100	
19.382	20.000	
41.416	50.000	
—	—	
41.416	50.000	
8.870	9.000	
8.780	11.000	
5.500	3.000	Wynikłości wynosiły: w roku 1907 . . 2.118 K „ „ 1908 . . 7.214 „ „ „ 1909 . . 5.500 „ 14.832 K przeciętnie . . . . 4.944 „ preliminuje się okrągło . 5.000 „
14 280	14.000	
1,778.793	2,103.171	

Fundusz krajowy. Rubryka II. Zarząd.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.	25	Z przeniesienia . .	2,248 373	—	2,248.373
		c) Potrzeby do pisania i rysowania .	16.000	—	—
		d) Papier do druków, druk ksiąg i wzorów	9.000	—	—
		e) Oprawa ksiąg i druków	8.600	—	—
		f) Opał	2.700	—	—
		g) Utrzymanie biblioteki	20.000	—	—
		h) Rozmaite pomniejsze	3.500	—	—
			10.000	—	—
			69.800	—	69.800
		Do przeniesienia . .	2,318.173	—	2,318.173

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1,778.793	2 103.171	
14.280	14.000	
10.554	8.000	Wynikłości wynosiły: w roku 1907 . . 7.774 K; „ „ 1908 . . 8.686 „; „ „ 1909 . . 10.554 „ 27.014 K; przeciętnie . . . . 9.004 „; preliminuje się okrągło . 9.000 „
10.986	7.000	Wynikłości wynosiły: w roku 1907 . . 5.564 K; „ „ 1908 . . 9.126 „; „ „ 1909 . . 10.986 „ 25.676 K; przeciętnie . . . . 8.559 „; preliminuje się okrągło . 8.600 „
2.695	2.000	Wynikłości wynosiły: w roku 1907 . . 1.964 K; „ „ 1908 . . 3.225 „; „ „ 1909 . . 2.695 „ 7.884 K; przeciętnie . . . . 2.628 „; preliminuje się okrągło . 2.700 „
20.194	18.000	Wynikłości wynosiły: w roku 1907 . . 13.207 K; „ „ 1908 . . 17.876 „; „ „ 1909 . . 20.194 „ 51.277 K; przeciętnie . . . . 17.092 „; ze względu jednak na wynik roku 1909 preliminuje się 20.000 K, zwłaszcza, że przybyły nowe ubikacye do opalania.
3.968	3.000	Wynikłości wynosiły: w roku 1907 . . 3.415 K; „ „ 1908 . . 3.002 „; „ „ 1909 . . 3.968 „ 10.385 K; przeciętnie . . . . 3.462 „; preliminuje się okrągło . 3.500 „
11.023	7.000	Wynikłości wynosiły: w roku 1907 . . 6.554 K; „ „ 1908 . . 8.875 „; „ „ 1909 . . 11.023 „ 26.452 K; przeciętnie . . . . 8.817 „; ze względu na wynik roku 1909 preliminuje się 10.000 K.
73.700	59.000	
1,852.493	2,162.171	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.		Z przeniesienia . .	2,318.173	—	2,318.173
	26	**Gmach sejmowy.**			
		a) Maszynista, płaca . . . 1.440 K 2 dodatki pięcioletnie po 100 K. . . . . 200 „ 12 m³ drzewa opałowego . 126 „ 45 litrów nafty. . . . 18 „	1.784	—	—
		b) Kominiarz	988	—	—
		c) Froterowanie i zapuszczanie podłóg .	4.522	—	—
		d) Mycie podłóg	500	—	—
		e) Zgartywanie i wywóz śniegu . .	600	—	—
		f) Wywóz nieczystości	250	—	—
		g) Zabezpieczenie od ognia	520	—	—
		h) Podatek domowy i miejski czynszowy. . . . . 300 K tudzież należytość ekwiwalentowa za rok 1909 z VI-go dziesięciolecia 1901 do 1910 rocznie po . . . . . 135 „	435	—	—
		Do przeniesienia . .	9.599 2,318.173	— —	— 2,318.173

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1,852.493	2,162.171	
1.784	1.784	
927	988	
3.695	3 530	Preliminuje się *więcej* o 992 K z powodu wstawienia poboru szóstego frotera w kwocie 617 K i podwyższenia kosztów na zapuszczanie podłóg, masę do podłóg i froterowanie w nowo donajętych 20 pokojach w kamienicy Banku krajowego w kwocie 375 K, zatem razem o 992 K. Masa do podłóg, zapuszczanie etc. kosztowały w r. 1907 629 K, w r. 1908 1.007 K, w r. 1909 810 K, razem 2.446 K, przeciętnie 815 K. preliminuje się więc w zaokrągleniu 820 K, zaś na 6 froterów 3.702 K, razem więc 4.522 K.
687	350	Wynikłości wynosiły: w roku 1907 . . 270 K; „ „ 1908 . . 523 „; „ „ 1909 . . 687 „ — 1.480 K; przeciętnie . . . . 493 „; preliminuje się okrągło . 500 „
586	300	Wynikłości wynosiły: w roku 1907 . 776 K; „ „ 1908 . . 677 „; „ „ 1909 . . 586 „ — 2.039 K; przeciętnie . . . . 676 „; preliminuje się okrągło . 600 „
216	100	Wynikłości wynosiły: w roku 1907 . . 155 K; „ „ 1908 . . 328 „; „ „ 1909 . . 216 „ — 699 K; przeciętnie . . . . 233 „; preliminuje się okrągło . 250 „
454	520	
424	435	
8.773	8.007	
1,852.493	2,162.171	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.	26	Z przeniesienia . .	2,318.173	—	2 318.173
			9.599	—	—
		i) Utrzymanie skwerów koło gmachu sejmowego . . . . . 200 K tudzież wynagrodzenie ogrodnika . . . . . 100 „	300	—	—
		k) Konserwacya i adaptacya budynku i obejścia, koszta przekształcenia i urządzenia w gmachu, tudzież inne nieprzewidziane, zwyczajne	15.000	—	—
		nadzwyczajne . . .	—	5.000	—
		l) Stacya elektryczna w gmachu sejmowym, zwyczajne	20.000	—	—
		nadzwyczajne	—	8.000	—
		m) Opłata gminna za zużycie wody z wodociągu miejskiego	8.000	—	—
		n) Umorzenie pożyczki 160.000 K zaciągniętej na hipotekę gmachu sejmowego na budowę skrzydła tego gmachu dla biura melioracyjnego, XXX. i XXXI. rata: *a)* w kapitale . . . 3.080 K 74 g *β)* w 4% odsetkach . 5.006 „ 34 „ *γ)* 1/8 % na administracyę . . . . . 312 „ 92 „ *δ)* stempel do kwitu . 30 „ — „	8.430	—	—
		Do przeniesienia . .	61.329 2,318.273	13.000 —	— 2,318.273

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1,852.493	2,162.171	
8.773	8.007	
300	300	
37.292	12.000 15.500	Kredyt zwyczajny podwyższono o 3.000 K, albowiem dotychczasowy okazuje się od szeregu lat za mały. Gmach sejmowy bowiem wraz z dobudowanemi skrzydłami, wymaga z każdym rokiem większych wkładów. Kredyt zaś *nadzwyczajny* zniżono o 10.500 K, a wstawioną kwotę 5.000 K preliminuje się: *a)* na dalszą wymianę podłóg w gmachu sejmowym na II. piątrze 1.500 K, *b)* na dalsze lakierowanie wszystkich drzwi wewnątrz pokoi i niektórych drzwi zewnętrznych w klatce schodowej, w ubikacyach sejmowych i na parterze 2.000 K, *c)* na wyszamotowanie palenisk w kaloryferach pod salą sejmową i klatką schodową 1.000 K, *d)* na naprawę i okitowanie dachów szklanych nad salą sejmową i klatką schodową 500 K. (LW. 72.727/1910).
21.287 —	18.000 —	Kredyt zwyczajny podwyższono o 2.000 K, gdyż dotychczasowy już nie wystarcza. W wydatkach zaś *nadzwyczajnych* wstawiono 8.000 K, z których przypada: na zaprowadzenie światła elektrycznego na II. piątrze w ubikacyach Oddziału rachunkowego i mieszkaniu dyrektora kancelaryi wraz z nowym przewodem głównym w hali maszyn 5.500 K, a na naprawę motorów gazowych 2.500 K. (LW. 95.795/1910).
10.025	8.000	
8.430	8.430	Wedle planu umorzenia do LW. 52.093/1896 reszta dłużnego kapitału z końcem roku 1911 wyniesie 124.380 K 48 g.
86.107 1,852.493	70.237 2,162.171	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.	26	Z przeniesienia . .	2,318.273	—	2,318.273
			61.329	13.000	—
		o) Najem lokalu w gmachu krakowskiego Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń (II. piętro) na pomieszczenie biur 6.500 K, tudzież 5% podatek wodociągowy 325 K	6.825	—	—
			68.154	13.000	81.154
	26*a)*	Wydatki wedle zamknięcia rachunkowego z r. 1909, niedotyczące preliminarza na r. 1911	—	—	—
		Suma wydatków . .	2,386.427	13.000	2,399.427
		Dochody.			
	1	Subwencye z c. k. Skarbu państwa:			
		a) dla biura melioracyjnego	16.000	—	—
		b) na utrzymanie technika dla kultury i eksploatacyi torfowisk	2.000	—	—
	2	Zwroty poborów inżynierów krajowego biura melioracyjnego:			
		a) z funduszów przedsiębiorstw melioracyjnych:			
		3 starszych inżynierów: płaca po 4.800 K 14.400 K; dodatek aktyw. po 1.288 K. . 3.864 „ = 18.264 K			
		9 inżynierów I. klasy, płaca po 3.600 K . . 32.400 K; dodatek aktyw. po 1.104 K. . 9.936 „ = 42.336 „			
		17 inżynierów II. klasy (przez cały rok), płaca po 2.800 K. . 47.600 K; dodatek aktyw. po 960 K . . 16.320 „ = 63.920 „			
		Do przeniesienia . 124.520 K	18.000	—	—

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1,852.493	2,162.171	
86.107	70.237	
7.025	6.825	
93 132	77.062	
128	—	
1,945.753	2,239 233	
16.000	16.000	
2.000	2.000	
18.000	18.000	

Fundusz krajowy. Rubryka II. Zarząd

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie			Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
					Korony		
II.	2	Z przeniesienia . .		124.520 K	18.000	—	—
		4 inżynierów II. klasy (przez 9 miesięcy), płaca po 2.100 K . .	8.400 K				
		dodatek aktyw. po 720 K . .	2.880 „	11.280 „			
		10 inżynierów adjunktów (przez cały rok), płaca po 2.200 K . .	22.000 K				
		dodatek aktyw. po 768 K . .	7.680 „	29.680 „			
		7 inżynierów adjunktów (przez 9 miesięcy), płaca po 1.650 K .	11.550 K				
		dodatek aktyw. po 576 K . .	4.032 „	15.582 „	181.062	—	—
		b) z funduszu regulacyi rzek kanałowych:					
		1 starszy inżynier, płaca . .	4.800 K				
		dodatek aktyw.	1.288 „	6.088 K			
		3 inżynierów II. klasy, płaca po 2.800 K . . .	8.400 K				
		dodatek aktyw. po 960 K . .	2.880 „	11.280 „			
		8 inżynierów adjunktów, płaca po 2.200 K . .	17.600 K				
		dodatek aktyw. po 768 K . .	6.144 „	23.744 „	41.112	—	—
	3	Zwroty poborów urzędników krajowego biura kolejowego eksponowanych do kierownictwa budowy kolei lokalnych: Muszyna-Krynica, Drohobycz-Truskawiec i do ekspozytur trasowniczych			56.016	—	—
	4	Zwroty poborów urzędników biura drogowego, eksponowanych przy warsztatach betonowych i konserwacyi dróg			8.000	—	—
		Do przeniesienia . .			304.190	—	—

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
18.000	18.000	
141.180	179.676	*Więcej* o 1.386 K wedle obliczenia do LW. 90.261/1910.
33.565	41 112	
76.551	57.068	Preliminuje się dla kolei lokalnej Muszyna-Krynica 11.432 K „ „ „ Drohobycz Truskawiec 8.464 „ dla ekspozytur trasowniczych . . 36.120 „ Razem j. w. . . . 56 016 K
8.263	—	Zwroty te wykazywane w zamknięciach rachunkowych od kilku lat, wstawiono na podstawie wynikłości z r. 1909.
277.559	295.856	

Fundusz krajowy. Rubryka II. Zarząd.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II		Z przeniesienia . .	304.190	—	—
	5	Zwrot 50% wydatków personalnych w Urzędach pośrednictwa pracy we Lwowie i w Krakowie od reprezentacyi tychże miast	7.772	—	—
	6	Zwroty zaliczek od urzędników krajowych z płac	46.600	—	—
	7	Zwroty dyurn rachunkowych od funduszu propinacyjnego miast	4.180	—	—
	8	Dochód ze stacyi elektrycznej w gmachu sejmowym	3.000	—	—
	9	Sprzedaż książek i druków.	500	—	—
	10	Różne przygodne.	200	—	—
		Suma dochodów . .	366.442	—	366 442

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
277.559	295.856	
—	7.772	
51.040	46.600	Wynikłości wynosiły: w roku 1907 . . 46.186 K „ „ 1908 . . 43.195 „ „ „ 1909 . . 51.040 „ 140.421 K przeciętnie . . . . 46.807 K preliminuje się jak w r. 1910 46.600 „
4.180	4 180	
4.048	3.000	
747	300	Wynikłości wynosiły: w roku 1907 . . 646 K „ „ 1908 . . 1.651 „ „ „ 1909 . . 747 „ 3.044 K przeciętnie . . . . 1.015 „ ze względu jednak na niestałość tego rodzaju dochodu preliminuje się tylko 500 K.
89	200	
337.663	357.908	

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1911.

Rubryka III.

Sprawy zdrowotne.

Załączniki:

1. Preliminarz krajowego szpitala powszechnego we Lwowie . . . str. 13
2. „ „ Zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie. . „ 59
3. „ „ szpitala św. Łazarza w Krakowie . . . „ 85

LW. 92.000/1910.

I. Związkowa drukarnia we Lwowie, ulica Lindego l. 4.

Fundusz krajowy. Rubryka III. Sprawy zdrowotne

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
III.		**SPRAWY ZDROWOTNE.**			
		Wydatki.			
		I. Koszta leczenia ubogich chorych i wydatki na szpitale.			
	1	Koszta leczenia w szpitalach krajowych, prowincyonalnych i zagranicznych .	3,220.000	—	3,220.000
		Do przeniesienia . .	3,220.000	—	3,220.000

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
3,214.848	2,885.000	Wedle zamknięć rachunkowych wydatki tej pozycyi wynoszą:

	W latach			Razem	Przeciętnie
	1907	1908	1909		
	K	K	K	K	K
A) Koszta leczenia.					
Lwów, szpital powszechny	245.423	157.239	215.079	617.741	205.914
Kulparków zakład dla obłąkanych	467.269	564.127	726.520	1,757.916	585.972
Kraków, szpital św. Łazarza	380.739	282.479	331.598	994.816	331.605
Kraków, c. k. klinika .	12.473	33.379	38.620	84.472	28.157
Szpitale prowincyonalne w kraju	1,308.042	1,401.739	1,546.248	4,256.029	1,418.676
Zakład szczepień leczniczo-ochronnych przeciw wodowstrętowi Dr. O. Bujwida w Krakowie	—	13.915	4.913	18.828	6.276
Szpitale zagraniczne .	342.766	221.737	342.909	907.412	302.471
B) Koszta przewozu chorych, sprawdzanie taks aptekarskich, stemple, druki i inne	23.130	9.444	8.961	41.535	13.845
Razem . .	2,779.842	2,684.059	3,214.848	8,678.749	2,892.916

Na rok 1911 preliminuje się 3,220.000 K czyli o 335.000 K *więcej* niż na r. 1910 uchwalono, a od wyniku w r. 1909 o 5.152 K, a to w myśl sprawozdania Komisyi budżetowej o zamknięciach rachunkowych za r. 1900—1902, wedle którego w tej rubryce nie na podstawie przecięcia, lecz na podstawie wyniku ostatniego roku z uwzględnieniem normalnego wzrostu preliminować należy. Na normalny wzrost kosztów leczenia wpływa coroczne zwiększanie się dni leczenia, podwyższanie taks dziennych leczenia (w r. 1910 podwyższono znacznie taksy w 17 szpitalach prowincyonalnych i w wielu szpitalach i zakładach zagranicznych) wreszcie otwieranie nowych szpitali prowincyonalnych (w r. 1910 otworzono nowy szpital w Bóbrce, a szpital w Czortkowie zostanie niebawem otwarty).

3,214 848	2,885.000

Fundusz krajowy. Rubryka III. Sprawy zdrowotne.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
III.		Z przeniesienia . .	3,220.000	—	3,220.000
	2	Zapomogi na koszta leczenia w sanatoryach dla tuberkulicznie chorych .	12.000	—	12.000
	3	Koszta leczenia w Zakładzie szczepień leczniczo-ochronnych przeciw wodowstrętowi Dra O. Bujwida w Krakowie	15.000	—	15.000
	4	Krajowy szpital powszechny we Lwowie	1,002.032	58.519	1,060.551
	4*a)*	Szpital św. Zofii we Lwowie, na pokrycie deficytu administracyjnego . .	—	—	—
	4*b)*	Szpital św. Zofii we Lwowie, na urządzenie instalacyj dla oświetlenia elektrycznego, centralnego ogrzewania i t. d. w budynku kliniki pedyatrycznej	—	—	—
	5	Krajowy szpital powszechny we Lwowie, zwrot kosztów wiktu:			
		a) dla 24 SS. Miłosierdzia na kursie szkoły pielęgniarskiej . . 8.880 K			
		b) dla 10 frekfentantek na kursie położnictwa . . . . 336 „	9.216	—	9.216
	6	Krajowy zakład dla obłąkanych w Kulparkowie	999.165	56.147	1,055 312
	7	Krajowy szpital powszechny św. Łazarza w Krakowie	759.532	49.747	809.279
	8	Raty amortyzacyjne od części dalszej pożyczki 2,000.000 K, zaciągnąć się mającej na rachunek przyzwolonej przez Wysoki Sejm, uchwałą z dnia 12. października 1909 pożyczki 7,000.000 K na budowę zakładu dla obłąkanych w Kobierzynie	—	78.760	78.760
		Do przeniesienia . .	6,016.945	243.173	6,260.118

Preliminarz na rok 1911

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
3,214.848	2,885.000	
9.988	12.000	Jak na rok 1910 uchwalono.
—	15.000	
1,029.619	1,046.057	Wedle osobnego preliminarza, dołączonego jako alegat do niniejszej rubryki.
—	14.000	Odpadają jako wydatki jednorazowo na r. 1910 uchwalone.
—	30.156	
—	–	Pozycya nowa wstawiona w myśl uchwały Wydziału krajowego z dnia 1/7 1910 LW. 69.576/1910.
948.247	1,037 006	Wedle osobnych preliminarzy, dołączonych jako alegaty do niniejszej rubryki.
878.562	772.236	
—	125 000	Na rachunek przyznany uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 12. października 1909 pożyczki w sumie 7,000.000 K na budowę zakładu dla umysłowo chorych w Kobierzynie zaciągnięto w r. 1910 część pożyczki w $4^1/_2\,\%$ listach komunalnych Banku krajowego im wartości . 2,000.000 K w r. 1911 przypadnie zaciągnąć dalszą część pożyczki j. w. w kwocie . . . . . 2,000.000 „ Razem . . . 4,000.000 K
6,081.264	5,936.455	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
III.		Z przeniesienia . .	6,016.945	243.173	6,260.118
		Suma działu I. . .	6,016.945	243.173	6,260.118
		II. Koszta utrzymania podrzutków.			
	9	Koszta utrzymania podrzutków (wraz z utrzymaniem podrzutków we Lwowie) a więc w całym kraju i zagranicą	53.000	—	53 000
		III. Publiczna służba zdrowia.			
	10	Koszta podróży dla lekarzy okręgowych, oraz subwencye dla powiatów, na pokrycie przewyżki wydatków na płace ponad 1% podatków bezpośrednich, przypisanych do poboru w całym powiecie	125.000	—	125.000
	11	1/3 część kosztów lekarstw dla epidemicznie chorych	13.200	—	13.200
	12	Utrzymanie i odświeżanie krowianki .	24.000	—	24.000
	13	Koszta podróży i dyety lekarzy z powodu szczepienia ospy ochronnej . .	132.000	—	132.000
	14	Stypendya dla lekarzy na podróże naukowe, do rozporządzalności Wydziału krajowego	6.000	—	6.000
		Suma działu III .	300.200	—	300.200
		Do przeniesienia . .	6,370 145	243 173	6,613.318

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
6,081.264	5,936.455	
		Od powyższych pożyczek przypadają do zapłacenia następujące raty amortyzacyjne: 1. Od pożyczki zaciągniętej w r. 1910 raty płatne 1/10 1910, 1/4 i 1/10 1911 po 50.940 K w kwocie 152.820 K 2. Od pożyczki zaciągnąć się mającej w r. 1911 przypuszczalnie 1 rata płatna 1/10 1911 w kwocie . . . . . 50.940 „ Razem . . . 203 760 K Na pokrycie tych rat uchwalono w wydatkach rubryki III. pozycya 9 budżetu na r. 1910 kredyt w kwocie . . . . . 125.000 „ Pozostaje do pokrycia w r. 1911 preliminowana w niniejszej pozycyi reszta kredytu w kwocie . . . . . 78 760 K
6,081.264	5,936.455	
63.667	53.000	Jak na rok 1910 uchwalono.
110.004	120.000	Preliminuje się wydatek o 5.000 K *większy* niż na r. 1910, a to z powodu zamierzonego pomnożenia liczby okręgów sanitarnych w r. 1911 jak również z powodu wyższych żądań Wydziałów powiatowych o subwencyę (LW. 22.597/1910).
17.086	12.200	Koszta te wynosiły: w r. 1907 9.851 K, w r. 1908 12.590 K, w r. 1909 17.086 K, razem 39.527 K, przeciętnie 13.176 K, preliminuje się w zaokrągleniu 13.200 K.
24.000	24.000	Jak corocznie.
132.375	131.000	Koszta te wynosiły: w r. 1907 130.391 K, w r. 1908 133.251 K, w r. 1909 132.375 K, razem 396.017 K, przeciętnie 132.006 K, preliminuje się w zaokrągleniu 132.000 K.
6.000	6.000	Jak na r. 1910. uchwalono, stosownie do uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 12. marca 1907, którą upoważniono Wydział krajowy do wstawiania także w latach następnych po 600 K.
289.465	293.200	
6,434.396	6,282 655	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
III.		Z przeniesienia . .	6,370.145	243.173	6,613.318
		IV. Zasiłki dla Zakładów sanitarnych.			
	15	Szpitale SS. Miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole, Bursztynie, Przeworsku, Nowosiółkach i Maryampolu .	5.400	—	5.400
	16	Towarzystwo szpitalika św. Zofii we Lwowie, subwencya na utrzymanie kolonii leczniczej w Iwoniczu	3.200	—	3.200
	17	Szpital Komisyi klimatycznej w Zakopanem	600	—	600
	18	Na amortyzacye pożyczek zaciągnąć się mających na pokrycie udziałów funduszu krajowego i $^1/_3$ części udziałów c. k. Skarbu państwa w kosztach budowy szpitala powszechnego w Kosowie w efektywnej wysokości 100.580 K	—	12.872	12.872
	18*a)*	Na amortyzacyę pożyczki zaciągnąć się mającej na pokrycie udziału funduszu krajowego i $^1/_3$ części udziału c. k. Skarbu państwa w kosztach budowy szpitala powszechnego w Nadwórnie w efektywnej wysokości 167.148 K.	—	—	—
	19	Dla OO. Bonifratrów w Krakowie na amortyzacyę pożyczki 60.000 K, na dokończenie budowy szpitala w Krakowie (X. rata z 33-lecia, w myśl uchwały sejm. z 10. lipca 1902) . .	4.020	—	4.020
	19*a)*	Dla OO. Bonifratrów j. w. na częściowe pokrycie kosztów urządzenia w szpitalu	—	—	—
	19*b)*	Dla OO. Bonifratrów j. w. na ułatwienie zapłaty procentów od pożyczki . .	—	—	—
	20	Dla OO. Bonifratrów w Krakowie, celem ulżenia w kosztach utrzymania chorych	2.500	—	2.500
		Do przeniesienia . .	15 720 6,370.145	12.872 243.173	28.592 6,613.318

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
6,434.396	6,282.655	
3.600	4.500	Preliminuje się o 900 K *więcej* niż na r. 1910, a to na zasiłek dla szpitala SS. Miłosierdzia w Maryampolu (LW. 28.645/1910).
1.600	—	Preliminuje się subwencye za r. 1910 i na r. 1911 po 1.600 K w myśl uchwały Wydziału kraj. z dnia 25/6 1910. (LW. 73.930/1910).
600	600	Jak na r. 1910 uchwalono.
—	13.400	Preliminuje się ratę amortyzacyjną obliczoną przez Bank krajowy do LW. 77.240/1910 jako pożyczki spłacalnej w przeciągu 10-ciu lat.
—	18.680	Na wypadek potrzeby zaciągnięcia pożyczki w r. 1911 — pokryje raty amortyzacyjne kredyt r. 1910, w którym pożyczka nie zostanie jeszcze zrealizowana.
4.008	4.020	Jak na rok 1910 uchwalono.
1.000	—	Odpadają jako jednorazowo na r. 1909 uchwalone.
800	—	
2.500	2.500	Jak corocznie.
14.108	43.700	
6,434.396	6,282.665	

Fundusz krajowy. Rubryka III. Sprawy zdrowotne.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
III.		Z przeniesienia . .	6,370.145	243.173	6,613.318
			15 720	12.872	28.592
	21	Zakład św. Józefa dla chorych nieuleczalnych i wyzdrowieńców we Lwowie.	2.000	—	2.000
	22	Szpital izraelicki we Lwowie, celem ulżenia w kosztach utrzymania chorych	4.000	—	4.000
	23	Lecznica powszechna we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	2.500	—	2.500
	24	„Narodna licznycia“ we Lwowie, subwencya	2.000	—	2.000
	25	Kolonia lecznicza w Rymanowie . . .	1.000	—	1.000
	26	Kolonia lecznicza w Rabce, na utrzymanie dzieci w lecznicy	600	—	600
	27	Towarzystwo leczniczych kolonij wakacyjnych dla izraelickich dzieci szkolnych w Krakowie	500	—	500
	28	Towarzystwo ochotnicze ratunkowe we Lwowie	600	—	600
	29	Towarzystwo ochotnicze ratunkowe w Krakowie	600	—	600
	30	Towarzystwo hygieniczne we Lwowie, celem ułatwienia szerzenia zasad hygieny i dopomożenia w wydaniu „Przeglądu hygienicznego“	600	—	600
	31	Szpital dla matołków w Iwoniczu . .	2.000	—	2.000
	32	Na pokrycie połowy kosztów leczenia przetworami gruczołu tarczykowego matołków w powiecie nowotarskim i w zakładzie dla matołków ks. Podgórskiego w Iwoniczu	1.250	—	1.250
	33	Towarzystwo lekarskie w Krakowie . .	300	—	300
	34	Rada wyznaniowa gminy izraelickiej w Krakowie, celem ulżenia w utrzymaniu chorych	2 000	—	2.000
	35	Kuratorya szpitala izraelickiego w Samborze, celem ulżenia w utrzymaniu chorych	600	—	600
	36	Zarząd szpitala i przytuliska izraelickiego w Tarnopolu, celem ulżenia w utrzymaniu chorych	600	—	600
	37	Konwent Braci Miłosierdzia w Zebrzydowicach	600	—	600
		Do przeniesienia . .	37.470	12.872	50 342
			6,370.145	243.173	6,613.318

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
6 434.396	6,282.655	
14.108	43.700	
2 000	2.000	Jak corocznie.
4.000	4.000	
2.500	4.500	Preliminuje się jak corocznie 2.500 K, z wyłączeniem nadzwyczajnego kredytu 2.000 K, uchwalonego jednorazowo na rok 1910.
1.000	2.000	
1.000	1.000	
600	600	
500	500	Jak na rok 1910 uchwalono.
600	600	
600	600	
600	600	
2.000	2.000	
—	1.250	
300	300	
2.000	2.000	
600	600	Jak na rok 1910 uchwalono.
600	600	
600	600	
33.608	67.450	
6,434.396	6,282.655	

*

Fundusz krajowy. Rubryka III. Sprawy zdrowotne.

Liczba rubryki	Liczba pozycji	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
III.		Z przeniesienia . .	6,370.145	243.173	6,613.318
			37.470	12.872	50.342
	38	„Dom Zdrowia“ Bratniej pomocy, uczącej się młodzieży polskiej w Zakopanem	1.000	—	1.000
	38*a)*	Dom dla nieuleczalnych w Tarnowie (w zarządzie Stowarzyszenia pod wezwaniem św. Filomeny)	—	—	—
	39	Zarząd Towarzystwa „Zdrowie“, Stowarzyszenie dla piersiowo chorej młodzieży żydowskiej, szkół wyższych i średnich we Lwowie	200	—	200
	40	Stowarzyszenie dla zwalczania gruźlicy we Lwowie	3.000	—	3.000
	40*a)*	Szpital „Powiatowej Kasy chorych“ w Borysławiu	—	—	—
	40*b)*	Komitet krajowej wystawy hygieny szkolnej w Paryżu	—	—	—
		Suma działu IV. .	41.670	12.872	54 542
		Ogólna suma wydatków .	6,411.815	256 045	6,667.860
		Dochody.			
	1	Dochody krajowego szpitala powszechnego we Lwowie	782.515	—	782.515
	2	Dochody krajowego zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie	956.186	—	956.186
	3	Dochody krajowego szpitala św. Łazarza w Krakowie	612.473	—	612.473
	4	Zwroty zaliczek od szpitali powszechnych z rachunków kwartalnych . . .	85.000	—	85.000
	5	Zwroty od gmin za dawniejsze koszta leczenia	100	—	100
	6	Zwroty od szpitali powszechnych za sprawdzanie rachunków aptekarskich . .	1.020	—	1.020
	7	Zwroty od c. k. Skarbu państwa nadwyżki kosztów utrzymania chorych w klinikach *za lata ubiegłe* . . .	100.000	—	100.000
		Do przeniesienia . .	2,537.294	—	2,537.294

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
6,434.396	6,282.655	
33.608	67.450	
600	600	Podwyższa się kredyt o 400 K
10.000	–	Odpada, jako wydatek jednorazowy preliminowany na r. 1909.
200	200	Jak na rok 1910 uchwalono.
—	3.000	Pozostawia się począwszy od r. 1911 jako zwyczajny kredyt wskutek wzmagających się agend Stowarzyszenia.
—	1.000	Odpada jako wydatki jednorazowe preliminowane na r. 1910.
—	4.000	
44.408	76.250	
6,478.804	6,358 905	
602.960	746.762	Wedle osobnych preliminarzy, dołączonych jako alegaty do niniejszej rubryki.
916.768	845 935	
555.704	593.259	
94.657	74.000	Wynikłości wynosiły w r. 1907 81.095 K, w r. 1908 78.535 K, w r. 1909 94.657 K, razem 254.287 K, przeciętnie 84.762 K, preliminuje się w zaokrągleniu 85.000 K.
60	100	Jak na r. 1910 uchwalono.
947	1.020	
—	100.000	
2,171.096	2,361.076	

Fundusz krajowy. Rubryka III. Sprawy zdrowotne.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
III.		Z przeniesienia . .	2,537.294	—	2,537.294
	8	Zwrot od c. k. Skarbu państwa połowy rat amortyzacyjnej od pożyczki zaciągnąć się mającej przez fundusz krajowy, na pokrycie $^1/_3$ części udziału c. k. Skarbu państwa w kosztach budowy szpitala w Kosowie. . . .	—	6.436	6.436
	9	Zwrot od c. k. Skarbu państwa połowy raty amortyzacyjnej od pożyczki zaciągnąć się mającej przez fundusz krajowy, na pokrycie $^1/_3$ części udziału c. k. Skarbu państwa w kosztach budowy szpitala w Nadwórnej . . .	—	10.644	10.644
	9a)	Kredyt niezużyty (przenoszony od roku 1906) na pokrycie pierwszej raty amortyzacyjnej od zaciągnąć się mającej pożyczki na budowę szpitala w Kosowie (LW. 49.521/1910) . .	—	—	—
		Suma dochodów. .	2,537.294	17.080	2,554.374

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
2,171.096	2,361.076	
—	6 700	Preliminuje się odnośne dochody przypadające od c. k. Skarbu Państwa (vide poz. 20 i 21 wydatków).
—	9.340	
5.112	—	Odpada, jako nadzwyczajny dochód r. 1909.
2,176.208	2,377.116	

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

PRELIMINARZ

na rok

1911.

LW. 69576/1910.

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki	SUMARYUSZ	Wniosek na rok 1911. Fundusz: chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Szpitala św. Zofii	Kliniki pedyatrycznej	Razem
		Korony						
	Wydatki.							
I.	Płace i emolumenta etatowe	91.744	15 088	13.083	5.426	14.942	933	141.216
II.	Koszta utrzymania osób nieetatowych							
	1. zwyczajne	81.632	46.433	13.104	18.056	20.078	5.909	185.212
	2. **nadzwyczajne**	**540**	—	—	—	**180**	—	**720**
III.	Pensye i emerytury	31.180	—	1 792	—	—	—	32.972
IV.	Zaopatrzenia i dary z łaski	1.671	—	273	—	—	—	1.944
V.	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	90	70	20	20	—	—	200
VI.	Remuneracye i zapomogi	4.466	1.677	520	577	552	48	7.840
VII.	Koszta gospodarcze:							
	1. zwyczajne	162639	114887	34.013	49.210	26.571	8.139	395.459
	2. **nadzwyczajne**	**300**	**1.060**	—	—	**18.970**	—	**20.330**
VIII.	Koszta sanitarne:							
	1. zwyczajne	47.120	54.442	8.348	15.090	6.410	1.590	133.000
	2. **nadzwyczajne**	**2.380**	—	—	—	**480**	—	**2.860**
IX.	Koszta kancelaryjne	**2.**700	2.100	550	650	400	470	6.870
X.	Koszta kapliczne	216	192	48	72	60	12	600
XI.	Utrzymanie budynków:							
	1. zwyczajne	20.490	13.186	3 712	4.912	1.860	740	44.900
	2. **nadzwyczajne**	**4.609**	—	—	—	**30.000**	—	**34.609**
XII.	Odsetki od kapitałów dłużnych	3.520	—	—	—	—	—	3.520
XIII.	Podatki i daniny	1.188	972	270	270	52	8	2.760
XIV.	Rozmaite	6.261	1.382	828	615	454	65	9.605
XV.	Zapomogi dla położnic	—	—	14.000	—	—	—	14.000
XVI.	Koszta utrzymania dzieci na bezpłatnym oddziale położnic	—	—	100	—	—	—	100
XVII.	Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Zofii: 1. zwyczajne	—	—	—	—	—	—	—
	2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—	—	—
XVIII.	Spłata pożyczek	15.234	—	—	—	6.600	—	21.834
	Razem . 1. zwyczajne	470.151	250.429	90.661	94.898	77.979	17.914	1,002.032
	Razem . 2. **nadzwyczajne**	**7.829**	**1.060**	—	—	**49.630**	—	**58.519**
	Suma wydatków	477.980	251.489	90.661	94.898	127.609	17.914	1,060.551
		729.469 K.		185.559 K.		145.523 K.		

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
121.761	129.130	Porównanie sumaryczne kwot preliminowanych na rok 1911 z uchwalonemi na r. 1910.
125.618	134.198	**Wydatki** preliminowane na r. 1911 wynoszą: . . 1,060.551 K.
—	—	„ uchwalone „ „ 1910 wynosiły: . . 1,046.057 „
28.220	28.299	
978	2.031	preliminuje się zatem na rok 1911 *więcej* o kwotę . . . . . **14.494 K.**
—	200	a to: w rubr. I. ogółem *więcej* o 12.086 K.
6.465	7.240	„ „ II. „ „ „ 51.734 „
		„ „ III. „ „ „ 4.673 „
386.618	365.249	„ „ IV. „ *mniej* „ . . . 87 K.
41.612	**8 737**	„ „ VI. „ *więcej* „ 600 „
		„ „ VII. „ „ „ 41.803 „
125.430	130.377	„ „ VIII. „ „ „ 1.083 „
—	**4.400**	„ „ IX. „ „ „ 1.470 „
5.854	5.400	„ „ XI. „ „ „ 5.149 „
600	600	„ „ XIII. „ „ „ 1.260 „
		„ „ XIV. „ „ „ 3.127 „
41.681	41.300	„ „ XVII. „ *mniej* „ . . . 113.098 „
29.911	**33.060**	„ „ XVIII. „ *więcej* „ 4.694 „
3.520	3.520	Razem *więcej* o 127.679 K. *mniej* o 113.185 K.
2.699	1.500	
8.305	6.478	Z porównania *więcej* j. w. o **14.494** K.
14.532	14.000	**Dochody** preliminowane na rok 1911 wynoszą: . 782.515 K.
		„ uchwalone „ „ 1910 wynosiły: . 746.762 „
29	100	preliminuje się zetem na rok 1911 *więcej*
		o kwotę . . . . . **35.753** K.
36.000	70.868	a to w rubr. I. ogółem *więcej* o 3.640 K.
—	**42.230**	„ „ II. „ „ „ 11.000 „
49.786	17.140	„ „ III. „ „ „ 19.500 „
		„ „ IV. „ *mniej* „ . . . . 1.500 K.
958.096	957.630	„ „ V. „ „ „ . . . . 1.200 „
71.523	**88.427**	„ „ VI. „ *więcej* „ 4.313 „
		Razem *więcej* o 38.453 K. *mniej* o 2.700 K.
1,029.619	1,046.057	Z porównania *więcej* j. w. o **35.753** K.
		Wynik zatem na rok 1911 jest *korzystniejszy* o różnicę w kwocie: **21.259** K.
		a zgodny z różnicą niedoboru obu lat.

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki	SUMARYUSZ	Wniosek na rok 1911. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	szpitala św. Zofii	kliniki pedyatrycznej	Razem
		Korony						
	Dochody.							
I.	Dodatki	77.500	—	380	—	—	—	77.880
II.	Opłaty pośmiertne	37.000	—	—	—	—	—	37.000
III.	Zwroty kosztów leczenia	336.000	—	77.500	—	11.500	—	425.000
IV.	Dochody z realności	3.000	—	—	—	—	—	3.000
V.	Rozmaite	4.500	—	100	—	100	—	4.700
VI.	Subwencye i zwroty od c.k. Skarbu	159.952	—	55.723	—	19.260	—	234.935
	Suma dochodów	617.952	—	133.703	—	30.860	—	782.515
	W porównaniu z wydatkami	729.469	—	185.559	—	145.523	—	1,060.551
	Okazuje się **niedobór**	**111517**	—	**51.856**	—	**114663**	—	**278.036**

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
77.953	74.240	**Uwaga do preliminarza wogóle.**
39.421	26.000	
337.600	405.500	Wysoki Sejm uchwałą z dn. 25. listopada 1889 r. postanowił, ażeby rozdział dochodów i wydatków wspólnych przeprowadzono z pomocą dzielnika, na podstawie ilości dni leczenia na poszczególnych oddziałach szpitala wypośrodkowanego.
5.519	4.500	
3.251	5 900	
139.216	230 622	Na rok 1911 przyjęto wedle uchwały Wydziału krajowego 323.287 dni, a mianowicie:
602.960	746.762	
1,029.619	1,046.057	dla funduszu chorych 198.478 dni czyli 61%
		„ „ położnic 21.443 „ „ 7 „
		„ klinik ogólnych 42.975 „ „ 13 „
		„ kliniki położniczej 18.392 „ „ 6 „
		„ szpitala św. Zofii 36.499 „ „ 11 „
		„ kliniki pedyatrycznej 5.500 „ „ 2 „
426.659	299.295	Razem 323.287 dni czyli 100%
		i wedle tego dzielnika uskuteczniono rozdział wspólnych przypuszczalnych dochodów i wydatków, gdzie nie można było wstawić rzeczywistych potrzeb, lub zastosować innego dzielnika.

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	szpitala św. Zofii	kliniki pedyatrycznej	Razem
		Korony						
	Wydatki							
I.	**Płace i emolumenta etatowe.**							
1.	Dyrektor: *a*) płaca . . . 6.400 K. *b*) dodatek pięcioletni . 800 „ *c*) „ na opał i światło 420 „	2.615	2.491	610	914	838	152	7.620
2.	*a*) 6 prymaryuszów: *a*) płaca po 3.000 K. . 18.000 K. *β*) dod. pięciol. po 600 K. 4.800 „	22.800	—	—	—	—	—	22.800
	b) 2 prymaryuszów, płaca po 2.400 K.	—	—	—	—	4.800	—	4.800
3.	*a*) 2 profesorów, jako prymaryuszów dla okulistyki i położnictwa po 1.300 K. 2.600 K. *b*) profesor, jako prymaryusz dla szpitala św. Zofii . 1.200 „	1.300	—	1.300	—	1.200	—	3 800
4.	Kierownik oddziału chorób zakaźnych: *a*) płaca . . . 3.000 K. *b*) 2 dod. pięciol. po 600 K. 1.200 „	4.200	—	—	—	—	—	4.200
5.	Kierownik pracowni röntgenologicznej, płaca . . .	2.400	—	—	—	—	—	2.400
6.	Chemik, płaca . . .	2.400	—	—	—	—	—	2.400
7.	10 sekundaryuszów I. kl.: *a*) płaca po 1.600 K. . 16.000 K. *b*) dodatek na mieszkanie po 400 K. . . 4.000 „	18.000	—	2.000	—	—	—	20.000
8.	12 sekundaryuszów II. kl.: *a*) płaca po 1.400 K. . 16.800 K. *b*) dodatek na mieszkanie dla 9-ciu po 400 K. . 3.600 „	13.600	—	3.600	—	3.200	—	20.400
	Do przeniesienia .	67.315	2.491	7.510	914	10.038	152	88.420

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
7.620	7.620	Jak na rok 1910.
22.875	24.300	*Mniej* o 1.500 K, gdyż odpadają 3 dodatki pięcioletnie emerytowanego prymaryusza Dra Opolskiego w kwocie . . . 1.800 K natomiast wstawiono na uzupełnienie drugiego dodatku pięcioletniego Dra Wiczkowskiego . . . 300 „ Z porównania mniej o . 1.500 K.
—	—	W roku 1910 preliminowano w budżecie szpitala św. Zofii płace dla 2 prymaryuszów po 1.200 K. Na rok 1911 wstawia się płace po 2.400 K bez prawa do emerytury. Ogółem preliminuje się więcej o 2.400 K. — W sprawie tej przedkłada się osobne sprawozdanie.
2.600	2.600	Pozornie *więcej* o 1.200 K, wskutek przeniesienia do tej pozycyi z budżetu szpitala św. Zofii (Rubr. IV. poz. 11) płacy profesora jako prymaryusza szpitala św. Zofii.
3.600	3.600	*Więcej* o 600 K na przypadający od 1 stycznia 1911 drugi dodatek pięcioletni dla Dra. Arnolda.
—	—	Nowa posada, uchwalona przez Wydział krajowy, w której to sprawie przedkłada się osobne sprawozdanie.
2.400	2.400	Jak na rok 1910.
19.667	20.000	
16.575	18.000	Wstawiono pobory 2 sekundaryuszy, przeniesione z budżetu szpitala św. Zofii (Rubr. I. poz. 3) w kwocie 3.600 K., umniejszono zaś kredyt na reluta za mieszkanie o 1.200 K, ponieważ 3 lekarzy mieszka w szpitalu.
75.337	78.520	

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	szpitala św. Zofii	kliniki pedyatrycznej	Razem
		Korony						
I.	Z przeniesienia .	67.315	2.491	7.510	914	10.038	152	88.420
9	11 praktykantów lekarskich: *a)* adjutum po 600 K. . 6.600 K. *b)* na uzupełnienie adjutów po 200 K. rocznie po upływie każdego roku służby . . . 800 „	6.800	—	—	—	600	—	7.400
10	Akuszerka I. kl.: *a)* płaca . . . 800 K. *b)* dodatek pięcioletni . 80 „ *c)* wikt. . . . 600 „	—	—	1.480	—	—	—	1.480
11	Akuszerka II. kl.: *a)* płaca . . . 600 K. *b)* dodatek pięcioletni . 80 „ *c)* wikt . . . 600 „	—	—	1.280	—	—	—	1.280
12	2 kapelanów: *a)* płaca po 1.200 K. . 2.400 K. *b)* dodatek na mieszkanie po 400 K. 800 „	1.108	1.035	256	384	353	64	3.200
13	Rządca: *a)* płaca . . . . 2.800 K. *b)* dodatek pięcioletni . 400 „ *c)* wikt I. klasy . . 800 „ *d)* opał . . . 418 „ *e)* oświetlenie . . 70 „	1.625	1.382	359	538	494	90	4.488
14	2 oficyałów: *a)* płaca po 2.200 K. . 4.400 K. *b)* dodatki trzyletnie po 200 K. . . 400 „ *c)* dodatek aktywalny po 768 K. . . 1.536 „	2.201	2.100	485	728	696	126	6.336
15	3 asystentów: *a)* płaca po 1.600 K. . 4.800 K. *b)* dod. trzyletnie po 200 K . . . 300 „ *c)* dod. aktywalny dla 2-ch po 576 K. . . 1.152 „	2.270	2.006	457	706	688	125	6.252
16	Asystent w izbie przyjęcia: *a)* płaca . . . 1.600 K. *b)* dodatek trzyletni . 200 „	656	570	138	202	198	36	1.800
17	Inspicyent: *a)* płaca . . . 1.600 K. *b)* 3. dodatki trzyletnie po 200 K. . . 600 „ *c)* wikt II. kl. (wzmocn.) 720 „	1.008	950	234	350	320	58	2.920
	Do przeniesienia .	82.983	10.534	12.199	3.822	13.387	651	123.576

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
75.337	78.520	
6.226	6.800	Pozornie *więcej* o 600 K, wskutek przeniesienia tej kwoty z budżetu szpitala św. Zofii (Rubr. I poz. 4.)
1.480	1.480	Jak na rok 1910.
1.280	1.280	
3.200	3.200	Jak na rok 1910.
4.488	4.488	
6.069	6.320	*Więcej* o 16 K, na uzupełnienie 1 dodatku trzyletniego dla oficyała Giżejewskiego.
5.714	6.152	*Więcej* o 100 K, z powodu przypadającego od 1/7 1910 pierwszego dodatku trzyletniego dla asystenta Zawadzkiego.
1.600	1.633	*Więcej* o 167 K, na uzupełnienie 1 dodatku trzyletniego dla asystenta Bielskiego.
2.920	2.920	Jak na rok 1910.
108.314	112.793	

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	szpitala św. Zofii	kliniki pedyatrycznej	Razem
		Korony						
I.	Z przeniesienia .	82.983	10.534	12.199	3.822	13.387	651	123.576
18	3 praktykantów:							
	a) płaca po 1.200 K. . 3.600 K.							
	b) dod. aktywalny dla 2-ch po 576 K. . . 1.152 „	1.765	1.564	322	484	522	95	4.752
19	Aptekarz:							
	a) płaca . . . 2.200 K.							
	b) dodatek aktywalny . 768 „	1.068	1.051	110	354	326	59	2.968
20	Maszynista:							
	a) płaca . . . 1.600 K.							
	b) 2 dodatki pięcioletnie 400 „							
	c) dodatek funkcyjny . 720 „	1.000	872	176	318	300	54	2.720
21	Woźny:							
	a) płaca . . . 1.000 K.							
	b) 5 dodatków pięcioletnich po 60 K. . . 300 „							
	c) dodatek osobisty . 100 „							
	d) dodatek na ubiór . 100 „	558	451	116	180	165	30	1.500
22	2 odźwiernych:							
	a) płaca po 1.000 K. . 2.000K.							
	b) dodatek na ubiór po 100 K. . . 200 „	870	616	160	268	242	44	2.200
	Razem .	88.244	15.088	13.083	5.426	14.942	933	137.716
	De tego:							
23	Zaliczki na płace . . .	3.500	—	—	—	—	—	3.500
	Suma rubryki I.	91.744	15.088	13.083	5.426	14.942	933	141.216

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
108.314	112.793	
4.030	4.752	Jak na rok 1910.
2.600	2.968	
2.320	2.570	*Więcej* o 150 K na uzupełnienie drugiego dodatku pięcioletniego dla maszynisty Krzymowskiego.
1.440	1.447	*Więcej* o 53 K na uzupełnienie piątego dodatku pięcioletniego dla woźnego Uhryna.
987	1.100	Wstawiono pobory odźwiernego szpitala św. Zofii w kwocie 1.100 K, przeniesione z budżetu tegoż szpitala (Rubr. I. poz. 6.)
119.691	125.630	
2.070	3.500	Jak na rok 1910.
121.761	129.130	

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	szpitala św. Zofii	kliniki pedyatryczuej	Razem
		Korony						
II.	**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**							
24	Siostry Miłosierdzia: 1 zwyczajne:							
	a) Siostra przełożona:							
	α) płaca . . 180 K.							
	β) wikt . . . 436 „							
	γ) pranie bielizny . 44 „	344	112	46	66	79	13	660
	b) 29 Sióstr oddziałowych:							
	α) płaca po 180 K. . 5.220 K.							
	β) wikt po 436 K. . 12.644 „							
	γ) pranie bielizny po 43 K. 50 g. . 1.262 „	10.552	4.616	660	660	2.638	—	19.126
	c) 4 postulantki:							
	α) wikt po 426 K. . 1.744 K.							
	β) pranie bielizny po 43 K. 50 g. . 174 „	798	526	134	192	268	—	1.918
	d) 8 Sióstr w kuchni:							
	α) płaca po 180 K. 1.440 K.							
	β) wikt po 436 K. . 3.488 „							
	γ) pranie bielizny po 43 K. 50 g. . 348 „	2.344	1.297	369	528	632	106	5.276
	e) 3 Siostry w pralni:							
	α) płaca po 180 K. . 540 K.							
	β) wikt po 436 K. . 1 308 „							
	γ) pranie bielizny po 43 K. 50 g. . 130 „	818	536	146	204	234	40	1.978
	f) 2 Siostry w magazynie głównym i sprzętów:							
	α) płaca po 180 K. . 360 K.							
	β) wikt po 436 K. . 872 „							
	γ) pranie bielizny po 43 K. 50 g. . 87 „	570	329	94	132	158	36	1.319
	g) Siostra w szwalni:							
	α) płaca . . 180 K.							
	β) wikt . . . 436 „							
	γ) pranie bielizny . 44 „	344	112	46	66	79	13	660
	h) 2 Siostry w aptece:							
	α) płaca po 180 K. . 360 K.							
	β) wikt po 436 K. . 872 „							
	γ) pranie bielizny po 43 K. 50 g. . 87 „	570	329	94	132	158	36	1.319
	Do przeniesiena .	16.340	7.857	1.589	1.980	4.246	244	32.256

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		

Uwaga ogólna.

Celem umożliwienia łatwiejszego przeglądu i ujednostajnienia sposobu preliminowania poborów Sióstr Miłosierdzia i służby nieetatowej, zamieszczonych dotychczas w różnych rubrykach, zestawiono w niniejszej rubryce pobory wszystkich sług nieetatowych, tudzież w ogóle pobory osób nie należących do personalu etatowego, uwidocznionego w Rubr. I. wydatków, przyczem się zauważa, że kwoty uchwalone w budżecie na r. 1910 i wynikłości z r. 1909 pozostawiono przy dawniejszych rubrykach i pozycyach.

W budżecie na rok 1910 preliminowano:

		a) dla szpitala powszechnego	37 Sióstr
		b) dla szpitala św. Zofii	4 „
—	—	razem . .	41 Sióstr
		Z powodu objęcia szpitala św. Zofii w zarząd kraju i wzrostu czynności w szpitalu okazała się potrzeba przyjęcia jeszcze	5 „
		zatem będzie razem .	46 Sióstr
—	—	Na rachunek powiększyć się mającego etatu Sióstr o 5 osób, przyjęto już w roku 1910 jedną i dlatego wstawia się na wstępne, nadzwyczajny kredyt tylko dla 4 Sióstr.	
—	—	Nadto wstawia się dla 4 postulantek na podstawie umowy, zawartej ze Zgromadzeniem Sióstr zakonnych (LW. 81.473/09) na wikt po 436 K i na pranie bielizny po 43 K 50 gr.	
—	—	Na wikt dla wszystkich Sióstr preliminuje się po 436 K tj. mniej o 14 K (dla osoby) na podstawie wyników w I kwartale 1910, na pranie bielizny po 43 K 50 h., jak na rok 1910.	
—	—	Zauważa się, że koszta utrzymania Sióstr Miłosierdzia preliminowano w latach dawniejszych w Rubr. II., w Rubr. VII. (kuchnia, pralnia, magazyn bielizny i szwalnia) i w Rubr. VIII. (apteka), obecnie zaś preliminuje się koszta utrzymania wszystkich Sióstr tylko w Rubr. II.	
—	—		
—	—		

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	szpitala św. Zofii	kliniki pedyatrycznej	Razem
		Korony						
II.	Z przeniesienia .	16.340	7.857	1.589	1.980	4.246	244	32.256
24	2. **nadzwyczajne:**							
	wstępne dla 4 Sióstr oddziałowych, przyjąć się mających po 180 K.	540	—	—	—	180	—	720
	Wydatki poz. 24							32.976
25	2 Pomocników kapelana. .	140	124	32	48	48	8	400
26	Wynagrodzenie za czynności techniczne	624	204	84	120	144	24	1.200
27	Dyetaryusze: płaca 5 po 3 K. 50 g. dziennie 6.388 K. „ 5 „ 3 „ — „ „ 5.475 „	4.210	3.493	1.000	1.500	1.423	237	11.863
28	Wikt I klasy: *a)* dla lekarza dyżurnego oddz. chorych	990	—	—	—	—	—	990
	b) dla lekarza dyżurn. oddz. położnic	—	—	520	—	—	—	520
	c) dla lekarza dyżurn. szpitala św. Zofii	—	—	—	—	990	—	990
	d) dla aptekarza dyżurnego .	192	63	26	37	44	8	370
29	Wikt II. kl. dla akuszerki dyżurnej	—	—	320	—	—	—	320
30	Dla 4 funkcyonaryuszów, pełniących służbę w izbach przyjęcia szpitala, szpitala św. Zofii, zakładu i kliniki położ.-ginekolog. tudzież w klinice ogólnej, wikt po 720 K. .	720	720	360	360	360	360	2.880
31	2 stypendya stałe dla akuszerek po 240 K. . . .	—	—	480	—	—	—	480
32	3 pomocników aptekarza: *a)* płaca dla 2 po 2.640 K. 5.280 K. *b)* „ „ 1 . . 2.400 „	3.110	2.504	220	770	922	154	7.680
33	Pomocnik inspicyenta: *a)* płaca 600 K. *b)* wikt 600 „	624	204	84	120	144	24	1.200
34	Służba oddziałowa: 1) Oddział chorych (szpitalny): *a)* płaca: 1 nadzorcy oddź. kił. . 480 K. 2 nadzorczyń oddź. kił. i zakaźnego po 360 K. 720 „ 33 dozorców po 192 K. 6.336 K. 25 dozorczyń po 168 K. 4.200 „ 61 osób.							
	Do przenies. { 1. zwyczajne 11.736 K. 2. **nadzwycz.** .	26.950 540	15.169 —	4.715 —	4.935 —	8.321 180	1.059 —	61.149 720

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
—	—	
—	—	Wstawia się jako kredyt nadzwyczajny kwotę 720 K na wstępne dla 4 Sióstr oddziałowych, przyjąć się mających w roku 1911 (na podstawie ustępu XVIII umowy, zawartej ze Zgromadzeniem Sióstr Miłosierdzia).
15.893	16.165	
400	400	Jak na rok 1910.
—	—	Nowy kredyt, wstawiony z powodu koniecznej potrzeby stałego nadzorowania urządzeń wodociągowych, maszyny parowej i robót konserwacyjnych (LW. 36845/10).
12.497	11.895	*Mniej* o 32 K, stosownie do ilości dni.
—	920	Ogółem *więcej* o 90 K, na podstawie wyników w I kwartale 1910.
—	500	
—	—	Przeniesiono z budżetu szpitala św. Zofii (Rub. V. poz. 15) oraz zapreliminowano *więcej* o 70 K z powodu jak powyżej podano.
—	370	Jak na rok 1910.
—	200	*Więcej* o 120 K., na podstawie rzeczywistego kosztu wiktu w I. kwartale 1910 roku.
2.160	2.160	*Więcej* o 720 K na wikt dla praktykanta, przydzielonego do izby przyjęcia w szpitalu św. Zofii.
480	480	
5.472	7.680	Jak na rok 1910.
1.032	1.200	
37.934	41.970	
—	—	

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	szpitala św. Zofii	kliniki pedyatrycznej	Razem
		Korony						
II.	Z przeniesienia:							
	1. zwyczajne 11.736 K.	26.950	15.169	4.715	4.935	8.321	1.059	61.149
	2. **nadzwycz.** .	**540**	—	—	—	**180**	—	**720**
34	*b*) dodatek dla 14 sług, zajętych na oddziale obserwac. i zakaźnym po 24 K. rocznie . . . 336 „							
	c) na podwyższenie płac w ciągu roku przypadaj. dla dozorców i dozorcz. 2.784 „							
	d) wikt: dla nadzorcy i 2 nadzorczyń po 600 K. . . 1.800 „							
	dla 58 osób po 290 K. 16.820 „							
	e) bluzy dla 61 osób po 33 K. . . . 2.013 „	35.489	—	—	—	—	—	35.489
	2) Oddział chorych (kliniczny):							
	a) płaca:							
	20 dozorców po 192 K. 3.840 K.							
	14 dozorczyń po 168 K. 2.352 „							
	34 osób.							
	b) na podwyższenie płac w ciągu roku przypadające dla dozorców i dozorczyń . . . 1.488 „							
	c) wikt dla 34 osób po 290 K. . . . 9.860 „							
	d) bluzy dla 34 osób po 33 K. . . . 1.122 „	—	18.662	—	—	—	—	18.662
	3) Oddział położnic (szpitalny):							
	a) płaca:							
	9 dozorczyń po 168 K. 1.512 K.							
	b) na podwyższenie płac w ciągu roku przypadaj. 384 „							
	c) wikt dla 9 osób po 290 K. . . . 2.610 „							
	d) bluzy dla 9 osób po 33 K. . . . 297 „	—	—	4.803	—	—	—	4.803
	4) Oddział położnic (kliniczny):							
	a) płaca:							
	1 nadzorczyni . . 360 K.							
	14 dozorczyń po 168 K. . 2.352 „							
	15 osób.							
	b) na podwyższenie płac w ciągu roku przypadające dla dozorczyń . 816 „							
	c) wikt:							
	dla nadzorczyni . . 600 „							
	dla 14 osób po 290 K. 4.060 „							
	d) bluzy dla 15 osób po 33 K. . . . 495 „	—	—	—	8.683	—	—	8.683
	Do przeniesienia 1. zwyczajne .	62.439	33.831	9.518	13.618	8.321	1.059	128.786

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
37.934	41.970	
—	—	
		Wstawia się dla 2 nadzorczyń oddziału kiłowego i zakaźnego płace po 360 K zamiast dotychczasowych po 288 K a to z powodu uciążliwszej pracy na tych oddziałach (LW. 32541/10 i 69576/10). Natomiast odpada jedna nadzorczyni oddziału kiłowego wskutek złączenia 2 oddziałów kobiecych w jeden, a przybywa 1 dozorca dla oddziału ocznego i 1 dozorczyni dla oddziału kiłowego (LW. 128733/09) Wskutek przeniesienia 1 służącegodo służby wspólnej, ilość dozorców pozostaje bez zmiany, zaś wskutek przeniesienia 4 sług do kategoryi służby w pralni i w magazynach, umniejsza się ilość dozorczyń na 25 osób. — Wogóle zatem w tej kategoryi służby wstawiono mniej o 3 osoby. Na wikt preliminuje się po 290 K, zamiast po 280 K na podstawie rzeczywistego kosztu wiktu w I kwartale 1910. Na płace, bluzy i podwyżkę płac, jak w r. 1910.
		Ogółem *więcej* o 570 K na wikt służby z powodu jak powyżej podano, zaś na bluzy *więcej* o 33 K dla nadzorczyni kliniki położniczej.
37.934	41.970	

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. Fundusz: chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	szpitala św. Zofii	kliniki pedyatrycznej	Razem
		Korony						
II.	Z przeniesienia { 1. zwyczajne .	62.439	33.831	9.518	13.618	8.321	1.059	128.786
	{ 2. **nadzwyczajne**	540	—	—	—	180	—	**720**
34	5) Szpital św. Zofii:							
	a) płaca dla 14 dozorczyń po 168 K. . . 2.352 K.							
	b) dodatek dla 4 sług, zajętych na oddziale zakaźnym po 24 K. rocznie 96 „							
	c) na podwyższenie płac w ciągu roku przypadające 430 „							
	d) wikt dla 14 osób po 290 K. . . . 4.060 „							
	e) bluzy dla 14 osób po 33 K. . . . 462 „	—	—	—	—	7.400	—	7.400
	6) Klinika pedyatryczna:							
	a) płaca:							
	1 nadzorczyni . . 840 K.							
	4 dozorczyń po 168 K. 672 „							
	5 osób							
	b) na podwyższenie płac w ciągu roku przypadające dla dozorczyń . 96 „							
	c) wikt:							
	1 nadzorczyni . . 600 „							
	4 dozorczyń po 290 K. 1.160 „							
	d) bluzy dla 5 osób po 33 K. . . . 165 „	—	—	—	—	—	3.533	3.533
	Wydatki poz. 34.							78.570
35	Służba domu:							
	1) Oddział chorych (szpitalny):							
	a) płaca:							
	1 łaziennego (bez wiktu) 600 K.							
	1 dozorczyni laborant. (bez wiktu) . . 480 „							
	1 sługi . . . 288 „							
	3 sług po 240 K. . 720 „							
	7 „ „ 216 „ . . 1.512 „							
	3 „ „ 192 „ . 576 „							
	16 osób.							
	b) wikt: 14 osób po 290 K. 4.060 „							
	c) bluzy dla 16 osób po 15 K. . . . 240 „	8.476	—	—	—	—	—	8.476
	Do przeniesienia { 1. zwyczajne .	70.915	33.831	9.518	13.618	15.721	4.592	148.195
	{ 2. **nadzwyczajne**	540	—	—	—	180	—	**720**

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
37.934	41.970	
—	—	Przeniesiono z budżetu szpitala św. Zofii, oraz wstawiono *więcej* o 1 dozorczynię dla oddziału osesków. Na wikt preliminuje się po 290 K, zamiast po 280 K. z powodu, jak powyżej przy poz. 34 podano; na dodatki dla służby, zajętej na oddziale zakaźnym po 24 K, z powodu uciążliwszej pracy na tym oddziale (LW. 55263/10) zaś płace i podwyżki płac, jak na rok 1910, na bluzy, więcej o 33 K dla nowej dozorczyni oddziału osesków.
—	—	Wstawia się na płacę dla nadzorczyni, przyjętej w roku 1910 w miejsce Siostry Miłosierdzia, kwotę 840 K, na wikt II klasy 600 K. i na bluzy 33 K. Wikt wstawiono w takiej kwocie, jak się wstawia dla nadzorczyni oddziału położniczego klinicznego. Podwyższenie tego wiktu z kwoty 450 K na 600 K zależne jest od zezwolenia c. k. Namiestnictwa. (LW. 11934/10). Na wikt dla dozorczyń po 290 K. z powodu, jak przy poz. 34 podano, na płace i podwyżki płac, jak na rok 1910, na bluzy więcej o 33 K dla nadzorczyni.
63.448	68.536	
101.382	110.506	Ogółem *więcej* o 380 K, a mianowicie na wikt o 140 K z powodu, jak przy poz. 34 podano, na bluzy zaś 240 K. Wydatek na bluzy mieścił się dotychczas w ogólnym wydatku na bieliznę.
—	—	

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Szpitala św. Zofii	Kliniki pedyatrycznej	Razem
		Korony						
II.	Z przeniesienia { 1. zwyczajne .	70.915	33.831	9.518	13.618	15.721	4.592	148.195
	{ 2. **nadzwyczajne**	540	—	—	—	180	—	**720**
35	2) Oddział chorych (kliniczny):							
	a) płaca:							
	1 odźwiernego a zarazem dozorcy pompy przy ul. Piekarskiej . . 360 K.							
	1 odźwiern. przy ul. Pijarów 360 „							
	1 palacza do kaloryferów 360 „							
	3 parobków do posług po 192 K. . . . 576 „							
	6 osób							
	b) wikt:							
	dla 2 odźwiernych i 1 palacza z kolacyą mięsną po 370 K. . . 1.110 „							
	dla 3 parobków po 290 K. 870 „							
	c) dodatek na mundur dla 2 odźwiernych po 100 K. 200 „							
	d) dodatek na umundurowanie 3 parobków po 55 K. 165 „							
	e) bluzy dla 1 palacza . 15 „	—	4.016	—	—	—	—	4.016
	3) Oddział położnic z kliniką położn.-ginekol.:							
	a) płaca:							
	1 palacza przy kaloryferach 360 K.							
	1 parobka przy gł. bramie wchod. 240 „							
	4 parobków do posług po 192 K. 768 „ 1.368 K.							
	6 osób							
	b) wikt dla palacza z kolacyą mięsną 370 K. wikt dla 5 parobk. po 290 K. 1.450 „ 1.820 „							
	c) bluzy dla 6 osób po 15 K. . . . 90 „	—	—	1.639	1.639	—	—	3.278
	4) Szpital św. Zofii:							
	a) płaca 2 parobków po 216 K. . . . 432 K.							
	b) wikt dla 2 parobków po 290 K. . . 580 „							
	c) bluzy dla 2 parobków po 15 K. . . 30 „	—	—	—	—	1.042	—	1.042
	Do przeniesienia { 1. zwyczajne .	70.915	37.847	11.157	15.257	16.763	4.592	156.531
	{ 2. **nadzwyczajne**	540	—	—	—	180	—	**720**

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
101.382 —	110.506 —	
		Ogółem *więcej* o 105 K, a to na wikt o 90 K, z powodu, jak przy poz. 34 podano; na bluzy zaś 15 K. Wydatek na bluzy mieścił się dotychczas w ogólnym wydatku na bieliznę.
		Ogółem *więcej* o 160 K, a to na wikt o 70 K, na bluzy 90 K (vide wyjaśnienie poz. 35).
—	—	Przeniesiono z budżetu szpitala św. Zofii. Na wikt wstawiono *więcej* o 20 K, z powodu, jak przy poz. 34 podano. zaś na bluzy mniej o 36 K, wedle istotnej potrzeby.
101.382 —	110.506 —	

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	szpitala św. Zofii	kliniki pedyatrycznej	Razem
		Korony						
II.	Z przeniesienia { 1. zwyczajne 2. nadzwyczajne	70.915 540	37.847 —	11.157 —	15.257 —	16.763 180	4.592 —	156.531 720
35	5) klinika pedyatryczna: *a*) płaca 1 parobka a zarazem palacza . . 360 K. *b*) wikt z kolacyą mięsną 370 „ *c*) bluzy . . . 15 „	—	—	—	—	—	745	745
	Wydatki pozycyi 35							17.557
36	Służba wspólna: *a*) płaca: 1 pomocnika maszynisty, zarazem ślusarza . 600 K. 1 chłopca w ślusarni . 240 „ 2 palaczy 1 = 480 K, 1 = 420 K. . . 900 „ 1 ogrodnika . . . 600 „ 1 lampiarza (bez wiktu) . 600 „ 1 stolarza . . . 480 „ 2 stróży nocnych (bez wiktu) po 700 K. . . 1.400 „ 2 kaplicznych po 240 K. . 480 „ 4 parobków 1 = 288 K, 1 = 240 K, 2 po 192 K. . 912 „ 15 osób *b*) wikt: 1 pomocnika maszynisty . 650 „ 1 ogrodnika . . 720 „ 2 palaczy, 1 chłopca i stolarza z kolacyą mięsną po 370 K. . . 1.480 „ 2 kaplicznych i 4 parobków po 290 K. . 1.740 „ *c*) bluzy dla 10 osób po 33 K. . . . 330 „	4.001	3 680	779	1.113	1.336	223	11.132
37	Służba kuchenna: *a*) płaca 14 sług po 192 K. 2.688 K. *b*) na dodatki starszeństwa dla 10 sług po 24 K. rocz. 240 „ *c*) wikt po 290 K. . 4.060 „ *d*) na fartuchy, kaftaniki itp. po 15 K. . 210 „	2.947	2.032	501	716	859	143	7.198
	Do przeniesienia { 1. zwyczajne 2. nadzwyczajne	77.863 540	43.559 —	12.437 —	17.086 —	18.958 180	5.703 —	175.606 720

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
101.382	110.506	
—	—	
—	—	Przeniesiono z budżetu szpitala św. Zofii.
15.529	15.125	Na wikt wstawiono więcej o 20 K. z powodu, jak wyjaśniono przy poz. 34, zaś na bluzy mniej o 18 K. wedle istotnej potrzeby.
8.707	8.567	Do tej kategoryi służby przeniesiono pobory ogrodnika w kwocie 1.320 K z Rubr. VII poz. 84. oraz płacę lampiarza w kwocie 600 K (bez wiktu), która dotychczas mieściła się w wydatku na oświetlenie (Rubr. VII poz. 80). Nadto przeniesiono jednego służącego ze służby oddziałowej (Rubr. II poz. 34) z płacą 192 K, ponieważ 1 służący zajęty jest stale w zarządzie szpitala, a wydatek na niego był zarachowywany na służbę oddziałową. Na wikt preliminuje się więcej o 290 K i na bluzy więcej o 33 K dla służącego, przeniesionego ze służby oddziałowej, nadto 140 K na podwyższenie wiktu dla reszty służby (vide wyjaśnienie przy poz. 34.)
—	—	Przeniesiono z Rubr. VII poz. 78 c. W tej kategoryi służby ustanawia się zasadnicze płace po 192 K, oraz wstawia się na dodatki starszeństwa dla 10 sług po 24 K rocznie, ponieważ ta służba z powodu niskich poborów ciągle się zmieniała.
125.618	134.198	Nadto powiększa się ilość o 1 sługę z powodu zwiększonych czynności przez objęcie szpitala św. Zofii (LW. 55264/10).
—	—	Na wikt preliminuje się ogółem *więcej* o 420 K, na fartuchy, kaftany itp. *więcej* o 54 K wedle istotnej potrzeby.

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	szpitala św. Zofii	kliniki pedyatrycznej	Razem
		Korony						
II.	Z przeniesienia { 1. zwyczajne .	77.863	43.559	12.437	17.086	18.958	5.703	175.606
	2. **nadzwyczajne**	540	—	—	—	180	—	720
38	Służba w piekarni:							
	a) płaca:							
	1 piekarza kierownika (bez wiktu) . . 1.140 K.							
	1 piekarza czeladnika (bez wiktu i mieszkania) . 960 „							
	1 piekarza (czeladnika) 420 „							
	1 pomocnika . . 240 „							
	4 osoby							
	b) wikt: dla 1 czeladnika 370 „							
	dla 1 pomocnika 290 „							
	c) bluzy dla 4 osób po 33 K. . . . 132 „	1.322	1.130	248	355	426	71	3.552
39	Służba w pralni:							
	a) płaca:							
	1 starszego parobka . 360 K.							
	2 sług po 192 K. . 384 „							
	3 osoby							
	b) wikt:							
	dla starszego parobka 370 „							
	dla 2 sług po 290 K. 580 „							
	c) bluzy dla 3 osób po 15 K. 45 „	653	546	122	174	209	35	1.739
40	Służba w magazynie głównym i sprzętów:							
	a) płaca: 2 sług po 192 K. 384 K.							
	b) wikt: 2 „ „ 290 K. 580 „							
	c) bluzy: 2 „ „ 15 K. 30 „	402	284	70	99	119	20	994
41	Służba w aptece:							
	a) płaca:							
	1 laboranta (bez wiktu) . 1.000 K.							
	2 pomocników 1 = 360 K.							
	1 = 240 K. . . 600 „							
	b) wikt dla 2 osób po 290 K. . . . 580 „							
	c) bluzy dla 3 osób po 15 K. 45 „	896	642	155	222	266	44	2.225
42	Pranie bielizny służby oddziałowej	496	272	72	120	100	36	1.096
	Razem . { 1. zwyczajne .	81.632	46.433	13.104	18.056	20.078	5.909	185.212
	2. **nadzwyczajne** .	540	—	—	—	180	—	720
	Suma rubryki II. .	82.172	46.433	13.104	18.056	20.258	5.909	185.932

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
125.618 —	134.198 —	
—	—	Wydatek ten mieścił się dotychczas w ogólnym wydatku na pieczywo (Rubr. VII poz. 78 f.)
—	—	Wstawia się wydatek na starszego parobka, który mieścił się dotychczas w ogólnym wydatku na pralnię, oraz na 2 sługi, przeniesione ze służby oddziałowej.
—	—	Wstawia się wydatek na 2 sługi, przeniesione ze służby oddziałowej. 2 służące były zawsze zajęte w magazynach, wydatek zaś na nie pokrywany był z kredytu na służbę oddziałową. (vide Rubr. II poz. 34).
—	—	Przeniesiono z Rubr. VIII i podwyższono na wikt o 10 K dla osoby, oraz wstawiono na bluzy po 15 K. (vide wyjaśnienie przy poz. 35.)
—	—	Przeniesiono z Rubr. VII szpitala i z Rubr. V szpitalika św. Zofii w tej samej wysokości.
125.618 —	134.198 —	
125.618	134.198	

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. Fundusz: chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	szpitala św. Zofii	kliniki pedyatrycznej	Razem
		Korony						
III.	**Pensye i emerytury.**							
43	Finger Fryderyka, wdowa po b. profesorze kliniki	630	—	—	—	—	—	630
44	Neuhauser Karolina, wdowa po b. prymaryuszu	1.200	—	—	—	—	—	1.200
45	Jaroszyńska Eugenia, wdowa po b. oficyale	613	—	53	—	—	—	666
46	Köstlich Józefa, wdowa po b. oficyale	613	—	53	—	—	—	666
47	Marczak Helena, wdowa po b. pisarzu	644	—	56	—	—	—	700
48	Piro Karol, b. odźwierny	567	—	49	—	—	—	616
49	Dr. Kilarski Józef, b. prymaryusz	2.391	—	—	—	—	—	2.391
50	Gralewska Zofia, wdowa po oficyale	1.058	—	92	—	—	—	1.150
51	Feigel Katarzyna, wdowa po prosektorze	1.288	—	112	—	—	—	1.400
51a	Jedno małoletnie dziecko, po prymaryuszu Dr. Krówczyńskim	—	—	—	—	—	—	—
52	Kołakowski Józef, b. dyetaryusz	773	—	67	—	—	—	840
53	Bogusz Wiktor, b. oficyał	1.244	—	108	—	—	—	1.352
54	Dr. Głowacki Bolesław, b. dyrektor	3.717	—	323	—	—	—	4.040
55	Widman Michalina, wdowa po prymaryuszu	1.200	—	—	—	—	—	1.200
56	Maruszczak Karolina, b. akuszerka	—	—	404	—	—	—	404
57	Jezierska Leontyna, wdowa po pisarzu	828	—	72	—	—	—	900
58	Lewicki Jan, b. pisarz	696	—	61	—	—	—	757
59	Jurkiewicz Maryanna, wdowa po odźwiernym *a*) pensya wdowia 590 K. *b*) dod. na wychowanie 3 dzieci 128 „	676	—	42	—	—	—	718
60	Chodzikiewicz Maryan, b. pisarz	918	—	80	—	—	—	998
61	Malinowska Matylda, wdowa po b. rządcy	1.104	—	96	—	—	—	1.200
62	Lisowski Jan, b. aptekarz	1.052	—	92	—	—	—	1.144
63	Dr. Sawicki Edward, b. prymaryusz	4.800	—	—	—	—	—	4 800
64	Berthleff Marya, sierota po dyrektorze	368	—	32	—	—	—	400
65	Dr. Opolski Wiktor b. prymaryusz	4.800	—	—	—	—	—	4.800
	Suma rubryki III.	31.180	—	1.792	—	—	—	32.972
IV.	**Zaopatrzenia i dary z łaski.**							
66	Wacnik Agata, b. dozorczyni	128	—	—	—	—	—	128
67	Grochowska Rozalia, wdowa po odźwier.	221	—	19	—	—	—	240
68	Sempik Marya, wdowa po parobku	110	—	10	—	—	—	120
68a	Kołakowski Józef, b. dyetaryusz, jednorazowo	—	—	—	—	—	—	—
69	Dekańska Eugenia, wdowa po dyetar.	92	—	8	—	—	—	100
70	Baranowski Dymitr b. łazienny	420	—	36	—	—	—	456
71	Koszta utrzymania 3 emerytowanych Sióstr Miłosierdzia, ryczałt po 300 K.	700	—	200	—	—	—	900
71a	Stachów Helena b. dozorczyni, jednorazowo	—	—	—	—	—	—	—
71b	Nydza Marya b. dozorczyni, jednoraz	—	—	—	—	—	—	—

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
630	630	
1.200	1.200	
666	666	
667	666	Jak na rok 1910.
700	700	
616	616	
2.390	2.391	
1.150	1.150	
1.400	1.400	
—	78	Odpada, gdyż sierota Zbigniew Stanisław 2 im. Krówczyński ukończył
840	840	wiek normalny w dniu 28 maja 1908.
1.352	1.352	
4.040	4.040	
1 200	1.200	Jak na rok 1910.
403	404	
900	900	
757	757	
767	767	*Mniej* o 49 K, ponieważ sierota Henryk Jurkiewicz osiągnie wiek nor-
998	998	malny w dniu 7 czerwca 1911, zaś sierota Walerya Bronisława 2 im. Jurkiewicz w dniu 20 września 1911.
1.200	1.200	
1.144	1.144	Jak na rok 1910.
4.800	4.800	
400	400	
—	—	Wstawia się nowo przyznaną emeryturę (LW. 48691/10.)
28.220	28.299	
128	128	
240	240	Jak na rok 1910.
120	120	
200	200	Odpada, jako jednorazowy dar z łaski.
100	100	
190	456	Jak na rok 1910.
—	567	W roku 1909 zmarła jedna emerytowana siostra Katarzyna Kostańska, zaś w roku 1910 przybyły 2 emerytki t. j. Paulina Chołoniewska i Józefa Schneiberg, zatem preliminuje się ryczałt na utrzymanie dla 3 sióstr po 300 K na podstawie nowo zawartej umowy.
—	120	
—	100	Odpadają, jako jednorazowe dary z łaski.
979	2.021	

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	szpitala św. Zofii	kliniki pedyatrycznej	Razem
		Korony						
V. 72	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych**	90	70	20	20	—	—	200
VI.	**Remuneracye i zapomogi.**							
73	Dla funkcyonaryuszy szpitalnych .	1.380	1.100	250	370	76	24	3.200
74	Dla bezpłatnych praktykantów lekarskich, pełniących służbę w szpitalu dłużej 1 roku . . .	1.380	—	120	—	—	—	1.500
75	Dla bezpłatnych praktykantów lekarskich za spisywanie protokołów sekcyjnych . . .	1.060	81	31	28	—	—	1.200
76	Dla konsulenta okulistycznego szpitala św. Zofii (Dr. Bednarskiego).	—	—	—	—	400	—	400
77	Gratyfikacye dla służby szpitalnej .	646	496	119	179	76	24	1.540
	Suma rubryki VI. .	4.466	1.677	520	577	552	48	7.840
VII.	**Koszta gospodarcze.**							
78	Żywienie chorych:							
	a) Zwykła strawa i dodatki:							
	Oddział chorych:							
	4.409 dni leczenia na klasie I. i II. po 1 K. 50 g. . 6.614 K.							
	194.069 dni leczenia na klasie III. po 45 g. 87.331 „ 93.945 K.							
	Oddział położnic:							
	765 dni leczenia na klasie I. i II. po 1 K. 50 g. . 1.148 K.							
	20.678 dni leczenia na klasie III. po 46 g. . . 9.512 „ 10.660 „							
	Oddział klinik ogólnych:							
	42.975 dni leczen. po 1 K. 26 g. 54.148 „							
	Oddział kliniki położnic:							
	18.392 dni lecz. po 1 K. 08 g. 19.859 „							
	Szpital św. Zofii:							
	36.499 dni leczenia po 44 g. 16.060 „							
	Klinika pedyatryczna:							
	5.500 dni leczenia po 72 g. 3.960 „	93.945	54.148	10.660	19.859	16.060	3.960	198.632
	Do przeniesienia .	93.945	54.148	10.660	19.859	16.060	3.960	198.632

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
—	200	Jak na rok 1910.
3 000	3.100	Pozornie *więcej* o 100 K z powodu przeniesienia tej kwoty z budżetu szpitala św. Zofii (Rubr. IV poz. 12.)
1.025	1.500	Jak na rok 1910.
1.200	1.200	
—	—	Przesiesiono z budżetu szpitala św. Zofii, oraz zapreliminowano *więcej* o 100 K, ponieważ obecny konsulent Dr. Bednarski pobierał z Komitetu szpitala św. Zofii wynagrodzenie w kwocie 400 K.
1.240	1.440	Pozornie *więcej* o 100 K z powodu przeniesienia tej kwoty z budżetu szpitala św. Zofii (Rubr. IV poz. 13).
6.465	7.240	
176.657	170.730	Na rok 1910 preliminowano na żywienie chorych:
		1) dla szpitala kwotę . . 170.730 K
176.657	170.730	2) „ szpitalika św. Zofii . 18.920 „
		razem . 189.650 K
		Na rok 1911 preliminuje się ogółem kwotę . . . 198.632 „
		zatem *więcej* o . 8.982 K
		Ilość dni leczenia dla szpitala i szpitalika św. Zofii przyjmuje się, jak wyjaśniono w uwadze ogólnej, zaś przeciętny koszt żywienia wyprowadzono na podstawie wyników w I kwartale 1910 roku. Dla kliniki pedyatrycznej, odebranej w kwietniu 1910, przyjęto dla braku danych tak ilość dni leczenia jakoteż koszt, jak w budżecie na rok 1910 podano.

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. Fundusz: chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	szpitala św. Zofii	kliniki pedyatrycznej	Razem
		Korony						
VII.	Z przeniesienia .	93.945	54 148	10.660	19.859	16 060	3.960	198 632
78	*b*) 8 Sióstr Mił. w kuchni . .	—	—	—	—	—	—	—
	c) koszta utrzymania służby kuchennej . . .	—	—	—	—	—	—	—
	d) opał i para do gotowania w kuchni	2.330	1.750	280	440	632	168	5.600
	e) naczynia i sprzęty kuchenne: 1. zwyczajne .	620	450	60	100	79	21	1.330
	2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—	—	—
	f) pieczywo dla chorych . .	10.764	3.739	729	755	2.190	440	18.617
	g) wino dla chorych . . .	2.430	1.480	60	260	170	—	4.400
78a	Wikt akuszerki dyżurnej, aptekarza i 2 lekarzy dyżurnych	—	—	—	—	—	—	—
79	Opał sal łazienek i innych ubikacyj w szpitalu i klinikach: *a*) drzewem i węglem . .	12.300	15.000	8.000	9.700	2.400	240	47.640
	b) gazem aparatów sterylizacyjnych kuchenek i wentylatorów .	1.810	2.630	420	830	200	—	5.890
	c) ryczałt dla kliniki pedyatr. (zwrot od c. k. Rządu) . . .	—	—	—	—	—	800	800
80	Oświetlenie w szpitalu i klinikach: *a*) naftą z dotyczącemi potrzebami	1.200	700	300	100	350	438	3.088
	b) gazem „ „	600	1.000	280	232	—	—	2.112
	c) elektryczne { 1. zwyczajne .	5.500	16.700	3.100	6.700	—	—	32.000
	{ 2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—	—	—
	d) ryczałt dla kliniki pedyatrycznej (Zwrot c. k. Rządu) . .	—	—	—	—	—	800	800
	Do przeniesienia { 1. zwyczajne .	131499	97.597	23 889	38.976	22.081	6.867	320.909
	{ 2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—	—	—

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
176.657	170.730	
3.851	4.041	Przeniesiono do Rubr. II poz 24 wyd.
5.903	6.100	
4.716	3.600	Wstawia się dla szpitala *więcej* o 1.200 K na podstawie przecięcia z 3 ostatnich lat, zaś dla szpitalika św. Zofii i kliniki pedyatrycznej 800 K t. j. jak na rok 1910.
921	1.000	Wstawia się dla szpitala *więcej* o 230 K wskutek podrożenia naczyń, zaś dla szpitalika św. Zofii, jak na rok 1910 kwotę 100 K.
290	—	Odpada jako jednorazowy wydatek nadzwyczajny.
21.966	17.600	Według przeciętnego kosztu 1 dnia leczenia w I kwartale 1910 i ilości dni leczenia z roku 1909 wynosiłby wydatek na pieczywo kwotę . . . 22.169 K Ponieważ jednak w tej kwocie mieści się wydatek na personal w kwocie . . . . . 3.552 „ przeniesiony do Rubr. II. poz. 38, zatem preliminuje się na pieczywo tylko kwotę . . 18.617 K
4.419	4.150	*Więcej* o 250 K na podstawie przecięcia z 3 ostatnich lat.
2.080	—	Pozycyę tę wstawiono tylko ze względu na wynikłość r. 1909. — Od roku 1910 preliminuje się wydatek na ten cel w Rubr. II.
45.363	43.000	Ze względu na coroczny wzrost wydatków tej pozycyi wstawia się dla szpitala *więcej* o 2.000 K, zaś dla szpitalika św. Zofii i kliniki pedyatrycznej 2.640 K, jak na rok 1910.
7.592	4.740	Wstawia się dla szpitala *więcej* o 950 K na podstawie przecięcia z 3 ostatnich lat, zaś dla szpitalika św. Zofii 200 K, jak na rok 1910.
—	—	Przeniesiono z budżetu szpitala św. Zofii (Rubr. V. poz. 16 c.).
4.974	5.050	Wstawia się dla szpitala ogółem *mniej* o 638 K na podstawie przecięcia z 3 ostatnich lat i przeniesienia płacy lampiarza w kwocie 600 K. do Rubr II, zaś dla szpitala św. Zofii i kliniki pedyatrycznej 788 K, jak na rok 1910.
33 248	31.980	*Więcej* o 20 K ze względu na wynikłość r. 1909.
655	—	Odpada, jako jednorazowy wydatek nadzwyczajny.
—	—	Przenieniono z budżetu szpitala św. Zofii (Rubr. V poz. 17 b.).
311.690	291.991	
945	—	

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. Fundusz: chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	szpitala św. Zofii	kliniki pedyatrycznej	Razem
		Korony						
VII.	Z przeniesienia { 1. zwyczajne	131499	97.597	23.889	38.976	22.081	6.867	320.909
	{ 2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—	—	—
81	Sprzęty zakupno i naprawa:							
	{ 1. zwyczajne	4.620	2.900	700	1.200	500	80	10.000
	{ 2. **nadzwyczajne:**							
	a) na zakupno wózka dla chorych oddz. chirurgicz.	300	—	—	—	—	—	300
	b) na uzupełnienie inwentarza sprzętów kliniki wewnętrznej	—	1.060	—	—	—	—	1.060
	c) na uzupełnienie inwentarza sprzętów szpitala św. Zofii	—	—	—	—	10.221	—	10.221
82	Fiakrowe dla rządcy	140	124	32	48	44	12	400
83	Utrzymanie konia z naprawą wozów	140	124	32	48	44	12	400
84	Utrzymanie ogrodu spacerowego i warzywnego	160	142	140	158	102	18	720
85	Utrzymanie pralni:							
	a) opał, praczki i inne potrzeby	5.780	3.200	2.900	3.000	800	320	16.000
	b) ryczałt za pranie bielizny służby oddziałowej	—	—	—	—	—	—	—
	c) 2 Siostry Miłosierdzia w pralni	—	—	—	—	—	—	—
86	Bielizna, pościel i odzież: 1 zwyczajne:							
	a) zakupno i naprawa	17.300	3.600	4.400	2.700	1.200	300	29.500
	b) 3 Siostry Miłosierdzia w magazynie bielizny	—	—	—	—	—	—	—
	2. nadzwyczajne:	—	—	—	—	—	—	—
	na uzupełnienie inwentarza bielizny dla szpitala św. Zofii	—	—	—	—	8.749	—	8.749
87	Słoma do sienników	1.200	—	—	—	—	—	1.200
88	Opłata za wodę z wodociągów miejskich:							
	a) dla oddziałów szpitalnych i klinicz.	1.800	7.200	1.920	3.080	1.800	330	16.130
	b) ryczałt dla kliniki pedyatryczn. (zwrot od c. k. Rządu)	—	—	—	—	—	200	200
	Razem { 1. zwyczajne	162.639	114 887	34.013	49.210	26.571	8.139	395.459
	{ 2. **nadzwyczajne.**	300	1.060	—	—	18.970	—	20.330
	Suma rubryki VII.	162.939	115.947	34.013	49.210	45.541	8.139	415.789

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
311.690	291.991	
945	—	
9.543	9 100	Wstawia się dla szpitala *więcej* o 320 K, zaś dla szpitalika św. Zofii i kliniki pedyatrycznej, jak na rok 1910 kwotę 580 K.
40.667	**374**	
—	—	Wstawia się 300 K na wózek do przewożenia chorych oddziału chirurgicznego (LW. 49956/10).
—	—	Wstawia się 1.060 K, gdyż okazała się konieczna potrzeba uzupełnienia sprzętów w klinice wewnętrznej. Wydatek ten będzie mógł być uskuteczniony dopiero po oświadczeniu się c. k. Namiestnictwa.
—	—	Wstawia się 10.221 K, jako dalszy kredyt na uzupełnienie sprzętów. Preliminowany w roku 1910 kredyt 12.000 K nie wystarczy na koniecznie sprawić się mające sprzęty.
400	400	Jak na rok 1910.
356	400	
1.741	1.720	*Mniej* o 1.000 K a mianowicie przenosi się do Rubr. II preliminowane dotychczas w tej pozycyi pobory ogrodnika w kwocie . . . . 1.320 K wstawia się zaś z powodu szczupłości dotychczasowego kredytu na utrzymanie ogrodów *więcej* o . . . . . 320 „ Z porównania mniej o . 1.000 K
	16.000	Jak na rok 1910.
17.807	960	Przeniesiono do Rubr. II poz. 39.
	1.347	
	26.000	*Więcej* o 2.000 K dla szpitala, zaś dla szpitalika św. Zofii 1.500 K.
30.233		jak na rok 1910.
	2.021	Przeniesiono do Rubr. II poz. 24 d, e.
—	8.363	
—	—	Wstawia się 8.749 K, jako dalszy kredyt na uzupełnienie inwentarza bielizny. Preliminowany w roku 1910 kredyt 9.000 K nie wystarczy na sprawienie potrzebnej ilości bielizny.
929	1.200	Jak na rok 1910.
13.919	14.110	Preliminuje się dla szpitala *mniej* o 110 K na podstawie wyników r. 1909, zaś dla szpitala św. Zofii z kliniką pedyatryczną jak na rok 1910 kwotę 2.130 K.
—	—	Przeniesiono z budżetu szpitala św. Zofii (Rubr. V poz. 22 e).
356.618	365.249	
41.612	**8.737**	
428.230	373.986	

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	szpitala św. Zofii	kliniki pedyatrycznej	Razem
		Korony						
VIII.	**Koszta sanitarne.**							
89	Lekarstwa: *a*) dla oddziałów szpitaln. i klinicz.	17.000	17.300	2.000	6.120	1.360	220	44.000
	b) ryczałt dla kliniki pedyatrycznej (zwrot od c. k. Rządu)	—	—	—	—	—	200	200
89a	Utrzymanie apteki: *a*) 2 Siostry Miłosierdzia w magazynie sanitarnym . . .	—	—	—	—	—	—	—
	b) 3 laborantów w aptece . .	—	—	—	—	—	—	—
90	Ambulatoryum	2.000	5 600	580	100	400	—	8.700
91	Potrzeby sanitarne: *a*) dla oddziałów szpitaln. i klinicz.	19.000	24.000	4 500	7.500	3.400	550	58.950
	b) ryczałt dla kliniki pedyatrycznej (zwrot od c. k. Rządu) . .	—	—	—	—	—	600	600
92	Utrzymanie pracowni Röntgena: 1. zwyczajne .	1.200	—	—	—	—	—	1.200
	2. **nadzwyczajne**: na uzupełnienie urządzenia pracowni	**1.100**	—	—	—	—	—	**1.100**
93	Szczudła, buty, opaski, okulary itp.	1.800	350	600	150	650	—	3.550
94	Laboratoryum . 1. zwyczajne .	600	510	50	40	—	—	1.200
	2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—	—	—
95	Wino stare dla ciężko chorych .	250	580	50	120	—	—	1.000
96	Instrumenta chirurgiczne: 1. zwyczajne .	3.100	6.000	500	1.000	500	—	11.100
	2. **nadzwyczajne**: *a*) na oftalmoskop i perymetr dla oddziału nerwowego . .	**340**	—	—	—	—	—	**340**
	b) na centryfugę elektryczną dla oddziału nerwowego . .	**140**	—	—	—	—	—	**140**
	c) na mikroskop dla oddziału nerw.	**800**	—	—	—	—	—	**800**
	d) na etui intubacyjne dla szpitala św. Zofii	—	—	—	—	**480**	—	**480**
97	Koszta pogrzebowe . . .	2.150	102	68	60	100	20	2.500
	Razem . 1. zwyczajne .	47.120	54.442	8.348	15.090	6.410	1.590	133.000
	2. **nadzwyczajne**	**2.380**	—	—	—	**480**	—	**2.860**
	Suma rubryki VIII.	49.500	54.442	8.348	15.090	6.890	1.590	135.860

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
41.801	38.400	*Więcej* dla szpitala o 4.020 K z powodu podwyżki cen materyałów leczniczych w ostatnich latach jakoteż intenzywniejszego przeprowadzania leczenia na oddziałach chorób kiłowych i umysłowych. Z uwagi jednak, że na wydatki sanitarne preliminuje się *mniej* prawie o tę samą kwotę, ogólny wydatek na leki i sanitarne nie jest wyższy, jak na rok 1910. Dla szpitala św. Zofii preliminuje się 1.580 K, jak na rok 1910.
—	—	Przeniesiono z budżetu szpitala św. Zofii (Rubr. VI. poz. 23c).
1 284	1.347	Przeniesiono do Rubr II. poz. 24 f i 41
1.339	2.160	
7.175	9.940	*Mniej* dla szpitala o 1.640 K na podstawie przecięcia z 3 ostatnich lat, a dla szpitala św. Zofii 400 K, jak na r. 1910.
55.533	5 .970	*Mniej* dla szpitala o 3.970 K na podstawie przecięcia z 3 ostatnich lat, a dla szpitala św. Zofii 3.950 K, jak na rok 1910.
—	—	Przeniesiono z budżetu szpitala św. Zofii. (Rubr. VI poz. 25 c.)
—	1.200	Jak na rok 1910.
—	3.500	Wstawia się dodatkowy nadzwyczajny kredyt w kwocie 1.100 K na urządzenie pracowni Röntgena (LW. 49.957|10).
2.967	3.090	*Mniej* dla szpitala o 190 K na podstawie przecięcia z 3 ostatnich lat a dla szpitala św. Zofii, jak na rok 1910.
913	1.200	Jak na rok 1910 z opuszczeniem wydatku nadzwyczajnego.
—	900	
861	1.450	*Mniej* o 450 K na podstawie wyniku roku ostatniego.
10.98	10.120	*Więcej* dla szpitala o 480 K na podstawie przecięcia z 3 ostatnich lat, a dla szpitalika św. Zofii, jak na rok 1910.
—	—	Kredyty nadzwyczajne z powodu koniecznej potrzeby zakupna tych instrumentów (LW. 49.958/10).
—	—	
—	—	
—	—	Wstawia się jako kredyt nadzwyczajny kwotę 480 K na zakupno etui intubacyjnego dla oddziału zakaźnego szpitala św Zofii.
2.575	2.500	Jak na rok 1910.
125.430	130.377	
—	4.400	
125.430	134.777	

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	szpitala św. Zofii	kliniki pedyatrycznej	Razem
		Korony						
IX.	**Koszta kancelaryjne.**							
98	Druki, litografie, potrzeby do pisania koszta insercyjne itp. *a*) dla oddziałów szpitalnych i klinicznych	2.700	2.100	550	650	400	70	6.470
	b) ryczałt dla kliniki pedyatrycznej (zwrot od c. k. Rządu) . .	—	—	—	—	—	400	400
	Suma rubryki IX.	2.700	2.100	550	650	400	470	6.870
X. 99	**Koszta kapliczne.**	216	192	48	72	60	12	600
XI.	**Utrzymanie budynków.**							
100	Konserwacye i reparacye: 1. zwyczajn: *a*) dla oddziałów szpitaln. i klinicz.	13.000	9.500	2.500	3.500	1.000	300	29.800
	b) ryczałt dla kliniki pedyatrycznej (zwrot od c. k. Rządu) . .	—	—	—	—	—	300	300
	2. nadzwyczajne: *a*) na pokrycie przekroczenia na adaptacye wychodków . .	**4.609**	—	—	—	—	—	**4.609**
	b) na dalszę roboty rekonstrukcyjne w szpitalu św. Zofii . .	—	—	—	—	**30.000**	—	**30.000**
101	Utrzymanie maszyny i wodociągów: 1. zwyczajne .	1.950	1.750	640	860	430	70	5.700
	2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—	—	—
102	Pompowanie wody prądem elektrycz.	4.130	840	200	230	—	—	5.400
103	Asekuracya budynków . . .	552	384	182	132	215	35	1.500
104	Kominiarze i straż ogniowa . .	858	712	190	190	215	35	2.200
	Razem . { 1. zwyczajne .	20.490	13.186	3.712	4.912	1.860	740	44.900
	{ 2. **nadzwyczajne**	**4.609**	—	—	—	**30.000**	—	**31.609**
	Suma rubryki XI.	25.099	13.186	3.712	4.912	31.860	740	79.509

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
5.854	5.400	*Więcej* dla szpitala o 600 K na podstawie przecięcia z 3 ostatnich lat i ze względu na wzrost agend kancelaryjnych; dla szpitala św. Zofii 470 K, jak na rok 1910.
—	—	Przeniesiono z budżetu szpitala św. Zofii (Rubr. VII poz. 28 b.)
5 854	5.400	
600	600	Jak na rok 1910.
27.342	28.500	Pozornie *więcej* o 1.300 K wskutek przeniesienia tej kwoty z budżetu szpitala św. Zofii (Rubr. VIII poz. 29 a).
—	—	Przeniesiono z budżetu szpitala św. Zofii (Rubr. VIII poz. 29 b).
29.911	**31.010**	
—	—	Wstawia się kredyt potrzebny na pokrycie przekroczenia kredytu na adaptacyę wychodków w roku 1908. — Przekroczenie wynosiło pierwotnie kwotę 5.663 K i było pokrywane po koniec r. 1909 częściowo z kredytu zwyczajnego tak, że z końcem roku 1909 wynosi tylko kwotę 4.609 K. — (LW. 51.978/10).
—	—	Wstawia się na najniezbędniejsze roboty rekonstrukcyjne kwotę 30.000 K. W tej kwocie mieści się wydatek na ogrodzenie szpitala św. Zofii w kwocie 4.771 K, przyzwolony do LW 43997/10.
5 265	4.200	*Więcej* o 1.000 K dla szpitala na podstawie przecięcia z 3 ostatnich lat, a dla szpitala św. Zofii 500 K, jak na rok 1910.
—	**2.050**	Odpada, jako jednorazowy wydatek nadzwyczajny.
6.073	5.400	Jak na rok 1910.
1.097	1.250	Pozornie *więcej* o 250 K wskutek przeniesienia tej kwoty z budżetu szpitala św. Zofii (Rubr. VIII poz. 31).
1.904	1.950	Pozornie *więcej* o 250 K z powodu jak powyżej podano. (Rubr. VIII. poz. 32).
41.681	41.300	
29.911	**33.060**	
71.592	74.360	

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	szpitala św. Zofii	kliniki pedyatrycznej	Razem
		Korony						
XII.	**Odsetki od kapitałów dłużnych funduszowi stypendyjnemu Głowińskiego.**							
105	5% od kwoty 6.705 złr. 03 kr. m. k. = 14.080 K. 36 g. za część budynku, użytego dawniej na oddz. położnic	704	—	—	—	—	—	704
106	5% od kwoty 26.020 złr. 11 kr. m. k. = 56.322 K. 36 g. za część budynku, użytego dla oddziału chorych .	2.816	—	—	—	—	—	2.816
	Suma rubryki XII.	3.520	—	—	—	—	—	3.520
XIII. 107	**Podatki i daniny** . . .	1.188	972	270	270	52	8	2.760
XIV	**Rozmaite.**							
108	Utrzymanie biblioteki . . .	552	—	48	—	—	—	600
109	Połowa kosztów utrzymania szkoły dla dozorczyń	1.800	—	200	—	—	—	2.000
110	Przypadkowe:							
	a) zastępstwo chorych i urlopowanych funkcyonaryuszy .	645	280	80	80	99	16	1.200
	b) ubezpieczenie pensyjne . .	456	344	110	110	96	12	1.128
	c) ubezpieczenie służby od wypadków	97	78	25	25	20	5	250
	d) abonament za połączenia telefoniczne	301	—	85	—	41	—	427
	e) koszta sądowe, portorya i inne nieprzewidziane . . .	2.410	680	280	400	198	32	4.000
	Suma rubryki XIV.	6.261	1.382	828	615	454	65	9.605
XV.	**Zapomogi dla położnic.**							
111	Dla położnic, opuszczających wraz z dziećmi zakład . . .	—	—	14 000	—	—	—	14 000
XVI.	**Koszta utrzymania dzieci, zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic.**							
112	Wynagrodzenie mamek za karmienie dzieci, których matki na oddział chorych zostały przeniesione .	—	—	100	—	—	—	100
XVII.	**Koszta utrzymania dzieci w szpitaliku św. Zofii.**							
113	*a*) w oddziale szpitalnym:							
	1. zwyczajne .	—	—	—	—	—	—	—
	2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—	—	—
	b) w klinice pedyatrycznej . .	—	—	—	—	—	—	—
	Razem . 1. zwyczajne .	—	—	—	—	—	—	—
	Razem . 2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—	—	—
	Suma rubryki XVII.							

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
704	704	Jak na rok 1910
2.816	2.816	
3.520	3.520	
2.699	1.500	*Więcej* dla szpitala o 1.200 K na podstawie wyniku roku ostatniego a dla szpitala św. Zofii 60 K, jak na rok 1910.
515	600	Jak na rok 1910.
2.000	2.000	
800	800	*Więcej* dla szpitala o 285 K, ponieważ dotychczasowy kredyt był niewystarczający, dla szpitala św. Zofii 115 K, jak na rok 1910.
—	1.128	Jak na rok 1910.
212	250	
	—	Preliminuje się wydatek za połączenia telefoniczne, który dotychczas był pokrywany z kredytu na wydatki rozmaite nieprzewidziane. Wydatek ten wstawiono na podstawie opłacanego abonamentu w r. 1909 a mianowicie za telefon Nr. 70 (portyerówka) w kwocie 184 K, Nr. 1141 (mieszkanie dyrektora) w kwocie 72 K 50 g, Nr. 1142 (apteka i laboratoryum) w kwocie 85 K i Nr. 537 (zakład położnic) w kwocie 85 K.
4.778	1.700	Przecięcie z 3 ostatnich lat wynosi 4.503 K
8.305	6.478	Ponieważ wydatek za połączenia telefoniczne w kwocie 427 K wyłączono z tej pozycyi i zamieszczono go pod osobną pozycyą (110 d.), preliminuje się w zaokrągleniu tylko kwotę 4.000 K, a zatem *więcej* dla szpitala o 2.070 K, a dla szpitalika św. Zofii 230 K, jak na rok 1910.
14.532	14.000	Jak na rok 1910.
29	100	Jak na rok 1910.
36.000	55.942	Ponieważ od r. 1911 nie sporządza się osobnego preliminarza dla szpitala św. Zofii a wydatki tegoż szpitala zamieszczone są w poszczególnych rubrykach niniejszego preliminarza, przeto w niniejszej rubryce nic się nie wstawia, a zamieszczono ją tylko ze względu na wynikłość roku 1909 i kwotę uchwaloną na rok 1910.
	42.230	
—	14.926	
36.000	70.868	
—	**42.230**	
36.000	113.098	

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Szpitala św. Zofii	Kliniki pedyatrycznej	Razem
		Korony						
XVIII.	**Spłata pożyczek.**							
114	Umorzenie pożyczki 101.400 K, zaciągniętej w Banku krajowym na zakupno realności od Markowskiej: *a)* XII i XIII rata kapit. 994 K. 78 g. *b)* procent . . 3.835 „ 49 „ *c)* dod. administr. . 239 „ 73 „ *d)* stemple . . — „ 20 „	5.070	—	—	—	—	—	5.070
115	Umorzenie pożyczki 110.000 K, zaciągniętej w Banku krajowym na pokrycie wydatków inwestycyjnych: *a)* VI i VII rata kapitału 948 K. 67 g. *b)* procent . . 4.283 „ 60 „ *c)* dod. administr. . 267 „ 73 „ *d)* stemple . . — „ 20 „	5.500	—	—	—	—	—	5.500
116	Umorzenie pożyczki 50.000 K, zaciągniętej w Banku krajowym przez Komitet szpitala św. Zofii na budowę kliniki pedyatrycznej (spłacalna w 33 latach): *a)* VII i VIII rata kapit. 748 K. 52 g. *b)* procent . . 2.132 „ 99 „ *c)* dod. administr. . 118 „ 49 „ *d)* stemple . . — „ 20 „	—	—	—	—	3.000	—	3.000
117	Umorzenie pożyczki 60.000 K., zaciągniętej w Banku krajowym przez Komitet szpitala św. Zofii na budowę kliniki pedyatrycznej (spłacalna w 33 latach): *a)* VI i VII rata kapitału 876 K. 90 g. *b)* procent . . 2.579 „ 77 „ *c)* dod. administr. . 143 „ 33 „ *d)* stemple . . — „ 20 „	—	—	—	—	3.600	—	3.600
117a	Umorzenie pożyczki 83.400 K. (gotówką 78.503 K.), zaciągnąć się mającej w Banku krajowym na dalsze pokrycie wydatków inwestycyjnych: I i II rata po 2.085 K.	—	—	—	—	—	—	—
118	Umorzenie pożyczki 97.000 K. (w gotówce 86.900 K.), zaciągnąć się mającej w Banku krajowym na kupno gruntów pod budowę klinik (spłacalna w 44 latach): I i II rata półroczna w kapitale i odsetkach po 2.332 K. . . .	4.664	—	—	—	—	—	4.664
118a	Pożyczka chwilowa z funduszu krajowego na kupno realności A. Kurkowskiego	—	—	—	—	—	—	—
	Suma rubryki XVIII.	15.234	—	—	—	6.600	—	21.834

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
5.070	5.070	Jak na rok 1910. Z końcem roku 1911 zostanie dług w kapitale 95. 636 K. 17 g.
5.500	5.500	Jak na rok 1910. Z końcem roku 1911 pozostanie dług w kapitale 106.850 K 52 g.
—	—	Wstawia się 2 raty, przypadające do zapłaty w roku 1911 od pożyczki w kwocie 50.000 K, zaciągniętej przez Komitet szpitala św. Zofii w roku 1908. Przypadające po koniec r. 1909 raty zapłacił Komitet szpitala, szpital zaś spłaca raty począwszy od roku 1910. Z końcem roku 1911 pozostanie dług w kapitale 47.210 K 19 g. (LW. 11934/10).
—	—	Wstawia się 2 raty, przypadające do zapłaty w roku 1911 od pożyczki w kwocie 60.000 K, zaciągniętej przez komitet szpitala św. Zofii w roku 1908. Przypadające raty po koniec r. 1909 zapłacił Komitet szpitala, szpital zaś spłaca raty począwszy od roku 1910. Z końcem roku 1911 pozostanie dług w kapitale 57.106 K. 74 g. (LW. 11934/10.
—	4.170	Nic się nie preliminuje, gdyż pożyczka ta nie została dotychczas zaciągniętą.
—	2.400	Preliminuje się *więcej* o 2.264 K, ponieważ okazała się potrzeba zaciągnięcia pożyczki w tej kwocie, zezwolonej uchwałą Wys. Sejmu z dnia 16/3 1907.
39.216	—	Nic się nie preliminuje, gdyż wydatek ten jako przejściowy został już w roku 1909 przeprowadzony.
49.786	17.140	

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	szpitala św. Zofii	kliniki pedyatrycznej	Razem
		Korony						
	DOCHODY.							
I.	**Dodatki.**							
1	Od c. k. Skarbu za 682 m. drzewa opałowego, część przypadająca na te oddziały	3.500	—	380	—	—	—	3.880
2	Od kasy miejskiej $^1/_5$ część dochodów z myta	74.000	—	—	—	—	—	74.000
	Suma rubryki I.	77.500	—	380	—	—	—	77.880
II. 3	**Opłaty pośmiertne** . . .	37.000	—	—	—	—	—	37.000
III.	**Zwroty kosztów leczenia.**							
4	Od funduszu krajowego galicyjskiego	236000	—	55.000	—	9.000	—	300.000
5	Od samopłacących	78.000	—	20.000	—	2.000	—	100.000
6	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych	22.000	—	2.500	—	500	—	25.000
	Suma rubryki III.	336000	—	77.500	—	11.500	—	425.000
IV.	**Dochody z realności i ogrodu.**							
7	Dochód z ogrodu szpitalnego . .	—	—	—	—	—	—	—
8	Czynsz od c. k. Rządu za użyte ubikacye na szkołę i klinikę położnych	2.000	—	—	—	—	—	2.000
9	Czynsz z realności, nabytych od hr. Łosiowej, Dr. Goreckiego i Dr. Czernego	1.000	—	—	—	—	—	1.000
	Suma rubryki IV.	3.000	—	—	—	—	—	3.000

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
3.889	3.240	*Więcej* o 640 K na podstawie wyniku roku 1909.
74.064	71.000	*Więcej* o 3.000 K na podstawie j. w. podano.
77.953	74.240	
39.421	26.000	*Więcej* o 11.000 K na podstawie przecięcia z 3 ostatnich lat i wyniku roku 1909.
215.079	320.000	Dochody wynosiły: w r. 1907 — 245.423 K, w r. 1908 — 157.239 K, w r. 1909 — 215.079 K razem 617.741 K, przeciętnie 205.913 K Preliminuje się jednak 300.000 K t. j. *mniej* o 20.000, jak na rok 1910. Wskutek znaczniejszych zaległości w kosztach leczenia po przeprowadzeniu reorganizacyi kancelaryi szpitalnej spodziewany jest większy dochód w tej pozycyi.
97.369	68.000	Dochody wynosiły: w r. 1907 — 63.935 K, w r. 1908 — 71.657 K, w r. 1909 — 97.369 K, razem 232.961 K. przeciętnie 77.653 K. Ze względu na wynik r. 1909 i coroczny wzrost dochodów tej pozycyi, preliminuje się 100.000 K. t. j. *więcej* o 32.000 K., jak na r. 1910.
25.152	17.500	Dochody wynosiły: w r. 1907 — 17.383 K, w r. 1908 — 20.361 K, w r. 1909 — 25.152 K; razem 62.896 K, przeciętnie 20.965 K. Ze względu na wynik roku 1909 preliminuje się 25.000 K tj. *więcej* o 7.500 K, jak na rok 1910.
337.600	405.500	
940	500	Nie preliminuje się żadnego dochodu, gdyż ogrody warzywne zostaną użyte pod budowę klinik.
2.000	2.000	Jak na rok 1910.
2.579	2.000	*Mniej* o 1.000 K, gdyż część budynków zostanie zburzona wskutek budowy klinik.
5.519	4.500	

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Szpitala św. Zofii	Kliniki pedyatrycznej	Razem
		Korony						
V.	**Rozmaite.**							
10	Rozmaite nieprzewidziane . .	1.000	—	100	—	100	—	1.200
11	Zwrot zaliczek na płace . .	3.500	—	—	—	—	—	3.500
11 a	Szpital św. Zofii zwrot płacy praktykanta	—	—	—	—	—	—	—
	Suma rubryki V.	4.500	—	100	—	100	—	4.700
VI.	**Subwencye i zwroty od c. k. Skarbu.**							
12	Zwrot nadwyżki kosztów utrzymania chorych ponad normę szpitalną:							
	a) w klinikach ogólnych i klinice położniczej	159952	—	55.723	—	—	—	215.675
	b) ryczałt za leczenie dzieci w klinice pedyatrycznej . . .	—	—	—	—	10.000	—	10.000
	c) ryczałt częściowych wydatków jw.	—	—	—	—	—	—	—
13	Datek tytułem przyczynienia się do kosztów budowy kliniki pedyatrycz.	—	—	—	—	8.800	—	8.800
14	Wynagrodzenie za zużycie wewnętrznego urządzenia budynku kliniki pedyatrycznej	—	—	—	—	460	—	460
14 a	Zwrot połowy ceny kupna realności od A. Kurkowskiego . . .	—	—	—	—	—	—	—
	Suma rubryki VI.	159952	—	55.723	—	19.260	—	234.935

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
172	1.200	Jak na rok 1910.
3.079	3.500	
—	1.200	Ponieważ nie sporządza się osobnego preliminarza dla szpitala św. Zofii, niema potrzeby preliminowania tego dochodu.
3.251	5.900	
100.000	224.661	Na rok 1911 wstawia się przybliżoną kwotę, obliczoną na podstawie wysokości pojedynczych pozycyi niniejszego preliminarza.
—	2.661	Wstawia się ryczałtową kwotę 10.000 K na podstawie umowy, zawartej przez Komitet szpitala św. Zofii z c. k. Rządem a przyjętej następnie przez Wydział krajowy (LW. 11934/10). Kwoty 3.300 K nie preliminuje się, gdyż mieści się ona w powyższym ryczałcie. Według zawartej umowy z ryczałtu 10.000 K część w kwocie 3.300 K służyć ma na pokrycie wydatków ryczałtowych, przyznanych profesorowi kliniki (Rubr. VII poz. 79 c, 80 d, 88 b. Rubr. VIII poz. 89 b, 91 b, Rubr. IX poz. 98 b, Rubr. XI poz. 100 b.), część w kwocie 5.500 K na pokrycie zwiększonych wskutek traktowania klinicznego kosztów utrzymania chorych, reszta w kwocie 1.200 K na pokrycie kosztów zwiększenia służby szpitalnej.
—	3.300	
—	—	Dochody te wstawia się na podstawie umowy, zawartej z c. k. Rządem przez Komitet szpitala św. Zofii, a przyjętej następnie przez Wydział krajowy (LW. 11934/10).
—	—	
39.216	—	Nic się nie preliminuje z powodów przy poz. 118 a wydatków podanych.
139.216	230.622	

Alegat 2 do rubryki III. funduszu krajowego na r. 1911.

Krajowy zakład dla obłąkanych

na Kulparkowie.

PRELIMINARZ

na rok

1911.

LW. 65.608|910.

Drukarnia i lit. Piller-Neumanna we Lwowie.

2. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki	Sumaryusz	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
		Korony		
	WYDATKI.			
I.	Płace i emolumenta etatowe	97.011	—	97.011
II.	Koszta utrzymania osób nieetatowych	231.523	—	231.523
III.	Pensye i emerytury	18 871	—	18.871
IV.	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	864	—	864
V.	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	80	—	80
VI.	Remuneracye i zapomogi	4.785	—	4.785
VII.	Koszta gospodarcze zakładu	440.190	—	440.190
VIII.	„ „ folwarku	28.214	—	28.214
IX.	„ sanitarne	21.600	—	21.600
X.	„ kancelaryjne	3.000	—	3.000
XI.	„ kapliczne	500	—	500
XII.	„ utrzym. budynków, dróg dojazdowych i urządzeń	32.360	56.147	88.507
XIII.	Podatki z ekwiwalentem i daniny	130	—	130
XIV.	Rozmaite	14.228	—	14.228
XV.	Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe	120	—	120
XVI.	Spłata pożyczek	105.689	—	105.689
	Suma wydatków	999.165	56.147	1,055.312
	DOCHODY.			
I.	Odsetki od kapitałów i efektów	216	—	216
II.	Dodatki	1.500	—	1.500
III.	Dochody z dóbr	40.520	—	40.520
IV.	Zwroty kosztów leczenia	903.200	—	903.200
V.	Rozmaite	10.750	—	10.750
	Suma dochodów	956.186	—	956 186
	W porównaniu z wydatkami	1,055.312	—	1,055.312
	Okazuje się **niedobór**	**99.126**	—	**99.126**

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
		Porównanie sumaryczne
		kwot preliminowanych na rok 1911 z uchwalonemi na rok 1910.
77.690	94.668	*Wydatki* preliminowane na rok 1911 wynoszą . . . 1,055.312 K.
159.576	196.792	„ „ „ „ 1910 „ . . . 1,037.006 „
18 143	18.578	zatem „ „ „ 1911 są większe o . . **18.306 K.**
864	864	a to:
2.500	80	w rubr. I. ogółem więcej o 2.343 K.
4.591	4.785	„ II. „ „ „ 34.731 „
464.704	509.981	„ III. „ „ „ 293 „
45.405	30.196	„ VII. „ mniej „ . . . . 69.791 K.
19.819	20.600	„ VIII. „ „ „ . . . . 1.982 „
4.751	2.400	„ IX. „ więcej „ 1.000 „
641	500	„ X. „ „ „ 600 „
53.574	34.670	„ XII. „ „ „ 53.837 „
87	130	„ XVI. „ mniej „ . . . . 2.725 „
9.358	14.228	Razem *więcej* o 92.804 K. mniej o 74.498 K.
100	120	
86.444	108.414	
948.247	1,037.006	Z porównania *więcej* j. w. o **18.306 K.**
		Dochody preliminowane na r. 1911 wynoszą . 956.186 K.
		„ „ „ „ 1910 „ . 845.935 „
		zatem „ „ „ 1911 są *większe* o . . . **110.251 „**
		a to:
		w rubr. I. więcej o 2 K.
227	214	„ III. „ „ 1.899 „
1.767	1.500	„ IV. „ „ 108.200 „
38.471	38.621	„ V. „ „ 150 „
867 581	795.000	Razem *więcej* j. w. o **110.251 K.**
8.721	10.600	
916 767	845.935	Wynik zatem na r. 1911 jest *korzystniejszy* o kwotę . . **91.945 K.**
948.247	1,037.006	
31.480	**191.071**	

2. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace i emolumenta etatowe.**			
	1	Dyrektor:			
		a) płaca . . . . . 6.400 K.			
		b) dodatek funkcyjny . . . . 1.000 „			
		c) I. dodatek pięcioletni . . . 800 „	8.200	—	8.200
	2	3 prymaryuszów:			
		a) płaca po 3.400 K. . . . 10.200 K.			
		b) dodatki funkcyjne po 1.000 K. . . 3.000 „			
		c) dodatki pięciolet. po 600 „ . . 2.400 „	15.600	—	15.600
	3	4 sekundaryuszów:			
		a) płaca po 2.100 K. . . . . 8.400 K.			
		b) dodatki funkcyjne po 1.000 K. . . 4.000 „			
		c) dodatki pięcioletnie po 400 „ . . 1.571 „			
		d) dodatek dla 1 sekundaryusza za kierownictwo pracownią naukową . . 1.000 „	14.971	—	14.971
	4	3 lekarzy asystentów:			
		a) płaca po 1.500 K. . . . . 4.500 K.			
		b) dodatki funkcyjne po 1.000 K. . . 3.000 „	7.500	—	7.500
	5	*a)* 2 adjuta dla lekarzy po 1.500 K. . . 3.000 K.			
		b) wikt I. kl. dla 2 adjutowanych lekarzy rocznie po 816 K. . . . . 1.632 „	4.632	—	4.632
	6	2 kapelanów:			
		a) płaca po 800 K. . . . . 1.600 K.			
		b) relutum za wikt rz. kat. kapel. . . 816 „			
		c) wikt w naturze gr. kat. kapel. . . 816 „			
		d) dodatki pięcioletnie po 100 K. . . 300 „	3.532	—	3.532
	7	Rządca:			
		a) płaca . . . . . 2.800 K.			
		b) dodatek funkcyjny . . . . 960 „	3.760	—	3.760
	8	2 oficyałów:			
		a) płaca po 2.200 K. . . . . 4.400 K.			
		b) dodatki funkcyjne po 800 K. i 768 K. 1.568 „			
		c) dodatki pięcioletnie po 300 K. . . 900 „	6.868	—	6.868
	9	3 asystentów:			
		a) płaca po 1.600 K. . . . . 4.800 K.			
		b) dodatki funkcyjne: dwa po 800 K. jeden 576 K . . . . . 2.176 „			
		c) dodatki trzyletnie po 200 K. . . 600 „	7.576	—	7.576
	10	2 praktykantów:			
		a) płaca po 1.200 K. . . . . 2.400 K.			
		b) dodatki funkcyjne po 576 K. . . 1.152 „	3.552	—	3.552
		Do przeniesienia . .	76.191	—	76.191

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
8.200	8.200	Jak na rok 1910.
15.600	15.600	
10.500	14.600	*Więcej* o 371 K., z powodu przypadającego od $^{27}/_{2}$ 1911 trzeciego dodatku pięcioletniego dla sekundaryusza Dra Juliusza Woszczyńskiego.
5.722	7.500	Jak na rok 1910.
3.608	3.000	Pozornie *więcej* o 1.632 K., z powodu przeniesienia tej kwoty z Rubr. II ej poz. 20.
3.850	3.832	*Mniej* o 300 K., gdyż odpadają 3 dodatki pięcioletnie zmarłego rz. kat. kapelana ks. Piotrowskiego.
3.760	3.760	Jak na rok 1910.
6.231	6.868	
7.273	7.493	*Więcej* o 83 K. na uzupełnienie pierwszego dodatku trzyletniego dla Grześlowskiego.
1.776	3.552	Jak na rok 1910.
66.520	74.405	

2. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
I		Z przeniesienia . .	76.191	—	76.191
	11	Maszynista: *a)* płaca . . . . 1.600 K. *b)* dodatek funkcyjny . . 800 „ *c)* 1 dodatek pięcioletni . 100 „	2.500	—	2.500
	12	Inspicyent zakładu: *a)* płaca . . . 1.600 K. *b)* dodatek funkcyjny . 800 „ *c)* „ trzyletni . 200 „	2.600	—	2.600
	13	Woźny: *a)* płaca . . . . . 1.000 K. *b)* dodatek na ubiór . . . 100 „ *c)* dodatek osobisty . . . 50 „ *d)* 5 dodatków pięcioletnich po 60 K. 300 „	1.450	—	1.450
	14	Odźwierny przy furcie zakładowej: *a)* płaca . . . . . 1.000 K. *b)* dodatek na ubiór . . . . 100 „ *c)* dodatek osobisty . . . . 50 „ *d)* 4 dod. pięciol. po 60 K. . . 240 „	1.390	—	1.390
	15	Odźwierny przy bramie wjazdowej: *a)* płaca . . . . . 1.000 K. *b)* dodatek na ubiór . . . . 100 „ *c)* 2 dodatki pięcioletnie po 60 K. . 120 „	1.220	—	1.220
		Razem . .	85.351	—	85.351
		Do tego:			
	16	Zaliczki na płace	2.500	—	2.500
	17	Opał i oświetlenie mieszkań (drzewo w sągach 4 metr., nafta w kilogramach) funkcyonaryuszów zakładu: 192 sągów drzewa po 42 K . 8.064 K 3.424 klg. nafty á 32 h. . 1.096 „	9.160	—	9.160
		Suma rubryki I. .	97.011	—	97.011

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
66.520	74.405	
2.400	2.400	*Więcej* o 100 K. na przypadający pierwszy dodatek pięcioletni od 1-go stycznia 1911.
2.480	2.600	Jak na rok 1910.
1.390	1.425	*Więcej* o 25 K. na uzupełnienie piątego dodatku pięcioletniego.
1.330	1.348	*Więcej* o 42 K. na uzupełnienie czwartego dodatku pięcioletniego.
1.220	1.220	Jak na rok 1910.
75.340	83.398	
2.350	2.500	Jak na rok 1910.
—	8.770	*Więcej* o 390 K. — z powodu przyznanego dla dwóch adjutowanych lekarzy deputatu opału 8 sągów drzewa á 42 K. . 336 K. — h. i oświetlenia 168 klg. nafty à 32 h. . . . 53 „ 76 „ razem j. w. . 389 K. 76 h. (L. W.: 65.608./910.)
77.690	94.668	

2. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
II.		**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**			
	18	Siostry Miłosierdzia:			
		a) 26 Sióstr Miłosierdzia oddziałowych: 1. zwyczajne:			
		α) płaca rocznie po 180 K. . . . 4.680 K.			
		β) wikt po 450 K . . . . 11.700 „			
		γ) pranie bielizny po 25 K . . . 650 „	17.030	—	17.030
		2. *nadzwyczajne* .	—	—	—
		b) 7 Sióstr Miłosierdzia w kuchni:			
		α) płaca po 180 K. . . . . 1.260 K.			
		β) wikt po 450 „ . . . . 3.150 „			
		γ) pranie bielizny po 25 K. . . 175 „	4.585	—	4.585
		c) Siostra Miłosierdzia w magazynie sprzętów:			
		α) płaca . . . . . 180 K.			
		β) wikt . . . . . 450 „			
		γ) pranie bielizny . . . . 25 „	655	—	655
		d) 2 Siostry Miłosierdzia w pralni:			
		α) płaca po 180 K. . . . . 360 K.			
		β) wikt po 450 K. . . . . 900 „			
		γ) pranie bielizny po 25 K. . . 50 „	1.310	—	1.310
		e) 2 Siostry Miłosierdzia w szwalni:			
		α) płaca po 180 K. . . . . 360 K.			
		β) wikt po 450 K. . . . . 900 „			
		γ) pranie bielizny po 25 K. . . 50 „	1.310	—	1.310
	19	4 dyetaryuszów:			
		a) płaca po 2 K. dziennie . . . 2.920 K.			
		b) relutum za wikt po 720 K. . . 2.880 „			
		c) opał 16 sągów drzewa á 42 K. . . 672 K.			
		d) oświetlenie 336 klg. nafty á 32 h . . . 107 „ 52 gr. 780 „	6.580	—	6.580
	20	Wikt I. klasy dla 2-ch adjutowanych lekarzy rocznie po 816 K.	—	—	—
	21	Służba wyższa:			
		a) płaca ślusarza starszego zarazem pomocnika maszynisty . . . 720 K.			
		płaca ślusarza . . . . 600 „			
		„ stolarza . . . . 600 „			
		„ krawca . . . . 600 „			
		Do przeniesienia . 2.520 K.	31.470	—	31.470

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
		Uwaga ogólna. Celem umożliwienia łatwiejszego przeglądu i ujednostajnienia sposobu preliminowania poborów Sióstr Miłosierdzia i służby nieetatowej, zamieszczanych dotychczas w różnych rubrykach — zestawiono w niniejszej rubryce pobory wszystkich sług nieetatowych, tudzież wogóle pobory osób nie należących do personalu etatowego, uwidocznionego w Rubr. I-ej wydatków, przyczem się zauważa, że kwoty uchwalone na r. 1910 i wynikłości z r. 1909 pozostawiono przy dawniejszych rubrykach i pozycyach.
15.747	15.720	
496	—	Wydatek *większy* o 1.310 K. — z powodu powiększenia dotychczasowej ilości Sióstr Miłosierdzia o 2 Siostry.
—	—	Przeniesiono z Rubr. VII. poz. 63. b.
—	—	Przeniesiono z Rubr. VII. poz. 66.
—	—	Przeniesiono z Rubr. VII. poz. 69. b.
—	—	Przeniesiono z Rubr. VII. poz. 70. c.
6.878	6.580	Jak na rok 1910.
—	1.632	Przeniesiono do Rubr. I. poz. 5. b.
23.121	23.932	

2. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
				Korony		
II.		Z przeniesienia	2.520 K.	31.470	—	31.470
	21	*a*) płaca:				
		„ szewca	540 „			
		„ introligatora	480 „			
		„ lakiernika	480 „			
		„ 4 palaczy po 400 K. . .	1.600 „			
		„ 4 palaczy po 288 „ . .	1.152 „			
		„ chłopca w ślusarni . . .	120 „			
		„ pomocnika odźwiernego przy bramie głównej	516 „			
			7.408 K.			
		b) wikt dla 12 osób II. kl. służbowy po 540 K. . . . 6.480 K.				
		wikt dla 4 osób z kolacyą mięsną po 360 K. . 1.440 „				
		wikt dla 1 osoby zwykły . 290 „	8.210 „			
		c) bluzy, fartuchy dla 16 osób po 13 K.	208 „			
		d) dodatek na mundur dla pomocnika odźwiernego	100 „	15.926	—	15.926
	22	Służba oddziałowa:				
		a) płaca: 130 dozorców rocznie po 228 K.	29.640 K.			
		80 dozorczyń „ „ 204 K.	16.320 „			
		razem 210 osób				
		b) na uzupełnienie, tudzież podwyżki płac w ciągu roku 1911 przypadające dla dozorców i dozorczyń i dodatki dla służby na oddziałach, wymagających większej pracy	17.064 „			
		c) wikt z pieczywem dla 210 osób po 360 K.	75.600 „			
		d) *α*) wierzchnie ubranie dla 197 dozorców chorych po 25 K	4.925 „			
		β) bluzy dla 13 sług po 13 K. . .	169 „	143.718	—	143.718
		e) na pranie bielizny służby oddz. dla 210 osób po 8 K.		1.680	—	1.680
	23	Premia dla dozorców: Jakóba Romanowskiego, Stefana Hanaczewskiego, Mateusza Kloca i dozorczyń: Nastki Dawidowicz i Amalii Horobczuk, za wysłużonych 10 lat po 10 dukatów w złocie czyli razem 50 dukatów po 12 Kor.		600	—	600
	24	Służba domu: *a*) płaca:				
		2 stróżów nocnych po 288 K. . .	576 K.			
		2 posługaczy do izby przyjęcia chorych jeden 360 K, drugi 240 K. . .	600 „			
		1 lampiarza	216 „			
		1 dozorcy trupiarni	288 „			
		6 osób	1.680 K.			
		Do przeniesienia .	1.680 K.	193.394	—	193.394

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
23.121	23.932	
13.224	15.746	Wydatek *większy* o 180 K. z powodu przyznanego wiktu II-ej klasy zamiast III-ej, pomocnikowi odźwiernego (LW: 3.134/910.)
111.848	143.718	Jak na rok 1910.
—	—	Przeniesiono z rubr. VII. poz. 69. c.
237	840	*Mniej* o 240 K, gdyż w r. 1911 przypadnie do udzielenia tylko 5 premii.
148.430	184.236	

2. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie			Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
					Korony		
II.		Z przeniesienia .		1.680 K.	193.394	—	193.394
	24	*a)* płaca:					
		1 dozorcy odczyszczalni kanałów (bez wiktu)		960 „			
		1 „ toru kolejowego wewnętrznego .		240 „			
		1 sługi księży		168 „			
		1 „ kancelaryjnego . . .		192 „			
		2 kanalarzy zarazem grabarzy po 192 K.		384 „			
		1 diaka dochodzącego (bez wiktu) .		240 „			
		1 kościelnego dochodzącego (bez wiktu)		240 „			
		1 parobka do magazynu drzewa i węgla		420 „			
		6 parobków po 192 K. . . .		1.152 „			
		2 „ „ 168 „ . . .		336 „			
		1 posługaczki laboratoryum . . .		240 „			
		razem 24 osób		6.252 K.			
		b) wikt z pieczywem:					
		α) dla 3 osób wedle normy dla dozorców po 360 K.		1.080 „			
		β) dla 17 osób po 290 K. . . .		4.930 „			
		γ) „ 1 posługacza dla izby przyj. wikt II. kl. służbowy		540 „			
		c) bluzy dla 20 osób po 13 K. . .		260 „	13.062	—	13.062
	25	Służba kuchenna i magazynowa:					
		a) płaca dla 2 po 240 K. .	480 K.				
		„ „ 2 „ 216 „ .	432 „				
		„ „ 4 „ 192 „ .	768 „				
		„ „ 3 „ 180 „ .	540 „				
		„ „ 4 „ 168 „ .	672 „	2.892 K.			
		b) wikt 15 sług po 290 K. . . .		4.350 „			
		c) fartuchy, czepki i bluzy dla 15 sług po 14 K.		210 „	7.452	—	7.452
	26	Służba w piekarni:					
		a) płaca piekarza (bez wiktu)	1.200 K.				
		„ 2 pomocników po 960 K. (bez wiktu) .	1.920 „				
		płaca 1 pomocnika . .	288 „				
		„ 1 parobka . .	192 „	3.600 K.			
		b) wikt 1 pomocnika III. klasy z kolacyą mięsną . .	360 K.				
		wikt 1 parobka . .	290 „	650 „	4.250	—	4.250
	27	Utrzymanie 2 woźniców:					
		a) płaca 240 K. i 192 K. . . .		432 K.			
		b) wikt po 290 K.		580 „			
		Do przeniesienia .		1.012 K.	218.158	—	218.158

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
148.430	184.236	
11.146	12.556	Pozornie *więcej* o 506 K. z powodu przeniesienia płacy i wiktu 1 lampiarza z Rubr. VII. poz. 65.
—	—	Przeniesiono z Rubr. VII. poz. 63. c.
—	—	Przeniesiono z Rubr. VII. poz, 63. f.
159.576	196.792	

2. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
				Korony		
II.		Z przeniesienia .	1.012 K.	218.158	—	218.158
	27	*c*) na wierzchne ubrania po 25 K.	50 „	1.062	—	1.062
	28	Utrzymanie ogrodnika: *a*) płaca	288 K.			
		b) wikt III. kl. z kolacya mięsną . .	360 „	648	—	648
	29	Służba w pralni: *a*) płaca 1 parobka . 288 K. „ 12 dziewek po 168 K. . 2.016 „	2.304 K.			
		b) wikt dla 13 osób po 290 K. .	3.770 „			
		c) bluzy i fartuchy dla 13 osób po 13 K.	169 „	6.243	—	6.243
	30	Służba w szwalni: *a*) płaca dla 2 szwaczek po 360 K. . .	720 K.			
		b) „ „ 4 „ „ 288 K. . .	1.152 „			
		c) wikt dla 6 szwaczek po 290 K. . .	1.740 „	3.612	—	3.612
		1 dozorczyni: *a*) płaca	240 K.			
		b) wikt III. kl. z kolacyą mięsną	360 „	600	—	600
	31	Wynagrodzenie za czynności techniczne . .		1.200	—	1.200
		Suma rubryki II. .		231.523	—	231.523
III.		**Pensye i emerytury.**				
	32	Dr. Dobiński Włodzimierz, były prymaryusz . .		1.134	—	1.134
	33	Węgrzyn Jan, były dozorca		120	—	120
	34	Krzyżak Antoni, były dozorca		288	—	288
	35	Dr. Pluciński Michał, b. prymaryusz		3.596	—	3.596
	36	Dżuła Roman, były dozorca		160	—	160
	37	Długosz Apolonia, była dozorczyni		192	—	192
	38	Hinke Filomena, była dozorczyni . . .		272	—	272
	39	Olszowy Jędrzej, b. dozorca		164	—	164
	40	Sebzda Katarzyna, b. dozorczyni		288	—	288
	41	Kalita Karol, b. oficyał *a*) emerytura . .	3.114 K.			
		b) stały dar z łaski .	507 „	3 621	—	3.621
	42	Neusserowa Emilia, wdowa po dyrektorze . . .		1.400	—	1.400
	43	Mroczko Rozalia, była dozorczyni		240	—	240
	44	Fanti Stanisław, b. rządca		3.125	—	3.125
	45	Wytyczakowska Paulina, była dozorczyni . . .		176	—	176
	46	Borysławski Dmytro, były dozorca		175	—	175
		Do przeniesienia .		14.951	—	14.951

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
159.576	196.792	
—	—	Przeniesiono z Rubr. VII. poz. 67.
—	—	Przeniesiono z Rubr. VII. poz. 68.
—	—	Przeniesiono z Rubr. VII. poz. 69. a.
—	—	Przeniesiono z Rubr. VII. poz. 70. d. c.
—	—	
—	—	Przeniesiono z Rubr. VII. poz. 90.
159.576	196.792	
1.133	1.134	Jak na rok 1910.
120	120	
288	288	
3.595	3.596	
160	160	
192	192	
272	272	
164	164	
288	288	
3.620	3.621	
1.400	1.400	
240	240	
3.125	3.125	
176	176	
175	175	
14.948	14.951	

2. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
III.		Z przeniesienia . .	14.951	—	14.951
	47	Lisicki Jan, były dozorca	452	—	452
	48	Łuczków Paraskiewia, była dozorczyni . . .	218	—	218
	49	Krogulska Zofia, wdowa po pisarzu:			
		a) pensya wdowia . . . 790 K			
		b) dod. na wychow. 2 dzieci . . 158 „	948	—	948
	50	Szczepańska Wanda, wdowa po oficyale:			
		a) pensya wdowia . . . . 1.200 K			
		b) dodatek na wychowanie 3 dzieci . 360 „	1.560	—	1.560
	51	Niżnik Józef, były dozorca (umarł)	—	—	—
	52	Janikowska Marya, była dozorczyni	258	—	258
	53	Wajda Jan b. dozorca	226	—	226
	54	Łątkowa Henryka była dozorczyni	258	—	258
		Suma rubryki III. .	18.871	—	18.871
IV.		**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.**			
	55	Tobiasiewicz Edward, dożywotnia zapomoga . .	120	—	120
	56	Kamiński Jan, dożywotnia zapomoga	172	—	172
	57	Kubrakiewicz Franciszka, wdowa po maszyniście doż. zap.	400	—	400
	58	Kuźmicha Onufry, b. dozorca, dożywotnia zapomoga .	172	—	172
		Suma rubryki IV. .	864	—	864
V.	59	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych** . . .	80	—	80
VI.		**Remuneracye i zapomogi.**			
	60	Za sprawdzanie recept	20	—	20
	61	Dla funkcyonaryuszy szpitalnych	3.000	—	3.000
	62	Gratyfikacye dla służby zakładowej . . .	1.765	—	1.765
		Suma rubryki VI. .	4.785	—	4.785
VII.		**Koszta gospodarcze zakładu.**			
	63	Żywienie chorych:			
		a) zwykła strawa i dodatki:			
		I. klasy 5.500 dni po 1 K. 25 g. 6.875 K.			
		II. „ 24.500 „ „ 1 „ 25 „ 30.625 „			
		III. „ 535.000 „ „ 0 „ 37 „ 197.950 „ 235.450 K.			
		od tego za sprzedane odpadki z kuchni 2.000 „	233.450	—	233.450
		Do przeniesienia . .	233.450	—	233.450

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
14.948	14.951	
451	452	
218	218	
948	948	Jak na rok 1910.
1.300	1.560	
64	191	*Mniej* o 191 K. z powodu śmierci emeryta.
193	258	Jak na rok 1910.
—	—	
21	—	Preliminuje się nowo przyznane statutowe prowizye (LW: 31.767/910 i LW: 92 320/909.)
18.143	18.578	
120	120	
172	172	
400	400	Jak na rok 1910.
172	172	
864	864	
2.500	80	Jak na rok 1910.
17	20	
2.809	3.000	Jak na rok 1910.
1.765	1.765	
4.591	4.785	
214.552	262.100	*Mniej* o 28.650 K według rzeczywistego kosztu wiktu w I. kwartale roku 1910. — Na rok 1911 przyjęto 565.000 dni t. j. mniej o 35.000 dni, jak na rok 1910.
214.552	262.100	

2. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
VII.		Z przeniesienia . .	233.450	—	233.450
	63	*b)* 7 Sióstr Miłosierdzia w kuchni	—	—	—
		c) Służba kuchenna i magazynowa	—	—	—
		d) opał do kuchni	7.500	—	7.500
		e) naczynia i sprzęty kuchenne	2.400	—	2.400
		f) pieczywo z piekarzem, pomocnikami i drzewem .	53.000	—	53.000
	64	Opał sal, łazienek i innych ubikacyj	52 000	—	52.000
	65	Oświetlenie: nafta, świece i t. p.	11.400	—	11.400
	66	Sprzęty gospodarcze: 1) zwyczajne:			
		a) zakupno i naprawa	6.000	—	6.000
		b) Siostra Miłosierdzia w magazynie sprzętów .	—	—	—
		2) *nadzwyczajne* . . .	—	—	—
	67	Utrzymanie koni z woźni ami, naprawą wozów, uprzęży i t. p.	4.000	—	4.000
	68	Utrzymanie parku, ogrodów spacerowych oraz utrzymanie ogrodnika	400	—	400
	69	*a)* Utrzymanie pralni i służby	7.040	—	7.040
		b) 2 Siostry Miłosierdzia w pralni . . .	—	—	—
		c) na pranie bielizny służby oddź. dla 210 osób po 8 K.	—	—	—
	70	Bielizna, pościel i odzież: 1) zwyczajne:			
		a) zakupno i naprawa	30.000	—	30.000
		c) 2 Siostry Miłosierdzia	—	—	—
		d) 6 szwaczek	—	—	—
		e) 1 dozorczyni	—	—	—
		2) *nadzwyczajne* . . .	—	—	—
	71	Słoma do sienników	5.000	—	5.000
	72	Opłata za wodę z wodociągów miejskich . . .	28.000	—	28.000
		Suma rubryki VII.	440.190	—	440.190

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
214.552	262 100	
3.144	4.585	Przeniesiono do Rubr. II. poz. 18. b.
6.923	7.452	Przeniesiono do Rubr. II. poz. 25.
7.356	7.500	Jak na rok 1910.
2.400	2.400	
59.163	54.418	Pieczywo kosztowało w r. 1907 — 51.462 K. w r. 1908 — 60.869 K. w r. 1909 — 59.163 K., razem 171.494 K., przeciętnie . . 57.164 K. potrącając od tego koszt utrzymania piekarza, i pomocników, zapreliminowany w Rubr. II. poz. 26. w kwocie . . . . . 4.250 „ pozostaje do zapreliminowania . 52.914 K. Wstawia się w zaokrągleniu 53.000 K., — ogółem *więcej* o 2.822 K.
44.169	45.000	Opał kosztował w r. 1907 — 45.256 K., w r. 1908 — 66.932 K., w r. 1909 — 44.169 K., razem 156.357 K., przeciętnie 52.119 K., — preliminuje się więc przeciętny wynik w zaokrągleniu 52.000 K.
10.520	10.006	Oświetlenie kosztowało w r. 1907 — 11.928 K., w r. 1908 — 13.420 K., w r. 1909 — 10.520 K., razem 35.868 K., przeciętnie . . . . . 11.956 K. potrącając od tego koszt utrzymania lampiarza, preliminowany w Rubr. II. poz. 24. w kwocie . . 506 „ pozostaje do zapreliminowania . 11.450 K. Wstawia się w zaokrągleniu 11.400 K. — ogółem więcej o 1.900 K.
6.094	6.000	Jak na rok 1910
630	655	Przeniesiono do Rubr. II. poz. 18 c.
8.180	—	Odpada jako jednorazowy wydatek nadzwyczajny.
5.809	5.062	Pozornie *mniej* o 1.062 K., z powodu przeniesienia kosztu utrzymania 2 woźniców do Rubr. II. poz. 27.
774	1.048	Pozornie *mniej* o 648 K., z powodu przeniesienia koszta utrzymania ogrodnika do Rubr. II. poz. 28.
14.473	12.243	Wydatki wynosiły: w r. 1907 — 10.966 K., w r. 1908 — 14.413 K., w r. 1909 — 14.473 K., razem 39.852 K., przeciętnie . . . . . 13.283 K. potrącając od tego koszt utrzymania służby w pralni, preliminowany w Rubr. II. poz. 29. w kwocie . . . . . 6.243 „ pozostaje do zapreliminowania . 7.040 K. ogółem *więcej* o 1.040 K.
1.259	1.310	Przeniesiono do Rubr. II. poz. 18. d.
—	1.680	Przeniesiono do Rubr. II. poz. 22. e.
30.045	30.000	Jak na rok 1910.
1.259	1.310	
2.847	1.612	Przeniesiono do Rubr. II. poz. 18. c. i 30.
	600	
20.000	20.000	Odpada jako wydatek nadzwyczajny, wstawiony w r. 1910. na ostateczne uzupełnienie inwentarza.
2.497	5.000	Jak na rok 1910.
22.609	28.000	
464.703	509.981	

2. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
VIII.		**Koszta gospodarcze folwarku.**			
	73	Gospodarstwo rolne { 1. zwyczajne	8.483	—	8 483
		{ 2. *nadzwyczajne*	—	—	—
	74	Krowiarnia	12.542	—	12.542
	75	Trzoda chlewna	2.712	—	2.712
	76	Ogród warzywny:	4.477	—	4 477
		Suma rubr. VIII	28 214	—	28.214
IX.		**Koszta sanitarne.**			
	77	Lekarstwa z apteki na recepty	1 600	—	1.600
	78	Lekarstwa w materyałach i potrzeby sanitarne	18.000	—	18.000
	79	Instrumenta chirurgiczne	400	—	400
	80	Utrzymanie prosektoryum: { 1. zwyczajne	200	—	200
		{ 2. *nadzwyczajne*	—	—	—
	81	Koszta pogrzebowe ubogich chorych i Sióstr Miłosierdzia, tudzież utrzymanie cmentarza	1.000	—	1.000
	82	Laboratoryum	400	—	400
		Suma rubryki IX.	21.600	—	21.600
X.		**Koszta kancelaryjne.**			
	83	Druki, litografie, potrzeby do pisania, koszta insercyjne i t. p. { 1. zwyczajne	3.000	—	3.000
		{ 2. *nadzwyczajne*	—	—	—
		Suma rubryki X.	3.000	—	3.000
XI.		**Koszta kapliczne.**			
	84	Utrzymanie kaplicy: { 1. zwyczajne	500	—	500
		{ 2. *nadzwyczajne*	—	—	—
		Suma rubryki XI.	500	—	500

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
	10.302	
	400	Wstawia się na podstawie specyalnego preliminarza folwarku, dołączonego jako osobny alegat.
40.801	12.542	
	2.712	
4.604	4.240	
45.405	30.196	
1.592	1.600	Jak na rok 1910.
16.446	17.000	Wydatki wynosiły w r. 1907 — 17.964 K. w r 1908. — 19.414 K. w r. 1909. — 16.446 K. razem 53.824 K. przeciętnie 17.941 K. Wstawia się w zaokrągleniu 18.000 K.
400	400	
38	200	
500	—	Jak na rok 1910.
443	1.000	
400	400	
19.819	20.600	
3.477	2.400	*Więcej* o 600 K., gdyż dotychczasowy kredyt okazał się niewystarczającym.
1.274	—	
4.751	2.400	
581	500	Jak na rok 1910.
60	—	
641	500	

2. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
XII.		**Koszta utrzymania budynków, dróg dojazdowych i urządzeń.**			
	85	Konserwacye i reparacye z pokostowaniem podłóg, czyszczenie kanałów i filtra 1. zwyczajne . . .	18.400	—	18.400
		2. *nadzwyczajne*:			
		a) Na urządzenie 3-ch stacyj telefonicznych (dolne separatki i żandarmerya	—	926	926
		b) na urządzenie łazienek dla Sióstr Miłosierdzia . .	—	546	546
		c) wymiana parkanów drewnia ych na żelazno-betonowe	—	14.621	14.621
		d) wymiana parkanów zniszczonych na drewniane pełne	—	3.454	3.454
		e) wymiana wychodków ogrodowych drewnianych na murowane	—	6.600	6.600
		f) na rozszerzenie odczyszczalni biologicznej . .	—	30.000	30.000
	86	Utrzymanie urządzeń mechanicznych 1. zwyczajne .	4.000	—	4.000
		2. *nadzwyczajne* .	—	—	—
	87	Asekuracya budynków i ruchomości	2.560	—	2 560
	88	*a*) Czyszczenie kominów . . . . 1.800 K.			
		b) Utrzymanie straży ogniowej . . . 300 „	2.100	—	2.100
	89	Utrzymanie dróg:			
		a) dojazdowej ze Lwowa do Kulparkowa 2.300 K.			
		b) wewnątrz zakładu . . . . 1 500 „			
		c) toru kolejowego dojazdowego . . 1.500 „	5.300	—	5.300
	90	Wynagrodzenie za czynności techniczne . . .	—	—	-
		Suma rubryki XII .	32.360	56.147	88.507
XIII.	91	**Podatki z ekwiwalentem i daniny** . . .	130	—	130
XIV.		**Rozmaite.**			
	92	Utrzymanie bilioteki lekarskiej	600	—	600
	93	Książki i czasopisma dla chorych	600	—	600
	94	Myto drogowe	240	—	240
	95	Utrzymanie pracowni introligatorskiej . . .	1.500	—	1.500
	96	Przypadkowe:			
		a) ubezpieczenie służby i robotników od wypadku tudzież ubezpieczenie pensyjne dyetaryuszy .	938	—	938
		b) zabawy z tańcami i wycieczki chorych . .	1.500	—	1.500
		Do przeniesienia .	5.378	—	5.378

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
18.489	18.400	Jak na rok 1910.
21.172	**310**	*Więcej* o 55.837 K. stosownie do uchwały Wydziału kraj. (LW: 65.808/910 i LW: 70858/910 powziętej na podstawie fachowej opinii i kosztorysów).
4.567	4 000	*Mniej* o 800 K., gdyż odpada wydatek nadzwyczajny na zakupno narzędzi mechanicznych w r. 1910.
—	800	
2.462	2.560	Jak na rok 1910.
2.234	2.100	
4.288	5.300	Jak na rok 1910.
362	1.200	Pozornie *mniej* o 1.200 K. z powodu przeniesienia tej pozycyi do Rubr. II. poz. 31.
53.574	34.670	
87	130	Jak na rok 1910.
364	600	Jak na rok 1910.
747	600	
270	240	
1.090	1.500	
646	938	
432	1.500	
3.549	5.378	

2. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	5.378	—	5.378
	96	*c*) zastępstwo chorych i urlopowanych funkcyonaryuszów	1.000	—	1.000
		d) koszta komisyjne	100	—	100
		e) koszta uroczystości rozdania nagród służbie, dozorującej chorych	160	—	160
		f) ryczałt na wydatki przełożonego obszaru dworskiego	40	—	40
		g) fiakry dla Sióstr Miłosierdzia, ich spowiednika, inżyniera Wydziału krajowego, nadzorującego roboty konserwacyjne, pastora na pogrzeby ewangelików .	100	—	100
		h) zaliczki na koszta przywozu i odstawienia umysłowo chorych do zwrotu od gmin przynależności .	3.000	—	3.000
		i) za użycie telefonu ze Lwowa do Kulparkowa .	250	—	250
		k) czynsz najmu pomieszkań dla funkcyonaryuszy zakładu	2.400	—	2.400
		l) wynagrodzenie chorych za prace w kancelaryi zakładu	800	—	800
		m) inne nieprzewidziane	1.000	—	1.000
		Suma rubryki XIV.	14.228	—	14.228
XV.	97	**Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe**	120	—	120
XVI.	98	**Spłata pożyczek.**			
		Umorzenie pożyczki, zaciągniętej w Banku krajowym w kwocie 1,258.200 K. na budowę pawilonów:			
		a) XII. i XIII. rata kapitału 12.343 K. 50 g.			
		b) 4% odsetki . . . 47.591 „ 98 „			
		c) dodatek administracyjny . 2.974 „ 52 „			
		d) stemple . . . — „ 20 „	62.910	—	62.910
	99	Umorzenie dodatkowej pożyczki, zaciągniętej w Banku kraj. w kwocie 352.000 K. na budowę pawilonów:			
		a) IX. i X. rata kapitału . . 3.237 K 77 g			
		b) 4% odsetki . . . . 13.517 „ 38 „			
		c) dodatek administracyjny . . 844 „ 85 „			
		d) stemple . . . . — „ 20 „	17.600	—	17.600
		Do przeniesienia . .	80.510	—	80.510

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
3.549	5.378	
1.414	1.000	Jak na rok 1910.
189	100	
68	160	
40	40	
98	100	
1.313	3.000	
195	250	
1.600	2.400	
709	800	
183	1.000	
9.358	14.228	
100	120	Jak na rok 1910.
62.910	62.910	Jak na rok 1910. — Z końcem roku 1911. pozostanie dług w kapitale 1,186.680 K. 69 h.
17.600	17 600	Jak na rok 1910. — Z końcem roku 1911. pozostanie dług w kapitale 337.116 K. 51 h.
80.510	80.510	

2. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
XVI.		Z przeniesienia .	80.510	—	80.510
	100	Umorzenie pożyczki, zaciągniętej z majątku zarodowego w kwocie 4.900 K. na budowę pawilonów: *a)* VI. rata kapitału . . . 400 K. *b)* 4% odsetki . . . . 80 „	480	—	480
	101	Umorzenie pożyczki, zaciągniętej w gal. Kasie oszczędności w kwocie 80.000 K. na budowę pawilonów: *a)* XIII. ostatnia rata kapitału . . .	2.699	—	2.699
	102	Umorzenie dodatkowej pożyczki, zaciągnąć się mającej w Banku kraj. (w gotówce 416.000 K.) na pokrycie niedoboru funduszu budowy pawilonów: I. i II. rata kapitału z odsetkami	22.000	—	22.000
		Suma rubryki XVI.	105.689	—	105.689

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
80.510	80.510	
512	496	Preliminuje się na spłatę kapitału 400 K. i na 4% odsetki 80 K — wogóle *mniej* o 16 K. stosownie do pozostałego kapitału dłużnego, który z końcem roku 1911. wyniesie 1.600 K.
5.422	5.408	*Mniej* o 2.709 K, jak na rok 1910 — gdyż reszta kapitału dłużnego wynosi tylko 2.699 K 20 h.
—	22.000	Pożyczka nie została zaciągniętą w roku 1910., wstawia się przeto pierwsze 2 raty, jak na rok 1910.
86.444	108.414	

2. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
I.		**DOCHODY.**			
	1	**Odsetki od kapitałów i efektów.**			
		a) 4% od reszty kapitału 2.000 K., wypożyczonego z majątku zarodowego funduszowi budowy	80	—	80
		b) 4% od listów zastaw. Banku kraj. im. wartości 2.000 K.	80	—	80
		c) 4% od ks. wkładkowej Banku krajowego . .	56	—	56
		Suma rubryki I. .	216	—	216
II.		**Dodatki.**			
	2	Od c. k. Skarbu, relutum za drzewo opałowe . .	1.300	—	1.300
	3	Od kasy miejskiej na utrzymanie drogi publicznej z Kulparkowa do Lwowa	200	—	200
		Suma rubryki II. .	1.500	—	1.500
III.		**Dochody z dóbr**			
	4	Z gospodarstwa rolnego	9.770	—	9.770
	5	„ krowiarni	16.750	—	16.750
	6	„ trzody chlewnej	6.000	—	6.000
	7	„ ogrodu warzywnego	8.000	—	8.000
		Suma rubr. III. . .	40.520	—	40.520

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota u hwalcna na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
112	96	*Mniej* o 16 K. z powodu wyjaśnienia przy Rubr. XVI. poz. 100 wydatków.
60	64	*Więcej* o 16 K. odpowiednio do stanu efektów.
55	54	*Więcej* o 2 K. odpowiednio do stanu książeczki wkładkowej.
227	214	
1.567	1.300	Jak na rok 1910.
200	200	
1.767	1.500	
	9.670	
29.843	15 951	*Więcej* o 1.899 K. na podstawie osobnego preliminarza folwarku zakładu.
	5.000	
8.628	8.000	
38.471	38.621	

2. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
IV.		**Zwroty kosztów leczenia**			
	8	Od funduszu krajowego galicyjskiego	750.000	—	750.000
	9	Od samopłacących	149.000	—	149.000
	10	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych .	4.200	—	4.200
		Suma rubryki IV. .	903.200	—	903.200
V.		**Rozmaite.**			
	11	Zwroty zarobku chorych w myśl §. 22 statutu . .	1.500	—	1.500
	12	Zwroty zaległych kosztów przywozu i odstawienia .	3.000	—	3.000
	13	Zwroty zaliczek udzielonych na płace	2.500	—	2.500
	14	Dochody z pracowni introligatorskiej	2.500	—	2.500
	15	Za użycie karawanu zakładowego do pogrzebów płatnych	150	—	150
	16	Przypadkowe:			
		a) ze sprzedaży rzeczy z użytku wydzielonych .	500	—	500
		b) depozyty po zmarłych	500	—	500
		c) inne drobne nieprzewidziane	100	—	100
		Suma rubryki V. . .	10.750	—	10.750

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
726.519	660.000	*Więcej* o 90.000 K. z powodu stale wzrastających dochodów, które w r. 1907 wynosiły 467.269 K. w r. 1908 — 564.127 K. w r. 1909 726.520 K. — zatem przyjęto progresywny wzrost i na rok 1911. W zaokrągleniu zapreliminowano 750.000 K.
137.201	130.000	Dochody wynosiły: w r. 1906 — 100.111 K. w r. 1907 — 108.800 K. w r. 1908 — 131.648 K. w r. 1909 — 137.201 K. Przyjmując stały wzrost z lat 4-ch o kwotę 12.363 K., która z wynikłością roku 1909. wyniesie 149.564 K, wstawia się w zaokrągleniu 149.000 K. — t. j. więcej, jak na r. 1910 o 19.000 K.
3.861	5.000	Dochody wynosiły: w r. 1907 — 3.701 K. w r. 1908 — 4 934 K. w r. 1909 3.861 K. — razem 12.496 K. — przeciętnie 4.165 K. Wstawia się w zaokrągleniu 4.200 K.
867.581	795.000	
1.282	1.500	
2.187	3.000	Jak na rok 1910.
1.375	2.500	
1.387	2.500	
—	—	Wstawiono nową pozycyę, ponieważ osoby zamożniejsze chcą często same ponosić koszta pogrzebu.
2.132	500	
142	500	Jak na rok 1910.
216	100	
8.721	10.600	

Alegat do **preliminarza krajowego zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie,** Rubr. VIII. poz. 73—76 **wydatków.** Rubr. III. poz 4—7 **dochodów.**

Projekt budżetu

folwarku zakładu kulparkowskiego

na rok

1911.

Sporządzony w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 27. listopada 1890 roku.

LW. 80915/910.

Z drukarni i litografii Piller-Neumanna we Lwowie.

Folwark zakładu kulparkowskiego.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie			Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
					Korony		
		WYDATKI.					
I.	1	**Gospodarstwo rolne.**					
		a) Dozorca gospodarczy dla roli, krowiarni i trzody chlewnej:					
		α) płaca	1.200 K				
		β) gratyfikacya . . .	50 „				
		γ) deputat opału i oświetl .	237 „	1.487 K			
		b) parobek starszy zarazem stelmach:					
		α) płaca	216 K				
		β) wikt z pieczywem . .	290 „				
		γ) wierzchnie ubranie . .	20 „				
		δ) gratyfikacya . . .	10 „	536 „			
		c) Asekuracya budynków i krescencyi od ognia . . .		280 „	2.303	—	2.303
		d) Zakupno nasion		900 K.			
		e) „ nawozu sztucznego i ściółki z sienników . . .		200 „			
		f) Utrzymanie maszyn i narzędzi rolniczych		500 „			
		g) Utrzymanie jednej pary koni:					
		α) utrzymanie koni . .	1.453 K				
		β) płaca woźnicy . . .	192 „				
		γ) wikt z pieczywem . .	290 „				
		δ) wierzchnie ubranie . .	25 „				
		ε) gratyfikacya . . .	10 „	1.970 „			
		h) Woły. (2 pary):					
		α) 2 parobków:					
		I. płaca po 192 K . .	384 K				
		II. wikt z pieczywem po 290 K	580 „				
		III. wierzchnie ubrania po 20 K	40 „				
		IV. gratyfikacya . . .	10 „	1.014 „			
		β) Zakupno karmy dla wołów		986 „			
		i) Zarobki robotników, zajętych przy roli		350 „			
		j) podatek gruntowy . . .		260 „	6.180	—	6.18
		Suma wydatków na gospodarstwo rolne .			8.483	—	8.483
		Do przeniesienia . .			8.483	—	8.483

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
	2.066	*Więcej* o 237 K z powodu przyznanego deputatu opału i oświetlenia dla dozorcy gospodarczego.
	8.636	*Mniej* o 2.456 K z powodu zmniejszenia wydatku na utrzymanie koni i wołów — oraz sprzedaży 1 pary wołów — na podstawie fachowej oceny do (LW. 80.915|910).
	10.702	
—	10.702	

Folwark zakładu kulparkowskiego.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie			Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
					K o r o n y		
		Z przeniesienia .			8.483	—	8.483
I.	2.	**Krowiarnia** (gospodarstwo mleczne):					
		a) 3 dziewki (dojarki):					
		α) płaca po 144 K . .	432 K				
		β) wikt z pieczywem po 290 K	870 „				
		γ) wierzchnie ubrania po 20 K	60 „				
		δ) gratyfikacye . . .	30 „	1.392 K.			
		b) Zakupno krów w miejsce wybrakowanych		3.000 „			
		c) Zakupno karmy dla 24 krów i 1 stadnika		7.950 „			
		d) Wydatki na weterynarza, leki etc.		200 „	12.542	—	12.542
	3.	**Trzoda chlewna.**					
		a) Jeden parobek:					
		α) płaca	192 K				
		β) wikt z pieczywem . .	290 „				
		γ) wierzchnie ubranie . .	20 „				
		δ) gratyfikacya . . .	10 „	512 K.			
		b) Zakupno odpadków z kuchni, .	2.000 K				
		dokupno grysu etc. . . .	150 „	2.150 „			
		c) drobne wydatki, należytość miskarza etc.		50 „	2.712	—	2.712
		Suma rubryki I. .			23.737	—	23.737
II.	4.	**Ogród warzywny.**					
		a) Utrzymanie ogrodnika:					
		α) płaca		720 K			
		β) wikt z pieczywem . .		720 „			
		γ) gratyfikacya . . .		50 „			
		δ) deputat opału i oświetl.		237 „	1.727	—	1.727
		b) Utrzymanie pomocnika:					
		α) płaca		240 K			
		β) wikt III. klasy zwykły z pieczywem . . .		290 „			
		γ) gratyfikacya . . .		20 „	550	—	550
		c) Płaca robotnika dziennego i robocizna koni i wołów			1.500	—	1.500
		d) Zakupno nasion			400	—	400
		e) „ i naprawa narzędzi i inne drobne			200	—	200
		f) podatek gruntowy			100	—	100
		Suma rubryki II. .			4.477	—	4.477

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
—	10.702	
	12.542	Jak na rok 1910.
	2.712	Jak na rok 1910.
40.801	25.956	
	1.490	*Więcej* o 237 K. z powodu przyznanego deputatu opału i oświetlenia dla ogrodnika.
	550	Jak na rok 1910.
	1.500	
	400	
	200	Jak na r 1910.
	100	
4.604	4.240	

Folwark zakładu kulparkowskiego.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Dochody.			
I.	1	**Gospodarstwo rolne.**			
		a) Ze sprzedaży ziemiopłodów:			
		α) owsa około . 75 q po 15 K 1.125 K			
		β) słomy owsianej około . . 120 „ „ 5 „ 600 „			
		γ) siana i koniczyny około 400 „ „ 7 K 50 g. 3.000 „			
		δ) paszy zielonej około . . . 3.000 „ „ — „ 4 „ 1.200 „			
		ε) buraków pastewnych około . 1.500 „ „ 1 „ 40 „ 2.100 „			
		ζ) nawóz i najem krów na wypas 100 „	8.125	—	8.125
		b) Zarobek:			
		α) koni użytych dla zakładu i ogrodu 200 K			
		β) wołów „ do wożenia wody . 365 „			
		γ) „ „ „ ogrodu i celów gospodarstwa podwórzowego . . 580 „	1.145	—	1.145
		c) sprzedaż wołów	500	—	500
		Suma dochodów z gospodarstwa rolnego .	9.770	—	9.770
	2	**Krowiarnia.**			
		a) sprzedaż mleka około 850 hl po 17 K. . 14.450 K			
		b) „ lub bicie krów wybrakowanych 1.500 „			
		c) „ „ „ cieląt . . . . 800 „	16.750	—	16.750
	3	**Trzoda chlewna.**			
		Sprzedaż lub bicie trzody chlewnej	6.000	—	6.000
		Suma rubryki I. .	32.520	—	32.520
II.	4	**Ze sprzedaży warzyw i owoców z ogrodu . .**	8.000	—	8.000
		SUMARYUSZ.			
		Wydatki.			
I.	1	Gospodarstwa rolnego	8.483	—	8.483
	2	Krowiarni	12.542	—	12.542
	3	Trzody chlewnej	2.712	—	2.712
II.	4	Ogrodu warzywnego	4.477	—	4.477
		Suma wydatków	28.214	—	28.214

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
	8.025	Dochód większy o 100 K. z nawozu i najmu krów na wypas.
	1.145 500	Jak na r. 1910.
	9.670	
	15 951	*Więcej* o 799 K. z powodu spodziewanego wydatniejszego podoju krów.
	5.000	*Więcej* o 1.000 K. z powodu zwiększonej ilości wypasania trzody chlewnej na podstawie fachowej oceny do LW. 80.915/10.
29.843	30.621	
8.628	8.000	Jak na rok 1910.
45.405	30 196	

Folwark zakładu kulparkowskiego.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Dochody.			
I.	1.	Z gospodarstwa rolnego	9.770	—	9.770
	2.	Z krowiarni	16.750	—	16.750
	3.	Z trzody chlewnej	6.000	—	6.000
II.	4.	Z ogrodu warzywnego	8.000	—	8.000
		Suma dochodów	40.520	—	40.520
		ZESTAWIENIE.			
		Dochody			40.520
		W porównaniu z wydatkami			28.214
		Okazuje się **dochód** .			12.306
		Okazuje się **niedobór** .			—

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
38.471	38.621	
38.471	38.621	
45.405	30.196	
—	8.425	
6.934	—	

Krajowy szpital św. Łazarza
w Krakowie.

PRELIMINARZ

na rok

1911.

LW. 69.350/910.

Drukarnia i lit. Piller-Neumanna we Lwowie.

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki	Sumaryusz	Wniosek na rok 1911. Fundusz chorych	c. k. kliniki laryngolog	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. klinikd syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
	DOCHODY.								
I.	Odsetki od kapitałów .	37.255	—	2.782	—	412	—	269	40.718
II.	Dochody z dóbr i realności	27.289	—	1.566	—	—	—	—	28.855
III.	Zwroty kosztów leczenia .	260.000	—	44.000	—	101.000	—	105.000	510.000
IV.	Dochody rozmaite . .	3.310	—	150	—	285	—	255	4.000
V.	Zwroty od c. k. Skarbu Państwa	9.446	—	9.621	—	9.132	—	701	28.900
	Suma dochodów .	337.300	—	58.119	—	110.829	—	106 225	612.473
	w porównaniu z wydatkami	493.838	—	91.393	—	112 049	—	111.999	809.279
	okazuje się: **niedobór**	**156.538**	—	**33.274**	—	**1.220**	—	**5.774**	**196.806**

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
39.613	39.582	
28.638	28.855	
461.350	492.000	
3.683	4.000	
22.420	28.822	
555.704	593.259	
878.562	772.236	
322.858	178.977	

Uwaga do preliminarza w ogóle.

Wysoki Sejm uchwałą z dn. 25. listopada 1889 r. postanowił, ażeby rozdział dochodów i wydatków wspólnych przeprowadzono z pomocą dzielnika na podstawie ilości dni leczenia na poszczególnych oddziałach szpitalnych wypośrodkowanego.

Na rok 1911 przyjęto przypuszczalną ilość dni leczenia, a to:

dla funduszu	I. chorych: α) szpitalnego . .	149.000	dni	czyli	51%
	β) kliniki laryngologicznej .	7.200	„	„	3 „
„ „	II. położnic: α) szpitalnego . .	17.500	„	„	6 „
	β) c. k. szkoły położnych .	11.500	„	„	4 „
„ „	III. syfilitycznych: α) szpitalnego .	44.500	„	„	15 „
	β) c. k. kliniki syfilitycznych .	12.000	„	„	4 „
„ „	IV. obłąkanych	49.300	„	„	17 „
	Razem .	291.000	dni	czyli	100%

i wedle tego dzielnika uskuteczniono rozdział wspólnych przypuszczalnych dochodów i wydatków, w tych pozycyach, w których nie można było wstawić rzeczywistych potrzeb, lub zastosować innego dzielnika.

Ilość dni leczenia wynosiła w 1907 r. 273.406, w 1908 r. 275.013, w 1909 r. 291.277, razem 839.696, przeciętnie 279.898. Z uwagi na wynik r. 1909 przyjęto w zaokrągleniu 291.000 dni leczenia, podczas gdy w budżecie na rok 1910 przyjęto do obliczenia 275.400 dni.

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienia	Wniosek na rok 1911							
		Fundusz							Razem
		chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	
		Korony							
	WYDATKI.								
I.	**Płace i emolumenta etatowe.**								
1	Dyrektor: *a)* płaca . 6.400 K. *b)* relut. za mieszk. 1.472 „ *c)* „ „ opał i światło . . 420 „	4.478	249	415	497	995	331	1.327	8.292
2	5 prymaryuszów: *a)* płaca po 3.000 K. 15.000 K. *b)* dodatki pięcioletnie po 600 K. . 6.478 „	12.600	—	—	—	4.078	—	4.800	21.478
3	2 profesorów, jako prymaryuszów dla okulistyki i położnictwa, płaca po . . 1.300 K	1.300	—	1.300	—	—	—	—	2.600
4	Prymaryusz, jako kierownik oddz. chorób zakaźnych: *a)* płaca . . 3.000 K. *b)* 1 dodatek pięcioletni . . 600 „	3.600	—	—	—	—	—	—	3.600
5	8 sekundaryuszów I. kl.: *a)* płaca po 1.600 K. 12.800 K. *b)* relut. za mieszkanie dla 5 po 400 K. 2.000 „	9.600	—	1.600	—	2.000	—	1.600	14.800
6	8 sekundaryuszów II. kl.: *a)* płaca po 1.400 K. 11.200 K. *b)* relutum za mieszkanie po 400 K. 3.200 „	10.800	—	—	—	1.800	—	1.800	14.400
7	10 praktykantów lekarskich: *a)* adjutum po 600 K. 6.000 K. *b)* na podwyż. adjutów 1.400 „	7.400	—	—	—	—	—	—	7.400
8	Akuszerka: *a)* płaca . 800 K. *b)* 2 dodat. pięcioletnie po 80 K, . . 160 „ *c)* relutum za wikt . 600 „	—	—	1.560	—	—	—	—	1.560
9	Aptekarz: *a)* płaca. . 2.200 K. *b)* 1 dodat. pięciolet. 200 „ *c)* dodatek na mieszkanie . . 768 „ *d)* dodatek za kliniki 400 „ *e)* podwieczorki . 53 „	2.640	120	71	120	245	185	240	3.621
10	Prosektor, płaca . . .	864	48	80	96	192	64	256	1.600
11	Chemik patologii, płaca . .	864	48	80	96	192	64	256	1.600
12	Kapelan: *a)* płaca . 1.200 K. *b)* dod. na mieszkanie 400 „	864	48	80	96	192	64	256	1.600
13	Rządca: *a)* płaca . 2.800 K. *b)* relutum za wikt . 800 „	1.944	108	180	216	432	144	576	3.600
	Do przeniesienia .	56.954	621	5.366	1.121	10.126	852	11.111	86.151

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
8.292	8.292	Jak na r. 1910.
20.958	21.000	*Więcej* o 478 K. na drugi dodatek pięcioletni dla Dr. Borzęckiego od 14. marca 1911 z rocznych 600 K.
2.600	2.600	Jak na r. 1910.
3.000	3.363	*Więcej* o 237 K. na uzupełnienie 1-go dodatku pięcioletniego dla Dr. Droby.
13.300	14.800	
11.850	14.400	Jak na r. 1910.
6.228	7.400	
1.390	1.458	*Więcej* o 12 K. na uzupełnienie 2-go dodatku pięcioletniego dla Bürgisserowej.
3.253	3.621	
1.600	1.600	
1.600	1.600	Jak na r. 1910.
1.600	1.600	
3.600	3.600	
79.271	85.334	

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
I.	Z przeniesienia .	56.954	621	5.366	1.121	10.126	852	11.111	86.151
14	2 oficyałów: *a)* płaca po 2.200 K. 4.400 K. *b)* dodatki aktywalne po 768 K. . 1.536 „ *c)* dodatek pięciol. 300 „ *d)* dodatek osobisty dla 1 oficyała . 962 „	3.882	217	360	432	864	288	1.155	7.198
15	3 asystentów: *a)* płaca po 1.600 K. 4.800 K. *b)* dod. akt. po 576 K. 1.728 „ *c)* „ trzyletni 200 „	3.600	210	340	400	820	258	1.040	6.728
16	Asystent w izbie przyjęcia chorych: *a)* płaca . . 1.600 K. *b)* dodat. aktywalny 576 „ *c)* 3 dod. trzyl. po 200 K. 600 „	1.499	83	139	167	333	111	444	2.776
17	3 praktykantów: *a)* płaca po 1.200 K. 3.600 K. *b)* dod. aktywalne dla 2 po 576 K. 1.152 „ *c)* dod. trzyl. z rocz. 200 K. 36 „	2.586	145	242	288	575	182	770	4.788
18	Maszynista: *a)* płaca 1.200 K *b)* 1 dod. pięcioletni 100 „ *c)* relutum za wikt 720 „	1.040	51	121	81	303	81	343	2.020
19	Inspicyent: *a)* płaca . . 1.600 K. *b)* 2. dod. trzyl. á 200 K. 382 „ *c)* wikt II. kl. (wzm.) 720 „	1.460	82	140	164	318	108	430	2.702
20	Woźny: *a)* płaca . 1.000 K. *b)* dodat. na mieszk. 240 „ *c)* „ na ubiór 120 „	694	41	82	54	204	231	54	1.360
21	Odźwierny: *a)* płaca . . 540 K. *b)* 2 dodat. pięciolet. po 60 K. . . 120 „ *c)* dod. na mieszk. 240 „ *d)* relutum za wikt 720 „ *e)* dodatek na ubiór 120 „	887	52	104	70	261	70	296	1.740
	Razem	72.662	1.502	6.894	2.777	13.804	2.181	15.643	115.463
	Do tego:								
22	Zaliczki na płace . . .	2.500	—	—	—	—	—	—	2.500
	Suma rubryki I.	75.162	1.502	6.894	2.777	13.804	2.181	15.643	117.963

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
79.271	85.334	
7.178	7.198	
6.245	6.728	Jak na r. 1910.
2.776	2.776	
4.745	4.752	*Więcej* o 36 K. z powodu przypadającego 1-go dodatku trzyletniego dla Cybulskiego od 27. października 1911 z rocznych 200 K.
2.020	2.020	Jak na r. 1910.
2.520	2.520	*Więcej* o 182 K. z powodn przypadającego 2-go dodatku trzyletniego dla Bogusza od 4. lutego 1911 z rocznych 200 K.
1.408	1.420	*Mniej* o 60 K, gdyż odpada dodatek 5-letni zmarłego woźnego Jasińskiego.
1.680	1.725	*Więcej* o 15 K. na uzupełnienie 2-go dodatku pięcioletniego dla Chrząszcza.
107.843	114.473	
2.385	2.500	Jak na r. 1910.
110.228	116.973	

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
II.	**Koszta utrzymania osób nicetatowych.**								
23	Siostry Miłosierdzia:								
	1. zwyczajne:								
	1) Siostra przełożona: a) płaca . . . . 180 K. — g. b) wikt . . . . 470 „ — „ c) pranie bielizny . 34 „ 50 „	419	38	19	19	57	57	76	685
	2) 18 Sióstr oddziałowych: a) płaca po 180 K. 3.240 K. b) wikt po 470 K. 8.460 „ c) pranie bielizny po 34 K. 50 g. 621 „	7.529	685	342	342	1.027	1.027	1.369	12.321
	3) 4 Siostry wspólne: a) płaca po 180 K. 720 K b) wikt po 470 K. 1.880 „ c) pranie bielizny po 34 K. 80 g. 138 „	1.396	82	164	110	410	110	466	2.738
	4) 4 postulantki: a) wikt po 470 K. 1.880 K. b) pranie bielizny po 34 K. 50 g. 138 „	2.018	—	—	—	—	—	—	2.013
	5) 6 Sióstr w kuchni: a) płaca po 180 K. 1.080 K. b) wikt „ 470 K. 2.820 „ c) pranie bielizny po 34 K. 50 g. 207 „	1.963	165	225	328	570	205	651	4.107
	6) 2 Siostry w pralni: a) płaca po 180 K. 360 K. b) wikt po 470 K. 940 „ c) prauie bielizny po 34 K. 50 g. 69 „	698	41	82	55	205	55	233	1.369
	7) 2 Siostry w szwalni: a) płaca po 180 K. 360 K. b) wikt po 470 K. 940 „ c) pranie bielizny po 34 K. 50 g. 69 „	698	41	82	55	205	55	233	1.369
	Do przeniesienia .	14.721	1.052	914	909	2.474	1.509	3.028	24.607

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
		Uwaga ogólna:
		Celem umożliwienia łatwiejszego przeglądu i ujednostajnienia sposobu preliminowania poborów Sióstr Miłosierdzia i służby nieetatowej, zamieszczanych dotychczas w różnych rubrykach, zestawiono w niniejszej rubryce pobory wszystkich sług nieetatowych, tudzież w ogóle pobory osób, nie należących do t. zw. personalu etatowego, uwidocznionego w rubr. I wyd.; przyczem się zauważa, że kwoty uchwalone na rok 1910 i wynikłości z roku 1909 pozostawiono przy dawniejszych rubrykach i pozycyach.
	653	
	11.747	
	1.958	
	1 890	Preliminuje się o 1 Siostrę t. zw. wspólną więcej, celem przydzielenia jej do służby w magazynie głównym, gdzie dotychczasowa 1 Siostra nie może podołać wszystkim czynnościom. Płace preliminuje się, jak na r. 1910, na wikt zaś podwyższa się kredyt stosownie do kosztu w r. 1910 po 20 K, a na pranie bielizny po 11 K. 86 g.
—	—	
—	—	
—	—	
—	16.248	

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. Fundusz chorych	c. k. kliniki laryngolog	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
II.	Z przeniesienia .	14.721	1.052	914	909	2.474	1.509	3.028	24.607
23	8) 2 Siostry w aptece: *a*) płaca po 180 K 360 K. *b*) wikt po 470 K. 940 „ *c*) pranie bielizny po 34 K 50 g. 69 „	698	41	82	55	205	55	233	1.369
	Wydatki pozycyi 23								25.976
	2 nadzwyczajne: Wstępne dla przyjąć się mającej 1 Siostry wspólnej .	92	5	11	7	27	7	31	180
24	Pomocnik kapelana, płaca .	432	24	40	48	96	32	128	800
25	Ekspedyenci aptekarscy, płaca: dla 2 po 2.640 K. 5.280 K. dla jednego . . . 2.400 „	5.140	290	190	310	630	500	620	7.680
26	Dyetaryusze, płaca: 2 po 3K.50 g. dziennie 2.555 K. 4 po 3 K. dziennie 4.380 „	3.760	200	345	415	835	275	1.105	6.935
27	Wikt dla urzędn. w izbie przyjęcia	394	20	35	40	88	28	115	720
28	„ „ lekarza „ „	500	25	45	55	110	35	150	920
29	„ „ „ dyżurnego na oddz. położnic . . .	—	—	920	—	—	—	—	920
30	Wynagrodzenie za czynności techniczne	612	36	72	48	180	48	204	1.200
31	Stypendyum dla akuszerki .	—	—	240	—	—	—	—	240
32	Służba wspólna: *a*) płaca: 1) 2 odźwiernych dla pawilonu chirurgicznego i oddziału obłąkanych po 360K. 720 K. dodatek na ubiór dla tychże po 120 K. . 240 „	480	—	—	—	—	—	480	960
	2) palacza do obsługi kaloryferów w pawilonie chirurg.	240	—	—	—	—	—	—	240
	3) *α*) palacza do maszyny parowej . . . 600 K. *β*) stolarza . . 500 „ *γ*) ślusarza . . 470 „ *δ*) chłopca do ślusarni 240 „ *ε*) chłopca do posług w kancelaryi . 240 „	1.025	62	123	82	328	82	348	2.050
	Do przen. { 1. zwyczajne . 2. **nadzwyczajne**	28.002 **92**	1.750 **5**	3.006 **11**	1.962 **7**	4.946 **27**	2.564 **7**	6.411 **31**	48.641 **180**

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
—	16.248	
—	—	
17.036	16.248	
800	—	Preliminuje się stosownie do obowiązującej umowy ze Zgromadzeniem Sióstr zakonnych jednorazowo 180 K.
800	800	Jak na r. 1910.
4.800	7.680	
7.019	6.935	
749	720	Jak na r. 1910.
—	920	
—	230	Preliminuje się *więcej* o 690 K. z powodu konieczności zaprowadzenia całorocznego dyżuru lekarskiego na oddziale położniczo - ginekologicznym.
—	—	Kredyt przeniesiony z rubr. XI. wydatków.
240	240	Jak na r. 1910.
	960	
	240	Jak na r. 1910.
	2.050	
30.644	37.023	
800	—	

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

L'czba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. Fundusz chorych	c. k. kliniki laryngolog	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
II.	Z przen. 1. zwyczajne . .	28.002	1.750	3.006	1.962	4.946	2.564	6.411	48.641
	2. **nadzwyczajne .**	**92**	**5**	**11**	**7**	**27**	**7**	**31**	**180**
32	b) wikt:								
	1) II. klasy dla 2 odźwiernych po 510 K. . . .	510	—	—	—	—	—	510	1.020
	2) III. klasy dla palacza do kaloryferów . . .	340	—	—	—	—	—	—	340
	3) *a)* II. klasy dla stolarza i palacza maszynowego po 510 K. . 1.020 K.								
	β) III. klasy dla 3 osób po 340 K. 1.020 „	1.020	62	122	82	327	82	345	2.040
	c) dodatek na mieszkanie dla stolarza	153	9	18	12	45	12	51	300
	d) bluzy dla 2 palaczy, ślusarza i chłopców po 24 K. .	61	4	7	5	18	5	20	120
	Wydatki pozycyi 32								7.070
33	Służba oddziałowa: *a)* płaca: 42 dozorców po 216 K. 9.072 K. 41 dozorczyń po 192 K 7.872 „ 83 osób.								
	b) na uzupełnienie i podwyżki płac w ciągu r. 1911, tudzież dodatki dla służby na oddz. chorób zakaźnych i obłąkanych . 4.500 „	9.100	500	450	870	2.070	970	7.484	21.444
	c) na podwyżkę płac 2 posługaczek oddź. chirurg. po 120 K. i 60 K.	180	—	—	—	—	—	—	180
	d) dodatek dla posługacza przy sterylizatorze oddź. położnic	—	—	120	—	—	—	—	120
	e) wikt dla 3 dozorców i 1 dozorczyni po 340 K. . . 1.360 K wikt dla 79 osób po 263 K. 20.777 „ dod. do wiktu dla służbyczuwającej w nocy 300 „								
	f) wierzchnie ubrania dla 83 osób po 32 K. 2.656 „	11.488	588	588	1.176	2.552	1.176	7.525	25.093
	Wydatki poz. 33 .								46.837
	Do przen. 1. zwyczajne . .	50.854	2.913	4.311	4.107	9.958	4.809	22.346	99.298
	2. **nadzwyczajne .**	**92**	**5**	**11**	**7**	**27**	**7**	**31**	**180**

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
30.644 800	37.023 —	
	1.020	Jak na rok 1910.
	340	Jak na rok 1910.
	1.870	*Więcej* o 170 K. celem przyznania palaczowi maszynowemu wiktu II. kl, zamiast dotychczasowego III. kl.
	240	*Więcej* o 60 K. z powodu drożyzny mieszkań w Krakowie.
	120	Jak na rok 1910.
6.865	6.840	
	23.004	*Mniej* o 1.560 K. na uzupełnienia i podwyżki płac, ze względu na wynikłość z r 1909, która wynosiła 3.943 K.
	180	Jak na r. 1910.
	120	Jak na r. 1910.
	23.924	*Więcej* o 1.169 K. na wikt, stosownie do rzeczywistego kosztu w r. 1909.
49.717	47.228	
87.226 800	87.841 —	

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
II.	Z przen. { 1. zwyczajne .	50.854	2 913	4.311	4.107	9.958	4.809	22.346	99.298
	{ 2. **nadzwyczajne.**	**92**	**5**	**11**	**7**	**27**	**7**	**31**	**180**
34	Służba domu: *a)* płaca:								
	1 parob. do magaz. central. 528 K.								
	1 sługi do magazynu centralnego . . . 192 „								
	1 łaziennego . . . . 330 „								
	1 stróża nocnego . . . 360 „								
	1 służącego w izbie przyjęcia, a zarazem portyera nocnego . . . . . 456 „								
	1 służącego w izbie przyj. 240 „								
	1 służącej w izbie przyj. 192 „								
	8 parobków po 240 K 1.920 „								
	2 grabarzy „ 240 „ . 480 „								
	17 osób. 4.698 K.								
	b) wikt dla 17 osób po 263 K. 4.471 „								
	c) bluzy dla 17 osób po 20 K. . . . 340 „	4.552	295	560	390	1.490	390	1.832	9.509
35	Służba kuchenna i magazynowa:								
	α) płaca:								
	dla 2 sług po 240 K. 480 K								
	„ 2 „ „ 216 „ 432 „								
	„ 7 „ „ 192 „ 1.344 „								
	„ 2 „ „ 168 „ 336 „								
	razem 13 osób 2.592 K.								
	β) wikt tychże po 263 K. . . 3.419 „								
	γ) kaftany i czepki po 20 K. . . 260 „	3.020	260	350	490	850	311	990	6.271
36	Służba w piekarni:								
	a) płaca:								
	piekarza 600 K.								
	czeladnika (bez wiktu) 960 „								
	parobka 264 „ 1.824 K								
	b) wikt:								
	piekarza 510 „								
	parobka 263 „ 773 „								
	c) wierzchnie ubranie dla 3 osób po 32 K 96 „	1.374	81	162	108	404	108	456	2.693
	Do przen. { 1. zwyczajne .	59.800	3.549	5.383	5.095	12.702	5.618	25.624	117.771
	{ 2. **nadzwyczajne**	**92**	**5**	**11**	**7**	**27**	**7**	**31**	**180**

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
87.226 800	87.841 —	
9.113	9.322	*Więcej* o 187 K. na wikt stosownie do rzeczywistego kosztu w r. 1909.
—	—	Kredyt przeniesiony z rubr. VII., podwyższony o 143 K. na wikt.
—	—	Koszt utrzymania służby w piekarni mieścił się dotychczas w ogólnym koszcie pieczywa (rubr. VII. wydatków).
96.339 800	97.163 —	

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
II.	Z przen. { 1. zwyczajne . .	59.800	3.549	5.383	5.095	12.702	5.618	25.624	117.771
	{ 2. **nadzwyczajne** .	**92**	**5**	**11**	**7**	**27**	**7**	**31**	**180**
37	Służba przy gospodarstwie: 1) ogrodnik, płaca (bez wiktu)	670	—	330	—	—	—	—	1.000
	2) fornal, *a*) płaca . 240 K.								
	b) wikt . 263 „	257	15	30	20	75	20	86	503
38	Służba w pralni: *a*) płaca: 1 parobka . . . 240 K. 2 praczek po 192 K. 384 „ 2 „ „ 180 „ 360 „ 4 „ „ 168 „ 672 „ 6 „ „ 156 „ 936 „ 2.592 K. 15 osób								
	β) wikt dla 15 osób po 263 K. 3.945 „								
	γ) fartuchy i czepki dla 15 osób po 12 K. . . . . 180 „	3.425	202	405	268	1 007	268	1.142	6.717
39	Służba w szwalni: *a*) płaca 2 szwaczek po 240 K. . . 480 K.								
	β) wikt 2 szwaczek po 263 K. . . 526 „	514	30	60	40	151	40	171	1.006
40	Służba w aptece: *a*) płaca 3 laborantów po 240 K. . . 720 K.								
	β) wikt po 263 K. . 789 „								
	γ) wierzchnie ubrania po 32 K. . . 96 „	818	48	96	64	241	64	274	1.605
41	Służba w kościele: *a*) płaca posługaczki 192 K.								
	β) wikt . . . 263 „	232	14	28	18	68	18	77	455
42	Pranie bielizny służby . .	561	33	66	44	165	44	187	1.100
	Razem { 1. zwyczajne . .	66.277	3.891	6.398	5.549	14.409	6.072	27.561	130.157
	{ 2. **nadzwyczajne** .	**92**	**5**	**11**	**7**	**27**	**7**	**31**	**180**
	Suma rubryki II. .	66.369	3.896	6.409	5.556	14.436	6.079	27.592	130.337

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
96 339 800	97.163 —	
—	—	Kredyt przeniesiony z Rubr. VII. wydatków.
—	—	Koszt utrzymania fornala mieścił się dotychczas w ogólnym koszcie utrzymania koni (rubr. VII. wydatków).
—	—	Kredyt przeniesiony z rubr. VII. wydatków (pralnia), podwyższony o 165 K. na wikt.
—	—	Kredyt przeniesiony z rubr. VII. wydatków (bielizna), podwyższony o 22 K. na wikt.
—	—	Kredyt przeniesiony z rubr. VIII. wydatków (apteka), podwyższony o 33 K. na wikt.
—	—	Kredyt przeniesiony z rubr. X. wydatków (utrzymanie kościoła), podwyższony o 11 K. na wikt.
—	—	Kredyt przeniesiony z rubr. VII. wydatków (pralnia).
96.339 800	97.163 —	
97.139	97.163	

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
III.	**Pensye i emerytury.**								
43	Bobrzyńska Zofia, wdowa po prymaryuszu	500	—	—	—	—	—	—	500
43a	Nycz Karol, b. rządca szpitala	—	—	—	—	—	—	—	—
43b	Przybyłowa Magdalena (zmarła)	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Wojciechowski Wiktor, b. oficyał	940	—	174	—	331	—	295	1.740
45	Rydel Helena, wdowa po prymaryuszu	600	—	—	—	—	—	—	600
45a	Armułowicz I. v. Paszkowska Ksawera, wdowa po prymar. dod. na wychowanie 1 dziecka	—	—	—	—	—	—	—	—
46	Harajewicz Ludwika, wdowa po b. dyrektorze	756	—	140	—	266	—	238	1.400
47	Zarewicz Antonina, wdowa po prymaryuszu	—	—	—	—	1.200	—	—	1.200
48	Cybulska Marya, wdowa po maszyniście 600 K. dodat. na wychowanie 5 dzieci 300 „	486	—	90	—	171	—	153	900
48a	Jakliński Aleksander b. aptek. (zmarł)	—	—	—	—	—	—	—	—
49	Sołga Józefa, wdowa po dozorcy domu 750 K dodatek na wychowanie 1 dziecka 150 „	486	—	90	—	171	—	153	900
49a	Bieńkowski Arkadyusz b. rządca (zmarł)	—	—	—	—	—	—	—	—
50	Zieliński Jan b. oficyał	1.058	—	196	—	372	—	334	1.960
51	Dr. Ponikło Stanisław b. dyrektor	3.613	—	669	—	1.271	—	1.137	6.690
52	Dr. Bogdanik Józef, b. prymar.	1.992	—	—	—	—	—	—	1.992
52a	Kral Jgnacy b. asystent (zmarł)	—	—	—	—	—	—	—	—
53	Bieńkowska Leokadya, wdowa po b. rządcy	648	—	120	—	228	—	204	1.200
54	Jordanowa Helena, wdowa po profesorze położniczym	—	—	600	—	—	—	—	600
55	Kral Aniela, wdowa po byłym asystencie 800 K. dod. na wychowanie syna 80 „	475	—	88	—	167	—	150	880
	Suma rubryki III.	11.554	—	2.167	—	4.177	—	2.664	20.562

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
500	500	Jak na r. 1910.
3.024	3.024	Odpada z powodu śmierci.
312	—	
1.740	1.740	
600	600	
120	—	Jak na r 1910.
1.400	1.400	
1.200	1.200	
975	907	*Mniej* o 7 K, gdyż sierota Kazimierz Karol 2 im. Cybulski osiągnął dnia 2. marca 1910 wiek normalny.
2.112	2.112	Odpada z powodu śmierci.
1.050	1.050	*Mniej* o 150 K., ponieważ sierota Katarzyna Józefa Genowefa 3 im. Sołga osiągnie 1. stycznia 1911 wiek normalny.
1.290	—	
1.960	1.960	Jak na r. 1910.
6.690	6.690	
1.992	1.992	
616	672	Odpada z powodu śmierci.
700	1.200	Jak na r. 1910.
600	600	
—	—	Nowo przyznana pensya wdowia i dodatek na dziecko w myśl przepisów statutu emerytalnego.
26.881	25.647	

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
IV.	**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.**								
56	Koszta utrzymania 5 emerytow. Sióstr Miłosierdzia, ryczałt po 300 K.	810	—	150	—	285	—	255	1.500
57	Flasińska Felicya, wdowa po pis.	324	—	60	—	114	—	102	600
57a	Dudek Marya, wdowa po gazowniku (zmarła) . .	—	—	—	—	—	—	—	—
58	Tekielska Julia, b. dozorczyni	—	—	—	—	146	—	—	146
59	Bachut Tekla b. dozorczyni .	192	—	—	—	—	—	—	192
60	Stroińska Stefania, córka b.aptek.	108	—	20	—	38	—	34	200
61	Suchoń Aniela, wdowa po odźwiernym . . .	162	—	30	—	57	—	51	300
62	Kudłek Elżbieta, wdowa po posługaczu . . .	66	—	12	—	22	—	20	120
62a	Przybyłowa Magdalena, b. akuszerka (zmarła) . .	—	—	—	—	—	—	—	—
63	Tyrała Paulina, b. dozorczyni .	—	—	120	—	—	—	—	120
64	Skibska Marya, wdowa po dyetaryuszu . . .	108	—	20	—	38	—	34	200
65	Rakoczy Karolina, wdowa po odźwiernym . . .	—	—	—	—	—	—	300	300
66	Stępniowska Anna, wdowa po b. piekarzu . . .	66	—	12	—	22	—	20	120
67	Marusiak Agnieszka, b. dozorcz.	—	—	121	—	—	—	—	121
68	Menzel Marya, b. praczka .	41	—	7	—	14	—	13	75
69	Szymański Wilhelm, b. dyetaryusz	270	—	50	—	95	—	85	500
	Suma rubryki IV. .	2.147	—	602	—	831	—	914	4.494
V.70	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych . .**	54	—	10	—	19	—	17	100
VI.	**Remuneracye i zapomogi.**								
71	Dla funkcyonaryuszów szpitalnych: a) dla wszystkich .	1.326	78	156	104	390	104	442	2.600
	b) dla pomocnika urzędnika w izbie przyjęcia chorych	306	18	36	24	90	24	102	600
72	Dla bezpłatnych praktykantów lekarskich . . .	1.120	—	220	—	160	—	—	1.500
73	Gratyfikacye dla służby szpitalnej	1.096	65	129	86	323	86	365	2.150
	Suma rubryki VI. .	3.848	161	541	214	963	214	909	6.850

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
—	1.418	*Więcej* o 82 K, ponieważ w r. 1911 przejdą w stan spoczynku 2 Siostry Miłosierdzia (dotychczas były trzy). Ryczałt po 300 K. wstawiono stosownie do nowo zawartego kontraktu ze Zgromadzeniem Sióstr zakonnych (LW. 81473/1909).
600	600	Jak na r. 1910.
120	120	Odpada z powodu śmierci.
146	146	
192	192	
200	200	
300	300	
120	120	
42	—	
120	120	Jak na r. 1910.
200	200	
300	300	
120	120	
121	121	
52	75	
—	500	
2.633	4.532	
100	100	Jak na r. 1910.
2.600	2.600	
350	600	Jak na r. 1910.
1.500	1.500	
2.150	2.150	
6.600	6.850	

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienia	Wniosek na rok 1911							
		Fundusz							Razem
		chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	
		Korony							
VII.	**Koszta gospodarcze.**								
74	Żywienie chorych:								
	a) Zwykła strawa i dodatki:								
	α) dla 13.700 dni szpitalnych (klasowych) po 1 K. 70 g. . 23.290 K.								
	β) dla 246.600 dni szpitalnych na III. klasie po 45 groszy .110.970 „								
	γ) dla 30.700 dni klinicznych po 86 groszy . 26.402 „	74.300	6.192	8 812	9.890	20 388	10.320	30.760	160.662
	b) 6 Sióstr Miłosierdzia w kuchni . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
	c) Służba kuchenna i magazyn.	—	—	—	—	—	—	—	—
	d) Opał do kuchni i pod kotły parowe . . .	1.700	140	190	290	515	175	590	3.600
	e) Naczynia i sprzęty kuchenne:								
	1. zwyczajne	408	24	48	32	120	32	136	800
	2. **nadzwyczajne** .	—	—	—	—	—	—	—	—
	f) Pieczywo	9.015	530	1.061	707	2.652	707	3.005	17.677
	g) Wino dla chorych . .	1.785	305	210	140	325	140	595	3.500
75	*a*) Wikt lekarza dyżurnego . .	—	—	—	—	—	—	—	—
	b) Wikt lekarza na oddziale położnic	—	—	—	—	—	—	—	—
76	Opał sal, łazienek i innych ubikacyi	12.800	750	550	850	1.900	850	2.300	20.000
77	Oświetlenie: . . .	8.660	450	560	1.280	600	550	2.900	15.000
	Do przenies. 1. zwyczajne .	108668	8.391	11.431	13.189	26.500	12.774	40.286	221.239
	Do przenies. 2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—	—	—	—

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
157.096	153.894	Wydatki wynosiły w 1907 r. 144.402 K, w 1908 r. 161.858 K, w 1909 r. 157.096 K, razem 463.356 K, przeciętnie 154.452 K. Preliminuje się jednak 160.662 K. t. j. 6.768 K. *więcej*, jak na r. 1910, stosownie do obok poszczególnionych obliczeń i przyjęcia o 15.600 dni leczenia więcej.
3.783	3.916	Pozycye te przeniesiono do rubr. II. poz. 23. i 35. wydatków.
5.985	6.128	
3.790	3.600	Jak na r. 1910.
934	750	*Więcej* o 50 K. z uwagi na wynikłość z r. 1909 z opuszczeniem wydatku nadzwyczajnego.
—	**1.500**	
20.503	19.000	Na r. 1911 preliminuje się na 291.000 dni po 7 g. . . 20.370 K. a po odliczeniu kosztu utrzymania służby (w rubr. II. wyd.) 2.693 „ wstawia się kredyt . . . . . 17.677 K. t. j. o 1.323 K. *mniej*, jak na r. 1910. . .
3.292	3.500	Jak na r. 1910.
989	—	Pozycye te przeniesiono do rubr. II. poz. 28. i 29. wydatków.
225	—	
22.349	16.000	*Więcej* o 4.000 K. z uwagi na wynik r. 1909.
14.803	13.250	*Więcej* o 1.750 K. z uwagi na wynik r. 1909.
233.749	220.038	
—	**1.500**	

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. klinlki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
VII.	Z przen. { 1. zwyczajne . .	108668	8.391	11.431	13.189	26.500	12.774	40.286	221.239
	2. **nadzwyczajne** .	—	—	—	—	—	—	—	—
78	Sprzęty gospodarcze:								
	{ 1. zwyczajne . .	3.700	170	130	360	450	310	880	6.000
	{ 2. **nadzwyczajne:** .								
	a) na 25 skrzynek do wywozu śmieci	**242**	14	29	19	71	19	81	475
	b) na zakupno 100 łóżek .	**3.200**	—	—	—	—	—		3.200
	c) na 10 ławek ogrodowych .	**122**	7	14	10	36	10	—41	240
	d) na urządzenie wewnętrzne pawilonu chirurgicznego .	**11.465**	—	—	—	—	—	—	11.465
79	Utrzymanie jednej pary koni z reparacyą wozów, uprzęży itp.	561	33	66	44	165	44	187	1.100
80	Utrzymanie ogrodów:								
	a) warzywnego . . .	1.067	—	533	—	—	—	—	1 600
	b) spacerowego . . .	204	12	24	16	60	16	68	400
	c) płaca ogrodnika . .	—	—	—	—	—	—	—	—
81	Utrzymanie pralni:								
	a) mydło, soda, opał, itp. 8.000 K.								
	b) 2 Siostry Miłosierdzia: — „								
	c) służba . . — „								
	d) pranie bielizny służby — „	3 880	440	480	320	1.200	320	1.360	8.000
82	Bielizna, pościel i odzież:								
	1. zwyczajne:								
	a) zakupno i naprawa 20.000K.								
	b) 2 Siostry Miłosierdzia — „								
	c) 2 szwaczki . — „	10.100	700	1.200	800	3.000	800	3.400	20.000
	2. **nadzwyczajne:**								
	na uzupełnienie inwentarza bielizny	**12.042**	300	600	400	1.500	400	1.700	16 942
83	Słoma do sienników . .	816	48	96	64	240	64	272	1.600
84	*a*) Opłata za wodę z wodociągów miejskich	1.600	400	—	—	—	—	—	2.000
	b) Pompowanie wody z własnej studni	1.173	69	138	92	345	92	391	2.300
85	Fiakrowe dla rządcy . .	61	4	7	5	18	5	20	120
	Razem { 1. zwyczajne .	131830	10.267	14.105	14.890	31.978	14.425	46.864	264.359
	{ 2. **nadzwyczajne** .	**27.071**	**321**	**643**	**429**	**1.607**	**429**	**1.822**	**32.322**
	Suma rubryki VII.	158901	10.588	14.748	15.319	33.585	14.854	48.686	296.681

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
233.749	220.038	
—	**1.500**	
7.119	6.000	Jak na r. 1910 z opuszczeniem wydatku nadzwyczajnego.
—	**1.860**	
—	—	Kredyt niezbędny ze względów hygienicznych.
—	—	Zakupić się mające łóżka służyć będą do wymiany zniszczonych łóżek.
—	—	Sprawienie nowych ławek jest konieczne, gdyż stare ławki są już zniszczone.
—	—	Preliminuje się koszta wewnętrznego urządzenia z powodu zarządzonej rekonstrukcyi pawilonu chirurgicznego, stosownie do uchwały Wys. Sejmu z dnia 29. października 1908. (LW. 60034/909).
1.988	1.500	Na utrzymanie koni i fornala podwyższa się kredyt o 100 K. t. j. do kwoty 1.600 K, z uwagi jednak, że kredyt na utrzymanie fornala przeniesiono do rubr. II. poz. 37/2 wydatków, preliminuje się w tej pozycyi tylko 1.100 K.
2.179	1.000	*Więcej* o 600 K. stosownie do istotnej potrzeby.
412	400	Jak na r. 1910.
1.000	1.000	Pozycyę tę przeniesiono do rubr. II. poz. 37/1 wydatków.
16.805	13.957	Na mydło, sodę, opał itp. podwyższa się kredyt z 5.000 K. na 8.000 K. t. j.o 3.000 K *więcej*, stosownie do wyniku r. 1909 — kredyty zaś pod b) c) d) przeniesiono do rubr. II. poz. 6. i 38. wydatków.
22.229	22.289	Kredyt na zakupno bielizny bez zmiany, kredyty zaś pod b) c) przeniesiono do rubr. II. poz. 7. i 39. wydatków.
15.000	—	Na uzupełnienie inwentarza bielizny, rozszerzonego oddziału chirurgicznego preliminuje się 6.942 K., jak LW. 60034/909, na inne zaś oddziały celem wyrównania braków 10.000 K.
2.079	1.200	*Więcej* o 400 K. z uwagi na wynik r. 1909.
1.713	2.000	Jak na r. 1910.
—	2.000	*Więcej* o 300 K. stosownie do wyniku r. 1909 — 2.353 K. uwidocznionego w rubr. XI. wydatków.
120	120	Jak na r. 1910.
289.593	271.504	
15.000	**3.360**	
304.393	274 864	

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
VIII.	**Koszta sanitarne.**								
86	Lekarstwa: a) dla oddziałów szpitalnych i klinicznych: α) 260.300 dni szpitalnych po 6 g. . 15.618 K. β) 30.700 dni klinicznych po 16 g. . 4.912 „	8.940	1.152	1.050	1.840	2.670	1.920	2.958	20.530
	b) dla c. k. klinik uniwersyteckich	—	—	—	—	—	—	—	—
87	Utrzymanie apteki: 1. zwyczajne: a) opał i oświetlenie . 800 K. b) 2 Siostry Miłosierdzia — „ c) 3 laboranci — „	408	24	48	32	120	32	136	800
	2. **nadzwyczajne:** Na uzupełnienie urządzenia apteki	**649**	**38**	**76**	**51**	**190**	**51**	**215**	**1.270**
88	Laboratoryum chem.-patologiczne	154	—	—	—	46	—	—	200
89	Laboratoryum bakteryologiczne w pawilonie izolacyjnym: 1. zwyczajne . . .	900	—	—	—	—	—	—	900
	2. **nadzwyczajne** . .	—	—	—	—	—	—	—	—
90	Potrzeby sanitarne: 1. zwyczajne: a) dla oddziałów szpitalnych i klinicznych: α) 242.800 dni na oddź. chorych syfilitycznych i obłąkanych po 12 g. . 29.136 K. β) 17.500 dni na oddź. położnic po 20 g. 3.500 „ γ) 30.700 dni klinicznych po 23 g. . . 7.061 „	17.880	1.656	3.500	2.645	5.340	2.760	5.916	39.697
	b) dla c. k. klinik uniwersyteckich . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
	Do przen. 1. zwyczajne .	28.282	2.832	4.598	4 517	8.176	4.712	9.010	62.127
	Do przen. 2. **nadzwyczajne**	**649**	**38**	**76**	**51**	**190**	**51**	**215**	**1.270**

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
26.292	19.684	Wydatki wynosiły: w 1907 r. 17.740 K, w 1908 r. 28.428 K, w 1909 r. 26.292 K, razem 72.460 K., przeciętnie 24.153 K. Preliminuje się 20.530 K. t. j. *więcej* o 846 K., przyjmując za podstawę do obliczenia po 6 g. na 1 dzień leczenia w szpitalu, a 16 g. na 1 dzień leczenia w klinikach.
21.369	—	Uwidacznia się tylko wynikłość z r. 1909, zwrotną od c. k. Rządu.
3.619	3.677	Na opał i oświetlenie apteki preliminuje się bez zmiany, kredyty na wydatki pod poz. b) c) przeniesiono do rubr. II. poz. 23. i 40 wydatków.
1.910	**588**	Preliminuje się 1.270 K. na dodatkowe uzupełnienie urządzenia apteki.
200	200	Jak na r. 1910.
400	900	
1.676	—	Kwotę tę wstawiono ze względu na wynikłość z r. 1909.
50.360	37.850	Wydatki wynosiły: w 1907 r. 40.209 K, w 1908 r. 64.039 K, w 1909 r. 50.360 K, razem 154.598 K., przeciętnie 51.533 K. Preliminuje się jednak tylko 39.697 K. t. j. *więcej* o 1.847 K., jak na r. 1910 biorąc za podstawę normę na 1 dzień leczenia, jak oboczne poszczególnienie.
23.085	—	Uwidacznia się tylko wynikłość z r. 1909, zwrotną od c. k. Rządu.
125.325	62.311	
3.586	588	

3 Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
VIII.	Z przen. { 1. zwyczajne .	28.282	2.832	4.598	4.517	8.176	4.712	9.010	62.127
	{ **2. nadzwyczajne .**	**649**	**38**	**76**	**51**	**190**	**51**	**215**	**1.270**
90	**2. nadzwyczajne:**								
	a) na zakupno aparatu sterylizacyjnego i 3 puszek dla oddź. położnic . .	—	—	1.720	—	—	—	—	**1.720**
	b) na urządzenie pracowni Roentgena . . .	**6.000**	—	—	—	—	—	—	**6 000**
91	Utrzymanie wentylatora elektrycznego na oddź. chirurgicz.	700	—	—	—	—	—	—	700
92	Przybory opatrunkowe . .	600	—	—	—	—	—	—	600
93	Instrumenta chirurgiczne:								
	{ 1. zwyczajne .	2.240	50	160	20	280	60	190	3.000
	{ 2. **nadzwyczajne:** na uzupełnienie instrumentów oddziału chirurgicznego .	**5.000**	—	—	—	—	—	—	**5 000**
94	Koszta pogrzebowe . .	255	15	30	20	75	20	85	500
	Razem { 1. zwyczajne.	32.077	2.897	4.788	4.557	8.531	4.792	9.285	66.927
	{ 2 **nadzwyczajne**	**11.649**	**38**	**1.796**	**51**	**190**	**51**	**215**	**13.990**
	Suma rubryki VIII.	43.726	2.935	6.584	4.608	8.721	4.843	9.500	80.917
IX.	**Koszta kancelaryjne.**								
95	Druki, litografie, przybory do pisania, koszta insercyjne itp:								
	{ 1 zwyczajne . .	1.734	102	204	136	510	136	578	3.400
	{ 2. **nadzwyczajne** .	—	—	—	—	—	—	—	—
	Suma rubryki IX.	1.734	102	204	136	510	136	578	3.400
X.	**Koszta kapliczne**								
96	*a*) Utrzymanie kościoła:								
	{ 1. zwyczajne . .	255	15	30	20	75	20	85	500
	{ 2. **nadzwyczajne:** na naprawę organów . .	**385**	**23**	**45**	**30**	**113**	**30**	**129**	**755**
	b) Utrzymanie posługaczki .	—	—	—	—	—	—	—	—
	Razem { 1. zwyczajne .	255	15	30	20	75	20	85	500
	{ **2. nadzwyczajne**	**385**	**23**	**45**	**30**	**113**	**30**	**129**	**755**
	Suma rubryki X.	640	38	75	50	188	50	214	1.255

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
125.325	62.311	
3.586	588	
7.807	—	
—	—	Zakupno sterylizatora jest konieczne, połowę wydatku preliminuje się jako zwrot od c. k. Rządu w rubr. V poz. 22. dochodów.
—	—	Urządzenie pracowni Roentgenowskiej jest niezbędne dla oddziału chirurgicznego, w którym wykonuje się rekonstrukcye budynku i urządzeń stosownie do uchwały Wys. Sejmu z dnia 29. października 1908. (LW. 60034/09).
51	700	Jak na r. 1910.
998	600	
3.088	3.000	
—	—	Instrumentaryum musi być należycie uzupełnione — gdyż tylko w ten sposób może oddział chirurgiczny spełnić swe zadanie (LW. 60034/09
492	300	*Więcej* o 200 K. ze względu na wynik r. 1909.
129.954	66.911	
11.393	588	
141.347	67.499	
6.005	2.850	Preliminuje się *więcej* o 550 K. ze względu na większe zapotrzebowanie wskutek wzrostu czynności kancelaryjnych.
650	—	
6.655	2.850	
500	500	Jak na r. 1910.
—	—	Kredyt na naprawę zniszczonych organów jest niezbędny.
443	444	Pozycyę tę przeniesiono do rubr. II. poz. 41. wydatków.
943	944	
—	—	
943	944	

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
XI.	**Utrzymanie budynków.**								
97	Konserwacye i reparacye:								
	1. zwyczajne	9.180	540	1.080	720	2.700	720	3.060	18.000
	2. **nadzwyczajne:**								
	a) na zakupno drugiej centryfugi do pralni	**765**	**45**	**90**	**60**	**225**	**60**	**255**	**1.500**
	b) na uporządkowanie ogrodów	**1.000**	—	—	—	—	—	—	**1.000**
98	Opłata za używanie telefonów	303	9	19	12	47	12	53	455
99	Urządzenia mechaniczne:	612	36	72	48	180	48	204	1.200
100	Pompowanie wody	—	—	—	—	—	—	—	—
101	Asekuracya	367	22	44	29	108	29	121	720
102	Czyszczenie kominów	706	42	83	55	222	55	221	1.384
103	Wynagrodzenie za czynności techniczne	—	—	—	—	—	—	—	—
104	**Wydatki inwestycyjne**	—	—	—	—	—	—	—	—
	Razem 1. zwyczajne	11.168	649	1.298	864	3.257	864	3.659	21.759
	Razem 2. **nadzwyczajne**	**1.765**	**45**	**90**	**60**	**225**	**60**	**255**	**2.500**
	Suma rubryki XI.	12.933	694	1.388	924	3.482	924	3.914	24.259
XII.	**Podatki i daniny.**								
105	*a)* z gruntów i realności szpitalnych	82	5	10	7	27	7	32	170
	b) z dóbr w Prądniku czerwon.	1.330	—	—	—	—	—	—	1.330
	c) ekwiwalent	441	25	50	35	129	35	147	862
	Suma rubryki XII.	1.853	30	60	42	156	42	179	2.362
XIII.	**Rozmaite.**								
106	Utrzymanie biblioteki	204	12	24	16	60	16	68	400
107	Książki i czasopisma dla chorych	102	6	12	8	30	8	34	200
108	Przypadkowe:								
	a) ubezpieczenie pensyjne funkcyonaryuszów nieetatowych	515	30	60	40	151	40	172	1.008
	b) ubezpieczenie służby od wypadków	102	6	12	8	30	8	34	200
	c) zastępstwo chorych i urlopowanych funkcyonaryuszów	612	36	72	48	180	48	204	1.200
	d) koszta sądowe, portorya i inne nieprzewidziane	765	45	90	60	225	60	255	1.500
	Suma rubryki XIII.	2.300	135	270	180	676	180	767	4.508

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
18.613	14.000	*Więcej* o 4.000 K. ze względu na zniszczony stan budynków i z powodu
15.137	**34.359**	podrożenia cen materyałów i robocizny.
—	—	Dotychczasowa centryfuga jest już zniszczona.
—	—	Kredyt na ten cel jest potrzebny ze względu na rekonstrukcyę pawilonu chirurgicznego. (LW. 60.034/909).
—	—	Opłatę za używanie telefonów uiszczano dotychczas na rachunek wydatków rozmaitych (Rubr. XIII.). Telefony mieszczą się w budynku administracyjnym, pawilonie chirurgicznym i w mieszkaniu dyrektora szpitala; w r. 1911 zainstaluje się telefon w mieszkaniu prymaryusza oddziału zakaźnego, celem umożliwienia szybkiego porozumiewania się w razie nagłych wypadków.
1.355	1.200	Jak na r. 1910.
2.353	—	Kwotę tę wstawia się ze względu na wynikłość r. 1909.
713	650	*Więcej* o 70 K. stosownie do wynikłości z r. 1909.
1.976	1.384	Jak na r. 1910.
1.200	1.200	Pozycyę tę przeniesiono do rubr. II. poz. 30 wydatków.
19.751	—	Kwotę tę wstawia się ze względu na wynikłość r. 1909.
26.210	18.434	
34.888	**34.359**	
61.098	52.793	
136	170	
853	1.330	Jak na r. 1910.
862	862	
1.851	2.362	
400	400	
200	200	
		Jak na r. 1910.
—	1.008	
205	160	*Więcej* o 40 K. stosownie do wynikłości z r. 1909.
2.120	800	*Więcej* o 400 K., gdyż dotychczasowy kredyt jest za szczupły.
3.491	1.500	Z uwagi na wyniki z lat ubiegłych preliminuje się 1.500 K. t. j. jak na rok 1910 pomimo, że wydzielono z tej pozycyi opłatę za telefony (vide rubr. XI. poz. 98).
6.416	4.068	

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
XIV.	**Zapomogi dla położnic.**								
109	Dla położnic opuszczających wraz z dzieckiem oddział położnic . . .	—	—	5.700	—	—	—	—	5.700
XV.	**Koszta utrzymania dzieci, zrodzonych na oddziale położnic.**								
110	Wynagrodzenie mamek za karmienie dzieci . .	—	—	1.000	—	—	—	—	1.000
XVI.	**Koszta utrzymania mamek i dzieci w szpitalu św. Ludwika.**								
111	Utrzymanie mamek i dzieci ssących	—	—	12.500	—	—	—	—	12.500
112	Ryczałt za leczenie i utrzymanie chorych dzieci . .	42.000	—	—	—	—	—	—	42.000
	Suma rubryki XVI.	42.000	—	12.500	—	—	—	—	54.500
XVII	**Zapisy.**								
113	Szembeka na odprawianie Mszy św.	75	—	—	—	—	—	—	75
114	Wencla na obdzielanie rekonwalescentów . . .	58	—	—	—	—	—	—	58
115	Gałeckiego i Klozowej na odprawianie Mszy św. . .	81	—	—	—	—	—	—	81
	Suma rubryki XVII.	214	—	—	—	—	—	—	214
XVIII. 116	**Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe.**	100	—	—	—	—	—	—	100
XIX.	**Dycty, koszta podróży i różne inne.**								
117	W sprawach funduszu, jako właściciela dóbr . . .	200	—	—	—	—	—	—	200

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
5.568	5.700	Jak na r. 1910.
833	1.000	Jak na r. 1910.
13.075	12.500	Jak na r. 1910.
42.000	42.000	
55.075	54.500	
75	75	Jak na r. 1910.
58	58	
81	81	
214	214	
—	100	Jak na r. 1910.
548	200	Jak na r. 1910.

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienia	Wniosek na rok 1911							
		Fundusz							Razem
		chorych	c. k. kliniki laryngolog	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz	obłąkanych	
		Korony							
XX.	**Spłata pożyczek.**								
118	Umorzenie pożyczki w kwocie 70.842 K. 10 g, zaciągniętej z majątku zarodowego na budowę domu izolacyjnego: *a)* VII. rata kapitału 2.987 K. 07 g. *b)* 4% odsetki . . 2.091 „ 24 „	5 078	—	—	—	—	—	—	5.078
119	Umorzenie pożyczki w kwocie 41.523 K. 35 g, zaciągniętej z majątku zarodowego na postawienie budynków gospodarczych w Tropiszowie: *a)* V. rata kapitału 4.045 K. 97 g. *b)* 4% odsetki 1.073 „ 48„	5.119	—	—	—	—	—	—	5.119
120	Umorzenie pożyczki w kwocie 693.592 K. 68 g, zaciągniętej z majątku zarodowego oddziału chorych i położnic tudzież funduszu podrzutków krakowskich — na budowę szpitala: *α)* XXI. rata kapitału 26.348 K. 52 g. *β)* 4½% odsetki 12.807 „ 94 „	37.182	—	1.974	—	—	—	—	39.156
121	Umorzenie pożyczki w kwocie 12.000 K, zaciągniętej z funduszu spółek wodnych na osuszenie gruntów w Tropiszowie: *a)* XXXII i XXXIII. rata kapitału . 528 K. 46 g. *b)* 3% odsetki 157 „ 26 „	686	—	—	—	—	—	—	686
122	Umorzenie pożyczki w kwocie 28.222 K, zaciągnąć się mającej z majątku zarodowego na instalacyę światła elektrycznego: *a)* I. rata kapitału 2.822 K. 20 g. *b)* 4% odsetki . 1.015 „ 99 „	1.957	—	461	—	998	—	422	3.838
	Suma rubryki XX. .	50.022	—	2.435	—	998	—	422	53.877

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
5.078	5.078	Jak na r. 1910. Z końcem r. 1911 pozostanie dług w kapitale 52.281 K. 01 g.
5.119	5.119	Jak na rok 1910. Z końcem roku 1911 pozostanie dług w kapitale 22.790 K. 91 g.
39.157	39.156	Jak na rok 1910. Z końcem roku 1911 pozostanie dług w kapitale 258.272 K. 22 g.
686	686	Jak na rok 1910. Z końcem roku 1911 pozostanie dług w kapitale 4.845 K. 08 g.
—	3.838	Preliminuje się, jak na r. 1910 pierwszą ratę kapitału z odsetkami — zauważając, że zrealizowanie pożyczki dotychczas nie nastąpiło z powodu opóźnienia robót. Z końcem r. 1911 pozostanie dług w kapitale 25.399 K. 80 g.
50.040	53.877	

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
	DOCHODY.								
I.	**Odsetki od efektów, kapitałów i fundacyj.**								
1	Od efektów:								
	a) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredyt. ziemsk. im. wart. 23.600 K. po strąceniu $^1/_2$% podatku rentowego	907	—	32	—	—	—	—	939
	b) 4$^1/_2$% od listów zast. gal. Banku kraj. im. wart. 500 zł. = 1.000 K	9	—	36	—	—	—	—	45
	c) 4% od listów zast. gal. Banku kraj. im. wart. 382.100 K.	13.416	—	1.740	—	128	—	—	15.284
	d) 4% od obligacyj galic. funduszu propinacyjnego im. wart. 5.300 zł. = 10.600 K.	328	—	96	—	—	—	—	424
	e) 4% od listów rentowych:								
	α) już w posiadaniu majątku będących im. wart. 5.400 K. . . .	40	—	176	—	—	—	—	216
	β) zakupić się mających za kapitały, zwracane przez majątek obrotowy:								
	1) za 25.019 K 94 g. jako 21 raty pożyczki na budowę szpitala, im. wart. 26.000 K. .	984	—	56	—	—	—	—	1.040
	2) za 2.987 K 07 g. jako 7 raty pożyczki na budowę pawilonu izolacyjnego, im. wart. 3.000 K . . .	120	—	—	—	—	—	—	120
	3) za 4.045 K 97 g. jako 5 raty pożyczki na budowę w Tropiszowie im. wart. 4.000 K. . . .	160	—	—	—	—	—	—	160
	4) za 2.822 K jako 1. raty pożyczki na instalacyę światła elektrycznego, im. wart. 2.800 K. . . .	112	—	—	—	—	—	—	112
	f) 4% od kwot, lokowanych na książ. wkład. Banku kraj. (80.845 K. 39 g.)	3.234	—	—	—	—	—	—	3.234
	Dochody pozycyi 1.								21.574
	Do przeniesienia .	19.310	—	2.136	—	128	—	—	21.574

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
	939	
	45	
	16.634	
	424	
	120	
	—	
	—	
	—	
	—	
	920	
18.835	19.082	Preliminuje się ogółem *więcej* o 2.492 K. odpowiednio do zwiększonego stanu efektów, wskutek częściowych spłat kapitałów pożyczkowych.
18.835	19.082	

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
I.	Z przeniesienia .	19.310	—	2.136	—	128	—	—	21.574
2	Od kapitałów:								
	a) 4½% od reszty kapitału w kwocie 284.620 K. 74 g. użytego na budowę szpitala	11.516	—	646	—	—	—	—	12.162
	b) 4% od reszty kapitałów:								
	α) 52.281 K. 01 g. na budowę pawilonu izolacyjnego .	2.091	—	—	—	—	—	—	2.091
	β) 26.836 K. 88 g. na budowę w Tropiszowie .	1.073	—	—	—	—	—	—	1.073
	γ) 25.399 K. 80 g. na instalacyę światła elektrycznego	1.016	—	—	—	—	—	—	1.016
	Dochody pozycyi 2.	—	—	—	—	—	—	—	16.342
3	Od fundacyj:								
	a) Bieńkowskiego . .	353	—	—	—	—	—	—	353
	b) Dąbkowskiego . .	392	—	—	—	—	—	—	392
	c) Gałeckiego . . .	37	—	—	—	—	—	—	37
	d) Klozowej (mszalna) . .	25	—	—	—	—	—	—	25
	e) Klozowej (szpitalna) . .	17	—	—	—	—	—	—	17
	f) Ligęzy	525	—	—	—	—	—	—	525
	g) Małeckiego . . .	190	—	—	—	—	—	—	190
	h) Pruskiego . . .	405	—	—	—	—	—	—	405
	i) Tarły	132	—	—	—	88	—	26	246
	k) Wencla	57	—	—	—	—	—	—	57
	l) Wolnych mularzy . .	116	—	—	—	—	—	—	116
	m) Mszalna	—	—	—	—	196	—	—	196
	n) Trzebickiego . . .	—	—	—	—	—	—	243	243
	Dochody pozycyi 3.	—	—	—	—	—	—	—	2.802
	Suma rubryki I. .	37.255	—	2.782	—	412	—	269	40.718
II.	**Dochody z dóbr i realności.**								
4	Czynsz dzierżawny z dóbr Tropiszowa w Królestwie Polskiem (5.500 rubli). . .	13.750	—	—	—	—	—	—	13.750
5	Czynsz dzierżawny z Prądnika czerwonego . . .	8.433	—	—	—	—	—	—	8.433
6	Czynsz emfiteutyczny z folwarku Przegini duchownej .	100	—	—	—	—	—	—	100
7	Czynsz za wynajęcie 3 sal dla c. k. kliniki syfilitycznej . . 1.100 K ryczałt za opał i oświetlenie . . 500 „	1.600	—	—	—	—	—	—	1.600
	Do przeniesienia .	23.883	—	—	—	—	—	—	23.883

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
18 835	19.082	
14.271	13.240	
2.325	2.211	
1.379	1.229	
—	1.016	
17.975	17.696	Preliminuje się ogółem *mniej* o 1.354 K. na podstawie szczegółowych planów umorzenia.
	353	
	392	
	38	
	25	
	17	
	525	
	190	
	405	
	246	
	57	
	116	
	197	
	243	
2.803	2.804	Ogółem *mniej* o 2 K. odpowiednio do stanu efektów.
39.613	39.582	
13.926	13.750	Jak na r. 1910.
8.433	8.433	
100	100	
1.600	1.600	
24.059	23.883	

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
II.	**Z** przeniesienia .	23.883	—	—	—	—	—	—	23.883
8	Czynsz za mieszkanie z opałem asystenta przy c. k. szkole położnych . . .	240	—	—	—	—	—	—	240
9	Dochód z ogrodów szpitalnych .	3.134	—	1.566	—	—	—	—	4.700
9a	Ryczałt od c. k. Rządu za odwożenie zwłok z kl.niki na cmentarz	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Czynsz od c. k. Skarbu wojskowego za grunt na drogę w Prądniku Czerwonym .	32	—	—	—	—	—	—	32
	Suma rubryki II.	27.289	—	1.566	—	—	—	—	28.855
III.	**Zwroty kosztów leczenia.**								
11	Od funduszu krajowego galicyjskiego	190000	—	34.000	—	80.000	—	76 000	380.000
12	Od samopłacących . . .	52.000	—	8.000	—	10.000	—	25.000	95.000
13	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych . .	18.000	—	2.000	—	11.000	—	4.000	35.000
	Suma rubryki III.	260000	—	44.000	—	101000	—	105000	510.000
IV.	**Dochody rozmaite** . .	810	—	150	—	285	—	255	1.500
14	Zwrot dawniejszych zaliczek na płace	2.500	—	—	—	—	—	—	2,500
	Suma rubryki IV. .	3.310	—	150	—	285	—	255	4.000

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
24.059	23.883	
240	240	Jak na r. 1910.
4.157	4.700	
150	—	Pozycyę tę przeniesiono do rubr. V. poz. 20. dochodów.
32	32	Jak corocznie.
28.638	28 855	
331.598	380.000	Dochody wynosiły: w 1907 r. 380.739 K, w 1908 r. 282.479 K, w 1909 r. 331.598 K, razem 994.816 K., przeciętnie 331.605 K. Preliminuje się jednak 380.000 K. t. j. jak w r. 1910 ze względu na zwiększone należytości kosztów leczenia. Od stron rozmaitych niewyśledzonych zalegało z końcem r. 1908 — 249.789 K. 24 g. z końcem roku 1909 277.010 K.
94.759	80.000	Dochody wynosiły: w 1907 r. 67.819 K, w 1908 r. 85.366 K, w 1909 r. 94.759 K, razem 247.944 K, przeciętnie 82.648 K. Z uwagi na stały wzrost dochodów i wynik z r. 1909 preliminuje się 95.000 K. t. j. o 15.000 K. *więcej*, jak w r. 1909.
34.993	32.000	Dochody wynosiły: w 1907 r. 27.160 K, w 1908 r. 34.749 K, w 1909 r. 34.993 K, razem 96.902 K. przeciętnie 32.301 K. Preliminuje się 35.000 K. t. j. o 3.000 K. *więcej*, jak w r. 1909 z uwagi na stały wzrost dochodu.
461.350	492.000	
2.202	1.500	Jak na r. 1910.
1.481	2.500	
3.683	4.000	

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
	Zwroty od c. k. Skarbu Państwa.								
V.	Nadwyżki kosztów utrzymania chorych ponad normę szpit.:								
15	*a*) w c. k. klinice laryngol. .	1.865	—	—	—	—	—	—	1.865
16	*b*) w c. k. szkole położnych .	—	—	8.646	—	—	—	—	8.646
17	*c*) w c. k. klinice dermatologicznej	—	—	—	—	9.103	—	—	9.103
18	Zwrot kosztów utrzymania dozorcy, odprowadzającego chorych na wykłady psychiatryi	—	—	—	—	—	—	676	676
19	Zwrot kosztów utrzymania personalu aptekarskiego, opału								
20	i oświetlenia apteki, tudzież za druki, korki, flaszki i t. p.	7.000	—	—	—	—	—	—	7.000
21	Zwroty za wydane c. k. klinikom uniwersyteckim:								
22	*α*) leki	—	—	—	—	—	—	—	—
	β) artykuły sanitarne . .	—	—	—	—	—	—	—	—
	Ryczałt za odwożenie zwłok z kliniki na cmentarz . .	81	—	15	—	29	—	25	150
	Ryczałt za badanie chorób zakaźnych w zachodniej Galicyi	500	—	—	—	—	—	—	500
	Za obsługę sterylizatora c. k. szkoły położnych . .	—	—	100	—	—	—	—	100
	Zwrot połowy kosztów sprawienia sterylizatora dla oddz. położniczo-ginekol. i c. k. szkoły położnych . .	—	—	860	—	—	—	—	860
	Suma rubryki V.	9.446	—	9.621	—	9.132	—	701	28.900

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
800	4.099	Suma wydatków klinicznych wynosi wedle zestawienia na str. 86 tego preliminarza na oddziale c. k. kliniki laryngologicznej . . . . . 20.081 K. strąciwszy koszt utrzymania 7.200 dni leczenia po rzeczywistym koszcie utrzymania chorych szpitalnych na III. kl, przyjętym w obliczeniu nadwyżki w r. 1908 t. j. po 2 K. 53 g., który fundusz krajowy ponosi . 18.216 „ okazuje się nadwyżka wydatków w kwocie . . . 1.865 K. która przypada na c. k. Rząd. Koszt szpitalny przyjęto wedle obliczenia za r. 1908, gdyż brak jeszcze obliczenia za rok 1909.
2.510	6.601	Suma wydatków klinicznych wynosi wedle zestawienia na str. 86 tego preliminarza w c. k. szkole położnych . . 29.806 K. strąciwszy koszt utrzymania 11.500 dni leczenia po rzeczywistym koszcie utrzymania chorych szpitalnych na III. kl, przyjętym do obliczenia nadwyżki w r. 1909 t. j. po 1 K. 84 g., który fundusz krajowy ponosi . 21.160 „ okazuje się nadwyżka wydatków w kwocie . . . 8.646 K. która przypada na c. k. Rząd.
2.500	9.696	Suma wydatków klinicznych wynosi wedle zestawienia na str 86 tego preliminarza na oddziale syfilitycznym . . 29.503 K. strąciwszy koszt utrzymania 12.000 dni leczenia po rzeczywistym koszcie utrzymania chorych szpitalnych na III. kl. przyjętym w obliczeniu nadwyżki w r. 1909 t. j. po 1 K. 70 g., który fundusz krajowy ponosi . 20.400 K. okazuje się nadwyżka wydatków w kwocie . . . 9.103 K. która przypada na c. k. Rząd.
676	676	Jak na r. 1910.
5.250	7.000	
4.374	—	Wstawiono ze względu na wynikłość r. 1909.
5.210	—	
—	150	Jak na r. 1910.
1.000	500	
100	100	
—	—	Preliminuje się jednorazowy zwrot na częściowe pokrycie wydatku nadzwyczajnego, zapreliminowanego w rubr. VIII. poz. 90. wydatków. (LW. 77.142/910).
22.420	28.822	

II.

SZKOŁY ŚREDNIE.

Skład sekcyi II. c. k. Rady szkolnej krajowej.

Przewodniczący:

J. E. dr. Michał Bobrzyński, c. k. Namiestnik.

Zastępca przewodniczącego:

Dr. Ignacy Dembowski, wiceprezydent c. k. Rady szkolnej krajowej.

Członkowie:

J. E. ks. Józef Teodorowicz, orm. kat. arcybiskup we Lwowie, c. i k. rzeczywisty tajny radca, członek Izby Panów i poseł na Sejm krajowy.

J. E. Leon hr. Piniński, c. i k. rzeczywisty tajny radca, członek izby Panów, profesor honorowy uniwersytetu we Lwowie, członek akademii umiejętności w Krakowie, poseł na Sejm krajowy.

C. k. radca dworu dr. Kazimierz Morawski, członek izby Panów, członek akad. umiej., profesor uniwersytetu jagiellońskiego w Krakowie.

Dr. Leon Sternbach, członek akad. umiej., profesor uniwersytetu jagiellońskiego w Krakowie.

Dr. Cyryl Studziński, profesor uniwersytetu we Lwowie.

Referent spraw administracyjnych:

Dr. Antoni Zoll, c. k. starosta.

C. k. krajowi inspektorowie szkół:

C. k. radca dworu Jan Franke, członek akad. umiej.

C. k. radca dworu Emanuel Dworski.

Antoni Stefanowicz.

Dr. Franciszek Majchrowicz.

Tadeusz Lewicki.

I.

Ilość i organizacya szkół średnich.

A. gimnazya państwowe.

Stan w roku 1907/08.

Z końcem roku szkolnego 1907/8 istniały następujące gimnazya państwowe:

1. C. k. gimnazyum w Bochni.
2. „ w Brodach.
3. „ w Brzeżanach.
4. „ w Buczaczu.
5. „ w Dębicy.
6. „ w Drohobyczu.
7. „ w Gorlicach (2 klasy).
8. „ w Jarosławiu.
9. „ w Jaśle.
10. „ w Kołomyi (polskie).
11. „ w Kołomyi (ruskie).
12. „ św. Anny w Krakowie.
13. „ św. Jacka w Krakowie z samoistną filią.
14. „ III. w Krakowie.
15. „ IV. w Krakowie.
16. „ V. w Krakowie (4 klasy).
17. „ Akademickie we Lwowie z samoistną filią liczącą 4 klasy.
18. „ II. we Lwowie.
19. „ III. Franciszka Józefa we Lwowie.
20. „ IV. we Lwowie z samoistnymi oddziałami równ.
21. „ V. we Lwowie z samoistną filią.
22. „ VI. we Lwowie.
23. „ VII. we Lwowie (6 klas).
24. „ w Mielcu (3 klasy).
25. „ w Nowym Sączu.
26. „ w Nowym Targu.
27. „ w Podgórzu.
28. „ I. w Przemyślu (polskie).

29. C. k. gimnazyum II. w Przemyślu (ruskie).
30. „ III. w Przemyślu na Zasaniu (polskie 4 klasy).
31. „ I. w Rzeszowie.
32. „ II. w Rzeszowie.
33. „ w Samborze.
34. „ w Sanoku.
35. „ I. w Stanisławowie (polskie).
36. „ II. w Stanisławowie (ruskie).
37. „ III. w Stanisławowie (polskie).
38. „ w Sokalu (2 klasy).
39. „ w Stryju.
40. „ I. w Tarnopolu (polskie).
41. „ II. w Tarnopolu (ruskie).
42. „ I. w Tarnowie.
43. „ II. w Tarnowie.
44. „ w Trembowli (2 klasy).
45. „ w Wadowicach.
46. „ w Złoczowie.

Wzrost w roku szkolnym 1908/9.

Z początkiem roku szkolnego 1908/09 przybyły:

1. VIII. gimnazyum we Lwowie, kreowane Najw. postanowieniem z dnia 22. grudnia 1907 (reskrypt ministeryalny z dnia 14. stycznia 1908 L. 52.042).

2. Gimnazyum w Myślenicach, kreowane Najw. postanowieniem z dnia 30. czerwca 1908 (reskrypt ministeryalny z dnia 23. lipca 1908 L. 30.342).

3. Gimnazyum II. w Nowym Sączu, kreowane Najw. postanowieniem z dnia 22. grudnia 1907 (reskrypt ministeryalny z dnia 14. stycznia 1908 L. 52.942).

4. Gimnazyum II. z polskim językiem wykładawym w Tarnopolu, kreowane Najw. postanowieniem z dnia 22. grudnia 1907 (reskrypt ministeryalny z dnia 14. stycznia 1908 L. 52.942).

5. Gimnazyum w Żółkwi, kreowane Najw. postanowieniem z dnia 17. lipca 1908 (reskrypt ministeryalny z dnia 23. lipca 1908 L. 33.352).

Było zatem w roku szkolnym 1908/09 51 gimnazyów państwowych.

Oprócz trzech filii samoistnych z osobnym etatem i kierownictwem, które istniały już w latach poprzednich, a mianowicie: filii gimnazyum św. Jacka w Krakowie, filii gimnazyum akademickiego we Lwowie i oddziałów równorzędnych gimnazyum IV. we Lwowie, otwarto z początkiem roku szkolnego 1908/09 osobną filię gimnazyum w Stryju z 8 klasami (reskrypt ministeryalny z dnia 20. czerwca 1908 L. 15.504).

Zmiany w organizacyi istniejących dawniej szkół.

W organizacyi szkół istniejących już w roku 1907/8 zaszły w roku 1908/09 następujące zmiany:

1. W gimnazyum w Gorlicach otwarto klasę III.
2. W gimnazyum V. w Krakowie otwarto klasę V.
3. W gimnazyum VII. we Lwowie otwarto klasę VII.
4. W gimnazyum w Mielcu otwarto klasę IV.
5. W gimnazyum II. z polskim językiem wykładowym w Przemyślu na Zasaniu otwarto klasę V.

6. W gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Stanisławowie otwarto klasę IV.

7. W gimnazyum w Sokalu otwarto klasę III.

8. W gimnazyum w Trembowli otwarto klasę III.

9. W gimnazyum w Nowym Targu otwarto klasę V.

Ustrój nauki. Plany nauki w gimnazyach państwowych opierają się na jednolitych ogólnie obowiązujących przepisach. Różnice były w roku 1908/9 następujące:

1. Nauka języka ruskiego była obowiązkową w gimnazyach z polskim językiem wykładowym w Sokalu i I. w Przemyślu.

2. Nauka języka polskiego była obowiązkową w gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Stanisławowie.

3. Rysunki odręczne były przedmiotem obowiązkowej nauki w gimnazyach: polskiem w Kołomyi, Brodach. Wadowicach i w niższych klasach gimnazyum w Drohobyczu.

4. Gimnastyka była przedmiotem obowiązkowej nauki w gimnazyach: w Drohobyczu, Jaśle, polskiem w Kołomyi, św. Anny i III. w Krakowie, w Samborze i I. polskiem w Stanisławowie.

Język wykładowy. Pięć gimnazyów, a mianowicie: II. w Kołomyi, II. w Przemyślu, II. w Stanisławowie, II. w Tarnopolu i akademickie we Lwowie wraz z filią miały ruski język wykładowy, II. gimnazyum we Lwowie i częściowo gimnazyum w Brodach (kl. III.—VIII.) miały niemiecki język wykładowy; we wszystkich innych gimnazyach państwowych wykładowym językiem był język polski.

Przy gimnazyach z polskim językiem wykładowym w Brzeżanach i w Stryju (zakład główny) istniały utrakwistyczne (polsko-ruskie) oddziały równorzędne, mianowicie w gimnazyum w Stryju w kl. I. i II. a w gimnazyum w Brzeżanach w klasie I.—IV. W tych oddziałach uczono w języku polskim: w gimnazyum w Brzeżanach języka polskiego, języka niemieckiego, łacińskiego i greckiego, a w języku ruskim religii grecko-katolickiej, języka ruskiego, historyi i geografii, matematyki i historyi naturalnej; w gimnazyum w Stryju uczono w języku polskim języka polskiego, i łacińskiego, historyi, matematyki i historyi naturalnej; a w języku ruskim: religii grecko-katolickiej, języka ruskiego, języka niemieckiego i geografii.

B. Gimnazya prywatne*).

a) męskie:

W roku 1907/8 istniały następujące męskie gimnazya prywatne:

1. OO. Jezuitów w Bąkowicach pod Chyrowem.

2. Adama Mickiewicza we Lwowie (5 klas).

Przyrost w roku 1908/09. W roku szkolnym 1908/9 przybyły:

1. Pryw. gimnazyum Franciszka Jaworskiego w Krakowie. (I. klasa otrzymała prawa szkół publicznych w myśl reskryptu ministeryalnego z dnia 11. maja 1909 L. 15.154).

---

*) Uwzględniono tylko te zakłady, które poczyniły kroki o przyznanie nazwy gimnazyum względnie praw szkół publicznych.

2. Pryw. gimnazyum miejskie w Łańcucie (I. i II. klasa otrzymały prawa szkół publicznych w myśl reskryptu ministeryalnego z dnia 12. lutego 1909 L. 2204)

3. Pryw. gimnazyum miejskie w Jaworowie (I. klasa otrzymała prawa szkół publicznych w myśl reskryptu ministeryalnego z dnia 13. stycznia 1909 L. 149).

4. Pryw. gimnazyum realne w Białej (I. klasa otrzymała prawa szkół publicznych w myśl reskryptu ministeryalnego z dnia 12. lipca 1909 L. 26.619).

Było przeto w roku szkolnym 1908/09 6 gimnazyów prywatnych, z których 5 o typie klasycznym, a 1 o typie gimnazyalno-realnym.

Zmiany w organizacyi, język wykładowy i plan nauki.

W gimnazyum Adama Mickiewicza we Lwowie otwarto klasę VI.

Wszystkie wymienione zakłady miały polski język wykładowy i posługiwały się planami, przepisanymi dla gimnazyów, względnie realnych gimnazyów państwowych.

b) gimnazya żeńskie.

Ilość.

W roku szkolnym 1907/8 istniały następujące prywatne gimnazya żeńskie:

1. prywatne gimnazyum żeńskie I. (ul. Wolska) w Krakowie utrzymywane przez „Towarzystwo żeńskiej szkoły średniej".

2. pryw. gimnazyum żeńskie II. w Krakowie, utrzymywane przez prof. Jana Czubka, Józefa Tretiaka i Tadeusza Browicza.

3. pryw. gimnazyum żeńskie p. Maryi Strażyńskiej w Krakowie.

4. pryw. gimnazyum im. Juliusza Słowackiego we Lwowie, utrzymywane przez „Towarzystwo prywatnego gimnazyum" (6 klas).

5. pryw. gimnazyum p. Zofii Strzałkowskiej we Lwowie.

6. pryw. gimnazyum p. Szprincy Goldblatt Kammerlingowej we Lwowie (3 klasy).

7. pryw. gimnazyum SS. Bazylianek we Lwowie (2 klasy).

8. pryw. gimnazyum żeńskie w Stanisławowie, utrzymywane przez „Towarzystwo prywatnego gimnazyum" (4 klasy).

Liczba tych zakładów pozostała w r. 1908/9 niezmieniona.

Zmiany w organizacyi.

W organizacyi tych szkół zaszły następujące zmiany:

1. W pryw. gimnazyum J. Słowackiego we Lwowie otwarto klasę VII.

2. W pryw. gimnazyum Z. Strzałkowskiej we Lwowie zniesiono t. zw. kursy przygotowawcze do wyższego gimnazyum i wprowadzono także w niższem gimnazyum plan, obowiązujący w państwowych gimnazyach.

3. W pryw. gimnazyum Szprincy Goldblatt Kammerlingowej we Lwowie otwarto klasę IV.

4. W pryw. gimnazyum SS. Bazylianek we Lwowie otwarto klasę III.

5. W pryw. gimnazyum w Stanisławowie otwarto klasę V.

Język wykładowy.

W pryw. gimnazyum SS. Bazylianek we Lwowie językiem wykładowym był język ruski. Wszystkie inne gimnazya żeńskie miały polski język wykładowy.

Ustrój nauki.

Wymienione szkoły zorganizowane były na podstawie odnośnych planów, przepisanych dla gimnazyów państwowych. Tylko w I. gimnazyum i gimnazyum kr. Jadwigi w Krakowie istniały jeszcze t. zw. kursy przygotowawcze, obejmujące w dwu latach nauki materyał niższego gimnazyum.

Kursy te jednak także w tych zakładach stopniowo znikają, ustępując miejsca organizacyi państwowych szkół tego typu.

W I. i II. klasie gimnazyum Z. Strzałkowskiej we Lwowie wprowadzono obowiązkową naukę rysunku, ograniczając równocześnie naukę języka łacińskiego w tych klasach do 6 godzin tygodniowo.

C. Szkoły realne.

Ilość.

W roku szkolnym 1907/8 było w Galicyi 11 szkół realnych państwowych, a mianowicie:

1. c. k. szkoła realna w Jarosławiu.
2. „ „ I. w Krakowie.
3. „ „ II. w Krakowie.
4. „ „ w Krośnie.
5. „ „ I. we Lwowie.
6. „ „ II. we Lwowie.
7. „ „ w Stanisławowie.
8. „ „ w Śniatynie (5 klas).
9. „ „ w Tarnopolu.
10. „ „ w Tarnowie.
11. „ „ w Żywcu (3 klasy).

Ilość tych szkół w roku 1908/9 pozostała niezmieniona.

Zmiany w organizacyi język wykładowy i ustrój nauki.

W ich organizacyi zaszły następujące zmiany:

1. W szkole realnej w Śniatynie otwarto klasę VI.
2. W szkole realnej w Żywcu otwarto klasę IV.

Wszystkie szkoły realne miały polski język wykładowy i posługiwały się jednolitym planem nauki, wprowadzonym na podstawie ustawy z dnia 24. sierpnia 1899 (Nr. 108 Dz. u. kr.), bez żadnych odmian.

D. Licea żeńskie.

Ilość.

W roku szkolnym 1907/8 istniały następujące prywatne licea żeńskie z prawem szkół publicznych*):

1. Liceum SS. Urszulanek w Kołomyi.
2. „ Heleny Kaplińskiej w Krakowie.
3. „ Olgi Filippi we Lwowie.
4. „ SS. Nazaretanek we Lwowie.
5. „ Wiktoryi Niedziałkowskiej we Lwowie.
6. „ Maryi Zagórskiej we Lwowie.
7. „ Fanny Dittner we Lwowie.
8. „ Maryi Hildówny w Przemyślu.
9. „ ruskiego „Instytutu dla dziewcząt“ w Przemyślu (5 klas).
10. „ SS. Urszulanek w Tarnowie.

Przyrost w roku 1908/09.

W roku szkolnym 1908/9 otwarto:

1. Liceum SS. Urszulanek w Stanisławowie (I. klasa otrzymała prawa szkół publicznych na podstawie reskryptu ministeryalnego z dnia 31. maja 1909 L. 20.278).

---

*) Nie uwzględniono miejskiego liceum król. Jadwigi we Lwowie, które jest szkołą wydziałową z uprawnieniami szkół licealnych i w tym charakterze należy do zakresu administracyi sekcyi I. Rady szkolnej krajowej.

2. Liceum SS. św. Józefa w Tarnopolu (klasy I.—V. otrzymały prawa szkół publicznych na podstawie rozporządzenia ministeryalnego z dnia 8. czerwca 1909 l. 22.257).

Zatem w roku 1908/9 istniało 12 prywatnych liceów żeńskich z prawami szkół publicznych, przyczem zauważyć należy, że w liceum p. F. Dittnerówny tylko VI. klasie przyznano te prawa w myśl rozporządzenia ministeryalnego z dnia 21. czerwca 1909 L. 29.944. Szkół publicznych tego typu niema w Galicyi. Jednak szkoła wydziałowa miejska im. kr. Jadwigi we Lwowie posiada uprawnienia publicznych liceów żeńskich.

Język wykładowy.

W liceum p. Fanny Dittnerówny we Lwowie był język niemiecki, a w liceum Instytutu ruskiego dla dziewcząt w Przemyślu język ruski językiem wykładowym; wszystkie inne licea żeńskie w kraju miały polski język wykładowy.

Ustrój nauki i organizacya.

Za podstawę nauczania przyjęły wszystkie licea prowizoryczny statut i plan, ogłoszony w rozporządzeniu ministeryalnem z dnia 11. grudnia 1900 l. 34.551, jednak z licznemi odmianami, zatwierdzonemi przez c. k. Radę szkolną krajową dla każdego zakładu z osobna.

Trzy zakłady, mianowicie liceum SS. Urszulanek w Kołomyi, ruskie liceum w Przemyślu i liceum W. Niedziałkowskiej we Lwowie miały klasy przygotowawcze, przeznaczene dla dziewcząt, których stopień rozwoju umysłowego nie odpowiadał warunkom nauki licealnej. Nadto istniał przy liceum SS. Urszulanek w Kołomyi, wprowadzony z początkiem roku szkolnego 1908/9 kurs nauki uzupełniającej dla tych absolwentek liceów, które pragną przystąpić do gimnazyalnego egzaminu dojrzałości.

Wzrost szkół średnich w przeciągu ostatniego dziesięciolecia.

Ilość		W roku szkolnym										
		1899	1900	1901	1902	1903	1904	1905	1906	1907	1908	1909
Gimnazyów	państwowych .	30	31	32	33	34	35	37	40	43	46	51
	pryw. męskich .	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	6
	pryw. żeńskich	. [1]	. [1]	. [1]	. [1]	. [1]	1	1	5	7	8	8
Gimnazyów razem		31	32	33	34	35	37	39	46	52	56	65
Szkół realnych [2] .		6	6	7	7	8	10	11	11	11	11	11
Gimnazyów i szkół realnych razem .		37	38	40	41	43	47	50	57	63	67	76
Wzrost o		.	1	2	1	2	4	3	7	6	4	8
Licea żeńskie [3] .		.	.	.	.	2	6	9	9	10	10	12

[1]) Istniały tylko kursy prywatne bez praw szkół publicznych.
[2]) Wyłącznie państwowe.
[3]) Wyłącznie prywatne.

Szkoły państwowe.

Z tego zestawienia okazuje się, że w ostatniem dziesięcioleciu liczba państwowych szkół średnich wzrosła o 26 zakładów, a to 21 gimnazyów i 5 szkół realnych. Mianowicie kreowano w r. 1899/900 c. k. gimnazyum ruskie w Kołomyi z osobnych oddziałów równorzędnych, istniejących do tego czasu przy gimnazyum polskiem, w r. 1900/01 c. k. gimnazyum w Dębicy i c. k. szkołę realną w Krośnie, w r. 1901/02 c. k. IV. gimnazyum w Krakowie, w r. 1902/03 c. k. gimnazyum VI. we Lwowie i c. k. II. szkołę realną w Krakowie, w r. 1903/04 c. k. II. gimnazyum w Tarnowie, c. k. szkołę realną II. we Lwowie i c. k. szkołę realną w Śniatynie, 1904/05 c. k. II. gimnazyum w Rzeszowie, c. k. gimnazyum w Nowym Targu i c. k. szkołę realną w Żywcu, w r. 1905/06 c. k. VII. gimnazyum we Lwowie, c. k. gimnazyum w Mielcu, c. k. gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Stanisławowie; 1906/07 c. k. V. gimnazyum w Krakowie, c. k. gimnazyum w Gorlicach, c. k. gimnazyum w Sokalu; 1907/08 c. k. II. gimnazyum polskie w Stanisławie, c. k. II. gimnazyum polskie w Przemyślu na Zasaniu, c. k. gimnazyum w Trębowli, wreszcie w roku 1908/09 c. k. VIII. gimnazyum we Lwowie, c. k. II. gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Tarnopolu, c. k. II. gimnazyum w Nowym Sączu, c. k. gimnazyum w Żółkwi i c. k. gimnazyum w Myślenicach.

Szkoły prywatne męskie.

Prywatne szkoły średnie męskie okazują tendencyę do wydatniejszego rozwoju od roku 1906/07. Do r. 1905/06 bowiem istniał tylko jeden zakład tego rodzaju, mianowicie gimnazyum prywatne OO. Jezuitów w Bąkowicach pod Chyrowem. W r. 1906/07 powstało gimnazyum pryw. Adama Mickiewicza we Lwowie, które w tymże roku otrzymało uprawnienia szkół publicznych; w roku 1907/8 gimnazyum pryw. w Łańcucie, a w r. 1908/09 gimnazya prywatne Fr. Jaworskiego w Krakowie, w Jaworowie i w Białej.

Szkoły prywatne żeńskie.

Prywatne gimnazya żeńskie, zorganizowane w pierwszej połowie ubiegłego dziesięciolecia przeważnie jako sześcioletnie kursy, przygotowujące do gimnazyalnego egzaminu dojrzałości, poczęły wzrastać i mnożyć się od roku 1904/05 t. j. od chwili, gdy przyjąwszy odrazu lub stopniowo organizacyę i plany gimnazyów państwowych, zapewniły sobie warunki prawidłowego rozwoju, a wraz z nimi pożądane uprawnienia. W roku 1903/04 otrzymało prawa szkół publicznych pierwsze w Galicyi gimnazyum żeńskie Jul. Słowackiego we Lwowie; te same uprawnienia zdobyły w r. 1905/06 gimnazya żeńskie: król. Jadwigi i p. Heleny Strażyńskiej w Krakowie, p. Zofii Strzałkowskiej i SS. Bazylianek (ruskie) we Lwowie, w r. 1906/07 gimnazyum żeńskie p. Sprincy Goldblatt-Kammerling we Lwowie i gimnazyum w Stanisławowie, w roku 1907/08 pryw. gimnyzyum I. (przy ul. Wolskiej) w Krakowie. Pryw. licea żeńskie powstały wkrótce po ogłoszeniu prowizorycznego planu ministeryalnego, dla tych szkół przeznaczonego. Odtąd liczba ich wzrasta stale, co jest dowodem żywotności szkół tego typu.

Starania o pomnożenie ilości szkół i widoki na przyszłość.

Z zestawienia dat powyżej przytoczonych okazuje się, że ogólna liczba szkół średnich w Galicyi (z wyjątkiem liceów), która w r. 1898/99 wynosiła 37, wzrosła w przeciągu ostatnich lat dziesięciu o 39 t. j. przeszło o połowę. Ten, w porównaniu z ubiegłymi laty, niebywały przyrost liczebny zakładów średnich jest następstwem dążności społeczeństwa do zapewnienia wykształcenia średniego coraz szerszym sferom młodzieży. Zwiększający się pod wpływem tej tendencyi w sposób żywiołowy napływ uczniów do szkół średnich wywołał przeludnienie tych zakładów, które bardzo dotkliwie ograniczyło możność prawidłowego rozwoju szkolnictwa średniego w naszym kraju, stwarzając anormalne warunki pod względem wychowawczym, naukowym i sanitarnym.

Ten niepokojący stan, który z roku na rok coraz groźniej się przedstawiał, skłonił Radę szkolną krajową do podjęcia systematycznie założonej akcyi, zdążającej do stopniowego zapewnienia krajowi takiej ilości szkół średnich, jakiej domagały się zmienione warunki frekwencyi. Jakoż począwszy od r. 1902 Rada szkolna przedkłada Ministerstwu Wyznań i Oświaty corocznie około stycznia obszerny operat, w którym, opierając się na stwierdzonych datach frekwencyi, odnośnych rezolucyach Sejmu krajowego tudzież życzeniach i ofertach gmin, przedstawia potrzebę tworzenia nowych szkół średnich wraz z szczegółowym planem, obejmującym na kilka lat naprzód miejscowości, rodzaj i ilość zakładów średnich, któreby w tym okresie czasu ze względu na naglącą potrzebę, dokładnie uzasadnioną, należało założyć. Pierwszy operat tej treści został przedłożony Ministerstwu w sprawozdaniu Rady szkolnej z dnia 7. stycznia 1902 L. 670. i obejmował plan w sprawie zakładania szkół średnich na przeciąg najbliższych lat czterech. W roku sprawozdawczym przedstawiono potrzeby kraju w tym kierunku w sprawozdaniu z dnia 29. kwietnia 1909 L. 80/Pr. R. Sz. kraj., w którem zawarty jest szczegółowo umotywowany plan kreowania nowych szkół średnich w najbliższych latach.

Następstwem tej akcyi, popartej gorliwie i skutecznie przez zabiegi reprezentacyi krajowej, jest szybsze tempo, w jakiem od chwili jej wdrożenia powstają w naszym kraju państwowe szkoły średnie. Gdy bowiem przyrost liczebny tych szkół w latach 1899—1902 ograniczał się z reguły do jednego zakładu (tylko w r. 1901 powstały dwie szkoły średnie t. j. 1 gimnazyum i 1 szkoła realna) to w r. 1903 przybywają 2, w latach 1904—1908 po 3. a w r. 1909 5 szkół średnich.

Rezultat zabiegów, podjętych we wskazanym kierunku, jest zatem w porównaniu ze stanem, skonstatowanym przed 10 laty, bardzo znaczny. Mimo to jednak nie zdołano w tym przeciągu czasu usunąć wszystkich niedomagań. Z jednej strony nie mogła Rada szkolna w swych propozycyach i wnioskach, przedkładanych Ministerstwu, przekraczać pewnych granic, wskazanych przez możność finansową, z drugiej strony faktyczne zapotrzebowanie nowych szkół średnich, wynikające z intenzywnego napływu młodzieży, przekraczało i przekracza ciągle stosunek corocznego wzrostu tych zakładów, przyczem zauważyć należy, że znaczne obniżenie się przyrostu frekwencyi w dwóch latach ostatnich (1907/08 i 1908/09) wobec chwiejności wpływów, oddziaływających na warunki frekwencyi w naszych szkołach średnich, jest może tylko objawem przejściowym i nie upoważnia do zbyt różowych na przyszłość nadziei. (Ob. str. 47).

Za pomyślny objaw samopomocy możnaby poczytać występującą od roku 1907 dążność społeczeństwa do zakładania prywatnych szkół średnich. Jednak szkoły te oparte z nielicznymi wyjątkami na bardzo kruchej podstawie materyalnej, nie zawsze dają rękojmię trwałego i prawidłowego rozwoju; owszem czynniki, powołujące je do życia, z reguły niezamożne gminy prowincyonalnych miast lub osobno w tym celu zawiązane towarzystwa, już z chwilą powstania zakładu liczą na rychłe przyjęcie go na etat rządowy. Jest przeto uzasadniona obawa, że skoro rachuby zawiodą, zaczną te szkoły zanikać dla braku środków utrzymania. Po tej więc akcyi społeczeństwa Rada szkolna nie może wyczekiwać wydatniejszej na przyszłość pomocy lub wyręczenia w swych usiłowaniach, jakkolwiek musi w niej upatrywać jeden więcej dowód, stwierdzający rosnącą potrzebę wykształcenia średniego.

Te wszystkie powody skłaniają Radę szkolną do energicznego prowadzenia akcyi, rozpoczętej w roku 1902 celem zaopatrzenia kraju, w czasie,

o ile można najkrótszym, w taką ilość szkół średnich, która odpowiada faktycznej potrzebie.

Uprzedzając swe sprawozdanie za rok szkolny 1909/10 Rada szkolna podaje do wiadomości, że jej zabiegom powiodło się uzyskać z początkiem tego roku 5 nowych szkół państwowych, mianowicie: gimnazya w Gródku Jagiellońskim, Brzozowie i Kamionce Strumiłowej i szkoły realne w Tarnobrzegu i w Rawie Ruskiej, a ryczałtowe kwoty, wstawione do budżetu państwowego na rok 1910., upoważniają do nadziei, że w roku szkolnym 1910/11 przybędą trzy nowe państwowe szkoły średnie, mianowicie gimnazyum w Tłumaczu i w Łańcucie i szkoła realna w Wieliczce.

Jednak Rada szkolna musi zaznaczyć, że z drugiej strony uważa za swój obowiązek zaradzać niewłaściwej, społecznie i ekonomicznie szkodliwej jednostronności w kształceniu naszej młodzieży przez usilne zabiegi o uzyskanie dla kraju założenia lub przynajmniej hojniejszego subwencyonowania szkół kształcących w kierunku praktycznym, zwłaszcza przemysłowym i handlowym.

II.

Umieszczenie państwo-

A) G i m-

Liczba porządkowa	Miejscowość	Zakład	Budynek			Ilość i rodzaj ubikacyi donajętych	Stan budynku głównego			Stan ubikacyi donajętych		
			rządowy	miejski	najęty		dobry	mierny	zły	dobry	mierny	zły
1	**Bochnia**	c. k. gimnazyum	1	.	.	4 sale szkolne i 1 poczekalnia naucz. w dwóch budynkach a to: w bursie i przy ul. Konarskiego (Dom Górowej).	.	1	.	.	w 2 salach najętych w bursie	w 2 salach najętych przy ul. Konarskiego
2	**Brody**	c. k. gimnazyum	.	1	.	3 sale szkolne. 1 poczekalnia naucz. mieszkanie tercyana	1	.	.	.	1	.
3	**Brzeżany**	c. k. gimnazyum		.		10 sal szkolnych w 3 budynkach	.	.	1	.	.	1
4	**Buczacz**	c. k. gimnazyum	1	.	.		1	.	.			

wych szkół średnich.

n a z y a.

Sala gimnastyczna	Boisko	Sala rysunkowa	Aula	Sala do nauki fizyki	Mieszkanie dyrektora	Inne urządzenia	Ważniejsze braki	U W A G I
1	1	.	.	.	1		podłogi miękie, zupełnie zniszczone, okna zbutwiałe, sala gimnastyczna zbyt szczupła, brak stosownego umieszczenia na zbiory naukowe	
1	1	1	.	1	1	ogród	sala gimnastyczna zbyt szczupła	
.	.	.	.	.	.		ani budynek główny ani najęte ubikacye nie są przydatne na umieszczenie szkoły	Budowa gmachu przyzwolona.
.	1	1	.	1	1	ogród półmorgowy (w nim ogród botaniczny) łazienka o 1 wannie.		

Liczba porządkowa	Miejscowość	Zakład	Budynek			Ilość i rodzaj ubikacyi donajętych	Stan budynku głównego			Stan ubikacyi donajętych		
			rządowy	miejski	najęty		dobry	mierny	zły	dobry	mierny	zły
5	**Dębica**	c. k. gimnazyum	.	1	.		1	.	.	.	.	.
6	**Drohobycz**	c. k. gimnazyum	1	.	.	4 sale szkolne w jednym budynku (bursa im. Adama Mickiewicza)	1	.	.	.	1	.
7	**Gorlice**	c. k. gimnazyum	.	.	1	3 sale szkolne w jednym budynku	.	1	.	.	1	.
8	**Jarosław**	c. k. gimnazyum	1	.	.	2 sale szkolne w budynku c. k. szkoły realnej	1	.	.	1	.	.
9	**Jasło**	c. k. gimnazyum	.	1	.	6 sal szkolnych 1 gabinet na środki naukowe 1 sala rysunkowa 1 kancelarya kierownika 1 poczekalnia naucz. 1 mieszkanie służącego	1	.	.	.	1	.

Sala gimnastyczna	Boisko	Sala rysunkowa	Aula	Sala do nauki fizyki	Mieszkanie dyrektora	Inne urządzenia	Ważniejsze braki	UWAGI
1	1	1	1	1	1	sala na warsztaty		
1	dwa boiska	1	1	1	1	ogród botaniczny łazienki natryskowe		
.	.	.	.	.	.		Izby szkolne małe, brak powietrza i częściowo światła. niepokój z powodu ruchu ulicznego.	Grunt pod budowę gmachu kupiony.
1	wspólne dla wszystkich szkół miejsc.	.	.	.	1	ogród	Podłogi wszędzie zniszczone, okna zbutwiałe. stropy nadpsute.	Gruntowna restauracya budynku nastąpi w roku 1910.
1	1	1	1	.	1	sala na warsztaty	Wadliwe urządzenie wychodków	

Liczba porządkowa	Miejscowość	Zakład	Budynek			Ilość ubikacyi ubikacyi donajętych	Stan budynku głównego			Stan ubikacyi donajętych		
			rządowy	miejski	najęty		dobry	mierny	zły	dobry	mierny	zły
10	**Kołomyja**	c. k. gimnazyum polskie	1	.	.	7 sal szkolnych w 3 budynkach	.	1	.	.	w 2 salach najętych w bursie	w 5 salach najętych w 2 innych budynkach
11	**Kołomyja**	c. k. gimnazyum ruskie	1	.	.	5 sal szkolnych w 2 budynkach	1	.	.	.	.	1
12	**Kraków**	c. k. gimnazyum św. Anny	1	.	.		1	.	.			
13	**Kraków**	c. k. gimnazyum św. Jacka (zakład główny)	.	.	1	4 klasy w 2 domach	1	.	.	.	.	1
	Kraków	c. k. gimnazyum św. Jacka (filia)	.	.	1		.	.	1			

Sala gimnastyczna	Boisko	Sala rysunkowa	Aula	Sala do nauki fizyki	Mieszkanie dyrektora	Inne urządzenia	Ważniejsze braki	UWAGI
1	.	1	.	1	1		podłogi miękie zniszczone, drzwi i okna zniszczone, wadliwe urządzenie wychodków.	
. *	.	. *	.	.	1		z powodu braku umieszczenia gabinety fizykalny i przyrodniczy obrócono na sale szkolne.	* Zakład korzysta z sali gimnastycznej i rysunkowej gimnazyum polskiego w Kołomyi.
1	.	1*	1 z kaplicą	1	1			* Sala rysunkowa służy na pomieszczenie jednej klasy.
.	.	.	.	.	.	mały ogród, duże podwórze	ubikacye, położone poza gmachem głównym, nie nadają się do użytku szkolnego.	
.	.	.	.	.	.	obszerny dziedziniec	budynek na umieszczenie szkoły zupełnie nieprzydatny.	Sprawa przeniesienia szkoły do innego budynku w toku.

Liczba porządkowa	Miejscowość	Zakład	Budynek			Ilość i rodzaj ubikacyi donajętych	Stan budynku głównego			Stan ubikacyi donajętych		
			rządowy	miejski	najęty		dobry	mierny	zły	dobry	mierny	zły
14	**Kraków**	c. k. gimnazyum III.	1	.	.		1	.	.	.	.	.
15	**Kraków**	c. k. gimnazyum IV.	.	.	1		.	.	1	.	.	.
16	**Kraków**	c. k. gimnazyum V.	.	.	1		1	.	.	.	.	.
17	**Lwów**	c. k. gimn. akad. (ruskie) (zakł. gł.)	1	.	.		1	.	.	.	.	.
	Lwów	c. k. gimnazyum akad. (ruskie) (filia)	.	.	1		1	.	.	.	.	.

Sala gimnastyczna	Boisko	Sala rysunkowa	Aula	Sala do nauki fizyki	Mieszkanie dyrektora	Inne urządzenia	Ważniejsze braki	UWAGI
1	.	1	.	1	1	obszerny dziedziniec, częścią wyłożony kamieniami, częścią wysypany piaskiem, kaplica.		Z powodu ogromnej frekwencyi gabinety przeważnie obrócono na sale szkolne.
.	.	.	.	.	.		Budynek, przerobiony z domu czynszowego ma z tego powodu liczne braki.	
.	.	.	.	.	.	małe podwórze	korytarze niedość jasne.	
1	.	1	1	1	1	ogromne podwórze		umieszczenie pod każdym względem bardzo dobre.
.	.	.	.	.	.			

Liczba porządkowa	Miejscowość	Zakład	Budynek			Ilość i rodzaj ubikacyi donajętych	Stan budynku głównego			Stan ubikacyi donajętych		
			rządowy	miejski	najęty		dobry	mierny	zły	dobry	mierny	zły
18	**Lwów**	c. k. gimn. II. (niemieckie)	1	.	.		.	1	.	.	.	.
19	**Lwów**	c. k. gimn. III. Franc. Józefa	.	1	.		.	1	.	.	.	.
20	**Lwów**	c. k. gimnazyum IV. (zakład główny)	1	.	.		1	.	.	.	.	.
	Lwów	c. k. gimnazyum IV. (filia)	.	.	1	5 klas i pomieszkanie tercyana na I. p. kamienicy czynszowej przy ul. Chocimskiej 2.	.	1	.	.	.	1
21	**Lwów**	c. k. gimnazyum V.	1	.	.		1	.	.	.	.	.

Sala gimnastyczna	Boisko	Sala rysunkowa	Aula	Sala do nauki fizyki	Mieszkanie dyrektora	Inne urządzenia	Ważniejsze braki	UWAGI
.	.	.	.	.	.		Budynek, który powstał z dwóch kamienic czynszowych, w części nie odpowiada celom szkoły: klasy wąskie i ciasne, korytarze wąskie, braki w oświetleniu.	Gruntownej restauracyi kosztem przeszło 60.000 kor. dokonano w r. 1908.
1*	.	1	1	.	1	szczupły ogród	wychodki i piece złe, 2 sale w parterze niemożliwe do opalenia.	pertraktacye z gminą m. Lwowa w sprawie restauracyi budynku nie osiągają skutku, *z powodu złego stanu nieużywana.
1	1	1	1	1	.	ogród (w nim ogród botaniczny)		
.	1	.	.	.	.	3 łazienki w donajętym domu.	sale przeważnie małe, korytarze bardzo wąskie, umieszczenie w donajętym domu nie zupełnie odpowiada celom szkoły.	
1	.	1	1 z kaplicą	1	1	podwórze		2 klasy mieszczą się w gabinecie archeologicznym i w sali, przeznaczonej na naukę religii gr. kat.

Liczba porządkowa	Miejscowość	Zakład	Budynek			Ilość i rodzaj ubikacyi donajętych	Stan budynku głównego			Stan ubikacyi donajętych		
			rządowy	miejski	najęty		dobry	mierny	zły	dobry	mierny	zły
22	**Lwów**	c. k. gimnazyum VI.	.	.	1 (ul. Łyczakowska l. 37)		.	1	.	.	.	.
23	**Lwów**	c. k. gimnazyum VII. (zakład główny)	.	.	1 (ul. Sokoła)	2 ubikacye do nauki religii gr. kat. mojżeszowej.	.	1	.	.	1	.
	Lwów	c. k. gimnazyum VII. oddziały równorzędne	.	.	1 (ul. Wałowa gmach OO. Bernardynów)		.	.	1	.	.	.
24	**Lwów**	c. k. gimnaz. VIII.	.	.	1		.	1	.	.	.	.
25	**Mielec**		.	.	1	w sąsiednim domu (wikarówka): 2 sale szkolne, 1 gabinecik przyrodniczy, 1 pokój naucz. 1 kancelarya dyrektora, 1 szatnia.	.	1	.	.	1	.

Sala gimnastyczna	Boisko	Sala rysunkowa	Aula	Sala do nauki fizyki	Mieszkanie dyrektora	Inne urządzenia	Ważniejsze braki	UWAGI
.	.	.	.	.	.	mały dziedziniec, mały ogród	Wilgoć w ubikacyach położonych od północy, grzyb w jednej sali, brak stosownego umieszczenia na zbiory naukowe.	
.	.	.	.	1*	.		Budynek nowy, jednak ma liczne braki: brak światła, sale i korytarze ciasne. w parterze wilgoć, brak umieszczenia na zbiory naukowe.	*przeistoczona z sali gimnastycznej, której na cel właściwy nie można użyć.
.	.	.	.	.	.	obszerne podwórze	Budynek na cele szkoły w znacznej części nieprzydatny: wilgoć w parterze, wychodki, schody i podłogi złe, oświetlenie niedostateczne lub podwójne.	
.	.	.	.	.	.	2 ogródki w dziedzińcu utrzymywane przez prof. Dra Bykowskiego, 2 sale na warsztaty	wychodki liche, korytarzy niema.	Budynek przerobiony gruntownie z kamienicy czynszowej: piętro I. i II. na ogół odpowiada wymaganiom, parter z powodu ożywionego ruchu ulicznego i słabego oświetlenia nie nadaje się na umieszczenie szkoły.
.	.	.	.	.	.		donajęte sale małe.	Pomieszczenie tymczasowe, sprawa budowy gmachu w toku.

Liczba porządkowa	Miejscowość	Zakład	Budynek			Ilość i rodzaj ubikacyi donajętych	Stan budynku głównego			Stan ubikacyi donajętych		
			rządowy	miejski	najęty		dobry	mierny	zły	dobry	mierny	zły
26	**Myślenice**	c. k. gimnazyum	.	.	1		.	1	.	.	.	.
27	**Nowy Sącz**	c. k. gimnazyum I.	1	.	.	2 sale szkolne w bursie im. Kościuszki; w pryw. realności (ul. Kopernika): 6 sal szkolnych 1 sala na naukę religii 1 poczekalnia.	1	.	.	.	1	.
28	**Nowy Sącz**	c. k. gimnazyum II.	.	.	1 w trzech budynkach		.	.	1	.	.	.
29	**Nowy Targ**	c. k. gimnazyum	.	1	.		1	.	.	.	.	.
30	**Podgórze**	c. k. gimnazyum	.	1	.		.	1	.	.	.	.

Sala gimnastyczna	Boisko	Sala rysunkowa	Aula	Sala do nauki fizyki	Mieszkanie dyrektora	Inne urządzenia	Ważniejsze braki	UWAGI
.	.	.	.	.	.		Budynek nie odpowiada celom szkoły.	pomieszczenie tymczasowe, sprawa budowy w toku.
.	1	1	.	1	1			
.	.	.	.	.	.		Budynki na cele szkoły zupełnie nieprzydatne: rozkład nieodpowiedni, wychodki złe, partye prywatne w budynku, restauracya i hotel w parterze, sale szkolne zimne, piece, drzwi i okna nieprzydatne, przeciągi, wyziewy z kanałów.	
.	1	1	1 z kaplicą	1	1	ambulatoryum lekarskie.		Stan budynku bardzo dobry, urządzenie wytworne.
.	1 małe	.	.	.	.	introligatornia	Brak stosownego umieszczenia na zbiory naukowe, wadliwa konstrukcya wychodków.	

Liczba porządkowa	Miejscowość	Zakład	Budynek			Ilość i rodzaj ubikacyi donajętych	Stan budynku głównego			Stan ubikacyi donajętych		
			rządowy	miejski	najęty		dobry	mierny	zły	dobry	mierny	zły
31	**Przemyśl**	c. k. gimnazyum I. polskie	1	.	.		1	.	.	.	.	.
32	**Przemyśl** (Zasanie)	c. k. gimnazyum II. polskie	.	.	1		.	1	.	.	.	.
33	**Przemyśl**	c. k. gimnazyum ruskie	1	.	.	w domu prywatnym przy ul. Słowackiego: 9 sal szkolnych 2 poczekalnie naucz. 2 pokoje jako mieszkanie tercyana, izba na umieszczenie zbiorów	1	.	.	.	.	1
34	**Rzeszów**	c. k. gimnazyum I.	1	.	.		.	1	.	.	.	.
35	**Rzeszów**	c. k. gimnazyum II.	1	.	.		1	.	.	.	.	.

Sala gimnastyczna	Boisko	Sala rysunkowa	Aula	Sala do nauki fizyki	Mieszkanie dyrektora	Inne urządzenia	Ważniejsze braki	UWAGI
1[1]	dwa boiska	1[2]	1[3]	1	1	obszerne warsztaty		[1] i [3] wspolna z gimnazyum ruskiem [2] zajęta przez klasę
.	1	.	.	.	.	introligatornia	wadliwa konstrukcya wychodków, brak stosownego umieszczenia na zbiory naukowe	rozszerzenie budynku w toku.
1[1]	dwa boiska	1	1[1]	1[2]	1		ubikacye donajęte nie nadają się na cele szkoły	[1] wspólna z gimn. I. polskiem [2] zajęta przez klasę
.	1	.	.	.	.		wychodki bardzo wadliwe, wilgoć i grzyb w oficynach budynku i w budynku popijarskim, korytarze ciemne. ponure, przeważnie miękie podłogi	
.	obszerne boisko	1	.	1[1]	.			[1] zajęta przez klasę

Liczba porządkowa	Miejscowość	Zakład	Budynek			Ilość i rodzaj ubikacyi donajętych	Stan budynku głównego			Stan ubikacyi donajętych		
			rządowy	miejski	najęty		dobry	mierny	zły	dobry	mierny	zły
36	**Sambor**	c. k. gimnazyum	1	.	.	w bursie im. A. Mickiewicza: 3 sale szk. 1 poczekalnia naucz. w t. zw. baraku szkolnym: 3 sale szk. 1 poczekalnia naucz.	1	.	.	.	1	.
37	**Sanok**	c. k. gimnazyum	.	1	.	w dwóch realnościach prywatnych: 9 sal szkolnych, 1 gabinet, 2 pokoje na mieszkanie sługi szk. 2 poczekalnie naucz.	.	.	1	.	1	.
38	**Sokal**	c. k. gimnazyum	.	1 (1 klasa 1 kanc. dyr. 1 sala konf.)	.	w trzech budynkach: 5 sal szkolnych po 2 w każdym budynku 1 pokój na bibliotekę	.	1	.	.	.	1
39	**Stanisławów**	c. k. gimnazyum I. polskie	1	.	.		.	1	.	.	.	.
40	**Stanisławów**	c. k. gimnazyum II. polskie	.	.	1	w budynku banku zaliczkowego: 10 sal szkolnych, 2 gabinety, 1 poczekalnia naucz.	.	1	1	.	.	1

Sala gimnastyczna	Boisko	Sala rysunkowa	Aula	Sala do nauki fizyki	Mieszkanie dyrektora	Inne urządzenia	Ważniejsze braki	UWAGI
1	1	.	1	1	1		skutkiem nadmiernego przepełnienia gabinety, sala fizyki i biblioteki obrócono na sale szkolne; stąd brak umieszczenia na zbiory nauk; zbytnia odległość klas umieszczonych w baraku szkolnym od zakładu	budynek będzie w r. 1910 gruntownie odrestaurowany
.	1 obszerne	.	.	.	1		budynek szkolny zupełnie zniszczony grozi ruiną z powodu braku wszelkich gruntownych adaptacyi od szeregu lat.	podjęto starania celem uzyskania funduszów na gruntowną restauracyę
.	.	.	.	.	.	obszerny plac	ubikacye donajęte są nieprzydatne na cele szkoły: brak powietrza i światła, zimno, budynki drewniane	Nowy budynek będzie oddany do użytku 10. września 1911
1	1	1 (mała)	.	.	.		budynek stary, wymaga gruntownego odnowienia. Wychodki złe. Korytarze ciemne i wąskie. W parterze wilgoć.	kredyt na gruntowną restauracyę przyzwolony
.	.	.	.	.	.		ani budynek główny, ani donajęte ubikacye nie są przydatne na cele szkoły. Sale ciemne, ciasne, brak korytarzy, brak umieszczenia na zbiory naukowe, złe piece, wychodki, podłogi	pertraktacye w sprawie budowy gmachu w toku

Liczba porządkowa	Miejscowość	Zakład	Budynek			Ilość i rodzaj ubikacyi donajętych	Stan budynku głównego			Stan ubikacyi donajętych		
			rządowy	miejski	najęty		dobry	mierny	zły	dobry	mierny	zły
41	**Stanisławów**	c. k. gimnazyum ruskie	.	.	1		1	.	.	.	.	.
42	**Stryj**	c. k. gimnazyum (zakład główny)	.	1	.	w domu prywatnym: 4 klasy i 1 poczekalnia naucz.	1	.	.	.	.	1
	Stryj	c. k. gimnazyum (filia)	.	.	1	W trzech domach: 6 sal szkolnych i 1 poczekalnia naucz.	.	1	.	.	.	1
43	**Tarnopol**	c. k. gimnazyum I. polskie	1	.	.		.	1	.	.	.	.
44	**Tarnopol**	c. k. gimnazyum II. polskie	.	.	1		.	.	1	.	.	.

Sala gimnastyczna	Boisko	Sala rysunkowa	Aula	Sala do nauki fizyki	Mieszkanie dyrektora	Inne urządzenia	Ważniejsze braki	UWAGI
.	1	.	.	.	.	3 łazienki o 1 wannie	Szkoła mieści się w budynku, przerobionym z mieszkania prywatnego. Brak korytarzy; sale gustowne i jasne, ale szczupłe. Brak stosownego umieszczenia na zbiory naukowe	sprawa dobudowania skrzydła w toku
1	1	.	.	.	1		donajęte ubikacye, wilgotne i ciemne, nie nadają się na cele szkoły	
.	1 (podwórze)	.	.	.	.		donajęte ubikacye tudzież sale, umieszczone w oficynach budynku głównego, nie nadają się na cele szkoły: w niektórych salach wilgoć i grzyb, klasy ciasne, znaczna odległość od budynku głównego	
.	1	.	.	.	.		wychodki złe, dwie sale szkolne ciemne i wilgotne, boisko wilgotne	
.	.	.	.	.	.		budynek na cele szkolne zupełnie nieprzydatny: klasy umieszczone wśród mieszkań prywatnych, korytarze wąskie, ciemne, wychodki złe; w razie pożaru niebezpieczeństwo znaczne	budowę nowego gmachu rozpoczęto w jesieni 1909

Liczba porządkowa	Miejscowość	Zakład	Budynek			Ilość i rodzaj ubikacyi donajętych	Stan budynku głównego			Stan ubikacyi donajętych		
			rządowy	miejski	najęty		dobry	mierny	zły	dobry	mierny	zły
45	**Tarnopol**	c. k. gimnazyum ruskie	.	.	1	w budynku OO. Dominikanów: 8 klas, 1 poczekalnia, 1 mały gabinecik	.	.	1	.	.	1
46	**Tarnów**	c. k. gimnazyum I.	1	.	.		1	.	.	.	.	.
47	**Tarnów**	c. k. gimnazyum II.	.	.	1		.	1	.	.	.	.
48	**Trembowla**	c. k. gimnazyum	.	.	1		.	1	.	.	.	.
49	**Wadowice**	c. k. gimnazyum	1	.	.	5 sal szkolnych 1 sala rysunkowa 1 poczekalnia naucz.	.	1	.	1	.	.

Sala gimnastyczna	Boisko	Sala rysunkowa	Aula	Sala do nauki fizyki	Mieszkanie dyrektora	Inne urządzenia	Ważniejsze braki	UWAGI
.	.	.	.	.	.		Ani budynek główny, ani ubikacye donajęte nie są przydatne na cele szkoły. W budynku szkolnym propinacya miejska ma skład piwa	Budowę nowego gmachu rozpoczęto w r. 1909
1 nieużywana z powodu wilgoci	.	1	.	.	1	introligatornia	podłogi miękie okna, drzwi i wychodki wymagają naprawy	
.	1	.	.	1	.		brak kurytarzy, urządzenie wychodków wadliwe	
.	1	.	.	.	.		w pewnej części klas światło podwójne, w innych niedodosteczne. Wychodki złe	plac pod budowę upatrzony
.	1	1	.	1	1	obszerne podwórze w budynku donajętym	urządzenie wychodków złe, okna podłogi, schody zużyte, piece nieodpowiednie	

Liczba porządkowa	Miejscowość	Zakład	Budynek			Ilość i rodzaj ubikacyi donajętych	Stan budynku głównego			Stan ubikacyi donajętych		
			rządowy	miejski	najęty		dobry	mierny	zły	dobry	mierny	zły
50	**Zloczów**	c. k. gimnazyum	1	.	.	3 sale szkolne 1 pokoik służącego 1 poczekalnia naucz.	.	1	.	.	1	.
51	**Żólkiew**	c. k. gimnazyum	.	.	1	w 3 budynkach 3 sale szk., 1 kancelarya dyrektora	.	1	.	.	1	.

B) Szkoły

1	**Jarosław**	c. k. szkoła realna	1	.	.		1	.	.	.	.	.
2	**Kraków**	c. k. szkoła realna I.	1	.	.		1	.	.	.	.	.

Sala gimnastyczna	Boisko	Sala rysunkowa	Aula	Sala do nauki fizyki	Mieszkanie dyrektora	Inne urządzenia	Ważniejsze braki	UWAGI
.	1 małe	.	.	.	1	kaplica	brak stosownego pomieszczenia na zbiory naukowe	
.	.	.	.	.	1			

realne.

.	.	4 sale rysunkowe	.	1	1			Stan budynku bardzo dobry
1	.	2 sale rysunkowe 1 sala do rysunków geometr.	z kaplicą 1	na naukę fizyki, chemii i hist. nat. 3	1			

Liczba porządkowa	Miejscowość	Zakład	Budynek			Ilość i rodzaj ubikacyi donajętych	Stan budynku głównego			Stan ubikacyi donajętych		
			rządowy	miejski	najęty		dobry	mierny	zły	dobry	mierny	zły
3	**Kraków**	c. k. szkoła realna II.	.	.	1		.	1	.	.	.	.
4	**Krosno**	c. k. szkoła realna	.	1	.		1	.	.	.	.	.
5	**Lwów**	c. k. szkoła realna I.	.	1	.		.	1	.	.	.	.
6	**Lwów**	c. k. szkoła realna II.	.	.	w 4 kamienicach	1 sala gimnastyczna	.	.	1	.	.	.
7	**Stanisławów**	c. k. szkoła realna	.	1	.		.	1	.	.	.	.

Sala gimnastyczna	Boisko	Sala rysunkowa	Aula	Sala do nauki fizyki	Mieszkanie dyrektora	Inne urządzenia	Ważniejsze braki	UWAGI
.	.	2 sale rysunkowe	.	1	.	3 podwórza	korytarze wąskie, zły rozkład wobec tego, że zakład mieści się w trzech przyległych kamienicach. brak sali do nauki chemii i historyi naturalnej	
.	.	3 sale rysunkowe	.	1	1	podwórze i ogród		stan zakładu bardzo dobry
1*	.	3 sale rysunkowe	.	1	1		podłogi, drzwi i okna zużyte, stan wychodków bardzo zły, piece złe	* wspólna z gimn. Franc. Józefa, jednak nieużywana z powodu złego stanu; małe podwórze
1	.	3 sale rysunkowe	.	1 dla fizyki i chemii	.		budynki szkolne w części zajęte są przez partye prywatne, umieszczenie szkoły nieodpowiednie i szkodliwe pod względem hygienicznym	Starania o uzyskanie nowego budynku w toku
.	1	2 sale rysunkowe	.	2 do nauki fizyki i chemii	1		brak stosownego umieszczenia na zbiory, brak miejsca na laboratorya, wadliwa konstrukcya wychodków	

Liczba porządkowa	Miejscowość	Zakład	Budynek			Ilość i rodzaj ubikacyi donajętych	Stan budynku głównego			Stan ubikacyi donajętych		
			rządowy	miejski	najęty		dobry	mierny	zły	dobry	mierny	zły
8	**Śniatyn**	c. k. szkoła realna	.	1	.		1	.	.	.	.	.
9	**Tarnopol**	c. k. szkoła realna	.	1	.		1	.	.	.	.	.
10	**Tarnów**	c. k. szkoła realna	1	.	.		1	.	.	.	.	.
11	**Żywiec**	c. k. szkoła realna	.	1*	.		1	.	.	.	.	.

Sala gimnastyczna	Boisko	Sala rysunkowa	Aula	Sala do nauki fizyki	Mieszkanie dyrektora	Inne urządzenia	Ważniejsze braki	UWAGI
1	1	4 sale rysunkowe	1	na naukę fizyki, chemii i historyi natur. 3	1			Budynek nowy, stan bardzo dobry.
1	1	3 sale rysunkowe	1 z kaplicą	2 na naukę fizyki i chemii	1	warsztaty		Stan budynku bardzo dobry
1	1	2 sale rysunkowe	1 z kaplicą	2 na naukę fizyki i chemii	1	ogródek botaniczny		Stan budynku bardzo dobry
.	.	2 sale rysunkowe	.	na naukę chemii i fizyki 2	.			* szkoła mieści się na razie w gmachu żeńskiej szkoły wydziałowej; budowa okazałego gmachu w toku

Gimnazya.

Z tego zestawienia okazuje się, co następuje:

Budynki, w planie i urządzeniu już z góry przystosowane do potrzeb szkoły, posiada 28 gimnazyów (23 rządowych i 5 gminnych).

Z tych budynków pięć, a mianowicie: gmach gimnazyum akademickiego we Lwowie i gimnazyum w Nowym Targu, następnie budynki gimnazyum św. Anny w Krakowie, V. we Lwowie i w Dębicy odpowiadają w zupełności wymaganiom tak ze względu na plan, ilość, rozmiary i rozmieszczenie sal szkolnych, jak zaopatrzenie i warunki hygieniczne.

Budynki gimnazyów w Brodach, w Buczaczu, w Drohobyczu, Jarosławiu, Jaśle, ruskiego w Kołomyi, św. Jacka i III. w Krakowie, IV. (zakład główny) we Lwowie, I. w Nowym Sączu, I. polskiego w Przemyślu, ruskiego w Przemyślu, II. w Rzeszowie, w Samborze i w Stryju (zakład główny) mają wprawdzie niedomagania lub braki w szczegółach, ale na ogół spełniają warunki, wskazane przez potrzeby szkoły.

Z powodu licznych, po części zasadniczych niedostatków jest zaledwie wystarczającym stan budynków rządowych względnie gminnych w gimnazyach w Bochni, polskiem w Kołomyi, II. we Lwowie, III. Franciszka Józefa we Lwowie, w Podgórzu, I. w Rzeszowie, I. polskiem w Stanisławowie, I. polskiem w Tarnopolu, w Wadowicach i w Złoczowie. Wszystkie te budynki wymagają bądźto gruntownej restauracyi, bądź przebudowy, bądź wreszcie uzupełnień.

Zupełnie złym jest stan budynku gimnazyalnego w Sanoku.

Wobec znacznego napływu młodzieży przeważna część wymienionych powyżej zakładów, których plany pierwotne nie przewidywały nadmiernej frekwencyi, okazała się za szczupłą. Stąd wynikła konieczność pomieszczenia pewnej części klas w lokalnościach, najmowanych bez założonego z góry planu, w miarę okazującej się potrzeby, ponieważ skoki w przyroście frekwencyi bywały nieraz tak nagłe i niespodziewane, że niepodobna było przewidzieć ich naprzód i na podstawie stałych obliczeń wdrożyć akcyę systematyczną. W ten sposób pozyskane lokale tylko w rzadkich przypadkach odpopowiadają niezbędnej potrzebie, wskazanej przez względy hygieniczne i naukowe. Adaptowane bowiem pospiesznie i przeinaczane powierzchownie z mieszkań prywatnych na ubikacye szkolne, przeważnie wykazują dotkliwy brak powietrza i stosownego oświetlenia, a oddalenie choćby nieznaczne tych lokali od głównego zakładu i jego gabinetów nastręcza znaczne trudności w posługiwaniu się przy nauce potrzebnymi środkami, służącymi do jej unaocznienia.

Takie donajęte lokale znajdują się przy gimnazyach: w Bochni, Brodach, Drohobyczu, Jarosławiu, Jaśle, polskiem i ruskiem w Kołomyi, I. w Nowym Sączu, ruskiem w Przemyślu, w Samborze, Sanoku, Stryju (zakład główny) Wadowicach i w Złoczowie.

Pomieszczenie dostateczne we własnym gmachu mają tylko gimnazya w Buczaczu, Dębicy, św. Anny i III. w Krakowie, akademickie (zakład główny), II., Franciszka Józefa, IV. (zakład główny) i V. we Lwowie, w Nowym Targu, w Podgórzu, I. polskie w Przemyślu, I. i II. w Rzeszowie, I. polskie w Stanisławowie, I. polskie w Tarnopolu i I. w Tarnowie; zatem ogółem 17 gimnazyów.

Znaczna część gimnazyów w Galicyi nie rozporządza własnymi gmachami, budowanymi z uwzględnieniem potrzeb szkoły średniej, lecz mieści się w budynkach najętych, przeważnie przerobionych na szkoły z domów mieszkalnych. Budynki te z natury rzeczy wykazują pod wielu względami do-

tkliwe niedostatki, przedewszystkiem brak stosownego umieszczenia na zbiory naukowe, brak pomocniczych sal naukowych, jakoto sal do nauki fizyki i rysunków, sal gimnastycznych, boisk, przeznaczonych do zabaw i na rekreacye, ogrodów szkolnych i t. p.

Gimnazyów względnie samoistnych filii w ten sposób umieszczonych jest w Galicyi 23, a mianowicie: w Gorlicach, św. Jacka (zakład główny i filia) IV. i V. w Krakowie, filia gimnazyum akademickiego we Lwowie, filia IV. gimnazyum we Lwowie, VI., VII., (zakład główny i filia) i VIII. we Lwowie, w Mielcu, Myślenicach, II. w Nowym Sączu, II. polskie w Przemyślu na Zasaniu, II. polskie i ruskie w Stanisławowie, filia gimnazyum w Stryju, II. polskie i ruskie w Tarnopolu, II. w Tarnowie, w Trembowli i w Żółkwi.

Z wymienionych zakładów umieszczenie dobre lub znośne, przynajmniej pod względem hygienicznych warunków sal szkolnych, mają gimnazya: w Gorlicach, św. Jacka w Krakowie (zakład główny) V. w Krakowie, filia akademickiego gimnazyum we Lwowie, filia IV. gimnazyum we Lwowie, VI. we Lwowie, VII. i VIII. we Lwowie, w Mielcu, w Myślenicach, polskie w Przemyślu na Zasaniu, ruskie w Stanisławowie, II. w Tarnowie, w Trembowli i w Żółkwi.

Pod niejednym względem nieodpowiednie jest umieszczenie filii gimnazyum św. Jacka w Krakowie, donajętych ubikacyi w filii IV. gimnazyum we Lwowie, filii VII. gimnazyum we Lwowie, donajętych ubikacyi gimnazyum w Mielcu, II. gimnazyum w Nowym Sączu, gimnazyum w Sokalu, II. polskiego gimnazyum w Stanisławowie, filii gimnazyum w Stryju, II. polskiego gimnazyum w Tarnopolu i gimnazyum ruskiego w Tarnopolu.

Zupełnie zły jest stan budynku gimnazyalnego w Brzeżanach, położonego w rynku miasta, zatem w części jego najruchliwszej, i dziś już zniszczonego. Gmach ten, zajęty w parterze przez nieprzeliczoną ilość sklepów, jest wobec ogromnej frekwencyi za szczupły; stąd przeważna część młodzieży umieszczona jest w donajętych lokalach, całkiem na cele szkoły nieprzydatnych.

Szkoły realne. Nierównie lepszym, niż gimnazyów, jest stan umieszczenia szkół realnych, z których przeważna część rozporządza własnymi gmachami, zastosowanymi wybornie do potrzeb zakładów tego typu. Są to szkoły: w Jarosławiu, I. w Krakowie, w Krośnie, w Śniatynie, w Tarnopolu i w Tarnowie. Budynek I. szkoły realnej we Lwowie, z powodu znacznej frekwencyi za szczupły, wymaga gruntowniejszej restauracyi; II. szkoła realna w Krakowie mieści się w budynku najętym i stąd ma znaczne niedomagania w umieszczeniu, szkoła realna w Żywcu zajmuje na razie jeszcze budynek najęty. Zupełnie nieodpowiednie dla nauki i dla zdrowia uczniów jest tylko umieszczenie II. szkoły realnej we Lwowie.

Przedstawiony powyżej obraz umieszczenia szkół średnich, zwłaszcza gimnazyów, jest pod wielu względami niepomyślny. Główną przyczynę tego stanu upatrywać trzeba w szybkiem tempie, w jakiem w ostatniem dziesięcioleciu wzrastała ilość szkół średnich. Temu intenzywnemu rozrostowi liczebnemu nie mogła równie szybko i równie skutecznie nadążyć akcya w kierunku budowy potrzebnych nowych gmachów, zwłaszcza wobec ograniczeń, nałożonych przez wzgląd na finanse państwa, tudzież wobec trudności, wynikających z powodu ociągania się gmin, które nie zawsze zdołały w oznaczonym terminie dotrzymać zobowiązań, zaciągniętych wobec rządu co do

niezbędnych prestacyi dla uzyskania upragnionej szkoły. Tem tłumaczy się znaczna stosunkowo ilość budynków najętych lub donajętych na umieszczenie szkół średnich, tudzież w związku z tym faktem pozostająca ogólna kwota czynszów najmu, która w Galicyi wynosi połowę wydatku, preliminowanego na ten cel dla wszystkich krajów monarchii. (Ob. tab. IX. 1 i 2).

III.

Frekwencya.

A) Gimnazya:

Przyrost frekwencyi

Z początkiem roku 1908/09 przyjęto do męskich gimnazyów państwowych i prywatnych uczniów 30.698. Ponieważ z początkiem roku 1907/08 przyjęto do tych szkół 29.996 uczniów, przeto przyrost frekwencyi z początkiem roku szk. 1908/09 wynosił 702*).

Przyrost, względnie ubytek frekwencyi w poszczególnych zakładach przedstawia następujące zestawienie:

L. porz.	Zakład	Miejsce	Liczba uczniów		W roku 1908/9		Uwaga
			W roku 1907/8	W roku 1908/9	więcej o	mniej o	
1	Gimnazyum pryw.	Biała	.	40	40	.	nowo otwarte
2	Gimnazyum	Bochnia	725	633	.	92	
3	„	Brody	739	736	.	3	
4	„	Brzeżany	758	790	32	.	
5	„	Buczacz	681	674	.	7	
6	„ pryw. OO. Jezuitów	Bąkowice (Chyrów)	362	409	47	.	
7	„	Dębica	443	397	.	46	
8	„	Drohobycz	682	763	81	.	
9	„	Gorlice	155	222	67	.	przybyła kl. III.
10	„	Jarosław	684	675	.	9	
11	„	Jasło	656	642	.	14	
12	„ pryw. miejskie	Jaworów	.	21	21	.	nowo twarte
13	„ I. (polskie)	Kołomyja	714	780	66	.	

*) Różnice z cyframi, wykazanemi w poprzednich sprawozdaniach z r. 1906/7 str. 8. i 1907/08 str. 7. wynikły stąd, że w sprawozdaniu z r. 1906/07 nie uwzględniono w obliczeniach gimnazyum w Trembowli, otwartego dopiero w październiku 1907, a w sprawozdaniu z r. 1907/08 gimnazyów prywatnych w Jaworowie, Białej i Jaworskiego w Krakowie, które otrzymały prawa szkół publicznych dopiero w drugiej połowie roku szk. 1908/09.

L. porz.	Zakład	Miejsce	Liczba uczniów		W roku 1908/9		Uwaga
			W roku 1907/8	W roku 1908/9	więcej o	mniej o	
14	„ II. (ruskie)	Kołomyja	740	776	36	.	
15	„ św. Anny	Kraków	714	711	.	3	
16	„ św. Jacka	„	502	480	.	22	
	„ „ (filia)	„	199	197	.	2	
17	„ III.	„	844	802	.	42	
18	„ IV.	„	437	439	2	.	
19	„ V.	„	450	416	.	34	przybyła kl. VI.
20	Gim. pr. F. Jaworskiego	Kraków	.	4	4	.	nowo otwarte.
21	Gimnazyum akadem.	Lwów	788	807	19	.	
	„ „ (filia)	„	383	480	97	.	
22	„ II.	„	474	482	8	.	
23	„ III. Fr. Józ.	„	671	580	.	91	
24	„ IV. } „ „ (filia) }	„	} 1094	1141	47	.	
25	„ V.	„	660	588	.	72	
	„ „ (filia)	„	625	.	.	625	zwinięta.
26	„ VI.	„	346	347	1	.	
27	„ VII.	„	522	829	307	.	otwarto kl. VII.
28	„ VIII.	„	.	502	502	.	nowo otwarte.
29	Gim. pr. im. A. Mickiewicza	„	103	129	26	.	przybyła kl. VI.
30	Gimnazyum pryw.	Łańcut	.	104	104	.	nowo otwarte.
31	„	Mielec	232	290	58	.	przybyła kl. IV.
32	„	Myślenice	.	43	43	.	nowo otwarte.
33	„ I.	Nowy Sącz	633	604	.	29	
	„ (filia)	„ „	381	.	.	381	zwinięta.
34	„ II.	„ „	.	396	396	.	nowo otwarte.
35	„	Nowy Targ	256	285	29	.	przybyła kl. V.
36	„	Podgórze	560	563	3	.	
37	„ I. (polskie)	Przemyśl	850	746	.	104	
38	„ II. „	„ na Zasaniu	274	342	68	.	przybyła kl. V.
39	„ III. (ruskie)	„	815	809	.	6	
40	„ I.	Rzeszów	562	522	.	40	
41	„ II.	„	519	509	.	10	
42	„	Sambor	885	826	.	59	
43	„	Sanok	891	834	.	57	
44	„ I. (polskie)	Stanisławów	833	795	.	38	
45	„ II.	„	492	584	92	.	
46	„ III. (ruskie)	„	265	313	48	.	przybyła kl. IV.
47	„	Sokal	176	204	28	.	przybyła kl. III.
48	„	Stryj	1119	809	.	310	
	„ (filia)	„	.	360	360	.	nowo otwarta.
49	„ I.	Tarnopol	610	637	27	.	
	„ (filia)	„	545	.	.	545	zwinięta.
50	„ II.	„	.	502	502	.	nowo otwarte.
51	„ III (ruskie)	Tarnopol	673	665	.	8	
52	„ I.	Tarnów	643	656	13	.	
53	„ II.	„	387	360	.	27	
54	„	Trembowla	142	262	120	.	otwarto kl. II.
55	„	Wadowice	539	509	.	30	
56	„	Złoczów	563	569	6	.	
57	„	Żółkiew	.	108	108	.	nowo otwarte
		Razem . . .	29996	30698	3408	2706	
		Wobec tego przyrost	.	.	702	.	

W latach poprzednich cyfra przyrostu rocznego w gimnazyach męskich przedstawia się, jak następuje:

w roku	1900/901	996 uczniów
„	1901/902	1594 „
„	1902/903	1827 „
„	1903/904	1654 „
„	1904/905	1711 „
„	1905/906	1901 „
„	1906/907	1845 „
„	1907/908	822 „
„	1908/909	703 „

Okazuje się zatem, że przyrost frekwencyi w dwóch ostatnich latach jest w porównaniu z analogicznymi stosunkami poprzednich lat ośmiu uderzająco mały. Rozkłada się on przeważnie na zakłady nowo otwarte (gimnazya państwowe w Myślenicach, Żółkwi, VIII. we Lwowie, II. w Nowym Sączu i II. polskie w Tarnopolu, tudzież prywatne w Białej, Jaworowie, Łańcucie, Jaworskiego w Krakowie), lub organizujące się stopniowo przez przebywanie klas nowych (gimnazya w Gorlicach, V. w Krakowie, VII. we Lwowie, Adama Mickiewicza we Lwowie, w Mielcu, Nowym Targu, Przemyślu na Zasaniu, ruskie w Stanisławowie).

Wśród gimnazyów zupełnie zorganizowanych wykazują tylko niektóre gimnazya w miastach wschodniej Galicyi, mianowicie w Brzeżanach, w Bąkowicach, w Drohobyczu, polskie i ruskie w Kołomyi, akademickie we Lwowie, IV. we Lwowie, II. polskie w Stanisławowie i I. polskie w Tarnopolu, dość znaczny przyrost frekwencyi. We wszystkich innych gimnazyach warunki liczebne frekwencyi albo pozostały niezmienione w porównaniu z rokiem 1906/7, albo, zwłaszcza w zachodniej części kraju, wykazują znaczny ubytek uczniów.

Czy na podstawie dat frekwencyi, wyżej podanych, można stanowczo orzec, że w dwu latach ostatnich zaznaczyło się przesilenie w dążności społeczeństwa do zapewnienia młodzieży wykształcenia średniego, i że odtąd warunki frekwencyi ułożą się normalniej, przesądzać trudno, zwłaszcza, że na obniżenie się przyrostu w dwu ostatnich latach wpłynąć mogły decydująco dotkliwe w tym czasie klęski elementarne, które pogorszyły położenie materyalne ludności włościańskiej, dostarczającej, jak wiadomo, znacznego kontyngentu młodzieży szkołom średnim, i wstrzymały ją w znacznej mierze od posłania dzieci do szkół.

Wysokość frekwencyi

Pogląd na stosunek frekwencyi w obu ostatnich latach ze względu na jej wysokość w poszczególnych zakładach umożliwi następujące zestawienie:

	W roku 1907/08 miały:	W roku 1908/09 miały:
Nad **1000** uczniów:	1. Gimnazyum V. we Lwowie (1285, w zakładzie głównym 660, w osobnym oddziale 625).	1. Gimnazyum akademickie (ruskie) we Lwowie (1287, w głównym zakładzie 807, w oddziale równorzędnym 480).

	2. Gimnazyum akademickie (ruskie) we Lwowie 1171, (w zakładzie głównym 788, w oddziale równorzędnym 383). 3. Gimnazyum polskie w Tarnopolu (1155 w zakładzie głównym 610, w osobnym oddziale 545). 4. Gimnazyum w Stryju 1109). 5. Gimnazyum w Nowym Sączu (1014, w zakładzie głównym 633, w osobnym oddziale 381). 6. Gimnazym IV. we Lwowie (1094).	2. Gimnazyum IV. we Lwowie 1141 (w zakładzie głównym 682, w oddziale równorzędnym 459). 3. Gimnazyum w Stryju 1169, (w zakładzie głównym 809. w oddziałach równorzędnych 360).
900—1000 uczniów:		
800—900 uczniów:	7. gimnazyum w Sanoku (891). 8. Gimnazyum w Samborze (885). 9. Gimnazyum I. polskie w Przemyślu (850). 10. Gimnazyum III. w Krakowie (844). 11. Gimnazyum I. polskie w Stanisławowie (833). 12. Gimnazyum ruskie w Przemyślu (815).	4. Gimnazyum w Sanoku (834). 5. Gimnazyum VII we Lwowie (829). 6. Gimnazyum w Samborze (826). 7. Gimnazyum ruskie w Przemyślu (809). 8. Gimnazyum III. w Krakowie (802).
700—800 uczniów:	13. Gimnazyum w Brzeżanach (758). 14. Gimnazyum ruskie w Kołomyi (740). 15. Gimnazyum w Brodach (739). 16. Gimnazyum w Bochni (725). 17. Gimnazyum św. Anny w Krakowie (714). 18. Gimnazyum polskie w Kołomyi (714). 19. Gimnazyum św. Jacka w Krakowie (701).	9. Gimnazyum I. polskie w Stanisławowie (795). 10. Gimnazyum w Brzeżanach (790). 11. Gimnazyum polskie w Kołomyi (780). 12. Gimnazyum ruskie w Kołomyi (776). 13. Gimnazyum w Drohobyczu (763). 14. Gimnazyum I. polskie w Przemyślu (746). 15. Gimnazyum w Brodach (736). 16. Gimnazyum św. Anny w Krakowie (711).

600—700 uczniów; 20. Gimnazyum w Jarosławiu (684).
21. Gimnazyum w Drohobyczu (682).
22. Gimnazyum w Buczaczu (681).
23. Gimnazyum ruskie w Tarnopolu (673).
24. Gimnazyum Fr. Józefa we Lwowie (671).
25. Gimnazyum w Jaśle (655).
26. Gimnazyum I. w Tarnowie (643).
17. Gimnazyum św. Jacka w Krakowie (677).
18. Gimnazyum w Jarosławiu (675).
19. Gimnazyum w Buczaczu (674).
20. Gimnazyum ruskie w Tarnopolu (665).
21. Gimnazyum I. w Tarnowie (656).
22. Gimnazyum w Jaśle (642).
23. Gimnazyum I. polskie w Tarnopolu (637).
24. Gimnazyum w Bochni (633).
25. Gimnazyum I. w Nowym Sączu (604).

500—600 uczniów: 27. Gimnazyum w Złoczowie (563).
28. Gimnazyum I. w Rzeszowie (562).
29. Gimnazyum w Podgórzu (560).
30. Gimnazyum w Wadowicach (539).
31. Gimnazyum VII. we Lwowie (522).
32. Gimnazyum II. w Rzeszowie (519).
26. Gimnazyum V. we Lwowie (588).
27. Gimnazyum II. polskie w Stanisławowie (584).
28. Gimnazyum Fr. Jozefa we Lwowie (580).
29. Gimnazyum w Złoczowie (569).
30. Gimnazyum w Podgórzu (563).
31. Gimnazyum I. w Rzeszowie (522).
32. Gimnazyum II. w Rzeszowie (509).
33. Gimnazyum w Wadowicach (509).
34. Gimnazyum VIII. we Lwowie (502).
35. Gimnazyum II. polskie w Tarnopolu (502).

400 - 500 uczniów: 33. Gimnazyum II. polskie w Stanisławowie (492).
34. Gimnazum II. we Lwowie (474).
35. Gimnazyum V. w Krakowie (450).
36. Gimnazyum w Dębicy (443)
37. Gimnazyum IV. w Krakowie (437).
36. Gimnazyum II. we Lwowie (482).
37. Gimnazyum IV. w Krakowie (439).
38. Gimnazyum V. w Krakowie (416).
39. Gimnazyum pryw. w Bąkowicach pod Chyrowem (409).

300—400 uczniów:	38. Gimnazyum II. w Tarnowie (387).	40. Gimnazyum w Dębicy (397).
	39. Gimnazyum prywatne w Bąkowicach (362).	41. Gimnazyum II. w Nowym Sączu (396).
	40. Gimnazyum VI. we Lwowie (346).	42. Gimnazyum II. w Tarnowie (360).
		43. Gimn. VI. we Lwowie (345).
		44. Gimnazyum II. polskie w Przemyślu na Zasaniu (342).
		45 Gimn. ruskie w Stanisławowie (313).
200—300 uczniów:	41. Gimnazyum II. polskie w Przemyślu (274).	46. Gimnazyum w Mielcu (290).
	42. Gimn. ruskie w Stanisławowie (265).	47. Gimnazyum w Nowym Targu (285).
	43. Gimnazyum w Nowym Targu (256).	48. Gimnazyum w Trembowli (262).
	44. Gimnazyum w Mielcu (232).	49. Gimnazyum w Gorlicach (222).
		50. Gimnazyum w Sokalu (204).
100—200 uczniów:	45. Gimnazyum w Sokalu (176).	51. Pryw. gimnazyum A. Mickiewicza we Lwowie (129).
	46. Gimnazyum w Gorlicach (155).	52. Gimnazyum w Żółkwi (108).
	47. Gimnazyum w Trembowli (142)	53. Pryw. gimn. w Łańcucie (104).
	48. Gimnazyum A. Mickiewicza we Lwowie (103).	
niżej **100** uczniów:	——	54. Gimnazyum w Myślenicach (43).
		55. Pryw. gimn. w Białej (40).
		56. Pryw. gimnazyum w Jaworowie (21).
		57. Pryw. gimnazyum Jaworskiege w Krakowie (4).

Ilość gimnazyów z frekwencyą o przeszło 1000 uczniów zmalała przeto w roku sprawozdawczym z 6 na 3; ale i te trzy zakłady, mianowicie: gimnazyum akademickie i IV. we Lwowie, tudzież gimnazyum w Stryju miały samoistne filie z osobnym etatem i kierownictwem. Gimnazyów o frekwencyi 900—1000 uczniów nie było zupełnie. Jednak liczba gimnazyów o nie-

normalnej frekwencyi jest zawsze jeszcze bardzo wysoka. Gdy bowiem ilość 500 uczniów przyjmiemy jako cyfrę najwyższą dla normalnej frekwencyi, to okaże się, że temu warunkowi odpowiada tylko siedm zupełnych gimnazyów w Galicyi, mianowicie: II. i VI. we Lwowie, IV. w Krakowie, w Dębicy, II. w Nowym Sączu, II. w Tarnowie i pryw. gimnazyum OO. Jezuitów w Bąkowicach pod Chyrowem.

Średnia ilość uczniów w zakładach i klasach.

Średnia ilość uczniów, przypadających na jedno gimnazyum, wynosiła:

w roku	1900/901	560	uczniów
„	1901/902	591	„
„	1902/903	627	„
„	1903/904	654	„
„	1904/905	665	„
„	1905/906	687	„
„	1906/907	660	„
„	1907/908	625	„
„	1908/909	539	„

Zatem średnia ilość uczniów, przypadających na jedno gimnazyum, obniża się stale, począwszy od r. 1906/907, a w roku 1908/909 była o 86 mniejszą, niż w roku poprzednim. Zaznaczyć atoli należy, że przyczyną tego objawu jest nietylko spadek przyrostu frekwencyi, ale także znaczna ilość zakładów niezupełnych, które z natury rzeczy mają niską frekwencyę. Inaczej cokolwiek przedstawią się te same daty, gdy za podstawę obliczeń przyjmie się wyłącznie frekwencyę zakładów zupełnie zorganizowanych.

Średnia bowiem ilość uczniów w gimnazyach zupełnych wynosiła:

w roku	1900/901	587	uczniów.
„	1901/902	619	„
„	1902/903	653	„
„	1903/904	677	„
„	1904/905	702	„
„	1905/906	728	„
„	1906/907	743	„
„	1907/908	722	„
„	1908/909	660	„

Jakkolwiek przeto średnia ilość uczniów w zakładach zupełnie zorganizowanych jest jeszcze nad miarę wysoka, to przecież od dwóch lat zaznacza się dość wydatnie zwrot ku poprawie.

W roku 1907/908 było w gimnazyach:

klas głównych	339
klas równorzędnych . . .	362
Razem wszystkich klas . .	701

W roku 1908/909 było:

klas głównych . . .	381 (więcej o 42)
klas równorzędnych . .	379 (więcej o 17)
Razem wszystkich klas	760 (więcej o 59)

W porównaniu więc z rokiem ubiegłym wzrosła wydatnie ilość klas głównych w roku 1908/909, co jest następstwem utworzenia znacznej ilości nowych zakładów.

Przeciętna ilość uczniów, przypadających na jedną klasę, wynosiła:

w roku	1900/901	41
„	1901/902	43·2
„	1902/903	44
„	1903/904	45
„	1904/905	45
„	1905/906	46·06
„	1906/907	46
„	1907/908	42·7
„	1908/909	40·4

Dość znaczne w przeciągu dwu ostatnich lat obniżenie się średniej liczby uczniów w klasach jest następstwem znacznego pomnożenia ilości klas (o 59) w stosunku do słabego przyrostu frekwencyi, który jak wyżej wykazano, wynosił 702 uczniów. Okoliczność ta wpłynęła korzystnie na warunki umieszczenia i pozwoliła w przeważnej części zakładów zapobiedz dotkliwemu przepełnieniu klas.

Wszystkie wyżej przytoczone daty i zestawienia dowodzą, że w warunkach frekwencyi nastąpił w gimnazyach od dwóch lat zwrot ku lepszemu. Postęp dokonywa się naturalnie powoli, ale gdy go się zestawi z innymi również pomyślnymi objawami, jakoto ze stałym wzrostem ilości gimnazyów i wydatnem z roku na rok pomnażaniem posad rzeczywistych nauczycieli, wreszcie z coraz znaczniejszym napływem kwalifikowanych sił nauczycielskich do szkół, to można mieć nadzieję, że warunki zewnętrzne, wśród których odbywa się praca szkolna w gimnazyach, będą odtąd zdążały ku poprawie.

B) Gimnazya żeńskie.

Do gimnazyów żeńskich przyjęto z początkiem roku szkolnego 1908/09 1514 dziewcząt.

Stan frekwencyi w tych zakładach w porównaniu z latami poprzednimi przedstawia się jak następuje:

W roku	1901/902	257	uczenic
„	1902/903	286	„
„	1903/904	382	„
„	1904/905	536	„
„	1905/906	732	„
„	1906/907	1040	„
„	1907/908	1305	„
„	1908/909	1514	„

Zatem frekwencya w prywatnych gimnazyach żeńskich wzrasta stale, zwłaszcza od czasu, gdy te zakłady, przyjąwszy za podstawę organizacyi ustrój i plany szkół państwowych, zyskały warunki prawidłowego rozwoju. Ponie-

waż średnia liczba uczenic, przypadających na jeden zakład, wynosiła w roku sprawozdawczym 180, a na jedną klasę 29, przeto warunki frekwencyi w gimnazyach żeńskich można uważać za zupełnie prawidłowe.

C) Szkoły realne.

Zmiany frekwencyi.

Do szkół realnych przyjęto z początkiem roku szkolnego 1908/909 3764 uczniów. Ponieważ z początkiem roku 1907/908 przyjęto do tych szkół 3860 uczniów, przeto w roku, do którego odnosi się sprawozdanie, okazał się ubytek, wynoszący 96 uczniów.

Zmiany frekwencyi w dwu latach ostatnich w poszczególnych szkołach realnych uwidocznia następujące zestawienie:

L. porz.	Zakład	Miejscowość	Liczba uczniów		W roku 1908/9		Uwagi
			W roku 1907/8	W roku 1908/9	więcej o	mniej o	
1	Szkoła realna	Jarosław	205	220	15	.	
2	„ I.	Kraków	517	543	26	.	
3	„ II.	„	363	334	.	29	
4	„	Krosno	176	173	.	3	
5	„ I.	Lwów	651	576	.	75	
6	„ II.	„	606	623	17	.	
7	„	Stanisławów	561	533	.	28	
8	„	Śniatyn	157	157	.	.	przybyła kl. VI.
9	„	Rarnopol	225	225	.	.	
10	„	Tarnów	246	230	.	16	
11	„	Żywiec	153	150	.	3	przybyła kl. V.
		Razem . . .	3860	3764	58	154	
		Wobec tego ubytek	.	.	.	96	

Oprócz szkół realnych w Jarosławiu, I. w Krakowie i II. we Lwowie wszystkie zakłady tego typu wykazują, niekiedy, jak w I. szkole realnej we Lwowie, II. w Krakowie, w Stanisławowie i w Tarnowie dość znaczny w stosunku do ogólnej liczby uczniów ubytek frekwencyi.

W zestawieniu z latami poprzednimi warunki frekwencyi przedstawiają się jak następuje:

W r. 1900/901	było . .	2892	uczniów,	przyrost wynosił	134
„ 1901/902	„ . .	3164	„	„ „	272
„ 1902/903	„ . .	3423	„	„ „	259
„ 1903/904	„ . .	3687	„	„ „	264
„ 1904/905	„ . .	3804	„	„ „	117
„ 1905/906	„ . .	3912	„	„ „	108
„ 1906/907	„ . .	3894	„	ubytek wynosił	18
„ 1907/908	„ . .	3860	„	„ „	34
„ 1908/909	„ . .	3764	„	„ „	96

Przeto przyrost roczny frekwencyi, który w latach 1900/901—1903/904 był wcale wysoki, począł obniżać się od r. 1904/905 bardzo wydatnie, a od r. 1906/907 zaznaczył się już ubytek, występujący z każdym następnym rokiem coraz dotkliwiej.

Wysokość frekwencyi.

Warunki frekwencyi co do jej wysokości w dwóch latach ostatnich przedstawia następujące zestawienie:

	W roku 1907/908 miały:	W roku 1908/909 miały:
Nad **600** uczniów:	1. Szkoła realna I. we Lwowie (651). 2. Szkoła realna II. we Lwowie (606).	1. Szkoła realna II. we Lwowie (623).
500—600 uczniów:	3. Szkoła realna w Stanisławowie (561). 4. Szkoła realna I. w Krakowie (517).	2. Szkoła realna I. we Lwowie (576). 3. Szkoła I. w Krakowie (543). 4. Szkoła realna w Stanisławowie (533).
400—500 uczniów:	——	——
300—400 uczniów:	5. Szkoła realna II w Krakowie (387).	5. Szkoła realna II. w Krakowie (334).
200—300 uczniów:	6. Szkoła realna w Tarnowie (246). 7. Szkoła realna w Tarnopolu (225). 8. Szkoła realna w Jarosławiu (205).	6. Szkoła realna w Tarnowie (230). 7. Szkoła realna w Tarnopolu (225). 8. Szkoła realna w Jarosławiu (220).
100—200 uczniów:	9. Szkoła realna w Krośnie (176). 10. Szkoła realna w Śniatynie (157). 11. Szkoła realna w Żywcu (153).	9. Szkoła realna w Krośnie (173). 10. Szkoła realna w Śniatynie (157). 11. Szkoła realna w Żywcu (150).

Zatem mimo stałego od trzech lat spadku frekwencyi, cztery szkoły realne, a mianowicie I. i II. we Lwowie, I. w Krakowie i w Stanisławowie wykazują zawsze jeszcze nadmierną ilość uczniów. Natomiast warunki frekwencyi we wszystkich innych szkołach tego typu uważać można za bardzo korzystne dla normalnych postępów nauki.

Średnia liczba uczniów w zakładach i klasach.

Średnia liczba uczniów przypadających na jedną szkołę realną, wynosiła:

W r.	1900/901	413 uczniów
„	1901/902	452 „
„	1902/903	428 „
„	1903/904	368 „
„	1904/905	346 „
„	1905/906	356 „
„	1906/907	354 „
„	1907/908	350 „
„	1908/909	342 „

W roku 1907/08 było w szkołach realnych:

klas głównych	72
„ równorzędnych . . .	41
Razem klas . . .	113

W roku 1908/909 było:

klas głównych	74 (więcej o 2)
„ równorzędnych . . .	38 (mniej o 3)
Razem klas . . .	112 (mniej o 1)

Zmniejszenie się ilości ogólnej klas w porównaniu z rokiem ubiegłym jest następstwem ubytku frekwencyi; wzrost liczby klas głównych na niekorzyść klas równorzędnych jest objawem korzystnym.

Średnia liczba uczniów, przypadających na jedną klasę, wynosiła:

w roku	1900/901	40·7 uczniów
„	1901/902	40 „
„	1902/903	39 „
„	1903/904	38·4 „
„	1904/905	35 „
„	1905/906	35 „
„	1906/907	34·4 „
„	1907/908	34 „
„	1908/909	33·6 „

Powyżej przytoczone zestawienia dowodzą, że warunki frekwencyi w szkołach realnych poprawiają się stale i są nierównie korzystniejsze, niż w gimnazyach.

D) Licea żeńskie.

Do liceów żeńskich przyjęto z początkiem roku szkolnego 1908/909 1193 uczenic.

Stan frekwencyi w tych zakładach w porównaniu z latami poprzednimi przedstawia się, jak następuje:

W roku	1902/903 było	76 uczenic
„	1903/904 „	377 „
„	1904/905 „	580 „
„	1905/906 „	727 „

W roku 1906/907 było . . . . . 948 uczenic
„ 1907/908 „ . . . . . 1095 „
„ 1908/909 „ . . . . . 1195 „

Przeto liczba uczenic w liceach, równie jak w gimnazyach żeńskich, wzrasta stale. Ponieważ wszystkich klas w szkołach tego typu było 66, a wskutek tego na jedną klasę przypadało uczenic 18·2, przeto warunki frekwencyi należy uważać za bardzo korzystne dla prawidłowego toku nauki.

Ubytek frekwencyi w przeciągu roku 1908/909.

Z końcem roku szkolnego 1908/09 klasyfikowano 34.315 publicznych uczniów i uczenic szkół średnich, z tego w gimnazyach publicznych i prywatnych a) młodzieży męskiej 28.207, b) żeńskiej 1465, w szkołach realnych młodzieży męskiej 3442, w liceach dziewcząt 1201.

Ponieważ z początkiem roku 1908/9 było w tych zakładach uczniów i uczenic publicznych 37.171, przeto okazuje się, że w przeciągu roku szkolnego 1908/09 ubyło w szkołach średnich 2856 t. j. 7·68% młodzieży, a mianowicie: w gimnazyach publicznych i prywatnych a) młodzieży męskiej 2491 t. j. 8%; b) młodzieży żeńskiej 49, t. j. 3.24% w szkołach realnych zaś młodzieży męskiej 322 t. j. 8·87. W liceach żeńskich okazał się z końcem roku 1908/09 nieznaczny przyrost frekwencyi, wynoszący 6 uczenic publicznych czyli 0·5%.

Był przeto procent młodzieży, która w przeciągu roku szkolnego porzuciła publiczną naukę w szkołach średnich męskich, wcale znaczny. Pewna część uczniów zamieniła naukę publiczną na studyum prywatne, jak wskazuje przyrost cyfry prywatystów z końcem roku szkolnego, lub z powodu wykroczeń została wykluczona od nauki szkolnej. Jednak przeważna większość młodzieży porzuca szkołę z powodu ujemnych wyników nauki, z czem, zwłaszcza wśród dzieci wieśniaczych, łączy się często brak środków na utrzymanie, graniczący z nędzą. Nie da się również zaprzeczyć, że zwłaszcza w przepełnionych zakładach na ubytek frekwencyi w ciągu roku szkolnego wpływają niekorzystne warunki, wśród których odbywa się praca szkolna.

Znacznie mniejszy procent ubytku frekwencyi w ciągu roku szkolnego w szkołach żeńskich tłumaczy się tą okolicznością, że do tych zakładów, istniejących w największych miastach Galicyi, garnie się na razie tylko młodzież materyalnie lepiej sytuowana i posiadająca w wychowaniu i opiece domowej niezbędne warunki korzystnej pracy.

IV.

Grona nauczycielskie państwowych szkół średnich.

Zmiany w składzie gron nauczycielskich w przeciągu roku szkolnego 1908/09 *).

Mianowani dyrektorami:

Dyrektorowie. Stanisław Pardyak, profesor c. k. gimnazyum św. Anny w Krakowie do gimnazyum w Myślenicach;

Roman Zawiliński, dyrektor c. k. I. gimnazyum w Tarnowie do gimnazyum IV. w Krakowie;

Jan Jaglarz, profesor c. k. IV. gimnazyum w Krakowie do I. gimnazyum w Tarnowie;

Stanisław Schneider, profesor c. k. V. gimnazyum we Lwowie do VIII. gimnazyum we Lwowie:

Dr. Stanisław Klemensiewicz, profesor I. gimnazyum w Nowym Sączu, do II. gimnazyum w Nowym Sączu;

Michał Siwak, profesor IV. gimnazyum we Lwowie do II. gimnazyum polskiego w Tarnopolu;

Jan Doroziński, profesor c. k. gimnazyum św. Anny w Krakowie do gimnazyum w Wadowicach;

Waleryan Heck, profesor gimnazyum św. Anny w Krakowie do gimnazyum w Trembowli;

Kazimierz Eliasz, profesor gimnazyum w Drohobyczu, do gimnazyum w Żółkwi;

Hilary Hołubowicz, profesor I. szkoły realnej w Krakowie, do szkoły realnej w Śniatynie.

Otrzymali VI. klasę rangi:

Franciszek Zych z gimn. w Buczaczu;

Julian Dolnicki z gimn. w Stryju;

Dr. Jan Leniek z gimn. II. w Tarnowie;

Jan Bidziński z II. szkoły realnej w Krakowie;

Karol Trochanowski ze szkoły realnej w Tarnowie;

Bronisław Gustawicz ze szkoły realnej w Żywcu;

Józef Nogaj z gimn. V. we Lwowie;

Dr. Mieczysław Warmski z II. gimn. w Rzeszowie;

Roman Zawiliński z IV. gimn. w Krakowie.

*) Uwzględniono zmiany osobiste z terminem ważności od 1. września 1908 do 31. sierpnia 1909

Profesorowie i nauczyciele.

Umarli w czynnej służbie:

Robert Klemensiewicz, profesor IV. gimnazyum we Lwowie;
Władysław Zagórski, profesor IV. gimnazyum we Lwowie:
Kazimierz Gruenberg, profesor szkoły realnej w Stanisławowie;
Floryan Łoziński, profesor gimnazyum w Jaśle;
Józef Tomasik, profesor gimnazyum w Sanoku;
Jan Przewoski, profesor gimnazyum I. w Tarnopolu.

Przeszli na emeryturę:

profesor Jan Warchoł z gimn. w Brzeżanach;
profesor Mikołaj Baczyński z gimn. w Brzeżanach;
profesor Włodzimierz Pasławski z gimn. w Drohobyczu;
Radca szkolny profesor Michał Kusionowicz z gimn. polskiego w Kołomyi;
profesor Antoni Sienicki z gimn. polskiego w Kołomyi;
profesor Jan Korczyński z gimn. św. Jacka w Krakowie;
profesor Michał Bogusz z gimn. II. we Lwowie;
profesor Teofil Zosel z gimn. w Samborze;
profesor Leopold Seidler ze szkoły realnej w Stanisławowie.

Otrzymali VII. klasę rangi:

Stanisław Świtalski, profesor gimnazyum w Bochni;
Hilary Ogonowski, profesor gimnazyum akadem. we Lwowie;
Wincenty Frank, profesor gimnazyum Franc. Józefa we Lwowie;
Władysław Śluzar, profesor gimnazyum w Samborze;
Tadeusz Kołomłocki, profesor II. szkoły realnej w Krakowie;
Józef Kurowski, profesor gimnazyum w Bochni;
Piotr Skobielski, profesor gimnazyum II. we Lwowie;
Franciszek Bizoń, profesor gimnazyum IV. we Lwowie;
Seweryn Zarzycki, profesor gimnazyum ruskiego w Przemyślu;
Emil Lityński, profesor gimnazyum w Złoczowie.

Otrzymali VIII. klasę rangi:

Józef Mazur z gimnazyum w Buczaczu;
Ks. Adryan Dobrzański z gimnazyum w Buczaczu;
Walery Siczyński z gimnazyum w Drohobyczu;
Dr. Kazimierz Nitsch z gimnazyum św. Anny w Krakowie;
Franciszek Kuś z gimnazyum III. w Krakowie;
Karol Stach z gimnazyum IV. w Krakowie;
Józef Miczyński z gimnazyum I. w Nowym Sączu;
Ks. Spirydyon Karchut z gimnazyum akadem. we Lwowie;
Ignacy Babski z gimnazyum I. w Rzeszowie;
Jan Kukucz z gimnazyum II. w Rzeszowie;
Michał Waszkiewicz z gimnazyum I. polskiego w Stanisławowie;
Ks. Władysław Macheta z gimnazyum w Wadowicach;
Dr. Józef Flach z I. szkoły realnej w Krakowie;
Jan Bystrzycki z II. szkoły realnej w Krakowie;
Tadeusz Pazdanowski z II. szkoły realnej w Krakowie;
Stanisław Sobiński z II. szkoły realnej w Krakowie;

Ludwik Młynek ze szkoły realnej w Tarnowie;
Józef Bielski z gimnazyum w Jaśle;
Mikołaj Rybaczek z gimnazyum akademickiego we Lwowie;
Michał Hrycak z gimnazyum IV. we Lwowie;
Ks. Jan Ciemniewski z filii V. gimnazyum we Lwowie;
Karol Bobrzyński z gimnazyum w Podgórzu;
Michał Gonet ze szkoły realnej w Jarosławiu;
Zygmunt Łuszczyński z I. szkoły realnej we Lwowie;
Dr. Michał Janik z II. szkoły realnej we Lwowie;
Dr. Zdzisław Krygowski z II. szkoły realnej we Lwowie;
Jarosław Łomnicki z II. szkoły realnej we Lwowie;
Ks. Józef Lehmann ze szkoły realnej w Tarnopolu;
Emilian Terlecki ze szkoły realnej w Tarnopolu.

Zostali przeniesieni:

Bonawentura Graszyński z gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Kołomyi do IV. gimnazyum (zakład główny) we Lwowie, Aleksander Radecki z gimnazyum I. z polskim językiem wykładowym w Przemyślu do V. gimnazyum we Lwowie, dr. Bronisław Bandrowski z V. gimnazyum we Lwowie do VI. gimnazyum we Lwowie, Franciszek Smolka z gimnazyum w Jaśle do gimnazyum VII. we Lwowie, Stanisław Daniec z gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Tarnopolu do VIII. gimnazyum we Lwowie, Jan Nosal z gimnazyum w Buczaczu do II. gimnazyum w Nowym Sączu, Stanisław Fischer z gimnazyum polskiego w Cieszynie do gimnazyum w Bochni, Marceli Prószyński z gimnazyum w Dębicy do gimnazyum II. we Lwowie, Stanisław Maykowski z gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Stanisławowie do gimnazyum VI. we Lwowie, Franciszek Nowicki ze szkoły realnej w Stanisławowie do I. szkoły realnej we Lwowie, Karol Bobrzyński z gimnazyum w Podgórzu do V. gimnazyum w Krakowie, Mieczysław Ziemnowicz z gimnazyum I. w Tarnowie do gimnazyum w Podgórzu, Kazimierz Kobzdaj z gimnazyum w Stryju do gimnazyum IV. (zakład główny) we Lwowie, Józef Wiśmierski ze szkoły realnej w Krośnie do VII. gimnazyum we Lwowie, Antoni Bielak z gimnazyum w Sanoku do gimnazyum w Podgórzu, Jan Aleksandrowicz z gimnazyum z polskim językiem wykładowym do gimnazyum III. z polskim językiem wykładowym w Stanisławowie, Edmund Łasiński ze szkoły realnej w Żywcu do gimnazyum w Bochni, dr. Jan Rakowski z gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Kołomyi do gimnazyum akademickiego we Lwowie, Jan Suchanek ze szkoły realnej w Tarnopolu do szkoły realnej w Żywcu, Leon Kieroński z gimnazyum w Buczaczu do gimnazyum w Jarosławiu, Onufry Geciow z gimnazyum w Buczaczu do gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Kołomyi, Stanisław Rembacz z gimnazyum w Buczaczu do gimnazyum w Wadowicach, Nicefor Danysz z gimnazyum w Buczaczu do gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Kołomyi, dr. Konstanty Wojciechowski z VI. gimnazyum we Lwowie do gimnazyum Franciszka Józefa we Lwowie, Włodzimierz Birczak z gimnazyum w Samborze do gimnazyum w Drohobyczu, dr. Maryan Janelli z gimnazyum w Nowym Sączu do gimnazyum VIII. we Lwowie, Ludwik Petryński z I. gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Stanisławowie do gimnazyum w Sokalu, Feliks Jasiewicz i dr. Ludwik Hordyński, rzeczyw. nauczyciele c. k. II. gimn. w Rze-

szowie do gimnazyum I. w Rzeszowie, Bolesław Grotowski i dr. Zygmunt Zawirski z I. gimnazyum do II. gimnazyum w Rzeszowie, Bronisław Kryczyński z II. gimnazyum w Nowym Sączu do I. gimnazyum w Nowym Sączu, Jarosław Opatrny z c. k. I. gimnazyum w Nowym Sączu do II. gimnazyum w Nowym Sączu, ks. dr. Antoni Ratuszny z gimnazyum VI. do gimnazyum III. we Lwowie. Kazimierz Nagórecki z gimnazyum w Mielcu do filii gimnazyum w Stryju, Józef Machowski z gimnazyum w Rzeszowie do gimnazyum I. polskiego w Przemyślu, Mieczysław Wojkowski z I. gimnazyum polskiego w Przemyślu do I. gimnazyum polskiego w Tarnopolu, Wojciech Cholewa z gimnazyum w Dębicy do gimnazyum św. Anny w Krakowie, Wojciech Niemiec z gimnazyum św. Anny w Krakowie do gimnazyum w Dębicy, Józef Piątkowski z gimnazyum w Jarosławiu do gimnazyum w Mielcu, Maryan Wójcikiewicz z gimnazyum w Mielcu do gimnazyum w Jarosławiu, Wiktor Ostrowski ze szkoły realnej w Jarosławiu do szkoły realnej w Śniatynie, Antoni Ryniewicz ze szkoły realnej w Śniatynie do szkoły realnej w Jarosławiu, Włodzimierz Kowalski ze szkoły realnej w Jarosławiu do szkoły realnej w Krośnie, Hieronim Drozd ze szkoły realnej w Krośnie do szkoły realnej w Jarosławiu. Leopold Schirnböck de Reuttstetten z gimnazyum w Dębicy do gimnazyum II. w Nowym Sączu, dr. Adolf Bednarowski z gimnazyum w Brodach do gimnazyum II. we Lwowie, Antoni Łukasiewicz z gimnazyum w Stryju do gimnazyum IV. we Lwowie, Władysław Podlacha ze szkoły realnej w Śniatynie do IV. gimnazyum we Lwowie, dr. Julian Tokarski z I. gimnazyum polskiego w Stanisławowie do gimnazyum VI. we Lwowie, Jan Kossowicz z I. gimnazyum polskiego w Przemyślu do III. gimnazyum polskiego w Przemyślu na Zasaniu.

Otrzymali posady rzeczywistych nauczycieli:

1) Prowizoryczni nauczyciele: Maksymilian Kochman w gimnazyum w Brodach i Adam Münnich w I. gimnazyum polskiem w Przemyślu.

2) Zastępcy nauczycieli: ks. Roman Sitko w gimnazyum w Mielcu, ks. Jan Bułat w gimnazyum w Nowym Targu, Wojciech Moroń w gimnazyum w Buczaczu, Michał Posacki w gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Kołomyi, Eugeniusz Piller w III. gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Stanisławowie, Karol Kramarczyk w gimnazyum w Jaśle, Feliks Przyjemski w III. gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Przemyślu na Zasaniu, Julian Czajkowski w gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Stanisławowie, Stanisław Sutkowski w gimnazyum w Mielcu, Jarosław Opatrny w I. gimnazyum w Nowym Sączu, Oleg Celewicz w gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Przemyślu. dr. Czesław Nanke w gimnazyum w Samborze, Antoni Herzig w III. gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Stanisławowie, Kazimierz Modyczko w gimnazyum w Trembowli, Stanisław Bełzowski w szkole realnej w Krośnie, Stanisław Boroń w gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Kołomyi, Piotr Kłosiński w II. gimnazyum w Nowym Sączu, Włodzimierz Stożek w gimnazyum w Nowym Targu, Kazimierz Sośnicki w gimnazyum w Sanoku, Józef Zajączkowski w gimnazyum w Złoczowie, Aleksander Solecki w szkole realnej

w Sniatynie, Teodor Prymak w gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Kołomyi, Gustaw Kleiner w gimnazyum w Sanoku, Mieczysław Wojkowski w I. gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Tarnopolu, Jan Augustak w szkole realnej w Śniatynie, Andrzej Klimek w szkole realnej w Żywcu, Stefan Juński w szkole realnej w Tarnopolu, Stanisław Pszon w szkole realnej w Żywcu, dr. Stanisław Kossowski w VIII. gimnazyum we Lwowie, Andrzej Grazela, Andrzej Mykietiak, Aleksander Dąbrowski, Jan Bobin, Antoni Sobczuk i dr. Izrael Matfuss w filii gimnazyum w Stryju, Aleksander Bojcun w gimnazyum w Samborze, ks. Aleksander Koreniec w I. gimnazyum polskiem w Tarnopolu, ks. Mateusz Sokołowski w gimnazyum V. we Lwowie, ks. dr. Bartłomiej Szulc w VI. gimnazyum we Lwowie, ks. dr. Franciszek Janicki w I. gimnazyum polskiem w Stanisławowie, ks. Włodzimierz Pasławski w I. gimnazyum polskiem w Przemyślu, ks. Jarosław Borodajkiekiewicz w gimnazyum ruskiem w Stanisławowie, Jan Kozłowski w gimnazyum w Dębicy, Antoni Dudryk w gimnazyum w Stryju, Eugeniusz Grzędzielski w szkole realnej w Śniatynie. Władysław Michalski w I. gimnazyum polskiem w Stanisławowie, dr. Teodor Mianowski w V. gimnazyum we Lwowie.

Przeszli na inne posady:

Ks. Dr. Antoni Bystrzonowski, profesor c. k. gimnazyum V. w Krakowie, mianowany nadzwyczajnym profesorem teologii na uniwersytecie jagiellońskim w Krakowie;

Ks Dr. Bronisław Karakulski, profesor c. k. I. gimnazyum w Rzeszowie, mianowany profesorem historyi kościelnej w seminaryum duchownem w Przemyślu;

Dr. Zdzisław Krygowski, profesor c. k. II. szkoły realnej we Lwowie, mianowany nadzwyczajnym profesorem politechniki we Lwowie.

Tadeusz Lewicki, profesor c. k. gimnazyum V. we Lwowie, mianowany c. k. krajowym inspektorem szkolnym;

Dr. Tadeusz Wiśniowski, profesor c. k. gimnazyum VI. we Lwowie, mianowany zwyczajnym profesorem politechniki we Lwowie;

Pełnili inne obowiązki:

Stanisław Gayczak, profesor c. k. II. gimnazyum we Lwowie, przydzielony do służby w c. k. Radzie szkolnej krajowej;

Dr. Karol Opuszyński, profesor c. k. III. gimnazyum w Krakowie, przydzielony do służby w c. k. Ministerstwie Wyznań i Oświaty.

Dr. Maryan Reiter, profesor c. k. VI. gimnazyum we Lwowie, przydzielony do służby w c. k. Radzie szkolnej krajowej;

Leon Silbermann, profesor szkoły realnej w Jarosławiu, przydzielony do c. k. szkoły przemysłowej w Krakowie;

Dr. Stanisław Turowski z I. gimnazyum w Tarnowie, przydzielony do służby w c. k. szkole przemysłowej w Krakowie;

Stan etatów. Z uwzględnieniem zmian powyżej wykazanych etat gron nauczycielskich z końcem roku szkolnego 1908/09 przedstawiał się, jak wykazuje następująca tabela:

Gimnazya.

Liczba porządkowa	Miejscowość	Zakład	Ilość systemizowanych posad		Ilość posad obsadzonych								Ilość posad nieobsadzonych		Zastępcy nauczycieli		Razem sił nauczycielskich
						profesorów			nauczycieli								
			dyrektorów	profesorów i nauczycieli	dyrektorów	VII. r.	VIII. r.	IX. r.	rzeczywist.	prowizor.	naucz. gimnastyki	Razem profesorów i nauczycieli	dyrektorów	nauczycieli	egzaminowani	nieegzaminowani	
1	Bochnia	gimnazyum	.	17		4	.	7	5	.	.	16	1	1	5	14	35
2	Brody	„	1	16	1	.	2	6	7	.	.	15	.	1	3	15	34
3	Brzeżany	„	1	18	1	1	2	7	5	.	.	15	.	3	7	12	35
4	Buczacz	„	1	15	1	.	3	5	6	.	.	14	.	1	3	11	29
5	Dębica	„	1	12 i 1 prow.	1	.	1	5	6	1	.	13	.	.	3	6	23
6	Drohobycz	„	1	17	1	.	4	5	5	.	1	15	.	2	3	18	37
7	Gorlice	„	1	3	1	.	.	.	3	.	.	3	.	.	1	6	11
8	Jarosław	„	1	16	1	2	4	9	1	.	.	16	.	.	4	11	32
9	Jasło	„	1	19	1	1	.	8	5	.	1	15	.	4	13	8	37
10	Kołomyja	„ polskie	1	17	1	1	2	5	7	.	1	16	.	1	8	12	37
11	„	„ ruskie	1	15	1	.	3	5	7	.	.	15	.	.	5	12	33
12	Kraków	„ św. Anny	1	17	1	2	6	4	2	.	1	15	.	2	5	13	34
13	„	„ św. Jacka	1	18	1	3	9	4	.	.	.	16	.	2	4	10	31
	„	„ „ (filia)															
14	„	„ III.	1	17 i 1 prow.	1	2	9	2	2	1	1	17	.	1	3	13	34
15	„	„ IV.	1	12	1	1	7	3	.	.	.	11	.	1	3	11	26
16	„	„ V.	1	9	1	1	4	3	1	.	.	9	.	.	3	9	22
17	Lwów	„ akadem.	1	19	1	6	7	5	1	.	.	19	.	.	5	10	35
	„	„ „ (filia)	.	6	.	.	1	2	3	.	.	6	.	.	2	7	15
18	„	„ II.	1	18	1	5	6	4	3	.	.	18	.	.	1	7	27
19	„	„ III. Fr. Józ.	1	15	1	3	3	3	5	.	.	14	.	1	7	6	28
20	„	„ IV.	1	27	1	6	10	6	4	.	1	27	.	.	10	19	57
	„	„ „ (filia)															
21	„	„ V.	1	17	1	3	2	7	5	.	.	17	.	.	.	13	31

22	Lwów	gimn. VI.	1	12	1	1	1	7	3	.	.	12	.	.	1	3	17
23	„	„ VII.	1	11	1	.	4	6	1	.	.	11	.	.	4	18	34
24	„	„ VIII.	1	11	1	.	4	6	1	.	.	11	.	.	5	10	27
25	Mielec	„	1	6	1	.	.	.	4	.	.	4	.	2	3	5	13
26	Myślenice	„	1	1	1	.	.	.	1	.	.	1	.	.	.	.	2
27	Nowy Sącz	„ I.	1	19	1	1	4	8	6	.	.	19	.	.	4	10	34
28	„ „	„ II.	1	10	1	.	.	1	9	.	.	10	.	.	.	12	23
29	Nowy Targ	„	1	7	1	.	.	1	6	.	.	7	.	.	1	9	18
30	Podgórze	„	1	14	1	1	3	4	6	.	.	14	.	.	2	14	31
31	Przemyśl	„ I. polskie	1	18	1	1	4	7	5	.	.	17	.	1	4	10	32
32	„	„ II. ruskie	1	15	1	1	5	3	6	.	.	15	.	.	7	12	35
33	„	„ III. polskie	1	8	1	.	2	4	2	.	.	8	.	.	1	5	15
34	Rzeszów	„ I.	1	15	1	2	4	3	5	.	.	14	.	1	1	11	27
35	„	„ II.	1	12	1	.	4	6	2	.	.	12	.	.	3	8	24
36	Sambor	„	1	18	1	3	1	3	9	.	1	17	.	1	8	13	39
37	Sanok	„	1	19	1	3	3	5	5	.	.	16	.	3	5	17	39
38	Sokal	„	1	3	1	.	.	1	2	.	.	3	.	.	3	5	12
39	Stanisławów . . .	„ I. polskie	1	20	1	2	5	7	5		1	20	.	.	2	18	41
40	„ . . .	„ II. ruskie	1	6	1	.	.	2	4	.	.	6	.	.	4	7	18
41	„ . . .	„ III. polskie	1	8	1	.	1	1	6	.	.	8	.	.	5	18	32
42	Stryj	„	1	16	1	.	2	5	7	.	.	14	.	2	3	16	34
	„	„ (filia)		8	.	.	.	2	6	.	.	8	.	.	4	5	17
43	Tarnopol	„ I. polskie	1	20	1	1	2	6	7	.	.	16	.	4	3	7	27
44	„	„ II. ruskie	1	13	1	.	.	7	6	.	.	13	.	.	2	10	26
45	„	„ III. polskie	1	9	1	.	.	1	7	.	.	8	.	1	4	10	23
46	Tarnów	„ I.	1	15	1	1	1	4	9	.	.	15	.	.	7	12	35
47	„	„ II.	1	12	1	.	.	7	5	.	.	12	.		1	6	20
48	Treinbowla	„	1	3	1	.	.	.	3	.	.	3	.	.	.	7	11
49	Wadowice	„	1	17	1	.	3	7	7	.	.	17	.	.	4	11	33
50	Złoczów	„	1	15	1	2	3	5	4	.	.	14	.	1	6	5	26
51	Żółkiew	„	1	1	1	.	.	.	1	.	.	1	.	.	.	1	3
	Razem gimnazya . . .		51	702 (12 prow.)	50	60	141	224	233	2	8	668	1	36	195	538	1451

Szkoły realne.

Liczba porządkowa	Miejscowość	Zakład	Ilość systemizowanych posad		Ilość posad obsadzonych								Ilość posad nieobsadzonych		Zastępcy nauczycieli		Razem sił nauczycielskich
						profesorów			nauczycieli								
			dyrektorów	profesorów i nauczycieli	dyrektorów	VII. r.	VIII. r.	IX. r.	rzeczywist.	prowizor.	naucz. gimnastyki	Razem profesorów i nauczycieli	dyrektorów	nauczycieli	egzaminowani	nieegzaminowani	
1	Jarosław	c. k. szkoła realna	1	12	1	.	1	7	4	.	.	12	.	.	1	2	16
2	Kraków	„ „ I.	1	17	1	2	5	6	2	.	1	16	.	1	6	6	29
3	„	„ „ II.	1	12	1	2	4	6		.	.	12	.	.	4	7	24
4	Krosno	„ „	1	12	1	.	.	6	6	.	.	12	.	.	1	4	18
5	Lwów	„ „ I.	1	17	1	2	4	9	1	.	1	17	.	.	3	7	28
6	„	„ „ II.	1	13	1	.	4	7	1	.	.	12	.	1	9	10	32
7	Stanisławów	„ „	1	15	1	.	2	5	5	.	1	13	.	2	4	7	25
8	Śniatyn	„ „	1	12	1	.	.	3	8	.	.	11	.	1	1	2	15
9	Tarnopol	„ „	1	17	1	1	4	6	4	.	1	16	.	1	4	.	21
10	Tarnów	„ „	1	13	1	1	4	6	2	.	.	13	.	.	1	3	18
11	Żywiec	„ „	1	9	1	.	.	4	4	.	.	8	.	1	.	2	11
		Razem szkoły realne . . .	11	149	11	8	28	65	37	.	4	142	.	7	34	50	237
		Gimnazya i szkoły realne .	62	851 i 2 prow.	61	68	169	289	270	2	12	810	1	43	229	588	1688

Zatem przy końcu roku szkolnego 1908/09 było w szkołach średnich;

dyrektorów	61	
profesorów i nauczycieli	810	
zastępców nauczycieli egzam. . . .	229	817
„ „ nieegzam. . . .	588	
Razem . . .	1688	

Stosunek sił nauczycielskich do kategoryi służbowych przedstawiał się przeto, jak następuje;

dyrektorów	3·62%
profesorów i nauczycieli . . .	47·97%
zastępców nauczycieli	48·41%

Z porównania ze stanem etatów na początku roku szkolnego 1908/09 wykazanym w zeszłorocznem sprawozdaniu, okazuje się pogorszenie stosunku sił stałych do zastępców. Na to pogorszenie wpłynęły po części zmiany, które dokonały się w gronie stałych profesorów i nauczycieli przez śmierć, przejście w stan spoczynku lub na inne posady, ale głównie oddziałała niekorzystnie znaczna ilość urlopów, udzielonych nauczycielom stałym i zastępcom w przeciągu I., zwłaszcza jednak w przeciągu II. półrocza. Na urlopie bawiło bowiem w I. półroczu 1908/09:

dyrektorów	4 [1]
profesorów i nauczycieli .	56 [2]
zastępców nauczycieli . .	46 [3]
Razem . . .	106

W II. półroczu:

dyrektorów	4 [4]
profesorów i nauczycieli . . .	73 [5]
zastępców nauczycieli	85 [6]
Razem . . .	162

Ta znaczna ilość urlopów pociągnęła za sobą naturalnie konieczność zastąpienia nieobecnych przez zastępców nauczycieli, co przyczyniło się w wysokim stopniu do nadmiernego wzrostu sił niestałych.

Posady systemizowane w roku 1908/09 na rok 1909/10.

W roku szkolnym 1908/09 kreowano na rok szkolny 1909/10 następujące nowe posady etatowe:

A) dyrektorów:

w c. k. gimnazyum w Gródku Jagiellońskim;
„ „ w Brzozowie;
„ „ w Kamionce Strumiłowej;
w c. k. szkole realnej w Tarnobrzegu;
„ „ „ w Rawie Ruskiej.

---

[1]) Z tych 1 z powodu choroby, 3 z powodu wykonywania obowiązków posłów do Rady Państwa.
[2]) Z tych 10 dla celów naukowych, 37 z powodu choroby, a 9 z innych przyczyn.
[3]) Z tych 11 dla przygotowania się do egzaminu, 35 z powodu choroby.
[4]) Jak wyżej.
[5]) Z tych 11 dla studyów naukowych, 53 z powodu choroby, a 9 dla innych przyczyn
[6]) Z tych 31 celem przygotowania się do egzaminu kwalifikacyjnego, a 54 z powodu choroby.

B) rzeczywistych nauczycieli:

w c. k. gimnazyum VII. we Lwowie 2 posady;
„ „ VIII. we Lwowie 2 posady;
„ „ V. we Lwowie 2 posady;
„ „ w Brzozowie 1 posadę;
„ „ w Gorlicach 3 posady;
„ „ w Gródku Jagiellońskim 1 posadę;
„ „ w Mielcu 1 posadę;
„ „ w Myślenicach 1 posadę;
„ „ II. w Nowym Sączu 2 posady;
„ „ w Nowym Targu 2 posady;
„ „ w Przemyślu na Zasaniu 2 posady;
„ „ w Sokalu 4 posady;
„ „ II. polskiem w Stanisławowie 2 posady;
„ „ ruskiem w Stanisławowie 2 posady;
w filii gimnazyum w Stryju 2 posady;
w c. k. gimnazyum II. polskiem w Tarnopolu 2 posady;
„ „ w Trembowli 3 posady;
„ „ w Żółkwi 1 posadę;
w c k. szkole realnej w Rawie Ruskiej 1 posadę;
„ „ w Tarnobrzegu 1 posadę;
„ „ w Żywcu 2 posady.

Systemizowano przeto na rok szkolny 1909/910 5 posad dyrektorów i 39 posad etatowych rzeczywistych nauczycieli.

Nadto rozporządzeniem z dnia 17. stycznia 1909 l. 5283 ex 1908 systemizował p. Minister Wyznań i Oświaty następujące nadetatowe posady rzeczywistych nauczycieli:

w c. k. II. szkole realnej we Lwowie 2 posady;
„ I. „ we Lwowie 1 posadę;
„ I. „ w Krakowie 1 posadę;
„ II. „ w Krakowie 1 posadę;
„ „ w Stanisławowie 1 posadę;
w c. k. gimnazyum w Brodach 1 posadę;
„ „ w Brzeżanach 1 posadę;
„ „ w Drohobyczu 1 posadę;
„ „ w Jarosławiu 1 posadę;
„ „ polskiem w Kołomyi 1 posadę;
„ „ w Podgórzu 1 posadę;
„ „ w Samborze 1 posadę;
„ „ ruskiem w Kołomyi 1 posadę.

Razem 14 posad.

Ponieważ, jak okazuje się z zestawienia na str. 64., w roku 1908/09 pozostało nieobsadzonych 43 posad rzeczywistych nauczycieli i 1 posada dyrektora, przeto w roku szkolnym 1909/10 wypadnie obsadzić 96 posad rzeczywistych nauczycieli i 6 posad dyrektorów.

Kursy uzupełniające w uniwersytecie Jagiellońskim.

W dniach od 30. marca do 7. kwietnia 1909, odbył się w uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie dla nauczycieli szkół średnich kurs uzupełniający z zakresu nauk przyrodniczo-matematycznych. Program wykładów był następujący:

1. Prof. Dr. Ludwik Bruner: Nowsze badania nad ciałami promieniotwórczemi (z doświadczeniami).
2. Tenże: Obliczanie równowag chemicznych w wysokich temperaturach.
3. Prof. Dr. Emil Godlewski: Najnowsze doświadczenia nad wiązaniem wolnego azotu z powietrza przez rośliny.
4. Prof. Dr. Leon Marchlewski: Z postępów chemii organicznej i fizyologicznej.
5. Prof. Dr. Józef Moroziewicz: Mikroskop na usługach mineralogii.
6. Prof. Dr. Władysław Natansohn: Nowsze postępy magnetooptyki.
7. Prof. ks. Dr. Stefan Pawlicki: O filozofii przyrody na podstawie monizmu.
8. Prof. Dr. Józef Rostafiński: O związku między postacią roślin a środowiskiem.
9. Prof. Dr. Maurycy Rudzki: O jednostkach miary czasu i długości.
10. Prof. Dr. Michał Siedlecki: Nowsze zagadnienia z dziedziny zoologii doświadczalnej.
11. Prof. Dr. Stanisław Zaremba: Ze współczesnej teoryi równań fizyki matematycznej.
12. Docent pryw. Dr. Konstanty Zakrzewski: Nowsze badania nad analizą widmową.

Kurs odbył się pod kierownictwem profesora uniwersytetu Dr. Leona Sternbacha i c. k. krajowego inspektora szkół, Emanuela Dworskiego, przy znacznym udziale uczestników.

Kursy praktyczne.

Jak corocznie, odbył się w roku 1908/09 całoroczny kurs praktyczny dla kandydatów, sposobiących się do zawodu nauczycielskiego, w c. k. gimnazyach św. Anny i III. w Krakowie, tudzież w gimnazyach V. i VI. we Lwowie. W kursie tym uczestniczyło 24 kandydatów stanu nauczycielskiego, po 6 w każdym zakładzie.

V.

Nadzór szkolny.

Nadzór szkolnictwa średniego wykonywali c. k. krajowi inspektorowie szkół: Radca dworu Jan Franke. Radca Dworu Emanuel Dworski, Antoni Stefanowicz, Dr. Franciszek Majchrowicz, Radca szkolny Tadeusz Lewicki.

Okręgi inspekcyjne, przydzielone każdemu z wyżej wymienionych inspektorów były następujące:

Radca Dworu Jan Franke:

Wszystkie szkoły realne w liczbie 11.

Radca Dworu Emanuel Dworski:

Gimnazya państwowe III. w Krakowie, II. V. i VIII. we Lwowie, w Nowym Targu, I. i II. w Nowym Sączu, I. i II. w Tarnowie, w Dębicy, w Mielcu, Sokalu, I. i II. w Rzeszowie, w Samborze, Stryju (zakład główny i filia) w Drohobyczu, Jarosławiu, Złoczowie i Brodach, tudzież gimnazya prywatne w Bąkowicach pod Chyrowem, w Białej i Łańcucie.

Dr. Franciszek Majchrowicz:

Gimnazya państwowe: akademickie wraz z filią, Franciszka Józefa i VII. z oddziałami równorzędnymi we Lwowie, I. i II. polskie, tudzież ruskie w Tarnopolu, w Trembowli, w Żółkwi, w Sanoku, w Jaśle i w Gorlicach,

Gimnazya prywatne: J. Słowackiego (żeńskie) we Lwowie, P. Szpricy Goldblatt-Kammerling (żeńskie) i dr. Konst. Łuczakowskiego (męskie) we Lwowie, polskie i ruskie w Jaworowie; licea żeńskie: P. W. Niedziałkowskiej, O. Filippi i SS. Nazaretanek we Lwowie, SS. Józefitek w Tarnopolu, Ruskiego instytutu dla dziewcząt i p. M. Hildowej w Przemyślu

Tadeusz Lewicki:

Gimnazya państwowe: VI. i IV. wraz z oddziałami równorzędnymi we Lwowie, I. i III. polskie, tudzież ruskie w Stanisławowie, polskie i ruskie w Kołomyi, w Brzeżanach i w Buczaczu.

Gimnazya prywatne: P. Strzałkowskiej (żeńskie) i SS. Bazylianek (żeńskie z ruskim językiem wykładowym) we Lwowie, żeńskie w Stanisławowie.

Licea żeńskie: SS. Urszulanek w Kołomyi, SS. Urszulanek w Stanisławowie, SS. Urszulanek w Tarnowie.

Nadto powierzono dyrektorowi c. k. gimnazyum III. w Krakowie, Radcy szkolnemu Tomaszowi Sołtysikowi czasowo nadzór nad gimnazyami św. Anny, św. Jacka, IV. i V. w Krakowie, w Podgórzu, Bochni i Wadowicach, tudzież nad

gimnazyami prywatnemi: I. II. (kr. Jadwigi) żeńskiem i P. H. Strażyńskiej w Krakowie, wreszcie nad liceum żeńskiem p. H. Kaplińskiej w Krakowie.

Kraj. inspektor szkół Antoni Stefanowicz wykonywał nadzór nad nauką rysunku we wszystkich szkołach srednich.

Ponieważ dwie posady krajowych inspektorów szkół były nieobsadzone, przeto liczba szkół, oddanych do nadzoru istniejącym inspektorom, była, jak okazuje się z powyższego zestawienia, stosunkowo bardzo znaczna. Tem samem wzrósł zakres czynności administracyjnych, którymi obarczeni byli ci funkcyonaryusze, przez co ograniczona została możność intenzywniejszego wykonywania czynności inspekcyjnych.

VI.

Nauka.

Egzamina wstępne do klasy I. a) gimnazya męskie.

Do przyjęcia do klasy I. gimnazyów męskich zgłosiło się 6423 kandydatów.

W roku szkolnym	1900/901	zgłosiło się	4439	uczniów	
„ „	1901/902	„ „	4965	„	
„ „	1902/903	„ „	5158	„	
„ „	1903/904	„ „	5582	„	
„ „	1904/905	„ „	5915	„	
„ „	1905/906	„ „	6390	„	
„ „	1906/907	„ „	6747	„	
„ „	1907/908	„ „	6384	„	
„ „	1908/909	„ „	6423	„	

Gdy przeto w latach 1901—1907 liczba uczniów, zgłaszających się do I. klasy gimnazyalnej stale i to znacznie wzrastała, to od dwóch lat ta liczba obniżyła się pomimo wydatnego przyrostu nowych zakładów.

Przy egzaminach wstępnych reprobowano kandydatów 1068 tj. 16·62%.

Ten stosunek procentowy wynosił:

w roku	1900/901	19·91 %
„	1901/902	20·68 %
„	1902/903	17.33 %
„	1903/904	17·6 %
„	1904/905	17·23 %
„	1905/906	15·00 %
„	1906/907	15·91 %
„	1907/908	17·00 %
„	1908/909	16·62 %

b) gimnazya żeńskie.

W gimnazyach żeńskich do egzaminu wstępnego do kl. I. zgłosiło się 239 kandydatek; przy egzaminie wstępnym reprobowano 3 kandydatki tj. 1·2 %.

c) szkoły realne.

W szkołach realnych zgłosiło się do egzaminu wstępnego do klasy I. 592 kandydatów.

W roku	1900/901	zgłosiło się	682	kandydatów
„	1901/902	„ „	730	„
„	1902/903	„ „	740	„
„	1903/904	„ „	772	„
„	1904/905	„ „	797	„
„	1905/906	„ „	678	„
„	1906/907	„ „	583	„
„	1907/908	„ „	674	„
„	1908/909	„ „	592	„

Gdy przeto do r. 1904/905 liczba zgłoszeń do klasy I. w szkołach realnych stale wzrastała, to od r. 1905/906 okazuje się widoczna tendencya do obniżania się tej cyfry. Jestto objaw, który pozostaje w związku z upadkiem frekwencyi w szkołach realnych wogóle. (Ob. str. 54).

Przy egzaminie wstępnym reprobowano 67 kandydatów tj. 11·32 %. Ten stosunek procentowy wynosił:

w roku szkolnym	1900/901	. . . . .	21·70 %
„ „	1901/902	. . . . .	18·22 %
„ „	1902/903	. . . . .	17·50 %
„ „	1903/904	. . . . .	17·20 %
„ „	1904/905	. . . . .	11.70 %
„ „	1905/906	. . . . .	12·68 %
„ „	1906/907	. . . . .	10·29
„ „	1907/908	. . . . .	7·40 %
„ „	1908/909	. . . . .	11·32 %

d) licea żeńskie. W liceach żeńskich przystąpiło do egzaminu wstępnego do kl. I. 186 kandydatek; reprobowano 9 kandydatek tj. 4·84 %.

Rezultat klasyfikacyi. a) gimnazya. Rezultat klasyfikacyi był następujący:

a) w gimnazyach męskich:

chlubnie uzdolnionych było	3190	uczniów publicznych	czyli	11·34 %
uzdolnionych było	20145	„ „	„	71·42 %
na ogół uzdolnionych było	1805	„ „	„	6·39 %
nieuzdolnionych	3033	„ „	„	10·73 %
nieklasyfikowano	34	„ „	„	0·12 %
Razem	28207			

Promocyę do następnej klasy uzyskało zatem uczniów publicznych 26140 czyli 89·15, a nie uzyskało promocyi uczniów publicznych 3067 czyli 10·85 %.

b) gimnazya żeńskie. b) W gimnazyach żeńskich:

chlubnie uzdolnionych uczenic publicznych było			472 tj.	32·21 %
uzdolnionych	„	„ „	855 „	58·37 %
na ogół uzdolnionych	„	„ „	62 „	4·46 %
nieuzdolnionych	„	„ „	42 „	2·29 %
nieklasyfikowanych	„	„ „	34 „	2·17 %
Razem	1465	uczenic.		

przeto promocyę do następnej klasy uzyskało 1389 uczenic, tj. 95·04, a nie uzyskało promocyi 76 uczenic tj. 4·06 %.

c) szkoły realne.

c) w szkołach realnych:

chlubnie uzdolnionych	uczniów	publ.	było	233	czyli 6·79 %
uzdolnionych	„	„	„	2771	„ 80·50 %
na ogół uzdolnionych	„	„	„	—	„ 0 %
nieuzdolnionych	„	„	„	432	„ 12 55 %
nieklasyfikowanych	„	„	„	6	„ 0·17 %

Razem uczniów publ. było 3442

przeto promocyę do następnej klasy otrzymało 3004 uczniów czyli 87·29 %, a nie otrzymało promocyi 438 uczniów czyli 12·72 %.

d) licea żeńskie.

d) w liceach żeńskich:

chlubnie uzdolnionych	uczenic	publ.	było	444	czyli 37 %
uzdolnionych	„	„	„	666	„ 55·5 %
na ogół uzdolnionych	„	„	„	51	„ 4·3 %
nieuzdolnionych	„	„	„	31	„ 2·4 %
nieklasyfikowano	„	„	„	9	„ 0·8 %

Razem . . . . . 201 uczenic.

przeto promocyę do następnej klasy otrzymało 1161 uczenic t. j. 96·8 % a nie otrzymało promocyi 40 uczenic 3·2 %.

Egzamina dojrzałości a) gimnazya męskie.

W gimnazyach męskich (państwowych i prywatnem OO. Jezuitów w Bąkowicach pod Chyrowem) zgłosiło się do egzaminu dojrzałości w terminach zimowym, letnim i jesiennym 1908/09, 2617 abituryentów i abituryentek. Pomiędzy nimi było uczniów publicznych 2201, prywatystów 41, eksternistów 255 i 120 kobiet (z tych 41 prywatystek, a 79 eksternistek.)

Przy tych egzaminach uznano za dojrzałych z odznaczeniem 362 uczniów publicznych i 7 eksternistów, z kobiet zaś 11 prywatystek i 7 eksternistek, czyli razem 387 abituryentów t. j. 14·78%.

Za dojrzałych uznano: 1671 uczniów publicznych, 28 prywatystów i 116 eksternistów, z kobiet zaś 26 prywatystek i 37 eksternistek, czyli razem 1878 abituryentów t. j. 71·76%.

Reprobowano: 127 uczniów publicznych, 5 prywatystów, 79 eksternistów, z kobiet zaś 2 prywatystki i 15 eksternistek, czyli razem 228 abituryentów t. j. 8·71%.

b) gimnazya żeńskie.

W gimnazyach żeńskich zgłosiło się do egzaminu dojrzałości we wszystkich trzech terminach 96 abituryentek, wyłącznie uczenic publicznych.

Z pomiędzy nich uznano za dojrzałe z odznaczeniem 45 abituryentek t. j. 46·87%, za dojrzałe 48 t. j. 50%, reprobowano 2 t. j. 2%.

c) szkoły realne.

W szkołach realnych zgłosiło się do egzaminu dojrzałości 558 abituryentów, z tych 432 uczniów publicznych, 11 prywatystów, 110 eksternistów, kobiet zaś 5, mianowicie: 1 prywatystka i 4 eksternistki.

Uznano za dojrzałych z odznaczeniem 57 uczniów publicznych i 1 eksternistę, z kobiet 1 prywatystkę i 1 eksternistkę czyli 60 abituryentów t. j. 10·70%.

Za dojrzałych uznano: 301 uczniów publicznych, 9 prywatystów, 57 eksternistów, z kobiet zaś 3 eksternistki, czyli 370 abituryentów t. j. 64·51%.

Rebrobowano 47 uczniów publicznych, 1 prywatystę i 23 eksternistów, czyli 73 abituryentów t. j. 13.08%.

d) licea żeńskie. Do egzaminu dojrzałości w liceach żeńskich zgłosiło się 223 abituryentek, z tych 194 uczenic publicznych, 4 prywatystki i 25 eksternistek.

Z pomiędzy nich uznano za dojrzałe z odznaczeniem 96 uczenic publicznych, 1 prywatystkę i 7 eksternistek, czyli 104 abituryentek t. j. 46·6%.

Za dojrzałe uznano 87 uczenic publicznych 3 prywatystki i 12 eksternistek, czyli 102 abituryentki t. j. 45·7%.

Reprobowano 4 uczenice publiczne i 5 eksternistek, czyli 9 abituryentek t. j. 4%.

Stan nauki.

A) gimnazyum.

Ogólne warunki pracy szkolnej. Na tok nauki oddziaływały ujemnie nienormalne warunki, towarzyszące rozwojowi naszego szkolnictwa. Stałem niedomaganiem szkół średnich w Galicyi jest nadmierna ilość uczniów, ograniczająca możność dokładnej kontroli postępów i utrudniająca skuteczne zastosowanie właściwych metod nauczania, których podstawą powinna być wszechstronna i sumienna ocena kierunku uzdolnienia, skłonności charakteru, wpływów ośrodka domowego i t. p. Gdy ten warunek, od którego zawisło w znacznej części powodzenie działalności nauczycielskiej i wychowawczej, wskutek przeludnienia klas natrafia na poważne, często mimo wysiłków niezwalczone przeszkody, to jest objawem dość naturalnym, że z czasem nawet zdolni nauczyciele pod wpływem zniechęcenia mogą zejść na drogę martwego szablonu, upatrując w nim, wobec danych stosunków, jedyny możliwy środek zapewnienia swej pracy rezultatów, zgodnych z wymaganiami planów naukowych.

Przeludnienie zakładów pociąga za sobą dalsze niegodności; w wielu szkołach bowiem ubikacye, przeznaczone na gabinety lub sale do nauki przedmiotów realistycznych (fizyki, rysunków, historyi naturalnej i t. p.) muszą być z powodu nadmiernej frekwencyi obrócone na sale szkolne, a często powstaje konieczność umieszczenia kilku lub nawet kilkunastu klas w budynkach oddzielnych, czasem w znacznem od zakładu głównego oddaleniu. Wskutek tego utrudnione jest należyte wyzyskanie środków naukowych, a praca uczniów, która w zakresie przedmiotów realistycznych oprzeć się powinna głównie na eksperymencie i doświadczeniu w laboratoryach, doznaje poważnych ograniczeń.

Wreszcie dyrektorowie przepełnionych zakładów, obarczeni nad miarę czynnościami administracyjnemi, nie mogą dość skutecznie i wszechstronnie wykonywać nadzoru nauki w zakładach, co niekorzystnie oddziaływa na jednolitość działalności grona w nauczaniu i wychowaniu. To niedomaganie daje się odczuwać tem dotkliwiej wobec konieczności powierzania nauki, zwłaszcza w klasach niższych i średnich, zastępcom często nieukwalifikowanym, a z reguły nie posiadającym potrzebnej metodycznej wprawy, którym przeto wydatna opieka i pouczenia dyrektora zastąpić muszą brak pedagogicznego i dydaktycznego przygotowania. Nakoniec znaczny procent niestałych sił nauczycielskich, tudzież nadmierna ilość urlopów jest przyczyną częstych zmian osobistych, które na tok nauki oddziaływają niekorzystnie, uniemożliwiając planową pracę.

Mimo tych niepomyślnych warunków zewnętrznych postęp w wielu kierunkach szkolnego nauczania jest niewątpliwy. Fakt ten, stwierdzony przez wyniki egzaminów dojrzałości, przez sprawozdania dyrektorów, wreszcie przez

relacye inspektorów, przedkładane na podstawie spostrzeżeń, dokonanych w czasie lustracyi, odnosi się w pierwszym rzędzie do nauki języka polskiego, do nauki historyi, wreszcie do przedmiotów realistycznych, głównie fizyki, historyi naturalnej i geografii.

Religia. Nauki religii katolickiej udzielano we wszystkich gimnazyach na podstawie osobnych planów do nauczania tego przedmiotu.

Naukę religii innych wyznań chrześciańskich pobierali odnośni uczniowie w godzinach pozaszkolnych u miejscowych duszpasterzy. Za udzielanie tej nauki młodzieży szkół średnich wyznacza się corocznie osobne remuneracye pastorom ewangielickim w Kołomyi, Stanisławowie, Nowym Sączu i Stryju, gdzie ilość młodzieży tego wyznania jest znaczniejsza.

Nauki religii mojżeszowej udziela się we wszystkich zakładach, w których ilość uczniów tego wyznania dosięga cyfry, przewidzianej w odnośnem rozporządzeniu, i to w wymiarze godzin, wyznaczonym dla każdego zakładu osobnem rozporządzeniem ministeryalnem. Tylko w gimnazyum w Buczaczu uczniowie religii mojżeszowej dla braku stosownego nau zyciela nie pobierali nauki religii przez przeciąg roku szkolnego 1908/09.

Język polski. Nauka języka polskiego wykazuje na ogół rezultaty dodatnie. Rozwój piśmiennictwa polskiego ostatniej doby, oddziaławszy za pośrednictwem książki, czasopisma i sceny silnie na społeczeństwo, przeniknął do szkoły, budząc zapał i rozmiłowanie w rodzimej kulturze i rodzimem słowie u nauczycieli i uczniów. Stąd żywa dążność do uzupełniania zakresu wiedzy, dostarczanego przez opartą na planach naukę szkolną, w wydatnej pracy domowej, dążność, którą znaczna część nauczycieli wyzyskuje rozsądnie, sprowadzając ją na właściwe tory przez kontrolę pracy domowej i wytyczanie jej pożądanych kierunków. Sposobności do tego współdziałania z uczniami w zakresie ich pracy pozaszkolnej dostarczają czytelnie uczniów i kółka literackie, istniejące już obecnie niemal we wszystkich zakładach pod opieką i nadzorem nauczycieli. Te usiłowania samorzutnie wysunęły język, literaturę i kulturę ojczystą na czoło nauki. Powoli też i w zakresie innych przedmiotów toruje sobie drogę i znajduje wyraz w praktyce szkolnego nauczania przekonanie, które wszystkim innym działom nauki, jako jedno z najważniejszych zadań, wskazuje konsekwentną dążność do wzbogacenia i pogłębienia znajomości kultury ojczystej w zakresie właściwych każdemu z nich celów i metod. W ten sposób nauka języka ojczystego staje się, jak być powinno, osią w gimnazyalnym systemie nauczania.

Nie można atoli zaprzeczyć, że żywemu zainteresowaniu się piśmiennictwem zwłaszcza najnowszych czasów towarzyszą pewne objawy niekorzystne, a nawet niepokojące. Młodzież bowiem, ulegając często przedziwnie powabnej formie tego piśmiennictwa, wraz z nią nasiąka prądami i kierunkami, które ze stanowiska etyki i interesu społecznego trzeba niekiedy uznać za szkodliwe dla podstaw zdrowego wychowania. Stąd stwierdzana często tak w odpowiedziach, jak w wypracowaniach piśmiennych uczniów i uczenic gimnazyalnych paradoksalność poglądów i dziwactwa styla, tem bardziej rażące, ze są nieszczere, bo wynikają z naśladownictwa wzorów bez ich doświadczeń życiowych i literackich. Zauważyć także należy, że niektórzy nauczyciele języka polskiego, zwłaszcza bardzo młodzi, sami pozostając pod wpływem wybitnych kierunków literackich nowszego piśmiennictwa, nie zawsze dość są ostrożni w doborze lektury polecanej uczniom lub przynajmniej bez energicznego sprostowania tolerują objawy oczytania, dla rozwoju charakterów dorastającej młodzieży niezawodnie szkodliwe. Przyczyna tego niepożądanego kierunku nauki tkwi do pewnego stopnia w planie nauki języka pol-

skiego, który obowiązywał w roku sprawozdawczym. Plan ten bowiem literaturą poromantyczną zajmuje się zbyt pospiesznie i niedokładnie, a najnowsze piśmiennictwo uwzględnia w niedostatecznej mierze, wskutek czego powstaje luka, która pozostawia otwarte pole dowolności lub nawet samowoli, a w każdym razie pozbawia początkujących w zawodzie nauczycieli potrzebnych wskazówek, opartych na gruntownem doświadczeniu i rozwadze.

Podręczniki dla historyi literatury we wielu kierunkach domagają się rewizyi i uzupełnień. Również gruntownej przeróbce muszą uledz podręczniki do nauki języka polskiego w klasach niższych, które tak ze względu na dobór treści, jak na stronę formalną i wartość dydaktyczną nie wystarczają obecnym wymaganiom. Wypisy polskie, przeznaczone dla klas III. i IV. są wprost do nauki na tym stopniu nieprzydatne.

Rada szkolna krajowa dokonała w roku sprawozdawczym wstępnych przygotowań celem przeprowadzenia gruntownej rewizyi istniejącego planu do nauki języka polskiego. W tym celu zwróciła się do wszystkich gron szkół średnich z polskim językiem wykładowym z wezwaniem do przedłożenia projektów zmian, opartych na referatach fachowców i wyczerpującej dyskusyi członków gron. Nadto postanowiono zwołać w najbliższej przyszłości ankietę, która zajmie się sprawą rewizyi obecnego planu. Na podstawie danych, w ten sposób pozyskanych, będzie ułożony i wydany nowy plan nauki języka polskiego. W roku 1909/10 z konieczności rzeczy nauka tego przedmiotu odbywać się będzie jeszcze na podstawie dotychczasowego planu.

Nauka języka polskiego jako nadobowiązkowego w gimnazyach z ruskim językiem wykładowym wydaje przeważnie pomyślne rezultaty. Sprawozdania dyrektorów i odnośnych inspektorów stwierdzają zgodnie znaczną frekwencyę i duże zainteresowanie się przedmiotem u uczniów tych zakładów.

Język ruski. Także nauka języka ruskiego jako wykładowego postępuje stale naprzód, jakkolwiek przecież w tempie nie tak szybkiem, jakby sobie tego życzyć należało, gdyż i trudności napotyka ta nauka niemałe. Nie uwzględniając bowiem kwestyi tęgości dotyczących nauczycieli jako rzeczy zawsze i wszędzie zależnej przedewszystkiem od wrodzonych pedagogiczno-dydaktycznych zdolności, a dopiero w drugiej linii od głębokości i rozległości studyów historyczno-literackich i filozoficznych każdego z osobna — zauważyć należy, że już sam wybór materyału do tej nauki wcale nie jest łatwy, zwłaszcza, gdy się chce stać na tem stanowisku, że nauka języka ojczystego ma być osią całej nauki także w szkole średniej, a więc powinna obejmować całokształt życia ludzkiego w jego, bodaj najważniejszych, objawach i dążnościach. Przytem podręczniki, używane dotychczas, są pod niejednym względem już przestarzałe i muszą w najbliższej przyszłości uledz gruntownej zmianie, osobliwie w tym kierunku, aby także literacki dorobek ostatnich dziesiątków lat znalazł w nich należyte uwzględnienie i zastosowanie. A dotyczy to zarówno czytanek na niższe klasy, jak i wyjątków z literatury na klasy wyższe.

Lecz także nauka gramatyki języka ruskiego domaga się jeszcze koniecznie ujęcia w prostsze i przejrzystsze formy, gdyż panująca obecnie pewna dwoistość w tej nauce, dopuszczająca znaczne różnice nawet w ortografii między stopniem klas I. i II. z jednej strony, a III.—VIII. z drugiej, jest wcale niepożądana, a nawet wręcz szkodliwa.

Pragnąc co rychlej wprowadzić jak najdalej idące ulepszenia w nauce języka ruskiego, Rada szkolna krajowa wezwała w osobnym reskrypcie grona nauczycielskie gimnazyów z ruskim językiem wykładowym, aby na postawie referatów fachowych nauczycieli przedłożyły swoje postulaty i wnioski pod

tym względem. Odnośne referaty będą podstawą obrad ankiety, którą Rada szkolna zamierza zwołać w sprawie rewizyi dotychczasowych planów.

W gimnazyach z polskim językiem wykładowym (oprócz gimnazyum w Sokalu i I. gimnazyum w Przemyślu*) udziela się nauki języka ruskiego na podstawie osobnych planów albo jako przedmiotu względnie obowiązkowego we wszystkich klasach albo jako przedmiotu nadobowiązkowego w klasach IV.—VII., zależnie od procentu uczniów narodowości ruskiej, uczęszczających do danego zakładu. Z ubolewaniem zaznaczyć należy, że zwłaszcza w gimnazyach wschodniej części kraju, młodzież narodowości polskiej tylko w niedostatecznej ilości korzysta z nauki tego przedmiotu. Przyczynę tego niekorzystnego ze wszech miar objawu upatrywać należy w uprzedzeniach społeczeństwa, które nie dopuszczają trzeźwego rozważenia konieczności nauki drugiego języka krajowego. Gorzej jeszcze przedstawia się fakt, ostatnimi laty stwierdzany coraz częściej, że nawet pewien odłam młodzieży narodowości ruskiej ostentacyjnie stroni od nauki mowy ojczystej, głównie pod wpływem agitacyi politycznej, szerzonej nieopatrznie przez czynniki postronne. Zauważyć jednak należy, że w tych zakładach polskich, w których można było powierzyć naukę języka ruskiego nauczycielom, posiadającym gruntowną znajomość nietylko własnego przedmiotu, ale także języka i literatury polskiej a przytem wskazany takt i wyrozumiałość, frekwencya się wzmogła i zainteresowanie dla przedmiotu wzrosło.

W dwóch gimnazyach z polskim językiem wykładowym, mianowicie w gimnazyum w Sokalu i w gimnazyum I. w Przemyślu w klasach od I—III wprowadzono, począwszy od r. 1907 obowiązkową naukę języka ruskiego, a w gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Stanisławowie obowiązkową naukę języka polskiego. Rada szkolna krajowa uczyniła tę próbę w tem przekonaniu, że dokładna znajomość obu języków krajowych tak w słowie jak w piśmie jest dla młodzieży obu narodowości krajowych rzeczywistą, nieodzowną potrzebą, wskazaną nietylko przez wzgląd praktyczny na przyszłą jej w kraju działalność, którą może utrudnić brak wprawy we władaniu językiem polskim względnie ruskim, ale także przez obopólny interes społeczny i etyczny. Gdy bowiem dane warunki, stworzone przez wiekowy rozwój historyczny, zniewalają obie narodowości do wspólnego działania na wszystkich niemal dziedzinach współczesnego życia, to poznanie obu języków krajowych przez młodzież tak polską jak ruską, wiodąc do bezstronnej i sprawiedliwej oceny podstaw i zdobyczy obopólnej kultury, może i powinno być jednym z najistotniejszych czynników, które ugruntują rozumną i etycznie poprawną tolerancyę. Wobec tego, że to zapatrywanie jest również wyrazem przekonań poważnej części reprezentacyi krajowej, Rada szkolna krajowa postanowiła akcyę w kierunku wprowadzenia obowiązkowej nauki obu języków krajowych stopniowo rozszerzać tak na zakłady polskie jak ruskie. Na razie uchwalono, za przyzwoleniem p. Ministra Wyznań i Oświaty, wprowadzić począwszy od roku szk. 1909/10 naukę języka ruskiego w II. gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Stanisławowie, w filii gimnazyum w Stryju, w gimnazyum w Gródku Jagiellońskim i w Kamionce Strumiłowej.

Rada szkolna krajowa uczyniła ten krok z zupełną świadomością trudności, jakie nastręczy niezawodnie wprowadzenie nowego przedmiotu i to z zakresu grupy językowej, do planu nauczania, już i tak nad miarę obarczonego. Dlatego nie omieszka przez stosowny plan nauki, którego opracowanie będzie jednem z najpilniejszych jej zadań w najbliższej przyszłości, przez

*) Ob. niżej

wydanie zastosowanych do nowych potrzeb podręczników, wreszcie przez przyznawanie znacznych ułatwień uczniom, wstępującym do szkoły średniej bez należytego przygotowania w drugim języku krajowym, ograniczyć przeszkody i usunąć uprzedzenia, jeżeli istnieją.

Historya. W nauce historyi zaznacza się stanowczy postęp, odkąd do szkół średnich napłynął zastęp młodych nauczycieli, przeważnie bardzo dobrze przygotowanych i przejętych zamiłowaniem do przedmiotu i nauki. To zamiłowanie naturalnie udziela się młodzieży i znajduje wyraz w wydatnej pracy domowej, kontrolowanej przez nauczycieli wogóle sumiennie bądźto w czasie szkolnej nauki, bądź też na posiedzeniach kółek historycznych, które zorganizowano w znacznej części zakładów. Jest rzeczą zrozumiałą, że praca pozaszkolna młodzieży obraca się przeważnie, niemal wyłącznie, na obszarze historyi ojczystej. To bez porównania żywsze, niż do niedawna jeszcze, zajęcie się dziejami ojczystymi zapewnia tej części nauki historyi mimo jej nadobowiązkowego charakteru stanowisko ośrodka w całokształcie dziejów powszechnych i obok ogólnych względów dydaktycznej i pedagogicznej natury, przynosi także znaczną korzyść nauce języka i literatury ojczystej; oczytanie bowiem w najcelniejszych dziełach literatury historycznej dostarcza rozległej podstawy do oceny istoty zjawisk kultury i ich rozwoju i przez poważną lekturę naukową uzupełnia zbyt jednostronny kierunek wykształcenia, który podaje nauka literatury ojczystej, oparta w ogromnej przewadze na poezyi i beletrystyce. Wydatny postęp w tym kierunku stwierdziły w ostatnich latach zwłaszcza wyniki egzaminów dojrzałości.

Nauki realistyczne. Równie korzystnie na ogół przedstawia się rozwój nauk realistycznych, jakoto: geografii, matematyki, fizyki i historyi naturalnej. Na wydatny postęp wpłynęły w znacznej mierze doskonałe podręczniki, zwłaszcza do nauki w niższem gimnazyum, które pojawiły się w przeciągu kilku lat ostatnich i pod wielu względami doprowadziły do poprawienia metody nauczania, wskazawszy jej właściwy kierunek. Ustala się też i w praktyce coraz wydatniej zaznacza przekonanie, że istotnym warunkiem powodzenia nauki wymienionych przedmiotów jest konsekwentna dążność do rozwoju trafności zmysłowego spostrzegania w związku z doświadczeniem i osobistem przeżyciem ucznia. Stąd wzrastająca z roku na rok ilość wycieczek naukowych, które dostarczają materyału do bezpośredniej obserwacyi, stąd usiłowania, zmierzające do zakładania laboratoryów fizykalnych i przyrodniczych. Niestety te zabiegi natrafiają na znaczne trudności z powodu braku stosownego pomieszczenia w przepełnionych zakładach, tudzież niemożności pokrycia kosztów urządzenia. Dlatego ilość laboratoryów, przeznaczonych dla pracy uczniów, jest w gimnazyach na razie jeszcze nieznaczna.

Języki starożytne. Wobec niewątpliwej dążności do postępu w zakresie działów nauki wyżej wymienionych przykre wrażenie sprawia niezadowalniający na ogół stan nauki obu języków klasycznych. Sprawozdania z egzaminów dojrzałości stwierdzają zgodnie obniżenie się poziomu wiedzy gramatycznej, brak wprawy w oryentowaniu się nawet w zupełnie łatwych tekstach łacińskich i greckich i rażącą nieznajomość charakterystycznych objawów i podstaw starożytnej kultury. Równie ujemne są spostrzeżenia inspektorów, dokonane podczas lustracyi. W związku z tym stanem rzeczy zostaje fakt, że gdy w zakresie innych przedmiotów ożywia się zainteresowanie i pogłębia wiedza przez wydatną pracę pozaszkolną, w domu i w kółkach fachowych, to praca domowa uczniów na polu filologii klasycznej należy do rzadkich wyjątków, a kółka filologiczne w gimnazyach są tylko objawem sporadycznym i zawdzięczają swe

powstanie i rozwój wyjątkowo ruchliwym i rozmiłowanym w przedmiocie nauczycielom.

Nie ulega wprawdzie wątpliwości, że uczniowie gimnazyalni przez długoletnią wprawę w tłumaczeniu i przez ćwiczenia gramatyczne zdobywają do pewnego stopnia większą, niż absolwenci innych szkół, ścisłość myśli i logiczną poprawność w wyrażaniu się, ale zarazem przyznać należy, że korzyść to znikoma, wobec ogromnej przewagi, jaką nad innymi przedmiotami zapewniają plany nauce języków klasycznych i wobec wytkniętych im zadań, które rozstrzygać mają o charakterze wykształcenia gimnazyalnego.

Przyczyny dotkliwych niedomagań w nauce filologii klasycznej dopatrywać się trzeba w pierwszym rzędzie w braku sił nauczycielskich, należycie ukwalifikowanych. Skutkiem tego od szeregu lat nie można obsadzić znacznej części wakujących posad filologicznych. Stąd powstaje konieczność powierzania nauki języków starożytnych nawet w klasach wyższych zastępcom, a zdarza się często, że zwłaszcza na stopniu niższym uczą tych przedmiotów nauczyciele niefachowi, historycy, przyrodnicy i t. p. Niemałą przeszkodą w prawidłowym postępie nauki tych przedmiotów jest także brak stosownych podręczników. Istniejące książki do nauki języka łacińskiego, i to tak gramatyka jakoteż ćwiczenia, przeznaczone dla gimnazyum niższego, były zapewne przed laty wyrazem postępu i pożądaną zdobyczą, dziś jednak są już przestarzałe i we wielu kierunkach powinny uledz co najmniej gruntownej rewizyi. Zupełny brak podręcznika do ćwiczeń gramatycznych w zakresie języka łacińskiego na wyższym stopniu utrudnia pomyślny rozwój tej części nauki, prowadząc do stopniowego zaniku wiedzy gramatycznej, zdobytej w niższem gimnazyum i ograniczając możność osiągnięcia celu, wytkniętego ze stanowiska dydaktycznego i pedagogicznego nauce gramatyki łacińskiej.

Lepsze od łacińskich podręczniki do nauki greczyzny zawierają przecie materyał zbyt obszerny i nadto szczegółowy i powinny być uproszczone w myśl najnowszych doświadczeń i prób, w tym kierunku dokonanych.

Rada szkolna zamierza przystąpić do reformy w zakresie podręczników, przeznaczonych do nauki przedmiotów klasycznych, z chwilą pojawienia się nowych planów naukowych, które wprowadzają dość znaczne zmiany w dziale nauki języków starożytnych.

Język niemiecki. Nauka języka niemieckiego uległa, głównie na stopniu wyższym, doniosłym zmianom wskutek wprowadzenia nowego planu i instrukcyi w r. 1905. Rozpoczęta wówczas akcya w sprawie opracowania podręczników, zastosowanych do zmienionych wymagań, dobiegła w r. 1909 do końca z pojawieniem się wypisów do nauki języka niemieckiego dla klasy VIII. Jednak stanowczy sąd o praktycznej przydatności tak wspomnianego planu, jakoteż opartych na nim podręczników nie jest dotąd ustalony. Zaznaczyć tylko wypada, że dotychczasowe doświadczenia i spostrzeżenia organów nadzorczych nie stwierdziły wydatniejszego postępu w rezultatach nauki języka niemieckiego.

Propedeutyka filozoficzna. Nauka propedeutyki filozoficznej nie rozwija się prawidłowo z powodu braku fachowo uzdolnionych sił nauczycielskich tudzież podręczników, zastosowanych do wymagań naukowych i dydaktycznych.

Zaznaczyć atoli należy, iż zastęp kandydatów, fachowo przygotowanych z zakresu filozofii ścisłej, wzrasta ostatnimi czasy, a Rada szkolna przy obsadzaniu posad nauczycielskich przyznaje pierwszeństwo tym kandydatom, którzy obok kwalifikacyi z innych przedmiotów, przedłożą dowód uzdolnienia do nauczania propedeutyki filozoficznej.

Rysunki.

Rok szkolny 1908/09 oznacza nowy zwrot w nauce rysunku w szkołach średnich. Po doświadczeniach lat ostatnich, w których nauczyciele rysunku, upoważnieni do stosowania swobodnych metod w nauczaniu, mogli wypróbować i stwierdzić, co z nowych poglądów w praktyce szkolnej prowadziło do celu, lub przeciwnie było tylko przemijającem hasłem nowatorskiem, nastąpiło z wiosną tego roku urzędowe ogłoszenie nowego planu nauki rysunku, a przeto ustalenie zasad, na jakich ta nauka w postępowy, a zarazem dobrze obmyślony i od dorywczych eksperymentów wolny sposób ma się na przyszłość rozwijać. Ten nowy plan jest owocem długich i szczegółowych rozważań i opinii kół zawodowych, ostateczne zatem sformułowanie jego i wprowadzenie w życie nastąpiło po gruntownem przygotowaniu.

Uwzględniając w pełni nowoczesne poglądy co do ważności i konieczności rysowania z natury i samodzielnego wyrażania się rysunkiem na wszystkich stopniach nauki, nie pominięto jednak znakomitych wzorów sztuki z okresów przeszłych, stanowiących cenny inwentarz edukacyi artystycznej. To spowodowało powstrzymanie w nowym planie dowolności w niezawsze, jak się okazało, szczęśliwem, bo niezawsze uświadomionem próbowaniu rozmaitych metod w nauce rysunku, co wszakże nie odebrało nauczycielom bynajmniej tej swobody, jakiej potrzeba do zachowania indywidualności własnej i uczniów.

Obok nowego planu ubiegły rok szkolny dał nauce rysunku możność szerszego rozpowszechnienia przez zaliczenie jej w poczet przedmiotów obowiązkowych w gimnazyach i gimnazyach realnych. Stało się to wskutek uznania, że skoro cenimy wiedzę, wspartą poglądem i doświadczeniem i staramy się rozwijać w młodzieży zdolność samodzielnego dociekania i takiegoż zastosowywania swych dociekań w nauce i w życiu praktycznem, to i nauka rysunku, pojęta jako nauka świadomego spostrzegania, pojmowania i wyobrażania, jest pożądanym i ważnym środkiem wykształcenia i wychowania. W tem znaczeniu będzie jednak nauka rysunku w szkole średniej coraz bardziej pozbywać się swego dotychczasowego odosobnienia, aby tem zupełniej dostrajać się do całości zadania wychowawczego i temu celowi służyć. Wzgląd na tę całość sprawił, że w nowym planie naukowym dla gimnazyów galicyjskich wymiar godzin nauki tygodniowej rysunku wypadł za szczupło, szło bowiem o pogodzenie w ramach tego planu nie tylko wielu nowoczesnych wymagań nauki, lecz także wymagań hygieny. Należy spodziewać się, że nauczyciele rysunku, wśród których nie brak młodych i dobrze przygotowanych sił artystycznych, przejmą się ważnem i pięknem swem zadaniem i będą je spełniali z powodzeniem mimo ograniczonego czasu i znacznych niekiedy trudności zewnętrznych.

Nauka w oddziałach utrakwistycznych.

W gimnazyum w Stryju od roku 1908, a w gimnazyum w Brzeżanach od r. 1907 istnieją oddziały równorzędne z nauką utrakwistyczną t. j. po części z ruskim, a po części z polskim językiem wykładowym. Jest to próba, której dokonała Rada szkolna na podstawie ustawy z dnia 22. czerwca 1867.

O jej rezultatach i widokach na przyszłość stanowczego sądu na razie wydać niepodobna. Doświadczenia bowiem w tym względzie obejmują zbyt krótki przeciąg czasu, aby je można uważać za niewątpliwie ustalone; nadto są one dość jednostronne wobec faktu, że w nauce utrakwistycznej w obu wymienionych zakładach bierze udział młodzież wyłącznie ruskiej narodowości; wreszcie także plan nauki pod względem rozkładu obu języków wykła-

dowych na przedmioty aż do roku sprawozdawczego włącznie, nie był stale unormowany. Gdy jednak z końcem roku szkolnego 1908/09 pojawiły się także ze strony polskiego społeczeństwa zabiegi, zmierzające do tworzenia utrakwistycznych szkół średnich, i gdy wobec tego należało oczekiwać w najbliższej przyszłości powstania liczniejszych szkół tego typu na razie o charakterze prywatnym, c. k. Rada szkolna krajowa łącznie z powszechnie obowiązującym planem nauki w gimnazyach wydała także osobny plan do nauki w gimnazyach utrakwistycznych, w którym ustalono stanowisko obu języków wykładowych w całokształcie nauki (ob. plan w dodatku). Skoro doświadczenia, na podstawie tych planów w praktyce zdobyte, wydadzą rezultaty dostatecznie pewne, Rada szkolna nie omieszka zdać z nich sprawę w swych dalszych sprawozdaniach.

B) Szkoły realne.

Z brzmienia postanowień ogólnych ustawy krajowej o szkołach realnych z 24. sierpnia 1899. wynika, że wykształcenie ogólne, przez te szkoły podawane, polega na naukach matematyczno-przyrodniczych.

Język polski. Podstawą nauki języków nowożytnych w szkołach realnych jest język ojczysty, przy dzisiejszej zatem organizacyi tych szkół w kraju naszym język polski. Co się wyżej powiedziało o nauce języka polskiego w gimnazyach, stosuje się w ogólności także do szkół realnych. Obydwa rodzaje szkół mają do wyczerpania ten sam materyał naukowy, warunki jednak w szkołach realnych są o tyle mniej korzystne, że nauka w nich trwa o jeden rok krócej, niż w gimnazyach, a nadto nie może korzystać z wiadomości, zaczerpniętych z języków klasycznych. Młodzież garnie się z zapałem do tej nauki, pod umiejętnem kierownictwem wytrawnych nauczycieli opracowywa w klasach wyższych samodzielnie rozmaite tematy literackie i naukowe, wygłaszając swoje opracowania na lekcyach szkolnych, i tym sposobem wyrabia się pod względem stylistycznym. Postęp w rezultatach nauki jest widoczny, a będzie niewątpliwie wydatniejszy, gdy równolegle z nauką gimnazyalną nastąpi reforma planu nauki języka polskiego i podręczników szkolnych.

Język ruski. Nauka języka ruskiego, jako względnie obowiązkowego, odbywa się we wszystkich szkołach realnych; młodzież nie uczęszcza na nią jednak tak licznie, jakby tego życzyć sobie należało. Przyczyną tego niepomyślnego objawu bywa nieraz agitacya postronna, zniechęcająca młodzież do nauki drugiego języka krajowego.

Język niemiecki. Jedną z najważniejszych trudności przy nauce języka niemieckiego stanowi brak podręczników, umyślnie ułożonych dla szkół realnych. Pomimo wielokrotnych starań Rady szkolnej nie udało się dotychczas uzyskać takich podręczników. Nowy plan ograniczył wprawdzie materyał literacki do rozmiarów niezbędnie potrzebnych, pozostawiając natomiast dość szerokie pole ćwiczeniom ustnym w konwersacyi; pomimo tego jednak przy znacznych trudnościach, jakie nastręcza młodzieży praktyczne używanie języka niemieckiego, nie zaznaczył się dotychczas należyty postęp w rezultatach nauki tego języka.

Język francuski. Nauka języka francuskiego w naszych szkołach, wprowadzona dopiero od r. 1893, nie może się powołać na żadną tradycyę, tak korzystną przy nauce innych języków nowożytnych, lecz własną pracą nauczycieli musi powoli zdobywać metodykę, zastosowaną do umysłów naszej młodzieży. Jeżeli się zważy, że w niemieckich szkołach realnych austryackich dla nauki tego języka, poczynającej się od klasy pierwszej, przeznaczono w siedmiu klasach

razem 28 godzin tygodniowo, podczas gdy u nas ta nauka rozpoczyna się dopiero w klasie trzeciej i rozporządza w pięciu klasach tylko 16 godzinami tygodniowo, to okazuje się odrazu wielka trudność w nauce, która musi być nad miarę skracana i koncentrowana. Podręczniki, wydawane na prędce w pierwszych latach po wprowadzeniu nauki języka francuskiego, okazały się niedostatecznymi, a trzeba było usilnej pracy i pewnego wyrobienia się nauczycieli romanistów, aby je zastąpić lepszymi. Dopiero w ostatnich czasach zaczęły pojawiać się podręczniki metodycznie opracowane i zastosowane do planu nauki szkół realnych, którym udzielono aprobaty. Abituryenci wychodzą ze szkół realnych z dostateczną biegłością w języku francuskim i z pewnym chociaż skromnym zasobem wiadomości historyczno-literackich, mogą jednak w dalszych studyach swoich korzystać z bogatej literatury naukowej francuskiej, a przy sprzyjających okolicznościach nabyć wprawy w rozmowie potocznej.

Język angielski. Nauki języka angielskiego, jako przedmiotu wolnego, udziela się w szkołach realnych w tych miastach, w których można było znaleźć nauczycieli odpowiednich. Udzielają jej przeważnie etatowi nauczyciele tych szkół a młodzież ćwiczy się w wymowie i nabywa tyle wiadomości, aby w danym razie módz się doskonalić w tym języku i korzystać z dzieł pisarzy angielskich.

Historya i geografia. Nauka historyi i geografii przedstawia się na ogół korzystnie, a młodzież, jak się to okazuje przy egzaminach dojrzałości, wynosi ze szkoły wiadomości o dziejach współczesnych i jest dostatecznie zoryentowana w sprawach, tyczących się ustroju politycznego państwa i kraju. Jako dodatnią cechę planu nauki należy podnieść tę okoliczność, że historya rozpoczyna się w klasie pierwszej od dziejów kraju rodzinnego, najciekawszych dla młodzieży i dla niej najłatwiej zrozumiałych, a dopiero w dalszych klasach rozszerza się stopniowo na inne kraje.

Matematyka. W nauce matematyki i pokrewnej z nią geometryi wykreślnej okazuje się również stan korzystny. Pojawiająca się w ostatniem dziesięcioleciu na Zachodzie dążność do wprowadzenia metody genetycznej przy nauce matematyki znalazła oddźwięk u naszych nauczycieli, szczególnie młodszych i należycie obeznanych z postępami nauki; wskutek tego dawny sposób dogmatycznego traktowania nauki w szkole, który czynił ją trudno przystępną i mało zachęcającą dla młodzieży, coraz widoczniej ustępuje metodzie, pobudzającej ucznia do samodzielnego myślenia i pokazującej mu właściwe źródła wiedzy matematycznej. Gdy za przyzwoleniem Ministra Oświaty poczęto na próbę wprowadzać do klas wyższych elementarne pojęcia funkcyi i na tej podstawie rozwijać dalszą naukę, niektórzy z naszych nauczycieli poszli za tym przykładem i uzyskali wyniki, zasługujące na uznanie. Najnowsze podręczniki matematyki, używane w naszych szkołach, polegają na tej metodzie i przyczynią się niewątpliwie do trwałego postępu w nauce szkolnej.

Fizyka, historya natur., chemia. Nauka fizyki, historyi naturalnej i chemii posługuje się coraz mniej książką i opiera się głównie na spostrzeganiu bezpośredniem i eksperymencie. W przeważnej większości szkół służą do tego zbiory i przyrządy, które daje się uczniom do rąk, aby sami ćwiczyli się w najprostszych doświadczeniach i pomiarach. Z wyjątkiem drugiej szkoły realnej we Lwowie i Krakowie, które mieszczą się w budynkach prywatnych, nie odpowiadających potrzebom szkolnym, wszystkie inne szkoły, dla których w czasach ostatnich wybudowano osobne gmachy, posiadają laboratorya chemiczne, w których kilkunastu uczniów może się ćwiczyć w eksperymentach, przeprowadzonych metodycznie pod kierunkiem nauczycieli. Przeważnie ćwiczą się uczniowie w rozbiorach jakościo-

wych, uczniowie zdolniejsi i szczególnie zamiłowani w przedmiocie wykonywają także rozbiory ilościowe. W niektórych laboratoryach szkolnych wykonali uczniowie analizy wód studziennych, a otrzymane rezultaty przyczyniły się do poprawienia zdrowotności miasta. Młodzież garnie się bardzo chętnie do eksperymentów fizykalnych i chemicznych, sporządza często sama przyrządy potrzebne a lepsze przyrządy pozostają w zbiorach szkolnych dla dalszego użytku. Podczas wycieczek, urządzanych pod przewodnictwem nauczycieli, uprawia się praktycznie rozmaite nauki pokrewne, udzielając uczniom wiadomości z geografii i historyi naturalnej, aby w nich nietylko utrwalić wiedzę, nabytą podczas nauki w szkole, lecz budzić i pogłębiać zarazem umiłowanie przyrody ojczystej.

Rozporządzenia o klasyfikowaniu i pytaniu.

P. Minister Wyznań i Oświaty wydał rozporządzeniem z dnia 11. czerwca 1908 L. 26.651 nowe przepisy w sprawie egzaminowania i klasyfikowania uczniów w szkołach średnich, a c. k. Rada szkolna, ogłaszając te przepisy dyrekcyom i gronom, dołączyła okólnik, zawierający wskazówki co do ich wykonania, zatwierdzone reskryptem ministeryalnym z dnia 4. grudnia 1908 l. 48.146 i 4. stycznia 1909 l. 52.963. ex 1908. (Ob. dodatek).

W treści tych przepisów wyróżnić można dwa momenty: ogólny, w którym zawarte są wskazania z zakresu metodyki nauczania, i formalny, który w kilku istotnych szczegółach zmienia dotychczasową praktykę w sposobie oceniania postępów.

W części metodycznej różnią się nowe przepisy zasadniczo od rozporządzeń dawniejszych, które wprowadzone przed laty z górą dwudziestu, pomimo późniejszych częściowych ograniczeń, w praktyce szkolnej przetrwały aż dotąd. Gdy bowiem zarządzenia dawniejsze, mając na oku ułatwienie kontroli nad pracą nauczyciela, stały się nieraz pobudką do formalistycznego oceniania postępów i wytworzyły w nauczaniu martwy szablon, od którego uwolnić się zdołali tylko szczególnie dzielni i sumienni nauczyciele, to cechą znamienną nowych przepisów jest dążność do zapewnienia nauczycielowi swobody w doborze środków metodycznych, wiodących do wszechstronnej oceny wiedzy i postępów.

Stąd ostateczne zaniechanie używania t. zw. katalogów, które, jako ustawicznie przytomna groźba złej noty, krępowały swobodny rozwój myśli i możność wyrażania jej w sposób naturalny, zgodny z warunkami, faktycznie danymi przez kierunek uzdolnienia, skłonność charakteru, zamiłowanie i t. d. i wskutek tego nie dozwalały nauczycielowi uwzględnić i wyzyskać w nauczaniu i ocenie subtelnych nieraz, a rozstrzygających wartości psychicznych lub niedomagań organicznych, ukrytych dla powierzchownego badacza, a wpływających w sposób decydujący na wydatność pracy umysłowej uczniów. Stąd nacisk, z jakim w przytoczonem rozporządzeniu podniesiono konieczność wspólnej pracy nauczyciela i uczniów. W pracy tej nauczyciel dostarcza przedmiotów obserwacyi, zmysłowej lub abstrakcyjnej, wskazuje za pomocą stosownie dobranych pytań na istotne tej obserwacyi momenty, wreszcie w przypadkach zawilszych stwierdza wyniki dochodzeń uczniów; uczeń zaś na podstawie trafnie zaobserwowanych faktów, w kierunku wskazywanym przez nauczyciela, dochodzi przez własną, nie narzuconą szablonowo, pracę myśli do rezultatów, określonych przez dany przedmiot wiedzy. Celem tej metody, dziś zresztą już powszechnie znanej i uznanej, jest konsekwentne kształcenie zdolności samodzielnego, trafnego i szybkiego oryentowania się w zjawiskach wiedzy i życia: motywem, który

ją upowszechnił i do praktyki utorował drogę, jest przekonanie, że nawet rozległa i szczegółowa wiedza jest balastem umysłowym bez realnej wartości, gdy z nią nie połączy się zdolność wyzyskania w zastosowaniu do warunków, narzuconych przez praktykę życia. Ten niezawodnie postępowy kierunek rozporządzenia powitała rozsądna część nauczycielstwa z żywem zadowoleniem i z uznaniem ulgi. Jest jednak rzeczą zrozumiałą, że właściwa tendencya nowych przepisów, ograniczona w dodatku przez szczegółowe wskazówki rozporządzenia zbyt teoretycznie pojęte, nie odrazu i nie wszędzie wyraziła się w praktycznem zastosowaniu dość jednolicie. Pewna część nauczycieli, wychowanych i zakrzepłych w szablonie, narzuconym przez dawne przepisy, nie może już, a często nie chce wyłamać się z obręcza utartej rutyny, która stwarza duszną atmosferę nudy i przymusu, ale zapewnia wygodny kwietyzm. Inni, przeważnie bardzo młodzi, upojeni możnością swobodniejszego niż dawniej ukształtowania swej pracy, nie doceniają zwiększonej wskutek nowych przepisów odpowiedzialności i wpadają w drugą ostateczność, równie niepożądaną jak pierwsza, zbyt samowolnie przechodząc do porządku dziennego nad doświadczeniami, ustalonemi przez dotychczasową praktykę i zawartemi bądź w instrukcyach, bądź w poważnej literaturze pedagogicznej, a, jak stwierdzono, niekiedy popadają w sprzeczność z wskazówkami obowiązujących planów naukowych. Stąd na razie rozdźwięk w kierunku metodycznego postępowania, rozdźwięk, który jest nieuniknionym objawem przejściowym, występującym tem jaskrawiej, im dotkliwszymi były więzy formalizmu, którymi do niedawna praca szkolna była skrępowana.

Druga część, formalna, przepisów ministeryalnych, zaprowadzająca, jak wyżej nadmieniono, pewne dość nawet radykalne, zmiany w zewnętrznym sposobie oceny postępów i zachowania się uczniów, wywołała liczne nieporozumienia i wątpliwości, które w szeregu dodatkowych rozporządzeń wypadło usunąć przez wyjaśnienie lub zmiany, dokonane z uwzględnieniem warunków lokalnych. I ta część rozporządzenia musi przejść próbę doświadczeń i praktyki, zanim odnośne przepisy tak w treści swej, jak w formie dostroją się do żywego organizmu szkoły.

Nowe plany naukowe.

W rozporządzeniu z dnia 2. sierpnia 1909 l. 44.242 c. k. Rada szkolna krajowa wydała nowe plany do nauki w gimnazyach galicyjskich, zatwierdzone przez p. Ministra Wyznań i Oświaty reskryptem z dnia 6. lipca 1909 l. 24.578.

Plany te, w swem istotnem założeniu i tendencyi zgodne z planem ministeryalnym, ogłoszonym w rozporządzeniu z dnia 20. marca 1909 l. 11.662. (Dz. rozp. min. Nr. 7); różnią się od niego 1) przez wprowadzenie obowiązkowej nauki języka niemieckiego, 2) przez wprowadzenie drugiego języka krajowego jako nadobowiązkowego, względnie obowiązkowego, lub wreszcie obowiązkowego przedmiotu nauki, 3) przez zwiększony wskutek dwu poprzednich zmian wymiar godzin tygodniowej nauki, mimo dość znacznego nawet ograniczenia czasu, przeznaczonego na szkolną naukę przedmiotów obowiązkowych, przewidzianych w planie ministeryalnym, 4) przez odmienne zorganizowanie nauki historyi, w której zniesiono dwustopniowość, a historyę ojczystą, dotąd istniejącą w charakterze przedmiotu nadobowiązkowego, wprowadzono jako przedmiot nauki obowiązkowej i wcielono organicznie do nauki historyi powszechnej.

Plan ten wejdzie w życie z początkiem roku szkolnego 1909/10. Niewątpliwie trudności będą znaczne obok wielu innych przyczyn, głównie z powodu braku podręczników dla znacznej części klas i przedmiotów, w których treść i metoda nauki uległa wydatniejszym zmianom. Rada szkolna dołoży starania, aby jak najrychlej najważniejsze z tych niedomagań usunąć.

W sprawie egzaminów dojrzałości, Rada szkolna krajowa ogłosiła następujące rozporządzenie dodatkowe:

L. 30.161.

OKÓLNIK

c. k. Rady szkolnej krajowej do dyrekcyi wszystkich państwowych szkół średnich i gimnazyów prywatnych w sprawie przeprowadzenia przepisów o egzaminach dojrzałości.

Uzupełniając tutejsze rozporządzenia z 16. marca 1908 L. 82/pr. i z 12. maja 1908 L. 20.242 (Dziennik urzędowy z 22. maja 1908 Nr. 12), zarządza się w sprawie przeprowadzenia przepisów o egzaminach dojrzałości dodatkowo co następuje:

1. Do 15. kwietnia każdego roku należy przedłożyć właściwemu c. k. krajowemu inspektorowi szkół wykaz abituryentów zakładu i tych eksternistów, którzy do egzaminu dojrzałości w zakładzie mają przystąpić; protokołu co do przypuszczenia abituryentów do tego egzaminu dołączać nie p trzeba.

Równocześnie należy przesłać inspektorowi temata do wypracowań piśmiennych pod nadzorem, tudzież wykaz lektury łacińskiej i greckiej, przerobionej w czterech klasach wyższych.

Powyżej wymienione akta przesyła się właściwemu inspektorowi bezpośrednio w należycie opieczętowanym liście urzędowym, poleconym, od opłaty pocztowej wolnym.

2. Podczas egzaminu ustnego prowadzi się tylko protokół główny w sposób przepisany. Do użytku przewodniczącego należy przygotować drugi egzemplarz tego protokołu.

3. Jeżeli abituryenci mają się w życiu praktycznem wykazać postępem w poszczególnych przedmiotach, winni się posługiwać w tym celu świadectwami semestralnemi, względnie rocznemi.

Wszelako niema przeszkody, aby chcąc wykazać się znajomością takiego języka żyjącego, który nie jest wykładowym zakładu, poddawali się na własne żądanie egzaminowi, przewidzianemu rozporządzeniem ministeryalnem z 27. września 1849 l. 8432 (Marenzeller I, Nr. 548), w warunkach w niem określonych i otrzymali osobne na podstawie takiego egzaminu świadectwa.

4. Egzamina t. z. uprzednie należy przedsiębrać z eksternistami przynajmniej na dwa miesiące przed rozpoczęciem egzaminu ustnego, tak aby był czas ewentualnie na przypuszczenie ich po upływie przynajmniej dwu miesięcy do egzaminu poprawczego z jednego przedmiotu.

5. Eksterniści winni podania o przypuszczenie do egzaminu dojrzałości wnosić do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do końca marca każdego roku, a Rada szkolna krajowa wyznaczy im zakład, w którym się mają poddać egzaminowi.

Lwów, dnia 30. września 1908.

L. 26.773.

OKÓLNIK

do wszystkich dyrekcyi c. k. gimnazyów i szkół realnych.

J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty przekonał się ze sprawozdań przewodniczących komisyi egzaminacyjnych przy egzaminach dojrzałości w terminie letnim i jesiennym 1908 roku i w terminie zimowym 1909 roku w gimnazyach i szkołach realnych, że komisye egzaminacyjne przeważnie starały się o jak najściślejsze przestrzeganie nowych przepisów o egzaminach dojrzałości, wnikając nie tylko w brzmienie, ale i w ducha tych przepisów. W wielu sprawozdaniach stwierdzono wyraźnie, że nowy sposób pytania daje lepszą, niż dawniejszy, sposobność dojścia do pełnego i słusznego sądu o istotnej dojrzałości umysłowej abituryenta.

Komisye egzaminacyjne starały się nie tyle o stwierdzenie, czy abituryent potrafi wszystko powtórzyć płynnie, czego się nauczył w kilku latach, jak raczej o dowód, że abituryent ma zdolności ujęcia w całość różnorodnego materyału nauki szkolnej, skoncentrowania go i przyswojenia dla równomiernego rozwoju sił duchowych. Egzamin dojrzałości nie rozpadał się na szereg egzaminów, ponieważ egzaminatorowie uwzględniali nie tylko pytania i odpowiedzi w zakresie własnych przedmiotów, ale zważali także na wyniki egzaminu w innych przedmiotach, pojętego, jako całość, starali się też o uwzględnienie indywidualności abituryentów, a oceniając ich postępy według wrażenia ogólnego, składali dowód, że wszyscy razem gotowi są do wzajemnych ustępstw.

Ocena postępów była, jak należało spodziewać się, sumienna i ścisła, z zachowaniem jednak potrzebnej życzliwości, stąd też wynik egzaminów przedstawia się cyfrowo na ogół zadowalniająco.

Ponieważ jednak niektóre komisye postępowały w poszczególnych przypadkach niezupełnie ściśle według ducha nowych przepisów o egzaminie dojrzałości, pewne postanowienia tych przepisów niedokładnie i niewłaściwie sobie tłumaczyły, a nawet działały wbrew wyraźnemu ich brzmieniu i myśli, przeto J. E. Pan Minister reskryptem z dnia 13. maja 1909, L. 20071 wydał objaśnienia do poszczególnych paragrafów tych przepisów w celu ścisłego ich przestrzegania.

do § 6 alin. 7:

Jeżeli kandydat musiał z ważnych powodów przerwać egzamin w terminie letnim, a składa go w terminie jesiennym w innym zakładzie, nie powtarza tam egzaminu piśmiennego.

do § 7:

Jakkolwiek nie będzie miało zapewne znaczenia w praktyce zadane z wielu stron pytanie, czy czas zużyty przez abituryenta na zastanowienie się nad wyborem tematu z języka wykładowego należy wliczać do pięciu godzin, przeznaczonych na to zadanie, zauważa się przecież, że w danym razie należy ten czas do przepisanych pięciu godzin wliczać.

do § 9 alin. 1:

Tematy zadań piśmiennych z języka wykładowego mają być różnorodne t. j. z trzech różnorodnych zakresów, nie za blizkich.

Krajowy inspektor szkół może według uznania ułożyć z tematów przedłożonych grupę nową o trzech tematach. Może on też zażądać przedłożenia tematów nowych, gdyby tematów przedłożonych nie uznał za odpowiednie. Ponieważ wybór z tematów z języka wykładowego powoduje gdzieniegdzie pewne podniecenie u kandydatów, będzie pożytecznem przyzwyczajać uczniów do tego w czasie roku szkolnego, dając im na zadania szkolne od czasu do czasu 2—3 temata do wyboru. Również należy przyzwyczajać uczniów w czasie nauki szkolnej do właściwego korzystania ze słowników.

do § 11:

Jeżeli się usuwa pewnego kandydata od egzaminu dojrzałości w terminie bieżącym, albo gdy go się wyklucza na zawsze od tegoż egzaminu z powodu nieuczciwego postąpienia przy zadaniach klauzurowych, należy o tem donieść c. k. Radzie szkolnej krajowej i przedłożyć odpowiedni wniosek.

do § 12:

Zaznacza się z naciskiem, że postanowienia, tyczące się egzaminu ustnego, które każą zwracać główną uwagę na ogólne zrozumienie i ogólną dojrzałość umysłową, stosują się także odpowiednio do sposobu oceny piśmiennych przekładów z języków obcych; nie należy mianowicie mechanicznie klasyfikować i liczyć błędów i tylko na tej podstawie opierać oceny zadań piśmiennych. Należy dążyć do tego, aby noty zadań piśmiennych, przynajmniej gdy chodzi o oznaczenie języka, z którego ma się pytać abituryenta przy egzaminie ustnym, ustalać o ile można kilka dni przed egzaminem ustnym, a więc nie dopiero bezpośrednio przed egzaminem.

do § 17:

Kandydatów którzy ukończyli niegdyś najwyższą klasę szkoły średniej, a zgłaszają się do egzaminu dojrzałości względnie do powtórnego egzaminu dojrzałości w terminie późniejszym z powodu choroby z powodu odstąpienia albo reprobowania, nie powtórzywszy w odnośnym roku szkolnym klasy najwyższej, należy przy egzaminie z historyi tak traktować, jak uczniów publicznych lub prywatystów; natomiast muszą oni poddać się egzaminowi ustnemu z języków według normy § 4 alin. 1, obowiązującej eksternistów.

Kandydatów, którzy są przypuszczeni do egzaminu dojrzałości na podstawie osobnego pozwolenia ministeryalnego w terminie nadzwyczajnym, ale przed najbliższym terminem głównym, następującym po ukończeniu nauki w szkole średniej (n. p. w późniejszym terminie jasiennym), należy traktować według norm, obowiązujących dla uczniów publicznych.

do § 18:

Żalono się, że czasem niemożliwe było ograniczenie egzaminowania jednego kandydata do jednej godziny bez uszczerbku dla całej powagi egzaminu. W tej mierze zauważa się:

Przy oznaczaniu trwania egzaminu dla jednego kandydata wolno komisyi zredukować trwanie egzaminu do minimum, jeżeli dojrzałość kandydata jest zupełnie jasna, wolno jej też egzamin przedłużyć poza jedną godzinę, gdy jest wątpliwość co do dojrzałości kandydata.

W przepisie oznaczono też wymiar jednej godziny, jako wymiar średni. Zresztą będzie zapewne możliwe ułożyć w przeważnej liczbie przypadków grupy kandydatów, których ma się pytać rano, czy popołudniu, w taki sposób, by w niej połączyć kandydatów słabszych i pewniejszych razem.

do § 19:

Nie jest rzeczą konieczną ani przepisaną, aby tekst zadany kandydatom z dzieł większej objętości w języku wykładowym brać tylko z takich utworów literatury, które były przedmiotem nauki szkolnej lub czytane były jako lektura prywatna.

Przy egzaminie z języków obcych nie należy wprawdzie zadawać pytań osobnych z historyi literatury i z t. zw. realiów, nie jest jednak wykluczone zadawanie pytań co do treści wybranego utworu, co do literackiej działalności autora i co do realiow takich, bez których nie można zrozumieć wyjątku przeczytanego.

Co do egzaminu z dziejów ojczystych zwraca się ponownie uwagę na postanowienia punktu 15 rozporządzenia ministeryalnego z dnia 16. maja 1908 L. 26.133, w myśl którego nie można zrzec się pytań z historyi powszechnej, jeżeli tego wymaga związek historyczny.

Jakkolwiek egzamin z języka wykładowego i historyi musi przybrać, o ile to możliwe, charakter pogadanki, która umożliwia wydanie sądu o dojrzałości kandydata, nie powinni egzaminatorowie sami mówić za dużo; ta forma egzaminowania nie wyklucza też dłuższej, nie przerywanej przez egzaminatorów odpowiedzi na zadane pytania ze strony kandydatów.

do § 21 ust. 1:

Z wielu stron zauważono, że kandydaci, którzy niezupełnie odpowiedzieli wymaganiom w kilku przedmiotach, i tacy, którzy okazali się stanowczo niedojrzałymi w jednym przedmiocie, tak, że z pewnością byliby reprobowani na podstawie przepisów dawniejszych, przecież zostali uznani jako dojrzali, większością głosów. Takie postępowanie sprzeciwia się tendencyi i brzmieniu przepisów o egzaminie dojrzałości.

Jeżeli kandydat wykazał mniejsze wyniki pracy w jednym przedmiocie, można go wprawdzie uznać dojrzałym, ale tylko wtedy, jeżeli dając zresztą dowody ogólnej dojrzałości w tym przedmiocie, nie dał odpowiedzi zupełnie wystarczających, jednak nie wtedy, gdy okazał zupełną nieznajomość przedmiotu.

Obowiązkiem wszystkich członków komisyi jest poprzeć w tym przypadku właściwego nauczyciela, w którego przedmiocie kandydat okazał się zupełnie niedojrzałym i uwzględniać nie tylko odpowiedzi z własnego przedmiotu, ale i wynik egzaminowania, uważany jako całość.

Jeżeli przewodniczący dojdzie do przekonania, że komisya nadużywa swych praw, ma złożyć o tem sprawozdanie c. k. Radzie szkolnej krajowej, która wpłynie na grono nauczycielskie i nie pozwoli na powtórzenie się tego nadużycia.

Ewentualnie należy zdać o tem sprawę Ministerstwu.

Z drugiej strony pojmowali egzaminatorowie często uchwałę: „dojrzały większością głosów“ poniekąd jako stopień oceny i głosowali za niedojrzałością, chociaż uważali ucznia za dojrzałego na podstawie jego naukowego przygotowania ogólnego i wiedzy w własnym przedmiocie, tylko dla tego, aby nie otrzymał świadectwa „dojrzały jednogłośnie“.

I to pojmowanie jest niewłaściwe, a rzeczą przewodniczących jest stosowne pouczenie komisyi w tym przypadku.

Przy przyznawaniu dojrzałości należy ograniczać się do brzmień, ustalonych w przepisach: „jednogłośnie“ i „większością głosów“.

do § 21 alin. 2:

Jeżeli powstaną wątpliwości przy głosowaniu nad uznaniem kandydata za dojrzałego z odznaczeniem, należy uwzględnić średnią postępów w ostatnim roku szkolnym i ogólne zachowanie się ucznia w czasie studyów szkolnych. Należy jednak trzymać się tej zasady, że w pierwszym rzędzie rozstrzygają postępy przy samym egzaminie dojrzałości; dlatego nie jest wykluczone, że można uznać ucznia za dojrzałego z odznaczeniem, jakkolwiek nie był uczniem celującym ani w klasach ostatnich, ani przedtem, jeżeli jego postępy przy egzaminie dojrzałości na ogół są wybitne i przekraczają miarę normalną.

Jeżeli uczyniono wniosek uznania kandydata za dojrzałego z odznaczeniem, należy w każdym razie zarządzić głosowanie i to w ten sam sposób, jak przy głosowaniu nad dojrzałością.

do § 21 ust. 3:

Jeżeli jeden członek komisyi ma dwa lub więcej głosów nie wolno mu dać jednego głosu za dojrzałością, a drugiego przeciw, ponieważ ma się wydać sąd o egzaminie, uważanym jako całość:

do § 22:

W świadectwie dojrzałości należy uwidocznić tylko rok szkolny, w którym abituryent począł uczęszczać do szkoły średniej. Zresztą wystarczy wymienić zakłady, do których uczęszczał bez podawania klas względnie czasu.

do § 24 ust. 1:

Kandydaci wszelkiej kategoryi (uczniowie publiczni, prywatyści, eksternişci) którzy powtarzają egzamin dojrzałości w terminie zimowym, mają składać ustny egzamin tylko z tego języka, względnie języków, z których go składali w poprzednim terminie letnim, czy jesiennym.

Pomyślne noty z wypracowań piśmiennych przy pierwszym egzaminie dojrzałości zatrzymują swą ważność tylko przy powtórnym egzaminie w najbliższym terminie zimowym, a więc przy reprobowaniu na $^1/_2$ roku, podobnie jak pomyślne noty eksternistów z tłumaczenia z języka wykładowego na język łaciński i z zadania matematycznego przy egzaminie poprzedzającym właściwy piśmienny egzamin dojrzałości (należy je bowiem traktować nie jako egzamin uprzedni, stanowiący całość dla siebie, ale jako część egzaminu dojrzałości z języka łacińskiego i matematyki).

Pomyślne noty z wypracowań tych należy przeto uwidocznić w „poświadczeniu“.

Jeżeli natomiast reprobowano kandydata na rok lub na czas nieograniczony, musi on przy powtarzaniu egzaminu dojrzałości wypracować na nowo wszystkie zadania piśmienne (także tłumaczenia z języka wykładowego na język łaciński i zadanie matematyczne).

Z tego powodu nie należy przy reprobowaniu na rok lub na czas nieograniczony uwidaczniać not z odnośnych egzaminów w „poświadczeniu“, jako zatrzymujących swą ważność dla egzaminu powtórnego. Jeżeli zaś reprobowano na rok lub na czas nieograniczony eksternistę (t. j. kandydata, który nie ukończył ze skutkiem pomyślnym najwyższej klasy szkoły średniej), należy w jego „poświadczeniu“ uwidocznić tylko cenzury właściwego egzaminu uprzedniego.

Kandydatów reprobowanych przy pierwszem powtórzeniu egzaminu dojrzałości w terminie lutowym, należy przypuszczać do powtórzenia tego egzaminu w najbliższym terminie letnim albo jesiennym.

Reprobowanych „na zawsze“ należy doliczać do reprobowanych „na czas nieograniczony“.

do § 26.

Kandydaci, którzy dla ważnych powodów nie mogą dokończyć egzaminu dojrzałości zaczętego w terminie letnim, nie są obowiązani do złożenia powtórnej taksy, chociażby dalszy ciąg egzaminu odbywał się w innym zakładzie. Taksę ma się rozdzielić pomiędzy odnośne komisye, względnie zakłady według sposobu określonego przez Radę szkolną krajową w stosunku do nakładu pracy w obu zakładach.

VII.

Fizyczny rozwój młodzieży.

Nauka gimnastyki.

Nauki gimnastyki udzielano we wszystkich zakładach bądźto jako przedmiotu obowiązkowego (we wszystkich szkołach realnych i w gimnazyach w Drohobyczu, Jaśle, polskiem w Kołomyi, św. Anny i III. w Krakowie, w Samborze i I. polskiem w Stanisławowie), bądźteż jako przedmiotu nadobowiązkowego. W tych zakładach, które nie rozporządzają salą gimnastyczną, uczniowie pobierają naukę przeważnie w budynkach miejscowych towarzystw „Sokoła“, które tytułem wynagrodzenia za zużycie przyrządów względnie za udzielanie nauki pobierały stosowne remuneracye. W gimnazyum ruskiem w Stanisławowie, gdzie dla braku umieszczenia nie można było zaprowadzić nauki gimnastyki, zastosowanej do obowiązujących planów, zastąpiono ją zabawami na wolnem powietrzu, które odbywały się pod kierownictwem odnośnego nauczyciela gimnastyki. Niektóre zakłady urządzały publiczne popisy gimnastyczne uczniów, a mianowicie: gimnazyum I. w Nowym Sączu dnia 26. czerwca na boisku „Sokoła“; gimnazyum w Podgórzu dnia 16. maja w parku Jordana, a dnia 12. czerwca w parku podgórskim; gimnazyum II. w Rzeszowie dnia 30. czerwca na boisku szkolnem, I. polskie gimnazyum w Tarnopolu dnia 2. czerwca, gimnazyum w Jarosławiu w lutym w sali „Sokoła“. W gimnazyum w Nowym Targu odbywały się w związku z nauką gimnastyki walki w terenie, rodzaj ćwiczeń, który zasługuje na upowszechnienie. W tym samym zakładzie przy sposobności uroczystego poświęcenia okazałego gmachu gimnazyalnego odbył się popis gimnastyczny uczniów tego zakładu, którzy między innemi wykonali niezwykle sprawnie i dziarsko charakterystyczny taniec „zbójnicki“ w strojach góralskich.

Obok nauki gimnastyki zaznaczyła się akcya, zmierzająca do dźwignięcia fizycznego wychowania, głównie w trzech kierunkach, a mianowicie:

1) przez urządzanie zabaw ruchowych i zakładanie boisk i parków, na zabawy młodzieży przeznaczonych,
2) przez zakładanie warsztatów szkolnych,
3) przez organizowanie wycieczek.

Zabawy, boiska, parki.

Zabawy ruchowe odbywały się prawie we wszystkich zakładach zwykle w ten sposób, że młodzież według klas i wieku dzielono na partye, z których każdej na zabawy wyznaczano godziny popołudniowe jednego, dwóch, lub trzech dni w tygodniu. Zabawami kierowali nauczyciele gimnastyki lub

inni członkowie gron, którzy dobrowolnie podjęli się tego obowiązku. Koszta urządzania zabaw, tudzież wydatki na sprawienie potrzebnych przyrządów opędzano z obowiązkowych datków młodzieży, wynoszących 1 koronę od ucznia rocznie. Od składania tych datków uwolnieni byli tylko uczniowie zupełnie niezamożni. We Lwowie część znaczną pracy w organizowaniu zabaw młodzieży przyjęło na siebie „Towarzystwo zabaw ruchowych“, którego inicyatywie i wskazówkom także szkoły prowincyonalne zawdzięczają postęp w tej dziedzinie wychowania. Znaczną w tym względzie zasługę ma także „Organizacya młodzieży“ w Krakowie.

Krzewienie zamiłowania do sportów, szczególnie wśród młodzieży popularnych, jest zadaniem kółek sportowych i zabawowych, które z inicyatywy nauczycieli, gorliwie zajmujących się wychowaniem fizycznem, zawiązuje młodzież. Kółka te obok innych zabaw ze szczególnem zamiłowaniem, niekiedy zbyt wyłącznie i intenzywnie, uprawiały piłkę nożną (football), po części sport kołowy. Obok szkół lwowskich i krakowskich, gdzie czynniki pozaszkolne przyczyniają się w znacznej mierze do wydatnego rozwoju ruchu zabawowego, kółka sportowe rozwinęły dość żywą działalność w gimnazyach w Jaśle, II. w Nowym Sączu, ruskiem w Przemyślu, II. w Rzeszowie, w Samborze, I. w Stanisławowie, Stryju, II. w Tarnowie.

Poważną przeszkodą w organizowaniu zabaw na szersze rozmiary jest obok niewielkiej stosunkowo ilości należycie przygotowanych, a zwłaszcza dość chętnych kierowników głównie brak stosownych urządzeń. Własne boiska posiada tylko pewna, i to dość szczupła ilość zakładów (wykaz ob. str. 13. nast.). Są to przeważnie place, zaopatrzone po części w najkonieczniejsze przyrządy gimnastyczne i wystarczające na wytchnienie i rozprostowanie członków podczas pauz w nauce szkolnej, ale dla szczupłości rozmiarów do zabaw dla większej liczby uczniów nieprzydatne. Wyjątek stanowi piękne boisko, urządzone w II. gimnazyum w Rzeszowie.

Niektóre zakłady, które nie mają własnego boiska, korzystają z boisk towarzystwa „Sokoła“ (gimnazyum w Brodach, Tarnopolu i in.), lub z placów ćwiczebnych, odstąpionych z uznania godną uczynnością na użytek młodzieży przez władze wojskowe (gimnazya w Dębicy i Jarosławiu); gimnazyum II. w Tarnowie rozporządza obszernym ogrodem, którego dostarczył młodzieży bezpłatnie na zabawy p. dr Herman Pilzer; wreszcie dyrekcye pewnej części szkół najmują stosowne obszary, które od biedy urządzone, oddają niewybrednej młodzieży przy zabawach dobre usługi (gimnazyum ruskie w Kołomyi, szkoły w Tarnopolu na tzw. Barakach, gimnazyum I. w Tarnowie: boiska pod Gumniskami, gimnazyum w Złoczowie: boisko pod Zamkiem i t. p.).

Najlepszym środkiem, aby zapewnić zabawom ruchowym młodzieży możność organizacyi i prawidłowego rozwoju, jest zakładanie parków, stosownie urządzonych. Ten kierunek akcyi w sprawie fizycznego wychowania, wskazany i stwierdzony czynem przez nieodżałowanej pamięci dra Henryka Jordana, znalazł wprawdzie w teoryi poklask i wywołał entuzyazm, ale w praktyce walczy z trudnościami, głównie finansowej natury. Dlatego ilość parków młodzieży jest u nas w kraju jeszcze bardzo szczupła.

Obok słynnego „parku Jordana“ w Krakowie i świeżo założonego wielkiego parku „Towarzystwa zabaw ruchowych“ we Lwowie, istniały w roku sprawozdawczym w Galicyi:

1) park „Józefa Skupniewicza“ w Kołomyi, obejmujący 6 morgów obszaru, z siedmiu obszernemi boiskami, strzelnicą, placem tennisowym, ale-

jami do biegu, przyrządami do gimnastyki na wolnem powietrzu, z miejscem przeznaczonem do kąpieli w młynówce i w Prucie, wreszcie z pawilonem, służącym jako schronisko w czasie nagłego deszczu.

2) „Park Jordana“ w Bochni, założony w r. 1908. Przy zakładaniu i urządzaniu parku czynni są uczniowie, którzy pod kierownictwem profesora Bromowicza i kilka innych członków grona, pracując głównie w miesiącach jesiennych, rozszerzyli boisko do rozmiarów 2.400 m² i zbudowali dostęp do parku na przestrzeni 80 m, wyciąwszy i wykarczowawszy część lasku, przez który droga prowadzi. Na założenie parku przyznała miejscowa Rada miejska subwencyą w kwocie 200 koron.

3) W Stanisławowie, dzięki ofiarności Rady miejskiej i Wydziału kasy oszczędności zakupiono w r. 1905 grunt o obszarze 10 morgów przy ul. Gołuchowskiego obok parku miejskiego. Na gruncie tym ma być założony park do zabaw młodzieży w najbliższej przyszłości. Roboty około urządzenia są w toku.

4) W Jarosławiu uzyskały szkoły średnie od gminy miasta grunt na założenie parku o obszarze 5.400 m². Parku jednak nie założono i z darowizny nie korzystano.

5. W Stryju istnieje park, przeznaczony do zabaw młodzieży wszystkich szkół od r. 1905. Park ten, założony wskutek zabiegów Radcy Nam., Augusta Szczurowskiego, na gruntach, odstąpionych przez gminę, w odległości 15 minut od miasta, ma 10 morgów obszaru i rozporządza pawilonem z obszerną werandą, szatniami, mieszkaniem dozorcy i składem na przyrządy, boiskiem footbalowem, tennisowem i gimnastycznem, tudzież 10 boiskami do innych zabaw. Park został urządzony kosztem 20.000 koron.

Warsztaty. W sposób znamienny zaznaczyła się od niedawna akcya w kierunku fizycznego wychowania przez zakładanie warsztatów szkolnych. Instytucye te, których głównym celem jest skrzepienie ciała i wyrobienie fizycznej sprawności, spełniają nadto ważne zadanie pod względem wychowawczym, krzewiąc zamiłowanie do pracy ręcznej i szacunek dla niej, przyzwyczajając do dokładności, ścisłości w obserwacyi i robocie i kształcąc, przy dalszym postępie nauki i przy rozumnem kierownictwie, smak artystyczny. Warsztaty cieszą się wielkiem powodzeniem wśród młodzieży szkolnej. Jednak z powodu trudności finansowych ilość ich w roku sprawozdawczym była dość szczupła. Obok warsztatów krakowskich, założonych przez ś. p. dr. Henryka Jordana, i warsztatów Ligi pomocy przemysłowej, na których kierownictwo i tok nauki organy szkolne nie mają wpływu, istniały w roku 1908/09:

1) Warsztaty stolarskie w I. gimnazyum polskiem w Przemyślu, otwarte z końcem listopada 1908. Na założenie i urządzenie pracowni wyjednała Rada szkolna w Ministerstwie Wyznań i Oświaty subwencyę w kwocie 1.500 koron. Pomocy materyalnej dostarczyły nadto miejscowe instytucye finansowe i osoby prywatne. Zarząd dóbr Krasiczyna z polecenia właściciela Księcia Władysława Sapiehy, dostarcza drzewa na wyroby uczniów po cenie zniżonej o 50 %.

Kierownikiem warsztatów był prof. Bolesław Błażek. Uczniowie pracowali w grupach dwa razy po dwie godziny tygodniowo. W I. półroczu liczba pracowników wynosiła 70, podzielonych na cztery, w drugiem 51, podzielonych na trzy grupy. W czasie od otwarcia pracowni t. j. od listopada 1908 do czerwca 1909 wyrobiono 54 przedmiotów, przeważnie mebli stylowych obok rzeczy łatwiejszych, jak ram, sztalug malarskich, półek i t. p.

W miesiącu czerwcu pracowano nad budową łodzi dla mającego powstać kółka wioślarzy.

2. Warsztaty szkolne dla młodzieży szkół średnich w Tarnopolu, otwarte w grudniu 1908 staraniem tamt. Towarzysrwa przyjaciół młodzieży w jednej ze sal szkoły realnej. Ogólna liczba uczestników wynosiła w roku 1908/09 60. Pracowano codziennie po 2 godziny (grupami po 14 uczniów). Najwięcej chęci okazywała młodzież do pracy na tokarni i do robót snycerskich. Przy wyborach przedmiotów pracy, oraz ich zdobieniu uwzględniano przedewszystkiem motywa swojskie, głównie zakopańszczyznę i zdobnictwo krakowskie. Zrobiono przeszło 180 przedmiotów, a mianowicie: pulpity dla muzyki gimnazyalnej, stołeczki, ławki, półeczki, łyżki i widelce do sałaty, ciupagi zakopańskie, ramy rzeźbione, zegar w kształcie chaty góralskiej, łożko, zdobione na sposób góralski i t. p. Kierownikiem warsztatów był prof. Andrzej Stopka.

3. Warsztat introligatorski w Bochni, założony przed dwoma laty, rozwijał się pomyślnie. Do dawnego programu prac przybyło broszurowanie. W roku szk. 1908/09 oprawiono 245 książek, 10 obrazów ściennych, 3 mapy; zbroszurowano 1745 skorowidzów; zrobiono 7122 zeszytów szkolnych, 200 brulionów, 150 zeszytów rysunkowych, 520 sztuk preparacyi. Uczestników było 28 w dwóch oddziałach. Kierownikiem warsztatu był od chwili założenia prof. Ferdynand Bromowicz. Na wystawę prac warsztatów studenckich, urządzoną we Lwowie, wysłano 46 okazów, za które otrzymała introligatornia nagrodę. Lokalu na umieszczenie warsztatu użyczył tymczasowo zarząd miejski.

4. Warsztat introligatorski w gimnazyum w Podgórzu, założony przed dwoma laty, rozwijał się pomyślnie. Na naukę zapisało się 35 uczniów, którzy pracowali od początku października 1908 do końca kwietnia 1909. Kierownikiem pracowni był prof. Antoni Bielak. Uczniowie oprawili przeszło 250 tomów dla siebie i kolegów tudzież do biblioteki szkolnej.

Na skromniejsze rozmiary urządzone były warsztaty:

5. W gimnazyum w Nowym Targu warsztat stolarski pod kierownictwem nauczyciela szkoły ludowej Piotra Węgrzynka. Liczba uczestników wynosiła 33. Koszta nauki pokrywano z funduszu na gry i zabawy.

6. Warsztat stolarski i tokarski w II. gimnazyum w Nowym Sączu otwarty dnia 20. listopada 1908. Kuratorem i zawiadowcą warsztatu był profesor tamtejszego gimnazyum I. Józef Miczyński, nauki udzielał p. Józef Zaremba. W roku szk. 1908/09 wyrabiano wałki proste, trzonki proste do dłut, trzonki ozdobne do pilników, wałki do ciasta z rączkami, makohony z ozdobnemi rączkami, kołki do składanych wieszadeł i t. p. Uczestników było 24. Pracownia walczy z trudnościami z powodu niestosownego umieszczenia i niedostatecznych funduszów.

7. Warsztat stolarski w gimnazyum VIII. we Lwowie, otwarty z wiosną 1909. zatrudniał kilkunastu uczniów klas wyższych pod kierownictwem profesora Emila Snopka.

8. Warsztat stolarski w Kołomyi, założony z wiosną 1909, nie mógł rozwinąć się pomyślnie z powodu braku stosownego pomieszczenia i potrzebnych urządzeń. Z końcem roku szkolnego 1908/09 wyjednała Rada szkolna na prowadzenie warsztatu subwencyę ministeryalną w kwocie 400 koron, co w połączeniu z darami miejscowych instytucyi finansowych pozwoli w roku przyszłym zapewnić pracowni warunki lepszego rozwoju. Kierownikiem był nauczyciel gimnastyki Dr. Herman Mojmir.

Obok stolarni zaprowadzono pracownię introligatorską, która mieści się w izbie, odstąpionej na ten cel przez „bursą ludową“. Udział w nauce bierze kilkunastu uczniów pod kierownictwem fachowego introligatora.

9. Pracownia introligarska w I. gimnazyum w Tarnowie otwarta przed rokiem, rozwija się dość słabo dla braku umieszczenia. Uczestników było 20; praca odbywała się trzy razy w tygodniu w godzinach popołudniowych od 5—7. Oprawiano przeważnie zużyte książki z biblioteki szkolnej.

W miesiącu kwietniu 1909 urządzono staraniem Ligi pomocy przemysłowej i Polskiego Muzeum szkolnego wystawę warsztatową wyrobów młodzieży szkół średnich w salach Muzeum szkolnego we Lwowie. Wzięły w niej udział, wystawiając prace uczniów: warsztaty Jordana w Krakowie, warsztaty Ligi pomocy przemysłowej we Lwowie, warsztaty gimnazyum I. polskiego w Przemyślu, szkół średnich w Tarnopolu, gimnazyum w Bochni, w Podgórzu, Tarnowie i Nowym Targu. Wystawa, zwiedzana bardzo licznie przez publiczność lwowską, uczniów i nauczycieli szkół średnich lwowskich i prowincyonalnych, przyczyniła się znacznie do spopularyzowania nowego u nas kierunku wychowania fizycznego. Zwołane przez wydział Muzeum szkolnego zebranie kierowników warsztatów i ludzi, interesujących się sprawą pracy ręcznej uczniów szkół średnich. w obszernej i ożywionej dyskusyi dostarczyło pożądanych wskazówek praktycznych i teoretycznych, tudzież zachęty do podjęcia na szersze rozmiary akcyi, zmierzającej do zaopatrywania szkół średnich w pracownie warsztatowe.

Rada szkolna krajowa nie omieszka, jak dotąd, poprzeć gorliwie tej akcyi i ma nadzieję, że już w sprawozdaniu swojem za rok przyszły będzie mogła przedstawić znacznie wydatniejsze, niż obecnie, rezultaty zabiegów w tym kierunku.

Wycieczki.

Doniosłe znaczenie dla fizycznego rozwoju młodzieży, jakoteż dla pogłębienia nauki w wielu istotnych kierunkach miały wycieczki, których ilość w roku sprawozdawczym była wcale znaczna. Podejmowano je zawsze pod kierownictwem nauczycieli, bądźto dla zabawy, bądźteż dla celów naukowych, bądźto wreszcie, co zdarzało się najczęściej, obydwa te zadania łączono razem. Obok wycieczek, których celem była najbliższa okolica, przedsiębrano wcale często dalsze podróże po kraju, lub nawet za granicę kraju. Następujący wykaz, ułożony na podstawie specyalnych sprawozdań dyrekcyi wymienionych poniżej zakładów, daje pogląd na ruch wycieczkowy.

Gimnazyum w Bochni:

Dwie wycieczki do Krakowa (68 uczniów), 13 wycieczek naukowych do Pogwizdowa, Wiśnicza, Dominic, Krzyżanowic, Niepołomic, Proszówki, Okocima. Stanisławic, Rzezawy i w Tatry (w czasie feryi), 10 wycieczek sportowych kolarskich: do Niepołomic, Uścia Solnego, Stanisławic, Wieliczki i Krakowa, 5 wycieczek sportowych (saneczkowych) do Wiśnicza, Pogwizdowa, 2 wycieczki sportowe footballistów do Krakowa.

Gimnazyum w Brodach:

Wycieczki do Oleska, Podhorzec i Podkamienia dla zwiedzenia pamiątek historycznych, do Sassowa dla zwiedzenia fabryki papieru; nadto kilkanaście wycieczek w okolice miasta.

Gimnazyum w Brzeżanach:

Urządzono 52 wycieczek; z tych 49 w najbliższe okolice miasta dla zabawy lub nauki: do Leśnik, Zwierzyńca, Monasterka, nad staw, do Głuchej Doliny, Raju, Stróżysk, Olchowca, Babiej Góry i t. d., nadto trzy wycie-

czki do Podhorzec i Sassowa. Ilość uczestników w każdej wycieczce wynosiła 30—55.

Gimnazyum w Buczaczu:

Kilka mniejszych wycieczek w okolicę miasta.

Gimnazyum w Dębicy:

11 wycieczek dla zabawy: do Latoszyna, na Łysą Górę, do Gawrzyłowy, do Pustyni, Podgrodzia, Przyborowia, Straszęcina; nadto wycieczka do Jarosławia 19. września 1908; do Zassowa 26. września 1908; do Bochni i Wiśnicza 23. maja 1909; wreszcie cały zakład odbył wycieczkę dnia 19. czerwca 1909 w trzech grupach: a) do Krosna, Krościenka, Korczyny i Odrzykonia b) do Przecławia c) do lasu w Borku Brzeźnickim.

Gimnazyum w Drohobyczu:

Trzy znacznajsze wycieczki do Mizunia Nowego (10 uczestników), Urycza (38 uczestników) i Spasa (19 uczestników).

Gimnazyum w Gorlicach.

9 wycieczek w najbliższą okolicę miasta.

Gimnazyum w Jarosławiu:

Co soboty urządzano porą letnią wycieczki z orkiestrą gimnazyalną połączone z ćwiczeniami t. zw. korpusów.

Odbyto jedną dalszą wycieczkę do Przeworska dla zwiedzenia pamiątek historycznych i cukrowni.

Gimnazyum w Jaśle:

Wycieczka w Pieniny, (30 uczniów klas najwyższych) na którą Rada szkolna udzieliła subwencyi w kwocie 100 koron. Nadto 20 wycieczek do bliższych i dalszych okolic miasta: (Biecz, Podzamcze, Kołaczyce, Dębowice, Gorlice, Krosno, Żółków, Odrzykoń).

Kołomyja: gimnazyum polskie:

6 wycieczek w bliższe okolice miasta (Sopów, Góra Oskrzesiniecka, Turka, Szeparowce); nadto wycieczki dalsze jedno- lub dwudniowe: do Słobody Rungurskiej celem zwiedzenia kopalni nafty, do Worochty z wyjściem na Rebrowacz, do Tartarowa z wyjściem na Chomiak, do Kosmacza (rowerami), do Dżurowa i Nowosielicy celem zwiedzenia starej kopalni węgla; wycieczka na Rokietę (dwudniowa), wreszcie 9 wycieczek na nartach w zimie przy uczestnictwie 5—7 uczniów i nauczycieli: Gąsiorowskiego, Mojmira i Kautzkiego do Worochty, na Czarnohorę, do Kosowa, Oskrzesiniec, Olchowca nad Delatynem, Sopowa, Ispasa.

Kołomyja: gimnazyum ruskie: wycieczki w okolicę miasta.

Gimnazyum św. Jacka (zakład główny) w Krakowie:

Dwie wycieczki dla zabawy do Dubia, Woli Justowskiej; trzy wycieczki dalsze do Niepołomic, Lipowca, Tenczynka i Krzeszowic.

Gimnazyum św. Jacka (filia) w Krakowie:

Oprócz wycieczek w obrębie miasta dla zwiedzenia kościoła P. Maryi, muzeum techniczno-przemysłowego, obserwatoryum astronomicznego, ogrodu botanicznego, odbyto 7 wycieczek w najbliższą okolicę, Krakowa, (Krzemionki, Mogiła, Skały Panieńskie, Babice).

Gimnazyum akademickie we Lwowie (zakład główny).

Wycieczka do Janowa.

Gimnazyum II. we Lwowie.

8 wycieczek na polankę przy Wysokim Zamku, na Pohulankę i na Lonszanówkę dla zabawy.

Gimnazyum III. we Lwowie.

Oprócz wielu wycieczek jednodniowych w najbliższe okolice miasta przedsięwzięto: wycieczkę do Podhorzec i Oleska dla zwiedzenia zamków, do Skolego dla zwiedzenia tartaku, do Borysławia dla zwiedzenia kopalni.

Gimnazyum IV. we Lwowie (zakład główny).

9 wycieczek w najbliższą okolicą Lwowa: do Brzuchowic, Janowa, Lesienic, Winnik; nadto trzy dalsze wycieczki: do Żółkwi na uroczystość przeniesienia zwłok Hetmana Żółkiewskiego, do Borysławia i w Karpaty wschodnie.

Gimnazyum IV. we Lwowie (oddziały rownorzędne).

Dwie wycieczki do Brzuchowic i Janowa, nadto wycieczka do Podhorzec, Oleska i Sassowa i wycieczka na szczyt Howerli.

Gimnazyum V. i VI. we Lwowie:

Odbywano wycieczki w okolicę Lwowa.

Gimnazyum VII. we Lwowie: (zakład główny)

Trzy wycieczki do Janowa, nadto dalsze wycieczki do Borysławia, (zwiedzenie kopalni) do Żółkwi (uroczystość przeniesienia zwłok Hetmana Żółkiewskiego), Podhorzec (zwiedzenie zamku), Korczyna i Skolego (wejście na szczyt Paraszki), Worochty (wejście na szczyt Howerli).

Gimnazyum VII. (oddziały równorzędne).

Około 16 wycieczek naukowych i kilkanaście wycieczek, podejmowanych dla rozrywki w najbliższe okolice Lwowa.

Nadto w czasie wakacyi odbyto pięciodniową wycieczkę do Tartarowa i Mikuliczyna (wejście na Chomiak), i czterodniową do Turki i Ławocznego.

Gimnazyum VIII. we Lwowie:

Urządzono 37 wycieczek, a mianowicie: 24 mniejszych w okolice Lwowa (Żółkiew, Pohulanka, Winniki, Snopków, Gródek, Hołosko, Brzuchowice, Wulka, Persenkówka, Janów, Zimna Woda), 9 w obrębie miasta celem zwiedzenia: Instytutu zoologicznego w uniwersytecie, muzeum Dzieduszyckich, wystawy warsztatów studenckich, wystaw obrazów, wreszcie wycieczki dalsze do Borysławia: 20. i 21. września 1908, do Sambora, Sanoka, Chyrowa i Przemyśla 7—9 maja 1909, do Krakowa i Wieliczki: 10—13 czerwca 1909, nakoniec piękną wycieczkę na Litwę i do Warszawy. W wycieczce tej, zorganizowanej przez Dra Ludwika Bykowskiego przy współudziale zastępcy nauczyciela, Bolesława Pochmarskiego, wzięło udział 13 uczniów klas V—VIII. Wycieczka odbyła się w dniach 10. lipca do 2. sierpnia 1909. Zwiedzono wiele okolic i miejscowości Polesia, dalej Zaosie, Tuhanowicze, Nowogródek, Wilno, Troki, Kalwaryę, Druskieniki, Białowieżę, wreszcie Warszawę i Częstochowę. Z wycieczki przywieziono ładny zbiorek fotografii, zbiorek przyrodniczy, wreszcie notatki, zawierające sprawozdania z podróży, spostrzeżenia i wrażenia uczniów. Koszta wycieczki wynosiły 1724 koron i 22 hal.

Gimnazyum w Mielcu:

Oprócz mniejszych wycieczek w okolicę miasta urządzono wycieczkę 19 uczniów do Krakowa i Wieliczki i wycieczkę 120 uczniów do Leżajska dla zwiedzenia tamtejszego kościoła (obie wycieczki w maju 1909).

Gimnazyum w Myślenicach:

16 wycieczek w najbliższe okolice miasta.

Gimnazyum I. w Nowym Sączu:

Kilkanaście wycieczek w sąsiednie okolice górskie.

Gimnazyum II. w Nowym Sączu:

W dniach 19. i 20. maja odbyli wszyscy uczniowie, podzieleni na partye według wieku i klas, wycieczki jedno- lub dwudniowe do Muszyny-Krynicy, do Mniszka, na Radziejową i do Rytra, poczem część uczniów udała się do Głębokiego, a druga część zwiedziła Krynicę.

Nadto urządzono dla zabawy lub nauki 9 wycieczek poszczególnych klas do Chełmca, Nawojowy, Kamionki, Starego Sącza, Marcinkowic i Klęczan (zwiedzenie rafineryi nafty) i do Biegonic.

Gimnazyum w Nowym Targu:

30. kwietnia 1909. wycieczka wszystkich klas (I.—V.) do poblizkiej doliny, t. z. Siarczanki, gdzie urządzono walki w terenie.

22. maja: *A)* wycieczka uczniów II. a do Rogożnika. *B)* I. a i II. b do Siarczanki. *C)* III. a, IV. a i IV. b do Ludzimierza. *D)* uczniów III. b na t. zw. Niwę (lasek obok Nowego Targu) *E)* V. a i V. b do Zakopanego.

17. czerwca wycieczka klas IV. a i IV. b do Bukowiny.

24. czerwca: wycieczka klasy I. b na szczyt Niedźwiedzia, klas I. a, II. b, III. b, V. a do Mszany dolnej i Bryzek. klas II. a, III. a, IV b, V. b na Czerwone Wirchy.

Gimnazyum w Podgórzu:

5 wycieczek klas niższych, urządzonych dla nauki do Swoszowic, Kurdwanowa, Niepołomic, na Panieńskie Skały, 4 wycieczki uczniów klas wyższych do Wiśnicza, w Tatry, do Ojcowa, do Kalwaryi, Lanckorony, Izdebnika; wreszcie istniejąca w zakładzie „organizacya wojskowa“ urządziła trzy wycieczki, a mianowicie: na Zabłocie (musztra) do Przegorzał (ćwiczenia dywizyjne) i do Krakowa (udział w pochodzie dnia 3. maja 1909).

I. gimnazyum polskie w Przemyślu:

Oprócz wycieczek w okolice Przemyśla urządzono dalsze wycieczki: na wystawę rolniczą i przemysłową w Jarosławiu dnia 21. września 1908 (100 uczniów), do Żółkwi na uroczystość przeniesienia zwłok hetmana Żółkiewskiego (20 uczniów), dnia 22. maja do Hołubli celem zwiedzenia tartaku, wreszcie odbyła się w styczniu 1909 wycieczka kilku uczniów na nartach na Hutę w okolicy Chyrowa, a w lipcu dwutygodniowa wycieczka w Tatry. Kierownikiem wszystkich tych wycieczek był prof. Bolesław Błażek.

Gimnazyum ruskie w Przemyślu:

7 wycieczek w okolice Przemyśla i jedna wycieczka na czółnach rzeką Sanem. Nadto odbyła młodzież kilka wycieczek naukowych na górę zamkową.

II. gimnazyum polskie w Przemyślu na Zasaniu:

Oprócz wycieczek bliższych w okolicę Przemyśla odbyła się we wrześniu 1908 wycieczka do Jarosławia celem zwiedzenia wystawy rolniczo-przemysłowej (136 uczniów), a w maju 1909 zbiorowa wycieczka całego zakładu do Lipowicy (246 uczniów).

Gimnazyum I. w Rzeszowie:

W czasie od 24—28 maja wszystkie klasy odbyły jednodniowe wycieczki do miejscowości, położonych w pobliżu miasta (lasy: słociński, głogowski, kielanowski, wsie: Hermanowa, Nosówka, Boguchwała).

Nadto urządzono wycieczki dalsze: dnia 25. maja 1909 do Odrzykonia, Prządek i Krosna (47 uczniów klas I. II.), dnia 27. maja do Siedlisk (kl. VII. a), nakoniec czterodniową wycieczkę uczniów kl. IV. do Krościenka i Pienin (wejście na Okrąglicę).

Gimnazyum II. w Rzeszowie:

Oprócz wycieczek w bliższe okolice miasta urządzono wycieczki dalsze do Albigowy, Rakszawy i Warszawy. Wycieczka do Warszawy odbyła się w dniach 28. maja do 1. czerwca pod kierownictwem nauczycieli Władysława Schneiberga i Henryka Krzyżanowskiego. Droga prowadziła koleją do Sandomierza, stąd statkiem do Warszawy; powrót nastąpił koleją z zatrzymaniem się w Częstochowie. W wycieczce uczestniczyło 18 uczniów klas IV—VII.

Gimnazyum w Samborze:

Odbyto 112 wycieczek, z tych 41 naukowych, 54 podjętych dla zabawy, a 17 takich, które łączyły oba te cele. Dalsze wycieczki odbyły się: jedna do Żółkwi (79 uczniów ze wszystkich klas) celem wzięcia udziału w uroczystości przeniesienia zwłok hetmana Żółkiewskiego i zwiedzenia zabytków, cztery do Starego Sambora, Terszowa i Spasa, siedm do Lwowa celem zwiedzenia wystaw, muzeów i zabytków. trzy do Nadyb w celach naukowo-przyrodniczych, jedna do Borysławia celem zwiedzenia szybów naftowych, jedna do Dobromila i Lacka, celem zwiedzenia ruin i warzelni soli, wreszcie dwie wycieczki turystyczne do Sianek.

Gimnazyum w Sanoku:

Klasy od I—V. odbyły bądź dla nanki, bądź dla zabawy ogółem 21 wycieczek do bliższych i dalszych okolic miasta (Liszna, Zagórz, Międzybrodzie, Glinice, Stróże Wielkie, Załuż, Postołów, Biała góra, Lisko, Mrzygłód).

Gimnazyum w Sokalu:

Odbyto wycieczki: dnia 20. i 21. września 1908 do Jarosławia na wystawę rolniczo-przemysłową (20. uczniów kl. III.), 18. maja wycieczkę wszystkich klas do Poturzycy, a 22. maja wycieczkę do lasu na Walawce (60 uczniów).

Gimnazyum polskie I. w Stanisławowie:

Oprócz wycieczek do miejscowości, sąsiadujących z miastem, odbyto dwudniową wycieczkę (29. i 30. września 1908) do Żółkwi na uroczystość przeniesienia zwłok hetmana Żółkiewskiego, przyczem zwiedzono zabytki, hutę szklaną i najbliższe okolice Żółkwi; dwudniową wycieczkę (5. i 6. czerwca 1907) do Złoczowa, Sassowa i Podhorzec; jednodniową wycieczkę (10. czerwca) do Lwowa, przyczem zwiedzono kościoły, bibliotekę im. Ossolińskich, muzeum szkolne, panoramę racławicką i wystawę kościelno-liturgiczną.

Gimnazyum II. polskie w Stanisławowie:

Oprócz licznych wycieczek, zorganizowanych przez szkolny „Związek sportowy“ i wycieczek, podejmowanych celem nauki lub zabawy do najbliższych okolic miasta, urządzono wycieczkę 83 uczniów do Nadwórny.

Gimnazyum ruskie w Stanisławowie:

Odbyto około 120 wycieczek dla zabawy w okolice miasta. Wycieczki te zastąpiły naukę gimnastyki, której w zakładzie nie udzielano. Nadto były wycieczki naukowe w liczbie 15. W dniu 22. maja odbyła się zbiorowa wycieczka w dwóch partyach: z nich jedna udała się do lasu obok Zagwoździa, druga (uczniowie starsi) zwiedziła Worochtę.

Gimnazyum w Stryju (zakład główny):

Urządzono 20 bliższych i dalszych wycieczek, a mianowicie do Morszyna dwukrotnie, do Borysławia przez Bolechowce, Stebnik, Truskawiec, do Skolego, do Doliny, Wygody i Mizunia, do Sianek, Hajazd, do Bolechowa, Bubniszcz i Lubieniec, do Ławocznego i Beskidu, do Lwowa na zawody w piłce nożnej, do Strzałkowa i Łotatnik, do lasu Dobrowlańskiego (dwukrotnie), do lasu Lisowickiego, do Synowódzka przez Dział na Paraszkę i do

Skolego (dwukrotnie), do Sambora na zawody w piłce nożnej, do lasu Zapłatyńskiego, do Drohobycza, Truskawca i Borysławia, do Synowódzka, Podhorodec, skąd do Urycza i Borysławia.

W zakładzie stworzono fundusz wycieczkowy, na który składają się dary, dochody z koncertów, kiermaszów, produkcyi orkiestry gimnazyalnej i t. p. Fundusz ten wynosił w roku szkolnym 1908/09 665 kor. 83 hal. i służył na opędzenie kosztów wycieczek.

Gimnazyum w Stryju (filia):

Oprócz wycieczek w najbliższą okolicę Stryja odbyto dalsze wycieczki: do Borysławia, Skolego i Hrebenowa, Skolego i Synowódzka, na Paraszkę, do Morszyna, w Tatry (w czasie wakacyi w sierpniu), do Kochawiny i Hoszowa.

Gimnazyum I. polskie w Tarnopolu.

Oprócz wycieczek w najbliższe okolice miasta odbyto 6. czerwca 1909 wycieczkę do Podhorzec, przyczem w drodze powrotnej zwiedzono Pleśnisko.

Gimnazyum II. polskie w Tarnopolu:

Oprócz wycieczek w najbliższe okolice miasta, nie zorganizowano żadnej dalszej wycieczki.

Gimnazyum ruskie w Tarnopolu:

Odbyto 5 ważniejszych wycieczek, a mianowicie: do Trembowli, Mikuliniec, dwudniową wycieczkę do Lwowa celem zwiedzenia wystawy kościelnej, dwudniową wycieczkę do Stryja, kilkodniową wycieczkę do Worochty w pierwszych dniach lipca.

Gimnazyum I. w Tarnowie:

Odbyto trzy znaczniejsze wycieczki: rowerami w okolice Tarnowa, (140 uczniów), czterodniową do Krakowa i w Tatry (33 uczniów) dwudniową do Pienin (22 uczniów).

Gimnazyum II. w Tarnowie:

6 wycieczek botanicznych w okolicę Tarnowa; dnia 22. maja wycieczka całego zakładu w okolice miasta; 19—22 maja wycieczka 28 uczniów w Tatry.

Gimnazyum II. w Trembowli:

Wycieczki w najbliższą okolicę miasta.

Gimnazyum w Wadowicach:

Około 30 wycieczek w okolicę miasta; nadto zorganizowano następujące dalsze wycieczki: 80 uczniów kl. III. do Trzebini, celem zwiedzenia rafineryi nafty i kopalni węgla; 34 uczniów kl. V. do Wieliczki; 24 uczniów kl. VI. do Krakowa dla zwiedzenia miasta; 38 uczniów kl. III—VIII. do Krakowa; kl. VIII. do Andrychowa celem zwiedzenia tkalni.

Gimnazyum w Złoczowie:

9 wycieczek w okolice Złoczowa, z tych jedna wspólna całego zakładu; nadto odbyły się dwie wycieczki do Lwowa, pierwsza celem zwiedzenia wystawy kościelnej, druga dla wzięcia udziału w obchodzie jubileuszowym J. Słowackiego; cztery wycieczki do Podhorzec.

Gimnazyum w Żółkwi:

Dwie wycieczki na Haraj dla zabawy; cztery wycieczki naukowe w najbliższą okolicę miasta.

Szkoła realna w Krośnie:

Oprócz wycieczek naukowych w okolice miasta odbyły się wycieczki dalsze: do Krościenka w celu zwiedzenia kopalni nafty (kl. III.), do Gorlic i Maryampola w celu zwiedzenia rafineryi nafty (kl. VI.), do Odrzykonia dla zwiedzenia ruin zamku (kl. III. i IV.) do Dukli (kl. V. i IV.).

I. szkoła realna w Krakowie:

Wycieczki w okolice wszystkich klas. Uczniowie klas Va+b zwiedzali lejarnię i walcownie w Borku Fałęckim, fabryki lodu, tytoniu i olejarnię w Krakowie pod przewodnictwem prof. Filasiewicza.

II. szkoła realna w Krakowie:

Oprócz wycieczek w okolice miasta, podejmowanych dla zabawy lub nauki nie zorganizowano wycieczek dalszych.

I. szkoła realna we Lwowie:

Zorganizowano następujące dalsze wycieczki: do Jarosławia dla zwiedzenia wystawy rolniczo-przemysłowej (40 uczniów z klas od IV. do VII.), do Żółkwi z powodu uroczystości pogrzebu zwłok hetmana Żółkiewskiego (50 uczniów), na Howerlę, przyczem zwiedzono wielki tartak w Worochcie (17 uczniów z klas od IV. do VIII.), do Janowa (27 uczniów z klas III. a i III. b).

Oprócz wycieczek dalszych, było w ciągu roku szkolnego 12 wycieczek w najbliższe okolice miasta tak dla rozrywki, jak i w celach naukowych: na Pohulankę, do Brzuchowic, Lesienic, Maryówki i Winnik, tudzież do zakładów fabrycznych i przemysłowych, jak odlewarnia żelaza i warsztaty ks. Lubomirskiego, warsztaty mechaniczne inżyniera Machana, fabryka świec i mydła A. Frydrycha, fabryka „Tlen“, młyn parowy „Marya Helena“, młyn amerykański Axelrada.

II. szkoła realna we Lwowie:

30 wycieczek w bliższe i dalsze okolice Lwowa, jak na Czartowską Skałę, do Brzuchowic, do Zimnej Wody, do lasu Lisienickiego, Zubrzyckiego, Kleparowskiego, do Winnik, Sichowa, Lubienia, Janowa i t. d. W dniach 26., 27. i 28. czerwca odbyła się wycieczka z uczniami klasy V. i VI. do Tarnobrzegu, z Tarnobrzegu statkiem do Sandomierza, stamtąd do portu w Nadbrzeziu, a następnie do Przeworska celem zwiedzenia fabryki cukru. Z powrotem do Lwowa wstąpili uczestnicy wycieczki do Przemyśla, który w przeciągu 4 godzin dosyć dokładnie zwiedzili.

Szkoła realna w Stanisławowie:

Odbyto 13 wycieczek sportowych, z tych na nartach w zimie do Uhrynowa (dwukrotnie), na Wołczyniec, do Jaremcza, do Worochty (dwukrotnie), do Nadwórny (dwukrotnie), łodziami do Halicza i Jezupola, wreszcie dwie wycieczki piesze latem do Tartarowa, na Wołczyniec i do Iwanikówki. Kierownikiem i inicyatorem wszystkich niemal wycieczek był nauczyciel gimnastyki Piotr Świątkiewicz.

Szkoła realna w Śniatynie:

Oprócz 6 wycieczek naukowych w okolice miasta, zorganizowano trzydniową wycieczkę 16 uczniów (29., 30. i 31. maja 1909) do Lwowa i dnia 4. lipca wycieczkę 19 uczniów do Czerniowiec dla zwiedzenia tych miast.

Szkoła realna w Tarnowie:

Oprócz mniejszych wycieczek w okolice miasta zorganizowano: dnia 26. września 1908 wycieczkę 30 uczniów do Jarosławia na wystawę przemysłowo-rolniczą; w dniach 31. października do 4. listopada 1908 wycieczkę pięciodniową do Wiednia (25 uczniów), gdzie zwiedzono muzea cesarskie, zamek cesarski, muzeum przemysłowe, kościoły, groby cesarskie, elektrownię, Prater, Schönbrunn (ogród i menażerya) i odbyto wycieczkę na Kahlenberg i do Klosterneuburgu; w czasie Zielonych świąt 1909 odbyła się wycieczka 30 uczniów klas wyższych do Ojcowa w Królestwie Polskiem. Orga-

nizacyą tych wycieczek zajmowali się nauczyciele Maryan Godowski i Adolf Bogucki.

Szkoła realna w Tarnopolu:

Oprócz wycieczek w okolice miasta zorganizowano dnia 30. czerwca 1909 wycieczkę 88 uczniów do Zbaraża.

Szkoła realna w Żywcu:

Oprócz wycieczek naukowych w okolice miasta zorganizowano z końcem maja 1909 wycieczkę uczniów klas niższych w liczbie 85 do Adamkuli pod Skrzeczną, uczniów kl. IV. i V. na Baranią Górę, a w dniach 11 i 12 czerwca wycieczkę uczniów kl. IV. i V. do Krakowa.

W zakładach niewymienionych ruch wycieczkowy w ogóle był słaby: to też dyrekcye tych zakładów nie przedłożyły szczegółowych sprawozdań o akcyi, podjętej w tym kierunku.

Z powyższego zestawienia okazuje się, że ruch wycieczkowy w roku 1908/09 był dość żywy. Obejmował on przeważnie okolice i miejscowości, sąsiadujące z miastami, które są siedzibą szkoły; wycieczki dalsze po kraju, a nawet za granicę kraju są jeszcze objawem dość rzadkim, a ilość uczniów, biorących w nich udział, w stosunku do ogólnej ich liczby niewielka. Jest to rzeczą naturalną wobec ubóstwa przeważnej części naszej młodzieży, które jej nie pozwala opędzić z własnych funduszów kosztów dłuższych wycieczek. Wsparcia, których niekiedy udzielają dyrekcye niezamożnym uczniom z funduszu, przeznaczonego na gry i zabawy, celem umożliwienia udziału w wycieczce, są bardzo skromne. W niektórych wypadkach pospiesza z pomocą Rada szkolna krajowa, udzielając niewielkich zasiłków z funduszów, którymi rozporządza.

Oprócz wyżej wymienionych zabiegów zmierzających do pielęgnowania prawidłowego rozwoju ciała i jego sprawności, pojawiały się nadto sporadycznie usiłowania w innych kierunkach, zmierzające do tego samego celu.

W gimnazyach w Brodach i w Sokalu zorganizowano naukę szermierki, w której brało udział kilkudziesięciu uczniów.

Ginnazyum w Drohobyczu posiada łazienki do kąpieli natryskowych. Uczniowie używali kąpieli w pauzach między godzinami szkolnemi, lub w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

W gimnazyum w Nowym Targu istniało nadal urządzone przed kilku laty ambulatoryum lekarskie dla uczniów, prowadzone przez profesora zakładu, dra Edwarda Niezabitowskiego. Ambulatoryum to od lat kilku oddaje młodzieży nieocenione usługi, dostarczając im bezpłatnej, a bardzo troskliwej opieki lekarskiej. Jest zasługą dra Niezabitowskiego, że epidemia jaglicy, która w latach poprzednich szerzyła się wśród młodzieży w groźny sposób, obecnie przygasła.

W temże gimnazyum zorganizowano gimnazyalną straż pożarną uczniów, która pod kierownictwem nauczyciela gimnastyki odbywała ćwiczenia. Straż odbyła próbne ćwiczenia gaszenia ognia dnia 26. czerwca 1909.

Ćwiczenia pożarnicze wprowadzono także w gimnazyum w Złoczowie od 1. maja 1909. W ćwiczeniach brało udział 83 uc niów pod kierownictwem fachowego instruktora.

W sprawie fizycznego wychowania Rada szkolna ogłosiła następujący okólnik:

L. 65.740.

OKÓLNIK

c. k. Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi wszystkich c. k. gimnazyów i szkół realnych w sprawie fizycznego wychowania młodzieży.

Z żywą radością należy stwierdzić z rocznych sprawozdań wielu Dyrekcyi szkół średnich w kraju naszym stateczny postęp i rozwój w uprawianiu gier ruchowych, ćwiczeń fizycznych, odbywaniu wycieczek w bliższe i dalsze strony, a w latach ostatnich także otwieraniu warsztatów studeckich. Jeszcze radośniejszem jest zjawisko, że chlubnym usiłowaniom naszego nauczycielstwa idzie w pomoc poparcie szerszych kół obywatelskich, które rozumiejąc doniosłość fizycznego wychowania młodszego pokolenia, nie szczędzą zabiegów i starań a nawet osobistych ofiar materyalnych, aby temu służyć zadaniu, od którego spełnienia przyszłość i powodzenie kraju w tak znacznej mierze zależy.

Inicyatywie osobistej nieodżałowanej pamięci dr. Henryka Jordana zawdzięczamy znany i głośny w całym świecie pedagogicznym park jego imienia; w jego ślady poszli założyciele parków podobnych w Nowym Sączu, Kołomyi, Stryju, a także wiele korporacyi, jak Rady miejskie, rozwija mniej lub więcej raźną w tym kierunku działalność.

Także wycieczki mają swych wielkodusznych i szczodrych opiekunów, za których pomocą uczniowie nasi mogą poznawać nawet odleglejsze okolice i miasta, zwiedzają Tatry i Beskid, czasem toż Warszawę i Poznań.

Nie godzi się wreszcie pominąć i takich pocieszających faktów, jak niejednokrotnie objawiona gotowość obywateli wiejskich przyjęcia na czas wakacyi jednego lub więcej uczniów, aby im umożliwić spędzenie kilku tygodni wśród zdrowego wiejskiego powietrza, użycie swobodnego ruchu i sielskich rozrywek pod życzliwą opieką i pokrzepienie ich w ten sposób do dalszej pracy w murach miejskich. C. k. Rada szkolna krajowa przyjmuje wdzięcznie tę obywatelską pomoc, choć wobec rzeszy naszej młodzieży szkół średnich i parki są niedość liczne i boiska zbyt małe i fundusze za skromne, aby większej ilości uczniów dać możność uczestniczenia w wycieczkach.

Za pośrednictwem Dyrekcyi przeto i naszego obywatelskim duchem ożywionego nauczycielstwa c. k. Rada szkolna krajowa zwraca się do reprezentacyi gminnych, i powiatowych, do instytucyi społecznych i finansowych, do rodziców, do zamożniejszego a na cele publiczne tak ofiarnego obywatelstwa, jednem słowem do wszystkich ludzi dobrej woli, którym przyszłość kraju leży na sercu, aby wespół z Zarządami szkół i gronami nauczycielskiemi zechcieli jąć się pracy około fizycznego wychowania młodzieży i — każdy we dług zakresu swej możności — starali się o to, by młodzież mogła jak najwięcej używać świeżego powietrza, zaprawiać się do ćwiczeń fizycznych i do pracy ręcznej, dla której budzi się w ten sposób zrozumienie jej wartości i poszanowanie.

C. k. Rada szkolna krajowa nie wątpi, że Dyrekcye dołożą wszelkich starań, aby zainteresować doniosłą sprawą wychowania fizycznego jak naj-

szersze koła, uzyskiwać dla młodzieży boiska z wyposażeniem w potrzebne przyrządy, kąpiele i łaźnie, ślizgawki, przystęp do lasów i większych ogrodów, ewentualnie umieszczenie poszczególnych uczniów, zwłaszcza wątlejszych na wsi podczas wakacyi, wyjednywać materyalne poparcie na wycieczki i podróże, na warsztaty i potrzebne narzędzia.

Lwów, dnia 6. kwietnia 1909.

VIII.

Wychowanie.

W warunkach, które w ubiegłych latach utrudniały wychowawczą działalność szkoły,*) na ogół nie zaszła zmiana. Natomiast wzmaga się i zaznacza energiczniej akcya, zmierzająca do zapobiegania niekorzystnym wpływom zewnętrznym, oddziaływającym na młodzież przez szkodliwą lekturę, niesumienną agitacyę polityczną, a nieraz także przez domowe otoczenie, które nie zawsze spełnia należycie swój obowiązek wychowawczy. Niepokojące objawy tych wpływów, które w kilku latach poprzednich groźnie podkopywać zaczęły karność szkolną, jak gromadne zmowy uczniów, opór w wykonywaniu praktyk religijnych, wreszcie wypadki moralnego zwyrodnienia wskazały na potrzebę żywszego, niż do niedawna, zaopiekowania się życiem pozaszkolnem młodzieży. Jest bowiem rzeczą pewną, że wobec zupełnie odmiennych niż dawniej i bardziej skomplikowanych warunków, wśród których wzrasta młodzież, oddziaływanie za pośrednictwem obowiązkowej wyłącznie pracy szkolnej nie wystarcza. Pomijając już bowiem wzgląd, że przepełnienie klas niezmiernie utrudnia nauczycielowi bliższe poznanie wszystkich uczniów i rzetelne zajęcie się rozwojem umysłowym i moralnym każdego z nich z osobna, to kierunek i charakter pracy szkolnej wytwarza z konieczności w stosunku ucznia do nauczyciela pewną atmosferę przymusu, który młody umysł i młody organizm instyktownie i samorzutnie stara się zrównoważyć, szukając dla swej energii ujścia poza murami szkoły, w sposób często z zasadami wychowania niezgodny, więc w tajemnicy, nieraz ze świadomością złego czynu. Wynikające stąd niebezpieczeństwo jest tem groźniejsze, że przeważna część młodzieży szkół średnich, zwłaszcza biedniejszej, która pochodzi ze sfer mało oświeconych, umieszczona w niekorzystnych warunkach, zazwyczaj pozbawiona jest starannej i rozumnej opieki domowej, w której szkoła znaleźćby mogła wyręczenie lub pomoc w swej pracy wychowawczej. Do tego przyłącza się, jako znamienny rys psychiczny naszej młodzieży, bujność temperamentu, wrażliwość uczucia i pochopność do samodzielnego wyrażania się w słowach i czynach, słowem właściwości charakteru, które pozostawione bez kierownictwa lub bezwzględnie tłumione, łatwo się wypaczają i przybierają formy groźne dla karności szkolnej, ale rozumnie wyzyskane powinny stać się zadatkiem cennych przymiotów, zapewniających dzielność i energię w późniejszem życiu.

*) Por. spraw. z r. 1907/08. Str. 32 nast.

Te zasadnicze pobudki skłaniają pewną, dziś już dość znaczną część nauczycieli, pojmujących poważnie obywatelską powinność, związaną z ich zawodem, do podjęcia akcyi, zmierzającej do uzyskania pożądanego wpływu na pozaszkolne zajęcia młodzieży, na jej rozrywki, zabawy, jej pracę nie obowiązkową, ale wykonywaną pod wpływem osobistych skłonności i zamiłowania. Akcya ta, rozpoczęta przed kilku laty zrazu dorywczo, w roku sprawozdawczym stała się niemal powszechną i przybrała cechy systematycznej działalności, bardzo dla naszego szkolnictwa średniego znamiennej. Pewną część usiłowań w tym kierunku, obejmujących wychowanie fizyczne, przedstawiono w poprzedzającym rozdziale. Ponadto żywą działalność rozwinęły instytucye, wprowadzone dla poparcia naukowej pracy lub zamiłowań artystycznych uczniów. Zadanie to spełniają 1. czytelnie, 2. kółka naukowe, 3. Orkiestry i t. p.

Czytelnie. Czytelnie istniały w roku sprawozdawczym z bardzo nielicznymi wyjątkami we wszystkich szkołach średnich kraju i zorganizowane były w ten sposób, że zarząd spoczywał w rękach wydziału, wybieranego przez uczniów, kuratorem zaś był niekiedy dyrektor zakładu, najczęściej atoli jeden z profesorów, wyznaczany przez dyrektora.

Czytelnie rozporządzały własną biblioteką, na którą składały się czasopisma (z wyjątkiem politycznych, które są wykluczone) i dzieła treści naukowej, poetycznej i powieściowej. Na zakupno bibliotek i na prenumeratę czasopism składali członkowie czytelń skromne wkładki miesięczne w wysokości 10 do 20 halerzy. Część dzieł i niektóre pisma wydzielały grona nauczycielskie do użytku czytelń z biblotek nauczycielskich. Dość częste były dary nauczycieli lub kolegów. Funduszami czytelni zarządzał skarbnik, należący do wydziału uczniów, pod kontrolą kuratora.

Czytelnie zajmowały się urządzaniem odczytów i pogadanek, wieczorków muzykalnych, deklamatorskich, przedstawień scenicznych i t. p; organizowaniem obchodów pamiątkowych na cześć wybitnych w narodzie mężów (w roku sprawozdawczym, ze względu na jubileusz Juliusza Słowackiego, głównie obchodów na cześć tego poety) lub dla upamiętnienia rocznic ważnych chwil dziejowych.

Dyrekcye niektórych zakładów dostarczały czytelniom gier towarzyskich, szachów i warcabów, jak gimnazyum I. polskie w Stanisławowie, Jaśle i Stryju, tudzież mało dotąd u nas znanej gry: Booz-Puzzle (gimnazyum w Stryju).

Kółka. W łonie czytelń lub niezależnie od nich istniały kółka naukowe, których zadaniem było pielęgnowanie rozmaitych działów nauki. Kółka zorganizowane były w ten sam sposób, jak czytelnie, zatem z wydziałem, w którego ręku spoczywał zarząd, i z nauczycielem, jako opiekunem lub kuratorem. Na posiedzeniach odbywały się odczyty, pogadanki, dyskusye. W pracach czytelń i kółek nauczyciele, zwłaszcza młodzi, brali żywy udział, bądźto uczestnicząc w dyskusyi, bądźteż wygłaszając odczyty, przyczem posługiwano się nierzadko skioptykonem.

Najżywszym był naturalnie ruch i największa ilość uczestników w kółkach, których zadaniem była praca w zakresie literatury i historyi ojczystej. W niektórych zakładach istniało kilka kółek literackich, zorganizowanych według klas i stopnia rozwoju umysłowego uczestników. Coraz żywszego zajęcia się naukami przyrodniczemi dowodzi wzrost liczebny kółek przyrodniczych, z któremi łączyły się czasem pracownie fizykalne (szkoła realna w Jarosławiu i I. w Krakowie, gimnazyum polskie w Kołomyi i I. polskie w Sta-

nisławowie) lub zootomiczne (gimnazya VIII. we Lwowie, I. polskie w Stanisławowie, Jarosławiu, Sanoku, Samborze).

Do rzadszych zjawisk należały kółka, zajmujące się pracą pozaszkolną w zakresie filologii klasycznej i germanistyki, tudzież kółka filozoficzne W kilku zakładach dzięki zabiegom niektórych nauczycieli istniały i rozwijały się korzystnie kółka, których zadaniem było pielęgnowanie, na podstawie naukowej, i propagowanie zasad wstrzemięźliwości. Były to kółka: antialkoholików w gimnazyum I. w Stanisławowie, filaretów w II. gimnazum w Tarnowie i kółko hygieniczne w gimnazyum w Jarosławiu. Do odosobnionych objawów ruchu w zaznaczonym kierunku należą kółka: teologiczne w gimnazyum w Bochni, astronomiczne w gimnazyum VII. we Lwowie, kółko miłośników historyi sztuki w gimnazyum VIII. we Lwowie, kółko artystyczne, pielęgnujące naukę rysunku i malarstwa, w gimnazyum w Samborze i w szkole realnej w Tarnopolu, kółko esperantystów w szkole realnej w Jarosławiu, kółko miłośników zabytków Krakowa w I. szkole realnej w Krakowie.

Orkiestry.

Orkiestry, złożone przeważnie z instrumentów dętych i smyczkowych, istniały w większej części zakładów średnich i rozwijały się na ogół pomyślnie. Kierownikami i nauczycielami byli niekiedy profesorowie odnośnych zakładów, najczęściej atoli ludzie fachowi, którym dyrekcye z opłat, składanych przez uczniów, wyznaczały ze udzielanie nauki stosowne honorarya. Orkiestry brały udział w przedstawieniach, urządzanych przez uczniów, w uroczystych obchodach, w wycieczkach, marszach i t. p. Z orkiestrami łączyły się tu i ówdzie kółka miłośników muzyki, kółka mandolinistów i t. p

Pomoc koleżeńska i kasy oszczędności.

W innym kierunku doniosłe dla wychowania znaczenie mają instytucye pomocy koleżeńskiej, tudzież kasy oszczędności.

Instytucye pomocy koleżeńskiej, istniejące w wielu zakładach, mają zadanie wspierania uboższych uczniów datkami z funduszu, który tworzy się przez dobrowolne składki kolegów lub ich rodziców.

Szkolne kasy oszczędności istniały w roku sprawozdawczym w następujących zakładach:

1) W gimnazyum w Samborze: od założenia kasy do dnia 30. czerwca 1909 składało swe oszczędności w kasie 425 uczniów. Ogólna suma wkładek po dzień 30. czerwca 1909 wynosiła 1.157 koron, z czego zwrócono 189 kor. 97 hal.

2) W gimnazyum w Stryju: do kasy należało w roku 1908/09 400 uczniów. Stan kasy dnia 1. lipca 1909 po potrąceniu wypłaconych wkładek w wysokości 889 kor. 44 hal. wynosił 2.099 kor. 41 hal.

3) W gimnazyum w Sokalu: Stan kasy przy końcu roku 1908/09 wynosił 1335 kor. 51 hal.

4) W gimnazyum ruskiem w Tarnopolu: Stan wkładek przy końcu roku 1908/09 wynosił 1.700 kor. 64 hal.

Przedstawione powyżej zabiegi, zyskując coraz podatniejszy grunt u młodzieży i znacznej części nauczycielstwa, wykazały rezultaty pomyślne i sprowadziły znamienny zwrot w kierunkach pracy wychowawczej. Umożliwiając bowiem młodzieży tworzenie związków szkolnych w celu systematycznego uprawiania tak zabaw jak poważnej pracy naukowej i zapewniając jej, oczywiście z ograniczeniami, wskazanemi przez względy pedagogiczne, swobodę i samodzielność w organizowaniu się i w zarządzie, osiąga szkoła korzyść podwójną. Naprzód bowiem usuwa albo przynajmniej ogranicza możność oddziaływania na młodzież niepowołanych czynników postronnych, które wyzyskiwały jej dążność do organizowania się i samodzielnej pracy dla celów

niezgodnych z zasadami wychowania i karności; następnie zaś wdraża młode charaktery, w granicach organizacyi i związków przez władzę szkolną dozwolonych i popieranych, do pracy społecznej, budząc zarazem wcześnie poczucie odpowiedzialności za przyjęty w tej pracy obowiązek jednostki i wskazując na potrzebę i korzyści solidarnego działania. W ten sposób zakład szkolny staje się ogniskiem nietylko przymusowej pracy, ale całego życia ucznia w ciągu roku szkolnego, wzrasta przywiązanie do szkoły i ufność do nauczycieli, których ofiarność młodzież świadomie lub nieświadomie, ale zawsze trafnie ocenia, nakoniec utrwala się wpływ szkoły i możność zapobiegania zawczasu wykroczeniom.

Nie można zaprzeczyć, że pewna część młodzieży, objawiająca gorsze skłonności, odnosi się zawsze jeszcze z nieufnością do szkoły, stroni od urządzeń, powstających z jej inicyatywy i pod jej opieką, że nawet pewna część nauczycielstwa wobec nowych kierunków, nadanych wychowaniu, zachowuje się albo obojętnie albo nawet odpornie, że wreszcie niekiedy działalność, w myśl tych nowych kierunków podjęta, pod pięknymi pozorami kryje mdłą i lichą rzeczywistość. Jest to los każdej nowej myśli nawet bardzo pożytecznej i zbawiennej aż do chwili, gdy stanie się czynem powszechnie uznanym i przez doświadczenie utrwalonym. Jednak na podstawie dotychczasowych spostrzeżen stwierdzić należy, że owoce przedstawionej powyżej akcyi są już dziś wcale wydatne. Wszystkim tym nauczycielom, którzy w swej pracy w kierunku wychowawczym, prawdziwie dodatniej i w dobrym duchu podjętej, zakreślają granice, wychodzące daleko poza obręb ich bezpośrednich obowiązków służbowych, jakoteż tym czynnikom pozaszkolnym, które ich w tych zabiegach wspierają swym wpływem i czynną pomocą, należy się uznanie od władz szkolnych i wdzięczność społeczeństwa.

TABLICE STATYSTYCZNE.

Tab. I. Wynik egzaminów wstępnych do klasy I. na początku roku szkolnego 1908/1909.

Liczba porz.	Zakład: Miejscowość	Zakład: Kategorya	Liczba uczniów, którzy się zgłosili do egzaminu wstępnego	Pobierali przedtem naukę: w szkołach ludowych	Pobierali przedtem naukę: prywatnie	Z pomiędzy nich: reprobowano	Z pomiędzy nich: przyjęto	
1	Biała	pryw. gimnazyum realne	43	41	2	3	40	
2	Bochnia	gimnazyum	112	95	17	13	99	rep. 8. 3 uczniów odeszło do Myślenic.
3	Brody	„	150	95	55	36	114	rep. 21.
4	Brzeżany	„	191	153	38	42	149	rep. 21.
5	Buczacz	„	157	133	24	46	111	rep. 9.
6	Bąkowice	pryw. gimn. OO. Jezuitów	63	16	47	.	63	rep. 3, 30 pobiera naukę prywatnie.
7	Dębica	gimnazyum	66	63	3	13	53	rep. 6.
8	Drohobycz	„	250	176	74	73	177	rep. 18.
9	Gorlice	„	74	63	11	6	68	rep. 4.
10	Jarosław	„	171	150	21	39	132	rep. 7.
11	Jasło	„	107	101	6	20	87	rep. 9.
12	Jaworów	pryw. gimn. miejskie	25	24	1	4	21	
13	Kołomyja	gimn. I. polskie	234	176	58	51	183	rep. 16. w studyum pryw. 10.
14	„	„ II. (ruskie)	129	76	53	5	124	rep. 5. z klasy przyg. 51.
15	Kraków	„ I. św. Anny	136	126	10	28	108	rep. 17. 3 prywat.
16	„	„ II. św. Jacka	63	60	3	10	53	rep. 2.
	„	„ II. (filia)	57	44	13	4	53	rep. 1.
17	„	„ III.	133	116	17	2	131	rep. 3. 49 ucz. odeszło do innych zakł.
18	„	„ IV.	60	55	5	8	52	rep. 4.
19	„	„ V.	78	74	4	14	64	rep. 29, z gimn. III. przydzielono 31.
20	„	pryw. gimn. F. Jaworskiego	4	2	2	.	4	
21	Lwów	gimn. I. (akad. ruskie)	155	98	57	18	137	rep. 3, z fil. nie zgł. się 30, z fil. przyszło 14.
	„	„ I. (filia)	131	88	43	7	124	rep. 4. odeszło do gł. 14.
22	„	„ II. (niemieckie)	55	54	1	12	43	rep. 11, z klasy przyg. 31.
23	„	„ III. Fr. Józefa	111	106	5	8	103	rep. 10.
24	„	„ IV.	284	248	36	60	224	rep. 19.
	„	„ IV. (filia)						
25	„	„ V.	126	106	20	34	92	rep. 32.
26	„	„ VI.	54	50	4	13	41	rep. 9.
27	„	„ VII.	120	107	13	13	107	rep. 17, nie zgłosiło się 14.

28	Lwów	gimnazyum VIII.	41	37	4	1	40	rep. 14, z innych zakł. przybyło 9.
29	„	gimn. pryw. dr. Petelenza	23	5	18	2	21	
30	Łańcut . . .	gimnazyum miejskie	40	39	1	2	38	rep. 10.
31	Mielec	gimnazyum	73	71	2	4	69	rep. 3.
32	Myślenice . .	„	36	35	1	3	33	rep. 3+7 z obcych zakładów.
33	Nowy Sącz . .	gimn. I.	88	84	4	8	80	rep. 9, nie zgłosiło się 8.
34	„ . .	„ II.	82	77	5	2	80	rep. 19.
35	Nowy Targ .	gimnazyum	64	59	5	9	55	rep. 10.
36	Podgórze . .	„	103	95	8	9	94	rep 5.
37	Przemyśl . .	gimn. I. (polskie)	139	133	6	34	105	rep. 11.
38	„ . .	„ II. „Zasanie“	110	100	10	19	91	rep. 7.
39	„ . .	„ (ruskie)	90	62	28	15	75	rep. 12, z klasy przygot. 41.
40	Rzeszów . . .	„ I.	106	90	16	14	92	rep. 7.
41	„ . . .	„ II.	93	84	9	12	81	
42	Sambor . . .	gimnazyum	156	142	14	32	124	rep. 17.
43	Sanok	„	144	135	9	30	114	rep. 28.
44	Sokal	„	73	65	8	17	56	rep. 12.
45	Stanisławów .	gimn. I. (polskie)	91	86	5	2	89	rep. 20+25 z II. gimnazyum.
46	„ .	„ II (polskie)	235	217	18	76	159	rep. 26—25 do I. gimnazyum.
47	„ .	„ (ruskie)	100	69	31	15	85	rep. 7.
48	Stryj	„ (główne)	261	206	55	48	213	rep. 42.
	„	„ (filia)						
49	Tarnopol . .	„ I. (polskie)	156	137	19	20	136	rep. 6., w stud. pryw. 18 uczenic.
50	„ . .	„ II. (polskie)	89	66	23	10	79	rep. 6.
51	„ . .	„ (ruskie)	120	67	53	15	105	rep. 9.
52	Tarnów . . .	„ I.	113	95	18	22	91	rep. 5.
53	„ . . .	„ II.	68	54	14	2	66	rep. 6.
54	Trembowla . .	gimnazyum	131	115	16	25	106	rep. 19. (5 pryw.).
55	Wadowice . .	„	76	74	2	2	74	rep. 6.
56	Złoczów . . .	„	149	112	37	39	110	rep. 12.
57	Żółkiew . . .	„	106	87	19	4	102	rep. 6.
	Gimnazya męskie	r a z e m	6495	5394	1101	1075	5420	rep. 625+209—199.
		%	100%	82·9%	17%	16·62%	83·38%	

Liczba porz.	Zakład: Miejscowość	Zakład: Kategorya	Liczba uczniów którzy się zgłosili do egzaminu wstępnego	Pobierali przedtem naukę: w szkołach ludowych	Pobierali przedtem naukę: prywatnie	Z pomiędzy nich: reprobowano	Z pomiędzy nich: przyjęto	
1	Kraków . . .	pryw. gimn. żeńsk. im. kr. Jadwigi	30	25	5	.	30	— 3 pryw.
2	„ . . .	„ „ „ (ul. Wolska)	14	10	4	.	14	
3	„ . . .	„ „ „ H. Strażyńskiej	24	22	2	.	24	
4	Lwów	„ „ „ im. Słowackiego	44	38	6	.	44	rep. 1, 4 pryw.
5	„	„ „ „ Z. Strzałkowskiej	35	19	16	2	33	— 2 pryw.
6	„	„ „ „ Goldblatt-Kammerling	39	32	7	.	39	rep. 1.
7	„	„ „ „ SS. Bazylianek (ruskie)	28	13	15	.	28	
8	Stanisławów .	„ „ „ Towarzystwa gimn. żeńsk.	25	24	1	1	24	— 2 nie zgł. — 1 pryw.
	Gimnazya żeńskie	Razem	239	184	56	3	236	rep. 2—12.
		%	100%	77%	23%	1·2%	98·8%	
1	Jarosław . . .	szkoła realna	34	28	6	5	29	rep. 15.
2	Kraków . . .	„ „ I.	79	72	7	1	78	rep. 18.
3	„ . . .	„ „ II.	61	51	10	3	58	rep. 12.
4	Krosno . . .	„ „	21	19	2	3	18	rep. 1.
5	Lwów	„ „ I.	104	83	21	23	81	rep. 19.
6	„	„ „ II.	75	74	1	5	70	rep. 17.
7	Sniatyn . . .	„ „	28	26	2	3	25	rep. 4.
8	Stanisławów .	„ „	77	74	3	14	63	rep. 24.
9	Tarnopol . .	„ „	40	30	10	2	38	rep. 6.
10	Tarnów . . .	„ „	31	25	6	1	30	rep. 5.
11	Żywiec . . .	„ „	42	41	1	7	35	rep. 5.
	Szkoły realne	Razem	592	523	69	67	525	rep. 126.
		%	100%	88·4%	11·6%	11·32%	88·68%	

1	Kołomyja . .	pryw. liceum SS. Urszulanek	19	16	3	.	19
2	Kraków . . .	„ „ H. Kaplińskiej	23	11	12	1	22
3	Lwów	„ „ O. Filippi	8	7	1	.	8
4	„	„ „ W. Niedziałkowskiej	14	10	4	.	14
5	„	„ „ M. Zagórskiej	15	14	1	.	15
6	„	„ „ SS. Nazaretanek	15	4	11	4	11
7	„	„ „ S. Dittner (niem.)	16	14	2	.	16
8	Przemyśl . .	„ „ M. Hildówny	8	5	3	.	8
9	„	„ „ ruskiego instyt. dla dziewcząt	31	14	17	.	31
10	Stanisławów .	„ „ SS. Urszulanek	18	10	8	2	16
11	Tarnopol . .	„ „ SS. Józefitek	14	10	4	2	12
12	Tarnów . . .	„ „ SS. Urszulanek	37	27	10	4	33
	Licea żeńskie	R a z e m	218	142	76	13	205
		%	100%	66%	34%	6%	94%

Tab. II. Statystyka uczniów publicznych i klas

a) Gimnazya

Liczba porządkowa	Zakład: Miejscowość	Zakład: Kategorya	Liczba uczniów publicznych: I.	II.	III.	IV.	Razem w klasach niższych
1	Biała	pryw. gimnazyum realne	40	.	.	.	40
2	Bochnia	gimnazyum	104	96	108	99	407
3	Brody	„	135	124	109	102	470
4	Brzeżany	„	170	108	124	124	526
5	Buczacz	„	120	112	113	103	448
6	Bąkowice	gimnazyum pryw. OO. Jezuitów	36	44	78	53	211
7	Dębica	gimnazyum	59	75	47	57	238
8	Drohobycz	„	195	133	121	83	532
9	Gorlice	„	72	79	71	.	222
10	Jarosław	„	139	110	120	79	448
11	Jasło	„	96	116	103	83	398
12	Jaworów	gimnazyum prywatne	21	.	.	.	21
13	Kołomyja	gimnazyum I. (polskie)	189	143	122	95	549
14	„	„ II. (ruskie)	180	128	102	78	488
15	Kraków	„ I. św. Anny	122	87	49	93	351
16	„	„ II. św. Jacka	55	71	51	70	247
„	„	„ II. (filia)	54	45	58	40	197
17	„	„ III.	85	96	106	100	387
18	„	„ IV.	56	77	82	50	265
19	„	„ V.	124	60	89	63	336
20	„	„ F. Jaworskiego	4	.	.	.	4
21	Lwów	„ I. (akad. ruskie)	134	114	96	85	429
„	„	„ I. (filia)	114	104	107	98	423
22	„	„ II. (niemieckie)	85	78	61	59	283
23	„	„ III. Franc. Józefa	113	91	54	72	330
24	„	„ IV.	157	102	123	88	470
„	„	„ IV. (filia)	86	80	52	49	267
25	„	„ V.	124	98	91	63	376
26	„	„ VI.	50	47	51	53	201
27	„	„ VII.	110	169	137	119	535
28	„	„ VIII.	63	78	81	74	296
29	„	gimnazyum pryw. dra Petelenza	21	18	20	23	82
30	Łańcut	„ „ miejskie	48	56	.	.	104
31	Mielec	gimnazyum	72	66	74	78	290
32	Myślenice	„	43	.	.	.	43
33	Nowy Sącz	gimnazyum I.	81	117	106	97	401
34	„ „	„ II.	99	60	37	48	244
35	Nowy Targ	gimnazyum	65	62	57	52	236
36	Podgórze	„	99	80	79	80	338
37	Przemyśl	gimnazyum I. (polskie)	116	98	98	77	389
38	„	„ na Zasaniu	98	78	84	45	305
39	„	„ ruskie	128	136	122	98	484
40	Rzeszów	„ I.	99	71	92	64	326
41	„	„ II.	81	81	70	79	311
42	Sambor	gimnazyum	141	152	127	117	537
43	Sanok	„	142	140	102	87	471

na początku roku szkolnego 1908/9.

męskie.

na początku roku szkolnego w klasie						Ilość klas			Uwaga
V.	VI.	VII.	VIII.	Razem w klasach wyższych	Razem w całym zakładzie	głównych	równorzędnych	razem	
.	.	.	.	.	40	1	.	1	
60	62	57	47	226	633	8	10	18	1b, 2b, 3bc, 5bc, 5b, 6b, 7b, 8b.
77	83	56	50	266	736	8	9	17	1bc, 2bc. 3b, 4b. 5b, 6b, 7b.
87	60	57	60	264	790	8	12	20	1bc, 2bc, 3bc, 4bc, 6b, 6b. 7b, 8b.
58	84	38	48	226	674	8	7	15	1b, 2b, 3b, 4b, 5b. 6b, 8b.
58	49	48	43	198	409	8	2	10	3b, 5b.
51	36	32	40	159	397	8	4	12	1b, 2b, 4b, 5b.
80	55	56	40	231	763	8	9	17	1bc, 2bc, 3bc, 4b, 5b, 7b.
.	.	.	.	.	222	3	3	6	1b, 2b, 3b.
68	76	44	39	227	675	8	9	17	1bc, 2bc, 3bc, 4b, 5b, 6b.
81	60	50	53	244	642	8	10	18	1b, 2bc, 3bc, 4b, 5b, 6b, 7b, 8b.
.	.	.	.	.	21	1	.	1	
71	43	68	49	231	780	8	11	19	1bcd, 2bc, 3bc, 4b, 5b, 7b, 9b.
86	85	65	52	288	776	8	9	17	1bc, 2bc, 3b, 4b, 5b, 6b, 7b.
85	98	89	88	360	711	8	8	16	1bc, 2b, 4b, 5b, 6b, 7b, 8b.
45	46	82	60	233	480	8	4	12	2b, 4b, 7b, 8b.
.	.	.	.	.	197	.	4	4	1b, 2c, 3b, 4c,
115	88	107	105	415	802	8	9	17	1b, 2b, 3b, 4b, 5bc, 6b, 7b, 8b.
50	48	35	41	174	439	8	2	10	2b, 3b
42	38	.	.	80	416	6	5	11	1bc, 2b, 3b, 4b.
.	.	.	.	.	4	1	.	1	
98	97	102	81	378	807	8	9	17	1bc, 2b, 3b, 4b, 5b, 6b, 7b, 8b.
57	.	.	.	57	480	.	9	9	1dc, 2cd, 3cd, 4cd, 5c.
57	52	46	44	199	482	8	4	12	1b, 2b, 3b, 4b.
50	45	83	72	250	580	8	5	13	1b, 2b, 4b, 7b, 8b,
82	63	35	32	212	682	8	8	16	1dc, 2d, 3cd, 4c, 5c, 6c.
55	44	41	52	192	459	.	10	10	1bc. 2bc, 3b, 4b, 5b, 6b, 7b, 8b.
76	45	37	54	212	588	8	7	15	1bc, 2b, 3b, 4b, 5b, 8b.
45	29	44	28	146	347	8	.	8	
113	90	91	.	294	829	7	12	19	1bc, 2bcd, 3bc, 4bc, 5bc, 6b, 7b.
61	57	42	46	206	502	8	5	13	2b, 3b, 4b, 5b, 6b.
25	22	.	.	47	129	6	.	6	
.	.	.	.	.	104	2	.	2	
.	.	.	.	.	290	4	4	8	1b, 2b, 3b, 4b.
.	.	.	.	.	43	1	.	1	
62	63	41	37	203	604	8	9	17	1b, 2bc, 3bc, 4bc, 5b, 6b.
37	31	36	48	152	396	8	3	11	1bc, 2b.
49	.	.	.	49	285	5	5	10	1b, 2b, 3b, 4b, 5b.
68	46	57	54	225	563	8	7	15	1b, 2b, 3b, 4b, 5b, 7b, 8b.
94	108	85	70	357	746	8	8	16	1b, 2b, 3b, 4b, 5b. 6b, 7b, 8b.
37	.	.	.	37	342	5	3	8	1b. 2b. 3b.
99	83	65	78	325	809	8	10	18	1bc, 2bc, 3b, 4b, 5b, 6b, 7b, 8b.
66	40	59	31	196	522	8	7	15	1bc, 2b, 3b, 4b, 5b, 7b.
63	68	30	37	198	509	8	6	14	1b, 2b, 3b, 4b, 5b, 6b.
89	77	65	58	289	826	8	12	20	1bc, 2bc, 3bc, 4bc, 5b, 6b, 7b, 8b.
104	99	82	78	363	834	8	12	20	1bc, 2bc. 3bc, 4b, 5bc, 6b, 7b, 8b.

Liczba porządkowa	Zakład		Liczba uczniów (uczenic) publi-				
	Miejscowość	Kategorya	I.	II.	III.	IV.	Razem w klasach niższych
44	Sokal	gimnazyum	68	67	69	.	204
45	Stanisławów	gimnazyum I.	134	140	146	99	519
46	„	„ II.	160	83	81	65	389
47	„	„ (ruskie)	92	80	83	58	313
48	Stryj	„ (główne)	203	149	120	100	572
	„	„ (filia)	52	53	48	44	197
49	Tarnopol	„ I. (polskie)	124	106	92	100	422
50	„	„ II. (polskie)	85	71	83	83	322
51	„	„ (ruskie)	114	109	106	104	433
52	Tarnów	„ I.	96	111	109	87	403
53	„	„ II.	72	51	44	35	202
54	Trembowla	gimnazyum	120	82	60	.	262
55	Wadowice	„	80	88	90	62	320
56	Złoczów	„	122	89	88	64	363
57	Żółkiew	„	108	.	.	.	108
		Gimnazya męskie . . .	6155	5159	4793	3978	19985
		b) Gimnazya					
1	Kraków	Prywatne gimnazyum im. król. Jadwigi	27	37	45	*) 29	138
2	„	Prywatne gimnazyum ul. Wolska l. 13	14	15	*) 43	*) 29	101
3	„	Prywatne gimnazyum Heleny Strażyńskiej	24	21	22	15	82
4	Lwów	Prywatne gimnazyum im. Słowackiego	41	48	45	34	168
5	„	Prywatne gimnazyum Zofii Strzałkowskiej	31	32	36	27	126
6	„	Prywatne gimnazyum Szp. Goldblatt-Kammerling	40	38	52	40	170
7	„	Prywatne gimnazyum z ruskim językiem wykładowym . .	28	22	28	.	78
8	Stanisławów	Prywatne gimnazyum	21	21	24	19	85
		Gimnazya żeńskie . . .	226	234	295	193	948

cznych na początku roku szkolnego w kl.						Ilość klas			Uwaga
V.	VI.	VII.	VIII.	Razem w klasach wyższych	Razem w całym zakładzie	głównych	równorzędnych	razem	
.	.	.	.		204	3	3	6	1b, 2b, 3b.
120	76	41	39	276	795	8	10	18	1bc, 2bc. 3bc, 4b, 5bc. 6b.
34	64	47	50	195	584	8	8	16	1bcd, 2b, 3b, 4b, 6b, 8b.
.	.	.	.	.	313	4	6	10	1bc, 2b. 3bc. 4b.
89	68	43	37	237	809	8	10	18	1bcd. 2bc, 3bc. 4b, 5b, 6b.
43	41	43	36	163	360	.	8	8	1c. 2d, 3d, 4c, 5c, 6c. 7b, 8b.
74	66	33	42	215	637	8	7	15	1b. 2b. 3b. 4bc. 5b. 6b.
62	48	41	29	180	502	8	6	14	1b, 2b, 3b, 4bc, 5b.
78	68	44	42	232	665	8	8	16	1bc. 2bc, 3b. 4b. 5b. 6b.
81	74	58	40	253	656	8	8	16	1b, 2b, 3bc, 4b, 5b. 6b, 7b.
53	32	32	41	158	360	8	2	10	1b, 5b.
.	.	.	.	.	262	3	4	7	1bc. 2b. 3b.
54	56	46	33	189	509	8	8	16	1b, 2bc, 3bc, 4b, 5b, 6b.
56	53	52	45	206	569	8	7	15	1b. 2b, 3b, 4b, 5b, 6b, 7b.
.	.	.	.	.	108	1	2	3	1bc.
3345	2814	2405	2149	10713	30698	381	379	760	

ż e ń s k i e.

31	23	22	21	97	235	8	.	8	*) Kursy przygotowawcze
51	58	21	26	156	257	8	.	8	*) Kursy przygotowawcze
18	17	15	15	65	147	8	.	8	
41	31	36	.	108	276	7	.	7	
27	31	34	32	124	250	8	.	8	
.	.	.	.	.	170	4	.	4	
.	.	.	.	.	78	3	.	3	
16	.	.	.	16	101	5	.	5	
184	160	128	94	566	1514	51	.	51	

c) Szkoły

Liczba porządkowa	Zakład		Liczba uczniów (uczenic) publ.				
	miejscowość	Kategorya	I.	II.	III.	IV.	Razem w klasach niższych
1	Jarosław	szkoła realna	44	33	27	40	144
2	Kraków	„ „ I.	96	91	71	76	334
3	„	„ „ II.	70	43	51	46	210
4	Krosno	„ „	19	27	26	40	112
5	Lwów	„ „ I.	100	82	85	80	347
6	„	„ „ II.	87	107	80	111	385
7	Śniatyn	„ „	29	22	27	31	109
8	Stanisławów	„ „	87	92	75	88	342
9	Tarnopol	„ „	44	26	30	32	132
10	Tarnów	„ „	35	30	32	27	124
11	Żywiec	„ „	40	30	23	29	122
		Szkoły realne	651	583	527	600	2361

d) Licea

1	Kołomyja	pryw. liceum SS. Urszulanek .	19	18	22	19	78
2	Kraków	pryw. liceum H. Kaplińskiej .	21	13	13	25	72
3	Lwów	pryw. liceum Olgi Filippi . .	8	10	14	20	52
4	„	pryw. liceum im. Wiktoryi Niedziałkowskiej	14	24	24	25	87
5	„	pryw. liceum Maryi Zagórskiej	7	11	19	18	55
6	„	pryw. liceum SS. Nazaretanek	12	10	13	13	48
7	„	liceum niemieckie F. Dittner*)	.	.	.	.	.
8	Przemyśl	pryw. liceum M. Hildówny . .	8	13	19	22	62
9	„	pryw. liceum ruskiego instytutu dla dziewcząt	38	40	45	37	160
10	Stanisławów	pryw. liceum SS. Urszulanek .	16	.	.	.	16
11	Tarnów	pryw. liceum SS. Urszulanek .	34	21	33	30	118
12	Tarnopol	pryw. liceum SS. Józefitek . .	14	9	15	13	51
		Razem w liceach	193	171	219	221	804

r e a l n e.

na początku roku szkolnego w kl.					Ilość klas			Uwaga
V.	VI.	VII.	Razem w klasach wyższych	Razem w całym zakładzie	głównych	równorzędnych	razem	
26	30	20	76	220	7	.	7	
54	88	67	209	543	7	7	14	1b, 2b, 3b, 4b, 5b, 6b, 7b.
41	44	39	124	334	7	5	12	1b, 3b, 4b, 5b, 6b.
31	15	15	61	173	7	.	7	
76	71	82	229	576	7	7	14	1b, 2b, 3b, 4b, 5b, 6b, 7b.
88	88	62	238	623	7	10	17	1bc, 2bc, 3b, 4bc, 5b, 6b, 7b.
28	20	.	48	157	6	.	6	
78	62	51	191	533	7	7	14	1d, 2b, 3b, 4b, 5b, 6b, 7b.
33	31	29	93	225	7	.	7	
22	39	45	106	230	7	2	9	6b, 7b.
28	.	.	28	150	5	.	5	
505	488	410	1403	3764	74	38	112	

ż e ń s k i e.

28	27	.	55	133	6	.	6	
23	28	.	51	123	6	.	6	
23	15	.	38	90	6	.	6	
20	31	.	51	138	6	.	6	
12	15	.	27	82	6	.	6	
9	12	.	21	69	6	.	6	
.	4	.	4	4	1	.	1	*) tylko klasa VI. miała prawa szkół publicznych
18	15	.	33	95	6	.	6	
31	36	.	67	227	6	.	6	
.	.	.	.	16	1	.	1	
21	19	.	40	158	6	.	6	
9	.	.	9	60	5	.	5	
191	202	.	393	1195	61	.	61	

Tab. III. Zestawienie frekwencyi na początku i na końcu roku szkolnego 1908/9.

Liczba porządkowa	Zakład: Miejscowość	Zakład: Kategorya	Ilość uczniów (uczenie) na początku roku szkolnego 1908/9: publ.	na początku: pryw.	na początku: nadzw.	na końcu roku szkolnego 1908/9: publ.	na końcu: pryw.	na końcu: nadzw.	Ubytek: uczniowie publiczni	Ubytek: prywatyści	Przyrost: uczniowie publiczni	Przyrost: prywatyści
	A) Gimnazya męskie.											
1	Biała	pryw. gimnazyum realne	40	.	.	38	.	.	2	.	.	.
2	Bochnia	gimnazyum	633	13	.	596	18	.	37	.	.	5
3	Brody	„	736	21	.	686	24	.	50	.	.	3
4	Brzeżany	„	790	52	1	736	51	.	54	1	.	.
5	Buczacz	„	674	38	.	598	40	1	76	.	.	2
6	Bąkowice	pryw. gimn. OO. Jezuitów	409	67	.	385	72	.	24	.	.	5
7	Dębica	gimnazyum	397	16	.	378	23	.	19	.	.	7
8	Drohobycz	„	763	50	.	708	53	.	55	.	.	3
9	Gorlice	„	223	10	.	213	10	.	9	.	.	.
10	Jarosław	„	675	19	.	609	22	.	66	.	.	3
11	Jasło	„	642	12	.	581	14	.	61	.	.	2
12	Jaworów	pryw. gimnazyum	21	5	.	18	5	.	3	.	.	.
13	Kołomyja	gimnazyum (polskie)	780	25	.	712	21	.	68	4	.	.
14	„	„ (ruskie)	776	19	.	682	18	.	94	1	.	.
15	Kraków	„ I. (św. Anny)	711	23	3	664	39	2	47	.	.	16
16	„	„ II. (św. Jacka)	677	10	.	626	10	.	51	.	.	.
	„	„ filia	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
17	„	„ III.	802	47	.	780	46	.	22	1	.	.
18	„	„ IV.	439	.	.	388	5	.	51	.	.	5
19	„	„ V.	416	.	.	322	1	.	94	.	.	1
20	„	pryw. gimn. prof. Jaworskiego	4	.	.	4	.	.	.	.	.	.
	Lwów	gimnazyum I. (akademickie)	807	12	.	708	13	.	99	.	.	1
21	„	„ I. (filia)	480	6	.	449	9	.	31	.	.	3
22	„	„ II.	482	10	.	440	8	.	42	2	.	.
23	„	„ III.	580	25	.	524	20	.	56	5	.	.

24	Lwów	gimnazyum IV.	682	12	.	616	12	.	66	.	.	.
	„	„ IV. (filia)	459	12	.	448	20	.	11	.	.	8
25	„	„ V.	588	22	.	565	27	.	23	.	.	5
26	„	„ VI.	347	4	.	318	8	.	29	.	.	4
27	„	„ VII.	829	11	.	722	12	.	107	.	.	1
28	„	„ VIII.	502	18	.	487	16	1	15	2	.	.
29	„	pryw. gimn. im. Adama Mickiewicza	129	15	.	122	15	.	7	.	.	.
30	Łańcut	prywatne gimnazyum miejskie	104	1	.	97	.	.	7	1	.	.
31	Mielec	gimnazyum	290	4	.	265	6	.	25	.	.	2
32	Myślenice	„	43	.	.	37	3	.	6	.	.	3
33	Nowy Sącz	„ I.	604	16	.	564	16	.	40	.	.	.
34	„ „	„ II.	396	.	.	369	.	.	27	.	.	.
35	Nowy Targ	„	285	1	.	264	2	.	21	.	.	1
36	Podgórze	„	563	.	.	505	.	.	58	.	.	.
37	Przemyśl	„ I.	746	15	.	686	13	.	60	2	.	.
38	„	„ II. (na Zasaniu)	342	12	.	320	14	.	22	.	.	2
39	„	„ (ruskie)	809	21	.	771	20	.	38	.	.	9
40	Rzeszów	„ I.	522	5	.	486	4	.	36	1	.	.
41	„	„ II.	509	15	.	482	19	.	27	.	.	4
42	Sambor	„	826	44	.	771	46	.	55	.	.	2
43	Sanok	„	834	40	.	768	72	.	66	.	.	32
44	Sokal	„	204	2	.	187	.	.	17	2	.	.
45	Stanisławów	„ I.	795	41	.	723	46	.	72	.	.	5
46	„	„ II.	584	26	.	529	32	.	55	.	.	6
47	„	„ (ruskie)	313	6	.	281	5	.	32	1	.	.
48	Stryj	„	809	34	.	744	34	.	65	.	.	.
	„	„ (filia)	360	18	.	357	15	1	3	3	.	.
49	Tarnopol	„ I.	637	56	.	587	56	.	50	.	.	.
50	„	„ II.	502	39	.	472	48	.	30	.	.	9
51	„	„ (ruskie)	665	5	.	602	4	.	63	1	.	.
52	Tarnów	„ I.	656	9	.	597	19	4	59	.	.	10
53	„	„ II.	360	24	1	322	25	.	38	.	.	1
54	Trembowla	„	262	3	.	231	3	.	31	.	.	.
55	Wadowice	„	509	.	.	456	12	.	53	.	.	12
56	Złoczów	„	569	32	.	515	30	.	54	2	.	.
57	Żółkiew	„	108	.	.	96	.	.	12	.	.	.
		Gimnazya męskie	30698	1043	5	28207	1178	9	2491	29	.	172

Liczba porządkowa	Zakład: Miejscowość	Zakład: Kategorya	Ilość uczniów (uczenic): na początku roku szkolnego 1908/9: publ.	na początku: pryw.	na początku: nadzw.	na końcu roku szkolnego 1908/9: publ.	na końcu: pryw.	na końcu: nadzw.	Ubytek: uczniowie publiczni	Ubytek: prywatyści	Przyrost: uczniowie publiczni	Przyrost: prywatyści
	B) Żeńskie gimnazya prywatne.											
1	Kraków	gimnazyum I., ul. Wolska	257	.	.	248	.	.	9	.	.	.
2	„	„ im. król. Jadwigi	235	7	27	206	7	10	29	.	.	.
3	„	„ Heleny Strażyńskiej	147	.	.	144	.	.	3	.	.	.
4	Lwów	„ im. J. Słowackiego	276	12	9	262	12	.	14	.	.	.
5	„	„ Zofii Strzałkowskiej	250	6	.	264	5	.	.	1	14	.
6	„	„ J. Goldblatt-Kammerling	170	13	.	169	13	.	1	.	.	.
7	„	„ SS. Bazylianek	78	16	.	76	15	.	2	1	.	.
8	Stanisławów	pryw. gimn. Tow.	101	.	.	96	4	.	5	.	.	4
		Żeńskie gimnazya	1514	54	36	1465	56	12	63	2	14	4
	C) Szkoły realne.											
1	Jarosław	szkoła realna	220	1	.	195	1	.	25	.	.	.
2	Kraków	„ „ I.	543	6	.	451	33	.	92	.	.	27
3	„	„ „ II.	334	9	.	308	7	.	26	.	.	.
4	Krosno	„ „	173	1	1	163	1	.	10	.	.	.
5	Lwów	„ „ I.	576	7	.	511	8	.	65	2	.	1
6	„	„ „ II.	623	7	.	626	11	.	.	.	3	4
7	Śniatyn	„ „	157	2	.	151	2	.	6	.	.	.
8	Stanisławów	„ „	533	1	.	483	1	.	50	.	.	.
9	Tarnopol	„ „	225	6	.	211	4	.	14	2	.	.
10	Tarnów	„ „	230	6	5	209	5	1	21	.	.	.
11	Żywiec	„ „	151	.	.	134	.	.	16	.	.	.
		Szkoły realne	3764	46	6	3442	73	1	325	5	3	32

D) Żeńskie licea prywatne.

1	Kołomyja	liceum	SS. Urszulanek	133	30	.	121	28	.	12	2	.	.
2	Kraków	„	H. Kaplińskiej	123	10	.	114	7	.	9	3	.	.
3	Lwów	„	Olgi Filippi	90	4	.	97	6	.	.	.	7	2
4	„	„	W. Niedziałkowskiej . . .	138	13	.	146	15	.	.	.	8	2
5	„	„	M. Zagórskiej	82	.	.	97	.	.	.	.	15	.
6	„	„	SS. Nazaretanek	69	5	.	71	5	.	.	.	2	.
7	„	„	F. Dittner*)	4	.	.	3	.	.	1	.	.	.
8	Przemyśl	„	M. Hildówny	95	.	.	97	.	.	.	.	2	.
9	„	„	ruskiego instytutu	227	.	.	224	.	.	3	.	.	.
10	Stanisławów	„	SS. Urszulanek	16	.	.	11	.	.	5	.	.	.
11	Tarnopol	„	SS. św. Józefa	60	.	.	59	.	.	1	.	.	.
12	Tarnów	„	SS. Urszulanek	158	.	.	161	.	.	.	.	3	.
			Licea żeńskie	1195	62	.	1201	61	.	31	5	37	4

*) Tylko kl. VI. miała prawa szkół publicznych.

Tab. IV. Wynik klasyfikacyi z końcem roku szkolnego 1908/9.

Liczba porządkowa	Zakład: Miejscowość	Zakład: Kategorya	Z pomiędzy uczniów publicznych i prywatnych uznano za: celnie uzdolnionych publ.	celnie uzdolnionych pryw.	uzdolnionych publ.	uzdolnionych pryw.	na ogół uzdolnionych publ.	na ogół uzdolnionych pryw.	nieuzdolnionych publ.	nieuzdolnionych pryw.	nie klasyfikowano publ.	nie klasyfikowano pryw.	Razem publ.	Razem pryw.
	A) Gimnazya męskie.													
1	Biała . . .	gimnazyum realne	8	.	24	.	4	.	2	.	.	.	38	.
2	Bochnia . .	gimnazyum	66	3	449	7	37	.	41	2	3	6	596	18
3	Brody . . .	„	77	6	539	15	16	.	50	3	4	.	686	24
4	Brzeżany .	„	60	.	550	30	51	10	75	11	.	.	736	51
5	Buczacz . .	„	39	2	388	21	35	4	135	13	1	.	598	40
6	Bąkowice .	gimnazyum OO. Jezuitów	87	12	259	47	22	9	17	3	.	1	385	72
7	Dębica . .	gimnazyum	47	3	295	16	11	2	24	1	1	1	378	23
8	Drohobycz .	„	48	20	454	25	26	5	180	3	.	.	708	53
9	Gorlice . .	„	31	5	149	5	24	.	9	.	.	.	213	10
10	Jarosław .	„	49	10	494	12	15	.	50	.	1	.	609	22
11	Jasło . . .	„	53	2	455	10	17	1	56	.	.	1	581	14
12	Jaworów .	„	2	3	11	1	2	.	3	1	.	.	18	5
13	Kołomyja .	gimnazyum (polskie)	59	2	489	11	71	4	92	4	1	.	712	21
14	„ .	„ (ruskie)	71	1	522	14	40	1	47	2	2	.	682	18
15	Kraków . .	„ I. (św. Anny)	132	18	427	16	33	.	71	5	1	.	664	39
16	„ . .	„ II. (św. Jacka)	101	2	468	3	24	3	31	2	2	.	626	10
	„ . .	„ II. (filia)												
17	„ . .	„ III.	180	15	547	25	23	3	30	2	.	2	780	47
18	„ . .	„ IV.	47	.	274	4	21	.	46	1	.	.	388	5
19	„ . .	„ V.	23	.	215	.	34	.	49	1	1	.	322	1
20	„ . .	„ prof. Jaworskiego	2	.	1	.	1	.	.	.	.	.	4	.
21	Lwów . . .	„ I. (ruskie)	100	4	544	7	19	1	45	1	.	.	708	13
	„ . . .	„ I. (filia)	44	.	314	3	53	2	37	4	1	.	449	9
22	„ . . .	„ II.	30	3	337	3	26	.	47	1	.	1	440	8
23	„ . . .	„ III.	67	2	368	15	18	2	70	1	1	.	524	20

24	Lwów . . .	gimnazyum IV.	59	.	415	7	49	2	93	3	.	.	616	12
	„ . . .	„ IV. (filia)	45	2	344	16	27	1	32	1	.	.	448	20
25	„ . . .	„ V.	29	3	414	13	50	2	71	6	1	3	565	27
26	„ . . .	„ VI.	39	.	203	5	24	.	52	2	.	1	318	6
27	„ . . .	„ VII.	57	.	499	10	53	1	111	.	2	1	722	12
28	„ . . .	„ VIII.	47	2	346	10	11	2	83	1	.	1	487	16
29	„ . . .	„ im. A. Mickiewicza	49	8	65	7	5	.	3	.	.	.	122	15
30	Łańcut . .	„ miejskie	7	.	68	.	6	.	16	.	.	.	97	.
31	Mielec . .	gimnazyum	60	1	164	4	20	1	21	.	.	.	265	6
32	Myślenice .	„	6	2	23	1	5	.	3	.	.	.	37	3
33	Nowy Sącz	gimnazyum I.	68	4	416	12	32	.	48	.	.	.	564	16
34	„ „	„ II.	29	.	295	.	20	.	24	.	1	.	369	.
35	Nowy Targ	gimnazyum	38	.	190	2	10	.	25	.	1	.	264	2
36	Podgórze .	„	68	.	371	.	22	.	43	.	1	.	505	.
37	Przemyśl .	gimnazyum I. polskie	75	.	482	6	41	1	88	6	.	.	686	13
38	„ .	gimn. II. polskie (na Zasaniu)	27	2	205	14	43	3	45	2	.	7	320	28
39	„ .	gimnazyum (ruskie)	66	1	615	8	42	.	47	3	1	8	771	20
40	Rzeszów . .	„ I.	37	.	382	3	35	.	31	1	1	.	486	4
41	„ . .	„ II.	43	4	391	13	14	.	34	2	.	.	482	19
42	Sambor . .	gimnazyum	87	10	573	28	40	.	70	8	1	.	771	46
43	Sanok . . .	„	82	17	553	28	33	2	100	17	.	8	768	72
44	Sokal . . .	„	17	.	117	.	34	.	19	.	.	.	187	.
45	Stanisławów	gimnazyum I. polskie	80	7	475	21	85	11	83	7	.	.	723	46
46	„	„ II. polskie	29	.	346	17	64	8	90	6	.	7	529	38
47	„	„ (ruskie)	23	.	163	1	43	1	52	3	.	.	281	5
48	Stryj . . .	gimnazyum	68	8	513	20	73	2	89	4	1	.	744	34
	„	„ (filia)	33	2	265	10	22	2	36	1	1	1	357	16
49	Tarnopol .	gimnazyum I. polskie	75	6	398	31	56	12	57	7	1	.	587	56
50	„	„ II. polskie	50	1	324	32	45	7	53	8	.	.	472	48
51	„	„ (ruskie)	81	.	455	4	28	.	38	.	.	2	602	6
52	Tarnów . .	„ I.	85	6	393	10	53	2	64	.	2	.	597	18
53	„ . .	„ II.	52	.	231	7	16	15	23	.	.	3	322	25
54	Trembowla	gimnazyum	17	1	132	1	36	1	45	.	1	.	234	3
55	Wadowice .	„	92	1	297	7	19	2	48	2	.	.	456	12
56	Złoczów . .	„	35	1	380	26	17	6	83	12	.	.	515	45
57	Żółkiew . .	„	12	.	69	.	9	.	6	.	.	.	96	.
		Razem	3190	202	20145	664	1805	131	3033	163	34	54	28207	1214
			11·34%		71·42%		6·39%		10·73%		0·12%		100%	

Liczba porządkowa	Zakład: Miejscowość	Zakład: Kategorya	Z pomiędzy uczniów (uczenic) publicznych i prywatnych uznano za: chlubnie uzdolnionych publ.	chlubnie uzdolnionych pryw.	uzdolnionych publ.	uzdolnionych pryw.	na ogół uzdolnionych publ.	na ogół uzdolnionych pryw.	nieuzdolnionych publ.	nieuzdolnionych pryw.	nie klasyfikowano publ.	nie klasyfikowano pryw.	Razem publ.	Razem pryw.
		B) Gimnazya żeńskie.												
1	Kraków . .	pryw. gimn. im. król. Jadwigi	85	4	105	3	2	.	3	.	11	.	206	7
2	„ . .	„ „ (ul. Wolska) . .	84	.	140	.	1	.	7	.	16	.	248	.
3	„ . .	„ „ H. Strażyńskiej .	71	.	73	.	.	.	.	.	.	.	144	.
4	Lwów . . .	„ „ im. J. Słowackiego	64	2	167	6	14	2	17	2	.	.	262	12
5	„ . . .	„ „ Z. Strzałkowskiej	71	.	183	4	5	.	1	1	4	.	264	5
6	„ . . .	„ „ J. Goldblatt-Kammerling . . .	40	4	89	6	26	2	11	1	3	.	169	13
7	„ . . .	„ „ rusk. SS. Bazylianek	24	4	43	10	8	1	1	.	.	.	76	15
8	Stanisławów	„ „ Tow.	33	.	55	1	6	.	2	.	.	.	96	1
		Razem	472 32·21%	14	855 58·37%	30	62 4·46%	5	42 2·87%	4	34 2·29%	.	1465 100%	53
		C) Szkoły realne.												
1	Jarosław .	szkoła realna	4	.	156	.	.	.	35	1	.	.	195	1
2	Kraków . .	„ „ I.	39	6	361	9	.	.	48	3	3	15	451	33
3	„	„ „ II.	32	.	244	4	.	.	32	3	.	.	308	7
4	Krosno . .	„ „	13	1	130	.	.	.	20	.	.	.	163	1
5	Lwów . . .	„ „ I.	46	1	400	6	.	.	65	.	.	1	511	8
6	„ . . .	„ „ II.	32	9	520	.	.	.	72	.	2	2	626	11
7	Śniatyn . .	„ „	21	.	122	2	.	.	8	.	.	.	151	2
8	Stanisławów	„ „	18	.	397	.	.	.	68	.	.	.	483	.
9	Tarnopol .	„ „	8	1	172	2	.	.	31	1	.	.	211	4
10	Tarnów . .	„ „	11	.	177	3	.	.	21	2	.	.	209	5
11	Żywiec . .	„ „	9	.	92	.	.	.	32	.	1	.	134	.
		Razem	233 6·79%	18	2771 80·50%	26	.	.	432 12·55%	10	6 0·17%	18	3442 100%	72

	D) Żeńskie licea prywatne.															
1	Kołomyja .	liceum	SS. Urszulanek . . .	39	9	61	18	13	1	3	.	5	.	121	28
2	Kraków . .	„	H. Kaplińskiej	42	2	60	3	2	2	1	.	.	.	114	7
3	Lwów . . .	„	O. Filippi	26	1	58	4	6	.	7	1	.	.	97	6
4	„ . . .	„	W. Niedziałkowskiej .	66	12	74	3	6	.	.	.	.	.	146	15
5	„ . . .	„	M. Zagórskiej	34	.	63	.	.	.	.	.	.	.	97	.
6	„ . . .	„	SS. Nazaretanek . . .	34	.	33	.	.	.	2	.	2	.	71	.
7	„ . . .	„	F. Dittner [1]	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	3	.
8	Przemyśl .	„	M. Hildówny	35	.	50	.	6	.	6	.	.	.	97	.
9	„ . .	„	rusk. Inst. dla dziewcząt	81	.	128	.	9	.	5	.	1	.	224	.
10	Stanisławów	„	SS. Urszulanek [2] . . .	5	.	6	.	.	.	.	.	.	.	11	.
11	Tarnopol .	„	SS. św. Józefa	34	.	24	.	.	.	1	1	.	.	59	.
12	Tarnów . .	„	SS. Urszulanek . . .	45	.	100	.	9	.	6	.	.	.	161	.
			Razem	444 36·96%	24	666 95·45%	28	51 4·2%	3	31 2·5%	1	9 0·7%	.	1201	56

[1]) Tylko kl. VI. miała prawa szkół publicznych.
[2]) „ „ I. „ „ „ „

Tab. V. Statystyka uczniów publicznych przy końcu roku szkolnego 1908/9.

a) Według religii.

Liczba porządkowa	Zakład		Katolicy			Grecko-oryentalnego	Ewangielicy		Staro-zakonni	Inni	Razem
	Miejscowość	Kategorya	obrządku łacińskiego	obrządku greckiego	obrządku ormiańskiego		wyznania augsburgskiego	wyznania helweckiego			
	A) Gimnazya męskie.										
1	Biała	gimnazyum realne	36	.	.	.	.	.	2	.	38
2	Bochnia	gimnazyum	565	3	.	.	1	.	27	.	596
3	Brody	„	249	168	.	.	1	.	268	.	686
4	Brzeżany	„	263	271	1	.	.	.	195	men. 6	736
5	Buczacz	„	235	164	.	.	.	.	199	.	598
6	Bąkowice	gimnazyum OO. Jezuitów	363	16	4	.	.	2	.	.	385
7	Dębica	gimnazyum	348	9	.	.	.	.	21	.	378
8	Drohobycz	„	243	147	.	.	2	.	316	.	708
9	Gorlice	„	177	24	.	.	.	.	12	.	213
10	Jarosław	„	434	91	1	.	.	.	83	.	609
11	Jasło	„	516	27	.	.	.	.	38	.	581
12	Jaworów	gimnazyum miejskie	10	4	.	.	1	.	3	.	18
13	Kołomyja	gimnazyum (polskie)	336	53	2	.	4	1	316	.	712
14	„	„ (ruskie)	.	678	.	3	1	.	.	.	682
15	Kraków	„ I. (św. Anny)	504	6	.	.	2	.	152	.	664
16	„	„ II. (św. Jacka)	468	7	.	.	2	.	149	.	626
	„	„ II. (filia)									
17	„	„ III.	695	15	.	.	6	.	64	.	780
18	„	„ IV.	313	7	.	.	2	.	66	.	388
19	„	„ V.	271	4	.	.	3	.	44	.	322
20	„	„ prof. Jaworskiego	3	1	.	.	.	.	.	.	4
21	Lwów	„ I. (akadem.)	3	702	.	3	.	.	.	.	708
	„	„ I. (filia)	2	447	.	.	.	.	.	.	449
22	„	„ II. (niem.)	100	80	.	.	40	.	220	.	440
23	„	„ III. (Fr. Józ.)	342	40	1	1	4	.	135	men. 1	524

24	Lwów	gimnazyum IV.	364	91	.	.	3	.	158	.	616
	„	„ IV. (filia)	322	.	2	.	2	.	122	.	448
25	„	„ V.	237	51	3	.	1	.	273	.	565
26	„	„ VI.	266	.	1	.	1	.	50	.	318
27	„	„ VII.	353	101	10	.	1	.	257	.	722
28	„	„ VIII.	350	.	3	.	1	.	133	.	487
29	„	„ im. A. Mickiewicza	110	2	2	.	3	.	5	.	122
30	Łańcut	„ miejskie	93	.	.	.	.	.	4	.	97
31	Mielec	gimnazyum	259	1	.	.	.	.	5	.	265
32	Myślenice	„	36	.	.	.	.	.	1	.	37
33	Nowy Sącz	gimnazyum I.	451	64	.	.	12	.	37	.	564
34	„	„ II.	330	.	.	2	10	.	27	.	369
35	Nowy Targ	gimnazyum	223	4	.	.	.	.	37	.	264
36	Podgórze	„	379	9	.	.	.	.	117	.	505
37	Przemyśl	gimnazyum I. (polskie)	357	90	.	.	3	.	236	.	686
38	„	gimn. II. (polskie) na Zasaniu	270	.	.	.	.	.	50	.	320
39	„	gimnazyum (ruskie)	1	749	.	1	.	.	20	.	771
40	Rzeszów	„ I.	432	10	.	.	.	.	44	.	486
41	„	„ II.	425	14	.	.	.	.	43	.	482
42	Sambor	gimnazyum	398	238	.	.	2	.	133	.	771
43	Sanok	„	522	193	2	.	.	.	51	.	768
44	Sokal	„	72	96	.	.	.	.	19	.	187
45	Stanisławow	gimnazyum I. (polskie)	263	130	11	.	4	.	315	.	723
46	„	„ II. „	206	54	.	2	3	.	264	.	529
47	„	„ (ruskie)	2	277	.	.	1	.	1	.	281
48	Stryj	gimnazyum	283	180	.	.	13	2	266	.	744
	„	„ (filia)	143	76	.	.	5	.	133	.	357
49	Tarnopol	gimnazyum I. (polskie)	257	52	2	.	.	.	276	.	587
50	„	„ II. „	172	.	1	.	.	.	299	.	472
51	„	„ (ruskie)	1	600	.	.	.	.	1	.	602
52	Tarnów	„ I.	490	3	.	.	.	.	104	.	597
53	„	„ II.	275	3	.	.	.	.	44	.	322
54	Trembowla	gimnazyum	101	64	.	.	.	.	66	.	231
55	Wadowice	„	413	3	.	.	.	.	40	.	456
56	Złoczów	„	203	168	.	.	.	.	144	.	515
57	Żółkiew	„	45	32	.	.	.	.	19	.	96
		Razem	15580	6318	46	12	134	5	6105	7	28207
			55·2%	22·4%	0·1%	0·1%	0·4%	0·01%	21·6%	0·02%	100%

Liczba porządkowa	Zakład: Miejscowość	Zakład: Kategorya	Katolicy: obrządku łacińskiego	Katolicy: obrządku greckiego	Katolicy: obrządku ormiańskiego	Grecko oryentalnego	Ewangielicy: wyznania augsburgskiego	Ewangielicy: wyznania helweckiego	Staro-zakonni	Inni	Razem
		B) Gimnazya żeńskie.									
1	Kraków	pryw. gimn. im. kr. Jadwigi	177	2	.	.	3	.	24	.	206
2	„	„ „ I.	67	.	.	.	4	1	176	.	248
3	„	„ „ H. Strażyńskiej	140	2	.	.	2	.	.	.	144
4	Lwów	„ „ im. J. Słowackiego	154	9	.	.	5	.	94	.	262
5	„	„ „ Z. Strzałkowskiej	143	15	.	.	.	.	106	.	264
6	„	„ „ J. Goldbladtt-Kammerling	2	.	.	.	1	.	166	.	169
7	„	„ „ SS. Bazylianek	3	73	.	.	.	.	.	.	76
8	Stanisławów	prywatne gimnazyum	29	9	.	.	1	.	57	.	96
		Razem	715	110	.	.	16	1	623	.	1465
			49%	8%			1%		43%		
		C) Szkoły realne.									
1											
2	Jarosław	szkoła realna	101	22	.	.	7	.	65	.	195
3	Kraków	„ „ I.	388	1	.	.	4	.	58	.	451
4	„	„ „ II.	272	.	.	.	3	.	33	.	308
5	Krosno	„ „	150	2	.	.	.	.	11	.	163
6	Lwów	„ „ I.	359	39	2	.	16	1	84	mem. 10	511
7	„	„ „ II.	417	47	.	.	9	.	153	.	626
8	Śniatyn	„ „	47	33	3	.	1	.	67	.	151
9	Stanisławów	„ „	235	52	1	2	21	.	172	.	483
10	Tarnopol	„ „	73	35	.	.	.	.	103	.	211
11	Tarnów	„ „	161	2	.	.	1	.	44	1	209
	Żywiec	„ „	124	1	.	.	.	.	9	.	134
		Razem	2327	234	6	2	62	1	799	11	3442
			67·5%	6·8%	0·1%	0·1%	1·8%	0·02%	23·2%	0·3%	100%

D) Licea zeńskie.

1	Kołomyja	liceum SS. Urszulanek . . .	110	11	.	.	.	.	.	.	121
2	Kraków	„ H. Karpińskiej	97	.	.	.	3	.	14	.	114
3	Lwów	„ Olgi Filippi	72	2	.	.	.	.	23	.	97
4	„	„ W. Niedziałkowskiej . .	132	1	2	.	.	.	11	.	146
5	„	„ M. Zagórskiej	76	1	.	.	.	.	20	.	97
6	„	„ F. Dittner	2	.	.	.	.	.	1	.	3
7	„	„ SS. Nazaretanek . . .	66	5	.	.	.	.	.	.	71
8	Przemyśl	„ M. Hildówny	43	1	.	.	.	.	53	.	97
9	„	„ ruskiego Instytutu . . .	.	224	.	.	.	.	.	.	224
10	Stanisławów	„ SS. Urszulanek	10	.	.	.	.	.	1	.	11
11	Tarnopol	„ SS. św. Józefa	43	9	.	.	.	.	7	.	59
12	Tarnów	„ SS. Urszulanek	161	.	.	.	.	.	.	.	161
		Razem	812	254	2	.	3	.	130	.	1201
			68%	21%					11%		

Tab. VI. Statystyka uczniów publicznych przy końcu roku szkolnego 1908/9.

b) Według narodowości.

Liczba porządkowa	Zakład: Miejscowość	Zakład: Kategorya	Polaków	Rusinów	Niemców	Czechów	Węgrów	Innych	Razem
		A) Gimnazya męskie.							
1	Biała	pryw. gimn. realne	38	.	.	.	.	.	38
2	Bochnia	gimnazyum	593	2	1	.	.	.	596
3	Brody	„	516	168	2	.	.	.	686
4	Brzeżany	„	466	265	5	.	.	.	736
5	Buczacz	„	434	164	.	.	.	.	598
6	Bąkowice	prywatne gimn. OO. Jezuitów	379	6	.	.	.	.	385
7	Dębica	gimnazyum	374	4	.	.	.	.	378
8	Drohobycz	„	561	147	.	.	.	.	708
9	Gorlice	„	189	24	.	.	.	.	213
10	Jarosław	„	531	78	.	.	.	.	609
11	Jasło	„	554	27	.	.	.	.	581
12	Jaworów	„	15	3	.	.	.	.	18
13	Kołomyja	gimnazyum (polskie)	672	34	6	.	.	.	712
14	„	„ (ruskie)	.	681	1	.	.	.	682
15	Kraków	„ I. (św. Anny)	663	1	.	.	.	.	664
16	„	„ II. (św. Jacka)	615	7	1	2	.	1 Franc.	626
	„	„ II. (filia)							
17	„	„ III.	761	8	.	11	.	.	780
18	„	„ IV.	384	4	.	.	.	.	388
19	„	„ V.	319	3	.	.	.	.	322
20	„	„ prof. Jaworskiego	4	.	.	.	.	.	4
	Lwów	„ I. akademickie	.	708	.	.	.	.	708
21	„	„ I. (filia)	.	449	.	.	.	.	449
22	„	„ II.	249	73	117	.	.	1 Włoch	440
23	„	„ III.	497	27	.	.	.	.	524

24	Lwów	gimnazyum IV.	542	72	.	2	.	.	616
	„	„ IV. (filia)	445	.	3	.	.	.	448
25	„	„ V.	525	39	.	1	.	.	565
26	„	„ VI.	318	.	.	.	.	.	318
27	„	„ VII.	639	83	.	.	.	.	722
28	„	„ VIII.	487	.	.	.	.	.	487
29	„	„ im. A. Mickiewicza	122	.	.	.	.	.	122
30	Lańcut	„ miejskie realne	96	1	.	.	.	.	97
31	Mielec	gimnazyum	265	.	.	.	.	.	265
32	Myślenice	„	37	.	.	.	.	.	37
33	Nowy Sącz	gimnazyum I.	500	64	.	.	.	.	564
34	„ „	„ II.	369	.	.	.	.	.	369
35	Nowy Targ	gimnazyum	263	1	.	.	.	.	264
36	Podgórze	„	498	7	.	.	.	.	505
37	Przemyśl	gimnazyum I. (polskie)	608	72	6	.	.	.	686
38	„	gimn. II. (polskie) na Zasaniu	317	.	2	.	1	.	320
39	„	gimnazyum (ruskie)	4	766	1	.	.	.	771
40	Rzeszów	„ I.	482	4	.	.	.	.	486
41	„	„ II.	472	10	.	.	.	.	482
42	Sambor	gimnazyum	533	238	.	.	.	.	771
43	Sanok	„	592	175	1	.	.	.	768
44	Sokal	„	99	88	.	.	.	.	187
45	Stanisławów	gimnazyum I. (polskie)	589	127	7	.	.	.	723
46	„	„ II. „	478	48	3	.	.	.	529
47	„	„ (ruskie)	.	280	1	.	.	.	281
48	Stryj	gimnazyum	554	180	10	.	.	.	744
	„	„ (filia)	275	77	5	.	.	.	357
49	Tarnopol	gimnazyum I. (polskie)	535	52	.	.	.	.	587
50	„	„ II. „	472	.	.	.	.	.	472
51	„	„ (ruskie)	.	602	.	.	.	.	602
52	Tarnów	„ I.	595	1	.	1	.	.	597
53	„	„ II.	322	.	.	.	.	.	322
54	Trembowla	gimnazyum	166	65	.	.	.	.	231
55	Wadowice	„	455	.	.	1	.	.	456
56	Złoczów	„	351	163	.	1	.	.	515
57	Żółkiew	„	66	30	.	.	.	.	96
		Razem	21885	6128	172	19	1	2	28207
			77·6%	21·7%	0·61%	0·07%			100%

Liczba porządkowa	Zakład: Miejscowość	Zakład: Kategorya	Polaków	Rusinów	Niemców	Czechów	Węgrów	Innych	Razem
		B) Gimnazya żeńskie.							
1	Kraków	pryw. gimn. im. król. Jadwigi	206	.	.	.	.	.	206
2	„	„ „ (ul. Wolska)	248	.	.	.	.	.	248
3	„	„ „ II. Strażyńskiej	144	.	.	.	.	.	144
4	Lwów	„ „ im. J. Słowackiego	250	10	2	.	.	.	262
5	„	„ „ Z. Strzałkowskiej	249	15	.	.	.	.	264
6	„	„ „ J. Goldblatt-Kammerling	169	.	.	.	.	.	169
7	„	„ „ rusk. SS. Bazylianek	.	76	.	.	.	.	76
8	Stanisławów	prywatne gimnanzyum	85	9	1	1	.	.	96
		Razem	1351	110	3	1	.	.	1465
		C) Szkoły realne.							
1									
2	Jarosław	szkoła realna	176	19	.	.	.	.	195
3	Kraków	„ „ I.	445	2	2	2	.	.	451
4	„	„ „ II.	306	.	1	.	.	1 Rumun	308
5	Krosno	„ „	161	2	.	.	.	.	163
6	Lwów	„ „ I.	478	29	4	.	.	.	511
7	„	„ „ II.	581	39	3	3	.	.	626
8	Śniatyn	„ „	119	32	.	.	.	.	151
9	Stanisławów	„ „	421	41	20	1	.	.	483
10	Tarnopol	„ „	176	35	.	.	.	.	211
11	Tarnów	„ „	207	2	.	.	.	.	209
	Żywiec	„ „	131	1	2	.	.	.	134
		Razem	3201	202	32	6	.	1	3442
			93%	5·8%	0·9%	0·1%	.	.	100%

	D) Licea żeńskie prywatne.								
1	Kołomyja	liceum SS. Urszulanek	110	11	.	.	.	.	121
2	Kraków	„ H. Kaplińskiej . . .	114	.	.	.	.	.	114
3	Lwów	„ Olgi Filippi	96	1	.	.	.	.	97
4	„	„ W. Niedziałkowskiej . .	145	1	.	.	.	.	146
5	„	„ M. Zagórskiej	97	.	.	.	.	.	97
6	„	„ F. Dittner	1	.	2	.	.	.	3
7	„	„ SS. Nazaretanek	66	5	.	.	.	.	71
8	Przemyśl	„ M. Hildówny	96	1	.	.	.	.	97
9	„	„ ruskiego Instytutu . . .	.	224	.	.	.	.	224
10	Stanisławów	„ SS. Urszulanek	11	.	.	.	.	.	11
11	Tarnopol	„ SS. św. Józefa	50	9	.	.	.	.	59
12	Tarnów	„ SS. Urszulanek	161	.	.	.	.	.	161
		Razem	947	252	2	.	.	.	1201

Tab. VII. 1. Wynik egzaminu dojrzałości

Liczba porządkowa	Zakład		Zgłosiło się uczniów			
	Miejsce	Kategorya	publicznych	prywatnych	eksternistów	razem
	a) Gimnazya					
1	Bochnia	gimnazyum	5	.	.	5
2	Brzeżany	„	5	.	.	5
3	Buczacz	„	3	.	1	4
4	Dębica	„	4	.	.	4
5	Gorlice	„	1	.	.	1
6	Jarosław	„	1	.	.	1
7	Kołomyja	„ (polskie)	1	.	.	1
8	Kraków	„ (św. Anny)	3	.	m. 4 / k. 2	m. 7 / k. 2
9	„	„ (św. Jacka)	.	.	2	2
10	„	„ III.	4	.	.	4
11	„	„ IV.	3	.	5	8
12	Lwów	„ I. (ruskie)	2	.	2	4
13	„	„ II.	1	.	.	1
14	„	„ III.	14	.	m. 1 / k. 3	m. 15 / k. 2
15	„	„ IV.	1	.	4	5
16	„	„ V.	.	.	5	5
17	„	„ VI.	2	.	1	3
18	Nowy Sącz	„ I.	2	.	.	2
19	„ „	„ II.	1	.	.	1
20	Podgórze	„	.	.	1	1
21	Przemyśl	„ (polskie)	5	.	1	6
22	„	„ (ruskie)	2	.	1	3
23	Rzeszów	„ I.	.	.	5	5
24	Sambor	„	8	.	m. 2 / k. 1	m. 10 / k. 1
25	Sanok	„	3	.	.	3
26	Stanisławów	„ (polskie)	.	.	1	1
27	Stryj	„	5	.	.	5
28	Tarnów	„ I.	.	.	3	3
29	„	„ II.	1	.	.	1
30	Wadowice	„	.	.	2	2
31	Złoczów	„	2	.	.	2
	Razem	mężczyzn . . .	79	.	41	120
		kobiet	.	.	5	5

w terminie zimowym 1909.

Przed egzaminem ustnym lub podczas egzaminu odstąpiło uczniów				Otrzymało świadectwo dojrzałości				Reprobowano			
publicznych	prywatnych	eksternistów	razem	publicznych	prywatnych	eksternistów	razem	publicznych	prywatnych	eksternistów	razem
.	.	.	.	5	.	.	5	.	.	.	.
.	.	.	.	5	.	.	5	.	.	.	.
2	.	1	3	1	.	.	1	.	.	.	.
.	.	.	.	3	.	.	3	1	.	.	1
.	.	.	.	1	.	.	1	.	.	.	.
.	.	.	.	1	.	.	1	.	.	.	.
.	.	.	.	1	.	.	1	.	.	.	.
						m. 3	m. 6			m. .	m. .
.	.	1	1	3	.	k. 1	k. 1	.	.	k. 1	k. 1
.	.	.	.	.	.	1	1	.	.	1	1
.	.	.	.	4	.	.	4	.	.	.	.
.	.	1	1	2	.	3	5	1	.	1	2
.	.	.	.	2	.	1	3	.	.	1	1
.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	1
						m .	m. 10			m. 1	m. 4
1	.	.	1	10	.	k. 1	k. 1	3	.	k. 1	k. 1
.	.	.	.	1	.	3	4	.	.	1	1
.	.	.	.	.	.	2	2	.	.	3	3
.	.	1	1	2	.	.	2	.	.	.	.
.	.	.	.	2	.	.	2	.	.	.	.
.	.	.	.	1	.	.	1	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	1	1	.	.	.	.
.	.	.	.	5	.	1	6	.	.	.	.
.	.	.	.	2	.	.	2	.	.	1	1
.	.	.	.	.	.	5	5	.	.	.	.
						m. .	m. 6				
.	.	.	.	6	.	k. 1	k. 1	2	.	2	4
.	.	.	.	3	.	.	3	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	1	1	.	.	.	.
.	.	.	.	5	.	.	5	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	3	3	.	.	.	.
.	.	.	.	1	.	.	1	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	2	2	.	.	.	.
.	.	.	.	1	.	.	1	1	.	.	1
3	.	4	7	67	.	26	93	9	.	11	20
.	.	.	.	.	.	3	3	.	.	2	2

Liczba porządkowa	Zakład		Zgłosiło się uczniów			
	Miejsce	Kategorya	publicznych	prywatnych	eksternistów	razem
	b) Szkoły realne					
1	Kraków	szkoła realna I.	3	.	.	3
2	„	„ „ II.	3	.	3	6
3	Lwów	„ „ I.	10	.	.	10
4	„	„ „ II.	3	.	5	8
5	Stanisławów	„ „	7	.	.	7
6	Tarnopol	„ „	9	.	1	10
7	Tarnów	„ „	3	.	.	3
		Razem	38	.	9	47

Przed egzaminem ustnym lub podczas egzaminu odstąpiło uczniów				Otrzymało świadectwo dojrzałości				Reprobowano			
publicznych	prywatnych	eksternistów	razem	publicznych	prywatnych	eksternistów	razem	publicznych	prywatnych	eksternistów	razem
.	.	.	.	3	.	.	3	.	.	.	.
.	.	.	.	3	.	2	5	.	.	1	1
.	.	.	.	7	.	.	7	3	.	.	3
.	.	.	.	3	.	5	8	.	.	.	.
.	.	.	.	4	.	.	4	3	.	.	3
.	.	.	.	8	.	1	9	1	.	.	1
.	.	.	.	2	.	.	2	1	.	.	1
.	.	.	.	30	.	8	38	8	.	1	9

Tab. VII. 2. Wynik egzaminu dojrzałości

Liczba porządkowa	Zakład: Miejsce	Zakład: Kategorya	Zgłosiło się uczniów: publ.	Zgłosiło się uczniów: pryw.	Zgłosiło się uczniów: ekst.	Zgłosiło się uczniów: razem	Z powodu niedostatecznego postępu w ciągu r. szk. niedopuszczono uczniów: publ.	Z powodu niedostatecznego postępu w ciągu r. szk. niedopuszczono uczniów: pryw.	Z powodu niedostatecznego postępu w ciągu r. szk. niedopuszczono uczniów: ekst.	Z powodu niedostatecznego postępu w ciągu r. szk. niedopuszczono uczniów: razem	Przed ustnym egzaminem lub podczas ustnego egzaminu odstąpiło uczniów: publ.	Przed ustnym egzaminem lub podczas ustnego egzaminu odstąpiło uczniów: pryw.	Przed ustnym egzaminem lub podczas ustnego egzaminu odstąpiło uczniów: ekst.	Przed ustnym egzaminem lub podczas ustnego egzaminu odstąpiło uczniów: razem
	a) Gimnazya męskie.													
1	Biała	pryw. gim. realne	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2	Bochnia	gimnazyum	44	m. 2 / k. 2	.	m.46 / k. 2	.	.	.	.	.	.	.	.
3	Brody	„	50	1	1	52	.	.	.	.	.	.	.	.
4	Brzeżany	„	60	m . / k. 2	1	m.61 / k. 2	.	.	.	.	.	.	.	.
5	Buczacz	„	46	m. 1 / k. 1	2	m.49 / k. 1	4	m. . / k. 1	.	m. 4 / k. 1	1	.	1	2
6	Bąkowice	pr. gim. OO. Jezuitów	45	.	.	45	.	.	.	.	.	.	.	.
7	Dębica	gimnazyum	39	m. . / k. 1	.	m.39 / k. 1	.	.	.	.	.	.	.	.
8	Drohobycz	„	39	8	.	47	2	.	.	2	.	.	.	.
9	Gorlice	„	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
10	Jarosław	„	39	m. 3 / k. 2	.	m.41 / k. 2	.	.	.	.	.	.	.	.
11	Jasło	„	50	m. 1 / k. 1	.	m.51 / k. 1	8	.	.	8	.	.	.	.
12	Jaworów	pryw. gim.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
13	Kołomyja	gimnazyum (polskie)	49	m. 1 / k. 1	.	m.50 / k. 1	.	.	.	.	1	.	.	1
14	„	„ (ruskie)	51	m. . / k. 2	.	m.51 / k. 2	.	.	.	.	.	.	.	.
15	Kraków	„ I. (św. Anny)	87	m. . / k. 1	m.95 / k. 62	m.182 / k. 63	.	.	.	.	.	.	m.25 / k. 20	m.25 / k. 20
16	„	„ II. (św.Jacka)	58	.	.	58	1	.	.	1	1	.	.	1
	„	„ II. (filia)												
17	„	„ III.	99	4	.	103	1	.	.	1	.	.	.	.
18	„	„ IV.	41	1	5	47	.	.	.	.	.	.	1	1
19	„	„ V.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
20	„	pr. gim. prof. Jaworsk.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
21	Lwów	gimn. I. (ruskie)	80	.	11	91	.	.	.	.	.	.	3	3
	„	„ I. (filia)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
22	„	„ II.	50	.	16	66	6	.	.	6	.	.	4	4
23	„	„ III.	79	m. . / k. 2	m. . / k. 9	m.79 / k. 11	4	.	.	4	4	.	m. . / k. 1	m. 4 / k. 1
24	„	„ IV.	32	2	20	54	.	2	.	2	.	.	3	3
	„	„ IV. (filia)	55	m. 3 / k. 1	29	m.87 / k. 1	.	.	.	.	1	1	8	10
25	„	„ V.	52	1	2	55	.	1	.	1	1	.	.	1
26	„	„ VI.	25	1	.	26	.	.	.	.	.	.	.	.
27	„	„ VII.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
28	„	„ VIII.	44	m. 3 / k. 2	.	m.47 / k. 2	1	.	.	1	.	.	.	.

w terminie letnim i jesiennym 1909.

Otrzymało świadectwo								Reprobowano											
dojrzałości z odznaczeniem				dojrzałości				na ½ roku				na rok				na czas nieograniczony			
publ.	pryw.	ekst.	razem	publ.	pryw.	ekst.	razem	publ.	pryw.	ekst.	razem	publ.	pryw.	ekst.	razem	publ.	pryw.	ekst.	razem
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
9	m. .		m. 9	32	2	.	34	3	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.
	k. 2	.	k. 2																
7	.	.	7	43	1	1	45	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
18	.	.	18	39	m. .	.	m.39	3	.	.	3	.	.	1	1	.	.	.	.
					k. 2		k. 2												
7	.	.	7	28	1	.	29	4	.	.	4	2	.	1	3	.	.	.	.
16	.	.	16	29	.	.	29	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
7	.	.	7	30	m. .	.	m.30	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.
					k. 1		k. 1												
3	.	2	5	35	6	.	41	1	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
4	.	.	4	34	m. 2	.	m.30	1	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.
					k. 2		k. 2												
7	.	.	7	43	m. .	.	m.43	.	m. .	.	m. .	.	.	.	.	.	.	.	.
					k. 1		k. 1		k. 1		k. 1								
.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
9	.	.	9	37	1	.	38	2	m. .	.	m. 2	.	.	.	.	.	.	.	.
									k. 1		k. 1								
9	.	.	9	40	m. .	.	m.40	2	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.
					k. 2		k. 2												
26	m. .	m. 4	m.30	57	.	m.37	m.94	4	.	m 12	m.16	.	.	11	11	.	.	m. 6	m. 6
	k. 1	k. 6	k. 7			k. 25	k. 25			k. 8	k. 8							k. 3	k. 3
9	.	.	9	46	.	.	46	1	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.
26	.	.	26	67	.	.	67	5	4	.	9	.	.	.	.	.	.	.	.
5	.	.	5	36	1	4	41	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
9	.	.	9	64	.	4	68	4	.	.	4	3	.	4	7	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
3	.	.	3	37	.	7	44	3	.	.	3	1	.	3	4	.	.	.	.
7	m. .	.	m. 7	58	m. .	m. .	m.58	3	.	.	3	3	.	m. .	m. 3	.	.	.	.
	k. 1		k. 1		k. 1	k. 6	k. 7							k. 2	k. 2				
1	.	.	1	29	.	7	36	2	.	8	10	.	2	2	4	.	.	.	.
7	m. .	.	m. 7	45	2	14	61	2	.	4	6	.	.	1	1	.	.	2	2
	k. 1		k. 1																
3	.	.	3	41	.	1	42	6	.	.	6	1	.	.	1	.	.	1	1
6	.	.	6	16	1	.	17	3	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
7	m. .	.	m. 7	32	4	.	36	4	.	.	4	1	.	.	1	.	.	.	.
	k. 1		k. 1																

Liczba porządkowa	Zakład: Miejsce	Zakład: Kategorya	Zgłosiło się uczniów: publ.	pryw.	ekst.	razem	Z powodu niedostatecznego postępu w ciągu r. szk. niedopuszczono uczniów: publ.	pryw.	ekst.	razem	Przed ustnym egzaminem lub podczas ustnego egzaminu ostąpiło uczniów: publ.	pryw.	ekst.	razem
29	Lwów	pr. gim. im. Ad. Mick.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
30	Łańcut	pr. miejsk. gim. realne	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
31	Mielec	gimnazyum	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
32	Myślenice	„	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
33	Nowy Sącz	„ I.	37	.	.	37	.	.	.	.	.	.	.	.
34	„ „	„ II.	48	.	.	48	3	.	.	3	1	.	.	1
35	Nowy Targ	„	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
36	Podgórze	„	48	.	1	49	.	.	.	.	.	.	.	.
37	Przemyśl	„ I.	70	.	5	75	2	.	.	2	.	.	.	.
38	„	„ na Zasaniu	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
39	„	„ (ruskie)	77	m. 3 / k. 2	.	m. 80 / k. 2	.	2	.	2	.	.	.	.
40	Rzeszów	„ I.	31	.	.	31	.	.	.	.	.	.	.	.
41	„	„ II.	36	.	10	46	1	.	.	1	.	.	1	1
42	Sambor	„	58	m. . / k. 4	.	m. 58 / k. 4	.	.	.	.	.	.	.	.
43	Sanok	„	78	m. 1 / k. 1	.	m. 79 / k. 1	2	.	.	2	.	.	.	.
44	Sokal	„	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
45	Stanisławów	„ I.	38	.	.	38	.	.	.	.	.	.	.	.
46	„	„ II.	43	m. . / k. 1	9	m. 52 / k. 1	4	.	.	4	.	.	.	.
47	„	„ (ruskie)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
48	Stryj	„	37	m. . / k. 2	1	m. 38 / k. 2	.	.	.	.	.	.	.	.
49	„	„ (filia)	36	.	.	36	.	.	.	.	.	.	.	.
50	Tarnopol	„ I.	40	m. 1 / k. 4	3	m. 44 / k. 4	.	.	.	.	.	.	.	.
51	„	„ II.	29	.	.	29	1	.	.	1	.	.	.	.
52	„	„ (ruskie)	43	m. . / k. 1	.	m. 43 / k. 1	.	.	.	.	.	.	.	.
53	Tarnów	„ I.	41	m. 1 / k. 1	.	m. 42 / k. 1	.	.	.	.	.	.	.	.
54	„	„ II.	40	m. 4 / k. 3	1	m. 45 / k. 3	1	1	.	2	.	.	1	1
55	Trembowla	„	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
56	Wadowice	„	32	1	.	33	1	.	.	1	.	.	.	.
57	Złoczów	„	46	m. 1 / k. 4	m. . / k. 3	m. 47 / k. 1	1	.	.	1	.	.	.	.
58	Żółkiew	„	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	Razem	mężczyzn . . .	2122	41	214	2377	43	4	2	49	10	1	47	58
		kobiet	.	41	74	115	.	1	.	1	.	.	21	21
		Ogółem	2122	82	288	2492	43	5	2	50	10	1	68	79

Otrzymało świadectwo								Reprobowano											
dojrzałości z odznaczeniem				dojrzałości				na ½ roku				na rok				na czas nieograniczony			
publ.	pryw.	ekst.	razem	publ.	pryw.	ekst.	razem	publ.	pryw.	ekst.	razem	publ.	pryw.	ekst.	razem	publ.	pryw.	ekst.	razem
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
12	.	.	12	25	.	.	25	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
4	.	.	4	35	.	.	35	5	.	.	5	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
15	.	.	15	33	.	1	34	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
10	.	.	10	56	.	1	57	2	.	1	3	.	.	2	2	.	.	1	1
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
11	m. .	.	m.11	57	1	.	58	9	.	.	9	.	.	.	.	.	.	.	.
	k. 2		k. 2																
6	.	.	6	25	.	.	25	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
4	.	1	5	30	.	5	35	2	.	1	3	.	.	2	2	.	.	.	.
11	.	.	11	42	m. .	.	m.42	4	.	.	4	.	.	.	.	1	.	.	1
					k. 4		k. 4												
17	m. .	.	m.17	56	1	.	57	3	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.
	k. 1		k. 1																
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
4	.	.	4	32	.	.	32	2	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.
6	.	.	6	32	m. .	7	m.39	4	.	2	6	1	.	.	1	.	.	.	.
					k. 1		k. 1												
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
5	.	.	5	31	m. .	.	m.31	1	.	.	1	.	.	.	.	.	.	1	1
					k. 2		k. 2												
6	.	.	6	29	.	.	29	1	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.
8	m. .	.	m. 8	30	m. 1	1	m.32	1	.	.	1	.	.	.	.	.	.	2	2
	k. 1		k. 1		k. 3		k. 3												
6	.	.	6	18	.	.	18	3	.	.	3	1	.	.	1	.	.	.	.
9	.	.	9	28	m. .	.	m.28	6	.	.	6	.	.	.	.	.	.	.	.
					k. 1		k. 1												
6	m. .	.	m. 6	34	m. 1	.	m.35	1	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.
	k. 1		k. 1		k. .		k. .												
8	m. .	.	m. 8	29	m. 3	.	m.32	2	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.
	k. 1		k. 1		k. 2		k. 2												
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
5	.	.	5	23	.	.	23	2	1	.	3	1	.	.	1	.	.	.	.
4	.	.	4	41	m. .	m. .	m.41	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
					k. 4	k. 3	k. 7												
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
362	.	7	369	1604	28	90	1722	101	5	28	134	16	.	27	43	1	.	13	14
.	11	7	18	.	26	34	60	.	2	8	10	.	.	2	2	.	.	3	3
362	11	14	387	1604	54	124	1782	101	7	36	144	16	.	29	45	1	.	16	17

Liczba porządkowa	Zakład: Miejsce	Zakład: Kategorya	Zgłosiło się uczniów: publ.	pryw.	ekst.	razem	Z powodu niedostatecznego postępu w ciągu r. szk. nie dopuszczono uczniów: publ.	pryw.	ekst.	razem	Przed ustnym egzaminem lub podczas ustnego egzaminu odstąpiło uczniów: publ.	pryw.	ekst.	razem
	b) Gimnazya żeńskie.													
1	Kraków	pr. gimn. kr. Jadwigi	21	.	.	21	.	.	.	.	.	.	.	.
2	„	„ „ (ul. Wolska)	29	.	.	29	.	.	.	.	.	.	.	.
3	„	„ „ H. Strażyńsk.	8	.	.	8	.	.	.	.	.	.	.	.
4	Lwów	„ „ Z. Strzałk.	38	.	.	38	1	.	.	1	.	.	.	.
		Razem	96	.	.	96	1	.	.	1	.	.	.	.
	c) Szkoły realne.													
1	Jarosław	szkoła realna	20	.	.	20	1	.	.	1	.	.	.	.
2	Kraków	„ „ I.	49	m. 5 / k. 1	3	m. 57 / k. 1	4	3	.	7	.	.	.	.
3	„	„ „ II.	38	1	m. 48 / k. 4	m. 87 / k. 4	3	1	.	4	.	.	18	18
4	Krosno	„ „	15	.	.	15	.	.	.	.	.	.	.	.
5	Lwów	„ „ I.	82	.	.	82	4	.	.	4	1	.	.	1
6	„	„ „ II.	64	1	50	115	2	.	6	8	.	.	5	5
7	Śniatyn	„ „	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
8	Stanisławów	„ „	49	.	.	49	4	.	.	4	.	.	.	.
9	Tarnopol	„ „	31	1	.	32	2	.	.	2	1	.	.	1
10	Tarnów	„ „	46	3	.	49	2	.	.	2	.	.	.	.
11	Żywiec	„ „	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	Razem	mężczyzn . . .	394	11	101	506	22	4	6	32	2	.	23	25
		kobiet	.	1	4	5	.	.	.	.	.	.	.	.
		Ogółem . . .	394	12	105	511	22	4	6	32	2	.	23	25
1	**d) Licea żeńskie.**													
2														
3	Kołomyja	Lic. SS. Urszulanek	27	2	2	31	.	.	.	.	1	.	1	2
4	Kraków	„ H. Kaplińskiej	27	.	16	43	.	.	.	.	.	.	.	.
5	Lwów	„ O. Filippi	13	.	5	18	.	.	.	.	1	.	1	2
6	„	„ W. Niedziałkow.	28	2	1	31	.	.	.	.	.	.	.	.
7	„	„ M. Zagórskiej	16	.	.	16	.	.	.	.	1	.	.	1
8	„	„ F. Dittner	3	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.
9	„	„ SS. Nazaretanek	11	.	1	12	.	.	.	.	.	.	.	.
10	Przemyśl	„ M. Hild	14	.	.	14	2	.	.	2	.	.	.	.
	„	„ rusk. Instytutu	36	.	.	36	1	.	.	1	.	.	.	.
	Tarnów	„ SS. Urszulanek	19	.	.	19	.	.	.	.	.	.	.	.
		Razem . . .	194	4	25	223	3	.	.	3	3	.	2	5

Otrzymało świadectwo								Reprobowano											
dojrzałości z odznaczeniem				dojrzałości				na ½ roku				na rok				na czas nieograniczono			
publ.	pryw.	ekst.	razem	publ.	pryw.	ekst.	razem	publ.	pryw.	ekst.	razem	publ.	pryw.	ekst.	razem	publ.	pryw.	ekst.	razem
12	.	.	13	8	.	.	8	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
15	.	.	15	14	.	.	14	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
5	.	.	5	3	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
12	.	.	12	23	.	.	23	1	.	.	1	1	.	.	1	.	.	.	.
45	.	.	45	48	.	.	48	1	.	.	1	1	.	.	1	.	.	.	.
4	.	.	4	15	.	.	15	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
8	m. .	.	m. 8	38	4	3	45	3	1	.	4	.	.	.	.	.	.	.	.
	k. 1		k. 1																
7	.	1	m. 8	21	.	m. 18	m. 39	7	.	6	13	.	.	2	2	.	.	3	3
			k. 1			k. 3	k. 3												
12	.	.	12	12	.	.	12	.	.	.	.	1	.	.	1	.	.	.	.
15	.	.	15	48	.	.	48	14	.	.	14	.	.	.	.	.	.	.	.
9	.	.	9	48	1	28	77	5	.	10	15	.	.	1	1	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	35	.	.	35	5	.	.	5	.	.	.	.	.	.	.	.
3	.	.	3	24	1	.	25	1	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.
9	.	.	9	30	3	.	33	4	.	.	4	1	.	.	1	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
57	.	1	58	271	9	49	329	39	1	16	56	2	.	3	5	.	.	3	3
.	1	1	2	.	.	3	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
57	1	2	60	271	9	52	332	39	1	16	56	2	.	3	5	.	.	3	3
13	1	1	15	12	1	1	14	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
14	.	4	18	13	.	10	23	.	.	2	2	.	.	.	.	.	.	.	.
5	.	1	6	6	.	.	6	.	.	.	.	1	.	3	4	.	.	.	.
15	.	.	15	13	2	1	16	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
6	.	.	6	9	.	.	9	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
3	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
6	.	1	7	5	.	.	5	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
5	.	.	5	6	.	.	6	.	.	.	.	1	.	.	1	.	.	.	.
18	.	.	18	15	.	.	15	2	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.
11	.	.	11	8	.	.	8	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
96	1	7	104	87	3	12	102	2	.	2	4	2	.	3	5	.	.	.	.

Tab. VIII. Wykluczeni w roku szkolnym 1908/9.

Powód wykluczenia	Wykluczono					
	z jednego zakładu	ze szkół miejscowych	ze szkół w pewnej części kraju	ze szkół galicyjskich	ze szkół monarchii	Razem
Niepoprawne lenistwo	8	.	.	.	.	8
Niesforność	2	.	.	.	.	2
Naganne zachowanie się i zaniedbywanie obowiązków	20	.	.	.	.	20
Zuchwałe wystąpienie wobec nauczyciela	7	4	2	.	.	13
Gorszące zachowanie się w szkole i poza szkołą	12	4	.	1	.	17
Zgorszenie	3	3	1	1	.	8
Niemoralność	4	5	7	10	1	27
Uczęszczanie do szynków	5	1	1	1	.	8
Kradzież	9	5	4	7	.	24
Oszustwo	.	1	.	.	.	1
Gra w karty	3	.	2	.	.	5
Potwarz	1	.	.	.	.	1
Napad na dom nauczyciela	3	2	.	.	.	5
Obraza religii	1	1	.	.	.	2
Razem	78	26	17	20	1	141

Tab. IX. 1. Wydatki preliminowane na szkoły średnie w całej Przedlitawii a w Galicyi w roku 1909.

Gimnazya.

Liczba porz.	Wydatki	W całej Przedlitawii	Z tego w Galicyi	%
	a) Wydatki zwyczajne. (bez interkalarza).			
1	Pobory osobowe (płace, dodatki aktyw. dyrektorów, profesorów i sług, dod. osobiste i na mieszkanie)	14,849.097	3,531.304	27·78
2	Wynagrodzenie sług pomocniczych	207.135	92.751	44·77
3	Potrzeby kościelne	40.286	13.043	32·37
4	Fundacye i stypendya	6.944	800	11·52
5	Datki	16.665	.	.
6	Czynsze najmu	503.352	248.562	49·38
7	Remuneracye i zapomogi	2,747.631	1,330.060	48·40
8	Potrzeby naukowe	18.598	.	.
9	Podatki i daniny	10.699	4.379	40·92
10	Koszta podróży i dyety	16.640	4.160	25·60
11	Koszta zarządu	742.374	225.853	30·36
12	Wydatki ryczałtowe	151.387	6.400	4·22
13	Datki dla kasy chorych	7.376	3.758	51·35
	Razem	19,318.184	5.479.870	28·46
	Potrzeba . . .	19,318.184	5,479.870	.
	Okrągło . . .	19.318.000	5,479.000	.
14	Utrzymanie budynków	85.147	18.800	22·07
15	Subwencye	89.166	.	.
	Ogółem	19,492.313	5.497.800	.
	b) Wydatki nadzwyczajne.			
1	Budowy i ceny kupna	961.900	190.000	19·75
2	Adaptacye, urządzenia i potrzeby naukowe .	445.943	189.225	42·43
3	Subwencye i dotacye	20.100	.	.
4	Annuitety i poboczne należytości	71.828	16.000	22·27
5	Koszta zarządu	1.952	. .	.
	Razem	1.501.723	395.225	26·25
	Suma wydatków	20.994.036	5.893.025	28·07

Tab. IX. 2. Wydatki preliminowane na szkoły średnie w całej Przedlitawii a w Galicyi w roku 1909.

Szkoły realne.

Liczba porz.	Wydatki	W całej Przedlitawii	Z tego w Galicyi	%
	a) Wydatki zwyczajne. (bez interkalarza)			
1	Pobory osobowe (płace, dodatki aktyw. dyrektorów, profesorów i sług, dodatki osobiste etc.)	7,513.244	717.122	95·46
2	Wynagrodzenia sług pomocniczych	108.191	19.053	17·60
3	Potrzeby kościelne	19.220	2.574	13·30
4	Fundacye i stypendya	200	200	100·00
5	Datki	52.855	.	.
6	Czynsze najmu	160.960	46.285	28·75
7	Remuneracye i zapomogi	1,430.960	176.813	12·35
8	Potrzeby naukowe	12.300	3 520	28·61
9	Podatki i daniny	3.761	10	0·26
10	Koszta podróży i dyety	7.760	880	11·34
11	Koszta zarządu	397.386	48.146	12·11
12	Wydatki ryczałtowe	67.240	6.400	95·18
13	Datki dla kasy chorych	2.839	700	24·93
	Razem	9.776.916	1,021.703	10·45
	Potrzeba	9,776.916	1,021.703	.
	Okrągło	9.776.000	1,021.000	.
14	Utrzymanie budynków	39 470	940	2·38
15	Subwencye	121.934	.	.
	Ogółem	9.937.404	1,021.940	.
	b) Wydatki nadzwyczajne.			
1	Budowy i ceny kupna	885.000	.	.
2	Adaptacye, urządzenia i potrzeby naukowe	322.525	41.515	12·87
3	Subwencye i dotacye	.	.	.
4	Annuitety i poboczne należytości	20.000	.	.
5	Koszta zarządu	108.642	.	.
	Razem	1.336.167	41.515	12·87
	Suma wydatków	11.273.571	1.063.455	9·43

Tab. IX. 3. Zestawienie wydatków na szkoły średnie w Galicyi w roku 1909.

Liczba porz.	Wydatki	W całej Przedlitawii	Z tego w Galicyi	%
	Gimnazya . . . (nadzwyczajne)	1.501.723	395.225	26·25
	(zwyczajne)	19,492·497	5,479.870	28·11
	Szkoły realne . (nadzwyczajne)	1.336.167	41.515	12·87
	(zwyczajne)	9,938.320	1,022.643	10·28
	nadto:			
1	Licea i wyższe zakłady naukowe żeńskie .	299.400	12.000	4·008
2	Dodatki służbowe suplentów	1.000	.	Udział Galicyi niewykazany
3	Komisye egzaminacyjne	21.700	.	
4	Kursy dla nauczycieli gimnastyki	12.140	.	
5	Uzupełnienie środków naukowych	18.000	.	
6	Zwroty z opłat szkolnych	87.000	8.700	10·00
7	Uzupełniające kursy naucz. szkół średnich .	15.000	.	Udział Galicyi niewykazany
8	Wsparcia i stypendya dla kandydatów stanu nauczycielskiego na dalsze kształcenie .	183.600	.	
9	Ogólne wydatki na koszta zarządu	2.800	.	
	Razem	32.909.347	6,959.953	52·398

X. Wydatki na szkoły średnie galicyjskie według preliminarzy rządowych.

L. porz.	Zakład		W roku 1908	W roku 1909	Zatem w porównaniu z rokiem poprzednim mniej lub więcej
	Miejscowość	Kategorya	koron	koron	
1	Bochnia	gimnazyum	123.274	125.395	+ 2.121
2	Brody	„	108.516	109.717	+ 1.201
3	Brzeżany	„	132.011	134.552	+ 2.541
4	Buczacz	„	107.610	111.818	+ 4.208
5	Brzozów	„	.	3.200	+ 3.200
6	Dębica	„	79.042	79.363	+ 321
7	Drohobycz	„	115.178	114.582	— 596
7	Chyrów	„	.	.	.
9	Gorlice	„	26.321	39.189	+ 12.868
10	Gródek Jagielloński	„	.	3.200	+ 3.200
11	Jarosław	„	112.295	120.854	+ 8.559
12	„	szkoła realna	69.414	68.465	— 949
13	Jasło	gimnazyum	125.302	122.845	— 2.457
14	Kamionka	„	.	.	.
15	Kołomyja	gimnazyum I.	118.466	121.152	+ 2.686
16	„	„ II.	106.818	111.011	+ 4.193
17	Kraków	„ św. Anny	123.794	133.687	+ 9.893
18	„	„ św. Jacka	168.001	167.217	— 784
19	„	„ III.	131.807	135.867	+ 4.060
20	„	„ IV.	108 464	116.127	+ 7.663
21	„	„ V.	92 887	109.272	+ 16.385
22	„	szkoła realna I.	125.423	125.311	— 112
23	„	„ „ II.	116.208	122.533	+ 6.325
24	Krosno	„ „	61.176	61.861	+ 685
25	Lwów	gimnazyum akadem.	141.127	152.689	+ 11.562
26	„	„ „ filia	65.719	68.759	+ 3.040
27	„	„ II.	134.672	140.579	+ 5.907
28	„	„ III.	118.755	115.681	— 3.074
29	„	„ IV.	199.903	209.778	+ 9.875
30	„	„ IV. równorzęd.	.	.	.
31	„	„ V.	126.005	122.081	— 3.918
32	„	„ VI.	95.492	106.678	+ 11.186
33	„	„ VII.	106.812	130.013	+ 23.201
34	„	„ VII. filia	.	.	.
35	„	„ VIII.	104.319	122.638	+ 18.319
36	„	szkoła realna I.	109.744	119.612	+ 9.868
37	„	„ „ II.	137.871	146.545	+ 8.674
38	Mielec	gimnazyum	34.234	48.062	+ 13.828
39	Myślenice	„	3.500	18.816	+ 15.316
40	Nowy Sącz	gimnazyum I.	123.642	127.841	+ 4.199
41	„ „	„ II.	56.197	69.172	+ 8.975
42	Nowy Targ	gimnazyum	45.621	57.098	+ 11.477
43	Podgórze	„	103.600	107.335	+ 3.735
44	Przemyśl	gimnazyum I.	124.716	132.436	+ 7.720
45	„	„ II. na Zasaniu	64.077	84.593	+ 20.516
46	„	„ ruskie	112.292	123.649	+ 11.357
47	Rzeszów	„ I.	123.707	130.391	+ 6.684
48	„	„ II.	87.995	100.328	+ 12.733

L. porz.	Zakład: Miejscowość	Zakład: Kategorya	W roku 1908 koron	W roku 1909 koron	Zatem w porównaniu z rokiem poprzednim mniej lub więcej
49	Rawa ruska	szkoła realna	.	3.710	+ 3.710
50	Sambor	gimnazyum	138.394	135.529	— 2.765
51	Sanok	„	133.736	142.455	+ 8.719
52	Sniatyn	szkoła realna	52.017	61.742	+ 9.725
53	Sokal	gimnazyum	28.086	37.094	+ 9.008
54	Stanisławów . . .	gimnazyum I.	134.927	141.119	+ 6.192
55	„ . . .	„ II.	71.092	89.149	+ 9.857
56	„ . . .	„ ruskie	49.168	59.435	+ 10.267
57	„ . . .	szkoła realna	101.171	105.059	+ 3.888
58	Stryj	gimnazyum	128.171	109.592	— 18.579
59	„	„ filia	14.000	56.233	+ 42.233
60	Tarnobrzeg	szkoła realna	.	3.709	+ 3.709
61	Tarnopol	gimnazyum I.	122.955	132.279	+ 9.324
62	„	„ II.	91.039	104.298	+ 13.259
63	„	„ ruskie	111.511	115.545	+ 4.034
64	„	szkoła realna	97.383	96.966	— 417
65	Tarnów	gimnazyum I.	105.690	106.857	+ 1.167
66	„	„ II.	89.161	99.122	+ 9.961
67	„	szkoła realna	80.844	85.208	+ 4.364
68	Trembowla	gimnazyum	24.196	39.343	+ 15.147
69	Wadowice	„	109.565	116.954	+ 7.389
70	Złoczów	„	103.114	108.317	+ 5.203
71	Żółkiew	„	3.500	19.000	+ 15.500
72	Żywiec	szkoła realna	42.513	50.265	+ 7.753
		Gimnazya . . .	5,210.476	5,632.192	+ 421.716
		Szkoły realne . . .	993.763	1,050.986	+ 57.223
		Razem . . .	6,204.239	6,683.178	+ 478.939

Tab. XI. Nadzwyczajne wydatki na szkoły średnie galicyjskie na rok 1909.

(Według preliminarza rządowego).

Liczba porz.	Nadzwyczajne wydatki	Budowy i ceny kupna	Adaptacye i re-adaptacye	Urządzenia	Potrzeby naukowe	Annuitety i pobo-czne należytości	Subwencye i dotacye
	Gimnazya.						
1	Umieszczenie c. k. V. gimnazyum we Lwowie	10000	.	.	.	.	.
2	Umieszczenie c. k. gimnazyum w Brzeżanach	5000	.	.	.	.	.
3	Umieszczenie c. k. gimnazyum w Podgórzu	5000	.	.	.	.	.
4	Umieszczenie c. k. gimnazyum w Sokalu .	70000	.	.	.	.	.
5	Umieszczenie c. k. II. polskiego gimnazyum w Tarnopolu	50000	.	.			
6	Umieszczenie c. k. ruskiego gimnazyum w Tarnopolu	50000	.	.	.	.	.
7	Zakupno sprzętów wewnętrznego urządzenia dla c. k. gimnazyum akademickiego we Lwowie (filia)	.	.	3000	.	.	.
8	Zakupno środków naukowych dla c. k. I. gimnazyum we Lwowie (filia)	.	.	.	3000	.	.
9	Zakupno środków naukowych dla c. k. II. gimnazyum we Lwowie (1 rata)	.	.	.	2000	.	.
10	Zakupno środków naukowych dla c. k. III. gimnazyum im. Fr. Józefa we Lwowie (1 rata)	.	.	.	800	.	.
11	Zakupno środków naukowych dla c. k. IV. gimnazyum we Lwowie (1 rata)	.	.	.	2865	.	.
12	Zakupno sprzętów wewnętrznego urządzenia dla c. k. V. gimnazyum we Lwowie . .	.	.	2200	.	.	.
13	Zakupno środków naukowych (harmonium) dla c. k. V. gimnazyum we Lwowie . .	.	.	.	700	.	.
14	Zakupno dzieł do biblioteki nauczycielskiej dla c. k. VI. gimnazyum we Lwowie . .	.	.	.	1500	.	.
15	Zakupno sprzętów wewnętrznego urządzenia dla c. k. VII. gimnazyum we Lwowie .	.	.	3000	.	.	.
16	Zakupno środków wewnętrznego urządzenia dla c. k. VIII. gimnazyum we Lwowie .	.	.	2580	.	.	.
17	Zakupno środków naukowych dla c. k. VII. gimnazyum we Lwowie	.	.	.	6000	.	.
18	Zakupno środków naukowych dla c. k. VIII. gimnazyum we Lwowie	.	.	.	8000	.	.
19	Zakupno środków naukowych dla c. k. IV. gimnazyum w Krakowie	.	.	.	600	.	.
20	Zakupno sprzętów wewnętrznego urządzenia dla c. k. I. gimnazyum w Krakowie (1 rata)	.	.	700	.	.	.
21	Na adaptacye w c. k. II. gimnazyum w Krakowie (4 rata)	.	6000	.	.	.	.
22	Zakupno sprzętów wewnętrznego urządzenia dla c. k. II. gimnazyum w Krakowie (1 rata)	.	.	654			.
	Do przeniesienia . . .	190000	6000	12134	25465	.	.

Liczba porz.	Nadzwyczajne wydatki	Budowy i ceny kupna	Adaptacye i readaptacye	Urządzenia	Potrzeby naukowe	Annuitety i położone należytości	Subwencye i dotacye
	Z przeniesienia . . .	190000	6000	12134	25465	.	.
23	Na adaptacye i readaptacye w donajętych ubikacyach dla c. k. V. gimnazyum w Krakowie (4 rata)	.	2870	.	.	.	.
24	Zakupno sprzętów wewnętrznego urządzenia dla c. k. V. gimnazyum w Krakowie . .	.	.	1500	.	.	.
25	Zakupno środków naukowych dla c. k. V. gimnazyum w Krakowie (1 rata)	.	.	.	4500	.	.
26	Zakupno środków naukowych (uzupełnienie gabinetu historyczno-geograficznego) dla c. k. gimnazyum w Bochni (2 rata) . .	.	.	.	1000	.	.
27	Zakupno środków naukowych dla c. k. gimnazyum w Bochni (1 rata)	.	.	.	3000	.	.
28	Zakupno sprzętów wewnętrznego urządzenia dla c. k. gimnazyum w Brodach	.	.	950	.	.	.
29	Zakupno środków naukowych dla c. k. gimnazyum w Brodach	.	.	.	1400	.	.
30	Zakupno środków naukowych dla c. k. gimnazyum w Brzeżanach (1 rata)	.	.	.	3000	.	.
31	Zakupno sprzętów wewnętrznego urządzenia dla c. k. gimnazyum w Brzozowie . . .	.	.	2700	.	.	.
32	Zakupno środków naukowych dla c. k. gimnazyum w Brzozowie	.	.	.	2300	.	.
33	Zakupno środków naukowych dla c. k. gimnazyum w Dębicy (2 rata)	.	.	.	1600	.	.
34	Zakupno sprzętów wewnętrznego urządzenia dla c. k. gimnazyum w Dębicy (1 rata)	.	.	4000	.	.	.
35	Zakupno sprzętów wewnętrznego urządzenia dla c. k. gimnazyum w Drohobyczu . .	.	.	350	.	.	.
36	Zakupno środków naukowych dla c. k. gimnazyum w Gorlicach	.	.	.	4600	.	.
37	Zakupno sprzętów wewnętrznego urządzenia dla c. k. gimnazyum w Gródku Jagiellońskim	.	.	2700	.	.	.
38	Zakupno środków naukowych dla c. k. gimnazyum w Gródku Jagiellońskim	.	.	.	2300	.	.
39	Zakupno środków wewnętrznego urządzenia dla c. k. gimnazyum w Jarosławiu . . .	.	.	650	.	.	.
40	Zakupno środków naukowych dla c. k. gimnazyum w Jarosławiu	.	.	.	1500	.	.
41	Zakupno środków naukowych dla c. k. gimnazyum w Jaśle (2 rata)	.	.	.	200	.	.
42	Zakupno sprzętów wewnętrznego urządzenia dla c. k. gimnazyum w Jaśle	.	.	400	.	.	.
43	Zakupno środków naukowych dla c. k. gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Kołomyi	.	.	.	2500	.	.
44	Zakupno sprzętów wewnętrznego urządzenia dla c. k. gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Kołomyi	.	.	300	.	.	.
	Do przeniesienia . . .	190000	8870	25684	53365	.	.

Liczba porz.	Nadzwyczajne wydatki	Budowy i ceny kupna	Adaptacye i re-adaptacye	Urządzenia	Potrzeby naukowe	Annuitety i poboczne należytości	Subwencye i dotacye
	Z przeniesienia . . .	190000	8870	25684	53365	.	.
45	Na roboty konserwacyjne i naprawki w budynku c. k. gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Kołomyi	.	1088	.	.	.	.
46	Na roboty konserwacyjne i naprawki w budynku c. k. gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Kołomyi	.	1087	.	.	.	.
47	Zakupno środków naukowych dla c. k. gimnazyum w Mielcu	.	.	.	2400	.	.
48	Zakupno sprzętów wewnętrznego urządzenia dla c. k. gimnazyum w Myślenicach . .	.	.	3000	.	.	.
49	Zakupno środków naukowych dla c. k. gimnazyum w Myślenicach	.	.	.	2400	.	.
50	Zakupno sprzętów wewnętrznego urządzenia dla c. k. II. gimnazyum w Nowym Sączu (1 rata)	.	.	2000	.	.	.
51	Zakupno środków naukowych dla c. k. II. gimnazyum w Nowym Sączu	.	.	.	6000	.	.
52	Zakupno sprzętów wewnętrznego urządzenia dla c. k. gimnazyum w Nowym Targu .	.	.	6071	.	.	.
53	Zakupno środków naukowych dla c. k. gimnazyum w Nowym Targu	.	.	.	3000	.	.
54	Zakupno sprzętów wewnętrznego urządzenia dla c. k. gimnazyum w Podgórzu . . .	.	.	600	.	.	.
55	Zakupno środków naukowych dla uzupełnienia gabinetu przyrodniczego dla c. k. gimnazyum w Podgórzu	.	.	.	1000	.	.
56	Zakupno sprzętów wewnętrznego urządzenia dla c. k. gimnazyum I. polskiego w Przemyślu	.	.	1500	.	.	.
57	Zakupno sprzętów wewnętrznego urządzenia dla c. k. gimnazyum w Przemyślu-Zasanie (1 rata)	.	.	1035	.	.	.
58	Zakupno środków naukowych dla c. k. gimnazyum w Przemyślu-Zasanie	.	.	.	6000	.	.
59	Zakupno sprzętów wewnętrznego urządzenia dla c. k. gimnazyum ruskiego w Przemyślu	.	.	1100	.	.	.
60	Zakupno środków naukowych dla c. k. gimnazyum ruskiego w Przemyślu	.	.	.	3000	.	.
61	Na adaptacye w budynku c. k. gimnazyum w Samborze (2 rata)	.	2000	.	.	.	.
62	Zakupno środków naukowych dla c. k. gimnazyum w Samborze (2 rata)	.	.	.	1500	.	.
63	Zakupno środków wewnętrznego urządzenia dla c. k. gimnazyum w Samborze . . .	.	.	1000	.	.	.
64	Zakupno sprzętów wewnętrznego urządzenia dla c. k. gimnazyum w Sanoku (1 rata) .	.	.	1000	.	.	.
65	Zakupno sprzętów wewnętrznego urządzenia dla c. k. gimnazyum w Sokalu (1 rata) .	.	.	2225	.	.	.
	Do przeniesienia	190000	13045	45210	78665	.	.

Liczba porz.	Nadzwyczajne wydatki	Budowy i ceny kupna	Adaptacye i readaptacye	Urządzenia	Potrzeby naukowe	Annuitety i pobory należytości	Subwencye i dotacye
	Z przeniesienia . . .	190000	13045	45210	78665		
66	Zakupno środków naukowych dla c. k. gimnazyum w Sokalu	.	.	.	4600	.	.
67	Zakupno sprzętów wewnętrznego urządzenia dla c. k. gimnazyum II. polskiego w Stanisławowie (1 rata)	.	.	3000	.	.	.
68	Zakupno środków naukowych dla c. k. II. polskiego gimnazyum w Stanisławowie .	.	.				
69	Zakupno sprzętow wewnętrznego urządzenia dla c. k. gimnazyum ruskiego w Stanisławowie	.		4500	8000 .	.	.
70	Zakupno środków naukowych dla c. k. gimnazyum ruskiego w Stanisławowie . . .	.	.	.	2400	.	.
71	Zakupno sprzętów wewnętrznego urządzenia dla c. k. gimnazyum w Stryju (1 rata) .	.	.	400	.	.	.
72	Zakupno środków naukowych dla c. k. gimnazyum II. w Tarnopolu	.	.	.	8000	.	.
73	Na roboty rekonstrukcyjne w budynku c. k. I. gimnazyum w Tarnowie	.	2000	.	.	.	.
74	Zakupno środków naukowych dla c. k. I. gimnazyum w Tarnowie	.	.	.	3000	.	.
75	Zakupno sprzętów wewnętrznego urządzenia dla c. k. gimnazyum I. w Tarnowie . .	.	.	3000	.	.	.
76	Zakupno środków naukowych dla c. k. II. gimnazyum w Tarnowie (2 rata) . . .	.	.	.	1000	.	.
77	Zakupno środków naukowych dla c. k. gimnazyum w Trembowli	.	.	.	4600	.	.
78	Zakupno sprzętów wewnętrznego urządzenia dla c. k. gimnazyum w Wadowicach (2 rata)	.	.	1000	.	.	.
79	Zakupno sprzętów wewnętrznego urządzenia dla c. k. gimnazyum w Złoczowie . . .	.	.	1200	.	.	.
80	Zakupno środków naukowych dla c. k. gimnazyum w Złoczowie	.	.	.	200	.	.
81	Zakupno sprzętów wewnętrznego urządzenia dla c. k. gimnazyum w Żółkwi	.	.	3000	.	.	.
82	Zakupno środków naukowych dla c. k. gimnazyum w Żółkwi	.	.	.	2400	.	.
83	Nabycie budynku przeznaczonego na pomieszczenie c. k. II. gimnazyum w Rzeszowie (6 rata)	.	.	.	.	16000	.
	Razem	190000	15045	61315	112865	16000	.

Tab. XII. Nadzwyczajne wydatki na szkoły średnie galicyjskie na rok 1909.

(Według preliminarza rządowego).

Liczba porz.	Nadzwyczajne wydatki	Budowy i ceny kupna	Adaptacye i readaptacye	Urządzenia	Potrzeby naukowe	Annuitety i poboczne należytości	Subwencye i dotacye
	Szkoły realne.						
1	Zakupno środków naukowych dla c. k. I. szkoły realnej we Lwowie (1 rata) . .	.	.	.	2700	.	.
2	Zakupno środków naukowych dla c. k. II. szkoły realnej wo Lwowie (1 rata) . .	.	.	.	3500	.	.
3	Na adaptacye względnie readaptacye w budynku c. k. II. szkoły realnej we Lwowie	.	1000	.	.	.	.
4	Zakupno sprzętów wewnętrznego urządzenia dla c. k. I. szkoły realnej w Krakowie	.	.	1530	.	.	.
5	Zakupno sprzętów wewnętrznego urządzenia dla c. k II. szkoły realnej w Krakowie	.	.	1200	.	.	.
6	Zakupno środków naukowych dla c. k. II. szkoły realnej w Krakowie (2 rata) .	.	.	.	1000	.	.
7	Zakupno sprzętów wewnętrznego urządzenia dla c. k. szkoły realnej w Rawie ruskiej	.	.	2800	.	.	.
8	Zakupno środków naukowych dla c. k. szkoły realnej w Rawie ruskiej . . .	.	.	.	3200	.	.
9	Zakupno sprzętów wewnętrznego urządzenia dla szkoły realnej w Śniatynie . .	.	.	5000	.	.	.
10	Zakupno środków naukowych dla c. k. szkoły realnej w Śniatynie	.	.	.	6000	.	.
11	Zakupno sprzętów wewnętrznego urządzedzenia dla c. k. szkoły realnej w Stanisławowie (1 rata)	.	.	685	.	.	.
12	Zakupno sprzętów wewnętrznego urządzenia dla c. k. szkoły realnej w Tarnobrzegu	.	.	2800	.	.	.
13	Zakupno środków naukowych dla c. k. szkoły realnej w Tarnobrzegu	.	.	.	3200	.	.
14	Zakupno środków naukowych dla c. k. szkoły realnej w Tarnopolu	.	.	.	800	.	.
15	Zakupno sprzętów wewnętrznego urządzenia dla c. k. szkoły realnej w Żywcu (1 rata)	.	.	1500	.	.	.
16	Zakupno srodków naukowych dla c. k. szkoły realnej w Żywcu	.	.	.	4600	.	.
II.	Szkoły realne . . .	.	1000	15515	25000	.	.
I.	Gimnazya . . .	190000	15045	61315	112865	16000	.
	R a z e m . . .	190000	16045	76830	137865	16000	.

Tab. XIII. Dochody funduszu naukowego w roku 1909.

L. porządkowa	Zakład		Procenta	Datki gminne	Dochody z realności i prow.
	Miejscowość	Kategorya	Koron	Koron	Koron
1	Bochnia	gimnazyum	.	1000	.
2	Brody	„	3647	.	.
3	Brzeżany	„	.	4074	.
4	Buczacz	„	.	1500	.
5	Dębica	„	.	3500	.
6	Drohobycz	„	.	6000	.
7	Kołomyja	„	.	1200	.
8	Krosno	szkoła realna	.	3000	.
9	Podgórze	gimnazyum	.	400	.
10	Sambor	„	.	1000	.
11	Stanisławów	szkoła realna	.	2000	.
12	Stryj	gimnazyum	.	2000	.
13	Wadowice	„	.	400	.
14	Złoczów	„	.	1104	.

Tab. XIV. Wydatki na szkoły

(Według prelimi-

Liczba porządkowa	Zakład		Płace i dodatki aktywalne dyrektorów i nauczycieli	Dodatki na pomieszkanie dyrektorów	Pobory tercyanów	Wynagrodzenie sług pomocniczych	Remune- i zapo-
	Miejscowość	Kategorya					remuneracye systemizowane
1	Bochnia	gimnazyum	84777	.	1400	1862	27200
2	Brody	„	71568	.	1760	1241	29244
3	Brzeżany	„	85472	1000	1140	1752	34424
4	Buczacz	„	77198	.	1500	986	25470
5	Chyrów	gimn. pr. OO. Jezuit.	.	.	.	.	.
6	Dębica	gimnazyum	49500	.	1040	876	21795
7	Drohobycz	„	81481	.	1760	1095	22664
8	Gorlice	„	20267	.	1300	.	14040
9	Gródek	„	.	.	.	.	.
10	Jarosław	„	82052	.	1500	986	30044
11	„	szkoła realna	54188	.	1300	2117	2540
12	Jasło	gimnazyum	80065	.	1500	2009	27511
13	Kołomyja	gimn. I.	84573	.	1400	1972	26183
14	„	„ II.	73551	.	1400	1996	27088
15	Kraków	„ św. Anny	97875	.	1500	3869	20315
16	„	„ św. Jacka	108032	1400	2160	3896	24661
17	„	„ III.	101812	.	1880	3138	20715
18	„	„ IV.	76615	1400	2160	2154	16300
19	„	„ V.	51855	1400	1120	1050	33035
20	„	szkoła realna I.	92277	.	2160	2154	18898
21	„	„ „ II.	68486	1400	1492	2170	21723
22	Kamionka	gimnazyum	.	.	.	.	.
23	Krosno	szkoła realna	49283	.	1040	876	2780
24	Lwów	gimn. I. gł.	119126	.	2320	2154	20410
25	„	„ I. (filia)	23685	.	1600	1022	17350
26	„	„ II.	107855	1400	3080	1132	17000
27	„	„ III.	79408	.	2840	2653	24750
28	„	„ IV.	148892	1400	1600	3760	29275
29	„	„ V.	90332	.	1880	3167	20970
30	„	„ VI.	71959	1400	1500	1132	14435
31	„	„ VII.	66498	1400	3280	3285	31670
32	„	„ VIII.	57994	1400	1120	2373	31335
33	„	szkoła realna I.	90188	.	.	.	26023
34	„	„ „ II.	66919	1400	1425	4453	40456
35	Mielec	gimnazyum	28334	.	1040	.	15040
36	Myślenice	„	8737	.	.	876	6475
37	Nowy Sącz	gimn. I.	92054	.	1140	2154	22425
38	„ „	„ II.	38310	1000	1040	1752	14235
39	Nowy Targ	gimnazyum	32067	.	1140	876	18920
40	Podgórze	„	69203	1400	2020	1972	26224
41	Przemyśl	gimn. I.	91368	.	1180	1606	29670
42	„	„ na Zasaniu	42022	1200	1280	949	22070
43	„	„ ruskie	76205	.	1080	2008	34630
44	Rawa ruska	szkoła realna	.	.	.	.	.
45	Rzeszów	gimnazyum I.	85861	1000	1240	3094	32150
46	„	„ II.	56673	1000	1500	1909	34550

średnie galicyjskie na rok 1909.

narza rządowego).

racye mogi												
remun. zmienne i zapomogi	Ryczałt na wydatki za godz. nadliczbowe	Koszta podróży i dyety	Potrzeby kościelne	Potrzeby naukowe	Utrzymanie budynków	Czynsze najmu	Podatki i daniny	Koszta zarządu	Wydatki ryczałtowe	Fundacye i stypendya	Datki dla powiatowych kas chorych	R a z e m
200	1019	80	260	.	1000	3300	20	4208	.	.	69	125395
200	1019	80	420	.	.	192	12	3924	.	.	69	109717
200	1019	80	430	.	.	4220	.	4746	.	.	69	134552
200	1019	80	200	.	.	.	.	5084	.	.	69	111818
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
200	1019	80	200	.	.	.	.	4584	.	.	69	79363
200	1019	80	230	.	1000	.	.	4984	.	.	69	114582
100	993	80	260	.	.	.	.	2080	.	.	69	39189
.	.	.	.	.	.	.	.	.	3200	.	.	3200
200	1019	80	320	.	1000	.	.	3584	.	.	69	120854
200	1380	80	100	370	.	.	.	6120	.	.	70	68465
200	1019	80	200	.	.	5500	.	4692	.	.	69	122845
200	1019	80	160	.	1000	720	8	3768	.	.	69	121152
200	1019	80	200	.	.	1600	.	3808	.	.	69	111011
200	1019	80	120	.	800	.	552	6888	.	400	69	133687
200	1019	80	160	.	.	21164	.	3976	.	400	69	167217
200	1019	80	280	.	800	.	552	5322	.	.	69	135867
200	1019	80	360	.	.	9672	.	6098	.	.	69	116127
200	1019	80	380	.	.	14560	.	4504	.	.	69	109272
200	1372	80	360	.	140	.	.	7400	.	200	70	125311
200	1372	80	280	.	.	22360	.	2900	.	.	70	122533
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
200	1372	80	100	1000	.	.	.	5060	.	.	70	61861
200	1019	80	200	.	1500	.	763	4848	.	.	69	152689
200	1019	80	200	.	800	20400	.	2334	.	.	69	68759
200	1019	80	220	.	1000	.	600	6924	.	.	69	140579
200	1019	80	254	.	.	.	600	3808	.	.	69	115681
200	1019	80	245	.	1200	15000	606	6432	.	.	69	209778
200	1019	80	220	.	.	.	622	3528	.	.	69	122087
200	1019	80	260	.	.	12000	.	2624	.	.	69	106678
200	1019	80	560	.	.	18000	.	3952	.	.	69	130013
200	1019	80	220	.	800	22194	.	3808	.	.	95	122638
200	1372	80	379	.	.	.	.	1300	.	.	70	119612
200	1372	80	515	.	.	23925	.	5730	.	.	70	146545
200	1019	80	200	.	.	.	.	2080	.	.	69	48062
100	1019	80	280	.	.	.	.	1180	.	.	69	18816
200	1019	80	280	.	800	3620	12	3988	.	.	69	127841
200	1019	80	260	.	.	7039	.	4168	.	.	69	69172
200	1019	80	200	.	.	.	.	2527	.	.	69	57098
200	1019	80	280	.	.	360	.	4508	.	.	69	107335
200	1019	80	260	.	800	.	16	6168	.	.	69	132436
200	1019	80	260	.	.	11000	.	4444	.	.	69	84593
200	1019	80	100	.	800	1550	.	5908	.	.	69	123649
.	510	.	.	.	.	.	.	.	3200	.	.	3700
200	1019	80	200	.	1200	.	6	4272	.	.	69	130391
200	1019	80	200	.	.	.	.	3528	.	.	69	100728

Liczba porządkowa	Zakład: Miejscowość	Zakład: Kategorya	Płace i dodatki aktywalne dyrektorów i nauczycieli	Dodatki na pomieszkanie dyrektorów	Pobory tercyanów	Wynagrodzenie sług pomocniczych	Remuneracye i zapomogi: remuneracye systemizowane
47	Sambor	gimnazyum	87306	.	1140	2044	34644
48	Sanok	„	91211	.	1140	2848	32886
49	Śniatyn	szkoła realna	47324	.	.	986	6650
50	Sokal	gimnazyum	20526	.	1400	.	11586
51	Stanisławów . .	gimn. I.	100972	1400	1760	1962	27265
52	„ . .	„ II.	38636	1400	1500	1752	25350
53	„ . .	„ ruskie	28592	1400	.	1971	14488
54	„ . .	szkoła realna	72779	.	1660	1116	22148
55	Stryj	gimn. I. gł.	71202	.	2080	1752	20910
56	„	„ II. (filia)	34027	.	1040	876	6310
57	Tarnobrzeg . . .	szkoła realna	.	.	.	.	.
58	Tarnopol	gimn. I.	91728	1000	1040	2975	25690
59	„	„ II.	47204	1000	1040	1752	33290
60	„	„ ruskie	59113	1000	1040	2081	37155
61	„	szkoła realna	79613	.	1760	1862	5525
62	Tarnów	gimn. I.	66158	.	2340	986	26891
63	„	„ II.	53144	1000	1400	986	23040
64	„	szkoła realna	67510	.	1040	2408	7770
65	Trembowla . . .	gimnazyum	21075	.	1040	.	12273
66	Wadowice . . .	„	73098	.	2020	1990	27204
67	Złoczów	„	73790	.	1140	2020	25230
68	Żółkiew	„	8737	.	1040	.	6475
69	Żywiec	szkoła realna	40092	.	1040	911	5000
70	Brzozów	gimnazyum	.	.	.	.	.
I.		Gimnazya	.	.	.	.	.
II.		Szkoły realne . . .	.	.	.	.	.
III.		Razem	4308454	28800	91837	111804	1424473

racye mogi												
remun. zmienne i zapomogi	Ryczałt na wydatki za godz. nadliczbowe	Koszta podróży i dyety	Potrzeby kościelne	Potrzeby naukowe	Utrzymanie budynków	Czynsze najmu	Podatki i daniny	Koszta zarządu	Wydatki ryczałtowe	Fundacye i stypendya	Datki dla powiatowych kas chorych	Razem
200	1019	80	184	.	500	2500	.	5843	.	.	69	135529
200	1019	80	380	.	.	6600	.	5752	.	.	69	142455
200	1372	80	100	.	.	.	.	4960	.	.	70	61742
200	1019	80	100	.	.	.	.	2214	.	.	69	37094
200	1019	80	320	.	1400	.	4	4668	.	.	69	141119
200	1019	80	320	.	.	5459	.	5164	.	.	69	80949
200	1019	80	180	.	.	9288	.	2148	.	.	69	59435
200	1372	80	180	2000	.	.	.	3454	.	.	70	105059
200	1019	80	260	.	.	.	.	2020	.	.	69	109592
200	1019	80	260	.	.	8688	.	3764	.	.	69	56233
.	509	.	.	.	.	.	.	.	3200	.	.	3709
200	1019	80	260	.	800	1500	.	5812	.	.	75	132279
200	1019	80	260	.	.	13336	.	5048	.	.	69	104298
200	1019	80	180	.	.	7500	.	6108	.	.	69	115545
200	1372	00	180	.	800	.	.	5504	.	.	70	96966
200	1019	80	80	.	1000	.	.	8034	.	.	69	106857
200	1010	80	200	.	.	13000	.	4984	.	.	69	99122
200	1372	80	280	150	.	.	10	4318	.	.	70	85208
100	1019	80	340	.	.	.	.	3347	.	.	69	39343
200	1019	80	160	.	600	6500	6	4008	.	.	69	116954
200	1019	80	200	.	.	2100	.	2470	.	.	68	108317
200	1019	.	280	.	.	.	.	1180	.	.	69	19000
200	1372	80	100	.	.	.	.	1400	.	.	70	50265
.	.	.	.	.	.	.	.	.	3200	.	.	3200
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	5632192
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1050986
12300	70100	5040	15617	3520	19740	294847	4389	273999	12800	1000	4458	6683178

Wydatki nadzwyczajne.

A) Gimnazya.

Budowy i ceny kupna		190.000 K
Adaptacye i readaptacye		15.045 „
Urządzenia		61.315 „
Zakupno środków naukowych		112.865 „
Annuitety i poboczne należytości		16.000 „
Subwencye i dotacye		—
	Razem	395.225 K

B) Szkoły realne.

Adaptacye i readaptacye		1.000 K
Urządzenia		15.515 „
Potrzeby naukowe		25.000 „
	Razem	41.515 K

Tab. XV. Opłata szkolna w szkołach średnich państwowych w roku szkolnym 1908/9.

Liczba porządkowa	Zakład		Ilość uczniów publicznych przy końcu II. półrocza			Uiszczono opłatę w kwocie koron	
	Miejscowość	Kategorya	płacących opłatę całą	uwolnionych od połowy	uwolnionych od całej opłaty	za uczniów publ. i prywatnych	
						w I. półroczu	w II. półroczu
1	Bochnia	gimnazyum	109	.	487	3540	3600
2	Brody	„	176	.	510	6810	5730
3	Brzeżany	„	174	1	561	8010	5235
4	Buczacz	„	231	.	367	6270	8520
5	Dębica	„	67	.	311	2250	2700
6	Drohobycz	„	282	.	426	8910	10440
7	Gorlice	„	29	.	184	1290	1440
8	Jarosław	„	440	1	168	4635	5325
9	Jasło	„	150	.	431	3840	4500
10	Kołomyja	gimnazyum I. polskie	263	3	446	11480	11500
11	„	„ II. ruskie	128	.	554	4600	5080
12	Kraków	„ I. św. Anny	218	.	446	8280	8720
13	„	„ II. św. Jacka	131	.	495	4400	5640
14	„	„ II. filia	.	.	.	.	.
15	„	„ III.	211	1	568	9960	10340
16	„	„ IV.	94	.	294	4560	3840
17	„	„ V.	91	.	231	3960	3680
18	Lwów	„ I. akadem.	126	.	582	5240	5440
19	„	„ I. filia	57	.	392	2840	2640
20	„	„ II. niemieckie	160	.	280	5940	7200
21	„	„ III. Fr. Józefa	209	.	315	8960	9320
22	„	„ IV.	188	.	428	9400	8440
23	„	„ IV. filia	117	.	331	7040	5480
24	„	„ V.	219	.	346	10800	10000
25	„	„ VI.	98	.	220	4640	4320
26	„	„ VII.	294	.	428	10620	12400
27	„	„ VIII.	196	.	291	6700	8360
28	Mielec	gimnazyum	43	.	222	1470	1500
29	Myślenice	„	2	.	35	270	210
30	Nowy Sącz	gimnazyum I.	103	1	460	2835	3495
31	„	„ II.	78	.	291	1530	2400
32	Nowy Targ	gimnazyum	58	.	206	1530	1740
33	Podgórze	„	123	.	382	3180	4050
34	Przemyśl	gimnazyum I.	238	.	448	9360	9520
35	„	„ II. na Zasaniu	63	.	257	3920	3320
36	„	„ ruskie	88	.	683	4360	4210
37	Rzeszów	„ I.	110	4	372	4050	3435
38	„	„ II.	141	.	341	3990	4710
39	Sambor	gimnazyum	188	.	583	6990	7260
40	Sanok	„	162	.	606	4320	5100
41	Sokal	„	68	.	119	2445	2040
42	Stanisławów	gimnazyum I. polskie	168	.	555	7170	6480
43	„	„ II. polskie	250	3	276	8820	8325
44	„	„ III. ruskie	73	.	208	2205	2520
45	Stryj	gimnazyum	185	.	559	7050	6930

Liczba porządkowa	Zakład: Miejscowość	Zakład: Kategorya	Ilość uczniów publicznych przy końcu II. półrocza: płacących opłatę całą	uwolnionych od połowy	uwolnionych od całej opłaty	Uiszczono opłatę w kwocie koron: za uczniów publ. i prywatnych: w I. półroczu	w II. półroczu
46	Stryj	gimnazyum filia	98	2	257	4245	3450
47	Tarnopol . .	„ I. polskie	169	.	418	7280	8040
48	„ . .	„ II. polskie	97	.	375	12920	6920
49	„ . .	„ II. ruskie	79	.	523	2800	3760
50	Tarnów . . .	„ I.	138	.	459	3680	6040
51	„ . . .	„ II.	63	.	259	3760	3600
52	Trembowla . .	gimazyum	73	.	158	2820	2280
53	Wadowice . .	„	118	.	338	3000	3900
54	Złoczów . . .	„	171	.	344	5160	6030
55	Żółkiew . . .	„	12	.	84	660	360
		Razem	7617	16	19910	286795	291515
		%	27·6	0·05	72·3		
1	Jarosław . . .	szkoła realna	100	.	95	2580	3030
2	Kraków . . .	I. „ „	211	2	238	6920	9800
3	„ . . .	II. „ „	119	.	189	5640	5000
4	Krosno . . .	„ „	42	.	121	1020	1320
5	Lwów	I. „ „	183	.	328	8080	7960
6	„	II. „ „	200	1	425	5140	8820
7	Śniatyn . . .	„ „	24	.	127	1305	789
8	Stanisławów .	„ „	201	.	282	6840	6120
9	Tarnopol . .	„ „	53	.	158	2560	2280
10	Tarnów . . .	„ „	76	.	133	2960	3280
11	Żywiec . . .	„ „	46	.	88	1260	1590
		Razem	1255	3	2184	44305	49980
		%	36·5	0·1	63·4		
	Razem w gimnazyach i szk. realnych . .		8872	19	22094	331100	341495
		% .	28·6	0·1	71·3		

Tab. XVI. Stypendya w roku 1908/9.

Liczba porządkowa	Zakład		Ilość stypendystów		Wysokość stypendyum			
	Miejscowość	Kategorya	w I. półroczu	w II. półroczu	w I. półroczu		w II. półroczu	
					koron	hal.	koron	hal.
1	Biała	gimn. realne Tow. szkoły lud.	1	1	42	.	42	.
2	Bochnia	gimnazyum	8	8	980	.	980	.
3	Brody	„	18	18	3324	.	3324	.
4	Brzeżany	„	9	9	1542	.	1542	.
5	Buczacz	„	4	4	500	.	515	.
6	Bąkowice	gimn. prywatne OO. Jezuitów	11	11	2055	.	2055	.
7	Dębica	gimnazyum	3	3	362	50	362	50
8	Drohobycz	„	6	8	1440	.	1670	.
9	Gorlice	„	2	2	200	.	200	.
10	Jarosław	„	7	11	2482	.	2742	.
11	Jasło	„	8	9	1710	.	1991	.
12	Jaworów	gimnazyum prywatne miejskie	.	.	.	.	.	.
13	Kołomyja	„ I. polskie	3	3	800	.	800	.
14	„	„ II. ruskie	5	5	458	.	458	.
15	Kraków	„ I. św. Anny	24	24	6142	34	6142	34
16	„	„ II. św Jacka	17	17	2507	50	2507	50
17	„	„ II. filia	.	.	.	.	.	.
18	„	„ III.	24	28	11174	25	14899	.
19	„	„ IV.	8	8	2206	.	2206	.
20	„	„ V.	7	8	1135	.	1366	.
21	„	gimn. pryw. prof. Jaworskiego	.	.	.	.	.	.
22	Lwów	gimnazyum I. akademickie	8	8	955	.	955	.
23	„	„ I. filia	9	10	1100	.	1220	.
24	„	„ II. niemieckie	10	10	1059	50	1059	50
25	„	„ III. Franc. Józefa	14	12	4381	.	3816	.
26	„	„ IV.	15	15	1907	50	1907	50
27	„	„ IV. filia	10	10	1057	.	1057	.
28	„	„ V.	6	6	707	50	707	50

29	Lwów	gimnazyum VI.	13	13	1832	50	1832	50
30	„	„ VII.	13	12	1803	.	1643	.
31	„	„ VIII.	19	20	6906	.	7137	.
32	„	gimn. pryw. im. A. Mickiewicza	1	1	800	.	800	.
33	Łańcut	gimnazyum miejskie	.	.	.	.	.	.
34	Mielec	gimnazyum	7	6	355	.	315	.
35	Myślenice	„	1	1	30	.	30	.
36	Nowy Sącz	gimnazyum I.	17	17	1765	.	1765	.
37	„ „	„ II.	7	7	1100	.	1100	.
38	Nowy Targ	gimnazyum	3	4	350	.	375	.
39	Podgórze	„	4	4	775	.	775	.
40	Przemyśl	gimnazyum I. polskie	6	6	1205	50	1205	50
41	„	„ II. na Zasaniu	4	4	920	.	920	.
42	„	„ III. ruskie	16	16	1525	.	1525	.
43	Rzeszów	„ I.	16	16	1329	.	1329	.
44	„	„ II.	8	8	525	.	525	.
45	Sambor	gimnazyum	19	19	2420	.	2420	.
46	Sanok	„	20	20	2665	.	2665	.
47	Sokal	„	.	.	.	.	.	.
48	Stanisławów	gimnazyum I. polskie	10	9	2850	.	2350	.
49	„	„ II. „	10	10	1567	.	1567	.
50	„	„ ruskie	1	2	100	.	220	.
51	Stryj	gimnazyum	11	11	1362	.	1362	.
52	„	„ filia	4	4	607	50	607	50
53	Tarnopol	gimnazyum I. polskie	15	15	1750	.	1750	.
54	„	„ II. „	4	4	800	.	800	.
54	„	„ ruskie	2	2	180	.	180	.
56	Tarnów	„ I.	14	14	1694	50	1694	50
57	„	„ II.	6	6	717	50	717	50
58	Trembowla	gimnazyum	3	2	500	.	400	.
59	Wadowice	„	10	12	1352	.	1481	.
60	Złoczów	„	9	10	1012	50	1112	50
61	Żółkiew	„	.	.	.	.	.	.
		Razem	489	510	117040	09	92231	84

Liczba porządkowa	Zakład		Ilość stypendystów		Wysokość stypendyum			
	Miejscowość	Kategorya	w I. półroczu	w II. półroczu	w I. półroczu		w II. półroczu	
					koron	hal.	koron	hal.
1	Jarosław	szkoła realna	2	2	391	.	391	.
2	Kraków	„ „ I.	5	5	1200	.	1250	.
3	„	„ „ II.	9	9	1170	.	1170	.
4	Krosno	„ „	4	4	950	.	950	.
5	Lwów	„ „ I.	21	21	6287	.	6287	.
6	„	„ „ II.	6	6	769	50	769	50
7	Śniatyn	„ „	3	2	637	50	480	.
8	Stanisławów	„ „	7	6	2110	.	1795	.
9	Tarnopol	„ „	6	6	800	.	800	.
10	Tarnów	„ „	.	.	.	.	.	.
11	Żywiec	„ „	4	3	473	.	357	50
		Razem	77	64	14788	.	14250	.
		Razem w szkołach średnich	579	587	134725	09	109378	84

III.

SZKOŁY PRZEMYSŁOWE, HANDLOWE

i

SZKOŁY PRZEMYSŁOWE UZUPEŁNIAJĄCE

W ROKU SZKOLNYM 1908/1909.

Skład Sekcyi III. c. k. Rady szkolnej krajowej

zarządzającej szkołami przemysłowemi i handlowemi.

Przewodniczący:

J. E. dr. Michał Bobrzyński, c. k. Namiestnik.

Zastępca przewodniczącego:

Dr. Ignacy Dembowski, Wiceprezydent c. k. Rady szkolnej krajowej.

Referent spraw administracyjnych:

Dr. Antoni Zoll, c. k. starosta.

C. k. krajowi inspektorowie szkół:

Jan Franke, c. k. Radca Dworu, c. k. krajowy Inspektor szkół.
Antoni Stefanowicz, c. k. krajowy Inspektor szkół.

Znawcy zawodowi:

Dr. Władysław Jahl, członek Wydziału krajowego.
Dr. Władysław Stesłowicz, sekretarz Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie.
Edmund Zieleniewski, właściciel fabryki maszyn w Krakowie.

Członkowie:

Tadeusz Fiedler, profesor Politechniki we Lwowie.
Paweł Kożdoń, proboszcz ewang. w Brigidau.
Antoni Pawłowski, c. k. Radca Rządu, dyrektor c. k. Akademi handlowej we Lwowie.
Dr. Emil Sawicki, dyrektor c. k. gimnazyum Franciszka Józefa I. w Tarnopolu.

Przydzielony jako inspektor szkół przemysłowych uzupełniających: Radca budownictwa, Profesor Łucyan Baecker.

Do zakresu czynności Rady szkolnej krajowej, a względnie jej Sekcyi III., należy zarząd państwowych zakładów w Galicyi, przeznaczonych dla nauki przemysłowej i handlowej, tudzież nadzór państwowy nad zakładami tego rodzaju, utrzymywanymi z funduszów kraju, powiatów, gmin lub osób prywatnych.

A.

SZKOŁY PRZEMYSŁOWE I HANDLOWE

W ROKU SZKOLNYM 1908/1909.

I.

Nauka.

Ilość szkół.

W roku szkolnym 1908/9 istniały dla nauki przemysłowej i handlowej następujące zakłady państwowe: wyższa szkoła przemysłowa w Krakowie, szkoła przemysłowa we Lwowie, szkoły zawodowe przemysłu drzewnego w Zakopanem (powiat nowotarski) i w Kołomyi, szkoła ślusarska w Świątnikach (powiat podgórski), szkoła zawodowa przemysłu żelaznego w Sułkowicach (powiat myślenicki), wreszcie Akademia handlowa (wyższa szkoła handlowa) we Lwowie.

Przyrost z końcem roku 1908/9.

Z końcem tego roku szkolnego otwarto państwową szkołę ślusarstwa maszynowego w Tarnopolu. Szkoła ta, obejmująca oddział naukowy ślusarstwa maszynowego ze szczególnem uwzględnieniem wyrobu i naprawy maszyn i narzędzi rolniczych, tudzież oddział podkownictwa, rozpoczęła swą działalność w nowym i bardzo dobrze urządzonym budynku własnym z początkiem roku szkolnego 1909/10.

Oddziały naukowe.

Szkoła przemysłowa w Krakowie składała się z tych samych wydziałów budownictwa, mechaniki technicznej i chemii technicznej, zorganizowanych jako wyższa szkoła przemysłowa, dalej z oddziału przemysłu artystycznego w zakresie malarstwa dekoracyjnego, rzeźby dekoracyjnej i stolarstwa artystycznego, wreszcie ze szkoły przemysłowej uzupełniającej dla pomocników i terminatorów przemysłowych.

Przygotowanie reorganizacyi oddziału budownictwa.

W ciągu roku szkolnego, do którego odnosi się to sprawozdanie, przygotowano zarządzoną przez c. k. Ministerstwo Rob. Publ. reorganizacyę wydziału budownictwa, polegającą na wprowadzeniu do nowego planu nauki praktyki budowlanej na placach budowy i w szkole, tudzież na takim wyborze i układzie materyału naukowego, któryby uwzględniał przedewszystkiem celowe potrzeby nauki zawodowej, ograniczając jak najbardziej ilość i zakres nauki teoretycznej. Wskutek tych zmian wydział budownictwa odpowie w przyszłości lepiej żądaniom interesowanych kół zawodowych, jak to już zapowiada sama nazwa szkoły, opiewająca obecnie „Zawodowa szkoła budowniczych“ (Baufachschule). Podobnie i wydział mechaniczno-techniczny z biegiem czasu uzupełni się nauką praktyczną w warsztatach, która powinna stać się obowiązkową dla uczniów już podczas nauki szkolnej. Do obu powyższych wydziałów nawiąże się następnie organizacyę niższych stopni nauki zawodowej a mianowicie szkołę rzemiosł budowlanych (Bauhandwerkerschule) dla pod-

majstrzych i terminatorów budowlanych i szkołę werkmistrzów w zakresie mechaniczno-technicznym. Te kategorye szkół zawodowych będą mogły wejść w życie dopiero w nowym budynku szkolnym, tymczasem zaś reorganizuje się naukę uzupełniającą dla terminatorów zawodu budowlanego.

Frekwencya. Frekwencya w wyższej szkole przemysłowej była jak zawsze liczna, a napływ do szkoły był tak znaczny, że dziesięciu zgłaszającym się musiano odmówić przyjęcia. Inaczej w oddziałach przemysłu artystycznego, w których frekwencya już od kilku lat maleje, pomimo, że zarówno malarstwo jak i rzeźbiarstwo dekoracyjne, jako rozpowszechnione i potrzebne przemysły rękodzielnicze wymagają poparcia naukowego. Powodu tego niepomyślnego objawu dopatruje się c. k. Rada szkolna krajowa w niezupełnie odpowiadającej celowi organizacyi oddziałów artystycznych, w których objawia się pewna chwiejność między niewyraźnemi aspiracyami niektórych uczniów, a właściwie pojętem rzemiosłem artystycznem, mającem służyć istotnemu zapotrzebowaniu zdobnictwa nawet w codziennym zakresie użytkowym, a przeto podnosić zarobkowość swych przedstawicieli. Wobec tego c. k. Rada szkolna krajowa rozważa, a po części wypróbowuje już stosowniejszą, do wspomnianego celu zmierzającą, organizacyę tych oddziałów szkolnych. Bardzo dobrze spełniają natomiast swe zadanie połączone ze szkołą przemysłu artystycznego kursy dla czeladników i terminatorów malarskich. Kurs malarski dla czeladników, uszlachetniający ich praktykę malarską i zaznajamiający z postępową techniką malarską, nabierze w przyszłości przez uprawnienia, jakie daje swym absolwentom, niepośledniego znaczenia: tym bowiem czeladnikom, którzy kurs taki dwukrotnie odbyli, wolno na mocy ustawy przemysłowej z 5. lutego 1907 i odnośnych rozporządzeń ministeryalnych wykonywać samodzielnie przemysł malarstwa dekoracyjnego.

Połączona z zakładem zawodowa szkoła uzupełniająca, złożona z czterech oddziałów rysunkowych pod kierunkiem zawodowych nauczycieli, z powodu niezupełnego jeszcze rozgraniczenia grup zawodowych, winna pod tym względem doznać przeobrażenia, jak się to już stało z oddziałem, przeznaczonym dla terminatorów przemysłu budowlanego.

Pracownia chemii fermentacyjnej i stacya doświadczalna dla przemysłu fermentacyjnego funkcyonowały wydatnie, jak w latach poprzednich. Pierwsza uzupełnia naukę teoretyczną ćwiczeniami w laboratoryach: druga zajmuje się badaniem materyałów surowych i produktów gotowych, badaniem wody i materyałów opałowych, analizą i produkcyą drożdży, kontrolą ruchu fabrycznego i poradą techniczną.

Kursy specyalne. Jak w latach poprzednich odbywały się w tej szkole także w niniejszym roku kursy specyalne, a mianowicie:

W czasie od 15. listopada 1908 do 15. marca 1909 odbył się specyalny kurs dla obsługujących maszyny i kotły parowe, obejmujący sześć godzin nauki w tygodniu, której udzielał inżynier c. k. kolei państwowych Ludwik Sewerin na podstawie planu zatwierdzonego przez c. k. Ministerstwo. Każdy z uczestników kursu złożył przy wpisie 2 K na środki naukowe i otrzymał po skończeniu nauki świadectwo, stwierdzające jego pilność i zachowanie się. Na tym kursie było 43 uczestników, z których 21 odznaczyło się wielką pilnością.

Kurs pięciomiesięczny dla malarzy dekoracyjnych, urządzony na mocy rozporządzenia c. k. Ministerstwa Robót Publicznych, miał na celu ułatwienie czeladnikom malarskim wydoskonalenie się w kierunku artystycznym i obznajomienie ich z najnowszemi technikami tego zawodu. Obrano na ten kurs

miesiące zimowe, w których malarze dekoracyjni mniej mają zajęcia w praktyce.

Program nauki obejmował: Ornament płaski w rozmaitych tonach i wykonywanie barwnych dekoracyj farbami klejowemi i temperą; kopiowanie wzorów praktycznych w naturalnej wielkości; powiększanie danych szkiców; malowanie podług rysunków i fotografii: przeistaczanie i uzupełnianie wzorów, stosownie do zmienionych warunków przestrzennych. Ewentualne braki przygotowania uczestników uzupełniano ćwiczeniami w rysowaniu z natury i podług modeli gipsowych kwiatów i rozmaitych przedmiotów, uwzględniając także ćwiczenia w rysunku figuralnym. Wyniki nauki były zupełnie pomyślne, frekwentanci bowiem pracowali gorliwie także poza godzinami szkolnemi nie tylko przez cały dzień, lecz nawet wieczorem przy świetle gazowem. Z 7 uczestników tego kursu, z których aż do jego ukończenia pozostało 5, odznaczyło się 3 wybitniejszymi postępami.

Od 1. października 1908 do 30. kwietnia 1909 r. odbył się wskutek rozporządzenia c. k. Ministerstwa Robót Publ. siedmiomiesięczny kurs uzupełniający dla terminatorów malarskich, który obejmował rysowanie ornamentów w rozmiarach, odpowiadających rzeczywistej wielkości dekorowanych wnętrz, sporządzanie patronów malarskich, ćwiczenia pendzlem, harmonijne zestawianie kolorów, malowanie wieloma kolorami w odcieniach i malowanie z modeli gipsowych.

Ten kurs miał 32 pilnością i postępami odznaczających się uczestników.

Wskutek rozporządzenia ministeryalnego odbył się w czasie od 16. maja do 28. czerwca 1909 r. sześciotygodniowy kurs dla gorzelników praktycznych z udziałem 12 uczestników, z których 5 zdało egzamin z dobrym wynikiem, 6 otrzymało świadectwa frekwentacyjne, a 1 ustąpił.

Po raz pierwszy odbył się na podstawie rozporządzenia c. k. Ministerstwa W. i O. z dnia 26. lutego 1908, l. 6502, w czasie od 30. listopada do 5. grudnia 1908, sześciodniowy specyalny kurs gorzelniczy dla właścicieli i administratorów dóbr. W program tego kursu wchodziły: technologia gorzelnictwa i kontrola ruchu, ustawodawstwo gorzelniane, ćwiczenia i demonstracye w laboratoryum chemicznem i takież ćwiczenia w laboratoryum mikroskopowem. Technologii i ustawodawstwa uczył c. k. starszy inspektor Wilhelm Kotiers, ćwiczenia zaś laboratoryjne prowadził profesor Krupa. Uczestnicy tego kursu, których było 12, zwiedzili po skończeniu nauki pod kierownictwem swych docentów gorzelnię w Grodkówkach.

Wreszcie odbył się dwutygodniowy kurs dla przeróbki owoców z następującym programem: Chemia, zastosowana do przeróbki i konserwowania owoców; przeróbka owoców; sposoby wyrabiania konfitur, kompotów, owoców kandyzowanych itp.; ćwiczenia w laboratoryum chemicznem, w laboratoryum mikroskopowem i w laboratoryum owocowem. Wycieczki do Dąbia, Woli Justowskiej, Przegorzał i Krzeszowic uzupełniały naukę, prowadzoną przez prof. A. Krupę, asystenta Z. Zbijewskiego i zawodowego cukiernika, M. Urbańskiego. Na kurs ten zapisanych było 18 uczestników.

Dobra frekwencya wszystkich powyższych kursów świadczy o ich żywotności i niewątpliwych usługach, jakie one oddają rozmaitym gałęziom przemysłu. Wdzięcznem zadaniem szkoły będzie przeto zwracać baczną uwagę na dochodzące ją z kół przemysłowych życzenia, aby w granicach swej możności stwarzać nowe sposoby doraźnej pomocy naukowej dla przemysłowców.

Czynności pozaszkolne nauczycieli.

Co się tyczy czynności pozaszkolnych członków grona nauczycielskiego wypada nadmienić:

Profesorowie Sławomir Odrzywolski, Władysław Ekielski i Jan Pokutyński pracowali jako architekci, projektując rozmaite budowle i kierując ich wykonaniem.

Profesor Fryderyk Lachner malował portrety, wykonywał akwaforty i pracował w zakresie sztuki stosowanej, biorąc nadto udział w wystawach sztuki w Krakowie i we Lwowie.

Profesor dr. Antoni Karbowiak ogłosił drukiem szereg prac z dziejów szkolnictwa polskiego.

Profesor Jan Raszka wykonał kilka medali, projekt pomnika grunwaldzkiego, szereg projektów z dziedziny przemysłu artystycznego i kilka prac malarskich.

Nauczyciel Andrzej Kurpa ogłosił kilka rozpraw z dziedziny chemii fermentacyjnej i wykonał liczne analizy chemiczne i bakteryologiczne dla zakładów fabrycznych i osób prywatnych.

Nauczyciel dr. Józef Buraczewski wspólnie z asystentem Dziurzyńskim ogłosił w rozprawach krakowskiej Akademii Umiejętności dwie prace z zakresu chemii alkaloidów.

Prof. Alojzy Bunsch wykonał kilka medalionów, biustów portretowych i statuetek w marmurze i bronzie.

Prof. dr. Stanisław Turowski ogłaszał rozprawy w Przewodniku naukowo-literackim i w Pamiętniku literackim.

Nauczyciel Antoni Procajłowicz uczestniczył w wystawach sztuki i konkursach artystycznych, projektował witraże, oprawy książek, afisze itp. i zajmował się także grafiką.

Szkoła przemysłowa we Lwowie pracowała w ciągu ubiegłego roku szkolnego bez zasadniczych zmian w dotychczasowej swej organizacyi.

Oddziały naukowe.

Przygotowania reorganizacyjne były wprawdzie w pełnym toku, sama jednak reorganizacya będzie mogła rozpocząć się dopiero z chwilą przesiedlenia się zakładu do nowego budynku. Istniały przeto w zakładzie to same oddziały naukowe, a mianowicie: 1) szkoła przemysłu artystycznego w zakresie ślusarstwa, stolarstwa, snycerstwa, malarstwa dekoracyjnego i rzeźby dekoracyjnej; 2) szkoła przemysłu budowlanego dla mularzy, cieśli, kamieniarzy, ślusarzy i stolarzy budowlanych; 3) szkoła hafciarska i koronkarska; 4) sale publiczne rysunków i modelowania dla mężczyzn i kobiet; 5) szkoła przemysłowa uzupełniająca; 6) kursy zawodowe.

Frekwencya.

Znaczna frekwencya szkolna utrzymuje się od wielu lat i wynosi ponad 500 uczniów, których przeważna część z ukończeniem nauki znajduje dobre miejsca w warsztatach i zakładach fabrycznych, gdzie ich dobra aplikacya świadczy korzystnie o skuteczności nauki szkolnej. Rosnącego zaufania sfer przemysłowych do szkoły dowodzą także wymownie wyniki praktyki feryalnej uczniów, uwidocznione w rozdziale o uczniach niniejszego sprawozdania.

Wspomniana powyżej pokaźna liczba wszystkich uczniów zakładu, z natury rzeczy rozdziela się nierównomiernie na poszczególne oddziały, dając poniekąd obraz kierunków życia zawodowego. I tak zawód samoistnego snycerstwa wykazuje zmniejszone zapotrzebowanie, odkąd w przedmiotach użytkowych, a zwłaszcza w artystycznem stolarstwie meblowem unika się bujniejszej rzeźby. Skutkiem tego oddział snycerski tej szkoły wykazuje najmniejszą frekwencyę. Małą była ona także na oddziale tokarstwa, gdyż i ten przemysł rękodzielniczy tracił w latach ostatnich coraz bardziej swą samoistność, więc tokarze nasi łączą go zwyczajnie ze sprzedażą fabrycznych wy-

robów tokarskich. Dopiero połączenie tokarstwa drzewnego z tokarstwem metalowem w nauce szkolnej podniosło frekwencyę na tym oddziale i sprawiło, że jego absolwenci znajdują zajęcie.

Oddział stolarstwa meblowego i budowlanego nie odznacza się również silniejszą frekwencyą, jakby się należało spodziewać wobec wzrastającego w tych zawodach zapotrzebowania pracowników dobrze wyszkolonych. Przyczyny tego szukać należy w trudnych warunkach prowadzenia przemysłu stolarskiego, wymagającego znaczniejszych stosunkowo wkładów, przy coraz mniejszych widokach zapewnienia sobie powodzenia. Ten stan rzeczy nie zachęcał młodzieży do dłuższej, bo czteroletniej nauki w szkole przemysłowej, co oczywiście nie uszło uwagi czynników kierujących nauką przemysłową.

Reorganizacya oddziału stolarskiego.

Skutkiem tego, tudzież z powodu noweli do ustawy przemysłowej z 5. lutego 1907, postanowiono stopniową reorganizacyę oddziału stolarskiego we wszystkich szkołach zawodowych, a przeto i w tym w zakładzie, w którym atoli wejdzie ona w życie dopiero w nowym budynku szkolnym. Zatwierdzona reskryptem c. k. Ministerstwa W. i O. z 21. maja 1908, l. 23.384 nowa organizacya nauki stolarstwa obejmie dwuletni warsztat naukowy stolarstwa i tokarstwa z ograniczeniem nauki teoretycznej na korzyść praktycznych ćwiczeń warsztatowych i jednoroczną szkołę majsterską stolarstwa meblowego i budowlanego, w której nauka teoretyczna, a zwłaszcza nauka rysunków zawodowych i zdobniczych będzie obszerniejsza.

Uprawnienia absolwentów naukowego warsztatu stolarskiego.

Uczniowie dwuletniego warsztatu naukowego uzyskują po skutecznem ukończeniu nauki oraz po jednorocznej praktyce u majstra lub w zakładzie fabrycznym prawa egzaminowanego czeladnika, absolwenci zaś jednorocznej szkoły majsterskiej, do której prócz wyżej wymienionych uczniów mają wstęp także majstrowie i czeladnicy, nabywają praw do samoistnego prowadzenia swego przemysłu. Nowa organizacya otwiera przeto uczniom możność zarobkowania już po dwuletniej nauce szkolnej, tem cenniejszą, że uczeń zarabiając odbywa zarazem praktykę, potrzebną do późniejszego usamodzielnienia. Należy spodziewać się, że ta okoliczność, w połączeniu ze wspomnianemi powyżej zmianami w nauczaniu, w przyszłości wydatniej zaludniać będzie oddziały stolarskie.

Oddział ślusarstwa.

Ze wszystkich oddziałów szkolnych najlepszą frekwencyę ma od początku istnienia swego w tej szkole oddział ślusarstwa, a napływ uczniów każdego roku jest tak duży, że dla braku miejsca wielu zgłaszającym się odmawia się przyjęcia. I pod tym więc względem nowy budynek szkolny wytworzy stosunki pomyślniejsze.

Oddział przemysłu budowlanego.

Liczną i ustaloną frekwencyą cieszy się oddział przemysłu budowlanego, gromadząc zwyczajnie starszych wiekiem uczniów, którzy rozumiejąc należycie wartość nauki zawodowej garną się do niej z zapałem.

Frekwencya oddziału malarstwa dekoracyjnego jest liczna, a oddziałów rzeźby dekoracyjnej i koronkarstwa normalna.

Publiczne sale rysunków.

Publiczne sale rysunków i modelowania, urządzone osobno dla kobiet, osobno zaś dla mężczyzn, mimo znacznego, niekiedy bardzo pilnego zastępu uczniów, w najbliższym czasie powinny uledz takiemu przeobrażeniu, aby przedewszystkiem służyć potrzebom pracowników przemysłowych. Nie ulega wprawdzie wątpliwości, że sale te i w dzisiejszym swym ustroju spełniają ważne zadanie rozpowszechniania potrzebnego wykształcenia artystycznego; stanowczy jednak prąd dzisiejszy, nadający szkołom przemysłowym kierunek ku popieraniu przemysłu, sprawi niezawodnie, że publiczne sale rysunków to zadanie przedewszystkiem będą miały na oku.

Szkoła uzupełniająca.

Szkoła przemysłowa uzupełniająca, z oddziałami przemysłu budowlanego, mechaniczno-technicznym, stolarstwa budowlanego i meblowego, tudzież przemysłu artystycznego, mając ustrój zawodowy, umożliwia terminatorom i czeladnikom, po ukończeniu szkoły uzupełniającej typu ogólnego, dalsze kształcenie się w rysunku zawodowym. Znaczna zawsze frekwencya na kursach rysunku zawodowego będzie niewątpliwie wzrastała wskutek wprowadzenia egzaminów czeladniczych, a ponieważ zakład przezwycięży niebawem dzisiejsze braki pomieszczenia i urządzenia i zajmie liczne, obszerne i jasne sale nowego gmachu, praca na kursach rozwinie się raźno i pomyślnie, a różnorodność i liczba ich coraz lepiej odpowiadać będzie współczesnej potrzebie skróconej i do wymagań praktyki zastosowanej nauki przemysłowej.

Kursy specyalne.

W roku szkolnym 1908/09 odbywały się w zakładzie następujące kursy dla nauczycieli szkół ludowych:

1. od 1. listopada 1908 do 30. czerwca 1909 ośmiomiesięczny kurs przygotowawczy do egzaminów nauczycielskich dla szkół wydziałowych z grupy III.;

2. od 15. kwietnia do 15. lipca 1909 trzymiesięczny kurs rysunkowy dalszego kształcenia nauczycieli szkół przemysłowych uzupełniających.

Na mocy reskryptu c. k. Ministerstwa W. i O. z dnia 12. marca 1908. l. 3068 urządzono w Winnikach w czasie od 4. lipca do 3. sierpnia 1908 naukę wędrowną dla stolarzy pod kierownictwem nauczyciela zakładu Henryka Żaaka.

Prace pozaszkolne nauczycieli.

Jak w latach poprzednich tak i w tym roku pracowali nauczyciele w swych zawodach także poza obrębem szkoły.

Profesorowie: Waleryan Kryciński, Edward Pietsch, Stanisław Rejchan i Tadeusz Rybkowski malowali studya i obrazy i wykonywali ilustracye i projekty artystyczno-przemysłowe. Profesor Kryciński wspierał także poradą artystyczną oddział koronkarski i oddział hafciarski, dostarczając własnych projektów do robót, wykonywanych w szkole lub poprawiając próby projektów uczenic.

Profesorowie: Tadeusz Mostowski, Adolf Weiss, Władysław Sadłowski, Dyonizy Krzyczkowski i nauczyciel Kazimierz Rzeczycki pracowali jako architekci projektujący i kierujący budowlami, prócz tego zaś profesor Sadłowski i nauczyciel Rzeczycki służyli poradą artystyczną warsztatom szkolnym ślusarstwa i stolarstwa meblowego.

Profesorowie Piotr Harasimowicz i Jan Nalborczyk, tudzież asystent Józef Kruczkiewicz wykonywali prace rzeźbiarskie i projekty dekoracyi architektonicznych.

Wycieczki naukowe nauczycieli.

Na koszt własny odbyli wycieczki naukowe: Kierownik zakładu, prof. Władysław Kłapkowski z kierownikiem warsztatów szkolnych nauczycielem K. Filasiewiczem do Pragi i Wiednia; profesorowie H. Kühn, do Włoch i Bośnii, A. Weiss do Paryża, Belgii i Niemiec, nauczycielka M. Knee do Norymbergi, Drezna i Pragi. Na koszt rządowy bawili we Wiedniu nauczyciele zawodowi zakładu Grzegorz Kowalski i Teofil Żmudziński w celu poznania nowszych maszyn i narzędzi do obrabiania metali i drzewa, zwłaszcza zaś tych maszyn, które od tamtejszych firm sprowadzono do użytku w szkole.

Udzielanie wzorów przemysłowcom.

Ze wzorów na rozmaite przedmioty przemysłu artystycznego, przesyłanych szkole z c. k. Biura środków naukowych we Wiedniu w celu rozpowszechniania, korzystało w roku sprawozdawczym kilku stolarzy, jeden malarz, jeden lakiernik i jeden budowniczy.

Zadanie szkoły. **Szkoła zawodowa przemysłu drzewnego w Zakopanem** ukończyła 31 rok istnienia, rozwijając się pomyślnie, mimo bardzo złego umieszczenia, skromnych urządzeń i szczupłych zasobów środków naukowych. Krzewi się w tej szkole znajomość, poczucie i poszanowanie sposobu budowania i zdobienia wyrobów drzewnych, właściwego ludowi tatrzańskiemu, a przyznać należy, że grono nauczycielskie, kierowane myślą przewodnią dyrekcyi zakładu, przejęło się należycie tem głównem zadaniem szkoły, która obok tego zaznajamia uczniów z architektonicznemi i zdobniczemi formami stylów historycznych oraz współczesnych.

Oddziały naukowe. Szkoła obejmuje następujące oddziały:

A) Szkołę zawodową, składającą się z oddziałów stolarstwa meblowego, tokarstwa, ciesielstwa i stolarstwa budowlanego, snycerstwa ornamentalnego, snycerstwa figuralnego i oddziału dla przemysłu domowego:

B) Szkołę przemysłową uzupełniającą dla terminatorów, która kształci uczniów w rysunkach, modelowaniu i przedmiotach przemysłowo-handlowych;

C) publiczną salę rysunków dla mężczyzn i kobiet;

D) salę rysunków dla uczniów szkoły ludowej, w której dziatwa zaprawia swój zmysł spostrzegawczy za pomocą samodzielnego i z rozrywką połączonego zajęcia.

Na oddziale snycerstwa figuralnego trwa nauka 5 lat, na oddziałach snycerstwa ornamentalnego i ciesielstwa po cztery, na oddziale przemysłu domowego przez dwa lata. Odmienny podział pracy także co do czasu trwania nauki otrzymał oddział stolarstwa i tokarstwa, zreorganizowany na podstawie rozporządzenia c. k. Ministerstwa W. i O. z 21. maja 1908. l. 23.384. Reorganizacya ta, której zasady wyłuszczono w poprzednim ustępie niniejszego sprawozdania, odnoszącym się do lwowskiej szkoły przemysłowej, w szkole zakopańskiej weszła już w życie z początkiem roku sprawozdawczego, jako dwuletni dwuklasowy naukowy warsztat stolarstwa i tokarstwa z klasą przygotowawczą. Na razie urządzono podług tej organizacyi klasę przygotowawczą i klasę pierwszą. Ta pierwsza klasa nowej organizacyi jest identyczna z dotychczasową klasą drugą organizacyi dawniejszej. Z pozostałemi klasami organizacyi dawnej, składała się przeto w roku szkolnym 1908/09 całość warsztatu naukowego z klas: przygotowawczej, pierwszej, trzeciej i czwartej. Wskutek tego w roku szkolnym 1910/11 obejmie naukowy warsztat stolarstwa i tokarstwa w tym zakładzie klasy: przygotowawczą, pierwszą i drugą, a przeto całość zreorganizowanej nauki warsztatowej, obok tego zaś już tylko klasę czwartą dawnej organizacyi. Na tem skończy się okres przejściowy, od roku szkolnego bowiem 1911/12 warsztat stolarski już nie będzie miał uczniów, przyjętych na podstawie organizacyi dawnej.

Reorganizacya oddziału stolarstwa.

Okres przejściowy reorganizacyi.

Szkoła majsterska stolarstwa. Uzupełnieniem warsztatu naukowego ma być jednoroczna szkoła majsterska stolarstwa meblowego i budowlanego, pojęta atoli jako niezależna od warsztatu naukowego całość, a dostępna nie tylko absolwentom wspomnianego warsztatu, lecz także majstrom i czeladnikom, szukającym udoskonalenia zawodowego, zarówno praktycznego jakoteż teoretycznego. *) Szkoły majsterskiej nie otwarto dotychczas ani w tej, ani w żadnej innej z galicyjskich szkół przemysłowych, na razie bowiem, a mianowicie do czasu, w którym pierwsi absolwenci naukowego warsztatu stolarstwa i tokarstwa, po odbyciu jednorocznej praktyki, zapragną dalszej nauki szkolnej, nie zachodzi nagląca

*) Por. z odnośnym ustępem o lwowskiej szkole przemysłowej.

potrzeba otwarcia tej szkoły. Niedaleki ten czas mógłby jednak zastać szkołę zakopańską nieprzygotowaną na przyjęcie szkoły majsterskiej. chociaż bowiem zakładowi temu nie zbywa na świadomem rzeczy kierownictwie i wyrobionych siłach nauczycielskich, to brak mu niestety miejsca na urządzenie nowego oddziału nauki w budynku, który, jak wiadomo, dziś już pod żadnym względem nie odpowiada swemu przeznaczeniu. A ponieważ i w szkole przemysłu drzewnego w Kołomyi zachodzą w tej mierze niemniejsze trudności, c. k. Rada szkolna krajowa nie szczędzi zabiegów i trosk, aby złemu zaradzić i przez donajęcie lokalności umożliwić otwarcie szkoły majsterskiej. mającej pierwszorzędne znaczenie dla uzupełnienia całokształtu nauki stolarstwa.

W tym celu Rada szkolna krajowa zwróciła się o pomoc do Wydziału krajowego, który oświadczył gotowość przyczynienia się do pokrycia kosztów donajmu lokalności na pomieszczenie szkoły majsterskiej w Zakopanem kwotą 600 K; a ponieważ i gmina Zakopanego zapewniła na ten cel jednorazowo 200 K, przeto jedna trudność, na jaką napotyka otwarcie wspomnianej szkoły, byłaby na razie usunięta. Jest wszakże i trudność druga, tycząca się frekwentantów tej szkoły; okazało się bowiem, że bez zapewnienia stosownych zasiłków nie ściągnie się ani majstrów, ani czeladników do szkoły. Rada szk. krajowa i w tej mierze podjęła starania celem wyjednania w c. k. Ministerstwie Rob. Publ. potrzebnych funduszów.

Kurs specyalny. W czasie od 22. marca do 20. czerwca 1909 urządzono pod kierunkiem nauczyciela Jana Dworskiego kurs handlowy dla majstrów miejscowych.

Uczestnicy tego kursu poświęcali nauce tylko wolne od swych zajęć zawodowych chwile, nie więcej przeto jak 6 godzin tygodniowo, czyli około 70 godzin przez cały czas trwania kursu.

Stosunek szkoły do przemysłu. Stosunek zakładu do przemysłowców miejscowych nawiązuje i utrzymuje się tym sposobem, że zakład wyrabia corocznie szereg nowych wzorów dla przemysłu drobnego, z których każdy przemysłowiec korzystać może bezpłatnie. Nadto zakład udziela miejscowym przemysłowcom rad i wskazówek co do wykonywania rozmaitych prac, a niekiedy nastręcza im zamówienia, które wykonują pod okiem Dyrekcyi zakładu.

Z końcem roku szkolnego urządzono wystawę prac uczniów, którą w ciągu dwu tygodni zwiedziło 2000 osób.

Wyroby warsztatowe i pielęgnowanie swojszczyzny. W warsztatach szkolnych wykonano prócz prac przepisanych tokiem nauki większe przedmioty na zamówienie, obok tego zaś czyniono przegląd całego dorobku szkolnego, którego stosowny wybór ukazać się ma na wystawie szkolnej we Lwowie, aby szerszemu ogółowi przedstawić, w jakim stopniu systematyczna nauka przyczynia się do podniesienia pracy rękodzielniczej, jak przytem pielęgnuje przekazane formy ludowej sztuki góralskiej. usiłując wdzięk jej pierwotności pogodzić z wymaganiami wykwintniejszych potrzeb i postępową techniką wykończenia.

Czynności pozaszkolne nauczycieli. Członkowie grona nauczycieli oddawali się jak zawsze także pozaszkolnej pracy zawodowej.

Dyrektor Stanisław Barabasz wykonał kilka projektów z zakresu przemysłu artystycznego. Profesor Jan Tarczałowicz wykonał projekt rekonstrukcyi kościoła. dzwonicy i plebanii w Żywcu, projektował także inne budowle, wykonywał zdjęcia i przeprowadzał fachowe badania zabytków budownictwa cerkiewnego z polecenia Akademii Umiejętności w Krakowie. Nauczyciele Stanisław Wójcik i Władysław Skoczylas pracowali jako artyści w swych zawodach, pierwszy jako rzeźbiarz, drugi jako malarz, a nauczyciel Skoczylas odbył nadto podróż naukową. Nauczyciele zawodowi F. Zaydel, K. Celewicz,

J. Śliwka i A. Galarowski wykonali modele do nauki szkolnej dla c. k. Biura środków naukowych we Wiedniu i dla polskiego Muzeum szkolnego we Lwowie.

Oddziały naukowe i reorganizacya oddziału stolarstwa.

Szkoła zawodowa przemysłu drzewnego w Kołomyi, składająca się z oddziałów stolarstwa i tokarstwa, ciesielstwa, snycerstwa figuralnego i ornamentalnego, tudzież publicznej sali rysunków, przyjęła z początkiem roku sprawozdawczego, podobnie jak szkoła zakopańska, nową organizacyę oddziału stolarskiego, jako naukowego warsztatu o dwu, względnie trzyletniej nauce, obok którego ma z czasem powstać uzupełniająca go jednoroczna szkoła majsterska. W innych oddziałach szkoły, z wyjątkiem publicznej sali rysunków, w której czas nauki nie jest ograniczony, trwa nauka, jak dawniej, po cztery lata.

Nauka teoretyczna prócz przedmiotów, udzielanych jak w szkole zakopańskiej, obejmuje także język ruski. Główny nacisk kładzie się na naukę warsztatową i naukę rysunków.

Wyroby warsztatowe i pielęgnowanie swojszczyzny.

Wyroby szkolne opierają się przeważnie na wzorach huculskich, zarówno co do budowy i konstrukcyi przedmiotów, jakoteż co do ich przyozdabiania.

W tym względzie przyniosła wspomniana w sprawozdaniu zeszłorocznem wycieczka naukowa dyrektora zakładu i nauczycieli w okolicę Prutu i Czeremoszu niemałą korzyść, w zetknięciu się bowiem bezpośredniem z okazałem budownictwa cerkwi i chat huculskich, z ich urządzeniem, tudzież z okazami bujnego i oryginalnego zdobnictwa wszelkich wyrobów przemysłu domowego, strojów i t. p. u samego źródła, na właściwem miejscu i we właściwem otoczeniu nabiera się lepszej znajomości rzeczy, a przeto więcej do niej zamiłowania i takiego dla niej poszanowania, jakiego nieodzownie potrzeba do racyonalnego pielęgnowania swojszczyzny w produkcyi przemysłowej. W ubiegłym przeto roku szkolnym obok przepisanej tokiem naukowym pracy, zajęto się uporządkowaniem zdjęć rysunkowych i fotograficznych, oraz nabytych wyrobów huculskich, a następnie praktycznem ich zastosowaniem w warsztatach szkolnych które według projektów dyrektora zakładu, Władysława Rutkowskiego i niektórych nauczycieli wytwarzały meble i sprzęty użytkowe w duchu przestudyowanych należycie pierwowzorów huculskich.

Przygotowania do wystawy we Lwowie.

Zachętę stanowiła w tym względzie nadarzająca się w jesieni tego roku sposobność przedstawienia wyników tych swoich poważnych usiłowań na wystawie we Lwowie, o której wspomniano powyżej przy omawianiu szkoły zakopańskiej.

Mimo wielkiej różnicy zapatrywań co do pojmowania stylu huculskiego, nie ulega wątpliwości, że szkoła na tej drodze może oddać niemałe usługi sprawie wykształcenia rękodzielników, zamiłowanych i biegłych w rzeczach swojskich, tudzież sprawie szerzenia świadomości u odbiorców, nie rzadko upatrujących piękność i styl sprzętu użytkowego jedynie w przeładowanej i organicznie niepowiązanej dekoracyi.

Uczniowie dzielą się na uczniów zwyczajnych, którzy pobierają zupełną, planem objętą naukę, uczniów nadzwyczajnych czyli hospitantów, kształcących się tylko w niektórych przedmiotach naukowych i uczniów, którzy uczęszczają tylko na naukę rysunków, udzielanej w publicznej sali rysunków.

Świadectwa roczne. Uprawnienia absolwentów.

Z końcem każdego roku szkolnego otrzymują uczniowie zwyczajni świadectwa roczne, hospitanci zaś świadectwa frekwentacyjne. Dawne uprawnienie do samodzielnego rozpoczynania i wykonywania swego zawodu, które służyło

uczniom zwyczajnym, skoro ukończyli z pomyślnym skutkiem przepisane lata nauki, doznało wskutek zmian ustawy przemysłowej ograniczenia i zależy dziś od uzupełnienia tej nauki przynajmniej jednoroczną praktyką pozaszkolną. Absolwenci naukowego warsztatu stolarstwa i tokarstwa, tudzież oddziału snycerstwa, otrzymują wskutek tego świadectwa, które zastępują dowód prawidłowego ukończenia terminowania i kwalifikują ich na czeladników. Absolwentom oddziału ciesielskiego służy prawo zdawania po trzech latach praktyki egzaminu na majstra ciesielskiego.

Internat szkolny. Wadliwości w pomieszczeniu internatu szkolnego, o których wspominano w sprawozdaniu zeszłorocznem, wzmogły się do tego stopnia, że Rada szkolna krajowa reskryptem z 27. lutego 1909 l. 10.608 zniewolona była polecić właściwym organom zbadanie stanu rzeczy z urzędu. Wobec ujemnych wyników tego badania z jednej, a niemożności zarządzenia jakichkolwiek rekonstrukcyi ze względu na ubiegający termin najmu odnośnych lokalności z drugiej strony, nastąpiło z końcem roku szkolnego 1908/09 zwinięcie internatu, a uczniowie za staraniem Dyrekcyi znajdą pomieszczenie w miejscowych bursach.

Czynności pozaszkolne nauczycieli. Pozaszkolne prace niektórych członków grona nauczycielskiego były następujące: Dyrektor W. Rutkowski projektował meble, profesor K. Janecki wykonał szereg projektów i kosztorysów na domy mieszkalne, budynki gospodarcze i zakłady fabryczne, kierując także wykonaniem budowli, nauczyciel E. Poynar projektował meble i drobniejsze przedmioty przemysłu artystycznego, a tytularny nauczyciel zawodowy B. Dziubiński projektował domy mieszkalne i budynki gospodarcze i kierował także jako zawodowy cieśla robotami ciesielskiemi. Tytularnego nauczyciela zawodowego Jana Bileńkiego powołało c. k. Ministerstwo Rob. Publ. reskryptem z dnia 9. czerwca 1910 l. 309/1 XXI d/20.197 ex 1909 na kurs dalszego kształcenia werkmistrzów szkół przemysłu drzewnego, który odbył się w czasie głównych feryi w c. k. Urzędzie popierania przemysłu we Wiedniu.

Zadanie szkoły. **Szkoła ślusarska w Świątnikach** wypełnia skutecznie swe zadanie polegające na kształceniu praktycznych ślusarzy i wspieraniu przemysłu ślusarskiego na miejscu i w okolicy. Uczniów swych kształci szkoła na zamiłowanych w pracy robotników, mających na podstawie uzyskanego zasobu wiedzy, sprawności zawodowej i zasad moralnych przodować w stanie rękodzielniczym, o tem bowiem, aby ci uczniowie zaraz po ukończeniu obowiązkowej nauki mogli być samodzielnymi majstrami nie może być mowy wobec ich nazbyt młodocianego wieku i braku doświadczenia życiowego. Wyszedłszy z tej, jak z każdej innej szkoły przemysłowej, muszą przeto uczniowie zadowalać się skromnem stanowiskiem robotnika tak długo, dopóki ich praktyka nie przysposobi do pokonywania trudności, z któremi musi się liczyć każdy samodzielny przedsiębiorca przemysłowy. Tę okoliczność przeocza jednak opinia, ilekroć utyskuje, że szkoły nie dostarczają przemysłowi wyrobionych pod każdym względem pracowników. Jeżeli jednak absolwent szkoły w praktyce uzupełni nabyte w niej wiadomości, to na podstawie swej wyższej inteligencyi prześciga potem robotników, którzy nie zetknęli się nigdy ze szkołą.

Cel swój osiąga szkoła przez systematyczną naukę teoretyczną i praktyczną. Na pierwszą przypada 16, na drugą 32 godzin tygodniowo.

Uzupełnienie nauki. W roku sprawozdawczym uzupełniła szkoła przepisany planem zakres nauki, wprowadzając systematyczną naukę elementarnego ślusarstwa artystycznego w zaokrąglonym jako całość toku nauki, a to zarówno w rysunkach

jakoteż w praktycznych robotach warsztatowych. Stworzoną tym sposobem serye modeli takiego toku nauki oddała szkoła do zbiorów polskiego Muzeum szkolnego we Lwowie, gdzie była urządzona wystawa jej wyrobów.

Wyroby warsztatowe.

Prócz powyższego toku nauki ślusarstwa artystycznego, wykonano w warsztatach szkolnych większą seryę zamków podług rysunków dyrektora zakładu Karola Bilyego, 24 garniturów okuć budowlanych, przeznaczonych na modele do użytku c. k. Biura środków naukowych we Wiedniu, dalej nowe typy meblowych zamków bezpieczeństwa i wszystkie do ich sporządzania potrzebne przyrządy. Nowy ten typ zamków wprowadziła szkoła do miejscowego przemysłu, a spowodowawszy następnie liczne zamówienia tego towaru w łącznej wartości 6000 K. zasiliła wydatnie zarobkowość tamtejszych majstrów stolarskich. Nowy to dowód nieustającej łączności szkoły z miejscowymi warsztatami, które zresztą w znacznej części przenoszą pracę swą do szkoły o ile chodzi o korzystanie z maszyn i urządzeń szkolnych i zaopatrywanie się tym sposobem w półfabrykaty do dalszej samodzielnej produkcyi. Pod tym względem wystarczy nadmienić, że producenci miejscowi wybijają rocznie za pomocą maszyn szkolnych około 900.000 rozmaitych części składowych kłódek. Zważywszy jeszcze liczne naprawki maszyn i narzędzi, jakie majstrowie w szkole dla siebie uskuteczniają i gotową zawsze dla nich poradę zawodową i kupiecką, można śmiało przyznać, że szkoła znacznie i dobrze oddziaływa na przemysł ślusarski w Świątnikach i okolicy.

Czynności pozaszkolne dyrektora zakładu.

W pracy pozaszkolnej dyrektor K. Bily ogłosił w czasopiśmie „Odrodzenie“ obszerniejszy artykuł o szkolnictwie przemysłowem i wypracował projekt wewnętrznego urządzenia nowo powstającej c. k. szkoły zawodowej ślusarstwa maszynowego w Tarnopolu.

Oddziały naukowe.

Szkoła przemysłu żelaznego w Sułkowicach liczy dwa oddziały równorzędne, kowalski, dla wyrobu towarów żelaznych kutych i okuwania wozów i ślusarski, dla ślusarstwa maszynowego ze szczególnem uwzględnieniem wyrobu narzędzi. W każdym z tych oddziałów nauka trwa trzy lata, a celem jej jest wykształcić samodzielnych robotników dla rzemiosła kowalskiego i ślusarskiego, którzyby po odbyciu odpowiedniej praktyki mogli zająć stanowisko przodowników warsztatowych lub werkmistrzów i byli przysposobieni do samodzielnego prowadzenia rzemiosła. Nauka teoretyczna zajmuje w poszczególnych klasach od 12 do 16, nauka zaś praktyczna w warsztatach od 25 do 42 godzin tygodniowo. Przeważa zatem znacznie nauka praktyczna, której szkoła poświęca jak najwięcej starań i uwagi.

Nauka praktyczna.

Ta praktyczna nauka warsztatowa odbywa się oddzielnie dla każdego z wymienionych oddziałów szkolnych, a mianowicie: dla uczniów kowalskich w kuźni szkolnej, wyposażonej w urządzenia do kucia ręcznego i w młoty maszynowe, jakoteż w kuźni spółkowej, posiadającej maszyny specyalne do wyrobu towarów żelaznych — dla uczniów zaś ślusarskich w warsztacie mechanicznym, w którym obok urządzeń ręcznych znajdują się maszyny robocze z popędem elektrycznym. W obu oddziałach uczniowie przerabiają naprzód tok ćwiczeń ogólnych w obrabianiu ręcznem, następnie ćwiczą się w używaniu maszyn, a w końcu zastosowują nabytą wprawę do wyrobu rozmaitych narzędzi i towarów, używanych w przemyśle żelaznym.

Nauka praktyczna rozwija się w szkole dobrze, a wspiera ją niemało stosunek, jaki w krótkim czasie wywiązał się między szkołą a nowo zorganizowanem stowarzyszeniem „Spółka kowalska w Sułkowicach“.

Spółka otrzymuje zamówienia na towary, które w kuźni związkowej odkuwa, a następnie oddaje szkole do dalszego obrobienia.

Wskutek tego nauka szkolna nie ogranicza się tylko do normalnego toku programowego, lecz obejmuje także produkcyę bieżącą, przeprowadzoną z uwzględnieniem wymagań praktyki przemysłowej, łączy przeto korzyści nauki majsterskiej z dobrodziejstwem nauki szkolnej, opartej na wypróbowanym planie naukowym i udzielanej przez zawodowe siły nauczycielskie.

Stosunek szkoły do miejscowego przemysłu.

Stosunek szkoły do miejscowej „Spółki kowalskiej“ i „Kuźni związkowej“ wzmocni się niebawem przy pomocy c. k. Ministerstwa Robót Publ. i c. k. Urzędu popierania przemysłu, pierwsze bowiem postanowiło dostarczyć szkole motoru ropnego o sile 50 koni, drugi zaś zaopatrzył Spółkę w dwie bardzo ważne maszyny pomocnicze, a mianowicie prasę i młot kowalski systemu Schmidta, dzięki czemu wspólnemi siłami będzie można zorganizować normalną produkcyę w kuźni związkowej i zapewnić przez to Spółce trwalszą podstawę. Że Spółka kowalska w Sułkowicach mimo niesprzyjających okoliczności, zwłaszcza zaś mimo niekorzystnej dla przemysłu żelaznego konjunktury handlowej właśnie w czasie jej zawiązania i pierwszych okresów istnienia, nie tylko zdołała się utrzymać, lecz mogła za czas od 1. lipca 1908 do 30. czerwca 1909 zemknąć rachunki z zyskiem, wypłacić 4% dywidendy od udziałów i 516 K 50 h tytułem premii warsztatowej dla kowali, a nadto przekazać funduszowi rezerwowemu 534 K — to obok własnej wytrwałej zapobiegliwości zawdzięcza także dyrektorowi szkoły F. Smereczyńskiemu i werkmistrzowi W. Bednarowiczówi, z których pierwszy bezinteresownie, drugi za bardzo skromnem wynagrodzeniem prowadzili jej interesy.

Bursa szkolna.

Dla pomieszczenia uczniów zamiejscowych istnieje w Sułkowicach od roku 1906 bursa pod zarządem osobnego wydziału a pod protektoratem księcia Kazimierza Lubomirskiego. Pomieszczenie w bursie z całem utrzymaniem kosztuje miesięcznie 26 K, a dla godnych poparcia uczniów obniża się do 20, wyjątkowo zaś nawet do 16 K miesięcznie.

Na zamówienie c. k. Biura środków naukowych we Wiedniu wykonał warsztat szkolny 20 seryi modeli żelaznych podług wzorów rysunkowych, przepisanych do użytku w szkołach przemysłowych uzupełniających.

Oddziały naukowe.

Akademia handlowa we Lwowie ukończyła z rokiem szkolnym 1908/9 jedenasty rok swego istnienia. Zakład obejmuje czteroklasową wyższą szkołę (akademię) handlową, zorganizowaną na podstawie normalnego planu nauki, przepisanego dla wszystkich wyższych szkół handlowych w Austryi, tudzież trzyklasową szkołę handlową uzupełniającą, przeznaczoną dla kształcenia praktykantów handlowych.

Kursy specyalne.

Obok tego urządza się w zakładzie rozmaite kursy zawodowe, z których w roku sprawozdawczym odbyły się następujące:

Od 12. października 1908 do końca marca 1909 zawodowy kurs handlowy dla dorosłych (mężczyzn i kobiet), w zakresie buchalteryi towarowej, rachunków kupieckich, korespondencyi handlowej i nauki o handlu i wekslach, z udziałem 60 uczestników, wśród których nie brakło samoistnych kupców, urzędników bankowych i państwowych, zawodowych buchalterów i korespondentów, prawników itp.;

uzupełniający kurs majsterski, urządzony z inicyatywy lwowskiej Izby handlowej i przemysłowej, a za poparciem krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych w czasie od 7. grudnia 1908 do 6. kwietnia 1909 z udziałem 33 majstrów, z których 17 wytrwało do końca, a 13 zdało egzamin z pomyśl-

nym skutkiem. Nauka, obejmująca buchalteryę, stylistykę, rachunki przemysłowe i wiadomości ustawowe, odbywała się wieczorami;

czwarty z rzędu kurs dalszego kształcenia funkcyonaryuszów zakładów ubezpieczeń od wypadków, tudzież kas chorych, urządzony wskutek polecenia c. k. Ministerstwa W. i O. w czasie od 3. lutego do 21. kwietnia 1909. Przedmiotami nauki na tym kursie były wiadomości z ustaw, z organizacyi zarządu i sposobu urzędowania i ze statystyki ubezpieczenia robotników. Z 39 uczestników tego kursu przystąpiło do egzaminu i zdało go z pomyślnym skutkiem 33, z pomiędzy nich 5 z postępem bardzo dobrym.

Frekwencya. Frekwencya w zakładzie doznaje ograniczenia z powodu znanej szczupłości miejsca w budynku szkolnym, w którym trudno także pomieścić znaczne i wartościowe zbiory naukowe, rozbite wskutek tego po klasach, a po części mieszczące się w kurytarzach szkolnych.

W sprawie wyjednania prawa jednorocznej służby wojskowej dla uczniów czwartego roku nauki Akademii handlowej, o którą interesowani zabiegają już od dłuższego czasu otrzymała Dyrekcya zakładu zawiadomienie, że przy zmianie postanowień ustawy wojskowej odnośna petycya będzie przedmiotem rozwagi.

Czynności pozaszkolne nauczycieli. Nauczyciele zakładu biorą żywy udział w czynnościach pozaszkolnych, bądźto jako doradcy fachowi w sądach i komisyach, bądź też przez udzielanie nauki w szkołach i na różnych kursach fachowych. Pracując również z dobrym skutkiem na polu fachowej literatury dydaktycznej, nauczyciele przysporzyli zakładowi szereg podręczników polskich.

Organizacya. **Akademia handlowa w Krakowie** powstała z uzupełniającej szkoły handlowej, założonej w roku 1881 przez Izbę handlową i Kongregacyę kupiecką. Rozwijając się z biegiem czasu, zakład obejmuje obecnie czteroklasową Akademię handlową, dwuklasową niższą szkołę handlową dla chłopców, takąż szkołę dla dziewcząt, kurs abituryentów, szkołę uzupełniającą i rozmaite czasowe kursy zawodowe.

Budynek szkolny. Wspólnym kosztem Izby handlowej, Kongregacyi kupieckiej, miasta Krakowa i funduszu krajowego wybudowano dla tej szkoły osobny trzypiętrowy budynek, w którym znalazła ona wygodne pomieszczenie. Akademia posiada prawo publiczności, podlega przeto nadzorowi Rady szkolnej krajowej i otrzymuje stałe subwencye od państwa i kraju. Ponieważ zakład pomyślnie się rozwija, o czem świadczy liczna i z każdym rokiem rosnąca frekwencya, przeto Rada szkolna krajowa czyni od kilku lat starania, aby państwo przyjęło tę szkołę na swój etat. Te starania odniosły dotychczas ten skutek, że c. k. Ministerstwo W. i O. utworzyło państwową posadę dyrektora i 3 posady nauczycieli rzeczywistych.

II.

Umieszczenie i wewnętrzne urządzenie szkół.

Nowy budynek dla szkoły przemysłowej w Krakowie.

C. k. Ministerstwo W. i O. reskryptem z dnia 22. czerwca 1908. l. 23.854/1908 zatwierdziło uzupełniony projekt budynku dla szkoły przemysłowej w Krakowie i postanowiło w porozumieniu z c. k. Ministerstwem Skarbu, aby projekt ten służył za punkt wyjścia dalszej akcyi budowlanej, przyjmując za podstawę kosztorys w kwocie 975.000 K. Po wstawieniu do budżetu państwowego odpowiedniej na ten cel raty na rok 1909, przeprowadzeniu dalszych studyów nad planami co do przeznaczenia poszczególnych lokalności, po wykonaniu planów szczegółowych i załatwieniu spraw ofertowych, rozpoczęto budowę okazałego gmachu, w którym krakowska szkoła przemysłowa znajdzie godne przeznaczenia swego pomieszczenie i będzie mogła rozwinąć już dawniej dobrze przygotowaną systematyczną działalność, zdążającą do trwałego podnoszenia oświaty przemysłowej w kraju naszym.

Wartość rosnących z każdym rokiem zbiorów i środków naukowych zakładu wynosi obecnie 216.000 K, a cennemi wydawnictwami wzbogaciły się te zbiory także z darów c. k. Ministerstwa R. P., Wydziału krajowego, Akademii Umiejętności w Krakowie i Biblioteki Uniwersyteckiej w Pradze.

Nowy budynek dla szkoły przemysłowej we Lwowie.

Nowy gmach szkoły przemysłowej we Lwowie, którego budowę rozpoczęto w jesieni 1907, ukończono i oddano do użytku z końcem sprawozdawczego roku szkolnego, a w czasie głównych feryi tego roku zakład przeniósł się do tej nowej siedziby swojej. Budynek główny mieści w sobie wszystkie sale wykładowe, sale rysunkowe, pracownie malarskie i rzeźbiarskie, pracownie oddziałów koronkarstwa i hafciarstwa, gabinety profesorów, bibliotekę i dwie czytelnie, oraz mieszkanie dyrektora zakładu i mieszkania służby. Budynek warsztatowy wzniesiony oddzielnie, a urządzony kosztem 62.000 K, przedstawia się wzorowo i odpowiada dzisiejszym wymaganiom postępu technicznego i hygieny. W obu budynkach zastosowano centralne ogrzewanie i elektryczne oświetlenie, a w warsztatach popęd elektryczny.

Uzyskawszy dzięki ofiarności gminy miasta Lwowa i Skarbu państwa tak pomyślne warunki zewnętrzne, rozpocznie zakład z najbliższym rokiem szkolnym swą pracę reorganizacyjną, a śledząc potrzeby życia przemysłowego i temi potrzebami regulując swoje programy, stopniowo będzie mógł uczynić zadość i tym wymaganiom, których uwzględnieniu przeszkadzały dotychczasowe niedostatki pomieszczenia.

Pomieszczenie szkół zawodowych w Kołomyi i w Zakopanem.

Toczące się od szeregu lat rokowania w sprawie wzniesienia budynków na pomieszczenie szkół zawodowych przemysłu drzewnego w Kołomyi i w Zakopanem niestety także w roku ubiegłym nie doprowadziły do stanowczego porozumienia wszystkich w tej sprawie interesowanych czynników. Czynnikom tym nie brak wprawdzie zrozumienia sprawy i gotowości do ofiar, nie łatwo jednak znaleźć miarę właściwego wzajemnego stosunku świadczeń, w jakim te czynniki miałyby się przyczynić do kosztów budowy szkół, zwłaszcza, że tak gmina miasta Kołomyi, jak i gmina Zakopanego walczą z trudnościami budżetowemi, a wskutek tego oczekiwać muszą pomocy od państwa i kraju. Rada szkolna krajowa nie ustaje w zabiegach, aby ta pomoc była rychła i skuteczna.

Pomieszczenie Akademii handlowej we Lwowie.

Sprawą pomieszczenia lwowskiej Akademii handlowej zajęły się obecnie odnośne komisye gminy miasta, co wzbudza nadzieję, że pickąca ta sprawa posunie się skutecznie naprzód.

III.

Uczniowie.

Liczba uczniów. Frekwencye szkół w ostatnich dwu latach szkolnych przedstawia następująca tablica. wykazująca liczby uczniów przyjętych z początkiem roku szkolnego a względnie z rozpoczęciem odpowiedniego kursu.

Szkoła	W roku 1907/08	W roku 1908/09	Uwaga
1. Szkoła przemysłowa w Krakowie .	530	442	Z kursami spec.
2. „ „ we Lwowie .	520	569	„ „
3. „ zawodowa w Zakopanem .	147	159	Z hospitantami
4. „ „ w Kołomyi . . .	72	78	„ „
5. „ „ w Świątnikach .	72	68	„ „
6. „ „ w Sułkowicach .	37	43	—
7. Akademia handlowa we Lwowie .	229	359	Z kursami spec.
Razem . .	1607	1718	

Rozdział uczniów na poszczególne oddziały był następujący:

Ad 1.

Wyższa szkoła przemysłowa . . . . . 206 uczniów
Oddział przemysłu artystycznego . . . . 30 „

Szkoła uzupełniająca	82	uczniów
Kurs dla maszynistów	43	„
Kurs dla maszynistów kolejowych . . .	—	„
Kurs dla malarzy dekoracyjnych	7	„
Kurs dla gorzelników	24	„
Kurs dla terminatorów malarskich . . .	32	„
Kurs dla przeróbki owoców	18	„
Razem .	442	uczniów

Z pomiędzy 206 uczniów wyższej szkoły przemysłowej uczęszczało 86 na kurs pierwszy, wspólny dla wszystkich, w oddziałach równorzędnych, a reszta na dalsze kursa, mianowicie:

na wydział budowniczy	52	uczniów
„ mechaniczny	36	„
„ chemiczny	32	„

Z 86 uczniów kursu pierwszego ukończyło przed wstąpieniem do zakładu 43 szkołę wydziałową, 30 cztery, 2 pięć klas szkoły średniej. Repetentów było 11.

Ad 2.

Oddział budowniczy	129	uczniów
Oddział przemysłu artystycznego	156	„
Oddział haftów i koronek	38	„
Sala publiczna rysunków i modelowania	101	„
Szkoła uzupełniająca	91	„
Kurs nauki zręczności	30	„
Kurs rysunkowy	24	„
Razem .	569	uczniów

Na oddział budowniczy uczęszczało 113 murarzy, 13 cieśli, 3 kamieniarzy, 28 ślusarzy budowlanych, 1 stolarz budowlany. Na oddział przemysłu artystycznego uczęszczało 44 malarzy dekoracyjnych, 14 rzeźbiarzy dekoracyjnych, 4 snycerzy, 12 stolarzy meblowych, 12 tokarzy, 41 ślusarzy artystycznych.

Z końcem roku szkolnego 1908/09 pozostało 526 uczniów.

Ad 3.

Zwyczajnych	73	uczniów
Hospitantów	3	„
W szkole uzupełniającej	37	„
W publicznej sali rysunków	22	„
W sali rysunków dla uczniów szkoły lud.	24	„
Razem .	159	uczniów

Z końcem roku szkolnego 1908/09 pozostało 152 uczniów.

Ad 4.

Zwyczajnych	61	uczniów
W sali publicznej rysunków	17	„
Razem .	78	uczniów

Z końcem roku szkolnego 1908/09 pozostało 71 uczniów.

Ad 5.

Zwyczajnych	65	uczniów
Hospitantów	3	„
Razem	68	uczniów

Z końcem roku szkolnego 1908/09 pozostało 65 uczniów.

Ad 6.

Zwyczajnych	40	uczniów
Hospitantów	3	„
Razem	43	„

Z końcem roku szkolnego 1908/09 pozostało 38 uczniów.

Ad 7.

Wyższa szkoła handlowa	138	uczniów
Szkoła handlowa uzupełniająca	89	„
Kurs dla dorosłych	132	„
Razem	359	uczniów

Z końcem roku szkolnego 1908/09 pozostało 298 uczniów.

Egzamin główny w szkole przemysłowej w Krakowie.

Do egzaminu głównego (egzaminu dojrzałości) z końcem roku szkolnego w wyższej szkole przemysłowej w Krakowie przystąpiło dwudziestu pięciu abituryentów, a mianowicie dziewięciu z wydziału budownictwa, dziewięciu z wydziału mechaniczno-technicznego i siedmiu z wydziału chemiczno-technicznego. Z tych dwudziestu pięciu abituryentów uznano czterech za bardzo dobrze uzdolnionych, siedemnastu za dobrze uzdolnionych, czterech zaś reprobowano na pół roku.

Wycieczki naukowe uczniów.

W ciągu roku szkolnego 1908/09 odbyli uczniowie wyższej szkoły przemysłowej liczne wycieczki naukowe, dzięki subwencyi rządowej w kwocie 1000 K i subwencyi Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych w kwocie 300 K. Uczniowie wydziału budownictwa zwiedzali pod kierunkiem profesorów Ekielskiego i Pokutyńskiego starożytne budowle krakowskie i studyowali niejednokrotnie urządzenia, pracę i ruch na placach budowli; uczniowie wydziału mechaniki zwiedzili pod przewodnictwem inżyniera Henryka Mianowskiego hutę i walcownię żelaza w Witkowicach, fabrykę maszyn Brand et Chuillier, państwową szkołę tkacką i Towarzystwo akcyjne przemysłu wełnianego w Bernie, fabrykę papieru w Żywcu i takąż fabrykę w Wadowicach: uczniowie wydziału chemii zwiedzili pod kierownictwem profesorów Albertiego i Krupy fabrykę Towarzystwa akcyjnego przemysłu naftowego w Trzebini, fabrykę pieców kaflowych Nidźwieckiego i Ski i fabrykę szkła taflowego firmy Kupfer et Glaser w Tarnowie, fabrykę cegieł w Płaszowie, kopalnię węgla w Jaworznie, walcownię i piec Martina w Borku Fałęckim, cukrownię w Przeworsku, fabrykę sztucznych nawozów Schönkera w Oświęcimiu, fabrykę sody w Piotrowicach, zakłady górnicze i hutnicze gwarectwa w Witkowicach, gorzelnię księcia Radziwiłła w Balicach, browar akcyjny w Tenczynku i gazownię miejską w Krakowie.

Praktyka feryalna.

Praktykę feryalną odbyło 11 uczniów wydziału budownictwa, 8 uczniów wydziału mechaniki i 3 uczniów wydziału chemii.

Zajęcia praktyczne trwały od czterech do dziesięciu tygodni. Budowniczowie znaleźli je na placach budowlanych przeważnie w Krakowie, mecha-

nicy zaś i chemicy w fabrykach poza Krakowem. Wszyscy złożyli dowody, że pracowali nie biurowo, lecz jako robotnicy budowlani lub warsztatowi, że przeto odbyli istotnie praktykę zawodową, która niewątpliwie zasili doświadczeniem ich wykształcenie szkolne.

C. k. Ministerstwo Robót Publicznych reskryptem z d. 1. lipca 1909, l. 353/1—XXI 6/27.136 przyznało 13 uczniom premie pieniężne w ogólnej sumie 149 K 50 h.

Stypendya. Stypendya i zapomogi dla uczniów szkoły krakowskiej wynosiły 11.470 K, a mianowicie 5000 K z funduszu państwowego, 2200 K z funduszu krajowego, 420 K z funduszu Rad powiatowych, 3850 K z rozmaitych fundacyi.

Absolwenci szkoły przemysłowej we Lwowie. Z pomiędzy absolwentów oddziału budowniczego szkoły przemysłowej we Lwowie, uzyskało po zdaniu przepisanego egzaminu w c. k. Namiestnictwie dziewięciu koncesye na majstra mularskiego, a jeden na majstra kamieniarskiego. Prócz tych ukończyło w roku szkolnym 1908/09 oddział budowlany zakładu piętnastu mularzy i jeden kamieniarz.

Absolutorya otrzymało ponadto dziesięciu malarzy dekoracyjnych, jeden rzeźbiarz, jeden snycerz, dwu stolarzy, czterech tokarzy. Wskutek ustawy przemysłowej z 5. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 26, a mianowicie wskutek postanowienia § 14 a) tej ustawy, uzyskają ci absolwenci prawo samoistnego wykonywania swego zawodu dopiero po odbyciu przynajmniej jednorocznej praktyki.

W oddziałach żeńskich szkoły otrzymała absolutoryum w znaczeniu powyższem jedna hafciarka, pięć zaś uczenic ukończyło pomyślnie naukę koronkarstwa.

Wycieczki naukowe uczniów. Z wycieczek naukowych, jakie zakład urządzał dla swych uczniów w okresie sprawozdawczym, wymienić należy wycieczkę do Komarna, gdzie uczniowie IV. roku oddziału budownictwa pod kierownictwem profesora Sadłowskiego i przy współudziale asystenta Grzymalskiego wykonywali zdjęcia kościoła, zbudowanego w roku 1650 w stylu późnego renesansu włoskiego. Zakłady przemysłowe lwowskie i budowle miejscowe były także przedmiotem częstych studyów, podejmowanych z uczniami pod kierunkiem nauczycieli.

Praktyka feryalna. W myśl rozporządzenia c. k. Ministerstwa W. i O. z dnia 8. lutego 1908, l. 37.262 ex 1906 dyrekcya lwowskiej szkoły przemysłowej otacza gorliwą opieką praktykę feryalną uczniów, która wskutek tego doznaje poparcia u pracodawców przemysłowych, otwierających uczniom chętnie swe warsztaty na czas wolny od nauki szkolnej. Tym sposobem przeważna część uczniów stopniowo zacznie sobie zdawać sprawę z różnicy, jaka zachodzi między pracą w warsztacie szkolnym, a pracą w warsztacie przemysłowym i rozumieć, że naukę szkolną trzeba popierać oszczędnością czasu, materyałów i narzędzi, oraz sprawnością w przystosowywaniu się do wymagań chwili.

Stypendya. Suma stałych i niestałych stypendyów i zapomóg rozdzielonych między uczniów wynosiła 16.762 K, osobno zaś „Towarzystwo dla wspierania uczniów szkoły przemysłowej“ rozdało zapomóg w łącznej kwocie 286 K 10 h, miasto zaś Lwów udzieliło trzech premii w kwocie 120 K.

Absolwenci szkoły zawodowej w Kołomyi. Szkołę przemysłu drzewnego w Kołomyi ukończyło w roku szkolnym 1908/9 siedmiu stolarzy, czterech cieśli i trzech rzeźbiarzy. Zapomogi i stypendya dla uczniów tej szkoły wynosiły 6055 K; z tego przypadało 2400 K na Skarb państwa, 1600 K na fundusz krajowy, 1775 K na fundusze powiatowe, reszta zaś na fundusze gminy, kasy oszczędności i obrotowy fundusz szkolny. W roku szkolnym 1907/8 ukończyło szkołę kołomyjską 7 stolarzy, 4 cieśli i 3 rzeźbiarzy. Sześciu stolarzy pracuje w charakterze czeladników

we Lwowie, w Sanoku i Myślenicach; wszyscy cieśle pracują w swoim zawodzie w Kołomyi, Sanoku i Bohorodczanach, dwaj rzeźbiarze w Krośnie i Samborze. Jeden stolarz i jeden rzeźbiarz pełnią służbę wojskową.

Absolwenci szkoły zawodowej w Zakopanem.

W szkole przemysłu drzewnego w Zakopanem otrzymało z końcem roku szkolnego 1908/09 absolutorya 3 uczniów oddziału snycerstwa figuralnego, 5 uczniów oddziału snycerstwa ornamentalnego, 5 stolarzy i 2 cieśli, razem 13 uczniów.

Praktyka feryalna.

Zabiegom Dyrekcyi szkoły zakopańskiej powiodło się, podobnie jak w poprzednim roku szkolnym, umieścić kilkunastu uczniów w prywatnych pracowniach na czas głównych feryi szkolnych, a mianowicie: jednego u przedsiębiorcy budowlanego Jänerta w Nowym Sączu, trzech u rzeźbiarza Majerskiego w Przemyślu, pięciu u artysty rzeźbiarza Franciszka Laski w Zakopanem, jednego u stolarza Franciszka Sroki w Goruszowie, jednego u rzeźbiarza F. Grucy w Grybowie i jednego u koncesyonowanego cieśli A. Galarowskiego w Zakopanem.

Zapomogi i stypendya.

Zapomogi dla uczniów tej szkoły wynosiły 10.490 K z czego przypadało 2530 K na skarb państwa, 2140 K na fundusz krajowy, 2265 K na fundusze powiatowe, 1800 K z funduszu Czarkowskiej Golejewskiej, a 1747 na fundusz obrotowy szkoły. Towarzystwo św. Salomei dawało uczniom obiady częściowo bezpłatnie, częściowo zaś po zniżonych cenach.

Praktyka feryalna uczniów szkoły świątnickiej.

Ze szkoły ślusarskiej w Świątnikach praktykowało we fabrykach i pracowniach prywatnych w okresie czasu objętego tem sprawozdaniem jedenastu uczniów. Dyrekcya szkoły zaznacza słusznie, iż wobec trudności wyszukiwania odpowiednich miejsc dla praktyki feryalnej uczniów, powinni przedewszystkiem rodzice i opiekunowie uczniów rozwijać w tym kierunku jak najgorliwszą działalność.

Absolwenci szkoły zawodowej w Świątnikach.

Szkołę świątnicką ukończyło w roku szkolnym 1908/9 siedmiu uczniów.

Stypendya i zapomogi dla uczniów tej szkoły wynosiły 3015 K, z czego 2000 K ze Skarbu państwa, 1940 K z funduszu krajowego, reszta z innych funduszów.

Absolwenci szkoły zawodowej w Sułkowicach.

Szkołę przemysłu żelaznego w Sułkowicach ukończyło w roku szkolnym 1908/09 dziewięciu uczniów, a mianowicie trzech z oddziału kowalskiego, a sześciu z oddziału ślusarskiego.

Praktyka feryalna.

W czasie feryi głównych w roku 1908 praktykowali uczniowie szkoły świątnickiej w następujących fabrykach: W warsztatach kolei Państwowej w Nowym Sączu, w fabryce budowy wagonów i maszyn w Sanoku, w hucie żelaznej Tow. Akcyjnego w Węgierskiej Górce, w warsztacie ślusarskim przy browarze w Okocimie, w warsztacie ślusarskim Hakimera w Bolechowie, a wreszcie w warsztacie ślusarskim Gąsiorowskiego w Przemyślu.

Stypendya.

Stypendya i zapomogi dla uczniów tej szkoły wynosiły 4915 K, z czego przypada 2400 K na Skarb państwa, 1600 K na fundusz krajowy, reszta zaś na inne fundusze.

Wobec tak pomyślnie rozwijającej się akcyi ustalenia praktyki feryalnej uczniów, dyrekcye szkół w swych rocznych sprawozdaniach z wdzięcznością podnoszą obywatelską przychylność pomagających w tem dziele właścicieli fabryk i warsztatów, a Rada szkolna krajowa na tem miejscu wyraża tym czynnikom także swoje uznanie i podziękowanie.

Absolwenci Akademii handlowej we Lwowie.

Akademię handlową we Lwowie skończyło 23 uczniów, którzy zaraz znaleźli stosowne posady. Obecnie znajdują się absolwenci tej szkoły we wszystkich większych instytucyach krajowych, a mianowicie: w Banku austro-węg., w Banku krajowym, w galicyjskiej Kasie oszczędności, w filii wiedeń-

skiego Banku związkowego we Lwowie i w fabrykach krajowych i zagranicznych.

Wycieczka naukowa.

Tegoroczna wycieczka uczniów tej Akademii mogła dzięki wydatnej pomocy Wydziału krajowego i Izby handlowej i przemysłowej zwiedzić Budapeszt. Rjekę, Abbazyę, Tryest, Wenecyę i Wiedeń. W Tryeście zwłaszcza był pobyt bardzo pouczający ze względu na urządzenia portowe, tudzież urządzenia domów składowych i warsztatów budowy okrętów.

Pomoc dla biednych uczniów.

Pomoc dla biednych uczniów lwowskiej Akademii handlowej jest przedmiotem odpowiedniego starania. Ogólna kwota pobieranych przez uczniów stypendyów wynosiła w roku 1908/9 7350 K. Oprócz c. k. Rządu, który przeznaczył na ten cel 2250 K, przyznał Wydział krajowy zasiłki stypendyjne w kwocie 2800 K, a Izba handlowo-przemysłowa we Lwowie ofiarowała kwotę 1200 K; resztę uzupełniły inne fundusze.

IV.

Nauczyciele.

Etat nauczycielski.

Etat nauczycieli w powyższych szkołach z końcem roku szkolnego 1908/1909 był następujący:

Dyrektorów	7
Profesorów, nauczycieli rzeczywistych i zawodowych	83
Nauczycieli pomocniczych	24
Nauczycielek	5
Asystentów	12
Razem	131

Poszczególne zakłady posiadały nauczycieli:

Szkoła przemysłowa w Krakowie	42
„ przemysłowa we Lwowie	34
„ zawodowa w Zakopanem	17
„ zawodowa w Kołomyi	14
„ zawodowa w Świątnikach	5
„ zawodowa w Sułkowicach	4
„ handlowa we Lwowie	15
Razem	131

Nadto było w tych szkołach zatrudnionych 30 werkmistrzów i pomocników a mianowicie we Lwowie 7, w Zakopanem 5, w Kołomyi 5, w Świątnikach 8, w Sułkowicach 5.

Sześciu profesorów powyższych zakładów posunięto do siódmej, sześciu do ósmej rangi służbowej.

Dyrektor szkoły przemysłowej we Lwowie, Zygmunt Hendel, prowadził dalej restauracyę Zamku królewskiego na Wawelu i z tego powodu nie pełnił obowiązków kierowniczych w Zakładzie.

Uwaga: Prace pozaszkolne nauczycieli wykazano przy omawianiu poszczególnych zakładów w ciągu tego sprawozdania.

Program zakładania nowych szkół przemysłowych.

Program zakładania nowych szkół przemysłowych i handlowych. Wzmagające się w społeczeństwie naszem dążenie do zdobycia zdrowych i trwałych podstaw pracy na polu gospodarczego rozwoju kraju, głos Sejmu i opinia światłego ogółu, domagające się przysparzania krajowi dobrze do tej pracy przygotowanych sił, a przeto kierowania znaczniejszych niż dotychczas zastępów kształcącej się młodzieży do szkół przemysłowych i handlowych, skłoniły Radę szkolną krajową do jak najgorliwszego zajęcia się tą sprawą. Wychodząc z założenia, że ilość istniejących w Galicyi rządowych szkół przemysłowych i handlowych nie wystarcza, rozpoczęła Rada szkolna krajowa akcyę, zmierzającą do zakładania nowych tego rodzaju szkół, aby zaś tej akcyi nadać odpowiedni kierunek i przedstawić ją w należytem świetle rządowym władzom centralnym, przystąpiła do opracowania programu, który, licząc się z potrzebami kraju, rozliczać ma zarazem środki, niezbędne do osiągnięcia zamierzonego celu. Zadanie to trudne i odpowiedzialne, zważywszy różnorodność i rozległość potrzeb z jednej, ograniczenie zaś środków z drugiej strony. Aby się z niego dobrze wywiązać, Rada szkolna krajowa wysłuchała naprzód zdania Ankiety, złożonej z mężów ze sprawami przemysłu krajowego, oraz szkolnictwa przemysłowego i handlowego gruntownie obeznanych. W skład tej ankiety, która pod przewodnictwem Wiceprezydenta Rady szkolnej krajowej Dr. Ignacego Dembowskiego obradowała dwukrotnie, mianowicie 19. grudnia 1908 i 16. stycznia 1909, wchodzili: Dr. Roger bar. Battaglia, poseł na Sejm krajowy i do Rady państwa, Dr. Jan Bogucki, prof. szkoły politechnicznej, Tadeusz Fiedler, prof. szkoły politechnicznej i członek c. k. Rady szkolnej krajowej, Dr. Władysław Jahl, członek Wydziału krajowego i poseł na Sejm krajowy, Arnulf Nawratil, radca Dworu i starszy inspektor przemysłowy, Juliusz Starkel, sekretarz Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych, Dr. Władysław Stesłowicz, sekretarz Izby handlowej i przemysłowej, inżynier Tomicki, dyrektor miejskich zakładów elektrycznych, Jan Franke, radca Dworu i krajowy inspektor szkolny, Antoni Stefanowicz, krajowy inspektor szkolny, Dr. Ernest Bandrowski, dyrektor c. k. szkoły przemysłowej i poseł na Sejm krajowy, Antoni Pawłowski, radca Rządu, dyrektor Akademii handlowej i członek Rady szkolnej krajowej, Lucyan Baecker, radca budownictwa i inspektor szkół przemysłowych uzupełniających, Dr. Antoni Zoll, starosta i referent spraw administracyjnych Rady szkolnej krajowej. Ankieta, uznając potrzebę założenia w najbliższym czasie kilku nowych szkół przemysłowych, celem poparcia na tej drodze interesów przemysłu i odciągnięcia pewnej części uczniów od szkół średnich, zaleciła tworzenie tylko takich szkół, które wyrastałyby z gruntu potrzeb i stosunków Galicyi, wskazała odpowiadające tym potrzebom typy organizacyi szkolnych, zaznaczając zarazem konieczność decentralizacyi przyszłych szkół, a przeto rozmieszczania ich w różnych stronach kraju. Na podstawie tych zasad programowych ankiety, przygotowała Sekcya III. Rady szkolnej krajowej wnioski, które następnie na plenarnem posiedzeniu Rady dnia 30. stycznia 1909 przyjęto jako program akcyi zakładania nowych szkół przemysłowych w Galicyi. Program ten, ujmujący całą akcyę w dwie alternatywy, z których pierwsza sięga dalszej przyszłości, druga zaś ze względów taktycznych ogranicza się do rozmiarów realnej i najbliższej potrzeby, przedłożono c. k. Ministerstwu Rob. Publ. pismem z dnia 7. lutego 1909, l. 32/Pr. R. szk. kr. Na podstawie rezolucyi rzeczonego Ministerstwa z d. 14. września 1909, l. 163—XXI b—09/5 rozpoczęła już Rada szkolna konkretne rokowania ze Zwierzchnościami niektórych miast, upatrzonych na siedzibę nowych szkół przemysłowych i spo-

dziewa się, że w najbliższem swem sprawozdaniu będzie mogła przedstawić pomyślne wyniki swych zabiegów.

Obok tych starań rozwija Rada szkolna krajowa równolegle czynność około zakładania tak bardzo potrzebnych dwuklasowych szkół handlowych, które młodzież mają przysposabiać bezpośrednio do handlu i przyczyniać się do podniesienia zarobkowości osób stanu kupieckiego. Mają to być zakłady naukowe, w których pomyślne ukończenie nauki, w myśl rozporządzenia c. k. Ministerstwa W. i O. z 13. sierpnia 1907, Dz. p. p. Nr. 198, zastępować będzie dowód uzdolnienia do tych zawodów handlowych, których wykonywanie, wskutek postanowienia § 38. ustawy przemysłowej, zawisło od tego dowodu.

B.

SZKOŁY PRZEMYSŁOWE UZUPEŁNIAJĄCE

W ROKU SZKOLNYM 1908/9.

Tab. I.

Statystyka szkół przemysłowych uzupełniających w roku szk. 1908/9.

Liczba porząd.	Siedziba szkoły	Liczba klas (oddziałów)	Liczba uczniów					Liczba nauczycieli	Uwaga
			zapisanych	którzy pozostali do końca roku szkolnego	średnio-uczęszczających (w procentach)	którzy osiągnęli cel nauki	niesklasyfikowanych		
1	Biała	6	283	227	76·0	159	34	17	Oddział handlowy.
2	Bochnia	3	91	83	73·3	59	14	8	
3	Brody	3	100	96	58·0	56	16	8	
4	Brzesko	3	111	101	87·3	59	42	7	
5	Brzeżany	4	106	82	81·3	59	19	9	
6	Buczacz	3	97	78	78·0	68	10	9	
7	Chrzanów	5	204	197	71·8	118	42	11	
8	Dębica	3	67	39	59·7	31	8	6	
9	Drohobycz	9	313	225	63·0	167	58	16	Oddz. h. i kurs rys. dla absol.
10	Gorlice	3	139	131	83·0	93	19	8	
11	Jarosław	3	124	109	80·7	98	26	9	
12	Jasło	3	133	112	79·0	71	15	8	
13	Kałusz	2	57	43	65·0	37	6	7	
14	Kęty	3	97	93	72·8	57	21	6	
15	Kołaczyce	2	65	62	85·0	51	7	6	
16	Kołomyja I.	5	200	170	91·6	138	32	15	Oddział handlowy.
17	Kołomyja II.	3	123	96	91·0	77	19	12	
18	Kraków przy ul. Dietla	4	160	152	66·8	88	45	10	
19	„ na Kaźmierzu	7	242	175	70·0	123	52	15	Oddział handlowy.
20	„ na Kleparzu	9	443	377	83·0	257	78	17	Kurs rysunkowy.
21	„ przy ul. Lubomirskiego	6	246	207	90·3	193	7	11	„ „
22	„ na Smoleńsku	4	157	147	79·5	111	17	9	
23	„ cukiernicza	3	34	27	60·7	25	2	5	
24	„ gosp.-szynkarska	2	36	21	57·5	21	0	6	
25	„ piekarska	2	73	47	56·0	39	8	7	
26	„ rzeźn.-masarska	3	129	116	83·0	93	23	9	
27	Krosno	3	75	63	72·2	48	15	6	
28	Krzeszowice	2	71	66	92·5	33	33	5	
29	Leżajsk	2	79	75	72·5	73	6	4	
30	Lwów Św. Antoniego	3	87	60	78·0	40	14	9	

31	Lwów Bernsteina	3	81	50	85·0	39	7	5	Kurs rysunkowy.
32	„ ces. Elżbiety	2	55	49	83·5	43	2	6	
33	„ Kordeckiego	5	152	130	88·0	121	22	10	
34	„ Św. Marcina	3	77	77	87·0	68	8	9	
35	„ Miekiewicza	3	93	77	74·0	67	3	9	„ „
36	„ Piramowicza	4	131	109	90·5	99	8	10	
37	„ H. Sienkiewicza	3	107	107	72·0	87	20	8	
38	„ Sobieskiego	3	207	195	81·1	124	71	14	
39	„ Staszica	5	170	146	74·0	123	18	14	
40	Łańcut	3	88	88	73·5	75	13	9	„ „
41	Myślenice	3	81	70	89·6	40	30	6	
42	Nowy Sącz	9	355	285	69·0	234	0	15	Oddz. handl. i kurs rys.
43	Nowy Targ	3	84	73	77·0	56	8	8	
44	Podgórze	6	242	220	92·0	164	22	12	Kurs rysunkowy.
45	Przemyśl I.	6	235	154	70·0	138	16	10	Oddz. handl. i kurs rys.
46	Przemyśl II.	3	142	98	71·0	88	10	8	
47	Rzeszów	4	140	111	82·0	86	25	6	
48	Sambor	2	85	85	50·0	42	43	6	
49	Sanok	4	194	162	84·1	143	10	9	Kurs rysunkowy.
50	Sokal	1	38	36	78·0	26	8	6	
51	Stanisławów	6	258	213	79·0	179	34	10	„ „
52	Stary Sambor	3	71	53	65·2	47	6	9	
53	Stary Sącz	3	119	109	85·0	66	43	9	
54	Stryj	4	170	170	55·8	92	78	9	
55	Strzyżów	3	64	61	80·0	36	14	6	
56	Tarnobrzeg	3	108	79	81·8	58	4	7	
57	Tarnopol	3	100	88	78·0	66	16	10	
58	Tarnów	4	168	133	81·0	75	10	7	
59	Turka	3	83	76	93·0	76	0	9	
60	Wadowice	3	93	80	76·3	53	27	9	
61	Wieliczka	3	75	64	73·4	52	9	9	
62	Złoczów	3	100	92	74·0	60	10	8	
63	Żółkiew	3	80	71	72·0	56	15	9	
64	Żywiec	3	137	123	75·0	87	30	9	
	Razem	235	8525	7211	76·5	5408	1328	575	

Wykaz uczniów szkoł przemysłowych uzupełniających, którzy pozostali

Liczba porządkowa	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Siedziba szkoły	Biała	Bochnia	Brody	Brzesko	Brzeżany	Buczacz	Chrzanów	Dębica	Drohobycz	Gorlice	Jarosław	Jasło	Kałusz	Kęty	Kolaczyce	Kołomyja I.
Przemysł budowlany: (ślusarze i stolarze budowlani, murarze, kaflarze, blacharze, kamieniarze, cieśle, szklarze i t. d.).	25	22	.	7	39	26	28	9	27	21	34	23	12	9	.	33
Przemysł mechaniczny: (bednarze, pilnikarze, odlewacze, kotlarze, ślusarze maszynowi, mechanicy, tokarze metalu, kowale, zegarmistrze, kołodzieje i t. d.)	54	14	6	23	13	8	2	8	53	8	12	8	5	7	1	38
Przem. chem.-techniczny:	.	.	1	.	1	.	.	.	.	.	.	.	2	.	.	.
Przemysł artystyczny: (lakiernicy, malarze dekoracyjni i malarze szyldów, rzeźbiarze, bronzownicy, introligatorzy, tokarze, drukarze, złotnicy, rytownicy, snycerze, koszykarze, litografowie, stolarze meblowi, ślusarze artystyczni, ceramicy, fotografowie, pozłotnicy i t. d.).	18	10	41	20	2	3	4	2	26	6	10	5	.	4	2	35
Przemysł spożywczy: (piekarze, rzeźnicy, masarze, piernikarze, młynarze, cukiernicy i t. d.).	15	9	6	5	.	.	3	4	5	15	8	16	2	7	.	.
Przemysł przyodziewczy i tkacki: (kapelusznicy, kuśnierze, szmuklerze, rymarze i siodlarze, krawcy, szewcy, powroźnicy, tapicerzy, tkacze, pończosznicy i t. d).	66	20	22	15	11	37	88	10	91	53	41	41	8	52	59	.
Przemysł kupiecki:	44	.	16	27	15	3	24	2	18	20	1	13	8	7	.	64
Inne rodzaje przemysłu: (fryzyerzy, ogrodnicy i t. d.)	5	8	4	4	1	1	48	4	5	8	3	6	6	7	.	.
Razem . .	227	83	96	101	82	78	197	39	225	131	109	112	43	93	62	170

Tab. II. a).

do końca roku szkolnego 1908/9, zestawiony według grup zawodowych.

17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
Kolonyja II.	Kraków przy ulicy Dietla	Kraków na Kazimierzu	Kraków na Kleparzu	Kraków przy ulicy Lubomirskiego	Kraków na Smoleńsku	Kraków cukiernicza	Kraków gosp.-szynkarska	Kraków piekarska	Kraków rzeźn. masarska	Krosno	Krzeszowice	Leżajsk	Lwów św. Antoniego	Lwów Bernsteina	Lwów ces. Elżbiety	Lwów Kordeckiego	Lwów św. Marcina
.	57	3	195	.	.	.	.	.	.	15	18	52	52	4	17	101	9
8	31	12	81	2	.	.	.	.	.	16	10	.	2	10	8	23	5
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
7	15	41	92	7	9	.	.	.	.	1	4	.	1	24	20	1	60
51	.	.	1	.	.	27	21	47	116	11	16	2	3	.	.	.	33
72	10	54	.	188	138	.	.	.	.	15	8	2	1	4	4	2	.
.	3	56	.	.	.	.	.	.	.	2	.	12	.	2	.	.	.
4	6	6	8	10	.	.	.	.	.	3	10	7	1	6	.	3	3
96	152	175	377	207	147	27	21	47	116	63	66	75	60	50	49	130	77

Liczba porządkowa	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47
Siedziba szkoły	Lwów Mickiewicza	Lwów Piramowicza	Lwów H. Sienkiewicza	Lwów Sobieskiego	Lwów Staszica	Łańcut	Myślenice	Nowy Sącz	Nowy Targ	Podgórze	Przemyśl I.	Przemyśl II.	Rzeszów
Przemysł budowlany: (ślusarze i stolarze budowlani, murarze, kaflarze, blacharze, kamieniarze, cieśle, szklarze i t. d.).	7	.	76	64	35	31	7	105	9	78	.	19	25
Przemysł mechaniczny: (bednarze, pilnikarze, odlewacze, kotlarze, ślusarze maszynowi, mechanicy, tokarze metalu, kowale, zegarmistrze, kołodzieje i t. d.).	18	.	31	6	65	7	4	38	5	42	43	7	24
Przem. chem.-techniczny.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	15	4	.	.
Przemysł artystyczny: (lakiernicy, malarze dekoracyjni i malarze szyldów, rzeźbiarze, bronzownicy, introligatorzy, tokarze, drukarze, złotnicy, rytownicy, snycerze, koszykarze, litografowie, stolarze meblowi, ślusarze artystyczni, keramicy, fotografowie, pozłotnicy, i t. d.).	32	.	.	54	46	12	.	12	7	12	75	23	12
Przemysł spożywczy: (piekarze, rzeźnicy, masarze, piernikarze, młynarze, cukiernicy i t. d.).	.	.	.	6	.	5	2	4	24	6	1	1	12
Przemysł przyodziewczy i tkacki: (kapeluszniey, kuśnierze, szmuklerze, rymarze i siodlarze, krawcy, szewcy, powroźnicy, tapicerzy, tkacze, pończosznicy i t. d.).	16	109	.	45	.	24	56	66	22	61	6	36	29
Przemysł kupiecki:	.	.	.	6	.	1	.	49	4	.	24	.	.
Inne rodzaje przemysłu: (fryzyerzy, ogrodnicy i t.d.).	4	.	.	14	.	8	.	11	2	6	1	12	9
Razem . .	77	109	107	195	146	88	70	285	73	220	154	98	111

Tab. II. b).

48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	
Sambor	Sanok	Sokal	Stanisławów	Stary Sambor	Stary Sącz	Stryj	Strzyżów	Tarnobrzeg	Tarnopol	Tarnów	Turka	Wadowice	Wieliczka	Złoczów	Żółkiew	Żywiec	Razem
38	7	2	85	3	17	138	30	12	25	9	20	17	13	9	10	4	1713
15	116	30	75	1	14	4	12	10	16	9	8	7	3	13	17	42	1150
.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	1	.	26
14	3	.	51	3	2	2	1	13	19	59	3	5	9	21	6	7	1006
4	.	.	.	2	4	.	3	9	.	4	1	11	1	5	2	14	468
20	32	4	.	24	67	7	23	13	25	51	32	35	21	22	24	54	2036
1	.	.	2	2	.	.	.	12	2	1	7	2	3	18	5	.	476
3	4	.	.	18	5	19	2	10	.	.	5	3	14	4	6	2	336
85	162	36	213	53	109	170	61	79	88	133	76	80	64	92	71	123	7211

I.

Liczba i rodzaj szkół (ogólne, zawodowe), długość roku szkolnego, pora nauki.

Liczba szkół. W roku szkolnym 1908/9 powstało siedm nowych szkół przem. uzupełniających, a to: cztery ogólnego typu w Krzeszowicach, Leżajsku, Sokalu i (dotychczas co do bytu jeszcze nieustalona szkoła) w Kołaczycach, tudzież trzy zawodowe: gospodnio-szynkarska, piekarska i rzeźniczo-masarska w Krakowie. Razem było przeto w tym roku szkół 64.

Liczba klas. Podług załączonej tablicy I. wszystkie szkoły liczyły, łącznie z oddziałami handlowymi i kursami rysunkowymi dla absolwentów, 235 klas. Przeważna liczba szkół składała się z klasy przygotowawczej i dwu klas przemysłowych.

W większych miastach, posiadających dwie lub więcej szkół przem. uzupełniających, jakoteż w szkołach o klasach równoległych przeprowadzono zgrupowanie uczniów podług jednakich albo pokrewnych zawodów.

Długość roku szkolnego, pora nauki. Rok szkolny trwał średnio 32 tygodni i przypadał normalnie na czas od 15. września do końca kwietnia. Ta przeciętna długość roku szkolnego stanowi właśnie ową ustaloną normę, której słusznie domaga się Komisya przemysłowa W. Sejmu wnioskiem 6-ym sprawozdania z dnia 7. października 1909, zważywszy, że nie wszystkie szkoły obchodzą święta obu obrządków i że po myśli odnośnych postanowień zasadniczych długość roku szkolnego w szkołach przem. uzupełniających nie musi być dla wszystkich typów jednolita a przeto wynosić może najmniej 7, najwięcej zaś 8 miesięcy. Niemniej ustaloną jest także pora nauki, a mianowicie o tyle, że według odnośnych przepisów nauka nie może odbywać się w dni powszednie po godzinie 8-mej wieczorem, ani też w niedziele popołudniu. Zresztą pora jej powinna o ile możności stosować się do życzenia pracodawców, do stosunków miejscowych i potrzeb przemysłu. Liczbę godzin normuje znowu dla szkół ogólnego typu plan normalny, a dla szkół uzupełniających zawodowych każdorazowy plan specyalny, zatwierdzony przez Radę szkolną krajową.

Na razie powiodło się Administracyi szkolnej spowodować tylko we Lwowie i Kętach przesunięcie pory nauki na godziny wcześniejsze i skupienie jej (zamiast w pięciu) w trzech dniach tygodnia. Pomimo połączonej z tem oczywistej oszczędności czasu i niewątpliwych korzyści pedagogicznych, większość pracodawców sprzeciwia się wprowadzeniu tej zmiany. Wobec tego odezwa c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 19. marca 1908, L. 26.891, wystosowana w tej sprawie do Wydziałów szkół przem. uzupełniających, odniosła tylko częściowy skutek.

II.

Liczba uczniów, uczęszczanie, postęp i karność.

Liczba uczniów. Podług załączonej tabl. I. wszystkie szkoły liczyły w roku sprawozdawczym 8525 zapisanych uczniów, z których do końca roku pozostało 7211. Cel nauki osiągnęło 5408, a nieklasyfikowanych było 1328.

Uczęszczanie. Średnia frekwencya wynosiła 76·5%, nauczycieli było 575. W porównaniu z rokiem poprzednim, w którym wykazano 211 klas, 7270 uczniów zapisanych, 6191 do końca roku pozostałych 4616 uczniów, którzy cel nauki osiągnęli i 76·1% średniej frekwencyi — przybyło w roku sprawozdawczym 24 klas, 1255 (17·3%) uczniów zapisanych, 1020 (16·5%) do końca roku pozostałych i 792 (17%) uczniów, którzy osiągnęli cel nauki.

Porównanie tych liczb z odnośnymi wynikami w roku szkolnym 1907/8 pozwala wnosić o statecznym rozwoju szkół przem. uzupełniających. Mimo to średnia frekwencya uczniów pozostawia dość do życzenia, gdyż w porównaniu z poprzednim rokiem podniosła się tylko o 0·4%.

Uregulowanie frekwencyi. Uregulowanie jej może jednak nastąpić tylko przy wytrwałem i łącznem współdziałaniu wszystkich powołanych czynników (warsztatu, szkoły, korporacyi zawodowych, wydziałów szkolnych i władzy przemysłowej), gdyż sama szkoła, przy największej nawet trosce o uzdrowienie tych stosunków, nie znajdzie dosyć siły i środków, aby mogła zastąpić zbiorowy wpływ wszystkich innych czynników i wyręczyć je w egzekutywie.

A dodać należy, że chodzi tu nietylko o to, że nie zapisują się do szkoły wszyscy obowiązani do nauki uzupełniającej, ale także i przedewszystkiem o to, że z liczby zapisanych uczniów przeszło 36% z nauki nie korzysta, reszta zaś uczęszczając nieregularnie i niejako na przemian, wstrzymuje ogólny postęp nauki i wynosi ze szkoły zaledwie pokost wykształcenia.

Główną winę ponosi tu ogół pracodawców (nie mówiąc o nielicznych, chlubnych wyjątkach z pośród ich grona), gdyż nie może być dwu zdań co do tego, że oni właśnie, jako bezpośredni opiekunowie powierzonej im młodzieży, mając ją ciągle pod swojem okiem, mogliby oddziałać na stosunki frekwencyi w sposób najbardziej stanowczy i najskuteczniejszy. Z wpływu swojego większość pracodawców jednak nie korzysta, a zbyt często nadużywa go nawet w kierunku przeciwnym.

Inspektor szkół przemysłowych uzupełniających nie zaniedbuje żadnej sposobności, aby zwrócić uwagę wszystkich powołanych czynników na te nieprawidłowe stosunki i polecić ich obywatelskiej trosce sprawę uregulowania frekwencyi, związanej nieodłącznie z interesem wychowania i wykształcenia młodzieży rękodzielniczej.

Kataster pracodawców, konskrypcya uczniów.

Jednym z nieodzownych warunków powodzenia usiłowań w tym kierunku jest utrzymanie dokładnego katastru pracodawców, tudzież ścisłej konskrypcyi uczniów, obowiązanych do nauki uzupełniającej. Sprawa ta jest ogólnie w zaniedbaniu, a załatwienie jej może nastąpić tylko pod stanowczym naciskiem Władzy przemysłowej i za wpływem c. k. Instruktorów Stowarzyszeń.

Postęp.

Postęp w nauce, o ile miarą jego może być szczera praca nauczycielstwa i pilność tych nielicznych uczniów, którzy do szkoły regularnie uczęszczać chcą i mogą, nazwać można zadowalającym; cyfrowo jednak przedstawia się on znacznie gorzej, świadcząc o smutnej oporności w tym kierunku warstw rękodzielniczych i godnej ubolewania obojętności sfer bezpośrednio interesowanych dla sprawy oświaty.

To też dążność ku podniesieniu ogólnego poziomu nauki w tych szkołach przez wprowadzenie III. klasy, napotyka na poważne trudności, a to tem bardziej, że dzisiaj jeszcze zachodzi dotkliwy niedobór należycie przygotowanych sił nauczycielskich, a niemniej brak środków, które co roku niemal zawodzą, wystarczając zaledwie na pokrycie normalnych, preliminarzem przewidzianych wydatków.

Dyscyplina.

Zachowanie się młodzieży w szkole i poza nią bywa w ogóle zadowalające, i pomimo sporadycznie wydarzających się wykroczeń stwierdzić można z otuchą dodatni wpływ szkoły na kulturę młodzieży.

C. k. Rada szkolna krajowa podziela w zupełności zdanie Komisyi przemysłowej Wysokiego Sejmu i tych powołanych sfer, które w interesie zdrowego wychowania młodzieży rękodzielniczej pragną troskliwego pielęgnowania uczuć religijnych w szkołach przemysłowych uzupełniających. To też we wszystkich tych szkołach, których ustrój opiera się na normalnym planie nauki, odbywa się obok egzort. także nauka religii w każdej klasie, w jednej godzinie tygodniowo.

Inaczej ma się rzecz w szkołach, zakładanych przez Stowarzyszenia przemysłowe na podstawie specyalnych planów, wygotowanych przez c. k. Ministerstwo. Plany te żadnych godzin dla nauki religii nie uwzględniają. W tych stosunkach może więc c. k. Rada szkolna krajowa zwrócić tylko uwagę Stowarzyszeń na tę lukę i zachęcić do szczerej troski o tę stronę wychowania młodzieży.

III.

Kierownicy, nauczyciele, kształcenie sił nauczycielskich, honorarya.

Personal.

Kierownicy i nauczyciele szkół przemysłowych uzupełniających należą przeważnie do personalu szkół wydziałowych; wyjątkowo zajęte są tu także siły nauczycielskie szkół średnich, a tylko w kilku przypadkach technicy (inżynierowie i architekci), tudzież praktycy zawodowi (majstrowie szewscy i krawieccy).

Usiłowania wszystkich tych pracowników sprawiają jak najlepsze wrażenie, zważywszy, że mało jest tu warunków sprzyjających pracy, a wszystkie niemal składają się na to, aby uczynić ją najmniej wdzięczną a najbardziej uciążliwą.

Mając więc na względzie te warunki, to jest trudną do uregulowania frekwencyę, graniczące z analfabetyzmem zaniedbanie umysłowe uczniów, różnicę ich wieku i pojętności, różnorodność ich zawodów, wieczorną porę nauki, a wreszcie kierunek zawodowy szkoły, do którego każdy nauczyciel dopiero zaprawiać się musi — uznać należy, że wysiłek nauczycielstwa jest rzetelny i zasługuje na szczere uznanie.

Nie znaczy to bynajmniej, aby nauka zawodowa, a w szczególności nauka rysunków była tu na wysokości zadania, a to już dlatego, że na razie rozporządza się tylko ograniczoną liczbą ukwalifikowanych nauczycieli, którzy na odnośnych kursach rysunkowych uzupełnili swoje wykształcenie w zakresie szkół przemysłowych uzupełniających.

Kształcenie sił nauczycielskich.

Celem usunięcia tego niedoboru sił c. k. Ministerstwo Robót Publicznych zarządziło reskryptem z dnia 22. lipca 1908 L. 63—XXI/a 302 stałe, coroczne urządzanie takich kursów przy jednej z państwowych szkół przemysłowych (we Lwowie albo w Krakowie) tak w zakresie przedmiotów przemysłowo-kupieckich, jakoteż w zakresie rysunków odręcznych, geometrycznych i zawodowych. Obydwa takie kursa odbyły się ostatnio we Lwowie przy udziale 30, względnie 20 uczestników.

Pomimo całego uznania dla dydaktycznej wartości takich kursów, byłoby jednak złudzeniem obiecywać sobie, aby siły nauczycielskie, przysporzone szkołom przemysłowym uzupełniającym drogą tej dorywczej nauki, a zajęte

później tylko u b o c z n i e w tych szkołach, mogły dźwignąć naukę rysunków do właściwego poziomu.

Administracya szkolna opierając się na własnych spostrzeżeniach i na doświadczeniach, poczynionych gdzieindziej, nie waha się utrzymywać, że nieodzownym warunkiem do podniesienia zawodowej wartości szkoły przemysłowej uzupełniającej i wprowadzenia zawodowej nauki rysunków na właściwe tory byłoby: stałe i główne, jeśli już nie wyłączne, zajęcie nauczyciela rysunków zawodowych przy tej szkole.

Wynika to bowiem z natury rzeczy, że zajęcie uboczne może być traktowane tylko nawiasowo — gdyż nauczyciel, zajęty głównie w innej szkole (dziennej), pomimo poczucia a nawet zamiłowania, nie znajdzie nigdy dosyć czasu, sposobności i interesu, aby oddać się obowiązkowi ubocznemu w szkole przemysłowej uzupełniającej całą duszą. A uznać należy, że nauczyciel rysunków zawodowych ma przed sobą wcale rozległe i niełatwe zadanie i że dlatego powinien on kształcić się na seryo, wyłącznie i nieznużenie — gdyż inaczej cofać się musi ze szkodą dla swych obowiązków i niepowetowaną krzywdą dla młodzieży. Administracya szkolna przyłącza się więc z całem przekonaniem do 11-go wniosku Komisyi przemysłowej Wys. Sejmu, zdążającego do stałego i głównego, jeśli już nie wyłącznego zajęcia nauczycieli rysunków w szkołach przem. uzupełniających.

Regulacya poborów: 1. nauczycieli, 2. kierowników.

Z powodów od Administracyi szkolnej niezależnych zapowiedziane uregulowanie honoraryów kierowników i nauczycieli szkół przem. uzupełniających na razie mogło być dokonane tylko częściowo, a mianowicie mogło ono objąć tylko wynagrodzenie nauczycieli, podczas gdy płace kierowników musiały pozostać te same.

Regulacyi honoraryów nauczycielskich dokonano w ten sposób, że uwzględniając stosunki miejscowe, podzielono siedziby szkół na dwie kategorye; dla jednej z nich ustanowiono cenę jednostkową od 8—12 K, dla drugiej od 10—14 K za jedną godzinę tygodniową w mie- siącu. W tych więc warunkach o wysokości wynagrodzenia stanowią tylko kategorya miejscowości i stopień nauki (klasa przygotowawcza, względnie przemysłowa), nie wpływają natomiast na wymiar honoraryów z uszczerbkiem dla słuszności, ani lata służby, ani kwalifikacya nauczyciela.

To też zgodnie z opinią Komisyi przemysłowej Wysokiego Sejmu c. k. Rada szkolna krajowa uznaje, że jakkolwiek dokonana regulacya „nie minęła się na ogół z celem“, nie może ona jednak uchodzić za ostatni wyraz reformy materyalnych warunków pracy — i dążyć musi do sprawiedliwszego uwzględnienia przy wymiarze honoraryów zasługi nauczyciela i jego nabytego uzdolnienia.

Na stanowcze trudności napotkał zamiar podwyższenia płac kierowników, a stąd życzenie Komisyi przemysłowej Wysokiego Sejmu, zmierzające do ustalenia tych płac w granicach od 600—700 K rocznie, pozbawione jest widoków rychłego urzeczywistnienia.

Niemałego znaczenia dla przyszłości szkół i jej pracowników, a dlatego godną najżyczliwszej rozwagi jest myśl. podniesiona w sprawozdaniu Komisyi przem. Wysokiego Sejmu, zalecająca wliczenie części poborów do wymiaru emerytury. W tym razie znojna praca nauczycielstwa na gruncie szkolnictwa przem. uzupełniającego nie byłaby pozbawiona widoków realnego uznania i pewnego dorobku na pzyszłość.

IV.

Środki naukowe, biblioteki dla uczniów, pomieszczenie szkół, gniazda i bursy.

Środki naukowe. Stan środków naukowych, zwłaszcza w miastach większych czyni zadość potrzebie nauki. Szkoły miast mniejszych wykazują natomiast pewne braki, których Wydziały szkolne, lubo do tego przedewszystkiem powołane, nie starają się usunąć.

Dotkliwemu brakowi modeli w ogóle, a modeli geometrycznych w szczególności, tyle pomocnych w poglądowej nauce rysunku rzutowego, stara się zaradzić c. k. Biuro środków naukowych z uznania godną pieczołowitością, lubo rozporządzając szczupłą dotacyą na te cele, musi oszczędzać się w swej ofiarności.

C. k. Biuro środ. nauk. W ostatnim czasie dostarczyło wspomniane Biuro szkołom, położonym w wymienionych poniżej miejscowościach, następujących środków naukowych:

Brzeżany: 3 dzieła rys., 10 garniturów modeli geom. (po 10 sztuk), 9 tablic ściennych;

Gorlice: 18 mod. bedn., 34 mod. ślus. budowl. i masz., 18 kafli wzorowych;

Jaworzno: 7 dzieł rys., 10 garnit. mod. geom., 22 mod. ślus., 22 połącz. drew.;

Kalwarya: 7 dzieł rys., 10 garnit. mod. geom., 27 mod. ślus. bud. i masz.:

Krzeszowice: 7 dzieł rys., 27 mod. ślus. bud. i masz., 19 połącz. drew.;

Lwów, Kordeckiego: 5 garnit. mod. geom.;

„ Staszica: 17 przeźroczy do skioptykonu z zakresu drukarstwa;

Sokal: 7 dzieł rys., 30 mod. ślus. budowl. i masz., 19 połącz. drew.:

Tarnopol: 6 dzieł rys., 3 mod. dla zegarmistrzów, 45 dla snycerzy (tok nauki);

Turka: 10 garnit. mod. geom.;

Złoczów: 16 garnit. mod. geom.

Razem: 37 dzieł rys., 61 garnit. mod. geom., 293 innych, 17 diapozytywów.

Biblioteki uczniow. Stan bibliotek szkolnych dla uczniów przedstawia się dosyć ubogo. W tych warunkach szkoły nie mogą spełnić dobrze swojego zadania wycho-

wawczego, zwłaszcza, że ogół młodzieży czyta bardzo skwapliwie, a w braku zdrowej strawy duchowej, odżywia się pokątnie okruchami rozmaitej przyprawy.

C. k. Ministerstwo rob. publ., uznając szczególną wartość zdrowej lektury dla wychowania młodzieży robotniczej, przyznało w r. 1909 na ten cel zasiłek ponowny w kwocie 1300 K, który rozdzielono pomiędzy najpotrzebniejsze szkoły, w stosunku do liczby uczniów i stanu bibliotek: gdy i Wydział krajowy spieszy z życzliwem poparciem tego uposażenia, spodziewać się można, iż przy wytrwałej ofiarności tych czynników biblioteki szkolne będą mogły spełnić niebawem swoje zadanie. Kasy oszczędności zostały już w szkołach lwowskich na razie na czas ograniczony wprowadzone: po zebraniu dostatecznych, a spodziewać się należy korzystnych doświadczeń, nastąpi ustalenie tych urządzeń i powszechne ich zorganizowanie.

Pomieszczenie szkół.

Pomieszczenie szkół przemysłowych uzupełniających wykazuje te same niedostatki, jakie się dostrzega w budynkach szkolnych, w których znajdują one swój przytułek. Pomieszczenie to z wyjątkiem niewielu szkół, jest jednak wcale stosowne. Natomiast rażący jest w niektórych szkołach brak sal rysunkowych, a tem samem brak stosownego urządzenia, niezbędnego do skutecznego udzielania nauki rysunków — a niemniej skrajna oszczędność w wieczornem oświetleniu sal przeznaczonych do tej nauki.

Inspektor szkół przemysłowych uzupełniających przy sposobności wizytacyi nie zaniedbał zwrócić uwagi czynników lokalnych na te braki i nalegać na ich usunięcie. Administracya szkolna będzie atoli dążyła do tego, by przy wznoszeniu nowych budynków szkolnych w miejscowościach, gdzie szkoły przem. uzupełniające istnieją albo powstać mogą, także brano pod rozwagę dobudowę stosownie urządzonej sali rysunkowej, celem zaspokojenia tej piekącej a nieodzownej potrzeby. Proponowanemu przez Komisyę przemysłową Wysokiego Sejmu pomieszczeniu szkół uzupełniających w budynkach szkół średnich jest na przeszkodzie ta trudność administracyjnej natury, że w takim razie kierownik szkoły uzupełniającej (powoływany zwyczajnie ze sfer nauczycielstwa ludowego) byłby współgospodarzem w obcym budynku.

Urządzenia, mające na celu ześrodkowanie towarzyskiego życia młodzieży rękodzielniczej (przy udziale szkoły) i otoczenie jej opieką domową (gniazda i bursy) cieszą się szczerą sympatyą Administracyi szkolnej i doznają w miarę rozporządzalnych środków, najprzychylniejszego poparcia z tej strony.

Gniazda, bursy.

Organizacya śpiewu zbiorowego w obrębie szkoły, urządzanie pogadanek, odczytów (przy pomocy skioptykonu) i wycieczek, oraz zakładanie burs, które dzięki uznania godnej skrzętności i ofiarności społeczeństwa, weszło z okresu usiłowań na drogę dokonanych już albo dojrzewających czynów, budzi otuchę i pozwala nie wątpić, że opieka nad wychowaniem młodzieży rękodzielniczej zjednała sobie myśl i serce społeczeństwa i odzyska dlań dużo sił dzielnych, które dotychczas były niemal stracone. Wielce pomyślny przełom w tej sprawie stanowi kredyt w kwocie 10.000 K, wstawiony do budżetu krajowego na rok 1910 i uchwalony przez Wys. Sejm na posiedzeniu z 31. stycznia 1910.

V.

Wydziały szkolne i pracodawcy w stosunku do szkoły.

Wydziały szkół.

Stosunki w łonie Wydziałów szkolnych i wśród pracodawców nie doznały zmiany.

Według zebranych spostrzeżeń tylko Wydziały miast stołecznych i niewielu miast prowincyonalnych (N. Sącza itd.) przejęte są szczerą i poważną troską o dobro szkoły. Reszta Wydziałów, zarządzających szkołami przemysłowemi uzupełniającemi nie ma dla zadania ich należytego zrozumienia i przychylności. Posiedzenia ich nie odbywają się w przepisanych terminach i spóźnione. dla braku kompletu, nie mogą często dojść do skutku. W sprawie frekwencyi zachowują się one biernie a o potrzeby szkoły dbają niewiele.

Kontrola administracyi.

Wobec takiego zarządu pożądanem byłoby wprowadzenie przez Wydział krajowy stałej kontroli, czy i o ile fundusze na utrzymanie szkoły preliminowane, bywają istotnie wydawane na te cele. To samo, tylko z większym naciskiem i bardziej stanowczo da się powiedzieć o przeważnej większości pracodawców. Z niewielu chlubnymi wyjątkami ogół ich ocenia szkołę jako utrapienie, jako instytucyę, wymierzoną wprost przeciw osobistym ich interesom. Zajęcie się tu i owdzie Przełożeństwa Stowarzyszeń sprawą oświaty młodzieży zawodowej jest zjawiskiem lokalnem i często nie znajduje poparcia nawet wśród członków tego samego Stowarzyszenia.

Stosunek pracodawców do szkoły.

Wymownego dokumentu obojętności pracodawców dla sprawy wychowania i kształcenia powierzonej im młodzieży dostarczają książki kontrolne — obmyślane właśnie dla kontroli uczęszczania i zachowania się uczniów w szkole ze strony pracodawców — a pozbawione (z bardzo nielicznemi wyjątkami) śladu zainteresowania się ze strony tej najbliższej i najbardziej wpływowej opieki.

VI.

Założenie nowych szkół.

Przyrost szkół. Prócz wykazanych na tabl. I. 64-rech szkół w roku 1908/9 już istniejących, zostały w późniejszym okresie założone następujące szkoły przemysłowe uzupełniające:

A) Zawodowe:

1. dla drukarzy i litografów w Krakowie,
2. dla murarzy w Brzeżanach.
3. (zawodowo wyodrębniona) im. Czackiego we Lwowie,
4. żeńska dla krawczyń w Krakowie,
5. „ „ „ im. Mickiewicza we Lwowie,
6. żeńska im. Św. Anny we Lwowie.

B) Ogólnego typu:

7. w Jaworznie,
8. w Kalwaryi Zebrzydowskiej,
9. w Oświęcimiu.

W toku założenia są szkoły przem. uzupełniające:

C) Zawodowe:

10. dla cukierników we Lwowie,
11. dla fryzyerów „ „

D) Ogólnego typu:

12. w Przeworsku,
13. w Rawie ruskiej i
14. w Zatorze.

VII.

Ustanowienie posady drugiego inspektora szkół przemysłowych uzupełniających.

Ustanowienie drugiego organu inspekcyjnego.

Ze względu na stateczny wzrost liczby szkół przemysłowych uzupełniających (w roku następnym będzie ich 78 w kraju i 2 na Śląsku) na znaczną rozległość obszaru inspekcyjnego, na nawał czynności kancelaryjnych i na włożony na inspektors tych szkół obowiązek udzielania nauki przez 3 miesiące co roku na kursach dla nauczycieli szkół przemysłowych uzupełniających, c. k. Rada szkolna krajowa przedstawiła Ministerstwu robót publicznych wniosek o utworzenie posady drugiego inspektora szkół przemysłowych uzupełniających.

Pieczołowitość Ministerstwa o rozwój tego szkolnictwa pozwala się spodziewać ustanowienia w najbliższym czasie drugiego organu inspekcyjnego dla uzupełniających szkół przemysłowych, przez co Administracya szkolna będzie mogła zapewnić załatwieniu odnośnych spraw pożądane tempo, samym zaś szkołom należytą, bezpośrednią opiekę.

Nie ulśga bowiem wątpliwości, że grunt szkolnictwa przem. uzupełniającego, przybierając z roku na rok na rozmiarach, zawsze wymagać będzie znacznego nakładu pracy zbiorowej, aby zapewnić społeczeństwu takie korzyści, jakie przynieść może i powinien. W tych warunkach będą też mieli inspektorowie szkół przem. uzupełniających pożądaną możność podjęcia żywszej inicyatywy w zakładaniu nowych szkół i otoczenia troskliwszą opieką szkół istniejących, celem tem skuteczniejszego spełnienia swojego właściwego, pedagogiczno-dydaktycznego zadania.

Wydatki na szkolnictwo przemysłowe i handlowe w Galicyi według preliminarza rządowego.

Miejscowość	Wyszczególnienie	W roku 1908	W roku 1909	W porównaniu z rokiem poprzedzającym więcej lub mniej
		w koronach		
	I. Wydatki na szkoły państwowe.			
Lwów	szkoła przemysłowa	186.833	202.675	+ 15.842
Kraków	„ „	196.767	217.631	+ 20.864
Zakopane	„ zawodowa	77.625	83.159	+ 5.534
Kołomyja	„ „	52.875	57.504	+ 4.629
Sułkowice	„ „	38.115	41.143	+ 3.028
Świątniki	„ „	47.604	49.812	+ 2.208
Tarnopol	„ „	5.000	9.901	+ 4.901
Lwów	Akademia handlowa	70.300	73.106	+ 2.806
	II. Subwencye dla krajowych szkół fachowych i szkół robót kobiecych.			
	Razem	102.914	106.000	+ 3.086
	III. Subwencye dla szkół przemysłowych uzupełniających.			
	Razem	83.000	88.000	+ 5.000
	IV. Subwencye dla Muzeów przemysłowych.			
Lwów	Muzeum przemysłowo	10.000	10.000	—
Kraków	„ „	7.000	7.000	—
„	Tow. „Polska sztuka stosowana“	500	500	—
	V. Kształcenie sił nauczycielskich.			
	Razem	4.043	1.090	— 2.953
	Do przeniesienia . .	882.576	947.521	+ 64.945

Miejscowość	Wyszczególnienie	W roku 1908	W roku 1909	W porównaniu z rokiem poprzedzającym więcej lub mniej
		w koronach		
	Z przeniesienia . . .	882.576	947.521	+ 64.945
	VI. Nauka wędrowna.			
	Razem	1.360	300	— 1.060
	VII. Stypendya.			
	Dla uczniów szkół przemysłowych	12.000	3.000	— 9.000
	VIII. Wydatki administracyjne jednorazowe subwencye.			
	Razem	8.730	22.889	+ 14.159
	IX. Subwencye dla szkół handlowych.			
Kraków	Wyższa szkoła handlowa	15.800	17.775	+ 1.975
„	Wyższa szkoła handlowa nadzwyczajna subwencya	10.000	2.000	— 8.000
„	Kurs handlowy dla dziewcząt	1.500	1.500	—
Sambor	Szkoła handlowa Gotthelfa	2.000	3.500	+ 1.500
	Ryczałt dla szkół handlowych uzupełniających	4.000	4.000	—
	Razem . . .	937.966	1,002.485	+ 64.519

Treść.

Str.

Skład c. k. Rady szkolnej krajowej 3

I. Szkoły ludowe i seminarya nauczycielskie.

Skład Sekcyi I. 6
Przegląd sumaryczny 7
I. Rozwój szkół 9
II. Uczęszczanie do szkoły 26
III. Siły nauczycielskie 35
IV. Stan nauki 47
V. Dopełniające kursa rolnicze 64
VI. Szkoły prywatne 66
VII. Inne kursy i zakłady naukowe 68
VIII. Nadzór szkolny 79
IX. Budowa szkół 80
X. Seminarya nauczycielskie 85

Tabele statystyczne i wykazy szczegółowe, odnoszące się do szkół ludowych.

Tab.
1. Czynne i nieczynne publiczne szkoły ludowe ze względu na organizacyę . . II
2. Czynne i nieczynne publiczne szkoły ludowe ze względu na język wykładowy . IV
3. Czynne publiczne szkoły ludowe ze względu na ich typ, płeć dzieci i podział nauki VI
4. Czynne publiczne szkoły ze względu na organizacyę i plan nauki . . . VIII
5. Szkoły prywatne ze względu na właścicieli i płeć dzieci X
6. Szkoły prywatne ze względu na język wykładowy i ilość klas XII
7. Ilość dzieci będących w wieku szkolnym XIV
8. Ilość dzieci zapisanych do publicznych szkół ludowych XVI
9. Ilość dzieci uczęszczających do publicznych szkół ludowych typu miejskiego i do szkół wydziałowych XVIII
10. Ilość dzieci uczęszczających do publicznych szkół ludowych typu wiejskiego . . XX
11. Ilość dzieci uczęszczających do szkół prywatnych XXII
12. Ilość dzieci uczęszczających do szkół wyższych, przemysłowych lub na kursa fachowe i ilość dzieci uczących się w domu XXIV
13. Nauczyciele i nauczycielki ze względu na kwalifikacyę XXVI
14. Charakter służbowy nauczycieli i nauczycielek publicznych szkół ludowych . . XXVIII
15. Ilość posad nauczycielskich systemizowanych w publicznych szkołach ludowych pospolitych i wydziałowych XXX
16. Ilość klas czynnych w publicznych szkołach ludowych pospolitych i wydziałowych XXXII
17. Nauczyciele religii w publicznych szkołach ludowych cztero- i więcejklasowych . XXXIV
18. Nauka religii w szkołach ludowych jedno-, dwu- i trzyklasowych . . . XXXVI

Tab. Str.

19. Nauka kobiecych robót ręcznych, gimnastyki i nauka zręczności (slójdu) w publicznych szkołach ludowych XXXVIII
20. Nauka dopełniająca w szkołach ludowych XL
21. Stan budynków i urządzenia szkolnego w publicznych szkołach ludowych . . XLVIII
22. Stan publicznych szkół ludowych czynnych pod względem uposażenia szkoły oraz pod względem nauki i uobyczajenia dzieci L
23. Wykaz frekwencyi klas wydziałowych oraz klas 5. i 6. szkół ludowych wyższego typu w roku szkolnym 1908/9 i 1909/10 LII
24. Zestawienie środków przymusowych względem rodziców i opiekunów, nieposyłających dzieci do szkoły LXVI
25. Stosunki dyscyplinarne nauczycieli i nauczycielek publicznych szkół ludowych . LXVI
26. Sumaryczny wykaz czynności c. k. Rad szkolnych okręgowych LXVI
27. Stan bibliotek okręgowych LXVI
28. Wykaz budynków szkolnych, których budowę rozpoczęto w roku 1909 jako też, których wykonanie orzeczono przy pomocy zasiłków z funduszu szkolnego krajowego LXVII
29. Wykaz sumaryczny zamknięć rachunkowych funduszów szkolnych miejscowych za rok 1908 co do wydatków wymienionych w art. 7 i 8 ustawy z 24. kwietnia 1894 Nr. 49 Dz. u. i r. kr. LXXIV
30. Wykaz sumaryczny zamknięć rachunkowych funduszów szkolnych miejscowych za rok 1908 co do wydatków nadzwyczajnych, wymienionych w art. 9 ustawy z dnia 24. kwietnia 1894 Nr. 49 Dz. u. i rozp. kraj. (Budowa i przebudowa szkół i zakupno gruntów dla szkół) LXXVIII
31. Sumaryczne zestawienie wydatków funduszu szkolnego krajowego i funduszu szkolnego okręgowego miasta Lwowa na szkoły ludowe w r. 1908 . . . LXXX

Tabele statystyczne odnoszące się do seminaryów nauczycielskich.

32. Statystyka uczniów i uczenie w seminaryach nauczycielskich podług religii . . LXXXIII
33. Ruch frekwencyi w seminaryach nauczycielskich LXXXIV
34. Statystyka frekwencyi w seminaryach nauczycielskich LXXXV
35. Statystyka klasyfikacyi w seminaryach nauczycielskich LXXXVI
36. Wynik egzaminów dojrzałości w seminaryach nauczycielskich w roku 1909 . . LXXXVII
37. Statystyka stypendyów pobieranych w seminaryach nauczycielskich LXXXVIII
38. Grona nauczycieli i nauczycielek w c. k. seminaryach nauczycielskich (podług stanu z początkiem roku szkolnego 1909/10 LXXXIX
39. Wydatki preliminowane na seminarya nauczycielskie męskie i żeńskie w całej Przedlitawii a w Galicyi w r. 1909 XC
40. Wydatki na galicyjskie seminarya nauczycielskie w roku 1909 (według preliminarza rządowego) XCI

Tabele statystyczne odnoszące się do egzaminów kwalifikacyjnych.

41. Zestawienie wyników egzaminów kwalifikacyjnych na nauczycieli szkół wydziałowych w okresie 1899/900—1908/9 XCV
42. Zestawienie wyników egzaminów kwalifikacyjnych na nauczycieli szkół ludowych w okresie 1899/900—1908/9 XCV
43. Wynik egzaminów na nauczycielki robót ręcznych kobiecych odbytych w roku 1909 XCVI
44. Wynik egzaminów na mistrzynie ogródków froeblowskich w roku 1909 . . . XCVI

Dodatek do wykazów statystycznych, dotyczących szkół ludowych publicznych za rok szkolny 1908/9 XCVII

II. Szkoły średnie.

		Str.
	Skład sekcyi II. c. k. Rady szkolnej krajowej	3
I.	Ilość i organizacya szkół średnich	5
II.	Umieszczenie państwowych szkół średnich	14
III.	Frekwencya	45
IV.	Grona nauczycielskie państwowych szkół średnich	57
V.	Nadzór szkolny	68
VI.	Nauka	70
VII.	Fizyczny rozwój młodzieży	90
VIII.	Wychowanie	104

Tabele statystyczne.

Tab.		
I.	Wynik egzaminów wstępnych do klasy I. na początku roku szkolnego 1908/9	110
II.	Statystyka uczniów publicznych i klas na początku roku szkolnego 1908/9	114
III.	Zestawienie frekwencyi z początku i na końcu roku szkolnego 1908/9	120
IV.	Wynik klasyfikacyi z końcem roku szkolnego 1908/9	124
V.	Statystyka uczniów przy końcu roku szkolnego 1908/9 (według religii)	128
VI.	Statystyka uczniów przy końcu roku szkolnego 1908/9 (według narodowości)	132
VII.	Wynik egzaminów dojrzałości w roku 1909	136
VIII.	Wykluczeni w roku szkolnym 1908/9	146
IX.	1. Wydatki preliminowane na szkoły średnie w całej Przedlitawii. a w Galicyi w roku 1909: Gimnazya	147
IX.	2. Szkoły realne	148
IX.	3. Zestawienie wydatków na szkoły średnie w roku 1909	149
X.	Wydatki na szkoły średnie galicyjskie według preliminarzy rządowych	150
XI.	Nadzwyczajne wydatki na szkoły średnie galicyjskie na rok 1909 według preliminarza rządowego: Gimnazya	152
XII.	Szkoły realne	156
XIII.	Dochody funduszu naukowego w roku 1909	157
XIV.	Wydatki na szkoły średnie galicyjskie na rok 1909 (według preliminarza rządowego)	158
XV.	Opłata szkolna w roku szkolnym 1908/9	162
XVI.	Stypendya w roku szkolnym 1908/9	164

III. Szkoły przemysłowe i handlowe i szkoły przemysłowe uzupełniające.

Skład sekcyi III. c. k. Rady szkolnej krajowej zarządzającej szkołami przemysłowemi i handlowemi 2

A. Szkoły przemysłowe i handlowe.

I. Nauka 5
II. Umieszczenie i wewnętrzne urządzenie szkół 18
III. Uczniowie 20
IV. Nauczyciele 26

B. Szkoły przemysłowe uzupełniające.

Statystyka szkół przemysłowych uzupełniających w roku szkolnym 1908/9 . . . 30
Wykaz uczniów szkół przemysłowych uzupełniających, którzy pozostali do końca roku szkolnego 1908/9 zestawionych według grup zawodowych 32
I. Liczba i rodzaj szkół (ogólne zawodowe), długość roku szkolnego, pora nauki . 36
II. Liczba uczniów, uczęszczanie, postęp i karność 38
III. Kierownicy, nauczyciele, kształcenie sił nauczycielskich, honoraryа . . . 40
IV. Środki naukowe, biblioteki dla uczniów, pomieszczenie szkół, gniazda i bursy . 42
V. Wydziały szkolne i pracodawcy w stosunku do szkoły 44
VI. Założenie nowych szkół 45
VII. Ustanowienie posady drugiego inspektora szkół przemysłowych uzupełniających . 46
Wydatki na szkolnictwo przemysłowe i handlowe w Galicyi według preliminarza rządowego 47

272/61

Preliminarz funduszu krajowego

418423
II 1910, 727 [2]

na rok

1911.

Rubryka IV.

Dobroczynność.

LW. 89.443/1910.

Fundusz krajowy. Rubryka IV. Dobroczynność.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IV.		**DOBROCZYNNOŚĆ.**			
		Wydatki.			
	1	Dom ubogich i sierót w Krakowie . .	10.848	—	10.848
	2	Zakład św. Józefa dla osieroconych chłopców w Krakowie	2.000	—	2.000
	3	Towarzystwo Miłosierdzia pod godłem „Opatrzność“ we Lwowie	2.400	—	2.400
	4	Zakład dla osieroconych dziewcząt imienia ks. Józefa Ziemiańskiego w Przemyślu	1.000	—	1 000
	5	Towarzystwo opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie	400	—	400
	6	Towarzystwo j. w., XIV. i XV. półroczna rata amortyzacyjna pożyczki 65.000 K, dla fundacyi domu podrzutków we Lwowie, na budowę zakładu opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie. (Ostatnia rata 1. października 1938) . . .	—	3.575	3.575
	7	Ryczałt na zasiłki dla ochronek, do rozporządzalności Wydziału krajowego .	10.000	—	10.000
	8	Towarzystwo kolonii wakacyjnej dla dziewcząt we Lwowie	200	—	200
	9	Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego, na lwowską kolonię wakacyjną *zasiłek stały*	400	—	400
	9*a*)	Ruskie Towarzystwo kolonii wakacyjnych, *jednorazowo*	—	—	—
	10	Towarzystwo imienia św. Salomei, opieki nad wdowami i sierotami we Lwowie	200	—	200
	10*a*)	Zgromadzenie SS. Służebnic Serca Jezusowego w Krakowie	—	—	—
	10*b*)	Zgromadzenie SS. Służebnic Serca Jezusowego we Lwowie — na przytulisko dla sług, *jednorazowo*	—	—	—
	11	Towarzystwo opieki nad sługami im. św. Jadwigi we Lwowie	400	—	400
	12	Zakład staruszek i kalek w Krakowie na Blichu, im. hr. Sołtykowej . . .	200	—	200
	13	Komitet „Domu pracy“ na Kaźmierzu w Krakowie	1.000	—	1.000
	14	Zakład im. św. Jadwigi w Krakowie (*stała subwencya*)	1.200	—	1.200
	15	Przytulisko Brata Alberta we Lwowie i w Krakowie	10.000	—	10.000
		Do przeniesienia . .	40.248	3.575	43.823

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
10.848	10.848	
2.000	2.000	
2.400	2.400	
1.000	1.000	
400	400	
3 575	3.575	
10.000	10.000	
200	200	
400	400	
200	200	Nie preliminuje się jako jednorazowego zasiłku na r. 1910.
200	200	
200	200	Nie preliminuje się jako jednorazowego zasiłku na r. 1910.
200	200	
400	400	
200	200	
1.000	1.000	
1.200	1.200	
10.000	10.000	
44.423	44.423	

Fundusz krajowy. Rubryka IV. Dobroczynność.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IV.		Z przeniesienia . .	40.248	3.575	43.823
	16	Ks. Siemaszki Kazimierza „Dom schronienia i dobrowolnej pracy, dla opuszczonych i moralnie zaniedbanych chłopców“ w Krakowie	1.600	—	1.600
	17	Towarzystwo budowy tanich mieszkań, dla robotników katolickich w Krakowie (IX. rata z 28-lecia na umorzenie pożyczki 40.000 K w myśl uchwały sejmowej z 12. lipca 1902) . . .	—	1.600	1.600
	18	Na zasiłki dla weteranów z r. 1831 i dla uczestników powstania z r. 1863, do dyspozycyi Wydziału krajowego. .	4.500	—	4 500
	19	Dla księży unitów chełmskich, ich wdów i sierót	2.000	—	2.000
	20	I. Towarzystwo głuchoniemych „Nadzieja“ we Lwowie	200	—	200
	21	Stowarzyszenie opieki nad uwolnionymi więźniami we Lwowie	200	—	200
	22	Towarzystwo wzajemnej pomocy dyaków gr.-kat. archidyecezyi lwowskiej. .	—	200	200
	23	Towarzystwo wzajemnej pomocy dyaków gr.-kat. dyecezyi przemyskiej. . .	—	200	200
	24	Towarzystwo wzajemnej pomocy dyaków gr.-kat. dyecyzyi stanisławowskiej .	—	200	200
	25	Kongregacya ruska Sióstr Służebniczek w Krystynopolu (do rozporządzalności Wydziału krajowego, w porozumieniu z gr.-kat. Ordynaryatami) . . .	1.000	—	1.000
	26	Zgromadzenie S. S. Służebniczek Najśw. Rodziny Maryi w Starej Wsi . .	—	2.000	2.000
	27	Gminie m. Nowego Sącza, na opłatę odsetek (4%) od pożyczki 400.000 K zaciągniętej na odbudowanie zniszczonych pożarem budynków miejskich, regulacyę ulic i inne inwestycye (XVI. rata z 20 lecia)	—	7.040	7.040
	28	Gminie m. Mikuliniec, VI. rata na opłatę odsetek od pożyczki 20.000 K zaciągniętej na lat 10, na odbudowanie zniszczonych pożarem budynków miejskich, regulacyę ulic i inne inwestycye	—	410	410
	29	Dla pogorzelców, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego . . .	—	15.000	15.000
		Do przeniesienia . .	49.748	30.225	79.973

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
44.423	44.423	
1.600	1.600	
1.600	1.600	Preliminuje się na podstawie planu umorzenia do LW. 45.264/1903.
4.500	4.500	
2.000	2.000	
200	200	
200	200	
200	200	
200	200	
—	200	
1.000	1.000	
2.000	2.000	
10.240	8.640	Preliminuje się *mniej* o 1.600 K na podstawie planu umorzenia, zgodnie z warunkami spłaty do LW. 27.588/1896, 47.176/1896 i 59.373/1896.
589	502	Preliminuje się *mniej* o 92 K zgodnie z planem umorzenia do LW. 25.064/1907.
19.000	10.000	*Więcej* o 5.000 K, gdyż dotychczasowe kredyty są niewystarczające.
87.752	77.265	

Fundusz krajowy. Rubryka IV. Dobroczynność

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IV.		Z przeniesienia . .	49.748	30.225	79.973
	30	Zakład opieki nad opuszczonemi dziećmi w Krakowie (zakład p. Żurowskiej) .		1.500	1.500
	30*a)*	Przytulisko dla drobnych sierót, pod opieką św. Józefa we Lwowie, *jednorazowo*	—	—	—
	31	Na kolonie wakacyjne dla Lwowa do rozporządzenia Wydziału krajowego .	200	—	200
	32	Na kolonie wakacyjne dla Krakowa do rozporządzenia Wydziału krajowego .	200	—	200
	32*a)*	Zgromadzenie X. X. Redemptorystów w Podgórzu, na budowę kościoła i klasztoru	—	—	—
	33	Zgromadzenie S. S. Miłosierdzia im. św. Wincentego à Paulo we Lwowie XII. i XIII. rata umorzenia reszty pożyczki 20.000 K zaciągniętej w galicyjskiej Kasie oszczędności . . .	1.230	—	1.230
	34	Zarząd centralny Związku katolickich towarzystw i zakładów dobroczynnych, na umorzenie pożyczki 120.000 K, zaciągniętej na budowę domu dla wszystkich stowarzyszeń robotniczych katolickich we Lwowie, (w myśl uchwały sejm. z 18. marca 1907) .	—	6.300	6.300
	35	Koszta utrzymania rozmaitych osób w zakładach, przyjęte na fundusz krajowy w zastępstwie gmin *(ryczałtowo)* . .	15.000	—	15.000
	36	Katolicki Związek kobiet polskich, na tanią kuchnię studencką	—	800	800
	37	Stowarzyszenie Rady opiekuńczej w Krakowie (Opieka nad sierotami) . .	—	2.000	2.000
	38	Dom opieki dla dziewcząt we Lwowie .	—	400	400
	39	Stankiewiczowa Julia, wdowa po ostatnim czwartaku, *jednorazowo*.	-	200	200
	40	Towarzystwo dwucentowych wkładek w Przemyślu	200	—	200
	41	Zakład wychowania sierót izraelickich w Krakowie	—	400	400
	41*a)*	Gminie Kolbuszowa na opłatę odsetek od pożyczki, zaciągniętej dla pogorzelców	—	—	—
		Suma wydatków .	66.578	41 825	108.403
		Dochody.			
		Dobroczynność	—	—	—

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
87.752	77.265	
1.500	1.500	
700	700	Nie preliminuje się jako wydatku jednorazowego w r. 1910.
200	200	
—	200	
2.000	2.000	Nie preliminuje się, gdyż ostatnią ratę zapłacono w r. 1910. (LW. 1259/1910).
1.249	1.230	Wedle planu umorzenia do LW. 67 804/1905.
15.750	6.300	
25.000	25.000	*Mniej* o 10.000 K z powodu niewyczerpania kredytów z lat poprzednich. (LW. 89 443/1910).
500	800	
1.000	2.000	
—	400	
200	200	
—	200	
—	400	
3.000	—	Pozycyę tę wstawiono ze względu na wynikłość r. 1909.
138.851	118.395	
—	—	Rubryka IV. niema dochodów.

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1911.

Rubryka V.

Oświata i sztuka.

Załączniki:

1. Preliminarz funduszu szkolnego krajowego . . . . . str. 21
2. „ krajowego funduszu szkolnego emerytalnego . . . . . „ 61

L.W. 89.442/1910.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie, pl. Bernardyński 7.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 Zwyczajne K	Nadzwyczajne K	Razem K
V.		**Oświata i sztuka.**			
		WYDATKI.			
		I. Akademia umiejętności i Rada szkolna krajowa.			
	1	Akademia umiejętności w Krakowie . .			
		a) zasiłek stały . . . 70.000 K			
		b) zasiłek na utrzymanie wyprawy naukowej Akademii umiejętności w Archiwum watykańskiem, jako pierwsza rata z uchwalonej na ten cel subwencyi 12.000 K, rozłożonej na trzy lata . . . 4.000 „			
		c) na wydanie atlasu geologicznego wraz z tekstem (do rozporządzalności Wydziału krajowego) . . . 5.000 „			
		d) dla Biblioteki polskiej w Paryżu . . . 6.000 „	85.000	—	
	2	Szesnastu członków Rady szkolnej krajowej:			
		a) stałe pobory. . . 32.000 K			
		b) na koszta podróży zamiejscowych członków Rady szkolnej krajowej (do jej rozporządzenia) . . 4.800 „	36.800	—	
		Suma działu I. . .	121.800	—	121.800
		II. Wydatki na publiczne szkoły ludowe.			
	3	Wydatki funduszu szkolnego krajowego .	22,084.604	80.221	22,164.825
	4	Wydatki funduszu szkolnego emerytalnego	2,036.100	—	2,036.100
	4a)	Ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego w porozumieniu z Radą szkolną krajową dla ewentualnego uwzględnienia podań ze sfer nauczycielskich	—	—	—
			24,120.704	80.221	24,200.920
		Do przeniesienia .	121.800	—	121.800

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
85.000	85.000	
35.683	36.800	
120.683	121.800	
20,151.026	20,788.160	Na podstawie osobnych preliminarzy, dołączonych jako alegaty do niniejszej rubryki.
1,769.521	1,891.100	
—	2.600	Nie preliminuje się jako wydatku jednorazowo uchwalonego w r. 1910.
21,920.547	22,681.860	
120.683	121.800	

Fundusz krajowy. Rubryka V. Oświata i sztuka

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 Zwyczajne K	Nadzwyczajne K	Razem K
V.		Z przeniesienia . {	121.800	—	121.800
			24,120.704	80.221	24,200.925
	5	Na oprocentowanie i amortyzacyę pożyczki emisyjnej 10,000.000 K na budowę nowych szkół ludowych:			
		a) VI. i VII. rata kapitału wraz z 4% odsetkami . . . 267.450 K			
		b) 2% podatek rentowy od kuponów . . 3.919 „			
		c) koszta admin., druki, inseraty, koszta losowania, portorya i t. d. 730 „	—	272.099	272.099
		Do przeniesienia . {	24,120.704	350.320	24,472.024
			121.800	—	121.800

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
120.683	121.800	
21,920.547	22,681.860	
189.323	271.982	*Do poz. a)* Na podstawie planu umorzenia, zatwierdzonego przez c. k. Ministerstwo Skarbu dnia 24. lutego 1908 r. do L. M. 4.411 (LW. 27.718/1908) przypadają w roku 1911 do spłaty: *A)* Kapitał za wylosowane obligacye: 1. w I. półroczu 1911 . . 35.400 K 2. „ II. „ 1911 . . 36.100 „ 71. 500 K *B)* 4% odsetki: 1. w I. półroczu 1911 . . 196.666 K 2. „ II. „ 1911 . . 195.958 „ Razem . . 392.624 K Gdy jednak po koniec r. 1909 było w obiegu obligacyj w im. wartości . . . . . 1,993.200 K zaś w r. 1910 wylosuje się . 68.700 „ przeto z końcem r. 1910 będzie w obiegu obligacyj prawdopodobnie w im. wartości tylko . 4,924.500 K przeto 4% odsetki od tego kapitału wynosiłyby: 1) w I. półroczu 1911 . 98.490 K w uwzględnieniu zaś losowania w dniu 1. sierpnia 1910 r. odbyć się mającego i w przypuszczeniu, że połowa wylosowanych obligów wypadnie na obligacye będące w obiegu, preliminuje się w I. półroczu na wypłatę odsetek prawdopodobną kwotę . . . . . 98.150 K 2) na II. półrocze 1911 preliminuje się z tej samej przyczyny jak na I. półrocze i w uwzględnieniu losowania w dniu 1. lutego 1911 r. odbyć się mającego prawdopodobną kwotę . 97.800 „ 195.950 „ Ogółem na wypłatę kapitału i odsetek preliminuje się . . . . . 267.450 K
22,109.870	22,953.842	*Do poz. b)* Pożyczka krajowa z roku 1907 została reskryptem c. k. krajowej Dyrekcyi Skarbu z dnia 25. marca 1908 do L. 32.298 (LW. 34.011/1908) uwolniona od należytości stemplowych i bezpośrednich i tylko opła-
120.683	121.800	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 Zwyczajne K	Nadzwyczajne K	Razem K
V.		Z przeniesienia .	120.800	—	121.800
			24,120.704	352.320	24,473.024
	6	Na subwencye dla istniejących już internatów	35.000	—	35.000
	7	Na budowę domów dla internatów . .	—	70.000	70.000
		Suma działu II. .	21,155.704	422.320	24,578.024
		III. Prywatne zakłady naukowe i wychowawcze.			
	8	Na utrzymanie szkoły polskiej w Białej i Leszczynach, stała subwencya w myśl uchwały Sejmu z dnia 11. lipca 1902	60.000	—	
	9	Na utrzymanie seminaryum nauczycielskiego męskiego w Białej . . .	3.500	—	
	10	Na utrzymanie prywatnego gimnazyum w Białej	5.000	—	
	11	Prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie Zofii Strzałkowskiej we Lwowie	2.000	—	
	12	Prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie Franciszka Preisendanza w Krakowie	2.000	—	
	13	Dla kursów wyższych dla kobiet im. Adryana Baranieckiego . . .	2.000	—	
	14	Ruskie prywatne seminaryum żeńskie, utrzymywane przez ruskie Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego, w porozumieniu z Radą szkolną krajową	2.000	—	
	15	Prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie w Brodach	1.500	—	
	16	Prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie w Stanisławowie	1.000	—	
	17	Prywatna szkoła średnia żeńska we Lwo-Lwowie, utrzymywana przez Towarzystwo „Gimnazyum żeńskie“ . .	2.000	—	
	18	Prywatna szkoła średnia żeńska w Krakowie z charakterem gimnazyalnym, pod zarządem pp. Browicza, Czubka i Tretiaka, *zasiłek stały* .	1.000	—	
		Do przeniesienia .	82.000	—	—
			24,277.504	422.320	24,699.824

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
120.683	121.800	
22,109.870	22,953.842	
		cony ma być 2% podatek rentowy od kuponów (LW. 28.791/1909).—
		Preliminuje się zatem 2% podatek rentowy od wypłacić się mających kuponów:
		w I. półroczu 1911 roku
		od kwoty . . 98.150 K 1963 K
		w II. półroczu 1911 roku
		od kwoty . . 97.800 K 1.956 „ 3.919 K
		Do poz. c) Preliminuje się na podstawie wynikłości z r. 1909 . . . . . 730 K
35.000	35 000	
70.000	70.000	
22,214.870	23,058.842	
50.000	60.000	
3.500	3.500	
5.000	5.000	
2.000	2.000	
2.000	2.000	
2.000	2.000	
2.000	2.000	
1.500	1.500	
1.000	1.000	
2.000	2.000	
1.000	1.000	
72.000	82.000	
22,335.553	23,180.642	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 Zwyczajne K	Nadzwyczajne K	Razem K
V.		Z przeniesienia . {	24,277.504	422.320	24,699.824
			82.000		
	19	Na subwencye dla innych żeńskich seminaryów, gimnazyów i liceów, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego	7.000	—	
	20	Kurs naukowy żeński w Tarnowie (w myśl uchwały Sejmu z d. 11. lipca 1902) .	800	—	
	21	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne, na utrzymanie szkoły wydziałowej żeńskiej we Lwowie	8.000	—	
	22	Zakład sierót im. św. Heleny we Lwowie	200	—	
	23	Ruski instytut dla dziewcząt w Przemyślu: a) stała subwencya	1.000	—	
		b) *jednorazowy* zasiłek na spłatę długów	—	—	
	24	Zakład wychowawczy dla ubogich dziewcząt pod nazwą „Rodzina Maryi“ w Łomnej	1.000	—	
	25	Ryczałt na zasiłki dla burs, mieszczących młodzież polską i ruską, do rozporządzalności Wydziału krajowego, w porozumieniu z Radą szkolną krajową	28.000	—	
	26	Zakład dla głuchoniemych we Lwowie: a) na stypendya dla 100 wychowanków po 300 Koron . . . . 30.000 K b) na utrzymanie zakładu 5.000 „ c) na amortyzacyę pożyczki 36.000 K na budowę II. piętra, zaciągniętej przez dyrekcyę zakładu, XII. rata amortyzacyjna (aż do pierwszego półrocza 1934 roku) . . . 1.990 „	36.990	—	
	27	Szkoła dla głuchoniemych Izaaka Bardacha we Lwowie	1.000	—	
	28	Zakład dla ciemnych we Lwowie: a) na utrzymanie Zakładu 7.600 K b) na stypendya dla 10 wychowanków po 240 Koron . . . . 2.400 „	10.000	—	
	29	Towarzystwo gimnastyczne „Sokół“ we Lwowie	2.000	—	
		Do przeniesienia . {	177.990	—	—
			24.277.504	422.320	24,699.824

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
22,335.553	23.180.642	
72.000	82.000	
5.000	7.000	
800	800	Jak na r. 1910, gdyż do chwili układania preliminarza nie było odpowiedzi z Rady szkolnej kraj. co do podwyższenia subwencyi.
8.000	8.000	
200	200	
400	1.000	
2.000	1.400	Nie preliminuje się jako jednorazowego zasiłku na rok 1910 uchwalonego.
1.000	1.000	
28.000	28.000	
31.990	36.990	
1.000	1.000	
10.000	10.000	
2.000	2.000	
162.390	179.390	
23,335.553	23,180.642	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 Zwyczajne K	Nadzwyczajne K	Razem K
V.		Z przeniesienia .	24,277.504	422.320	24,699.824
			177.900	—	—
	30	Towarzystwo gimnastyczne „Sokół“ w Krakowie	2.000	—	
	31	Dla polskich i ruskich Towarzystw gimnastycznych „Sokół“ we Lwowie i na prowincyi, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego . .	10.000	—	
	32	Związek polskich gimnastycznych Towarzystw sokolich we Lwowie, na cele Towarzystwa i wydawnictwa . .	1.000	—	
	33	Towarzystwo zabaw ruchowych we Lwowie	2.000	—	
	34	Zgromadzenie Sióstr Felicyanek, na utrzymanie domu głównego w Krakowie .	—	2.000	
		Suma działu III. . .	192.990	2.000	194.990
		IV. Stowarzyszenia ku krzewieniu nauk i oświaty. — Wydawnictwa.			
	35	Dla zarządu powszechnych wykładów uniwersyteckich we Lwowie . .	1.000	—	
	36	Dla zarządu powszechnych wykładów uniwersyteckich w Krakowie . .	1.000	—	
	37	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	3.500	—	
	38	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ w Krakowie, zasiłek stały	3.500	—	
	39	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ w Tarnowie	200	—	
	40	Polskie Stowarzyszenie „Strzecha“ we Wiedniu	200	—	
	41	Polskie Stowarzyszenie „Przytulisko“ we Wiedniu	200	—	
	42	Polskie Stowarzyszenie chrześcijańskich robotników „Ojczyzna“ we Wiedniu	200	—	
	43	Biblioteka polska we Wiedniu . . .	400	—	
	44	Towarzystwo „Związek rodzicielski“ we Lwowie	500	—	
	45	Dla fundacyi „Macierz polska“ na wydawnictwa dzieł i peryodycznych pism ludowych	10.000	—	
	46	Towarzystwo „Szkoły ludowej“ na wydawnictwa	1.000	—	
	47	Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie na wydawnictwa	2.300	—	
	48	Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie, VI. rata na umorzenie części pożyczki hipotecznej, zaciągniętej na budowę własnego domu (z ogólnej przyznanej sumy 10.000 K) . .	1.000	—	
			25.000	—	—
		Do przeniesienia .	21.470.494	424.320	21.894.814

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
22,335.553	23,180.642	
162.390	179.390	
2.000	2.000	
10.000	10.000	
1.000	1.000	
1.000	2.000	
2.000	2.000	
178.390	196.390	
1.000	1.000	
1.000	1.000	
3.500	3.500	
3.500	3.500	
200	200	
200	200	
200	200	
200	200	
400	400	
500	500	
10.000	10.000	
—	1.000	
2.300	2.300	
1.000	1.000	
24.000	25.000	
22,513.943	23,377.032	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Sumaryusz	Wniosek na rok 1911 Zwyczajne K	Nadzwyczajne K	Razem K
V.		Z przeniesienia . {	24,470.494 25.000	424.320 —	24,894.814
	49	Towarzystwo nauczycieli religii mojżeszowej w Stanisławowie . . .	200	—	
	50	Zasiłek dla czasopisma „Muzeum“ . .	2.000	—	
	51	Na wydawnictwo czasopisma „Kosmos“ .	1.000	—	
	52	Wydawnictwo dziełek ludowych . .	2.000	—	
	53	Towarzystwo historyczne we Lwowie na wydawnictwa	1.400	—	
	54	Towarzystwo im. Adama Mickiewicza na wydawnictwo jego dzieł, do rozporządzalności Wydziału krajowego .	800	—	
	55	Towarzystwo ludoznawcze na wydawnictwo czasopisma „Lud“ . . .	500	—	
	56	Redakcya dwutygodnika katechetycznego i duszpasterskiego w Tarnowie .	300	—	
	57	Redakcya pisma dla dzieci „Mały światek“ we Lwowie	200	—	
	58	Towarzystwo ruskich kobiet „Żyźń“ we Lwowie, na wydawnictwa . .	100	—	
	59	Na wydawnictwo: a) polskich podręczników dla szkół średnich . 3.000 K b) ruskich książek szkolnych . . . . 8.000 „	11.000	—	
	60	Wydawnictwo dwutygodnika „Rodzina i szkoła“, z dodatkiem naukowym „Wiedza i praca“ we Lwowie . .	300	—	
	61	Polskie „Muzeum szkolne“ we Lwowie .	1.500	—	
	62	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne, na wydawnictwa	2.300	—	
	63	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne, na częściowe umorzenie kosztów nabycia własnego domu (II-ga rata z ogólnej sumy 5.000 K) . . .	—	500	
	64	Na oprocentowanie pożyczki, zaciągniętej w Banku krajowym przez ruski Dom akademicki, *subwencya stała* . .	2.000	—	
	65	Towarzystwo „Proświta“, na wydawnictwo dzieł ludowych, do rozporządzenia Wydziału krajowego *(z zastrzeżeniem wypłaty z dołu i po przekonaniu się, że wszystkie wydawnictwa Towarzystwa są pożyteczne i nie zawierają szkodliwych tendencyj, tudzież odpowiadają warunkom, ustanowionym w uchwale Wysokiego Sejmu z dnia 13. lutego 1897)*	9.000	—	
		Do przeniesienia . {	59.600 24.470.494	500 424.320	24,894.814

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
22,513.943	23,377.032	
24.000	25.000	
200	200	
2.000	2.000	
1.000	1.000	
2.000	2.000	
1.400	1.400	
800	800	
500	500	
300	300	
200	200	
100	100	
10.000	11.000	
300	300	
1.000	1.500	
1.300	2.300	
—	500	
—	—	Pozycya nowa w myśl uchwały Wydziału krajowego z dnia 6. maja 1910 LW. 25.07/1910 (wskutek wezwania Wys. Sejmu z 31. stycznia 1910).
8.000	9.000	
53.100	58.100	
22.513.943	23,377.032	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Sumaryusz	Wniosek na rok 1911 Zwyczajne K	Nadzwyczajne K	Razem K
V.		Z przeniesienia . {	24.470.494	424.320	24,894.814
			59.600	500	
	66	Towarzystwo im. Szewczenki na wydawnictwa	16.000	—	
	67	Towarzystwo im. Michała Kaczkowskiego na wydawnictwo dzieł ludowych (z zastrzeżeniem j. w. poz. 65) . .	9.000	—	
	68	Bezpłatna „Uczelnia“ w zarządzie Koła Towarzystwa szkoły ludowej im. B. Goldmana we Lwowie . . .	600	—	
	69	Koło Szkoły ludowej im. B. Goldmana, do rozporządzenia Wydziału krajowego.	2.000	—	
	70	Towarzystwo dla popierania nauki polskiej we Lwowie	1.500	—	
	71	Ks. Dżułyński, gr.-kat. proboszcz w Łapszynie na wydawnictwa ruskie: „Posłannyk“ i „Książeczki misyjne“, do rozporządzalności Wydziału krajowego	800	—	
	72	O. O. Bazylianie na wydawnictwa pism religijno-moralnej treści . . .	400	—	
	73	Krakowskie Towarzystwo techniczne, na wydawnictwo czasopisma „Architekt“	400	—	
	74	Towarzystwo politechniczne we Lwowie, na wydawnictwo czasopisma technicznego	1.000	—	
	75	Towarzystwo numizmatyczne w Krakowie, na wydawnictwo „Wiadomości numizmatyczno-archeologicznych“	400	—	
	76	Na wydawnictwo „Biblioteki politechnicznej“, VII-ma rata z subwencyi 10.000 K, płatnej w 10-ciu ratach .	1.000	—	
	77	Czytelnia polska w Białej — subwencya na umorzenie pożyczki 14.000 K na budowę domu, IV-ta rata z 28-lecia (patrz pozycya 4. dochodów) . .	500	—	
	78	Szkoła nauk politycznych w Krakowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego.	5.000	—	
		Suma działu IV. . .	98.200	500	98.700
		V. Teatry i sztuki piękne.			
	79	Teatr polski w Krakowie, *subwencya stała*	16.000	—	
			16.000	—	
		Do przeniesienia . {	24,568.694	424.820	24,993.514

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
23,513.943	23,377.032	
53.100	58.100	
14.000	16.000	
8.000	9.000	
600	600	
2.000	2.000	
1.500	1.500	
800	800	
—	400	
400	400	
1.000	1.000	
400	400	
1.000	1.000	
500	500	
—	—	Pozycya nowa w myśl uchwały do LW. 89442/1910, w załatwieniu petycyi przekazanej Wydziałowi kraj. przez Wys. Sejm.
83.300	91.700	
16.000	16.000	
16.000	16.000	
22.597.243	23,468.732	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 Zwyczajne K	Nadzwyczajne K	Razem K
V.		Z przeniesienia .	24,568.694	424.850	24,993.514
			16.000	—	
	80	Dyrektorowi teatru miejskiego w Krakowie, Ludwikowi Solskiemu, zasiłek *nadzwyczajny* na rok 1911, do rozporządzalności Wydziału krajowego	—	4.000	
	81	Budowa teatru w Krakowie, XXIV. i XXV. półroczna rata na opłatę procentów od pożyczki 300.000 K, zaciągniętej przez gminę miasta Krakowa (aż do I. półrocza 1945)	15.000	—	
	82	Teatr polski i opera polska we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego: a) dramat i komedya . 28.400 K b) opera polska . . 20.000 „	48.400	—	
	83	Dyrektorowi teatru miejskiego we Lwowie, Ludwikowi Hellerowi, zasiłek *nadzwyczajny* na r. 1911, do rozporządzalności Wydziału krajowego	—	8.000	
	84	Budowa teatru we Lwowie, na pokrycie XXV. i XXVI. raty amortyzacyjnej od pożyczki 600.000 K, zaciągniętej przez gminę miasta Lwowa (aż do I. półrocza 1934)	33.696	—	
	85	Teatr ruski pod zarządem Towarzystwa „Ruska Besida“, do rozporządzalności Wydziału krajowego . .	18.500	—	
	86	Towarzystwo „Ruska Besida“ na utrzymanie orkiestry, *subwencya nadzwyczajna*	—	4.000	
	87	Na koszta inspekcyi ruskiego teatru narodowego na prowincyi (do rozporządzalności Wydziału krajowego) .	—	500	
	88	Dla teatru ludowego w Krakowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	—	3.000	
	89	Zarządowi Związku teatrów i chórów włościańskich, *subwencya nadzwyczajna*, do rozporządzalności Wydziału krajowego	—	3.000	
	90	Akademia sztuk pięknych w Krakowie, XXIII. rata umorzenia pożyczki 200.000 K na budowę gmachu (aż do r. 1911 włącznie) . .	—	14.000	
	91	Towarzystwo sztuk pięknych w Krakowie, subwencya na budowę własnego gmachu (na czas amortyzacyi pożyczki XIII. rata z 33-lecia) . .	—	1.000	
		Do przeniesienia .	131.596	37.500	
			24,568.694	424.820	24,993.514

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
22,597.243	23,468.732	
16.000	16.000	
4.000	4.000	Wstawiono w myśl uchwały do LW. 89.442/910.
15.000	15.000	
48.400	48.400	
8.000	8.000	Wstawiono w myśl uchwały do LW. 89.442/910.
36.226	33.696	
18.500	18.500	
4.000	4.000	Wstawiono w myśl uchwały do LW. 89.442/910.
500	500	
1.000	3.000	
2.000	3.000	
14.000	14.000	
1.000	1.000	
168.626	169.096	
22,597.243	23,468.732	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 Zwyczajne K	Nadzwyczajne K	Razem K
V.		Z przeniesienia . {	24,568.694 131.596	424.820 37.500	24,993.514
	91 a)	Tow. przyj. sztuk pięknych we Lwowie, na urządzenie nowego lokalu wystawy.	—	—	
	92	Gminie miasta Krakowa, na zarząd domu imienia Jana Matejki w Krakowie	1.000	—	
	93	Dla młodzieży kształcącej się w naukach i sztukach, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego . .	6.000	—	
	94	Towarzystwo muzyczne we Lwowie, w myśl uchwały Sejmu z dnia 10. lipca 1902	10.000	—	
	95	Towarzystwo muzyczne we Lwowie, na budowę własnego domu na pomieszczenie konserwatoryum wraz z salą koncertową, VI. rata *subwencyi nadzwyczajnej* 75.000 K z 25-lecia	—	3.000	
	96	Towarzystwo muzyczne w Krakowie .	1.600	—	
	97	Konserwatoryum Towarzystwa muzycznego w Krakowie	8.400	—	
	98	Towarzystwo „Wyższy Instytut muzyczny“ we Lwowie	3.500	—	
	99	Towarzystwo muzyczne w Brodach . .	—	400	
	100	Towarzystwo muzyczne w Samborze .	—	200	
	101	Towarz. muzyczne „Harmonia“ w Krakowie	600	—	
	102	Towarzystwo przyjaciół muzyki w Tarnopolu	600	—	
	103	Towarzystwo „Kapeli narodowej“ we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	400	—	
	104	Wydziałowi krajowemu do rozporządzalności i przyznania zasiłków, po zbadaniu istotnych potrzeb, działalności i pożyteczności pod względem nauki śpiewu i muzyki, Towarzystwom muzycznym: „Lutnia“, „Bojan“ i „Echo“ we Lwowie, „Lutnia“ w Krakowie, Towarzystwom im. Moniuszki w Kołomyi i Stanisławowie, „Harmonia“ w Jaśle i Towarzystwu muzycznemu w Jarosławiu, ryczałt w kwocie . . .	3.500	—	
	104 a)	Wolcńska Józefa, emeryt. artystka sceny lwowskiej, *jednorazowo* . . .	—	—	
		Do przeniesienia . {	167.196 24,568.694	41.100 424.820	24,993.514

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
24,597.243	23,468.732	
168.626	169.096	
2.000	2.000	Nie preliminuje się, gdyż ostatnią ratę z przyznanych przez Sejm 6.000 K wstawiono do budżetu roku 1910.
1.000	1.000	
6.000	6.000	
10.000	10.000	
3.000	3.000	
1.600	1.600	
8.400	8.400	
2.500	500	
400	400	
200	200	
600	600	
600	600	
400	400	
3.500	3.500	
—	200	Nie preliminuje się jako wydatku jednorazowego na r. 1910.
208.826	210.496	
22,597.243	23,468.732	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 Zwyczajne K	Nadzwyczajne K	Razem K
V.		Z przeniesienia . {	24,568.604	424.820	24,993.514
			167.196	41.100	
	104b)	Na nagrody konkursowe dla utworów scenicznych ruskich	—	—	
		Suma działu V. . .	167.196	41.100	208.296
		VI. Rozmaite.			
	105	Dla stowarzyszeń akademickich, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego	5.000	—	
	106	Na zasiłki dla polskich i ruskich Towarzystw, mających na celu wspomaganie ubogich uczniów, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego, w porozumieniu z Radą szkolną krajową	2.000	—	
	107	Towarzystwo imienia św. Stanisława Kostki, opieki nad terminatorami we Lwowie	200	—	
	108	Związek nauczycielek we Lwowie . .	1.000	—	
	109	Na cele budowy schroniska dla nauczycielek we Lwowie, VIII-ma rata subwencyi 40.000 K, płatnej w 20-tu ratach rocznych (w myśl uchwały sejmowej z dnia 31. października 1904)	2.000	—	
	110	Stowarzyszenie nauczycielek w Krakowie, V. rata subwencyi 20.000 K, płatnej w 20-tu ratach rocznych, na budowę domu dla nauczycielek	1.000	—	
	111	Komitetowi budowy polsk. Domu akad. im. Adama Mickiewicza we Lwowie, IV. i V. półroczna rata amortyzacyjna 4½% pożyczki 50.000 K, umarzalnej w 33 latach (uchwała Sejmu z d. 18. marca 1907) . .	3.000	—	
	112	Zasiłki dla szkół zakładanych i utrzymywanych przez Towarzystwa, do rozporządzenia Wydziału krajowego	—	40.000	
	113	Funduszowi szkolnemu krajowemu odsetki od efektów, imiennej wartości 584.659 K 70 g, wydanych z majątku zarodowego Radzie szkolnej krajowej na fundusz pożyczkowy dla gmin na budowę szkół . .	25.775	—	
	114	Towarzystwo „Eleuterya“	600	—	
	115	Galicyjskie Towarzystwo ochrony zwierząt	200	—	
			40.775	40.000	
		Do przeniesienia . {	24,735.899	465.920	25,201.810

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
22.597.243	23,468.732	
208.826	210.496	
1.500	—	Pozycyę tę zamieszczono tylko ze względu na wynikłość z r. 1909.
210.326	210.496	
3.800	5.000	
2.000	2.000	
200	200	
600	600	*Więcej* o 400 K, stosownie do uchwały Wydziału kraj. do LW. 65.955/910.
2.000	2.000	
1.000	1.000	
1.500	3.000	
30.000	40.000	
25.775	25.775	
600	600	
200	200	
67.675	80.375	
22,807.569	23,679.228	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 Zwyczajne K	Nadzwyczajne K	Razem K
V.		Z przeniesienia .	23,735.890	465.920	25,201.810
			40.775	40.000	
	116	Na urządzenie warsztatów dla młodzieży szkolnej, do rozporządzenia Wydziału krajowego	2.000	—	—
	117	Na wydawnictwo „Polskiego przeglądu emigracyjnego“	—	1.000	—
	118	Dla Juliana Nasalskiego, na wydawnictwo „Biblioteki dla młodzieży ruskiej“, do rozporządzenia Wydziału krajowego	250	—	—
		Suma działu VI. . .	43.025	41.000	84.025
		Ogółem suma wydatków .	24,778.915	506.920	25,285.835
		DOCHODY.			
	1	Dochody funduszu szkolnego krajowego .	3,680.930	—	—
	2	Dochody funduszu szkolnego emerytalnego	497.437	—	—
	3	Dochód ze sprzedaży ruskich książek szkolnych	8.000	—	—
	4	Czytelnia polska w Białej — zwrot pożyczki 14.000 K na budowę domu, IV. rata z 28-lecia (patrz poz. 77 wyd.)	500	—	—
	4a	Dochody z roku 1909, nie dotyczące preliminarza roku 1911	—	—	—
		Suma dochodów .	4,186.867	—	4,186.867

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
22,807.569	23,679.228	
67.675	80.375	
2.000	2.000	
1.000	1.000	
250	250	
70.925	83.625	
22,878.491	23.762.853	
3,877.232	3,667.709	Na podstawie osobnych preliminarzy, dołączonych jako alegaty do niniejszej rubryki.
419.786	391.871	
11.819	8.000	
500	500	
800	—	
4,310.137	4,068.080	

FUNDUSZ SZKOLNY KRAJOWY.

PRELIMINARZ

na rok

1911.

Z załącznikami:

1. Wykaz A) posad etatowych nauczycieli szkół ludowych i wydziałowych systemizowanych na rok 1910/11.
2. „ B) posad nauczycieli nadetatowych przyzwolonych na rok szkolny 1910/11 i wynagrodzenia tychże.
3. „ C) posad etatowych nauczycieli religii systemizowanych na rok 1910/11.
4. „ D) dodatków pięcioletnich.
5. „ E) stałych darów z łaski dla wdów po nauczycielach i dla byłych nauczycieli.
6. „ F) liczebny szkół według klas oraz ryczałtów na drobne potrzeby szkolne i urzędowe.
7. „ G) konferencyi okręgowych.
8. „ H) przekształconych i nowo zorganizowanych szkół od 5. maja 1909 do 3. maja 1910.

LW. 78581/910.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie, pl. Bernardyński 7.

Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Sumaryusz	Wniosek na rok 1911 Zwyczajne K	Nadzwyczajne K	Razem K
		WYDATKI.			
I.	1—7 a)	Płace, remuneracye za udzielanie nauki religii, dodatki pięcioletnie, wynagrodzenia za godziny nadobowiązkowe i na zastępstwo nauczycieli urlopowanych	20,476.562	—	20,476.562
II.	8—11	Remuneracye i zapomogi, zasiłki na urządzenia kursów wakacyjnych, rolniczych i specyalnych, oraz remuneracye za roboty ręczne i dla analfabetów	160.200	—	160.200
III.	12	Koszta podróży i dyety nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych	60.000		60.000
IV.	13—16	Dodatek do funduszu szkolnego emerytalnego, interkalarya, emerytury dla tracących posady i dary z łaski .	65.940	11.400	77.340
V.	17	Zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół . .	200.000	—	200.000
VI.	18—21	Zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół, mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe, oraz koszta nadzoru funduszów szkolnych miejscowych . . .	645.618	—	645.618
VII.	22	Przybory naukowe ogólnej natury i dla nauk praktycznych	64.400	—	64.400
VIII.	23	Biblioteki okręgowe	14.000	—	14.000
IX.	24	Konferencye okręgowe	169.284	—	169.284
X.	25	Stypendya dla uczniów i uczennic seminaryów nauczycielskich . . .	200.000	—	200.000
XI.	26	Rozmaite wydatki	28.600	—	28.600
XII.	27	Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye	—	68.821	68.821
		Suma wydatków .	22,084.604	80.221	22,164.825
		Do tego „Przebieżne wydatki“ . . .	—	—	—
		Ogółem . . .	22,084.604	80.221	22,164.825

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
		PORÓWNANIE SUMARYCZNE:
18,290.951	19,129.312	Ogólna suma wydatków preliminowanych na rok 1911 wynosi . . . . . 22,164.825 K
		na rok 1910 uchwalono wydatki w kwocie . . 20,788.160 „
141.380	160.200	z porównania okazuje się wydatek *większy* o . 1,376.665 K
		a mianowicie:
41.695	60.000	w rubr.: I *więcej* o . . 1,347.250 K
		IV *mniej* o . . . . . 414 „
		VI *więcej* o . . 19.240 „
43.621	77.754	IX „ „ . . 8.304 „
		XII „ „ . . 2.285 „
200.000	200.000	Razem *więcej* o . . . 1,377.079 K a *mniej* o 414 K
		czyli z porównania *więcej* jak wyżej o 1,376.665 K co przy poszczególnych rubrykach i pozycyach wyjaśniono.
577.974	626.378	
50.783	64.400	
13.555	14.000	
139.667	160.980	
198.033	200.000	
24.378	28.600	
73.594	66.536	
19,795.631	20,788.160	
355.395	—	
20,151.026	20,788.160	

Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Sumaryusz	Wniosek na rok 1911 Zwyczajne K	Nadzwyczajne K	Razem K
		DOCHODY.			
I.	1—7	Odsetki od kapitałów	71.479	—	71.479
II.	8—14	Dochody z dóbr, realności i innych praw	11.042	—	11.042
III.	15—25	Dodatki	3,152.703	—	3,152.703
IV.	26	Zysk ze sprzedaży książek szkolnych .	5.670	—	5.670
V.	27	Zapisy i darowizny	—	—	—
VI.	28	Taksy od spadków	240.000	—	240.000
VII.	29	Rozmaite wpływy	—	—	—
VIII.	30	Dodatek z c. k. Skarbu Państwa . .	109.886	—	109.886
IX.	31	Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne z lat dawniejszych	150	—	150
X.	32	10% opłaty od zamężnych nauczycielek .	60.000	—	60.000
		Suma dochodów własnych .	3,680.930	—	3,680.930
		Z porównania ze sumą wydatków . .	22,084.604	80.221	22,164.825
		okazuje się niedobór do pokrycia z funduszu krajowego, w kwocie . .	18,403.674	80.221	18,483.895

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
		PORÓWNANIE SUMARYCZNE.
71.330	71.258	Ogólna suma dochodów preliminowanych na rok 1911
40.821	43.042	wynosi . . . . . 3,680.930 K
3,191.731	3,152.703	Na rok 1910 preliminowano dochody w kwocie 3,667.709 „
5.670	5.670	Z porównania okazuje się prawdopodobny wzrost
—	—	dochodów o . . . . . 13.221 K
211.412	240.000	a mianowicie:
186.826	—	w rubr.: I *więcej* o . . 221 K
109.886	109.886	X „ „ . . 15.000 „
		razem *więcej* o . . 15.221 K
236	150	w rubr.: II *mniej* o . . 2.000 „
59.320	45.000	
3,877.232	3,667.709	Zatem ogółem *więcej* jak wyżej o . . 13.221 „
20,151.026	20,788.160	Porównując zwiększony dochody o . . 13.221 K
		ze zwiększonymi wydatkami o . . . 1,376.665 „
16,273.791	17,120.451	okazuje się zwiększony *niedobór* o . . 1,363.441 K spowodowany przekształceniem 58 szkół na więcejklasowe i zorganizowaniem 226 nowych szkół wedle załączonego wykazu „H“, stałym obsadzeniem większej liczby posad z powodu przybytku nauczycieli kwalifikowanych, wreszcie naturalnym rozwojem szkół w ogóle.

Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 Zwyczajne K	Nadzwyczajne K	Razem K
		WYDATKI.			
I.		**Płace i dodatki.**			
	1	Płace i dodatki za kierownictwo, tudzież dodatki na mieszkanie nauczycieli etatowych	12,552.400	—	12,552.400
	2	Wynagrodzenie nauczycieli nadetatowych	4,442.300	—	4,442.300
		do przeniesienia	16,994.700	—	16,994.700

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia	
K	K		
11,605.444	12,089.800	Wydatki na płace i dodatki na mieszkanie nauczycieli etatowych wynoszą według załączonego wykazu A: kwotę	12,940.600 K
		z tej kwoty potrąca się zgodnie z wnioskiem c. k. Rady szkolnej krajowej tytułem interkalaryów na podstawie dotychczasowych wyników 3% czyli tak samo jak na rok 1910 t. j. kwotę	388.218 „
		zostaje przeto	12,552.382 K
		a preliminuje się po zaokrągleniu wydatek w kwocie	12,552.400 „
		Na rok 1910 uchwalono ten wydatek w wysokości	12,089.800 „
		wydatek więc na rok 1911 preliminowany jest *większy* o	462.600 K
		Przyczyny tego zwrostu są:	
		1. zorganizowanie 226 nowych szkół według załączonego wykazu „H“,	
		2. reorganizacya 58 szkół na więcejklasowe według załączonego wykazu „H“, wreszcie	
		3. stałe obsadzenie większej liczby posad z powodu przybytku nauczycieli ukwalifikowanych	
3,871.600	4,107.750	Wedle załączonego wykazu „B“ przypada na wynagrodzenie nauczycieli nadetatowych kwota . . .	4,579.630 K
		od tej kwoty potrąca się zgodnie z wnioskiem c. k. krajowej Rady szkolnej wskutek nieobsadzenia posad, lub obsadzenia siłami nieukwalifikowanymi na podstawie dotychczasowych wyników 3% czyli tak samo jak w budżecie na rok 1910 kwotę	137.388 „
		zostaje przeto	4,442.242 K
		a preliminuje się po zaokrągleniu wydatek w kwocie	4,442.300 „
		Na rok 1910 uchwalono ten wydatek w kwocie	4,107.750 „
15,477.044	16,197.550	zatem na rok 1911 przypada z powodu przyzwolenia nowych klas nadetatowych *więcej* o	334.550 K

Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 Zwyczajne K	Nadzwyczajne K	Razem K
		Z przeniesienia .	16,994.700	—	16,994.700
	3	Płace i dodatki na mieszkanie etatowych nauczycieli religii	922.800	—	922.800
	4	Remuneracye za udzielanie nauki religii	334.862	—	334.862
	5	Dodatki pięcioletnie nauczycieli . .	1,449.200	—	1,449.200
	6	Wynagrodzenie nauczycieli za godziny nadobowiązkowe	375.000	—	375.000
	7	Zastępstwo nauczycieli urlopowanych .	200.000	—	200.000
	7a	Zaliczki na płace nauczycieli i nauczycielek	200.000	—	200.000
		Suma rubryki I. .	20,476.562	—	20,476.562

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
15,477.044	16,197.550	
769.886	869.900	Wedle załączonego wykazu „C“ wynoszą płace wraz z dodatkami na mieszkanie nauczycieli religii kwotą . . . . . 951.300 K od tej kwoty potrąca się zgodnie z wnioskiem c. k. Rady szkolnej krajowej tytułem opróżnionych posad 3% czyli 2% mniej niż na rok 1910 uchwalono t. j. kwotę . . . 28.539 „ zostaje zatem . . . . . 922.761 K a preliminuje się okrągło . . . . . 922.800 „ t. j. o 52.900 K *więcej* niż uchwalono na rok 1910 z powodu uwzględnienia postanowień § 4. ustawy z dnia 15. września 1909 dz. ust. i rozp. kraj Nr. 123, które nie mogły być uwzględnione w preliminarzu na rok 1910, przedłożonym jeszcze przed uchwaleniem tej ustawy.
256.897	334.862	Preliminuje się tak samo, jak na rok 1910 uchwalono.
1,244.533	1,187.000	Wedle załączonego wykazu „D“ wynoszą dodatki pięcioletnie . . . . . 1, 493.976 K od tej kwoty potrąca się zgodnie z wnioskiem c. k. Rady szkolnej krajowej tytułem opróżnionych posad 3% w kwocie . . . 44.819 „ zostaje zatem . 1,449.157 K a preliminuje się okrągło . . . . . 1,449.200 „ t. j. o 262.200 K *więcej* niż na rok 1910 uchwalono.
352.250	350.000	Preliminuje się o 25.000 K *więcej* niż na rok 1910 uchwalono, uwzględniając wzrost naturalny na podstawie dotychczasowych wyników. C. k. Rada szkolna krajowa preliminowała 400.000 K.
190.341	190.000	Preliminuje się o 10.000 K *więcej* niż na rok 1910 uchwalono, gdyż ze względu na przyrost nauczycieli etatowych i nadetatowych zwiększa się liczba urlopów udzielanych z powodu słabości względnie celem dalszego kształcenia się na kursach i przygotowania się do egzaminów kwalifikacyjnych, co powoduje naturalne zwiększenie się należytości substytucyjnych, przypadających zastępcom tych urlopowanych nauczycieli. Rada szkolna krajowa preliminowała 220.000 K. Ze względu jednak, że w budżecie na rok 1910 podwyższono już znacznie wydatek na cel (o 30.000 K w porównaniu z rokiem 1909), tudzież ze względu na wynikłości z lat 1908 i 1909 preliminuje się tylko 200.000 K.
—	—	Preliminuje się nową pożyczę 200.000 K na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 30 października 1908 i uchwały Wydziału krajowego z dnia 19. sierpnia 1910 LW: 78581.
18,290.951	19,129.312	

Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 Zwyczajne K	Nadzwyczajne K	Razem K
II.		**Remuneracye i zasiłki.**			
	8	Remuneracye i zapomogi nauczycieli .	60.000	—	60.000
	9	Zasiłki dla nauczycieli przeznaczonych na kursa:			
		1. na 2 kursa wakacyjne dla nieukwalifikowanych sił nauczycielskich po 4.050 K — razem . . 8.100 K			
		2. na kursa rolnicze i sadownicze dla nauczycieli szkół wiejskich:			
		a) całoroczny kurs rolniczy . . 6.000 K			
		b) 4 kursa sadownicze i 2 pszczelnicze 13.000 „			
		c) kurs uprawy tytoniu . . 1.000 „ 20.000 „			
		3. na kursa praktyczne dla nauczycielek z zakresu gospodarstwa domowego i robót ręcznych kobiecych . . . . . 12.000 K	40.100	—	40.100
	10	Kursa zręczności dla nauczycieli, a to:			
		a) 2 kursa slöjdu drzewnego 5.000 K			
		b) kurs koszykarstwa . . 2.500 „			
		c) „ kartoniarstwa . . 1.600 „	9.100	—	9.100
	11	Remuneracye za naukę robót ręcznych .	41.000	—	41.000
	11a	Zasiłek na kursa dla analfabetów . .	10.000	—	10.000
		Suma rubryki II. .	160.200	—	160.200
III.	12	**Koszta podróży i dyety nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych**	60.000	—	60.000
IV.		**Dodatki i dary z łaski:**	—	—	—
	13	Dodatek stały do funduszu szkolnego krajowego emerytalnego . . .	25.600	—	25.600
	14	Interkalarya przypadające z funduszu szkolnego krajowego na rzecz funduszu emerytalnego za I. kwartał w razie opróżnienia posad nauczycielskich	29.153	—	29.153
		Do przeniesienia .	54.753	—	54.753

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
60.000	60.000	
30.500	40.100	Preliminuje się tak samo jak na rok 1910, uchwalono.
7.540	9.100	
40.980	41.000	
2.360	10.000	
111.380	160.200	
41.695	60.000	
—	—	
25.600	25.600	
—	28.587	Preliminuje się wydatek w wysokości faktycznej kwoty przypadającej z powodu opróżnionych posad nauczycielskich. Wynikłości za rok 1909 nie wykazano żadnej, z powodu że należytość za rok 1909 przeprowadziła c. k. gł. Kasa krajowa we Lwowie dopiero w roku 1910, jak to uwidoczniono w zamknięciu rach. za rok 1909.
25.600	54.187	

Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			K	K	K
		Z przeniesienia .	54.753	—	54.753
	15	Emerytury dla nauczycieli, którzy tracą posady wskutek reorganizacyi szkół	—	5.000	5.000
	16	Dary z łaski dla wdów po nauczycielach i dla byłych nauczycieli:			
		a) stałe wedle wykazu „E“ 11.186 K 56 g	11.187	—	11.187
		b) jednorazowe . . . 6.400 „ — „	—	6.400	6.400
		Suma rubryki IV. .	65.940	11.400	77.340
V.	17	**Zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół** . .	200.000	—	200.000
VI.	18	Zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół . .	400.000	—	400.000
	19	Utrzymanie budynku szkolnego w Tarnowie	—	—	—
	20	Mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe .	205.618		205.618
	21	Koszta nadzoru funduszów szkolnych miejscowych	40.000	—	40.000
		Suma rubryki VI. .	645.618	—	645.618
VII.	22	**Przybory naukowe:**			
		a) ogólnej natury . . . 45.000 K			
		b) dla nauk praktycznych			
		1. na zakupno przyborów i narzędzi dla kursów rolniczych . . 3.500 K			
		2. na narzędzia dla ogrodów szkolnych . 3.000 „			
		3. na warsztaty i narzędzia dla slöjdu . 7.300 „			
		4. na narzędzia pracowni koszykarskich . 1.000 „			
		5. na przybory do robót kartoniarskich . 600 „			
		Do przeniesienia 15.400 K 45.000 „			

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
25.600	54.187	
795	5.000	Preliminuje się tak samo jak na rok 1910, uchwalono.
9.476	11.817	Preliminuje się *mniej* o 980 K niż na 1910 uchwalono z powodu
7.750	6.750	przeniesienia należytości Kuka i Boruckiej w łącznej kwocie 630 K do krajowego funduszu szkolnego emerytalnego, tudzież z powodu, że na rok 1910 była uchwalona jednorazowa kwota 350 K, której się na rok 1911 nie preliminuje.
43.621	77.751	
200.000	200.000	
361.260	400.000	Preliminuje się tak samo jak na rok 1910 uchwalono.
658	—	
187.161	196.378	Preliminuje się wedle wykazu „F" *więcej* o 9.210 K niż na rok 1910 uchwalono z powodu przeistoczenia szkół na więcejklasowe i nowozorganizowanych szkół ludowych.
28.892	30.000	Preliminuje się o 10.000 K *więcej* niż na rok 1910 uchwalono z powodu wzrostu liczby szkół, tudzież z powodu, że po koniec maja 1910 asygnowano już kwotę 30.000 K. C. k. Rada szkolna krajowa preliminowała na ten cel 50.000 K.
577.974	626.378	

Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie			Wniosek na rok 1911 Zwyczajne K	Nadzwyczajne K	Razem K
		Z przeniesienia	15.400 K	45.000 K			
		6. na urządzenie gospodarstwa kobiecego . .	3.000 „				
		7. na wydawnictwo „Obrazy do nauki poglądu“ ad a) . .	1.000 „	19.400 „	64.400	—	64.400
			Suma rubryki VII. .		64.400	—	64.400
VIII.	23	**Biblioteki okręgowe**			14.000	—	14.000
IX.	24	**Konferencye okręgowe**			169.284	—	169.284
X.	25	**Stypendya dla uczniów i uczennic Seminaryów nauczycielskich** . . .			200.000	—	200.000
XI.	26	**Rozmaite wydatki, a to:**					
		a) potrzeby szkół ogólnej natury		7.000 K			
		b) drobne wydatki Rad szkolnych okręgowych . .		3.600 „			
		c) wydawnictwo dziennika urzędowego Rady szkolnej krajowej		6.000 „			
		d) koszta zarządu z powodu przelania funduszów szkolnych okręgowych do funduszu szkolnego krajowego		12.000 „	28.600	—	28.600
XII.	27	**Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye:**					
		a) dla szkoły klasztornej PP. Benedyktynek obrz. orm. we Lwowie . .			—	6.000	6.000
		b) dla szkoły klasztornej PP. Klarysek w Starym Sączu			—	4.000	4.000
			Do przeniesienia .		—	10.000	10.000

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
50.783	64.400	Preliminuje się tak samo jak na rok 1910 uchwalono.
50.783	64.400	
13.555	14.000	Preliminuje się tak samo jak na rok 1910 uchwalono.
139.667	160.980	Preliminuje się *więcej* o 8.301 K niż na rok 1910 uchwalono ze względu na przyrost nauczycieli etatowych i nadetatowych i ścisłe obliczenie kosztów dwudniowej konferencyi w załączonym wykazie „G“. Wedle tego wykazu wynosi należytość dla 14107 nauczycieli po 12 K t. j. po tyle, ile preliminowano na rok 1910 ogółem 169.284 K. Rada szkolna krajowa preliminowała w tej pozycyi ogółem 211.605 K licząc po 15 K dla jednego nauczyciela.
198.033	200.000	Preliminuje się tak samo jak na rok 1910 uchwalono z tem, że wniosek Rady szkolnej krajowej o podwyższenie dotacyi na ten cel do 225.000 K dopiero wówczas wzięty będzie pod uwagę, skoro c. k. Rząd podwyższy subwencyę na stypendya dla kandydatów szkół ludowych w myśl odnośnych rezolucyi Sejmu krajowego. (Ostatnia uchwała Sejmu w tej sprawie z 31. stycznia 1910.).
24.378	28.600	Preliminuje się tak samo jak na rok 1910 uchwalono. C. k. Rada szkolna krajowa preliminowała pod poz. 26a) 10.000 K, czego jednak nie uwzględniono, gdyż w budżecie na rok 1910 podwyższono już wydatek na ten cel o 1.000 K w porównaniu z rokiem 1909.
6.000	6.000	
4.000	4.000	
10.000	10.000	

Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 Zwyczajne K	Nadzwyczajne K	Razem K
		Z przeniesienia .	—	10.000	10.000
		c) dla szkoły klasztornej PP. Benedyktynek obrz. łać. w Przemyślu . .	—	6.336	6.336
		d) dla szkoły żeńskiej PP. Bazylianek w Jaworowie	—	1.600	1.600
		e) dla szkoły wydziałowej żeńskiej im. św. Scholastyki w Krakowie . .	—	5.000	5.000
		f) dla szkoły wydziałowej żeńskiej im. król. Jadwigi we Lwowie . . .	—	2.000	2.000
		g) dla szkoły żeńskiej im. św. Tomasza w Krakowie	—	1.500	1.500
		h) dla szkoły żeńskiej PP. Augustyanek w Krakowie	—	3.000	3.000
		i) dla prywatnego Seminaryum naucz. żeńskiego (dawniej szkoły żeńskiej w Stryju, utrzymywanej przez Towarzystwo pedagogiczne) . . .	—	1.000	1.000
		k) dla szkoły żeńskiej izraelickiej w Brodach	—	12.000	12.000
		l) dla internatu PP. Bazylianek we Lwowie	—	1.000	1.000
		m) dla szkoły zręczności oddziału Towarzystwa pedagogicznego w Krakowie	—	1.100	1.100
		n) dla szkoły Sióstr Miłosierdzia w Rozdole	—	1.800	1.800
		o) dla szkoły Sióstr Felicyanek w Besku	—	400	400
		p) dla szkoły izraelickiej w Tarnopolu	—	3.000	3.000
		r) dla szkoły Sióstr Felicyanek w Uhnowie	—	600	600
		s) dla Zakładu im. św. Heleny we Lwowie, utrzymywanej przez SS. Felicyanki	—	500	500
		t) dla szkoły w Bełzie, utrzymywanej przez SS. Felicyanki	—	600	600
		u) dla utrzymywanego przez Zbór izraelicki we Lwowie zakładu dla kształcenia kandydatów na nauczycieli religii mojżeszowej w szkołach ludowych	—	2.000	2.000
		w) dla Zakładu wychowawczego św. Rodziny z Nazaretu we Lwowie .	—	800	800
		y) na rozszerzenie budynku szkoły żeńskiej w Rawie, utrzymywanej przez Zgromadzenie SS. Dominikanek (jako III. rata z rozłożonej na 10 lat subwencyi 15.000 K, odnośnie do uchwały Sejmu z 30. października 1908) . .	—	1.500	1.500
		z) dla szkoły PP. Dominikanek w Bielinach	—	600	600
		Do przeniesienia .		56.336	56.336

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
10.000	10.000	
6.694	6.336	
1.600	1.600	
5.000	5.000	
2.000	2.000	
1.500	1.500	
2.000	3.000	
1.000	1.000	
12.000	12.000	
1.000	1.000	
1.100	1.100	
1.800	1.800	
400	400	
3.000	3.000	
600	600	
500	500	
600	600	
2.000	2.000	
800	800	
1.500	1.500	
600	600	
55.694	56.336	

Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 Zwyczajne K	Nadzwyczajne K	Razem K
		Z przeniesienia .	—	56.336	56.336
		ż) Zgromadzenie SS. Urszulanek w Kołomyi na amortyzacyę części pożyczki na rozszerzenie budynku szkolnego (IX. rata z 20-lecia)	—	500	500
		aa) na rozszerzenie budynku szkoły wydziałowej żeńskiej SS. Bazylianek w Jaworowie (VII. rata z 15-lecia z przyznanych 6.000 K) . . .	—	400	400
		bb) dla szkoły izraelickiej 3-kl. w Bolechowie	—	8.000	8.000
		cc) dla Zboru ewangielickiego w gminie Lednicy niemieckiej na utrzymanie polskiej szkoły	—	1.000	1.000
		dd) Zgromadzeniu Sióstr Miłosierdzia w Przeworsku	—	600	600
		ee) Konwentowi Bazylianek w Stanisławowie *jednorazowo* . . .	—	—	—
		ff) Zgromadzenie SS. Felicyanek w Bełzie na pokrycie raty amortyzacyjnej pożyczki, zaciągniętej w Banku krajowym	—	1.985	1.985
		Suma rubryki XII. .	—	68.821	68.821
		DOCHODY.			
I.		**Odsetki od kapitałów.**			
		A) Ogólny fundusz szkolny krajowy.			
	1	Odsetki od kapitału wypożyczonego na uposażenie funduszu pożyczkowego na budowę szkół:			
		a) 6% od 10.000 K w listach zastawnych Zakładu kredytowego w Krakowie . . . . 600 K — g			
		b) 4½% od 26.400 K w listach zastawnych Banku krajowego . . 1.188 „ — „			
		c) 4½% od 224.800 K w obligacyach galic. pożyczek krajowych . 10.116 „ — „			
		d) 4½% od 186.600 K w listach zastawnych galic. Tow. kredytowego ziemskiego . . 8.397 „ — „			
		e) 4% od 1.200 K w listach zastawnych gal. Tow. kred. ziem. . 48 „ — „			
		Do przeniesienia 20.349 K — g			

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
55.694	56.336	
500	500	
400	400	
16.000	8.000	
1.000	1.000	
—	—	
—	300	
—	—	
73.594	66.536	Preliminuje się o 2.285 K *więcej* niż uchwalono na rok 1910 z powodu, że wstawiono pod poz. *dd)* w myśl uchwały Wydziału krajowego z 26/10 1909 LW: 85177 roczną subwencyę dla Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia w Przeworsku w kwocie 600 K tudzież pod poz. ff) dla Zgromadzenia SS. Felicyanek w Bełzie w myśl uchwały Wydziału kraj. z 13. maja 1910 LW. 25082 zasiłek w kwocie 1.985 K na pokrycie rat amortyzacyjnych pożyczki zaciągniętej w Banku krajowym na rozszerzenie szkoły natomiast odpadła do poz *ee)* subwencya dla Konwentu Bazylianek w Stanisławowie w kwocie 300 K, która była przyznaną jednorazowo.

Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Sumaryusz	Wniosek na rok 1911 Zwyczajne K	Nadzwyczajne K	Razem K
		Z przeniesienia . 20.349 K — g			
		f) 4% od 135.000 K w listach zastawnych gal. Tow. kredyt. ziem. . 5.400 „ — „			
		g) 4% od 659 K 70 g w książeczkach galic. Banku krajowego . 26 „ 38 „	25.775	—	25.775
	2	Od 4% listów zastawnych Banku krajowego nom. wart. 17.000 K, od 4% obligów kolejowych galic. Banku krajowego nom. wart. 24.300 K i od 4% listu rentowego nom. wart. 200 K, będących własnością majątku zarodowego	1.660	—	1.660
		B) Fundusze poszczególnych szkół ludowych.			
	3	Odsetki od kapitałów przeznaczonych na płace nauczycieli:			
		a) 4% od 67.000 K w obligacyach galic. pożyczki kraj. z r. 1893 . . 2.680 K g			
		b) 4% od 874.700 K w listach zastawnych gal. Banku krajowego . 34.988 „ — „			
		c) 4% od 200 K w listach zastawnych galic. Tow. kred. ziem. wal. austr. 8 „ — „			
		d) 4% od 56.400 K w listach zastawnych gal. Tow. kredyt. ziemsk. wal. kor. . . . 2.256 „ — „			
		e) 4% od 2.000 K w obligacyach gal. funduszu propinacyjnego . . 80 „ — „			
		f) 4% od 200 K losu państwowego z r. 1860 . 8 „ — „			
		g) 4% od 19.500 K w obligacyach kolejow. galic. Banku krajowego . 780 „ — „			
		h) 4% od 16.083 K w książeczce gal. Banku kraj. i gal. Kasy oszczęd. . 643 „ — „			
		i) 4% od 49.550 K w listach rentowych . . 1.982 „ — „	43.425	—	43.425
		Do przeniesienia .	70.860	—	70.860

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
25.775	25.776	Preliminuje się stale na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z 22 września 1892 i z 16. lutego 1894 a względnie z 9 lipca 1902.
1.660	1.660	Preliminuje się na podstawie stanu efektów z końcem r. 1909.
42.851	43.203	Preliminuje się na podstawie stanu efektów z końcem r. 1909.
70.286	70.639	

Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Kapitał	Odsetki	Wniosek na rok 1911 Zwyczajne K	Nadzwyczajne K	Razem K
		Z przeniesienia .			70.860	—	70.860
	4	5% odsetki od kapitałów hipotekowanych w walucie wiedeńskiej:					
		a) na realności Nr. 35 w Mościskach . .	7 zł. 30 g	— K 32 g			
		b) u bractwa szkaplerzowego w Bochni . .	50 „ — „	2 „ 10 „			
		c) u bractwa Niepokalanego Poczęcia N. M. P. w Łukawicy .	112 „ 30 „	4 „ 72 „			
		d) u bractwa różańcowego w Bruśniku . .	250 „ — „	10 „ 50 „			
		e) u bractwa różańcowego w Woli lubeckiej	267 „ 30 „	11 „ 25 „			
		razem .	687 zł. 30 g	28 K 89 g	29	—	29
	5	5% od kapitału 5.000 złp. zahipotekowanego w walucie polskiej na dobrach Branice			125	—	125
	6	5% od kapitałów hipotekowanych na realnościach w Krakowie w walucie polskiej:					
		a) Nr. 342 I., 521 V. . .	949 złp. 13 g	23 K 73 g			
		b) Nr. 171 I., 256 II. . .	421 „ 26 „	— „ — „			
		razem	1.371 złp. 09 g	23 K 73 g	24	—	24
	7	5% od kapitałów hipotekowanych na rzecz pojedynczych szkół:					
		a) od 8.400 K na rzecz Zwiernik i Budy dla szkoły w Zwierniku	420 K — g				
		b) od 100 talarów na dobrach Niegowice dla szkoły w Niegowicach	21 „ — „		441	—	441
		Suma rubryki I. .			71.479	—	71.479

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
70.286	70.639	
34	29	
125	125	
		Preliminuje się na podstawie faktycznego stanu kapitałów hipotekowanych.
21	21	
861	441	
71.330	71.258	

Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Sumaryusz	Wniosek na rok 1911 Zwyczajne K	Nadzwyczajne K	Razem K
II.		**Dochody z dóbr, realności i innych praw.**			
	8	Czynsz z ogrodu szkolnego w Dunajowie	1	—	1
	9	Czynsz z ogrodu szkolnego w Krukienicach	4	—	4
	10	Czynsz z wydzierżawionych gruntów w Zagórzu	10	—	10
	11	Czynsz z wydzierżawionych gruntów w Pilznie	630	—	630
	12	Czynsz z wydzierżawionych gruntów w Skawinie	397	—	397
	13	Czysty dochód z gruntów i realności pojedynczych szkół	10.000	—	10.000
	14	Wartość naturaliów od gmin, obszarów dworskich i innych stron . . .	30.000	—	30.000
		Suma rubryki II. .	41.042	—	41.042
III.		**Dodatki.**			
	15	Od gminy Zaleszczyki dodatek na wydatki kancelaryjne: a) miasto Zaleszczyki . 24 K 46 g; b) Zaleszczyki stare . . 3 „ 24 „; c) obszar dworski . . — „ 30 „	28	—	28
	16	Od tarnowskiej gminy żydowskiej, dodatek na utrzymanie IV. klasy przy szkole głównej	52	—	52
	17	Od gminy Cewków część odsetek od majątku gminnego	210	—	210
	18	Od każdoczesnego proboszcza obrz. łac. w Limanowej zahipotekowana renta na części dóbr Lipowa . . .	84	—	84
	19	Od legatu Ferdynanda Sroczyńskiego w kwocie 500 złr. m. k. od właściciela dóbr w Bolesławiu . .	52	—	52
	20	Od gminy Laskowce odsetki od renty państwowej Nr. 28.618 na 2.350 złr., czyli 4.700 K	197	—	197
	21	Od gminy Bortiatyn odsetki od renty państwowej Nr. 38.006 na 950 złr., czyli 1.900 K	80	—	80
		Do przeniesienia .	703	—	703

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
3	1	
7	4	
20	10	Preliminuje się na podstawie istniejących umów.
398	630	
393	397	
10.000	10.000	Preliminuje się jak w r. 1910.
30.000	32.000	Preliminuje się o 2.000 K *mniej* niż na r. 1910 uchwalono, gdyż wartość prestacyi w naturaliach zmiejszyła się z powodu częściowej zamiany tych prestacyi na gotówkę, względnie dodatki do podatków.
40.821	43.042	
28	28	
—	52	
210	210	
84	84	Preliminuje się na podstawie istniejących zobowiązań.
52	52	
197	197	
80	80	
651	703	

Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 Zwyczajne K	Nadzwyczajne K	Razem K
		Z przeniesienia .	703	—	703
	22	Dobrowolne zobowiązania gmin, obszarów dworskich i innych stron, tudzież z przewyżki dochodów majątków zarodowych miast i miasteczek, nareszcie od gminy miasta Białej na płacę nauczycieli . .	750.000	—	750.000
	23	Zaległe z końcem roku 1894 prestacye szkolne, odebrane od byłych funduszów szkolnych okręgowych .	2.000	—	2.000
	24	Dodatek do podatków od gmin i obszarów dworskich	1,700.000	—	1,700.000
	25	3% dodatek okręgowy	700.000	—	700.000
		Suma rubryki III. .	3,152.703	—	3,152.703
IV.	26	**Zysk ze sprzedaży książek szkolnych** .	5.670	—	5.670
V.	27	**Zapisy i darowizny** . . . . . ,	—	—	—
VI.	28	**Taksy od spadków**	240.000	—	240.000

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
651	703	
727.510	750.000	Wedle wykazu *A)* dołączonego do zamknięcia rachunków za r. 1909 sprostowana należytość prestacyi szkolnych na płacę nauczycieli i potrzeby szkolne, opłacona gotówką w kwotach ryczałtowych wynosi 803.557 K 20 g. Ponieważ jednak w sumie tej mieszczą się przypisane dodatkowo należytości z r. 1908 preliminuje się tylko 750.000 K, jak na rok 1910 uchwalono.
2.381	2.000	Zaległe z końcem roku 1894 prestacye szkolne przyjęte od byłych funduszów szkolnych okręgowych wynoszą z końcem roku 1909 jeszcze kwotę 16.056 K 54 g. Z tego tytułu uiszczono: w roku 1907 . . 2.201 K 56 g „ „ 1908 . . 646 „ 30 „ „ „ 1909 . . 2.381 „ 21 „ razem . . . 5.229 K 07 g czyli przeciętnie kwotę 1,743 ze względu jednak na wynikłości z lat 1907 i 1909 preliminuje się tak samo jak na rok 1910 2.000 K.
1,778.876	1,700.000	Preliminuje się na podstawie przecięcia wynikłości z ostatnich trzech lat wynoszących w roku 1907 1,660.759 K 98 g „ „ 1908 1,677.324 „ 73 „ „ „ 1909 1,778.875 „ 82 „ razem . 5,116.960 K 53 g czyli przeciętnie 1,705.653 K 51 g. Ze względu na znaczny wzrost dochodów w r. 1909 który może być tylko przejściowym, preliminuje się jak na rok 1910 przypuszczalny dochód w kwo- 1,700.000 K.
682.313	700.000	Preliminuje się na podstawie przecięcia wynikłości z ostatnich trzech lat wynoszących w r. 1907 624.361 K 35 g „ „ 1908 630.472 „ 55 „ „ „ 1909 682.312 „ 47 „ razem 1,937.146 K 37 g czyli przeciętnie 645.715 K 45 g. Ze względu na wzrastające co roku wynikłości preliminuje się na rok 1911 jak na rok 1910 przypuszczalny dochód okrągło w kwocie 700.000 K.
3,191.731	3,152.703	
5.670	5.670	Preliminuje się jak na rok 1910 uchwalono.
—	—	Nie preliminuje się dla braku wynikłości od wielu lat.
211.412	240.000	Preliminuje się na podstawie przecięcia wynikłości z ostatnich trzech lat wynoszących w r. 1907 235.353 K 04 g „ „ 1908 246.631 „ 87 „ „ „ 1909 211.411 „ 54 „ razem . 693.399 K 45 g czyli przeciętnie 231.133 K 15 g, a preliminuje się przypuszczalny dochód w zaokrąglonej kwocie 240.000 K. jak na rok 1910 uchwalono.

Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Sumaryusz	Wniosek na rok 1911 Zwyczajne K	Nadzwyczajne K	Razem K
VII.	29	**Rozmaite wpływy**	—	—	—
VIII.	30	**Dodatek z c. k. Skarbu Państwa** . .	109.886	—	109.886
IX.	31	**Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne z lat dawniejszych**	150	—	150
X.	32	10% opłaty od zamężnych nauczycielek .	60.000	—	60.000

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
186.826	—	Nie preliminuje się jak w latach poprzednich.
109.886	109.886	Dodatek stały z c. k. Skarbu Państwa.
236	150	Preliminuje się przypadającą ratę na r. 1911 od gmin Gwoździec i Cisowlas, którym przyznano w r. 1894 pożyczkę spłacalną w 20 ratach rocznych począwszy od 1. listopada 1894.
59.320	45.000	Preliminuje się na podstawie art. 36 ustawy krajowej z dnia 11. czerwca 1905 Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 73. Z tego tytułu wpłynęło: w roku 1907 . . 13.161 K 19 g „ „ 1908 . . 38.958 „ 07 „ „ „ 1909 . . 59.320 „ 11 „ Ze względu, że dochód ten polega na słałych przypisach, które wedle zamknięcia rachunku za rok 1909 wynoszą 58.759 K tudzież ze względu na spodziewane dalsze przypisy z tego tytułu w ciągu roku 1910, preliminuje się przypuszczalny dochód w kwocie 60.000 K.

Do L. 21.564 ex 1910.
R. S. K.

Wykaz A

liczby posad etatowych nauczycieli szkół ludowych oraz nauczycieli szkół wydziałowych systemizowanych na rok 1910/11 a przywiązanemi do nich płacami, dodatkami za kierownictwo i na mieszkanie wedle stanu posad z dniem 3. maja 1910.

Liczba posad	Wyszczególnienie	Pojedynczo	Razem
		waluta koronowa	
	I. Klasa (miasto Kraków).		
23	nauczycieli szkół wydziałowych po	2.500	57.500
23	„ „ „ –	2.300	52.900
75	„ „ pospolitych „	2.300	172.500
74	„ „ „ „	2.100	155.400
	dodatki na mieszkanie:		
80	nauczycieli po	500	40.000
77	nauczycielek po	300	23.100
195	Razem		501.400
	II. Klasa.		
125	nauczycieli szkół wydziałowych po	2.300	287.500
124	„ „ „ „	2.100	260.400
160	„ „ pospolitych „	2.100	336.000
160	„ „ „ „	1.900	304.000
319	„ „ „ –	1.700	542.300
	dodatki na mieszkanie:		
365	nauczycieli po	400	146.000
362	nauczycielek po	250	90.500
888	Razem		1,966.700
	III. Klasa.		
274	nauczycieli szkół ludowych po	1.700	465.800
272	„ „ „ „	1.500	408.000
548	„ „ „ –	1.300	712.400
	dodatki na mieszkanie		
455	nauczycieli po	300	136.500
454	nauczycielek po	200	90.800
1094	Razem		1,813.500
	IV. Klasa.		
1762	nauczycieli szkół ludowych po	1.400	2,466.800
1758	„ „ „ „	1.200	2,109.600
3519	„ „ „ „	1.000	3,519.000
	dodatki na mieszkanie:		
582	nauczycieli po	200	116.400
579	nauczycielek po	100	57.900
7039	Razem		8,269.700

Liczba posad	Wyszczególnienie	Razem koron	Uwaga
	Zestawienie.		
195	nauczycieli miasta Krakowa	501.100	
888	„ w II. klasie	1,966.700	
1094	„ „ III. „	1,813.500	
7039	„ „ IV. „	8,269.700	
9216	Razem . .	12,551.300	
	do tego:		
44	nauczycieli dopełniających kursów rolniczych po 1.200 K	52.800	
9260	I. suma . .	12.601.100	
	dodatki za kierownictwo:		
	68 dyrektorów szkół wydziałowych po 500 K	34.000	
	194 kierowników 5 i 6 klasowych po . 400 „	77.600	
	350 „ 3 i 4 „ „ „ . 300 „	105.000	
	1199 „ 2 „ „ „ . 100 „	119.900	
	II. suma . .	336.500	
	Zestawienie.		
	I. suma	12,601.100	
	II. suma	336.500	
	Ogółem . .	12,940.600	
	po potrąceniu 3% tytułem interkalaryów . .	388.218	
	pozostaje . .	12,552.382	
	czyli okrągło . .	12,552.400	

do l. 21.564 ex 1910
R. S. K.

Wykaz B

posad nauczycieli nadetatowych na rok szkolny 1910/11 z przywiązanemi do nich wynagrodzeniami.

Nr.	Okręg szkolny	Ogólna liczba nauczycieli nadetatowych	Z tej liczby przypada na						Uwaga
			I. kl.		II. kl.		III. kl.	IV. kl.	
			z wynagrodzeniem w walucie koronowej						
			1.540	1.320 i 1.100	1.320	1.210 i 990	880 i 1.100	770 i 990	
1	Biała	67	—	—	2	3	18	44	
2	Bóbrka	47	—	—	—	—	13	34	
3	Bochnia	112	—	—	9	3	13	87	
4	Bohorodczany	34	—	—	—	—	6	28	
5	Borszczów	51	—	—	—	—	4	47	
6	Brody	59	—	—	11	—	2	46	
7	Brzesko	86	—	—	—	—	5	81	
8	Brzeżany	104	—	—	8	8	6	82	
9	Brzozów	38	—	—	—	—	3	35	
10	Buczacz	99	—	—	12	—	16	71	
11	Chrzanów	121	—	—	—	—	38	83	
12	Cieszanów	66	—	—	—	—	14	52	
13	Czortków	42	—	—	—	—	12	30	
14	Dąbrowa	42	—	—	—	—	8	34	
15	Dobromil	27	—	—	—	—	6	21	
16	Dolina	67	—	—	—	—	18	49	
17	Drohobycz	115	—	—	20	18	17	60	
18	Gorlice	57	—	—	4	—	2	51	
19	Gródek	49	—	—	—	15	2	32	
20	Grybów	28	—	—	—	—	2	26	
21	Horodenka	55	—	—	—	—	10	45	
22	Husiatyn	54	—	—	—	—	12	42	
23	Jarosław	82	—	—	9	7	6	60	
24	Jasło	52	—	—	8	2	—	42	
25	Jaworów	31	—	—	2	3	—	26	
26	Kałusz	40	—	—	—	—	5	35	
27	Kamionka	63	—	—	—	—	15	48	
28	Kolbuszowa	47	—	—	—	—	9	38	
29	Kołomyja	81	—	—	16	8	—	57	
30	Kosów	38	—	—	—	—	13	25	
31	Kraków miasto	103	52	51	—	—	—	—	
32	Kraków okolica	72	—	—	—	—	—	72	
33	Krosno	55	—	—	—	10	6	39	
34	Łańcut	78	—	—	—	—	14	64	
35	Limanowa	42	—	—	—	—	7	35	
36	Lisko	46	—	—	—	—	11	35	
37	Lwów miasto	—	—	—	—	—	—	—	
38	Lwów okolica	117	—	—	—	—	11	106	
39	Mielec	32	—	—	—	—	10	22	
40	Mościska	56	—	—	—	—	19	37	
41	Myślenice	49	—	—	—	—	2	47	
42	Nadwórna	29	—	—	—	—	11	18	
43	Nisko	46	—	—	—	—	12	34	
44	Nowy Sącz	75	—	—	12	12	17	34	
45	Nowy Targ	44	—	—	—	—	15	29	
	Do przeniesienia	2.698	52	51	113	89	410	1.983	

Nr.	Okręg szkolny	Ogólna liczba nauczycieli nadetatowych	Z tej liczby przypada na I. kl. z wynagrodzeniem w walucie koronowej 1.540	I. kl. 1.320 i 1.100	II. kl. 1.320	II. kl. 1.210 i 990	III. kl. 880 i 1.100	IV. kl. 770 i 990	Uwaga
	Z przeniesienia .	2.698	52	51	113	89	410	1.983	
46	Peczeniżyn . . .	28	—	—	—	—	6	22	
47	Pilzno	20	—	—	—	—	4	16	
48	Podgórze	63	—	—	17	8	4	34	
49	Podhajce	43	—	—	—	—	8	35	
50	Przemyśl	110	—	—	24	25	4	57	
51	Przemyślany . . .	67	—	—	—	—	13	54	
52	Przeworsk	51	—	—	—	—	4	47	
53	Rawa	47	—	—	—	—	11	36	
54	Rohatyn	56	—	—	—	—	15	41	
55	Ropczyce	46	—	—	—	—	12	34	
56	Rudki	44	—	—	—	—	9	35	
57	Rzeszów	105	—	—	9	6	7	83	
58	Sambor	71	—	—	17	4	—	50	
59	Sanok	38	—	—	11	—	4	23	
60	Skałat	49	—	—	—	—	15	34	
61	Śniatyn	66	—	—	12	—	8	46	
62	Sokal	80	—	—	3	6	5	66	
63	Stanisławów . . .	118	—	—	20	18	5	75	
64	Stary Sambor . .	28	—	—	—	—	9	19	
65	Stryj	136	—	—	16	30	10	80	
66	Strzyżów	38	—	—	—	—	4	34	
67	Tarnobrzeg . . .	52	—	—	—	—	9	43	
68	Tarnopol	68	—	—	17	8	4	39	
69	Tarnów	51	—	—	17	13	4	17	
70	Tłumacz	67	—	—	—	—	15	52	
71	Trembowla . . .	53	—	—	4	4	5	40	
72	Turka	29	—	—	—	—	9	20	
73	Wadowice	100	—	—	1	—	10	89	
74	Wieliczka	74	—	—	15	—	5	54	
75	Zaleszczyki . . .	57	—	—	—	—	8	49	
76	Zbaraż	35	—	—	—	—	7	28	
77	Zborów	38	—	—	—	—	7	31	
78	Złoczów	66	—	—	17	—	9	40	
79	Żółkiew	48	—	—	—	6	7	35	
80	Żydaczów	51	—	—	—	—	13	38	
81	Żywiec	56	—	—	5	—	4	47	
	razem . .	4.847	52	51	318	217	683	3.526	

Obliczenie wydatku na powyższe wynagrodzenia.

	52	nauczycieli	po	1.540 K	razem	80.080 K
103	26	„	„	1.320 „	„	34.320 „
	25	„	„	1.100 „	„	27.500 „
318	318	„	„	1.320 „	„	419.760 „
217	109	„	„	1.210 „	„	131.890 „
	108	„	„	990 „	„	106.920 „
683	342	„	„	1.100 „	„	376.200 „
	341	„	„	880 „	„	300.080 „
3526	1763	„	„	990 „	„	1745.370 „
	1763	„	„	770 „	„	1357.510 „
				Ogółem . .	„	4579.630 K
				po potrąceniu 3% interkalare . .	„	137.388 „
				pozostaje . .	„	4,442242 K
				czyli okrągło . . .	„	4,442.300 K

do l. 21.564 ex 1910
R. S. K.

Wykaz C

posad etatowych religii systemizowanych na rok 1910/11 z przywiązanemi do nich płacami i dodatkami na mieszkanie.

Ilość posad	Poszczególnienie	Pojedynczo	Razem
		Waluta koronowa	
	I. Klasa. (Kraków miasto).		
9	nauczycieli religii szkół wydziałowych po 2.500 + 500 .	3.000	27.000
19	„ „ „ pospolitych „ 2.300 + 500 .	2.800	53.200
28	Razem	—	80.200
	II. Klasa.		
63	nauczycieli religii szkół wydziałowych po 2.300 + 400 .	2.700	170.100
94	„ „ „ pospolitych „ 2.100 + 400 .	2.500	235.000
157	Razem	—	405.100
	III. Klasa.		
189	nauczycieli religii szkół pospolitych po 1.700 + 300 .	2.000	378.000
	IV. Klasa.		
55	nauczycieli religii szkół pospolitych po 1.400 + 200 .	1.600	88.000
429	Ogółem		951.300
	potrąca się 3% interkalare	—	28.539
	pozostaje	—	922.761
	czyli okrągło		922.800

do l. 21.564/910
R. S. K.

Wykaz D

dodatków pięcioletnich przypadających w roku 1911.

Nr.	Okręg szkolny	Dodatki pięcioletnie już zapadłe						Razem wydatek wynosi		Przypadające dodatki pięcioletnie w r. 1911 po raz pierwszy		Wydatek ogółem wynosi	
		I	II	III	IV	V	VI						
		po 100	po 100	po 150	po 150	po 200	po 200	K	g	K	g	K	g
1	Biała	60	36	27	18	7	4	18.550	—	616	68	19.166	68
2	Bóbrka	92	51	23	12	5	1	20.750	—	474	98	21.224	98
3	Bochnia	121	69	49	31	12	7	35.250	—	2.016	60	37.266	60
4	Bohorodczany	20	14	8	3	2	1	5.650	—	337	44	5.987	44
5	Borszczów	52	31	22	11	3	2	14.250	—	670	67	14.920	67
6	Brody	71	37	30	21	10	3	21.050	—	849	96	21.899	96
7	Brzesko	86	38	24	12	6	1	19.200	—	2.567	38	21.767	38
8	Brzeżany	52	31	18	7	2	1	12.650	—	970	80	13.620	80
9	Brzozów	14	21	17	9	3	—	11.300	—	679	12	11.979	12
10	Buczacz	82	50	23	8	4	1	18.850	—	779	08	19.629	08
11	Chrzanów	79	45	27	13	4	1	19.400	—	1.158	32	20.558	32
12	Cieszanów	60	25	15	11	3	2	13.100	—	716	63	14.116	63
13	Czortków	35	19	9	7	4	3	9.200	—	391	67	9.591	67
14	Dąbrowa	35	21	13	9	3	2	9.900	—	558	35	10.458	35
15	Dobromil	38	26	14	7	2	2	10.350	—	549	99	10.899	99
16	Dolina	71	11	15	8	3	1	15.150	—	1.041	62	16.491	62
17	Drohobycz	73	50	44	18	11	3	24.400	—	670	73	25.070	73
18	Gorlice	74	40	26	13	5	2	18.650	—	1.487	45	20.137	45
19	Gródek	53	28	13	6	4	2	12.150	—	449	99	12.599	99
20	Grybów	42	27	14	7	4	1	11.050	—	866	67	11.916	67
21	Horodenka	9	6	1	1	1	—	2.060	—	199	96	2.199	96
22	Husiatyn	54	28	17	8	1	1	12.350	—	862	45	13.212	45
23	Jarosław	112	79	47	27	11	5	34.000	—	1.062	46	35.062	46
24	Jasło	73	49	36	22	9	3	23.300	—	1.129	13	24.429	13
25	Jaworów	66	11	26	15	5	3	18.450	—	1.462	27	19.912	27
26	Kałusz	62	27	18	7	1	—	12.850	—	599	97	13.449	97
27	Kamionka	94	56	26	10	5	1	21.600	—	2.024	92	23.624	92
28	Kolbuszowa	43	29	14	8	4	2	11.700	—	570	85	12.270	85
29	Kołomyja	115	70	42	16	6	4	29.200	—	1.229	06	30.429	06
30	Kosów	35	18	12	8	3	1	9.100	—	633	30	9.733	30
31	Kraków miasto	151	102	72	39	20	12	48.350	—	2.208	32	50.558	32
32	Kraków okolica	82	50	35	28	16	6	27.050	—	879	12	27.929	12
33	Krosno	64	44	29	21	9	2	20.500	—	1.166	64	21.666	64
34	Łańcut	58	32	22	11	6	2	15.550	—	1.204	14	16.754	14
35	Limanowa	35	19	13	7	1	—	8.600	—	941	68	9.541	68
36	Lisko	32	20	11	7	2	2	8.700	—	629	16	9.329	16
37	Lwów miasto	200	132	94	46	28	9	61.600	—	2.062	39	63.662	39
38	Lwów okolica	142	94	46	28	10	3	37.300	—	1.991	59	39.291	59
39	Mielec	43	30	26	13	7	2	14.950	—	545	84	15.495	84
40	Mościska	55	30	19	12	5	—	14.150	—	783	33	14.933	33
41	Myślenice	68	43	26	19	9	4	20.450	—	1.054	11	21.504	11
42	Nadwórna	40	19	10	6	3	2	9.300	—	841	66	10.141	66
43	Nisko	30	22	13	6	1	1	8.450	—	216	65	8.666	65
44	Nowy Sącz	105	79	57	37	15	7	36.900	—	1.641	65	38.541	65
45	Nowy Targ	52	36	21	13	5	3	15.500	—	733	30	16.233	30
	Do przeniesienia	3.060	1.858	1.164	649	283	115	843.350	—	44.528	08	887.878	08

Nr.	Okręg szkolny	Dodatki pięcioletnie już zapadłe						Razem wydatek wynosi		Przypadające dodatki pięcioletnie w r. 1911 po raz pierwszy		Wydatek ogółem wynosi	
		I	II	III	IV	V	VI						
		po 100	po 100	po 150	po 150	po 200	po 200	K	h	K	h	K	h
	Z przeniesienia	3.060	1.858	1.164	649	283	115	843.350	—	41.528	08	887.878	08
46	Peczeniżyn . .	16	12	6	3	2	1	4.750	—	125	—	4.875	—
47	Pilzno	32	16	9	6	2	1	7.650	—	483	33	8.133	33
48	Podgórze . . .	82	58	42	24	10	5	26.900	—	983	47	27.883	47
49	Podhajce . . .	41	25	9	4	3	2	9.550	—	800	01	10.350	01
50	Przemyśl . . .	106	61	40	23	11	3	28.950	—	1.195	80	30.145	80
51	Przemyślany .	56	30	14	9	3	1	12.850	—	945	84	13.795	84
52	Przeworsk . .	15	11	6	3	—	—	3.950	—	560	84	4.510	84
53	Rawa	39	17	8	2	—	—	7.100	—	425	—	7.525	—
54	Rohatyn . . .	67	41	27	12	5	2	18.050	—	900	—	18.950	—
55	Ropczyce . . .	55	37	25	14	7	1	16.650	—	566	70	17.216	70
56	Rudki	42	26	15	6	—	—	9.950	—	945	80	10.895	80
57	Rzeszów . . .	98	69	43	32	12	4	31.150	—	1.358	31	32.508	31
58	Sambor . . .	70	46	24	17	9	2	19.950	—	1.183	28	21.133	28
59	Sanok	88	52	36	17	6	1	23.950	—	483	32	24.433	32
60	Skałat	55	31	18	13	4	3	14.650	—	566	66	15.216	66
61	Śniatyn . . .	42	21	7	4	3	1	8.750	—	770	82	9.520	82
62	Sokal	76	49	26	13	6	—	19.550	—	450	—	20.000	—
63	Stanisławów .	94	60	42	18	3	—	25.000	—	1.104	08	26.104	08
64	Stary Sambor .	29	18	11	6	2	1	7.850	—	625	—	8.475	—
65	Stryj	96	61	41	20	13	3	28.050	—	1.487	45	29.537	45
66	Strzyżów . . .	39	20	14	6	1	—	9.100	—	483	29	9.583	29
67	Tarnobrzeg . .	48	35	20	9	1	1	13.050	—	454	16	13.504	16
68	Tarnopol . . .	94	54	32	20	8	4	25.000	—	1.020	85	26.020	85
69	Tarnów . . .	89	66	46	30	13	6	30.700	—	1.229	15	31.929	15
70	Tłumacz . . .	62	40	21	8	2	2	15.350	—	1.137	47	16.487	47
71	Trembowla . .	55	36	24	8	2	1	14.500	—	670	82	15.170	82
72	Turka	18	9	4	2	—	—	3.600	—	295	82	3.895	82
73	Wadowice . .	103	64	39	21	7	2	27.500	—	1.391	59	28.891	59
74	Wieliczka . .	76	41	24	10	5	1	18.000	—	1.350	01	19.350	01
75	Zaleszczyki . .	43	21	8	1	—	—	7.750	—	599	98	8.349	98
76	Zbaraż	32	21	12	5	—	—	7.850	—	591	66	8.441	66
77	Zborów . . .	16	9	5	1	—	—	3.400	—	416	67	3.816	67
78	Złoczów . . .	78	54	36	25	12	6	25.950	—	995	83	26.945	83
79	Żółkiew . . .	69	38	21	10	6	2	16.950	—	1.129	14	18.079	14
80	Żydaczów . .	75	46	29	14	5	1	19.750	—	658	32	20.408	32
81	Żywiec	53	29	19	11	2	—	13.100	—	912	46	14.012	46
	Razem . .	5.209	3.182	1.967	1.076	448	175	1,420.150	—	73.826	01	1,493.976	01
	od tego potrąca się 3% interkalare											44.819	—
	zostaje . . .											1,449.157	01
	czyli okrągło											1,449.200	—

do l. 21.564 ex 1910
R. S. K.

Wykaz E

stałych darów z łaski dla wdów po nauczycielach i byłych nauczycieli.

L. porz.	Imię i nazwisko	Kwota roczna K	gr.	L. porz.	Imię i nazwisko	Kwota roczna K	gr.
					Z przeniesienia . .	4.349	69
1	Witowska Wincenta . . .	300	—	28	Hanulowa Ludwika . . .	400	—
2	Rogozińska Józefa . . .	80	—	29	Warecka Marya	200	—
3	Iwańska Walerya . . .	144	—	30	Warecka Marya dla dzieci	100	—
4	Monicówna Teofila . . .	102	20	31	Kamińska Tekla	76	65
5	Boguszowa Józefa . . .	200	—	32	Kotko Wiktorya	120	—
6	Seniów Agata	76	65	33	Kruczkowski Leopold . .	60	—
7	Nodzeńska Eleonora . .	102	20	34	Jednakowska Teofila . .	200	—
8	Ficałowicz Teresa . . .	280	—	35	Ta sama dla dzieci . . .	100	—
9	Dąbrowski Bolesław Mar.	40	—	36	Horniatkiewicz Antoni . .	192	50
10	Horakowska Marya . . .	76	64	37	Hanulowa Ludw. dla dzieci	400	—
11	Kloss Franciszka	70	—	38	Nowomiejska Karolina . .	102	20
12	Picyk Klementyna . . .	200	—	39	Dmytrak Michał	400	—
13	Makarewicz Marya . . .	120	—	40	Michalski Michał	400	—
14	Dąbrowska Marya . . .	140	—	41	Mickiewicz Eleonora . .	40	—
15	Kozucka Teresa	240	—	42	Łopatyński Teofil . . .	500	—
16	Kowalska Amalia	240	—	43	Gurkiewicz Aniela . . .	160	—
17	Dubilowa Marya	200	—	44	Ferensiewiczowa Agata .	250	—
18	Klisiewicz Julia	72	—	45	Czaparowska Tekla . . .	102	20
19	Stebuicka Albina	200	—	46	Dydyński Zacharyusz . .	600	—
20	Pragłowska Aleksandra .	160	—	47	Gąłkowska Franciszka . .	800	—
21	Warchałowska Marya . .	100	—	48	Michajluk Marya	200	—
22	Kabarowska Michalina . .	166	—	49	Sadowa Helena	240	—
23	Iwańska Bronisława . . .	240	—	50	Knihynicka Jadwiga . .	120	—
24	Rożałowski Ludwik . . .	200	—	51	Januszewska Wiktorya . .	333	32
25	Staszewski Apolinary . .	200	—	52	Bielowiecka Marya . . .	333	33
26	Jankowska Julia.	200	—	53	Ta sama dla dzieci . . .	166	67
27	Rembacz Marcin	200	—	54	Korosteńska Felicya . . .	240	—
	Do przeniesienia . .	4.349	69		Razem . .	11.186	56

Do l. 21.564/910
R. S. K.

Wykaz F

ryczałtów na drobne potrzeby szkolne

Liczba szkół	Rodzaj szkół	Pojedynczo	Razem
		Koron	
3.783	szkół ludowych jednoklasowych po	20	75.760
1.201	„ „ dwu „ „	30	36.030
25	„ „ trzy „ „	40	1.000
321	„ „ cztero „ „	50	16.200
102	„ „ pięcio „ „	60	6.120
88	„ „ sześcio „ „	70	6.160
6	„ wydziałowych „ „	160	960
11	„ „ „ „	140	1.540
51	„ „ „ „	110	5.610
	na utrzymanie warsztatu w Sokalu		1.088
	11 dopełniających kursów rolniczych po	110	1.810
5.596	Razem . . .		155.308
	a dla 1.817 nauczycieli nadetatowych i na chemikalia dla 181 szkół po	10	50.310
	Ogółem . . .		205.618

Do l. 21.564/10
R. S. K.

Wykaz G.

Konferencye okręgowe.

Liczba nauczycieli etatowych	9.260
„ „ nadetatowych	4.847
Razem .	14.107
Licząc na każdego nauczyciela po 12 K wypada kwota	169.284 K

Do l. 21.564 ex 1910
R. S. K.

Wykaz H

przekształconych i nowozorganizowanych szkół od 5. maja 1909 do 3. maja 1910.

Wykaz szkół przekształconych.

Ilość szkół	z klasowej	na klasową	Uwaga
1	z 3 kl. wydz., z 4 kl. posp.	5 kl. wydz. z 4 kl. posp.	
2	z 4 kl. pospolitej	na 2 szk. 3 kl. wydz. z 4 kl. posp.	
3	z 5 kl. „	na 3 szkoły 6 kl. posp.	
1	z 5 kl. mieszanej	5 kl. męską i 5 kl. żeńską	
1	z 4 kl. „	5 kl. mieszaną	
1	z 4 kl. „	5 kl. pospolitą	
1	z 4 kl. „	4 kl. męską i 4 kl. żeńską	
1	z 3 kl. „	4 kl.	
19	z 2 kl. „	na 19 szkół 4 klas.	
3	z 1 kl. „	na 3 szkoły 4 klas.	
23	z 1 kl. „	na 23 szkół 2 klas.	
2	z 1 kl. „	na jedną 4 klas.	
58			

Wykaz szkół nowozorganizowanych.

Ilość szkół	Ilo klasowa	
225	1 klasowych	
1	4 klasowych	
226		

Oprócz tego uwidocznione są w załączonym wykazie szkoły, które z IV. klasy płac przeszły do I. klasy płac.

Do l. 21.564 ex 1910
R. S. K.

Podzałącznik do załącznika H.

W y k a z

z powodu wcielenia krakowskich gmin podmiejskich miasta Krakowa przeszły niżej wymienione szkoły z IV. klasy płac do I. klasy płac.

L. p.	Ilo klasowa	z g m i n
1	2 kl. szkoła	w Zakrzówku
2	2 kl. „	w Łobzowie
3	4 kl. „	w Grzegórzkach
4	4 kl. „ męska	w Krowodrze
5	4 kl. „ żeńska	w „
6	4 kl. szkoła	w Nowej wsi narodowej
7	4 kl. „	w Zwierzyńcu
8	5 kl. „ miesz.	w Czarnej wsi
9	5 kl. „ „	w Dębnikach
10	5 kl. „ „	w Półwsiu zwierzynieckiem

Alegat 2. do rubr. V. poz. 4. wydatków i poz. 2. dochodów funduszu krajowego.

Do L. 20.928/10.
R. s. k.

Krajowy fundusz szkolny emerytalny.

PRELIMINARZ

na rok

1911.

Sporządzony przez Departament rachunkowy c. k. Namiestnictwa.

Załącznik : -

Wykaz wszystkich efektów wartościowych krajowego funduszu szkolnego emerytalnego.

LW. 57.480/10.

Z drukarni E. Winiarza.

Krajowy fundusz szkolny emerytalny.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 Zwyczajne K	Nadzwyczajne K	Razem K
		WYDATKI.			
I		Emerytury czasowe nauczycieli i nauczycielek	150.000	—	150.000
II		Emerytury dożywotnie nauczycieli i nauczycielek	1,200.000	—	1,200.000
III		Pensye dla wdów po nauczycielach .	500.000	—	500.000
IV		Dodatki na wychowanie sierót po nauczycielach	90.000	—	90.000
		Do przeniesienia .	1,940.000	—	1,940.000

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
128.749	150.000	Wydatek ten polega na postanowieniach art. 39, 41 i 52 ustawy z 11. czerwca 1905 (Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 73) i na podstawie załączonego do LW. 57.480/10 wykazu B, w którym wyszczególnione są wszystkie emerytury czasowe dotychczas asygowane a obliczone na 139.477 K 01 g. Według zamknięć rachunkowych wydatek na ten cel wynosił: w roku 1907 . . 101.802 K 82 g „ „ 1908 . . 105.175 „ 61 „ „ „ 1909 . . 128.749 „ 09 „ Ze względu na naturalny przyrost preliminuje się 150.000 K.
1,043.039	1,100.000	Wydatek ten polega na postanowieniach art. 39, 41 i 52 powołanej ustawy i na podstawie załączonego do LW. 57.480/10 wykazu C) w którym wyszczególnione są wszystkie emerytury dożywotnie dotychczas asygnowane a obliczone na 1,117 150 K 39 g. Według zamknięć rachunkowych wydatek na ten cel wynosił: w roku 1907 . . 791.135 K — g „ „ 1908 . . 853.299 „ 40 „ „ „ 1909 . . 1,043.039 „ 38 „ Ze względu na naturalny przyrost preliminuje się 1,200 000 K.
426.461	450.000	Wydatek ten polega na postanowieniach art. 43, 44, 45 i 52 powołanej ustawy i na podstawie załączonego do LW. 57.480/10 wykazu D w którym wyszczególnione są wszystkie pensye dla wdów po nauczycielach dotychczas asygnowane a obliczone na 446.949 K 72 g Według zamknięć rachunkowych wydatek na ten cel wynosił: w roku 1907 . . 315.020 K 43 g „ „ 1908 . . 347.312 „ 92 „ „ „ 1909 . . 426.461 „ 06 „ Ze względu na naturalny przyrost preliminuje się 500.000 K.
87.929	95.000	Wydatek ten polega na postanowieniach art. 46, 47, 48 i 52 powołanej ustawy i na podstawie załączonego do LW. 57.480/10 wykazu E), w którym wyszczególnione są wszystkie dodatki na wychowanie sierót
1,686.178	1,795.000	

Krajowy fundusz szkolny emerytalny.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 Zwyczajne K	Nadzwyczajne K	Razem K
		Z przeniesienia .	1,940.000	—	1 940.000
V		Odprawy i kwartały pozgonne . .	90.000	—	90.000
VI		Zwroty wkładek emerytalnych nauczycieli i nauczycielek . .	6.000	—	6.000
VII		Koszta zarządu	100	—	100
VIII		Rozmaite wydatki	—	—	—
		Suma wydatków .	2,036.100	—	2,036.100

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
1,686.178	1,795.000	po nauczycielach, dotychczas asygnowane a obliczone na 81.099 K 53 g. Według zamknięć rachunkowych wydatek na ten cel wynosił: w roku 1907 . . 76.006 K 96 g „ „ 1908 . . 92.099 „ 82 „ „ „ 1909 . . 87.929 „ 06 „ a preliminuje się 90.000 K.
67.803	90.000	Wydatek ten polega na postanowieniach art. 40, 44, 47 i 55 powołanej ustawy i na podstawie przecięcia wynikłości z ostatnich trzech lat, a mianowicie wypłacono: w roku 1907 . . 51.248 K 76 g „ „ 1908 . . 81.405 „ 72 „ „ „ 1909 . . 67.803 „ 07 „ razem . 200.457 K 55 g przeciętnie 66.819 K 18 g, a preliminuje się 90.000 K, jak na rok 1910 uchwalono.
5.591	6.000	Wydatek ten polega na postanowieniach art. 59 powołanej ustawy i na podstawie przecięcia wynikłości z ostatnich trzech lat mianowicie: w roku 1907 . . 2.517 K 32 g „ „ 1908 . . 5.075 „ 56 „ „ „ 1909 . . 5.591 „ 11 „ razem . 13.183 K 99 g przeciętnie 4.394 K 66 g, a preliminuje się 6.000 K.
62	100	Wydatek ten jest zwrotem dla etatu skarbowego z tytułu poniesionych kosztów za druki przez c. k. gł. Kasę krajową we Lwowie i c. k. Urzędy podatkowe na cele krajowego funduszu szkolnego emerytalnego rocznie spotrzebowane. Na rok 1911 preliminuje się 100 K jak w r. 1910.
9.886	—	Nie preliminuje się z powodu, że wynikłości tej rubryki są tylko przebieżne i znajdują pokrycie w rubryce dochodów „Rozmaite dochody“.
1,769.520	1,891.100	

Krajowy fundusz szkolny emerytalny.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 Zwyczajne K	Nadzwyczajne K	Razem K
		DOCHODY.			
I		Odsetki od kapitałów	2 684	—	2.684
II		Datek stały z krajowego funduszu szkolnego	25.600	—	25.600
III		Zapisy i darowizny	—	—	—
IV		Interkalarya od opróżnionych posad nauczycielskich	29.153	—	29.153
V		Stałe wkładki nauczycieli i nauczycielek	400.000	—	400 000
VI		Wkładki dwuprocentowe za czas służby przedetatowej	40.000	—	40.000
VII		Rozmaite dochody	—	—	—
VIII		Zwroty z emerytur czasowych . .	—	—	—
IX		„ „ „ dożywotnich .	—	—	—
X		„ „ pensyi wdów . . .	—	—	—
XI		„ „ dodat. na wychowanie dzieci	—	—	—
XII		„ „ odpraw i kwartałów pozgon.	—	—	—
		Suma dochodów .	497.437	—	497.437
		W porównaniu ze sumą wydatków	2,036.100	—	2,036.100
		Okazuje się *niedobór* do pokrycia z funduszu krajowego . . .	1,538.663	—	1,538.663

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
2.673	2.684	Preliminuje się na podstawie załączonego wykazu A) po myśli art. 58 ustęp a) ustawy z 11 czerwca 1905 (Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 73).
25.600	25.600	Na podstawie art. 58 ust. b) powołanej ustawy, jako stały dodatek udzielany rocznie z krajowego funduszu szkolnego.
—	—	Nie preliminuje się dla braku wynikłości od lat wielu.
3.450	28.587	Na podstawie art. 58 ustęp d) przytoczonej ustawy preliminuje się tu jako dochód kwotę 29.153 K wykazaną jako wydatek w preliminarzu funduszu szkolnego krajowego na rok 1911, która z powodu opróżnionych posad nauczycielskich ma być przeprowadzoną z funduszu szkolnego krajowego do krajowego funduszu szkolnego emerytalnego.
340.588	300.000	Na podstawie art. 58 ust. f) powołanej ustawy i wynikłości z ostatnich trzech lat a mianowicie: w roku 1907 . . 378.950 K 52 g „ „ 1908 . . 418.118 „ 44 „ „ „ 1909 . . 340.588 „ 08 „ a preliminuje się 400.000 K.
37.841	35.000	Na podstawie art. 56 przytoczonej ustawy i wynikłości z ostatnich trzech lat, a mianowicie: w roku 1907 . . 29.723 K 41 g „ „ 1908 . . 35.277 „ 63 „ „ „ 1909 . . 37.840 „ 78 „ a preliminuje się 40.000 K.
2.057	—	Nie preliminuje się z powodu, że wynikłości tych rubryk są tylko przebieżne.
238	—	
4.515	—	
2.064	—	
655	—	
105	—	
419.786	391.871	
1,769.520	1,891.100	
1,349.734	1,499.229	

Do l. 20 928/910.
Rsk.

Wykaz A.

wszystkich efektów wartościowych krajowego funduszu szkolnego emerytalnego, do preliminarza na rok 1911

L. porząd.	Bliższe oznaczenie efektów	Dnia	Serya	Liczba	Stopa %	opiewa na kwoty				odsetki			
						pojedynczo		razem		pojedynczo		razem	
						K	g	K	g	K	g	K	g
	Efekta majątku zakładowego												
1	List zastawny	1 lipca 1893	I.	1.411	4%	20.000	—	—	—	800	—	—	—
2	gal. Towarzy-	„	I.	1.412	„	20.000	—	—	—	800	—	—	—
3	stwa kredyto-	„	I.	1.413	„	20.000	—	—	—	800	—	—	—
4	wego ziem-	„	III.	26.648	„	2.000	—	—	—	80	—	—	—
5	skiego	„	III.	26.649	„	2.000	—	—	—	80	—	—	—
6	„	1 stycz. 1894	IV.	1.197	„	1.000	—	—	—	40	—	—	—
7	„	1 lipca 1893	V.	7.137	„	200	—	—	—	8	—	—	—
8	„	„	V.	7.138	„	200	—	—	—	8	—	—	—
9	„	„	V.	7.139	„	200	—	—	—	8	—	—	—
10	„	1 stycz. 1882	V.	154	„	200	—	—	—	8	—	—	—
11	„	w roku 1903	V.	33.195	„	200	—	—	—	8	—	—	—
12	„	1 stycz. 1894	V.	3.952	„	200	—	—	—	8	—	—	—
13	„	„	V.	3.953	„	200	—	—	—	8	—	—	—
14	„	„	V.	3 954	„	200	—	—	—	8	—	—	—
15	„	„	V.	3.955	„	200	—	—	—	8	—	—	—
16	„	„	V.	25.927	„	200	—	67.000	—	8	—	2.680	—
17	Obligacya jednolitego długu państwa	1 lutego 1907	—	210.622	„	100	—	100	—	4	20	4	20
18	Książeczka wkładkowa gal. Kasy oszczędności	„	—	107.580	„	67	12	67	12	—	—	—	—
	Razem				—	—	—	67.167	12	—	—	2.684	20

Uwaga. Odsetki od książeczki Kasy oszczędności, kapitalizuje się, zatem z tego tytułu nie wykazuje się żadnego dochodu.

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1911.

Rubryka VI.

Pomniki historyczne.

LW. 79.774/1910.

L. Z—iankowa drukarnia we Lwowie, ulica Lindego l. 4.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
VI.		**POMNIKI HISTORYCZNE.**			
		Wydatki.			
	1	Utrzymanie kancelaryi konserwatorskich we Lwowie i w Krakowie, sporządzanie i publikacye naukowych i urzędowych spisów pomników, znajdujących się w naszym kraju	10.000	—	10.000
	2	Badanie i ocalanie zabytków starożytnych, piśmiennych i archeologicznych dla Zakładu narodowego im. Ossolińskich we Lwowie	1.000	—	1.000
	3	Muzeum narodowe w Krakowie:			
		a) stała subwencya.	15.000	—	15.000
		b) na adaptacyę i rozszerzenie Muzeum narodowego, IV. rata z przyznanych 30.000 K na lat 5	—	6.000	6.000
	4	Krajowe Archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie:			
		a) Dyrektor we Lwowie . . 2.400 K			
		b) „ w Krakowie . . 2.400 „			
		c) Adjunkt I. klasy we Lwowie: płaca 2.800 K, dodatek aktywalny 960 K i cztery dodatki trzyletnie po 200 K 4.560 „			
		d) Adjunkt II. klasy we Lwowie: płaca 2.200 K, dodatek aktywalny 768 K i trzy dodatki trzyletnie po 200 K 3.568 „			
		e) Adjunkt I. klasy w Krakowie: płaca 2.800 K, dodatek aktywalny 960 K . . 3.760 „			
		f) Adjunkt II. klasy w Krakowie: płaca 2.800 K, dodatek aktywalny 768 K . . 2.968 „			
		g) 2 aplikantów we Lwowie, adjutum roczne po 600 K . 1.200 „			
		h) 1 aplikant w Krakowie, adjutum roczne . . . . 600 „			
		i) Czynsz za najem lokalu we Lwowie 1.600 K i miejski 5% podatek wodociągowy za r. 1911 . 80 „ 1.680 „			
		Do przeniesienia . 23.136 K	26.000	6.000	32.000

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość w roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
8.000	8.000	Podwyższenie *stałej* dotacyi o 2.000 K uzasadnione w sprawozdaniu z czynności Dep. I.
1.000	1.000	
10.000	15.000	
6.000	6.000	
25.000	30.000	

Fundusz krajowy. Rubryka VI. Pomniki historyczne.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
VI.	4	Z przeniesienia . . 23.136 K	26.000	6.000	32.000
		k) Stróże we Lwowie i w Krakowie: płaca po 1.000 K, dodatki aktywalne po 100 K, dodatek na mundur po 100 K 2.400 „			
		l) Opał, potrzeby kancelaryjne i inne wydatki . . . . 1.200 „	26.736	—	26.736
	4*a)*	Restauracya zabytków artystycznych w kościele św. Floryana w Krakowie .	—	—	—
	4*b)*	Restauracya kościoła parafialnego ob. łać. w Drohobyczu	—	—	—
	5	Konserwacya zamku w Olesku . . .	600	—	600
	5*a)*	Na przeprowadzenie najniezbędniejszych robót konserwacyjnych w zamku Oleskim	—	2.000	2.000
	5*b)*	Gronu c. k. konserwatorów Galicyi wschodniej na pokrycie reszty należytości arch. Władysława Halickiego, za restauracyę sali królewskiej i przyległych sal I. piętra w zamku oleskim — *jednorazowo*	—	—	—
	6	Restauracya wieży maryackiej w Krakowie VII. Rata z przyznanych 70.000 K .	—	7.000	7.000
	6*a)*	Restauracya kościoła pojezuickiego w Przemyślu	—	—	—
	6*b)*	Restauracya kościoła św. Katarzyny w Krakowie	—	—	—
	6*c)*	Kościół polski we Wiedniu	—	—	—
	7	Restauracya zamku królewskiego na Wawelu: rata roczna . . . . . 100.000 K i dotacya Najw. Dworu . 100.000 „	—	200.000	200.000
	7*a)*	Restauracya starożytnego kościoła św. Józefa na Kahlenbergu	—	—	—
	8	Koszta inwentaryzacyi drewnianych kościołów — IV. rata z subwencyi 6.500 K płatnej w 7-miu ratach rocznych od r. 1908 (a to: 6 rat po 1.000 K, ostatnia 500 K)	—	1.000	1.000
	9	Restauracya kościoła OO. Cystersów w Mogile, III. (ostatnia) rata z przyrzeczonych 15.000 K	—	5.000	5.000
	10	Towarzystwu miłośników przeszłości miasta Lwowa, na wydawnictwa . .	500	—	500
		Do przeniesienia . .	53.836	221.000	274.836

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
25.000	30.000	
26.356	26.536	*Więcej* o 200 K z powodu zapreliminowania trzeciego dodatku trzechletniego dla adjunkta II kl. archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie.
4.000	4.000	Na r. 1911 nic się nie preliminuje, gdyż ostatnie raty z przyznanych subwencyi wstawiono do budżetu r. 1910.
3.000	3.000	
4.500	600	
—	—	Pozycya nowa w myśl uchwały do LW. 41.515/1910, uzasadniona w sprawozdaniu z czynności Dep. I.
—	2.600	Odpada, jako jednorazowo na r. 1910 uchwalona.
7.000	7.000	
4.000	4.000	Odpadają, gdyż ostatnie raty z przyznanych subwencyj, wstawiono do budżetu na r. 1910
7.000	7.000	
3.000	3.000	
200.000	200.000	
5.000	5.000	Odpada, gdyż ostatnią ratę z przyznanych 15.000 K. wstawiono do budżetu r. 1910.
1.000	1.000	
5.000	5.000	
500	500	
295.356	299.236	

Fundusz krajowy. Rubryka VI. Pomniki historyczne.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
VI.		Z przeniesienia . .	53.836	221.000	274.836
	11	Towarzystwu miłośników historyi i zabytków miasta Krakowa na wydawnictwa, *stała* dotacya	1.000	—	1.000
	12	Gminie miasta Lwowa, na zakupno dzieł artystycznych dla Galeryi miejskiej, *stała* roczna subwencya	5.000	—	5.000
	13	Gminie miasta Lwowa, na zakupno zbioru dzieł Matejki dla Galery miejskiej — II. rata z subwencyi 15.000 K . .	—	5.000	5.000
	14	Gminie miasta Lwowa, na Muzeum narodowe im. Króla Jana III., *stała* subwencya	5.000	—	5.000
	15	Restauracya krużganków w klasztorze OO. Franciszkanów w Krakowie — II. rata subwencyi 10.000 K rozłożonej na 4 lata *(pod warunkiem przyznania z c. k. Skarbu państwa na ten cel subwencyi w tej samej wysokości)* . . .	—	2.500	2.500
	15*a)*	Restauracya grobowca króla Bolesława Śmiałego w Ossiaku w Karyntyi — *jednorazowo (do rąk Komitetu obywatelskiego w Krakowie, zamianowanego dla restauracyi tego grobowca)*	—	—	—
	15*b)*	Dla Tadeusza Mokłowskiego — na inwentaryzacyę zabytków budownictwa drewnianego w Galicyi wschodniej *jednorazowo*	—	—	—
	15*c)*	Restauracya starożytnej synagogi w Chodorowie — *jednorazowo*	—	—	—
	15*d)*	Restauracya starożytnej synagogi w Złoczowie	—	—	—
	16	Restauracya katedry ormiańskiej we Lwowie — II. rata z rozłożonej na 5 lat subwencyi 100.000 K	—	20.000	20.000
	16*a)*	Gronu c. k. konserwatorów Galicyi wschodniej na wydawnictwo „Teki konserwatorskiej — *jednorazowo*	—	—	—
	16*b)*	Restauracya kościoła OO. Bernardynów w Gwoździcu — *jednorazowo (pod warunkiem przyznania na ten cel subwencyi w tej samej wysokości z c. k. Skarbu Państwa)*	—	—	—
	16*c)*	Restauracya kościoła św. Piotra i Pawła w Krakowie	—	—	—
	16*d)*	Inwentaryzacya archiwum gminy miasta Krakowa i wydawnictwa źródeł dziejowych	—	—	—
		Do przeniesienia . .	64.836	248.500	313.336

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
295.356.	299.236	
1.000	1 000	
5 000	5.000	
—	5.000	
5.000	5.000	
—	2.500	
—	500	Pozycye te odpadają jako jednorazowo w r. 1910 uchwalone.
—	1.000	
—	1.000	
—	600	
4.000	20.000	
—	2.000	
—	2.000	Pozycye te odpadają jako jednorazowo w r. 1910 uchwalone.
4.000	4.000	
1.000	1.000	
315.356	349.836	

Fundusz krajowy. Rubryka VI Pomniki historyczne.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
VI.		Z przeniesienia . .	64.836	248 500	313.336
	16*e)*	Restauracya starożytnej bożnicy w Krakowie	—	—	—
	17	Budowa kościoła jubileuszowego św. Elżbiety we Lwowie, II. i III. rata amortyzacyjna od pożyczki komunal. 108.200 K zaciągniętej na rachunek subwencyi 100 000 K do spłaty w terminach półrocznych aż do 1. kwietnia 1964	—	4.989	4.989
	18	Restauracya starożytnego kościoła św. Anny w Krakowie, II. (ostatnia) rata z subwencyi 5.000 K	—	2.500	2.500
	19	Restauracya kościoła parafialnego w Żółkwi, II. (ostatnia) rata z subwencyi 5.000 K	—	2.500	2.500
	19*a)*	Pedynkowska Emilia w Krakowie — *jednorazowa* subwencya na prowadzenie szkoły restauracyi zabytków starożytnego hafciarstwa	—	—	—
	20	Konserwacya starożytnej, drewnianej cerkiewki w Kontach (pow. Złoczów) *(pod warunkiem, że Skarb Państwa przyzna na tan cel taką samą subwencyę)*	—	500	500
	21	Restauracya bożnicy w Żmigrodzie *(pod warunkiem jak w pozycyi 20)* . . .		1.000	1.000
	22	Restauracya starożytnej bramy zamkowej w Dąbrowie *(pod warunkiem jak w pozycyi 20)*	—	1.000	1.000
	23	Restauracya kościoła i klasztoru OO. Kapucynów w Olesku.	—	1.500	1.500
	24	Restauracya stall i drewnianej dzwonnicy kościoła w Bochni, I. rata z subwencyi 3.000 K rozłożonej na 3 lata .	—	1.000	1.000
	25	Restauracya kościoła farnego w Krośnie, I rata z przyznanej subwencyi 10.000 K, rozłożonej na 5 lat *(pod warunkiem, że Skarb Państwa przyzna na ten cel subwencyę w tej samej wysokości)*	—	2.000	2.000
		Do przeniesienia . .	64.836	265.489	330.325

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
315.356	349.836	
2.000	2.000	Odpada jako pozycya jednorazowo w r. 1910 uchwalona.
—	5.000	W myśl umowy z Bankiem krajowym zawartej do LW. 68.481/1910 spłaca się rocznie dwie raty po 2.494 K 61 g.
—	2.500	
—	2.500	
—	500	Odpada jako jednorazowa subwencya na r. 1910.
—	—	Pozycya nowa w myśl uchwały do LW. 65.374/1910.
—	—	Pozycya nowa w myśl uchwały do LW. 64.965/1910.
—	—	Pozycya nowa w myśl uchwały do LW. 68.757/1910.
—	—	Pozycya nowa w myśl uchwały do LW. 64.971/1910.
—	—	Pozycye nowe uzasadnione w sprawozdaniu z czynności Dep. I. (LW. 51.699/1910 i 72.945/1910).
—	—	
317.356	362.336	

Fundusz krajowy. Rubryka VI. Pomniki historyczne.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
VI.		Z przeniesienia . .	64.836	265.489	330.325
	26	Restauracya kościoła parafialnego w Drohobyczu, I. rata z subwencyi 15.000 K rozłożonej na 5 lat *(pod warunkiem, że Skarb Państwa przyzna na ten cel subwencyę w tej samej wysokości)* . .	—	3.000	3 000
	26*a)*	Wydatki wedle zamknięcia rachunku za rok 1909, nie dotyczące preliminarza na rok 1911	—	—	—
		Suma wydatków .	64.836	268.489	333.325
		Dochody.			
	1	Taksy krajowego Archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie	450	—	450
	2	Dotacya Najwyższego Dworu na restauracyę zamku król. na Wawelu . .	—	100.000	100.000
	3	Taksy za wypisy z ksiąg i aktów szlacheckich	100	—	100
	3*a)*	Dochody wedle zamknięcia rachunku za r. 1909, nie dotyczące preliminarza na rok 1911	—	—	—
		Suma dochodów .	550	100.000	100.550

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
317.356	362.336	
—	—	Pozycya nowa uzasadniona w sprawozdaniu z czynności Dep. I. (LW. 72.945/1910)).
2,252.494	—	
2,569.850	362.336	
602	450	
100.000	100.000	
181	100	
2,229.494	—	
2,330.277	100.550	

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1911.

Rubryka VII.

Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe.

Załączniki:

1. Preliminarz funduszu koszar krajowych . . . . . str. 13
2. „ „ policyi krajowej . . . . . „ 19

LW. 35.620/1910, 82 257/1910, 77.775/1910.

I. Związkowa drukarnia we Lwowie, ulica Lindego l. 4.

Fundusz krajowy Rubryka VII. Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
VII.		**BEZPIECZENSTWO PUBLICZNE I KOSZTA KWATEROWE.**			
		Wydatki.			
		I. Żandarmerya.			
	1	Ryczałty:			
		a) Czyszczenie koszar i innych mieszkań, zapalanie lamp i dostarczanie mioteł . . . . . 28.288 K			
		b) Oświetlenie koszar . . . 10.155 „			
		c) Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów dla niższych stopni 208 „			
		d) Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów dla żołnierzy . 8.262 „			
		e) Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów kuchennych . . 3.475 „			
		f) Pranie bielizny pościelnej dla wachmistrzów rachunkowych, woźnych i służących 8.819 „			
		g) Naprawa bielizny pościelnej 792 „			
		h) Pranie koców zimowych i letnich, sienników i poduszek słomianych i włosiennych . . . . . 2.111 „			
		i) Świeże napełnianie i dopełnianie sienników i poduszek słomianych . . . . . 4.947 „			
		k) Uzupełnienie bielizny pościelnej, koców, sienników i poduszek . . . . . 19.692 „			
		l) Opał i oświetlenie kancelaryi oddziałowych . . . 8.601 „			
		m) Opał i oświetlenie mieszkań oficerów, wachmistrzów i woźnych . . . . . 18.215 „			
		n) Rekwizyta kancelaryjne . 950 „			
		o) Rozmaite inne wydatki . 2.290 „	116.805	—	116.805
	2	Najem mieszkań i koszar	605.675	—	605.675
		Do przeniesienia . .	722.480	—	722.480

Preliminarz na rok 1911

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
—	111.968	*Więcej* o 4.837 K na podstawie szczegółowego preliminarza c. k. Żandarmeryi przedłożonego do LW. 35 620/1910.
—	581.493	Najem mieszkań i koszar *więcej* o 24.182 K, a to na podstawie kontraktów obowiązujących w chwili układania preliminarza, tudzież wykazu przedłożonego przez Żandarmeryę do LW. 35.620/1910, zwiększonego o nowe czynsze najmu.
—	693.461	

Fundusz krajowy. Rubryka VII Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
VII.		Z przeniesienia . .	722.480	—	722.480
	3	Wartość czynszowa: *a)* dawnego gmachu lwowskiego 25.872 K *b)* dobudowanego skrzydła gmachu lwowskiego . . . . 11.486 „ *c)* realności w Czortkowie . 1.400 „ *d)* „ „ Skałacie . . 1.000 „	39.758	—	39.758
	4	Na urządzenie nowych koszar dla utworzyć się mających posterunków . .	6.000	—	6 000
	5	Na podwyższenie czynszów najmu i pomnożenie ilości posterunków . . .	4.000	—	4.000
	6	Na koszta administracyi i konserwacyi gmachu c. k. żandarmeryi we Lwowie i budynków w Czortkowie i Skałacie	14.000	—	14.000
	6*a)*	Na przerobienie rur klozetowych i kanalizacyjnych w gmachu dla c. k. żandarmeryi we Lwowie, *nadzwyczajne* .	—	3.762	3.762
	7	Wynagrodzenie za wodę dostarczaną z wodociągów miejskich.	8.000	—	8.000
	8	Umorzenie pożyczki 200.000 K na odbudowanie domu dla c. k. żandarmeryi we Lwowie XXIX. i XXX. rata: w kapitale . . . . 3.769 K 10 g w 4% odsetkach . . 6.334 „ 95 „ $^1/_8$% na administracyę 395 „ 95 „ stemple do kwitu . . 40 „ — „	10.540	—	10 540
		Do przeniesienia . .	804.778	3.762	808.540

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość w roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
—	693.461	
—	39.758	
—	2.000	Na urządzenie nowych koszar wydano w ostatnich trzech latach wedle zamknięć rachunkowych: w roku 1907 . . 4.180 K „ „ 1908 . . 6.692 „ „ „ 1909 . . 8.126 „ razem . . 18.998 K przeciętnie 6.333 K, preliminuje się okrągło 6.000 K.
—	4.000	
—	11.000	Na koszta administracyi i konserwacyi wydano w ostatnich trzech latach wedle zamknięć rachunkowych: w roku 1907 . . 16.202 K „ „ 1908 . . 9.416 „ „ „ 1909 . . 15.613 „ razem . . 41.231 K przeciętnie 13.744 K, preliminuje się okrągło 14.000 K.
—	618	Pozycya nowa uzasadniona konieczną potrzebą (LW. 39.125/1910 i LW. 66.997/1910).
—	8.000	Opłatę należytości za wodę ma uskuteczniać Komenda Żandarmeryi z funduszu kwaterowego, a preliminowaną obok kwotę wstawia się tylko na zasilenie funduszu kwaterowego, gdyby jego oszczędności nie wystarczyły na opłatę przypadającej należytości za wodę (LW. 45.326/1906 i 109.850/1906).
—	10.540	Wedle planu umorzenia do LW. 11.680/1889, z końcem r. 1910 pozostanie dług w kapitale 157.421 K 77 g.
—	769.377	

Fundusz krajowy. Rubryka VII Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe.

Liczba rubryki	Liczba pozycji	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
VII		Z przeniesienia . .	804.778	3.762	808.540
		Suma działu I. . .	804.778	3.762	808.540
	9	**II. Wydatki funduszu koszar krajowych** . .	213.206	—	213.206
	10	**III. Na szkołę kadetów we Lwowie,** XIV. rata z przyznanych gminie m. Lwowa przez lat 28, od roku 1898 począwszy, w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 5. listopada 1898 po . . .	5.000	—	5.000
		IV. Szupaśnictwo.			
	11	Ryczałt na pokrycie wydatków szupasowych	70.000	—	70.000
		Do przeniesienia . .	1,092.984	3.762	1,096.746

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
—	769.377	Preliminarz kwaterowego Żandarmeryi ułożony jest na podstawie projektu przedłożonego przez c. k. krajową Komendę Żandarmeryi do LW. 35.620/1910, z uwzględnieniem zmian, jakie zaszły od chwili przedłożenia projektu po dzień 20. lipca 1910. Wedle tabeli dyslokacyjnej stan czynny korpusu c. k. Żandarmeryi w Galicyi był w dniu 1. stycznia 1910 następujący: *Przy sztabie:* 1 pułkownik komendant, 3 majorów, 1 rotmistrz, 1 rotmistrz-adjutant, 2 poruczników adjutantów i 2 podporuczników adjutantów, 1 kapitan rachmistrz, 2 poruczników-rachmistrzów, 1 kadet-zastępca rachunkowy, 3 wachmistrzów rachunkowych, 2 komendantów posterunkowych jako pomocników rachunkowych, 6 pisarzy adjutantury (2 wachmistrzów i 4 komendantów posterunkowych), 5 woźnych. *Przy oddziale naukowym:* 1 rotmistrz, 2 poruczników, 1 porucznik rachunkowy, 3 wachmistrzów instrukcyjnych i 2 wachmistrzów rachunkowych. *Przy komendach oddziałowych:* 14 rotmistrzów, 14 poruczników, 4 podporuczników, 3 kapitanów-rachmistrzów, 6 poruczników-rachmistrzów, 5 podporuczników-rachmistrzów, 79 wachmistrzów jako komendantów powiat., 43 wachmistrzów jako komendantów posterunkowych, 690 komendantów posterunkowych, 2.287 żandarmów, czyli razem 3.145 ludzi. Komend oddziałowych 34, komend powiatowych 79, stacyj posterunkowych 753.
773.176	769.377	
227.388	216.358	Preliminuje się na podstawie szczegółowego preliminarza funduszu koszar krajowych, dołączonego jako alegat 1 do niniejszej rubryki. (LW. 82.257/1910).
5.000	5.000	
72.331	51.000	Wydatki na szupaśnictwo wynosiły: w roku 1907 . . 50.886 K „ „ 1908 . . 51.316 „ „ „ 1909 . . 72.331 „ Razem . . 174.533 K przeciętnie . 58.177 „
1,077.895	1,041.735	

Fundusz krajowy. Rubryka VII Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
VII.		Z przeniesienia . .	1,092.984	3.762	1,096.746
	12	**V. Fundusz policyi krajowej**	16.379	—	16.379
		VI. Założenie kraj. osady poprawczej dla nieletnich.			
	13	Na opłatę jednej raty anuitetowej od zaciągnąć się mającej pożyczki na budowę osady poprawczej dla nieletnich chłopców i dziewcząt w Przedzielnicy, w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 12. października 1909, Ls 4714	—	50.000	50.000
		Suma wydatków .	1,109.363	53.762	1,163.125
		Doohody.			
		I. Żandarmerya.			
	1	Kwaterunkowe żandarmeryi	64.024	—	64.024
	2	Noclegowe żandarmeryi.	106.773	—	106.773
		Do przeniesienia . .	170.797	—	170 797

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1,077.895	1,041.735	
		Ze względu na wynikłość z r. 1909, tudzież z powodu podwyższenia od r. 1909 należytości za konwój pieszy i strawnego dla żandarmów, w myśl uchwał Wydziału krajowego z dnia 17/XI. 1908 LW. 94.134/1909 i 30/X. LW. 112.011/1909, co w budżecie na r. 1910 nie było jeszcze przewidziane, a wreszcie z powodu, że ogólna liczba osób szupasowanych znacznie wzrosła (szupasowano bowiem w r. 1907 5,157, w r. 1908 5.205, zaś w r. 1909 6.215 osób) preliminuje się 70.000 K, t. j. o 19.000 *więcej* niż na r. 1910 uchwalono.
23.337	11.692	Preliminuje się na podstawie szczegółowego preliminarza funduszu policyi krajowej, dołączonego jako alegat 2 do niniejszej rubryki (LW. 77.775/1910).
30.000	—	Na r. 1911 preliminuje się w wydatkach *nadzwyczajnych* 50.000 K (LW. 98.852/1910).
1,131.232	1,053.427	
	60.468	Kwaterunkowe, wstawione na podstawie preliminarza c. k. Żandarmeryi, przedłożonego do LW. 35.620/1910 zawiera w sobie wynagrodzenie c. k. Skarbu państwa za kwatery:
168.928		9 oficerów przy sztabie . . . . . 11.708 K 2 majorów eksponowanych w Krakowie i w Przemyślu . . . . . 3.068 „ 18 rotmistrzów . . . . . 16.240 „ 1 kapitan-rachmistrz . . . . . 1.384 „ 44 oficerów niższych stopni . . . . 23.188 „ 3 wachmistrzów rachunkowych . . . . 1.368 „ 5 woźnych . . . . . 2.280 „ na kancelaryę dla sztabu . . . . . 4.788 „ Razem . . . . 64.024 K
	98.916	Noclegowe obliczone jest za 3.112 głów po 9·4 g za 1 żołnierza za 365 dni (LW. 35.620/1910).
168.928	159.384	

Fundusz krajowy. Rubryka VII Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
VII.		Z przeniesienia . .	170.797	—	170.797
	3	Udział administracyi politycznej za kwaterunek żandarmeryi	33.425	—	33.425
	4	Dochód:			
		a) z gmachu lwowskiego dla c. k. żandarmeryi (dawnego). . . 25.872 K			
		b) z gmachu lwowskiego dla c. k. żandarmeryi (dobudowanego skrzydła) . . . 11.486 „			
		c) z realności dla c. k. żandarmeryi w Czortkowie . . 1.400 „			
		d) z realności w Skałacie . . 1.000 „	39.758	—	39.758
	5	Dochód ze sprzedaży zużytych sprzętów .	1.058	—	1.058
	6	Odsetki od kapitałów w pierwotnej wysokości 100.000 K, pozostałego z oszczędności z lat ubiegłych	3.200	—	3 200
	7	Dochód z czynszów za mieszkanie ponad kompetencyę.	10.000	—	10.000
	7*a)*	Wynikłości wedle zamknięcia rachunku za rok 1909 nie dotyczące preliminarza na rok 1911	—	—	—
		Suma działu I. .	268.238	—	268.238
	8	**II. Dochody funduszu koszar krajowych** .	167.491	—	167.491
	9	**III. Zwrot wydatków szupasowych** . . .	12.000	—	12.000
	10	**IV. Dochody funduszu policyi krajowej** . .	9.579	—	9.579
		Suma dochodów .	447.308	—	447.308

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
168.928	159.384	
30.937	31.730	Udział administracyi politycznej mieści w sobie zwroty kwaterowego 2 oficerów i za umieszczenie w koszarach posterunkowych 225 żandarmów, przeznaczonych dla kontroli bydła.
39.758	39.758	
4.956	1.387	Preliminuje się na podstawie preliminarza żandarmeryjnego przedłożonego do LW. 35.620/1910.
3.176	3.200	
15.513	10.000	
1.039	—	
264.307	245.459	
170.693	164.998	Preliminuje się na podstawie szczegółowego preliminarza funduszu koszar krajowych, dołączonego jako alegat 1 do niniejszej rubryki (LW. 82.257/1910).
10.308	12.000	Wedle zamknięcia rachunków wynosiły dochody: w roku 1907 . . 13.305 K „ „ 1908 . . 11.668 „ „ „ 1909 . . 10.308 „ razem . 35.281 K przeciętnie 11.760 „ preliminuje się więc w zaokrągleniu 12.000 K t. j. tyle, ile na rok 1910 uchwalono.
8.727	9.579	Preliminuje się na podstawie szczegółowego preliminarza funduszu policyi krajowej, dołączonego jako alegat 2 do niniejszej rubryki (LW. 77.775/1910).
454.035	432.036	

Fundusz koszar krajowych.

Preliminarz

na rok

1911.

LW. 82.257/1910.

Fundusz koszar krajowych.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Wydatki.			
	—	Niedobór z roku 1909	—	—	—
	1	C. k. Dyrekcya galic. funduszu propinacyjnego; spłata pożyczki 3,000.000 K zaciągniętej w roku 1895 na wybudowanie koszar krajowych (29 i 30 rata)	145.500	—	—
	2	Odsetki 4% od reszty powyższej pożyczki	45.715	—	—
	3	Ubezpieczenie od ognia budynków koszarowych	1.681	—	—
	4	Ryczałt na utrzymanie budynków . .	14.328	—	—
	5	Podatek gruntowy i ekwiwalent . . .	5.010	—	—
	6	Rozmaite inne wydatki	972	—	—
		Suma wydatków .	213.206	—	213.206

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
—	14.400	Wedle przybliżonego obliczenia pozostanie z końcem r. 1910 zapas zapreliminowany w poz. I. dochodów.
149.500	128.000	Na spłatę reszty pożyczki 1,252.000 K preliminuje się pełną nadwyżkę dochodów (wyjąwszy odsetki, które pokrywa dotacya funduszu krajowego) a to w 2 ratach po 72.750 K. Wobec tego z końcem r. 1911 pozostanie dług na kapitale 1,106.500 K.
56.695	51.360	Dnia 31. grudnia 1910 roku wyniesie reszta pożyczki . . . . 1,252.000 K dnia 1. stycznia 1911 r. spłaconą zostanie 29 rata . . . . 72.750 „ pozostanie zatem dług . . . 1,179.250 K od którego 4% odsetki za czas od 1. stycznia do 30. czerwca 1911 r. płatne z dołu wyniosą . 23.585 K dnia 1. lipca 1911 roku spłaconą zostanie 30 rata . . . . 72.750 „ pozostanie więc dług . . . 1,106.500 K od którego 4% odsetki za czas od 1. lipca do 31. grudnia 1911 r. płatne z dołu wynosić będą . . 22.130 „ preliminuje się zatem na odsetki razem . . 45.715 K
2.402	2.500	*Mniej* gdyż krakowskie Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń przyznało opust na podstawie złożonej deklaracyi na wieloletnie ubezpieczenie.
14.363	14.330	*Mniej* na podstawie obliczenia szczegółowego.
3.520	4.550	*Więcej* gdyż przybywa należytość ekwiwalentowa od koszar w Mostach Wielkich.
908	1.218	*Mniej* stosownie do spodziewanej wysokości tych wydatków.
227.388	216.358	

Fundusz koszar krajowych.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Dochody.			
	1	Zapas kasowy z roku 1910 — względnie zaliczka z roku 1910 na pokrycie niedoboru roku 1909	2.493	—	—
	2	Wynagrodzenie taryfowe z c. k. Skarbu wojskowego za użytkowanie krajowych koszar i szpitali:			
		a) we Lwowie na Wulce 46.408 K 30 g			
		b) w Mostach Wielkich:			
		α) koszary dla strzelców . . . . 25.809 „ 54 „			
		β) mieszkanie pułkownika . . . . 4.531 „ 12 „			
		γ) koszary dla sztabu kawaleryi i oddziału pionierów . 4.566 „ 83 „			
		δ) szpital . . . . 2.814 „ 28 „			
		c) w Rawie . . . . 25.813 „ 46 „			
		d) w Trembowli . . . 26.098 „ 13 „			
		e) w Zaleszczykach:			
		α) koszary . . . 25.569 „ 19 „			
		β) szpital . . . . 2.586 „ 70 „	164.198	—	—
	3	Odsetki z lokacyi zapasowej gotówki na rachunku bieżącym w Banku krajowym	800	—	—
—		Rozmaite inne dochody	—	—	—
		Suma dochodów .	167.491	—	167.491
		w porównaniu z wydatkami .		—	213.206
		okazuje się niedobór .	—	—	45.715

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
4.984	—	Wedle przybliżonego obliczenia w chwili układania preliminarza pozostanie z końcem r. 1910 zapas kasowy w kwocie 2.493 K.
164.613	164.198	Preliminuje się jak w r. 1910 uchwalono, gdyż nowej taryfy na dalsze 10-ciolecie jeszcze nie ma.
1.096	800	Preliminuje się tak samo jak na r. 1910 uchwalono.
—	—	
170.693	164.998	
227.388	216.358	
56 695	51.360	Niedobór w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 8. lutego 1895 preliminuje się w wysokości odsetek przypadających funduszowi propinacyjnemu od reszty pożyczki (patrz poz. 2 wydatków).

Fundusz policyi krajowej.

Preliminarz

na rok

1911.

LW 77.775/1910.

Fundusz policyi krajowej

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Wydatki.			
I.	1	Koszta utrzymania korygendów w domach przymusowej pracy i poprawy	11.357	—	11.357
II.	2	Koszta przygotowawcze dla urządzenia w kraju kolonii poprawczej . . .	3.000	—	3.000
III.	3	Podatki rządowe	1.600	—	1.600
IV.	4	Należytość konkurencyjna na rzeczowe potrzeby szkoły w Przedzielnicy . .	117	—	117
V.	5	Asekuracya budynków	—	—	—
VI.	6	Czynsz za najem szutrowiska	250	—	250
VII.	7	Rozmaite	55	—	55
		Suma wydatków .	16.379	—	16.379

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
19.879	10.000	Domy przymusowej pracy, które w innych prowincyach państwa weszły już w życie na mocy ustawy z d. 24. maja 1885 roku (Dz. u. p. Nr. 90) nie istnieją dotychczas w Galicyi. W roku 1907 zakupił Wydział krajowy od c. k. fun duszu religijnego dobra ziemskie „Przedzielnica“ w po wiecie dobromilskim za ugodzoną cenę kupna 177.855 K a kupno to zatwierdził Wysoki Sejm uchwałą z dnia 28. lutego 1907. — Majętność powyższa ma służyć na cele założenia kolonii poprawczej o charakterze rolniczo-przemysłowym dla nieletnich przestępców po myśli wyżej powołanej ustawy. Dotychczas koszta utrzymania korygendów w domach przymusowej pracy i poprawy w innych prowincyach ponosi jeszcze fundusz policyi krajowej. Koszta te wynosiły: w roku 1907 . . . . 12.375 K „ „ 1908 . . . . 8.668 „ „ „ 1909 (bez wliczenia nadwyżki wydatków z lat poprzednich w kwocie 6.850 K) 13.028 „ 34.071 K przeciętnie . . . . „ . . 11.357 „ Liczba korygendów w domach przymusowej pracy i poprawy wynosiła w roku 1907 osób 37, w roku 1908 osób 34, zaś w roku 1909 osób 32.
1.820	530	Preliminuje się znacznie *więcej* na rok 1911 gdyż koszta te z postępem robót znacznie zwiększają się a w chwili układania tego preliminarza przekroczyły już kwotę 2.000 K.
986	800	Preliminuje się *więcej* w r. 1911 wedle rzeczywistej opłaty podatków, gdyż w chwili układania preliminarza władza skarbowa nie nadesłała wymiaru. Wynikłość tej rubryki w r. 1909 *mniejsza* z powodu opustu uzyskanego za klęskę elementarną.
117	57	Preliminuje się na podstawie wynikłości z r. 1909.
—	—	Nic się nie preliminuje, ponieważ wydatek ten jest ponoszony zaliczkowo za dzierżawców folwarku i karczmy w Przedzielnicy, do którego zwrotu są oni kontraktem zobowiązani. W r. 1909 zwrócili dzierżawcy całą należytość w ich zastępstwie zaliczkowo zapłaconą.
250	250	Preliminuje się na podstawie zarządzenia przy LW. 63.336/1908, mocą którego wydzierżawiono od gminy Przędzielnicy szutrowisko na czas od 1. sierpnia 1908 do 31. lipca 1911 za rocznym czynszem 250 K i w przewidywaniu prolongaty tego terminu do 31/12 1911.
286	55	Preliminuje się jak na r. 1910 uchwalono. Wynikłość w r. 1909 była wyjątkowo *większą* z powodu kosztow procesu w sprawie ściągnięcia kosztów utrzymania jednej korygentki w zakładzie poprawczym we Wiedniu i Eggenburgu a nadto kosztu sprawienia map terenu dla zakładu poprawczego w Przędzielnicy.
23.338	11.692	

Fundusz policyi krajowej.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Dochody.			
I.	1	5% od kapitału zahipotekowanego na realności w Krakowie w kwocie 109 złp. 1 gr.	3	—	3
	2	4% odsetki od listów zastawnych Banku krajowego im. wart. 83.400 K . .	3.336	—	3.336
	3	4% odsetki od obligacyi kolejowych Banku krajowego im. wart. 11.000 K . .	440	—	440
	4	Odsetki od lokacyi c. k. pocztowej Kasy oszczędności	—	—	—
	5	4% odsetki od książeczki wkładkowej Banku krajowego na 17 K 76 gr. .	—	—	—
		Suma rubryki I. .	3.779	—	3.779
II.	6	Czynsz dzierżawny z folwarku „Przedzielnica“	5.500	—	5.500
	7	Czynsz dzierżawny z karczmy w Przedzielnicy	300	—	300
		Suma rubryki II. .	5.800	—	5.800
III.	8	Rozmaite	—	—	—
		Suma dochodów .	9.579	—	9.579
		Niedobór z r. 1909 pokryty z funduszu krajowego	—	—	—
		Razem .	9.579	—	9.579
		W porównaniu z wydatkami w kwocie .	16.379	—	16.379
		okazuje się niedobór w kwocie .	6.800	—	6.800

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
3	3	Kapitał zahipotekowany na realności Nr. 204 Dz. VIII. w Krakowie wynosi 109 złp. 01 gr. czyli 54 K 50 g.
3.336	3.336	Preliminuje się dochód z odsetek na podstawie rzeczywistego stanu efektów w czasie układania niniejszego preliminarza.
440	440	
33	—	Nic się nie preliminuje, gdyż lokacya w c. k. pocztowej kasie oszczędności jest przypadkową.
—	—	Nic się nie preliminuje z powodu kapitalizowania odsetek.
3.812	3.779	
4.488	5.500	Preliminuje się na podstawie przyjętej oferty Ferdynanda Millera do LW. 29.187/1909, według której wydzierżawiono temuż folwark w Przędzielnicy za czynszem rocznym 5.500 K na okres trzechletni t. j. od 1. listopada 1909 do 31. października 1912 z tem, że Wydział krajowy jest w prawie w razie ewentualnego rozpoczęcia budowy Zakładu dla nieletnich przestępców, wypowiedzieć dzierżawę na 6 miesięcy przed końcem każdego roku dzierżawy.
243	300	Preliminuje się według przyjętej przez Wydział krajowy do LW. 41.721/1909 oferty Ferdynanda Millera, na podstawie której wydzierżawiono temuż karczmę w Przędzielnicy za rocznym czynszem 300 K na lat trzy z prawem wypowiedzenia dzierżawy na 3 miesiące przed upływem któregokolwiek roku dzierżawnego.
4.731	5.800	
185	—	Nic się nie preliminuje, gdyż z tytułu tego nie są spodziewane żadne dochody. Wynikłość z r. 1909 pochodzi z zaległego z r. 1908 zwrotu premii asekuracyjnej i z odsetek zwłoki od nieuiszczonych w terminie rat czynszu dzierżawnego.
8.728	9.579	
14.610	—	
23.338	9.579	
23.338	11.692	
—	2.113	

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1911.

Rubryka VIII.

Komunikacye.

LW. 58.924/1910.

C. Związkowa drukarnia we Lwowie, ulica Lindego l. 4.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
VIII.		**KOMUNIKACYE.**			
		Wydatki.			
		I. Na drogi.			
		A) Koszta zarządu.			
	1	**Drożnicy.**			
		a) Zasługi drożników	132.180	—	132.180
		b) Ryczałt na wynagrodzenie dla drożników więcej zasłużonych i zamieszkałych w okolicach, gdzie panuje drożyzna	—	58.760	58 760
			132.180	58.760	190.940
	2	**Ryczałty.**			
		a) Na obowiązkowe objazdy dróg krajowych:			
		1. dla 13 inżynierów okręgowych . . . . . 23.723 K			
		2. dla 52 konduktorów . 28.915 „	52.638		52.638
		b) Na pomieszczenie biura okręgowego:			
		1. dla inżyniera w Krakowie . . . . . 240 K			
		2. dla 11 inżynierów okręgowych po 120 K . . 1.320 „	1.560	—	1 560
		c) Na przybory kancelaryjne:			
		1. dla 12 inżynierów okręgowych po 96 K . . 1.152 K			
		2. dla 52 konduktorów po 32 K . . . . . 1.664 „	2.816	—	2.816
			57.014	—	57.014
		Do przeniesienia . .	189.194	58.760	247.954

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
103.000	103.840	
46.000	46.160	
149.000	150.000	Preliminuje się *więcej* o łączną kwotę 40.940 K z powodu objęcia po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 13. października 1909 — 500 kilom. dróg powiatowych i gminnych I. kl. jako nowych dróg krajowych. Podwyższenie to obliczono w stosunku dotychczasowego kosztu utrzymania drożników na drogach krajowych o długości 1.832 klm. do nowych dróg o 500 klm. $\left(\frac{150.000}{1.832} \times 500 =\right.$ w zaokrągleniu 40.940 K$\left.\right)$.
41.938	41.348	
1.320	1.320	
2.093	2.304	
45.351	44.972	Preliminuje się *więcej* o łączną kwotę . . . 12.042 K z powodu objęcia j. w. nowych dróg krajowych o długości 500 klm. a mianowicie: *a)* pod literą *a)* o kwotę . . . . . 11.290 K według stosunku $\frac{41.348}{1.832} \times 500$. *b)* pod literą *b)* o kwotę . . . . . 240 „ jako przypadające ryczałty dla dwóch nowych inżynierów okręgowych *c)* pod literą *c)* o kwotę . . . . . 512 „ jako ryczałty dla dwóch inżynierów okręgowych i 10 konduktorów. Razem j. w. . . 12.042 K
194 351	194.972	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
VIII.		Z przeniesienia . .	189.194	58.760	247.954
	3	**Instrumenty, wzory, naczynia i przybory rysunkowe.** Naprawa, sprawienie i uzupełnienie	11.460	—	11.460
	4	**Koszta komisyjne** dla inżynierów, konduktorów i komisyj nadzwyczajnych	31.800	—	31.800
	5	**Koszta kursu praktycznego** dla konduktorów drogowych	13.200	—	13.200
			245.654	58 760	304.414
	6	*B) Nowe budowy i rekonstrukcye dróg.*			
		a) Koszta rekonstrukcyi dróg krajowych i koszta budowy większych mostów .	—	250.000	250.000
		b) Na budowę mostu na Dniestrze pod Haliczem – IV. rata c. k. Skarbu Państwa	—	54.300	54.300
		c) Na brukowanie ulicy Jagiellońskiej w Nowym Sączu, stanowiącej część drogi krajowej Zakliczyn-Sącz-Niedzica, II. rata	—	60 000	60.000
		d) Na budowę dojazdów do mostu stałego na Dunajcu pod Szaflarami na drodze krajowoj Nowy Targ-Zakopane	—	20.000	20.000
		e) Na budowę mostu stałego na Rabie w Chabówce na drodze krajowej Czorsztyn-Chabówka	—	60.000	60.000
		f) Na budowę dwóch mostów stałych na Złotej Lipie w Pomorzanach na drodze krajowej Złoczów-Brzeżany, I. rata	—	60 000	60.000
		g) Na rekonstrukcyę mostu na Prucie pod Śniatynem	—	—	—
		h) Na budowę mostu na rzece Kamienicy górnej na drodze krajowej Zakliczyn-Sącz-Niedzica.	—	—	—
		Do przeniesienia . .	— 245.654	504 300 58.760	504.300 304.414

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
194.351	194.972	
9.000	9.000	Preliminuje się ogółem *więcej* o kwotę 9.260 z powodu ukrajowienia 500 klm. dróg powiatowych i gminnych I. kl. Podwyższenie tych kredytów obliczono w stosunku $\frac{34.000}{1.832} \times 500 =$ okrągło 9 260 K.
24.337	25.000	
13.200	13.200	
240.888	242.172	
138.491	170.000	Preliminuje się *więcej* o 80.000 K z powodu koniecznej potrzeby przeprowadzenia rekonstrukcyi dróg powiatowych i gminnych I. kl., które mają być ukrajowione.
215.700	150.000	Wydatek odpowiadający takiemu samemu dochodowi wstawionemu w rubr. VIII. poz. 5. *c)* dochodów.
—	60.000	Preliminuje się II. ratę w kwocie 60.000 K po myśli uchwały Wydziału krajowego z dnia 30. marca 1909 do LW. 1.327/1909.
—	—	Preliminuje się nowy kredyt w kwocie 20.000 K stosownie do rzeczywistej potrzeby.
—	—	Preliminuje się nowe kredyta w łącznej kwocie 120.000 K na zastąpienie prowizorycznych mostów drewnianych mostami stałymi o konstrukcyach żelaznych.
—	—	
—	28.000	Kredyta te odpadają z powodu ukończenia robót w r. 1910.
—	60.000	
354.191	468.000	
240.888	242.172	

Fundusz krajowy. Rubryka VIII. Komunikacye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
VIII.		Z przeniesienia . .	245.654	58.760	304.414
			—	504.300	504 300
	6	*i)* Na budowę mostu na Dunajcu pod Zbyszycami	—	—	—
		k) Na wzmocnienienie pokładu szutrowego w klm. 35 do 76 drogi krajowej Lwów-Stojanów	—	—	—
		l) Na rekonstrukcyę mostu na Bystrzycy w Jezupolu na drodze krajowej Sielec-Kłubowice	—	—	—
		m) Na przebudowę trzech mostów na drodze krajowej Przemyśl-Sanok, subwencya c. k. Rządu	—	—	—
			—	504.300	504 300
	7	*C) Utrzymanie dróg krajowych.*			
		a) Koszta utrzymania dróg krajowych długości 1.832 kilometrów . . .	1,200.000	—	1,200.000
		b) Koszta utrzymania nowych dróg krajowych długości 500 kilometrów. .	400.000	—	400.000
		c) Ryczałt do rozporządzenia Wydziału krajowego na koszta przedwstępne połączone z przygotowaniem na rok 1911 ukrajowienia dróg powiatowych i gminnych I. klasy	—	—	—
		d) Na zakupno tłukarki do szutru dla dróg okręgu lwowskiego i sądeckiego	—	—	—
			1,600.000	—	1,600.000
	8	*D) Zasiłki.*			
		a) Na bezzwrotne zasiłki na budowę dróg powiatowych i gminnych . .	1,400.000	—	1,400.000
		Do przeniesienia . .	1,400.000	—	1,400.000
			1,845.654	563.060	2,408.714

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
240.888	242.172	
354.191	468.000	
100.000	—	
50.000	—	Pozycye wstawione tylko ze względu na wynikłości z r. 1909.
100.000	—	
5.000	—	
609.191	468.000	
1,178.164	1,000.000	Wynikłości według zamknięć rachunkowych wynosiły: w roku 1907 — 1,065.285 K, w r. 1908 — 1,180.054 K, w r. 1909 — 1,178.164 K, razem 3,423.503 K, czyli przeciętnie 1,141.168 K, preliminuje się jednak 1,200.000 K t. j. *więcej* o 200 000 K od kwoty uchwalonej na rok 1910, z powodu ogólnego podrożenia cen robocizny i materyałów oraz stale zwiększającego się ruchu na drogach krajowych, powodującego znaczniejsze zużycie pokładu szutrowego.
—	—	Preliminuje się nowy kredyt w kwocie 400.000 K po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 13. października 1909.
—	10.000	Odpada jako nadzwyczajny wydatek uchwalony na r. 1910.
30.000	—	Pozycyę tę wstawiono ze względu na wynikłość r. 1909.
1,208.164	1,010.000	
1,200.000	1,200.000	Preliminuje się *więcej* o 200.000 K z powodu potrzeby większych wydatków na budowę dróg powiatowych i gminnych I. kl., które w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 13. października 1909 mają być stopniowo po wybudowaniu ukrajowione.
1,200.000	1,200.000	
2,058.243	1,720.172	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
VIII		Z przeniesienia . .	1,845.654	563.060	2.408.714
			1,400.000	—	1,400.000
	8	*b)* Na zasiłki na utrzymanie i naprawę dróg powiatowych i gminnych (I. i II. klasy) *w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 11. marca 1907* . . .	1,000.000	—	1,000.000
		c) Subwencya c. k. Rządu na budowę dróg gminnych I. klasy:			
		α) Dobrosin-Magierów Niemirów Hruszów, VI. rata	—	46.000	46.000
		β) Juraszów - Rajcza - Ujsoły - granica węgierska:			
		I. rata . . . . . 30.000 K			
		II. rata . . . . . 20.000 „	—	50 000	50.000
	9	Na utrzymanie i budowę dojazdów kolejowych	100.000	—	100.000
	10	Dotacya dla funduszu pożyczkowego drogowego, na pożyczki bezprocentowe dla Wydziałów powiatowych na budowę dróg (przez lat 10) III. rata po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z d. 19. października 1908	100.000	—	100.000
			2,600.000	96 000	2,696.000
		E) Wydatki na myta.			
	11	Koszta utrzymania i budowy domków mytniczych	8.910	—	8.910
	12	Koszta komisyjne i ogłoszenia licytacyi .	3.440	—	3.440
	13	Podatki i ekwiwalenta od własności funduszu drogowego	1.660	—	1.660
	14	Przerwy z powodu wypadków elementarnych	390	—	390
			14.400	—	14.400
		Suma wydatków na drogi	4,460.054	659.060	5,119.114
		II. Na koleje żelazne.			
		Instrumenty, przybory rysunkowe, wzory i sprzęty.			
		Naprawa, uzupełnienie i sprawienie . .	2 400	—	2.400
		Do przeniesienia . .	2.400	—	2.400

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
2,058.243	1 720.172	
1,200.000	1,200.000	
1,000.000	1,000.000	
21 500	21.500	Wydatek w łącznej kwocie 96.000 K odpowiada spodziewanemu na ten sam cel dochodowi wstawionemu w rubr. VIII. poz. 5. *a)* i *b)* dochodów.
—	—	
110.954	100.000	
100.000	100.000	
2,432.454	2,421.500	
3.834	7.000	Preliminuje się ogółem *więcej* o łączną kwotę 3.100 K z powodu budowy i utrzymania domków mytniczych na drogach powiatowych i gminnych I. klasy, które mają być ukrajowione. Podwyższenie poszczególnionych obok kredytów obliczono w stosunku do 500 klm. nowych dróg krajowych $\left(\frac{11.300}{1.832} \times 500 =\right.$ w zaokrągleniu $3.100\left.\right)$.
2.795	2.700	
1.818	1.300	
—	300	
8.447	11.300	
4,499 144	4,152.972	
2.397	2.400	
2.397	2.400	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
VIII.		Z przeniesienia . .	2.400	—	2.400
	16	**Koszta komisyjne.**			
		a) Dla urzędników i funkcyonaryuszów:			
		α) w sprawach funduszu krajowego . . . . 10.000 K			
		β) zaliczkowo w sprawach Towarzystw kolejow.. 25.000 „	35.000	—	35.000
		b) Dla członków kraj. Rady kolejowej .	1.500	—	1.500
			36.500	—	36.500
	17	**Na badania techniczne i komercyalne nowo zgłoszonych projektów kolejow.**	—	8.000	8.000
	18	**Koszta zakupna dzieł i czasopism fachowych, oraz map i planów** . . .	1.480	—	1.480
	19	**Koszta kancelaryjne.** Druki, portorya, inseraty, przybory kancelaryjne i t. p. wydatki	4.000	—	4.000
	20	**Wynagrodzenie za roboty akordowe,** uskuteczniane przez obcych funkcyonaryuszy	6.250	—	6.250
	21	**Utrzymanie lokalu na biuro.**			
		a) Koszta najmu lokalu	6.825	—	6.825
		b) Opał	1.600	—	1.600
			8.425	—	8.425
	22	**Dotacya dla funduszu kolejowego na cele budowy kolei lokalnych, — III.** rata *po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z d. 10. października 1908 przez lat 75*	900.000	—	900.000
		Suma wydatków na koleje .	959.055	8.000	967.055
		do tego: Suma wydatków na drogi. .	4,460.054	659.060	5,119.114
		Ogółem suma wydatków . .	5,419.109	667.060	6,086.169

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
2.397	2.400	
46.341	35.000	
452	1.500	
46.793	36.500	
8.000	8.000	
1.102	1.480	
3.395	4.000	
3.435	6.250	
6.488	6.825	
2.084	1.600	
8.572	8.425	
900.000	900.000	
973.694	967.055	
4,499.144	4,152.972	
5,472.838	5,120.027	

Fundusz krajowy. Rubryka VIII. Komunikacye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Dochody.			
VIII.	1	Czynsz z myta na drogach krajowych .	620.000	—	620.000
	2	Odsetki zwłoki i kary konwencyonalne .	2.600	—	2.600
	3	Grzywny za przestępstwa drogowe . .	550	—	550
	4	Datki dobrowolne na budowę dróg:			
		a) Zwierzchność gminna w Kamionce strumiłowej na budowę drogi krajowej Lwów-Stojanów	—	—	—
		b) Wydział powiatowy w Złoczowie na budowę drogi gminnej I. klasy Przemyślany-Pomorzany	—	—	—
	5	Subwencye z c. k. Skarbu Państwa na budowę dróg i mostów:			
		a) Na budowę drogi gminnej I. klasy Dobrosin-Magierów-Niemirów-Hruszów — VI. rata	—	46.000	46.000
		b) Na budowę drogi gminnej I. klasy Juraszów-Rajcza-Ujsoły-granica węgierska I. i II. rata	—	50.000	50.000
		c) Na budowę mostu na Dniestrze pod Haliczem IV. rata	—	54.300	54.300
		d) Na budowę trzech mostów na drodze krajowej Przemyśl-Sanok	—	—	—
	6	Od stron rozmaitych ze spraw drogowych	3.000	—	3.000
		Do przeniesienia . .	626.150	150.300	776.450

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
531.239	520.000	Czynsze z myt wynosiły: w r. 1907 — 527.059 K. w r. 1908 — 529.659 K, w r. 1909 — 531.239 K, razem 1 587.957 K, zatem przeciętnie 529.319 K, preliminuje się jednak 620.000 K t. j. *więcej* o 100.000 K jak na rok 1910 uchwalono, a to z powodu, że w r. 1911 wpływać będą czynsza z dzierżawy stacyi mytniczych, położonych przy nowych drogach krajowych.
4.217	2.600	Dochody wynosily: w r. 1907 — 2.842 K, w r. 1908 — 3.192 K, w r. 1909 — 4.217 K, razem 10.251 K, zatem przeciętnie 3.417 K, preliminuje się jednak jak na rok 1910 tylko 2.600 K.
405	550	Dochody z grzywien wynosiły: w r. 1907 — 658 K, w r. 1908 — 713 K, w r. 1909 — 405 K, razem 1776 K, czyli przeciętnie 592 K, preliminuje się w zaokrągleniu jak na rok 1910 kwotę 550 K.
500	236	Nie preliminuje się, gdyż w r. 1911 wstawiono ostatnią ratę.
4.000	—	Pozycyę tę wstawiono ze względu na wynikłość z r 1909.
21.500	21.500	Preliminuje się stosownie do zobowiązań c. k. Rządu. Dochód w łącznej kwocie 150.3000 K odpowiada w całości wydatkom wstawionym w rubr. VIII. poz. 6 *b)* i 8*c)* wydatków.
—	—	
115.700	60.000	
5.000	—	
3.660	4.500	Dochody wynosiły: w r. 1907 — 1.586 K, w r. 1908 — 2.424 K, w r. 1909 — 3.660 K, razem 7.670 K, t. j. przeciętnie 2.557 K, preliminuje się zatem okrągło 3.000 K, czyli *mniej* o 1.500 K, — jak na r. 1910, a to z tego powodu, że wynikłości z ostatnich trzech lat były o wiele niższe.
686.221	609.386	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
VIII.		Z przeniesienia . .	626.150	150.300	776.450
	7	Zwroty od Towarzystw kolejowych:			
		a) ryczałt za sprawowanie zarządu w zastępstwie Towarzystw kolejowych . . . . . 22.650 K			
		b) koszta komisyjne personalu krajowego Biura kolejowego w sprawach budowy i eksploatacyi . . . . . 25.000 „			
		c) wydatki za roboty akordowe, wykonywane w krajowem Biurze kolejowem . 6.250 „	53.900	—	53.900
	8	Datki deklarowane przez Wydziały powiatowe na wykupno gruntów pod kolej transwersalną (c. k. państwową):			
		a) Buczacz, rata roczna . . 2.000 K			
		b) Sanok, „ „ . . 1.592 „	3 592	—	3.592
		Suma dochodów .	683.642	150 300	833.942

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
686.221	609.386	
63.283	50.862	Preliminuje się pod lit. *a) więcej* o 3.038 K z powodu wstawienia pełnego ryczałtu dla kolei lokalnej Lwów-Stojanów o długości 87 km. po 50 K.
2.000	3 592	
751.504	663.840	

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1911.

Rubryka IX.

Budowy wodne i melioracye.

LW. 90.262/1910.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.		**BUDOWY WODNE I MELIORACYE.**			
		Wydatki.			
		A) Studya przygotowawcze.			
	1	Sprawienie, uzupełnienie i naprawa przyrządów geodetycznych, oraz zakupno wzorów i potrzeb rysunkowych . .	14.000		14.000
	2	Na utrzymanie kursu praktycznego dozorców drenarskich	11.000	—	11.000
	3	Zasiłek krajowy dla galic. oddziału państwowego biura hydrograficznego .	16.000	—	16.000
	4	Na zdjęcia i projekty:			
		a) dla publicznych robót melioracyjnych (w myśl uchwały sejmowej z 27. września 1882 r.) . . . . . 20.000 K			
		b) dla melioracyi prywatnych (w myśl uchwały sejmowej z dnia 6. kwietnia 1892) . 45.000 „			
		c) dla wyzyskania sił wodnych 5.000 „	70.000	—	70.000
	5	Na publikacyę wykonanych robót melioracyjnych	5.000	—	5.000
	6	Koszta komisyjne:			
		a) z powodu inspekcyi robót przez c. k. Rząd prowadzonych (potoków górskich i kanałów) . . . . . 2.000 K			
		b) z powodu konserwacyi publicznych robót melioracyjnych . . . . . 12.000 „	14.000	—	14.000
		Suma działu A. . .	130.000	—	130.000

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
12.000	12.000	*Więcej* o 2.000 K z powodu powiększenia personalu.
11.000	11.000	
16.000	16.000	
		Preliminuje się jak na rok 1910.
69.281	70.000	
5 000	5.000	
5.925	11.000	*Więcej* o 3.000 K, gdyż w r. 1911 ma być ustanowioną 4-ta sekcya dla konserwacyi publicznych robót melioracyjnych (Nowy Breń i Kisielina).
119.206	125.000	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX		**B) Wykonanie budowli wodnych.**			
	7	12½% datek kraju na oprocentowanie i umorzenie obligów, mających się emitować przez państwo, na budowę kanałów spławnych (w myśl ustawy z d. 2. marca 1904 Dz. u. kraj. nr. 36)	—	—	—
	8	VIII. rata annuitetowa (XII. i XIII. wedle planu umorzenia) na umorzenie pożyczki 7,000.000 K, zaciągniętej na pokrycie 40% datku kraju do kosztów regulacyi rzek kanałowych (w myśl ustawy z d. 22. stycznia 1904 Dz. u. kraj. nr. 23)	261.373	—	261.373
	9	40% datek kraju do kosztów regulacyi 12 rzek kanałowych w I. okresie budowy, w myśl sprawozdania Wydziału krajowego z dnia 9. września 1904 LW. 89.093, VIII. rata (z 9-lecia) .	773.600	—	773.600
	10	IV. rata annuitetowa na umorzenie pożyczki 3,000.000 koron na pokrycie 40% datku kraju do kosztów uzupełnienia regulacyi rzek kanałowych (w myśl ustawy z 9. maja 1907 Dz. u. kraj. Nr. 54)	73.650	—	73.650
	11	40% datek kraju do kosztów uzupełnienia regulacyi rz-k kanałowych w I. okresie (1908–1912) IV. rata (z 5-lecia)	600.000	—	600.000
		Do przeniesienia . .	1,708 623	—	1,708.623

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
3.520	—	Nie wstawiono żadnej kwoty z uwagi, iż kredyta zaoszczędzone po koniec roku 1909 wynoszą kwotę. 45.877 K
179.126	225.470	Wedle planu umorzenia przy LW. 94.801/190- potrzeba na rok 1911: 1. na umorzenie dwóch półrocznych rat kapitału . . . . . 55.200 K 2. na opłatę odsetków od obligów w obiegu w miarę sprzedaży (wedle obliczenia w osobnym preliminarzu na rok 1911 funduszu 4% pożyczki krajowej z r. 1904) . 225.444 „ 3. na opłatę podatku rentowego 2% w myśl polecenia do LW. 39.868/1906 . . . 4.509 „ 4. na koszta administracyjne . . . . 150 „ Razem . . . . 285.503 K a ponieważ na ten cel pozostało do dyspozycyi (w rubr. IX poz. 8. wyd.) z r. 1909 23.930 „ preliminuje się na rok 1911 . . . 261.373 K
852.000	773 600	Preliminuje się jak na rok 1910.
31.260	49.100	Preliminuje się na rok 1911 dwie półroczne raty annuitetowe po 24.550 K wedle planu umorzenia przy LW. 70.339/1909 od pierwszego miliona zaciągniętej pożyczki, tudzież dwie raty annuitetowe po 12.275 K od pożyczki 500.000 K, która ma być zaciągniętą w r. 1910.
668.290	600 000	Preliminuje się jak na rok 1910.
1,734.196	1,648.170	

Fundusz krajowy — Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.		Z przeniesienia . .	1,708.623	—	1,708.623
	12	VII. rata annuitetowa na umorzenie pożyczki 6,150.000 K, zaciągniętej na pokrycie datków kraju do kosztów systematycznej regulacyi rzek karpackich (w myśl ustawy z dnia 25. stycznia 1905 Dz. u. kraj. nr. 22) . .	134.955	—	134.955
	13	Na systematyczną regulacyę rzek karpackich (wydatek pod *poz. a)* 1., *b)* i *c)*, pokryty pożyczką wstawia się do dochodów pod *poz. 5*):			
		a) na regulacyę górnego Dniestru z dopływami XIII. rata (z 21-lecia):			
		1. datek kraju . 223.429 K			
		2. „ państwa 335.143 „ 558.572 K			
		b) na regulacyę Soły, XII. rata (z 16-lecia) . . . . . 111.378 „			
		c) na regulacyę Łomnicy, XII. rata (z 20-lecia) . . . . 115.001 „	784.951	—	784.951
	14	Na popieranie przedsiębiorstw melioracyjnych (na zasadzie ustawy z dnia 30 czerwca 1884 Dz. p. p. nr. 116):			
		a) na regulacyę potoku Pustej (Radosławki), X. rata (ostatnia z 10-lecia):			
		1. datek kraju . 33.280 K			
		2. „ państwa 24.960 „			
		3. datki konkurencyjne . . 24.960 „ 83.200 K			
		Do przeniesienia . 83.200 K	2,628.529	—	2,628.529

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1,734.196	1,648.170	
101.464	115.953	Wedle planu umorzenia przy LW. 94.801/1905 potrzeba na rok 1911: 1. na umorzenie 2 półrocznych rat kapitału 48.500 K 2. na opłatę odsetek od obligów w miarę sprzedaży (wedle obliczenia w osobnym preliminarzu na r. 1911 funduszu 4% pożyczki krajowej z r. 1905) . . . . 104.112 „ 3. na 2% podatek rentowy od kuponów . 2.082 „ 4. na koszta administracyi . . . . 150 „ Razem . . . . 154.844 K a ponieważ na ten cel pozostało do dyspozycyi (rubr. IX. poz. 12. wydat.) z r. 1909 19.889 „ preliminuje się na rok 1911 . . . 134.955 K
678.460	717.744	Preliminuje się na rok 1911 więcej o 67.207 K z powodu skrócenia okresu czasu w którym budowa ma być wykonaną a to przy regulacyi Soły o 2 lata i regulacyi Łomnicy o 4 lata (w myśl uchwały W. kr. do LW. 8.743/1910 i 75 416/1910). Szczegółowo wydatek *większy* na regul. Soły o 31.822 K i regul. Łomnicy o 35.385 „ Razem j. w. . . . 67.207 K
2,514.120	2,481.867	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.		Z przeniesienia . . 83.200 K	2,628.529	—	2,628.529
	14	*b)* na regulacyę potoku Sołotwy i Rokitny, II. rata . — „			
		c) na obwałowanie Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem w pow. Dąbrowskim, IX. rata (z 11-lecia): 1. datek kraju . 90.000 K 2. „ państwa 90.000 „ 3. datki konkurencyjne . . 20.000 „ 200.000 „			
		d) na obwałowanie Wisły od Niepołomic do ujścia Raby, VIII. rata (z 15-lecia): 1. datek kraju . 92.832 K 2. „ państwa 92.832 „ 3. datki konkurencyjne . . 46.416 „ 232.080 „			
		e) na obwałowanie Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej VIII. rata (z 20-lecia): 1. datek kraju . 90.000 K 2. „ państwa 90.000 „ 3. datki konkurencyjne . . 45.000 „ 225.000 „			
		f) na umorzenie 4% pożyczki 150.000 K zaciągniętej na pokrycie I. raty 50% zasiłku krajowego na podwyższenie wałów nadwiślańskich od ujścia Białuchy do granicy państwa i od Podgórza do Niepołomic, tudzież na obwałowanie lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy, VIII. rata . . . . . 18.255 „			
		g) na regulacyę potoku Błotni z dopływami, VII. rata (z 14-lecia): 1. datek kraju . 36.800 K 2. „ państwa 27.600 „ 3. datki konkurencyjne . . 27.600 „ 92.000 „			
		Do przeniesienia . 850.535 K	2,628.529	—	2,628.529

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
2,514.120	2,481.867	
2,514.120	2,481.867	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.		Z przeniesienia . . 850.535 K	2,628.529	—	2.628.529
	14	*h)* na kolmatacyę bagien naddniestrzańskich, VII. rata (z 19-lecia): 1. datek kraju . 80.000 K 2. „ państwa 80.000 „ 3. datki konkurencyjne . . 40.000 „ 200.000 „			
		i) na regulacyę rzeki Wereszycy z dopływami, VI. rata (z 12-lecia): 1. datek kraju . 81.600 K 2. „ państwa 81.600 „ 3. datki konkurencyjne . . 40.800 „ 204.000 „			
		k) na regulacyę górnej Trześniówki z dopływami, VI. rata (z 10-lecia): 1. datek kraju . 70.000 K 2. „ państwa 70.000 „ 3. datki konkurencyjne . . 60.000 „ 200.000 „			
		l) na regulacyę Pełtwi z dopływami, V. rata (z 14-lecia): 1. datek kraju . 179.512 K 2. „ państwowego funduszu melioracyjnego 179.512 „ 3. datek z państwowej dotacyi wodnej . 44.878 „ 4. datki konkurencyjne . . 44.878 „ 448.780 „			
		m) na podwyższenie lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granicy państwa, V. rata (z 8-lecia): 1. datek kraju . 45.000 K 2. „ państwa 45.000 „ 3. datki konkurencyjne . . 10.000 „ 100.000 „			
		Do przeniesienia . 2,003.315 K	2,628.529	—	2,628.529

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
2,514.120	2,481.867	W myśl § 5. rozporządzenia wykonawczego z d. 21. grudnia 1907 Dz. u. kr. Nr. 166. mają być datki od r. 1911 podwyższone.
2,514.120	2,481.867	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.		Z przeniesienia 2,003 315 K	2,628.529	—	2,628.529
	14	*n)* na podwyższenie prawego wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami, V. rata (z 10-lecia): 1. datek kraju . 45.000 K 2. „ państwa 45.000 „ 3. datki konkurencyjne . . 10.000 „ 100.000 „			
		o) na uzupełnienie regulacyi Wisłoka i Pielnicy, IV. rata (z 8-lecia): 1. datek kraju . 48.750 K 2. „ państwa 48.750 „ 97.500 „			
		p) na regulacyę Raty z dopływami IV. rata (z 25-lecia): 1. datek kraju . 121.600 K 2. „ państwa 121.600 „ 3. datki konkurencyjne . . 60.800 „ 304.000 „			
		r) na regulacyę Tyśmienicy z dopływami i potoku Letnianki, IV. rata (z 20-lecia): 1. datek kraju . 135.880 K 2. „ państwa 135.880 „ 3. datki konkurencyjne . . 56.240 „ 328.000 „			
		s) na regulacyę Błożewki z dopływami, III. rata (z 11-lecia): 1. datek kraju . 40.800 K 2. „ państwa 40.800 „ 3. datki konkurencyjne . . . 20.400 „ 102.000 „			
		t) na regulacyę Rudawy z dopływami, III. rata (z 18-lecia): 1. datek kraju . 90.000 K 2. „ państwa 90.000 „ 3. „ powiatu Kraków 11.250 „ 4. „ powiatu Chrzanów 8.750 „ 200.000 „			
		Do przeniesienia 3,134.815 K	2,628.529	—	2,628.529

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
2,514.120	2,481.867	
2,514 120	2,481.867	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.		Z przeniesienia 3,134.815 K	2,628.529	—	2,628.529
	14	*u)* na osuszenie bagien Rzeszowskich, II. rata (z 5-lecia): 1. datek kraju . 36.800 K 2. „ państwa 36.800 „ 3. datki konkurencyjne . . 18.400 „ 92.000 „			
		v) na regulacyę potoku Macochy, II. rata (z 11-lecia): 1. datek kraju . 42.400 K 2. „ państwa 42.400 „ 3. datki konkurencyjne . . 21.200 „ 106.000 „			
		w) na zabudowanie potoków Sudoł i Gródek, II. rata (z 4-lecia) . . . . . — „			
		x) na zabudowanie potoku Leszcz, II. rata (ostatnia z 2-lecia) . . . . . — „			
		y) na zabudowanie potoku Biczyczanki II. rata (z 3-lecia), uzupełnienie: 30% datek kraju 6.600 K 70% „ państwa 42.700 „ 49.300 „			
		z) na regulacyę potoku Siwki od jazu w Hotyniu do Kałusza, II. rata (z 7-lecia): 1. 30% datek kraju 60.000 K 2. 50% „ państwowego funduszu melioracyjnego . . 100.000 „ 3. 20% datek salin państwowych . . . 40.000 „ 200.000 „			
		aa) na regulacyę Kłodnicy, II. rata (z 18-lecia): 1. datek kraju . 38.889 K 2. „ państwa 38.889 „ 3. datki konkurencyjne . . 19 444 „ 97.222 „			
		Do przeniesienia 3 679.337 K	2,628.529	—	2,628.529

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
2,514.120	2,481.867	
		Na zabudowanie potoków Sudoł, Gródek i Leszcz nie wstawia się II-gich rat 30% zasiłku krajowego, gdyż wedle reskryptu c. k. Ministerstwa rolnictwa z d. 8. czerwca 1910. l. 18.805 z powodu braku personalu, roboty przy tych zabudowaniach nie mogły być w r. 1910 rozpoczęte.
		Wyjaśnienie w sprawozdaniu o melioracyach z r. 1909 LW. kr. 89.079/1909 pag. 46.
		Uzasadnienie w sprawozdaniu o melioracyach z r. 1909 pag. 50.
		W myśl § 5. rozporządzenia wykonawczego z d. 21. marca 1910. Dz. u. kr. Nr. 100.
2,514.120	2,481.867	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
				Korony		
IX.		Z przeniesienia	3,679.337 K	2,628.529	—	2,628.529
	14	*bb)* na regulacyę Sołokii, II. rata (z 20-lecia):				
		1. datek kraju .	120.000 K			
		2. „ państwa	120.000 „			
		3. datki konkurencyjne . .	60.000 „	300.000 „		
		cc) na obwałowanie lewego brzegu Wisły od ujścia Przemszy do Bielan, II. rata (z 20-lecia)		— „		
		ee) na obwałowanie prawego brzegu Wisły od ujścia Przemszy do Bodzowa, II. rata (z 20-lecia) . . .		— „		
		ff) na obwałowanie prawego brzegu Wisły od ujścia Dańkówki do ujścia Przemszy, II. rata (z 5-lecia) . . .		— „		
		gg) na podwyższenie wałów rzeki Łęgu od mostu kolejowego w Zaleszanach do Krawców (w pow. Tarnobrzeskim) II. rata (z 12-lecia)		— „		
		hh) na uzupełnienie regulacyi Bugu IV. i V. rata (z 18-lecia):				
		1. 40% datek kraju (IV. i V. rata po 56.089 K) .	112.178 K			
		2. 30% datek państwowego funduszu melioracyjnego (V. rata)	42.067 „			
		3. 30% datek państwowej dotacyi wodnej (V. rata) . . .	42.066 „	196.311 „		
		ii) na zabudowanie potoków: Nawieśnica, Ponikiewka, Czerna, Bystra i Jaszczurówka z dopływem Jamnik I. rata (z 6-lecia):				
		1. datek kraju .	16.530 K			
		2. „ państwa	38.570 „	55.100 „		
		Do przeniesienia	4,230.748 K	2,628.529	—	2,628.529

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
2,514.120	2,481.867	Nie preliminuje się drugich rat 50% zasiłku krajowego, gdyż uchwalone przez Wys. Sejm 4. lutego 1910 projekty ustaw nie uzyskały Najwyższej sankcyi, nadto projekty techniczne obwałowania Wisły od Przemszy do Krakowa i podwyższenia wałów ochronnych Łęgu nie zostały przez c. k. Ministerstwo rolnictwa zatwierdzone.
2,514.120	2,481.867	

Fundusz krajowy. Rubryka IX Budowy wodne i melioracye

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.		Z przeniesienia 4,230.748 K	2,628.529	—	2,628.529
	14	*jj)* na zabudowanie potoku Żukotyniec w gminie Wołcze (pow. Turka) *(jednorazowo)*: 1. datek kraju . 21.240 K 2. „ państwa 49.560 „ 70.800 „			
		kk) na zabudowanie potoku Niedzielnianki w dorzeczu Dniestru w pow. Staro-Samborskim *(jednorazowo)*: 1. datek kraju . 16.740 K 2. „ państwa 39.060 „ 55.800 „			
		ll) na regulacyę potoku Białego Stoku, I. rata (z 10-lecia): 1. datek kraju . 78.800 K 2. „ państwa 78.800 „ 3. datki konkurencyjne . . 39.400 „ 197.000 „			
		mm) na zabudowanie potoku Drohobyczki w pow. przemyskim, I. rata (z 2-lecia): 1. datek kraju . 33.250 K 2. „ państwa 33.250 „ 66.500 „			
		nn) na zabudowanie potoku Dylągówki, I. rata (z 2 lecia): 1. datek kraju . 19.625 K 2. „ państwa 19.625 „ 39.250 „			
		oo) na uzupełnienie regulacyi środkowej sekcyi Gniłej Lipy *(jednorazowo)*: 1. 50% datek kraju 38.500 K 2. 50% „ państwa 38.500 „ 77.000 „	4,737.098	—	4,737.098
		Do przeniesienia . .	7,365.627	—	7,365.627

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
2,514.120	2,481.867	
3,315.815	5,440.536	W myśl § 5. rozporządzenia wykonawczego Dz. u. kraj. Nr. 131 z r. 1908 na popieranie publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych preliminuje się na rok 1911 *brutto* . . . . . 4,737.098 K z porównania z r. 1910 . . . . . 5,440.536 „ *mniej* o . . . 703.438 K a mianowicie *więcej* na: regulacyę Pełtwi (z powodu skrócenia czasu budowy) . . . 128.230 K regulacyę Siwki . 60.000 „ „ Bugu . 196.311 „ Do przeniesienia . 384.541 K
5,829.935	7,922.403	

Fundusz krajowy — Rubryka IX Budowy wodne i melioracye

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	Wniosek na rok 1911 nadzwyczajne	Wniosek na rok 1911 razem
			Korony		
IX.	14	Z przeniesienia . .	7,365.627	—	7,365.627
		Do przeniesienia . .	7,365.627	—	7,365.627

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia		
Korony				
5,829.935	7,922.403	Z przeniesienia . .	384.541 K	
		zabudowanie potoków Nawieśnica, Ponikiewka, Czerna, Bystra i Jaszczurówka	55.100 „	
		zabudowanie potoku Żukotyniec . .	70.800 „	
		zabudowanie potoku Niedzielnianki . .	55.800 „	
		zabudowanie potoku Bieczyczanki . .	49.300 „	
		regul. Białego Stoku	197.000 „	
		zabudowanie potoku Drohobyczki . .	66.500 „	
		na umorzenie 4% pożyczki 150.000 K zaciągniętej na podwyższenie wałów nadwiślańskich (poz. 14. lit. f.)	12.499 „	
		zabudowanie potoku Dylągówki . . .	39.250 „	
		na uzupełnienie regul. środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy .	77.000 „	1,007.790 K
		mniej na:		
		zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Dniestru .	80.800 K	
		zabudowanie potoku Krzemionki . .	60.000 „	
		regulacyę Kłodnicy .	2.778 „	
		obwałowanie lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy . . .	100.000 „	
		zabudowanie potoków Sudoł i Gródek	61.250 „	
		zabudowanie potoku Leszcz . . .	64.400 „	
		podwyższenie wałów rzeki Łęgu . .	100.000 „	
		na obwałowanie lewego brzegu Wisły od Przemszy do Bielan.	450.000 „	
5,829.935	7,922.403	Do przeniesienia .	919.228 K	1,007.790 K

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.	14	Z przeniesienia . .	7,365.627	—	7,365 627
	15	Na konserwacyę publicznych robót melioracyjnych:			
		a) regulacyi Trześniówki:			
		1. datek kraju . 1.000 K			
		2. „ konkurencyjny . . 1.000 „ 2.000 K			
		b) regulacyi Łęgu:			
		1. datek kraju . 2.000 K			
		2. „ konkurencyjny . . 2.000 „ 4.000 „			
		c) regulacyi Przegnojówki:			
		1. datek kraju . 1.000 K			
		2. „ konkurencyjny . . 1.000 „ 2.000 „			
		d) regulacyi Krzemienicy:			
		1. datek kraju . 5.000 K			
		2. „ konkurencyjny . . 5 000 „ 10.000 „			
		e) regulacyi Gniłej Lipy (sekcyi górnej):			
		1. datek kraju . 500 K			
		2. „ konkurencyjny . . 500 „ 1.000 „			
		f) regulacyi Złotej Lipy:			
		1. datek kraju . 1.000 K			
		2. „ konkurencyjny . . 1.000 „ 2.000 „			
		Do przeniesienia . 21.000 K	7,365.627	—	7,365.627

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
5,829,935	7,922.403	Z przeniesienia . . 919.228 K 1,007.790 K na obwałowanie lewego brzegu Wisły od Przemszy do Bodzowa . . . . 560.000 „ na obwałowanie prawego brzegu Wisły od Dańkówki do Przemszy . . . . 232.000 „ 1,711.228 „ różnica j. w. . . . 703.438 K Tytułem dochodów preliminuje się na publiczne przedsiębiorstwa melioracyjne . . . . . 2,796.237 K w porównaniu z wydatkami *brutto* . . 4,737.098 „ okazuje się wydatek *netto* . . . . 1,940.861 K a gdy na rok 1910 preliminowano w tej pozycyi *netto* . . . . . 2,343.313 „ okazuje się wydatek *netto mniejszy* o . . 402.452 K
5,829.935	7,922.403	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
				Korony		
IX.		Z przeniesienia .	21.000 K	7,365.627	—	7,365.627
	15	*g)* regulacyi potoku Dumnego:				
		1. datek kraju .	750 K			
		2. „ konkurencyjny . .	750 „	1.500 „		
		h) obwałowania Wisły i Sanu w powiecie Tarnobrzeskim:				
		1. datek kraju .	4.500 K			
		2. „ powiatu	4.500 „	9.000 „		
		i) obwałowania lewego brzegu Dunajca od ujścia Więckówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach:				
		1. datek kraju .	500 K			
		2. „ konkurencyjny . .	500 „	1.000 „		
		k) obwałowania lewego brzegu Dunajca od mostu kolejowego w Bogumiłowicach do Biskupic radłowskich:				
		1. datek kraju .	500 K			
		2. „ konkurencyjny . .	500 „	1.000 „		
		l) obwałowania Wisły i Wisłoki w pow. Mieleckim:				
		1. datek kraju .	5.750 K			
		2. „ powiatu	5.750 „	11.500 „		
		m) regulacyi Biały i obwałowania prawego brzegu Dunajca:				
		1. datek kraju .	23.000 K			
		2. „ państwa	23.000 „	46.000 „		
		n) regulacyi Nowego Brnia z dopływami:				
		1. datek kraju .	12.500 K			
		2. „ konkurencyjny .	12.500 „	25.000 „		
		Do przeniesienia .	116.000 K	7,365.627	—	7,365.627

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
5,829.935	7,922.403	
5,829.935	7,922.403	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.		Z przeniesienia . 116.000 K	7 365.627	—	7,365.627
	15	*o)* regulacyi Kisieliny: 1. datek kraju . 5.500 K 2. „ spółki wodnej . . 5.500 „ 11.000 „	127.000	—	127.000
	16	Na popieranie mniejszych robót melioracyjnych (w myśl uchwały sejmowej z d. 26. listopada 1889): *a)* na konserwacyę osuszenia bagien Stojanowskich (do roku 1914): 1. zasiłek kraju . 1.200 K 2. „ państwa 1.200 „ 2.400 K *b)* na konserwacyę osuszenia bagien Oleskich (do r. 1925): 1. zasiłek kraju . 1.000 K 2. „ państwa 1.000 „ 2.000 „ *c)* na drenowanie gruntów włościańskich, XI. rata (z 20-lecia): 1. zasiłek kraju . 200.000 K 2. zasiłek państwa 200.000 „ 3. datki konkurencyjne . . 200.000 „ 600.000 „ *d)* na regulacyę kanału Bucowskiego (pow. Przemyśl), III. rata (z 3-lecia): 1. zasiłek kraju . 15.000 K 2. „ państwa 15.000 „ 3. datki konkurencyjne . . 15.000 „ 45.000 „ *e)* na lokalną regulacyę Prutu w Delatynie 40% kosztów 26.000 „			
		Do przeniesienia . 675.400 K	7,492.627	—	7,492.627

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
5,829.935	7,922.403	
47.104	93.000	Na rok 1911 preliminuje się *więcej* o . . . 34.000 K gdyż z powodu ukończenia robót regulacyjnych i rozpoczęcia w ich miejsce konserwacyi preliminuje się *więcej* a to na: *a)* regulacyę Nowego Brnia . . 25.000 K *b)* „ Kisieliny . . . 11.000 „ Razem . . 36.000 K natomiast ustaje wpłacanie datków kraju i państwa do kosztów konserwacyi zabudowania potoków górskich w dorzeczu Skawy (ust. z 14/3 1902 dz. u. kr. Nr. 28) w kwocie . . 2.000 „ zatem różnica j. w. . 34.000 K Uzasadnienie w sprawozdaniu o melioracyach.
5,877.039	8,015.403	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	Wniosek na rok 1911 nadzwyczajne	Wniosek na rok 1911 razem
			Korony		
IX.		Z przeniesienia . 675.400 K	7,492.627	—	7,492.627
	16	*f)* na lokalną regulacyę Prutu pod Budyłowem 12½ % kosztów budowy . . . . 9.500 „			
		g) na lokalną regulacyę Prutu pod Wołczkowcami 12½ % kosztów budowy . . . 12.125 „			
		h) na lokalną regulacyę Rybnicy w Rudnikach, 40% kosztów budowy . . . 8.760 „			
		i) na roboty uzupełniające w perymetrze bagien Stojanowskich: 1. datek kraju . 19.333 K 2. „ państwa 19.333 „ 3. „ konkurencyjny . . 19.334 „ 58.000 „			
		j) na budowę 2 studzien w Suchodole, (pow. Krosno): 1. datek kraju . 1.100 K 2. „ państwa 1.100 „ 3. „ konkurencyjny . . 1.100 „ 3.300 „			
		k) na budowę 5 studzien w Gierałkowicach, (powiat Wadowice): 1. zasiłek kraju . 1.205 K 2. „ państwa 1.205 „ 3. datki konkurencyjne . . 890 „ 3.300 „			
		l) na osuszenie gruntów w Ciężkowicach (pow. Chrzanów), II. rata (z 2-lecia): 1. zasiłek kraju . 3.900 K 2. „ państwa 3.900 „ 3. datki konkurencyjne . . 3.900 „ 11.700 „			
		m) na budowę wodociągu w Świątynie, I. rata (z 2-lecia): 1. zasiłek kraju . 19.500 K 2. „ państwa 19.500 „ 3. datki konkurencyjne . . 50.000 „ 89.000 „			
		Do przeniesienia . 871.085 K	7,492.627	—	7,492.627

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
5,877.039	8,015.403	
		Uzasadnienie w sprawozdaniu o melioracyach.
		Uzasadnienie w sprawozdaniu o melioracyach.
5,877.039	8,015.403	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.		Z przeniesienia . 871.085 K	7,492 627	—	7,492.627
	16	*n)* na budowę wodociągu w Kamionce strumiłowej, II. rata (z 3-łecia): 1. zasiłek kraju . 22.778 K 2. „ państwa 22.778 „ 3. datki konkurencyjne . . 22.777 „ 68.333 „			
		o) na budowę wodociągu w Rozdole, II. rata (z 3-lecia): 1. zasiłek kraju . 23.333 K 2 „ państwa 23.333 „ 3 datki konkurencyjne . . 23.333 „ 69.999 „			
		p) na uzupełnienie wodociągu w gm. Wyspy (pow. Rohatyn) budową motoru wodnego: 1. zasiłek kraju . 2.400 K 2. „ państwa 2.400 „ 3. datki konkurencyjne . . 2.400 „ 7.200 „			
		r) na osuszenie gruntów w Borchowie, (pow. Cieszanów): 1. zasiłek kraju . 2.800 K 2. „ państwa 2.800 „ 3. datki konkurencyjne . . 2.800 „ 8.400 „			
		s) na budowę studni w Radziejowie ad Mikołajów: 1. datek kraju . 1.500 K 2. „ państwa 1.500 „ 3. datki konkurencyjne . . 1.500 „ 4.500 „			
		t) na lokalną regulacyę Prutu pod Siemakowcami, Debestawcami i Zamulińcami 12½% ogólnych kosztów budowy *(jednorazowo)* . . 14.000 „			
		u) na uzupełnienie robót przy regulacyi Czeremosza pod Kniażem i Załuczem 40% ogólnych kosztów *(jednorazowo)* . . . . . 48.000 „			
		Do przeniesienia 1,091.517 K	7,492.627	—	7,492.627

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
5,877.039	8,015.403	Uzasadnienie w sprawozdaniu o melioracyach.
5,877.039	8,015.403	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
				Korony		
IX.		Z przeniesienia 1,091.517 K		7,492 627	—	7,492.627
	16	*v)* na zabudowanie potoku Ołena w gminie Strzyłki (w powiecie Staro-Samborskim) 50% zasiłek kraju, I. rata (z 2-lecia)	9.000 „			
		w) na roboty ochronne po prawym brzegu Białki w gminach Kaniowie wielkim i Bestwinie 50% ogólnych kosztów *(jednorazowo)* . .	3.600 „			
		x) na osuszenie gruntów włościańskich w Nowem Siole (powiat Cieszanów), I. rata (z 5-lecia):				
		1. zasiłek kraju . 11.200 K				
		2. „ państwa 11.200 „				
		3. datki konkurencyjne . . 11.200 „	33.600 „			
		y) do dyspozycyi Wydziału krajowego	75.000 „	1,212.717	—	1,212.717
	17	Na popieranie doświadczeń z kulturą torfów:				
		1. w Czyszkach, II. rata (z 3-lecia):				
		a) zasiłek kraju . 500 K				
		b) „ państwa 500 „	1.000 K			
		2. na stacyi torfowej Kaspra Kościółka w Dąbrowie, II. rata (z 2-lecia):				
		a) zasiłek kraju . 1.000 K				
		b) „ państwa 1.000 „	2.000 „			
		3. na stacyi doświadczalnej w Jaryczowie nowym, I. rata (z 3-lecia):				
		a) zasiłek kraju . 500 K				
		b) „ państwa 500 „	1.000 „			
		Do przeniesienia .	4.000 K	8,705.344	—	8,705.344

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
5,877.039	8,015.403	Uzasadnienie w sprawozdaniu o melioracyach.
511.692	1,264.718	Preliminuje się na popieranie mniejszych robót melioracyjnych wydatek *brutto* . . . . . 1,212.717 K w porównaniu z r. 1910 . . . . . 1,264.718 „ *mniej* o . . . 52 001 K Wydatek *netto* na rok 1911 wynosi . . 532.234 K w porównaniu z rokiem 1910 (po sprostowaniu usterek w poz. 16. wydatków i 9. dochodów) . . . . . 545.680 „ *mniej* o . . . 13.446 K
6,388.731	9,280.121	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
				Korony		
IX.		Z przeniesienia .	4.000 K	8,705.344	—	8,705.344
	17	4. w Rudnie wielkiej w pow. Rzeszowskim na stacyę doświadczalną, II. rata (z 3-lecia):				
		a) zasiłek kraju . 500 K				
		b) „ państwa 500 „	1 000 „			
		5. w Woli chorzelowskiej, I. rata (z 3-lecia):				
		a) zasiłek kraju . 500 K				
		b) „ państwa 500 „	1.000 „			
		6. w Połonicznej, II. rata (z 3 lecia):				
		a) zasiłek kraju . 750 K				
		b) „ państwa 750 „	1.500 „			
		7. w Czanyżu, Hucie połonickiej i Dmytrowie w perymetrze regulacyi Pustej, I. rata (z 3 lecia):				
		a) zasiłek kraju . 750 K				
		b) „ państwa. 750 „	1.500 „			
		8. w Kuliczkowie, w perymetrze Błotni, I. rata (z 3-lecia):				
		a) zasiłek kraju . 500 K				
		b) „ państwa. 500 „	1.000 „			
		9. w Juśkowicach i Kontach, w perymetrze bagien Oleskich:				
		a) zasiłek kraju . 500 K				
		b) „ państwa. 500 „	1.000 „			
		10. w Hrebennem, pow. Rawa, I. rata (z 3 lecia):				
		a) zasiłek kraju . 500 K				
		b) „ państwa. 500 „	1.000 „			
		11. w Tetewczycach na gruncie szkolnym, I. rata (z 3 lecia):				
		a) zasiłek kraju . 500 K				
		b) „ państwa. 500 „	1.000 „			
		Do przeniesienia .	13.000 K	8,705.344	—	8,705.344

Preliminarz na rok 1911

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
6,388 731	9,280.121	
6,388.731	9,280 121	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.		Z przeniesienia . 13.000 K	8,705.344	—	8,705.344
	17	12. na nawozy mineralne na grunta torfowe włościańskie w perymetrze: 1. bagien Oleskich, 2. bagien Stojanowskich, 3. regulacyi Pustej, 4. regulacyi Błotni, 5. bagien Rzemieńskich, 6. regulacyi Krzemienicy, 7. regulacyi górnej Trześniówki po 1.000 K, razem: *a)* z funduszu krajowego . . . 7.000 K *b)* ze skarbu państwa. . . . 7.000 „ 14.000 „	27.000	—	27.000
	18	Na powiększenie funduszu pożyczkowego dla spółek wodnych, IV. rata (z 10-lecia)	100.000	—	100.000
		Suma działu B) . .	8,832.344	—	8,832.344
		„ „ A) . .	130 000	—	130.000
		Suma wydatków .	8,962.344	—	8,962.344
		Doohody.			
		A) **Studya przygotowawcze.**			
	1	Zwrot kosztów zdjęć i opracowania projektu regulacyi: *a)* osuszenia bagien Rzeszowskich . . . . . 2.760 K *b)* podwyższenia wałów wiślanych od Podgórza do Niepołomic . . . . . 1.250 „ *c)* podwyższenia wałów Łęgu 1.786 „ *d)* zabudowania potoku Żukotyniec. . . . . 299 „	6.095	—	6.095
	2	Subwencya c. k. Skarbu państwa na utrzymanie kursu dozorców drenarskich .	4.000	—	4.000
		Suma działu *A* . .	10.095	—	10 095

Preliminarz na rok 1911

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
6,388 731	9,280.121	
10.250	18.500	Na r. 1911 preliminuje się więcej o 8.500 K wedle rzeczywistej potrzeby.
—	—	Preliminuje się w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 31/1 1910 na powiększenie funduszu pożyczkowego ustanowionego uchwałą Sejmu z 18/9 1903 roku.
6,398.981	9,298.621	
119.206	125.000	
6.518.187	9,423.621	
13.917	55.797	Na rok 1911 preliminuje się zwroty kosztów zdjęć osuszenia bagien Rzeszowskich, podwyższenia wałów Wisły od Podgórza do Niepołomic i Łęgu oraz zabudowania potoku Żukotyniec.
4.000	4 000	Preliminuje się jak w r. 1910.
17.917	59.797	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.		*B)* **Wykonanie budowli wodnych.**			
	3	Dochód z pożyczki 7,000.000 K na regulacyę rzek kanałowych (poz. 9 wydatków)	773.600	—	773.600
	4	Dochód z pożyczki komunalnej 3,000.000 K na uzupełnienie regulacyi rzek kanałowych w I. okresie	600.000	—	600.000
	5	Dochód z pożyczki 6,150.000 K na regulacyę rzek karpackich (poz. 13 lit. *a)* 1. *b)* i *c)* wydat.)	449.808	—	449.808
	6	Datek państwowy na regulacyę Dniestru górnego (poz. 13 *a)* wydatków) . .	335.143	—	335.143
	7	Datki państwowe i konkurencyjne na popieranie ustawowych przedsiębiorstw melioracyjnych (poz. 14. wydatków) a mianowicie:			
		a) na regulacyę potoku Pustej (Radosławki:) 1. datek państwa 24.960 K 2. datki konkurencyjne . . 24.960 „ 49.920 K			
		b) na regulacyę Sołotwy i Rokitny . . . . . — „			
		c) na obwałowanie Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem w powiecie Dąbrowskim: 1. datek państwa 90.000 K 2. datki konkurencyjne . . 20.000 „ 110.000 „			
		d) na obwałowanie Wisły od Niepołomic do ujścia Raby: 1. datek państwa 92.832 K 2. datki konkurencyjne . . 46.416 „ 139.248 „			
		e) na obwałowanie Wisły od Ujścia Raby do Woli rogowskiej: 1. datek państwa 90.000 K 2. datki konkurencyjne . . 45.000 „ 135.000 „			
		f) na regulacyę potoku Błotni z dopływami: 1. datek państwa 27.600 K 2. datki konkurencyjne . . 27.600 „ 55.200 „			
		Do przeniesienia . 489 368 K	2,158.551	—	2,158.551

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
852.000	773 600	Preliminuje się jak w r. 1910.
668.290	600.000	
290.600	382.601	Preliminuje się więcej o 67.207 K wedle rzeczywistej potrzeby.
302.284	335.143	Preliminuje się jak w r. 1910.
2,113.174	2,091.344	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.		Z przeniesienia . 489.368 K	2,158.551	—	2,158.551
	7	*g)* na kolmatacyę bagien naddniestrzańskich: 1. datek państwa 80.000 K 2. datki konkurencyjne . . 40.000 „ 120.000 „			
		h) na regulacyę Wereszycy z dopływami: 1. datek państwa 81.600 K 2. datki konkurencyjne . . 40.800 „ 122.400 „			
		i) na regulacyę górnej Trześniówki z dopływami: 1. datek państwa 70.000 K 2. datki konkurencyjne . . 60.000 „ 130.000 „			
		k) na regulacyę Pełtwi z dopływami: 1. datek państwowego funduszu melioracyjnego . .179.512 K 2. datek państwowej dotacyi wodnej . . . 44.878 „ 3. datki konkurencyjne . . 44.878 „ 269.268 „			
		l) na podwyższenie lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granicy państwa: 1. datek państwa 45.000 K 2. datki konkurencyjne . . 10.000 „ 55.000 „			
		m) na podwyższenie prawego wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami: 1. datek państwa 45.000 K 2. datki konkurencyjne . . . 10.000 „ 55.000 „			
		Do przeniesienia 1,241.036 K	2,158.551	—	2,158.551

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
2,113.174	2,091.344	
2,113.174	2,091.344	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.		Z przeniesienia 1,241.036 K	2,158.551	—	2,158.551
	7	*n)* na uzupełnienie regulacyi Wisłoka i Pielnicy: datek państwa . . . . 48.750 „			
		o) na regulacyę Raty z dopływami: 1. datek państwa 121.600 K 2. datki konkurencyjne . . 60.800 „ 182 400 „			
		p) na regulacyę Tyśmienicy z dopływami i potoku Letnianki: 1. datek państwa 135.880 K 2. datki konkurencyjne . . 56.240 „ 192.120 „			
		r) na regulacyę Błożewki z dopływami: 1. datek państwa 40.800 K 2. datki konkurencyjne . . 20.400 „ 61.200 „			
		s) na regulacyę Rudawy z dopływami: 1. datek państwa 90.000 K 2. „ powiatu Kraków . . 11.250 „ 3. datek powiatu Chrzanów. . 8.750 „ 110.000 „			
		t) na osuszenie bagien Rzeszowskich: 1. datek państwa 36.800 K 2. datki konkurencyjne . . 18.400 „ 55.200 „			
		u) na regulacyę potoku Macochy: 1. datek państwa 42.400 K 2. datki konkurencyjne . . 21.200 „ 63.600 „			
		v) na zabudowanie potoków Sudoł i Gródek: datek państwa . . . . — „			
		w) na zabudowanie potoku Leszcz: datek państwa . . . . — „			
		x) na zabudowanie potoku Biczyczanki: datek państwa . . . . 42.700 „			
		Do przeniesienia 1,997.006 K	2,158.551	—	2,158.551

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość w roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
2,113.174	2,091.344	
2,113.174	2,091.344	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.		Z przeniesienia 1,997.006 K	2,158.551	—	2,158.551
	7	*y)* na regulacyę potoku Siwki od jazu w Hołyniu do Kałusza: 1. datek państwa 100.000 K 2. „ salin państwowych . . 40.000 „ 140.000 „			
		z) na regulacyę Kłodnicy: 1. datek państwa 38.889 K 2. datki konkurencyjne . . . 19.444 „ 58.333 „			
		aa) na regulacyę Sołokii: 1. datek państwa 120.000 K 2. datki konkurencyjne . . 60 000 „ 180.000 „			
		bb) na obwałowanie lewego brzegu Wisły od ujścia Przemszy do Bielan: datek państwa . . . . — „			
		cc) na obwałowanie prawego brzegu Wisły od ujścia Przemszy do Bodzowa: datek państwa . . . . — „			
		dd) na obwałowanie prawego brzegu Wisły od ujścia Dańkówki do ujścia Przemszy: datek państwa . . . . — „			
		ee) na uzupełnienie regulacyi Bugu, V. rata: 1. datek państwowego funduszu melioracyjnego . . 42 067 K 2. datek z państwowej dotacyi wodnej . 42.066 „ 84.133 „			
		ff) na zabudowanie potoków: Nawieśnica, Ponikiewka, Czerna, Bystra i Jaszczurówka z dopł. Jamnik: datek państwa . . . . 38.570 „			
		gg) na zabudowanie potoku Żukotyniec w gm. Wołcze: datek państwa . . . . 49.560 „			
		Do przeniesienia 2,547.602 K	2,158.551	—	2,158.551

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
2,113.174	2,091.344	
2,113.174	2,091.344	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.		Z przeniesienia 2,547.602 K	2,158.551	–	2,158.551
	7	*hh)* na zabudowanie potoku Niedzielnianki w dorzeczu Dniestru w pow. Staro-Samborskim: datek państwa . . . . 39.060 „			
		ii) na regulacyę potoku Białego Stoku: 1. datek państwa 78.800 K 2. datki konkurencyjne . . 39.400 „ 118.200 „			
		kk) na zabudowanie potoku Drohobyczki w pow. przemyskim: datek państwa . . . . 33.250 „			
		ll) na zabudowanie potoku Dylągówki: datek państwa . . . . 19.625 „			
		mm) na uzupełnienie regulacyi środkowej sekcyi Gniłej Lipy *(jednorazowo)*: datek państwa . . . . 38.500 „	2,796.237		2,796.237
	8	Zasiłki państwowe i datki konkurencyjne na konserwacyę publicznych robót melioracyjnych (poz. 15. wydatków) a mianowicie:			
		a) regulacyi Trześniówki: datek konkurencyjny . . 1.000 K			
		b) regulacyi Łęgu: datek konkurencyjny . . 2.000 „			
		c) regulacyi Przegnojówki: datek konkurencyjny . . 1.000 „			
		d) regulacyi Krzemienicy: datek konkurencyjny . . 5.000 „			
		e) regulacyi Gniłej Lipy (sekcyi górnej): datek konkurencyjny . . 500 „			
		f) regulacyi Złotej Lipy: datek konkurencyjny . . 1.000 „			
		g) regulacyi potoku Dumnego: datek konkurencyjny . . 750 „			
		h) obwałowania Wisły i Sanu w pow. Tarnobrzeskim: datek powiatu . . . . 4.500 „			
		Do przeniesienia . 15.750 K	4,954.788	—	4,954.788

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
2,113.174	2,091.344	
1,838.476	3,097.223	Na rok 1911 preliminuje się *mniej* o 300.986 K, jak wyjaśnienie przy poz. 14. wydatków.
3,951.650	5,188.567	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
				Korony		
IX.		.Z przeniesienia .	15.750 K	4,954.788	—	4,954.788
	8	*i)* obwałowania lewego brzegu Dunajca od ujścia Więckówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach: datek konkurencyjny . . .	500 „			
		k) obwałowania lewego brzegu Dunajca od mostu kolejowego w Bogumiłowicach do Biskupic radłowskich: datek konkurencyjny . .	500 „			
		l) obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim: datek powiatu	5.750 „			
		m) regulacyi Białej i obwałowania prawego brzegu Dunajca: datek państwa	23.000 „			
		n) regulacyi Nowego Brnia z dopływami: datek konkurencyjny . .	12.500 „			
		o) regulacyi Kisieliny: datek konkurencyjny . .	5.500 „	63.500	—	63.500
	9	Zasiłki państwowe i datki konkurencyjne na popieranie mniejszych robót melioracyjnych (poz. 16 wydat.):				
		a) na konserwacyę osuszenia bagien Stojanowskich: zasiłek państwowy . . .	1.200 K			
		b) na konserwacyę osuszenia bagien Oleskich: zasiłek państwowy . . .	1.000 „			
		c) na drenowanie gruntów włościańskich: 1. zasiłki państwa 200.000 K 2. datki konkurencyjne .	200.000 „ 400.000 „			
		d) na regulacyę kanału Bucowskiego (pow. Przemyśl): 1. zasiłek państwa 15.000 K 2. datki konkurencyjne . .	15.000 „ 30.000 „			
		Do przeniesienia .	432.200 K	5,018.288	—	5,018.288

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
3,951.650	5,188.567	
23.605	46.500	Na rok 1911 preliminuje się *więcej* o 17 000 K z powodu jak wyjaśnienie przy poz. 15. wydatków.
3,975.255	5,235.067	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.		Z przeniesienia . 432.200 K	5,018.288	—	5,018.288
	9	*e)* na roboty uzupełniające w perymetrze bagien Stojanowskich: 1. zasiłek państwa 19.333 K 2. datki konkurencyjne . . 19.334 „ 38.667 „			
		f) na budowę 2 studzien w Suchodole pow. Krosno: 1. zasiłek państwa 1.100 K 2. datek konkurencyjny . . 1.100 „ 2.200 „			
		g) na budowę 5 studzien w Gierałtowicach pow. Wadowice: 1. zasiłek państwa 1.205 K 2. datki konkurencyjne . . 890 „ 2.095 „			
		h) na osuszenie gruntów w Ciężkowicach (pow. Chrzanów:) 1. zasiłek państwa 3.900 K 2. datki konkurencyjne . . 3.900 „ 7.800 „			
		i) na budowę wodociągu w Śniatynie: 1. zasiłek państwa 19.500 K 2. datki konkurencyjne . . 50.000 „ 69.500 „			
		k) na budowę wodociągu w Kamionce strumiłowej: 1. zasiłek państwa 22.778 K 2. datki konkurencyjne . . 22.777 „ 45.555 „			
		l) na budowę wodociągu w Rozdole: 1. zasiłek państwa 23.333 K 2. datki konkurencyjne . . 23.333 „ 46.666 „			
		m) na uzupełnienie wodociągu w gm. Wyspy, pow. Rohatyn: 1. zasiłek państwa 2.400 K 2. datki konkurencyjne . . 2.400 „ 4.800 „			
		Do przeniesienia . 649.483 K	5,018.288	—	5,018.288

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
3,975.255	5,235.067	
3,975.255	5,235.067	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
				Korony		
IX.		Z przeniesienia .	649.483 K	5,018.288	—	5,018.288
	9	*n)* na osuszenie gruntów w Borchowie, pow. Cieszanów: 1. zasiłek państwa 2.800 K 2. datki konkurencyjne . . . 2.800 „	5.600 „			
		o) na budowę studni w Radziejowie ad Mikołajów: 1. zasiłek państwa 1.500 K 2. datki konkurencyjne . . 1.500 „	3.000 „			
		p) na osuszenie gruntów włościańskich w Nowem Siole powiat Cieszanów, I. rata (z 5-lecia): 1. zasiłek państwa 11.200 K 2. datki konkurencyjne . . 11.200 „	22.400 „	680.483		680.483
	10	Zasiłki państwowe na popieranie kultury torfowisk (poz. 17. wydatków):				
		1. w Czyszkach . . .	500 K			
		2. na stacyi torfowej Kaspra Kościółka w Dąbrowie	1.000 „			
		3 na stacyi doświadczalnej w Jaryczowie nowym.	500 „			
		4. na stacyi doświadczalnej w Rudnie wielkiej w powiecie Rzeszowskim .	500 „			
		5. j. w. w Woli chorzelowskiej	500 „			
		6. j. w. w Połonicznej. .	750 „			
		7. j. w. w Czanyżu, Hucie połonickiej i Dmytrowie	750 „			
		8. j. w. w Kuliczkowie .	500 „			
		9. j. w. w Juśkowicach i Kontach	500 „			
		10. j. w. w Hrebennem .	500 „			
		Do przeniesienia .	6.000 K	5,698.771	—	5,698.771

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
3,975.255	5,235.067	
154 867	723 586	Na rok 1911 preliminuje się *mniej* o 43.103 K, jak wyjaśnienie przy poz. 16. wydatków.
4,130.122	5,958.653	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
				Korony		
IX.		Z przeniesienia .	6.000 K	5,698.771	—	5,698.771
	10	11. j. w. w Tetewczywach	500 „			
		12. na nawozy mineralne na grunta torfowe włościańskie w perymetrze: 1. bagien Oleskich, 2. bagien Stojanowskich, 3. regulacyi Pustej, 4. regulacyi Błotni, 5. bagien Rzeszowskich, 6. regulacyi Krzemienicy, 7. regulacyi górnej Trześniówki.	7.000 „	13.500	—	13.500
	10*a)*	Rozmaite zwroty (bez rubryki) . . .		—	—	—
		Suma działu *B)*. .		5,712.271	—	5,712.271
		„ „ *A)*. .		10.095	—	10.095
		Suma dochodów .		5,722.366	—	5,722.366

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
4,130.122	5,958.653	
2.500	9.250	Na rok 1911 preliminuje się *więcej* o 4.250 K.
1.150	—	
4,133.772	5,967.903	
17.917	59 797	
4,151.689	6,027.700	

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1911.

Rubryka X.

Rolnictwo

Załączniki:

Preliminarze szczegółowe szkół i zakładów rolniczych . . . . . str. 35.

LW. 91.457/1910.

Z drukarni i litografii Piller-Neumanna we Lwowie.

Fundusz krajowy. **Rubryka X. Rolnictwo.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
X.		**ROLNICTWO.**			
		Wydatki.			
		A) Krajowe zakłady naukowe rolnicze, stypendya i zasiłki na naukę rolnictwa.			
	1	Akademia rolnicza w Dublanach	288.366	19.940	308.306
	2	Na wykończenie stacyi doświad. mechanicznej wraz z urządzeniem wewnętrznem, (z ogólnej sumy 33.400 K, I. rata).	—	17.000	17.000
	3	Na ukończenie kanalizacyi w Dublanach . .	—	10.000	10.000
	4	Niższa szkoła rolnicza w Dublanach . . .	41.406	1.800	43.206
	5	Szkoła gorzelnicza w „	20.130	1.600	21.730
	6	Gorzelnia szkolna w „	14.750	—	14.750
	7	Folwark w Dublanach	57.365	8.200	65.565
	7a	Reszta kosztów inwestycyi w kraj. zakładach nauk. Dublańskich nie znajdująca pokrycia w gotówce uzyskanej z pożyczek	—	—	—
	8	Na budynki gospodarcze na folwarku dublańskim i na młocarnie	—	35.500	35.500
	9a	Reszta kosztów budowy wodociągu do zakładów w Dublanach, nie znajdujących pokrycia w kredytach uchwalonych w budżetach r. 1907 i 1908	—	—	—
	9b	Na budowę hali maszyn dla katedry mechaniki w Dublanach	—	—	—
	9c	Na instalacyę wodociągową w mieszkaniach profesorskich	—	—	—
	9	Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach	60.197	5.36	65.557
	10	Stacya doświadczalna botaniczno - rolnicza we Lwowie	26.036	—	26.036
	11	Wyższa szkoła lasowa we Lwowie	47.739	8.912	56.651
	12	Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie . .	152.637	9.707	162.344
	13	Folwark w Czernichowie	18.735	10.272	29.007
	14	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy .	47.320	9.800	57.120
	15	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence .	39.230	5.110	44.340
	16	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy .	40.090	600	40 690
		Do przeniesienia .	854.001	143.801	997.802

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
288.877	291.471	Wedle specyalnego preliminarza dołączonego jako alegat do niniejszej rubryki
—	—	Wykonanie drugiej części projektu stacyi doświadczalnej dla maszyn i narzędzi rolniczych kosztować ma 21.500 K, kosztorys zaś na wewnętrzne urządzenie (motor, warsztaty mechaniczne) opiewa na 11.900 K, razem 33.400 K. Pierwszą ratę tego zapotrzebowania w kwocie 17.000 K preliminuje Wydział krajowy na r. 1911. Bliższe wyjaśnienia w sprawozdaniu o zakładach dublańskich.
—	—	Na połączenie domów profesorskich z siecią kanalizacyi zakładów preliminuje się na podstawie technicznego projektu i kosztorysu 10.000 K.
39.382	43.666	Wedle specyalnych preliminarzy, dołączonych jako alegaty do niniejszej rubryki
16.199	17.337	
13.216	14.750	
79.549	68.327	
—	62.222	Odpada jako jednorazowy wydatek nadzwyczajny r. 1910.
—	—	Jak wyjaśniono w sprawozdaniu o zakładach dublańskich zachodzi konieczna potrzeba wystawienia dwóch szop polowych na produkta rolne i szpichlerza, dalej potrzeba naprawienia stodoły. Na r. 1911 wstawia się na jedną szopę 10.500 K, na szpichlerz 11.000 K na rekonstrukcyę stodoły 7000 K. Nadto preliminuje się 7000 K, na zakupno do posiadanej już lokomobili, młocarni z prasą do słomy. Razem 35.500 K.
—	22.426	
—	6.500	Odpadają jako wydatki nadzwyczajne na r. 1910 uchwalone.
—	6.000	
52.658	64.590	
38.527	40.958	Wedle specyalnych preliminarzy dołączonych jako alegaty do niniejszej rubryki.
50.951	53.025	
152.011	162.388	
19.003	26.149	
53.441	50.220	
44.068	40.920	
34.440	39.990	
882.322	1,010.939	

Fundusz krajowy. **Rubryka X. Rolnictwo.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
X.		Z przeniesienia .	854.001	143.801	997.802
	17	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach .	44.560	2.160	46.720
	18	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole . .	46.187	3.842	50.029
	19	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Miłocinie . .	55.250	7.100	62.350
	20	Szkoły zimowe rolnicze:			
		a) utrzymanie szkoły w Chełmcu	3.260	—	3.260
		b) utrzymanie szkoły w Dulczówce . . .	1.900	—	1.900
		c) pobory trzech nauczycieli wędrownych rolnictwa, pełniących zarazem obowiązki kierowników szkół zimowych rolniczych w Chełmcu, Dulczówce i Gródku po 4.000 K. (patrz poz. 22.)	12.000	—	12.000
		d) na zakupno realności na założenie zimowej szkoły rolniczej w Gródku jagiellońskim, połowa kosztu	—	7.500	7.500
	21	Szkoła mleczarska, mleczarnia i serownia szkolna w Rzeszowie	180.460	2.900	183.360
	22	Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie . . .	40.750	700	41.450
	23	dtto na budowę szklarni i wodociągów w ogrodzie .	—	44.360	44.360
	24	Krajowa szkoła ogrodnicza na Wulce kapitańskiej	29.934	12.900	42.834
	25	dtto na budowę szklarni	—	33.000	33.000
	26	Krajowy zakład sadowniczy w Zaleszczykach .	30.502	500	31.002
		Do przeniesienia .	1,298.804	258.763	1,557.567

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
882.322	1,010.939	
50.719	50.260	Wedle specyalnych preliminarzy dołączonych jako alegaty do niniejszej rubryki.
54.203	48.354	
70.189	56.900	
1.962	2.122	Według preliminarza do Lw. 72.645/910 uchwalonego, przyjęto następujące wydatki szkół rolniczych zimowych na rok 1911:
451	1.910	

w Chełmcu:

Katecheta	100 K
Nauczyciel do nauk elementarnych	300 „
Dzierżawa budynku i ogrodu	1.500 „
Kancelarya	60 „
Stróż	360 „
Opał i oświetlenie	240 „
Utrzymanie budynków	200 „
Przybory i środki naukowe	200 „
Demonstracye w polu	300 „
Razem	3.260 K

w Dulczówce:

Katecheta	100 K
Nauczyciel do nauk elementarnych	300 „
Czynsz	— „
Kancelarya	60 „
Stróż	360 „
Opał i oświetlenie	240 „
Utrzymanie budynków	200 „
Przybory i środki naukowe	250 „
Demonstracye w polu	390 „
Razem	1.900 K

8.000	8.000	*Zwiększenie kredytu* o 4.000 K na utrzymanie trzeciego nauczyciela wędrownego w Gródku, z czego 2000 K pokryje c. k. rząd (zob. poz. 22 Rubr. X. dochodów), tudzież kredyt nadzw. preliminowany w kwocie 7.500 K jako połowa kosztów zamierzonego przez powiat gródecki zakupna realności na założenie nowej szkoły zimowej, uzasadnia Wydział krajowy w sprawozdaniu o wędrownej nauce gospodarstwa wiejskiego dla włościan.
5.000	5.000	
127.450	147.560	Wyjaśnienie różnicy w osobnym preliminarzu dołączonym jako alegat do niniejszej rubryki. Równocześnie podwyższa się przychody.
40.532	41.001	Wedle specyalnego preliminarza dołączonego jako alegat do niniejszej rubryki.
—	—	Z preliminowanego nadzw. kredytu w sumie 44.360 K służyć ma 33.000 K na budowę szklarni i 11.360 K na instalacye wodociągowe w ogrodzie szkolnym.
32.288	88.564	Wedle specyalnego preliminarza dołączonego jako alegat do niniejszej rubryki.
—	—	Bliższe szczegóły o budowie szklarni w szkole ogrodniczej na Wulce kapitańskiej podaje sprawozdanie Wydziału krajowego o szkołach ogrodniczych.
35.605	31.062	Wedle specyalnego preliminarza dołączonego jako alegat do niniejszej rubryki.
1,308.721	1,491.672	

Fundusz krajowy. **Rubryka X. Rolnictwo.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
X.		Z przeniesienia . .	1,298.804	258.763	1,557.567
	27	Utrzymanie dwóch nauczycieli wędrownych rolnictwa, pełniących obowiązki instruktorów ogrodnictwa i sadownictwa po 4.000 K. (patrz poz 20.)	8.000	—	8.000
	28	Na środki demonstracyjne przy nauce wędrownej rolnictwa . . . . . 1 600 K i koszta kancelaryjne dla instruktora sadownictwa . . . . . 300 „	1.900	—	1.900
	29	Dla Towarzystwa „Proświta“: *a*) na cele rolnictwa i sadownictwa, do rozporządzenia Wydziału krajowego . . . *b*) na utrzymanie szkoły rolniczej w Miłowaniu .	25.000 5.000	— —	25.000 5.000
	29a	Dla Towarzystwa im. Michała Kaczkowskiego na cele rolniczej nauki	—	—	—
	30	Akademia weterynaryi we Lwowie: *a*) subwencya c. k. Rządowi . . 4.000 K *b*) asekuracya budynku . . . . 82 „ *c*) stała subwencya na utrzymanie internatu dla podkuwaczy kształcących się w szkole kucia koni . . . 1.500 „	5.582	—	5.582
	31	Krajowy weterynarz, płaca . . . 3.000 K dodatek aktywalny . . . . 960 „	3.960	—	3.960
	32	Stypendya dla uczniów Akademii weterynaryi we Lwowie	3.500	—	3.500
	33	Stypendya dla kandydatów na nauczycieli dla szkół rolniczych	8.000	—	8.000
	34	Stypendya dla uczniów i abituryentów krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie .	6.400	—	6.400
	35	Na wydawnictwo podręczników dla uczniów niższych szkół rolniczych	2.000	—	2.000
	36	Na podróże naukowe nauczycieli szkół rolniczych .	2.000	—	2.000
	37	Na remuneracye i zapomogi dla nauczycieli szkół rolniczych	2.000	—	2.000
	38	Zaliczki na płace dla nauczycieli szkół rolniczych .	8 000		8.000
		Do przeniesienia . .	1,380.146	258.763	1,638.909

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
1,308.721	1,496.672	
8.000	8.000	
1.900	1.900	
20.000	25.000	
5.000	5.000	Wyjaśnienie w sprawozdaniu z czynności III. Dep.
—	5.000	Nie preliminuje się jako wydatku nadzwyczajnego uchwalonego na r. 1910.
5.578	5 582	
1.483	3.960	
3.500	3.500	
8.000	8.000	
6.230	6.400	
2.000	2.000	
2.000	2.000	
2.000	2.000	
7 936	8.000	
1,382.348	1,578.014	

Fundusz krajowy. **Rubryka X. Rolnictwo.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
X.		Z przeniesienia . .	1,380.146	258.763	1,638.909
	39	Zasiłki dla szkół gospodyń wiejskich:			
		a) w Albigowej . . . . . 4.000 K			
		b) w Olesku . . . . . 4.000 „			
		c) w Szynwałdzie . . . . . 2.000 „			
		d) w Bachowicach . . . . . 2.000 „			
		e) zasiłki dla innych szkół i stypendya dla kształcenia nauczycielek w tych szkołach . . . . . 12.000 „	24.000	—	24.000
		f) na założenie szkoły gospodyń wiejskich w powiecie nowosądeckim w Podegrodziu dla Towarzystwa zakładu św. Kunegundy (I. rata z 10 lecia)	—	1.500	1.500
		g) na budowę szkoły gospodyń wiejskich w Szynwałdzie	—	—	—
	40	Galic. Towarzystwu gospodarskiemu na szkołę chmielarską w Brodach	2.000	—	2.000
		Suma działu A.	1,406.146	260.263	1,666.409
		B) Wydatki na ogólne cele rolnictwa.			
	41	Krajowa komisya dla spraw rolniczych, komisye naukowe i konferencye naukowe niższych szkół rolniczych, do dyspozycyi Wydziału krajowego	6.000	—	
	42	Na rozmaite zasiłki, mające na celu podniesienie rolnictwa i przemysłu rolniczego tudzież wiedzy rolniczej, do dyspozycyi Wydziału krajowego	12.000	—	
	43	Na kształcenie instruktorów rolnictwa dla włościan	10.000	—	
	44	Towarzystwu gospodarskiemu galicyjskiemu we Lwowie	20.000	—	
	45	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie	16.000	—	
	46	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie, na zasilenie działalności towarzystw okręgowych . .	10.000	—	
	47	Galic. Towarzystwu gospodarskiemu we Lwowie, na zasilenie działalności oddziałów . . .	14.000	—	
	48	Galic. Towarzystwu gospodarskiemu, na utrzymanie i koszta podróży referenta dla spraw rolniczych	5.000	—	
	49	Dtto na utrzymanie instruktora uprawy i wyprawy i konopi	1.000	—	
	50	Towarzystwu rolniczemu krakowskiemu, na utrzymanie i koszta podróży instruktora rolnictwa i referenta dla spraw rolniczych	5.000	—	
	51	Na subwencyonowanie konkursów i wystaw maszyn rolniczych urządzanych przez krajowe Towarzystwa rolnicze	2.500	—	
		Do przeniesienia . .	101.500 1,406.146	— 260.263	— 1,666.409

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1,382.348	1,578.014	
15.500	19.500	Preliminuje się ogółem więcej o 4.500 K. Uzasadnienię w osobnem sprawozdaniu.
—	2.500	W myśl uchwały Sejmu z 31. stycznia 1910.
2.000	2.000	Odpada jako nadzw. zasiłek na koszta budowy.
—	2.000	
1,399.848	1,604.014	
3.699	6.000	
14.301	12.000	
3.000	6.500	Więcej o 3500 K gdyż na rok szkolny 1910/11 nadanych będzie wszystkich dziesięć stypendyów po 1000 K ustanowionych uchwałą Sejmu z dnia 2. listopada 1908.
16.000	20.000	
12.000	16.000	
10.000	10.000	
14.000	14.000	
5.000	5.000	
—	—	Preliminuje się zwyczajny kredyt 1000 K tytułem zasiłku dla Komitetu Tow. gosp. we Lwowie na wynagrodzenie ustanowionego w r. 1909 instruktora uprawy i wyprawy roślin włóknistych. Część kosztów utrzymania przyrzekł pokryć c. k. Rząd (L. W. 63.600/910).
5.000	5.000	
2.500	2.500	
85.500	97.000	
1,399.848	1,604.014	

Fundusz krajowy. # Rubryka X. Rolnictwo.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia . .	1,406.146	260.263	1,666.409
X.			101.500	—	
	52	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie, na utrzymanie biura rachunkowego dla rolników . . .	1.000	—	
	53	Towarzystwu gospodarskiemu galicyjskiemu we Lwowie, na utrzymanie biura handlowego . .	2.000	—	
	54	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie, na popieranie organizacyi handlu rolniczego . . . . ,	1·000	—	
	55	Obydwu Towarzystwom rolniczym, na premie dla sług	1.000	—	
	56	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie, na doświadczenia polowe	3.000	—	
	57	Dla Kółek rolniczych:			
		a) na koszta zakładania i lustracyę tychże . .	15.000	—	
		b) na koszta administracyjne	4.000	—	
		c) na utrzymanie lustratorów handlowych sklepików wiejskich	8.000	—	
		d) na utrzymanie praktycznych kursów handlowych dla sklepikarzy kółek rolniczych . . .	4.000	—	
		e) na ogólne cele rozwoju rolniczej i handlowej działalności Kółek rolniczych, pod kierunkiem i kontrolą Zarządu	20.000	—	
		f) na utrzymanie i koszta podróży dwóch nauczycieli wędrownych	9.000	—	
		g) na popieranie działalności Kółek rolniczych w poszczególnych powiatach	27.500	—	
	58	Na wydawnictwa czasopism:			
		a) Towarzystwu rolniczemu w Krakowie na wydawnictwo „Tygodnika rolniczego« . , ,	3.000	—	
		b) Na wydawnictwo „Rolnika“	4.000	—	
		c) Na wydawnictwo „Przewodnika Kółek rolniczych“	3.000	—	
		d) Galicyjskiemu Towarzystwu leśnemu na wydawnictwo czasopisma „Sylwan“ . . .	600	—	
		e) na wydawnictwo „Hospodarska Czasopyś“ .	1.000	—	
		f) na wydawnictwa innych czasopism, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego . . .	3.500	—	
	59	Na utrzymanie kraj. składu publicznego w Krakowie	40.791	—	
	60	Umorzenie pożyczki 800.000 K, zaciągniętej w Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie, na założenie Składów publicznych we Lwowie i w Krakowie:			
		a) 45.) i 46.) rata kapitału . 47.836 K. 04 h.			
		b) 4½% odsetki z góry . . 5.147 „ 96 „	52.984	—	
	61	Na zalesienia ochronne w myśl ustawy z dnia 15. czerwca 1904 (Dz. ust, kraj. Nr. 94.) . .	10 000	—	
	62	Austryacki centralny Komitet dla ochrony interesów rolniczych i lasowych, przy zawieraniu układów handlowych	1.000	—	
		Suma działu B. . .	316.875	—	316.875
		Do przeniesienia .	1,723.021	260.263	1,983.284

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
1,399.848	1,604.014	
85.500	97.000	
1.000	1.000	
2.000	2.000	
1.000	1.000	
1.000	1.000	
2.000	2.000	*Więcej* o 1000 K. celem umożliwienia rozszerzenia tego działu prac Komitetu.
15.000	15.000	
4.000	4.000	
8.000	8.000	
4.000	4.000	
20.000	20.000	
5.000	5.000	Pozycye 57, f. i 52 g wydatków z roku 1900 łączy się razem w sumę 9.000 K.
4.000	4.000	
17.500	27.500	
3.000	3.000	
4.000	4.000	
3.000	3.000	
600	600	
—	—	Wskutek petycyi Towarzystwa „Silskij Hospodar“ we Lwowie preliminuje Wydział krajowy zwyczajny kredyt 1000 K tytułem zasiłku na wydawnictwo organu tegb Towarzystwa „Hospodarska Czasopyś“.
3.500	3.500	
49.418	40.791	Na podstawie specyalnego preliminarza do Lw. 78.413/910 dołączonego jako alegat do niniejszej rubryki.
52.984	52.984	Wedle planu umorzenia do Lw. 11680|1889 z końcem r. 1911 pozostanie dług w kapitale 102.304 K.
5.000	5.000	Wskutek uchwały z 9/8 Lw. 82046/1910 i wskutek wejścia w życie ustawy z d. 15. czerwca 1904 Dz. u. kraj. Nr. 94.
1.000	1.000	
292 502	305.375	
1,692.350	1,909.389	

Fundusz krajowy. **Rubryka X. Rolnictwo.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
X.		Z przeniesienia .	1,723.021	260.263	1 983.284
		C) Wydatki na podniesienie hodowli i gospodarstwa nabiałowego.			
	63	Na podniesienie hodowli bydła, w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 11. lipca 1902, z dnia 14 i 22 listopada 1905:			
		a) 18. i 19. półroczna rata z 10 lecia od 1. lipca 1902	100.000	—	
		b) na koszta komisyi licencyonujących, po myśli §. 4. ustawy z dnia 10. lipca 1902 (z uwzględnieniem subwencyi rządowej w rubr. X. dochodów)	27.500	—	
		c) na wystawy targowe bydła rozpłodowego:			
		α) Towarzystwu gospodarskiemu galicyjskiemu we Lwowie	2.500	—	
		β) Towarzystwu rolniczemu w Krakowie .	1.500	—	
		d) na kontrolę mleczności:			
		α) Towarzystwu gospodarskiemu galicyjskiemu	4.000	—	
		β) Towarzystwu rolniczemu w Krakowie .	2.500	—	
		γ) na popieranie włościańskich mleczarskich związków kontrolnych	1.500	—	
		e) na tworzenie obór zarodowych gminnych .	30.000	—	
	64	Na zwiększenie stałego funduszu hodowlanego o 50.000 K. do kwoty 150.000 K. (V rata z pięciolecia)	10.000	—	
	65	Na rozszerzenie targowicy miejskiej dla bydła wywozowego w Krakowie (VI rata z dziesięciolecia,) w myśl uchwały Sejmu z dnia 21. listopada 1905.	20.000	—	
	66	Na utrzymanie instruktora hodowli bydła w Towarzystwie gospodarskiem lwowskiem:			
		płaca . . . . . 3.000 K.			
		ryczałt na koszta podróży 1.000 „	4.000	—	
	67	Na utrzymanie instruktora hodowli bydła w Towarzystwie rolniczem krakowskiem (pod warunkiem, ażeby mianowanie instruktora zawisłem było od zatwierdzenia Wydziału krajowego) .	4.000	—	
	68	Na akcyę tępienia gruźlicy u bydła . 5.000 K.			
		subwencya rządowa . . . 5.000 „	10.000	—	
	69	Na badania mające na celu zwalczanie ronienia zakaźnego u krów, do dyspozycyi Wydziału krajowego	2.000	—	
	70	Na szczepienie ochronne przeciw różycy u świń .	2.000	—	
		Do przeniesienia .	221.500	—	221.500
			1,723.021	260.263	1,983.284

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1,692.350	1,909.389	
100.000	100.000	
25.867	27.500	
2.500	2.500	
1.500	1.500	
4.000	4.000	
2.500	2.500	
1.500	1.500	
30.000	30.000	
10.000	10.000	
20.000	20.000	
4.000	4.000	
4.000	4.000	
10.000	10.000	
—	—	Uzasadnienie tych kredytów w sprawozdaniu z czynności Wydziału kraj. odnoszących się do podniesienia hodowli bydła.
—	—	
215.867	217.500	
1,692.350	1,909.389	

Fundusz krajowy. **Rubryka X. Rolnictwo.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
X.		Z przeniesienia . .	1,723.021	260.263	1,983.284
			221.500	—	221.500
	71	Towarzystwo hodowców czerwonego bydła . .	4.000	—	
	72	Na podniesienie chowu koni roboczych i włościańskich	25.000	—	
	73	Na urządzanie targowych wystaw koni, podczas wyścigów we Lwowie	2.500	—	
	74	Na premiowanie klaczy i źrebiąt . . .	7.000	—	
	75	Na kursy kucia koni, obydwom Towarzystwom krajowym po 1.000 K.	2.000	—	
	76	Na podniesienie chowu owiec i kóz dla galicyjsk. Towarzystwa gospodarskiego	1.000	—	
	77	Towarzystwu rolniczemu krakowskiemu, na chów kóz	1.000	—	
	78	Na podniesienie chowu świń, obydwom Towarzystwom gospodarczym	35.000	—	
	79	Na podniesienie gospodarstwa nabiałowego w Galicyi;			
		a) krajowe biuro mleczarskie:			
		1. kierownik biura, płaca . . 3.600 K.			
		dodatek aktywalny . . . 1.200 „			
		„ pięcioletni . . . 400 „			
		„ osobisty . . . . 1.000 „	6.200	—	
		2. dwóch instruktorów po 3000 K. . .	6.000	—	
		3. instruktor-adjunkt	2.400	—	
		4. instruktor-praktykant, płaca . . .	1.920	—	
		5. lustrator rachunkowy, płaca . 2.200 K.			
		dodatek aktywalny . . . 800 „	3.000	—	
		6. ryczałt na dyurna	766	—	
		b) ryczałt na koszta podróży służbowych instruktorów mleczarstwa i lustratora . . .	10.000	—	
		c) stypendya mleczarskie i serkarskie . . .	2.000	—	
		d) na potrzeby biura mleczarskiego . . .	1.500	—	
		e) na utrzymanie sekretarza Towarzystwa mleczarskiego w Krakowie	1.200	—	
		f) Subwencye na popieranie mleczarstwa i handlu masłem	10.000	—	
		g) zasiłki dla spółek mleczarskich, z funduszu krajowego . . . . . 3.000 K.			
		i z subwencyi państwowej . . 40.000 „	43.000	—	
		Do przeniesienia . .	386.986	—	386 986
			1,723.021	260.263	1,983.284

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
1,692.350	1,909.389	
215.867	217.500	
4.000	4.000	
25.000	25.000	
—	—	Preliminuje się na podstawie petycyi Tow. gospodarskiego i Tow. chowu koni i wyścigów we Lwowie.
—	—	W myśl polecenia Sejmu z d. 21. października 1908.
2.000	2.000	
1.000	1.000	
1.000	1.000	
35.000	35.000	
	6.200	
10.507	3.000 2.400 1.920	Personal biura mleczarskiego zwiększa się o jednego funkcyonaryusza z wynagrodzeniem 3000 K z powodu rozwoju spółek mleczarskich pod patronatem Wydziału krajowego stojących i wogóle z powodu wzrostu czynności biura mleczarskiego. (LW. 72.644/910).
	3.000	
	766	
7.478	6.000	*Więcej* o 4000 K na podstawie wynikłości ubiegłego roku i ze względu na projektowane równocześnie powiększenie personalu biura mleczarskiego o jednego funkcyonaryusza;
2.000	2.000	Uzasadnienie podwyższonych kredytów zamieszczono w sprawozdaniu o mleczarstwie.
1.000	1.000	*Więcej* o 500 K na podstawie preliminarza uchwalonego do Lw. 72.644/910.
1.200	1.200	
10.000	10.000	
—	33.000	Subwencyę państwową preliminuje się o 10.000 K *wyżej* stosownie do przyrzeczenia c. k. Rządu (zob. dochody rubr. X).
316.052	355.986	
1,692.350	1,909.389	

Fundusz krajowy. **Rubryka X. Rolnictwo.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia . .	1,723.021	260.263	1.983.284
X.			386.986	—	386.986
	80	Zakład produkcyi narybku w Oparach . . .	3.000	—	
	81	Towarzystwo rybackie w Krakowie . . .	1.200	—	
	82	Na podniesienie chowu drobiu, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego	11.000	—	
	83	Galic. Towarzystwu gospodarskiemu, na prowadzenie agencyi sprzedaży materyału rzeźnego a w szczególności nierogacizny włościańskiej . . .	5.000	—	
		Suma działu C. . .	407.186	—	407.186
		D) Na podniesienie innych gałęzi gospodarstwa krajowego,			
	84	Towarzystwo dla podniesienia uprawy tytoniu VI. rata (ostatnia) z 6-lecia od roku 1906 (uchwała Sejmu z 4 listopada 1904) . . 6.000 K. i subwencya rządowa (jak rubr. X. dochodów) . . . . . 2.000 „	8.000	—	
	85	Na popieranie celów Zjednoczonego Towarzystwa dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie .	600	—	
	86	Towarzystwo ogrodnicze w Krakowie . . .	2.000	—	
	87	Towarzystwo ogrodnicze w Krakowie na zakład sadowniczy „Glinka“	2.000	—	
	88	Towarzystwo ogrodnicze w Tarnowie . . .	1.000	—	
	89	Subwencya na cele sadownictwa:			
		a α) Towarzystwu rolniczemu w Jaśle, na utrzymanie instruktora sadownictwa . . .	1.000	—	
		β) Towarzystwu rolniczemu w Jaśle na pokrycie części kosztów założenia szkółki drzew owocowych	—	1.000	
		b) Wydziałowi powiatowemu w Limanowej, na utrzymanie instruktora sadownictwa . .	1.500	—	
		c) Wydziałowi pow. w Brzesku na utrzymanie instruktora sadownictwa	1.200	—	
		d) na utrzymanie instruktorów sadownictwa w innych powiatach, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego	2.000	—	
		e) na utrzymanie szkółki drzew owocowych w Olesku	1.000	—	
		Do przeniesienia . .	20.300	1.000	—
			2,130.207	260.263	2,390.470

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1,692.350	1,909 389	
316.052	355.986	
3.000	3 000	
800	800	*Więcej* o 400 K ze względu na rozszerzoną działalność Towarzystwa rybackiego.
11.000	11.000	
5.000	5.000	
335.852	375.786	
8.000	8.000	
600	600	
2 000	2.000	
2.000	2.000	
1.000	1.000	
1.000	1.000	
—	1.000	
1.500	1.500	
—	—	Wskutek uchwały z dn. 29/VII. 1910 Lw. 88.760. Wyjaśnienie w sprawozdaniu Wydziału krajowego o popieraniu ogrodnictwa.
2.000	2.000	
1.000	1.000	
19.100	20.100	
2,028.202	2,285.175	

Fundusz krajowy. **Rubryka X. Rolnictwo.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie			Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
					Korony		
		Z przeniesienia . .			2,130.207	260.263	2,390.470
					20.300	1 000	
X.		*f*) na utrzymanie szkółki drzew owocowych Towarzystwa „Silski Hospodar“ w Olesku			—	1.000	
		g) na utrzymanie szkółek drzew owocowych w innych powiatach, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego			2.400	—	
	90	Zasiłek dla Zakładu sadowniczego p. p. Niemczewskich w Okopach			—	1.000	
	91	Wydziałowi powiatowemu w Wieliczce na zakład sadowniczy w Wieliczce			—	1.000	
	92	Dołkowskiemu Henrykowi na produkcyę ziemniaków nasiennych			—	2.500	
	92a	Komitetowi urządzającemu dział galicyjski na międzynarodowej wystawie łowieckiej we Wiedniu 1910 r., jednorazowa nadzwyczajna subwencya			—	—	—
		Suma działu D . .			22.700	6.500	29.200
	93	**E) Na koszta komisyi agrarnych.**					
		A) *Personal techniczny*:					
		a) 2 insp. agr. (VIII. ranga) płaca po 3.600 K dod. akt. po 1.104 K z tego preliminuje się na r. 1911: dla jednego inspektora agrarnego płacę i dodatek aktywalny przez cały rok . . .	4.704 K				
		dla drugiego inspektora płacę i dod. aktywalny począwszy od 1. października 1911	1.176 „	5.880 K			
		b) 2 adjunktów agrarnych (IX ranga) płace po 2 800 K = 5.600 K dodatki aktywalne po 960 K. = 1.920 K z tego preliminuje się na r. 1911 tylko począwszy od 1. października 1911 . .		1.880 „			
		Do przeniesienia . .		7.760 K	2,152.907	266.763	2,419.670

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
2,028.202	2,285.175	
19.100	20.100	
1.000	1.000	
2.400	2.400	
1.000	1.000	
—	1.000	
2,000	2.500	
—	2.000	Odpada jako jednorazowa subwencya na rok 1910 uchwalona.
25.500	30,000	
		Wydatki na koszta komisyi agrarnych, uchwalono do Lw. 88.565/910, na podstawie wniosków przedłożonych przez c. k. krajową Komisyę agrarną. Uzasadnienie w sprawozdaniu dotyczącem operacyj agrarnych.
2,053.702	2,315.175	

Fundusz krajowy. **Rubryka X. Rolnictwo.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie			Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
					Korony		
X.	93	Z przdniesienia . .		7.760 K.	2,152.907	266.763	2,419.670
		c) 5 adjunktów komas. (X ranga) płace po 2.200 K. = 11.000 K. dodatki aktywalne po 768 K. = 3.840 K z tych płaca i dodatki dla trzech adjunktów przez cały rok . .	8.904 K				
		zaś dla dwóch adjunktów od 1. października 1911 . . .	1.484 „	10.388 „			
		d) 8. asystentów komas. (XI ranga) z tych dla 6-ciu za cały rok płace po 1.600 K = , .	9.600 „				
		dodatki aktywalne po 576 K. = . . .	3.456 „				
			13.056 K				
		zaś dla 2-ch płace i dodatki do 1. października 1911 . . .	3.264 „	16.320 „			
		e) 4 pomocnicy techniczni z płacą mies. po 140 K z tych dla 3-ch przez cały rok . . .	5.040 K				
		zaś dla jednego do 1. października 1911	1.260 „	6.300 „			
		f) ryczałt dla szściu dyetaryuszy mianowicie: jeden z płacą po 4 K przez cały rok . .	1.460 K				
		jeden z płacą po 4 K do 1. października 1911	1.080 „				
		czterech z płacą po 3 K przez cały rok .	4.380 „	6.920 „			
		Do przeniesienia . .		47.688 K.	2,152.907	266.763	2,419.670

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
2,053.702	2,315.175	
2,053.702	2,315.175	

Fundusz krajowy. **Rubryka X. Rolnictwo.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie			Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
					Korony		
X.	93	Z przeniesienia . .		47.688 K .	2,152.907	266.763	2,419 670
		g) ryczałty kancelaryjne: dla 1-szego inspektora	36 K				
		dla 2-giego inspektora od 1. października 1911	9 „				
		dla 15 techników pod *b*) *c*) i *d*) z tych: dla 11 po 30 K. . .	330 „				
		zaś dla 4 techników od 1. października 1911 po 7 K 50 h. . .	30 „				
		dla 3 pomocników po 18 K.	54 „				
		dla 1 pomocnika do 1. października 1911	13 „	472 „			
		h) na wsparcia, zapomogi i remuneracye, do dyspozycyi Wydziału krajowego . . .		1.500 „			
		i) na prenumeratę czasopism i na zakupno dzieł technicznych .		120 „			
		k) na pokrycie kosztów sił pisarskich chwilowo potrzebnych, do dyspozycyi Wydziału krajowego . . .		500 „			
			Razem	. 50.280 K			
		B) *Fnndusz podręczny*:					
		a) *Wydatki z funduszu krajowego bez prawa regresu do bezpośrednich uczestników komasacyi*:					
		1. operaty katastralne i mapy dla czynności agrarnych . . .	200 K				
		2. wydatki kancelaryjne personalu technicznego, druki, kalki, papier rysunkowy, farby tusze i tp. oraz przybory negrograficzne . .	750 „				
		Do przeniesienia .	950 K.	50.280 K.	2,152.907	266.763	2,419.670

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
2,053.702	2,315.175	
2,053.702	2,315.175	

Fundusz krajowy. **Rubryka X. Rolnictwo.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie			Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
					Korony		
X.	93	Z przeniesienia . .	950 K.	50.280 K.	2,152.907	266.763	2,419.670
		3. sprawienie przyborów i instrumentów dla technicznego oddz. agrarnego . .	500 „	1.450 K			
		b) Zaliczki zwrotne z funduszu podręcznego na koszta, które ponoszą bezpośrednio uczestnicy:					
		1. czynsz roczny za najem lokalu w siedzibie urzędowej komisarza . .	4.000 K				
		2. czynsz za najem pokoju w Starym Sączu na składnicę aktów i przyborów techniczn. i mierniczych dla czynności w powiecie nowosądeckim . .	240 „				
		3. usługa biura komasacyi .	648 „				
		4. utrzymanie lokalności biurowych mycie okien itp.	150 „				
		5. opał i oświetlenie dla biura agrarn.	700 „				
		6. zaliczki zwrotne na paliki, figurantów, najem lokalu w obszarach czynności itp. . .	8.000 „				
		7. zaliczki na koszta bonitacyi dla klasyfikatorów i rzeczoznawców .	1.500 „	15.238 K			
		c) Nadzwyczajna dotacya do funduszu podręcznego jako zwrotna:					
		1. zaliczki na pożyczki udzielić się mające z funduszu krajowego na zakupno kamieni granicznych dla będących w toku czynności agrarnych . .	2.500 K				
		Do przeniesienia.	2.500 K.	16.688 K. 50.280 K.	2,152.907	266.763	2,419.670

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
2,053.702	2,315.175	
2,053.702	2,315.175	

Fundusz krajowy. **Rubryka X. Rolnictwo.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
X.	93	Z przeniesienia . 2.500 K. 16.688 K. 50.280 K.	2,152 907	266.763	2,419.670
		2. zaliczki na subwencye udzielić się mające na wykonanie koniecznych wspólnych urządzeń w obszarach komasacyjnych . 10.000 „ 12.500 „			
		Razem i . . . . . 29.188 „			
		C) Koszta komisyjne personalu technicznego . . . . . 21.000 „			
		Suma działu E . .	100.468	—	100.468
		F) Na organizacyę spółek kredytowych wśród ludności rolniczej.			
	94	Na umorzenie pożyczki z Banku kraj. dla zasilenia kapitału zakładowego krajowej centralnej Kasy dla spółek rolniczych (IV i V rata w myśl uchwały sejmowej z dnia 26 listopada 1907) .	40.000	—	40.000
	95	Na koszta zakładania spółek oszczędności i pożyczek, utrzymania biura patronatu i kursy praktyczne dla funkcyonaryuszy spółek:			
		a) utrzymanie biura:			
		1 dyrektor, płaca . . 6.400 K			
		dodatek aktywalny . 1.472 „			
		dodatek osob. względnie pięcioletni . 800 „ 8.672 K			
		2. zast. dyrektora, płaca 4.800 K			
		dodatek aktywalny . 1.288 „ 6.088 „			
		3. sekretarz, płaca . . 2.800 K			
		dodatek aktywalny . 960 „ 3.760 „			
		4. czterech lustratorów stałych starszych z płacą po 2.800 K. . . 11.200 K			
		dodatkiem aktywalnym po 960 K . . . 3.840 „			
		i dodatkiem 3-letnim dla jednego . . . 200 „ 15.240 „			
		5. trzech lustratorów stałych młodszych z płacą po 2.200 K . . 6.600 K			
		dodatkiem aktywalnym po 768 K . . . 2.304 „ 8.904 „			
		Do przeniesienia . . 42.664 K.	40.000 2,253.375	— 266.763	40.000 2,520.138

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
2,053.702	2,315.175	
94 081	94.334	*Więcej* o 6 134 K na podstawie preliminarza zestawionego do Lw. 88565/910
40.000	40 000	W myśl uchwały sejmowej z 26. listopada 1907 zaciągnął Wydział kraj. w Banku kraj. pożyczkę za oprocentowaniem stałem po $4^1/_2$ i z umorzeniem w 79 równych annuitetowych ratach półrocznych po 20.000 K od 1. lipca 1909 począwszy, na który to cel ma być użytą dotacya stałego funduszu pożyczkowego dla Spółek (uchwała Sejmu z 16/3 1899. Lw. 72.641/910).
40.000	40.000	
2,147.783	2,409.509	

Fundusz krajowy. **Rubryka X. Rolnictwo.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
				Korony		
		Z przeniesienia . .	42.664 K.	2,253.375	266.763	2,520.138
X.				40.000	—	40.000
	95	6. dwóch lustratorów prowizorycznych z płacą po 3.600 K . . .	7.200 „			
		7. dwóch lustratorów prowizorycznych z płacą po 2.800 K . . .	5.600 „			
		8. wynagrodzenie dla magazyniera i pisarza	3.200 „			
		9. 4 dyetaryuszki po 3 K i 2 dyetaryuszki po 2 K 70 g dziennie .	6.351 „			
		10. dwóch służących po 700 K . .	1.400 „			
		razem . .	66.415 K			
		b) na podróże lustracyjne i organizacyjne i na powiatowe konferencye .	56.925 „			
		c) sprzęty i przybory kancelaryjne . . . 1.500 K				
		oraz portorya . . 1.500 „	3.000 „			
		d) wydawnictwa i różne przedmioty dla Spółek:				
		α) czasopisma, roczniki, broszury i t. p. . . 4.000 K				
		β) książki rachunkowe, formularze kasy i t. p. . 56.000 „	60.000 „			
		e) praktyczne kursy naukowe . .	4.000 „			
		f) zasiłki:				
		α) dla 100 nowych Spółek po 400 K . . 40.000 K				
		β) dla Spółek rolniczych . . . 2.000 „	42.000 „	232.340	—	232.340
		Suma działu F .		272.340	—	272.340
		Do przeniesienia . .		2,525.715	266.763	2,792.478

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
2,147.783	2,409.509	
40.000	40.000	
289.931	213.244	Wydatki w ogóle *większe* o 19.096 K w myśl preliminarza uchwalonego do Lw. 72641/910, zrównoważone są większymi dochodami o 20.000 K.
329.931	253.244	
2,477.714	2,662.753	

Fundusz krajowy. **Rubryka X. Rolnictwo.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
				Korony		
X.	96	Z przeniesienia .		2,525.715	266.763	2,792.478
		G) Włości rentowe.				
		a) Koszta komisyi:				
		1. dyety i koszta podróży członków komisyi . . .	2.000 K			
		2. ryczałt dla c. k. komisarza rządowego	1.000 „ 3.000 „			
		b) Utrzymanie biura:				
		1. kierownik biura płaca . 6.400 K dod. aktyw. 1.472 „	7.872 K			
		2. pierwszy referent rolniczy wynagrodzenie	5.000 „			
		3. drugi referent rolniczy wynagrodzenie	5.000 „			
		4. trzeci referent rolniczy wynagrodzenie	4.000 „			
		5. pierwszy referent hipoteczny, wynagrodzenie . . .	4.800 „			
		6. drugi referent hipoteczny, wynagrodzenie	3.600 „			
		7. trzeci referent hipoteczny wynagrodzenie	3.600 „			
		8 dyetaryusz konceptowy, wynagrodzenie po 3 K dzienie	1.095 „			
		9. siły buchalteryjne:				
		a) oficyał rachunkowy płaca 2.200 K dod. aktyw. 768 „	2.968 „			
		b) asystent rachunkowy płaca 1.600 K dod. aktyw. 576 „	2.176 „			
		c) aplikant rachunkowy adjutum . . .	1.200 „			
		d) dyetaryusz rachunkowy, wynagrodzenie po 3 K 20 gr. dziennie . . .	1.168 „			
		e) dyetaryusz rachunkowy, płaca po 3 K dziennie . . .	1.095 „			
		Do przeniesienia .	43.574 K. 3.000 K.	2,525.715	266.763	2,792.478

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
2,477.714	2,662.753	
		Na podstawie osobnego preliminarza kraj. Komisyi dla włości rentowych zatwierdzonego uchwałą Wydziału krajowego z dnia 19/7 1910 Lw. 84.987.
2,477.714	2,662.753	

Fundusz krajowy. **Rubryka X. Rolnictwo.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie			Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
					Korony		
		Z przeniesienia . .	43 574 K.	3.000 K.	2,525.715	266.763	2,792.478
X.		10. pomoc kancelaryjna: 2 dyetaryuszy po 2 K 80 g. dziennie . 2.044 K 6 dyetaryuszy po 2 K 50 g. dziennie 5.476 „	7.520 „				
		11. służący, zasługa .	700 „				
		12. sprzęty i przybory kancelaryjne . .	1.000 „				
		13. druki . . .	1.000 „				
		14. portorya . . .	800 „	54.594 „			
		15. dyety i koszta podróży . . .		10.000 „	67.594		
	97	Dotacya funduszu na oprocentowanie listów rentowych, 6-ta rata z 10-lecia, w myśl uchwały Sejmu z dnia 26. października 1905 . .			25.000	—	
		Suma działu G. .			92.594	—	92.594
		H) Zapobieganie klęskom elementarnym.					
	98	Na koszta strzeżenia granic kraju w czasie wybuchu zarazy na bydło			—	—	
	99	Na subwencyonowanie tępienia myszy polnych i dalsze doświadczenia			—	—	
	100	Na raty amortyzacyjne od pożyczki 700.000 K, zaciągniętej dla ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w roku 1903:					
		a) w kapitale 13. i 14. rata .		74.092 K 29 g			
		b) w 4% odsetkach . . .		10.443 „ 90 „			
		c) 1/80/0 dodatek na admin. .		652 „ 91 „	85.189	—	
	101	Na spłatę procentów od pożyczek zaciągniętych przez powiaty i Spółki wodne, na naprawę dróg i budowli wodnych zniszczonych przez powodzie w roku 1906 w myśl uchwały sejmowej z 18 marca 1807			10.868	—	
					96.057	—	—
		Do przeniesienia . .			2,618.309	266.763	2,885.072

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
2,477.714	2,662.753	
25.000	25.000	Na podstawie osobnego preliminarza kraj. Komisyi dla włości rentowych zatwierdzonego uchwałą Wydziału krajowego z d. 19/7 1910 Lw. 84987.
77.445	84.594	
—	—	
—	—	
85.190	85.190	Wedle planu umorzenia do Lw. 92.402/1909 z końcem r. 1911 pozostanie dług w kapitale 242.375 K 33 gr.
22.432	15.000	Preliminuje się *mniej* o 4.132 K w miarę spłaconego kapitału na podstawie dat dostarczonych z Banku krajowego. (Lw. 77.440/910).
107.622	100.190	
2,555.159	2,747.347	

Fundusz krajowy. # Rubryka X. Rolnictwo.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
X.		Z przeniesienia .	2,618.309	266.763	2,885.072
			96.057	—	—
	102	Na umorzenie 4% pożyczki imiennej wart. 1,090.000 K zaciągniętej dla złagodzenia klęsk elementarnych w roku 1908			
		a) w kapitale 3. i 4. rata . . 4.914 K 34 g.			
		b) w 4% odsetkach . . . 42.864 „ 52 „			
		$^1/_8$% dodatek na administr. . 1.339 „ 54 „	49.118	—	
	102a	Na opłatę procentów od pożyczek zaciągniętych przez włościan dotkniętych gradobiciem w roku 1909, na zakupno nasion i paszy tudzież naprawy budynków	—	—	—
		Suma działu H . .	145.175	—	145.175
	103	**I) Wydatki funduszu kultury krajowej** . .	250	—	250
	103a	Wynikłości wedle zamknięcia rachunku za r. 1909 nie dotyczące preliminarza na r. 1911 . .	—	—	—
		Suma wydatków . .	2,763.734	266.763	3,030.497

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
2,555.159	2,747.347	
107.622	100.190	
26.246	49.574	Wedle planu umorzenia do Lw. 15 308/910 z końcem r. 1911 pozostanie dług w kapitale 1,070.371 K 94 g.
—	50.000	Nic się nie preliminuje, gdyż kredyt z r. 1910 tylko w części zużyty, posłuży na dalsze lata (Lw 72.646/910),
133.868	199.764	
385	150	Wedle specyalnego preliminarza dołączonego jako alegat do niniejszej rubryki.
2,409.147	—	
5,098.559	2,947.261	

Fundusz krajowy. # Rubryka X. Rolnictwo.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
X.		**DOCHODY.**			
	1	Akademia rolnicza w Dublanach	122.568	—	122.568
	2	Niższa szkoła rolnicza w Dublanach . . .	9·580	—	9.580
	3	Szkoła gorzelnicza „ „	5.200	—	5.200
	4	Gorzelnia szkolna „ „	12.750	—	12.750
	5	Folwark „ „	65.650	—	65.650
	6	Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach	26.800		26.800
	7	Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie	5.850	—	5.850
	8	Wyższa szkoła lasowa we Lwowie	14.900	—	14.900
	9	Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie . . .	69.000	—	69.000
	10	Folwark w Czernichowie	23.370	—	23.370
	11	Niższa szkoła rolnicza w Bereżnicy	20.920	—	20.920
	12	„ „ „ „ Horodence . . .	12.700	—	12.700
	13	„ „ „ „ Jagielnicy . . .	16.368	—	16.368
	14	„ „ „ „ Kobiernicach . . .	19.018	—	19.018
	15	„ „ „ „ Suchodole . . .	21.932	—	21 932
	16	„ „ „ „ Miłocinie	23.700	15.000	38.700
	17	Szkoła mleczarska, mleczarnia i serownia szkolna w Rzeszowie	162 800	—	162.800
	18	Szkoła ogrodnicza w Tarnowie	12.440	—	12.440
	19	„ „ w Wulce kapitańskiej . .	9.000	—	9.000
	20	Zakład sadowniczy w Zaleszczykach . . .	16.200	—	16.200
	21	Zwroty zaliczek na płace od nauczycieli szkół rolniczych	6.000	—	6.000
	22	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na utrzymanie 5 nauczycieli wędrownych rolnictwa dla włościan	10.000	—	10.000
	23	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na utrzymanie nauczyciela wędrownego weterynaryi . .	2.000	—	2.000
	24	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na budowę internatu w Dublanach IV. rata z przyznanych pięciu rat	—	14.000	14.000
	25	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na koszta budowy wodociągu w Dublanach (III.-ostatnia rata)	—	10.000	10.000
	25a	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na pokrycie kosztów inwestycyi w zakładach dublańskich	—	—	—
	26	Krajowy skład publiczny w Krakowie . . .	41.500	—	41.500
	27	Dochód ze sprzedaży kart myśliwskich . . .	27.000	—	27.000
	28	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na koszta licencyonowania buhajów	12.500	—	12.500
	29	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na 2 instruktorów bodowli bydła	4.000	—	4.000
		Do przeniesienia . .	773.746	39.000	812.746

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
114.192	122.568	Uzasadnienie w specyalnych preliminarzach tych zakładów, dołączonych jako alegata do niniejszej rubryki.
8.406	9.780	
5.100	5.200	
11.896	12.750	
54.732	62.700	
24.073	28.900	
7.699	6.200	
14.710	14.900	
61.572	69.000	
22.274	19.940	
23.622	20.550	
12.328	13.200	
14.234	16.140	
20.195	18.790	
18 044	21.860	
35.570	36.500	
105.200	131.760	
12.390	11.440	
—	8.800	
14.449	16.200	
6.322	6.000	Jak na rok 1910.
8.000	8.000	*Więcej* o 2000 K odpowiednio do zwiększonej ilości nauczycieli wędrownych (zob. poz. 17 c. wydatków).
2.000	2.000	
14.000	14.000	
20.000	10.000	
20.600	20.600	Nie preliminuje się, gdyż na r. 1910 uchwalono ostatnią ratę.
44.367	41.400	Wedle specyalnego preliminarza do Lw. 78.413/910.
27.361	27.000	
13.000	12.500	
4.000	4.000	
740.326	792.678	

Fundusz krajowy. # Rubryka X. Rolnictwo.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
X.		Z przeniesienia . .	773.746	39.000	812.746
	30	Subwencya z c. Skarbu państwa, na utrzymanie instruktora mleczarstwa:			
		a) na instruktora mleczarstwa . . 2.000 K			
		b) na adjunkta i siłę pomocniczą . . 1.720 „			
		c) na koszta podróży dla tych funkcyonaryuszy . . . . . 2.250 „	5.970	—	5.970
	31	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na urządzanie spółek mleczarskich	40.000	—	40.000
	32	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na akcyę tępienia gruźlicy u bydła	5.000	—	5.000
	33	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na podniesienie uprawy tytoniu	2.000	—	2.000
	34	Dochody biura patronatu dla spółek oszczędności i pożyczek:			
		a) ze sprzedaży wydawnictw i innych przedmiotów	59.000	—	59.000
		b) subwencya rządowa na cele spółek oszczędności i pożyczek	60.000	—	60.000
	35	Zwroty pożyczek dotkniętym klęską elementarną w r. 1903, udzielonych w myśl uchwały Sejmu z dnia 26. października 1903:			
		a) od powiatów . . . . . 7.300 K			
		b) „ gmin . . . . . 19.050 „			
		c) „ osób prywatnych . . . 13.550 „	39.900	—	39.900
	36	Sanok Wydział powiatowy — zwrot bezprocentowej pożyczki z powodu klęski powodzi w r. 1908 (III. rata z 30.000 K)	3.750	—	3.750
	37	Dochody funduszu kultury krajowej	15.553	—	15.553
	37a	Wynikłości wedle zamknięcia rachunku za r. 1909 nie dotyczące preliminarza na r. 1911 . .	—	—	—
		Suma dochodów . .	1,004.919	39.000	1,043.919

Prelminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
740,336	792.678	
5.970	5.970	
—	30.000	*Więcej* o 10.000 K na podstawie przyrzeczenia c. k. Rządu.
5.000	5.000	
2.000	2.000	
166.100	49.000	*Więcej* o 10.000 K odpowiednio do zwiększonego wydatku (Lw. 72.641|910).
	50.000	*Więcej* o 10.000 K z powodu przyznania wyższej subwencyi (Lw. 72.641/910).
38.329	39.900	
3.750	3.750	
15.867	14.551	Wedle specyalnego preliminarza dołączonego jako alegat do niniejszej rubryki.
3,357.300	—	
3.334.652	992.849	

20 PRELIMINARZY

krajowych zakładów naukowych rolniczych, preliminarz Składu publicznego i kultury krajowej

na rok

1911.

1. Akademia rolnicza w Dublanach . . . . . str. 36
2. Niższa szkoła „ „ „ . . . . . „ 50
3. Szkoła gorzelnicza „ „ . . . . . „ 54
4. Gorzelnia szkolna „ „ . . . . . „ 58
5. Folwark „ „ . . . . . „ 60
6. Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach . . . . . „ 66
7. „ „ botaniczno-rolnicza we Lwowie . . . . . „ 72
8. Wyższa szkoła lasowa we Lwowie . . . . . „ 76
9. Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie . . . . . „ 82
10. Folwark w Czernichowie . . . . . „ 94
11. Niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy . . . . . „ 100
12. „ „ „ „ Horodence . . . . . „ 106
13. „ „ „ „ Jagielnicy . . . . . „ 112
14. „ „ „ „ Kobiernicach . . . . . „ 118
15. „ „ „ „ Suchodole . . . . . „ 124
16. „ „ „ „ Miłocinie . . . . . „ 130
17. Szkoła mleczarska w Rzeszowie . . . . . „ 136
18. Szkoła ogrodnicza w Tarnowie . . . . . „ 142
19. „ „ na Wulce kapitańskiej . . . . . „ 148
20. Zakład sadowniczy w Zaleszczykach . . . . . „ 152
21. Skład publiczny w Krakowie . . . . . „ 158
22. Fundusz kultury krajowej . . . . . „ 164

Z drukarni i litografii Pillera-Neumanna.

1. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace profesorów i docentów.**			
	1	Dyrektor, płaca . . . zwycz. 4.800 K. nadzwycz. — K.			
		dodatek aktywalny . . 720 „ — „			
		„ pięcioletni . . 750 „ — „			
		„ osobisty . . — „ 6.000 „			
		„ na utrzymanie koni — „ 1.200 „	6.270	7.200	
	2	Siedmiu profesorów:			
		płace . . po 4.800 K. . 33.600 K.			
		dodatki aktywalne „ 720 „ . 5.040 „			
		dodatki pięcioletnie „ 600 „ . 1.800 „	40.440	—	
	3	Trzech profesorów:			
		płace . . po 3.400 K. . 10.200 K.			
		dodatki aktywalne „ 480 „ . 1.440 „			
		dodatki pięcioletnie „ 500 „ . 1.500 „	13.140	—	
	4	Jeden profesor adjunkt:			
		płaca . . . 2.800 K.			
		dodatek aktywalny . 400 „			
		dodatki pięcioletnie . 800 „	4.000	—	
	5	Sześciu asystentów (dla katedr *a*) chemii *b*) botaniki *c*) zoologii *d*) rolnictwa *e*) hodowli *f*) mechaniki rolniczej) po 1.400 K	8.400	—	
	6	Docenci: *a*) mineralogii i geologii	1.200	—	
		b) weterynaryi	1.200	—	
		c) melioracyi	700	—	
		d) encyklopedyi leśnictwa	600	—	
		e) ogrodnictwa	400	—	
		f) hodowli ryb	400	—	
		g) historyi i literatury polskiej . . .	1.200	—	
		h) hygieny i pomocy w nagłych wypadkach .	300	—	
		Suma rubryki I. .	78.250	7.200	85.450
II.		**Płace urzędników administracyjnych.**			
	7	Kasyer zarazem rachmistrz:			
		płaca . . 2.800 K.			
		dodatki pięcioletnie 825 „	3.625	—	
	8	Sekretarz dyrekcyi zarazem magazynier:			
		płaca . . 2.400 K.			
		dodatki pięcioletnie 650 „	3.050	—	
		Suma rubryki II. .	6.675	—	6.675
		Do przeniesienia .	84.925	7.200	92.125

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
13.320	13.320	*Więcej* o 150 K. z powodu przypadającego dyrektorowi Pomorskiemu II. dodatku pięcioletniego od 1. października z rocznych 600 K.
31.960	40.507	*Mniej* o 67 K mianowicie odpadają dodatki pięcioletnie prof. Raciborskiego . . . . . 767 K natomiast wstawia się dodatki pięcioletnie:
11.400	13.140	a) dla prof. Ajdukiewicza jako uzupełnienie do rozpoczętego w r. 1910 dodatku . . . . 100 K b) dla prof. Pawlika I. od 1. stycznia . . 600 „
3.600	3.851	*Więcej* o 149 K z powodu uzupełnienia dodatku pięcioletniego dla prof. Szulca rozpoczętego w r. 1910.
5.392	5.600	*Więcej* o 2800 K z powodu zapreliminowania poborów dla dwóch nowych asystentów hodowli i mechaniki rolniczej. Uzasadnienie w sprawozdaniu o szkołach dublańskich.
1.200	1.200	
1.200	1.200	
700	700	
600	600	
400	400	
400	400	
1.200	1.200	
300	300	
71.672	82.418	
3.400	3.400	*Więcej* o 225 K z powodu przypadającego kasyerowi Popowiczowi III. dodatku pięcioletniego od 1. kwietnia z rocznych 300 K.
2.880	2.880	*Więcej* o 170 K z powodu przypadającego sekretarzowi Wieleżyńskiemu III. dodatku pięcioletniego od 16. kwietnia z rocznych 240 K.
6.280	6.280	
77.952	88.698	

1. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	84.925	7.200	92.125
III.		**Płace funkcyonaryuszów nieetatowych.**			
	9	Kapelan: płaca . . . 600 K. dodatek osobisty . 200 „	800	—	
	10	Lekarz zakładowy	1.400	—	
	11	Dyetaryusz w kancelaryi dyrekcyi	1.000	—	
	12	Ogrodnik	1 400	—	
	13	Pomocnik ogrodnika	600	—	
	14	Zawiadujący biblioteką	400	—	
		Suma rubryki III. .	5.600	—	5.600
IV.		**Służba.**			
	15	Służba wyższa:			
		a) tercyan zarazem woźny: płaca . 720 K. na ubranie 120 „	840	—	
		b) siedmiu laborantów (dla katedry *α*) fizyki, *β*) chemii, *γ*) botaniki, *δ*) zoologii i hodowli, *ε*) rolnictwa, *η*) chemii rolniczej *ϑ*) mechaniki rolniczej) po 600 K.	4.200	—	
	16	Służba niższa:			
		a) dozorca domu i magazynu	600	—	
		b) dwóch stróżów domowych po 600 K. . .	1.200	—	
		c) stróż nocny	600	—	
	17	Gratyfikacye służbie (do rozporządzalności dyrekcyi)	300	—	
		Suma rubryki IV. .	7.740	—	7.740
V.		**Koszta administracyjne.**			
	18	Zarząd:			
		a) potrzeby kancelaryjne . . 2.000 K.			
		b) koszta podróży w interesach zakładu 200 „			
		c) druk sprawozdań . . . 250 „	2.450	—	
	19	Opał gmachu szkolnego	4.500	—	
	20	Oświetlenie:			
		a) zwrot fundu-zowi stacyi chem. roln. za gaz do oświetlania gmachu i do użytku w pracowniach Akademii (patrz poz. 3a. doch. Stacyi dublańskiej) . . . . 5.500 K.			
		b) oświetlenie obejść naftą . . 300 „	5.800	—	
	21	Utrzymanie budynków i ogrodzeń	7.500	4.500	
	22	„ dziedzińców i ścieżek	1.500	—	
		Do przeniesienia .	21.750	4.500	
			98.265	7.200	105.465

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
77 952	88.698	
800	800	
1.400	1.400	
1.000	1.000	
1.150	1.400	
480	480	Preliminuje się w wysokości wynagrodzenia laborantów.
400	400	
5.230	5.480	
840	840	
3.600	3.600	Wstawia się 600 K na laboranta dla zakładu mechaniki rolniczej, wobec bowiem urządzenia stacyi doświadczalnej mechanicznej wspólny dotychczas laborant z pracownią fizyki byłby nie wystarczający.
600	600	
783	1.200	
672	600	
300	300	
6.795	7.140	
2.699	2.700	Zwyczajne podwyższa się o 400 K na utrzymanie telefonu. Odpadają zaś nadzwyczajne 650 K z r. 1910.
3.437	4.500	
5.743	5.800	
15.203	8.744	Zwyczajne większe o 1.000 K odpowiednio do rzeczywistych wynikłości. W nadzwyczajnych w miejsce zeszłorocznych 2.244 K wstawia się na nowe dachy nad domami profesorskimi 4.500 K.
1.011	1 500	
28.093	23.244	
89.977	101.318	

1. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
V.		Z przeniesienia .	98.265	7.200	105.465
			21.750	4.500	
	23	Utrzymanie parku	400	500	
	24	Płaca kominiarza	600	—	
	25	Ubezpieczenie od ognia budynków . . .	1.300	—	
	26	Utrzymanie wodociągu	750	—	
	27	Najem pomieszkań:			
		a) dla 6 asystentów mieszkanie po 240 K na opał po 78 K. . . . 1.908 K.			
		b) „ sekretarza dyrekcyi . . . 600 „			
		c) „ 7. laborantów po 192 K. . . 1.344 „	3.852	—	
	28	Sprzęty i ruchomości	300	590	
	29	Koszta przewozu docentów	4.000	—	
	30	„ lustracyi zakładu	400	—	
	31	„ nabożeństwa	200	360	
	32	Apteka i koszta sanitarne	2.200	—	
		Suma rubryki V. .	35.752	5.950	41.702
VI.		**Potrzeby naukowe.**			
	33	Dotacye na zbiory i laboratorya: *zwycz.* *nadzw.*			
		a) fizyka i meteorologia . . 800 K. — K.			
		b) chemia ogólna . . . 2.500 „ 500 „			
		c) technologia . . . 200 „ — „			
		d) mineralogia i geologia . 200 „ — „			
		e) botanika . . . . 1.400 „ 790 „			
		f) zoologia . . . . 820 „ — „			
		g) fizyologia i anatomia zwierząt 390 „ — „			
		h) chemia rolnicza . . . 1.320 „ — „			
		i) rolnictwo . . . . 2.000 „ 1300 „			
		j) hodowla . . . . 1.500 „ — „			
		k) weterynarya . . . 300 „ 400 „			
		l) administracya . . . 200 „ — „			
		ł) mechanika . . . . 750 „ — „			
		m) ćwiczenia w użyciu narzędzi 350 „ — „			
		Do przeniesienia . 12.730 K. 2.990 K.	134.017	13.150	147.167

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
89 977	101.318	
28 093	23.244	
417	400	Wstawia się nadzwyczajne 500 K na założenie skweru i obudowania ścieków przed Akademią.
570	600	
991	1.300	
507	750	
2.664	2.520	Asystentom Akademii przyznaje się jak w stacyi chemicznej na mieszkanie w miejsce dotychczasowych 192 K po 240 K, a prócz tego na opał po 78 K. Wydatek ten preliminuje się dla zwiększonej liczby asystentów i laborantów (patrz poz. 5 i 15 wyd.).
322	600	Zwyczajne bez zmiany. W nadzwyczajnych w miejsce zeszłorocznych 300 K wstawia się: a) na tablicę w sali wykładowej . . . . . 150 K b) „ wodociąg „ „ . . . . . 200 „ c) „ przeróbkę stołu i gaz . . . . . 240 „
3.850	3.500	
299	400	Preliminuje się więcej o 500 K celem ułatwienia funkcyonaryuszom dowozu dzieci do szkół we Lwowie.
326	2.200	W nadzwyczajnych wstawia się w miejsce zeszłorocznych 2.000 K na
2.737	2.200	komodę i dwa klęczniki do kaplicy 360 K.
40.776	37.714	
130.753	139.032	

1. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1910. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia . zwycz. 12.730 K. nadzw. 2.990 K.	134.017	13.150	147.167
VI.	33	*n*) melioracya . . . 100 „ — „ *o*) ogrodnictwo . . . 200 „ — „ *p*) leśnictwo . . . 100 „ — „	13.130	2.990	
	34	Pole doświadczalne przy katedrze chemii rolniczej .	600	—	
	35	**Zakład doświadczalny uprawy roślin:**			
		A) Oddział uprawy roślin i hodowli nasion *a*) remuneracya profesora rolnictwa 2.000 K *b*) laborant: płaca 600 K. na mieszkanie . 192 „ 792 „ *c*) pola selekcyjne w Dublanach . . 2.000 „ *d*) na doświadczenia polowe . . 1.800 „ *e*) podróże kierwwnika i asystentów . 500 „	7.092	—	
		B) Oddział ochrony roślin uprawnych *a*) asystent. zwycz. nadzwycz. płaca . . 1.400 K. mieszkanie z opałem 318 „ 1.718 K. — K. *b*) utrzymanie pracowni 1.000 „ 3.000 „ *c*) podróże . . . 500 „ — „	3 218	3.000	
	36	Biblioteka i czytelnia: *a*) przykupno dzieł . . . . 1.600 K. *b*) oprawa książek . . . . 400 „ *c*) czasopisma . . . . 1.000 „	3.000	—	
	37	Ogrody: zwycz. nadzwycz. *a*) botaniczny . . . 2.000 K. — K. *b*) owocowy i warzywny . 1.000 „ 800 „ *c*) druk katalogu . . 50 „ — „	3.050	800	
	38	Mleczarnia: *a*) laborant, płaca . . . 720 K. dodatek na mieszkanie . . 240 „ 960 K. *b*) przyrządy i naczynia . . . 200 „ *c*) lód . . . . . 60 „ *d*) światło i opał . . . . 450 „	1.670	—	
		Do przeniesienia .	31.760 134.017	6.790 13.150	 147.167

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
130.753	139.032	
18.023	13 430	W nadzwyczajnych w miejsce zeszłorocznych 300 K wstawia się: a) dla chemii na uzupełnienie urządzeń pracowni w zakresie elektrochemii . . . . . 500 K. b) dla botaniki: na wagę chemiczną . . . . 350 „ na dwa mikroskopy dla uczniów . . . . 440 „ c) dla rolnictwa na urządzenie pracowni do ćwiczeń z uczniami . . . . . 1.300 „ d) dla weterynaryi: na szafę . . . . . 290 „ na tablice poglądowe do anatomii zwierząt . . 200 „
10.785	3.500	
2.000	4.000	Dotychczasowy kredyt 2.600 K na utrzymanie pól doświadczalnych katedry rolnictwa i chemii rolniczej rozdziela się na dwie pozycye: a) pole dośw. chemii rolniczej 600 K, b) osobna dotacya w sumie 10.910 K. na zakład doświadczalny uprawy roślin. O organizacyi i programie tego zakładu zawarte są bliższe wyjaśnienia w sprawozdaniu Wydz. kraj. o zakładach dublańskich.
—	—	
3.000	3.000	
6.409	3.450	Zwyczajne podwyższa się o 500 K ze względu na koszta robocizny, gdyż kredyt dotychczasowy nie wystarczał. W nadzwyczajnych wstawia się: a) na doprowadzenie wodociągu . . . . . 300 K b) na ukończenie ogrodzenia 150 m. b. . . . 500 „
837	1.670	
41.054	29.050	
130.753	139.032	

1. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	Wniosek na rok 1911 nadzwyczajne	Wniosek na rok 1911 Razem
			Korony		
VI.		Z przeniesienia .	134.017	13.150	147.167
			31.760	6.790	
	39	Pasieka	120	—	
	40	Wycieczki naukowe z uczniami	2.000	—	
	41	Ryczałt dla folwarku dublańskiego za straty wynikające z zastosowania inwentarza do potrzeb Akademii (patrz poz. 6 doch. folwarku dublańskiego) .	2.000	—	
		Suma rubryki VI. .	35.880	6.790	42.670
VII.		**Spłata długów i podatki.**			
	42	Bank krajowy, spłata pożyczki 100.000 K. zaciągniętej w r. 1901 na budowę domu mieszkalnego piątrowego dla funkcyonaryuszów i na budowę skrzydła internatu 19 i 20 półrocz. rata z 57 lecia:			
		kapitał . . . 608·11 K.			
		4% odsetki . . 3.804·13 „			
		1/8% dod. administr. . 237·76 „			
		stemple . . . 15·— „	4.665	—	
	43	Bank krajowy, spłata pożyczki 355.000 K. na inwestycye:			
		a) spłata zaciągniętej w 1907 r. I raty w kwocie 150.000 K. 9 i 10 półroczna rata z 44 lecia:			
		kapitał . . . 1.379·74 K.			
		4% odsetki . . 5.760·24 „			
		1/8% dod. administr. . 360·02 „			
		stemple . . . —·20 „	7.500	—	
		b) spłata zaciągniętej w 1908 r. II. raty 100.000 K. 6 i 7 półroczn. rata z 44 lecia:			
		kapitał . . . 862·42 K.			
		4% odsetki . . 3.894·18 „			
		1/8% dod. administr. 243·40 „			
		stemple . . . —·20 „	5 000	—	
		c) spłata zaciągniętej w 1908 r. III. raty 105.000 K. 5 i 6 półroczna rata z 44 lecia:			
		kapitał . . . 924·41 K.			
		4% odsetki . . 4.102·86 „			
		1/8% dod. administr. . 128.23 „			
		stemple . . . —·20 „	5.156	—	
	44	Podatek gruntowy i domowy	200	—	
		Suma rubryki VII. .	22.521	—	22.521
		Do przeniesienia .	192.418	19.940	212.358

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
130 753	139.032	
41.054	29.050	
98	120	
1.633	1.800	Odpowiednio do większych kosztów podwyższono kredyt dotychczasowy o 200 K.
2.000	2.000	
44.785	32.970	
4.665	4.665	Z pożyczki tej pozostanie z końcem r. 1911 dług w kapitale 94.949 K55 h.
7.500	7.500	
5.000	5.000	Z całej pożyczki inwestycyjnej pozostanie z końcem r. 1911 dług w kapitale: a) z I. raty . . . . . 143.657 K 60 h. b) „ II. „ . . . . . 97.136 „ 86 „ c) „ III. . . . . 102.338 „ 46 „ Razem 343.132 K 92 h
5.156	5.156	
200	200	
22.521	22.521	
198.059	194.523	

1. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
				Korony		
		Z przeniesienia .		192.418	19.940	212.358
VIII.	45	**Utrzymanie 12-tu uczniów w domu zakładowym na miejscach funduszowych po 800 K.** . . (patrz poz. 5, b. doch.)		9.600	—	9.600
IX.		**Utrzymanie domu zakładowego.**				
	46	Płace służby:				
		a) administrator domu zakł., płaca .	960 K.			
		wikt . . .	588 „			
		opał i światło . .	200 „	1.748	—	
		b) magazynier płaca . . .	300 K.			
		dodatki pięcioletnie .	160 „			
		wikt . . .	360 „			
		opał i światło . .	80 „			
		mieszkanie . .	360 „			
		ubranie . .	120 „	1.380	—	
		c) portyer: płaca	300 K.			
		wikt	360 „			
		opał i światło . .	80 „			
		mieszkanie . . .	240 „			
		ubranie . . .	120 „	1.100	—	
		d) 5-ciu służących: płace po 620 K.	3.100 K.			
		na ubranie „ 120 „	600 „	3.700	—	
		e) 5-ciu stróżów po 540 K.		2.700	—	
		f) 2-ch pomocników na zimę po 210 . . .		420	—	
	47	Wikt dla 100 uczniów przez 10 mies. po 60 K. mieś.		60.000	—	
	48	Pranie i naprawa pościeli		1.400	—	
	49	Opał domu zakładowego		6.000	—	
	50	Oświetlenie domu zakładowego:				
		a) dawnego budynku naftą . .	3.000 K.			
		b) dobudowanego pawilonu gazem (patrz poz. 3a doch. stacyi dubl.)	1.000 „	4.000	—	
	51	Utrzymanie budynków domu zakładowego . .		1.400	—	
	52	Sprzęty domu zakładowego		1.500	—	
		Suma rubryki IX. .		85.348	—	85.348
X.	53	**Rozmaite nieprzewidziane**		1.000	—	1.000
		Suma wydatków .		288.366	19.940	308 306

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
198.059	194.523	
9 600	9.600	
2.192	1.748	
940	1.380	
996	1.100	
3.613	3.700	
2.024	2.700	
—	420	
49.160	57.000	*Więcej* o 3.000 K z powodu podniesienia taryfy restauracyjnej na 2 K dziennie od ucznia.
1.422	1.400	
5.800	6.000	
3.741	4.000	
7.125	5.400	Nadzwyczajny kredyt r. 1910 w kwocie 4.000 K odpada.
	1.500	
77.013	86.348	
4.205	1.000	
288.877	291.471	

1. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	20.000	—	20.000
II.		**Opłaty od ubzniów.**			
	2	Wpisowe od 100 uczniów po 20 K. . . 2.000 K. na uwolnienie 30 uczniów potrąca ię 600 .	1.400	—	
	3	Czesne od 100 uczniów po 200 K. . . 20.000 K. na uwolnienie 30 uczniów potrąca się 6.000 „	14.000	—	
	4	Za laboratorya od 100 uczniów po 80 K. 8.000 K. na uwolnienie 30 uczniow potrąca się 2.400 „	5.600	—	
	5	Za utrzymanie w domu zakładowym po 800 K.: *a*) od 88 uczniów płacą ych . . . 70.400 K. *b*) „ 12 „ przyjętych na koszt funduszu krajowego (patrz poz. 45 wyd.) 9.600 „	80.000	—	
		Suma rubryki II. . .	101.000	—	101.000
III.	6	**Dochód z pola doświadczalnego i ogrodu** .	1.200	—	1.200
IV.	7	**Dochód z pasieki**	100	—	100
V.	8	**Odsetki z legatu Karola Skibińskiego** . .	168	—	168
VI.	9	**Rozmaite dochody**	100	—	100
		Suma dochodów .	122 568	—	122.568
		W porównaniu z wydatkami .			308.306
		okazuje się niedobór .			185.738

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
20.000	20.000	
1.361	1.400	
11.028	14.000	
4.421	5.600	
75.635	80.000	
92.445	101.000	
1.425	1.200	
131	100	
175	168	
16	100	
114.192	122.568	
288.877	291.471	
174.685	168.903	Dotacya z funduszu krajowego większa o 16.835 K odpowiednio do zmian wyżej wyjaśnionych.

2. Niższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych: *zwycz.* *nadzwycz.*			
		płaca . . . . 2.800 K. — K.			
		dodatek aktywalny . . 240 „ — „			
		dodatek pięcioletni . . 300 „ — „			
		za nadzór nad internatem . — „ 300 „	3.340	300	
	2	Drugi nauczyciel do nauk fachowych:			
		płaca . . . . . 2.800 K.			
		dodatek aktywalny . . 240 „	3.040	—	
	3	Instruktor do robót ręcznych	1.400	—	
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych:			
		płaca . . . . . 1.700 K.			
		dodatek aktywalny . . 200 „			
		dodatki pięcioletn e . . 520 „	2.420	—	
	5	Docent weterynaryi	400	—	
	6	Koszta nauki religii i nabożeństwa obu obrządk. .	1.600	—	
		Suma rubryki I. .	12.200	300	12.500
II.		**Koszta administracyjne.**			
	7	Remuneracya dyrektora Akademii rolniczej . .	800	—	
	8	Opał i oświetlenie	1.500	—	
	9	Utrzymanie budynków, ubezpieczenie od ognia i stróż .	1.800	1.500	
	10	Sprzęty i ruchomości	300	—	
		Suma rubryki II. .	4.400	1.500	5.900
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	11	Stołowanie 42 uczniów po 398 K. . . .	16.716	—	
	12	Odzież, pościel i pranie dla 42 uczniów po 120 K. .	5.040	—	
	13	Koszta leczenia uczniów	200	—	
		Suma rubryki III. .	21.956	—	21.956
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	14	Przybo y do nauki i pisania dla uczniów . .	400	—	
	15	Uzupełnienie środków naukowych	400	—	
	16	Bibliotek a i czytelnia	250	—	
	17	Wycieczki i demonstracye	260	—	
		Suma rubryki IV. .	1.310	—	1.310
		Do przeniesienia .	39.866	1.800	41.666

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
3.640	3.640	
3.000	3.040	
1.200	1.400	
2.220	2.220	*Więcej* z powodu, że nauczycielowi Nowickiemu przypada od 1. stycznia
300	400	3-ci dodatek pięcioletni 200 K rocznie.
1.600	1.600	
11.960	12.300	
800	800	
1.268	1.609	Preliminuje się *mniej* o 100 K na podstawie przybliżonego obliczenia.
4.991	2.700	Zwyczajne większe o 300 K, ze względu na podniesienie wynagrodzenia
69	300	stróża do 480 K. W nadzwyczajnych w miejsce zeszłorocznych 1.200 K wstawia się na urządzenie łazienki, wanny i 3 pryszniców 1.500 K.
7.128	5.400	
12.568	16.716	
3.806	6.040	Odpada kredyt nadzwyczajny r. 1910 w kwocie 1.000 K.
200	200	
16.574	22.956	
262	400	
1.167	400	
287	250	
121	260	
1.837	1.310	
37.499	41.966	

2. Niższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	39.866	1.800	41.666
V.		**Kursa specyalne.**			
	18	Kurs sadownictwa i warzywnictwa . . .	400	—	
	19	„ kołodziejstwa	840	—	
	20	„ ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	—	
		Suma rubryki V. .	1.340	—	1.340
VI.	21	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—	200
		Suma wydatków .	41.406	1.800	43.206
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	6.000	—	6.000
II.	2	**Opłaty od uczniów** (wpisowe i za utrzymanie) .	1.800	—	1.800
III.	3	**Zarobek 42 uczniów po 40 K.** . . .	1.680	—	1.680
IV.	4	**Rozmaite nieprzewidziane**	100	—	100
		Suma dochodów .	9.580	—	9.580
		w porównaniu z wydatkami			43.206
		okazuje się niedobór .			33.626

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
37.499	41.966	
400	400	
500	500	Preliminuje się tytułem płacy instruktora kołodziejskiego . . . . . 720 K a nadto na materyały i narzędzia . . . 120 „ Razem 840 K.
600	600	Odpada nadzwyczajny kredyt r. 1910 w kwocie 500 K.
1.500	1.500	
383	200	
39.382	43.666	
6.000	6.000	
1.126	2.000	*Mniej* o 200 K na podstawie wynikłości z ostatnich lat.
1.280	1.680	
—	100	
8.406	9.780	
39.382	43.666	
30.976	33.886	Dotacya z funduszu krajowego *mniejsza* o 260 K odpowiednio do zmian wyżej wyjaśnionych.

3. Szkoła gorzelnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Kierownik zarazem profesor: płaca . . 3.600 K. dodatek aktywalny . . 720 „ „ pięcioletni . . 500 „	4.820	—	
	2	Asystent płaca . . . . . 1.400 K. dodatek na mieszkanie . . 240 „ „ „ opał . . . . 78 „	1.718	—	
	3	Docenci: *a*) matematyki, fizyki i rysunków . .	600	—	
		b) nauki o kotłach i maszynach . .	400	—	
		c) nauki o podatkach	400	—	
		d) administracyi i rachunkowości . .	200	—	
		Suma rubryki I. .	8.138	—	8.138
II.		**Koszta administracyjne.**			
	4	Koszta kancelaryjne, druk świadectw, portorya itp. .	400	—	
	5	Służba: *a*) służący laborant: płaca . . 600 K. na mieszkanie 192 „	792	—	
		b) służący pomocniczy na czas kursu . .	240	—	
	6	Opał	500	—	
	7	Oświetlenie (zwrot stacyi za gaz. patrz poz. 36 doch. stacyi)	1.000	—	
	8	Utrzymanie i ubezpieczenie budynku	400	—	
	9	Ubezpieczenie funkcyonaryuszów od wypadków . .	200	—	
	10	Koszta przewozu docentów	200	—	
	11	„ podróży w sprawach szkolnych . . .	200	—	
		Suma rubryki II. .	3.932	—	3.932
III.		**Potrzeby naukowe.**			
	12	Dotacya dla pracowni gorzelniczej	2.000	1.600	
	13	Prenumerata pism i zakupno podręczników . .	300	—	
	14	Wycieczki naukowe z uczniami	200	—	
		Suma rubryki III. .	2.500	1.600	4.100
IV.		**Kursa specyalne i kontrola gorzelń.**			
	15	Instruktor gorzelniczy: płaca . . . 2.400 K. na mieszkanie . 360 „	2.760	—	
	16	Kurs dla kierowników gorzelń	500	—	
	17	„ „ c. k. straży skarbowej	500	—	
		Suma rubryki IV. .	3.760	—	3.760
		Do przeniesienia .	18.330	1.600	19.930

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
4.320	4.487	*Więcej* z powodu uzupełnienia dodatku pięcioletniego kierownika Chrząszcza z 167 K na 500 K.
1.718	1.718	
600	600	
350	400	
400	400	
200	200	
7.588	7.805	
360	300	*Więcej* o 100 K odpowiednio do zwiększonych czynności zakładu.
792	792	
—	240	
500	500	
1.000	1.000	
400	400	
107	200	
100	200	
182	200	
3.441	3.832	
2.416	2.400	W nadzwyczajnych w miejsce zeszłorocznych 400 K wstawia się:
258	300	a) na 2 mikroskopy . . . . . 400 K
200	200	b) na piec do spalania . . . . . 300 „
		c) na aparat do oznaczania azotu . . . . 400 „
2.874	2.900	d) na kociołek (autoklaw) . . . . . 500 „
		Razem . 1.600 K
—	—	Wstawia się 2.760 K na wynagrodzenie inspektora gorzelniczego, którego głównem zadaniem będzie służenie gorzelniom rolniczym fachową poradą na miejscu. Bliższe wyjaśnienie w sprawozdaniu o zakładach dublańskich.
595	500	
	500	
595	1.000	
14.498	15.537	

3. Szkoła gorzelnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	18.330	1.600	19.930
V.	18	**Zapomogi dla uczniów:**			
		a) z funduszu krajowego . . 600 K.			
		b) z subwencyi państwowej . 1.000 „	1.600	—	1.600
VI.	19	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—	200
		Suma wydatków .	20.130	1.600	21.730
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa:**			
		a) na utrzymanie szkoły . . 3.000 K.			
		b) na zapomogi dla uczniów . 1.000 „	4.000	—	4.000
II.	2	**Opłaty od uczniów**	1.000	—	1.000
III.	3	**Dochód z analiz**	200	—	200
		Suma dochodów .	5.200	—	5.200
		W porównaniu z wydatkami .			21.730
		okazuje się niedobór .			16.530

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
14.498	15.537	
1.600	1.600	
101	200	
16.199	17.337	
4.000	4.000	
1.100	1.000	
—	200	
5.100	5.200	
16.199	17.337	
11 099	12.137	Dotacya z funduszu krajowego większa o 4.393 K odpowiednio do zmian wyżej wyjaśnionych.

4. Gorzelnia szkolna w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace.**			
	1	Gorzelnik	1.400	—	
	2	Służba:			
		a) Palacz zarazem stróż . . . 480 K.			
		b) 1 robotnik przez 5 miesięcy po 30 K. 150 „	630	—	
		Suma rubryki I. .	2.030	—	2.030
II.		**Koszta wyrobu spirytusu.**			
	3	Ziemniaki	7.200	—	
	4	Jęczmień	1.120	—	
	5	Żyto, kukurudza i inne zboża	800	—	
	6	Opał	1.600	—	
	7	Światło, smary, drożdże i t. p.	400	—	
	8	Naprawa maszyn i uzupełnienie przyrządów . .	600	—	
	9	Ubezpieczenie budynków, urządzeń i robotników .	400	—	
		Suma rubryki II. .	12.120	—	12.120
III.		**Rozmaite.**			
	10	Utrzymanie budynków i podwórza	300	—	
	11	Podatek zarobkowy	200	—	
	12	Komisye lustracyjne, posyłki i wyjazdy itd. .	100	—	
		Suma rubryki III. .	600	—	600
		Suma wydatków .	14.750	—	14.750
		DOCHODY.			
I.	1	**Ze sprzedaży spirytusu** (200 Hl. po 50 K.) . .	10.000	—	10.000
II.	2	**Ze sprzedaży wywarów** (2500 Hl. po 30 h.) .	750	—	750
III.	3	**Bonifikacya od c. k. Rządu** (200 Hl. po 10 K.) .	2.000	—	2.000
		Suma dochodów .	12.750	—	12.750
		W porównaniu z wydatkami .			14.750
		okazuje się niedobór .			2.000

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1.400	1.400	
600	630	
2.000	2.030	
7.071	7.200	
800	1.120	
271	800	
1.652	1.600	
178	400	
416	600	
364	400	
10.752	12.120	
260	300	
95	200	
109	100	
464	600	
13.216	14.750	
9.365	10 000	
750	750	
1.782	2.000	
11.897	12.750	
13 216	14.750	
1.319	2.000	Dotacya z funduszu krajowego jak w roku 1910.

5. Folwark w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyj	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		A) WYDATKI NA FOLWARK.			
I.		**Wydatki na gospodarstwo.**			
	1	Płace i zasługi	8.000	—	
	2	Najem robotnika	15.000	—	
	3	Kuchnia folwarczna	3.000	—	
	4	Koszta kancelaryjne	200	—	
	5	Zmiana i dokupno nasienia	1.000	3.000	
	6	Dokupno nawozów dopełniających	5.000	1.500	
	7	Dokupno karmy	8.000	—	
	8	Wymiana zużytych koni, uprzęży i kucie koni	2.400	—	
	9	Uzupełnienie obory	—	3 000	
	10	Utrzymanie budynków	1.500	500	
	11	Utrzymanie i uzupełnienie maszyn i narzędzi rolniczych	1.000	—	
	12	Utrzymanie dróg i rowów	500	—	
	13	Melioracye łąk:			
		a) wynagrodzenie łąkowego . . 480 K.			
		b) utrzymanie narzędzi melioracyjnych i dokupno materyałów . 600 „	1.080	—	
	14	Wynagrodzenie geometry za szczegółowy pomiar pól	—	200	
	15	Ubezpieczenie od ognia i gradu	1.500	—	
	16	Światło i smary	150	—	
	17	Kultura lasu i utrzymanie stawów	400	—	
	18	Posyłki i jazdy w sprawach folwarku	500	—	
	19	Leczenia czeladzi i dobytku	300	—	
		Suma rubryki I.	49.530	8.200	57.730
II.		**Inne wydatki.**			
	20	Podatki i inne opłaty publiczne	1.400	—	
	21	Rozmaite nieprzewidziane	300	—	
		Suma rubryki II.	1.700	—	1.700
		Razem dział A)	51.230	8.200	59.430
		Do przeniesienia	51.230	8.200	59.430

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
8.198	7.400	Preliminuje się ogółem *mniej* o 400 K ze względu na przewidywane przez Dyrekcyę zakładów dublańskich oszczędności w tych pozycyach.
17.882	16.000	
2.783	3.000	
385	200	
3.966	1.000	Preliminowane tu kredyty nadzwyczajne mają służyć na założenie łąki na 50 mg. zmeliorowanych torfów mianowicie:
5.246	5.000	
12.431	8.000	a) podsiew trawami . . . . . 3.000 K
2.612	2.400	b) nawożenie . . . . . 1.500 „
3.574	3.000	
1.782	5.900	Zwyczajne bez zmiany. W nadzwyczajnych w miejsce zeszłorocznych 4.400 K wstawia się na naprawę ochronki 500 K.
5.809	1.400	Zwyczajne bez zmiany. Odpadają nadzwyczajne 400 K z r. 1910.
500	500	
1.292	1.080	
—	2.200	Wstawia się na uzupełniające roboty dalszych 200 K.
1.755	1.500	
821	150	
376	1.000	Zwyczajne bez zmiany. *Odpada* jednorazowy kredyt nadzwyczajny r. 1910 w kwocie 600 K.
1.279	500	
354	300	
71.045	60.530	
1.866	1.400	
526	300	
2.392	1.700	
73.437	62.230	
73.437	62.230	

5. Folwark w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia dział A) .	51.230	8.200	59.430
III		**B.) Ekwiwalent, spłata długów i renty.**			
	22	Ekwiwalent	1.055	—	
	23	Towarzystwo kredytowe ziemskie we Lwowie:			
		a) spłata pożyczki 10.000 K. zaciągniętej w r. 1879, 65 i 66 półroczna rata z 36-lecia			
		kapitał . . . 479·64 K.			
		4% odsetki . . 96·27 „			
		0·5% dod. administr. . 2·40 „	578	—	
		b) spłata pożyczki 23.200 K. zaciągniętej w r. 1885, 55 i 56 półroczna rata z 36-lecia			
		kapitał . . . 891·16 K.			
		4% odsetki . . 400·68 „			
		0·5% dod. administr. . 10·02 „	1.302	—	
	24	Renta wieczysta c. k. galic. Towarzystwu gospodarskiemu	3.200	—	
		Razem dział B) .	6.135	—	6.135
		Suma wydatków	57.365	8.200	65.565

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
73.437	62.230	
1.055	1.055	
570	565	Preliminuje się ogółem *więcej* o 38 K odpowiednio do wysokości rat z końcem r. 1911 pozostanie z tych pożyczek dług w kapitale: a) z pożyczki pod 23 a) . . . . . 2.045 K 60 h. b) „ „ 23 b) . . . . . 9.345 „ 72 „ Razem . 11.391 K 32 h.
1.287	1.277	
3 200	3.200	
6.112	6.097	
79.549	68.327	

5. Folwark w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Dochody.			
I.		**Z gospodarstwa.**			
	1	Z sprzedaży ziemiopłodów	35.000	—	
	2	Z wynajętych pól i łąk	6.000	—	
	3	Ze sprzedaży płodów zwierzęcych:			
		a) mleko	14.000	—	
		b) przychowek	1.500	—	
		c) chlewnia	1.500	—	
		d) owce	100	—	
		e) braki i opasy	2.500	—	
	4	Za wynajęte konie	2.000	—	
	5	Z lasu i stawów	800	—	
	6	Ryczałt od Akademii rolniczej za straty wynikające z zastosowania inwentarza do potrzeb Akademii (patrz poz. 41 wyd. Akademii) . . .	2.000	—	
		Suma rubryki I. .	65.400	—	65.400
II.		**Inne dochody.**			
	7	Z dzierżawy polowania	50	—	
	8	Rozmaite dochody	200	—	
		Suma rubryki II. .	250	—	250
		Suma dochodów .	65.650	—	65.650
		W porównaniu z wydatkami			65.565
		okazuje się { **nadwyżka dochodów**			85
		niedobór . .			—

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
24.031	35.000	
4.312	3.000	Wstawia się *więcej* ze względu na większą wydatność łąk zmeliorowanych.
12.918	14.000	
1.775	1.500	
839	500	*Więcej* ogółem o 950 K odpowiednio do spodziewanego dochodu.
141	150	
5.074	2.500	
2.592	3.000	Preliminuje się *mniej* o 1.000 K ze względu na otwarcie kolei Lwów-Stojanów, co zmniejszy zapotrzebowanie furmanek.
781	800	
2.000	2.000	
54.463	62.450	
50	50	
220	200	
270	250	
54.733	62.700	
79.549	68.327	
—	—	Nadwyżka dochodów dla funduszu krajowego 85 K w porównaniu z preliminowanym niedoborem r. 1910 w kwocie 5.627 K daje wynik korzystniejszy o 5.712 K. odpowiednio do zmian wyżej wyjaśnionych.
24.816	5.627	

6. Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace personalu.**			
	1	Kierownik stacyi	2.400	—	
	2	Adjunkt: płaca . . . 2.400 K.			
		dodatek aktywalny . . 200 „			
		dodatki pięcioletnie . 567 „	3.167	—	
	3	Czterech asystentów (nieetatowych):			
		a) 2-ch asystentów płaca po 1.600 K. 3.200 K.			
		na mieszkanie dla jednego . . 240 „			
		na opał dla jednego . . . 78 „	3.518	—	
		b) 2ch asystentów płaca po 1.400 K. 2.800 K.			
		na mieszkanie „ 240 „ 480 „			
		na opał „ 78 „ 156 „	3.436	—	
		zwycz. *nadzwycz.*			
	4	Laborant, płaca . . . 900 K. — K.			
		na mieszkanie . 200 „ — „			
		dodatek nadzwycz . — „ 360 „	1.100	360	
	5	Pomocnik kancelaryjny	960	—	
	6	Trzech służących, płace po 600 K. 1.800 K.			
		na mieszkanie „ 192 „ 576 „	2.376	—	
		Suma rubryki I. .	16.957	360	17.317
II.		**Utrzymanie stacyi.**			
	7	Koszta utrzymania laboratoryum	7.500	—	
	8	„ prowadzenia doświadczeń:			
		a) wegetacyjnych i wazonowych	1.200	—	
		b) polowych na fermach doświadczalnych . .	5.000	—	
		c) uprawy buraków cukrowych . . .	600	—	
		d) żywienia inwentarza	400	—	
	9	Urządzenie i utrzymanie doświadczalnego gospodarstwa torfowego	7.000	5.000	
		Do przeniesienia .	21.700	5.000	
			16.957	360	17.317

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
2.400	2.400	
3.000	3.000	*Więcej* o 167 K z powodu przypadającego adjunktowi Karpińskiemu II dodatku pięcioletniego od 1. sierpnia z rocznych 400 K.
3.518	3.518	
3.364	3.436	
1.460	1.460	
720	960	
2.572	2.376	
17.034	17.150	
7.299	7.500	
1.208	1.200	
5.299	5.000	
469	600	
—	400	
—	11.200	Zwyczajne bez zmiany. W nadzwyczajnych w miejsce zeszłorocznych 4.200 K wstawia się: a) na rozszerzenie i wewnętrzne urządzenie szopy mieszczącej zarazem podręczną pracownię dla fermy torfowej 4.600 K. b) na most w celach komunikacyjnych na torfach 400 K.
14.275	25.900	
17.034	17.150	

6. Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
II		Z przeniesienia .	16.957	360	17.317
			21.700	5.000	
	10	Koszta kancelaryjne, druk świadectw, portorya .	1.400	—	
	11	Druki sprawozdań	1.200	—	
	12	Prenumerata pism i zakupno podręczników . .	600	—	
	13	Koszta podróży w sprawach stacyi . . .	2.600	—	
	14	Ubezpieczenie od wypadków fukcyonaryuszów stacyi	600	—	
	15	Opał stacyi	1.000	—	
	16	Utrzymanie budynku i ubezpieczenie od ognia budynku i ruchomości stacyi	1.400	—	
	17	Rozmaite inne	500	—	
		Suma rubryki II. .	31.000	5.000	36.000
III.		**Koszta ruchu gazowni.**			
	18	Palacz: wynagrodzenie . . . 1.200 K na mieszkanie . . . . 240 „	1.440	—	
	19	Pomocnik palacza (na zimę)	600	—	
	20	Olej	2.400	—	
	21	Koks i węgiel	6.000	—	
	22	Utrzymanie aparatów, pieców i rurociągu . .	1.400	—	
	23	Ubezpieczenie od ognia i wypadków . . .	400	—	
		Suma rubryki III. .	12.240	—	12.240
		Suma wydatków .	60.197	5.360	65.557

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
17.034	17.150	
14.275	25.900	
1.791	1.400	
1.052	1.200	
1.318	600	
2.178	2.600	
335	600	
1.217	1.000	
1.476	1.400	
—	500	
23.642	35.200	
1.145	1.440	
315	600	
1.211	2.400	
5.727	6.000	
3.385	1.400	
199	400	
11.982	12.240	
52.658	64.590	

6. Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** *a*) na utrzymanie stacyi . . . 6.000 K. *b*) na doświadczalne gospodarstwo torfowe 4.000 „	10.000	—	10.000
II.	2	**Dochód z analiz**	9.000	—	9.000
III.	3	**Zwroty od zakładów za gaz.** a) od Akademii rolniczej: (patrz poz. 20a. wyd. Akademii) . 5.500 K. (patrz poz. 50b. „ „) . 1.000 „	6.500	—	
		b) od szkoły gorzelniczej (patrz poz. 7 wyd. szkoły gorzelniczej)	1.000	—	
		Suma rubryki III. .	7.500	—	7.500
IV.	4	**Ze sprzedaży mazi pogazowej**	300	—	300
		Suma dochodów .	26.800	—	26.800
		W porównaniu z wydatkami .			65.557
		okazuje się niedobór .			38.757

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
6.000	12.100	*Mniej*, gdyż odpadł jednorazowy zasiłek 2.100 K z r. 1910.
10.260	9.000	
6.500	6.500	
1.000	1.000	
7.500	7.500	
313	300	
24.073	28.900	
52.658	64.590	
28.585	35.690	Dotacya z funduszu krajowego *większa* o 3.067 K odpowiednio do zmian wyżej wyjaśnionych.

7. Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
		Płace personalu.			
I.	1	Kierownik stacyi: płaca . . . . 4.800 K. dod. aktywalny . . 1.288 „			
	1a	Wynagrodzenie za kierownictwo stacyi . . .	2.000	—	
	2	Adjunkt płaca . . . . . 2.400 K. dodatek aktywalny . . . 480 „	2.880	—	
	3	2 asystentów (nieetatowych): *a*) pierwszy płaca . . . . 1.600 K. na mieszkanie . . . . 400 „ „ opał . . . . 78 „	2.078	—	
		b) drugi płaca . . . . . 1.400 K. na mieszkanie . . . 400 „ „ opał . . . . . 78 „	1.878	—	
	4	Laborant, płaca . . . . . 1.100 K. na mieszkanie . . . 360 .	1.460	—	
		Suma rubryki I. .	10.296	—	10.296
II.		**Koszta administracyjne.**			
	5	Zarząd: *a*) pomoc kancelaryjna	720	—	
		b) koszta kancelaryjne	800	—	
		c) służący	720	—	
	6	Czynsz za najem lokalu	3.400	—	
	7	Opał i oświetlenie	1.200	—	
		Suma rubryki II.	6.840	—	6.840
		Do przeniesienia .	17.136	—	17.136

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
10.672	10.672	Stanowiska kierownika stacyi opróżnionego wskutek śmierci ś. p. dr. Szyszyłowicza, Wydział krajowy na razie obsadzać nie będzie. Nie preliminuje się zatem kredytu na etatowe pobory kierownika, natomiast wstawia się 2.000 K na wynagrodzenie dla prof. Krzemieniowskiego ewentualnie także dla adjunkta stacyi za tymczasowe kierowanie agendami stacyi. Bliższe wyjaśnienia o zmianach w programie czynności stacyi zawarte są w sprawozdaniu o zakładach dublańskich.
2.880	2.880	
	2.078	
3.435		
	1.878	
1.460	1.460	
18.447	18.968	
—	720	
1.214	1.450	*Mniej* o 200 K ze względu na zamierzone zmiany w programie stacyi. Z tego samego powodu zmniejsza Wydział krajowy także kredyty w innych pozycyach, a nawet skreśla kredyt na doświadczenia połowe a prace w tym zakresie prowadzić bowiem będzie instytut doświadczalny uprawy roślin w Dublanach.
720	720	
3.400	3.400	
1.747	1.200	
7.081	7.490	
25.528	26.458	

7. Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia . .	17.136	—	17.136
III.		**Utrzymanie stacyi.**			
	8	Utrzymanie pracowni stacyi	4.000	—	
		Koszta prowadzenia doświadczeń:			
		a) w ogrodzie górskim na połoninach . .	2.500	—	
		—) na polach doświadczalnych i polach utrzymywanych kosztem c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego	—	—	
		—) na polach reprodukcyjnych przy krajowych szkołach rolniczych	—	—	
	10	Koszta druków i wydawnictw	500	—	
	11	Prenumerata pism i zakupno dzieł fachowych . .	500	—	
	12	Koszta podróży w sprawach stacyi . . .	1.200	—	
	13	Ubezpieczenie od wypadków	200	—	
		Suma rubryki III. .	8.900	—	8.900
		Suma wydatków .	26.036	—	26.036
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa.** . .	4.000	—	4.000
II.	2	**Dochód z analiz**	1.800	—	1.800
III.	3	**Dochód i ogrodu**	50	—	50
		Suma dochodów .	5.850	—	5.850
		W porównaniu z wydatkami .			26.036
		okazuje się niedobór .			20.186

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
25.528	26.458	
6.969	6.500	W zwyczajnych *mniej* o 1.000 K z przyczyn j. w. przy poz. 5, w *nadzwyczajnych* odpada 1.500 z r. 1910.
1.285	2.700	Kredyt *nadzwyczajny* z r. 1910 w kwocie 200 K odpada.
1.233	1.200	Pozycye te odpadają z przyczyn wyżej przy poz. 5 podanych.
412	600	
792	1.000	*Mniej* z przyczyn j. w. przy poz. 5, prócz tego w poz. 11 odpada kredyt nadzwyczajny z roku 1910 w kwocie 200 K.
261	800	
2.047	1.500	
—	200	
12.999	14.500	
38.527	40.958	
4.000	4.000	
3.698	1.800	
—	400	*Mniej* jak wyjaśnienie przy poz. 5 wyd.
7.698	6.200	
38.527	40.958	
30.829	34.758	Dotacya z funduszu krajowego *mniejsza* o 14.572 K z przyczyn wyżej podanych.

8. Wyższa szkoła lasowa we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace profesorów.**			
	1	Profesor fachowy zarazem dyrektor, płaca . . . 4.800 K.			
		dodatek aktywalny . . 1.288 „			
		dodatki pięcioletnie . . 1.000 „			
		dodatek osobisty . . . 1.200 „	8.288	—	
	2	Trzech profesorów fachowych:			
		płace . . po 3.280 K. . 9.840 K.			
		dodatki aktywalne „ 960 „ . 2.880 „			
		dodatki pięcioletnie „ 500 „ . 1.000 „			
		dodatek osobisty dla jednego . . 1.700 „	15.420	—	
	3	Trzech nauczycieli adjunktów:			
		a) dla dwóch, płace po 2.400 K. . . 4.800 K			
		dodatki aktywalne „ 720 „ . . 1.440 „			
		dodatki pięcioletnie „ 400 „ . . 1.200 „			
		dodatek osobisty dla jednego . . 300 „			
		b) dla jednego płaca [2.400 K.] . — „			
		dodatek aktywalny [720 „] . — „	7.740	—	
	4	Docenci:			
		a) języka polskiego, niemieckiego i korespondencyi	1.600	—	
		b) fizyki matematyki	1.500	—	
		c) chemii ogólnej:			
		α) za wykłady . . . . 600 K.			
		β) za prowadzenie ćwiczeń w laboratoryum chemii . . . . 400 „	1.000	—	
		d) ekonomii społecznej	400	—	
		e) encyklopedyi rolnictwa	600	—	
		f) zarysu prawa i administracyi . . .	500	—	
		g) sadownictwa	400	—	
		h) nauki o pomocy w nagłych wypadkach . .	200	—	
		i) handlu drzewem	250	—	
		—) zarysu inynieryi, geometryi wykreślnej, konstrukcyi i rysunków	—	—	
		Suma rubryki I. .	37.898	—	37.898
		Do przeniesienia .	37.898	—	37.898

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
8.288	8.288	
15.011	15.720	*Mniej* o 300 K gdyż odpadają dodatki pięcioletnie w kwocie 2.000 K dla emerytowanego profesora Demianowskiego, wstawia się natomiast dodatek osobisty dla prof. Wojtana w kwocie 1.700 K.
7.740	7.740	
1.600	1.600	
1.500	1.500	
1.000	1.000	
400	400	
630	600	
500	500	
400	400	
200	200	
—	250	
1.825	2.000	Odpada, gdyż wykłady przedmiotów w tej pozycyi wymienionych objął profesor.
39.094	40.198	
39.094	40.198	

8. Wyższa szkoła lasowa we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	37.898	—	37.898
II.		**Koszta administracyjne.**			
	5	Dyetaryusz w kancelaryi dyrekcyi . . .	480	—	
	6	Koszta kancelaryjne, druki i portorya . . .	600	150	
	7	Dwóch dozorców szkolnych	2.256	—	
	8	Opał, oświetlenie, woda i telefon . . .	1.000	—	
	9	Utrzymanie budynków	400	400	
	10	Sprzęty i r chomości	100	700	
	11	Ubezpieczenie budynków i ruchomości od ognia .	80	—	
	12	Podatki i ekwiwalent	45	—	
		Suma rubryki II. .	4.961	1.250	6.211
III.		**Środki naukowe.**			
	13	Biblioteka i czytelnia	800	100	
	14	Laboratorya:			
		a) chemii ogólnej i technologicznej i wynagrodzenie laboranta . . . 600 K.			
		b) botaniczno-fizyologiczne . . . 120 „	720	—	
	15	Muzea, zbiory, środki do demonstracyi i ćwiczeń:			
		zwyczaj. nadzwycz.			
		a) geografia fizyczna i polityczna . . . . 20 K. — K.			
		b) fizyka . . . . 40 „ — „			
		c) meteorologia . . . 40 „ — „			
		d) inżynierya leśna . . 300 „ 5.932 „			
		e) botanika, fizyologia, geognozya i mineralogia . . 120 „ — „			
		f) zoologia . . 40 „ — „			
		g) technologia drzewna . 100 „ 80 „			
		h) leśnictwo i uprawa lasu 300 „ 550 „	960	6.562	
	16	Utrzymanie ogrodu przy szkole	300	—	
	17	Utrzymanie szkółki drzewek w Winnikach i Brzuchowicach	—	1.000	
	18	Wycieczki naukowe z uczniami	2.000	—	
		Suma rubryki III. .	4.780	7.662	12.44[illegible]
		Do przeniesienia .	47.639	8.912	56.55[illegible]

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
39.094	40 198	
480	480	
765	600	W nadzwyczajnych 150 K na druk rocznych sprawozdań szkoły.
1 883	2.016	*Więcej* o 240 K z powodu podwyższenia płacy obydwom dozorcom po 120 K rocznie.
1.236	1.00:	
331	2.191	Zwyczajne bez zmiany. W nadzwyczajnych wstawia się w miejsce zeszłorocznych na naprawę i polakierowanie siatkowego ogrodzenia od ulicy 300 K na przestawienie i poprawienie pieca w biblotece 100 K.
252	100	W nadzwyczajnych wstawiono 700 K a mianowicie na zakupno a) szafy
32	80	na rysunki i ćwiczenia z miernictwa 300 K. b) krzeseł do sal 200 K
19	45	i c) biurka dla profesora miernictwa 200 K.
4.998	6.512	
801	800	Nadzwyczajne 100 K na przykupno dzieł do biblioteki uczniów.
760	720	
1.462	1.395	Zwyczajne bez zmiany. W nadzwyczajnych w miejsce 435 K zeszłorocznych wstawia się 6.562 K a to na: a) instrumenta miernicze nowe 5.556 K, b) wzory do budownictwa 176 K. c) pięć tablic do wykładów inżynieryi 200 K, d) dwie tablice ścienne do wykładów technologii drzewnej 50 K, e) cztery tablice kolorowane dla urządzenia lasu 200 K, f) przyrządy do ćwiczeń w lesie, taśmy, klupy i dendrometry 150 K, g) uzupełnienie zbiorów z pomiaru drzewa 200 K.
494	300	
1.000	1.000	
1 919	2.000	
6.436	6.215	
50.528	52.925	

8. Wyższa szkoła lasowa we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	47.639	8.912	56.551
IV.	19	**Rozmaite nieprzewidziane**	100	—	
	—	Galic. Kasie oszczędności we Lwowie, spłata pożyczki 18.000 K. zaciągniętej w r. 1874 . . .	—	—	
		Suma rubryki IV. ..	100	—	100
		Suma wydatków .	47.739	8.912	56.651
		Dochody.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	14 000	—	14.000
II.		**Opłaty od uczniów**			
	2	Wpisowe od 25 uczniów po 4 K. . . .	100	—	
	3	Czesne od 35 czniów po 20 K	700	—	
		Suma rubryki II. .	800	—	800
III.	4	**Rozmaite nieprzewidziane.**	100	—	100
		Suma dochodów .	14.900	—	14.900
		W porównaniu z wydatkami .			56.651
		okazuje się niedobór .			41.751

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
50.528	52.925	
—	100	
423	—	
423	100	
50.951	53.025	
14.000	14.000	
180	100	
530	700	
710	800	
—	100	
14.710	14.900	
50.951	53.025	
36.241	38.125	Dotacya z funduszu krajowego *większa* o 3.626 K stosownie do wyjaśnień wyżej podanych.

9. Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Wydatki.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Dyrektor: płaca . . . . 4.800 K. dod. aktywalny . . . 640 „ dod. pięcioletnie . . . 1.000 „ dod. osobisty . . . 800 „	7.240	—	
	2	Kapelan i katecheta oraz docent jednego z przedmiotów ogólnie kształcących: płaca . . . . . 3.200 K. dodatek aktywalny . . . 520 „ dodatki pięcioletnie . . . 1.500 „	5.220	—	
	3	Ośmiu profesorów: *a*) dla siedmiu: płace . . . po 3.200 K. 22.400 K. dod. aktyw. . „ 520 „ 3 640 „ dod. pięcioletnie . „ 500 „ 3.646 „ *b*) jedna posada nieobsadzona: płaca . . [3.200 K.] — „ dodatek aktywalny . [520 „] — „	29.686	—	
	4	Docenci: *a*) weterynaryi	1.600	—	
		b) leśnictwa	800	—	
		c) hygieny i nauki o pomocy w nagłych wypadkach	200	—	
	5	Nauczyciel muzyki i śpiewu	1.000	—	
	6	Nauczyciel instruktor do robót praktycznych: płaca . . . . . 2.400 K. dodatek aktywalny . . . 240 „	2.640	—	
	7	Trzech prefektów internatu, zarazem nauczycieli gimnastyki i szermierki: płace . . po 2.400 K. 7.200 K. dodatki aktywalne „ 240 „ 720 „ dodatki pięcioletnie „ 200 „ 600 „	8.520	—	
		Suma rubryki I.	56.906	—	56.906
II.		**Płace urzędników administracyjnych etatowych.**			
	8	Kasyer zarazem rachmistrz: płaca . . . . . 2.600 K. dodatki pięcioletnie . . . 480 „	3.080	—	
	9	Pisarz dyrekcyi zarazem magazynier: płaca . . . . . 1.400 K. dodatek pięcioletni . . . . 120 „	1.520	—	
		Suma rubryki II.	4.600	—	4.600
		Do przeniesienia .	61.506	—	61.506

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
6.740	6.834	*Więcej* o 406 K z powodu pełnego drugiego pięciolecia przypadającego dyrektorowi Sikorskiemu.
4.720	4.720	*Więcej* o 500 K z powodu przypadającego ks Jelonkowi trzeciego pięciolecia od 1. stycznia 1911 r.
34.391	30.540	*Mniej* o 854 K gdyż odpadają dwa dodatki pięcioletnie w kwocie 1.000 K dla profesora, który ustąpił, natomiast wstawia się pierwszy dodatek pięcioletni dla profesora Zawadzkiego w kwocie 146 K od 15. września 1911 r.
1.600	1.600	
800	800	
200	200	
475	1.000	
2.695	2.940	*Mniej* o 300 K gdyż odpada dodatek pięcioletni z powodu ustąpienia dotychczasowego instruktora.
7.650	8.520	
59.271	57.154	
2.880	2.880	
1.250	1.520	
4.130	4.400	
63.401	61.554	

9. Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
				Korony		
		Z przeniesienia .		61.506	—	61.506
III		**Płace urzędników nieetatowych.**				
	10	Lekarz zakładowy, płaca . . .	1.200 K.			
		na opał	100 „	1.300	—	
	11	Ogrodnik zakładowy, płaca . . .	1.000 K.			
		dodatek pięcioletni . .	100 „	1.100	—	
		Suma rubryki III. .		2.400	—	2.400
IV		**Służba.**				
	12	Służba wyższa:				
		a) tercyan szkoły, zarazem woźny:				
		płaca	900 K.			
		dodatek osobisty	50 „			
		na ubranie	100 „	1.050	—	
		b) portyer bramy głównej:				
		płaca	660 K.			
		na ubranie	100 „	760	—	
		c) woźny dyrekcyi, zarazem obsługujący infirmeryę i kaplicę zakładową:				
		płaca	560 K			
		na ubranie	100 „	660	—	
		d) lampiarz, zarazem służący przy kasie i pokoju gościnnym:				
		płaca	500 K.			
		na ubranie	100 „	600	—	
		e) portyer drugiej bramy zakładowej:				
		płaca	365 K.			
		na ubranie	100 „	465	—	
	13	Służba niższa:				
		a) stróż, zarazem ogrodniczek przy parku . .		456	—	
		b) służący przy laboratoryum chemii . . .		456	—	
		c) 3 służących przy muzeach, zbiorach i salach wykładowych po 456 K.		1.368	—	
		d) stróż domowy		420	—	
	14	Gratyfikacye służbie (do rozporządzalności dyrekcyi) .		350	—	
		Suma rubryki IV. .		6.585	—	6.585
		Do przeniesienia .		70.491	—	70.491

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
63.401	61.554	
1.100	1.300	
1.000	1.006	Więcej o 94 K z powodu przypadającego ogrodnikowi Białobokowi pełnego pięciolecia.
2.100	2.306	
1.000	1.050	
700	760	
600	660	
550	600	
465	465	
420	456	
420	420	Pobory służących zrównano z poborami stróża.
1.260	1.260	
420	420	
300	350	
6.135	6.441	
71.636	70.301	

9. Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	70.491	—	70.491
V.		**Koszta administracyjne.**			
	15	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna dla Kuratoryi szkoły .	400	—	
		b) potrzeby kancelar. druki, inseraty, portorya itp.	800	200	
		c) koszta podróży w interesach zakładu . .	900	—	
		d) koszta przyjazdu docenta weterynaryi . .	300	—	
		e) utrzymanie koni administracyjnych (patrz poz. 5. doch. folwarku w Czernichowie) . . .	800	1.200	
		f) płaca zaprzysiężonego strażnika obszaru dworskiego (patrz poz. 15. wyd. folwarku czernichow.)	300	—	
		g) ryczałt dla folwarku za straty z powodu przystosowania inwentarza do potrzeb szkoły (patrz poz. 10. doch. folwarku w Czernichowie) .	1.000	—	
	16	Opał gmachu szkolnego i internatu . . .	3.000	—	
	17	Oświetlenie „ „ „ . . .	2.200	—	
	18	Utrzymanie budynków i ogrodzeń	3.500	5.323	
	19	Utrzymanie dziedzińców i parku	1.000	490	
	20	Płaca kominiarza	460	—	
	21	Wywóz nieczystości, mycie podłóg okien i t. p. .	1.000	—	
	22	Ubezpieczenie od ognia budynków i ruchomości .	800	—	
	23	Najem pomieszkań:			
		a) dla pisarza dyrekcyi . . . 288 K.			
		b) „ lekarza zakładowego . . 700 „	988	—	
	24	Sprzęty i ruchomości szkoły	500	534	
	25	Koszta lustracyi zakładu	400	—	
	26	Koszta nabożeństwa	240	100	
	27	Aptece za lekarstwa	400	—	
		Suma rubryki V. .	18.988	7.847	26.835
		Do przeniesienia .	89.479	7.847	97.326

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
71.636	70.301	
400	400	
800	800	W *nadzwyczajnych* wstawia się 200 K na zapłacenie ostatniej raty za maszynę do pisania.
896	900	
300	300	
700	800	W *nadzwyczajnych* wstawia się 1.200 K na zakupno pary koni administracyjnych w miejsce starych, które przejdą do fornalki.
300	300	
—	—	Pozycya nowa spowodowana tem, że dla folwarku wynikają znaczne straty z przyczyny połączenia ze szkołą, jak utrzymanie koni administracyjnych służących przeważnie interesom szkoły, koszta robocizny, ekwiwalent i procent od pożyczki zaciągniętej na budowę domu dla nauczycieli.
3.000	7.400	Odpada kredyt nadzwyczajny w r. 1910 w kwocie 4.400 K.
2.200	2.200	
9.140	8.000	W *nadzwyczajnych* wstawia się w miejsce zeszłorocznych 5.323 K a to: na urządzenie 3 nowych sal 1.898 K, na twarde podłogi w 2 salach wykładowych i w 5 pomieszkaniach profesorów i prefektów 2.225 K i na budowę rozmnażalni w ogrodzie 1.200 K.
1.740	2.045	Zwyczajne *większe* o 200 K z powodu wyższych cen robotnika, w nadzwyczajnych w miejsce zeszłorocznych wstawia się 130 K na budowę nowej śluzy na młynówce i 360 K na postawienie zrujnowanego płotu.
400	460	
897	900	*Więcej* o 100 K z powodu przybycia nowego domu i licznych adaptacyi w internacie i szkole.
688	800	
1.321	988	
497	500	Preliminuje się kredyt *nadzwyczajny* w kwocie 534 K a mianowicie na sprawienie 20 nowych krzeseł 160 K, 12 stołów 204 K, nowej katedry i podyum 60 K i na szafę do zbiorów weterynaryi 110 K.
461	400	
123	240	W *nadzwyczajnych* wstawia się 100 K na nowy ornat żałobny.
400	400	
24.263	27.833	
95.899	98.134	

9, Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	89.479	7.847	97.326
VI.		**Utrzymanie uczniów.**			
	28	Płace służby:			
		a) palacz do obsługi kaloryferów i łazienki zarazem monter do elektrowni płaca . . 1.080 K. na mieszkanie, opał i światło . 320 „	1.400	—	
		b) pomocnik palacza zarazem stróż nocny internatu	456	—	
		c) czterech służących po 420 K. . . .	1.680	—	
	29	Żywność dla 62 uczniów przez 10 mies. po 590·32 K. .	36.600	—	
	30	Odzież dla 62 uczniów po 120 K.	7.440	—	
	31	Pościel	300	—	
	32	Pranie bielizny	1.742	—	
	33	Sprzęty w internacie	510	360	
		Suma rubryki VI. .	50.128	360	50.488
VII.	34	**Utrzymanie czterech uczniów na koszt funduszu krajowego po 800 K.** (patrz poz. 2b. doch.)	3.200	—	3.200
VIII.		**Potrzeby naukowe.**			
	35	Dotacye na zbiory, muzea, laboratorya i eksperymenta przy wykładach:			
		zwycz. *nadzwycz.*			
		a) rolnictwo . . . . 860 K. 200 K.			
		b) hodowla . . . . 250 „ — „			
		c) fizyka i meteorologia . . 300 „ — „			
		d) geografia . . . . 50 „ — „			
		e) botanika . . . . 360 „ — „			
		f) zoologia . . . . 100 „ — „			
		g) zootomia . . . . 350 „ — „			
		h) mechanika . . . . 100 „ — „			
		Do przeniesienia 2.370 K. 200 K.	142.807	8.207	151.014

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
95.889	98.184	
1 200	1.400	
420	456	
1.680	1.680	
29.573	36.600	
6.851	7.440	
700	700	Zwyczajne jak na rok 1910. Kredyt nadzwyczajny odpada.
1.643	1.742	
1.104	510	Wstawia się kredyt *nadzwyczajny* 360 K na sprawienie 2 nowych wanien z żelaza lanego, gdyż stare zużyte nie nadają się już do naprawy.
43.171	50.528	
3.200	3.200	
		W rubryce VIII. wstawia się w poz. 35 a) w *nadzwyczajnych* 200 K na zapłacenie reszty ceny żelaznego dygestoryum z kredytu zwyczajnego:
		w poz. 35 b) w zwyczajnych o 100 K *więcej* | celem uzupełnienia od
		„ „ „ g) „ 160 „ „ | lat 5. zaniedbanych
		„ „ „ p) „ 50 „ „ | zbiorów.
142.270	151.862	

9. Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie			Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
					Korony		
			zwycz.	*nadzwycz.*			
IVII.	35	Z przeniesienia .	2.370 K.	200 K.	142.807	8.207	151.014
		i) mineralogia .	40 „	— „			
		j) technologia .	200 „	— „			
		k) chemia ogólna	700 „	— „			
		l) leśnictwo	60 „	— „			
		ł) weterynarya	110 „	— „			
		m) narzędzia rolnicze .	300 „	— „			
		n) modele do budownictwa .	50 „	— „			
		o) przyrządy miernicze	150 „	— „			
		p) mleczarstwo	200 „	— „			
		r) ogrodnictwo	100 „	— „			
		s) melioracya	50 „	— „			
		t) rybactwo	100 „	— „	4.430	200	
	36	Biblioteka:	*zwycz.*	*nadzwycz.*			
		a) przykupno dzieł	800 K.	300 K.			
		b) oprawa książek	200 „	— „			
		c) czasopisma	700 „	— „	1.700	300	
	37	Ogrody:					
		a) pomologiczny i warzywny			1.700	—	
		b) botaniczny			200	—	
		c) pole doświadczalne			400	—	
	38	Wycieczki naukowe uczniów			1.200	—	
			Suma rubryki VIII.		9.630	500	10.130
IX.	39	**Rozmaite nieprzewidziane**			200	1.000	1.200
			Suma wydatków		152.637	9.707	162.344

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
142.270	151.862	
4.120	4.220	
1.600	1.600	W poz. 36 a) wstawia się w *nadzwyczajnych* 300 K. na zakupno lexiconu „Mayera“ wydanie z r. 1910,
1.500	1.700	„ 36 w zwyczajnych 100 K *więcej*, gdyż dotychczas preliminowana
200	200	kwota nie wystarcza na zakupno wielu niezbędnych czasopism.
399	400	
1.000	1.200	
8.819	9.320	
922	1.206	W nadzwyczajnych 1.000 K na założenie promu na linie.
152.011	162.388	

9. Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1910. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
				Korony		
		DOCHODY.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .		14.000	—	14.000
II.		**Opłaty od uczniów.**				
	2	Czesne od 62 uczniów po 100 K. .	6.200 K.			
		na uwolnienie 24 uczniów potrąca się	2.400 „	3.800	—	
	3	Opłaty na utrzymanie po 800 K.:				
		a) od 58 uczniów płacących . .	46.400 K.			
		b) od 4 uczniów przyjętych na koszt funduszu krajowego (patrz poz. 34 wyd.)	3 200 „	49.600	—	
		Suma rubryki II. .		53.400	—	53.400
III.	4	**Dochód z ogrodu i pola doświadczalnego** .		1.000	—	1.000
IV.	5	**Zwrot z funduszu folwarku za administracyę** . (patrz poz. 1. wyd. folwarku w Czernichowie)		400	—	400
V.	6	**Rozmaite nieprzewidziane**		200	—	200
		Suma dochodów .		69.000	—	69.000
		W porównaniu z wydatkami .				162.344
		okazuje się niedobór .				93.344

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
14.000	14.000	
3.600	3.800	
42.487	49.600	
46.087	53.400	
1.008	1.000	
400	400	
77	200	
61.572	69.000	
152.011	162.388	
90.439	93.388	Dotacya z funduszu krajowego *mniejsza* o 44 K stosownie do wyżej podanych wyjaśnień.

10. Folwark w Czernichowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		A) Wydatki na folwark.			
I.		**Gospodarstwo.**			
	1	Za administracyę folwarku (patrz. poz. 5 dochodów szkoły w Czernichowie)	400	—	
	2	Zasługi i ordynarya służby folwarcznej	3.250	—	
	3	Najem robotnika	2.200	—	
	4	Dokupno i zmiana nasienia	700	—	
	5	„ nawozów dopełniających	500	—	
	6	„ słomy i karmy	2.500	—	
	7	Utrzymanie budynków folwarcznych	300	—	
	8	Narzędzia, sprzęty, maszyny, kucie koni i t. p.	750	—	
	9	Utrzymanie rowów	200	—	
	10	Ubezpieczenie od ognia i gradu	180	—	
	11	Potrzeby kancelaryjne, światło opał i smary	120	—	
	12	Gratyfikacye służbie (do rozporządzalności dyrekcyi)	200	—	
		Suma rubryki I.	11.300	—	11.300
II.		**Las i wiklina.**			
	13	Utrzymanie lasu:			
		a) na nadzór techniczny 240 K.			
		b) płaca gajowego 300 „			
		c) robocizna, koszta zalesienia i t. d. 1.370 „	1.910	—	
	14	Utrzymanie wikliny: *zwycz.* *nadzwycz*			
		a) płaca ogrodnika 600 K. — K.			
		b) płaca dozorcy plantacyi 456 „ — „			
		c) robocizna, uzupełnienie plantacyi i t. d. 1.100 „ — „			
		d) budowa szopy i płuczkarni — „ 5.800 „	2.156	5.800	
		Suma rubryki II.	4.066	5.800	9.866
III.		**Rozmaite inne.**			
	15	Płaca zaprzysięż. strażnika obszaru dworskiego. (patrz poz 15 f) wyd. szkoły w Czernichowie)	300	—	
	16	Podatki i daniny	960	—	
	17	Utrzymanie brzegów Wisły	400	—	
		Do przeniesienia	1.660	—	
			15.366	5.800	21.166

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
400	400	
3.195	3.220	*Więcej* o 30 K z powodu zwiększonych pięcioleci dla służby.
2.171	2.200	
700	700	
500	500	
2.650	1.800	*Więcej* o 700 K z powodu wzrastającej z roku na rok ceny paszy.
944	800	Kredyt *nadzwyczajny* z r. 1910 w kwocie 500 K odpada.
730	1.750	Zwyczajne bez zmiany, nadzwyczajny kredyt 1.000 K z r. 1910 odpada.
200	200	
180	180	
117	120	
200	200	
11.987	12.070	
1.850	1.910	
1.900	1.900	W zwyczajnych preliminuje się *więcej* o 200 K, na wynagrodzenie dla ogrodnika o 36 K na płacę dozorcy i o 20 K na robociznę stosownie do miejscowych cen płacy i robotnika, w nadzwyczajnych 5.800 K na budowę moczarni i szopy na wiklinę.
3.750	3.810	
300	300	
1.026	960	
400	400	
1.726	1.660	
15.737	15.880	

10. Folwark w Czernichowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	15.366	5.800	21.166
			1.660	—	
	18	Przebudowa pieca wapiennego	—	3.972	
	19	Rozmaite wydatki	400	500	
	—	Budowa domu dla gajowego	—	—	
		Suma rubryki III. .	2.060	4.472	6.532
		Razem dział A.) .	17.426	10.272	27.698
IV.		**B) EKWIWALENT I SPŁATA DŁUGU.**			
	20	Ekwiwalent	702	—	
	21	Bank krajowy we Lwowie, spłata pożyczki 13.000 K zaciągniętej w r. 1896 na budowę domu dla nauczycieli, 30 i 31 półroczna rata, z 57 lecia:			
		kapitał . . . . 100·12 K.			
		4% odsetki . . . . 474·71 „			
		1/8 % dodatek administracyjny . 29 67 „			
		stemple . . . . . 2·52 „	607	—	
		Razem dział B) .	1 309	—	1.309
		Suma wydatków .	18.735	10.272	29.007

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
15.737	15.880	
1.726	1.660	
—	4.000	W miejsce zeszłorocznych *nadzwyczajnych* 4.000 K wstawia się 3.972 K na ostateczną rekonstrukcyę wapiennika i uporządkowanie kamieniołomu.
231	400	W *nadzwyczajnych* wstawia się 500 K na dokupno 2 krów celem skompletowania obory do 12 sztuk.
—	2.900	Kredyt *nadzwyczajny* z r. 1910 na budowę gajówki odpada.
1.957	8.960	
17.694	24.840	
702	702	
607	607	Z końcem roku 1911 pozostanie dług w kwocie 11.842 K 38 h.
1.309	1.309	
19.003	26.149	

10. Folwark w Czernichowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.		**Z gospodarstwa.**			
	1	Ze sprzedaży płodów rolnych i chmielarni . .	3.700	—	
	2	„ „ „ zwierzęcych . . .	3.400	—	
	3	Z wynajętych ról i pastwisk	1.400	—	
	4	Za wynajęte konie	750	—	
	5	Zwrot z funduszu szkoły za utrzymanie koni (patrz poz. 15e) wyd szkoły w Czernichowie) . .	800	—	
		Suma rubryki I. .	10.050	—	10.050
II.		**Z lasu i wikliny.**			
	6	Ze sprzedaży drzewa opałowego i budulcowego .	5.000	—	
	7	„ „ wikliny i trawy	6.200	—	
		Suma rubryki II. .	11.200	—	11.200
III.		**Inne dochody.**			
	8	Z dzierżawy pieca wapiennego i za olborne . .	1.000	—	
	9	„ „ placu targowego, zwanego „Rynek“ .	20	—	
	10	Zwrot z funduszu szkoły jako odszkodowanie za przystosowanie folwarku do potrzeb szkoły (patrz poz. 15g wyd. szkoły Czern.)	1.000	—	
	11	Rozmaite dochody	100	—	
		Suma rubryki III. .	2.120	—	2.120
		Suma dochodów	23.370	—	23.370
		W porównaniu z wydatkami			29.007
		okazuje się { **nadwyżka dochodów** .			—
		niedobór . .			5 637

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
4.065	3.200	*Więcej* o 500 K stosownie do wzrostu rzeczywistych wynikłości.
2.860	3.000	*Więcej* o 400 K w przypuszczeniu, że podniesie się mleczność krów.
1.553	1.300	
759	700	*Więcej* na podstawie wyniku z lat ostatnich.
700	800	
9.937	9.000	
6.958	4.000	*Więcej* o 1.000 K na podstawie wyniku z lat poprzednich.
5.109	5.800	*Więcej* o 400 K z powodu czynszu z wybudować się mającej moczarni i szopy na wiklinę.
12.067	9.800	
—	1.000	
40	40	*Mniej* o 20 K, gdyż od 1. sierpnia 1911 przestanie zakład wydzierżawiać „Rynek“.
—	—	Pozycya nowa celem odszkodowania folwarku za straty wynikające z po-
230	100	łączenia go ze szkołą, jak utrzymanie koni administracyjnych służą-
270	1.140	cych przeważnie interesom szkoły, koszta robocizny, ekwiwalent i procent od pożyczki zaciągniętej na budowę domu dla nauczy- cieli.
22.274	19.940	
19.003	26.149	
3.271	—	
—	6.209	Dotacya z funduszu krajowego *mniejsza* o 572 K stosownie do wyżej po- danych wyjaśnień.

11. Niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:			
		płaca . . . . . 3.400 K.			
		dodatek aktywalny . . 300 „	3.700	—	
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych:			
		płaca . . . . . 2.800 K.			
		dodatek aktywalny . . 240 „			
		„ pięcioletni . . 300 „	3.340	—	
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów .	1.400	—	
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych:			
		płaca . . . . . 1.700 K.			
		dodatek aktywalny . . 140 „			
		dodatki pięcioletnie . . 320 „	2.160	—	
	5	Katech. obrz. łać. i grec. katol.			
		płaca . . . . . 960 K.			
		wydatki z powodu nabożeństwa 200 „			
		opłata mszalnego . . . 300 „	1.460	—	
		Suma rubryki I. .	12.060	—	12.060
II.		**Koszta administracyjne.**			
	6	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna	240	—	
		b) koszta kancelaryjne	200	—	
		c) sługa szkolny i stróż nocny . . .	600	—	
	7	Opał	1.600	—	
	8	Oświetlenie	500	—	
	9	Utrzymanie budynków	1.600	4.780	
	10	Sprzęty i ruchomości	400	—	
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych, .	1.000	—	
	12	Ekwiwalent podatek i myto	400	—	
		Suma rubryki II. .	6.540	4.780	11.320
		Do przeniesienia .	18.600	4.780	23.380

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
3.700	3.700	
2.812	3.040	*Więcej* o 300 K, gdyż nowo mianowany od 1. grudnia 1909 r. nauczyciel fachowy Kuscheé pobiera pełny dodatek pięcioletni.
1.000	1.400	
2.160	2.160	
1.380	1.460	
11.052	11.760	
240	240	
145	200	
554	600	
1.499	1.500	*Więcej* o 100 K skutkiem wzrastającej ceny opału.
448	500	
3.308	3.300	W zwyczajnych więcej o 100 K na niezbędne naprawki około starzejących się budynków; w nadzwyczajnych wstawia się 4.780 K a mianowicie: na postawienie pieca piekarskiego 600 K, na wstawienie nowej podłogi w korytarzu 480 K, na zasklepienie rowu odpływowego 1.000 K, na wybudowanie stebnika 400 K, na oparkanienie nowej parceli 800 K i na uzupełniające roboty budowlane w stajni zakładowej 1.500 K.
428	400	
1.066	1.300	
366	400	
8 054	8.440	W poz. 11 odpadają nadzw. 300 K. z r. 1910.
19.106	20.200	

11. Niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia . .	18.600	4.780	23.380
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	13	Stołowanie . . . . dla 45 uczniów	14.850	400	
	14	Odzież, pościel i pranie . . po 330 K.			
	15	Lekarz i apteka	400	—	
	16	Uczeń praktykant	330	—	
		Suma rubryki III. .	15.580	400	15.980
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	17	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	240	—	
	18	Środki naukowe:			
		a) uzupełnienie środków naukowych . . .	300	—	
		b) biblioteka i czytelnia	300	—	
		c) ogród szkolny	400	—	
	19	Wycieczki naukow z uczniami	100	—	
		Suma rubryki IV. .	1.340	—	1.340
V.		**Kursa specyalne.**			
	20	Kurs mleczarstwa	100	—	
	21	„ stelmachstwa i koszykarstwa . . .	200	—	
	22	„ ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	—	
		Suma rubryki V. .	400	—	400
VI.	23	**Gospodarstwo.**			
		a) czynsz za dodzierżawienie gruntu . .	1.200	—	
		b) wydatki na gospodarstwo	10.000	4.620	
		Suma rubryki VI.	11.200	4.620	15.820
VII.	24	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	200	—	200
		Suma wydatków . .	47.320	9.800	57.120

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
19.106	20.200	
12.205	14.850	W nadzwyczajnych wstawia się 400 K na uzupełnienie zużytej pościeli.
2.313		
388	400	
427	330	
15.333	15.580	
118	240	
	300	
839	300	
	300	*Więcej* o 100 K, które pokryje większy spodziewany dochód Rubr. IV. poz. 4 b) doch.
9	100	
966	1.240	
91	100	
195	200	
—	100	
286	400	
1.448	1.200	
13.758	11.400	Zwyczajne bez zmiany. W nadzwyczajnych wstawia się w miejsce zeszłorocznych 1.400 K kredyt 4.620 K a to:
15.206	12.600	a) na zakupno siewnika kombinowanego 1.000 K, b) „ „ kilku parcel gruntowych w obszarze 4.040 m² 1420 K
2.544	200	c) „ „ drzewostanu na gruncie ofiarowanym przez Br. Brunickiego na rozszerzenie obejścia szkoły 2.200 K.
53.441	50.220	

11. Niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	6.000	—	6.000
II.	2	**Opłaty od uczniów**	400	—	400
III.	3	**Zarobek 45 uczniów po 36 K.**	1.620	—	1.620
IV.	4	**Dochód z gospodarstwa:**			
		a) dochód z gospodarstwa . . . 12.500 K.			
		b) „ z ogrodu . . . 400 „	12.900	—	12.900
		Suma dochodów .	20.920	—	20.920
		w porównaniu z wydatkami .			57.120
		okazuje się niedobór .			36.200

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
6.000	6.600	
480	400	
1.170	1.350	*Więcej* o 270 K z powodu przyjęcia do obliczenia tego dochodu wyższej wartości robocizny uczniów.
15.972	12.800	W dochodach z ogrodu preliminuje się 100 K *więcej* wobec większych wydatków na ogród w tej samej kwocie.
23.622	20.550	
53.441	50.220	
29.819	29.670	Dotacya z funduszu krajowego *większa* o 6.530 K odpowiednio do powyżej podanych zmian.

12. Niższa szkoła rolnicza w Horodence.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Wydatki.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:			
		płaca . . . . . 3.400 K.			
		dodatek aktywalny . . 300 „	3.700	—	
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych:			
		płaca . . . . . 2.800 K.			
		dodatek aktywalny . . 240 „	3.040	—	
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów .	1.400	—	
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych:			
		płaca . . . . . 1.700 „			
		dodatek aktywalny . . 140 „			
		dodatki pięcioletnie . . 320 „	2.160	—	
	5	Katecheta obrz. łać. i gr. kat.	600	—	
		Suma rubryki I. .	10.900	—	10.900
II.		**Koszta administracyjne.**			
	6	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna	240	—	
		b) koszta kancelaryjne	200	—	
		c) sługa szkolny i stróż nocny . . .	600	—	
	7	Opał	1.700	—	
	8	Oświetlenie	350	—	
	9	Dowóz wody do zakładu	600	—	
	10	Utrzymanie budynków i ubezpieczenie . . .	1.400	4.300	
	11	Sprzęty i ruchomości	300	400	
	12	Utrzymanie koni do posług administracyjnych . .	1.000	—	
	13	Ekwiwalent i podatek	100	—	
		Suma rubryki II. .	6.490	4.700	11.190
		Do przeniesienia .	17.390	4.700	22.090

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
3.700	3.700	
2.933	3.040	
1.200	1.400	
2.160	2.160	
600	600	
10.593	10.900	
240	240	
200	200	
617	600	
1.591	1.600	*Więcej* o 100 K z powodu rzeczywistej potrzeby wskutek podrożenia opału.
355	350	
602	800	Kredyt nadzwyczajny odpada; w zwyczajnych *więcej* o 200 K, gdyż kwota dotychczas preliminowana nie wystarczała na utrzymanie pary koni, parobka i beczkowozu.
6.269	2.400	Zwyczajne większe o 200 K gdyż przybyło kilka budynków, a dawne wymagają naprawy. W nadzwyczajnych wstawia się 3.000 K na pokrycie reszty kosztów za postawienie szopy i pokrycie dachu nad domem nauczycieli, 1.300 K na urządzenie piekarni i kuchni, izdebki dla służby i odnowienie budynku administracyjnego.
528	700	Zwyczajne bez zmiany. W nadzwyczajnych wstawia się 400 K jako II.
800	1.000	ratę na uzupełnienie zniszczonych sprzętów.
100	100	
11.302	7.990	
21.895	18.890	

12. Niższa szkoła rolnicza w Horodence.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia	17.390	4.700	22.090
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	14	Stołowanie . . . . } dla 42 uczniów	} 13.860	—	
	15	Odzież, pościel i pranie . . } po 330 K.			
	16	Lekarz i apteka	400	—	
	17	Uczeń praktykant	330	—	
		Suma rubryki III. .	14.590	—	14.590
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	18	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	240	—	
	19	Środki naukowe:			
		a) uzupełnienie środków naukowych . .	300	—	
		b) biblioteka i czytelnia	250	—	
		c) ogród szkolny	300	—	
	20	Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu . .	40	—	
	21	Wycieczki naukowe z uczniami	100	—	
		Suma rubryki IV. .	1.230	—	1.230
V.		**Kursa specyalne.**			
	22	Kurs mleczarstwa	100	140	
	23	„ uprawy i suszenia tytoniu	120	—	
	24	„ stelmachstwa	150	150	
	25	„ ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	—	
	26	„ weterynaryi	350	120	
		Suma rubryki V. .	820	410	1.230
VI.	27	**Gospodarstwo.**			
		a) czynsz za dzierżawę 20 morgów po 50 K. .	1.000	—	
		b) wydatki na gospodarstwo . . .	4.000	—	
		Suma rubryki VI. .	5.000	—	5.000
VII.	28	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—	200
		Suma wydatków .	39.230	5.110	44.340

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
21.895	18.890	
9.673 2.714	13.860	
748	400	
300	330	
13.435	14.590	
230	240	
305	400	Zwyczajne preliminuje się jak na rok 1910 uchwalono, natomiast odpadł kredyt nadzwyczajny z r. 1910 w kwocie 100 K.
326	250	
305	300	
40	40	
68	100	
1.274	1.330	
100	100	W nadzwyczajnych preliminuje się 140 K na zakupno wygniatacza rotacyjnego.
120	120	
150	150	W nadzwyczajnych wstawia się 150 K na zakupno warstatu.
100	100	
—	—	Pozycya nowa. W zwyczajnych wstawia się 350 K na wynagrodzenie nauczyciela weterynaryi, w nadzwyczajnych 120 K na sprawienie niezbędnych przyrządów do ratowania zwierząt.
470	470	
1.000	1.000	
5.553	4.440	W nadzwyczajnych odpada kredyt z r. 1910 w kwocie 440 K.
6.553	5.440	
441	200	
44.068	40.920	

12. Niższa szkoła rolnicza w Horodence.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	6.000	—	6.000
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów.**			
		a) od Rady powiatowej w Horodence: 3 stypendya po 200 K. i 1 stypendyum 300 K. . 900 K.			
		b) od gminy m. Horodenki . . — „			
		c) od uczniów . . . . 300 „	1.200	—	1.200
III.	3	**Dochód z ogrodu szkolnego i ogródka tytoniowego**	300	—	300
IV.	4	**Zarobek uczniów w gospodarstwie** . . .	720	—	720
V.	5	**Dochód z gospodarstwa**	4.480	—	4.480
		Suma dochodów .	12.700	—	12.700
		W porównaniu z wydatkami .			44.340
		okazuje się niedobór .			31.640

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
6.000	6.000	
1.287	1.700	Mniej o 500 K, gdyż Rada gminna m. Horodenki odmówiła wypłaty stypendyum w kwocie 200 K, dla braku kandydata miejscowego, a uczeń płacący za utrzymanie 300 K wystąpił.
300	300	
—	—	Preliminuje się zarobek uczniów jak w innych szkołach, lecz w niższym wymiarze stosownie do mniejszego obszaru gospodarstwa (20 morg.).
4.741	5.200	
12.328	13.200	
44.068	40·920	
31.740	27.720	Dotacya z funduszu krajowego *większa* o 3.920 K odpowiednio do zmian wyżej wyjaśnionych.

13. Niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:			
		płaca . . . . . 3.400 K.			
		dodatek aktywalny . . . 300 „			
		dodatki pięcioletnie . . . 2.000 „			
		dodatek osobisty . . . 400 „	6.100	—	
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych:			
		płaca . . . . . 2.800 K.			
		dodatek aktywalny . . 240 „	3.040	—	
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów .	1.400	—	
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych:			
		płaca . . . . . 1.700 K.			
		dodatek aktywalny . . 140 „			
		„ pięcicletni . . 160 „	2.000	—	
	5	Katecheta obrz. łać. i gr. kat.	600	—	
		Suma rubryki I. .	13.140	—	13.140
II.		**Koszta administracyjne.**			
	6	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna	240	—	
		b) koszta kancelaryjne	200	—	
		c) sługa szkolny i stróż nocny . . .	600	—	
	7	Opał	1.400	—	
	8	Oświetlenie	200	—	
	9	Utrzymanie budynków	1.200	600	
	10	Sprzęty i ruchomości	400	—	
	11	Ekwiwalent i podatki	50	—	
		Suma rubryki II. .	4.290	600	4.890
		Do przeniesienia . .	17.430	600	18.030

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
6.100	6.100	
3.040	3.040	
1.200	1.400	
2.000	2.000	
500	500	Wstawia się 100 K *więcej* jako wynagrodzenie ks. Matkowskiemu za dojazdy.
12.840	13.040	
240	240	
79	200	
510	600	
1.716	1.400	
111	200	
690	1.200	W *nadzwyczajnych* wstawia się 600 K na odgrzybienie domu kierownika.
387	400	
20	50	
3.753	4.290	
16.593	17.330	

13. Niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	17.430	600	18.030
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	12	Stołowanie . . . } dla 38 uczniów			
	13	Odzież, pościel i pranie . } po 330 K.	12.540	—	
	14	Lekarz i apteka	500	—	
	15	Uczeń praktykant	330	—	
		Suma rubryki III. .	13.370	—	13.370
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	16	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	200	—	
	17	Środki naukowe:			
		a) uzupełnienie środków naukowych . .	300	—	
		b) biblioteka i czytelnia	250	—	
		c) ogród szkolny	200	—	
	18	Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu . .	40	—	
	19	Wycieczki naukowe z uczniami	100	—	
		Suma rubryki IV. .	1.090	—	1.090
V.		**Kursa specyalne.**			
	20	Kurs uprawy i suszenia tytoniu	400	—	
	21	„ ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	—	
		Suma rubryki V. .	500	—	500
VI.	22	**Gospodarstwo.**			
		a) czynsz za dzierżawę gruntów od Skarbu jagielnickiego	1.000	—	
		b) czynsz za budynki	500	—	
		c) wydatki na gospodarstwo	6.000	—	
		Suma rubryki VI. .	7.500	—	7.500
VII.	23	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—	200
		Suma wydatków .	40.090	600	40.690

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
16.593	17.330	
8.348		
3.354	12.540	
464	500	
300	330	
12.466	13.370	
141	200	
176	300	
203	250	
22	200	
—	40	
100	100	
642	1.090	
300	400	
100	100	
400	500	
1.000	1.000	
500	500	
2.797	6.000	
4.297	7.500	
42	200	
34.440	39.990	

13. Niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa.**			
		a) na utrzymanie . . . . 6.000 K.			
		b) na kurs uprawy i suszenia tytoniu . 200 „	6.200	—	6.200
II.	2	**Opłaty od uczniów**	200		200
III.	3	**Zarobek 38 uczniów po 36 K.**	1.368	—	1.368
IV.	4	**Dochód z gospodarstwa**	8.600	—	8.600
		Suma dochodów .	16.368	—	16.368
		W porównaniu z wydatkami .			40.690
		okazuje się niedobór .			24.322

LWk. 74222/910

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
6.000	6.200	
310	200	
805	1.140	*Więcej* o 228 K. z powodu przyjęcia za podstawę do obliczenia wyższej wartości robocizny uczniów.
7.119	8.600	
14.234	16.140	
34.440	39.990	
20.206	23.850	Dotacya z funduszu krajowego *większa* o 472 K. odpowiednio do zmian wyżej wyjaśnionych.

14. Niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:			
		płaca . . . 3.400 K.			
		dodatek aktywalny . 300 „			
		dodatki pięcioletnie . 800 „	4.500	—	
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych:			
		płaca . . . 2.800 K.			
		dodatek aktywalny . 240 „			
		dodatek pięcioletni . 300 „	3.340	—	
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów .	1.400	—	
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych:			
		płaca . . . 1.700 K.			
		dodatek aktywalny . 140 „			
		dodatki pięcioletnie . 320 „	2.160	—	
	5	Katecheta obrz. łac. płaca . . . 500 K.			
		wydatki z powodu nabożeństwa . 200 „	700	—	
		Suma rubryki I. .	12.100	—	12.100
II		**Koszta administracyjne.**			
	6	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna	240	—	
		b) koszta kancelaryjne	200	—	
		c) sługa szkolny i stróż nocny	800	—	
	7	Opał	1.500	—	
	8	Oświetlenie	350	—	
	9	Utrzymanie budynków	2.000	1.360	
	10	Sprzęty i ruchomości	300	—	
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych .	1.200	—	
		Suma rubryki II. .	6.590	1.360	7.950
		Do przeniesienia .	18.690	1.360	20.050

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
4.200	4 500	
3.115	3.340	
1.200	1.400	
2.160	2.160	
700	700	
11.375	12.100	
240	240	
304	200	
797	800	
1.399	1.500	
350	350	
2.326	2.800	W nadzwyczajnych wstawia się w miejsce zeszłorocznych 800 K, kredyt 1.000 K na niezbędne restauracye i 360 K na najem mieszkania dla instruktorów.
692	300	
1.200	1.200	
7.208	7.390	
18.583	19.490	

14. Niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	18.690	1.360	20.050
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	12	Stołowanie . . . dla 38 uczniów	12 540	—	
	13	Odzież, pościel i pranie . po 330 K.			
	14	Lekarz i apteka	500	—	
	15	Uczeń praktykant	330	—	
		Suma rubryki III. .	13.370	—	13.370
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	16	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	240	—	
	17	Środki naukowe:			
		a) uzupełnienie środków naukowych . . .	300	—	
		b) biblioteka i czytelnia	250	—	
		c) ogród szkolny	250	—	
	18	Wycieczki naukowe z uczniami	100	—	
		Suma rubryki IV. .	1.140	—	1.140
V.		**Kursa specyalne.**			
	19	Kurs mleczarstwa	100	600	
	20	„ stelmachstwa	200	—	
	21	„ ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	—	
		Suma rurbyki V. .	400	600	1.000
VI.	22	**Gospodarstwo.**			
		a) czynsz za dzierżawę folwarku . . .	2.460	—	
		b) „ „ mieszkanie dla służby . .	100	—	
		c) wydatki na gospodarstwo . . .	8 200	—	
		Suma rubryki VI. .	10.760	—	10.760
VII	23	**Rozmaite nieprzewidziane.**	200	200	400
		Suma wydatków .	44.560	2.160	46.720

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
18.583	19.490	
9.706 2.766	12.540	
1.099	500	
—	330	
13.571	13.370	
246	240	
357	300	
221	250	
246	330	Zwyczajne bez zmiany, natomiast odpada kredyt *nadzwyczajny* z r. 1910 w kwocie 80 K.
102	100	
1.172	1.220	
133	100	Wstawia się kredyt *nadzwyczajny* 600 K na zakupno nowej centryfugi.
201	200	
99	100	
433	400	
2.160	6.460	*Mniej* o 4.000 K w wydatkach nadzwyczajnych, jako jednorazowo na r. 1910 uchwalonych.
120	120	*Mniej* o 20 K stosownie do brzmienia kontraktu.
14.302	8.800	Odpadają nadzwyczajne 600 K.
16.582	15.380	
378	400	W *nadzwyczajnych* wstawia się 200 K jak 2 ratę na przygotowania do udziału w wystawie hodowlano-rolniczej w Krakowie projektowanej w r. 1911.
50.719	50.260	

14. Niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	6.000	—	6 000
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów:**			
		a) od rady powiatowej w Białej . . 900 K.			
		b) „ „ „ „ Chrzanowie . 300 „			
		c) „ „ „ „ Krakowie . . 300 „			
		d) „ uczniów . . . . . 300 „	1.800	—	1.800
III.	3	**Zarobek 38 uczniów po 30 K.**	1.368	—	1.368
IV.	4	**Dochody z gospodarstwa.**			
		a) dochód z gospodarstwa	9.600	—	
		b) „ z ogrodu szkolnego	250	—	
		Suma rubryki IV. .	9.850	—	9 850
		Suma dochodów .	19.018	—	19.018
		W porównaniu z wydatkami .			46 720
		okazuje się niedobór .			27.702

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
6.000	6.000	
1.535	1.800	
900	1.140	*Więcej* z powodu przyjęcia do obliczenia wyższej wartości pracy uczniów.
11.476	9.600	
284	250	
11.760	9.850	
20.195	18.790	
50.719	50.260	
30.524	31.470	Dotacya z funduszu krajowego *mniejsza* o 3.768 K odpowiednio do zmian wyżej wyjaśnionych.

15. Niższa szkoła rolnicza w Suchodole.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
				Korony		
		Wydatki.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:				
		płaca . . .	3.400 K.			
		dodatek aktywalny .	300 „	3.700	—	
	2	Nauczyciel pomocniczy, do nauk fachowych:				
		płaca . . .	2.800 K.			
		dodatek aktywalny .	240 „			
		dodatek pięcioletni .	300 „	3.340	—	
	3	Drugi nauczyciel fachowy pomocniczy:				
		płaca . . .	1.600 K.			
		dodatek aktywalny .	160 „	1.760	—	
	4	Instruktor, do robót ręcznych i dozorca uczniów .		1.400	—	
	5	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca	1.700 K.			
		dodatek aktywalny .	140 „			
		dodatek pięcioletni .	27 „	1.867	—	
	6	Katecheta, obrz. rzym. i grec. katol. . . .		200	—	
		Suma rubryki I. .		12.967	—	12.967
II.		**Koszta administracyjne.**				
	7	Zarząd:				
		a) pomoc kancelaryjna		240	—	
		b) koszta kancelaryjne		200	—	
		c) sługa szkolny i stróż nocny		700	—	
	8	Opał		1.500	—	
	9	Oświetlenie		400	—	
	10	Utrzymanie budynków		1 500	1.500	
	11	Sprzęty i ruchomości		400	300	
	12	Utrzymanie koni do posług administracyjnych . .		800	—	
		Suma rubryki II. .		5.740	1.800	7.540
III.		**Utrzymanie uczniów.**				
	13	Stołowanie . .	dla 42 uczniów po 330 K.	13.860	—	
	14	Odzież, pościel i pranie				
	15	Lekarz i apteka		400	—	
	16	Uczeń praktykant		330	—	
		Suma rubryki III. .		14.590	—	14.590
		Do przeniesienia .		33.297	1.800	35.097

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
4.100	4.367	*Mniej* z powodu zmiany w obsadzie posady kierownika szkoły.
3.040	3.265	*Więcej* z powodu przypadającego nauczycielowi Gąsienicy I. pełnego dodatku pięcioletniego.
—	1.760	
1.050	1.400	
1.840	1.840	*Więcej* z powodu przypadającego nauczycielowi Drewce I. dodatku pięcioletniego od 1. listopada z rocznych 160 K.
900	900	
10.930	13.532	
240	240	
154	200	
601	600	*Więcej* z powodu wysokich cen najmu służby i ich utrzymania.
1.796	1.500	
422	400	
4·429	2 200	Zwyczajne *większe* o 100 K z powodu liczniejszych zabudowań i koniecznej naprawy zużytego ogrodzenia. W nadzwyczajnych wstawia się 1.500 K na przeróbki w budynku administracyjnym.
776	700	Zwyczajne bez zmiany. W nadzwyczajnych wstawia się 300 K na uzupełnienie i naprawę łóżek, szafek, i stołków dla uczniów.
800	800	
9.218	6 640	
14.787	13.860	
3.566		
435	400	
250	330	
19.038	14.590	
39.186	34.762	

15. Niższa szkoła rolnicza w Suchodole.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	33.297	1.800	35.097
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	17	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	240	—	
		Środki naukowe:			
		a) uzupełnienie środków naukowych . . .	300	600	
		b) biblioteka i czytelnia	250	—	
		c) ogród szkolny	400	240	
	19	Wycieczki naukowe z uczniami	150	—	
		Suma rubryki IV. .	1.340	840	2.180
V.		**Kursa specyalne.**			
	20	Kurs mleczarstwa	100	—	
	21	„ wyprawy lnu i konopi	200	—	
	22	„ stelmachstwa i koszykarstwa . . .	150	—	
	23	„ ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	—	
		Suma rubryki V.	550	—	550
VI.	24	**Gospodarstwo:**			
		a) czynsz za grunta dzierżawione od gminy m. Krosna	1.000	802	
		b) wydatki na gospodarstwo	9.800	400	
		Suma rubryki VI. .	10.800	1.202	12.002
VII.	25	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—	200
		Suma wydatków .	46.187	3.842	50.029

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
39.186	34.762	
192	240	
	300	W nadzwyczajnych 600 K na zakupno kompletnego skioptikonu.
863	250	
	300	W zwyczajnych *więcej* o 100 K z powodu znaczniejszych wydatków na park i sad. W nadzwyczajnych wstawia się 240 K na zakupno maszyny „Fix“ do bielenia drzew i niszczenia szkodników na drzewach i pasożytów zwierząt domowych
8	150	
1.063	1.240	
1.319	100	
95	200	
10	150	
182	100	
1.606	550	
1.802	1.802	
10.298	9.800	W nadzwyczajnych wstawia się 400 K na zakupno kosiarki.
12 100	11.602	
248	200	
54.203	48.354	

15. Niższa szkoła rolnicza w Suchodole.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	6.000	—	6.000
II.	2	**Opłaty od uczniów**	420	—	420
III.	3	**Zarobek 42 uczniów po 36 K**	1.512	—	1.512
IV.	4	**Dochody z gospodarstwa**	14.000	—	14.000
		Suma dochodów .	21.932	—	21.932
		W porównaniu z wydatkami .			50.029
		okazuje się niedobór .			28.097

LWk. 74889/1910.

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
6.000	6.000	
630	600	*Mniej* o 180 K, gdyż niema ucznia wnoszącego opłatę.
1 110	1.260	*Więcej* o 252 K. z powodu przyjęcia do obliczenia wyższej wartości pracy uczniów.
10.303	14 000	
18.013	21.860	
54.203	48 354	
36.160	26.494	Dotacya z funduszu krajowego *większa* o 1.603 K, odpowiednio do zmian wyżej wyjaśnionych.

16. Niższa szkoła w rolnicza Miłocinie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Wydatki.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:			
		płaca . . . . . 3.400 K.			
		dodatek aktywalny . . . 300 „			
		„ pięcioletni . . . 400 „	4.100	—	
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych:			
		płaca . . . . . 2.800 K.			
		dodatek aktywalny . . . 240 „	3.040	—	
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów	1.400	—	
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych:			
		płaca . . . . . 1.700 K.			
		dodatek aktywalny . . . 140 „	1.840	—	
	5	Katecheta	450	—	
		Suma rubryki I. .	10.830	—	10.830
II.		**Koszta administracyi.**			
	6	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna	240	—	
		b) koszta kancelaryjne, ...	200	—	
		c) sługa szkolny i stróż nocny . . .	800	—	
	7	Opał	1.600	—	
	8	Oświetlenie	500	—	
	9	Utrzymanie budynków	2.000	2.900	
	10	Sprzęty i ruchomości	400	—	
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych .	1.200	—	
	12	Podatek, myto i inne prestacye publiczne . .	650	—	
III.		Suma rubryki II. .	7.590	2.900	10.490
		Utrzymanie uczniów.			
	13	Stołowanie . . . . dla 50 uczniów	16.500	600	
	14	Odzież, pościel i pranie . . po 330 K. .			
	15	Lekarz i apteka	500	—	
	16	Uczeń praktykant	330	—	
		Suma rubryki III. .	17.330	600	17.930
		Do przeniesienia .	35.750	3.500	39.250

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
4.100	4.100	
3.040	3.040	
1.120	1 400	
1.840	1.840	
450	450	
10.550	10.830	
240	240	
189	200	
388	600	*Więcej* o 200 K z powodu drożyzny artykułów spożywczych, która wpływa na wyższy koszt utrzymania służby.
2.020	1.600	
580	500	
7.590	3.200	Zwyczajne bez zmiany, w nadzwyczajnych w miejsce zeszłorocznych 1.200 K wstawia się 2.900 K a to: na dalsze ogrodzenia obejścia szkolnego, parku i ogrodów 1.200 K, na rekonstrukcyę betonów 1.700 K (uchwała Wydz. kraj. z 20. maja 1910 Lw. 55.406).
400	400	
1.670	1.000	Preliminuje się o 200 K *więcej* na wikt dla woźnicy.
562	650	
13.639	8.390	
14.466	16.500	W nadzwyczajnych wstawia się 600 K na zakupno pościeli i sienników.
3.621		
309	700	Zwyczajne bez zmiany, nadzwyczajny kredyt 200 K odpada.
576	330	
18.972	17.530	
43.161	36.750	

16. Niższa szkoła rolnicza w Miłocinie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	35.750	3.500	39.250
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	17	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	300	—	
	18	Środki naukowe:			
		a) uzupełnienie środków naukowych . . .	300	300	
		b) biblioteka i czytelnia	300	300	
		c) ogród szkolny	600	—	
	19	Wycieczki naukowe z uczniami	150	—	
		Suma rubryki IV. .	1.650	600	2.250
V.		**Kursa specyalne.**			
	20	Kurs mleczarstwa	100	—	
	21	„ kołodziejstwa i koszykarstwa . . .	300	—	
	22	„ weterynaryi	350	—	
	23	„ ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej .	100	—	
		Suma rubryki V. .	850	—	850
VI.		**Gospodastwo.**			
	24	Robocizna:			
		a) wynagrodzenie i wikt czeladzi i najem robotników . . . . . 2.000 K			
		b) zarobek uczniów (patrz poz. 3 doch.) 1.800 „	3.800	—	
	25	Dokupno nasienia	1.200	—	
	26	„ nawozow	1.800	—	
	27	„ karmy	4.000	—	
	28	Uzupełnienie i naprawa statków gospodarskich, ubezpieczenie ziemiopłodów, kucie koni i t. d. . .	1.000	500	
	29	Utrzymanie dróg i rowów	500	—	
	30	Leczenie czeladzi i dobytku	200	—	
		Suma rubryki VI. .	12.500	500	13.000
VII.		**Spłata długu.**			
	31	Fundacya Dra Jana Towarnickiego, 6-ta rata z 50-lecia na spłatę 200.000 K jako ceny kupna Miłocina	4.000	2.500	6.500
VIII.	32	**Rozmaite nieprzewidziane**	500	—	500
		Suma wydatków .	55.250	7.100	62.350

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
43.161	36.750	
283	300	
1.147	600 300 600	W nadzwyczajnych wstawia się pod a) 300 K na zakupno niezbędnych środków naukowych, pod b) 300 K na zakupno dzieł fachowych i prenumeratę czasopism.
64	100	*Więcej* o 50 K, gdyż dotychczasowy kredyt nie wystarczał.
1.494	1.900	
—	100	
426	300	
—	350	
85	500	Odpada nadzwyczajny kredyt z r. 1910 w kwocie 400 K, zwyczajne bez zmiany.
511	1 250	
4.892	2.000	*Więcej* o 1.800 K, gdyż zarachowano na tę pozycyę wartość robocizny uczniów.
2.498	1.200	
2.082	1.000	Preliminuje się o 800 K *więcej*, gdyż grunta przez poprzednich dzierżawców wyniszczone potrzebują większego użyźnienia.
6.915	3.000	*Więcej* o 1.000 K z powodu powiększenia obory i chlewni.
4.103	2.100	Zwyczajne bez zmiany, w nadzwyczajnych w miejsce zeszłorocznych 1.100 K wstawia się 500 K na zakupno większego beczkowozu i pompy do gnojówki.
113	500	
113	200	
20.716	10.000	
4.000	6.500	W *nadzwyczajnych* wstawia się 2.500 K. jako 2 ratę z 3-lecia na zwrot fundacyi dra Jana Towarnickiego za roboty budowlane kosztorysem nie objęte.
307	500	
70.189	56.900	

16. Niższa szkoła rolnicza w Miłocinie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	5.000	15.000	20.000
II.	2	**Opłaty od uczniów**	800	—	800
III.	3	**Zarobek 50 uczniów po 36 K**	1.800	—	1.800
IV.		**Dochody z gospodarstwa:**			
	4	Ze sprzedaży ziemiopłodów	3.500	—	
	5	Dochód z krowiarni i chlewni	12.000	—	
	6	„ z ogrodu szkolnego	600	—	
		Suma rubryki IV. .	16.100	—	16.100
		Suma dochodów .	23.700	15.000	38.700
		W porównaniu z wydatkami .			62.350
		okazuje się niedobór .			23.650

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
20.000	20.000	W nadzwyczajnych wstawia się 5 ratę z 6-ciolecia subwencyi na założenie szkoły.
820	700	*Więcej* o 100 K odpowiednio do wyniku z r. 1909.
1.391	1 500	*Więcej* o 300 K z powodu przyjęcia do obliczenia wyższej wartości robocizny (patrz Rubr. VI. poz. 24 b wyd.).
2.285	6.000	*Mniej* o 2.500 K na podstawie wynikłości z roku 1909.
10.714	8.000	*Więcej* o 4.000 K z powodu powiększenia obory i chlewni.
360	300	*Więcej* o 300 K odpowiednio do wydatków na ogród szkolny.
13.359	14.300	
35.570	36.500	
70.189	56.900	
34.619	20.400	Dotacya z funduszu krajowego *większa* o 3.250 K odpowiednio do zmian wyżej wyjaśnionych.

17. Szkoła mleczarska w Rzeszowie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Wydatki			
I.		**A). Szkoła**			
		Płace nauczycieli.			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:			
		płaca . . . 3.400 K.			
		dodatek aktywalny . 300 „	3.700	—	
	2	Nauczyciel pomocniczy do chemii:			
		płaca . . . 2.800 K.			
		dodatek aktywalny . 240 „			
		na mieszkanie . . 600 „	3.640	—	
	3	Nauczyciel pomocniczy i buchhalter:			
		płaca . . . 2.800 K.			
		dodatek aktywalny . . 240 „			
		na mieszkanie . . 600 „	3.640	—	
	4	Instruktor serkarz	1.800	—	
	5	„ mleczarz	1.200	—	
	6	Docent do naki o hodowli	300	—	
	6a	Docent do nauki o kotłach parowych . . .	—	—	
	7	Katecheta	200	—	
		Suma rubryki I. .	14.480	—	14.480
II.		**Koszta administacyjne.**			
	8	Zarząd:			
		a) koszta kancelaryjne	200	—	
		b) sługa szkolny	600	—	
	9	Opał	900	—	
	10	Oświetlenie	250	—	
	11	Utrzymanie budynków, kominiarz, ubezpieczenie robotników, ...	800	620	
	12	Sprzęty i ruchomości	300	480	
		Suma rubryki II. .	3.050	1.100	4.150
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	13	Stołowanie 12 uczniów po 360 K. . . .	4.320	—	
	14	Pościel i pranie	200	—	
	15	Lekarz i apteka	150	—	
		Suma rubryki III. .	4.670	—	4.670
		Do przeniesienia .	12.200	1.100	13.300

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
3.700	3.700	
—	—	Preliminuje się ogółem więcej o 3.740 K a mianowicie: z powodu utworzenia posady: a) nauczyciela pomocniczego do chemii z zakresu mleczarstwa . . . . . 3.640 K
2.847	3 640	b) instruktora mleczarza . . . . . 1.200 „
2.400	3.000	c) docenta hodowli . . . . . 300 „
—	—	Razem . 5.140 K.
—	—	Natomiast zmniejszono płacę instruktora serkarza o . . . . . 1.200 K
200	200	i zniesiono posadę docenta do nauki o kotłach parowych z płacą . . . . . 200 „
—	200	Razem . 1.400 K.
9.147	10.740	
311	200	
600	600	
1.321	800	Więcej o 100 K z powodu wzrostu kosztów przewozu koleją.
195	250	
1.320	2.020	Zwyczajne bez zmiany. W nadzwyczajnych w miejsce zeszłorocznych 1 220 K wstawia się: a) na wymianę okien . . . . . 300 K
		b) na wycementowanie twarogarni i sali pompy . . 320 „
		Razem . 620 K
241	300	W nadzwyczajnych wstawia się: a) na szafki dla uczniów . . . . . 240 K
3.988	4.170	b) na ławki do sali wykładowej . . . . . 240 „
		Razem . 480 K.
6.844	4.320	
234	200	
88	150	
7.166	4.670	
20.301	19.580	

17. Szkoła mleczarska w Rzeszowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	12.200	1.100	13.300
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	16	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	150	—	
	17	Środki naukowe:			
		a) uzupełnienie środków naukowych . . .	250	—	
		b) chemikalia	300	1.800	
		c) biblioteka i czytelnia	250	—	
	18	Ćwiczenia w ślusarstwie, montowaniu maszyn i stolarstwie	300	—	
	19	Wycieczki naukowe z uczniami	200	—	
		Suma rubryki IV. .	1.450	1.800	3 250
V.	20	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—	200
		Razem dział A) .	23.850	2 900	26.750
VI.		**B.) Mleczarnia i serownia**			
	21	Mleko, śmietana, masło (1,200.000 l. mleka po 0·125 K.)	150.000	—	
	22	Maszynista	960	—	
	23	Narzędzia, sprzęty, maszyny	700	—	
	24	Lokal, opał i oświetlenie	2.100	—	
	25	Dowóz i odwóz mleka	800	—	
	26	Lód	300	—	
	27	Opakowanie, i wysyłki	1.250	—	
	28	Rozmaite inne	500	—	
		Razem dział B) .	156.610	—	156.610
		Suma wydatków .	180.460	2.900	183.360

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
20.301	19.580	
52	150	
250	250	
300	300	W nadzwyczajnych wstawia się na mikroskop do badań bakteryologicznych 1.500 K i drobne przybory i chemikalia 300 K.
285	250	
433	300	
141	200	
1.461	1.450	
175	200	
21.937	21.230	
94.320	120.000	Więcej o 30.000 K odpowiednio do większej o 200.000 litrów zakupić się mającej ilości mleka.
865	780	Podwyższa się wynagrodzenie o 180 K z powodu ogólnej drożyzny.
2.094	700	
2.285	2.000	Więcej z powodu wzrostu kosztów przewozu koleją.
1.385	800	
—	300	
4.166	1.250	
398	500	
105.513	126.330	
127.450	147.560	

17. Szkoła mleczarska w Rzeszowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
		A) Szkoła.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	5.000	—	5.000
II.	2	**Opłaty od uczniów**	400	—	400
		Razem dział A) .	5.400	—	5.400
III		**B) Mleczarnia i serownia.**			
	3	Mleko i śmietana	9.000	—	
	4	Masło (43.000 Kg. po 2·74 K)	118.000	—	
	5	Sery (7.000 Kg. po 1.60 K.)	11.200	—	
	6	Twaróg (20.000 Kg. po 0·26 K.)	5.200	—	
	7	Produkta uboczne (mleko zbierane, maślanka, serwatka itd.)	14.000	—	
		Razem dział B) .	157.400	—	157.400
		Suma dochodów .	162.800	—	162.800
		W porównaniu z wydatkami .			183.360
		okazuje się **niedobór** .			20.560

LWk. 73821/910.

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
5.000	5.000	
343	400	
5.343	5.400	
	8.200	
	91.000	
99 856	9.600	Odpowiednio do większej produkcyi (patrz rubr. VI. wyd.) preliminuje się wyższe dochody o 31.040 K.
	7.560	
	10.000	
99.856	126.360	
105.199	131.760	
127.450	147.560	
22.251	15.800	Dotacya z funduszu krajowego większa o 4.760 K. odpowiednio do zmian wyżej wyjaśnionych. Na szkołę przypada niedobór 21.350 K. tj. większy o 5.520 K., a na mleczarnię nadwyżka dochodów 790 K. tj. większa o 760 K. od preliminarza na r. 1910.

18. Szkoła ogrodnicza w Tarnowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:			
		płaca . . . 3.400 K.			
		dodatek aktywalny . 300 „			
		dodatki pięcioletnie 2.000 „	5.700	—	
	2	Nauczyciel fachowy pomocniczy:			
		płaca . . . 2.800 K.			
		dodatek aktywalny 240 „			
		dodatki pięcioletnie 1.000 „			
		ryczałt na mieszkanie 600 „	4.610	—	
	3	Nauczyciel pomocniczy miernictwa i rysunków . .	480		
	4	„ do nauk elementarnych:			
		płaca . . . 1.700 K.			
		dodatek aktywalny 140 „			
		ryczałt na mieszkanie 360 „	2.200	—	
	5	Instruktor:			
		płaca . . . 1.200 K.			
		dodatek na mieszkanie 440 „	1.640	—	
	6	Katecheta:			
		płaca . . . 300 „			
		wydatki z powodu nabożeństwa . 100 „	400	—	
		Suma rubryki I. .	15.060	—	15.060
II.		**Koszta administracyjne.**			
	7	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna	240	—	
		b) koszta kancelaryjne, ...	300	100	
		c) sługa szkolny	720	—	
		d) stróż nocny	720	—	
	8	Opał ubikacyi szkolnych	1.000	—	
	9	Oświetlenie	300	—	
	10	Utrzymanie budynków	500	600	
	11	Opłata za używanie wodociągów	500	—	
	12	Sprzęty i ruchomości	200	—	
		Suma rubryki II. .	4.480	700	5.180
		Do przeniesienia .	19.540	700	20.240

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
5.100	5 677	*Więcej* o 23 K z powodu uzupełnienia dodatku pięcioletniego.
4.040	4.124	*Więcej* o 516 K z powodu uzupełnienia trzeciego dodatku pięcioletniego
400	480	i podwyższenia ryczałtu na mieszkanie o 200 K.
2.731	2.720	*Mniej* o 520 K gdyż nauczyciel do nauk elementarnych pobierający dodatki pięcioletnie przeszedł na emeryturę.
1.440	1.640	
400	400	
14.111	15.041	
240	240	
308	300	W *nadzwyczajnych* 100 K na druk cennika drzewek i statutu szkoły.
720	720	
610	720	
1.084	1.000	
300	300	
842	1.950	W zwyczajnych *więcej* o 100 K na opłatę telefonu, w nadzwyczajnych w miejsce 1.550 K. zeszłorocznych wstawia się 600 K na instalacye wodociągowe.
—	—	Pozycya nowa na opłatę za używanie wodociągów miejskich.
205	500	W nadzwyczajnych odpada kredyt z r. 1910.
4.309	5.730	
18.420	20.771	

18. Szkoła ogrodnicza w Tarnowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	19.540	700	20.240
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	12	Stołowanie . . . .) dla 30 uczniów po	10.800	—	
	13	Odzież, pościel i pranie . .) 360 K.			
	14	Lekarz i apteka	700	—	
	15	Dwóch stypendystów	1.440	—	
		Suma rubryki III. .	12.940	—	12.940
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	16	Przybory do nauki	300	—	
	17	Zbiory środków do demonstracyi	200	—	
	18	Biblioteka i czytelnia	200	—	
	19	Ogród i sad szkolny:			
		a) czynsz dzierżawny za 7 morgów . .	210	—	
		b) utrzymanie ogrodów	3.000	—	
		c) *α*) utrzymanie koni, furmana itp. . .	1.800	—	
		β) opłata za zużycie wody . . .	800	—	
		d) utrzymanie stypendystów	1.500	—	
	20	Wycieczki naukowe z uczniami	200	—	
		Suma rubryki IV. .	8.210	—	8.210
V.		**Rozmaite wydatki.**			
	21	Rozmaite nieprzewidziane	60	—	
	—	Budowa szopy, wozowni i domku dla stróża . .	—	—	
		Suma rubryki V. .	60	—	60
		Suma wydatków .	40.750	700	41.450

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
18.420	20.771	
8.663	10.800	
1.416		
500	500	Więcej gdyż dotychczasowy kredyt okazał się za szczupły. Z tego kredytu przypada na lekarza 300 K a na aptekę 400 K.
720	720	*Więcej* o 720 K, gdyż w miejsce ucznia praktykanta będzie dwóch stypendystów z wynagrodzeniem po 720 K rocznie.
11.299	12.020	
189	300	
—	200	
190	200	
210	210	
2.925	3.740	Kredyt nadzwyczajny z r. 1910 odpada.
4.100	1.800	
—	—	Pozycya nowa na opłatę za wodę do ogrodu.
1.500	1.500	
146	200	
9.258	8.150	
186	60	
1.369	—	
1.555	60	
40.532	41.001	

18. Szkoła ogrodnicza w Tarnowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Dochody.			
I.	1	**Subwencye.**			
		a) z c. k. Skarbu Państwa . . 6.000 K.			
		b) od gminy miasta Tarnowa . . 500 „			
		c) od Rady powiatowej w Tarnowie . 600 „	7.100	—	7.100
II.	2	**Opłaty od uczniów**	1.080	—	1.080
III.	3	**Dochód z ogrodu szkolnego**	4.200	—	4.200
IV.	4	**Rozmaite dochody**	60	—	60
		Suma dochodów .	12.440	—	12.440
		W porównaniu z wydatkami .			41.450
		okazuje się niedobór .			29.010

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
7.100	7.100	
1.484	1.080	
3.606	3.200	*Więcej* o 1.000 K z powodu zwiększonej produkcyi drzewek.
200	60	
12.390	11.440	
40.532	41.001	
28.142	29.561	Dotacya z funduszu krajowego *mniejsza* o 551 stosownie do wyjaśnień wyżej podanych.

19. Szkoła ogrodnicza na Wulce kapitańskiej.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1911. zwyczajne	Wniosek na rok 1911. nadzwyczajne	Wniosek na rok 1911. Razem
				Korony		
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel fachowy i kierownik, płaca .	3.000 K			
		dodatek aktywalny . . .	300 „	3.300	—	
	2	Nauczyciel instruktor, płaca . . .	2.000 K			
		dodatek aktywalny . . .	240 „	2.240	—	
	3	Katecheta obrz. łac. i grec. kat. oraz koszta nabożeństwa		500	—	
		Suma rubryki I. .		6.040	—	6.040
II.		**Koszta administracyjne.**				
	4	Zarząd:				
		a) koszta kancelaryjne		300	—	
		b) portyer i magazyni r		720	—	
		c) stróż szkolny		720	—	
	5	Czynsz za dzierżawę Wulki kapitańskiej . .		1.464	—	
	6	Opał		1.000	—	
	7	Oświetlenie		200	—	
	8	Utrzymanie budynków i ogrodzeń . . .		200	300	
	9	Sprzęty i ruchomości		—	400	
	10	Ubezpieczenie od ognia		150	—	
	11	Podatki		300	—	
		Suma rubryki II. .		5.054	700	5.754
III.		**Utrzymanie uczniów.**				
	12	Stołowanie dla 20 uczniów przez cały rok i 8 przez 1 kwartał		5.200	—	
	13	Odzież dla 20 uczniów po 100 K. . . .		2.000	—	
	14	Pranie		300	—	
	15	Lekarz i apteka		200	—	
		Suma rubryki III. .		7.700	—	7.700
		Do przeniesienia .		18.794	700	19.494

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
		Uwaga: Ponieważ szkoła miała być otwartą 1. października 1910 r. zatem niektóre kredyty wstawiono na rok 1910 w wysokości nie całorocznego, lecz ćwierćrocznego względnie półrocznego zapotrzebowania. W preliminarzu na rok 1911 wstawione są kredyty zwyczajne w pełnej wysokości, zatem różnią się od sum na r. 1910 preliminowanych.
—	3.000	
—	1.000	
—	60	
—	4.060	
—	200	
—	240	
—	200	
—	1.464	
—	600	
—	150	
—	52.000	W nadzwyczajnych odpada 52.000 K na roboty budowlane, natomiast wstawiono 300 K na pomalowanie ogrodzenia siatkowego i bram.
—	900	W nadzwyczajnych w miejsce zeszłorocznych 900 K na sprawienie
—	100	sprzętów do sali wykładowej i do kancelaryi szkolnej wstawia się
—	300	400 K na sprawienie sprzętów dla drugiej sali wykładowej.
—	56.154	
—	2.500	Kredyt nadzwyczajny z r. 1910 poz. 12. na sprzęty i naczynia do kuchni
—	3.600	i jadalni w kwocie 700 K, tudzież w poz. 13. na urządzenie sypialni
—	—	i umywalni, na sprzęty do pralni i odzież dla uczniów w kwocie
—	50	3.500 K odpada.
—	6.150	
—	66.364	

19. Szkoła ogrodnicza na Wulce kapitańskiej.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	18.794	700	19.494
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	16	Przybory do nauki, modele, przyrządy, narzędzia demonstracyjne	120	150	
	17	Biblioteka i czytelnia	100	—	
		Suma rubryki IV. .	220	150	370
V.		**Utrzymanie ogrodu.**			
	18	Utrzymanie 2 par koni i wozów	2.800	—	
	19	Furman	720	—	
	20	Robocizna w ogrodzie i przodownicy, narzędzia robocze i drobne materyały	7.300	—	
		Suma rubryki V. .	10.820	—	10.820
VI.		**Rozmaite wydatki.**			
	21	Założenie i urządzenie ogrodu	—	12.050	
	22	Rozmaite nieprzewidziane	100	—	
		Suma rubryki VI. .	100	12.050	12.150
		Suma wydatków .	29.934	12.900	42.834

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
—	66.364	
—	1.000	W nadzwyczajnych kredyt z r. 1910 preliminowany w poz. 16. i 17. w kwocie 1.800 K a mianowicie na szafy, ławki, stół i t. d. 600 K na zaopatrzenie szkoły w modele narzędzia demonstracyjne, książki i t. d. 1.200 K odpada, natomiast wstawia się w poz. 16. kredyt nadzwyczajny w kwocie 150 K na sprawienie tablic i modeli.
—	800	
—	1.800	
—	1.400	
—	—	
—	19.000	Kredyt nadzwyczajny z r. 1910 w kwocie 15.000 na założenie ogrodu odpada.
—	20.400	
—	—	W nadzwyczajnych wstawia się: 2.040 K na sprawienie 30 skrzyń inspektowych, 960 K na zakupno 1.200 sztuk drzewek jednorocznych na kordony i palmety, 1.000 K na zakupno stelarzy pod kordony, 1000 K na dziczki dla szkółki, 200 K na krzewy owocowe, 550 K na paliki do krzewów, 2.800 K na postawienie muru na przestrzeni 100 m., 2.000 K na założenie ogrodu ozdobnego, wreszcie 1.500 K na osuszenie łąki.
—	—	
—	—	
—	88 564	

19. Szkoła ogrodnicza na Wulce Kapitańskiej.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	6.000	—	6.000
II.	2	**Dochody z ogrodu:**			
		a) za siano z łąki . . . . 1.000 K.			
		b) „ jarzyny z ogrodu . . . 2.000 „	3.000	—	3.000
		Suma dochodów .	9.000	—	9.000
		W porównaniu z wydatkami .			42.834
		okazuje się **niedobór** .			33.834

Prelim narz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
—	6.000	
—	2.800	
—	8.800	
—	88.564	
—	79.764	Dotacya z funduszu krajowego *mniejsza* o 45.930 K gdyż odpada wiele kredytów w roku 1910 na założenie szkoły preliminowanych.

20. Zakład sadowniczy w Zaleszczykach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:			
		płaca . . . 3.240 K			
		dodatek aktywalny . 300 „			
		dodatki pięcioletnie . 800 „	4.340	—	
	2	Inspektor ogrodu, zarazem nauczyciel fachowy:			
		płaca . . . 2.640 K			
		dodatek aktywalny . 240 „			
		„ pięcioletni . 300 „	3 180	—	
		Suma rubryki I. .	7.520	—	7.520
II.		**Koszta administracyjne.**			
	3	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna	240	—	
		b) koszta kancelaryjne	300	—	
		c) stróż przy bramie zakładu	480	—	
		d) stróż w gmachu szkolnym	432	—	
		e) furman	720	—	
	4	Opał	1.000	—	
	5	Oświetlenie	250	—	
	6	Za wodę z wodociągu miejskiego	1.300	—	
	7	Utrzymanie budynków	500	—	
	8	Sprzęty i ruchomości	250	—	
	9	Utrzymanie koni do posług administracyjnych .	800	—	
	10	Podatki, ubezpieczenie od ognia i kominiarz . .	320	—	
		Suma rubryki II. .	6.592	—	6.592
		Do przeniesienia .	14.112	—	14.112

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
4.073	4.340	
3.180	3.180	
7.253	7.520	
220	240	
260	300	
432	480	
376	432	
600	600	*Więcej* o 120 K dodanych furmanowi na mieszkanie.
1.070	1.000	
235	250	
1.200	1.300	
705	700	Zwyczajne bez zmiany w nadzwycz. odpadł kredyt z r. 1910 w kwocie 200 K.
208	200	*Więcej* o 50 K na sprawienie gablot ram i szafek z powodu zwiększonej liczby uczniów.
1.734	800	
161	100	*Więcej* o 220 K gdyż tyle wynoszą rzeczywiste potrzeby, a mianowicie: podatki 162 K, asekuracya 88 K, kominiarz 70 K.
7.201	6.402	
14.454	13.922	

20. Zakład sadowniczy w Zaleszczykach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia	14.112	—	14.112
III.		**Potrzeby zakładu.**			
	11	Praktykant	1.200	—	
	12	Ogrodnik, płaca . . . . 720 K.			
		na mieszkanie . . . . 120 „	840	—	
	13	Wynagrodzenie za robotę uczniów i robotników .	6.500	—	
	14	Wydatki na ogród:			
		a) drobne jak łyczko, szpagat, drut, słoma, łaty itd.	1.000	—	
		b) nasiona, krzewy, drzewka itd. . . .	1.000	—	
		c) nawozy ogrodowe	1.100	—	
	15	Narzędzia, środki naukowe, prenumerata pism i biblioteka	800	—	
	16	Koszta opakowania (patrz poz. 2b doch.). . .	700	—	
	17	Fabrykacya przeróbek owocowych	2.000	500	
	—	Urządzenia i oparkanienie ogrodu na wydzierżawionem pastwisku	—	—	
		Suma rubryki III. .	15.140	500	15.640
IV.		**Rozmaite wydatki.**			
	18	Koszta objazdów	900	—	
	19	Lekarz i apteka	150	—	
	20	Wydatki nieprzewidziane	200	—	
		Suma rubryki IV. .	1.250	—	1.250
		Suma wydatków .	30.502	500	31.002

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
14 454	13.922	
1.200	1.200	
750	840	
5.965	6.500	
833	1.700	Zwyczajne preliminuje się jak na rok 1910, natomiast odpadł kredyt nadzwyczajny z r. 1910.
777	700	*Więcej* o 300 K, gdyż kwota dotychczas preliminowana wobec nieodpowiednich warunków klimatycznych nie wystarcza na zakupno nasion i dziczków.
897	1.000	*Podwyższa* się kredyt o 100 K na pokrycie zwiększonych kosztów transportu nawozów sztucznych.
482	600	*Więcej* o 200 K na uzupełnienie zużytych narzędzi ogrodniczych, zakupno
1.089	700	nowych książek i prenumeratę pism z zakresu ogrodnictwa.
2.089	2.800	Zwyczajne bez zmiany. W *nadzwyczajnych* wstawia się w miejsce zeszłorocznych kwotę 500 K na sprawienie suszarni parowej, odpowiedniej
5.592	—	do całości fabrycznego urządzenia.
19.674	16.040	
504	900	
—	—	Pozycya nowa konieczna, gdyż w zakładzie znajduje się 15 uczniów
973	200	W razie choroby, lub okaleczenia, któregoś z nich nie ma Dyrekcya kredytu, z któregoby mogła pokryć koszta leczenia.
1.477	1.100	
35.605	31.062	

20. Zakład sadowniczy w Zaleszczykach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	5.000	—	5.000
II.	2	**Z ogrodu szkolnego:**			
		a) do hód z ogrodu . . . 9.000 K.			
		b) zwrot kosztów opakowania . 700 „	9.700	—	9.700
III.	3	**Z przeróbek owocowych**	1 500	—	1.500
		Suma dochodów .	16.200	—	16.200
		W porównaniu z wydatkami .			31.002
		okazuje się niedobór .			14.802

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
5.000	5 000	
7.746	9.700	
1.703	1.500	
14.449	16.200	
35.605	31.062	
21.156	14.862	Dotacya z funduszu krajowego *mniejsza* o 60 K stosownie do wyjaśnień powyżej podanych.

21. Skład publiczny w Krakowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Koszta zarządu i służby.**			
	1	Dyrektor	3.000	—	
	2	Likwidator: płaca 2.800 K.			
		dodatek aktywalny 960 „	3.760	—	
	3	Buchalter	1.680	—	
	4	Magazynier	2.000	—	
	5	Dyurna	2.400	—	
	6	Woźny: płaca 720 K.			
		mundur 130 „	850	—	
	7	Odźwierny	600	—	
	8	Stróż	600	—	
		Suma rubryki I.	14.890	—	14.890
II.		**Koszta administracyjne.**			
	9	Podatki:			
		a) zarobkowy	600	—	
		b) gruntowy, domowo czynszowy, gminny i wodociągowy	2.020	—	
		c) należytość ekwiwalentowa rata I. za 10 lecie 1911—20	1.281	—	
	10	Utrzymanie zabudowań i urządzeń:			
		a) budynków administracyjnych	125	—	
		b) magazynów zbożowych i urządzeń	1.000	—	
	11	Ubezpieczenie:			
		a) budynków od ognia	470	—	
		b) robotników od wypadków i w kasie chorych	600	—	
	12	Potrzeby kancelaryjne:			
		a) ogłoszenia i dzienniki	35	—	
		b) księgi i druki	600	—	
		c) telefon	200	—	
		d) rozmaite kancelaryjne	250	—	
	13	Opał i światło	900	—	
	14	Opłata drogi dojazdowej	400	—	
	15	Remuneracye i noworoczne	1.700	—	
		Suma rubryki II.	10.181	—	10.181
		Do przeniesienia	25.071	—	25.071

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
—	3.000	
4.360	3.760	
—	1.680	
2.000	2.000	
4.030	2.400	
849	850	
572	600	
600	600	
12.411	14.890	
643	600	
2.002	2.020	
1.281	1.281	
190	125	
12.500	1.000	
400	470	
600	600	
—	35	
610	600	
170	200	
276	250	
973	900	
300	400	
1.700	1.700	
21.645	10.181	
34.056	25.071	

21. Skład publiczny w Krakowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	25.071	—	25.071
III.		**Ekpozytura cłowa.**			
	16	Utrzymanie organów cłowych i c. k. straży skarbowej	1.500	—	1.500
IV.		**Koszta manipulacyi zbożowej.**			
	17	Robocizna	10.000	—	
	18	Prąd elektryczny do poruszania windy . . .	500	—	
	19	Asekuracya	800	—	
	20	Stemple i porta.	740	—	
	21	Szpagat i wypożyczanie worów	500	—	
	22	Rozmaite	180	—	
		Suma rubryki IV. .	12.720	—	12.720
V.	23	**Odsetki od dotacyi**	1.500	—	1.500
		Suma wydatków .	40.791	—	40.791

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
34.056	25.071	
1.281	1.500	
9.860	10.000	
190	500	
800	800	
773	740	
341	500	
433	180	
12.397	12.720	
1.684	1.500	
49.418	40.791	

21. Skład publiczny w Krakowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.	1	**Składowe od zboża i towarów**	19.000	—	19.000
II.		**Manipulacya przy zbożu względnie towarach.**			
	2	Dostawa wagonów	1.250	—	
	3	Ekspedycya	450	—	
	4	Wyładowanie	4.600	—	
	5	Załadowanie	4.200	—	
	6	Asekuracya	1.600	—	
	7	Stemple i porta	1.400	—	
	8	Odsetki	1.400	—	
	9	Rozmaite:			
		a) czyszczenie i wietrzenie . . .	4.000	—	
		b) załatwianie formalności cłowych . .	2.000	—	
		c) wypożyczanie worów	600	—	
		d) szpagat	500	—	
		e) zawiadomienia odbiorcze	500	—	
		Suma rubryki II. .	22.500	—	22.500
		Suma dochodów .	41.500	—	41.500
		W porównaniu z wydatkami .			40.791
		okazuje się { **nadwyżka dochodów**			709
		okazuje się { **niedobór** . . .			—

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
21.846	18.000	*Więcej* o 1000 K na podstawie przeciętnej wynikłości z 3 lat ostatnich, tudzież ze względu na podwyższoną taryfę za składowe.
	1.500	*Mniej* o 250 K }
	500	*Mniej* o 50 K } na podstawie przeciętnej wynikłości z 3 lat ostatnich.
	4.500	*Więcej* o 100 K }
	4.200	
	1.600	
	1.400	
22.521	1.400	
	4.500	*Mniej* o 500 K na podstawie przeciętnej wynikłości z 3 lat ostatnich.
	2.000	
	700	*Mniej* o 100 K }
	600	*Mniej* o 100 K } na podstawie wynikłości z 3 lat ostatnich.
	500	
22.521	23.400	
44.367	41.400	
49.418	40.791	
—	609	
5.051	—	

22. Fundusz kultury krajowej.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Wydatki.			
	1	Zwroty grzywien	250	—	250
		Dochody.			
	2	Odsetki od 4% listów zastawnych Banku krajowego w sumie . . . 86.600 K.	3.464		
	3	Odsetki od 4% listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego w sumie . . . . . 1.200 K.	47		
	4	Odsetki książ. Banku kraj. w sumie 1.038 K. 58 h.	42		
	5	Grzywny za przestępstwa leśne, polne i wodne .	12.000		
		Suma dochodów .	15 553	—	15.553
		W porównaniu z wydatkami .	250	—	250
		okazuje się nadwyżka dochodów .			15.303

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota uchwalona na rok 1910.	Wyjaśnienia
Korony		
385	150	Zwroty grzywien wynosiły w roku 1907 . 209 K „ 1908 . 69 „ „ 1909 . 385 „ Razem . 663 K przeciętnie 221 K. Preliminuje se ze względu na wynikłość z roku 1909 kwotę 250 K.
3.504	3.504	Preliminuje se dochód z odsetek według stanu listów zastawnych Banku krajowego w chwili układania preliminarza, mniejszy jak w roku poprzednim z powodu wylosowania efektu na 1.000 K (ekwiwalent ulokowano na książeczce Banku krajowego).
48	47	Preliminuje se odsetki od listów zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego po potrąceniu podatku rentowego jak na rok 1910 w kwocie 47 K.
—	—	Preliminuje se dochód odsetek według stanu książeczki Banku krajowego w chwili układania preliminarza.
12.315	11.000	Grzywny za przestępstwa leśne, polne i wodne wynosiły:
15.867	14.551	w roku 1907 . 10.841 K „ 1908 . 14.075 „ „ 1909 . 12.315 „ Razem 37.231 K przeciętnie 12.410 K.
385	150	
15.482	14.401	Preliminuje se kwotę 12.000 K czyli o 1.000 K *więcej* niż na rok 1910 uchwalono.

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1911.

Rubryka XI.

Górnictwo.

LW. 77.525/1910.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XI.		**GÓRNICTWO.**			
		Wydatki.			
	1	Na badanie kraju w celu zestawienia użytecznych kopalin i popularnego opisu ich występowania	6.000	—	—
	2	Utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu:			
		Rubr. **I. Płace nauczycieli.**			
		1. Nauczyciel fachowy górnictwa . . . . . 3.640 K			
		2. Nauczyciel fachowy wiertnictwa . . . 3.640 „			
		3. Nauczyciel pomocniczy względnie asystent . . . . . 1.940 „			
		4. Nauczyciel religii . — „			
		5. Wynagrodzenie za udzielanie nauki hygieny i pierwszej pomocy w nieszczęśliwych wypadkach . 100 „			
		6. Koszta wycieczek nauczycieli . . . 400 „ 9.720 K			
		Rubr. **II. Koszta administracyjne.**			
		7. Ryczałt administracyjny dla kierownika szkoły . . . . 800 K			
		8. Koszta kancelaryjne 986 „			
		9. Usługa szkoły . . 840 „ 2.626 „			
		Rubr. **III. Utrzymanie szkoły.**			
		10. Najem budynku szkolnego . . . . . 1.615 K			
		11. Utrzymanie budynku, mycie podłóg, czyszczenie kominów i t. p. . . . 58 „			
		12. Sprzęty szkolne . . 5 „			
		13 Opał . . . . . 928 „			
		14. Oświetlenie . . . 73 „ 2.679 „			
		Do przeniesienia . 15.025 K	6.000	—	—

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
5.000	6.000	
5.000	6.000	

Fundusz krajowy. Rubryka XI. Górnictwo.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XI.	2	Z przeniesienia . 15.025 K	6.000	—	—
		Rubr. IV. Potrzeby naukowe.			
		15. Książki i czasopisma 151 K			
		16. Przybory do nauki . — „			
		17. Modele i przyrządy demonstr. dla kursu górniczego . . . — „			
		18. Modele i przyrządy demonstr. dla kursu wiertniczego . . — „ 151 „			
		Rubr. V. Utrzymanie uczniów.			
		19. Czynsz za dom na internat . . . . 1.615 K			
		20. Utrzymanie budynku i sprzętów . . 50 „			
		21. Nowe sprzęty . . 80 „			
		22. Stypendya uczniów 2.668 „			
		23. Wycieczki . . . 7 „			
		24. Opał i oświetlenie internatu . . . 672 „ 5.092 „			
		Rubr. VI.			
		25. **Wydatki nieprzewidziane** . 332 „			
		Razem . . .	20.600	—	—
	3	Stacya doświadczalna produktów naftowych	4.300	—	—
	4	Na nagrody konkursowe za prace z dziedziny technologii nafty i wosku ziemnego	—	—	
	5	Na zbieranie i ogłaszanie dat statystycznych o produkcyi i handlu nafty i wosku ziemnego	1.000	—	—
	6	Stypendya i zasiłki dla górników i słuchaczy górnictwa w wyższych szkołach, lub w praktycznych szkołach wiertniczych	9.000	—	—
	7	Na potrzeby muzeum górnictwa nafty i wosku ziemnego w c. k. szkole politechnicznej	300	—	—
		Do przeniesienia . .	41.200	—	—

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
5.000	6.000	
20.661	20.110	*Więcej* o 490 K, na podstawie wynikłości z r. 1909 i uchwały do LW. 82.953/1910.
4.248	4.300	
—	600	Nic się nie preliminuje, gdyż niezużyte kredyty z lat ubiegłych przeniesiono na rok 1910.
1.000	1.000	
8.000	8.000	Podwyższono o 1.000 K w myśl uchwały do LW. 77.525/1910.
300	300	
39.209	40.310	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XI.		Z przeniesienia . .	41.200	—	—
	8	Krajowe zbiorniki ropy w Popielach *(w myśl uchwały sejmowej z 23. września 1907)*:			
		a) Koszta utrzymania:			
		1. Kierujący urzędnik w Borysławiu . . . . 6.000 K			
		2. Pomocnik biurowy . 2.160 „			
		3. Dozorca placowy . . 2.760 „			
		4. Pomoc placowa. . . 1.200 „			
		5. 5 stróżów . . . . 4.800 „			
		6. Lokal w Borysławiu z opałem i światłem . 1.000 „			
		7. Posługa kancel. w Borysławiu . . . . 360 „			
		8. Potrzeby kancel. w Borysławiu . . . . 600 „			
		9. Ruch kotła parowego, odtłaczanie cystern na kolej . . . . . 4.000 „			
		10. Czynsz za grunt pod rurociągi . . . . . 600 „			
		11. Utrzymanie dróg . . 500 „			
		12. Konserwacya budynków, wałów, rurociągów i rezerwoarów . 1.000 „			
		13. Asekuracya zbiorników 11.903 „			
		14. „ tłoczni i budynków . . . . . 546 „			
		15. Asekuracya ropy . . 10.000 „			
		16. „ urzędników i robotników . . . 1.800 „			
		17. Poczta, telegramy, telefon . . . . . 1.000 „			
		18. Podatek zarobkowy z dodatkami . . . . . 5.000 „	55.229	—	—
		b) Umorzenie pożyczki zaciągniętej w Banku krajowym w kwocie 1,500.000 K na budowę i urządzenie krajowych zbiorników ropy w Popielach II. i III. rata:			
		a) w kapitale . . . 83.515 K 20 g			
		b) w 4½% odsetkach 62.878 „ 18 „			
		c) ⅛% dodatek administracyjny . . . 1.746 „ 62 „	148.140	—	—
		Do przeniesienia . .	244.569	—	—

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
39.209	40.310	
150.925	70.729	*Mniej* o 15.500 K wedle preliminarza uchwalonego do LW. 72.622/1910. (Patrz sprawozdanie Wydziału krajowego dotyczące górnictwa).
93.285	135.000	Na podstawie planu umorzenia do LW. 39.085/1910. Z końcem r. 1911 pozostanie do spłaty reszta kapitału 1,376.170 K 02 g.
283.419	246.039	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XI.	8	Z przeniesienia . .	244.569	—	—
		c) Koszta budowy krajowych zbiorników naftowych wedle zamknięcia rachunków za r. 1909	—	—	—
	9	Szkoła górnicza w Dąbrowie, *stała* subwencya	3 000	—	—
		Suma wydatków .	247.569	—	247.569
		Doohody.			
	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa na utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu . . .	9.000	—	—
	2	Dochód z krajowych zbiorników naftowych w Popielach:			
		1. Magazynowanie 3.000 cystern po 24 K . . . . 72.000 K			
		2. Zwrot asekuracyi ropy . 13.500 „			
		3. Drobne dochody . . . 1.000 „			
		4. Nadwyżka z *manca* od 3.000 cystern 1% t. j. 30 cystern à 350 K . . . . . 10.500 „			
		5. Dochód ze sprzedaży zapasowej ropy z lat poprzednich (na wyrównanie różnicy między dochodami a wydatkami na zbiorniki) . 106.369 „			
		(razem zgodnie z pozycyą 8*a)* i *b)* wydatków)	203.369	—	—
	2*a)*	Dochód w gotówce z pożyczki zaciągniętej w Banku krajowym na budowę krajowych zbiorników naftowych .	—	—	—
	3	Dochody własne stacyi doświadczalnej produktów naftowych za dokonane analizy w r. 1910	250	—	—
	3*a)*	Niezużyty w r. 1907 i 1908 kredyt na nagrody konkursowe za prace z dziedziny technologii nafty i wosku ziemnego	—	—	—
		Suma dochodów .	212.619	—	212.619

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
283.419	246.039	
1,691.324	—	Pozycyę tę wstawiono tylko ze względu na wynikłość z r. 1909.
2.000	3.000	
1,976.743	249.039	
9.000	9.000	
255.981	214.000	Wyjaśnienia w sprawozdaniu sejmowem o górnictwie.
1,488.750	—	Pozycyę tę wstawiono tylko ze względu na wynikłość z r. 1909.
246	250	
1.200	—	Pozycyę tę wstawiono tylko ze względu na wynikłość z r. 1909.
1,755.177	223.250	

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1911.

Rubryka XII.

Przemysł i rękodzieła.

Załączniki:

Preliminarze 31 krajowych szkół zawodowych i warsztatów naukowych od str. 33.

LW. 91.444/1910.

Z drukarni E. Winiarza.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
XII.		**PRZEMYSŁ I RĘKODZIEŁA.**			
		Wydatki.			
		A) Szkoły przemysłowe uzupełniające.			
	1	W Białej	7.420	—	7.420
	2	„ Bochni	3.201	—	3.201
	3	„ Brodach	4.062	—	4.062
	4	„ Brzesku	3.076	—	3.076
	5	„ Brzeżanach	3.484	—	3.484
	6	„ Buczaczu	3.554	—	3.554
	7	„ Chrzanowie	6.544	—	6.544
	8	„ Dębicy	3.290	—	3.290
	9	„ Drohobyczu	7.907	550	8.457
	10	„ Gorlicach	5.028	—	5.028
	11	„ Jarosławiu	3.606	—	3.606
	12	„ Jaśle	4.990	—	4.990
	13	„ Kalwaryi	2.307	—	2.307
	14	„ Kałuszu	2.542	—	2.542
	15	„ Kętach	2.996	—	2.996
	16	„ Kołomyi, I. im. Sobieskiego . .	7.924	—	7.924
	17	„ „ II. „ St. Szczepanowskiego	6.690	—	6.690
	18	„ Krakowie, przy pl. Matejki (im. św. Floryana)	11 693	384	12.077
	19	„ Krakowie, przy ul. Lubomirskiego (im. św. Mikołaja) . . .	7.328	390	7.718
	20	„ Krakowie, na Smoleńsku . . .	5.424	—	5.424
	21	„ „ „ Kaźmierzu . . .	8.514	—	8 514
	22	„ „ przy ul. Dietla (im. ces. Franciszka Józefa) . . .	5.178	—	5.178
	23	„ Krośnie	2.372	—	2.372
	24	„ Krzeszowicach	2.563	—	2.563
	25	We Lwowie, im. Kordeckiego . .	7.565	—	7.565
	26	„ „ „ św. Antoniego . .	7.369	—	7.369
	27	„ „ „ króla Sobieskiego .	7.124	—	7.124
	28	„ „ „ Elżbiety . . .	3.561	—	3.561
	29	„ „ „ Sienkiewicza . .	6.477	—	6.477
	30	„ „ „ św. Marcina . .	7.465	—	7.465
	31	„ „ „ Mickiewicza . .	4.589	—	4.589
	32	„ „ „ Piramowicza . .	6.377	—	6.377
	33	„ „ „ Staszica . . .	8.209	—	8.209
	34	„ „ „ Czackiego . . .	3.464	—	3.464
	35	„ „ „ Mickiewicza (żeńska) .	3.841	—	3.841
	36	„ „ „ św. Anny (żeńska) .	3.841	—	3.841
	37	„ „ „ M. Bernsteina (izrael.)	4 700	—	4.700
		Do przeniesienia .	196.275	1.324	197.599

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
7.082	7.540	
2.900	3.201	
2.819	4.122	
2.596	3.076	
2.892	3.384	
3 181	3 554	
4.012	5.020	
2.843	3.390	
5.875	8.505	
3.561	3.940	
2.946	3.606	
3.764	3.930	
—	2.100	
1.916	3.384	
2.613	2.996	
	6.944	
9.106	5.666	*Poz. 1—64* (Szkoły przemysłowe-uzupełniające). Preliminuje się na rok 1911 ogółem *więcej*, o 8.471 K na podstawie szczegółowych preliminarzy tych szkół, dołączonych jako alegaty do sprawozdania z czynności Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych. Na szkoły przemysłowe uzupełniające w Kołaczycach i Zatorze nic się nie preliminuje z powodu niezorganizowania tych szkół.
	10.933	
	7.758	
29.483	4.996	
	7.806	
	5.158	
3.001	2.372	
—	3.240	
	7.549	
	7.429	
	5.928	
	3.561	
41.493	6.457	
	7.509	
	4.453	
	6.357	
	8.093	
—	—	
—	3.801	
—	3.801	
4.700	4.700	
136.783	186.259	

Fundusz krajowy. Rubryka XII. Przemysł i rękodzieła.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	196.275	1.324	197.599
XII.	38	W Leżajsku	2.864	—	2.864
	39	„ Łańcucie	2.976	—	2.976
	40	„ Myślenicach	2.896	—	2.896
	41	„ Nowym Sączu	8.622	550	9.172
	42	„ Nowym Targu	2.896	—	2.896
	43	„ Oświęcimie	2.563	—	2.563
	44	„ Podgórzu	5.984	550	6.534
	45	„ Przemyślu, I. w śródmieściu . .	7.460	—	7.460
	46	„ „ II. na przedmieściu lwow.	4.944	—	4.944
	47	„ Rzeszowie	5.814	—	5.814
	48	„ Samborze	2.518	—	2.518
	49	„ Sanoku	3.790	500	4.290
	50	„ Sokalu	2 922	—	2.922
	51	„ Stanisławowie	6.510	—	6.510
	52	„ Starym Samborze	3.384	—	3.384
	53	„ „ Sączu	3.172	—	3.172
	54	„ Stryju	4.838	—	4.838
	55	„ Strzyżowie	2.432	—	2.432
	56	„ Tarnopolu	3.894	—	3.894
	57	„ Tarnowie	6.745	—	6.745
	58	„ Tarnobrzegu	3.060	—	3.060
	59	„ Turce (nad Stryjem)	3.848	—	3.848
	60	„ Wadowicach	3.572	—	3.572
	61	„ Wieliczce	3.660	—	3.660
	62	„ Złoczowie	4.058	—	4.058
	63	„ Żółkwi	3.106	—	3.106
	64	„ Żywcu	4.010	—	4.010
	64a	„ Kołaczycach	—	—	—
	64b	„ Zatorze	—	—	—
		Suma wydatków poz. 1—64 b)	308.813	2.924	311.737
	65	Uzupełnienie przyborów i druki . .	4.000	—	4.000
	66	Podręczniki dla absolwentów szkół i biblioteki	4.500	—	4.500
	67	Nagrody za rysunki	1.500	—	1.500
	68	Nowo założyć się mające szkoły i oddziały handlowe	7.000	—	7.000
	69	Nieprzewidziane oddziały równorzędne .	2.000	—	2.000
	69a	Na wykonanie modeli i wzorów . .	—	—	—
	70	Szkoły o typie zawodowym . . .	14.000	—	14.000
	71	Remuneracye kierowników i nauczycieli	2.000	—	2.000
	71a	Szkoły przemysłowe uzupełniające dla dziewcząt	—	—	—
		Suma grupy A) .	343.813	2.924	346.737

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
136.783	186.259	
—	3.240	
2.206	3.076	
2.456	2.946	
7.123	9.282	
2.520	3.016	
—	2.100	
6.125	6.594	
8.480	6.628	
	4.964	
4.471	4.826	
2.258	2.522	
3.935	3.790	
2.000	3.292	
5.077	6.510	
2.779	3.384	Wyjaśnienie jak na poprzedniej stronie.
2.826	3.172	
4.754	4.214	
2.361	2.532	
3.792	3.934	
5.009	5.519	
2.707	3.060	
2.938	3.848	
2.926	3.572	
3.180	3.720	
2.974	4.108	
2.782	3.256	
3.099	3.242	
—	3.240	
—	3.420	
225.561	303.266	
2.087	4.000	
2.578	4.500	
1.056	1.500	Jak na rok 1910 uchwalono.
5.000	7.000	
183	2.000	
—	2.000	Nie preliminuje się z powodu niewyczerpania kredytu z r. 1910.
4.000	22.000	*Mniej*, gdyż odpada kredyt na 3-cie klasy uzupełniające, które się nie tworzy.
—	4.000	*Mniej*, z powodu niewyczerpania kredytu z r. 1910.
1.009	—	
241.474	350.266	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	343.813	2.924	346.737
		B) Krajowe szkoły zawodowe.			
	72	Brzezowiec, szkoła koszykarska . .	5.336	—	5.336
	73	Brzostek, „ „ . .	7.090	—	7.090
	73a	Dynów, „ „ . .	—	—	—
	74	Gdów, „ „ . .	11.350	—	11.350
	75	Leżajsk, „ „ . .	9.940	240	10.180
	75a	Niżniów, „ „ . .	—	—	—
	76	Tarnobrzeg, „ „ . .	6.950	—	6.950
	77	Zator, „ „ . .	7.750	—	7.750
	78	Lwów, centralny kurs koszykarski .	23.742	7.500	31.242
	79	Grybów, naukowy warsztat kołodziejski	27.050	7.150	34.200
	80	Grzymałów, „ „ „	20.360	2.000	22.360
	81	Kamionka strumiłowa, szkoła kołodziejska i ciesielska	26.340	6.000	32.340
	82	Tłumacz, szkoła zawodowa kołodziejska	28.070	6.400	34.470
	83	Stanisławów, szkoła stolarska . .	36.254	13.000	49.254
	84	Kalwarya, „ „ . . .	35.560	3.750	39.310
	85	Jaworów, naukowy warsztat dla wyrobu zabawek	49.460	5.000	54.460
	86	Kołomyja, szkoła garncarska . . .	26.340	7.000	33.340
	87	Podgórze, kursa dla przemysłu keramicz.	16.620	—	16.620
	88	Witków, naukowy warsztat szewski .	13.262	300	13.562
	89	Stary Sącz, „ „ „ .	22.488	—	22.488
	89a	Dobczyce, szkoła szewska . . .	—	—	—
	90	Kołomyja, „ „ . . .	13.970	260	14 230
	91	Krosno, „ tkacka	23.030	800	23.830
	92	Gliniany, naukowy warsztat tkacki .	10.825	500	11.325
	93	Gorlice, „ „ „ .	6.040	—	6.040
	94	Kosów, „ „ „ .	8.140	—	8.140
	95	Łańcut, „ „ „ .	9.080	—	9.080
	95a	Rychwałd, „ „ „ .	—	—	—
	96	Rakszawa, szkoła sukiennicza . .	29.430	300	29.730
	97	Zakopane, „ koronkarska . .	13.940	—	13.940
	98	Bobowa, „ „ . .	5.610	—	5.610
	99	Maków, szkoła hafciarska . . .	9.950	—	9.950
	100	Drohowyże, szkoła rzemiosł w zakładzie St. hr. Skarbka:			
		a) na utrzymanie	108.960	10.000	118.960
		b) na umorzenie pożyczki 40.000 K na budowę domów mieszkalnych dla nauczycieli i werkmistrzów szkoły	2.749	—	2.749
		Do przeniesienia .	615.686	70.200	685.886
			343.813	2.924	346.737

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
241.474	350.266	
3.738	4.610	
5.519	6.320	
2.838	5.040	
9.453	11.000	
10.172	9.200	
5.803	—	
5.386	6.700	
6.765	7.100	
20.515	19.494	
26.059	26.950	
15.613	21.130	
30.009	24.740	
19.092	25.510	
31.245	33.154	
28.035	34.160	
50.229	44.820	*Poz. 72—102.* (Krajowe szkoły zawodowe). Preliminuje się na rok 1911 ogółem *więcej*, o 90.238 K na podstawie wyjaśnień zamieszczonych w 31. szczegółowych preliminarzach, dołączonych jako alegaty do niniejszej rubryki. Nie preliminuje się żadnego wydatku na szkołę koszykarska w Dynowie i tkacką w Rychwałdzie z powodu zwinięcia tych szkół w r. 1910.
24.596	35.989	
17.545	17.320	
13.072	12 252	
22.328	21.158	
200	—	
12.407	12.420	
21.426	22.560	
10.430	9.075	
3.956	4.440	
6.772	7.500	
7.356	9.080	
3.854	4.330	
24.199	28.516	
11.350	12.910	
4.218	3.770	
6.925	7.240	
124.949	104.860	
1.375	2.300	
587.429	595.648	
241.474	350.266	

Fundusz krajowy. Rubryka XII. Przemysł i rękodzieła.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia	343.813	2.924	346.737
			615.686	70.200	685.886
	101	Lwów, keramiczna stacya doświadczalna	14.910	—	14.910
	102	Lwów, mechaniczna stacya doświadczal.	5.380	—	5.380
		Suma wydatków poz. 72—102	635.976	70.200	706.176
	103	Kraków, szkoła szewska	—	—	—
	104	Druki i wzory	2.000	—	2.000
	105	Koszta inspekcyi i nadzoru	6.000	—	6.000
	106	Zaliczki na płace dla personalu krajowych szkół zawodowych i biura kraj. Komisyi przemysłowej	4.000	—	4.000
	107	Remuneracye i zapomogi funkcyonaryuszy krajowych szkół zawodowych	4.000	—	4.000
	107a	Zakupno budynku na internat dla uczniów kraj. szkoły tkackiej w Krośnie	—	—	—
		Suma grupy B)	651.976	70.200	722.176
		C) Szkoły zawodowe i warsztaty przez kraj subwencyonowane (państwowe i inne).			
	108	Buczacz, c. k. szkoła przemysłu budowlanego, stała subwencya dla gminy	4.000	—	4.000
	109	Jarosław, c. k. szkoła przemysłu budowlanego na umorzenie pożyczki 80.000 K na budynek	—	4.000	4.000
	110	Kołomyja, c. k. szkoła dla przemysłu drzewnego	2.200	—	2.200
	111	Sułkowice, c. k. szkoła zawodowa dla przemysłu żelaznego: *a*) na utrzymanie 1.024 K; b) „ kurs majstrów 1.000 „; *c*) „ dokupno gruntu i budowę fundamentów (nadz.) 3.000 K	2.024	3.000	5.024
		d) spłata pożyczki na budowę hali maszynowej	—	—	—
	112	Świątniki, c. k. szkoła ślusarska: *a*) na utrzymanie 2.800 K; *b*) „ kurs majstrów 800 „	3.600	—	3.600
	112a	Tarnopol, c. k. szkoła mechaniczno ślusarska	—	—	—
		Do przeniesienia	11.824	7.000	18.824
			995.789	73.124	1,068.913

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
241.474	350.266	
587.429	595.648	
15.825	14.910	Wyjaśnienie jak na poprzedniej stronie.
6.534	5.380	
609.788	615.938	
—	3.000	Nie preliminuje się z powodu niezużycia kredytu z r. 1910.
3.000	2.000	
1.431	6.000	
4.000	4.000	Preliminuje się jak na rok 1910 uchwalono.
2.690	4.000	
19.729	—	
640.638	634.938	
—	—	W myśl specyalnych zobowiązań.
—	—	
2.200	2.200	Jak na rok 1910 uchwalono.
1.024	—	
1.000	2.024	
—	—	Kredyt nadzwyczajny na dokupno gruntu, na skład ropy, zakupno beczek, oraz budowę fundamentu pod motor.
1.612	—	
3.040	3.908	*Mniej*, z powodu niewyczerpania kredytów z lat poprzednich.
7.000	7.000	Nie preliminuje się nic z powodu, iż w r. 1910 wstawiono ostatnią ratę.
15.876	15.132	
882.112	985.204	

Fundusz krajowy. Rubryka XII. Przemysł i rękodzieła.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajze	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	995.789	73.124	1,068.913
			11.824	7.000	18.824
	113	Zakopane, c. k. szkoła dla przemysłu drzewnego	4.200		4.200
	114	Albigowa, pracownia koszykarska . . . . . 400 K			
		subwencya państwowa . 400 „	800	—	800
	115	Bilinka, pracownia koszykarska 400 K			
		subwencya państwowa . 400 „	800	—	800
	116	Czerwona Wola, szkoła koszykarska . . . . . 2.400 K			
		subwencya państwowa . 2.000 „	4.400	—	4.400
	117	Chyszewice, pracownia koszykarska . . . . . 400 K			
		subwencya państwowa . 800 „	1.200	—	1.200
	118	Milczyce, pracownia koszykarska . . . . . 400 K			
		subwencya państwowa . 400 „	800	—	800
	119	Przewrotne, pracownia koszykarska . . . . . 800 K			
		subwencya państwowa . 400 „	1.200	—	1.200
	120	Rudki, szkoła koszykarska . 1.200 K			
		subwencya państwowa . 1.200 „	2.400	—	2.400
	121	Siekierczyce, szkoła koszykarska . . . . . 400 K			
		subwencya państwowa . 400 „	800	—	800
	122	Wielowieś, pracownia koszykarska . . . . . 800 K			
		subwencya państwowa . 800 „	1.600	—	1.600
	123	Żurawno, pracownia koszykarska . . . . . 400 K			
		subwencya państwowa . 400 „	800	—	800
	124	Touste, pracownia garncarska 500 K			
		subwencya państwowa . 300 „	800	—	800
	125	Budzanów, warsztat tkacki . 800 K			
		subwencya państwowa . 600 „	1.400	—	1.400
	126	Korczyna, warsztat tkacki towarzystwa tkackiego im. św. Sylwestra . . . . 1.100 K			
		subwencya państwowa . 1.800 „	2.900	—	2.900
	127	Wilamowice, warsztat tkacki . 2.160 K			
		subwencya państwowa . 1.600 „	3.760	—	3.760
	128	Jaworów, szkoła koronkarska . 1.400 K			
		subwencya państwowa . 1.200 „	2.600	—	2.600
		Do przeniesienia .	42.284	7.000	49.284
			995.789	73.124	1,068.913

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
882.112	985.204	
15.876	15.132	
4.200	4.200	
800	800	
900	800	
3.400	4.400	
600	1.200	
400	800	Preliminuje się jak na rok 1910 uchwalono
800	1.200	
1.600	2.400	
700	800	
800	1.600	
350	800	
800	800	
1.180	1.000	
2.500	2.500	*Więcej*, z powodu pomyślnego rozwoju warsztatów
3.160	3.360	
1.600	2.200	*Więcj*, z powodu zamierzonego przeniesienia tej szkoły do osobnego budynku. Dotychczas mieści się szkoła w budynku kraj. szkoły zabawkarskiej.
39.666	43.992	
882.112	985.204	

Fundusz krajowy. Rubryka XII. Przemysł i rękodzieła.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
				Korony		
		Z przeniesienia .		995.789	73.124	1,068.913
				42.284	7.000	49.284
	129	Kańczuga, szkoła koronkarska	1.800 K			
		subwencya państwowa .	1.600 „	3.400	—	3.400
	129a	Przeworsk, szkoła koronkarska S. S. Miłosierdzia . . .		—	—	—
	130	Rudki, szkoła koronkarska . . .		600	—	600
	131	Myślenice, warsztat kapeluszniczy:				
		a) na utrzymanie . . .		6.000	—	6.000
		b) I. półroczna rata od 4% pożyczki komunalnej .	70.000 K	—	3.500	3.500
	132	Oświęcim, szkoła rzemieślnicza O. O. Salezyanów . .	5.000 K			
		subwencya państwowa .	3.000 „	8.000	—	8.000
	133	Miejsce Piastowe, warsztaty rzemieślnicze towarz. „Powściągliwość i Praca“ . . .		4.000	—	4.000
	134	Pawlikowice, warsztaty rzemieślnicze towarz.. „Powściągliwość i Praca		2.500	—	2.500
	135	Kraków, szkoła praktycznych robót kobiecych w szkole św. Scholastyki		4.000	—	4.000
	136	Lwów, szkoła robót towarz. „Pracy kokiet“		1.750	—	1.750
	137	Przemyśl, szkoła robót u P. P. Benedyktynek		1.000	—	1.000
	137a	Przemyśl, szkoła robót stowarzyszenia „Pracy kobiet“ .		—	—	—
	138	Kołomyja, szkoła robót towarzystwa „Pracy kobiet“ . .		2.000	—	2.000
	139	Kołomyja, szkoła gospodarstwa domowego		500	—	500
	140	Lwów, szkoła robót spółki przemysłowej „Trud“:				
		a) na szkołę . . .	400 K			
		b) na bursę . . .	600 „	1.000	—	1.000
	141	Lwów, szkoła robót Stowarzyszenia konfekcyi damskiej św. Józefa		1.000	—	1.000
	142	Zwiniacz, szkoła tkacka . . .		600	—	600
	143	Kuliki, szkoła zabawkarska .	700 K			
		subwencya państwowa .	600 „	1.300	—	1.300
		Suma grupy C) .		79.934	10.500	90.434
		Do przeniesienia .		1,075.723	83.624	1,159 347

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
882.112	985.204	
39.666	43.992	
2.600	3.200	*Więcej*, ze względu na spodziewaną wyższą subwencyę od c. k. Rządu.
600	600	Nie preliminuje się z powodu zwinięcia szkoły.
600	600	
6.500	8.500	*Mniej*, gdyż niebawem ma wejść w życie Związkowa pracownia kapeluszników przy pomocy c. k. Rządu.
—	3.850	*Mniej*, wedle planu umorzenia.
5.000	5.000	*Więcej*, ze względu na spodziewaną subwencyę od c. k. Rządu.
4.000	4.000	
—	2.500	
5.000	4.000	
1.750	1.750	
1.000	1.000	
600	—	
1.600	1.600	*Więcej*, na podstawie wniosku kraj. Komisyi dla spraw przemysłowych.
—	—	
1 000	1.000	
1.000	1.000	Jak na rok 1910 uchwalono.
—	600	
—	—	Kredyt nowy — na podstawie wniosku kraj. Komisyi dla spraw przemysłowych.
70.916	83.192	
953.028	1,068.396	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	1,075.723	83.624	1,159.347
		D.) Szkoły handlowe.			
	144	Akademia handlowa we Lwowie . .	16.000	—	16.000
	145	Wyższa szkoła handlowa w Krakowie:			
		a) na utrzymanie	20.000	—	20.000
		b) „ umorzenie pożyczki 70.000 K na budowę	—	3.500	3.500
		c) na koszta urządzenia w nowym gmachu	—	—	—
	146	Dwuklasowe szkoły handlowe w Krakowie męskie i żeńskie	6.500	—	6.500
	147	Nowe dwuklasowe szkoły handlowe .	6.000	—	6.000
	148	Szkoła Towarzystwa handlowego we Lwowie.	5.000	—	5.000
		Suma grupy D) .	53.500	3.500	57.000
		E.) Kursa			
	149	Nauczyciel wędrowny dla majsterskich kursów szewskich	2.400	—	2.400
	150	Kursa majsterskie	25.000	—	25.000
	151	Kursa wędrowne tkactwa, koszykarstwa i t. d.	6.000	—	6.000
		Suma grupy E) .	33.400	—	33.400
		F.) Subwencye dla zakładów, instytucyi przemysłowych i t. d.			
	152	Krajowy Związek przemysłowy we Lwowie	30.000	—	30.000
	153	Liga pomocy przemysłowej we Lwowie na cele ogólne	—	15.000	15.000
	154	Liga pomocy przemysłowej:			
		a) na urządzenie ruchomych wystaw	—	8.000	8.000
		b) na zakupno wozu magazynowego	—	—	—
	155	Stowarzyszenia rzemieślnicze we Lwowie i na prowincyi (ryczałt do dyspozycyi Wydziału kraj.)	4.000	—	4.000
		Do przeniesienia .	34.000	23.000	57.000
			1,162.623	87.124	1,249.747

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
953.028	1,068.396	
16.000	16.000	
20.000	20.000	Jak na rok 1910 uchwalono.
3.500	3.500	
5.000	5.000	Odpada jako kredyt nadzwyczajny.
6.693	6.500	
—	6.000	Jak na rok 1910 uchwalono.
—	5.000	
51.193	62.000	
2.400	2.400	
25.000	25.000	Jak na rok 1910 uchwalono.
4.312	6.000	
31.712	33.400	
30.000	30.000	
12.000	15.000	Jak na rok 1910 uchwalono.
8.000	8.000	
—	5.000	Odpada jako kredyt nadzwyczajny — jednorazowy.
3.000	4.000	Jak na rok 1910 uchwalono.
53.000	62.000	
1,035.933	1,163.796	

Fundusz krajowy. Rubryka XII. Przemysł i rękodzieła.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia	1,162.623	87.124	1,249.747
			34.000	23.000	57.000
	156	Wydawnictwo „Odrodzenia“	2.000	—	2.000
	157	Wydawnictwo „Kupiec polski“ w Krakowie	400	—	400
	158	Muzeum przemysłowe we Lwowie:			
		a) na utrzymanie	8.000	—	8.000
		b) na umorzenie pożyczki 100.000 K na budowę VIII i IX rata półroczna z 20 lecia od 1. stycznia 1907 r.	—	4.989	4.989
	159	Muzeum technologiczne we Lwowie	6.000	—	6.000
	160	Towarzystwo technologiczne w Krakowie na utrzymanie nieustającej Wystawy przemysłowej	1.500	—	1.500
	161	Instytut popierania przemysłu w Krakowie:			
		a) na cele ogólne	6.000	—	6.000
		b) na umorzenie pożyczki 150.000 K na budowę gmachu	—	7.500	7.500
	162	Muzeum przemysłowe w Krakowie	8.000	—	8.000
	163	Izba handlowo-przemysłowa we Lwowie II i III rata półroczna na umorzenie 4% komun. pożyczki 108.200 na budowę gmachu	—	4.989	4.989
	164	Związek Stowarzyszeń rękodzielniczych we Lwowie	2.000	—	2.000
	165	Związek Stowarzyszeń rękodzielniczych w Krakowie	2.000	—	2.000
	166	Izbie rękodzielniczej w Krakowie jako udział kraju w kapitale na budowę „Domu rękodzielniczego“ w sumie 60.000 K od których wstawia się ratę anuitetową aż do umorzenia pożyczki po	—	3.000	3.000
	167	Stowarzyszenie kobiet „Pomoc przemysłowa“ we Lwowie	800	—	800
	168	Tyśmienica, Spółka kuśnierzy i białoskórników II rata pożyczki 50.000 K na 44 lat	—	2.500	2.500
	169	Ludwikówka, spółka tkaczy:			
		a) na utrzymanie instruktora	2.400	—	2.400
		b) II. rata od pożyczki 10.000 K	—	500	500
	169a	Kraków, na wspólną halę maszynową dla stolarzy	—	—	—
	170	Kraków, Polski Związek katolickich uczniów rękodzielniczych	500	—	500
		Do przeniesienia	73.600	46.478	120.078
			1,162.623	87.124	1,249.747

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
1,035.933	1,163.796	
53.000	62.000	
2.000	2.000	
400	400	Jak na rok 1910 uchwalono.
8.000	8.000	
5.000	5.000	*Mniej*, na podstawie planu umożenia tej pożyczki.
6.000	6.000	
1.500	1.500	
6.000	6 000	Jak na rok 1910 uchwalono.
7.500	7.500	
8.000	8.000	
4.998	5.000	Jak poz. 158./b)
2.000	2.000	
2.000	2.000	
		Jak na rok 1910 uchwalono.
—	3.000	
—	800	
—	2.750	*Mniej*, stosownie do planu umożenia tej pożyczki.
—	2.400	Jak na rok 1910 uchwalono.
—	550	*Mniej*, wedle planu umożenia.
—	7.000	Odpada jako kredyt nadzwyczajny — jednorazowy.
—	500	Jak na rok 1910 uchwalono.
106.398	132.400	
1,035.933	1,163.796	

Fundusz krajowy. Rubryka XII. Przemysł i rękodzieła

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	1,162.623	87.124	1,249.747
			73.600	46.478	120.078
	171	Na koszta założenia i utrzymania biura Patronatu Spółek rękodzielniczych .	40.000	—	40.000
	172	Dotacya do kraj. funduszu rękodzielniczego (przez lat 10)	—	100.000	100.000
		Suma grupy F) .	113.600	146.478	260.078
		G.) Stypendya zasiłki i inne wydatki na cele przemysłowe.			
	173	Zasiłki dla uczniów państwowych szkół przemysłowych	16.000	—	16.000
	174	Na bursy dla młodzieży rzemieślniczej .	10.000	—	10.000
	175	Zasiłki dla młodzieży handlowej . .	12.000	—	12.000
	176	Zasiłki na kształcenie nauczycieli szkół przemysłowych uzupełniających . .	4.500	—	4.500
	177	Zasiłki na kształcenie nauczycieli dla dwuklasowych szkół handlowych .	2.000	—	2.000
	178	Zasiłki bezzwrotne na cele przemysłowe	60.000	—	60.000
	179	Dotacya kraj. funduszu przemysłowego	—	200.000	200.000
	180	Lustracye Spółek przemysłowo-wytwórczych	4.800	—	4.800
	181	Zasiłki na wystawy przemysłowe . .	—	4.000	4.000
	181a	Gminie miasta Lwowa subwencya na wystawą miast	—	—	—
	181b	Stypendya na wyższe kształcenia w kierunku ekonomicznym	—	—	—
		Suma grupy G) .	109.300	204.000	313.300
		H.) Komisya krajowa dla spraw przemysłowych.			
	182	Sekretarz:			
		a) płaca . . . . 4.800 K			
		b) dodatek aktywalny . 1.288 „	6.088	—	6.088
	183	I. referent przemysłowy:			
		a) płaca . . . . 3.600 K			
		b) dodatek aktywalny . 1.104 „			
		c) dodatek pięcioletni . 400 „	5.104	—	5.104
		Do przeniesienia .	11.192	—	11.192
			1,385.523	437.602	1,823.125

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
1,035.933	1,163.796	
106.398	132.400	
—	—	W myśl uchwały Wys. Sejmu z dn. 11. lutego 1910 r.
—	—	
106.398	132.400	
35.000	35.000	Preliminuje się *mniej* o 19.000 K z powodu wliczenia kredytów na zasiłki stypendyjne dla uczniów kraj. szkół zawodowych do szczegółowych preliminarzy szkół.
—	10.000	
12.371	8.000	*Więcej* na podstawie wynikłości z r. 1909.
2.978	4.500	
1.925	2.000	
60.000	60.000	Jak na rok 1910 uchwalono.
200.000	200.000	
4.800	4.800	
8.000	4 000	
—	50.000	Odpada jako kredyt nadzwyczajny, jednorazowy.
—	8.000	Nic się nie preliminuje, z powodu niewyczerpania kredytu z r. 1910.
325.074	386.300	
6.088	6.088	Jak na rok 1910 uchwalono.
5.004	5.104	
11.092	11.192	
1,467.405	1,682 496	

Fundusz krajowy. Rubryka XII. Przemysł i rękodzieła.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	1,385.523	437.602	1,823.125
			11.192	—	11.192
	184	II. referent przemysłowy:			
		a) płaca . . . . 2.800 K			
		b) dodatek aktywalny . 960 „	3.760	—	3.760
	185	Referent statystyczny (w myśl uchwały Sejmu z dnia 7. października 1909 r.)	5.800	—	5.800
	186	Aplikant	1 400	—	1.400
	187	Koszta podróży członków i urzędników komisyi i inne wydatki . . .	10.000	—	10.000
	188	Prenumerata czasopism i zakupno dzieł	600	—	600
	189	Badania, ankiety i pomoc kancelaryjna (Uchwała Sejmu z dnia 7/X. 1909) .	5.800	—	5.800
		Suma grupy H) .	38.552	—	38.552
		Ogółem suma wydatków .	1,424.075	437.602	1,861.677

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia	
K	K		
1,467.405	1,682.496		
11.092	11.192		
—	3.760		
—	5.800		
		Jak na rok 1910 uchwalono.	
913	1.400		
10.880	10.000		
517	400	*Więcej*, na podstawie wynikłości z lat ubiegłych.	
—	5.800	Jak na rok 1910 uchwalono.	
23.402	38.352		
1,490.807	1,720.848	Na rok 1911 preliminuje się ogółem w rubryce XII. wydatki w sumie . . .	1,861.677 K
		w porównaniu więc z preliminarzem roku 1910 w sumie	1,720.848 „
		preliminuje się na r. 1911 ogółem *więcej* o głównie z powodu wstawienia w myśl uchwały Wys. Sejmu nadzwyczajnego kredytu na dotacyę do krajowego funduszu rękodzielniczego, oraz kredytu zwycz. na koszta założenia i utrzymania biura Patronatu Spółek rękodzielniczych.	140.829 K
		Po potrąceniu z preliminowanych wydatków na r. 1911 w sumie j. w. . .	1,861.677 K
		dochodów rubr. XII. w sumie . .	577.744 „
		okazuje się w rubr. XII. funduszu krajowego na r. 1911 wydatek (*netto*) . .	1,283.933 K
		w porównaniu z budżetem roku 1910 (*netto*) w sumie	1,175.254 „
		preliminuje się na rok 1911 ogółem (*netto*) więcej o	108.679 K

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Dochody.			
		A) Szkoły przemysłowe uzupełniające.			
	1	W Białej	5.090	—	5.090
	2	„ Bochni	2.100	—	2.100
	3	„ Brodach	2.931	—	2.931
	4	„ Brzesku	1.938	—	1.938
	5	„ Brzeżanach	2.092	—	2.092
	6	„ Buczaczu	2.327	—	2.327
	7	„ Chrzanowie	4.048	—	4.048
	8	„ Dębicy	1.970	—	1.970
	9	„ Drohobyczu	5.113	—	5.113
	10	„ Gorlicach	3.114	—	3.114
	11	„ Jarosławiu	2.253	—	2.253
	12	„ Jaśle	2.915	—	2.915
	13	„ Kalwaryi	1.538	—	1.538
	14	„ Kałuszu	1.621	—	1.621
	15	„ Kętach	1.997	—	1.997
	16	„ Kołomyi I. im. Sobieskiego	5.265	—	5.265
	17	„ „ II. „ St. Szczepanowskiego	4.460	—	4.460
	18	„ Krakowie, przy pl. Matejki (im. św. Floryana)	8.051	—	8.051
	19	„ Krakowie, przy ul. Lubomirskiego (im. św. Mikołaja)	5.145	—	5.145
	20	„ Krakowie na Smoleńsku	3.616	—	3.616
	21	„ „ „ Kaźmierzu	5.676	—	5.676
	22	„ „ przy ul. Dietla (im. ces. Franc. Józefa)	3.452	—	3.452
	23	„ Krośnie	1.536	—	1.536
	24	„ Krzeszowicach	1.708	—	1.708
	25	We Lwowie, im. Kordeckiego	5.043	—	5.043
	26	„ „ „ św. Antoniego	4.912	—	4.912
	27	„ „ „ króla Sobieskiego	4.749	—	4.749
	28	„ „ „ Elżbiety	2.374	—	2.374
	29	„ „ „ Sienkiewicza	4.318	—	4.318
	30	„ „ „ św. Marcina	4.976	—	4.976
	31	„ „ „ Mickiewicza	3.059	—	3.059
		Do przeniesienia	109.387	—	109.387

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
4.995	5.150	
2.017	2.100	
3.050	2.961	
1.713	1.938	
1.916	2.042	
2.134	2.327	
2.366	3.060	
1.787	2.020	
4.340	5.062	
2.411	2.570	
2.164	2.253	
2.112	2.385	
—	1.400	
1.616	1.892	
1.742	1.997	
7.191	4.628 3.777	*Poz. 1—64b.* (Szkoły przemysłowe-uzupełniające). Preliminuje się na rok 1911 ogółem *więcej*, o 5.448 K na podstawie preliminarzy szczegółowych dołączonych jako alegaty do sprawozdania z czynności krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych.
	7.288	
	5.172	
19.184	3.330	
	5.204	
	3.438	
2.055	1.436	
—	2.160	
	5.032	
	4.952	
	3.952	
29.671	2.374	
	4.304	
	5.006	
	2.968	
92.464	104.178	

Fundusz krajowy. Rubryka XII. Przemysł i rękodzieła.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	109.387	—	109.387
	32	We Lwowie, im. Piramowicza . .	4.251	—	4.251
	33	„ „ „ Staszica . . .	5.606	—	5.606
	34	„ „ „ Czackiego . . .	2.309	—	2.309
	35	„ „ „ Mickiewicza (żeńska) .	2.561	—	2.561
	36	„ „ „ św. Anny (żeńska) .	2.561	—	2.561
	37	„ „ „ M. Bernsteina (izrael.)	3.750	—	3.750
	38	W Leżajsku	1.909	—	1.909
	39	„ Łańcucie	1.758	—	1.758
	40	„ Myślenicach	1.848	—	1.848
	41	„ Nowym Sączu	5.804	—	5.804
	42	„ Nowym Targu	1.870	—	1.870
	43	„ Oświęcimie	1 709	—	1.709
	44	„ Podgórzu	4.456	—	4.456
	45	„ Przemyślu I. w śródmieściu .	4.580	—	4.580
	46	„ „ II. na przedmieściu lwowsk.	2.872	—	2.872
	47	„ Rzeszowie	3.657	—	3.657
	48	„ Samborze	1.584	—	1.584
	49	„ Sanoku	2.514	—	2.514
	50	„ Sokalu	1.961	—	1.961
	51	„ Stanisławowie	3.755	—	3.755
	52	„ Starym Samborze . . .	2.092	—	2 092
	53	„ Starym Sączu	2.136	—	2.136
	54	„ Stryju	3.159	—	3.159
	55	„ Strzyżowie	1.566	—	1.566
	56	„ Tarnopolu	2,547	—	2.547
	57	„ Tarnowie	4.322	—	4.322
	58	„ Tarnobrzegu	2.030	—	2.030
	59	„ Turce (nad Stryjem) . . .	2.324	—	2.324
	60	„ Wadowicach	2.486	—	2.486
	61	„ Wieliczce	2.255	—	2.255
	62	„ Złoczowie	2.429	—	2.429
	63	„ Żółkwi	2.053	—	2.053
	64	„ Żywcu	2.405	—	2.405
	64a	„ Kołaczycach	—	—	—
	64b	„ Zatorze	—	—	—
		Suma dochodów poz. 1—64 b)	202 506	—	202.506
	65	Subwencya państwowa na uzupełnienie przyborów i druki	1.000	—	1.000
	66	Subwencya państwowa na zakupywanie podręczników dla absolwentów szkół i bibliotek	2.500	—	2.500
	67	Subwencya państwowa na nowo założyć się mające szkoły i oddziały handlowe	4.000	—	4.000
	68	Subwencya państwowa na szkoły o typie zawodowym	7.000	—	7.000
		Do przeniesienia .	217.006	—	217.006

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
92.464	104.178	
—	4.238	
—	5.528	
—	—	
—	2.534	
—	2.534	
3.750	3.750	
—	2.160	
1.578	1.808	
1.674	1.873	
4.841	5.816	
1.627	1.930	
—	1.400	
4 052	4.496	
5.432	4.129 2.882	
3.620	3.163	
1.488	1.586	
1.781	2.264	Wyjaśnienie jak na poprzedniej stronie.
1.291	1.996	
3.107	3.755	
1.794	2.092	
1.760	2.136	
2.423	2.847	
1.613	1.616	
2 916	2.567	
3.032	3.612	
1 862	2.030	
1.899	2.324	
2.190	2 486	
2.015	2.285	
2.515	2.454	
1.910	2.128	
1.954	2.021	
—	2.160	
—	2.280	
154.588	197.058	
1.000	—	
	2.500	Na podstawie żądania kraj. Komisyi dla spraw przemysłowych, przedstawionego c. k. Rządowi.
4.598	2.000	
	15.000	
160.186	216.558	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	217.006	—	217.006
	69	Nieprzewidziane oddziały równorzędne .	1.000	—	1.000
	70	Subwencya państwowa na remuneracye dla kierowników i nauczycieli .	1.000	—	1.000
		Suma grupy A) .	219.006	—	219.006
		B) Krajowe szkoły zawodowe.			
	71	Brzezowiec, szkoła koszykarska . .	3.700	—	3.700
	72	Brzostek, „ „ . . .	4.900	—	4.900
	72a	Dynów, „ „ . . .	—	—	—
	72b	Dżurów, „ „ . . .	—	—	—
	73	Gdów, „ „ . . .	9.400	—	9.400
	74	Leżajsk, „ „ . . .	8.200	—	8.200
	74a	Niżniów, „ „ . . .	—	—	—
	75	Tarnobrzeg, „ „ . . .	4.500	—	4.500
	76	Zator, „ „ . . .	5.560	—	5.560
	77	Lwów, centralny kurs koszykarski . .	8.200	—	8.200
	78	Grybów, naukowy warsztat kołodziejski	19.200	—	19.200
	79	Grzymałów, „ „ „	13.500	—	13.500
	80	Kamionka strumiłowa, szkoła kołodziejska i ciesielska	12.500	—	12.500
	81	Tłumacz, szkoła zawodowa kołodziejska	13.342	—	13.342
	82	Stanisławów, szkoła stolarska . .	17.500	—	17.500
	83	Kalwarya, „ „ . . .	10.800	—	10.800
	84	Jaworów, naukowy warsztat dla wyrobu zabawek	27.800	—	27.800
	85	Kołomyja, szkoła garncarska . . .	9.050	—	9.050
	86	Podgórze, kursa dla przemysłu keramicz.	5.420	—	5.420
	87	Witków, naukowy warsztat szewski .	6.200	—	6.200
	88	Stary Sącz „ „ „	16.400	—	16.400
	88a	Dobczyce, szkoła szewska . . .	—	—	—
	89	Kołomyja, „ „ . . .	7.700	—	7.700
	90	Krosno „ tkacka	8.800	—	8.800
	91	Gliniany, naukowy warsztat tkacki .	4.340	—	4.340
	92	Gorlice, „ „ „	2.400	—	2.400
	93	Kosów, „ „ „	2.180	—	2.180
	94	Łańcut, „ „ „	2.900	—	2.900
	94a	Rychwałd, „ „ „	—	—	—
	95	Rakszawa, szkoła sukiennicza . .	10.080	—	10.080
	96	Zakopane, szkoła koronkarska . .	5.600	—	5.600
	97	Bobowa, „ „ . . .	3.950	—	3.950
	98	Maków, „ hafciarska . . .	4.446	—	4.446
		Do przeniesienia .	248.568	—	248.568
			219.006	—	219.006

Preliminarz na rok 1911. .

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
160.186	216.558	
—	1.000	Wyjaśnienie jak na stronie poprzedniej.
—	—	
160.186	217.558	
3.712	3.400	
5.328	4.900	
711	3.700	
460	—	
6.488	9.200	
8.738	7.500	
1.434	—	
3.354	4.800	
5.411	5.360	
5.376	6.500	
17.843	16.000	
12.711	12.000	
13.589	12.500	
9.202	11.550	
14.868	16.700	*Poz. 71—101* (Krajowe szkoły zawodowe). Preliminuje się na rok 1911 ogółem *więcej* o 25.032 K na podstawie wyjaśnień zamieszczonych w szczegółowych preliminarzach szkół, dołączonych jako alegaty do niniejszej rubryki.
7.743	10.300	
23.819	24.800	
8.019	8.550	
5.208	5.420	
7.816	6.200	
16.665	15.600	
669	—	
7.953	7.200	
8.500	8.800	
3.418	3.940	
1.611	2.360	
2.100	2.180	
2.319	2.900	
1.000	1.200	
8.086	9.080	
5.223	5.600	
3.002	2.850	
4.222	4.346	
226.598	235.436	
160.186	217.558	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia . {	219.006	—	219.006
			248.568	—	248.568
	99	Drohowyże, szkoła rzemiosł w zakładzie hr. St. Skarbka	77.700	—	77.700
	100	Lwów, keramiczna stacya doświadczalna	800	—	800
	101	Lwów, mechaniczna „ „	2.000	—	2.000
		Suma dochodów poz. 71—101 .	329.068	—	329.068
	102	Subwencya państwowa na kursa majsterskie	5.000	—	5.000
	103	Zwroty zaliczek na płace dla personalu kraj. szkół przemysłowych i biura krajowej Komisyi przemysłowej .	2.000	—	2 000
	104	Zwrot długu b. kierownika szkoły szewskiej w Starym Sączu . . .	600	—	600
		Suma grupy B) .	336.668	—	336.668
		C). Szkoły zawodowe przez kraj subwencyonowane.			
	105	Albigowa, pracownia koszykarska . .	400	—	400
	106	Bilinka, „ „ . .	400	—	400
	107	Czerwona Wola, szkoła koszykarska .	2.000	—	2.000
	108	Chyszewice, pracownia koszykarska .	800	—	800
	109	Milczyce, „ „ .	400	—	400
	110	Przewrotne, „ „ .	400	—	400
	111	Rudki, szkoła koszykarska . . .	1.200	—	1.200
	112	Siekierzyce, szkoła koszykarska . .	400	—	400
	113	Wielowieś, pracownia koszykarska .	800	—	800
	114	Żurawno „ „ .	400	—	400
	115	Touste, pracownia garncarska . .	300	—	300
	116	Budzanów, warsztat tkacki . . .	600	—	600
	117	Korczyna, „ „ . . .	1.800	—	1.800
	118	Wilanowice, „ „ . . .	1.600	—	1.600
	119	Jaworów, szkoła koronkarska . .	1.200	—	1.200
	120	Kańczuga, „ „ . . .	1.600	—	1.600
	121	Myślenice, warsztat kapeluszniczy ,	2.500	—	2.500
	122	Oświęcim, szkoła rzemieślnicza OO. Salezyanów	3.000	—	3.000
	123	Kuliki, szkoła zabawkarska . . .	600	—	600
		Suma grupy C) .	20.400	—	20.400
		Do przeniesienia .	576.074	—	576.074

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
160.186	217.558	
226.598	235.436	
68.309	65.800	Wyjaśnienie jak na poprzedniej stronie.
1.429	800	
4.177	2.000	
300.513	304.036	
—	5.000	Jak na rok 1910 uchwalono.
4.579	2.000	
250	—	Po śmierci kierownika kraj. szkoły szewskiej w Starym Sączu śp. Gaudnika, okazał się brak gotówki w kasie szkolnej w kwocie 5.574 K, który rodzina śp zmarłego aktem notaryalnym zobowiązała się zwracać funduszowi krajowemu w ratach miesięcznych po 50 Koron.
305.342	311.036	
300	400	
300	400	
1.000	2.000	
200	800	
—	400	
—	400	
400	1.200	
300	400	
—	800	
—	400	Na podstawie żądania kraj. Komisyi dla spraw przemysłowych przedstawionego c. k. Rządowi.
—	300	
300	400	
1.000	1.400	
1.100	1.200	
400	1.000	
800	1.400	
—	2.500	
—	—	
—	—	
6.100	15.400	
471.628	543.994	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	576.074	—	576.074
		D) Zwroty pożyczek na cele przemysłowe.			
	123a	Maków krajowa szkoła hafciarska zwrot pożyczki na fundusz obrotowy w kwocie 1.000 K. spłacalnej w 5. ratach od roku 1907 po 200 K. rocznie V. rata	—	—	—
	124	Przemyśl, Konwent PP. Benedyktynek zwrot pożyczki na budowę szkoły robót kobiecych w kwocie 10.000 K spłacalnej w 17 ratach od roku 1879 po 600 K. rocznie XV. rata .	—	600	600
	125	Śniatyn, Wydział powiatowy, zwrot pożyczki na zakupno realności dla b. krajowej szkoły koszykarskiej w Dżurowie w kwocie 6.000 K po 400 koron rocznie XII. rata . . .	—	400	400
	126	Świątniki, c. k. szkoła ślusarska zwrot pożyczki na fundusz obrotowy w kwocie 2.000 K. spłacalnej w 5. ratach od r. 1907 po 400 K. rocznie V. rata	—	400	400
	126a	Rudki, szkoła koszykarska, zwrot reszty pożyczki	—	—	—
	127	Mączyński Henryk, zwrot pożyczki na zakupno maszyny do nasiekania pilników w kwocie 2.000 K. spłacalnej w 200 ratach po 10 K. miesięcznie od 1. lipca 1910 r. . .	—	120	120
	128	S zański Jan, zwrot pożyczki 2.500 K. spłacanej w 200 ratach po 12 K. 50 gr. miesięcznie począwszy od 1. lipca 1910 r.	—	150	150
		Suma grupy D) .	—	1.670	1.670
		Ogółem suma dochodów .	576.074	1.670	577.744

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
K	K	
471.628	543.994	
—	200	Odpada, z powodu odpisania całej należytości w myśl rozp. Wydz. kraj. do LW. 11.893/10.
600	600	
400	400	Jak na rok 1910 uchwalono.
400	400	
600	—	
—	—	Na podstawie warunków na jakich pożyczki udzielone zostały.
—	—	
2.000	1.600	
473 628	545.594	Na rok 1911 preliminuje się w rubr. XII. dochody w sumie . . . . . 577.744 K w porównaniu z budżetem r. 1910 w sumie 545.594 „ preliminuje się na r. 1911 ogółem *więcej*, o . 32.150 K z powodów podanych w wyjaśnieniach do poszczególnych pozycyj.

PRELIMINARZE

szczegółowe

krajowych szkół i warsztatów przemysłowych

na rok 1911.

Zestawione na podstawie dat podanych przez Komisyę krajową dla spraw przemysłowych, uchwałą Wydziału krajowego do LW. 91.444/1910.

		Str.
1.	Brzezowiec, krajowa szkoła koszykarska	34
2.	Brzostek „ „ „	36
3.	Leżajsk „ „ „	38
4.	Gdów „ „ „	40
5.	Tarnobrzeg „ „ „	42
6.	Zator „ „ „	44
7.	Lwów, krajowy centralny kurs koszykarski	46
8.	Grybów, krajowy naukowy warsztat kołodziejski	48
9.	Grzymałów „ „ „ „	50
10.	Kamionka strumiłowa, krajowa szkoła kołodziejska i ciesielska	52
11.	Tłumacz, krajowa szkoła zawodowa kołodziejska	54
12.	Stanisławów „ „ stolarska	56
13.	Kalwarja „ „ „	58
14.	Jaworów, krajowy naukowy warsztat dla wyrobu zabawek	62
15.	Kołomyja krajowa szkoła garncarska	66
16.	Podgórze, krajowe kursa dla przemysłu keramicznego	68
17.	Witków, krajowy naukowy warsztat szewski	70
18.	Stary Sącz „ „ „ „	72
19.	Kołomyja „ „ „ „	74
20.	Krosno, krajowa szkoła tkacka	76
21.	Gliniany, krajowy naukowy warsztat tkacki	78
22.	Gorlice „ „ „ „	80
23.	Kosów „ „ „ „	82
24.	Łańcut „ „ „ „	84
25.	Rakszawa, krajowa szkoła sukiennicza	86
26.	Zakopane „ „ koronkarska	88
27.	Bobowa „ „ „	90
28.	Maków „ „ hafciarska	92
29.	Drohowyże, krajowa szkoła rzemiosł	94
30.	Lwów, krajowa keramiczna stacya doświadczalna	96
31.	Lwów „ mechaniczna „ „	98

1. **Brzezowiec.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.600	—	1.600
		b) administrator	200	—	200
	2	Wynajem i utrzymanie lokalu	500	—	500
	3	Opał	200	—	200
	4	Oświetlenie	40	—	40
	5	Usługa	96	—	96
	6	Materyał	1.000	—	1.000
	7	Wynagrodzenie uczniów	800	—	800
	8	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	200	—	200
	9	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
	10	Zasiłki stypendyjne	500	—	500
		Suma wydatków .	5.336	—	5.336
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.100	—	2.100
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	800	—	800
		b) od c. k. Rządu	800	—	800
	—	Rozmaite inne	—	—	—
		Suma dochodów .	3.700	—	3.700
		w porównaniu z wydatkami .			5.336
		okazuje się niedobór .			1.636

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1.200	1.600	
84	200	
425	300	*Więcej*, z powodu koniecznej potrzeby przeniesienia szkoły do innego obszerniejszego budynku.
186	180	*Więcej*, z powodu droższego opału.
30	40	
96	90	*Więcej*, wedle potrzeby.
812	1.000	
795	800	
23	200	
87	200	
—	—	W miejsce wypłacanych corocznie szkołom zawodowym zasiłków z ogólnego na ten cel ryczałtu 35.000 Koron — dla wykazania ogólnych kosztów utrzymania odnośnej szkoły w danym roku administracyjnym, wprowadza się począwszy od r. 1911 do budżetów kraj. szkół zawodowych odpowiednie kredyty na zasiłki stypendyjne dla ubogich uczniów, względnie utrzymanie internatów.
3.738	4.610	
2.059	1.800	*Więcej*, z powodu większej produkcyi.
800	800	Rada powiatowa w Brzesku zobowiązała się dawać subwencyę dawną
800	800	(na Jurków) 600 K a nadto na wynajem lokalu w Brzezowcu
53	—	200 K (LW. 76.621/1905).
3.712	3.400	
3.738	4.610	
26	1.210	

2. **Brzostek.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.600	—	1.600
		b) administrator	240	—	240
		c) nauczyciel przedmiotów uzupełniających	360	—	360
	2	Utrzymanie lokalu	60	—	60
	3	Opał	250	—	250
	4	Oświetlenie	60	—	60
	5	Usługa	120	—	120
	6	Materyał	2.000	—	2.000
	7	Wynagrodzenie uczniów	1.000	—	1.000
	8	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	360	—	360
	9	Ubezpieczenie budynku i inwentarza	40	—	40
	10	Rozmaite wydatki administracyjne i kancelaryjne	250	—	250
	11	Zasiłki stypenpyjne	750	—	750
		Suma wydatków	7.090	—	7.090
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3.000	—	3.000
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej w Pilznie.	400	—	400
		b) od c. k. Rządu	1.500	—	1.500
	3	Ze sprzedaży materyału i inne	—	—	—
		Suma dochodów	4.900	—	4.900
		w porównaniu z wydatkami			7.090
		okazuje się niedobór			2.190

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1.440	1.600	
240	240	
—	360	
42	60	
63	300	*Mniej*, na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
17	60	
204	120	
1.144	2.000	
1.197	1.000	
373	280	*Więcej*, z powodu koniecznej potrzeby wymiany zniszczonych narzędzi.
29	50	*Mniej*, wedle potrzeby.
770	250	
—	—	Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
5.519	6.320	
2.585	3.000	
1.200	400	Rada powiatowa w Pilźnie zobowiązała się dać lokal i subwencyę
1.500	1.500	400 K (LW. 80.360/1906).
43	—	
5.328	4.900	
5.519	6.320	
191	1.420	

3. **Leżajsk.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor:			
		α) płaca . . . . . 1.600 K			
		β) dodatek osobisty . . . 200 „	1.800	—	1.800
		b) administrator	240	—	240
	2	Wynajem lokalu	—	240	240
	3	Utrzymanie lokalu	100	—	100
	4	Opał	250	—	250
	5	Oświetlenie	100	—	100
	6	Usługa	100	—	100
	7	Materyał	3.000	—	3.000
	8	Wynagrodzenie uczniów	3.000	—	3.000
	9	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	200	—	200
	10	Rozmaite inne wydatki	300	—	300
	11	Zasiłki stypendyjne	850	—	850
		Suma wydatków .	9.940	240	10.180
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	6.500	—	6.500
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	200	—	200
		b) od Kasy zaliczkowej w Łańcucie . .	100	—	100
		c) od c. k. Rządu	1.400	—	1.400
		Suma dochodów .	8.200	—	8.200
		w porównaniu z wydatkami .			10.180
		okazuje się niedobór .			1.980

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1.640	1.800	
240	240	
240	—	*Więcej*, z powodu zwolnienia gminy m. Leżajska do końca roku 1902 od dostarczania bezpłatnie lokalu na pomieszczenie szkoły.
24	240	
187	300	*Mniej*, na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
73	120	
77	100	
4.211	2.000	
2.984	4.000	Stosownie do wynikłości z lat poprzednich.
44	200	
452	200	Wedle rzeczywistej potrzeby.
—	—	Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
10.172	9.200	
7.338	6.000	*Więcej*, z powodu rozwoju szkoły i większej produkcyi.
200	200	Rada powiatowa w Łańcucie aktem notaryalnym z d. 27. grudnia 1902 L. R. 2.637 zobowiązała się do płacenia zasiłku rocznego w kwocie 200 K na czas istnienia szkoły. (LW. 97.049/902).
—	100	Kasa zaliczkowa i oszczędności w Łańcucie aktem notaryalnym z dnia 27. grudnia 1902 L. R. 2.638 zobowiązała się do płacenia zasiłku rocznego 100 K na czas istnienia szkoły (LW. j, w.).
1.200	1.200	*Więcej*, stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
8.738	7.500	
10.172	9.200	
1.434	1.700	

4. **Gdów.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.600	—	1.600
		b) administrator	240	—	240
		c) nauczyciel przedmiotów uzupełniających .	360	—	360
	2	Opał i oświetlenie	250	—	250
	3	Materyał	4.200	—	4.200
	4	Wynagrodzenie uczniów	3.600	—	3.600
	5	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	200	—	200
	6	Rozmaite inne wydatki	400	—	400
	7	Zasiłki stypendyjne	500	—	500
		Suma wydatków .	11.350	—	11.350
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	8.000	—	8.000
	2	Subwencya od c. k. Rządu	1.400	—	1.400
		Suma dochodów .	9.400	—	9.400
		w porównaniu z wydatkami .			11.350
		okazuje się niedobór .			1.950

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1.200	1.600	
240	240	
—	360	
163	400	*Mniej*, na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
4.254	4.200	
2.876	3.600	
26	200	
694	400	
—	—	Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
9.453	11.000	
5.488	8.000	Rada gminna m. Gdowa uchwałą z dnia 12 III. 1908 (LW. 38.708/908) zobowiązała się oddać na pomieszczenie tej szkoły na przeciąg 6-ciu lat budynek wraz z stodołą, kawałkiem ogródka i pomniejszemi reparacyami zewnętrznemi (bez opału i oświetlenia).
1.000	1.200	*Więcej*, stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
6.488	9.200	
9.453	11.000	
2.965	1.800	

5. **Tarnobrzeg.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	Wniosek na rok 1911 nadzwyczajne	Wniosek na rok 1911 Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor płaca . . . . 1.600 K			
		dodatek na mieszkanie . . 360 „	1.960	—	1.960
		b) administrator	240	—	240
	2	Usługa szkoły	50	—	50
	3	Materyał	1.500	—	1.500
	4	Wynagrodzenie uczniów	1.500	—	1.500
	5	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	100	—	100
	6	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
	7	Lokal i utrzymanie bursy	1.400	—	1.400
		Suma wydatków .	6.950	—	6.950
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3.000	—	3.000
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	300	—	300
		b) od c. k. Rządu	1.200	—	1.200
	—	Rozmaite inne dochody	—	—	—
		Suma dochodów .	4.500	—	4.500
		w porównaniu z wydatkami .			6.950
		okazuje się niedobór .			2.450

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1.840	1.960	
183	240	
47	50	
1.371	2.000	*Mniej*, stosownie do produkcyi.
1.351	1.500	
17	150	*Mniej*, wedle rzeczywistej potrzeby.
120	200	
457	600	Wyjaśnienie, jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
5.386	6.700	
2.015	3.500	*Mniej*, na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
300	300	Gmina zobowiązała się dostarczać szkole lokalu, opału, oświetlenia i usługi, Rada powiatowa subwencyę 300 K, a JWP. Zdzisław hr. Tarnowski 3 sągi drzewa opałowego i 10 kóp. wikliny na pniu.
1.000	1.000	*Więcej*, stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
39	—	
3.354	4.800	
5.386	6.700	
2.032	1.900	

6. **Zator.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1 600	—	1.600
		b) administrator	300	—	300
		c) nauczyciel rysunków i rachunków	240	—	240
	2	Wynajem lokalu	800	—	800
	3	Opał	140	—	140
	4	Oświetlenie	65	—	65
	5	Usługa	35	—	35
	6	Materyał	1.800	—	1.800
	7	Wynagrodzenie uczniów	1.800	—	1.800
	8	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	120	—	120
	9	Rozmaite inne i wydatki kancelaryjne	250		250
	10	Zasiłki stypendyjne	600	—	600
		Suma wydatków	7.750	—	7.750
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3.600	—	3.600
	2	Subwencye:			
		a) od gminy	360	—	360
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) od c. k. Rządu	1.400	—	1.400
	3	Rozmaite inne	—	—	—
		Suma dochodów	5.560	—	5.560
		w porównaniu z wydatkami			7.750
		okazuje się niedobór			2 190

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1.440	1 600	
300	300	
—	240	
800	800	
113	140	
54	65	
19	35	
1.620	1 800	
2.134	1.750	*Więcej*, na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
63	120	
222	250	
—	—	Wyjaśnienie, jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
6.765	7.100	
3.633	3.600	
360	360	
200	200	
1.200	1.200	*Więcej* stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
18	—	
5.411	5.360	
6.765	7.100	
1.354	1.740	

7. **Lwów.** Krajowy centralny kurs koszykarski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik	1.800	—	1.800
		b) nauczyciel rysunków:			
		α) płaca 2.800 K			
		β) dodatek aktywalny 800 „	3.600	—	3.600
		c) instruktor:			
		α) płaca 1.800 K			
		β) dodatek na mieszkanie 360 „	2.160	—	2.160
		d) przodownik stolarski	960	—	960
		e) przodownik koszykarski	792	—	792
		f) nauczyciele stylistyki i buchalteryi	580	—	580
	2	Lokal:			
		a) czynsz najmu	4.000	—	4.000
		b) utrzymanie lokalu	400	—	400
	—	Rata od pożyczki 100.000 K zaciągnąć się mającej na budowę szkoły	—	5.000	5.000
	3	Usługa	300	—	300
	4	Opał	350	—	350
	5	Oświetlenie	200	—	200
	6	Materyały warsztatowe	2.000	2.000	4.000
	7	Przybory szkolne i środki naukowe	400	—	400
	8	Utrzymanie dwóch seryi uczniów po 7-miu przez 5 miesięcy	3.500	—	3.500
	9	Utrzymanie dwóch seryi uczenic po 5 przez 5 miesięcy	1.500	—	1.500
	10	Uzupełnienie inwentarza	300	500	800
	11	Koszta powrotnej podróży uczniów	400	—	400
	12	Rozmaite inne wydatki	500	—	500
		Suma wydatków	23.742	7.500	31.242
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów (modeli)	4.000	—	4.000
	2	Subwencya c. k. Rządu	4.000	—	4.000
	3	Rozmaite	200	—	200
		Suma dochodów	8.200	—	8.200
		w porównaniu z wydatkami			31.242
		okazuje się niedobór			23.042

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
44	—	
3.600	3.760	
2.040	2.280	
1.320	1.584	
—	—	
480	480	
2.675	3.000	
—	300	
—	—	
	240	Na rok 1911 preliminuje się wydatki ogółem *większe* o 6.748 K z powodu zupełnej reorganizacyi kursów i wprowadzenia nowego programu nauki
935	350	
	200	
3.692	2.000	
197	400	
2.827	2.500	
2.120	1.500	
73	300	
58	200	
454	400	
20.515	19.494	
2.104	3.000	*Więcej*, w miarę spodziewanego dochodu.
3.000	3.500	*Więcej*, stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
272	—	
5.376	6.500	
20.515	19.494	
15.139	12.994	

8. **Grybów.** Krajowy naukowy warsztat kołodziejski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik (przodownik kowalski) . .			
		α) płaca . . . . . 2.200 K			
		β) podatek aktywalny . . 240 „			
		γ) I dodatek pięcioletni . . 160 „	2.600	—	2.600
		b) instruktor kołodziejski	1.960	—	1.960
		c) przodownik kołodziejski	1.440	—	1.440
		d) „ kowalski	1.200	—	1.200
		e) administrator	480	—	480
		f) nauczyciel nauk dopełniających . .	460	—	460
		g) katecheta	100	—	100
		h) stróż szkolny	180	—	180
	2	Utrzymanie lokalu	340	—	340.
	3	Ułożenie nowej podłogi w warsztacie kołodziejskim	—	650	650
	4	Opał	500	—	500
	5	Materyał kołodziejski	1.800	—	1.800
	6	„ kowalski	3.100	—	3.100
	7	Węgiel i koks	1.000	—	1.000
	8	Roboty koszykarskie, lakiernicze, tapicerskie i dostawa wyrobów	2.000	—	2.000
	9	Wynagrodzenie uczniów	2.500	—	2.500
	10	Środki naukowe i przybory	300	—	300
	11	Uzupełnienie inwentarza	600	—	600
	12	Ubezpieczenie od ognia	150	—	150
	13	Rozmaite inne	500	—	500
	14	Koszta budowy internatu (1. rata)	—	6.500	6.500
	15	Spłata pożyczki komun. 54.000 K na budowę szkoły XII. i XIII.	3.240	—	3.240
	16	Zasiłki stypendyjne	2.600	—	2.600
		Suma wydatków .	27.050	7.150	34.200
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych . . .	10.000	—	10.000
	2	Zwroty za wykończenie i dostawę wyrobów . .	3.000	—	3.000
	3	Subwencye: *a*) od Rady powiatowej . . .	200	—	200
		b) od c. k. Rządu	6.000	—	6.000
		Suma dochodów .	19.200	—	19.200
		w porównaniu z wydatkami .			34.200
		okazuje się niedobór .			15.000

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
2.460	2.600	
1.680	1.960	
1.320	1.440	
960	1.200	
480	480	
452	460	
100	100	
180	180	
486	340	
—	—	Kredyt nadzwyczajny na ułożenie nowej podłogi w warsztacie kołodziejskim, gdyż stara została przez grzyb zniszczoną.
525	400	*Więcej*, na podstawie wynikłości z lat poprzednich i podrożenia frachtu.
2.009	1.600	
3.523	3.100	
1.075	800	*Więcej*, z powodu droższego transportu.
3.552	2.000	
2.394	2.500	
110	300	
370	600	
46	150	
1.097	500	
—	—	W celu utrzymania należytej frekwencyi koniecznem jest postawienie osobnego budynku na umieszczenie iuternatu dla uczniów tej szkoły, dotychczasowe bowiem pomieszczenie bursy w nieodpowiednim lokalu, ze względów zdrowotnych nie może być nadal zatrzymanem.
—	3.000	
3.240	3.240	Wedle planu umorzenia do LW. 82965/905 pozostaje z końcem r. 1911 dług w kapitale 48.787 K 51 g.
26.059	26.950	Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
10.543	9.000	*Więcej*, stosownie do spodziewanego wzrostu produkcyi.
3.300	2.000	
—	200	
4.000	4.800	*Więcej*, stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
17.843	16.000	
26.059	26.950	
8.216	10.950	

9. **Grzymałów.** Krajowy naukowy warsztat kołodziejski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor kierujący i nauczyciel rysunków	1.960	—	1.960
		b) „ kowalski	1.560	—	1.560
		c) „ kołodziejski	1.560	—	1.560
		d) przodownik kowalski	1.200	—	1.200
		e) „ kołodziejski	1.200	—	1.200
		f) administrator	1.800	—	1.800
		g) nauczyciel do nauk dopełniających	400	—	400
		h) katecheta	100	—	100
	2	Opał	400	—	400
	3	Oświetlenie	100	—	100
	4	Usługa	600	—	600
	5	Materyał drzewny	2.000	2.000	4.000
	6	„ żelazny	2.300	—	2.300
	7	Koks	400	—	400
	8	Roboty lakiernicze i tapicerskie	1.400	—	1.400
	9	Wynagrodzenie uczniów	1.200	—	1.200
	10	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	400	—	400
	11	Ubezpieczenie od ognia	80	—	80
	12	Rozmaite inne wydatki	700	—	700
	13	Zasiłki stypendyjne	1.000	—	1.000
		Suma wydatków	20.360	2.000	22.360
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów	8.000	—	8.000
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	1.000	—	1.000
		b) od c. k. Rządu	4.500	—	4.500
	—	Rozmaite inne	—	—	—
		Suma dochodów	13.500	—	13.500
		w porównaniu z wydatkami			22.360
		okazuje się niedobór			8.860

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1.800	1.960	
1.560	1.560	
—	1.560	
360	1.200	
960	1.200	
1.680	1.800	
447	400	
100	100	
442	350	*Więcej*, z powodu podrożenia taryfy przewozowej.
57	100	
290	600	
1 967	4.000	
2.388	2.300	
506	400	
1.004	1 400	
1.195	1.100	*Więcej*, na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
20	400	
837	—	Wedle rzeczywistej potrzeby.
	700	
—	—	Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu
15.613	21.130	
8.430	7.000	*Więcej*, na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
—	1 000	
4.000	4.000	*Więcej*, stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
281	—	
12 711	12.000	
15.613	21.130	
2.902	9 130	

10. **Kamionka strumiłowa.** Krajowa szkoła kołodziejska i ciesielska

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik:			
		α) płaca . . . . . 3.600 K			
		β) dwa dodatki pięciol. . . 600 „			
		γ) dodatek na mieszkanie . 600 „	4.800	—	4.800
		b) nauczyciel fachowy rysunków i nauki dopełniającej:			
		α) płaca . . . . . 2.200 K			
		β) dodatek aktywalny . . 480 „	2 680	—	2.680
		c) instruktor kowalski:			
		α) płaca . . . . . 1.600 K			
		β) dodatek aktywalny . . 360 „	1.960	—	1.960
		d) instruktor kołodziejski	1.600	—	1.600
		e) „ ciesielski	1.440	—	1.440
		f) przodownik kołodziejski	960	—	960
		g) „ kowalski	960	—	960
		h) pomocnik kołodziejski	360	—	360
		i) katecheta obrz. rz. kat.	100	—	100
		j) „ „ gr kat.	100	—	100
	2	Wynajem budynku	1.200	—	1.200
	3	Na budowę szkoły (kredyt na koszta wstępne) .	—	6.000	6.000
	4	Opał	240	—	240
	5	Oświetlenie	200	—	200
	6	Usługa	240	—	240
	7	Materyał drzewny	1.600	—	1.600
	8	„ żelazny	1.600	—	1.600
	9	Węgiel i koks	600	—	600
	10	Wynagrodzenie uczniów	700	—	700
	11	Roboty lakiernicze, tapicerskie, koszykarskie i t. p.	1.340	—	1.340
	12	Środki naukowe, przybory do pisania rysowania i uzupełnienie inwentarza	1.000	—	1.000
	13	Ubezpieczenie od ognia budynków i inwentarza .	230	—	230
	14	Koszta leczenia uczniów	200	—	200
	15	Wydatki administracyjne, kancelaryjne i inne .	500	—	500
	16	Zasiłki stypendyjne	1.600	—	1.600
	17	Na jednomiesięczny kurs budowy ulów . . .	130	—	130
		Suma wydatków .	26.340	6.000	32.340
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych:			
		a) kołodziejsko-kowalskich	8.000	—	8.000
		b) ciesielskich	500	—	500
	2	Subwencya od c. k. Rządu	4.000	—	4.000
		Suma dochodów .	12.500	—	12.500
		w porównaniu z wydatkami .			32.340
		okazuje się niedobór .			19.840

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
4.800	4.800	
2.400	2.680	
1.840	1.960	
1.440	1.600	
1.440	1.440	
840	960	
750	960	
60	360	
100	100	
100	100	
1.200	1.200	
—	—	Wobec złego stanu budynku, w którym ma obecnie pomieszkanie szkoła kołodziejska, postanowiono przy pomocy tamt. gminy i powiatu wznieść nowy budynek szkolny Uboczna kwota służyć ma na koszta wstępne połączone z tą budową.
179	240	
7	200	
240	240	
1.803	1.600	
4.538	1.600	
838	600	
1.644	700	
2.505	1.340	
1.448	1.000	
252	230	
308	200	
1.197	500	
—	—	Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
80	130	
30.009	24.740	
13.049	8.000	
540	500	
—	4.000	
13.589	12.500	
30.009	24.740	
16.420	12.240	

11. **Tłumacz.** Krajowa szkoła zawodowa kołodziejska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI			
	1	Płace:			
		a) kierownik	3.300	—	3.300
		b) nauczyciel rysunków			
		α) płaca 2.000 K			
		β) dodatek na mieszkanie 360	2.360		2.360
		c) przodownik kołodziejski:			
		α) płaca 1.440 K			
		β) dodatek na mieszkanie 240 „	1.680	—	1.680
		d) przodownik kowalski:			
		α) płaca 1.440 K			
		β) dodatek na mieszkanie 240 K	1.680	—	1.680
		e) majster rymarsko-lakierniczy jw.	1.680	—	1.680
		f) pomocnik kowalski	600	—	600
		g) „ kołodziejski	600	—	600
		h) nauka dopełniająca	1.000	—	1.000
		i) katecheta obu obrządków	240	—	240
		j) pomocnik kancelaryjny	360	—	360
	2	Lokal:			
		a) wynajem ubikacyi na kancelaryę i mieszkanie kierownika	540	—	540
		b) utrzymanie budynków	200	—	200
		c) instalacya oświetlenia elektrycznego	—	400	400
	3	Opał	500	—	500
	4	Oświetlenie	400	—	400
	5	Usługa	480		480
	6	Materyał drzewny	1.000	—	1.000
	7	„ żelazny	2.000	—	2.000
	8	Węgiel i koks	1.000	—	1.000
	9	Wykończenie wyrobów (roboty rymars., lakiern. itp).	1.500	—	1.500
	10	Na urządzenie oddziału rymarsko-lakierniczego	—	4.000	4.000
	11	Wynagrodzenie uczniów	600	—	600
	12	Utrzymanie bursy szkolnej	4.200	—	4.200
	13	Adaptacya i sprzęty dla internatu	—	—	—
	14	Środki naukowe	600	—	600
	15	Uzupełnienie inwentarza	500	2.000	2.500
	16	Ubezpieczenie od ognia	200	—	200
	17	Pomoc lekarska i lekarstwa dla uczniów	250	—	250
	18	Rozmaite inne wydatki	600		600
		Suma wydatków	28.070	6.400	34.470
		DOCHODY			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	6.000	—	6.000
	2	Zwrot od kierownika za oświetlenie	50	—	50
	—	Rozmaite dochody (zwrot uczniów za utrzymanie w bursie)	792	—	792
	3	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	1.500	—	1.500
		b) od c. k. Rządu	5.000	—	5.000
		Suma dochodów	13.342	—	13.342
		w porównaniu z wydatkami			34.470
		okazuje się niedobór			21.128

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
3.000	3.100	*Więcej*, z powodu 7-mio letniej nienagannej służby.
2.000	2.360	
1.440	1.680	
1.440	1.680	
—	—	Kredyt nowy, konieczny ze względu na ogólne wykształcenie uczniów
493	600	kołodziejskich.
480	600	
804	1.140	*Mniej*, na podstawie wynikłości lat poprzednich.
240	240	
—	360	
540	540	
612	200	
—	400	Kredyt nadzwyczajny stanowi II. ratę na zaprowadzenie światła
795	500	elektrycznego w budynku szkolnym i warsztatach.
336	400	
360	360	*Więcej*, ze względu na zwiększoną pracę wobec większej liczby uczniów
1 572	1.200	i znacznego oddalenia szkoły od miasta.
1 798	2.000	*ad 6) Mniej*, z powodu znaczniejszego zapasu materyałów na składzie.
404	1.000	
1.034	1.500	
—	—	Przemysł rymarski i lakierniczy stanowi nierozdzielną część z przemysłem
244	600	kołodziejskim, w celu więc praktycznego zaznajomienia uczniów z tą
—	—	nauką wprowadza się na r. 1911 kredyt nadzwyczajny na koszta wstęp-
—	1.000	pne założenia takiego oddziału.
461	600	*ad. 11*). Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
183	2.400	*ad. 12*). Odpada jako kredyt nadzwyczajny, jednorazowy.
163	200	*ad. 14*). Kredyt nadzwyczajny na budowę magazynu na wyroby szkolne.
—	250	
693	600	
19.092	25.510	
4.152	6.000	
—	50	
50	—	Opłaty spodziewane są od 12 uczniów po 6 K miesięcz. przez 11 miesięcy.
1.000	1.000	*Więcej*, o 500 K stosownie do przyjętego obowiązku przyczyniania się
4.000	4.500	taką kwotą do utrzymania bursy szkolnej.
9.202	11.550	*Więcej*, stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
19.092	25.510	
9.890	13.960	

12. **Stanisławów.** Krajowa szkoła stolarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik i nauczyciel fachowy:			
		α) płaca . . . . . 3.600 K			
		β) ½ dodatku aktywalnego . 414 „			
		γ) dwa dodatki pięcioletnie . 400 „	4.414	—	4.414
		b) I. nauczyciel fachowy rysunków:			
		α) płaca . . . . . 2.200 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 480 „	2.680	—	2.680
		c) II. nauczyciel rysunków wolnoręcznych i teoryi	1.600	—	1.600
		d) I. werkmistrz stolarstwa	1.960	—	1.960
		e) II. werkmistrz stolarstwa	1.960	—	1.960
		f) werkmistrz tokarstwa	1.960	—	1.960
		g) nauczyciel snycerstwa	1.680	—	1.680
		h) pomocnik kancelaryjny	480	—	480
		i) nauka stylistyki niemieck., polsk. i rachunk.	1.200	—	1.200
		j) katecheci obu obrządków	100	—	100
	2	Utrzymanie budynku	800	—	800
	3	Opał	900	—	900
	4	Oświetlenie	600	—	600
	5	Usługa	720	—	720
	6	Materyał drzewny	2.000	—	2.000
	7	Materyały dodatkowe (bajce, okucia, lustra i t. p.)	2.600	—	2 600
	8	Wynagrodzenie za robotę	2.600	—	2.600
	9	Środki naukowe i przybory	900	—	900
	10	Uzupełnienie inwentarza	600	6.000	6.600
	11	Ubezpieczenie od ognia	100	—	100
	12	Utrzymanie internatu	5.500	—	5.500
	13	Koszta leczenia uczniów	300	—	300
	14	Rozmaite inne	600	—	600
	15	Rata od pożyczki zaciągnąć się mającej na budowę hali maszyn i internat	—	4.000	4.000
	16	Na budowę (rata pożyczki zaciągnąć się mającej w kwocie 50.000 K)	—	3.000	3.000
		Suma wydatków .	36.254	13.000	49.254
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	7.500	—	7.500
	2	Subwencye: *a*) od gminy	1.600	—	1.600
		b) od Rady powiatowej . . .	200	—	200
		c) od Kasy oszczędności . . .	200	—	200
		d) od c. k. Rządu	8.000	—	8.000
		Suma dochodów .	17.500	—	17.500
		w porównaniu z wydatkami .			49.254
		okazuje się niedobór			31.754

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
4.200	4.414	
2.400	2.680	
—	—	*Więcej*, z powodu potrzeby II-giej siły skutkiem zreorganizowania planu nauki.
1.840	1.960	
1.200	1.960	
1.840	1.960	
2.640	1.680	
480	480	
837	800	*Więcej*, z powodu większej liczby godzin nauki teoretycznej w myśl nowej organizacyi szkoły.
110	100	
597	800	
916	900	
616	500	*Więcej*, na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
794	720	
1.935	2.000	
2.144	2.600	
2.463	2.600	
956	900	
703	600	Kredyt nadzwycz. na urządzenie w tej szkole oddziału maszynowego.
84	100	
750	1.500	Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
265	300	
475	600	
—	—	Wskutek ciągłego zwiększania się liczby uczniów i zaprowadzenia działu maszynowego, będzie musiała nastąpić dobudowa gmachu szkolnego i spodziewany z tego tytułu wydatek nadzwyczajny wyniesie około 80.000 K. Uboczna kwota, stanowić ma ratę od pożyczki zaciągnąć się mającej na tę budowę.
3.000	3.000	
31.245	33.154	
6.968	7.500	
1.600	1.600	Rada gminna m. Stanisławowa uchwałą z dnia 18. września 1890 i 10. czerwca 1891 przyznała subwencyę na cały czas istnienia szkoły po 1.600 K rocznie LW. 20.035/1894.
200	200	
100	200	
6.000	7.200	*Więcej*, stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
14.868	16.700	
31.245	33 154	
16.377	16.454	

13. **Kalwarja.** Krajowa szkoła stolarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik:			
		α) płaca . . . . . 3.600 K			
		β) dwa dodatki pięcioletnie . 400 „	4.000	—	4.000
		b) werkmistrz dla stolarstwa maszynowego i tokarstwa:			
		α) płaca . . . . . 1.600 K			
		β) dodatek aktywalny . . 360 „	1 960	—	1.960
		c) werkmistrz dla stolarstwa szkolnego i mebl.:			
		α) płaca . . . . . 1.600 K			
		β) dodatek aktywalny . . 360 „	1.960	—	1.960
		d) werkmistrz snycerstwa:			
		α) płaca . . . . . 1.200 K			
		β) dodatek aktywalny . . 240 „	1.440	—	1.440
		e) przodownik stolarski	—	—	—
		f) nauczyciel rysunków zawodowych:			
		α) płaca . . . . . 1.600 K			
		β) dodatek aktywalny . . 360 „	1.960	—	1.960
		g) nauczyciel rysunków wolnoręcznych i teoryi	1.600	—	1.600
		h) nauka przedmiotów pomocniczych . .	960	—	960
		i) maszynista	1.800	—	1.800
		j) pomocnik przy kotle	600	—	600
		k) stróż i służący	600	—	600
	2	Konserwacya budynków i ogrodzenia . . .	300	1.000	1.300
	3	Opał:			
		a) maszynowy	3.200	—	3 200
		b) budynku szkolnego	800	—	800
	4	Oświetlenie konserwacva i przybory . . .	150	—	150
	5	Materyał drzewny	1.200	—	1.200
	6	Materyały dodatkowe (okucia, lustra, bajce i t. p.)	600	—	600
	7	Wynagrodzenie za robotę	2.000	—	2.000
	8	Środki naukowe i przybory	600	—	600
	9	Uzupełnienie inwentarza	400	2.750	3.150
	10	Smary i artykuły techniczne do urządzeń mechan.	500	—	500
	11	Ubezpieczenie:			
		a) budynków i inwentarza od ognia . .	600	—	600
		b) robotników od wypadków	160	—	160
	12	Rozmaite inne	800	—	800
	13	Kurs wieczorny dla majstrów i czeladzi . .	1.500	—	1.500
	14	Spłata pożyczki komun. 34.000 K na wewnętrzne urządzenia maszynowe XI. i XII. rata . .	1.870	—	1.870
	15	Utrzymanie internatu	4.000	—	4.000
	16	Zakupno gruntu przytykającego do budynku .	—	—	—
		Suma wydatków .	35.560	3.750	39.310

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
3.400	4.000	
1.760	1.960	
1.740	1.960	
1.300	1.440	
—	1.200	Odpada – jako siła zbędna.
1.062	1.960	
—	—	Kredyt nowy, z powodu reorganizacyi planu nauki i wprowadzenia
1.450	960	jedno rocznego całodziennego kursu majsterskiego.
1.527	1.800	
432	600	
560	600	
1.335	1.300	Kredyt nadzwyczajny, stanowi III. ratę na postawienie nowego parkanu i dobudowę stajni.
	3 200	
3.012	800	
299	150	
1.101	1.200	
488	600	
1.816	2.000	
477	600	
1.049	1.000	Z kredytu nadzwyczajnego 2.750 K przypada na spłatę pożyczki
510	500	zaciągnąć się mającej na postawienie budynku parterowego na pomieszczenie internatu 2.150 K reszta zaś 600 K na zakupno kasy wertheimowskiej i urządzenia nowych sal.
	500	*Więcej*, z powodu zamierzonego rozszerzenia budynku.
620	160	
710	800	
1.517	1.500	
1.870	1.870	Wedle planu umorzenia do LW. 1687,06 pozostaje z końcem roku 1911 dług w kapitale 31.059 K 87 g.
—	—	Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
—	1 500	Odpada. jako kredyt nadzwyczajny, jednorazowy.
28.035	34.160	

13. **Kalwarja.** Krajowa szkoła stolarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	4.500	—	4.500
	2	Rozmaite	100	—	100
	3	Subwencye:			
		a) od gminy	200	—	200
		b) od c. k. Rządu	6.000	—	6.000
		Suma dochodów .	10.800	—	10.800
		w porównaniu z wydatkami .			39.310
		okazuje się niedobór .			28.510

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
2.543	4.500	
200	100	
—	200	
5.000	5.500	*Więcej* stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
7.743	10.300	
28.035	34 160	
20 292	23.860	

14. **Jaworów.** Krajowy warsztat naukowy dla wyrobu zabawek.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik administracyjny	2.760	—	2.760
		b) nauczyciel rysunków	2.400	—	2.400
		c) instruktor:			
		α) płaca 2.400 K			
		β) dodatek pięcioletni 160 „	2.560	—	2.560
		d) werkmistrz maszynowy	2.560	—	2.560
		e) nauczyciel rachunków i stylistyki	1.200	—	1.200
		f) pomocnik kancelaryjny	960	—	960
		g) pomocnik do nauki rzeźbiarstwa i tokarstwa	960	—	960
		h) pomocnik do nauki tokarstwa	—	—	—
		i) pomocnik do nauki stolarstwa	840	—	840
		j) pomocnik do wykończenia i malow. robót	840	—	840
		k) magazynier materyałów drzewnych	840	—	840
		l) magazynier i ekspedyent gotowych wyrobów	840	—	840
		ł) 3 pomocników magazynowych (po 600 K)	1.800	—	1.800
		m) utrzymanie nauczyciela muzyki	840	—	840
	2	Utrzymanie budynku	600	—	600
	3	Opał	1.800	—	1.800
	4	Oświetlenie	500	—	500
	5	Usługa	600	—	600
	6	Materyał drzewny	4.000	2.000	6.000
	7	Materyały dodatkowe	4.000	—	4.000
	8	Wynagrodzenie za robotę	6.000	—	6.000
	—	Wynagrodzenie robotników pracujących w domu			
	9	Koszta opakowania i dostawy wyrobów	—	—	—
	10	Środki naukowe i przybory szkolne	700	—	700
	11	Uzupełnienie inwentarza	2.000	—	2.000
	12	Utrzymanie maszyn w ruchu	2.500	—	2.500
	13	Ubezpieczenie od wypadków i rozmaite inne	2.000	—	2.000
	14	Zakupno ekshaustora	—	—	—
	15	Spłata pożyczki komun, 56.000 K na budowę szkoły XV. i XVI. rata	3.360	—	3.360
	—	Wydatki nie objęte budżetem roku 1909	—	—	—
	16	Jednorazowy zasiłek kraju na budowę internatu dla uczniów	—	3.000	3.000
	17	Utrzymanie internatu	2.000	—	2.000
		Suma wydatków	49.460	5.000	54.460

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
2.400	2.400	*Więcej*, ze względu na korzystne wyniki gospodarki szkolnej.
2.400	2.400	
2.560	2.560	
2.400	2.400	*Więcej*, ze względu na pilność i kilkuletnią służbę.
1.440	1.200	
947	960	
600	600	W miejsce dwóch pomocników do rzeźbiarstwa i tokarstwa, stworzoną będzie od r. 1911 jedna posada pomocnika dla dwóch działów nauki o wyższem wynagrodzeniu.
600	600	
600	720	*Więcej*, z powodu ogólnej drożyzny
600	600	
600	720	
—	—	Kredyt nowy konieczny, ze względu na wzmorzony ruch towarów:
600	600	*Więcej*, z powodu większego obrotu i produkcyi maszynowej.
600	600	*Więcej*, gdyż dotychczasowe wynagrodzenie ze względu na dobrą kwalifikacyę i ogólną drożyznę jest za niskie.
693	600	
2.844	1.600	*Więcej*, na podstawie wynikłości z lat poprzednich i ze względu na suszarnię która pochłania bardzo wiele opału.
470	400	
550	600	
2.030	5.000	*Więcej*, z powodu stale zwiększającej się produkcyi i zbytu.
3.684	4.000	
8.496	5.200	*Więcej*, z powodu jak wyżej
596	900	Koszta opakowania i dostawy wyrobów odpadają, jako przebieżne.
275	700	
1.400	1.500	*Więcej*, ze względu na bardzo skromne wyposażenie zakładu.
1.091	2.000	*Więcej*, stosownie do produkcyi i natężonego ruchu motoru.
2.882	1.000	*Więcej*, z powodu rozwoju szkoły i na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
—	1.600	Odpada, jako kredyt nadzwyczajny.
3.360	3.360	Wedle planu umorzenia do LW. 98.144/903 pozostaje z końcem roku
5.511	—	1911 dług w kapitale 49.088 K 40 g.
—	—	W celu utrzymania należytej frekwencyi okazuje się konieczna potrzeba wybudowania osobnego budynku na umieszczenie internatu dla uczniów tej szkoły, dotychczasowe bowiem pomieszczenie bursy w odnajmywanych domach ze względów zdrowotnych nie może być nadal zachowanem.
—	—	Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
50.229	44.820	

14. **Jaworów.** Krajowy naukowy warsztat dla wyrobu zabawek.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	18.000	—	18.000
	2	Zwrot za opakowanie i dostawę	600	—	600
	3	Zwroty za użycie maszyn	1.000	—	1.000
	4	Subwencye:			
		a) od gminy (ryczałt za opał, oświetlenie i usługę)	1.000	—	1.000
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) od c. k. Rządu	7.000	—	7.000
		Suma dochodów .	27.800	—	27.800
		w porównaniu z wydatkami .			54.460
		okazuje się niedobór .			26.660

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
16.947	15.000	*Więcej*, z powodu rozwoju szkoły i spodziewanej wyższej produkcyi.
—	600	
472	1.000	
1.000	1.000	
400	200	
5.000	7.000	
23.819	24.800	
50.229	44.820	
26.410	20.020	

15. **Kołomyja.** Krajowa szkoła garncarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik:			
		α) płaca . . . . . 3.600 K			
		β) dodatek aktywalny . . 900 „			
		γ) 3 dodatki pięciolet. po 400 K 1.200 „	5.700	—	5.700
		b) nauczyciel rysunków:			
		α) płaca . . . . . 2.800 K			
		β) dodatek aktywalny . . 600 „			
		γ) 2 dodatki pięcioletnie . . 800 „	4.200	—	4.200
		c) nauczyciel modelowania:			
		α) płaca . . . . . 2.200 K			
		β) dodatek aktywalny . . 480 „	2.680	—	2.680
		d) instruktor do nauki kaflarstwa:			
		α) płaca . . . . . 1.640 K			
		γ) dodatek aktywalny . . 400 „			
		β) 3 dodatki pięciolet. po 160 K 480 „	2.520	—	2.520
		e) instruktor toczenia i formowania:			
		α) płaca . . . . . 1.640 K			
		β) dodatek aktywalny . . 300 „	1.940	—	1.940
		f) nauka przedmiotów pomocniczych . .	300	—	300
		g) katecheta obrządku rz kat. . . .	100	—	100
		h) „ „ gr. kat. . . .	100	—	100
		i) pomocnik kancelaryjny	360	—	360
	2	Rąbanie drzewa	100	—	100
	3	Usługa	900	—	900
	4	Materyał	600	—	600
	5	Opał techniczny	600	—	600
	6	Wynagrodzenie uczniów	700	—	700
	7	„ robotników dziennych . .	600	—	600
	8	Środki naukowe i przybory	800	—	800
	9	Uzupełnienie inwentarza	500	—	500
	10	Ubezpieczenie od ognia	340	—	340
	11	Rozmaite inne wydatki	500	—	500
	12	Kurs nauki strycharstwa	600	—	600
	13	Na rozszerzenie budynku rata pożyczki . .	—	6.000	6.000
	14	Na pracownię form kaflarskich	—	1.000	1.000
	15	Na instalacyę gazową	—	—	—
	16	Utrzymanie internatu i zasiłki dla uczniów miejsc.	2.200	—	2.200
		Suma wydatków .	26.340	7.000	33.340
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	1.000	—	1.000
	2	Ze sprzedaży materyałów i inne	50	—	50
	3	Subwencya od c. k. Rządu	8.000	—	8.000
		Suma dochodów .	9.050	—	9.050
		w porównaniu z wydatkami .			33.340
		okazuje się niedobór .			24.290

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
5.700	5.700	
3.600	4.200	
2.320	2.680	
2.160	2.519	
1.740	1.940	
296	300	
100	100	
100	100	
360	360	
96	100	
1.152	900	
565	500	*Więcej*, na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
567	600	
732	600	*Więcej*, na podstawie wynikłości z r. 1909.
546	550	*Więcej*, z powodu droższej robocizny.
910	2.500	Odpadają kredyty nadzwyczajne, jednorazowe.
2.362	3.500	
295	340	
495	400	*Więcej*, wedle rzeczywistej potrzeby.
—	600	
—	6.000	
—	1.500	Na rok 1911 preliminuje się na pracownię kredyt mniejszy o 500 K. gdyż od r. 1909 powinna ona przynosić pewien dochód, a od roku szkol 1911/12 pracownia ta ma się sama opłacać i fundusz kraj. nie będzie miał z tego tytułu żadnych wydatków.
500	—	Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
—	—	
24.596	35.989	
482	1.000	
37	50	
7.500	7.500	*Więcej*, stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
8.019	8.550	
24.596	35.989	
16.577	27.439	

16. **Podgórze** Krajowe kursa przemysłu keramicznego.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI			
	1	Płace:			
		a) kierownik:			
		α) płaca . . . . . 3.600 K			
		β) dodatek pięcioletni . . 400 „	4.000	—	4.000
		b) wynagrodzenie nauczycieli	5.000	—	5.000
		c) laborant	1.000	—	1.000
	2	Wynajem lokalu	2.400	—	2.400
	3	Opał lokalu i pieców technicznych . . .	600	—	600
	4	Oświetlenie	500	—	500
	5	Usługa	720	—	720
	6	Środki naukowe i uzupełnienie inwetarza . .	1.200	—	1.200
	7	Rozmaite inne wydatki	600	—	600
	8	Na 3 miesięczne kursa odlewania form i szklenia	—	—	—
	9	Stypendya i zasiłki na kursa praktyczne . .	600	—	600
		Suma wydatków .	16.620	—	16.620
		DOCHODY			
	1	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej wielickiej . . .	200	—	200
		b) od gminy Podgórza	200	—	200
		c) od c. k. Rządu	5.000	—	5.000
	2	Odsetki z lokacyi i inne	20	—	20
		Suma dochodów .	5.420	—	5.420
		w porównaniu z wydatkami			16.620
		okazuje się niedobór			11.200

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
4.000	4.000	
5.150	5.000	
900	900	Podwyższenie płacy o 100 K z powodu ogólnej drożyzny.
2.400	2.400	
407	600	
538	500	
720	720	
1.059	1.400	*Mniej*, wedle rzeczywistej potrzeby.
1.107	600	
664	600	*Mniej*, z powodu zmiany programu nauki.
600	600	
17.545	17.320	
200	200	
—	200	Rada powiatowa w Wieliczce oświadczeniem Marszałka powiatu w piśmie do Magistratu miasta Podgórza z d. 5. X. 1899 zobowiązała się dawać rocznie 200 K na utrzymanie szkoły i 200 K na stypendya dla uczniów.
5.000	5.000	
8	20	
5.208	5.420	
17.545	17.320	
12.337	11.900	

17 **Witków.** Krajowy naukowy warsztat szewski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI			
	1	Płace:			
		a) administrator	600	—	600
		b) instruktor	1.600	—	1.600
		c) I. pomocnik instruktora	1.440	—	1.440
		d) II. „ „	1.440	—	1.440
		e) nauczyciel pomocniczy	700	—	700
		f) katecheta obrz. rzym. i grecko-kat.	200	—	200
	2	Najem lokalu	800	—	800
	3	Utrzymanie lokalu	150	—	150
	4	Opał	150	—	150
	5	Oświetlenie	80	—	80
	6	Usługa	252	—	252
	7	Materyał	3.600	—	3.600
	8	Wynagrodzenie uczniów	550	—	550
	9	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	450	300	750
	10	Rozmaite wydatki	250	—	250
	11	Utrzymanie internatu	1.000	—	1.000
		Suma wydatków	13.262	300	13.562
	1	Ze sprzedaży wyrobów	4.200	—	4.200
	2	Subwencya od c. k. Rządu	2.000	—	2.000
		Suma dochodów	6.200	—	6.200
		w porównaniu z wydatkami			13.562
		okazuje się niedobór			7.362

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
600	600	
1.440	1.600	
1.200	1.440	
1.200	1.440	*Mniej*, wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
687	720	
200	200	
800	800	
74	150	W miarę rzeczywistej potrzeby i na podstawie wynikłości z lat poprzedn.
84	100	
53	100	
252	252	
4.945	3.600	
561	550	
459	450	Kredyt nadzwyczajny na zakupno nowej maszyny do szycia.
126	250	
391	—	Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
13.072	12 252	
5.795	4.200	
2.000	2.000	
7.795	6.200	
13.072	12.252	
5.277	6.052	

18. **Stary Sącz.** Krajowy naukowy warsztat szewski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor kierujący:			
		α) płaca . . . . . 1.800 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 480 „			
		γ) „ za kierownictwo . 200 „	2.480	—	2.480
		b) I. przodownik:			
		α) płaca . . . . . 1.440 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 240 „	1 680	—	1.680
		c) II. przodownik j. w.	1.680	—	1.680
		d) administrator	480	—	480
	2	Wynajem i utrzymanie lokalu	750	—	750
	3	Opał	200	—	200
	4	Oświetlenie	100	—	100
	5	Usługa	168	—	168
	6	Materyał	10.000	—	10.000
	7	Wynagrodzenie uczniów	3.000	—	3.000
	8	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	500	—	500
	9	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
	—	Przerobienie drzwi i okien w warsztacie . .	—	—	—
	10	Zasiłki stypendyjne	1.250	—	1.250
		Suma wydatków .	22.488	—	22.488
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów	13.500	—	13.500
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	600	—	600
		b) od c. k. Rządu	2.000	—	2.000
	3	Rozmaite inne dochody	300	—	300
		Suma dochodów .	16.400	—	16.400
		w porównaniu z wydatkami .			22.488
		okazuje się niedobór .			6.088

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
2.240	2 480	
1.440	1.680	
1.420	1.680	
480	480	
712	750	
144	200	
168	100	
20	168	
10.987	9.800	*Więcej*, na podstawie wynikłości z lat poprzednich i wzrostu produkcyi.
2.424	3.000	
858	620	*Odpada* kredyt nadzwyczajny 120 K na sprawienie 6 nowych warsztatów szewskich.
741	200	
400	—	
294	—	Wyjaśnienie, jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
22.328	21.158	
14.056	13.000	*Więcej*, z powodu rozwoju szkoły i większej produkcyi.
600	600	Rada pow. w Nowym Sączu uchwałą z d. 14. sierpnia 1899 r. L. 1.450 zobowiązała się dawać subwencyę 600 K. rocznie. (LW. 46.184/1900).
1.400	2.000	
609	—	Na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
16.665	15.600	
22.328	21.158	
5.663	5.558	

19. **Kołomyja.** Krajowa szkoła szewska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor kierujący			
		α) płaca . . . . . 1.800 K			
		β) dodatek na mieszk. . . 480 „			
		γ) „ za kierownictwo. . 200 „	2.480	—	2.480
		b) I. pomocnik instruktora:			
		α) płaca . . . . . 1.600 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 360 „	1.960	—	1.960
		c) II. pomocnik instruktora:			
		α) płaca . . . . . 1.440 K			
		β) dodatek na mieszk. . . 240 „	1.680	—	1.680
		d) administrator	400		400
	2	Materyał	4.000		4.000
	3	Wynagrodzenie nczniów za robotę	600		600
	4	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	700		700
	5	Rozmaite inne wydatki	400		400
	6	Utrzymanie lokalu	100		100
	7	Zasiłki stypendyjne	1.500		1.500
	8	Oświetlenie	150	260	410
		Suma wydatków .	13.970	260	14.230
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	4.600	—	4.600
	2	Za robotę z obcych materyałów	600	—	600
	3	Za sprzedany materyał i inne	200	—	200
	4	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	300	—	300
		b) od c. k. Rządu	2.000	—	2.000
		Suma dochodów .	7.700	—	7.700
		w porównaniu z wydatkami .			14.230
		okazuje się niedobór .			7.530

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
2.040	2.480	
1.840	1.960	
1.400	1.680	
400	400	
4.197	4.000	
684	550	*Więcej*, na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
1.260	550	
454	400	
111	100	
—	—	Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
21	300	Kredyt nadzwyczajny służyć ma na pokrycie drugiej połowy należytości, za zaprowadzenie w szkole światła gazowego. Kredyt zwyczajny na koszta zużytego gazu
12.407	12.420	
4.570	4.500	*Więcej*, z powodu rozwoju szkoły i na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
959	450	
324	150	
		Gmina na mocy uchwały z 29. lipca 1903 dostarczać ma bezpłatnie lokalu, opału, oświetlenia i usługi (LW. 91.476/1903).
		Rada powiatowa uchwałą z dnia 11 sierpnia 1902 zobowiązała się wstawiać do budżetu na szkołę po 300 K rocznie (LW. jw.).
300	300	
1.800	1.800	*Więcej*, stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
7.953	7.200	
12.407	12.420	
4.454	5.220	

20. **Krosno.** Krajowa szkoła tkacka.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	Wniosek na rok 1911 nadzwyczajne	Wniosek na rok 1911 Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
		A. Szkoła.			
	1	Płace:			
		a) kierownik:			
		α) płaca . . . . . 3.600 K			
		β) ½ dodatku aktywalnego . 450 K	4.050	—	4.050
		b) nauczyciel rysunków:			
		α) płaca . . . . . 2.800 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 600 K	3.400	—	3.400
		c) instruktor w tkalni ręcznej . .	1.600	—	1.600
		d) przodownik	1.200	—	1.200
		e) nauczyciel przedmiotów pomocniczych .	1.500	—	1.500
		f) pisarz w kancelaryi kierownika i pomocnik nauczyciela rysunków	1.440	—	1.440
	2	Koszta utrzymania internatu dla 20-tu uczniów .	3.500	—	3.500
	3	Opał	1.300	—	1.300
	4	Oświetlenie	260	—	260
	5	Usługa	600	—	600
	6	Środki naukowe	900	—	900
	7	Uzupełnienie inwentarza	500	800	1.300
	8	Ubezpieczenie inwentarza szkolnego . . .	360	—	360
	9	Rozmaite inne wydatki	1.200	—	1.200
		Suma A. .	21.810	800	22.610
		B. Pracownia do wyrabiania wzorów i wybijania kartonów..			
	1	Płace:			
		a) wynagrodzenie kierownika	240	—	240
		b) „ nauczyciela rysunków .	160	—	160
		c) „ przodownika . . .	120	—	120
	2	Materyał, desenie i wynagrodzenie za robotę .	700	—	700
		Suma B. .	1.220	—	1.220
		Suma wydatków .	23.030	800	23.830
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—
	2	Ze sprzedaży kartonów	800	—	800
	3	Subwencya od c. k. Rządu	8.000	—	8.000
		Suma dochodów .	8.800	—	8.800
		w porównaniu z wydatkami .			23.830
		okazuje się niedobór .			15.030

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
3.600	3.600	*Więcej*, z powodu dobrej kwalifikacyi i kilkuletniej nienagannej służby.
2.800	3.400	
1.440	1.600	
1.200	1.200	
1.442	1.500	
1.440	1.440	
2.777	3 480	Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
1.438	1.300	
225	260	
600	600	
997	900	
672	500	Kredyt nadzwyczajny na zakupno kasy wertheimowskiej, gablotek,
32	360	maszyn Jacquardowskich i najpotrzebniejszych zbiorów naukowych.
1.442	1.200	
20.105	21.340	
240	240	
160	160	
120	120	
801	700	
1.321	1.220	
21.426	22.560	
—	—	Nic się nie preliminuje, ponieważ szkoła sporządza wyroby na rachu-
500	800	nek akcyjnego Towarzystwa produkcyjnego i handlowego w Łań-
8.000	8.000	cucie, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wy-
8.500	8.800	rób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów. Gmina miasta Krosna daje budynek dla szkoły.
21.426	22.560	
12.926	13.760	

21. **Gliniany.** Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik i instruktor fachowy:			
		α) płaca . . . . . 2.440 K			
		β) trzy dodat. pięciolet. . . 480 „	2.920	—	2.920
		b) przodownik	1.080	—	1.080
		c) nauczyciel pomocniczy	240	—	240
		d) katecheta obrz. rzym. i grecko-kat. . .	160	—	160
		e) pomocnik kierownika	800	—	800
	—	Konserwacya i asekuracya budynku . . .	—	—	—
	2	Opał	600	—	600
	3	Oświetlenie	160	500	660
	4	Usługa	240	—	240
	5	Środki naukowe	500	—	500
	6	Uzupełnie inwentarza	900	—	900
	7	Rozmaite inne wydatki	300	—	300
	8	Spłata pożyczki komun. 35.000 K na zakupno realności dla szkoły	1.925	—	1.925
	9	Zasiłki stypendyjne	1.000	—	1.000
		Suma wydatków .	10.825	500	11.325
		DOCHODY.			
	—	Ze sprzedaży wyrobów	—	—	—
	1	Subwencye:			
		a) od gminy za lokal, opał i oświetlenie .	240	—	240
		b) od Rady powiatowej w Przemyślanach .	100	—	100
		c) od c. k. Rządu	4.000	—	4.000
	—	Rozmaite dochody	—	—	—
		Suma dochodów .	4.340	—	4.340
		w porównaniu z wydatkami .			11.325
		okazuje się niedobór .			6.985

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
2.120	2.920	
840	960	*Więcej*, z powodu ogólnej drożyzny i kilkuletniej nienagannej służby.
252	240	
100	160	
800	800	
1.718	—	
905	550	*Więcej*, na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
115	100	Kredyt zwyczajny na koszta zużytego prądu — nadzwyczajny zaś na instalacyę światła elektrycznego.
223	160	*Więcej*, z powodu zapreliminowania w tej pozycyi wydat. na mycie podłóg.
538	960	*Więcej*, z powodu koniecznej potrzeby odnowienia i sprawienia nowych warsztatów tkackich.
164		
730	300	
1.925	1.925	Wedle planu umorzenia do LW. 38193/908 pozostaje z końcem r. 1911 dług w kapitale 33.329 K 84 g.
—	—	Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
10.430	9.075	
—	—	Nic nie preliminuje się, ponieważ szkoła sporządzać ma wyroby na rachunek Kraj. Związku przemysłowego, który w zamian tak na wyrób jakoteż do celów naukowych dostarczać ma bezpłatnie przędzy i opłacać wynagrodzenie uczniów.
240	240	
100	100	
3.000	3.600	*Więcej*, stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
78	—	
3.418	3.940	
10.430	9.075	
7.012	5.135	

22. **Gorlice.** Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	Wniosek na rok 1911 nadzwyczajne	Wniosek na rok 1911 Razem
			Korony		
		WYDATKI			
	1	Płace:			
		a) instruktor kierujący			
		α) płaca . . . . . 1.440 K			
		β) I. dodatek pięcioletni . . . 160 „	1.600	—	1.600
		b) przodownik	600	—	600
	2	Donajem i utrzymanie lokalu	1.300	—	1.300
	3	Opał	480	—	480
	4	Oświetlenie	80	—	80
	5	Usługa	280	—	280
	6	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	500	—	500
	7	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
	8	Koszta utrzymania bursy	1.000	—	1.000
		Suma wydatków .	6.040	—	6.040
		DOCHODY			
	—	Ze sprzedaży wyrobów	—	—	—
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	600	—	600
		b) od Rady powiatowej	400	—	400
		c) od c. k. Rządu	1.400	—	1.400
	—	Rozmaite dochody	—	—	—
		Suma dochodów .	2.400		2.400
		w porównaniu z wydatkami .			6.040
		okazuje się niedobór .			3.640

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1.850	1.900	Od dnia 1. XI. 1909 przeniosła się szkoła do nowego budynku, w którym kierownik otrzymał pomieszkanie, wobec tego dodatek na mieszkanie odpada.
595	600	
773	500	*Więcej*, z powodu odnajęcia na pomieszczenie szkoły budynku za czynszem 1.300 K rocznie.
121	480	
42	80	
120	280	
206	400	*Więcej*, z powodu koniecznej potrzeby naprawy warsztatów i zakupna niezbędnych środków naukowych.
249	200	
—	—	Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
3.956	4.440	
—	—	Nic się nie preliminuje, ponieważ szkoła sporządzać ma wyroby na rachunek Krajowego Związku przemysłowego, który w zamian dostarczać ma bezpłatnie przędzy tak na wyrób jakoteż do celów naukowych i opłacać wynagrodzenie uczniów.
—	760	Pismem z dnia 21. kwietnia 1909 r. L. 1.637 zawiadomił Magistrat Zarząd warsztatu, iż Rada miejska uchwaliła zamiast świadczeń w naturze płacić corocznie od 1. I. 1909 r, począwszy gotówką po 600 K.
400	400	Rada powiatowa w Gorlicach uchwałą z dnia 14. lipca 1892 zobowiązała się dawać 400 K rocznie subwencyi.
1.200	1.200	*Więcej*, stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
11	—	
1.611	2.360	
3.956	4.440	
2.345	2.080	

23. **Kosów.** Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik:			
		α) płaca . . . . . 2.200 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 480 „			
		γ) dwa dodatki pięciol. . . 320 „	3.000	—	3.000
		b) przodownik	1.200	—	1.200
		c) pomocnik warsztatowy	600	—	600
		d) nauczyciel rysunków, rachunkowości i korespondencyi kupieckiej	540	—	540
		e) katecheta	80	—	80
		—) pomocnik administracyjny	—	—	—
	2	Opał	460	—	460
	3	Oświetlenie	160	—	160
	4	Usługa	360	—	360
	5	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	500	—	500
	6	Rozmaite inne wydatki	340	—	340
	7	Zasiłki stypendyjne	900	—	900
		Suma wydatków .	8.140	—	8.140
		DOCHODY.			
—		Ze sprzedaży wyrobów szkolnych . . .	—	—	—
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	80	—	80
		b) od Rady powiatowej	300	—	300
		c) od c. k Rządu	1.800	—	1.800
		Suma dochodów .	2.180	—	2.180
		w porównaniu z wydatkami .			8.140
		okazuje się niedobór .			5.960

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
2.620	3.000	
960	1.200	
590	600	
539	540	
80	80	
300	300	Funkcye pomocnika administracyjnego spełnia kierownik warsztatu.
538	420	*Więcej*, na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
118	160	
360	360	
268	500	
399	340	
—	—	Wyjaśnienie, jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
6.772	7.500	
—	—	Nic się nie preliminuje, gdyż szkoła sporządza wyroby na rachunek miejscowego Towarzystwa tkaczy, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
—	80	Rada powiatowa uchwałą z dnia 29. listopada 1907 L. 2.937 zobowiązała się subwencyonować szkołę przez dalszych lat 10 t. j. od 1. stycznia 1906 do 31. grudnia 1915 r. subwencyą 300 K rocznie (LW. 124.209/07).
300	300	
1.800	1.800	
2 100	2.180	
6.772	7.500	
4.672	5.320	

24. **Łańcut.** Krajowy naukowy warsztat tkacki im. Franciszka Józefa.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI			
	1	Płace:			
		a) instruktor kierujący:			
		α) płaca . . . . . 1.800 K			
		β) 3 dodatki pięcioletnie po 160 K 480 „	2.280	—	2 280
		b) przodownik	1.200	—	1.200
	2	Akc. Towarz. dla wyrobów tkackich i sukienniczych, subwencya na pomieszczenie szkoły i instruktora	1.600	—	1.600
	3	Koszta utrzymania internatu dla 14-stu uczniów .	1.540	—	1.540
	4	Opał i oświetlenie	900	—	900
	5	Usługa	420	—	420
	6	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	300	—	300
	7	Ubezpieczenie od ognia	40	—	40
	8	Podatek domowo-czynszowy	600	—	600
	9	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
		Suma wydatków .	9.080	—	9.080
		DOCHODY			
	—	Ze sprzedaży wyrobów	—	—	—
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	500	—	500
		b) od Rady powiatowej	600	—	600
		c) od c. k. Rządu	1.800	—	1.800
	—	Rozmaite	—	—	—
		Suma dochodów .	2.900	—	2.900
		w porównaniu z wydatkami .			9.080
		okazuje się niedobór .			6.180

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
2.120	2.280	
960	1.200	
1.600	1.600	
1.000	1.540	
—	900	
420	420	
389	300	
34	40	
623	600	
210	200	
7.356	9.080	
—	—	Nic się nie preliminuje, ponieważ szkoła sporządza wyroby na rachunek miejscowego akcyjnego Towarzystwa dla wyrobów tkackich i sukienniczych, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
500	500	
—	600	
1.800	1.800	
19	—	
2.319	2.900	
7.356	9.080	
5.037	6.180	

25. **Rakszawa**. Krajowa szkoła sukiennicza

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik { α) płaca . . . 3.600 K; β) ½ dodatku aktyw. 450 „ }	4.050	—	4.050
		b) nauczyciel teoryi zawodowej . . .	2.400	—	2.400
		c) instruktor tkactwa:			
		α) płaca . . . . . 1.960 K; β) I. dodat. pięcioletni . . 180 „	2.140	—	2.140
		d) instruktor farbiarstwa. dtto j. w. . .	2.140	—	2.140
		e) przodownik tkalni ręcznej	1.440	—	1.440
		f) pomocnik „ „	600	—	600
		g) „ warsztatowy w farbiarni . .	600	—	600
		h) nauka przedmiotów pomocniczych . .	800	—	800
		i) nauka religii	200	—	200
		k) pomocnik kancelaryjny nauczyciel buchalteryi i stylistyki	1.200	—	1.200
		l) stróż nocny	360	—	360
	2	Utrzymanie lokalu	660	—	660
	3	Opał	2.200	—	2.200
	4	Oświetlenie	400	—	400
	5	Usługa	600	—	600
	—	Płaca gospodyni w internacie	—	—	—
	6	Środki naukowe, przybory szkolne i uzupełnienie inwentarza	800	300	1.100
	7	Ubezpieczenie od ognia budynków i inwentarza .	450	—	450
	8	Tkalnia mechaniczna:			
		a) maszynista	600	—	600
		b) przodownik warsztatowy	600	—	600
		c) części wymienne	720	—	720
		d) benzyna i oliwa	1.930	—	1.930
		e) podatek od benzyny	190	—	190
		f) inne	200	—	200
	9	Podatek gruntowy i domowo-klasowy . . .	250	—	250
	10	Utrzymanie bursy szkolnej	3.400	—	3.400
	11	Rozmaite inne	500	—	500
	—	Datek konkurencyjny na restauracyę kościoła w Rakszawie	—	—	—
		Suma wydatków .	29.430	300	29.730
		DOCHODY.			
	—	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—
	1	Zwrot za oświetlenie w mieszkaniu:			
		a) od kierownika	50	—	50
		b) od naucz. teoryi zawod.	30	—	30
	2	Subwencye: *a*) od Rady powiatowej . . .	1.000	—	1.000
		b) od c. k. Rządu	9.000	—	9.000
	—	Rozmaite dochody	—	—	—
		Suma wydatków .	10.080	—	10.080
		w porównaniu z wydatkami .			29.730
		okazuje się niedobór			

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
3.600	3.600	*Więcej*, z powodu siedmioletniej nienagannej służby i dobrej kwalifikacyi.
2.400	2.640	*Mniej*, dla nowej siły nauczycielskiej, — dotychczasowy nauczyciel teoryi zawodowej ustąpił z posady.
1.800	1.983	*Więcej*, z powodu przypadających dodatków pięcioletnich.
1.800	1.983	
1.200	1.200	*Więcej*, ze względu na ogólne podwyższenie płac funkcyonaryuszom
480	600	kraj. szkół zawodowych.
480	600	
685	800	
200	200	
1.200	1.200	
360	360	
904	660	
2.385	2.200	
257	400	
480	600	
360	360	Kredyt na płacę gospodyni w internacie, mieści się w kredycie ogólnym na utrzymanie bursy szkolnej (jak poz. 11).
1.280	800	Kredyt nadzwyczajny 300 K na nową kadź dębową do płukania wełny
363	450	i przędzy farbowanej.
480	600	
480	600	
500	720	
1.346	1.930	
190	190	
200	200	
223	200	*Więcej*, ze względu na wynikłość z lat poprzednich.
—	3.000	Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
497	440	*Więcej*, wedle rzeczywistej potrzeby.
49	—	
24.199	28.516	
—	—	Nic się nie preliminuje, gdyż szkoła sporządza wyroby na rachunek Akc. Tow. dla wyrobów tkackich i sukienniczych w Łańcucie, które w zamian dostarcza wszelkich materyałów potrzebnych tak do wyrobów jak i do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
50	50	
30	30	
1.000	1.000	Rada powiatowa w Łańcucie uchw. z d. 24. marca 1891 (L. 864) zobowiązała się przyczyniać do utrzymania tej szkoły subwencyą w kwocie 1.000 K (LW. 36.783/891).
7.000	8.000	*Więcej*, stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
6	—	
8.086	9.080	
24.199	28.516	
16.113	19.436	

26. **Zakopane.** Krajowa szkoła koronkarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI			
	1	Płace:			
		a) kierowniczka	1.780	—	1.780
		b) nauczycielka rysunków	1.440	—	1.440
		c) „ pomocn. I.	1.440	—	1.440
		d) „ „ II.	840	—	840
		e) katecheta	100	—	100
		f) nauka czytania, pisania i rachunków	240	—	240
		g) pomocnik kancelaryjny	240	—	240
	2	Wynajem lokalu	1.800	—	1.800
	3	Opał	420	—	420
	4	Oświetlenie	120	—	120
	5	Usługa	240	—	240
	6	Materyał	700	—	700
	7	Wynagrodzenie uczenic	3.300	—	3 300
	8	Środki naukowe	300	—	300
	9	Uzupełnienie inwentarza	100	—	100
	10	Rozmaite inne wydatki	280	—	280
	11	Zasiłki stypendyjne	600	—	600
		Suma wydatków	13.940	—	13.940
		DOCHODY			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	4.000	—	4.000
	2	Subwencya od c. k. Rządu	1.600	—	1.600
	—	Rozmaite dochody	—	—	—
		Suma dochodów	5.600	—	5.600
		w porównaniu z wydatkami			13.940
		okazuje się niedobór			8 340

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1.680	1.780	
1 200	1.440	
1.200	1.200	*Więcej*, z powodu dobrej kwalifikacyi i ogólnej drożyzny.
540	600	
100	100	
240	240	
240	240	
1.800	1.800	
505	420	
88	120	
240	240	
301	700	
2 925	3.300	
69	350	*Mniej*, wedle rzeczywistej potrzeby.
52	100	
170	280	Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
—	—	
11.350	12.910	
3.580	4.000	
1.600	1.600	
43	—	
5.223	5.600	
11.350	12.910	
6.127	7.310	

27. **Bobowa.** Krajowa szkoła koronkarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) nauczycielka kierująca	1.680	—	1.680
		b) administrator	240	—	240
	2	Wynajem lokalu z opałem i usługą . . .	560	—	560
	3	Oświetlenie	50	—	50
	4	Materyał	230	—	230
	5	Wynagrodzenie uczenic	1.800	—	1 800
	6	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	300	—	300
	7	Rozmaite inne wydatki	150	—	150
	8	Zasiłki stypendyjne	600	—	600
		Suma wydatków .	5.610	—	5.610
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.100	—	2.100
	2	Subwencye:			
		a) od gminy	150	—	150
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) od c. k. Rządu	1.500	—	1.500
		Suma dochodów .	3.950	—	3.950
		w porównaniu z wydatkami .			5.610
		okazuje się niedobór			1.660

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1.440	1.680	
—	—	Kredyt nowy — ze względu iż kierowniczka wskutek licznych zajęć
560	560	fachowych, sprawami rachunkowemi i administracyjnemi zajmować
—	50	się nie może.
199	230	
1.887	800	} *Mniej*, stosownie do produkcyi.
43	300	
89	150	
—	—	Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
4.218	3.770	
1.852	1.000	*Więcej*, stosownie do spodziewanego wzrostu produkcyi.
150	150	W myśl deklaracyi z dnia 9. lipca 1904 gmina daje 150 K rocznie na
—	200	koszta lokalu, opału i usługi. (LW. 83.337/1904).
1.000	1.500	
3.002	2.850	
4.218	3.770	
1.216	920	

28. **Maków.** Krajowa szkoła hafciarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) nauczycielka kierująca:			
		α) płaca . . . . . 1.680 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 260 „			
		γ) I. dodatek pięcioletni (od 15. XI. 1911.) . . . . 20 „	1.960	—	1.960
		b) nauczycielka rysunków	1.400	—	1.400
		c) „ pomocnicza	1.200	—	1.200
		d) pomocnica rachunkowa i kancelaryjna .	600	—	600
		e) katecheta	200	—	200
		f) ryczałtowy zwrot kosztów podróży za fachowy nadzór	400	—	400
	2	Lokal wraz z opałem, oświetleniem i usługą .	800	—	800
	3	Materyał	1.100	—	1.100
	4	Wynagrodzenie uczenic	1.200	—	1.200
	5	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	200	—	200
	6	Zasiłki stypendyjne	750	—	750
	7	Rozmaite inne wydatki	140	—	140
		Suma wydatków .	9.950	—	9.950
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.300	—	2.300
	2	Subwencye:			
		a) od gminy	96	—	96
		b) od Rady powiatowej	50	—	50
		c) od c. k. Rządu	2.000	—	2.000
		Suma dochodów .	4.446	—	4.446
		w porównaniu z wydatkami .			9.950
		okazuje się niedobór .			5.504

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1 747	1.940	*Więcej* z powodu przypadającego od 15. XI. 1911. pierwszego dodatku pięcioletniego.
—	—	Ze względu na znaczne wzmaganie się liczby uczenic i konieczność
960	1.200	przedmiotu nauki rysunków.
600	600	
112	200	
300	400	
360	360	*Więcej*, gdyż wskutek szczupłości obecnego lokalu okazała się konieczna
1.000	1.100	potrzeba wyszukania innego obszerniejszego.
1.471	1.100	*Więcej*, na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
198	200	
—	—	Wyjaśnienie jak przy szkole koszykarskiej w Brzezowcu.
177	140	
6.925	7.240	
2.476	2.200	*Więcej*, na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
96	96	
50	50	
1.600	2.000	
4 222	4.346	
6.925	7.240	
2.703	2.894	

29. **Drohowyże.** Krajowa szkoła rzemiosł.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) dyrektor	4.600	—	4.600
		b) dwóch nauczycieli do nauki zawodowej	5.600	—	5.600
		c) nauka dopełniająca	2.000	—	2.000
		d) 8 werkmistrzów	14.440	—	14.440
		e) maszynista	1.680	—	1.680
		f) urzędnik rachunkowy	1.680	—	1.680
		g) pomoc biurowa			
	2	Usługa	960	—	960
	3	Dyety i koszta podróży	1.000	—	1.000
	4	Utrzymanie lokalu	1.000	—	1.000
	5	„ mieszkań	800	—	800
	6	„ inwentarza	2.000	—	2.000
	7	Koszta ruchu	2.300	—	2.300
	8	Naprawa maszyn	600	—	600
	9	„ narzędzi	600	—	600
	10	Środki naukowe szkolne	1 500	—	1.500
	11	„ „ warsztatowe	1.000	—	1.000
	12	Materyały	40.000	—	40.000
	13	Wynagrodzenie czeladników	20.000	—	20.000
	14	„ uczniów	800	—	800
	15	Transport i opakowanie	300	—	300
	16	Wydatki kancelaryjne	800	—	800
	17	Inwestycye	—	10.000	10.000
	18	Oświetlenie	800	—	800
	19	Opał	500	—	500
	20	Spłata należytości za materyały i wyroby od Fund. hr. Skarbka	2.500	—	2.500
	21	Kasa chorych i asekuracya	1.000	—	1.000
	22	Rozmaite	500	—	500
		Suma wydatków	108.960	10 000	118.960
		DOCHODY.			
	1	Za wyroby dla obcych	20.000	—	20.000
	2	„ „ „ funkcyonaryuszy	7.000	—	7.000
	3	„ „ „ zakładu	27.000	—	27.000
	4	„ „ na użytek własny	8.000	—	8.000
	5	Ze sprzedaży starych materyałów	200	—	200
	6	Rozmaite dochody	200	—	200
	7	Subwencye:			
		a) od Fundacyi hr. Skarbka	5.300	—	5 300
		b) od c. k. Rządu	10.000	—	10.000
		Suma dochodów	77.700	—	77.700
		w porównaniu z wydatkami			118.960
		okazuje się niedobór			41.260

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
4.600	4.600	
900	5.600	
4.237	2.000	
13.370	13.440	*Więcej* o 1.000 K dla przodownika snycerstwa.
1.620	1.680	
2.014	1.680	
480	960	
1.302	1.000	
1.615	800	*Więcej*, na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
1 036	800	
1.903	1.500	
2.273	2.000	*Więcej*, z powodu jak wyżej
730	600	
641	600	
1.436	1.500	
534	1.000	
37.011	32.600	
20 809	13.000	*Więcej*, stosownie do produkcyi i na postawie wynikłości z lat ubiegłych.
841	800	
244	300	
840	800	
20.000	12.000	*Mniej*, z powodu niezupełnego wyczerpania kredytu z roku 1910.
926	700	
438	600	Stosownie do rzeczywistej potrzeby.
2.500	2.500	
945	800	
1.704	1.000	*Więcej*, na podstawie wynikłości z lat poprzednich i stosownie do rzeczywistej potrzeby.
124 949	104.860	
20.206	18.000	
7.405	7.000	
26.037	25.000	
8.754	—	Ogółem *więcej* o 11 400 K z powodu rozwoju szkoły i spodziewanego większego dochodu z produkcyi.
134	300	
473	200	
5.300	5.300	
—	10.000	
68.309	65.800	
124.949	104.860	
56.640	39.060	

30. **Lwów.** Krajowa keramiczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik:			
		α) płaca . . . . . 4.000 K			
		β) dodatek aktywalny . . 720 „			
		γ) trzy dodat. pięcioletnie à 400 K 1.200 „			
		δ) dodatek osobisty . . . 400 „	6.320	—	6.320
		b) adjunkt	720	—	720
		c) laborant:			
		α) płaca . . . . . 1 440 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 300 „	1.740	—	1.740
	2	Opał lokalu stacyi	300	—	300
	3	Usługa	720	—	720
	4	Uzupełnienie ingredyencyi keramicznych . .	200	—	200
	5	Opał pieców technicznych	240	—	240
	6	Gaz do celów technicznych i oświetlenia . .	200	—	200
	7	Biblioteka i czasopisma , ...	160	—	160
	8	Koszta kancelaryjne, frachty i portorya . .	160	—	160
	9	Wydatki nieprzewidziane	100	—	100
	10	Spłata pożyczki 60.000 K na budowę stacyi doświadczalnej keramicznej i naftowej II. rata.	4.050	—	4.050
		Suma wydatków .	14.910	—	14.910
		DOCHODY.			
	1	Dochody własne:			
		a) opłaty za badanie materyałów . . .	700	—	700
		b) dochód ze sprzedaży typowych wyrobów zastosowania szkliw, polew, farb, emalii i nowych technik stacyi	100	—	100
		Suma dochodów .	800	—	800
		w porównaniu z wydatkami .			14.910
		okazuje się niedobór .			14.110

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
5.920	6.320	
1.669	720	
1.881	1.740	
264	300	
896	720	
38	200	
129	240	
182	200	
33	160	
152	160	
611	100	
4.050	4.050	
15.825	14.910	
1.151	700	
278	100	
1.429	800	
15.825	14.910	
14.396	14.110	

31. **Lwów.** Krajowa mechaniczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik:	1.200	—	1.200
		b) asystent:			
		α) płaca . . . . . 1.600 K			
		β) dodatek aktywalny . . 240 „	1.840	—	1.840
		c) laborant	1.440	—	1.440
	2	Opał i oświetlenie	100	—	100
	3	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	200	—	200
	4	Wydatki laboratoryjne	400	—	400
	5	Rozmaite	200	—	200
		Suma wydatków .	5.380	—	5.380
		DOCHODY.			
	1	Opłata od stron za przeprowadzone badania .	2.000	—	2.000
		Suma dochodów .	2.000	—	2.000
		w porównaniu z wydatkami .			5.380
		okazuje się niedobór .			3.380

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
1.200	1.200	
1.840	1.840	
1.440	1.440	
100	100	
550	200	
320	400	
1.084	200	
6.534	5.380	
4.177	2.000	
4.177	2.000	
6.534	5.380	
2.357	3.380	

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1911.

Rubryka XIII.

Długi krajowe.

LW. 77.525/1910.

C. k. Związkowa drukarnia we Lwowie, ulica Lindego l. 4.

Fundusz krajowy. Rubryka XIII. Długi krajowe.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIII.		**DŁUGI KRAJOWE.**			
		Wydatki.			
	1	Umorzenie 4% pożyczki kraj. z r. 1893 im. wartości 58,850.000 K, zaciągniętej na spłatę reszty długu indemnizacyjnego:			
		a) XXXVI. i XXXVII. rata kapitału . . . . . 761.400 K			
		b) 4% odsetki . . . . 1,969.534 „			
		c) druki, inseraty, porta, prowizya banków za pośrednictwo w wypłacie kuponów i wylosowanych obligacyj i t. p. . . . 4.480 „	2,735.414	—	—
	2	Na spłatę niezgłoszonych obligacyj i kuponów byłych funduszów indemnizacyjnych:			
		a) Galicyi wschodniej *b)* „ zachodniej *c)* W. Ks. Krakowskiego	1.000	—	—
		Do przeniesienia . .	2,736.414	—	—

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
		Do poz. 1. lit. a) Na umorzenie pożyczki w sumie 58,850.000 K zostaną wylosowane po koniec roku 1910 obligacye na łączną kwotę . . . . 9,423.200 „ pozostanie w kapitale na rok 1911 . . 49,426.800 K W roku 1911 przypada XXXVI. i XXXVII. rata kapitału w kwocie . . . . . 761.400 „ pozostanie tedy z końcem r. 1911 dług w kapitale . . . . . 48,665.400 K *Do poz. 1. lit. b).* Preliminuje się na podstawie planu umorzenia.
2,752.277	2,736 242	*Do poz. 1. lit. c).* Preliminuje się przeciętną wynikłość z ostatnich lat trzech, po wyłączeniu mylnych wydatków, a mianowicie: w roku 1907. . . 6.179 K „ „ 1908. . . 5 608 „ „ „ 1909. . . 1.632 „ Razem . . . 13.419 K a przeciętnie 4.473 K Preliminuje się więc w zaokrągleniu 4.480 K.
—	1.000	Wedle zamknięcia rachunku za rok 1909, wynosiła zaległość w niespłaconych obligacyach: *a)* w Galicyi wschodniej . . . . . 40.740 K *b)* w Galicyi zachodniej . . . . . 27.006 „ *c)* w W. Ks. Krakowskiem . . . . 2.625 „ Razem . . . . 70.371 K Spłat w r. 1909 z tego tytułu nie było żadnych. Z powyższego więc powodu, jakoteż ze względu, że wskutek zaginienia obligacyj, znaczna ich część prawdopodobnie do wypłaty przedłożoną nie zostanie — preliminuje się na wszystkie trzy fundusze jak w roku ubiegłym kwotę. . . . . 1.000 K.
2,752.277	2,737.242	

Fundusz krajowy. Rubryka XIII. Długi krajowe.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIII.		Z przeniesienia . .	2,736.414	—	—
	3	Rozmaite wydatki b. funduszów indemnizacyjnych	10	—	—
	4	Odsetki bierne od chwilowych pożyczek .	100.000	—	—
	5	4% odsetki od pożyczki zaciągniętej na koszta wystawienia koszar i szpitali dla c. k. wojska w zamian za ustąpienie z Wawelu	108.100	—	—
	5a)	4% odsetki od pożyczki 2,225.000 K, zaciągniętej w myśl uchwały sejmowej z dnia 22. listopada 1905 z galic. funduszu propinacyjnego, na pokrycie niedoboru funduszu krajowego w r. 1906	—	—	—
	5b)	4% odsetki od pożyczki w kwocie 2,523.000 koron zaciągniętej w myśl uchwały sejmowej z 18. marca 1907 z galic. funduszu propinacyjnego, na pokrycie niedoboru funduszu kraj. w r. 1907.	—	—	—
	5c)	4% odsetki od pożyczki w kwocie 8,335.182 koron 44 g zaciągniętej w myśl uchwały sejmowej z 2 listopada 1908 z galic. funduszu propinacyjnego, na pokrycie niedoboru funduszu krajowego z r. 1908	—	—	—
		Do przeniesienia . .	2,944.524	—	—

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość w roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
2,752.577	2,737.242	
14.685	30	Z uwagi na coraz zmniejszające się wydatki z tego tytułu preliminuje się tylko 10 K.
116.912	75.000	Wydatki z tego tytułu wynosiły w r. 1907 . . 65.216 K 1908 . . 95.484 „ 1909 . . 116.912 „ Razem . . . . 277.612 K przeciętnie . . . . . 92.537 „ preliminuje się ze względu na zwiększoną wynikłość z r. 1909 okrągło . . . . . 100.000 „
70.601	98.077	Na koszta ewakuacyi królewskiego zamku na Wawelu pokryte po koniec r. 1909, zaciągnięto na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 8. lutego 1897 pożyczkę krótkoterminową z funduszu solnego w kwocie 2,229.494 K 30 g W r. 1910 zapłacono 1. maja 11-tą ratę c. k. Skarbowi wojskowemu w kwocie . 250.000 „ — „ zaś w dniu 1. października 1910 przypadnie do zapłaty 12-ta (ostatnia) rata w kwocie . . . . . 223.000 „ — „ Na rok 1911 preliminuje się zatem 4% odsetki, tak od zaciągniętej już pożyczki j. w. 2,229.494 K 30 g, jak i od obydwu rat przypadających jeszcze c. k. Skarbowi wojskowemu a niemających budżetowego pokrycia Razem 4% od sumy . 2,702.494 K 30 g czyli kwotę . . . 108.100 „ — „
89.000	89.000	
100.920	100.920	Nic się nie preliminuje, gdyż wedle skryptów dłużnych pożyczki mają być umorzone z końcem r. 1910.
277.412	333.407	
3,421 807	3,433.676	

Fundusz krajowy. Rubryka XIII. Długi krajowe

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIII.		Z przeniesienia . .	2,944.524	—	—
	5*d)*	4% odsetki od pożyczki w kwocie 8,931.820 koron ciągniętej w myśl uchwały sejmowej z 2. listopada 1908 z galic. funduszu propinacyjnego, na pokrycie niedoboru funduszu kraj. w r. 1909 .	—	—	—
	5*e)*	4% odsetki od pożyczki w kwocie 1,800.000 koron zaciągniętej w myśl uchwały sejmowej z 31. stycznia 1910 z galic. funduszu propinacyjnego na pokrycie niedoboru funduszu kraj. w r. 1910.	—	—	—
	6	Umorzenie pożyczki w kwocie 1,500.000 K zaciągniętej w myśl uchwały sejmowej z dnia 16. listopada 1905, na utworzenie krajowego funduszu pożyczkowego dla reprezentacyi powiatowych, dla ułatwienia krycia dachów materyałem ogniotrwałym:			
		a) w kapitale, 4 i 5 rata z 1. kwietnia i 1. października 1910 . 12.933 K 44 g			
		b) w 4% odsetkach . 58.876 „ 66 „			
		c) dodatek za administracyę . . . . 1.839 „ 90 „	73.650	—	—
		Do przeniesienia . .	3,018.174	—	—

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
3,421.807	3,433.676	
—	360.000	Nic się nie preliminuje, gdyż wedle skryptów dłużnych pożyczki mają być umorzone z końcem r. 1910.
—	—	Uchwałą z dnia 31. stycznia 1910 upoważnił Wys. Sejm Wydział krajowy do zaciągnięcia na pokrycie niedoboru rokn 1910 pożyczki amortyzacyjnej do wysokości kwoty . . . . . 13,764.376 K Na tej podstawie zaciągnął Wydział krajowy w Banku krajowym pożyczkę w $4^1/_2$% obligacyach komunalnych III. Em. (LW. 73.967/1910) w kwocie . . . . . 10,000.000 K od której raty amortyzacyjne wstawiono pod poz. 7. wydatków i 4% pożyczkę w galic. funduszu propinacyjnym, w kwocie 1,800.000 K która ma być umorzoną z końcem r. 1910, wobec czego z tego tytułu nic się nie preliminuje na r. 1911.
36.441	73.650	Wedle planu umorzenia do LW. 41.394/1909 pozostanie z końcem r. 1911 kapitał do umorzenia w kwocie 1,468.649 K 64 g
3,458.248	3,867.326	

Fundusz krajowy. Rubryka XIII Długi krajowe

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIII		Z przeniesienia . .	3,018.174	—	—
	7	Umorzenie pożyczki w kwocie 10,000 000 K zaciągniętej w $4^1/_2\,\%$ obligacyach komunalnych III. Emisyi Banku krajowego na rachunek częściowego pokrycia reszty niedoboru funduszu krajowego w roku 1910, w kwocie 13,764.376 K, w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 31. stycznia 1911:			
		2-ga i 3-cia rata w kapitale z 1. kwietnia i 1. października 1910 49.728 K 46 g			
		w $4^1/_2\,\%$ odsetkach. 447.252 „ 98 „			
		$^1/_{16}\,\%$ na administracyę . . . . . 12.418 „ 56 „	509.400	—	—
		Do przeniesienia . .	3,527.574	—	—

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia	
Korony			
3,458.248	3,867.326		
—	—	Na pokrycie reszty niedoboru funduszu krajowego za r. 1910, w kwocie . . . . . 13,764.376 K zaciągnięto pożyczkę:	
		a) w Banku krajowym w 4½% obligach komunalnych III. Em., w kwocie . . . 10,000.000 „ zrealizowaną 25-go czerwca 1910 (LW. 73.967/1910 od której zapłacono: przy realizacyi ratę wstępną w kwocie. . . . . 266.645 K 10 g zaś dnia 1. października 1910 zostanie spłaconą pierwsza półroczna rata amortyzacyjna w kwocie. . . . . 254.700 „ — „ Preliminuje się tedy na r. 1911 do spłaty 2-ga i 3-cia rata amortyzacyjna w kwotach po 254.700 K, zatem łączną kwotę . .	509.400 „
		b) w galic. funduszu propinacyjnym 4% pożyczkę, w kwocie . . . . . 1,800.000 „ mającą się umorzyć z końcem r. 1910, wobec czego przy tej pozycyi nic się nie preliminuje, jak wyjaśnienia do poz. 5 *e)* wydatków.	
3,458.248	3,867.326		

Fundusz krajowy. Rubryka XIII. Długi krajowe.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIII.		Z przeniesienia . .	3,527.574	—	—
	8	Umorzenie pożyczki w kwocie 5,000.000 K zaciągniętej w 4½ % obligacyach komunalnych III. Emisyi Banku kraj. na wpłacenie połowy kapitału zakładowego do Akcyjnego Banku przemysłowego, w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 11. lutego 1910:			
		2-ga i 3-cia rata w kapitale z 1. kwietnia i 1. października 1911 24.864 K 22 g			
		w 4½ % odsetkach . 223.626 „ 48 „			
		1/16 % na administracyę . . . . . 6.209 „ 30 „	254.700	—	—
	9	Na 4 % odsetki od pożyczki 291.712 K zaciągnąć się mającej z funduszu solnego na dobudowane skrzydło do gmachu sejmowego (na rogu ul. Marszałkowskiej i Mickiewicza)	11.668	—	—
	9a)	Na spłatę dawniejszych długów krajowych	—	—	—
	9b)	Wydatki wedle zamknięcia rachunków za r. 1909, nie odnoszące się do preliminarza na r. 1911	—	—	—
		Suma wydatków .	3,793.942	—	3,793 942

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
3,458.243	3,867.326	
—	—	Pożyczkę zrealizowano dnia 25. czerwca 1910 r. (LW. 73.967/1910, a przy realizacyi zapłacono ratę wstępną, w kwocie . . . . . 133.125 K 10 g zaś dnia 1. października 1910 zostanie spłacona I-sza półroczna rata amortyzacyjna w kwocie . . . . . 127.350 „ — „ Preliminuje się tedy na r. 1911 do spłaty 2 gą i 3-cią ratę amortyzacyjną w kwotach po 127.350 K, zatem łączną kwotę . . . 254.700 K
11.668	11.560	Więcej o 108 K stosownie do wysokości zaciągnąć się mającej pożyczki.
126	—	
200.323	—	
3,670.365	3,878.886	

Fundusz krajowy. Rubryka XIII. Długi krajowe.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIII.		**Dochody.**			
	1	Dochody byłych funduszów indemnizacyjnych:			
		I. Od obowiązanych:			
		a) Wpłata kapitałów i rent:			
		Galicya wschodnia . . . . — K			
		„ zachodnia . . . . — „			
		W. Ks. Krakowskie . . . — „	—	—	—
		b) Odsetki za zwłokę i rozmaite inne dochody:			
		Galicya wschodnia . . . 100 K			
		„ zachodnia . . . — „			
		W. Ks. Krakowskie . . — „	100	—	—
		II. Dochód z zaległych dodatków indemnizacyjnych od kontrybuentów:			
		Galicya wschodnia . . . 2.200 K			
		„ zachodnia . . . 250 „			
		W. Ks. Krakowskie . . 50 „	2.500	—	—
		Do przeniesienia . .	2 600	—	—

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
—	—	Spłaty wedle planu umorzenia ukończyły się — a pozostała tylko — wedle zamknięcia rachunku za rok 1909 zaległość w Galicyi wschodniej w kwocie . . 119 K 11 g
82	200	Zaległość z tego tytułu w Galicyi wschodniej z końcem r. 1909 wynosi . . . . . 500 K 48 g preliminuje się przeto prawdopodobny dochód w tym funduszu . . . . . 100 K — g
2.257	3.000	Według zamknięć rachunkowych wynosiły zaległości w dodatkach indemnizacyjnych z końcem r. 1909: *a)* w Galicyi wschodniej . . . . 9.594 K 68 g *b)* w Galicyi zachodniej . . . . 2.664 „ 11 „ *c)* w W. K. krakowskiem . . . . 2.838 „ 94 „ Razem . . . 15.097 K 73 g Wpływy z tego tytułu wynosiły: w roku 1907 . . 1.670 K „ „ 1908 . . 7.406 „ „ „ 1909 . . 2.257 „ Razem . . 11.333 K przeciętnie . . 3.777 K preliminuje się jednak ze względu na zmienność tej rubryki, spowodowaną coroczną rektyfikatą należytości przez c. k. Urzędy podatkowe i sądowo-depozytowe tylko kwotę. . . . . 2.500 K
2.339	3.200	

Fundusz krajowy. Rubryka XIII. Długi krajowe.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIII.		Z przeniesienia . .	2.600	—	—
	2	Z aktywów funduszu 6% pożyczki krajowej z roku 1873 (XI. rata z 16-lecia)	400	—	—
	3	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych	150 000	—	—
	4	Zwrot odsetek do poz. 9. wydatków — jako czynsz za lokal na pomieszczenie: biura kolejowego (rubr. VIII. poz. 21.) . . . . . 6.488 K biura solnego . . . . . 5.180 „	11.668	—	—
		Suma dochodów .	164.668	--	164.668

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
2 339	3.200	
400	400	Preliminowany dochód stanowi ratę pożyczki udzielonej powiatowi grybowskiemu, spłacalnej (w myśl uchwały sejmowej z 3. maja 1900) w 16 latach po 400 K rocznie, od 1. stycznia 1901 roku począwszy (LW. 40.994/1903 i 5.807/1904). Wierzytelność z końcem r. 1911 wyniesie . 1.600 K
309.761	100.000	Wynikłości wedle zamknięcia rachunku wynosiły: w roku 1907 . . . 128.076 K „ „ 1908 . . . 172.934 „ „ „ 1909 . . . 309.761 „ Razem . . . 610.771 K przeciętnie . . 203.590 „ Ponieważ jednak dochodu z odsetek od lokacyi nie można z góry przewidzieć — preliminuje się przypuszczalną *mniejszą* kwotę 150.000 K.
11.668	11.560	Preliminuje się jak w poz. 9. wydatków.
324.168	115.160	

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1911.

Rubryka XIV.

Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

LW. 90.800/1910.

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		**PENSYE EMERYTALNE, ZAOPATRZENIA, DARY Z ŁASKI.**			
		Wydatki.			
		I. Dotacye dożywotnie dla członków Wydziału krajowego, tudzież dotacye i dary z łaski dla wdów po członkach Wydziału krajowego.			
	1	Bereźnicka Marya, stały dar z łaski .	600	—	—
	2	Hoszardowa Antonina, dotacya dożywotnia	2.400	—	—
	3	Romanowiczowa Marya, dotacya dożywotnia	3.000	—	—
	4	Dr. Wereszczyński Józef, dotacya dożywotnia	12.000	—	—
			18.000		18.000
		II. Pensye emerytalne urzędników i sług Wydziału krajowego.			
	5	Obertyński Emil adjunkt konc. . . .	1 200	—	—
	5*a*)	Giziński Władysław adjunkt konc. . .	—	—	—
	6	Michalczewski Józef radca	8 800	—	—
	7	Dr. Rutowski Tadeusz wicesekretarz . .	3.187	—	—
	8	Dr. Dulęba Bronisław sekretarz . . .	5.600	—	—
	9	Dr. Lewicki Witołd sekretarz	3.072	—	—
	10	Romańczuk Tytus adjunkt konc. . . .	1.254	—	—
	11	Świerczewski Erazm adjunkt rach. . .	2.738	—	—
	12	Zawadzki Michał oficyał rach.. . . .	1.285	—	—
	13	Brzyski Wincenty rewident rach. . . .	1.685	—	—
	14	Kossowski Zygmunt adjunkt rach. . .	1 736	—	—
	14*a*)	Olszewski Konstanty adjunkt rach. . .	—	—	—
	15	Żórawski Wiktor adjunkt rach. . . .	3.330	—	—
	16	Dąbrowski Edmund asystent rach. . .	1.024	—	—
	17	Szczepański Ludwik asystent rach. . .	1.120	—	—
	17*a*)	Jaremowicz Epifaniusz kancelista manip.	—	—	—
	18	Krogulski Seweryn kasyer	3.276	—	—
	19	Kulczycki Stefan praktykant rach. . .	800	—	—
	20	Dr. Sawicki Stella Jan inspektor szpitali	6.000	—	—
	21	Stocki Bolesław woźny	650	—	—
	22	Biegański Antoni inżynier melior. . .	848	—	—
	22*a*)	Sochaniewicz Teofil nauczyciel weterynaryi	—	—	—
	23	Świtkowski Mieczysław starszy inżynier drogowy	3.952	—	—
		Do przeniesienia . .	51.557 18.000	— —	— 18.000

Preliminarz na rok 1911

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
—	600	
—	2.400	
—	3.000	
—	12.000	
18.000	18.000	
—	1.200	
—	1.421	Odpada z powodu śmierci emeryta.
—	8.800	
—	3.187	
—	5.600	
—	3.072	
—	1.254	
—	2.738	
—	1.285	
—	1.685	
—	1.736	
—	3.700	Odpada z powodu śmierci emeryta.
—	3.330	
—	1.024	
—	1.120	
—	2 352	Odpada z powodu śmierci emeryta.
—	3.276	
—	800	
—	6.000	
—	650	
—	848	
—	3.734	Odpada z powodu śmierci emeryta.
—	3.952	
—	62.764	
18.000	18.000	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	18.000	—	18.000
			51.557	—	—
	24	Pintowski Felicyan starszy inżynier drog.	4.256	—	—
	25	Jodłowski Stanisław inżynier drog. . .	3.898	—	—
	26	Libański Edmund inżynier drog. . . .	1.190	—	—
	27	Darowski Stanisław konduktor drog. . .	460	—	—
	28	Dybowski Tadeusz konduktor drog. . .	1.024	—	—
	29	Reicher Stanisław konduktor drog. . .	1.092	—	—
	30	Rieger Karol konduktor drog.	1.008	—	—
	31	Skwarczyński Jan konduktor drog. . .	962	—	—
	32	Brandt Władysław konduktor drog. .	1.748	—	—
	33	Widy Feliks konduktor drog. . . .	800	—	—
	34	Stronczak Zygmunt konduktor drog. . .	1.564	—	—
	35	Turski Władysław starszy inżynier drog.	4.800	—	—
	36	Hilbricht Ferdynand inżynier melior. .	4.900	—	—
	37	Stadnicki Wilhelm sekretarz	6.960	—	—
	38	Pierożyński Eugeniusz radca	7.840	—	—
	39	Dr. Ekielski Józef radca	9.440	—	—
	40	Thullie Mieczysław adjunkt konceptowy.	1.400	—	—
	41	Marcinkowski Władysław wicedyrektor oddziału rachunkowego	4.181	—	—
	42	Rudzki Władysław kontrolor kasy krajowej	2.778	—	—
	42*a*)	Holuka Aleksander adjunkt rachunkowy	—	—	—
	43	Katyl Szymon inżynier drogowy . . .	3.800	—	—
	44	Lesiewicz Julian konduktor drogowy .	2.200	—	—
	45	Przetocki Ludwik konduktor drogowy .	2.200	—	—
	46	Chermiński Michał woźny	2.040	—	—
	47	Nowakowski Stanisław adjunkt rach. .	2.176	—	—
	48	Niedzielski Antoni rewident	5.280	—	—
	49	Onyszkiewicz Witołd oficyał rach. (Skład zbożowy w Krakowie).	1.008	—	—
	50	Łopuszański Jan inżynier melioracyjny .	1.882	—	—
			132.444	—	132.444
		III. Pensye emerytalne urzędników zakładów krajowych.			
	51	Tyniecki Władysław dyrektor szkoły lasowej	4.400	—	—
	52	Rylski Tomasz profesor Akademii rolniczej w Dublanach	4.600	—	—
	53	Wawnikiewicz Roman profesor Akademii roln. w Dublanach, emerytura 6.800 K dodatek 600 „	7.400	—	—
	54	Manasterski Piotr profesor Akademii rolniczej w Dublanach	3.800	—	—
		Do przeniesienia . .	20.200	—	—
			150.444	—	150.444

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
18.000	18.000	
—	62.764	
—	4.256	
—	3.898	
—	1.190	
—	460	
—	1.024	
—	1.092	
—	1.008	
—	962	
—	1.748	
—	800	
—	1.564	
—	4.800	
—	4.900	
—	6.960	
—	7.840	
—	9.440	
—	1.400	
—	4.181	
—	2.778	
—	3.696	Odpada z powodu śmierci emeryta.
—	3.800	
—	2.200	
—	2.200	
—	2.040	
—	—	Nowo wymierzone emerytury na podstawie statutu emerytalnego (LW. 115.134/1909, 99.846/1909, 70.641/1910 i 87.013/1910).
	—	
—	—	
—	—	
123.937	137.001	
—	4.400	
—	4.600	
—	7.400	
—	3.800	
—	20.200	
141.937	155.001	

Fundusz krajowy Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . . .	150.444	—	150.444
			20.200	—	—
	55	Bastgen Roman dyrektor średniej szkoły rolniczej w Czernichowie	2.496	—	—
	56	Dr. Prażmowski Adam profesor średniej szkoły rolniczej w Czernichowie . .	1.290	—	—
	57	Ancuta Władysław instruktor średniej szkoły rolniczej w Czernichowie . .	1.670	—	—
	58	Ziemiański Zygmunt nauczyciel niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach . .	504	—	—
	59	Sygnarski Roman nauczyciel niższej szkoły rolniczej w Suchodole	1.139	—	—
	60	Lagosz Józef instruktor krajowej szkoły tkackiej w Krośnie	1.102	—	—
	61	Daniszewski Franciszek nauczyciel krajowej szkoły tkackiej w Krośnie . .	1 632	—	—
	62	Grodzki Włodzimierz nauczyciel niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy . .	3.800	—	—
	63	Dr. Birkenmayer Ludwik nauczyciel średniej szkoły rolniczej w Czernichowie	5.700	—	—
	64	Wojciechowski Mikołaj nauczyciel średniej szkoły rolniczej w Czernichowie . .	4.108	—	—
	65	Demianowski Zygmunt profesor szkoły lasowej	5.280	—	—
	66	Tabeau Wiktor nauczyciel szkoły ogrodniczej w Tarnowie	1.421	—	—
			50.342	—	50.342
		IV. Pensye wdowie i zaopatrzenia dla sierót po urzędnikach i sługach Wydziału krajowego.			
	67	Kalicka Jadwiga, wdowa po sekretarzu .	700	—	—
	68	Mrozowicka Emilia, wdowa po adjunkcie rachunkowym	700	—	—
	69	Terlecka Marya, wdowa po praktykancie rachunkowym	433	—	—
	69*a)*	Kukawska Marya, wdowa po portyerze gmachu sejmowego.	—	—	—
	70	Kraczyłowa Julia, wdowa po ekspedytorze	1.200	—	—
	71	Strnadowa Kornelia, wdowa po asystencie rachunkowym	700	—	—
	72	Chermińska Katarzyna, wdowa po woźnym	720	—	—
	73	Ziembicka Jadwiga, wdowa po adjunkcie rachunkowym	1.200	—	—
	74	Walterowa Marya, wdowa po praktykancie rachunkowym	600	—	—
		Do przeniesienia . . .	6.253	—	—
			200.786	—	200.786

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość w roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
141.937	155.001	
—	20.000	
—	2.496	
—	1.290	
—	1.670	
—	504	
—	1.139	
—	1.102	
—	1.632	
—	3.800	
—	5 700	
—	4.108	
—	—	Nowo wymierzone emerytury na podstawie statutu emerytalnego (LW. 102.958/1909 i 84.979/1909).
—	—	
40.137	43 641	
—	700	
—	700	
—	433	
—	333	Odpada z powodu śmierci emerytki.
—	1.200	
—	700	
—	720	
—	1.200	
—	600	
—	6.586	
182.074	198.642	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	200.786	—	200.786
			6.253	—	—
	75	Szajnokowa Olimpia, wdowa po adjunkcie rachunkowym	1.200	—	—
	76	Kunischowa Zofia, wdowa po protokoliście manipulacyjnym	1.200	—	—
	77	Czajkowski Czesław Ludomir, sierota po adjunkcie rach., zaopatrzenie do 4. grudnia 1912	600	—	—
	78	Bieńkowska Walerya, wdowa po archiwiście manipulacyjnym:			
		a) pensya wdowia . . . . 1.400 K			
		b) zaopatrzenie dla sieroty Janiny Apolonii do 24. września 1916 . . . . . 280 „	1.680	—	—
	79	Rożanowska Joanna, wdowa po kanceliście	1.200	—	—
	80	Jasińska Marya, wdowa po kanceliście:			
		a) pensya wdowia . . . . 1.000 K			
		b) zaopatrzenie dla sierót: Heleny do 30. sierpnia 1913 i Mieczysława Remigiusza do 1. października 1916 po 200 K . . . . . 400 „	1.400	—	—
	80*a)*	Trandowa Lubina, wdowa po adjunkcie rachunkowym	—	—	—
	81	Bielska Rozalia, wdowa po rewidencie rach.	1.800	—	—
	82	Wilczyńska Olga, wdowa po wicesekretarzu	1.400	—	—
	83	Tyblewiczowa Wanda, wdowa po adjunkcie konceptowym	1.180	—	—
	84	Węgrzynowiczowa Marya, wdowa po asystencie rachunkowym	800	—	—
	85	Mochnacka Józefa, wdowa po radcy . .	2.400	—	—
	85*a)*	Orzechowski Tadeusz Saturnin, sierota po rewidencie rach., zaopatrzenie do 16. kwietnia 1910	—	—	—
	86	Grottowa Fryderyka, wdowa po dyrektorze kancelaryi	1.800	—	—
	87	Kowalska Marya, wdowa po woźnym kasowym	810	—	—
		Do przeniesienia . .	23.723	—	—
			200.786	—	200.786

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
182.074	198 642	
—	6.586	
—	1.200	
—	1.200	
—	600	
—	1.680	
—	1.200	
—	1.400	
—	1.200	Odpada z powodu śmierci emerytki.
—	1.800	
—	1.400	
—	1.180	
—	800	
—	2.400	
—	102	Odpada, gdyż zaopatrzenie skończyło się z dniem 16. kwietnia 1910 roku.
—	1.800	
—	810	
—	25 358	
182.074	198.642	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	200.786	—	200.786
			23.723	—	—
	88	Majewska Teresa, wdowa po adjunkcie rachunkowym:			
		a) pensya wdowia . . . . 1.200 K			
		b) zaopatrzenie dla sierót: Jana Teodora do 13. grudnia 1921, Tadeusza Adama Feliksa do 26. sierpnia 1923 i Maryi Anastazyi Zofii do 16. lutego 1926, po 240 K rocznie . . . . . 720 „	1.920	—	—
	89	Hupczycowa Janina, wdowa po protokoliście rachunkowym	1.200	—	—
	90	Berezowskie Irena Anna i Stanisława Jadwiga, sieroty po kanceliście, zaopatrzenie do 17. października 1919 .	500	—	—
	91	Bojkowska Franciszka, wdowa po portyerze gmachu sejmowego:			
		a) pensya wdowia . . . . 400 K			
		b) zaopatrzenie dla sieroty Zofii Julii do 3. kwietnia 1914 rocznie . . . . . 80 „	480	—	—
	92	Bilińscy Edmund Jan i Bronisława Zofia, sieroty po adjunkcie rach., zaopatrzenie do 3. września 1921	600	—	—
	93	Strusiewiczowa Melania, wdowa po referencie rolniczym:			
		a) pensya wdowia . . . . 1.200 K			
		b) dodatek do pensyi wdowiej 400 „	1.600	—	—
	94	Chmielewska Marya, wdowa po asystencie manipulacyjnym:			
		a) pensya wdowia . . . . 800 K			
		b) zaopatrzenie dla sieroty Władysława do 31. marca 1912 . . . . . 160 „	960	—	—
	95	Zielińska Zofia, wdowa po archiwiście rachunkowym	1.200	—	—
	96	Wołkowa Anna, wdowa po woźnym. .	620	—	—
	97	Gedlowa Marya, wdowa po inżynierze melioracyjnym	1.400	—	—
		Do przeniesienia . .	34.203	—	—
			200 786	—	200.786

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909.	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
182.074	198 642	
—	25 358	
—	1.920	
—	1.200	
—	500	
—	480	
—	600	
—	1.600	
—	960	
—	1.200	
—	620	
—	1.400	
—	35.838	
182.074	198.642	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	200.786	—	200.786
			34.203	—	—
	98	Chrząszczewska Marya, wdowa po inżynierze melioracyjnym:			
		a) pensya wdowia . . . . 1.800 K			
		b) zaopatrzenie dla sieroty Konrada do 14. czerwca 1911 360 „	2.160	—	—
	99	Reuttowa Marya, wdowa po dyrektorze techniczno-drogowym	2.400	—	—
	100	Baranowska Augusta, wdowa po inżynierze drogowym:			
		a) pensya wdowia . . . . 1.200 K			
		b) zaopatrzenie dla sieroty Jana do 8. października 1915 120 „	1.320	—	—
	101	Brochocka Joanna, wdowa po inżynierze drogowym:			
		a) pensya wdowia . . . . 1.400 K			
		b) zaopatrzenie dla sieroty Romana do 4. lipca 1915. . 280 „	1.680	—	—
	102	Jawornikowa Marya, wdowa po inżynierze drogowym:			
		a) pensya wdowia . . . . 1.000 K			
		b) zaopatrzenie dla sierót: Janiny do 28. marca 1920, Heleny do 8. maja 1921 i Stefanii Zofii do 19. sierpnia 1923 po 200 K. . . 600 „	1.600	—	—
	103	Zielińska Katarzyna, wdowa po inżynierze drogowym: pensya wdowia . .	1.000	—	—
		zaopatrzenie dla sieroty Tadeusza do 9. marca 1910	—	—	—
	104	Niewiadomska Sabina, wdowa po inżynierze drogowym	700	—	—
	105	Bieńkowska Stanisława, j. w.	1.400	—	—
	106	Grzegorzewska Helena, j. w.	1.800	—	—
	107	Łatkowska Karolina, j. w.	800	—	—
	108	Chodorowska Leokadya, wdowa po konduktorze drogowym	200	—	—
		Do przeniesienia . .	49.263	—	—
			200.786	—	200.786

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
182.074	198.642	
—	35.838	
—	2.160	
—	2.400	
—	1.320	
—	1.680	
—	1 600	
—	1.000	
—	19	Zaopatrzenie skończyło się z dniem 9. marca 1910.
—	700	
—	1.400	
—	1.800	
—	800	
—	200	
—	50.917	
182.074	198.642	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	200.786	—	200.786
			49.263	—	—
	109	Baumanowa Jadwiga, wdowa po konduktorze drogowym:			
		a) pensya wdowia . . . . 800 K			
		b) zaopatrzenie dla sierót: Bolesławy Heleny do 14. sierpnia 1915, Jadwigi Wincentyny do 10. marca 1917, Tadeusza Mieczysława do 18. października 1918, Wandy Maryi do 20. lutego 1920 i Józefy Zuzanny do 11. sierpnia 1925 po 160 K . 800 „	1.600	—	—
	110	Schönthalerowa Michalina, wdowa po konduktorze drogowym:			
		a) pensya wdowia . . . . 800 K			
		b) zaopatrzenie dla sieroty Bernardy Alfredy do 20. maja 1921 . . . . . 160 „	960	—	—
	111	Hausnerowa Franciszka, wdowa po konduktorze drogowym:			
		a) pensya wdowia . . . . 800 K			
		b) zaopatrzenie dla sieroty Eugeniusza Maryana do 25. czerwca 1911 z rocznych 160 K . . . . . 78 „	878	—	—
	112	Van-Roy Aniela, wdowa po konduktorze drogowym:			
		a) pensya wdowia . . . . 800 K			
		b) zaopatrzenie dla sieroty Rudolfa Jana do 10. lipca 1911 z rocznych 160 K . . . 86 „	886	—	—
	113	Podbielska Anna, wdowa po konduktorze drogowym	900	—	—
	114	Grzymalina Melania, j. w.	500	—	—
	115	Hrankowska Julia, j. w.	440	—	—
	116	Hlawatowa Józefa, j. w.	600	—	—
	117	Hryniewiczowa Emilia, j. w.	650	—	—
	117*a)*	Helferowa Anna, j. w.	—	—	—
	118	Rząśnicka Helena, j. w.	650	—	—
	119	Chamcowa Anna, j. w.	800	—	—
		Do przeniesienia . .	58.127	—	—
			200.786	—	200.786

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
182.074	198.642	
—	50.917	
—	1.600	
—	960	
—	960	*Mniej* o 82 K gdyż zaopatrzenie ustaje z dniem 25 czerwca 1911.
—	960	*Mniej* o 74 K gdyż zaopatrzenie ustaje z dniem 10 lipca 1911.
—	900	
—	500	
—	440	
—	600	
—	650	
—	520	Odpada z powodu śmierci emerytki.
—	650	
—	800	
—	60.457	
182.074	198.642	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	200.786	—	200.786
			58.127	—	—
	120	Zaleska Felicya, wdowa po dyrektorze, krajowego biura kolejowego:			
		a) pensya wdowia . . . . 2.400 K			
		b) zaopatrzenie dla sierót: Stanisława Mikołaja Walentego 3-ga imion do 14. lutego 1913 i Feliksa Alojzego Bartłomieja 3-ga imion do 24. sierpnia 1916 po 480 K . . . . . 960 „	3 360	—	—
	121	Paszkowska Leonia, wdowa po referencie administracyjnym kraj. biura kolej. .	1.800	—	—
	122	Bobrowska Walentyna, wdowa po inżynierze kraj. biura kolejowego:			
		a) pensya wdowia	1.400	—	—
		b) zaopatrzenie dla sieroty Aliny Janiny Maryi do 31. grudnia 1912	—	—	—
	122*a)*	Dziakiewicz Bertold, sierota po konduktorze drogowym — zaopatrzenie do 27. października 1910	—	—	—
	123	Gacka Władysława, wdowa po konduktorze drogowym	800	—	—
	124	Raciborska Ema, wdowa po starszym inżynierze drogowym	2.400	—	—
	125	Żukowski Roman, sierota po konduktorze drogowym — zaopatrzenie do 18. marca 1911 z rocznych 400 K . .	87	—	—
	126	Schmittowa Marya, wdowa po emerytowanym adjunkcie rachunkowym:			
		a) pensya wdowia . . . . 1.000 K			
		b) zaopatrzenie dla sierót: Henryka Alfreda 2-ga im. do 10. marca 1916, Maryi Leokadyi Leonii 3-ga imion do 19. marca 1917, każdemu po 200 K. . . 400 „	1.400	—	—
	127	Pakuszewska Helena, sierota po konduktorze drogowym, zaopatrzenie do 12. marca 1914	400	—	—
	128	Czajkowska Marya, wdowa po konduktorze drogowym	800	—	—
		Do przeniesienia . .	70 574	—	—
			200.786	—	200.786

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
182.074	198.642	
—	60.457	
—	3.360	
—	1.800	
—	1.400	
—	280	Zaopatrzenie odpada z powodu zawarcia związków małżeńskich.
—	268	Odpada, gdyż zaopatrzenie ustało z 27/10 1910.
—	800	
—	2.400	
—	400	*Mniej* o 313 K gdyż zaopatrzenie ustaje z dniem 18. marca 1911.
—	1.400	
—	400	
—	800	
—	73.765	
182.074	198.642	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	200.786	—	200.786
			70.574	—	—
	129	Dubikowa Kamila, wdowa po kanceliście: pensya wdowia	1.000	—	—
		a) dodatek na wychowanie córki z pierwszego małżeństwa Stanisławy Kamili 2 im. do 27. sierpnia 1932	—	—	—
	130	Sieroty po śp. Stanisławie Dubiku, kanceliście — dodatek na wychowanie: 1. Alexander Ludwik 2 im. do 19. marca 1918, 2. Marya Zofia 2 im. do 22. marca 1920, 3. Bronisław Józef 2 im. do 18. marca 1924, 4. Stanisława Helena 2 im. do 22. stycznia 1926, każda po 200 K	800	—	—
	131	Sieroty po śp. Tomaszu Mortce: Anna Janina 2 im. do 1. kwietnia 1918 — pensya sieroca	220	—	—
	132	Paszkowska Karolina, wdowa po asystencie manipulacyjnym	800	—	—
	133	Jabłonowska Katarzyna, wdowa po radcy	2.400	—	—
	134	Łuszczkiewiczowa Marya, wdowa po inspektorze szpitali:			
		a) pensya wdowia . . . . 2.400 K			
		b) dodatek na wychowanie dzieci: 1. Rozalii Antoniny 2 im. do 28. stycznia 1917, 2. Jana Stefana 2 im. do 13. września 1927, dla każdego po 480 K . . . . 960 „	3.360	—	—
	135	Gołębska Marya, wdowa po adjunkcie rachunkowym	1.200	—	—
	136	Krasuska Konstancya, wdowa po oficyale rachunkowym	1.200	—	—
	137	Motylewska Kamila, wdowa po zast. dyrektora krajowego biura kolejowego:			
		a) pensya wdowia . . . . 1.800 K			
		b) dodatek na wychowanie syna Adama do 11 marca 1911 z rocznych 360 K . . . 71 „	1.871	—	—
		Do przeniesienia . .	83 425	—	—
			200.786	—	200.786

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
182.074	198.642	
—	73.765	
—	1.000	
—	200	Odpada z powodu śmierci sieroty.
—	800	
—	220	
—	800	
—	2.400	
—	3.360	
—	1.200	
—	1.200	
—	1.800	*Więcej* o 71 K jako dodatek na utrzymanie sieroty z rocznych 360 K do 11/3 1911.
—	86.745	
182.074	198.642	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	200.786	—	200.786
			83.425	—	—
	138	Antonowiczowa Malwina, wdowa po oficyale rachunkowym: *a)* pensya wdowia . . . . 1.000 K *b)* dodatek na wychowanie dzieci: 1. Ewy Ludwiki do 9. marca 1919, 2. Adama do 23. czerwca 1923. 3, Janiny Wandy do 22. czerwca 1925, 4. Kazimiery Zofii do 4. marca 1932 — na każde po 200 K . . . . . 800 „	1.800	—	—
	138*a*	Wolańska Ludwina, wdowa po emerytowanym sekretarzu	—	—	—
	139	Haponowiczowa Adelajda, wdowa po starszym inżynierze melioracyjnym: *a)* pensya wdowia . . . . 1.800 K *b)* dodatek na wychowanie dzieci po rocznych 360 K dla każdego: 1. Norberta Jana do 6. czerwca 1913, 2. Heleny do 27. lipca 1916 i 3. Olgi do 21. sierpnia 1925 . 1.080 „	2.880	—	—
	140	Olszewska Kamila, wdowa po adjunkcie rachunkowym	1.400	—	—
	141	Holukowa Marya, wdowa po adjunkcie rachunkowym: *a)* pensya wdowia . . . . 1.800 K *b)* dodatek na wychowanie dzieci, a to: 1. Heleny Amalii do 1. sierpnia 1915, 2. Stefana Piotra do 17. sierpnia 1919, na każde po 360 K . . . . . 720 „	2.520	—	—
	142	Szyszyłowiczowa Anna, wdowa po radcy: *a)* pensya wdowia . . . . 2.400 K *b)* dodatek na wychowanie dzieci: 1. Jerzego do 21. stycznia 1915, 2. Mieczysława do 11. lipca 1917, 3. Aleksandra do 27. grudnia 1918, 4. Anny do 25. lipca 1921, 5. Zofii do 7. sierpnia 1923, na każde po 480 K . . 2.400 K	4.800	—	—
		Do przeniesienia . .	96.825	—	—
			200.786	—	200.786

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
182.074	198.642	
—	86.745	
—	1.800	
—	1.800	Odpada z powodu śmierci emerytki.
—	3.015	*Mniej* o 135 K gdyż zaopatrzenie dla jednej sieroty ustało z dniem 15. maja 1910.
—	—	
—	—	Nowo wymierzone pensye wdowie na podstawie uchwały Wydziału krajowego do LW. 14.941/1910, 148.120/1909 i 31.403/1910.
—	—	
—	93.360	
182.074	198.642	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	200.786	—	200.786
			96.825	—	—
	143	Gizińska Zofia, wdowa po adjunkcie konceptowym	1.000	—	—
	144	Śliwińska, wdowa po konduktorze dróg krajowych: *a)* pensya wdowia . . . . 800 K *b)* dodatek na wychowanie 6-ga dzieci, a to: 1. Maryi do 6. czerwca 1915, 2. Tadeusza do 26. lipca 1917, 3. Karola do 4. listopada 1919, 4. Jadwigi do 28. listopada 1921, 5. Zofii do 31. stycznia 1924, 6. Janiny do 23. czerwca 1926 . . . 800 „	1.600	—	—
	145	Sochaniewiczowa Teofila, wdowa po emerytowanym kraj. nauczycielu weterynaryi pensya wdowia . 1.400 K i dodatki na wychowanie 4-go dzieci — dla: Kazimierza Romana 2-ga im. do 28. lutego 1916, Władysława Maryana 2-ga im. do 27. czerwca 1920, Jadwigi Teofili 2-ga im. do 11. stycznia 1926, Maryi Kazimiery 2-ga im. do 4. marca 1930 po 280 K . . . . . 1.120 „	2.520	—	—
	146	Holinkowska Franciszka Ksawera, wdowa po konduktorze drogowym: *a)* pensya wdowia . . . . 1.000 K *b)* dodatek na wychowanie dzieci: Heleny Walentyny do 14. lutego 1913, Stefana Tadeusza do 13. marca 1918 po 200 K . . . . . 400 „	1.400	—	—
			103.345	—	103.345
		V. Pensye wdowie i zaopatrzenia dla sierót po urzędnikach zakładów krajowych.			
	147	Kahanowa Aleksandra, wdowa po profesorze akademii rolniczej w Dublanach	1.200	—	—
	148	Anowa Berta, wdowa po profesorze akademii rolniczej w Dublanach . . .	600	—	—
		Do przeniesienia . .	1.800	—	—
			304.131	—	304.131

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
182.074	198.642	
—	93.360	
—	—	
—	—	Nowo wymierzone pensye i dodatki na wychowanie na podstawie uchwały Wydziału krajowego do LW. 108.201/1909, 3.944/1910, 88.429/1910 i 69.806/1910.
—	—	
—	—	
83.460	93.360	
—	1.200	
—	600	
—	1.800	
265.534	292.002	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	304.131	—	304.131
			1.800	—	—
	149	Kasprzycka Julia, wdowa po ogrodniku akademii rolniczej w Dublanach:			
		a) pensya wdowia . . . . 300 K			
		b) dodatek do pensyi . . . 160 „			
		c) zaopatrzenie dla sieroty Józefa do 17. marca 1911 . 21 „	481	—	—
	150	Pańkowska Honorata, wdowa po profesorze akademii rolniczej w Dublanach:			
		a) pensya wdowia . . . . 1.200 K			
		b) dodatek do pensyi . . . 400 „	1 600	—	—
	151	Kubicka Helena, wdowa po docencie akademii rolniczej w Dublanach . . .	480	—	—
	152	Szalayowa Jadwiga, wdowa po nauczycielu niższej szkoły rolniczej w Dublanach:			
		a) pensya wdowia . . . . 1.100 K			
		b) dodatek do pensyi . . . 100 „	1.200	—	—
	153	Piotrowska Antonina, wdowa po profesorze średniej szkoły rolniczej w Czernichowie	1.200	—	—
	154	Bielska Ludwika, wdowa po dyrektorze niższej szkoły rolniczej w Suchodole:			
		a) pensya wdowia . . . . 1.200 K			
		b) zaopatrzenie dla sieroty Edwarda do 24. stycznia 1910 . . . . . — „	1.200	—	—
	155	Cisło Eleonora, wdowa po nauczycielu niższej szkoły rolniczej w Bereźnicy:			
		a) pensya wdowia . . . . 1.200 K			
		b) zaopatrzenie dla sierót: Janiny do 31. października 1911 i Maryi Franciszki do 9. września 1916 po 120 K 220 „	1.420	—	—
	155*a)*	Standejska Marya, wdowa po instruktorze krajowego warsztatu tkackiego w Korczynie	—	—	—
		Do przeniesienia . .	9.381	—	—
			304.131	—	304.131

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
265.534	292.002	
—	1 800	
—	465	*Więcej* o 16 K gdyż zaopatrzenie dla sieroty przedłużono do 17. marca 1911 r.
—	1.600	
—	480	
—	1.200	
—	1.200	
—	1.208	*Mniej* o 8 K gdyż zaopatrzenie sieroty ustało z dniem 24. stycznia 1910.
—	1.440	*Mniej* o 20 K gdyż zaopatrzenie dla sieroty Janiny ustaje z dniem 31. października 1911.
—	1.140	Odpada z powodu śmierci emerytki.
—	10.533	
265.534	292.002	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	304.131	—	304 131
			9.381	—	—
	156	Gruszecka Helena, wdowa po kierowniku krajowej szkoły tkackiej w Krośnie:			
		a) pensya wdowia . . . . 1.200 K			
		b) dodatek do pensyi wdowiej 400 „			
		c) zaopatrzenie dla sierót: Zofii do 22. stycznia 1912 i Stanisława do 26. września 1915 po 120 K . . . . 240 „	1.840	—	—
			11.221	—	11.221
		VI. Dary z łaski i zaopatrzenia dla funkcyonaryuszy krajowych, ich wdów i sierót.			
		a) Stałe:			
	157	Kopertyńska Krystyna, sierota po sekretarzu	200	—	—
	158	Kopertyńska Malwina, j. w.	200	—	—
	159	Sternalowa Apolonia, wdowa po praktykancie rachunkowym	400	—	—
	160	Zajączkowska Marya, wdowa pisarzu manipulacyjnym	300	—	—
	161	Gergel Augusta, wdowa po woźnym . .	300	—	—
	162	Borkowski Leon, dyetaryusz	240	—	—
	163	Bubesowa Marya, wdowa po stróżu . .	400	—	—
	164	Ortyńska Marya, wdowa po konduktorze melioracyjnym	400	—	—
	165	Morozowa Ludwika, wdowa po dozorcy szkoły lasowej	120	—	—
	166	Mudrykowa Wiktorya, wdowa po dozorcy akademii w Dublanach	100	—	—
	167	Dendorowa Marya, wdowa po furmanie akademii w Dublanach	100	—	—
	168	Rużyczka Alojzy, ogrodnik szkoły rolniczej w Czernichowie	1.300	—	—
	169	Czyrniańska Teofila, wdowa po kierowniku kraj. szkoły kołodziejskiej w Kamionce strumiłowej.	800	—	—
	170	Kwiatkowski Zygmunt, konduktor drogowy	400	—	—
	171	Wnękiewiczowa Franciszka, wdowa po funkcyonaryuszu krajowego biura kolejowego	400	—	—
		Do przeniesienia . .	5.660	—	—
			315 352	—	315.352

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
265 534	292.002	
—	10.533	
—	1 840	
11.440	12.373	
—	200	
—	200	
—	400	
—	300	
—	300	
—	240	
—	400	
—	400	
—	120	
—	100	
—	100	
—	1.300	
—	800	
—	400	
—	400	
—	5.660	
276.974	304.375	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	315.352	—	315.352
			5.660	—	—
	172	Jeziorańska Natalia, wdowa po funkcyonaryuszu techniczno-drogowym . .	600	—	—
	173	Chrzanowska Ignacya, j. w.	600	—	—
	174	Rachwalski Jan, drożnik	180	—	—
	174*a*)	Dziedzic Jan, j. w.	—	—	—
	175	Kamiński Jan, j. w.	150	—	—
	175*a*)	Gabryś Wojciech, j. w.	—	—	—
	176	Michalski Tomasz, j. w.	194	—	—
	177	Kaliński Jan, j. w.	140	—	—
	178	Kondelski Józef, j. w.	128	—	—
	179	Dobosz Jan j. w.	132	—	—
	180	Sowiński Grzegorz, j. w.	178	—	—
	181	Mazur Michał, j. w.	150	—	—
	182	Majocha Kazimierz, j. w.	66	—	—
	183	Klag Józef, j. w.	150	—	—
	184	Nowak Jan, j. w.	161	—	—
	185	Leszczyszyn Sawa, j. w.	106	—	—
	185*a*)	Pesyk Stefan, j. w.	—	—	—
	186	Dańko Józef, j. w.	150	—	—
	186*a*)	Kułaj Bazyli, j. w.	—	—	—
	187	Radowicki Jan, j. w.	178	—	—
	188	Soroka Jan, j. w.	150	—	—
	189	Krawczyszyn Dymitr, j. w.	178	—	—
	190	Miękisz Walenty, j. w.	117	—	—
	191	Schmal Józef, j. w.	112	—	—
	192	Szpaler Ignacy, j. w.	89	—	—
	193	Popów Prokop, j. w.	133	—	—
	194	Faliński Paweł, j. w.	161	—	—
	195	Pocałun Andrzej, j. w.	183	—	—
	196	Dąbrowski Jan. j. w.	178	—	—
	197	Małek Franciszek, j. w.	161	—	—
	198	Bojdaniuk Bazyli, j. w.	128	—	—
	199	Stawarz Franciszek, j. w.	61	—	—
	200	Łupinosowa Marya, wdowa po drożniku .	151	—	—
	201	Kardaszowa Anna, j. w.	151	—	—
	202	Tepinoga Jan, drożnik	111	—	—
	203	Hawryluk Michał, j. w.	172	—	—
	204	Smorąg Jakób, j. w.	133	—	—
	204*a*)	Roszkiewicz Wojciech, j. w.	—	—	—
	205	Kaliński Antoni, j. w.	156	—	—
	206	Malikowa Marya, wdowa po drożniku .	151	—	—
	207	Grabowski Piotr, stróż gmachu sejmowego	480	—	—
	208	Ortyńska Karolina, wdowa po magazynierze składu publicznego w Krakowie	400	—	—
		Do przeniesienia . .	12.479	—	—
			315.352	—	315.352

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
276.974	304.375	
—	5.660	
—	600	
—	600	
—	180	
—	180	Odpada z powodu śmierci emeryta.
—	150	
	150	Odpada z powodu śmierci emeryta.
—	194	
—	140	
—	128	
—	132	
—	178	
—	150	
—	66	
—	150	
—	161	
—	106	
—	167	Odpada z powodu śmierci emeryta.
—	150	
—	183	Odpada z powodu śmierci emeryta.
—	178	
—	150	
	178	
—	117	
—	112	
—	89	
—	133	
—	161	
—	183	
	178	
—	161	
—	128	
—	61	
—	151	
—	151	
—	111	
—	172	
—	133	
—	111	Odpada z powodu śmierci emeryta.
—	156	
—	151	
—	480	
—		
—	400	
—	13.270	
276.974	304.375	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	315.352	—	315.352
			12.479	—	—
	209	Ciupik Leontyna, wdowa po przodowniku szkoły kołodziejskiej w Grzymałowie, stały datek roczny	480	—	—
	210	Sapałaczyńska Leontyna, siostra b. rewidenta rachunkowego	300	—	—
	211	Schulzowa Zofia, wdowa po dozorcy melioracyjnym	240	—	—
	212	Eberhardt Maryanna, wdowa po dozorcy Akademii rolniczej w Dublanach. .	150	—	—
	213	Roszkiewicz Grzegorz, były drożnik . .	168	—	—
	214	Kot Konstanty, były drożnik	194	—	—
	215	Gutowski Błażej, były drożnik . . .	194	—	—
	216	Krzyżek Szczepan, były drożnik . . .	194	—	—
	217	Dr. Sawicki Stella Jan, inspektor szpitali	800	—	—
	218	Turski Władysław, starszy inżynier drogowy	500	—	—
	219	Marcinkowski Władysław, zastępca dyrektora Oddziału rachunkowego . .	400	—	—
	220	Rudzki Władysław, kontrolor Kasy kraj.	500	—	—
	221	Król Antoni, były drożnik	183	—	—
	222	Mrazek Sebastyan, były drożnik . . .	151	—	—
	223	Burak Mikołaj, były drożnik	194	—	—
	224	Chilarska Zofia, wdowa po drożniku . .	151	—	—
	225	Mortka Jan, były drożnik	153	—	—
	226	Kalicka Jadwiga, wdowa po sekretarzu .	300	—	—
			17.731	—	17.731
		b) Jednorazowe:			
	226*a*)	Dziubińska Wanda, wdowa po praktykancie kasowym	—	—	—
	226*b*)	Bieńkowska Józefa Marya, sierota po archiwiście	—	—	—
	226*c*)	Pogorzelska Katarzyna, wdowa po stróżu	—	—	—
	226*d*)	Zakrzewska Marycyanna, wdowa po sekretarzu	—	—	—
	226*e*)	Kratochwilowa Franciszka, wdowa po dyetaryuszu	—	—	—
	226*f*)	Barycka Marya, j. w.	—	—	—
	226*g*)	Sternalowa Apolonia, wdowa po praktykancie rachunkowym	—	—	—
	226*h*)	Wojtynowa Anna, wdowa po stróżu . .	—	—	—
	226*i*)	Załucka Anna, j. w.	—	—	—
	226*k*)	Gering Julia, sierota po konduktorze drogowym	—	—	—
		Do przeniesienia . .	—	—	—
			333.083	—	333.083

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
276.974	304.375	
—	13.270	
—	480	
—	300	
—	240	
—	150	
—	168	
—	194	
—	194	
—	194	
—	800	
—	500	
—	400	
—	500	
—	—	Nowo przyznane dary z łaski i zaopatrzenia na podstawie uchwały Wydziału krajowego do LW. 142.746/1909, LW. 23.057/1910, LW. 5.256/1910, LW. 55.860/1910, LW. 66.521/1910.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
16.741	17.390	Uzasadnienie w sprawozdaniu o przekazanych Wydziałowi krajowemu petycyach.
—	400	
—	200	
—	200	
—	200	
—	200	
—	200	
—	200	
—	200	
—	100	
—	200	
—	2.100	
293.715	321.765	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	333.083	—	333.083
			—	—	—
	226*l*)	Bubesowa Marya, wdowa po stróżu . .	—	—	—
	226*ł*)	Niewiadomska Sabina, wdowa po inżynierze.	—	—	—
	226*m*)	Van-Roy Aniela, wdowa po konduktorze	—	—	—
	226*n*)	Strnadowa Kornelia, wdowa po asystencie rachunkowym	—	—	—
	226*o*)	Markowska Józefa, wdowa po stróżu .	—	—	—
	226*p*)	Babińska Helena, wdowa po dyetaryuszu	—	—	—
	226*r*)	Baranowska Augusta, wdowa po inżynierze.	—	—	—
	226*s*)	Polińska Matylda, wdowa po stenografie	—	—	—
	226*t*)	Rzeczycka Teofila, wdowa po dyetaryuszu	—	—	—
	226*u*)	Horoszkiewiczówna Zofia, sierota po dyrektorze kasy	—	—	—
	226*w*)	Zielińska Zofia, wdowa po archiwiście rachunkowym	—	—	—
	226*x*)	Kozubowa Małgorzata	—	—	—
	226*y*)	Orłowicz Michał, b. stróż	—	—	—
	226*z*)	Jabłonowska Stefania, wdowa po radcy .	—	—	—
	226*aa*)	Kalicka Jadwiga wdowa po sekretarzu .	—	—	—
	226*bb*)	Dąbrowski Edward emeryt. asystent rach.	—	—	—
	226*cc*)	Buynowska Aniela wdowa po kontrolorze kasowym.	—	—	—
	226*dd*)	Wojciechowski Mikołaj, były nauczyciel szkoły rolniczej w Czernichowie. .	—	—	—
	226*ee*)	Antoniewiczowa Wojsym Aniela . . .	—	—	—
	226*ff*)	Niedzielski Antoni emeryt. rewident . .	—	—	—
	226*gg*)	Hanaczewska Marya, wdowa po stróżu .	—	—	—
	226*hh*)	Sałamaszyńska Rozalia sierota po stróżu	—	—	—
	226*ii*)	Matecka Seweryna wdowa po dyetaryuszu	—	—	—
	226*jj*)	Baczyńska Tekla wdowa po konduktorze drogowym	—	—	—
	226*kk*)	Grabowski Piotr, były stróż	—	—	—
	226*ll*)	Ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego	—	—	—
			—	—	
		VII. Rozmaite.			
	227	Zapomogi dla wdów i sierót po lekarzach okręgowych, oraz na 3% udział funduszu krajowego do funduszu pensyjnego lekarzy okręgowych i 3% do funduszu powiatowego pensyjnego .	10.000	—	—
	228	Schmidowa Walerya, wdowa po rządcy szpitala w Przemyślu	200	—	—
		Do przeniesienia . .	10.200 333 083	— —	— —

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
293.715	321 765	
—	2.100	
—	100	
—	180	
—	200	
—	200	
—	150	
—	300	
—	100	
—	200	
—	200	
	500	
—	300	
—	100	
—	200	
—	400	
	300	
—	200	
—	500	
—	400	
—	600	
—	400	
—	100	
—	50	
—	100	
—	100	
—	170	
—	4.000	
8.680	12.150	
—	10.000	
	200	
—	10.200	
302.395	333.915	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	333.083	—	333.083
			10.200	—	—
	229	Rampeltowa Marya, wdowa po rządcy szpitala w Rzeszowie	400	—	—
	230	Grabaszewska Józefa, wdowa po rządcy szpitala w Drohobyczu, stałe zaopatrzenie	200	—	—
	231	Ilnicka Marya, wdowa po członku Rady szkolnej kraj., stały dożywotni datek	720	—	—
	231*a)*	Lipińska Salomea, wdowa po skrzypku .	—	—	—
	232	Szaraniewiczowa Anna, wdowa po profesorze Uniwersytetu i konserwatorze dla Galicyi wschodniej, stały roczny datek	720	—	—
	233	Głuchowska Jadwiga, wdowa po instruktorze chowu bydła, stałe zaopatrzenie	500	—	—
	234	Starzewska Regina, wdowa po dyrektorze krajowego Składu publicznego w Krakowie — dożywotni dar z łaski . .	700	—	—
	235	Chmielowska Marya, wdowa po profesorze Uniwersytetu	800	—	—
			14.240	—	14.240
	235*a)*	Pozycye wedle zamknięcia rachunku za r. 1909, nie odnoszące się do preliminarza na r. 1911	—	—	—
		Suma Rubr. XIV. .	347.323	—	347.323
		Dochody.			
	1	Dochód z wkładek emerytalnych od płac urzędników krajowych	50 000	—	50.000

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
302.395	333.915	
—	10.200	
—	400	
—	200	
—	720	
—	300	Nic się nie preliminuje, gdyż zmarła w kwietniu 1910.
—	720	
—	500	
—	700	
—	800	
14.780	14.540	
32.520	—	
349.695	348.455	
53.201	50.000	

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1911.

Rubryka XV.

Opłaty konsumcyjne.

LW. 81.742/1910.

Pierwsza Związkowa drukarnia we Lwowie.

Fundusz krajowy. Rubryka XV. Opłaty konsumcyjne.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XV.		**OPŁATY KONSUMCYJNE.**			
		Wydatki.			
	1	Koszta szacunkowych komisyi powiatowych i komisyi apelacyjnej . . .	29.000	—	—
	2	Koszta administracyi powiatowej . . .	100.000	—	—
	3	Koszta manipulacyi i prowizyi c. k. pocztowej Kasy oszczędności	10.000	—	—
	4	Wydatki kancelaryjne	10.000	—	—
	5	Papier i druki	15.000	—	—
	6	Koszta kancelaryjne syndykackie . . .	6.000	—	—
	7	Rozmaite wydatki, tudzież remuneracye i zasiłki	8.000	—	—
	8	Bonifikacya 37 miast posiadających prawo propinacyi, za ubytek w dochodach z powodu zniesienia propinacyi	2,250.000	—	—
		Suma wydatków .	2,428.000	—	2,428.000

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
354	1.000	
—	—	
1.161	1.500	
5 045	21.500	Uzasadnienie w osobnem sprawozdaniu Wydziału krajowego.
2.557	4.000	
—	2.000	
2.480	3.000	
—	—	W myśl art. III. ustawy z 21. grudnia 1905 Dz. ust. kraj. Nr. 11 z r. 1906, dotyczącej rozdziału począwszy od roku 1911 kwoty 2,250.000 K pomiędzy 37 miast posiadających prawo propinacyi i uchwały Wys. Sejmu z 12. października 1909, wstawia się jako nową pozycyę wydatków.
11.597	33.000	

Fundusz krajowy. Rubryka XV. Opłaty konsumcyjne.

Liczba rubryki	Liczba pozycji	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XV.		**Dochody.**			
	1	Dochody z krajowych opłat konsumcyjnych:			
		a) *α)* od piwa, (w myśl ust. z 20. grudnia 1905 Dz. ust. kr. Nr. 11. ex 1906)	8,400.000	—	—
		β) odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych w pocztowej Kasie oszczędności	10.000	—	—
		b) z opłat szynkarskich (w myśl ust. z 20. grudnia 1905 Dz. ust. kraj. Nr. 11. ex 1906)	7,000.000	—	—
		c) 30% dodatek krajowy do podatku konsumcyjnego od wina, (w myśl ust z 4. lipca 1899 Dz. u. kr. Nr. 93.) .	100.000	—	—
		d) udział kraju w nadwyżce dochodów z podwyższonego państwowego podatku konsumcyjnego od spirytusu, (w myśl ust. z 8. lipca 1901 Dz. pr. p. Nr. 86)	5,700.000	—	—
		e) rozmaite dochody z tytułu zaległych czynszów dzierżawnych, grzywien, kar, kosztów sądowych, odsetek zwłoki i t. p.	—	—	—
		Suma dochodów .	21,210.000	—	21,210.000

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
2,138.119	2,150.000	
2.118	2.500	Uzasadnienie w osobnem sprawozdaniu Wydziału krajowego.
—	—	
114.735	100.000	Wynikłości wynosiły w roku 1907 . . . . 107.005 K „ „ 1908 . . . . 108.805 „ „ „ 1909 . . . . 114.737 „ Razem . 330.547 K przeciętnie 110.182 K preliminuje się więc w zaokrągleniu kwotę na rok 1910 uchwaloną.
5,973.606	5,700.000	Wynikłości wynosiły w roku 1907. . . . 5,883.226 K „ „ 1908. . . . 5,960.845 „ „ „ 1909. . . . 5,973.606 „ Razem . 17,817.677 K przeciętnie 5,939.225 K, z uwagi jednak na przypuszczalny wynik roku 1910 w którym zaliczona na ten rok reszta udziału za rok 1909 z tego tytułu wynosi jak LW. 54.375/1910 tylko 203.389 K, podczas gdy w latach ubiegłych wynosiła około 400.000 K — preliminuje się kwotę na r. 1910 uchwaloną.
111	—	
8,228.689	7,952.500	

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1911.

Rubryka XVI.

Rozmaite.

LW. 91 186/1910.

Pierwsza Związkowa drukarnia we Lwowie.

Fundusz krajowy. Rubryka XVI. Rozmaite.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XVI.		**ROZMAITE.**			
		Wydatki.			
	1	Do rozporządzalności Wydziału krajowego	60.000	—	—
	2	Na fundacyę wieczystą im. Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości Cesarza Franciszka Józefa I.	24.000	—	—
	3	Na misye katolickie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	6.000	—	—
	3*a)*	Na pokrycie 78% dodatku krajowego do podatku zarobkowego, opłacać się mającego przez galicyjski fundusz propinacyjny, w myśl §. 100. ustawy z dnia 25. października 1896 Dz. p p Nr. 220 i uchwały Sejmu z 29. stycznia 1898 r.	—	—	—
	3*b)*	Na bonifikacyę dla funduszów powiatowych za ubytek w dochodach, opłacanych do końca roku 1897 z galic. funduszu propinacyjnego	—	—	—
	4	Na koszta urządzenia i utrzymania jednego kursu dla pisarzy gmin wiejskich	8.000	—	—
	5	Na cele „Domu polskiego“ w Morawskiej Ostrawie	1.000	—	—
	6	Towarzystwo tatrzańskie, *stała* subwencya	2.000	—	—
	7	Towarzystwo tatrzańskie w Krakowie, stała subwencya nadzwyczajna, na budowę schroniska, aż do umorzenia pożyczki t. j. do r. 1956	—	2.500	—
	8	Krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych we Lwowie, *stały zasiłek* .	10.000	—	—
	8*a)*	Krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych we Lwowie, kredyt *nadzwyczajny* na urządzenie kursu straży powodziowych	—	300	—
	9	Urzędy pośrednictwa pracy, ryczałt na wydatki rzeczowe i ewentualne subwencye dla instytucyi i organizacyi, mających na celu opiekę nad wychodźtwem	36.500	—	—
		Do przeniesienia . .	147.500	2.800	—

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
60.000	60.000	
24.000	24.000	
6.000	6.000	
185.358	185.358	Nic się nie preliminuje z powodu zniesienia prawa propinacyi.
97.772	100.000	
7.863	8.000	Preliminuje się jak na rok 1910 w myśl uchwały Wydziału kraj. do LW. 72.582/1910.
1.000	1.000	
1.000	2.000	
2.500	2.500	
10.000	10.000	
—	—	Preliminuje się *nadzwyczajny* kredyt na r. 1911 w myśl uchwały Wydziału krajowego do LW. 84 743/1910.
19.069	36.500	Preliminuje się jak na r. 1910, w myśl uchwały Wydziału krajowego LW. 72.686/1910.
414.562	435.358	

Fundusz krajowy. Rubryka XVI. Rozmaite.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XVI.		Z przeniesienia . .	147.500	2.800	—
	10	Spółka ochrony i pomocy narodowej dla Białej, na budowę „Domu polskiego“ w Bielsku, corocznie do roku 1919 włącznie (w myśl uchwały sejmowej z 31. listopada 1908)	—	4.000	—
	11	Rata X. i XI. gwarantowanej przez kraj pożyczki w kwocie 400.000 K dla gminy Zakopane na budowę wodociągów (aż do r. 1955)	22.012	—	—
	12	Dotacya dożywotnia dla Władysława Mickiewicza, w myśl uchwały s[illegible] z 2. listopada 1904 r. . . .	1 000	—	—
	13	Gminie miasta Krakowa na koszta przyjęcia wycieczek młodzieży i włościańskich	—	1.500	—
	14	Krajowy Związek turystyczny, na koszta wydawnictwa i reklamy turystycznej	—	1.500	—
	15	Gminie miasta Krakowa, na cele parku im. Dra Jordana	2.000	—	—
	16	Dla czworga dzieci po ś. p. Stanisławie Wyspiańskim, aż do osiągnięcia pełnoletności, każdemu po 600 K (a to: dla Teodora do 31/10 1916 — dla Heleny do 30/5 1920 — dla Mieczysława do 7/9 1923 i dla Stanisława Franciszka 2-ga im. do 2/12 1925) .	2.400	—	—
	17	Na koszta podróży informacyjnych w sprawie wychodźctwa *(do rozporządzalności Wydziału krajowego)*	—	5.000	—
	18	Towarzystwo budowy tanich domów w Krakowie, do dyspozycyi Wydziału krajowego	—	2.000	—
	18*a)*	Pozycye z rachunku r. 1909, nie dotyczące preliminarza na r. 1911 . .	—	—	—
		Suma wydatków .	177.912	16.800	194.712

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
414.562	435.358	
4.000	4.000	
22.012	22.012	
4.000	4.000	
1.500	1.500	
1.500	1.500	
2.000	2.000	
2.400	2.400	
5.000	5.000	
—	2.000	
16.775	—	
473.749	479.770	

Fundusz krajowy. Rubryka XVI. Rozmaite.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XVI.		**Doohody.**			
	1	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych	—	—	—
	2	Odsetki zwłoki od dodatków krajowych do podatków państwowych . . .	110.000	—	—
	3	Bonifikacya z c. k. Skarbu państwa, za zrzeczenie się poboru dodatku krajowego do podatku osobisto-dochodowego	1.500.000	—	—
		Uwaga. *Na posiedzeniu z dnia 16 października 1909 uchwalił Sejm przedłużyć do końca r. 1917 ustawę z dnia 24. czerwca 1898 Dz. u. kraj. Nr. 75. o uwolnieniu podatku osobisto dochodowego od wszelkich dodatków podlegających ustawodawstwu krajowemu.*			
	3a)	Bonifikacya z gal. funduszu propinacyjnego za ubytek w dochodach z dodatków do podatków opłacanych przez ten fundusz do r. 1898:			
		a) dla kraju . . . . 300.000 K *b)* „ powiatów . . . 100.000 „	—	—	—
	4	Na uzupełnienie rat annuitetowych pożyczki 400.000 K, zaciągniętej na budowę wodociągu w Zakopanem:			
		a) z dzierżawy opłat gminnych od napojów spirytusowych 7.000 K *b)* z datku od stacyi klimatycznej . . . . . 5.000 „ *c)* z 20% dodatku gminnego w Zakopanem . . . . — „	12.000	—	—
	5	Opłaty od pracodawców, którym przez urzędy pośrednictwa pracy dostarczono robotników lub służby. . . .	85.000	—	—
	6	Rozmaite zwroty i inne nieprzewidziane dochody	1.500	—	—
		Suma dochodów .	1,708.500	—	1,708.500

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
—	—	
117.270	100.000	Dochody z tego tytułu wynosiły w r. 1907 . . 110.305 K „ „ 1908 . . 114.197 „ „ „ 1909 . . 117.270 „ Razem . . . 341.772 K przeciętnie . . 113.924 „ preliminuje się okrągło . . . . . 110.000 „
2,061.428	1,000.000	Wpływy z tego tytułu wynosiły w r. 1907 . . 940.077 K „ „ 1908 . . 1,375.866 „ „ „ 1909 . . 2,061.428 „ Razem . . . 4,377.371 K przeciętnie . . 1,459.124 K preliminuje się ze względu na wynik z r. 1909 w zaokrągleniu 1,500.000 K.
400.000	400.000	Nic się nie preliminuje z powodu zniesienia prawa propinacyi.
18.399	16.000	*Mniej* o 4.000 K gdyż obowiązek gminy Zakopane do pobierania 20% dodatku gminnego kończy się z rokiem 1910. (LW. 131.317/1906).
31.865	85.000	Preliminuje się jak na r. 1910, w myśl uchwały Wydziału krajowego (LW. 72.686/1910).
1.171	1.500	
2,630.133	1,602.500	

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1911.

Rubryka XVII.

Dodatki do podatków.

Preliminarz podatków państwowych str. 4

LW. 95.101/1910.

Pierwsza Związkowa drukarnia we Lwowie.

Fundusz krajowy. Rubryka XVII. Dodatki do podatków.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1911 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XVII		**DODATKI DO PODATKÓW.**			
	—	***Wydatki***	—	—	—
	1	***Dochody.***			
		od ogólnej sumy podatków 27,000.000 K, przyjmując wydatność 1 grosza na 270.000 K:			
		1. Od podatku gruntowego i domowego w sumie 20,287.558 K:			
		a) 89·1% w Galicyi wschodniej i zachodniej t. j. od 18,076.214 K po 82 g . 14,822.495 K			
		b) 10·9% w Wielkiem Księstwie Krakowskiem t. j. od 2,211.344 K po 77 g 1,702.735 „			
		2. Od podatku zarobkowego i innych podatków w sumie 6,712.442 K:			
		a) 89·1% w Galicyi wschodniej i zachodniej t. j. od 5,980.786 K po 88 g . 5,263.092 „			
		b) 10·9% w Wielkiem Księstwie Krakowskiem t. j. od 731.656 K po 83 g . 607.274 „	22,395.596	—	22,395.596

Preliminarz na rok 1911.

Wynikłość z roku 1909	Kwota preliminowana na rok 1910	Wyjaśnienia
Korony		
—	—	Wydatków w rubryce tej się nie preliminuje.
21,388.231	18,989.547	Preliminuje się *więcej* o 3,406.049 K na podstawie szczegółów przytoczonych w sprawozdaniu o budżecie na rok 1911 i preliminarza podatków państwowych na rok 1911 zamieszczonego na następnej stronie.

BIBLIOTHECA UNIV. IAGELL. CRACOVIENSIS

Preliminarz podatków bezpośrednich na r. 1911

nadesłany przez c. k. Kraj. Dyrekcyę skarbu we Lwowie, odezwą z dnia 31. lipca 1910 L. 37.453 (LW. 72.638/1910).

Liczba porządkowa	Nazwa rubryk	Opłaty netto z r. poprzedniego 1909	Przyzwolony preliminarz na rok 1910	Wniosek na rok przyszły 1911
		w walucie koronowej		
1	Podatek gruntowy	7,508.107	7,600.000	8,560.000
2	Podatek domowo-klasowy	3,265.124	3,100.000	3,480.000
3	Podatek domowo-czynszowy	6,872.112	6,430.000	7,320.000
4	5% podatek dochodowy z domów wolnych	776.103	737.000	730.000
5	Dawny podatek zarobkowy i dochodowy	1.200	—	1.000
6	Powszechny podatek zarobkowy	2,673.645	2,370.000	2,470.000
7	Podatek zarobkowy od domokrążców i przedsiębiorstw wędrownych	6.410	6.000	6.100
8	Podatek zarobkowy od przedsiębiorstw i towarzystw obowiązanych do publicznego składania rachunków	4,350.606	3,400.000	3,800.000
9	Podatek rentowy	996.800	1,000.000	1,000.000
10	Podatek osobisto-dochodowy	5,555 059	5,100.000	5,160.000
11	Podatek od wyższych poborów służbowych	168.740	130.000	140.000
12	Należytości egzekucyjne	1,350.617	1,250.000	1,200 000
13	Procenta zwłoki	219 505	210.000	200.000
14	Kary	—	—	—
	Razem	33,744.028	31,333.000	34,067.100

WYKAZ A)

podatków państwowych, preliminowanych na rok 1911, od których mają być pobierane dodatki krajowe.

L. porz.	Nazwa podatku (rodzaj)	Pojedyńczo K	Razem K	Uwaga
1	Podatek gruntowy	—	8,560.000	
2	**Podatek domowy:**			
	a) domowo-klasowy	3,480.000		
	b) domowo-czynszowy	7,320.000		
	c) 5% od domów uwolnionych od podatku czynszowego	730.000	11,530.000	
3	**Inne podatki:**			
	a) ogólno-zarobkowy	2,471.000		
	b) zarobkowy od domokrążców i ogólnych przedsiębiorstw	6.100		
	c) zarobkowy od przedsiębiorstw obowiązanych do publicznego składania rachunków	3,800.000		
	d) podatek rentowy od fasyonowanych	229.977		
	e) podatek od wyższych poborów służbowych	140.000	6,647.077	
	Suma ogólna A)		26,737.077	

WYKAZ B)

podatków państwowych preliminowanych na rok 1911, od których nie mają być pobierane dodatki krajowe.

1	Podatek rentowy pobierany w drodze potrąceń	—	770.023
2	Podatek osobisto-dochodowy, cały	—	5,160.000
3	Należytości egzekucyjne	—	1,200.000
4	Procenta zwłoki	—	200.000
5	Kary (grzywny)	—	—
	Suma ogólna B)	—	7,330.023

Zestawienie:

Suma A) . . . . . 26,737.077 K
Suma B) . . . . . 7,330.023 „
Ogółem . . 34,067.100 K

zgodnie z preliminarzem podatków państwowych na r. 1911.

Alegaty Peryod IX. Sesya I. 1910 II 728-750.
LW. 56.566/1910.
418423
III 1910, 728-750
100.228.
III
III a Alleg 728.
506
362
174

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków funduszów krajowych za r. 1909.

Wysoki Sejmie!

Stosownie do postanowień §. 18. statutu krajowego i §. 6. instrukcyi przedkłada Wydział krajowy zamknięcie rachunków za rok 1909 wszystkich pod jego zarządem zostających funduszów, ugrupowanych na **trzy główne działy,** a mianowicie:

A. Fundusz krajowy i zakładów krajowych, oraz fundusze budżetem objęte.
B. Fundusze dotowane.
C. Fundusze samoistne.

Dział A.

Fundusz krajowy i zakładów krajowych, oraz fundusze budżetem objęte.

I. Fundusz krajowy (rubr. I. do XVII. dochodów i I. do XVI. wydatków).
II. Fundusze szpitali krajowych, a w szczególności:
1—2. Krajowego szpitala powszechnego we Lwowie (2 oddziały).
3. Krajowego zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie.
4—7. Szpitala św. Łazarza w Krakowie (4 oddziały).
III. Fundusz szkolny krajowy.
IV. „ „ emerytalny.
V. „ koszar krajowych.
VI. „ policyi krajowej.
VII. Zakłady i fundusze rolnicze:
1. Dublany, akademia rolnicza.
2. „ niższa szkoła rolnicza.
3. „ szkoła gorzelnicza.
4. „ gorzelnia.
5. „ folwark.
6. „ stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza.
7. Lwów, „ „ botaniczno-rolnicza.
8. „ szkoła gospodarstwa lasowego.

C. R. BIBLIOTHECA VNIV. IAGELL. CRACOVIENSIS

9. Czernichów, szkoła średnia rolnicza.
10. „ folwark.
11. Bereźnica, niższa szkoła rolnicza.
12. Horodenka, „ „ „
13. Jagielnica, „ „ „
14. Kobiernice, „ „ „
15. Suchodół, „ „ „
16. Miłocin, „ „ „
17. Rzeszów, szkoła mleczarska.
18. Tarnów, „ ogrodnicza.
19. Zaleszczyki, zakład sadowniczy.
20. Wulka kapitańska, zakład ogrodniczo-sadowniczy.
21. Kraków, skład publiczny.
22. Fundusz kultury krajowej.

VIII. Zakłady przemysłowe:

1. Brzezowiec, krajowa szkoła koszykarska.
2. Brzostek, „ „ „
3. Dynów, „ „ „
4. Gdów, „ „ „
5. Leżajsk, „ „ „
6. Niżniów, „ „ „
7. Tarnobrzeg, „ „ „
8. Zator, „ „ „
9. Lwów, krajowy centralny kurs koszykarski.
10. Grybów, „ naukowy warsztat kołodziejski.
11. Grzymałów, kraj. „ „ „
12. Kamionka strumiłowa, krajowa szkoła kołodziejska i ciesielska.
13. Tłumacz, krajowa szkoła zawodowa kołodziejska.
14. Stanisławów, kraj. „ „ stolarska.
15. Kalwarya, „ „ „ „
16. Jaworów, krajowy naukowy warsztat dla wyrobu zabawek.
17. Kołomyja, krajowa szkoła garncarska.
18. Podgórze, krajowe kursa dla przemysłu keramicznego.
19. Witków, krajowy naukowy warsztat szewski.
20. Stary Sącz, kraj. „ „ „
21. Dobczyce, krajowa szkoła szewska.
22. Kołomyja, „ „ „
23. Krosno, „ „ tkacka.
24. Gliniany, krajowy naukowy warsztat tkacki.
25. Gorlice, „ „ „ „
26. Kosów, „ „ „ „
27. Łańcut, „ „ „ „
28. Rychwałd, „ „ „ „
29. Rakszawa, krajowa szkoła sukiennicza.
30. Zakopane, „ „ koronkarska.
31. Bobowa, „ „ „
32. Maków, „ „ hafciarska.
33. Lwów, krajowa keramiczna stacya doświadczalna.
34. Lwów, „ mechaniczna stacya doświadczalna.
35. Drohowyże, krajowa szkoła rzemiosł.

Dział B.

Fundusze dotowane.

I. Fundusz budowy pawilonów i rozszerzenia krajowego zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie.
II. „ budowy zakładu dla obłąkanych w Kobierzynie.
III. „ pożyczkowy dla gmin na budowę szkół.
IV. „ „ „ „ „ „ koszar.
V. „ „ na drogi powiatowe i gminne.
VI. „ kolejowy.
VII. Fundusze przedsiębiorstw melioracyjnych, a to:
1. Biała, rzeka z dopływami — fundusz regulacyi i obwałowania prawego brzegu Dunajca.
2. „ „ — regulacya powyżej Grybowa (Rubr IX. poz. 11. wyd.)
3. Błotnia potok — fundusz regulacyi.
4. Błożewka potok — „ „
5. Bug rzeka — „ „ od ujścia Pełtwi do granicy państwa.
6. Bystra potok — „ zabudowania.
7. Bystrzyca w Podbużu i potok Szepytnik — fundusz regulacyi. (Rubr. IX. poz. 11. wydatków).
8. „ pod Słupnicą — fundusz regulacyi. (Rubr. IX. poz. 11. wyd.).
9. Dniestr górny, rzeka z dopływami — fundusz regulacyi.
10. „ „ „ — regulacya powyżej Kornalowic. (Rubr. IX poz. 11. (wydatków).
11. Dniestru dorzecze — fundusz zabudowania potoków górskich.
12 Dumny potok — fundusz regulacyi.
13. Dunajec rzeka — fundusz obwałowania lewego brzegu poniżej mostu w Bogumiłowicach.
14. „ „ — fundusz obwałowania lewego brzegu powyżej mostu w Bogumiłowicach.
15 Gniła Lipa, rzeka — fundusz regulacyi sekcyi górnej.
16. „ „ „ „ „ środkowej.
17. Kisielina, potok — „ „ „ dolnej.
18. „ „ — „ „ „ górnej.
19. Krzemienica potok, Babulówka, oraz Trześń i Rów — fundusz konserwacyi.
20. Krzemionka potoki górskie — fundusz zabudowania.
21. Łańcucko-jarosławskie bagna — fundusz osuszenia.
22. Łęg rzeka — fundusz regulacyi.
23. „ „ w powiatach: niżańskim i kolbuszowskim — fundusz regulacyi.
24. Michałów potok górski — fundusz zabudowania.
25. Mikołajów debry — fundusz zabudowania.
26. Naddniestrzańskie bagna — fundusz kolmatacyi.
27. Niszkówka potok górski — fundusz zabudowania.
28. Nowy Breń rzeka z dopływami — fundusz regulacyi.
29. Pełtew rzeka z dopływami — fundusz regulacyi.
30. „ „ „ w obrębie m. Lwowa — fundusz regulacyi (Rubr IX. poz. 11. wydatków).
31. Przegnojówka potok — fundusz regulacyi.
32. Pusta potok — fundusz regulacyi.
33. Rata rzeka z dopływami — fundusz regulacyi.

34. Rudawa potok — fundusz regulacyi
35. Rzemieńskie bagna — fundusz osuszenia.
36. Skawa dorzecze — fundusz zabudowania potoków górskich.
37. Trześniówka rzeka — fundusz konserwacyi.
38. „ górna rzeka — fundusz regulacyi.
39. Tyśmienica rzeka z dopływami i potok Letnianka — fundusz regulacyi.
40. Wereszyca rzeka — fundusz regulacyi.
41. Wisła rzeka od Niepołomic do ujścia Raby — fundusz obwałowania.
42. „ „ od Raby do Woli rogowskiej — „ „
43. „ „ w powiecie dąbrowskim — fundusz obwałowania.
44. „ „ lewy brzeg w powiecie krakowskim — fundusz obwałowania.
45. „ „ „ wał (nadwiślański) od ujścia Białuchy do granicy państwa — fundusz podwyższenia.
46. „ „ „ brzeg od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy — fundusz obwałowania.
47. „ „ prawy wał (nadwiślański) między Podgórzem a Niepołomicami — fundusz podwyższenia.
48. Wisła i San rzeki w powiecie tarnobrzeskim — fundusz konserwacyi.
49. Wisła i Wisłoka rzeki w powiecie mieleckim — fundusz uzupełnienia obwałowania.
50. Wisłok i Pielnica potoki — fundusz uzupełnienia regulacyi.
51. Złota Lipa rzeka — fundusz regulacyi.
52. Zniesienie gmina powiat lwowski debry — fundusz zabudowania.
53. Fundusz pożyczek bezprocentowych na osuszenie i drenowanie gruntów.
54. „ pożyczkowy na podwyższenie wałów wiślanych.
55. „ „ „ cele melioracyjne.
56. „ pożyczki 3,000.000 K na pokrycie datku kraju do kosztów uzupełnienia regulacyi rzek kanałowych.
57. „ związkowej kasy chorych (z załącznikami).

VIII. Fundusz włości rentowych.

IX. Fundusze pożyczek krajowych:

1. 4% pożyczka krajowa z r. 1893.
2. „ „ „ „ 1904.
3. „ „ „ „ 1905.
4. „ „ „ „ 1907.

X. Fundusz pożyczkowy na krycie dachów materyałem ogniotrwałym.

XI. Fundusz pensyjny lekarzy okręgowych.

XII. Fundusze administrowane przez Bank krajowy:

1. Stały fundusz przemysłowy.
2. Fundusz pożyczkowy dla kółek rolniczych.
3. „ „ „ przemysłu rolniczego
4. Stały fundusz hodowlany.
5. Fundusz inwestycyjny.

Dział C.

Fundusze samoistne.

I. (1—269) Fundusze stypendyjne.

II. (270—356) Fundusze dobroczynne:

270. Fundacya hr. Baworowskiego Wiktora.
271. „ Brzozowskiego Beliny Karola.
272. „ Bursika Wojciecha.
273. „ Ciemierzyńskiego Józefa — dla akademii rolniczej w Dublanach.
274. „ Ciemierzyńskiego Józefa — na cele oświaty ludowej.
275. „ Czarkowskiej Maryi z hr. Golejewskich.
276. Fundusz emerytury członków sceny polskiej we Lwowie.
277. Fundacya Gewürtzowej Maryi.
278. „ Głowińskiego Samuela — dobroczynna dla ubogich przy kościele w Winnikach.
279. „ Helclów im. „Dom ubogich“ w Krakowie.
280. „ Hoffmanowej de Sternhort Angeliki — dla sierót po włościanach.
281. Fundacya Hoffmanowej de Sternhort Angeliki dla sierót po wojskowych.
282. Fundusz Instytutu teologicznego żydowskiego we Lwowie.
283. „ Inwalidów wojskowych — galicyjski z r. 1866.
284. Fundacya dtto galicyjska — wydzielona z ogól. funduszu zaopatrzenia inwalidów dla Galicyi i Bukowiny.
285. Fundusz Inwalidów wojskowych — niżankowicki.
286. Fundacya Jabłońskiego Wincentego.
287. „ Jędrzejowiczowej de Préz Maryi.
288. „ Kochmana Franciszka — dla dziewcząt służących
289. „ dtto dla literatów polskich.
290. „ Kielanowskiego Tytusa — dla gminy Kędzierzawce.
291. „ dtto „ „ Żuratyn.
292. „ dtto dla nieuleczalnych chrześcijan we Lwowie.
293. „ Komarnickich im. — posagowa.
294. „ Kościuszki — na cele oświaty polskiego ludu.
295. Fundusz dtto pomnika.
296. Fundacya Kośvitzky'ego Józefa — dla ślepych w Krakowie.
297. „ dtto dla wychowanków Zakładu św. Józefa w Krakowie.
298. „ Kośvitzky'ego Józefa dla poprawionych złoczyńców w Krakowie.
299. „ Kowalewskiego Izydora.
300. „ Krupacza Józefa — dla patentowych c. i k. inwalidów wojskowych.
301. „ Krzeczunowicza Piotra.
302. „ Kucharskiego Wojciecha.
303. „ hr. Lanckorońskiej Róży.
304. „ Lewińskiego Edwarda.
305. „ ks. Lubomirskiej Karoliny z ks. Ponińskich.

306. Fundacya Łukasiewicza Ignacego.
307. „ Łukowskiej Teofili i Wirthowej z Łukowskich Malwiny.
308. „ „Macierzy polskiej“.
309. „ Dra Malinowskiego Józefa Kazimierza — dla adwokatów i wdów po adwokatach.
310. „ Dra Malinowskiego Józefa Kazimierza — dla artystów i literatów.
311. „ Dra Malinowskiego Józefa Kazimierza dla celów gal. Towarzystwa muzycznego we Lwowie.
312. „ Dra Malinowskiego Józefa Kazimierza — dla sług prywatnych.
313. „ Dra Malinowskiego Józefa Kazimierza — dla dziewcząt służących.
314. „ Dra Malinowskiego Józefa Kazimierza — dla chłopców, uczących się rzemiosła.
315. „ Mochnackiej Maryi.
316. „ Morawieckiego Michała.
317. „ Nazarkiewicza Jana Eugeniusza.
318. „ Niezabitowskiej Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich — na rzecz „Domu pracy“.
319. „ Niezabitowskiej Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich — na rzecz tanich kuchni ludowych we Lwowie
320. „ Niezabitowskiej Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich — dla zboru św. Klaudyi.
321. Fundusz Ossolińskich im. — Zakład narodowy.
322. Fundacya Ostaszewskiego Józefa.
323. „ Pietruskich Konstantego i Michaliny z Ruckich.
324. „ Pietruskiego Oktawa.
325. Fundusz Podrzutków — budowa domu we Lwowie.
326. Fundacya Ponińskiego Łodzia Wincentego.
327. „ hr. Potockiego Jakóba.
328. „ Dra Przesmyckiego Tadeusza.
329. „ Remerowej Karoliny — szpitalna.
330. „ Russanowskiej Pelagii — dla inwalidów polskich.
331. Fundusz rybactwa.
332. Fundacya Sądecka — „Dom roboczy“.
333. „ ks. Sapiehy Leona.
334. „ Schiffnera Antoniego.
335. „ Siemianowskich — dla dziewcząt.
336. „ dtto dla wdów po nauczycielach lud.
337. Fundusz sierociński — stanowy.
338. „ sierocy — krajowy.
339. Fundacya Skrzyńskiego Zaremby Szczepana—dla dziewcząt wiejskich.
340. „ dtto dla panien szlacheckich.
341. Fundusz hr. Stadnickiego Aleksandra.
342. Fundacya Steczkowskiego Franciszka.
343. „ Straszewskiego Henryka.
344. „ Strzeliska nowe — „Dom ubogich“.
345. „ ks. Szaflarskiego Jana i Czajkowskiej Franciszki Ksawery — dla Czarnego Dunajca.

346. Fundacya ks. Szaflarskiego Jana i Czajkowskiej Franciszki Ksawery — dla Dębicy.
347. Fundusz szkół ludowych z r. 1872.
348. Fundacya Szumańskiego Eustachego — posagowa.
349. Fundusz tarnowskiego byłego obwodu.
350. Fundacya Tyzenhausa Wacława.
351. „ Wężyków Leonarda i Ludwiki.
352. „ hr. Weissenwolfowej Teresy — dla obłąkanych uzdrowieńców.
353. „ hr. Weissenwolfowej Teresy — na rzecz przytułku dla dotkniętych wielką chorobą.
354. Fundusz Winniki — administracya dóbr.
355. Fundacya hr. Wodzickiego Piotra.
356. Fundusz zakupna książek dla uczniów zakładów przemysłowych.

III. Fundusz podrzutków w Krakowie.
IV. Fundusze propinacyjne 37 miast.
V. Fundusz b. korpusu gal. ochotników wojskowych z r. 1859.
VI. Fundusz premiowy funkcyonaryuszy krajowych, ubezpieczonych pensyjnie.
VII. Depozyta gminne serwitutowe.
VIII. Depozyta ogólne.

Ogółem działy A, B i C obejmują	506 funduszów
W roku 1908 wykazano w tych działach . . .	495 „
Z porównania okazuje się *przyrost* o	11 funduszów

Mianowicie przybyło w r. 1909 nowych funduszów 13; gdy jednak z dawniejszych ubyły 2 fundusze, okazuje się przyrost jak wyżej o 11 funduszów, mianowicie:

I. *Przybyły:*
1. Wulka kapitańska — zakład ogrodniczo-sadowniczy.
2. Błożewka z dopływami, fundusz regulacyi.
3. Bystrzyca — zabudowanie potoku.
4. Pełtew w mieście Lwowie, fundusz regulacyi.
5. Rudawa z dopływami.
6. Fundusz pożyczki 3,000.000 K na pokrycie datku kraju do kosztów uzupełnienia regulacyi rzek kanałowych.
7. „ pensyjny lekarzy okręgowych.
8. „ stypendyjny Oberca Jana.
9. „ „ Pawłowskiej Maryi.
10. „ „ Konopków Jana i Leonildy.
11. „ „ Zagórskiego Józefa.
12. Fundacya Jabłońskiego Wincentego.
13. Fundusz ubezpieczeń pensyjnych.

II. *Ubyły:*
1. Fundusz pożyczkowy dla spółek oszczędności i pożyczek.
2. Fundacya dobroczynna dla powiatu turczańskiego.

Zachowując formę przedłożonego zamknięcia rachunku, unormowaną zasadniczemi uchwałami Wysokiego Sejmu z dnia 14. października 1878 i z dnia 20. grudnia 1885, zastosowano w niej szemat rubryk w wydatkach i dochodach fundu-

szu krajowego, ściśle do układu budżetu „brutto“, uchwalonego przez Wysoki Sejm na rok 1909 i zatrzymano wprowadzone w r. 1908 (w myśl życzenia Komisyi budżetowej, wyrażonego w sprawozdaniu o zamknięciu rachunku funduszu krajowego za rok 1906 i 1907), — ugrupowanie wszystkich funduszów, zostających pod zarządem Wydziału krajowego na trzy główne działy, a mianowicie:

A) Fundusz krajowy i fundusze budżetem objęte.
B) Fundusze dotowane.
C) Fundusze samoistne.

Pierwsze dwa działy A) i B) przedstawiają wyniki gospodarki funduszów, będących przedmiotem uchwał budżetowych Wysokiego Sejmu, zaś dział C) daje osobny obraz ruchu funduszów samoistnych, administrowanych tylko przez Wydział krajowy.

Zamknięcie rachunku funduszu krajowego za rok 1909 przedstawia wynik ostateczny jak następuje:

	Wynik rzeczywisty:	Budżetem uchwalony:	Z porównania wynik *większy:*
Wydatki budżetowe . .	60,471.321 K	53,548.685 K	6,922.636 K
Dochody budżetowe . .	52,709 230 „	42,576.626 „	10,132.604 „
Niedobór r. 1909 . .	7,762.091 K		
Ponieważ jednak budżet roku 1909 zamknięto niedoborem		10,972 059 K	
Zatem wynik rzeczywisty okazał się cyfrowo korzystniejszy od budżetu o kwotę			**3,209.968** K

Pozorny ten wynik nie stanowi jednak rzeczywistej nadwyżki dochodów w roku 1909, gdyż na pokrycie niedoboru musiał Wydział krajowy korzystać w ciągu roku z przyzwolonej uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 2 XI. 1908 roku pożyczki.

Ponieważ jednak wedle zamknięcia rachunku za rok 1908 przeniesiono do dyspozycyi roku 1909, resztę niezużytej w roku 1908 pożyczki w kwocie . . . . . 2,540.077 K
zatem nie było potrzeby zaciągnięcia całej przyzwolonej przez Wysoki Sejm na pokrycie niedoboru w roku 1909 pożyczki w kwocie **10,972.059** K i zaciągnięto tylko pożyczkę w sumie . . 8,931.820 „
Z dyspozycyjnej sumy . . . 11,471.897 K
zużyto na pokrycie wykazanego powyżej niedoboru w roku 1909 kwotę j. w. . . . . 7,762.091 „
pozostałą zaś resztę jako rzeczywisty korzystniejszy wynik w kwocie . . . . . **3,709.806** K
przeniesiono w myśl uchwały Rady Wydziału krajowego z dnia 12. lipca 1910 LW. 83384 na rachunek uchwalonej w budżecie roku 1910, krótkoterminowej pożyczki na pokrycie niedoboru . 13,764.376 „

Nawiasem zaznacza Wydział krajowy, iż na pokrycie niedoborów funduszu krajowego zaciągnięto od roku 1906 w galicyjskim funduszu propinacyjnym następujące pożyczki:

w roku	1906	2,225.000 K
„	1907	2,523.000 „
„	1908	8,335.182 „
„	1909	8,931.820 „
Razem		22,015.002 K.

Różnice pomiędzy wynikami rzeczywistymi, a kwotami uchwalonemi w budżecie, uzasadnione szczegółowo przy każdej rubryce i pozycyi zamknięcia, przedstawiają się jak następuje:

A) W wydatkach:

			mniej:	*więcej:*
W rubr.	I.	„Reprezentacya kraju“ . . .	—	98.795 K
„	II.	„Zarząd“	—	1.044 „
„	III.	„Sprawy zdrowotne“	—	399.870 „
„	IV.	„Dobroczynność“	—	18.469 „
„	V.	„Oświata i sztuka“	—	992.306 „
„	VI.	„Pomniki historyczne“ . . .	—	2,229.314 „
„	VII.	„Bezpieczeństwo publiczne“ . .	—	76.787 „
„	VIII.	„Komunikacye“	—	211.752 „
„	IX.	„Budowy wodne i melioracye“ . .	426.349 K	—
„	X.	„Rolnictwo“	—	1,425.618 „
„	XI.	„Górnictwo“	—	1,671.324 „
„	XII.	„Przemysł i rękodzieła“ . . .	—	26.174 „
„	XIII.	„Długi krajowe“	—	145.819 „
„	XIV.	„Pensye emerytalne, dary z łaski itp.“	—	25.497 „
„	XV.	„Opłaty konsumcyjne“ . . .	1.903 „	—
„	XVI.	„Rozmaite“	—	28.119 „
		Razem wydano — *więcej* o . .	—	7,350.888 K
		„ „ *mniej* o . .	428.252 K	—
		Wogóle wydatki były *większe* o . .	—	**6,922.636** K

B) W dochodach:

			mniej:	*więcej:*
W rubr.	I.	„Reprezentacya kraju“ . . .	—	62 K
„	II.	„Zarząd“	—	45.122 „
„	III.	„Sprawy zdrowotne“	192.623 K	—
„	IV.	„Dobroczynność“	—	—
„	V.	„Oświata i sztuka“	—	315.770 „
„	VI.	„Pomniki historyczne“ . . .	—	2,229.727 „
„	VII.	„Bezpieczeństwo publiczne“ . .	—	25.203 „
„	VIII.	„Komunikacye“	—	23.862 „
„	IX.	„Budowy wodne i melioracye . .	420.776 „	—
„	X.	„Rolnictwo“	—	1,448.578 „
		Do przeniesienia . .	613.399 K	4,088.324 K

		mniej:	*więcej:*
	Z przeniesienia . .	613.399 K	4,088.324 K
W rubr. XI.	„Górnictwo“	—	1,473.302 „
„ XII.	„Przemysł i rękodzieła“ . . .	—	7.159 „
„ XIII.	„Długi krajowe“.	—	250.928 „
„ XIV.	„Pensye emerytalne“	—	22.932 „
„ XV.	„Opłaty konsumcyjne“ . . .	—	496.685 „
„ XVI.	„Rozmaite“	—	1,412.633 „
„ XVII.	„Dodatki do podatków“: w Galicyi wschodniej i zachodniej od podatku gruntowego i domowego po 72 g, od podatku zarobkowego po 78 g, zaś w W. Księstwie Krakowskiem od podatku gruntowego i domowego po 64 g, a od podatku zarobkowego po 70 g, przyniosły ogółem *więcej* o	—	2,994.040 „
	tak, że wydatność grosza w r. 1909 wynosiła . . . . 293.966 K zamiast preliminowanych . 252.000 „		
	Razem wpłynęło dochodów — *więcej* o	—	10,746.003 K
	mniej o	613.399 K	—
	Wogóle dochody były — *większe* o .		10,132.604 K
	gdy zaś wydatki były — *większe* o .		6,922.636 „
	okazuje się ostateczny wynik zamknięcia rachunku cyfrowo korzystniejszy od budżetu o kwotę		3,209.968 K
	a gdy zaciągnięto mniejszą pożyczkę od przyzwolonej o kwotę		2,040.239 „
	ostateczny wynik jest rzeczywiście korzystniejszy, o kwotę . . . . z powodów wyżej wyjaśnionych.		**1,169.729** K

Szczegółowe uzasadnienie różnic budżetowych znajduje się w zamknięciu rachunkowem każdego funduszu, w zamieszczonych tam wyjaśnieniach przy poszczególnych rubrykach i pozycyach.

Nadto wykazuje zamknięcie rachunku funduszu krajowego stan funduszu uposażenia Kasy krajowej, wynoszący z końcem roku 1909 jak następuje:

a)	w gotówce	699.029 K 74 g
b)	na lokacyi w Banku krajowym na 3% rachunku czekowym	468.253 „ 42 „
c)	na lokacyi w krakowskim składzie publicznym . . .	66.685 „ 72 „
d)	w należytości czynnej od funduszu budowy zakładu dla obłąkanych w Kobierzynie	302.402 „ 51 „
e)	w należytościach czynnych z tytułu pożyczek udzielonych Wydziałom powiatowym dla dotkniętych klęskami elementarnemi (w myśl uchwały sejmowej z dnia 9. lutego 1894)	949 „ 48 „
f)	w należytości od funduszu budowy pawilonów w Kulparkowie	379.700 „ 07 „
g)	w należytości od funduszu szpitala powszechnego we Lwowie	82.656 „ — „
h)	na rachunku czekowym w c. k. pocztowej Kasie oszczędności	323 „ 06 „
	Razem . . .	2,000.000 K — g

Według **sumarycznego zestawienia wszystkich funduszów krajowych** stan tychże z końcem roku 1909 wynosi:

a) w majątkach zarodowych:

1. Gotowizna w kasach	11.101 K 02 g	
2. Efekta w walucie koronowej . .	23,226.209 „ 54 „	
3. Dobra i realności	22,839.491 „ 50 „	
4. Kapitały hipotekowane	95.523 „ 70 „	
5. Przewyżka należytości czynnych . .	1,859.736 „ 83 „	48,032.062 K 59 g

b) w majątkach obrotowych:

1. Gotowizna w kasach	9,411.626 K 75 g	
2. Efekta	29,095.274 „ 16 „	
3. Kapitały lokowane w bankach . .	2,179.053 „ — „	
Razem stan czynny . .	40,685.953 K 91 g	
4. Przewyżka należytości biernych . .	84,697.676 „ 05 „	
Przewyżka stanu biernego		44,011.722 „ 14 „
Pozostaje stan czynny		4,020.340 K 45 g

Z końcem roku 1908 stan był następujący:

a) w majątkach zarodowych stan czynny	44,480.163 K 04 g	
b) w majątkach obrotowych przewyżka stanu biernego	30,075.806 „ 63 „	
Ogólny majątek wykazał stan czynny		14,404.356 „ 41 „
Okazuje się tedy z końcem roku 1909 *ubytek* majątku o .		10,384.015 K 96 g
a mianowicie:		
w majątkach zarodowych *wzrósł* stan czynny o	3,551.899 K 55 g	
w majątkach obrotowych *wzrósł* stan bierny o	13,935.915 „ 51 „	
Wogóle *ubytek* majątku jak wyżej o .	10,384.015 K 96 g	

Należytości czynne, nie wliczając kapitałów w bankach lokowanych, wynoszą z końcem roku 1909:

a) w majątkach zarodowych . .	1,952.545 K 03 g	
b) „ obrotowych . .	41,938 924 „ 46 „	43,891.469 K 49 g

z końcem roku 1908 wynosiły te należytości:

a) w majątkach zarodowych . .	1,636.207 K 97 g	
b) „ obrotowych . .	36,365.128 „ 01 „	38,001.335 „ 98 „
Z końcem roku 1909 *wzrosły* należytości czynne o . . .		5,890.133 K 51 g
mianowicie:		
a) w majątkach zarodowych *zwiększyły* się o	316.337 K 06 g	
b) w majątkach obrotowych *zwiększyły* się o	5,573.796 „ 45 „	
Wogóle *przybyło* należytości czynnych jak wyżej o . . .		5,890.133 K 51 g

według poszczególnych zamknięć rachunków.

Na podstawie niniejszego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm wydaje Wydziałowi krajowemu absolutoryum z rachunków funduszów budżetem objętych i dotowanych za rok 1909.

2. Powyższa uchwała obejmuje także absolutoryum dla c. k. Rady szkolnej krajowej z działu wydatków funduszu szkolnego krajowego i funduszu szkolnego emerytalnego za rok 1909.

3. Rachunki funduszów samoistnych budżetem nieobjętych, wykazanych w dziale C., przyjmuje Sejm do wiadomości.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 19 lipca 1910.

Marszałek krajowy:
St. Badeni, *w. r.*

Członek Wydziału krajowego:
Dr. Władysław Jahl, *w. r.*

Dział A.

Fundusz krajowy i zakładów krajowych, oraz fundusze budżetem objęte.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1909.

I. Fundusz krajowy 15
II. Szpitale krajowe (Lwów, Kulparków, Kraków) 301
III. Fundusz szkolny krajowy 371
IV. Fundusz szkolny emerytalny 397
V. Fundusz koszar krajowych 405
VI. Fundusz policyi krajowej 411
VII. Krajowe zakłady rolnicze, Skład publiczny w Krakowie i fundusz kultury krajowej 417
VIII. Krajowe zakłady przemysłowe 545

FUNDUSZ KRAJOWY

Sumaryczne zamknięcie rachunku

za rok

1909.

Sumaryczne zamknięcie rachunku

Liczba rubryk budżetowych	Sumaryusz	Wynikłości w roku 1909 zwyczajne K	g	nadzwyczajne K	g	razem K	g
	WYDATKI.						
	A. Rzeczywiste.						
I.	Reprezentacya kraju	265.794	72	—	—	265.794	72
II.	Zarząd	1,928.163	62	17.589	55	1,945.753	17
III.	Sprawy zdrowotne	6,275.511	45	203.293	07	6,478.804	52
IV.	Dobroczynność.	78.197	45	60.653	95	138.851	40
V.	Oświata i sztuka	22,459.934	94	418.559	71	22,878.494	65
VI.	Pomniki historyczne	61.355	65	2,508.494	30	2,569.849	95
VII.	Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe	1,131.232	23	—	—	1,131.232	23
VIII.	Komunikacye	4,758.147	24	714.691	13	5,472.838	37
IX.	Budowy wodne i melioracye .	6,518.187	30	—	—	6,518.187	30
X.	Rolnictwo	2,461.541	49	2,637.017	73	5,098 559	22
XI.	Górnictwo	1,976.742	57		—	1,976 742	57
XII.	Przemysł i rękodzieła . . .	1,198.067	61	292.739	03	1,490.806	64
XIII.	Długi krajowe.	3,470.041	89	200.323	28	3,670.365	17
XIV.	Pensye emerytalne	341.015	15	8.680	—	349.695	15
XV.	Opłaty konsumcyjne	11.597	15	—	—	11.597	15
XVI.	Rozmaite	442.749	01	31.000	—	473.749	01
	Suma wydatków rzeczywistych budżetem objętych . .	53,378.279	47	7,093 041	75	60,471.321	22
	B. Przenośne.						
	3% lokacya w Banku krajowym na rachunku czekowym. . .					10,279.160	25
	4% „ „ „ „ „ „ . . .					8,334.840	—
	4·2% „ „ „ „ „ „ . . .					2,870.077	—
	Z 3% lokacyi zwrócono funduszowi pożyczkowemu dla gmin na na budowę koszar dla c. i k. wojska					626.442	83
	„ „ „ zwrócono fund. pożycz. na drogi powiat. i gminne					287.700	—
	„ 4% „ wydano na rachunek bieżący krajowego składu publicznego w Krakowie					29.683	91
	„ 4% „ zwrócono kraj. funduszowi sprzedaży soli . . .					270.505	70
	„ 4% „ „ „ „ „ ku podniesieniu rybactwa					1.000	—
	4% pożyczka zwrócona „ „ sprzedaży soli . . .					335.000	—
	4% „ „ „ „ „ kolejowemu					1,040.000	—
	Rachunek czekowy funduszu krajowego w poczt. Kasie oszczędn.					14.829	66
	„ bieżący w Banku krajowym, biura pośrednictwa pracy					27.976	66
	„ przenośny krajowego składu publicznego w Krakowie					253.577	10
	„ „ „ kraj. opłat konsumc. w poczt. Kasie oszczędn					1,828.107	18
	Zaliczka wydana na budowę pawilonów w Kulparkowie . . .					75.764	11
	Zaliczki zwrócone do depozytów ogólnych					280.000	—
	Zaliczka dla kraj fun. budowy zakładu dla obłąkanych w Kobierzynie					72.007	08
	„ „ „ „ „ szpitala lwowskiego					78.432	—
	Efekta z galic. funduszu propinacyjnego na poczet pożyczki na pokrycie niedoboru w r. 1909 wydane do spieniężenia .					10,044.537	33
	„ z Banku krajowego z tytułu pożyczki na budowę zbiorników na ropę w Popielach, wydane do spieniężenia					1,500.000	—
	„ z Banku kraj. z tytułu pożyczki na złagodzenie klęsk elementarnych z r. 1908, wydane do spieniężenia . . .					1,080.000	—
	Fundusz uposażenia Kasy krajowej					—	—
	Suma wszystkich wydatków . .					99,800.962	03
	C. Pozostałość kasowa z końcem roku 1909:						
	a) w gotówce	740.617 K 85 g					
	b) w efektach	1,000 000 „ — „				1,740.617	85
	Ogółem zgodnie ze sumą dochodów . .					101,541.579	88

funduszu krajowego za rok 1909.

Kwota budżetem uchwalona dnia 28—31. października oraz 2. listopada 1908			Wynikłości są zatem	
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	mniejsze	większe
K	K	K	K	K
167.000	—	167.000	—	98 795
1,938.709	6.000	1,944.709	—	1.044
5,814.849	264.086	6,078.935	—	399.870
78.178	42.204	120.382	—	18.469
21,416.313	469.876	21,886.189	—	992.306
61.536	279.000	340 536	—	2,229.314
1,054.445	—	1,054.445	—	76.787
4,514.886	746.200	5,261.086	—	211.752
6,944.536	—	6,944.536	426.349	—
2,373.814	1,299.127	3,672.941	—	1,425.618
305.419	—	305.419	—	1,671.324
1,170.061	294.572	1,464.633	—	26.174
3,524.546	—	3,524.546	—	145.819
315 518	8.680	324.198	—	25.497
13 500	—	13.500	1.903	—
414.630	31.000	445.630	—	28.119
50,107.940	3,440.745	53,548.685	428 252	7,350 888
				6,922 636

Wykazany zapas w gotówce . . . . . 740 617 K 85 g

jest własnością:

funduszu uposażenia Kasy krajowej . .	699.029 K 74 g	
krajowego składu publicznego w Krakowie	41.588 „ 11 „	
Razem j. w.		740.617 K 85 g

wykazany zaś zapas w efektach imiennej wartości 1,000.000 K, stanowią akcye zakładowe Spółki akcyjnej wschodnio-galicyjskich kolei lokalnych, w zamian za otrzymaną z funduszu krajowego subwencyę w tejże wysokości, po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 13. lutego 1894.

Fundusz uposażenia Kasy krajowej . . . . . 2,000.000 K — g

składa się:

a) z gotówki jak wyżej	699.029 K 74 g	
b) z lokacyi w Banku krajowym na 3% rachunku czekowym	468.253 „ 42 „	
c) z lokacyi w krajowym składzie publicznym w Krakowie	66.685 „ 72 „	
d) w należytości od funduszu budowy zakładu dla obłąkanych w Kobierzynie	302.402 „ 51 „	
e) w należytościach czynnych z tytułu udzielenia pożyczek Wydziałom powiatowym dla dotkniętych klęskami elementarnemi (w myśl uchw. sejm. z 9. lutego 1894) .	949 „ 48 „	
f) w należytości od funduszu budowy pawilonów w Kulparkowie.	379.700 „ 07 „	
g) w należytości od funduszu szpitala powszechnego we Lwowie	82.656 „ — „	
h) na rachunku czekowym w pocztowej Kasie oszczędności.	323 „ 06 „	
Razem j. w. . . .		2,000.000 K — g

Sumaryczne zamknięcie rachunku

Liczba rubryk budżetowych	Sumaryusz	Wynikłości w roku 1909 zwyczajne K	g	nadzwyczajne K	g	razem K	g
	DOCHODY.						
	A. Rzeczywiste.						
I.	Reprezentacya kraju . . .	111	60	—	—	111	60
II.	Zarząd	337.662	58	—	—	337.662	58
III.	Sprawy zdrowotne	2,176.208	02	—	—	2,176.208	02
IV.	Dobroczynność	—	—	—	—	—	—
V.	Oświata i sztuka.	4,310.136	70	—	—	4,310.136	70
VI.	Pomniki historyczne . . .	782	62	2,329.494	30	2,330.276	92
VII.	Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe	454 034	94	—	—	454.034	94
VIII.	Komunikacye	609 303	65	142.200	—	751.503	65
IX.	Budowy wodne i melioracye .	4,151.688	71	—	—	4,151 688	71
X.	Rolnictwo	2,304.434	77	1,030.216	80	3,334.651	57
XI.	Górnictwo	1,755.177	39	—	—	1,755.177	39
XII.	Przemysł i rękodzieła . . .	471 627	99	2.000	—	473.627	99
XIII	Długi krajowe	324.168	02	—	—	324.168	02
XIV.	Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski	62.932	08	—	—	62.932	08
XV.	Opłaty konsumcyjne. . . .	8,228.685	59	—	—	8,228.685	59
XVI.	Rozmaite	2,630.132	68	—	—	2,630.132	68
	Suma dochodów własnych .	27,817.087	34	3,503.911	10	31,320.998	44
XVII.	Dodatki do podatków: *a)* w Galicyi wsch. i zach. po 72 i 78 gr. *b)* w W. Księstwie Krakowskiem po 64 i 70 gr. .	21,388.231	45	—	—	21,388.231	45
	Suma dochodów rzeczywistych budżetem objętych	49,205.318	79	3,503.911	10	52,709.229	89
	Pożyczka krótkoterminowa, zaciągnięta z galic. fund. prop. na pokr. niedoboru w r. 1909	7,762.091	33	—	—	7,762.091	33
	Ogółem . . .	56,967.410	12	3,503.911	10	60,471.321	22
	B. Przenośne.						*)
	3% lokacya w Banku krajowym (ściągnięta z rachunku czekowego) . .					10,068.185	25
	4% „ „ „ „ „ („ „ „ . . .					8,334.840	—
	4·5% „ „ „ „ „ („ „ „ . . .					2,870.077	—
	3% „ fund pożyczk. dla gmin na budowę koszar dla c. i k. wojska .					626.442	83
	3% „ „ „ na drogi powiatowe i gminne					317.938	25
	3% „ zwrócona z rachunku bieżącego kraj. składu publ. w Krakowie .					34.000	—
	4% „ z funduszu sprzedaży soli					270.505	70
	4% „ „ ku podniesieniu rybołostwa					12.000	—
	4% pożyczka pobrana z funduszu sprzedaży soli					335.000	—
	4% „ „ „ „ kolejowego					1,040.000	—
	Rachunek czekowy funduszu krajowego w pocztowej Kasie oszczędności .					14.758	70
	„ bieżący w Banku krajowym Biura pośrednictwa pracy . . .					27.976	66
	„ przenośny krajowego Składu publicznego w Krakowie . . .					250 364	14
	„ „ krajowych opłat konsumcyjnych w poczt. Kasie oszcz.					1,828.107	18
	Zaliczka zwrotna z funduszu budowy pawilonów w Kulparkowie . . .					—	—
	Zaliczki pobrane z depozytów ogólnych					280.000	—
	Zaliczka zwrotna z fund. budowy Zakładów dla obłąkanych w Kobierzynie					—	—
	„ „ „ szpitala lwowskiego					39.216	—
	Efekta otrz. z gal. fund. prop. na poczet poż. na pokr. nied. budż. fun. kraj. w r. 1909					10,044.537	33
	Efekta otrzym. z Banku kraj. na poczet poż. na bud. zbiorn. na ropę w Popielach					1,500.000	—
	Efekta otrz. z Banku kraj. na poczet poż. na złag. skutków klęski elem. w r. 1908					1,080.000	—
	Fundusz uposażenia Kasy krajowej, pobrane zwroty pożyczek . . .					1.694	69
	Suma wszystkich dochodów . .					99,446.964	95
	C. Pozostałość kasowa z początkiem roku 1909:						
	a) w gotówce . . . . . 1,094.614 K 93 g						
	b) w efektach . . . . . 1.000.000 „ — „					2.094.614	93
	Ogółem zgodnie ze sumą wydatków .					101,541.579	88

funduszu krajowego za rok 1909.

Kwota budżetem uchwalona dnia 28—31. października, oraz 2. listopada 1908			Wynikłości są zatem	
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	mniejsze	większe
K	K	K	K	K
50	—	50	—	62
292.540	—	292.540	—	45.122
2,362.131	6.700	2,368.831	192.623	—
—	—	—	—	—
3,994.367	—	3,994.367	—	315.770
550	100.000	100.550	—	2,229.727
428.832	—	428.832	—	25.203
585.442	142.200	727.642	—	23.862
4,572.465	—	4,572.465	420.776	—
871.073	1,015.000	1,886.073	—	1.448.578
281.875	—	281.875	—	1,473.302
464.309	2.160	466.469	—	7.159
73.240	—	73.240	—	250.928
40.000	—	40.000	—	22.932
7,732.000	—	7,732.000	—	496.685
1,217.500	—	1.217.500	—	1,412.633
22,916.374	1,266.060	24,182.434	613.399	7,751.963
18,394.192	—	18,394.192	—	2,994.040
41,310.566	1,266.060	42,576.626	613.399	10,746.003
				10,132.604
10,972.059	—	10,972.059	3,209.968	—
52,282.625	1,266.060	53,548.685	3,209.968	10,132.604
				6,922.636

Uwaga. *) Stan lokacyi w Banku krajowym na 3% rachunku czekowym wynosi z końcem roku 1909 . . . . . 585.875 K — g

która to suma jest własnością:

a) funduszu uposażenia Kasy krajowej . . . . . 468.253 K 42 g

b) funduszu pożyczkowego drogowego . . . . . 106.621 „ 58 „

c) funduszu ku podniesieniu rybactwa . . . . . 11.000 „ — „

Razem j. w. . . . 585.875 K — g

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny:

	Szczegół.	Ogół.
1. Pozostałość kasowa z rach. z końcem roku 1909:		
w gotówce . .	740.617 K 85 g	
w efektach .	1,000.000 „ — „	1,740.617 K 85 g
2. Należytości czynne z roku bieżącego:		
a) w rubryce wydatków .	283.442 K 45 g	
b) „ dochodów .	3,946.531 „ 61 „	
3. Należytości czynne z lat ubiegłych	5,773.584 „ 79 „	10,003.558 „ 85 „ 11,744.176 K 70 g
Z końcem roku 1908 wynosiła suma stanu czynnego	11,553.418 K 91 g	
Z porównania z takim stanem z końcem roku 1909	11,744.176 „ 70 „	
Okazuje się w stanie czynnym z końcem roku 1909 *przyrost* o	190.757 K 79 g	

Stan bierny:

4. Należytości bierne z roku bieżącego:		
a) w rubryce wydatków	14,276.947 K 87 g	
b) „ dochodów	147.321 „ 75 „	
5. Należytości bierne z lat ubiegłych	17,387.103 „ 52 „	31,811.373 „ 14 „
Przewyżka stanu biernego		20,067.196 K 44 g
Z końcem roku 1908 wynosiła przewyżka stanu ~~czynnego~~ . . .		6,397.334 „ 59 „
Stan przeto majątku z końcem roku 1909 (nie uwzględniając długów pożyczek krajowych, wykazanych w osobnych zamknięciach rachunkowych) przedstawia się *niekorzystniej* o		13,669.861 K 85 g
mianowicie: stan czynny *zwiększył się* o . .	190.757 K 79 g	
„ bierny *zwiększył się* o . . .	13,860.619 „ 64 „	
Stan majątku jest tedy *niekorzystniejszy* jak wyżej o.		13,669.861 K 85 g

I.

FUNDUSZ KRAJOWY.

Fundusz krajowy. Rubryka I. Reprezentacya kraju.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
I.		**REPREZENTACYA KRAJU.**			
		Wydatki.			
	1	Koszta podróży pp posłów	18.957	80	9.500
	2	Dyety pp. posłów	102.781	—	72.000
	3	Koszta druków	91.469	03	60.000
	4	Spisywanie sprawozdań	33.745	62	12.000
	5	Pisarze dzienni	1.716	80	1.300
	6	Remuneracye urzędników Wydziału krajowego, za dodatkowe zatrudnienie podczas Sejmu	2.400	—	2.400
	7	Służba	5.731	—	2.600
	8	Opał	4.607	40	3.000
	9	Zapuszczanie i mycie podłóg	292	94	200
	10	Potrzeby kancelaryjne	1.890	94	2.000
	11	Na uzupełnienie biblioteki sejmowej . . .	1.000	—	1.000
	12	Rozmaite drobne wydatki	1.202	19	1.000
		Suma wydatków .	265.794	72	167.000
		Dochody.			
	1	Dochody ze sprzedaży druków sejmowych .	111	60	50

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	9.458	
—	30.781	
—	31.469	Wydatki wogóle *większe* z powodu dłuższego trwania sesyi sejmowej.
—	21.746	
—	417	
—	—	Na wypłatę renumeracyi zużyto oprócz kredytu uchwalonego na r. 1909 w kwocie . . . . . 2.400 K — g resztę niezużytego kredytu z lat dawniejszych w kwocie . . . . . 1.280 „ — „ razem . . 3.680 K — g
—	3.131	
—	1.607	Wydatki wogóle *większe* z powodu dłuższego trwania sesyi sejmowej.
—	93	
109	—	Wydatek *mniejszy* w miarę potrzeby.
—	—	Z pozostałego kredytu z lat poprzednich . . 725 K 48 g i z kredytu uchwalonego na r. 1909 . 1.000 „ — „ razem z sumy . . 1.725 K 48 g wydano w roku 1909 . . . . . 22 „ 50 „ resztę zaś niezużytą w kwocie 1.702 K 98 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi na r. 1910 (LW. 45942/1910).
—	202	Wydatek *większy* w miarę potrzeby.
109	98 904	
—	62	Dochód *większy* nie dający się przewidzieć.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
II.		**ZARZĄD.**			
		Wydatki.			
		A) Kierownictwo.			
	1	Marszałek krajowy . . . 12 000 K i dodatek na reprezentacyę . 8.000 „	20.000	—	20.000
	2	Sześciu członków Wydziału krajowego . .	72.000	—	72.000
	3	Zastępcy członków Wydziału krajowego . .	2.000	—	4.000
			94.000	—	96.000
		B) Biura Wydziału krajowego.			
	4	*Oddział konceptowy.*			
		a) Płace i dodatki aktywalne:			
		4 radców	32.144	—	31.488
		8 sekretarzy	48.112	10	48.704
		7 wicesekretarzy	32.442	—	32.928
		6 adjunktów	22.897	96	22 560
		6 koncepistów	15.128	66	17.808
		3 praktykantów, adjuta po 1.400 K 3 praktykantów, adjuta po 1.200 K . .	9.995	52	7.800
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie . .	3.502	19	5.285
			164.222	43	166.573
	5	*Oddział melioracyjny.*			
		a) Płace i dodatki aktywalne:			
		Dyrektor	7.872	—	7.872
		Zastępca dyrektora	6.088	—	6.088
		15 starszych inżynierów	88.840	10	90.032
		Referent administracyjno-prawny . . .	7.872	—	7.872
		15 inżynierów I. klasy	69.381	56	70.008
		24 inżynierów II. klasy	88.386	67	90.240
		22 inżynierów adjunktów	65.360	91	65 296
		2 praktykantów technicznych, adjuta po 1.400 K	1.749	99	2.800
		Personal dla projektowania i budowy wodociągów i kanalizacyi w gminach wiejskich i małomiejskich	5.681	22	5.936
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie. . .	15.979	89	20.414
		c) Na podróże naukowe dla inżynierów biura melioracyjnego, celem przestudyowania zbiorników wody w górach	5.000	—	5.000
		Do przeniesienia . .	362.212 258.222	34 43	371.558 262.573

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	—	
—	—	
2.000	—	Wydatek *mniejszy* w miarę potrzeby zastępstwa.
2.000	—	
		Uwaga *Uzasadnienie różnic w pozycyach 4—17 zamieszczono przy sumie płac (po poz. 17).*
—	656	
592	—	
486	—	
—	338	
2.679	—	
—	2.195	
1.783	—	
5.540	3.189	
—	—	
—	—	
1.192	—	
—	—	
626	—	
1.853	—	
—	65	
1.050	—	
255	—	
4.434	—	
—	—	
9.410	65	
7.540	3.189	

Fundusz krajowy. Rubryka II. Zarząd.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
II.	5	Z przeniesienia . .	258.222	43	262.573
			362.212	34	371.558
		d) Na stypendya dla słuchaczy wydziału hydrotechnicznego	2.000	—	2.000
		e) Utrzymanie służby dozorców melioracyjnych i wynagrodzenie przez 5 miesięcy zimowych przy pracach biurowych dla: 10 konduktorów, 15 dozorców melioracyjnych, 48 dozorców drenarskich, 27 ukończonych uczniów drenarskich . .	48.553	20	37.850
			412.765	54	411.408
	6	*Oddział techniczno drogowy.*			
		a) Płace i dodatki aktywalne:			
		Dyrektor	7.872	—	7.872
		Zastępca dyrektora	6 088	—	6.088
		6 starszych inżynierów	35.689	86	36.528
		12 inżynierów I. klasy	54.906	52	54.654
		12 inżynierów II. klasy	44.526	05	44.280
		12 inżynierów-adjunktów	32.489	74	35.616
		2 praktykantów technicznych, adjuta . .	7.582	66	4.000
		1 praktykant techniczny, adjutum . . .			1.400
		1 „ „ „ . . .			1.200
		Asystent manipulacyjny	2.176	—	2.176
		10 konduktorów starszych	23.669	80	24.500
		10 konduktorów I. klasy	21.320	76	21.500
		10 konduktorów II. klasy	18.499	92	18.500
		12 konduktorów III. klasy	16.701	02	18.600
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie . .	14.116	17	17.152
			285.638	50	294.066
	7	*Oddział kolejowy.*			
		a) Płace i dodatki aktywalne:			
		Dyrektor	7.872	—	7.872
		Zastępca dyrektora	4 058	65	6.088
		2 starszych inżynierów	12.176	—	12.176
		3 inżynierów I. klasy	14.112	—	14.112
		6 inżynierów II. klasy	18.642	50	22.560
		8 inżynierów-adjunktów	22.706	49	23.744
		Radca	7.872	—	7.872
		Do przeniesienia . .	87.439	64	94.424
			956.626	47	968.047

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
7.540	3.189	
9410	65	
—	—	
—	10.703	Przekroczenie tej pozycyi ma usprawiedliwienie w znaczniejszem zaoszczędzeniu w innych wydatkach na personal biura melioracyjnego.
9.410	10.768	
—	—	
—	—	
838	—	
—	252	
—	246	
3.126	—	
—	982	
—	—	
830	—	
179	—	
—	—	
1.899	—	
3.036	—	
9.908	1.480	
—	—	
2.029	—	
—	—	
—	—	
3.918	—	
1.037	—	
—	—	
6.984	—	
26.858	15.437	

Fundusz krajowy. Rubryka II. Zarząd.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909. K.	Wynikłości w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
II.	7	Z przeniesienia . .	956.626	47	968.047
			87.439	64	94.424
		Wicesekretarz	4.704	—	4.704
		Adjunkt konceptowy	—	—	—
		Koncepista	2.968	—	2.968
		Konsulent dla spraw taryfowych i komercyalnych	4.704	—	4.704
		Adjunkt rachunkowy	—	—	3.760
		Oficyał rachunkowy	2.968	—	2.968
		Asystent rachunkowy	2.176	—	2.176
		Adjunkt administracyjno manipulacyjny . .	—	—	3.760
		Inspicyent-rysownik	2.176	—	2.176
		Asystent manipulacyjny	2.176	—	2 176
		Woźny	1 613	14	1.400
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie . . .	5.084	37	6.354
			116.009	15	131.570
		c) Koszta utrzymania personalu nieetatowego	32.946	—	28.000
			148.955	15	159.570
	8	*Oddział rolniczy.*			
		a) Płace i dodatki aktywalne:			
		1 radca	—	—	7.872
		1 wicesekretarz	4.704	—	4.704
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie . .	—	—	—
			4.704	—	12.576
	9	*Oddział sanitarny.*			
		a) Płace i dodatki aktywalne:			
		Inspektor szpitali:			
		płaca . . . . . 2.352 K — g			
		dodatek aktywalny . . . 490 „ 68 „	2.842	68	7.872
		Zastępca krajowego inspektora szpitali, wynagrodzenie roczne	5.833	30	6.000
		b) Dodatki pięcioletnie:			
		Inspektorowi Drowi Łuszczkiewiczowi (2) po 800 K	695	54	1.600
		c) Koszta podróży dla inspektora szpitali	3.781	23	2.400
			13.152	75	17.872
	10	Referent górniczy, remuneracya	1.440	—	3.328
		Do przeniesienia . .	1,124.878	37	1,161.393

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
26.858	15.437	
6.984	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
3.760	—	
—	—	
—	—	
3.760	—	
—	—	
—	—	
—	213	
1.270	—	
15.774	213	
—	4 946	
15.774	5.159	
7.872	—	
—	—	
—	—	
7.872	—	
5.029	—	
167	—	
904	—	
—	1.381	Wydatek *większy* w miarę przeprowadzonych inspekcyi szpitali.
6.100	1.381	
1.888	—	Wydatek *mniejszy* z powodu intercalare.
58.492	21.977	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
II.		Z przeniesienia . .	1,124.878	37	1,161.393
	11	*Oddział dla budownictwa.*			
		Architekt z poborami inżyniera I. kl.:			
		a) płaca . . . . . 3.600 K — g			
		b) dodatek aktywalny . . 1.104 „ — „			
		c) bilet roczny kolejowy II. kl. . 693 „ — „			
		d) dyety (w miarę odbytych podróży) . . . . . 806 „ 05 „	6.203	05	7.264
		Inżynier II. klasy dla mechaniki . . .	3.760	—	3.760
			9.963	05	11.024
	12	*Oddział rachunkowy.*			
		a) Płace i dodatki aktywalne:			
		Dyrektor	7.872	—	7.872
		Zastępca dyrektora	6.088	—	6.088
		10 rewidentów	46.804	80	47.010
		12 adjunktów	45.238	61	45.120
		Archiwista	—	—	2.968
		Protokolista	—	—	2.968
		10 oficyałów	35 536	61	29.680
		12 asystentów	23.919	22	26.112
		14 praktykantów	24.847	34	24.864
		10 aplikantów, adjuta	13.106	43	12.000
		Woźny	1.848	—	1.400
		Lustrator rachunkowy dla szpitali powszechnych:			
		a) płaca . . . . . 3.600 K			
		b) dodatek aktywalny . . . . 1.104 „			
		c) bilet roczny kolejowy II. kl. . 693 „			
		d) ryczałt roczny na fiakry i inne wydatki połączone z wyjazdami) . 500 „	5.897	—	5.764
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie . .	6.995	98	11.002
			218.153	99	222.878
	13	*Oddział kasowy.*			
		a) Płace i dodatki aktywalne:			
		Dyrektor	7.872	—	7.872
		Zastępca dyrektora	6.088	—	6.088
		Kontrolor	4.704	—	4.704
		Kasyer	4.704	—	4.704
		2 adjunktów	7.520	—	7.520
		Do przeniesienia . .	30.888	—	30.888
			1,352.995	41	1,395.295

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
58.492	21.977	
1.061	—	Wydatek *mniejszy* w miarę odbytych komisyi.
—	—	
1.061	—	
—	—	
—	—	
235	—	
—	119	
2.968	—	
2.968	—	
—	5.857	
2.193	—	
17	—	
—	1.106	
—	448	
—	133	Wydatek *większy* z powodu podwyższenia ceny rocznej karty kolejowej.
4.006	—	
12.387	7.663	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
71.940	29.640	

Fundusz krajowy. Rubryka II Zarząd

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
II.	13	Z przeniesienia . .	1,352.995	41	1,395.295
			30.888	—	30.888
		2 oficyałów	5.936	—	5.936
		2 asystentów	4.352	—	4.352
		2 praktykantów	3.552	—	3.552
		2 woźnych	3.080	—	3.360
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie . .	200	—	200
			48.008	—	48.288
	14	*Oddział manipulacyjny.*			
		a) Płace i dodatki aktywalne:			
		Dyrektor	4.800	—	4.800
		Archiwista	4.704	—	4.704
		Ekspedytor	3.760	—	3.760
		Protokolista	3.760	—	3.760
		5 kancelistów	14.740	69	14.840
		6 asystentów	13.021	02	13.056
		3 pisarzy	5.311	34	5.328
		3 aplikantów, adjutum	3.600	10	3.600
		Odźwierny	1.919	93	10.598
		Portyer	1.386	60	
		5 woźnych	5.554	46	
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie . .	3.540	66	7.409
	14*a)*	Na uregulowanie poborów woźnych . . .	—	—	—
			66.098	80	71.855
	15	*Oddział statystyczny.*			
		Naczelnik oddziału	2.400	—	5.600
		Wicesekretarz	5.936	—	4.704
		Maszyna do rachowania, tudzież wydatki kancelaryjne biura statystycznego . . .	1.191	—	—
			9.527	—	10.304
	16	*Oddział dla poboru opłaty konsumcyjnej od piwa.*			
		a) funkcyonaryusz rachunkowy . . .	2.400	—	2.400
		b) referent pomocniczy	2.000	—	2.000
		c) dvurna	18.368	65	23.000
		d) sługa kancelaryjny	700	—	700
			23.468	65	28.100
		Do przeniesienia . .	1,500 097	86	1,553.842

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		**Uzasadnienie różnic**
mniejsze	większe	
K.		
71.940	29.640	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
280	—	
—	—	
280	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
99	—	
35	—	
17	—	
—	—	
1.737	—	
3.868	—	
—	—	Przyzwolony kredyt w tej pozycyi, oraz przypadające na nią wydatki mieszczą się w poborach służby pod poz. 14.
5.756	—	
3.200	—	
—	1.232	
—	1.191	Wydatki niebudżetowe spowodowane konieczną potrzebą.
3.200	2.423	
—	—	
—	—	
4.631	—	Wydatki *mniejsze* w miarę potrzeby.
—	—	
4.631	—	
85.807	32.063	

Fundusz krajowy. Rubryka II. Zarząd.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
II.		Z przeniesienia .	1,500.097	86	1,553.842
	17	*Oddział biura pośrednictwa pracy.*			
		a) Płace i dodatki aktywalne:			
		Adjunkt konceptowy	2.819	97	3.760
		Koncepista	2.840	—	2.968
		Aplikant manipulacyjny, adjutum . . .	1.543	86	1.200
		Dyetaryusz (wynagrodzenie dzienne po 2 K 50 g)	367	50	915
		b) Dodatek trzyletni:			
		Adjunktowi Dr. Pazdrze Zbigniewowi (1) .	149	94	200
			7.721	27	9.043
		Suma płac z dodatkami aktywalnymi, pięcioletnimi i trzyletnimi	1,507.819	13	1,562.885
	18	**Dyurna.**			
		a) dla oddziału konceptowego	10.162	70	8.784
		b) „ melioracyjnego . . .	1.168	—	3.880
		c) „ techniczno-drogowego . .	11.308	70	7.000
		d) „ rachunkowego	52.487	—	52.487
		e) „ statystycznego	8.778	—	5.000
		f) „ manipulacyjnego . . .	47.617	—	47.617
			131.521	40	124.768
		Do przeniesienia . .	1,639.340	53	1,687.653

Zamknięcie rachunku za rok 1909 **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
85.807	32.063	
940	—	
128	—	
—	344	
547	—	Wydatek *mniejszy* w miarę potrzeby.
51	—	
1.666	344	
87.473	32.407	
55.066		Wydatki na płace wogóle *mniejsze* o 55.066 K głównie z powodu intercalare.
—	1.379	
2.712	—	Wydatki *mniejsze* lub *większe* wedle rzeczywistej potrzeby.
—	4.309	
—	—	
		Oprócz budżetowego kredytu na dyurna w r. 1909 w kwocie . . . . . 52.487 K — g była do dyspozycyi w roku 1909 reszta kredytu z r. 1908 . . . . . 6.970 „ 99 „ i zwroty dyurn od innych funduszów w kwocie . . . . . 3.438 „ 85 „ razem . . . 62.896 K 84 g Z sumy tej wydano w r. 1909 . . . 53.438 „ 60 „ resztę zaś niezużytą w kwocie . . . 9.458 K 24 g przeniesiono na r. 1910 (LW. 63.021/1910).
—	3.778	Wydatki *większe* w miarę potrzeby:
—	—	Z pozostałej reszty kredytu z r. 1908 w kwocie 6.016 K 50 g tudzież z kredytu uchwalonego na rok 1909 w kwocie . . . . . 47.617 „ — „ razem z sumy . . 53.633 K 50 g wydano w roku 1909 . . . . . 44.403 „ 30 „ resztę zaś niezużytą w kwocie . . . 9.230 K 20 g przeniesiono na r. 1910 (LW. 63.021/1910).
2.712	9.466	
90.185	41.873	

Fundusz krajowy. Rubryka II. Zarząd.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
II.		Z przeniesienia . .	1,639.340	53	1,687.653
	19	**Zasługi.**			
		21 stróżów, z tego 19 po 700 K, jednego 820 K i jednego 940 K, tudzież zastępcy woźnego 830 K	17.168	96	15.890
	20	**Emolumenta.**			
		a) dyrektor kancelaryi na fiakra . . .	100	—	100
		b) „ „ 48 m³ drzewa opałowego à 10 K 50 g	504	—	504
		c) ubranie dla odźwiernego i 9 woźnych po 100 koron, tudzież dla zastępcy woźnego 60 koron	1.000	—	1.060
		d) ubranie dla portyera	192	—	200
		e) opał dla odźwiernego 12 m³ drzewa i dla portyera 10 m³ drzewa	231	—	231
		f) dodatki osobiste i funkcyjne . . .	12.175	91	11.609
		g) utrzymanie ekspozytur krajowego biura melioracyjnego i biur inżynierów sekcyjnych, dla konserwacyi robót publicznych:			
		w Krakowie . . . . 1.850 K 20 g			
		w Tarnowie . . . . 700 „ — „			
		w Jarosławiu . . . . 700 „ — „			
		w Stanisławowie . . . 700 „ — „			
		w Rzeszowie . . . . 714 „ — „			
		biura 2 inżynierów sekcyjnych dla konserwacyi po 500 K . . . . . 1.000 „ — „	5.664	20	5.300
			19.867	11	19.004
	21	**Remuneracye.**			
		a) Rzecznik prawny za zastępstwo . . .	10.519	93	9.000
		b) Za zastępstwo prawne Wydziału krajowego wobec c. k. Trybunału administracyjnego i Trybunału państwa	1.360	—	1.200
		c) Tłumacze	1.968	—	1.900
		d) Urzędnicy, dyurniści i słudzy Wydziału krajowego	19.000	—	19.000
			32.847	93	31.100
	22	**Koszta podróży i dyety wogóle.** . . .	19.382	60	20.000
		Do przeniesienia . .	1,728.607	13	1,773.647

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
90.185	41.873	
—	1.279	Wydatki *większe* z powodn zastępstwa chorej służby.
—	—	
—	—	
60	—	Wydatki *mniejsze* wedle potrzeby.
8	—	
—	—	
—	567	Wydatki *większe* z powodu przyznania w ciągu roku nowych dodatków.
—	364	Wydatki *większe* na koszta utrzymania ekspozytur w Krakowie i Rzeszowie.
68	931	
—	1.520	Wydatki *większe* stosownie do przedłożonych rachunków kancelaryjnych.
—	160	
—	68	Wydatek *większy* stosownie do wpływu aktów w obcych językach.
	—	
—	1.748	
617	—	Wydatek *mniejszy* stosownie do przeprowadzonych komisyi.
90.870	45.831	

Fundusz krajowy. Rubryka II. Zarząd.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
II.		Z przeniesienia . .	1,728.607	13	1,773.647
	23	**Zaliczki na płace dla urzędników i służby** .	41.416	40	43.000
	24	**Pokrycie połowy należytości stemplowych** od dekretów nominacyjnych urzędników krajowych	8.869	99	9.000
	25	**Potrzeby kancelaryjne.**			
		a) Wydawnictwo rozporządzeń krajowych .	8.779	80	11.000
		b) Sprawienie i odnowienie sprzętów . .	5.500	18	3.000
		c) Potrzeby do pisania i rysowania . .	10.553	97	7.000
		d) Papier do druków, druk ksiąg i wzorów .	10.983	69	6.000
		e) Oprawa ksiąg i druków	2.695	44	1.600
		f) Opał	20.193	80	14.900
		g) Utrzymanie biblioteki	3.968	24	3.000
		h) Rozmaite pomniejsze	11.023	05	5.000
			73.698	17	51.500
	26	**Gmach sejmowy.**			
		a) Maszynista, płaca . . . . 1.440 K 2 dodatki pięcioletnie po 100 K . 200 „ 12 m³ drzewa opałowego . . 126 „ 45 litrów nafty . . . . 18 „	1.784	—	1.784
		b) Kominiarz.	926	60	988
		c) Froterowanie i zapuszczanie podłóg . .	3.694	91	3.530
		d) Mycie podłóg	687	18	350
		e) Zgartywanie i wywóz śniegu . . .	586	—	300
		f) Wywóz nieczystości	216	40	100
		g) Zabezpieczenie od ognia	454	10	520
		h) Podatek domowy i miejski czynszowy . . . . . 288 K 54 g tudzież należytość ekwiwalentowa za rok 1909 z VI. dziesięciolecia 1901 do 1910 rocznie po . . . . . 135 „ — „	423	54	435
		i) Utrzymanie skwerów koło gmachu sejmowego . . . . 200 K tudzież wynagrodzenie ogrodnika 100 „	300	—	300
		Do przeniesienia . .	9.072 1,852.591	73 69	8.307 1,877.147

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
90.870	45.831	
1.584	—	Wydatek *mniejszy* stosownie do przyznanych zaliczek.
130	—	Wydatek *mniejszy* stosownie do wydanych dekretów nominacyjnych.
2.221	—	
—	2 500	
—	3.554	
—	4.984	
—	1.096	
—	5.294	
—	968	
—	6.023	
2.221	24.419	Wogóle wydatki na potrzeby kancelaryjne *większe* z powodu znacznego wzrostu agend Wydziału krajowego, tudzież z powodu powiększenia etatu osób prawie na wszystkich oddziałach.
—	—	
61	—	
—	164	
—	337	
—	286	
—	116	
66	—	Wydatki *większe*, lub *mniejsze* wedle rzeczywistej potrzeby.
11	—	
—	—	
138	903	
94.805	70.250	

Fundusz krajowy. Rubryka II. Zarząd.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
II.		Z przeniesienia . .	1,852.591	69	1,877.147
			9.072	73	8.307
	26	*k)* Konserwacya i adaptacya budynku i obejścia, koszta przekształcenia i urządzenia w gmachu, tudzież inne nieprzewidziane: zwyczajne . .	19.732	59	12.000
		i *nadzwyczajne* jednorazowo .	**17.589**	**55**	**6.000**
		l) Stacya elektryczna w gmachu sejmowym .	21.287	01	18.000
		m) Opłata gminna za zużycie wody z wodociągu miejskiego	10.024	60	8.000
		n) Umorzenie pożyczki 160.000 K, zaciągniętej na hipotekę gmachu sejmowego na budowę skrzydła tego gmachu dla biura melioracyjnego, XXVI. i XXVII. rata:			
		α) w kapitale . . 2.827 K 10 g *β)* w 4% odsetkach . 5.245 „ 06 „ *γ)* $^1/_8$% na administracyę 327 „ 84 „ *δ)* stempel do kwitu . 30 „ — „	8.430	—	8.430
		o) Najem lokalu w gmachu krakowskiego Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń (II. piętro) na pomieszczenie biur, tudzież 5% podatek wodociągowy	7.025	—	6.825
			75.571	93	61.562
			17.589	**55**	**6.000**
			93.161	48	67.562
		Razem . . { zwyczajne .	1,928.163	62	1,938.709
		{ *nadzwyczajne* .	**17.589**	**55**	**6.000**
		Suma wydatków . .	1,945.753	17	1,944.709

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
94 805	70.250	
138	903	
—	7.733	Wydatek *większy* z powodu znaczniejszych niezbędnych robót konserwacyjnych.
—	11.589	Wydatek *większy* głównie z powodu przyczynienia się funduszu krajowego kosztem 15.000 K do ułożenia bruku asfaltowego przed gmachem sejmowym.
—	3.287	Wydatek *większy* z powodu zużycia znaczniejszej ilości prądu elektrycznego do wyciągu osobowego w gmachu sejmowym.
—	2.025	Wydatek *większy* w miarę spotrzebowania wody z wodociągu miejskiego.
	—	
—	200	Wydatek *większy*, gdyż wynajęty lokal w gmachu krakowskiego Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń okazał się nie wystarczający na pomieszczenie niektórych biur Wydziału krajowego i potrzeba było wynająć lokal w prywatnym domu na przeciąg 1 miesiąca, kosztem 200 K.
138	14.148	
—	11.589	
138	25.737	
94.943	84.398	
—	11.589	
94.943	95.987	
	1.044	

Fundusz krajowy. Rubryka II. Zarząd.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K.	Dochody w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
II.		**Dochody.**			
	1	Subwencye z c. k. Skarbu Państwa:			
		a) dla biura melioracyjnego	16.000	—	16 000
		b) na utrzymanie technika dla kultury i eksploatacyi torfowisk.	2.000	—	2.000
	2	Zwroty poborów personalu krajowego biura melioracyjnego:			
		a) z funduszów przedsiębiorstw melioracyjnych	141.179	74	137.272
		b) z funduszu regulacyi rzek kanałowych .	33.564	46	40.320
	—	Zwroty poborów personalu drogowego . .	8.262	44	—
	3	Zwroty poborów urzędników krajowego biura kolejowego, eksponowanych do kierownictwa budowy kolei lokalnej Lwów-Stojanów	76.551	39	42.668
	4	Zwrot 50% wydatków personalnych w urzędach pośrednictwa pracy we Lwowie i w Krakowie od reprezentacyi tychże miast .	—	—	—
	5	Zwroty zaliczek od urzędników krajowych z płac	51.040	23	46.600
	6	Zwroty dyurn rachunkowych od funduszu propinacyjnego miast	4 180	—	4.180
	7	Dochód ze stacyi elektrycznej w gmachu sejmowym	4 048	16	3.000
	8	Sprzedaż książek i druków	747	16	300
	9	Różne przygodne	89	—	200
		Suma dochodów .	337.662	58	292.540

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	—	
—	—	
—	3.908	Dochód *większy*) w miarę przydzielenia personalu krajowego
6.755	—	Dochód *mniejszy*) biura melioracyjnego do kierownictwa robót.
—	8.263	Dochód nieprzeliminowany z tytułu zwrotu poborów konduktorów dróg krajowych przydzielonych do warsztatów betonowych w Jarosławiu i Rzeszowie, tudzież do konserwacyi dróg w Zakopanem i nadzoru budowy drogi Majdan-Stany-Rozwadów.
—	33.883	Dochód *większy* w miarę przydzielenia personalu krajowego biura kolejowego do kierownictwa budowy kolei, przez towarzystwa kolejowe prowadzonych.
—	—	
—	4.440	Dochód *większy* w miarę spłaconych zaliczek.
—	—	
—	1.048	Dochód *większy* z powodu dostarczania większej ilości prądu elektrycznego do oświetlenia biur filii zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu.
—	447	Dochód *większy* } nie dający się z góry dokładnie obliczyć.
111	—	Dochód *mniejszy* }
6.866	51.989	
	45.123	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
III.		**SPRAWY ZDROWOTNE.**			
		Wydatki.			
		I. Koszta leczenia ubogich chorych i wydatki na szpitale.			
	1	Koszta leczenia w szpitalach krajowych, prowincyonalnych, w zakładzie szczepień leczniczo-ochronnych przeciw wodowstrętowi Dra O. Bujwida w Krakowie i zagranicznych	3,214.848	37	2,900.000
	2	Zapomogi na koszta leczenia w sanatoryach dla tuberkulicznie chorych	9.988	11	10.000
	3	Krajowy szpital powszechny we Lwowie:			
		a) zwyczajne . .	958.096	03	876.626
		b) nadzwyczajne .	**71.522**	**90**	**71.523**
	4	Krajowy zakład dla obłąkanych w Kulparkowie:			
		a) zwyczajne . .	896.416	14	947.164
		b) nadzwyczajne .	**51.831**	**05**	**70.370**
		Do przeniesienia { zwyczajne .	5,079.348	65	4,733.790
		{ *nadzwyczajne* .	**123.353**	**95**	**141.893**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	314.848	Wydatek *większy* odpowiednio do rachunków, przedłożonych do sprawdzenia i wypłaty. Z zarachowanych wydatków przypada: *A)* Na zakłady krajowe: 1. Lwów, szpital powszechny (z klinikami): Oddział chorych . . . . . 160 017 K „ położnic . . . . . 55.062 „ 2. Kulparków, Zakład dla obłąkanych 726.520 „ 3. Kraków, szpital św. Łazarza (4 oddziały . . . . . 331.598 „ 4. Kraków, c. k. klinika . . . . 38.620 „ *B)* Szpitale prowincyonalne w kraju . . 1,546.248 „ *C)* Zakład szczepień leczniczo-ochronnych przeciw wodowstrętowi Dr. Bujwida w Krakowie . . . . . 4.913 „ *D)* Szpitale zagraniczne . . . . . 342.909 „ *E)* Inne wydatki i zwroty . . . . . 8.961 „ Ogółem wydatki . . 3,214.848 K Ilość zapłaconych dni leczenia wynosi. . 2,064.498 dni Powodem tego przekroczenia budżetu jest znaczna ilość zlikwidowanych dni leczenia (w roku 1908 było dni 1,790.540), jakoteż podwyższenie taks leczenia w 17 szpitalach prowincyonalnych i w wielu szpitalach i zakładach zagranicznych.
12	—	Wydatek *mniejszy* o nieznaczną różnicę.
—	81.470	Uzasadnienie różnicy uwidocznione jest w specyalnem zamknięciu rachunków tego szpitala.
—	—	
50.748	—	Uzasadnienia różnic uwidocznione są w specyalnych zamknięciach rachunków tych zakładów.
18.539	—	
50.760	396.318	
18.539	—	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
III.		Z przeniesienia { zwyczajne .	5,079.348	65	4,733.790
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne* .	**123.353**	**95**	**141.893**
	5	Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie:			
		a) zwyczajne . .	815.830	83	701.399
		b) nadzwyczajne .	**62.731**	**49**	**54.222**
	6	Na oprocentowanie pożyczki 1,500.000 K, zaciągnąć się mającej w częściowem zrealizowaniu przyzwolonej przez Wysoki Sejm pożyczki 4,321.000 K na budowę zakładu dla obłąkanych w zachodniej części kraju (w Kobierzynie)	—	—	**37.500**
		Suma działu I. { zwyczajne .	5,895.179	48	5,435.189
		Suma działu I. { *nadzwyczajne* .	**186.085**	**44**	**233.615**
		II. Koszta utrzymania podrzutków.			
	7	Fundusz podrzutków w Krakowie . . .	—	—	—
	8	Koszta utrzymania podrzutków (wraz z utrzymaniem podrzutków we Lwowie) a więc w całym kraju i zagranicą	63.667	19	61.000
		III. Publiczna służba zdrowia.			
	9	Koszta podróży dla lekarzy okręgowych, oraz subwencye dla powiatów, na pokrycie przewyżki wydatków na płace ponad 1% podatków bezpośrednich, przypisanych do poboru w całym powiecie	110.003	80	120.000
	10	$^1/_3$ część kosztów lekarstw dla epidemicznie chorych	17.085	73	12.000
	11	Utrzymanie i odświeżanie krowianki. . .	24.000	—	24.000
	12	Koszta podróży i dyety lekarzy z powodu szczepienia ospy ochronnej	132.375	25	129.000
	13	Stypendya dla lekarzy na podróże naukowe (do rozporządzalności Wydziału krajowego)	6.000	—	6.000
		Suma działu III. zwyczajne .	289.464	78	291.000
		Do przeniesienia { zwyczajne .	6,248.311	45	5,787.189
		Do przeniesienia { *nadzwyczajne* .	**186.085**	**44**	**233.615**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
50.760	396.318	
18.539	—	
—	114.432	Uzasadnienia różnic uwidocznione są w specyalnych zamknięciach rachunków tych zakładów.
—	8.509	
37.500	—	Wydatku nie było, ponieważ pożyczki nie zrealizowano. Wydatek na prowadzenie robót w roku 1909 pokryto zaliczkowo z ogólnych zapasów kasowych funduszu krajowego, który wykazany jest w osobnem zamknięciu funduszu budowy Zakładu dla obłąkanych w Kobierzynie.
50.760	510.750	
56.039	8.509	
—	—	
—	2.667	Wydatek *większy* stosownie do złożonych rachunków.
9.996	—	Wydatek *mniejszy* wskutek nieobsadzenia wszystkich kreowanych posad lekarzami.
—	5.086	Wydatek *większy* z powodu niestałości wydatków tego rodzaju, zarachowywanych na podstawie rachunków nadsyłanych przez c. k. Namiestnictwo.
—	—	
—	3.375	Wydatek *większy* z powodu niestałości wydatków, zaliczanych, na podstawie partykularzy kosztów podróży i dyet lekarzy szczepiących ospę ochronną, przedkładanych przez c. k. Namiestnictwo.
—		
9.996	8.461	
60.756	521.878	
56.039	8.509	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
III.		Z przeniesienia { zwyczajne .	6,248.311	45	5,787.189
		{ *nadzwyczajne* .	**186.085**	**44**	**233.615**
		IV. Zasiłki dla zakładów sanitarnych.			
	14	Szpitale SS. Miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole, Bursztynie, Przeworsku i Nowosiółkach	3.600	—	3.600
	15	Dla szpitala św. Zofii we Lwowie, subwencya na utrzymanie kolonii leczniczej w Iwoniczu	1.600	—	1.600
	16	Szpital Komisyi klimatycznej w Zakopanem .	600	—	600
	17	Amortyzacya pożyczki 110.000 K w gotówce, zaciągnąć się mającej na pokrycie udziału funduszu krajowego i $^1/_3$ części udziału c. k. Skarbu państwa w kosztach budowy szpitala powszechnego w Kosowie . .	—	—	**13.400**
	18	Dla OO. Bonifratrów w Krakowie, na amortyzacyę pożyczki 60.000 K na dokończenie budowy szpitala w Krakowie (VIII. rata z 33-lecia w myśl uchwały sejmowej z dnia 10. lipca 1902)	**4.007**	**63**	**3.871**
	18*a)*	Dla OO. Bonifratrów w Krakowie, na częściowe pokrycie kosztów urządzenia w szpitalu .	**1.000**	—	**1.000**
	18*b)*	Dla OO. Bonifratrów w Krakowie, na ułatwienie zapłaty procentów od pożyczki . .	**800**	—	**800**
	19	Dla OO. Bonifratrów w Krakowie, celem ulżenia w kosztach utrzymania chorych .	2.500	—	2.500
	20	Zakład św. Józefa dla chorych nieuleczalnych i wyzdrowieńców we Lwowie . . .	2.000	—	2.000
	21	Szpital izraelicki we Lwowie, celem ulżenia w kosztach utrzymania chorych . .	4.000	—	4.000
	22	Lecznica powszechna we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego . .	2.500	—	2.500
	23	„Narodna licznycia“ we Lwowie, subwencya .	1.000	—	1.000
	24	Kolonia lecznicza w Rymanowie . . .	1.000	—	1.000
	25	Kolonia lecznicza w Rabce, na utrzymanie dzieci w lecznicy	600	—	600
	26	Towarzystwo leczniczych kolonij wakacyjnych dla izraelickich dzieci szkolnych w Krakowie	500	—	500
	27	Towarzystwo ochotnicze ratunkowe we Lwowie	600	—	600
	28	Towarzystwo ochotnicze ratunkowe w Krakowie.	600	—	600
		Do przeniesienia { zwyczajne . .	21.100	—	21.100
		{ *nadzwyczajne*. .	**5.807**	**63**	**19.071**
		{ zwyczajne . .	6,248.311	45	5,787.189
		{ *nadzwyczajne*. .	**186.085**	**44**	**233.615**

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
60.756	521.878	
56.039	8.509	
—	—	
—	—	
—	—	
13.400	—	Pożyczka dotychczas nie została zaciągniętą, wydatku więc w r. 1909 nie było.
—	137	Wydatek *większy* z powodu podwyższenia przez gal. Kasę oszczędności stopy procentowej.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
13.400	137	
60.756	521.878	
56.039	8.509	

Fundusz krajowy. Rubryka III. Sprawy zdrowotne.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
III.		Z przeniesienia zwyczajne	6,248.311	45	5,787.189
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	186.085	44	233.615
		zwyczajne	21.100	—	21.100
		nadzwyczajne	5.807	63	19.071
	29	Towarzystwo hygieniczne we Lwowie, celem ułatwienia szerzenia zasad hygieny i dopomożenia w wydawaniu „Przeglądu hygienicznego“	600	—	600
	30	Szpital dla matołków w Iwoniczu . . .	2.000	—	2.000
	31	Towarzystwo lekarskie w Krakowie . . .	300	—	300
	32	Rada wyznaniowa gminy izraelickiej w Krakowie, celem ulżenia w utrzymaniu chorych	2.000	—	2.000
	33	Kuratorya szpitala izraelickiego w Samborze, celem ulżenia w utrzymaniu chorych .	600	—	600
	34	Zarząd szpitala i przytuliska izraelickiego w Tarnopolu, celem ulżenia w utrzymaniu chorych	600	—	600
	35	Dr. Heyne Bolesław, były sekundaryusz szpitala w Złoczowie, stały dar z łaski . .	—	—	460
	36	Konwent Braci Miłosierdzia w Zebrzydowicach, *nadzwyczajne*	600	—	600
	37	„Dom zdrowia“ Bratniej pomocy uczącej się młodzieży polskiej w Zakopanem, *nadzwyczajne*	600	—	600
	38	Dom dla nieuleczalnych w Tarnowie (w zarządzie Stowarzyszenia pod wezwaniem św. Filomeny, *nadzwyczajne*.	10.000	—	10.000
	39	Zarząd Towarzystwa „Zdrowie“, stowarzyszenia dla piersiowo chorej młodzieży żydowskiej szkół wyższych i średnich we Lwowie, *nadzwyczajne*	200	—	200
		Suma działu IV. zwyczajne	27.200	—	27.660
		Suma działu IV. *nadzwyczajne*	17.207	63	30.471
		Razem . . zwyczajne	6,275.511	45	5,814.849
		Razem . . *nadzwyczajne*	203.293	07	264.086
		Suma rubr. III. wydatków .	6,478.804	52	6,078.935

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
60.756	521.878	
56.039	8.509	
—	—	
13.400	137	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
460	—	Wydatku nie było ponieważ Dr. Heynemu przyznano stały dar z łaski płatny z funduszów szpitala złoczowskiego (LW. 14.582/1910).
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
460	—	
13.400	137	
61.216	521.878	
69.439	8.646	
130.655	530.524	
	399.869	

Fundusz krajowy. Rubryka III. Sprawy zdrowotne.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K.	Dochody w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
III.		**Dochody.**			
	1	Dochody krajowego szpitala powszechnego we Lwowie	602.959	96	771.658
	2	Dochody krajowego zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie	916.767	57	837.237
	3	Dochody krajowego szpitala św. Łazarza w Krakowie	555.703	95	585.116
	4	Zwroty zaliczek od szpitali powszechnych z rachunków kwartalnych	94.656	99	67.000
	5	Zwroty od gmin za dawniejsze koszta leczenia	60	08	100
	6	Zwroty od szpitali powszechnych za sprawdzanie rachunków aptekarskich . . .	947	47	1.020
	7	Zwrot od c. k. Rządu nadwyżki kosztów utrzymania chorych w klinikach za lata ubiegłe	—	—	100.000
	8	Zwrot od c. k. Rządu połowy raty amortyzacyjnej od pożyczki mającej się zaciągnąć przez fundusz krajowy na pokrycie $^1/_3$ części udziału c. k. Skarbu państwa w kosztach budowy szpitala powszechnego w Kosowie, *nadzwyczajne*	—	—	**6.700**
		Kredyt niezużyty (przenoszony od roku 1906) na pokrycie pierwszej raty amortyzacyjnej od zaciągnąć się mającej pożyczki na budowę szpitala w Kosowie (LW. 49.251/910)	5.112	—	—
		Razem { zwyczajne .	2,176.208	02	2,362.131
		Razem { *nadzwyczajne* .	—	—	**6.700**
		Suma rubr. III. dochodów .	2,176.208	02	2,368.831

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
168.698	—	Uzasadnienia różnic uwidocznione są w specyalnych zamknięciach tych zakładów.
—	79.531	
29.412	—	
—	27.657	Dochód *większy* w miarę zwróconych zaliczek.
40	—	Dochód *mniejszy* stosownie do rzeczywistych wpływów.
73	—	
100.000	—	Na poczet preliminowanej kwoty nie wpłynął żaden dochód.
6.700	—	Dochodu nie wykazano, ponieważ zapłaconą przez c. k. Skarb Państwa roczną ratę na amortyzacyę pożyczki w kwocie 5.112 K ulokowano bezpośrednio na ks. Banku krajowe- Nr. 27.580 w depozytach ogólnych, do czasu zrealizowania pożyczki (vide poz. 17. wydatków).
—	5.112	Dochód niebudżetowy powstały z niezużytego kredytu r. 1906 nieprzeniesionego już do rachunku roku 1910.
298.223	112.300	
6.700	—	
304.923	112.300	
192.623		

Fundusz krajowy. Rubryka IV. Dobroczynność.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
budżetu					
IV.		**DOBROCZYNNOŚĆ.**			
		Wydatki.			
	1	Dom ubogich i sierót w Krakowie . . .	10.848	—	10.848
	2	Zakład św. Józefa dla osieroconych chłopców w Krakowie	2.000	—	2.000
	3	Towarzystwo Miłosierdzia pod godłem „Opatrzność“ we Lwowie	2.400	—	2.400
	4	Zakład dla osieroconych dziewcząt imienia ks. Józefa Ziemiańskiego w Przemyślu . .	1.000	—	1.000
	5	Towarzystwo opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie	400	—	400
	6	Towarzystwo j. w. rata amortyzacyjna pożyczki 65 000 K udzielonej fundacyi domu podrzutków we Lwowie, na budowę zakładu opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie, X. i XI. półroczna rata z 35 lecia, do 1. października 1938 włącznie, *nadzwyczajne* .	**3.575**	**20**	**3.575**
	7	Ryczałt na zasiłki dla ochronek, do rozporządzalności Wydziału krajowego . .	10.000	—	10.000
	8	Towarzystwo kolonii wakacyjnej dla dziewcząt we Lwowie	200	—	200
	9	Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego, na lwowską kolonię wakacyjną, zasiłek stały	400	—	400
	9*a*)	Ruskie Towarzystwo kolonii wakacyjnych, *nadzwyczajne*	**200**	—	**200**
	10	Towarzystwo imienia św. Salomei, opieki nad wdowami i sierotami we Lwowie . .	200	—	200
	10*a*)	Zgromadzenie SS. Służebnic Serca Jezusowego w Krakowie, *nadzwyczajne*	**200**	—	**200**
	10*b*)	Zgromadzenie SS. Służebnic Serca Jezusowego we Lwowie — na przytulisko dla sług, *nadzwyczajne*	**200**	—	**200**
	11	Towarzystwo opieki nad sługami im. św. Jadwigi we Lwowie	400	—	400
	12	Zakład staruszek i kalek w Krakowie na Blichu, im. hr. Sołtykowej	200	—	200
	13	Komitet „Domu pracy“ na Kazimierzu w Krakowie	1.000	—	1.000
		Do przeniesienia { zwyczajne .	29.048	—	29.048
		Do przeniesienia { *nadzwyczajne* .	**4.175**	**20**	**4.175**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Z kredytu uchwalonego na rok 1909 w kwocie 10.000 K — g wydano tylko . . . . . 7.750 „ — „ resztę zaś w kwocie . 2.250 K — g przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. IV. poz. 7 na rok 1910 (LW. 53.180/1910).
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	

Fundusz krajowy. Rubryka IV. Dobroczynność.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
IV.		Z przeniesienia { zwyczajne . *nadzwyczajne* .	29.048 **4.175**	— **20**	29.048 **4.175**
	14	Zakład im. św. Jadwigi w Krakowie, stała subwencya	1.200	—	1.200
	15	Przytulisko Brata Alberta we Lwowie i w Krakowie	10.000	—	10.000
	16	Ks. Siemaszki Kazimierza „Dom schronienia i dobrowolnej pracy dla opuszczonych i moralnie zaniedbanych chłopców“ w Krakowie	1.600	—	1.600
	17	Na opłatę procentów (4%) od pożyczki 40.000 K zaciągniętej przez Towarzystwo budowy tanich mieszkań robotników katolickich w Krakowie (VII. rata z 28-lecia, w myśl uchwały sejmowej z 12. lipca 1902), *nadzwyczajne*	**1.600**	—	**1.600**
	18	Na zasiłki dla weteranów z r. 1831 i dla uczestników powstania z r. 1863, do dyspozycyi Wydziału krajowego	4.500	—	4.500
	19	Dla księży unitów chełmskich, ich wdów i sierót	2.000	—	2.000
	20	I. Towarzystwo głuchoniemych „Nadzieja“ we Lwowie	200	—	200
	21	Stowarzyszenie opieki nad uwolnionymi więźniami we Lwowie.	200	—	200
	21*a)*	Towarzystwo wzajemnej pomocy dyaków gr.-kat. archidyecezyi lwowskiej, *nadzwyczajne*	**200**	—	**200**
	21*b)*	Towarzystwo wzajemnej pomocy dyaków gr.-kat. dyecezyi przemyskiej, *nadzwyczajne* .	**200**	—	**200**
	22	Kongregacya ruska Sióstr Służebniczek w Krystynopolu (do rozporządzalności Wydziału krajowego, w porozumieniu z gr.-kat. Ordynaryatami)	1.000	—	1.000
	23	Zgromadzenie SS. Służebniczek Najśw. Rodziny Maryi w Starej Wsi, *nadzwyczajne* . .	**2.000**	—	**2.000**
	24	Gminie Kolbuszowa, na opłatę odsetek od pożyczki, zaciągniętej dla pogorzelców (X. rata z 10-lecia, w myśl uchwały sejmowej z 10. kwietnia 1900 r.), *nadzwyczajne* .	**3.000**	—	**3.000**
	25	Gminie m. Nowego Sącza, na opłatę odsetek (4%) od pożyczki 400.000 K, zaciągniętej na odbudowanie zniszczonych pożarem budynków miejskich, regulacyę ulic i inne inwestycye (XIV. rata z 20-lecia), *nadzwyczajne*	**10.240**	—	**10.240**
		Do przeniesienia { zwyczajne . *nadzwyczajne* .	49.748 **21.415**	— **20**	49.748 **21.415**

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	—	
—	—	
—		
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	

Fundusz krajowy. Rubryka IV. Dobroczynność

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
IV.		Z przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	49.748 / 21.415	— / 20	49.748 / 21.415
	26	Gminie m. Mikuliniec, IV. rata na opłatę odsetek od pożyczki 20.000 K zaciągniętej na lat 10, na odbudowanie zniszczonych pożarem budynków miejskich, regulacyę ulic i inne inwestycye, *nadzwyczajne*. .	588	75	589
	27	Dla pogorzelców, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego, *nadzwyczajne* . .	10.000	—	10.000
	—	Dla pogorzelców, gmin: Radziechowa, Łopatyna, Sarzyny, Niemasz, Żydaczowa, Tytownice, Knihinicze, Tuczapy, Piskowice, Jamnica i Dobropol, *nadzwyczajne* . .	9.000	—	—
	27*a)*	Zakład opieki nad opuszczonemi dziećmi w Krakowie (zakład p. Żurowskiej), *nadzwyczajne*	1.500	—	1.500
	27*b)*	Przytulisko dla drobnych sierót, pod opieką św. Józefa we Lwowie, *nadzwyczajne* . .	700	—	700
	28	Komitet kolonij wakacyjnych we Lwowie .	200	—	200
	29	Zgromadzenie XX. Redemptorystów w Podgórzu, na budowę kościoła i klasztoru (z przyznanych 10.000 K, IV. rata z 5-lecia) .	2.000	—	2.000
	30	Zgromadzenie SS. Miłosierdzia im. św. Wincentego à Paulo we Lwowie, VIII. i IX. rata na umorzenie reszty pożyczki 20.000 K, zaciągniętej w galicyjskiej Kasie oszczędności	1.249	45	1.230
	31	Zarząd centralny Związku katolickich towarzystw i zakładów dobroczynnych, na umorzenie pożyczki 120.000 K, zaciągnąć się mającej na budowę domu dla wszystkich stowarzyszeń robotniczych katolickich we Lwowie (w myśl uchwały sejmowej z 18. marca 1907), *nadzwyczajne*	15.750	—	6.300
		Do przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	53.197 / 58.953	45 / 95	53.178 / 40.504

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	9.000	Wydatek *nadzwyczajny*, uchwalony przez Wys. Sejm na posiedzeniach z dnia 5. i 16. października 1909 z przyzwoleniem *dodatkowego pokrycia z budżetu r. 1909.*
—	—	
—	—	
—	—	Niezużyty kredyt z roku 1908 w kwocie . . . 200 K wraz z kredytem uchwalonym na r. 1909 w kwocie 200 „ razem sumę . . 400 K przeniesiono do dalszej dyspozycyi na rok 1910 (LW. 53 180/1910).
—	—	
—	20	Przekroczenie z powodu podwyższenia stopy procentowej przez galic. Kasę oszczędności (LW. 4.381/1908).
—	9.450	Przekroczenie z powodu wypłacenia wszystkich rat wstawionych do budżetów od roku 1907 do 1909 włącznie (LW. 124.060/1909 i 121.037/1909).
—	20	
—	18.450	

Fundusz krajowy. Rubryka IV. Dobroczynność.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909. K.	Wynikłości w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
IV.		Z przeniesienia { zwyczajne .	53.197	45	53.178
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne* .	58.953	95	40.504
	32	Koszta utrzymania rozmaitych osób w zakładach, przyjęte na fundusz krajowy w zastępstwie gmin (ryczałtowo) . . .	25.000	—	25.000
	33	Katolicki Związek kobiet polskich, na tanią kuchnię studencką, *nadzwyczajne* . .	500	—	500
	34	Stankiewiczowej Julii, wdowie po ostatnim czwartaku, do dyspozycyi Wydziału krajowego, *nadzwyczajne*	200	—	200
	35	Stowarzyszenie Rady opiekuńczej w Krakowie, *nadzwyczajne*	1.000	—	1.000
		Razem { zwyczajne . .	78.197	45	78.178
		Razem { *nadzwyczajne* .	60.653	95	42.204
		Suma rubr. IV. wydatków .	138.851	40	120.382
		Doohody.			
	1	Dobroczynność.	—	—	—

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	20	
—	18.450	
—	—	Z pozostałej reszty kredytu z roku 1908 w kwocie 2.612 K 74 g wraz z kredytem uchwalonym na r. 1909 w kwocie . . . . . 25.000 „ — „ razem z sumy . . . 27.612 K 74 g wydano w roku 1909 kwotę . . . 8.989 „ 62 „ pozostałą resztę w kwocie 18.623 K 12 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi na rok 1910 (LW. 53.180/1910).
—	—	
—	—	
—	—	
—	20	
—	18.450	
—	18.470	
—	—	Rubryka IV. nie ma dochodów.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
V.		**OŚWIATA I SZTUKA.**			
		Wydatki.			
		I. Akademia umiejętności i Rada szkolna krajowa.			
	1	Akademia umiejętności w Krakowie:			
		a) zasiłek stały . . . . . 70 000 K			
		b) zasiłek na utrzymanie wyprawy naukowej pod przewodnictwem profesora Dra Smolki w Archiwum watykańskiem (na trzechlecie 1907/8—1910/11) . . . 4.000 „			
		c) na wydanie atlasu geologicznego wraz z tekstem (do rozporządzalności Wydziału krajowego) . . 5.000 „			
		d) dla Biblioteki Polskiej w Paryżu 6.000 „	85.000		85.000
	2	*a)* Szesnastu członków Rady szkolnej krajowej (stałe pobory) . . . . 31.022 K 26 g			
		b) na koszta podróży zamiejscowych członków Rady szkolnej krajowej (do jej rozporządzenia) . . . . . 4.660 „ 80 „	35.683	06	36.300
		Suma działu I. { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	120.683 —	06 —	121.300 —
		II. Wydatki na publiczne szkoły ludowe.			
	3	Wydatki funduszu szkolnego krajowego:			
		a) zwyczajne . .	20,068.789	78	18,958.726
		b) nadzwyczajne .	**82.236**	**50**	**71.876**
	4	Wydatki funduszu szkolnego emerytalnego .	1,769.520	36	1,834.976
	5	Na oprocentowanie i amortyzacyę pożyczki 10,000.000 K, zaciągnąć się mającej na budowę nowych szkół ludowych, *nadzwyczajne*.	**189.323**	**21**	**250.000**
	6	Na subwencye dla istniejących już internatów	35.000	—	35.000
	7	Na budowę domów dla internatów, *nadzwyczajne*	**70.000**	—	**70.000**
		Suma działu II. { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	21,873.310 **341.559**	14 **71**	20,828.702 **391.876**
		Do przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	21,993.993 **341.559**	20 **71**	20,950.002 **391.876**

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	—	
617	—	Wydatek *mniejszy* w miarę odbytych komisyi.
617	—	
—		
—	1,110.064	
—	10.361	
65.456	—	Patrz specyalne zamknięcia rachunków tych funduszów.
60.677	—	
—	—	Z kredytu uchwalonego na rok 1909 w kwocie . 35.000 K wydano w roku 1909 tylko . . 34.000 „ niezużytą zaś resztę w kwocie . 1.000 K przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. V. wydatków poz. 6. na r. 1910 (LW. 62.303/1910).
—	—	Pozostałą resztę kredytu z roku 1908 w kwocie . 30.000 „ wraz z kredytem uchwalonym na rok 1909 w kwocie . . 70 000 „ wydano w całości w roku 1909 w ogólnej sumie 100.000 K
65.456	1,110.064	
60.677	10.361	
66 073	1,110.064	
60.677	10.361	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
V.		Z przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	21,993 993 341 559	20 71	20,950.002 391.876
		III. Prywatne zakłady naukowe i wychowawcze.			
	8	Na utrzymanie szkoły polskiej w Białej i Leszczynach, *stała subwencya* w myśl uchwały Sejmu z dnia 11. lipca 1902 . . .	50.000	—	50.000
	8*a)*	Na utrzymanie seminaryum nauczycielskiego męskiego w Białej	3.500	—	3.500
	8*b)*	Na utrzymanie prywatnego gimnazyum w Białej	5.000	—	5.000
	9	Prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie Zofii Strzałkowskiej we Lwowie . . .	2.000	—	2.000
	10	Prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie Franciszka Preisendanza w Krakowie .	2.000	—	2.000
	11	Dla kursów wyższych dla kobiet im. Adryana Baranieckiego	2.000	—	2.000
	12	Ruskie prywatne seminaryum żeńskie, utrzymywane przez ruskie Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego, w porozumieniu z Radą szkolną krajową	2.000	—	2.000
	13	Prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie w Brodach	1.500	—	1.500
	14	Prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie w Stanisławowie	1.000	—	1.000
	15	Prywatna szkoła średnia żeńska we Lwowie, utrzymywana przez Towarzystwo „Gimnazyum żeńskie“.	2.000	—	2.000
	16	Prywatna szkoła średnia żeńska w Krakowie z charakterem gimnazyalnym, pod zarządem pp. Browicza, Czubka i Tretiaka, *zasiłek stały*	1.000	—	1.000
	17	Na subwencye dla innych żeńskich seminaryów, gimnazyów i liceów, ryczałt do rozporządzenia Wydziału krajowego	5.000	—	5.000
	18	Kurs naukowy żeński w Tarnowie (w myśl uchwały Sejmu z d. 11. lipca 1902) . .	800	—	800
		Do przeniesienia { zwyczajne . . / *nadzwyczajne*. .	77.800 —	— —	77.800 —
		{ zwyczajne . . / *nadzwyczajne*. .	21,993.993 341 559	20 71	20,950.002 391.876

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
66.073	1,110.064	
60.677	10 361	
—	—	
	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—		
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Niezużyty z roku 1908 kredyt w kwocie . . . 5.000 K tudzież z kredytu uchwalonego na rok 1909 w kwocie . . 5.000 „ razem z sumy . 10.000 K wydano w roku 1909 . . . . . 9.500 „ niezużytą zaś resztę w kwocie . 500 K przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. V. wydatków budżetu na r. 1910 (LW. 62.303/1910).
—	—	
—	—	
—	—	
66.073	1,110.064	
60.677	10.361	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
V.		Z przeniesienia { zwyczajne . . / *nadzwyczajne* .	77.800 —	— —	77.800 —
		{ zwyczajne . . / *nadzwyczajne* .	21,993.993 **341.559**	20 **71**	20,950.002 **391.876**
	19	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne, na utrzymanie szkoły wydziałowej żeńskiej we Lwowie	8.000	—	8.000
	20	Zakład sierót im. św. Heleny we Lwowie .	200	—	200
	21	Ruski instytut dla dziewcząt w Przemyślu:			
		a) stała subwencya	400	—	400
		b) jednorazowy zasiłek na spłatę długów, *nadzwyczajne*	**2.000**	—	**2.000**
	22	Zakład wychowawczy dla ubogich dziewcząt pod nazwą „Rodzina Maryi“ w Łomnej .	1.000	—	1.000
	23	Ryczałt na zasiłki dla burs mieszczących młodzież polską i ruską, do rozporządzalności Wydziału krajowego, w porozumieniu z Radą szkolną krajową	28.000	—	28.000
	24	Zakład dla głuchoniemych we Lwowie:			
		a) na stypendya dla 100 wychowanków po 250 K . . . . 25.000 K			
		b) na utrzymanie zakładu . . . 5.000 „			
		c) na amortyzacyę pożyczki 36.000 K na budowę II. piętra, zaciągniętej przez Dyrekcyę zakładu, X. rata amortyzacyjna (aż do pierwszego półrocza 1934 r.) . . . . 1.990 „	31.990	—	31.990
	25	Szkoła dla głuchoniemych Izaaka Bardacha we Lwowie	1.000	—	1.000
	26	Zakład dla ciemnych we Lwowie:			
		a) na utrzymanie zakładu . . . 7.600 K			
		b) na stypendya dla 10 wychowanków po 240 K . . . . 2.400 „	10.000	—	10.000
	27	Towarzystwo gimnastyczne „Sokół“ we Lwowie	2.000	—	2.000
	28	Towarzystwo gimnastyczne „Sokół“ w Krakowie	2.000	—	2.000
		Do przeniesienia { zwyczajne . . / *nadzwyczajne* .	162.390 **2.000**	— —	162.390 **2.000**
		{ zwyczajne . . / *nadzwyczajne* .	21,993.993 **341.559**	20 **71**	20,950.002 **391.876**

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	—	
—	—	
66.073	1,110 064	
60.677	10.361	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Z pozostałego kredytu z roku 1908 w kwocie . . 6.600 K tudzież z kredytu uchwalonego na rok 1909 w kwocie . . 28.000 „ razem z sumy . 34.600 K wydano w roku 1909 . . . . . 34.400 „ niezużytą zaś resztę w kwocie . 200 K przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. V. wydatków budżetu na rok 1910 (LW. 62.303/1910).
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
66.073	1,110.064	
60.677	10.361	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
V.		Z przeniesienia zwyczajne	21,993.993	20	20,950.002
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	**341.559**	**71**	**391.876**
		Z przeniesienia zwyczajne	162.390	—	162.390
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	**2.000**	—	**2.000**
	29	Dla polskich i ruskich Towarzystw gimnastycznych „Sokół“ we Lwowie i na prowincyi, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego	10.000	—	10.000
	30	Związek polskich gimnastycznych Towarzystw sokolich we Lwowie, na cele Towarzystwa i wydawnictwa	1.000	—	1.000
	31	Towarzystwo zabaw ruchowych we Lwowie	1.000	—	1.000
	32	Zgromadzenie Sióstr Felicyanek, na utrzymanie domu głównego w Krakowie, *nadzwyczajne*	**2.000**	—	**2.000**
	32*a*)	Na rozszerzenie budynku szkoły wydziałowej żeńskiej SS. Bazylianek w Jaworowie	—	—	—
		Suma działu III. zwyczajne	174.390	—	174.390
		Suma działu III. *nadzwyczajne*	**4.000**	—	**4.000**
		IV. Stowarzyszenia ku krzewieniu nauk i oświaty. Wydawnictwa.			
	33	Dla zarządu powszechnych wykładów uniwersyteckich we Lwowie	1.000	—	1.000
	34	Dla zarządu powszechnych wykładów uniwersyteckich w Krakowie	1.000	—	1.000
	35	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	3.500	—	3.500
	36	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ w Krakowie, *zasiłek stały*	3.500	—	3.500
	37	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ w Tarnowie	200	—	200
	38	Polskie Stowarzyszenie „Strzecha“ we Wiedniu	200	—	200
	39	Polskie Stowarzyszenie „Przytulisko“ we Wiedniu	200	—	200
	40	Polskie Stowarzyszenie chrześcijańskich robotników „Ojczyzna“ we Wiedniu	200	—	200
	41	Biblioteka polska we Wiedniu	400	—	400
		Do przeniesienia zwyczajne	10.200	—	10.200
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	—	—	—
		Do przeniesienia zwyczajne	22,168.383	20	21,124.392
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	**345.559**	**71**	**395 876**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
66.073	1,110.064	
60.677	10.361	
—	—	
—	—	
—	—	Niezużyty kredyt w roku 1908 w kwocie . . 10.000 K wraz z kredytem uchwalonym na rok 1909 w kwocie . . 10.000 „ wydano w całości w r. 1909 w ogólnej sumie 20.000 K
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Niezużyty z dawnych lat kredyt w kwocie . . 400 K przeniesiono jako zaoszczędzenie do rubr. V. dochodów poz. 4*a)* (LW. 36.261/1910).
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Uchwalony na rok 1909 kredyt w kwocie . . 200 K jako niewydany, przeniesiono do dyspozycyi na rok 1910 (LW. 62.303/1910).
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
66.073	1,110.064	
60.677	10.361	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
V.		Z przeniesienia zwyczajne	22,168 383	20	21,124.392
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	345.559	71	395.876
		Z przeniesienia zwyczajne	10.200	—	10.200
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	—	—	—
	42	Towarzystwo „Związek rodzicielski“ we Lwowie	500	—	500
	43	Dla fundacyi „Macierz polska“ na wydawnictwa dzieł i peryodycznych pism ludowych	10.000	—	10.000
	44	Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie, na wydawnictwa	2.300	—	2 300
	45	Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie, IV. rata na umorzenie części pożyczki hipotecznej, zaciągniętej na budowę własnego domu (z ogólnej przyznanej sumy 10.000 K)	1.000	—	1.000
	45*a)*	Towarzystwo nauczycieli szkół ludowych we Lwowie	—	—	—
	45*b)*	Towarzystwo nauczycieli religii mojżeszowej w Stanisławowie	200	—	200
	46	Zasiłek dla czasopisma „Muzeum“	2.000	—	2.000
	47	Na wydawnictwo czasopisma „Kosmos“	1.000	—	1.000
	48	Wydawnictwo dziełek ludowych.	2.000	—	2 000
	49	Towarzystwo historyczne we Lwowie, na wydawnictwa	1.400	—	1.400
	50	Towarzystwo im. Adama Mickiewicza, na wydawnictwo jego dzieł, do rozporządzalności Wydziału krajowego	800	—	800
	51	Towarzystwo ludoznawcze, na wydawnictwo czasopisma „Lud“	500	—	500
	52	Towarzystwo miłośników historyi i zabytków Krakowa, na wydawnictwo (patrz rubr. VI. poz. 26)	—	—	—
	53	Towarzystwo miłośników przeszłości Lwowa (patrz rubr. VI. poz. 27)	—	—	—
	54	Redakcya dwutygodnika katechetycznego i duszpasterskiego w Tarnowie	300	—	300
	55	Redakcya pisma dla dzieci „Mały Światek“ we Lwowie	200	—	200
	55*a)*	Towarzystwo ruskich kobiet „Żyźń“ we Lwowie, na wydawnictwa	100	—	100
		Do przeniesienia zwyczajne	32.500	—	32.500
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	—	—	—
		Do przeniesienia zwyczajne	22,168.383	20	21,124.392
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	345.559	71	395.876

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
66.073	1,110.064	
60.677	10.361	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Niezużyty kredyt w roku 1909 w kwocie . . 100 K przeniesiono do dalszej dyspozycyi na rok 1910 (LW. 62.303/1910).
—	—	
—	—	
66.073	1,110.064	
60.677	10.361	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
V.		Z przeniesienia zwyczajne	22,168.383	20	21,124.392
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	345.559	71	395.876
		Z przeniesienia zwyczajne	32.500	—	32.500
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	—	—	—
	56	Na wydawnictwo: *a)* polskich podręczników dla szkół średnich . . . . . 2.000 K *b)* ruskich książek szkolnych . . 8.000 „	10.000	—	10.000
	57	Wydawnictwo dwutygodnika „Rodzina i Szkoła“, z dodatkiem naukowym „Wiedza i praca“ we Lwowie	300	—	300
	58	Polskie „Muzeum szkolne“ we Lwowie . .	1.000	—	1.000
	59	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne na wydawnictwa	1.300	—	2.300
	60	Towarzystwo „Proświta“ na wydawnictwo dzieł ludowych, do rozporządzalności Wydziału krajowego	8 000	—	8.000
	61	Towarzystwo im. Szewczenki, na wydawnictwa	14.000	—	14.000
	62	Towarzystwo im. Michała Kaczkowskiego, na wydawnictwo dzieł ludowych . . .	8.000	—	8.000
	63	Bezpłatna „Uczelnia“ w zarządzie Koła Towarzystwa szkoły ludowej im. B. Goldmana we Lwowie	600	—	600
		Do przeniesienia zwyczajne	75.700	—	76 700
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	—	—	—
		Do przeniesienia zwyczajne	22,168.383	20	21,124.392
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	345.559	71	395.876

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
66.073	1,110.064	
60.677	10.361	
—	—	
—	—	
—	—	Z pozostałego z roku 1908 kredytu w kwocie . 6.400 K tudzież z kredytu uchwal. na r. 1909 w kwocie 10.000 „ razem z sumy . 16.400 K wydano w roku 1909 kwotę . . . . 14.000 „ z pozostałej reszty . 2.400 K przeniesiono do dalszej dyspozycyi na r. 1910 (LW. 62.303/1910) . . . . . 2.000 „ zaś resztę w kwocie 400 K jako honoraryum autorskie inspektora Jana Lewickiego wypłacone mu już poprzednio przez Radę szkolną krajową przeniesiono jako dochód do rubr. V. poz. 4 b. dochodów.
—	—	Niewydany w roku 1908 kredyt w kwocie . . 300 K tudzież kredyt uchwalony na r. 1909 w kwocie 300 „ wydano w roku 1909 w całości w ogólnej sumie 600 K
—	—	
1.000	—	Z kredytu uchwalonego na r. 1909 w kwocie . . 2.300 K wydano w roku 1909 kwotę . . . . 1.300 „ reszta zaś w kwocie . . 1.000 K jako niewydana, stanowi zaoszczędzenie (LW. 36.261/1910).
—	—	Uchwalony na rok 1909 kredyt w kwocie . . 8.000 K jako niewydany, przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. V. wydatków budżetu r. 1910 (LW. 62.303/1910.
—	—	
—	—	Uchwalony na rok 1909 kredyt w kwocie . . 8.000 K jako niewydany, przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. V. wydatków budżetu r. 1910 (LW. 62.303/1910).
—	—	Uchwalony na rok 1909 kredyt w kwocie . . 600 K jako niezużyty, przeniesiono do dalszej dyspozycyi na rok 1910 (LW. 62.303/1910).
1.000	—	
—	—	
66.073	1,110.064	
60.677	10.361	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.
V.		Z przeniesienia zwyczajne	22,168.383	20	21,124.392
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	345.559	71	395.876
		Z przeniesienia zwyczajne	75.700	—	76.700
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	—	—	—
	63*a)*	Koło szkoły ludowej imienia B. Goldmana, do rozporządzenia Wydziału krajowego	2.000	—	2.000
	64	Towarzystwo dla popierania nauki polskiej we Lwowie	1.500	—	1.500
	65	Ks. Dżułyński, gr. kat. proboszcz w Łapszynie, na wydawnictwa ruskie: „Posłannyk“ i „Książeczki misyjne“, do rozporządzenia Wydziału krajowego	800	—	800
	66	OO. Bazylianie na wydawnictwo pism religijno-moralnej treści	—	—	400
	67	Krakowskie Towarzystwo techniczne, na wydawnictwo czasopisma „Architekt“	400	—	400
	67*a)*	Towarzystwo politechniczne, na wydawnictwo „Czasopisma technicznego“	1.000	—	1.000
	68	Towarzystwo numizmatyczne w Krakowie, na wydawnictwo „Wiadomości numizmatyczno-archeologicznych“ *nadzwyczajne*	400	—	400
	69	Na wydawnictwo „Biblioteki politechnicznej“, V. rata z subwencyi 10.000 K, płatnej w 10-ciu latach	1.000	—	1.000
	70	Czytelnia polska w Białej — subwencya na umorzenie pożyczki 14.000 K na budowę domu — II. rata z 28-lecia (patrz pozycya 4 dochodów)	500	—	500
		Suma działu IV. zwyczajne	82.900	—	84.300
		Suma działu IV. *nadzwyczajne*	400	—	400
		Do przeniesienia zwyczajne	22,251.283	20	21,208.692
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	345.959	71	396.276

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic	
mniejsze	większe		
K.			
66.073	1,110.064		
60.677	10.361		
1.000	—		
—	—		
—	—		
—	—		
—	—		
400	—	Z niewydanego kredytu z roku 1908 w kwocie .	400 K
		tudzież z kredytu uchwal. na r. 1909 w kwocie	400 „
		razem z sumy .	800 K
		wydano w roku 1909 subwencyę bieżącą .	400 K
		niewydana zaś subwencya z lat ubiegłych w kwocie . .	400 K
		stanowi zaoszczędzenie (LW. 36.261/1910).	
—	—		
—	—		
—	—	Niezużyty kredyt w roku 1909 w kwocie . .	400 K
		wydano do dalszej dyspozycyi na r. 1910 (LW. 62 303/1910).	
—	—		
—	—		
1.400	—		
—	—		
67.473	1,110.064		
60.677	10.361		

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
V.		Z przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	22,251.283 345.959	20 71	21,208.692 396.276
		V. Teatry i sztuki piękne.			
	71	Teatr polski w Krakowie, subwencya stała .	16.000	—	16.000
	71*a)*	Dyrektorowi teatru miejskiego w Krakowie, Ludwikowi Solskiemu, zasiłek *nadzwyczajny* na rok 1909 do rozporządzalności Wydziału krajowego	4.000	—	4.000
	72	Budowa teatru w Krakowie, XX. i XXI. półroczna rata na opłatę procentów od pożyczki 300.000 K, zaciągniętej przez gminę miasta Krakowa (aż do I. półrocza 1945).	15.000	—	15.000
	73	Teatr polski i opera polska we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego: *a)* dramat i komedya . . . . 28.400 K *b)* opera polska . . . . . 20.000 „	48.400	—	48.400
	73*a)*	Dyrektorowi teatru miejskiego we Lwowie, Ludwikowi Hellerowi, zasiłek *nadzwyczajny* na rok 1909	8.000	—	8.000
	74	Budowa teatru we Lwowie, na pokrycie XXI. i XXII. raty amortyzacyjnej od pożyczki 600.000 K, zaciągniętej przez gminę miasta Lwowa (aż do I. półrocza 1934) . . .	36.226	36	33.696
	75	Teatr ruski pod zarządem Towarzystwa „Ruska Besida“, do rozporządzalności Wydziału krajowego	18.500	—	18.500
	75*a)*	Towarzystwu „Ruska Besida“ na cele skompletowania orkiestry, *subwencya nadzwyczajna*	4.000	—	4.000
	75*b)*	Na koszta inspekcyi ruskiego teatru narodowego na prowincyi (do rozporządzalności Wydziału krajowego), *nadzwyczajne* . .	500	—	500
	75*c)*	Na nagrody konkursowe dla utworów scenicznych ruskich, *nadzwyczajne*	1.500	—	1.500
	76	Dla teatru ludowego w Krakowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego, *nadzwyczajne*	1.000	—	2.000
		Do przeniesienia { zwyczajne . . / *nadzwyczajne*. .	134.126 19.000	36 —	131 596 20.000
		{ zwyczajne . . / *nadzwyczajne*. .	22,251 283 345.959	20 71	21,208.692 396.276

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
67.473	1,110.064	
60.677	10.361	
—	—	Niezużyty kredyt za rok 1909 w kwocie . . 8.000 K przeniesiono do dalszej dyspozycyi na rok 1910 i w tym roku wydano go. (LW. 62.303/1910 i 35.717/1910).
—	—	Niezużyty kredyt z roku 1909 w kwocie . . 1.000 K przeniesiono do dalszej dyspozycyi na rok 1910 i w tym roku wydano go. (LW. 62.303/1910 i 35.717/1910).
—	—	
—	—	
—	—	
—	2.531	Wydatek *większy* z powodu podwyższenia stopy procentowej.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Uchwalony na rok 1909 kredyt w kwocie . . 1.500 K jako niezużyty przeniesiono do dalszej dyspozycyi na rok 1910. (LW. 62.303/1910).
1.000	—	Niewydana reszta z kredytu uchwal. na r. 1909 w kwocie 1.000 K stanowi zaoszczędzenie (LW. 36.261/1910.
—	2 531	
1.000	—	
67.473	1,110.064	
60.677	10.361	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
V.		Z przeniesienia zwyczajne	22,251.283	20	21,208.692
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	**345.959**	**71**	**396.276**
		Z przeniesienia zwyczajne	134.126	36	131.596
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	**19.000**	—	**20.000**
	77	Zarządowi Związku teatrów i chórów włościańskich, *subwencya nadzwyczajna*, do rozporządzalności Wydziału krajowego . .	**2.000**	—	**2.000**
	78	Akademia sztuk pięknych w Krakowie, XXI. rata umorzenia pożyczki 200.000 K na budowę gmachu (aż do roku 1911 włącznie), *nadzwyczajne*	**14.000**	—	**14.000**
	79	Towarzystwo sztuk pięknych w Krakowie, subwencya na budowę własnego gmachu (na czas amortyzacyi pożyczki, XI. rata z 33-lecia), *nadzwyczajne*	**1.000**	—	**1.000**
	80	Towarzystwo przyjaciół sztuk pięknych we Lwowie, na urządzenie nowego lokalu wystawy, II. rata z nowej rozdzielonej na 3 lata subwencyi *nadzwyczajnej* po 2.000 K .	**2.000**	—	**2.000**
	81	Gminie miasta Krakowa, na zarząd domu imienia Jana Matejki w Krakowie . . .	1.000	—	1.000
	82	Dla młodzieży kształcącej się w naukach i sztukach, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego	6.000	—	6.000
	83	Towarzystwo muzyczne we Lwowie, w myśl uchwały Sejmu z dnia 10. lipca 1902 .	10.000	—	10.000
	84	Towarzystwo muzyczne we Lwowie, na budowę własnego domu na pomieszczenie Konserwatoryum wraz z salą koncertową, IV. rata subwencyi nadzwyczajnej 75.000 K, z 25-lecia, *nadzwyczajne*	**3.000**	—	**3.000**
	85	Towarzystwo muzyczne w Krakowie. .	1.600	—	1.600
	86	Konserwatoryum Towarzystwa muzycznego w Krakowie	8.400	—	8.400
	87	Towarzystwo „Wyższy Instytut muzyczny“ we Lwowie	2.500	—	2.500
	88	Towarzystwo muzyczne w Brodach, *nadzwyczajne*	**400**	—	**400**
		Do przeniesienia zwyczajne	163.626	36	161.096
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	**41.400**	—	**42.400**
		Do przeniesienia zwyczajne	22,251.283	20	21,208.692
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	**345.959**	**71**	**396.276**

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
67.473	1,110.064	
60.677	10.361	
—	2.531	
1.000	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Z pozostałego z roku 1908 kredytu w kwocie . . 400 K tudzież z kredytu uchwalonego na r. 1909 w kwocie 6.000 „ razem z sumy . . 6.400 „ wydano w r. 1909 kwotę . . . . . 6.200 „ resztę w kwocie . 200 K przeniesiono do dalszej dyspozycyi na rok 1910 (LW. 62.303/1910).
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	2.531	
1.000	—	
67.473	1,110.064	
60.677	10.361	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
V.		Z przeniesienia zwyczajne	22,251.283	20	21,208.692
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	345.959	71	396.276
		zwyczajne	163.626	36	161.096
		nadzwyczajne	41.400	—	42.400
	89	Towarzystwo muzyczne w Samborze, *nadzwyczajne*	200	—	200
	90	Towarzystwo muzyczne „Harmonia“ w Krakowie	600	—	600
	91	Towarzystwo przyjaciół muzyki w Tarnopolu.	600	—	600
	92	Towarzystwo „Kapeli narodowej“ we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego .	400	—	400
	93	Wydziałowi krajowemu do rozporządzalności i przyznania zasiłków, po zbadaniu istotnych potrzeb, działalności i pożyteczności pod względem nauki śpiewu i muzyki, Towarzystwom muzycznym: „Lutnia“, „Bojan“ i „Echo“ we Lwowie, „Lutnia“ w Krakowie, Towarzystwu imienia Moniuszki w Kołomyi i Stanisławowie, „Harmonia“ w Jaśle i Towarzystwu muzycznemu w Jarosławiu, ryczałt . . .	3.500	—	3.500
	93*a*)	Nagrody konkursowe dla utworów scenicznych polskich	—	—	—
		Suma działu V. zwyczajne	168.726	36	166.196
		Suma działu V. *nadzwyczajne*	41.600	—	42.600
		VI. Rozmaite.			
	94	Dla stowarzyszeń akademickich, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego . .	3.800	—	3.800
	95	Na zasiłki dla polskich i ruskich Towarzystw, mających na celu wspomaganie ubogich uczniów, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego, w porozumieniu z Radą szkolną krajową	2.000	—	2.000
		Do przeniesienia zwyczajne	5.800	—	5.800
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	—	—	—
		zwyczajne	22,420.009	56	21,374.888
		nadzwyczajne	387.559	71	438.876

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
67.473	1,110.064	
60.677	10 361	
—	2.531	
1.000	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Niezużyty kredyt z roku 1909 w kwocie . . . 2.000 K przeniesiono do dalszej dyspozycyi na rok 1910 (LW. 62.304/1910).
—	2.531	
1.000	—	
—	—	Z pozostałego z roku 1908 kredytu w kwocie . . 900 K tudzież z kredytu uchwalonego na r. 1909 w kwocie 3.800 „ razem z sumy . . 4.700 K wydano w roku 1909 kwotę . . . . 4.150 „ resztę w kwocie . 550 K przeniesiono do dalszej dyspozycyi na rok 1910 (LW. 62.303/1910.
—	—	Niewydany kredyt w roku 1908 w kwocie . . 2.000 K tudzież kredyt uchwalony na r. 1909 w kwocie 2.000 „ wydano w całości w roku 1909 w ogólnej sumie 4.000 K
—	—	
—	—	
67.473	1,112.595	
61.677	10.361	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
V.		Z przeniesienia zwyczajne	22,420.009	56	21,374.888
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	387.559	71	438.876
		Z przeniesienia zwyczajne	5.800	—	5.800
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	—	—	—
	96	Towarzystwo im. św. Stanisława Kostki, opieki nad terminatorami we Lwowie	200	—	200
	97	Stowarzyszenie nauczycielek we Lwowie	600	—	600
	98	Na cele budowy schroniska dla nauczycielek we Lwowie, VI. rata subwencyi 40.000 K, płatnej w 20-tu ratach rocznych (w myśl uchwały sejmowej z dnia 31. października 1904)	2.000	—	2.000
	99	Stowarzyszenie nauczycielek w Krakowie, III. rata subwencyi 20.000 K, płatnej w 20-tu ratach rocznych, na budowę domu dla nauczycielek	1.000	—	1.000
	100	Komitetowi budowy Polskiego Domu Akademickiego im. Adama Mickiewicza we Lwowie I. i II. półroczna rata amortyzacyjna 4½% pożyczki 50.000 K, umarzalnej w 33 latach (uchwała Sejmu z 18. marca 1907)	1.500	—	3.000
	101	Zasiłki dla szkół zakładanych i utrzymywanych przez Towarzystwa, do rozporządzenia Wydziału krajowego, *nadzwyczajne*	30.000	—	30.000
	102	Funduszowi szkolnemu krajowemu odsetki od efektów imiennej wartości 584.659 K 70 g, wydanych z majątku zarodowego Radzie szkolnej krajowej na fundusz pożyczkowy dla gmin na budowę szkół	25.775	38	25.775
	103	Towarzystwo „Eleuterya“	600	—	600
	104	Galicyjskie Towarzystwo ochrony zwierząt	200	—	200
		Do przeniesienia zwyczajne	37.675	38	39.175
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	30.000	—	30.000
		Do przeniesienia zwyczajne	22,420.009	56	21,374.888
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	387.559	71	438.876

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
67.473	1,112.595	
61.677	10.361	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
1.500	—	Z kredytu uchwalonego na rok 1909 w kwocie . . 3.000 K przeniesiono na rok 1910 i w tym roku wydano jako pierwszą ratę pożyczki (LW.4.272/1910) kwotę . . . 1.500 „ resztę zaś w kwocie 1.500 K stanowi zaoszczędzenie (LW. 36.261/1910).
—	—	Z pozostałego z roku 1908 kredytu w kwocie . . 2.000 K tudzież z kredytu uchwalonego na rok 1909 . 30.000 „ razem z sumy . . 32.000 K wydano w roku 1909 kwotę . . . . 30.000 „ resztę w kwocie . 2.000 K przeniesiono do dalszej dyspozycyi na rok 1910 (LW. 62.303/1910).
—	—	
—	—	
—	—	
1.500	—	
—	—	
67.473	1,112.595	
61.677	10.361	

Fundusz krajowy. Rubryka V. Oświata i sztuka

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
V.		Z przeniesienia zwyczajne	22,420.009	56	21,374.886
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	**387.559**	**71**	**438.876**
		zwyczajne	37.675	38	39.175
		nadzwyczajne	**30.000**	—	**30.000**
	105	Na urządzenie warsztatów dla młodzieży szkolnej, do rozporządzenia Wydziału krajowego	2.000	—	2.000
	106	Na wydawnictwo „Polskiego przeglądu emigracyjnego“, *nadzwyczajne*	**1.000**	—	**1.000**
	107	Dla Juliana Nasalskiego, na wydawnictwo „Biblioteki dla młodzieży ruskiej“, do rozporządzenia Wydziału krajowego . . .	250	—	250
		Suma działu VI. zwyczajne	39.925	38	41.425
		Suma działu VI. *nadzwyczajne*	**31.000**	—	**31.000**
		Razem zwyczajne	22,459.934	94	21,416.313
		Razem *nadzwyczajne*	**418.559**	71	**469.876**
		Suma wydatków	22,878.494	65	21,886.189
		Doohody.			
	1	Dochody funduszu szkolnego krajowego . .	3,877.231	69	3,614.164
	2	Dochody funduszu szkolnego emerytalnego .	419.786	26	371.703
	3	Dochód ze sprzedaży ruskich książek szkolnych	11.818	75	8.000
	4	Czytelnia polska w Białej — zwrot pożyczki 14.000 K na budowę domu, II. rata z 28 lecia (patrz poz. 70 wydatków) . . .	500	—	500
	4*a*)	Zwrot niezużytej subwencyi na rozszerzenie budynku szkoły SS. Bazylianek w Jaworowie	400	—	—
	4*b*)	Zwrot honoraryum autorskiego insp. Jana Lewickiego	400	—	—
		Suma dochodów .	4,310.136	70	3,994.367

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
67.473	1,112.595	
61.677	10.361	
1.500	—	
—	—	
	—	Z pozostałego z roku 1908 kredytu w kwocie . . 1.000 K tudzież z kredytu uchwalonego na r. 1909 . 2.000 „ razem z sumy . . 3.000 K wydano w roku 1909 kwotę . . . . 2.000 „ resztę w kwocie . 1.000 K przeniesiono do dalszej dyspozycyi na rok 1910 (LW. 62.303/1910).
—	—	
—	—	
1.500	—	
—	—	
68.973	1,112.595	
61.677	10.361	
130.650	1,122.956	
	992.306	
—	263.068	Patrz specyalne zamknięcie rachunków tych funduszów.
—	48.083	
—	3.819	Dochód *większy* spowodowany większą ilością sprzedanych wydawnictw.
—	—	
—	400	Dochody nie preliminowane. Patrz wyjaśnienie przy poz. 32*a)* i 56 wydatków.
—	400	
—	315.770	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VI.		**POMNIKI HISTORYCZNE.**			
		Wydatki.			
	1	Na utrzymanie kancelaryi konserwatorskich we Lwowie i w Krakowie, sporządzanie i publikacye naukowych i urzędowych spisów pomników znajdujących się w naszym kraju	8.000	—	8.000
	2	Badanie i ocalanie zabytków starożytnych, piśmiennych i archeologicznych dla Zakładu narodowego im. Ossolińskich we Lwowie	1.000	—	1.000
	3	Muzeum narodowe w Krakowie:			
		a) *stała subwencya*	10.000	—	10.000
		b) na adaptacyę i rozszerzenie Muzeum narodowego, II. rata z przyznanych 30.000 K na lat 5	**6.000**	—	**6 000**
	4	Krajowe Archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie:			
		a) Dyrektor we Lwowie . . 2.400 K — g			
		b) „ w Krakowie . . 2.400 „ — „			
		c) Adjunkt I. klasy we Lwowie 4.560 „ — „			
		d) Adjunkt II. klasy we Lwowie 3.368 „ — „			
		e) Adjunkt I. klasy w Krakowie 3.446 „ 67 „			
		f) Adjunkt II. klasy w Krakowie 2.877 „ 27 „			
		g) 2 aplikantów we Lwowie . 1.183 „ 20 „			
		h) 1 aplikant w Krakowie . . 600 „ — „			
		i) Czynsz za najem lokalu we Lwowie . 1.600 K i miejski 5% podatek wodociągowy za rok 1909 . . . . — „ 1.600 „ — „			
		k) Stróże we Lwowie i w Krakowie . . . . . 2.400 „ — „			
		l) Opał, potrzeby kancelaryjne i inne wydatki . . . 1.520 „ 51 „	26 355	65	26.536
	5	Na restauracyę zabytków artystycznych w kościele św. Floryana w Krakowie (IV. rata z przyznanych 20.000 K), *nadzwyczajne* .	**4.000**	—	**4.000**
	6	Komitet parafialny kościoła WW. Świętych w Krakowie na restauracyę kościoła św. Piotra i Pawła w Krakowie, *nadzwyczajne*	**4.000**	—	**4.000**
	7	Na restauracyę kościoła parafialnego obrządku łacińskiego w Drohobyczu, z przyznanych 15 000 K (IV. rata w myśl uchwały sejmowej z dnia 22. listopada 1905), *nadzwyczajne* .	**3.000**	—	**3.000**
		Do przeniesienia { zwyczajne .	**45.355**	65	**45.536**
		{ *nadzwyczajne* .	**17.000**	—	**17.000**

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
180	—	Wydatek *mniejszy* głównie z powodu intercalare w archiwum krakowskiem.
—	—	
—	—	
—	—	
180	—	
—	—	

Fundusz krajowy. Rubryka VI. Pomniki historyczne.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VI		Do przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	45.355 / **17.000**	65 / —	45.536 / **17.000**
	8	Na konserwacyę zamku w Olesku . . .	4.500	—	4 500
	9	Na restauracyę kościoła OO. Franciszkanów w Krośnie, VI (ostatnia) rata z subwencyi 12.000 K, płatnej w 6 ratach rocznych od roku 1904, *nadzwyczajne*	**2.000**	—	**2.000**
	10	Na restauracyę katedry ormiańskiej we Lwowie, z subwencyi 20.000 K, płatnej w 5 ciu ratach rocznych, V. rata (ostatnia), *nadzwyczajne* .	**4.000**	—	**4.000**
	11	Na restauracyę wieży Maryackiej w Krakowie, z subwencyi 70.000 K, płatnej w 10 ciu ratach rocznych, V. rata, *nadzwyczajne* .	**7.000**	—	**7.000**
	12	Na restauracyę kościoła pojezuickiego w Przemyślu z subwencyi 20.000 K, płatnej w 5-ciu ratach rocznych, IV. rata, *nadzwyczajne* .	**4.000**	—	**4.000**
	13	Na restauracyę kościoła św. Katarzyny w Krakowie, z subwencyi 35.000 K, płatnej w 5 ratach rocznych, IV. rata, *nadzwyczajne* .	**7.000**	—	**7.000**
	14	Na restauracyę kościoła w Starym Wiśniczu z przyznanych 10.000 K, płatnych w 3 ratach rocznych, z których I. rata 4.000 K, II. i III. zaś po 3.000 K, (III. rata ostatnia) *nadzwyczajne*	**3.000**	—	**3.000**
	15	Na kościół polski we Wiedniu (XVII. i XVIII. rata z 20 rat półrocznych, płatnych w ciągu lat 10, z ogólnej sumy 30.000 K, w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 4. maja 1900), *nadzwyczajne*	**3.000**	—	**3.000**
	16	Na koszta restauracyi zamku królewskiego na Wawelu, rata roczna 100.000 K (w myśl uchwały sejmowej z dnia 17. listopada 1905) i dotacya Najwyższego Dworu 100.000 K, *nadzwyczajne*	**200.000**	—	**200.000**
		Do przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	49.855 / **247.000**	65 / —	50.036 / **247 000**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
180	—	
—	—	
		Z reszty niezużytego kredytu z r. 1908 w kwocie 546 K 82 g z kredytu uchwalonego na r. 1909 w kwocie 4.500 „ — „ tudzież z czynszu uzyskanego z dzierżawy gruntu zamkowego w kwocie . . . 60 „ — „ razem z sumy . 5.106 K 82 g wydano w roku 1909 . . . . 4 757 „ 48 „ resztę zaś niezużytego kredytu w kwocie . 349 K 34 g przeniesiono na rok 1910 (LW. 62.884/1910).
—	—	
	—	
		Niezużyty kredyt z lat dawniejszych w kwocie . 28.000 K tudzież kredyt uchwalony na r. 1909 w kwocie 7.000 „ razem kwotę . . 35.000 K przeniesiono do dalszej dyspozycyi na rok 1910 (LW. 62.884/1910).
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Wydatki na koszta restauracyi zamku królewskiego wynosiły po koniec roku 1909: 1. roboty studniarskie i wodociągowe . 2.075 K 86 g 2. „ murarskie, kamieniarskie i betonowe z materyałem . . 157.179 „ 28 „ Do przeniesienia . . 159.255 K 14 g
180	—	
—	—	

Fundusz krajowy. Rubryka VI. Pomniki historyczne

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VI.		Z przeniesienia { zwyczajne	49.855	65	50.036
		{ *nadzwyczajne*	**247.000**	—	**247.000**
		Do przeniesienia { zwyczajne	49.855	65	50.036
		{ *nadzwyczajne*	**247.000**	—	**247.000**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic		
mniejsze	większe			
K.				
180	—			
—	—			
		Z przeniesienia . .	159.255 K	14 g
		3. roboty ciesielskie z materyałem i naprawą dachu . . .	46 655 „	29 „
		4. „ stolarskie	8.514 „	25 „
		5. „ rzeźbiarsko-stolarskie (wykonanie stropu kasetonowego) .	22.330 „	26 „
		6. „ ślusarskie i materyały żelazne	7.213 „	13 „
		7. „ blacharskie	928 „	12 „
		8. „ malarskie i artystyczne .	6.000 „	— „
		9. „ „ pokojowe i lakiernicze	84 „	02 „
		10. „ szklarskie	600 „	19 „
		11. „ ziemne i brukarskie . .	2.834 „	26 „
		12. inwentarz	8.485 „	96 „
		13. plany, kosztorysy, modele, odlewy i atelier fotograficzne . . .	20.406 „	23 „
		14. opał i światło	8117 „	08 „
		15. płace personalu urzędniczego i służby	104.107 „	95 „
		16. zaliczki na płace	840 „	— „
		17. koszta komisyi	2.016 „	38 „
		18. „ przesiedlenia do Krakowa kierownika restauracyi i inspicyenta .	1.012 „	70 „
		19. koszta adaptacyi mieszkań dla kierownika i inspicyenta . . .	7.305 „	69 „
		20. konstrukcya żelazna dachowa .	6.887 „	35 „
		21. wydatki administracyjne . . .	8.813 „	92 „
		22. „ kancelaryjne . . .	4.877 „	86 „
		23. „ rozmaite . . .	309 „	84 „
		Razem . .	427.595 K	62 g
		Od tego:		
		a) dochód z biletów wstępu na zamek po koniec roku 1909 . 7.183 K — g		
		b) legat śp. Kudasiewicza 372 „ 11 „	7.555 „	11 „
		Wogóle wydatki *netto* na restauracyę po koniec roku 1909	420.040 K	51 g
		mianowicie: w r. 1905 . . .	16.947 K	10 g
		„ 1906 . . .	107.696 „	50 „
		„ „ 1907 . . .	71.773 „	97 „
		Do przeniesienia . .	196.417 K	57 g
180	—			
—	—			

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VI.		Z przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	49.855 **247.000**	65 —	50.036 **247.000**
	17	Na koszta restauracyi starożytnego ratusza i wieży w Bieczu, *nadzwyczajne* . . .	**2.000**	—	**2.000**
	18	Na koszta restauracyi kościoła św. Józefa na Kahlenbergu, II. rata z przyznanych 15.000 K w 3-ch ratach rocznych, *nadzwyczajne* .	**5.000**	—	**5.000**
	19	Gronu konserwatorów Galicyi zachodniej na koszta inwentaryzacyi drewnianych kościołów, II. rata z subwencyi 6.500 K, płatnej w 7-miu ratach rocznych od roku 1908, (a to: 6 rat po 1.000 K, ostatnia 500 K), *nadzwyczajne*	**1.000**	—	**1.000**
	20	Na restauracyę kościoła OO. Cystersów w Mogile, I. rata z przyrzeczonych 15.000 K w 3 ratach rocznych, *nadzwyczajne* . .	**5.000**	—	**5.000**
	21	Na restauracyę starożytnego ikonostasu w cerkwi w Jeziernej, *jednorazowo*, *nadzwyczajne*	**1.000**	—	**1.000**
	22	Kollegium XX. Pijarów w Krakowie, na odrestaurowanie zniszczonego dachu kościoła, *jednorazowa subwencya nadzwyczajna* . .	**5.000**	—	**5.000**
	23	Konwentowi OO. Bazylianów w Krechowie (pow. żółkiewski) na restauracyę starożytnych baszt i murów fortyfikacyjnych, *jednorazowa subwencya nadzwyczajna* . .	**1.500**	—	**1.500**
	24	Gronu c. k. konserwatorów Galicyi zachodniej na restauracyę wieży zamkowej w Oświęcimiu, II. i ostatnia rata z subwencyi *nadzwyczajnej* 5.000 K	**2.500**	—	**2.500**
		Do przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	49.855 **270.000**	65 —	50.036 **270.000**

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
180 —	— —	
		Z przeniesienia . . 196.417 K 57 g
		w r. 1908 . . . . 105.893 „ 79 „
		„ „ 1909 . . . . 117.729 „ 15 „
		razem j. w. . 420.040 K 51 g
		Wydatki *netto* w roku 1909 wynosiły j. w. . 117.729 K 15 g
		W porównaniu z kredytami:
		uchwalonym na r. 1909 . 200.000 K — g
		tudzież z niezużytym w r. 1908, a przeniesionym na rok 1909 . . 222.332 „ 24 „ 422.332 „ 24 „
		Reszta niezużyta w roku 1909 . 304.603 K 09 g
		przeniesiona do dalszej dyspozycyi na rok 1910 (LW. 50.764/1910).
—	—	
—	—	
—	—	Niezużyty kredyt w kwocie 1.000 K przeniesiono do dalszej dyspozycyi na rok 1010 (LW. 62.884/1910).
—	—	Cały niezużyty kredyt w kwocie 5.000 K przeniesiono do dyspozycyi na rok 1910 (LW. 21.102/1910).
—	—	Cały niezużyty kredyt w kwocie 1.000 K przeniesiono do dyspozycyi na rok 1910 (LW. 62.884/1910).
—	—	
—	—	
—	—	Cały niezużyty kredyt w kwocie 2.500 K przeniesiono do dyspozycyi na rok 1910 (LW. 62.884/1910).
180 —	— —	

Fundusz krajowy. Rubryka VI. Pomniki historyczne.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VI.		Z przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	49.855 / **270.000**	65 / —	50.036 / **270.000**
	25	Gminie miasta Krakowa na inwentaryzacyę archiwum i wydawnictwa źródeł dziejowych, z *nadzwyczajnej* subwencyi 2.000 K II. rata	**1.000**	—	**1.000**
	26	Towarzystwu miłośników przeszłości miasta Lwowa, na wydawnictwa	500	—	500
	27	Towarzystwu miłośników historyi i zabytków miasta Krakowa na wydawnictwa, *stała dotacya*	1.000	—	1.000
	28	Konwentowi OO. Paulinów na Skałce w Krakowie na restauracyę kościoła, II. połowa z przyznanych 8.000 K, *nadzwyczajne* .	**4.000**	—	**4.000**
	29	Towarzystwu miłośników historyi i zabytków miasta Krakowa, na restauracyę Ogrojca przy kościele św. Barbary, *nadzwyczajne* .	**2.000**	—	**2.000**
	30	Komitetowi restauracyi starożytnej bożnicy w Krakowie, *nadzwyczajne*	**2.000**	—	**2.000**
	31	Gminie miasta Lwowa na zakupno dzieł artystycznych dla Galeryi miejskiej — stała roczna subwencya	5.000	—	5.000
	32	Gminie miasta Lwowa, na Muzeum narodowe im. Króla Jana III., stała subwencya .	5.000	—	5.000
	33	Koszta ewakuacyi zamku królewskiego na Wawelu, *nadzwyczajne*	**2,229.494**	**30**	—
		Do przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	61·355 / **2,508.494**	65 / **30**	61.536 / **279.000**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		**Uzasadnienie różnic**
mniejsze	większe	
K.		
180	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	2,229.494	Wydatki poniesione po koniec roku 1909 na ewakuacyę zamku królewskiego na Wawelu wynoszą:
		1. kupno gruntów pod budowę nowych koszar dla wojska . . . . 247.478 K 26 g
		2. dziesięć rat subwencyi wypłaconej c. k. Skarbowi wojskowemu na budowę koszar . . . . . 2,575.000 „ — „
		3. ryczałty wypłacone powyższemu Skarbowi jednorazowo:
		a) na adaptacyę traktu . 12.000 K
		b) „ czyszczenie kanału . 4.000 „ 16.000 „ — „
		4. gminie miasta Krakowa, subwencya na roboty około dróg, wodociągów i t. p. na gruntach nowych koszar . 125.000 „ — „
		5. gminie miasta Krakowa, subwencya na budowę kanału do Wisły dla obsłużenia nowych koszar . . . 65.000 „ — „
		6. wynagrodzenie za projekty kanałów 342 „ 06 „
		7. „ dla rzeczoznawców sądowych 132 „ 39 „
		8. koszta spisania umowy z c. k. Skarbem wojskowym . . . . 581 „ 08 „
		9. komisye i koszta podróży . . 1.936 „ 08 „
		10. odbitki litograficzne, książki, telegramy etc. . . . . 139 „ 99 „
		Ogółem . 3,031 609 K 86 g
180	—	
—	2,229.494	

Fundusz krajowy. Rubryka VI. Pomniki historyczne

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow) K.
VI.		Z przeniesienia { zwyczajne	61.355	65	61.536
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne*	**2,508.494**	**30**	**279.000**
	34	Restauracya starożytnej synagogi w Chodorowie.	—	—	—
	35	Restauracya kościoła parafialnego w Krośnie .	—	—	—
		Razem { zwyczajne . .	61.355	65	61.536
		Razem { *nadzwyczajne* . .	**2,508.494**	**30**	**279.000**
		Suma wydatków .	2,569.849	95	340.536

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		**Uzasadnienie różnic**
mniejsze	większe	
K.		
180	—	
—	2,229.494	
		Na pokrycie tych wydatków służyły:
		1. pożyczka zaciągnięta z funduszu krajowego zarządu sprzedaży soli w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 18. lutego 1897 wykazana w dochodach tej rubryki pod poz. 4. w kwocie . . 2,229.494 K 30 g.
		2. subwencya i legaty na cele ewakuacyi Wawelu zużyte w latach dawniejszych na pokrycie wydatków:
		a) subwencya z krakowskiej Kasy oszczędności . . 800.000 K — g
		b) legat śp. Cypryana Jaworskiego . 1.000 „ — „
		c) legat śp. Kazimierza Rysza (netto) . 904 „ 63 „
		d) legat śp. ks. Krokowskiego (netto) 210 „ 93 „ 802.115 „ 56 „
		Ogółem j. w. . . 3,031.609 K 86 g
		Koszta ewakuacyi po koniec roku 1909 wynoszą j. w. . . . . 3,031.609 K 86 g
		W r. 1910 przypadają do zapłaty c. k. Skarbowi wojskowemu 2 ostatnie raty subwencyi w kwocie . . . . . 473 000 „ — „
		Suma wydatków na ewakuacyę wynosi zatem 3,504.609 K 86 g
		Oprócz odsetek biernych od pożyczek na ewakuacyę pokrywanych z przyzwolonych corocznie przez Wys. Sejm kredytów w rubr. XIII. wydatków, które do końca roku 1909 wynoszą . . . . 268.058 K 34 g
—	—	Kredyt z lat dawniejszych w kwocie 2.000 K niezużyty w r. 1909 przeniesiono do dyspozycyi na r. 1910 (LW.62.884/1910).
—	—	Przeniesiony kredyt z r. 1908 w kwocie 2.500 K zużyto na cel oznaczony w r. 1909 (LW. 87.457/1909).
180	—	
—	2,229.494	
180	2,229.494	
	2,229.314	

Fundusz krajowy. Rubryka VI. Pomniki historyczne.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K.	Dochody w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VI.		***Dochody.***			
	1	Taksy krajowego Archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie .	602	—	450
	2	Dotacya Najwyższego Dworu na restauracyę zamku królewskiego na Wawelu . .	**100.000**	—	**100.000**
	3	Taksy za wypisy z ksiąg i aktów szlacheckich	180	62	100
	4	Pożyczka na koszta ewakuacyi zamku królewskiego na Wawelu	**2,229.494**	**30**	—
		Razem { zwyczajne .	782	62	550
		Razem { *nadzwyczajne* .	**2,329.494**	**30**	**100.000**
		Suma dochodów .	2,330.276	92	100.550

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	152	Dochód *większy* stosownie do przedłożonych rachunków przez Dyrekcye obydwu Archiwów.
—	—	Resztę niebudżetowej subwencyi pozostałej z r. 1906 w kwocie 75.356 K 40 g, niezużytej w roku 1909, przeniesiono do dyspozycyi na r. 1910 (LW. 50.764/1910).
—	81	Dochód *większy* stosownie do zgłoszeń o wypisy z ksiąg szlacheckich.
—	2,229.494	W myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 18. lutego 1897 r. zaciągnięto z krajowego Zarządu sprzedaży soli pożyczkę wykazaną obok, za opłatą 4% na wydatki, wykazane pod poz 33., a nie mające pokrycia budżetowego
—	233	
—	2,229.494	
	2,229.727	

Fundusz krajowy. Rubryka VII. Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VII		**BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE i KOSZTA KWATEROWE.**			
		Wydatki.			
		I. Żandarmerya.			
	1a-o), 2, 3, i 5	Na koszta kwaterowe żandarmeryi . . .	738.897	01	701.920
	4	Na urządzenie nowych koszar dla utworzyć się mających posterunków	8.126	—	2.000
	6	Na koszta administracyi i konserwacyi gmachu c. k. żandarmeryi we Lwowie i budynków w Czortkowie i w Skałacie	15.612	96	10.800
	7	Wynagrodzenie za wodę dostarczaną z wodociągów miejskich	—	—	8.000
	8	Umorzenie pożyczki 200.000 K na odbudowanie domu dla c. k. żandarmeryi we Lwowie, XXV. i XXVI. rata:			
		w kapitale . . . . 3.458 K 79 g			
		w 4% odsetkach . . . 6.627 „ — „			
		1/8 % na administracyę . . 414 „ 21 „			
		stemple do kwitu . . . 40 „ — „	10 540	—	10.540
		Suma działu I. . .	773.175	97	733.260
	9	**II. Wydatki funduszu koszar krajowych** . .	227.387	98	223.393
	10	**III. Na szkołę kadetów we Lwowie**, XII. rata z przyznanych gminie miasta Lwowa przez lat 28 od roku 1898 począwszy, w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 5. lutego 1898 po	5.000	—	5.000
		Do przeniesienia . .	1,005.563	95	961.653

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	36 977	Powodem *większego* wogóle o 36.977 K 01 g wydatku, są wedle złożonego do LW. 33.064/1910 przez c. k. 5-tą kraj. Komendę Żandarmeryi, a przez c. k. Ministerstwo obrony krajowej zatwierdzonego rachunku kwaterowego za rok 1909 — wyższe czynsze najmu mieszkań i koszar, tudzież uiszczona z funduszu kwaterowego opłata za spotrzebowaną w roku 1909 wodę.
—	6.126	Wydatek *większy* o 6.126 K, z powodu otwarcia 21 nowych posterunków.
—	4.813	Wydatek *większy* spowodowany został odnowieniem dachu lwowskiego budynku c. k. Żandarmeryi zniszczonego przez pożar, tudzież nowemi urządzeniami w koszarach Żandarmeryi w Czortkowie i Skałacie.
8.000	—	Kredytu niezużyto, gdyż zaległość za spotrzebowaną w r. 1909 wodę uiszczono jak wyżej z funduszu kwaterowego.
—	—	
8.000	47.916	
	39.916	
—	3.995	Wedle specyalnego zamknięcia rachunku (LW. 24.831/1910).
—	—	
—	43.911	

Fundusz krajowy. Rubryka VII. Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VII.		Z przeniesienia . .	1,005.563	95	961.653
		IV. Szupaśnictwo.			
	11	Koszta szupasowe:			
		a) w kraju . . . 54.019 K 84 g			
		b) „ Austryi dolnej . 3.394 „ 42 „			
		c) „ Austryi górnej . 395 „ 88 „			
		d) na Bukowinie . . 516 „ 99 „			
		e) w Czechach . . 1.600 „ 91 „			
		f) „ Dalmacyi . . 47 „ 04 „			
		g) „ Gorycyi . . 69 „ 26 „			
		h) „ Karyntyi . . 50 „ 70 „			
		i) „ Krainie. . . 1.316 „ 28 „			
		j) na Morawach . . 8.004 „ 76 „			
		k) w Solnogrodzie . 265 „ 80 „			
		l) „ Styryi . . . 1.225 „ 66 „			
		ł) na Śląsku . . . 715 „ 09 „			
		m) w Tryeście . . 69 „ 33 „			
		n) „ Tyrolu. . . 424 „ 90 „			
		o) rozmaite . . . 214 „ 02 „			
		Suma działu IV. .	72.330	88	50.000
	12	**V. Wydatki funduszu policyi krajowej** . . .	23.337	40	12.792
	13	**VI. Założenie krajowej osady poprawczej dla nieletnich.**			
		Na opłatę procentów (4%) od częściowej pożyczki z przeznaczonych przez Wysoki Sejm 1,500.000 K na fundacyę cesarską jubileuszową w roku 1908, na założenie krajowej osady poprawczej dla nieletnich chłopców i dziewcząt	30.000		30.000
		Suma wydatków .	1,131.232	23	1,054.445

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	43.911	
—	22.331	Wydatek *większy* o 22.331 K, wedle rzeczywistej potrzeby na podstawie szczegółowych rachunków złożonych przez kraj. stacye szupasowe i przez obce kraje, za szupaśników przynależnych do Galicyi. Znaczne przekroczenie preliminowanej na ten cel kwoty nastąpiło z powodu, że od roku 1909 podwyższono należytość na konwój pieszy z 8 g. na 12 g od każdego kilometra drogi, tudzież podwyższono strawne dla żandarmów i taryfę cen odzieży szupaśniczej na trzechlecie 1909—1911, co przy sporządzaniu preliminarza nie było przewidziane, a spowodowało wzrost wydatków o 6.981 K, w porównaniu z rokiem 1908. Dalszym powodem przekroczenia jest to, że kilka krajów (Czechy, Kraina, Morawy, Tyrol) przedłożyło znaczniejsze rachunki szupasowe za kilka lat wstecz, które w roku 1909 musiały być likwidowane. co spowodowało wzrost wydatków z tego tytułu o 13.954 K w porównaniu z rokiem 1908, a również w preliminarzu nie mogło być przewidziane.
—	10.545	Wedle specyalnego zamknięcia rachunku (LW. 69.785/1910).
—	—	Ponieważ pożyczki dotąd nie zaciągnięto, przeto cały kredyt przeniesiono do rachunku roku 1910 (LW. 67.305/1910).
—	76 787	
	76.787	

Fundusz krajowy. Rubryka VII. Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K.	Dochody w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VII.		**Dochody.**			
		I. Żandarmerya.			
	1—2	Kwaterowe i noclegowe żandarmeryi . .	168.927	70	157.388
	3	Udział administracyi politycznej za kwaterunek żandarmeryi	30.936	50	29.789
	4	Dochód:			
		a) z gmachu lwowskiego dla c. k. żandarmeryi (dawnego). . . 25.872 K			
		b) z gmachu lwowskiego dla c. k. żandarmeryi (dobudowanego skrzydła) . . . . . 11.486 „			
		c) z realności dla c. k. żandarmeryi w Czortkowie . . . . . 1.400 „			
		d) z realności w Skałacie . . . 1.000 „	39.758	—	39.758
	5	Dochód ze sprzedaży zużytych sprzętów . .	4.956	08	1.400
	6	Odsetki od kapitału w pierwotnej wysokości 100.000 K, pozostałego z oszczędności z lat ubiegłych	3.176	30	3.200
	7	Dochód z czynszów za mieszkanie ponad kompetencyę	15.513	35	10.000
	7*a)*	Dochód z odsetek od zaliczek udzielonych na poczet czynszów	623	33	—
	7*b)*	Dochód z czynszu za kantynę w gmachu c. k. żandarmeryi w Lwowie	416	04	—
		Suma działu I. .	264.307	30	241.535
	8	**II. Dochody funduszu koszar krajowych** . .	170.692	98	166.698
	9	**III. Zwrot wydatków szupasowych.** . . .	10.307	68	11.500
	10	**IV. Dochody funduszu policyi krajowej** . . .	8.726	98	9.099
		Suma dochodów .	454.034	94	428.832

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	11.540	
—	1.147	
—	—	Różnice wedle obrachunku złożonego przez c. k. 5-tą kraj. Komendę Żandarmeryi do LW. 33.064/1910.
—	3.556	
24	—	
—	5.513	
—	624	
—	416	
24	22.796	
	22.772	
—	3.995	Wedle specyalnego zamknięcia rachunku (LW. 24.831/1910).
1.192	—	Dochód *mniejszy* o 1.192 K z powodu, że część przypisanych gminom do zwrotu kosztów szupasowych pozostała w zaległości i wpłynie dopiero w roku 1910.
372	—	Wedle specyalnego zamknięcia rachunku (LW. 69.785/1910).
1.564	26.767	
	25.203	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VIII.		**KOMUNIKACYE.**			
		Wydatki.			
		I. Na drogi.			
		A) Koszta zarządu.			
	1	**Drożnicy.**			
		a) Zasługi drożników	103.000	—	103.000
		b) Ryczałt na wynagrodzenia dla drożników więcej zasłużonych i zamieszkałych w okolicach, gdzie panuje drożyzna, *nadzwyczajne*	46.000	—	46.000
			149.000	—	149.000
	2	**Ryczałty.**			
		a) na obowiązkowe objazdy dróg krajowych: 1. dla 12 inżynierów okręg. 19.248 K 81 g; 2. „ 42 konduktorów . 22.689 „ 74 „	41.938	55	41.282
		b) na pomieszczenie biura okręgowego: 1. dla inżyniera w Krakowie 240 K — g; 2. „ 9 inżynierów okręgowych po 120 K . . . 1.080 „ — „	1.320	—	1.320
		c) na przybory kancelaryjne: 1. dla 10 inżynierów okręgowych po 96 K . . 960 K — g; 2. dla 42 konduktorów po 32 K . . . . . 1.132 „ 79 „	2.092	79	2.304
			45.351	34	44.906
	3	**Instrumenty, wzory, naczynia i przybory rysunkowe.** Naprawa, sprawienie i uzupełnienie	9.000	—	9.000
		Do przeniesienia { zwyczajne . *nadzwyczajne* .	157.351 34 46.000 —		156.906 46.000

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	—	
—	—	
—	—	Z uchwalonego na r. 1909 kredytu w łącznej kwocie . . 149.000 K — g wydano w ciągu roku 1909 kwotę . . 148.802 „ 72 „ pozostałą zaś resztę kredytu w kwocie . 197 K 28 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi na rok 1910 (LW. 59.721/1910).
—	656	
—	—	
211	—	
211	656	
	445	Wydatek wogóle *większy* z powodu zastępstw funkcyonaryuszów w objazdach dróg krajowych okręgu sądeckiego.
—	—	Z pozostałej z r. 1908 reszty kredytu w kwocie 3.638 K 88 g tudzież z kredytu uchwalonego na rok 1909 w kwocie . . . . . 9.000 „ — „ razem ze sumy . 12.638 K 88 g wydano w ciągu roku 1909 kwotę . . 12.457 „ 82 „ niezużytą zaś resztę kredytu w kwocie . 181 K 06 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi na rok 1910 (LW. 53.642/1910).
211	656	
—	—	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VIII.		Z przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	157.351 / **46.000**	34 / —	156.906 / **46.000**
	4	**Koszta komisyjne** dla inżynierów, konduktorów i komisyj nadzwyczajnych . . .	24.337	03	25.000
	5	**Koszta kursu praktycznego** dla konduktorów drogowych	13.200	—	13.200
		Razem { zwyczajne . . / *nadzwyczajne* . .	194.888 / **46.000**	37 / —	195.106 / **46.000**
		Suma kosztów zarządu	240.888	37	241.106
	6	**B) Nowe budowy i rekonstrukcye dróg.**			
		a) Koszta rekonstrukcyi dróg krajowych i koszta budowy większych mostów, *nadzwyczajne*	**138.491**	**13**	**170.000**
		b) Na budowę mostu na Dniestrze pod Haliczem, *nadzwyczajne*:			
		α) V. rata funduszu krajowego 100.000 K *β)* I. i II. rata c. k. Skarbu państwa 115.700 „	**215.700**	—	**215.700**
		Do przeniesienia { *nadzwyczajne* . / zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	**354.191** / 194.888 / **46.000**	**13** / 37 / —	**385.700** / 195.106 / **46.000**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
211 —	656 —	
663	—	Wydatek *mniejszy* stosownie do przeprowadzonych komisyi.
—	—	Z pozostałej reszty kredytu z r. 1908 w kwocie 3.530 K 90 g tudzież z kredytu uchwalonego w tej pozycyi na rok 1909 w kwocie . . . 13.200 „ — „ razem więc ze sumy . 16.730 K 90 g wydano w ciągu roku 1909 kwotę . 13.169 „ 54 „ niespotrzebowaną zaś resztę w kwocie . 3.561 K 36 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi na rok 1910 (LW. 55.442/1910).
874 —	656 —	
874	656	
218		
31.509	—	Wydatek *mniejszy* wedle rzeczywistej potrzeby. Zaoszczędzenie to służy na częściowe pokrycie zwiększonych wydatków przy poz 7*a*) — na podstawie dozwolonego „*virement*“ po myśli uchwały finansowej Wysokiego Sejmu z dnia 2. listopada 1908 punkt 3. lit. *c*).
—	—	Z pozostałej reszty kredytu z r. 1908 w kwocie 290 578 K 09 g oraz z kredytu uchwalonego na rok 1909 w łącznej kwocie . . . . . 215.700 „ — „ razem ze sumy . 506.278 K 09 g wydano w ciągu roku 1909 kwotę . 462.583 „ 58 „ niezużytą zaś resztę kredytu w kwocie . 43.694 K 51 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi na rok 1910 (LW. 55.443/1910). Częściowy wydatek tej pozycyi w kwocie 115.700 K — g odpowiada w całości subwencyi asygnowanej w r. 1909 przez c. k. Skarb Państwa a wykazanej w rub. VIII. do chodów poz. 5 *β*).
31.509	—	
874 —	656 —	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VIII.	6	Z przeniesienia { zwyczajne .	194.888	37	195.106
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne* .	46.000	—	46.000
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne* .	354.191	13	385.700
		c) Na budowę mostu na Dunajcu pod Zbyszycami, IV. rata, *nadzwyczajne* . . .	100.000	-	100.000
		d) Na wzmocnienie pokładu szutrowego w km. 35. do 76. drogi krajowej Lwów-Stojanów, *nadzwyczajne*	50.000	—	50.000
		e) Na rekonstrukcyę mostu na Bystrzycy w Jezupolu na drodze krajowej Sielec-Kłubowce, I. rata, *nadzwyczajne*	100.000	—	100.000
		f) Na przebudowę trzech mostów na drodze krajowej Przemyśl-Sanok, subwencya c. k. Rządu, *nadzwyczajne*	5.000		5.000
		g) Na rekonstrukcyę mostu na Prucie pod Śniatynem, *nadzwyczajne*	—	—	—
		h) Na budowę mostu na Dunajcu pod Szaflarami, *nadzwyczajne*	—	—	—
		i) Na budowę mostu na Mleczce w Przeworsku, *nadzwyczajne*	—	—	—
		Suma wydatków na rekonstrukcye *nadzwyczajne* .	609.191	13	640.700
		Do przeniesienia { zwyczajne .	194.888	37	195.106
		Do przeniesienia { *nadzwyczajne* .	655.191	13	686.700

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
874	656	
—	—	
31.509	—	
—	—	Pozostałą resztę kredytu z roku 1908 w kwocie 299.758 K 36 „ tudzież cały kredyt uchwalony na rok 1909 w kwocie . . . . . 100.000 „ — „ razem . . 399.758 K 36 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi na rok 1910 (LW. 53.648/1910.
—	—	
—	—	Z uchwalonego na r. 1909 kredytu w kwocie . 100 000 K — g wydano w ciągu roku 1909 kwotę . 5.921 „ — „ niezużytą zaś resztę w kwocie . . 94.079 K — g przeniesiono do dalszej dyspozycyi na rok 1910 (LW. 53.649/1910).
—	—	Wydatek odpowiada w całości subwencyi wpłaconej w roku 1909 przez c. k. Skarb Państwa, a wykazanej w rubr. VIII. dochodów poz. 5 *p*).
—	—	Pozostałą z roku 1908 resztę kredytu w kwocie 189.170 K 46 g wydano w ciągu roku 1909 w całości.
—	—	Pozostały z roku 1908 kredyt w kwocie . 80.000 K — g przeniesiono do dalszej dyspozycyi na rok 1910 (LW. 53.646/1910).
—	—	Z pozostałej reszty kredytu z r. 1908 w kwocie 37.653 K 41 g wydano w ciągu roku 1909 kwotę . . 33.567 „ 24 „ niezużytą zaś resztę tego kredytu w kwocie . . . . . 4.086 K 17 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi na rok 1910 (LW. 53.644/1910).
31.509	—	
874	656	
31.509	—	

*

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie			Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VIII.		Z przeniesienia { zwyczajne .			194.888	37	195.106
		nadzwyczajne .			**655.191**	**13**	**686.700**
	7	**C) Utrzymanie dróg krajowych.**					
		a) Koszta utrzymania dróg krajowych długości 1.829·452 kilometrów w 12 okręgach inżynierskich:					
		1. Borszczów-Okopy . .	Kilom.	53·265	15.728	13	—
		2. Borszczów-Kolendziany .	„	21·550	14.041	—	—
		3. Brzeżany-Złoczów . .	„	38·000	19.698	87	—
		4. Buczacz Czortków . .	„	29 379	26.687	52	—
		5. Buczacz-Tłuste . .	„	38·045	23.504	53	—
		6. Czorsztyn-Zabornia . .	„	40·540	17.672	35	—
		7. Czortków-Skała . .	„	36·000	16.640	52	—
		8. Czyżyny-Cło . . .	„	12 966	19.180	80	—
		9. Dębica-Nadbrzezie . .	„	83·266	30.158	37	—
		10. Dynów-Przeworsk-Kańczuga	„	37·947	42.228	33	—
		11. Dynów-Sanok . . .	„	45·355	20.438	76	—
		12 Droga dojazdowa do Dublan	„	1·760	—	—	—
		13. Gorlice-Konieczna . .	„	30.580	17.751	31	—
		14. Horodenka-Załucze . .	„	30·695	24.241	04	—
		15. Husiatyn-Kopyczyńce .	„	34·550	11.016	29	—
		16. Jarosław-Bełzec . .	„	73·218	60.865	65	—
		17. Iwanie-Mossorówka . .	„	10·617	4.119	90	—
		18. Kraków-Baran . . .	„	14·640	19.829	64	—
		19. Kraków-Chełmek . .	„	54·620	29.401	79	—
		20. Krasne-Busk . . .	„	6·257	10.739	82	—
		21. Krościenko-Szczawnica .	„	5·810	7.481	79	—
		22. Lwów-Rohatyn . .	„	66·925	50.911	05	—
		23. Lwów-Stojanów . .	„	75·800	63.269	65	—
		24. Monasterzyska-Buczacz .	„	19·000	15.254	39	—
		25. Nowy Targ-Zakopane .	„	24·800	36.689	58	—
		26. Przemyśl-Sanok . .	„	68·420	35.673	57	—
		27. Rohatyn-Tarnopol . .	„	83·900	51.886	49	—
		28. Rzeszów-Nadbrzezie .	„	93·000	73.505	61	—
		29. Sędziszowska droga .	„	569	630	78	—
		30. Sielec-Kłubowce . .	„	29·500	8.554	15	—
		31. Słotwina-Brzesko-Sącz .	„	45·157	39.378	16	—
		32. Smykowce-Suchostaw .	„	60·080	36.757	35	—
		33. Stanisławów-Bursztyn .	„	29·256	17.585	44	—
		34. Strusów-Buczacz . .	„	42·666	25.696	61	—
		35. Tarnopol-Podwołoczyska	„	43·237	22.857	46	—
		36. Tarnopol-Zbaraż . .	„	19·650	8.584	26	—
		37. Tarnów-Szczucin . .	„	36·570	24 977	19	—
		38. Tłumacz-Zaleszczyki .	„	61·800	31.108	98	—
		39. Tyśmienica-Kołomyja .	„	46·506	22.884	02	—
		Do przeniesienia {	Kilom.	1.545·896	997.631	15	—
		zwyczajne . .			194.888	37	195.106
		nadzwyczajne .			**655.191**	**13**	**686.700**

Zamknięcie rachunku za rok 1909 **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
874	656	
31.509	—	
—	—	
—	—	
—

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VIII.	7	Z przeniesienia { zwyczajne . .	194.888	37	195.106
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne* .	**655 191**	**13**	**686.700**
		Z przeniesienia { Kilom. 1.545·896	997.631	15	—
		40. Zakliczyn-Sącz-Niedzica . „ 94·000	51.958	19	—
		41. Zaleszczyki-Skała . . „ 53 100	27.453	12	—
		42. Zator-Sucha . . . „ 35·075	31.085	17	—
		43. Zborów-Załoźce . . „ 28·351	22.395	37	—
		44. Zimnawoda-Hoszany . „ 31·520	14.277	14	—
		45 Żółkiew-Krystynopol . „ 41 510	33.363	75	—
		Razem kilom. 1.829·452	1,178.163	89	950.000
		b) Na zakupno tłukarki do szutru dla dróg krajowych okręgu lwowskiego i sądeckiego – jednorazowo, *nadzwyczajne* . . .	**30.000**	—	**30.000**
		Suma kosztów utrzymania dróg .	1,208.163	89	980.000
	8	**D) Zasiłki.**			
		a) Na bezzwrotne zasiłki na budowę dróg powiatowych i gminnych	1,200.000	—	1,200.000
		Do przeniesienia { zwyczajne . .	1,200.000	—	1,200.000
		Do przeniesienia { zwyczajne . .	1,373.052	26	1,145.106
		Do przeniesienia { *nadzwyczajne*. .	**685.191**	**13**	**716.700**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
874	656	
31.509	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	228.164	Wydatek *większy* o . . . . . 228.164 K — g znajduje częściowe pokrycie w zaoszczędzeniu wykazanem pod poz. 6*a)* w kwocie 31.509 „ — „ tak, że właściwe przekroczenie tej pozycyi budżetowej wynosi tylko . . . 196.655 K — g które powstało z przyczyn następujących: 1. „W sprawozdaniu z czynności Departamentu IV. za czas od 1. kwietnia 1908 do 30. czerwca 1909 przedłożonem Wys. Sejmowi, podniesiono, że znaczniejsze opady od wiosny roku 1909 były przyczyną klęsk elementarnych, szczególniej zaś silnego zużycia pokładu drogowego w roku 1909; przewidziany z tych powodów wydatek obliczono szczegółowymi kosztorysami na łączną kwotę około . . . . . 104.000 K — g 2. Wydatki na rozkopanie zasp śnieżnych w roku 1909 wynosiły według szczegółowych rachunków . . . . . 29.600 „ — „ 3. Nadto ogólne podwyższenie cen dostawy szutru wynoszące około 60% wszystkich wydatków konserwacyjnych, jakoteż podnoszenie się cen innych materyałów i robocizny, spowodowało w roku 1909 wydatek ponad preliminarz . . . 63.055 „ — „ Razem j. w. . 196.655 K — g
—	—	Uchwalony na rok 1909 kredyt w kwocie . 30.000 K — g jako niezużyty, przeniesiono w całości do dalszej dyspozycyi na rok 1910 (LW. 53.643/1910).
—	228.164	
—	—	
—	—	
874	228.820	
31.509	—	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VIII.	8	Z przeniesienia { zwyczajne . . / *nadzwyczajne* . / zwyczajne . .	1,373.052 **685.191** 1,200.000	26 **13** —	1,145.106 **716.700** 1,200.000
		b) Na zasiłki na utrzymanie i naprawę dróg powiatowych i gminnych (I. i II. klasy) *(w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 11. marca 1907)*	1,000.000	—	1,000.000
		c) Ze subwencyi c. k. Rządu na budowę drogi gminnej I. klasy: Dobrosin-Magierów-Niemirów-Hruszów, *nadzwyczajne* .	**21.500**	—	**21.500**
	9	Na utrzymanie i budowę dojazdów kolejowych:			
		1. Biała, dojazd Biała, Jawiszowice, Kęty, Kozy . . 507 K 33 g			
		2. Bóbrka, dojazd Bóbrka, Chlebowice, Chodorów, Mikołajów, Stare Sioło, Wodniki 2.840 „ 90 „			
		3. Brody, dojazd Jasionów, Zabłotce . . . . . 5.201 „ 54 „			
		4. Brzesko, dojazd Dębno-Biadoliny szlacheckie . . 8.401 „ 51 „			
		5. Brzeżany, dojazd Brzeżany, Hinowice, Kozowa, Krzywe, Podwysokie, Potutory, Słobódka, Teofilpólka . . 14.886 „ 33 „			
		6. Brzozów, dojazd Dynów . 18 „ 46 „			
		7. Buczacz, dojazd Buczacz, Jezierzany, Monasterzyska, Pyszkowce . . . . . 710 „ — „			
		8. Cieszanów, dojazd Lubaczów, Oleszyce. . . . . 678 „ 62 „			
		9. Czortków, dojazd Dżuryn, Jagielnica, Szmańkowczyki 12 „ 78 „			
		10. Dąbrowa, dojazd Dąbrowa, Żabno . . . . . 4.022 „ 80 „			
		Do przeniesienia { zwyczajne 37.280 K 27 g / *nadzwyczajne* . . . / zwyczajne . . . / *nadzwyczajne* . . .	2,200.000 **21.500** 1,373.052 **685.191**	— — 26 **13**	2,200.000 **21.500** 1,145.106 **716.700**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
874 31.509	228.820 —	
—	—	
—	—	Z pozostałej z r. 1908 reszty kredytu w kwocie 49.639 K 06 g tudzież z kredytu uchwalonego na rok 1909 w kwocie . . . . . 1,000.000 „ — „ razem ze sumy . 1,049.639 K 06 g wydano w ciągu roku 1909 kwotę . 975.955 „ 01 „ niezużytą zaś resztę w kwocie . . 73.684 K 05 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi na rok 1910 (LW. 55.944/1910).
—	—	Wydatek tej dyspozycyi odpowiada w całości subwencyi wpłaconej w roku 1909 przez c. k. Skarb Państwa, a wykazanej w dz. br. VIII. dochodów poz. 5 α).
—	—	
—	—	
874 31.509	228.820 —	

Fundusz krajowy. Rubryka VIII. Komunikacye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VIII.	9	Z przeniesienia zwyczajne	1,373.052	26	1,145.106
		nadzwyczajne	**685.191**	**13**	**716.700**
		zwyczajne 37.280 K 27 g	2,200.000	—	2,200.000
		nadzwyczajne	**21.500**	—	**21.500**
		11. Dobromil, dojazd Dobromil Nowe miasto, Starzawa . 80 „ 90 „			
		12. Gorlice, dojazd Biecz, Gorlice, Wola Łużańska, Zagórzany . . . . . 117 „ 62 „			
		13. Grybów, dojazd Stróże . 4 „ 62 „			
		14. Husiatyn, dojazd Chorostków, Hadyńkowce, Kopyczyńce . 2.407 „ 07 „			
		15. Jasło, dojazd Frysztak, Jasło wschodnie, Jasło zachodnie, Moderówka, Skołyszyn, Wiśniowa . . . . 599 „ 84 „			
		16. Jaworów, dojazd Jaworów. 170 „ 70 „			
		17. Kamionka str., dojazd Radziechów . . . . 4 „ — „			
		18. Kołomyja, dojazd Gwoździec Kołomyja, Podhajczyki, Tłumaczyk . . . . . 321 „ 51 „			
		19. Kraków, dojazd Bieńczyce. 35 „ 90 „			
		20. Krosno, dojazd Iwonicz, Krosno I. i II., ... 219 „ 67 „			
		21. Limanowa, dojazd Dobra, Tymbark . . . . 138 „ 22 „			
		22. Lwów, dojazd Dublany. Laszki, Rudańce . . . 71 „ 20 „			
		23. Łańcut, dojazd Grodzisko, 285 „ 26 „			
		24. Mielec, dojazd Dąbie, Mielec, Rzochów. . . . 259 „ — „			
		25. Myślenice, dojazd Jordanów, Maków. Osielec, Zaryte . 613 „ 81 „			
		26. Nadwórna, dojazd Delatyn Jamna, Jaremoze, Łanczyn, Mikuliczyn, Tartarów . . 244 „ 48 „			
		27. Nisko, dojazd Łętownia, Nisko, Rudnik . . . . 820 „ — „			
		28. Nowy Targ, dojazd Biały Dunajec, Chabówka. Nowy Targ, Podczerwone, Poronin 753 „ 48 „			
		29. Przemyśl, dojazd Medyka, Żurawica . . . . 316 „ 88 „			
		Do przeniesienia zwyczajne 44.744 K 43 g	2,200.000	—	2,200.000
		nadzwyczajne	**21.500**	—	**21.500**
		zwyczajne	1,373.052	26	1,145.106
		nadzwyczajne	**685.191**	**13**	**716.700**

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
874	228.820	
31.506	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
874	228.820	
31.506	—	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie		Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VIII.	9	Z przeniesienia	zwyczajne	1,373.052	26	1,145.106
			nadzwyczajne	**685.191**	**13**	**716.700**
			zwyczajne 44.744 K 43 g	2,200.000	—	2,200.000
			nadzwyczajne	**21.500**	–	**21.500**
		30. Przemyślany, dojazd Dunajów, Kurowice, Przemyślany, Wołków Zadwórze . .	15.738 „ 40 „			
		31. Rohatyn, dojazd Lipica dolna, Psary, Puków, Rohatyn	1.236 „ 13 „			
		32. Rudki, dojazd Chłopczyce, Komarno-Buczały, Koniuszki siemianowskie, Rudki	1.319 „ 32 „			
		33. Sanok, dojazd Rymanów, Sanok, Załuż . . .	325 „ 30 „			
		34. Skałat, dojazd Bogdanówka Kamionki, Grzymałów .	3.099 „ 09 „			
		35. Sokal, dojazd Bełz, Krystynopol, Sokal	1.380 „ — „			
		36. Stryj dojazd Synowódzko wyżne	50 „ — „			
		37. Tarnobrzeg, dojazd Baranów, Chmielów, Grębów, Rozwadów, Tarnobrzeg, Zbydniów	1.191 „ 69 „			
		38. Tarnopol, dojazd Berezowica wielka, Chodaczków wielki, Szlachcińce	1.331 „ 04 „			
		39. Tarnów, dojazd Łowczówek-Pleśna, Łukowa . . .	15.008 „ 44 „			
		40. Tłumacz, dojazd Niżniów, Oleszów, Tłumacz-Pałahicze	68 „ 72 „			
		41. Trembowla, dojazd Trembowla	13 „ 20 „			
		42. Turka, dojazd Borynia, Jabłonka niżna, . . .	17.279 „ 82 „			
		43. Wadowice, dojazd Brzeźnica, Kalwarya-Brody, Kalwarya zebrzydowska, Klecza górna, Przeciszów, Ryczów, Skawce, Wadowice, Wielkie drogi, Zator	242 „ 82 „			
		44. Wieliczka, dojazd Bierzanów, Podgórze Płaszów, Podgórze-Bonarka, Skawina, Swoszowice	1.941 „ 92 „			
		Do przeniesienia	zwyczajne 104.970 K 32 g	2,200.000	—	2,200.000
			nadzwyczajne . . .	**21.500**	—	**21.000**
			zwyczajne	1,373.052	26	1,145.106
			nadzwyczajne . . .	**685.191**	**13**	**716.700**

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
874	228.820	
31.506	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
874	228.820	
31.509	—	

Fundusz krajowy. Rubryka VIII. Komunikacye.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VIII.	9	Z przeniesienia: zwyczajne	1,373.052	26	1,145.106
		nadzwyczajne	**685.191**	**13**	**716.700**
		zwyczajne 104.970 K 32 g	2,200.000	—	2,200.000
		nadzwyczajne	**21.500**	—	**21.500**
		45. Zaleszczyki, dojazd Dźwiniacz, Tłuste, Zaleszczyki . 460 „ 70 „			
		46. Złoczów, dojazd Jezierna, Ożydów, Olesko, Skwarzawa, Złoczów . . . . . 4.146 „ 72 „			
		47. Żółkiew, dojazd Dobrosin, Glińsko, Kulików, Żółkiew 1.836 „ 74 „			
		48. Żywiec, dojazd Jeleśna, Lachowice, Ładygowice, Milówka, ... 290 „ 22 „			
		Razem . 111.704 K 70 g			
		Od tego:			
		Datki stron konkurencyjnych i zwroty niespotrzebowanych zaliczek . . 750 „ 77 „	110.953	93	100.000
	10	Dotacya dla funduszu pożyczkowego drogowego, na pożyczki bezprocentowe dla Wydziałów powiatowych na budowę dróg (przez lat 10), I. rata	100.000	—	100.000
		Razem { zwyczajne	2,410.953	93	2,400.000
		nadzwyczajne	**21.500**	—	**21.500**
		Suma wydatków na zasiłki .	2.432.453	93	2,421.500
		E) Wydatki na myta.			
	11	Koszta utrzymania i budowy domków mytniczych	3.834	12	7.000
	12	Koszta komisyjne i ogłoszenia licytacyi . .	2.794	63	2.700
	13	Podatki i ekwiwalenta od własności funduszu drogowego	1.817	99	1.300
	14	Przerwy z powodu wypadków elementarnych.	—	—	300
		Suma wydatków na myta .	8.446	74	11.300
		Razem { zwyczajne	3,792.452	93	3,556.406
		nadzwyczajne	**706.691**	**13**	**738.200**
		Suma wydatków na drogi .	4,499.144	06	4,294.606

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
874	228.820	
31.509	—	
—	—	
—	—	
—	10.954	Wydatek *większy* z powodu budowy dojazdów kolejowych do stacyi Jabłonka niżna-Borynia w powiecie turczańskim, Łowczówek-Pleśna w powiecie tarnowskim, oraz dojazdów kolejowych przy linii Lwów-Podhajce.
—	—	
—	10.954	
—	—	
—	10.954	
3.166	—	Wydatki w ogóle *mniejsze* wedle rzeczywistej potrzeby.
—	95	
—	518	
300	—	
3.466	613	
2.853		
4.340	240.387	
31.509	—	
35.849	240.387	
	204.538	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VIII.		**II. Na koleje żelazne.**			
	15	**Instrumenty, przybory rysunkowe, wzory i sprzęty.**			
		Naprawa, uzupełnienie i sprawienie . . .	2.397	35	2.400
	16	**Koszta komisyjne.**			
		a) Dla urzędników i funkcyonaryuszów . .	46.340	94	35.000
		b) Dla członków krajowej Rady kolejowej .	452	20	1.500
			46.793	14	36.500
	17	**Na badania techniczne i komercyalne nowo zgłoszonych projektów kolejowych,** *nadzwyczajne*	**8.000**	—	**8.000**
	18	**Koszta zakupna dzieł i czasopism fachowych, oraz map i planów**	1.101	90	1.480
	19	**Koszta kancelaryjne.**			
		Druki, portorya, inseraty, przybory kancelaryjne i t. p. wydatki	3.394	52	4.000
	20	**Wynagrodzenie za roboty akordowe,** uskuteczniane przez obcych funkcyonaryuszy .	3.435	—	6.250
	21	**Utrzymanie lokalu na biuro:**			
		a) Koszta najmu lokalu	6.488	—	6.250
		b) Opał	2.084	40	1.600
		Do przeniesienia { zwyczajne .	65.694	31	58.480
		{ *nadzwyczajne* .	**8.000**	—	**8.000**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
3	—	Wydatek *mniejszy* o nieznaczną różnicę.
—	11.341	Wydatek *większy*, z powodu budowy linii kolejowych Lwów-Stojanów i Muszyna-Krynica, oraz trasy linii kolejowych Drohobycz-Truskawiec, Stary Sącz-Krościenko-Nowy Targ i Brzozów-Rymanów. Znaczniejsza część wydatków tej pozycyi budżetowej znajduje zupełne pokrycie w zwrotach od Towarzystw kolejowych zarachowanych w rubr. VIII. dochodów poz. 7 *b*).
1.048	—	Wydatek *mniejszy* z tego powodu, że w roku 1909 odbyło się tylko jedno zgromadzenie krajowej Rady kolejowej.
1.048	11.341	
	10.293	
—	—	Z kredytu uchwalonego na r. 1909 w kwocie 8.000 K — g wydano w ciągu roku 1909 kwotę . . 1.037 „ 52 „ niezużytą zaś resztę w kwocie . . 6.962 K 48 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi na rok 1910 (LW. 54.720/1910).
378	—	Wydatek *mniejszy* stosownie do rzeczywistej potrzeby.
605	—	Wydatek *mniejszy* wedle potrzeby.
2.815	—	Wydatek *mniejszy* w miarę istotnej potrzeby. Wydatki tej pozycyi budżetowej odpowiadają w znaczniejszej części zwrotom od Towarzystw kolejowych zamieszczonym w rubr. VIII. dochodów poz. 7 *c*).
—	238	Wydatek *większy* z powodu wyższych kosztów poniesionych na dobudowę skrzydła do gmachu sejmowego.
—	484	Wydatek *większy* z powodu spotrzebowania większej ilości materyału opałowego.
4.849	12.063	
—	—	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VIII.		Z przeniesienia { zwyczajne .	65.694	31	58.480
		nadzwyczajne .	**8.000**	—	**8.000**
	22	**Dotacya dla funduszu kolejowego** na cele budowy kolei lokalnych, I. rata, *po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 10. października 1908* przez lat 75	900.000	—	900.000
		Razem { zwyczajne . .	965.694	31	958.480
		nadzwyczajne .	**8.000**	—	**8.000**
		Suma wydatków na koleje . .	973.694	31	966.480
		Zestawienie sum.			
		Suma wydatków na cele drogowe { zwyczajne 3,792.452 K 93 g *nadzwycz.* **706.691 „ 13 „**	4,499.144	06	4,294.606
		Suma wydatków na cele kolejowe { zwyczajne 965.694 K 31 „ *nadzwycz.* **8.000 „ — „**	973.694	31	966.480
		Ogółem wydatki na komunikacye { zwyczajne 4,758.147 K 24 g *nadzwycz.* **714.691 „ 13 „**	5,472.838	37	5,261.086
		Dochody.			
	1	Czynsz z myt na drogach krajowych:			
		1. Brzeźnica, 2. Dąbie, 3. Malinie, 4. Padwa Kolonia, 5. Rzyszki . . . . 7.541 K — g			
		6. Babice, 7. Chełmek . . 2.015 „ — „			
		8. Bagienica, 9. Krzyż, 10. Radwan . . . . 10.100 „ — „			
		11. Bełzec, 12. Cieszanów, 13. Makowiska, 14. Płazów, 15. Oleszyce, 16. Zapałów. . 16.872 „ 95 „			
		17. Białokiernica, 18. Iwanków, 19. Kozaczyzna, 20. Łanowce. 21. Kozaczówka, 22. Babińce, 23. Krzywcze dolne 6.850 „ — „			
		24. Branice, 25. Bieńczyce, 26. Kaszów, 27. Mogiła, 28. Przeginia duchowna, 29. Zwierzyniec . . . . . 17.850 „ — „			
		Do przeniesienia 61.228 K 95 g	—	—	—

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
4 849	12.063	
—	—	
—	—	
4.849	12.063	
—	—	
4.849	12.063	
	7.214	
35.849	240.387	
4.849	12.063	
40.698	252.450	
	211.752	
—	—	

Fundusz krajowy. Rubryka VIII. Komunikacye.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K.	Dochody w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VIII.	1	Z przeniesienia 61.228 K 95 g	—	—	—
		30. Biegonice, 31. Bieśnik, 32. Gołkowice niemieckie, 33. Gródek nad Dunajcem, 34. Krościenko, 35. Maszkowice, 36. Niedzica, 37. Nowy Sącz, 38. Szczawnica . . 40.861 „ — „			
		39. Bircza z Korzeńcem, 40. Tyrawa wołoska, 41. Załuż 9.400 „ — „			
		42. Nowy dwór, 43. Sielec . 8.260 „ — „			
		44. Pomorzany, 45. Rozhadów . 3.604 „ 88 „			
		46. Borszczów . . . . 3.081 „ — „			
		47. Buczacz, 48. Dawidkowce, 49. Czortków, 50. Dżuryn, 51. Koszyłowce, 52. Monasterzyska, 53. Podzameczek, 54. Zaleszczyki małe . . 26 000 „ — „			
		55. Busk . . . . . 8.230 „ — „			
		56. Chołojów, 57. Obydowa, 58. Stojanów . . . . 17.204 „ — „			
		59. Dawidów, 60. Kozielniki . 6.955 „ 69 „			
		61. Darachów, 62. Dobropole, 63. Warwaryńce . . . 8.248 „ 24 „			
		64. Dębno, 65. Nowy Targ za Białym Dunajcem, 66. Nowy Targ za Czarnym Dunajcem, 67. Szaflary, 68. Zakopane . . . . . 26.100 „ — „			
		69. Dobrowlany . . . . 6.200 „ — „			
		70. Kasperowce, 71. Tłuste . 3.885 „ — „			
		72. Gorzeń dolny, 73. Graboszyce, 74. Skawce . . . 8.720 „ — „			
		75. Gładyszów, 76. Konieczna, 77. Ropica ruska, 78. Siary 12.250 „ 80 „			
		79. Gnojnik, 80. Iwkowa, 81. Kurów, 82. Łososina dolna, 83. Pomianowa . . . 12.500 „ — „			
		84. Gorzyce . . . . . 1.600 „ — „			
		85. Halicz, 86. Jamnica, 87. Pobereże, 88. Sielec . . . 16.949 „ 10 „			
		89. Husiatyn, 90. Krogulec . 14.801 „ — „			
		91. Jabłonka. . . . . 2.000 „ — „			
		92. Jasionka, 93. Sokołów . 6.575 „ — „			
		94. Brzeżany, 95. Horodyszcze, 96. Jarosław, 97. Kozowa . 35.915 „ — „			
		98. Dembów, 99. Jawornik polski, 100. Kańczuga, 101. Mokra strona . . . . 8.367 „ — „			
		Do przeniesienia 348.936 K 66 g	—	—	—

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	—	
—	—	

Fundusz krajowy. Rubryka VIII. Komunikacye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K.	Dochody w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VIII.	1	Z przeniesienia 348.936 K 66 g	—	—	—
		102. Jeżowe, 103. Krządka, 104. Nisko . . . . . 3.000 „ — „			
		105. Jezierzany, 106. Mielnica, 107. Perejmy, 108. Uście biskupie . . . . . 13.050 „ — „			
		109. Kluwińce, 110 Jabłonów . 5.370 „ — „			
		111. Korolówka . . . . 2.250 „ — „			
		112. Krzywe, 113. Panasówka . 3.524 „ 82 „			
		114. Kurzany, 115. Kutce, 116. Zbaraż . . . . . 6.800 „ — „			
		117. Miechocin . . . . 2.560 „ — „			
		118. Mosty wielkie drogowe, 119. Mosty wielkie mostowe 5.300 „ — „			
		120. Mikulińce, 121. Stecowa . 19.000 „ — „			
		122. Młynowce . . . . 2.006 „ — „			
		123. Niezwiska, 124. Horodenka 6.300 „ 74 „			
		125. Wara . . . . . 1.220 „ — „			
		126. Olszany, 127. Prałkowce . 11.344 „ — „			
		128. Miłowanie, 129. Ottynia, 130. Tyśmienica . . . . 9.530 „ — „			
		131. Pakoszówka . . . . 1.015 „ — „			
		132. Demianów, 133. Podkamień, 134. Zalipie . . . . 6.526 „ — „			
		135. Staromiejszczyzna. . . 9.464 „ 87 „			
		136. Pieczychwosty, 137. Żyda tycze . . . . . 18.078 „ — „			
		138. Porzecze lubieńskie . . 2.550 „ — „			
		139. Słobódka leśna . . . 1.375 „ — „			
		140. Repechów, 141. Szpilczyn . 3.282 „ — „			
		142. Staromieście . . . . 2.551 „ — „			
		143. Stawczany . . . . 1.818 „ — „			
		144. Smykowce, 145. Zagrobela. 14.468 „ 98 „			
		146. Horodenka, 147. Jasionów polny . . . . . 4.800 „ — „			
		148. Szlachcińce . . . . 1.500 „ — „			
		149. Wielowieś . . . . 2.000 „ — „			
		150. Tłumacz . . . . . 2.293 „ 29 „			
		151. Zaleszany . . . . 2.000 „ — „			
		152. Założce, 153. Kodubińce . 4.200 „ — „			
		154. Winniki pod Żółkwią . . 7.200 „ — „			
		155. Rozwadów . . . . 5.925 „ — „	531.239	36	520.000
	2	Odsetki zwłoki i kary konwencyonalne . .	4.217	17	2.600
	3	Grzywny za przestępstwa drogowe . . .	404	69	550
		Do przeniesienia . .	535.861	22	523.150

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	—	
—	11.239	Dochód *większy* z powodu uzyskania większych czynszów dzierżawnych przy przetargu publicznym.
—	1.617	Dochód *większy*, gdyż z powodu niepłacenia rat w terminie — wpłynęły większe odsetki i kary konwencyonalne, jak budżetem przewidziano.
145	—	Dochód *mniejszy* wedle faktycznego wpływu.
145	12.856	

Fundusz krajowy. Rubryka VIII. Komunikacye.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K.	Dochody w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VIII.		Z przeniesienia . .	535.861	22	523.150
	4	Datki dobrowolne od stron prywatnych na budowę dróg:			
		1. Od Zwierzchności gminnej w Kamionce strumiłowej na budowę drogi krajowej Lwów-Stojanów, rata za rok 1909 . . . . 500 K			
		2. Od Wydziału powiatowego w Złoczowie na budowę drogi gminnej I. kl. Przemyślany-Pomorzany, rata za rok 1909 . . . . 4.000 „	4.500	—	4.500
	5	Subwencye z c. k. Skarbu Państwa, — *nadzwyczajne* na budowę dróg i mostów:			
		a) na budowę drogi gminnej I. klasy: Dobrosin-Magierów-Niemirów-Hruszów (powiat Rawa)	**21.500**	—	**21.500**
		β) na budowę mostu na Dniestrze pod Haliczem I. i II. rata	**115.700**	—	**115.700**
		γ) na przebudowę trzech mostów na drodze krajowej Przemyśl-Sanok	**5.000**	—	**5.000**
	6	Od stron rozmaitych ze spraw drogowych (jak Rubr. VIII. wyd. poz. 7)	3.659	54	4.500
	7	Zwroty od Towarzystw kolejowych:			
		a) ryczałt za sprawowanie zarządu w zastępstwie Towarzystw kolejowych 18.300 K g			
		b) koszta komisyjne personalu krajowego biura kolejowego w sprawach budowy i eksploatacyi . . . . . 41.870 „ 89 „			
		c) za roboty akordowe, wykonywane w krajowem biurze kolejowem . . . . . 3.112 „ — „	63.282	89	49.700
	8	Datki deklarowane przez Wydziały powiatowe na wykupno gruntów pod kolej transwersalną (c. k. państwową):			
		a) Buczacz — rata roczna.	2.000	—	2.000
		b) Sanok — „ „	—	—	1.592
		Razem { zwyczajne . .	609.303	65	585.442
		Razem { *nadzwyczajne* . .	**142.200**	—	**142.200**
		Suma rubryki VIII. dochodów	751.503	65	727.642

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
145	12.856	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
840	—	Dochód *mniejszy* stosownie do faktycznych wpływów.
—	13.583	Dochód *większy* z powodu zwrotu kosztów komisyjnych personalu krajowego Biura kolejowego, wydelegowanego do opracowania projektu szczegółowego linii kolejowej Brzozów-Rymanów, oraz projektu generalnego linii kolejowej Stary Są z-Krościenko-Nowy Targ (LW. 33.110/1910).
—	—	
1.592	—	Dochód *mniejszy* o 1.592 K z powodu, że Wydział powiatowy w Sanoku uiścił tę należytość dopiero w roku 1910.
2.577	26.439	
—	—	
2.577	26.439	Dochody rzeczywiste w roku 1909 wynosiły 751.503 K 65 g
	23.862	na rok 1909 preliminowano . . . 727.642 „ — „
		wobec czego okazują się dochody większe o kwotę . . . 23.861 K 65 g
		czyli okrągło o kwotę jak obok . . 23.862 K. —

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow) K.
IX.		**BUDOWY WODNE I MELIORACYE.**			
		Wydatki.			
		A. Studya przygotowawcze.			
	1	Sprawienie, uzupełnienie i naprawa przyrządów geodetycznych, oraz zakupno wzorów i potrzeb rysunkowych	12.000	—	12.000
	2	Na utrzymanie kursu praktycznego dozorców drenarskich	11.000	—	11.000
	3	Zasiłek krajowy dla galic. oddziału państwowego biura hydrograficznego . . .	16.000	—	16.000
	4	Na zdjęcia i projekty:			
		a) dla publicznych robót melioracyjnych, (w myśl uchwały sejmowej z d. 27. września 1882).	19.281	40	20.000
		b) dla melioracyi prywatnych (w myśl uchwały sejmowej z dnia 6. kwietnia 1892) . .	45.000	—	45.000
		c) dla wyzyskania sił wodnych . . .	5.000	—	5.000
	5	Na publikacyę wykonanych robót melioracyjnych	5.000	—	5.000
	6	Koszta komisyjne:			
		a) z powodu inspekcyi robót przez c. k. Rząd prowadzonych (potoków górskich i kanałów)	1.482	68	2.000
		b) z powodu konserwacyi publicznych robót melioracyjnych	4.442	03	6.000
		Suma działu A. .	119.206	11	122.000

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		**Uzasadnienie różnic**
mniejsze	większe	
K.		
—	—	
—	—	Z kredytu uchwalonego na rok 1909 w kwocie 11.000 K — g i pozostałości z roku 1908 . . . 1.655 „ 21 „ oraz zwrotów w kwocie . . . . 58 „ — „ razem z sumy . 12.713 K 21 g wydano w roku 1909 . . . . 11.155 „ 25 „ pozostałą resztę w kwocie . . . 1.557 K 96 g przeniesiono na rok 1910.
—	—	
719	—	Wydano *mniej* w miarę rzeczywistej potrzeby.
—	—	
—	—	Z kredytu uchwalonego na rok 1909 w kwocie 5.000 K — g i pozostałości z roku 1908 . . . 3.449 „ 35 „ razem z sumy . 8.449 K 35 g wydano w roku 1909 . . . . 2.190 „ 70 „ pozostałą resztę w kwocie . . . 6.258 K 65 g przeniesiono na rok 1910.
—	—	Nieużyty w roku 1909 kredyt 5.000 K przeniesiono na rok 1910.
517	—	Wydano *mniej* w miarę rzeczywistej potrzeby.
1.558	—	
2.794	—	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
budżetu					
IX.		*B) Wykonanie budowli wodnych.*			
	7	12½% datek kraju na oprocentowanie i umorzenie obligów mających się emitować przez państwo, na budowę kanałów spławnych (w myśl ustawy z dnia 2. marca 1904 r., Dz. u. kr. Nr. 36.)	3.520	—	3.520
	8	VI. rata annuitetowa na umorzenie pożyczki 7,000.000 K, zaciągniętej na pokrycie 40% datku kraju na koszta regulacyi rzek kanałowych (w myśl ustawy z dnia 22. stycznia 1904 r. Dz. u. kr. Nr 23.) . .	179.126	—	179.126
	9	40% datek kraju na koszta regulacyi 12 rzek kanałowych w I. okresie budowy, w myśl sprawozdania Wydziału krajowego z dnia 9. września 1904 LW. 89.093 (VI. rata z 9-lecia)	852.000	—	773.600
	10	II. rata annuitetowa (półroczna) na umorzenie pożyczki 3,000.000 K na pokrycie 40% datku kraju na koszta uzupełnienia regulacyi rzek kanałowych (w myśl ustawy z 9. maja 1907 Dz. u. kraj. Nr. 54) . .	31.260	—	31.260
	11	40% datek kraju na koszta uzupełnienia regulacyi rzek kanałowych w 1. okresie (1908—1912), II. rata z 5-lecia . . .	668.289	77	600.000
		Do przeniesienia . .	1,734.195	77	1,587.506

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	—	Kredyt uchwalony na rok 1909 w kwocie . 3.520 K — g i pozostałość z roku 1908 . . . 42.357 „ — „ razem sumę . . 45.877 K — g nieużytą również w roku 1909 przeniesiono na rok 1910.
—	—	Z kredytu uchwalonego na rok 1909 w kwocie 179.126 K — g i pozostałości z roku 1903 . . . 22.954 „ 90 „ oraz zwrotów w kwocie . . . 33.276 „ — „ razem z sumy . 235.356 K 90 g wydano w roku 1909 . . . 211.426 „ 57 „ pozostałą resztę w kwocie . . . 23.930 K 33 g przeniesiono na rok 1910.
—	78.400	Wydatek *większy* z powodu wykonania przez c. k. Namiestnictwo w roku 1909 znaczniejszej ilości robót budowlanych, znajduje pokrycie w zwiększonych dochodach, wykazanych pod poz. 3. dochodów, a uzyskanych przez sprzedaż znaczniejszej ilości 4% obligów pożyczki krajowej z roku 1904.
—	—	
—	68.290	Wydatki w tej pozycyi wynosiły w r. 1908 kwotę 215.985 K 14 g i zostały pokryte zaliczkowo z dochodów roku 1909, gdyż trzy milionowa pożyczka komunalna IV. emisyi w 4% listach zastawnych Banku krajowego, którą miano dotować rubykę IX. poz. 4. dochodów funduszu krajowego nie była jeszcze zrealizowaną.
—	146.690	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
IX.	11	Z przeniesienia . .	1,734.195	77	1,587.506
	12	V. rata annuitetowa na umorzenie pożyczki 6,150.000 K, zaciągniętej na pokrycie datków kraju na koszta systematycznej regulacyi rzek karpackich (w myśl ustawy z dnia 25. stycznia 1905 Dz. u. kr. Nr. 22)	101.464	—	101.464
	13	Na systematyczną regulacyę rzek karpackich (wydatek pod poz. *b)* 1., *c)* i *d)*, pokryty pożyczką, wstawia się do dochodów pod poz. 5):			
		a) na uzupełnienie regulacyi Biały, III. rata (z 3-lecia)	176.667	34	176.667
		b) na regulacyę górnego Dniestru z dopływami XI. rata (z 28-lecia)	328.570	—	328.570
		c) na regulacyę Soły, X. rata (z 18-lecia) .	79.555	54	79.556
		d) na regulacyę Łomnicy, X. rata (z 24-lecia)	79.616	66	79.616
		e) na regulacyę Prutu od Śniatyna do granicy bukowińskiej, V. rata z $12^1/_2$ % zasiłku (z 5-lecia)	14.050	—	14.050
		Do przeniesienia . .	2,514.119	31	2,367 429

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	146.690	Pożyczkę 3,000.000 K zrealizowano częściowo w r. 1909, a to w kwocie 1,000.000 K za którą po strąceniu różnicy na kursie (licząc po 93 90 za 100 K) uzyskano na dotacyę rubr. IX. poz. 4. doch. za lata 1908 i 1909, zamiast kwoty 1,200.000 K tylko kwotę . . . . . 947.515 K 55 g Z kwoty tej pokryto wydatki roku 1908 wynoszące jak wyżej . 215.985 K 14 g i wydatki roku 1909 . 452.304 „ 63 „ 668.289 „ 77 „ pozostałą nadwyżkę w kwocie . . 279.225 K 78 g przenosi się do rachunku roku 1910. Obecnie wykazane przekroczenie preliminowanej na rok 1909 kwoty 600.000 K o kwotę 68.290 K powstało z powodu pokrycia wydatków z lat 1908 i 1909 tylko jednoroczną dotacyą.
—	—	Z kredytu uchwalonego na rok 1909 w kwocie 101.464 K — g i pozostałości z roku 1908 . . . 18.157 „ 87 „ oraz zwrotów w kwocie . . . 38.164 „ — „ razem z sumy . 157.785 K 87 g wydano w roku 1909 . . . 137.896 „ 77 „ pozostałą resztę w kwocie . . . 19.889 K 10 g przeniesiono na rok 1910.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Z kredytu uchwalonego na rok 1909 w kwocie 14.050 K — g i pozostałości z roku 1908 . . . 40.549 „ 79 „ razem z sumy . 54.599 K 79 g wydano w roku 1909 . . . 10.319 „ 34 „ pozostałą resztę w kwocie . . . 44.280 K 45 g przeniesiono na rok 1910.
—	146.690	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
IX.		Z przeniesienia . .	2,514.119	31	2,367.429
	14	Na popieranie przedsiębiorstw melioracyjnych (na zasadzie ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. p. p. Nr. 116.):			
		a) na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Dniestru, XIV. rata z 15-lecia .	80.800	—	80.800
		b) na regulacyę potoku Pustej (Radosławki), VIII. rata (z 10-lecia)	58.240	—	83.200
		c) na regulacyę potoków Sołotwy i Rokitny II. rata	—	—	—
		d) na regulacyę Łęgu w powiatach niżańskim i kolbuszowskim, VIII. rata (z 8-lecia)	60.000	—	60 000
		e) na obwałowanie Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem w powiecie dąbrowskim, VII. rata (z 11-lecia)	200.000	—	200.000
		f) na obwałowanie Wisły od Niepołomic do ujścia Raby, VI. rata (z 15 lecia) . .	185 664	—	232.080
		g) na obwałowanie Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej, VI. rata (z 20 lecia) .	220.500		225.000
		h) na umorzenie 4% pożyczki 150.000 K, zaciągniętej na pokrycie I. raty 50% zasiłku krajowego, na podwyższenie wałów nadwiślańskich od ujścia Białuchy do granicy państwa i od Podgórza do Niepołomic, tudzież na obwałowanie lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy, VI. rata . . .	18.255	—	18.255
		i) na regulacyę potoku Błotni z dopływami, V. rata (z 14 lecia)	64.400	—	92.000
		k) na kolmatacyę bagien naddniestrzańskich, V. rata (z 19-lecia)	204.937	31	200.000
		l) na regulacyę rzeki Wereszycy z dopływami, IV. rata (z 12-lecia)	188.400	—	204.000
		m) na regulacyę górnej Trześniówki z dopływami, IV. rata (z 10 lecia)	218.400	—	200.000
		Do przeniesienia . .	4,013.715	62	3,962.764

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	146.690	
—	—	
24.960	—	Wydatek *mniejszy* z powodu niewpłacenia datku konkurencyjnego.
—	—	Pozostałość z roku 1908 w kwocie . . 28 818 K 31 g przeniesiono na rok 1910, gdyż w roku 1909 robót nie rozpoczęto.
—	—	
—	—	
46.416	—	Wydatki *mniejsze* stosownie do wpłaconych datków konkurencyjnych.
4.500	—	
—	—	Z kredytu uchwalonego na rok 1909 w kwocie 18 255 K — g i pozostałości z roku 1908 . . . 12.499 „ 90 „ razem z sumy . 30.754 K 90 g wydano w roku 1909 . . . . 18.255 „ 10 „ pozostałą resztę w kwocie . . . 12.499 K 80 g przeniesiono na rok 1910.
27.600	—	Wydatek *mniejszy* z powodu niewpłacenia datku konkurencyjnego.
—	4.937	Wydatek *większy* z powodu wpłacenia części zaległego datku konkurencyjnego.
15.600	—	Wydatek *mniejszy* z powodu niewpłacenia całego datku konkurencyjnego.
—	18.400	Wydatek *większy* z powodu wpłacenia części zaległego datku konkurencyjnego.
119.076	170.027	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
IX.	14	Z przeniesienia .	4,013.715	62	3,962.764
		n) na osuszenie bagien Rzemieńskich, IV. rata (z 4-lecia)	91.266	34	75.999
		o) na uzupełnienie regulacyi Bugu, III. rata (z 3-lecia)	140.221	67	140.222
		p) na regulacyę Pełtwi z dopływami, (III. rata (z 18 lecia)	288.495	—	320.550
		r) na zabudowanie potoku Krzemionki (powiat Stary Sambor), III. rata (z 4 lecia) .	60 000	—	60.000
		s) na obwałowanie lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy, III. rata (z 4-lecia) . . .	100.325	—	100.000
		t) na podwyższenie lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granicy państwa, III. rata (z 8-lecia)	103.103	41	100.000
		u) na podwyższenie prawego wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami, III. rata (z 10-lecia)	104.169	31	100.000
		v) na uzupełnienie regulacyi Wisłoka i Pielnicy, II. rata z 8-lecia)	97.500	—	97.500
		w) na regulacyę Raty z dopływami, II. rata (z 25-lecia).	243.200	—	304.000
		x) na regulacyę Tyśmienicy z dopływami i potoku Letnianki, II. rata (z 20-lecia) . .	271.760	—	328.000
		y) na regulacyę Błożewki z dopływami, I. rata (z 11-lecia)	81.600	—	102.000
		z) na regulacyę Rudawy z dopływami, I. rata (z 18-lecia)	198.875	—	200.000
		— na uzupełnienie regulacyi Nowego Brnia z dopływami	19.000	—	—
		— na regulacyę Gniłej Lipy sekcya górna .	303	16	—
		— na regulacyę potoku Kisieliny . . .	16.400	—	—
	15	Na konserwacyę publicznych robót melioracyjnych:			
		a) regulacyi Trześniówki	2.000	—	2.000
		b) „ Łęgu	3.000	—	4.000
		c) „ Przegnojówki	2.290	07	2.000
		d) zabudowań potoków górskich w dorzeczu Skawy (do roku 1910)	2.000	—	2.000
		e) regulacyi Krzemienicy	11.164	37	10.000
		Do przeniesienia . .	5,850.388	95	5,911.035

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
119.076	170.027	
—	15.267	Wydatek *większy* z powodu wpłacenia zaległego datku konkurencyjnego.
—	—	
32.055	—	Wydatek *mniejszy* z powodu niewpłacenia całego datku konkurencyjnego.
—	—	
—	325	Wydatek *większy* z powodu wpłacenia części zaległego datku konkurencyjnego.
—	3.104	Wydatek *większy* z powodu wpłacenia datku konkurencyjnego zaległego.
—	4.169	Wydatek *większy* pokryto wpłaconym datkiem konkurencyjnym.
—	—	
60.800	—	Wydatki *mniejsze* z powodu niewpłacenia datków konkurencyjnych.
56.240	—	
20.400	—	
1.125	—	Wydatek *mniejszy* stosownie do wpłaconych datków konkurencyjnych.
—	19.000	Wydatki *większe* niepreliminowane, pokrywają wpłacone datki konkurencyjne, jak odnośne pozycye dochodów — bez litery — przy poz. 7. dochodów.
—	303	
—	16.400	
—	—	
1.000	—	Wydatek *mniejszy* z powodu niewpłacenia datku konkurenc.
—	290	Wydatek *większy* pokrywa częściowo wpłacony datek konkurencyjny zaległy z roku poprzedniego.
—	—	
—	1.164	Wydatek *większy* pokrywa wpłacony datek konkurencyjny.
290.696	230.049	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
IX.	15	Z przeniesienia . .	5,850.388	95	5,911.035
		f) „ Gniłej Lipy (sekcyi górnej) .	500	—	1.000
		g) „ Złotej Lipy	2.458	93	2.000
		h) „ potoku Dumnego	1.150	—	1.500
		i) obwałowania Wisły i Sanu w powiecie tarnobrzeskim	9.000	—	9.000
		k) obwałowania lewego brzegu Dunajca od ujścia Więckówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach.	1.000	—	1.000
		l) obwałowania lewego brzegu Dunajca od mostu kolejowego w Bogumiłowicach do Biskupic radłowskich	1.040	98	1.000
		m) obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie mieleckim.	11.500	—	11.500
	16	Na popieranie mniejszych robót melioracyjnych (w myśl uchwały sejmowej z dnia 26. listopada 1889):			
		a) na konserwacyę osuszenia bagien Stojanowskich	1.200	—	2.400
		b) na konserwacyę osuszenia bagien Oleskich	1 670	—	1.670
		c) na drenowanie gruntów włościańskich, IX. rata	318.487	99	600.000
		d) na regulacyę potoku Mikoszki w Rzeszowie, IV. rata (z 5-lecia)	6.432	—	6.432
		e) na regulacyę Prutu pod Łanczynem II. rata (z 2-lecia)	16.000	—	16.000
		Do przeniesienia. .	6,220.828	85	6,564.537

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
290.696	230.049	
500	—	Wydatek *mniejszy* z powodu niewpłacenia datku konkurencyj.
—	459	Wydatek *większy* pokrywa wpłacony datek konkurencyjny.
350	—	Wydatek *mniejszy* z powodu niewpłacenia datku konkurencyj.
—	—	
—	—	
—	41	Wydatek *większy* pokrywa wpłacony datek konkurencyjny.
—	—	
		Do poz. 16. *a*, *b*, *d—o* i bez litery. Przeniesione kredyty z końcem roku 1908 w kwocie . . 232.156 K 10 g Zwroty w roku 1909 w kwocie . . 74.078 „ 01 „ Kredyt funduszu krajowego na r. 1909 . 81.825 „ — „ Zasiłki państwowe i datki konkurencyjne 25 879 „ 34 „ razem z sumy . 413.938 K 45 g wydano w roku 1909 . . . . 180.509 „ 12 „ resztę w kwocie . . . . . 233.429 K 33 g przeniesiono na rok 1910
1.200	—	Wydatek *mniejszy* z powodu niewpłacenia zasiłku państwowego.
—	—	
281.512	—	Wydatek *mniejszy* stosownie do wpłaconych datków państwowych i konkurencyjnych. Kredyty przeniesione z końcem roku 1908 w kwocie . . 452.441 K 43 g Zwroty w roku 1909 w kwocie . . 900 „ 98 „ Kredyt funduszu krajowego na r. 1900 . 200.000 „ — „ Zasiłki państwowe i datki konkurencyjne 118.487 „ 99 „ razem z sumy . 771.830 K 40 g wydano w roku 1909 . . . . 201.205 „ 45 „ resztę w kwocie . . . . . 570.624 K 95 g przeniesiono na rok 1910.
—	—	Nieużyty w roku 1909 zasiłek krajowy z roku 1908 i 1909 w sumie 12.864 K przeniesiono na rok 1910.
—	—	
574.258	230.549	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
IX.	16	Z przeniesienia . .	6,220.828	85	6.564.537
		f) na osuszenie gruntów w Demeszkowcach (powiat Rohatyn), II. rata (z 2 lecia) .	2.835	—	8.505
		g) na osuszenie gruntów włościańskich w Małnowie (powiat Mościska), II. rata (z 3-lecia)	6.478	—	19.434
		h) na osuszenie łąk włościańskich w Oleszycach starych (powiat Cieszanów), II. rata (z 2-lecia).	3.800	—	11.400
		i) na regulacyę potoku Stara rzeka w gminie Dąbrowica i Łozina (powiat Gródek), II. rata (z 2-lecia).	2.333	—	6.999
		k) na zabudowanie potoku Stańkowskiego (powiat Nowy Sącz), ...	800	—	1.600
		l) na osuszenie gruntów włościańskich w gminie Budy łańcuckie i Świętoniowa (pow. Łańcut)	7.667	—	23.001
		m) na budowę wodociągu w Kalwaryi Zebrzydowskiej	15.000	—	45.000
		n) na regulacyę kanału Bucowskiego (pow. Przemyśl)	15.000	—	45.000
		o) na regulacyę potoku Wolanki (pow. Brzesko)	7.995	—	6.560
		— na osuszenie niwy Dunaj i Klasne . .	4.033	47	—
		— na lokalną regulacyę Jasiołki . . .	1.075	71	—
		— na osuszenie gruntów w Mielniczu . .	3.101	82	—
		— na zabudowanie potoku Dubień . . .	8.333	34	—
		— na lokalną regulacyę Białego Dunajca .	3.100	—	—
		— na osuszenie gruntów w Szczepłotach .	850	—	—
		p) do dyspozycyi Wydziału krajowego . .	75.000	—	75.000
		— na zakupno pras drenarskich, pędzonych parą	10.500	—	—
		Do przeniesienia . .	6,388.731	19	6,807.036

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
574.258	230.549	
5.670	—	Wydatek *mniejszy* z powodu niewpłacenia zasiłku państwowego i datku konkurencyjnego.
12.956	—	Wydatki *mniejsze* z powodu niewpłacenia zasiłków państwowych i datków konkurencyjnych.
7.600	—	
4.666	—	
800	—	Wydatek *mniejszy* z powodu niewpłacenia zasiłku państwowego.
15.334	—	Wydatki *mniejsze* z powodu niewpłacenia zasiłków państwowych i datków konkurencyjnych.
30.000	—	
30.000	—	
—	1.435	Wydatki *większe* niepreliminowane, pokrywają wpłacone zasiłki państwowe, jak odnośne pozycye dochodów, bez litery, przy poz. 9. dochodów.
—	4.034	
	1.076	
—	3.102	
—	8.333	
—	3.100	
—	850	
—	—	Z kredytu przyznanego na rok 1909 w kwocie 75.000 K — g i pozostałości z roku 1908 w kwocie . 233.377 „ — „ oraz zwrotów w kwocie . . . 57 143 „ 45 „ razem z sumy . 365.520 K 45 g wydano w roku 1909 . . . 175.719 „ 50 „ pozostałą zaś resztę w kwocie . . 189.800 K 95 g przeniesiono na rok 1910.
—	10.500	Wydatek *większy* niepreliminowany, pokrywa zasiłek państwowy wpłacony w roku 1909, jak poz. 9. dochodów, bez litery (siódma). Z pozostałości z roku 1908 w kwocie . 7.384 K 22 g i częściowo wpłaconego zasiłku państw. . 10.500 „ — „ razem z sumy . 17.884 K 22 g wydano w roku 1909 . . . 9.922 „ 41 „ pozostałą zaś resztę w kwocie . . 7.961 K 81 g przeniesiono na rok 1910.
681.284	262.979	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909. K.	Wynikłości w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
IX.		Z przeniesienia . .	6,388.731	19	6,807.036
	17	Na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk:			
		1. w Chiszewicach	250	—	500
		2. „ Sielcu	500	—	1 000
		3. „ Kuliczkowie	500	—	1.000
		4. „ Peczeni	500	—	1.000
		5. „ Rzęśnie Polskiej na gruntach Dra Tadeusza Marsa	500	—	1.000
		6. na nawozy mineralne, na grunta torfowe włościańskie:			
		w perymetrze bagien Oleskich . . .	1.000	—	2.000
		„ „ „ Stojanowskich . .	1.000	—	2.000
		„ „ regulacyi Pustej . . .	2.000	—	4.000
		„ „ bagien Rzemieńskich . .	500	—	1.000
		„ „ regulacyi Błotni . . .	500	—	1.000
		„ „ „ górnej Trześniówki	500		1.000
		— „ Sewerynce	750	—	—
		— „ Dąbrowie, Kaspra Kościółka . . .	500	—	—
		— na założenie 5-ciu stacyi torfowych . .	1.250	—	—
		Suma działu B. . .	6,398.981	19	6,822.536
		Suma działu A. . .	119.206	11	122.000
		Suma wydatków . .	6,518.187	30	6,944.536
		Dochody.			
		A) Studya przygotowawcze.			
	1	Zwrot kosztów zdjęć i opracowania projektu regulacyi:			
		a) Błożewki	6.481	13	6.068
		b) Rudawy	7.435	87	6.220
	2	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na utrzymanie kursu dozorców drenarskich . .	4.000	—	4.000
		Suma działu A. .	17.917	—	16.288
		B) Wykonanie budowli wodnych.			
	3	Dochód z pożyczki 7.000.000 K na regulacyę rzek kanałowych (IX. poz. 9. wydatków)	852.000	—	773.600
		Do przeniesienia . .	852.000	—	773.600

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
681.284	262.979	
250	—	Wydatki od 1—6 *mniejsze* z powodu niewpłacenia zasiłków państwowych.
500	—	Z przyznanych na rok 1909 zasiłków krajowych w kwocie . . 7.750 K — g
500	—	wpłaconych zasiłków państwowych . 2.500 „ — „
500	—	pozostałości z roku 1908 w kwocie . 27.496 „ 99 „
500	—	oraz zwrotów w kwocie . . . 1.330 „ — „
1.000	—	razem z sumy . 39.076 K 99 g
1.000	—	wydano w roku 1909 . . . . 9.941 „ 76 „
2.000	—	pozostałą resztę w kwocie . . . 29.135 K 23 g
500	—	przeniesiono na rok 1910.
500	—	
500	—	
—	750	Wydatki *większe* nieprelimnowane, z powodu wpłacenia zasiłku państwowego, jak odnośne pozycye dochodów, bez litery, przy poz. 10. dochodów.
—	500	
—	1.250	
689.034	265.479	
2.794	—	
691.828	265.479	
426.349		
—	413	Dochody *większe* z powodu zwrócenia rzeczywistych kosztów zdjęć.
—	1.216	
—	—	
—	1.629	
—	78.400	Dochód *większy* wskutek sprzedaży znaczniejszej ilości 4% obligów pożyczki krajowej z r. 1904 na pokrycie większych kosztów spowodowanych znaczniejszymi robotami wykonanymi w ciągu bieżącego roku przez c. k. Namiestnictwo, znosi się z większym wydatkiem, jak poz. 9. wydatków.
—	78.400	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K.	Dochody w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.
IX.		Z przeniesienia . .	852.000	—	773.600
	4	Dochód z pożyczki komunalnej 3,000.000 K na uzupełnienie regulacyi rzek kanałowych w I. okresie (IX. poz. 11. wydatków) .	668.289	77	600.000
	5	Dochód z pożyczki 6,150.000 K na regulacyę rzek karpackich (IX. poz. 13. lit *b)* 1., *c) d)*, wydatków)	290.600	—	290.600
	6	Datki państwowe na regulacyę rzek karpackich:			
		a) Biały (IX. poz. 13 *a)* wydatków) . .	105.142	34	105.142
		b) Dniestru górnego (IX. poz. 13 *b)* wydatków)	197.142	—	197.142
	7	Datki państwowe i konkurencyjne na popieranie ustawowych przedsiębiorstw melioracyjnych (IX. poz. 14. wydatków), a mianowicie:			
		a) na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Dniestru	40.400	—	40.400
		b) na regulacyę potoku Pustej (Radosławki).	24.960	—	49.920
		c) „ „ Sołotwy i Rokitny . .	—	—	—
		d) „ „ Łęgu w powiatach niżańskim i kolbuszowskim	30.000	—	30 000
		e) na obwałowanie Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem w powiecie dąbrowskim	110.000	—	110.000
		f) na obwałowanie Wisły od Niepołomic do ujścia Raby	92.832	—	139.248
		g) na obwałowanie Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej	130.500	—	135.000
		h) na regulacyę potoku Błotni z dopływami	27.600	—	55.200
		i) na kolmatacyę bagien naddniestrzańskich.	124.937	31	120.000
		k) na regulacyę Wereszycy z dopływami .	106.800	—	122.400
		l) na regulacyę górnej Trześniówki z dopływami	148.400	—	130.000
		m) na osuszenie bagien Rzemieńskich . .	65.933	34	50.666
		n) na uzupełnienie regulacyi Bugu . . .	84.132	67	84.133
		o) „ regulacyę Pełtwi z dopływami . .	160.275	—	192 330
		p) „ zabudowanie potoku Krzemionki . .	30.000	—	30.000
		r) „ uzupełnienie regulacyi Wisłoka i Pielnicy	48.750	—	48.750
		s) na regulacyę Raty z dopływami. . .	121.600	—	182.400
		t) na regulacyę Tyśmienicy i potoku Letnianki	135.880	—	192.120
		u) na obwałowanie lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy	52.825	—	52.500
		Do przeniesienia . .	3,648.999	43	3,731.551

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	78.400	
—	68.290	Dochód *większy*, z powodów jak wyjaśnienia przy poz. 11 wydatków.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
24.960	—	Dochód *mniejszy* z powodu niewpłacenia datku konkurencyjnego.
—	—	
—	—	
	—	
46.416	—	Dochody *mniejsze* z powodu niewpłacenia datków konkurencyjnych.
4.500	—	
27.600	—	
—	4.937	Dochód *większy* z powodu wpłacenia części zaległego datku konkurencyjnego.
15.600	—	Dochód *mniejszy* z powodu niewpłacenia części datku konkurencyjnego.
—	18.400	Dochody *większe* z powodu wpłacenia zaległych datków konkurencyjnych.
—	15.267	
—	—	
32.055	—	Dochód *mniejszy* z powodu niewpłacenia datku konkurencyjnego.
—	—	
—	—	
60 800	—	Dochody *mniejsze* z powodu niewpłacenia datków konkurencyjnych.
56.240	—	
—	325	Dochody *większe* z powodu wpłacenia zaległych datków konkurencyjnych.
268.171	185.619	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K.	Dochody w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
IX.	7	Z przeniesienia . .	3,648 999	43	3,731.551
		v) na podwyższenie lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granicy państwa	58.103	41	55.000
		w) na podwyższenie prawego wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami	59.169	31	55.000
		y) na regulacyę Błożewki z dopływami . .	40.800	—	61.200
		z) na regulacyę Rudawy z dopływami . .	108.875	—	110.000
		— na uzupełnienie regulacyi Nowego Brnia z dopływami	19.000	—	—
		— na regulacyę Gniłej Lipy, sekcya górna .	303	16	—
		— na regulacyę potoku Kisieliny . . .	16.400	—	—
	8	Datki konkurencyjne na konserwacyę publicznych robót melioracyjnych (IX. poz. 15. wydatków), a mianowicie:			
		a) regulacyi Trześniówki	1.000	—	1.000
		b) „ Łęgu	1.000	—	2.000
		c) „ Przegnojówki	1.290	07	1.000
		d) zabudowań potoków górskich w dorzeczu Skawy	1 000	—	1.000
		e) regulacyi Krzemienicy	6.164	37	5.000
		f) „ Gniłej Lipy (górnej sekcyi) .	—	—	500
		g) „ Złotej Lipy	1 458	93	1.000
		h) „ potoku Dumnego	400	—	750
		i) obwałowania Wisły i Sanu w powiecie tarnobrzeskim	4.500	—	4 500
		k) obwałowania lewego brzegu Dunajca od ujścia Więckówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach.	500	—	500
		l) obwałowania lewego brzegu Dunajca od mostu kolejowego w Bogumiłowicach do Biskupic radłowskich	540	98	500
		m) obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie mieleckim	5.750	—	5.750
	9	Zasiłki państwowe i datki konkurencyjne na popieranie mniejszych robót melioracyjnych (IX. poz. 16. wydatków):			
		a) na konserwacyę osuszania bagien Stojanowskich	—	—	1.200
		Do przeniesienia . .	3,975.254	66	4,037.451

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
268.171	185.619	
—	3.104	Dochody *większe* z powodu wpłacenia zaległych datków konkurencyjnych.
—	4.169	
20.400	—	Dochody *mniejsze* z powodu niewpłacenia datków konkurencyjnych
1.125	—	
—	19.000	Dochody *większe* niepreliminowane z powodu wpłacenia zaległych datków konkurencyjnych, jak odnośne pozycye wydatków — bez litery — przy poz. 14. wydatków.
—	303	
—	16.400	
—	—	
1.000	—	Dochód *mniejszy* z powodu niewpłacenia datku konkurencyjnego.
—	290	Dochód *większy* z powodu wpłacenia zaległego datku konkurencyjnego.
—	—	
—	1.164	Dochód *większy* z powodu wpłacenia zaległego datku konkurencyjnego.
500	—	Dochód *mniejszy* z powodu niewpłacenia datku konkurencyjnego.
—	459	Dochód *większy* z powodu wpłacenia zaległego datku konkurencyjnego.
350	—	Dochód *mniejszy* z powodu niewpłacenia datku konkurencyjnego.
—	—	
—	—	
—	41	Dochód *większy* z powodu wpłacenia zaległego datku konkurencyjnego.
—	—	
1.200	—	Dochód *mniejszy* z powodu niewpłacenia zasiłku państwowego.
292.746	230 549	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K.	Dochody w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
IX.	9	Z przeniesienia . .	3,975.254	66	4,037.451
		b) na konserwacyę osuszania bagien Oleskich	670	—	670
		c) na drenowanie gruntów włościańskich .	118.487	99	400.000
		d) na osuszenie gruntów w Demeszkowcach .	—	—	5.670
		e) na osuszenie gruntów włościańskich w Małnowie (powiat Mościska)	—	—	12.956
		f) na osuszenie łąk w Oleszycach starych (powiat Cieszanów)	—	—	7.600
		g) na regulacyę potoku „Stara rzeka“ w gminach Dąbrowica i Łozina (powiat Gródek)	—	—	4.666
		h) na uzupełnienie zabudowania potoku Stańkowskiego.	—	—	800
		i) na drenowanie gruntów włościańskich w gminie Budy łańcuckie i Świętoniowa . .	—	—	15.334
		k) na budowę wodociągów w Kalwaryi Zebrzydowskiej	—	—	30.000
		l) na regulacyę kanału Bucowskiego (powiat Przemyśl)	—	—	30.000
		m) na regulacyę potoku Wolanki . . .	4 715	—	3.280
		— na osuszenie niwy Dunaj i Klasne . .	4.033	47	—
		— na lokalną regulacyę Jasiołki . . .	1.075	71	—
		— na osuszenie gruntów w Mielniczu . .	3.101	82	
		— na zabudowanie potoku Dubień . . .	8.333	34	—
		na lokalną regulacyę Białego Dunajca .	3.100	—	—
		— na osuszenie gruntów w Szczepłotach .	850	—	—
		— na zakupno pras drenarskich pędzonych parą	10.500	—	—
	10	Zasiłki państwowe na popieranie kultury torfowisk (IX. poz. 17. wydatków):			
		1. w Chiszewicach	—	—	250
		2. „ Sielcu	—	—	500
		3. „ Kuliczkowie	—	—	500
		4. „ Peczeni	—	—	500
		5. „ Rzęśnie Polskiej, na gruntach Dra Tadeusza Marsa	—	—	500
		6. na nawozy mineralne, na grunta torfowe włościańskie w perymetrze:			
		bagien Oleskich	—	—	1.000
		bagien Stojanowskich	—	—	1.000
		regulacyi Pustej	—	—	2.000
		bagien Rzemieńskich	—	—	500
		regulacyi Błotni	—	—	500
		regulacyi górnej Trześniówki . . .	—	—	500
		— w Sewerynce	750	—	—
		— w Dąbrowie, Kaspra Kościółka . . .	500	—	—
		— na założenie 5-ciu stacyi torfowych . .	1.250	—	—
		Do przeniesienia . .	4,132.621	99	4,556.177

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
292.746	230.549	
—	—	
281.512	—	Dochód *mniejszy* z powodu niewpłacenia wszystkich zasiłków państwowych i datków konkurencyjnych.
5.670	—	Dochody *mniejsze* z powodu niewpłacenia zasiłków państwowych i datków konkurencyjnych.
12.956	—	
7.600	—	
4.666	—	
800	—	Dochód *mniejszy* z powodu niewpłacenia zasiłku państwowego.
15.334	—	Dochody *mniejsze* z powodu niewpłacenia zasiłków państwowych i datków konkurencyjnych.
30.000	—	
30.000	—	
—	1.435	Dochód *większy* pokrywa wpłacony zasiłek państwowy.
—	4.034	Dochody *większe* — niepreliminowane pokrywają wpłacone zasiłki państwowe — jak odnośne pozycye wydatków — bez litery — przy pozycyi 16 wydatków.
—	1.076	
—	3 102	
—	8.333	
—	3.100	
—	850	
—	10.500	
250	—	Dochody *mniejsze* z powodu niewpłacenia zasiłków państwowych.
500	—	
500	—	
500	—	
500	—	
1.000	—	
1.000	—	
2.000	—	
500	—	
500	—	
500	—	
—	750	Dochody *większe* — niepreliminowane, z powodu wpłacenia zasiłków państwowych, jak odnośne pozycye wydatków — bez litery — przy poz. 17 wyd.
—	500	
—	1.250	
689.034	265.479	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K.	Dochody w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
IX.		Z przeniesienia . .	4,132.621	99	4,556.177
	10*a*)	— Zwierzchność gminna w Koszelowie na zakupno litograficznych odbitek map . .	5	25	—
		— Kierownictwo regulacyi Bzinki i Szabelni zwrot pozostałości kasowej z roku 1908 .	86	92	—
		— Wydział powiatowy w Przemyślanach zwrot kosztów uzupełnienia projektu osuszenia gruntów w Połonicach	400	—	—
		— Wydział powiatowy w Czortkowie zwrot części stypendyum b. dozorcy Adolfa Brydzińskiego	150	53	—
		— Flis Jan, zwrot nadpłaconych z funduszu krajowego kosztów drenowania gruntów w Śmignie I.	182	31	—
		— Wydział powiatowy w Samborze, zwrot kosztów uzupełnienia operatu osuszenia łąk w Kornalowicach	100	—	—
		— Wydział powiatowy w Mielcu, zwrot reszty datku konkurencyjnego na osuszenie grutów w Woli zdakowskiej . . .	82	40	—
		Fundusz regulacyi Wolanki, zwrot kosztów zdjęć	60	36	—
		— Gmina Doroszów mały, na zakupno litograficznych odbitek map	9	45	—
		— Brunicki Adolf, zwrot kosztów podróży dozorcy Brani	6	10	—
		zwrot reszty stypendyum pobranego przez b. dozorcę E. Bieleckiego	58	—	—
		— Wewiórski Ignacy, zwrot niezużytej reszty zaliczki	8	40	—
		Suma działu B. . .	4,133.771	71	4,556.177
		Suma działu A. . .	17 917	—	16.288
		Suma dochodów . .	4,151.688	71	4,572.465

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
689.034	265.479	
—	5	
—	87	
	400	
	151	
—	182	
—	100	Dochody niebudżetowe z powodu wpłacenia zaległych należytości.
—	83	
—	60	
—	10	
—	6	
—	58	
—	8	
689.034	266.629	
—	1.629	
689.034	268.258	
420.776		

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.		**ROLNICTWO.**			
		Wydatki.			
		A) Krajowe zakłady naukowe rolnicze, stypendya i zasiłki na naukę rolnictwa.			
	1	Akademia rolnicza w Dublanach: zwyczajne .	262.276	60	262.963
		nadzwyczajne	**26.600**	—	**26.600**
	2	Szkoła niższa rolnicza „ zwyczajne .	36.381	78	40.366
		nadzwyczajne	**3.000**	–	**3.000**
	3	Szkoła gorzelnicza „ zwyczajne .	15.898	96	16.430
		nadzwyczajne	**300**	—	**300**
	4	Gorzelnia szkolna „ zwyczajne .	13.215	66	14.750
	5	Folwark „ zwyczajne .	69.975	05	54.860
		nadzwyczajne	**9.573**	**65**	**9.000**
	6	Inwestycye na folwarku w Dublanach:			
		a) na budowę domu murowanego z ogrodzeniem na mieszkanie gumiennego, polowego, stelmacha i kowala: *nadzwyczajne* .	**20.000**	—	**20.000**
		b) na urządzenie gnojarni i adaptacye w oborze: *nadzwyczajne*	**10.000**	—	**10.000**
	7	Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach: zwyczajne	52.297	95	52.290
		nadzwyczajne	**360**	—	**360**
	8	Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie: zwyczajne	38.527	43	37.488
	9	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie:			
		zwyczajne .	48.961	57	49.480
		nadzwyczajne .	**1.989**	**82**	**1.990**
	10	Szkoła średnio-rolnicza w Czernichowie:			
		zwyczajne .	146.911	30	156.632
		nadzwyczajne	**5.100**	—	**5.100**
	11	Folwark w Czernichowie: zwyczajne . .	18.352	67	17.669
		nadzwyczajne . .	**650**	—	**650**
	12	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy:			
		zwyczajne .	50.441	01	45.090
		nadzwyczajne	**3.000**	—	**3.000**
	12*a)*	Na budowę stajni w krajowej szkole rolniczej w Bereźnicy, II. połowa z 30.000 K: *nadzwyczajne*	**15.000**	—	**15.000**
		Do przeniesienia { zwyczajne .	753.239	98	748.018
		{ *nadzwyczajne* .	**95.573**	**47**	**95.000**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
687	—	
—	—	
3.984	—	
—	—	
531	—	Uzasadnienie różnic poszczególniono w zamknięciach rachunkowych odnośnych szkół i zakładów.
—	—	
1.534	—	
—	15.115	
—	574	
—	—	Oba uchwalone na r. 1909 kredyty w łącznej kwocie 30.000 K przeniesiono w całości do dalszej dyspozycyi do rubr. X. z roku 1910 (LW. 50.635/1910).
—	—	
—	8	Uzasadnienie różnicy poszczególniono w specyalnem zamknięciu rachunkowem stacyi.
—	—	
—	1.039	
518	—	
—	—	
9.721	—	Uzasadnienie różnic poszczególniono w zamknięciach rachunków odnośnych szkół i zakładów.
—	—	
—	684	
—	—	
—	5.351	
—	—	
—	—	Z pozostałego kredytu z roku 1908 w kwocie 15.000 K — g i z kredytu uchwalon. na r. 1909 w kwocie 15.000 „ — „ razem z sumy . 30.000 K — g wydano w roku 1909 kwotę . . . 226 „ 24 „ resztę zaś w kwocie . . . . 29.773 K 76 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rachunku r. 1910 (LW 49.787/1910).
16.975	22.197	
—	574	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.		Z przeniesienia { zwyczajne .	753.239	98	748.018
		nadzwyczajne .	**95.573**	**47**	**95.000**
	13	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence:			
		zwyczajne .	37.068	07	35.690
		nadzwyczajne	**7.000**	—	**7.000**
	14	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy:			
		zwyczajne .	34.440	12	41.420
	15	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach:			
		zwyczajne .	49.248	92	41.885
		nadzwyczajne	**1.470**	—	**1.470**
	16	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole:			
		zwyczajne .	49.601	47	45.170
		nadzwyczajne	**4.602**	—	**4.602**
	17	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Miłocinie:			
		zwyczajne .	66.139	07	49.570
		nadzwyczajne	**4.050**	—	**4.050**
	18	Koszta założenia krajowej niższej szkoły rolniczej w Miłocinie:			
		na drenowanie pól w Miłocinie (II. ostatnia rata z 17.800 K): *nadzwyczajne* . .	**8 800**	—	**8.800**
	19	Szkoły zimowe rolnicze:			
		a) utrzymanie szkoły w Tęgoborzy. . .	1.962	06	2.122
		Do przeniesienia { zwyczajne .	991.699	69	963.875
		nadzwyczajne .	**121.495**	**47**	**120.922**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
16.975	22.197	
—	574	
—	1.378	
—	—	
6.980	—	
—	7.364	Uzasadnienie różnic poszczególniono w zamknięciach rachunków odnośnych szkół i zakładów.
—	—	
—	4.431	
—	—	
—	16.569	
—	—	
—	—	Z kredytu przeniesionego z roku 1908 (LW. 41.718/1909) w kwocie . . 4.818 K 96 g i uchwalonego na r. 1909 w kwocie . 8.800 „ — „ w łącznej sumie . 13.618 K 96 g wydano na koszta drenowania pól w Miłocinie w roku 1909 kwotę . . . 12.773 „ 72 „ pozostałą zaś resztę w kwocie . . 845 K 24 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. X. z roku 1910 (LW. 49.787/1910).
160	—	Wedle przedłożonych do LW. 2.826/1910 rachunków, wydatki zimowej szkoły rolniczej w Tęgoborzy w r. 1909 przedstawiają się jak następuje: **I. Płace nauczycieli:** 1. Kierownik, razem nauczyciel wędrowny, płatny z rubryki X. poz. 19 *c*) . . — K — g 2. Wynagrodzenie katechety . 50 „ — „ 3. „ nauczyciela dla nauk elementarnych 300 „ — „ 350 K — g Do przeniesienia . . 350 K — g
24.115	51.939	
—	574	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.	19	Z przeniesienia { zwyczajne . *nadzwyczajne* .	991.699 **121.495**	69 **47**	963.875 **120.922**
		b) utrzymanie szkoły w Lubczy . . .	451	05	1.910
		c) pobory dwóch nauczycieli wędrownych rolnictwa, pełniących zarazem obowiązki kierowników szkół zimowych rolniczych w Tęgoborzy i w Lubczy po 4.000 K (patrz poz. 23)	7.999	96	8.000
		d) na koszta założenia trzeciej zimowej szkoły rolniczej: *nadzwyczajne*	**5.000**	—	**5.000**
		Do przeniesienia { zwyczajne . *nadzwyczajne* .	1,000.150 **126.495**	70 **47**	973.785 **125.922**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
24.115	51.939	
—	574	
		Z przeniesienia . . 350 K — g
		II. Koszta administracyjne:
		4. Koszta dzierżawy budynku szkolnego . . . . 700 K — g
		5. Koszta dzierżawy ogrodu i sadu koło szkoły . . . — „ — „
		6. Zarząd: *a)* koszta kancelaryjne . . 11 „ 77 „
		b) stróż . . . 360 „ — „
		7. Opał i oświelenie . . . 413 „ 48 „
		8. Utrzymanie budynków (asekuracya, kominiarz etc.) . 6 „ 27 „ 1.491 „ 52 „
		III. Potrzeby naukowe:
		9. Przybory do nauki. . . 13 K 53 g
		10. Środki naukowe:
		a) książki . . . . . 27 „ 38 „
		b) przedmioty demonstracyjne . . . . . 34 „ 96 „
		c) sad szkolny i ogród . — „ — „
		11. Próby demonstracyjne w okolicy z uprawą i nawożeniem . . . . . 18 „ 14 „
		12. Na zakładanie i ulepszenie gnojarni włościańskich . — „ — „ 94 „ 01 „
		IV. Rozmalte nieprzewidziane:
		13. Koszta adaptacyi budynku szkolnego . . . . . 14 K 48 g
		14. Sprawienie apteczki podręcznej i piecyka naftowego 12 „ 05 „ 26 „ 53 „
		Suma wydatków . . . . . 1.962 K 06 g
1.459	—	Wydatek *mniejszy* z powodu zwinięcia szkoły w ciągu roku.
—	—	
—	—	Z kredytu uchwalonego w tej pozycyi na rok 1909 w kwocie . . . . 5.000 K
		wydano w ciągu roku 1909 . . . . 1.400 „
		resztę zaś niezużytą w kwocie . . . 3.600 K
		przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. X. z roku 1910 (LW. 49.787/1910).
25.574	51.939	
—	574	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.		Z przeniesienia { zwyczajne . *nadzwyczajne* .	1,000.150 **126.495**	70 **47**	973.785 **125.922**
	20	Szkoła mleczarska, mleczarnia i serownia szkolna w Rzeszowie: zwyczajne	125.850	44	145.223
		nadzwyczajne	**1.600**	—	**1.600**
	21	Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie:			
		zwyczajne .	36.862	93	36.850
		nadzwyczajne .	**3.668**	**77**	**3.615**
	22	Krajowy zakład sadowniczy w Zaleszczykach:			
		zwyczajne .	29.213	03	28.363
		nadzwyczajne .	**6.392**	**22**	**6.800**
	23	Utrzymanie dwóch nauczycieli wędrownych rolnictwa, pełniących obowiązki instruktorów ogrodnictwa i sadownictwa, po 4.000 K (patrz poz. 19 *c*)	8.000	—	8.000
	24	Na środki demonstracyjne przy nauce wędrownej rolnictwa . . . . . 1.600 K i koszta kancelaryjne dla instruktora sadownictwa . . . . 300 „	1.900	—	1.900
	25	Dla Towarzystwa „Proświta“.			
		a) na cele rolnictwa i sadownictwa: zwyczajne	20.000	—	20.000
		b) na założenie szkoły rolniczej w Miłowaniu: *nadzwyczajne*	**5.000**	—	**5.000**
	26	Szkoła ogrodnicza w Wulce kapitańskiej, objęta w zarząd kraju:			
		a) czynsz dzierżawny za 47 morgów: zwyczajne	1.464	—	1.464
		b) ogrodzenie i restauracya budynków: *nadzwyczajne*	**30.824**	—	**30.000**
		Do przeniesienia { zwyczajne . *nadzwyczajne* .	1,223.441 **173.980**	10 **46**	1,215.585 **172.937**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
25.574	51.939	
—	574	
19.372	—	
—	—	
—	13	Uzasadnienie różnic poszczególniono w zamknięciach rachunków odnośnych szkół i zakładów.
—	53	
—	850	
408	—	
—	—	
—	—	Na rachunek pozostałej z roku 1908 reszty kredytu w kwocie . . . 2.177 K 76 g wraz z kredytem uchwalonym w tej pozycyi na r. 1909 w kwocie . 1.900 „ — „ razem więc na rachunek sumy . . . 4.077 K 76 g wydano w ciągu roku 1909 . . . . 1.145 „ 52 „ resztę zaś w kwocie . . 2.932 K 24 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi na rok 1910.
—	—	Pozostały kredyt z roku 1908 w kwocie . . 2.542 K 10 g wraz z kredytem uchwalonym na r. 1909 w kwocie . . . . 20.000 „ — „ wydano w całości w roku 1909 w sumie 22.542 K 10 g
—		
—	—	
—	824	Przekroczenie spowodowane zostało koniecznemi, nadkosztorysowemi robotami (LW. 60.743/1910).
44.946	52 802	
408	1.451	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.		Z przeniesienia { zwyczajne . *nadzwyczajne* .	1.223.441 **173.980**	10 **46**	1,215.585 **172.937**
	27	Akademia weterynaryi we Lwowie: *a)* subwencya c. k. Rządowi . 4.000 K — g *b)* asekuracya budynku . . 77 „ 61 „ *c)* stała subwencya na utrzymanie internatu dla podkuwaczy kształcących się w szkole kucia koni . . . . . 1.500 „ — „	5.577	61	5.582
	28	Krajowy nauczyciel weterynaryi. . . .	1.482	97	5.800
	29	Stypendya dla uczniów Akademii weterynaryi we Lwowie	3.500	—	3.500
	30	Stypendya dla kandydatów na nauczycieli dla szkół rolniczych	8.000	—	8.000
	31	Stypendya dla uczniów i abituryentów krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	6.230	—	6.400
	32	Na wydawnictwo podręczników dla uczniów niższych szkół rolniczych	2.000	—	2.000
	33	Na podróże naukowe nauczycieli szkół rolniczych	2.000	—	2.000
		Do przeniesienia { zwyczajne . *nadzwyczajne* .	1,252.231 **173.980**	68 **46**	1,248.867 **172.937**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
44.946	52.802	
408	1.451	
4	—	Wydatek *mniejszy* o 4 K na asekuracyę budynku.
4.317	—	Wydatek *mniejszy* o 4.317 K 03 g z powodu *intercalare*.
—	—	
—	—	Na rachunek pozostałej z roku 1908 reszty kredytu w kwocie . 8.571 K 68 g oraz kredytu uchwalonego w tej pozycyi na r. 1909 w kwocie 8.000 „ — „ razem tedy na rachunek sumy . . 16.571 K 68 g wydano w ciągu roku 1909 . . . 11.175 „ 32 „ Z pozostałego kredytu w kwocie . . 5.396 K 36 g wydano na pokrycie przekroczenia w rubryce X. poz. 70 (*a*, *b*, *c*) 736 „ 32 „ niezużytą zaś resztę w kwocie . . 4.660 K 04 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. X. z roku 1910 (LW. 49.787/1910).
170	—	Wydatek *mniejszy* w miarę udzielonych stypendyów.
—	—	Z kredytu uchwalonego na ten cel w roku 1909 w kwocie . . 2.000 K — g wydano w ciągu roku 1909 kwotę . 700 „ — „ resztę zaś w kwocie . 1.300 K — g przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rachunku roku 1910 (LW. 49.787/1910).
—	—	Na rachunek przeniesionej z roku 1908 reszty kredytu w kwocie . . 291 K 40 g tudzież kredytu uchwalonego w tej pozycyi na r. 1909 w kwocie 2.000 „ — „ i zasiłku państwowego w kwocie . . 600 „ — „ razem więc na rachunek sumy . . 2.891 K 40 g wydano w ciągu roku 1909 . . . 2.860 „ — „ resztę zaś w kwocie . 31 K 40 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi na rok 1910 (LW. 49.787/1910).
49.437	52.802	
408	1.451	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.		Z przeniesienia { zwyczajne / *nadzwyczajne*	1,252.231 / **173.980**	68 / **46**	1,248.867 / **172.937**
	34	Na remuneracye i zapomogi dla nauczycieli szkół rolniczych	2.000	—	2.000
	35	Zaliczki na płace dla nauczycieli szkół rolniczych	7.936	25	8.000
	36	Zasiłki dla szkół gospodyń wiejskich: *a)* w Albigowej . . . . . 3.500 K *b)* w Olesku . . . . . 4.000 „ *c)* zasiłki dla innych szkół i stypendya dla przyszłych nauczycielek w tych szkołach . . . . 8.000 „	15.500	—	15.500
	36*a)*	Na budowę szkoły gospodyń wiejskich w Szynwałdzie *nadzwyczajne*	**2.000**	—	**2.000**
	37	Galicyjskiemu Towarzystwu gospodarskiemu na szkołę chmielarską w Starem Siole . .	2.000	—	2.000
		Suma działu A. { zwyczajne / *nadzwyczajne*	1,279.667 / **175.980**	93 / **46**	1,276.367 / **174.937**
		B) Wydatki na ogólne cele rolnictwa.			
	38	Krajowa Komisya dla spraw rolniczych, komisye naukowe i konferencye nauczycieli niższych szkół rolniczych (do dyspozycyi Wydziału krajowego)	3.698	76	6.000
		Do przeniesienia { zwyczajne / *nadzwyczajne*	3.698 / —	76 / —	6.000 / —
			1,279.667 / **175.980**	93 / **46**	1,276.367 / **174.937**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
49.377	52.802	
408	1.451	
—	—	
64		Wydano *mniej* w miarę wyasygnowanych zaliczek.
—	—	Z kredytu pozostałego z roku 1908 w kwocie 2.663 K 74 g oraz uchwalonego w tej pozycyi na rok 1909 w kwocie . . 15.500 „ — „ razem tedy z sumy . 18.163 K 74 g wydano w ciągu roku 1909 kwotę . . 16.071 „ 96 „ resztę zaś w kwocie . 2.091 K 78 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. X. z roku 1910 (LW. 49.787/1910).
—	—	
—	—	
49.501	52.802	
408	1.451	
2.301	—	Z pozostałej z roku 1908 reszty niezużytego kredytu w kwocie . . 322 K 79 g i uchwalonego w tej pozycyi na rok 1909, w kwocie . . 6.000 „ — „ t. j. razem ze sumy . 6.322 K 79 g wydano w ciągu roku 1909 . . . 2.258 „ 80 „ z pozostałej zaś kwoty . 4.063 K 99 g służy na podstawie dozwolonego *virement* na pokrycie przekroczenia wykazanego w rubr. X. poz. 39. wydatków w kwocie . . . . . 2.301 „ 24 „ resztę zaś w kwocie . 1.762 K 75 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. X. z roku 1910 (LW. 40.059/1910 i 49.787/1910).
2.301	—	
—	—	
49.501	52.802	
408	1.451	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.		Z przeniesienia zwyczajne	1,279.667	93	1,276.367
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	**175.980**	**46**	**174.937**
		Z przeniesienia zwyczajne	3.698	76	6.000
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	—	—	—
	39	Na rozmaite zasiłki mające na celu podniesienie rolnictwa i przemysłu rolniczego, tudzież wiedzy rolniczej, do dyspozycyi Wydziału krajowego	14.301	24	12.000
	39*a*)	Na kształcenie instruktorów rolnictwa dla włościan	3.000	—	3.000
	40	Towarzystwu gospodarskiemu galicyjskiemu we Lwowie	16.000	—	16.000
	41	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie . .	12.000	—	12.000
	42	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie, na zasilenie działalności towarzystw okręgowych	10.000	—	10.000
	43	Galic. Towarzystwu gospodarskiemu we Lwowie, na zasilenie działalności oddziałów .	14.000	—	14.000
	44	Galic. Towarzystwu gospodarskiemu, na utrzymanie i koszta podróży referenta dla spraw rolniczych.	5.000	—	5.000
	45	Towarzystwu rolniczemu krakowskiemu, na utrzymanie i koszta podróży referenta dla spraw rolniczych	5.000	—	5.000
	46	Na subwencyonowanie konkursów i wystaw maszyn rolniczych, urządzanych przez krajowe Towarzystwa rolnicze	2.500	—	2.500
	47	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie, na utrzymanie biura rachunkowego dla rolników .	1.000	—	1.000
	48	Towarzystwu gospodarskiemu galic. we Lwowie, na utrzymanie biura handlowego .	2.000	—	2.000
	49	Towarzystwu rolniczemu krakowskiemu, dla Syndykatu Towarzystw rolniczych w Krakowie.	1.000	—	1.000
	50	Obydwu Towarzystwom rolniczym, na premie dla sług	1.000	—	1.000
		Do przeniesienia zwyczajne	90.500	—	90.500
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	—	—	—
		Do przeniesienia zwyczajne	1,279.667	93	1,276.367
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	**175.980**	**46**	**174.937**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
49.501	52.802	
408	1.451	
2.301	—	
—	—	
—	2.301	Na rachunek kredytu uchwalonego w tej pozycyi na rok 1909 w kwocie . . 12.000 K — g tudzież pobranych do tej pozycyi dochodów z wydawnictw rolniczych i innych zwrotów w sumie . . . . . 978 „ 43 „ razem na rachunek sumy 12.978 K 43 g wydano w ciągu roku 1909 kwotę . 15.279 „ 67 „ a przekroczenie w kwocie 2.301 K 24 g znajduje pokrycie na podstawie dozwolonego *virement* w rubr. X. poz. 38 wydatków z r. 1909 (LW. 40 059/1910).
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
2.301	2.301	
—	—	
49.501	52.802	
408	1.451	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.		Z przeniesienia zwyczajne	1,279.667	93	1,276.367
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	**175.980**	**46**	**174.937**
		Z przeniesienia zwyczajne	90.500	—	90.500
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	—	—	—
	51	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie, na doświadczenia polowe	2.000	—	2.000
	52	Dla Kółek rolniczych:			
		a) na koszta zakładania i lustracye tychże	15.000	—	15.000
		b) na koszta administracyjne	4.000	—	4.000
		c) na utrzymanie lustratorów handlowych sklepików wiejskich	8.000	—	8.000
		d) na utrzymanie praktycznych kursów handlowych dla sklepikarzy Kółek rolniczych	4.000	—	4.000
		e) na ogólne cele rozwoju rolniczej i handlowej działalności Kółek rolniczych, pod kierunkiem i kontrolą Zarządu	20.000	—	20.000
		f) na utrzymanie i koszta podróży jednego inspektora rolnictwa	5.000	—	5.000
		g) na lustratora rolniczego	4.000	—	4.000
		h) na instruktorów dla zarządów powiatowych	7.500	—	7.500
		i) na tworzenie nowych zarządów powiatowych	3.750	—	3.750
		k) na specyalne kursa i utrzymanie instruktora organizacyjnego	6.250	—	6.250
	53	Na wydawnictwa czasopism:			
		a) Towarzystwu rolniczemu w Krakowie, na wydawnictwo „Tygodnika rolniczego“	3.000	—	3.000
		b) na wydawnictwo „Rolnika“	4.000	—	4.000
		c) na wydawnictwo „Przewodnika Kółek rolniczych“	3.000	—	3.000
		d) Galicyjskiemu Towarzystwu leśnemu na wydawnictwo czasopisma „Sylwan“	600	—	600
		e) na wydawnictwo innych czasopism, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego	3.500	—	3.500
		Do przeniesienia zwyczajne	184.100	—	184.100
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	—	—	—
		Do przeniesienia zwyczajne	1,279.667	93	1,276.367
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	**175.980**	**46**	**174.937**

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
49.501	52.802	
408	1.451	
2.301	2.301	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Z pozostałej reszty kredytu z r. 1908 w kwocie 592 K 58 g i z kredytu uchwalon. na r. 1909 w kwocie 3.500 „ — „ razem z sumy . . . 4.092 K 58 g wydano w ciągu roku 1909 . . . 3.250 „ — „ resztę zaś w kwocie . 842 K 58 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. X. z roku 1910 (LW. 40.059/1910 i 49.787/1910).
2.301	2.301	
—	—	
49.501	52.802	
408	1.451	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.		Z przeniesienia zwyczajne	1,279.667	93	1,276.367
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	**175.980**	**46**	**174.937**
		Z przeniesienia zwyczajne	184.100	—	184.100
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	—	—	—
	54	Na utrzymanie krajowego Składu publicznego w Krakowie: zwyczajne	36.918	31	39.011
		nadzwyczajne	**12.500**	—	**12.500**
	55	Umorzenie pożyczki 800.000 K, zaciągniętej w Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie, na założenie składów publicznych we Lwowie i w Krakowie:			
		a) 41. i 42. rata kapitału . . . . 43.673 K 92 g			
		b) 4½% odsetki z góry . . 9.310 „ 08 „	52.984	—	52.984
	56	Na zalesienia ochronne w myśl ustawy z dnia 15. czerwca 1904 (Dz. u. kraj. Nr. 94) .	5.000	—	5.000
	57	Austryacki centralny Komitet dla ochrony interesów rolniczych i lasowych, przy zawieraniu układów handlowych, *nadzwyczajne*.	**1.000**	—	**1.000**
	57*a)*	Na przyczynienie się do kosztów budowy dla studyum rolniczego w Krakowie. . .	—	—	—
		Suma działu B. zwyczajne	279.002	31	281.095
		Suma działu B. *nadzwyczajne*	**13.500**	—	**13.500**
		C) Wydatki na podniesienie hodowli i gospodarstwa nabiałowego.			
	58	Na podniesienie hodowli bydła, w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 11. lipca 1902, z dnia 14. i 22 listopada 1905:			
		a) czternasta i piętnasta półroczna rata z 10-lecia, od 1. lipca 1902	100.000	—	100.000
		b) na koszta komisyi licencyonujących, po myśli §. 4. ustawy z dnia 10. lipca 1902 (z uwzględnieniem subwencyi rządowej w rubr. X. dochodów)	25.866	33	25.000
		Do przeniesienia zwyczajne	125.866	33	125.000
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	—	—	—
		Do przeniesienia zwyczajne	1,558.670	24	1,557.462
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	**189.480**	**46**	**188.437**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
49.501	52.802	
408	1.451	
2.301	2.301	
—	—	
2.093	—	Uzasadnienie różnicy poszczególniono w specyalnem zamknięciu rachunków krajowego Składu publicznego w Krakowie.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Pozostały z roku 1908 kredyt w kwocie . . . 10.000 K jako niezużyty w r. 1909 przeniesiono w całości do dalszej dyspozycyi do rub. X z r. 1910 (LW. 49.787/1910).
4.394	2.301	
—	—	
—	—	
—	866	Na rachunek pozostałego z r. 1908 kredytu w kwocie 1.765 K 20 g i kredytu uchwal. w tej poz. na r. 1909 „ 25.000 „ — „ razem więc na rachunek sumy . . . 26.765 K 20 g wydano w ciągu roku 1909 kwotę . . 27.631 „ 53 „ przekroczenie w kwocie . . . . . 866 K 33 g spowodowane większą ilością komisyi znajduje częściowe pokrycie w nieprelimiowanej nadwyżce, wykazanej w rubryce X. dochodów pod poz. 26. subwencyi.
—	866	
—	—	
53.895	55.103	
408	1.451	

*

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.	58	Z przeniesienia zwyczajne	1,558.670	24	1,557.462
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	**189.480**	**46**	**188.437**
		Z przeniesienia zwyczajne	125.866	33	125.000
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	—	—	—
		c) na wystawy targowe bydła rozpłodowego:			
		α) Towarzystwu gospodarskiemu galicyjskiemu we Lwowie	2 500	—	2.500
		β) Towarzystwu rolniczemu w Krakowie	1 500	—	1.500
		d) na kontrolę mleczności:			
		α) Towarzystwu gospodarskiemu galicyjskiemu we Lwowie	4.000	—	4.000
		β) Towarzystwu rolniczemu w Krakowie	2.500	—	2.500
		γ) na popieranie włościańskich, mleczarskich Związków kontrolnych	1.500	—	1.500
		e) na ogólne cele hodowlane, a mianowicie na wzmożenie hodowli bydła mięsnego	—	—	—
		f) na tworzenie obór zarodowych gminnych	30.000	—	30.000
	59	Na zwiększenie stałego funduszu hodowlanego o 50.000 K do kwoty 150.000 K (III. rata z pięciolecia)	10.000	—	10.000
	60	Na rozszerzenie targowicy miejskiej dla bydła wywozowego w Krakowie (IV. rata z dziesięciolecia), w myśl uchwały Sejmu z dnia 21. listopada 1905	20 000	—	20.000
	61	Na utrzymanie instruktora hodowli bydła w Towarzystwie gospodarskiem lwowskiem, płaca 3.000 K, ryczałt na koszta podróży 1.000 „	4.000	—	4.000
	62	Na utrzymanie instruktora hodowli bydła w Towarzystwie rolniczem krakowskiem (pod warunkiem, ażeby mianowanie instruktora zawisłem było od zatwierdzenia Wydziału krajowego)	4.000	—	4.000
	63	Na akcyę tępienia gruźlicy u bydła 5.000 K i subwencya rządowa 5.000 „	10 000	—	10.000
		Do przeniesienia zwyczajne	215.866	33	215.000
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	—	—	—
		Do przeniesienia zwyczajne	1,558.670	24	1,557.462
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	**189.480**	**46**	**188.437**

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
53.895	55.103	
408	1.451	
—	866	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Z pozostałego z r. 1908 kredytu w kwocie . . . 30.000 K wydano w roku 1909 kwotę . . . . . 10.000 „ resztę zaś niezużytą w kwocie 20.000 K przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. X. z roku 1910 (LW 49.787/1910).
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Z przeniesionego z r. 1908 kredytu w kwocie . 2.327 K 08 g tudzież z uchwalonego na r. 1909 w kwocie 10.000 „ — „ razem więc z sumy . . 12.327 K 08 g wydano w ciągu r. 1909 . . . . 10.850 „ 88 „ resztę zaś niezużytą w kwocie . . . 1.476 K 20 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. X. z roku 1910 (LW. 49.787/1910).
—	866	
—	—	
53.895	55.103	
408	1.451	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.		Z przeniesienia zwyczajne	1,558.670	24	1,557.462
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	189.480	46	188 437
		Z przeniesienia zwyczajne	215.866	33	215.000
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	—	—	—
	64	Towarzystwu hodowców czerwonego bydła	4.000	—	4.000
	65	Na podniesienie chowu koni roboczych i włościańskich	25.000	—	25.000
	66	Na kursa kucia koni obydwom Towarzystwom krajowym po 1.000 K	2.000	—	2.000
	67	Na podniesienie chowu owiec i kóz dla galic. Towarzystwa gospodarskiego	1.000	—	1.000
	68	Towarzystwu rolniczemu krakowskiemu na chów kóz	1.000	—	1.000
	69	Na podniesienie chowu świń, obydwom Towarzystwom gospodarczym	35.000	—	35.000
	70	Na podniesienie gospodarstwa nabiałowego w Galicyi:			
		a) krajowy instruktor mleczarstwa,	10.507	—	10.507
		b) instruktor-adjunkt.			
		c) pomocnik instruktora			
		d) ryczałt na koszta podróży służbowych instruktorów mleczarstwa.	7.477	98	4.500
		e) stypendya mleczarskie i serkarskie	2.000	—	2.000
		f) na potrzeby biura mleczarskiego	1.000	—	1.000
		Do przeniesienia zwyczajne	304.851	31	301.007
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	—	—	—
		Do przeniesienia zwyczajne	1.558.670	24	1,557.462
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	189.480	46	188.437

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
53.895	55.103	
408	1.451	
—	866	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
		Wydatki w roku 1909 wynosiły . . . . 12.493 K 32 g z porównania z uchwalonym na ten cel kredytem w kwocie . . 10.507 „ — „ wynikło przekroczenie w kwocie . . 1.986 K 32 g które pokryto częściowo z rubryki X. poz. 70 *e*) w kwocie . 1 250 K — g częściowo zaś z rubr. X. poz. 30. w kwocie . 736 „ 32 „ razem jak wyżej 1.986 K 32 g
—	2.978	Wydatek *większy*, stosownie do odbytych komisyi.
—	—	Z kredytu uchwalonego na rok 1909 w kwocie 2.000 K — g wydano w ciągu roku 1909 . . . 750 „ — „ resztę zaś niezużytą w kwocie . . . 1.250 K — g przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. X. z roku 1910 (LW. 49.787/1910).
—	—	Z kredytu uchwalonego w tej pozycyi na rok 1909 w kwocie . . . 1.000 K — g wydano w ciągu roku 1909 . . . 934 „ 20 „ resztę niezużytą . . . 65 K 80 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. X. z roku 1910 (LW. 49.787/1910).
—	3.844	
—	—	
53.895	55.103	
408	1.451	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.	70	Z przeniesienia { zwyczajne . .	1,558.670	24	1,557.462
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne* . .	**189.480**	**46**	**188.437**
		Z przeniesienia { zwyczajne . .	304 851	31	301.007
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne* . .	—	—	—
		g) na utrzymanie sekretarza, zarazem fachowego konsulenta Towarzystwa mleczarskiego w Krakowie	1.200	—	1.200
		h) na subwencye na popieranie mleczarstwa i handlu masłem	10.000	—	10.000
	71	Na zakład chowu drobiu w Jarosławiu (II. rata z dwulecia) *nadzwyczajne*	**5.000**	—	**5.000**
	71*a)*	Na zakład chowu drobiu spółki włościańskiej w Bachowicach *nadzwyczajne* . . .	**1 000**	—	**1.000**
	72	Zakład produkcyi narybku w Oparach . .	3.000	—	3 000
	73	Towarzystwo rybackie w Krakowie . . .	800	—	800
	74	Na podniesienie chowu drobiu, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego zwyczajne .	6.000	—	6.000
		Na podniesienie chowu drobiu, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego *nadzwyczajne* .	**5.000**	—	**5.000**
	75	Na założenie kurnika zarodowego Towarzystwa chowu drobiu we Lwowie *nadzwyczajne* .	**7 500**	—	**7.500**
	75*a)*	Galic. Towarzystwu gospodarskiemu na prowadzenie agencyi sprzedaży materyału rzeźnego a w szczególności nierogacizny włościańskiej	5.000	—	5.000
		Suma działu C. { zwyczajne .	330.851	31	327.007
		Suma działu C. { *nadzwyczajne* .	**18 500**	—	**18.500**
		Do przeniesienia { zwyczajne .	1,889.521	55	1,884.469
		Do przeniesienia { *nadzwyczajne* .	**207.980**	**46**	**206.937**

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
53.895	35.103	
408	1.451	
—	3.844	
—	—	
—	—	Pozostałą z roku 1908 resztę kredytu w kwocie . 3.200 K wraz z kredytem uchwalonym w tej pozycyi na rok 1909 w kwocie . . 1.200 „ razem sumę . . . . . 4.400 K wydano w ciągu roku 1909 w całości.
—	—	
—	—	Przeniesiony z roku 1908 kredyt w kwocie . . 5.000 K tudzież uchwalony w tej pozycyi na rok 1909 kredyt w kwocie . . . . 5.000 „ razem sumę . . . . . 10.000 K przeniesiono w całości do dalszej dyspozycyi do rubryki X. na rok 1910 (LW. 49.787/1910).
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Z pozostałej reszty kredytu z r. 1908 w kwocie 1.950 K 20 g tudzież z kredytu uchwalonego w tej pozycyi na r. 1909 w kwocie 11.000 „ — „ razem z sumy . . . 12.950 K 20 g wydano w ciągu roku 1909 . . . . 10.649 „ 04 „ resztę zaś niezużytą w kwocie . . . 2.301 K 16 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. X. z roku 1910 (LW. 49.787/1910).
—	—	Pozostałą resztę kredytu z r. 1908 w kwocie 7.500 K — g i kredytu uchwalon. na rok 1909 w kwocie 7.500 „ — „ razem sumę . . . . 15.000 K — g wydano w całości w roku 1909.
—	—	
—	3 844	
—	—	
53.895	38.947	
408	1.451	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.		Z przeniesienia { zwyczajne .	1,889.521	55	1,884.469
		nadzwyczajne .	**207.980**	**46**	**206 937**
		D) Na podniesienie innych gałęzi gospodarstwa krajowego.			
	76	Towarzystwo dla podniesienia uprawy tytoniu, IV. rata z 6-lecia od roku 1906 (uchwała Sejmu z 4. listopada 1904) . 6.000 K — g i subwencya rządowa (jak rubr. X. dochodów) . . 2.000 „ — „	8.000	—	8.000
	77	Na popieranie celów Zjednoczonego Towarzystwa dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie	600	—	600
	78	Towarzystwo ogrodnicze w Krakowie . .	2 000	—	2.000
	79	Towarzystwo ogrodnicze w Krakowie, na zakład sadowniczy „Glinka“	2.000	—	2.000
	80	Towarzystwo ogrodnicze w Tarnowie . .	1.000	—	1.000
	81	Subwencye na cele sadownictwa:			
		a) Towarzystwu rolniczemu w Jaśle, na utrzymanie instruktora sadownictwa . . .	1 000	—	1.000
		b) Wydziałowi powiatowemu w Limanowej, na utrzymanie instruktora sadownictwa .	1.500	—	1.500
		c) na utrzymanie instruktorów sadownictwa w innych powiatach, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego	2.000	—	2.000
		Do przeniesienia { zwyczajne . .	18.100	—	18.100
		nadzwyczajne. .	—	—	—
		{ zwyczajne . .	1,889.521	55	1,884.469
		nadzwyczajne. .	**207.980**	**46**	**206.937**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
53.895	58.947	
408	1.451	
—	—	Na rachunek przeniesionego z roku 1908 kredytu . 4.000 K tudzież kredytu uchwalonego na r. 1909 w kwocie 8 000 „ razem więc na rachunek sumy 12.000 K wydano w ciągu roku 1909 . . . . . 8.000 „ resztę zaś w kwocie . . . 4 000 K przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. X. z roku 19.0 (LW. 49.787/1910).
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Kredyt przeniesiony z roku 1908 w kwocie . . 1.000 K oraz uchwalony w tej pozycyi na rok 1909 w kwocie . . . . 1.000 „ razem sumę . . . . 2.000 K wydano w ciągu roku 1909 w całości.
—	—	
—	—	
—	—	Z kredytu przeniesionego z r. 1908 w kwocie . . 3.000 K tudzież uchwalonego na rok 1909 w kwocie . 2.000 „ razem z sumy . . . 5.000 K wydano w ciągu roku 1909 kwotę . . . 2.000 „ resztę zaś niezużytą w kwocie . . . . 3.000 K przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. X. z r. 1910 (LW. 49.787/1910).
—	—	
—	—	
53.895	58.947	
408	1.451	

Fundusz krajowy. Rubryka X. Rolnictwo

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.	81	Z przeniesienia zwyczajne	1,889.521	55	1,884.469
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	207.980	46	206.937
		Z przeniesienia zwyczajne	18 100	—	18.100
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	—	—	—
		d) na utrzymanie szkółki drzew owocowych w Olesku	1.000	—	1.000
		e) na utrzymanie szkółki drzew owocowych Towarzystwa „Selski hospodar“ w Olesku, *nadzwyczajne*	1.000	—	1.000
		f) na utrzymanie szkółki drzew owocowych w innych powiatach, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego	2.400	—	2.400
	82	Zasiłek dla zakładu sadowniczego pp. Niemczewskich w Okopach, *nadzwyczajne*	1.000	—	1.000
	83	Dołkowskiemu Henrykowi na produkcyę ziemniaków nasiennych, *nadzwyczajne*	2.000	—	2.000
	83*a)*	Towarzystwu uprawy wikliny koszykarskiej w powiatach: Wieliczka, Bochnia i Myślenice, do dyspozycyi Wydziału krajowego	3.000	—	3.000
		Suma działu D. zwyczajne	21.500	—	21.500
		Suma działu D. *nadzwyczajne*	7.000	—	7.000
		Z przeniesienia zwyczajne	1,911.021	55	1,905.969
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	214.980	46	213.937

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
53.895	58.947	
408	1.451	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Na rachunek kredytu przeniesionego z r. 1908 w kwocie 1.000 K oraz uchwalonego w tej pozycyi na rok 1909 kredytu w kwocie . . . 1.000 „ rzzem więc na rachunek sumy . . . . 2.000 K wydano w roku 1909 kwotę . . . . . 1 000 „ resztę zaś pozostałą w kwocie . . . . 1.000 K przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. X. z roku 1910 (LW. 49.787/1910).
—	—	Z reszty niezużytego kredytu z roku 1908 w kwocie 1.500 K tudzież z uchwalonego w tej pozycyi kredytu na r. 1909 w kwocie . . . 2.400 „ razem więc z sumy . . . 3.900 K wydano w ciągu roku 1909 kwotę . . . 1.500 „ resztę zaś niezużytą w kwocie 2.400 K przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. X. z roku 1910 (LW. 49.787/1910.
—	—	
—	—	
—	—	Kredyt uchwalony w tej pozycyi na r. 1909 w wysokości 3.000 K jako niewydany — przeniesiony został w całości do dalszej dyspozycyi do rubr. X. z r. 1910 LW. 40.059/1910 i 49.787/1910).
—	—	
—	—	
53.895	58.947	
408	1.451	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.		Z przeniesienia { zwyczajne .	1,911.021	55	1,905.969
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne* .	**214.980**	**46**	**213.937**
	84	**E) Na koszta Komisyi agrarnych.**			
		A) Personal techniczny			
		(wedle nowego etatu, w myśl uchwały Sejmu z dnia 5. marca 1907).			
		a) Inspektor agrarny: płaca . . . 2.800 K — g; dodatek aktywalny . . . . 960 „ — „; dodatek pięcioletni . . . 200 „ — „ = 3.960 K — g			
		b) 2 adjunktów komasacyjnych: płace . . . 4.400 K — g; dodatki aktywalne . . . 1.536 „ — „ = 5.936 „ — „			
		c) 8 asystentów komasacyjnych: płace . . . 12.111 K 06 g; dodatki aktywalne . . . 4.360 „ — „ = 16.471 „ 06 „			
		d) 4 pomocników technicznych, płace . . . . . 6.112 „ 54 „			
		e) 6 dyetaryuszy, ryczałt . . 6.187 „ — „			
		f) Ryczałty kancelaryjne . . 382 „ 12 „			
		g) na wsparcia, zapomogi i remuneracye, do dyspozycyi Wydziału krajowego . . . 1.580 K — g			
		h) na prenumeratę czasopism fachowych i na zakupno dzieł technicznych . . . . 620 „ — „			
		B) Fundusz podręczny. . 32.690 „ — „			
		C) Koszta komisyjne personalu technicznego . . . . 20.141 „ 88 „	94.080	60	92.097
		Suma działu **E.** { zwyczajne .	94.080	60	92.097
		Suma działu **E.** { *nadzwyczajne* .	—	—	—
		Do przeniesienia { zwyczajne .	2,005.102	15	1,998.066
		Do przeniesienia { *nadzwyczajne* .	**214.980**	**46**	**213.937**

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
53.895	58.947	
408	1.451	
		Z przeniesionego z roku 1908 kredytu w kwocie 22.377 K 39 g i uchwalonego w tej subpozycyi (Fundusz podręczny) na r. 1909 w kwocie . . 32.690 „ — „ razem tedy z sumy . . 55.067 K 39 g wydano w roku 1909 . . . . . 31.000 „ — „ niezużytą zaś resztę w kwocie . . . 24.067 K 39 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. X. z roku 1910 (LW. 49.787/1910).
—	1.984	Wydatek *większy* o 1.983 K. 60 g spowodowany został większą ilością komisyi.
—	1.984	
—	—	
53.985	60.931	
408	1.451	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.		Z przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	2,005.102 **214.980**	15 **46**	1,998.066 **213.937**
		F) Na organizacyę Spółek kredytowych wśród ludności rolniczej.			
	85	Na utworzenie funduszu pożyczkowego dla spółek oszczędności i pożyczek do wysokości 2,000.000 K, XI. rata z pięćdziesięciolecia od roku 1899 (w myśl uchwały sejmowej z dnia 16. września 1899)	40.000	—	40.000
	86	Na koszta zakładania spółek oszczędności i pożyczek, utrzymania biura patronatu i kursa praktyczne dla funkcyonaryuszy spółek:			
		a) utrzymanie biura:			
		1. dyrektor, płaca 6.400 K — g dodatek aktyw. 1.472 „ — „ „ osobisty 800 „ — „ 8.672 K — g			
		2. zastępca dyrektora, płaca . — K — g dodatek aktyw. — „ — „ — „ — „			
		3. sekretarz, płaca 2.800 K — g dodatek aktyw. 960 „ — „ 3.760 „ — „			
		4. dwóch stałych starszych lustratorów płace 5.600 K — g dodatki aktyw. 1.920 „ — „ i jeden dodatek pięcioletni . 200 „ — „ 7.720 „ — „			
		5. dwóch stałych młodszych lustratorów płace 4.400 K - g dodatki aktyw. 1.536 „ — „ 5.936 „ — „			
		6. czterech lustratorów prowizorycznych, płace . . . 15.139 K 99 g dodatki aktyw. 768 „ — „ 15.907 „ 99 „			
		7. Wynagrodzenie magazyniera i pisarza . . . 3 355 „ — „			
		8. Dyurna. . . . . 6.488 „ 70 „			
		Do przeniesienia { 51.839 K 69 g zwyczajne .	— 40.000	— —	— 40.000
		Do przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	2,005.102 **214.980**	15 **46**	1,998.066 **213.937**

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
53.895	60 931	
408	1.451	
—	—	
—	—	
—	—	
53 895	60.931	
408	1.451	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie		Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.	86	Z przeniesienia	zwyczajne .	2,005.102	15	1,998.066
			nadzwyczajne .	**214.980**	**46**	**213.937**
			zwyczajne .	40.000	—	40.000
			51.839 K 69 g	—	—	—
		9. Dwóch służących . .	1.430 „ — „			
		10. Remuneracye . . .	500 „ — „			
		razem . .	53.769 K 69 g			
		b) na podróże lustracyjne i organizacyjne	31.586 „ 34 „			
		c) sprzęty i przybory kancelaryjne, oraz portorya . .	4.156 „ 66 „			
		d) wydawnictwa i różne przedmioty dla Spółek:				
		α) czasopisma, roczniki, broszury i t. p.. . . .	8.631 „ 45 „			
		β) książki rachunkowe, formularze kasy i t. p. . .	69.486 „ 19 „			
		e) praktyczne kursy naukowe .	4.000 „ — „			
		f) Zasiłki:				
		α) dla nowych Spółek po 400 K	77.100 „ 63 „			
		β) dla Spółek mleczarskich i innych rolniczych . .	5.000 „ — „			
		Do przeniesienia	253.730 K 96 g	—	—	—
			zwyczajne .	40.000	—	40.000
			zwyczajne .	2,005.102	15	1,998.066
			nadzwyczajne .	**214.980**	**46**	**213.937**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
53.895	60.931	
408	1.451	
—	—	
—	—	
		Wydatki na utrzymanie biura wogóle *mniejsze* o . 8.656 K przeważnie z powodu intercalare.
		Na rachunek uchwalonego na rok 1909 kredytu poz. 86 *b)* w kwocie . . 48.300 K — g wydano w ciągu roku 1909 . . . . 31.586 „ 34 „ zaoszczędzenie . . . 16.713 K 66 g służy na częściowe pokrycie przekroczenia poz. 86 *c*), *dα*), *dβ*) i *fα*).
		Patrz wyjaśnienie przy poz. 86 *fα*).
		Z kredytu uchwalonego na r. 1909 w kwocie . 4.000 K — g wydano w ciągu roku 1909 kwotę . . 796 „ 47 „ resztę pozostałą w kwocie 3.203 K 53 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. X. z roku 1910 (LW. 52.800/1910).
		Przekroczenie w poz. 86 lit. *c*), *dα*), *dβ*) i *fα*) w łącznej sumie . . . 82.674 K 93 g znajduje pokrycie w zaoszczędzeniach poz. 86, w nadwyżce dochodu, wykazanej pod poz. 23 *a*) rubr. X. dochodów, brakującą zaś resztę w kwocie . 8.826 K 56 g pokryto z analogicznej pozycyi (86 *fα*) roku 1910 (LW. 39.052/1910).
		Na rachunek reszty niezużytego kredytu z roku 1908 w kwocie . . . . . 900 K — g oraz kredytu uchw. na r. 1909 w kwocie 5.000 „ — „ razem tedy na rachunek sumy . . . 5.900 K — g wydano w r. 1909 . . . . . 3.698 „ 57 „ Resztę niezużytą w kwocie . . 2.201 K 43 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi na r. 1910 (LW. 52.800/910).
—	—	
—	—	
53.895	60.931	
408	1.451	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.	86	Z przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	2,005.102 / **214.980**	15 / **46**	1,998.066 / **213.937**
		{ zwyczajne . / 253.730 K 96 g	40.000 / —	— / —	40.000 / —
		g) na zakupno maszyn mleczarskich . . . . . 35.000 „ — „			
		h) dla Spółki rolniczej w Żegocinie . . . . . 1.200 „ — „			
		Razem . . .	289.930	96	196.426
		Suma działu F. { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	329.930 / —	96 / —	236.426 / —
		G) Włości rentowe.			
	87	*a)* Koszta Komisyi: 1. dyety i koszta podróży członków Komisyi . 1.956 K 40 „ 2. ryczałt dla c. k. komisarza rządowego . 1.000 „ — „ 2.956 K 40 g			
		b) Utrzymanie biura: 1. kierownik biura, płaca 6.400 K dodatek aktyw. 1.472 „ 7.872 K — g 2. i 3. dwóch referentów rolniczych, wynagrodzenie 8.266 „ 66 „ 4. i 5. dwóch referentów hipotecznych, wynagrodzenie . 6.050 „ — „			
		Do przeniesienia { 22.188 K 66 g 2.956 K 40 g / zwyczajne . . . . / *nadzwyczajne* . . .	2,335.033 / **214.980**	11 / **46**	2,234.492 / **213.937**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		**Uzasadnienie różnic**
mniejsze	większe	
K.		
53.895	60.931	
408	1.451	
—	—	
—	—	
		Na rachunek reszty pozostałego z roku 1908 kredytu w kwocie . . . 5.157 K 38 g i nieprelimiowanej subwencyi państwowej wykazanej w rubr. X. dochodów pod poz. 23*e*) w kwocie . . . . . 35.000 „ — „ razem więc na rachunek sumy . . . 40.157 K 38 g wydano w roku 1909 . . . . . 33.883 „ 98 „ resztę zaś niezużytą w kwocie . . . 6.273 K 40 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. X. z roku 1910 (LW. 52.800/1910).
—	93.505	Wydatek ten nieprelimiowany znajduje pokrycie w nieprelimiowanej subwencyi państwowej, wykazanej w rubr. X. dochodów pod poz. 23*f*).
—	93.505	
—	—	
53.895	154.436	
408	1.451	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
budżetu					
X.	87	Z przeniesienia { zwyczajne . . . . / *nadzwyczajne* . . . . 22.188 K 66 g 2.956 K 40 g	2,335.033 214.980	11 46	2,234.492 213.937
		6. Siły buchalteryjne:			
		a) Asystent rachunkowy płaca 1.600 K dodatek aktyw. 576 „			
		b) praktykant rachunkowy płaca 1.200 „ dodatek aktyw. 576 „ 3.952 K — g			
		7. Pisarz manipulacyjny . — „ — „			
		8. Dyurna . . 9.220 „ 86 „			
		9. Służący, zasługa — „ — „			
		10. Sprzęty i przybory kancelaryjne . . 3.478 „ 44 „			
		11. Druki . . 968 „ 94 „			
		12. Portorya stemple i rozmaite. 1.318 „ 05 „ 41.126 „ 95 „			
		13. Dyety i koszta podróży . 8.361 „ 78 „	52.445	13	49.325
	88	Dotacya funduszu na oprocentowanie listów rentowych, IV. rata z 10-lecia (w myśl uchwały Sejmu z dnia 26. października 1905)	25.000	—	25.000
		Suma działu G. { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	77.445 —	13 —	74.325 —
		Do przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	2,412.478 214.980	24 46	2,308.817 213.937

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
53.895	154.436	
408	1.451	
—	3.120	Wydatki ogółem *większe* o 3.120 K 13 g, głównie z powodu przekroczenia w poz. 10., 12, 13. W poz. 13. (Dyety i koszta podróży) okazuje się z porównania kredytu przeniesionego z r. 1908 w kwocie 1.529 K 20 g tudzież kredytu uchwalonego na r. 1909 . 8.000 „ — „ łącznego zatem kredytu . 9.529 „ 20 „ z wydatkami roku 1909 w kwocie . . . 9.890 „ 98 „ przekroczenie w kwocie . 361 K 78 g głównie z powodu liczniejszych komisyi.
—	—	
—	3.120	
—	—	
53.895	157.556	
408	1.451	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.		Z przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	2,412.478 / 214.980	24 / 46	2,308.817 / 213.937
		H) Zapobieganie klęskom elementarnym.			
	88*a*)	Na koszta strzeżenia granic kraju w czasie wybuchu zarazy na bydło	—	—	—
	88*b*)	Na subwencyonowanie tępienia myszy polnych i na dalsze doświadczenia	—	—	—
	89	Na raty amortyzacyjne od pożyczki 700.000 K, zaciągniętej dla ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w roku 1903:			
		a) w kapitale IX. i X. rata . 67.993 K 31 g *b*) w 4% odsetkach . . 16.185 „ 09 „ *c*) 1/8% dodatek na administracyę 1.011 „ 70 „	**85.190**	**10**	**85.190**
	90	Na opłatę procentów od pożyczek, zaciągniętych przez powiaty i Spółki wodne, na naprawę dróg i budowli wodnych zniszczonych przez powodzie z r. 1906 w myśl uchwały sejmowej z dnia 18 marca 1907. . . .	22.432	07	40.000
	91	Na złagodzenie klęsk elementarnych w r. 1908:			
		a) na przywrócenie komunikacyj powiatowych i gminnych	**500.000**	—	**500.000**
		b) *f*) na naprawę budowli wodnych, odwodnienie gruntów i zasiłki dla Spółek wodnych	**507.597**	**05**	**300.000**
		c) na dostarczenie paszy po zniżonych cenach do dyspozycyi administracyi państwa .	**200.000**	—	**200.000**
		Do przeniesienia { zwyczajne . . / *nadzwyczajne* .	22.432 / 1,292.787	07 / 15	40.000 / 1,085.190
		{ zwyczajne . . / *nadzwyczajne* .	2,412.478 / 214.980	24 / 46	2,308.817 / 213.937

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K		
53.895	157.556	
408	1.451	
—	—	
—	—	Z pozostałego kredytu z roku 1908 w kwocie . 25.222 K 69 g wydano w roku 1909 kwotę . . . . 10 „ 90 „ resztę zaś w kwocie . . 25.211 K 79 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. X. z roku 1910 (LW. 49.787/1910).
—	—	
17.568	—	Wydatek *mniejszy* o 17.568 K, wskutek wcześniejszej amortyzacyi niektórych pożyczek.
—	—	Na rachunek kredytu uchwalonego w tej pozycyi w kwocie . . . 500.000 K — g wydano w ciągu roku 1909 kwotę . . 382.559 „ 71 „ resztę zaś niezużytą w kwocie . . . 117.440 K 29 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. X. z roku 1910 (LW. 57.104/1910).
—	207.597	Przekroczenie kredytu o 207.597 K znajduje pokrycie w niepreliminowanej subwencyi państwowej, wykazanej w rubryce X. dochodów pod poz. 33 *dy*).
—	—	Wypłacono w całości c. k. Skarbowi państwa (LW. 27.778/1909).
17.568	—	
—	207.597	
53.895	157.556	
408	1.451	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909. K.	Wynikłości w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.	91	Z przeniesienia zwyczajne	2,412.478	24	2,308.817
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	**214.980**	**46**	**213.937**
		zwyczajne	22.432	07	40.000
		nadzwyczajne	**1,292.787**	**15**	**1,085.190**
		d) na udzielenie pomocy ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w roku 1907	—	—	—
		e) na przywrócenie komunikacyj powiatowych i gminnych (Subwencya c. k. Skarbu Państwa) *nadzwyczajne*	**734.250**	**12**	—
		g) na naprawę dróg zniszczonych klęskami elementarnemi (subwencya państwowa) *nadzwyczajne*	**395.000**	—	—
	92	Na umorzenie 4% pożyczki imiennej wartości 1,090.000 K, zaciągniętej dla złagodzenia klęsk elementarnych z r. 1908 (rata annuitetowa wstępna)	26.246	10	24.787
		Suma działu H. zwyczajne	48.678	17	64.787
		Suma działu H. *nadzwyczajne*	**2,422.037**	**27**	**1,085.190**
	93	**I) Wydatki funduszu kultury krajowej**	385	08	210
		Razem zwyczajne	2,461.541	49	2,373.814
		Razem *nadzwyczajne*	**2,637.017**	**73**	**1,299.127**
		Suma wydatków	5,098.559	22	3,672.941
		Dochody.			
	1	Akademia rolnicza w Dublanach	114.191	54	122.068
	2	Szkoła niższa rolnicza w Dublanach	8.406	—	9.780
	3	Szkoła gorzelnicza w Dublanach	5.100	—	5.500
	4	Gorzelnia krajowa w Dublanach	11.896	49	12.750
	5	Folwark w Dublanach	54.732	42	58.700
	6	Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach	24.072	57	23.800
	7	Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie	7.698	62	6.000
	8	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie	14.710	—	14.780
		Do przeniesienia	240.807	64	253.378

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
53.895	157.556	
408	1.451	
17.568	—	
—	207.598	
—	—	Kredyt pozostały z roku 1908 w kwocie . . 1.302 K 54 g łącznie ze zwrotem niezużytej subwencyi Wydz. powiat. w St. Samborze w kwocie 32 „ 80 „ t. j. sumę . . . . 1.335 K 34 g przeniesiono w całości do dalszej dyspozycyi do rubr. X. z roku 1910 (LW. 49.887/1910).
—	734.250	Wydatki nieprelimiowane znajdujące pokrycie w nieprelimiowanych subwencyach państwowych, wykazanych w rubryce X. dochodów pod poz. 33 *dα β*).
—	395.000	
—	1.459	Wydatek *większy* o 1.459 K z powodu przedwstępnych kosztów stemplowych i legalizacyjnych.
17.568	1.459	
—	1,336 848	
—	175	Uzasadnienie różnicy poszczególniono w specyalnem zamknięciu rachunków funduszu kultury krajowej.
71.463	159.190	
408	1,338.299	
71.871	1,497 489	
	1,425.618	
7.876	—	
1.374	—	
400	—	
854	—	
3.968	—	Patrz specyalne zamknięcia rachunków tych zakładów.
—	273	
—	1.699	
70	—	
14.542	1.972	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K.	Dochody w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.		Z przeniesienia . .	240.807	64	253.378
	9	Szkoła średnia rolnicza w Czernichowie . .	61.572	44	69.000
	10	Folwark w Czernichowie	22.274	—	18.440
	11	Szkoła niższa rolnicza w Bereźnicy . . .	23.621	97	20.550
	12	„ „ „ „ Horodence . . .	12.328	14	10.000
	13	„ „ „ „ Jagielnicy . . .	14.234	17	18.200
	14	„ „ „ „ Kobiernicach . .	20.194	51	18.850
	15	„ „ „ „ Suchodole . . .	18.043	51	21.450
	16	„ „ „ „ Miłocinie:			
		zwyczajne .	20.569	88	14.600
		nadzwyczajne .	**15.000**	—	**15.000**
	17	Szkoła mleczarska, mleczarnia i serownia szkolna w Rzeszowie	105.199	67	131.420
	18	Szkoła ogrodnicza w Tarnowie	12.389	92	11.020
	19	Zakład sadowniczy w Zaleszczykach . . .	14.448	94	17.200
	20	Krajowy skład publiczny w Krakowie . .	44 367	31	38 800
	21	Zwroty zaliczek na płace od nauczycieli szkół rolniczych.	6.322	—	6.600
	22	Dochód ze sprzedaży kart myśliwskich . .	27.360	64	27.000
	23	Dochody Biura patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek:			
		a) ze sprzedaży wydawnictw i innych przedmiotów	74.900	29	43.000
		b) subwencya rządowa na cele Spółek oszczędności i pożyczek	50.000	—	30.000
		c) zwrot od funduszu pożyczkowego za prowadzenie zbiorowych rachunków (połowa poborów zastępcy dyrektora) . . .	—	—	3.044
		d) część zysków „Zbiorowego rachunku bieżącego“ za rok 1907	5.000	—	5.000
		e) subwencya rządowa na zakupno maszyn mleczarskich	35.000	—	—
		f) subwencya rządowa dla Spółki rolniczej w Żegocinie	1.200	—	—
		Do przeniesienia { zwyczajne .	809.835	03	757.552
		{ *nadzwyczajne* .	**15.000**	—	**15.000**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
14.542	1.972	
7.428	—	
—	3.834	
—	3.072	
—	2.328	
3.966	—	
—	1.344	
3.406	—	
		Patrz specyalne zamknięcia rachunków tych zakładów.
—	5.970	
—	—	
26.220	—	
—	1.370	
2.751	—	
—	5 567	
278	—	Dochód *mniejszy* w miarę zwrotu zaliczek.
—	361	Dochód *większy* w miarę sprzedanych kart i certyfikatów myśliwskich.
—	31.900	Dochód *większy* w miarę sprzedanych wydawnictw; nadwyżka w kwocie 31.900 K służy na częściowe pokrycie przekroczenia w rubr. X. wydatków poz. 86.
—	20.000	Nadwyżka subwencyi państwowej służy na częściowe pokrycie przekroczenia w poz. 86 wydatków niniejszej rubryki.
3.044	—	Dochód ten odpadł z powodu zwinięcia „Zbiorowego rachunku“ od 1. stycznia 1909.
—	—	
—	35.000	Patrz wyjaśnienie przy rubr. X. wydatków poz. 86 *g*).
—	1.200	Nieprelimiuowana ta subwencya służy na pokrycie nieprelimiuowanego wydatku, wykazanego w rubr. X. wydatków pod poz. 86 *h*).
61.635	113.918	
—	—	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K.	Dochody w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.		Z przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	809.835 **15.000**	03 —	757.552 **15.000**
	24	Zwroty pożyczek dotkniętym klęską elementarną w roku 1903, udzielonych w myśl uchwały Sejmu z dnia 26. października 1903: *a)* od powiatów . . . 8.800 K — g *b)* „ gmin . . . . 17.119 „ 50 „ *c)* „ osób prywatnych . 12.410 „ — „	38.329	50	39.900
	25	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na utrzymanie 4 nauczycieli wędrownych rolnictwa dla włościan	8.000	—	8.000
	26	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na koszta licencyonowania buhajów	13.000	—	12.500
	27	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na 2 instruktorów hodowli bydła	4.000	—	4.000
	28	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na utrzymanie instruktora mleczarstwa: *a)* na instruktora mleczarstwa . . 2.000 K *b)* na adjunkta i siłę pomocniczą . 1.720 „ *c)* na koszta podróży dla tych funkcyonaryuszy . . . . . 2.250 „	5.970	—	5.970
	29	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na podniesienie uprawy tytoniu	2.000	—	2 000
	30	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na utrzymanie nauczyciela wędrownego weterynaryi	2.000	—	2.000
	31	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na akcyę tępienia gruźlicy u bydła	5.000	—	5.000
	32	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na pokrycie inwestycyi w zakładach dublańskich, (III rata z przyznanych 82.400 K) . . .	20.600	—	20.600
	33	Gotówka uzyskana z pożyczki imiennej wartości 1,090.000 K dla złagodzenia klęsk elementarnych w r. 1908 *nadzwyczajne* . .	**1,015 216**	**80**	**1,000.000**
	33*a)*	Zwrot pożyczki udzielonej Wydziałowi powiatowemu w Sanoku w r. 1908 dla ludności dotkniętej klęską powodzi	3 750	—	—
	33*b)*	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa, na budowę wodociągu w Dublanach	20.000	—	—
	33*c)*	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na budowę internatu w Dublanach . . .	14.000	—	—
		Do przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	946.484 **1,030.216**	53 **80**	857.522 **1,015.000**

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
61.635	113.918	
—	—	
1.570	—	Dochód *mniejszy* w miarę zwróconych rat pożyczek.
—	—	
—	500	Dochód *większy* z powodu uzupełnienia przez c. k. Skarb państwa subwencyi na licencyonowanie buhajów do wysokości . . 13.000 K
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	15.217	Dochód *większy* stosownie do kursu dziennego 4% obligacyi komunalnych.
—	3.750	Dochód ten niepreliminowany powstał wskutek wcześniejszego rozpoczęcia spłaty pożyczki powodziowej, udzielonej w roku 1908 Wydziałowi powiatowemu w Sanoku. (Ratę drugą preliminowano w budżecie r. 1911).
—	20.000	Dochody te niepreliminowane stanowią I-szą ratę subwencyi państwowej na budowę wodociągu w Dublanach, II-gą ratę zapreliminowano w budżecie r. 1910.
—	14.000	
63.205	152 168	
—	15.217	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K.	Dochody w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.		Z przeniesienia { zwyczajne .	946.484	53	857.522
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne* .	**1,030.216**	**80**	**1,015.000**
	33*d)*	Subwencya na złagodzenie skutków klęsk elementarnych w r. 1908:			
		a) na przywrócenie komunikacyi w powiatach	734.250	12	—
		b) „ „ „ „ „	395 000	—	—
		c) na budowle wodne i odwodnienie gruntów	207.597	05	—
	33*e)*	Zwrot połowy taksy przenośnej wypłaconej c. k. Rządowi od kontraktu kupna Miłocina	4.128	31	—
	33*f)*	Komitet producentów chmielu, zwrot części zasiłku asygnowanego w r. 1908 . . .	1.087	91	—
	33*g)*	Kępliczowa Stefania, zwrot subwencyi na aparat do wylęgania drobiu	20	—	—
	34	Dochody funduszu kultury krajowej . . .	15.866	85	13.551
		Razem { zwyczajne .	2,304.434	77	871.073
		Razem { *nadzwyczajne* .	**1,030.216**	**80**	**1,015.000**
		Suma dochodów .	3,334.651	57	1,886.073

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
63.205	152.168	
—	15.217	
—	734.250	Niepreliminowane te subwencye państwowe wpłynęły w roku 1909 w łącznej sumie . . . . . 1,618.802 K — g
—	395.000	i służą na pokrycie niepreliminowanych wydatków, wykazanych w rubr. X. wydatków poz. 91 *e*), *f*), *g*) w wysokości 1,336.847 „ 17 g
—	207.597	resztę zaś niezużytą w kwocie . . 281.954 K 83 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. X. dochodów z roku 1910 (LW. 57.104/1910).
—	4.128	Dochód ten nieprelimiuowany jest zwrotem połowy wydatku poniesionego zaliczkowo w roku ubiegłym.
—	1.088	Dochód nieprelimiuowany z tytułu częściowego zwrotu zasiłku asygnowanego Komitetowi producentów chmielu do LW. 2.176/1909.
—	20	Dochód ten stanowi częściowy zwrot subwencyi udzielonej do LW. 98.976/1906 p. Kamili Burczykowej, przeniesionej następnie na p. Stefanię Kępliczową w kwocie 667 K na zakupno aparatu do wylęgania drobiu.
—	2.316	Uzasadnienie różnicy poszczególniono w specyalnem zamknięciu rachunków funduszu kultury krajowej.
63.205	1,496.567	
—	15 217	
63.205	1,511,784	
	1,448.579	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XI.		**GÓRNICTWO.**			
		Wydatki.			
	1	Na badanie kraju w celu zestawienia użytecznych kopalin i popularnego opisu ich występowania	5.000	—	5.000
	2	Utrzymanie krajowej szkoły górniczej w Borysławiu	20.660	78	21.540
		Do przeniesienia . .	25.660	78	26.540

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	—	Z pozostałej reszty niezużytego kredytu z r. 1908 w kwocie . . . . . 7.311 K 76 g i z kredytu uchwalonego na rok 1909 w kwocie . . . . . 5.000 „ — „ razem z sumy . . . . 12.311 K 76 g wydano w roku 1909 . . . . . 10.713 „ — „ pozostałą zaś resztę w kwocie . 1.598 K 76 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rachunku roku 1910 (LW. 64.587/1910).
879	—	Wydatki wogóle *mniejsze* o 879 K. Szczegółowy rachunek wydatków krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu za r. 1909 przedstawia się wedle zamknięcia rachunku przedłożonego do LW. 33.802/1910 jak następuje: Rubr. **I. Płace nauczycieli.** Poz. 1. Nauczyciel fachowy górnictwa . . . 3 640 K — g „ 2. Nauczyciel fachowy wiertnictwa. . . 3.640 „ — „ „ 3. Nauczyciel pomocniczy względnie asystent . 1.940 „ — „ „ 4. Nauczyciel religii . — „ — „ „ 5. Wynagrodzenie za udzielanie nauki hygieny i pierwszej pomocy w nieszczęśliwych wypadkach . 100 „ — „ „ 6. Koszta wycieczek nauczycieli. . . . 400 „ — „ 9.720 K — g Rubr. **II. Koszta administracyjne.** „ 7. Ryczałt administracyjny dla kierownika szkoły . . . . 800 K — g „ 8. Koszta kancelaryjne . 1.046 „ 99 „ „ 9. Usługa szkoły . . 840 „ — „ 2.686 „ 99 „ Do przeniesienia . . 12.406 K 99 g
879	—	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XI.	2	Z przeniesienia . .	25.660	78	26.540
	3	*a)* Stacya doświadczalna produktów naftowych	4.247	97	4.300
		Do przeniesienia . .	29.908	75	30.840

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		**Uzasadnienie różnic**
mniejsze	większe	
K.		
879	—	Z przeniesienia . . 12.406 K 99 h
		Rubr. III. Utrzymanie szkoły.
		Poz. 10. Najem budynku szkolnego . . . . 1.615 K — g
		„ 11. Utrzymanie budynku, mycie podłóg, czyszczenie kominów i t. p. 57 „ 89 „
		„ 12. Sprzęty szkolne . . 5 „ 20 „
		„ 13. Opał . . . . 927 „ 96 „
		„ 14. Oświetlenie . . . 73 „ 40 „ 2.679 „ 45 „
		Rubr. IV. Potrzeby naukowe.
		„ 15. Książki i czasopisma 150 K 54 g
		„ 16. Przybory do nauki — „ — „
		„ 17. Modele i przyrządy demonstr. dla kursu górniczego . . . — „ — „
		„ 18. Modele i przyrządy demonstr. dla kursu wiertniczego. . . . — „ — „ 150 K 54 g
		Rubr. V. Utrzymanie uczniów.
		„ 19. Czynsz za dom na internat . . . . 1.615 K — g
		„ 20. Utrzymanie budynku i sprzętów . . . 50 „ 31 „
		„ 21. Nowe sprzęty . . 79 „ 90 „
		„ 22. Stypendya uczniów . 2.668 „ — „
		„ 23. Wycieczki . . . 6 „ 60 „
		„ 24. Opał i oświetlenie internatu. . . . 671 „ 99 „ 5.091 „ 80 „
		Rubr. **VI.** Poz. 25. **Wydatki nieprzewidziane.** 332 „ — „
		Razem . . 20.660 K 78 g
		Kredyt nadzwyczajny z roku 1903 i 1904 na budowę szkoły w ogólnej sumie 32.190 K która i w roku 1909 nie została zużytą, przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rach. rubr. XI. z roku 1910 (LW. 50.162/1910).
52	—	Wydatek *mniejszy* wedle potrzeby.
931	—	

Fundusz krajowy. Rubryka XI. Górnictwo.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XI.		Z przeniesienia . .	29.908	75	30.840
	4	Na nagrody konkursowe za prace z dziedziny technologii nafty i wosku ziemnego .	—	—	600
	5	Na zbieranie i ogłaszanie dat statystycznych o produkcyi i handlu nafty i wosku ziemnego	1.000	—	1.000
	6	Stypendya i zasiłki dla górników i słuchaczy górnictwa w wyższych szkołach, lub w praktycznych szkołach wiertniczych .	8.000	—	8.000
	7	Na potrzeby muzeum górnictwa nafty i wosku ziemnego w c. k. szkole politechnicznej .	300	—	300
	8	Utrzymanie krajowych zbiorników naftowych .	244 210	10	262.679
	9	Szkoła górnicza w Dąbrowie	2.000	—	2.000
	9a)	Koszta budowy zbiorników naftowych . .	1,691.323	72	—
		Suma wydatków .	1,976.742	57	305.419

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
931	—	
600	—	Z przeniesionych kredytów z lat dawnych w kwocie . . . . . 1.200 K — g i z kredytu z r. 1909 w kwocie. . . 600 „ — „ razem z sumy . . 1.800 K — g przeniesiono jako niezużytą kwotę . . 1.200 „ — „ do rubr. XI. poz. 2 *c)* doch. zaś niewydany kredyt z r. 1909 stanowi zaoszczędzenie.
—	—	
—	—	Z kredytu uchwalonego na r. 1909 w kwocie . 8.000 K — g wydano w ciągu roku 1909 kwotę . . 6.310 „ — „ resztę zaś w kwocie . . 1.690 K — „ przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rachunku r. 1910 (LW. 64 587/1910).
—	—	
18.469	—	Wydatki z tego tytułu przedstawiają się jak następuje: 1. koszta utrzymania . . . . . 62.744 K 70 g 2. podatek zarobkowy za rok 1908/9 . 83.093 „ 42 „ 3. odsetki od pożyczek na budowę zbiorników. . . . . 98.285 „ 30 „ 4. rozmaite pomniejsze . . . . . 86 „ 68 „ razem . 244.210 K 10 g (Patrz sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawach górniczych i LW. 61 081/1910).
—	—	
—	1,691.324	Wydatek ten ma pokrycie w zaciągniętej na ten cel pożyczce (patrz poz. 2 *a)* dochodu).
20.000	1,691.324	
	1,671.324	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K.	Dochody w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XI.		**Dochody.**			
	1	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu	9.000	—	9.000
	2	Dochód ze zbiorników naftowych . . .	255 980	89	272.875
	2*a*)	Pożyczka na zbiorniki ropy	1,488,750	—	—
	2*b*)	Dochody ze stacyi doświadczalnej produktów naftowych.	246	50	—
	2*c*)	Przeniesiony kredyt z roku 1908 w rubr. XI. poz. 4 wydat. na nagrody konkursowe .	1.200	—	—
		Suma dochodów .	1,755.177	39	281.875

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	—	
16.894	—	Patrz sprawozdanie Wydziału krajowego ze spraw górniczych i LW. 61.081/910.
—	1,488.750	Nieprelimiowany ten dochód służy na pokrycie wydatku pod poz. 9 *a)* wyd.
—	246	Dochody nieprelimiowane stacyi — wedle rachunku do LW. 81.192/1909.
—	1.200	Dochód ten powstał z niezużytych kredytów wykazanych w poz. 4. wyd.
16.894	1,490.196	
	1,473.302	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow) K.
XII.		**PRZEMYSŁ i RĘKODZIEŁA.**			
		Wydatki.			
		I. Szkolnictwo przemysłowe i handlowe.			
		A) Szkoły przemysłowe uzupełniające.			
	1	W Białej	7.082	24	7.216
	2	„ Bochni	2 899	65	3.015
	3	„ Brodach	2.819	23	3.400
	4	„ Brzesku	2.595	92	2.727
	5	„ Brzeżanach	2.891	70	3.132
	6	„ Buczaczu	3.181	33	3.300
	7	„ Chrzanowie	4 012	01	3.632
	8	„ Dębicy	2.842	93	2.625
	9	„ Drohobyczu: zwyczajne	5.559	53	6.090
		nadzwyczajne	**316**	—	**620**
	10	„ Gorlicach	3.560	66	3.580
	11	„ Jarosławiu	2.946	38	3.428
	12	„ Jaśle	3.763	79	3.451
	13	„ Kałuszu	1.915	86	2.832
	14	„ Kętach	2.613	—	2.613
	15	„ Kołomyi I. im. Sobieskiego			5.034
	16	„ „ II. „ St. Szczepanowskiego.	9.105	73	5.200
	17	„ Krakowie na Kleparzu (im. św. Floryana): zwyczajne .			8.695
		nadzwyczajne .			**320**
	18	„ „ przy ul. Lubomirskiego (im św Mikołaja): zwyczajne . . .	28.772	96	4.655
		nadzwyczajne . .	**710**	—	**390**
	19	„ „ na Smoleńsku			3.882
	20	„ „ „ Kaźmierzu			5.330
	21	„ „ przy ul. Dietla (im. Ces. Franciszka Józefa): zwyczajne . .			4.250
		nadzwyczajne .			**550**
	22	„ Krośnie	3.000	62	3.211
	23	We Lwowie im. Kordeckiego			6.125
	24	„ „ „ św. Antoniego			5.925
	25	„ „ „ króla Sobieskiego . . .			4.720
	26	„ „ „ Elżbiety			3.005
	27	„ „ „ Konarskiego: zwyczajne. .	40.297	68	5.065
		nadzwyczajne .	**1.195**	**10**	**550**
	28	„ „ „ św. Marcina			6.005
	29	„ „ „ Mickiewicza			3.725
	30	„ „ „ Piramowicza			5.065
	31	„ „ „ Staszica			6.541
	32	„ „ „ Bernsteina (izraelicka) . .	4.700	—	4.700
	33	W Łańcucie	2.206	33	2 617
		Do przeniesienia { zwyczajne .	136.767	55	144.791
		nadzwyczajne .	**2.221**	**10**	**2.430**

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
134	—	
115	—	
581	—	
131	—	
240	—	
119	—	
—	380	
—	218	
530	—	
304	—	
19	—	
482	—	
—	313	
916	—	
—	—	
1.128	—	Wszystkie wydatki w szkołach przemysłowych uzupełniających, zależne są przedewszystkiem od ilości godzin udzielanej nauki, następnie od frekwencyi uczniów, gdyż do tej stosuje się potrzeba zakupna środków naukowych i przyborów, oraz od wprowadzenia specyalnych kursów, jak kursu handlowego, rysunkowego i t. p. Stosownie więc do potrzeby w roku 1909 zaoszczędzono na tych szkołach:
—	1 959	*a)* w wydatkach zwyczajnych . . 5.706 K
550	—	*b)* „ „ nadzwyczajnych . 1.209 „
		ogółem . 6.915 K
210	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
5.878	—	
—	645	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
411	—	
10.894	2.870	
854	645	

*

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XII.		Z przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	136.767 **2.221**	55 **10**	144.791 **2.430**
	34	W Myślenicach	2.456	26	2.549
	35	„ Nowym Sączu: zwyczajne	6.809	16	6.013
		nadzwyczajne	**314**	—	**550**
	36	„ Nowym Targu	2.519	77	2.698
	37	„ Podgórzu: zwyczajne	5.768	86	5.060
		nadzwyczajne	**356**	—	**550**
	38	„ Przemyślu I. w śródmieściu: zwyczajne . / *nadzwyczajne*	8.259 **220**	61 **22**	4.689 **240**
	39	„ „ II. na przedmieściu lwowskiem.			3.437
	40	„ Rzeszowie	4.471	43	5.190
	41	„ Samborze	2.257	74	2.426
	42	„ Sanoku	3.935	07	2.824
	43	„ Sokalu.	1.999	69	2.016
	44	„ Stanisławowie	5.077	56	5.150
	45	„ Starym Samborze	2.778	62	2.788
	46	„ Starym Sączu	2.826	26	2.820
	47	„ Stryju	4.754	60	3.366
	48	„ Strzyżowie	2.360	90	2.527
	49	„ Tarnopolu	3.792	20	3.352
	50	„ Tarnowie: zwyczajne	5.008	59	4.519
		nadzwyczajne	—	—	**550**
	51	„ Tarnobrzegu	2.707	10	2.724
	52	„ Turce (nad Stryjem)	2.938	13	2.916
	53	„ Wadowicach	2.926	37	2.980
	54	„ Wieliczce	3.179	75	3.180
	55	„ Złoczowie	2.973	87	4.230
	56	„ Żółkwi.	2.782	31	2.820
	57	„ Żywcu.	3.098	87	3.091
		Suma wydatków poz. 1—57 { zwyczajne / *nadzwyczajne*	222.450 **3.111**	27 **32**	228.156 **4.320**
	58	Na uzupełnienie przyborów i na druki . .	2.087	15	4.000
	59	Na podręczniki dla absolwentów szkół przemysłowo-uzupełniających	2.578	—	2.000
	60	Na nagrody za najlepsze rysunki . . .	1.056	—	1.050
	61	Na nowo założyć się mające szkoły i kursa handlowe	5.000	—	5.000
	62	Na nieprzewidziane oddziały równorzędne .	183	—	2.000
		Do przeniesienia { zwyczajne / *nadzwyczajne*	233.354 **3.111**	42 **32**	242.206 **4.320**

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
10.894	2.870	
854	645	
93	—	
—	796	
236	—	
178	—	
	709	
194	—	
—	134	
20	—	
719	—	
168	—	
—	1.111	
17	—	
72	—	
9	—	Wyjaśnienie jak na poprzedniej stronie.
—	6	
—	1.389	
166	—	
—	440	
—	490	
550	—	
17	—	
—	22	
54	—	
—	—	
1.256	—	
38	—	
—	8	
13 681	7.975	
1.854	645	
1.913	—	*Mniej*, wedle potrzeby i znaczniejszego zapasu druków.
—	578	*Więcej*, z powodu udzielenia Tow. pedagogicznemu we Lwowie subwencyi na wydawnictwo Pierwszej polskiej książki do czytania dla szkół przemysłowych i zakupna dla użytku szkół przemysł. uzupełniających 1.800 egzemplarzy tego wydawnictwa.
—	6	*Więcej*, stosownie do ilości szkół przemysłowych uzupełniających.
—	—	
1.817	—	*Mniej*, gdyż wydatki z tego tytułu pokryto z oszczędności na szkołach przemysłowych uzupełniających.
17.411	8.559	
1.854	645	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XII.		Z przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	233.354 / **3.111**	42 / **32**	242.206 / **4.320**
	63	Na wykonanie w kraju modeli i wzorów dla szkół	—	—	—
	64	Na szkoły przemysłowo uzupełniające dla dziewcząt	1.008	44	4.000
	65	Na utworzenie trzecich klas kursu przemysłowego i szkół o typie zawodowym . .	4.000	—	4.000
		Suma grupy A. { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	238.362 / **3.111**	86 / **32**	250.206 / **4.320**
		B) Krajowe szkoły zawodowe.			
	66	Brzezowiec, kraj. szkoła koszykarska . .	3.737	84	4.216
	67	Brzostek, „ „ „ . .	5.518	98	5.460
	68	Dynów, „ „ „ . .	2.838	48	5.080
	69/70	Gdów, „ „ „ . .	9.452	65	10.240
	71	Leżajsk, „ „ „ zwyczajne .	9.931	90	6 060
		nadzwyczajne	**240**	—	**240**
	72	Niżniów, „ „ „ . .	5.803	12	6.440
	73	Tarnobrzeg, „ „ „ . .	5.386	17	5 630
	74	Zator, „ „ „ . .	6.765	23	6.840
	75	Lwów, kraj. centralny kurs koszykarski . .	20.515	40	17.914
	76	Grybów, krajowy nauk. warsztat kołodziejski .	26.058	53	22.920
	77	Grzymałów, „ „ „ „ .	15 612	70	17.640
	78	Kamionka strumiłowa kraj. szkoła kołodziejska.	30.008	58	22.940
	79	Tłumacz, krajowa szkoła zawodowa kołodziejska	19 091	55	18.540
	80	Stanisławów, kraj. szkoła stolarska: zwyczajne .	28.244	57	27.920
		nadzwyczajne	**3.000**	—	**3.000**
	81	Kalwarya „ „ „ zwyczajne .	27.035	05	29.100
		nadzwyczajne	**1.000**		**1.000**
	82	Jaworów, krajowy nauk. warsztat dla wyrobu zabawek: zwyczajne	47.229	28	41 240
		nadzwyczajne	**3 000**	—	**3.000**
	83	Kołomyja, kraj. szkoła garncarska: zwyczajne .	22.095	87	21.870
		nadzwyczajne	**2.500**	—	**2.500**
	84	Podgórze, kraj. kursa dla przemysłu keramicznego	17.544	90	17.512
	85	Witków, kraj. nauk. warsztat szewski .	13 072	49	10.912
	86	Stary Sącz, „ „ „ „ zwyczajne	21.927	86	18.868
		nadzwyczajne	**400**	—	**400**
	87	Dobczyce, kraj. szkoła szewska	200	—	7.260
	88	Kołomyja, „ „ „ zwyczajne .	12.157	46	10.570
		nadzwyczajne .	**250**	—	**250**
	89	Krosno, „ „ tkacka	21.425	86	20.920
		Do przeniesienia { zwyczajne . . / *nadzwyczajne* .	371.654 / **10.390**	47 / —	356.092 / **10.390**
		{ zwyczajne . . / *nadzwyczajne* .	238.362 / **3.111**	86 / **32**	250.206 / **4.320**

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
17.411	8.559	
1.854	645	
—	—	*Mniej*, gdyż wydatki z tego tytułu pokryto oszczędnością na szkołach przemysłowych uzupełniających.
2.991	—	
—	—	
20.402	8.559	
1.854	645	
478	—	Na utrzymanie krajowych szkół przemysłowych i warsztatów zawodowych wydano w roku 1909 ogółem *więcej* o 40.706 K 61 g stosownie do wyjaśnień umieszczonych w poszczególnych zamknięciach rachunkowych tych szkół.
—	59	
2.242	—	
787	—	
—	3.872	
—	—	
637	—	
244	—	
75	—	
—	2.601	
—	3.139	
2.027	—	
—	7.069	
—	552	
—	325	
—	—	
2.065	—	
—	—	
—	5.989	
—	—	
—	226	
—	—	
—	33	
—	2.161	
—	3.060	
—	—	
7.060	—	
—	1.587	
—	—	
—	506	
15.615	31.179	
—	—	
20.402	8.559	
1.854	645	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XII.		Z przeniesienia zwyczajne	238.362	86	250.206
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	**3.111**	**32**	**4.320**
		zwyczajne	371.654	47	356.092
		nadzwyczajne	**10.390**	—	**10.390**
	90	Gliniany, kraj. nauk. warsztat tkacki: zwyczajne	8.726	83	8.039
		nadzwyczajne	**1 703**	**21**	**1.400**
	91	Gorlice „ „ „ „	3.956	33	4.440
	92	Kosów „ „ „ „	6.771	88	6.800
	93	Łańcut „ „ „ „	7.355	84	6.540
	94	Rychwałd „ „ „ „	3.854	19	4.090
	95	Rakszawa, krajowa szkoła sukiennicza: zwyczajne	23.649	45	23.950
		nadzwyczajne	**550**	—	**550**
	96	Zakopane, kraj. szkoła koronkarska	11.349	55	12.510
	97	Bobowa, „ „ „	4.217	84	3.390
	98	Maków, kraj. szkoła hafciarska	6.924	62	6.700
	99	Drohowyże, kraj. szkoła rzemiosł w zakładzie St. hr. Skarbka:			
		a) na utrzymanie: zwyczajne	104.949	23	82.000
		nadzwyczajne	**20.000**	—	**20.000**
		b) na umorzenie pożyczki zaciągnąć się mającej na budowę domów mieszkalnych dla nauczycieli i werkmistrzów szkoły: *nadzwyczajne*	**1.374**	**50**	**2.300**
		c) na budowę stajni, komórek etc.	—	—	—
	100	Lwów, kraj. keramiczna stacya doświadczalna	15.825	18	14.510
	101	„ „ mechaniczna stacya doświadczalna	6.534	49	5.380
		Suma wydatków poz. 66—101 zwyczajne	575.769	90	534.441
		Suma wydatków poz. 66—101 *nadzwyczajne*	**34.017**	**71**	**34.640**
	102	Nowe szkoły i warsztaty zawodowe	—	—	1.000
	103	Druki dla szkół zawodowych i wydawnictwo wzorów	3.000	—	3.000
	104	Koszta inspekcyi i nadzoru szkół przemysłowych	1.430	79	6.000
	105	Zaliczki na płace dla personalu krajowych szkół przemysłowych i biura kraj. Komisyi przemysłowej	4.000	—	4.000
	106	Remuneracye i zapomogi funkcyonaryuszy krajowych szkół przemysłowych	2.690	—	4.000
		Do przeniesienia zwyczajne	586.890	69	552.441
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	**34.017**	**71**	**34.640**
		zwyczajne	238.362	86	250.206
		nadzwyczajne	**3.111**	**32**	**4 320**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K		
20.402	8.559	
1.854	645	
15.615	31.179	
—	—	
—	687	
—	303	
484	—	
29	—	
—	816	
236	—	
301	—	
—	—	
1.160	—	
—	828	
—	225	Wyjaśnienie jak na poprzedniej stronie.
—	22.949	
—	—	
925	—	
—	—	
—	1.315	
—	1.155	
17.825	59.154	
925	303	
1.000	—	*Mniej*, z powodu iż w tym roku jedna nowa szkoła zawodowa nie została otwartą.
—	—	Kredyt przeniesiono na rok 1910.
4.569	—	*Mniej*, zależnie od ilości odbytych komisyi lustracyjnych.
—	—	
1.310	—	*Mniej*, stosownie do ilości podań i z powodu częściowej regulacyi płac w kraj. szkołach przemysłowych.
24.704	59.154	
925	303	
20.402	8.559	
1.854	645	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XII.		Do przeniesienia { zwyczajne . . / *nadzwyczajne* . .	238.362 / **3.111**	86 / **32**	250.206 / **4 320**
		Do przeniesienia { zwyczajne . . / *nadzwyczajne* . .	586.890 / **34.017**	69 / **71**	552.441 / **34.640**
	106*a*)	Zakupno budynku na internat dla uczniów krajowej szkoły tkackiej w Krośnie . .	19.729	22	—
		Suma grupy *B*) { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	606.619 / **34.017**	91 / **71**	552.441 / **34 640**
		C) Kursa.			
	107	Nauczyciel wędrowny dla majsterskich kursów szewskich	2.400	—	2.400
	108	Kursa majsterskie	25.000	—	25.000
	109	Kursa wędrowne tkactwa, koszykarstwa i t. p	4.311	74	5.000
		Suma grupy *C*) . .	31.711	74	32.400
		D) Szkoły handlowe.			
	110	Akademia handlowa we Lwowie . . .	16.000	—	16.000
	111	Wyższa szkoła handlowa w Krakowie:			
		a) na utrzymanie	20 000	—	20.000
		b) na umorzenie pożyczki 70.000 K na budowę: *nadzwyczajne*	**3 500**	—	**3.500**
		c) na pokrycie niedoboru funduszu emerytalnego nauczycieli	—	—	—
		d) na koszta urządzenia w nowym gmachu: *nadzwyczajne* .	**5.000**	—	**5.000**
	112	Na dwuklasowe szkoły handlowe w Krakowie.	6.693	32	10.000
		Suma grupy *D*) { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	42 693 / **8.500**	32 / —	46.000 / **8.500**
		E) Szkoły zawodowe przez kraj subwencyonowane (państwowe i inne).			
	113	Kołomyja, c. k. szkoła dla przemysłu drzewnego	2.200	—	2.200
	114	Zakopane, „ „ „ „ „	4.200	—	4.200
	115	Świątniki, c. k. szkoła ślusarska:			
		a) na utrzymanie . . . . . / *b*) na kurs majstrów	3.040	30	3.908
		Do przeniesienia { zwyczajne . .	9.440	30	10.308
		Do przeniesienia { zwyczajne . . / *nadzwyczajne* .	919.387 / **45.629**	83 / **03**	881.047 / **47.460**

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
20.402	8.559	
1.854	645	
24.704	59.154	
925	303	
—	—	
—	19.729	Wydatek pozabudżetowy, konieczny z powodu niemożliwości odnajęcia w Krośnie lokalu na pomieszczenie internatu dla uczniów tamtejszej kraj. szkoły tkackiej uskutecznionego na mocy osobnej uchwały Wydziału krajowego.
24.704	78.883	
925	303	
—	—	
—	—	
688	—	*Mniej*, stosownie do ilości i czasu trwania kursów wędrownych.
688	—	
—	—	
—	—	
—	—	Kredyt niezużyty zarezerwowano na rok 1910.
—	—	
—	—	
3.307	—	*Mniej*, z powodu niedawnego wejścia w życie szkół tego typu.
3.307	—	
—	—	
—	—	
—	—	Resztę niezużytego w r. 1909 kredytu w kwocie 1.600 K przeniesiono na rok 1910.
868	—	*Mniej*, z powodu pozostałej oszczędności z roku ubiegłego.
868	—	
49.101	87.442	
2.779	948	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XII.		Z przeniesienia { zwyczajne . . / *nadzwyczajne* . / zwyczajne . .	919.387 **45.629** 9.440	83 **03** 30	881.047 **47.460** 10.308
	116	Sułkowice, c. k. szkoła zawodowa dla przemysłu żelaznego:			
		a) na utrzymanie	1.024	—	1.024
		b) na kurs majstrów	1.000	—	1.000
		c) spłata pożyczki na budowę hali maszynowej:			
		α) w kapitale IX. i X. rata . 1.600 K			
		β) 3% odsetki . . . . 12 „	**1.612**	—	**1.612**
	117	Tarnopol, c. k. szkoła mechaniczno-ślusarska.	7.000	—	7.000
	118	Albigowa, pracownia koszykarska . . .	800	—	900
	119	Bilinka, „ „ . . .	900	—	1.000
	120	Czerwona Wola, szkoła koszykarska . . .	3.400	—	4.600
	121	Chyszewice, pracownia „ . . .	600	—	800
	122	Milczyce, „ „ . . .	400	—	800
	123	Przewrotne, „ „ . . .	800	—	800
	124	Rudki szkoła koszykarska	1.600	—	2.500
	125	Siekierczyce. szkoła koszykarska . . .	700	—	800
	126/128	Wielowieś, pracownia „ . . .	800		1.600
	129	Żurawno, „ „ . . .	350	—	1.000
	130	Touste, „ „ . . .	800	—	1.100
	131	Budzanów, warsztat tkacki	1.180	—	1.280
	132	Wilamowice, „	3.160	—	3.360
	133	Stryj, pracownia powroźnicza	—	—	1.400
	134	Jaworów, szkoła koronkarska	1.600	—	2.000
	135	Kańczuga, „ „	2.600	—	3.200
	136	Przeworsk, „ „ SS. Miłosierdzia .	600	—	600
	137	Rudki, „ „	600	—	600
	138	Myślenice, warsztat kapeluszniczy . . .	6.500	—	6.500
	139	Oświęcim, szkoła rzemieślnicza OO. Salezyanów	5.000	—	5.000
	140	Miejsce Piastowe, warsztaty rzemieślnicze Towarzystwa „Powściągliwość i Praca“ .	4.000	—	4.000
	141	Kraków, szkoła praktycznych robót kobiecych i kursa handlowe w szkole im. św. Scholastyki	5.000	—	5.000
	142	Lwów, Szkoła robót Towarzystwa „Pracy kobiet“	1.750	—	1.750
	143	Przemyśl, szkoła robót u PP. Benedyktynek .	1.000	—	1.000
	144	Kołomyja, szkoła robót Towarzystwa „Pracy kobiet“	1.600	—	1.600
		Do przeniesienia { zwyczajne . . / *nadzwyczajne*. . / zwyczajne . . / *nadzwyczajne*. .	64.204 **1.612** 919.387 **45.629**	30 — 83 **03**	72.522 **1.612** 881.047 **47.460**

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
49.101	87.442	
2.779	948	
868	—	
—	—	
—	—	
—	—	
100	—	
100	—	
1.200	—	
200	—	
400	—	
—	—	
900	—	Wykazane obok zaoszczędzenia pozostały z powodu, że c. k. Rząd nie przyznał dla tych szkół subwencyi w preliminowanej wysokości, a pracownia powroźnicza w Stryju już od r. 1908 nie istnieje.
100	—	
800	—	
650	—	
300	—	
100	—	
200	—	
1.400	—	
400	—	
600	—	
—	—	
—	—	
—	—	Właściwy wydatek na tę szkołę w r. 1909 wynosił 27.279 K 48 g, z którego zalicza się tylko uboczną kwotę, resztę zaś niemającą pokrycia w budżecie r. 1909 przenosi się na rok 1910.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
8.318	—	
—	—	
49.101	87.442	
2.779	948	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XII		Z przeniesienia { zwyczajne . . / *nadzwyczajne* .	919.387	83	881.047
			45.629	**03**	**47.460**
		{ zwyczajne . . / *nadzwyczajne* .	64.204	30	72.522
			1.612	—	**1.612**
	145	Przemyśl, szkoła robót Stowarzyszenia „Pracy kobiet“	600	—	600
	146	Lwów, szkoła robót Spółki przemysłowej „Trud“:			
		a) na szkołę . . . . . 400 K			
		b) na bursę . . . . . 600 „	1.000	—	1.000
	147	Korczyna, warsztat tkacki Towarzystwa tkackiego im. św. Sylwestra . . 1.100 K			
		subwencya państwowa . . 1.400 „	2.500	—	2.500
	148	Lwów, szkoła robót stowarzyszenia konfekcyi damskiej im. św. Józefa	1.000	—	1.000
		Suma grupy *E)* { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	69.304	30	77.622
			1.612	—	**1.612**
		F) Subwencye dla zakładów, instytucyj przemysłowych i t. d.			
	149	Subwencya dla „Krajowego Związku przemysłowego“ we Lwowie.	30.000	—	30.000
	150	Subwencya dla „Ligi pomocy przemysłowej“ we Lwowie na cele ogólne: *nadzwyczajne* .	**12.000**		**12.000**
	151	Subwencya dla „Ligi pomocy przemysłowej“ na urządzenie ruchomych wystaw: *nadzwyczajne* .	**8.000**	—	**8.000**
	152	Subwencya dla „Ligi pomocy przemysłowej“ na zakupno „Skorowidza przemysłowo-handlowego król. Galicyi“	—	—	—
	153	Na wydawnictwo „Przewodnika przemysłowego“	2.000	—	2.000
	154	Subwencya dla Muzeum przemysłowego we Lwowie:			
		a) na utrzymanie.	8.000		8.000
		b) na umorzenie pożyczki 100.000 K, na budowę, III rata z 20-lecia, od 1. stycznia 1907: *nadzwyczajne*	**4.998**	—	**5.000**
	155*a)*	Subwencya dla Muzeum technologicznego we Lwowie	6.000	—	6.000
	155*b)*	Izba handlowo-przemysłowa we Lwowie na umorzenie pożyczki 100.000 K na budowę gmachu: *nadzwyczajne*	**5.000**	—	**5.000**
		Do przeniesienia { zwyczajne . . / *nadzwyczajne* .	46.000	—	46.000
			29.998	—	**30.000**
		{ zwyczajne . . / *nadzwyczajne* .	988.692	13	958.669
			47.241	**03**	**49.072**

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
49.101	87.442	
2.779	948	
8.318	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
8.318	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
2	—	*Mniej*, wedle planu umorzenia tej pożyczki.
—	—	
—	—	Kredyt niezużyty przeniesiono na rok 1910.
—	—	
2	—	
57.419	87.442	
2.779	948	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XII.		Z przeniesienia zwyczajne	988.692	13	958.669
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	**47.241**	**03**	**49.072**
		Z przeniesienia zwyczajne	46.000	—	46.000
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	**29.998**	—	**30.000**
	155*c*)	Izba rękodzielnicza we Lwowie	2.000	—	2.000
	155*d*)	„ „ w Krakowie	2.000	—	2.000
	156	Subwencya dla Muzeum przemysłowego w Krakowie	8.000	—	8.000
	157	Subwencya dla Towarzystwa technicznego w Krakowie na utrzymanie nieustającej Wystawy przemysłowej	1.500	—	1.500
	158*a*)	Subwencya dla krakowskiego „Instytutu popierania przemysłu“	6.000	—	6.000
	158*b*)	Subwencya dla krakowskiego „Instytutu popierania przemysłu“ na umorzenie pożyczki 150.000 K na budowę gmachu: *nadzwyczajne*	**7.500**	—	**7.500**
	158*c*)	Stowarzyszeniom rzemieślniczym we Lwowie i na prowincyi — ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego	3.000	—	3.000
	158*d*)	Wydawnictwo „Kupiec polski“ w Krakowie	400	—	400
		Suma grupy *F*) zwyczajne	68.900	—	68.900
		Suma grupy *F*) *nadzwyczajne*	**37.498**	—	**37.500**
		G) Stypendya, zasiłki i inne wydatki na cele przemysłowe.			
	159	Zasiłki dla uczniów krajowych i państwowych szkół przemysłowych	35.000	—	35.000
	160	Zasiłki dla młodzieży handlowej	12.371	02	8.000
	161	Zasiłki na kształcenie nauczycieli szkół przemysłowo uzupełniających	2.977	60	4.500
	162	Zasiłki na wykształcenie nauczycieli dla dwuklasowych szkół handlowych	1.925	—	2.000
	163	Zasiłki bezzwrotne na cele przemysłowe	60.000	—	60.000
	164	Dotacya krajowego funduszu przemysłowego, *nadzwyczajne*	**200.000**	—	**200.000**
	165	Na lustracyę Spółek przemysłowo-wytwórczych	4.800		4.800
	166	Zasiłki na wystawy przemysłowe, *nadzwyczajne*	**8.000**	—	**8.000**
		Suma grupy *G*) zwyczajne	117.073	62	114.300
		Suma grupy *G*) *nadzwyczajne*	**208.000**	—	**208.000**
		Do przeniesienia zwyczajne	1,174.665	75	1,141.869
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	**292.739**	**03**	**294.572**

Zamknięcie rachunku za rok 1909 **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
57.419	87.442	
2.779	948	
—	—	
2	—	
—	—	
—	—	Resztę niewyasygnowanej subwencyi w kwocie 1 000 K zarezerwowano na rok 1910.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Kredyt przeniesiono na rok 1910.
—	—	
—	—	
—	—	
2	—	
—	—	
—	4.371	Przekroczenie w tej pozycyi powstało z powodu większej frekwencyi w Akademii eksportowej wiedeńskiej i w krajowych Akademiach.
1 522	—	*Mniej*, wedle rzeczywistej potrzeby.
75	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Resztę niezużytego w r. 1909 kredytu na wystawy przemysłowe w kwocie 4.300 K przeniesiono na rok 1910.
1.597	4.371	
—	—	
59.016	91.813	
2.781	948	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909. K.	Wynikłości w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XII.		Z przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	1,174.665 / **292.739**	75 / **03**	1,141.869 / **294.572**
		H) Komisya krajowa dla spraw przemysłowych.			
	167	Prenumerata czasopism i zakupno dzieł . .	517	18	400
	168	Koszta podróży, dyety członków i urzędników komisyi i inne wydatki	10.880	19	10.000
	169	Sekretarz:			
		a) płaca . . . . . 4.800 K			
		b) dodatek aktywalny . . . 1.288 „	6.088	—	6.088
	170	Referent techniczny:			
		a) płaca . . . . . 3.600 K			
		b) dodatek aktywalny . . . 1.101 „	5.003	99	4.704
	171	Aplikant	912	50	1.400
	172	Referent statystyczny:			
		a) płaca . . . . . 2.800 K			
		b) dodatek aktywalny . . . 600 „	—	—	3.400
	173	Mundant	—	—	—
	174	Pomoc kancelaryjna w dziale statystycznym .	—	—	1.200
	175	Ryczałt na badania ankiety i t. p. . . .	—	—	1.000
		Suma grupy *H)* . .	23.401	86	28.192
		Ogółem { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	1,198.067 / **292 739**	61 / **03**	1,170.061 / **294.572**
		Suma wydatków . .	1,490.806	64	1,464.633

Doohody.

Szkolnictwo przemysłowe i handlowe.

A) Szkoły przemysłowe uzupełniające.

1	W Białej	4.995	20	4.983
2	„ Bochni	2.017	—	2.007
3	„ Brodach	3.050	40	2.600
4	„ Brzesku	1.713	—	1.763
5	„ Brzeżanach.	1.916	—	1.916
6	„ Buczaczu	2.134	—	2.200
7	„ Chrzanowie.	2.366	—	2.366
8	„ Dębicy.	1.787	—	1.637
	Do przeniesienia . .	19.978	60	19.472

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
59.016	91.813	
2.781	948	
—	117	*Więcej*, z powodu potrzeby uzupełnienia biblioteki komisyi przemysłowej nowemi wydawnictwami fachowemi.
—	880	*Więcej*, stosownie do ilości komisyj i badań wstępnych przedsiębiorstw ubiegających się o pożyczki z funduszu przemysłowego.
—	—	
—	300	*Więcej*, z powodu przyznania 1. kwietnia 1909 r. pierwszego dodatku pięcioletniego.
487	—	*Mniej*, gdyż w miejsce aplikanta, przyjęto chwilowo dyetaryusza za niższem wynagrodzeniem.
3.400	—	*Mniej*, z powodu nieobsadzenia posady referenta statystycznego.
—	—	
1.200	—	Kredytu niezużyto, gdyż nie było żadnego wydatku z tego tytułu.
1.000	—	
6.087	1.297	
65.103	93.110	
2.781	948	
67.884	94 058	
	26 174	
—	12	
—	10	
—	450	
50	—	Dochody ogółem *większe* o 645 K w miarę rzeczywistego wpływu.
—	—	
66	—	
—	—	
—	150	
116	622	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K.	Dochody w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XII.		Z przeniesienia . .	19.978	60	19.472
	9	„ Drohobyczu	4.340	—	4.090
	10	„ Gorlicach	2.410	59	2.390
	11	„ Jarosławiu	2.164	—	2.164
	12	„ Jaśle	2.111	66	2.145
	13	„ Kałuszu	1.616	—	1.616
	14	„ Kętach	1.742	—	1.742
	15	„ Kołomyi I. im. Sobieskiego	7.191	20	3.356
	16	„ „ II. „ St. Szczepanowskiego . .			3.466
	17	„ Krakowie na Kleparzu (im. św. Floryana)			6.010
	18	„ „ przy ul. Lubomirskiego (im. św. Mikołaja)			3.362
	19	„ „ na Smoleńsku.	19.183	65	2.588
	20	„ „ „ Kaźmierzu			3.552
	21	„ „ przy ul. Dietla (im. Ces. Franciszka Józefa).			3.200
	22	„ Krośnie	2.055	—	1.855
	23	We Lwowie im. św. Anny (Kordeckiego) .			4.083
	24	„ „ „ „ Antoniego . . .			3.950
	25	„ „ „ Sobieskiego			4.146
	26	„ „ „ Elżbiety			2.003
	27	„ „ „ Konarskiego	29.671	58	3.742
	28	„ „ „ św. Marcina			4.002
	29	„ „ „ Mickiewicza			2.483
	30	„ „ „ Piramowicza			3.376
	31	„ „ „ Staszica			4.360
	32	„ „ „ M. Bernsteina (izraelicka) .	3.750	—	3.750
	33	W Łańcucie	1.578	—	1.578
	34	„ Myślenicach	1.674	—	1.674
	35	„ Nowym Sączu	4.841	—	4.281
	36	„ Nowym Targu	1.627	—	1.771
	37	„ Podgórzu	4.052	—	3.902
	38	„ Przemyślu I. w śródmieściu	5.432	—	3.204
	39	„ „ II. na przedmieściu lwowskiem .			2.118
	40	„ Rzeszowie	3.620	—	3.070
	41	W Samborze	1.488	—	1.538
	43	„ Sanoku	1.780	60	1.781
	43	„ Sokalu.	1.291	33	1.358
	44	„ Stanisławowie	3.107	—	3.017
	45	„ Starym Samborze	1.794	—	1.794
	46	„ Starym Sączu	1.760	—	1.960
	47	„ Strzyżowie	1 613	—	1.613
	48	„ Stryju	2.423	—	2.423
	49	„ Tarnopolu	2.916	—	2.276
	50	„ Tarnowie	3.032	—	3.387
	51	„ Tarnobrzegu	1.862	—	1.862
	52	„ Turce (nad Stryjem)	1.898	59	1.858
	53	„ Wadowicach	2.190	—	2.190
		Do przeniesienia . .	146.193	80	145.558

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
116	622	
—	250	
—	21	
—	—	
33	—	
—	—	
—	—	
—	369	
—	472	
—	200	
2.473	—	Wyjaśnienie jak na poprzedniej stronie.
—	—	
—	—	
—	—	
—	560	
144	—	
—	150	
—	110	
—	550	
50	—	
—		
67	—	
—	90	
—	—	
200	—	
—	—	
—	—	
—	640	
355	—	
—	—	
—	40	
—	—	
3.438	4.074	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K.	Dochody w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XII.		Z przeniesienia . .	146.193	80	145.558
	54	W Wieliczce	2.015	—	2.015
	55	„ Złoczowie	2.515	—	2.515
	56	„ Żółkwi.	1.910	-	1.910
	57	„ Żywcu	1.954	52	1.945
		Suma dochodów pozycyi 1—57 .	154.588	32	153.943
	58	Subwencya państwowa na uzupełnienie przyborów i druki	1.000	—	1.000
	59	Subwencya państwowa na zakupno podręczników dla absolwentów			1.000
	60	Subwencya państwowa na nowo założyć się mające szkoły i kursa handlowe . . .	4.598	—	4.000
	61	Subwencya państwowa na szkoły przemysłowe uzupełniające dla dziewcząt			2.000
	62	Subwencya na tworzenie trzecich klas kursu przemysłowego i szkół o typie zawodowym			2.000
		Suma grupy A.. . .	160.186	32	163.943
		B) Szkoły zawodowe.			
	63	Brzezowiec, kraj. szkoła koszykarska. . .	3.712	33	3.400
	64	Brzostek, „ „ „ . . .	5.328	01	4.300
	65	Dynów, „ „ „ . . .	710	38	3.700
	66	Dżurow, „ „ „ . . .	460	42	—
	67	Gdów, „ „ „ . . .	6.488	24	9.000
	68	Leżajsk, „ „ „ . . .	8.738	24	5.000
	69	Niżniów, „ „ „ . . .	1.433	17	5.000
	70	Tarnobrzeg, „ „ „ . . .	3.353	95	3.900
	71	Zator, „ „ „ . . .	5.411	21	5.260
	72	Lwów, krajowy centralny kurs koszykarski .	5.376	37	6.000
	73	Grybów, „ nauk. warsztat kołodziejski .	17.842	64	14.200
	74	Grzymałów, kraj. „ „ „ .	12.710	97	10.500
	75	Kamionka strumiłowa, kraj. szkoła kołodziejska i ciesielska	13.589	53	10.500
	76	Tłumacz, kraj. szkoła zawodowa kołodziejska .	9.201	65	10.050
	77	Stanisławów, kraj. szkoła stolarska . . .	14.868	23	15.500
	78	Kalwarya „ „ „ . . .	7.743	12	9.300
	79	Jaworów, krajowy naukowy warsztat wyrobu zabawek	23.819	30	17.800
	80	Kołomyja, krajowa szkoła garncarska . .	8.018	68	8.550
	81	Podgórze, krajowe kursa przemysłu keramicznego	5.207	67	5.200
	82	Witków, krajowy nauk. warsztat szewski .	7.815	52	5.500
	83	Stary Sącz, „ „ „ „ . .	16.664	55	14.000
	84	Dobczyce, krajowa szkoła szewska . . .	669	45	4.100
	85	Kołomyja „ „ „ . . .	7.952	86	6.450
	86	Krosno, „ „ tkacka . . .	8.499	78	8.800
		Do przeniesienia . .	195.616 160.186	27 32	186.010 163.943

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
3.438	4.074	
—	—	Wyjaśnienie jak na poprzedniej stronie.
—	—	
—	—	
—	9	
3.438	4.083	
—	—	
4.402	—	*Mniej* gdyż o taką kwotę przyznał c. k. Rząd niższą subwencyę.
7.840	4.083	
—	312	Dochody ogółem większe o 19 847 K; stosownie do wyjaśnień umieszczonych w poszczególnych zamknięciach tych szkół.
—	1.028	
2.990	—	
—	460	
2 512	—	
—	3.738	
3.567	—	
546	—	
—	151	
624	—	
—	3.643	
—	2.211	
—	3.090	
848	—	
632	—	
1.557	—	
—	6.019	
531	—	
—	8	
—	2.316	
—	2.665	
3.431	—	
—	1.503	
300	—	
17.538	27.144	
7.840	4.083	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K.	Dochody w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XII.		Z przeniesienia . .	160.186	32	163.943
			195.616	27	186.010
	87	Gliniany, krajowy nauk. warsztat tkacki . .	3.417	89	3.340
	88	Gorlice, „ „ „ „ . .	1.611	10	2.360
	89	Kosów, „ „ „ „ . .	2.100	—	2.180
	90	Łańcut, „ „ „ „ . .	2.318	59	2.900
	91	Rychwałd, „ „ „ „ . .	1.000	—	1.000
	92	Rakszawa, „ szkoła sukiennicza . . .	8.086	50	8.080
	93	Zakopane, „ „ koronkarska . . .	5.222	69	5.600
	94	Bobowa, „ „ „ . . .	3.002	26	2.850
	95	Maków, „ „ hafciarska . . .	4.222	37	3.946
	96	Drohowyże, „ „ rzemiosł	68.309	44	59.600
	97	Lwów, kraj. keramiczna stacya doświadczalna .	1.429	01	800
	98	Lwów, „ mechaniczna stacya doświadczalna	4.176	55	2.000
		Suma dochodów pozycyi 63—98 .	300.512	67	280.666
	98*a)*	Zwrot długu b. kierownika kraj. szkoły szewskiej w Starym Sączu	250	—	—
	99	Subwencya państwowa na nowe szkoły i warsztaty zawodowe	—	—	2.400
	100	Zwroty zaliczek na płace dla personalu kraj. szkół przemysłowych i biura kraj komisyi przemysłowej	4.579	—	2.000
		Suma grupy *B)* .	305.341	67	285.066
		C) Szkoły zawodowe przez kraj subwencyonowane.			
	101	Albigowa, pracownia koszykarska . . .	300	—	400
	102	Bilinka, „ „ . . .	300	—	400
	103	Czerwona Wola, szkoła „ . . .	1.000	—	2.200
	104	Chyszewice, pracownia koszykarska . . .	200	—	400
	105	Milczyce, „ „ . . .	—	—	400
	106	Przewrotne, „ „ . . .	—		—
	107	Rudki, szkoła koszykarska	400	—	1.300
	108	Siekierczyce, szkoła koszykarska. . . .	300	—	400
	109	Wielowieś, pracownia koszykarska . . .	—	—	800
	110	Żurawno, „ „ . . .	—	—	400
	111	Touste, „ garncarska . . .	—	—	300
	112	Budzanów, warsztat tkacki	300	—	400
	113	Wilamowice, warsztat tkacki	1.100	—	1.200
	114	Stryj, pracownia powroźnicza	—	—	600
	115	Jaworów, szkoła koronkarska	400	—	800
		Do przeniesienia . .	4.300	—	10.000
			465.527	99	449.009

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
7.840	4.083	
17.538	27.144	
—	78	
749	—	
80	—	
581	—	
—	—	
—	7	
377	—	Wyjaśnienie jak na poprzedniej stronie.
—	152	
—	276	
—	8.709	
—	629	
—	2 177	
19.325	39.172	
—	250	Po śmierci kierownika kraj. szkoły szewskiej w Starym Sączu śp. Gaudnika okazał się brak gotówki w kasie szkolnej w kwocie 5.574 K, który rodzina śp. zmarłego aktem notaryalnym zobowiązała się zwracać funduszowi krajowemu w ratach miesięcznych. Wykazany więc dochód stanowi spłacone z tego tytułu raty za rok 1909.
2.400	—	Subwencya ta nie wpłynęła.
—	2 579	Dochód większy w miarę zwróconych rat.
21.725	42.001	
100	—	
100	—	
1.200	—	
200		
400	—	
—	—	
900	—	*Mniej*, zależnie od rzeczywistego wpływu subwencyi od c. k. Rządu.
100	—	
800	—	
400	—	
300	—	
100	—	
100	—	
600	—	
400	—	
5.700	—	
29.565	46.084	

Fundusz krajowy. Rubryka XII. Przemysł i rękodzieła

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K.	Dochody w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XII.		Z przeniesienia . .	465.527	99	449.009
			4.300	—	10.000
	116	Kańczuga, Szkoła koronkarska	800	—	1.400
	117	Myślenice, warsztat kapeluszniczy . . .	—	—	2.500
	118	Korczyna, warsztat tkacki	1.000	—	1.400
		Suma grupy *C)* . .	6.100	—	15.300
		D) Zwroty pożyczek na cele przemysłowe.			
	118*a)*	Rudki, szkoła koszykarska, zwrot reszty pożyczki	600	—	—
	119	Przemyśl, Konwent PP. Benedyktynek, zwrot pożyczki na budowę szkoły robót kobiecych w kwocie 10.000 K spłacalnej w 17 ratach od r. 1897 po 600 K rocznie (17 i ostatnia rata w roku 1913 w kwocie 400 K), XIII. rata, ...	600	—	600
	120	Śniatyn, Wydział powiatowy, zwrot pożyczki na zakupno realności dla b. krajowej szkoły koszykarskiej w Dżurowie w kwocie 6.000 K spłacalnej w 15 ratach od r. 1898 po 400 K rocznie, XI. rata	400	—	400
	121	Świątniki, c. k. szkoła ślusarska, zwrot pożyczki na fundusz obrotowy w kwocie 2.000 K, spłacalnej w 5 ratach od r. 1906 po 400 K rocznie, IV. rata	400	—	400
	122	Maków, krajowa szkoła hafciarska, zwrot pożyczki na fundusz obrotowy w kwocie 1.000 K spłacalnej w 5 ratach od r. 1907 po 200 K rocznie, III. rata	—	—	200
	123	Jaworów, krajowy naukowy warsztat dla wyrobu zabawek, zwrot pożyczki na fundusz obrotowy w kwocie 5.000 K, spłacalnej w 10 ratach od r. 1903 po 500 K rocznie, II. rata, ...	—		500
	124	Bobowa, kraj. szkoła koronkarska, zwrot pożyczki na fundusz obrotowy w kwocie 300 K spłacalnej w 5 ratach od roku 1908 po 60 K rocznie, II. rata	—	—	60
		Suma grupy *D)* . .	2.000	—	2.160
		Ogółem { zwyczajne .	471.627	99	464.309
		Ogółem { *nadzwyczajne*	2.000	—	2.160
		Suma dochodów . .	473.627	99	466.469

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
29.565	46.084	
5.700	—	
600	—	Wyjaśnienie jak na poprzedniej stronie.
2.500	—	
400	—	
9.200	—	
—	600	W roku 1904 udzielono Zarządowi szkoły koszykarskiej w Rudkach na utworzenie przemysłowo-handlowego związku między szkołami koszykarskiemi w Rudkach, Wilczycach i Pohorcach zaliczkę zwrotną w kwocie 1.000 K. Uboczna kwota stanowi ostatnią ratę tej pożyczki.
—	—	
—	—	
—	—	
200	—	*Mniej*, z powodu odpisania należytości.
500	—	
60	—	
760	600	
38.765	46.084	
760	600	
39.525	46.684	
	7.159	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XIII.		**DŁUGI KRAJOWE.**			
		Wydatki.			
	1	Umorzenie 4% pożyczki krajowej z roku 1893 imiennej wartości 58,850.000 K, zaciągniętej na spłatę reszty długu indemnizacyjnego:			
		a) XXXII. i XXXIII. rata kapitału . . . . 716.900 K — g			
		b) 4% odsetki . . . 2,031.282 „ — „			
		c) druki, inseraty, porta, prowizya banków za pośrednictwo w wypłacie kuponów i wylosowanych obligacyj i t. p. . . 4.094 „ 46 „	2,752.276	46	2,735.870
	2	Na spłatę niezgłoszonych obligacyj i kuponów byłych funduszów indemnizacyjnych:			
		a) Galicyi wschodniej			
		b) „ zachodniej	—	—	2.000
		c) W. Ks. Krakowskiego			
	3	Rozmaite wydatki b. funduszów indemnizacyjnych	5	—	50
—		Zwroty dodatków indemnizacyjnych . . .	14.679	85	—
	4	Odsetki bierne od chwilowych pożyczek . .	116.911	82	75.000
	5	4% odsetki od pożyczki zaciągniętej na koszta wystawienia koszar i szpitali dla c. k. wojska w zamian za ustąpienie z Wawelu	70.601	39	98 077
		Do przeniesienia . .	2,954.474	52	2,910.997

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	16.407	Wedle specyalnego zamknięcia rachunku na str. 892.
2.000	—	Wydatków w roku przedmiotowym nie było żadnych. Należytość za niezgłoszone do wypłaty obligacye, wynosiła z końcem roku 1908: *a)* w Galicyi wschodniej . . . 40.740 K *b)* „ zachodniej . . . . 27.006 „ *c)* w W. Księstwie Krakowskiem . 2.625 „ 70.371 K Na poczet tego spłacono w roku 1909 . . . — „ Pozostaje przeto z końcem roku 1909 zaległość: *a)* w Galicyi wschodniej . . . 40.740 K *b)* „ zachodniej . . . . 27.006 „ *c)* w W. Ks. Krakowskiem . . . 2.625 „ 70.371 K
45	—	Wydatek *mniejszy* wedle istotnej potrzeby.
—	14.680	Wydatek niepreliminowany powstał wskutek przeprowadzeń dokonanych w obrachunkach w roku przedmiotowym, przez c. k. krajową Dyrekcyę skarbu we Lwowie, z powodu mylnych zarachowań w dochodach lat ubiegłych, (wyjaśnienie c. k. kraj. Dyrekcyi skarbu nadesłane do LW. 45.743/1910)
—	41.912	Wydatek *większy* znajduje zupełne pokrycie we większych od budżetu odsetkach czynnych wykazanych w poz. 3. dochodów.
27.476	—	Wydatek *mniejszy*, stosownie do zaciągniętej faktycznie pożyczki 2,229.494 K 30 g zamiast preliminowanej 2.702.494 K 30 g gdyż raty przypadające c. k. Skarbowi wojskowemu w kwocie 473.000 K wypłacono dopiero w r. 1910.
29.521	72.999	

Fundusz krajowy. Rubryka XIII. Długi krajowe.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XIII.		Z przeniesienia . .	2,954.474	52	2,910.997
	6	4% odsetki od pożyczki 2,225.000 K, zaciągniętej w myśl uchwały sejmowej z dnia 22. listopada 1905 z galicyjskiego funduszu propinacyjnego, na pokrycie niedoboru funduszu krajowego w roku 1906 . . .	89.000	—	89.000
	7	4% odsetki od pożyczki 2,523.000 K, zaciągniętej w myśl uchwały sejmowej z dnia 18. marca 1907 z galic. funduszu propinacyjnego, na pokrycie niedoboru funduszu krajowego w roku 1907	100.920	—	100 920
	8	4% odsetki od pożyczki 8,434.728 K, zaciągniętej z galicyjskiego funduszu propinacyjnego, na pokrycie reszty niedoboru funduszu krajowego z roku 1908	277.412	27	337.389
	9	Umorzenie pożyczki 1,500.000 K, zaciągniętej w myśl uchwały sejmowej z 16. listopada 1905, na utworzenie krajowego funduszu pożyczkowego dla reprezentacyi powiatowych, dla ułatwienia krycia dachów materyałem ogniotrwałym	36.441	10	75.000
	10	Na 4% odsetki od pożyczki 281.000 K, zaciągnąć się mającej z funduszu solnego na budowę skrzydła do gmachu sejmowego (na rogu ul. Marszałkowskiej i Mickiewicza) .	11.668	—	11.240
	10*a)*	Na spłatę dawniejszych długów krajowych .	126	—	—
		Do przeniesienia . .	3,470.041	89	3,524.546

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
29.521	72.999	
—	—	
—	—	
59.977	—	Wydatek na opłatę odsetek od pożyczki zaciągniętej na pokrycie niedoboru w r. 1908 *mniejszy*, gdyż zamiast przyzwolonej przez Wysoki Sejm pożyczki 9,724.223 K. pożyczono tylko kwotę 8,335.182 K 44 g, od której 4% odsetki wynoszą jak wykazano obok 277.412 K 27 g.
38.559	—	Pożyczkę zaciągnięto 10 kwietnia 1909. wydano zatem na opłatę odsetek *mniej* o 38.559 K.
—	428	Wydatek na opłatę odsetek *większy*, gdyż koszta budowy okazały się wyższe od kosztorysu. Wprawdzie pożyczka nie została do końca r. 1909 zaciągnięta, lecz ponieważ wydatki pokryto z ogólnych funduszów, przeprowadzono kasowo wydatek na opłatę odsetek do rubr. XIII. poz. 4 doch.
—	126	Wydatek *nieprelimiowany*, poniesiony na pokrycie niedoboru pożyczki krajowej z roku 1891 z powodu zgłoszenia się restantów z obligacyami tej pożyczki, wypowiedzianej w roku 1897. Z emitowanych obligacyi tej pożyczki na 3,000.000 K spłacono i ściągnięto z obiegu po koniec roku 1909 . . . . . 2,997.400 „ Pozostaje do spłaty . . . 2.600 K
128.057	73.553	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909. K	Wynikłości w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XIII.		Z przeniesienia . .	3,470.041	89	3,524.546
	11	Na pokrycie straty wynikłej przy spieniężeniu efektów, otrzymanych z galic. funduszu propinacyjnego, tytułem pożyczki na pokrycie niedoboru budżetu funduszu krajowego w r. 1909, tudzież na koszta stemplowe i opłatę podatku od tych papierów .	**200.323**	**28**	—
		Razem { zwyczajne .	3,470.041	89	3,524.546
		Razem { *nadzwyczajne* .	**200.323**	**28**	—
		Suma wydatków . .	3,670.365	17	3,524.546
		Dochody.			
	1	Dochody byłych funduszów indemnizacyjnych:			
		I. Od obowiązanych:			
		a) Wpłata kapitałów i rent:			
		Galicya wschodnia . . . — K — g			
		„ zachodnia . . . — „ — „			
		W. Ks. Krakowskie . . — „ — „	—	—	—
		Do przeniesienia . .	—	—	—

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
128.057	73.553	
—	200.323	Wydatek nieprelimiowany, poniesiony na pokrycie straty wynikłej ze spieniężenia walorów otrzymanych z galicyjskiego funduszu propinacyjnego tytułem pożyczki na pokrycie niedoboru budżetu w r. 1909. tudzież na spłatę należytości rządowej od obrotu efektów, (szczegółowe wyjaśnienie przy poz. 5. doch.).
128.057	73.553	
—	200.323	
128.057	273.876	
	145.819	
—	—	Dochodów w roku przedmiotowym nie było żadnych. — Stan aktywów przedstawia się jak następuje:
		Należytość zaległa z tytułu wpłaty kapitałów i rent wynosiła z początkiem roku 1909 (po uwzględnieniu odpisów):
		a) w Galicyi wschodniej . . 118 K 23 g do tego należytość bieżąca — „ 88 „ 119 K 11 g
		b) w Galicyi zachodniej . . . . . — „ — „
		c) w W. Ks. Krakowskiem . . . . . — „ — „
		Razem . . . . 119 K 11 g
		Ponieważ w roku przedmiotowym nic na poczet tej należytości nie wpłynęło, przeto z końcem r. 1909 pozostaje zaległość czynna tylko w funduszu Galicyi wschodniej w kwocie . . . . . 119 K 11 g
—	—	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K.	Dochody w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XIII.	1	Z przeniesienia . .	—	—	—
		b) Odsetki za zwłokę i rozmaite inne dochody:			
		Galicya wschodnia . . . 82 K — g			
		„ zachodnia . . . — „ — „			
		W. Ks. Krakowskie . . — „ — „	82	—	100
		II. Dochód z zaległych dodatków indemnizacyjnych od kontrybuentów:			
		Galicya wschodnia . . . 2.230 K 73 g			
		„ zachodnia . . . 25 „ 92 „			
		W. Ks. Krakowskie . . — „ — „	2.256	65	1.500
	2	Z aktywów funduszu 6% pożyczki krajowej z r. 1873 (9-ta rata z 16-lecia)	400	—	400
	3	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych .	309.761	37	60.000
	4	Zwrot odsetek do poz. 10 wydatków jako czynsz za lokal na pomieszczenie:			
		biura kolejowego (rubr. VIII. poz. 21) . . . . . 6.488 K			
		biura solnego . . . . . 5.180 „	11.668	—	11.240
		Razem . .	324.168	02	73.240
		Do przeniesienia . .	324.168	02	73.240

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	—	
18	—	Dochody *mniejsze*, ściśle z góry obliczyć się nie dające. Stan tych aktywów po uwzględnieniu odpisów wynosi z końcem roku 1909: *a)* w Galicyi wschodniej . . . . . 500 K 48 g *b)* „ zachodniej . . . . . — „ — „ *c)* w W. Ks. Krakowskiem . . . . . — „ — „ Ogółem . . . . 500 K 48 g
—	757	Dochód *większy* nie dający się ściśle obliczyć, podaje się według istotnego wpływu. Należytości z powyższego wpływu wynosiły z początkiem roku 1909: *a)* w Galicyi wschodniej . 12.858 K 29 g a po uwzględnieniu odpisów na podstawie wykazów zaległości nadesłanych przez c. k. Urzędy podatkowe i sądowo depozytowe . . . . . 1.032 „ 88 „ 11.825 K 41 g *b)* w Galicyi zachodniej . 2.837 K 85 g a po uwzględnieniu odpisów j. w. 147 „ 82 „ 2.690 „ 03 „ *c)* w W. Ks. Krakowskiem 2.816 K 14 g do tego należytość bieżąca 22 „ 80 „ 2.838 „ 94 „ Razem . . . . . 17.354 K 38 g Na poczet tego spłacono w r. 1909 . . 2.256 „ 65 „ Pozostaje zatem z końcem roku 1909 zaległość: *a)* w Galicyi wschodniej . 9.594 K 68 g *b)* „ zachodniej . . 2.664 „ 11 „ *c)* w W. Ks. Krakowskiem . 2.838 „ 94 „ 15.097 K 73 g
—	—	Należytość czynna wynosi z końcem r. 1909 . 2.400 K 04 g
—	249.761	Dochód *większy* stosownie do wysokości lokowanych kapitałów.
—	428	Dochód *większy* uzasadniony *większym* wydatkiem w poz. 10.
18	250.946	
18	250.946	

*

Fundusz krajowy. Rubryka XIII. Długi krajowe.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K.	Dochody w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XIII.		Z przeniesienia . .	324.168	02	73.240
	4*a)*	Pożyczka krótkoterminowa, zaciągnięta w myśl uchwały finansowej z dnia 2. listopada 1908, na pokrycie niedoboru budżetowego w roku 1909, *nadzwyczajne*	7,762.091	33	10,972.059
		Razem { zwyczajne .	324.168	02	73.240
		Razem { *nadzwyczajne* .	7,762.091	33	10,972.059
		Suma dochodów . .	8,086.259	35	11,045.299

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		**Uzasadnienie różnic**
mniejsze	większe	
K.		
18	250.946	
3,209.968	—	Na poczet uchwalonej przez Wysoki Sejm pożyczki na pokrycie niedoboru budżetu na rok 1909 w kwocie . . . . . 10,972.059 K — g
		zaciągnięto w c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego pożyczkę w wysokości . . . . . 8,931.820 K — g
		a mianowicie:
		a) w gotówce . . 4,000.000 K — g
		b) w walorach im. wart. 5,000.000 K przyjętych po cenie zakupna tj. 4,931.820 „ — „
		razem j. w.. . 8,931.820 K — g
		Ze spieniężenia wykazanych wyżej pod *b)* walorów otrzymano faktycznie 4,731.572 K 78 g po doliczeniu gotówki j. w. 4,000.000 „ — „ 8,731.572 „ 78 „
		Wynikłą stratę . . 200.247 K 22 g
		uzupełniono z własnych funduszów z rubr. XIII. poz. 11. wydatków.
		Oprócz zaciągniętej pożyczki w roku 1909 była w tym roku do dyspozycyi przeniesiona z roku 1908 reszta niezużyta z pożyczki zaciągniętej na pokrycie niedoboru budżetu w roku 1908 . . . 2,540.077 „ 17
		Ogółem było w roku 1909 do dyspozycyi 11,471.897 K 17 g
		Ponieważ ostateczny rezultat zamknięcia rachunku funduszu krajowego za r. 1909 wykazał niedobór . . . . . 7,762.091 „ 33 „
		zatem pozostałą nadwyżkę . . . . 3,709.805 K 84 g
		przeniesiono na rok 1910. LW. 83384/1910).
18	250.946	
3,209.968	—	
3,209.986	250.946	
2,959.040		

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XIV.		**PENSYE EMERYTALNE, ZAOPATRZENIA, DARY Z ŁASKI.**			
		Wydatki.			
		I. Dotacye dożywotnie dla członków Wydziału krajowego, tudzież dotacye i dary z łaski dla wdów po członkach Wydziału krajowego.			
	1	Pietruska Stefania, stały dodatek do pensyi emerytalnej	—	—	—
	2	Bereźnicka Marya, stały dar z łaski . . .	600	—	600
	3	Hoszardowa Antonina, dotacya dożywotnia .	2.400	—	2.400
	4	Romanowiczowa Marya, dotacya dożywotnia .	3.000	—	3.000
	4*a)*	Dr. Wereszczyński Józef, dotacya dożywotnia	12.000	—	12.000
			18.000	—	18.000
		II. Pensye emerytalne urzędników i sług Wydziału krajowego.			
	5	Obertyński Emil, adjunkt konceptowy . .	1.200	—	1.200
	6	Giziński Władysław, adjunkt konceptowy .	1.065	60	1.421
	7	Wolański Julian, sekretarz	866	66	5.200
	8	Michalczewski Józef, radca	8.800	—	8.800
	9	Dr. Rutowski Tadeusz, wicesekretarz . .	3.187	20	3.187
	10	Dr. Dulęba Bronisław, sekretarz	5.600	—	5 600
	11	Dr. Lewicki Witołd, sekretarz	3.072	—	3.072
	12	Romańczuk Tytus, adjunkt konceptowy . .	1.254	40	1.254
	13	Gołębski Władysław, adjunkt rachunkowy .	990	—	2.376
	14	Świerczewski Erazm, adjunkt rachunkowy .	2.738	—	2.738
	15	Zawadzki Michał, oficyał rachunkowy . .	1.285	20	1.285
	16	Brzyski Wincenty, rewident rachunkowy . .	1.684	80	1.685
	17	Kossowski Zygmunt, adjunkt rachunkowy .	1.736	—	1.736
	18	Olszewski Konstanty, adjunkt rachunkowy .	3.700	—	3.700
	19	Żórawski Wiktor, adjunkt rachunkowy . .	3.330	—	3.330
	20	Dąbrowski Edmund, asystent rachunkowy .	1.024	—	1.024
	21	Szczepański Ludwik, asystent rachunkowy .	1.120	—	1.120
	22	Jaremowicz Epifaniusz, kancelista manipulacyjny	2.352	—	2.352
	23	Krogulski Seweryn, kasyer	3.276	—	3.276
	24	Kulczycki Stefan, praktykant rachunkowy .	800	—	800
	25	Dr. Sawicki Stella Jan, inspektor szpitali .	6.000	—	6.000
	26	Stocki Bolesław, woźny	649	60	650
	27	Biegański Antoni, inżynier melioracyjny. .	848	—	848
	28	Misiakiewicz Julian, inżynier melioracyjny .	—	—	1.120
		Do przeniesnia . .	56.579 18.000	46 —	63.774 18.000

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
355	—	Wydatki *mniejsze* z powodu śmierci emerytów.
4.333	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
1 386	—	Wydatek *mniejszy* z powodu śmierci emeryta.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
1.120	—	Wydatku nie było z powodu śmierci emeryta.
7.194	—	
—	—	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XIV.		Z przeniesienia . .	18.000	—	18.000
			56.579	46	63.774
	29	Świtkowski Mieczysław, starszy inżynier drogowy	3.952	—	3 952
	30	Pintowski Felicyan, starszy inżynier drogowy	4.256	—	4.256
	31	Jodłowski Stanisław, inżynier drogowy . .	3.897	60	3.898
	32	Oksiński Józef, inżynier drogowy . . .	—	—	2 800
	33	Libański Edmund, inżynier drogowy . .	1.190	40	1.190
	34	Baczyński Ferdynand, konduktor drogowy .	—	—	988
	35	Darowski Stanisław, konduktor drogowy . .	460	—	460
	36	Dybowski Tadeusz, konduktor drogowy . .	1.024	—	1.024
	37	Reicher Stanisław, konduktor drogowy . .	1.092	—	1.092
	38	Rieger Karol, konduktor drogowy . . .	1.008	—	1.008
	39	Skwarczyński Jan, konduktor drogowy . .	962	—	962
	40	Brandt Władysław, konduktor drogowy . .	1.748	—	1.748
	41	Widy Feliks, konduktor drogowy . . .	800	—	800
	42	Stronczak Zygmunt, konduktor drogowy . .	1.564	—	1.564
	43	Turski Władysław, starszy inżynier drogowy	4.800		4.800
	44	Hilbricht Ferdynand, inżynier melioracyjny .	4.899	84	4.900
	45	Stadnicki Wilhelm, sekretarz	6.960	—	6.960
	46	Pierożyński Eugeniusz, radca	7.840	—	7.840
	47	Dr. Ekielski Józef, radca	9.440	—	9.440
	48	Thullie Mieczysław, adjunkt konceptowy . .	1.400	—	1.400
	49	Marcinkowski Władysław, wicedyrektor oddziału rachunkowego	4.180	80	4.181
	50	Rudzki Władysław, kontrolor kasy krajowej .	2.777	60	2.778
	51	Holuka Aleksander, adjunkt rachunkowy . .	3.696	—	3.696
	52	Katyl Szymon, inżynier drogowy . . .	3.800	—	3.800
	53	Paszkowski Józef, asystent manipulacyjny .	—	—	896
	53*a*)	Nowakowski Stanisław, adjunkt rachunkowy .	362	66	—
	53*b*)	Chermiński Michał, woźny	680	—	—
	53*c*)	Sochaniewicz Teofil, weterynarz	2.800	80	—
	53*d*)	Niedzielski Antoni, rewident	1.320	—	—
	53*e*)	Sobek Emil, protokolista	2.080	—	—
	53*f*)	Motylewski Zygmunt, zastępca dyrektora biura kolejowego	397	32	—
	53*g*)	Przetocki Ludwik, konduktor drogowy . .	1.099	98	—
	53*h*)	Lesiewicz Julian, „ „ . .	2.016	66	—
			139.085	12	140.207
		III. Pensye emerytalne urzędników zakładów krajowych.			
	54	Tyniecki Władysław, dyrektor szkoły lasowej.	4.400	—	4.400
	55	Rylski Tomasz, profesor Akademii rolniczej w Dublanach	4.600	—	4.600
		Do przeniesienia . .	9.000	—	9.000
			157.085	12	158.207

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	—	
7.194	—	
—	—	
—	—	
—	—	
2.800	—	Wydatku nie było z powodu śmierci emeryta.
—	—	
988	—	Wydatku nie było z powodu śmierci emeryta.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
896	—	Wydatku nie było z powodu śmierci emeryta.
—	362	
—	680	
—	2.801	
—	1.320	
—	2.080	Nowo przyznane emerytury na podstawie statutu, emerytalnego.
—	397	
—	1.100	
—	2.016	
11.878	10.756	
—	—	
—	—	
—	—	
11.878	10.756	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XIV.		Z przeniesienia . .	157 085	12	158.207
			9 000	—	9.000
	56	Wawnikiewicz Roman, profesor Akademii rolniczej w Dublanach	7.400	—	7.400
	57	Manasterski Piotr, profesor Akademii rolniczej w Dublanach	3.800	—	3.800
	58	Bastgen Roman, dyrektor średniej szkoły rolniczej w Czernichowie	2.496	—	2.496
	59	Dr. Prażmowski Adam, profesor średniej szkoły rolniczej w Czernichowie	1.290	—	1.290
	60	Ancuta Władysław, instruktor średniej szkoły rolniczej w Czernichowie	1 670	—	1.670
	61	Radziewanowski Kornel, profesor średniej szkoły rolniczej w Czernichowie	660	—	1.980
	62	Ziemiański Zygmunt. nauczyciel niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach	504	—	504
	63	Sygnarski Roman, nauczyciel niższej szkoły rolniczej w Suchodole	1.138	80	1.139
	64	Łagosz Józef, instruktor krajowej szkoły w Krośnie	1.101	76	1.102
	65	Daniszewski Franciszek, nauczyciel krajowej szkoły tkackiej w Krośnie	1.632	—	1.632
	66	Grodzki Włodzimierz, nauczyciel niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy	3.800	—	3.800
	66*a)*	Tabeau Wiktor, naucz. szkoły ogrodniczej .	236	82	—
	66*b)*	Demianowski Zygmunt, profesor szkoły lasowej	1.320	—	—
	66*c)*	Wojciechowski Mikołaj, profesor szkoły rolniczej w Czernichowie	1.711	65	—
	66*d)*	Dr. Birkenmajer Ludwik, profesor szkoły rolniczej w Czernichowie	2.375	—	—
			40.136	03	35.813
		IV. Pensye wdowie i zaopatrzenia sierót po urzędnikach i sługach Wydziału krajowego.			
	67	Kalicka Jadwiga, wdowa po sekretarzu . .	700	—	700
	68	Mrozowicka Emilia, wdowa po adjunkcie rachunkowym	700	—	700
	69	Terlecka Marya, wdowa po praktykancie rachunkowym	433	32	433
	70	Kukawska Marya, wdowa po portyerze gmachu sejmowego	333	33	333
	71	Kraczyłowa Julia, wdowa po ekspedytorze .	1.200	—	1.200
	72	Strnadowa Kornelia, wdowa po asystencie rachunkowym	700	—	700
	73	Chermińska Katarzyna, wdowa po woźnym .	720	—	720
		Do przeniesienia . .	4.786	65	4.786
			197.221	15	194.020

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
11.878	10 756	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
1.320	—	Wydatek *mniejszy* z powodu śmierci emeryta.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	237	Nowo przyznane emerytury na podstawie statutu emerytalnego.
—	1.320	
—	1.711	
—	2.375	
1.320	5.643	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
13.198	16 399	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XIV.		Z przeniesienia . .	197.221	15	194.020
			4.786	65	4.786
	74	Ziembicka Jadwiga, wdowa po adjunkcie rachunkowym: *a)* pensya wdowia . . . 1.200 K — g *b)* zaopatrzenie dla sieroty Feliksa Erazma z rocznych 120 K do 13. stycznia 1909 . . . . 4 „ 10 „	1.204	10	1.204
	75	Walterowa Marya, wdowa po praktykancie rachunkowym: *a)* pensya wdowia . . . 600 K — g *b)* zaopatrzenie dla sierót: Wiktora Franciszka do 19. maja 1909 i Maryi Zofii do 7. listopada 1909 po rocznych 60 K . . 73 „ 05 g	673	05	675
	76	Szajnokowa Olimpia, wdowa po adjunkcie rachunkowym	1.200	—	1.200
	77	Kunischowa Zofia, wdowa po protokoliście manipulacyjnym	1.200	—	1.200
	78	Czajkowski Czesław Ludomir, sierota po adjunkcie rachunkowym, zaopatrzenie do 4. grudnia 1912.	600	—	600
	79	Bieńkowska Walerya, wdowa po archiwiście manipulacyjnym: *a)* pensya wdowia . . . . 1.400 K *b)* zaopatrzenie dla sieroty Janiny Apolonii do 24. września 1916 . 280 „	1.680	—	1.680
	80	Rożanowska Joanna, wdowa po kanceliście .	1.200	—	1.200
	81	Jasińska Marya, wdowa po kanceliście: *a)* pensya wdowia . . . . 1.000 K *b)* zaopatrzenie dla sierót: Heleny do 30. sierpnia 1913 i Mieczysława Remigiusza do 1. października 1916 po 200 K . . . 400 „	1.400	—	1.400
	82	Trandowa Lubina, wdowa po adjunkcie rachunkowym	1.200	—	1.200
	83	Kiszelkowa Franciszka, wdowa po koncepiście	666	64	1.000
	84	Bielska Rozalia, wdowa po rewidencie . .	1.800	—	1.800
	85	Wilczyńska Olga, wdowa po wicesekretarzu ..	1.399	94	1.400
	86	Tyblewiczowa Wanda, wdowa po adjunkcie konceptowym	1.180	—	1.180
		Do przeniesienia . .	20.190	38	20.525
			197.221	15	194.020

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
13.198	16.399	
—	—	
—	—	
2	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
333	—	Wydatek *mniejszy* z powodu śmierci pensyonistki.
—	—	
—	—	
—	—	
335	—	
13.198	16.399	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
budżetu					
XIV		Z przeniesienia . .	197.221	15	194.020
			20.190	38	20.525
	87	Węgrzynowiczowa Marya, wdowa po asystencie rachunkowym: *a)* pensya wdowia . . . . 800 K *b)* zaopatrzenie dla sieroty Aleksandry do 21. października 1919 . 80 „	880	—	960
	88	Mochnacka Józefa, wdowa po radcy . . .	2.400	—	2.400
	89	Orzechowski Tadeusz Saturnin, sierota po rewidencie rachunkowym, zaopatrzenie do 16. kwietnia 1910	350	—	350
	90	Grottowa Fryderyka, wdowa po dyrektorze kancelaryi.	1.800	—	1.800
	91	Kowalska Marya, wdowa po woźnym kasowym	810	—	810
	92	Majewska Teresa, wdowa po adjunkcie rachunkowym: *a)* pensya wdowia . . . . 1.200 K *b)* zaopatrzenie dla sierót: Jana Tadeusza Teodora do 13. grudnia 1921, Tadeusza Adama Feliksa do 26. sierpnia 1923 i Maryi Anastazyi Zofii do 16. lutego 1926, po 240 K rocznie . . . . 720 „	1.920	—	1.920
	93	Hupczycowa Janina, wdowa po protokoliście rachunkowym	1.200	—	1.200
	94	Berezowskie Irena Anna i Stanisława Jadwiga, sieroty po kanceliście, zaopatrzenie do 17. października 1919	500	—	500
	95	Bojkowska Franciszka, wdowa po portyerze gmachu sejmowego: *a)* pensya wdowia . . . . 400 K *b)* zaopatrzenie dla sieroty Zofii Julii do 3. kwietnia 1914 rocznie . 80 „	480	—	480
	96	Bilińscy Edmund Jan i Bronisława Zofia, sieroty po adjunkcie rachunkowym, zaopatrzenie do 3. września 1921	600	—	600
	97	Tarnawska Stefania, sierota po dyrektorze oddziału rachunkowego, zaopatrzenie do 13 sierpnia 1908	—	—	—
	98	Strusiewiczowa Melania, wdowa po referencie rolniczym: *a)* pensya wdowia . . . . 1.200 K *b)* dodatek do pensyi wdowiej . . 400 „	1.600	—	1.600
		Do przeniesienia . .	32.730	38	33.145
			197.221	15	194.020

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
13.198	16.399	
335	—	
80	—	Wydatek na zaopatrzenie dziecka *mniejszy* z powodu śmierci dziecka 30. czerwca 1909.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
415	—	
13.198	16.399	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XIV.		Z przeniesienia . .	197.221	15	194.020
			32.730	38	33.145
	99	Chmielewska Marya, wdowa po asystencie manipulacyjnym: *a)* pensya wdowia . . . . 800 K *b)* zaopatrzenie dla sieroty Władysława do 31. marca 1912 . . 160 „	960	—	960
	100	Zielińska Zofia, wdowa po archiwiście rachunkowym	1.200	—	1.200
	101	Wołkowa Anna, wdowa po woźnym . . .	620	—	620
	102	Gedlowa Marya, wdowa po inżynierze melioracyjnym	1.400	—	1.400
	103	Chrząszczewska Marya, wdowa po inżynierze melioracyjnym: *a)* pensya wdowia . . . . 1.800 K *b)* zaopatrzenie dla sieroty Konrada do 14. czerwca 1911 . . . 360 „	2.160	—	2.160
	104	Reuttowa Marya, wdowa po dyrektorze techniczno-drogowym	2.400	—	2.400
	105	Baranowska Augusta, wdowa po inżynierze drogowym: *a)* pensya wdowia . . . . 1.200 K *b)* zaopatrzenie dla sieroty Jana do 8. października 1915 . . . 120 „	1.320	—	1.320
	106	Brochocka Joanna, wdowa po inżynierze drogowym: *a)* pensya wdowia . . . . 1.400 K *b)* zaopatrzenie dla sieroty Romana do 4. lipca 1915 . . . . 280 „	1.680	—	1.680
	107	Jawornikowa Marya, wdowa po inżynierze drogowym: *a)* pensya wdowia . . . . 1.000 K *b)* zaopatrzenie dla sieroty Janiny do 28. marca 1920, Heleny do 8. maja 1921 i Stefanii Zofii do 19. sierpnia 1923 po 200 K . . 600 „	1.600	—	1.600
	108	Zielińska Katarzyna, wdowa po inżynierze drogowym: *a)* pensya wdowia . . . . 1.000 K *b)* zaopatrzenie dla sieroty Tadeusza do 9. marca 1910 . . . . 100 „	1.100	—	1.100
	109	Niewiadomska Sabina, wdowa po inżynierze drogowym	700	—	700
	110	Bieńkowska Stanisława, j. w.	1.400	—	1.400
		Do przeniesienia . .	49.270 197.221	38 15	49.685 194.020

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
13.198	16.399	
415	—	
—	—	
	—	
—	—	
—	—	
-	—	
—	—	
—	—	
..	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
415	—	
13.198	16.399	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XIV.		Z przeniesienia . .	197.221	15	194.020
			49.270	38	49.685
	111	Grzegorzewska Helena, wdowa po inżynierze drogowym	1.800	—	1.800
	112	Łatkowska Karolina, j. w.	800	—	800
	113	Chodorowska Leokadya, wdowa po konduktorze drogowym	200	08	200
	114	Baumanowa Jadwiga, j. w.: *a)* pensya wdowia . . . . 800 K *b)* zaopatrzenie dla sierót: Bolesławy Heleny do 14. sierpnia 1915, Jadwigi Wincentyny do 10. marca 1917, Tadeusza Mieczysława do 18. października 1918, Wandy Maryi do 20. lutego 1920 i Józefy Zuzanny do 11. sierpnia 1925 po 160 K . . . . 800 „	1.600	—	1.600
	115	Schönthalerowa Michalina, wdowa po konduktorze drogowym: *a)* pensya wdowia . . . . 800 K *b)* zaopatrzenie dla sieroty Bernardy Alfredy do 20. maja 1921 . . 160 „	960	—	960
	116	Hausnerowa Franciszka, wdowa po konduktorze drogowym: *a)* pensya wdowia . . . . 800 K *b)* zaopatrzenie dla sieroty Eugeniusza Maryana do 25. czerwca 1911 . 160 „	960	—	960
	117	Van-Roy Aniela, wdowa po konduktorze drogowym: *a)* pensya wdowia . . . . 800 K *b)* zaopatrzenie dla sieroty Rudolfa Jana do 10. lipca 1911 . . . 160 „	959	96	960
	118	Podbielska Anna, wdowa po konduktorze drogowym	900	—	900
	119	Grzymalina Melania, j. w.	500	—	500
	120	Hrankowska Julia, j. w.	440	—	440
	121	Hlawatowa Józefa, j. w.	600	—	600
	122	Hryniewiczowa Emilia, j. w.	650	—	650
	123	Helferowa Anna, j. w	433	30	520
	124	Rząśnicka Helena, j. w.	650	—	650
	125	Chamcowa Anna, j. w.	800	—	800
	126	Borzęcka Marya, j. w.	—	—	500
		Do przeniesienia . .	61.523	72	62.525
			197.221	15	194.020

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
13.198	16.399	
415	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
87	—	Wydatek mniejszy z powodu śmierci pensyonistki.
—	—	
—	—	
500	—	Wydatku nie było z powodu śmierci pensyonistki.
1.002	—	
13.198	16.399	

*

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XIV.		Z przeniesienia . .	197.221	15	194.020
			61.523	72	62.525
	127	Zaleska Felicya, wdowa po dyrektorze krajowego biura kolejowego: *a)* pensya wdowia . . . . 2.400 K *b)* zaopatrzenie dla sierót: Stanisława Mikołaja Walentego 3-ga imion do 14. lutego 1913 i Feliksa Alojzego Bartłomieja 3-ga imion do 24. sierpnia 1916 po 480 K . . 960 „	3.360	—	3 360
	128	Paszkowska Leonia, wdowa po referencie administracyjnym krajowego biura kolejowego	1.800	—	1 800
	129	Bobrowska Walentyna, wdowa po inżynierze krajowego biura kolejowego: *a)* pensya wdowia . . . . 1 400 K *b)* zaopatrzenie dla sieroty Aliny Janiny Maryi do 31. grudnia 1912 . 280 „	1.633	40	1.680
	130	Dziakiewicz Bertold, sierota po konduktorze drogowym — zaopatrzenie do 27. października 1910	325	—	325
	131	Gacka Władysława, wdowa po konduktorze drogowym	800	—	800
	132	Raciborska Ema, wdowa po starszym inżynierze drogowym	2.400	—	2.400
	133	Żukowski Roman, sierota po konduktorze drogowym — zaopatrzenie do 18. marca 1911	400	—	400
	134	Schmittowa Marya, wdowa po emerytowanym adjunkcie rachunkowym: *a)* pensya wdowia . . . . 1.000 K *b)* zaopatrzenie dla sierót: Henryka Alfreda 2-ga imion do 10. marca 1916, Maryi Leokadyi Leonii 3-ga imion do 19. marca 1917, każdemu po 200 K . . . . . 400 „	1.400	—	1.400
	135	Pakuszewska Helena, sierota po konduktorze drogowym, zaopatrzenie do 12. marca 1914	400	—	400
	136	Czajkowska Marya, wdowa po konduktorze drogowym	800	—	800
	136*a)*	Wolańska Ludwina, wdowa po emerytowanym sekretarzu	1.050	—	—
	136*b)*	Gizińska Zofia, wdowa po emerytowanym adj. koncept.	250	—	—
	136*c)*	Hapanowiczowa Adelajda, wdowa po st. inż. b. melior.: *a)* pensya . . . . . 900 K *b)* zaopatrzenie . . . . . 720 „	1.620	—	—
		Do przeniesienia . .	77.762 197.221	12 15	75.890 194.020

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
13.198	16.399	
1.002	—	
	—	
—	—	
46	—	Wydatek *mniejszy* wskutek wygaśnięcia zaopatrzenia sieroty Aliny Janiny Maryi z powodu zamążpójścia.
—	—	
—	—	
—	—	
—		
—		
—		
	—	
—	1.050	
—	250	Nowo przyznane pensye na podstawie statutu emerytalnego.
—	1.620	
1.048	2.920	
13.198	16.399	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XIV.		Z przeniesienia . .	197.221	15	194.020
			77.762	12	75.890
	136*d)*	Dubikowa Kamila, wdowa po kanceliście manipulac.:			
		a) pensya . . . . . 916 K 34 g			
		b) zaopatrzenie . . . . 183 „ 66 „	1.100	—	—
	136*e)*	Krasuska Konstancya, wdowa po oficyale rach.	700	—	—
	136*f)*	Sieroty śp. Mortki, woźnego	146	67	—
	136*g)*	Paszkowska Karolina, wdowa po asystencie manipul.	800	—	—
	136*h)*	Jabłonowska Katarzyna, wdowa po radcy .	2.200	—	—
	136*i)*	Sieroty śp. Dubika, kancelisty manipulacyjnego	733	31	—
	136*j)*	Łuszczkiewiczowa Marya, wdowa po kraj. insp. szpitali:			
		a) pensya . . . . . 1.600 K			
		b) zaopatrzenie . . . . . 800 „	2.400	—	—
	136*k)*	Gołębska Marya, wdowa po emer. adj. rach. .	700	—	—
	136*l)*	Antonowiczowa Malwina, wdowa po oficyale rach.:			
		a) pensya . . . . . 583 K 38 g			
		b) zaopatrzenie . . . . 466 „ 62 „	1.050	—	—
	136*m)*	Motylewska Kamila, wdowa po emer. zast. dyrektora b. kolej.:			
		a) pensya . . . . . 900 K			
		b) zaopatrzenie . . . . . 180 „	1.080	—	—
			88.672	10	75.890
		V. Pensye wdowie i zaopatrzenia dla sierót po urzędnikach zakładów krajowych.			
	137	Kahanowa Aleksandra, wdowa po profesorze, Akademii rolniczej w Dublanach. . .	1.200	—	1.200
	138	Auowa Berta, wdowa po profesorze, Akademii rolniczej w Dublanach	600	—	600
	139	Kasprzycka Julia, wdowa po ogrodniku Akademii rolniczej w Dublanach:			
		a) pensya wdowia . . . . 300 K			
		b) dodatek do pensyi . . . . 160 „			
		c) zaopatrzenie dla sieroty Józefa do 17. stycznia 1910 . . . 100 „	560	—	560
	140	Pańkowska Honorata, wdowa po profesorze Akademii rolniczej w Dublanach:			
		a) pensya wdowia . . . . 1.200 K			
		b) dodatek do pensyi . . . . 400 „	1.599	96	1.600
		Do przeniesienia . .	3.959	96	3.960
			285.893	25	269.910

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
13.198	16.399	
1.048	2.920	
—	1.100	
—	700	
—	147	
—	800	
—	2.200	
—	733	
		Wyjaśnienie jak na poprzedniej stronie.
—	2.400	
—	700	
—	1.050	
—	1.080	
1.048	13.830	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
14.246	30.229	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XIV.		Z przeniesienia . .	285.893	25	269.910
			3.959	96	3.960
	141	Kubicka Helena, wdowa po docencie Akademii rolniczej w Dublanach	480	—	480
	142	Szalayowa Jadwiga, wdowa po nauczycielu niższej szkoły rolniczej w Dublanach: *a)* pensya wdowia . . . . 1.100 K *b)* dodatek do pensyi . . . . 100 „	1.200	—	1.200
	143	Piotrowska Antonina, wdowa po profesorze średniej szkoły rolniczej w Czernichowie .	1.200	—	1.200
	144	Bielska Ludwika, wdowa po dyrektorze niższej szkoły rolniczej w Suchodole: *a)* pensya wdowia . . . . 1.200 K *b)* zaopatrzenie dla sieroty Edwarda do 24. stycznia 1910 . . . 120 „	1.320	—	1.320
	145	Cisło Eleonora, wdowa po nauczycielu niższej szkoły rolniczej w Bereźnicy: *a)* pensya wdowia . . . . 1.200 K *b)* zaopatrzenie dla sierót: Janiny do 31. października 1911 i Maryi Franciszki do 9. września 1916 po 120 K . . . . 240 „	1.440	—	1 440
	146	Standejska Marya, wdowa po instruktorze krajowego warsztatu tkackiego w Korczynie .	—	—	1.140
	147	Gruszecka Helena, wdowa po kierowniku krajowej szkoły tkackiej w Krośnie: *a)* pensya wdowia . . . . 1.200 K *b)* dodatek do pensyi wdowiej . . 400 „ *c)* zaopatrzenie dla sierót: Zofii do 22. stycznia 1912 i Stanisława do 26. września 1915 po 120 K . 240 „	1 840	—	1.840
			11.439	96	12.580
		VI. Dary z łaski i zaopatrzenia dla funkcyonaryuszy krajowych, ich wdów i sierót.			
		a) Stałe:			
	148	Kopertyńska Krystyna, sierota po sekretarzu	200	—	200
	149	Kopertyńska Malwina, j. w.	200	—	200
	150	Sternalowa Apolonią, wdowa po praktykancie rachunkowym	400	—	400
	151	Zajączkowska Marya, wdowa po pisarzu manipulacyjnym	300	—	300
	152	Gergel Augusta, wdowa po woźnym. . .	300	—	300
	153	Orłowicz Michał, stróż	76	—	360
		Do przeniesienia . .	1.476	—	1.760
			297.333	21	282.490

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
14.246	30.229	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
1.140	—	Wydatku nie było z powodu śmierci pensyonistki.
—	—	
1.140	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
284	—	Wydatek *mniejszy* z powodu śmierci.
284	—	
15.386	30.229	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XIV.		Z przeniesienia . .	297.333	21	282.490
			1.476	—	1.760
	154	Borkowski Leon, dyetaryusz	240	—	240
	155	Bubesowa Marya, wdowa po stróżu . . .	400	—	400
	156	Ortyńska Marya, wdowa po konduktorze melioracyjnym	400	—	400
	157	Morozowa Ludwika wdowa po dozorcy szkoły lasowej	120	—	120
	158	Mudrykowa Wiktorya, wdowa po dozorcy akademii w Dublanach	100	—	100
	159	Dendorowa Marya, wdowa po furmanie akademii w Dublanach	100	—	100
	160	Eberhardt Jan, dozorca akademii w Dublanach	—	—	200
	161	Rużyczka Alojzy, ogrodnik szkoły rolniczej w Czernichowie	1.300	—	1.300
	162	Czyrniańska Teofila, wdowa po kierowniku krajowej szkoły kołodziejskiej w Kamionce strumiłowej	800	—	800
	163	Kwiatkowski Zygmunt, konduktor drogowy .	400	—	400
	164	Wnękiewiczowa Franciszka, wdowa po funkcyonaryuszu krajowego biura kolejowego .	400	—	400
	165	Jeziorańska Natalia, wdowa po funkcyonaryuszu techniczno-drogowym	600	—	600
	166	Chrzanowska Ignacya, j. w.	600	—	600
	167	Rachwalski Jan, drożnik	180	—	180
	168	Dziedzic Jan, j. w.	165	—	180
	169	Kamiński Jan, j. w.	150		150
	170	Rzeszotko Andrzej, j. w.	—	—	120
	171	Tyz Onufry, j. w.	—	—	90
	172	Gabryś Wojciech, j. w.	37	50	150
	173	Michalski Tomasz, j. w.	194	40	194
	174	Opach Józef, j. w.	—	—	168
	175	Kaliński Jan, j. w.	139	92	140
	176	Kondecki Józef, j. w.	127	68	128
	177	Dobosz Jan, j. w.	132	—	132
	178	Zajączkowski Franciszek, j. w	—	—	180
	179	Sowiński Grzegorz. j. w.	177	84	178
	180	Mazur Michał, j. w.	150	12	150
	181	Majocha Kazimierz, j. w.	66	48	66
	182	Kłak Józef, j. w.	150	12	150
	183	Nowak Jan, j. w.	161	28	161
	184	Leszczyszyn Sawa, j. w.	105	72	106
	185	Pesyk Stefan, j. w.	—	—	167
	186	Dańko Józef, j. w.	150	12	150
	187	Kułaj Bazyli, j. w.	76	45	183
	188	Radowicki Jan, j. w.	177	96	178
		Do przeniesienia . .	9.278	59	10.721
			297.333	21	282.490

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
15.386	30.229	
284	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—		
—	—	
200	—	Wydatku nie było z powodu śmierci.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
15	—	Wydatek *mniejszy* z powodu śmierci.
—	—	
120	—	Zaopatrzeń nie wypłacono z powodu śmierci.
90	—	
112	—	Wydatek *mniejszy* z powodu śmierci.
—	—	
168	—	Zaopatrzenia nie wypłacono z powodu śmierci.
—	—	
—	—	
—	—	
180	—	Zaopatrzenia nie wypłacono z powodu śmierci.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
167	—	Zaopatrzenia nie wypłacono z powodu śmierci.
—	—	
106	—	Zaopatrzenie *mniejsze* z powodu śmierci.
—	—	
1.442	—	
15.386	30.229	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XIV.		Z przeniesienia . .	297.333	21	282.490
			9.278	59	10.721
	189	Soroka Jan, drożnik	150	12	150
	190	Krawczyszyn Dymitr, j. w.	177	84	178
	191	Miękisz Walenty, j. w.	116	76	117
	192	Schmal Józef, j. w.	111	24	112
	193	Szpaler Ignacy, j. w.	89	04	89
	194	Popów Prokop, j. w.	133	44	133
	195	Faliński Paweł, j. w.	161	04	161
	196	Pocałun Andrzej, j. w.	183	48	183
	197	Dąbrowski Jan, j. w.	177	96	178
	198	Małek Franciszek, j. w.	161	28	161
	199	Bojdaniuk Bazyli, j. w.	127	92	128
	200	Stawarz Franciszek, j. w.	66	30	61
	201	Łupinosowa Marya, wdowa po drożniku . .	151	20	151
	202	Kardaszowa Anna, j. w.	151	20	151
	203	Tepinoga Jan, drożnik	111	12	111
	204	Hawrylak Michał, j. w.	172	32	172
	205	Smorąg Jakób, j. w.	133	44	133
	206	Roszkiewicz Wojciech, j. w.	9	27	111
	207	Kaliński Antoni, j. w.	155	64	156
	208	Malikowa Marya, wdowa po drożniku . .	151	20	151
	209	Grabowski Piotr, stróż gmachu sejmowego .	480	—	480
	210	Ortyńska Karolina, wdowa po magazynierze składu publicznego w Krakowie . .	400		400
	211	Ciupik Leontyna, wdowa po przodowniku szkoły kołodziejskiej w Grzymałowie, stały datek roczny	480	—	480
	211*a)*	Turski Władysław, emerytowany starszy inżynier drogowy	500	—	500
	211*b)*	Rudzki Władysław, emerytowany kontrolor kasy krajowej	500	—	500
	211*c)*	Marcinkowski Władysław, emerytowany wicedyrektor	400	—	400
	211*d)*	Dr. Stella Sawicki Jan, emerytowany inspektor szpitali krajowych	800	—	800
	211*e)*	Sapałaczyńska Leontyna, siostra b. rewidenta rachunkowego	300	—	300
	211*f)*	Schulzowa Zofia, wdowa po dozorcy melioracyjnym	240	—	240
	—	Roszkiewicz Grzegorz, były drożnik . . .	168	—	—
	—	Kot Konstanty, były drożnik	194	40	—
	—	Gutowski Błażej, były drożnik	194	40	—
	—	Krzyżek Szczepan, były drożnik . . .	113	40	—
			16.740	60	17.608
		Do przeniesienia . .	314.073	81	300.098

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
15.586	30.229	
1.442	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	5	Wydatek *większy* z powodu wypłacenia zaległego zaopatrzenia za rok 1908.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
101	—	Zaopatrzenie *mniejsze* z powodu śmierci.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	168	Przyznane dary z łaski i zaopatrzenia na podstawie uchwał Wydziału krajowego do LW. 85.812/1908, 121.190/1908 i 37.285/1909.
—	195	
—	195	
—	113	
1.543	676	
16.929	30.905	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XIV.		Z przeniesienia . .	314.073	81	300.098
		b) Jednorazowo:			
	211*g)*	Dziubińska Wanda, wdowa po praktykancie kasowym	400	—	400
	211*h)*	Bieńkowska Józefa Marya, sierota po archiwiście	200	—	200
	211*i)*	Pogorzelska Katarzyna, wdowa po stróżu .	200	—	200
	211*k)*	Zakrzewska Marcyanna, wdowa po sekretarzu.	200	—	200
	211*l)*	Kratochwilowa Franciszka, wdowa po dyetaryuszu	200	—	200
	211*m)*	Barycka Marya, j. w	200	—	200
	211*n)*	Sternalowa Apolonia, wdowa po praktykancie rachunkowym	200	—	200
	211*o)*	Hanaczewska Marya, wdowa po stróżu . .	100	—	100
	211*p)*	Wojtynowa Anna, j. w.	200	—	200
	211*r)*	Załucka Anna, j. w.	100	—	100
	211*s)*	Sałamaszyńska Rozalia, sierota po stróżu .	50	-	50
	211*t)*	Gering Julia, sierota po konduktorze drogowym	200	—	200
	211*u)*	Bubesowa Marya, wdowa po stróżu . . .	100	—	100
	211*v)*	Piotrowska Rozalia, wdowa po dyetaryuszu .	500	—	500
	211*w)*	Niewiadomska Sabina, wdowa po inżynierze .	180		180
	211*x)*	Van-Roy Aniela, wdowa po konduktorze . .	200	—	200
	211*y)*	Strnadowa Kornelia, wdowa po asystencie rachunkowym	200	—	200
	211*z)*	Markowska Józefa, wdowa po stróżu . .	150	—	150
	211*ż)*	Matecka Seweryna, wdowa po dyetaryuszu .	100	—	100
	211*aa)*	Babińska Helena, wdowa po dyetaryuszu .	300	—	300
	211*bb)*	Baczyńska Tekla, sierota po konduktorze. .	100	—	100
	211*cc)*	Baranowska Augusta, wdowa po inżynierze .	100	—	100
	211*dd)*	Polińska Matylda, wdowa po stenografie . .	200	—	200
	211*ee)*	Rzeczycka Teofila, wdowa po dyetaryuszu .	200	—	200
	211*ff)*	Tarnawski Stanisław, sierota po dyrektorze rachunkowym	500	—	500
	211*gg)*	Horoszkiewiczówna Zofia, sierota po dyrektorze kasy	500	—	500
	211*hh)*	Zielińska Zofia, wdowa po archiwiście rachunkowym	300	—	300
	211*ii)*	Kozubowa Małgorzata	100	—	100
	211*kk)*	Orłowicz Michał, były stróż.	200	—	200
		Do przeniesienia { *nadzwyczajne* .	6.180	—	6.180
		Do przeniesienia { zwyczajne .	314.073	81	300.098

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
16 929	30.905	
—	—	
—	—	
—	—

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XIV.		Z przeniesienia { zwyczajne .	314.073	81	300.098
		{ *nadzwyczajne* .	**6.180**	—	**6.180**
	211ll)	Buynowska Aniela, wdowa po b. kontrolorze Kasy krajowej do dyspozycyi Wydziału krajowego	**500**	—	**500**
	211mm)	Ryczałt, do dyspozycyi Wydziału krajowego .	**2.000**		**2.000**
			8.680	—	**8.680**
		VII. Rozmaite.			
	212	Zapomogi dla wdów i sierót po lekarzach okręgowych (ryczałt do dyspozycyi Wydz. kraj.)	10.000	—	10.000
	213	Schmidowa Walerya, wdowa po rządcy szpitala w Przemyślu	200	—	200
	214	Rampeltowa Marya, wdowa po rządcy szpitala w Rzeszowie	400	—	400
	215	Grabaszewska Józefa, wdowa po rządcy szpitala w Drohobyczu, stałe zaopatrzenie .	200	—	200
	216	Ilnicka Marya, wdowa po członku Rady szkolnej krajowej, stały dożywotni datek . .	720		720
	217	Lipińska Salomea, wdowa po skrzypku . .	300	—	300
	218	Korosteńska Felicya, była nauczycielka szkoły PP. Klarysek w Starym Sączu, zaopatrzenie dożywotnie z łaski	240	—	160
		Do przeniesienia { zwyczajne . .	12.060	—	11.980
		Do przeniesienia { zwyczajne . .	314.073	81	300.098
		Do przeniesienia { *nadzwyczajne* . .	8.680	—	**8.680**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic	
mniejsze	większe		
K.			
16.929	30.905		
—	—		
—	—		
—	—		
—		Z uchwalonego przez Wysoki Sejm ryczałtu w kwocie rozdzielono zaopatrzenia między następujących petentów:	2.000 K
		Tworowskiej Elżbiecie . . . . . 400 K	
		Brodowskiemu Janowi . . . . . 60 „	
		Drobotowi Janowi . . . . . 50 „	
		Zajączkowskiej Maryi . . . . . 200 „	
		Ilczukowej Maryi . . . . . 60 „	
		Bobrowskiej Walentynie . . . . 200 „	
		Topolnickiej Julii . . . . . 100 „	
		Kukułce Floryanowi . . . . . 100 „	
		Szymańskiemu Aleksandrowi . . . 100 „	1.270 „
		Resztę niezużytą w kwocie . . . . przeniesiono na r. 1910. (LW. 34.486/1910)	730 K
—	—	Z reszty niezużytego kredytu z r. 1908 w kwocie tudzież z kredytu uchwalonego na rok 1909 w kwocie	11.900 K 10.000 „
		razem z sumy . . .	21.900 K
		wydano w r. 1909	6.750 „
		resztę niezużytą w kwocie . . . . . przeniesiono na rok 1910 (LW. 29.660/1910)	15.150 K
—	—		
—	—		
—	—		
—	—		
—	—		
—	80	Wydano na zaopatrzenie *więcej* w myśl uchwały do LW. 126.111/1908.	
—	80		
16.929	30.905		
—	—		

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909. K.	Wynikłości w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XIV.		Z przeniesienia { zwyczajne . .	314.073	81	300.098
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne* .	8.680	—	8.680
		Z przeniesienia { zwyczajne . .	12.060	—	11.980
	219	Ogonowska Falina, wdowa po profesorze, stały roczny dożywotni datek	—	—	720
	220	Szaraniewiczowa Anna, wdowa po profesorze Uniwersytetu i konserwatorze dla Galicyi wschodniej, stały roczny datek . . .	720	—	720
	221	Głuchowska Jadwiga, wdowa po instruktorze chowu bydła, stałe zaopatrzenie . . .	500	—	500
	222	Starzewska Regina, wdowa po dyrektorze krajowego Składu publicznego w Krakowie, dożywotni dar z łaski	700	04	700
	223	Chmielowska Marya, wdowa po profesorze Uniwersytetu	800	—	800
			14.780	04	15.420
	224	Kwartały pośmiertne	12.161	30	—
		Razem { zwyczajne . .	341.015	15	315.518
		Razem { *nadzwyczajne* .	8.680	—	8.680
		Suma wydatków . .	349.695	15	324.198
		Dochody.			
	1	Dochód z wkładek emerytalnych od płac urzędników krajowych	62.932	08	40.000

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
16.929	30.905	
—	—	
—	80	
720	—	Datku nie wypłacono z powodu śmierci.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
720	80	
—	12.161	
17.649	43.146	
—	—	
17.649	43.146	
	25.497	
—	22.932	Dochód *większy* stosownie do złożonych wkładek emerytalnych.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909. K.	Wynikłości w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XV.		**OPŁATY KONSUMCYJNE.**			
		Wydatki.			
	1	Koszta komisyjne	353	86	1.000
	2	Koszta manipulacyi i prowizyi c. k. pocztowej Kasy oszczędności	1.160	84	2.000
	3	Koszta kancelaryjne	5.045	46	2.500
	4	Papier i druki	2.556	79	5.000
	5	Rozmaite wydatki, tudzież remuneracye i zasiłki	2.480	20	3.000
		Suma wydatków. . . .	11.597	15	13 500
		Dochody.			
	1	Dochody krajowych opłat konsumcyjnych:			
		a) a) od piwa, (w myśl ustawy z 13. lutego 1903, Dz. u. kr. Nr. 24) . . .	2,138.118	39	2,140.000
		β) odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych w pocztowej Kasie oszczędności .	2.118	14	2.000
		b) 30% dodatek krajowy do podatku konsumcyjnego od wina (w myśl ustawy z dnia 4. lipca 1899, Dz. u. kr. Nr. 93). . .	114.732	10	90.000
		Do przeniesienia . .	2,254.968	63	2,232.000

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
646	—	Wydatki *mniejsze* o 1.485 K 30 g wedle istotnej potrzeby.
839	—	
—	2.545	Wydano *więcej* z powodu zapłacenia rachunku syndyka za II-gie półrocze 1907 i za cały rok 1908.
2,443	—	Wydano *mniej* o 2.963 K 01 g wedle istotnej potrzeby.
520	—	
4.448	2.545	
1.903		
1.881	—	Dochód *mniejszy* z powodu mniejszej produkcyi piwa, niż w roku ubiegłym.
—	118	Stosownie do lokowanych kapitałów.
—	24.732	Dochód *większy* wedle wpływów wykazanych przez c. k. Urzędy podatkowe.
1.881	24.850	

Fundusz krajowy. Rubryka XV. Opłaty konsumcyjne.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K.	Dochody w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XV.	1	Z przeniesienia . .	2,254 968	63	2,232.000
		c) Udział kraju w nadwyżce dochodów z podwyższonego państwowego podatku konsumcyjnego od spirytusu (w myśl ustawy z d. 8. lipca 1901, Dz. pr. p. Nr. 86). . .	5,973.606	11	5,500.000
		d) rozmaite dochody z tytułu zaległych czynszów dzierżawnych, grzywien, kar, kosztów sądowych, odsetek zwłoki i t. p .	110	85	—
		Suma dochodów . .	8,228.685	59	7,732.000

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
1.881	24.850	
—	473.606	Dochód *większy* wynika z następującego obliczenia: Zaliczki na rok 1909 udzielone przez c. k. Rząd na podstawie prowizorycznego obliczenia c. k. Ministerstwa Skarbu z dnia 17. grudnia 1909 L. 89.491, nadesłanego nam przez c. k. krajową Dyrekcyę Skarbu odezwą do L. 158.013/1909 (LW. 147.876/1909 wynosiły 5,668.460 K — g reszta należytości za rok 1908 . . . 305.584 „ 16 „ Razem . . . 5,974.044 K 16 g Od tego potrącił c. k. Rząd nadpłatę na podstawie definitywnego obliczenia należytości za r 1906 (LW. 139.452/909) 438 „ 05 „ Czysty dochód wynosi więc w roku 1909 5,973.606 K 11 g
—	111	Dochód nieprelimiowany w kwocie 110 K 85 g, nie dający się z góry obliczyć.
1.881	498.567	Należytości czynne z końcem roku 1909 wynoszą: 1. od piwa: *a*) z lat ubiegłych . 51.301 K 53 g *b*) z roku bieżącego . 170.392 „ 25 „ 221.693 K 78 g 2. z tytułu dawnych opłat konsumcyjnych: *a*) z lat ubiegłych . 6.447 K 32 g *b*) z roku bieżącego . 300 „ 90 „ 6.748 „ 22 „ Razem . . . 228.442 K — g
	496.686	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XVI.		**ROZMAITE.**			
		Wydatki.			
	1	Do rozporządzalności Wydziału krajowego:			
		a) zapomogi i gratyfikacye, udzielone urzędnikom, dyurnistom, sługom i ich rodzinom . . . . . 49.149 K			
		b) zasiłki dla rozmaitych stowarzyszeń, zakładów, czasopism, tudzież dla osób kształcących się w rozmaitych zawodach, na prace i podróże naukowe . . . . . 5.131 „			
		c) koszta pogrzebu zasłużonych mężów, zakupno wieńców dla nich i zasiłki na koszta pogrzebów urzędników i sług krajowych . . . . . 1.840 „			
		d) cele dobroczynne i zasłużeni starcy . . . . . 2.343 „			
		e) zasiłki dla uczniów szkół średnich . . . . . 867 „			
		f) rozmaite . . . . . 670 „	60.000	—	60 000
	2	Na fundacyę wieczystą im. Jego Ces. Król. Apostolskiej Mości Cesarza Franciszka Józefa I.	24.000	—	24.000
	3	Na misye katolickie, do rozporządzenia Wydziału krajowego	6.000	—	6.000
	4	Na pokrycie 78% dodatku krajowego do podatku zarobkowego, opłacać się mającego przez galicyjski fundusz propinacyjny w myśl §. 100. ustawy z dnia 25. października 1896 Dz. p. p. Nr. 220. i uchwały Sejmu z 29. stycznia 1898 r. . . .	185.358	38	160.618
	5	Na bonifikacyę dla funduszów powiatowych za ubytek w dochodach, opłacanych do końca roku 1897 z galic. funduszu propinacyjnego w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 29. stycznia 1898 r.	97.772	50	100.000
	6	Na koszta urządzenia i utrzymania jednego kursu dla pisarzy gmin wiejskich	7.862	55	8.000
		Do przeniesienia . .	380.993	43	358.618

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	—	
—	—	
—	—	Niezużyty kredyt z roku 1908 w kwocie . . 6.000 K tudzież kredyt uchwalony na r. 1909 w kwocie 6.000 „ Razem sumę . . . 12.000 K zużyto w całości w r. 1909 (LW. 97.321/909 i 106.307/909).
—	24.740	Wydatek *większy* stosownie do wymiaru podatku zarobkowego, opłacanego przez galicyjski fundusz propinacyjny.
2.228	—	Wydatek *mniejszy* z powodu niepobrania pełnych rat bonifikacyi przez niektóre Wydziały powiatowe.
137	—	Wydatek *mniejszy* stosownie do potrzeby.
2.365	24.740	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XVI.		Z przeniesienia . .	380.993	43	358 618
	7	Na cele „Domu polskiego“ w Morawskiej Ostrawie	1 000	—	1.000
	8	Towarzystwo tatrzańskie, stała subwencya .	1.000	—	1.000
	9	Krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych, zasiłek stały	10.000	—	10.000
	10	Na biura pośrednictwa pracy	19.069	06	15.000
	11	Dla Spółki ochrony i pomocy narodowej w Białej, na budowę „Domu polskiego“ w Bielsku, corocznie, a najdalej do roku 1919 (w myśl uchwały sejmowej z 10. października 1907), *nadzwyczajne*	**4.000**	—	**4.000**
	12	VIII. i IX. rata od gwarantowanej przez kraj pożyczki dla gminy Zakopane w kwocie 400.000 K, na budowę wodociągów (aż do roku 1955)	22.012	12	22.012
	13	Dotacya dożywotnia dla Władysława Mickiewicza, w myśl uchwały sejmowej z 2. listopada 1904 r.	4 000	—	4.000
	14	Towarzystwo tatrzańskie w Krakowie, stała subwencya *nadzwyczajna*, na budowę schroniska aż do umorzenia pożyczki t. j. do roku 1956 włącznie, *nadzwyczajne* . .	**2.500**	—	**2.500**
	15	Gminie miasta Krakowa, na koszta przyjęcia wycieczek młodzieży i włościańskich, *nadzwyczajne*	**1.500**	—	**1.500**
	16	Krajowy Związek turystyczny, na koszta wydawnictwa i reklamy turystycznej, *nadzwyczajne*	**1.500**	—	**1.500**
		Do przeniesienia { zwyczajne .	438.074	61	411.630
		Do przeniesienia { *nadzwyczajne* .	**9.500**	—	**9.500**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
2.365	24.740	
—	—	
—	—	
—	—	
—	4.069	Na poczet reszty niezużytego kredytu z lat dawniejszych w kwocie . . . . . 22.354 K 20 g tudzież na poczet kredytu przyzwolonego na rok 1909 w kwocie . . . . . 15.000 „ — „ zatem na poczet sumy . 37.354 K 20 g wydano w roku 1909 . 41.423 „ 26 „ t. j. *więcej* o . . . . 4.069 K 06 g głównie z powodu utworzenia ajencyi krajowego biura pośrednictwa pracy w Nancy na przeciąg około 3 miesięcy dla wychodźtwa sezonowego do Francyi. Wykazane wyżej przekroczenie wydatku ma jednak zupełne pokrycie w nieprelimiowanych dochodach, wykazanych w tej rubryce pod poz. 8.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
2.365	28.809	
—	—	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XVI.		Z przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	438.074 / **9.500**	61 / —	411.630 / **9.500**
	17	*a)* Subwencya dla Towarzystwa sztuk pięknych w Krakowie i we Lwowie, na urządzenie grup etnograficznych z Galicyi w pochodzie jubileuszowym we Wiedniu . . . . . 10.000 K *b)* Subwencya dla grupy historycznej . . . . . 1.000 „ *c)* Towarzystwu przyjaciół sztuk pięknych we Lwowie, dodatkowo na urządzenie grup etnograficznych z Galicyi, w pochodzie jubileuszowym we Wiedniu, do dyspozycyi Wydziału krajowego . . 3.000 „ *nadzwyczajne* . .	**14.000**	—	**14 000**
	18	Gminie miata Krakowa, na cele parku im. Dra Jordana, *nadzwyczajne*	**2.000**	—	**2.000**
	19	Komitetowi obchodu setnej rocznicy urodzin Juliusza Słowackiego we Lwowie, na wydawnictwa i prace przygotowawcze, *nadzwyczajne*	**500**	—	**500**
	20	Polskiemu Towarzystwu emigracyjnemu we Lwowie, na koszta podróży informacyjnych w sprawie wychodźctwa do Ameryki północnej i południowej, oraz Francyi, Danii i Szwecyi, do dyspozycyi Wydziału krajowego, po zbadaniu i jeżeli wyniki badań będą dodatnie, *nadzwyczajne* . .	**5.000**	—	**5.000**
	21	*a)* Dla wdowy po śp. Stanisławie Wyspiańskim, na czas wdowieństwa . . .	—	—	600
		b) dla czworga dzieci po śp. Stanisławie Wyspiańskim, aż do osiągnięcia pełnoletności, każdemu po 600 K	2.400	—	2.400
	22	Budżetem nieprzewidziane: *a)* mylne zarachowania w c. k. Urzędach podatkowych	558	48	—
		b) zwrot kosztów przygotowania do oświetlenia ogrodu miejskiego w roku 1892 z powodu spodziewanego przyjazdu Najjaśniejszego Pana	1.715	92	—
		Razem { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	442.749 / **31.000**	01 / —	414.630 / **31.000**
		Suma wydatków .	473.749	01	445.630

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
2.365	28.809	
—	—	
—		
—	—	
—	—	
—	—	
600	—	Wdowa zawarła ponownie związek małżeński, przeto zaopatrzenia nie wypłacono.
—	—	
—	559	Wydatek nieprelimiowany ma pokrycie w przypisanych do zwrotu należytościach czynnych.
—	1.716	Wydatek bez pokrycia budżetowego z powodu wyrównania rachunku gminy miasta Lwowa, która dopiero w r. 1909 zwróciła się do Wydziału krajowego o zwrot zaliczkowo poniesionego wydatku w r. 1892 za Wydział krajowy. (LW. 116.694/1908).
2.965	31.084	
—	—	
2.965	31.084	
	28.119	

Fundusz krajowy. Rubryka XVI. Rozmaite.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K.	Dochody w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XVI.		**Doohody.**			
	1	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych . .	—	—	—
	2	Odsetki zwłoki od dodatków krajowych do podatków państwowych	117.269	62	80.000
	3	Bonifikacya z c. k. Skarbu państwa, za zrzeczenie się poboru dodatku krajowego do podatku osobisto-dochodowego . . .	2,061.427	79	720 000
	4	Bonifikacya z galicyjskiego funduszu propinacyjnego za ubytek w dochodach z dodatków do podatków, opłacanych przez ten fundusz do roku 1898:			
		a) dla kraju . . . . . 300.000 K			
		b) dla powiatów . . . . 100.000 „	400.000	—	400.000
	5—6	Na uzupełnienie rat annuitetowych pożyczki 400.000 K, zaciągniętej na budowę wodociągu w Zakopanem:			
		a) z dzierżawy opłat gminnych od napojów spirytusowych . . . . 7.000 K — g			
		b) z datku od stacyi klimatycznej . . . . 5.000 „ — „			
		c) z 20% dodatku gminnego w Zakopanem . . 6.398 „ 89 „	18.398	89	16.000
	7	Rozmaite zwroty i inne nieprzewidziane dochody	1.171	27	1.500
	7*a)*	Opłaty od pracodawców, którym przez urzędy pośrednictwa pracy dostarczono robotników	31.865	11	—
	7*b)*	Subwencya z c. k. Ministerstwa handlu dla Biura pośrednictwa pracy	—	—	—
		Suma dochodów .	2,630.132	68	1,217.500

Zamknięcie rachunku za rok 1909. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	—	
—	37 270	Dochód *większy* stosownie do ściągniętych przez urzędy podatkowe odsetek przy poborze zaległych dodatków krajowych.
—	1,341.428	Oprócz zaliczki wpłaconej na poczet r. 1909 w sumie . . . 879.204 K — g wpłynęła w r. 1909 po definitywnem obliczeniu reszta należytości za rok 1908 w kwocie . . 1,182.223 „ 79 „ Ogółem wpłynęło do funduszu krajowego w roku 1909 . 2,061.427 K 79 g
—	—	
—	2.399	Dochód *większy* z 20% dodatku gminnego w Zakopanem.
329	—	Dochód *mniejszy* nie dający się z góry przewidzieć.
—	31.865	Dochód nieprelimiowany, który wpłynął z opłat od pracodawców we Francyi, za dostarczonych robotników rolnych z Galicyi za pośrednictwem krajowego Biura pośrednictwa pracy, pokrywa przekroczenie wykazane pod poz. 10. wydatków.
—	—	Wpłaconą przez c. k. Ministerstwo handlu subwencyę w kwocie 1.000 K, na rozszerzenie biura pracy w Oświęcimiu, niezużytą w r. 1909 przeniesiono do dyspozycyi na r. 1910. LW. 44.460/1910.
329	1,412.962	
	1,412.633	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909. K.	Wynikłości w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XVII.		**DODATKI DO PODATKÓW.**			
	—	***Wydatki.***	—	—	—
	1	***Dochody.***			
		a) W Galicyi wschodniej i zachodniej po 72 g od podatku gruntowego i domowego, zaś po 78 g od innych podatków;			
		b) w Wielkiem Księstwie Krakowskiem po 67 g od podatku gruntowego i domowego, zaś po 73 g od innych podatków:			
		W miesiącu styczniu 1909.	812.443	K 96 g	
		„ lutym „	364.845	„ 20 „	
		„ marcu „	384.487	„ 84 „	
		„ kwietniu „	1,868.873	„ 26 „	
		„ maju „	903.507	„ 61 „	
		„ czerwcu „	912.574	„ 80 „	
		„ lipcu „	2,076.899	„ 42 „	
		„ sierpniu „	868.001	„ 94 „	
		„ wrześniu „	1,429.643	„ 59 „	
		„ październiku „	3,570.804	„ 76 „	
		„ listopadzie „	2,454.818	„ 70 „	
		„ grudniu „	2,655.649	„ 33 „	
		Do przeniesienia .	18,302.550	K 41 g	— — —

Zamknięcie rachunku za rok 1909 **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—		
—	—	

Fundusz krajowy. Rubryka XVII. Dodatki do podatków.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K	Dochody w roku 1909. g	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K
XVII.	1	Z przeniesienia . 18,302.550 K 41 g	—	—	—
		W miesiącu styczniu 1910 na rachunek r. 1909 1,567.672 „ 50 „			
		„ lutym 1910 na rachunek r. 1909 876.524 „ 48 „			
		„ marcu 1910 na rachunek r. 1909 641.484 „ 06 „			
		Suma dochodów . .	21,388.231	45	18,394.192

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K		
—	—	
—	2,994.039	Z ogólnej sumy dochodu 21,388.231 K 45 g przypada: *a)* na Galicyę wschodnią i zachodnią 19,234.172 K 32 g *b)* na W. Ks. Krakowskie . . 2,154.059 „ 13 „ 21,388.231 K 45 g Wydatność jednego grosza dodatków krajowych, przyjęto na podstawie kwot wstawionych w preliminarzu państwa na rok 1909 jako przypuszczalny dochód z podatków bezpośrednich (prócz osobisto-dochodowego) w naszym kraju w wysokości 252.000 K tj. od sumy podatków 25,200.000 K. Przyniosła ona jednak w rzeczywistości 293.966 K od jednego grosza, a mianowicie: w Galicyi wschodniej i zachodniej (zamiast preliminowanych 233.821 K) . . . . 262.423 K w W. Ks. Krakowskiem (zamiast preliminowanych 18.179 K) . . . . . 31.543 K zatem w Galicyi wschodniej i zachodniej *więcej* niż budżetem przewidziano o . . 28.602 K w W. Ks. Krakowskiem *więcej* o . . . 13.364 „ ogółem *więcej* o . . . 41.966 K **Rachunek sumaryczny** dodatków krajowych za rok 1909 przedstawia następujące wyniki: Należytość zaległa wynosiła . 5,341.938 K 72 g Należytość bieżąca wynosiła . 23,239.545 „ 20 „ 28,581.483 K 92 g Uiszczenie brutto . . . . . 23,475.645 „ 83 „ Zaległość z końcem roku 1909 . . 5,105.838 K 09 g Uiszczenie brutto j. w. . . . . 23,475.645 K 83 g Zwroty . . . . . 2,087.414 „ 38 „ Czysty dochód jak obok . . . 21,388.231 K 45 g

Wykaz

należytości czynnych i biernych funduszu krajowego z końcem roku 1909.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Pozostałe należytości czynne z lat ubiegłych K	g	Pozostałe należytości czynne z roku bieżącego K	g	Pozostałe należytości bierne z lat ubiegłych K	g	Pozostałe należytości bierne z roku bieżącego K	g
		WYDATKI.								
II.	21 *a)*	Remuneracya rzecznika prawnego we Lwowie . . .	303	94	75	—	—	—	—	—
	22	Koszta podróży i dyety wogóle	2.717	03	—	—	—	—	—	—
	23	Zaliczki na płace	12.868	86	40.118	40	—	—	—	—
	24	Na pokrycie połowy należytości stemplowych od dekretów nominacyjnych	220	50	2.874	83	—	—	—	—
	25 *h)*	Potrzeby kancelaryjne . . .	105	69	9	05	—	—	—	—
	26 *n)*	Umorzenie pożyczki, zaciągniętej na budowę skrzydła gmachu sejmowego dla biura melioracyjnego	—	—	—	—	130.412	42	—	—
III	1	Koszta leczenia w szpitalach krajowych, prowincyonalnych i zagranicznych . .	375.790	06	198.027	17	2.824	18	7.445	55
	9	Koszta podróży lekarzy okręgowych.	—	—	—	—	—	—	508	37
	10	Lekarstwa dla epidemicznie chorych	—	—	—	—	27	88	22	57
	18	Amortyzacya pożyczki zaciągniętej przez OO. Bonifratrów w Krakowie na dokończenie budowy szpitala	—	—	—	—	54.323	75	—	—
IV.	6	Amortyzacya pożyczki zaciągniętej na budowę domu dla podrzutków	—	—	—	—	59.904	85	—	—
	30	Amortyzacya pożyczki zaciągniętej przez Zgr. SS. Miłosierdzia im św. Wincentego a Paulo we Lwowie, w galic. Kasie oszczędności . . .	—	—	—	—	7.400	73	—	—
VI.	16	Restauracya zamku król. na Wawelu	—	—	64	80	—	—		
		Do przeniesienia . .	392.006	08	241.169	25	254.893	81	7.976	49

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Pozostałe należytości czynne z lat ubiegłych K	g	z roku bieżącego K	g	bierne z lat ubiegłych K	g	z roku bieżącego K	g
		Z przeniesienia . .	392.006	08	241.169	25	254.893	81	7.976	49
VII.	8	Amortyzacya pożyczki na dobudowanie domu dla żandarmeryi we Lwowie . . .	—	—	—	—	164.801	48	—	—
	11	Szupaśnictwo	—	—	—	—	4	90	2 067	22
	12	Policya krajowa	1.107	26	758	35	—	—	—	—
VIII.	4	Koszta komisyi inżynierów drogowych, konduktorów i t. p.	122	87	75	20	—	—	146	40
	6	Nowe budowy i rekonstrukcye	—	—	869	93	—	—	—	—
	7	Utrzymanie dróg krajowych .	200	64	728	60	—	—	7.933	46
	8	Zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych	3.008	20	14.910	05	—	—	309	12
	9	Utrzymanie i budowa dojazdów kolejowych	—	—	28	—	—	—	—	—
	11-14	Wydatki na myta	314	19	16	—	—		1	29
	16	Koszta komisyi urzędników i funkcyonaryuszy kolejowych	—	—	26	69	—	—	29	40
IX.	4	Koszta zdjęć i projektów . .	5.081	85	4.545	66	8	09	21	20
	6*a*)	Koszta komisyjne	1.470	87	213	72	—	—	—	—
	7-18	Wykonanie budowli wodnych.	2.143	16	175	67	1,149.237	01	458.117	41
X.	24	Na środki demonstracyjne przy nauce wędrownej rolnictwa .	—	—	40	—	—	—	—	—
	35	Zaliczki na płace nauczycieli szkół rolniczych	568	—	7.936	25	—	—	—	—
	39	Zasiłki na podniesienie przemysłu rolniczego	903	78	867	—	—	—	—	—
	54	Kraj. skład publiczny w Krakowie	—	—	—	—	815	40	—	—
	55	Amortyzacya pożyczki, zaciągniętej na założenie składów publicznych	—	—	—	—	194.819	24	—	—
	58*b*)	Podniesienie hodowli bydła .	—	—	—	—	—	—	278	09
	70*d*)	Podniesienie gospodarstwa nabiałowego w Galicyi . . .	25	20	—	—	—	—	—	—
	84*b*)	Komisye agrarne	23.635	51	—	—	—	—	—	—
	87	Włości rentowe	—	—	—	—	—	—	300	—
	89	Amortyzacya pożyczki zaciągniętej dla ludności, dotkniętej klęskami elementarnemi w r. 1903	—	—	—	—	387 446	42	—	—
	92	Klęski elementarne w r. 1908	—	—	—	—	—	—	1,080.000	—
	93	Fundusz kultury krajowej . .	—	—	—	—	—	1 —	2	30
	—	Zwrot pożyczki zaciągniętej przez Wydział powiatowy w Białej, na wykopanie kanału od Soły do Macochy . . .	6.150	—	—	—	—	—	—	—
XI.	1	Badania kraju w celu zestawienia użytecznych kopalin .	25.749	52	—	—	—	—	500	—
	2	Budowa i utrzymanie krajowych zbiorników naftowych . .	—	—	5.000	—	—	—	1,500.000	—
		Do przeniesienia . .	462.487	13	277.360	37	2,152.027	35	3,057.682	38

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Pozostałe należytości czynne z lat ubiegłych K	g	z roku bieżącego K	g	bierne z lat ubiegłych K	g	z roku bieżącego K	g
		Z przeniesienia . .	462.487	13	277.360	37	2,152.027	35	3,057.682	38
XII.	37	Szkoła przemysłowa uzupełniająca w Podgórzu	—	—	—	—	80	—	—	—
	60	Nagrody za najlepsze rysunki .	—	—	—	—	—	—	16	—
	76	Naukowy warsztat kołodziejski w Grybowie	—	—	—	—	50.58	—	—	—
	81	Kraj. szkoła stolarska w Kalwaryi	—	—	—	—	32.141	62	—	—
	82	Naukowy warsztat dla wyrobu zabawek w Jaworowie . .	—	—	—	—	—	—	51.072	89
	90	Kraj. naukowy warsztat tkacki w Glinianach	—	—	—	—	34 314	84	—	—
	99	Amortyzacya pożyczki na budowę domów mieszkalnych dla nauczycieli	—	—	—	—	39.439	03	—	—
	105	Zaliczka na płace funkcyonaryuszy w kraj. szkołach przemysłowych i w biurze kraj. komisyi przemysłowej . .	1.375	—	4.370	—	—	—	—	—
	108	Kursa majsterskie	—	—	200	—	—	—	—	—
	109	Nauczyciele wędrowni dla tkactwa, koszykarstwa i innych	300	—	—	—	—	—	—	—
	129	Żurawno — pracownia koszykarska	—	—	—	—	—	—	50	—
	158c)	Zasiłki dla stowarzyszeń rękodzielniczych we Lwowie i na prowincyi na cele przemysłowe	—	—	—	—	250	—	—	—
	159	Zasiłki dla uczniów krajowych i państwowych szkół przemysłowych	—	—	—	—	—	—	500	—
	163	Zasiłki na cele przemysłowe .	—	—	600	—	—	—	40	—
	168	Koszta podróży, dyety członków i urzędników Komisyi kraj. dla spraw przemysłowych, tudzież inne wydatki	—	—	—	—	119	80	119	80
XIII.	2	Spłata niezgłoszonych obligacyi i kuponów byłych funduszów indemnizacyjnych .	—	—	—	—	70.371	—	—	—
	3	Rozmaite wydatki b. funduszów indemnizacyjnych . . .	—	—	—	—	800	22	—	—
	9	Odsetki od pożyczki zaciągniętej na utworzenie krajowego funduszu pożyczkowego dla reprezentacji powiatowych dla ułatwienia krycia dachów materyałem ogniotrwałym .	—	—	—	—	1,493.988	51	—	—
	10a)	Spłata dawniejszych długów krajowych	—	—	9	60	2.600	—	—	—
		Do przeniesienia . .	464.162	13	282.539	97	3,876.700	37	3,109.481	07

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Pozostałe należytości czynne z lat ubiegłych K	g	Pozostałe należytości czynne z roku bieżącego K	g	Pozostałe należytości bierne z lat ubiegłych K	g	Pozostałe należytości bierne z roku bieżącego K	g
		Z przeniesienia . .	464.162	13	282.539	97	3,876 700	37	3,109.781	07
XIII.	—	Pożyczka na koszta ewakuacyi Wawelu do zwrotu funduszowi solnemu	—	—	—	—	—		2,229.494	30
	—	Pożyczka na pokrycie niedoboru budżetu w r. 1906 . .	—	—	—	—	2,225.000	—	—	—
	—	Pożyczka na pokrycie niedoboru budżetu w r. 1907. .	—	—	—	—	2,523.000	—	—	—
	—	Pożyczka na pokrycie niedoboru budżetu w r. 1908 . .	—	—	—	—	8,335.182	44	—	—
	—	Pożyczka na pokrycie niedoboru budżetu w r. 1909. .	—	—	—	—	—	—	8,931.820	—
XVI.	5	Bonifikacye dla powiatów, za ubytek w dochodach, opłacanych do r. 1897 z galic. fund. propinacyjnego . .	—	—	—	—	627	—	6 152	50
	10	Biuro pośrednictwa pracy . .	—	—	344	—	—	—	—	—
	12	Budowa wodociągu w Zakopanem	—	—	—		389.589	90	—	—
	—	Budżetem nieprzewidziane. .	6.996	12	558	48	—	—	—	—
		DOCHODY.								
I.	1	Sprzedaż druków sejmowych .	650	01	—	—	—	—	—	—
II.	5	Zwroty zaliczek od urzędników krajowych	1.226	52	—	—	—	—	—	—
	8	Sprzedaż książek i druków .	4 643	69	—	—	—	—	—	—
III.	6	Zwroty od szpitali za sprawdzanie rachunków aptekarskich	80	74	1.002	48	—	—	—	—
	—	Pożyczka dla szpitala św. Zofii we Lwowie	20.000	—	—	—	—	—	—	—
	—	Pożyczka dla szpitala św. Ludwika w Krakowie . . .	20.000	—	—	—	—	—	—	—
V.	3	Sprzedaż ruskich książek szkolnych	54.044	66	11.774	30	—		—	—
	4	Pożyczka na budowę Czytelni polskiej w Białej	13.000	—	—	—	—	—	—	—
VI.	—	Zwrot zaliczki na restauracyę kościoła św. Anny w Krakowie	4.000		—	—	—	—	—	—
VII.	9	Zwrot wydatków szupasowych	1 429	88	3.571	39	—	—	—	—
VIII	10	Policya krajowa	—	—	2	74	—	—	—	—
	1	Myta na drogach krajowych .	26 459	49	4.927	—	—	—	—	—
	3	Grzywny drogowe	20	—	—	—	—	—	—	—
	4	Datki dobrowolne na budowę dróg	236	—	—	—	—	—	—	—
	6	Od stron rozmaitych ze spraw drogowych.	1.358	50	—	—	—	—	—	—
		Do przeniesienia . .	618.307	74	304.720	36	17,350.099	71	14,276.947	87

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Pozostałe należytości czynne z lat ubiegłych K	g	Pozostałe należytości czynne z roku bieżącego K	g	Pozostałe należytości bierne z lat ubiegłych K	g	Pozostałe należytości bierne z roku bieżącego K	g
		Z przeniesienia . .	618 307	74	304.720	36	17,350.099	71	14,276.947	87
VIII.	8	Datki deklarowane przez Wydziały powiatowe na wykupno gruntów pod kolej transwersalną	31.468	30	—	—	—	—	—	—
IX.	7	Datki państwowe na regulacyę rzek karpackich	1,145.777	—	440.051	35	—	—	—	—
	8	Datki państwowe i konkurencyjne na popieranie ustawowych przedsiębiorstw melioracyjnych	3.459	32	8.510	26	—	—	—	—
	9	Datki konkurencyjne na konserwacyę publicznych robót melioracyjnych	244 302	53	111.506	—	—	—	—	—
	10	Zasiłki państw. i datki konkurencyjne na popieranie mniejszych robót melioracyjnych.	249	47	10.143	49	—	—	—	—
	—	Chorzelowska Spółka wodna reszta pożyczki	505	29	—	—	—	—	—	—
	—	Zwroty za sprzedane odsypiska	175	68	—	—	—	—	—	—
	—	Tustanowski Feliks w Oskrzesińcach zwrot za plany i kosztorysy	311	60	—	—	—	—	—	—
	—	Zwrot zaliczki na regulacyę Sanu pod Bratkówką . . .	463	92	—	—	—	—	—	—
	—	Baranowski Łucyan reszta niezapłaconych kosztów zdjęć .	8	80	—	—	—	—	—	—
X.	20	Krajowy skład publiczny w Krakowie	—	—	6.683	60	—	—	—	—
	22	Sprzedaż kart myśliwskich .	—	—	280	04	—	—	—	—
	23	Dochody biura patronatu spół. oszczędnościowych . . .	15	98	—	—	—	—	—	—
	24	Zwroty pożyczek udzielanych w r. 1903 dotkniętym klęską elementarną	234.840	20	—	—	—	—	—	—
	34	Dochody funduszu kultury krajowej	1.868	35	723	75	—	—	—	—
	—	Zwrot pożyczki udzielonej Wydziałowi powiatowemu w Sanoku w r. 1908 dla ludności dotkniętej klęską powodzi .	26.250	—	—	—	—	—	—	—
	—	Kępliczowa, Stefania zwrot za wylęgarnię drobiu . . .	467	—	—	—	—	—	—	—
XII.	66	Kraj. szkoła koszykarska w Tarnobrzegu	33	33	—	—	—	—	—	—
	80	Kraj. naukowy warsztat dla wyrobu zabawek w Jaworowie	600	—	—	—	—	—	—	—
	90	Kraj. naukowy warsztat tkacki w Kosowie	80	—	—	—	—	—	—	—
	95	Kraj. szkoła koronkarska w Bobowej	100	—	—	—	—	—	—	—
		Do przeniesienia . .	2,309.284	51	882.618	85	17,350.099	71	14,276.947	87

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Pozostałe należytości czynne z lat ubiegłych K	g	Pozostałe należytości czynne z roku bieżącego K	g	Pozostałe należytości bierne z lat ubiegłych K	g	Pozostałe należytości bierne z roku bieżącego K	g
		Z przeniesienia . .	2,309.284	51	882.618	85	17,350.099	71	14,276.947	87
XII.	99	Zwrot długu b. kierownika szkoły szewskiej w St. Sączu	4.914	—	—	—	—	—	—	—
	—	Warsztat powroźniczy w Radymnie	200	—	—	—	—	—	—	—
	—	C. k. szkoła dla przemysłu drzewnego w Zakopanem . .	53	54	—	—	—	—	—	—
	—	C. k. szkoła ślusarska w Świątnikach	1.200	—	—	—	—	—	—	
	119–126	Zwroty pożyczek na cele przemysłowe	8.311	37	—	—	—	—	—	—
	—	Zasiłki bezzwrotne	89	52	—	—	—	—	—	—
XIII.	1	Dochody b. funduszów indemnizacyjnych	15 655	25	62	07	—	—	—	—
	2	Z aktywów funduszu 6% pożyczki krajowej z r. 1873 .	2.400	04	—	—	—	—	—	—
XV.	1	Dochody z krajowych opłat konsumcyjnych	57.748	85	170.693	15	—	—	—	
XVI	7	Rozmaite zwroty i inne nieprzewidziane dochody . .	4 630	14	—	—	—	—	—	—
XVII.	1	Dodatki do podatków . . .	2,790.091	98	2,315 746	11	—	—	—	—
		Rachunek bieżący funduszu pożyczkowego drogowego . .	—	—	—	—	—	—	106.621	58
		Rachunek bieżący kraj. składu publicznego w Krakowie .	37.001	81	29.683	91	—	—	—	—
		Rachunek przenośny krajow. składu publicznego w Krakowie	2.246	81	19.020	82	37.003	81	29.700	17
		Lokacya w Banku krajowym na rachunku przekazowym Nr. 112.	—	—	585.875	—	—	—	—	—
		Rachunek czekowy funduszu krajowego w pocztowej kasie oszczędności	252	10	70	96	—	—	—	—
		Pożyczka z fund. budowli kulparkowskich	303 935	96	75.764	11	—	—	—	—
		Pożyczka do zwrotu od funduszu szpitala powszechnego we Lwowie	4.224	—	78 432	—	—	—	—	—
		Pożyczka do zwrotu od fund. zakładu dla obłąkanych w Kobierzynie	230.395	43	72.007	08	—	—	—	—
		Lokacya funduszu ku podniesieniu rybactwa	—	—	—	—	—	—	11.000	—
		Fundusz uposażenia kasy krajowej	949	48	—	—	—	—	—	—
		Razem . .	5,773.584	79	4,229.974	06	17,387.103	52	14,424 269	62

II.

SZPITALE KRAJOWE.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie 303
„ zakład dla obłąkanych w Kulparkowie. 325
„ szpital św. Łazarza w Krakowie 349

II.

Krajowy szpital powszechny

we Lwowie.

LW. 78.323/1910.

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki	Sumaryusz	Oddział chorych szpitalny K.	g.	chorych kliniczny K.	g.	położnic szpitalny K.	g.	położnic kliniczny K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Wynikłości w r. 1909.										
	Wydatki.											
I.	Płace i emolumenta etatowe	89.227	35	15.606	06	11.716	62	5.210	70	121.760	73	130.665
II.	Koszta utrzymania osób nieetatowych	66.261	79	36.259	13	9.397	69	13.789	75	125.618	36	127.643
III.	Pensye i emerytury	26.408	93	—	—	1.810	83	—	—	28.219	76	23.499
IV.	Zaopatrzenia i dary z łaski	910	—	—	—	68	—	—	—	978	—	788
V.	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiert.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200
VI.	Remuneracye i zapomogi	3.868	74	1.607	04	452	70	536	52	6.465	—	6.940
VII.	Koszta gospodarcze: 1. zwyczajne	172.847	37	132.737	82	35.133	48	45.898	88	386.617	55	354.424
	2. nadzwyczajne	**41.426**	**90**	—	—	**185**	—	—	-	**41.611**	**90**	**41.612**
VIII.	Koszta sanitarne	47.146	62	54.164	61	7.791	43	16.327	36	125.430	02	111.187
IX.	Koszta kancelaryjne	2.687	96	2 009	55	521	32	635	66	5.854	49	5.400
X.	Koszta kapliczne	264	—	216	—	48	—	72	—	600	—	600
XI.	Utrzymanie budynków: 1. zwyczajne	20.798	18	12 439	68	4.269	36	4.173	48	41.680	70	37.670
	2. nadzwyczajne	**29.911**	—	—	—	—	—	—	—	**29.911**	—	**29.911**
XII.	Odsetki od kapitałów dłużnych	3.520	15	—	—	—	—	—	—	3.520	15	3.520
XIII.	Podatki i daniny	1.187	53	971	61	269	89	269	89	2.698	92	1.500
XIV.	Rozmaite	3.817	76	2.814	45	695	41	977	53	8.305	15	5.350
XV.	Zapomogi dla położnic	—	—	—	—	14.532	—	—	—	14.532	—	14.000
XVI.	Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic	—	—	—	—	14	40	14	40	28	80	100
XVII.	Ryczałt za utrzymanie dzieci w szpitalu św. Zofii	36.000	—	—	—	—	—	—	—	36.000	—	36.000
XVIII.	Spłata pożyczek	49.786	40	—	—	—	—	—	—	49.786	40	17.140
	Razem 1. zwyczajne	524.732	78	258.825	95	86 631	13	87.906	17	958.096	03	876.626
	Razem 2 nadzwyczajne	**71 337**	**90**	--	—	**185**	—	—	—	**71.522**	**90**	**71.523**
	Suma wydatków	596.070	68	258.825	95	86.816	13	87.906	17	1,029.618	93	948 149
		854.896 K. 63 g.				174.722 K. 30 g.						
	Dochody.											
I.	Dodatki	77.560	97	—	—	391	70	—	—	77.952	67	74.240
II.	Opłaty pośmiertne	39.421	04	—	—	—	—	—	—	39.421	04	26.000
III.	Zwroty kosztów leczenia	270.680	43	—	—	66.919	61	—	—	337.600	04	401.000
IV.	Dochody z realności i dóbr	3.518	85	—	—	2.000	—	—	—	5.518	85	4.500
V.	Rozmaite	2.999	36	—	—	252	—	—	—	3.251	36	4.700
VI.	Subwencye i zwroty od c. k. Skarbu	111.216	—	—	—	28.000	—	—	—	139.216	—	199.868
VII.	Pożyczka inwestycyjna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	61.350
	Razem	505.396	65	—	—	97.563	31	—	—	602.959	96	771.658
	Do tego:											
—	Dotacya z funduszu krajowego	349.499	98	—	—	77.158	99	—	—	426.658	97	176.491
	Suma dochodów	854.896	63	—	—	174.722	30	—	—	1,029.618	93	948.149

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze K.	większe K.	
		Porównanie sumaryczne
		kwot preliminowanych z rzeczywistemi wynikłościami, bez względu na pobraną dotacyę, przedstawia następujące wyniki:
		I. W oddziale chorych i klinik:
		Wydatki preliminowane wynosiły . . . 780.380 K.
		„ rzeczywiste wynosiły . . . 854.897 „
		zatem rzeczywiste były *większe* o . . . . . 74.517 K.
		Dochody preliminowane wynosiły . . . 668.067 K.
		„ rzeczywiste wynosiły . . . 505.397 „
		zatem rzeczywiste były *mniejsze* o . . . . . 162.670 „
		Wynik mniej korzytsny o sumę w kwocie . . . . . 237.187 K.
		II. W oddziale położnic i klinik:
		Wydatki preliminowane wynosiły . . 167.769 K.
		„ rzeczywiste wynosiły . . . 174.722 „
		zatem rzeczywiste były *większe* o . . . . . 6.953 K.
		Dochody preliminowane wynosiły . . . 103.591 K.
		„ rzeczywiste wynosiły . . . 97.563 „
		zatem rzeczywiste były *mniejsze* o . . . . . 6.028 „
		Wynik mniej korzystny o sumę w kwocie . . . . . 12.981 „
		Ogółem wynik był *mniej korzystny* o sumę w kwocie . . . . . 250.168 K — g
		Zgodnie z więcej pobraną dotacyą z funduszu krajowego w wysokości tej kwoty (Vide poz. 14 dochodów).
		Gdy jednak uwzględni się, że w zastępstwie c. k. Rządu poniesiono w r. 1909. wydatek na utrzymanie klinik w niezwróconej nam jeszcze kwocie . . . . . 116.199 „ 33 „
		okaże się wynik **ogólny mniej korzystny** od budżetu tylko o kwotę . . . . . 133.968 K 67 g
8.904	—	
2.025	—	
—	4.721	
—	190	
200	—	
475	—	
—	32.194	
—	—	
—	14.243	
—	454	
—	—	
—	4.011	
—	—	
—	—	
—	1.199	
—	2.955	
—	532	
71	—	
—	—	
—	32.646	
11.675	93.145	
—	—	
11.675	93.145	
	81.470	
—	3.713	
—	13.421	
63.400	—	
—	1.019	
1.449	—	
60.652	—	
61.350	—	
186.851	18.153	
—	250.168	
186.851	268 321	
	81.470	

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny	Oddział chorych kliniczny	Oddział położnic szpitalny	Oddział położnic kliniczny	Razem	Kwota budżetem uchwalona
		Wydatki w r. 1909.					
		K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K.
	Wydatki.						
I.	**Płace i emolumenta etatowe:**						
1	Dyrektor: a) płaca . . . . . 6.400 K — g; b) dodatek pięcioletni . . 800 „ — „; c) dodatek na opał i światło 420 „ — „	3.352 80	2.743 20	609 60	914 40	7.620 —	7.620
2	6 prymaryuszów: a) płaca . . . . . 16.875 K — g; b) dodatki pięcioletnie . . 6.000 „ — „	22.875 —	— —	— —	— —	22.875 —	25.800
3	2 profesorów jako prymaryuszów dla okulistyki i położnictwa	1.300 —	— —	1.300 —	— —	2.600 —	2.600
4	Kierownik oddziału chorób zakaźnych: a) płaca . . . . . 3.000 K — g; b) dodatek pięcioletni . . 600 „ — „	3.600 —	— —	— —	— —	3.600 —	3.600
5	Chemik, płaca	2.400 —	— —	— —	— —	2.400 —	2.400
6	10 sekundaryuszów I. klasy: a) płaca: . . . . . 15.733 K 25 g; b) dodatek na mieszkanie 3.933 „ 35 „	15.666 60	— —	4.000 —	— —	19.666 60	20.000
7	10 sekundaryuszów II. klasy: a) płaca . . . . . 13.513 K 95 g; b) dodatek na mieszkanie 3.061 „ 05 „	16.575 —	— —	— —	— —	16.575 —	18.000
8	10 praktykantów lekarskich adjutum .	5.991 67	— —	— —	— —	5.991 67	6.000
8a	Na uzupełnienie adjutów praktykantów lekarskich po 200 K. rocznie, po upływie każdego roku służby	233 56	— —	— —	— —	233 56	800
9	Akuszerka I. klasy: a) płaca . . . . . 800 K — g; b) dodatek pięcioletni . . 80 „ — „; c) wikt z piecz. II. klasy . 600 „ — „	— —	— —	1.480 —	— —	1.480 —	1.480
10	Akuszerka II. kl.: a) płaca . . . . . 600 K — g; b) dodatek pięcioletni . . 80 „ — „; c) wikt z piecz. II. klasy . 600 „ — „	— —	— —	1.280 —	— —	1.280 —	1.280
11	2 kapelanów: a) płaca . . . . . 2.400 K — g; b) dodatek na mieszkanie . 800 „ — „	1.408 —	1.152 —	256 —	384 —	3.200 —	3.200
12	Rządca: a) płaca . . . . . 2.800 K — g; b) dodatek pięcioletni . . 400 „ — „; c) wikt I. klasy . . . 800 „ — „; d) opał . . . . . 428 „ 44 „; e) oświetlenie . . . . 59 „ 56 „	1.974 72	1.615 68	359 04	538 56	4.488 —	4.488
13	2 oficyałów: a) płaca . . . . . 4.400 K — g; b) dodatek trzyletni . . 133 „ 38 „; c) dodatki aktywalne . . 1.536 „ — „	2.670 48	2.184 95	485 54	728 31	6.069 28	5.936
14	3 asystentów: a) płaca . . . . . 4.533 K 34 g; b) 1 dodatek trzyletni . . 124 „ 97 „; c) dodatki aktywalne . . 1.056 „ — „	2.514 29	2.057 15	457 15	685 72	5.714 31	6.653
15	Asystent w izbie przyjęcia, płaca . .	704 —	576 —	128 —	192 —	1.600 —	1.600
	Do przeniesienia . .	81.266 12	10.328 98	10.355 33	3.442 99	105.393 42	111.457

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.	K.	
—	—	
2.925	—	*Wydatek mniejszy*, z powodu interkalaryów.
—	—	
—	—	
—	—	
333	—	*Wydatki mniejsze*, z powodu interkalaryów. Nadto na umniejszenie wydatku wpłynęło także i to, że 2 sekundaryusze II. klasy posiadają mieszkania w naturze, preliminowano zaś relutum dla wszystkich.
1.425	—	
8	—	*Wydatek nieznacznie mniejszy* z powodu interkalaryów.
566	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ tylko czterech praktykantów pobierało wyższe adjuta.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	133	*Wydatek większy* z powodu wypłacenia oficyałowi Surmińskiemu przypadającego dodatku trzyletniego od 1. maja 1909.
939	—	*Wydatek mniejszy*, z powodu interkalare, nadto wskutek tego, że asystentowi, przydzielonemu do izby przyjęcia klinik wyznaczono mieszkanie w naturze, preliminowano zaś dodatki aktywalne dla wszystkich.
—	—	
6.196	133	

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział: chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Kwota budżetem uchwalona
		Wydatki w r. 1909.					
		K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K.
I.	Z przeniesienia . .	81.266 12	10.328 98	10.355 33	3.442 99	105.393 42	111.457
16	Inspicyent:						
	a) płaca . . . . . 1.600 K — g						
	b) 3 dod. trzyletni . . . 600 „ — „						
	c) wikt z piecz. II. kl . 720 „ — „	1.284 80	1.051 20	233 60	350 40	2.920 —	2.920
17	3 praktykantów:						
	a) płaca . . . . . 3.077 K 95 g						
	b) dodatki aktywalne . . 952 „ — „	1.773 16	1.450 79	322 39	483 61	4.029 95	5.328
18	Aptekarz:						
	a) płaca . . . . . 2.200 K — g						
	c) dod. na mieszkanie . . 400 „ — „	1.066 —	1.066 —	104 —	364 —	2.600 —	2.600
19	Maszynista:						
	a) płaca . . . . . 1.200 K — g						
	b) dodatek osobisty . . 200 „ — „						
	c) dodatek pięcioletni . . 200 „ — „						
	d) wikt II. klasy . . . 720 „ — „	1.020 80	835 20	185 60	278 40	2.320 —	2.320
20	Woźny:						
	a) płaca . . . . . 1.000 K — g						
	b) 4 dodatki pięcioletnie . 240 „ — „						
	c) dodatek osobisty . . 100 „ — „						
	d) dodatek na ubiór . . 100 „ — „	633 60	518 40	115 20	172 80	1.440 —	1.440
21	Odźwierny:						
	a) płaca . . . . . 887 K 50 g						
	b) dodatek na ubiór . . 100 „ — „	434 51	355 49	79 —	118 50	987 50	1.100
	Razem . .	87.478 99	15.606 06	11.395 12	5.210 70	119.690 87	127.165
	Do tego:						
22	Zaliczki na płace	1.748 36	— —	321 50	— —	2.069 86	3.500
	Suma rubryki I .	89.227 35	15.606 06	11.716 62	5.210 70	121.760 73	130.665
II.	**Koszta utrzymania osób nieetatowych:**						
23	Siostry Miłosierdzia:						
	a) płaca . . . . . 3.840 K — g						
	b) *α*) wikt z piecz. i dodatk. 10.521 „ 61 „						
	β) „ 2 emerytek . . 411 „ 66 „						
	c) *α*) ryczałt za pranie . 1.043 „ 94 „						
	β) „ „ „ 2 emer. 75 „ 70 „	9.756 35	4.724 38	693 25	718 93	15.892 91	16.252
24	Pomocnik kapelana	176 —	144 —	32 —	48 —	400 —	400
25	Dyetaryusze	5.498 94	4.499 14	999 81	1.499 71	12.497 60	11.895
26	Dla funkcyonaryuszów w izbach przyjęcia wikt z pieczywem	950 40	777 60	172 80	259 20	2.160 —	2.160
27	2 stypendya stałe dla akuszerek . . .	— —	— —	480 —	— —	480 —	480
28	2 pomocników aptekarza	2.243 48	2.243 48	218 88	766 06	5.471 90	4.800
29	Pomocnik inspicyenta:						
	a) płaca . . . . . 550 K — g						
	b) wikt z pieczywem . . 482 „ 13 „	454 14	371 57	82 57	123 85	1.032 13	1.200
30	Służba oddziałowa:						
	a) płaca . . . . . 22.650 K 23 g						
	b) wikt z pieczywem . . 34.077 „ 71 „						
	c) bluzy . . . . . 2.900 „ — „						
	d) na podwyższenie płac . 3.820 „ — „	34.784 23	16.613 17	4.335 75	7.714 79	63.447 94	67.292
31	Służba domu:						
	a) płaca . . . . . 7.510 K 70 g						
	b) wikt z pieczywem . . 7.818 „ 13 „						
	c) dodatek na mundur . 200 „ — „	8.567 15	3.751 25	1.596 07	1.614 36	15.528 83	14.885
	Do przeniesienia	62.430 69	33.124 59	8.611 13	12.744 90	116.911 31	119.364

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze K.	większe K.	
6.196	133	
—	—	
1.298	—	*Wydatek mniejszy*, z powodu interkalaryów, nadto z powodów, podanych przy poz. 14 wyd.
—	—	
—	—	
—	—	
113	—	*Wydatek mniejszy* z powodu interkalare.
7.607	133	
1.430	—	*Wydatek mniejszy*, odpowiednio do udzielonych zaliczek.
9.037	133	
8.904		
359	—	*Wydatek mniejszy*, stosownie do rzeczywistego kosztu wiktu, nadto z powodu śmierci 1 siostry emerytki w dniu 19 września 1909.
—	—	
—	602	*Wydatek większy*, z powodu przyjęcia dyetaryuszy na zastępstwo brakujących funkcyonaryuszów etatowych, które to przekroczenie znachodzi pokrycie w interkalaryach (Rubr. I. poz. 14 i 17.)
—	—	
—	—	
—	672	*Wydatek większy*, wskutek choroby ekspedyentów, w miejsce których musiano przyjąć zastępców za wyższem wynagrodzeniem (LW. 44121/09 i 55465 909).
168	—	*Wydatek mniejszy*, z powodu przyjęcia pomocnika inspicyenta dopiero od 1. lutego 1909, nadto stosownie do rzeczywistego kosztu wiktu.
3.844	—	*Wydatek mniejszy*, z powodu wypłacenia dodatków na podwyższenie płac w ciągu roku i z powodu interkalaryów, nadto stosownie do rzeczywistego kosztu wiktu.
—	644	*Wydatek w ogóle większy*, wskutek wypłacania służbie podwyższonych płac stosownie do LW. 55199 07.
4.371	1.918	

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny K.	g.	chorych kliniczny K.	g.	położnic szpitalny K.	g.	położnic kliniczny K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Wydatki w r. 1909.										
II.	Z przeniesienia .	62.430	69	33.124	59	8.611	13	12.744	90	116.911	31	119.364
32	Służba wspólna:											
	a) płaca . . . . . 5.389 K 15 g											
	b) wikt z pieczywem . 3.092 „ 90 „											
	d) bluzy . . . . . 225 „ — „	3.831	10	3.134	54	696	56	1.044	85	8.707	05	8.279
	Suma rubryki II. .	66.261	79	36.259	13	9.307	69	13.789	75	125.618	36	127.643
III.	**Pensye i emerytury.**											
33	Finger Fryderyka wdowa po b. prof. klin.	630	—	—	—	—	—	—	—	630	—	630
34	Neuhauser Karolina, „ „ „ prymar.	1.200	—	—	—	—	—	—	—	1.200	—	1.200
35	Jaroszyńska Eugenia, „ „ „ oficyale .	613	09	—	—	53	31	—	—	666	40	666
36	Köstlich Józefa, wdowa „ „ „ .	613	09	—	—	53	31	—	—	666	40	666
37	Marczak Helena, „ „ „ pisarzu .	644	—	—	—	56	—	—	—	700	—	700
38	Piro Karol, b. odźwierny	566	72	—	—	49	28	—	—	616	—	616
39	Dr. Kilarski Józef, b. prymaryusz . .	2.390	40	—	—	—	—	—	—	2.390	40	2.391
40	Gralewska Zofia, wdowa po oficyale . .	1.058	—	—	—	92	—	—	—	1.150	—	1.150
41	Feigel Katarzyna, wdowa po prosektorze	1.288	—	—	—	112	—	—	—	1.400	—	1.400
42	Jedno dziecko po prym. Dr. Krówczyńskim	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	78
43	Malinowski Erazm, b. rządca (zmarł) .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Kołakowski Józef, b. dyetaryusz . . .	772	80	—	—	67	20	—	—	840	—	840
45	Bogusz Wiktor, b. oficyał	1.243	84	—	—	108	16	—	—	1.352	—	1.352
46	Dr. Głowacki Bolesław, b. dyrektor . .	3.716	80	—	—	323	20	—	—	4.040	—	4.040
47	Berthleff Klementyna wdowa po dyrekt. (zmarła)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
48	Widman Michalina wdowa po prymar. .	1.200	—	—	—	—	—	—	—	1.200	—	1.200
49	Maruszczak Karolina b. akuszerka . .	—	—	—	—	403	20	—	—	403	20	404
50	Jezierska Leontyna, wdowa po pisarzu .	828	—	—	—	72	—	—	—	900	—	900
51	Dr. Rożański Józef, b. prymar. (zmarł) .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
52	Strzelecki Władysław, b. oficyał „ .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
53	Lewicki Jan, b. pisarz	696	32	—	—	60	48	—	—	756	80	757
54	Jurkiewicz Maryanna, wd. po portyerze	705	64	—	—	61	36	—	—	767	—	767
55	Chodzikiewicz Maryan, b. pisarz . . .	917	75	—	—	79	81	—	—	997	56	998
56	Malinowska Matylda, wdowa po b. rządcy	1.104	—	—	—	96	—	—	—	1.200	—	1.200
57	Lisowski Jan, b. aptekarz	1.052	48	—	—	91	52	—	—	1.144	—	1.144
57a	Bertheff Marya, sierota po dyrektorze .	368	—	—	—	32	—	—	—	400	—	400
57b	Dr. Sawicki Edward, b. prymaryusz . .	4.800	—	—	—	—	—	—	—	4.800	—	—
	Suma rubr. III. .	26.408	93	—	—	1.810	83	—	—	28.219	76	23.499
IV.	**Zaopatrzenia i dary z łaski.**											
58	Wacnik Agata. b. dozorczyni	128	—	—	—	—	—	—	—	128	—	128
59	Grochowska Rozalia, wdowa po odźwiern. dar z łaski	220	80	—	—	19	20	—	—	240	—	240
60	Witoszyńska Dominika, b. nadzor. pralni (zmarła)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
61	Sempik Marya, wdowa po parobku . .	110	40	—	—	9	60	—	—	120	—	120
61a	Kołakowski Józef, b. dyetaryusz jednorazowy dar z łaski	184	—	—	—	16	—	—	—	200	—	200
61b	Dekańska Eugenia, wdowa po dyetaryuszu dożywotni dar z łaski	92	—	—	—	8	—	—	—	100	—	100
61c	Baranowski Dymitr b. łazienny . . .	174	80	—	—	15	20	—	—	190	—	—
	Suma rubryki IV. .	910	—	—	—	68	—	—	—	978	—	788
V.62	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200
VI.	**Remuneracye i zapomogi.**											
63	Dla funkcyonaryuszy szpitalnych . .	1.320	—	1.080	—	240	—	360	—	3.000	—	3.000
64	Dla bezpłatnych praktykantów lekarskich pełniących służbę w szpitalu dłużej 1 roku	943	—	—	—	82	—	—	—	1.025	—	1.500
65	Dla bezpłatnych praktykantów lekarskich za spisywanie protokołów sekcyjnych .	1.060	14	80	64	31	50	27	72	1.200	—	1.200
66	Gratyfikacye dla służby szpitalnej . .	545	60	446	40	99	20	148	80	1.240	—	1.240
	Suma rubryki VI. .	3.868	74	1.607	04	452	70	536	52	6.465	—	6.940

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.	K.	
4.371	1.918	
—	428	*Wydatek w ogóle większy*, wskutek wypłacania służbie podwyższonych płac stosownie do (LW. 55199 07).
4.371	2.346	
2.025		
—	—	
—	—	
—	—	
—	1	
—	—	
—	—	
1	—	
—	—	
—	—	
78	—	*Nie było wydatku*, ponieważ sierota Zbigniew Stanisław skończył 23.5 1908 wiek normalny.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
1	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	4.800	*Wydatek nieprelimiowany* stanowi nowo przyznaną emeryturę (LW. 96721 908).
80	4.801	
	4.721	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	190	*Wydatek nieprelimiowany*, stanowi nowo przyznane stałe zaopatrzenie (LW. 50741 09)
—	190	
200	—	*Nie było wydatku*, z tego tytułu.
—	—	Z kredytu tego wydano w roku bieżącym tylko kwotę 2.174 K., resztę zaś w kwocie 826K. przeniesiono do rachunku roku 1910. (LW. 35601 910).
475	—	*Wydatek mniejszy*, dla braku bezpłatnych praktykantów, pełniących służbę dłużej 1. roku.
—	—	
—	—	
475	—	

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny K.	g.	Oddział chorych klinieczny K.	g.	Oddział położnic szpitalny K.	g.	Oddział położnic klinieczny K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Wydatki w r. 1909.										
VII.	**Koszta gospodarcze.**											
67	Żywienie chorych:											
	a) Zwykła strawa i d datki	90.046	11	60.100	31	9.882	63	16.628	37	176.657	42	168.073
	b) 6 Sióstr Miłosierdzia w kuchni:											
	α) płaca . . . . . 960 K — g											
	β) wikt z piecz. i dod. . 2.630 „ 40 „											
	γ) ryczałt za pranie biel. 261 „ — „	1.964	21	1.309	48	231	08	346	63	3.851	40	3.921
	c) koszta utrzymania służby kuchennej:											
	α) płaca . . . . . 2.280 K 91 g											
	β) wikt z pieczywem . 3.466 „ 03 „											
	γ) na fartuchy, kaftany i czepki . . . . 156·— „	3.010	50	2.007	—	354	18	531	26	5.902	94	6.100
	d) opał i para do gotowania w kuchni	2.404	90	1.603	27	282	93	424	40	4.715	50	3.600
	e) naczynia i sprzęty kuchenne . . 1. zwyczajne . .	469	45	312	67	55	23	82	84	920	49	900
	2. **nadzwyczajne**:											
	na zakupno maszyny do obierania ziemniaków	**290**	—	—	—	—	—	—	—	**290**	—	**290**
	f) pieczywo dla chorych	15.763	14	4.258	30	924	84	1.019	68	21.965	96	14.000
	g) wino dla chorych	2.554	79	1.509	19	45	22	309	81	4.419	01	4.150
68	Wikt II. klasy dla akuszerki dyżurnej .	—	—	—	—	282	62	—	—	282	62	200
69	Wikt I. kl dla lekarza dyż. 928 K 57 g											
	„ „ „ „ aptekarza „ 361 „ 61 „											
	„ „ „ „ lekarza „ funduszu położnic 507 „ 22 „	1.290	18	—	—	507	22	—	—	1.797	40	1.922
70	Opał sal, łazienek i innych ubikacyi w szpitalu i klinikach:											
	a) drzewem i węglem	10.762	68	18.358	93	7.650	68	8.591	06	45.363	35	41.140
	b) opał gazem aparatów sterylizacyjnych, kuchenek i wentylatorów . .	2.130	24	4.285	62	423	92	752	62	7.592	40	5.370
71	Oświetlenie:											
	a) naftą z dotyczącemi potrzebami .	2.711	73	1.854	53	358	52	18	80	4.973	58	5.920
	b) elektryczne 1. zwyczajne . . .	5.248	28	17.154	44	3.274	11	7.571	37	33.248	20	25.500
	2. **nadzwyczajne**:											
	na zakupno 3 zegarów elektrycznych	**469**	**90**	—	—	**185**	—	—	—	**654**	**90**	**655**
72	Sprzęty, zakupno i naprawa: 1) zwyczajne .	5.024	60	3.174	10	669	21	675	26	9.543	17	9.100
	2) **nadzwyczajne**:											
	a) na sprawienie nowych sprzętów i nacz,ń III. rata	**39.107**	—	—	—	—	—	—	—	**39.107**	—	**39.107**
	b) na sprawienie nowych sprzętów do pawilonu zakaźnego, wózka i płótna ratunkowego	**1.560**	—	—	—	—	—	—	—	**1.560**	—	**1.560**
73	Fiakrowe dla rządcy	175	78	143	82	31	96	47	94	399	50	400
74	Utrzymanie 1 konia z naprawą wozów .	156	49	128	03	28	45	42	68	355	65	400
75	Utrzymanie ogrodu:											
	a) spacerowego i warzywn. 625 K 25 g											
	b) płaca ogrodn. z wiktem 1.116 „ — „	766	15	626	85	139	30	208	95	1.741	25	1.520
76	Utrzymanie pralni:											
	a) opał, praczki i inne potrzeby . . . . . 16.523 K 51 g											
	b) 2 Siostry Miłos. w pralni:											
	α) płaca . . . . . 320 „ — „											
	β) wikt z piecz. i dodatk. 876 „ 80 „											
	γ) ryczałt za pranie biel. 87 „ — „	8.780	73	3.131	53	2.951	14	2.943	91	17.807	31	14.807
	Do przeniesienia . { 1. zwyczajne . .	153.259	96	119.988	37	28.093	24	40.195	58	341.537	15	307 023
	{ 2. **nadzwyczajne** .	**41.426**	**90**	—	—	**185**	—	—	—	**41.611**	**90**	**41.612**

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze K.	większe K.	
—	8.584	*Wydatek wiekszy*, z powodu większej ilości dni żywienia, nadto wskutek wyższych cen niektórych artykułów żywności. W roku 1908 ilość dni leczenia wynosiła 269.017 dni, zaś w roku 1909 — 281.348 dni, zatem więcej o 12.331 dni.
70	—	*Wydatki mniejsze*, stosownie do rzeczywistogo kosztu wiktu.
197	—	
—	1.116	*Wydatek większy*, wedle istotnej potrzeby dla większej ilości dni żywienia.
—	21	*Wydatek nieznacznie większy*, wedle istotnej potrzeby.
—	—	
—	7.966	*Wydatek większy*, z powodu większej ilości dni żywienia i znacznie wyższych cen mąki.
—	269	*Wydatek większy*, zależny od ordynacyi lekarskiej i odpowiednio do ilości dni leczenia.
—	83	*Wydatek większy*, wskutek większej ilości dni dyżurnych w ciągu roku, podczas gdy zamkniętą była klinika położniczo ginekologiczna a co nie było przewidziane budżetem.
125	—	*Wydatek mniejszy*, jak przy poz. 67 b. podano.
—	4.223	*Wydatki większe*, przeważnie na oddziałach klinicznych, znachodzą częściowe pokrycie
—	2.222	w zwrotach od c. k. Skarbu Państwa.
946	—	*Wydatek w ogóle większy*, wskutek większego zapotrzebowania światła elektrycznego na
—	7.748	oddziałach klinicznych, głównie dla celów naukowych, znajduje częściowe pokrycie w zwrotach od c. k. Rządu.
—	—	
—	443	*Wydatek większy*, zależny od wymiany zniszczonych sprzętów i naczyń. W porównaniu z rokiem 1908 przekroczenie jest mniejsze o 3.963 K.
—	—	Z roku 1908 przen. na r. 1909 resztę niewyczerpanego kredytu w kwocie 15.687 K. 52 g. Doliczywszy do tego kredyt uchwalony na rok 1909—39.107 K —g. było ogół m do dyspozycyi 54.794 K. 52 g. W ciągu roku 1909 wydano ogółem 7.318 K. 06 g Resztę zaś w kwocie 47.476 K. 46 g. przeniesiono na r. 1910 (LW. 56758 1910).
—	—	Z k edytu tego wydano faktycznie tylko 1.309 K., resztę zaś w kwocie 260 K. przenie-
—	—	siono na rok 1910.
44	—	*Wydatek mniejszy* wedle potrzeby.
—	221	*Wydatek większy* z powodu założenia gazonów i zakupna większej ilości nasienia do obsiania trawników (LW. 49834 09).
—	3.000	*Wydatek większy* wskutek wyprania większej ilości bielizny, stosownie do zwiększonej ilości dni leczenia.
1.382	35.896	
—	—	

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny K.	g.	chorych kliniczny K.	g.	położnic szpitalny K.	g.	położnic kliniczny K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Wydatki w r. 1909.										
VII.	Z przeniesienia . { 1. zwyczajne . .	153.259	96	119.988	37	28.093	24	40.195	58	341.537	15	307.023
	2. nadzwyczajne .	**41.426**	**90**	—	—	**185**	—	—	—	**41.611**	**90**	**41.612**
77	Bielizna, pościel i odzież:											
	a) zakupno i naprawa. . 28.307 K 60 g											
	b) 3 Siostry Miłosierdzia											
	w mag. biel. i szwalni:											
	α) płaca . . . . . 480 „ — „											
	β) wikt z piecz. i dodat. 1.315 „ 20 „											
	γ) ryczałt za pranie biel. 130 „ 50 „	16.311	51	6.258	01	4.819	08	2.844	76	30.233	30	27.961
78	Słoma do sienników	928	67	—	—	—	—	—	—	928	67	900
79	Opłata za wodę z wodociągów miejskich	2.347	23	6.491	44	2.221	16	2.858	60	13 918	43	18.540
	Razem { 1. zwyczajne .	172.847	37	132.737	82	35.133	48	45.898	88	386.617	55	351.424
	2. nadzwyczajne	**41.426**	**90**	—	—	**185**	—	—	—	**41.611**	**90**	**41.612**
	Suma rubryki VII. .	214.274	27	132.737	82	35.318	48	45.898	88	428.229	45	396.036
VIII.	**Koszta sanitarne.**											
80	Lekarstwa	17.140	65	16.946	44	1.837	21	5 876	68	41.809	98	36.500
81	Utrzymanie apteki:											
	2 Siostry Miłosierdzia w magazynie sanitarnym:											
	a) płaca . . . . . 320 K — g											
	b) wikt z pieczywem i dod. 876 „ 80 „											
	c) ryczałt za pranie bielizny 87 „ — „	526	36	526	36	51	35	179	73	1.283	80	1.307
82	2 laborantów do apteki:											
	a) 1 lab rant płaca)											
	b) 1 pomocnik „) . . . 1.039 K 92 g											
	c) wikt z piecz. dla pomoc. 298 „ 66 „	548	82	548	82	53	54	187	40	1.338	58	1.320
83	Ambulatoryum	1.998	38	4.582	45	582	81	11	—	7.174	64	9.240
84	Potrzeby sanitarne	18.976	64	24.027	30	4.088	79	8.440	65	55.533	38	44.000
85	Szczudła, buty, opaski, okulary itp. . .	1.859	60	361	60	602	—	144	—	2.967	20	3 250
86	Laboratoryum	600	50	167	70	22	65	122	50	913	35	1.200
87	Wino stare dla ciężko chorych . . .	—	—	572	55	—	—	288	—	860	55	1.450
88	Instrumenta chirurgiczne	3.220	37	6 258	59	485	58	1.018	—	10.982	54	9.720
89	Koszta pogrzebowe	2 275	30	172	80	67	50	59	40	2.575	—	2.500
	Suma rubryki VIII. .	47.146	62	54.164	61	7.791	43	16.327	36	125.430	02	111.187
IX.	**Koszta kancelaryjne.**											
90	Druki, litografie, potrzeby do pisania, koszta insercyjne i t. p.	2.687	96	2.009	55	521	32	635	66	5.854	49	5.400
X91	**Koszta kapliczne**	264	—	216	—	48	—	72	—	600	—	600

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze K.	większe K.	
1.382	35.896	
—	—	
—	2.272	*Wydatek większy*, odpowiednio do ilości z użytku wydzielonej bielizny przeważnie na oddziałach klinicznych, znajduje częściowe pokrycie w zwrotach od c. k. Rządu.
—	29	*Wydatek nieznacznie większy*, wedle potrzeby.
4.621	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ przez doprowadzenie do gmachu wody użytkowej z własnej studni, ograniczono używanie wody z wodociągów miejskich.
6.003	38.197	
—	—	
6.003	38.197	
	32.194	
—	5.301	*Wydatek większy*, stosownie do zwiększonej ilości dni leczenia w stosunku do roku 1908 i wskutek podniesienia się cen leków w ciągu 1909 przeciętnie o 10%, nadto wskutek większego zapotrzebowania leków na oddział chorób nerwowych.
23	—	*Wydatek mniejszy*, z powodu jak w Rubr. VII. poz. 67 b. podano.
—	19	*Wydatek większy*, stosownie do rzeczywistego kosztu wiktu.
2.765	—	*Wydatek mniejszy*, odpowiednio do ilości chorych, leczonych ambulatoryjnie.
—	11.533	*Wydatek większy*, zależny od ordynacyi lekarskiej. Przekroczenie dotyczy głównie oddziałów klinicznych i znachodzi częściowe pokrycie w zwrotach od c. k. Skarbu.
283	—	*Wydatki mniejsze*, wedle potrzeby.
287	—	
589	—	*Wydatek mniejszy*, zależny od ordynacyj lekarskich.
—	1.262	*Wydatek większy*, z powodu większego zapotrzebowania instrumentów na oddziałach klinicznych przypada do zwrotu od c. k. Rządu. Na wydatki zwyczajne zużyto także resztę nadzw. kredytu w kw. 119 K. 82 g., przeniesionego w fund. położnic z r. 1908.
—	75	*Wydatek większy*, wskutek wypłacenia Zgromadzeniu Sióstr. Miłosierdzia w Krakowie kwoty 75 K. na koszta pogrzebu siostry emerytki śp. Kostańskiej (LW. 134-56 09).
3.947	18.190	
	14.243	
—	454	*Wydatek większy*, z powodu pomnożenia się czynności kancelaryjnych i koniecznej potrzeby nakładu większej ilości druków.
—	—	

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny K.	g.	chorych kliniczny K.	g.	położnic szpitalny K.	g.	położnic kliniczny K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Wydatki w r. 1909.										
XI.	**Utrzymanie budynków.**											
92	Konserwacye i reparacye:											
	1. zwyczajne	12.508	55	8.604	75	3.147	47	3.081	02	27.341	79	28.000
	2. **nadzwyczajne**:											
	a) przeistoczenie klatki schodowej w zachodniej części gmachu	**2.569**	—	—	—	—	—	—	—	**2.569**	—	**2.569**
	b) przeistoczenie wychodków w bocznych skrzydłach	**19.674**	—	—	—	—	—	—	—	**19.674**	—	**19.674**
	c) doprowadzenie gorącej wody z budynku administracyjnego do gmachu głównego	**5.568**	—	—	—	—	—	—	—	**5.568**	—	**5.568**
	d) drenowanie gruntu realności, zakupionej od Markowskiego	**2.100**	—	—	—	—	—	—	—	**2.100**	—	**2.100**
	e) doprowadzenie wody użytkowej z własn. studni do gmachu 8.674 K 70 g	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	f) urządzenie parni i łazienek w głównym gmachu . . . 11.879 K — g	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	g) sztachety żelazne przed gmachem głównym . . . . . 5.923 K — g	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	h) odgraniczenie budynku, zamieszkałego przez dyrektora żelazną siatką wraz z bramami . . . . . 1.970 K — g	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
93	Utrzymanie maszyny i wodociągów	2.274	74	1.920	62	537	61	532	41	5.265	38	3.100
94	Pompowanie wody prądem elektrycznym.	4.779	26	844	13	212	05	237	18	6.072	62	3.600
95	Asekuracya budynków	397	87	384	74	181	83	132	47	1.096	91	1.130
96	Kominiarze i straż ogniowa	837	76	685	44	190	40	190	40	1.904	—	1.840
	Razem 1. zwyczajne	20.798	18	12.439	68	4.269	36	4.173	48	41.680	70	37.670
	Razem 2. **nadzwyczajne**	**29.911**	—	—	—	—	—	—	—	**29.911**	—	**29.911**
	Suma rubryki XI.	50.709	18	12.439	68	4.269	36	4.173	48	71.591	70	67.581
XII.	**Odsetki od kapitałów dłużnych funduszowi stypendyjnemu Głowińskiego.**											
97	5% od kwoty 6.705 złr. 03 kr. m. k. = 14.080 K 36 g za część budynku użytego dla oddziału położnic	704	—	—	—	—	—	—	—	704	—	704
98	5% od kwoty 26.030 złr. 11 kr. m. k. = 56.322 K 36 g za część budynku użytego dla oddziału chorych	2.816	15	—	—	—	—	—	—	2.816	15	2.816
	Suma rubryki XII.	3.520	15	—	—	—	—	—	—	3.520	15	3.520
XIII.	99 **Podatki i daniny**	1.187	53	971	61	269	89	269	89	2.698	92	1.500
XIV.	**Rozmaite.**											
100	Utrzymanie biblioteki	472	48	—	—	42	38	—	—	514	86	600
101	Połowa kosztów utrzymania szkoły dla dozorczyń	1.840	—	—	—	160	—	—	—	2.000	—	2.000
102	Przypadkowe:											
	a) zastępstwo chorych i urlopowanych funkcyonaryuszy	300	94	246	24	170	71	82	08	799	97	800
	b) ubezpieczenie służby od wypadków	93	44	76	45	16	99	25	48	212	36	250
	c) koszta sądowe, portorya i inne nieprzewidziane	1.110	90	2.491	76	305	33	869	97	4.777	96	1.700
	Suma rubryki XIV.	3.817	76	2.814	45	695	41	977	53	8.305	15	5.350

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze K.	większe K.	
658	—	*Wydatek mniejszy*, wedle rzeczywistej potrzeby.
—	—	Kredyt przeniesiono w całości na rok 1910. (LW. 56758|1910).
—	—	Z kredytu tego wydano faktycznie w roku 1909 kwotę 7.947 K 65g, niezużytą zaś resztę w kwocie 11.726 K. 35 g. przeniesiono na rok 1910.
—	—	
—	—	
—	—	Przeniesiony z roku 1908 kredyt zużytkowano w całości w roku 1909 na właściwy cel.
—	—	
—	—	Przeniesiony z roku 1908 a niezużyte jeszcze w roku 1909 kredyty, przeniesiono w całości na rok 1910. (LW. 56758|1910).
—	—	
—	2.165	*Wydatek większy*, wskutek licznych i nieodzownych napraw w urządzeniach, maszynowych i instalacyach wodociągowych, które po długoletniem użyciu wymagają większych wkładów.
—	2.473	*Wydatek większy*, znajduje pokrycie w oszczędnościach Rubr. VII. poz. 79.
33	—	*Wydatek mniejszy*, zależny od wymiaru premii.
—	64	*Wydatek większy*, wskutek czyszczenia kominów w nowo nabytych realnościach pod budowę klinik.
691	4.702	
—	—	
691	4.702	
	4.011	
—	—	
—	—	
—	—	
—	1.199	*Wydatek większy*, wskutek nabycia nowych realności pod budowę klinik i stosownie do wymiaru c. k. Administracyi podatków. Przekroczenie to znajduje pokrycie w Rubr. IV. poz. 9 dochodów.
85	—	*Wydatek mniejszy* wedle potrzeby.
—	—	Z kredytu tego wydano faktycznie 600 K. resztę zaś w kwocie 1.400 K. przeniesiono do rachunku roku 1910 (LW. 131870|09 i LW. 56758|910).
—	—	
38	—	*Wydatek mniejszy*, zależny od ilości ubezpieczonej służby.
—	3.078	*Wydatek większy*, gdyż prócz drobnych wydatków pokryto z tej pozycyi: zapomogi dla Jędrzeja Grymiana 30 K. (LW. 135068|08), Tekli Misiągiewicz 250 K. (LW. 32804|09), Ludmiły Burkhard 50 K. (LW. 36769|09), Kazimierza Bzowskiego 200 K. (LW. 48829|09), i na koszta pogrzebu 200 K. (LW 70301|09), Eugenii Jaroszyńskiej 40 K. (LW. 110728|09), Rozalii Grochowskiej 20 K. (LW. 108791|09), Bronisława Kobyłeckiego 60 K. (LW. 117718|09), Maryi Lipińskiej 50 K. (LW. 121347|09), Aleksandra Galińskiego 40 K. (LW. 129190|09). Nadto pokryto koszta prawne w kwotach 86 K. 56 g. i 51 K. 69 g. w sprawie wypowiedzenia pomieszkań w nowo nabytych realnościach, (LW. 104927|09 i 60043|09), wreszcie przeniesiono do rachunku roku 1910 na sprawdzanie protokołów stanu chorych 300 K. (LW. 144795|09) i niewyczerpaną chwilowo resztę z dotacyi rządowej 2.000 K. za prowadzenie rachunków klinicznych w kwocie 440 K. (LW 35601|10).
123	3.078	
	2.955	

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział								Razem		Kwota budżetem uchwalona
		chorych				położnic						
		szpitalny		klinieczny		szpitalny		klinieczny				
		Wydatki w r. 1909.										
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.
XV.	**Zapomogi dla położnic.**											
103	Dla położnic opuszczających wraz z dziećmi zakład	—	—	—	—	14.532	—	—	—	14.532	—	14.000
XVI.	**Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic.**											
104	Wynagrodzenie mamek za karmienie dzieci, których matki na oddział chorych przeniesione zostały	—	—	—	—	14	40	14	40	28	80	100
XVII.	**Ryczałt na utrzymanie dzieci w szpitaliku św Zofii.**											
105	Ryczałt na utrzymanie i leczenie dzieci	36.000	—	—	—	—	—	—	—	36.000	—	36.000
XVIII.	**Spłata pożyczek.**											
106	Umorzenie pożyczki (101.400 K.), zaciągniętej w Banku krajowym na zakupno realności od Markowskiej: *a*) VIII. i IX. rata w kapitale 912 K 88 g *b*) odsetki . . . . . 3.912 „ 57 „ *c*) dodat. administr. . . . 244 „ 55 „ *d*) stempel do kwitu . . — „ 20 „	5.070	20	—	—	—	—	—	—	5.070	20	5.070
107	Umorzenie pożyczki (110.000 K.), zaciągniętej w Banku krajowym na pokrycie wydatków inwestycyjnych: *a*) II. i III. rata w kapitale . 870 K 57 g *b*) odsetki . . . . . 4.357 „ 10 „ *c*) dodatek administr. . . 272 „ 33 „ *d*) stempel do kwitu . . . — „ 20 „	5.500	20	—	—	—	—	—	—	5.500	20	5.500
108	Umorzenie pożyczki (83.400 K.) zaciągnąć się mającej w Banku krajowym na dalsze pokrycie wydatków inwestycyjnych. .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.170
109	Umorzenie pożyczki (48.000 K.), zaciągnąć się mającej w Banku krajowym na kupno gruntów pod budowę klinik. . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.400
109a	Częściowy zwrot pożyczki zaciągniętej chwilowo z funduszu kraj. na kupno realności A. Kurkowskiego. . . .	39.216	—	—	—	—	—	—	—	39.216	—	—
	Summa rubryki XVIII . .	49.786	40	—	—	—	—	—	—	49.786	40	17.140

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze K.	większe K.	
—	532	*Wydatek większy*, odpowiednio do ilości położnic, poddających się badaniom klinicznym.
71	—	*Wydatek mniejszy*, zależny od ilości karmionych dzieci.
—	—	
—	—	Z końcem roku 1909 pozostał dług w kapitale 97.583 K. 90 g.
—	—	Z końcem roku 1909 pozostał dług w kapitale 108.707 K. 97 g.
4.170	—	*Wydatku nie było*, albowiem w roku 1909 nie zaciągnięto projektowanych pożyczek.
2.400	—	
—	39.216	*Wydatek nieprelimiowany*, stanowi częściowy zwrot funduszowi krajowemu zaciągniętej chwilowo pożyczki w kwocie 78.432 K. przez majątek zarodowy szpitala na zakupno gruntu pod kliniki. Wydatek ten ma zupełne pokrycie w Rubr. IV. poz. 12a dochodów.
6.570	39.216	
	32.646	

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny K.	g.	chorych kliniczny K.	g.	położnic szpitalny K.	g.	położnic kliniczny K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Dochody w r. 1909.										
	Dochody.											
I.	**Dodatki.**											
1	Od c. k. Skarbu za 682 m. drzewa opałowego, część przypadająca na te oddziały	3.496	98	—	—	391	70	—	—	3.888	68	3.240
2	Od kasy miejskiej $^{1}/_{5}$ część dochodów z myta	74.063	99	—	—	—	—	—	—	74.063	99	71.000
	Suma rubryki I. .	77.560	97	—	—	391	70	—	—	77.952	67	74.240
II. 3	**Opłaty pośmiertne**	39.421	04	—	—	—	—	—	—	39.421	04	26.000
III.	**Zwroty kosztów leczenia.**											
4	Od funduszu krajowego galicyjskiego .	160.016	64	—	—	55.062	56	—	—	215.079	—	320.000
5	Od samopłacących	85.612	49	—	—	11.756	45	—	—	97.368	94	64.000
6	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych	25.051	30	—	—	100	80	—	—	25.152	10	17.000
	Suma rubryki III. .	270.680	43	—	—	66.919	61	—	—	337.600	04	401.000
IV.	**Dochody z realności i ogrodu.**											
7	Dochód z ogrodu szpitalnego	939	85	—	—	—	—	—	—	939	85	500
8	Czynsz od c. k. Rządu za użyte ubikacye na szkołę i klinikę położnych . . .	—	—	—	—	2.000	—	—	—	2.000	—	2.000
9	Czynsz, z realności nabytych od hr. Łosiowej, Dr. Goreckiego i Dr. Czernego .	2.579	—	—	—	—	—	—	—	2.579	—	2.000
	Suma rubryki IV. .	3.518	85	—	—	2.000	—	—	—	5.518	85	4.500
V.	**Rozmaite.**											
10	Rozmaite nieprzewidziane	171	86	—	—	—	—	—	—	171	86	1.200
11	Zwrot zaliczek na płace	2.827	50	—	—	252	—	—	—	3.079	50	3.500
	Suma rubryki V. .	2.999	36	—	—	252	—	—	—	3.251	36	4.700

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze K.	większe K.	
—	649	*Dochód większy*, z powodu wyższych cen drzewa.
—	3.064	*Dochód większy*, z powodu znaczniejszego wpływu z myta, pobieranego przez gminę miasta Lwowa.
—	3.713	
—	13.421	*Dochód większy*, zależny od ilości i wysokości pozostałych spadków.
104.921	—	*Dochód mniejszy*, wedle zlikwidowanych czterech rachunków kwartalnych.
—	33.369	*Dochody większe*, zależne od ilości chorych samopłacących i obcokrajowych.
—	8.152	
104.921	41.521	
63.400		
—	440	*Dochód większy*, z powodu efektywniejszego zbioru jarzyn.
—	—	
—	579	*Dochód większy*, zależny od wysokości pobieranych czynszów i wynajętych pomieszkań.
—	1.019	
1.028	—	*Dochód mniejszy*, ponieważ w tym roku nie sprzedawano rzeczy z użytku wydzielonych.
421	—	*Dochód mniejszy*, odpowiednio do spłaconych zaliczek, udzielonych w latach poprzednich.
1.449	—	

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny K.	g.	chorych kliniczny K.	g.	położnic szpitalny K.	g.	położnic kliniczny K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Dochody w r. 1909.										
VI.	**Subwencye i zwroty od c. k. Skarbu.**											
12	Zwrot nadwyżki kosztów utrzymania chorych ponad normę szpitalną w klinikach	72.000	—	—	—	28.000	—	—	—	100.000	—	199.868
12a	Zwrot połowy ceny kupna realności od A. Kurkowskiego	39.216	—	—	—	—	—	—	—	39.216	—	—
	Suma rubryki VI. .	111.216	—	—	—	28.000	—	—	—	139.216	—	199.868
VII13	**Pożyczka inwestycyjna** zaciągnąć się mająca w Banku krajowym	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	61.350
14	**Dotacya z funduszu krajowego**	349.499	98	—	—	77.158	99	—	—	426.658	97	176.491

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze K.	większe K.	
99.868	—	*Dochód mniejszy*, ponieważ ck. Skarb Państwa zapłacił tylko część nadwyżki, przypadającej za rok bieżący. Wydatki w roku 1919 wynosiły: *a*) na klinikach oddziału chorych . . . . . 258.825 K. 95 g. *b*) na klinice poł.-ginekologicznej . . . . . 87.906 „ 17 „ razem . . . . . 346.732 K 12 g. Z tego przypada na mocy dodatkowej umowy zawartej z c. k. Rządem do LW. 105.141 07, na fundusz krajowy za 42.975 dni leczenia na klinikach oddz. chorych po 2 K. 13 g jako rzeczywistym koszcie utrzymania chorego w szpitalu obliczonym przy LW. 76226·10 . . . . . 91.536 K. 75 g. zaś za 18.308 dni leczenia na klinice położniczo ginekologicznej po 2 K. 13 g. . . . . 38.996 „ 04 „ 130 532 „ 79 „ Resztę wydatków ponad normę szpitalną w kwocie . . . . . 216.199 „ 33 „ obowiązany jest zwrócić c. k. Skarb Państwa na mocy powyżej powołanej umowy. Gdy na rachunek tej należytości zapłacił c. k. Rząd w roku 1909 tylko kwotę, ... 100.000 „ — pokryć musiano zastępczo resztę w kwocie . . 116.199 K. 33 g. z dotacyi funduszu krajowego, zaś kwotę tę przypisano do zwrotu od c. k. Rządu (Vide wykaz należytości czynnych i biernych, na ostatniej stronicy zamknięcia)
—	39.216	*Dochód nieprelimnowany*, stanowi udział c. k. Rządu w wydatku na kupno gruntu pod kliniki (Vide Rubr. XVIII poz. 109a wydatków).
99.868	39.216	
60.652		
61.350	—	*Dochodu nic było*, gdyż dozwolona pożyczka zostanie zaciągnięta dopiero w latach następnych.
—	250.168	*Dotacya większa*, na pokrycie znaczniejszych wydatków na oddziałach klinicznych, tudzież z powodu mniej korzystnego wyniku w ogóle a w szczególności Rubr. III. poz. 4., Rubr. VI. p. 12 i Rubr. VII. p. 13.

WYKAZ

należytości czynnych i biernych z końcem roku 1909.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Należytości czynne z lat ubiegłych K.	g.	Należytości czynne z roku bieżącego K.	g.	Należytości bierne z lat ubiegłych K.	g.	Należytości bierne z roku bieżącego K.	g.
		A. Wydatki.								
I.		**Płace i emolumenta etatowe.**								
	22	Zaliczki na płace	477	—	1.441	50	—	—	—	—
XI.		**Utrzymanie budynków.**								
	92	Konserwacye i reparacye . . .	9	88	—	—	—	—	—	—
XIV.		**Rozmaite.**								
	102	Rozmaite drobne	285	98	—	—	—	—	—	—
XVIII.		**Spłata pożyczek.**								
	106	Bankowi kraj. zwrot zaciągniętej pożyczki na kupno realności po śp. Markowskim w kwocie 101.400 K.	—	—	—	—	97.583	90	—	—
	107	Bankowi kraj. zwrot zaciągniętej pożyczki na pokrycie wydatków nadzwycz. w kwocie 110.000 K. .	—	—	—	—	108.707	97	—	—
	108	Reszta pożyczki chwilowo, zaciągniętej przez majątek zarodowy w kwocie 233.040 K. z fund. kraj. na zakupno realności od hr. Łosiowej, Dr. Goreckiego i Dr. Czernego	—	—	—	—	43.440	—	—	—
	—	Reszta pożyczki chwilowo zaciągniętej przez majątek zarodowy w kwocie 78.432 K. z fund kraj. na zakupno realności od A. Kurkowskiego	—	—	—	—	—	—	39.216	—
		Suma A. .	772	86	1.441	50	249.731	87	39.216	—
		B. Dochody.								
I.	1	**Dodatki od c. k. Skarbu** za drzewo opałowe	7.670	—	—	—	—	—	—	—
II.	3	**Opłaty pośmiertne**	3.436	33	20.814	87	—	—	—	—
III.		**Zwroty kosztów leczenia.**								
	5	Od samopłacących	526	10	—	—	—	—	—	—
	6	Od funduszów obcokrajowych . .	1.439	70	—	—	—	—	—	—
	—	Od stron rozmaitych niewyśledzonych	369.221	90	257.414	07	—	—	—	—
VI.		**Subwencye i zwroty od c. k. Skarbu Państwa.**								
	12	Zwrot nadwyżki kosztów utrzymania chorych klinicznych ponad normę szpitalną	291.121	63	116.199	33	—	—	—	—
		Zwrot dwukrotnie potrąconego datku konkurencyjnego za użytkowanie połączenia prądu elektryczego	—	—	1.500	—	—	—	—	—
		Zwrot kosztów robót, dokonanych w klinice medycznej i chirurgicznej, przekraczających granice zwykłych robót szpitalnych . .	20.629	69	—	—	—	—	—	—
		Suma B. . .	694.045	35	395.928	27	—	—	—	—
		Do tego: Suma A. . .	772	86	1.441	50	249.731	87	39.216	—
		Razem . .	694.818	21	397.369	77	249.731	87	39.216	—
		Ogółem .	1,092.187	98	—	—	288.947	87	—	—
		Po strąceniu stanu biernego . .	288.947	87	—	—	—	—	—	—
		Pozostaje czysty stan czynny . . .	803.240	11	—	—	—	—	—	—

II.

Krajowy zakład dla obłąkanych

na Kulparkowie.

LW. 79.399/1910.

2. Krajowy Zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki budżetu	SUMARYUSZ	Wynikłości w roku 1909. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.
	Wydatki.			
I.	Płace i emolumenta etatowe	77.689	78	84.760
II.	Koszta utrzymania osób nieetatowych 1. zwyczajne	159.080	33	188 573
	2. *nadzwyczajne*	**496**	—	**496**
III.	Pensye i emerytury	18.143	32	16.569
IV.	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	864	—	864
V.	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	2.500	—	80
VI.	Remuneracye i zapomogi	4.591	22	4.785
VII.	Koszta gospodarcze zakładu 1. zwyczajne	436.523	50	445.031
	2. *nadzwyczajne*	**28.179**	**77**	**28.310**
VIII.	„ „ folwarku 1. zwyczajne	45.255	34	32.413
	2. *nadzwyczajne*	**150**	—	**160**
IX.	„ sanitarne 1. zwyczajne	19.318	88	19.350
	2. *nadzwyczajne*	**500**	—	**500**
X.	„ kancelaryjne 1. zwyczajne	3 477	26	2.400
	2. *nadzwyczajne*	**1.273**	**45**	**2.200**
XI.	„ kapliczne 1. zwyczajne	580	68	500
	2. *nadzwyczajne*	**60**	—	**100**
XII.	„ utrzymania budynków, dróg dojazdowych i urządzeń 1. zwyczajne	32.402	27	32.160
	2. *nadzwyczajne*	**21.171**	**83**	**38.604**
XIII.	Podatki z ekwiwalentem i daniny	87	31	130
XIV.	Rozmaite	9.358	55	11.480
XV.	Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe	100	—	120
XVI.	Spłata pożyczek	86.443	70	107.949
	Razem: 1. zwyczajne	896.416	14	947.164
	2. *nadzwyczajne*	**51.831**	**05**	**70.370**
	Suma wydatków	948.247	19	1,017 534
	Dochody.			
I.	Odsetki od kapitałów i efektów	226	90	212
II.	Dodatki	1.766	82	1.500
III.	Dochody z dóbr	38.471	49	42.125
IV.	Zwroty kosztów leczenia	867.581	56	784.000
V.	Rozmaite	8.720	80	9.400
	Suma dochodów	916.767	57	837.237
	Do tego:			
—	Dotacya z funduszu krajowego	31.479	62	180.297
	Ogólna suma dochodów	948.247	19	1,017.534

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
		Porównanie sumaryczne.
		Kwot preliminowanych z rzeczywistemi wynikłościami.
		Wydatki budżetem uchwalone wynosić miały 1,017.534 K. —g.
		„ rzeczywiste wynosiły . . 948.247 „ 19 „
		„ były zatem *mniejsze* od budżetu o . . 69.286 K. 81 g.
		Dochody budżetem uchwalone wynosić miały 837.237 K. —g.
		„ rzeczywiste wynosiły . . 916.767 „ 57 „
		były więc *większe* od budżetu o . . . 79.530 „ 57 g.
		czyli *ogólny wynik korzystniejszy* o sumę . 148.817 „ 38 g.
		a zgodny z mniej pobraną dotacyą od funduszu krajowego (poz. 15 dochodów).
7.070	—	
29.493	—	
—	—	
—	1.574	
—	—	
—	2.420	
194	—	
8.508	—	
130	—	
—	12.842	
10	—	
31	—	
—	—	
—	1.077	
926	—	
—	81	
40	—	
—	242	
17.432	—	
43	—	
2.121	—	
20	—	
21.505	—	
68.985	18.236	
18.538	—	
87.523	18.236	
69.287		
—	15	
—	267	
3.654	—	
—	83.581	
679	—	
4.333	83.863	
148.817	—	
153 150	83.863	
69.287		

2. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. h.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Wydatki.			
I.		**Płace i emolumenta etatowe.**			
	1	Dyrektor:			
		a) płaca . . . . 6.400 K. — g.			
		b) dod. funkcyjny . . 1.000 „ — „			
		c) I. dod. pięcioletni . . 800 „ — „	8.200	—	8.200
	2	3 prymaryuszów:			
		a) płaca . . . . 10.200 K. — g.			
		b) dod. funkcyjne . . 3.000 „ — „			
		c) dod. pięcioletnie . . 2.400 „ — „	15.600	—	15.600
	3	4 sekundaryuszów:			
		a) płaca . . . . 6.300 K. — g.			
		b) dod. funkcyjne . . 3.000 „ — „			
		c) dod. pięcioletnie . . 1.200 „ — „	10.500	—	13.600
	4	3 lekarzy asystentów:			
		a) płaca . . . . 3.433 K. 20 g.			
		b) dod. funkcyjne . . 2.288 „ 96 „	5.722	16	7.500
	5	Na adjuta i t. p. dla lekarzy do dyspozycyi Wydziału krajowego	3.607	59	3.000
	6	2 kapelanów:			
		a) płaca . . . . 1.600 K. — g.			
		b) relutum za wikt rz. k. kap. 816 „ — „			
		c) wikt w naturze gr. k. kap. 834 „ 37 „			
		d) dod. pięcioletnie . . 600 „ — „	3.850	37	3.832
	7	Rządca:			
		a) płaca . . . . 2.800 K. — g.			
		b) dod. funkcyjne . . 960 „ — „	3.760	—	3.760
	8	2 oficyałów:			
		a) płaca . . . . 3.849 K. 99 g.			
		b) dod. funkcyjne . . 1.381 „ 32 „			
		c) dod. pięcioletnie . . 1.000 „ — „	6.231	31	7.500
	9	3 asystentów:			
		a) płaca . . . . 4.800 K. — g.			
		b) dod. funkcyjne . . 2.176 „ — „			
		c) dod. trzyletnie . . 296 „ 66 „	7.272	66	6.976
	10	2 praktykantów:			
		a) płaca . . . . 1.200 K. — g.			
		b) dod. funkcyjne . . 576 „ — „	1.776	—	3.552
	11	Maszynista:			
		a) płaca . . . . 1.600 K. — g.			
		b) dod. funkcyjny . . 800 „ — „	2.400	—	2.400
	12	Inspicyent zakładu:			
		a) płaca . . . . 1.600 K. — g.			
		b) dod. funkcyjny . . 800 „ — „			
		c) „ trzyletni . . . 79 „ 44 „	2.479	44	2.400
		Do przeniesienia .	71.399	53	78.320

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
—	—	
3.100	—	
1.778	—	*Wydatki mniejsze*, z powodu interkalare.
—	608	*Wydatek większy*, spowodowany przyznaniem dwom praktykantkom Dr. Neufeldównie i Tołłoczko wiktu, względnie relutum (LW: 16472|909).
—	18	*Wydatek większy*, z powodu droższego wiktu.
—	—	
1.269	—	*Wydatek mniejszy*, z powodu interkalare, nadto, że dla nowo mianowanego oficyała Cieślika Antoniego odpadają preliminowane dodatki trzyletnie.
—	297	*Wydatek większy*, z powodu przyznania przypadających dodatków trzyletnich asystentowi Podlasze Mieczysławowi (LW:27178/909) i Merklingerowi Janowi (LW: 44965/909)
1.776	—	*Wydatek mniejszy*, gdyż posadę jednego praktykanta nie obsadzono, natomiast utrzymywano większą ilość dyetaryuszy (vide Rub: II. poz. 18).
—	—	
—	80	*Wydatek większy*, z powodu przyznania inspicyentowi Lenczowskiemu Erazmowi dodatku trzyletniego od 8/9 1909 (LW: 83896/09).
7.923	1.003	

2. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
I.		Z przeniesienia .	71.399	53	78.320
	13	Woźny:			
		a) płaca . . . . . 1.000 K			
		b) dod. na ubiór . . . . 100 „			
		c) dod. osobisty . . . . 50 „			
		d) 4 dod. pięcioletnie à 60 K. . 240 „	1.390	—	1.390
	14	Odźwierny przy furcie zakładowej:			
		a) płaca . . . . . 1.000 K.			
		b) dod. na ubiór . . . . 100 „			
		c) dod. osobisty . . . . 50 „			
		d) 3 dod. pięcioletnie à 60 K. . 180 „	1.330	—	1.330
	15	Odźwierny przy bramie wjazdowej:			
		a) płaca . . . . . 1.000 K.			
		b) dod. na ubiór . . . . 100 „			
		c) 2 dod. pięcioletnie à 60 K. . 120 „	1.220	—	1 220
		Razem . .	75.339	53	82.260
		Do tego:			
	16	Zaliczki na płace	2 350	25	2.500
		Suma rubryki I. .	77.689	78	84.760
II.		**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**			
	17	26 Sióstr Miłosierdzia oddziałowych:			
		1. zwyczajne:			
		a) płaca . . . . 4.000 K. — g.			
		b) wikt z pieczywem i dod. . 11.747 „ 06 „	15.747	06	15.860
		2. *nadzwyczajne*:			
		c) na wyprawę dla 1 Siostry Miłoś.			
		d) na sprawienie szafek i firanek . .	**496**	—	**496**
	18	3 dyetaryuszów:			
		a) płaca . . . . 3.538 K. 87 g.			
		b) relutum za wikt . . 3.339 „ 31 „	6.878	18	4.350
	19	Służba wyższa:			
		a) płaca ślusarza starszego zarazem pomocnika maszynisty . . 720 K. — g.			
		„ ślusarza . . 600 „ — „			
		„ s olarza . . 600 „ — „			
		„ krawca . . 540 „ — „			
		„ szewca . . 462 „ 66 „			
		„ introligatora . . 480 „ — „			
		„ lakiernika . . — „ — „			
		„ 8 palaczy . . 3.110 „ 87 „			
		„ chłopca w ślusarni . 116 „ — „			
		„ pom. odźwiernego przy bramie głównej — „ — „			
		Do przeniesienia . { 1. zwyczajn. 6.629 K. 53 g.	22.625	24	20.210
		{ 2. *nadzwyczajne* . .	**496**	—	**496**

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
7.923	1.003	
—	—	
—	—	
—	—	
7.923	1.003	
150	—	*Wydatek mniejszy*, odpowiednio do udzielonych zaliczek.
8.073	1.003	
7.070		
113	—	*Wydatek mniejszy*, stosownie do rzeczywistego kosztu wiktu, mimo, iż było tylko 23 Sióstr Miłos. zamiast 26. Cały kredyt z roku 1909 w kwocie 496 K. i reszta kredytu z poprzednich lat na ten sam cel w kwocie 541 K. przeniesiono na rok 1910.
—	—	
—	2.528	*Wydatek większy*, z powodu większej ilości dyetaryuszów, znachodzi częściowe pokrycie w Rub. I. poz. 10.
113	2.528	
—	—	

2. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
II.		Z przeniesienia . { 1. zwyczajne 6.629 K. 53 g. 2. *nadzwyczajne* . .	22.625	24	20.210
			496	—	**496**
	19	*b*) wikt z pieczywem 17 osób służby wyższej . . 6.286 „ 34 g.			
		c) bluzy i fartuchy . . 208 „ — „			
		d) dodatek na mundur dla pomocnika odźwiernego . 100 „ — „	13.223	87	15.746
	20	Służba oddziałowa			
		a) płaca . . . . 48.291 K. 62 g.			
		b) na podwyższenie płac dla dozorców i dozorczyń i dod. dla służby na oddziałach wymagających większej pracy . . . . 54 „ 99 „			
		c) wikt z pieczywem . . 58.407 „ 72 „			
		d) bluzy i wierzchnie ubrania . 5.094 „ — „	111.848	33	140.614
	21	Premia dla dozorców	236	50	360
	22	Służba domu:			
		a) płaca . . . . 5.165 K. 06 g.			
		b) wikt z pieczywem . . 5.734 „ 33 „			
		c) bluzy . . . . 247 „ — „	11.146	39	11.643
		Razem { zwyczajne . .	159.080	33	188.573
		nadzwyczajne .	**496**	—	**496**
		Suma rubryki II. .	159.576	33	189.069
III.		**Pensye i emerytury.**			
	23	Dr. Dobiński Włodzimierz b. prymaryusz . .	1.133	32	1.134
	24	Węgrzyn Jan b. dozorca	120	—	120
	25	Krzyżak Antoni b. dozorca	288	—	288
	26	Dr. Pluciński Michał b. prymaryusz . . .	3.595	20	3.596
	27	Dżuła Roman b. dozorca	160	—	160
	28	Długosz Apolonia b. dozorczyni . . .	192	—	192
	29	Hinke Filomena b. dozorczyni	271	92	272
	30	Olszowy Jędrzej b. dozorca	164	—	164
	31	Sebzda Katarzyna b. dozorczyni . . .	288	—	288
	32	Kalita Karol b. oficyał, *a*) emerytura . 3.113 K. 20 g.			
		„ „ „ „ *b*) stały dar z łaski 507 „ — „	3.620	20	3.621
	33	Neusserowa Emilia, wdowa po dyrektorze . .	1.400	—	1.400
	34	Mroczko Rozalia b. dozorczyni	240	—	240
	35	Fanti Stanisław b. rządca	3.124	80	3.125
	36	Wytyczakowska Paulina b. dozorczyni . .	175	44	176
	37	Borysławski Dmytro b. dozorca	175	44	175
	38	Lisicki Jan b. dozorca	451	20	452
	39	Łuczków Paraskewia b. dozorczyni . . .	217	56	218
	40	Krogulska Zofia wdowa po pisarzu			
		a) pensya wdowia . . 790 K. — g.			
		b) dod. na wych. 2 dzieci 158 „ — „	948	—	948
		Do przeniesienia .	16.565	08	16.569

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
113	2 528	
—	—	
2.522	—	*Wydatek mniejszy*, z powodu interkalaryów.
28.766	—	*Wydatek mniejszy*, albowiem etat służby oddziałowej był stale niekompletny, przeto zaoszczędzono na płacy i wikcie.
123	—	*Wydatek mniejszy*, z powodu nie wypłacenia premii jednej dozorczyni.
497	—	*Wydatek mniejszy*, z powodu interkalaryów.
32.021	2.528	
—	—	
32.021	2.528	
29.493		
1	—	
—	—	
—	—	
1	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
1	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
1	—	
—	—	
—	—	
4	—	

2. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
III.		Z przeniesienia .	16.565	08	16.569
	40a	Niżnik Józef, b. dozorca	63	64	—
	40b	Janikowska Marya, b. dozorczyni . . .	193	14	—
	40c	Szczepańska Wanda, wdowa po oficyale . .	1.300	—	—
	40d	Łątkowa Henryka, b. dozorczyni . . .	21	46	—
		Suma rubryki III. .	18.143	32	16.569
IV.		**Zaopatrzenia odstawne i dary z łaski.**			
	41	Tobiasiewicz Edward dożywotnia zapomoga. .	120	—	120
	42	Kamiński Jan „ „ .	172	—	172
	43	Kubrakiewicz Franciszka, wdowa po maszyniście .	400	—	400
	44	Kuźmi ha Onufry b. dozorca	172	—	172
		Snma rubryki IV. .	864	—	864
V.	45	**Odprawy i spłaty kwartatów pośmiertnych.**	2.500	—	80
VI.		**Remnneracye i zapomogi.**			
	46	Za sprawdzanie recept	17	52	20
	47	Dla funkcyonaryuszy szpitalnych . . .	2.808	70	3.000
	48	Gratyfikacye dla służby	1.765	—	1.765
		Suma rubryki VI. .	4.591	22	4.785
VII.		**Koszta gospodarcze zakładu.**			
	49	Żywienie chorych:			
		a) zwykła strawa i dodatki . . .	214.551	97	255.734
		b) 5 Sióstr Miłosierdzia w kuchni:			
		α) płaca . . . 800 K. — g.			
		β) wikt z dodatkami . 2.344 „ 38 „	3.144	38	3.050
		c) służba kuchenna i magazynowa			
		α) płaca . . . 2.545 K. 80 g.			
		β) wikt . . . 4.167 „ 36 „			
		γ) fartuchy, czepki i bluzy 210 „ — „	6.923	16	7.452
		d) opał do kuchni	7.356	12	7.500
		e) naczynia i sprzęty kuchenne . . .	2.400	—	2.400
		f) pieczywo z piekarzem i drzewem . .	59.162	98	40.000
	50	Opał sal, łazienek i innych ubikacyi . . .	44.168	36	35.000
		Do przeniesienia .	337.706	97	351.136

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
4	—	
—	64	*Wydatki nieprelimínowane*, spowodowane przyznaniem nowych emerytur.
—	193	
—	1.300	
—	21	
4	1.578	
	1.574	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	2.420	*Wydatek większy*, z powodu przyznania Szczepańskiej Maryi wdowie po oficyale zakładu kulparkowskiego zapomogi 500 K. (LW: 21638/909 oraz jednorazowej odprawy Dr. Januszowi Wisłockiemu w kwocie 2.000 K. (LW: 67661/1908).
3	—	*Wydatek mniejszy*, nie dający się naprzód ściśle obliczyć.
191	—	*Wydatek mniejszy*, w miarę rozdania remuneracyi.
—	—	
194	—	
41.182	—	*Wydatek mniejszy*, pomimo większej ilości dni leczenia, jak preliminarzem przewidziano, tudzież podrożenia niektórych artykułów żywności. Na tak znaczne zaoszczędzenie wpłynęło przedewszystkiem zarządzenie Wydziału krajowego, ograniczające wydawanie potraw mięsnych, tudzież wprowadzenia raz w tygodniu postu dla chorych, których stan zdrowia nato pozwala.
—	94	*Wydatek większy*, z powodu nieco droższego wiktu.
529	—	*Wydatek mniejszy*, z powodu częstych zmian sług kuchennych i wynikłych z tego interkalare.
144	—	*Wydatek nieco mniejszy*, odpowiednio do rzeczywistej potrzeby.
—	—	Część kredytu na pokrycie kosztów zmontowania kotła w kuchni w kwocie 150 K. 24 gr. przeniesiono na 1910 r. (LW: 10583|1910).
—	19.163	*Wydatek większy*, z powodu znacznego podwyższenia cen mąki.
—	9.168	*Wydatek większy*, wskutek opalania kaloryferów w dobudowanych pawilonach, a niemając dokładnych dat układania preliminarza na 1909 r. wstawiono tylko 35.000 K. który to kredyt był stanowczo za szczupły, skutkiem czego już na 1910 r. wstawiono 45.000 K. czyli o 10.000 K. *więcej* jak na rok 1909 uchwalono.
41.855	28.425	

2. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
VII.		Z przeniesienia .	337.706	97	351.136
	51	Oświetlenie:			
		a) nafta, świece i t. p. . 9.998 K. 30 g.			
		b) 1 lampiarz . . . 521 „ 34 „	10.519	64	10.006
	52	Sprzęty gospodarcze:			
		1. zwyczajne:			
		a) zakupno i naprawa	6.093	84	6.000
		b) Siostra Miłosierdzia w magazynie sprzętów			
		α) płaca . . . 160 K — g.			
		β) wikt z dodatkami . 469 „ 71 „	629	71	610
		2. *nadzwyczajne*:			
		c) na zakupno półek do magazynu rzeczy chorych . . 490 K 12 g.			
		d) na zakupno 9 beczek na pomyje . . . . 969 „ 65 „			
		e) na urządzenie 12 separatek dla chorych . . . 6.720 „ — „	**8.179**	**77**	**8.310**
		f) niewyczerpany kredyt na zakupno 200 szafeczek z 1908 r.			
	53	Utrzymanie 2 par koni z woźnicami, naprawą wozów, uprzęży i t. p.	5.808	92	4.480
		nadzwyczajne. Na kupno powozu . . .	—	—	—
	54	Utrzymanie parku i ogrodów spacerowych wraz z utrzymaniem ogrodnika . . .	773	83	1.048
	55	Utrzymanie pralni:			
		a) drzewo, mydło i inne potrz. 9.022 K. 31 g.			
		b) utrzymanie służby z wiktem 5.450 „ 92 „	14.473	23	12.099
		c) 2 siostry Miłosierdzia w pralni:			
		α) płaca . . . 320 K. — g.			
		β) wikt z pieczywem i dod. 939 „ 43 „	1.259	43	1.220
	56	Bielizna, pościel i odzież:			
		1. zwyczajne:			
		a) zakupno i naprawa:	30 045	23	30.000
		b) 2 Siostry Miłosierdzia:			
		α) płaca . . . 320 K. — g.			
		β) wikt z dodatkami . 939 „ 41 „	1.259	41	1.220
		c) szwaczki			
		d) 1 dozorczyni płaca i wikt III. kl. z kolacyą mięsną	2.846	91	4.212
		2. *nadzwyczajne*:			
		uzupełnienie inwentarza bielizny . .	**20.000**	—	**20.000**
	57	Słoma do sienników	2.497	47	3.000
	58	Opłata za wodę z wodociągów miejskich .	22.608	91	20.000
		Razem { 1. zwyczajne	436.523	50	445.031
		Razem { 2. *nadzwyczajne*	**28.179**	**77**	**28.310**
		Suma rubryki VII. .	464.703	27	473.341

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
41.855	28.425	
—	513	*Wydatek większy*, wedle rzeczywistej potrzeby.
—	94	*Wydatki większe*, w miarę koniecznej potrzeby.
—	20	
130	—	Kredyt na urządzenie separatek dla chorych klasowych z lat poprzednich, oraz z roku 1909 w łącznej kwocie 13.311 K. 60 gr. przeniesiono na rok 1910. (LW: 64509/10.)
—	1.329	*Wydatek większy*, głównie z powodu znacznego podrożenia paszy.
—	—	Cały kredyt w kwocie 1.100 K. z 1908 r. i w tym roku przeniesiono na r. 1910.
274	—	*Wydatek mniejszy*, z powodu interkalare
—	2.374	*Wydatek większy* z powodu większej ilości chorych, a tem samem wyprania więcej bielizny.
—	39	*Wydatek większy* z powodu nieco droższego wiktu.
—	45	
—	40	*Wydatki w ogóle mniejsze*, albowiem szwaczki dla braku odpowiedniej rutyny nie dostawały poborów w tej wysokości, jak budżetem przewidziano.
1.365	—	
—	—	Na zakupno bielizny wydano w 1909 r. z kredytu nadzwycz. 5.891 K. 44 gr. resztę niewyczerpanego kredytu w kwocie . . 14.108 „ 56 „ przeniesiono na 1910 r.
502	—	*Wydatek mniejszy*, w miarę rzeczywistej potrzeby.
—	2.609	*Wydatek większy*, wskutek zwiększenia się ilości chorych, a tem samem i zapotrzebowania większej ilości wody.
43.996	35.488	
130	—	
44 126	35.488	
8.638		

2. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K.	Dochody w roku 1909. h.	Kwota budżetem uchwalona K.
VIII.		**Koszta gospodarcze folwarku.**			
	59	Gospodarstwo rolne z kosztami utrzymania dozorcy robót, krowiarni, chowu trzody i rzezi wołów	40.161	28	27.933
		Utrzymanie ogrodów warzywnych z kosztem utrzymania ogrodnika: . . { 1. zwyczajne .	4.454	26	3.540
		{ 2. *nadzwyczajne*:			
		b) zakupno 2 beczkowozów	**150**	—	**160**
	61	Podatek gruntowy z ekwiwalentem . . .	360	—	360
	62	Asekuracya budynków gospodarskich i krescencyi od ognia i nieprzewidziane wydatki folwarku	279	80	280
		Razem . { 1. zwyczajne .	45.255	34	32.413
		{ 2. *nadzwyczajne*	**150**	—	**160**
		Suma rubryki VIII. .	45.405	34	32.573
IX.		**Koszta sanitarne.**			
	63	Lekarstwa z apteki na recepty	1.592	19	1.400
	64	Lekarstwa w materyałach i potrzeby sanitarne .	16.445	34	16.000
	65	Instrumenta chirurgiczne	399	95	400
	66	Utrzymanie prosektoryum:			
		{ 1. zwyczajne .	38	12	150
		{ 2. *nadzwyczajne*:			
		Sprawienie stołu granitowego do sekcyi . .	**500**	—	**500**
		Na urządzenie pracowni lekarskich . . .	—	—	—
	67	Koszta pogrzebowe ubogich chorych i Sióstr Miłosierdzia, tudzież utrzymanie cmentarza . . .	443	28	1.000
	68	Laboratoryum	400	—	400
		Razem { 1. zwyczajne	19.318	88	19.350
		{ 2. *nadzwyczajne*	**500**	—	**500**
		Suma rubryki IX .	19.818	88	19.850
X.		**Koszta kancelaryjne.**			
	69	Druki, litografie, potrzeby do pisania, koszta insercyjne i t. p.:			
		{ 1. zwyczajne .	3.477	26	2.400
		{ 2 *nadzwyczajne*:			
		b) Druki dla kancelaryi i statystyki lekarskiej . . . . 680 K. 55 g.			
		c) Zakupno maszyny do pisania . 592 „ 90 „	**1.273**	**45**	**2.200**
		Razem . { 1. zwyczajne	3.477	26	2.400
		{ 2. *nadzwyczajne*	**1.273**	**45**	**2.200**
		Suma rubryki X. .	4.750	71	4.600

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	12.228	*Wydatek większy*, z powodu zakupna większej ilości słomy, trzymania trzeciej pary wołów i zakupna rasowych jałówek (LW. 80915/1910).
—	614	*Wydatek większy*, znachodzi zupełne pokrycie w dochodach z ogrodu (vide rub: III. dochodów poz. 5).
10	—	*Wydatek mniejszy*, wedle rzeczywistej potrzeby.
—	—	
—	—	
—	12.842	
10	—	
10	12.842	
	12 832	
—	192	*Wydatek większy*, z powodu większej ilości chorych a odpowiednio do rzeczywistej potrzeby.
—	446	
—	—	
112	—	*Wydatek mniejszy*, zależny od wypadków śmiertelności.
—	—	Cały kredyt w kwocie 500 K. przeniesiono do depozytów LW: 105449/09.
—	—	Resztę nie wyczerpanego kredytu z lat poprzednich i roku bieżącego w kwocie 2.787 K. 69 gr., przeniesiono do depozytów jak LW: 105449/09.
557	—	*Wydatki mniejsze*, zależne od wypadków śmiertelności.
—	—	Resztę niezużytego kredytu w kwocie 357 K. 50 gr. przeniesiono na 1910 r.
669	638	
—	—	
669	638	
31		
—	1.077	*Wydatki w ogóle większe*, wskutek pomnożenia czynności z powodu znacznego rozszerzenia zakładu.
926	—	
—	1.077	
926	—	
926	1.077	
	151	

2. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. h.	Kwota budżetem uchwalona K.
XI.		**Koszta kapliczne** . . .			
	70	*a*) utrzymanie kaplicy:			
		1. zwyczajne .	580	68	500
		2. *nadzwyczajne*:			
		b) sprawienie mszału	**60**	—	**100**
		Razem 1. zwyczajne	580	68	500
		Razem 2. *nadzwyczajne*	**60**	—	**100**
		Suma rubryki XI. .	640	68	600
XII.		**Koszta utrzymania budynków, dróg dojazdowych i urządzeń.**			
	71	Konserwacye i reparacye z pokostowaniem podług, czyszczenie kanałów i filtra: 1. zwyczajne	18.489	20	18.400
		2. *nadzwyczajne*:			
		b) na wymianę zn szczonych parkanów II. rata z kwoty 7.200 K . . . 3.586 K. 98 g.			
		c) ogrodzenie i rozszerzenie cmentarza . . . 6.734 „ — „			
		d) zmiana centralnego ogrzewania w pawilonach dla hałaśliwych . . 10.850 „ 85 „	**21.171**	**83**	**38.604**
	—	Adaptacya suteryn w pawilonach . . .	—	—	—
	72	Utrzymanie urządzeń mechanicznych . . .	4.566	55	3.000
	73	Asekuracya budynków i ruchomości . . .	2.462	13	2.560
	74	*a*) Czyszczenie kominów . 1.963 K. 25 g.			
		b) Utrzymanie straży ogniowej . . . . 271 „ 19 „	2.234	44	2.200
	75	Utrzymanie dróg:			
		a) dojazdy ze Lwowa do Kulparkowa . 2.300 K. — g.			
		b) wewnątrz zakładu . 670 „ 77 „			
		c) toru kolejowego dojazdowego . . . . 1.316 „ 78 „	4.287	55	4.800
	76	Wynagrodzenie za czynności techniczne . .	362	40	1.200
		Razem 1. zwyczajne	32.402	27	32.160
		Razem 2. *nadzwyczajne*	**21.171**	**83**	**38.604**
		Suma rubryki XII. .	**53.574**	10	70.764

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	81	*Wydatek w ogóle większy*, z powodu koniecznej potrzeby przerobienia i zakupna szaf na ornaty.
40	—	
—	81	
40	—	
40	81	
	41	
—	89	*Wydatek nieznacznie większy*, spowodowany zarządzeniem koniecznych robót konserwacyjnych, nadto przeniesiono na 1910 r. 105 K. 04 g. na zapłacenie 2 mis klozetowych, które na czas nie zostały dostarczone.
		ad c) Część kredytu na ogrodzenie i rozszerzenie cmentarza w kwocie 2.511 K. 59 g. przeniesiono na 1910 r.
17.432	—	ad d) *Wydatek mniejszy*, z powodu zawarcia korzystniejszych umów z przedsiębiorcami przy zmianie centralnego ogrzewania.
—	—	Resztę kredytu z 1908 r. na adaptacyę suteryn w pawilonach w kwocie 1.401 K. 38 g. przeniesiono na 1910 r.
—	1.567	*Wydatek większy*, w skutek znaczniejszych reperacyi maszyn, które po długoletniem używaniu, wymagały większej naprawy. (LW: 101204/08, 47022/09, 68946/09, 76227/09).
98	—	*Wydatek mniejszy*, zależny od wymiaru premii asekuracyjnej.
—	34	*Wydatek większy*, wedle rzeczywistej potrzeby.
		ad a) Resztę niewyczerpanego kredytu w kwocie 898 K. 03 gr. przeniesiono na 1910 r.
512	—	*Wydatek mniejszy*, albowiem część konserwacyi dróg, pokrył fundusz budowy.
838	—	*Wydatek mniejszy*, wedle rzeczywistej potrzeby.
1.448	1.690	
17.432	—	
18.880	1.690	
17.190		

2. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
XIII.	77	**Podatki z ekwiwalentem i daniny**	87	31	130
XIV.		**Rozmaite.**			
	78	Utrzymanie biblioteki lekarskiej	364	28	500
	79	Książki i czasopisma dla chorych	746	98	600
	80	Myto drogowe	270	34	240
	81	Utrzymanie pracowni introligatorskiej	1.089	94	500
	82	Przypadkowe:			
		a) ubezpieczenie służby i robotników od wypadków	645	53	400
		b) zabawy z tańcami i wycieczki chorych	431	49	440
		c) zastępstwo chorych i urlopowanych funkcyonaryuszy	1.414	17	1.000
		d) koszta komisyi	189	32	100
		e) koszta uroczystości rozdania nagród służbie, dozorującej chorych	67	97	160
		f) ryczałt na wydatki przełożonego obszaru dworskiego	40	—	40
		g) fiakry dla Sióstr Miłosierdzia, ich spowiednika, inżyniera Wydziału kraj., nadzorującego roboty konserwacyjne, pastora na pogrzeby ewangelików	98	24	100
		h) zaliczki na koszta przywozu i odstawienia umysłowo chorych do zwrotu od gmin przynależności	1.313	20	3.000
		i) za użycie telefonu ze Lwowa do Kulparkowa	195	03	200
		k) czynsz najmu pomieszkań dla funkcyonaryuszy zakładu	1.600	—	2.400
		l) wynagrodzenie chorych za prace w kancelaryi zakładowej	709	50	800
		m) inne nieprzewidziane	182	56	1.000
		Suma rubryki XIV.	9.358	55	11.480
XV.	83	**Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe**	100	—	120
XVI.		**Spłata pożyczek.**			
	84	Umorzenie pożyczki, zaciągniętej w Banku krajowym w kwocie 1,258.200 K. na budowę pawilonów:			
		a) VIII. i IX. rata kapitału 11.327 K. 28 g.			
		b) 4% odsetki 48.548 „ 43 „			
		c) dod. administr. 3.034 „ 29 „			
		d) stemple — „ 20 „	62.910	20	62.910
		Do przeniesienia	62.910	20	62.910

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
43	—	*Wydatek mniejszy*, wedle wymiaru c. k. Urzędu podatkowego.
136	—	*Wydatek nieznacznie większy*, odpowiedni do potrzeby.
—	147	
—	30	*Wydatek większy*, spowodowany większą ilością jazd w sprawach służbowych.
—	590	*Wydatek większy*, z powodu rozszerzenia introligatorni, a znachodzi częściowe pokrycie w dochodach z tej gałęzi (vide Rub. V. doch. poz. 13).
—	246	*Wydatek większy*, z powodu przeniesienia służby zakładowej do wyższej klasy ubezpieczenia.
8	—	*Wydatek mniejszy*, wedle rzeczywistej potrzeby.
—	414	*Wydatek większy*, spowodowany prawie całoroczną słabością obu kapelanów.
—	89	*Wydatek większy*, spowodowany częstszemi komisyami.
92	—	*Wydatek mniejszy*, wedle rzeczywistej potrzeby.
—	—	
2	—	*Wydatek nieznacznie mniejszy*, wedle rzeczywistej potrzeby.
1.687	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ poniesione koszta przewozu w znacznej części zwrócone zostały przez odnośne gminy.
5	—	*Wydatek mniejszy*, wedle rzeczywistej potrzeby.
800	—	*Wydatek mniejszy*, z powodu nieobsadzenia sił lekarskich (vide Rub. I. poz. 3. i 4.) przezco odpadł wydatek na najęcie pomieszkania dla tychże.
90	—	*Wydatek mniejszy*, spowodowany brakiem odpowiednio ukwalifikow. chorych.
817	—	*Wydatek mniejszy*, w miarę potrzeby.
3.637	1.516	
2.121		
20	—	*Wydatek mniejszy*, wedle rzeczywistej potrzeby.
—	—	
—	—	

2. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909. K.	Wynikłości w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
XVI.		Z przeniesienia .	62.910	20	62.910
	85	Umorzenie dodatkowej pożyczki, zaciągniętej w Banku kraj. w kwocie 352.000 K. na budowę pawilonów:			
		a) V. i VI. rata kapitału . 2.971 K. 21 g.			
		b) 4% odsetki . . 13.768 „ 25 „			
		c) dod. administr. . . 860 „ 54 „			
		d) stemple . . . — „ 20 „	17.600	20	17.600
	86	Umorzenie pożyczki, zaciągniętej z majątku zarodowego w kwocie 4.000 K. nabudowę pawilonów:			
		a) IV. rata kapitału . . 400 K — g.			
		b) 4% odsetki . . . 112 „ — „	512	—	512
	87	Umorzenie pożyczki zaciągniętej w galicyjskiej Kasie oszczęd. w kwocie 80.800 K. na budowę pawilonów:			
		a) IX. i X. rata kapitału . 4.963 K. 19 g.			
		b) 5% odsetki . . . 458 „ 11 „	5.421	30	5.437
	88	Umorzenie dodatkowej pożyczki, zaciągnąć się mającej w Banku kraj. w kwocie 429.800 K. (w gotówce 401.102 K. 29 gr.) na pokrycie niedoboru funduszu budowy pawilonów: I. i II. rata kapitału z odsetkami	—	—	21.490
		Suma rubryki XVI. .	86.443	70	107.949
		Dochody.			
I.		**Odsetki od kapitałów i efektów**			
	1	*a*) 4% od reszty kapitału 2.800 K., wypożyczonego z majątku zarodowego funduszowi budowy .	112	—	112
		b) 4% od listów zastawnych Banku kraj. im. wart. 1.200 K.	60	31	48
		c) 4% od książeczki wkładkowej Banku kraj. .	54	59	52
		Suma rubryki I. .	226	90	212
II.		**Dodatki.**			
	2	Od c. k. Skarbu relutum za drzewo opałowe .	1.566	82	1.300
	3	Od kasy miejskiej na utrzymanie drogi publicznej z Kulparkowa do Lwowa	200	—	200
		Suma rubryki II. . .	1.766	82	1.500

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
—	—	
—	—	
15	—	*Wydatek mniejszy*, z powodu zapłacenia w kasie oszczędności mniejszych odsetek jak w preliminarzu przewidziano.
21.490	—	*Wydatku nie było*, albowiem nie zaciągnięto w 1909 r. pożyczki.
21.505	—	
—	—	
—	12	*Dochody większe*, odpowiednio do stanu efektów, będących własnością majątku zarodowego tego funduszu.
—	3	
—	15	
—	267	*Dochód większy*, z powodu wyższych cen drzewa.
—	—	
—	267	

2. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K.	Dochody w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
III.		**Dochody z dóbr.**			
	4	Dochód z gospodarstwa rolnego, z chowu trzody, krowiarni i rzezi wołów	29.843	65	35.125
	5	Dochód z ogrodów	8.627	84	7.000
		Suma rubryki III. .	38.471	49	42.125
IV.		**Zwroty kosztów leczenia.**			
	6	Od funduszu krajowego galicyjskiego . . .	726.519	57	660.000
	7	Od samopłacących	137.200	77	120.000
	8	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych	3.861	22	4.000
		Suma rubryki IV. .	867.581	56	784.000
V.		**Rozmaite.**			
	9	Zwroty z zarobku chorych w myśl §. 22 statutu	1.282	33	1.500
	10	Zwroty zaległych kosztów przywozu i odstawienia	2.186	82	3.000
	11	Zwroty zaliczek udzielonych na płace . .	1.374	75	2.500
	12	Zwroty zarobku koni, użytych dla folwarku .	—	—	500
	13	Dochody z pracowni introligatorskiej . .	1.386	80	1.000
	14	Przypadkawe:			
		a ze sprzedaży rzeczy z użytku wydzielonych	2.131	98	500
		b) depozyta po zmarłych	141	66	300
		c) inne drobne nieprzewidziane . . .	216	46	100
		Suma rubryki V. .	8.720	80	9.400
—	15	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	31.479	62	130.297

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
5.282	—	*Dochód mniejszy*, z powodu, że w tym roku wykarmiono mniejszą ilość trzody chlewnej. (LW. 80915/1910).
—	1.628	*Dochód większy*, z powodu korzystniejszego zbioru jarzyn.
5.282	1.628	
3.654		
—	66.519	*Dochód większy*, wskutek większej ilości kosztów leczenia, przedłożonych do likwidacyi.
—	17.201	*Dochody ogółem większe*, odpowiednio do ilości chorych samopłacących i obcokrajowych.
139	—	
139	83.720	
	83.581	
218	—	*Dochód mniejszy*, zależny od ilości chorych, używanych do robót w zakładzie.
813	—	*Dochód mniejszy*, gdyż zaległość z lat poprzednich corocznie się zmniejsza.
1.125	—	*Dochód mniejszy*, odpowiednio do udzielonych zaliczek w latach ubiegłych.
500	—	*Dochodu nie było*, gdyż nie używano koni zakładowych do robót w folwarku.
—	387	*Dochód większy*, z powodu rozszerzenia tej pracowni.
—	1.632	*Dochód większy*, z powodu znaczniejszej sprzedaży odpadków starej bielizny i odpadków starego żelaza, nagromadzonego od dłuższego czasu.
158	—	*Dochód mniejszy*, z powodu braku depozytów po zmarłych chorych.
—	116	*Dochód większy*, dla zmienności dochodów tej pozycyi.
2.814	2.135	
679		
148.817	—	*Dochód mniejszy* z powodu korzystniejszych wyników w Rub. IV dochodu (zwroty kosztów leczenia) nadto z powodu interkalaryów w Rub. I. i II, zaś w Rub. XII. z powodu zaoszczędzenia 17.432 K. wskutek zawarcia korzystniejszych umów przy rekonstrukcyi centralnego ogrzewania nowo wybudowanych pawilonów, a w końcu z powodu niezapłacenia rat zaciągnąć się mającej pożyczki (vide Rub. XVI. poz. 88) przezco wydatek zmniejszył się tej rubryki o 21.490 K.

Wykaz należytości czynnych i biernych z końcem roku 1909.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Należytości czynne z lat ubiegłych K.	g.	Należytości czynne z roku bieżącego K.	g.	Należytości bierne z lat ubiegłych K.	g.	Należytości bierne z roku bieżącego K.	g.
		A. Wydatki.								
I.		**Płace i emolumenta etatowe.**								
	16	Zaliczki na płace . . .	383	50	2.350	25	—	—	—	—
X.		**Koszta kancelaryjne.**								
	69	Zaliczki na stemple udzielone c. k. Prokuratoryi Skarbu do procesów o koszta leczenia . . .	54	92	—	—	—	—	—	—
XIV.		**Rozmaite.**								
	82	Zwrot utrzymania toru kolejowego	2	82	—	—	—	—	—	—
XVI.		**Spłata pożyczek.**								
	84	Bankowi krajowemu zwrot reszty, zaciągniętej pożyczki na budowę i rozszerzenie zakładu kulparkowskiego w kwocie 1.258.200 K.	—	—	—	—	1.210.848	67	—	—
	85	Bankowi krajow. zwrot dodatkowej pożyczki, zaciągniętej na budowę kulparkowską w kwocie 352.800 K	—	—	—	—	343 455	91	—	—
	86	Majątkowi zarodowemu, tego funduszu zwrot reszty zaciągniętej pożyczki przez fundusz budowy pawilonów w kwocie 4.000 K. .	—	—	—	—	2.400	—	—	—
	87	Gal. Kasie oszczęd. zwrot pożyczki, zaciągniętej w kwocie 80.800 K.	—	—	—	—	7.906	80	—	—
		Suma A.	441	24	2.350	25	1,564.611	38	—	—
		B. Dochody.								
II.		**Dodatki.**								
	2	Od c. k. Skarbu, relutum za drzewo	2.600	—	—	—	—	—	—	—
IV.		**Zwroty kosztów leczenia.**								
	7	Od samopłacących . . .	26.586	97	948	60	—	—	—	—
	8	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych . . .	15.237	18	—	—	—	—	—	—
	—	Od stron rozmaitych, niewyśledzonych	481.901	21	394 428	86	—	—	—	—
V.		**Rozmaite.**								
	10	Koszta przywozu i odstawienia, przypadające do zwrotu od gmin przynależności	37	48	6.694	47	—	—	—	—
	14	Należytość z c. k. pocztowej kasy oszczędności im. wart.	200	—	—	—	—	—	—	—
	„	Zaliczki na płace z lat ubiegłych .	704	—	—	—	—	—	—	—
		Suma B.	527.266	84	402.071	93	—	—	—	—
		do tego Suma A.	441	24	2.350	25	1,564.611	38	—	—
		Razem .	527.708	08	404.422	18	1,564.611	38	—	—
		Ogółem .	932.130	26	—	—	1,564.611	38	—	—
		a po strąceniu stanu czynnego .	—	—	—	—	932.130	26	—	—
		Pozostaje *czysty stan bierny* . .	—	—	—	—	632.481	12	—	—

II.

Krajowy szpital św. Łazarza.

w Krakowie.

LW. 79.400/1910.

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki	Sumaryusz	Oddział I. chorych K.	g.	I. c. k. kliniki laryng. K.	g.	II. położnic K.	g.	II. c. k. szkoły położn. K.	g.	III. syfilitycznych K.	g.	III. c. k. kliniki syfilit. K.	g.	IV. obłąkanych K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Wynikłości w roku 1909.																
	Wydatki.																	
I	Płace i emolumenta etat.	68.257	87	1.461	92	7.062	14	2.792	37	12.987	10	1.981	71	15.684	85	110.227	96	112.201
II	Koszta utrzymania osób nieetatowych 1. zwyczajne	52.438	59	2.460	78	3.194	15	3.608	16	9.088	68	4.284	87	21.263	50	96.338	73	94.342
	2. **nadzwycz.**	**800**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**800**	—	**800**
III	Pensye i emerytury	15.714	83	—	—	2.205	40	—	—	4.864	62	—	—	4.095	75	26.880	60	28.078
IV	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	1.185	08	—	—	385	82	—	—	437	08	—	—	625	32	2.633	30	2.518
V	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	58	—	—	—	6	—	—	—	17	—	—	—	19	—	100	—	100
VI	Remuneracye i zapomogi	3.866	18	131	23	562	49	242	06	668	85	208	56	920	63	6.600	—	6.850
VII	Koszta gospodarcze: 1. zwyczajne	142.438	45	10.451	85	15.460	19	20.751	33	36.455	26	13.532	67	50.303	13	289.392	88	253.193
	2. **nadzwyczajne**	**6.441**	**90**	**525**	**60**	**463**	**12**	**1.068**	**52**	**1.935**	**05**	**694**	**31**	**3.871**	**50**	**15.000**	—	**25.222**
VIII	Koszta sanitarne: 1. zwyczajne	103.130	46	2.763	96	4.553	12	4.861	72	7.320	35	3.140	46	4.183	72	129.953	79	59.219
	2. **nadzwyczajne**	**10.346**	**07**	**76**	**40**	**45**	**84**	**78**	**31**	**582**	**80**	**114**	**60**	**148**	**98**	**11.393**	—	**12.413**
IX	Koszta kancelaryjne: 1. zwyczajne	3.065	35	152	40	361	76	267	52	898	32	238	08	1.021	73	6.005	16	2.600
	2. **nadzwyczajne**	**334**	**75**	**16**	**25**	**39**	—	**26**	—	**97**	**50**	**26**	—	**110**	**50**	**650**	—	**650**
X	Koszta kapliczne	485	91	23	59	56	61	37	74	141	53	37	74	160	40	943	52	962
XI	Utrzymanie budynków: 1. zwyczajne	10.725	88	347	61	1.165	35	1.625	49	3 749	38	2.898	31	5.698	29	26.210	31	20 323
	2. **nadzwyczajne**	**25 661**	**23**	**161**	**07**	**812**	**57**	**257**	**71**	**2.280**	**22**	**257**	**71**	**5.457**	**98**	**34.888**	**49**	**15.137**
XII	Podatki i daniny	1.367	12	24	94	59	87	39	91	149	67	39	91	169	63	1.851	05	2.362
XIII	Rozmaite	4.397	05	82	11	423	38	131	38	592	42	131	28	657	87	6.415	59	3.060
XIV	Zapomogi dla położnic	—	—	—	—	5.568	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.568	—	5.700
XV	Koszta utrzymania dzieci na bezpłatnym oddziale położnic	—	—	—	—	838	40	—	—	—	—	—	—	—	—	838	40	1.000
XVI	Koszta utrzymania mamek i dzieci w szpitalu św. Ludwika	42.000	—	—	—	13.074	60	—	—	—	—	—	—	—	—	55.074	60	54.500
XVII	Zapisy	214	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	214	—	214
XVIII	Wydatki konkurencyjne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100
XIX	Dyety, koszta podróży i różne inne	548	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	548	—	200
XX	Spłata pożyczek	48.065	52	—	—	1.974	42	—	—	—	—	—	—	—	—	50.039	94	53.877
	Razem 1. zwyczajne	497.958	29	17.900	39	56.946	70	34.357	68	77.370	26	26.493	69	104.803	82	815.830	83	701.399
	2. **nadzwyczajne**	**43.583**	**95**	**779**	**32**	**1.360**	**53**	**1.430**	**54**	**4.895**	**57**	**1.092**	**62**	**9.588**	**96**	**62.731**	**49**	**54.222**
	Suma wydatków	541.542	24	18.679	71	58.307	23	35.788	22	82.265	83	27.586	31	114.392	78	878.562	32	755.621
		560.221 K 95 g				94.095 K 45 g				109.852 K 14 g								
	Dochody.																	
I	Odsetki od kapitałów	36.217	16	—	—	2.711	36	—	—	415	65	—	—	268	94	39.613	11	40 009
II	Dochody z dóbr i realności	27.177	99	—	—	1.399	62	—	—	31	—	—	—	30	—	28.638	61	24.345
III	Zwroty kosztów leczenia	219.988	67	—	—	50.603	19	—	—	90.050	82	—	—	100.706	98	461.349	66	475.000
IV	Dochody rozmaite	2.549	—	—	—	347	54	—	—	377	43	—	—	498	80	3.682	77	13.522
V	Zwroty od c. k. Skarbu Państwa	16.633	80	—	—	2.610	—	—	—	2.500	—	—	—	676	—	22.419	80	32.240
	Suma dochodów	302.566	62	—	—	57.671	71	—	—	93.374	90	—	—	102.090	72	555.703	95	585.116
	Do tego:																	
—	Dotacya z funduszu kraj.	257.655	33	—	—	36.423	74	—	—	16.477	24	—	—	12.302	06	322.858	37	170.505
	Ogólna suma dochodów	560.221	95	—	—	94.095	45	—	—	109.852	14	—	—	114.392	78	878.562	32	755.621

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze K.	większe K.	
1.973	—	
—	1.997	
—	—	
1.197	—	
—	115	
—	—	
250	—	
—	36.200	
10.222	—	
—	70.735	
1.020	—	
—	3.405	
—	—	
19	—	
—	5.887	
—	**19.751**	
511	—	
—	3.356	
132	—	
167	—	
—	575	
—	—	
100	—	
—	348	
3.837	—	
8.186	122.618	
11.242	**19.751**	
19.428	142.369	
	122.941	
396	—	
—	4.293	
13.650	—	
9.839	—	
9.820	—	
33.705	4.293	
—	152.353	
33.705	156.646	
	122.941	

Porównanie sumaryczne.

kwot preliminowanych z rzeczywistemi wynikłościami.

Wydatki preliminowane wynosiły . . .	755.621 K.	
„ rzeczywiste wynosiły . . .	878.562 „	
zatem rzeczywiste były większe o . .		122 941 K.
Dochody preliminowane bez dotacyi wynosiły .	585.116 K.	
„ rzeczywiste bez dotacyi wynosiły . .	555.704 „	
zatem rzeczywiste były większe o . .		29.412 „
Wynik w ogóle jest mniej korzystny o kwotę, ...		152.353 K.
zgodnie z pobraną od funduszu krajowego większą dotacyą.		
Gdy się jednak uwzględni, że od c. k. Rządu przypadają za rok bieżący zwroty wydatków (vide wykaz należytości czynnych rubr. V.) w łącznej kwocie	53.112 K.	
i że na niepreliminowane wydatki inwestycyjne w kwocie	19.751 „	72.863 „
ma się później zaciągnąć pożyczka z majątku zarodowego szpitala, — okazuje się wynik ogólny mniej korzystny od budżetu tylko o kwotę.		79.490 K.

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych		c. k. kliniki laryng.		II. położnic		c. k. szkoły położn.		III. syfilitycznych		c. k. kliniki syfilit.		IV. obłąkanych		Razem		Kwota budżetem uchwalona
		Wydatki w roku 1909.																
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.
	Wydatki.																	
I.	**Płace i emolumenta etatowe.**																	
1	Dyrektor: *a*) płaca . . . 6.400 K — g *b*) relut. za mieszk. 1.472 „ — „ *c*) „ opał i światło 420 „ — „	4.477	68	248	76	414	60	497	52	995	04	331	68	1.326	72	8.292	—	8.292
2	5 prymaryuszów: *a*) płaca . . 15.000 K — g *b*) dod. pięciol. 5.958 „ 33 „	12.558	33	—	—	—	—	—	—	3.600	—	—	—	4.800	—	20.958	33	20.960
3	2 profesorów jako prymaryuszów dla okulistyki i położnictwa	1.300	—	—	—	1.300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.600	—	2.600
4	Prymaryusz jako kierownik oddziału chorób zakaźnych płaca	3.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.000	—	3.000
5	7 sekundaryuszów I. klasy: *a*) płaca . . . 11.200 K — g *b*) rel. za mieszk. 2.099 „ 96 „	8.000	—	—	—	1.833	30	—	—	1.866	66	—	—	1.600	—	13.299	96	12.800
6	7 sekundaryuszów II. kl.: *a*) płaca . . . 9.683 K 33 g *b*) rel. za mieszk. . 2.166 „ 67 „	8.250	—	—	—	—	—	—	—	1.800	—	—	—	1.800	—	11.850	—	12.600
7	10 praktykantów lekarskich . *a*) adjutum . . 5.961 K 65 g *b*) na podwyż. adj. 266 „ 56 „	6.228	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.228	21	7.000
8	Akuszerka: *a*) płaca . . . 800 K — g *b*) 1 dod. pięciol. . 80 „ — „ *c*) wikt II. klasy . 510 „ — „	—	—	—	—	1.390	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.390	—	1.390
9	Aptekarz: *a*) płaca . . . 2.200 K — g *b*) 1 dod. 5-letni . 200 „ — „ *c*) dod. na mieszk. . 400 „ — „ *d*) dod. za kliniki . 400 „ — „ *e*) podwieczorki . 53 „ — „	2.331	49	114	12	68	47	116	97	228	24	171	18	222	53	3.253	—	3.253
10	Prosektor płaca	864	—	48	—	80	—	96	—	192	—	64	—	256	—	1.600	—	1.600
11	Chemik patologii, płaca . .	864	—	48	—	80	—	96	—	192	—	64	—	256	—	1.600	—	1.600
12	Kapelan: *a*) płaca . . . 1.200 K — g *b*) dod. na mieszk. 400 „ — „	864	—	48	—	80	—	96	—	192	—	64	—	256	—	1.600	—	1.600
13	Rządca: *a*) płaca . . . 2.800 K — g *b*) wikt I. klasy . 800 „ — „	1.944	—	108	—	180	—	216	—	432	—	144	—	576	—	3.600	—	3.600
14	2 oficyałów: *a*) płaca . . . 4.400 K — g *b*) dod. aktywal. . 1.536 „ — „ *c*) „ pięcioletnie 300 „ — „ *d*) „ osobisty . 941 „ 50 „	3.875	83	215	33	358	88	430	66	861	30	287	10	1.148	40	7.177	50	7.018
15	3 asystentów: *a*) płaca . . . 4.497 K 80 g *b*) dod. aktywal. . 1.619 „ 18 „ *c*) „ trzyletni . 127 „ 79 „	3.372	19	187	34	312	24	374	68	749	37	249	79	999	16	6.244	77	6.656
16	Asystent w izbie przyjęcia chor.: *a*) płaca . . 1.600 K. — g *b*) dod. trzyletni . 600 „ — „ *c*) aktywalny . . 576 „ — „	1.499	04	83	28	138	80	166	56	333	12	111	04	444	16	2.776	—	2.776
17	3 praktykantów: *a*) płaca . . . 3.436 K 67 g *b*) dod. aktywal. . 1.308 K 66 „	2.562	49	142	36	237	27	284	72	569	44	189	81	759	24	4.745	33	5 328
18	Maszynista: *a*) płaca . . . 1.200 K — g *b*) rel. za wikt. II. kl. 720 „ — „ *c*) 1 dod. pięciol. . 100 „ — „	1.040	30	50	50	121	20	80	80	303	—	80	80	343	40	2.020	—	2.020
	Do przeniesienia .	63.031	56	1.293	69	6.594	76	2.455	91	12.314	17	1.757	40	14.787	61	102.235	10	104.093

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.	K.	
—	—	
2	—	
—	—	
—	—	
—	500	*Wydatek większy*, na reluta za mieszkanie; przekroczenie to znachodzi zupełne pokrycie w zaoszczędzeniu z tego samego tytułu w poz. 6 b wydatków.
750	—	*Wydatek mniejszy*, wskutek interkalare, tudzież z powodu, że większej ilości sekundaryuszów II. kl. udzielono mieszkanie w szpitalu, z odjęciem relutów w gotówce; zaoszczędzone reluta służą na pokrycie przekroczenia pod poz. 5 b wydatków.
772	—	*Wydatek mniejszy*, częściowo wskutek interkalare, tudzież zaoszczędzenia kredytu na podwyżki adjutów, z powodu nominacyi praktykantów sekundaryuszami.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	160	*Wydatek większy*, z powodu podwyższenia dodatku osobistego oficyałowi Fr. Gorczycy z kwoty 782 K. na 962 K. rocznie od 12/2. 1909. — LW. 137.288/908 dla wyrównania poborów.
411	—	*Wydatek mniejszy*, wskutek interkalare.
—	—	
583	—	*Wydatek mniejszy*, wskutek interkalare.
—	—	
2.518	660	

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych	c. k. kliniki laryng.	II. położnic	c. k. szkoły położn.	III. syfilitycznych	c. k. kliniki syfilit.	IV. obłąkanych	Razem	Kwota budżetem uchwalona
		Wydatki w roku 1909.								
		K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K.
I	Z przeniesienia .	63.031 56	1.293 69	6.594 76	2.455 91	12.314 17	1.757 40	14.787 61	102 235 10	104.093
19	Inspicyent:									
	a) płaca . . . 1.600 K — g									
	b) wikt II. kl. . . 720 „ — „									
	c) dod. trzyletni . 200 „ — „	1.360 80	75 60	126 —	151 20	302 40	100 80	403 20	2.520 —	2.520
20	Woźny:									
	a) płaca . . . 1.000 K — g									
	b) dod. na mieszk. 240 „ — „									
	c) „ „ ubiór . 120 „ — „									
	d) „ pięcioletni . 47 „ 66 „	760 11	42 23	70 38	84 46	168 93	56 31	225 24	1.407 66	1.408
21	Odźwierny:									
	a) płaca . . . 540 K — g									
	b) dod. na mieszk. 240 „ — „									
	c) wikt II. kl. (wzmoc.) 720 „ — „									
	d) dod. na ubiór . 120 „ — „									
	e) 1 dod. pięciol. . 60 „ — „	907 20	50 40	84 —	100 80	201 60	67 20	268 80	1.680 —	1.680
	Razem .	66.059 67	1.461 92	6.875 14	2.792 37	12.987 10	1.981 71	15.684 85	107.842 76	109.701
	Do tego:									
22	Zaliczki na płace . . .	2.198 20	— —	187 —	— —	— —	— —	— —	2.385 20	2.500
	Suma rubryki I. .	68.257 87	1.461 92	7.062 14	2.792 37	12.987 10	1.981 71	15.684 85	110.227 96	112.201
II.	**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**									
23	Siostry Miłosierdzia:									
	1. zwyczajne:									
	a) płaca . . . 3.486 K 66 g									
	b) wikt. . . . 12.897 „ 93 „									
	c) pranie bielizny 651 „ 82 „	11.459 65	712 90	446 30	408 48	1.282 17	1.074 09	1.652 82	17.036 41	17.227
	2. nadzwyczajne:									
	na wyprawę dla 2 Sióstr . .	800 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	800 —	800
24	Pomocnik kapelana	432 —	24 —	40 —	48 —	96 —	32 —	128 —	800 —	800
25	2 ekspedyentów do apteki . .	3.249 60	192 —	115 20	196 80	384 —	288 —	374 40	4.800 —	4.800
26	Dyetaryusze, płaca	3.790 26	210 57	350 95	421 14	842 28	280 76	1.123 04	7.019 —	6.935
27	Wikt dla funkcyonaryusza w izbie przyjęcia	404 27	22 46	37 43	44 92	89 85	29 95	119 80	748 68	800
28	Stypendyum dla akuszerki . .	— —	— —	240 —	— —	— —	— —	— —	240 —	240
29	Służba wspólna:									
	a) płaca . . . 3.240 K — g									
	b) wikt . . . 3.265 „ 20 „									
	c) dod. na mieszk. dla stolarza . . 240 „ — „									
	d) bluzy . . . 120 „ — „	3.724 60	104 67	371 21	167 47	628 02	167 47	1.701 76	6.865 20	6.810
30	Służba oddziałowa:									
	a) płaca . . . 19.271 K 27 g									
	b) podwyższenie płac . . . 3.943 „ 32 „									
	c) wikt . . . 24.534 „ 27 „									
	d) bluzy . . . 1.968 „ — „	24.685 23	966 37	1.046 30	1.956 85	4.399 47	2.048 10	14.614 54	49.716 86	47.280
31	Służba domu:									
	a) płaca . . . 4.611 K 30 g									
	b) wikt . . . 4.297 „ 28 „									
	c) bluzy . . . 204 „ — „	4.692 98	227 81	546 76	364 50	1.366 89	364 50	1.549 14	9.112 58	9.450
	Razem { 1. zwyczajne . .	52.438 59	2.460 78	3.194 15	3.608 16	9.088 68	4.284 87	21.263 50	96.338 73	94.342
	{ 2. nadzwyczajne	800 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	800 —	800
	Suma rubryki II. .	53.238 59	2.460 78	3.194 15	3.608 16	9.088 68	4.284 87	21.263 50	97.138 73	95.142

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.	K.	
2.518	660	
—	—	
—	—	
—	—	
2.518	660	
115	—	*Wydatek mniejszy* odpowiednio do udzielonych zaliczek.
2.633	660	
1.973		
191	—	*Wydatek mniejszy*, z powodu interkalare, tudzież stosownie do kosztu wiktu.
—	—	
—	—	
—	—	
—	84	*Wydatek większy*, znachodzi pokrycie w zaoszczędzeniu, wykazanem w rubr. I. poz. 17.
51	—	*Wydatek mniejszy*, stosownie do rzeczywistego kosztu.
—	—	
—	55	*Wydatek wogóle większy*, ponieważ przyznano 1 służącemu wynagrodzenie po 10 K. miesięcznie t. j. 120 K. rocznie, za obsługę sterylizatora w c. k. szkole położnych (przez 10 miesięcy) i na oddziale położnic (przez 2 miesiące). Wydatek przypadający na c. k. Rząd w kwocie 100 K. pobrano do rubr. V. poz. 24a dochodów (Lw. 95860 1908), natomiast wydatek na wikt był nieco mniejszy, stosownie do rzeczywistego kosztu, skutkiem czego ogólna różnica wynosi tylko 55 K.
—	2.437	*Wydatek w ogóle większy*, z powodu większej ilości chorych I klasy, leczonych w szpitalu, z którego to powodu musiano zwiększyć czasowo ilość służby.
337	—	*Wydatek mniejszy*, z powodu interkalare, tudzież stosownie do kosztu wiktu.
579	2.576	
—	—	
579	2.576	
	1.997	

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych K.	g.	c. k. kliniki laryng. K.	g.	II. położnic K.	g.	c. k. szkoły położn. K.	g.	III. syfilitycznych K.	g.	c. k. kliniki syfilit. K.	g.	IV. obłąkanych K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Wydatki w roku 1909.																
III	**Pensye i emerytury.**																	
32	Bobrzyńska Zofia, wdowa po prymaryuszu	500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	500	—	500
33	Nycz Karol, b. rządca szpitala	1.753	92	—	—	181	44	—	—	514	08	—	—	574	56	3.024	—	3.024
34	Przybyłowa Magdalena, b. akuszerka	—	—	—	—	312	—	—	—	—	—	—	—	—	—	312	—	749
35	Wojciechowski Wiktor, b. ofic.	1.009	20	—	—	104	40	—	—	295	80	—	—	330	60	1.740	—	1.740
36	Rydel Helena, wdowa po prymar.	600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	600	—	600
37	Armułowicz I. v. Paszkowska Ksawera wdowa po prymar., dodatek na wychowanie 1-go syna	120	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	120	—	120
38	Harajewicz Ludwika, wdowa po dyrektorze	812	—	—	—	84	—	—	—	238	—	—	—	266	—	1.400	—	1.400
39	Zarewicz Antonina, wdowa po prymaryuszu	—	—	—	—	—	—	—	—	1.200	—	—	—	—	—	1.200	—	1 200
40	Cybulska Marya, wdowa po maszyniście . . . . 600 K. dodatek na wychowanie 5 dzieci . . . 375 „	565	50	—	—	58	50	—	—	165	75	—	—	185	25	975	—	975
41	Jakliński Aleksander, b. aptekarz	1.224	96	—	—	126	72	—	—	359	04	—	—	401	28	2.112	—	2.112
42	Sołga Józefa, wdowa po dozor. domu . . . . . 750 K. dodatek na wychowanie 2 dzieci . . . 300 „	609	—	—	—	63	—	—	—	178	50	—	—	199	50	1.050	—	1.050
43	Bieńkowski Arkadyusz, b. rządca	748	20	—	—	77	40	—	—	219	30	—	—	245	10	1.290	—	3.096
44	Zieliński Jan, b. oficyał	1.136	80	—	—	117	60	—	—	333	20	—	—	372	40	1.960	—	1.960
45	Dr. Ponikło Stanisław, b. dyrekt.	3.879	97	—	—	401	38	—	—	1.137	23	—	—	1.271	02	6.689	60	6.690
46	Dr. Bogdanik Józef, b. prymar.	1.992	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.992	—	1.992
47	Huczkowa Maryanna, wdowa po odźwiernym	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	270
47a	Jordanowa Helena wdowa po prof. położn.	—	—	—	—	600	—	—	—	—	—	—	—	—		600	—	6 0
47b	Bieńkowska Leokadya, wdowa po b. rządcy	406	—	—	—	42	—	—	—	119	—	—	—	133	—	700	—	—
47c	Kral Ignacy, b. asystent	357	28	—	—	36	96	—	—	104	72	—	—	117	04	616	—	—
	Suma rubryki III.	15.714	83	—	—	2.205	40	—	—	4.864	62	—	—	4.095	75	26.880	60	28.078
IV	**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.**																	
48	Flasińska Felicya, wdowa po pisarzu	348	—	—	—	36	—	—	—	102	—	—	—	114	—	600	—	600
49	Dudek Marya, wdowa po gazow.	69	60	—	—	7	20	—	—	20	40	—	—	22	80	120	—	120
50	Tekielska Julia, b. dozorczyni	—	—	—	—	—	—	—	—	146	—	—	—	—	—	146	—	146
51	Bachut Tekla, b. posługaczka	192	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	192	—	192
52	Stroińska Stefania, córka był. aptekarza	116	—	—	—	12	—	—	—	34	—	—	—	38	—	200	—	200
53	Suchoń Aniela, wdowa po odźw.	174	—	—	—	18	—	—	—	51	—	—	—	57	—	300	—	300
54	Kudłek Elżbieta, wdowa po posługaczu	69	60	—	—	7	20	—	—	20	40	—	—	22	80	120	—	120
55	Przybyłowa Magdalena, b. akuszerka	—	—	—	—	41	65	—	—	—	—	—	—	—	—	41	65	100
56	Tyrała Paulina, b. dozorczyni	—	—	—	—	120	—	—	—	—	—	—	—	—	—	120	—	120
57	Skibska Marya, wdowa po dyetaryuszu	116	—	—	—	12	—	—	—	34	—	—	—	38	—	200	—	200
58	Rakoczy Karolina, wdowa po odźwiernym	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	300	—	300	—	300
59	Stępniowska Anna, wdowa po piekarzu	69	60	—	—	7	20	—	—	20	40	—	—	22	80	120	—	120
59a	Marusiak Agnieszka, b. sługa	—	—	—	—	121	44	—	—	—	—	—	—	—	—	121	44	—
59b	Menzel Marya b. praczka	30	28	—	—	3	13	—	—	8	88	—	—	9	92	52	21	—
	Suma rubryki IV.	1.185	08	—	—	385	82	—	—	437	08	—	—	625	32	2.633	30	2.518

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną okazują się wynikłości mniejsze K.	W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną okazują się wynikłości większe K.	Uzasadnienie różnic
—	—	
—	—	
437	—	*Wydatek mniejszy*, z powodu śmierci emerytki (LW. 60.066|1909).
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
1.806	—	*Wydatek mniejszy*, z powodu śmierci emeryta (LW. 62.552|1909).
—	—	
—	—	
—	—	
270	—	*Nie było wydatku*, z powodu śmierci pensyonistki (LW. 60.066|1909).
—	—	
—	700	Nowo przyznana pensya wdowia od 1|6 1909. (LW. 62.552|1909).
—	616	Nowo przyznana pensya emerytalna od 1|2 1909. (LW. 135.497|1908).
2.513	1.316	
1.197		
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
58	—	*Wydatek mniejszy*, z powodu śmierci emerytki (LW. 60.066|1909).
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	121	Nowo przyznane zaopatrzenia, na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z d. 27|X. 1908 (LW. 81.400|1908 i 30.516|1909).
—	52	
58	173	
	115	

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych		c. k. kliniki laryng		II. położnic		c. k. szkoły położn.		III. syfilitycznych		c. k. kliniki syfilit.		IV. obłąkanych		Razem		Kwota budżetem uchwalona
		Wydatki w roku 1909.																
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	h.	K.	g.	K.
V. 60	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych**	58	—	—	—	6	—	—	—	17	—	—	—	19	—	100	—	100
VI.	**Remuneracye i zapomogi.**																	
61	Dla funkcyonaryuszów szpitaln.																	
	a) dla wszystkich	1.363	50	75	75	201	25	151	50	303	—	101	—	404	—	2.600	—	2.600
	b) dla pomocnika urzędnika w izbie przyjęcia . . .	189	—	10	50	17	50	21	—	42	—	14	—	56	—	350	—	600
62	Dla bezpł. praktykantów lekar.	1.257	60	—	—	242	40	—	—	—	—	—	—	—		1.500	—	1.500
63	Gratyfikacye dla służby szpitalnej	1.0 6	08	44	98	101	34	69	56	323	85	93	56	460	63	2.150	—	2.150
	Suma rubryki VI. .	3.866	18	131	23	562	49	242	06	668	85	208	56	920	63	6.600	—	6.850
VII.	**Koszta gospodarcze.**																	
64	Żywienie chorych:																	
	a) Zwykła strawa i dodatki .	74.782	20	5.549	91	8.542	41	12.330	48	22.666	96	7.714	51	25.509	47	157.095	94	144.687
	b) 6 Sióstr Miłosierdzia zatrudnionych w kuchni:																	
	α) płaca . . . 960 K — g																	
	β) wikt . . . 2 687 „ 64 „																	
	γ) pranie bielizn. 135 „ 84 „	1.800	92	151	34	204	31	302	68	529	69	189	18	605	36	3.783	48	3.796
	c) Służba kuchenna i magaz.:																	
	α) płaca . . . 2.575 K 20 g																	
	β) wikt . . . 3.253 „ 62 „																	
	γ) kaftany i czepki 156 „ — „	2.848	79	239	39	323	18	478	78	837	87	299	24	957	57	5.984	82	6.258
	d) Opał do kuchni i pod kotły parowe	1.804	12	151	61	204	67	303	22	530	62	189	51	606	43	3.790	18	3.000
	e) Naczynia i sprzęty kuchenne	44	35	37	34	50	41	74	68	130	70	46	68	149	37	933	53	600
	f) Pieczywo z opałem, piekarzem i pomocnikami . .	8.861	07	531	96	987	09	670	51	2.647	15	985	13	5.820	46	20.503	37	14.000
	g) Wino dla chorych . . .	1.793	04	269	06	197	52	67	30	201	50	89	56	673	75	3.291	73	3.500
65	*a*) Wikt **I.** kl. z pieczywem i winem lekarza dyżurnego .	533	75	29	65	49	42	59	30	118	62	39	54	158	16	988	44	800
	b) Wikt I. kl. na oddz. położnic przez 3 miesiące	—	—	—	—	225	14	—	—	—	—	—	—	—	—	225	14	200
66	Opał, sal, łazienek i innych ubikacyi	14.167	26	733	25	621	03	1.013	78	2.209	90	926	45	2.676	83	22.348	50	15.150
67	Oświetlenie																	
	1. zwyczajne:																	
	a) elektryka . . 3.842 K 79 g																	
	b) nafta, świece itp. 10.959 „ 79 „	8.455	81	482	94	590	15	1.215	46	578	50	529	77	2.949	95	14.802	58	13.250
	2. **nadzwyczajne:**																	
	Instalacya dla światła elektr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**10.222**
68	Sprzęty gospodarcze:																	
	{ 1. zwyczajne .	4.428	68	211	34	161	01	421	46	523	06	366	17	1.007	36	7.119	08	4.860
	{ 2. **nadzwyczajne:**																	
	a) na sprawienie 2 wanien fajansowych . 1.080 K — g	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	b) na sprawienie 2 łóżek siatkowych, 3 kanap, 1 stołu i szafki na leki . 500 K — g	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	c) na sprawienie łóżek siatkowych 347 K 79 g	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
69	Utrzymanie 1 pary koni z furmanem, reparacyą wozów, uprzęży itp.	1.023	66	49	71	119	30	79	53	298	24	79	53	338	—	1.987	97	1.400
70	Utrzymanie ogrodów:																	
	a) warzywnego	1.452	82	—	—	726	42	—	—	—	—	—	—	—	—	2.179	24	1.000
	b) spacerowego	211	99	10	29	24	70	16	47	61	75	16	47	69	98	411	65	400
	c) płaca ogrodnika . . .	666	66	—	—	333	34	—	—	—	—	—	—	—	—	1.000	—	1.000
	Do przeniesienia { 1. zwyczajne	123.275	12	8.447	79	13.360	10	17.033	65	31.334	56	11.471	74	41.522	69	246.445	65	213.901
	{ 2. **nadzwycz.**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**10.222**

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze K.	większe K.	
—	—	
—	—	
250	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ urzędnik ten objął czynność dopiero 1 czerwca 1909.
—	—	
—	—	
250	—	
—	12.409	*Wydatek większy*, głównie z powodu większej ilości dni leczenia: preliminowano bowiem 272.000 dni, faktycznie zaś było 291.277 dni t. j. więcej o 19.277. Dni leczenia na I. i II. kl. preliminowano 7.500 faktycznie było 13.698 t. j. więcej o 6.198.
13	—	*Wydatek mniejszy*, stosownie do kosztu wiktu.
273	—	*Wydatek mniejszy*, z powodu interkalare i stosownie do kosztu wiktu.
—	790	*Wydatek większy*, z powodu jak przy poz. 64a.
—	334	*Wydatek większy*, z powodu konieczności częstego pobielania kotłów kuchennych.
—	6.503	*Wydatek większy*, z powodu jak przy poz. 64a, droższego opału, tudzież konieczności wydawania chorym obłąkanym większej ilości pieczywa (porcye dodatkowe).
208	—	*Wydatek mniejszy*, wedle potrzeby.
—	188	*Wydatki większe*, stosownie do rzeczywistego kosztu.
—	25	
—	7.199	*Wydatek większy*, z powodu niedostatecznego kredytu, przeznaczonego na rok 1909. W porównaniu z wydatkiem w r. 1908, w którym przekroczenie kredytu wynosiło 12.425 K. (kredyt preliminowany wynosił również 15.150 K.), wynik r. 1909 jest korzystniejszy a to tylko z powodu częściowej zniżki cen węgla.
—	1.553	*Wydatek większy*, w miarę koniecznej potrzeby.
10.222	—	Na koszta instalacyi urządzeń elektr. preliminowano kredyt na r. 1907 — 18.000 K. a na r. 1909 dodatkowo 10.222 K. razem 28.222 K. W r. 1908 wykonano część instalacyj, za które wypłacono elektrowni miejsk. 5.000 K; wydatek ten przeniesiono na r. 1909 a następnie na r. 1910, pożyczka bowiem na ten cel uchw. w rubr. IV p. 16 doch. zostanie zrealizowaną dopiero po wykonaniu wszystkich robót, na razie przerwano z powodu wykonać się mających robót adaptacyjnych (uchwała Sejmu z dnia 28 X. 1908).
—	2.259	*Wydatek większy*, wskutek koniecznej potrzeby wymiany zniszczonych sprzętów.
—	—	Kredyty te pochodzą z budżetu r. 1908; — przenosi się je na rachunek r. 1910. (LW. 55099|1910).
—	—	
—	—	Kredyt przeniesiony z r. 1908; zużyto zupełnie w r. 1909.
—	588	*Wydatek większy*, głównie z powodu naprawy powozu i wozów ciężarowych.
—	1.179	*Wydatek większy*, w miarę potrzeby. Zauważa się, że dotychczasowy kredyt (obniżono w r. 1905 kwotę 1.600 K. na 1.000 K.) jest niewystarczający.
—	12	*Wydatek większy*, w miarę potrzeby.
—	—	
494	33.039	
10.222	—	

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych	Oddział I. c. k. kliniki laryng.	Oddział II. położnic	Oddział II. c. k. szkoły położn.	Oddział III. syfilitycznych	Oddział III. c. k. kliniki syfilit.	Oddział IV. obłąkanych	Razem	Kwota budżetem uchwalona
		Wydatki w roku 1909.								
		K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K.
VII	Z przeniesienia { zwyczajne .	123.275 12	8.447 79	13.360 10	17.033 65	31.334 56	11.471 74	41.522 69	246.445 65	213.901
	{ nadzwycz. .	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	10.222
71	Utrzymanie pralni:									
	a) mydło, soda, opał i t. p. . . . 8.024 K 97 g									
	b) 2 Siostry Miłos.:									
	α) płaca 320 K — g									
	β) wikt 895 „ 88 „									
	γ) pranie . 45 „ 28 „ 1.261 „ 16 „									
	c) Służba:									
	α) płaca 2.592 K — g									
	β) wikt 3.638 „ 02 „									
	γ) fartuchy i czepki . 180 „ — „ 6.410 „ 02 „									
	d) pranie bielizny służby . . . 1.108 „ 80 „	7.813 68	803 19	1.292 32	1.805 57	1.972 75	797 22	2.320 22	16.804 95	13.887
72	Bielizna pościel i odzież:									
	1. zwyczajne:									
	a) zakupno i naprawa 19.985 K 27 g									
	b) 2 Siostry Miłos.:									
	α) płaca 320 K — g									
	β) wikt 895 „ 88 „									
	γ) pranie 45 „ 28 „ 1.261 „ 16 „									
	c) Utrzymanie 2 szwaczek:									
	α) płaca 480 K — g									
	β) wikt 503 „ 04 „ 983 „ 04 „	8.864 08	816 56	739 67	1.743 31	2.918 96	1.142 30	6.004 59	22.229 47	22.285
	2. nadzwyczajne:									
	na uzupełnienie inwentarza bielizny	**6.441 90**	**525 60**	**463 12**	**1.068 52**	**1.935 05**	**694 31**	**3.871 50**	**15.000 —**	**15.000**
73	Słoma do sienników	1.031 64	56 44	62 10	161 60	214 59	116 61	436 43	2.079 41	1.000
74	Opłata za wodę z wodociągów miejskich	1.389 13	324 27	— —	— —	— —	— —	— —	1.713 40	2.000
75	Fiakrowe dla rządcy . . .	64 80	3 60	6 —	7 20	14 40	4 80	19 20	120 —	120
	Razem { 1. zwyczajne .	142.438 45	10.451 85	15.460 19	20.751 33	36.455 26	13.532 67	50.303 13	289.392 88	253.193
	{ 2. nadzwyczajne	**6.441 90**	**525 60**	**463 12**	**1.068 52**	**1.935 05**	**694 31**	**3.871 50**	**15.000 —**	**25 222**
	Suma rubryki VII. .	148.880 35	10.977 45	15.923 31	21.819 85	38.390 31	14.226 98	54.174 63	304.392 88	278.415
VIII	**Koszta sanitarne.**									
76	Lekarstwa:									
	a) dla oddziałów szpitalnych	17.804 68	1.026 94	643 68	1.060 91	2.133 75	1.555 36	2.066 59	26.291 91	15.000
	b) „ „ klinicznych	21.368 91	— —	— —	— —	— —	— —	— —	21.368 91	—
77	Utrzymanie apteki: 1. zwyczaj:									
	a) opał i światło . 858 K 98 g									
	b) 2 Siostry Miłosierdzia:									
	α) płaca 320 K — g									
	β) wikt 895 „ 88 „									
	γ) pranie 45 „ 28 „ 1.261 „ 16 „									
	c) laboranci:									
	α) płaca 672 K — g									
	β) wikt 754 „ 56 „									
	γ) bluzy 72 „ — „ 1.498 „ 56 „	2.449 84	144 75	86 85	148 37	289 50	217 13	282 26	3.618 70	3.419
	Do przeniesienia .	41.623 43	1.171 69	730 53	1.209 28	2.423 25	1.772 49	2.348 85	51.279 52	18.419

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem. uchwaloną okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.	K.	
494	33.039	
10.222	—	
—	2.918	*Wydatek w ogóle większy*, spowodowany większą ilością chorych.
56	—	*Wydatek mniejszy*, głównie z powodu niższego kosztu wiktu Sióstr Miłosierdzia i szwaczek.
—	—	
—	1.080	*Wydatek większy*, z powodu podwyżki cen słomy i stosownie do rzeczywistej potrzeby.
287	—	*Wydatek mniejszy*, stosownie do zużycia wody.
—	—	
837	37.037	
10.222	—	
11.059	37.037	
	25.978	
—	11.292	*Wydatek większy*, głównie z powodu większej ilości dni leczenia, tudzież stosownie do ordynacyi lekarzy. Wartość remanentu leków pozostałych na rok 1910 obliczono w kwocie 15.181 K. 26 gr. na podstawie przecięcia z ostatnich 3 lat.
—	21.869	*Wydatek nieprelimnowany*, znachodzi pokrycie w zwrotach od ck. Rządu, pobranych do rubr. V. poz. 22a dochodów i w przypisanych należytościach czynnych
—	200	*Wydatek większy*, w miarę potrzeby.
—	32.861	

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych		Oddział I. c. k. kliniki laryng.		Oddział II. położnic		Oddział II. c. k. szkoły położn.		Oddział III. syfilitycznych		Oddział III. c. k. kliniki syfilit.		Oddział IV. obłąkanych		Razem		Kwota budżetem uchwalona
		Wydatki w roku 1909.																
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.
VIII.	Z przeniesienia .	41.623	43	1.171	69	730	53	1.209	28	2.423	25	1.772	49	2.348	85	51.279	52	18.419
77	**2. nadzwyczajne:**																	
	Na uzupełnienie urządz. apteki	**1 293**	**07**	**76**	**40**	**45**	**84**	**78**	**31**	**152**	**80**	**114**	**60**	**148**	**98**	**1.910**	—	**1.910**
78	Laboratoryum chem. patolog. .	154	—	—	—	—	—	—	—	46	—	—	—	—	—	200	—	200
79	Laboratoryum bakteryologiczne w pawil. izolac. 1. zwyczajn.	400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	400	—	400
	2. **nadzwycz:**																	
	Na wewnętrzne urządzenie III rata	**1.676**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**1.676**	—	**1.676**
80	Potrzeby sanitarne: 1. zwyczajne																	
	a) dla oddz. szpitalnych . .	34.590	13	1.577	83	3.075	19	3.629	65	4.542	47	1.245	78	1.698	53	50.359	58	36.000
	b) dla oddz. klinicznych . .	23.084	85	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23.084	85	—
	2. nadzwyczajne:																	
	a) na zakupno przyrządów dla sali operacyjnej i chorych oddziału chirurgicznego .	**7.377**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**7.377**	—	**7.377**
	b) na zakupno sterylizatora dla c. k. szkoły położnych . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**1.020**
	c) na zakupno sterylizatora dla oddziału skórnego . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	**430**	—	—	—	—	—	**430**	—	**430**
81	Przybory opatrunkowe . . .	998	02	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	998	02	900
82	Instrumenta chirurgiczne . .	1.975	54	2	13	717	87	3	10	234	80	102	50	52	66	3.088	60	3.000
83	Koszta pogrzebowe	253	49	12	31	29	53	19	69	73	83	19	69	83	68	492	22	300
—	Wentylator na oddziale chirurg.	51	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	51	—	—
	Razem { 1. zwyczajne .	103.130	46	2.763	96	4.553	12	4.861	72	7.320	35	3.140	46	4.183	72	129.953	79	59.219
	{ 2. **nadzwyczajne**	**10.346**	**07**	**76**	**40**	**45**	**84**	**78**	**31**	**582**	**80**	**114**	**60**	**148**	**98**	**11.393**	—	**12.413**
	Suma rubryki VIII. .	113.476	53	2.840	36	4.598	96	4.940	03	7.903	15	3.255	06	4.332	70	141.346	79	71.632
IX.	**Koszta kancelaryjne.**																	
84	Druki, litografie, przybory do pisania, koszta insercyjne i t. p. 1. zwyczajne . . .	3.065	35	152	40	361	76	267	52	898	32	238	08	1.021	73	6.005	16	2.600
	2. **nadzwyczajne:**																	
	Na zakupno maszyny do pisania	**334**	**75**	**16**	**25**	**39**	—	**26**	—	**97**	**50**	**26**	—	**110**	**50**	**650**	—	**650**
	Suma rubryki IX. . .	3.400	10	168	65	400	76	293	52	995	82	264	08	1.132	23	6.655	16	3.250
X.	**Koszta kapliczne.**																	
85	*a*) Utrzymanie kościoła . . .	257	50	12	50	30	—	20	—	75	—	20	—	85	—	500	—	500
	b) 1 posługaczka *α*) płaca 192K — g																	
	β) wikt 251 „ 52„	228	41	11	09	26	61	17	74	66	53	17	74	75	40	443	52	462
	Suma rybryki X. .	485	91	23	59	56	61	37	74	141	53	37	74	160	40	943	52	962
XI.	**Utrzymanie budynków.**																	
86	Konserwacye i reparacye: 1. zwyczajne .	6.887	71	135	30	639	88	1.327	37	2.619	45	2.587	19	4.416	01	18.612	91	14.000
	2. **nadzwyczajne:**																	
	a) na roboty konserwacyjne, wymianę klozetów i naprawę dachu nad budynkiem administracyjnym . . .	**5.909**	**74**	**161**	**07**	**812**	**57**	**257**	**71**	**2.280**	**22**	**257**	**71**	**5.457**	**98**	**15.137**	—	**15.137**
	Do przeniesienia { 1. zwyczajne	6.887	71	135	30	639	88	1.327	37	2.619	45	2.587	19	4.416	01	18.612	91	14 000
	{ 2. **nadzwycz.**	**5.909**	**74**	**161**	**07**	**812**	**57**	**257**	**71**	**2.280**	**22**	**257**	**71**	**5.457**	**98**	**15.137**	—	**15.137**

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.	K.	
—	32.861	
—	—	Część niezużytego kredytu w kwocie 1.054 K. 38 g. przeniesiono na rachunek r. 1910 (LW. 55099 1910).
—	—	
—	—	Część niezużytego kredytu w kwocie 191 K. 65 g. przeniesiono na rachunek r. 1910 (LW. 55099 1910).
—	—	Oprócz tegoroczn. kredytu w kw. 1.676K. była do dyspozycyi pozostałość z r. 1908 w kw. 386 K. 73 g. t. j. razem 2.062 K. 73 g; w roku 1909 wydano kwotę 1.525 K. 09 g. a przeniesiono na rachunek r. 1910. niezużytą resztę w kwocie 537 K. 64 g. (LW. 55099 1910.
—	14.360	*Wydatek większy*, głównie z powodu większej ilości dni leczenia, tudzież stosownie do ord. lekarzy. Wartość remanentu pozost. na r. 1910 obliczono w kw. 7.015 K. 04 g. na podstawie przecięcia z ostatn. 3 lat.
—	23.085	*Wydatek nieprelimiowany*, znachodzi pokrycie w zwrotach od c. k. Rządu pobranych do rubr. V. poz. 22a dochodów i w przypisanych należytościach czynnych.
—	—	Niezużytą część kredytu w kwocie 6.977 K. przeniesiono na rachunek r. 1910 (LW. 55099 1910).
1.020	—	Nie było wydatku, gdyż c. k. Rząd pomimo wymiany kilkurazowej korespondencyi z Wydziałem krajowym, nie złożył wymaganej deklaracyi co do pokrycia tego wydatku, wobec czego nie kupiono jeszcze sterylizatora.
—	—	
—	98	*Wydatki większe*, wskutek koniecznej potrzeby.
—	87	
—	193	*Wydatek większy*, zależny od ilości pogrzebów.
—	51	*Wydatek nieprelimiowany*, stanowiący koszt prądu elektrycznego do poruszania motoru uzasadniony jest względami hygieny.
—	70.735	
1.020	—	
1.020	70.735	
	69.715	
—	3.495	*Wydatek większy*, z powodu konieczności nakładu większej ilości druków, ponownej oprawy dawnych ksiąg i znaczniejsz. kosztów insercyjnych — nadto z powodu wykupienia remanentu druków pozostałych z r. 1908 o wartości 82 5 K. W końcu zaznaczyć wypada, że dotychczasowy kredyt nie był podwyższony w stosunku do zwrostu czynności kancelaryjnych.
—	—	
—	3.405	
—	—	
19	—	*Wydatek mniejszy*, stosownie do kosztu wiktu.
19	—	
—	4.613	*Wydatek większy* z powodu konieczności wykonania większej ilości nieprzewidzianych robót konserwacyjnych w starych, zniszczonych budynkach szpitalnych.
—	—	
—	4 613	Część niezużytego kredytu w kwocie 6.155 K. 13 g. przeniesiono na rachunek r. 1910, ponieważ robót nie ukończono jeszcze. (LW. 55099 1910.
—	—	

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyyi budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych		Oddział I. c. k. kliniki laryng.		Oddział II. położnic		Oddział II. c. k. szkoły położn.		Oddział III. syfilitycznych		Oddział III. c. k. kliniki syfilit.		Oddział IV. obłąkanych		Razem		Kwota budżetem uchwalona
		Wydatki w roku 1909.																
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.
XI.	Z przeniesienia 1. zwyczajne	6.887	71	135	30	639	88	1.327	37	2.619	45	2.587	19	4.416	01	18.612	91	14.000
	2. nadzwycz.	5 909	74	161	07	812	57	257	71	2.280	22	257	71	5.457	98	15 137	—	15.137
86	*b*) na parkan graniczny i naprawę muru w ogrodzie 112K 56g	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	c) na rekonstrukcyę wychodków na oddziale obłąk. 1.620K —g	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	d) na ogrodzenie gruntów szpitalnych wzdłuż projektowanej ulicy publ. 550K —g	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	e) na postawienie budynków gosp. w Tropiszowie 700K —g	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
87	Utrzymanie wodociągów i maszyny parowej: 1. zwyczajne .	623	42	56	26	150	93	48	42	193	58	61	42	221	09	1.355	12	1.000
	2. nadzwycz:																	
	Na napr. maszyny par. 1.981K —g	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
88	Pompowanie wody ze studni szpitalnej	1.211	73	58	82	141	17	94	12	352	93	94	12	399	99	2.352	88	1.800
89	Asekuracya budynków i ruchomości	367	17	17	82	42	78	28	52	106	94	28	52	121	20	712	95	650
90	Czyszczenie kominów . . .	1.017	85	49	41	118	59	79	06	296	48	79	06	336	—	1.976	45	1.673
91	Wynagrodzenie za czynności techniczne	618	—	30	—	72	—	48	—	180	—	48	—	204	—	1.200	—	1.200
91a	**Wydatki inwestycyjne** . . .	**19.751**	**49**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**19.751**	**49**	—
	Razem 1. zwyczajne .	10.725	88	347	61	1.165	35	1.625	49	3.749	38	2.898	31	5.698	29	26.210	31	20.323
	2. nadzwyczajne	25.661	23	161	07	812	57	257	71	2.280	22	257	71	5.457	98	34.888	49	15.137
	Suma rubryki XI. .	36.387	11	508	68	1.977	92	1.883	20	6.029	60	3.156	02	11.156	27	61.098	80	35.460
XII.	**Podatki i daniny.**																	
92	*a*) z gruntów i realności szpitalnych	69	93	3	39	8	15	5	43	20	37	5	43	23	08	135	78	170
	b) z dóbr w Prądniku czerwonym	853	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	853	23	1.330
	c) ekwiwalent	443	96	21	55	51	72	34	48	129	30	34	48	146	55	862	04	862
	Suma rubryki XII. .	1.367	12	24	94	59	87	39	91	149	67	39	91	169	63	1.851	05	2.362
XIII.	**Rozmaite.**																	
93	Utrzymanie biblioteki . . .	206	—	10	—	24	—	16		60	—	16	—	68	—	400	—	400
94	Książki i czasopisma dla chorych	103	—	5	—	12	—	8	—	30	—	8	—	34	—	200	—	200
95	Przypadkowe:																	
	a) ubezpieczenie służby od wypadków	105	69	5	13	12	31	8	21	30	78	8	21	34	89	205	22	160
	b) zastępstwo chorych i urlopowanych funkcyonar. .	1.186	83	28	49	248	37	45	58	270	93	45	58	293	72	2.119	50	800
	c) koszta sądowe, portorya i inne nieprzewidziane . .	2.795	53	33	49	126	70	53	59	200	71	53	59	227	26	3.490	87	1.500
	Suma rubryki XIII. .	4.397	05	82	11	423	38	131	38	592	42	131	38	657	87	6.415	59	3.060
XIV.	**Zapomogi dla położnic.**																	
96	Dla położnic, opuszczających wraz z dzieckiem oddz. położ. . .	—	—	—	—	5.568	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.568	—	5.700
XV.	**Koszta utrzymania dzieci, zrodzonych na oddziale położnic.**																	
97	Wynagrodzenie mamek za karmienie dzieci	—	—	—	—	833	40	—	—	—	—	—	—	—	—	833	40	1.000

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze K.	większe K.	
—	4.613	
—	—	Kredyt przeniesiony z r. 1908 zużyto w r. 1909 na właściwy cel.
—	—	Kredyt przeniesiony z r. 1908 przeniesiono na r. 1910, ponieważ wykonanie robót uległo zwłoce. (LW. 55099 1910).
—	—	Kredyt przeniesiony z r. 1908 zużyto w r. 1909 na właściwy cel.
—	—	Kredyt przeniesiony z roku 1908 przeniesiono na rok 1910, ponieważ roboty nie zostały ieszcze odebrane (LW. 55099 1910).
—	355	*Wydatek większy* wedle potrzeby.
—	—	Kredyt przeniesiony z r. 1908 zużyto w r. 1909 na właściwy cel.
—	553	*Wydatek większy*, znajduje częściowe pokrycie w oszczędnościach w Rubr. VII. por. 74.
—	63	*Wydatek większy*, zależny od wymiaru premii asekuracyjnej.
—	303	*Wydatek większy*, stosownie do nowych umów, zawartych z przedsiębiorcą (LW. 117122 1908 i 86669 1909).
—	—	
—	**19.751**	Stosownie do uchwały Wys. Sejmu z d. 29 X. 1908 rozpoczęto w r. 1909 roboty inwestycyjne w szpitalu. Na pokrycie wydatków zaciągniętą zostanie po ukończeniu robót pożyczka z majątku zarodowego.
—	5.887	W r. 1909 przeprowadzono rekonstrukcyę centralnego ogrzewania w pawilonie chirurgicznym.
—	**19.751**	
—	25.638	
34	—	*Wydatki mniejsze*, z powodu odpisu podatku.
477	—	
—	—	
511	—	
—	—	Niezużytą część kredytu w kwocie 57 K. 96 g. przeniesiono na rachunek r. 1910 (LW. 35485 1910).
—	—	„ „ „ „ 62 „ 70 „ „ „ „ „ „
—	45	*Wydatek większy*, stosownie do ilości służby podlegającej ubezpieczeniu, tudzież wymiaru opłat.
—	1.320	*Wydatek większy*, z powodu częstych wypadków chorób, tudzież urlopów urzędników i lekarzy.
—	1.991	*Wydatek większy*, ponieważ oprócz zwykłych wydatków zapłacono w tym roku koszta zawarcia kontraktu o dzierżawę dóbr Tropiszów w kwocie 768 K. 95 g., tudzież należytości skarbowe
—	3.356	od umów co do leczenia dzieci w szpitalu św. Ludwika w kwocie 1.199 K. 50 g.
132	—	*Wydatek mniejszy*, wedle potrzeby.
167	—	*Wydatek mniejszy*, wedle potrzeby.

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych		Oddział I. o. k. kliniki laryng.		Oddział II. położnic		Oddział II. o. k. szkoły położn.		Oddział III. syfilitycznych		Oddział III. c. k. kliniki syfilit.		Oddział IV. obłąkanych		Razem		Kwota budżetem uchwalona
		Wydatki w roku 1909.																
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.
XVI	**Koszta utrzymania mamek i dzieci w szpitalu św. Ludwika.**																	
98	Utrzymanie mamek i dzieci ssących	—	—	—	—	13.074	60	—	—	—	—	—	—	—	—	13.074	60	12.500
99	*a*) ryczałt na leczenie i utrzymanie chorych dzieci . .	42.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42.000	—	36.000
	b) do dyspozycyi Wydziału krajowego na ten sam cel	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.000
	Suma rubryki XVI. .	42.000	—	—	—	13.074	60	—	—	—	—	—	—	—	—	55.074	60	54.500
XVII	**Zapisy.**																	
100	Szembeka na odpraw. Mszy św.	75	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	75	—	75
101	Wencla na obdzielanie rekonwalescentów	58	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	58	—	58
102	Gałeckiego i Klozowej na odprawianie Mszy św.	81	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	81	—	81
	Suma rubryki XVII. .	214	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	214	—	214
XVIII 103	**Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe** . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100
XIX 104	**Dyety, koszta podróży i różne inne.** W sprawach funduszu jako właściciela dóbr	548	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	548	—	200
XX	**Spłata pożyczek.**																	
105	Umorzenie pożyczki w kwocie 70.842 K. 10 g., zaciągniętej z majątku zarodowego na budowę domu izolacyjnego: *a*) V. rata kapitału 2.752 K 88 g *b*) 4% odsetki . 2.325 „ 43 „	5.078	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.078	31	5.078
106	Umorzenie pożyczki w kwocie 41.523 K. 35 g., zaciągniętej z majątku zarodowego, na postawienie budynków gospodarczych w Tropiszowie: *a*) III. rata kapitału 3.740 K 73 g *b*) 4% odsetki . 1.378 „ 72 „	5.119	45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.119	45	5.119
107	Umorzenie pożyczki w kwocie 693.592 K. 68 g., zaciągniętej z majątku zarodowego oddz. chorych i położnic, tudzież fund. podrzutków krakowskich na budowę szpitala: *a*) XIX. rata kapitału . . 24.128 K 12 g *b*) 4½% odsetki 15.028 „ 34 „	37.182	04	—	—	1.974	42	—	—	—	—	—	—	—	—	39.156	46	39.156
108	Umorzenie pożyczki w kwocie 12.000 K. zaciągniętej z funduszu spółek wodnych na osuszenie gruntów w Tropiszowie: *a*) XXIX. i XXX rata kapit. . . 497 K 90 g *b*) 3% odsetki . . 187 „ 82 g	685	72	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	685	72	686
109	Umorzenie pożyczki 18.000 K. i dodatkowej 10.222 K, zaciągnąć się mającej z majątku zarodowego na instalacyę światła elektrycznego: *a*) I. rata kapitału — *b*) 4% odsetki . . —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.838
	Suma rubryki XX. .	48.065	52	—	—	1.974	42	—	—	—	—	—	—	—	—	50.039	94	53.877

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.	K.	
—	575	*Wydatek większy*, nie dający się z góry ściśle przewidzieć.
—	—	
—	575	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
100	—	*Nie było wydatku* z tego tytułu.
—	348	*Wydatek większy*, z powodu lustracyi dóbr w Tropiszowie, oraz przyjazdów do Lwowa dyrektora i rządcy w sprawach urzędowych.
—	—	
—	—	
—	1	
—	—	
3.838	—	*Nie było wydatku*, gdyż nie zaciągnięto jeszcze przyzwolonej pożyczki.
3.838	1	
3.837		

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyyj budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych K.	g.	c. k. kliniki laryng. K.	g.	II. położnic K.	g.	c. k. szkoły położn. K.	g.	III. syfilitycznych K.	g.	c. k. kliniki syfilit. K.	g.	IV. obłąkanych K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Wydatki w roku 1909.																
	Dochody.																	
I.	**Odsetki od efektów, kapitałów i fundacyj.**																	
1	Od efektów	16.750	93	—	—	1.953	56	—	—	130	66	—	—	—	—	18.835	15	18.218
2	Od kapitałów:																	
	a) 4½% od reszty kapitału w kwocie 317.122 K. 90 g. użytego na budowę szpitala	13.512	74	—	—	757	80	—	—	—	—	—	—	—	—	14.270	54	14.271
	b) 4% od reszty kapitałów:																	
	α) 58.135 K. 67 g. na budowę pawilonu izolacyjnego .	2.325	43	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.325	43	2.325
	β) 34.467 K. 97 g. na postawienie budynków gospodarczych w Tropiszowie .	1.378	72	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.378	72	1.379
	γ) 25.399 K. 80 g. na instalacyę urządzeń dla światła elektrycznego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.016
3	Od fundacyj	2.249	34	—	—	—	—	—	—	284	99	—	—	268	94	2.803	27	2.800
	Suma rubryki I. .	36.217	16	—	—	2.711	36	—	—	415	65	—	—	268	94	39.613	11	40.009
II.	**Dochody z dóbr i realności.**																	
4	Czynsz dzierżawny z dóbr Tropiszowa w Król. Pol. . . .	13.926	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13.926	10	9.790
5	Czynsz dzierżawny z Prądnika czerwonego	8.433	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8.433	26	8.433
6	Czynsz emfiteutyczny z folwarku Przegini duchownej	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	—	100
7	Czynsz za wynajęcie 3 sal dla c. k. kliniki syfilit. . 1.100 K ryczałt za opał i oświetlenie . . . . . 500 „	1.600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.600	—	1.600
8	Za mieszkanie z opałem asystenta przy c. k. szkole położnych	240	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	240	—	240
9	Dochód z ogrodów szpitalnych .	2.771	22	—	—	1.385	62	—	—	—	—	—	—	—	—	4.156	84	4.000
10	Ryczałt od c. k. Rządu za odwożenie zwłok z kliniki na cmentarz	75	—	—	—	14	—	—	—	31	—	—	—	30	—	150	—	150
11	Czynsz od c. k. Skarbu wojskowego za grunt na drogęw Prądniku Czerwonym	32	41	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32	41	32
	Suma rubryki II. .	27.177	99	—	—	1.399	62	—	—	31	—	—	—	30	—	28.638	61	24.345
III.	**Zwroty kosztów leczenia.**																	
12	Od funduszu krajowego galicyjskiego	150.304	61	—	—	41.264	82	—	—	68.784	25	—	—	71.244	—	331.597	68	380.000
13	Od samopłacących	51.560	25	—	—	8.088	55	—	—	10.045	01	—	—	25.065	42	94.759	23	67.000
14	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych . . .	18.123	81	—	—	1.249	82	—	—	11.221	56	—	—	4.397	56	34.992	75	28.000
	Suma rubryki III. .	219.988	67	—	—	50.603	19	—	—	90.050	82	—	—	100706	98	461.349	66	475 000
IV. 15	**Dochody rozmaite.**	1.244	25	—	—	171	54	—	—	377	43	—	—	408	80	2.202	02	800
16	Dodatkowa pożyczka na instalacyę światła elektrycznego. .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10.222
17	Zwrot dawniejszych zaliczek na płace	1.304	75	—	—	176	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.480	75	2.500
	Suma rubryki IV. .	2.549	—	—	—	347	54	—	—	377	43	—	—	408	80	3.682	77	13.522

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną okazują się wyniki ości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.	K.	
—	617	*Dochód większy*, stosownie do stanu efektów majątku zarodowego.
—	—	
—	—	
—	—	
1.016	—	*Nie było dochodu*, ponieważ nie zaciągnięto jeszcze przyzwolonej pożyczki.
—	3	*Dochód nieco większy*, stosownie do stanu efektów.
1.016	620	
396		
—	4.136	*Dochód większy*, stosownie do warunków zawartych w nowym kontrakcie dzierżawy (LW. 104181 1909).
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	157	*Dochód większy*, stosownie do wartości zebranych plonów,
—	—	
—	—	
—	4.293	
48.402	—	
—	27.759	*Dochody w ogóle mniejsze*, zależne od wyników przeprowadzanych korespondecyi, w sprawach stosunków majątkowych i przynależności leczonych.
—	6.993	
48.402	34.752	
13.650		
—	1.402	*Dochód większy*, z powodu uzyskania znaczniejszej gotówki za przedmioty, wydzielone z użytku.
10.222	—	*Pożyczki* nie zaciągnięto jeszcze (vide wyjaśnienie do rubr. VII. poz. 67.2) wydatków.)
1.019	—	*Dochód mniejszy*, stosownie do udzielonych zaliczek w latach ubiegłych.
11.241	1.402	
9.839		

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych		Oddział I. c. k. kliniki laryng.		Oddział II. położnic		Oddział II. c. k. szkoły położn.		Oddział III. syfilitycznych		Oddział III. c. k. kliniki syfilit.		Oddział IV. obłąkanych		Razem		Kwota budżetem uchwalona
		Wydatki w roku 1909.																
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.
V.	**Zwroty od c. k. Skarbu Państwa.**																	
18	Zwrot nadwyżki, wynikłej za leczenie chorych według normy klinicznej w c. k. szkole położnych	—	—	—	—	2.510	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.510	—	7.718
19	Zwrot nadwyżki, wynikłej za leczenie chorych według normy klinicznej w c. k. klinice chorób syfilitycznych . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	2.500	—	—	—	—	—	2.500	—	11.694
20	Zwrot nadwyżki, wynikłej za leczenie chorych według normy klinicznej w c. k. klinice chorób laryngologicznych . .	800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	800	—	2.182
21	Zwrot kosztów utrzymania dozorcy, odprowadzającego chorych na wykłady psychiatryi i neuropatologii	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	676	—	676	—	676
22	Zwrot kosztów utrzymania personalu aptekarskiego, opału i oświetlenia apteki, tudzież za druki, korki, flaszki i t. p. .	5.249	79	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.249	79	7.000
22a	Za wydane klinikom uniwersyteckim 1) leki	4.374	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.374	50	—
	2) sanitarne	5.209	51	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.209	51	—
23	Zwrot części wydatków na instalacyę światła elektryc. neg. na oddziałach klinicznych .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.950
24	Zwrot za sterylizator dla oddziału c. k. szkoły położnych . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.020
24a	Zwrot za obsługę sterylizatora w c. k. szkole położnych. .	—	—	—	—	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	—	—
24b	Za badania bakteryologiczne chorób zakaźnych w zachodniej Galicyi	1.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.000	—	—
	Suma rubryki V. .	16.633	80	—	—	2.610	—	—	—	2.500	—	—	—	676	—	22.419	80	32.240
—	**Dotacya z funduszu krajowego** .	257.655	33	—	—	36.423	74	—	—	16.477	24	—	—	12.302	06	322.858	37	170.505

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze K.	większe K.	
5.208	—	*Wydatki* w c. k. szkole położnych wynosiły . . . . . 35.788 K. 22 g. Z tego przypada na fundusz krajowy za 11.521 dni po 1 K. 84 g. (rzeczywisty koszt utrzymania chorej na szpitalnym oddziale położnic, obliczony przy LW. 77.103 10) kwota. . . . . 21.198 „ 64 „ zaś c. k. Rząd ma zwrócić resztę wydatków, ponad normę szpitalną w kwocie 14.589 K. 58 g. Gdy na rachunek tej nadwyżki zapłacił c. k. Rząd w r. 1909 kwotę . . . 2.510 „ — przeto pozostaje do wyrównania reszta w kwocie . . . . . 12.079 K. 58 g. Nadto winien jest c. k. Skarb Państwa z powyższego tytułu po koniec roku 1908 kwotę . . . . . 7.295 K. 68 g.
9.194	—	*Wydatki* w c. k. klinice syfilitycznej wynosiły . . . . . 27.586 K. 31 g. Z tego przypada na fundusz krajowy za 11.995 dni po 1 K. 70 g. (rzeczywisty koszt utrzymania chorego na szpitalnym oddziale syfilitycznych obliczony przy LW. 77.102 10) kwota . . . . . 20.391 „ 50 „ zaś c. k. Rząd ma zwrócić resztę wydatków ponad normę szpitalną w kwocie 7.194 K. 81 g. Gdy na rachunek tej nadwyżki zapłacił c. k. Rząd w roku 1909 kwotę . . 2.500 „ — przeto pozostaje do wyrównania reszta w kwocie . . . . . 4.694 K. 81 g. Oprócz tego winien jest c. k. Skarb Państwa z powyższego tytułu po koniec roku 1908 kwotę . . . . . 9.786 K. 32 g.
1.382	—	*Dochód mniejszy*, stanowi uiszczoną przez c. k. Rząd zaliczkę na rachunek nadwyżki kosztów klinicznych. Obliczenie nadwyżki wydatków klinicznych ponad normę szpitalną nastąpi po dokładnem wyrachowaniu wartości remanentu leków i sanitarnych pozostałych z r. 1909 na r. 1910.
—	—	
1.750	—	*Dochód mniejszy*, stosownie do należytości.
—	4.374	*Dochody nieprelimiowane*, służą na częściowe pokrycie wydatków wykazanych w rubr. VIII. poz. 76 b) i 80 b).
—	5.210	
1.950	—	*Nie było dochodu*, ponieważ nie wykonano jeszcze instalacyi (Vide rubr. VII. poz. 67 2) wydatków).
1.020	—	*Nie było dochodu*, ponieważ nie kupiono jeszcze sterylizatora (Vide rubr. VIII. poz. 80 2. b) wydatków).
—	100	*Dochód nieprelimiowany*, służy na pokrycie odnośnego zaliczkowego wydatku wykazanego w rubr. II. poz. 29.
—	1.000	*Dochód nieprelimiowany*, dotyczy badań przeprowadzonych w r. 1908 i 1909 (LW. 121378/1908).
20.504	10.684	
9.820		
—	152.353	*Dotacya większa*, z powodu niekorzystnego wyniku zamknięcia rachunków, jak to przy poszczególnych pozycyach wyjaśniono.

WYKAZ

należytości czynnych i biernych z końcem roku 1909.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Należytości czynne z lat ubiegłych K.	g.	Należytości czynne z roku bieżącego K.	g.	Należytości bierne z lat ubiegłych K.	g.	Należytości bierne z roku bieżącego K.	g.
		A) Wydatki.								
I.		**Płace i emolumenta etatowe.**								
	22	Zaliczki na płace	216	—	2.385	20	—	—	—	—
XIII		**Rozmaite.**								
	95c	Koszta sądowe, portorya i inne nieprzewidziane	107	60	—	—	—	—	—	—
XIV	96	**Zapomogi dla położnic**	—	—	36	—	—	—	—	—
XX.		**Spłata pożyczek.**								
		Majątkowi zarodowemu zwrot kapitałów wypożyczonych na budowę:								
	105	1) pawilonu izolacyjnego . .	—	—	—	—	58.135	67	—	—
	106	2) budynków gospodarskich w Tropiszowie	—	—	—	—	30.727	24	—	—
	107	Majątkom zarodowym oddz. chorych, położnic i funduszu podrzutków, zwrot kapitałów wypożyczonych na budowę szpitala	—	—	—	—	309.834	66	—	—
	108	Funduszowi spółek wodnych, zwrot kapitału, wypożyczonego na osuszenie gruntów w Tropiszowie	—	—	—	—	5.886	48	—	—
		Suma A. . .	323	60	2.421	20	404.584	05	—	—
		B) Dochody.								
III.		**Zwroty kosztów leczenia.**								
	14	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych . . .	1.695	48	782	20				
	—	Od stron rozmaitych niewyśledzonych	88.092	20	188.918	54				
V.		**Zwroty od c. k. Skarbu Państwa**								
	18	Zwroty nadwyżek za leczenie chorych ponad normę szpit: w c. k. szkole położnych . .	7.295	68	12.079	58				
	19	„ klinice syfilitycznej .	9.786	32	4.694	81				
	20	„ „ laryngologiczn.	1.619	26	1.200	79				
	—	Zwrot za instalacye wodociągowe i gazowe w klinice syfilitycznej	—	—	266	86				
	22	Zwrot części wydatków za personal aptekarski opał i oświetlenie apteki, druki, korki, flaszki i t. p. wskutek wydawania leków i art. sanit. c. k. klinikom uniwersyteckim . .	7.175	07	—	—				
	—	Zwrot kosztów instalacyi przewodów prowadzących przegotowaną wodę do c. k. szkoły położnych	2.235	98	—	—				
	22a	Zwrot należytości za wydane c. k. klinikom uniwersyteckim:								
		a) leki	—	—	16.994	41				
		b) sanitarne . . .	—	—	17.875	34				
		Suma B. . .	117.899	99	242.812	53	—	—	—	—
		Do tego: Suma A. . .	323	60	2.421	20	404.584	05	—	—
		Razem .	118.223	59	245.233	73	404.584	05	—	—
		Ogółem .	363.457 K 32 g							
		po strąceniu stanu czynnego .	—	—	—	—	363.457	32	—	—
		Pozostaje czysty stan bierny . .	—	—	—	—	41.126	73	—	—

III.

FUNDUSZ SZKOLNY KRAJOWY.

III. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba budżetu	Liczba pozycyi	Sumaryusz	Wydatki w roku 1909 K	Wydatki w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
I.	1—7	Płace, remuneracye za udzielanie nauki religii, dodatki pięcioletnie, wynagrodzenia za godziny nadobowiązkowe i na zastępstwo nauczycieli urlopowanych	18,290.951	36	17,594.351
II.	8-11	Remuneracye i zapomogi, zasiłki na urządzanie kursów wakacyjnych, rolniczych i specyalnych, oraz remuneracye za naukę robót ręcznych dla analfabetów	141.380	02	143.600
III.	12	Koszta podróży i dyety nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych	11.691	92	60.000
VI.	13-16	Dodatek do funduszu szkolnego emerytalnego, interkalarya, emerytury dla tracących posady i dary z łaski: zwyczajne . . . . 35.075 K 23 g *nadzwyczajne* . . . **8.545** „ — „	13.620	23	78.118
V.	17	Zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół	200.000	—	200.000
VI.	18-21	Zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół, utrzymanie budynku szkolnego w Tarnowie, mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe, oraz koszta nadzoru funduszów szkolnych miejscowych: zwyczajne . . . . 577.876 K 26 g *nadzwyczajne* . . . **98** „ — „	577.974	26	446.558
VII.	22	Przybory naukowe ogólnej natury i dla nauk praktycznych	50.783	01	51.000
VIII.	23	Biblioteki okręgowe	13.555	10	14.000
IX.	24	Konferencye okręgowe	139.667	39	151.836
X.	25	Stypendya dla uczniów i uczennic seminaryów nauczycielskich	198.032	86	200.000
XI.	26	Rozmaite wydatki	21.378	29	24.600
XII.	27	Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye: *nadzwyczajne*	73.593	50	66.236
		Suma wydatków rzeczywistych .	19,795.630	91	19,030.602
		Do tego „Przebieżne wydatki“	355.395	34	—
		Ogółem .	20,151.026	28	19,030.602

Uwaga: C. k. Rada szkolna krajowa wykazała nadto jako „przebieżny wydatek“ zasiłki na budowę szkół wypłacone w roku 1909 zaliczkowo na rachunek 10-milionowej pożyczki z roku 1907 w sumie 1,198.070 K.

Wydatek ten wyeliminowano z niniejszego zamknięcia rachunku, gdyż ma on pokrycie w korelatywnym dochodzie z funduszu 10-milionowej pożyczki krajowej z roku 1907, przeznaczonej na budynki szkolne i jest wykazany w zamknięciu rachunku tego funduszu za rok 1909 jako wydatek rzeczywisty wraz z wydatkami z tego samego tytułu za lata 1907 i 1908 w łącznej kwocie 302.900 K, które z powodu braku pokrycia w latach 1907 i 1908 zostały przeprowadzone rachunkowo na rok 1909 i dopiero w tym roku definitywnie pokryte.

III. Fundusz szkolny krajowy.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	696.598	
2.220	—	
18.305	—	
34.798	—	
—	—	Różnice uzasadniono przy poszczególnych rubrykach i pozycyach zamknięcia rachunku.
—	131.116	
217	—	
115	—	
12.169	—	
1.967	—	
222	—	
—	7.358	
70.343	835.372	
—	355.395	
70.343	1,190.767	
	1,120.424	

III. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Sumaryusz	Dochody w roku 1909 K	Dochody w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		DOCHODY.			
I.	1—7	Odsetki od kapitałów	71.329	81	71.258
II.	8-15	Dochody z dóbr, realności i innych praw . .	40.821	05	43.496
III.	16-26	Dodatki	3,191.730	59	3,148.704
IV.	27	Zysk ze sprzedaży książek szkolnych . . .	5.670	—	5.670
V.	28	Zapisy i darowizny	—	—	—
VI.	29	Taksy od spadków	211.411	54	220.000
VII.	30	Rozmaite wpływy	246.146	16	15.000
VIII.	31	Dodatek z c. k. Skarbu Państwa	109.885	92	109.886
XI.	32	Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne z lat dawniejszych	236	32	150
		Suma dochodów rzeczywistych . .	3,877.231	69	3,614.164
	32a	Dotacya z funduszu krajowego	16,273.794	59	15,416.438
		Ogółem zgodnie ze sumą wydatków .	20,151.026	28	19,030.602

III. Fundusz szkolny krajowy.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	72	Różnice pomiędzy dochodami preliminowanymi a rzeczywistymi, uzasadniono przy poszczególnych rubrykach i pozycyach niniejszego zamknięcia rachunku.
2.675	—	
—	13.026	
—	—	
—	—	
8.588	—	
—	231.146	
—	—	
—	86	
11.263	271.330	
	263.067	
—	857.357	
	1,120.424	

III. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909 K	Wydatki w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
I.		**Płace i dodatki.**			
	1	Płace i dodatki na mieszkanie nauczycieli etatowych:			
		a) pobory wypłacone w gotówce . . . . . 11,558.971 K 33 g			
		b) wliczone do poborów dochody z gruntów szkolnych i dochody w naturze 10.000 „ — „			
		c) zapłacone podatki od gruntów szkolnych . . . 6.172 „ 74 „	11,605.144	07	11,303.600
	2	Wynagrodzenia nauczycieli nadetatowych	3,871.600	33	3,733.900
	3	Płace i dodatki na mieszkanie etatowych nauczycieli religii	769.886	32	769.900
	4	Remuneracye za udzielanie nauki religii	256.897	17	264.954
	5	Dodatki pięcioletnie nauczycieli	1,244.532	60	1,037.000
	6	Wynagrodzenia nauczycieli za godziny nadobowiązkowe	352.250	32	325.000
	7	Zastępstwo nauczycieli urlopowanych	190.340	55	160.000
		Suma rubryki I.	18,290.951	36	17,594.354

III. Fundusz szkolny krajowy.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	301.811	Wydatek *większy* o 301.811 K z powodu, że od czerwca 1908 t. j. od czasu sporządzenia preliminarza na rok 1909 do końca grudnia r. 1908 i w ciągu całego roku 1909 zorganizowano wiele nowych szkół i przekształcono wiele szkół na więcej klasowe, a pobory nauczycieli tych szkół nie mogły być jeszcze uwzględnione w preliminarzu na r. 1909, tudzież z powodu, że skutkiem obsadzenia większej ilości posad nauczycielskich interkalarya okazały się mniejsze niż w budżecie przewidziano.
—	137.700	Wydatek *większy* o 137.700 K z powodu wzmożenia się frekwencyi, wskutek czego zaszła potrzeba otwarcia większej ilości klas nadetatowych tudzież z powodu, że interkalarya okazały się mniejsze niż w budżecie przewidziano.
13		Wydatek *mniejszy* o 13 K z powodu pozostałej zaległości.
8.057	—	Wydatek *mniejszy* o 8.057 K z powodu, że w r. 1909 nie zostały jeszcze wyasygnowane wszystkie należytości przypadające w myśl ustawy z 15/9. 1909 dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 123 i z powodu pozostałej z końcem r. 1909 zaległości.
—	207.533	Wydatek *większy* o 207.533 K z powodu przyznania w r. 1909 większej liczbie nauczycieli dodatków pięcioletnich niż preliminarzem przewidziano, albowiem c. k. Rada szkolna krajowa nie miała jeszcze szczegółowych dat dla dokładnego obliczenia naturalnego przyrostu i preliminowała ten wydatek na podstawie przeciętnej wynikłości z lat ostatnich. Prawdziwy przyrost, względnie wysokość preliminować się mających dodatków pięcioletnich obliczony na podstawie szczegółowych dat nastąpi na r. 1911.
—	27.250	Wydatek *większy* o 27.250 K z powodu naturalnego wzrostu liczby nauczycieli i udzielania w większej liczbie szkół nauki nadobowiązkowej aniżeli w preliminarzu przewidziano.
—	30.341	Wydatek *większy* o 30.341 K, gdyż z powodu naturalnego wzrostu liczby nauczycieli, udzielono więcej urlopów nie tylko wskutek choroby, ale także celem dalszego kształcenia się na kursach, skutkiem czego okazała się potrzeba większej liczby zastępstw.
8.070	704.668	
	696.598	

III. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909 K	Wydatki w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
II.	8	**Remuneracye i zapomogi dla nauczycieli.**	60.000	—	60.000
	9	Zasiłki dla nauczycieli przeznaczonych na kursa: 1) na 5 kursów wakacyjnych dla nieukwalifikowanych nauczycieli po 2.700 K = 13.500 K — g; 2) na kursa rolnicze i sadownicze dla nauczycieli szkół miejskich: a) na całoroczny kurs rolniczy 6.000 „; b) na 4 kursa sadownicze i 2 pszczelnicze 10.000 „; c) na kurs uprawy tytoniu 1.000 „ = 17.000 „ — g	30.500	—	30.500
	10	Kursa nauki zręczności dla nauczycieli, a to: a) 2 kursa slöjdu drzewnego, b) 1 kurs koszykarstwa, c) 1 kurs kartoniarstwa	7.540	02	9.100
	11	Remuneracye za naukę robót ręcznych	10.980	—	11.000
	11a	Zasiłki na kursa dla analfabetów	2.360	—	3.000
		Suma rubryki II.	111.380	02	113.600
III.	12	**Koszta podróży i dyety dla nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych**	11.691	92	60.000
IV.		**Dodatki i dary z łaski.**			
	13	Dodatek stały do funduszu szkolnego krajowego emerytalnego	25.599	84	25.600
	14	Interkalarya z powodu opróżnionych posad nauczycielskich przypadająca fund. szkoln. emerytalnemu	—	—	28.419
	15	Emerytury dla nauczycieli, którzy tracą posady wskutek reorganizacyi szkół: *nadzwyczajne*	795	—	5.000
	16	Dary z łaski dla wdów po nauczycielach i dla byłych nauczycieli, a to: a) stałe	9.475	39	11.649
		b) jednorazowe *nadzwyczajne*	7.750	—	7.750
		Suma rubryki IV.	43.620	23	78.418
V.	17	**Zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół**	200.000	—	200.000

III. Fundusz szkolny krajowy.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
1.560	—	Wydatek *mniejszy* o 1.560 K z powodu, że spodziewane wydatki w wysokości przyzwolonej budżetem nie nastąpiły i z powodu pozostałej z końcem roku 1909 zaległości.
20	—	Wydatek *mniejszy* o 20 K z powodu jak wyżej.
640	—	Wydatek *mniejszy* o 640 K z powodu jak wyżej.
2.220	—	
18.305	—	Wydatek *mniejszy* o 18.305 K z powodu przyznania kosztów podróży mniejszej liczbie nauczycieli niż preliminowano, tudzież z powodu pozostałej z końcem r. 1909 zaległości.
—	—	
28.419	—	Wydatek *mniejszy* o 28.419 K z powodu pozostałej z końcem roku 1909 zaległości, albowiem c. k. główna Kasa krajowa przeprowadziła tę kwotę z krajowego funduszu szkolnego do krajowego funduszu szkolnego emerytalnego dopiero w r. 1910.
4.205	—	Wydatek *mniejszy* o 4.205 K z powodu, wstrzymania wypłaty emerytur wskutek śmierci.
2.174	—	Wydatek *mniejszy* o 2.174 K z powodu pozostałej z końcem r 1909 zaległości.
—	—	
34.798	—	
—	—	

III. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909 K	Wydatki w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
VI.	18	**Zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół**	361.260	25	230.000
	19	Utrzymanie budynku szkolnego w Tarnowie: zwyczajne 560 K; *nadzwyczajne* 98 „	658	—	1.200
	20	Mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe	187.161	33	185.358
	21	Koszta nadzoru funduszów szkolnych miejscowych	28.891	68	30.000
		Suma rubryki VI.	577.971	26	116.558
VII.	22	**Przybory naukowe:** a) ogólnej natury 35.043 K 42 g; b) dla nauk praktycznych, a to: na zakupno przyborów i narzędzi dla kursów rolniczych i ogrodów szkolnych, tudzież na zakupno warsztatów i narzędzi do slöjdu i na urządzenie pracowni koszykarstwa, na przybory do robót kartonowych, na urządzenie gospodarstwa kobiecego, tudzież na wydawnictwo „Obrazy do nauki z poglądu“ 15.739 „ 59 g	50.783	01	51.000
VIII.	23	**Biblioteki okręgowe**	13.555	10	14.000
IX.	24	**Konferencye okręgowe**	139.667	39	151.836
X.	25	**Stypendya dla uczniów i uczennic seminaryów nauczycielskich**	198.032	86	200.000
XI.	26	**Rozmaite wydatki, a to:** a) na potrzeby szkół ogólnej natury 2.980 K — g; b) na drobne wydatki Rad szkolnych okręgowych 3.398 „ 29 „; c) na wydawnictwo „Dziennika urzędowego“ Rady szkolnej krajowej 6.000 „ — „; d) na koszta zarządu z powodu przelania funduszów szkolnych okręgowych do funduszu szkolnego krajowego 12.000 „ — „	21.378	29	24.600

III. Fundusz szkolny krajowy.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	131.260	Wydatek *większy* o 131.260 K z powodu wzrostu orzeczeń przyznających te zasiłki na mocy ustawy, dla szkół nowozorganizowanych w czasie od 1. czerwca 1908 po koniec r. 1909 a preliminarzem na 1909 nieobjętych i asygnowania należytości przypadających za lata poprzednie.
512	—	Wydatek *mniejszy* o 512 K z powodu, że wydatki w wysokości przyzwolonej budżetem nie nastąpiły.
—	1.806	Wydatek *większy* o 1.806 K z powodu zorganizowania większej ilości nowych szkół.
1.108	—	Wydatek *mniejszy* o 1.108 K z powodu pozostałej z końcem roku 1909 zaległości.
1.650	133.066	
	131.416	
217	—	Wydatek *mniejszy* o 217 K z powodu pozostałej z końcem roku 1909 zaległości.
145	—	Wydatek *mniejszy* o 145 K z powodu jak wyżej.
12.169	—	Wydatek *mniejszy* o 12.169 K powstały z powodu, że c. k. Rada szkolna krajowa zarządziła zamiast dwudniowej konferencyi okręgowej, tylko jednodniową, skutkiem czego uzyskano w tej rubryce zaoszczędzenie 12.169 K.
1.967	—	Wydatek *mniejszy* o 1.967 K z powodu pozostałej z końcem roku 1909 zaległości.
222	—	Wydatek *mniejszy* o 222 K z powodu, że spodziewane wydatki w wysokości przyznanej budżetem, nie nastąpiły.

III. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909 K	Wydatki w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
XII.	27	**Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye:**			
		a) dla szkoły klasztornej PP. Benedyktynek orm. we Lwowie	6.000	—	6.000
		b) dla szkoły klasztornej PP. Klarysek w Starym Sączu	4.000	—	4.000
		c) dla szkoły klasztornej PP. Benedyktynek obrz. łac. w Przemyślu	6.693	50	6.336
		d) dla szkoły żeńskiej PP. Bazylianek w Jaworowie	1.600	—	1.600
		e) dla szkoły wydziałowej żeńskiej im. św. Scholastyki w Krakowie	5.000	—	5.000
		f) dla szkoły wydziałowej żeńskiej im. św. Jadwigi we Lwowie	2.000	—	2.000
		g) dla szkoły żeńskiej im. św. Tomasza w Krakowie	1.500	—	1.500
		h) dla szkoły żeńskiej PP. Augustyanek w Krakowie	2.000	—	2.000
		i) dla prywatnego Seminaryum naucz. żeńskiego (dawniej szkoły żeńskiej w Stryju) utrzymywanej przez Towarzystwo pedagogiczne	1.000	—	1.000
		k) dla szkoły izraelickiej w Brodach	12.000	—	12.000
		l) dla Internatu PP. Bazylianek we Lwowie	1.000	—	1.000
		m) dla szkoły zręczności oddziału Towarzystwa pedagogicznego w Krakowie	1.100	—	1.100
		n) dla szkoły Sióstr Miłosierdzia w Rozdole	1.800	—	1.800
		o) „ „ „ Felicyanek w Besku	100	—	400
		p) „ „ izraelickiej w Tarnopolu	3.000	—	3.000
		r) „ „ Sióstr Felicyanek w Uhnowie	600	—	600
		s) „ zakładu im. św. Heleny we Lwowie, na utrzymanie 4-klasowej szkoły, utrzymywanej przez SS. Felicyanki	500	—	500
		t) dla szkoły w Bełzie, utrzymywanej przez SS. Felicyanki	600	—	600
		u) dla utrzymywanego przez Zbór izraelicki we Lwowie zakładu dla kształcenia kandydatów na nauczycieli religii mojżeszowej w szkołach ludowych	2.000	—	2.000
		w) dla Zakładu wychowawczego św. Rodziny z Nazaretu we Lwowie	800	—	800
		y) na rozszerzenie budynku szkoły żeńskiej w Rawie, utrzymywanej przez Zgromadzenie SS. Dominikanek (jako 1-sza rata z rozłożonej na 10 lat subwencyi 15.000 K)	1.500	—	1.500
		z) dla szkoły PP. Dominikanek w Bielinach	600	—	600
		ż) Zgromadzenie SS. Urszulanek w Kołomyi na amortyzacyę części pożyczki na rozszerzenie budynku szkolnego (VII. rata z 20-lecia)	500	—	500
		aa) na rozszerzenie budynku szkoły wydziałowej żeńskiej SS. Bazylianek w Jaworowie (V-ta rata z 15-lecia z przyznanych 6.000 K)	400	—	400
		Do przeniesienia	56.593	50	56.236

III. Fundusz szkolny krajowy.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	358	Wydatek *większy* o 358 K z powodu asygnowania w roku 1909 podwyższonych poborów za kok 1908.
—	358	

III. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909 K	Wydatki w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		Z przeniesienia .	56.593	50	56.236
		bb) dla szkoły izraelickiej 3-klasowej w Bołechowie	16.000	—	8.000
		cc) dla szkoły SS. Miłosierdzia na Kleparzu w Krakowie	—	—	1.000
		dd) dla Zboru ewangelickiego w gminie Lednica niemiecka na utrzymanie polskiej szkoły .	1.000	—	1.000
		Suma rubryki XII. .	73.593	50	66.236
		Przebieżne wydatki.			
		a) Nadebrane płace nauczycieli etatowych . .	158.002	32	—
		b) „ wynagrodzenia nauczycieli nadetatowych	24.608	26	—
		c) Nadebrane ryczałty na drobne potrzeby szkolne	115	—	—
		d) Odsetki od obligacyi wypłacone miejscowym Radom szkolnym na potrzeby szkół . .	672	77	—
		e) Zwroty 3% dodatków do podatków } . .			
		f) „ nadpłaconych prestacyi . . } .	118.962	81	—
		g) „ taks od spadków	7.931	13	—
		h) Mylne zarachowania Urzędów podatkowych	15.100	02	—
		Razem . .	355.395	31	—
		DOCHODY.			
I.		**Odsetki od kapitałów.**			
		a) Ogólny fundusz szkolny krajowy.			
	1a-g	Odsetki od kapitału wypożyczonego na uposażenie funduszu pożyczkowego na budowę szkół .	25.775	38	25.776
	2	Od 1% listów zastawnych gal. Banku krajowego nom. wartości 17.200 K i od 1% obligów kolejowych gal. Banku krajowego nom. wartości 21.300 K, będących własnością majątku zarodowego	1.660	—	1.660
		Do przeniesienia .	27.435	38	27.436

III. Fundusz szkolny krajowy.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	358	
—	8.000	Wydatek *większy* o 8.000 K z powodu pobrania zaległości pozostałej z końcem roku 1908.
1.000	—	Wydatek *mniejszy* o 1.000 K z powodu zwinięcia szkoły Sióstr Miłosierdzia na Kleparzu w Krakowie.
—	—	
1.000	8.358	
	7.358	
—	355.395	Wydatek *większy* o 355.395 K z powodu, że na ten cel nie preliminowano żadnej kwoty, gdyż wydatki te kompensują się z odnośnemi rubrykami dochodów, w których znajdują pokrycie a to:
		poz. a, b, c i h w ogólnej sumie . . . 227.825 K 60 g
		w rubr. przychodów VII. poz. 30 „rozmaite wpływy“ poz. d) w kwocie . . . 672 „ 77 „
		w rubr. przychodów I. p. 3. „odsetki od kapitałów“ poz. e, f. w ogólnej kwocie 118.962 „ 84 „
		w rubryce przychodów III. poz. 25 i 26 3% dodatek okręgowy i „dodatek do podatków“ od gmin i obszarów dworskich poz. g) w kwocie . . . . . 7.934 „ 13 „
		w rubr. przychodów VI. poz. 29. „taksy od spadków“
		Razem . 355.395 K 34 g
—	—	
—	—	
—	—	

III. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909 K	Dochody w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		Z przeniesienia .	27.435	38	27.436
		b) Fundusze poszczególnych szkół ludowych.			
	3a-h	Odsetki od kapitałów przeznaczonych na płace nauczycieli	12.851	25	13.161
	4a-c	5% odsetki od kapitałów hipotekowanych w walucie wiedeńskiej	33	11	29
	5	5% od kapitału hipotekowanego w walucie polskiej na dobrach Branice	125	01	125
	6a-b	5% od kapitałów hipotekowanych na realnościach w Krakowie w walucie polskiej . . .	23	73	24
	7a-c	5% od kapitałów hipotekowanych na rzecz pojedynczych szkół	861	—	483
		Suma rubryki I. .	71.329	81	71.258
II.		**Dochody z dóbr, realności i innych praw.**			
	8	Czynsz z ogrodu szkolnego w Dunajowie . .	2	81	2
	9	„ „ „ „ Krukienicach .	7	56	4
	10	„ z wydzierżawionych gruntów szkolnych w Zagórzu	20	—	10
	11	Czynsz z wydzierżawionych gruntów szkolnych w Pilźnie	397	75	710
	12	Czynsz z wydzierżawionych gruntów szkolnych w Skawinie	392	90	146
	13	Czynsz od gminy miasta Tarnowa za wynajęcie budynku, będącego w części własnością funduszu szkolnego krajowego	—	—	324
	14	Czysty dochód z gruntów i realności pojedynczych szkół	10.000	—	10.000
	15	Wartość naturaliów od gmin, obszarów dworskich i innych stron	30.000	—	32.000
		Suma rubryki II. .	10.821	05	13.196
III.		DODATKI.			
	16a-c	Od gminy Zaleszczyki dodatek na wydatki kancelaryjne	28	—	28
	17	Od tarnowskiej gminy żydowskiej, dodatek na utrzymanie IV. klasy przy szkole głównej . . .	—	—	52
	18	Od gminy Cewków część odsetek od majątku gminnego	210	—	210
	19	Od każdoczesnego proboszcza obrz. łać. w Limanowej zahipotekowana renta na części dóbr Lipowa	84	—	84
	20	Od właściciela dóbr w Bolesławiu z legatu Ferdynanda Sroczyńskiego w kwocie 500 złr. m. k. .	52	50	52
	21	Od gminy Laskowce odsetki od renty państwowej Nr. 28.618 na 2.350 złr. czyli 4.700 K . . .	197	40	198
		Do przeniesienia .	571	90	624

III. Fundusz szkolny krajowy.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K o r o n		
—	—	
310	—	Dochód *mniejszy* o 310 K z powodu wylosowania części efektów z terminem płatności odsetek 39/6 i 31/12 1909, za które zakupiono 1% listy rentowe z kuponami płatnymi 1/1 1910, wskutek czego część dochodu preliminowanego na rok 1909 wpłynęła dopiero w roku 1910.
—	1	Dochód *większy* o 1 K z powodu częściowej spłaty zaległości.
—	—	
—	—	
—	378	Dochód *większy* o 378 K z powodu j. w.
310	382	
	72	
—	—	
—	4	Dochód *większy* o 1 K z powodu spłaty zaległości.
—	10	Dochód *większy* o 10 K z powodu częściowej spłaty zaległości.
312	—	Dochód *mniejszy* o 312 K pozostaje w zaległości.
53	—	Dochód *mniejszy* o 53 K j. w.
321	—	Dochód *mniejszy* o 321 K z powodu odpisania całej należytości z tego tytułu na podstawie ugody zawartej z gminą miasta Tarnowa do LW. 136.793/08.
—	—	
2.000	—	Dochód *mniejszy* o 2.000 K z powodu częściowej zamiany prestacyi w naturze na prestacye gotówkowe, względnie dodatki do podatków.
2.689	11	
2.675	—	
—	—	
52	—	Dochód *mniejszy* o 52 K pozostaje w zaległości.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
52	—	

III. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909 K	Dochody w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		Z przeniesienia .	571	90	624
	22	Od gminy Bortiatyn odsetki od renty państwowej Nr. 38.006 na 950 złr. w. a. czyli 1.900 K . .	79	80	80
	23	Dobrowolne zobowiązania gmin, obszarów dworskich i innych stron, tudzież z przewyżki dochodów majątków zarodowych miast i miasteczek, a wreszcie od gminy miasta Białej na płace nauczycieli	727.509	39	745.000
	24	Zaległe z końcem roku 1894 prestacye szkolne, odebrane od byłych funduszów szkolnych okręgowych	2.381	21	3.000
	25	Dodatek do podatków od gmin i obszarów dworskich	1,778.875	82	1,700.000
	26	3% dodatek okręgwy	682.312	17	700.000
		Suma rubryki III. .	3,191.730	59	3,148.701
IV.	27	**Zysk ze sprzedaży książek szkolnych** . . .	5.670	—	5.670
V.	28	**Zapisy i darowizny**	—	—	—
VI.	29	**Taksy od spadków**	211.111	51	220.000
VII.	30	**Rozmaite wpływy**	246.116	16	15.000
VIII.	31	**Dodatek z c. k. Skarbu Państwa**	109.885	92	109.886
IX.	32	**Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne z lat dawniejszych**	236	32	150
	32a	**Dotacya z funduszu krajowego**	16,273.791	59	15,116.438

III. Fundusz szkolny krajowy.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
52	—	
—	—	
17.491	—	Dochód *mniejszy* o 17.491 K pozostaje w zaległości.
619	—	Dochód *mniejszy* o 619 K zależy od mniej lub więcej energicznego ściągania tych zaległości przez c. k. Urzędy podatkowe i naprzód dokładnie przewidzieć się nie da.
—	78.876	Dochód *większy* o 78.876 K } Dochody te zależne są od wyso-
17.688	—	„ *mniejszy* o 17.688 „ } kości przypisu opłaty podatków państwowych i mogą być preliminowane tylko w przybliżeniu na podstawie podatku roku poprzedniego. Dlatego też w tych pozycyach są zawsze i muszą być znaczniejsze różnice między wynikłościami a budżetem.
35.850	78.876	
	43.026	
—	—	
—	—	
8.588	—	Dochód *mniejszy* o 8.588 K z powodu, że dochód ten nie da się nawet w przybliżeniu naprzód oznaczyć dla braku pozytywnej podstawy.
—	231.146	Dochód *większy* o 231.146 K. W kwocie tej mieszczą się przedewszystkiem 10% opłaty na fundusz szkolny krajowy potrącane w myśl art. 36 ustawy krajowej z dnia 11. czerwca 1905. Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 73 nauczycielkom, które po wejściu w życie tej ustawy wyszły za mąż. Dochód z tego tytułu był preliminowany na rok 1909 w kwocie 15.000 K, a wynosił w tym roku ogółem kwotę 59.320 K 11 g, okazał się przeto większym o kwotę 44.320 K z powodu zarządzonych przez c. k. Radę szkolną krajową w ciągu roku 1909 nowych przypisów, które w budżecie nie były przewidziane. Pozostała zaś reszta 186.826 K są to mylne zarachowania c. k. Urzędów podatkowych, zwroty nadebranych płac i ryczałtów przez nauczycieli, tudzież inne zwroty korelatywne tak z roku bieżącego jak i z lat poprzednich, które wpłynęły dopiero w r. 1909. Część z mylnych zarachowań uskutecznionych w ostatnich miesiącach w roku 1909, będzie przeprowadzona jako wydatek dopiero w roku 1910.
—	—	
—	86	Dochód *większy* o 86 K z powodu częściowej spłaty zaległości.
—	857.357	Dochód *większy* o 857.357 K pobrany od funduszu krajowego rubr. V. na pokrycie niedoboru większego od budżetu i o tę też kwotę ogólny wynik zamknięcia *niekorzystniejszy* jest od budżetu.

III. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Zaległości czynne i bierne: z lat dawnych K	z lat dawnych g	z roku bieżącego K	z roku bieżącego g
		Wykaz należytości czynnych i biernych, pozostałych z końcem grudnia 1909.				
		Należytości bierne:				
I.	1	Niepobrane płace i dodatki na mieszkanie nauczycieli etatowych	22.314	81	—	—
	2	Niepobrane wynagrodzenia nauczycieli nadetatowych	11.151	14	—	—
	3	Niepobrane płace nauczycieli religii	4.022	03	—	—
	4	„ remuneracye za naukę religii	1.023	89	—	—
	5	„ dodatki pięcioletnie	2.916	82	—	—
	6	„ remuneracye za godziny nadobowiązkowe	3.851	77	—	—
	7	Niepobrane wynagrodzenia za zastępstwo nauczycieli	7.283	25	—	—
	8	Niepobrane remuneracye i zapomogi	350	—	—	—
	9	„ zasiłki na kursa dla nieukwalifikowanych i kursa rolnicze	891	—	—	—
	10	Niepobrane zasiłki na kursa nauki zręczności	165	60	—	—
	11	„ remuneracye za naukę robót ręcznych kobiecych	206	80	—	—
	11a	Niepobrane zasiłki na kursa dla analfabetów	500	—	—	—
III.	12	„ koszta podróży i dyety	2.768	97	—	—
IV.	14	Interkalarya z powodu opróżnionych posad nauczycielskich w roku 1909	57.572	—	—	—
	16a	Niepobrane dary z łaski stałe	2.481	98	—	—
	16b	„ „ „ jednorazowe	150	—	—	—
VI.	18	„ zasiłki na utrzymanie szkół	9.961	99	—	—
	20	„ ryczałty na drobne potrzeby szkolne	1.360	—	—	—
	21	„ koszta nadzoru funduszów szkolnych miejscowych	3.065	10	—	—
VII.	22	Niepobrane zasiłki na przybory naukowe	218	99	—	—
VIII.	23	„ „ „ biblioteki okręgowe	160	—	—	—
IX.	24	„ „ „ konferencye okręgowe	1.139	—	—	—
X.	25	„ stypendya pedagogiczne	2.650	—	—	—
XII.	27	„ zasiłki na utrzymanie szkół przez korporacye	33	—	—	—
		Razem	136.241	44	—	—
		Należytości czynne:				
I.	1—8	Odsetki od kapitałów	—	—	144	98
II.	8-15	Dochody z dóbr, realności i innych praw	—	—	209	67
III.	16-26	Dodatki	452.999	34	1,031.055	47
VI.	29	Taksy od spadków	68.591	52	140.016	87
VII.	30	a) Rozmaite wpływy	154.445	70	2.018	44
		b) 10% opłaty od nauczycielek, które wyszły za mąż	4.839	06	4.272	83
IX.	32	Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne z lat dawniejszych	750	—	—	—
		Razem	681.625	62	1,177.718	26
		Ogółem	—	—	1,859.343	88

Wykaz prestacyi szkolnych

w ryczałtowej kwocie za rok 1909 zestawiony okręgami szkolnymi.

L. p.	Okręg szkolny	Przypisano na zaległość K	g	Przypisano na bieżące K	g	Odpisano z zaległości K	g	Sprostowana należytość zaległa K	g	bieżąca K	g	razem K	g	Uiszczono Ogółem K	g	z tego przypada na nadpłatę K	g	na rachunek prestac. K	g	Pozostała należytość z zaległości K	g	z bieżącego K	g	razem K	g
1	Biała	2.745	20	65.859	52	—	—	2.745	20	65.859	52	68.601	72	63.910	91	—	—	63.910	91	33	33	1.660	18	1.693	81
2	Bóbrka	2.261	04	1.348	68	—	—	2.261	04	1.348	68	3.609	72	1.191	74	—	—	1.191	74	1.471	30	913	68	2.417	98
3	Bochnia	5.310	55	23.685	48	—	—	5.310	55	23.685	18	28.996	03	11.076	51	—	—	11.076	51	291	—	17.625	52	17.919	52
4	Borszczów	2.334	36	1.597	06	—	—	2.334	36	1.597	06	3.931	12	1.935	55	17	76	1.887	79	1.031	34	961	53	1.995	87
5	Bohorodczany	1.431	05	2.282	86	—	—	1.431	05	2.282	86	3.713	91	580	65	—	—	580	65	1.217	52	1.885	74	3.133	26
6	Brody	18.294	75	11.000	26	56	70	18.238	05	11.000	26	29.238	31	6.544	33	8	80	6.535	53	13.486	75	9.207	23	22.693	98
7	Brzesko	9.373	43	3.147	80	5	—	9.368	43	3.147	80	12.516	23	5.158	73	5	—	5.153	73	7.313	10	44	10	7.357	50
8	Brzeżany	784	66	6.347	01	10	—	774	66	6.347	01	7.121	70	6.807	01	—	—	6.807	01	26	—	288	66	314	66
9	Brzozów	3.542	65	3.512	30	—	—	3.542	65	3.512	30	7.054	95	3.811	79	—	—	3.811	79	2.452	48	790	68	3.243	16
10	Buczacz	12.257	75	1.501	38	—	—	12.257	75	1.501	38	16.759	13	3.611	11	9	—	3.605	11	9.974	94	3.170	08	13.145	02
11	Chrzanów	1.753	20	5.187	82	110	—	1.643	20	5.187	82	6.831	02	3.534	17	1	33	3.530	14	161	18	3.132	37	3.296	55
12	Cieszanów	15	—	4.222	94	—	—	15	—	4.222	94	4.237	94	4.231	94	262	28	3.969	66	—	—	6	—	6	—
13	Czortków	988	07	2.849	94	—	—	988	07	2.849	94	3.838	01	1.610	—	—	—	1.610	—	988	07	1.239	94	2.228	01
14	Dąbrowa	899	60	1.081	78	—	—	899	60	1.081	78	1.981	38	887	02	9	—	878	02	105	21	689	12	1.091	36
15	Dobromil	130	26	8.521	90	10	—	120	26	8.521	90	8.642	16	7.751	74	—	—	7.751	74	90	26	797	16	887	12
16	Dolina	9.203	71	12.706	60	100	—	8.803	71	12.706	60	21.510	31	13.605	66	—	—	13.605	66	5.203	74	2.700	91	7.904	65
17	Drohobycz	31.915	89	15.301	25	24.460	—	7.455	89	15.301	25	22.757	14	14.660	19	132	69	14.527	50	1.096	11	7.000	84	8.096	95
18	Gorlice	6.019	97	11.188	97	—	—	6.019	97	11.188	97	17.208	94	10.377	15	—	—	10.377	15	304	16	6.527	33	6.831	79
19	Gródek	7.183	44	17.285	—	—	—	7.183	44	17.285	—	24.468	44	6.843	74	—	—	6.843	74	161	26	17.163	44	17.624	70
20	Grybów	457	52	3.827	78	—	—	457	52	3.827	78	4.285	30	3.464	32	10	—	3.451	32	—	—	820	98	820	98
21	Horodenka	98	—	411	20	30	—	68	—	411	20	479	20	369	20	44	—	325	20	—	—	110	—	110	—
22	Husiatyn	2.236	74	3.550	36	32	—	2.201	74	3.550	36	5.755	10	1.870	30	1	06	1.866	24	1.010	—	2.874	80	3.884	80
23	Jarosław	8.561	03	23.573	12	57	90	8.503	13	23.573	12	32.076	25	22.358	17	60	05	22.298	12	5.976	73	3.741	35	9.718	08
24	Jasło	11.209	91	13.094	36	—	—	11.209	91	13.094	36	24.304	27	16.757	18	—	—	16.757	18	12	—	7.535	09	7.547	09
25	Jaworów	15.079	20	10.286	80	—	—	15.079	20	10.286	80	25.366	—	14.259	—	35	80	14.223	20	71	—	11.033	—	11.107	—
26	Kałusz	29.441	20	9.089	20	—	—	29.441	20	9.089	20	38.530	10	4.991	90	1	—	1.990	90	26.888	60	6.646	90	33.535	50
27	Kamionka	8.764	78	9.926	77	—	—	8.764	78	9.926	77	18.691	55	9.858	56	20	—	9.838	56	2.704	56	6.128	43	8.832	99
28	Kolbuszowa	532	41	2.017	14	2	16	530	28	2.017	14	2.547	42	1.305	37	1	80	1.300	57	78	12	1.163	63	1.242	05
29	Kołomyja	789	41	11.053	04	—	—	789	41	11.053	04	11.842	15	1.858	72	—	—	1.858	72	—	—	9.983	73	9.983	73
30	Kosów	2.045	—	4.199	03	18	—	2.027	—	4.199	03	6.226	03	4.183	82	—	—	4.183	82	15	—	2.027	21	2.042	21
31	Kraków	44.448	03	65.811	90	1.348	35	43.099	68	65.811	90	108.911	58	25.590	38	15	—	25.575	38	78.587	86	4.733	31	83.321	20
32	Krosno	16.834	52	15.161	02	—	—	16.834	52	15.161	02	31.995	54	17.444	01	—	—	17.444	01	14.551	50	—	—	14.551	50
33	Limanowa	718	44	1.221	46	—	—	718	44	1.221	46	1.939	90	399	52	—	—	399	52	560	—	980	38	1.540	38
34	Lisko	421	80	1.141	10	111	71	310	06	1.141	10	1.451	16	1.087	66	94	72	992	94	—	—	363	50	363	50
35	Lwów	1.292	35	4.117	76	—	—	1.292	35	4.117	76	5.410	11	4.436	19	44	91	1.391	28	—	—	973	92	973	92
36	Łańcut	1.037	08	2.362	80	—	—	1.037	08	2.362	80	3.399	88	2.371	88	—	—	2.371	88	5	—	1.023	—	1.028	—
37	Mielec	2.173	90	3.255	18	161	20	2.012	70	3.255	18	5.267	88	2.405	90	21	90	2.384	—	1.206	—	1.655	98	2.861	98
38	Mościska	22.098	34	10.615	75	4.846	30	17.252	04	10.615	75	27.867	79	4.951	30	—	—	4.951	30	11.474	71	8.441	78	22.916	49
39	Myślenice	72	50	7.061	98	—	—	72	50	7.061	98	7.134	48	6.912	76	—	—	6.912	76	—	—	221	72	221	72
40	Nadwórna	10.620	41	4.138	64	266	68	10.353	73	4.138	64	14.492	37	4.046	—	9	60	4.036	40	6.123	33	1.023	04	10.446	37
41	Nisko	164	31	662	20	—	—	164	31	662	20	826	51	306	03	—	—	306	03	104	—	116	48	520	48
42	Nowy Sącz	9.592	52	18.658	70	—	—	9.592	52	18.658	70	28.251	22	12.997	49	2	82	12.994	67	1.753	62	13.500	11	15.253	73
43	Nowy Targ	47	21	8.399	04	—	—	47	21	8.399	04	8.446	25	1.729	87	—	—	1.729	87	18	87	6.697	51	6.716	38
44	Peczeniżyn	72	50	471	42	—	—	72	50	471	42	543	92	461	12	—	—	461	12	10	—	72	50	82	50
45	Pilzno	440	60	2.569	90	—	—	440	60	2.569	90	3.010	50	2.999	63	1	46	2.995	17	—	—	10	87	10	87
46	Podgórze	8.783	33	11.271	44	71	68	8.711	65	11.271	44	19.983	09	8.610	45	20	—	8.590	15	533	44	10.839	20	11.372	64
47	Podhajce	1.686	39	1.459	82	—	—	1.686	39	1.459	82	3.146	21	1.749	97	26	68	1.723	29	541	20	852	04	1.396	24
48	Przemyśl	20.831	98	35.063	69	666	11	20.168	84	35.063	69	55.232	53	14.432	21	5	—	14.427	21	8.096	—	2.704	32	10.800	32
49	Przemyślany	5.424	42	3.958	—	—	—	5.424	42	3.958	—	9.382	42	5.456	37	22	32	5.434	05	2.049	51	1.876	51	3.926	05
50	Przeworsk	3.164	67	4.134	22	—	—	3.164	67	4.134	22	7.298	89	4.552	89	—	—	4.552	89	—	—	2.746	—	2.746	—
51	Rawa	2.300	81	1.898	—	—	—	2.300	81	1.898	—	4.198	81	1.768	85	—	—	1.768	85	557	16	1.872	50	2.429	96
52	Rohatyn	843	10	856	36	—	—	843	10	856	36	1.699	46	1.168	35	8	54	1.159	81	166	99	364	12	531	11
53	Ropczyce	1.721	25	5.490	28	—	—	1.721	25	5.490	28	7.211	53	4.693	63	10	—	4.683	63	—	—	2.517	90	2.517	90
54	Rudki	670	—	3.910	—	—	—	670	—	3.910	—	4.580	—	2.880	—	—	—	2.880	—	370	—	1.330	—	1.700	—
55	Rzeszów	60	—	16.594	72	—	—	60	—	16.594	72	16.654	72	16.155	38	—	—	16.155	38	—	—	499	34	499	34
56	Sambor	23.268	58	24.298	46	200	04	23.068	54	24.298	46	47.367	—	35.764	60	8	—	35.756	60	491	14	11.111	26	11.602	40
57	Sanok	10.739	24	13.519	48	—	—	10.739	24	13.519	48	24.258	72	13.175	58	—	—	13.175	58	330	96	10.752	18	11.083	14
58	Skałat	1.962	02	1.534	48	8	—	1.954	02	1.534	48	3.488	50	2.499	84	—	—	2.499	84	42	52	946	14	988	66
59	Śniatyn	230	56	14.154	30	—	—	230	56	14.154	30	14.384	86	14.206	14	6	40	14.200	01	7	—	171	42	178	42
60	Sokal	8.199	52	20.746	76	—	—	8.199	52	20.746	76	28.946	28	18.668	14	353	62	18.314	52	1.153	—	9.125	14	10.278	14
61	Stanisławów	11.578	30	27.656	25	299	—	11.279	30	27.656	25	38.935	55	23.791	32	20	—	23.771	32	3.057	98	12.083	25	15.141	23
62	Stary Sambor	5.299	89	4.280	10	—	—	5.299	89	4.280	10	9.579	99	1.858	94	—	—	1.858	94	3.529	87	1.191	18	7.721	05
63	Stryj	17.397	87	36.441	20	1.600	—	15.797	87	36.441	20	52.239	07	43.768	65	—	—	43.768	65	1.676	61	6.793	81	8.470	42
64	Strzyżów	—	—	734	18	—	—	—	—	734	18	734	18	719	18	5	—	714	18	—	—	15	—	15	—
65	Tarnobrzeg	828	64	1.637	52	—	—	828	64	1.637	52	2.466	16	1.790	60	—	—	1.790	60	—	—	675	56	675	56
66	Tarnopol	9.011	34	9.513	74	—	—	9.011	34	9.513	74	18.525	08	13.580	20	150	64	13.429	56	1.659	46	3.285	42	4.944	88
67	Tarnów	2.989	20	29.057	34	1.333	35	1.655	85	29.057	34	30.713	19	27.916	12	—	—	27.916	12	11	65	2.782	42	2.797	07
68	Tłumacz	309	58	476	80	—	—	309	58	476	80	786	38	226	22	—	—	226	22	191	36	368	80	560	16
69	Trembowla	17.407	19	13.761	36	—	—	17.407	19	13.761	36	31.168	55	20.232	77	—	—	20.232	77	1.088	63	9.847	15	10.935	78
70	Turka	3.241	27	733	40	—	—	3.241	27	733	40	3.974	67	717	19	8	—	709	19	2.659	52	597	96	3.257	48
71	Wadowice	955	75	18.898	93	26	66	929	09	18.898	93	19.828	02	14.663	66	1.059	90	13.603	76	—	—	5.164	36	5.164	36
72	Wieliczka	9.596	71	12.444	02	—	60	9.596	11	12.444	02	22.040	13	13.038	81	2	82	13.035	99	566	27	8.435	05	9.001	32
73	Zaleszczyki	714	42	793	94	—	—	714	42	793	94	1.508	36	1.391	84	—	—	1.391	84	58	26	58	26	116	52
74	Zbaraż	2.876	30	2.821	94	—	—	2.876	30	2.821	94	5.698	24	1.000	54	116	—	3.884	54	931	—	766	70	1.697	70
75	Zborów	2.789	74	1.112	08	—	—	2.789	74	1.112	08	4.201	82	506	45	—	—	506	45	2.310	53	1.384	84	3.695	37
76	Złoczów	2.500	24	11.055	04	—	—	2.500	24	11.055	04	13.555	28	10.703	80	3	20	10.700	60	183	64	2.667	84	2.851	48
77	Żółkiew	15.054	14	12.909	98	—	—	15.054	14	12.909	98	27.964	12	12.501	78	10	—	12.491	78	11.259	60	4.202	74	15.462	34
78	Zydaczów	2.466	73	9.820	56	—	—	2.466	73	9.820	56	12.287	29	10.559	48	40	36	10.519	12	598	58	1.129	23	1.727	81
79	zywiec	5.802	98	11.912	58	—	—	5.802	98	11.912	58	17.715	56	12.200	26	—	—	12.200	26	70	22	5.445	08	5.515	30
	Razem	506.106	48	803.557	20	36.134	50	170.271	98	803.557	20	1,273.829	18	727.509	39	2.731	46	724.777	93	244.699	68	301.620	11	546.319	79

Sumaryczny wykaz

prestacyj szkolnych w stopie procentowej zestawiony okręgami szkolnymi.

Liczba porz.	Okręg szkolny	Prestacye w formie dodatków do podatków K	g	3% dodatek okręgowy K	g.
1	Biała	15.242	09	16.557	23
2	Bóbrka	16.411	23	6.291	40
3	Bochnia	15.585	80	8.339	23
4	Bohorodczany	10.435	78	3.926	36
5	Borszczów	19.985	15	9.821	57
6	Brody	27.584	40	11.480	88
7	Brzesko	15.234	17	7.582	48
8	Brzeżany	23.890	74	9.327	96
9	Brzozów	10.310	27	4.508	29
10	Buczacz	21.514	32	9.479	75
11	Chrzanów	13.040	83	18.871	52
12	Cieszanów	10.500	41	5.510	73
13	Czortków	7.259	85	12.203	22
14	Dąbrowa	10.549	82	5.520	67
15	Dobromil	8.920	74	3.550	79
16	Dolina	13.010	65	6,201	40
17	Drohobycz	56.471	44	27.927	34
18	Gorlice	7.817	79	7.280	42
19	Gródek	14.697	56	6.666	28
20	Grybów	5.028	24	2.497	92
21	Horodenka	17.709	92	10.494	74
22	Husiatyn	17,638	06	8.915	25
23	Jarosław	37.267	99	12.355	92
24	Jasło	13.076	10	6.511	90
25	Jaworów	13.312	66	5.858	84
26	Kałusz	7.275	20	4.909	01
27	Kamionka	25.342	47	9.892	29
28	Kolbuszowa	7.169	03	3.937	88
29	Kołomyja	25.533	06	14.864	58
30	Kosów	8.857	32	4.716	10
31	Kraków	369.114	82	9.473	71
32	Krosno	10.002	69	6.618	98
33	Limanowa	5.965	94	4.399	54
34	Lisko	11.546	42	6.217	97
35	Lwów	35.387	57	15.090	46
36	Łańcut	10.863	92	6.112	13
37	Mielec	16.813	77	5.991	62
38	Mościska	10.547	57	5.342	01
39	Myślenice	7.047	97	4.504	37
40	Nadwórna	9.770	50	5.354	29
	Do przeniesienia	1,013.734	26	335.107	03

Liczba porz.	Okręg szkolny	Prestacye w formie dodatków do podatków K	g	3% dodatek okręgowy K	g
	Z przeniesienia	1,013.734	26	335.107	03
41	Nisko	8.958	43	4.850	05
42	Nowy Sącz	31.333	84	13.708	96
43	Nowy Targ	8.870	51	6.411	24
44	Peczeniżyn	5.145	58	2.351	31
45	Pilzno	5.319	61	2.936	81
46	Podgórze	24.064	80	8.276	76
47	Podhajce	18.947	14	9.303	31
48	Przemyśl	67.788	54	24.629	99
49	Przemyślany	19.006	99	6.342	61
50	Przeworsk	8.798	04	6.176	20
51	Rawa	12.423	74	6.701	51
52	Rohatyn	28.244	04	8.650	02
53	Ropczyce	6.800	87	7.892	38
54	Rudki	9.000	55	4.636	22
55	Rzeszów	38.771	37	15.188	17
56	Sambor	11.404	80	10.202	77
57	Sanok	12.707	20	7.754	95
58	Skałat	15.164	93	7.921	93
59	Śniatyn	8.916	76	6.695	44
60	Sokal	16.892	73	10.061	79
61	Stanisławów	93.724	45	32.987	11
62	Stary Sambor	5.323	31	3.379	32
63	Stryj	18.050	72	13.115	05
64	Strzyżów	7.245	72	3.607	70
65	Tarnobrzeg	11.462	96	5.376	64
66	Tarnopol	55.440	70	18.753	87
67	Tarnów	45.679	69	16.041	30
68	Tłumacz	18.955	91	5.345	06
69	Trembowla	10.715	74	7.242	57
70	Turka	7.293	02	3.889	82
71	Wadowice	11.630	81	8.044	25
72	Wieliczka	4.978	51	4.414	77
73	Zaleszczyki	15.635	20	7.183	82
74	Zbaraż	14.497	91	7.510	36
75	Zborów	15.084	00	4.714	18
76	Złoczów	24.270	65	12.261	99
77	Żółkiew	15.490	38	7.737	77
78	Żydaczów	17.132	62	6.413	63
79	Żywiec	13.968	79	8.493	81
	Razem	1,778.875	82	682.312	47

IV.

Fundusz szkolny krajowy emerytalny.

IV. Fundusz krajowy szkolny emerytalny.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		A. Majątek zarodowy.			
		DOCHODY.			
	1	Efekta zakupione	—	—	—
	2	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	—	—	—
		Suma dochodów	—	—	—
	3	Zapas kasowy z początkiem roku 1909.			
		a) w gotówce	—	—	—
		b) w efektach	67.167	12	—
		Razem	67.167	12	—
		WYDATKI.			
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów	—	—	—
		Suma wydatków	—	—	—
	2	Zapas kasowy z końcem roku 1909 w efektach	67.167	12	—
		Razem	67.167	12	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

Stan czynny.

Zapas kasowy w efektach:

a) Obligacya jednolitego długu państwa	100 K	— g
b) Książeczka wkładkowa gal. Kasy oszczędności	67 „	12 „
c) 4% listy zastawne gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego we Lwowie	67.000 „	— „
Suma stanu czynnego	67.167 K	12 g
Stan bierny	— „	— „
Czysty stan czynny	67.167 K	12 g
W porównaniu z takim stanem z końcem r. 1908	67.167 „	12 „

okazuje się *stan* majątku zarodowego *niezmieniony.*

Wykaz

majątku zarodowego w efektach wartościowych powstałych z kwoty 40.000 K przyznanych z funduszów państwowych w roku 1870 na utworzenie majątku zarodowego krajowego funduszu szkolnego emerytalnego.

Liczba porząd.	Bliższe oznaczenie efektów	Data	Serya	Liczba	Stopa %	Opiewa na kwotę w walucie koronowej			
						pojedynczo		razem	
						K	g	K	g
1	List zastawny galic. Towarzystwa kredyt. ziemsk. we Lwowie	1 lipca 1893	I.	1.411	4	20.000	—		
2	„ „ „ „ „ „ „ „	„	I.	1.412	„	20.000	—		
3	„ „ „ „ „ „ „ „	„	I.	1.413	„	20.000	—		
4	„ „ „ „ „ „ „ „	„	III.	26.648	„	2.000	—		
5	„ „ „ „ „ „ „ „	„	III.	26.649	„	2.000	—		
6	„ „ „ „ „ „ „ „	1 stycz. 1894	IV.	1.197	„	1.000	—		
7	„ „ „ „ „ „ „ „	1 lipca 1893	V.	7.137	„	200	—		
8	„ „ „ „ „ „ „ „	„	V.	7.138	„	200	—		
9	„ „ „ „ „ „ „ „	„	V.	7.139	„	200	—		
10	„ „ „ „ „ „ „ „	1 stycz. 1882	V.	154	„	200	—		
11	„ „ „ „ „ „ „ „	w roku 1903	V.	33.195	„	200	—		
12	„ „ „ „ „ „ „ „	1 stycz. 1894	V.	3.952	„	200	—		
13	„ „ „ „ „ „ „ „	„	V.	3.953	„	200	—		
14	„ „ „ „ „ „ „ „	„	V.	3.954	„	200	—		
15	„ „ „ „ „ „ „ „	„	V.	3.955	„	200	—		
16	„ „ „ „ „ „ „ „	„	V.	25.927	„	200	—	67.000	—
17	Obligacya jednolitego długu państwa powstała z wydanych trzech książeczek gal. Kasy Oszczędności	18 września 1907		210.622		100	—	100	—
18	Książeczka wkładkowa galic. Kasy Oszczędności . . .	„		107.580		67	12	67	12
	Razem . . .	—	—	—	—	—	—	67.167	12

IV. Krajowy fundusz szkolny emerytalny.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909 K	Dochody w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		B. Majątek obrotowy.			
		DOCHODY.			
I.		Odsetki od kapitałów	2.673	32	2.684
II.		Datek stały z krajowego funduszu szkolnego	25.599	84	25.600
III.		Zapisy i darowizny	—	—	—
IV.		Interkalarya od opróżnionych posad nauczycielskich	3.150	—	28.119
V.		Stałe wkładki nauczycieli i nauczycielek	340.588	08	280.000
VI.		Wkładki dwuprocentowe za czas służby przedetatowej	37.840	78	35.000
VII.		Rozmaite dochody	2.057	15	—
VIII.		Zwroty z emerytur czasowych	237	92	—
IX.		Zwroty z emerytur dożywotnich	1.515	08	—
X.		Zwroty z pensyi wdów	2.063	68	—
XI.		Zwroty z dodatków na wychowanie dzieci	655	11	—
XII.		Zwroty z odpraw i kwartałów pozgonnych	105	—	—
		Suma dochodów własnych	419.786	26	371.703
	1	Zasiłek z funduszu krajowego	1,349.734	10	1,463.273
		Suma dochodów	1,769.520	36	1,834.976

IV. Krajowy fundusz szkolny emerytalny.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
11	—	Dochód *mniejszy* o 11 K z powodu opodatkowania odsetek od kapitałów.
—	—	
—	—	
21.969	—	Dochód *mniejszy* o 21.969 K z powodu, że c. k. główna Kasa krajowa przeprowadziła z funduszu szkolnego krajowego przypadającą kwotę za rok 1909 do funduszu szkolnego krajowego emerytalnego dopiero w roku 1910, a wpłynęła tylko nieprelimiowana kwota 3.450 K od lwowskiego miejskiego funduszu szkolnego tytułem interkalaryów od opróżnionych posad nauczycielskich w mieście Lwowie.
—	60.588	Dochód *większy* o 60.588 K z powodu zamianowania w tym roku większej liczby stałych nauczycieli, od których ściągnięto przypadające wkładki emerytalne.
—	2.841	Dochód *większy* o 2.841 K z powodu zamianowania w tym roku stałych nauczycieli po upływie dłuższej służby przedetatowej.
—	2.057	Dochód *większy* o 2.057 K z powodu mylnych zarachowań c. k. Urzędów podatkowych i c. k. głównej Kasy krajowej.
—	238	Dochód *większy* o 238 K z powodu ściągnięcia nadebranych emerytur czasowych.
—	1.515	Dochód *większy* o 4.515 K z powodu ściągnięcia nadebranych emerytur dożywotnich.
—	2.061	Dochód *większy* o 2.064 K z powodu ściągnięcia nadebranej pensyi wdowiej.
—	655	Dochód *większy* o 655 K z powodu ściągnięcia nadebranych dodatków na wychowanie dzieci.
—	105	Dochód *większy* o 105 K z powodu ściągnięcia części odpraw skutkiem powrotu nauczycieli do czynnej służby.
21.980	73.063	Dochód *mniejszy* o 113.539 K, albowiem ogółem wpłynęły większe dochody, niż preliminowano, skutkiem czego mniejsza kwota przypada do pokrycia z funduszu krajowego.
—	18.083	
—	—	
113.539	—	O tę różnicę 113.539 K jest ogólny wynik zamknięcia rachunku *korzystniejszy* od budżetu.
113.539	18.083	
65.456		

IV. Krajowy fundusz szkolny emerytalny.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909 K	Wydatki w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
I.		Emerytury czasowe nauczycieli i nauczycielek	128.749	09	145.000
II.		„ dożywotnie	1,043.039	38	1,074.078
III.		Pensye dla wdów po nauczycielach	126.161	06	137.798
IV.		Dodatki na wychowanie dzieci po nauczycielach	87.929	06	90.000
V.		Odprawy i kwartały pozgonne	67.803	07	85.000
VI.		Zwroty wkładek emerytalnych nauczycieli i nauczycielek	5.591	11	3.000
VII.		Koszta zarządu	62	18	100
VIII.		Rozmaite wydatki	9.885	41	—
		Suma wydatków	1,769.520	36	1,834.976

IV. Krajowy fundusz szkolny emerytalny.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
16.251	—	Wydatek *mniejszy* o 16.251 K z powodu przeniesienia w czasowy stan spoczynku mniejszej liczby nauczycieli, niż w preliminarzu przewidziano.
31.039		Wydatek *mniejszy* o 31.039 K z powodu mniejszej liczby nauczycieli przeniesionych w stały stan spoczynku, niż w preliminarzu przewidziano.
11.337	—	Wydatek *mniejszy* o 11.337 K z powodu przyznania mniejszej liczbie wdów, pensyi wdowich, aniżeli w preliminarzu przewidziano.
2.071	—	Wydatek *mniejszy* o 2.071 K, albowiem z powodu śmierci nauczycieli pozostała mniejsza ilość sierót, niż w preliminarzu przewidziano.
17.197	—	Wydatek *mniejszy* o 17.197 K z powodu przyznania mniejszej liczby odpraw stronom uprawnionym, aniżeli w preliminarzu przewidziano.
—	2.591	Wydatek *większy* o 2.591 K z powodu większego zwrotu wkładek emerytalnych.
38	—	Wydatek *mniejszy* o 38 K, ponieważ spodziewane wydatki nie nastąpiły.
—	9.886	Wydatek *większy* o 9.886 K z powodu mylnych zarachowań c. k. Urzędów podatkowych i c. k. głównej Kasy krajowej, czego preliminarzem nie przewidziano.
77.933	12.477	
65.456		

Wykaz

należytości z końcem roku 1909.

Liczba budżetu	rubryki	pozycyi	Poszczególnienie	Należytości czynne z lat dawnych K	g	Należytości czynne z roku bieżącego K	g	Należytości bierne z lat dawnych K	g	Należytości bierne z roku bieżącego K	g
			DOCHODY.								
IV.			Niepobrane interkalarya	—	—	29.507	—	—	—	—	—
IX.			Zwroty nadebranych emerytur dożywotnich	13	38	32	—	—	—	—	—
X.			Zwroty nadebranych pensyi wdów	18	50	—	—	—	—	—	—
XI.			„ „ dodatków na wychowanie	41	20	164	29	—	—	—	—
XII.			Zwroty nadebranych odpraw i kwartałów pozgonnych	817	35	—	—	—	—	—	—
VII.			Rozmaite dochody	17.657	86	79	80	—	—	—	—
			WYDATKI.								
I.			Niepobrane emerytury czasowe	—	—	—	—	—	—	3.235	46
II.			„ „ dożywotnie	—	—	—	—	—	—	9.636	84
III.			„ pensye wdów	—	—	—	—	—	—	9.413	38
IV.			„ dodatki na wychowanie dzieci	—	—	—	—	—	—	1.674	80
V.			Niepobrane odprawy i kwartały pozgonne	—	—	—	—	32.353	13	17.561	62
VI.			Niepobrane zwroty wkładek emerytalnych	—	—	—	—	1.595	52	1.044	32
VIII.			Niepobrane rozmaite wydatki	—	—	—	—	180	75	231	67
			Razem	18.548	29	29.783	09	34.129	40	12.798	09
						48.331	38			76.927	49

Stan majątku obrotowego z końcem roku 1909.

	Szczegół	*Ogół*
Stan czynny:		
1. Zapas kasowy	—	—
2. Należytości czynne	48.331 K 38 g	48.331 K 38 g
Stan bierny:		
3. Należytości bierne		76.927 „ 49 „
Z porównania okazuje się *czysty stan bierny*		28.596 K 11 g

LW. 50.914/910.

Sporządzone w Departamencie rachunkowym c. k. Namiestnictwa.

V.

FUNDUSZ KOSZAR KRAJOWYCH

dla c. i k. wojska.

Fundusz koszar krajowych.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		WYDATKI.			
	1	C. k. Dyrekcya galic. funduszu propinacyjnego, spłata pożyczki 3,000.000 K. zaciągniętej w r. 1895 na budowę koszar krajowych 25 i 26 rata	149.500	—	149.500
	2	4% odsetki od reszty powyższej pożyczki .	56.695	—	56.695
	3	Ubezpieczenie od ognia budynków koszarowych .	2.402	08	2.500
	4	Konserwacya budynków	14.363	02	14.330
	5	Koszta budowy	—	—	—
	6	Podatek gruntowy i ekwiwalent . . .	3.520	22	40
	7	Rozmaite inne wydatki	907	66	328
		Suma wydatków .	227.387	98	223.393
		DOCHODY.			
	1	Zapas kasowy z r. 1908	—	—	1.000
	2	Wynagrodzenie taryfowe z c. k. Skarbu wojskowego za użytkowanie krajowych koszar i szpitali:			
		a) we Lwowie na Wulce . 46.823·56 K.			
		b) w Mostach wielkich:			
		α) koszary dla strzelców . 25.809·54 „			
		β) mieszkanie pułkownika . 4.531·12 „			
		γ) koszary dla sztabu kawaleryi i oddziału pionerów . 4.566·83 „			
		δ) szpital . . . . 2.814·28 „			
		c) w Rawie . . . . 25.813·46 „			
		d) w Trembowli . . . 26.098·13 „			
		e) w Zaleszczykach:			
		α) koszary . . . 25.569·19 „			
		β) szpital . . . 2.586·70 „	164.612	81	164.198
		Do przeniesienia .	164.612	81	165.198

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	Z pożyczki tej pozostał z końcem r. 1909 dług w kapitale 1,380.000 K.
—	—	
93	—	*Mniej* odpowiednio do wysokości premii asekuracyjnej.
—	33	Wyjaśnienie przy poz. 2. doch.
—	—	
—	3.480	W r. 1909 zapłacono tytułem należytości ekwiwalentowej a) za koszary we Lwowie . . . 2.334·60 K. b) „ „ w Trembowli . . —·30 „ c) „ „ w Zaleszczycach . . 1.167·45 „ a tytułem podatku gruntowego . . 17·87 „ Należytość ekwiwalentową zapłacono c. k. Rządowi prowizorycznie gdyż sprawa uwolnienia koszar od podatku domowo-czynszowego, a w konsekwencyi i od opłaty należytości ekwiwalentowej jest w procesie.
—	580	Wydatek stanowią koszta stempli i rekursów Wydziału krajowego przeciw wymiarowi podatku domowo czynszowego od koszar.
98	4.093	
	+3.995	
1.000	—	Wyjaśnienie przy poz. 5 doch.
—	415	*Więcej*, gdyż wpłynęło wynagrodzenie za wybudowaną przy koszarach we Lwowie rusznikarnię za czas od 15 lutego 1907, skutkiem czego też przekroczono poz. 4 wyd.
1,000	415	

Fundusz koszar krajowych.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. h.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia .	164.612	81	165.198
	3	3·6% odsetki z lokacyi zapasowej gotówki na rachunku bieżącym w Banku krajowym .	1.096	07	1.500
	4	Rozmaite inne dochody	—	—	—
	5	Zaliczka z r. 1910 na pokrycie niedoboru w roku 1909 . . . 12.371·96 K. Od tego zaliczka z r. 1909 na pokrycie niedoboru z r. 1908 . 7.387·86 „ Zaliczka na pokrycie właściwego niedoboru w r. 1909	4.984	10	—
		Suma dochodów .	170.692	98	166.698
	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	56.695	—	56.695
		Razem jw. .	227.387	98	223.393

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
1.000	415	
404	—	*Mniej* odpowiednio do lokacyi.
—	—	
—	4.984	Niedobór wynikły z powodu przekroczeń poz. 6 i 7 wyd. znajduje pokrycie w budżecie r. 1910.
1.404	5.399	
—	—	
1.404	5.399	
	+3.995	

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan bierny . . . . . — K.
Stan czynny. Reszta pożyczki zaciągniętej w galicyjskim funduszu propinacyjnym . . 1,380 000 „
Czysty stan bierny . 1,380.000 K.
W porównaniu z takimże stanem z końcem 1908 r. . . . . 1,529.500 „
Okazuje się czysty stan bierny *mniejszy* o . 149.500 K.
z powodu iż w r. 1909 spłacono w tej wysokości pożyczkę.

Wartość gruntu i budynków koszar krajowych wykazana przy funduszu krajowym.

VI.

Fundusz policyi krajowej.

I. Związkowa drukarnia we Lwowie. ulica Lindego l. 4.

VI. Fundusz policyi krajowej.

Liczba rubr. budżetu	Liczba pozyc. budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w r. 1909 K	Wydatki w r. 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
I.	1	Koszta utrzymania korygendów w domach przymusowej pracy i poprawy.	19.878	89	10.925
II.	2	Koszta przygotowawcze dla urządzenia w kraju kolonii poprawczej	1.819	83	265
III.	3	Podatki rządowe.	986	28	1.493
IV.	4	Należytość konkurencyjna na rzeczowe potrzeby szkoły ludowej w Przedzielnicy . . .	116	72	54
V.	5	Rozmaite	285	68	55
—	6	Najem szutrowiska	250	—	—
—	7	Asekuracya budynków folwarcznych i karczmy w Przedzielnicy . . . . 124 K 85 g od tego zwroty . . . . 124 „ 85 „	—	—	—
		Suma wydatków . .	23.337	40	12.792

VI. Fundusz policyi krajowej.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwal okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K	K	
—	8.954	Wydatek *większy* w miarę zlikwidowanych rachunków zakładów poprawczych. W wydatkach tych zaliczono także przewyżkę wydatków ponad dochody z roku 1908 w kwocie 6.850 K 15 g.
—	1.555	Wydatek *większy* spowodowany pokryciem kosztów komisyjnych w sprawie założyć się mającej osady dla nieletnich przestępców w Przedzielnicy, oraz kosztów na plany, mapki i t. d.
507	—	Wydatek *mniejszy* z powodu opustu podatku w kwocie 787 K 21 g do LW. 5.955/09 wskutek klęski gradowej.
—	63	Wydatek *większy* z powodu, że należytość konkurencyjna na rzeczowe potrzeby szkoły ludowej w Przedzielnicy nie jest rok rocznie cyfrą stałą, lecz zmienną.
—	230	Wydatek *większy* w miarę rzeczywistej potrzeby.
—	250	Wydatek *większy*, gdyż szutrowisko wynajęto już po sporządzeniu preliminarza na rok 1909, w którym nic na ten cel nie preliminowano.
—	—	Koszta asekuracyi ponosi dzierżawca Przedzielnicy.
507	11.052	
	10.545	

VI. Fundusz policyi krajowej.

Liczba rubr. budżetu	Liczba pozyc. budżetu	Poszczególnienie	Dochody w r. 1909 K	Dochody w r. 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		DOCHODY.			
I.	1	5% od kapitału zahipotekowanego na realności w Krakowie w kwocie 109 złp. 1 gr. . .	2	74	3
	2	4% od listów zastawnych Banku krajowego im. wartości 83.400 K	3.336	—	3.336
	3	4% od obligacyi kolejowych Banku krajowego im. wartości 11.000 K	440	—	440
	4	4% od książeczki Banku krajowego na 17 K 76 g	—	—	—
	4a)	Odsetki od lokacyi c. k. pocztowej Kasy oszczędności	32	67	—
II.	5	Czynsz dzierżawny z folwarku „Przedzielnica“ .	4.487	79	5.200
	6	Czynsz dzierżawny z karczmy w Przedzielnicy .	243	31	120
III.	7	Rozmaite	184	47	—
		Suma dochodów . .	8.726	98	9.099
	—	**Niedobór** pokryty z funduszu krajowego . .	14.610	42	3.693
		Razem .	23.337	40	12.792

VI. Fundusz policyi krajowej.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwal. okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K	K	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	33	Dochód większy, gdyż nie była przewidziana lokacya w c. k. pocztowej Kasie oszczędności.
712	—	Dochód *mniejszy*, gdyż z jednej strony zarachowano dzierżawcy na poczet czynszu opust uzyskany w podatkach rządowych z powodu klęski elementarnej w kwocie . 787 K 21 g (jak to uzasadniono w wyjaśnieniu do rubr. IV. poz. 5 wydatków), z drugiej zaś strony podwyższono dzierżawcy czynsz roczny z kwoty 5.200 K, na 5.500 K rocznie od 1. listopada 1909 r.; zaczem za ostatni kwartał 1909 r. był dochód *większy* o stosunkową kwotę . 75 „ — „ w rezultacie dochód z porównania *mniejszy* jak obok wykazano o kwotę . . . . 712 „ 21 „
—	123	Dochód *większy*, albowiem w myśl kontraktu zawartego z dzierżawcą do LW. 70.625/09 podniesiono mu czynsz dzierżawny z kwoty 120 K na 300 K rocznie od 25. czerwca 1909 roku.
—	184	Dochód *większy* pochodzący z 6% odsetek zwłoki od nieuiszczonych w terminie rat czynszu dzierżawnego.
712	340	
—	10.917	
712	11.257	
	10.545	

Wykaz należytości z końcem roku 1909.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Należytości czynne z lat ubiegłych K	g	Należytości czynne z roku bieżącego K	g	Należytości bierne z lat ubiegłych K	g	Należytości bierne z roku bieżącego K	g
I.	1	Zwrot kosztów utrzymania korygendów w domach przymusowej pracy i poprawy.	1.107	26	758	35	—	—	—	—
	2	Zwrot 5% odsetek od kapitału zahipotekowanego na realności w Krakowie . .	—	—	2	74	—	—	—	—
		Czysty stan czynny .	—	—	1.868	35	—	—	—	—

LW. 69.785/1910.

VII.

Krajowe zakłady naukowe rolnicze, Skład publiczny i fundusz kultury krajowej.

1. Akademia rolnicza w Dublanach . . . . . str. 418
2. Niższa szkoła „ „ „ . . . . . „ 432
3. Szkoła gorzelnicza „ „ . . . . . „ 436
4. Gorzelnia szkolna „ „ . . . . . „ 440
5. Folwark „ . . . . . „ 444
6. Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach . . . . „ 452
7. „ „ botaniczno-rolnicza we Lwowie . . . . „ 456
8. Wyższa szkoła lasowa we Lwowie . . . . . „ 460
9. Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie . . . . . „ 466
10. Folwark w Czernichowie . . . . . „ 474
11. Niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy . . . . . „ 480
12. „ „ „ „ Horodence . . . . . „ 484
13. „ „ „ „ Jagielnicy . . . . . „ 490
14. „ „ „ „ Kobiernicach . . . . . „ 496
15. „ „ „ „ Suchodole . . . . . „ 502
16. „ „ „ „ Miłocinie . . . . . „ 507
17. Szkoła mleczarska w Rzeszowie . . . . . „ 514
18. Szkoła ogrodnicza w Tarnowie . . . . . „ 520
19. Zakład sadowniczy w Zaleszczykach . . . . . „ 526
20. Skład publiczny w Krakowie . . . . . „ 532
21. Fundusz kultury krajowej . . . . . „ 538

Z drukarni i litografii Pillera-Neumanna.

I. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		WYDATKI.			
I.		**Płace profesorów i docentów.**			
	1	Dyrektor, płaca z dodatkami { zwyczajne	6.120	—	6.120
		{ *nadzwyczajne*	**7.200**	—	**7.200**
	2	Siedmiu profesorów płace z dodatkami . .	31.960	—	39.240
	3	Trzech profesorów płace z dodatkami . .	11.400	—	13.140
	4	Jeden profesor adjunkt, płaca z dodatkami . .	3.600	—	3.600
	5	Czterech asystentów (dla katedry a) chemii b) botaniki c) zoologii d) rolnictwa) . . .	5.391	68	5.609
	6	Docenci:			
		a) mineralogii i geologii	1.200	—	1.200
		b) weterynaryi	1.200	—	1.200
		c) melioracyi	700	—	700
		d) leśnictwa	600	—	600
		e) ogrodnictwa	400	—	400
		f) hodowli ryb	400	—	400
		g) historyi i literatury polskiej . . .	1.200	—	1.200
		h) hygieny i pomocy w nagłych wypadkach .	300	—	300
		Razem { zwyczajne	64.471	68	73.700
		{ *nadzwyczajne*	**7.200**	—	**7.200**
		Suma rubryki I. .	71.671	68	80.900
II.		**Płace urzędników administracyjnych.**			
	7	Kasyer, zarazem rachmistrz, płaca z dodatkami .	3.400	—	3.400
	8	Sekretarz dyrekcyi, zarazem magazynier płaca z dodatkami	2.880	—	2.880
		Suma rubryki II. .	6.280	—	6.280
III.		**Płace funkcyonaryuszów nieetatowych.**			
	9	Kapelan, płaca z dodatkiem	800	—	800
	10	Lekarz zakładowy	1.400	—	1.400
	11	Dyetaryusz w kancelaryi dyrekcyi . . .	1.000	—	1.000
	12	Ogrodnik, płaca	1.150	—	1.200
	13	Pomocnik ogrodnika	480	—	480
	14	Zawiadujący biblioteką	400	—	400
		Suma rubryki III. .	5.230	—	5.280
		Do przeniesienia . { zwyczajne	75.981	68	85.260
		{ *nadzwyczajne*	**7.200**	—	**7.200**

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
—	—	
7.280	—	Wydano *mniej* gdyż posada drugiego profesora hodowli (5.520 K.) była nieobsadzona; nadto zaś z powodu intercalare i niezużytego pięciolecia wydano mniej o 1.760 K.
1.740	—	Z kredytu pozostałego z powodu wakującej posady profesora chemii rolniczej 3.880 K. wydano na wynagrodzenie docentów pomocniczych 1.800 K. i na dodatek osobisty 340 K.
—	—	
208		*Mniej* z powodu intercalare.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
9.228	—	
—	—	
9.228	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
50	—	*Mniej* z powodu intercalare.
—	—	
—	—	
50	—	
9.278	—	

I. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia { zwyczajne	75.981	68	85.260
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne*	**7.200**	—	**7.200**
IV.		**Koszta utrzymania służby szkolnej.**			
	15	Służba wyższa:			
		a) tercyan zarazem woźny, płaca z dodatkiem	840	—	840
		b) sześciu laborantów	3.600	—	3.600
	16	Służba niższa:			
		a) dozorca domu i magazynu . . .	600	—	600
		b) dwóch stróżów domowych . . .	783	—	960
		c) stróż nocny	672	—	600
	17	Gratyfikacye służbie (do rozporządzalności dyrekcyi)	300	—	300
		Suma rubryki IV. .	6.795	—	6.900
V.		**Koszta administracyjne.**			
	18	Zarząd:			
		a) potrzeby kancelaryjne			1.600
		b) koszta podróży w interesach zakładu .	2.699	32	200
		c) druk sprawozdań			250
	19	Opał gmachu szkolnego	3.437	35	4.000
	20	Oświetlenie:			
		a) zwrot stacyi dublańskiej za gaz (patrz poz. 3a. doch. stacyi)	5.500	—	5.500
		b) oświetlenie obejść naftą	242	98	300
	21	Utrzymanie budynków i ogrodzeń . . .	15.203	18	6.500
	22	„ dziedzińców i ścieżek . . .	1.010	94	1.000
	23	„ parku	416	40	400
		Do przeniesienia . { zwyczajne	28.510	17	19.750
		Do przeniesienia . { zwyczajne	82.776	68	92.160
		Do przeniesienia . { *nadzwyczajne*	**7.200**	—	**7.200**

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
9.278	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
177	—	Ogółem *mniej* o 105 K. stosownie do wysokości przyznanych płac.
—	72	
—	—	
177	72	
—	649	*Więcej* głównie z powodu naprawy starej maszyny do pisania, nakładu druków na absolutorya i kosztów zaprowadzenia łącznika telefonicznego.
563	—	*Mniej* z powodu łagodnej zimy. Ze względu na pozostałą z końcem roku należytość czynną, zaoszczędzenie to zwiększa się jeszcze o 127 K. 50 h.
—	—	
57	—	*Mniej* odpowiednio do potrzeby.
—	8.703	*Przekroczenie* wynosi ogółem 8.731 K. i powstało z powodu:
—	11	1) coraz większych wydatków na konserwacyę budynków, które z roku na rok są starsze
—	17	2) potrzeby większych wkładów na drogi, ogrodzenia i ścieżki zniszczone zaprowadzeniem wodociągu
620	9.380	3) przeróbek i naprawek w pracowni botaniki i w dwóch mieszkaniach profesorskich koniecznych wskutek zmian w gronie profesorskiem. Tutaj *zużyto* również resztę nadzwyczajnego kredytu z r. 1908 na przewody gazowe na I. piątrze gmachu Akademii w kwocie 1.200 K. Z powodu przypisanych do zwrotu w należytościach czynnych kosztów przebudowy kanału przekroczenie *zmniejszy się* o: 1.696 K. 33 h.
9.455	72	
—	—	

I. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia	zwyczajne	82.776	68	92.160
			nadzwyczajne	**7.200**	—	**7.200**
				28.510	17	19.750
V.	24	Ubezpieczenie od ognia budynków . . .		991	21	1.300
	25	Utrzymanie wodociągu		507	17	750
	26	Najem pomieszkań dla funkcyonaryuszów zakładu		2.664	—	2.760
	27	Płaca kominiarza		570	—	600
	28	Sprzęty i ruchomości		321	58	300
	29	Koszta przewozu docentów		3.850	—	3.500
	30	„ lustracyi zakładu		298	70	300
	31	„ nabożeństwa		325	90	200
	32	Apteka i koszta sanitarne		2.737	31	2.200
		Suma rubryki V. .		40.776	04	31.660
VI.		**Potrzeby naukowe.**				
	33	Dotacye na zbiory i labolatorya	zwyczajne .	14.422	83	12.430
			nadzwyczajne	**3.600**	—	**3.600**
	34	Biblioteka i czytelnia		3.000	18	3.000
	35	Utrzymanie pól doświadczalnych	zwyczajne .	2.784	78	2.600
			nadzwyczajne	**8.000**	—	**8.000**
	35*a*	Remuneracya prof. roln. za współdziałanie w akcyi nad podnoszeniem hodowli zbóż	*nadzwyczajne*	**2.000**	—	**2.000**
	36	Ogród botaniczny owocowy i warzywny	zwyczajne .	5.209	63	2.050
			nadzwyczajne	**1.200**	—	**1.200**
		Do przeniesienia	zwyczajne .	25.417	42	20.080
			nadzwyczajne	**14.800**	—	**14.800**
			zwyczajne .	123.552	72	123.820
			nadzwyczajne	**7.200**	—	**7.200**

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
9.455	72	
—	—	
620	9.380	
309	—	*Mniej* zależnie od wysokości premji asekuracyjnych.
243	—	*Mniej* w miarę potrzeby.
96	—	Stosownie do potrzeby.
30	—	
—	22	
—	350	*Więcej* stosownie do rzeczywistych kosztów. Wydatek ten zwiększa się jeszcze o 250 K. pokrytych dodatkowo z poz. 51 wyd.
1	—	
—	126	*Więcej* z powodu znaczniejszego wydatku na świece. Nadzwyczajny kredyt z r. 1908 na posadzkę w kaplicy 1.000 K. przeniesiono na rok 1910.
—	537	*Więcej* z powodu wzrostu liczby uczniów i służby mającej prawo do korzystania z apteki zakładowej.
1.299	10.415	
—	1.993	*Więcej* odpowiednio do potrzeby. Z kredytu z lat dawnych na budowę szopy dla mechaniki rolniczej w kwocie . . 16.014 K. 90 h. Wydano w r. 1909: 1. na koszta przeniesienia i ustawienia szopy folwarcznej . . . . . 3.000 K. — h. 2. na budowę szopy dla mechaniki rolniczej . . 10.711 „ 90 „ razem . 13.711 K. 90 h. Pozostałą zaś resztę w kwocie . 2.303 K. — h. *przeniesiono* na rok 1910.
—	—	
—	185	Ogółem wydano *więcej* o 3.344 K. głównie z powodu większych wydatków na ogród botaniczny i pomologiczny wynikłych przy zmianie profesora botaniki. Przekroczenie to zmniejsza wyższy dochód z pól doświadczalnych i ogrodów o 725 K. (patrz poz. 7 doch.)
—	—	
—	3.159	
—	—	
—	5.337	
—	—	
10.754	10.487	
—	—	

I. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia . zwyczajne .	123.552	72	123.820
		Z przeniesienia . *nadzwyczajne* .	**7.200**	—	**7.200**
		Z przeniesienia . zwyczajne .	25.417	42	20.080
		Z przeniesienia . *nadzwyczajne* .	**14.800**	—	**14.800**
VI.	37	Utrzymanie mleczarni	836	76	1.670
	38	Utrzymanie pasieki	98	18	120
	39	Wycieczki naukowe uczniów	1.632	70	1·500
	40	Ryczałt dla folwarku dublańskiego za straty wynikające z zastosowania inwentarza do potrzeb Akademii (patrz poz. 6 doch. folwarku dublańsk.)	2.000	—	2.000
		Razem zwyczajne .	29.985	06	25.370
		Razem *nadzwyczajne*	**14.800**	—	**14.800**
		Suma rubryki VI. .	44.785	06	40.170
VII.		**Spłata długów i podatki**			
	41	Bank krajowy, spłata pożyczki 100.000 K. zaciągniętej w r. 1901 na budowę domu mieszkalnego piątrowego dla funkcyonaryuszów i na budowę skrzydła internatu; 15 i 16 półroczna rata z 57-lecia na kapitał . 558·05 K. 4% odsetki . 3.851·24 „ 1/8% dod. adm. 240·71 „ stemple . . 15·— „	4.665	—	4.665
	42	Bank krajowy, spłata pożyczki 355.000 K. na inwestycye: *a*) spłata zaciągniętej w 1907 r. I. raty w kwocie 150 000 K. 5 i 6 półroczna rata z 44 lecia: na kapitał . 1.266·14 K. 4% odsetki . 5.867·15 „ 1/8% dod. adm. 366·71 „ stemple . . —·20 „	7.500	20	7.500
		b) spłata zaciągniętej w 1908 r. II. raty w kwocie 100.000 K. 1 i 2 półroczna rata z 44 lecia: na kapitał . 791·42 K. 4% odsetki . 3.961·— „ 1/8% dod. adm. 247·58 „ stemple . . — 20 „	5.000	20	5.000
		c) spłata zaciągniętej w r. 1908 III. raty 105.000 K. 1 i 2 półrocz. rata z 44 lecia: na kapitał . 850·47 K. 4% odsetki . 4.174 58 „ 1/8% dod. adm. 130·45 „ stemple . . —·20 „	5.155	70	5.250
	43	Podatek gruntowy i domowy	200	—	200
		Suma rubryki VII. .	22.521	10	22.615
		Z przeniesienia . zwyczajne .	176.058	88	171.805
		Z przeniesienia . *nadzwyczajne*	**22.000**	—	**22.000**

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
10.754 —	10.487 —	
—	5.337	
—	—	
833	—	Wydatki *mniejsze* odpowiednio do stopnia ruchu.
22	—	
—	133	*Więcej* odpowiednio do rzeczywistej potrzeby, wobec której na rok 1910 podwyższono kredyt o 300 K.
—	—	
855 —	5.470 —	
855	5.470	
—	—	Z końcem r. 1909 pozostał z tej pożyczki dług w kapitale 96.140 K. 20 h.
—	—	*Mniej* odpowiednio do wysokości rat płatnych wedle planu umorzenia. Z pożyczek tych pozostał z końcem r. 1909 dług: a) z I. raty . . . . . 146.359 K. 06 h. b) z II. „ . . . . . 98.825 „ 44 „ c) z III. „ . . . . . 104.149 „ 53 „ razem 349.334 K. 03 h.
—	—	
94 —	— —	
94	—	
11.703 —	15.957 —	

I. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia { zwyczajne	176.058	88	171.805
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne*	**22.000**		**22.000**
VIII.	44	**Utrzymanie 12-tu uczniów w domu zakładowym na miejscach funduszowych** (patrz poz. 5. b. doch.)	9.600	—	9.600
IX.		**Utrzymanie domu zakładowego.**			
	45	Płace służby:			
		a) administrator płaca z dodatkami	2.192	40	1.748
		b) magazynier	939	90	1.030
		c) portyer	996	—	860
		d) pięciu służących	3.613	30	3.700
		e) pięciu stróżów	2.023	60	2.400
		f) dwóch pomocników na zimę	—	—	420
	46	Wikt dla uczniów	49.159	64	57.000
	47	Pranie i naprawa pościeli	1.422	16	1.200
	48	Opał domu zakładowego	5.800	—	5.800
	49	Oświetlenie domu zakładowego:			
		a) dawnego domu naftą	2.740	57	3.000
		b) dobudowanego pawilonu gazem (patrz poz. 3. a. doch. stacyi dubl.)	1.000	—	1.000
	50	Utrzymanie budynku i sprzętów: { zwyczajne	2.525	31	2.400
		Utrzymanie budynku i sprzętów: { *nadzwyczajne*	**4.600**	—	**4'600**
		Razem { zwyczajne	72.412	88	80.558
		Razem { *nadzwyczajne*	**4.600**	—	**4.600**
		Suma rubryki IX.	77.012	88	85.158
X	51	**Rozmaite nieprzewidziane**	4.204	84	1.000
		Ogółem { zwyczajne	262.276	60	262.963
		Ogółem { *nadzwyczajne*	**26.600**	—	**26 600**
		Suma wydatków	288.876	60	289.563

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
11.703	15.957	
—	—	
—	—	
—	444	Ogółem wydano *mniej* o 393 K. Przekroczenia na administratorze i portyerze powstały z powodu wypłacenia z tej poz. relutum za mieszkanie 408 K. i 216 K. razem 624 K. którego nie mieli w naturze. Zresztą jest zaoszczędzenie 1.017 K. odpowiednio do liczby służby i przyznanych im płac. Zaoszczędzenie to służy na częściowe pokrycie wydatków na zastępstwo chorej służby w kwocie 414 K. 60 h. zarachowanych w poz. 51 wyd.
90	—	
—	136	
87	—	
376	—	
420	—	
7.840	—	*Mniej* z powodu feryi świątecznych, urlopów i mniejszej liczby uczniów.
—	222	*Więcej* z powodu liczniejszych naprawek i sprawienia nowych prześcieradeł i ręczników.
—	—	
259	—	Wedle potrzeby.
—	—	
—	125	
—	—	
9.072	927	
—	—	
9 072	927	
—	3.205	Tak znaczne przekroczenie powstało z powodu:
20.775	20.089	
—	—	
20.775	20.089	
— 686		

1. wydatków na zaopatrzenie dwóch lodowni . . 365 K. 60 h.
2. kosztów urządzenia dzwonków elektrycznych w domu zakładowym . . . . . 1.831 „ 60 „
3. zaliczonych tu wydatkow na zastępstwo chorej służby (414 K. 60 h.) i na zapomogi dla służby (185 K. 32 h.) . . . . . 599 „ 92 „
4. zasiłku dla przedsiębiorstwa przewozu docentów . 250 „ — „
5. wypłacenia z tej poz. relutum za ogród i ziemniaki funacyonaryuszom . . . . . 116 „ — „
6. kosztów postawienia namulnlków . . . 180 „ — „
7. honoraryów za konsilia lekarskie . . . 100 „ — „
8. honoraryów za plany i kosztorysy drwonicy przy kaplicy (80 K.) i domu profesorskiego (400 K.) . 480 „ — „
9. innych drobnych wydatków . . . . 281 „ 72 „

razem 4.204 K. 84 h.

z powodu przypisanej do zwrotu należytości za plan domu profesorskiego przekroczenie zmniejszy się o 400 K.

1. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K.	Dochody w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Dochody.			
I.	1.	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa.**	20.000	—	20.000
II		**Opłaty od uczniów.**			
	2.	Wpisowe po 20 K.	1.360	74	1.400
	3.	Czesne po 200 K.	11.028	—	14.000
	4.	Opłaty za ćwiczenia w laboratoryach po 80 K.	4.421	20	5.600
	5.	Opłaty za utrzymanie w domu zakładowym po 800 K.			
		a) od uczniów płacących	66.034	70	70.400
		b) od uczniów przyjętych na koszt funduszu krajowego (patrz. poz. 44 wyd.) 9.600·— „	9.600	—	9.600
		Suma rubryki II.	92 444	64	101.000
III.	6.	**Dochód z pasieki**	130	90	100
IV.	7.	**Dochód z pola doświadczalnego i ogrodu**	1.425	51	700
V.	8	**Odsetki z legatu ś. p. Karola Skibińskiego**	174	67	168
VI.	9.	**Dochody rozmaite**	15	82	100
		Suma dochodów	114.191	54	122.068
	—	**Dotacya z funduszu krajowego**	174.685	06	167.495
		Razem	288.876	60	289.563

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
39	—	Opłaty od uczniów wynoszą ogółem . . . . 92.444 K. 64 h.
2.972	—	od tego uiszczenia za dawne lata . . . 2.083 „ 10 „
1.179	—	okazuje się dochód za r. 1909 . . . 90.361 „ 54 „
		w porównaniu z preliminowanym . . 101.000 „ — „
4.365	—	*mniejszy* o . 10.638 „ 46 „
		z powodu iż na preliminowaną liczbę 100 uczniów byto przeciętnie 94 do 95 a nadto
—		pozostały w tej pozycyi należytości czynne na 4.208 „ 80 „
		wobec czego niedobór dochodów zmniejszy się do 6.429 K. 66 h.
8.555	—	
—	31	*Więcej* o 756 K. odpowiednio do rzeczywistego wpływu (patrz. poz. 35 i 36 wyd.)
—	725	
—	7	Wedle wpływu.
84	—	Zaliczono tu odsetki z rachunku czekowego P. K. O.
		w Wiedniu na . . . . . 205 K. 82 h.
		i grzywnę od kominiarza . . . . 10 „ — „
		razem . 215 „ 82 „
		z tego wypłacono tytułem wynagrodzenia za nadzwyczajne roboty . . . . . 200 „ — „
8.639	763	zostaje . 15 K. 82 h.
—	7.190	*Więcej* odpowiednio do wynikłości wyżej poszczególnionych.
8.639	7.953	
— 686		

1. Akademia rolnicza w Dublanach.

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stao czynny.

Należytości czynne:			
1. od uczniów wpisowe . . .	37 K. 70 h.		
czesne . . .	540 „ — „		
za laboratorya . .	138 „ 80 „		
za utrzymanie . .	5.193 „ 64 „		
2. Ochronka w Dublanach — zwrot za drzewo opałowe	127 „ 50 „		
3. Stryjeński w Krakowie — zwrot kosztów rekonstrukcyi kanału .	1.696 „ 33 „		
4. Dyrektor Pomorski w Dublanach — zwrot za plan domu profesorskiego	400 „ — „		
	razem . .		8.133 K. 97 h.

Stan bierny.

1. Bank krajowy, reszta pożyczki 100.000 K. z r. 1901	96 140 „ 20 „		
2. Bank krajowy, reszta pożyczki inwestycyjnej			
a) I. rata 150.000 K. z r. 1907	146.359 „ 06 „		
b) II. „ 100.000 K. z r. 1908	98.825 „ 44 „		
c) III „ 105.000 K. z r. 1909	104.149 „ 53 „		
	razem . .	445.474 „ 23 „	
Czysty stan bierny.		437.340 K 26 h.	

Wartość dóbr i realności wykazana przy funduszu krajowym.

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

Dalszy rachunek z pożyczki inwestycyjnej 355.000 K. nieobjęty budżetem zakładów dublańskich

przedstawia w r. 1909 następujące wydatki:

A) **Reszta kosztów inwestycyjnych przeniesiona z roku 1908** . . . . . 56.182 K. 18 h.

B) **Na Stacyę:**

1. Urządzenie centralnego ogrzewania (Inż. Nitsch i Spka w Krakowie) . .	1.250 K. — h.	
2. Urządzenie gazowego oświetlenia (Chylewski, Hruby i Spka we Lwowie) .	600 „ — „	
3. Urządzenie wodociągu (Nitsch j. w.) .	540 „ — „	
razem		2.390 „ — „

C) **Na dom zakładowy:**

1. Za techniczne kierownictwo (Krzyszkowski profesor szkoły przemysłowej we Lwowie) . . .	2.200 K. — h.	
2. Za budowę (Stryjeński architekt w Krakowie	2.408 „ 66 „	
razem		4.608 „ 66 „
Suma .		63.180 K. 84 h.

którą *przeniesiono* na rok 1910 do pokrycia z kredytu nadzwyczajnego dodatkowo uchwalonego w funduszu krajowym Rubr. X. poz. 5a wyd. w kwocie 62.222 K.

2. Niższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Wydatki.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych: płaca z dodatkami . zwyczajne .	3.340	—	3.640
		za nadzór nad internatem *nadzwyczajne*	**300**	—	**300**
	2	Drugi nauczyciel do nauk fachowych . . .	3.000	—	3.040
	3	Nauczyciel do nauk elementarnych . . .	2.220	—	2.220
	4	Docent weterynaryi	300	—	400
	5	Koszta nabożeństwa i nauki religii dla uczniów obu obrz.	1.600	—	1.600
	6	Instruktor do robót ręcznych	1.200	—	1.200
		Razem { zwyczajne .	11.660	—	12.100
		nadzwyczajne	**300**	—	**300**
		Suma rubryki I. .	11.960	—	12.400
II.		**Koszta administracyjne.**			
	7	Remuneracya dyrektora Akademii rolniczej . .	800	—	800
	8	Opał i oświetlenie	1.267	48	1.200
	9	Utrzymanie budynków, ubezpieczenie od ognia i stróż . . . . { zwyczajne .	3.391	12	1.500
		nadzwyczajne	**1.600**	—	**1.600**
	10	Sprzęty i ruchomości	69	40	300
		Razem { zwyczajne .	5.528	—	3.800
		nadzwyczajne	**1.600**	—	**1.600**
		Suma rubryki II. .	7.128	—	5.400
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	11	Stołowanie	12.567	96	16.716
	12	Odzież, pościel i pranie	3.806	07	5.040
	13	Koszta leczenia uczniów	200	—	200
		Suma rubryki III. .	16.574	03	21.956
		Do przeniesienia { zwyczajne .	33.762	03	37.856
		nadzwyczajne	**1.900**	—	**1.900**

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
300	—	*Mniej* z powodu zmiany w osobie nauczyciela, który ma tylko jeden dodatek pięcioletni.
—	—	
40	—	*Mniej* stosowie do przyznanego wynagrodzenia jako funkcyonaryaszom prowizorycznym.
—	—	
100	—	
—	—	
—	—	
440	—	
—	—	
440	—	
—	—	
—	68	*Więcej* wedle potrzeby.
—	1.891	*Więcej* z powodu kosztowniejszych napraw starego budynku.
—	—	
231	—	*Mniej* wedle potrzeby.
231	1.959	
—	—	
231	1.959	
4.148	—	Wydano ogółem *mniej* o 5.382 K. stosownie do mniejszej liczby uczniów których przeciętnie było 32.
1.234	—	
—	—	
5.382	—	
6.053	1.959	
—	—	

2. Niższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia { zwyczajne	33.762	03	37.856
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne*	**1.900**	—	**1.900**
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	14	Wycieczki i demonstracye	121	16	260
	15	Przybory do pisania i nauki dla uczniów	261	90	400
	16	Uzupełnienie środków naukowych { zwyczajne	567	56	400
		Uzupełnienie środków naukowych { *nadzwyczajne*	**600**	—	**600**
	17	Biblioteka i czytelnia	286	73	250
		Razem { zwyczajne	1.237	35	1.310
		Razem { *nadzwyczajne*	**600**	—	**600**
		Suma rubryki IV.	1.837	35	1.910
V.		**Kursa specyalne.**			
	18	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej { zwyczajne	100	—	100
		Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej { *nadzwyczajne*	**500**	—	**500**
	19	„ stelmachstwa i kołodziejstwa	500	—	500
	20	„ sadownictwa i warzywnictwa	400	—	400
		Razem { zwyczajne	1.000	—	1.000
		Razem { *nadzwyczajne*	**500**	—	**500**
		Suma rubryki V.	1.500	—	1.500
VI.	21	**Rozmaite nieprzewidziane**	382	40	200
		Ogółem { zwyczajne	36.381	78	40.366
		Ogółem { *nadzwyczajne*	**3.000**	—	**3.000**
		Suma wydatków	39.381	78	43.366
		Dochody.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa**	6.000	—	6.000
II.	2	**Opłaty od uczniów** (wpisowe i za utrzymanie)	1.126	—	2.000
III.	3	**Zarobek uczniów**	1.280	—	1.680
IV.	4	**Rozmaite nieprzewidziane**	—	—	100
		Suma dochodów	8.406	—	9.780
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego**	30.975	78	33.586
		Razem	39.381	78	43.366

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
6.053	1.959	
—	—	
139	—	Ogółem *mniej* o 277 K. odpowiednio do mniejszej liczby uczniów.
138	—	
—	167	*Więcej* z powodu zakupna większej ilości okazów.
—	—	
—	37	Wedle potrzeby.
277	204	
—	—	
277	204	
—	—	
—	—	Nie wydaną resztę kredytu nadzwyczajnego na przyrządy pożarnicze w kwocie 253 K. 80 h. *przeniesiono* na r. 1910.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	183	*Więcej* stosownie do rzeczywistych potrzeb.
6.330	2.346	
—	—	
6.330	2.346	
—3.984		
—	—	
874	—	Z opłat wpłynęło: a) za rok 1908 . . . . . 134 K. b) „ „ 1909 . . . . . 892 „ Nadto w należytościach z r. 1909 zostało . . 712 „
400	—	*Mniej* odpowiednio do mniejszej liczby uczniów.
100	—	*Nie było* dochodów nieprzewidzianych.
1.374	—	
2.610	—	*Mniej* odpowiednio do potrzeby pokrycia niedoboru.
—3.984	—	

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny:

Należytości czynne z opłat od uczniów . . . . 712 K.

Stan bierny: . . . . . — „

Czysty stan czynny . . . 712 K.

3. Szkoła gorzelnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Kierownik szkoły zarazem profesor . . . płaca . 3.600 K. dod. aktywalny 720 „	4.320	-	4.320
	2	Asystent . . . płaca . 1.400·— K. dod. na mieszk. 240·— „ „ „ opał 78·— „	1.718	—	1.718
	3	Docenci: (wynagrodzenia za rok szkolny 1908/9).			
		a) matematyki, fizyki i rysunków . . .	600	—	600
		b) nauki o kotłach i maszynach . . .	350	—	400
		c) „ „ opodatkowaniu gorzelń . . .	400	—	400
		d) administracyi i rachunkowości . . .	200	—	200
		Suma rubryki I. .	7.588	—	7.638
II.		**Koszta administracyjne.**			
	4	Koszta kancelaryjne, druki, portorya . .	360	38	300
	5	Służący: (laborant) płaca . . 600 K. dod. na mieszk. 192 „	792	—	792
	6	Opał	500	—	500
	7	Oświetlenie (zwrot funduszowi Stacyi za gaz, patrz poz. 3, b, doch. stacyi dublańskiej) . .	1.000	—	1.000
	8	Utrzymanie i ubezbieczenie budynku . .	400	—	400
	9	Ubezpieczenie funkcyonaryuszów od wypadków .	106	76	100
	10	Koszta przewozu docentów	100	—	200
	11	Koszta podróży kierownika w sprawach szkolnych.	181	90	200
		Suma rubryki II. .	3.441	04	3.492
III.		**Potrzeby naukowe.**			
	12	Dotacya dla pracowni gorzelniczej { zwyczajne / *nadzwyczajne*	2.116 **300**	21 —	2.000 **300**
	13	Książki i czasopisma	257	51	300
	14	Wycieczki naukowe z uczniami	200	—	200
		Razem { zwyczajne / *nadzwyczajne*	2.573 **300**	72 —	2.500 **300**
		Suma rubryki III. .	2.873	72	2.800
IV.		**Kursa specyalne.**			
	15	Kurs dla kierowników gorzelń . . .	595	—	500
	16	„ „ c. k. Straży skarbowej . . .			500
		Suma rubryki IV. .	595	—	1.000
		Do przeniesienia { zwyczajne / *nadzwyczajne*	14.197 **300**	76 —	14.630 **300**

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
—	—	
—	—	
50	—	*Mniej* stosownie do przyznanego wynagrodzenia.
—	—	
—	—	
50	—	
—	60	*Więcej* odpowiednio do rzeczywistej potrzeby.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	7	Różnica nieznaczna wedle potrzeby.
100	—	*Mniej* gdyż ze Lwowa dojeżdżał jeden tylko docent.
18	—	Wedle potrzeby.
118	67	
—	116	*Więcej* odpowiednio do potrzeby.
—	—	
42	—	Wedle potrzeby.
—	—	
42	116	
—	—	
42	116	
405	—	Wykłady na kursach kosztowały . . . . . 515 K. koszta kampanii gorzelniczej dla kursow . . 500 „ razem . 1.015 K. Od tego opłaty od 21 słuchaczy po 20 K. . . . 420 „ czysty wydatek . 595 K. a więc wpływ opłat spowodował zaoszczędzenie.
405	—	
615	183	
—	—	

3. Szkoła gorzelnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia { zyyczajne .	14.197	76	14.630
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne*	**300**	—	**300**
V.	17	**Zapomogi dla uczniów.**			
		a) z funduszu krajowego . . 600 K.			
		b) z subwencyi państwowej . . 1.000 „	1.600	—	1.600
VI.	18	**Rozmaite nieprzewidziane**	101	20	200
		Ogółem { zwyczajne .	15.898	96	16.430
		Ogółem { *nadzwyczajne*	**300**	—	**300**
		Suma wydatków	16.198	96	16.730
		DOCHODY			
I.	1	**Subwencye z c. k. Skarbu Państwa:**			
		a) na utrzymanie szkoły . . 3.000 K.			
		b) na zapomogi dla uczniów . 1.000 „	4.000	—	4.000
II.	2	**Opłaty od uczniów**	1.100	—	1.300
III.	3	**Dochód z analiz**	—	—	200
		Suma dochodów .	5.100	—	5.500
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	11.098	96	11.230
		Razem jw. .	16.198	96	16.730

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
615 —	183 —	
—	—	Udzielono zapomóg: *a*) dwom uczniom po 240 K. . . . . 480 K. *b*) „ „ „ 200 „ . . . . . 400 „ *c*) trzem „ „ 100 „. . . . . 300 „ razem . 1.180 K. resztę zaś kredytu niezużytego w kwocie 420 K. wraz z kredytem z lat ubiegłych w kwocie 1.890 K. razem więc 2.310 K. *przeniesiono* na rok następny.
99	—	*Mniej* stosownie do potrzeby.
714 —	183 —	
714	1 83	
— 531		
—	—	
200	—	Z tytułu opłat wpłynęło od 4-ch uczniów po 200 K. i od 3-ch uczniów po 100 K. razem 1.100 K. reszta uczniów została uwolniona.
200	—	Dochodów z analiz nie było, gdyż stacya doświadczalna nie zostata otwarta.
400	—	
131	—	*Mniej* odpowiednio do wynikłości wyżej podanych.
— 531	—	

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny:	Należytości czynne za niesprzedane egzemplarze dzieła pt. „Poradnik dla obsługi i nadzoru kotłów parowych“ . . .	71 K. 22 h.
Stan bierny:	. . . . .	— „ — „
	Czysty stan czynny .	71 K. 22 h.

4. Gorzelnia szkolna w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		WYDATKI.			
I.		**Płace.**			
	1	Gorzelnik	1.400	—	1.400
	2	Służba:			
		a) palacz zarazem stróż 520·— K.			
		b) robotnik . . 80·— „	600	—	630
		Suma rubryki I. .	2.000	—	2.030
II.		**Koszta wyrobu spirytusu.**			
	3	Opał	1.651	46	1.600
	4	Ziemniaki	7.071	—	7.200
	5	Jęczmień	800	—	1.120
	6	Żyto, kukurudza, i inne zboża	270	86	800
	7	Światło, smary, drożdże i t. p.	178	28	400
	8	Naprawa maszyn i uzupełnienie przyrządów .	416	—	600
	9	Ubezpieczenie budynków, urządzeń i robotników .	364	17	400
		Suma rubryki II. .	10.751	77	12.120
III.		**Rozmaite.**			
	10	Utrzymanie budynków i podwórza . . .	260	30	300
	11	Podatek zarobkowy	94	94	200
	12	Koszta komisyj lustracyjnych, posyłki i wyjazdy w sprawach gorzelni	108	65	100
		Suma rubryki III. .	463	89	600
		Suma wydatków .	13.215	66	14.750

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
30	—	Wedle potrzeby.
30	—	
—	52	
129	—	Wydano ogółem *mniej* o 926 K. odpowiednio do mniejszej produkcyi jak wyjaśnienie przy doch.
320	—	
529	—	
222	—	*Mniej* odpowiednio do potrzeby.
184	—	*Mniej* gdyż nowe urządzenia sprawione w r. 1907 nie wymagają znaczniejszych napraw
36	—	Wedle potrzeby.
1.420	52	
40	—	Stosownie do potrzeby.
105	—	Stosownie do wymiaru podatku.
—	9	Stosownie do potrzeb.
145	9	
1.595	61	
— 1.534		

4. Gorzelnia szkolna w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K.	Dochody w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		DOCHODY.			
I.	1	**Ze sprzedaży spirytusu**	9.364	99	10.000
II.	2	**Ze sprzedaży wywarów**	750	—	750
III.	3	**Bonifikacya od c. k. Rządu za spirytus**	1.781	50	2.000
		Suma dochodów .	11.896	49	12.750
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	1.319	17	2.000
		Razem .	13.215	66	14.750

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
635	—	W kampanii gorzelniczej 1908/9 na kontyngent 200 Hl. wyprodukowano ogółem 183.41 Hl. spirytusu z którego sprzedano: a) 171.86 Hl. po 49 K. za . . . . 8.421 K. 14 h. b) 11·55 „ „ 29 „ „ . . . . 334 „ 95 „ razem . 8.756 K. 09 h. Nadto z dawnych zapasów starki sprzedano za 608 „ 90 „ rszem j. o. . 9.364 K. 99 h.
—	—	
218	—	Mniej z powodu mniejszej o 16·59 Hl. producyi.
853	—	
681	—	Mniej odpowiednio do wyżej podanych wynikłości.
— 1.534	—	
		Uwaga: Z reszty kredytów nadzwyczajnych pozostałych z lat dawnych a mianowicie: a) na urządzenie maszynowe i rekonstrukcyę gorzelni . 1.196 K. 67 h. b) na budowę domu dla robotników . . . 502 „ 24 „ razem . 1,698 K. 91 h. wydano w r. 1909 na uporządkowanie podwórza . 646 „ 94 „ Pozostałą resztę w kwocie . . 1.051 K. 97 h. przeniesiono na r. 1910.

5. Folwark w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		A). Wydatki na folwark.			
I.		**Wydatki na gospodarstwo.**			
	1	Płace i zasługi	8.197	74	7.000
	2	Najem robotnika	17.881	74	16.000
	3	Kuchnia folwarczna	2.782	92	1.500
	4	Koszta kancelaryjne	385	41	200
	5	Zmiana i dokupno nasienia — zwyczajne	1.465	62	1.000
		Zmiana i dokupno nasienia — *nadzwyczajne*	**2.500**	—	**2.500**
	6	Dokupno nawozów dopełniających	5.246	23	4.000
	7	Dokupno karmy	12.430	99	8.000
	8	Wymiana zużytych koni, uprzęży i kucie koni	2.612	04	2.400
	9	Uzupełnienie obory — *nadzwyczajne*	**3.573**	**65**	**3.000**
	10	Utrzymanie budynków	1.781	92	1.500
	11	Utrzymanie i uzupełnienie maszyn i narzędzi rolniczych — zwyczajne	2.309	41	1.000
		Utrzymanie i uzupełnienie maszyn i narzędzi rolniczych — *nadzwyczajne*	**3.500**	—	**3.500**
	12	Utrzymanie dróg i rowów	500	—	500
	13	Melioracye łąk	1.291	77	1.080
	14	Ubezpieczenie od ognia i gradu	1.754	93	1.500
	15	Światło i smary	821	01	150
	16	Kultura lasu i utrzymanie stawów	**376**	06	400
	17	Posyłki i jazdy w sprawach folwarku	1.279	56	500
	18	Koszta leczenia czeladzi i dobytku	354	15	300
		Razem — zwyczajne	61.471	50	47.030
		Razem — *nadzwyczajne*	**9.573**	65	**9.000**
		Suma rybryki I.	71.045	15	56.030
		Do przeniesienia — zwyczajne	61.471	50	47.030
		Do przeniesienia — *nadzwyczajne*	**9.573**	**65**	**9.000**

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	1.198	Wydano ogółem . . . . . 28.862 K. 40h.
—	1.882	a w uwzględnieniu dochodu korelatywnego za
—	1.283	rok 1908 . . . . . 221 „ 49 „
		razem . 29.083 K. 89 h.
		w porównaniu więc z kredytami . 24.500 „ — „
		okazuje się *przekroczenie* . 4.583 K. 89 h.
		które tłómaczy się większymi kosztami robocizny z powodu kultury torfów, tudzież wyższymi poborami rządcy folwarku. Pozostała jako dochód korelatywny należytość czynna zmniejsza przekroczenie o 117 K. 60 hal.
—	185	*Więcej* z powodu nowych druków i wydatków na abonament i konserwacyę połączeń telefonicznych.
—	466	*Przekroczono* ogółem o 1.712 K. z powodu nawożenia i obsiewu torfów,
—	—	na który to cel zużyto również resztę kredytów nadzwyczajnych
		przeniesionych z roku 1908 w kwocie 1.000 K. i 624 K. 13 h.
—	1.246	razem 1.624 K. 13 h.
—	4.431	*Więcej* ogółem o 4.543 K. z powodu większej liczby koni roboczych po-
—	212	trzebnych do uprawy torfów.
—	574	*Więcej* odpowiednio do rzeczywistych kosztów zakupna nowych krów.
—	282	*Więcej* odpowiednio do potrzeby napraw.
—	1.309	*Więcej* z powodu uzupełnienia narzędzi do uprawy torfów.
—	—	
—	—	
—	212	*Więcej* z powodu uzupełnienia i naprawy kolejki żelaznej.
—	255	*Więcej* odpowiednio do wysokości premji asekuracyjnych.
—	671	*Więcej* gdyż młócono zboże motorem „Ursus“ opalanym dokupowaną naftą.
24	—	Wedle potrzeby.
—	779	*Przekroczenie* znajduje pokrycie w wyższych dochodach za wynajęte konie (patrz poz. 4 doch.)
—	54	Stosownie do potrzeby.
24	14.465	
—	574	
24	15.039	
24	14.465	
—	574	

5. Folwark w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. h.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia { zwyczajne	61.471	50	47.030
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne*	**9.573**	**65**	**9.000**
II.		**Inne wydatki.**			
	19	Podatki i inne opłaty publiczne	1.865	70	1.400
	20	Rormaite nieprzewidziane	526	26	300
		Suma rubryki II. .	2.391	96	1.700
		Ogółem A) { zwyczajne	63.863	46	48.730
		Ogółem A) { *nadzwyczajne*	**9.573**	**65**	**9.000**
		Suma działu A) .	73.437	11	57.730
III.		**B) EKWIWALENT, SPŁATA DŁUGÓW i RENTY.**			
	21	Ekwiwalent	1.054	65	1.055
	22	Towarzystwo kredytowe ziemskie we Lwowie: *a*) spłata pożyczki 10.000 K. zaciągniętej w r. 1879 61 i 62 półroczna rata (z 36-lecia): kapitał . 434·52 K; 4% odsetki 132·38 „; 0·5% dod. administr. 3·30 „	570	20	600
		b) spłata pożyczki 23.200 K. zaciągniętej w r. 1885 51 i 52 półroczna rata (z 36 lecia): kapitał . 807·36 K; 4% odsetki 467·70 „; 0·5% dod. administr. 11·68 „	1.286	74	1.275
	23	Renta wieczysta c. k. galic. Towarzystwu gospod.	3.200	—	3.200
		Suma działu B)	6.111	59	6.130
		Ogółem { zwyczajne	69.975	05	54.860
		Ogółem { *nadzwyczajne*	**9.573**	**65**	**9.000**
		Suma wszystkich wydatków	79.548	70	63.860

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
24	14.465	
—	**574**	
—	466	*Więcej* z powodu większych w tym roku prestacyi szkolnych; z poz. tej wypłacono nadto zasiłek dla Ochronki dublańskiej 200 K.
—	226	*Więcej* gdyż tu zarachowano nadwyżkę kosztów wyrobu dachówek i produkcyi torfu opałowego.
—	692	
24	15.157	
—	**574**	
24	15.731	
—	—	
30	—	Ogółem *mniej* o 18 K. odpowiednio do wysokości rat. Z końcem r. 1909 pozostał dług w kapitale: 1. z pożyczki 10.000 K. . . . . 2.981 K. 76 h. 3. „ „ 23.200 „ . . . . 11.085 „ 10 „ zazem . 14.066 K. 86 h.
—	12	
—	—	
30	12	
54	15.169	
—	**574**	
54	15.743	
	+15.689	

5. Folwark w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K.	Dochody w roku 1909. h.	Kwota budżetem uchwalona K.
		DOCHODY.			
I.		**Z gospodarstwa.**			
	1	Ze sprzedaży ziemiopłodów	24.030	98	28.000
	2	Z wynajętych pól i łąk	4.311	65	4.000
	3	Ze sprzedaży płodów zwierzęcych:			
		a) mleko, ...	12.918	48	16.000
		b) przychowek	1.774	98	1.500
		c) chlewnia	839	10	500
		d) owce, ...	140	55	150
		e) braki i opasy	5.073	58	4.000
	4	Za wynajęte konie	2.592	17	1.500
	5	Z lasu i stawów	781	32	800
	6	Ryczałt od akademii rolniczej za straty wynikające z zastosowania inwentarza do potrzeb Akademii (patrz poz. 40 wyd. Akademii)	2.000	—	2.000
		Suma rubryki I. .	54.462	81	58.450
		Do przeniesienia . . .	54.462	81	58.450

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
3.969	—	Po potrąceniu uiszczenia za rok 1908 w kwocie 811 K. 10 h. okazuje się dochód r. 1909 *niższy* o 4.780 K. 12 h. według faktycznych wyników gospodarstwa.
—	312	Po strąceniu uiszczenia za rok 1908 w kwocie 166 K. 25 h. okazuje się dochód *wyższy* o 145 K. 40 h. zależnie od ilości wydzierżawionych parcel i uzyskanych cen. Po wpływie zaległej należytości za rok 1909 dochód ten zwiększy się jeszcze o 773 K. 42 h.
3.082	—	Po strąceniu uiszczenia za lata ubiegłe w kwocie 146 K. 37 h. okazuje się dochód z mleka *mniejszy* o 3.227 K. 89 h. z powodu małej jeszcze mleczności krów, hodowanych dawniej raczej w kierunku opasowym. Niedobór zostaje częściowo zrównoważony większym dochodem ze sprzedaży sztuk wybrakowanych. Dochód ze sprzedaży mleka w r. 1909 sięgnął jednak najwyższej cyfry w porównaniu z latami ubiegłemi. Po osiągnięciu należytości za nabiał dochód r. 1909 *zwiększy* się o 921 K. 66 h.
—	275	Ogółem *więcej* o 1.679 K.
—	339	
9	—	
—	1·074	
—	1.092	Wedle wpływu. Nadwyżka ta pokrywa przekroczenie poz. 17 wyd.
19	—	Z lasu i stawów otrzymano . . . . 781 K. 32 h. wydano zaś (poz. 16 wyd.) . . . 376 „ 06 „ czysty dochód . 405 K. 26 h. w porównaniu z preliminowanym . 400 „ — „ *większy* o . 5 K. 26 h.
—	—	
7.079	3.092	
7.079	3.092	

5. Folwark w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia . . .	54.462	81	58.450
II.		**Inne dochody:**			
	7	Z dzierżawy polowania	50	—	50
	8	Rozmaite dochody	219	61	200
		Suma rubryki II. .	269	61	250
		Suma dochodów .	54.732	42	58.700
		Dotacya z funduszu krajowego . . .	24.816	28	5.160
		Razem .	79 548	70	63.860

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
7.079	3.092	
—	—	
—	20	Wedle wpływu.
—	20	
7.079	3.112	
—	19.656	*Więcej* odpowiednio do wynikłości wyżej podanych.
7.079	22.768	
	+ 15.689	

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny:

Należytości czynne:

1. Za sprzedane ziemiopłody	59 K.	40 h.
2. „ dzierżawę pól, łąk i karczmy	1.373 „	42 „
3. „ sprzedane mleko	921 „	66 „
4. „ robociznę	117 „	60 „
Razem	2.472 K.	08 h.

Stan bierny:

Należytości bierne:

1. Towarzystwo kredytowe ziemskie we Lwowie:		
a) reszta pożyczki 10.000 K. z r. 1879	2.981 K.	76 h.
b) „ „ 23.200 „ „ „ 1885	11.085 „	10 „
2. C. k. gal. Towarz. gospodarskie za foiwark	80.000 „	— „
razem	94.066 K.	86 h.
Czysty stan bierny	91.594 K.	78 h.

Wartość dóbr i realności wykazana przy funduszu krajowym.

6. Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		WYDATKI.			
I.		**Płace personalu.**			
	1	Kierownik stacyi	2.400	—	2.400
	2	Adjunkt, płaca z dodatkami	3.000	—	3.000
	3	Czterech asystentów (niectatowych):			
		a) dwóch asystentów płaca z dodatkami	3.518	—	3.518
		b) dwóch asystentów płace z dodatkami	3.364	26	3.436
	4	Laborant płaca z dodatkami { zwyczajne	1.100	—	1.100
		{ *nadzwyczajne*	**360**	—	**360**
	5	Pomocnik kancelaryjny	720	—	720
	6	Trzech służących płace z dodatkami	2.572	—	2.376
		Razem { zwyczajne	16.674	26	16.550
		{ *nadzwyczajne*	**360**	—	**360**
		Suma rubryki I.	17.034	26	16.910
II.		**Utrzymanie stacyi.**			
	7	Koszta utrzymania laboratoryum	7.298	54	7.500
	8	Koszta prowadzenia doświadczeń:			
		a) wegetacyjnych i wazonowych	1.207	68	1.200
		b) polowych na fermach doświadczalnych	5.298	54	5.000
		c) uprawy buraków cukrowych	469	05	600
		d) żywienia inwentarza	—	—	400
	9	Koszta kancelaryjne, druk świadectw, portorya	1.790	98	1.400
	10	Druk sprawozdań	1.052	—	1.200
	11	Prenumerata pism i zakupno podręczników	1.318	07	600
	12	Koszta podróży w sprawach stacyi	2.178	24	2.600
	13	Ubezpieczenie od wypadków funkcyonaryuszów stacyi	335	25	600
	14	Utrzymanie budynku i ubezpieczenie od ognia budynku i ruchomości stacyi	1.476	10	1.400
	15	Opał stacyi	1.217	24	1.000
		Suma rubryki II.	23.641	69	23.500
		Do przeniesienia { zwyczajne	40.315	95	40.050
		{ *nadzwyczajne*	**360**	—	**360**

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
—	—	
—	—	
72	—	*Mniej* z powodu półmiesięcznego intercalare.
—	—	
—	—	
—	—	
—	196	*Więcej* z powodu, iż jeden z laborantów otrzymał płacę o 120 K. rocznie wyższą. Nadto udzielono zapomogi wdowie zmarłego laboranta i zapłacono za zastępstwo przez miesiąc.
72	196	
—	—	
72	196	
201	—	*Mniej* stosownie do potrzeby.
—	8	Na doświadczenia wydano ogółem *mniej* o 224 K. z powodu większych czynności laboratoryjnych.
—	299	
131	—	
400	—	
—	391	W miarę potrzeby.
148	—	
—	718	*Więcej* z powodu uzupełnienia biblioteki.
422	—	*Mniej* odpowiednio do mniejszej ilości doświadczeń.
265	—	*Mniej* stosownie do wysokości premji.
—	76	Stosownie do potrzeby.
—	217	
1.567	1.709	
1.639	1.905	
—	—	

6. Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia { zwyczajne	40.315	95	40.050
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne*	**360**	—	**360**
III.		**Koszta ruchu gazowni.**			
	16	Palacz	1.145	—	1.440
	17	Pomocnik palacza	315	—	600
	18	Olej	1.210	45	2.400
	19	Koks i węgiel	5.727	21	6 000
	20	Utrzymanie aparatów, pieców i rurociągu	3.385	18	1.400
	21	Ubezpieczenie od ognia i wypadków	199	16	400
		Suma rubryki III.	11.982	—	12.240
		Ogółem { zwyczajne	52.297	95	52.290
		Ogółem { *nadzwyczajne*	**360**	—	**360**
		Suma wydatków	52.657	95	52.650
		Dochody.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa**	6.000	—	6.000
II.	2	**Dochód z analiz**	10.259	47	10.000
III.	3	**Zwroty od zakładów za gaz**			
		a) od Akademii rolniczej: poz. 20a, wyd. Akademii) 5.500 K.			
		„ 49b, „ „ 1.000 „			
		b) od szkoły gorzelniczej: (poz. 7 wyd. Szkoły gorzelniczej) 1.000 K.	7.500	—	7.500
IV.	4	**Ze sprzedaży mazi pogazowej**	313	10	300
		Suma dochodów	24.072	57	23.800
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego**	28.585	38	28.850
		Razem	52.657	95	52.650

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
1.639	1.905	
—	—	
295	—	*Mniej* ogółem o 580 K. stosownie do przyznanego wynagrodzenia.
285	—	
1.189	—	Wydano ogółem *więcej* o 523 K. z powodu naprawy kotła parowego
273	—	i sprawienia dwóch nowych retort. W roku 1909 wyprodukowano
—	1.985	ogółem 19.210 m^3 gazu; a więc w stosunku do ogólnych kosztów 11.982 K wynosi koszt 1 m^3 62 h. zatem w porównaniu z r. 1908 w kwocie 79 h, *mniej* o 17 h. z powodu większej produkcyi.
201	—	*Mniej* stosownie do wysokości premji.
2.243	1.985	
3.882	3.890	
—	—	
3.882	3.890	
	+ 8	
—	—	
—	260	Dochód z analiz wynosił w r. 1909 brutto . . . 15.766 K. 71 h z tego wypłacono tytułem tantyem jednemu adjunktowi i dwom asystentom po 10% i jednemu asystentowi 5% razem 35% tj. razem (5.518·34 K. mniej niewypłacone z powodu odejścia 11·10 K.) . 5.507 „ 24 „ zostaje dochód netto . 10.259 K. 47 h. *większy* od preliminowanego odpowiednio do ilości wykonanych analiz.
—	—	
—	13	Odpowiednio do rzeczywistego wpływu.
—	273	
265	—	*Mniej* odpowiednio do potrzeby pokrycia niedoboru.
265	273	**Stan majątku z końcem roku 1909.**
	+ 8	*Stan czynny.*
		Należytości czynne za analizy z lat ubiegłych . 160 K. — h.
		Stan bierny. — „ — „
		Czysty stan czynny . 160 K. — h.

7. Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Wydatki.			
I.		**Płace personalu.**			
	1	Kierownik stacyi, płaca i dodatki	10.672	—	10.672
	2	Adjunkt, płaca i dodatki	2.880	—	2.880
	3	2 asystentów (nieetatowych)	3.435	31	3.956
	4	Laborant, płaca	1.460	—	1.460
		Suma rubryki I.	18.447	31	18.968
II.		**Koszta administracyi.**			
	5	Zarząd:			
		a) koszta kancelaryjne	1.214	19	1.000
		b) służący	720	—	720
	6	Czynsz za najem lokalu	3.400	—	3.400
	7	Opał i oświetlenie	1.746	51	1.200
		Suma rubryki II.	7.080	70	6.320
III.		**Utrzymanie stacyi.**			
	8	Koszta utrzymania stacyi	6.968	73	5.000
	9	Koszta utrzymania ogrodu górskiego na połoninach	1.285	—	2.500
	10	Utrzymanie pól doświadczalnych i analizy z pól utrzymywanych kosztem Towarz. gospod.	1.232	65	1 200
	11	Założenie i prowadzenie pól reprodukcyjnych przy szkołach rolniczych	412	07	600
	12	Koszta druków i wydawnictw	792	62	600
	13	Prenumerata pism i zakup o dzieł fachowych	261	15	600
	14	Koszta podróży w sprawach stacyi	2.047	20	1.500
	15	Ubezpieczenie od wypadków funkcyonaryuszy stacyi	—	—	200
		Suma rubryki III.	12.999	42	12.200
		Suma wydatków	38.527	43	37.488

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
—	—	
521	—	*Mniej*, gdyż asystenta Grabskiego zwolniono z posady z dniem 30. września 1909 r.
—	—	
521	—	
—	214	*Więcej* stosownie do rzeczywistych potrzeb.
—	—	
—	—	
—	547	Wydatek *większy* z powodu podrożenia węgla opałowego.
—	761	
—	1.969	*Więcej* z powodu zwiększajacych się czynności stacyt.
1.215	—	
—	33	Stosownie do rzeczywistych potrzeb.
188	—	
—	192	
339	—	
—	547	
200	—	Kredytu na ubezpieczenie funkcyonaryuszy nie zużyto.
1.942	2.741	
2.463	3.502	
	+1.039	

7. Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K.	Dochody w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Dochody.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	4 000	—	4.000
II.	2	**Dochód z analiz**	3.698	62	1.600
III.	3	**Dochód z pól i ogrodu**	—	—	400
		Suma dochodów .	7.698	62	6.000
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	30.828	81	31.488
		Razem .	38.527	43	37.488
		Stan majątku z końcem roku 1909			
		Stan czynny: Należytości czynne . . .	61	80	—
		Stan bierny: Należytości bierne . . .	—	—	—
		Czysty stan czynny . .	61	80	—

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
—	2.098	Dochód z analiz wynosił brutto . . . . . 4.226 K. 62 h. od tego procenta wypłacone personalowi . . 528 „ — „ dochód netto . 3.698 K. 62 h. w porównaniu z budżetem . 1.600 „ — „ większy o . 2.098 K. 62 h.
400	—	Dochodu nie było, gdyż płodów z pola doświadczalnego i ogrodu użyto do dalszych doświadczeń.
400	2.098	
659	—	Dotacya z funduszu krajowego mniejsza stosownie do powyżej podanych wynikłości.
1.059	2.098	
	+1.039	

8. Wyższa szkoła lasowa we Lwowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		WYDATKI			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Profesor fachowy, zarazem dyrektor, płaca z dodat.	8·288	—	8.288
	2	Trzech profesorów fachowych; płaca z dodatkami .	15.011	57	15.428
	3	Trzech nauczycieli-adjunktów; płaca z dodatkami .	7.740	—	7.740
	4	Docenci (nauczyciele pomocnicy):			
		a) języka polskiego niemieckiego i korespodencyi	1.600	—	1.600
		b) fizyki, matematyki	1.500	—	1.500
		c) zarysu inżynieryi, geometryi wykreślnej, konstrukcyi i rysunków	1.825	01	2.000
		d) chemii ogólnej	1.000	—	1.000
		e) ekonomii społecznej	400	—	400
		f) encyklopedyi rolnictwa	630	—	600
		g) zarysu prawa i administracyi . . .	500	—	500
		h) sadownictwa	400	—	400
		i) nauki o pomocy w nagłych wypadkach . .	200	—	200
		Suma rubryki I. .	39.094	58	39.656
II.		**Koszta administracyi.**			
	5	Koszta kancelaryjne, druki i portorya . . .	765	12	600
	6	Dyetaryusz w kancelaryi dyrekcyi . . .	480	—	480
	7	Ubezpieczenie budynków i ruchomości od ognia .	32	04	80
	8	Opał, oświetlenie, woda i telefon . . .	1.236	38	1.000
	9	Utrzymanie budynków	331	12	400
	10	Sprzęty i ruchomości . . { zwyczajne .	101	57	100
		{ *nadzwyczajne* .	**150**	—	**150**
	11	Dwóch dozorców szkolnych	1.882	80	2.016
	12	Podatki i ekwiwalent	18	85	45
		Razem { zwyczajne .	4.847	88	4.721
		{ *nadzwyczajne* .	**150**	—	**150**
		Suma rubryki II. .	4.997	88	4.871
		Do przeniesienia { zwyczajne .	43.942	46	44.377
		{ *nadzwyczajne*	**150**	—	**150**

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
417	—	Zaoszczędzenie, z powodu zmiany w składzie grona nauczycielskiego.
—	—	
—	—	
—	—	
175	—	Wydatek mniejszy z powodu mianowania docenta z dniem 1. października 1909 r. profesorem fachowym.
—	—	
—	—	
—	30	*Więcej* jako uzupełnienie poborów z roku poprzedniego.
—	—	
—	—	
—	—	
592	30	
—	165	Wydano więcej z powodu wydatków na nowe blankiety, druki i stąmpilje z powodu zmiany tytułu szkoły.
—	—	
48	—	
—	236	Przekroczenie spowodowane większem zapotrzebowaniem opału skutkiem długotrwającej zimy 1908/9, a zezwolone rozporządzeniem Wydziału krajowego z dnia 9/11 1909 do LW. 122.520.
69	—	
—	2	Stosownie do rzeczywistego zapotrzebowania.
—	—	
133	—	
26	—	
276	403	
—	—	
276	403	
868	433	
—	—	

8. Wyższa szkoła lasowa we Lwowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. h.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia . { zwyczajne .	43.942	46	44.377
		{ *nadzwyczajne*	**150**	—	**150**
III.		**Środki naukowe.**			
	13	Biblioteka i czytelnia . . { zwyczajne .	600	95	600
		{ *nadzwyczajne*	**200**	—	**200**
	14	Laboratorya	760	18	720
	15	Muzea, zbiory i środki do demonstracyi i ćwiczeń . . . . { zwyczajne .	821	86	960
		{ *nadzwyczajne*	**640**	—	**640**
	16	Utrzymanie szkółki drzewek w Winnikach i Brzuchowicach . . . *nadzwyczajne*	**999**	**82**	**1.000**
	17	Wycieczki naukowe z uczniami	1.919	42	2.000
	18	Utrzymanie ogrodu przy szkole	493	80	300
		Razem { zwyczajne .	4.596	21	4.580
		{ *nadzwyczajne* .	**1.839**	**82**	**1.840**
		Suma rubryki III. .	6.436	03	6.420
IV.		**Spłata pożyczki.**			
	19	Gal. Kasie oszczędności we Lwowie, ostatnia półroczna rata (z 35 lecia) pożyczki 18.000 K. zaciągniętej w r. 1874:	422	90	423
V.	20	**Rozmaite nieprzewidziane**	—	—	100
		Ogółem { zwyczajne .	48.961	57	49.480
		{ *nadzwyczajne* .	**1.989**	**82**	**1.990**
		Suma wydatków .	50.951	39	51.470

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
868	433	
—	—	
—	1	Stosownie do potrzeby.
—	—	
—	40	Przekroczenie spowodowały naprawki instrumentów zepsutych przy ćwiczeniach.
138	—	
—	—	
—	—	Wydano mniej w miarę potrzeby.
81	—	
—	194	Wydatek większy z powodu niespodziewanej potrzeby ułożenia cementowego ścieku na wodę deszczową, która rwała stok od ulicy Zyblikiewicza.
219	235	
—	—	
219	235	
—	—	Pożyczka została umorzona w zupełności.
100	—	Kredytu nie zużytkowano.
1.187	668	
—	—	
1,187	668	
—519		

8. Wyższa szkoła lasowa we Lwowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K.	Dochody w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	14.000	—	14.000
II.		**Opłaty od uczniów:**			
	2	*a)* wpisowe	180	—	80
	3	*b)* czesne	530	—	600
		Suma rubryki II. .	710	—	680
III.	4	**Rozmaite nieprzewidziane.**	—	—	100
		Suma dochodów .	14.710	—	14.780
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego.**	36.241	39	36.690
		Razem .	50.951	39	51.470

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
—	100	Stosownie do rzeczywistych wpływów.
70	—	
70	100	
100	—	
170	100	
449	—	Dotacya z funduszu krajowego mniejsza w miarę potrzeby pokrycia niedoboru.
619	100	
— 519		

9. Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Dyrektor, płaca z dodatkami	6.740	—	6.740
	2	Kapelan i katecheta, oraz docent jednego z przedmiotów ogólnie kształcących: płaca z dodat.	4.720	—	4.720
	3	8 profesorów, płace z dodatkami	34.391	34	38.677
	4	Docenci:			
		a). weterynaryi	1.600	—	1.600
		b). leśnictwa	800	—	800
		c) hygieny i nauki o pomocy w nagłych wypadkach	200	—	200
	5	Nauczyciel muzyki i śpiewu	475	—	1.000
	6	Nauczyciel-instruktor do robót praktycznych,	2.695	—	2.940
	7	3 prefektów internatu, płace z dodatkami	7.650	—	7.650
		Suma rubryki I.	59.271	34	64.327
II.		**Płace urzędników administracyjnych.**			
	8	Kasyer, zarazem rachmistrz, płaca z dod.	2.880	—	2.880
	9	Pisarz Dyrekcyi, a zarazem magazynier, płaca	1.250	—	1.250
		Suma rubryki II.	4.130	—	4.130
III		**Płace funkcyonaryuszów nieetatowych.**			
	10	Lekarz zakładowy, płaca z dod. na opał	1.100	—	1.100
	11	Ogrodnik zakładowy, płaca	1.000	—	1.000
		Suma rubryki III.	2.100	—	2.100
		Do przeniesienia	65.501	34	70.557

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
—	—	
4.286	—	Wydano *mniej*, gdyż wskutek spensyonowania dwóch i odejścia jednego nauczyciela odpadły pięciolecia, nadto w obsadzeniu posad zaszły interkalarya.
—	—	
—	—	
—	—	Nauczyciel był tylko do 15. lipca a następnie od 15. października.
525	—	Nauczyciela nie było przez grudzień.
245	—	
—	—	
5.056	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
5.056	—	

9. Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia . .	65.501	34	70.557
IV.		**Koszta utrzymania służby szkolnej.**			
	12	Służba wyższa:			
		a) tercyan szkoły, zarazem woźny — płaca .	1.000	—	1.000
		b) woźny dyrekcyi, zarazem obsługujący infirmeryę i kaplicę zakładową płaca z dodat. .	600	—	600
		c) portyer bramy głównej płaca z dodat. . .	700	—	700
		d) portyer drugiej bramy płaca z dodat. . .	465	—	465
		e) lampiarz, zarazem służący przy kasie i w pokoju gościnnym płaca z dodatkami . .	550	—	550
	13	Służba niższa:			
		a) służący przy laboratoryum chemii płaca. .	420	—	420
		b) 3 chłopców przy muzeach, zbiorach i salach wykładowych	1.260	—	1.260
		c) stróż domowy	420	—	420
		d) stróż, zarazem ogrodniczek przy parku .	420	—	420
	14	Gratyfikacya służbie (do rozporządzalności Dyrekcyi)	300	—	300
		Suma rubryki IV. .	6.135	—	6.135
V.		**Koszta administracyi.**			
	15	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna dla Kuratoryi szkoły .	400	—	400
		b) potrzeby kancelar. druki, inseraty portorya itp.	800	—	800
		c) koszta podróży w interesach zakładu i przywóz środków naukowych	896	04	900
		d) koszta przyjazdu docenta weterynaryi . .	300	—	300
		e) utrzymanie koni administracyjnych (patrz poz. 5 doch. folwarku w Czernichowie) . .	700	—	700
		f) zaprzysiężony strażnik obszaru dworskiego .	300	—	300
	16	Opał w gmachu szkolnym i internacie . . .	3.000	—	3.000
	17	Oświetlenie „ „ „ . . .	2.200	—	2.200
	18	Utrzymanie budynków i ogrodzeń { zwyczajne .	5.240	05	3.500
		{ *nadzwyczajne* .	**3 900**	—	**3.900**
	19	Utrzymanie dziedzińców i parku { zwyczajne .	1.539	74	800
		{ *nadzwyczajne* .	**200**	—	**200**
	20	Płaca kominiarza	400	—	400
	21	Wywóz nieczystości, popiołów, mycie podłóg, i okien	896	59	900
		Do przeniesienia { zwyczajne . .	16.672	42	14.200
		{ *nadzwyczajne* .	**4.100**	—	**4.100**
		{ Rubr. I.—IV. .	71.636	34	76.692

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
5.056	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	W pozycyi tej pozostała z końcem roku należytość za maszynę do pisania w kwocie 340 K.
4	—	Nieznaczna różnica na korzyść.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	W pozycyach tych zużyto kredyty przeniesione z roku 1908 w kwocie 1859 K. 06 h. Na rok 1910 przeniesiono zaoszczędzenia: 1. na opale . . . . . 957 K. 71 h. 2. „ oświetleniu . . . . . 820 „ 46 „ Razem . 1.778 K. 17 h. z czego jest przeznaczonych 300 K. na pozostałe roboty przy instalacyi pieca centralnego, a reszta na ewentualne ustawienie nowych radyatorów.
—	1.740	Przekroczono kredyt z powodu adaptacyi mieszkań po spensyonowanych trzech nauczycielach, na co zużyto resztę kredytu z r. 1909 w kwocie 139 K. 50 h. Resztę niezużytego kredytu nadzwyczajnego w kwocie 1.027 K. 20 h. przeniesiono na rok 1910.
—	—	
—	740	*Więcej* z powodu, iż za zezwoleniem Wydz. kraj. zapłacono w tej wysokości należytość za grunta plebańskie zajęte pod rów. Niezużyty nadzwyczajny kredyt w kwocie 200 K. przeniesiono na rok 1910.
—	—	
—	—	
3	—	Różnica nieznaczna.
7	2.480	
—	—	
5.056	—	

9. Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia R. I. — IV.	71.636	34	76.692
		Z przeniesienia R. V. zwyczajne	16.672	42	14.200
		Z przeniesienia R. V. *nadzwyczajne*	**4.100**	—	**4.100**
	22	Ubezpieczenie od ognia budynków i ruchomości	688	13	800
	23	Najem pomieszkań dla funkcyonaryuszów szkoły	1.321	33	1.388
	24	Sprzęty i ruchomości	497	40	500
	25	Koszta lustracyi zakładu	460	51	400
	26	Koszta nabożeństwa	123	—	240
	27	Aptece za lekarstwa	400	—	400
		Razem zwyczajne	20.162	79	17.928
		Razem *nadzwyczajne*	**4.100**	—	**4.100**
		Suma rubryki V.	24.262	79	22.028
VI.		**Utrzymanie uczniów.**			
	28	Żywność dla uczniów	29.573	—	36.600
	29	Pranie bielizny	1.643	10	1.492
	30	Służba internatu:			
		a) 4-rech chłopców do obsługi uczniów	1.680	—	1.680
		b) palacz do obsługi kaloryferów i łazienki	1.200	—	1.200
		c) pomocnik palacza i stróż nocny w internacie	420	—	420
	31	Sprzęty w internacie zwyczajne	503	57	510
	31	Sprzęty w internacie *nadzwyczajne*	**600**	—	**600**
	32	Odzież dla uczniów	6.851	15	7.440
	33	Pościel zwyczajne	299	70	300
	33	Pościel *nadzwyczajne*	**400**	—	**400**
		Razem zwyczajne	42.170	52	49.642
		Razem *nadzwyczajne*	**1.000**	—	**1.000**
		Suma rubryki VI	43.170	52	50.642
VII.	34	**Utrzymanie czterech uczniów na koszt funduszu krajowego**	3.200	—	3.200
VIII.		**Potrzeby naukowe.**			
	35	Eksperymenta przy wykładach	700	—	700
	36	Zbiory i muzea	1.820	—	1.820
	37	Laboratorya	1.600	—	1.600
	38	Biblioteka	1.599	94	1.600
	39	Utrzymanie i uzupełnienie ogrodu pomologicznego i warzywnego	1.500	09	1.500
	40	Ogród botaniczny	200	—	200
	41	Utrzymanie pola doświadczalnego	399	43	400
	42	Wycieczki naukowe uczniów	1.000	24	1.000
		Suma rubryki VIII	8.819	70	8.820
IX.	43	**Rozmaite nieprzewidziane**	921	95	350
		Ogółem zwyczajne	146.911	30	156.632
		Ogółem *nadzwyczajne*	**5.100**	—	**5.100**
		Suma wydatków	152.011	30	161.732

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
5.056	—	
7	2.480	
—	—	
112	—	*Mniej* skutkiem zmiany taryfy.
67	—	*Mniej* z powodu oddania mieszkania w naturze.
3	—	
—	61	Stosownie do potrzeb.
117	—	
—	—	
306	2.541	
—	—	
306	2.541	
7.027	—	*Mniej* z powodu mniejszej liczby uczniów.
—	151	*Więcej* stosownie do nowo zawartej umowy.
—	—	
—	—	
—	—	
7	—	Niezużyty kredyt nadzwyczajny z roku 1909 w kwocie 600 K. *przeniesiono* na rok 1910.
—	—	
589	—	*Mniej* jak wyjaśnienie przy poz. 28 w.
—	—	
—	—	
7.623	151	
—	—	
7.623	151	
—	—	
—	—	Na *instalacyę oświetlenia elektrycznego* zostało z końcem roku 1908 . . . . . 9.828 K. — h.
—	—	zarezerwowano na powyższy cel w roku 1909 resztę niewydanych kredytów:
—	—	1. z pozycyi 35 . . . . . 129 „ 49 „
—	—	2. „ „ 36 . . . . . 130 „ 22 „
—	—	3. „ „ 37 . . . . . 198 „ 50 „
		4. „ „ 40 . . . . . 94 „ 54 „
		Razem więc do dyspozycyi z końcem r. 1909 . 10.380 K. 75 h.
—	—	
—	—	
—	—	
—	572	*Więcej* z powodu zarachowanych kosztów przesiedlenia nauczyciela Moczarskiego.
12.985	3.264	
—	—	
12.985	3.264	
9.721		

9. Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K.	Dochody w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Dochody			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa**	14.000	—	14.000
II.		**Opłaty od uczniów.**			
	2	Opłaty na utrzymanie:			
		a) od uczniów płacących	39.287	50	46.400
		b) „ „ przyjętych na koszt kraju	3.200	—	3.200
	3	Czesne szkolne	3.600	—	3.800
		Suma rubryki II.	46.087	50	53.400
III.	4	**Ze sprzedaży płodów z ogrodów**	1.008	32	1.000
IV.	5	**Zwrot z funduszu folwarku za administracyę**	400	—	400
V.	6	**Rozmaite nieprzewidziane**	76	62	200
		Suma dochodów	61.572	44	69.000
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego**	90.438	86	92.732
		Razem	152.011	30	161.732

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
7.113	—	Ogółem wpłynęło *mniej* o 7.313 K. z powodu mniejszej liczby uczniów.
—	—	Dochód zwiększy się jeszcze o należytości w kwocie 312 K. 50 h.
200	—	
7.313	—	
—	8	Nieznaczna różnica wedle rzeczywistych wpływów.
—	—	
123	—	Wedle rzeczywistego wpływu.
7.436	8	
2.293	—	*Mniej* odpowiednio do wynikłości wyżej podanych.
9.729	8	
—9.721		

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny.

Należytości czynne od uczniów . . . . 312 K. 50 h.

Stan bierny.

Należytości bierne za maszynę do pisania . 340 „ — „

Czysty stan bierny . 27 K. 50 h.

Wartość dóbr i realności wykazana przy funduszu krajowym.

10. Folwark w Czernichowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		A) WYDATKI NA FOLWARK.			
I.		**Gospodarstwo.**			
	1	Za administracyę folwarku (patrz poz. 5 dochod. szkoły w Czernichowie) . . .	400	—	400
	2	Zasługi i ordynarya służby folwarcznej . .	3.195	37	3.200
	3	Najem robotnika	2.170	60	2.200
	4	Dokupno i zmiana nasienia	700	—	700
	5	„ nawozów dopełniających . . .	500	—	500
	6	„ słomy i karmy	2.650	39	1.800
	7	Utrzymanie budynków folwarcznych: zwyczajne .	293	50	300
		nadzwyczajne .	**650**	—	**650**
	8	Narzędzia, sprzęty, maszyny kucie koni i t. p. .	730	36	750
	9	Utrzymanie rowów	200	—	200
	10	Ubezpieczenie od ognia i gradu . . .	180	—	180
	11	Potrzeby kancelaryjne, światło, opał i smary .	116	56	120
	12	Gratyfikacye służbie (do rozporządzalności dyrekcyi)	200	—	200
		Razem zwyczajne .	11.336	78	10.550
		nadzwyczajne	**650**	—	**650**
		Suma rubryki I. .	11.986	78	11.200
II.		**Las i plantacye wikliny.**			
	13	Służba, roboty i zalesienie	1.849	75	1.850
	14	Utrzymanie wikliny i uzupełnienie plantacyi .	1.499	65	1.500
	15	Wynagrodzenie ogrodnika	400	—	400
		Suma rubryki II. .	3.749	40	3.750
		Do przeniesienia zwyczajne .	15.086	18	14.300
		nadzwyczajne.	**650**	—	**650**

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
5	—	} Wydatki według rzeczywistej potrzeby.
29	—	
—	—	
—	—	
—	850	Z powodu klęsk elementarnych produkcya paszy się *zmniejszyła* a cena paszy dokupowanej się *podniosła*.
6	—	
—	—	W pozycyi tej niezużytą resztę kredytu nadzwyczajnego w kwocie 594 K. 73 h. *przeniesiono* na rok 1910.
20	—	Wedle rzeczywistej potrzeby.
—	—	Resztę niezużytego kredytu w kwocie 92 K. 67 h. *przeniesiono* na rok 1910.
—	—	
3	—	Nieznaczna różnica na korzyść wedle rzeczywistej potrzeby.
—	—	
63	850	
—	—	
63	850	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
63	850	
—	—	

10. Folwark w Czernichowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. h.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia { zwyczajne .	15.086	18	14.300
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne* .	**650**	—	650
III.		**Rozmaite inne.**			
	16	Utrzymanie brzegów Wisły	400	—	400
	17	Podatki i daniny	1.026	02	960
	18	Utrzymanie zaprzysiężonego strażnika obszaru dworskiego	300	—	300
	19	Rozmaite nieprzewidziane.	231	45	400
		Suma rubryki III. .	1.957	47	2.060
		Razem . . { zwyczajne .	17.043	65	16.360
		Razem . . { *nadzwyczajne* .	**650**	—	**650**
		Suma działu A) .	17.693	65	17.010
IV.		**B.) Ekwiwalent i spłata długu.**			
	20	Ekwiwalent za VI. dziesięciolecie . . .	702	—	702
	21	Bank krajowy we Lwowie, spłata pożyczki 13.000 K. zaciągniętej w r. 1896 na budowę domu dla nauczycieli 26 i 27 półroczna rata z 57 lecia: kapitał . . . 91·88 K. 4% odsetki . . 482·47 „ dod. administr. . 30·15 „ stemple . . . 2·52 „	607	02	607
		Suma działu B) .	1.309	02	1.309
		Ogółem . { zwyczajne .	18.352	67	17.669
		Ogółem . { *nadzwyczajne* .	**650**	—	**650**
	—	Suma wszystkich wydatków.	19.002	67	18.319
—		**Nadwyżka dochodów dla funduszu krajowego.**	3.271	33	121
		Razem . .	22.274	—	18 440

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
63	850	
—	—	
—	—	Resztę niezużytego kredytu w kwocie 339 K. 10 h. *przeniesiono* na rok 1910.
—	66	*Więcej* z powodu wypłacenia datku konkurencyjnego na koszta pokrycia kościoła parafialnego.
—	—	
169	—	Odpowiednio do potrzeby.
169	66	
232	916	
—	—	
232	916	
	—	
—	—	Pozostała z końcem roku 1909 niespłacona reszta pożyczki wynosi 12.038 K 41 h.
—	—	
232	916	
—	—	
232	916	
—	3.150	*Więcej* odpowiednio do wynikłości wyżej wyjaśnionych.
232	4.066	
	+ 3.834	

10. Folwark w Czernichowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K.	Dochody w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Dochody.			
I.		**Z gospodarstwa.**			
	1	Ze sprzedaży płodów rolnych i chmielarni	4.064	83	3.200
	2	Ze sprzedaży płodów zwierzęcych	2.860	45	3.000
	3	Z wynajętych ról i pastwisk	1.553	—	1.300
	4	Za wynajęte konie	759	—	700
	5	Zwrot z funduszu szkoły za utrzymanie koni (patrz poz. 5 c. wyd. szkoły czernichowskiej)	700	—	700
		Suma rubryki I	9.937	28	8.900
II.		**Z lasu i wikliny.**			
	6	Ze sprzedaży drzewa opałowego i budulcowego	6·957	98	3.600
	7	Z wikliny i trawy	5.108	40	5 800
		Suma rubryki II.	12.066	38	9.400
III.		**Inne dochody.**			
	8	Z dzierżawy placu targowego, zwanego „Rynek“	40	—	40
	9	Rozmaite nieprzewidziane	230	34	100
		Suma rubryki III.	270	34	140
		Suma dochodów	22.274	—	18.440

Zamknięcie rachunku za rok 1910.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	865	*Więcej* wobec lepszych cen na zboże i ziemniaki.
140	—	*Mniej* z powodu obniżenia się cen na bydło i nierogaciznę.
—	253	*Więcej* wobec lepszych cen na dzierżawę łąk.
—	59	Odpowiednio do ilości furmanek.
—	—	
140	1.177	
—	3.358	*Więcej* wobec podniesienia się ceny na drzewo i zwiększonego wyrobu budulca.
691	—	*Mniej* z powodu mniejszego przyrostu w skutek zimnego lata.
691	3.358	
—	—	
—	130	Z powodu wpływu udziału z dzierżawy rybołostwa za r. 1907/8 i 1908/9.
—	130	
831	4.665	
	+ 3.834	

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny: . . . . . — K — h

Stan bierny:

Bank krajowy, reszta pożyczki z r. 1896 . . . 12.038 „ 41 „

Czysty stan bierny . 12.038 K. 41 h.

11. Niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. h.	Kwota budżetem uchwalona K.
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik płaca z dod.	3.700	—	3.700
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych płaca z dod.	2.811	63	3.040
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów .	1.000	—	1.200
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych płaca z dod. .	2.160	—	2 160
	5	Katecheta obrz. łać. i gr. katolickiego . .	1.380	—	1.460
		Suma rubryki I. .	11.051	63	11.560
II.		**Koszta administracyjne.**			
	6	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna	240	—	240
		b) koszta kancelaryjne	145	21	200
		c) sługa szkolny i stróż nocny . . .	554	—	600
	7	Opał	1.498	93	1.500
	8	Oświetlenie	448	28	500
	9	Utrzymanie budynków . . { zwyczajne .	1.608	13	1.500
		{ *nadzwyczajne* .	1.700	—	1.700
	10	Sprzęty i ruchomości	428	30	400
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych .	1.065	34	1.000
	12	Podatek ekwiwalent i opłata myta . . .	365	62	400
		Razem . . { zwyczajne .	6.353	81	6.340
		{ *nadzwyczajne* .	1.700	—	1.700
		Suma rubryki II. .	8.053	81	8.040
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	13	Stołowanie	12.204	50	13.500
	14	Odzież, pościel i pranie	2.313	26	
	15	Lekarz i apteka	387	75	400
	16	Uczeń praktykant	427	50	300
		Suma rubryki III. .	15.333	01	14.200
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	17	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	117	72	240
	18	Środki naukowe: *a*) uzupełnienie środków nauk.			
		b) biblioteka i czytelnia .	838	67	900
		c) ogród szkolny . . .			
	19	Wycieczki naukowe z uczniami	9	50	100
		Suma rubryki IV. .	965	89	1.240
		Do przeniesienia . { zwyczajne .	33·704	34	33.340
		{ *nadzwyczajne* .	1.704	—	1.700

Zamknięcie rachunku ra rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
228	—	*Mniej*, gdyż posada przez jeden miesiąc nie była obsadzoną.
200	—	*Mniej*, gdyż posada ta obsadzoną została dopiero od 1. marca 1909 r.
—	—	
80	—	*Mniej*, stosownie do wysokości rzeczywiście pobranego wynagrodzenia.
508	—	
—	—	
55	—	Stosownie do rzeczywistych potrzeb.
46	—	
1	—	
52	—	
—	108	Z powodu znacznych adaptacyi w gmachu szkolnym i budynkach folwarcznych, tudzież poprawy stajni.
—	—	
—	28	Wydatek *większy* z powodu sprawienia koniecznych narzędzi do zakładu szkolnego.
—	65	Przekroczenie spowodowane głównie dokupnem nowej uprzęży dla koni administracyjnych.
34	—	*Mniej* w miarę rzeczywistych potrzeb.
188	201	
—	—	
188	201	
—	1.018	Przekroczenie znajduje usprawiedliwienie w wysokich cenach artykułów spożywczych, robót krawieckich i szewskich.
12	—	W miarę zapotrzebowania.
—	127	Wydatek *większy*, gdyż praktykant gospodarczy Wójcik mianowany instruktorem pobrał płacę za dwa miesiące jeszcze na rachunek pozycyi 16 znajduje pokrycie w Rubr. I. poz. 3 wyd.
12	1.145	
122	—	
61	—	W miarę rzeczywistych potrzeb.
91	—	
274	—	
982	1.346	
—	—	

11. Niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909. K.	Wynikłości w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia . { zwyczajne .	33.704	34	33.340
		Z przeniesienia . { *nadzwyczajne* .	**1.700**	—	**1.700**
V.		**Kursa specyalne.**			
	20	Kurs mleczarstwa	90	82	100
	21	„ stelmachstwa i koszykarstwa . . .	195	30	200
	22	„ ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej .	—	—	100
		Suma rubryki V. .	286	12	400
VI.	23	**Gospodarstwo:**			
		a) wydatki na gospodarstwo { zwyczajne .	12.458	31	10.000
		a) wydatki na gospodarstwo { *nadzwyczajne* .	**1.300**	—	**1.300**
		b) czynsz za dodzierżawione grunta . .	1.448	—	1.150
		Razem . { zwyczajne .	13.906	31	11.150
		Razem . { *nadzwyczajne* .	**1.300**	—	**1.300**
		Suma rubryki VI. .	15.206	31	12.450
VII.	24	**Rozmaite nieprzewidziane**	2.544	24	200
		Ogółem . { zwyczajne .	50.441	01	45.090
		Ogółem . { *nadzwyczajne* .	**3.000**	—	**3.000**
		Suma wydatków .	53.441	01	48.090
		Dochody.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	6.000	—	6.000
II.	2	**Opłaty od uczniów**	480		400
III.	3	**Zarobek uczniów**	1.170	—	1.350
IV.	4	**Dochód z gospodarstwa i ogrodu szkolnego** .	15.971	97	12.800
		Suma dochodów własnych .	23.621	97	20.550
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	29.819	04	27.540
		Razem .	53.441	01	48.090

Zamknięcie rachunku za rok 1908

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
982	1.346	
—	—	
9	—	Stosownie do rzeczywistych potrzeb.
5	—	
100	—	
114	—	
—	2.459	Uzasadnienie przy Rubr. IV. poz. 4 doch.
—	—	
—	298	Czynsz większy, gdyż dawniej dzierżawione pola z tytułu kontraktu pozostały przy szkole w roku bieżącym, dzierżawa ustaje w roku przyszłym.
—	2.757	
—	—	
—	2.757	
	2.344	Na przekroczenie znaczne tej rubryki wpłynęły koszta zastępstwa na czas urlopu nauczyciela elementarnego Żuba, koszta w sporze Rewakowicza i odprawa dla byłego nauczyciela pomocniczego do nauk fachowych Błociszewskiego.
1.096	6.447	
—	—	
1.096	6.447	
	5.351	
—	—	
—	80	Stosownie do rzeczywistych wpływów.
180	—	
—	3.172	Wydatki na gospodarstwo i czynsz dzierżawny wyniosły . 15.206 K. 31 h. Dochody z gospodarstwa i ogrodu szkolnego . . 15.971 „ 97 „ Czysty dochód . 765 K. 66 h. w porównaniu z preliminowanym czystym dochodem . 350 „ — „ wynikłość korzystniejsza o . 415 K. 66 h.
180	3.252	
—	2.279	Dotacya większa w miarę potrzeby pokrycia niedoboru.
180	5.531	
	5.351	

12. Niższa szkoła rolnicza w Horodence.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik płaca z dodatkami	3.700	—	3.700
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych płaca z dodatkami	2.933	30	3.040
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów	1.200	—	1.200
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca z dod.	2.160	—	2.160
	5	Katecheta obrz. łać. i grec. katol.	600	—	600
		Suma rubryki I.	10.593	30	10.700
II.		**Koszta administracyjne.**			
	6	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna	240	—	240
		b) koszta kancelaryjne	199	68	200
		c) sługa szkolny i stróż nocny	617	50	600
	7	Opał	1.590	64	1.600
	8	Oświetlenie	355	—	350
	9	Dowóz wody do zakładu — zwyczajne	401	99	400
		Dowóz wody do zakładu — *nadzwyczajne*	**200**	—	**200**
	10	Utrzymanie budynków — zwyczajne	1.269	06	1.200
		Utrzymanie budynków — *nadzwyczajne*	**5.000**	—	**5.000**
	11	Sprzęty i ruchomości — zwyczajne	328	26	300
		Sprzęty i ruchomości — *nadzwyczajne*	**200**	—	**200**
	12	Utrzymanie koni do posług administracyjnych	800	19	800
	13	Ekwiwalent i podatek	99	93	100
		Razem — zwyczajne	5.902	25	5.790
		Razem — *nadzwyczajne*	**5.400**	—	**5.400**
		Suma rubryki II	11.302	25	11.190
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	14	Stołowanie	9.673	47	12.600
	15	Odzież, pościel i pranie	2.714	40	
	16	Lekarz i apteka	747	67	400
	17	Uczeń praktykant	300	—	300
		Suma rubryki III.	13.435	54	13 300
		Do przeniesienia — zwyczajne	29.931	09	29.790
		Do przeniesienia — *nadzwyczajne*	**5.400**	—	**5.400**

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
107	—	*Mniej*, gdyż dopiero od 1. marca 1909 podwyższono płacę nauczyciela pomocniczego do preliminowanej kwoty.
—	—	
—	—	
—	—	
107	—	
—	—	
—	—	
—	17	
9	—	
—	5	
—	2	
—	—	
—	69	Stosownie do rzeczywistych potrzeb.
—	—	
—	28	
—	—	
—	—	
—	—	
9	121	
—	—	
9	121	
212	—	*Mniej* z powodu mniejszej liczby uczniów.
—	348	*Więcej* z powodu epidemii czerwonki i połączonych z tem wydatków na podwody dla chorych uczniow i opłatę szpitalu.
—	—	
212	348	
328	469	
—	—	

12. Niższa szkoła rolnicza w Horodence.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia { zwyczajne .	29.931	09	29.790
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne* .	**5.400**	—	**5.400**
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	18	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	229	65	240
	19	Środki naukowe:			
		a) uzupełnienie środków naukowych . .	304	58	300
		b) biblioteka i czytelnia . { zwyczajne .	226	50	250
		b) biblioteka i czytelnia . { *nadzwyczajne* .	**100**	—	**100**
		c) ogród szkolny	304	57	300
	20	Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu. . .	40	—	40
	21	Wycieczki z uczniami	68	20	100
		Razem . { zwyczajne .	1.173	50	1.230
		Razem . { *nadzwyczajne* .	**100**	—	**100**
		Suma r bryki IV .	1.273	50	1.330
V.		**Kursa specyalne.**			
	22	Kurs mleczarstwa	99	60	100
	23	„ uprawy i suszenia tytoniu . . .	120	—	120
	24	„ stelmachstwa , ...	149	90	150
	25	„ ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej .	100	—	100
		Suma rubryki V.	469	50	470
VI.	26	**Gospodarstwo.**			
		a) czynsz za dzierżawę 20 morg. pola . .	1.000	—	1.000
		b) wydatki na gospodarstwo { zwyczajne .	4.052	65	3.000
		b) wydatki na gospodarstwo { *nadzwyczajne* .	**1.500**	—	**1.500**
		Razem . { zwyczajne .	5.052	65	4.000
		Razem . { *nadzwyczajne* .	**1.500**	—	**1.500**
		Suma rubryki VI. .	6.552	65	5.500
VII.	27	**Rozmaite nieprzewidziane**	441	33	200
		Razem . { zwyczajne .	37.068	07	35.690
		Razem . { *nadzwyczajne* .	**7.000**	—	**7.000**
		Suma wydatków .	44.068	07	42.690

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
328	469	
—	—	
10		
—	5	
24	—	Wedle potrzeby.
—	—	
—	4	
—	—	
32	—	
66	9	
—	—	
66	9	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	1.053	Przekroczenie to znajduje zupełne pokrycie w dochodach z gospodarstwa (Rubr. IV. poz. 4 doch.)
—	—	
—	1.053	
—	—	
—	1.053	
—	241	*Więcej* wskutek wydatków poniesionych na zwalczanie epidemii czerwonki.
394	1.772	
—	—	
394	1.772	
	1.378	

12. Niższa szkoła rolnicza w Horodence.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K.	Dochody w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	6.000	—	6.000
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów:**			
		a) od Rady powiatowej w Horodence . .	900	—	900
		b) od Gminy miasta Horodenki . . .	—	—	200
		c) Opłaty od uczniów	387	—	600
		Suma rubryki II. .	1.287	—	1.700
III.	3	**Dochód z ogrodu** szkolnego i ogródka tytoniowego	300	—	300
IV.	4	**Dochód z gospodarstwa**	4.741	14	2.000
		Suma dochodów własnych	12.328	14	10.000
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	31.739	93	32.690
		Ogółem . . .	44.068	07	42.690

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
—	—	
200	—	*Mniej* stósownie do rzeczywistego wpływu.
213	—	
413	—	
—	—	
—	2.741	Wydatki zwyczajne na gospodarstwo wraz z czynszem dzierżawnym wyniosły w roku 1909 . . . . . 5.052 K. 65 h.
		dochody z gospodarstwa . . . . . 4.741 „ 14 „
413	2.741	niedobór . 311 K. 51 h.
		preliminowano n edobór . . . . . 2.000 „ — „
		wynikłość korzystniejsza o . 1.688 K. 49 h.
950	—	Dotacya niższa o 950 K. stosownie do potrzeby pokrycia niedoboru.
1.363	2.741	
	1.378	

13. Niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. h.	Kwota budżetem uchwalona K.
		WYDATKI			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik, płaca z dodatkami	6.100	—	6.100
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych płaca z dodatkami	3.040	—	3.340
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów,	1.200	—	1.200
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych płaca z dod.	2.000	—	2.000
	5	Katecheta obrz. łać. i gr. kat.	500	—	500
		Suma rubryki I.	12.840	—	13.140
II.		**Koszta administracyi.**			
	6	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna	240	—	240
		b) koszta kancelaryjne	78	96	200
		c) sługa szkolny i stróż nocny	510	—	600
	7	Opał	1.716	—	1.400
	8	Oświetlenie	110	81	200
	9	Utrzymanie budynków	689	84	1.200
	10	Sprzęty i ruchomości	387	17	400
	11	Ekwiwalent i podatki	20	10	50
		Suma rubryki II.	3.752	88	4.290
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	12	Stołowanie	8.347	71	12.000
	13	Odzież, pościel i pranie	3.354	42	
	14	Lekarz i apteka	463	46	400
	15	Uczeń praktykant	300	—	300
		Suma rubryki III.	12.465	59	12.700
IV.		**Potrzeby naukowe:**			
	16	Przybory do nauki i pisania dla uczniów	141	27	200
	17	Środki naukowe:			
		a) uzupełnienie środków naukowych	176	43	300
		b) biblioteka i czytelnia	202	76	250
		c) ogród szkolny	21	88	200
	18	Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu	—	—	40
	19	Wycieczki naukowe z uczniami	100	—	100
		Suma rubryki IV.	642	34	1.090
		Do przeniesienia	29.700	81	31.220

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
300	—	Wydano *mniej*, gdyż odpadł dodatek pięcioletni preliminonowany dla nauczyciela, który został przeniesiony.
—	—	
—	—	
—	—	
300	—	
—	—	
121	—	*Mniej* w miarę rzeczywistych potrzeb.
90	—	
—	316	Wydatek *większy* z powodu wysokich cen opału.
89	—	
510	—	*Mniej* stosownie do rzeczywitsych potrzeb.
13	—	
30	—	
853	316	
298	—	Wydatki *mniejsze* stosownie do cen artykułów spożywczych.
—	64	*Więcej*, stosownie do stanu zdrowotności.
—	—	
298	64	
59	—	
124	—	*Mniej*, stosownie do rzeczywistych potrzeb.
47	—	
178	—	
40	—	
—	—	
448	—	
1.899	380	

13. Niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia . .	29.700	81	31.220
V.		**Kursa specyalne.**			
	20	Kurs uprawy i suszenia tytoniu . . .	300	—	400
	21	„ ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	—	100
		Suma rubryki V. .	400	—	500
VI.	22	**Gospodarstwo.**			
		a) czynsz za dzierżawę gruntów od skarbu jagielnickiego	1.000	—	1.000
		b) czynsz za budynki	500	—	500
		c) wydatki na gospodarstwo . . .	2.797	31	8.000
		Suma rubryki VI. .	4.297	31	9.500
VII.	23	**Rozmaite nieprzewidziane**	42	—	200
		Suma wydatków .	34.440	12	41.420

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
1.899	380	
100	—	*Mniej*, gdyż nie udzielano nauki w III. kwartale 1909.
—	—	
100	—	
—	—	
—	—	
5.203	—	Wyjaśnienie przy Rubr. IV. poz. 4. dochodów.
5.203	—	
158	—	*Mniej* wedle rzeczywistych potrzeb.
7.360	380	
6.980		

13. Niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K.	Dochody w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa.**			
		a) na utrzymanie	6.000	—	6.000
		b) „ kurs uprawy i suszenia tytoniu . .	—	—	200
		Suma rubryki I. .	6.000	—	6.200
II.	2	**Opłaty od uczniów**	310	—	200
III.	3	**Zarobek uczniów**	804	70	1.200
IV.	4	**Dochód z gospodarstwa**	7.119	47	10.600
		Razem .	14.234	17	18.200
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	20.205	95	23.220
		Suma dochodów .	34.440	12	41.420

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
200	—	Subwencya nie wpłynęła.
200	—	
—	110	*Więcej* } stosownie do rzeczywistych wpływów.
395	—	*Mniej* }
3.481	—	Dochody z gospodarstwa wynosiły . . . 7.119 K 47 h Wydatki (poz. VI. 22.) . . . 4.297 „ 31 „ Czysty dochód . . 2.822 K 16 h
4.076	110	w porównaniu z preliminowanym . 1.100 „ — „
3.014	—	większy o . 1.722 K 16 h W miarę potrzeby pokrycia niedoboru.
7.090	110	
6.980		

14. Niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. h.	Kwota budżetem uchwalona K.
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik płaca i dodatki	4.200	—	4.200
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych płaca i dodatki	3.114	96	3.115
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów	1.200	—	1.200
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych	2.160	—	2.160
	5	Katecheta obrz. łac.	700	—	700
		Suma rubryki I	11.374	96	11.375
II.		**Koszta administracyjne.**			
	6	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna	240	—	240
		b) koszta kancelaryjne,	204	42	200
		c) sługa szkolny i stróż nocny	796	62	600
	7	Opał	1 399	—	1.400
	8	Oświetlenie	350	—	350
	9	Utrzymanie budynków — zwyczajne	1.725	80	1.500
		Utrzymanie budynków — *nadzwyczajne*	**600**	—	**600**
	10	Sprzęty i ruchomości — zwyczajne	292	32	300
		Sprzęty i ruchomości — *nadzwyczajne*	**400**	—	**400**
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych	1.200	—	1.000
		Razem — zwyczajne	6.208	16	5.590
		Razem — *nadzwyczajne*	**1.000**	—	**1.000**
		Suma rubryki II.	7.208	16	6.590
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	12	Stołowanie,	9.706	11	12.000
	13	Odzież, pościel i pranie	2.766	18	
	14	Lekarz i apteka	1.098	33	400
	15	Uczeń praktykant	—	—	300
		Suma rubryki III.	13.570	62	12.700
		Do przeniesienia — zwyczajne	31.153	74	29.665
		Do przeniesienia — *nadzwyczajne*	**1.000**	-	**1.000**

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	4	*Więcej* stosownie do rzeczywistej potrzeby.
—	197	Przekroczenie spowodowane tem, że za preliminowaną kwotę nie można utrzymać stróża i sługi szkolnego.
1	—	
—	—	
—	226	Wydano więcej z powodu niezbędnych reperacyi.
—	—	
8	—	*Mniej* stosownie do potrzeb.
—	—	
—	200	*Więcej* z powodu kosztowniejszego utrzymania parobka do koni
9	627	
—	—	
9	627	
—	472	*Więcej* z powodu podrożenia artykułów spożywczych i sprawienia kożuchów dla uczniów.
—	699	Przekroczenie spowodowane panującą w zakładzie epidemicznie chorobą ócz.
300	—	Kredyt nieużyty, gdyż ucznia praktykanta nie było.
300	1.171	
309	1.798	
—	—	

14. Niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia . { zwyczajne .	31.153	74	29.665
		Z przeniesienia . { *nadzwyczajne* .	**1.000**	—	**1.000**
IV.		**Potrzeby naukowe**			
	16	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	245	79	240
	17	Środki naukowe:			
		a) uzupełnienie środk. naukowych { zwyczajne .	257	36	300
		a) uzupełnienie środk. naukowych { *nadzwyczajne*	**100**	—	**100**
		b) biblioteka i czytelnia	221	03	250
		c) ogród szkolny	246	37	250
	18	Wycieczki naukowe z uczniami . . .	101	68	100
		Razem . { zwyczajne .	1.072	23	1.140
		Razem . { *nadzwyczajne* .	**100**	—	**100**
		Suma rubryki IV. .	1.172	23	1.240
V.		**Kursa specyalne.**			
	19	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej .	99	48	100
	20	„ mleczarstwa	133	05	100
	21	„ stelmachstwa	200	70	200
		Suma rubryki V. .	433	23	400
VI.	22	**Gospodarstwo:**			
		a) wydatki na gospodarstwo { zwyczajne .	13.931	70	8.200
		a) wydatki na gospodarstwo { *nadzwyczajne* .	**370**	—	**370**
		b) czynsz dzierżawny za folwark . . .	2.160	—	2.160
		c) czynsz za mieszkanie dla służby . .	120	—	120
		Razem . . { zwyczajne .	16.211	70	10.480
		Razem . . { *nadzwyczajne* .	**370**	—	**370**
		Suma rubryki VI. .	16.581	70	10.850
VII.	23	**Rozmaite nieprzewidziane**	378	02	200
		Ogółem . { zwyczajne .	49.248	92	41.885
		Ogółem . { *nadzwyczajne* .	**1.470**	—	**1.470**
		Suma wydatków .	50.718	92	43.355

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
309	1.798	
—	—	
—	6	
43	—	
—	—	Stosownie do potrzeb.
29	—	
4	—	
—	2	
76	8	
—	—	
76	8	
1	—	Stosownie do potrzeby.
—	33	Wydano więcej z powodu sprawienia koniecznych przyborów do mleczarni.
—	1	Stosownie do potrzeb.
1	34	
—	5.732	Wydatki większe spewodowane klęskami elementarnemi w r. 1908 które dopiero w r. 1909 dały się odczuć.
—	—	
—	—	
—	—	
—	5.732	
—	—	
—	5.732	
—	178	*Więcej* wskutek koniecznych a nie przewidzianych potrzeb.
386	7.750	
—	—	
386	7.750	
	7.364	

14. Niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K.	h.	Kwota budżetem uchwalona K.
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	6.000	—	6.000
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów**			
		a) Rada powiatowa w Białej . . .	900	—	900
		b) Stypendyum Rady pow. w Chrzanowie .	—	—	300
		c) „ „ „ w Krakowie .	300	—	300
		d) Opłaty od uczniów	335	—	300
		Suma rubryki II.	1.535	—	1.800
III.	3	**Zarobek uczniów**	900	—	1.200
IV.	4	**Dochody z gospodarstwa**			
		a) dochód z gospodarstwa . . .	11.475	51	9.600
		b) „ z ogrodu szkolnego . . .	284	—	250
		Suma rubryki IV. .	11.759	51	9.850
		Razem .	20.194	51	18.850
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	30·524	41	24.505
		Suma dochodów .	50.718	92	43.355

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
—	—	
300	—	*Mniej*, gdyż nie było uczniów z powiatu chrzanowskiego.
—	—	
—	35	*Więcej*, wedle rzeczywistego wpływu.
300	35	
300	—	Stosownie do liczby uczniów.
—	1.876	Dochody z gosp. szkol. wynosiły . 11.759 K 51 h
—	34	wydatki na gospodarstwo . . . . 16.581 „ 70 „
		przewyżka wydatków . . . 4.822 K 19 h
		a ponieważ preliminowano nadwyżkę wydatków . . 1.000 „ — „
—	1.910	przeto wynikłości mniej korzystne od budżetu o . . 3.822 K 19 h spowodowane klęskami elementarnemi w latach poprzednich, a które odbiły się w r. 1909.
600	1.945	
—	6.019	Stosownie do potrzeby pokrycia niedoboru.
600	7.964	
	7.364	

15. Niższa szkoła rolnicza w Suchodole

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Wydatki.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik, płaca z dodatkami	4.100	—	4.100
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych, płaca z dodatkiem	3.040	—	3.040
	3	Drugi nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych	—	—	1.760
	4	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów	1.050	—	1.200
	5	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca z dodatkiem	1 840	—	1.840
	6	Katecheta obrz. łać. i gr. kat.	900	—	900
		Suma rubryki I.	10.930	—	12.840
II.		**Koszta administracyi.**			
	7	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna	240	—	240
		b) koszta kancelaryjne	153	91	200
		c) sługa szkolny i stróż nocny	601	—	600
	8	Opał	1.796	48	1.500
	9	Oświetlenie	422	39	400
	10	Utrzymanie budynków — zwyczajne	2.228	75	1.200
		Utrzymanie budynków — *nadzwyczajne*	**2.200**	—	**2.200**
	11	Sprzęty i ruchomości — zwyczajne	375	96	400
		Sprzęty i ruchomości — *nadzwyczajne*	**400**	—	**400**
	12	Utrzymanie koni do posług administracyjnych	800	—	800
		Razem — zwyczajne	6.618	49	5.340
		Razem — *nadzwyczajne*	**2.600**	—	**2.600**
		Suma rubryki II.	9.218	49	7.940
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	13	Stołowanie	14.786	94	13.500
	14	Odzież, pościel i pranie	3.565	87	
	15	Lekarz i apteka	435	32	400
	16	Uczeń praktykant	250	—	300
		Suma rubryki III.	19.038	13	14.200
		Do przeniesienia — zwyczajne	36.586	62	32.380
		Do przeniesienia — *nadzwyczajne*	**2.600**	—	**2.600**

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
—	—	
1.760	—	Posada nieobsadzona.
150	—	*Mniej*, gdyż od 1. października 1909 r. obowiązki instruktora spełniał uczeń praktykant z płacą 50 K. miesięcznie.
—	—	
—	—	
1.910	—	
—	—	
46	—	Stosownie do potrzeby.
—	1	
—	297	*Więcej* z powodu znacznych kosztów transportu węgli i opalania jednego mieszkania więcej.
—	22	Wydatek większy z powodu napraw lamp.
—	1.029	Wydatki większe z powodu naprawy dachów, odrestaurowania mieszkania nauczyciela wędrownego, postawienia pieców, kuchni szkolnej i wstawienia szyb gradem wybitych.
—	—	
24	—	*Mniej* stosownie do potrzeb.
—	—	
—	—	
70	1.349	
—	—	
70	1.349	
—	4.853	Przekroczenie spowodowane wysokiemi cenami artykułów spożywczych i drożyzną materyałów na ubrania.
—	35	Wydatek większy wskutek chorób uczniów.
50	—	*Mniej* gdyż od 12 października wypłacano praktykanta z Rubr. I. poz. 4 wyd.
50	4.888	
2.030	6.237	
—	—	

15. Niższa szkoła rolnicza w Suchodole.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. h.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia . { zwyczajne .	36.586	62	32.380
		Z przeniesienia . { *nadzwyczajne* .	**2.600**	—	**2.600**
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	17	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	192	44	240
	18	Środki naukowe: *a*) uzupełnienie środków nauk. *b*) biblioteka i czytelnia . *c*) ogród szkolny . . .	863	05	850
	19	Wycieczki naukowe z uczniami	8	—	150
		Suma rubryki IV. .	1.063	49	1.240
V.		**Kursa specyalne.**			
	20	Kurs mleczarstwa . . . { zwyczajne .	118	62	100
		Kurs mleczarstwa . . . { *nadzwyczajne* .	**1.200**	—	**1.200**
	21	„ ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	95	—	100
	22	„ wyprawy lnu i konopi	10	43	200
	23	„ stelmachstwa i koszykarstwa . . .	181	72	150
		Razem { zwyczajne .	405	77	550
		Razem { *nadzwyczajne* .	**1.200**	—	**1.200**
		Suma rubryki V. .	1.605	77	1.750
VI.	24	**Wydatki na gospodarstwo.**			
		a) wydatki na gospodarstwo	10.298	16	9.800
		b) czynsz za wydzierżawione grunta od gminy m. Krosna . . . { zwyczajne .	1.000	—	1.000
		b) czynsz za wydzierżawione grunta od gminy m. Krosna . . . { *nadzwyczajne* .	**802**	—	**802**
		Razem { zwyczajne .	11.298	16	10.800
		Razem { *nadzwyczajne* .	**802**	—	**802**
		Suma rubryki VI. .	12.100	16	11.602
VII.	25	**Rozmaite nieprzewidziane**	247	43	200
		Ogółem . { zwyczajne .	49.601	47	45.170
		Ogółem . { *nadzwyczajne* .	**4.603**	—	**4.603**
		Suma wydatków .	54.203	47	49.772

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
2.030	6.237	
—	—	
48	—	Stosownie do rzeczywistych potrzeb.
—	13	
142	—	
190	13	
—	19	*Więcej* z powodu sprawienia potrzebnych naczyń mleczarskich.
—	—	
5	—	*Mniej* stosownie do rzeczywistych potrzeb.
190	—	
—	32	*Więcej* z powodu nauk kołodziejstwa i zapotrzebowania materyałów do ćwiczeń uczniów.
195	51	
—	—	
195	51	
—	498	Przekroczenie usprawiedliwione przy Rubr. IV poz 4 dochodów.
—	—	
—	—	
—	498	
—	—	
—	498	
—	47	Przekroczenie spowodowane wydatkami na pogrzeb służącego i na odesłanie chorego ucznia do domu.
2.415	6.846	
—	—	
2.415	6.846	
	4.431	

15. Niższa szkoła rolnicza w Suchodole,

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K.	Dochody w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	6.000	—	6.000
II.	2	**Opłaty od uczniów**	630	—	600
III.	3	**Zarobek uczniów**	1.110	—	1.350
IV.	4	**Dochód z gospodarstwa**	10.303	51	13.500
		Suma dochodów .	18.043	51	21.450
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	36.159	96	28.322
		Razem .	54.203	47	49.772

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
—	30	Wedle rzeczywistego wpływu.
240	—	
3.197	—	Dochody z gospodarstwa wynosiły . . . 10.303 K. 51 h. zaś wydatki na gospodarstwo . . . 12.100 „ 16 „ niedobór . . 1.796 K. 65 h. w porównaniu z preliminowanym czystym dochodem 1.898 „ — „ okazuje się wynikłość niekorzystniejsza o . 3.694 K. 65 h. spowodowana klęskami elementarnemi lat ubiegłych, dokupnem nasienia, paszy i słomy po cenach wysokich i naprawą młocarni.
3.437	30	
—	7.838	Dotacya większa w miarę potrzeby pokrycia niedoboru.
3.437	7.868	
	4.431	

16. Niższa szkoła rolnicza w Miłocinie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. h.	Kwota budżetem uchwalona K.
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik, płaca z dodatkami	4.099	92	4.500
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych, płaca z dodatkami	3.039	96	3.040
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów,	1.120	—	1.200
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych płaca i dod.	1.839	96	1.840
	5	Katecheta	450	—	500
		Suma rubryki I.	10.549	84	11.080
II.		**Koszta administracyi.**			
	6	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna	240	—	240
		b) koszta kancelaryjne	188	45	200
		c) sługa szkolny i stróż nocny	388	12	600
	7	Opał	2.020	32	1 600
	8	Oświetlenie — zwyczajne	330	31	500
		Oświetlenie — *nadzwyczajne*	**250**	—	**250**
	9	Utrzymanie budynków — zwyczajne	4.790	30	2.000
		Utrzymanie budynków — *nadzwyczajne*	**2.800**	—	**2.800**
	10	Sprzęty i ruchomości	400	—	400
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych — zwyczajne	1 369	92	1.000
		Utrzymanie koni do posług administracyjnych — *nadzwyczajne*	**300**	—	**300**
	12	Podatek, myto i inne prestacye publiczne	562	20	650
		Razem — zwyczajne	10.289	62	7.190
		Razem — *nadzwyczajne*	**3.350**	—	**3.350**
		Suma rubryki II.	13.639	62	10.540
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	13	Stołowanie	14.465	57	15.000
	14	Odzież, pościel i pranie	3.621	—	
	15	Lekarz i apteka	308	98	500
	16	Uczeń praktykant	576	—	300
		Suma rubryki III	18.971	55	15.800
		Do przeniesienia — zwyczajne	39.811	01	34.070
		Do przeniesienia — *nadzwyczajne*	**3.350**	—	**3.350**

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwalona, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
400	—	*Mniej* gdyż obecny kierownik pobierał tylko jeden dodatek pięcioletni.
—	—	
80	—	*Mniej*, gdyż obowiązki instruktora sprawowali do 1. czerwca dwaj praktykanci z mniejszą płacą.
—	—	
50	—	*Mniej*, gdyż katecheta w myśl dekretu nominacyjnego otrzymał wynagrodzenie w kwocie 450 K.
530	—	
—	—	*Mniej*, stosownie do rzeczywistych potrzeb.
11	—	
212	—	
—	421	Przekroczenie spowodowane zużyciem większej ilości węgla celem ogrzewania ubikcyi przez które przechodzą rury wodociągowe dla ochronienia ich przed rozsadzeniem.
170	—	
—	—	*Mniej*, stosownie do rzeczywistych potrzeb.
—	2.790	*Więcej* z powodu wymurownnia dwóch filarów w stodole, które się obaliły, naprawy betonów w krowiarni, chlewni i naokoło budynków szkolnych i z powodu częstej naprawy pompy dostarczającej wody do zakładu
—	—	
—	—	
—	370	Wydatek *większy*, spowodowany drożyzną paszy wskutek klęsk elementarnych z lat poprzednich, wyższą ceną najmu woźnicy i wiktu dla niego.
—	—	
88	—	*Mniej* w miarę rzeczywistych potrzeb.
481	3;581	
—	—	
481	3·581	
—	3.086	*Przekroczenie* spowodowane znacznem podrożeniem artykułów spożywczych i cen za roboty krawieckie i szewskie.
191	—	Wydano *mniej* w miarę rzeczywistych potrzeb
—	276	*Więcej*, gdyż z kwoty preliminowanej pokryto wikt dla ucznia praktykanta.
191	3.362	
1.202	6.943	
—	—	

16. Niższa szkoła rolnicza w Miłocinie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia . { zwyczajne .	39.811	01	34.070
		Z przeniesienia . { *nadzwyczajne* .	**3.350**	—	**3.350**
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	17	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	282	30	300
	18	Środki naukowe:			
		a) uzupełnienie środków naukowych . .			
		b) biblioteka i czytelnia	1.147	28	1.200
		c) ogród szkolny			
	19	Wycieczki naukowe z uczniami	64	20	100
		Suma rubryki IV. .	1.493	78	1.600
V.		**Kursa specyalne.**			
	20	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	84	84	100
	21	„ mleczarstwa	—	—	100
	22	„ stelmachstwa i koszykarstwa . . .	426	01	300
		Suma rubryki V. .	**510**	85	500
VI.		**Wydatki na gospodarstwo:**			
	23	Dokupno nasienia	2.498	35	1.200
	24	„ nawozów	2.081	83	1.000
	25	„ karmy	6.914	52	3.000
	26	Wynagrodzenie służby i najem robotników .	4.891	89	2.000
	27	Uzupełnienie i naprawa statków gospodarskich, ubezpiecz. ziemiopłodów, kucie koni i t. d. { zwyczajne .	3.403	22	1.000
		{ *nadzwyczajne* .	**700**	—	**700**
	29	Leczenie czeladzi i dobytku	113	32	200
	29	Utrzymanie dróg i rowów	112	99	500
	—	Uzupełnienie obory szkolnej i gnojarni *nadzwyczajne* .	—	—	—
		Razem . . { zwyczajne .	20.016	12	8.900
		Razem . . { *nadzwyczajne* .	**700**	—	**700**
		Suma rubryki VI. .	20.716	12	9.600
VII.		**Spłata długu.**			
	30	Fundacyi Dra Jana Towarnickiego 4-ta rata z 50-lecia na spłatę ceny kupna Miłocina .	4.000	—	4.000
		do przeniesienia . . { zwyczajne .	65.831	76	49.070
		do przeniesienia . . { *nadzwyczajne* .	**4.050**	—	**4.050**

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
1.202	6.943	
—	—	
17	—	*Mniej*, stosownie do rzeczywistych potrzeb.
53	—	
36	—	
106	—	
15	—	*Mniej* w miarę potrzebnego wydatkowania.
100	—	
—	126	*Przekroczenie* wskutek doliczenia na tę pozycyę robocizny uczniów, dla ewidencyi wartości pracy uczniów.
115	126	
—	1.298	*Przekroczenie* spowodowane klęskami w latach poprzednich. Z powodu złego plonu zbiorów zmuszoną była Dyrekcya zakupić prawie wszystko nasienie. Grunta nieurodzajne z powodu eksploatującej gospodarki poprzednich dzierżawców wymagały większego użyźnienia, co pociągnęło za sobą większy wydatek na nawozy. Z powyżej naprowadzonych przyczyn przekroczono również i wydatki na dokupno karmy zapotrzebowanej w większej ilości z powodu powiększenia obory o 10 krów i 1 buhaja. Na najem robotnika wydano więcej, gdyż z kuchni zakładowej żywi się czeladź, a kosztów tem spowodowanych w preliminarsu nie uwzględniono, obciążono również tę pozycyę znaczną kwotą na pracę uczniów.
—	1.082	
—	3 915	
—	2.892	
—	2.403	Wydano *więcej* z powodu zakupna nowego siewnika kombinowanego do równoczesnego rozsiewania nasienia i nawozów, pompy do gnojówki i pługa tudzież z powodu koniecznych napraw młocarni, młynka i narzędzi rolnych.
—	—	
87	—	Wydatki *mniejsze* stosownie do rzeczywistych potrzeb.
387	—	
—	—	
474	11.590	
—	—	
474	11.590	
—	—	
1.897	18.659	
—	—	

16. Niższa szkoła rolnicza w Miłocinie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki i dochody w roku 1909. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia . . { zwyczajne .	65.831	76	49.070
		{ *nadzwyczajne* .	**4.050**	—	**4.050**
VIII.	31	**Rozmaite nieprzewidziane**	307	31	500
		Razem . { zwyczajne .	66.139	07	49.570
		{ *nadzwyczajne* .	**4.050**	—	**4.050**
		Suma wydatków .	70.189	07	53.620
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . . { zwyczajne . .	5.000	—	5.000
		{ *nadzwyczajne* .	**15.000**	—	**15.000**
		Razem .	20.000	—	20.000
II.	2	**Opłaty od uczniów**	820	—	800
III.	3	**Zarobek uczniów**	1.390	80	1.500
IV.		**Dochody z gospodarstwa.**			
	4	Sprzedaż ziemiopłodów	2.285	12	3.000
	5	Krowiarnia i chlewnia	10.714	10	4.000
	6	Dochód z ogrodu szkolnego	359	86	300
		Suma rubryki IV. .	13.359	08	7.300
		Razem . { zwyczajne .	20.569	88	14.600
		{ *nadzwyczajne* .	**15.000**	—	**15.000**
		Suma dochodów .	35.569	88	29.600
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	34.619	19	24.020
		Ogółem . .	70.189	07	53.620

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
1.897	18.659	
—	—	
193	—	*Mniej*, stosownie do rzeczywistych potrzeb.
2.090	18.659	
—	—	
2.090	18.659	
	16.569	
—	—	
—	—	
—	—	
—	20	Stosownie do rzeczywistych wpływów.
109	—	
715	—	Dochód ogólny z gospodarstwa *większy* o 6.774 K. i w nim przekroczenie wydatków na gospodarstwo znachodzi częściowe pokrycie.
—	6.714	
—	60	
715	6.774	
824	6.794	
—	—	
824	6.794	
—	10.599	Dotacya większa w miarę potrzeby pokrycia niedoboru.
824	17.393	
	16.569	

17. Szkoła mleczarska w Rzeszowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. h.	Kwota budżetem uchwalona K.
		WYDATKI.			
		A) Szkoła.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik . . .	3.700	—	4.033
	2	„ pomocniczy do nauk fachowych . . .	2.846	70	3.640
	3	Serkarz	2.400	—	2.000
	4	Docent do nauki o kotłach parowych	200	—	200
	5	Katecheta	—	—	200
		Suma rubryki I. .	9.146	70	10.073
II.		**Koszta administracyi.**			
	6	Zarząd:			
		a) koszta kancelaryjne	310	99	200
		b) sługa szkolny	600	—	600
	7	Utrzymanie budynków, kominiarz, ubezpieczenie robotników { zwyczajne . .	519	76	800
		{ *nadzwyczajne* .	**800**	—	800
	8	Sprzęty i ruchomości	240	82	300
	9	Opał	1.321	72	800
	10	Oświetlenie	195	18	250
		Razem . { zwyczajne .	3.188	47	2.950
		{ *nadzwyczajne*	**800**	—	**800**
		Suma rubryki II. .	3.988	47	3 750
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	11	Stołowanie	6.843	57	4.320
	12	Pościel i pranie	233	85	200
	13	Lekarz i apteka	88	10	150
		Suma rubryki III. .	7.165	52	4.670
		Do przeniesienia . { zwyczajne .	19.500	69	17.693
		{ *nadzwyczajne* .	**800**	—	**800**

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
333	—	Z powodu zmiany w osobie kierownika pozostał niezużyty kredyt na pięciolecie.
793	—	Nauczyciela fachowego pomocniczego nie było. Z kredytu zaś tego wydano: *a*) na instruktora mleczarzą . . . 1.340 K. — h. *b*) „ pkaktykanta serkarza . . . 60 „ — „ *c*) „ mieszkanie dla instruktora serkarza . . 330 „ — „ *d*) „ naukę uzupełniającą . . . . 268 „ — „ *e*) „ pomocnika kancelaryjnego . 848 „ 70 „ razem . 2.846 K. 70 h.
—	400	*Więcej* z powodu przyznania serkarzowi 400 K. dodatku za udzielanie serowniom krajowym praktycznych porad.
—	—	
200	—	Nauki religii nie było.
1.326	400	
	111	*Więcej* głównie z powodu sprawienia dwóch biurek do kancelaryi.
—	—	
280	—	Właściwy wyd. w tej poz. wynosi . . 4.473 K. 44 h.
—	—	z powodu znaczniejszych wydatków na okna, drzwi, komin, lodownie, drzewka do ogrodu itd. Na pokrycie tego wydatku użyto: *a*) przeniesiony z r. 1907 kredyt nadzwyczajny na lodownię . . . . . 1.200 K. — h. *b*) pozostałe z r. 1908 reszty kredytów nadzwyczajnych z poz. 15 wyd. (patrz wyjaśnienie przy poz. 15 a, b, wyd.) . . . . . 1.953 „ 68 „ razem . 3.153 K. 68 h. Nadzwyczajny kredyt z r. 1908 na sikawkę 600 K. przeniesiono na r. 1910.
59	—	*Mniej*, stosownie do potrzeby.
—	521	*Więcej*, odpowiednio do ceny i zapotrzebowania.
55	—	*Mniej* wedle potrzeby.
394	632	
—	—	
394	632	
—	2.524	*Więcej* z powodu podrożenia środków żywności.
—	34	
62	—	Stosownie do potrzeb.
62	2.558	
782	3.590	
—	—	

17. Szkoła mleczarska w Rzeszowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki i dochody w roku 1909. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia . { zwyczajne .	19.500	69	17.693
		{ *nadzwyczajne* .	**800**	—	**800**
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	14	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	52	02	150
	15	Środki naukowe:			
		a) uzupełnienie środków naukowych:	250	—	250
		b) chemikalia	300	—	300
		c) biblioteka i czytelnia	284	67	250
	16	Ćwiczenia w ślusarstwie, montowaniu maszyn i stolarstwie	433	13	300
	17	Wycieczki naukowe z uczniami	141	08	200
		Suma rubryki IV. .	1.460	90	1.450
V.	18	**Rozmaite nieprzewidziane**	175	32	200
		Razem A) . { zwyczajne .	21.136	91	19.343
		{ *nadzwyczajne* .	**800**	—	**800**
		Razem dział A) .	21.936	91	20.143
VI.		**B) Mleczarnia i serownia.**			
	19	Mleko, śmietana, masło itd.	94.319	59	120.000
	20	Wynagrodzenie maszynisty	865	—	780
	21	Maszyny, narzędza, sprzęty . { zwyczajne .	1.294	15	500
		{ *nadzwyczajne* .	**800**	—	**800**
	22	Lokal, opał i oświetlenie	2.285	56	2.000
	23	Dowóz i odwóz mleka	1.385	43	800
	24	Lód	—	—	300
	25	Koszta opakowania i wysyłka pocztą i koleją .	4.166	06	1.000
	26	Rozmaite inne	397	74	500
		Razem B) . { zwyczajne .	104.713	53	125.880
		{ *nadzwyczajne* .	**800**	—	**800**
		Razem dział B) .	105.513	53	126.680
		Ogółem . . { zwyczajne .	125.850	44	145.223
		{ *nadzwyczajne* .	**1.600**	—	**1.600**
		Suma wydatków.	127.450	44	146.823

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
1.782	3.590	
—	—	
98	—	Wedle potrzeby.
—	—	Właściwy wydatek w tych pozycyach wynosi . . 678 K. 67 h.
—	—	wynikłe zaś z porównania z kredytami . . . 550 „ — „
		przekroczenie . 128 K. 67 h.
		pokryto częścią kredytów przeniesionych z r. 1908 (patrz wyjaśnienie przy poz. 7 wyd.).
—	35	*Więcej* z powodu sprawienia szafy.
—	133	*Więcej* z powodu zakupna przyborów do montowania warsztatu stolarskiego
59	—	*Mniej* stosownie do ilości i odległości wycieczek.
157	168	
25	—	Odpowiednio do potrzeby.
1.964	3.758	
—	—	
1.964	3.758	
25.680	—	
—	85	
—	794	
—	—	
—	285	Wyjaśnienie przy dochodach.
—	585	
300	—	
—	3.166	
102	—	
26.082	4.915	
—	—	
26.082	4.915	
28.046	8.673	
—	—	
28.046	8.673	
—19.373		

17. Szkoła mleczarska w Rzeszowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydaikt w roku 1909. K.	Wydaikt w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		DOCHODY.			
		A) Szkoła.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	5.000	—	5.000
II.	2	**Opłaty od uczniów**	343	—	400
		Razem dział A)	5.343	—	5.400
III.		**B) Mleczarnia i serownia.**			
	3	Ze sprzedaży mleka i śmietany . . .			14.000
	4	„ „ masła			76.500
	5	„ „ serów	99.856	67	14.500
	6	„ „ twarogów			13.520
	7	„ „ produktów ubocznych . . .			7.500
		Razem dział B)	99.856	67	126.020
		Suma dochodów.	105.199	67	131.420
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	22.250	77	15.403
		Razem jw. . .	127.450	44	146.823

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
57	—	Odpowiednio do ilości wniesionych opłat.
57	—	
26.164	—	Na mleczarnię wydano ogółem (zwyczajne wydatki) . 104.713 K. 53 h. dochody zaś wynosiły . . . . 99.856 „ 67 „ zatem czysty wydatek . . 4.856 K. 86 h. po doliczeniu zaś przewyżki należytości biernych z końcem 1909 r. . 3.216·47 K. mniej takąż przewyżkę z końcem 1908 r. . . . . 1.893·55 „ 1.322 K. 92 h.
26.164	—	będzie strata na mleczarni w r. 1909 w kwocie . . . 6.179 K. 78 h. Z powyższego okazuje się zwrot ku lepszemu, straty bowiem wynosiły ;
		a) w r 1905 . . . . 2.550 K. 49 h.
		b) „ „ 1906 . . . . 7.624 „ 16 „
26.221	—	*c*) „ „ 1907 . . . . 12.534 „ 53 „
		d) „ „ 1908 . . . . 21.819 „ 23 „
—	6.848	Z powyższej przewyżki dotacyi przypada:
		a) na szkołę . . . . 1.851 K.
26.221	6.848	*b*) „ mleczarnię . . . 4.997 „
—19.373		

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stao czynny.

Należytości czynne za nabiał . 1553 K. 94 h.

Stan bierny.

Należytości bierne za nabiał . 4.770 „ 41 „

Czystz stan bierny: 3.216 K 47 h.

Wartość realności wykazana przy funduszn krajowym.

18. Szkoła ogrodnicza w Tarnowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel fachowy i kierownik płaca z dodatkami	5.100	—	5.100
	2	Nauczyciel fachowy pomocniczy płaca z dodatkami	4.039	96	4.040
	3	Nauczyciel pomocniczy miernictwa i rysunków, .	400	—	480
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych płaca z dodatkami	2.731	30	2.720
	5	Instruktor, płaca i dodatek na mieszkanie . .	1.440	—	1.640
	6	Katecheta, płaca i wydatki z powodu nabożeństwa .	399	84	400
		Suma rubryki I. .	14.111	10	14.380
II.		**Koszta administracyjne.**			
	7	Zarząd: *a*) pomoc kancelaryjna . . .	240	—	240
		b) koszta kancelaryjne . . .	308	48	300
		c) sługa szkolny	720	—	720
		d) stróż nocny	610	—	720
	8	Opał ubikacyi szkolnych	1.084	—	1.000
	9	Oświetlenie	300	—	300
	10	Utrzymanie budynków	842	17	400
	11	Sprzęty i ruchomości	204	60	200
		Suma rubryki II. .	4.309	25	3.880
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	12	Stołowanie	8.663	32	9.900
	13	Odzież, pościel i pranie	1.415	81	
	14	Lekarz i apteka	500	—	500
	15	Uczeń praktykant	720	—	720
		Suma rubryki III. .	11.299	13	11.120
		Do przeniesienia	29.719	48	29.380

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
—	—	
80	—	*Mniej*, gdyż nauczyciel miernictwa i rysunków przeszedł z dniem 1 listopada 1909 r. w stan spoczynku.
—	11	*Więcej*, z powodu zastępstwa nauczyciela rysunków i miernictwa.
200	—	*Mniej* z powodu wypłaty wynagrodzenia w niższej kwocie.
—	—	
280	11	
—	—	
—	8	*Więcej* stosownie do rzeczywistych potrzeb.
—	—	
110	—	*Mniej* wskutek częstej zmiany stróża i przerw stąd powstałych.
—	84	*Więcej* stosownie do rzeczywistych potrzeb.
—	—	
—	442	*Przekroczenie* spowodowane koniecznemi naprawami około budynku szkolnego i naprawą studni.
—	5	*Więcej* stosownie do rzeczywistych potrzeb.
110	539	
—	179	Wydano *więcej* skutkiem wysokich cen artykułów spożywczych, tudzież robót krawieckich i szewskich.
—	—	
—	—	
—	179	
390	729	

18. Szkoła ogrodnicza w Tarnowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia	29.719	48	29.380
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	16	Przybory do nauki	188	75	300
	17	Zbiory środków do demonstracyi . . .	—	—	200
	18	Biblioteka i czytelnia	190	25	200
	19	Wycieczki naukowe z uczniami . . .	145	70	200
	20	Ogród i sad szkolny:			
		a) czynsz dzierżawny za 7 morgów . .	210	—	210
		b) utrzymanie ogrodów	2.923	19	3.000
		c) rozprowadzanie wody { zwyczajne .	1.800	—	1.800
		{ *nadzwyczajne* .	**2.300**		**2.300**
		d) utrzymanie praktykantów . . .	1.500	—	1.500
		Razem { zwyczajne .	6.957	89	7.410
		{ *nadzwyczajne* .	**2.300**	—	2.300
		Suma rubryki IV. .	9.257	89	9.710
V.		**Rozmaite nieprzewidziane.**			
	21	Budowa szopy, wozowni i domku dla stróża *nadzwyczajne* .	**1.368**	**77**	**1.315**
	22	Rozmaite nieprzewidziane	185	56	60
		Suma rubryki V. .	1.554	33	1.375
		Ogółem . { zwyczajne .	36.862	93	36.850
		{ *nadzwyczajne* .	**3.668**	**77**	**3.615**
		Suma wydatków .	40.531	70	40.465

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
390	729	
111	—	*Mniej* stosownie do rzeczywistych potrzeb.
200	—	
10	—	
54	—	
—	—	
77	—	
—	—	
—	—	
—	—	
452	—	
—	—	
452	—	
—	54	*Przekroczenie* kredytu nadzwyczajnego o 54 K. znachodzi zupełne pokrycie w Rubr. IV. poz. 4. doch., gdyż ze sprzedaży starego domku stróża uzyskano 200 K.
—	126	*Przekroczenie* powstało skutkiem wypłacania wynagrodzenia za zastępstwa nauczyciela w listopadzie i grudniu 1909 r.
—	180	
842	855	
—	**54**	
842	909	
	67	

18. Szkoła ogrodnicza w Tarnowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K.	Dochody w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Dochody.			
I.	1	**Subwencye.**			
		a) z c. k. Skarbu Państwa . . .	6.000	—	6.000
		b) od gminy miasta Tarnowa . . .	500	—	500
		c) od Rady powiatowej w Tarnowie . .	600	—	600
		Suma rubryki I. .	7.100	—	7.100
II.	2	**Opłaty od uczniów**	1.484	12	660
III.	3	**Dochód z ogrodu szkolnego**	3.605	80	3.200
IV.	4	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—	60
		Suma dochodów .	12.389	92	11.020
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	28.141	78	29.445
		Razem . . .	40.531	70	40.465

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	824	*Więcej* wedle rzeczywistego wpływu.
—	406	Dochód większy z powodu dobrego urodzaju owoców.
—	140	Uzyskano nadwyżkę ze sprzedaży starego domku dla stróża.
—	1.370	
1.303	—	Dotacya mniejsza w miarę potrzeby pokrycia niedoboru.
1.303	1.370	
	67	

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny:

Należytości czynne . . . . . 80 K — h

Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . 80 K — h

Wartość dóbr wykazano przy funduszu krajowym.

19. Zakład sadowniczy w Zaleszczykach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik płaca z dodatkami	4.072	96	4.073
	2	Inspektor ogrodu, zarazem nauczyciel fachowy płaca z dodatkami	3.180	—	3.180
		Suma rubryki I.	7.252	96	7.553
II.		**Koszta administracyjne.**			
	3	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna	220	—	240
		b) koszta kancelaryjne	259	59	250
		c) stróż przy bramie zakładu	432	—	480
		d) stróż w gmachu szkolnym	376	—	360
		e) furman	600	—	600
	4	Opał	1.070	47	1.000
	5	Oświetlenie	235	51	250
	6	Utrzymanie budynków	705	05	500
	7	Za wodę z wodociągu miejskiego	1.200	—	1.300
	8	Sprzęty i ruchomości	207	52	150
	9	Utrzymanie koni do posług admin. zwyczajne	934	05	800
		Utrzymanie koni do posług admin. *nadzwyczajne*	800	—	800
	10	Podatki	161	12	40
		Razem zwyczajne	6.401	31	5.970
		Razem *nadzwyczajne*	800	—	800
		Suma rubryki II.	7.201	31	6.770
III.		**Potrzeby zakładu.**			
	11	Praktykant	1.200	—	1.200
	12	Ogrodnik, płaca z dodatkiem na mieszkanie	750	—	840
	13	Wynagrodzenie za robotę uczniów i robotników	5.965	01	6.000
	14	Materyały i wydatki na ogród	833	—	800
	15	Nawozy	897	20	1.000
			9.645	21	9.840
		Do przeniesienia zwyczajne	13.654	27	13.523
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	800	—	800

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
—	—	
—	—	
20	—	
—	10	
48	—	
—	16	Stosownie do rzeczywistych potrzeb.
—	—	
—	70	
14	—	
—	205	Kwota preliminowana nie wystarczyła na pokrycie wszelkich reparacyi i utrzymanie budynków w porządku, zwłaszcza, że z tej kwoty pokryto wynagrodzenie kominiarza i asekuracyę budynkow.
100	—	Wydano *mniej*, stosownie do potrzeby.
—	58	Wydatek *większy* spowodowany tem, że z przyczyny większej frekwencyi uczniów zakupiono więcej łóżek i szafek.
—	134	*Więcej* z powodu wysokich cen owsa, paszy i ściółki.
—	—	
—	121	Wynikłość *większa* zależna od wymiaru podatku przez c. k. Urząd podatkowy.
182	614	
—	—	
182	614	
—	—	
90	—	W miarę rzeczywistybh potrzeb.
35	—	
—	33	
103	—	
228	33	
182	614	
—	—	

19. Zakład sadowniczy w Zaleszczykach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia . { zwyczajne .	13.654	27	13.523
		Z przeniesienia . { *nadzwyczajne* .	**800**	—	**800**
			9.645	21	9.840
III.	16	Nasiona, krzewy, drzewka i t. d. . . .	776	63	700
	17	Narzędzia ogrodnicze i środki naukowe . .	482	24	400
	18	Koszta opakowania	1.088	96	700
	19	Fabrykacya przeróbek owocowych . . .	2.088	26	2.500
	20	Urządzenie i oparkanienie ogrodu na wydzierżawionem pastwisku *nadzwyczajne* . . .	**5.592**	**22**	**6.000**
		Razem . . { zwyczajne .	14·081	30	14.140
		Razem . . { *nadzwyczajne* .	**5.592**	**22**	**6.000**
		Suma rubryki III. .	19.673	52	20.140
IV.		**Rozmaite.**			
	21	Koszta objazdów	504	36	800
	22	Wydatki nieprzewidziane	973	10	200
		Suma rubryki IV. .	1.477	46	1.000
		Razem . . { zwyczajne .	29.213	03	28.363
		Razem . . { *nadzwyczajne* .	**6.392**	**22**	**6.800**
		Suma wydatków .	35.605	25	35.163

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
182	614	
—	—	
228	33	
—	77	W miarę rzeczywistych potrzeb.
—	82	
—	389	Zwrot kosztów opakowania zaliczony jest przy Rubr. II. poz. 2. dochodów.
412	—	Kredyt nadzwyczajny z r. 1908 na urządzenia dla przeróbek owocowych zużyto w roku bieżącym, w kredycie zwyczajnym zaoszczędzenie spowodowane tem, że z powodu nieurodzaju na owoce produkowano mniejszą ilość przeróbek.
408	—	Z kredytu nadzwyczajnego na oparkanienie ogrodu zarezerwowano kwotę 598 K. 26 h. na rok 1910, zaoszczędzenie zaś 408 K. powstało skutkiem niepotrzebowania drobnych reszt kredytów z lat dawniejszych.
640	581	
408	—	
1.048	581	
296	—	Zaoszczędzenie spowodowane tem, że kierownik dla licznych zajęć w zakładzie musiał ograniczyć wyjazdy w roku bieżącym.
—	773	Przekroczenie spowodowane zakupnem aparatu fotograficznego za kwotę 500 K. wskutek zezwolenia Wydziału krajowego.
296	773	
1.118	1.968	
408	—	
1.526	1.968	
	442	

19. Zakład sadowniczy w Zaleszczykach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K.	Dochody w roku 1909. h.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Dochody.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu państwa** . .	5.000	—	5.000
II.	2	**Dochód z ogrodu szkolnego**	7.745	97	9.000
III.	3	**Zwrot kosztów opakowania**	—	—	700
IV.	4	**Z przeróbek owocowych**	1.702	97	2.500
		Razem . .	14.448	94	17.200
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	21.156	31	17.963
		Suma dochodów .	35.605	25	35.163

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
1.254	—	Dochód *mniejszy* z powodu nieurodzaju na owoce w roku bieżącym, a nadto wydano Wydziałowi Rady powiatowej w Śniatynie 2.500 drzewek, za które należytość wpłynie dopiero w następnych latach.
700	—	Zwrot kosztów opakowania zaliczeny przy Rubr. II. poz. 2. doch.
797	—	Uzyskano *mnicj* z powodu kursów praktycznych o przerobach owocowych, koszta bowiem produkcyi towaru otrzymywanego jako rezultat nauczania są większe niż wartość przerobionych owoców.
2.751	—	
—	3.193	Dotacya z funduszu krajowego większa stosownie do potrzeby pokrycia niedoboru.
2.751	3.193	
	442	

20. Skład publiczny w Krakowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Wydatki			
I.		**Koszta zarządu i służby.**			
	1	Dyrektor	—	—	3.000
	2	Likwidator płaca . . . . 2.800 K dodatek aktywalny . . 960 „ „ osobisty . . 600 „	4 360	—	3.760
	3	Buchalter	—	—	1.360
	4	Magazynier	2.000	—	2.000
	5	Dyurna	4.030	—	2.240
	6	Woźny	848	95	850
	7	Odźwierny	572	—	600
	8	Stróż	600	—	600
		Suma rubryki I. .	12.410	95	14.410
II.		**Koszta administracyi.**			
	9	Podatki: *a*) zarobkowy . . . . 643·58 K *b*) gruntowo-czynszowy, dodatki gminne i wodociągowy . . . 2.002·05 „	2.645	63	2.620
		c) należytość ekwiwalentowa	1 281	—	1.281
	10	Utrzymanie zabudowań i urządzeń: *a*) budynków administracyjnych . . .	189	73	125
		b) magazynów zbożowych: . { zwyczajne .	—	—	—
		{ *nadzwyczajne* .	**12.500**	—	**12.500**
	11	Ubezpieczenie: *a*) budynków od ognia	400	—	470
		b) robotników od wypadków i w kasie chorych	600	51	600
		Do przeniesienia { Rubr. II. { zwyczajne	5.116	87	5.096
		{ *nadzwyczajne*	**12.500**	—	**12.500**
		Rubr. I. .	12.410	95	14.410

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
3.000	—	Posada nie była w r. 1909. obsadzona.
—	600	*Więcej* o 600 K. z powodu przyznania dodatku osobistego za kierownictwo.
1.360	—	Posada nie była w r. 1909. obsadzona, czynność zaś buchaltera pełnił dyetaryusz za wynagrodzeniem płatnem z kredytu uchwalonego na dyurna pod poz. 5.
—	—	
—	1.790	Przekroczenie wydatku na dyurna ma częściowe pokrycie w zaoszczędzeniu kredytu na płacy buchaltera pod poz. 3.
1	—	
28	—	*Mniej* o 28 K. z powodu intercalare.
—	—	
4.389	2 390	
—	25	Ogółem *więcej* o 25 K. stosownie do wymiaru podatków.
—	—	
—	65	*Więcej* o 65 K. stosownie do rzeczywistej potrzeby.
—	—	Z pozostałego kredytu z r. 1908 w kwocie . . . 2.200 K. — h.
	—	tudzież z kredytu uchwalonego na r. 1908. w kwocie . . . . . 12.500 „ — „
		Zatem ze sumy . 14.700 K. — h.
		wydano w r. 1909:
		a) na koszta pokrycia dachu magazynu cłowego, tudzież na koszta kanalizacyi obejścia realności składu . . . . . 3.494 K. 48 h.
		b) za wykonanie planów i kosztorysów na adoptacyę magazynów zbożowych . . . . . 1.001 „ — „
		c) za urządzenie sygnalizacyi przy windzie elektrycznej . . . . . 72 „ — „ 4.567 „ 48 „
		Resztę zaś niezużytą w kwocie . 10.132 K. 52 h. przeniesiono do dalszej dyspozycyi na rok 1910. (Lw. 41455/910).
70	—	Wydatek *mniejszy* 70 K. stosownie do premii przypadającej za rok 1909.
—	—	
70	90	
—	—	
4.389	2.390	

20. Skład publiczny w Krakowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1909. K.	Wydatki w roku 1909. h.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia Rubr. I.	12 410	95	14.410
		Z przeniesienia Rubr. II. zwyczajne	5.116	87	5.096
		Z przeniesienia Rubr. II. *nadzwyczajne*	**12.500**	—	**12.500**
II.	12	Potrzeby kancelaryjne:			
		a) ogłoszenia i dzienniki	—		35
		b) książki i druki	609	55	500
		c) telefon	170	—	200
		d) rozmaite kancelaryjne	275	92	250
	13	Opał i światło	972	92	800
	14	Opłata drogi dojazdowej	300	—	300
	15	Remuneracye	1.700	—	1.700
		Razem zwyczajne	9.145	26	8.881
		Razem *nadzwyczajne*	**12.500**	—	**12.500**
		Suma rubryki II. .	21.645	26	21.381
III.		**Ekspozytura cłowa.**			
	16	Ryczałt c. k. Skarbowi Państwa, względnie zwrot kosztów kontroli tak organów c. k. Urzędu cłowego jak i c. k. Straży Skarbowej . .	1.281	10	600
IV.		**Koszta manipulacyi zbożowej.**			
	17	Robocizna	9.859	88	10.600
	18	Prąd elektryczny do poruszania windy . .	189	57	1.000
	19	Szpagat	341	30	500
	20	Asekuracya	800	—	800
	21	Stemple i porta	773	56	740
	22	Rozmaite	432	78	180
		Suma rubryki IV. .	12.397	09	13.820
V.	23	**Odsetki od dotacyi**	1.683	91	1.300
		Ogółem zwyczajne	36.918	31	39.011
		Ogółem *nadzwyczajne*	**12.500**	—	**12.500**
		Suma wydatków .	49.418	31	51.511

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłoś i		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
4.389	2.390	
70	90	
—	—	
35	—	Wydatku przewidzianego budżetem wtej pozycyi nie było w r. 1909.
—	110	Wydatek *większy* o 110 K. z powodu znacznie zwiększonego zapotrzebowania ksiąg i druków.
30	—	Wydatek *mniejszy* o 30 K. stosownie do zapłaconej należytości abonamentowej.
-	26	Wydatek *większy* o 26 K. stosownie do potrzeb.
—	173	Wydatek *większy* o 173 K. z powodu podrożenia opału i zaprowadzenia lepszego oświetlenia magazynów przez wprowadzenie latarń acetylinowych.
—	—	
—	—	
135	399	
—	—	
135	399	
—	681	Wydatek *większy* o 681 K. z powodu podwyższenia przez c. k. Rząd opłat za utrzymanie organów cłowyeh i straży skarbowej.
740	—	Wydatki *mniejsze lub większe* w miarę potrzeby.
810	—	
159	—	
—	—	
—	33	
—	253	
1.709	286	
—	384	Wydatek *większy* o 384 K. stosownie do pobranych z fund. krajowego dotacyi.
6.233	4.140	
—	—	
6.233	4.140	
2.093		

20. Skład publiczny w Krakowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1909. K.	Dochody w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Dochody.			
I	1	**Składowe od zboża i towarów** . . .	21.846	22	16.500
II.		**Manipulacya przy zbożu, względnie towarach:**			
	2	Dostawa wagonów			1.500
	3	Ekspedycya			500
	4	Wyładowanie			4.500
	5	Załadowanie			4.200
	6	Asekuracya			1.600
	7	Stemple i porta			1.400
	8	Odsetki			1.400
	9	Rozmaite:	22.521	09	
		a) czyszczenie i wietrzenie . . .			4.500
		b) załatwianie formalności cłowych .			900
		c) wypożyczanie worów . . .			700
		d) szpagat			600
		e) zawiadomienia odbiorcze . . .			500
		Suma rubryki II. .	22.521	09	22.300
		Suma dochodów .	44.367	31	38 800
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** .	5.051	—	12.711
		Razem . .	49.418	31	51.511

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	5.346	Dochód *większy* o 5.346 K. z powodu znacznie zwiększonego ruchu, tudzież z powodu podwyższenia taryfy za składowe.
—	221	Dochód *większy* o 221 K. z przyczyny jak wyjaśnienie w rubr. I. pozycya 1.
—	221	
—	5.567	
7.660	—	
7.660	5.567	
2.093		

WYKAZ
należytości czynnych i biernych z końcem roku 1909.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Należytości czynne z lat ubiegłych K.	g.	czynne z roku bieżącego K.	g.	bierne z lat ubiegłych K.	g.	bierne z roku bieżącego K.	g.
		A. Rzeczywiste.								
		Wydatki								
V.	23	Odsetki od dotacyi . .	—	—	—	—	815	40	—	—
		DOCHODY.								
I.	1	Składowe od zboża i towarów	—	—	4.311	51	—	—	—	—
II.	2-9	Manipulacye przy zbożu względnie towarach . .	—	—	2.372	09	—	—	—	—
		B. Przenośne.								
		Wydatki . . .	—	—	—	—	37.003	81	29.700	17
		Dochody . . .	—	—	19.020	82	—	—	—	—
		Razem .	—	—	25.704	42	37.819	21	29.700	17

Stan majątku wykazany przy funduszu krajowym.
LW. 38 135/1910.

21. Fundusz kultury krajowej.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909. K.	Wynikłości w roku 1909. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		DOCHODY.			
I.	1	Odsetki od 4% listów zast. galic. Banku krajowego w sumie . . 87.600 K	3.504	—	3.504
	2	Odsetki od 4% listów zast. galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego we Lwowie w imiennej wartości . 1.200 K	47	76	47
II.	3	Grzywny za przestępstwa leśne, polne i wodne .	12.315	09	10.000
		Suma dochodów .	15.866	05	13.551
		WYDATKI.			
I.	1	Zwroty grzywien	385	08	210
—	—	Nadwyżka dochodów dla funduszu krajowego .	15.481	77	13.341
		Razem . .	15.866	85	13.551

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
—	1	
—	2.315	Dochód *większy* o 2.315 K. zawisły od wpływów z nakładanych kar i grzywien.
—	2.316	
—	175	Wydatek *większy* w miarę zwrotu mylnie nadesłanych grzywien.
—	2.141	
—	2.316	

Stan majątku z końcem roku 1909.

	Szczegół:	*Ogół*:
Stan czynny:		
Należytości czynne *a*) z lat ubiegłych	1.868 K. 35 h.	
b) z roku bieżącego . .	723 „ 75 „	2.892 K. 10 h.
Stan bierny:		3 „ 30 „
	Czysty stan czynny .	2.588 K. 80 h.

LW. 69.887/910.

Krajowe szkoły zawodowe.

1. Brzezowiec	szkoła koszykarska	548
2. Brzostek	„ „	550
3. Dynów	„ „	552
4. Gdów	„ „	554
5. Leżajsk	„ „	556
6. Niżniów	„ „	558
7. Tarnobrzeg	„ „	560
8. Zator	„ „	562
9. Lwów	centralny kurs koszykarski	564
10. Grybów	naukowy warsztat kołodziejski	566
11. Grzymałów	„ „ „	570
12. Kamionka strumiłowa	szkoła kołodziejska i ciesielelska	572
13. Tłumacz	szkoła zawodowa kołodziejska	576
14. Stanisławów	szkoła stolarska	580
15. Kalwarya	„ „	584
16. Jaworów	naukowy warsztat wyrobu zabawek	588
17. Kołomyja	szkoła garncarska	592
18. Podgórze	kursa przemysłu keramicznego	596
19. Witków	naukowy warsztat szewski	598
20. Stary Sącz	„ „ „	600
21. Dobczyce	szkoła szewska	602
22. Kołomyja	„ „	604
23. Krosno	szkoła tkacka	606
24. Gliniany	naukowy warsztat tkacki	610
25. Gorlice	„ „ „	612
26. Kosów	„ „ „	614
27. Łańcut	nauk. warsztat tkacki im. Franc. Józefa I.	616
28. Rychwałd	„ „ „	618
29. Rakszawa	szkoła sukiennicza	620
30. Zakopane	szkoła koronkarska	624
31. Bobowa	„ „	626
32. Maków	szkoła hafciarska	628
33. Drohowyże	szkoła rzemiosł	630
34. Lwów	keramiczna stacya doświadczalna	634
35. Lwów	mechaniczna stacya doświadczalna	636

VIII.

ZAKŁADY

naukowe przemysłowe

Z drukarni E. Winiarza

1. **Brzezowiec.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.200	—	1.200
		b) administrator	84	—	200
	2	Wynajem i utrzymanie lokalu	425	—	300
	3	Opał	186	50	180
	4	Oświetlenie	30	02	40
	5	Usługa	96	—	96
	6	Materyał	812	26	1.000
	7	Wynagrodzenie uczniów	794	43	800
	8	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	23	22	200
	9	Rozmaite inne wydatki	86	41	200
		Suma wydatków	3.737	84	4.216
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.059	05	1 800
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	800	—	800
		b) od c. k. Rządu	800	—	800
	—	Rozmaite inne	53	28	—
		Suma dochodów	3.712	33	3.400
	—	Dotacya funduszu krajowego	25	51	816
		Razem	3.737	84	4.216

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny.

Należytości czynne	4 K	—	g
Wartość zapasu materyałów	795 „	03	„
„ „ wyrobów	528 „	90	„
„ „ inwentarza	706 „	98	„
Razem	2.034 K	91	g
Stan bierny	— „	—	„
Czysty stan czynny	2.034 K	91	g

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
116	—	Stosownie do wysokości przyznanego wynagrodzenia
—	125	Z powodu adaptacyi budynku szkolnego.
—	7	
10	—	
—	—	
188	—	Wedle potrzeb.
5	—	
177	—	
114	—	
610	132	
478		
—	259	Stosownie do produkcyi.
—	—	
—	—	
—	53	Dochód nieprzewidziany, uzyskany ze sprzedaży surowego materyału.
—	312	
790	—	W miarę potrzeby pokrycia niedoboru.
790	312	
478		

2. **Brzostek.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.440	—	1.440
		b) administrator	240	—	240
		c) nauczyciel przedmiotów uzupełniających	—	—	360
	2	Utrzymanie lokalu	42	—	60
	3	Opał	63	—	280
	4	Oświetlenie	17	08	60
	5	Usługa	204	03	120
	6	Materyał	1.144	33	1.500
	7	Wynagrodzenie uczniów	1.196	87	900
	8	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	372	97	200
	9	Ubezpieczenie budynku i inwentarza	29	20	50
	10	Rozmaite wydatki administracyjne i kancelaryjne	769	50	250
		Suma wydatków	5.518	98	5.460
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.585	27	2.400
	2	Subwencye			
		a) od Rady powiatowej w Pilźnie (za 3 lata)	1.200	—	400
		b) od c. k. Rządu	1.500	—	1.500
	—	Ze sprzedaży materyałów i inne	42	74	—
		Suma dochodów	5.328	01	4.300
	—	Dotacya z funduszu krajowego	190	97	1.160
		Razem	5.518	98	5.460

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny.

Należytości czynne	227 K	30	g
Wartość zapasu materyałów	1.521 „	20	„
„ „ wyrobów	943 „	69	„
„ „ inwentarza	1.525 „	55	„
Razem	4.217 K	74	g
Stan bierny	1.253 „	15	„
Czysty stan czynny	2.964 K	59	g

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
360	—	Nie było nauki zorganizowanej.
18	—	
217	—	Wedle potrzeby.
43	—	
—	84	
356	—	Z powodu mniejszej produkcyi.
—	297	Z powodu większej liczby uczniów.
—	173	
21	—	Stosownie do potrzeby.
—	520	*Więcej* głównie z powodu kosztów sprzedaży wyrobów po jarmarkach.
1.015	1.074	
	59	
—	185	Z powodu większego pobytu na wyroby.
—	800	Subwencye od Rady powiatowej wpłynęły za rok 1907, 1908 i 1909.
—	—	
—	43	Dochód nieprzewidziany za opakowanie i materyały.
—	1.028	Stosownie do potrzeby pokrycia niedoboru.
969	—	
969	1.028	
	59	

3. **Dynów**. Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.440	—	1.440
		b) administrator	220	—	240
	2	Materyał	229	73	1.600
	3	Wynagrodzenie uczniów	612	28	900
	4	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	—	—	350
	5	Rozmaite wydatki	70	53	200
	6	Opał	207	94	250
	7	Oświetlenie	50	—	50
	8	Usługa	8	—	50
		Suma wydatków	2.838	48	5.080
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	410	38	2.500
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	200	—	200
		b) od c. k. Rządu	100	—	1.000
		Suma dochodów	710	38	3.700
	—	Dotacya z funduszu krajowego	2.128	10	1.380
		Razem	2.838	48	5.080

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny.

Wartość zapasu materyałów		675 K	15 g
„ „ wyrobów		436 „	80 „
„ „ inwentarza		534 „	70 „
	Razem	1.646 K	65 g
Stan bierny		— „	— „
Czysty stan czynny		1.646 K	65 g

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
20	—	Z powodu intercalare.
1.370	—	
288	—	
350	—	
130	—	Z powodu mniejszej liczby uczniów.
42	—	
—	—	
42	—	
2.242	—	
2.090	—	Z powodu mniejszej liczby uczniów.
—	—	
900	—	*Mniej*, wedle rzeczywistego wpływu.
2.990	—	
—	748	Stosownie do potrzeby pokrycia niedoboru.
2.990	748	
2.242		

4. **Gdów.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rybryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.200	—	1.200
		b) administrator	240	—	240
	2	Opał i oświetlenie	163	33	400
	3	Materyał	4.253	37	4.200
	4	Wynagrodzenie uczniów	2.875	89	3.600
	5	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	25	80	200
	6	Rozmaite inne wydatki	694	26	400
		Suma wydatków	9.452	65	10.240
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	5.488	24	8.000
	2	Subwencya od c. k. Rządu	1.000	—	1.000
		Suma dochodów	6 488	24	9.000
	—	Dotacya z funduszu krajowego	2.964	41	1.240
		Razem	9.452	65	10.240

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny.

Wartość zapasu materyałów	707 K	50	g
„ „ wyrobów	2.504 „	55	„
„ „ inwentarza	326 „	60	„
Razem	3.538 K	65	g
Stan bierny	— „	—	„
Czysty stan czynny	3.538 K	65	g

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
236	—	Stosownie do potrzeb.
—	53	
724	—	Z powodu mniejszej produkcyi.
174	—	Wedle potrzeby.
—	294	
1.134	347	
787		
2.512	—	Z powodu mniejszego popytu na wyroby.
—	—	
2.512	—	
—	1.725	Dotacya wyższa stosownie do potrzeby pokrycia niedoboru.
2 512	1.725	
787		

5. **Leżajsk.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.639	92	1.640
		b) administrator	240	—	240
	2	Wynajem lokalu	**240**	—	**240**
	3	Utrzymanie lokalu	24	24	—
	4	Opał	187	50	300
	5	Oświetlenie	73	06	100
	6	Usługa	77	—	80
	7	Materyał	4.210	61	1.800
	8	Wynagrodzenie uczniów	2.983	80	1.500
	9	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	43	83	200
	10	Rozmaite inne wydatki	451	94	200
		Razem zwyczajne	9.931	90	6.060
		Razem *nadzwyczajne*	**240**	—	**240**
		Suma wydatków	10.171	90	6.300
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	7.338	24	3.500
	2	Subwencye:			
		a) od gminy	—	—	—
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) od kasy zaliczkowej w Łańcucie	—	—	100
		d) od c. k. Rządu	1.200	—	1.200
		Suma dochodów	8.738	24	5.000
	—	Dotacya z funduszu krajowego	1.433	66	1.300
		Razem	10.171	90	6.300

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny.

Należytości czynne, (subwencya od Kasy zaliczkowej)	100 K	—	g
Wartość zapasu materyałów	3.089 „	05	„
„ „ wyrobów	1.724 „	20	„
„ „ inwentarza	1.198 „	55	„
Razem	6.111 K	80	g
Stan bierny	— „	—	„
Czysty stan czynny	6.111 K	80	g

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
—	—	
—	24	
113	—	Wedle potrzeby.
27	—	
3	—	
—	2.411	Z powodu zwiększonej produkcyi i zakupna większej ilości materyału.
—	1.484	
156	—	Stosownie do potrzeb
—	252	
299	4.171	
—	—	
299	4.171	
	3.872	
—	3.838	Z powodu rozwoju szkoły.
—	—	Rozp do LW. 36.391/07 została gmina zwolnioną na przeciąg trzech lat od udzielania subwencyi.
—	—	
100	—	Kasa zaliczkowa mimo urgensu nie nadesłała subwencyi, wykazanej w należytościach czynnych.
—	—	
100	3.838	
—	134	
100	3.972	
	3.872	

6. **Niżniów.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI			
	1	Płace:			
		a) instruktor	900	—	1.440
		b) administrator	200	—	240
		c) katecheci	80	—	160
	2	Wynajem budynku	—	—	—
	3	Utrzymanie budynku	28	12	130
	4	Opał	340	12	500
	5	Oświetlenie	121	48	120
	6	Usługa	86	—	100
	7	Materyał	1.018	66	1.800
	8	Wynagrodzenie uczniów	1.500	—	1.500
	9	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	32	23	250
	10	Rozmaite inne wydatki	70	07	200
	—	Reszta kosztów utrzymania ubogich uczniów	1.426	44	—
		Suma wydatków	5.803	12	6.440
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	937	17	3.300
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	250	—	500
		b) dd c. Rządu	—	—	1.200
	—	Rozmaite inne	246	—	—
		Suma dochodów	1.433	17	5.000
	—	Dotacya z funduszu krajowego	4.369	95	1.440
		Razem	5.803	12	6.440

Stan majątku z końcem roku 1909.

I. **Stan czynny.**

Należytości czynne	784 K	33	g
Wartość zapasu materyałów	585 „	78	„
„ „ wyrobów	1.342 „	33	„
„ „ inwentarza	413 „	61	„
Razem	3.126 „	05	„
II. **Stan bierny**	— K	—	g
Czysty stan czynny	3.126 K	05	g

Szkoła powyższa w myśl rozp. Wydz. kraj. do LW. 604.28/09 została z dniem 23/IX. 1909 zwiniętą.

LW. 111.927/09.

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
540	—	*Mniej* z powodu zwinięcia szkoły z dniem 23/IX. 1909.
40	—	
80	—	
—	—	
102	—	
160	—	
—	2	Stownie do potrzeb.
14	—	*Mniej* z powodu zwinięcia szkoły z dniem 23/IX. 1909.
781	—	
—	—	
218	—	
130	—	
—	1 426	*Więcej* z powodu zarachowania całkowitego kosztu utrzymania ubogich uczniów.
2.065	1.428	
637		
2.363	—	Z powodu małego pobytu na wyroby.
250	—	Spowodu zwinięcia szkoły.
1.200	—	
—	246	Dochody za materyał i inwentarz.
3.813	246	
—	2 930	W miarę potrzeby pokrycia niedoboru.
3.813	3.176	
637		

7. **Tarnobrzeg.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.840	—	1.840
		b) administrator	183	32	240
	2	Lokal i utrzymanie bursy	457	38	600
	3	Usługa szkoły	46	80	50
	4	Materyał	1.370	77	1.500
	5	Wynagrodzenie uczniów	1.351	20	1.100
	6	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	16	60	100
	7	Rozmaite inne wydatki	120	10	200
		Suma wydatków	5.386	17	5.630
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.015	46	2.600
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	300	—	300
		b) od c. k Rządu	1.000	—	1.000
	—	Rozmaite inne dochody	38	49	—
		Suma dochodów	3.353	95	3.900
	—	Dotacya z funduszu krajowego	2.032	22	1.730
		Razem	5.386	17	5.630

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny.

Należytości czynne	49 K	90	g
Wartość zapasu materyałów	1.218 „	62	„
„ „ wyrobów	3.348 „	—	„
„ „ inwentarza	1.083 „	55	„
Razem	5.700 K	07	g
Stan bierny	— „	—	„
Czysty stan czynny	5.700 K	07	g

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
57	—	*Mniej* wskutek intercalare.
143	—	
3	—	
129	—	
—	251	Wedle potrzeby.
83	—	
80	—	
495	251	
244		
585	—	Z powodu mniejszej produkcyi.
—	—	
—	—	
—	39	Odsetki uzyskane z chwilowej lokacyi gotówki.
585	39	
—	302	W miarę potrzeby pokrycia niedoboru.
585	341	
244		

8. **Zator.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.440	—	1.440
		b) administrator	300	—	300
		b) nauczyciel rysunków i rachunków	—	—	240
	2	Wynajem lokalu	800	—	800
	3	Opał	113	44	150
	4	Oświetlenie	54	62	70
	5	Usługa	19	40	30
	6	Materyał	1.619	59	1.800
	7	Wynagrodzenie uczniów	2.133	60	1.600
	8	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	62	72	160
	9	Rozmaite inne i wydatki kancelaryjne	221	86	250
		Suma wydatków	6.765	23	6.840
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3.633	11	3.500
	2	Subwencye:			
		a) od gminy	360	—	360
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) od c. k. Rządu	1.200	—	1.200
	—	Rozmaite dochody	18	10	—
		Suma dochodów	5.411	21	5.260
	—	Dotacya z funduszu krajowego	1.354	02	1.580
		Razem	6.765	23	6.840

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny.

Wartość zapasu	materyałów	779 K	82 g
„ „	wyrobów	3.223 „	97 „
„ „	inwentarza	1.201 „	86 „
	Razem	5.205 K	65 g
Stan bierny		— „	— „
Czysty stan czynny.		5.205 K	65 g

LW. 13.275/10.

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
240	—	Z braku odpowiedniej siły.
—	—	
37	—	Wedle potrzeby.
15	—	
11	—	
181	—	Stosownie do produkcyi.
—	534	
97	—	Wedle potrzeby.
28	—	
609	534	
75		
—	133	Z powodu zwiększonej produkcyi.
—	—	
—	—	
—	—	
—	18	Dochód nieprzewidziany.
—	151	
226	—	Stosownie do potrzeby pokrycia niedoboru.
226	151	
75		

9. **Lwów.** Krajowy centralny kurs koszykarski.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik i nauczyciel rysunków	3.600	—	3.600
		b) instruktor	2.040	—	2.040
		c) dwóch przodowników po 792 K	1.320	—	1.584
		d) nauczyciel stylistyki i buchalteryi	480	—	480
		e) administrator	44	40	—
	2	Lokal:			
		a) czynsz najmu	2.675	—	3.000
		b) utrzymanie lokalu		--	300
	3	Opał, oświetlenie usługa	934	52	1 210
	4	Materyały warsztatowe	3.691	72	2.000
	5	Przybory szkolne	196	65	400
	6	Utrzymanie dwóch seryi uczniów po 5-ciu przez 5 miesięcy	2.827	20	2.500
	7	Uzupełnienie inwentarza	73	43	300
	8	Rozmaite inne wydatki	454	48	300
	9	Koszta podróży uczniów	58	—	200
	—	Utrzymanie kursu dla kobiet	2.120	—	—
		Suma wydatków	20.515	40	17.914
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.104	—	3.000
	2	Subwencya:			
		a) od c. k. Rządu	3.000	—	3.000
	--	Rozmaite	272	37	—
		Suma dochodów	5.376	37	6.000
	—	Dotacya z funduszu krajowego	15.139	03	11.914
		Razem	20.515	40	17.914

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny.

Należytości czynne	735 K	72	g
Wartość zapasu materyałów	1.631 „	64	„
„ „ wyrobów	1.681 „	90	„
„ „ inwentarza	2.172 „	10	„
Razem	6.221 K	36	g
Stan bierny.	— „	—	„
Czysty stan czynny	6.221 K	36	g

LW. 9.484/10.

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
264	—	Wydatek mniejszy skutkiem intercalariów.
—	—	
—	44	Okazała się potrzeba przyjęcia siły pomocniczej do prowadzenia rachunków i manipulacyi biurowej.
325	—	
300	—	Stosownie do potrzehy.
276	—	
—	1.692	*Więcej* z powodu zaprowadzenia wyrobu przedmiotów z trzciny „pedig“ stosunkowo bardzo drogiej.
203	—	
—	327	Wedle potrzeby.
142	—	
226	154	Stosownie do potrzeby.
—	—	*Mniej* gdyż uczniowie pochodzili z okolic Lwowa.
—	2.120	Kredyt na utrzymanie kursu dla kobiet nie był objęty budżetem.
1.736	4.337	
	2.601	
896	—	*Mniej*, ponieważ Rada szkolna krajowa postanowiła nabyć wszystkie wyroby przez nauczycieli ludowych wykonane, a dochód stąd powstały wyniesie 700—1000 K. Wyroby te zatem niesprzedane pozostają w zapasie wykazazanym w stanie majątku.
—	—	
—	272	Dochod uzyskany ze sprzedaży materyałów.
896	272	
—	3 225	W miarę potrzeby pokrycia niedoboru.
896	3.497	
	2.601	

10. **Grybów.** Krajowy naukowy warsztat kołodziejski.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Pcszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik (przodownik kowalski) . . .	2.460	—	2.460
		b) przodownik kołodziejski	1.680	—	1.680
		c) pomocnik „	1.320	—	1.320
		d) „ kowalski	960	—	960
		e) administrator	480	—	480
		f) nauczyciel nauk dopełniających	452	20	460
		g) katecheta	100	—	100
		h) stróż szkolny	180	—	180
	2	Utrzymanie lokalu	485	57	340
	3	Opał	525	—	350
	4	Materyał kołodziejski	2.008	62	1.600
	5	„ kowalski	3.523	19	3.100
	6	Węgiel i koks	1.075	—	800
	7	Roboty koszykarskie, lakiernicze, tapicerskie i dostawa wyrobów	3.552	56	1.500
	8	Wynagrodzenie uczniów	2 393	30	2.800
	9	Środki naukowe i przybory	109	87	300
	10	Uzupełnienie inwentarza	369	60	600
	11	Ubezpieczenie od ognia	46	06	150
	12	Rozmaite inne	1.097	36	500
	13	Spłata pożyczki 54.000 K na budowę szkoły VIII. i IX. rata	3.240	20	3 240
		Suma wydatków . .	26.058	53	22.920

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
8	—	*Mniej*, na podstawie ilości godzin udzielanej nauki.
	—	
—	—	
—	146	*Więcej*, z powodu szkód wyrządzonych przez burzę gradową.
—	175	*Więcej*, wedle rzeczywistej potrzeby.
—	409	*Więcej*, stosownie do większej produkcyi. Znaczna część materyałów pozostała w zapasie na rok 1910.
—	423	
—	275	
—	2.053	*Więcej*, stosownie do większych dochodów ze sprzedaży wyrobów jak poz. 1. i 2. doch.
407	—	
190	—	
230	—	Wedle rzeczywistej potrzeby.
104	—	
—	597	
—	—	Dług z końcem roku 1909 wynosi 50.568 K.
939	4.078	
	3.139	

10. **Grybów.** Krajowy naukowy warsztat kołodziejski.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów	10.542	93	8.500
	2	Zwroty za wykończenie i dostawę wyrobów . .	3.299	71	1.500
	3	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	—	—	200
		b) od c. k. Rządu	4.000	—	4.000
		Suma dochodów . .	17.842	64	14.200
		Dotacya z funduszu krajowego	8.215	89	8.720
		Razem . .	26.058	53	22.920

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny.

Należytości czynne	1.521 K 65 g
Wartość zapasu materyałów	5.562 „ 25 „
„ „ wyrobów	2.185 „ 40 „
„ inwentarza (wraz z budynkiem) . . .	60.228 „ 46 „
Razem .	69.497 K 76 g

Stan bierny.

Należytości bierne	50.830 K — g
Czysty stan czynny	18.667 K 76 g

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wyniklości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	2.043	*Więcej*, stosownie do rzeczywistego wpływu i zwiększonej produkcyi.
—	1.800	
200	—	Subwencya mimo urgensu nie wpłynęła i wykazaną jest w należytościach czynnych.
—	—	
200	3 843	
504	—	*Mniej*, z powodu znaczniejszych dochodów ze sprzedaży wyrobów.
704	3.843	
	3.139	

11. **Grzymałów.** Krajowy naukowy warsztat kołodziejski.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909. K	g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor kierujący i nauczyciel rysunków	1.800	—	1.800
		b) „ kowalski	1.560	—	1.560
		c) „ kołodziejski	—	—	1.560
		d) pomocnik kowalski	360	—	1.080
		e) „ kołodziejski	960	—	1.080
		f) administrator	1.680	—	1.680
		g) nauczyciel nauk dopełniających	447	—	400
		h) katecheta	100	—	100
	2	Opał	442	—	300
	3	Oświetlenie	57	36	100
	4	Usługa	290	—	330
	5	Materyał drzewny	1.967	08	1.500
	6	„ żelazny	2.387	91	2.000
	7	Koks	506	31	400
	8	Roboty lakiernicze i tapicerskie	1.004	—	1.600
	9	Wynagrodzenie uczniów	1.194	36	1.050
	10	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	20	10	400
	11	Ubezpieczenie od ognia	836	58	700
	12	Rozmaite wydatki			
		Suma wydatków	15.612	70	17.640
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów	8.429	67	5.500
—		Rozmaite dochody	281	30	—
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	—	—	1.000
		b) od c. k. Rządu	4.000	—	4.000
		Suma dochodów	12.710	97	10.500
—		Dotacya z funduszu krajowego	2.901	73	7.140
		Razem	15.612	70	17.640

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny.

Należytości czynne	13.000 K	— g
Wartość zapasu materyałów	5.652 „	18 „
„ „ wyrobów	4.389 „	19 „
„ „ inwentarza	5.744 „	83 „
Razem	28.786 K	20 g

Stan bierny.

Należytości bierne	660 K	— g
Czysty stan czynny	28.126 K	20 g

LW. 8391/10.

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
1.560	—	
720	—	*Mniej* z powodu intercalariów.
120	—	
—	—	
—	47	*Więcej* na podstawie ilości godzin udzielanej nauki.
—	—	
—	142	*Więcej* z powodu podrożenia opału.
43	—	Wedle potrzeby.
40	—	
—	467	
—	388	
—	107	Stosownie do produkcyi i dochodów ze sprzedaży wyrobów.
596	—	
—	144	
380	—	
—	137	Wedle potrzeby.
3.459	1.432	
2.027		
—	2.930	*Więcej* stosownie do rzeczywistego wpływu.
—	281	
1.000	—	Subwencya od Wydziału powiatowego w Skałacie nie wpływa od r. 1897 — wykazaną jest w należytościach czynnych.
—	—	
1.000	3.211	
4.238	—	*Mniej* głównie z powodu uzyskania przez szkołę większych dochodów ze sprzedaży wyrobów, oraz nieobsadzenia posady instruktora kołodziejskiego.
5.238	3.211	
2.027		

12. **Kamionka strumiłowa.** Krajowa szkoła kołodziejska i ciesielska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik (płaca z dodatkami)	4.800	—	4.800
		b) nauczyciel fachowy rysunków i nauki dopełn.	2.400	—	2.400
		c) instruktor kowalski	1.839	96	1.840
		d) „ kołodziejski	1.440	—	1.440
		e) „ ciesielski	1.440	—	1.440
		f) przodownik kołodziejski	840	—	840
		g) „ kowalski	750	—	840
		h) pomocnik kołodziejski	60	—	360
		i) katecheta obrz rz. kat.	100	—	100
		k) „ „ gr. kat.	100	—	100
	2	Wynajem budynku	1.200	—	1 200
	3	Opał	178	80	240
	4	Oświetlenie	6	72	200
	5	Usługa	240	—	240
	6	Materyał drzewny	1.802	80	600
	7	„ żelazny	4.538	44	1.600
	8	Węgiel i koks	838	17	600
	9	Wynagrodzenie uczniów	1.643	93	700
	10	Roboty lakiernicze, tapicerskie, koszykarskie i t. p. .	2.505	51	1 340
	11	Środki naukowe, przybory szkolne i uzupełnienie inwentarza	1.447	90	1 000
	12	Ubezpieczenie od ognia budynków i inwentarza .	251	96	230
	13	Koszta leczenia uczniów	307	77	200
	14	Wydatki administracyjne kancelaryjne i inne nieprzewidziane	1.056	62	500
	15	Na jednomiesięczny kurs budowy ulów . . .	80	—	130
	—	Zwrot zaliczki za powozik	140	—	—
		Suma wydatków . .	30.008	58	22.940

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
90	—	*Mniej*, ponieważ przyznano niższe pobory.
300	—	*Mniej*, gdyż posada pomocnika kołodziejskiego dopiero z końcem roku została obsadzoną.
—	—	
—	—	
—	—	
61	—	*Mniej*, z powodu łagodnej zimy.
193	—	*Mniej*, stosownie do rzeczywistej potrzeby.
—	—	
—	1.203	*Więcej*, gdyż w r. 1909 spłacono zaległe należytości za materyał pobrany w r. 1908, a preliminowane na ten cel kwoty okazały się niewystarczające.
—	2.938	
—	238	
—	944	*Więcej*, odpowiednio do większej produkcyi.
—	1.165	
—	448	*Więcej*, gdyż w r. 1909 spłacono zaległe należytości za przybory do rysowania i pisania pobrane w r. 1908.
—	22	*Więcej*, stosownie do rzeczywistej potrzeby
—	108	
—	557	
50	—	*Mniej*, wedle potrzeby.
—	140	Wydatek pozabudżetowy, nieprzewidziany.
694	7.763	
	7.069	

12. **Kamionka strumiłowa.** Krajowa szkoła kołodziejska i ciesielska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych:			
		a) kołodziejsko-kowalskich	13.049	73	6.000
		b) ciesielskich	539	80	500
	2	Subwencya od c. k. Rządu	—	—	4.000
		Suma dochodów . .	13.589	53	10.500
	—	Dotacya z funduszu krajowego	16.419	05	12.440
		Razem . .	30.008	58	22.940

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny.

Należytości czynne	5.095 K	31	g
Wartość zapasu materyałów	1.967 „	75	„
„ „ wyrobów	2.573 „	55	„
„ inwentarza	3.844 „	11	„
Razem .	13.480 K	72	g

Stan bierny.

Należytości bierne	2.201 K	58	g
Czysty stan czynny	11.279 K	14	g

LW. 15.765/10.

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	7.050	*Więcej*, z powodu większej produkcyi i korzystniejszej sprzedaży.
—	40	
4.000	—	*Mniej*, gdyż c. k. Rząd nieprzyznał subwencyi dla szkół zawodowych na r. 1909 w preliminowanej wysokości.
4.000	7.090	
—	3.979	*Więcej*, stosownie do potrzeby pokrycia niedoboru.
4.000	11.069	
	7.069	

13. **Tłumacz.** Krajowa szkoła zawodowa kołodziejska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik	3.000	—	3.000
		b) nauczyciel rysunków	1.999	92	2.000
		c) przodownik kołodziejski	1.440	—	1.440
		d) „ kowalski	1.439	98	1.440
		e) pomocnik kowalski	493	32	480
		f) „ kołodziejski	480	—	480
		g) nauczyciel nauk wieczornych	803	80	400
		h) katecheci obu obrządków	240	—	240
		i) pomocnik administracyjny	—	—	360
	2	Lokal:			
		a) wynajem ubikacyi na kancelaryę i mieszkanie kierownika	540	—	540
		b) utrzymanie budynków	611	45	200
	3	Opał	794	95	400
	4	Oświetlenie	336	08	400
	5	Usługa	360	—	360
	6	Materyał drzewny	1.571	88	600
	7	„ żelazny	1.798	32	1.700
	8	Węgiel i koks	404	34	1.000
	9	Wykończenie wyrobów	1.034	30	1.100
	10	Wynagrodzenie uczniów	244	—	600
	11	Środki naukowe	460	41	600
	12	Uzupełnienie inwentarza	182	64	400
	13	Ubezpieczenie od ognia	162	90	200
	14	Rozmaite inne	693	26	600
		Suma wydatków	19.091	55	18.540

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	13	*Więcej*, gdyż na jeden miesiąc przyjęto drugiego pomocnika.
—	—	
—	404	*Więcej*, stosownie do ilości godzin nauki i z powodu podwyższenia wynagrodzenia za 1 godzinę nauki.
—	—	
360	—	Posada nieobsadzona.
—	—	
—	412	Z powodu wybudowania pieca z kotłem do gotowania materyałów drzewnych.
—	395	
64	—	Stosownie do rzeczywistej potrzeby.
—	—	
—	972	
—	98	Z powodu większej frekwencyi uczniów.
596	—	
66	—	Wedle potrzeby.
356	—	W stosunku do wartości wyrobionych przedmiotów.
139	—	
217	—	Wedle potrzeby.
37	—	
—	93	
1.835	2.387	
	552	

13. **Tłumacz.** Krajowa szkoła zawodowa kołodziejska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów	4.151	65	5.000
	2	Zwrot od kierownika za oświetlenie elektryczne w mieszkaniu	—	—	50
	3	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej . . . . . :	1.000	—	1.000
		b) od c. k. Rządu	4.000	—	4.000
	—	Rozmaite dochody	50	—	—
		Suma dochodów . .	9.201	65	10.050
	—	Dotacya z funduszu krajowego	9.889	90	8.490
		Razem . .	19.091	55	18.540

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny.

Należytości czynne	1.814	K 47	g
Wartość zapasu materyałów	4.389	„ 37	„
„ „ wyrobów	3.098	„ 14	„
„ „ inwentarza	8.678	„ 68	„
Razem . .	17.980	K 66	g

Stan bierny.

Należytości bierne	4.296	K 70	g
Czysty stan czynny	13.683	K 96	g

Zamknięcie rachunku za rok **1909**.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
848	—	*Mniej*, z powodu mniejszego popytu.
50	—	Kierownik nie płaci za oświetlenie, gdyż w szkole nie ma światła elektrycznego.
—	—	
—	—	
—	50	Dochód nieprzewidziany.
898	50	
—	1.400	Stosownie do potrzeby pokrycia niedoboru.
898	1.450	
	552	

14. **Stanisławów.** Krajowa szkoła stolarska.

Liczba rybryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik i nauczyciel fachowy	4.200	—	4.200
		b) nauczyciel rysunków	2.400	—	2.400
		c) werkmistrz stolarstwa	1.840	—	1.840
		d) „ tokarstwa	1.840	—	1.840
		e) nauczyciel snycerstwa	1.640	—	1.640
		— zastępca nauczyciela snycerstwa	1.000	—	—
		f) przodownik stolarstwa	1.200	—	1.200
		g) pomocnik kancelaryjny	480	—	480
		h) nauka przedmiotów pomocniczych	836	80	800
		i) katecheci obu obrządków	110	40	100
	2	Utrzymanie budynku	597	04	600
	3	Opał	915	54	700
	4	Oświetlenie	615	89	500
	5	Usługa	794	—	720
	6	Materyał drzewny	1.934	86	2.000
	7	Materyały dodatkowe	2.143	60	2.630
	8	Wynagrodzenie za robotę	2.462	70	2.600
	9	Środki naukowe i przybory	955	67	900
	10	Uzupełnienie inwentarza	703	49	600
	11	Ubezpieczenie od ognia	83	79	300
	12	Odnajęcie lokalu i utrzymanie drugiego internatu	750	96	1.000
	13	Koszta leczenia uczniów	264	72	300
	14	Rozmaite inne	475	11	600
	15	Na budowę (rata pożyczki zaciągnąć się mającej)	**3.000**	—	**3.000**
		Razem { zwyczajne	28.244	57	27.920
		Razem { *nadzwyczajne*	**3.000**	—	**3.000**
		Suma wydatków	31.244	57	30.920

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	1.000	Wydatek konieczny z powodu udzielenia nauczycielowi snycerstwa jednorocznego urlopu na wykształcenie za granicami kraju.
—	—	
—	—	
—	37	W miarę liczby godzin nauki po 2 K 40 g za godzinę.
3	10	Wedle rzeczywistej potrzeby.
—	216	*Więcej*, z powodu koniecznej potrzeby—pomimo największej oszczędności.
—	116	
—	74	*Więcej*, z powodu odprawy poprzedniego tercyana.
65	—	*Mniej*, stosownie do wysokości produkcyi.
456	—	
137	—	
—	55	*Więcej*, stosownie do rzeczywistej potrzeby.
—	103	
216	—	*Mniej*, stosownie do wymierzonej premii.
249	—	*Mniej*, z powodu późniejszego odnajęcia lokalu.
35	—	*Mniej*, stosownie do rzeczywistej potrzeby.
125	—	
—	—	Kredyt z roku 1908 i 1909 po 3.000 K, razem 6.000 K zużytkowano na częściowe pokrycie kosztów budowy tej szkoły, pozostaje do pokrycia reszta kosztów 41.718 K 13 g.
1.286	1.611	
—	—	
1.286	1.611	
	325	

14. **Stanisławów.** Krajowa szkoła stolarska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		DOCHODY.			
	2	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	6.919	98	7.500
	1	Odsetki z czasowych wkładek	48	25	—
		Subwencye:			
		a) od gminy:	1.600	—	1.600
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) z Kasy oszczędności	100	—	200
		d) z c. k. Rządu	6.000	—	6.000
		Suma dochodów . .	14.868	23	15.500
—		Dotacya z funduszu krajowego.	16.376	34	15.420
		Razem . .	31.244	57	30.920

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny.

Należytości czynne	724 K	— g
Wartość zapasu materyałów	4.746 „	59 „
„ „ wyrobów	5.934 „	61 „
„ „ inwentarza (wraz z budynkiem) .	64.115 „	70 „
Razem .	75.520 K	90 g

Stan bierny.

Należytości bierne	41.718 K	13 g
Czysty stan czynny.	33.802 K	77 g

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
580	—	*Mniej*, z powodu mniejszej sprzedaży.
—	48	Dochód nieprzewidziany.
—	—	
—	—	
100	—	*Mniej*, wedle rzeczywistego wpływu.
—	—	
680	48	
—	957	*Więcej*, głównie z powodu nieprzewidzianego wydatku na opłacenie zastępcy nauczyciela snycerstwa.
680	1.005	
	325	

15. **Kalwarya.** Krajowa szkoła stolarska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik	3.399	95	3.400
		b) werkmistrz stolarstwa maszynowego i tokarstwa	1.760	—	1.920
		c) werkmistrz stolarstwa szkolnego meblowego	1.740	—	1.740
		d) „ snycerstwa	1.300	—	1.300
		e) przodownik stolarski	—	—	1.100
		f) nauczyciel rysunków zawodowych	1.062	50	1.700
		g) nauka przedmiotów pomocniczych:			
		1) rysunki	562	50	600
		2) język polski i korespond. przemysł.	333	—	300
		3) rachunki i geometrya	361	50	300
		4) rachunkowość przemysłowa	57	—	200
		5) religia	96	—	160
		—) gimnastyka	40	—	—
		h) maszynista	1.526	65	1.620
		i) pomocnik przy kotle	432	—	560
		j) stróż i służący	560	—	560
	2	Konserwacya budynków i ogrodzenia { zwyczajne	334	95	300
		{ *nadzwyczajne*	**1.000**	—	**1.000**
	3	Opał:			
		a) maszynowy	3.011	69	3.200
		b) budynku szkolnego			800
	4	Oświetlenie, konserwacya i przybory	298	83	150
	5	Materyał drzewny	1.101	40	1.200
	6	Materyały dodatkowe	487	99	600
	7	Wynagrodzenie za robotę	1.816	—	1.600
	8	Środki naukowe i przybory	477	09	500
	9	Uzupełnienie inwentarza	1.048	77	400
	10	Smary i artykuły techniczne	510	08	400
	11	Ubezpieczenie:			
		a) budynków i inwentarza od ognia	620	34	460
		b) robotników od wypadków			160
	12	Rozmaite inne	710	14	600
	13	Kurs wieczorny dla majstrów i czeladzi	1.516	47	1.400
	14	Spłata pożyczki na wewnętrzne urządzenie maszynowe VII. i VIII. rata	1.870	20	1.870
		Razem { zwyczajne	27.035	05	29.100
		{ *nadzwyczajne*	**1.000**	—	**1.000**
		Suma wydatków	28.035	05	30.100

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
160	—	
—	—	
—	—	*Mniej*, z powodu intercalariów.
1.100	—	
637	—	
37	—	*Mniej*, na podstawie ilości godzin udzielanej nauki.
—	33	*Więcej*, z powodu podwyższenia wynagrodzenia za naukę o 20%.
—	61	
143	—	Z powodu braku odpowiedniej siły nauczycielskiej naukę prowadził chwilowo kierownik szkoły.
64	—	*Mniej*, na podstawie ilości godzin udzielanej nauki.
—	40	Przekroczenie znajduje pokrycie w oszczędnościach za naukę innych przedmiotów.
93	—	*Mniej*, z powodu intercalare.
128	—	*Mniej*, z powodu niewypłacenia premii za oszczędne palenie pod kotłem.
—	—	
—	35	*Więcej*, z powodu przeróbek w kotłowni.
—	—	Kredyt na razie nieużyty — przeniesiono na r. 1910.
988	—	*Mniej*, częściowo z powodu potanienia węgla, a głównie wskutek tego, że maszyny od 1/VIII. bardzo mało były w ruchu
—	149	*Więcej*, z powodu większego wydatku na przybory do oświetlenia elektrycznego.
99	—	*Mniej*, stosownie do produkcyi.
112	—	
—	216	*Więcej*, z powodu wydzielenia większej kwoty na bursę — gdyż na r. 1909/10 przyjęto 7 uczniów więcej.
23	—	*Mniej*, wedle rzeczywistej potrzeby.
—	649	*Więcej*, głównie z powodu nieprzewidzianego wydatku na intabulacyę gruntu.
—	110	
—	—	*Więcej*, wedle rzeczywistych potrzeb.
—	—	
—	110	
—	116	*Więcej*, z powodu częściowej wypłaty wynagrodzeń za rok 1910.
—	—	
3.584	1.519	
—	—	
3.584	1.519	
2.065		

15. Kalwarya. Krajowa szkoła stolarska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.542	90	4.000
	2	Rozmaite	200	22	100
	3	Subwencye:			
		a) od gminy	—	—	200
		b) od c. k. Rządu	5.000	—	5.000
		Suma dochodów . .	7.743	12	9.300
	—	Dotacya z funduszu krajowego	20.291	93	20.800
		Razem . .	28.035	05	30.100

Stan majątku z końcem roku 1909.

Sfan czynny.

Należytości czynne	272 K	80 g
Wartość zapasu materyałów	4.136 „	18 „
„ „ wyrobów	568 „	20 „
„ inwentarza	133.691 „	19 „
Razem .	138.668 K	37 g
Stan bierny	— „	— „
Czysty stan czynny	138.668 K	37 h

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
1.457	—	*Mniej*, z powodu braku uczniów na IV. kursie nauki.
—	100	Odszkodowanie ogniowe za spalenie wiązania w kotłowni.
200	—	Subwencya nie wpłynęła.
—	—	
1 657	100	
508	—	*Mniej*, w miarę potrzeby pokrycia niedoboru.
2.165	100	
2.065		

16. **Jaworów**. Krajowy naukowy warsztat wyrobu zabawek.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI			
	1	Płace:			
		a) kierownik administracyjny	2.400	—	2.400
		b) instruktor	2.559	92	2.400
		c) nauczyciel rysunków	2.400	—	2.400
		d) pomocnik kancelaryjny	946	70	960
		e) „ do rzeźbiarstwa dla I roku	600	—	600
		f) „ „ tokarstwa	600	—	600
		g) „ „ stolarstwa	600	—	600
		h) „ „ wykończenia i malowania robót	600	—	600
		i) werkmistrz maszynowy	2.400	—	2.400
		k) pomocnik magazynowy do maszyn	600	—	600
		— magazynier gotowych wyrobów	600	—	—
		l) nauczyciel rachunków i stylistyki	1.440	—	1.440
		m) utrzymanie muzyki	600	—	600
	2	Utrzymanie budynku	692	68	600
	3	Opał	2.844	—	1.500
	4	Oświetlenie	469	80	300
	5	Usługa	550	—	480
	6	Materyał drzewny	2.029	92	4.500
	7	Materyały dodatkowe	3.684	55	3.300
	8	Wynagrodzenie za robotę	8.495	99	5.200
	9	„ robotników pracujących w domu			2.000
	10	Środki naukowe i przybory szkolne	275	18	600
	11	Uzupełnienie inwentarza	1.400	30	1.000
	12	Utrzymanie maszyn w ruchu	1.090	72	1.800
	13	Ubezpieczenie od wypadków i rozmaite inne	2.881	53	1.000
	14	Przekształcenie i restauracya budynku	**3.000**	—	**3.000**
	15	Spłata pożyczki na budowę szkoły (XI i XII. rata)	3.360	20	3.360
—		Frachty i opakowanie	596	42	—
—		Rachunek przechodni	971	88	—
—		Spłata reszty pożyczki Wydziałowi powiatowemu	1.269	60	—
—		Reszta kosztów utrzymania bursy	269	89	—
		Razem zwyczajne	47.229	28	41.240
		Razem *nadzwyczajne*	**3.000**	—	**3.000**
		Suma wydatków	50.229	28	44.240

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	160	*Więcej*, z powodu przyznania I. dodatku pięcioletniego.
—	—	
13	—	*Mniej*, z powodu chwilowej przerwy spowodowanej ustąpieniem pomocnika kancelaryjnego.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	600	Z powodu wzmożonego ruchu wyrobów, okazała się konieczna potrzeba ustanowienia stałego magazyniera.
—	—	
—	—	
—	93	Znaczne opłaty na premie asekuracyjne, należytości kominiarza, kanalarza i t. p.
—	1.344	*Więcej*, gdyż szkoła zabawkarska dostarcza bezpłatnie opału
—	170	i oświetlenia szkole koronkarskiej i bursie.
—	70	*Więcej*, gdyż za preliminowaną kwotę nie można było dostać służącego.
2.470	—	
—	384	Stosownie do produkcyi.
—	1.296	
325	—	*Mniej*, stosownie do rzeczywistej potrzeby.
—	400	*Więcej*, z powodu niezbędnej potrzeby zakupienia większej ilości narzędzi.
709	—	*Mniej*, stosownie do ruchu maszyn.
—	1.881	W pozycyi tej mieszczą się koszta leczenia ubogich uczniów, ubezpieczenia, koszta podróży w sprawach szkolnych, potrzeby kancelaryjne i inne nieprzewidziane wydatki. Wszystkie te wydatki wedle rzeczywistej a koniecznej potrzeby przekroczyły preliminowaną kwotę o 1.881 K
—	—	Kredyt nieużyty w r. 1909 przeniesiono na r. 1910.
—	—	Z końcem roku 1909 pozostała z zaciągniętej pożyczki w Banku krajowym reszta długu 51.072 K 89 g.
—	596	Opłaty przesyłek pocztowych i kolejowych dla warsztatu.
—	972	W pozycyi tej mieszczą się chwilowe pożyczki innym funduszom, (muzycznemu, stypendyjnemu) opusty na wyrobach udzielane kupcom i t. p.
—	1.270	Kwota uboczna stanowi resztę pożyczki (z odsetkami) zaciągniętej w tamtejszym Wydziale powiatowym na potrzeby tej szkoły.
—	270	Wydatek konieczny nieznajdujący pokrycia w asygnowanej na ten cel z innych funduszów kwocie.
3.517	9.506	
—	—	
3.517	9.506	
	5.989	

16. **Jaworów.** Krajowy naukowy warsztat wyrobu zabawek.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	16.947	11	10.000
	2	Zwrot za opakowanie i dostawę	—	—	1.900
	3	Zwroty za użycie maszyn	472	19	600
	4	Subwencye:			
		a) od gminy (ryczałt za opał, oświetlenie i usługę)	1.000	—	1.000
		b) „ Rady powiatowej	400	—	200
		c) „ c. k. Rządu	5.000	—	5.000
		Suma dochodów . .	23.819	30	17.800
		Dotacya z funduszu krajowego	26.409	98	26.440
		Razem . .	50.229	28	44.240

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny.

Należytości czynne	3.775 K 74 g	
Wartość zapasu materyałów . . .	5.821 „ 55 „	
„ „ wyrobów	13.344 „ 04 „	
„ „ inwentarza (wraz z budynkiem)	98.498 „ 30 „	121.439 K 63 g

Stan bierny.

Należytości bierne	45 K 28 g	
Rata pożyczki zaciągniętej w Banku krajowym	51.072 „ 89 „	51.118 „ 17 „
Czysty stan czynny . . .		70.321 K 46 g

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	6.947	*Więcej*, stosownie do większej produkcyi i z powodu opłacenia znacznej części należytości za wyroby skredytowane w latach poprzednich.
1.000	—	Zwroty za opakowanie i dostawę mieszczą się w poz. 1.
128	—	*Mniej*, wedle rzeczywistego wpływu.
—	—	
—	200	*Więcej*, z powodu wypłacenia subwencyi na rok 1910.
—	—	
1.128	7.147	
30	—	*Więcej*, odpowiednio do potrzeby pokrycia niedoboru.
1.158	7.147	
	5.989	

17. **Kołomyja.** Krajowa szkoła garncarska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik (płaca z dodatkami)	5.699	98	5.700
		b) nauczyciel rysunków (dtto)	3.599	99	3.600
		c) „ modelowania (dtto)	2 319	96	2.320
		d) instruktor do nauki kaflarstwa (dtto) . .	2.159	88	2.160
		e) przodownik do nauki toczenia i formowania (dtto)	1.740	—	1.740
		f) nauka przedmiotów pomocniczych . . .	296	—	300
		g) katecheta obrz. rz. kat.	100	—	100
		h) „ „ gr kat.	100	—	100
		i) pomocnik kancelaryjny	360	—	360
	2	Rębanie drzewa	96	—	100
	3	Usługa	1 152	—	900
	4	Materyał	565	13	400
	5	Opał techniczny	567	—	500
	6	Wynagrodzenie za robotę	732	45	500
	7	„ robotników dziennych . . .	546	—	500
	8	Środki naukowe i przybory	910	02	1.000
	9	Uzupełnienie inwentarza . . . { zwyczajne	361	97	300
		{ *nadzwyczajne*	**2.000**	—	**2.000**
	10	Ubezpieczenie od ognia	294	86	340
	11	Rozmaite inne	494	63	350
	12	Kurs nauki strycharstwa	—	—	600
	13	Na instalacyę gazową . . . . *nadzwyczajne*	**500**	—	**500**
		Razem { zwyczajne . .	22.095	87	21.870
		{ *nadzwyczajne* . .	**2.500**	—	**2.500**
		Suma wydatków . .	24.595	87	24.370

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
4	—	*Mniej*, na podstawie ilości godzin udzielanej nauki.
—	—	
—	—	
—	—	
4	—	Według potrzeby.
—	252	*Więcej*, z powodu podrożenia robocizny.
—	165	*Więcej*, z powodu podrożenia materyałów.
—	67	
—	232	Stosownie do potrzeb.
—	46	
90	—	
—	62	*Więcej*, z powodu oddania większej ilości sprzętów do naprawy.
—	—	Kredyt przeniesiony na rok 1910. z powodu, iż zamierzone w roku 1909 rozszerzenie budynku nie nastąpiło.
45	—	Stosownie do wysokości premii.
—	145	*Więcej*, gdyż w tej pozycyi mieszczą się wydatki na pomoc lekarską i lekarstwa dla uczniów.
600	—	*Mniej*, gdyż w roku 1909 nie było potrzeby urządzania takiego kursu.
—	—	Kredyt przeniesiony na rok 1910 — z powodu, iż instalacyi oświetlenia gazowego w szkole nie wykonano w roku 1909.
743	969	
—	—	
743	969	
	226	

17. **Kołomyja.** Krajowa szkoła garncarska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	482	22	1.000
	2	„ „ materyałów i inne	36	46	50
	3	Subwencya od c. k. Rządu	7.500	—	7.500
		Suma dochodów . . .	8.018	68	8.550
	—	Dotacya z funduszu krajowego	16.577	19	15 820
		Razem . .	24 595	87	24.370

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny.

Należytości czynne	406 K	28	g
Wartość zapasu materyałów	905 „	58	„
„ „ wyrobów	1.683 „	29	„
„ inwentarza	31.550 „	96	„
Razem .	34.546 K	11	g
Stan bierny	— „	—	„
Czysty stan czynny	34.546 K	11	g

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
518	—	*Mniej* z powodu trudności zbytu wyrobów.
13	—	*Mniej*, wedle rzeczywistego wpływu.
—	—	
531	—	
—	757	*Więcej*, stosownie do potrzeby pokrycia niedoboru.
531	757	
	226	

18. **Podgórze.** Krajowe kursa przemysłu keramicznego.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik:			
		α) płaca . . . . . 3.600 K — g			
		β) dodatek aktywalny . . 399 „ 96 „	3.999	96	4.000
		b) wynagrodzenie nauczycieli	5.150	—	4.992
		c) laborant	900	—	900
	2	Wynajem lokalu	2.400	—	2.400
	3	Opał lokalu i pieców technicznych . . .	406	91	750
	4	Oświetlenie	538	01	500
	5	Usługa	720	—	720
	6	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	1.059	03	1.200
	7	Rozmaite inne wydatki	1 107	37	700
	8	Kurs praktyczny	663	62	750
	9	Stypendya na kursa praktyczne	600	—	600
		Suma wydatków . .	17.544	90	17.512
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	200	—	200
		b) od c. k. Rządu	5.000	—	5.000
	2	Odsetki z lokacyi	7	67	—
		Suma dochodów . .	5.207	67	5.200
	—	Dotacya z funduszu krajowego	12.337	23	12.312
		Razem . .	17 544	90	17.512

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny.
Wartość inwentarza . . . . . 11.193 K 42 g
Stan bierny . . . . . — „ — „
Czysty stan czynny . . . . . 11.193 K 42 g

Zamknięcie rachunku za rok **1909.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	158	Wynagrodzenie należne od liczby godzin udzielonej nauki
—	—	
—	—	
343	—	Stosownie do rzeczywistych potrzeb.
—	38	
—	—	
141	—	
—	407	
86	—	
—	—	
570	603	
	33	
—	—	
—	—	
—	8	W wysokości wpływu
—	8	
—	25	W miarę potrzeby pokrycia niedoboru.
—	33	

19. **Witków.** Krajowy nauk. warsztat szewski.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) administrator	600	—	600
		b) instruktor	1.440	—	1.440
		c) I. pomocnik instruktora	1.200	—	1 200
		d) II. „ „	1.200	—	1.200
		e) nauczyciele pomocniczy	687	—	720
		f) katecheci	200	—	200
	2	Najem lokalu	800	—	800
	3	Utrzymanie lokalu	74	24	150
	4	Opał	84	28	100
	5	Oświetlenie	52	58	100
	6	Usługa	252	—	252
	7	Materyał	4 944	56	3 000
	8	Wynagrodzenie uczniów	561	45	500
	9	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	459	14	450
	10	Rozmaite wydatki	125	87	200
	—	Reszta kosztów utrzymania uczniów w internacie	391	37	—
		Suma wydatków	13.072	49	10.912
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów	5.795	52	3.500
	2	Subwencya od c. k. Rządu	2.000	—	2.000
		Suma dochodów	7.795	52	5.500
	—	Dotacya z funduszu krajowego	5.276	97	5.412
		Razem	13.072	49	10.912

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny.

Należytości czynne	1.020 K	89 g
Wartość zapasu materyałów	811 „	63 „
„ „ wyrobów	574 „	12 „
„ „ inwentarza	2.606 „	70 „
Razem	5.013 K	34 g
Stan bierny	— „	— „
Czysty stan czynny	5.013 K	43 g

LW. 38.723/10.

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
33	—	*Mniej*, stosownie do ilości godzin udzielonej nauki.
—	—	
—	—	
76	—	*Mniej*, wedle rzeczywistej potrzeby.
16	—	
47	—	
—	—	
—	1 945	*Więcej*, odpowiednio do zwiększonej produkcyi.
—	61	
—	9	*Więcej*, głównie z powodu zakupienia większej ilości kopyt.
74	—	Wedle rzeczywistej potrzeby.
—	391	Z wynagrodzenia za roboty i ze stypendyów utrzymuje Zarząd internat dla ubogich uczniów.
246	2.406	
	2.160	
—	2.295	*Więcej*, z powodu większej produkcyi i wpływu należytości zaległych.
—	—	
—	2.295	Stosownie do potrzeby pokrycia niedoboru.
135	—	
135	2.295	
	2.160	

20. **Stary Sącz.** Krajowy naukowy warsztat szewski.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor kierujący (płaca z dodatkami)	2.239	94	2.240
		b) I. przodownik (płaca z dodatkami)	1.440	—	1.440
		c) II. „ „ „	1.420	—	1.440
		d) administrator	480	—	480
	2	Wynajem i utrzymanie lokalu	712	12	700
	3	Opał	144	—	200
	4	Usługa	168	—	168
	5	Oświetlenie	20	16	100
	6	Materyał	10.986	57	9.000
	7	Wynagrodzenie uczniów	2.423	79	2.500
	8	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	858	30	400
	9	Rozmaite inne wydatki	741	02	200
	10	Przerobienie drzwi i okien w warsztacie	**400**	—	**400**
—		Reszta kosztów utrzymania ubogich uczniów	293	96	—
		Suma wydatków } zwyczajne	21.927	86	18.868
		Suma wydatków } *nadzwyczajne*	**400**	—	**400**
		Razem	22.327	86	19.268
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów	14.055	88	12.000
	2	Subwencye:	600	—	600
		a) od Rady powiatowej			
		b) od c. k. Rządu	1.400	—	1.400
—		Rozmaite inne	608	67	—
		Suma dochodów	16.664	55	14.000
—		Dotacya z funduszu krajowego	5.663	31	5.268
		Razem	22.327	86	19.268

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny.

Należytości czynne	8.957 K	27	g
Wartość zapasu materyałów	2.491 „	34	„
„ „ wyrobów	2.169 „	48	„
„ inwentarza (z r. 1908)	3.321 „	93	„
Razem	16.940 K	02	g
Stan bierny.			
Należytości bierne	450 „	—	„
Czysty stan czynny	16.490 K	02	g

LW. 53.349/10.

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
20	—	*Mniej*, z powodu przyznania dodatku na mieszkanie dopiero od 1. lutego 1909.
—	—	
—	12	Stosownie do rzeczywistej potrzeby.
56	—	
—	—	
80	—	
—	1.987	Z uwagi, że w r. 1910 miała być zaprowadzoną wyższa taryfa przewozowa sprowadzono w r. 1909 większy zapas materyałów.
76	—	*Mniej*, wedle potrzeby.
—	458	*Więcej*, gdyż okazała się potrzeba sprawienia nowych warsztatów i skrzynek na narzędzia.
—	541	W pozycyi tej mieszczą się nieprzewidziane koszta sporu ze spadkobiercami śp. Gaudnika.
—	—	
—	294	Wydatek nieprzewidziany konieczny, gdyż przeznaczone na ten cel fundusze niewystarczyły.
232	3.292	
—	—	
232	3.292	
	3.060	
—	2.056	*Więcej*, z powodu większej produkcyi i wpływu zaległych należytości.
—	—	
—	—	
—	608	Dochód nieprzewidziany głównie ze sprzedaży materyałów.
—	2.664	
—	396	*Więcej*, stosownie do potrzeby pokrycia niedoboru.
—	3.060	

21. **Dobczyce**. Krajowa szkoła szewska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) administrator	—	—	600
		b) instruktor fachowy	—	—	1.200
		c) pomocnik instruktora	—	—	1.080
		d) nauczyciel	—	—	480
		e) katecheta	—	—	120
	2	Wynajem lokalu	200	—	200
	3	Opał, światło i usługa	—	—	350
	4	Materyał	—	—	2.200
	5	Wynagrodzenie uczniów za robotę	—	—	300
	6	Środki naukowe	—	—	200
	7	Uzupełnienie inwentarza	—	—	300
	8	Rozmaite wydatki	—	—	230
		Suma wydatków	200	—	7.260
	—	Nadwyżka dochodów	469	45	—
		Razem	669	45	7.260
		DOCHODY			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	669	45	2.500
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	—	—	200
		b) od c. k. Rządu	—	—	1.400
		Suma dochodów	669	45	4.100
	—	Dotacya z funduszu krajowego	—	—	3.160
		Razem	669	45	7.260

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny . . . . . — K — g

Stan bierny . . . . . — „ — „

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
600	—	*Mniej*, z powodu zwinięcia szkoły z dniem 21. listopada 1908 r. Wykazany wydatek 200 K stanowi wypłacony czynsz gminie za lokal na szkołę za r. 1908.
1.200	—	
1.080	—	
480	—	
120	—	
—	—	
350	—	
2.200	—	
300	—	
200	—	
300	—	
230	—	
7.060	—	
—	469	
7.060	469	
6.591		
1.831	—	*Mniej*, z powodu j. w.
200	—	
1.400	—	
3.431	—	
3.160	—	
6.591	—	

22. **Kołomyja.** Krajowa szkoła szewska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909. K	Wynikłości w roku 1909. g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik i instruktor fachowy (płaca z dodatkami	2.040	—	2.040
		b) I. pomocnik instruktora	1.840	—	1.840
		c) II. „ „	1.400	—	1.400
		d) administrator	400	—	400
	2	Materyał	4.196	53	3.500
	3	Wynagrodzenie uczniów za robotę	684	23	500
	4	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza zwyczajne .	1.019	83	490
		Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza *nadzwyczajne*	**240**	**20**	**250**
	5	Rozmaite inne wydatki	454	16	300
	6	Utrzymanie lokalu	111	58	100
—		Oświetlenie	20	88	—
		Suma wydatków . zwyczajne .	12.167	26	10.570
		Suma wydatków . *nadzwyczajne*	**240**	**20**	**250**
		Razem . .	12.407	46	10.820
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	4.569	98	4.000
	2	Za robotę z obcych materyałów	959	30	350
	3	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	300	—	300
		b) od c. k. Rządu	1.800	—	1.800
—		Za sprzedany materyał i inne	323	58	—
		Suma dochodów . .	7.952	86	6.450
—		Dotacya z funduszu krajowego	4.454	60	4.370
		Razem . .	12.407	46	10.820

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny.

Należytości czynne	633 K	84	g
Wartość zapasu materyałów	2.172 „	91	„
„ „ wyrobów	640 „	85	„
„ „ inwentarza	4.527 „	56	„
Razem . .	7.975 K	16	g
Stan bierny.			
Należytości bierne	1.536 „	67	„
Czysty stan czynny	6.438 K	49	g

LW. 21.063/10.

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wyniklości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	696	*Więcej*, z powodu większego obrotu. Przekroczenia te znajdują całkowite pokrycie w większych dochodach ze sprzedaży.
—	184	
—	530	*Mniej*, gdyż tyle rzeczywiście zakupiona maszyna do szycia kosztowała.
10	—	
—	154	*Więcej*, z powodu koniecznej potrzeby zakupna większej ilości nowych narzędzi i kopyt.
—	12	*Więcej*, stosownie do rzeczywistej potrzeby.
—	21	Wydatek konieczny na zakupno szkiełek, knotów i t. p.
—	1.597	
10	—	
10	1.597	
	1.587	
—	570	*Więcej*, z powodu wzrostu produkcyi.
—	609	
—	—	
—	—	
—	323	Dochód nieprzewidziany
—	1.502	
—	85	*Więcej*, stosownie do potrzeby pokrycia niedoboru.
—	1.587	

23. **Krosno,** Krajowa szkoła tkacka.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
		A) Szkoła.			
	1	Płace:			
		a) kierownik	3.600	—	3.600
		b) nauczyciel rysunków	2.800	—	2.800
		c instruktor w tkalni ręcznej	1.440	—	1.440
		d) przodownik	1.200	—	1.200
		e) nauczyciel przedmiotów pomocniczych	1.442	—	1.500
		f) pisarz w kancelaryi kierownika i pomocnik rysunków	1.440	—	1.440
	2	Koszta utrzymania internatu dla 20-tu uczniów	2.776	87	3.000
	3	Opał	1.438	52	1.300
	4	Oświetlenie	224	97	260
	5	Usługa	600	—	600
	6	Środki naukowe	996	61	700
	7	Uzupełnienie inwentarza	671	86	500
	8	Ubezpieczenie	32	43	360
	9	Rozmaite inne wydatki	1.441	57	1.000
		Suma A.	20.104	83	19.700
		B) Pracownia do wyrabiania wzorów i odbijania kartonów.			
	1	Płace:			
		a) wynagrodzenie kierownika	240	—	240
		b) „ nauczyciela rysunków	160	—	160
		c) „ przodownika	120	—	120
	2	Materyał, desenie i wynagrodzenie za robotę	801	03	700
		Suma B.	1.321	03	1.220
		Razem	21.425	86	20.920

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
58	—	*Mniej*, z powodu mniejszej ilości godzin.
—	—	
223	—	Wydano mniej, gdyż znaczną część kosztów pokrywają Wydziały powiatowe.
—	139	
35	—	
—	—	Wedle rzeczywistych potrzeb.
—	297	
—	172	
328	—	Wydatek mniejszy wedle wymiaru premii.
—	441	*Więcej*, stosownie do potrzeb.
644	1.049	
—	—	
—	—	
—	—	
—	101	Wedle potrzeby.
—	101	
644	1.150	
	506	

23. **Krosno.** Krajowa szkoła tkacka

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		DOCHODY.			
1		Ze sprzedaży kartonów	499	78	800
2		Subwencya od c. k. Rządu	8.000	—	8.000
		Suma dochodów	8.499	78	8.800
—		Dotacya z funduszu krajowego	12.926	08	12.120
		Razem	21.425	86	20.920

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny.

Należytości czynne	212 K	01 g
Wartość inwentarza	19.416 „	79 „
Razem	19.628 K	80 g
Stan bierny	— „	— „
Czysty stan czynny	19.628 K	80 g

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korон		
300	—	Stosownie do wysokości zapotrzebowania.
—	—	
300	—	
—	806	Stosownie do potrzeby pokrycia niedoboru.
300	806	
	506	

24. **Gliniany.** Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik i instruktor fachowy	2.120	—	2.120
		b) przodownik	840	—	840
		c) nauczyciel pomocniczy	251	60	240
		d) katecheta obrz. rzym. kat. i gr. kat.	100	—	200
		e) pomocnik kierownika	800	—	800
	2	Konserwacya i asekuracya budynku zwyczajne	15	—	164
		Konserwacya i asekuracya budynku *nadzwyczajne*	**1.703**	**21**	**1.400**
	3	Opał	904	97	400
	4	Oświetlenie	114	66	100
	5	Usługa	223	16	150
	6	Środki naukowe	537	58	200
	7	Uzupełnienie inwentarza	164	34	700
	8	Rozmaite inne wydatki	730	32	200
	9	Na zakupno realności (II. i III. rata pożyczki 35.000 K)	1.925	20	1.925
		Suma wydatków zwyczajne	8.726	83	8.039
		Suma wydatków *nadzwyczajne*	**1.703**	**21**	**1.400**
		Razem	10.430	04	9.439
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy na lokal, opał i oświetlenie	240	—	240
		b) od Rady powiatowej w Przemyślanach	100	—	100
		c) od c. k. Rządu	3.000	—	3.000
	—	Zwrot za materyały, wyroby i inne	77	89	—
		Suma dochodów	3.417	89	3.340
	—	Dotacya z funduszu krajowego	7.012	15	6.099
		Razem	10.430	04	9.439

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny.

Wartość inwentarza	7.310 K	29 g
„ budynku szkolnego	35.000 „	— „
Razem	42.310 K	29 g
Stan bierny	34.314 „	84 „
Czysty stan czynny	7.995 K	45 g

LW. 12.405/10.

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
—	12	Stosownie do ilości godzin udzielonej nauki.
100	—	Nauka religii obrz. łac. nie była w tym roku udzielaną.
—	—	
149	—	Stosownie do potrzeb.
—	**303**	*Więcej*, z powodu wyprawienia fasady, nowych schodów i odnowienia budynku.
—	505	*Więcej*, gdyż wydatki za transport i zaliczkę na drzewo za r. 1909/10 wstanowiono do wydatków na r. 1909, pozostaje jednak zapas węgla i drzewa opałowego wartości 266 K na rok 1910 właściwe więc przekroczenie wynosi 239 K.
—	15	
—	73	
—	338	Stosownie do potrzeb.
536	—	
—	530	Z powodu zakupna podręczników tkackich.
—	—	Niespłacona reszta pożyczki z końcem roku 1909 wynosi 34.414 K 84 h.
785	1.473	
—	**303**	
785	1.776	
	991	
—	—	
—	—	
—	—	
—	78	Dochód nieprzewidziany.
—	78	
—	913	Stosownie do potrzeby pokrycia niedoboru.
—	991	

25. **Gorlice.** Krajowy warsztat tkacki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.850	—	1.900
		b) przodownik	594	92	600
	2	Donajem i utrzymanie lokalu	773	41	500
	3	Opał	120	80	480
	4	Oświetlenie	42	48	80
	5	Usługa	120	—	280
	6	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	205	42	400
	8	Rozmaite wydatki	249	30	200
		Suma wydatków . .	3.956	33	4.440
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy ryczałt na pomieszkanie i oświetlenie dla instruktora	—	—	300
		b) od gminy ryczałt na opał, oświetlenie i usługę szkoły	—	—	460
		c) od Rady powiatowej	400	—	400
		d) od c. k. Rządu	1.200	—	1.200
	—	Rozmaite dochody	11	10	—
		Suma dochodów . .	1.611	10	2.360
	—	Dotacya z funduszu krajowego	2.345	23	2.080
		Razem . .	3.956	33	4.440

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny.

Subwencye zaległe za rok 1908	700 K	—	g
Inne należytości	178 „	22	„
Wartość inwentarza	2.668 „	97	„
Razem . .	3.547 K	19	g
Stan bierny.			
Należytości bierne	620 „	—	„
Czysty stan czynny	2.927 K	19	g

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
50	—	Odpadły dodatki na mieszkanie od 1/XI 1909.
5	—	
—	273	*Więcej*, z powodu nadpłaty czynszu za styczeń 1910, oraz wyższego czynszu za listopad i grudzień.
359	—	
37	—	
160	—	Wedle potrzeby.
195	—	
—	49	
806	322	
484		
300	—	Subwencye zalegają.
460	—	
—	—	
—	—	
—	11	Dochód uzyskany ze sprzedaży papieru.
760	11	
—	265	Stosownie do potrzeby pokrycia niedoboru.
760	276	
484		

26. **Kosów** Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik	2.619	98	2.620
		b) przodownik	960	—	960
		c) pomocnik warsztatowy	590	—	600
		d) nauczyciel rysunków, rachunkowości i korespondencyi kupieckiej	538	50	500
		e) katecheta	80	—	80
		f) pomocnik administr	300	—	300
	2	Opał	538	40	380
	3	Oświetlenie	118	62	160
	4	Usługa	360	—	360
	5	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	267	99	500
	6	Rozmaite inne wydatki	398	99	340
		Suma wydatków	6.771	88	6.800
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	—	—	80
		b) od Rady powiatowej	300	—	300
		c) od c. k. Rządu	1.800	—	1.800
		Suma dochodów	2.100	—	2.180
—		Dotacya z funduszu krajowego	4.671	88	4.620
		Razem	6 771	88	6.800

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny.

Wartość inwentarza . . . . . 4.420 K 15 g

Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . . . . 4.420 K 15 g

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
10	—	Wydano stosownie do ilości godzin udzielonej nauki.
—	38	
—	—	
—	—	
—	158	*Więcej*, z powodu podrożenia opału i wynagrodzenia rębaczy.
42	—	Stosownie do potrzeb.
—	—	
232	—	
—	59	
284	255	
29		
80	—	Subwencya od gminy nie wpłynęła z powodu ustania zobowiązania.
—	—	
—	—	
80	—	Stosownie do potrzeby pokrycia niedoboru.
—	51	
80	51	
29		

27. **Łańcut.** Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	2.120	—	2.120
		b) przodownik	960	—	960
	2	Akc. Towarz. dla wyrobów tkackich i sukienniczych; subwencya na pomieszczenie szkoły i instruktora	1.600	—	1.600
	3	Opał i oświetlenie	999	76	900
	4	Usługa	420	—	420
	5	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	388	88	300
	6	Ubezpieczenie od ognia	33	83	40
	7	Rozmaite inne wydatki	210	65	200
	—	Podatek domowo-czynszowy od lokalu wynajętego na szkołę	622	72	—
		Suma wydatków . .	7.355	84	6.540
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	500	—	500
		b) od Rady powiatowej	—	—	600
		c) od c. k. Rządu	1.800	—	1.800
	—	Rozmaite dochody	18	59	—
		Suma dochodów . .	2.318	59	2.900
	—	Dotacya z funduszu krajowego	5 037	25	3.640
		Razem . .	7.355	84	6.540

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny.
Wartość inwentarza . . . . . 4.836 K 18 g
Stan bierny . . . . . — „ — „
Czysty stan czynny . . . . . 4.836 K 18 g

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
—	—	
—	100	Pozostaje na r. 1910 zapas węgla wartości, równej wysokości przekroczenia.
—	—	
—	89	Stosownie do potrzeb.
6	—	
—	10	
—	623	Z powodu wymierzenia podatku.
6	822	
	816	
—	—	
600	—	
—	—	
—	19	
600	19	
—	1 397	Stosownie do potrzeby pokrycia niedoboru.
600	1.416	
	816	

28. **Rychwałd.** Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Liczba rybryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor fachowy	1.840	—	1.840
		b) przodownik warsztatowy	960	—	960
		c) nauczyciel czytania, pisania i rachunków . .	655	20	680
		d) katecheta	100	—	100
	2	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	114	91	300
	3	Ubezpieczenie od ognia inwentarza szkolnego . .	31	24	50
	5	Rozmaite inne wydatki	152	84	160
		Suma wydatków . .	3.854	19	4.090
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od c. k. Rządu	1.000	—	1.000
		b) od Rady powiatowej	—	—	—
		Suma dochodów . .	1.000	—	1.000
	—	Dotacya z funduszu krajowego	2.854	19	3.090
		Razem . .	3.854	19	4.090

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny.
Wartość inwentarza . . . . . 3.948 K 89 g
Stan bierny . . . . . — „ — „
Czysty stan czynny . . . . . 3.948 K 89 g

LW. 10.611/10.

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
25	—	*Mniej*, stosownie do ilości godzin udzielonej nauki.
—	—	
185	—	Wedle potrzeby.
19	—	
7	—	
236	—	
—	—	
—	—	
—	—	
236	—	Stosownie do potrzeby pokrycia niedoboru.
236	—	

29. **Rakszawa.** Krajowa szkoła sukiennicza.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI			
	1	Płace:			
		a) kierownik	3.600	—	3.600
		b) nauczyciel teoryi zawodowej	2.400	—	2.400
		c) instruktor tkactwa	1 800	—	1.800
		d) „ farbiarstwa	1.800	—	1.800
		e) przodownik w tkalni ręcznej	1.200	—	1.200
		f) pomocnik „ „ „	480	—	480
		g) pomocnik warsztatowy w farbiarni	480	—	480
		h) nauka przedmiotów pomocniczych	685	10	800
		i) nauka religii	200	—	200
		k) pomocnik kancelaryjny i nauczyciel buchalteryi i stylistyki	1.200	—	1.200
		l) stróż nocny	360	—	360
	2	Utrzymanie lokalu { zwyczajne	554	41	500
		{ *nadzwyczajne*	**350**	—	**350**
	3	Opał	2 384	90	2.000
	4	Oświetlenie	257	28	400
	5	Usługa	480	—	480
	6	Płaca gospodyni w internacie	360	—	360
	7	Środki naukowe, przybory szkolne i uzupełnienie inwentarza { zwyczajne	1.079	66	800
		{ *nadzwyczajne*	**200**	—	**200**
	8	Ubezpieczenie od ognia budynków i inwentarza	363	33	450
	9	Tkalnia mechaniczna:			
		a) maszynista	480	—	480
		b) pomocnik warsztatowy	480	—	480
		c) części wymienne	500	—	720
		d) benzyna i oliwa	1.346	29	1.930
		e) podatek od benzyny	190	—	190
		f) inne	200	—	200
	10	Rozmaite inne wydatki	496	59	440
	11	Podatek gruntowy i domowo-klasowy	223	03	200
	—	Datek konkurencyjny na restauracyę kościoła w Rakszawie	48	86	—
		Suma wydatków { zwyczajne	23.649	45	23.950
		{ *nadzwyczajne*	**550**	—	**550**
		Razem	24.199	45	24.500

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
115	—	*Mniej* stosownie do ilości godzin udzielonej nauki.
—	—	
—	—	
—	—	
—	54	Z powodu niezbędnych poprawek w budynku szkolnym.
—	—	
—	385	Skutkiem długiej zimy i drogiego opału.
143	—	Według potrzeby.
—	—	
—	—	
—	280	Z powodu uzupełnienia inwentarza i sprawienia nowych środków naukowych dla uczniów.
—	—	
87	—	Wedle potrzeby.
—	—	
—	—	
220	—	Stosownie do potrzeb.
534	—	
—	—	
—	—	
—	57	Skutkiem wydatków na ogłoszenie konkursów.
—	23	Stosownie do wysokości wymiarów.
—	49	
1.149	848	
—	—	
1.149	848	
301		

29. **Rakszawa.** Krajowa szkoła sukiennicza.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		DOCHODY.			
	1	Zwrot za oświetlenie w mieszkaniu:			
		a) od kierownika	50	—	50
		b) od nauczyciela teoryi	30	—	30
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	1.000	—	1.000
		b) od c. k. Rządu	7.000	—	7.000
	—	Rozmaite inne zwroty	6	50	—
		Suma dochodów . .	8.086	50	8.080
	—	Dotacya z funduszu krajowego	16.112	95	16.420
		Razem . .	24.199	45	24.500

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny.

Wartość inwentarza . . . . . 36.452 K 33 g

Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . . . . 36.452 K 33 g

LW. 4.115/10.

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	6	Stosownie do rzeczywistych wpływów.
—	6	
307	—	Stosownie do potrzeby pokrycia niedoboru.
307	6	
301		

30. **Zakopane.** Krajowa szkoła koronkarska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierowniczka	1.680	—	1.680
		b) nauczycielka rysunków	1.200	—	1.200
		c) „ pomocnicza I.	1.200	—	1.200
		d) „ „ II.	540	—	540
		e) katecheta	100	—	100
		f) nauczyciel czytania, pisania i rachunków	240	—	240
		g) pomocnik kancelaryjny	240	—	240
	2	Wynajem lokalu	1.800	—	1.800
	3	Opał	5'5	34	420
	4	Oswietlenie	87	76	120
	5	Usługa	240	—	240
	6	Materyał	300	46	700
	7	Wynagrodzenie uczenic	2.925	48	3.300
	8	Środki naukowe	68	64	350
	9	Uzupełnienie inwentarza	52	20	100
	10	Rozmaite inne wydatki	169	67	280
		Suma wydatków	11.349	55	12.510
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3.580	30	4.000
	2	Subwencya od c. k. Rządu	1.600	—	1.600
	—	Rozmaite inne dochody	42	39	—
		Suma dochooów	5.222	69	5.600
	—	Dotacya z funduszu krajowego	6.126	86	6.910
		Razem	11.349	55	12.510

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny.

Należytości czynne	54 K 61	g
Wartość zapasu materyałów	309 „ 69	„
„ „ wyrobów	5.063 „ 53	„
„ „ inwentarza	1.818 „ 09	„
Razem	7.245 K 92	g
Stan bierny.	— „ —	„
Czysty stan czynny.	7.245 K 92	g

LW. 15.454/10.

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	85	
32	—	
—	—	
399	—	Stosownie do rzeczywistej potrzeby.
375	—	
281	—	
48	—	
110	—	
1.245	85	
1.160		
420	—	*Mniej*, stosownie do produkcyi i sprzedaży.
—	—	
—	43	Dochód nieprzewidziany ze sprzedaży materyałów i odsetki z chwilowej lokacyi.
420	43	
783	—	*Mniej*, w miarę potrzeby pokrycia niedoboru.
1.203	43	
1.160		

31. **Bobowa.** Krajowa szkoła koronkarska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
1		Płaca nauczycielki	1.440	—	1.440
2		Wynajem lokalu z opałem i usługą	560	—	600
3		Materyał	199	—	200
4		Wynagrodzenie uczenic	1.887	31	800
5		Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	42	80	200
6		Rozmaite inne wydatki	88	73	150
		Suma wydatków	4.217	84	3.390
		DOCHODY.			
1		Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	1.852	26	1.000
2		Subwencye:			
		a) od gminy:	150	—	150
		b) od Rady powiatowej	—	—	200
		c) od c. k. Rządu	1.000	—	1.500
		Suma dochodów	3.002	26	2.850
—		Dotacya z funduszu krajowego.	1.215	58	540
		Razem	4.217	84	3.390

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny.

Należytości czynne	375 K 40 g
Wartość zapasu materyałów	70 „ 35 „
„ „ wyrobów	914 „ 13 „
„ inwentarza	342 „ 80 „
Razem	1.702 K 68 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny	1.702 K 68 g

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K o r o n		
—	—	
40	—	*Mniej* stosownie do umowy z odnajemcą lokalu.
1	—	Stosownie do produkcyi i dochodów ze sprzedaży wyrobów.
—	1.087	
157	—	*Mniej*, wedle rzeczywistej potrzeby.
61	—	
259	1.087	
	828	
—	852	*Więcej*, z powodu większego zbytu koronek.
—	—	Subwencyi za rok ubiegły t. j. za r. 1909 mimo urgensu nie nadesłano.
200	—	Subwencya od powiatu mimo urgensu nie wpłynęła i wykazaną jest w należytościach czynnych.
500	—	*Mniej*, z powodu nieprzyznania subwencyi w preliminowanej wysokości.
700	852	
—	676	*Więcej*, stosownie do potrzeby pokrycia niedoboru.
700	1.528	
	828	

32. **Maków.** Krajowa szkoła hafciarska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI			
	1	Płace:			
		a) nauczycielka kierująca	1.746	54	1.640
		b) „ pomocnicza	960	—	960
		c) pomocnica rachunkowa i kancelaryjna	600	—	600
		d) katecheta	112	—	200
		e) ryczałtowy zwrot kosztów podróży za fachowy nadzór	300	—	400
	2	Opał, oświetlenie i usługa	360	—	360
	3	Materyał	1.000	03	1.100
	4	Wynagrodzenie uczenic	1.470	87	1.100
	5	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	198	08	200
	6	Rozmaite inne wydatki	177	10	140
		Suma wydatków	6.924	62	6.700
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.476	37	2.200
	2	Subwencye:			
		a) od gminy	96	—	96
		b) od Rady powiatowej	50	—	50
		c) od c. k. Rządu	1.600	—	1.600
		Suma dochodów	4.222	37	3.946
	–	Dotacya z funduszu krajowego	2.702	25	2.754
		Razem	6.924	62	6.700

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny.

Należytości czynne	837 K	— g
Wartość zapasu materyałów	140 „	25 „
„ „ wyrobów	1.822 „	90 „
„ „ inwentarza	1.165 „	80 „
Razem	3.965 K	95 g

Stan bierny.

Należytości bierne	579 „	33 „
Czysty stan czynny	3.386 K	62 g

LW. 19.295/10.

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	107	Z powodu urlopu kierowniczki powierzono kierownictwo zakładu innej osobie.
—	—	
—	—	
88	—	Stosownie do liczby godzin udzielanej nauki.
100	—	*Mniej*, z powodu objęcia przez osobę sprawującą nadzór fachowy od 1/X. 1909 obowiązków kierowniczki szkoły.
—	—	
100	—	*Mniej*, z powodu pobrania materyałów częściowo na kredyt.
—	371	*Więcej*, stosownie do większej produkcyi i dochodów ze sprzedaży wyrobów.
2	—	
—	37	Stosownie do rzeczywistej potrzeby.
290	515	
	225	
—	276	*Więcej*, z powodu pomyślniejszej sprzedaży wyrobów.
—	—	
—	—	
—	—	
—	276	
51	—	*Mniej*, w miarę potrzeby pokrycia niedoboru.
51	276	
	225	

33 **Drohowyże.** Krajowa szkoła rzemiosł.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) dyrektor	4.600	—	4.600
		b) dwóch nauczycieli do nauki zawodowej	900	—	5.600
		c) nauka dopełniająca	4.237	—	2.000
		d) 8 werkmistrzów płaca po 1.680 K	13.369	60	13.440
		e) maszynista	1.620	—	1.680
		f) urzędnik rachunkowy	2.014	—	1.440
		g) pomoc biurowa			480
	2	Usługa	480	—	960
	3	Dyety i koszta podróży	1.302	54	1.400
	4	Utrzymanie lokalu	1.614	50	800
	5	„ mieszkań	1.036	34	800
	6	„ inwentarza	1.903	32	1.500
	7	Koszta ruchu	2.273	55	1.400
	8	Naprawa maszyn	729	81	600
	9	„ narzędzi	640	67	500
	10	Środki naukowe i przybory szkolne	1.436	13	2.000
	11	„ „ warsztatowe	533	75	1.000
	12	Materyały	37.010	78	26.000
	13	Wynagrodzenie czeladników	20.808	92	10.000
	14	„ uczniów	841	41	800
	15	Transport i opakowanie	244	32	200
	16	Wydatki kancelaryjne	839	59	600
	17	Inwestycye	**20.000**	—	**20.000**
	18	Oświetlenie	926	51	600
	19	Opał	437	70	600
	20	Spłata należytości za materyały i wyroby od Fundacyi hr. Skarbka	2.500	—	2.500
	21	Kasa chorych	944	77	300
	22	Rozmaite inne	1.704	02	200
		Suma wydatków zwyczajne	104.949	23	82.000
		Suma wydatków *nadzwyczajne*	**20.000**	—	**20.000**
		Razem	124.949	23	102.000

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
4.700	—	*Mniej*, gdyż nauczyciel rysunków zawodowych odszedł, a posada po nim nie została obsadzoną.
—	2.237	*Więcej*, z powodu rozdziału nauki rysunków zawodowych i geometrycznych między członków grona nauczycielskiego przy zakładzie drohowyzkim.
70	—	*Mniej*, wskutek intercalariów.
60	—	
—	94	*Więcej*, z powodu czasowej pomocy biurowej.
480	—	*Mniej*, stosownie do rzeczywistej potrzeby.
97	—	
—	814	*Więcej*, z powodu przyjęcia czasowo na fundusz szkolny wydatków. które w myśl ugody winna była pokryć Fundacya hr. Skarbka.
—	236	
—	403	*Więcej*, wskutek urządzenia odlewarni i sprawienia imadeł ślusarskich
—	873	*Więcej*, z powodu podrożenia ceny ropy, głównej naprawy motoru po ogniu w ubikacyi motorowej i intenzywnego ruchu
—	130	*Więcej*, z powodu sprawienia nowego wału do frezerki drzewnej i naprawy uszkodzonej strugarki.
—	141	*Więcej*, gdyż oddano większą ilość pilników do nasiekania.
564	—	Oszczędność ta pokrywa w zupełnośści przekroczenia na poz. 6,
466	—	8 i 9, gdyż wiele środków szkolnych zaliczono jako inwentarz.
—	11.011	*Więcej*, z powodu wyrównania zaległych rachunków z r. 1908 i zwiększonej w r. 1909 produkcyi.
—	10.809	*Więcej*. z powodu zwiększonej produkcyi wyrobów na zamówienia i na skład.
—	41	*Więcej*, wedle rzeczywistej potrzeby.
—	44	
—	240	*Więcej*, z powodu zakupna druków na r. 1910 i sporządzenia zdjęć fotograficznych wyrobów i urządzeń.
—	—	Właściwy wydatek na inwestycye w r. 1909 wynosi tylko 4 734 K 75 g ze względu jednak na zamierzone dalsze inwestycye w r. 1910 resztę kredytu w kwocie 15.267 K 25 g przeniesiono na r. 1910.
—	326	*Więcej*, z powodu powiększenia ilości lamp, oświetlenia stróżowni, odlewarni i latarń na nowych domach.
162	—	*Mniej*, wedle rzeczywistego zapotrzebowania.
—	—	
—	645	*Więcej*, gdyż budżet szkolny na r. 1909 uwzględniał tylko wydatek na kasę chorych od połowy czeladników a nie przewidywał opłat za ubezpieczenie od wypadków.
—	1.504	W rubryce tej zaliczono, zwrot Fundacyi za r. 1908 w kwocie 747 K za naprawę studni 533 K 79 g i różne drobne nieprzewidziane.
6.599	29.548	
—	—	
6.599	29.548	
	22.949	

33. **Drohowyże.** Krajowa szkoła rzemiosł.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		DOCHODY.			
	1	Za wyroby dla obcych	20.206	40	12.000
	2	„ „ „ funkcyonaryuszy	7.404	82	5.000
	3	„ „ „ Zakładu	26.037	45	25.000
	4	Ze sprzedaży starych materyałów	133	75	300
	5	Rozmaite dochody	472	79	2.000
	6	Subwencye:			
		a) od Fundacyi St. hr. Skarbka	5 300	—	5.300
		b) od c. k. Rządu	—	—	10 000
	—	Za wyroby na użytek własny (konto przejściowe)	8.754	23	—
		Suma dochodów	68 309	44	59.600
	—	Dotacya z funduszu krajowego	56.639	79	42.400
		Razem	124.949	23	102.000

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny.

Należytości czynne	8.430 K	99 g
Wartość zapasu wyrobów gotowych	7.636 „	57 „
„ „ „ nieukończonych	3.436 „	98 „
„ „ materyałów	36.375 „	86 „
„ inwentarza (wraz z budynkami mieszkalnymi i odlewarnią)	165.959 „	97 „
Razem	221.840 K	37 g

Stan bierny.

Należytości bierne	22.457 „	69 „
Czysty stan czynny	199.382 K	68 g

Reszta pożyczki zaciągniętej na budowę budynków mieszkalnych w Drohowyżu wykazaną została w zamknięciu Rubr. XII. fund. kraj.

LW. 8.381/10.

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	8.206	*Więcej*, stosownie do rzeczywistego wpływu i wzmożonej produkcyi.
—	2.405	
—	1.037	
166	—	*Mniej*, gdyż metali nie sprzedawano, lecz przetapiano w odlewarni szkolnej.
1 527	—	*Mniej*, wedle rzeczywistego wpływu.
—	—	
10.000	—	Wskutek przyznania przez c. k. Rząd na utrzymanie wszystkich kraj. szkół zawodowych na r. 1909 niższej o 18.000 K subwencyi przyjęto w zastępstwie rządu cały wydatek na fundusz krajowy.
—	8.754	Wyroby dla szkoły zarachowane na zamówienia, częścią jako nowy inwentarz i t. p.
11.693	20.402	
—	14.240	*Więcej*, stosownie do potrzeby pokrycia niedoboru.
11.693	34.642	
	22.949	

34. **Lwów.** Krajowa keramiczną stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909 K	Wynikłości w roku 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik:			
		α) płaca . . . . . 4.000 K			
		β) dodatek aktywalny . . . 720 „			
		γ) dodatki pięcioletnie . . . 1.200 „	5.920	—	5.920
		b) adjunkt	1.668	90	720
		c) laborant	1.880	70	1.740
	2	Opał lokalu stacyi	264	—	300
	3	Usługa	896	—	720
	4	Uzupełnienie ingredyencyi keramicznych . . .	38	58	200
	5	Opał pieców techniczych	129	20	240
	6	Gaz do oświetlenia i celów technicznych . . .	182	16	200
	7	Biblioteka i czasopisma	32	60	160
	8	Koszta kancelaryjne, frachty i portorya . . .	152	26	160
	9	Wydatki nieprzewidziane	610	78	100
	10	Spłata pożyczki 60.000 K wa budowę stacyi doświadczalnej keramicznej i naftowej I. rata . .	4.050	—	4.050
		Suma wydatków . .	15.825	18	14.510
		DOCHODY.			
	1	Dochody własne:			
		a) opłata za badanie materyałów . . .	1.151	—	700
		b) dochody ze sprzedaży typowych wyrobów. wzorów, zastosowania szkliw, polew, farb, emalii i nowych technik stacyi	278	01	100
		Suma dochodów . .	1.429	01	800
	—	Dotacya z funduszu krajowego	14.396	17	13.710
		Razem . .	15.825	18	14.510

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny.

Należytości czynne	221 K	73 g
Wartość zapasu inwentarza	6.466 „	14 „
Razem . .	6.687 K	87 g

Stan bierny.

Należytości bierne	52 „	84 „
Czysty stan czynny	6.635 K	03 g

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	949	W tej pozycyi zarachowano pobory techników i dekoratorów przyjętych na miejsce adjunkta
—	141	*Większe*, z powodu zmiany laboranta.
36	—	Stosownie do potrzeby.
—	176	Z powodu drożyzny i zmiany służącego.
162	—	*Mniejsze*, z powodu prób tylko w piecach technicznych małych.
111	—	
18	—	
127	—	Stosownie do potrzeb.
8	—	
—	511	*Większe*, skutkiem kosztów spowodowanych zwróceniem Politechnice 2 pokoi zajmowanych do użytku stacyi keramicznej, tudzież zarachowania na tę pozycyę odprawy laboranta.
—	—	Kredyt zarezerwowano, pożyczka nie została jeszcze zaciągnięta.
462	1.777	
	1.315	
—	451	*Większe*, z powodu większej liczby glin i piasków do badań nadesłanych.
—	178	*Większe*, z powodu zwiększonej produkcyi.
—	629	
—	686	Stosownie do potrzeby pokrycia niedoboru.
—	1.315	

35. **Lwów.** Krajowa mechaniczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1909. K	Wynikłości w roku 1909. g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik	1.200	—	1.200
		b) asystent:			
		α) płaca 1.600 K			
		β) dodatek aktywalny 240 „	1.840	—	1.840
		c) laborant	1.440	—	1.440
	2	Opał i oświetlenie	100	—	100
	3	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	550	05	200
	4				
	5	Wydatki laboratoryjne	320	10	400
		Rozmaite	1.084	34	200
		Razem	6.534	49	5.380
		DOCHODY.			
	1	Opłaty od stron za przeprowadzone badania	4.176	55	2.000
	—	Dotacya z funduszu krajowego	2.357	94	3.380
		Razem	6.534	49	5 380

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny.

Należytości czynne	277 K 42 g	
Wartość zapasu inwentarza	29.610 „ 03 „	
Razem	29.887 K 45 g	
Stan bierny.		
Należytości bierne	85 „ 55 „	
Czysty stan czynny	29.801 K 90 g	

LW. 13.095/10.

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	350	Wydatek wyższy spowodowany sprawieniem 2 pieców żelaznych Geburtha.
80	—	Stosownie do potrzeb.
—	884	Na tę pozycyę zarachowano ubezpieczenie robotników od wypadków, remuneracye i drobne wydatki.
80	1.234	
	1.154	
—	2.176	Dochód zależny od ilości zgłoszonych doświadczeń.
1.022	—	W miarę potrzeby pokrycia niedoboru.
1.022	2.176	
	1.154	

Dział B.

FUNDUSZE DOTOWANE.

Wskazówka.

str.

I. Fundusz budowy pawilonów i rozszerzenia krajowego Zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie 641
II. Fundusz budowy kraj. Zakładu dla obłąkanych w Kobierzynie 645
III. Fundusz pożyczkowy dla gmin na budowę szkół 649
IV. Fundusz pożyczkowy dla gmin i prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska . 655
V. Fundusz pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne 659
VI. Fundusz kolejowy 663
VII. Fundusze przedsiębiorstw melioracyjnych 677
VIII. Fundusz włości rentowych 885
IX. Fundusze pożyczek krajowych 891
X. Fundusz pożyczkowy na ułatwienie krycia dachów materyałem ogniotrwałym . . 915
XI. Fundusz pensyjny lekarzy okręgowych 919
XII. Fundusze administrowane przez Bank krajowy 921

Drukarnia i lit. Piller-Neumanna we Lwowie.

Dział B.

I.

Fudusz budowy pawilonów i rozszerzenia kraj. Zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie.

Drukarnia i lit. Piller-Neumanna we Lwowie.

I. Fundusz budowy pawilonów i rozszerzenia kraj. Zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie.

Rubryka	Pozycya	Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g.
		DOCHODY.						
	1	C. k. kolej państwowa, zwrot nadpłaty za przewóz szutru	828	40	828	40	—	—
	2	Zwroty od przedsiębiorców . . .	2.100	64	2.100	64	—	—
	3	Zwroty zaliczkowych wydatków od funduszu Zakładu kulparkowskiego .	10.598	62	10 598	62	—	—
	4	Pożyczka z funduszu krajowego na pokrycie niedoboru w r. 1909. . .	75.764	11	75.764	11	—	—
		Suma dochodów .	89.291	77	89.291	77	—	—

I. Fundusz budowy pawilonów i rozszerzenie kraj. Zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie.

Rubryka	Pozycya	Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K.	g.
		WYDATKI.						
	1	Urządzenia mechaniczne	130	20	130	20	—	—
	2	Wodociągi i kanalizacya	16.414	23	16.414	23	—	—
	3	Centralne ogrzewanie	318	36	318	36	—	—
	4	Adaptacye starych budynków	27.043	44	27.043	44	—	—
	5	Ogrodzenia, drogi i chodniki	32.776	09	32.776	09	—	—
	6	Wodociąg miejski (reszta kosztów budowy przepustu pod torem kolejowym	836	29	836	29	—	—
	7	Wydatki kancelaryjne (sporządzenie planów zakładu)	526	40	526	40	—	—
	8	Przeróbka starej portyerówki	420	—	420	—	—	—
	9	Założenie ogrodu i parku	555	20	555	20	—	—
	10	Różne	494	40	494	40	—	—
	11	Zwroty funduszowi krajowemu: *a*) odsetek od dłuż. kapitału za rok 1909	9.777	16	9.777	16	—	—
		b) pożyczki pobranej: *α*) w roku 1907: 273.749 K. 22 g. *β*) „ „ 1908: 30.186 „ 74 „ *γ*) „ „ 1909: 75.764 „ 11 „	379.700	07	—	—	379.700	07
		Suma wydatków	468.991	84	89.291	77	379.700	07

Wydatki poniesione w r. 1909 wynoszą j. w. . . . 89.291 K. 77 g.
po doliczeniu sumy wydat. uskutecznionych po koniec r. 1908 1,919.594 „ 63 „
Ogólna suma wydatków po koniec r. 1909 wynosi . . 2,008.886 K. 40 g.

Stan majątku obrotowego z końcem r. 1909.

Stan czynny . . . . — K. — g.
„ bierny . . . . 379.700 „ 07 „
Czysty stan bierny . . 379.700 K. 07 g.

Wydatki w sumie . . . . . 2,008.886 K. 40 g.
pokryto częściowo 2 pożyczkami, pobranemi z Banku krajowego a wykazanemi w zamkn. rach. Zakładu kulparkowskiego oraz dochodami własnymi funduszu budowy — w łącznej kwocie . . . . . 1,629.186 „ 33 „

brakującą resztę w kwocie . . . . . 379.700 K. 07 g.
wypożyczono chwilowo od funduszu krajowego, i ta pożyczka stanowi bierną należytość, która zostanie umorzoną po zrealizowaniu w Banku krajowym dodatkowej pożyczki w kwocie 416.000 K. uchwalonej przez Wysoki Sejm d. 18. lutego 1910.

LW. 75.447/1910.

Dział B.

II.

Fundusz budowy krajowego Zakładu dla obłąkanych w Kobierzynie.

Drukarnia i lit. Piller-Neumanna we Lwowie.

II. Fundusz budowy krajowego Zakładu dla obłąkanych w Kobierzynie.

Rubryka	Pozycya	Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K.	g.
		DOCHODY.						
	1	Za wydzierżawione grunta i budynki .	1.484	—	1.484	—	—	—
	2	Pożyczka z funduszu krajowego na pokrycie wydatków w roku 1909 .	72.007	08	72.007	08	—	—
	3	Zwrot niesłusznie zapłaconych należytości skarbowych od kontraktów kupna gruntów	645	60	—	—	645	60
		Suma dochodów .	74.136	68	73 491	08	645	60

Uwaga: Na pokrycie wydatków po koniec r. 1909 — zaciągnięto pożyczkę z funduszu krajowego w kwocie 302.402 K 51 h., wykazaną obok w należytości biernej, która zostanie zwróconą funduszowi krajowemu po zrealizowaniu pożyczki uchwalonej przez Wysoki Sejm dnia 12. października 1909 w kwocie 7,000.000 K.

II. Fundusz budowy krajowego Zakładu dla obłąkanych w Kobierzynie.

Rubryka	Pozycya	Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g.	Uiszczenie K	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g.
		WYDATKI.						
	1	Płace:						
		a) dyrektora:						
		α) płaca . . . 6.000 K.						
		β) relutum za wikt . 816 „						
		γ) dod. na mieszkanie . 1.184 „	8.000	—	8.000	—	—	—
		b) technicznego kierownika budowy:						
		α) płaca . . . 3.600 K.						
		β) dodatek budowlany . 3.600 „	7.200	—	7.200	—	—	—
		c) technicznego kierownika urządzeń mechanicznych:						
		α) płaca . . . 3.450 K.						
		β) dod. budowlany . 1.725 „	5.175	—	5.175	—	—	—
		d) 4 rysowników	13.425	06	13.425	06	—	—
	2	Wynagrodzenie rysowników akordowych	3.938	60	3.938	60	—	—
	3	Wydatki kancelaryjne	1.969	10	1.969	10	—	—
	4	Koszta komisyjne	4.529	12	4.529	12	—	—
	5	Kupno gruntu pod budowę . . .	19.118	—	19.118	—	—	—
	6	Budowa dróg	1.421	26	1.421	26	—	—
	7	Rozmaite	801	64	801	64	—	—
	8	Zwroty funduszowi krajowemu:						
		a) odsetek od dłużnego kapitału za rok 1909	7.913	30	7.913	30	—	—
		b) pożyczki pobranej w r. 1904 . . 878 K. 92 g.						
		c) pożyczki pobranej w r. 1906 . . 6.383 „ 07 „						
		d) pożyczki pobranej w r. 1907 . . 36.660 „ 07 „						
		e) pożyczki pobranej w r. 1908 . . 186.473 „ 37 „						
		f) pożyczki pobranej w r. 1909 . . 72.007 „ 08 „	302.402	51	—	—	302.402	51
		Suma wydatków .	375.893	59	73.491	08	302.402	51

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny	645 K. 60 g.
„ bierny	302.402 „ 51 „
Z porównania okazuje się *czysty stan bierny* . .	301.756 K. 91 g.

LW. 65606/1910.

III.

Fundusz pożyczkowy na budowę szkół.

Fundusz pożyczkowy

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
		a) Rzeczywiste.						
	1	Kapitały otrzymane z funduszu szkolnego krajowego	—	—	—	—	—	—
	2	Zwroty pożyczek bezprocentowych na budowę szkół:						
		a) należytość zaległa 641.394 K 18 g						
		b) należytość bieżąca 269.800 „ — „	911.194	18	174.087	21	737.106	97
	3	Odsetki od kapitałów lokowanych w Banku krajowym:						
		a) należytość zaległa 233 K — g						
		b) należytość bieżąca 70 „ 20 „	303	20	236	—	67	20
	4	6% odsetki zwłoki	1.281	39	1.281	39	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	912.778	77	175.604	60	737.174	17
		b) Przenośne.						
	5	Zwrot mylnie przez c. k. Urzędy podatkowe zarachowanych wydatków:						
		a) należytość zaległa 11.874 K 37 g						
		b) należytość bieżąca 189.924 „ 31 „	201.798	68	174.397	43	27.401	25
	6	Zwroty chwilowych lokacyi w Banku krajowym:						
		a) należytość zaległa 400 K — g						
		b) należytość bieżąca 40.567 „ 80 „	40.967	80	—	—	40.967	80
	7	Otrzymane karnety na gotówkę ulokowaną w Banku kraj. 40.967 K 80 g od tego wydany karnet z roku 1908 . . 400 „ — „	40.567	80	40.567	80	—	—
		Suma wszystkich dochodów	1,196.113	05	390.569	83	805.543	22
		Zapas kasowy z początkiem roku:						
		a) w gotówce: 2.492 K 48 g						
		b) w efektach: 400 „ — „			2.892	48		
		Razem .			393.462	31		
		WYDATKI.						
		a) Rzeczywiste.						
	1	Zwrot funduszowi szkolnemu krajowemu:						
		a) otrzymanego kapitału nal. zal. . . 581.611 K 90 g						
		b) odsetek od tego kapitału . . . 7.417 „ 36 „						
		c) wpłaconych odsetek od chwilowych lokacyi gotówki:						
		α) należytość zaległa 26.630 K 31 g						
		β) należytość bieżąca 70 „ 20 „						
		Do przeniesienia 26.700 K 51 g	529.029	26 g				

na budowę szkół.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		Z przeniesienia 26.700 K 51 g 592.029 K 26 g wydano na zakupno książeczki czekowej — „ 80 „ 26.699 „ 71 „						
		d) wpłaconych 6% odsetek zwłoki:						
		α) należytość zaległa 27.489 K 68 g						
		β) należytość bieżąca 1.281 „ 39 „ 28.771 „ 07 „	647.500	04	—	—	647.500	04
	2	Bezprocentowe pożyczki na budowę szkół	269.800	—	269.800	—	—	—
	3	Rozmaite wydatki	—	80	—	80	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	917.300	81	269.800	80	647.500	04
		b) Przenośne.						
	4	Mylnie przez c. k. Urzędy podatkowe zarachowane wydatki:						
		a) należytość zaległa: 10.244 K 78 g						
		b) należytość bieżąca 189.924 „ 31 g	200.169	09	41.325	91	158.843	18
	5	Chwilowa lokacya gotówki w Banku krajowym należytość bieżąca .	40.567	80	40.567	80	—	—
	6	Zwrot karnetów na gotówkę lokowaną w Banku krajowym:						
		a) należytość zaległa 400 K — g						
		b) należytość bieżąca 40.967 „ 80 „						
		razem 41.367 K 80 g						
		od tego pobrany karnet z roku 1908 . 400 „ — g	40.967	80	—	—	40.967	80
		Suma wszystkich wydatków	1,199.005	53	351.694	51	847.311	02
		Zapas kasowy z końcem roku 1909:						
		a) w gotówce: 800 K — g						
		b) w efektach: 40.967 „ 80 „			41.767	80		
		Razem .			393.462	31		

Stan majątku z końcem roku 1909:

		Szczegół.	Ogół.
Stan czynny: 1) Zapas kasowy: a) w gotówce .		800 K — g	
	b) w efektach . .	40.967 „ 80 „	41.767 K 80 g
2) Należytości czynne			805.543 „ 22 „
Suma stanu czynnego . . .			847.311 K 02 g
Stan bierny			847.311 „ 02 g
Czysty stan czynny . . .			— K — g

Uwaga: Na uposażenie fund. pożyczkowego wydano z fund. szkolnego krajowego:

w kapitale . . .	584.611 K 90 g
w odsetkach . .	7.417 „ 36 „ g
Razem wydano .	592.029 K 26 g
Do zwrotu przypada fund. szk. kraj. z końcem r. 1909 ogółem	647.500 „ 01 „
zatem *więcej* o kwotę .	55.470 K 78 g.

która powstała z odsetek od chwilowych lokacyi gotówki tudzież z 6% odsetek zwłoki pobieranych od rat pożyczkowych w terminie niespłaconych.

LW. 54.617/910.

Sporządzone przez Departament rachunkowy c. k. Namiestnictwa.

Do L. 20.929/910.
R. S. K.

WYKAZ

gmin, którym wypłacono pożyczki na budowę szkół w roku 1909.

L. p.	Nazwa gminy	Wypłacono pożyczkę w koronach	UWAGA
1	Umieszcz	6.000	
2	Łężany	4.000	
3	Korytniki	3.000	
4	Rozwienica	6.000	
5	Czudowice	4.000	
6	Zawoja	4.000	
7	Liski	1.000	
8	Debno	6.000	
9	Mszana	8.000	
10	Glinik	5.000	
11	Tołszczów	4.000	
12	Leksandrowa	4.000	
13	Niedzieliska	8.000	
14	Łącko	6.000	
15	Akreszory	4.000	
16	Czukiew	2.000	
17	Leszczyna	2.500	
18	Streptów	6.000	
19	Grabowa	1.000	
20	Słoboda	10.000	
21	Baryczka	5.000	
22	Turówka	3.000	
23	Zboiska	8.000	
24	Głęboczek	6.000	
25	Słobódka	9.000	
26	Szybalin	3.000	
27	Długoszyn	7.000	
28	Huziejów	3.000	
29	Nahaczów	5.000	
30	Kadobna	4.000	
31	Kamionka	4.000	
32	Markówka	2.000	
33	Chatki	2.000	
34	Czuków	4.000	
35	Bylice	1.400	
36	Kotowanie	3.000	
37	Posada	8.000	
38	Żarnowa	9.000	
39	Biesiady	2.000	
40	Lubela	3.500	
41	Cwitowa	1.000	
42	Turka	15.000	
43	Zawoja	4.000	
44	Zakszów	3.000	
45	Mętków	5.000	
46	Borowa	4.000	
47	Radziszów	6.000	
48	Huta	4.400	
49	Petryłów	6.000	
50	Rakowiec	2.000	
51	Lacko	3.000	
52	Glinik	5.000	
53	Małechów	3.000	
54	Kowalówka	8.000	
55	Myszyn	5.000	
	Razem	269.800	

IV.

Fundusz pożyczkowy dla gmin i prywatnych na budowę koszar

dla c. i k. wojska.

Fundusz pożyczkowy dla gmin i prywatnych

Rubryka	Pozycya	Majątek obrotowy	Należytość K	g.	Uiszczenie K	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	g.
		Dochody.						
		A) Rzeczywiste.						
	1	**Dotacya z funduszu krajowego** . .	—	—	—	—	—	—
	2	**Zwroty bezprocentowych pożyczek na budowę koszar dla c. i k. wojska**						
		a) od gminy m. Czortkowa . . .	79.599	32	10.300	—	69.299	32
		b) „ „ „ Jaworowa . . .	14.200	—	3.800	—	10.400	—
		c) „ „ „ Kołomyji . . .	354.749	90	31.275	—	323.474	90
		d) „ „ „ Nowego Sącza . .	150.000	—	10.000	—	140.000	—
		e) „ „ „ Przemyśla . . .	206.000	—	20.000	—	186.000	—
		f) „ „ „ Rzeszowa . . .	282.714	76	32.714	76	250.000	—
		g) „ „ „ Sanoka n. l. bieżąca .	150.000	—	—	—	150.000	—
		h) „ „ „ Stanisławowa . .	135.986	—	17.336	—	118.650	—
		i) „ „ „ Stryja: należytości zaległe . 84.700·10 K „ bieżąca . 120.000·— „	204.700	10	7.060	—	197.640	10
		j) od gminy m. Tarnopola . . .	6.944	—	6.944	—	—	—
		k) „ „ „ Tarnowa . . .	54.152	—	8.336	—	45.816	—
		l) „ „ „ Trembowli . . .	123.625	—	11.500	—	112.125	—
		ł) „ „ „ Żółkwi	211.500	—	30.000	—	181.500	—
		m) „ Rohatynów na koszary w Kołomyji	211.200	—	10.800	—	200.400	—
		n) „ „ „ „ we Lwowie	508.000	—	30.000	—	478.000	—
		o) „ „ „ „ w Złoczowie	212.000	—	21.000	—	191.000	—
		Suma pozycyi 2.	2,905 371	08	251.065	76	2,654.305	32
	3	**3% odsetki z lokacyi gotówki na rachunku bieżącym w funduszu krajowym**	13.978	04	13.978	04	—	—
	4	**6% odsetki zwłoki od niezapłaconych w terminie rat**	320	71	320	71	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych . .	2,919.669	83	265.364	51	2,654.305	32
		B) Przenośne.						
	5	**Zwroty wydatków** na stemple do kwitów i t. p.	38.572	34	38.572	34	—	—
	6	**Gotówka odebrana z lokacyi** na 3% rachunku bieżącym w funduszu krajowym	626.442	83	626.442	83	—	—
		Suma dochodów przenośnych .	665.015	17	665.015	17	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	3,584.685	—	930.379	68	2,654 305	32
		C) Zapas z początkiem roku 1909. .			336,484	02		
		Razem . .			1,266.863	70		

na budowę koszar dla c. i k. wojska.

Rubryka	Pozycya	Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g.
		Wydatki.						
		A) Rzeczywiste.						
	1	**Pożyczki bezprocentowe udzielone na budowę koszar dla c. i k. wojska**						
		a) gmina m. Stryja	120.000	—	120.000	—	—	—
		b) „ „ Sanoka	150.000	—	150.000	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych .	270.000	—	270.000	—	—	—
		B) Przenośne.						
	2	**Wydatki** zwrotne na stemple do kwitów i t. d. przy pobieraniu rat zakondykowanych	38.572	34	38.572	34	—	—
	3	**Gotówka ulokowana** na 3% rachunku bieżącym w funduszu krajowym. .	626.442	83	626.442	83	—	—
		Suma wydatków przenośnych .	665.015	17	665.015	17	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	935.015	17	935.015	17	—	—
		C) Zapas z końcem roku 1909. .			331.848	53		
		Razem .			1,266.863	70		

Stan majątku z końcem roku 1909.

	Szczegółowo	Ogółem
Stan czynny:		
1. Zapas kasowy w gotówce		331.848 K. 53 h.
2. Należytości czynne z tytułu pożyczek udzielonych gminom i prywatnym na budowę koszar dla c. i k. wojska:		
a) z lat ubiegłych	2,384.305 K. 32 h.	
b) z roku bieżącego	270.000 „ — „	2,654.305 K. 32 h.
Suma stanu czynnego		2,986.153 K. 85 h
Stan bierny		— K. — h.
Czysty stan czynny . . .		2,986.153 K. 85 h.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908. . . .		2,971.855 „ 10 „
Okazuje się przyrost majątku o . .		14 298 K. 75 h

UWAGA:

W roku 1909 *wypłacono* bezprocentowe pożyczki na budowę koszar:
1). gminie m. Stryja z przyrzeczonych 360.000 K., pierwszą ratę w kwocie 120.000 K.
2.) „ „ Sanoka względnie Galic. kasie oszczędności we Lwowie jako eskontującej z przyrzeczonych 300.000 K. pierwszą ratę w kwocie 150.000 K.

Całkowicie umorzyła w r. 1909 pożyczkę gmina m. Tarnopola.

Stan majątku funduszu z końcem r. 1909 zwiększył się o 14. 298 K. 75 h. tj. o 3% odsetki z lokacyi gotówki na rachunku bieżącym w kwocie 13.978 K. 04 h. i o 6% odsetki zwłoki od niezapłaconych w terminie rat w kwocie 320 K. 71 h.

LW. 26.663/1910.

V.

Fundusz pożyczkowy

na drogi powiatowe i gminne.

Fundusz pożyczkowy na

Dochody.

Zamknięcie rachunku

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Dochody.						
		A) Rzeczywiste.						
	1	Dotacya z funduszu krajowego (Rubr. VIII. poz. 10. wydatków) I. rata .	100.000	—	100.000	—	—	—
	2	Zwroty pożyczek udzielonych Wydziałom powiatowym: Należytość z r. 1908 1,015.017 K 97 g „ „ 1909 287.700 „ — „	1,302.717	97	215.092	30	1,087.625	67
	3	Odsetki 6% od Wydziałów powiatowych za niedotrzymanie terminów płatności rat: Należytość z roku 1909 . 517 K 06 g						
	4	Odpisano . . . . . 52 „ 23 „	464	83	464	83	—	—
		Odsetki 3% z lokacyi kapitału w funduszu krajowym na rachunku bieżącym	2.381	12	2.381	12	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	1,405.563	92	317.938	25	1,087.625	67
		B) Przenośne.						
	5	Lokacya kapitału na 3% rachunku bieżącym w funduszu krajowym: za rok 1908 . . 76.383 K 33 g „ „ 1909 . . 317.938 „ 25 „	394.321	58	287.700	—	106.621	58
		Suma wszystkich dochodów .	1,799.885	50	605 638	25	1,194.247	25
		Zapas kasowy z początkiem roku 1909			—	—		
		Razem . .			605.638	25		

drogi powiatowe i gminne.

za rok 1909. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Wydatki.						
		A) Rzeczywiste.						
	1	Pożyczki bezprocentowe udzielone Wydziałom powiatowym:						
		1. Brzozów . . . . . 20.000 K						
		2. Buczacz . . . . . 30.000 „						
		3. Kolbuszowa . . . . 10 000 „						
		4. Krosno . . . . . 20.000 „						
		5. Lwów . . . . . 14.500 „						
		6. Pilzno . . . . . 10.000 „						
		7. Przemyślany. . . . 34.200 „						
		8. Ropczyce. . . . . 40 000 „						
		9. Rzeszów . . . . . 44.000 „						
		10. Śniatyn . . . . . 10.000 „						
		11. Sokal . . . . . 20 000 „						
		12. Tarnów . . . . . 20.000 „						
		13. Żółkiew . . . . . 15.000 „	287.700	—	287.700	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	287.700	—	287.700	—	—	—
		B) Przenośne.						
	2	Lokacya kapitału na 3% rachunku bieżącym w funduszu krajowym . .	317.938	25	317.938	25	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	605.638	25	605.638	25	—	—
		Zapas kasowy z końcem roku 1909 .			—	—		
		Razem . .			605.638	25		

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny.

Należytości czynne:	*Szczegół.*	*Ogół.*
a) Zwroty pożyczek udzielonych Wydziałom powiatowym:		
α) z lat poprzednich . . 809.195 K 67 g		
β) z roku bieżącego . . 278.430 „ — „	1,087.625 K 67 g	
b) Na lokacyi w funduszu krajowym na 3% rachunku bieżącym	106.621 „ 58 „	1,194.247 K 25 g
Suma stanu czynnego . . .		1,194.247 K 25 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		1,194.247 K 25 g
W porównaniu z takimże stanem za rok 1908		1,091.401 „ 30 „
okazuje się **przyrost majątku** . . .		102.845 K 95 g

LW. 37 593/910.

VI.

Fundusz kolejowy.

Z I. Związkowej drukarni we Lwowie, ulica Lindego l. 4.

VI. Fundusz kolejowy na cele popierania

Dochody.

Zamknięcie rachunku

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Dochody.						
		A) Rzeczywiste.						
	1	Dotacya z funduszu krajowego (Rubr. VIII. poz. 22 wydatków) . .	900.000	—	900.000	—	—	—
	2	Odsetki od lokowanego kapitału w Banku krajowym i efektów własnych	154.848	82	154.848	82	—	—
	3	Odsetki od pożyczek udzielonych Towarzystwom kolejowym i funduszowi krajowemu 54 995 K 91 g *od tego:* zwroty 929 „ 15 „	54.066	76	54.066	76	—	—
	4	Odsetki zwłoki za niedotrzymanie terminów w spłatach rat gwarancyjnych na oprocentowanie i umorzenie akcyi kolei lokalnych: Należytość z r. 1908 1.514 K 55 g „ „ „ 1909 1.969 „ 49 „	3.484	04	1.993	29	1.490	75
	5	Dywidenda od akcyi pierwszeństwa kolei *Trzebinia-Skawce* za rok 1908 .	20.136	20	20.136	20	—	—
	6	Za wylosowane akcye pierwszeństwa kolei *Łupków-Cisna* — w ilości 100 sztuk po 400 K	43.600	—	43.600	—	—	—
	7	Raty gwarancyjne od stron konkurencyjnych na oprocentowanie i umorzenie akcyi linii kolejowych:						
		a) Chabówka-Zakopane: Należytość z r. 1908 16.053 K 27 g „ „ „ 1909 15.725 „ — „	31.778	27	19.595	23	12.183	04
		b) Delatyn-Kołomyja-Stefanówka: Należytość z r. 1908 5.364 K 34 g „ „ „ 1909 31.538 „ 86 „	36.903	20	25.562	66	11.340	54
		c) Przeworsk-Bachórz-Dynów: Należytość z r. 1908 3.850 K 32 g „ „ „ 1909 8.908 „ 90 „ Razem . 12.759 K 22 g Należytość odpisana 291 „ 20 „	12.468	02	9.110	75	3.357	27
		d) Lwów-Podhajce: Należytość z r. 1908 7.735 K 50 g „ „ „ 1909 37.767 „ 50 „	45.503	—	38.905	50	6.597	50
		e) Tarnów-Szczucin: Należytość z r. 1908 23.396 K 10 g „ „ „ 1909 17.872 „ 40 „	41.268	50	16.259	20	25.009	30
		Do przeniesienia . .	1,344.056	81	1,284.078	41	59.978	40

budowy kolei niższego rzędu.

za rok 1909. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Wydatki.						
		A) Rzeczywiste.						
	1	Wydano do spieniężenia wylosowane akcye pierwszeństwa kolei *Łupków-Cisna* — 109 sztuk po 400 K .	43.600	—	43.600	—	—	—
	2	Na zakupno akcyi kolejowych:						
		a) pierwszeństwa:						
		α) Lwów Podhajce — jako III i ostatnia rata udziału kraju . .	700.000	—	700.000	—	—	—
		b) zakładowych:						
		α) Lwów-Stojanów } imieniem stron	760.000	—	760.000	—	—	—
		β) Muszyna-Krynica } gwarantujących	59.600	—	59.600	—	—	—
	3	Spłata 4% pożyczek zaciągniętych w Banku krajowym:						
		a) Na zakupno akcyi pierwszeństwa kolei *Łupków-Cisna*:						
		α) XXIII i XXIV rata na kapitał	900.387	48	3.427	11	896.960	37
		β) odsetki i koszta administracyjne	37.165	33	37.165	33	—	—
		b) Na wypłatę subwencyi c. k. Rządowi na budowę kolei *Chodorów-Podwysokie*:						
		α) XXIII i XXIV rata na kapitał	1,936.317	28	7.370	14	1,928.947	14
		β) odsetki i koszta administracyjne	79.920	86	79.920	86	—	—
		c) Na wypłatę subwencyi c. k. Rządowi na budowę kolei *Przeworsk-Rozwadów*:						
		α) XX i XXI rata na kapitał .	485.807	91	1.847	37	483.960	54
		β) odsetki i koszta administracyjne	20.052	63	20.052	63	—	—
		d) Na zakupno akcyi zakładowych kolei *Delatyn Kołomyja-Stefanówka:*						
		α) III i IV rata na kapitał .	699.648	21	2.660	40	696.987	81
		β) odsetki i koszta administracyjne	28.878	46	28.878	46	—	—
		e) Na zakupno akcyi zakładowych kolei *Kraków-Kocmyrzów-Łupków Cisna i Trzebinia-Skawce:*						
		α) XVIII i XIX rata na kapitał	584.415	58	2.223	41	582.192	17
		β) odsetki i koszta administracyjne	24.128	59	24.128	59	—	—
		Do przeniesienia . .	6,359.922	33	1,770.874	30	4,589.048	03

VI. Fundusz kolejowy na cele popierania

Dochody. Zamknięcie rachunku

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	1,344.056	81	1,284.078	41	59.978	40
		f) Lwów-Kamionka str.-Stojanów:						
		Należytość z r. 1908 9.327 K 50 g „ „ „ 1909 34.580 „ — „	43.907	50	33.442	50	10.465	—
		g) Muszyna-Krynica:						
		Należytość z r. 1909 . . .	650	35	—	—	650	35
	8	Pożyczka zaciągnięta w Banku krajowym na zakupno akcyi zakładowych kolei *Lwów-Stojanów* (uchwała Sejmu z 8 marca 1907):						
		a) w 4% obligach kolejowych Banku krajowego . . 720.000 K — g *od tego:* obligi wydane do spieniężenia . . . . 720.000 „ — „	—	—	—	—	—	—
		b) gotówka uzyskana po spieniężeniu tychże obligów: *α)* po kwocie 94 i 94½ % . 677.010 K — g *β)* za kupon 3.314 „ 66 „ Razem . 680.324 K 66 g *od tego:* ½ % prowizyi i opłata rządowa od obrotu efektów . . . 237 „ 20 „	680.087	46	680.087	46	—	—
	9	Rozmaite:						
		a) Częściowy zwrot kapitału akcyjnego kolei *Przeworsk-Bachórz Dynów* w stosunku do wydanych z depozytów funduszu krajowego 32 sztuk akcyi zakładowych po 400 K im. wartości . 12.800 K — g	12.658	56	12.658	56	—	—
		b) Nadwyżka przy pokryciu rat amortyzacyjnych pożyczek kolejowych 4% obligami kolejowymi Banku krajowego	2.568	50	2.568	50	—	—
		b) Zwrot mylnego wydatku do poz. 4 *c)* wydatków	11	60	—	—	11	60
		Suma dochodów rzeczywistych .	2,083.940	78	2,012.835	43	71.105	35

budowy kolei niższego rzędu.

za rok 1909. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
		Z przeniesienia . .	6,359 922	33	1,770.874	30	4,589.048	03
		f) Na zakupno akcyi zakładowych kolei *Lwów-Podhajce*:						
		α) VII i VIII rata na kapitał .	824.923	88	1.838	08	823.085	80
		β) odsetki i koszta administracyjne	34.086	44	34.086	44	—	—
		g) Na zakupno akcyi zakładowych kolei *Lwów-Stojanów*:						
		α) I i II rata na kapitał . .	720.000	—	1 407	05	718.592	95
		β) odsetki i koszta administracyjne	29.756	63	29.756	63	—	—
	4	Rozmaite:						
		a) Rata wstępna i koszta przy zaciągnięciu pożyczki w Banku krajowym — jak poz 8 dochodów .	17.557	04	17.557	04	—	—
		b) Koszta administracyjne . . .	1	80	1	80	—	—
		c) Mylne wydatki z rozmaitych tytułów:						
		Należytość z r. 1909 2.875 K 52 g						
		od tego: zwroty ko relatywne . . 2.863 „ 92 „	11	60	11	60	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych .	7,986.259	72	1,855.532	94	6,130.726	78

VI. Fundusz kolejowy na cele popierania

Dochody. Zamknięcie rachunku

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		B) Przenośne.						
	1	Zwrot zaliczek udzielonych Towarzystwom kolejowym z tytułu gwarancyi kraju na zapłacenie rat i odsetek od pożyczek zaciągniętych w Banku krajowym:						
		a) Borki wielkie-Grzymałów: Należytość z r. 1908 143.573 K 64 g; „ „ „ 1909 52.317 „ — „	195.890	64	6.594	96	189.295	68
		b) Chabówka-Zakopane: Należytość z r. 1908 4.807 K 78 g; „ „ „ 1909 22.584 „ 35 „	28.392	13	3.000	—	25.392	13
		c) Piła-Jaworżno: Należytość z r. 1908 9.054 K 90 g; „ „ „ 1909 — „ — „	9 054	90	9.054	90	—	—
		d) Delatyn-Kołomyja-Stefanówka: Należytość: *α)* z tytułu pomocy kraju: z r. 1908 1,590.100 K 08 g; „ „ 1909 133.911 „ 86 „; Razem 1,724.011 K 94 g; *β)* z tytułu kosztów zarządu z r. 1908 33.827 „ 61 „	1,757.839	55	103.936	28	1,653.903	27
		e) Przeworsk-Bachórz-Dynów: Należytość z r. 1908 464.367 K 16 g; „ „ „ 1909 131.253 „ 10 „	595.620	26	28.332	59	567-287	67
		f) Tarnów-Szczucin: Należytość z r. 1908 — K — g; „ „ „ 1909 2.916 „ 55 „	2.916	55	—	—	2.916	55
	2	Zwrot chwilowych pożyczek udzielonych Towarzystwom kolejowym na cele budowy, dodatkowych inwestycyi i projektów kolejowych:						
		a) Borki wielkie Grzymałów: Należytość z r. 1908 40.000 K — g; „ „ „ 1909 850 „ — „	40.850	—	—	—	40.850	—
		b) Chabówka-Zakopane: Należytość z r. 1908 — „ — „; „ „ „ 1909 1.500 K 59 g	1.500	95	774	76	726	19
		Do przeniesienia . .	2,632.064	98	151.693	49	2,480.371	49

budowy kolei niższego rzędu.

za rok 1909. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		B) Przenośne.						
	1	Zaliczki udzielone Towarzystwom kolejowym z tytułu gwarancyi kraju na zapłacenie rat i odsetek od pożyczek zaciągniętych w Banku krajowym:						
		a) Borki wielkie-Grzymałów . . .	52.317	—	52.317	—	—	—
		b) Chabówka-Zakopane	23.584	35	23.584	35	—	—
		c) Piła Jaworżna	—	—	—	—	—	—
		d) Delatyn-Kołomyja-Stefanówka: *α)* z tytułu pomocy kraju 133.911 K 86 g *β)* na kozzta zarządu . . — „ — „	133.911	86	133 911	86	—	—
		e) Przeworsk-Bachórz-Dynów . . .	131.253	10	131.253	10	—	—
		f) Tarnów-Szczucin	2.916	55	2.916	55	—	—
	2	Pożyczki chwilowe udzielone Towarzystwom kolejowym na cele budowy, dodatkowych inwestycyi i projektów kolejowych:						
		a) Borki wielkie-Grzymałów . . .	850	—	850	—	—	—
		b) Chabówka-Zakopane	1.500	95	1.500	95	—	—
		c) Piła-Jaworżno	70.000	—	70.000	—	—	—
		d) Lwów-Stojanów	3,003.805	60	3,003.805	60	—	—
		e) Nowy Sącz-Szczawnica-Nowy Targ	5.735	—	5.735	—	—	—
		f) Muszyna-Krynica	96.683	58	96.683	58	—	—
		g) Drohobycz-Truskawiec . . .	5.697	61	5.697	61	—	—
		h) Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna .	9.515	70	9.515	70	—	—
		i) Rzeszów-Kolbuszowa-Nisko .	23.159	74	23.159	74	—	—
		k) Brzozów-Rymanów . . .	17.947	09	17.947	09	—	—
		Do przeniesienia . .	3,578.878	13	3,578.878	13	—	—

VI. Fundusz kolejowy na cele popierania

Dochody. Zamkniecie rachunku

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
		Z przeniesienia . .	2,632.064	98	151 693	49	2,480.371	49
		c) Piła-Jaworžno:						
		Należytość z r. 1908 302.926 K 07 g						
		„ „ „ 1909 70.000 „ — „	372.926	07	15.083	56	357.842	51
		d) Lwów-Stojanów:						
		Należytość z r. 1908 — K — g						
		„ „ „ 1909 3,003.805 „ 60 „	3,003 805	60	40.326	—	2,963.479	60
		e) Nowy Sącz-Szczawnica-Nowy Targ:						
		Należytość z r. 1908 9.888 K 66 g						
		„ „ „ 1909 5.735 „ — „	15 623	66	122	66	15.501	—
		f) Muszyna-Krynica:						
		Należytość z r. 1908 31.701 K 83 g						
		„ „ „ 1909 96.683 „ 58 „	128.385	41	127.825	43	559	98
		g) Drohobycz-Truskawiec:						
		Należytość z r. 1908 7.180 K 91 g						
		„ „ „ 1909 5 697 „ 61 „	12.878	52	—	—	12.878	52
		h) Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna:						
		Należytość z r. 1908 26.508 K 40 g						
		„ „ „ 1909 9.515 „ 70 „	36.024	10	—	—	36.024	10
		i) Rzeszów-Kolbuszowa-Nisko:						
		Należytość z r. 1908 8.640 K 49 g						
		„ „ „ 1909 23.159 „ 74 „	31.800	23	517	42	31 282	81
		k) Brzozów-Rymanów:						
		Należytość z r. 1908 — K — g						
		„ „ „ 1909 17.947 „ 09 „	17 947	09	—	—	17 947	09
	3	Dywidenda od akcyi kolei:						
		a) Chabówka-Zakopane	15.411	89	15.411	89	—	—
		b) Delatyn-Kołomyja-Stefanówka . .	275	68	275	68	—	—
		c) Tarnów-Szczucin	15.746	66	15.746	66	—	—
	4	Zwrot chwilowej pożyczki udzielonej funduszowi krajowemu . . .	1,040.000	—	1,040.000	—	—	—
	5	Lokacya kapitału w Banku krajowym na 4% rachunku bieżącym:						
		Należytość z r. 1908 4,495.772 K — g						
		„ „ „ 1909 3,350.502 „ 53 „	7,846.274	53	6,399.377	53	1.446.897	—
		Suma dochodów przenośnych .	15,169.164	42	7,806.380	32	7,362.784	10

budowy kolei niższego rzędu.

za rok 1909. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
		Z przeniesienia . .	3,578.878	13	3,578.878	13	—	—
	3	Zwrot dywidendy od akcyi kolei:						
		a) Chabówka-Zakopane:						
		Należytość z r. 1908 14.990 K 52 g „ „ „ 1909 15.411 „ 89 „	30.402	41	15.412	09	14.990	32
		b) Delatyn-Kołomyja-Stefanówka:						
		Należytość z r. 1908 13.906 K 38 g „ „ „ 1909 275 „ 68 „	14.182	06	14.182	06	—	—
		c) Tarnów-Szczucin:						
		Należytość z r. 1908 — K — g „ „ „ 1909 15.746 „ 66 „	15.746	66	13.112	—	2.634	66
	4	Pożyczka chwilowa udzielona funduszowi krajowemu	1,040.000	—	1,040.000	—	—	—
	5	Lokacya kapitału w Banku krajowym na 4% rachunku bieżącym . .	3,350.502	53	3,350.502	53	—	—
		Suma wydatków przenośnych .	8,029.711	79	8,012.086	81	17.624	98

VI. Fundusz kolejowy na cele popierania

Dochody.

Zamknięcie rachunku

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Zestawienie sum.						
		I. Suma dochodów rzeczywistych .	2,083.940	78	2,012.835	43	71.105	35
		II. Suma dochodów przenośnych .	15,169.164	42	7,806.380	32	7,362.784	10
		Razem . .	17,253.105	20	9,819.215	75	7,433.889	45
		Do tego:						
		Zapas kasowy z dniem 1. stycznia 1909:						
		a) gotówką . . 5.941 K 50 g						
		b) efektami . . 4,379.200 „ — „			4.385.141	50		
					14,204.357	25		

budowy kolei niższego rzędu.

za rok 1909. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
		Zestawienie sum.						
		I. Suma wydatków rzeczywistych .	7,986.259	72	1,855.532	94	6,130.726	78
		II Suma wydatków przenośnych .	8,029.711	79	8 012.086	81	17 624	98
		Razem . .	16,015.971	51	9,867.619	75	6,148.351	76
		Do tego:						
		Zapas kasowy z dniem 31. grudnia 1909:						
		a) gotówką . . 1.137 K 50 g						
		b) efektami . . 4,335.600 „ — „			4,336.737	50		
					14,204.357	25		
		Uwaga: Wykazany wyżej zapas gotówki z końcem roku 1909 ulokowano z początkiem roku 1910 na 4% rachunku bieżącym w Banku krajowym.						

VI. Fundusz kolejowy na cele popierania

Zamknięcie rachunku

Stan majątku

Stan czynny.		*Szczegół.*	*Ogół.*
1. Odsetki zwłoki za niedotrzymanie terminów w spłatach rat gwarancyjnych na oprocentowanie i umorzenie akcyi kolejowych.		1.490 K 75 g	
2. Raty gwarancyjne od stron konkurencyjnych na oprocentowanie i umorzenie akcyi linii kolejowych:			
a) Chabówka-Zakopane:			
α) Zakopane, Zwierzchność gminna . .	94 K 10 g		
β) Komisya kimatyczna uzdrowiska Zakopane .	12 088 „ 94 „	12.183 „ 04 „	
b) Delatyn - Kołomyja - Stefanówka:			
α) Kołomyja, Wydział powiatowy . . .	5.317 K 88 g		
β) Horodenka, Zwierzchność gminna . .	704 „ 78 „		
γ) Kołomyja, Magistrat .	5.317 „ 88 „	11.340 „ 54 „	
c) Przeworsk-Bachórz-Dynów			
α) Łańcut, Wydział powiatowy	1.979 K 25 g		
β) Przeworsk, Zwierzchność gminna . . .	455 „ — „		
γ) Dynów, Zwierzchność gminna	923 „ 02 „	3.357 „ 27 „	
d) Lwów-Podhajce:			
α) Brzeżany, Wydział powiatowy . . .	2.275 K — g		
β) Przemyślany, Wydział powiatowy . . .	3.185 „ — „		
γ) Podhajce, Zwierzchność gminna	682 „ 50 „		
δ) Przemyślany, Zwierzchność gminna . . .	455 „ — „	6.597 „ 50 „	
e) Tarnów Szczucin:			
α) Dąbrowa, Wydział powiatowy	24.498 K 15 g		
β) Żabno, Zwierzchność gminna	283 „ 65 „		
γ) Szczucin, Zwierzchność gminna	227 „ 50 „	25.009 „ 30 „	
Do przeniesienia . .		59.978 K 40 g	

budowy kolei niższego rzędu.

za rok 1909.

z końcem roku 1909.

	Stan bierny.		*Szczegół.*	*Ogół.*
1.	Pożyczki zaciągnięte w Banku krajowym:			
	a) Na zakupno akcyi pierwszeństwa kolei *Łupków-Cisna*	896 960 K 37 g		
	b) Na wypłatę subwencyi c. k. Rządowi na budowę kolei *Chodorów Podwysokie*	1,928.947 „ 14 „		
	c) Na wypłatę subwencyi c. k. Rządowi na budowę kolei *Przeworsk-Rozwadów*	483.960 „ 54 „		
	d) Na zakupno akcyi zakładowych kolei *Delatyn-Kołomyja-Stefanówka* . .	696.987 „ 81 „		
	e) Na zakupno akcyi zakładowych kolei:			
	α) Kraków-Kocmyrzów *β) Łupków-Cisna* *γ) Trzebinia-Skawce*	582.192 „ 17 „		
	f) Na zakupno akcyi zakładowych kolei *Lwów-Podhajce*	823.085 „ 80 „		
	g) Na zakupno akcyi zakładowych kolei *Lwów-Stojanów*	718.592 „ 95 „	6,130.726 K 78 g	
2.	Zwrot dywidendy interesentom miejscowym kolei:			
	a) Chabówka-Zakopane:			
	α) Nowy Targ, Wydział powiatowy . . .	4.051 K 44 g		
	β) Zakopane, Zwierzchność gminna . . .	4.861 „ 73 „		
	γ) Komisya klimatyczna uzdrowiska Zakopane .	6.077 „ 15 „	14 990 „ 32 „	
	b) Tarnów-Szczucin:			
	α) Dąbrowa, Zwierzchność gminna	2.229 K 33 g		
	β) Szczucin, Zwierzchność gminna	405 „ 33 „	2.634 „ 66 „	6,148.351 K 76 g
		Do przeniesienia		6,148.351 K 76 g

VI. Fundusz kolejowy na cele popierania

Zamknięcie rachunku

Stan czynny.		*Szczegół.*	*Ogół.*
Z przeniesienia . .		59.978 K 40 g	
f) Lwów Stojanów:			
α) Kamionka str. Wydział powiatowy . . .	9.100 K — g		
β) Kamionka str. Zwierzchność gminna . . .	1.137 „ 50 „		
γ) Radziechów, Zwierzchność gminna . . .	227 „ 50 „	10.465 „ — „	
g) Muszyna-Krynica:			
α) Komisya zdrojowa w Krynicy	430 K 43 g		
β) Krynica, Zwierzchność gminna	219 „ 92 „	650 „ 35 „	
3. Zwrot mylnego wydatku z tytułu kosztów sądowych w sprawie kolei *Delatyn-Kołomyja-Stefanówka.* . .		11 „ 60 „	
4. Zaliczki udzielone Towarzystwom kolejowym z tytułu gwarancyi kraju na zapłacenie rat i odsetek od pożyczek zaciągniętych w Banku krajowym:			
a) Borki wielkie-Grzymałów	189.295 K 68 g		
b) Chabówka-Zakopane . .	25.392 „ 13 „		
c) Delatyn - Kołomyja - Stefanówka:			
1. z tytułu pomocy kraju	1,620.075 „ 66 „		
2. na koszta zarządu .	33.827 „ 61 „		
d) Przeworsk-Bachórz-Dynów	567.287 „ 67 „		
e) Tarnów-Szczucin . .	2.916 „ 55 „	2,438.795 „ 30 „	
5. Pożyczki chwilowe udzielone Towarzystwom kolejowym na cele budowy, dodatkowych inwestycyi i projektów kolejowych:			
a) Borki wielkie-Grzymałów .	40.850 K — g		
b) Chabówka-Zakopane . .	726 „ 19 „		
c) Piła-Jaworzno . . .	357.842 „ 51 „		
d) Lwów-Stojanów . . .	2,963.479 „ 60 „		
e) Nowy Sącz-Szczawnica-Nowy Targ	15.501 „ — „		
f) Muszyna-Krynica . .	559 „ 98 „		
g) Drohobycz Truskawiec .	12.878 „ 52 „		
h) Wieliczka Myślenice-Mszana dolna	36.024 „ 10 „		
i) Rzeszów-Kolbuszowa-Nisko	31.282 „ 81 „		
k) Brzozów-Rymanów . .	17.947 „ 09 „	3,477.091 „ 80 „	
Do przeniesienia . .		5,986.992 K 45 g	

budowy kolei niższego rzędu.

za rok 1909.

Stan bierny.	*Szczegół.*	*Ogół.*
Z przeniesienia		6,148.351 K 76 g
Do przeniesienia		6,148.351 K 76 g

VI. Fundusz kolejowy na cele popierania

Zamknięcie rachunku

Stan czynny.		*Szczegół.*	*Ogół.*
Z przeniesienia . .		5,986.992 K 45 g	
6. Na lokacyi w Banku krajowym na 4% rachunku bieżącym		1,446.897 „ — „	
7. Zapas kasowy z dniem 31. grudnia 1909:			
a) w gotówce. . . .		1.137 „ 50 „	
b) efektami:			
A) 4% obligi kolejowe Banku krajowego .		22.000 „ — „	
B) Akcye pierwszeństwa:			
1. kolei *Łupków-Cisna* . .	797.600 K — g		
2. „ *Trzebinia-Skawce* .	266.000 „ — „		
3. „ *Lwów Podhajce* .	2,150.000 „ — „	3,213.600 „ — „	
C) Akcye zakładowe:			
1. kolei *Kraków-Kocmyrzów*	200.000 K — g		
2. „ *Lwów-Janów-Jaworów*	300.000 „ — „		
3. kolei *Tarnopol Zbaraż* .	600.000 „ — „	1,100.000 „ — „	11,770.626 K 95 g
Suma stanu czynnego			11,770.626 K 95 g

budowy kolei niższego rzędu.

za rok 1909.

Stan bierny.	*Szczegół.*	*Ogół.*
Z przeniesienia		6,148.351 K 76 g

Suma stanu biernego	6,148.351 K 76 g

Zestawienie sum stanu majątku z końcem roku 1909.

Suma stanu czynnego	11,770.626 K 95 g
„ „ biernego	6,148.351 „ 76 „
Czysty stan czynny	5,622.275 K 19 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 .	6.160 335 „ 37 „
okazuje się **ubytek** majątku o .	538.060 K 18 g

Uwaga: Ubytek ten jest tylko pozorny, gdy się zważy, że w roku 1909 wydano z krajowego funduszu kolejowego w zastępstwie stron interesowanych na zakupno wpłacić się mających akcyi zakładowych linii kolejowych:

a) Lwów-Stojanów	760 000 K
b) Muszyna-Krynica	59.600 „
Razem .	819.600 K

Nadto na pozorne umniejszenie czystego stanu czynnego wpłynęło również i to, że w roku 1909 wydano z krajowego funduszu kolejowego na zakupno akcyi pierwszeństwa kolei *Lwów-Podhajce* — jako III. i ostatnią ratę udziału kraju w kwocie 700.000 „ podczas, gdy akcye o tej wysokości uzyskano już w roku 1908 i zarachowano je w stanie czynnym roku ubiegłego.

Ogółem więc wydano . . .	1,519.600 K

LW. 46.855/1910.

Dział B.

VII.

Fundusze krajowych przedsiębiorstw melioracyjnych.

I. Związkowa drukarnia we Lwowie, ulica Lindego l. 4.

INDEKS

Strona.

1. Biała rzeka z dopływami — fundusz regulacyi i obwał. prawego brzegu Dunajca 679
2. Biała rzeka — regulacya powyżej Grybowa (Rubr. IX. poz. 11. wydatków) . 684
3. Błotnia potok — fundusz regulacyi 689
4. Błożewka potok — fundusz regulacyi 692
5. Bug rzeka — fundusz regulacyi od ujścia Pełtwi do granicy Państwa . . 694
6. Bystra potok - fundusz zabudowania 698
7. Bystrzyca w Podbużu i potok Szepytnik — fund. regul. (Rubr. IX. poz .11. wyd.) 700
8. Bystrzyca pod Stupnicą — fundusz regulacyi (Rubr. IX. poz. 11. wydatków). 702
9. Dniestr górny rzeka z dopływami — fundusz regulacyi 704
10. „ „ „ — regulacya powyżej Kornalowic (Rubr. IX. poz. 11. wyd.) 708
11. Dniestru dorzecze — fundusz zabudowania potoków górskich . . . 711
12. Dumny potok — fundusz regulacyi 714
13. Dunajec rzeka — fundusz obwał. lewego brzegu poniżej mostu w Bogumiłowicach 717
14. Dunajec rzeka — fundusz obwał. lewego brzegu powyżej mostu w Bogumiłowicach 719
15. Gniła Lipa rzeka — fundusz regulacyi sekcyi górnej 722
16. „ „ „ „ „ „ środkowej 726
17. Kisielina potok — fundusz regulacyi sekcyi dolnej 730
18. „ „ „ „ „ górnej 733
19. Krzemienica potok, Babulówka, oraz Trześń i Rów — fundusz konserwacyi . 736
20. Krzemionka potoki górskie — fundusz zabudowania 739
21. Łańcucko-jarosławskie bagna — fundusz osuszenia 742
22. Łęg rzeka — fundusz regulacyi 744
23. „ „ w powiatach: niżańskim i kolbuszowskim — fundusz regulacyi . 748
24. Michałów potok górski — fundusz zabudowania 751
25. Mikołajów debry — fundusz zabudowania. 752
26. Naddniestrzańskie bagna — fundusz kolmatacyi. 754
27. Niszkówka potok górski — fundusz zabudowania 758
28. Nowy Breń rzeka z dopływami — fundusz regulacyi 760
29. Pełtew rzeka z dopływami fundusz regulacyi 764
30. „ „ „ w obrębie m. Lwowa—fund. reg. (Rubr. IX. poz. 11 wyd.) 769
31. Przegnojówka potok — fundusz regulacyi. 771
32. Pusta potok — fundusz regulacyi 774
33. Rata rzeka z dopływami — fundusz regulacyi 777
34. Rudawa potok — fundusz regulacyi 780
35. Rzemieńskie bagna — fundusz osuszenia 782
36. Skawa dorzecze — fundusz zabudowania potoków górskich 785
37. Trześniówka rzeka — fundusz konserwacyi 787
38. Trześniówka górna rzeka — fundusz regulacyi 790
39. Tyśmienica rzeka z dopływami i potok Letnianka — fundusz regulacyi . 794
40. Wereszyca rzeka — fundusz regulacyi 797
41. Wisła rzeka od Niepołomic do ujścia Raby — fundusz obwałowania . . 800
42. „ „ od Raby do Woli rogowskiej — fundusz obwałowania . . 804
43. „ „ w powiecie dąbrowskim — fundusz obwałowania . . . 809
44. „ „ lewy brzeg w powiecie krakowskim — fundusz obwałowania . 813
45. „ „ „ wał (nadwiślański) od ujścia Białuchy do granicy Państwa — fundusz podwyższenia 815
46. „ „ lewy brzeg od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy — fundusz obwałowania 818
47. „ „ prawy wał (nadwiślański) między Podgórzem a Niepołomicami fundusz podwyższenia 821
48. Wisła i San rzeki w powiecie tarnobrzeskim — fundusz konserwacyi . . 825
49. Wisła i Wisłoka rzeki w powiecie mieleckim fundusz uzupełnienia obwałowania 828
50. Wisłok i Pielnica potoki — fundusz uzupełnienia regulacyi 833
51. Złota Lipa rzeka — fundusz regulacyi 836
52. Zniesienie gmina powiat lwowski debry — fundusz zabudowania . . . 840

---

53. Fundusz pożyczek bezprocentowych na oszuszenie i drenowanie gruntów . 842
54. „ pożyczkowy na podwyższenie wałów wiślanych 844
55. „ „ „ cele melioracyjne 845
56. „ pożyczki 3,000.000 K na pokrycie datku kraju do kosztów uzupełnienia regulacyi rzek kanałowych 848
57. Fundusz związkowej kasy chorych (z załącznikami) 850

1. Fundusz regulacyi rzeki Biały i obwałowania prawego brzegu Dunajca.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	71.525	—	71.525	—	—	—
	2	„ „ państwowego:						
		a) zaległy . . 1 K 34 g						
		b) bieżący . . 105.141 „ — „	105.142	34	105.142	34	—	—
	3	Odsetki z lokacyi kapitałów . .	1.458	57	1.458	57	—	—
	4	Dotacya z funduszu konserwacyi na pokrycie niedoboru	27.862	99	27.862	99	—	—
	5	Rozmaite	2.274	40	2.274	40	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	208.263	30	208.263	30	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot wydatków:						
		a) od c. k. Prokuratoryi państwa za utrzymanie baraku dla więźni .	177	54	—	—	177	54
		b) zwrot kaucyi dzierżawy gruntu pod szkółkę	30	82	—	—	30	82
		c) zwrot od ekspozytury tarnowskiej zaliczkowo poniesionych wydatków:						
		a) zaległe . . . 719 K 15 g						
		b) bieżące . . . 3.147 „ 68 „	4.866	83	4.866	83	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	213.338	49	213.130	13	208	36
		Zapas z początkiem roku 1909 . .	—	—	16.253	45	—	—
		Razem .	—	—	229.383	58	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
		I. Biała i obwałowanie prawego brzegu Dunajca.						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	16	20	16	20	—	—
	2	Zdzieranie darni	312	14	312	14	—	—
	3	Karczowanie	1.003	58	1.003	58	—	—
	7	Wykop z odwozem na wał . . .	6.320	93	6.320	93	—	—
	9	Wykonanie nasypu	1.583	90	1.583	90	—	—
	11	Wykop z potoków i kanałów osusz. .	306	50	306	50	—	—
	12	Materyały i narzędzia	1.813	30	1.813	30	—	—
	13	Dozór	528	70	528	70	—	—
		Suma rubr. I. . .	11.885	25	11.885	25	—	—
		Do przeniesienia . .	11.885	25	11.885	25	—	—

1. Fundusz regulacyi rzeki Biały i obwałowania prawego brzegu Dunajca.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
		Z przeniesienia . .	11.885	25	11.885	25	—	—
II.		Roboty regulacyjne:						
	14	Budowle faszynowe: materyały . .	26.203	99	26.203	99	—	—
	15	„ „ robocizna . .	10.012	97	10.012	97	—	—
	16	„ kamienne: materyały . .	8.936	51	8.936	51	—	—
	17	„ „ robocizna . .	2.752	30	2.752	30	—	—
	20	Narzędzia	5.996	21	5.996	21	—	—
	21	Dozór	1.233	33	1.233	33	—	—
		Suma rubr. II.. .	55.135	31	55.135	31	—	—
III.		Objekty wałowe:						
	22	Roboty ciesielskie: materyały . .	979	67	979	67	—	—
	23	„ „ robocizna . .	878	30	878	30	—	—
	24	„ murarskie: materyały . .	2.357	96	2.357	96	—	—
	25	„ „ robocizna . .	793	45	793	45	—	—
	26	„ kowalskie	327	13	327	13	—	—
	27	Rozmaite	1.031	67	1.031	67	—	—
		Suma rubryki III .	6.368	18	6.368	18	—	—
IV.		Roboty dodatkowe:						
	28	Zasadzenie odsypisk	7.845	71	7.845	71	—	—
	29	Obsiew szkarp	169	60	169	60	—	—
		Suma rubryki IV. .	8.015	31	8.015	31	—	—
V.		Wykupno gruntów	—	—	—	—	—	—
VI.		Konserwacya:						
	38	Pogłębienie przekopów	2.407	78	2.407	78	—	—
	39	Naprawa budowli regulacyjnych .	77.851	78	77.851	78	—	—
	40	„ wałów i rowów . . .	4.228	18	4.228	18	—	—
	41	Straż rzeczna i wałowa . . .	5.340	—	5.340	—	—	—
		Suma rubryki VI. .	89.827	74	89.827	74	—	—
VII.		Koszta zarządu:						
	42	Najem lokalu	360	—	360	—	—	—
	43	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne. .	618	14	618	14	—	—
	44	Przyrządy geodetyczne	147	—	147	—	—	—
	46	Koszta kierownictwa	7.942	85	7.942	85	—	—
	47	Wynagrodzenie kasyera . . .	420	—	420	—	—	—
	48	Inne	852	08	852	08	—	—
		Suma rubryki VII. .	10.340	07	10.340	07	—	—
		Do przeniesienia . .	181.571	86	181.571	86	—	—

1. Fundusz regulacyi rzeki Biały i obwałowania prawego brzegu Dunajca.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	181.571	86	181.571	86	—	—
VIII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	50	Budowa i naprawa brodów . . .	309	40	309	40	—	—
	51	Korrekcya ujść dopływów . . .	467	20	467	20	—	—
	57	Inne.	6.491	50	6.491	50	—	—
		Suma rubryki VIII.	7.268	10	7.268	10	—	—
		Suma działu I. .	188.839	96	188.839	96	—	—
		II. Zabudowanie potoków górskich:						
I.		Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
II.		„ regulacyjne	—	—	—	—	—	—
III.		Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
IV.		Roboty dodatkowe	—	—	—	—	—	—
V.		Wykupno gruntów.	—	—	—	—	—	—
IV.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	32	Straż rzeczna	1.072	—	1.072	—	—	—
VII.		Koszta zarządu:						
	33	Najem lokalu kancelaryjnego . .	61	76	61	76	—	—
	36	Koszta podróży kierownika budowy .	120	—	120	—	—	—
		Suma rubryki VII. .	181	76	181	76	—	—
VIII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	42	Inne	289	05	289	05	—	—
		Suma działu II. .	1.542	81	1.542	81	—	—
		Suma działu I. .	188.839	96	188.839	96	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	190.382	77	190.382	77	—	—
		Do przeniesienia . .	190.382	77	190.382	77	—	—

1. Fundusz regulacyi rzeki Biały i obwałowania prawego brzegu Dunajca.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Do przeniesienia . .	190.382	77	190.382	77	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru	21.820	58	21.820	58	—	—
	2	Kaucye i depozyta.	3.603	77	—	—	3.603	77
	3	Bez rubryki	4.147	68	4.147	68	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	219.954	80	216.351	03	3.603	77
		Zapas z końcem roku 1909 . . .						
		a) w gotówce: w kasach zarządu 1.519 K 93 g						
		b) w efektach w kasie zarządu . . 300 „ — „						
		c) w remanentach: materyałów, narzędzi i sprzętów 11.212 „ 62 „	—	—	13.032	55	—	—
		Razem	—	—	229.383	58	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Za trawę	4.353	30	4.353	30	—	—
	2	„ faszynę	7.448	40	7.448	40	—	—
	3	„ wiklinę	264	30	264	30	—	—
	4	Odszkodowania	113	70	113	70	—	—
	5	Odsetki z lokacyi kapitałów . .	2.874	18	2.874	18	—	—
	6	Rozmaite	79	04	79	04	—	—
		Suma dochodów .	15.132	92	15.132	92	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 . .	—	—	96.206	11	—	—
		Razem .	—	—	111.339	03	—	—
		WYDATKI.						
	1	Dotacya funduszowi regulacyjnemu na pokrycie niedoboru r. 1909 . .	27.862	99	27.862	99	—	—
	2	Rozmaite	69	65	69	65	—	—
		Suma wydatków .	27.932	64	27.932	64	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 . . .	—	—	83.406	39	—	—
		Razem .	—	—	111.339	03	—	—

1. Fundusz regulacyi rzeki Biały i obwałowania prawego brzegu Dunajca.

Stan funduszów z końcem roku 1909.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

1. Zapas kasowy z końcem roku 1909:			
a) w gotówce — w kasach zarządu	1.519 K 93 g		
b) w efektach — w kasie „	300 „ — „		
c) w remanentach materyałów, narzędzi i sprzętów	11.212 „ 62 „	13.032 K 55 g	
2. Należytości czynne: zwroty		208 „ 36 „	13.240 K 91 g

Stan bierny.

1. Należytości bierne — kaucye i depozyta		3.603 „ 77 „
Czysty stan czynny		9.637 K 14 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

1. Zapas kasowy w gotówce w kasie krajowej . .	83.406 K 39 g	
2. Należytości czynne	— „ — „	
Suma stanu czynnego . . .		83.406 K 39 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		83.406 K 39 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce funduszu konserwacyjnego ulokowano łącznie z zapasem gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 73.437/1910.

2. Fundusz regulacyi Biały powyżej Grybowa i zabudowania potoków górskich.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
		A) Biała powyżej Grybowa.						
	1	Dotacya z funduszu kraj. Rubr. IX. poz. 11.	117.337	08	117.337	08	—	—
	2	Rozmaite	2	—	2	—	—	—
		Razem .	117.339	08	117.339	08	—	—
		B) Zabudowanie potoków górskich.						
	1	Dotacya z funduszu kraj. Rubr. IX. poz. 11..	57.988	50	57.988	50	—	—
	2	Rozmaite	214	20	214	20	—	—
		Razem .	58.202	70	58.202	70	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	175.541	78	175.541	78	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	175.541	78	175.541	78	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 . .						
		a) Biała powyżej Grybowa.						
		1. w kasie zarządu 3.053 K 27 g						
		2. w remantach . 24.848 „ 55 „	—	—	27.901	82	—	
		b) Zabudowanie potoków górskich.						
		1. w kasie zarządu 5.363 K 72 g						
		2. w remanentach . 698 „ 85 „	—	—	6.062	57	—	—
		Razem .	—	—	209 506	17	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
		A) Biała powyżej Grybowa.						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	288	35	288	35	—	—
	2	Wykop przekopów.	11.148	25	11.148	25	—	—
	5	Karczowanie	155	40	155	40	—	—
	6	Materyały i narzędzia	2.025	19	2.025	19	—	—
	7	Dozór	327	70	327	70	—	—
		Suma rubryki I. .	13.944	89	13.944	89	—	—
		Do przeniesienia . .	13.944	89	13.944	89	—	—

2. Fundusz regulacyi Biały powyżej Grybowa i zabudowania potoków górskich.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	13.944	89	13.944	89	—	—
II.		Roboty regulacyjne:						
	8	Budowle faszynowe: materyały . .	48.356	12	48.356	12	—	—
	9	„ „ robocizna . .	19.824	99	19.824	99	—	—
	10	„ kamienne: materyały . .	14.069	09	14.069	09	—	—
	11	„ „ robocizna . .	4.232	97	4.232	97	—	—
	14	Narzędzia i inne	4.119	99	4.119	99	—	—
	15	Dozór	560	51	560	51	—	—
		Suma rubryki II. .	91.163	67	91.163	67	—	—
III.		Progi betonowe	—	—	—	—	—	—
IV.		Roboty dodatkowe:						
	21	Obsadzenie żwirowisk	3 534	11	3.534	11	—	—
V.		Wykupno gruntów	—	—	—	—	—	—
VI.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	25	Pogłębienie koryta.	2.549	20	2.549	20	—	
	26	Naprawa budowli regulacyjnych .	3 474	77	3.474	77	—	—
	27	Straż rzeczna	90	—	90	—	—	—
	28	Narzędzia i inne	488	34	488	34	—	—
	29	Dozór	118	68	118	68	—	—
		Suma rubryki VI. .	6.720	99	6.720	99	—	—
VII.		Koszta zarządu:						
	30	Najem lokalu, sprzęty i potrzeby kancelaryjne	456	39	456	39	—	—
	31	Przyrządy geodetyczne. . . .	149	50	149	50	—	—
	32	Koszta delegata	222	—	222	—	—	—
	33	„ kierownika.	4.833	20	4.833	20	—	—
	34	„ komisyjne	356	77	356	77	—	—
		Suma rubryki VII .	6.017	86	6.017	86	—	
VIII		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	35	Budowa brodów	37	05	37	05	—	—
	38	Szkoda z powodu powodzi . . .	2	—	2	—	—	—
	39	Inne	346	82	346	82	—	—
		Suma rubryki VIII.	385	87	385	87	—	—
		Suma wydatków rzecz. działu *A*)	121.767	39	121 767	39	—	—

2. Fundusz regulacyi Biały powyżej Grybowa i zabudowania potoków górskich.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		B) Zabudowanie potoków górskich.						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	123	64	123	64	—	
II.		Roboty regulacyjne:						
	6	Roboty ziemne	3.476	—	3.476	—	—	
	7	„ faszynowe	8.316	13	8.316	13	—	—
	8	„ drzewne	5.760	50	5.760	50	—	—
	9	„ kamienne	7.276	75	7.276	75	—	—
	10	Planowanie	2.600	93	2.600	93	—	—
	11	Narzędzia i sprzęty	1.347	01	1.347	01	—	—
	12	Dozór	487	20	487	20	—	—
		Suma rubryki II. .	29.264	52	29.264	52	—	—
III.		Budowa objektów:						
	13	Roboty ziemne	1.988	75	1.988	75	—	—
	14	Budowa trawers i ubezpieczeń . .	315	—	315	—	—	—
	15	Roboty drzewne	2.167	38	2.167	38	—	—
	16	„ kamienne	15.634	62	15.634	62	—	—
	18	Narzędzia i sprzęty	126	67	126	67	—	—
	19	Dozór	523	40	523	40	—	—
		Suma rubryki III .	20.755	82	20.755	82	—	—
IV.		Roboty uzupełniające:						
	20	Szkarpowanie	260	93	260	93	—	—
	22	Zadarnienie	43	—	43	—	—	—
	23	Zalesienie	865	27	865	27	—	—
	24	Odwadnianie	51	04	51	04	—	—
	25	Ogrodzenie kultur	1.753	83	1.753	83	—	—
	26	Narzędzia i sprzęty	233	10	233	10	—	—
	27	Dozór	105	—	105	—	—	—
		Suma rubryki IV. .	3.312	17	3.312	17	—	—
V.		Wykupno gruntów:						
	29	Koszta kupna	83	—	83	—	—	—
	30	Odszkodowania za kulturę . . .	85	—	85	—	—	—
		Suma rubryki V. .	168	—	168	—	—	—
		Do przeniesienia . .	53.624	15	53.624	15	—	—

2. Fundusz regulacyi Biały powyżej Grybowa i zabudowania potoków górskich.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	53.624	15	53.624	15	—	—
VI.		Utrzymanie podczas budowy:						
	33	Naprawa robót regulacyjnych . .	1.170	62	1.170	62	—	—
	34	„ objektów.	725	84	725	84	—	—
	36	Dozór	346	—	346	—	—	—
		Suma rubryki VI. .	2.242	46	2.242	46	—	—
VII.		Koszta zarządu:						
	37	Najem lokalu	210	—	210	—	—	—
	38	Przybory kancelaryjne	211	28	211	28	—	—
	39	Instrumenta miernicze	—	—	—	—	—	—
	41	Inne	1 039	88	1.039	88	—	—
		Suma rubryki VII..	1.461	16	1.461	16	—	—
VIII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	42	Budowa ramp i przejazdów. . .	506	—	506	—	—	—
	43	„ dróg i przechodów. . .	304	40	304	40	—	—
	45	Inne	3.668	73	3.668	73	—	—
		Suma rubryki VIII.	4 479	13	4.479	13	—	—
		Suma wydatków rzecz. działu *B)*	61.806	90	61.806	90	—	—
		„ „ „ „ *A)*	121 767	39	121.767	39	—	—
		Razem .	183.574	29	183.574	29	—	—
		b) **Przenośne**. . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	183.574	29	183.574	29	—	—
		Zapas z końcem roku 1909:						
		A) Biała powyżej Grybowa:						
		1. w kasie zarządu 2.139 K 86 g						
		2. w remanentach. 21.333 „ 65 „	—	—	23.473	51	—	—
		B) Zabudowania potoków górskich:						
		1. w kasie zarządu 878 K 99 g						
		2. w remanentach . 1 579 „ 38 „	—	—	2.458	37	—	—
		Razem .	—	—	209.506	17	—	—

2. Fundusz regulacyi Biały powyżej Grybowa i zabudowania potoków górskich.

Stan funduszów z końcem roku 1909.

A) Biała powyżej Grybowa.

Stan czynny.

I. Zapas kasowy z końcem roku 1909:			
1. w kasie zarządu		2.139 K 86 h	
2 w remanencie: *a)* materyałów .	4.246 K 15 h		
b) narzędzi i sprzętów .	17.087 „ 50 „	21.333 „ 65 „	23.473 K 51 g
II. Należytości czynne			— „ — „
		Suma stanu czynnego .	23.473 K 51 g
		Stan bierny	— „ — „
		Czysty stan czynny .	23.473 K 51 g

B) Zabudowanie potoków górskich.

Stan czynny.

I. Zapas kasowy z końcem roku 1909:			
1. w kasie zarządu		878 K 99 g	
2. w remanentach		1.579 „ 38 „	2.458 K 37 g
II. Należytości czynne			— „ — „
		Suma stanu czynnego .	2.458 K 37 g
		Stan bierny	— „ „
		Czysty stan czynny . .	2.458 K 37 g

LW. 72.666/1910.

3. Fundusz regulacyi potoku Błotni z dopływami.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	36 800	—	36.800	—	—	—
	2	„ z państwowego funduszu melioracyjnego	27.600	—	27.600	—	—	—
	3	Datek konkurencyjny:						
		a) zaległy . . . 110.400 K						
		b) bieżący . . . 27.600 „	138.000	—	—	—	138.000	—
	4	Odsetki od lokowanej gotówki . .	—	—	—	—	—	—
	5	Rozmaite	1.702	59	1.702	59	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	204.102	59	66.102	59	138.000	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zaliczka z dochodów roku 1910 na pokrycie niedoboru	92.537	49	92.537	49	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	296.640	08	158.640	08	138.000	—
		Zapas z początkiem roku 1909 . .	—	—	13.445	89	—	—
		Razem .	—	—	172.085	97	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie	1.916	80	1.916	80	—	—
	2	Zdzieranie darni	—	—	—	—	—	—
	3	Karczowanie	6.670	20	6.670	20	—	—
	4	Wykop z potoków i rowów z odwozem na brzeg	60.325	67	60.325	67	—	—
	5	Materyały i narzędzia	3.910	42	3.910	42	—	—
	6	Dozór robót ziemnych	1.467	32	1.467	32	—	—
	7	Kasa chorych	995	56	995	56	—	—
		Suma rubryki I. .	75.285	97	75.285	97	—	—
II		Budowa objektów:						
	8	Roboty ciesielskie: *a)* materyały i narzędzia, *b)* robocizna . . .	2.971	82	2.971	82	—	—
	9	Roboty murarskie: *a)* materyały i narzędzia, *b)* robocizna . . .	14.806	32	14.806	32	—	—
		Do przeniesienia . .	17.778	14	17.778	14	—	—
			75.285	97	75.285	97	—	—

3. Fundusz regulacyi potoku Błotni z dopływami.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
II.		Z przeniesienia . .	75.285	97	75.285	97	—	—
			17.778	14	17.778	14	—	—
	10	Roboty kowalskie: *a)* materyały i narzędzia, *b)* robocizna . . .	3.333	93	3.333	93	—	—
	11	Rozmaite: *a)* roboty ziemne, *b)* pompowanie wody, *c)* ubezpieczenie dodatkowe, *d)* kasa chorych . .	3.806	32	3.806	32	—	—
	12	Dozór budowy objektów . . .	484	50	484	50	—	—
		Suma rubryki II. .	25 402	89	25.402	89		—
III.		Roboty dodatkowe:						
	13	Ubezpieczenie szkarp, potoków i rowów płotkami faszynowymi: *a)* faszyna, *b)* paliki, *c)* robocizna, *d)* kasa chorych	9.948	22	9.948	22	—	—
	14	Ubezpieczenie szkarp darniami . .	5.571	17	5.571	17	—	—
	15	Obsiew szkarp, potoków i rowów: *a)* nasiona, *b)* robocizna. . .	977	58	977	58	—	—
		Suma rubryki III. .	16.496	97	16.496	97	—	—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	17	Wykupno gruntu pod przekopy, potoki, rowy i drogę	879	80	879	80	—	—
	19	Odszkodowanie za zniszczone kultury	1 335	83	1 335	83	—	—
		Suma rubryki IV. .	2.215	63	2 215	63	—	—
V.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	21	Straż rzeczna	525	20	525	20	—	—
	22	Naprawa szkarp i potoków: *a)* materyałów, *b)* robocizna . . .	11.572	59	11.572	59	—	—
	23	Naprawa objektów: *a)* materyały, *b)* narzędzia	874	10	874	10	—	—
		Suma rubryki V. .	12.971	89	12.971	89	—	—
VI.		Koszty zarządu:						
	24	Najem lokalu	275	—	275	—	—	
	25	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne. .	435	87	435	87	—	—
	26	Przyrządy geodetyczne	33	20	33	20	—	—
	27	Dyety i koszty podróży delegata .	376	32	376	32	—	—
	28	Koszty podróży, płaca i dodatek budowlany kierownika budowy. .	6.322	86	6.322	86	—	—
	29	Wynagrodzenie kasyera . . .	483	47	483	47	—	—
	30	Inne	25	77	25	77	—	—
		Suma rubryki VI. .	7.952	49	7 952	49	—	
		Do przeniesienia . .	140.325	84	140.325	84	—	—

3. Fundusz regulacyi potoku Błotni z dopływami.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
		Z przeniesienia . .	140 325	84	140.325	84	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	31	Rowy dodatkowe	2.552	15	2.552	15	—	—
	32	Objekty dodatkowe	1.068	—	1.068	—	—	
	35	Inne	6.588	33	6.588	33	—	—
		Suma rubryki VII.	10.208	48	10.208	48	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	150.534	32	150.534	32	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot kaucyi S. Wassermanna . .	500	—	500	—	—	—
	2	Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru	104.566	91	12.029	42	92.537	49
		Suma wszystkich wydatków .	255.601	23	163.063	74	92.537	49
		Zapas z końcem roku 1909:						
	1	W gotówce:						
		a) w kasie krajowej . — K — g						
		b) w kasie zarządu . 115 „ 58 „						
	2	W remanencie:						
		a) materyałów . . 2.172 K 85 g						
		b) narzędzi i sprzętów 6 733 „ 80 „	—	—	9.022	23	—	—
		Razem .	—	—	172.085	97	—	—

Stan funduszu z końcem roku 1909.

a) **Stan czynny.**

1. Zapas kasowy:	*a)* w gotówce w kasie krajowej	— K — g		
	b) „ „ „ zarządu.	115 „ 58 „		
	c) w remanencie materyałów .	2.172 „ 85 „		
	d) „ narzędzi i sprzętów	6.733 „ 80 „	9.022 K 23 g	
2. Należytości czynne: zaległe datki konkurencyjne			138.000 „ — „	
	Suma stanu czynnego		147.022 K 23 g	

b) **Stan bierny.**

1 Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru		92.537 K 49 g
Czysty stan czynny		54.481 K 74 g

LW. 57.013/1910.

4. Fundusz regulacyi potoku Błożewki.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	40.800	—	40.800	—	—	—
	2	„ z państwowego funduszu melioracyjnego	40.800	—	40.800	—	—	—
	3	Datki konkurencyjne	20.400	—	—	—	20.400	—
	4	Odsetki od lokowanej gotówki . .	1.048	69	1.048	69	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	103.048	69	82.648	69	20.400	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	103.048	69	82.648	69	20.400	—
		Zapas z początkiem roku 1909 .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	82.648	69	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	520	63	520	63	—	—
	2	Wykop z odwozem	17.608	59	17.608	59	—	—
	4	Materyały i narzędzia do robót ziemnych	1.688	01	1.688	01	—	—
	5	Dozór robót ziemnych	887	34	887	34	—	—
		Suma rubryki I. .	20.704	57	20.704	57	—	—
II.	6—9	Ubezpieczenia	—	—	—	—	—	—
III.		Budowa objektów:						
	10	Roboty ciesielskie						
		a) materyały i narzędzia . . .	796	47	796	47	—	—
		b) robocizna	633	57	633	57	—	—
		Suma rubryki III. .	1.430	04	1.430	04	—	—
IV.		Wykupno gruntów:						
	15	Wykupno gruntów.	605	—	605	—	—	—
	18	Koszta komisyjne	4.458	58	4.458	58	—	—
		Suma rubryki IV. .	5.063	58	5.063	58	—	—
V.	19-20	Konserwacya w czasie budowy .	—	—	—	—	—	—
		Do przeniesienia . .	27.198	19	27.198	19	—	—

4. Fundusz regulacyi potoku Błożewki.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
		Z przeniesienia . .	27.198	19	27.198	19	—	—
VI.		Zarząd:						
	22	Najem kancelaryi	160	—	160	—	—	—
	23	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne. .	331	27	331	27	—	—
	24	Przyrządy miernicze	19	95	19	95	—	—
	25	Koszta podróży i dodatek budowlany kierownika budowy. . . .	5.125	63	5.125	63	—	—
	26	Koszta podróży i dyety delegata .	92	—	92	—	—	—
		Suma rubryki VI. .	5.728	85	5.728	85	—	—
VII.		Nieprzewidziane i rozmaite:						
	29	Rowy dodatkowe	424	04	424	04	—	—
	30	Objekty	3 869	53	3.869	53	—	—
	31	Zwrot kosztów sporządzenia projektu	6.545	53	6.545	53	—	—
	32	Inne.	195	62	195	62	—	—
		Suma rubryki VII. .	11 034	72	11.034	72	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	43.961	76	43.961	76	—	—
		b) **Przenośne.** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	43.961	76	43.961	76	—	—
		Zapas z końcem roku 1909:						
		a) w gotówce:						
		1. w kasie zarządu 248 K 80 g						
		2. „ krajowej 16.245 „ 15 „						
		b) w remanentach:						
		1. materyały . . 20.044 „ 89 „						
		2. narzędzia . . 2.148 „ 09 „	—	—	38.686	93	—	—
		Razem .	—	—	82.648	69	—	—

Stan funduszu z końcem roku 1909.

Stan czynny.

a) Zapas w gotówce: w kasie zarządu	248 K 80 g		
„ „ krajowej	16.245 „ 15 „		
w remanentach: materyały . .	20.044 „ 89 „		
narzędzia . .	2.148 „ 09 „	38.686 K 93 g	
b) Należytości czynne:			
Zaległe datki konkurencyjne		20.400 „ — „	
Suma stanu czynnego.		59.086 K 93 g	
Stan bierny		— „ — „	
Czysty stan czynny		59.086 K 93 g	

UWAGA. Zapasy gotówki ulokowano łącznie z zapasami funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 72.059/1910.

5. Fundusz regulacyi rzeki Bugu.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	56.089	—	56.089	—	—	
	2	„ „ państw.:						
		1. zaległy . . 42.067 K 33 g						
		2. bieżący . . 84.133 „ — „	126.200	33	84.132	67	42.067	66
	3	Datki konkurencyjne	118.800	—	—	—	118.800	—
	4	Odsetki z lokacyi	5.310	68	5.310	68	—	—
	5	Rozmaite	928	42	928	42	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	307.328	43	146.460	77	160.867	66
		b) Przenośne . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	307.328	43	146.460	77	160.867	66
		Zapas z początkiem roku 1909:						
		1. w gotówce:						
		a) w kasie zarządu 1.725 K 75 g						
		b) w kasie krajowej 136 727 „ 94 „						
		2. w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . 36 701 „ 77 „	—	—	175 155	46	—	—
		Razem .	—	—	321.616	23	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	43	40	43	40	—	—
	2	Karczowanie	697	—	697	—	—	—
	3	Wykop z przekopów nad wodą . .	6.223	02	6.223	02	—	—
	4	„ „ „ pod „ . .	6.866	97	6.866	97	—	—
	6	Materyały i narzędzia	2.577	60	2 577	60	—	—
	7	Dozór robót ziemnych	969	58	969	58	—	—
		Suma rubryki I. .	17.377	57	17.377	57	—	—
II.		Roboty regulacyjne:						
	8	Budowle faszynowe: materyały . .	25.237	90	25.237	90	—	—
	9	„ „ robocizna . .	17.176	86	17.176	86	—	
		Do przeniesienia . .	42.414	76	42.414	76	—	—
			17.377	57	17.377	57	—	—

5. Fundusz regulacyi rzeki Bugu.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
II.		Z przeniesienia . .	17.377	57	17.377	57	—	—
			42.414	76	42.414	76	—	—
	10	Narzędzia	722	—	722	—	—	—
	11	Dozór robót	984	—	984	—	—	—
		Suma rubryki II. .	44.120	76	44.120	76	—	—
III		Budowa objektów:						
	12	Roboty ciesielskie: materyały i narzędz.	45	—	45	—	—	—
	13	„ „ robocizna . .	728	50	728	50	—	—
		Suma rubryki III. .	773	50	773	50	—	—
IV.		Wykupno gruntów:						
	17	Wykupno gruntów pod przekopy .	5 707	05	5.707	05	—	—
	19	Odszkodowanie za grunta odcięte przekopami	1.200	43	1.200	43	—	—
	21	Koszta intabulacyi.	795	30	795	30	—	—
		Suma rubryki IV. .	7.702	78	7.702	78	—	—
V.		Konserwacya:						
	23	Naprawa uszkodzonych budowli:						
		a) materyały	19.087	84	19.087	84	—	—
		b) robocizna	7.716	40	7.716	40	—	—
	25	Straż rzeczna	1.920	—	1 920	—	—	—
		Suma rubryki V. .	28.724	24	28.724	24	—	—
VI.		Koszta zarządu:						
	26	Najem lokalu	550	24	550	24	—	—
	27	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne. .	351	90	351	90	—	—
	28	Przyrządy geodetyczne	65	—	65	—	—	—
	29	Dyety i koszta podróży delegata .	450	—	450	—	—	—
	30	„ „ „ „ i płaca kierownika budowy	9.442	56	9.442	56	—	—
	32	Inne	1.368	54	1.368	54	—	—
		Suma rubryki VI. .	12.228	24	12.228	24	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	35	Zawiklenie odsypisk: *a)* sadzonki .	516	16	516	16	—	—
		„ „ *b)* robocizna .	714		714	—	—	—
		Do przeniesienia . .	1.230	16	1.230	16	—	—
			110.927	09	110.927	09	—	—

5. Fundusz regulacyi rzeki Bugu.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
VII.		Z przeniesienia . .	110.927	09	110.927	09	—	—
			1.230	16	1.230	16	—	—
	36	Koszta katastru konkurencyjnego .	2.149	09	2.149	09	—	—
	38	Inne	2.522	20	2.522	20	—	—
		Suma rubryki VII..	5.901	45	5.901	45	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	116.828	54	116.828	54	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	116.828	54	116.828	54	—	—
		Zapas z końcem roku 1909:						
		1. w gotówce:						
		a) w kasie zarządu. 3.124 K 55 g						
		b) „ „ krajowej 164.785 „ 89 „						
		2. w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . 36.877 „ 25 „	—	—	204.787	69	—	—
		Razem .	—	—	321.616	23	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Za odstąpioną funduszowi regulacyjnemu faszynę	6.219	68	6.219	68	—	—
	2	Ze sprzedaży trawy	654	69	654	69	—	—
	3	Odsetki z lokacyi	908	62	908	62	—	—
		Suma dochodów .	7.782	99	7.782	99	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909:						
		a) w gotówce w kasie krajowej . . . 30.287 K 28 g						
		b) w efektach . . 9 „ 08 „	—	—	30.296	36	—	—
		Razem .	—	—	38.079	35	—	—
		WYDATKI . . .	—	—	—	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1909:						
		a) w gotówce w kasie krajowej . . . 38.070 K 27 g						
		b) w efektach . . 9 „ 08 „	—	—	38.079	35	—	—
		Razem .	—	—	38.079	35	—	—

5. Fundusz regulacyi rzeki Bugu.

Stan funduszów z końcem roku 1909.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

1. Zapas kasowy: *a)* w gotówce w kasie zarządu	3.124 K 55 g			
„ „ „ „ krajowej	164.785 „ 89 „			
b) w materyałach, narzędziach i sprzętach	36.877 „ 25 „		204.787 K 69 g	
2. Należytości czynne: *a)* zaległe datki konkurencyjne			118.800 „ — „	
b) zaległy datek państwa			42 067 „ 66 „	
Suma stanu czynnego			365.655 K 35 g	
Stan bierny			— „ — „	
Czysty stan czynny			365.655 K 35 g	

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas kasowy: 1. w gotówce w kasie krajowej	38.070 K 27 g		
2. w efektach	9 „ 08 „	38.079 K 35 g	
Stan bierny		— „ — „	
Czysty stan czynny		38.079 K 35 g	

UWAGA. Zapasy kasowe w gotówce ulokowano, łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego, na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 69.728/1910.

6. Fundusz zabudowania potoku Bystry.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	250	—	250	—		—
	2	„ „ państwowego . .	250	—	250	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	500	—	500	—	—	—
		b) **Przenośne**						
	1	Zwrot od Spółki wodnej zaliczki danej na utworzenie Spółki . . .	300	—	—	—	300	—
		Suma wszystkich dochodów .	800	—	500	—	300	—
		Zapas z początkiem roku 1909:						
		a) w kasie zarządu . . 11 K 91 g						
		b) „ „ krajowej. . 60 „ 91 „	—	—	72	82	—	—
		Razem .	—	—	572	82	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1—4	Roboty regulacyjne	—	—	—	—	—	—
II.	5—11	Roboty przy zabudowaniu . . .	—	—	—	—	—	—
III.	12	Wykupno gruntów.	—	—	—	—	—	—
IV.		Utrzymanie robót:						
	15	Straż przy konserwacyi robót . .	300	—	300	—	—	—
V.		Koszta zarządu:						
	18	Płaca urzędnika	200	—	200	—	—	—
VI.	20	Rozmaite i nieprzewidziane. . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	500	—	500	—	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	500	—	500	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w gotówce:						
		a) w kasie zarządu . . 11 K 91 g						
		b) „ „ krajowej . . 60 „ 91 „	—	—	72	82	—	—
		Razem .	—	—	572	82	—	—

6. Fundusz zabudowania potoku Bystry.

Stan funduszu z końcem roku 1909.

Stan czynny.

A) Zapas w gotówce: *a)* w kasie zarządu	11 K 91 g		
b) „ „ krajowej	60 „ 91 „	72 K 82 g	
B) Należytości czynne:			
Zwrot zaliczki od Spółki wodnej na utworzenie Spółki wydanej .		300 „ — „	
Suma stanu czynnego . .		372 K 82 g	
Stan bierny		— „ — „	
Czysty stan czynny		372 K 82 g	

LW. 73 435/1910

7. Fundusz regulacyi Bystrzycy w Podbużu i zabudowania potoku Szepytnik.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		DOCHODY						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Dotacya z funduszu krajowego (Rubr. IX. poz. 11.)	30.000	—	30.000	—	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	30.000	—	30.000	—	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	30.000	—	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	219	05	219	05	—	—
	3	Wykop	2.832	53	2.832	53	—	—
	4	Materyały i narzędzia	308	15	308	15	—	—
		Suma rubryki I. .	3.359	73	3.359	73	—	—
II.		Roboty regulacyjne:						
	6	Roboty ziemne	783	94	783	94	—	—
	7	„ faszynowe: *a)* materyały, *b)* robocizna	2.275	02	2.275	02	—	—
	9	„ kamienne „ „	2.337	—	2.337	—	—	—
	10	Planowanie i rozwożenie . . .	42	—	42	—	—	—
	11	Narzędzia i sprzęty	443	23	443	23	—	—
	12	Nadzór	482	44	482	44	—	—
		Suma rubryki II. .	6.363	63	6.363	63	—	—
III.		Budowa objektów:						
	13	Roboty ziemne	794	70	794	70	—	—
	16	„ kamienne: *a)* materyały, *b)* robocizna .	10.955	67	10.955	67	—	—
	18	Narzędzia i sprzęty	193	97	193	97	—	—
	19	Nadzór	480	—	480	—	—	—
		Suma rubryki III. .	12.424	34	12.424	34	—	—
		Do przeniesienia . .	22.147	70	22.147	70	—	—

7. Fundusz regulacyi Bystrzycy w Podbużu i zabudowania potoku Szepytnik.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	22.147	70	22.147	70	—	—
IV.	20-27	Roboty uzupełniające	—	—	—	—	—	—
V.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	30	Odszkodowania za zniszczone kultury	20	14	20	14	—	—
VI.	32-36	Utrzymanie w czasie budowy . .	—	—	—	—	—	—
VII.		Koszty zarządu:						
	37	Najem lokalu na kancelaryę . .	63	—	63	—	—	—
	38	Przybory kancelaryjne	106	32	106	32	—	—
	39	Przyrządy miernicze	3	56	3	56	—	—
	41	Inne drobne wydatki	20	72	20	72	—	—
		Suma rubryki VII. .	193	60	193	60	—	—
VIII.		Rozmaite nieprzewidziane:						
	43	Budowa dróg i przechodów . . .	56	85	56	85	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	22.418	29	22.418	29	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	22.418	29	22.418	29	—	—
		Zapas z końcem roku 1909:						
	1	W gotówce w kasie zarządu . . . 3 953 K 10 g						
	2	W remanencie:						
		a) materyałów . . 455 „ 14 „						
		b) narzędzi i sprzętów . 3.173 „ 47 „	—	—	7.581	71	—	—
		Razem .	—	—	30.000	—	—	—

Stan funduszu z końcem roku 1909.

a) **Stan czynny.**

1. Zapas kasowy:	*a)* w gotówce w kasie zarządu . .	3.953 K 10 g		
	b) w remanencie materyałów . .	455 „ 14 „		
	c) „ narzędzi i sprzętów .	3.173 „ 47 „	7.581 K 71 g	
2. Należytości czynne.			— „ — „	
		Suma stanu czynnego . .	7.581 K 71 g	
	b) **Stan bierny**		— „ — „	
	Czysty stan czynny		7.581 K 71 g	

LW. 72.055/1910.

8. Fundusz regulacyi Bystrzycy pod Stupnicą.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Dotacya z funduszu krajowego (Rubr. IX. poz. 11)	21.116	50	21.116	50	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	21.116	50	21.116	50	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	21.116	50	21.116	50	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	21.116	50	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	51	24	51	24	—	—
	3	Wykop z odwozem do starych koryt .	3.617	20	3.617	20	—	—
	5	Materyały i narzędzia	171	62	171	62	—	—
	6	Dozór	253	50	253	50	—	—
		Suma rubryki I. .	4.093	56	4.093	56	—	—
II.		Roboty regulacyjne:						
	7	Budowle faszynowe: *a)* materyały i narzędzia } *b)* robocizna . . . } . .	15.570	21	15.570	21	—	—
	11	Dozór: *a)* dozór, *b)* narzędzia . .	178	94	178	94	—	—
		Suma rubryki II. .	15.749	15	15.749	15	—	
V.		Koszta zarządu:						
	23	Koszta kierownika budowy . . .	140	—	140	—	—	—
		Suma rubryki V. .	140	—	140	—	—	—
VI.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	27	Budowa objektów dodatkowych . .	8	86	8	86	—	—
	29	Zwrot kosztów sporządzenia projektu	150	06	150	06	—	—
	30	Inne	68	32	68	32	—	—
		Suma rubryki VI. .	227	24	227	24	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	20.209	95	20.209	95	—	—
		Zapas z końcem roku 1909: *a)* w gotówce . . . — K — g *b)* w remanentach: 1. materyałów . . 520 „ 25 „ 2. narzędzi i sprzętów 386 „ 30 „	—	—	906	55	—	—
		Razem .	—	—	21.116	50	—	—

8. Fundusz regulacyi Bystrzycy pod Stupnica.

Stan funduszów z końcem roku 1909.

Stan czynny:	Zapas w remanentach materyałów i narzędzi . . .	906 K 55 g
„ **bierny.**	. . . . .	— „ — „
	Czysty stan czynny	906 K 55 g

LW. 72.057/1910.

9. Fundusz regulacyi rzeki górnego Dniestru z dopływami.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek funduszu krajowego . . .	131.428	—	131.428	—	—	—
	2	Datek państwowy z nadzwyczajnej dotacyi budowli wodnych . . .	131.428	—	131.428	—	—	—
	3	Datek z państwowego funduszu melioracyjnego	65.714	—	65.714	—	—	—
	4	Rozmaite	970	89	970	89	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	329.540	89	329.540	89	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot zaliczki z funduszu Kasy chorych	170	80	—	—	170	80
	2	Zaliczka z dochodów roku 1910 na pokrycie niedoboru roku 1909 . .	441.056	32	441.056	32	—	—
	3	Zwrot od c. k. Rządu kosztów robót wykonanych przy regulacyi Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem	13.174	08	—	—	13.174	08
		Suma wszystkich dochodów .	783 942	09	770.597	21	13.344	88
		Zapas z początkiem roku 1909:						
		a) w gotówce: w kasach zarządu . 5.267 K — g						
		b) w remanencie: materyałów, narzędzi, sprzętów, budynków i t. d. 298 163 „ 35 „	—	—	303.430	35	—	—
		Razem .	—	—	1,074.027	56	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie	393	05	393	05	—	—
	2	Karczowanie	268	74	268	74	—	—
	3	Wykop z przekopów z odwozem do starych koryt lub na brzegi . .	23.181	29	23.181	29	—	—
	5	Szkarpowanie urwistych brzegów .	1.818	42	1.818	42	—	—
	6	Materyały i narzędzia	1.833	36	1.833	36	—	—
	7	Dozór robót ziemnych	1.892	69	1.892	69	—	—
		Suma rubryki I. .	29.387	55	29.387	55	—	—
		Do przeniesienia . .	29.387	55	29 387	55	—	—

9. Fundusz regulacyi rzeki górnego Dniestru z dopływami.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	29.387	55	29.387	55	—	—
II.		Roboty regulacyjne:						
	7	Budowle faszynowe	137.695	04	137.695	04	—	—
	8	„ kamienne.	47.083	87	47.083	87	—	—
	9	Narzędzia do robót regulacyjnych .	7.598	49	7.598	49	—	—
	10	Dozór robót	4.382	95	4.382	95	—	—
		Suma rubryki II. .	196.760	35	196.760	35	—	—
III.		Budowa objektów:						
	11	Roboty ciesielskie	26.604	98	26.604	98	—	—
	12	„ kowalskie	3.566	45	3.566	45	—	—
	13	„ rozmaite	5.142	64	5.142	64	—	—
		Suma rubryki III. .	35.314	07	35.314	07	—	—
IV.		Roboty dodatkowe:						
	14	Zasadzanie odsypisk	6.023	43	6.023	43	—	—
		Suma rubryki IV. .	6 023	43	6.023	43	—	—
V.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	15	Koszta komisyjne	1.574	13	1.574	13	—	—
	16	Wykupno gruntów pod koryto i drogi holownicze	2.714	—	2.714	—	—	—
	17	Odszkodowania za grunta odcięte przekopem	1.376	71	1.376	71	—	—
	18	Odszkodowania za zniszczone plony .	525		525	—	—	—
	19	Koszta intabulacyi.	101	87	101	87	—	—
		Suma rubryki V. .	6.291	71	6.291	71	—	—
VI.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	20	Naprawa uszkodzeń budowli wodnych	67.525	31	67.525	31	—	—
	21	Straż rzeczna	2.874	68	2.874	68	—	—
		Suma rubryki VI .	70.399	99	70.399	99	—	—
VII.		Koszta zarządu:						
	22	Najem lokalu	697	08	697	08	—	—
	23	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne. .	1 880	63	1 880	63	—	—
	24	Przyrządy geodetyczne.	315	87	315	87	—	—
	25	Dyety, koszta podróży i dodatek budowlany kierownika budowy. .	18.649	04	18.649	04	—	—
	26	Wynagrodzenie kasyera . . .	1.828	—	1 828	—	—	—
	27	Koszta komisyj programowych, inspekcyi i kolaudacyi . . .	1.164	73	1.164	73	—	—
	28	Inne	351	81	351	81	—	—
		Suma rubryki VII..	24.887	16	24.887	16	—	—
		Do przeniesienia . .	369 064	26	369.064	26	—	—

*

9. Fundusz regulacyi rzeki górnego Dniestru z dopływami.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	369.064	26	369.064	26	—	—
VIII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	29	Urządzenie drogi holowniczej . .	1.848	08	1.848	08	—	—
	30	Bagrowanie przekopów samoczynnych	34.635	27	34.635	27	—	—
	31	Urządzenie poideł i przewozów . .	545	76	545	76	—	—
	33	Objekty dodatkowe	300	77	300	77	—	—
	34	Stacyonowanie i odgraniczenie . .	957	85	957	85	—	—
	37	Inne	15.231	79	15.231	79	—	—
		Suma rubryki VIII.	53 519	52	53.519	52	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	422 583	78	422.583	78	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot br. Brückmanowi nadpłaconej zaliczki	8	—	—	—	8	—
	2	Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru	727.440	43	286.384	11	441.056	32
		Suma wszystkich wydatków .	1,150.032	21	708.967	89	441 064	32
		Zapas z końcem roku 1909:						
		a) w gotówce w kasach zarządów budowy 10.335 K 77 g						
		b) w remanentach materyałów, narzędzi, sprzętów, budynków i t. d. . .354.723 „ 90 „	—	—	365.059	67	—	—
		Razem .	—	—	1,074.027	56	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Za sprzedaną trawę i wiklinę . .	3.130	50	3.130	50	—	—
	2	Odszkodowania	233	67	233	67	—	—
		Suma dochodów	3.364	17	3.364	17	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 . .	—	—	11.574	87	—	—
		Razem .	—	—	14.939	04	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem roku 1909 . . .	—	—	14.939	04	—	—
		Razem .	—	—	14 939	04	—	—

9. Fundusz regulacyi rzeki górnego Dniestru z dopływami.

Stan funduszów z końcem roku 1909.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

Zapasy:		
a) w kasach zarządów budowy.	10.335 K 77 g	
b) w remanencie materyałów, narzędzi, sprzętów, budynków i t. d.	354.723 „ 90 „	365 059 K 67 g
2. Należytości czynne:		
a) Zwrot zaliczki udzielonej Kasie chorych . .	170 K 80 g	
b) Zwrot od c. k. Rządu kosztów regulacyi Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem. .	13.174 „ 08 „	13.344 „ 88 „
Suma stanu czynnego . . .		378.404 „ 55 g

Stan bierny.

1. Zwrot br. Brückmanowi nadpłaconej zaliczki .	8 K — g	
2. Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru r. 1909 .	441.056 „ 32 „	441.064 „ 32 „
Nadwyżka stanu biernego . .		62 659 K 77 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas kasowy w gotówce w Kasie krajowej	14.939 K 04 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny	14.939 K 04 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce funduszu konserwacyjnego ulokowano wraz z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunku bieżącym w Banku krajowym.

LW. 81.783/1910.

10. Fundusz regulacyi górnego Dniestru powyżej Kornalowic.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Dotacya z funduszu krajowego Rubr. IX poz. 11.	162.928	95	162.928	95	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	162.928	95	162.928	95	—	—
		b) **Przenośne.**						
		Zwrot zaliczki udzielonej funduszowi reg. Bystrzycy pod Stupnicą — należytość zaległa	51	42	51	42	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	162.980	37	162.980	37	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909:						
		1. w gotówce w kasie zarządu . . .10.860 K 99 g						
		2. w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . 5.887 „ 52 „	—		16.748	51	—	—
		Razem .	—	—	179.728	88	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	755	19	755	19	—	—
	2	Karczowanie	307	60	307	60	—	—
	3	Wykop z odwozem do starych koryt lub na odkład	21.577	88	21.577	88	—	—
	4	Szkarpowanie brzegów	1.282	41	1.282	41	—	—
	5	Materyały i narzędzia	1.915	97	1.915	97	—	—
	6	Dozór	1.481	55	1.481	55	—	—
		Suma rubryki I. .	27.320	60	27.320	60	—	—
II.		Roboty regulacyjne:						
	7	Budowle faszynowe	113.385	40	113.385	40	—	—
	10	Zawiklenie odsypisk	726	82	726	82	—	—
	11	Dozór	1.343	16	1.343	16	—	—
		Suma rubryki II. .	115.455	38	115.455	38	—	—
III.		Wykupno gruntów:						
	12	Wykupno gruntów.	1.253	75	1.253	75	—	—
	13	Odszkodowanie za zniszczone plony .	10	—	10	—	—	—
	14	„ „ serwitut . . .	550	—	550	—	—	—
	15	Koszta komisyi i intabulacyjne . .	525	06	525	06	—	—
		Suma rubryki III. .	2.338	81	2.338	81		—
		Do przeniesienia . .	145.114	79	145.114	79	—	—

10. Fundusz regulacyi górnego Dniestru powyżej Kornalowic.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	145.114	79	145.114	79	—	—
IV.		Konserwacya w czasie budowy:						
	16	Naprawa budowli regulacyjnych. .	7.148	10	7.148	10	—	—
	18	Pogłębianie przekopów samoczynnych	301	26	301	26	—	—
	19	Straż rzeczna	386	35	386	35	—	—
		Suma rubryki IV. .	7 835	71	7.835	71	—	—
V.		Koszta zarządu:						
	20	Najem i utrzymanie lokalu kancelaryjnego	957	70	957	70	—	—
	21	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne. .	218	78	218	78	—	—
	22	Przyrządy geodetyczne	89	78	89	78	—	—
	23	Koszta kierownictwa budowy . .	10.838	24	10.838	24	—	—
	24	Wynagrodzenie płatnika . . .	400	—	400	—	—	—
	25	Koszta inspekcyi i kolaudacyi . .	165	83	165	83	—	—
	26	Inne drobne	50	76	50	76	—	—
		Suma rubryki V. .	12.721	09	12.721	09	—	—
VI.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	27	Budowa objektów dodatkowych . .	2.125	22	2.125	22	—	—
	29	Zwrot kosztów sporządzenia projektu	10	60	10	60	—	—
	30	Inne nieprzewidziane	2.735	58	2.735	58	—	—
		Suma rubryki VI. .	4 871	40	4.871	40	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	170.542	99	170.542	99	—	—
		b) **Przenośne.**						
		Zwrot Rubr. IX. wpłaconych za rok 1908 kosztów na regulacyę Bystrzycy pod Stupnicą . . .	51	42	51	42	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	170.594	41	170.594	41	—	—
		Zapas z końcem roku 1909:						
		1. w gotówce: w kasie zarządu . 1.044 K 48 g						
		2. w remanencie:						
		a) materyałów 2.420 K 18 g						
		b) narzędzi i sprzętów 4.797 „ 20 „						
		c) budynków 872 „ 61 „ 8.089 „ 99 „	—	—	9.134	47	—	—
		Razem .	—	—	179.728	88	—	—

10. Fundusz regulacyi górnego Dniestru powyżej Kornalowic.

Stan funduszu z końcem roku 1909.

Stan czynny.

1. Należytości czynne:			— K — g
2. Zapas z końcem roku 1909:			
a) w gotówce w kasie zarządu	1.044 K 48 g		
b) w remanencie materyałów i narzędzi . . .	8089 „ 99 „		9.134 „ 47 „
Suma stanu czynnego			9.134 K 47 g
Stan bierny			— „ — „
Czysty stan czynny			9.134 K 47 g

LW. 73.176/1910.

11. Fundusz zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	40.400	—	40.400	—	—	—
	2	„ z państwowego funduszu melioracyjnego	40.400	—	40.400	—	—	—
	3	Odsetki z lokacyi gotówki . . .	4.518	67	4.518	67	—	—
	4	Rozmaite	891	66	891	66	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	86.210	33	86.210	33	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	86.210	33	86 210	33	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 . .		—	134.409	90	—	—
		Razem .	—		220.620	23	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	54	30	54	30	—	—
	2	Karczowanie	—		—	—	—	—
	3	Wykop z odwozem na brzeg . .	7.234	60	7.234	60	—	—
	4	Materyały, narzędzia i dozór . .	1 020	20	1.020	20	—	—
		Suma rubryki I. .	8.309	10	8.309	10	—	—
II.		Roboty regulacyjne:						
	5	Tamy faszynowe: *a)* materyały, *b)* robocizna	10.388	64	10.388	64	—	—
	9	Progi.	1 074	02	1.074	02	—	—
	10	Narzędzia	323	35	323	35	—	—
	11	Dozór robót	498	—	498	—	—	—
		Suma rubryki II. .	12.284	01	12.284	01	—	—
III		Budowa objektów:						
	12	Roboty ziemne	703	51	703	51	—	—
	15	Roboty murarskie	7.642	12	7.642	12	—	—
	18	Narzędzia	511	28	511	28	—	—
	19	Dozór budowy	170	—	170	—	—	—
		Suma rubryki III. .	9.026	91	9.026	91	—	—
IV.		Roboty dodatkowe:						
	21	Ubezpieczenie stoków płotkami . .	71	55	71	55	—	—
	22	Zasadzenie stoków i odsypisk . .	9.150	17	9 150	17	—	—
		Suma rubryki IV. .	9.221	72	9.221	72	—	—
		Do przeniesienia . .	38.841	74	38.841	74	—	—

11. Fundusz zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	38.841	74	38.841	74	—	—
V.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	25	Koszty komisyjne	250	40	250	40	—	—
	26	Wykupno gruntów pod przekopy i zalesienia	58	—	58	—	—	—
	27	Odszkodowania za zniszczone kultury	60	—	60	—	—	—
	28	Koszty intabulacyi	421	66	421	66	—	—
		Suma rubryki V. .	790	06	790	06	—	—
VI.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	29	Naprawa budowli regulacyjnych .	15.496	87	15.496	87	—	—
	30	„ objektów.	1.436	14	1.436	14	—	—
	31	Odnowienie kultur (zadrzewienie stoków i odsypisk)	1.099	48	1.099	48	—	—
	32	Straż rzeczna	2.790	—	2.790		—	—
		Suma rubryki VI. .	20.822	49	20.822	49	—	—
VII.		Koszty zarządu:						
	33	Najem lokalu	198	19	198	19	—	—
	34	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne .	376	48	376	48	—	—
	35	Przyrządy geodetyczne	78	90	78	90	—	—
	36	Płaca i ryczałt na objazdy kierownika budowy	8.598	76	8.598	76	—	—
	37	Inne drobne	1.158	55	1.158	55		—
		Suma rubryki VII. .	10.410	88	10.410	88	—	—
VIII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	42	Inne nieprzewidziane	159	58	159	58	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	71.024	75	71.024	75	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	71.024	75	71.024	75	—	—
		Zapas z końcem roku 1909:						
	1	W gotówce:						
		a) w Kasie krajowej 139.931 K 98 g						
		b) „ zarządu. 1.744 „ 66 „						
	2	W remanencie materyałów, narzędzi, sprzętów, magazynu i baraku. . 7.918 K 84 „	—	—	149.595	48	—	—
		Razem .	—	—	220.620	23	—	—

11. Fundusz zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru.

Stan funduszu z końcem roku 1909.

Stan czynny.

Zapasy: *a)* w gotówce w kasie krajowej	139.931 K	98 g
„ „ zarządu	1.744 „	66 „
b) w remanencie inwentarza	7.918 „	84 „
Suma stanu czynnego . .	149.595 K	48 g
Stan bierny	— „	— „
Czysty stan czynny	149.595 K	48 g

UWAGA: Zapas kasowy w gotówce ulokowano wraz z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 57 015/1910.

12. Fundusz regulacyi i konserwacyi potoku Dumnego.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Odsetki z lokacyi gotówki . . .	362	49	362	49	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	362	49	362	49	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909: w gotówce . . . 12083 K 15 g w remanencie narzędzi i sprzętów . . 153 „ 84 „	—	—	12.236	99	—	—
		Razem .	—	—	12 599	48	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	5	Materyały i narzędzia	106	34	106	34	—	—
II.		Objekty	—	—	—	—	—	—
III.		Roboty dodatkowe.	—	—	—	—	—	—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania .	—		—	—	—	—
V.		Konserwacya w czasie budowy . .	—	—	—	—	—	—
VI.		Koszta zarządu	—	—	—	—	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane. . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	106	34	106	34	—	
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	
		Suma wszystkich wydatków .	106	34	106	34	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w gotówce w kasie krajowej	—	—	12.493	14	—	—
		Razem .	—	—	12.599	48	—	—

12. Fundusz regulacyi i konserwacyi potoku Dumnego.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	750		750	—	—	—
	2	Datki konkurencyjne:						
		należytość zaległa . . 1.050 K						
		„ bieżąca . . 750 „	1 800	—	400	—	1.400	—
	3	Sprzedaż trawy	32	—	32	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	2.582	—	1 182	—	1.400	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	2.582	—	1.182	—	1.400	—
		Zapas z początkiem roku 1909 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	1.182	—	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
II.		Ubezpieczenia:						
	3	Ubezpieczenie brzegów	14	—	14	—	—	—
III.		Objekty:						
	5	Śluzy i przepusty	16	20	16	20	—	—
IV.	7—8	Odszkodowania za grunta . . .	—	—	—	—	—	—
V.		Koszta zarządu:						
	10	Utrzymanie strażników	480	—	480	—	—	—
VI.	13	Przeniesienie nadwyżki dochodów do funduszu rezerwowego . . .	602	50	602	50	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	1.112	70	1.112	70	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	1.112	70	1 112	70	—	—
		Zapas z końcem r. 1909 . . .	—	—	69	30	—	—
		Razem .	—	—	1.182	—	—	—

12. Fundusz regulacyi i konserwacyi potoku Dumnego.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		C) Fundusz rezerwowy.						
		DOCHODY.						
	1	Odsetki z lokacyi gotówki . . .	39	87	39	87	—	—
	2	Przeniesiona nadwyżka dochodów funduszu konserwacyjnego . . .	602	50	602	50	—	—
		Suma dochodów .	642	37	642	37	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909. . .	—	—	1.328	88	—	—
		Razem .	—	—	1.971	25	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem r. 1909 . . .	—	—	1.971	25	—	—
		Razem .	—	—	1.971	25	—	—

Stan funduszów z końcem roku 1909.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

1. Zapas w gotówce w kasie krajowej	12.493 K	14 g
2. Należytości czynne	— „	— „
Suma stanu czynnego . .	12.493 K	14 g
Stan bierny	— „	— „
Czysty stan czynny	12.493 K	14 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

1. Zapas w gotówce w kasie zarządu budowy	69 K	30 g
2. Należytości czynne: zaległe datki konkurencyjne	1.400 „	— „
Suma stanu czynnego . .	1.469 K	30 g
Stan bierny	— „	— „
Czysty stan czynny	1.469 K	30 „

C) Fundusz rezerwowy.

Stan czynny.

1. Zapas w gotówce	1.971 K	25 g
2. Należytości czynne	— „	— „
Suma stanu czynnego . .	1.971 K	25 g
Stan bierny	— „	— „
Czysty stan czynny	1.971 K	25 g

UWAGA: Zapasy kasowe w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunku bieżącym w Banku krajowym.

LW. 73.174/1910.

13. Fundusz konserwacyi obwałowania lewego brzegu Dunajca poniżej Bogumiłowic.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		A) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek funduszu krajowego .	500	—	500	—	—	—
	2	Datki konkurencyjne:						
		zaległe . . . 132 K 76 g						
		bieżące . . . 500 „ — „	632	76	540	98	91	78
	3	Sprzedaż trawy	717	90	717	90	—	—
	4	Rozmaite i odszkodowania . . .	70	—	70	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	1 920	66	1.828	88	91	78
		b) **Przenośne.**						
	1	Zaliczka z dochodów r. 1910 na pokrycie niedoboru	733	16	733	16		—
		Suma wszystkich dochodów .	2.653	82	2.562	04	91	78
		Zapas kasowy z początkiem r. 1909 w kasie zarządu	—	—	122	41	—	—
		Razem .	—	—	2.684	45	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Dozór	—	—	—	—	—	—
II.		Straż rzeczna	830	—	830	—	—	—
III.		Robocizna i materyały:						
	1	Konserwacya rowów	239	26	239	26	—	—
	2	„ wałów	30	36	30	36	—	—
	3	„ objektów . . .	1.170	28	1 170	28	—	—
		Suma rubryki III .	1.439	90	1.439	90	—	—
IV.		Inne	366	62	366	62	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	2.636	52	2.636	52	—	—
		b) **Przonośne.**						
	1	Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru	733	16	—	—	733	16
		Suma wsystkich wydatków .	3.369	68	2 636	52	733	16
		Zapas kasowy z końcem r. 1909 w kasie zarządu	—	—	47	93	—	
		Razem .	—	—	2.684	45	—	—

13. Fundusz konserwacyi obwałowania lewego brzegu Dunajca poniżej Bogumiłowic.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		B) Fundusz rezerwowy.						
		DOCHODDY.						
	1	Niezużyta nadwyżka funduszu konserwacyjnego	—	—	—	—	—	—
	2	Odsetki z lokacyi	246	83	246	83	—	—
		Razem .	246	83	246	83	—	—
		Zapas kasowy z początkiem r. 1909 w kasie krajowej	—	—	8.227	54	—	—
		Razem .	—	—	8.474	37	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas kasowy z końcem r. 1909 w kasie krajowej	—		8.474	37	—	—
		Razem .	—	—	8.474	37		—

Stan funduszów z końcem roku 1909.

A) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas kasowy w gotówce w kasie zarządu . . . 47 K 93 g
Należytości czynne: zaległe datki konkurencyjne . . 91 „ 78 „
Suma stanu czynnego . . . . . 139 K 71 g

Stan bierny.

Należytości bierne: zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru . . . 733 „ 16 „
Czysty stan bierny . . . 593 K 45 g

B) Fundusz rezerwowy.

Stan czynny.

Zapas kasowy w gotówce w Kasie krajowej . . . . . 8.474 K 37 g

Stan bierny . . . . — „ — „
Czysty stan czynny . . . 8.474 K 37 g

UWAGA: Zapas kasowy w gotówce funduszu rezerwowego ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 61.250/1910.

14. Fundusz obwałowania lewego brzegu Dunajca powyżej Bogumiłowic.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		A) Fundusz obwałowania.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Odsetki od lokowanej gotówki . .	5	30	5	30	—	
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	5	30	5	30	—	—
		Zapas kasowy z początkiem r. 1909: *a)* w gotówce w kasie krajowej . . . 176 K 63 g *b)* w remanencie materyałów . . . 42 „ — „	—	—	218	63	—	—
		Razem .	—	—	223	93	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	8	Materyały i narzędzia	42	—	42	—	—	—
II.	10-16	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
III.	17-19	Roboty dodatkowe	—	—	—	—	—	—
IV.		Wykupno gruntów:						
	20	Koszta komisyjne	81	93	81	93	—	—
V.	28-31	Utrzymanie w czasie budowy . .	—	—	—	—	—	—
VI.		Koszta zarządu:						
	38	Inne drobne	100	—	100	—	—	—
VII.	39-46	Rozmaite i nieprzewidziane. . .	—	—	—	—	—	
		Suma wydatków rzeczywistych	223	93	223	93	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	223	93	223	93	—	—
		Zapas kasowy z końcem roku 1909 .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	223	93	—	—

14. Fundusz obwałowania lewego brzegu Dunajca powyżej Bogumiłowic.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	500	—	500	—	—	—
	2	Datki konkurencyjne	500	—	500	—	—	—
	3	Sprzedaż trawy	1.201	—	1.201	—	—	—
	4	Rozmaite i odszkodowania . . .	58	80	58	80	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	2.259	80	2.259	80	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zaliczka z dochodów r. 1910 na pokrycie niedoboru	250	05	250	05	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	2.509	85	2.509	85	—	—
		Zapas kasowy z początkiem r. 1909: w kasie zarządu budowy . .	—	—	592	11	—	—
		Razem .	—	—	3.101	96	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Dozór	—	—	—	—	—	—
II.		Straż wałowa	740	—	740	—	—	—
III.		Robocizna i materyały:						
	1	Konserwacya rowów	1 892	40	1.892	40	—	—
	2	„ wałów	13	80	13	80	—	—
	3	„ objektów	201	03	201	03	—	—
		Suma rubryki III. .	2.107	23	2.107	23	—	—
IV.		Inne	236	65	236	65	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	3.083	88	3.083	88	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru	250	05	—	—	250	05
		Suma wszystkich wydatków .	3.333	93	3.083	88	250	05
		Zapas kasowy z końcem roku 1909: w kasie zarządu budowy . .	—	—	18	08	—	—
		Razem .	—	—	3.101	96	—	—

14. Fundusz obwałowania lewego brzegu Dunajca powyżej Bogumiłowic.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		C) Fundusz rezerwowy.						
		DOCHODY.						
	1	Niezużyta nadwyżka dochodów funduszu konserwacyjnego . . .	—	—	—	—	—	—
	2	Odsetki z lokacyi gotówki . . .	10	—	10	—	—	—
		Razem .	10	—	10	—	—	—
		Zapas kasowy z początkiem roku 1909 w kasie krajowej	—	—	333	49	—	—
		Razem .	—	—	343	49	—	—
		WYDATKI . . .	—	—	—	—	—	—
		Zapas kasowy z końcem roku 1909: w kasie krajowej	—	—	343	49	—	—
		Razem .	—	—	343	49	—	—

Stan funduszów z końcem roku 1909.

A) Fundusz obwałowania.

Stan czynny . . . . . — K — g
Stan bierny . . . . . — „ — „
Czysty stan czynny . . . . — K — g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas kasowy z końcem roku 1909 w kasie zarządu . 18 K 08 g

Stan bierny.

Zwrot zaliczki z dochodów roku 1910 na pokrycie niedoboru . . . . . 250 K 05 g
Czysty stan czynny . . . . 231 K 97 g

C) Fundusz rezerwowy.

Stan czynny.

Zapas kasowy z końcem roku 1909 w kasie krajowej . 343 K 49 g
Stan bierny . . . . . — „ — „
Czysty stan czynny . . . . 343 K 49 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasem funduszu krajowego na rachunku bieżącym w Banku krajowym.

LW. 61.251/1910

15. Fundusz regulacyi rzeki Gniłej Lipy sekcya górna.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datki konkurencyjne, zaległe . .	6 211	66	303	16	5.908	50
	2	Odsetki z lokacyi	601	21	601	21	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	6.812	87	904	37	5.908	50
		b) **Przenośne.**						
		Zwrot pożyczek udzielonych spółce wodnej	5.000	—	2 219	21	2.780	79
		Suma wszystkich dochodów .	11 812	87	3.123	58	8.689	29
		Zapas kasowy z początkiem r. 1909 w kasie krajowej	—	—	19 423	45	—	—
		Razem .	—	—	22.547	03	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1—3	Wykupno gruntów		—	—	—	—	—
II.	6—7	„ młynów	—	—	—	—	—	—
III.	8-15	Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
IV.	16-22	Mosty	—	—	—	—	—	—
V.	23-28	Konserwacya w czasie budowy . .	—	—	—	—	—	—
VI.	29-34	Koszta zarządu	—	—	—	—	—	—
VII.	35-59	Nieprzewidziane	3	—	3	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	3	—	3	—	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	3	—	3	—	—	—
		Zapas kasowy z końcem r. 1909 w kasie krajowej	—	—	22.544	03	—	—
		Razem .	—	—	22.547	03	—	—

15. Fundusz regulacyi rzeki Gniłej Lipy sekcya górna.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek funduszu krajowego . . .	500	—	500	—	—	—
	2	Datki konkurencyjne:						
		a) zaległe . . . 445 K 29 g						
		b) bieżące . . . 500 „ — „	945	29	—	—	945	29
	3	Dochód z trawy	1.988	—	1.988	—	—	—
	4	Odszkodowania	126	60	126	60	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	3 559	89	2.614	60	945	29
		b) **Przenośne.**						
	1	Zaliczka z dochodów r. 1910 na pokrycie niedoboru	84	90	84	90	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	3.644	79	2.699	50	945	29
		Zapas kasowy z początkiem r. 1909 .	—	—	—		—	—
		Razem .	—	—	2.699	50	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Czyszczenie łożyska i szkarpowanie brzegów	52	20	52	20	—	—
II.		Ubezpieczenia:						
	3	Ubezpieczenie brzegów . . .	1.255	87	1.255	87	—	—
	4	Obsiew wałów	100	—	100		—	—
		Suma rubryki II. .	1.355	87	1.355	87		—
III.	5—6	Objekty	—	—	—	—	—	—
IV.	7—8	Odszkodowania	—	—	—	—	—	—
V.		Koszta zarządu:						
	9	Utrzymanie konduktora . . .	133	78	133	78	—	—
	10	„ strażników . . .	779	50	779	50	—	—
		Do przeniesienia . .	913 1.408	28 07	913 1.408	28 07	— —	— —

15. Fundusz regulacyi rzeki Gniłej Lipy sekcya górna.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
V.		Z przeniesienia . .	1.408	07	1.408	07	—	—
			913	28	913	28	—	—
	11	Narzędzia	—	—	—	—	—	—
	12	Rozmaite	122	80	122	80	—	—
		Suma rubryki V. .	1.036	08	1.036	08	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	2.444	15	2.444	15	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru	84	90	—	—	84	90
	2	Urząd podatkowy w Rohatynie zwrot kosztów egzekucyjnych . . .	11	—	11	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	2 540	05	2.455	15	84	90
		Zapas kasowy z końcem r. 1909 w kasie zarządu budowy . . .	—	—	244	35	—	—
		Razem .	—	—	2.699	50	—	—
		C) Fundusz rezerwowy.						
		DOCHODY.						
	1	Odsetki z lokacyi kapitałów . .	320	03	320	03	—	—
	2	Nadwyżka dochodów funduszu konserwacyjnego	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów .	320	03	320	03	—	—
		Zapas kasowy z początkiem r. 1909 w kasie krajowej	—	—	10 667	53	—	—
		Razem .	—	—	10.987	56	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas kasowy z końcem r. 1909 w kasie krajowej	—	—	10.987	56	—	—
		Razem .	—	—	10.987	56	—	

15. Fundusz regulacyi rzeki Gniłej Lipy sekcya górna.

Stan funduszów z końcem roku 1909.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

1. Zapas kasowy w gotówce w kasie krajowej .		22.544 K 03 g	
2. Należytości czynne:			
a) zaległe datki konkurencyjne	5.908 K 50 g		
b) zwrot reszty pożyczki udzielonej spółce	2.780 „ 79 „	8.689 „ 29 „	31.233 K 32 g
Stan bierny			„ — „
Czysty stan czynny . . .			31.233 K 32 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

1. Zapas kasowy w gotówce w kasie zarządu . .		244 K 35 g	
2. Należytości czynne:			
a) zaległe datki konkurencyjne . . .		945 „ 29 „	1.189 K 64 g

Stan bierny.

Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru	84 „ 90 „
Czysty stan czynny	1.104 K 74 g

C) Fundusz rezerwowy.

Stan czynny.

Zapas kasowy w gotówce w kasie krajowej	10.987 K 56 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny . . .	10.987 K 56 g

UWAGA: Zapasy kasowe w gotówce ulokowano łącznie z zapasami funduszu krajowego na rachunku bieżącym w Banku krajowym.

LW. 72.670/1910.

16. Fundusz regulacyi rzeki Gniłej Lipy sekcya środkowa.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Odsetki od lokacyi kapitałów . .	1.698	97	1.698	97	—	—
	2	Rozmaite dochody	131	50	131	50	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	1.830	47	1.830	47	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	1.830	47	1.830	47	—	—
		Zapas kasowy z początkiem r. 1909:						
		a) w gotówce:						
		w kasie krajowej 93.374 K 97 g						
		„ „ zarządu budowy . . 8.776 „ 39 „						
		b) w remanencie narzędzi i sprzętów . 2.524 „ 95 „	—	—	104.676	31	—	—
		Razem .	—	—	106 506	78	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	404	25	404	25	—	—
	2	Wykop ziemi nad wodą z odwozem na brzeg lub odkład . . .	39.076	08	39.076	08	—	—
	4	Wykonanie nasypów dla podwyższenia brzegów	1.581	65	1.581	65	—	—
	5	Materyały i narzędzia	3 208	55	3.208	55	—	—
	6	Dozór robót	1.534	91	1 534	91	—	—
		Suma rubryki I. .	45.805	44	45 805	44	—	—
II.		Ubezpieczenie brzegów:						
	7	Ubezpieczenie brzegów płotkami .	2.614	86	2.614	86	—	—
		Suma rubryki II. .	2.614	86	2.614	86	—	—
III.	10-12	Mosty	—	—	—	—	—	—
IV.	13-15	Zakłady do piętrzenia wody . .	—	—	—	—	—	—
		Do przeniesienia . .	48.420	30	48.420	30	—	—

16. Fundusz regulacyi rzeki Gniłej Lipy sekcya środkowa.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
		Z przeniesienia . .	48.420	30	48.420	30	—	—
V.		Roboty dodatkowe:						
	16	Obsiew szkarp: *a)* materyały, *b)* robocizna	2.030	13	2.030	13	—	—
		Suma rubryki V. .	2.030	13	2.030	13	—	—
VI.		Wykupno gruntów:						
	17	Koszta komisyjne	1.767	20	1.767	20	—	—
	18	Wykupno gruntów pod koryto rzeki.	4.116	59	4.116	59	—	—
	19	Odszkodowania za plony . . .	2.942	69	2.942	69	—	—
	20	Koszta intabulacyi.	169	20	169	20	—	—
		Suma rubryki VI. .	8.995	68	8.995	68	—	—
VII.		Wykupno młynów:						
	22	Wykupno młynów	20.000	—	20.000		—	—
		Suma rubryki VII. .	20.000	—	20.000	—	—	—
VIII.		Konserwacya:						
	23	Płotki	203	60	203	60	—	—
	25	Czyszczenie łożyska i naprawa szkarp	5.932	22	5.932	22	—	
	26	Straż rzeczna	1.383	—	1.383	—	—	—
		Suma rubryki VIII.	7.518	82	7.518	82		—
IX.		Zarząd:						
	27	Najem lokalu kancelaryjnego, obsługa i opał	640	80	640	80	—	—
	28	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne. .	156	65	156	65		—
	29	Przyrządy geodetyczne . . .	42	40	42	40	—	—
	30	Płaca kierownika budowy . . .	6.112	—	6.112	—	—	—
	33	Inne wydatki	245	09	245	09	—	—
		Suma rubryki IX. .	7.196	94	7.196	94	—	—
X.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	34	Uregulowanie ujść małych dopływów	6	90	6	90	—	—
	36	Budowa brodów i t. d.. . . .	1.094	31	1.094	31	—	—
	39	Inne nieprzewidziane	598	47	598	47	—	—
		Suma rubryki X. .	1.699	68	1.699	68	—	
		Suma wydatków rzeczywistych	95.861	55	95.861	55	—	—
		Do przeniesienia . .	95.861	55	95.861	55	—	—

16. Fundusz regulacyi rzeki Gniłej Lipy sekcya środkowa.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	95.861	55	95.861	55	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	95.861	55	95 861	55	—	—
		Zapas kasowy z końcem roku 1909:						
		a) w gotówce:						
		w kasie krajowej . 8.820 K 16 g						
		„ „ zarządu budowy . . . 81 „ 07 „						
		b) w remanencie narzędzi i sprzętów . 1.734 „ — „	—		10.645	23	—	—
		Razem .	—	—	106.506	78	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
1		Odsetki z lokacyi kapitałów . .	26	73	26	73	—	—
2		Dochód ze sprzedaży trawy. . .	81	—	81	—	—	—
3		Odszkodowania i rozmaite . . .	79	82	79	82	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	187	55	187	55	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	187	55	187	55	—	—
		Zapas kasowy z początkiem r. 1909 .	—		890	92	—	—
		Razem .	—	—	1.078	47	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
1		Zwrot kosztów komisyjnych c. k. Starostwa w Rohatynie . . .	80	—	80	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	80	—	80	—	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	80	—	80	—	—	—
		Zapas kasowy z końcem roku 1909 .	—	—	998	47	—	—
		Razem .	—	—	1.078	47	—	—

16. Fundusz regulacyi rzeki Gniłej Lipy sekcya środkowa.

Stan funduszów z końcem roku 1909.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

1. Zapas kasowy:			
a) w gotówce w kasie krajowej	8.830 K 16 g		
„ „ „ zarządu budowy	81 „ 07 „	8 911 K 23 g	
b) w remanencie narzędzi i sprzętów . . .		1.734 „ — „	10 645 K 23 g
2. Należytości czynne			— „ — „
	Suma stanu czynnego . . .		10.645 K 23 g
Stan bierny			— „ — „
	Czysty stan czynny		10.645 K 23 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

1. Zapas kasowy w gotówce w kasie krajowej		998 K 47 g
2. Należytości czynne		— „ — „
	Suma stanu czynnego . . .	998 K 47 g
Stan bierny		— „ — „
	Czysty stan czynny	998 K 47 g

UWAGA. Zapasy kasowe funduszu regulacyjnego i konserwacyjnego ulokowano na rachunku bieżącym w Banku krajowym wraz z zapasami gotówki funduszu krajowego.

LW. 72.673/1910.

17. Fundusz regulacyi potoku Kisieliny dolnej.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datki konkurencyjne	24.477	—	10.000	—	14.477	—
	2	Odsetki z lokacyi kapitałów . .	32	57	32	57	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	24.509	57	10.032	57	14.477	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zaliczka z dochodów roku 1910 na pokrycie niedoboru r. 1909 . .	3.306	89	3 306	89	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	27.816	46	13.339	46	14.477	—
		Zapas z początkiem roku 1909: *a)* w gotówce w kasie zarządu . . . . 1 K 41 g *b)* w remanentach materyałów i narzędzi . 541 „ 02 „	—	—	542	43	—	—
		Razem .	—	—	13.881	89	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1—8	Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
II.	9—14	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
III	15-18	Roboty dodatkowe	—	—	—	—	—	—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	19	Wykupno gruntów.	1 600	—	1.600	—	—	—
V.		Konserwacya:						
	23	Utrzymanie rzeki	114	40	114	40	—	—
	24	„ rowów.	881	89	881	89	—	—
	25	„ wałów	57	55	57	55	—	—
	26	„ budowli regulacyjnych .	670	87	670	87	—	—
	27	Straż rzeczna i wałowa. . . .	1.630	—	1.630	—	—	—
		Suma rubryki V. .	3.354	71	3.354	71	—	—
		Do przeniesienia . .	4.954	71	4.954	71	—	—

17. Fundusz regulacyi potoku Kisieliny dolnej.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	4.954	71	4.954	71	—	—
VI.		Zarząd:						
	29	Potrzeby kancelaryjne	100	—	100	—	—	—
	32	Koszta technicznego dozoru. . .	74	90	74	90	—	—
	33	Wynagrodzenie płatnika . . .	100	—	100	—	—	—
		Suma rubryki VI. .	274	90	274	90	—	—
VII.		Rozmaite:						
	42	Inne nieprzewidziane	95	16	95	16	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	5.324	77	5.324	77	—	—
		b) **Przenośne.**						
		Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru	11.304	39	7.997	50	3.306	89
		Suma wszystkich wydatków .	16.629	16	13.322	27	3.306	89
		Zapas kasowy z końcem roku 1909: *a)* w gotówce w kasie zarządu . . . . 313 K 62 g *b)* w remanencie materyałów i narzędzi . 246 „ — „	—	—	559	62	—	—
		Razem .	—	—	13.881	89	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Ze sprzedaży trawy	1 468	80	1.468	80	—	—
	2	Czynsz dzierżawny.	3	10	3	10	—	—
	3	Odszkodowania	49	10	49	10	—	—
	4	Odsetki z lokacyi kapitałów . .	453	50	453	50	—	—
		Suma dochodów .	1.974	50	1.974	50	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 . .	—	—	15.116	88	—	—
		Razem .	—	—	17.091	38	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem roku 1909 . . .	—	—	17.091	38	—	—
		Razem .	—	—	17.091	38	—	—

17. Fundusz regulacyi potoku Kisieliny dolnej.

Stan funduszów z końcem roku 1909.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

1. Zapas kasowy:		
a) w gotówce w kasie zarządu. . . .	313 K 62 g	
b) w remanencie materyałów i narzędzi. .	246 „ — „	559 K 62 g
2. Należytości czynne: zaległe datki konkurencyjne		14.477 „ — „
Suma stanu czynnego . . .		15.036 K 62 g

Stan bierny.

Zwrot zaliczki z roku 1910 na pokrycie niedoboru z roku 1909. .	3.306 „ 89 „
Czysty stan czynny	11.729 K 73 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas kasowy w gotówce	17.091 K 38 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny	17.091 K 38 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 57.017/1910.

18. Fundusz regulacyi Kisieliny górnej.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datki konkurencyjne	7.538	33	6.400	—	1.138	33
	2	Odsetki z lokacyi kapitałów	355	87	355	87	—	—
	3	Odszkodowania	18	80	18	80	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	7.913	—	6.774	67	1.138	33
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów	7.913	—	6.774	67	1.138	33
		Zapas z początkiem roku 1909:						
		a) w gotówce:						
		1. w kasie zarządu 962 K 32 g						
		2. „ „ krajowej 19.447 „ 33 „						
		b) w remanencie materyałów i narzędzi 706 „ 34 „	—	—	21.115	99	—	—
		Razem	—	—	27.890	66	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie	121	10	121	10	—	—
	4	Wykop z łożysk potoków i rowów	3.066	98	3.066	98	—	—
	7	Sprzęty i narzędzia	75	10	75	10	—	—
	8	Dozór robót ziemnych	500	50	500	50	—	—
		Suma rubryki I.	3.763	68	3.763	68	—	—
II.		Budowa objektów:						
	9	Roboty ciesielskie	4.975	06	4.975	06	—	—
	10	„ murarskie	157	90	157	90	—	—
	11	„ kowalskie	927	73	927	73	—	—
	12	„ ziemne w objektach	166	60	166	60	—	—
	13	Pompowanie wody	10	—	10	—	—	—
	14	Roboty dodatkowe	450	10	450	10	—	—
		Suma rubryki II.	6.687	39	6.687	39	—	—
III.		Roboty dodatkowe:						
	16	Obsiew szkarp rzeki	76	75	76	75	—	—
	17	Ubezpieczenie darniną	2.332	93	2.332	93	—	—
	18	„ faszyną	4.358	19	4.358	19	—	—
		Suma rubryki III.	6.767	87	6.767	87	—	—
		Do przeniesienia	17.218	94	17.218	94	—	—

18. Fundusz regulacyi Kisieliny górnej.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	17.218	94	17.218	94	—	—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	19	Wykupno gruntów pod koryta . .	131	19	131	19	—	—
	20	Odszkodowania	264	64	264	64	—	—
		Suma rubryki IV. .	395	83	395	83	—	—
V.		Konserwacya:						
	23	Utrzymanie rzeki	51	60	51	60	—	—
	24	„ rowów.	266	50	266	50	—	—
	27	Straż rzeczna i wałowa . . .	400	—	400	—	—	—
		Suma rubryki V. .	718	10	718	10	—	—
VI		Zarząd:						
	28	Najem lokalu kancelaryjnego . .	120	—	120	—	—	—
	29	Potrzeby kancelaryjne	60	72	60	72	—	—
	32	Koszta technicznego dozoru budowy.	1.127	70	1.127	70	—	—
	34	Inne drobne	388	52	388	52	—	—
		Suma rubryki VI. .	1.696	94	1.696	94	—	—
VII.		Rozmaite:						
	36	Budowa brodów	35	20	35	20	—	—
	38	Regulacya ujść dopływów . . .	34	88	34	88	—	—
	40	Ubezpieczenie robotników . . .	441	42	441	42	—	—
	42	Inne nieprzewidziane	53	70	53	70	—	—
		Suma rubryki VII..	565	20	565	20	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	20.595	01	20.595	01	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	20.595	01	20.595	01	—	—
		Zapas kasowy z końcem roku 1909:						
		a) w gotówce:						
		1. w kasie zarządu 635 K 45 g						
		2. „ „ krajowej 6.472 „ 61 „						
		b) w remanencie materyałów i narzędzi 187 „ 59 „	—	—	7.295	65	—	—
		Razem .	—	—	27.890	66	—	—

18. Fundusz regulacyi Kisieliny górnej.

Stan funduszu z końcem roku 1909.

Stan czynny.

1. Zapas kasowy w gotówce: *a)* w kasie zarządu . .	635 K 45 g		
b) „ „ krajowej .	6.472 „ 61 „		
w remanencie materyałów i narzędzi	187 „ 59 „	7.295 K 65 g	
2. Należytości czynne: zaległe datki konkurencyjne		1.138 „ 33 „	
Suma stanu czynnego . . .		8.433 K 98 g	
Stan bierny		— „ — „	
Czysty stan czynny . . .		8.433 K 98 g	

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano wraz z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 57.019/1910

19. Fundusz konserwacyi potoku Krzemienicy i Babulówki.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		A) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	5.000	—	5.000	—	—	—
	2	Datki konkurencyjne:						
		a) zaległe . . 4.332 K 85 g						
		b) bieżące . . 5.000 „ — „	9.332	85	6.164	37	3.168	48
	3	Sprzedaż trawy	112	90	112	90	—	—
	4	Rozmaite	369	99	369	99	—	—
	5	Odszkodowania	63	60	63	60	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	14 879	34	11.710	86	3.168	48
		b) **Przenośne.**						
	1	Zaliczka z dochodów r. 1910 na pokrycie niedoboru r. 1909 . .	13.591	75	13 591	75	—	—
		Suma wszystkich dochodów	28.471	09	25.302	61	3.168	48
		Zapas z początkiem r. 1909:						
		a) w gotówce w kasie zarządu 146 K 56 g						
		b) w remanencie narzędzi i sprzętów . . . 65 „ 50 „	—	—	212	06	—	—
		Razem .	—	—	25.514	67	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Czyszczenie łożyska i szkarpowanie brzegów	3.941	12	3.941	12	—	—
	2	Naprawa wałów	20	—	20	—	—	—
		Suma rubryki I. .	3 961	12	3 961	12	—	—
II.		Ubezpieczenia:						
	3	Ubezpieczenie brzegów darniami i płotkami	5.374	99	5.374	99	—	—
	4	Obsiew wałów	412	40	412	40	—	—
		Suma rubr. II. .	5.787	39	5.787	39	—	—
		Do przeniesienia . .	9.748	51	9.748	51	—	—

19. Fundusz konserwacyi potoku Krzemienicy i Babulówki.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	9.748	51	9.748	51	—	—
III.		Objekty:						
	5	Śluza i przepusty	5.400	34	5.400	34	—	—
	6	Mosty i brody	10	—	10	—	—	—
		Suma rubryki III. .	5 410	34	5.410	34	—	—
IV.	7—8	Wykupno gruntów	—	—	—	—	—	—
V.		Koszta zarządu:						
	9	Utrzymanie kondukt ra . . .	1.050	—	1.050	—	—	—
	10	„ strażników . . .	3.029	—	3.029	—	—	—
	11	Narzędzia	32	25	32	25	—	—
	12	Rozmaite	45	05	45	05	—	—
		Suma rubryki V. .	4.156	30	4.156	30	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	19.315	15	19.315	15	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru	19.579	21	5 987	46	13.591	75
		Suma wszystkich wydatków .	38.894	36	25 302	61	13.591	75
		Zapas z końcem roku 1909:						
		a) w gotówce w kasie zarządu 146 K 56 g						
		b) w remanencie narzędzi i sprzętów . . 65 . 50 „	—	—	212	06	—	
		Razem .	—	—	25.514	67	—	—
		B) Fundusz rezerwowy.						
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od lokowanej gotówki . .	110	36	110	36	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909 . .	—		3.678	67	—	—
		Razem .	—	—	3.789	03	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem r. 1909 . . .	—	—	3.789	03		—
		Razem .	—	—	3 789	03	—	—

*

19. Fundusz konserwacyi potoku Krzemienicy i Babulówki.

Stan funduszów z końcem roku 1909.

A) Fundusz koserwacyjny.

Stan czynny.

1. Zapas kasowy:		
a) w gotówce w kasie zarządu . . .	146 K 56 g	
b) w remanencie narzędzi i sprzętów . .	65 „ 50 „	212 K 06 g
2. Należytości czynne — zaległe datki konkurencyjne . . .		3.168 „ 48 „
Suma stanu czynnego . .		3.380 K 54 g

Stan bierny.

Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru z r. 1909	13.591 „ 75 „
Czysty stan bierny . . .	10.211 K 21 g

B) Fundusz rezerwowy.

Stan czynny.

Zapas kasowy w gotówce	3.789 K 03 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny . . .	3.789 K 03 g

UWAGA: Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 57.300/1910.

20. Fundusz zabudowania potoku Krzemionki.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	30.000	—	30.000	—	—	—
	2	„ z państwowego funduszu melioracyjnego	30.000	—	30.000	—	—	—
	3	Odsetki od lokowanej gotówki . .	1.335	53	1.335	53	—	
	4	Rozmaite	—	—	—	—	—	
		Suma dochodów rzeczywistych	61.335	53	61.335	53	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	61 335	53	61.335	53	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909:						
		a) w gotówce:						
		1. w kasie zarządu budowy . . 5.845 K 83 g						
		2. w kasie krajowej 31.088 „ 18 „						
		b) w remanencie:						
		1. materyałów . . 660 „ — „						
		2. narzędzi i sprzętów . . . 979 „ 60 „	—	—	38.573	61	—	—
		Razem .	—	—	99.909	14	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	44	—	44	—	—	—
	3	Wykop	7.823	97	7.823	97	—	—
	4	Materyały i narzędzia	656	11	656	11		—
		Suma rubryki I. .	8 524	08	8.524	08	—	—
II.		Roboty regulacyjne:						
	6	Roboty ziemne	455	06	455	06	—	—
	7	„ faszynowe	14.046	70	14.046	70	—	—
	8	„ z drzewa	4.123	30	4.123	30	—	—
	9	„ z kamienia	630	—	630		—	—
	10	Plantowanie i rozwożenie . . .	2 633	61	2.633	61	—	—
	11	Narzędzia i sprzęty	509	75	509	75	—	—
	12	Nadzór	570	—	570	—	—	—
		Suma rubryki II. .	22.968	42	22.968	42	—	—
III.		Budowa objektów:						
	13	Roboty ziemne	316	—	316	—	—	—
	14	„ faszynowe: *a)* materyały, *b)* robocizna	135	50	135	50	—	—
		Do przeniesienia . .	451 31.492	50 50	451 31.492	50 50	— —	—

20. Fundusz zabudowania potoku Krzemionki.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
III.		Z przeniesienia . .	31 492	50	31.492	50	—	—
			451	50	451	50	—	—
	15	Roboty z drzewa: *a)* materyały, *b)* robocizna	244	48	244	48	—	—
	16	Roboty kamienne: *a)* materyały, *b)* robocizna	1.060	—	1.060	—	—	—
	17	Roboty betonowe: *a)* materyały, *b)* robocizna	7.005	85	7.005	85	—	—
	18	Narzędzia i sprzęty	161	52	161	52	—	—
	19	Dozór	150	—	150	—	—	—
		Suma rubryki III. .	9.073	35	9.073	35	—	—
IV.		Roboty uzupełniające:						
	20	Szkarpowanie	429	10	429	10	—	—
	21	Grodzenie szkarp: *a)* materyały, *b)* robocizna	2.040	64	2.040	64	—	—
	22	Zadarnienie: *a)* materyały, *b)* robocizna	94	96	94	96	—	—
	23	Zalesienie	5 600	77	5.600	77	—	—
	24	Odwadnianie	65	20	65	20	—	—
	25	Ogrodzenie kultur	2 055	78	2.055	78	—	—
	26	Narzędzia i sprzęty	52	47	52	47	—	—
	27	Dozór	360	—	360	—	—	—
		Suma rubryka IV. .	10.698	92	10.698	92	—	—
V.		Wykupno gruntów:						
	28	Koszty komisyjne	102	14	102	14	—	—
	29	„ wykupna	80	—	80	—	—	—
	30	Odszkodowania za plony . . .	16	—	16	—	—	—
		Suma rubryki V. .	198	14	198	14	—	—
VI.		Utrzymanie podczas budowy:						
	33	Naprawa budowli regulacyjnych. .	45	90	45	90	—	—
	36	Nadzór	360	—	360	—	—	—
		Suma rubryki VI. .	405	90	405	90	—	—
VII.		Koszty zarządu:						
	37	Najem lokalu kancelaryjnego . .	480	—	480	—	—	—
	38	Przybory kancelaryjne	97	51	97	51	—	—
	39	Instrumenty miernicze	17	—	17	—	—	—
	40	Koszty kierownictwa budowy . .	5.367	97	5.367	97	—	—
	41	Inne drobne wydatki	1.756	23	1.756	23	—	—
		Suma rubryki VII..	7.718	71	7.718	71	—	—
		Do przeniesienia . .	59.587	52	59.587	52	—	—

20. Fundusz zabudowania potoku Krzemionki.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
		Z przeniesienia . .	59.587	52	59.587	52	—	—
VIII.		Rozmaite nieprzewidziane:						
	42	Budowa ramp i przejazdów. . .	392	—	392	—	—	—
	43	„ dróg	150	—	150	—	—	—
	44	„ dodatkowych objektów . .	104	85	104	85	—	—
	45	Inne nieprzewidziane	368	—	368	—	—	—
		Suma rubryki VIII.	1 014	85	1.014	85		—
		Suma wydatków rzeczywistych	60.602	37	60.602	37	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	60 602	37	60 602	37	—	—
		Zapas z końcem roku 1909:						
		a) w gotówce:						
		1. w kasie zarządu budowy . . . 3.288 K 01 g						
		2. w kasie krajowej 33 086 „ 71 „						
		b) w remanencie:						
		1. materyałów . 1.792 „ 80 „						
		2. narzędzi i sprzętów . . . . 1.139 „ 25 „	—	—	39.306	77	—	—
		Razem .	—	—	99.909	14	—	—

Stan funduszu z końcem roku 1909.

a) **Stan czynny.**

1. Zapas z końcem roku 1909:		
a) w gotówce w kasie zarządu budowy. . . .	3.288 K 01 g	
b) „ „ „ „ krajowej	33.086 „ 71 „	
c) w remanencie materyałów	1.792 „ 80 „	
d) „ „ narzędzi i sprzętów	1.139 „ 25 „	39.306 K 77 g
2. Należytości czynne		— „ — „
Suma stanu czynnego . . .		39.306 K 77 g
b) **Stan bierny**		— „ — „
Czysty stan czynny. . . .		39.306 K 77 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasem gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 57.298/1910

21. Fundusz osuszenia bagien łańcucko-jarosławskich.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Dotacya z funduszu dyspozycyjnego .	275	26	275	26	—	—
	2	Rozmaite	6	—	6	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	281	26	281	26	—	—
		b) **Przenośne.**						
		Odszkodowania pobrane za spółkę wodną	11	—	11	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	292	26	292	26	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909:						
		a) w gotówce:						
		w kasie zarządu . — K — g						
		„ „ krajowej . 391 „ 56 „						
		b) w remanentach materyałów i narzędzi 4.676 „ 51 „	—	—	5.068	07	—	—
		Razem .	—	—	5.360	33	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	—	—	—	—	—	—
	2	Wykop z odwozem na wał . .	336	32	336	32	—	—
	3	Materyały i narzędzia . . .	148	18	148	18	—	—
	4	Dozór robót	60	—	60	—	—	—
		Suma rubryki I. .	544	50	544	50	—	—
II.		Ubezpieczenie brzegów:						
	5	Grodzenie płotków	72	80	72	80	—	—
	6	Obitki faszynowe	13	50	13	50	—	—
	7	Darniowanie	116	60	116	60	—	—
		Suma rubryki II. .	202	90	202	90	—	—
III.		Budowa objektów:						
	8	Roboty ciesielskie: *a)* materyały, *b)* robocizna	4.528	33	4.528	33	—	—
	10	Rozmaite	6	—	6	—	—	—
		Suma rubryki III. .	4.534	33	4.534	33	—	—
		Do przeniesienia . .	5.281	73	5.281	73	—	—

21. Fundusz osuszenia bagien łańcucko-jarosławskich.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	5.281	73	5.281	73	—	—
IV.	11-14	Wykupno gruntów	—	—	—	—	—	—
V.	15-23	Koszty zarządu	—		—	—	—	—
VI.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	34	Czyszczenie rowów	17	60	17	60	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	5.299	33	5.299	33	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Odszkodowania przypadające do zwrotu spółce wodnej: należytość zaległa . . 50 K „ bieżąca . . 11 „	61		61	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	5.360	33	5.360	33	—	—
		Zapas z końcem r. 1909: *a)* w gotówce w kasie zarządu i kasie krajowej . . — K — g *b)* w remanentach materyałów i narzędzi . — „ — „	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	5.360	33	—	—

Stan funduszu z końcem roku 1909.

Stan czynny . . . . — K — g

Stan bierny . . . . — „ — „

LW. 63.323/1910.

22. Fundusz regulacyi i konserwacyi rzeki Łęgu.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datki konkurencyjne	7.927	94	—	—	7.927	94
	2	Odsetki z lokacyi gotówki . . .	24	16	24	16	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	7.952	10	24	16	7.927	94
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	7.952	10	24	16	7.927	94
		Zapas z początkiem roku 1909:						
		1. W gotówce w kasie krajowej . . . 805 K 44 g						
		2. W efektach . . 476 „ 86 „						
		3. W remanencie materyałów narzędzi i sprzętów . . . 1.492 „ 34 „	—		2.774	64	—	—
		Razem .	—	—	2.798	80	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1–6	Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
II.	7-10	Budowle regulacyjne	—	—	—	—	—	—
III.	11-14	Konserwacya	—	—	—	—	—	—
IV.	15-21	Koszta zarządu	—	—	—	—	—	—
V.	22-26	Rozmaite i nieprzewidziane . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	—	—	—	—	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	—	—	—	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1909:						
		1. W gotówce w kasie krajowej . . . 829 K 60 g						
		2. W efektach . . 476 „ 86 „						
		3. W remanencie materyałów narzędzi i sprzętów . . . 1.492 „ 34 „	—		2.798	80	—	—
		Razem .	—	—	2.798	80	—	—

22. Fundusz regulacyi i konserwacyi rzeki Łęgu.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	2.000	—	2.000	—	—	—
	2	Datki konkurencyjne:						
		a) należytość zaległa . . 1.800 K						
		b) „ bieżąca . . 2.000 „	3.800	—	1.000	—	2.800	—
	3	Ze sprzedaży trawy	3.056	10	3.056	10	—	—
	4	„ „ wikliny	892	50	892	50	—	—
	5	Odszkodowania	951	34	951	34	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	10.699	94	7.899	94	2.800	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot zaliczki na koszta wycięcia wikliny	1.000	—	—	—	1.000	—
	2	Zaliczka z dochodów r. 1910 na pokrycie niedoboru r. 1909 . .	35	76	35	76	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	11.735	70	7.935	70	3.800	—
		Zapas z początkiem roku 1909:						
		1. w gotówce w kasie zarządu . . . . 7 K 58 g						
		2. w remanencie materyałów i sprzętów . 119 „ 90 „	—	—	127	48	—	—
		Razem .	—	—	8.063	18	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Czyszczenie łożyska	25	20	25	20	—	—
	2	Naprawa wałów	350	28	350	28	—	—
		Suma rubryki I. .	375	48	375	48	—	—
II.		Ubezpieczenia:						
	3	Ubezpieczenie brzegów . . .	485	78	485	78	—	—
	4	Obsiew wałów	809	66	809	66	—	—
		Suma rubryki II. .	1.295	44	1.295	44	—	—
III.		Objekty:						
	5	Śluzy i przepusty	519	14	519	14	—	—
IV.		Wykupno gruntów:						
	7	Koszta komisyjne	276	70	276	70	—	—
		Do przeniesienia . .	2.466	76	2.466	76	—	—

*

22. Fundusz regulacyi i konserwacyi rzeki Łęgu.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		Z przeniesienia . .	2 466	76	2.466	76	—	—
V.		Koszta zarządu:						
	9	Utrzymanie konduktora . . .	1.275	—	1.275	—	—	—
	9a)	„ strażników . . .	1.870	—	1.870	—	—	—
	10	Narzędzia	40	—	40	—	—	—
	11	Rozmaite:						
		a) należytość zaległa 9 K 84 g						
		b) „ bieżąca 1.660 „ 53 „	1.670	37	1.660	53	9	84
		Suma rubryki V. .	4.855	37	4.845	53	9	84
		Suma wydatków rzeczywistych	7.322	13	7.312	29	9	84
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru	35	76	—	—	35	76
		Suma wszystkich wydatków .	7.357	89	7.312	29	45	60
		Zapas z końcem roku 1909:						
		1. w gotówce w kasie zarządu . . . . 740 K 89 g						
		2. w remanencie materyałów i narzędzi . . 10 „ — „	—	—	750	89	—	—
		Razem .	—	—	8.063	18	—	—
		C) Fundusz rezerwowy.						
		DOCHODY.						
	1	Odsetki z lokacyi kapitału . . .	269	10	269	10	—	—
	2	Zaliczka z dochodów roku 1910 na pokrycie niedoboru r. 1909 . . .	2.745	12	2.745	12	—	—
	3	Zwrot z funduszu podwyższenia wałów Łęgu od mostu kolejowego w Zaleszanach do Krawców (pow. Tarnobrzeg) całkowitych kosztów r. 1909 na naprawę przerwanego prawego wału w Zaleszanach	15.078	61	—	—	15.078	61
		Suma dochodów .	18.092	83	3.014	22	15.078	61
		Zapas z początkiem roku 1909 . .	—		12 064	39	—	—
		Razem .	—	—	15.078	61	—	—
		WYDATKI.						
	1	Naprawa przerwanego przez powódź prawego wału Łęgu w Zaleszanach	15.078	61	15.078	61	—	—
	2	Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru	2.745	12	—	—	2.745	12
		Suma wydatków .	17.823	73	15 078	61	2.745	12
		Zapas z końcem roku 1909 . .	—	—	—	—		
		Razem .	—	—	15.078	61	—	

22. Fundusz regulacyi i konserwacyi rzeki Łęgu.

Stan funduszów z końcem roku 1909.

A) Fundusz regulacyjny:

a) **Stan czynny:**

1. Zapasy: *a)* w gotówce w kasie krajowej . . .	829 K 60 g		
b) w efektach	476 „ 86 „		
c) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów	1.492 „ 34 „	2.798 K 80 g	
2. Należytości czynne: zaległe datki konkurencyjne		7.927 „ 94 „	
Suma stanu czynnego . . .		10.726 K 74 g	
b) **Stan bierny**		— „ — „	
Czysty stan czynny . . .		10.726 K 74 g	

B) Fundusz konserwacyjny:

a) **Stan czynny:**

1. Zapasy: *a)* w gotówce w kasie zarządu . . .	740 K 89 g		
b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów	10 „ — „	750 K 89 g	
2. Należytości czynne:			
a) reszta datku konkurencyjnego . . .	2.800 K — g		
b) zwrot zaliczki na koszta wycięcia wikliny	1.000 „ — „	3.800 „ — „	
Suma stanu czynnego . . .		4.550 K 89 g	

b) **Stan bierny:**

1. Niepodniesiony przez gminę Gorzyce datek konkurencyjny na budowę plebanii	9 K 84 g		
2. Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru	35 „ 76 „	45 „ 60 „	
Czysty stan czynny . . .		4.505 K 29 g	

C) Fundusz rezerwowy:

a) **Stan czynny:**

1. Zwrot z funduszu podwyższenia wałów Łęgu od mostu kolejowego w Zaleszanach do Krawców (pow. Tarnobrzeg) całkowitych kosztów r. 1909 na naprawę przerwanego prawego wału w Zaleszanach	15.078 K 61 g

b) **Stan bierny:**

1. Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru	2.745 „ 12 „
Czysty stan czynny . . .	12.333 K 49 g

Uwaga: Zapasy kasowe w gotówce ulokowano wraz z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 63.329/1910.

23. Fundusz regulacyi rzeki Łęgu w powiatach niskim i kolbuszowskim.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	30.000	—	30.000	—	—	—
	2	„ z państwowego funduszu melioracyjnego	30.000	—	30.000	—	—	—
	3	Odsetki od lokowanej gotówki . .	4.396	31	4.396	31	—	—
	4	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	64.396	31	64.396	31	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	64.396	31	64.396	31	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909. . .	—	—	136.567	32	—	—
		Razem .	—	—	200.963	63	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	239	84	239	84	—	—
	2	Wykop z łożyska z odwozem na wał	3.472	36	3.472	36	—	—
	3	Materyały i narzędzia do robót ziemnych	175	90	175	90	—	—
	4	Dozór	311	54	311	54	—	—
		Suma rubryki I. . .	4.199	64	4.199	64	—	—
II.		Budowle regulacyjne:						
	5	Materyały.	31.321	57	31.321	57	—	—
	6	Robocizna	7.090	04	7.090	04	—	—
	7	Zasadzenie odsypisk	701	87	701	87	—	—
	8	Narzędzia	165	80	165	80	—	—
	9	Dozór	1.860	61	1.860	61	—	—
		Suma rubryki II. .	41.139	89	41 139	89	—	—
III.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	10	Naprawa uszkodzonych budowli regulacyjnych	5.915	30	5.915	30	—	—
	11	Straż rzeczna	1.120	84	1.120	84	—	—
		Suma rubryki III. .	7.036	14	7.036	14	—	—
		Do przeniesienia . .	52.375	67	52.375	67	—	—

23. Fundusz regulacyi rzeki Łęgu w powiatach niskim i kolbuszowskim.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	52.375	67	52.375	67		—
IV.		Koszta zarządu:						
	12	Najem lokalu	285	—	285	—	—	—
	13	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne. .	201	98	201	98	—	—
	15	Pobory c. k. kierownika budowy .	7.933	97	7.933	97	—	—
	16	Inne drobne	984	18	984	18	—	—
		Suma rubryki IV. .	9.405	13	9.405	13		—
V.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	17	Odszkodowania za grunta . . .	106	20	106	20	—	—
	19	Inne	990	93	990	93	—	—
		Suma rubryki V. .	1.097	13	1.097	13		—
		Suma wydatków rzeczywistych	62.877	93	62.877	93	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	62.877	93	62.877	93	—	—
	1	**Zapas** z końcem r. 1909 . . .						
		W gotówce:						
		a) w kasie krajowej 133.751 K 09 g						
		b) „ zarządu. 2.368 „ 35 „						
	2	W remanencie:						
		a) materyałów . . 456 „ — „						
		b) narzędzi i sprzętów 1.510 „ 26 „	—	—	138.085	70	—	—
		Razem .	—	—	200.963	63	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Odszkodowania	100	98	100	98	—	—
	2	Odsetki z lokacyi gotówki . . .	134	50	134	50	—	—
		Suma dochodów .	235	48	235	48	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909 w gotówce	—	—	4.483	34	—	—
		Razem .	—	—	4.718	82	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem r. 1909 w gotówce .	—	—	4 718	82	—	—
		Razem .	—	—	4.718	82	—	—

23. Fundusz regulacyi rzeki Łęgu w powiatach niskim i kolbuszowskim.

Stan funduszów z końcem roku 1909.

A) Fundusz regulacyjny.

a) **Stan czynny.**

1. Zapasy: *a)* w gotówce: *α)* w kasie krajowej.		133.751 K 09 g		
	β) „ zarządu .	2.368 „ 35 „		
b) w remanencie: *α)* materyałów .		456 „ — „		
„ *β)* narzędzi i sprzętów		1.5.0 „ 26 „		138.085 K 70 g
2. Należytości czynne				— „ — „
	Suma stanu czynnego . .			138.085 K 70 g
b) **Stan bierny**				— „ — „
	Czysty stan czynny . . .			138.085 K 70 g

B) Fundusz konserwacyjny.

a) **Stan czynny.**

1. Zapas w gotówce	4.718 K 82 g
b) **Stan bierny**	— „ — „
Czysty stan czynny . . .	4.718 K 82 g

UWAGA: Zapasy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 57.297/1910.

24. Fundusz konserwacyi zabudowania potoku górskiego Michałów.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		DOCHODY.						
	1	Datki konkurencyjne	—	—	—	—	—	—
	2	Datek z funduszu krajowego . .	—	—	—	—	—	—
	3	Odsetki z lokacyi gotówki . . .	45	30	45	30	—	—
	4	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów	45	30	45	30	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 . .	—	—	1.510	11	—	—
		Razem .	—	—	1 555	41	—	—
		WYDATKI	—	—	—	—	—	—
		Zapas gotówki w kasie krajowej z końcem roku 1909	—	—	1.555	41	—	—

UWAGA: 1. Stan majątku funduszu z końcem roku 1909 wynosi jak wyżej wykazano w gotówce . . . . . 1.555 K 41 g

2. Zapas powyższy ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 58.340/1910.

25. Fundusz zabudowania debr w gminie Mikołajów nad Dniestrem.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Odsetki z lokacyi gotówki . . .	205	76	205	76	—	—
	2	Rozmaite	43	—	43	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	248	76	248	76	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	248	76	248	76	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 . .	—	—	8.156	27	—	—
		Razem .	—	—	8.405	03	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1—4	Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
II	5-11	Roboty regulacyjne	—	—	—	—	—	—
III.	12-19	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
IV.	20-24	Roboty dodatkowe	—	—	—	—	—	—
V.	25-28	Wykupno gruntów.	—	—	—	—	—	—
VI.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	29	Naprawa budowli regulacyjnych. .	514	20	514	20	—	—
	30	„ objektów.	210	50	210	50	—	—
	31	Odnowienie kultur	548	22	548	22	—	—
	32	Straż rzeczna	240	—	240	—		—
		Suma rubryki VI. .	1.512	92	1.512	92	—	—
VII.		Koszty zarządu:						
	36	Ryczałt na objazdy kierownika budowy	150	—	150	—	—	—
VIII.	39-42	Rozmaite i nieprzewidziane. . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	1.662	92	1 662	92	—	—
		Do przeniesienia . .	1.662	92	1.662	92	—	—

25. Fundusz zabudowania debr w gminie Mikołajów nad Dniestrem.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	1.662	92	1.662	92	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	1.662	92	1.662	92	—	—
		Zapas z końcem roku 1909:						
	1	W gotówce:						
		a) w kasie krajowej . 6.520 K — g						
		b) „ zarządu . 202 „ 11 „						
	2	W remanencie . 20 „ — „	—	—	6 742	11	—	—
		Razem .	—	—	8.405	03	—	—

Stan funduszu z końcem roku 1909.

Stan czynny.

Zapas kasowy:	*a)* w gotówce w kasie krajowej	6.520 K — g	
	b) „ „ zarządu	202 „ 11 „	
	c) w remanencie inwentarza.	20 „ — „	
	Suma stanu czynnego	6.742 K 11 g	
Stan bierny		— „ — „	
	Czysty stan czynny	6.742 K 11 g	

UWAGA: Zapas kasowy w gotówce ulokowano wraz z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym

LW. 73.172/1910.

26. Fundusz kolmatacyi bagien naddniestrzańskich.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	80.000	—	80.000	—	—	—
	2	„ „ państwowego melioracyjnego	80.000	—	80 000	—	—	—
	3	Datki konkurencyjne:						
		a) należytość zaległa 20.000 K — g						
		b) „ bieżąca 40 000 „ — „	60.000	—	44.937	31	15.062	69
	4	Odsetki od lokowanej gotówki . .	7.036	88	7.036	88	—	—
	5	Rozmaite	482	05	482	05	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	227.518	93	212.456	24	15.062	69
		b) **Przenośne** . . .						
	1	Zwrot kosztów zawiązania spółki wodnej	600	—	—	—	600	—
	2	„ kaucyi od c. k. Dyrekcyi okręgu skarbowego w Samborze . .	156	—	—	—	156	—
		Suma wszystkich dochodów .	228.274	93	212.456	24	15.818	69
		Zapas z początkiem r. 1909:						
		a) w gotówce:						
		1. w kasie zarządu . .16.339 K 06 g 2. w kasie krajowej 212.932 „ 27 „ 229.271 K 33 g						
		b) w remanencie:						
		1. materyałów . 114.341 K 22 g 2. narzędzi i sprzętów. 59.954 „ 53 „ 174.295 „ 75 „	—	—	403.567	08	—	—
		Razem .	—	—	616.023	32	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	1.197	57	1.197	57	—	—
	2	Przygotowanie terenu pod wały . .	562	47	562	47	—	—
	3	Karczowanie	706	90	706	90	—	—
	4	Wykop z kanałów i rowów z odwozem na brzeg	42.229	26	42.229	26	—	—
		Do przeniesienia . .	44 696	20	44.696	20	—	—

26. Fundusz kolmatacyi bagien naddniestrzańskich.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
I.		Z przeniesienia . .	44.696	20	44.696	20	—	—
	5	Wykop z rowów materyałowych z odwozem na wał	987	60	987	60	—	—
	6	Wykonanie nasypu	2.699	37	2.699	37	—	—
	8	Materyały i narzędzia	4.790	40	4.790	40	—	—
	9	Dozór robót ziemnych	2.030	89	2.030	89	—	—
		Suma rubryki I. .	55.204	46	55.204	46	—	—
II.		Roboty ubezpieczające:						
	11	Darniowanie	93	20	93	20	—	
	12	Obsiew szkarp, wałów, rowów i kanałów	639	23	639	23	—	—
	13	Inne ubezpieczenia.	52	50	52	50	—	—
		Suma rubryki II. .	784	93	784	93	—	—
III.		Budowa objektów:						
		a) mosty, jazy, śluzy, przepusty i brody:						
	14	Roboty ciesielskie	4.593	35	4.593	35	—	—
	15	„ murarskie	22.146	79	22.146	79	—	—
	16	„ kowalskie	6.497	38	6.497	38	—	—
	17	„ rozmaite: *a)* ziemne, *b)* pompowanie wody, *c)* ubezpieczenia dodatkowe	4.921	86	4.921	86	—	—
	18	Dozór budowy objektów . . .	1.882	66	1.882	66	—	—
		b) domy strażnicze:						
	19	Roboty ciesielskie	—	—	—	—	—	—
	20	„ murarskie	251	59	251	59	—	—
	21	„ dodatkowe	891	66	891	66	—	—
		Suma rubryki III. .	41.185	29	41.185	29		—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	23	Wykupno gruntów.	20.967	18	20.967	18	—	—
	24	Odszkodowania za serwitut . . .	60		60	—	—	—
	25	„ „ plony . . .	41	04	41	04	—	—
	26	„ „ rowy materyałowe	190	—	190	—	—	—
	27	Koszta intabulacyi	43	88	43	88	—	—
		Suma rubryki IV. .	21.302	10	21.302	10	—	—
V.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	28	Naprawa: *a)* szkarp, wałów i rowów, *b)* ubezpieczeń	4.319	49	4.319	49	—	—
	29	Naprawa objektów	404	66	404	66	—	—
	30	Straż rzeczna i wałowa . . .	1.204	53	1.204	53	—	—
		Suma rubryki V. .	5.928	68	5.928	68	—	—
		Do przeniesienia . .	124.405	46	124.405	46	—	

26. Fundusz kolmatacyi bagien naddniestrzańskich.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
		Z przeniesienia . .	124.405	46	124.405	46	—	—
VI.		Koszta zarządu:						
	32	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne. .	597	64	597	64	—	—
	33	Przyrządy geodetyczne	26	90	26	90	—	—
	34	Dyety i koszta podróży delegata .	800	—	800	—	—	—
	35	Koszta podróży, płaca i dodatek budowlany kierowników . . .	12.257	30	12.257	30	—	—
	36	Wynagrodzenie kasyera . . .	550	—	550	—	—	—
	37	Inne	558	01	558	01	—	—
		Suma rubryki VI .	14.789	85	14.789	85	—	
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	38	Budowa ramp	187	20	187	20	—	—
	42	Zdjęcia uzupełniające	3	20	3	20	—	—
	44	Inne	3.468	01	3.468	01	—	—
		Suma rubryki VII..	3.658	41	3.658	41	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	142.853	72	142.853	72	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	142.853	72	142.853	72	—	—
		Zapas z końcem r. 1909: *a)* w gotówce: 1. w kasie zarządu . 12.324 K 01 g 2. w kasie krajowej . 158.712 „ 75 „ 171.036 K 76 g *b)* w remanencie: 1. materyałów . 219.876 K 85 g 2. narzędzi i sprzętów 82.255 „ 99 „ 302.132 „ 84 „	—	—	473.169	60	—	—
		Razem .	—	—	616.023	32	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Dochód za sprzedaną trawę. . .	766	08	766	08	—	—
	2	Odsetki z lokacyi gotówki . . .	44	96	44	96	—	—
		Suma dochodów .	811	04	811	04	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 . .	—	—	1.488	81	—	—
		Razem .	—	—	2.299	85	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem r. 1909 „ . .	—	—	2.299	85	—	—
		Razem .	—	—	2 299	85	—	—

26. Fundusz kolmatacyi bagien naddniestrzańskich.

Stan funduszów z końcem roku 1909.

A) Fundusz kolmatacyi.

Stan czynny.

1. Zapasy:	*a)* w gotówce: w kasie zarządu	12.324 K 01 g		
	w kasie krajowej .	158.712 „ 75 „	171.036 K 76 g	
	b) w remanencie: materyałów	219.876 K 85 g		
	narzędzi i sprzętów	82.255 „ 99 „	302.132 „ 84 „	473.169 K 60 g
2. Należytości czynne:				
	a) zaległe datki konkurencyjne.	15.062 K 69 g		
	b) zwrot kosztów zawiązania spółki wodnej	600 „ — „		
	c) zwrot kaucyi od c. k. Dyrekcyi Skarbu w Samborze . . .	156 „ — „		15.818 „ 69 „
	Suma stanu czynnego			488.988 K 29 g
Stan bierny				— „ — „
	Czysty stan czynny			488.988 K 29 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas w gotówce		2.299 K 85 g
Stan bierny		— „ — „
	Czysty stan czynny	2.299 K 85 g

UWAGA. Zapasy kasowe w gotówce ulokowano wraz z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 72.678/1910.

27. Fundusz zabudowania potoku górskiego Niszkówki.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	—	—	—	—	—	—
	2	„ „ państwowego melioracyjnego	—	—	—	—	—	—
	3	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	—	—	—	—	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	—	—	—	—	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909:						
		a) w gotówce w kasie krajowej . . . 26 K 71 g						
		b) w remanencie narzędzi i sprzętów . 60 „ — „	—	—	86	71	—	—
		Razem .	—	—	86	71	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
II.		Roboty regulacyjne	—	—	—	—	—	—
III.		Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
IV.		Roboty dodatkowe	—	—	—	—	—	—
V.		Wykupno gruntów i odszkodowania .	—	—	—	—	—	—
VI.		Utrzymanie w czasie budowy . .	—	—	—	—	—	—
VII.		Koszta zarządu	—	—	—	—	—	—
VIII.		Rozmaite i nieprzewidziane . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	—	—	—	—	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	—	—	—	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1909:						
		a) w gotówce . . 26 K 71 g						
		b) w remanencie narzędzi i sprzętów . 60 „ — „	—	—	86	71	—	—
		Razem .	—	—	86	71	—	—

27. Fundusz zabudowania potoku górskiego Niszkówki.

Stan funduszu z końcem roku 1909.

Stan czynny.

1. Zapas z końcem roku 1909:			
a) w gotówce w kasie krajowej	26 K 71 g		
b) w remanencie narzędzi i sprzętów	60 „ — „	86 K 71 g	
2. Należytości czynne		— „ — „	
Suma stanu czynnego . . .		86 K 71 g	
Stan bierny		— „ — „	
Czysty stan czynny		86 K 71 g	

LW. 69.743/1910.

28. Fundusz regulacyi Nowego Brnia z dopływami.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datki konkurencyjne	39.258	50	19 000	—	20.258	50
	2	Odsetki z lokacyi kapitału . . .	168	12	168	12	—	—
	3	Rozmaite	733	14	733	14	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	40.159	76	19 901	26	20.258	50
		b) **Przenośne.**						
	1	Zaliczka z Rubr. X. poz. 91 *b* . .	5.000	—	5.000	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	45.159	76	24.901	26	20.258	50
		Zapas z początkiem roku 1909 . .						
		a) w gotówce:						
		1. w kasie krajowej 12.124 K 08 g						
		2. „ „ zarządu 1 „ — „						
		b) w remanencie materyałów i narzędzi 1.959 „ — „	—	—	14.084	08	—	—
		Razem	—	—	38.985	34	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	370	20	370	20	—	—
	5	Wykop z łożysk z odwozem na brzeg	7.037	71	7.037	71	—	—
	8	Materyały i narzędzia	833	18	833	18	—	—
	9	Dozór robót ziemnych	1.940	10	1.940	10	—	—
		Suma rubryki I. .	10.181	19	10.181	19	—	—
II.		Roboty dodatkowe i ubezpieczenia:						
	11	Darniowanie szkarp:						
		a) materyały	99	—	99	—	—	—
		b) robocizna	1.062	64	1.062	64	—	—
	12	Płotki:						
		a) materyały	3.080	99	3.080	99	—	—
		b) robocizna	1.280	08	1.280	08	—	—
		Do przeniesienia . .	5.522	71	5.522	71	—	—
			10.181	19	10.181	19	—	—

28. Fundusz regulacyi Nowego Brnia z dopływami.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
II.		Z przeniesienia . .	10.181	19	10.181	19	—	—
			5.522	71	5.522	71	—	—
	13	Opaski i tamy faszynowe:						
		a) materyały	4.547	02	4.547	02	—	—
		b) robocizna	1.617	85	1.617	85	—	—
		Suma rubryki II. .	11.687	58	11.687	58	—	—
III.		Budowa objektów:						
	16	Roboty ziemne	2	96	2	96	—	—
	19	„ murarskie:						
		a) materyały	899	43	899	43	—	—
		b) robocizna	243	90	243	90	—	—
		Suma rubryki III. .	1.146	29	1.146	29	—	—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania .	—	—	—	—	—	—
V.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	29	Czyszczenie i naprawa łożysk . .	2.071	26	2.071	26	—	—
	30	Naprawa wałów	4	—	4		—	—
	31	„ objektów	1.412	87	1.412	87	—	—
	32	Straż rzeczna i wałowa . . .	2.885	90	2.885	90	—	—
		Suma rubryki V. .	6.374	03	6.374	03	—	—
VI.		Koszta zarządu:						
	34	Najem i utrzymanie lokalu na kancelaryę	—	-	—	—	—	—
	35	Potrzeby i sprzęty kancelaryjne .	35	10	35	10	—	—
	36	Przyrządy miernicze	6	—	6	—	—	—
	38	Kierownik budowy.	1.168	74	1.168	74	—	—
	40	Koszta kolaudacyi	193	—	193	—	—	—
	41	„ opracowania projektów . .	20	—	20	—	—	—
		Suma rubryki VI. .	1.422	84	1.422	84	—	—
VII.		Nieprzewidziane:						
	45	W dziale budowy objektów. . .	10	—	10	—	—	—
	46	Różne inne	96	90	96	90	—	—
	47	Kasa chorych i zakład ubezpieczenia.	1.436	75	1.436	75	—	—
		Suma rubryki VII. .	1.543	65	1.543	65	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	32.355	58	32.355	58	—	—
		Do przeniesienia . .	32.355	58	32.355	58	—	—

28. Fundusz regulacyi Nowego Brnia z dopływami.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	32.355	58	32.355	58	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
	1	Zwrot zaliczki funduszowi kraj. Rubr. X. poz. 91 *b)*	5.000	—	3 500	—	1.500	—
		Suma wszystkich wydatków .	37.355	58	35.855	58	1.500	—
		Zapas z końcem roku 1909.						
		1. w gotówce:						
		a) w kasie krajowej . 185 K 21 g						
		b) „ „ zarządu . 627 „ 55 „						
		2. w remanencie materyałów i narzędzi . 2.317 „ — „	—	—	3.129	76	—	—
		Razem .	—	—	38.985	34	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Za ubezpieczenie mostu . . .	123	66	123	66	—	—
	2	Ze sprzedaży trawy i wikliny . .	1.163	80	1.163	80	—	—
	3	Odsetki z lokacyi gotówki . . .	541	18	541	18	—	—
	4	Odszkodowania:						
		a) zaległe . . . . 23 K 50 g						
		b) bieżące . . . . 27 „ — „	50	50	27	—	23	50
		Suma dochodów .	1.879	14	1 855	64	23	50
		Zapas kasowy z początkiem roku 1909	—	—	18.039	48	—	—
		Razem .	—	—	19.895	12	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem roku 1909 . . .	—	—	19.895	12	—	—
		Razem .	—	—	19.895	12	—	—

28. Fundusz regulacyi Nowego Brnia z dopływami.

Stan funduszów z końcem roku 1909.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

1. Zapas: *a)* w gotówce w kasie krajowej	185 K 21 g		
b) w kasie zarządu. . .	627 „ 55 „	812 K 76 g	
c) w remanencie materyałów i narzędzi .		2.317 „ — „	3.129 K 76 g
2. Należytości czynne: zaległe datki konkurencyjne			20.258 „ 50 „
Suma stanu czynnego . . .			23.388 K 26 g

Stan bierny.

Zwrot zaliczki funduszowi krajowemu Rubr. X. poz. 91 *b)* . . .	1.500 „ — „
Czysty stan czynny	21.888 K 26 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

1. Zapas kasowy w gotówce	19.895 K 12 g	
2. Należytości czynne: zaległe odszkodowania . .	23 „ 50 „	
Suma stanu czynnego . . .		19.918 K 62 g
Stan bierny.		— „ — „
Czysty stan czynny		19.918 K 62 g

UWAGA. Zapasy kasowe w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 69.749/1910.

29. Fundusz regulacyi rzeki Pełtwi z dopływami.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	128.220	—	128.220	—	—	—
	2	„ z państwowego funduszu melioracyjnego	128.220	—	128.220	—	—	—
	3	Datek z państwowej dotacyi wodnej .	32.055	—	32.055	—	—	—
	4	Datki konkurencyjne:						
		a) należytość zaległa . 64.110 K — g						
		b) „ bieżąca . 32.055 „ — „	96.165	—	—	—	96.165	—
	5	Rozmaite	19	80	19	80	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	384.679	80	288.514	80	96.165	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zaliczka z dochodów r. 1910 na pokrycie niedoboru roku 1909 . .	141.975	18	141.975	18	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	526.654	98	430.489	98	96.165	—
		Zapas z początkiem roku 1909:						
		a) w gotówce:						
		1. w kasach zarządu budowy . . 339 K 56 g						
		2. w kasie krajowej. — „ — „						
		b) w remanencie:						
		1. materyałów . 107.886 K 81 g						
		2. narzędzi i sprzętów . 15.542 „ 80 „ 123.429 „ 61 „	—	—	123.769	17	—	—
		Razem .	—	—	554.259	15	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
		I. Regulacya Pełtwi.						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	1.552	45	1.552	45	—	—
	2	Wykop ziemi z koryta lub z rowów materyałowych	105.244	35	105.244	35	—	—
	3	Przewóz ziemi na wały, odkład, lub do starych łożysk	11.360	54	11.360	54	—	—
		Do przeniesienia . .	118.157	34	118.157	34	—	—

29. Fundusz regulacyi rzeki Pełtwi z dopływami.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	118 157	34	118.157	34	—	—
I.	4	Wykonanie nasypów: *a)* przygotowanie gruntów pod nasypy; *b)* zdjęcie darni; *c)* karczowanie; *d)* ubijanie i szkarpowanie nasypów; *e)* wyrównanie odkładów	6.939	15	6.939	15	—	—
	5	Materyały i narzędzia do robót ziemnych.	14.589	55	14.589	55	—	—
	6	Dozór robót ziemnych . . .	5.374	96	5.374	96	—	—
	7	Kasa chorych i ubezpieczenie robotników	5 452	57	5.452	57	—	—
		Suma rubryki I. .	150 513	57	150.513	57	—	—
II.		Budowle regulacyjne i ubezpieczenie brzegów:						
	8	Budowle regulacyjne (kierownice, opaski, poprzeczki).	220	98	220	98	—	—
	9	Ubezpieczenie brzegów wyściółką: *a)* materyały, *b)* robocizna . .	2.873	41	2.873	41	—	—
	10	Ubezpieczenie brzegów krzakami: *a)* materyały, *b)* robocizna . .	1.354	41	1.354	41	—	—
	17	Kasa chorych i ubezpieczenie robotników	34	13	34	13	—	—
		Suma rubryki II. .	4.482	93	4.482	93	—	—
III.		Budowa objektów:						
	18	Budowa mostów: *a)* materyały, *b)* narzędzia	104.976	71	104.976	71	—	—
	19	Budowa przepustów na wałach: *a)* materyały, *b)* narzędzia . . .	117	04	117	04	—	—
	20	Budowa stopni i rynien przy ujściu potoków i rowów . . .	1.920	39	1.920	39	—	—
		Suma rubryki III .	107.014	14	107.014	14	—	—
IV.		Roboty dodatkowe:						
	27	Darniowanie szkarp: *a)* materyały, *b)* robocizna	312	66	312	66	—	—
	28	Obsiew szkarp i odkładów: *a)* nasiona, *b)* robocizna	1.193	53	1 193	53	—	—
		Suma rubryki IV. .	1.506	19	1.506	19	—	—
		Do przeniesienia . .	263.516	83	263.516	83	—	—

29. Fundusz regulacyi rzeki Pełtwi z dopływami.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	263.516	83	263.516	83	—	—
V.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	29	Wykupno gruntów pod koryto . .	2.162	64	2.162	64	—	—
	30	Odszkodowania za grunta pod mosty, drogi i rowy	1.481	35	1.481	35	—	—
	31	Odszkodowania za grunta pod rowy, materyałowe i odkłady . . .	220	17	220	17	—	—
	32	Odszkodowania za zniszczone plony .	525	—	525	—	—	—
	33	Wykupno młynów	—	—	—	—	—	—
	34	Odszkodowania za zniszczone budynki	17.967	96	17.967	96	—	—
	35	Koszta komisyi i intabulacyi . .	2.702	09	2.702	09	—	—
		Suma rubryki V. .	25.059	21	25.059	21	—	—
VI.		Konserwacya w czasie budowy:						
	36	Naprawa szkarp i podczyszczanie koryta: *a)* materyały, *b)* robocizna .	2.023	86	2.023	86	—	—
	37	Naprawa wałów: *a)* materyały, *b)* robocizna	2.336	76	2.336	76	—	—
	39	Straż rzeczna i łąkowa . . .	624	—	624	—	—	—
		Suma rubryki VI. .	4.984	62	4.984	62	—	—
VII.		Koszta zarządu:						
	40	Najem lokalu na biuro, usługa, opał i światło	1.636	06	1.636	06	—	—
	41	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne. .	360	63	360	63	—	—
	42	Przybory miernicze	214	70	214	70	—	—
	43*a)*	Dyety, koszta podróży i płaca kierownika budowy	18.574	13	18.574	13	—	—
	43*b)*	Koszta inspekcyi i kolaudacyi robót.						
	44	Dyety i koszta podróży delegata .	156	—	156	—	—	—
	45	Wynagrodzenie płatnika . . .	873	—	873	—	—	—
	46	Inne koszta kancelaryjne . . .	44	69	44	69	—	—
		Suma rubryki VII	21.859	21	21.859	21	—	—
VIII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	48	Objekty dodatkowe	2.116	83	2.116	83	—	—
	49	Koszta opracowania projektu i sporządzenia kopii	733	19	733	19	—	—
	50	Hektometrowanie i kilometrowanie .	5	10	5	10	—	—
	51	Inne nieprzewidziane	1.318	06	1.318	06	—	—
		Suma rubryki VIII.	4.173	18	4.173	18	—	—
		Do przeniesienia . .	319.593	05	319.593	05	—	—

29. Fundusz regulacyi rzeki Pełtwi z dopływami.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	319.593	05	319.593	05	—	—
		II. Melioracya doliny Pełtwi.						
I.		Roboty ziemne:						
	2*b*)	Wykop ziemi z koryta lub rowów materyałowych	1.834	16	1.834	16	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	321.427	21	321.427	21	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru: należytość zaległa . 47.887 K 99 g „ bieżąca . 141.975 „ 18 „	189.863	17	47.887	99	141.975	18
		Suma wszystkich wydatków .	511.290	38	369.315	20	141.975	18
		Zapas z końcem roku 1909:						
		a) w gotówce: 1. w kasie zarządu . 13.081 K 87 g 2. w kasie krajowej — „ — „ *b*) w remanencie: 1. materyałów. .144.736 K 45 g 2. narzędzi i sprzętów. . 27 125 „ 63 „ 171.862 „ 08 „	—	—	184.943	95	—	—
		Razem .	—	—	554.259	15	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Za sprzedaną trawę	135	70	135	70	—	—
	2	Odszkodowania	6	—	6	—	—	—
		Suma dochodów .	141	70	141	70	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 . .	—	—	232	20	—	—
		Razem .	—	—	373	90	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem roku 1909 . . .	—	—	373	90	—	—
		Razem .	—	—	373	90	—	—

29. Fundusz regulacyi rzeki Pełtwi z dopływami.

Stan funduszów z końcem roku 1909.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

1. Zapasy: *a)* w gotówce (w kasie zarządu budowy) .		13.081 K 87 g	
b) w remanencie: materyałów		144.736 K 45 g	
narzędzi .	27.125 „ 63 „	171.862 „ 08 „	184.943 K 95 g
2. Należytości czynne:			
Zaległe datki konkurencyjne			96.165 „ — „
Suma stanu czynnego . . .			281.108 K 95 g

Stan bierny

Zwrot zaliczki pobranej na pokrycie niedoboru r. 1909 . . .	141.975 „ 18 „
Czysty stan czynny . .	139.133 K 77 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas w gotówce.	373 K 90 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny	373 K 90 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce funduszu konserwacyjnego ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 69.740/1910.

30. Fundusz regulacyi rzeki Pełtwi i dopływów w obrębie stołecznego miasta Lwowa.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Dotacya z funduszu krajowego Rubr. IX. poz. 11.	26.458	61	26.458	61	—	—
	2	Dotacya gminy miasta Lwowa . .	17.600	15	17.600	15	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	44.058	76	44.058	76	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	44.058	76	44.058	76	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	44.058	76	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Płaca i dodatki budowlane stałych urzędników.	23.288	23	23.288	23	—	—
II.		Wynagrodzenie personalu pomocniczego	4.077	55	4.077	55	—	—
III.		Robocizna i materyały do zdjęć. .	5.204	37	5.204	37	—	—
IV.		Utrzymanie biura	2.399	05	2.399	05	—	—
V.		Materyały, środki rysunkowe i potrzeby kancelaryjne	902	36	902	36	—	—
VI.		Przyrządy miernicze	50	30	50	30	—	—
VII.		Narzędzia i urządzenia do obserwacyi	2.622	67	2.622	67	—	—
VIII.		Koszta sondowań i obserwacyi . .	1.246	96	1.246	96	—	—
IX.		Rozmaite	13	55	13	55	—	—
X.		Narzędzia	4.195	34	4 195	34	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	44.000	38	44 000	38	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	44.000	38	44.000	38	—	—
		Zapas z końcem roku 1909:						
		a) w gotówce: w kasie zarządu . 58 K 38 g						
		b) w remanentach . — „ — „	—	—	58	38	—	—
		Razem .	—	—	44.058	76	—	—

30. Fundusz regulacyi rzeki Pełtwi i dopływów w obrębie stołecznego miasta Lwowa.

Stan funduszu z końcem roku 1909.

Stan czynny.

1. Zapas z końcem r. 1909:			
a) w kasie zarządu	58 K 38 g		
b) w remanentach	— „ — „	58 K 38 g	
2. Należytości czynne		— „ — „	
Suma stanu czynnego . . .		58 K 38 g	
Stan bierny		— „ — „	
Czysty stan czynny		58 K 38 g	

LW. 72.053/1910.

31. Fundusz regulacyi i konserwacyi potoku Przegnojówki.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Odsetki od lokowanej gotówki . .	237	71	237	71	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	237	71	237	71	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 . .	—	—	8675	04	—	—
		Razem .	—	—	8.912	75	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1—6	Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
II.	7-12	Budowa objektów		—	—	—	—	—
III.	13	Roboty dodatkowe	—	—	—	—	—	—
IV.	14-17	Wykupno gruntów i odszkodowania .	—	—	—	—	—	—
V.	18-20	Konserwacya w czasie budowy . .	—	—	—	—	—	—
VI.	21-28	Zarząd	—	—	—	—	—	—
VII.	29-35	Rozmaite i nieprzewidziane . . .	—	—	—	—		—
		Suma wydatków rzeczywistych	—	—	—	—	—	—
		b) **Przenośne.**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	—	—	—	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 . . .						
		a) w gotówce w kasie krajowej . . . 8.525 K 63 g						
		b) w remanencie materyałów i narzędzi . 387 „ 12 „	—	—	8.912	75	—	—
		Razem .	—	—	8.912	75	—	—

31. Fundusz regulacyi i konserwacyi potoku Przegnojówki.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	1.000	—	1.000	—	—	—
	2	Datki konkurencyjne:						
		a) zaległe . . . . 1 975 K						
		b) bieżące . . . . 1.000 „	2.975	—	1.290	07	1.684	93
	3	Rozmaite	1.418	27	1.418	27	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	5.393	27	3.708	34	1.684	93
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	5.393	27	3.708	34	1.684	93
		Zapas z początkiem r. 1909 . .	—	—	2.950	90	—	—
		Razem .	—	—	6.659	24	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Czyszczenie łożyska, szkarpów i brzegów	316	54	316	54	—	—
II.	3 – 4	Ubezpieczenia	—	—	—	—	—	—
III.	5—6	Objekty	—	—	—	—	—	—
IV.	7—8	Odszkodowania za grunta . . .	—	—	—	—	—	—
V.		Koszta zarządu:						
	9	Utrzymanie konduktora . . .	107	08	107	08	—	—
	9*a)*	Utrzymanie strażników . . .	1.440	—	1.440	—	—	—
	10	Narzędzia	91	30	91	30	—	—
	11	Rozmaite	431	94	431	94	—	—
		Suma rubryki V. .	2.070	32	2.070	32	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	2.386	86	2.386	86	—	—
		Do przeniesienia . .	2.386	86	2.386	86	—	—

31. Fundusz regulacyi i konserwacyi potoku Przegnojówki.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	2.386	86	2.386	86	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot spółce wodnej zaliczki wydanej na konserwacyę	3.010	63	3.010	63	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	5.397	49	5.397	49	—	—
		Zapas z końcem r. 1909 w gotówce:						
		a) w kasie krajowej 1.104 K 59 g						
		b) „ zarządu 157 „ 16 „	—	—	1.261	75	—	—
		Razem .		—	6.659	24	—	—

Stan funduszów z końcem roku 1909.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

1. Zapasy: *a)* w gotówce w kasie krajowej . . .	8.525 K 63 g		
b) w remanentach materyałów . . .	387 „ 12 „	8.912 K 75 g	
2. Należytości czynne		— „	— „
Suma stanu czynnego		8.912 K 75 g	
Stan bierny		— „	— „
Czysty stan czynny. . . .		8.912 K 75 g	

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

1. Zapas w gotówce: *a)* w kasie krajowej . . .	1.104 K 59 g		
b) „ zarządu . . .	157 „ 16 „	1.261 K 75 g	
2. Należytości czynne: zaległe datki konkurencyjne		1.684 „ 93 „	
Suma stanu czynnego . . .		2.946 K 68 „	
Stan bierny		— „	— „
Czysty stan czynny . . .		2.946 K 68 g	

UWAGA: Zapasy kasowe w gotówce ulokowano wraz z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 61.253/1910.

32. Fundusz regulacyi potoku Pusty.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	33.280	—	33.280	—	—	—
	2	„ „ państwowego melioracyjnego	24.960	—	24.960	—	—	—
	3	Datki konkurencyjne:						
		a) zaległe . . . 174.720 K						
		b) bieżące . . . 24 960 „	199.680	—	—	—	199.680	—
	4	Odsetki z lokacyi gotówki . . .	—	—	—	—	—	—
	5	Rozmaite	66	14	66	14	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	257.986	14	58.306	14	199.680	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Kaucye pobrane	342	32	342	32	—	—
	2	Zwrot zaliczki udzielonej c. k. Starostwu w Kamionce Strumiłowej .	100	—	—	—	100	—
	3	Zaliczka z dochodów roku 1910 na pokrycie niedoboru r. 1909 . .	91.704	96	91.704	96	—	
		Suma wszystkich dochodów .	350 133	42	150.353	42	199.780	—
		Zapas z początkiem r. 1909. . .	—	—	37.239	25	—	—
		Razem .	—	—	187.592	67	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie	582	09	582	09	—	—
	2	Wykop ziemi nad wodą z odwozem na brzeg	34.396	42	34.396	42	—	—
	5	Materyały i narzędzia	2.036	89	2.036	89	—	—
	6	Dozór robót ziemnych	2.989	56	2.989	56	—	
		Suma rubr. I. . .	40.004	96	40.004	96	—	—
II.		Budowa objektów:						
	7	Roboty ciesielskie: *a)* materyały *b)* robocizna	591	14	591	14	—	—
	10	Rozmaite: budowa objektów betonowych	4.454	97	4.454	97	—	—
		Suma rubryki II .	5.046	11	5.046	11	—	—
		Do przeniesienia . .	45.051	07	45.051	07	—	—

32. Fundusz regulacyi potoku Pusty.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
		Z przeniesienia . .	45.051	07	45.051	07	—	—
III.		Roboty dodatkowe:						
	11	Płotki: *a)* materyały, *b)* robocizna .	11.992	99	11.992	99	—	—
	12	Darniowanie szkarp	181	35	181	35	—	—
	13	Obsiew szkarp i ziemi rozplantowanej na odkładach	3.372	02	3 372	02	—	—
		Suma rubryki III .	15.546	36	15.546	36	—	—
IV.	14-18	Wykupno gruntów, młynów i odszkodowania	—	—	—	—	—	—
V.		Konserwacya w czasie budowy:						
	19	Czyszczenie łożysk i naprawa szkarp .	10.308	43	10.308	43	—	—
	20	Naprawa robót ubezpieczających .	12	09	12	09	—	—
	21	Straż rzeczna	1.593	19	1.593	19	—	—
		Suma rubryki V. .	11.913	71	11.913	71	—	—
VI.		Koszta zarządu:						
	22	Najem lokalu kancelaryjnego . .	447	28	447	28	—	—
	23	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne. .	510	55	510	55	—	—
	24	Przyrządy geodetyczne	88	18	88	18	—	—
	25	Płaca, koszty podróży i dodatek budowlany kierownika budowy .	7.785	09	7.785	09	—	—
	26	Koszty podróży i dyety delegata .	200	—	200	—	—	—
	27	Wynagrodzenie kasyera . . .	400	—	400	—	—	—
	28	Inne	265	71	265	71	—	—
		Suma rubryki VI. .	9.696	81	9.696	81	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	30	Objekty dodatkowe	1.647	85	1.647	85	—	—
	33	Inne.	5.422	42	5.422	42	—	—
		Suma rubryki VII. .	7.070	27	7.070	27	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	89.278	22	89.278	22	—	
		***b)* Przenośne.**						
	1	Zwrot kaucyi: *a)* zaległa 150 K — g *b)* bieżąca 342 „ 32 „	492	32	—	—	492	32
	2	Zaliczka c. k. Starostwu w Kamionce Strumiłowej	100	—	100	—	—	—
		Do przeniesienia . .	89.870	54	89.378	22	492	32

32. Fundusz regulacyi potoku Pusty.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
		Z przeniesienia . .	89.870	54	89.378	22	492	32
	3	Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru:						
		a) zaległa . . 46.363 K 02 g						
		b) bieżąca . . 91.704 „ 96 „	138.067	98	46.363	02	91.704	96
		Suma wszystkich wydatków . .	227 938	52	135.741	24	92 197	28
		Zapas z końcem r. 1909:						
		1. w gotówce w kasie zarządu budowy . 6.991 K 52 g						
		2. w remanencie inwentarza, budynków, baraku etc. . 44.859 „ 91 „	—	—	51.851	43	—	—
		Razem .	—	—	187.592	67	—	—

Stan funduszu z końcem roku 1909.

Stan czynny.

1. Zapasy:	*a)* w gotówce w kasie zarządu budowy .	6.991 K 52 g	
	b) w remanencie inwentarza, budynku, baraku etc.	44.859 „ 91 „	51.851 K 43 g
2. Należytości czynne:	*a)* Zaległe datki konkurencyjne		199.680 „ — „
	b) Zwrot zaliczki udzielonej c. k. Starostwu w Kamionce strumiłowej		100 „ — „
	Suma stanu czynnego . .		251.631 K 43 g

Stan bierny.

1. Zwrot kaucyi	492 K 32 g	
2. „ zaliczki na pokrycie niedoboru	91 704 „ 96 „	
Suma stanu biernego . .		92.197 „ 28 „
Czysty stan czynny		159.434 K 15 g

LW. 72.051/1910

33. Fundusz regulacyi rzeki Raty z dopływami.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek funduszu krajowego . . .	121.600	—	121.600	—	—	—
	2	„ państwowego funduszu meliora cyjnego	121.600	—	121.600	—	—	—
	3	Datki konkurencyjne:						
		a) zaległe . . . 60.800 K						
		b) bieżące . . . 60.800 „	121.600	—	—	—	121.600	—
	4	Odsetki od lokowanej gotówki . .	1.468	88	1.468	88	—	—
	5	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	366.268	88	244.668	88	121.600	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zaliczka z r. 1910 na pokrycie niedoboru r. 1909	73.184	59	73.184	59	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	439.453	47	317.853	47	121.600	—
		Zapas z początkiem r. 1909:						
		1. W gotówce:						
		a) w kasie zarządu . — K — g						
		b) „ krajowej . 122.078 „ 53 „						
		2. W remanentach:						
		a) materyałów . . 10.064 „ 61 „						
		b) narzędzi i sprzętów 11.498 „ 10 „	—	—	143.641	24	—	—
		Razem .	—	—	461.494	71	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	3.246	20	3.246	20	—	—
	2	Karczowanie i zdzieranie darni . .	8.194	49	8.194	49	—	—
	3	Wykop z koryta z odwozem . .	91.757	93	91.757	93	—	—
	4	Wyrównanie odkładów	21.603	12	21.603	12	—	—
	5	Materyały i narzędzia	5.603	68	5.603	68	—	—
	6	Dozór	6.919	69	6.919	69	—	—
		Suma rubryki I. .	137.325	11	137.325	11	—	—
II.		Budowa objektów:						
	7	Roboty ziemne	919	60	919	60	—	—
	8	„ ciesielskie: *a)* materyały, *b)* robocizna	2.033	16	2.033	16	—	—
	9	„ murarskie: *a)* materyały, *b)* robocizna	27.766	61	27.766	61	—	—
		Do przeniesienia . .	30.719	37	30.719	37	—	—
			137.325	11	137.325	11	—	—

33. Fundusz regulacyi rzeki Raty z dopływami.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	137.325	11	137.325	11	—	—
			30.719	37	30.719	37	—	—
	10	Roboty kowalskie: *a)* materyały, *b)* robocizna	72	40	72	40	—	—
	11	Ubezpieczenia dodatkowe . . .	105	08	105	08	—	—
	12	Dozór	336	38	336	38	—	—
		Suma rubryki II. .	31.233	23	31.233	23	—	—
III.		Roboty regulacyjne:						
	13	Budowle faszynowe: *a)* materyały, *b)* robocizna	23.059	96	23.059	96	—	—
	14	Dozór	549	82	549	82	—	—
		Suma rubryki III. .	23.609	78	23.609	78	—	—
IV.		Roboty dodatkowe:						
	15	Ubezpieczenie płotkami: *a)* materyały, *b)* robocizna	22.267	49	22.267	49	—	—
	16	Darniowanie	10.405	74	10.405	74	—	—
	18	Obsiew nasionami traw: *a)* nasiona, *b)* robocizna	1.381	43	1.381	43	—	—
	19	Dozór	1.086	96	1.086	96	—	—
		Suma rubryki IV. .	35.141	62	35.141	62	—	—
V.		Wykupno gruntów i młynów:						
	22	Odszkodowanie za zniszczone plony .	4.392	13	4 392	13	—	—
	24	Wykupno młynów.	142.500	—	142.500	—	—	—
	25	Koszty komisyi i intabulacyi . .	1.529	82	1.529	82	—	—
		Suma rubryki V. .	148.421	95	148 421	95	—	—
VI.		Konserwacya w czasie budowy .						
	27	Naprawa płotków i darniowań . .	5.089	45	5 089	45	—	—
	28	„ objektów	150	15	150	15	—	—
	30	Pogłębianie i oczyszczanie potoków i rowów.	3.860	14	3.860	14	—	—
	31	Straż rzeczna	377	80	377	80	—	—
		Suma rubryki VI. .	9.477	54	9.477	54	—	—
VII.		Zarząd:						
	32	Najem i utrzymanie lokalu kancelaryjnego	374	78	374	78	—	—
	33	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne. .	206	62	206	62	—	—
	34	Koszty kierownictwa budowy . .	11.311	39	11.311	39	—	—
	35	„ delegata i kasyera . . .	647	50	647	50	—	—
	36	Inne drobne	222	95	222	95	—	—
		Suma rubryki VII. .	12.763	24	12.763	24	—	—
		Do przeniesienia . .	397.972	47	397.972	47	—	—

33. Fundusz regulacyi rzeki Raty z dopływami.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	397.972	47	397 972	47	—	—
VIII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	37	Budowa ramp i brodów . . .	2.341	49	2.341	49	—	—
	38	„ dodatkowych rowów . .	1.986	26	1.986	26	—	—
	39	„ „ objektów . .	2.725	35	2.725	35	—	—
	40	Zwrot kosztów sporządzenia projektu	8	—	8	—	—	—
	42	Inne nieprzewidziane	6.075	01	6.075	01	—	—
		Suma rubryki VIII.	13.136	11	13.136	11	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	411.108	58	411.108	58	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot zaliczki z dochodów r. 1910 na pokrycie niedoboru r. 1909 . .	73.184	59	—	—	73.184	59
		Suma wszystkich wydatków .	484.293	17	411.108	58	73.184	59
		Zapas z końcem r. 1909:						
		1. W gotówce:						
		a) w kasie zarządu budowy. . . . 1.400 K 02 g						
		b) w kasie krajowej — „ — „						
		2. W remanentach:						
		a) materyałów . .17 637 „ 34 „						
		b) narzędzi i sprzętów .31.348 „ 77 „	—	—	50.386	13	—	—
		Razem .	—	—	461.494	71	—	—

Stan funduszu z końcem roku 1909.

Stan czynny:

1. Zapasy:	*a)* w gotówce w kasie zarządu budowy .	1.400 K 02 g		
	b) „ „ krajowej . .	— „ — „		
	c) w remanentach: 1. materyałów . .	17.637 „ 34 „		
	2. narzędzi i sprzętów	31.348 „ 77 „	50 386 K	13 g
2. Należytości czynne: zaległy datek konkurencyjny			121.600 „	— „
	Suma stanu czynnego . .		171.986 K	13 g

Stan bierny.

1. Zaliczka z dochodów r. 1910 na pokrycie niedoboru r. 1909. .	73 184 „	59 „
Czysty stan czynny . . .	98 801 K	54 g

LW. 72.668/1910.

34. Fundusz regulacyi potoku Rudawy.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	90.000	—	90.000	—	—	
	2	„ z państwowego funduszu melioracyjnego	90.000	—	90.000	—	—	—
	3	Datek konkurencyjny	20.000	—	18.875	—	1.125	—
	4	Odsetki z lokacyi gotówki . . .	3.412	53	3.412	53	—	—
	5	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	203.412	53	202.287	53	1.125	—
		b) **Przenośne.**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	203.412	53	202.287	53	1.125	—
		Zapas z początkiem r. 1909. . .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	202.287	53	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	1.210	51	1.210	51	—	—
	2	Przygotowanie terenu pod nasypy i karczowanie	869	66	869	66	—	—
	3	Wykop z koryta, potoków i rowów materyałowych z odwozem na wały i odkład	6.536	82	6.536	82	—	—
	5	Wykonanie nasypów i rozplantowanie	1.172	51	1.172	51	—	—
	6	Materyały i narzędzia	1.066	68	1.066	68	—	—
	7	Dozór i różne inne	2.042	91	2.042	91	—	—
		Suma rubryki I. .	12.899	09	12.899	09	—	—
II.	8-15	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
III.		Budowle regulacyjne i ubezpieczające koryto:						
	16	Budowle kamienne	70	—	70	—	—	—
	20	Darniowanie szkarp	219	22	219	22	—	—
	22	Narzędzia do robót ubezpieczających .	17	63	17	63	—	—
		Suma rubryki III. .	306	85	306	85	—	—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	24	Koszty komisyjne	1.710	19	1.710	19	—	—
	25	Odszkodowanie za serwitut, rowy materyałowe i odkłady . . .	82	—	82	—	—	—
	27	Odszkodowanie za plony, drzewa, darń.	877	55	877	55	—	—
	28	Różne inne	38	05	38	05	—	—
		Suma rubryki IV. .	2.707	79	2.707	79	—	—
		Do przeniesienia . .	15.913	73	15.913	73	—	—

34. Fundusz regulacyi potoku Rudawy.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	15.913	73	15.913	73	—	—
V.	29-33	Konserwacya	—	—	—	—	—	—
VI.		Koszty zarządu:						
	34	Kancelarya	1.067	61	1.067	61	—	—
	35	Przyrządy miernicze	56	11	56	11	—	—
	36	Pobory kierownika budowy. . .	8.064	76	8 064	76	—	—
	37	„ delegata i kasyera . . .	250	—	250	—	—	—
	39	Różne inne	76	10	76	10	—	—
		Suma rubryki VI. .	9.514	58	9 514	58	—	—
VII.		Nieprzewidziane:						
	40	W dziale robót ziemnych . . .	597	05	597	05	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	26.025	36	26.025	36	—	—
		b) **Przenośne.**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	26 025	36	26.025	36	—	—
		Zapas z końcem r. 1909:						
		1. W gotówce:						
		a) w kasie krajowej 170.004 K 78 g						
		b) „ zarządu 817 „ 53 „						
		2. W remanencie:						
		a) materyałów . . 1.739 „ 86 „						
		b) narzędzi i sprzętów 3.700 „ — „	—	—	176.262	17	—	—
		Razem .	—	—	202.287	53	—	—

Stan funduszu z końcem roku 1909.

Stan czynny.

1. Zapasy: *a)* w gotówce: *α)* w kasie krajowej .	170.004 K 78 g			
β) „ zarządu .	817 „ 53 „			
b) w remanencie: *α)* materyałów .	1.739 „ 86 „			
β) narzędzi i sprzętów	3.700 „ — „	176.262 K 17 g		
2. Należytości czynne: *a)* zaległy datek konkurencyjny . . .		1.125 „ — „		
Suma stanu czynnego .		177.387 K 17 g		
Stan bierny		— „ — „		
Czysty stan czynny . . .		177.387 K 17 g		

UWAGA: Zapas kasowy w gotówce ulokowano wraz z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunku bieżącym w Banku krajowym.

LW. 58.338/1910.

35. Fundusz osuszenia bagien rzemieńskich.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	25.333	—	25.333	—	—	—
	2	„ „ państwowego . .	25.333	34	25.333	34	—	—
	3	Datki konkurencyjne: zaległe . . . 15.267 K — g; bieżące . . . 25.333 „ — „	40.600	—	40.600	—	—	—
	4	Odsetki z lokacyi kapitałów . .	1.410	27	1.410	27	—	—
	5	Rozmaite	285	19	285	19	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	92.961	80	92.961	80	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—		—	—	—	
		Suma wszystkich dochodów .	92.961	80	92.961	80	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909:						
		1. w gotówce: *a)* w kasie zarządu . 1.501 K 22 g; *b)* „ krajowej . 44.893 „ 63 „						
		2. W remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . 1.748 „ 87 „		—	48.143	72	—	—
		Razem .	—	—	141.105	52	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	1.130	92	1.130	92	—	—
	2	Karczowanie	3.745	80	3.745	80	—	—
	3	Wykop z potoków i rowów . .	21.162	68	21.162	68	—	—
	4	Kasa chorych i zakład ubezpieczenia.	2.074	08	2.074	08	—	—
	5*a)*	Materyały i narzędzia	126	54	126	54	—	—
	5*b)*	Dozór	1.498	03	1.498	03		—
		Suma rubryki I. .	29.738	05	29.738	05	—	—
II.		Budowa objektów:						
	6	Roboty ciesielskie — materyały .	390	92	390	92	—	—
	7	„ „ — robocizna .	600	70	600	70	—	—
	8	„ murarskie — materyały .	5.191	45	5.191	45	—	—
	9	„ „ — robocizna . .	1.995	04	1.995	04	—	—
	10	„ kowalskie	2.279	80	2.279	80	—	—
	11	„ dodatkowe	1.053	50	1.053	50	—	—
	13	Dozór	90	—	90	—	—	—
		Suma rubryki II. .	11.601	41	11.601	41	—	—
		Do przeniesienia . .	41.339	46	41.339	46	—	—

35. Fundusz osuszenia bagien rzemieńskich.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	41.339	46	41.339	46	—	—
III.		Roboty dodatkowe:						
	14	Ubezpieczenie płotkami — materyały	9.213	52	9.213	52	—	—
	15	„ „ — robocizna	5.043	26	5.043	26	—	—
	16	Obsiew nasionami traw . . .	808	69	808	69	—	—
	17	Kasa chorych	261	10	261	10	—	—
	18	Nadzór	652	—	652	—	—	—
		Suma rubryki III. .	15 978	57	15.978	57	—	—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	20	Odszkodowania za plony i drzewa .	1.265	68	1.265	68	—	—
	21	„ „ serwitut . . .	25		25	—	—	—
		Suma rubryki IV. .	1.290	68	1.290	68		—
V.		Konserwacya:						
	24	Utrzymanie rowów — materyały .	625	30	625	30	—	—
	25	„ „ — robocizna .	5.407	16	5.407	16	—	—
	26	„ objektów — materyały .	292	58	292	58	—	—
	27	„ „ — robocizna .	315	18	315	18	—	—
	29	Straż rzeczna	400	—	400	—	—	—
		Suma rubryki V. .	7 040	22	7.040	22	—	—
VI.		Zarząd:						
	30	Najem lokalu kancelaryjnego . .	192	—	192	—	—	—
	31	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne .	98	08	98	08	—	—
	32	Koszta kierownika budowy . .	6.091	86	6.091	86	—	—
	33	„ delegata	458	40	458	40	—	—
	34	Wynagrodzenie płatnika . . .	288	—	288	—	—	—
	35	Inne drobne	703	44	703	44	—	—
		Suma rubryki VI. .	7.831	78	7.831	78	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	36	Budowa nieprzewidzianych rowów .	1.135	76	1.135	76	—	—
	37	„ „ objektów .	57	60	57	60	—	—
	39	Inne	1.862	59	1.862	59	—	—
		Suma rubryki VII. .	3.055	95	3.055	95		—
		Suma wydatków rzeczywistych	76.536	66	76.536	66	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	76.536	66	76.536	66	—	—
		Zapas z końcem roku 1909:						
		1. w gotówce:						
		a) w kasie zarządu. 177 K 27 g						
		b) „ „ krajowej 62.914 „ 51 „						
		2. w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . 1.477 „ 08 „	—	—	64.568	86	—	—
		Razem .		—	141.105	52	—	—

35. Fundusz osuszenia bagien rzemieńskich.

Stan funduszu z końcem roku 1909.

Stan czynny.

1. Zapasy:	*a)* w gotówce w kasie zarządu . . .	177 K 27 g		
	b) „ „ krajowej . . .	62.914 „ 51 „		
	c) w remanencie materyałów narzędzi i sprzętów	1 477 „ 08 „	64.568 K 86 g	
	Stan bierny		— „ — „	
	Czysty stan czynny		64.568 K 86 g	

UWAGA: Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 69.726/1910.

36. Fundusz konserwacyi zabudowania potoków górskich w dorzeczu Skawy.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	1.000	—	1.000	—	—	—
	2	Zasiłek z pozostałych kredytów krajowych i państwowych, przyznanych na zabudowanie potoku Wątrobowego	2.480	45	2.480	45	—	—
	3	Datek z funduszu państwowego melioracyjnego	1.000	—	1.000	—	—	—
	4	Za sprzedaną wiklinę	—	—	—	—	—	—
	5	Odsetki z lokacyi gotówki . . .	30	82	30	82	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	4.511	27	4.511	27	—	—
		b) **Przenośne.**						
		Zaliczka z dochodów r. 1910 na pokrycie niedoboru r. 1909 . .	2.519	79	2.519	79	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	7.031	06	7.031	06	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 . .	—	—	579	14	—	—
		Razem .	—	—	7.610	20	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Naprawa budowli regulacyjnych .	938	95	938	95	—	—
II.		„ objektów	4.473	58	4.473	58	—	—
III.		Straż rzeczna	814	—	814	—	—	—
IV.		Rozmaite	546	11	546	11	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	6.772	64	6.772	64	—	—
		b) **Przenośne.**						
		Zwrot zaliczki z dochodów r. 1910 na pokrycie niedoboru r. 1909 . .	2.519	79	—	—	2.519	79
		Suma wszystkich wydatków .	9.292	43	6.772	64	2.519	79
		Zapas z końcem roku 1909 . . .	—	—	837	56	—	—
		Razem .	—		7.610	20	—	—

36. Fundusz konserwacyi zabudowania potoków górskich w dorzeczu Skawy.

Stan funduszu z końcem roku 1909.

Stan czynny.

Zapasy:	*a)* w gotówce w kasie zarządu	516 K	56 g
	b) w remanencie materyałów	188 „	— „
	c) „ narzędzi i sprzętów	133 „	— „
	Suma stanu czynnego . .	837 K	56 g

Stan bierny.

Należytości bierne:	Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru . . .	2.519 „	79 „
	Czysty stan bierny	1.682 K	23 g

LW. 69.730/1910.

37. Fundusz konserwacyi rzeki Trześniówki.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		A) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	1.000	—	1.000	—	—	—
	2	Datki konkurencyjne	1.000	—	1.000	—	—	—
	3	Sprzedaż trawy „	2.452	—	2.452	—	—	—
	4	Rozmaite	310	97	310	97	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	4.762	97	4.762	97	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zaliczka z funduszu rezerwowego na pokrycie niedoboru	635	55	635	55	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	5.398	52	5.398	52	—	
		Zapas z początkiem roku 1909:						
		1. w gotówce:						
		a) w kasie zarządu 93 K 19 g						
		b) depozyta . . 30 „ 06 „						
		2. w remanencie narzędzi i sprzętów . . 234 „ 60 „	—	—	357	85	—	—
		Razem .	—	—	5.756	37	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Czyszczenie łożyska i szkarpowanie brzegów	392	52	392	52	—	—
	2	Naprawa wałów	119	80	119	80	—	—
		Suma rubryki I. .	512	32	512	32	—	—
II.		Ubezpieczenia:						
	3	Ubezpieczenie brzegów darniami i płotkami	1.997	54	1.997	54	—	—
	4	Obsiew wałów	574	79	574	79	—	—
		Suma rubryki II. .	2.572	33	2.572	33	—	—
III.		Objekty:						
	5	Śluzy i przepusty	34	—	34	—	—	—
	6	Mosty i brody	170	78	170	78	—	—
		Suma rubryki III. .	204	78	204	78	—	—
IV.		Odszkodowania za grunta . .	—	—	—	—	—	—
		Do przeniesienia . .	3.289	43	3.289	43	—	—

37. Fundusz konserwacyi rzeki Trześniówki.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	g
		Z przeniesienia . .	3.289	43	3.289	43	—	—
V.		Koszta zarządu:						
	9	Utrzymanie konduktora . . .	666	66	666	66	—	—
	9a)	„ strażników . . .	1.135	—	1.135	—	—	—
	10	Narzędzia	—	—	—	—	—	—
	11	Rozmaite	167	72	167	72	—	—
		Suma rubryki V. .	1.969	38	1.969	38	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	5.258	81	5.258	81	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Depozyta	30	06	—	—	30	06
	2	Zwrot zaliczki funduszowi rezerwowemu na pokrycie niedoboru . .	868	45	232	90	635	55
		Suma wszystkich wydatków .	6.157	32	5.491	71	665	61
		Zapas z końcem roku 1909:						
		1. w gotówce (depozyta) 30 K 06 g						
		2. w remanencie narzędzi i sprzętów . . 234 „ 60 „	—	—	264	66	—	—
		Razem	—	—	5.756	37	—	—
		B) Fundusz rezerwowy.						
		DOCHODY.						
	1	Odsetki z lokacyi gotówki . . .	165	77	165	77	—	—
	2	Zwrot zaliczki od funduszu konserwacyjnego na pokrycie niedoboru .	868	45	232	90	635	55
		Suma dochodów .	1.034	22	398	67	635	55
		Zapas z początkiem roku 1909 . .	—	—	5.525	66	—	—
		Razem .	—	—	5.924	33	—	—
		WYDATKI.						
	1	Zaliczka funduszowi konserwacyjnemu na pokrycie niedoboru . . .	635	55	635	55	—	—
		Suma wydatków .	635	55	635	55	—	—
		Zapas z końcem r. 1909 . . .	—	—	5.288	78	—	—
		Razem .	—	—	5.924	33	—	—

37. Fundusz konserwacyi rzeki Trześniówki.

Stan funduszów z końcem roku 1909.

A) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

1. Zapasy: *a)* w gotówce (depozyta)	30 K 06 g		
b) w remanencie narzędzi i sprzętów .	234 „ 60 „	264 K 66 g	

Stan bierny.

1. Depozyta	30 K 06 g	
2. Zwrot zaliczki funduszowi rezerwowemu na pokrycie niedoboru	635 „ 55 „	665 „ 61 „
Czysty stan bierny		400 K 95 g

B) Fundusz rezerwowy.

Stan czynny.

1. Zapas kasowy w gotówce w kasie krajowej . .	5.288 K 78 g	
2. Należytości czynne: Zwrot zaliczki z funduszu konserwacyjnego na pokrycie niedoboru r. 1909	635 „ 55 „	5.924 K 33 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny . . .		5.924 K 33 g

UWAGA: Zapasy kasowe w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunku bieżącym w Banku krajowym.

LW. 69.736/1910.

38. Fundusz regulacyi górnej Trześniówki.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	70.000	—	70.000	—	—	—
	2	„ z państwowego funduszu melioracyjnego	70.000	—	70.000	—	—	—
	3	Datki konkurencyjne: zaległe . . . . . 35.000 K bieżące . . . . . 60.000 „	95.000	—	78.400	—	16.600	—
	4	Odsetki z lokacyi gotówki . . .	1.967	30	1.967	30	—	—
	5	Rozmaite	—		—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	236.967	30	220.367	30	16.600	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zaliczka z dochodów r. 1910 na pokrycie niedoboru r. 1909 . .	17.584	03	17.584	03	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	254.551	33	237 951	33	16.600	—
		Zapas z początkiem roku 1909 . .	—	—	118.365	36	—	—
		Razem .	—	—	356.316	69	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	3.303	50	3.303	50	—	—
	2	Wykop z koryta odwozem na odkład	88.336	31	88.336	31	—	—
	3	Karczowanie	10 810	59	10.810	59	—	—
	4	Materyały, i narzędzia	12.949	99	12.949	99	—	—
	5	Ubezpieczenie robotników od wypadków	4.378	69	4.378	69	—	—
	6	Dozór	4.917	55	4.917	55	—	—
		Suma rubryki I. .	124.696	63	124 696	63	—	—
II.		Budowa objektów:						
	7	Roboty ciesielskie:						
		a) materyały i narzędzia . .	9.339	45	9.339	45	—	—
		b) robocizna	3.862	03	3 862	03	—	—
		c) kasa chorych i ubezpieczenie .	174	81	174	81	—	—
	8	Roboty murarskie:						
		a) materyały i narzędzia . .	9.011	01	9.011	01	—	—
		b) robocina	3.391	98	3.391	98	—	—
		c) kasa chorych i ubezpieczenie .	159	16	159	16	—	—
	9	Roboty kowalskie	2.598	37	2.598	37	—	—
		Do przeniesienia . .	28.536	81	28.536	81	—	—
			124.696	63	124.696	63	—	—

38. Fundusz regulacyi górnej Trześniówki.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
		Z przeniesienia . .	124.696	63	124.696	63	—	—
			28.536	81	28.536	81	—	—
	10	Roboty ziemne:						
		a) wykop fundamentów . . .	2.809	32	2.809	32	—	—
		b) pompowanie i zastaw wody .	986	40	986	40	—	—
		c) kasa chorych i ubezpieczenie .	182	68	182	68	—	—
	11	Ubezpieczenia dodatkowe . . .	220	92	220	92	—	—
		Suma rubryki II. .	32.736	13	32.736	13	—	—
III.		Roboty dodatkowe:						
	12	Grodzenie płotków: *a)* faszyna . .	13.716	59	13.716	59	—	—
		b) paliki . .	7.795	18	7.795	18	—	—
		c) robocizna .	7 102	43	7.102	43	—	—
	13	Darniowanie szkarp: *a)* zakupno darni	4.559	66	4.559	66	—	—
		b) układanie .	24.364	02	24.364	02	—	—
	14	Obsiew szkarp: *a)* nasiona traw. .	960	61	960	61	—	—
		b) robocizna . .	131	60	131	60	—	—
		Suma rubryki III. .	58.630	09	58 630	09	—	—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	15	Koszty komisyjne	138	62	138	62	—	—
	16	Wykupno gruntów pod koryta potoków i rowów	54	98	54	98	—	—
	17	Odszkodowania za serwitut . . .	—	—	—	—	—	—
	18	„ „ grunta ziemią zasypane . . .	2.188	35	2.188	35	—	—
	19	„ „ drogi dojazdowe, place, zniszczone plony . . .	3 725	04	3.725	04	—	—
	20	Koszty intabulacyi.	6	68	6	68	—	—
		Suma rubryki IV. .	6.113	67	6 113	67	—	
V.		Konserwacya w czasie budowy:						
	21	Czyszczenie łożyska z chwastów .	15.133	43	15.133	43	—	—
	22	Naprawa płotków i darniowania .	11.412	56	11.412	56	—	—
	23	Naprawa objektów.	448	72	448	72	—	—
	24	Straż rzeczna	1.252	30	1.252	30	—	—
		Suma rubryki V. .	28.247	01	28.247	01		—
VI.		Koszty zarządu:						
	25	Najem lokalu na kancelaryę . .	300	—	300	—	—	—
	26	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne .	279	52	279	52	—	—
	27	Przyrządy geodetyczne	188	66	188	66	—	—
	28	Dyety i koszty podróży delegata .	—	—	—	—	—	—
	29	Płaca i dodatek budowlany kierownika budowy	10.481	68	10.481	68	—	—
	30	Wynagrodzenie płatnika . . .	440	—	440	—	—	—
	31	Koszty inspekcyi i kolaudacyi robót .	334	26	334	26	—	—
	32	Inne drobne	614	69	614	69	—	
		Suma rubryki VI. .	12.638	81	12.638	81	—	
		Do przeniesienia . .	263.062	34	263.062	34	—	—

38. Fundusz regulacyi górnej Trześniówki.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
		Z przeniesienia . .	263.062	34	263.062	34	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	33	Budowa objektów dodatkowych:						
		a) materyały i narzędzia . .	18 312	23	18.312	23	—	—
		b) robocizna ciesielska i murarska.	7.770	28	7.770	28	—	—
		c) roboty ziemne	2.621	10	2.621	10	—	—
		d) pompowanie wody . . .	642	26	642	26	—	—
	34	Ścieki boczne i korekcya ujść rowów bocznych	4.890	59	4.890	59	—	—
	35	Stacyonowanie rowów kamieniami kilometrowemi	170	90	170	90	—	—
	36	Zwrot kosztów sporządzenia projektu	—	—	—	—	—	—
	37	Zdjęcia uzupełniające	—	—	—	—	—	—
	38	Kataster konkurencyjny . . .	—	—	—	—	—	—
	39	Inne	17.064	88	17.064	88	—	—
		Suma rubryki VII. .	51.472	24	51.472	24	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	314.534	58	314.534	58	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot zaliczki z dochodów r. 1910 na pokrycie niedoboru r. 1909 . .	17.584	03	—	—	17.584	03
		Suma wszystkich wydatków .	332.118	61	314.534	58	17.584	03
		Zapas z końcem r. 1909:						
	1	W gotówce:						
		a) w Kasie zarządu . 4.444 K 41 g						
		b) „ krajowej. — „ — „						
	2	W remanencie:						
		a) materyałów . . 25.854 „ 20 „						
		b) narzędzi i sprzętów 11.483 „ 50 „	—	—	41.782	11	—	—
		Razem .	—	—	356 316	69	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Zaliczka na koszty komisyjne — zwrot od c. k. Starostwa w Tarnobrzegu	10	79	10	79	—	—
	2	Odszkodowania	230	22	230	22	—	—
	3	Odsetki z lokacyi gotówki . .	7	36	7	36	—	—
		Suma dochodów .	248	37	248	37	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w gotówce	—	—	245	45	—	—
		Razem .	—	—	493	82	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem r. 1909 w gotówce .	—	—	493	82	—	—
		Razem .	—	—	493	82	—	—

38. Fundusz regulacyi górnej Trześniówki.

Stan funduszów z końcem roku 1909.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

1. Zapasy: *a)* w gotówce w kasie zarządu . .	4.444 K 41 g		
b) w remanencie materyałów . .	25.854 „ 20 „		
c) „ narzędzi i sprzętów.	11.483 „ 50 „	41.782 K 11 g	
2. Należytości czynne: Reszta datku konkurencyjnego za r. 1909 .		16.600 „ — „	
Suma stanu czynnego . .		58.382 K 11 g	

Stan bierny.

1. Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru r. 1909	17.584 „ 03 „
Czysty stan czynny . . .	40.798 K 08 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas w gotówce	493 K 82 g
Stan bierny.	— „ — „
Czysty stan czynny	493 K 82 g

UWAGA: Zapas kasowy w gotówce funduszu konserwacyjnego ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym

LW. 63.325/1910.

39. Fundusz regulacyi rzeki Tyśmienicy i Letnianki.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	135.880	—	135.880	—	—	—
	2	„ „ państwowego melioracyjnego	135.880	—	135.880	—	—	—
	3	Datki konkurencyjne: należytość zaległa . . 56.240 K „ bieżąca . . 56.240 „	112.480	—	—	—	112.480	—
	4	Odsetki z lokacyi gotówki . . .	3.701	56	3.701	56	—	—
	5	Rozmaite	200	—	200	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	388.141	56	275.661	56	112.480	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	388.141	56	275.661	56	112.480	—
		Zapas z początkiem roku 1909:						
		a) w gotówce: w kasie zarządu — K — g „ krajowej 101.623 „ 99 „						
		b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . 42.411 „ 34 „	—	—	144.035	33	—	—
		Razem .	—	—	419.696	89	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	786	50	786	50	—	—
	2	Zdzieranie darni pod nasyp . .	26	24	26	24	—	—
	3	Karczowanie	346	50	346	50	—	—
	4	Wykop z koryta z odwozem . .	72.205	24	72.205	24	—	—
	5	Wykonanie nasypu	3.751	45	3.751	45	—	—
	6	Materyały i narzędzia . . .	8.227	02	8.227	02	—	—
	7	Dozór	2.195	40	2.195	40	—	—
		Suma rubryki I. .	87.538	35	87.538	35	—	—
II.		Roboty regulacyjne:						
	8	Roboty faszynowe	66.150	13	66.150	13	—	—
	9	„ kamienne	50.315	55	50.315	55	—	—
	10	Ubezpieczenia płytami betonowemi .	17.426	39	17.426	39	—	—
	11	Dozór	2.612	60	2.612	60	—	—
		Suma rubryki II. .	136.504	67	136.504	67	—	—
		Do przeniesienia . .	224.043	02	224.043	02	—	

39. Fundusz regulacyi rzeki Tyśmienicy i Letnianki.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	224.043	02	224.043	02	—	—
III.		Budowa objektów:						
	14	Roboty murarskie	55	—	55	—	—	—
	15	Budowa mostu	30.000	—	30.000	—	—	—
	16	Ubezpieczenia dodatkowe . .	472	40	472	40	—	—
		Suma rubryki III .	30.527	40	30.527	40	—	—
IV.		Roboty dodatkowe:						
	18	Ubezpieczenia płotkami . . .	100	68	100	68	—	—
	19	Darniowanie	11	20	11	20	—	—
	20	Obsiew nasionami traw . . .	193	99	193	99	—	—
		Suma rubryki IV. .	305	87	305	87	—	—
V.		Wykupno gruntów i młynów:						
	22	Wykupno gruntów	20.765	45	20.765	45	—	—
	24	Odszkodowania za zniszczone plony .	7.160	71	7.160	71	—	—
	26	Wykupno młynów	24.000	—	24.000	—	—	—
	27	Koszta komisyjne i intabulacyjne .	1.190	51	1.190	51	—	—
		Suma rubryki V. .	53.116	67	53.116	67	—	—
VI.		Konserwacya:						
	28	Naprawa budowli regulacyjnych .	2.670	89	2.670	89	—	—
	30	„ wałów	728	33	728	33	—	—
	32	Pogłębienie przekopów samoczynnych	1.644	62	1.644	62	—	—
	33	„ i odczyszczenie potoków i rowów	4.487	69	4.487	69	—	—
	34	Straż rzeczna	475	50	475	50	—	—
		Suma rubryki VI. .	10.007	03	10.007	03	—	—
VII.		Zarząd:						
	35	Najem i utrzymanie lokalu kancelaryjnego	987	80	987	80		—
	36	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne .	710	91	710	91	—	—
	37	Koszta kierownictwa budowy . .	9.830	71	9.830	71	—	—
	38	„ delegata i kasyera . . .	1.127	60	1.127	60	—	—
	39	Inne drobne	430	71	430	71	—	—
		Suma rubryki VII .	13.087	73	13.087	73	—	—
VIII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	4-45	Inne nieprzewidziane	9.870	42	9.870	42	—	—
		Suma rubryki VIII.	9.870	42	9.870	42	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	340.958	14	340.958	14	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	340.958	14	340.958	14	—	—
		Do przeniesienia . .	340.958	14	340.958	14	—	—

39. Fundusz regulacyi rzeki Tyśmienicy i Letnianki.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	340.958	14	340.958	14	—	—
		Zapas z końcem roku 1909:						
		a) w gotówce:						
		1. w kasie zarządu . 1.241 K 71 g						
		2. „ krajowej . 8.136 „ 32 „						
		b) w remanencie:						
		1. materyałów . . 42.127 K 62 g						
		2. narzędzi i sprzętów 27.233 „ 10 „ 69.360 „ 72 „	—	—	78.738	75	—	—
		Razem .	—		419.696	89	—	—

Stan funduszu z końcem roku 1909.

Stan czynny.

1. Zapas kasowy z końcem r. 1909:			
a) w gotówce w kasie zarządu	1.241 K 71 g		
b) „ „ krajowej	8.136 „ 32 „	9.378 K 03 g	
2. w remanentach materyałów	42.127 K 62 g		
„ narzędzi i sprzętów	27.233 „ 10 „	69.360 „ 72 „	78.738 K 75 g
2. Należytości czynne: Zaległe datki konkurencyjne . .			112.480 „ — „
Suma stanu czynnego .			191.218 K 75 g
Stan bierny			„ — „
Czysty stan czynny . . .			191.218 K 75 g

UWAGA: Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami funduszu krajowego na rachunku bieżącym w Banku krajowym.

LW. 59.853/1910.

40. Fundusz regulacyi rzeki Wereszycy.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	81.600	—	81.600	—	—	—
	2	Datek z państwowego funduszu melioracyjnego	81.600	—	81.600	—	—	—
	3	Datki konkurencyjne:						
		a) zaległe . . . . 61.200 K						
		b) bieżące . . . . 40.800 „	102.000	—	25.200	—	76.800	—
	4	Odsetki od lokowanej gotówki . .	3.318	22	3.318	22	—	—
	5	Rozmaite	77	—	77	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	268.595	22	191.795	22	76 800	—
		b) **Przenośne.** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	268.595	22	191.795	22	76.800	—
		Zapas z początkiem roku 1909:						
		a) w gotówce:						
		w kasie zarządu 4.079 K 01 g						
		„ krajowej 55.137 „ 37 „						
		b) w remanentach:						
		materyały . . 5.796 „ 50 „						
		narzędzia . . 13.978 „ 20 „	—	—	78.991	08	—	—
		Razem .	—	—	270.786	30	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	952	89	952	89	—	—
	3	Karczowanie	90	57	90	57	—	—
	4	Wykop z koryta rzeki i rowów . .	65.616	22	65.616	22	—	—
	5	Wykonanie nasypu	2.187	15	2.187	15	—	—
	6	Materyały i narzędzia	5.154	34	5.154	34	—	—
	7	Dozór robót ziemnych	2.093	92	2.093	92	—	—
		Suma rubryki I. .	76 095	09	76.095	09	—	—
II.		Roboty ubezpieczające:						
	8	Płotki:						
		a) materyały	2.535	90	2.535	90	—	—
		b) robocizna	1.143	46	1.143	46	—	—
	11	Inne ubezpieczenia	841	16	841	16	—	—
	12	Dozór robót ubezpieczających . .	343	—	343	—	—	—
		Suma rubryki II. .	4.863	52	4.863	52	—	—
		Do przeniesienia . .	80.958	61	80.958	61	—	—

40. Fundusz regulacyi rzeki Wereszycy.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
		Z przeniesienia . .	80.958	61	80.958	61	—	—
III.		Budowa objektów:						
	13	Roboty ciesielskie:						
		a) materyały i narzędzia . . .	362	65	362	65	—	—
		b) robocizna	225	93	225	93	—	—
	14	Roboty murarskie:						
		a) materyały i narzędzia . . .	17.252	03	17.252	03	—	—
		b) robocizna	325	33	325	33	—	—
	15	Roboty kowalskie	180	22	180	22	—	—
	16	„ rozmaite:						
		a) ziemne.	340	82	340	82	—	—
		b) ubezpieczenia dodatkowe. . .	977	92	977	92	—	—
	17	Dozór budowy objektów . . .	281	50	281	50	—	—
		Suma rubryki III. .	19.946	40	19.946	40	—	—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	19	Wykupno gruntów.	39	06	39	06	—	—
	22	Odszkodowanie za plony . . .	19	—	19	—	—	—
	23	Koszta intabulacyi.	101	58	101	58	—	—
		Suma rubryki IV. .	159	64	159	64	—	—
V.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	24	Naprawa:						
		a) szkarp rzeki i rowów . . .	243	98	243	98	—	—
		b) ubezpieczeń	273	06	273	06	—	—
	26	Straż rzeczna	306	—	306	—	—	—
		Suma rubryki V. .	823	04	823	04	—	—
VI.		Koszta zarządu:						
	27	Najem lokalu	500	—	500	—	—	—
	28	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne. .	882	76	882	76	—	—
	29	Przyrządy geodetyczne	46	60	46	60	—	—
	30	Dyety i koszta podróży delegata .	541	—	541	—	—	—
	31	Koszta podróży płaca i dodatek budowlany kierownika budowy . .	9.538	15	9.538	15	—	—
	33	Inne	463	63	463	63	—	—
		Suma rubryki VI .	11.972	14	11.972	14	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	34	Budowa ramp	584	76	584	76	—	—
	36	Rowy dodatkowe	163	20	163	20	—	—
	37	Objekty dodatkowe	1.850	72	1.850	72	—	—
	39	Inne	794	96	794	96	—	—
		Suma rubryki VII	3.393	64	3.393	64	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	117.253	47	117.253	47	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	117.253	47	117.253	47	—	—
		Do przeniesienia . .	117.253	47	117.253	47	—	—

40. Fundusz regulacyi rzeki Wereszycy.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	117.253	47	117.253	47	—	—
		Zapas z końcem roku 1909:						
		1. w gotówce:						
		w kasie zarządu 7.314 K 28 g						
		„ krajowej 122.647 „ 84 „						
		2. w remanentach:						
		materyały . . 6.410 „ 61 „						
		narzędzia . . 17.160 „ 10 „	—	—	153.532	83	—	—
		Razem .	—	—	270.786	30	—	—

Stan funduszu z końcem roku 1909.

Stan czynny.

1. Zapas z końcem roku 1909:			
a) w gotówce: w kasie zarządu	7.314 K 28 g		
„ krajowej	122.647 „ 84 „		
b) w remanentach: materyały	6.410 „ 61 „		
narzędzia	17.160 „ 10 „	153.532 K 83 g	
2. Należytości czynne: zaległe datki konkurencyjne		76.800 „ — „	
Suma stanu czynnego . . .		230.332 K 83 g	
Stan bierny		— „ — „	
Czysty stan czynny . . .		230.332 K 83 g	

UWAGA. Zapas kasowy ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 58.336/1910.

41. Fundusz obwałowania Wisły od Niepołomic do ujścia Raby.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
		A) Fundusz obwałowania.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	92.832	—	92.832	—	—	—
	2	„ z państwowego funduszu melioracyjnego	92.832	—	92.832	—	—	—
	3	Datki konkurencyjne:						
		a) zaległe . . 232.080 K — g						
		b) bieżące . . 46 416 „ — „	278.496	—	—	—	278.496	
	4	Odsetki od lokowanej gotówki . .	105	02	105	02	—	
	5	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	464.265	02	185.769	02	278.496	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot kosztów budowy baraku dla więźni	2.166	33	433	27	1.733	06
	2	Zaliczka z dochodów roku 1910 na pokrycie niedoboru z r. 1909 .	55.314	53	55.314	53	—	—
	3	Zwrot kaucyi od c. k. Namiestnictwa (raty kolaudacyjne)	747	96	—	—	747	96
	4	Zwrot od c. k. Rządu kosztów budowy przekopów na lewym wale Raby.	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	522.493	84	241.516	82	280.977	02
		Zapas z początkiem roku 1909:						
		1. w gotówce:						
		a) w kasie zarządu budowy . . 1.740 K 70 g						
		b) w kasie krajowej — „ — „						
		2. w remanencie:						
		a) materyałów . . 19.763 „ 24 „						
		b) narzędzi i sprzętów . . . 36 939 „ 90 „	—	—	58.443	84	—	—
		Razem .	—	—	299.960	66	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	1.299	95	1.299	95	—	—
	2	Zdzieranie darni . „ . . .	4.089	19	4 089	19	—	—
	3	Wykop z potoków i rowów z odwozem na wał i rampy . . .	1.149	86	1.149	86	—	—
	4	Wykop z potoków i rowów z odwozem na brzeg	5.435	61	5.435	61	—	—
	5	Wykop z rowów materyałowych z odwozem na wał i rampy . . .	78.121	19	78.121	19	—	—
	6	Wykonanie nasypu	15.681	02	15.681	02	—	—
		Do przeniesienia . .	105.776	82	105.776	82	—	—

41. Fundusz obwałowania Wisły od Niepołomic do ujścia Raby

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
		Z przeniesienia . .	105.776	82	105.776	82	—	—
	7	Materyały i narzędzia	17.559	29	17.559	29	—	—
	8	Dozór robót ziemnych	4.305	31	4.305	31	—	—
		Suma rubryki I. .	127.641	42	127 641	42		
II.		Budowa objektów: *a)* Szluzy i przepusty wałowe:						
	9	Roboty ciesielskie: *a)* materyały *b)* robocizna	2.335	69	2.335	69	—	—
	10	Roboty murarskie: *a)* materyały *b)* robocizna	3.514	81	3.514	81	—	—
	11	Roboty kowalskie: *a)* materyały *b)* robocizna	144	82	144	82	—	—
	12	Rozmaite *a)* roboty ziemne *b)* pompowanie wody *c)* ubezpieczenia dodatkowe *b)* Mosty i kładki drewniane:	1.360	29	1.360	29		—
	15	Rozmaite	1.139	65	1.139	65		
		Suma rubryki II. .	8.495	26	8.495	26	—	—
III.		Roboty dodatkowe:						
	16	Obsiew szkarp, wałów, potoków i rowów *a)* nasiona *b)* robocizna . . .	638	49	638	49	—	—
	17	Ubezpieczenie szkarp, potoków i rowów płotkami faszynowymi *a)* faszyny, *b)* paliki *c)* robocizna. .	994	54	994	54	—	—
	18	Ubezpieczenie szkarp darniami . .	337	25	337	25	—	
		Suma rubryki III. .	1.970	28	1.970	28		—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	20	Koszty komisyjne	1.006	75	1.006	75	—	—
	21	Wykupno gruntów pod wały . .	17.774	97	17.774	97	—	—
	22	„ „ „ potoki, rowy i drogę	29	19	29	19	—	—
	23	Odszkodowania za rowy materyałowe	9.086	18	9.086	18	—	
	24	„ „ serwitut pod rowy i wałki	444	40	444	40	—	—
	25	Odszkodowania za zniszczone plony .	3.223	62	3.223	62	—	—
	26	Koszty intabulacyi	80	—	80	—	—	—
		Suma rubryka IV. .	31.645	11	31.645	11	—	
V.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	27	Naprawa szkarp, wałów, potoków, rowów i objektów	3.329	62	3.329	62	—	—
	28	Naprawa płotków *a)* materyały *b)* robocizna	8	40	8	40	—	—
	30	Straż rzeczna i wałowa . . .	960	—	960	—	—	—
		Suma rubryki V. .	4 298	02	4.298	02	—	—
		Do przeniesienia . .	174.050	09	174.050	09	—	—

41. Fundusz obwałowania Wisły od Niepołomic do ujścia Raby.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
		Z przeniesienia . .	174.050	09	174.050	09	—	—
VI.		Koszty zarządu:						
	31	Najem lokalu	400	—	400	—	—	—
	32	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne. .	705	78	705	78	—	—
	33	Przyrządy geodetyczne	20	63	20	63	—	—
	34	Dyety i koszta podróży delegata .	1.010	82	1.010	82	—	—
	35	Koszta podróży, płaca i dodatek bud. kierownika	12.622	29	12.622	29	—	—
	37	Inne	1.293	53	1.293	53	—	—
		Suma rubryki VI. .	16.053	05	16.053	05	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	39	Objekty	289	11	289	11	—	—
	42	Inne	6.284	98	6.284	98	—	—
		Suma rubryki VII..	6.574	09	6.574	09	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	196.677	23	196.677	23	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru należytość zaległa 49.169 K 90 g „ bieżąca 55.314 „ 53 „	104.484	43	49.169	90	55.314	53
		Suma wszystkich wydatków .	301.161	66	245.847	13	55.314	53
		Zapas z końcem roku 1909:						
		1. W gotówce:						
		a) w kasie zarządu budowy . . . 1.022 K 18 g						
		b) w kasie krajowej — „ — „						
		2. W remanencie:						
		a) materyałów . . 18.023 „ 93 „						
		b) narzędzi i sprzętów 35.067 „ 42 „	—	—	54.113	53	—	—
		Razem .	—	—	299.960	66	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Za sprzedaną trawę	3.909	65	3.909	65	—	—
	2	Odsetki od lokowanej gotówki . .	252	61	252	61	—	—
	3	Odszkodowania	18	—	18	—	—	—
		Suma dochodów .	4.180	26	4.180	26	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w gotówce	—	—	7.867	90	—	—
		Razem .	—	—	12.048	16	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem roku 1909 w gotówce.	—	—	12.048	16	—	—
		Razem .	—	—	12.048	16	—	—

41. Fundusz obwałowania Wisły od Niepołomic do ujścia Raby.

Stan funduszów z końcem roku 1909.

A) Fundusz obwałowania.

Stan czynny.

1. Zapasy: *a)* w gotówce w kasie zarządu . .	1.022 K 18 g		
b) „ „ krajowej . .	— „ — „		
c) w remanencie materyałów . . .	18.023 „ 93 „		
d) „ narzędzi i sprzętów .	35.067 „ 42 „	54.113 K 53 g	
2. Należytości czynne:			
a) zaległe datki konkurencyjne . . .	278.496 K — g		
b) Zakład kary w Wiśniczu zwrot kosztów budowy baraku dla więźni . . .	1.733 „ 06 „		
c) C. k. Namiestnictwo zwrot kaucyi . .	747 „ 96 „	280.977 „ 02 „	
Suma stanu czynnego . . .		335.090 K 55 g	

Stan bierny.

1. Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru z r. 1909	55.314 „ 53 „
Czysty stan czynny	279.776 K 02 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

1 Zapas w gotówce	12.048 K 16 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny. . . .	12.048 K 16 g

UWAGA. Zapas w gotówce funduszu konserwacyjnego ulokowano wraz z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunku bieżącym w Banku krajowym.

LW. 69.732/1910

42. Fundusz obwałowania Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
		A) Fundusz obwałowania.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	90.000	—	90.000	—	—	
	2	„ z państwowego funduszu melioracyjnego	90.000	—	90.000	—		
	3	Datki konkurencyjne:						
		a) zaległe . . . 225.000 K						
		b) bieżące . . . 45.000 „	270.000	—	40.500	—	229.500	—
	4	Odsetki od lokowanej gotówki . .	2 364	08	2.364	08	—	—
	5	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	452.364	08	222 864	08	229 500	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot kosztów budowy lewego wału Raby w Mikluszowicach . .	7.238	31	7.238	31	—	—
	2	Od c. k. Rządu zwrot kosztów budowy przekopów w Majkowicach:						
		a) zaległość . . 6.767 K 91 g						
		b) bieżące . . 10.599 „ 18 „	17.367	09	17.367	09		—
	3	Zwrot kaucyi (rata kolaudacyjna) złożonej w c. k. Namiestnictwie .	154	27	—	—	154	27
	4	Zwrot zaliczki udzielonej spółce wodnej na koszta administracyi:						
		a) zaległa . . . 2.000 K						
		b) bieżąca . . . 2.000 „	4.000	—	—	—	4.000	—
	5	Z funduszu zapomogowego, zwrot kosztów zasypania wyrw w wałach Uszwicy, Uszewki, Wisły i Kisieliny	5.746	01	5 746	01	—	—
		Suma wszystkich dochodów	486.869	76	253.215	49	233.654	27
		Zapas z początkiem r. 1909:						
		1. w gotówce:						
		a) w kasie zarządu . 1.952 K 10 g						
		b) „ krajowej . 75.570 „ 26 „						
		2. w remanencie:						
		a) materyałów . . 39.283 „ 82 „						
		b) narzędzi i sprzętów 17.972 „ 18 „	—	—	134.778	36	—	—
		Razem .	—	—	387.993	85	—	—

42. Fundusz obwałowania Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	1.272	37	1 272	37	—	
	2	Zdzieranie darni	2.543	33	2.543	33	—	—
	3	Karczowanie	108	60	108	60	—	—
	4	Wykop z potoków i rowów z odwozem na wał i rampy . . .	—	—	—	—	—	—
	5	Wykop z potoków i rowów z odwozem na brzeg	1.059	76	1.059	76	—	—
	6	Wykop z rowów materyałowych z odwozem na wał i rampy . .	110.436	12	110.436	12	—	—
	7	Wykonanie nasypu	12.681	94	12.681	94	—	—
	8	Materyały i narzędzia	11.746	85	11.746	85	—	—
	9	Dozór robót ziemnych	4.049	87	4.049	87	—	—
		Suma rubryki I. .	143 898	84	143.898	84	—	—
II.		Roboty regulacyjne:						
	10	Budowle faszynowe: *a)* materyały, *b)* faszyna, *c)* paliki	44.535	07	44.535	07	—	—
	11	Robocizna	10 307	87	10.307	87	—	—
		Suma rubryki II. .	54 842	94	54.842	94	—	—
III.		Budowa objektów:						
		a) Śluzy i przepusty wałowe, oraz śluzy sprowadzające wodę do kanałów ulgi.						
	13	Roboty ciesielskie: *a)* materyały, *b)* robocizna	942	34	942	34	—	—
	14	„ murarskie: *a)* materyały, *b)* robocizna	2.959	39	2.959	39	—	—
	15	„ kowalskie: *a)* materyały, *b)* robocizna	186	—	186	—	—	—
	16	Rozmaite: *a)* roboty ziemne, *b)* pompowanie wody, *c)* ubezpieczenia dodatkowe	477	65	477	65	—	—
		Suma rubryki III. .	4.565	38	4.565	38	—	—
IV.		Roboty dodatkowe:						
	30	Obsiew szkarp, wałów, potoków i rowów: *a)* nasiona, *b)* robocizna .	2.004	54	2.004	54	—	—
	31	Ubezpieczenie szkarp potoków i rowów plotkami faszynowymi . . .	112	69	112	69	—	—
	32	Ubezpieczenie szkarp darniami . .	78	93	78	93	—	—
	33	Ubezpieczenie progami i szutrowanie przejazdów wałowych . . .	370	—	370	—	—	—
		Suma rubryki IV. .	2.566	16	2.566	16	—	—
		Do przeniesienia . .	205.873	32	205.873	32	—	—

42. Fundusz obwałowania Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	g
		Z przeniesienia . .	205.873	32	205.873	32	—	—
V.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	34	Koszty komisyjne	2.684	29	2.684	29	—	—
	35	Wykupno gruntów pod wały . .	2.224	98	2.224	98	—	—
	36	„ „ „ przekopy, potoki, rowy i drogi . . .	383	16	383	16	—	—
	37	Odszkodowania za rowy materyałowe	16.614	78	16.614	78	—	—
	39	„ „ zniszczone plony .	11 974	42	11.974	42	—	—
	40	Koszty intabulacyi	151	—	151	—	—	—
		Suma rubryki V. .	34.032	63	34.032	63	—	—
VI.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	41	Naprawa szkarp: *a)* wałów, *b)* potoków, *c)* rowów, *d)* objektów . .	892	73	892	73	—	—
	42	Naprawa budowli regulacyjnych: *a)* faszyny, *b)* paliki, *c)* robocizna .	226	52	226	52	—	—
	45	Straż rzeczna i wałowa . . .	1.069	60	1.069	60	—	—
		Suma rubryki VI. .	2.188	85	2.188	85	—	—
VII.		Koszty zarządu:						
	46	Najem lokalu	492		492	—	—	—
	47	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne .	702	01	702	01	—	—
	48	Przyrządy geodetyczne . . .	363	34	363	34	—	—
	49	Dyety i koszta podróży delegata .	1.165	64	1.165	64	—	—
	50	Koszty podróży, płaca i dodatek budowlany kierownika . . .	12.476	24	12.476	24	—	—
	51	Wynagrodzenie kasyera . . .	876	71	876	71	—	—
		Suma rubryki VII. .	16.075	94	16.075	94	—	—
VIII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	54	Objekty	251	78	251	78	—	—
	57	Inne	16.563	48	16.563	48	—	—
		Suma rubryki VIII.	16.815	26	16 815	26	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	274.986	—	274.986	—	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Koszty budowy lewego wału Raby w Mikluszowicach	7.238	31	7.238	31	—	—
	2	Koszty budowy przekopów w Majkowicach	10.599	18	10.599	18	—	—
		Do przeniesienia . .	292.823	49	292.823	49	—	

42. Fundusz obwałowania Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	292.823	49	292.823	49	—	—
	3	Zaliczka spółce wodnej na koszty administracyi	2.000	—	2.000	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	294 823	49	294.823	49	—	—
		Zapas z końcem roku 1909:						
		1. w gotówce:						
		a) w kasie zarządu budowy . . . 4.508 K 86 g						
		b) w kasie krajowej 25.017 „ 05 „						
		2. W remanencie:						
		a) materyałów . 41.609 „ 69 „						
		b) narzędzi i sprzętów 22.034 „ 76 „	—	—	93.170	36	—	—
		Razem .	—	—	387.993	85	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Za sprzedaną trawę	1.396	50	1.396	50	—	—
	2	Odszkodowania	316	08	316	08	—	—
	3	Odsetki od lokowanej gotówki . .	93	25	93	25	—	—
		Suma dochodów .	1.805	83	1.805	83	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w gotówce	—	—	2.998	94	—	—
		Razem .	—	—	4.804	77	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem r. 1909 w gotówce .	—	—	4.804	77	—	—
		Razem .	—	—	4.804	77	—	—

42. Fundusz obwałowania Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej.

Stan funduszów z końcem roku 1909.

A) Fundusz obwałowania.

Stan czynny.

1 Zapasy:	*a)* w gotówce w kasie zarządu budowy	4.508 K 86 g		
	b) „ „ krajowej . .	25.017 „ 05 „		
	c) w remanencie materyałów . .	41.609 „ 69 „		
	d) „ narzędzi i sprętów .	22.034 „ 76 „	93.170 K 36 g	
2. Należytości czynne:				
	a) zwrot kaucyi (rata kolaudacyjna) złożonej w c. k. Namiestnictwie		154 „ 27 „	
	b) zwrot zaliczki udzielonej spółce wodnej na koszty administracyi		4.000 „ — „	
	c) zaległe datki konkurencyjne		229.500 „ — „	
	Suma stanu czynnego . .		326.824 K 63 g	
Stan bierny			— „ — „	
	Czysty stan czynny . . .		326.824 K 63 g	

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas kasowy w gotówce w kasie krajowej		4.804 K 77 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny . . .		4.804 K 77 g

UWAGA: Zapasy kasowe w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 69.738/1910.

43. Fundusz obwałowania Wisły w powiecie dąbrowskim.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		A) Fundusz obwałowania.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	90 000	—	90.000	—	—	—
	2	„ z państwowego funduszu melioracyjnego	90.000	—	90.000	—	—	—
	3	Datki konkurencyjne	20.000	—	20.000	—	—	—
	4	Odsetki z lokacyi gotówki . .	—	—	—	—	—	—
	5	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	200.000	—	200.000	—	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zaliczka z dochodów r. 1910 na pokrycie niedoboru r. 1909 . .	52.000	91	52.000	91	—	—
	2	Zwrot od J. Szatana zaliczki udzielonej c. k. Starostwu w Dąbrowie .	50	—	50	—		—
		Suma wszystkich dochodów .	252 050	91	252.050	91	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909 . .	—	—	25.886	45	—	—
		Razem .	—	—	277.937	36		
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1—8	Roboty ziemne	124.341	28	124.341	28	—	—
II.		Budowa objektów:						
		a) Szluzy i przepusty wałowe:						
	9	Roboty ciesielskie: *a)* materyały, *b)* robocizna	3.998	82	3.998	82	—	—
	10	Roboty murarskie: *a)* materyały, *b)* robocizna	5.665	07	5.665	07	—	—
	11	Roboty kowalskie: *a)* materyały i narzędzia, *b)* robocizna . . .	549	35	549	35	—	—
	12	Rozmaite: *a)* roboty ziemne, *b)* pompowanie wody, *c)* ubezpieczenia .	1.993	65	1.993	65	—	—
		b) Mosty drewniane i betonowe:						
	13	Roboty ciesielskie i murarskie: *a)* materyały, *b)* robocizna . . .	4.956	50	4 956	50	—	—
	14	Roboty kowalskie: *a)* materyały, *b)* robocizna	—	—	—	—	—	—
	15	Rozmaite	1.750	82	1.750	82	—	
		Suma rubryki II. .	18.914	21	18.914	21	—	—
		Do przeniesienia . .	143.255	49	143.255	49	—	—

43. Fundusz obwałowania Wisły w powiecie dąbrowskim.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	143.255	49	143.255	49	—	—
III.		Obsiew szkarp i roboty dodatkowe:						
	16	Obsiew szkarp, wałów i rowów . .	1.191	79	1.191	79	—	—
	17	Ubezpieczenie szkarp, kanałów i rowów płotkami	8.134	82	8.134	82	—	—
	18	Ubezpieczenie szkarp darniami . .	3.456	13	3.456	13	—	—
	19	„ przejazdów wałowych .	520	65	520	65	—	—
		Suma rubryki III. .	13.303	39	13.303	39	—	—
IV.	20-26	Wykupno gruntów i odszkodowania .	41.937	40	41.937	40	—	
V.		Konserwacya w czasie budowy:						
	27	Naprawa wałów	541	34	541	34	—	—
	28	„ rowów i kanałów . .	3.314	15	3.314	15	—	—
	29	„ objektów	267	60	267	60	—	—
	30	Straż rzeczna i wałowa . . .	1.466	60	1.466	60		—
		Suma rubryki V. .	5.589	69	5.589	69	—	—
VI.		Koszty zarządu:						
	31	Najem lokalu, światło, opał, usługa .	1.224	03	1.224	03	—	—
	32	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne .	312	85	312	85	—	—
	33	Przyrządy geodetyczne . . .	62	—	62	—	—	—
	34	Dyety, koszty podróży, płaca kierownika budowy	13.533	11	13.533	11	—	—
	35	Dyety i koszty podróży delegata .	612	94	612	94	—	—
	36	Wynagrodzenie kasyera . . .	110	—	110	—	—	—
	37	Inne	1.099	84	1.099	84	—	
		Suma rubryki VI. .	16.954	77	16.954	77	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	38	Rowy dodatkowe	—	—	—	—	—	—
	39	Objekty	2.563	32	2.563	32	—	—
	40	Zdjęcia uzupełniające	—	—	—	—	—	—
	41	Zwrot kosztów sporządzenia projektu	—	—	—	—	—	—
	42	Hektometrowanie wałów i rowów .	54	10	54	10	—	—
	43	Inne nieprzewidziane	4.083	44	4.083	44	—	—
		Suma rubryki VII. .	6.700	86	6.700	86		—
		Suma wydatków rzeczywistych	227.741	60	227.741	60	—	—
		Do przeniesienia . .	227.741	60	227.741	60	—	—

43. Fundusz obwałowania Wisły w powiecie dąbrowskim.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	227.741	60	227.741	60	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru: należytość zaległa 28.738 K 37 g „ bieżąca 52.000 „ 91 „	80.739	28	28.738	37	52.000	91
		Suma wszystkich wydatków .	308.480	88	256.479	97	52.000	91
		Zapas z końcem r. 1909:						
		1. W gotówce:						
		w kasie krajowej . — K — g						
		„ zarządu . 847 „ 62 „						
		2. W remanencie:						
		materyałów . . 6.686 „ 05 „						
		narzędzi i sprzętów 13.923 „ 72 „	—	—	21.457	39	—	—
		Razem .	—	—	277.937	36		—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Za sprzedaną trawę	4.681	50	4.681	50	—	—
	2	„ sprzedane stare wały . . .	497	18	497	18	—	—
	3	Odszkodowania	175	20	175	20	—	—
	4	Odsetki z lokacyi gotówki . . .	397	35	397	35	—	—
		Suma dochodów .	5.751	23	5.751	23		—
		Zapas z początkiem r. 1909 w gotówce	—	—	13.245	15	—	—
		Razem .	—	—	18.996	38	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas w gotówce z końcem r. 1909 .	—	—	18.996	38	—	—
		Razem .	—	—	18.996	38	—	—

43. Fundusz obwałowania Wisły w powiecie dąbrowskim.

Stan funduszów z końcem roku 1909.

A) Fundusz obwałowania.

Stan czynny.

1. Zapasy: *a)* w gotówce w kasie krajowej . .	— K — g			
b) „ „ „ zarządu . .	847 „ 62 „			
c) w remanencie materyałów . .	6 686 „ 05 „			
d) „ narzędzi i sprzętów .	13.923 „ 72 „		21.457 K 39 g	
2. Należytości czynne			— „ — „	
Suma stanu czynnego . . .			21.457 K 39 g	

Stan bierny.

Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru r. 1909	52.000 „ 91 „
Czysty stan bierny	30.543 K 52 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

1. Zapas kasowy w gotówce w kasie krajowej	18 996 K 38 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny	18.996 K 38 g

UWAGA: Zapas w gotówce funduszu konserwacyjnego ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 59.855/1910.

44. Fundusz obwałowania lewego brzegu Wisły w powiecie krakowskim.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		A) Fundusz obwałowania.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	—	—	—	—	—	—
	2	„ „ państwowego melioracyjnego	—	—	—	—	—	—
	3	Datek konkurencyjny	32.661	—	—	—	32.661	—
	4	Odsetki od lokowanej gotówki . .	4.115	38	4.115	38	—	—
	5	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	36.776	38	4.115	38	32.661	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	36.776	38	4.115	38	32.661	—
		Zapas z początkiem r. 1909. . .	—	—	134.152	75	—	—
		Razem .	—	—	138.268	13	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1—6	Roboty ziemne	—	—	—		—	—
II.	7-12	Wywłaszczenie	—	—	—	—	—	—
III.	13-15	Ubezpieczenia	—	—	—	—	—	—
IV.	16-22	Budowa upustów	—	—		—	—	—
V.	23	Utrzymanie w czasie budowy . .	—	—	—	—	—	—
VI.	24-28	Koszty zarządu	—	—	—	—	—	—
VII.	29	Kasa chorych i ubezpieczenie robotników	—	—	—	—	—	—
VIII.	30-33	Nieprzewidziane	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	—	—	—	—	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	—	—	—	—	—	—
		Zapas w gotówce z końcem r. 1909 .	—	—	138.268	13	—	—
		Razem .	—	—	138.268	13	—	—

44. Fundusz obwałowania lewego brzegu Wisły w powiecie krakowskim.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Odszkodowania	143	38	143	38	—	—
	2	Za sprzedaną trawę	49	77	49	77	—	—
	3	Odsetki z lokacyi gotówki . . .	24	91	24	91	—	—
		Suma dochodów .	218	06	218	06	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909 w gotówce	—	—	830	22	—	—
		Razem .	—	—	1.048	28	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem r. 1909 w gotówce .	—	—	1.048	28	—	—
		Razem .	—	—	1.048	28	—	—

Stan funduszów z końcem roku 1909.

A) Fundusz obwałowania.

Stan czynny.

1. Zapas w gotówce w kasie krajowej	138.268 K 13 g
2. Należytości czynne: Zaległy datek konkurencyjny	32.661 „ — „
Suma stanu czynnego . .	170.929 K 13 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny . . .	170.929 K 13 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

1. Zapas w gotówce w kasie krajowej	1.048 K 28 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny . . .	1.048 K 28 g

UWAGA. Zapasy kasowe w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 59.857/1910.

45. Fundusz podwyższenia lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granicy Państwa.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	45 000	—	45.000	—	—	—
	2	„ z państwowego funduszu melioracyjnego	45.000	—	45.000	—	—	—
	3	Datek konkurencyjny:						
		a) zaległy . . 3.103 K 41 g						
		b) bieżący . . 10.000 „ — „	13 103	41	13.103	41	—	—
	4	Odsetki od lokowanej gotówki . .	1.702	94	1.702	94	—	—
	5	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	104.806	35	104.806	35	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	104.806	35	104.806	35	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909. . .	—	—	78.859	70	—	—
		Razem .	—	—	183.666	05	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Wykop z rowów materyałowych na nasyp wałów	60.367	30	60.367	30	—	—
	2	Wykonanie nasypu wałów . . .	9.493	80	9.493	80	—	—
	3	Przygotowanie terenu pod nasyp .	748	76	748	76	—	—
	3*a)*	Materyały i narzędzia	7 821	26	7.821	26	—	—
	3*b)*	Dozór budowy	2.603	66	2.603	66	—	—
	3*c)*	Kasa chorych i ubezpieczenie robotników	4.925	90	4.925	90	—	—
		Suma rubryki I. .	85.960	68	85.960	68		
II.		Budowa objektów:						
	4	Przedłużenie objektów o 0·5 światła .	2.012	66	2.012	66	—	—
	5	„ „ o 0·9/0·8 „ .	7.212	30	7 212	30	—	—
		Suma rubryki II. .	9.224	96	9.224	96		
III.		Roboty dodatkowe:						
	7	Obsiew szkarp i korony wałów . .	1.213	90	1.213	90	—	—
		Do przeniesienia . .	96.399	54	96.399	54	—	—

45. Fundusz podwyższenia lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granicy Państwa.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
		Z przeniesienia . .	96.399	54	96.399	54	—	—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	9	Wykupno gruntów pod drogi i rampy	98	98	98	98	—	—
	10	Odszkodowania za plony . . .	1.527	21	1.527	21	—	—
	11	„ „ drogi dojazdowe .	418	86	418	86	—	—
	13	Wykupno gruntów nad Wisłą do Dłubni	724	99	724	99	—	—
	14	„ „ „ „ „ granicy	1.800	—	1.800	—	—	—
	15	Odszkodowania za rowy materyałowe	6.112	80	6.112	80	—	—
	16	„ „ drzewa . . .	8.578	81	8.578	81	—	—
	17	Usunięcie potoków i stawianie poręczy	2.248	90	2.248	90	—	—
		Suma rubryki IV. .	21.510	55	21.510	55	—	—
V.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	18	Straż wałowa	1.620	—	1.620	—	—	—
	18*a)*	Konserwacya wałów	943	53	943	53	—	—
	18*b)*	„ rowów	1.026	66	1.026	66	—	—
	18*c)*	„ objektów	118	29	118	29	—	—
		Suma rubryki V. .	3.708	48	3.708	48	—	—
VI.		Koszty zarządu:						
	19	Sprzęty i przybory kancelaryjne. .	441	69	441	69	—	—
	19*a)*	Płaca, dodatek budowlany i koszty podróży i kierownika	9.531	82	9.531	82	—	—
	19*b)*	Remuneracya kasyera i płatnika .	889	—	889	—	—	—
	19*c)*	Koszty inspekcyi i kolaudacyi . .	214	60	214	60	—	—
	19*d)*	Wydatki drobne	973	79	973	79	—	—
		Suma rubryki VI. .	12.050	90	12.050	90	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	20	Nieprzewidziane	2.193	65	2.193	65	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	135.863	12	135.863	12	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	135.863	12	135.863	12	—	
		Zapas z końcem r. 1909:						
		1. W gotówce:						
		a) w kasie krajowej 21.897 K 75 g						
		b) „ zarządu. 3.653 „ 37 „						
		2. W remanencie:						
		a) materyałów . . 55 „ — „						
		b) narzędzi i sprzętów 7.059 „ — „						
		c) domu w Mogile . 15.137 „ 81 „	—	—	47.802	93	—	—
		Razem .	—	—	183.666	05	—	—

45. Fundusz podwyższenia lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granicy Państwa.

Stan funduszu z końcem roku 1909.

Stan czynny.

1. Zapasy: *a)* w gotówce: w kasie krajowej . .	21.897 K 75 g			
„ zarządu . .	3.653 „ 37 „			
b) w remanencie: materyałów . .	55 „ — „			
narzędzi i sprzętów	7.059 „ — „			
domu w Mogile .	15 137 „ 81 „		47.802 K 93 g	
2. Należytości czynne			— „ — „	
Suma stanu czynnego . .			47.802 K 93 g	
Stan bierny			— „ — „	
Czysty stan czynny . . .			47.802 K 93 g	

UWAGA: Zapas kasowy w gotówce ulokowano wraz z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 58.905/1910.

46. Fundusz obwałowania lewego brzegu Wisły do stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	47.500	—	47.500	—	—	—
	2	„ z państwowego funduszu melioracyjnego	47.500	—	47.500	—	—	—
	3	„ konkurencyjny	6.250	—	5.325	—	925	—
	4	Odsetki z lokacyi gotówki . . .	6 157	30	6.157	30	—	—
	5	Rozmaite	—		—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	107.407	30	106.482	30	925	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	107.407	30	106.482	30	925	—
		Zapas z początkiem roku 1909 . .	—	—	202.927	68	—	—
		Razem .	—	—	309 409	98	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	231	60	231	60	—	—
	2	Przygotowanie terenu pod nasyp wału.	542	94	542	94	—	
	3	Wykop z rowów materyałowych z odwozem na wały	6.550	05	6.550	05	—	—
	6	Wykonanie nasypu	875	57	875	57	—	—
	8	Narzędzia i materyały	939	09	939	09	—	—
	9	Dozór robót ziemnych	921	—	921	—	—	—
		Suma rubryki I. . .	10.060	25	10.060	25	—	—
II.		Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
III.		Roboty dodatkowe	—	—	—	—	—	—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	20	Koszty komisyi i intabulacyi . .	761	76	761	76	—	—
	21	Wykupno gruntów na własność funduszu	53.101	47	53.101	47	—	—
	24	Odszkodowanie za zniszczone plony i wycięte drzewa	257	—	257	—	—	—
		Suma rubryki IV. .	54.120	23	54.120	23	—	—
		Do przeniesienia . .	64.180	48	64.180	48	—	—

46. Fundusz obwałowania lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	64.180	48	64.180	48	—	—
V.		Utrzymanie w czasie budowy .	—	—	—	—	—	—
VI.		Koszty zarządu:						
	30	Najem i utrzymanie lokalu na kancelaryę	438	05	438	05	—	—
	31	Potrzeby i sprzęty kancelaryjne. .	3	—	3	—	—	—
	34	Płaca, dodatek budowlany i koszty podróży kierownika	2.217	92	2.217	92	—	—
	35	Wynagrodzenie płatnika . . .	320	—	320	—	—	—
	36	Koszty inspekcyi, reambulacyi i kolaudacyi	41	74	41	74	—	—
	38	Różne drobne wydatki	22	—	22	—	—	—
		Suma rubryki VI. .	3.042	71	3.042	71	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	42	Różne inne	378	16	378	16	—	—
	43	Kasa chorych i ubezpieczenie robotników.	456	49	456	49	—	—
		Suma rubryki VII..	834	65	834	65	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	68.057	84	68.057	84	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	68.057	84	68.057	84	—	—
		Zapas z końcem r. 1909:						
		1. W gotówce:						
		a) w kasie zarządu. 7.009 K 17 g						
		b) „ krajowej 233.452 „ 09 „						
		2. W remanencie:						
		a) materyałów. . 890 „ 88 „	—	—	241.352	14	—	—
		Razem .	—	—	309.409	98	—	—

46. Fundusz obwałowania lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy.

Stan funduszu z końcem roku 1909.

Stan czynny.

1. Zapasy:	*a)* w gotówce: w kasie zarządu . .	7.009 K 17 g		
	b) „ „ krajowej .	233.452 „ 09 „		
	c) w remanencie: materyałów . .	890 „ 88 „	241.352 K 14 g	
2. Należytości czynne: zaległy datek konkurencyjny			925 „ — „	
	Suma stanu czynnego . .		242.277 K 14 g	
Stan bierny			— „ — „	
	Czysty stan czynny . . .		242.277 K 14 g	

UWAGA: Zapas kasowy w gotówce ulokowano wraz z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunku bieżącym w Banku krajowym.

LW. 72.676/1910.

47. Fundusz podwyższenia prawego wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
		A) Fundusz podwyższenia.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	45.000	—	45.000	—	—	—
	2	„ z państwowego funduszu melioracyjnego	45.000	—	45.000	—	—	—
	3	Datki konkurencyjne	29.925	04	14.169	31	15.755	73
	4	Odsetki od lokowanej gotówki . .	948	09	948	09	—	—
	5	Rozmaite	29	—	29	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	120.902	13	105.146	40	15.755	73
		b) **Przenośne** . . .						
	1	Zaliczka z dochodów r. 1910 na pokrycie niedoboru r. 1909 . .	48.444	50	48.444	50	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	169.346	63	153.590	90	15.755	73
		Zapas z początkiem roku 1909:						
		1. w gotówce:						
		a) w kasie zarządu . 5.805 K 37 g						
		b) „ krajowej. — „ — „						
		2. w remanentach:						
		a) materyałów, . . 3.192 „ 69 „						
		b) narzędzi i sprzętów 35.574 „ 27 „	—	—	44.572	33	—	—
		Razem .	—	—	198.163	23	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	1.009	86	1.009	86	—	—
	2	Przygotowanie terenu pod nasyp wału	1.532	72	1.532	72	—	—
	3	Wykop z rowów materyałowych z odwozem na wały	38.915	91	38.915	91	—	—
	6	Wykonanie nasypu	7.005	73	7.005	73	—	—
	8	Narzędzia i materyały	8.523	68	8.523	68	—	—
	9	Dozór robót ziemnych	1.691	30	1.691	30	—	—
		Suma rubryki I. .	58.679	20	58.679	20	—	—
II.		Budowa objektów:						
	10	Roboty ziemne	329	—	329	—	—	—
	11	Odlewanie wody	146	—	146	—	—	—
		Do przeniesienia . .	475	—	475	—	—	—
			58.679	20	58.679	20	—	—

47. Fundusz podwyższenia prawego wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	58.679	20	58.679	20	—	—
			475	—	475	—		—
II.	12	Roboty ciesielskie: *a)* materyały, *b)* robocizna	562	42	562	42	—	—
	13	Roboty murarskie i brukarskie . .	1.691	96	1.691	96	—	—
		Suma rubryki II. .	2.729	38	2.729	38		
III.		Roboty dodatkowe:						
	19	Obsiew	866	99	866	99	—	—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	20	Koszty komisyi i intabulacyi . .	1.375	39	1 375	39	—	—
	21	Wykupno gruntów na własność funduszu . . . „ . . .	14.882	04	14.882	04	—	—
	22	Odszkodowania za grunta obciążone serwitutem.	1.220	75	1.220	75	—	—
	23	Odszkodowania za grunta zajęte na rowy i materyał odkładowy . .	4.425	28	4.425	28	—	—
	24	Odszkodowania za zniszczone płoty i wycięte drzewa.	2.067	33	2.067	33	—	—
	25	Odszkodowania za usunięte budynki.	300	—	300	—	—	
		Suma rubryki IV. .	24 270	79	24.270	79		—
V.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	26	Czyszczenie i naprawa łożysk dopływów	6.445	97	6.445	97	—	—
	27	Naprawa wałów	1.981	53	1.981	53	—	
	28	„ objektów.	47	50	47	50	—	—
	29	Straż rzeczna i ratunek powodziowy.	1.854	90	1 854	90	—	—
		Suma rubryki V. .	10 329	90	10.329	90	—	—
VI.		Koszty zarządu:						
	30	Najem i utrzymanie lokalu kancelaryjnego	568	10	568	10	—	—
	31	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne. .	133	26	133	26	—	—
	32	Przyrządy miernicze	25	—	25	—	—	—
	34	Płaca, dodatek budowlany i koszty podróży kierownika budowy . .	4.527	50	4.527	50	—	—
	35	Wynagrodzenie płatnika . . .	824	40	824	40	—	—
	36	Koszty inspekcyi, reambulacyi i kolaudacyi	34	86	34	86	—	—
	38	Różne drobne wydatki	21	13	21	13	—	—
		Suma rubryki VI. .	6.134	25	6.134	25	—	—
		Do przeniesienia . .	103.010	51	103.010	51	—	—

47. Fundusz podwyższenia prawego wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	103.010	51	103.010	51	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	39	W dziale robót ziemnych . . .	331	67	331	67	—	—
	40	„ budowy objektów . .	177	30	177	30	—	—
	41	„ robót dodatkowych . .	252	91	252	91	—	—
	42	Różne inne	8 095	29	8.095	29	—	—
	43	Kasa chorych i ubezpieczenie robotników.	3.952	39	3.952	39	—	—
		Suma rubryki VII.	12 809	56	12.809	56	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	115.820	07	115.820	07	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru kasy chorych	420	69	420	69	—	—
	2	Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru roku 1909: *a)* należytość zaległa 28.685 K 60 g *b)* „ bieżąca 48.444 „ 50 „	77.130	10	28.685	60	48.444	50
		Suma wszystkich wydatków .	193.370	86	144.926	36	48.444	50
		Zapas z końcem roku 1909: 1. W gotówce: *a)* w kasie zarządu . 2.093 K 79 g *b)* w kasie krajowej . — „ — „ 2. W remanentach: *a)* materyałów . . 5 429 „ 87 „ *b)* narzędzi i sprzętów 45 713 „ 21 „						
		Razem .	—	—	198.163	23	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny. **DOCHODY.**						
	1	Za sprzedaną trawę z wałów . .	2.343	30	2.343	30	—	—
	2	Odszkodowania	95	54	95	54	—	—
	3	Odsetki od lokowanej gotówki . .	582	06	582	06		
		Suma dochodów .	3.020	90	3.020	90	—	
		Zapas z początkiem r. 1909 . .	—	—	19.402	08	—	—
		Razem .	—	—	22.422	98	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem r. 1909. . . .	—	—	22.422	98	—	—
		Razem .	—	—	22 422	98	—	—

47. Fundusz podwyższenia prawego wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami.

Stan funduszów z końcem roku 1909.

A) Fundusz podwyższenia.

Stan czynny.

1. Zapasy: *a)* w gotówce w kasie zarządu . .	2.093 K 79 g		
b) „ „ krajowej . .	— „ — „		
c) w remanentach materyałów . .	5.429 „ 87 „		
d) „ narzędzi i sprzętów	45.713 „ 21 „	53.236 K	87 g
2. Należytości czynne: zaległe datki konkurencyjne:			
a) za rok 1908 . .	5.755 K 73 g		
b) „ „ 1909 . .	10.000 „ — „	15.755 „	73 „
Suma stanu czynnego . .		68.992 K	60 g

Stan bierny.

1. Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru z r. 1909	48.444 „	50 „
Czysty stan czynny . . .	20.548 K	10 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

1. Zapas w gotówce w kasie krajowej	22.422 K	98 g
2. Należytości czynne	— „	— „
Suma stanu czynnego . .	22.422 K	98 g
Stan bierny	— „	— „
Czysty stan czynny . . .	22.422 K	98 g

UWAGA. 1. Zapasy funduszu konserwacyjnego ulokowano wraz z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunku bieżącym w Banku krajowym.

2. Ponieważ fundusz obwałowania prawego wału Wisły od Podgórza do Niepołomic przestał istnieć, a dalszym jego ciągiem jest fundusz podwyższenia wału nadwiślańskiego, przeniesiono tu fundusz konserwacyjny tego obwałowania.

LW. 73.179/1910.

48. Fundusz konserwacyi obwałowania Wisły i Sanu.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		A) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek funduszu krajowego . . .	4.500	—	4.500	—	—	—
	2	Datki konkurencyjne	4.500	—	4 500	—	—	—
	3	Sprzedaż trawy	14.401	44	14.401	44	—	—
	4	Odsetki z lokacyi gotówki . . .	83	19	83	19	—	—
	5	Rozmaite i odszkodowania . . .	1.801	28	1.801	28	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	25.285	91	25.285	91	—	—
		b) **Przenośne**						
	1	Zwrot zaliczki	2.916	58	500	04	2.416	54
	2	„ „ udzielonej dozorcom .	160	—	160	—		
		Suma wszystkich dochodów .	28.362	49	25.945	95	2.416	54
		Zapas z początkiem r. 1909 . . *a)* funduszu obwałowania Wisły i Sanu . . . 201 K 07 g *b)* funduszu rekonstrukcyi wałów Jodłówki . . 251 „ 49 „	—	—	452	56	—	—
		Razem .	—	—	26.398	51	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Czyszczenie łożyska i szkarpowanie brzegów	1.383	70	1.383	70	—	—
	2	Naprawa wałów	1.178	70	1.178	70	—	—
		Suma rubryki I. .	2.562	40	2.562	40	—	—
II.		Ubezpieczenia:						
	3	Ubezpieczenie brzegów darniami i płotkami	295	12	295	12	—	—
	4	Obsiew wałów: *a)* nasiona, *b)* robocizna	1.572	95	1.572	95	—	—
		Suma rubryki II. .	1.868	07	1.868	07	—	—
III.		Objekty:						
	5	Szluzy i przepusty: *a)* materyały, *b)* robocizna	431	34	431	34	—	—
	6	Mosty i brody: *a)* materyały, *b)* robocizna	1.289	40	1.289	40	—	—
		Suma rubryki III. .	1.720	74	1.720	74	—	—
		Do przeniesienia . .	6.151	21	6.151	21	—	—

48. Fundusz konserwacyi obwałowania Wisły i Sanu.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	6.151	21	6.151	21	—	—
IV.	7—8	Odszkodowania za grunta.	—	—	—	—	—	—
V.		Koszty zarządu:						
	9	Utrzymanie konduktorów . . .	4.671	69	4.671	69	—	—
	10	„ strażników . . .	3.880	—	3.880	—	—	—
	11	Narzędzia	263	95	263	95	—	—
	12	Rozmaite	1.300	65	1 300	65	—	—
		Suma rubryki V. .	10.116	29	10.116	29	—	—
VI.	13	Przeniesienie nadwyżki dochodów do funduszu rezerwowego . . .	3.863	55	3.863	55	—	—
VII.	14	Koszty rekonstrukcyi prawego wału Jodłówki	6.267	46	6 267	46	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	26.398	51	26.398	51	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	26.398	51	26.398	51	—	—
		Zapas z końcem r. 1909 . . .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—		26.398	51	—	—
		B) Fundusz rezerwowy.						
		DOCHODY.						
	1	Nadwyżka dochodów funduszu konserwacyjnego	3.863	55	3.863	55	—	—
	2	Odsetki od lokowanej gotówki . .	3.196	15	3.196	15	—	—
		Suma dochodów .	7.059	70	7.059	70	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909 . .	—	—	106.538	20	—	—
		Razem .	—	—	113.597	90	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem r. 1909 . . .	—	—	113.597	90	—	—
		Razem .	—	—	113.597	90	—	—

48. Fundusz konserwacyi obwałowania Wisły i Sanu.

Stan funduszów z końcem roku 1909.

A) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

1. Zapas w gotówce w kasie zarządu	— K	— g
2. Niezwrócona zaliczka	2.416 „	54 „
Suma stanu czynnego	2.416 K	54 g
Stan bierny	— „	— „
Czysty stan czynny	2.416 K	54 g

B) Fundusz rezerwowy.

Stan czynny.

Zapas w gotówce w kasie krajowej	113.597 K	90 g
Stan bierny	— „	— „
Czysty stan czynny	113.597 K	90 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami funduszu krajowego na rachunku bieżącym w Banku krajowym.

LW. 63.327/1910.

49. Fundusz obwałowania i konserwacyi obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie mieleckim.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		A) Fundusz obwałowania.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	—	—	—	—	—	—
	2	„ z państwowego funduszu melioracyjnego	—	—	—	—	—	—
	3	Datki konkurencyjne	—	—	—	—	—	—
	4	Odsetki od lokowanej gotówki . .	748	98	748	98	—	—
	5	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	748	98	748	98	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot kosztów konserwacyi Starego Brnia i innych	1.581	15	242	30	1.338	85
		Suma wszystkich dochodów .	2.330	13	991	28	1.338	85
		Zapas z początkiem roku 1909:						
		1. w gotówce:						
		a) w kasie zarządu . 4782 K 34 g						
		b) „ krajowej . 37.342 „ 64 „						
		2. w remanentach narzędzi i sprzętów . . . 313 „ 50 „	—	—	42.438	48	—	—
		Razem .	—	—	43.429	76	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	60	20	60	20	—	—
	4	Wykop rowu osuszającego . . .	801	20	801	20	—	—
	8	Dozór robót ziemnych	215	55	215	55	—	—
	9	Ubezpieczenie robotników od wypadków, dopłata za lata 1906—1908 .	1.155	20	1.155	20	—	—
		Suma rubryki I. .	2.232	15	2.232	15	—	—
II.		Budowa objektów:						
	15	Rozmaite — budowa mostów betonowych	27.276	61	27.276	61	—	—
III.		Roboty dodatkowe	—	—	—	—	—	—
		Do przeniesienia . .	29.508	76	29.508	76	—	—

49. Fundusz obwałowania i konserwacyi obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie mieleckim.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	29.508	76	29 508	76	—	—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	25	Odszkodowania za zniszczone plony .	88	80	88	80	—	—
V.		Utrzymanie w czasie budowy . .	—	—	—	—	—	—
VI.		Koszta zarządu	—	—	—	—	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane. . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	29.597	56	29.597	56	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—		—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	29.597	56	29.597	56	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 . . .						
		1. W gotówce:						
		a) w kasie zarządu 6.468 K 28 g						
		b) „ krajowej 7.050 „ 42 „						
		2. W remanencie narzędzi i sprzętów. . 313 „ 50 „	—	—	13.832	20	—	—
		Razem	—	—	43.429	76	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
1		Datek z funduszu krajowego . .	5.750	—	5.750	—	—	—
2		Datki konkurencyjne:	5.750	—	5.750	—	—	—
3		Sprzedaż trawy	6.966	30	6.966	30	—	—
4		Odsetki z lokacyi gotówki . . .	—	—	—	—	—	—
5		Rozmaite i odszkodowania . . .	16	—	16	—	—	—
6		Bezzwrotny zasiłek z funduszu rezerwowego z powodu szkód elementarnych	3.384	51	3.384	51	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	21.866	81	21.866	81	—	—
		b) **Przenośne.**						
1		Zaliczka z funduszu rezerwowego na pokrycie niedoboru r. 1909 . .	7 061	92	7.061	92	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	28.928	73	28.928	73	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909 . .						
		w kasie zarządu . 304 K 92 g						
		w remanencie . . 353 „ 50 „	—	—	658	42	—	—
		Razem .	—	—	29.587	15	—	—

49. Fundusz obwałowania i konserwacyi obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie mieleckim.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Czyszczenie łożyska i szkarp brzegów.	8.598	83	8.598	83	—	
	2	Naprawa wałów	1.406	79	1.406	79	—	
		Suma rubryki I. .	10.005	62	10.005	62	—	—
II.		Ubezpieczenie:						
	3	Ubezpieczenie brzegów darniami i płokami	5.444	12	5.444	12	—	—
	4	Obsiew wałów: *a)* nasiona i nawozy, *b)* robocizna.	638	76	638	76	—	—
		Suma rubryki II. .	6.082	88	6.082	88	—	—
III.		Objekty:						
	5	Szluzy i przepusty: *a)* materyały, *b)* robocizna	1.695	95	1 695	95	—	—
	6	Mosty i brody	113	57	113	57	—	—
		Suma rubryki III. .	1.809	52	1.809	52	—	—
IV.		Odszkodowania za grunta:						
	8	Wynagrodzenie za grunta . . .	354	08	354	08	—	—
V.		Koszty zarządu:						
	9	Utrzymanie konduktora . . .	2.850	—	2 850	—	—	—
	10	„ strażników . . .	6 780	—	6 780	—	—	—
	11	Narzędzia	333	95	333	95	—	—
	12	Rozmaite	1.017	60	1.017	60	—	—
		Suma rubryki V. .	10 981	55	10.981	55	—	—
VI.	13	Nadwyżka przeniesiona do funduszu rezerwowego	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	29 233	65	29.233	65	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru do funduszu rezerwowego . .	9 469	31	—	—	9 469	31
		Suma wszystkich wydatków .	38.702	96	29.233	65	9.469	31
		Do przeniesienia . .	38.702	96	29.233	65	9.469	31

49. Fundusz obwałowania i konserwacyi obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie mieleckim.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	38.702	96	29.233	65	9.469	31
		Zapas z końcem r. 1909:						
		1. W gotówce . . — K — g						
		2. remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . 353 „ 50 „	—	—	353	50	—	—
		Razem .	—	—	29.587	15	—	—
		C) Fundusz rezerwowy.						
		DOCHODY.						
1		Odsetki z lokacyi gotówki. . .	270	69	270	69	—	—
2		Zaliczka przypadająca do zwrotu z funduszu konserwacyjnego . . .	9.469	31	—	—	9.469	31
		Suma dochodów .	9.740	—	270	69	9.469	31
		Zapas z początkiem roku 1909 w gotówce	—	—	16.611	37	—	—
		Razem .	—	—	16.882	06	—	—
		WYDATKI.						
1		Bezzwrotny zasiłek funduszowi konserwacyjnemu na pokrycie kosztów naprawy wałów z powodu powodzi w myśl rozporządzenia do LW. 64 653/1909	3.384	51	3.384	51	—	—
2		Zaliczka powyższemu na pokrycie niedoboru z roku 1909. . . .	7.061	92	7.061	92	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	10.446	43	10.446	43	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w gotówce	—	—	6.435	63	—	—
		Razem .	—	—	16.882	06	—	—

49. Fundusz obwałowania i konserwacyi obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie mieleckim.

Stan funduszów z końcem roku 1909.

A) Fundusz obwałowania.

Stan czynny.

1. Zapas kasowy z końcem r. 1909:		
a) w gotówce w kasie krajowej . . .	7.050 K 42 g	
b) „ „ zarządu	6.468 „ 28 „	
c) w remanencie narzędzi i sprzętów .	313 „ 50 „	13.832 K 20 g
2. Należytości czynne: Zwrot kosztów konserwacyi Starego Brnia .		1.338 „ 85 „
Suma stanu czynnego . . .		15.171 K 05 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny. . . .		15.171 K 05 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

1. Zapas kasowy: *a)* w gotówce	— K — g
b) w remanencie narzędzi i sprzętów . . .	353 „ 50 „
2. Należytości czynne	— „ — „
Suma stanu czynnego . .	353 K 50 g

Stan bierny.

1. Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru r. 1909 funduszowi rezerwowemu	9.469 „ 31 „
Czysty stan bierny	9.115 K 81 g

C) Fundusz rezerwowy.

Stan czynny.

1. Zapas kasowy w gotówce	6.435 K 63 g
2. Należytości czynne: Zwrot zaliczki udzielonej funduszowi konserwacyjnemu na pokrycie niedoboru	9.469 „ 31 „
Suma stanu czynnego . .	15.904 K 94 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny	15.904 K 94 g

UWAGA. Zapasy kasowe w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 69.747/1910.

50. Fundusz uzupełnienia regulacyi Wisłoka i Pielnicy.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		DOCHODY						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	48.750	—	48.750	—	—	—
	2	„ „ państwowego melioracyjnego	48.750	—	48.750	—	—	—
	3	Odsetki z lokacyi gotówki . . .	905	—	905	—	—	—
	4	Rozmaite	490	34	490	34	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	98.895	34	98.895	34	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	98.895	34	98.895	34	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909: 1. W gotówce: *a)* w kasie zarządu . 1.334 K 12 g; *b)* „ krajowej . 23.940 „ 01 „ 2. W remanentach: *a)* materyałów . . 5.547 „ 80 „; *b)* narzędzi i sprzętów 4.077 „ 50 „	—	—	34.899	43	—	—
		Razem .	—	—	133.794	77	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	822	50	822	50	—	—
	2	Przygotowanie terenu pod nasyp wałów	1.146	15	1.146	15	—	—
	3	Wykop z rowów materyałowych z odwozem na wały	5.323	18	5.323	18	—	—
	4	Wykop z koryta Wisłoka (przekopy) z odwozem na wały lub odkład .	4.940	46	4.940	46	—	—
	5	Wykop z koryta potoków i rowów z odwozem na wały lub odkład .	29.626	38	29.626	38		—
	6	Wykonanie nasypów i rozplantowanie ziemi na odkładach	5.355	93	5 355	93	—	—
	7	Narzędzia i materyały	2.342	02	2.342	02	—	—
	8	Różne inne i dozór	3.999	34	3.999	34	—	—
		Suma rubryki I. .	53.555	96	53.555	96	—	—
II.		Budowle regulacyjne:						
	9	Budowle faszynowe: *a)* materyały .	14.866	19	14.866	19	—	—
		b) robocizna .	4.459	06	4.459	06	—	—
	10	„ kamienne: *a)* materyały .	1.269	—	1.269	—	—	—
		b) robocizna .	277	75	277	75	—	—
	11	Zasadzenie odsypisk	21	60	21	60	—	—
	12	Narzędzia do robót regulacyjnych .	297	—	297	—	—	—
	13	Różne inne i dozór	969	92	969	92	—	—
		Suma rubryki II .	22.160	52	22.160	52	—	—
		Do przeniesienia . .	75.716	48	75.716	48	—	—

50. Fundusz uzupełnienia regulacyi Wisłoka i Pielnicy.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	75.716	48	75.716	48	—	—
III.		Budowa objektów:						
	14	Szluzy i przepusty:						
		a) roboty murarskie . . .	2.690	72	2.690	72	—	—
		b) „ ciesielskie . . .	170	—	170	—	—	—
		c) „ kowalskie . . .	482	40	482	40	—	—
	15	Mosty i kładki: *a)* roboty murarskie	3.126	41	3.126	41	—	—
		b) „ ciesielskie	185	—	185	—	—	—
		c) „ kowalskie	293	40	293	40	—	—
	16	Stopnie: *a)* roboty murarskie . .	977	90	977	90	—	—
		b) „ ciesielskie . .	41	—	41	—	—	—
	17	Szluzy piętrzące: *a)* roboty murarskie	1.492	60	1.492	60	—	—
		b) „ ciesielskie	83	—	83	—	—	—
		c) „ kowalskie	781	25	781	25	—	—
	18	Roboty ziemne przy budowie objektów	933	23	933	23	—	—
	19	Pompowanie wody	205	19	205	19	—	—
	20	Różne inne i dozór	1.796	50	1.796	50	—	—
		Suma rubryki III .	13.258	60	13.258	60	—	—
IV.		Ubezpieczenia:						
	21	Płotki: *a)* materyały i narzędzia .	3.552	26	3.552	26	—	—
		b) robocizna	1.286	40	1.286	40	—	—
	22	Darniowanie szkarp:						
		a) materyały i narzędzia . .	363	84	363	84	—	—
		b) robocizna	1.810	98	1.810	98	—	—
	23	Obsiew szkarp wałów i potoków .	810	76	810	76	—	—
	24	Różne inne	342	76	342	76	—	—
		Suma rubryki IV. .	8.167	—	8.167	—	—	—
V.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	28	Odszkodowania za rowy materyałowe	116	02	116	02	—	—
	29	„ „ plony, darnie i drzewa	1.500	50	1.500	50	—	—
	30	Różne inne	34	—	34	—	—	—
		Suma rubryki V. .	1.650	52	1.650	52	—	—
VI.		Konserwacya w czasie budowy:						
	31	Naprawa łożysk potoków i rowów .	591	49	591	49	—	—
	32	„ budowli regulacyjnych .	209	38	209	38	—	—
	33	„ wałów	35	20	35	20	—	—
	35	Straż rzeczna i wałowa . . .	162	50	162	50	—	—
	36	Różne inne	71	20	71	20	—	—
		Suma rubryki VI. .	1.069	77	1.069	77	—	—
		Do przeniesienia . .	99.862	37	99.862	37	—	—

50. Fundusz uzupełnienia regulacyi Wisłoka i Pielnicy.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
		Z przeniesienia . .	99.862	37	99.862	37	—	—
VII.		Koszty zarządu:						
	37	Kancelarya	898	46	898	46	—	—
	38	Przyrządy miernicze	174	16	174	16	—	—
	39	Kierownik budowy	7.908	45	7.908	45	—	—
	41	Koszty inspekcyi i kolaudacyi . .	251	94	251	94	—	—
	42	Różne inne	168	40	168	40	—	
		Suma rubryki VII. .	9.401	41	9.401	41	—	—
VIII.		Nieprzewidziane:						
	43	W dziale robót ziemnych . . .	1.724	02	1.724	02	—	—
	45	„ budowy objektów . . .	81	32	81	32	—	
	46	„ ubezpieczeń	236	15	236	15	—	—
	47	Różne inne	50	76	50	76	—	—
		Suma rubryki VIII.	2.092	25	2.092	25	—	
		Suma wydatków rzeczywistych	111.356	03	111.356	03	—	—
		b) **Przenośne.**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	111.356	03	111.356	03	—	—
		Zapas z końcem r. 1909:						
		1. W gotówce:						
		a) w kasie zarządu budowy . . . 2.858 K 15 g						
		b) w kasie krajowej . 8.320 „ 81 „						
		2. W remanencie:						
		a) materyałów . . 7.455 „ 78 „						
		b) narzędzi i sprzętów . 3.804 „ — „	—	—	22.438	74	—	—
		Razem .	—	—	133.794	77	—	—

Stan funduszu z końcem roku 1909.

Stan czynny:

1. Zapasy: *a)* w gotówce: *α)* w kasie zarządu budowy	2.858 K 15 g			
β) „ krajowej . .	8.320 „ 81 „			
b) w remanencie: *α)* materyałów . .	7.455 „ 78 „			
β) narzędzi i sprzętów	3.804 „ — „	22.438 K 74 g		
2. Należytości czynne		— „ — „		
Suma stanu czynnego . .		22.438 K 74 g		
Stan bierny		— „ — „		
Czysty stan czynny		22.438 K 74 g		

UWAGA: Zapasy kasowe w gotówce ulokowano wraz z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 59.859/1910.

51. Fundusz regulacyi i konserwacyi rzeki Złotej Lipy.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datki konkurencyjne	20.000	—	—	—	20.000	—
	2	Odsetki od lokowanej gotówki . .	453	37	453	37	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	20.453	37	453	37	20.000	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	20.453	37	453	37	20.000	—
		Zapas z początkiem r. 1909. . .						
		a) w gotówce . . 33.771 K 47 g						
		b) w remanencie materyałów i narzędzi 173 „ 20 „	—	—	33.944	67	—	—
		Razem .	—	—	34.398	04	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1–6	Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
II.	6—11	Roboty regulacyjne i ubezpieczenia .	—	—	—	—	—	—
III	12-15	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	17	Wykupno gruntów pod łożysko . .	23.275	03	23.275	03	—	—
	20	Koszta intabulacyi	59	25	59	25	—	—
		Suma rubryki IV. .	23.334	28	23.334	28	—	—
V.	21-24	Konserwacya w czasie budowy . .	—	—	—	—	—	—
VI.	25-31	Zarząd	—	—	—	—	—	—
VII.	32-39	Rozmaite i nieprzewidziane . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	23.334	28	23.334	28	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	23.334	28	23.334	28	—	—
		Zapas z końcem r. 1909:						
		a) w gotówce w kasie krajowej . . . 10.890 K 56 g						
		b) w remanentach materyałów i narzędzi 173 „ 20 „	—	—	11.063	76	—	—
		Razem .	—	—	34.398	04	—	—

51. Fundusz regulacyi i konserwacyi rzeki Złotej Lipy.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek funduszu krajowego . . .	1.000	—	1 000	—	—	—
	2	Datki konkurencyjne	3.338	03	1.458	93	1.879	10
	3	Sprzedaż trawy	491	90	491	90	—	—
	4	Rozmaite	461	30	461	30	—	—
	5	Dotacya z funduszu rezerwowego .	708	52	708	52	—	—
	6	Zwrot zaległych kosztów komisyjnych	23	50	—	—	23	50
		Suma dochodów rzeczywistych	6.023	25	4.120	65	1 902	60
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	6.023	25	4.120	65	1.902	60
		Zapas z początkiem r. 1909:						
		a) w gotówce . . — K — g						
		b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . 470 „ 45 „	—	—	470	45	—	—
		Razem .	—	—	4 591	10	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Czyszczenie łożyska i szkarpowanie brzegów	1.294	30	1.294	30	—	—
II.		Ubezpieczenia:						
	3	Ubezpieczenie brzegów	251	40	251	40	—	—
III.		Objekty:						
	5	Szluzy i przepusty	129	06	129	06	—	—
	6	Mosty i brody	24	40	24	40	—	—
		Suma rubryki III. .	153	46	153	46	—	—
IV.		Odszkodowania za grunta:						
	7	Koszty komisyjne	54	96	54	96	—	—
		Do przeniesienia . .	1.754	12	1.754	12	—	—

51. Fundusz regulacyi i konserwacyi rzeki Złotej Lipy.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	1.754	12	1.754	12	—	—
V.		Koszty zarządu:						
	9	Utrzymanie konduktora . . .	762	99	762	99	—	—
	9a)	„ strażników . . .	468	—	468	—	—	—
	10	Narzędzia (barak)	168	32	168	32	—	—
	11	Rozmaite	152	67	152	67	—	
		Suma rubr. V. . .	1.551	98	1.551	98	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	3.306	10	3.306	10	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	3.306	10	3.306	10	—	
		Zapas z końcem r. 1909:						
		a) w gotówce w kasie zarządu . . . 814 K 55 g						
		b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . 470 „ 45 „	—	—	1.285	—	—	—
		Razem .	—	—	4.591	10	—	—
		C) Fundusz rezerwowy.						
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od lokowanej gotówki . .	55	56	55	56	—	—
	2	Przeniesiona nadwyżka dochodów z funduszu konserwacyjnego . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów .	55	56	55	56	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909 . .	—	—	1.852	03	—	—
		Razem .	—		1.907	59	—	—
		WYDATKI.						
	1	Dotacya dla funduszu konserwacyjnego	708	52	708	52	—	—
		Suma wydatków .	708	52	708	52	—	—
		Zapas z końcem r. 1909 . . .	—	—	1.199	07	—	—
		Razem .	—	—	1.907	59	—	—

51. Fundusz regulacyi i konserwacyi rzeki Złotej Lipy.

Stan funduszów z końcem roku 1909.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

1. Zapasy: *a)* w gotówce w kasie krajowej . .	10.890 K 56 g		
b) w remanencie: materyałów . .	173 „ 20 „	11.063 K 76 g	
2. Należytości czynne: zaległe datki konkurencyjne		20.000 „ — „	
Suma stanu czynnego .		31.063 K 76 g	
Stan bierny		— „ — „	
Czysty stan czynny . . .		31.063 K 76 g	

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

1. Zapasy: *a)* w gotówce w kasie zarządu budowy .	814 K 55 g		
b) w remanencie materyałów . . .	470 „ 45 „	1.285 K — g	
2. Należytości czynne:			
a) Zaległe datki konkurencyjne . . .	1.879 K 10 g		
b) Zwrot kosztów komisyjnych . . .	23 „ 50 „	1.902 „ 60 „	
Suma stanu czynnego . .		3.187 K 60 g	
Stan bierny		— „ — „	
Czysty stan czynny		3.187 K 60 g	

C) Fundusz rezerwowy.

Stan czynny.

Zapas w gotówce	1.199 K 07 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny	1.199 K 07 g

UWAGA: Zapasy kasowe w gotówce ulokowano wraz z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunku bieżącym w Banku krajowym.

LW. 69.734/1910.

52. Fundusz zabudowania debr w Zniesieniu.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	—	—	—	—	—	—
	2	„ „ państwowego melioracyjnego	—	—	—	—	—	—
	3	Odsetki z lokacyi gotówki . . .	1.643	06	1.643	06	—	—
	4	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	1.643	06	1.643	06	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	1.643	06	1.643	06	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909:	—	—	59.988	68	—	—
		Razem .	—	—	61.631	74	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1—4	Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
II.	5-11	Roboty regulacyjne	—	—	—	—	—	—
III.		Budowa objektów:						
	12	Roboty ziemne	339	30	339	30	—	—
	15	„ murarskie	4.215	96	4.215	96	—	—
	18	Narzędzia	7	—	7	—	—	—
	19	Dozór budowy.	75	—	75	—	—	—
		Suma rubryki III. .	4.637	26	4.637	26	—	—
IV.	20-24	Roboty dodatkowe	—	—	—	—	—	—
V.	25-28	Wykupno gruntów i odszkodowania .	—	—	—	—	—	—
VI.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	29	Naprawa budowli regulacyjnych. .	398	90	398	90	—	—
	30	„ objektów.	195	—	195	—	—	—
	31	Odnowienie kultur	1.138	14	1.138	14	—	—
	32	Straż rzeczna	600	—	600	—	—	—
		Suma rubryki VI. .	2.332	04	2.332	04	—	—
		Do przeniesienia . .	6.969	30	6.969	30	—	—

52 Fundusz zabudowania debr w Zniesieniu.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
		Z przeniesienia . .	6.969	30	6.969	30	—	—
VII.		Koszta zarządu:						
	36	Płaca i ryczałt na objazdy kierownika budowy	872	—	872	—		—
	38	Inne drobne	83	78	83	78	—	—
		Suma rubryki VII. .	955	78	955	78	—	
VIII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	42	Inne nieprzewidziane	126	—	126	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	8.051	08	8.051	08	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	8.051	08	8.051	08	—	—
		Zapas z końcem roku 1909:						
		1. w gotówce w kasie krajowej . 53.483 K 06 g						
		2. w remanencie inwentarza . . 97 „ 60 „	—	—	53 580	66	—	—
		Razem .	—	—	61.631	74	—	—

Stan funduszu z końcem roku 1909.

Stan czynny.

1. Zapasy:	*a)* w gotówce w kasie krajowej . .	53.483 K 06 g	
	b) w remanencie inwentarza . .	97 „ 60 „	53.580 K 66 g
2. Należytości czynne			— „ — „
	Suma stanu czynnego . .		53.580 K 66 g
Stan bierny			— „ — „
	Czysty stan czynny . . .		53.580 K 66 g

UWAGA: Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 58.334/1910.

53. Fundusz bezprocentowych pożyczek na osuszenie i drenowanie gruntów.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Pożyczka zaciągnięta w Banku krajowym	450.000	—	450.000	—	—	—
	2	Zwrot pożyczek bezprocentowych udzielonych na osuszenie i drenowanie gruntów:						
		a) należytość *zaległa* 794.344 K 01 g						
		odpisano 36.975 „ 80 „						
		pozostaje 757.368 K 21 g						
		b) „ *bieżąca* 660 115 „ — „	1,417.483	21	54 515	61	1,362.967	60
		Suma dochodów rzeczywistych	1,867.483	21	504.515	61	1,362.967	60
		b) **Przenośne.**						
	1	Odsetki od lokacyi kapitałów pobrane na rachunek c. k. Ministerstwa rolnictwa	18.407	33	18.407	33	—	—
	2	Zaliczkowe wypłaty	135	15	99	96	35	19
	3	Lokacye na rachunku bieżącym w Banku krajowym:						
		a) należytość *zaległa* 371.870 K — g						
		b) „ *bieżąca* 495.849 „ 86 „	867.719	86	486.289	86	381.430	—
		Suma wszystkich dochodów .	2,753.745	55	1,009.312	76	1,744.432	79
		Zapas z początkiem roku 1909 . .	—	—	37.122	31	—	—
		Razem .	—	—	1,046.435	07	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Zwrot pożyczki zaciągniętej w Banku krajowym:						
		a) należytość *zaległa* 1,000 000 K — g						
		b) „ *bieżąca* 450.000 „ — „	1,450.000	—	—	—	1,450.000	—
	2	Pożyczki bezprocentowe udzielone na drenowanie:						
		a) należytość *zaległa* 189.235 K 52 g						
		odpisano 36.975 „ 80 „						
		zostaje 152.259 K 72 g						
		b) „ *bieżąca* 660.115 „ — „	812.374	72	467.436	62	344.938	10
		Suma wydatków rzeczywistych	2,262.374	72	467.436	62	1,794.938	10
		Do przeniesienia . .	2,262.374	72	467.436	62	1,794.938	10

53. Fundusz bezprocentowych pożyczek na osuszenie i drenowanie gruntów.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Do przeniesienia . .	2.262.374	72	467.436	62	1,794.938	10
		b) **Przenośne.**						
	1	Odsetki od lokacyi kapitałów wypłacone na rachunek c. k. Ministerstwa rolnictwa	18.407	33	18.407	33	—	—
	2	Zaliczkowe wypłaty: *a)* należytość *zaległa* 14.100 K 80 g *b)* „ *bieżąca* 135 „ 15 „	14.235	95	14.235	95	—	—
	3	Lokacye na rachunku bieżącym w Banku krajowym	495.849	86	495.849	86	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	2,790.867	86	995.929	76	1,794.938	10
		Zapas z końcem r. 1909 . . .	—	—	50.505	31	—	—
		Razem	—	—	1,046.435	07	—	—

Stan funduszu z końcem roku 1909.

Stan czynny.

1. Zapas kasowy w gotówce . . . . . 50.505 K 31 g
2. Należytości czynne:
   a) zwrot pożyczek bezprocentowych udzielonych na osuszenie i drenowanie gruntów . . . . . 1,362.967 K 60 g
   b) lokacye na rachunku bieżącym w Banku krajowym . . . . . 381.430 „ — „
   c) zwrot zaliczek . . . 35 „ 19 „ 1,744.432 „ 79 „

Suma stanu czynnego . . . . 1,794.938 K 10 g

Stan bierny.

1. Zwrot pożyczki zaciągniętej w Banku krajowym 1,450.000 K — g
2. Reszta przyznanych a niewypłaconych pożyczek bezprocentowych . . . . . 344.938 „ 10 „

Suma stanu biernego . . . 1,794.938 „ 10 „

Czysty stan czynny . . . . — K — g

UWAGA. Fundusz bezprocentowych pożyczek na osuszenie i drenowanie gruntów powstał na mocy uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 14. listopada 1905 upoważniającej Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w wysokości 5,000.000 koron w przeciągu lat 10, począwszy od roku 1907 po 500.000 K rocznie pod warunkiem, jeżeli odsetki tej pożyczki opłacać będzie Administracya państwa.

LW. 38.112/1910.

54. Fundusz pożyczkowy na podwyższenie wałów wiślanych.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Wpłata z Rubr. IX. wydatków funduszu krajowego na umorzenie pożyczki: *a)* w kapitale . . .	97.594	24	14.569	99	83.024	25
		b) w odsetkach . . .	3.685	11	3.686	11	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	101.279	35	18.255	10	83.024	25
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	101.279	35	18.255	10	83.024	25
		Zapas z początkiem roku 1909 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem .		—	18.255	10	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Spłata pożyczki komunalnej zaciągniętej w Banku krajowym w 20-tu półrocznych ratach, od 1. kwietnia 1905 począwszy — jak LW. 92.402/04 — (9-ta i 10-ta rata):						
		a) kapitał dłużny	97.594	24	14.569	99	83.024	25
		b) odsetki	3.685	11	3.685	11	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	101.279	35	18.255	10	83.024	25
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	101.279	35	18.255	10	83.024	25
		Zapas z końcem r. 1909:	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	18.255	10	—	—

UWAGA: Pożyczka powyższa zaciągniętą została na pokrycie pierwszej raty zasiłku krajowego na uzupełnienie obwałowań Wisły.

LW. 61.247/1910.

55. Fundusz pożyczkowy na cele melioracyjne dla powiatów, gmin i spółek wodnych.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Na powiększenie funduszu pożyczkowego dla spółek wodnych . .	—	—	—	—	—	—
	2	Zwroty pożyczek udzielonych spółkom wodnym i gminom:						
		a) zaległe . . 1,517.782 K 02 g						
		b) bieżące . . 85.168 „ — „	1,602.950	02	155.974	97	1,446.975	05
	3	Odsetki od pożyczek udzielonych spółkom wodnym i gminom:						
		a) zaległe . . . 24.228 K 47 g						
		b) bieżące . . . 39.347 „ 55 „	63.576	02	55.169	24	8.406	78
	4	Odsetki zwłoki za niedotrzymanie terminu spłaty rat	5 821	30	5 821	30	—	—
	5	Odsetki od kapitałów lokowanych na rachunku bieżącym w Banku krajowym	13.029	64	13 029	64	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	1,685.376	98	229.995	15	1,455.381	83
		b) **Przenośne.**						
	1	Datki ściągnięte przez c. k. urzędy podatkowe na rzecz spółek wodnych	16.300	72	16.300	72	—	—
	2	Zwrot od spółek wodnych zaliczkowych wypłat:						
		a) należytość zaległa . 364 K 13 g						
		b) „ bieżąca . 3.090 „ 04 „	3.454	17	2.996	67	457	50
	3	Lokacya gotówki w Banku krajowym	9.254	06	9.254	06	—	—
	4	Depozyta	1.920	16	1.920	16	—	—
	5	Mylne pobory	174	74	174	74	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	1,716.480	83	260.641	50	1,455.839	33
		Do przeniesienia . .	1,716.480	83	260.641	50	1,455.839	33

55. Fundusz pożyczkowy na cele melioracyjne dla powiatów, gmin i spółek wodnych.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	1.716.480	83	260.641	50	1,455.839	33
		Zapas z początkiem roku 1909:						
		a) w gotówce . 125.852 K 67 g						
		b) w efektach . 230.273 „ 23 „	—	—	356.125	90	—	—
		Razem .	—	—	616.767	40	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Pożyczki udzielone gminom i spółkom wodnym	85.168	—	85 168	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	85.168	—	85.168	—	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot spółkom wodnym ściągniętych datków na administracyę . .	16.300	72	15.516	41	784	31
	2	Zaliczkowe wypłaty w zastępstwie spółek wodnych	3.090	04	3.051	79	38	25
	3	Lokacya gotówki w Banku krajowym	9.254	06	9 254	06	—	—
	4	Depozyta:						
		a) należytość zaległa 1.211 K 80 g						
		b) „ bieżąca 1.920 „ 16 „	3.131	96	1.920	16	1.211	80
	5	Mylne pobory	174	74	174	74	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	117.119	52	115.085	16	2.034	36
		Zapas z końcem r. 1909:						
		a) w gotówce . 262.154 K 95 g						
		b) w efektach . 239.527 „ 29 „	—	—	501.682	24	—	—
		Razem .	—		616.767	40	—	—

55. Fundusz pożyczkowy na cele melioracyjne dla powiatów, gmin i spółek wodnych.

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny.

1. Zapasy kasowe z końcem r. 1909:			
a) w gotówce		262.154 K 95 g	
b) w efektach: Książeczki wkładkowe Banku krajowego:			
α) Nr. 25.994	238.315 K 49 g		
β) Nr. 26.207	1.211 „ 80 „	239.527 „ 29 „	501.682 K 24 g
2 Należytości czynne:			
a) Zwroty pożyczek udzielonych spółkom wodnym i gminom:			
α) z lat ubiegłych	1,362.147 K 16 g		
β) z r. bieżącego	84.827 „ 89 „	1,446.975 K 05 g	
b) Odsetki od spółek wodnych i gmin, przypadające po koniec roku 1909:			
α) z lat ubiegłych	3.588 K 92 g		
β) z roku bieżącego	4.817 „ 86 „	8.406 „ 78 „	
c) Zwrot od spółek wodnych zaliczkowych wypłat . .		457 „ 50 „	1,455.839 „ 33 „
		Suma stanu czynnego . .	1,957.521 K 57 g

Stan bierny.

1. Należytości bierne:		
a) Zwrot spółkom wodnym datków ściągniętych na administracyę	784 K 31 g	
b) Zaliczkowe wypłaty w zastępstwie spółek wodnych	38 „ 25 „	
c) Depozyt spółki drenarskiej w Albigowej . .	1.211 „ 80 „	
Suma stanu biernego . .		2.034 K 36 g
Czysty stan czynny . . .		1,955.487 K 21 g
W porównaniu z takim stanem z końcem r 1908		1,897.288 „ 72 „
Okazuje się przyrost majątku o kwotę . .		58.198 K 49 g

LW. 57.011/1910.

56. Fundusz pożyczki 3,000.000 K na pokrycie datku kraju do kosztów uzupełnienia regulacyi rzek kanałowych.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Pożyczka zaciągnięta w Banku krajowym z ogólnej sumy 3,000.000 K na pokrycie kosztów uzupełnienia regulacyi rzek kanałowych, w częściowej kwocie efektami im. wart. na . . 1,000.000 K za którą otrzymano gotówką kwotę	947.515	55	947.515	55	—	—
	2	Dotacya z funduszu krajowego Rubr. IX. poz. 10. wyd. na umorzenie pożyczki j. w. w kwocie . 1,000.000 K — g 1 rata anuitetowa: *a)* w kapitale . 4.007 K 66 g *b)* w odsetkach za r. 1909 . . . 20 542 „ 34 „	1,020.542	34	24 550	—	995 992	34
		Suma dochodów rzeczywistych	1,968.057	89	972.065	55	995 992	34
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	1,968.057	89	972.065	55	995.992	34
		Zapas kasowy z początkiem r. 1909 .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	972.065	55	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Bankowi krajowemu zwrot pożyczki zaciągniętej na pokrycie kosztów uzupełnienia regulacyi rzek kanałowych, jak poz. 1. dochodów w częściowej kwocie . 1,000.000 K — g 1 rata anuitetowa płatna 1. października r. 1909: *a)* w kapitale . 4.007 K 66 g *b)* w odsetkach za r. 1909 . . . 20.542 „ 34 „	1,020.542	34	24.550	—	995.992	34
		Do przeniesienia . .	1,020.542	34	24.550	—	995.992	34

56. Fundusz pożyczki 3,000.000 K na pokrycie datku kraju do kosztów uzupełnienia regulacyi rzek kanałowych.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	1 020.542	34	24.550	—	995.992	34
	2	Dotacya funduszowi krajowemu Rubr. IX. poz. 4. doch. na pokrycie kosztów uzupełnienia regulacyi rzek kanałowych	947.515	55	947.515	55	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	1,968.057	89	972.065	55	995.992	34
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	1,968.057	89	972.065	55	995.992	34
		Zapas kasowy z końcem r. 1909 .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	972.065	55	—	—

UWAGA: Pożyczka w sumie 3,000.000 K, z której zrealizowano dotychczas częściową kwotę efektami imiennej wartości na 1,000.000 K, służyć ma w myśl ustawy z dnia 9. maja 1907 Dz. u. kr. Nr. 54 na pokrycie 40% dodatku kraju do kosztów uzupełnienia regulacyi rzek kanałowych.

LW. 69.724/1910.

57. Fundusz związkowej kasy chorych krajowych publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Nadwyżki dochodów kas chorych krajowych przedsiębiorstw melioracyjnych:						
	1	Regulacya Biały: zaległa 381 K 02 g, bieżąca 225 „ 65 „	606	67	606	67	—	—
	2	„ Błotni	1.258	09	1.258	09	—	—
	3	„ Błożewki	13	40	—	—	13	40
	4	„ Bugu	403	41	—	—	403	41
	5	„ górnego Dniestru: zaległa 496 K 74 g, bieżąca 717 „ 55 „	1.214	29	1.214	29	—	—
	6	„ Dniestru powyżej Kornalowic: zaległa . . 93 K 72 g, bieżąca . . 611 „ 84 „	705	56	705	56	—	—
	7	Kolmatacyi bagien naddniestrzańskich S. d.: zaległa . . 233 K 31 g, bieżąca . . 292 „ 26 „	525	57	525	57	—	—
	8	Kolmatacya bagien naddniestrzańskich S. g: zaległa	25	65	23	65	2	—
	9	Regulacyi Pełtwi sekcya dolna: zaległa 20 K 45 g, bieżąca 570 „ 64 „	591	09	591	09	—	—
	10	„ „ sekcya środkowa .	7	34	—	—	7	34
	11	„ „ „ górna: zaległa 132 K 79 g, bieżąca 30 „ 04 „	162	83	162	83	—	—
	12	„ Raty	1.981	81	—	—	1.981	81
	13	Osuszenie bagien rzemieńskich . .	233	24	233	24	—	—
	14	Regulacyi Rudawy	149	07	149	07	—	—
	15	„ Strwiąża: zaległa 582 K 14 g, bieżąca 93 „ 37 „	675	51	675	51	—	—
	16	„ górnej Trześniówki: zaległa 666 K 87 „, bieżąca 1.248 „ 66 „	1.915	53	462	49	1.453	04
	17	„ Tyśmienicy i Letnianki sekcya górna . . .	143	44	143	44	—	—
	18	„ Tyśmienicy i Letnianki sekcya dolna . . .	130	09	130	09	—	—
		Do przeniesienia . .	10.742	59	6.881	59	3.861	—

57. Fundusz związkowej kasy chorych krajowych publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	10.742	59	6.881	59	3.861	—
I.	19	Regulacya Wereszycy: zaległa 284 K 19 g, bieżąca 335 „ 12 „	619	31	284	19	335	12
	20	Obwałowanie Wisły w powiecie Dąbrowskim: zaległa . 839 K 20 g, bieżąca . 824 . 42 „	1.663	62	1.663	62	—	—
	21	Obwałowanie Wisły od Niepołomic do Raby: zaległa . . 3 K 17 g, bieżąca . . 22 „ 15 „	25	32	25	32	—	—
	22	Obwałowanie Wisły od Raby do Woli rogowskiej	205	74	205	74	—	—
	23	Obwałowanie Wisły od Podgórza do Niepołomic: zaległa	19	24	19	24	—	—
	24	Regulacya Wisłoka i Pielnicy . .	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki I. .	13.275	82	9.079	70	4.196	12
II.		Odsetki od lokowanych kapitałów .	1.015	20	1.015	20	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	14.291	02	10.094	90	4.196	12
		b) **Przenośne**						
	1	Zwrot zaliczek na koszta lustracyi .	836	85	836	85	—	—
	2	Zakupno efektów i lokacye . . .	208	82	208	82	—	—
	3	Mylne pobory	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	15.336	69	11.140	57	4.196	12
		Zapas kasowy z początkiem r. 1909: *a)* w gotówce . . 3.913 K 82 g; *b)* w efektach: *a)* listy rentowe 15.000 „ — „; *β)* książeczka Banku krajowego . 5.169 „ 27 „	—	—	24.083	09	—	—
		Razem .	—		35.223	66	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Zasiłki na pokrycie niedoboru wypłacone kasom chorych:						
	1	przy regulacyi Bugu (zaległość) . .	148	60	148	60	—	—
	2	„ kolmatacyi bagien naddniestrzańskich (S. g.)	411	27	—	—	411	27
	3	„ regulacyi Wisłoka i Pielnicy .	39	52	39	52	—	—
	4	„ obwałowaniu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami . .	367	35	—	—	367	35
		Suma rubryki I. .	966	74	188	12	778	62
		Do przeniesienia . .	966	74	188	12	778	62

57. Fundusz związkowej kasy chorych krajowych publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	966	74	188	12	778	62
II.		Koszta administracyi	4	—	4	—		—
III.		Wsparcia i remuneracye . . .	100	54	100	54		—
		Suma wydatków rzeczywistych	1.071	28	292	66	778	62
		b) **Przenośne** . . .						
	1	Zaliczki dane na koszta lustracyi .	836	85	836	85	—	—
	2	Zakupno efektów i lokacye . . .	208	82	208	82		—
	3	Mylne pobory (zaległość) . . .	9	—	—	—	9	—
		Suma wszystkich wydatków .	2.125	95	1.338	33	787	62
		Zapas kasowy z końcem r. 1909: *a)* w gotówce . . 13.507 K 24 g *b)* w efektach: *α)* listy rentowe. 15.000 „ — „ *β)* książeczka Banku krajowego . 5.378 „ 09 „	—	—	33.885	33	—	—
		Razem .	—	—	35 223	66	—	

Stan funduszu z końcem roku 1909.

Stan czynny.

1. Zapasy kasowe:			
a) w gotówce . .	13.507 K 24 g		
b) w efektach:			
α) listy rentowe	15.000 K — g		
β) książeczka Banku krajowego Nr. 25 854 . .	5.378 „ 09 „	20.378 „ 09 „	33.885 K 33 g
2. Należytości czynne: Nadwyżki dochodów pozostałe w kasach zarządów		4.196 „ 12 „	
Suma stanu czynnego . . .			38.081 K 45 g

Stan bierny.

1. Niewypłacone zasiłki dla kas chorych na pokrycie niedoboru	778 K 62 g	
2. Zwrot mylnych poborów	9 „ — „	
Suma stanu biernego . .		787 „ 62 „
Czysty stan czynny		37.293 K 83 g
W porównaniu ze stanem funduszu z końcem r. 1908 wynoszącym .		27.703 „ 98 „
Okazuje się przyrost majątku o . . .		9.589 K 85 g

UWAGA. Zapasy kasowe w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 73.433/1910.

Odpis Zamknięć rachunków Zarządów Kas chorych następujących przedsiębiorstw krajowych:

I. Regulacya rzeki Białej

za rok 1909.

Liczba porządk.	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe K	g	Razem K	g
1	Bieżące opłaty członków .	—	—	—	—	—	—
2	Bieżące opłaty pracodawców.	1.692	59	—	—	1.692	59
3	Inne przychody:						
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wpływy .	—	—	—	—	—	—
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego .	—	—	—	—	—	—
	Razem .	1.692	59	—	—	1.692	59

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone K	g	Razem K	g
1	Wypłacone zasiłki (łącznie z zasiłkami dla położnic)	485	46	—	—	485	46
2	Płace lekarzy i kontrola chorych	544	99	—	—	544	99
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d. . . .	320	28	—	—	320	28
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	73	24	—	—	73	24
5	Koszta pogrzebowe. . .	—	—	—	—	—	—
6	Opłata 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	42	97	—	—	42	97
8	Inne wydatki:						
	a) odpisane procenta od wartości inwentarza .	—	—	—	—	—	—
	b) odpisania inne . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	—	—	—	—	—	—
9	Strata na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezer.	—	—	—	—	225	65
	Razem .	1.466	94	—	—	1.692	59

II. Regulacya potoku Błotni z dopływami

za rok 1909.

Liczba porządk.	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe K	g	Razem K	g
1	Bieżące opłaty członków .	—	—	—	—	—	—
2	Bieżące opłaty pracodawców	2.398	56	—	—	2.398	56
3	Inne przychody:						
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wpływy .	—	—	—	—	—	—
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego .	—	—	—	—	—	—
	Razem .	2.398	56	—	—	2 398	56

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone K	g	Razem K	g
1	Wypłacone zasiłki (łączne z zasiłkami dla położnic)	485	20	—	—	485	20
2	Płace lekarzy i kontrola chorych	177	—	—	—	177	—
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d.	463	27	—	—	463	27
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	12	—	—	—	12	—
5	Koszta pogrzebowe. . .	—	—	—	—	—	—
6	Opłata 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	3	—	—	—	3	—
8	Inne wydatki:						
	a) odpisane procenta od wartości inwentarza .	—	—	—	—	—	—
	b) odpisania inne. . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	—	—	—	—	—	—
9	Strata na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezerwowy (zapas kasowy) .	—	—	—	—	1.258	09
	Razem .	1.140	47	—	—	2 398	56

III. Regulacya Błożewki

za rok 1909.

Liczba porządk.	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe K	g	Razem K	g
1	Bieżące opłaty członków .	—	—	—	—	—	—
2	Bieżące opłaty pracodawców	161	80	—	—	161	80
3	Inne przychody:						
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wpływy .	—	—	—	—	—	—
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego .	—	—	—	—	—	—
	Razem .	161	80	—	—	161	80

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone K	g	Razem K	g
1	Wypłacone zasiłki (łącznie z zasiłkami dla położnic)	66	84	—	—	66	84
2	Płace lekarzy i kontrolora chorych	27	—	—	—	27	—
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d. . . .	18	16	—	—	18	16
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	36	40	—	—	36	40
5	Koszta pogrzebowe. . .	—	—	—	—	—	—
6	Opłata 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	—	—	—	—	—	—
8	Inne wydatki:						
	a) odpisane procenta od wartości inwentarza .	—	—	—	—	—	—
	b) odpisania inne. . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	—	—	—	—	—	—
9	Strata na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezerwowy	—	—	—	—	13	40
	Razem .	148	40	—	—	161	80

IV. Regulacya Bugu

za rok 1909.

Liczba porządk.	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe K	g	Razem K	g
1	Bieżące opłaty członków .	—	—	—	—	—	—
2	Bieżące opłaty pracodawców	975	31	—	—	975	31
3	Inne przychody:						
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	—	—	—	—	—	—
	c) różne inny wpływy .	—	—	—	—	—	—
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego .	—		—	—	—	—
	Razem .	975	31	—	—	975	31

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone K	g	Razem K	g
1	Wypłacone zasiłki (łąc znie z zasiłkami dla położnic)	164	90	—	—	164	90
2	Płace lekarzy i kontrola chorych	141	—	—	—	141	—
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d.	146	04	—	—	146	04
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	46	20	—	—	46	20
5	Koszta pogrzebowe . . .	—	—	—	—	—	—
6	Opłata 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	73	76	—	—	73	76
8	Inne wydatki:						
	a) odpisane procenta od wartości inwentarza .	—	—	—	—	—	—
	b) odpisania inne . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	—	—	—	—	—	—
9	Straty na kursie papierów wartościowych . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezerwowy	—	—	—	—	403	41
	Razem .	571	90	—	—	975	31

V. Regulacya górnego Dniestru

za rok 1909

Liczba porządk.	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane		Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe		Razem		Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste		Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone		Razem	
		K	g	K	g	K	g			K	g	K	g	K	g
1	Bieżące opłaty członków .	—	—	—	—	—	—	1	Wypłacone zasiłki (łącznie z zasiłkami dla położnic)	298	40	—	—	298	40
2	Bieżące opłaty pracodawców	2.122	57	—	—	2.122	57	2	Płace lekarzy i kontrola chorych	448	—	—	—	448	—
								3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d.	457	65	—	—	457	65
3	Inne przychody:							4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	16	50	—	—	16	50
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—	5	Koszta pogrzebowe . . .	10	—	—	—	10	—
	b) grzywny	—	—	—	—	—	—	6	Opłata 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wpływy .	—	—	—	—	—	—	7	Koszta administracyi . .	174	47	—	—	174	47
								8	Inne wydatki:						
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—		*a)* odpisane procenta od wartości inwentarza .	—	—	—	—	—	—
									b) odpisania inne . .	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—		*c)* różne inne wydatki .	—	—	—	—	—	—
								9	Strata na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego .	—	—	—	—	—	—	10	Teraźniejszy fundusz rezerwowy	—	—	—	—	717	55
	Razem .	2.122	57	—	—	2.122	57		Razem .	1.405	02	—	—	2.122	57

VI. Regulacya górnego Dniestru wyżej Kornalowic

za rok 1909.

Liczba porządk.	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe K	g	Razem K	g
1	Bieżące opłaty członków .	—		—	—	—	—
2	Bieżące opłaty pracodawców.	1.211	04	—	—	1.211	04
3	Inne przychody:						
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wpływy .	—	—	—	—	—	—
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego .	—	—	—	—	—	—
	Razem .	1.211	04	—	—	1.211	04

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone K	g	Razem K	g
1	Wypłacone zasiłki (łącznie z zasiłkami dla położnic)	267	96	—	—	267	96
2	Płace lekarzy i kontrola chorych	203	—	—	—	203	—
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d.	71	64	—	—	71	64
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	8	—	—	—	8	—
5	Koszta pogrzebowe . . .	—	—	—	—	—	—
6	Opłata 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	48	60	—	—	48	60
8	Inne wydatki:						
	a) odpisane procenta od wartości inwentarza .		—	—	—	—	—
	b) odpisania inne. . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	—	—	—	—	—	—
9	Strata na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezerwowy	—	—	—	—	611	84
	Razem .	599	20	—	—	1.211	04

VII. Kolmatacya bagien naddniestrzańskich (Sekcya dolna)

za rok 1909.

Liczba porządk.	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe K	g	Razem K	g
1	Bieżące opłaty członków .	—	—	—	—	—	—
2	Bieżące opłaty pracodawców	673	98	—	—	673	98
3	Inne przychody:						
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	4	—	—	—	4	—
	c) różne inne wpływy .	—	—	—	—	—	—
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego .	—	—	—	—	—	—
	Razem .	677	98	—	—	677	98

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone K	g	Razem K	g
1	Wypłacone zasiłki (łącznie z zasiłkami dla położnic)	100	08	—	—	100	08
2	Płace lekarzy i kontrola chorych	69	70	—	—	69	70
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d.	64	10	—	—	64	10
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	32	20	—	—	32	20
5	Koszta pogrzebowe . . .	—	—	—	—	—	—
6	Opłata 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	119	64	—	—	119	64
8	Inne wydatki:						
	a) odpisane procenta od wartości inwentarza .	—	—	—	—	—	—
	b) odpisania inne . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	—	—	—	—	—	—
9	Strata na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezerwowy (zapas kasowy) .	—	—	—	—	292	26
	Razem .	385	72	—	—	677	98

VIII. Kolmatacya bagien naddniestrzańskich (Sekcya górna)

za rok 1909.

Liczba porządk.	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe K	g	Razem K	g
1	Bieżące opłaty członków .	—	—	—	—	—	—
2	Bieżące opłaty pracodawców	516	72	—	—	516	72
3	Inne przychody:						
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wpływy .	26	40	—	—	26	40
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego .	—	—	—	—	—	—
7	Niedobór z roku 1909 pokrywa się z funduszu Związkowej Kasy chorych. .	411	27	—	—	411	27
	Razem .	954	39	—	—	954	39

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone K	g	Razem K	g
1	Wypłacone zasiłki (łącznie z zasiłkami dla położnic)	398	86	—	—	398	86
2	Płace lekarzy i kontrola chorych	212	69	—	—	212	69
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d.	188	03	—	—	188	03
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	107	78	—	—	107	78
5	Koszta pogrzebowe. . .	26	40	—	—	26	40
6	Opłata 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	20	63		—	20	63
8	Inne wydatki:						
	a) odpisane procenta od wartości inwentarza .	—	—	—	—	—	—
	b) odpisania inne . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	—	—	—	—	—	—
9	Strata na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezerwowy	—	—	—	—	—	—
	Razem .	954	39	—	—	954	39

IX. Regulacya Pott

IX. Regulacya Pełtwi (Sekcya dolna)

za rok 1909.

Liczba porządk.	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe K	g	Razem K	g
1	Bieżące opłaty członków .	—	—	—	—	—	—
2	Bieżące opłaty pracodawców	1.296	82	—	—	1.296	82
3	Inne przychody:						
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wpływy .	—	—	—	—	—	—
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego .	—	—	—	—	—	—
	Razem .	1.296	82	—	—	1.296	82

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone K	g	Razem K	g
1	Wypłacone zasiłki (łącznie z zasiłkami dla położnic)	345	—	—	—	345	—
2	Płace lekarzy i kontrola chorych	211	—	—	—	211	—
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d. . . .	134	47	—	—	134	47
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	6	—	—	—	6	—
5	Koszta pogrzebowe. . .	—	—	—	—	—	—
6	Opłata 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	29	71	—	—	29	71
8	Inne wydatki:						
	a) odpisane procenta od wartości inwentarza .	—	—	—	—	—	—
	b) odpisania inne . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	—	—	—	—	—	—
9	Strata na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezerwowy	—	—	—	—	570	64
	Razem .	726	18	—	—	1.296	82

X. Regulacya Pełtwi (Sekcya środkowa)

za rok 1909.

Liczba porządk.	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe K	g	Razem K	g
1	Bieżące opłaty członków .	340	51	—	—	340	51
2	Bieżące opłaty pracodawców	—	—	—	—	—	—
3	Inne przychody:						
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wpływy .	—	—	—	—	—	—
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego .	—	—	—	—	—	—
	Razem	340	51	—	—	340	51

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone K	g	Razem K	g
1	Wypłacone zasiłki (łącznie z zasiłkami dla położnic)	100	—	—	—	100	—
2	Płace lekarzy i kontrola chorych	155	—	—	—	155	—
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d.	41	66	—	—	41	66
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	6	—	—	—	6	—
5	Koszta pogrzebowe. . .	—	—	—	—	—	—
6	Opłata 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	30	51	—	—	30	51
8	Inne wydatki:						
	a) odpisane procenta od wartości inwentarza .	—	—	—	—	—	—
	b) odpisania inne. . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	—	—	—	—	—	—
9	Strata na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezerwowy	—	—	—	—	7	34
	Razem .	333	17	—	—	340	51

XI. Regulacya rzeki Pełtwi (Sekcya górna)

XI. Regulacya rzeki Pełtwi (Sekcya górna)

za rok 1909.

Liczba porządk.	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe K	g	Razem K	g
1	Bieżące opłaty członków .	—	—	—	—	—	—
2	Bieżące opłaty pracodawców	575	61	—	—	575	61
3	Inne przychody:						
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wpływy .	—	—	—	—	—	—
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego .	—	—	—	—	—	—
	Razem .	575	61	—	—	575	61

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone K	g	Razem K	g
1	Wypłacone zasiłki (łącznie z zasiłkami dla położnic)	344	16	—	—	344	16
2	Płace lekarzy i kontrola chorych	96	—	—	—	96	—
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d. . . .	68	29	—	—	68	29
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	36	—	—	—	36	—
5	Koszta pogrzebowe. . .	—	—	—	—	—	—
6	Opłata 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	1	12	—	—	1	12
8	Inne wydatki:						
	a) odpisane procenta od wartości inwentarza .	—	—	—	—	—	—
	b) odpisania inne . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	—	—	—	—	—	—
9	Strata na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezerwowy	—	—	—	—	30	04
	Razem .	545	57	—	—	575	61

XII. Regulacya rzeki Raty i Świni

za rok 1909.

Liczba porządk.	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe K	g	Razem K	g
1	Bieżące opłaty członków .	—	—	—	—	—	—
2	Bieżące opłaty pracodawców	3.881	06	—	—	3.881	06
3	Inne przychody:						
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wpływy .	—	—	—	—	—	—
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego .	—	—	—	—	—	—
	Razem .	3.881	06	—	—	3.881	06

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone K	g	Razem K	g
1	Wypłacone zasiłki (łącznie z zasiłkami dla położnic)	805	78	—	—	805	78
2	Płace lekarzy i kontrola chorych	320	—	—	—	320	—
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d.	616	15	—	—	616	15
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	116	39	—	—	116	39
5	Koszta pogrzebowe . . .	—	—	—	—	—	—
6	Opłata 10% do fuduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	40	93	—	—	40	93
8	Inne wydatki:						
	a) odpisane procenta od wartości inwentarza .	—	—	—	—	—	—
	b) odpisania inne . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	—	—	—		—	—
9	Strata na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezerwowy (zapas kasowy) .	—	—	—	—	1.981	81
	Razem .	1.899	25	—	—	3.881	06

XIII. Osuszenie bagien rzemieńskich

za rok 1909.

Liczba porządk.	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe K	g	Razem K	g
1	Bieżące opłaty członków .	—	—	—	—	—	—
2	Bieżące opłaty pracodawców	804	02	—	—	804	02
3	Inne przychody:						
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wpływy .	—	—	—	—	—	—
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego .	—	—	—	—	—	—
	Razem .	804	02	—	—	804	02

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone K	g	Razem K	g
1	Wypłacone zasiłki (łącznie z zasiłkami dla położnic)	297	48	—	—	297	48
2	Płace lekarzy i kontrola chorych	120	—	—	—	120	—
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d.	65	25	—	—	65	25
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	41	28	—	—	41	28
5	Koszta pogrzebowe . . .	—	—	—	—	—	—
6	Opłata 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	46	77	—	—	46	77
8	Inne wydatki:						
	a) odpisane procenta od wartości inwentarza .	—	—	—	—	—	—
	b) odpisania inne . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	—	—	—	—	—	—
9	Strata na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezerwowy	—	—	—	—	233	24
	Razem .	570	78	—	—	804	02

XIV. Regulacya Rudawy z dopływami

za rok 1909.

Liczba porządk.	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe K	g	Razem K	g
1	Bieżące opłaty członków .	—	—	—	—	—	—
2	Bieżące opłaty pracodawców	227	07	—	—	227	07
3	Inne przychody:						
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wpływy .	—	—	—	—	—	—
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego .	—	—	—	—	—	—
	Razem .	227	07	—	—	227	07

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone K	g	Razem K	g
1	Wypłacone zasiłki (łącznie z zasiłkami dla położnic)	37	20	—	—	37	20
2	Płace lekarzy i kontrola chorych	23	50	—	—	23	50
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d.	7	50	—	—	7	50
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	9	80	—	—	9	80
5	Koszta pogrzebowe. . .	—	—	—	—	—	—
6	Opłata 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	—	—	—	—	—	—
8	Inne wydatki:						
	a) odpisane procenta od wartości inwentarza .	—	—	—	—	—	—
	b) odpisania inne. . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	—	—	—	—	—	—
9	Strata na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezerwowy	—	—	—	—	149	07
	Razem .	78	—	—	—	227	07

XV. Regulacya Strwiąża

za rok 1909

Liczba porządk.	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane		Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe		Razem	
		K	g	K	g	K	g
1	Bieżące opłaty członków .	—	—	—	—	—	—
2	Bieżące opłaty pracodawców	1.391	80	—	—	1.391	80
3	Inne przychody:						
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wpływy .	246	46	—	—	246	46
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego .	—	—	—	—	—	—
	Razem .	1.638	26	—	—	1.638	26

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste		Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone		Razem	
		K	g	K	g	K	g
1	Wypłacone zasiłki (łącznie z zasiłkami dla położnic)	597	85	—	—	597	85
2	Płace lekarzy i kontrola chorych	406	98	—	—	406	98
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d.	300	48	—	—	300	48
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	141	66	—	—	141	66
5	Koszta pogrzebowe . . .	—	—	—	—	—	—
6	Opłata 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	97	92	—	—	97	92
8	Inne wydatki:						
	a) odpisane procenta od wartości inwentarza	—	—	—	—	—	—
	b) odpisania inne . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	—	—	—	—	—	—
9	Strata na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezerwowy	—	—	—	—	93	37
	Razem .	1.544	89	—	—	1.638	26

XVI. Regulacya górnej Trześniówki

za rok 1909.

Liczba porządk.	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe K	g	Razem K	g
1	Bieżące opłaty członków .	—		—	—	—	—
2	Bieżące opłaty pracodawców.	2.136	62	—	—	2 136	62
3	Inne przychody:						
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wpływy .	—	—	—	—	—	—
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego .	—	—	—	—	—	—
	Razem .	2.136	62	—	—	2.136	62

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone K	g	Razem K	g
1	Wypłacone zasiłki (łącznie z zasiłkami dla położnic)	295	20	—	—	295	20
2	Płace lekarzy i kontrola chorych	300	—	—	—	300	—
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d.	69	76	—	—	69	76
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	223	—	—	—	223	—
5	Koszta pogrzebowe . . .	—	—	—	—	—	—
6	Opłata 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	—	—	—	—	—	—
8	Inne wydatki:						
	a) odpisane procenta od wartości inwentarza .	—	—	—	—	—	—
	b) odpisania inne. . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	—	—	—	—	—	—
9	Strata na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezerwowy	—	—	—	—	1.248	66
	Razem .	887	96	—	—	2.136	62

XVII. Regulacya Tyśmienicy i Letnianki (Sekcya górna)

za rok 1909.

Liczba porządk.	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe K	g	Razem K	g
1	Bieżące opłaty członków .	—	—	—	—	—	—
2	Bieżące opłaty pracodawców	1.050	42	—	—	1.050	42
3	Inne przychody:						
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	—	—	—	—	—	—
	c) różne inny wpływy .	—	—	—	—	—	—
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego .	—	—	—	—	—	—
	Razem .	1.050	42	—	—	1.050	42

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone K	g	Razem K	g
1	Wypłacone zasiłki (łącznie z zasiłkami dla położnic)	424	98	—	—	424	98
2	Płace lekarzy i kontrola chorych	292	60	—	—	292	60
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d.	73	64	—	—	73	64
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	16	96	—	—	16	96
5	Koszta pogrzebowe . . .	50	—	—	—	50	—
6	Opłata 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	48	80	—	—	48	80
8	Inne wydatki:						
	a) odpisane procenta od wartości inwentarza .	—	—	—	—	—	—
	b) odpisania inne . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	—	—	—	—	—	—
9	Straty na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezerwowy	—	—	—	—	143	44
	Razem .	906	98	—	—	1.050	42

XVIII. Regulacya Tyśmienicy i Letnianki (Sekcya dolna)

za rok 1909.

Liczba porządk.	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe K	g	Razem K	g
1	Bieżące opłaty członków .	—	—	—	—	—	—
2	Bieżące opłaty pracodawców	1.079	91	—	—	1.079	91
3	Inne przychody:						
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wpływy .	9	20	—	—	9	20
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego .	—	—	—	—	—	—
	Razem .	1.089	11	—	—	1 089	11

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone K	g	Razem K	g
1	Wypłacone zasiłki (łącznie z zasiłkami dla położnic)	586	32	—	—	586	32
2	Płace lekarzy i kontrola chorych	148	23	—	—	148	23
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d. . . .	58	59	—	—	58	59
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	57	—	—	—	57	—
5	Koszta pogrzebowe. . .	—	—	—	—	—	—
6	Opłata 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	82	—	—	—	82	—
8	Inne wydatki:						
	a) odpisane procenta od wartości inwentarza .	—	—	—	—	—	—
	b) odpisania inne. . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	26	88	—	—	26	88
9	Strata na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezerwowy	—	—	—	—	130	09
	Razem .	959	02	—	—	1.089	11

XIX. Regulacya rzeki Wereszycy

za rok 1909.

Liczba porządk.	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe K	g	Razem K	g
1	Bieżące opłaty członków .	—	—	—	—	—	—
2	Bieżące opłaty pracodawców	1.439	73	—	—	1.439	73
3	Inne przychody:						
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wpływy .	—	—	—	—	—	—
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego .	—	—	—	—	—	—
	Razem .	1.439	73	—	—	1.439	73

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone K	g	Razem K	g
1	Wypłacone zasiłki (łącznie z zasiłkami dla położnic)	460	70	—	—	460	70
2	Płace lekarzy i kontrola chorych	326	—	—	—	326	—
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d.	153	91	—	—	153	91
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	20	40	—	—	20	40
5	Koszta pogrzebowe . . .	—	—	—	—	—	—
6	Opłata 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	143	60	—	—	143	60
8	Inne wydatki:						
	a) odpisane procenta od wartości inwentarza .	—	—	—	—	—	—
	b) odpisania inne . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	—	—	—	—	—	—
9	Strata na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezerwowy	—	—	—	—	335	12
	Razem .	1.104	61	—	—	1.439	73

XX. Obwałowanie Wisły w powiecie dąbrowskim

za rok 1909.

Liczba porządk.	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe K	g	Razem K	g
1	Bieżące opłaty członków .	3	60	—	—	3	60
2	Bieżące opłaty pracodawców	2.152	56	—	—	2.152	56
3	Inne przychody:						
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wpływy .	—	—	—	—	—	—
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego .	—	—	—	—	—	—
	Razem .	2.156	16	—	—	2.156	16

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone K	g	Razem K	g
1	Wypłacone zasiłki (łącznie z zasiłkami dla położnic)	389	76	—	—	389	76
2	Płace lekarzy i kontrola chorych	281	—	—	—	281	—
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d.	158	54	—	—	158	54
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	282	24	—	—	282	24
5	Koszta pogrzebowe . . .	—	—	—	—	—	—
6	Opłata 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	220	20	—	—	220	20
8	Inne wydatki:						
	a) odpisane procenta od wartości inwentarza .	—	—	—	—	—	—
	b) odpisania inne . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	—	—	—	—	—	—
9	Strata na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezerwowy	—	—	—	—	824	42
	Razem .	1.331	74	—	—	2.156	16

XXI. Obwałowanie Wisły od Niepołomic do ujścia Raby

za rok 1909.

Liczba porządk.	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe K	g	Razem K	g
1	Bieżące opłaty członków .	—	—	—	—	—	—
2	Bieżące opłaty pracodawców	1.795	79	—	—	1.795	79
3	Inne przychody:						
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wpływy .	—	—	—	—	—	—
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego .	—	—	—	—	—	—
	Razem .	1.795	79	—	—	1.795	79

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone K	g	Razem K	g
1	Wypłacone zasiłki (łącznie z zasiłkami dla położnic)	711	12	—	—	711	12
2	Płace lekarzy i kontrola chorych	476	80	—	—	476	80
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d.	284	36	—	—	284	36
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	103	86	—	—	103	86
5	Koszta pogrzebowe. . .	—	—	—	—	—	—
6	Opłata 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	41	—	—	—	41	—
8	Inne wydatki:						
	a) odpisane procenta od wartości inwentarza .	—	—	—	—	—	—
	b) odpisania inne. . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	—	—	—	—	—	—
9	Strata na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezerwowy	—	—	—	—	22	15
11	Wydatki na rachunek Zakładu ubezpieczenia robotników od wypadków .	156	50	—	—	156	50
	Razem .	1.773	64	—	—	1.795	79

XXII. Obwałowanie Wisły od Raby do Woli rogowskiej

za rok 1909.

Liczba porządk.	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe K	g	Razem K	g
1	Bieżące opłaty członków .	—	—	—	—	—	—
2	Bieżące opłaty pracodawców.	1.887	47	—	—	1.887	47
3	Inne przychody:						
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wpływy .	—	—	—	—	—	—
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego .	—	—	—	—	—	—
	Razem .	1.887	47	—	—	1.887	47

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone K	g	Razem K	g
1	Wypłacone zasiłki (łącznie z zasiłkami dla położnic)	252	—	—	—	252	—
2	Płace lekarzy i kontrola chorych	834	66	—	—	834	66
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d. . . .	409	41	—	—	409	41
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	3	—	—	—	3	—
5	Koszta pogrzebowe. . .	—	—	—	—	—	—
6	Opłata 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	182	66	—	—	182	66
8	Inne wydatki:						
	a) odpisane procenta od wartości inwentarza .	—	—	—	—	—	—
	b) odpisania inne . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	—	—	—	—	—	—
9	Strata na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezerwowy	—	—	—	—	205	74
	Razem .	1.681	73	—	—	1.887	47

XXIII. Obwał. praw. brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami

za rok 1909.

Liczba porządk.	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe K	g	Razem K	g
1	Bieżące opłaty członków .	—	—	—	—	—	—
2	Bieżące opłaty pracodawców	1.368	76	—	—	1.368	76
3	Inne przychody:						
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wpływy .	55	69	—	—	55	69
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego .	—	—	—	—	—	—
7	Niedobór r. 1909 pokrywa się z funduszu Związkowej Kasy chorych . .	367	35	—	—	367	35
	Razem .	1.791	80	—	—	1.791	80

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone K	g	Razem K	g
1	Wypłacone zasiłki (łącznie z zasiłkami dla położnic)	914	40	—	—	914	40
2	Płace lekarzy i kontrola chorych	384	—	—	—	384	—
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d. . . .	294	60	—	—	294	60
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	117	80	—	—	117	80
5	Koszta pogrzebowe. . .	40	—	—	—	40	—
6	Opłata 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	41	—	—	—	41	—
8	Inne wydatki:						
	a) odpisane procenta od wartości inwentarza .	—	—	—	—	—	—
	b) odpisania inne. . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	—	—	—	—	—	—
9	Strata na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezerwowy	—	—	—	—	—	—
	Razem .	1.791	80	—	—	1.791	80

XXIV. Regulacya Wisłoka i Pielnicy

za rok 1909

Liczba porządk.	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe K	g	Razem K	g
1	Bieżące opłaty członków .	—	—	—	—	—	—
2	Bieżące opłaty pracodawców	1.232	87	—	—	1.232	87
3	Inne przychody:						
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wpływy .	—	—	—	—	—	—
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego .	—	—	—	—	—	—
7	Niedobór pokrywa się z funduszu Związk. Kasy chorych	39	52	—	—	39	52
	Razem .	1.272	39	—	—	1.272	39

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone K	g	Razem K	g
1	Wypłacone zasiłki (łącznie z zasiłkami dla położnic)	413	10	—	—	413	10
2	Płace lekarzy i kontrola chorych	619	—	—	—	619	—
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d.	69	59	—	—	69	59
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	64	10	—	—	64	10
5	Koszta pogrzebowe . . .	58	—	—	—	58	—
6	Opłata 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	48	60	—	—	48	60
8	Inne wydatki:						
	a) odpisane procenta od wartości inwentarza .	—	—	—	—	—	—
	b) odpisania inne . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	—	—	—	—	—	—
9	Strata na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezerwowy	—	—	—	—	—	—
	Razem .	1.272	39	—	—	1.272	39

Dział B.

VIII.

Fundusz włości rentowych.

Z I. Związkowej drukarni we Lwowie, ul. Lindego l. 4.

Dochody.

Fundusz włó-

Zamknięcie rachunku

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
		Dochody.						
		A) Fundusz oprocentowania 4% listów rentowych.						
	1	Spłacone przez dłużników odsetki (części rent) przypadające na oprocentowanie.	78.949	26	78.949	26		
	2	½ % podatek rentowy.	415	20	415	20		
	3	Zaliczka z funduszu rezerwowego na pokrycie niedoboru	3.890	28	3.890	28		
		Razem . .	83.254	74	83.254	74		
		Zapas z początkiem roku 1909 . .	.	.	390	58		
					83.645	32		
		B) Fundusz umorzenia 4% listów rentowych.						
	1	4% listy rentowe pobrane (z emisyi) do stanu efektu na wypłatę pożyczek	1,134.650	—	1,134 650	—		
	2	Zwroty pożyczek od obowiązanych: *a)* należ. zaległa 1,615.898 K 06 g *b)* „ bieżąca 1,134.650 „ — „	2,750.548	06	12.848	13	2,737.699	93
	3	Skup listów i spłata listami: *a)* gotówka . .	6.000	—	6.000	—		
		b) efekta . . .	6.200	—	6.200	—		
		Razem . .	3,897.398	06	1,159.698	13	2,737.699	93
		Zapas z początkiem roku 1909 . .	.	.	2.101	94		
					1,161.800	07		
		C) Fundusz rezerwowy 4% listów rentowych.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Dotacya z funduszu krajowego z r. 1909	25.000	—	25.000	—		
	2	Odsetki zwłoki	93	30	93	30		
	3	„ od lokowanych kapitałów .	4.299	40	4.299	40		
	4	Kary i grzywny	70	—	70	—		
	5	Zysk przy skupie	110	—	110	—		
	6	Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru z funduszu oprocentowania . . .	3.890	28	—	—	3.890	28
		Suma dochodów rzeczywistych	33.462	98	29.572	70	3.890	28
		Do przeniesienia . .	33.462	98	29.572	70	3.890	28

ści rentowych.

za rok 1909.

Wydatki.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
		Wydatki.						
		A) Fundusz oprocentowania 4% listów rentowych.						
	1	Wypłaty odsetek od listów w obiegu będących	83.054	16	83.054	16		
	2	½ % podatek rentowy:						
		a) należ. zaległa . . 175 K 96 g						
		b) „ bieżąca . . 415 „ 20 „	591	16	359	23	231	93
	3	Zwrot zaliczki funduszowi rezerwowemu	3.890	28	—	—	3.890	28
		Razem . .	87.535	60	83.413	39	4.122	21
		Zapas z końcem roku 1909 . . .	.	.	231	93		
			.	.	83.645	32		
		B) Fundusz umorzenia 4% listów rentowych.						
	1	Udzielone pożyczki w 4% listach rentowych (efekta)	1,134.650	—	1,134.650	—		
	2	Umorzenie w obieg puszczonych listów:						
		a) należ. zaległa 1,618.000 K — g						
		b) „ bieżąca 1,134.650 „ — „	2,752.650	—	6.200	—	2,746.450	—
	3	Listy rentowe, wydane do spieniężenia:						
		a) gotówka . .	5.890	—	5.890	—		
		b) efekta . . .	6.200	—	6.200	—		
	4	Zysk przy skupie, przypadający funduszowi rezerwowemu	110	—	110	—		
		Razem . .	3,899.500	—	1,153.050	—	2,746.450	—
		Zapas z końcem roku 1909 w gotówce	.	.	8.750	07		
			.	.	1,161.800	07		
		C) Fundusz rezerwowy 4% listów rentowych.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Funduszowi oprocentowania na pokrycie niedoboru	3.890	28	3.890	28		
	2	Funduszowi umorzenia na pokrycie niedoboru	—	—	—	—		
	3	Koszta bankowe	24	51	24	51		
		Suma wydatków rzeczywistych	3.914	79	3.914	79		
		Do przeniesienia . .	3.914	79	3.914	79		

Fundusz wło-

Dochody.

Zamknięcie rachunku

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
		Z przeniesienia . .	33.462	98	29.572	70	3.890	28
		b) **Przenośne.**						
I.		Lokacya gotówki na rachunek bieżący w Banku krajowym: *a)* należyt. zaległa 50.878 K — g *b)* „ bieżąca 303.832 „ 49 „	354.710	49	323.677	63	31.032	86
II.		Lokacya gotówki na książeczki Banku krajowego: *a)* podniesiono gotówkę . . . . *b)* zakupiono książeczki	31.602 24.610	82 66	31.602 24.610	82 66		
III.		Rachunek obcych wydatków zwrotnych:						
	1	4% listy otrzymane z funduszu umorzenia w komis na wypłatę pożyczek (efekta)	1,134.650	—	1,134.650	—		
	2	Zwroty pożyczek od obowiązanych .	12.848	13	12.848	13		
	3	Odsetki od pożyczek rentowych . .	65.445	25	65.445	25		
	4	Należytości stemplowe płacone przez obowiązanych	354	70	354	70		
	5	Gotówka uzyskana ze sprzedaży listów rentowych i zwrot spłaty ciężarów i długów: gotówka: *a)* należ. zaległa . 17.691 K 71 g *b)* „ bieżąca 1,286.576 „ 29 „	1,304.268	—	1,227.022	74	77.245	26
		efekta	310.001	46	310.001	46		
	6	Rozmaite	807	13	807	13		
		Suma dochodów funduszu rezerwowego	3 272.761	62	3,160.593	22	112.168	40
		Zapas z początkiem roku 1909: *a)* w gotówce . 692 K 66 g *b)* w efektach 39.491 „ 52 „	.	.	40.184	18		
			.	.	3,200.777	40		

ści rentowych.

za rok 1909.

Wydatki.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Z przeniesienia . .	3.914	79	3.914	79		
		b) **Przenośne.**						
I.		Lokacya gotówki na rachunek bieżący w Banku krajowym . . .	303.832	49	303.832	49		
II.		Lokacya gotówki na książeczkę Banku krajowego:						
		a) wydano gotówkę	24.610	66	24.610	66		
		b) spieniężono efekta	31.602	82	31.602	82		
III.		Rachunek obcych wydatków zwrotnych:						
	1	Udzielono pożyczki w 4% listach rentowych (efekta)	1,134.650	—	1,134.650	—		
	2	Funduszowi umorzenia wydano części rent przypadających na kapitał .	12.848	13	12.848	13		
	3	Funduszowi oprocentowania wydano części rent przypadających na odsetki	65.445	25	65.445	25		
	4	Należytości stemplowe przypadające c. k. rządowi:						
		a) należ. zaległa . . 82 K 40 g						
		b) „ bieżąca . . 354 „ 70 „	437	10	223	22	213	88
	5	Spłata ciężarów i długów na rachunek dłużników:						
		gotówka:						
		a) należ. zaległa . . 285 K 63 g						
		b) „ bieżąca 1,286.576 „ 29 „	1,286.861	92	1,280.342	80	6.519	12
		efekta:						
		a) należ. zaległa . 29.241 K 69 g						
		b) „ bieżąca . 310.001 „ 46 „	339.243	15	250.472	84	88.770	31
	6	Rozmaite: *a)* należ. zaległa 5 K 83 g						
		b) „ bieżąca 800 „ 59 „	806	42	806	42	—	—
		Suma wydatków funduszu rezerwowego	3,204.252	73	3,108.749	42	95.503	31
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	.	.	92.027	98		
			.	.	3,200.777	40		

Stan majątku z końcem roku 1909.

A) Fundusz oprocentowania.

	Szczegół.	*Ogół.*
Stan czynny.		
Zapas kasowy w gotówce		231 K 93 g
Stan bierny:		
a) zwrot $^1/_2$ % podatu rent. .	231 K 93 g	
b) „ zaliczki fund. rezerw.	3.890 „ 28 „	4.122 „ 21 „
Czysty stan bierny		3.890 K 28 g

B) Fundusz umorzenia.

Stan czynny:		
Zapas kasowy w gotówce		8.750 K 07 g
Należyt. czynne: Zwrot udzielonych pożyczek		2,737.699 „ 93 „
Suma stanu czynnego		2,746.450 K — g
Stan bierny:		
Umorzenie w obieg puszczonych 4% listów rentowych		2,746.450 K — g

Z porównania: Stan czynny równy ze stanem biernym.

C) Fundusz rezerwowy.

Stan czynny:		
Zapas kasowy w efektach		92.027 K 98 g
Należytości czynne: *a)* zwrot zaliczki udzielonej funduszowi oprocentowania .		3.890 „ 28 „
b) zwrot gotówki ulokowanej na rachunek bieżący w Banku krajowym . . .		31.032 „ 86 „
c) zwroty gotówki wydanej zastępczo za dłużników		77.245 „ 26 „
Suma stanu czynnego .		204.196 K 38 g
Stan bierny:		
a) zwrot należytości stempl.	213 K 88 g	
b) zwrot kaucyi depoz. dłużn.	95.289 „ 43 „	95.503 „ 31 „
Czysty stan czynny		108.693 K 07 g

Uwaga: 1. Zapasy kasowe w gotówce: *a)* fundusz oprocentowania w kwocie 231 K 93 g
b) „ umorzenia „ 8.750 „ 07 „

Ulokowano na 4% rachunek bieżący w Banku krajowym, zapas zaś kasowy w efektach funduszu rezerwowego na książeczki Banku krajowego.

2. Koszta administracyi biura krajowej Komisyi dla włości rentowych wykazano przy Rubr. X. poz. 88 wydatków funduszu krajowego.

LW. 73.300/910.

IX.

Pożyczki krajowe.

Wskazówka.

1. Fundusz pożyczki z r. 1893 . . . . . str. 892
2. „ „ z r. 1904 . . . . . „ 896
3. „ „ z r. 1905 . . . . . „ 904
4. „ „ z r. 1907 . . . . . „ 912

Z I. Związkowej drukarni we Lwowie, ulica Lindego l. 4.

1. Fundusz 4% pożyczki krajowej z roku 1893.

Liczba rubr. budżetu	Liczba pozyc. budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w r. 1909 K	Wynikłości w r. 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		Wydatki.			
		A) Rzeczywiste.			
	1	Umorzenie pożyczki przez losowanie obligacyj .	716.900	—	703.400
	2	Wypłata kuponów od obligacyi będących w obiegu	2,031.282	—	2,027.520
	3	Koszta administracyjne, prowizye wypłacone Bankom za pośrednictwo i t. p. . . .	1.632	78	4.950
	4	Mylnie wypłacone odsetki przez c. k. Urzędy podatkowe i sądowo depozytowe . . .	2.461	68	—
		Suma wydatków rzeczywistych . .	2 752.276	46	2,735.870
		B) Przenośne.			
	5	Zaliczki dane	1,651.393	26	
		Suma wszystkich wydatków . . .	4,403.669	72	
		Do przeniesienia . .	4,403.669	72	

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwal. okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze K	większe K	
—	13.500	Wydatek *większy* z powodu zgłoszenia do wypłaty większej liczby restantów. Z emitowanych obligacyi na . . . . 58,850.000 K wylosowano zgodnie z planem umorzenia po koniec r. 1909 . . . . . 8,691.500 „ pozostaje przeto z końcem roku 1909 . . 50,158.500 K Z wylosowanych obligacyj w im. wartości 8,691.500 K zrealizowano po koniec roku 1909 . . 8,538.900 „ nieprzedłożono więc do wypłaty obligacyj w imiennej wartości . . . . . 152.600 K a po doliczeniu sumy obligów w latach następnych do losowania przeznaczonych . 50,158.500 „ ogólna zaległość z końcem r. 1909 wyniesie 50,311.100 K
—	3.762	Wydatek *większy* spowodowany wypłatą zaległych kuponów. Należytość za kupony w r. 1909 wynosiła: *a)* zaległa — z lat ubiegłych po odpisaniu kwoty 928 K za przedawniony 20. i 21. kupon tej pożyczki . . . . . 31.816 K *b)* bieżąca z 1. maja i 1. listopada 1909 r. 2,027.520 „ Razem . . . . 2,059.336 K Zwroty za nadpłacone kupony wynosiły . 6.018 „ Zostaje . . . . 2,053.318 K W roku 1909 wypłacono za kupony . . 2,031.282 „ Pozostaje przeto zaległość w kwocie . . 22.036 K
3.317	—	Wydatek *mniejszy* z powodu, iż wydatków tych nie można naprzód ściśle obliczyć.
—	2 462	Wydatek *nieprelimino wany*, niedający się przewidzieć.
3.317	19.724	
	16.407	

1. Fundusz 4% pożyczki krajowej z roku 1893.

Liczba rubr. budżetu	Liczba pozyc. budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w r. 1909 K	Wynikłości w r. 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		Z przeniesienia . . .	4,403.669	72	
		C) Zapas kasowy z końcem roku 1909 *w efektach*	98.560	—	
		Razem zgodnie z sumą dochodów .	4,502.229	72	
		Dochody.			
		A) Rzeczywiste.			
	1	Uposażenie z funduszu krajowego Rubr. XIII. poz. 1. wydatków na pokrycie potrzeb . .	2,752.276	46	2,735.870
		Suma dochodów rzeczywistych . .	2,752.276	46	2,735.870
		B) Przenośne.			
	2	Zaliczki zwrócone	1,651.393	26	
		Suma wszystkich dochodów . . .	4,403.669	72	
		C) Zapas kasowy z początkiem r. 1909 *w efektach*	98 560	—	
		Razem zgodnie z sumą wydatków .	4,502.229	72	

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwal. okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze K	większe K	
		Zapas kasowy z końcem roku 1909 wykazany w kwocie 98.560 K obejmuje: *a)* Nominalną wartość obligacyj definitowych, które wydane zostaną za ściągnięte kwity tymczasowe w sumie . . . . . 4.200 K *b)* Nominalną wartość obligacyj niższych seryi w sumie . . . . . 92.000 „ które puszczone będą w obieg dopiero po ściągnięciu i zniszczeniu wyższych seryi opiewających na tę sumę. *c)* Książeczkę Banku krajowego na . . . 2.360 „ na którą ulokowano gotówkę za wylosowaną a przez właściciela odnośnego kwitu tymczasowego, dotychczas nie podniesioną obligacyę. Razem jak wyżej . . . . 98.560 K
—	16.407	Dochód *większy*, gdyż dotacyę pobrano w miarę rzeczywistej potrzeby na pokrycie poniesionych w tym roku wydatków.
—	16.407	

Wykaz należytości z końcem roku 1909.

Liczba porz.	Poszczególnienie	Pozostałe należytości czynne z lat ubiegłych K	czynne z roku bieżącego K	g	bierne z lat ubiegłych K	bierne z roku bieżącego K	g
	Dochody.						
1	Zapas kasowy w efektach . . .	98.560	—	—	—	—	—
2	Zwroty mylnych zarachowań przez c. k. Urz. podatk. i sąd.-depoz.	—	4.796	—	—	—	—
3	Nieściągnięte kwity tymczasowe .	6.200	—	—	—	—	—
		104.760	4.796	—	—	—	—
	Suma stanu czynnego .	109.556 K			—	—	—
	Wydatki.						
1	Obligacye w obiegu będące . . .	—	—	—	50,311.100	—	—
2	Kupony zapadłe i niezrealizowane	—	—	—	—	22.036	—
3	Kwity tymcz. przezn. do zniszcz.	—	—	—	6.200	—	—
4	Oblig. niepodn. i do wymian przezn.	—	—	—	96.200	—	—
5	Książeczka Banku kraj. w zamian za wylosowaną obligacyę .	—	—	—	2.360	—	—
					50,415.860	22.036	—
	Suma stanu biernego .	—	—	—	50,437.896 K	—	g
	W porówn. ze sumą stanu czynn.	—	—	—	109.556 „	—	„
	Okazuje się czysty stan bier.	—	—	—	50,328.340 K	—	g

2. Fundusz 4% pożyczki krajowej z r. 1904 (na rzeki kanałowe).

Liczba rubr. budżetu	Liczba pozyc.	Poszczególnienie	Wynikłości w r. 1909 K	Wynikłości w r. 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		Wydatki.			
		A) Rzeczywiste.			
	1	Umorzenie pożyczki przez losowanie . . .	50.900	—	
	2	Wypłata kuponów od obligacyi będących w obiegu	134.230	—	
	3	C. k. Skarbowi Państwa 2% podatek dochodowy od kuponów	2.606	11	179.126
	4	Koszta administracyjne	80	25	
		Razem . . .	187.816	36	179.126
	5	Dotacya wydana do Rubr. IX. poz. 3., doch. funduszu krajowego, na wypłatę 40% kosztów na regulacyę rzek kanałowych pokrywanych z Rubr. IX. poz. 9. wydatków funduszu krajowego	852.000		773.600
		Do przeniesienia . .	1,039.816	36	952.726

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwal. okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K	K	
—	8.690	
—	8.690	Wedle planu umorzenia zatwierdzonego przez c. k. Ministerstwo Skarbu — jak LW. 94.801/1905. — umorzenie pożyczki przez losowanie obligacyj rozpoczęło się z roku 1906. Na pokrycie wydatków wykazanych w poz. 1—4 były do dyspozycyi w roku przedmiotowym następujące kredyty: *a)* zaoszczędzony kredyt z roku 1908 . 22.954 K 90 g *b)* uchwalony kredyt na rok 1909 . . 179.126 „ — „ 202.080 K 90 g Z tego wydano na pokrycie potrzeb pod poz. 1—4 . . . 187.816 K 36 g a po strąceniu własnych dochodów jak poz. 2 i 3 doch. . . 9.665 „ 79 „ wydano rzeczywiście . . . . . 178.150 „ 57 „ pozostałą resztę zaoszczędzonego kredytu w kwocie . . . . . 23.930 K 33 g przeniesiono do rachunku roku następnego.
—	78.400	W myśl ustawy z dnia 11. czerwca 1901. Dz. p. p. Nr. 66, z dnia 18. września 1901. Dz. ust. kraj. Nr. 103 i z dnia 21. kwietnia 1904. Dz. ust. kraj. Nr. 52. §. 4 rozporządzenia wykonawczego, ma fundusz krajowy wraz ze stronami interesowanemi — wpłacić 40% kosztów na regulacyę rzek kanałowych, — w dziewięcioletnim okresie budowy od r. 1904 do włącznie r. 1912 do funduszu budowy w ogólnej sumie . . . . 6,962.400 K — g w ratach rocznych po 773.600 K jak sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 9. września 1904. LW. 89.093.
—	87.090	

2. Fundusz 4% pożyczki krajowej z r. 1904 (na rzeki kanałowe).

Liczba rubr. budżetu	Liczba pozyc. budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w r. 1909 K	Wynikłości w r. 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		Z przeniesienia . . .	1,039.816	36	952.726
		Suma wydatków rzeczywistych . .	1,039.816	36	952.726
		B) Przenośne.			
	6	Obligacye wydane do sprzedaży	903.300	—	—
		Do przeniesienia . .	903.300	—	—

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwal. okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic	
mniejsze K	większe K		
—	87.090	W tym celu upoważnił Wysoki Sejm uchwałą finansową na rok 1904 z dnia 3. listopada 1903. Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w 4% obligacyach krajowych im. wart.	7,000.000 K — g
		Z częściowej sprzedaży emitowanych obligów tej pożyczki wydano w celu udotowania Rubr. IX. funduszu kraj:	
		1. po koniec roku 1908	3,165.279 K 15 g
		2. w roku 1909 wydano z tego samego tytułu	852.000 „ — „
		Wydano zatem do funduszu krajowego po koniec roku 1909. dotacyę w łącznej kwocie	4,017.279 K 15 g
—	87.090		
—	—	Obligacye otrzymane z konfekcyi i pobrane do stanu efektów wynoszą ogółem	7,000.000 K — g
		Z tych obligów puszczono w obieg:	
		po koniec roku 1908 3,279.100 K	
		zaś w r. przedmiotow. 903.300 „	4,182.400 „ — „
		reszta zaś, definitywnych obligów im wartości	2,817.600 K — g
		pozostaje w zapasie kasowym z końcem roku 1909.	
		Z obligacyj puszczonych w obieg po koniec roku 1909 w kwocie jak wyżej . .	4,182.400 K — g
		umorzono przez losowanie po koniec roku 1909	192.300 „ — „
		Pozostaje obligacyj z końcem roku 1909 w obiegu	3,990.100 K — g
—	—		

2. Fundusz 4% pożyczki krajowej z r. 1904 (na rzeki kanałowe).

Liczba rubr. budżetu	Liczba pozyc. budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w r. 1909 K	Wynikłości w r. 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		Z przeniesienia . . .	903.300	—	—
	7	Efekta spieniężone	35.400	—	—
		Suma wydatków przenośnych . .	938.700	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych . .	1,039 816.	36	—
		Suma wszystkich wydatków . . .	1,978.516	36	—
		C) Zapas kasowy z końcem roku 1909:			
		a) w gotówce . 767 K 14 g			
		b) w efektach . 2,817.600 „ — „	2,818.367	14	—
		Razem . . .	4,796.883	50	—
		Dochody.			
		A) Rzeczywiste.			
	1	Gotówka uzyskana z częściowej sprzedaży 4% obligacyj	849.102	—	773.600
	2	Gotówka uzyskana, ze spieniężenia własnych obligów	2.124	—	—
	3	Zwrot za kupno pro rata	7.541	79	—
	4	Uposażenie z funduszu krajowego Rubr. IX. poz. 8. wydatków	178 150	57	179.126
		Suma dochodów rzeczywistych . .	1,036.918	36	952.726

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwal. okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze K	większe K	
—	—	
—	—	Pozycya ta jako przenośna znosi się z kwotą wykazaną w poz. 5. dochodów.
—	—	
—	—	
		Uwaga: Obok wykazany zapas kasowy w gotówce 767 K 14 g ulokowany jest łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunku bieżącym w Banku krajowym.
—	75.502	
—	2.124	
—	7.542	
975	—	
975	85.168	
	84.193	Celem uzyskania kapitału na pokrycie wydatków spieniężono obligacye po kursie 94 K za sztukę na 100 K oznaczonym rozporządzeniem Wydziału krajowego do LW. 113.361/1907 im wartości . . 903.300 K — g *a)* z czego uzyskano kapitał w kwocie . 849.102 K — g *b)* do tego zysk z zakupna własn. obligów 2.124 „ — „ *c)* do tego zwrot za kupon pro rata . 7.541 „ 79 „ *d)* na pokrycie kosztów umorzenia i administracyi pożyczki pobrano z Rubr. IX. poz. 8 wydatków funduszu krajowego . . . . . 178.150 „ 57 „ *e)* zapas początkowy w gotówce wynosił 3 665 „ 14 „ Razem dochody wynosiły 1,040.583 K 50 g Do przeniesienia. . . . . 1,040.583 K 50 g

*

2. Fundusz 4% pożyczki krajowej z r. 1904 (na rzeki kanałowe).

Liczba rubr. budżetu	Liczba pozyc. budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w r. 1909 K	Wynikłości w r. 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		B) Przenośne.			
	5	Efekta zakupione	35.400	—	—
		Suma dochodów przenośnych . .	35.400	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych . .	1,036.918	36	—
		Suma wszystkich dochodów . . .	1,072.318	36	
		C) Zapas kasowy z początkiem roku 1909:			
		a) w gotówce . 3.665 K 14 g			
		b) w efektach . 3,720.900 „ — „	3,724.565	14	
		Razem . . .	4,796.883	50	

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwal okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K	K	
		Z przeniesienia . . . . . 1.040.583 K 50 g
		Z tego wydano:
		a) na umorzenie pożyczki przez losowanie wraz z wypłatą kuponów od obligów będących w obiegu . . . 185.130 K — g
		b) wypłacono c. k. Skarbowi Państwa 2% podatek rentowy od kuponów . 2.606 „ 11 „
		c) koszta administracyjne . . . . 80 „ 25 „
		d) przeniesiono do funduszu krajowego jako dotacyę Rubr. IX. pozycyi 3. dochodów funduszu krajowego 852.000 „ — „
		Razem wydano . . . 1,039.816 „ 36 „
		przeto pozostała reszta kasowa gotówką w kwocie . . . . . 767 K 14 g
		którą zarezerwowano na dalszą dotacyę funduszu regulacyjnego.
—	—	
—	—	
—	—	

Wykaz należytości z końcem roku 1909.

A) Stan czynny.

	Szczegół:	Ogół:
1. Zwrot 2% podatku rentowego od kuponów .	72 K 34 g	
2. Zapas kasowy: *a)* w gotówce . . .	767 „ 14 „	
b) w efektach . . .	2,817.600 „ — „	2,818.439 K 48 g

B) Stan bierny.

1. Zaległe koszta konfekcyi	40 K — g	
2. Spłata obligacyj: *a)* w obiegu będących	3,990.100 „ — „	
b) obligacyj przeznaczonych na sprzedaż, jeszcze w obieg nie puszczonych . .	2,817.600 „ — „	6,807.740 „ „
Czysty stan bierny . . .		3,989.300 K 52 g

3. Fundusz 4% pożyczki krajowej z r. 1905 (na rzeki karpackie).

Liczba rubr. budżetu	Liczba pozyc. budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w r. 1909 K	Wynikłości w r. 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		Wydatki.			
		A) Rzeczywiste.			
	1	Umorzenie pożyczki przez losowanie . . .	44.800	—	
	2	Wypłata kuponów od obligacyj będących w obiegu	60.876	—	
	3	C. k. Skarbowi Państwa 2% podatek dochodowy od kuponów	1.217	52	101.464
	4	Koszta administracyjne	75	25	
		Razem . . .	106.968	77	101.464
	5	Dotacya wydana do Rubr. IX. poz. 5. doch. funduszu krajowego na pokrycie rat zarachowanych w Rubr. IX. poz. 13. wydatków funduszu krajowego na regulacyę rzek karpackich	290.600	—	290.600
		Do przeniesienia . .	397.568	77	392 064

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwal. okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K	K	
—	5.505	
—	5.505	Wydatek większy znajduje pokrycie w zwiększonych dochodach, jak poz. 2, 3, 4. dochodów. Wedle planu umorzenia zatwierdzonego przez c. k. Ministerstwa Skarbu — jak LW. 94801/1905 — umorzenie pożyczki przez losowanie obligacyj rozpoczęło się w roku 1906. Na pokrycie wydatków wykazanych w poz. 1—4. były do dyspozycyi w r. przedmiotowym następujące kredyty: *a)* zaoszczędzony kredyt za r. 1908 . 18.157 K 87 g *b)* preliminowany kredyt na r. 1909 . 101.464 „ — „ 119.621 K 87 g Z tego wydano na pokrycie potrzeb od poz. 1—4. . . . 106.968 K 77 g a po potrąceniu własnych dochodów jak poz. 2 i 3 doch. . 7.236 „ — „ wydano rzeczywiście . . . . . 99.732 „ 77 „ Pozostałą resztę zaoszczędzonego kredytu w kwocie . . . . . 19.889 K 10 g przeniesiono do rachunku roku następnego.
—	—	Wedle obowiązujących ustaw przypadające z funduszu krajowego raty na cały okres aż do końca regulacyi wszystkich wymienionych w Rubr. IX. wyd. funduszu krajowego regulacyi rzek karpackich, wynosić będą od roku 1905 do roku 1924 sumę. . . . . 5,937.868 K — g W tym też celu w miejsce corocznego obciążenia rubryki IX. wyd. budżetu funduszu kraj. upoważnił Wys. Sejm uchwałą finansową na rok 1905 z dnia 11. listopada 1904 Wydział krajowy do zaciągnięcia zatwierdzonej ustawą kraj. z dnia 25. stycznia 1905 Nr. 22. Dz. ust. kraj. — pożyczki w 4% obligacyach krajowych im. wart. . . . . 6,150.000 K — g
—	5.505	

3. Fundusz 4% pożyczki krajowej z r. 1905 (na rzeki karpackie).

Liczba rubr. budżetu	Liczba pozyc.	Poszczególnienie	Wynikłości w r. 1909 K	Wynikłości w r. 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		Z przeniesienia . . .	397.568	77	392.064
		Suma wydatków rzeczywistych . .	397.568	77	392.064
		B) Przenośne.			
	6	Obligacye wydane do sprzedaży	310.600	—	—
	7	Efekta spieniężone	40.600	—	—
		Suma wydatków przenośnych . .	351.200	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych . .	397.568	77	—
		Suma wszystkich wydatków . . .	748.768	77	—
		C) Zapas kasowy z końcem roku 1909:			
		a) w gotówce . . . 1.600 K 58 g			
		b) w efektach . . . 4,192.300 „ — „	4,193.900	58	—
		Razem . . .	4,942.669	35	—

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwal. okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K	K	
—	5.505	Z częściowej sprzedaży emitowanych obligów tej pożyczki wydano w celu udotowania Rubr. IX. funduszu krajowego: 1. po koniec roku 1908 . . . . 1,591.669 K 06 g 2. w roku 1909 wydano z tego samego tytułu . . . . . 290.600 „ — „ Wydano zatem do funduszu krajowego po koniec roku 1909 dotacyę w łącznej kwocie . . . . . 1,882.269 K 06 g
—	5.505	
—	—	Obligacye otrzymane z konfekcyi i pobrane do stanu efektów wynosza ogółem. . . . . 6,150.000 K — g Z tych obligów puszczono w obieg: po koniec roku 1908 1,647.100 K — g zaś w roku przedmiotowym . . . . 310.600 „ — „ 1,957.700 „ — „ reszta zaś definitywnych obligów im. wartości . . . . . 4,192.300 K — g pozostaje w zapasie kasowym z końcem roku 1909 Z obligacyj puszczonych w obieg po koniec roku 1909 w kwocie jak wyżej 1,957.700 K — g umorzono przez losowanie po koniec roku 1909 . . . . . 169.000 „ — „ Pozostaje obligacyj z końcem roku 1909 w obiegu . . . . . 1,788.700 K — g
—	—	Pozycya ta jako przenośna znosi się z kwotą wykazaną w poz. 5. dochodów.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	

3. Fundusz 4% pożyczki krajowej z r. 1905 (na rzeki karpackie).

Liczba rubr. budżetu	Liczba pozyc. budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w r. 1909 K	Wynikłości w r. 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		Dochody.			
		A) Rzeczywiste.			
	1	Gotówka uzyskana z częściowej sprzedaży 4% obligacyj	291.964	—	290.600
	2	Gotówka uzyskana ze spieniężenia własnych obligów	2.436	—	—
	3	Zwrot za kupon pro rata	4.800	—	—
	4	Uposażenie z Rubr. IX. poz. 12. wyd. fund. kraj.	99.732	77	101.464
		Suma dochodów rzeczywistych . .	398 932	77	392.064

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwal. okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic		
mniejsze K	większe K			
—	1.364			
—	2.436			
—	4.800			
1.731	—			
1.731	8.600	Dochód większy w kwocie		6.869 K — g
	6.869	znosi się z większymi wydatkami jak w poz. 1—4 wyd. .	5.505 K — g	
		i ze zwiększonym zapasem kasowym pozostałym z końcem roku o	1.364 „ — „	
			Razem jak obok .	6,869 K — g
		W celu uzyskania kapitału na pokrycie wydatków spieniężono obligacye tej pożyczki po kursie 94 K za sztukę na 100 K oznaczonym uchwałą Wydziału krajowego do LW. 113.361/1907 im. wart. na . .		310 600 K — g
		a) z czego uzyskano kapitał w kwocie		291.964 K — g
		b) do tego zysk z zakupna własnych obligów		2.436 „ — „
		c) i zwrot za kupon czynny — pro rata		4.800 „ — „
		d) na pokrycie kosztów umorzenia i administracyi pożyczki pobrano z Rubr. IX. poz. 12. wyd. funduszu kraj. . .		99.732 „ 77 „
		e) zapas początkowy w gotówce wynosił		236 „ 58 „
		Razem wynosiły dochody .		399.169 K 35 g
		Z tego wydano:		
		a) na umorzenie pożyczki przez losowanie i na wypłatę kuponów od obligów będących w obiegu	105.676 K — g	
		b) wypłacono c. k. Skarbowi Państwa 2% podatek dochodowy od kuponów .	1.217 „ 52 „	
		c) koszta administracyjne	75 „ 25 „	
		d) przeniesiono do funduszu krajowego jako dotacyę Rubr. IX. poz. 5. doch. funduszu krajowego .	290.600 „ — „	
		Razem wydano . . .		397.568 K 77 g
		przeto pozostała reszta kasowa gotówką w kwocie . . . . . wykazanej w zapasie ostatecznym.		1.600 K 58 g

3. Fundusz 4% pożyczki krajowej z r. 1905 (na rzeki karpackie).

Liczba rubr. budżetu	Liczba pozyc. budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w r. 1909 K	Wynikłości w r. 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		B) Przenośne.			
	5	Efekta zakupione.	40.600	—	—
		Suma dochodów przenośnych . .	40.600	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych . .	398.932	77	—
		Suma wszystkich dochodów . . .	439.532	77	—
		C) Zapas kasowy z początkiem roku 1909:			
		a) w gotówce . . . 236 K 58 g			
		b) w efektach . . . 4,502.900 „ — „	4,503.136	58	—
		Razem . . .	4,942.669	35	—

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwal. okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze K	większe K	
—	—	Pozycya ta jako przenośna znosi się z kwotą wykazaną pod poz. 7 wydatków.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	

Wykaz należytości z końcem roku 1909.

A) Stan czynny.

1. Zwrot 2% podatku rentowego od kuponów .		96 K — g	
2. Zapas końcowy: *a)* w gotówce . . .		1.600 „ 58 „	
b) w efektach . . .		4,192 300 „ — „	4,193.996 K 58 g

B) Stan bierny.

Spłata obligacyi: *a)* w obiegu będących .	1,788.700 K — g	
b) przechowanych w Kasie krajowej na sprzedaż, jeszcze w obieg nie puszczonych . . .	4,192.300 „ — „	5.981.000 „ — „
Czysty stan bierny . . .		1,787.003 K 42 g

4. Fundusz 4% pożyczki krajowej z r. 1907 (na budowę szkół).

Liczba rubr. budżetu	Liczba pozyc. budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w r. 1909 K	Wynikłości w r. 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		Wydatki.			
		A) Rzeczywiste.			
	1	Umorzenie pożyczki przez losowanie . . .	93.300	—	
	2	Wypłata kuponów od obligacyi będących w obiegu	100.719	56	
	3	C. k. Skarbowi Państwa 2% podatek dochodowy od kuponów	1.965	24	250.000
	4	Koszta administracyjne, prowizye Bankom za pośrednictwo i t. p.	726	74	
		Razem . . .	196.711	54	250.000
	5	Zasiłki dla gmin na budowę nowych szkół: w roku 1907 . . 77.000 K „ „ 1908 . . 225.900 „ „ „ 1909 . . 1,198.070 „	1,500.970	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych . .	1,697.681	54	250.000
		B) Przenośne.			
	6	Efekta spieniężone	86.500	—	—
		Suma wydatków przenośnych . .	86.500	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych . .	1.697.681	54	—
		Suma wszystkich wydatków . . .	1.784.181	54	—
		Do przeniesienia . .	1,784.181	54	—

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwal. okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze K	większe K	
53.288	—	
53 288	—	Wydatek *mniejszy*, poniesiony wedle istotnej potrzeby Wedle planu umorzenia, zatwierdzonego przez c. k. Ministerstwo Skarbu — jak LW. 27.719/1908 — umorzenie pożyczki przez losowanie obligacyj rozpoczęło się w roku 1909. Na pokrycie wydatków od poz. 1—4 preliminowano na rok 1909 w rubr. V. poz. 5 funduszu krajowego ogólną kwotę ryczałtową . . . . . 250.000 K z której wydano . . . . . 196.712 „ przeto wydatek *mniejszy* od budżetu o . 53.288 K
—	1,500.970	Uchwałą z dnia 12. marca 1907 r. (Dz. ust. kraj. Nr. 14) upoważnił Wysoki Sejm Wydział krajowy do zaciągnięcia 4% pożyczki na budowę nowych szkół w im. wart. . . . . 10,000.000 K Z częściowej sprzedaży emitowanych obligacyj tej pożyczki, wydano tytułem zasiłków na budowę nowych szkół do końca roku 1909. (jak szczegółowy tu dołączony wykaz sporządzony na podstawie dat dostarczonych przez c. k. Radę szkolną krajową we Lwowie), kwotę . . 1,500.970 K LW. 59.080/1210. Wydatku tego nie preliminowano, gdyż zasiłki asygnuje się w miarę potrzeby z zapasu gotówki uzyskanej ze sprzedaży efektów.
53.288	1,500.970	
	1,447.682	
—	—	Pozycya ta znosi się z kwotą wykazaną w poz. 6. dochodów.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	

4. Fundusz 4% pożyczki krajowej z r. 1907 (na budowę szkół).

Liczba rubr. budżetu	Liczba pozyc. budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w r. 1909 K	Wynikłości w r. 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		Z przeniesienia . . .	1,784.181	54	—
		C) Zapas kasowy z końcem roku 1909;			
		a) w gotówce . . . 3,229.475 K			
		b) w efektach . . . 4,913.500 „	8,142.975	—	—
		Razem . . .	9,927.156	54	—
		Dochody.			
		A) Rzeczywiste.			
	1	Gotówka uzyskana z częściowej sprzedaży 4% obligacyj	4,730.445	—	—
	2	Gotówka uzyskana ze spieniężenia własnych obligów	6.055	—	—
	3	Zwrot za kupon czynny pro rata	1.333	33	—
	4	Uposażenie z funduszu krajowego Rubr. V. poz. 5. wydatków.	189.323	21	250.000
		Suma dochodów rzeczywistych . .	4,927.156	54	250.000

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwal. okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze K	większe K	
—	—	
—	—	**Uwaga:** Obok wykazany zapas kasowy w gotówce 3,229.475 K ulokowany jest łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunku bieżącym w Banku krajowym.
—	—	
—	4,730.445	
—	6.055	
—	1 333	
60.677	—	
60.677	4,737.833	
	4,677.157	Dochód *większy* w kwocie . . . . . 4,677.157 K znosi się: *a)* z nieprelimino-wanemi wydatkami w poz. 5. wyd w kwocie . . 1,500.970 K a po strąceniu zmniejszonych do-chodów w poz. 1—4. doch. o . 53.288 „ 1,447.682 K *b)* z zapasem kaso-wym z końcem r. 1909 w gotówce 3,229.475 „ 4,677.157 „ Celem uzyskania kapitału na pokrycie wydatków, spieniężono obligacye po kursie 94 K za sztukę na 100 K oznaczonym rozporządzeniem Wydziału krajowego do LW. 28.794/1909 im. wart. . . . . 5,086.500 K — g za które uzyskano kapitał w kwocie . 4,730.445 K — g do tego inne dochody wykazane obok w poz. 2—4 . . . . . 196.711 „ 54 „ Razem dochody . . 4,927.156 K 54 g Z tego wydano jak wyżej poszczególnione wydatki . . . . . 1,697.681 „ 54 „ pozostała reszta kasowa w gotówce j. w. 3,229.475 K — g posłuży na wypłatę dalszych zasiłków na budowę szkół. Oprócz tego pozostał zapas efektów im. wart. 4,913.500 K

4. Fundusz 4% pożyczki krajowej z r. 1907 (na budowę szkół).

Liczba rubr. budżetu	Liczba pozyc. budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w r. 1909 K	Wynikłości w r. 1909 g	Kwota budżetem uchwalona K
		B) Przenośne.			
	5	Obligacye otrzymane z konfekcyi pobrano do stanu efektów w im wart. . . 10,000.000 K od tego obligi wydane do spieniężenia . . . . 5,086.500 „	4,913.500	—	—
	6	Efekta zakupione	86.500	—	—
		Suma dochodów przenośnych . .	5,000.000	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych . .	4,927.156	54	—
		Suma wszystkich dochodów . . .	9.927.156	54	—
		C) Zapas kasowy z początkiem roku 1909 . .	—	—	—
		Razem . . .	9,927.156	54	—

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwal. okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze K	większe K	
—	—	Obligacye otrzymane z konfekcyi i pobrane do stanu efektów wynoszą ogółem . . . . . 10,000.000 K Z tych obligów puszczono w obieg po koniec roku 1909 . . . . . 5,086.500 „ reszta zaś definitywnych obligów w im. wart. 4,913.500 K pozostaje w zapasie kasowym z końcem roku 1909. Z obligów puszczonych w obieg po koniec r. 1909 w kwocie j. w. . . . . 5,086.500 K umorzono przez losowanie po koniec r. 1909 93.300 „ Pozostaje obligacyj z końcem roku 1909 w obiegu . . . . . 4,993.200 K
—	—	Pozycya ta jako przenośna znosi się z kwotą wykazaną w poz. 6. wydatków.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	

Wykaz należytości z końcem roku 1909.

A) Stan czynny.

		Szczegół:	Ogół:
Zapas kasowy:	*a)* w gotówce . .	3,229.475 K — g	
	b) w efektach . .	4,913.500 „ — „	8,142.975 K — g

B) Stan bierny.

Spłata obligacyj:	*a)* w obiegu będących	4,993.200 „ — „	
	b) kupony zapadłe niezrealizowane . . .	1.502 „ 67 „	
	c) C. k. Skarbowi Państwa 2% podatek rentowy od kuponów . . .	22 „ 48 „	
	d) przeznaczonych na sprzedaż a jeszcze w obieg niepuszczczonych .	4,913 500 „ — „	9,908.225 „ 15 „
	Czysty stan bierny . . .		1,765.250 K 15 g

Alegat do zamknięcia rachunku funduszu pożyczki krajowej z roku 1907.

Wykaz zasiłków udzielonych po koniec roku 1909

z funduszu 10-milionowej pożyczki krajowej z roku 1907 na budowę szkół.

Liczba porządkowa	Rok asygnaty	Okręg	Gmina	Asygnowano	Wypłacono 1907	Wypłacono 1908	Wypłacono 1909	Zaległość z końcem roku 1909
				K	K	K	K	K
1	1907	Biała	Czaniec	6.000	6.000	—	—	—
2	1909	„	„	4.000	—	—	—	4.000
3	„	„	„	2.000	—	—	2.000	—
4	1908	„	Bielany	3.100	—	3.100	—	—
5	1909	„	„	2.000	—	—	2.000	—
6	„	„	„	4.900	—	—	4.900	—
7	„	„	Godziska wilkow.	11.000	—	—	11.000	—
8	„	„	Bestwinka	7.600	—	—	7.600	—
9	„	„	Stara wieś górna	7.000	—	—	—	7.000
10	„	„	Szczyrk	6.100	—	—	6.100	—
11	„	„	Rybarzowice	16.000	—	—	16.000	—
12	„	„	Brzeszcze	7.000	—	—	7.000	—
13	„	„	Bystra	10.500	—	—	10.500	—
14	„	„	Straconka	10.000	—	—	10.000	—
15	„	„	Nowa wieś	9.000	—	—	9.000	—
16	1908	Bóbrka	Kniesioło	4.000	—	—	4.000	—
17	1909	„	„	2.000	—	—	2 000	—
18	„	„	„	2.000	—	—	2.000	—
19	„	„	Horodyszcze król.	3.000	—	—	3.000	—
20	„	„	Ottyniowice	6.500	—	—	6.500	—
21	„	„	Wyłoszczyzna	4.500	—	—	4.500	—
22	1908	Bochnia	Leksandrowa	1.000	—	1.000	—	—
23	1909	„	Baczków	4.000	—	—	4.000	—
24	„	„	„	3.000	—	—	3.000	—
25	„	„	Bełdno	5.000	—	—	5.000	—
26	„	„	Kobyle	7.000	—	—	7.000	—
27	„	„	Królówka	7.000	—	—	—	7.000
28	„	„	Borek	5.500	—	—	5.500	—
29	„	„	Rzezawa	6.000	—	—	6.000	—
30	„	„	Chełm	5.000	—	—	5.000	—
31	„	„	Kurów	5.000	—	—	5.000	—
32	„	„	Majkowice	6.600	—	—	6.600	—
33	„	„	Wola nieszkowska	5.000	—	—	—	5.000
34	„	„	Świniarów	5.400	—	—	5.400	—
35	„	„	Wola drwińska	4.500	—	—	4.500	—
36	„	„	Ostrów królew.	7.500	—	—	—	7.500
37	„	„	Damienice	6.700	—	—	6.700	—
38	„	„	Jodłówka	6.500	—	—	6.500	—
39	1907	Bohorodczany	Sadzawa	5.000	5.000	—	—	—
40	1908	„	„	1.000	—	—	1.000	—
41	„	„	Krzywiec	4.000	—	4.000	—	—
42	„	„	„	2.500	—	2.500	—	—
43	1909	„	„	2.000	—	—	2 000	—
44	„	„	„	1.500	—	—	—	1.500
45	1908	„	Grabowiec	4.000	—	4.000	—	—
			Do przeniesienia .	238.900	11.000	14.600	181.300	32.000

Liczba porządkowa	Rok asygnaty	Okręg	Gmina	Asygnowano	Wypłacono 1907	Wypłacono 1908	Wypłacono 1909	Zaległość z końcem roku 1909
				K	K	K	K	K
			Z przeniesienia .	238.900	11.000	14.600	181.300	32 0 0
46	1909	Bohorodczany	Grabowiec	1.500	—	—	1.500	—
47	„	„	„	2.500	—	—	2.500	—
48	„	„	Jabłonka	5.000	—	—	5.000	—
49	„	„	„	2.000	—	—	2.000	—
50	„	„	„	3.000	—	—	3.000	—
51	„	„	Rakowiec	3.000	—	—	3.000	—
52	„	„	„	3.500	—	—	3 500	—
53	1908	Brzesko	Sufczyn	2.000	—	2.000	—	—
54	„	„	„	2.000	—	2 000	—	—
55	1909	„	„	2.000	—	—	2.000	—
56	„	„	„	1.000	—	—	1.000	—
57	„	„	„	1.000	—	—	1.000	—
58	„	„	Maszkienice	3.500	—	—	3 500	—
59	„	„	Sterkowiec	3.000	—	—	3.000	—
60	1908	Brzeżany	Urmań	3.000	—	—	3.000	—
61	1909	„	„	2.000	—	—	2.000	—
62	„	„	„	2.500	—	—	2 500	—
63	„	„	Raj	1.500	—	—	1.500	—
64	1908	Brzozów	Grabownica	5.000	—	5 000	—	—
65	1909	„	„	4.000	—	—	4.000	—
66	„	„	„	1.000	—	—	1.000	—
67	„	„	Krzemienna	3.500	—	—	3.500	—
68	„	„	„	2.000	—	—	2.000	—
69	1908	Buczacz	Podlesie	3.000	—	3.000	—	—
70	„	„	„	2.000	—	2.000	—	—
71	1909	„	„	1.000	—	—	1.000	—
72	„	„	Nowosiółka korop.	3.000	—	—	3.000	—
73	„	„	Słobódka dolna	3.000	—	—	3.000	—
74	„	„	„	3.000	—	—	3.000	—
75	„	„	Wyczółki	3.000	—	—	3.000	—
76	„	„	Barysz	5.000	—	—	5.000	—
77	„	„	„	10.000	—	—	10.000	—
78	„	„	Cwitowa	2.000	—	—	2.000	—
79	„	Chrzanów	Czerna	6.000	—	—	6.000	—
80	„	„	„	3.000	—	—	3 000	—
81	„	„	Rudno	5.100	—	—	—	5.100
82	„	„	Jeleń	10.200	—	—	10.200	—
83	„	„	Mętków	2.000	—	—	2.000	—
84	„	„	„	4.000	—	—	4.000	—
85	„	„	Luszowice	7.500	—	—	7.500	—
86	„	„	Zagórze	7.700	—	—	7.700	—
87	„	„	Czatkowice	5.200	—	—	5.200	—
88	1907	Czortków	Skorodyńce	4.000	4.000	—	—	—
89	1909	Dąbrowa	Radwan	4 000	—	—	4.000	—
90	„	„	„	4.000	—	—	4 000	—
91	„	„	„	2.000	—	—	2.000	—
92	1907	Dobromil	Lacko	11.000	11.000	—	—	—
93	1909	„	„	1.000	—	—	1.000	—
94	„	„	Nowe miasto	3.700	—	—	3.700	—
95	„	„	„	4.000	—	—	4.000	—
96	„	„	„	9.000	—	—	9.000	—
97	„	„	„	2.670	—	—	2.670	—
			Do przeniesienia .	429.470	26.000	28.600	337.770	37.100

Liczba porządkowa	Rok asygnaty	Okręg	Gmina	Asygnowano	Wypłacono 1907	Wypłacono 1908	Wypłacono 1909	Zaległość z końcem roku 1909
				K	K	K	K	K
			Z przeniesienia .	429.470	26.000	28.600	337.770	37.100
98	1909	Dobromil	Kalwarya	5.000	—	—	5.000	—
99	„	„	„	5 000	—	—	—	5.000
100	„	„	Kniażpole	5.000	—	—	5.000	—
101	„	„	„	4.500	—	—	4.500	—
102	„	„	Kropiwnik	5.000	—	—	5.000	—
103	„	„	„	2.700	—	—	—	2.700
104	1908	Drohobycz	Bystrzyca	1.000	—	—	1.000	—
105	1907	Gorlice	Turza	5.000	5 000	—	—	—
106	1909	„	Zagórzany	9.000	—	—	9.000	—
107	„	„	„	8.000	—	—	8.000	—
108	„	„	Dominikowice	8.000	—	—	8.000	—
109	„	„	„	8.000	—	—	8.000	—
110	„	„	Lipinki	7.000	—	—	7.000	—
111	„	„	„	8.000	—	—	8.000	—
112	1908	Gródek	Milatyn	3.000	—	3.000	—	—
113	1909	„	„	2.000	—	—	2.000	—
114	„	„	„	2.000	—	—	2.000	—
115	1908	„	Lelechówka	2.000	—	2.000	—	—
116	1909	„	„	3.000	—	—	3.000	—
117	„	„	„	1.000	—	—	1 000	—
118	1908	„	Gródek	20.000	—	20.000	—	—
119	„	„	Ebenau	1.000	—	—	1.000	—
120	1907	Grybów	Berest	5.000	5.000	—	—	—
121	1908	„	Mogilno	4.000	—	—	4.000	—
122	1909	„	„	3.000	—	—	3.000	—
123	„	„	Sławisza	3.000	—	—	3.000	—
124	„	„	Brunary niżne	5.200	—	—	5.200	—
125	„	„	Florynka	3.100	—	—	3.100	—
126	„	Horodenka	Rakowiec	2.000	—	—	2.000	—
127	„	„	Semenówka	4.000	—	—	4.000	—
128	„	„	Czerniatyn	3.000	—	—	3.000	—
129	1908	Husiatyn	Chłopówka	3.000	—	3.000	—	—
130	1909	„	„	1.000	—	—	1.000	—
131	„	„	„	1.000	—	—	1.000	—
132	1908	„	Majdan	5.000	—	5.000	—	—
133	1909	„	„	1.500	—	—	1.500	—
134	„	„	„	3 000	—	—	3.000	—
135	„	„	Samołuskowce	3.000	—	—	3.000	—
136	„	„	„	6.000	—	—	6.000	—
137	„	„	Kopyczyńce	10.000	—	—	10.000	—
138	„	„	„	20.000	—	—	20.000	—
139	„	Jarosław	Czudowice	1.000	—	—	1.000	—
140	„	„	„	1.000	—	—	1.000	—
141	„	„	Chorzów	1.200	—	—	1.200	—
142	„	„	Laszki	5 000	—	—	5.000	—
143	„	„	„	2.000	—	—	2.000	—
144	„	„	Rozwienica	3.000	—	—	3.000	—
145	1908	Jasło	Kaczorowy	1.200	—	—	1.200	—
146	1909	Jaworów	Czerczyk	4.000	—	—	4.000	—
147	„	„	„	800	—	—	800	—
148	„	„	Zbadyń-Kuttenberg	5.500	—	—	5.500	—
149	„	„	Jażów	2.500	—	—	2.500	—
			Do przeniesienia .	657.670	36.000	61.600	515.270	44.800

*

Liczba porządkowa	Rok asygnaty	Okręg	Gmina	Asygnowano	Wypłacono 1907	Wypłacono 1908	Wypłacono 1909	Zaległość z końcem roku 1909
				K	K	K	K	K
			Z przeniesienia .	657.670	36.000	61.600	515.270	44.800
150	1909	Jaworów	Kobylnica wołos.	4.200	—	—	4.200	—
151	1907	Kamionka	Banunin	3.000	3.000	—	—	—
152	1909	„	„	1.000	—	—	—	1.000
153	1908	„	Żelechow wielki	6.000	—	6.000	—	—
154	1909	„	„	6.000	—	—	6.000	—
155	„	„	„	6.000	—	—	—	6.000
156	1908	„	Streptów	5.000	—	5.000	—	—
157	1909	„	„	5.000	—	—	5.000	—
158	„	„	Dmytrów	10.000	—	—	—	10.000
159	„	„	Ruda sielecka	3.600	—	—		3.600
160	„	Kolbuszowa	Górno	6 000	—	—	6.000	—
161	„	Kołomyja	Liski	1.000	—	—	—	1.000
162	„	„	Rakowczyk	2.000	—	—	2.000	—
163	„	„	„	6.000	—	—	6 000	—
164	„	„	Iwanowce	4.000	—	—	4.000	—
165	„	„	Wierbiąż niżny	3.000		—	3.000	—
166	„	„	Czechowa	2.700	—	—	2.700	—
167	„	„	Ostapkowce	2.000	—	—	2.000	—
168	1908	Kossów	Pistyń	3.000	—	3 000	—	—
169	1907	Krosno	Łężany	4.000	4.000	—	—	—
170	1908	„	„	2.000	—	—	2.000	—
171	1909	„	Bratkówka	4.000	—	—	4.000	—
172	„	„	„	3.000	—	—	3.000	—
173	„	„	„	1.000	—	—	1.000	—
174	„	„	Wróblik król.	3.000	—	—	3.000	—
175	„	„	„	4.000	—	—	4.000	—
176	„	„	„	2.000	—	—	2.000	—
177	„	„	Odrzykoń	4 000	—	—	4.000	—
178	„	„	Polany	3.000	—	—	3.000	—
179	„	„	„	2.000	—	—	—	2.000
180	„	„	Iwla	4.000	—	—	4.000	—
181	„	„	„	1.000	—	—	1.000	—
182	„	Limanowa	Mszana gór.	10.000	—	—	—	10.000
183	„	Lisko	Jasień	5.000	—	—	5.000	—
184	„	„	„	5.000	—	—	5.000	—
185	„	„	Olszanica	6.000	—	—	6 000	—
186	1908	Lwów	Borki dominik.	3.000	—	3 000	—	—
187	1909	„	„	2.500	—	—	2.500	—
188	„	„	„ janowskie	5.000	—	—	5.000	—
189	„	„	Zimnawódka	4.000	—	—	4 000	—
190	„	„	„	4.000	—	—	4.000	—
191	1908	Łańcut	Handzlówka	5.000	—	5.000	—	—
192	1909	„	„	4.000	—	—	4.000	—
193	„	„	Węgliska	3.800	—	—	3.800	—
194	„	„	Wierzawice	6.000	—	—	6.000	—
195	„	„	Dąbrówki	5.000	—	—	5.000	—
196	„	„	Grodzisko gór.	11.000	—	—	11.000	—
197	„	„	Rogóżno	8 500	—	—	8 500	—
198	1908	Mielec	Rzędzianowice	2.000	—	2.000	—	—
199	„	Mościska	Bolanowice	6.000	—	6.000	—	—
200	1909	„	„	2.000	—	—	2.000	—
201	„	Myślenice	Rudnik	6.000	—	—	6.000	—
			Do przeniesienia .	877.970	43.000	91.600	664.970	78.400

Liczba porządkowa	Rok asygnaty	Okręg	Gmina	Asygnowano	Wypłacono 1907	Wypłacono 1908	Wypłacono 1909	Zaległość z końcem roku 1909
				K	K	K	K	K
			Z przeniesienia .	877.970	43.000	91.600	664.970	78.400
202	1909	Myślenice	Rudnik	4.000	—	—	4.000	—
203	„	„	Tokarnia	2.000	—	—	2.000	—
204	1908	Nisko	Jeżowe	6.000	—	—	6.000	—
205	1909	„	„	8.000	—	—	8.000	—
206	„	„	Jarocin	3.000	—	—	3.000	—
207	„	„	„	3.000	—	—	3.000	—
208	„	„	„	2.000	—	—	2.000	—
209	1907	Nowy Sącz	Chełmiec pol.	7.000	7.000	—	—	—
210	1908	„	Wirchomla	6.000	—	6.000	—	—
211	„	„	Jelna	3.000	—	3.000	—	—
212	1909	„	„	2.000	—	—	2.000	—
213	„	„	„	1.000	—	—	1.000	—
214	„	„	„	1.000	—	—	1.000	—
215	„	„	Obidza	3.000	—	—	3.000	—
216	„	„	„	2.000	—	—	2.000	—
217	„	„	Milik	4.000	—	—	4.000	—
218	„	Peczeniżyn	Markówka	1.000	—	—	1.000	—
219	„	Pilzno	Grudna górna	5.000	—	—	5.000	—
220	„	„	Bukowa	6.000	—	—	6.000	—
221	„	„	Dembowa	5.500	—	—	5.500	—
222	1908	Podgórze	Jurczyce	6.000	—	6.000	—	—
223	1909	„	„	2.000	—	—	2.000	—
224	„	„	Radziszów	5.000	—	—	5.000	—
225	„	„	„	4.000	—	—	4.000	—
226	„	„	„	1.000	—	—	1.000	—
227	„	„	Gołkowice	3.000	—	—	3.000	—
228	„	„	„	6.000	—	—	6.000	—
229	„	Przemyśl	Krasiczyn	5.000	—	—	5.000	—
230	„	„	„	5.000	—	—	5.000	—
231	„	„	„	7.000	—	—	—	7.000
232	„	„	Pikulice	3.000	—	—	3.000	—
233	„	„	„	4.000	—	—	—	4.000
234	1908	Przemyślany	Krzywice	6.000	—	6.000	—	—
235	„	„	Pletenice	3.000	—	3.000	—	—
236	„	„	Błotnia	4.000	—	4.000	—	—
237	1909	„	„	4.000	—	—	4.000	—
238	„	„	Ładańce	4.000	—	—	4.000	—
239	„	„	„	1.000	—	—	—	1.000
240	„	„	Przemyślany	6.000	—	—	—	6.000
241	„	Przeworsk	Ubieszyn	3.000	—	—	3.000	—
242	„	„	„	2.000	—	—	2.000	—
243	„	„	Kańczuga	10.000	—	—	10.000	—
244	„	Rawa	Wasylów	2.000	—	—	2.000	—
245	„	Rohatyn	Bursztyn	8.000	—	—	8.000	—
246	„	„	„	8.000	—	—	8.000	—
247	„	„	Ludwikówka	5.000	—	—	5.000	—
248	„	Ropczyce	Borek wielki	3.500	—	—	3.500	—
249	„	„	Bobrowa	3.900	—	—	3.900	—
250	„	„	Paszczyna	8.000	—	—	8.000	—
251	„	„	„	4.500	—	—	4.500	—
252	„	„	Kozodrza	8.000	—	—	8.000	—
253	1908	Rudki	Powerchów	4.000	—	4.000	—	—
			Do przeniesienia .	1,101.370	50.000	123.600	831.370	96.400

Liczba porządkowa	Rok asygnaty	Okręg	Gmina	Asygnowano	Wypłacono 1907	Wypłacono 1908	Wypłacono 1909	Zaległość z końcem roku 1909
				K	K	K	K	K
			Z przeniesienia .	1 101.370	50.000	123.600	831.370	96.400
254	1908	Rudki	Kołbajowice	6.000	—	6.000	—	—
255	1909	„	„	1.500	—	—	1.500	—
256	1908	„	Nowosiółki oparskie	4 000	—	4.000	—	—
257	„	„	Czernichów	5.000	—	5.000	—	—
258	1909	„	Czajkowice	4.000	—	—	4 000	—
259	„	„	„	4.000	—	—	4.000	—
260	„	„	„	2.000	—	—	—	2 000
261	1908	Rzeszów	Zaczernie	10.000	—	10 000	—	—
262	1909	„	„	4.000	—	—	4.000	—
263	1908	„	Dąbrowa	5.000	—	5.000	—	—
264	1909	„	„	5.000	—	—	5 000	—
265	„	„	„	1.000	—	—	—	1.000
266	1908	„	Słocina	2.000	—	2.000	—	—
267	„	„	Nosówka	2.000	—	2.000	—	—
268	„	„	Zalesie	1.500	—	—	1.500	—
269	1909	„	„	2.500	—	—	2.500	—
270	„	„	„	2.000	—	—	2.000	—
271	„	„	Borek stary	6.600	—	—	6.600	—
272	„	„	Niechobrz	13.000	—	—	—	13.000
273	„	„	Chmielnik	10.000	—	—	10.000	—
274	„	„	Szklary	8.500	—	—	8,500	—
275	1908	Sambor	Krużyki	2.000	—	2.000	—	—
276	„	„	„	2.000	—	2 000	—	—
277	1909	„	„	2.000	—	—	2.000	—
278	1908	„	Piniany	6.000	—	6.000	—	—
279	1909	„	„	1.500	—	—	1.500	—
280	1908	„	Kornalowice	3.000	—	3.000	—	—
281	1909	„	„	7.000	—	—	7.000	—
282	1908	„	Dublany	10.000	—	10.000	—	—
283	1909	„	„	4.000	—	—	4.000	—
284	„	„	„	3.000	—	—	3 000	—
285	„	„	„	5.000	—	—	5 000	—
286	1908	„	Siekierczyce	2.000	—	—	2 000	—
287	„	„	Bylice	2.000	—	—	2.000	—
288	1909	„	Mistkowice	3.500	—	—	3.500	—
289	„	„	Kotowanie	2.500	—	—	2.500	—
290	„	„	Majnicz	4.300	—	—	4.300	—
291	„	„	Sadkowice	3.700	—	—	3.700	—
292	„	„	Łąka	7.600	—	—	7.600	—
293	„	Sanok	Klimkówka	3.000	—	—	3.000	—
294	„	„	„	3.000	—	—	3.000	—
295	1908	Skałat	Skała	10.000	—	10.000	—	—
296	„	Sokal	Uhrynów	4 000	—	4.000	—	—
297	1909	„	„	6 000	—	—	6.000	—
298	1908	„	Worochta	2.500	—	—	2.500	—
299	1909	„	„	4.000	—	—	4.000	—
300	„	„	„	500	—	—	500	—
301	„	„	Spasów	5.000	—	—	5.000	—
302	„	„	Bojanowice	3 500	—	—	—	3.500
303	1907	Stanisławów	Jamnica	6.000	6.000	—	—	—
304	1909	„	Jezupol	3.000	—	—	3.000	—
305	„	„	Czerniejów	10.000	—	—	10.000	—
			Do przeniesienia .	1,332.570	56.000	194.600	966 070	115.900

Liczba porządkowa	Rok asygnaty	Okręg	Gmina	Asygnowano	Wypłacono 1907	Wypłacono 1908	Wypłacono 1909	Zaległość z końcem roku 1909
				K	K	K	K	K
			Z przeniesienia .	1,332.570	56.000	194 600	966.070	115.900
306	1909	Stanisławów	Majdan	2.000	—	—	—	2.000
307	„	Stary Sambor	Stary Sambor	15.000	—	—	15.000	—
308	„	Strzyżów	Kobyle	5.000	—	—	5.000	—
309	„	„	„	1.000	—	—	1.000	—
310	„	„	Brzeżanka	3.000	—	—	3.000	—
311	„	„	„	3 000	—	—	3.000	—
312	„	Tarnobrzeg	Nadbrzezie	5.000	—	—	5.000	—
313	„	„	„	5.000	—	—	5 000	—
314	„	„	Suchorzów	11.000	—	—	11.000	—
315	„	„	Trześń	9 000	—	—	—	9.000
316	1907	Tarnopol	Hłuboczek wielki	4.000	4.000	—	—	—
317	„	„	Janówka	3.000	3.000	—	—	—
318	1909	„	Krzywki	3.000	—	—	3.000	—
319	„	„	„	2.000	—	—	2 000	—
320	„	„	Smolanka	2.000	—	—	2.000	—
321	„	„	Smykowce	2.500	—	—	2.500	—
322	„	Tarnów	Łękawka	4.300	—	—	—	4.300
323	1907	Wadowice	Brody	2.000	2.000	—	—	—
324	„	„	Łączany	4.000	4.000	—	—	—
325	1908	„	„	2.000	—	2.000	—	—
326	1909	„	Nidek	3.000	—	—	3.000	—
327	„	„	„	2.000	—	—	2.000	—
328	„	„	„	5.000	—	—	5.000	—
329	„	„	Klecza dolna	5.000	—	—	5.000	—
330	„	„	„	2.100	—	—	2.100	—
331	„	„	Zagórnik	2 000	—	—	2 000	—
332	„	„	„	6.000	—	—	6.000	—
333	„	„	Chałupki ad Ryczów	2.100	—	—	2.100	—
334	1908	Wieliczka	Bodzanów	2.000	—	—	2.000	—
335	1909	„	„	1.500	—	—	1.500	—
336	„	„	„	500	—	—	500	—
337	1908	„	Czasław	4.500	—	4.500	—	—
338	1909	„	„	4.000	—	—	4.000	—
339	„	„	„	500	—	—	500	—
340	1908	„	Zakrzów	5.000	—	5.000	—	—
341	1909	„	„	2.000	—	—	2.000	—
342	„	„	„	2.000	—	—	2 000	—
343	„	„	Janowice	5 000	—	—	5.000	-
344	„	„	„	4.000	—	—	4.000	—
345	„	„	Mietniów	6.000	—	—	—	6.000
346	„	„	Bugaj	6.700	—	—	6 700	—
347	1908	Zbaraż	Zarubińce	2.000	—	—	2.000	—
348	1909	„	„	1.000	—	—	1.000	—
349	„	„	Worobijówka	3.000	—	—	—	3.000
350	„	„	Romanowe sioło	1.000	—	—	1.000	—
351	„	„	Kretowce	3.000	—	—	3.000	—
352	„	„	„	4.500	—	—	4.500	—
353	„	„	Krasnosielce	4.000	—	—	4.000	—
354	1908	Zborów	Mełeniów	4.000	—	4.000	—	—
355	1909	„	„	2.000	—	—	2.000	—
356	„	„	Białokiernica	5.000	—	—	5.000	—
357	„	„	Wołczkowce	3 000	—	—	—	3.000
			Do przeniesienia .	1,523.770	69.000	210.100	1,101.470	143.200

Liczba porządkowa	Rok asygnaty	Okręg	Gmina	Asygnowano	Wypłacono 1907	Wypłacono 1908	Wypłacono 1909	Zaległość z końcem roku 1909
				K	K	K	K	K
			Z przeniesienia .	1,523.770	69.000	210.100	1,101.470	143.200
358	1909	Zborów	Przeszowce	3.800	—	—	3.800	—
359	„	„	Olejów	5.000	—	—	5.000	—
360	„	„	Zborów	10.000	—	—	10.000	—
361	„	Złoczów	Podhorce	1.400	—	—	1.400	—
362	1908	Żółkiew	Koszelów	2.000	—	2.000	—	—
363	„	„	„	1.000	—	1.000	—	—
364	„	„	„	1.000	—	1.000	—	—
365	1909	„	„	1.000	—	—	1.000	—
366	„	„	„	1.000	—	—	1.000	—
367	„	„	Dzibułki	4.000	—	—	4.000	—
368	„	„	„	2.000	—	—	2.000	—
369	„	„	Kłodzienko	2.000	—	—	2.000	—
370	„	„	Zameczek	3.000	—	—	3.000	—
371	„	„	„	2.000	—	—	2.000	—
372	„	Żydaczów	Brzezina	2.500	—	—	2.500	—
373	„	„	„	7.500	—	—	7.500	—
374	„	„	Krupsko	6.000	—	—	6.000	—
375	„	„	„	4.000	—	—	4.000	—
376	1907	Żywiec	Przyborów	8.000	8.000	—	—	—
377	1908	„	„	2.000	—	2.000	—	—
378	„	„	Pietrzykowice	2.000	—	2.000	—	—
379	„	„	Sopotnia mała	7.800	—	7.800	—	—
380	1909	„	„	6.200	—	—	6.200	—
381	„	„	Pewel mała	8.500	—	—	8.500	—
382	„	„	Radziechowy	3.000	—	—	3.000	—
383	„	„	Moszczanica	10.000	—	—	10.000	—
384	„	„	„	2.000	—	—	2.000	—
385	„	„	Świnna	11.700	—	—	11.700	—
			Razem .	1,644 170	77.000	225.900	1,198.070	143.200
							1,500 970	

Dział B.

X.

Krajowy fundusz pożyczkowy

na ułatwienie krycia dachów materyałem ogniotrwałym.

I. Związkowa drukarnia we Lwowie, ulica Lindego l. 4.

X. Krajowy fundusz pożyczkowy na ułatwienie

Dochody. Zamknięcie rachunku

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Dochody.						
		A) Rzeczywiste.						
I.		Reszta dotacyi funduszu krajowego z pożyczki im. wartości 1.500 000 K	600.514	—	600.514	—	—	—
II.		Zwroty pożyczek udzielonych Wydziałom powiatowym:						
		a) należytość z r. 1908 775 279 K 69 g						
		b) „ „ „ 1909 566.160 „ — „	1,341 439	69	105.575	08	1,235.864	61
III.		Odsetki 6% zwłoki od Wydziałów pow.	140	41	139	24	1	17
IV.		Odsetki 4% lokacyi na rachunku bieżącym w Banku krajowym . .	5.063	29	5.063	29	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych .	1,947.157	39	711.291	61	1.235.865	78
		B) Przenośne.						
V.		Lokacya na 4% rachunku bieżącym w Banku krajowym:						
		a) za rok 1908 3 732 K 15 g						
		b) „ „ 1909 454.399 „ 85 „	458.132	—	312.475	—	145.657	—
		Suma wszystkich dochodów. .	2,405.289	39	1,023.766	61	1,381.522	78
		Zapas kasowy z początkiem r. 1909 .			16.984	02		
		Razem .			1,040.750	63		

Uwaga. Uchwałą z dnia 16. listopada 1905 ustanowił Wysoki Sejm — krajowy fundusz pożyczkowy na ułatwienie krycia dachów materyałem ogniotrwałym w sumie 1,500 000 K i upoważnił Wydział krajowy do zaciągnięcia we własnych funduszach lub w Banku krajowym 4% pożyczki oraz do wstawienia od r. 1907 w corocznym budżecie wydatków funduszu krajowego, stosownych rat annuitetowych od tej pożyczki (w rubr. XIII. poz. 8. wyd. fund. kraj.).

Pożyczkę zaciągniętą w 4% listach komunalnych Banku krajowego IV. emisyi imiennej wartości . . . . . 1,500.000 K

zrealizowano dnia 10. kwietnia 1909 po kursie 93 K á 100 K i uzyskano gotówkę w kwocie . . . . . 1,396.500 K

jak to wykazano w wyjaśnieniu do zamknięcia rachunków za r. 1908 na str. 920.

Z gotówki tej strącił sobie fundusz krajowy dotacyę udzieloną w roku 1908 w kwocie . . . . . 795.986 „

a pozostałą kwotę . . . . . 600.514 K

udzielił funduszowi pożyczkowemu na ułatwienie krycia dachów materyałem ogniotrwałym w roku 1909 j. w. jako resztę dotacyi ze zrealizowania uchwalonej przez Wysoki Sejm pożyczki w sumie 1,500.000 K.

Z funduszu tego ogółem od założenia po koniec roku 1909 udzielono pożyczek:

w roku 1908 w sumie		793.209 K 89 g
„ „ 1909 „ „		566.160 „ — „
razem w sumie		1,359.869 K 89 g
na to spłacono w roku 1908	17.930 K 20 g	
„ „ „ „ „ 1909	105.575 „ 08 „	123 505 „ 28 „
zostaje pożyczek do spłaty na kwotę . .		1,235 864 K 61 g

Gotówka zapasowa wykazana z końcem roku 1909 w kwocie . . . 20.190 K 78 g

ulokowana została w styczniu 1910 na 4% rachunku bieżącym w Banku krajowym, a że na rachunku tym pozostało z końcem r. 1909 jak wyżej wykazano 145.657 „ — „

zatem stan lokacyi w Banku krajowym z początkiem r. 1910 wynosi 165.847 K 78 g

LW. 64.073/1910.

krycia dachów materyałem ogniotrwałym.

za rok 1909. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Wydatki.						
		A) Rzeczywiste.						
I.		Pożyczki bezprocentowe udzielone Wydziałom powiatowym . . .	566.160	—	566.160	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych .	566.160	—	566.160	—	—	—
		B) Przenośne.						
II.		Lokacya na 4% rachunku bieżącym w Banku krajowym. . . .	454.399	85	454.399	85	—	—
		Suma wszystkich wydatków. .	1,020.559	85	1,020.559	85	—	—
		Zapas kasowy z końcem roku 1909 .			20.190	78		
		Razem .			1,040.750	63		

Stan majątku z końcem roku 1909.

	Szczegół	Ogół
A) Stan czynny:		
1. Zapas kasowy w gotówce . . .	20.190 K 78 g	
2. Należytości czynne:		
a) zwroty pożyczek udzielonych Wydziałom powiatowym i odsetek zwłoki	1,235.865 „ 78 „	
b) na lokacyi w Banku krajowym	145.657 „ — „	1,401.713 K 56 g
Suma stanu czynnego		1,401.713 K 56 g
B) Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		1,401.713 K 56 g

Wykaz udzielonych pożyczek w roku 1909.

L. porz.	Poszczególnienie	Należytość z końcem roku 1908 K	g	Udzielono pożyczek w roku 1909 K	g	Razem należytość K	g	Spłacono w roku 1909 K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	g
1	Bóbrka Wydział powiatowy	28.000	-	5.000	—	33.000	—	3.500	—	29.500	—
2	Bochnia „ „	38.000	—	—	—	38.000	—	4.000	—	34.000	—
3	Bohorodczany „ „	12.700	—	14.750	—	27.450	—	1.770	—	25.680	—
4	Brody „ „	19.500	—	10.000	—	29.500	—	2.500	—	27.000	—
5	Brzesko „ „	29.000	—	—	—	29.000	—	3.000	—	26.000	—
6	Brzeżany „ „	—	—	30.000	—	30.000	—	785	—	29.215	—
7	Brzozów „ „	—	—	20.000	—	20.000	—	560	—	19.440	—
8	Buczacz „ „	3.260	—	16.740	—	20.000	—	974	50	19.025	50
9	Chrzanów „ „	7.600	—	6.000	—	13.600	—	1.100	—	12.500	—
10	Czortków „ „	12.240	—	17.760	—	30.000		2.112	—	27.888	—
11	Dąbrowa „ „	30.000	—	10.000	—	40.000	—	4.000	—	36.000	—
12	Dobromil „ „	—	—	20.000	—	20.000	—	1.000	—	19.000	—
13	Dolina „ „	—	—	20.000	—	20.000	—	—	—	20.000	—
14	Drohobycz „ „	—	—	20.000	-	20.000	—	2.000	—	18.000	—
15	Grybów „ „	20.000	—	10.000	—	30.000	—	2.500	—	27.500	—
16	Horodenka „ „	13.475	—	16.025	—	29.500	—	2.343	75	27.156	25
17	Husiatyn „ „	—	—	20.000	—	20.000	—	1.000	—	19.000	-
18	Jarosław „ „	—	—	20.000	—	20.000	—	2.000	—	18.000	—
19	Jasło „ „	—		30.000	—	30.000	—	1.500	—	28.500	—
20	Kolbuszowa „ „	20.000	—	10.000	—	30.000	—	2.000	—	28.000	—
21	Kraków „ „	19.000	—	20.000	—	39.000	—	3.000	—	36.000	-
22	Krosno „ „	13.000	—	17.000	—	30.000	—	1.300	—	28.700	-
23	Limanowa „ „	19.550	—	—	—	19.550	—	2.000	—	17.550	—
24	Lwów „ „	10.000	—	10.000	-	20.000	—	1.500	—	18.500	—
25	Łańcut „ „	19.000	—	—	—	19.000	—	2.000	—	17.000	
26	Nisko „ „	5.700	—	—	—	5.700		600	—	5.100	
27	Nowy Targ „ „	—	—	1.200	—	1.200	—	120	—	1.080	—
28	Pilzno „ „	12.450	—	7.550	—	20.000	—	1.622	50	18.377	50
29	Przemyśl „ „	38.000	—	—	—	38.000	—	3.000	—	35.000	—
30	Przemyślany „ „	20.000	—	10.000	—	30.000		2.500	—	27.500	—
31	Rawa „ „	40.000	—	—	—	40.000	—	4.000	—	36.000	—
32	Rohatyn „ „	13.621	—	- -	—	13.621	—	1.387	10	12.233	90
33	Ropczyce „ „	19.473	50	10.000	—	29.473	50	2.242	50	27.231	—
34	Rudki „ „	29.750	—	5.000	—	34.750	—	3.250	—	31.500	—
35	Rzeszów „ „	18.000	—	20.000	—	38.000	—	5.500	—	32.500	—
36	Sambor „ „	20.000	—	20.000	—	40.000	—	2.500	—	37.500	—
37	Sanok „ „	13.850	-	15.900	—	29.750		1.928	66	27.821	34
38	Sokal „ „	19.000	—	10.000	-	29.000		2.500	—	26.500	—
39	Stanisławów „ „	20.574	—	19.100	—	39.674	-	3.045	—	36.629	—
40	Stryj „ „	19.400	—	10.000	—	29.400	—	1.940	—	27.460	—
41	Tarnobrzeg „ „	19.558	—	10.000	—	29.558	—	2.500	—	27.058	—
42	Tarnów „ „	31.322	—	5.000	—	36.322	—	3.727	50	32.594	50
43	Tłumacz „ „	20.000	—	—	—	20.000	—	2.000	—	18.000	—
44	Trembowla „ „	30.000	—	10.000	—	40.000	—	3.250	—	36.750	—
45	Wieliczka „ „	20.000	—	10.000	—	30.000	—	1.000	—	29.000	—
46	Zaleszczyki „ „	—	—	20.000	—	20.000	—	1.000	—	19.000	—
47	Zbaraż „ „	13.450	—	5.575	—	19.025	-	1.623	75	17.401	25
48	Żółkiew „ „	9.940	—	20.060	—	30.000	—	1.607	—	28.393	—
49	Żydaczów „ „	26.866	19	2.500	—	29.366	19	3.985	82	25.380	37
50	Turzańska Amalia pow. Cieszanów	—	—	6.000	—	6.000	—	300	—	5.700	—
51	Papst Antoni pow. Tłumacz	—	—	5.000	—	5.000	-	—	—	5.000	—
	Razem . . .	775.279	69	566.160	—	1,341.439	69	105.575	08	1,235.864	61

XI.

Fundusz pensyjny lekarzy okręgowych.

Z I. Związkowej drukarni we Lwowie, ulica Lindego l. 4.

Fundusz pensyjny lekarzy okręgowych.

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Dochody.						
	1	Wkładki złożone w wysokości 3% od płac pobieranych przez lekarzy okręgowych:						
		a) przez lekarzy okręgowych . .	138	50	138	50	—	—
		b) „ Wydziały powiatowe . .	294	-	294	—	—	—
		c) „ fund. kraj. (Rubr. XIV wyd.)	654	—	654	—	—	—
		d) „ lekarzy okręgowych za lata ubiegłe	360		360	-	—	—
	2	Jednorazowe opłaty od dekretów, uiszczane przez lekarzy okręgowych	100	—	100	—	—	—
	3	Efekta zakupione	1.543		1.543			—
		Suma dochodów .	3.089	50	3.089	50	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 . .			—	—		
		Razem .			3.089	50		
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów	1.543	—	1.543		—	—
	2	Nadpłata 3% władki wydana do rachunków roku 1910	3	50	3	50	—	—
		Suma wydatków .	1.546	50	1.546	50	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach			1.543			
		Razem .			3.089	50		

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny:

Zapas kasowy, 4% książeczka wkładkowa Banku krajowego Nr 30 988 . 1.543 K

Stan bierny . . . . . —

Czysty stan czynny . . . . . 1.543 K

UWAGA: Zamknięcie to wykazuje tylko nieliczne faktyczne wpłaty dokonane przez lekarzy okręgowych, fundusze powiatowe i fundusz krajowy do końca roku 1909, bez wykazania należytości czynnych (zaległości) a to z tego powodu, że rozporządzenie normujące sposób ściągania od lekarzy wkładek, względnie opłacania udziałów przez fundusze powiatowe, zostało rozesłane do Wydziałów powiatowych, dopiero dnia 8 kwietnia 1910., Lw. 10.777/10, zatem należytości przypadające z tego tytułu a nieuiszczone do końca roku 1909 przypisano już do rachunków roku 1910. jako należytości bieżące.

LW. 61.754/1910.

XII.

Fundusze

administrowane przez Bank krajowy.

Wskazówka.

1. Stały fundusz przemysłowy . . . . . str. 922
2. Fundusz pożyczkowy dla Kółek rolniczych . . . . . „ 924
3. Stały fundusz hodowlany . . . . . „ 925
4. Fundusz pożyczkowy dla przemysłu rolniczego . . . . . „ 926
5. Fundusz inwestycyjny . . . . . „ 927

I. Związkowa drukarnia we Lwowie, ulica Lindego l. 4.

1. Stały fundusz przemysłowy.

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Dochody.						
	1	Dotacya z funduszu krajowego . .	200.000	—	200.000	—	—	—
	2	Zwroty udzielonych pożyczek:						
		a) należytość zaległa 4,080.394 K 63 g						
		b) „ bieżąca 1,391.000 „ — „	5,471.394	63	604.548	87	4,866.845	76
	3	Odsetki pobrane od dłużników . .	102.337	92	102.337	92	—	—
	4	Udziały funduszu przemysłowego .	50.000	—	—	—	50.000	—
	5	Zwrot z c. k. Skarbu państwa podatku rentowego za r. 1898—1907 . .	19.482	32	19.482	32	—	—
	6	Dywidenda od udziałów	2.000	—	2.000	—	—	—
	7	Dochód z realności b. akcyjnej garbarni w Rzeszowie	1.782	60	1.782	60	—	—
	8	Zaliczka z Banku krajowego (pobrana w myśl uchwały Sejmu z dnia 29. października 1903)	569.192	—	569.192	—	—	—
		Suma dochodów .	6,416.189	47	1,499.343	71	4,916 845	76
		Wydatki.						
	1	Pożyczki udzielone w r. 1909 . . .	1,391 000	—	1,391.000	—	—	—
	2	Koszta administracyi w Banku krajowym, podatek zarobkowy, tudzież wynadrodzenie syndyka . . .	3 892	03	3.892	03	—	—
	3	Odsetki wypłacone Bankowi kraj. .	100.011	14	100.011	14	—	—
	4	Wydatki na kupno realności b. akcyjnej garbarni w Rzeszowie na własność funduszu przemysłowego .	25.463	03	550	61	24.912	42
	5	Odpisy pożyczek przemysłowych . .	2.417	85	2.417	85	—	—
	6	Koszta administracyi realności b. akcyjnej garbarni w Rzeszowie . . .	1.782	60	1.472	08	310	52
	7	Zwrot zaliczek pobranych z Banku krajowego (odnośnie do poz. 8 dochodów):						
		a) należytość zaległa . 2,120.529 K						
		b) „ bieżąca . 569.192 „	2,689.721	—	—	—	2,689.721	—
		Suma wydatków .	4,214.287	65	1,499 343	71	2,714 943	94

1. Stały fundusz przemysłowy.

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny.

1. Należytości czynne u dłużników . . .	4,866.845 K 76 g		
2. Udziały funduszu przemysłowego w akcyjnem Towarzystwie dla wyrobów tkackich i sukienniczych w Łańcucie	50.000 „ — „		
3. Wartość realności b. akcyjnej garbarni w Rzeszowie	55.240 „ — „		4,972.085 K 76 g

Stan bierny.

1. Zwrot zaliczki Bankowi krajowemu . .	2,689.721 K — g		
2. Dług hipoteczny na realności b. akcyjnej garbarni w Rzeszowie, nabytej na własność funduszu przemysłowego . . .	24.912 „ 42 „		
3. Należytość do dyspozycyi zarządu powyższej realności	310 „ 52 „	2,714.943 „ 94 „	
Czysty stan czynny		2,257.141 K 82 g	
w porównaniu ze stanem czynnym z końcem roku 1908 .		2,039.642 „ 60 „	
Okazuje się **przyrost** o			217.499 K 22 g

LW. 54883/1910.

Zamknięcie rachunku sporządzone na podstawie rachunków Banku krajowego przedłożonych do Lw. 103488/1909 i 29923/1910.

2. Fundusz pożyczkowy dla Kółek rolniczych.

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Dochody.						
	1	Dotacya z funduszu krajowego . .	—	—	—	—	—	—
	2	Zwroty pożyczek udzielonych Kółkom rolniczym:						
		a) należytość zaległa 68 650 K 06 g						
		b) „ bieżąca 9.700 „ — „	78.350	06	22.422	—	55.928	06
	3	Odsetki od lokacyi w Banku krajowym	301	42	301	42	—	—
		Suma dochodów .	78.651	48	22.723	42	55 928	06
		Pozostałość na lokacyi w Banku krajowym z początkiem roku 1909 .			2.252	—		
		Razem .			24 975	42		
		Wydatki.						
	1	Pożyczki udzielone Kółkom rolniczym	9.700	—	9 700	—	—	—
	2	Odsetki wypłacone Bankowi krajowemu	32	44	32	44	—	—
	3	Koszta administracyi w Banku krajowym	34	98	34	98	—	—
		Suma wydatków .	9.767	42	9.767	42	—	
		Pozostałość na lokacyi w Banku krawym z końcem roku 1909 . .			15.208	—		
		Razem .			24.975	42		

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny:

1. Należytość czynna u Kółek rolniczych .	55.928 K 06 g	
2. Pozostałość na lokacyi w Banku kraj .	15.208 „ — „	71.136 K 06 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny . . .		71.136 K 06 g
w porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1909 . .		70.902 „ 06 „
okazuje się **przyrost** o . .		234 K — g

L.W. 37581/1910.

Zamknięcie sporządzone na podstawie rachunków przedłożonych przez Bank krajowy do Lw. 103732/1909 i 24860/1910.

3. Stały fundusz hodowlany.

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Dochody.						
	1	Dotacya z funduszu krajowego . .	10.000	—	10.000	—	—	—
	2	Zwroty porzyczek udzielonych gminom:						
		a) należytość zaległa 60.362 K 99 g						
		b) „ bieżąca 59.980 „ — „	120.342	99	18.904	34	101.438	65
	3	Odsetki zwłoki od dłużników. . .	44	17	44	17	—	—
	4	Odsetki pobrane od lokacyi w Banku krajowym	1.579	71	1.579	71	—	—
		Suma dochodów .	131.966	87	30.528	22	101.438	65
		Pozostałość na lokacyi w Banku krajowym z początkiem roku 1909 .			61.824	—		
		Razem .			92 352	22		
		Wydatki.						
	1	Subwencye wypłacone:						
		a) Komitetowi Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie 264 K 86 g						
		b) Komitetowi Towarzystwa rolniczego w Krakowie . . . 132 „ 44 „	397	30	397	30	—	—
	2	Pożyczki udzielane gminom na zakupno buhajów.	59.980	—	59.980	—	—	—
	3	Odsetki wypłacone Bankowi krajowemu	90	91	90	91	—	
	4	Koszta administracyi w Banku krajowym.	8	01	8	01	—	—
		Suma wydatków .	60.476	22	60.476	22	—	—
		Pozostałość na lokacyi w Banku krajowym z końcem roku 1909 . .			31.876	—		
		Razem .			92.352	22		

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny:

1. Należytości czynne u gmin . . . 101.438 K 65 g
2. Pozostałość na lokacyi w Banku krajowym 31.876 „ — „ 133.314 K 65 g

Stan bierny: — „ — „

Czysty stan czynny . . 133.314 K 65 g

w porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . 122.186 „ 99 „

okazuje się **przyrost** o . . 11.127 K 66 g

LW. 37.582/1910.

Zamknięcie sporządzone na podstawie rachunków przedłożonych przez Bank krajowy do LW. 103.372/1907 i 24.718/1910

4. Fundusz pożyczkowy dla przemysłu rolniczego.

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Dochody.						
	1	Zwroty z udzielonych pożyczek:						
		a) zaległe . . 593.862 K 07 g						
		b) bieżące . . 127.624 „ 82 „	721.486	89	74.166	84	647.320	05
	2	Odsetki:						
		a) od dłużników	13.197	31	13 197	31	—	—
		b) od dłużników za zwłokę. . .	324	55	324	55	—	
		c) z lokacyi w Banku krajowym .	523	39	523	39	—	—
		Suma dochodów .	735.532	14	88.212	09	647.320	05
		Pozostałość na lokacyi w Banku krajowym z początkiem r. 1909. .			49.234	—		
		Razem .			137.446	09		
		Wydatki.						
	1	Pożyczki udzielone	127.624	82	127.624	82		—
	2	Koszta administracyi, podatki i inne	18	88	18	88	—	—
	3	Prowizya Banku krajowego. . .	292	39	292	39	—	—
		Suma wydatków .	127.936	09	127.936	09	—	—
		Pozostałość na lokacyi w Banku krajowym z końcem r. 1909 . .			9.510	—		
		Razem .			137 446	09		

Stan majątku z końcem r. 1909.

Stan czynny;

1. Należytości czynne: . . . . . 647.320 K 05 g
2. Pozostałość na lokacyi w Banku krajowym 9 510 „ — „ 656.830 K 05 g

Stan bierny: . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . 656.830 K 05 g

w porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1908 . . 643 096 „ 07 „

okazuje się **przyrost** o . . 13.733 K 98 g

LW. 64.668/1910.

Zamknięcie sporządzone na podstawie rachunków, przedłożonych przez Bank krajowy do LW. 10.3371/1909 i LW. 28.153/1910.

5. Fundusz inwestycyjny.

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Dochody.						
	1	Dotacya z Banku krajowego (40% z zysków Banku kraj z r. 1909)	305.482	06	305.482	06	—	—
	2	Odsetki od lokacyi w Banku krajowym	15.292	97	15.292	97	—	—
	3	Odsetki od dłużników	3.200	-	3.200	—	—	—
	4	Kapitał z udzielonych pożyczek:						
		a) należytość zaległa 160.360 K — g						
		b) „ bieżąca 2.220 „ 20 „	162.580	20	2.580	20	160.000	—
	5	Udziały:						
		a) należytość zaległa 20 000 K — g						
		b) „ bieżąca 222.500 „ — „	242.500	—	—	—	242.500	—
	6	Dywidenda od udziału w Banku melioracyjnem	348	89	348	89	—	—
		Suma dochodów .	729.404	12	326.904	12	402.500	—
		Pozostałość na lokacyi w Banku krajowym z początkiem r. 1909 .			555.724	88		
		Razem .			882 629	—		
		Wydatki.						
	1	Pożyczki wypłacone	2.220	20	2.220	20	—	—
	2	Udziały	222.500	—	222.500	—	—	—
	3	Prowizya Banku krajowego . .	532	84	532	84	—	—
	4	Koszta administracyi	2.515	90	2.515	90	—	—
		Suma wydatków .	227.768	94	227.768	94	—	—
		Pozostałość na lokacyi w Banku krajowym z końcem roku 1909 . .			654.860	06		
		Razem .			882.629	—		

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny:

1. Należytości czynne z tytułu pożyczek			160.000 K — g
2. Udziały: *a)* w Banku melioracyjnym .	20.000 K		
b) w galicyjskiem Towarzystwie górniczem w Krakowie. .	220.000 „		
c) w fabryce konfekcyi inżyniera Platowskiego . .	2.500 „		242.500 „ — „
3. Pozostałość na lokacyi w Banku krajowym . . .			654.860 „ 06 „
Razem . . .			1,057.360 K 06 g
Stan bierny			— „ — „
Czysty stan czynny . .			1,057,360 K 06 g
w porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1908 .			736.084 „ 88 „
Okazuje się **przyrost** o .			321.275 K 18 g

Lw. 64589/1910.

Zamknięcie rachunku sporządzone na podstawie bilansów Banku krajowego przedłożonych do Lw. 60626/1910.

Dział C.

FUNDUSZE SAMOISTNE.

Str.

I. Fundusze stypendyjne 931
II. Fundusze dobroczynne 949
III. Fundusz podrzutków w Krakowie 1165
IV. Fundusze propinacyjne miast 1169
V. Fundusz b. korpusu ochotników wojskowych 1181
VI. Ogólny fundusz pensyjny 1185
VII. Depozyta gminne i serwitutowe 1187
VIII. „ ogólne 1191
Sumaryczne zestawienie 1201

I.

Fundusze stypendyjne.

I. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy		Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.							
	1	**Wpływy na rzecz nowo przybyłych fundacyi:**							
		a) Konopków Jana i Leonildy:							
		1) 4% listy zastawne galic. Banku krajowego imiennej wartości . . .	100.000 K — g						
		2) 4% książ. wkładkowa galic. Banku kraj. na	10.716 „ 34 „						
		3) 4% książ. wkładkowe galic. Kasy oszczędn. na . . .	29.498 „ 20 „						
		4) książeczka wkładkowa przemyskiej Kasy oszcz. na . .	231 „ 53 „						
		5) Akcya Banku związkowego dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie	400 „ — „	140.879	07	140.879	07	—	—
		b) Oberca Jana:							
		1) 4% listy zastawne galic. Banku kraj. im. wart.	76.200 K — g						
		2) 4% książ. wkładkowa gal. Kasy oszczędności na	105 „ 29 „	76.305	29	76.305	29	—	—
		c) Pawłowskiej z Rylskich Maryi: gotówką		10.000	—	10.000	—	—	—
		d) Dr. Zagórskiego Ostoi Józefa:							
		1) 3½% renta państw. inwestacyjna na .	200 K — g						
		2) 5% los państwowy z roku 1860 na . .	200 „ — „						
		3) 2 losy austr. państwowe z roku 1864 po 100 K	200 „ — „						
		4) 4% książ. wkładkowa galic. Kasy oszczędności na . .	7.609 „ 29 g	8.209	29	8.209	29	—	—
			Razem .	235.393	65	235.393	65	—	—
	2	**Wpływy na rzecz istniejących już fundacyi:**							
		gotówką		499	11	499	11	—	—
	3	**Kapitały hipotekowane:**							
		a) na dobrach Werchrata (na rzecz fundacyi Antoniego Łosia) w sumie . . .	12.727 K 29 g						
		Do przeniesienia .	12.727 K 29 g	235.892	76	235.892	76	—	—

I. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy		Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		Z przeniesienia .	12 727 K 29 g	235.892	76	235.892	76	—	—
		b) na realności gal. Towarzystwa pomocy naukowej we Lwowie (na rzecz fundacyi Cieszewskiego i Zawadzkiego) reszta z pierwotnej sumy 17.473 — K 70 g — w kwocie . .	13.629 „ 33 „						
		c) na dobrach Hrabużna (na rzecz fundacyi Lipińskich) reszta w kwocie .	259 „ 62 „	26.616	24	698	91	25.917	30
4		**Wierzytelności i pretensye**		9.084	49	3.500	—	5.584	49
5		**Za sprzedane dobra i realności:**							
		a) za grunta w Winnikach zajęte pod budowę kolei Lwów-Podhajce (na rzecz fundacyi Głowińskiego Samuela) efektami .	100.000 K — g						
		b) za realność popijarską we Lwowie obecnie własność szpitala powszechnego we Lwowie (na rzecz fundacyi Głowińskiego) . . .	70.402 „ 99 „						
		c) za realność wraz z dziedziczną apteką w Podhajcach (na rzecz fundacyi Karzykiewicza) reszta	35.000 „ — „						
		d) za gmach na pomieszczenie c. k. gimnazyum w Rzeszowie (na rzecz fundacyi Dr. Jana Towarnickiego) reszta	177.500 „ — „						
		e) za majętność Miłocin sprzedaną na założenie szkoły rolniczej (na rzecz fundacyi Dr. Jana Towarnickiego) reszta	188.000 „ — „						
		f) za sprzedane dobra Kłodzieńko (na rzecz fundacyi Ignacego Marynowskiego) . . .	570.000 „ — „	1,140.902	99	316.000	—	824.902	99
6		Gotówka przeniesiona z majątku obrotowego w kwocie . . .	80.286 K 29 g						
		od tego gotówka przeniesiona do majątku obrotowego	8.950 „ 50 „	71.335	79	71.335	79	—	—
		Do przeniesienia .		1,483.832	27	627.427	49	856.404	78

I. Fundusze stependyjne.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		Z przeniesienia .	1,183.832	27	627.427	49	856.404	78
	7	Efekty zakupione imiennej wartości . . . 422.659 K 13 g od tego spieniężone . . 274.589 „ 82 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	148.069	31	148.069	31	—	—
		Suma dochodów . .	1,631.901	58	775.496	80	856.404	78
		Do tego:						
		1) **Zapas kasowy** z początkiem r. 1909:						
		a) w gotówce 3 K 89 g						
		b) w efektach 10,052.172 „ 66 „ 10,052.176 K 55 g						
		2) **Wartość dóbr i realności** . . . . . 1,937.564 „ 61 „			11,989.741	16		
		Razem . . .			12.765.237	96	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 404.869 K 33 g od tego pobrana za spieniężone efekty . . 275.749 „ 82 „						
		Czysty wydatek .	129.119	51	129.119	51	—	—
	2	Efekty wydane do zawinkulowania . . . 15.000 K — g od tego pobrane z winkulacyi . . . . . 15.000 „ — „	—	—	—	—	—	—
	3	Efekty wydane jako bezwartościowe	10.746	34	10.746	34	—	—
	4	Kapitał dłużny Bankowi krajowemu z tytułu ceny kupna dóbr Kłodzienko (własność fund. Marynowskiego) reszta	172.918	22	172.918	22	—	—
	5	Ubytek w wartości dóbr i realności wskutek sprzedaży dóbr Kłodzienko (fund. Marynowskiego)	320.000	—	320.000	—	—	—
		Suma wydatków .	632.784	07	632.784	07	—	—
		Do tego:						
		1) **Zapas kasowy** z końcem r. 1909: w efektach . . . 10,514.889 K 28 g						
		2) **Wartość dóbr i realności** . . . . . 1,617.564 „ 61 „			12.132.453	89	—	—
		Razem zgodnie ze sumą dochodów .			12.765.237	96	—	—

Stan majątku zarodowego i rezerwowego z końcem roku 1909.

Stan czynny.	Szczegół.	Ogół.
A) **Zapas kasowy:**		
a) w gotówce		K — g —
b) w efektach:		
a) 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	3,575.800 K — g	
Do przeniesienia .	3,575.800 K — g	

I. Fundusze stypendyjne.

		Szczegół.	Ogół.
	Z przeniesienia .	3,575.800 K — g	
b) 4½% listy zastawne galic. Banku krajowego		177.600 „ — „	
c) 4% listy zastawne gal. Banku krajowego		4,398.000 „ — „	
d) 5% „ „ „ „ hipotecznego		14.400 „ — „	
e) 4½% listy zast. gal. Banku		65.400 „ — „	
f) 4% „ „ „ „		376.000 „ — „	
g) 4% „ włości rentowych . . .		499.700 „ — „	
h) 4% obligacye renty państwowej papierowej z r. 1886		46.700 „ — „	
i) 4% obligacye renty państwowej papierowej z r. 1896		23.800 „ — „	
j) 4% obligacye renty państwowej papierowej z r. 1905		5.000 „ — „	
k) 4% obligacye kolejowe Banku krajowego		418.900 „ — „	
l) 4% „ galic. pożyczki krajowej z roku 1893		493.700 „ — „	
m) 4% obligacye pożyczki miasta Lwowa .		299.200 „ — „	
n) 4% „ galic. funduszu propinacyj.		39.200 „ — „	
o) 5% losy państwowe z roku 1860 . .		3.200 „ — „	
p) „ „ „ 1864 . .		400 „ — „	
r) los miasta Krakowa		10 „ — „	
s) „ węgierski Bazylika		10 „ — „	
t) 25-ta część losu państwowego z r. 1858 .		20 „ — „	
u) 3% losy ogólnego austryackiego Zakładu kredytowego ziemskiego we Wiedniu .		1.000 „ — „	
w) 3½% renta inwestacyjna austryacka .		200 „ — „	
y) akcya Banku związkowego dla stow. zarob. i gospod. we Lwowie . . .		400 „ — „	
x) 4% książeczki wkładkowe Banku krajow.		39.408 „ 27 „	
z) 4% „ „ galicyjskiej Kasy oszczędności		36.791 „ 01 „	
ż) 4% książeczki wkładkowe innych kas .		20 „ — „	10,514.889 K 28 g
B) **Należytości czynne**			856.404 „ 78 „
C) **Wartość dóbr i realności:**			
a) dobra Godowa z przyległościami (własność fundacyi Dydyńskiego) . . .		79.944 K — g	
b) realność w Strzyżowie (własność fundacyi Dydyńskiego)		54.040 „ 12 „	
c) realności w Rzeszowie (własność fundacyi Dra Jana Towarnickiego):			
1) dom czynszowy l. k. 7 i 9 . . .	75.547 K 60 g		
2) gmach na pomieszczenie c. k. seminaryum nauczycielskiego męskiego . .	156.845 „ 48 „		
3) gmach na pomieszczenie internatu dla chłopców przy c. k. seminaryum nauczycielskiem męsk.	118.408 „ 20 „		
4) gmach na pomieszczenie koszar żandarmeryi . . .	81.014 „ 91 „		
5) parcela gruntowa l. k. 605/5 . .	2.704 „ 50 „	434.520 „ 69 „	
d) dobra Winniki z przyległościami (własność fundacyi Głowińskiego) . .		302.618 „ — „	
	Do przeniesienia	871.122 K 81 g	11,371.294 K 06 g

I. Fundusze stypendyjne.

	Szczegół.	Ogół.
Z przeniesienia	871.122 K 81 g	11,371.294 K 06 g
c) dobra Szypowce z przyległościami (własność fundacyi Stupnickich)	231.570 „ — „	
f) dobra Jacowce (własność fundacyi Strzałkowskiego)	234.650 „ — „	
g) dom czynszowy w Tarnopolu l. k. 1.280 (fundacya Strzałkowskiego)	138.544 „ — „	
h) dobra Kuźmina dolna i górna (własność fundacyi Pieściorowskiego)	60.000 „ — „	
i) dobra Ostrów (własność fundacyi Rylskich)	40.958 „ 60 „	
j) dobra Demeszkowce (własność fundacyi Rylskich)	40.719 „ 20 „	
k) dobra Urlów (własność w $^3/_4$ częściach fundacyi Lipińskich)		
l) dobra Kochanówka z przyległościami (własność fundacyi Lachowicza)		
m) trzy realności we Wiedniu i trzy realności w Krakowie (własność fund. Dr. Józefa Ostoi Zagórskiego)		
n) realność we Lwowie (własność fundacyi Śmiałowskiej)		
o) dwie realności we Lwowie (własność fundacyi Soleskiego)		
	nieoszacowane	1,617.564 „ 61 „
Suma stanu czynnego		12,988.858 K 67 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny z końcem roku 1909		12,988.858 K 67 g

Uwaga do zamknięcia rachunku majątku zarodowego:

Czysty stan czynny tego majątku wynosił z końcem roku 1909 jak wyżej wykazano sumę . . . . . 12,988.858 K 67 g
z porównania z takimże stanem z końcem r. 1908 w sumie . 12,323.426 „ 66 „
okazuje się **przyrost** majątku zarodowego o . . . . 665.432 K 01 g

a to głównie wskutek przybycia nowych fundacyi, fruktyfikacyi rozporządzalnej zapasowej gotówki z majątku obrotowego, oraz gotówki uzyskanej za sprzedane dobra, jak niemniej wskutek wzrostu należytości czynnych, a mianowicie:

a) Stan efektów z końcem r. 1909 wynosił	10,514.889 K 28 g		
Stan efektów z końcem r. 1908 wynosił	10,052.172 „ 66 „	przyrost	462.716 K 62 g
b) Stan należytości czynnych z końcem roku 1909 wynosił	856.404 K 78 g		
Stan należytości czynnych z końcem roku 1908 wynosił	506.603 „ 72 „	przyrost	349.801 „ 06 „
c) Stan należytości biernych z końcem roku 1909 wynosił	— K — g		
Stan należytości biernych z końcem roku 1908 wynosił	172.918 „ 22 „	Ubytek czyli wynik dodatni	172.918 „ 22 „
		Razem przyrost . .	985.435 K 90 g
		Do przeniesienia .	985.435 K 90 g

I. Fundusze stypendyjne.

		Szczegół.	Ogół.
		Z przeniesienia	985.435 K 90 g
d) Wartość dóbr i realności z końcem roku 1909 wynosiła	1,617.564 K 61 g		
Wartość dóbr i realności z końcem roku 1908 wynosiła	1,937.564 „ 61 „	ubytek 320.000	
e) Stan gotówki z końcem roku 1909 wynosił	— K — „		
Stan gotówki z końcem roku 1908 wynosił	3 „ 89 g	ubytek 3 K 89 g	
		Razem ubytek . .	320.003 „ 89 „
		Z porównania **przyrost** jak wyżej .	665.432 K 01 g

I. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy		Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1909	
				K	g	K	g	K	g
		DOCHODY.							
I.		**Odsetki.**							
	1	Odsetki od papierów wartościowych .	407.632 K 82 g						
		od tego odsetki bierne przy zakupnie efektów . . .	2.816 „ 61 „						
		Czysty dochód .		404.816	21	404.816	21	—	—
	2	Odsetki z książeczek wkładkowych Banku krajowego i galicyjskiej Kasy oszczędności . .	7.703 K 23 g						
		od tego zwroty . .	2.881 „ — „						
		Czysty dochód .		4.819	23	4.819	23	—	—
	3	Odsetki od kapitałów hipotekowanych i różnych wierzytelności:							
		a) 5% od kapitału 70.402 K 99 g hipotekowanego na realności popijarskiej we Lwowie, obecnie własność zakładu chorych (dawniej położnic i obłąkanych) szpitala powszechnego we Lwowie (na rzecz fundacyi Głowińskiego) .	3.520 K 15 g						
		b) 5% od kapitału 12.727 K 29 g hipotekowanego na dobrach Werchrata (na rzecz fundacyi hr. Łosia):							
		1) należytość zaległa .	635 K 52 g						
		2) należytość bieżąca .	636 „ 36 „	1.271	88				
		c) 5% od reszty kapitału hipotekowanego na realności galic. Towarzystwa pomocy naukowej we Lwowie, w pierwotnej sumie 17.473 K 70 g (na rzecz fundacyi Cieszewskiego i Zawadzkiego)		655	25				
		d) 6% od kapit. 7.200 K hipotekowanego na realnościach w Tarnowie (na rzecz fundacyi Adamskich) .		449	50				
		Do przeniesienia .	5.896 K 78 g	409.635	44	409.635	44	—	—

I. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	g
		Z przeniesienia . 5.896 K 78 g	409.635	44	409.635	44	—	—
		e) renta z dochodów z dóbr Zwiahel, rocznie 200 dukatów holenderskich w złocie według każdoczesnego kursu (na rzecz fundacyi Ładuńskiego) . 2.300 „ — „						
		f) renta z dochodów z realności w Krakowie (na rzecz fundacyi Jankowskiej dla uczniów wydziału filozoficznego) . . 800 „ — „						
		g) renta z dochodów z realności w Krakowie (na rzecz fundacyi Jankowskiej dla uczniów Akademii sztuk pięknych) . . . 400 „ — „						
		h) renta z dochodów z realności w Krakowie za czas od $^{2}/_{7}$ 1908 do $^{31}/_{12}$ 1909 (na rzecz fundacyi Remerowej) 1.200 „ — „						
		Razem . 10.596 K 78 g						
		od tego zwrot nadpłaty należytości ad e) . 23 „ — „	10.573	78	8.536	15	2.037	63
		Suma rubryki I .	420.209	22	418.171	59	2.037	63
		Dochody z dóbr i realności.						
II.	4	Nadwyżka dochodów z dóbr Winniki z przyległościami (fundacya Głowińskiego)	25.370	16	25.370	16	—	—
	5	Nadwyżka dochodów z dóbr Godowa (fundacya Dydyńskiego) . . .	7.000	—	7.000	—	—	—
	6	Czynsz dzierżawny z dóbr Jacowce (fundacya Strzałkowskiego) . .	12.120	—	12.120	—	—	—
	7	Czynsz dzierżawny z dóbr Szypowce (fund. Stupnickiego Marcelego: a) należytość zaległa . 11.125 K — g b) „ bieżąca . 10.300 „ — „	21.425	—	10.300	—	11.125	—
	8	Nadwyżka dochodów z Kochanówki (fundacya Lachowicza) . . .	8.500	—	8.500	—	—	—
	9	Nadwyżka dochodów z dóbr Kuźminy (fundacya Pieściorowskiego) . .	2.000	—	2.000	—	—	—
	10	Nadwyżka dochodów z dóbr Ostrów i Demeszkowce (fundacya Rylskich)	11.500	—	11.500	—	—	—
	11	Nadwyżka dochodów z realności w Rzeszowie (fundacya Dra Jana Towarnickiego	32.542	42	32.542	42	—	—
	12	Nadwyżka dochodów z realności we Lwowie (fundacya Soleskiego) .	1.326	72	4.326	72	—	—
		Do przeniesienia	121.781	30	113.659	30	11.125	—
			420.209	22	418,171	59	2.037	63

I. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	g
		Z przeniesienia	420.209	22	418.171	59	2.037	63
			124.784	30	113.659	30	11.125	—
	13	Czynsz dzierżawny z Urlowa (fundacya Lipińskich)	9.546	—	9.546	—	—	—
	14	Czynsz dzierżawny z realności w Tarnopolu (fundacya Strzałkowskiego): a) należytość zaległa . 9 K 75 g b) „ bieżąca . 15.600 „ — „	15.609	75	15.609	75	—	—
	15	Czynsz dzierżawny z dóbr Kłodzienko (fundacya Marynowskiego) . .	10.714	15	10.714	15	—	—
	16	Czynsz dzierżawny z apteki w Podhajcach (fundacya Karzykiewicza) .	1.360	—	1.360	—	—	—
	17	Nadwyżka dochodów z realności we Lwowie (fundacya Smiałowskiej) .	260	33	260	33	—	—
		Suma rubryki II .	162.274	53	151.149	53	11.125	—
III.		**Dochody z innych funduszów.**						
	18	Dotacya stała z funduszu krajowego na uposażenie fundacyi jubileuszowej cesarza Franciszka Józefa I. dla uczniów wychowywanych w zakładach wojskowych	24.000	—	21.000	—	—	—
IV.		**Dochody rozmaite.**						
	19	Reszta pretensyi do masy spadkowej śp. Stanisława Gniewosza z tytułu administracyi dóbr Kuźmina (fundacya Pieściorowskiego): należytość zaległa . . 714 K 29 g z tego odpisano . . 367 „ 64 „	346	65	346	65	—	—
	20	Zwrot zastępczo poniesionych wydatków na zaspokojenie należytości rządowej od legatów i aktów prawnych: a) należytość zaległa . 55 K 28 g b) „ bieżąca . — „ — „	55	28	—	—	55	28
	21	Odsetki zwłoki od nieuiszczonych w terminie czynszów dzierżawnych i innych należytości	276	02	276	02	—	—
	22	Za polowanie na gruntach dworskich w Kłodzienku (fundacya Marynowskiego)	300	—	300	—	—	—
	23	Nadwyżka dochodów z lasu w Kłodzienku (fundacya Marynowskiego): a) ze sprzedaży drzewostanu . . . 1.633 K 73 g b) z drobnej sprzedaży normalnej . . 621 „ 98 h	2.255	71	2.255	71	—	—
	24	Dochód z lasu w Urlowie (fundacya Lipińskich)	4.645	20	4.645	20	—	—
	25	Zwrot należytości ekwiwalentowej z lat poprzednich (na rzecz fundacyi Heferna)	67	67	67	67	—	—
		Do przeniesienia	7.946	53	7.891	25	55	28
			606.483	75	593.321	12	13.162	63

I. Fundusze stipendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy		Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		Z przeniesienia		606.183	75	593.321	12	13.162	63
				7.946	53	7.891	25	55	28
	26	Przebieżne dochody							
		a) gotówką	202.138 K 99 g						
		b) efektami	1.198 „ 80 „						
		Razem	203.337 K 79 g						
		od tego zwroty	203.337 „ 79 „						
		Czysty dochód		—	—	—	—	—	—
	27	Mylne zarachowania	5.000 K 00 g						
		od tego zwroty mylnych zarachowań	5.000 „ 00 „						
		Czysty dochód		—	—	—	—	—	—
	28	Zasiłki pobrane z rachunku roku 1910 na wyrównanie niedoborów		41.447	02	41.447	02	—	—
	29	Wpływy i zwroty rozmaite:							
		a) należytość zaległa	101 K 66 g						
		b) „ bieżąca	377 „ 64 „	479	30	76	32	402	98
		Suma rubryki IV		49.872	85	49.414	59	458	26
		Suma dochodów wszystkich rubryk		656.356	60	642.735	71	13.620	89
	30	Zaliczki wyrachowane i zwrócone:							
		a) dawne z lat poprzednich	138.880 K 56 g						
		b) bieżące	22.880 „ — „	161.760	56	135.085	76	26.674	80
	31	Gotówka za spieniężone efekta	8.852 K 19 g						
		od tego gotówka wydana na zakupno efektów	7.764 „ 11 „	1.088	08	1.088	08	—	—
		Ogółem dochody		819.205	24	778.909	55	10.295	69
		Do tego:							
		Zapas kasowy z początkiem roku:							
		a) w gotówce	301.372 K 69 g						
		b) w efektach	33.631 „ 91 „			335.004	60		
		Razem				1,113.914	15		
		WYDATKI.							
I.		**Stypendya.**							
	1	Stypendya dla 1.103 uczniów:							
		a) należytość zaległa	31.077 K 38 g						
		z tego odpisano	20.830 „ 70 „						
		pozostało	10.246 K 68 g						
		b) należytość bieżąca	361.264 „ 50 „						
		Razem	371.511 K 18 g						
		od tego zwroty	3.146 „ 50 „						
		Czysty wydatek		368.364	68	337.095	32	31.269	36
	2	Opłaty za uczniów wychowywanych w c. k. Zakładach wojskowych (z fundacyi jubileuszowej Cesarza Franciszka Józefa I).	8.448 K — g						
		od tego zwroty	282 „ 74 „						
		Czysty wydatek		8.165	26	8.165	26	—	—
		Suma rubryki I.		376.529	94	345.260	58	31.269	36
		Do przeniesienia		376.529	94	345.260	58	31.269	36

I. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	g
		Z przeniesienia .	376.529	91	345.260	58	31.269	36
II.		**Cele naukowe i dobroczynne.**						
	3	Wsparcia z fundacyi Brzezińskiego dla ubogich uczniów miasta Lwowa .	630	—	630	—	—	—
	4	Subwencya z fundacyi Tarnowskiej dla bursy imienia św. Kazimierza w Tarnowie	140	—	140	—	—	—
	5	Zasiłki nadzwyczajne z fundacyi Dydyńskiego dla rygorozantów i ukończonych uczniów uniwersytetu lwowskiego	510	—	510	—	—	—
	6	Nagrody z fundacyi Jeleńskiego dla celujących uczniów kraj. szkoły rolniczej w Czernichowie . .	150	—	150	—	—	—
	7	Na sprawienie odzieży i przyborów szkolnych dla ubogiej dziatwy szkolnej:						
		a) w Skałacie (z fundacyi Włochowicza) 164 K — g						
		b) w Tarnobrzegu (z fundacyi Reifera) . . 36 „ — „						
		c) w Żółkwi (z fundacyi Kopińskiego) . 200 „ — „	400	—	400	—	—	—
	8	Jednorazowe stypendyum (z fundacyi Sołowijów) dla byłych uczenic szkoły ludowej w Poturzycy (efektami — książeczka galicyjskiej Kasy oszczędności)	50	—	50	—	—	—
	9	Dotacye z fundacyi Horodeńskiej dla zakładów wychowawczych:						
		a) OO. Zmartwychwstańców we Lwowie . . 455 K 57 g						
		b) OO. Zmartwychwstańców w Krakowie . . . 455 „ 57 „						
		c) Ks. Bosko w Miejscu piastowem . 911 „ 15 „	1.822	29	1.822	29	—	—
	10	Na wydawnictwo popularnych książek i broszur, część dochodów z fundacyi Lechnera	1.100	—	1.100	—	—	—
	11	Jednorazowe zapomogi z fundacyi Dra Jana Towarnickiego:						
		a) dla biednych uczniów 4.489 K 74 g						
		b) „ „ wdów, krewnych fundatora . 600 „ — „						
		c) dla Towarzystw, ochronek, burs i zakładów naukowych . 3.100 „ — „						
		razem . 8.189 K 74 g						
		od tego zwroty . . 79 „ 74 „						
		Czysty wydatek .	8.110	—	7.930	26	179	74
		Suma rubryki II. .	12.912	29	12.732	55	179	74
		Do przeniesienia .	389.442	23	357.993	13	31.449	10

I. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	g
		Z przeniesienia	389.442	23	357.993	13	31.449	10
III.		**Wsparcia jednorazowe.**						
	12	Jednorazowa zapomoga z fundacyi Skąpskiego	50	—	50	—	—	—
	13	Jednorazowe zapomogi dla krewnych z fundacyi Strzałkowskiego	1.600	—	1.600	—	—	—
	14	Jednorazowe zapomogi dla krewnych z fundacyi Lachowicza	3.800	—	3.800	—	—	—
	15	Wsparcia jednorazowe dla krewnych z fundacyi Bazylego Lewickiego	160	—	160	—	—	—
	16	Zasiłki jednorazowe dla biednych uczniów i uczenic z fundacyi Horodeńskiej	1.800	—	1.800	—	—	—
	17	Jednorazowe zapomogi z fundacyi Olimpii Jankowskiej dla uczniów wydziału filozoficznego w Krakowie	800	—	800	—	—	—
	18	Jednorazowe zapomogi z fundacyi Dra Jana Towarnickiego dla biednych uczniów różnych zakładów	800	—	800	—	—	—
		Suma rubryki III.	9.010	—	9.010	—		—
IV.		**Subwencye stałe.**						
	19	Kapituła katedralna obrz. łac. we Lwowie (z fundacyi Głowińskiego)	892	92	892	92	—	—
	20	Zakład ubogich we Lwowie (z fundacyi Głowińskiego)	25	20	25	20	—	—
	21	Dom kalek im. św. Łazarza we Lwowie (z fundacyi Głowińskiego)	16	80	16	80	—	—
	22	Galicyjski fundusz religijny (z fundacyi Głowińskiego)	115	08	115	08	—	—
	23	Kościół OO. Jezuitów we Lwowie (z fundacyi Russyana)	42	—	42	—	—	—
		Suma rubryki IV.	1.092	—	1.092	—		—
V.		**Legaty i pensye.**						
	24	Baranowska Augusta (z fundacyi Laskowskich)	200	—	200	—	—	—
	25	Dydyńska Julia (z fundacyi Pieściorowskiego)	440	—	440	—	—	—
	26	Pisz Wincenta (z fundacyi Pieściorowskiego)	80	—	80	—	—	—
	27	Nowosieleccy Bronisław i Zofia (z fundacyi Pieściorowskiego)	800	—	800	—	—	—
	28	Woźniak Felicya (z fundacyi Pieściorowskiego)	40	—	40	—	—	—
	29	Jazłowicka Kamila (z fundacyi Strzałkowskiego)	1.200	—	1.200	—	—	—
	30	Mieszkowska Karolina (z fundacyi Adamskich)	720	—	720	—	—	—
	31	Konopka Leonilda (z fund. Konopków)	2.136	56	2.136	56	—	—
	32	Giela Jan (z fundacyi Michalewiczów)	561	78	561	78	—	—
	33	Kwolikowa Paulina (z fund. Stupnickiego Marcelego)	100	—	100	—	—	—
		Suma rubryki V.	6.278	34	6.278	34		—
		Do przeniesienia	405.822	57	374.373	47	31.449	10

I. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	g
		Z przeniesienia .	405.822	57	374.373	47	31.449	10
VI.		**Wsparcia stałe i zaopatrzenia.**						
	34	Czaykowski Franciszek Bruno } z fundacyi familijnej Czaykowskiego Waleryana	1.200	—	1.200	—	—	—
	35	Czaykowski Waleryan Eugeniusz	1.200	—	1.200	—	—	—
	36	Czaykowska Augusta Emilia	1.200	—	1.200	—	—	—
	37	Woińska z Czaykowskich Filipina	1.200	—	1.200	—	—	—
	38	Kudelkowa z Czaykowskich Olga Rozalia . . .	1.200	—	1.200	—	—	—
	39	Rylska Wiktorya Monika Teofila . . . . . } z fundacyi familijnej Rylskich z Pisarowic	800	—	800	—	—	—
	40	Nędzowska Józefa Stanisława	800	02	800	02	—	—
	41	Dzuganowska Klementyna Felicya	800	04	799	92	—	12
	42	Podlodowska Anna . .	800	—	800	—	—	—
	43	Podwinówna Jadwiga Zofia	800	—	800	—	—	—
	44	Hoszowska Marya Fryderyka	800	—	800	—	—	—
		Suma rubryki VI.	10.800	06	10.799	94	—	12
VII.		**Podatki i należytości rządowe.**						
	45	Należytość ekwiwalentowa od majątków nieruchomych fundacyi:						
		a) Czaykowskiego Waleryana . . . 280 K 42 g						
		b) Heferna . . . 9 „ 76 „						
		c) Lachowicza . . 367 „ 50 „						
		d) Lipińskich . . 501 „ — „						
		e) Rylskich . . . 990 „ 45 „						
		f) Pieściorowskiego . 225 „ — „						
		g) Stupnickiego Marcelego . . . . 914 „ 55 „						
		h) Strzałkowskiego . 1.399 „ 95 „						
		Razem . 4.688 K 63 g						
		od tego zwroty . . 9 „ 76 „						
		Czysty wydatek .	4.678	87	1.678	87	—	—
	46	Należytość rządowa od legatów, aktów fundacyjnych, kontraktów i innych aktów prawnych	2.311	09	2.311	09	—	—
	47	Podatek gruntowy i domowo-klasowy z dodatkami z dóbr i realności fundacyi:						
		a) Lipińskich . . 1.015 K 53 g						
		b) Marynowskiego . 2.621 „ 76 „						
		c) Pieściorowskiego . 626 „ 68 „						
		d) Strzałkowskiego . 8.139 „ 05 „						
		e) Stupnickiego Marcelego . . 4.997 „ 23 „	17.400	25	17.400	25	—	—
		Do przeniesienia .	24.390	21	24.390	21	—	—
			416.622	63	385.173	41	31.449	22

I. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	g	Uiszczenia K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	g
		Z przeniesienia .	416.622	63	385.173	41	31.449	22
	48	Podatek zarobkowy od wydzierżawienia gorzelni w Kłodzienku (fund. Marynowskiego)	24.390	21	24.390	21	—	—
	49	Podatek rentowy od dochodów z papierów wartościowych . . .	4.396	97	4.396	97	—	—
		Suma rubryki VII.	1.005	52	1.005	52	—	—
			29.792	70	29.792	70	—	—
VIII.		**Wydatki administracyjne.**						
	50	*Płace:*						
		a) Towarnicki Władysław, nadkurator fundacyi Dra Jana Towarnickiego . . 8.000 K — g						
		b) Jędrzejowicz Maryan, kurator fundacyi Dra Jana Towarnickiego . . 800 „ — „						
		c) Dąmbski Stanisław, kurator fundacyi Dra Jana Towarnickiego . 800 „ — „						
		d) Lachowicz Stanisław, administrator majątku nieruchomego fundacyi Dr. Antoniego Lachowicza . . . 800 „ — „	10.400	—	10.400	—	—	—
	51	*Zasługi i wynagrodzenia:*						
		a) administrator realności w Tarnopolu (z fundacyi Strzałkowskiego): należytość zaległa 125 K z tego odpisano . 125 „ — K — g						
		b) służba lasowa w Urlowie (z fundacyi Lipińskich) . . . . 955 „ 29 „	955	29	955	29	—	—
	52	*Remuneracye stałe* dla referenta spraw stypendyjnych, kasyera, zastępcy kasyera i likwidatora stypendyów w myśl aktów fundacyjnych:						
		a) z fundacyi Lachowicza Antoniego . . . 680 K — g						
		b) z fundacyi Czaykowskiego Waleryana . 180 „ — „						
		c) z fundacyi Dra Jana Towarnickiego . . 240 „ — „	1.100	—	1.100	—	—	—
	53	*Remuneracye niestałe:* Zarządca lasów fund. Głowińskiego w Winnikach	2.000	—	2.000	—	—	—
			14.455	29	14.455	29	—	—
		Do przeniesienia	446.415	33	414.966	11	31.449	22

I. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy		Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		Z przeniesienia		116.115	33	114.966	11	31.149	22
				14.455	29	14.455	29	—	—
	54	*Konserwacye i budowy:*							
		a) koszta rekonstrukcyi tartaku w Kuźminie (fundacyi Pieścioro-wskiego . . .	834 K 77 g						
		b) koszta postawienia budynków szkoły rolniczej w Miłocinie (fundacya Dr. Jana Towarnickiego) .	157.542 „ 12 „						
		c) koszta budowy studni na folwarku w Jacowcach (fund. Strzałkowskiego) . .	500 „ — „						
		d) koszta drenowania gruntów w Demeszkowcach (fundacya Ścibor Rylskich) .	3.592 „ 85 „						
		e) koszta budowy domu dla służby, karczmy, naprawy stajni i ogrodzenia parceli spornej (fundacya Lipińskich) . . .	4.628 „ 80 „						
		f) reszta kosztów rekonstrukcyi wychodków realności w Tarnopolu (fund. Strzałkowskiego) należytość zaległa . . .	1.000 „ — „	168.098	84	167.098	84	1.000	—
		Suma rubryki VIII.		182.554	13	181.554	13	1.000	—
IX.	55	Gotówka przeniesiona do majątku zarodowego	80.286 K 29 g						
		od tego pobrana z majątku zarodowego .	8.950 „ 50 „						
		Czysty wydatek .		71.335	79	71.335	79	—	—
X.		**Wydatki i zwroty rozmaite.**							
	56	Raty amortyzacyi pożyczek zaciągniętych na hipotekę dóbr i realności:							
		a) fundacyi Strzałkowskiego . . .	2.240 K — g						
		b) fundacyi Lachowicza	2.862 „ 64 „						
		c) fundacyi Lipińskich	285 „ 40 „	5.388	04	5.388	04	—	—
	57	Koszta ogłoszenia konkursów na wakujące stypendya .	5.855 K 78 g						
		od tego zwrot . .	34 „ 60 „						
		Czysty wydatek .		5.821	18	5.821	18	—	—
				11.209	22	11.209	22	—	—
		Do przeniesienia		700.305	25	667.856	03	32.449	22

I. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	g
		Z przeniesienia	700.305	25	667.856	03	32.449	22
			11.209	22	11.209	22	—	—
	58	Koszta komisyjne spowodowane wyjazdami w sprawach fundacyjnych	350	22	350	22	—	—
	59	Koszta notaryalne i honorarya adwokackie za zastępstwo w sprawach fundacyjnych	896	40	896	40	—	—
	60	Koszta ubezpieczenia budynków . . . 117 K 98 g od tego zwrot . . 5 „ 49 „ Czysty wydatek .	112	49	112	49	—	—
	61	Prestacye szkolne	319	70	319	70	—	—
	62	Dotacya z fundacyi Strzałkowskiego dla łać. ekspozytury w Łazówce: a) należytość zaległa — K 04 g b) „ bieżąca 100 „ — „	100	04	99	96	—	08
	63	Na potrzeby administracyi dóbr Urlów (fundacya Lipińskich) . . .	443	22	443	22	—	—
	64	Na potrzeby administracyi dóbr Kuźmina (fundacya Pieściorowskiego)	205	93	205	93	—	—
	65	Na potrzeby administracyi dóbr Szypowce (fundacya Stupnickiego Marcelego)	3.684	60	3.681	60	—	—
	66	Na potrzeby administracyi dóbr Kłodzienko (fundacya Marynowskiego)	1.948	81	1.948	81	—	—
	67	Odsetki od kapitału dłużnego Bankowi krajowemu z tytułu ceny kupna dóbr Kłodzienko (fundacya Marynowskiego): a) należytość zaległa . 9.142 K 78 g b) „ bieżąca . 5.816 „ — „	14.958	78	13.659	78	1.299	—
	68	Datek jednorazowy na budowę kościoła rzymsko-kat. w Jacowcach (fundacya Strzałkowskiego) . . .	500	—	500	—	—	—
	69	Zwrot opustu podatku z powodu klęsk elementarnych w roku 1907 w dobrach Jacowce (fundacya Strzałkowskiego)	464	44	464	44	—	—
	70	Na częściową spłatę długu zaciągniętego u Dr. Miczyńskiego (fundacya Dr. Zagórskiego)	3.000	—	3.000	—	—	—
	71	Wynagrodzenie za pośrednictwo przy sprzedaży dóbr Kłodzienko dla Majera Perlmuttera (fundacya Marynowskiego)	2.000	—	2.000	—	—	—
	72	Odsetki Drachanowskiemu od kapitału 200.000 K, złożonego tytułem ceny kupna dóbr Kłodzienko (fundacya Marynowskiego)	1.322	21	1.322	21	—	—
	73	Taksa depozytowa od kapitałów fundacyi Konopków	476	33	476	33	—	—
	74	Zasiłki do rachunku roku 1908 na pokrycie niedoborów tegoż roku .	8.653	07	8.653	07	—	—
		Do przeniesienia	50.645	46	49.346	38	1.299	08
			700.305	25	667.856	03	32.449	22

I. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	g
		Z przeniesienia	700.305	25	667.856	03	32.449	22
			50.645	46	49.346	38	1.299	08
	75	Drobne wydatki kancelaryjne, jak portorya, telegramy, stemple, druki i t. p.	572	06	572	06	—	—
	76	Rożne drobne należytości i zwroty	182	86	146	11	36	75
		Suma rubryki X.	51.400	38	50.061	55	1.335	83
		Suma wydatków wszystkich rubryk.	751.705	63	717.920	58	33.785	05
	77	Zaliczki do wyrachowania	22.880	—	22.880	—	—	—
	78	Efekta spieniężone. 8.852 K 19 g od tego zakupione 7.764 „ 11 g						
		Czysty wydatek	1.088	08	1.088	08	—	—
		Ogółem wydatki	775.673	71	741.888	66	33.785	05
		Do tego:						
		Zapas kasowy z końcem roku 1909: a) w gotówce 339.531 K 66 g b) w efektach (książeczki wkładkowe) 32.493 „ 83 „			372.025	49		
		Razem zgodnie ze sumą dochodów			1,113.914	15		

Stan majątku obrotowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny:		
A) Zapas kasowy:		
1) w gotówce		339.531 K 66 g
2) w efektach:		
a) 4% książeczki wkładkowe Banku krajowego	29.961 K 55 g	
b) 4% książeczki wkładkowe galic. Kasy oszczędności	2.532 „ 28 „	32.493 „ 83 „
B) Należytości czynne		10.295 „ 69 „
Suma stanu czynnego		112,321 K 18 g
Stan bierny:		
Należytości bierne		33.785 „ 05 „
Czysty stan czynny		378.536 K 13 g

Uwagi do zamknięcia rachunku majątku obrotowego.

1) Czysty stan czynny tego majątku wynosił z końcem r. 1909
jak wyżej wykazano kwotę . . . . . 378.536 K 13 g
z porównania z takimże stanem z końcem r. 1908 w kwocie 145.181 „ 40 „
okazuje się **ubytek** o kwotę . . . . . 66.645 K 27 g

a to głównie wskutek ubytku w efektach i w należytościach czynnych a mianowicie:

a) Stan gotówki z końcem roku 1909 wynosił	339.531 K 66 g		
Stan gotówki z końcem roku 1908 wynosił	301.372 „ 69 „	przyrost	38.158 K 97 g
		Do przeniesienia	38.158 K 97 g

I. Fundusze stypendyjne.

			Z przeniesienia	38.158 K 97 g
b)	Stan efektów z końcem roku 1909 wynosił . .	32.493 K 83 g		
	Stan efektów z końcem roku 1908 wynosił .	33631 „ 91 „	ubytek	1.138 K 08 g
c)	Stan należytości czynnych z końcem roku 1909 wynosił .	40.295 K 69 g		
	Stan należytości czynnych z końcem roku 1908 wynosił .	151.522 „ 06 „	ubytek	111.226 K 37 g
			Razem ubytek . . .	112.364 K 45 g
	Z porównania okazuje się przewyżka ubytku (*wynik ujemny*) o			74.205 K 48 g
d)	Stan należytości biernych w roku 1909 wynosił	33.785 K 05 g		
	Stan należytości biernych w roku 1908 wynosił	41.345 „ 26 „		
			ubytek czyli *wynik dodatni*	7.560 „ 21 „
	Z zestawienia obu wynikłości okazuje się *ubytek* w kwocie j. w.			66.645 K 27 g

2) Wykazaną w rubr. I. poz. 3. e) dochodów rentę z dóbr Zwiahel stanowią 200 dukatów holenderskich płatnych w złocie w dwóch półrocznych ratach po 100 dukatów dnia 8. lutego i 8. sierpnia każdego roku, a wartość ich oblicza się według każdoczesnego kursu, notowanego przez lwowską Izbę handlową w dniach płatności rat.

3) Z zapasu kasowego w gotówce, wykazanego w sumie 339.531 K 66 g rozporządzalną kwotę sfruktyfikowano w roku 1910 na rzecz majątku zarodowego odnośnych fundacyi.

4) Niniejszem zamknięciem nie objęto pełnych wyników z 10-ciu dóbr i realności (Winniki, Godowa, Kłodzienko, Kochanówka, Kuźmina, Ostrów i Demeszkowce, pięć realności w Rzeszowie fundacyi Dr. Jana Towarnickiego, dwie realności we Lwowie fundacyi Soleskiego, realność we Lwowie fundacyi Smiałowskiej, trzy realności w Krakowie i trzy realności we Wiedniu fundacyi Dr. Józefa Ostoi Zagórskiego), lecz wykazano tylko nadwyżki z tych dóbr, nadesłane po strąceniu wydatków administracyjnych do kasy krajowej.

LW. 71.000/10.

II.

Fundusze dobroczynne.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie, pl. Bernardyński 7.

Indeks.

			Str.
1.	Fundacya hr.	Baworowskiego Wiktora	952
2.	„	Brzozowskiego Beliny Karola	959
3.	„	Bursika Wojciecha	960
4.	„	Ciemierzyńskiego Józefa — dla akademii rolniczej w Dublanach	962
5.	„	dtto — na cele oświaty ludowej	963
6.	„	Czarkowskiej Maryi z hr. Golejewskich	964
7.	Fundusz	Emerytury członków sceny polskiej we Lwowie	966
8.	Fundacya	Gewürtzowej Maryi	970
9.	„	Głowińskiego Samuela — dobroczynna dla ubogich przy kościele w Winnikach	972
10.	„	Helclów im. — „Dom ubogich“ w Krakowie	974
11.	„	Hoffmanowej de Sternhort Angeliki — dla sierót po włościanach	979
12.	„	dtto — „ „ po wojskowych	981
13.	Fundusz	Instytutu teologicznego żydowskiego we Lwowie	983
14.	„	Inwalidów wojskowych — galicyjski z r. 1866 (I.)	984
15.	Fundacya	dtto galicyjska — wydzielona z ogól. fund. zaopatrzenia inwalidów dla Galicyi i Bukowiny (II.)	986
16.	Fundusz	dtto wojskowych niżankowicki	989
17.	Fundacya	Jabłońskiego Wincentego	991
18.	„	Jędrzejewiczowej de Prez Maryi	993
19.	„	Kochmana Franciszka — dla dziewcząt służących	995
20.	„	dtto — dla literatów polskich	997
21.	„	Kielanowskiego Tytusa — dla gminy Kędzierzawce	999
22.	„	dtto — dla gminy Żuratyn	1001
23.	„	dtto — dla nieuleczalnych chrześcian we Lwowie	1003
24.	„	Komarnickich im. — posagowa	1005
25.	„	Kościuszki — na cele oświaty polskiego ludu	1007
26.	Fundusz	dtto — pomnika	1011
27.	Fundacya	Kosvitzky'ego Józefa — dla ślepych w Krakowie (I.)	1013
28.	„	dtto — dla wychowanków Zakładu św. Józefa w Krakowie (II.)	1015
29.	„	dtto — dla poprawionych złoczyńców w Krakowie (III.)	1017
30.	„	Kowalewskiego Izydora	1019
31.	„	Krupacza Józefa — dla patentowanych c. i k. inwalidów wojskowych	1021
32.	„	Krzeczunowicza Piotra	1023
33.	„	Kucharskiego Wojciecha	1025
34.	„ hr.	Lanckorońskiej Róży	1027
35.	„	Lewińskiego Edwarda	1029
36.	„ ks.	Lubomirskiej z ks. Ponińskich Karoliny	1031
37.	„	Łukasiewicza Ignacego	1033
38.	„	Łukowskiej Teofili i Malwiny z Łukowskich Wirth	1035
39.	„	„Macierzy polskiej“	1037
40.	„ Dra	Malinowskiego I. — dla adwokatów i wdów po adwokatach	1040
41.	„	dtto II. — dla artystów i literatów	1042
42.	„	dtto III. — dla celów gal. Tow. muzycznego we Lwowie	1045
43.	„	dtto IV. — dla sług prywatnych	1047
44.	„	dtto V. — dla dziewcząt służących	1049
45.	„	dtto IV. — dla chłopców uczących się rzemiosła	1052
46.	„	Mochnackiej Maryi	1055
47.	„	Morawieckiego Michała	1057
48.	„	Nazarkiewicza Jana Eugeniusza	1059

			Str.
49.	Fundacya	Niezabitowskiej Ludwiki — na rzecz „Domu pracy“ . . .	1060
50.	„	dtto — na rzecz tanich kuchni lud. we Lwowie .	1062
51.	„	dtto — dla zboru św. Klaudyi	1064
52.	Fundusz	Ossolińskich im. — zakład narodowy	1065
53.	Fundacya	Ostaszewskiego Józefa	1068
54.	„	Pietruskich Konstantego i Michaliny z Ruckich	1070
55.	„	Pietruskiego Oktawa	1074
56.	Fundusz	Podrzutków — budowa domu we Lwowie	1076
57.	Fundacya	Ponińskiego Wincentego Łodzia	1077
58.	„ hr.	Potockiego Jakóba	1080
59.	„ Dra	Przesmyckiego Tytusa	1082
60.	„	Remerowej Karoliny — szpitalna	1085
61.	„	Russanowskiej Pelagii — dla inwalidów polskich . . .	1088
62.	Fundusz	Rybactwa	1090
63.	Fundacya	Sądecka — „Dom roboczy“	1094
64.	„ ks.	Sapiechy Leona	1096
65.	„	Schiffnera Antoniego	1098
66.	„	Siemianowskich — dla dziewcząt	1100
67.	„	dtto — dla wdów po nauczycielach ludowych . . .	1102
68.	Fundusz	Sierociński — stanowy	1104
69.	„	Sierocy — krajowy	1107
70.	Fundacya	Skrzyńskiego Zaremby Szczepana — dla dziewcząt wiejskich . .	1110
71.	„	dtto — dla panien szlacheckich . .	1112
72.	Fundusz hr.	Stadnickiego Aleksandra	1115
73.	Fundacya	Steczkowskiego Franciszka	1117
74.	„	Straszewskiego Henryka	1119
75.	„	Strzeliska nowe — „Dom ubogich“	1121
76.	„ ks.	Szaflarskiego Jana i Czajkowskiej F. K. — dla Czarnego Dunajca .	1123
77.	„	dtto — dla Dębicy . . .	1124
78.	Fundusz	Szkół ludowych z r. 1872	1125
79.	Fundacya	Szumańskiego Eustachego — posagowa	1127
80.	Fundusz	Tarnowskiego — byłego obwodu	1129
81.	Fundacya	Tyzenhauza Wacława	1130
82.	„	Wężyków Leonarda i Ludwiki	1132
83.	„ hr.	Weissenwolfowej Teresy — dla obłąkanych uzdrowieńców . .	1134
84.	„	dtto — dla dotkniętych wielką chorobą . .	1136
85.	Fundusz	Winniki — administracya dóbr	1137
86.	Fundacya hr.	Wodzickiego Piotra	1139
87.	Fundusz	Zakupna książek dla uczniów zakładów przemysłowych . . .	1141

1. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Efekta zakupione . . 241.942 K 12 g						
		„ spieniężone . . 72.000 „ — „						
		rzeczywiste przykupno	169.942	12	169.942	12	—	—
	2	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	158.282	12	158.282	12	—	—
		Suma dochodów .	328.224	24	328.224	24	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909:						
		a) w gotówce . . . — K 68 g	—	—	—	—	—	—
		b) w efektach . . 2,883.913 „ 16 „	—	—	2,883.913	84	—	—
		Razem . .	—	—	3,212.138	08	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 229.942 K 12 g						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . . 71.660 „ — „						
		czysty wydatek .	158.282	12	158.282	12	—	—
		Suma wydatków .	158.282	12	158.282	12	—	—
		Zapas z końcem r. 1909:						
		a) w gotówce . . — K 68 g	—	—	—	—	—	—
		b) w efektach . . 3,053.855 „ 28 „	—	—	3,053.855	96	—	—
		Razem . .	—	—	3,212.138	08	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy:		
a) w gotówce		— K 68 g
b) w efektach:		
1) 4% obligacye pożyczki miasta Lwowa .	116.600 K — g	
2) Los kredytowy c. k. uprz. Zakładu dla handlu i przemysłu	200 „ — „	
3) 4% obligacye funduszu propinacyjnego	303.200 „ — „	
4) 4% (41 letn.) listy zast. Tow. kred. ziem.	274.000 „ — „	
5) 4% (nieokr.) „ „ „ „	221.000 „ — „	
6) 4% (56 letn.) „ „ „ „	348.200 „ — „	
7) 4% listy zastawne Banku krajowego .	722.000 „ — „	
8) 4% obligacye kolejowe Banku krajow.	32.800 „ — „	
9) 4% obligacye pożyczki krajow. z r. 1904	289.800 „ — „	
10) 4% „ „ „ z r. 1905	5.400 „ — „	
11) 4% listy rentowe	725.100 „ — „	
12) 4% książeczka Banku krajowego . .	15.555 „ 28 „	3,053.855 „ 28 „
Suma stanu czynnego . .		3,053.855 K 96 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny . .		3,053.855 K 96 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908		2,883.913 „ 84 „
okazuje się **przyrost** majątku o		169.942 K 12 g
a mianowicie: a) w gotówce . .	— K — g	
b) w efektach . .	169.942 „ 12 „	
Razem przyrost j. w.	169.942 K 12 g	

1. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Uwaga: Oprócz wyżej wykazanych efektów i gotówki, są jeszcze własnością fundacyi dobra, położone w powiecie tarnopolskim, a mianowicie: Baworów z Zastawiem, Łuka Wielka, Myszkowice, Łoszniów z Zagórzem i Krowinką, tudzież grunta w Tarnopolu (9 morgów 910□ sążni) i realność w Myszkowicach nabyta przez Wydział krajowy w r. 1909 na mieszkanie dla rz.k. księdza ekspozyta wreszcie realność we Lwowie, oraz zbiory naukowe i bblioteka. Wartość inwentaryjna tego majątku oznaczoną została na sumę 923.00 K 98 g.

Nadto znajdują się w przechowaniu tutejszej Kasy krajowej następujące kosztowności: 1) moneta złota włoska (20 lirów) wartości 18 K 40 h; 2) moneta złota belgijska (20 franków) wartości 18 K 40 g; 3) monet złota angielska (gwinea) wartość 25 kor. i 1) złoty zegarek „anker“ w pojedynczej kopercie wartości 48 kor.

1. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
		A) Rzeczywiste:						
	1	Czynsze z dóbr:						
		należytość zaległa . 63.142 K 20 g						
		„ bieżąca . 182.140 „ — „	245.282	20	202.709	31	42.572	89
	2	Czynsze z gruntów i domów:						
		należytość zaległa . 162 K 34 g						
		„ bieżąca . 4.727 „ 35 „	4.889	69	4.579	—	310	69
	3	Czynsze z młynów:						
		należytość zaległa . 14.078 K 04 g						
		„ bieżąca . 36.027 „ 55 „	50.105	59	40.281	69	9.823	90
	4	Dochody z lasów:						
		należytość zaległa . 950 K — g						
		„ bieżąca . 64.960 „ 01 „						
		razem . 65.910 K 01 g						
		od tego zwrot kor. . 3.157 „ 56 „	62.752	45	61.802	45	950	—
	5	Odsetki zwłoki za czynsze dzierżawne:						
		należytość zaległa . 1.904 K 48 g						
		„ bieżąca . 1.412 „ 54 „	3.317	02	1.221	60	2.092	42
	6	Odsetki od efektów:						
		należytość bieżąca . 120.713 K 44 g						
		od tego zwrot kor. . 3.270 „ 07 „	117.443	37	117.443	37	—	—
	7	Rozmaite dochody:						
		należytość zaległa . 945 K 20 g						
		„ bieżąca . 33.704 „ 08 „	34.649	28	33.834	08	815	20
	8	Mylne dochody:						
		należytość bieżąca . 2.064 K — g						
		od tego zwrot korelatywny . . 2.064 „ — „	—	—	—	—	—	—
		B) Przenośne:						
	9	Zaliczki zwrócone:						
		należytość zaległa . 15.653 K 27 g						
		„ bieżąca . 25.669 „ 90 „	41.323	17	26.790	53	14.532	64
	10	Czynsz za dzierżawę propinacyi:						
		należytość zaległa . 2.800 K — g						
		„ bieżąca . 4.600 „ — „						
		razem . . 7.400 K — g						
		od tego zwrot korelatywny . . 3.841 „ 16 „	3.558	84	—	—	3.558	84
	11	Dotacya Zarządu:						
		należytość zaległa . 6.615 K 12 g						
		„ bieżąca . 8.516 „ 12 „	15.131	21	6.615	12	8.516	12
	12	Gotówka pobrana za spieniężone efekta . 91.462 K 50 g						
		od tego wydana na zakupno efektów . 78.030 „ — „						
		czysty dochód .	13.432	50	13.432	50	—	—
		Do przeniesienia . . .	591.885	35	508.712	65	83.172	70

1. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	g
		Z przeniesienia	591.885	35	508.712	65	83.172	70
	13	Zwrot kaucyi dzierżawnej od c. k. Dyrekcyi propinacyi	1.200	—	—	—	1.200	—
	14	Depozyta	4.421	99	4.421	99	—	—
		Suma wszystkich dochodów	597.507	34	513.134	64	84.372	70
		Zapas z początkiem r. 1909:						
		a) funduszowy:						
		α) w gotówce 94.132 K 51 g						
		β) w efektach 41.410 „ 48 „	—	—	135.542	99	—	—
		b) depozytowy:						
		α) w gotówce 20.000 K — g						
		β) w efektach 1.500 „ — „	—	—	21.500	—	—	—
		Razem	—	—	670.177	63	—	—
		WYDATKI.						
		a) Rzeczywiste:						
	1	Honoraryum Kuratora	19.000	—	19.000	—	—	—
	2	Płace urzędników administracyjnych	10.740	—	10.740	—	—	—
	3	Płace służby administracyjnej	980	—	980	—	—	—
	4	Administracya biblioteki we Lwowie	11.789	98	11.789	98	—	—
	5	Płace służby lasowej	11.765	—	11.765	—	—	—
	6	Płace emerytalne	4.446	96	4.446	96	—	—
	7	Drobne wydatki administracyjne Zarządu: należytość bieżąca 8.834 K 72 g; od tego zwrot korelatywny 34 „ — „	8.800	72	8.800	72	—	—
	8	Zwrot dzierżawcom za odjęte grunta: należytość zaległa 182 K 90 g; „ bieżąca 1.018 „ 45 „	1.201	35	1.109	90	91	45
	9	Długi hipoteczne	105	—	105	—	—	—
	10	Konkurencye	2.275	56	2.275	56	—	—
	11	Podatki rządowe	129.607	76	129.607	76	—	—
	12	Asekuracye	1.820	48	1.820	48	—	—
	13	Nowe budowle	73.657	70	73.657	70	—	—
	14	Konserwacye i adaptacye	73.719	37	73.719	37	—	—
	15	Wydatki na lasy	8.122	43	8.122	43	—	—
	16	Zwroty dawnych długów: należytość zaległa 112 K 76 g; „ bieżąca 1.844 „ 87 „	1.957	63	1.844	87	112	76
	17	Różne wydatki ogólnego Zarządu: należytość bieżąca 39.892 K 45 g; od tego zwrot korelatywny 60 „ — „	39.832	45	39.832	45	—	—
	18	Gotówka wydana do majątku zarodowego	158.282	12	158.282	12	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	558.104	51	557.900	30	204	21
		Do przeniesienia	558.104	51	557.900	30	204	21

1. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		Z przeniesienia . . .	558.104	51	557.900	30	204	21
		B) Przenośne:						
	19	Zaliczki dane	25.669	90	25.669	90	—	—
	20	Czynsz za dzierżawę propinacyi: należytość bieżąca . 4.600 K — g; od tego zwrot korelatywny . . . 3.841 „ 16 „; czysty wydatek .	758	84	758	84	—	—
	21	Dotacya Zarządu	8.516	12	8.516	12	—	—
	22	Nadwyżka dochodów wydana z Kasy Zarządu Kasie krajowej 106.000 K — g; od tego: pobrana przez Kasę krajową z Kasy Zarządu . . . . 106.000 „ — „	—	—	—	—	—	—
	23	Efekta spieniężone . 91.462 K 50 g; od tego zakupiono . 78.030 „ — „; czysty wydatek .	13.432	50	13.432	50	—	—
		C) Depozyta:						
		a) należytość zaległa . 21.500 K — g; b) „ bieżąca . 4.421 „ 99 „	25.921	99	1.500	—	24.421	99
		Suma wszystkich wydatków .	632.403	86	607.777	66	24.626	20
		Zapas z końcem roku 1909:						
		a) funduszowy:						
		α) w gotówce . . 10.000 K — g						
		β) w efektach . . 27.977 „ 98 „	—	—	37.977	98	—	—
		b) depozytowy:						
		α) w gotówce . . 20.000 K — g						
		β) w efektach . . 4.421 „ 99 „	—	—	24.421	99	—	—
		Razem . .	—	—	670.177	63	—	—

Stan majątku obrotowego z końcem roku 1909.

Stan czynny. I. Zapas kasowy:		Szczegół.	Ogół.
a) funduszowy:			
α) w gotówce . . .	10.000 K — g		
β) w efektach . . .	27.977 „ 98 „	37.977 K 98 g	
b) depozytowy:			
α) w gotówce . . .	20.000 K — g		
β) w efektach . . .	4.421 „ 99 „	24.421 „ 99 „	62.399 K 97 g
Należytości czynne:			
a) Noel Adam, dzierżawca Myszkowiec:			
α) czynsz dzierżawny za II. półrocze 1907 r. rozłożony na raty		15.375 K — g	
β) zwrot asekuracyi w r. 1909 . . .		726 „ 93 „	
γ) „ prestacyi drogowej za rok 1907 .		22 „ 80 „	16.124 „ 73 „
Do przeniesienia			78.524 K 70 g

1. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Z przeniesienia . . .		78.524 K 70 g
b) Asłan Józef, dzierżawca Baworowa:		
α) czynsz dzierżawny z r. 1907 rozłożony na raty	12.000 K — g	
β) zwrot asekuracyi za rok 1909 . . .	769 „ 56 „	
γ) 6% odsetki zwłoki za nieuiszczony w terminie czynsz dzierżawny	182 „ 50 „	12.952 „ 06 „
c) Dembiński Stefan, dzierżawca Łuki Wielkiej:		
α) zwrot prestacyi drogowej za rok 1907 .	8 K 40 g	8 „ 40 „
d) Cieński Bogusław, dzierżawca Józefówki:		
α) zwrot asekuracyi za rok 1909 . . .	977 K 74 g	977 „ 74 „
e) Morozowski Antoni, dzierżawca Krowinki:		
α) czynsz dzierżawny z r. 1907 rozłożony na raty	10.942 K 20 g	
β) czynsz dzierżawny z r. 1909 . . .	4.255 „ 69 „	
γ) zwrot za sieczkarnię i młocarnię . .	520 „ — „	
δ) zwrot asekuracyi za rok 1909 . . .	659 „ 77 „	
ε) 6% odsetki zwłoki za nieuiszczony w terminie czynsz dzierżawny	47 „ 20 „	16.424 „ 86 „
f) Rada szkolna okręgowa w Trembowli: Zwrot należytości czynszowej z pola wynajętego pod szkołę w Łoszniowie za r. 1908 i 1909	100 K — g	100 „ — „
g) Michał hr. Baworowski:		
α) czynsz za najem polowania w r. 1909 .	950 K — g	
β) zwrot należytości za szkody, wyrządzone przez leśną zwierzynę	6 „ — „	956 „ — „
h) Czynsz za karczmę w Salówce	75 K — g	75 „ — „
i) Czynsz za 2 karczmy w Baworowie . .	135 K 69 g	135 „ 69 „
j) Szalit Mendel, dzierżawca młyna w Myszkowicach:		
α) czynsz dzierżawny z r. 1908 . . .	5.302 K 77 g	
β) 6% odsetki zwłoki od tego czynszu . .	823 „ 54 „	
γ) za zbadanie urządzenia elektrycznego przy młynie w Myszkowicach w r. 1907 . .	84 „ — „	6.210 „ 31 „
k) Daukner Feiwel, dzierżawca młyna w Baworowie:		
α) czynsz dzierżawny z roku 1909 . . .	1.052 K 30 g	
β) 6% odsetki zwłoki od nieuiszczonego w terminie czynszu dzierżawnego . .	122 „ 80 „	
γ) zwrot 1/30 części kapitału, wyłożonego na budowę magazynu przy młynie w Baworowie	394 „ 05 „	
δ) 4% odsetki od tego kapitału . . .	370 „ 40 „	
ε) zwrot 1/30 części kapitału, wyłożonego na budowę łotoków przy młynie w Baworowie	381 „ 22 „	
η) 4% odsetki od tego kapitału . . .	424 „ 43 „	
ξ) zwrot podatku osobisto-dochodowego za r. 1896 i 1897	1.361 „ 99 „	
ϑ) zwrot zapłaconej defalki za przerwę w ruchu młyna	295 „ 20 „	
ι) zwrot asekuracyi za r. 1905, 1906, 1907, 1908 i 1909	2.937 „ 36 „	7.339 „ 75 „
Do przeniesienia . . .		123.704 K 51 g

1. Fundacya ś. p. Wiktora Barworowa hr. Baworowskiego.

Z przeniesienia . . .		123.704 K 51 g
l) Gellesman i Dankner, dzierżawcy młyna w Krowince:		
α) czynsz dzierżawny z roku 1909 . . .	2.693 K 56 g	
β) 6% odsetki zwłoki od nieuiszczonego w terminie czynszu dzierżawnego . . .	55 „ 75 „	
γ) 6% odsetki zwłoki za stawisko w Krowince za rok 1907 i 1909	22 „ 26 „	
δ) zwrot asekuracyi za rok 1908 i 1909 . .	1.225 „ 39 „	3.996 „ 96 „
ł) Cirle Landau i Majer Zeiler, poddzierżawcy prawa propinacyi:		
α) zwrot czynszu za subarendę prawa propinacyi	3.558 K 84 g	
β) 10% odsetki zwłoki od tego czynszu . .	43 „ 54 „	3.602 „ 38 „
m) Zwrot od podleśniczego Roberta Piotrowskiego: zaliczki na płacę	66 K 80 g	66 „ 80 „
n) Były syndyk fundacyi ś. p. Dr. Tadeusz Skałkowski:		
α) zwrot zaliczki na pokrycie odszkodowania przeznaczonego Leonowi Fedorowiczowi za odjętą ekonomówkę	1.900 K — g	
β) zwrot zaliczki na wypłatę wynagrodzenia za projekt szluzy w Łoszniowie . . .	550 „ — „	2.450 „ — „
o) Od c. k. Dyrekcyi propinacyi zwrot kaucyi za zabezpieczenie dzierżawy prawa propinacyi w Myszkowicach i Łuce Wielkiej	1.200 K — g	1.200 „ — „
p) Zwrot od Kuratoryi zaliczki na pokrycie wydatków bieżących	8.516 K 12 g	8.516 „ 12 „
r) Od bibliotekarza Edmunda Naganowskiego zwrot zaliczki na wydatki biblioteczne .	3.235 K 90 g	3.235 „ 90 „
Suma stanu czynnego . . .		146.772 K 67 g

Stan bierny:

a) Antoniemu Morozowskiemu zwrot za odjęty grunt	91 K 45 g	
b) Firmie Pauksch 4% odsetki od 4.000 kor. .	112 „ 76 „	
c) Zwrot kaucyi depozytowej w gotówce . .	20.000 „ — „	
d) „ depozytów efektami	4.421 „ 99 „	
Suma stanu biernego . . .		24.626 „ 20 „
Czysty stan czynny . . .		122.146 K 47 g

LW. 86.465/10.

2. Fundacya Karola Beliny Brzozowskiego „dla bursy stanisławowskiej im. J. I. Kraszewskiego".

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zast. Banku krajowego 160 K — g						
		b) 4% od listów zast. gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . . 80 „ — „						
		c) 4% od obligacyj galic. pożyczki krajowej z r. 1893 . . 8 „ — „						
		Razem . 248 K — g						
		od tego podatek rentowy . . . . — „ 40 „						
		Czysty dochód .	247	60	247	60	—	—
		Suma dochodów .	247	60	247	60	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909:						
		a) w gotówce . . 123 K 80 g						
		b) w efektach . . 6.388 „ 35 „	—	—	6.512	15	—	—
		Razem .	—	—	6.759	75	—	—
		WYDATKI.						
	1	Dożywocie Klementyny z Kobrów Starzewskiej	247	60	247	60	—	—
		Suma wydatków .	247	60	247	60	—	—
		Zapas z końcem roku 1909:						
		a) w gotówce . . 123 K 80 g						
		b) w efektach . . 6.388 „ 35 „	—	—	6.512	15	—	—
		Razem .	—	—	6.759	75	—	—

Stan majątku z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy:		
a) w gotówce		123 K 80 g
b) w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego	4.000 K — g	
2. 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . .	2.000 „ — „	
3. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	200 „ — „	
4. 4% książeczka Banku krajowego .	188 „ 35 „	6.388 „ 35 „
Suma stanu czynnego . .		6.512 K 15 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan. czynny		6.512 K 15 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1808		6.512 „ 15 g
okazuje się stan **niezmieniony**		— „ —

Uwaga: Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1909 w gotówce . 123 K 80 g przeznaczony jest na pokrycie pierwszej półrocznej raty dożywocia Klementyny z Kobrów Starzewskiej, płatnego z góry dnia 1. stycznia i 1. lipca b. r., gdy natomiast odsetki od efektów majątku zarodowego to dożywocie stanowiące, wpływają w ratach półrocznych z dołu. LW. 64.547/10.

3. Fundacya dobroczynna ś. p. Wojciecha Bursika.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	8	—	8	—	—	—
	2	Efekta zakupione	8	—	8	—	—	—
		Suma dochodów .	16	—	16	—	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 . .	—	—	3.344	52	—	—
		Razem .	—	—	3.360	52	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów	8	—	8	—	—	—
		Suma wydatków .	8	—	8	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 . . .	—	—	3.352	52	—	—
		Razem .	—	—	3.360	52	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
a) 4% listy zast. Banku krajowego . .	3.200 K — g	
b) 4% książeczka galic. Kasy oszczędności Nr. 166.340	152 „ 52 „	3.352 K 52 g
Suma stanu czynnego		3.352 K 52 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		3.352 K 52 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . . .		3.344 „ 52 „
okazuje się **przyrost** majątku o		8 K — g

3. Fundacya dobroczynna ś. p. Wojciecha Bursika.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od 4% listów zast. Banku krajowego	128	—	128	—	—	—
		Suma dochodów	128	—	128	—	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w gotówce	—	—	136	—	—	—
		Razem	—	—	264	—	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana do majątku zarodowego	8	—	8	—	—	—
	2	Jednorazowe wsparcia	120	—	120	—	—	—
		Suma wydatków	128	—	128	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w gotówce	—	—	136	—	—	—
		Razem	—	—	264	—	—	—

Uwaga: W myśl artykułu IV. i V. aktu fundacyjnego czyste stałe dochody z odsetek od efektów majątku zarodowego, służyć mają na wypłatę jednego lub dwóch jednorazowych wsparć dla ubogich zamieszkałych we Lwowie ojców rodzin klasy robotniczej.

W r. 1909 wypłacono dwa jednorazowe wsparcia po . . . 60 K

Z wykazanego z końcem roku 1909 zapasu w gotówce . . . 136 K

zarezerwowano kwotę . . . . . 128 „

jako czysty stały dochód za r. 1909 na cele rozdawnictwa wsparć w r. 1910 wykonać się mającego,

resztę zaś w kwocie . . . . . 8 K

sfruktyfikowano z początkiem roku 1910 na rzecz majątku zarodowego (LW. 44.328/10).

LW. 65.566/10.

4. Fundacya z legatu ś. p. Józefa Ciemierzyńskiego „dla akademii rolniczej w Dublanach".

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od 4% listów zastaw. Banku krajowego	48	—	48	—	—	—
	2	Efekta zakupione	48	—	48	—	—	—
		Suma dochodów .	96	—	96	—	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	1.473	22	—	—
		Razem .	—	—	1.569	22	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów	48	—	48	—	—	—
		Suma wydatków .	48	—	48	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	1.521	22	—	—
		Razem .	—	—	1.569	22	—	—

Stan majątku z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1) 4% listy zastawne Banku krajowego .	1.200 K — g	
2) 4% książeczka „ „ .	321 „ 22 „	1.521 K 22 g
Suma stanu czynnego		1.521 K 22 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny . . .		1.521 K 22 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		1.473 „ 22 „
okazuje się **przyrost** majątku o		48 K — g

Uwaga. Fundacya ta nie weszła jeszcze w życie, zatem wszelkie dochody z odsetek od efektów fruktyfikuje się w celu powiększenia majątku zarodowego.

LW. 64.671/10.

5. Fundacya z legatu ś. p. Ciemierzyńskiego „na cele oświaty ludowej".

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od 4% listów zastaw. Banku krajowego	48	—	48	—	—	—
	2	Efekta zakupione	48	—	48	—	—	—
		Suma dochodów .	96	—	96	—	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	1.473	22	—	—
		Razem .	—	—	1.569	22	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów	48	—	48	—	—	—
		Suma wydatków .	48	—	48	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	1.521	22	—	—
		Razem .	—	—	1.569	22	—	—

Stan majątku z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego . .	1.200 K — g	
2. 4% książeczka Banku krajowego . .	321 „ 22 „	1.521 K 22 g
Suma stanu czynnego . . .		1.521 K 22 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny . . .		1.521 K 22 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 .		1.173 „ 22 „
okazuje się **przyrost** majątku o .		18 K g

Uwaga: Fundacya ta nie weszła jeszcze w życie, zatem wszelkie dochody z odsetek od efektów fruktyfikuje się w celu powiększenia majątku zarodowego.

LW. 64.670/10.

6. Fundacya ś. p. Feliksy Maryi z hr. Golejewskich Czarkowskiej „dla rękodzielników i przemysłowców pochodzenia polskiego w kraju zawód rękodzielniczy lub przemysłowy podejmujących“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	21.841	55	21.841	55	—	—
	2	Efekta zakupione . . 23.000 K — g od tego spieniężone . 8 „ 45 „ rzeczywiste przykupno	22.991	55	22.991	55	—	—
		Suma dochodów	11.833	10	11.833	10	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	576.688	63	—	—
		Razem	—	—	621.521	73	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 21.850 K — g od tego pobrana za spieniężone efekta . 8 „ 45 „ czysty wydatek	21.841	55	21.841	55	—	—
		Suma wydatków	21.841	55	21.841	55	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	599.680	18	—	—
		Razem	—	—	621.521	73	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

		Szczegół.		Ogół.	
Stan czynny.	Zapas kasowy w efektach:				
	1. 4½% listy zast. gal. Banku hipotecznego	20.000 K	— g		
	2. 4% „ „ „ „ krajowego	176.500 „	— „		
	3. 4% „ „ „ Towarzystwa kredytowego ziemskiego	301.800 „	— „		
	4. 4% listy rentowe	23.000 „	— „		
	5. 4% obligacye kolejowe Banku krajowego	16.200 „	— „		
	6. 4% „ gal. funduszu propinacyjnego	62.000 „	— „		
	7. Książeczka Banku krajowego	180 „	18 „	599.680 K	18 g
	Suma stanu czynnego			599.680 K	18 g
Stan bierny				— „	— „
	Czysty stan czynny			599.680 K	18 g
	W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908			576.688 „	63 „
	okazuje się **przyrost** majątku o			22.991 K	55 g

6. Fundacya ś. p. Feliksy Maryi z hr. Golejewskich Czarkowskiej „dla rękodzielników i przemysłowców pochodzenia polskiego w kraju zawód rękodzielniczy lub przemysłowy podejmujących“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 1½% od listów zast. galic. Banku hipot. 900 K — g						
		b) 4% od listów zast. galic. Banku kraj. 7.060 „ — „						
		c) 4% od listów zast. gal. Towarzystwa kredyt. ziemskiego 12.072 „ — „						
		d) 4% od listów rentowych . . . 460 „ — „						
		e) 4% od oblig. kolejowych Banku kraj. 648 „ — „						
		f) 4% od oblig. galic. funduszu propinacyjnego . . . 2.480 „ — g						
		razem . 23.620 K — g						
		od tego podatek rentowy i odsetki bierne 113 „ 77 „						
		Czysty dochód .	23.506	23	23.506	23	—	—
	2	Zwrot pożyczek udzielonych rękodzielnikom i przemysłowcom:						
		a) należytość zaległa . 61.336 K 30 g						
		b) „ bieżąca . 7.000 „ — „						
		68.336 K 30 g						
		odpisano 371 „ 30 „	67.965	—	2.360	58	65.604	42
		Suma dochodów .	91.471	23	25.866	81	65.604	42
		Zapas z początkiem roku 1909 w gotówce	—	—	24.796	55	—	—
		Razem .	—	—	50.663	36	—	—
		WYDATKI.						
	1	Stypendya dla rękodzielników i przemysłowców	12.450	—	12.450	—	—	—
	2	Pożyczki dla rękodzielników i przemysłowców	7.000	—	7.000	—	—	—
	3	Rozmaite	700	55	700	55	—	—
	4	Gotówka wydana do majątku zarodowego	21.841	55	21.841	55	—	—
		Suma wydatków .	41.992	10	41.992	10	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w gotówce	—	—	8.671	26	—	—
		Razem .	—	—	50.663	36	—	—

Uwaga: Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1909 w gotówce 8.671 K 26 g
zarezerwowano na pokrycie rat stypendyów w I. półr. 1910, kwotę 2.000 „ — „
gdyż odsetki od efektów majątku zarodowego służące na wypłatę tych rat wpływają półrocznie z dołu —
resztę zaś w kwocie . . . . . 6.671 K 26 g
sfruktyfikowano z początkiem roku 1910 w myśl aktu fundacyjnego na rzecz majątku zarodowego (LW. 62.885/10).

LW. 65.528/10.

7. Fundusz emerytury dla członków polskiego teatru miejskiego we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	A) Fundusz żelazny	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka za spieniężone efekta . .	1.045	—	1.045	—	—	—
	2	Efekta zakupione	1.100	—	1.100	—	—	—
		Suma dochodów .	2.145	—	2.145	—	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	500.447	21	—	—
		Razem .	—	—	502.592	21	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów	1.045	—	1.045	—	—	—
	2	Efekta spieniężone	1.045	—	1.045	—	—	—
		Suma wydatków .	2.090	—	2.090	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	500.502	21	—	—
		Razem .	—	—	502.592	21	—	—

Stan funduszu żelaznego z końcem roku 1909.

		Szczegół.	Ogół.
Stan czynny.	Zapas kasowy w efektach:		
	1. 4½% listy zastawne Banku krajowego . .	98.000 K — g	
	2. 4% „ „ „ „ . .	321.100 „ — „	
	3. 4% „ „ Towarz. kredyt. ziemsk.	58.600 „ — „	
	4. 4% obligacye pożyczki m. Lwowa . .	21.200 „ — „	
	5. 4% obligacye kolejowe Banku krajowego .	300 „ — „	
	6. 4% listy rentowe	1.300 „ — „	
	7. 4% książeczka Banku krajowego . . .	2 „ 21 „	500.502 K 21 g
	Suma stanu czynnego . . .		500.502 K 21 g
Stan bierny	. . . . .		— „ — „
	Czysty stan czynny . . .		500.502 K 21 g
	W porównaniu z takim stanem z końcem r. 1908 w kwocie		500.447 „ 21 „
	okazuje się **wzrost** funduszu żelaznego o kwotę . . .		55 K — g

7. Fundusz emerytury dla członków polskiego teatru miejskiego we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	B) Fundusz rezerwowy	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	g
		DOCHODY.						
	1	Efekta zakupione	5.564	01	5.564	01	—	—
	2	Gotówka uzyskana za spieniężone efekta	1.036	20	1.036	20	—	—
		Suma dochodów .	6.600	21	6.600	21	—	—
		Zapas kasowy z początkiem r. 1909:						
		a) w efektach . . 28.331 K 95 g						
		b) w gotówce . . 5.280 „ 63 „	—	—	33.612	58	—	—
		Razem . .	—	—	40.212	79	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów	5.286	51	5.286	51	—	—
	2	Efekta spieniężone	1.100	—	1.100	—	—	—
	3	Gotówka wydana do majątku obrotowego na pokrycie niedoboru .	1.030	32	1.030	32	—	—
		Suma wydatków .	7.416	83	7.416	83	—	—
		Zapas kasowy z końcem r. 1909 w efektach	—	—	32.795	96	—	—
		Razem . .	—	—	40.212	79	—	—

Stan funduszu rezerwowego z końcem roku 1909.

		Szczegół.	Ogół.
Stan czynny.	Zapas kasowy w efektach:		
	1. 4% listy zastawne Banku krajowego . .	27.200 K — g	
	2. 4% listy rentowe	5.550 „ — „	
	3. 4% książeczka Banku krajowego . .	45 „ 96 „	32.795 K 96 g
	Suma stanu czynnego . . .		32.795 K 96 g
Stan bierny			— „ — „
	Czysty stan czynny . . .		32.795 K 96 g
	W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 .		33.612 „ 58 „
	okazuje się **ubytek** w majątku rezerwowym o kwotę . .		816 K 62 g

Uwaga: Za gotówkę pozostałą z końcem roku 1908 w kwocie . . 5.280 K 63 g
zakupiono w ciągu roku 1909 efekta nom. wartości 5.550 K — g
resztę zaś pozostałą od zakupna w kwocie . . 8 „ 13 „ 5.558 „ 13 „
ulokowano na książeczkę Banku krajowego Nr. 25063,
uzyskano zatem **nadwyżkę** w kwocie . . . . . 277 K 50 g
Na pokrycie niedoboru w majątku obrotowym w roku 1909
spieniężono efekta nom. wartości 1.100 K za 1.036 K 20 g
ubytek z powodu różnicy kursu wynosił przeto . 63 K 80 g
Do majątku obrotowego wydano w gotówce j. w. 1.030 „ 32 „ 1.094 „ 12 „
Rzeczywisty zatem ubytek w majątku rezerwowym za rok 1909
wynosi j. w. . . . . 816 K 62 g

7. Fundusz emerytury dla członków polskiego teatru miejskiego we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	C) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) od 4½% listów zastawnych Banku krajowego . . . 1.410 K — g						
		b) od 4% listów zast. Banku krajowego . 14.016 „ — „						
		c) od 4% listów zast. Tow. kredyt. ziemskiego . . . 2.344 „ — „						
		d) od 4% obligac. pożyczki m. Lwowa 848 „ — „						
		e) od 4% obligacyi kolejowych Banku krajowego . . . 12 „ — „						
		f) od 4% listów rentowych . . . . 119 „ — „						
		Razem . . 21.749 K — g						
		od tego:						
		a) podatek rentowy . 29 K 28 g						
		b) wydatek za kupon . 91 „ 54 „ 120 „ 82 „						
		Czysty dochód . .	21.628	18	21.628	18	—	—
	2	Wkładki członków czynnych:						
		a) należytości zaległe . 93.186 K 81 g						
		z tego odpisano 12.877 „ 32 „ 80.309 K 49 g						
		b) należytości bieżące . 23.951 „ 09 „	104.260	58	26.577	51	77.683	04
	3	Wkładki od pensyi emerytalnych . .	2.012	08	2.012	08	—	—
	4	Wpisowe od nowych członków:						
		a) należytości zaległe . 148 K 08 g						
		z tego odpisano 76 „ 08 „ 72 K — g						
		b) należytości bieżące . 488 „ 40 „	560	40	64	—	496	40
	5	Rozmaite:						
		a) 4% odsetki zwłoki od wkładek:						
		α) należytości zaległe 47 K 30 g						
		β) „ bieżące 142 „ 08 „	189	38	189	38	—	—
		b) dochody nieprzewidziane . .	25	40	25	40	—	—
	6	Gotówka pobrana z funduszu rezerwowego na pokrycie niedoboru .	1.030	32	1.030	32	—	—
		Suma dochodów .	129.706	34	51.526	90	78.179	44
		Zapas z początkiem r. 1909 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	51.526	90	—	—

7. Fundusz emerytury dla członków polskiego teatru miejskiego we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	C) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		WYDATKI.						
	1	Pensye emerytalne wdowie i sieroce: a) należytość zaległa r. 1908 . 291 K 36 g, z tego odpisano 168 „ — g 123 K 36 g						
		b) należytości bieżące . 50.628 „ 94 „	50.752	30	50.532	30	220	—
	2	Ekwiwalent za VI. dziesięciolecie . .	489	52	489	52	—	—
	3	Rozmaite wydatki: a) należytość stemplowa i kontraktowa od wkładek wpłaconych przez członków czynnych	401	72	401	72	—	—
		b) zwrot wkładek emerytalnych . .	103	36	103	36	—	—
		Suma wydatków .	51.716	90	51.526	90	220	—
		Zapas kasowy z końcem r. 1909 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem . .	—	—	51.526	90	—	—

Stan funduszu obrotowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny.		
1. Zapas kasowy	— K — g	— K — g
2. Należytości czynne:		
a) z lat ubiegłych	65.150 „ 58 „	
b) z roku bieżącego	13.028 „ 86 „	78.179 „ 44 „
Suma stanu czynnego . . .		78.179 K 44 g
Stan bierny. 1. Należytości bierne		220 „ — „
Czysty stan czynny . . .		77.959 K 44 g
W porównaniu z takim stanem z końcem roku 1908 w kwocie		93.090 „ 83 „
okazuje się **zmniejszenie** majątku obrotowego o kwotę . .		15.131 K 39 g

Uwaga: Ubytek majątku obrotowego, a właściwie zmniejszenie się należytości czynnych spowodowane zostało częścią upłatą należytości za ubiegłe lata służby przypisanych nowoprzyjętym członkom, częścią zaś odpisaniem zaległych należytości od osób, które przestały być członkami funduszu z powodu opuszczenia sceny lwowskiej.

LW. 50911/10.

8. Fundacya Maryi Gewürtzowej „na rzecz ubogich izraelitów m. Dębicy".

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	—	95	—	95	—	—
	2	Efekta zakupione	—	95	—	95	—	—
		Suma dochodów .	1	90	1	90	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	2.688	66	—	—
		Razem . .	—	—	2.690	56	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów	—	95	—	95	—	—
		Suma wydatków .	—	95	—	95	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	2.689	61	—	—
		Razem . .	—	—	2.690	56	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zast. Banku hipotecznego . .	200 K — g	
2. 4% „ „ „ krajowego . . .	2.400 „ — „	
3. Książeczka Banku krajowego . . .	89 „ 61 „	2.689 K 61 g
Suma stanu czynnego . . .		2.689 K 61 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny . . .		2.689 K 61 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		2.688 „ 66 „
okazuje się **przyrost** majątku o		— K 95 g

8. Fundacya Maryi Gewürtzowej „na rzecz ubogich izraelitów m. Dębicy".

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów: *a*) 4% od listów zastawnych Banku hipotecznego . . . 8 K — g *b*) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . . . 96 „ — „	104	—	104	—	—	—
		Suma dochodów .	104	—	104	—	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w gotówce.	—	—	103	90	—	—
		Razem . .	—	—	207	90	—	—
		WYDATKI.						
	1	Samuel Horowitz, rabin w Dębicy, zaliczka do wyrachowania na cele fundacyi	102	—	102	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	—	95	—	95	—	—
	3	Rozmaite (ekwiwalent)	1	05	1	05	—	—
		Suma wydatków .	104	—	104	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w gotówce	—	—	103	90	—	—
		Razem . . .	—	—	207	90	—	—

Uwaga: Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1909 w gotówce 103 K 90 g
zarezerwowano kwotę . . . . . 102 „ 95 „
w myśl aktu fundacyjnego jako czysty stały dochód z r. 1909 na zrealizowanie celów fundacyi w roku 1910, zaś resztę w kwocie — K 95 g jako czystą nadwyżkę dochodów za rok 1908, przeniesiono w myśl aktu fundacyjnego z początkiem roku 1910 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 14.333/10).

LW. 61.812/10.

9. Fundacya dobroczynna ś. p. Samuela Głowińskiego dla ubogich przy kościele w Winnikach.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	6.208	66	6.208	66	—	—
	2	Efekta zakupione . . 8.876 K 86 g od tego spieniężone . 2.219 „ 80 „ rzeczywiste przykupno .	6.657	06	6.657	06	—	—
		Suma dochodów .	12.865	72	12.865	72	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	155.522	54	—	—
		Razem . .		—	168.388	26	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . . . 8.128 K 46 g od tego pobrana za spieniężone efekta . 2.219 „ 80 „ czysty wydatek .	6.208	66	6.208	66	—	—
		Suma wydatków .	6.208	66	6.208	66	—	—
		Zapas z końcem r. 1909 w efektach .	—	—	162.179	60	—	—
		Razem . .	—	—	168.388	26	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

		Szczegół.	Ogół.
Stan czynny.	Zapas kasowy w efektach:		
	a) 4% obligacye pożyczki krajowej z roku 1893	91.800 K — g	
	b) „ „ renty papierowej . . .	28.500 „ — „	
	c) „ listy zastawne Banku krajowego . .	32.100 „ — „	
	d) „ listy rentowe	6.700 „ — „	
	e) „ książeczka Banku krajowego . . .	79 „ 60 „	162.179 K 60 g
	Suma stanu czynnego . . .		162.179 K 60 g
Stan bierny			— „ — „
	Czysty stan czynny . . .		162.179 K 60 g
	W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 .		155.522 „ 54 „
	okazuje się **przyrost** majątku o		6.657 K 06 g

9. Fundacya dobroczynna ś. p. Samuela Głowińskiego dla ubogich przy kościele w Winnikach.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy		Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.							
	1	Odsetki od efektów:							
		a) 4% od oblig. poż. kraj. z r. 1893 . .	3.872 K — g						
		b) 4% od oblig. renty papierowej . .	1.140 „ — „						
		c) 4% od listów zast. Banku kraj. . .	1.250 „ — „						
		d) 4% od listów rentowych	126 „ — „						
		razem .	6.388 K — g						
		od tego odsetki bierne	87 „ 91 „						
		Czysty dochód .		6.300	09	6.300	09	—	—
		Suma dochodów .		6.300	09	6.300	09	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w gotówce.		—	—	3.093	46	—	—
		Razem . .		—	—	9.393	55	—	—
		WYDATKI.							
	1	Gotówka wydana do majątku zarodowego		6.208	66	6.208	66	—	—
		Suma wydatków .		6.208	66	6.208	66	—	—
		Zapas z końcem r. 1909 w gotówce .		—	—	3.184	89	—	—
		Razem . .		—	—	9.393	55	—	—

Uwaga: Fundacya niniejsza nie weszła jeszcze w życie, a sprawa jej ukonstytuowania jest w toku. —

Zapas kasowy w gotówce w kwocie . . . . . 3.184 K 89 g sfruktyfikowano z początkiem roku 1910 na rzecz majątku zarodowego LW. 47.963/10.

LW. 64.559/10.

10. Fundacya „Dom ubogich“ im. Ludwika i Anny Helclów w Krakowie.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	243	99	243	99	—	—
	2	Efekta zakupione . . 22.920 K — g od tego spieniężone 21.536 „ 01 „ rzeczywiste przykupno	1.383	99	1.383	99	—	—
		Suma dochodów	1.627	98	1.627	98	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	1,897.932	63	—	—
		Razem . .	—	—	1,899.560	61	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . . . 21.780 K — g od tego pobrana za spieniężone efekta . 21.536 „ 01 „ Czysty wydatek .	243	99	243	99	—	—
		Suma wydatków .	243	99	243	99	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	1,899.316	62	—	—
		Razem . .	—	—	1,899.560	61	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy:		
a) w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego .	347.200 K — g	
2. 4½% „ „ „ „ .	80.400 „ — „	
3. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . .	1,381.800 „ — „	
4. 4% listy rentowe	22.000 „ — „	
5. 4% oblig. galic. pożyczki kraj. z r. 1893	25.800 „ — „	
6. 4% „ funduszu propinacyjnego .	20.000 „ — „	
7. 4% „ pożyczki miasta Lwowa .	21.200 „ — „	
8. 4% „ kolejowe Banku krajowego .	800 „ — „	
9. 4% książeczka Banku krajowego . .	116 „ 62 „	1,899.316 K 62 g
b) wartość dóbr, realności i inwentarza		1,467.335 „ 10 „
Suma stanu czynnego .		3,366.651 K 72 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny . .		3,366.651 K 72 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908		3,365.267 „ 73 „
okazuje się **przyrost** majątku o		1.383 K 99 g

Uwaga: Oprócz wykazanych, w stanie majątku zakładowego, efektów im. w. 1,899.316 K 62 g posiada tenże majątek jeszcze 9 sztuk akcyj użytkowania Towarzystwa c. k. austr. kolei państwowych, od których (jako już dawniej wylosowanych, a zatem w stan efektów nie wchodzących) pobiera się jedynie przypadającą czasem na nie dywidendę, która w tym roku wynosiła kwotę 68 K 47 g.

10. Fundacya „Dom ubogich“ im. Ludwika i Anny Helclów w Krakowie.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek rezerwowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zast. Banku krajowego . 2.240 K — g						
		b) 4% od listów zast. galic. Towarzystwa kredyt. ziemskiego . 344 „ — „						
		c) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . . 400 „ — „						
		Razem . 2.984 K — g						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 11 „ 95 „						
		Czysty dochód .	2.972	05	2.972	05	—	—
	2	Gotówka pobrana z majątku obrotowego:						
		a) tytułem 10% czystych dochodów własnych fundacyi za rok 1908 . . . 7.608 K 53 g						
		b) tytułem 10% czystych dochodów od osób płacących za swe utrzymanie w Zakładzie za rok 1908 . . . 899 „ 13 „	8.507	66	8.507	66	—	—
	3	Efekta zakupione . . . 9.900 K						
		od tego spieniężone . . 2.000 „						
		Rzeczywiste przykupno .	7.900	—	7.900	—	—	—
		Suma dochodów .	19.379	71	19.379	71	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909:						
		a) w gotówce . . 443 K 72 g						
		b) w efektach . . 74.600 „ — „	—	—	75.043	72	—	—
		Razem . .	—	—	94.423	43	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana Zarządowi „Domu ubogich“ na pokrycie wydatków nadzwyczajnych	4.098	50	4.098	50	—	—
	2	Gotówka wydana na zakupno efektów . . . 9.800 K						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . . . 2.000 „						
		Czysty wydatek .	7.800	—	7.800	—	—	—
		Suma wydatków .	11.898	50	11.898	50	—	—
		Zapas z końcem roku 1909:						
		a) w gotówce . . 24 K 93 g						
		b) w efektach . . 82.500 „ — „	—	—	82.524	93	—	—
		Razem . .	—	—	94.423	43	—	—

10. Fundacya „Dom ubogich“ im. Ludwika i Anny Helclów w Krakowie.

Stan majątku rezerwowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy:		
a) w gotówce		24 K 93 g
b) w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego . .	55.000 K — g	
2. 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	8.600 „ — „	
3. 4% obligacye kolejowe Banku krajowego .	10.000 „ — „	
4. 4% listy rentowe	1.000 „ — „	
5. 4% książeczka Banku krajowego . . .	7.900 „ — „	82.500 „ — „
Suma stanu czynnego . . .		82.524 K 93 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny . . .		82.524 K 93 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		75.043 „ 72 „
okazuje się **przyrost** majątku o		7.481 K 21 g
a mianowicie: a) przybyło w efektach . .	7.900 K — g	
b) ubyło w gotówce . . .	418 „ 79 „	
Przyrost j. w. . . .	7.481 K 21 g	

Uwaga: Majątek rezerwowy utworzony w myśl art. VII. aktu fundacyjnego z potrącanych corocznie kwot w wysokości 10% czystych stałych dochodów fundacyi, oraz takichże kwot czystej nadwyżki dochodów z rachunku osób płacących za swe utrzymanie w Zakładzie służy na pokrycie nadzwyczajnych nieprzewidzianych wydatków „Domu ubogich“.

10. Fundacya „Dom ubogich“ im. Ludwika i Anny Helclów w Krakowie.

Rubryka	Pozycya	C) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . . . 13.916 K 71 g						
		b) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 3.618 „ — „						
		c) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . 55.272 „ — „						
		d) 4% od obligacyj galic. pożyczki krajowej z r. 1893 . 1.032 „ — „						
		e) 4% od obligacyj galic. funduszu propinacyjnego . . 1.604 „ — „						
		f) 4% od obligacyj pożyczki m. Lwowa . 848 „ — „						
		g) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . . 32 „ — „						
		h) superdywidenda od 9 sztuk akcyi użytkowania Towarzystwa c. k. austr. kolei państwowej . 68 „ 47 „						
		Razem 76.391 K 18 g						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 518 „ 22 „						
		Czysty dochód .	75.872	96	75.872	96	—	—
	2	Gotówka złożona przez Zarząd „Domu ubogich“ tytułem 10% czystego dochodu z rachunku osób płacących za swe utrzymanie za rok 1908 .	899	13	899	13	—	—
		Suma dochodów .	76.772	09	76.772	09	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w gotówce	—	—	41.971	32	—	—
		Razem . . .	—	—	118.743	41	—	—
		WYDATKI.						
	1	Koszta utrzymania „Domu ubogich“ za czas od 1. stycznia do 31. grudnia 1909 roku	68.237	60	68.237	60	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	243	99	243	99	—	—
	3	Gotówka wydana do majątku rezerwowego:						
		a) tytułem 10% czystych dochodów własnych fundacyi za rok 1908 . . . 7.608 K 53 g						
		Do przeniesienia 7.608 K 53 g	68.481	59	68.481	59	—	—

10. Fundacya „Dom ubogich„ im. Ludwika i Anny Helclów w Krakowie.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		Z przeniesienia 7.608 K 53 g	68.481	59	68.481	59	—	—
		b) tytułem 10% czystych dochodów od osób płacących za swe utrzymanie w Zakładzie za rok 1908 . 899 „ 13 „	8.507	66	8.507	66	—	—
		Suma wydatków .	76.989	25	76.989	25	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w gotówce	—	—	41.754	16	—	—
		Razem . .	—	—	118.743	41	—	—

Uwaga: Z wykazanego zapasu z końcem roku 1909 w gotówce . . 41.754 K 16 g
wydzielono na rzecz majątku rezerwowego tytułem 10% czystych dochodów własnych fundacyi za rok 1909 tj. od sumy 75.872 K 96 g, kwotę . . . . . 7.587 „ 29 „
Z pozostałej zaś reszty w sumie . . . . . 34.166 K 87 g
pozostawiono w majątku obrotowym nieulokowaną kwotę . 34.142 „ — „
na pokrycie dwóch rat kwartalnych zaliczki asygnowanej z dochodów własnych fundacyi na utrzymanie „Domu ubogich“ na r. 1910, płatnych z góry, podczas gdy własne dochody fundacyi wpływają w ratach z dołu;
resztę zaś w kwocie . . . . . 24 K 87 g
jako czystą nadwyżkę dochodów za rok 1909 sfruktyfikowano z początkiem roku 1910 na rzecz majątku zarodowego fundacyi. (LW. 64564/10).

Kwotę wydzieloną jak wyżej na rzecz majątku rezerwowego fundacyi przeniesiono z początkiem roku 1910, w myśl art. VII. aktu fundacyjnego, do tegoż majątku.

Cały dochód od osób płacących za swe utrzymanie „w Domu ubogich“ wpływa do kasy Zakładu i nie przechodzi przez dzienniki kasy Wydziału krajowego. Z dochodu tego pokrywa Zarząd „Domu ubogich“ wszystkie potrzeby osób płacących za swe utrzymanie, a z czystego dochodu, jaki pozostaje po potrąceniu wszystkich wydatków na utrzymanie tych osób, odlicza kwotę równającą się 10% czystego dochodu i przesyła ją w myśl art VII. ustęp 7. aktu fundacyjnego z końcem roku administracyjnego — na rzecz majątku rezerwowego fundacyi — do kasy Wydziału krajowego.

Reszta czystego dochodu zostaje zużytą na częściowe pokrycie potrzeb osób ubogich utrzymywanych kosztem fundacyi.

LW. 64555/10.

11. Fundacya zapomogowa dla sierót po włościanach imienia Angeliki Hoffmann de Sternhort, sieroty po c. i k. majorze.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	27	50	27	50	—	—
	2	Efekta zakupione	27	50	27	50	—	—
		Suma dochodów	55	—	55	—	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909 w efektach	—	—	8.077	69	—	—
		Razem	—	—	8.132	69	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów	27	50	27	50	—	—
		Suma wydatków	27	50	27	50	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	8.105	19	—	—
		Razem	—	—	8.132	69	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

		Szczegół.	Ogół.
Stan czynny.	Zapas kasowy w efektach:		
	1. 1% listy zastawne Banku krajowego	8.000 K — g	
	2. Książeczka Banku krajowego	105 „ 19 „	8.105 K 19 g
	Suma stanu czynnego		8.105 K 19 g
Stan bierny			— „ — „
	Czysty stan czynny		8.105 K 19 g
	W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908		8.077 „ 69 „
	okazuje się **przyrost** majątku o		27 K 50 g

11. Fundacya zapomogowa dla sierót po włościanach imienia Angeliki Hoffmann de Sternhort, sieroty po c. i k. majorze.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów: 4% od listów zastawnych Banku krajowego	320	—	320	—	—	—
		Suma dochodów .	320	—	320	—	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w gotówce	—	—	162	50	—	—
		Razem .	—	—	482	50	—	—
		WYDATKI.						
	1	Zapomogi udzielone sierotom po włościanach	202	50	202	50	—	—
	2	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
	3	Gotówka wydana do majątku zarodowego	27	50	27	50	—	—
		Suma wydatków	230	—	230	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w gotówce	—	—	252	50	—	—
		Razem .	—	—	182	50	—	—

Uwaga: Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1909 w gotówce 252 K 50 g
zarezerwowano na pokrycie rat zapomóg dla sierót kwotę . 112 „ 50 „
gdyż zapomogi płatne są w ratach z góry, zaś odsetki od efektów majątku zarodowego służące na pokrycie tych zapomóg wpływają półrocznie z dołu;
resztę zaś w kwocie . . . . . 140 K — g
sfruktyfikowano z początkiem roku 1910 na rzecz majątku zarodowego. (LW. 44336/10).

LW. 64563/10.

12. Fundacya zapomogowa dla sierót po wojskowych imienia Angeliki Hoffmann de Sternhort, sieroty po c. i k. majorze.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	22	40	22	40	—	—
	2	Efekta zakupione	22	40	22	40	—	—
		Suma dochodów	44	80	44	80	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	7.277	45	—	—
		Razem	—	—	7.322	25	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów	22	40	22	40	—	—
		Suma wydatków	22	40	22	40	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	7.299	85	—	—
		Razem	—	—	7.322	25	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego	7.100 K — g	
2. Książeczka Banku krajowego	199 „ 85 „	7.299 K 85 g
Suma stanu czynnego		7.299 K 85 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		7.299 K 85 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908		7.277 „ 45 „
okazuje się **przyrost** majątku o		22 K 40 g

12. Fundacya zapomogowa dla sierót po wojskowych imienia Angeliki Hoffmann de Sternhort, sieroty po c. i k. majorze.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		4% od listów zastawnych Banku krajowego	284	—	284	—	—	—
		Suma dochodów .	284	—	284	—	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w gotówce	—	—	306	40	—	—
		Razem . .	—	—	590	40	—	—
		WYDATKI.						
	1	Zapomogi dla sierót po wojskowych (2 po 120 K)	240	—	240	—	—	—
	2	Rozmaite (ogłoszenie konkursu) . .	21	60	21	60	—	—
	3	Gotówka wydana do majątku zarodowego	22	40	22	40	—	—
		Suma wydatków .	284	—	284	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w gotówce	—	—	306	40	—	—
		Razem . .	—	—	590	40	—	—

Uwaga: Z wykazanego powyżej zapasu kasowego z końcem roku 1909 w gotówce . . . . . 306 K 40 g
przeniesiono do majątku zarodowego i ulokowano na książeczkę Banku krajowego z początkiem roku 1910 (LW. 5857/10) kwotę 22 „ 40 „
reszta zaś w kwocie . . . . . 284 K — g
stanowi czysty stały dochód z roku 1909 i użytą zostanie w roku 1910 na cele aktem fundacyjnym wskazane.

LW. 61813/10.

13. Fundusz na założenie i utrzymanie krajowego żydowskiego instytutu teologicznego we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów: a) 4% od obligac. pożyczki m. Lwowa . 4 K — g b) 4% od obligac. renty węgierskiej . . 80 „ — „	84	—	84	—	—	—
	2	Pobrano tytułem dobrowolnych składek — w gotówce	9	—	9	—	—	—
	3	Efekta zakupione	9	—	9	—	—	—
		Suma dochodów .	102	—	102	—	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909 w efektach .	—	—	25.194	28	—	—
		Razem . .	—	—	25.296	28	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów	9	—	9	—	—	—
		Suma wydatków .	9	—	9	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1909: a) w gotówce . . 84 K — g b) w efektach . . 25.203 „ 28 „	—	—	25.287	28	—	—
		Razem . .	—	—	25.296	28	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy:		
a) w gotówce		84 K — g
b) w efektach:		
1. 4% obligacye pożyczki m. Lwowa . .	100 K — g	
2. 4% renta węgierska	2.000 „ — „	
3. 4% książeczka Banku krajowego . . .	23.103 „ 28 „	25.203 „ 28 „
Suma stanu czynnego . . .		25.287 K 28 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny . . .		25.287 K 28 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		25.194 „ 28 „
okazuje się **przyrost** majątku o		93 K — g
a mianowicie przybyło: a) w gotówce 84 K — g		
b) w efektach 9 „ — „		
razem j. w. . 93 K — g		

Uwaga: Wykazany z końcem roku 1909 zapas kasowy w efektach i gotówce 25.287 K 28 g pochodzi z datków dobrowolnych gmin wyznaniowych i osób prywatnych, które po koniec roku 1909. wpłynęły do Kasy krajowej na okólnik Wydziału krajowego z dnia 26. marca 1907 do LW. 30.980 wystosowany w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 16. marca 1907 do wszystkich gmin wyznaniowych izraelickich w Galicyi.

Datki te przeznaczone są na utworzenie funduszu, potrzebnego na założenie i utrzymanie izraelickiego instytutu teologicznego we Lwowie powstać mającego w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 9. października 1907.

Wykazaną powyżej w zapasie kasowym z końcem roku 1909 gotówkę 84 K sfruktyfikowano z początkiem roku 1910 na rzecz majątku zarodowego. (LW. 22981/10).

LW. 65574/10.

14. Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych z roku 1866 (I).

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenia K	Uiszczenia g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	191	52	191	52	—	—
	2	Efekta zakupione 500 K — g, od tego spieniężone 281 „ 98 „						
		Rzeczywiste przykupno	218	02	218	02	—	—
		Suma dochodów	409	54	409	54	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	77.211	47	—	—
		Razem	—	—	77.621	01	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów 473 K 50 g, od tego pobrana za spieniężone efekta 281 „ 98 „						
		Czysty wydatek	191	52	191	52	—	—
		Suma wydatków	191	52	191	52	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	77.429	49	—	—
		Razem	—	—	77.621	01	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego	34.200 K — g	
2. 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	2.400 „ — „	
3. 4% obligacye kolejowe Banku krajowego	40.400 „ — „	
4. 4% „ galic. pożyczki kraj. z roku 1893	400 „ — „	
5. 4% książeczka Banku krajowego	29 „ 49 „	77.429 K 49 g
Suma stanu czynnego		77.429 K 49 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		77.429 K 49 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908		77.211 „ 47 „
okazuje się **przyrost** majątku o		218 K 02 g

14. Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych z roku 1866 (I).

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . . . 1.368 K — g						
		b) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . 96 „ — „						
		c) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . . 1.616 „ — „						
		d) 4% od obligacyj pożyczki krajowej z r. 1893 . . . . 16 „ — „						
		Razem 3.096 K — g						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 7 „ 32 „						
		Czysty dochód .	3.088	68	3.088	68	—	—
		Suma dochodów .	3.088	68	3.088	68	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w gotówce	—	—	241	52	—	—
		Razem . .	—	—	3.330	20	—	—
		WYDATKI.						
	1	Dożywocia dla c. k. inwalidów wojskowych:						
		a) należytość zaległa . 50 K g						
		b) „ bieżąca . 2.760 „ — „	2.810	—	2.760	—	50	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	191	52	191	52	—	—
		Suma wydatków .	3.001	52	2.951	52	50	—
		Zapas z końcem roku 1909 w gotówce.	—	—	378	68	—	—
		Razem . .	—	—	3.330	20	—	—

Uwaga: Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1909 w gotówce 378 K 68 g zarezerwowano na wypłatę niepodniesionego za rok 1909 wsparcia dożywotniego dla jednego c. i k. inwalidy wojskowego, kwotę 50 „ — „ pozostałą zaś resztę gotówki w kwocie . . . . . 328 K 68 g przeniesiono z początkiem roku 1910, jako czystą nadwyżkę dochodów za rok 1909, do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano. (LW. 46879/10).

LW. 46738/10.

15. Galicyjska fundacya inwalidów

(wydzielona z ogólnego krajowego funduszu zaopatrzenia inwalidów dla Galicyi i Bukowiny).

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	g
		DOCHODY.						
	1	Efekta zakupione . . 26.634 K 55 g od tego spieniężone . 22.770 „ 56 „						
		Rzeczywiste przykupno .	3.863	99	3.863	99	—	—
		Suma dochodów .	3.863	99	3.863	99	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909:						
		a) w gotówce . . 2.479 K 44 g						
		b) w efektach . . 230.037 „ 99 „	—	—	232.517	43	—	—
		Razem . .	—	—	236.381	42	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 25.304 K 55 g od tego pobrana za spieniężone efekta . 22.930 „ 56 „						
		Czysty wydatek .	2.373	99	2.373	99	—	—
	2	Wydano Bukowińskiemu Wydziałowi krajowemu $^1/_{11}$ część ekwiwalentu za wylosowane losy państwowe z roku 1860 — od kwoty 1.160 K	105	45	105	45	—	—
		Suma wydatków .	2.479	44	2.479	44	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	233.901	98	—	—
		Razem . .	—	—	236.381	42	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:	Szczegół.		Ogół.
1. 5% losy państw. pożyczki loteryjnej z r. 1860	1.200 K — g		
2. 4% listy zast. gal. Tow. kredyt. ziemskiego	19.200 „ — „		
3. 4% „ rentowe	123.800 „ — „		
4. austryackie renty:			
a) 5% papierowa . . .	80.000 K — g		
b) 4% „ . . .	9.500 „ — „		
c) 4% srebrna . . .	100 „ — „	89.600 „ — „	
5. książeczka Banku krajowego		101 „ 98 „	233.901 K 98 g
Suma stanu czynnego . . .			233.901 K 98 g
Stan bierny			— „ — „
Czysty stan czynny . . .			233.901 K 98 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .			232.517 „ 43 „
okazuje się **przyrost** majątku o			1.384 K 55 g
a mianowicie: przybyło w efektach . .		3.863 K 99 g	
ubyło w gotówce . .		2.479 „ 44 „	
przyrost j. w. . .		1.384 K 55 g	

Uwaga: Wykazane powyżej w zapasie kasowym 5% losy państwowe z r. 1860 w im. wart. 1.200 K stanowią po myśli art. 2. aktu fundacyjnego wspólną własność galicyjskiej ($^{10}/_{11}$ części) i bukowińskiej ($^1/_{11}$ część) fundacyi inwalidów.

Wydział krajowy zarządza tymi losami aż do ich ostatecznego wylosowania i przesyła corocznie bukowińskiemu Wydziałowi krajowemu $^1/_{11}$ część rocznych odsetek od powyższych losów, a w razie wylosowania $^1/_{11}$ część losów niewygranych i wygranych.

15. Galicyjska fundacya inwalidów

(wydzielona z ogólnego krajowego funduszu zaopatrzenia inwalidów dla Galicyi i Bukowiny).

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy		Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.							
	1	Odsetki od efektów:							
		a) 5% od losów państwowych z r. 1860 .	88 K — g						
		b) 4% od listów zast. Towarzystwa kredyt. ziemskiego . .	1.168 „ — „						
		c) 4% od listów rentowych . . .	4.188 „ — „						
		d) 5% od renty austryackiej papierowej .	3.360 „ — „						
		e) 4% od renty austryackiej papierowej .	380 „ — „						
		f) 4% od renty austryackiej srebrnej . .	2 „ — „						
		razem .	9.186 K — g						
		od tego zwroty korelatywne (w czem zwrot Bukowińskiemu Wydziałowi krajowemu 1/11 części odsetek od losów państwowych z r. 1860 w kwocie 8 K)	366 „ 06 „						
		Czysty dochód .		8.819	94	8.819	94	—	—
	2	Efekta zakupione		5.481	03	5.481	03	—	—
		Suma dochodów .		14.300	97	14.300	97	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w gotówce		—	—	5.481	03	—	—
		Razem . .		—	—	19.782	—	—	—
		WYDATKI.							
	1	Wsparcia dożywotnie:							
		a) należytość zaległa .	581 K 47 g						
		b) „ bieżąca .	3.987 „ 16 „						
			4.568 K 63 g						
		odpisano . .	125 „ — „	4.443	63	3.938	63	505	—
	2	Gotówka wydana na zakupno efektów		5.481	03	5.481	03	—	—
		Suma wydatków .		9.924	66	9.419	66	505	—
		Zapas z końcem roku 1909:							
		a) w gotówce . .	4.881 K 31 g						
		b) w efektach (książeczka Banku krajowego) . . .	5.481 „ 03 „	—	—	10.362	34	—	—
		Razem . .		—	—	19.782	—	—	—

15. Galicyjska fundacya inwalidów

(wydzielona z ogólnego krajowego funduszu zaopatrzenia inwalidów dla Galicyi i Bukowiny).

Uwaga: Fundacya ta powstała z rozdziału ogólnego krajowego funduszu zaopatrzenia inwalidów dla Galicyi i Bukowiny, utworzonego stosownie do postanowień dekretu kancelaryi nadwornej z 28/XI. 1817 L. 21367/3381 w roku 1817 z dobrowolnych datków obu tych krajów, oddano w r. 1908 w zarząd Wydziału krajowego, służy na dożywotnie wsparcia dla inwalidów z lat wojennych.

Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1909 w sumie 10.362 K 34 g zarezerwowano na wypłatę rat dożywotnich wsparć w I. półroczu 1910, oraz należytości biernej do poz. I. wyd. — kwotę . 4.985 „ — „ gdyż wsparcia płatne są w ratach miesięcznych, zaś odsetki od efektów majątku zarodowego służące na pokrycie tych rat, wpływają półrocznie z dołu

resztę zaś w kwocie . . . . . 5.377 K 34 g przeniesiono w myśl aktu fundacyjnego do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 69781/10).

Na opłatę należytości podatku ekwiwalentowego nie rezerwuje się żadnej kwoty, gdyż fundacyę uwolniono od tej należytości (LW. 28.902/10).

LW. 73191/10.

16. Fundusz niżankowicki inwalidów wojskowych.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	40	—	40	—	—	—
	2	Efekta zakupione	40	—	40	—	—	—
		Suma dochodów	80	—	80	—	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	6.448	98	—	—
		Razem	—	—	6.528	98	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów	40	—	40	—	—	—
		Suma wydatków	40	—	40	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	6.488	98	—	—
		Razem	—	—	6.528	98	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% obligacye gal. pożyczki kraj. z r. 1893	4.000 K — g	
2. „ listy zast. Banku krajowego	2.400 „ — „	
3. „ książeczka Banku krajowego	88 „ 98 „	6.488 K 98 g
Suma stanu czynnego		6.188 K 98 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		6.188 K 98 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908		6.448 „ 98 „
okazuje się **przyrost** majątku o		40 K — g

16. Fundusz niżankowicki inwalidów wojskowych.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów: a) 4% od obligacyi gal. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 160 K — g b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 96 „ — „	256	—	256	—	—	—
		Suma dochodów .	256	—	256	—	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w gotówce	—	—	40	—	—	—
		Razem . .	—	—	296	—	—	—
		WYDATKI.						
	1	Dożywocie trzech inwalidów wojskowych po 72 K rocznie . . 216 K — g odpisano . . . . 36 „ — „	180	—	180	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	40	—	40	—	—	—
		Suma wydatków .	220	—	220	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w gotówce	—	—	76	—	—	—
		Razem . .	—	—	296	—	—	—

Uwaga: Wykazany powyżej zapas z końcem r. 1909 w gotówce w kwocie . 76 K przeniesiono z początkiem roku 1910 do majątku zarodowego i na rzecz tego majątku sfruktyfikowano (LW. 44480/10).

LW. 61944/10.

17. Fundacya imienia ś. p. Wincentego Jabłońskiego.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Dyrekcya c. k. Seminaryum nauczycielskiego żeńskiego w Krakowie składa majątek fundacyi — w efektach	2.400	—	2.400	—	—	—
		Suma dochodów .	2.400	—	2.400	—	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem . . .	—	—	2.400	—	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	2.400	—	—	—
		Razem . .	—	—	2.400	—	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
4½% listy zastawne Banku hipotecznego		2.400 K
Suma stanu czynnego		2.400 K
Stan bierny		— „
Czysty stan czynny		2.400 K

17. Fundacya imienia ś. p. Wincentego Jabłońskiego.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odstetki od efektów: a) 1½% od listów zast. Banku hipotecznego . 51 K — g b) odsetki narosłe na książeczce Banku krajowego . . . 8 „ 83 „	62	83	62	83	—	—
	2	Rozmaite (reszta kapitału fundacyjnego — złożona na pokrycie należytości rządowej od majątku fundacyi i na zapomogi w r. 1909) .	450	—	450	—	—	—
	3	Efekta zakupione	412	63	412	63	—	—
		Suma dochodów .	925	46	925	46	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem . .	—	—	925	46	—	—
		WYDATKI.						
	1	Zapomogi dla uczenic c. k. Seminaryum nauczycielskiego żeńskiego w Krakowie (2 po 50 K) . . .	100	—	100	—	—	—
	2	Rozmaite	—	20	—	20	—	—
	3	Gotówka wydana na zakupno efektów	412	63	412	63	—	—
		Suma wydatków .	512	83	512	83	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach (książeczka Banku krajowego)	—	—	412	63	—	—
		Razem . .	—	—	925	46	—	—

Uwaga: Czyste stałe dochody tej fundacyi służą na wypłatę dwóch jednorazowych zapomóg dla biednych uczenic c. k. Seminaryum nauczycielskiego żeńskiego w Krakowie, które złożą egzamin dojrzałości z odznaczeniem.

Wykazany powyżej zapas kasowy z końcem roku 1909, w kwocie 412 K 63 g ulokowany na książeczce Banku krajowego, służyć będzie na pokrycie należytości rządowej od majątku fundacyi.

LW. 69762/10.

18. Fundacya Maryi de Prez Jędrzejewiczowej „dla czterech wiekowych kobiet".

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	3	08	3	08	—	—
	2	Efekta zakupione	3	08	3	08	—	—
		Suma dochodów	6	16	6	16	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	16.415	77	—	—
		Razem	—	—	16.421	93	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów	3	08	3	08	—	—
		Suma wydatków	3	08	3	08	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	16.418	85	—	—
		Razem	—	—	16.421	93	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego	10.000 K — g	
2. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	4.600 „ — „	
3. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z r. 1893	600 „ — „	
4. 4% obligacye kolejowe Banku krajowego	1.100 „ — „	
5. 4% książeczka Banku krajowego	118 „ 85 „	16.418 K 85 g
Suma stanu czynnego		16.418 K 85 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		16.418 K 85 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908		16.415 „ 77 „
okazuje się **przyrost** majątku o		3 K 08 g

18. Fundacya Maryi de Prez Jędrzejewiczowej „dla czterech wiekowych kobiet".

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zast. Banku krajowego . 400 K — g						
		b) 4% od listów zast. galic. Towarz. kredytowego ziemskiego 184 „ — „						
		c) 4% od obligacyj gal. pożyczki krajowej z r. 1893 . . . . . 24 „ — „						
		d) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . . 44 „ — „						
		Razem 652 K — g						
		od tego podatek rentowy — „ 92 „						
		Czysty dochód .	651	08	651	08	—	—
		Suma dochodów .	651	08	651	08	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w gotówce	—	—	3	08	—	—
		Razem .	—	—	651	16	—	—
		WYDATKI.						
	1	Dożywocia czterech wiekowych kobiet	648	—	648	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	3	08	3	08	—	—
		Suma wydatków .	651	08	651	08	—	—
		Zapas z końcem r. 1909 w gotówce .	—	—	3	08	—	—
		Razem .	—	—	651	16	—	—

Uwaga: Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1909 w gotówce . . 3 K 08 g sfruktyfikowano z początkiem roku 1910, w myśl uchwały Wydziału krajowego do LW. 6948/98, na rzecz majątku zarodowego fundacyi (LW. 14335/10).

LW. 62889/10.

19. Fundacya posagowa ś. p. Franciszka Kochmana „dla dziewcząt służących“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów: a) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego (nieokresowych dawniejszej emisyi w walucie austryackiej) . . . 120 K — g; b) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego (56 letnie w walucie koronowej) . . . . 2.072 „ — „						
		Razem 2.192 K — g						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 22 „ 43 „						
		Czysty dochód .	2.169	57	2.169	57	—	—
	2	Efekta zakupione . . . 1.200 K — g						
		od tego spieniężone . 57 „ 63 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	1.142	37	1.142	37	—	—
		Suma dochodów .	3.311	94	3.311	94	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909: a) w gotówce . . 1.066 K 64 g; b) w efektach . . 53.864 „ 78 „	—	—	54.931	42	—	—
		Razem . . .	—	—	58.243	36	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . . . 1.112 K 80 g						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . . 57 „ 63 „						
		Czysty wydatek .	1.055	17	1.055	17	—	—
	2	Efekta wydane do winkulacyi . . . 1.200 K						
		od tego pobrane z winkulacyi . . . 1.200 „						
		Czysty wydatek .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków .	1.055	17	1.055	17	—	—
		Zapas z końcem roku 1909: a) w gotówce . . 2.181 K 04 g; b) w efektach . . 55.007 „ 15 „	—	—	57.188	19	—	—
		Razem . . .	—	—	58.243	36	—	—

19. Fundacya posagowa ś. p. Franciszka Kochmana „dla dziewcząt służących".

Stan majątku z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy:		
a) w gotówce		2.181 K 04 g
b) w efektach:		
1. 4% listy zastaw. galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego (nieokresowe dawniejszej emisyi w walucie austryackiej)	3.000 K — g	
2. 4% listy zastaw. galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego (56-letnie w walucie koronowej)	51.800 „ — „	
3. 4% książeczka Banku krajowego	207 „ 15 „	55.007 „ 15 „
Suma stanu czynnego		57.188 K 19 g
Stan bierny		„ — „
Czysty stan czynny		57.188 K 19 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908		54.931 „ 42 „
okazuje się **przyrost** majątku o		2.256 K 77 g
a mianowicie przybyło: a) gotówką	1.114 K 40 g	
b) efektami	1.142 „ 37 „	
Przyrost j. w.	2.256 K 77 g	

Uwaga: Fundacya ta nie weszła jeszcze w życie i jak długo to nie nastąpi, kapitalizuje się wszelkie dochody w gotówce w celu powiększenia majątku zarodowego.

Wykazany też powyżej zapas z końcem roku 1909 w gotówce 2.181 K 04 g sfruktyfikowano z początkiem roku 1910 na rzecz tegoż majątku (LW. 44330/10).

Aktywowanie fundacyi nastąpi w myśl art. 21. aktu fundacyjnego dopiero wtenczas, gdy z jej dochodów można będzie po potrąceniu 10% na pomnożenie majątku zarodowego, wypłacać rocznie trzy posagi w kwotach po 1000 K, 800 K i 600 K.

Na teraz wynoszą dochody 2.181 K 04 g.

LW. 61803/10.

20. Fundacya ś. p. Franciszka Kochmana „dla literatów polskich“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	526	30	526	30	—	—
	2	Efekta zakupione . . 1.650 K — g od tego spieniężone . 1.034 „ 60 „						
		Rzeczywiste przykupno	615	40	615	40	—	—
		Suma dochodów	1.141	70	1.141	70	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	64.073	31	—	—
		Razem	—	—	65.215	01	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 1.560 K 90 g od tego pobrana za spieniężone efekta . . 1.034 „ 60 „						
		Czysty wydatek	526	30	526	30	—	—
	2	Efekta wydane do winkulacyi . . . 600 K od tego pobrane z winkulacyi . . . 600 „						
		Czysty wydatek	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków	526	30	526	30	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	64.688	71	—	—
		Razem	—	—	65.215	01	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego (56 letnie waluty koronowej)	64.600 K — g	
2. 4% książeczka Banku krajowego	88 „ 71 „	64.688 K 71 g
Suma stanu czynnego		64.688 K 71 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		64.688 K 71 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908		64.073 „ 31 „
okazuje się **przyrost** majątku o		615 K 40 g

20. Fundacya ś. p. Franciszka Kochmana „dla literatów polskich“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy		Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.							
	1	Odsetki od efektów:							
		a) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego (nieokresowych emitowanych waluty austryackiej)	20 K — g						
		b) 4% od listów zast. galic. Towarz. kredytowego ziemskiego (56 letnich waluty koronowej)	2.561 „ — „						
		Razem	2.581 „ — „						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy	17 „ 92 g						
		Czysty dochód		2.566	08	2.566	08	—	—
		Suma dochodów		2.566	08	2.566	08	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909:							
		a) w gotówce	521 K 91 g						
		b) w efektach	11.306 „ 78 „	—	—	11.828	69	—	—
		Razem		—	—	14.394	77	—	—
		WYDATKI.							
	1	Gotówka wydana do majątku zarodowego		526	30	526	30	—	—
	2	Rozmaite:							
		a) ekwiwalent za r. 1909	115 K 50 g						
		b) koszta kancelaryjne	28 „ 74 „	144	24	144	24	—	—
		Suma wydatków		670	54	670	54	—	—
		Zapas z końcem roku 1909:							
		a) w gotówce	2.417 K 45 g						
		b) w efektach	11.306 „ 78 „	—	—	13.724	23	—	—
		Razem		—	—	14.394	77	—	—

Uwaga: W myśl postanowienia § 23. aktu fundacyjnego $^1/_4$ część czystych dochodów majątku obrotowego przypada corocznie na pomnożenie majątku zarodowego fundacyi; zaś $^3/_4$ części tego dochodu przypadają na premie dla literatów polskich.

Kwotę równającą się $^3/_4$ częściom czystego dochodu lokuje się corocznie chwilowo tylko na książeczkę Banku krajowego, zanim zużytą zostanie na premie.

Najbliższe rozdanie nastąpi w roku 1910.

Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1909 w gotówce i efektach łącznie w sumie . . . . . 13.724 K 23 g
zarezerwowano, w myśl aktu fundacyjnego, na premie dla literatów kwotę . . . . . 3.000 „ — „
resztę zaś w kwocie . . . . . 10.724 K 23 g
przeniesiono z początkiem roku 1910 do majątku zarodowego, a to tytułem $^1/_4$ części czystych dochodów za rok 1909 i nadwyżki dochodów, i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 44329/10).

LW. 61814/10.

21. Fundacya Tytusa Kielanowskiego „dla gminy Kędzierzawce".

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
		Zapas początkowy	—	—	20.027	79	—	—
		Razem . .	—	—	20.027	79	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas ostateczny	—	—	20.027	79	—	—
		Razem . .	—	—	20.027	79	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909:

		Szczegół.	Ogół.
Stan czynny:	Zapas kasowy w efektach:		
	1. 4% listy zast. galic. Tow. kredyt. ziemskiego .	20.000 K — g	
	2. Książeczka Banku krajowego	27 „ 79 „	20.027 K 79 g
	Suma stanu czynnego		20.027 K 79 g
Stan bierny			— „ — „
	Czysty stan czynny		20.027 K 79 g
	W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		20.027 „ 79 „
	okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K — g

Uwaga: Fundacya ta posiada realność położoną w gminie Kędzierzawce objętą wyk. hip. l. 240 gminy katastralnej Kędzierzawce (LW. 58602/95), która nie jest oszacowaną, zatem wartości jej nie wykazano w stanie majątku z końcem r. 1909.

21. Fundacya Tytusa Kielanowskiego „dla gminy Kędzierzawce".

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od 4% listów zastaw. Towarzystwa kredyt. ziemskiego . 800 K od tego podatek rentowy . . . . 4 „						
		Czysty dochód .	796	—	796	—	—	—
		Suma dochodów .	796	—	796	—	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w gotówce	—	—	402	—	—	—
		Razem . .	—	—	1.198	—	—	—
		WYDATKI.						
	1	Dotacya na utrzymanie S. S. Służebniczek i ochronki w Kędzierzawcach	788	—	788	—	—	—
	2	Rozmaite.	4	11	4	11	—	—
		Suma wydatków .	792	11	792	11	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w gotówce.	—	—	405	89	—	—
		Razem . .	—	—	1.198	—	—	—

Uwaga: Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1909 w gotówce . . 405 K 89 g, służy na wypłatę dwóch rat kwartalnych dotacyi na utrzymanie SS. Służebniczek i ochronki w Kędzierzawcach, oraz należytości ekwiwalentowej za rok 1910, a to ze względu, że raty dotacyi płatne są z góry, zaś odsetki od efektów majątku zarodowego, przeznaczone są na pokrycie tej dotacyi, wpływają w ratach półrocznych z dołu.

LW. 64545/10.

22. Fundacya Tytusa Kielanowskiego „dla gminy Żuratyn".

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenia K	Uiszczenia g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	20.037	71	—	—
		Razem . .	—	—	20.037	71	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	20.037	71	—	—
		Razem . .	—	—	20.037	71	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zast. Tow. kredytowego ziemskiego .	20.000 K — g	
2. Książeczka Banku krajowego	37 „ 71 „	20.037 K 71 g
Suma stanu czynnego		20.037 K 71 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		20.037 K 71 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		20.037 „ 71 „
okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K — g

Uwaga: Fundacya ta posiada realność położoną w gminie Żuratyn objętą wykazem hipot. L. 199 gminy katastralnej Żuratyn (LW. 58602/95), która nie jest oszacowaną, przeto wartości jej nie wykazano w stanie majątku z końcem roku 1909.

22. Fundacya Tytusa Kielanowskiego „dla gminy Żuratyn".

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od 4% listów zastaw. galic. Towarzystwa kredyt. ziemskiego . . . 800 K — g od tego podatek rentowy . . . . 4 „ — „						
		Czysty dochód .	796	—	796	—	—	—
		Suma dochodów .	796	—	796	—	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w gotówce	—	—	401	75	—	—
		Razem . .	—	—	1.197	75	—	—
		WYDATKI.						
	1	Dotacya na utrzymanie SS. Służebniczek i ochronki w Żuratynie .	788		788		—	—
	2	Rozmaite (ekwiwalent)	1	35	1	35	—	—
		Suma wydatków .	789	35	789	35	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w gotówce	—	—	408	40	—	—
		Razem . .	—	—	1.197	75	—	—

Uwaga: Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1909 w gotówce . . . 408 K 40 g. służy na wypłatę dwóch rat kwartalnych dotacyi na utrzymanie SS. Służebniczek i ochronki w Żuratynie oraz należytości ekwiwalentowej za r. 1910, a to ze względu, że raty dotacyi płatne są z góry, zaś odsetki od efektów majątku zarodowego przeznaczone na pokrycie tej dotacyi wpływają w ratach półrocznych z dołu.

LW. 64544/10.

23. Fundacya ś. p. Tytusa Kielanowskiego „dla nieuleczalnie chorych chrześcian we Lwowie“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka za pobrane odsetki . . . . 3 K 02 g						
		od tego gotówka wydana na zakupno efektów . . . . 3 „ 02 „						
		Czysty dochód .	—	—	—	—	—	—
	2	Efekta zakupione . . 3 K 02 g						
		od tego efekta spieniężone . . . . — „ — „						
		Rzeczywiste przykupno .	3	02	3	02	—	—
		Suma dochodów .	3	02	3	02	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	122.775	19	—	—
		Razem . .	—	—	122.778	21	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem r. 1909 w efektach .	—	—	122 778	21	—	—
		Razem . .	—	—	122.778	21	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 1% listy zastawne galic. Towarz. kredytowego ziemskiego im. wart.	120.600 K — g	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego im. wart.	2.100 „ — „	
3. Książeczka Banku krajowego na . . .	78 „ 21 „	122.778 K 21 g
Suma stanu czynnego		122.778 K 21 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		122.778 K 21 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		122.775 „ 19 „
okazuje się **przyrost** majątku o kwotę		3 K 02 g

23. Fundacya ś. p. Tytusa Kielanowskiego „dla nieuleczalnie chorych chrześcian we Lwowie“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów: a) 4% od 120.600 K listów zastawnych gal. Towarzystwa kredytowego ziems. . 4.824 K — g od tego podatek rentowy . 24 „ 12 „ 1.799 K 88 g b) 4% od 2.100 K listów zastaw. Banku krajowego . . . 84 „ — „	4.883	88	4.883	88	—	—
		Suma dochodów .	4.883	88	4.883	88	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana Zakładowi im. św. Józefa dla nieuleczalnie chorych chrześcian we Lwowie, na cele fundacyi jako odsetki za r. 1909 .	4.883	88	4.883	88	—	—
		Suma wydatków .	4.883	88	4.883	88	—	—

24. Fundacya posagowa Jana i Filipiny Komarnickich.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	63	66	63	66	—	—
	2	Efekta zakupione . . 100 K — g od tego spieniężone . 29 „ 74 „	—	—	—	—	—	—
		Czyste zakupno	70	26	70	26	—	—
		Suma dochodów	133	92	133	92	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909 w efektach	—	—	4.261	53	—	—
		Razem	—	—	4.395	45	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 93 K 40 g od tego pobrano za spieniężone efekta . . 29 „ 74 „						
		Czysty wydatek	63	66	63	66	—	—
		Suma wydatków	63	66	63	66	—	—
		Zapas z końcem r. 1909 w efektach	—	—	4.331	79	—	—
		Razem	—	—	4.395	45	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne gal. Tow. kredyt. ziemskiego	800 K — g	
2. 4% listy zast. Banku krajowego . . .	3.100 „ — „	
3. 4% obligacye kolejowe Banku krajowego .	200 „ — „	
4. 4% listy rentowe	200 „ — „	
5. 4% książeczka Banku krajowego . . .	31 „ 79 „	4.331 K 79 g
Suma stanu czynnego		4.331 K 79 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		4.331 K 79 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		4.261 „ 53 „
okazuje się **przyrost** majątku o		70 K 26 g

24 Fundacya posagowa Jana i Filipiny Komarnickich.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawnych Tow. kredytowego ziemskiego 32 K — g						
		b) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 124 „ — „						
		c) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . . 8 „ — „						
		d) 4% od listów rentowych . . . 8 „ — „						
		Razem 172 K — g						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 1 „ 11 „						
		Czysty dochód .	170	89	170	89	—	—
		Suma dochodów .	170	89	170	89	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909 w gotówce	—	—	63	66	—	—
		Razem . .	—	—	234	55	—	—
		WYDATKI.						
	1	Wyposażenie Anny Baranowskiej z Magierowa	100	—	100	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	63	66	63	66	—	—
		Suma wydatków .	163	66	163	66	—	—
		Zapas z końcem r. 1909 w gotówce .	—	—	70	89	—	—
		Razem . .	—	—	234	55	—	—

Uwaga: Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1909 w gotówce w kwocie 70 K 89 g przeniesiono z początkiem roku 1910 do majątku zarodowego fundacyi i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 47002/10).

LW. 64562/10.

25. Fundacya pamiątkowa im. Tadeusza Kościuszki na cele oświaty polskiego ludu.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY						
	1	Efekta zakupione . . . 105 K od tego spieniężone . . 100 „ Rzeczywiste przykupno .	5	—	5	—	—	—
	2	Kapitał zahipotekowany na realności polskiej szkoły ludowej w Białej pod l. k. 229	30.000	—	—	—	30.000	—
	3	Zwrot pożyczki udzielonej Komitetowi administracyjnemu na cele wydawnictwa w efektach . .	18.000	—	4.000	—	14.000	—
		Suma dochodów .	48.005	—	4.005	—	44.000	—
		Zapas z początkiem r. 1909 w efektach	—	—	49.347	10	—	—
		Razem . .	—	—	53.352	10	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . . . . 100 K od tego pobrana za spieniężone efekta . . . 100 „ Czysty wydatek .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków .	—	—	—	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	53.352	10	—	—
		Razem . .	—	—	53.352	10	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. I. Zapas kasowy w efektach:		
a) 4% listy zast. galic. Tow. kredyt. ziemskiego .	47.000 K — g	
b) „ „ „ Banku krajowego . . .	4.200 „ — „	
c) „ „ rentowe	2.100 „ — „	
d) książeczka Banku krajowego	52 „ 10 „	53.352 K 10 g
II. Należytości czynne:		
a) kapitał zahipotekowany na realności polskiej szkoły ludowej w Białej pod l. k. 229 . .	30.000 K	
b) zwrot kapitału zakładowego wydanego do majątku obrotowego do dyspozycyi Komitetu administracyjnego	14.000 „	44.000 „ — „
Suma stanu czynnego		97.352 K 10 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		97.352 K 10 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		97.347 „ 10 „
okazuje się **przyrost** majątku o		5 K — g

25 Fundacya pamiątkowa im. Tadeusza Kościuszki na cele oświaty polskiego ludu.

Uwaga: Wykazany powyżej w stanie majątkowym z końcem roku 1909 pod II. a) kapitał w sumie 30.000 K zahipotekowany na realności pod l. wyk. hip. 316 (l. k. 229) w Białej, będącej własnością Towarzystwa szkoły ludowej w Krakowie, wypożyczył komitet administracyjny fundacyi przed złożeniem majątku zarodowego w Kasie Wydziału krajowego Towarzystwu szkoły ludowej w Krakowie na budowę polskiej szkoły ludowej w Białej. Na mocy skryptu dłużnego z daty Kraków, 28. września 1897 L. r. 26395 zobowiązało się wymienione powyżej Towarzystwo płacić w Kasie krajowej od tego kapitału odsetki w wysokości $^1/_2\%$ od chwili wypożyczenia w półrocznych ratach z góry dnia 1. stycznia i 1. lipca co roku.

Wykazany zaś w stanie majątkowym z końcem roku 1909 pod II. b) kapitał w efektach 14.000 K stanowi resztę kapitału wydanego w r. 1902 do majątku obrotowego do dyspozycyi Komitetu administracyjnego na wydawnictwo dzieła „Polska, obrazy i opisy“ a to w myśl art. III. aktu fundacyjnego za zezwoleniem Wydziału krajowego (LW. 83871/902).

Należytość tę zwraca się majątkowi zarodowemu w ratach rocznych w efektach po . . . . . 2.000 K począwszy od roku 1907. W r. 1909 wpłynęła rata zaległa za r. 1908 oprócz raty bieżącej.

25. Fundacya pamiątkowa im. Tadeusza Kościuszki na cele oświaty polskiego ludu.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki:						
		a) 4% od listów zast. galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . . . 1.880 K — g						
		b) 4% od listów zast. Banku krajowego . 172 „ — „						
		c) ½% od kapitału 30.000 K zahipotekowanego na realności polskiej szkoły ludowej w Białej . . 150 „ — „						
		Razem 2.202 K — g						
		od tego podatek rentowy i odsetki bierne 57 „ 31 „						
		Czysty dochód .	2.144	69	2.144	69	—	—
	2	Ze sprzedaży wydawnictw własnych .	11.950	—	11.950	—	—	—
	3	Efekta zakupione	4.000	—	4.000	—	—	—
		Suma dochodów .	18.094	69	18.094	69	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w gotówce	—	—	7.203	99	—	—
		Razem . .	—	—	25.298	68	—	—
		WYDATKI.						
	1	Koszta wydawnictw:						
		a) honorarya autorskie 660 K — g						
		b) druk i papier . . 6.083 „ 75 „						
		c) klisze i rysunki . 591 „ 79 „						
		d) oprawa i broszurowanie . . . 2.360 „ 50 „	9.696	04	9.696	04	—	—
	2	Koszta administracyjne:						
		a) płaca sekretarza . 200 K — g						
		b) płace funkcyonaryuszów . . . 570 „ — „						
		c) tantyemy . . . 74 „ 70 „						
		d) inne . . . . 60 „ — „	904	70	904	70	—	—
	3	Należytość prawna	5.024	—	1.004	80	4.019	20
	4	Gotówka wydana na zakupno efektów	3.794	—	3.794	—	—	—
	5	Zwrot kapitału majątkowi zarodowemu w efektach	18.000	—	4.000	—	14.000	—
		Suma wydatków .	37.418	74	19.399	54	18.019	20
		Zapas z końcem roku 1909 w gótówce	—	—	5.899	14	—	—
		Razem . .	—	—	25.298	68	—	—

25. Fundacya pamiątkowa im. Tadeusza Kościuszki na cele oświaty polskiego ludu.

Uwaga: Dochody tej fundacyi służą na wydawnictwa tanich książek dla polskiego ludu, które w miarę zasobów fundacyi mogą być rozdawane i bezpłatnie.

Wykazana powyżej pod poz. 5. wyd. należytość bierna w efektach 14.000 K stanowi resztę kapitału wypożyczonego z majątku zarodowego (patrz majątek zarodowy „Uwaga“) do dyspozycyi Komitetu administracyjnego na wydawnictwo dzieła „Polska, obrazy i opisy“.

Kapitał ten ma być zwrócony w efektach do majątku zarodowego, a Komitet administracyjny zobowiązany jest do zrefundowania tego kapitału począwszy od roku 1907 w ratach rocznych wynoszących co najmniej 2.000 K (LW. 5628/905).

Wykazana pod poz. 3. wydatków należytość bierna jest resztą należytości prawnej w sumie 10.048 K wymierzonej od kapitału fundacyjnego. Wskutek starań Wydziału krajowego uzyskano zezwolenie spłaty tej należytości w dziesięciu ratach rocznych począwszy od roku 1904 z opuszczeniem odsetek zwłoki (LW. 59372/904).

Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1909 w gotówce 5.899 K 14 g służyć będzie na potrzeby bieżące fundacyi w r. 1910.

LW. 62888/10.

26. Fundusz pomnika Kościuszki.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Efekta zakupione . . . 210 K od tego spieniężone . . 200 „						
		Rzeczywiste przykupno .	10	—	10	—	—	—
		Suma dochodów .	10	—	10	—	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909:						
		a) w gotówce . . — K 01 g						
		b) w efektach . . 31.728 „ 55 „	—	—	31.728	56	—	—
		Razem . .	—	—	31.738	56	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . . . 200 K — g od tego pobrana za spieniężone efekta . . 200 „ — „						
		Czysty wydatek .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków .	—	—	—	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1909:						
		a) w gotówce . . — K 01 g						
		b) w efektach . . 31.738 „ 55 „	—	—	31.738	56	—	—
		Razem . .	—	—	31.738	56	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy:		
a) w gotówce		— K 01 g
b) w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego . .	14.900 K — g	
2. „ „ „ gal. Tow. kredyt. ziem.	5.400 „ — „	
3. „ obligacye kolejowe Banku krajowego	11.200 „ — „	
4. „ „ gal. pożyczki kraj. z r. 1893	200 „ — „	
5. „ książeczka Banku krajowego . .	38 „ 55 „	31.738 „ 55 „
Suma stanu czynnego		31.738 K 56 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		31.738 K 56 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1908 . . .		31.728 „ 56 „
okazuje się **przyrost** majątku o		10 K — g

26. Fundusz pomnika Kościuszki.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 628 K — g						
		b) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . 216 „ — „						
		c) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . . 448 „ — „						
		d) 4% od obligacyj gal. pożyczki krajowej z roku 1893 . . . 24 „ — „						
		Razem 1.316 K — g						
		od tego podatek rentowy . . . . 1 „ 08 „						
		Czysty dochód .	1.314	92	1.314	92	—	—
		Suma dochodów .	1.314	92	1.314	92	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909 w efektach	—	—	1.293	16	—	—
		Razem . .	—	—	2.608	08	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana Komitetowi zarządzającemu pomnikiem w Krakowie	1.314	92	1.314	92	—	—
		Suma wydatków .	1.314	92	1.314	92	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	1.293	16	—	—
		Razem . .	—	—	2.608	08	—	—

Uwaga: Majątkiem tej fundacyi zarządza samoistnie Komitet istniejący w Krakowie i przedkłada Wydziałowi krajowemu corocznie sprawozdanie ze swoich czynności.

W r. 1892 nadesłał Komitet ten do przechowania w Kasie Wydziału krajowego efekty imiennej wartości 550 złr. Mon. konw. na rzecz majątku obrotowego z zastrzeżeniem, że efekty te służyć będą na ewentualne nadzwyczajne potrzeby pomnika Kościuszki (LW. 7387/92).

Wykazany powyżej zapas majątku obrotowego z końcem r. 1909 stanowiący wzmiankowany wyżej depozyt, składa się obecnie z następujących efektów.

1. 4% listy zastawne Banku krajowego . . . . . 800 K — g
2. „ obligacye gal. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . . 400 „ — „
3. „ książeczka Banku krajowego na . . . . . 93 „ 16 „

Razem imiennej wartości . . . . 1.293 K 16 g

LW. 62887/10.

27. Fundacya im. Józefa Kośvitzky ego. Fundusz I. „dla ślepych w Krakowie“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	3.282	56	—	—
		Razem . . .	—	—	3.282	56	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	3.282	56	—	—
		Razem . . .	—	—	3.282	56	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 1% obligacye galic. pożyczki krajow. z r. 1893	700 K — g	
2. „ „ kolejowe Banku krajowego . .	2.400 „ — „	
3 Książeczka Banku krajowego	182 „ 56 „	3.282 K 56 g
Suma stanu czynnego		3.282 K 56 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		3.282 K 56 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		3.282 „ 56 „
okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K — g

27. Fundacya im. Józefa Kośvitzky'ego. Fundusz I. „dla ślepych w Krakowie".

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów: a) 4% od obligacyj gal. pożyczki krajowej z r. 1893 . . . . 28 K b) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . . 96 „	124	—	124	—	—	—
		Suma dochodów .	124	—	124	—	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w gotówce	—	—	124	—	—	—
		Razem . . .	—	—	248	—	—	—
		WYDATKI.						
	1	Jednorazowe wsparcie dla jednej ślepej osoby w Krakowie za r. 1908 .	124	—	124	—	—	—
		Suma wydatków .	124	—	124	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w gotówce	—	—	124	—	—	—
		Razem . . .	—	—	248	—	—	—

Uwaga: Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1909, w gotówce . . 124 K posłuży w roku 1910 na jednorazowe wsparcie w myśl postanowienia aktu fundacyjnego.

LW. 69325/10.

28. Fundacya im. Józefa Kośvitzky'ego. Fundusz II. „dla wychowanków Zakładu pod wezwaniem św. Józefa w Krakowie".

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	32	—	32	—	—	—
	2	Efekta zakupione	32	—	32	—	—	—
		Suma dochodów .	64	—	64	—	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	8.422	38	—	—
		Razem . . .	—	—	8.486	38	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów	32	—	32	—	—	—
		Suma wydatków .	32	—	32	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	8.454	38	—	—
		Razem . . .	—	—	8.486	38	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		Szczegół.	Ogół.
1) 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z r. 1893		1.700 K — g	
2) 4% „ kolejowe Banku krajowego .		4.800 „ — „	
3) 4% listy zastawne Banku krajowego . .		1.900 „ — „	
4) 4% książeczka Banku krajowego . . .		54 „ 38 „	8.454 K 38 g
Suma stanu czynnego			8.454 K 38 g
Stan bierny			— „ — „
Czysty stan czynny			8.454 K 38 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .			8.422 „ 38 „
okazuje się **przyrost** majątku o			32 K — g

28. Fundacya im. Józefa Kośvitzky'ego. Fundusz II. „dla wychowanków Zakładu pod wezwaniem św. Józefa w Krakowie".

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od obligacyj gal. pożyczki krajowej z r. 1893 . . . 68 K						
		b) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . . 192 „						
		c) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . . . 76 „	336	—	336	—	—	—
		Suma dochodów .	336	—	336	—	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w gotówce	—	—	32	—	—	—
		Razem . . .	—	—	368	—	—	—
		WYDATKI.						
	1	Stypendyum dla jednego wychowanka Zakładu św. Józefa w Krakowie .	300	—	300	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	32	—	32	—	—	—
		Suma wydatków .	332	—	332	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w gotówce	—	—	36	—	—	—
		Razem . . .	—	—	368	—	—	—

Uwaga: Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1909, w gotówce . . 36 K przeniesiono w myśl aktu fundacyjnego z początkiem roku 1910 do majątku zarodowego jako czystą nadwyżkę dochodów za rok 1909 i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 67262/10).

LW. 69268/10.

29. Fundacya im. Józefa Kośvitzkye'go. Fundusz III. „dla poprawionych złoczyńców w Krakowie".

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	3.363	85	—	—
		Razem . . .	—	—	3.363	85	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	3.363	85	—	—
		Razem . . .	—	—	3.363	85	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny: Zapas kasowy w efektach:		
1) 4% obligacye galic. pożyczki krajow. z r. 1893	700 K — g	
2) 4% „ kolejowe Banku krajowego .	1.400 „ — „	
3) 4% listy zastawne Banku krajowego . .	1.200 „ — „	
4) książeczka Banku krajowego	63 „ 85 „	3.363 K 85 g
Suma stanu czynnego		3.363 K 85 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		3.363 K 85 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		3.363 „ 85 „
okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K — g

29. Fundacya im. Józefa Kośvitzky'ego. Fundusz III. „dla poprawionych złoczyńców w Krakowie“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od obligacyj galicyjskiej pożyczki krajowej z r. 1893 . . 28 K						
		b) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . . 56 „						
		c) 4% od listów zast. Banku krajowego . 48 „	132	—	132	—	—	—
		Suma dochodów .	132	—	132	—	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w gotówce	—	—	132	—	—	—
		Razem . . .	—	—	264	—	—	—
		WYDATKI.						
	1	Jednorazowe wsparcie na ręce Prezydyum c. k. Sądu krajowego karnego w Krakowie do równego podziału między trzech skazańców .	132	—	132	—	—	—
		Suma wydatków .	132	—	132	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w gotówce.	—	—	132	—	—	—
		Razem . . .	—	—	264	—	—	—

Uwaga: Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1909, w gotówce . . 132 K wypłacono z początkiem roku 1910 (LW. 12181/10) na ręce Prezydyum c. k. Sądu krajowego karnego w Krakowie, do równego rozdziału między trzech skazańców.

LW. 69475/10.

30. Fundacya Izydora Kowalewskiego.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenia K	Uiszczenia g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	202	33	202	33	—	—
	2	Efekta zakupione . . 628 K 03 g od tego spieniężone . 395 „ 70 „						
		Rzeczywiste przykupno	232	33	232	33	—	—
		Suma dochodów	434	66	434	66	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909 w efektach	—	—	20.669	30	—	—
		Razem	—	—	21.103	96	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . . . 598 K 03 g od tego pobrana za spieniężone efekta . . 395 „ 70 „						
		Czysty wydatek	202	33	202	33	—	—
		Suma wydatków	202	33	202	33	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	20.901	63	—	—
		Razem	—	—	21.103	96	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1) 4% listy zastawne Banku krajowego	3.500 K — g	
2) 4% obligacye pożyczki miasta Lwowa	17.000 „ — „	
3) 4% listy rentowe	400 „ — „	
4) 4% książeczka Banku krajowego	1 „ 63 „	20.901 K 63 g
Suma stanu czynnego		20.901 K 63 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		20.901 K 63 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908		20.669 „ 30 „
okazuje się **przyrost** majątku o		232 K 33 g

30. Fundacya Izydora Kowalewskiego.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów: a) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . . . 148 K — g b) 4% od obligacyj pożyczki m. Lwowa . 680 „ — „ Razem . 828 K — g od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 17 „ 96 „ Czysty dochód .	810	04	810	04	—	—
		Suma dochodów .	810	04	810	04	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909 w gotówce	—	—	—	—	—	—
		Razem . . .	—	—	810	04	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na wsparcia do rąk kuratora fundacyi Izydora Kowalewskiego	202	60	202	60	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	202	33	202	33	—	—
		Suma wydatków .	404	93	404	93	—	—
		Zapas z końcem r. 1909 w gotówce .	—	—	405	11	—	—
		Razem . . .	—	—	810	04	—	—

Uwaga: Dochody z odsetek od efektów majątku zarodowego tej fundacyi obracane bywają w myśl aktu fundacyjnego w połowie na zwiększenie majątku zarodowego, dopóki tenże nie wzrośnie do wysokości 40.000 K; w drugiej zaś połowie na wsparcia pomiędzy podupadłych nie z własnej winy pocztmistrzów, poczt-ekspedytorów i poczt-ekspedyentów w Galicyi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, którą to połowę celem rozdawnictwa przesyła Wydział krajowy w gotówce na ręce fundatora, a zarazem kuratora fundacyi Izydora Kowalewskiego, który sam zajmuje się rozdawnictwem wsparć.
Z wykazanego zatem powyżej zapasu z końcem r. 1909 w gotówce 405 K 11 g
wydano na wsparcia do rąk kuratora kwotę . . . . . 204 „ 60 „
resztę zaś w kwocie . . . . . 200 K 51 g
przeniesiono z początkiem roku 1910 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 145.657/09).

LW. 65014/10.

31. Fundacya im. Józefa Krupacza dla patentowanych c. i k. inwalidów wojskowych.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	28	64	28	64	—	—
	2	Efekta zakupione	28	64	28	64	—	—
		Suma dochodów .	57	28	57	28	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	824	60	—	—
		Razem . . .	—	—	881	88	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów	28	64	28	64	—	—
		Suma wydatków .	28	64	28	64	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	853	24	—	—
		Razem . . .	—	—	881	88	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego . .	800 K — g	
2. książeczka Banku krajowego	53 „ 24 „	853 K 24 g
Suma stanu czynnego		853 K 24 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		853 K 24 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		824 „ 60 „
okazuje się **przyrost** majątku o		28 K 64 g

31. Fundacya im. Józefa Krupacza dla patentowanych c. i k. inwalidów wojskowych.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od 4% listów zastaw. Banku krajowego	32	—	32	—	—	—
		Suma dochodów .	32	—	32	—	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909 w gotówce	—	—	28	64	—	—
		Razem . . .	—	—	60	64	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana do majątku zarodowego	28	64	28	64	—	—
		Suma wydatków .	28	64	28	64	—	—
		Zapas z końcem r. 1909 w gotówce .	—	—	32	—	—	—
		Razem . . .	—	—	60	64	—	—

Uwaga: W roku 1909 nie nadano nikomu z tej fundacyi stypendyum, gdyż nie zgłosił się żaden kandydat.

Ponowne ogłoszenie konkursu w myśl art. V. aktu fundacyjnego, uzupełnionego za zezwoleniem c. k. Namiestnictwa dodatkową klauzulą (LW. 87974/04) nastąpi w takim razie, jeżeli Wydział krajowy w drodze korespondencyi z c. k. władzami wojskowemi sprawdzi, że istnieją inwalidzi uprawnieni do kompetencyi.

Jak długo to nie nastąpi fruktyfikuje się wszelkie dochody fundacyi pochodzące z odsetek od efektów majątku zarodowego, w celu powiększenia tego majątku.

Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1909 w gotówce . . 32 K sfruktyfikowano na rzecz majątku zarodowego z początkiem roku 1910 (LW. 44000/10).

LW. 46703/10.

32. Fundacya ś. p. Piotra Krzeczunowicza dla nieuleczalnych chorych i rekonwalescentów.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	81.255	42	—	—
		Razem . . .	—	—	81.255	42	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	81.255	42	—	—
		Razem . . .	—	—	81.255	42	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1) 4% listy zast. galic. Towarz. kredyt. ziemsk. .	77.200 K — g	
2) 4% listy rentowe	4.000 „ — „	
3) 4% książeczka Banku krajowego . . .	55 „ 42 „	81.255 K 42 g
Suma stanu czynnego		81.255 K 42 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		81.255 K 42 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		81.255 „ 42 „
okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K — g

32. Fundacya ś. p. Piotra Krzeczunowicza dla nieuleczalnych chorych i rekonwalescentów.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów . 3.339 K 38 g od tego podatek rentowy . . . . 16 „ 24 „	3.323	14	3.323	14	—	—
	2	Ulokowano na książeczce Banku krajowego	3.323	14	3.323	14	—	—
		Suma dochodów .	6.646	28	6.646	28	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909 w efektach	—	—	1.515	14	—	—
		Razem . . .	—	—	8.161	42	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana do ulokowania .	3.323	14	3.323	14	—	—
		Suma wydatków .	—	—	3.323	14	—	—
		Zapas z końcem r. 1909 w efektach .	—	—	4.838	28	—	—
		Razem . . .	—	—	8.161	42	—	—

Uwaga: Fundacya nie weszła jeszcze w życie; dochody z odsetek lokuje się na książeczce Banku krajowego.

LW. 65.571/10.

33. Fundacya Wojciecha Kucharskiego.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	g
		DOCHODY.						
	1	Efekta zakupione	1.236	76	1.236	76	—	—
		Suma dochodów .	1.236	76	1.236	76	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909:						
		a) w gotówce . . 1.236 K 76 g						
		b) w efektach . . 62.189 „ 04 „	—	—	63.425	80	—	—
		Razem . . .	—	—	64.662	56	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów	1.236	76	1.236	76	—	—
		Suma wydatków .	1.236	76	1.236	76	—	—
		Zapas z końcem r. 1909 w efektach .	—	—	63.425	80	—	—
		Razem . . .	—	—	64.662	56	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego . .	9.700 K — g	
2. 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	52.400 „ — „	
3. 4% książeczka Banku krajowego . . .	1.325 „ 80 „	63.425 K 80 g
Suma stanu czynnego		63.425 K 80 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		63.425 K 80 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		63.425 „ 80 „
okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K — g

33. Fundacya Wojciecha Kucharskiego.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 388 K — g						
		b) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . . 2.096 „ — „						
		Razem 2.484 K — g						
		od tego podatek rentowy . . . . 10 „ 48 „						
		Czysty dochód .	2.473	52	2.473	52	—	—
	2	Czynsz dzierżawny z gruntów fundacyjnych	824	02	749	51	74	51
	3	Efekta zakupione	3.138	03	3.138	03	—	—
		Suma dochodów .	6.435	57	6.361	06	74	51
		Zapas z początkiem r. 1909 w gotówce	—	—	—	—	—	—
		Razem . . .	—	—	6.361	06	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów	3.138	03	3.138	03	—	—
		Suma wydatków .	3.138	03	3.138	03	—	—
		Zapas z końcem r. 1909:						
		a) w gotówce . . 85 K — g						
		b) w efektach . . 3.138 „ 03 „	—	—	3.223	03	—	—
		Razem . . .	—	—	6.361	06	—	—

Uwaga: Ukonstytuowanie tej fundacyi przeznaczonej wedle ostatniej woli fundatora na założenie i utrzymanie szkoły ludowej w Dobranowicach powiatu wielickiego jest już na ukończeniu i należytość rządowa od spadku już zapłaconą. Do chwili ukonstytuowania fruktyfikuje się wszelką zapasową gotówkę tymczasowo na książeczkę Banku krajowego.

Wykazaną powyżej z końcem roku 1909 zapasową gotówkę w kwocie 85 K zarezerwowano na pokrycie wymierzonego fundacyi podatku ekwiwalentowego z początkiem r. 1910 za całe VI. decemium.

34. Fundacya Róży z Rosnowskich hr. Lanckorońskiej.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	5% od wypłaconych zapomóg pobrane z majątku obrotowego . .	335	—	335	—	—	—
	2	Efekta zakupione . . 533 K 04 g od tego efekta spieniężone . . . . 200 „ — „						
		Rzeczywiste przykupno .	333	04	333	04	—	—
		Suma dochodów .	668	04	668	04	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909: a) w gotówce . . 303 K 54 g b) w efektach . . 167.203 „ 14 „	—	—	167.506	68	—	—
		Razem . . .	—	—	168.174	72	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 503 K 54 g od tego pobrana za spieniężone efekta . . 200 „ — „						
		Czysty wydatek .	303	54	303	54	—	—
		Zapas z końcem r. 1909: a) w gotówce . . 335 K — g b) w efektach . . 167.536 „ 18 „	—	—	167.871	18	—	—
		Razem . . .	—	—	168.174	72	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy:		
1. w gotówce		335 K — g
2. w efektach:		
a) 4% listy zastawne Banku krajowego . .	156.700 K — g	
b) „ listy rentowe	10.800 „ — „	
c) książeczka Banku krajowego . . .	36 „ 18 „	167.536 „ 18 „
Suma stanu czynnego		167.871 K 18 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		167.871 K 18 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		167.506 „ 68 „
okazuje się **przyrost** majątku o		364 K 50 g

z powodu wcielenia do tego majątku ściągniętych w roku 1909 5% od wypłaconych z majątku obrotowego zapomóg w kwocie 335 K (§ VIII. aktu fundacyjnego), tudzież zysku przy zakupnie efektów po niższym kursie w kwocie 29 K 50 g. Za gotówkę wykazaną z końcem roku 1909 w zapasie kasowym zakupiono w r. 1910 efekta na rzecz tego majątku.

34. Fundacya Róży z Rosnowskich hr. Lanckorońskiej.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów . 6.700 K — g od tego odsetki bierne przy zakupnie efektów . . . . 5 „ 93 „						
		Czysty dochód .	6.694	07	6.694	07	—	—
	2	Ściągnięte 5% od zapomóg (6.700 K) udzielonych artystom teatru miejskiego we Lwowie na rzecz majątku zarodowego	335	—	335	—	—	—
	3	Zaliczka pobrana z rachunku r. 1910 na pokrycie chwilowego niedoboru	35	94	35	94	—	—
		Suma dochodów .	7.065	01	7.065	01	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem . . .	—	—	7.065	01	—	—
		WYDATKI.						
	1	Zapomogi udzielone artystom teatru miejskiego we Lwowie . . .	6.700	—	6.700	—	—	—
	2	Ściągnięte 5% od wypłaconych zapomóg, wydane do majątku zarodowego	335	—	335	—	—	—
	3	Zaliczka wydana do rachunku r. 1908 na pokrycie chwilowego niedoboru	30	01	30	01	—	—
		Suma wydatków .	7.065	01	7.065	01	—	—
		Zapas z końcem r. 1909 . . .	—	—	—	—	—	—
		Razem . . .	—	—	7.065	01	—	—

Uwaga: W roku 1909 udzielono artystom i artystkom teatru miejskiego we Lwowie zapomóg, a mianowicie 9-ciu po 200 K 18-tu po 150 K i 22-wu po 100 K, razem 6.700 K, z czego w myśl § VIII. aktu fundacyjnego ściągnięto przy wypłacie po 5% tj. razem 335 K na rzecz majątku zarodowego tejże fundacyi.

LW. 26664/10.

35. Fundacya Edwarda Lewińskiego „dla zubożałych włościan w Galicyi".

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	42	87	42	87	—	—
	2	Efekta zakupione . . 4.242 K 87 g od tego spieniężone . 4.000 „ — „						
		Rzeczywiste przykupno	242	87	242	87	—	—
		Suma dochodów	285	74	285	74	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	68.723	67	—	—
		Razem	—	—	69.009	41	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 4.042 K 87 g od tego pobrana za spieniężone efekta . . 4.000 „ — „						
		Czysty wydatek	42	87	42	87	—	—
		Suma wydatków	42	87	42	87	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	68.966	54	—	—
		Razem	—	—	69.009	41	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

		Szczegół.	Ogół.
Stan czynny.	Zapas kasowy w efektach:		
1.	4% obligacye galic. pożyczki krajow. z r. 1893	55.100 K — g	
2.	„ „ pożyczki miasta Lwowa . .	2.200 „ — „	
3.	„ listy rentowe	4.000 „ — „	
4.	„ obligacye kolejowe Banku krajowego .	2.200 „ — „	
5.	„ listy zastawne Banku krajowego . .	5.200 „ — „	
6.	„ książeczka Banku krajowego . . .	266 „ 54 „	68.966 K 54 g
	Suma stanu czynnego		68.966 K 54 g
Stan bierny			— „ — „
	Czysty stan czynny		68.966 K 54 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .			68.723 „ 67 „
okazuje się **przyrost** majątku o			242 K 87 g

35. Fundacya Edwarda Lewińskiego „dla zubożałych włościan w Galicyi“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od obligacyj gal. pożyczki kraj. z r. 1893 . . . . 2.284 K — g						
		b) 4% od obligacyj pożyczki miasta Lwowa 88 „ — „						
		c) 4% od listów rentowych . . . . 80 „ — „						
		d) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . . 88 „ — „						
		e) 4% od listów zast. Banku krajowego . 208 „ — „						
		f) 4% od książ. Banku krajowego . . . 39 „ 25 „						
		Razem . 2.787 K 25 g						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 17 „ 71 „						
		Czysty dochód .	2.769	51	2.769	51	—	—
	2	Gotówka otrzymana za spieniężone efekta.	1.370	50	1.370	50	—	—
		Suma dochodów .	4.140	01	4.140	04	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909:						
		a) w gotówce . . 1.373 K 12 g						
		b) w efektach . . 1.370 „ 50 „	—	—	2.743	62	—	—
		Razem . . .	—	—	6.883	66	—	—
		WYDATKI.						
	1	Zapomogi dla zubożałych włościan powiatu brzeskiego	2.740	—	2.740	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	42	87	42	87	—	—
	3	Efekta wydane do spieniężenia . .	1.370	50	1.370	50	—	—
		Suma wydatków .	4.153	37	4.153	37	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w gotówce.	—	—	2.730	29	—	—
		Razem . . .	—	—	6.883	66	—	—

Uwaga: Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1909 w gotówce 2.730 K 29 g zarezerwowano na zapomogi dla zubożałych włościan do rozdania w roku 1910 (jak LW. 37171/10) kwotę . . . . . 2.700 „ — „
resztę zaś w kwocie . . . . . 30 K 29 g
jako czystą nadwyżkę dochodów za rok 1909 przeniesiono z początkiem roku 1910 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 46704/10.

LW. 46702/10.

36. Fundacya Karoliny z ks. Ponińskich ks. Lubomirskiej „na utrzymanie i wychowanie 12 sierót w zakładzie św. Heleny we Lwowie“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastaw. gal. Banku hipotecznego . . 243 K — g						
		b) 4% od listów zast. gal. Banku hipotecznego . . . . 600 „ — „						
		c) 4% od listów zast. gal. Banku krajowego 556 „ — „						
		d) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . . 110 „ — „						
		e) 4% od obligacyj gal. fund. propinacyjnego 248 „ — „						
		f) 4% od listów rentowych . . . . 8 „ — „						
		Razem . 2.095 K — g						
		od tego podatek rentowy i odsetki bierne 9 „ 57 „						
		Czysty dochód .	2.085	43	2.085	43	—	—
	2	Efekta zakupione . . 2.200 K						
		od tego spieniężone . 2.090 „						
		Rzeczywiste przykupno .	110	—	110	—	—	—
		Suma dochodów .	2.195	43	2.195	43	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909 w efektach	—	—	51.793	15	—	—
		Razem . . .	—	—	53.988	58	—	—
		WYDATKI.						
	1	Przełożona Zakładu św. Heleny we Lwowie tytułem przypadających temuż Zakładowi odsetek od kapitału zakładowego fundacyi za rok 1909	2.085	43	2.085	43	—	—
	2	Gotówka wydana na zakupno efektów . . . . 2.090 K						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . . 2.090 „						
		Czysty wydatek .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków .	2.085	43	2.085	43	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	51.903	15	—	—
		Razem . . .	—	—	53.988	58	—	—

Fundacya Karoliny z ks. Ponińskich ks. Lubomirskiej „na utrzymanie i wychowanie 12 sierót w zakładzie św. Heleny we Lwowie".

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:	Szczegół.	Ogół.
1. 4½% listy zast. gal. Banku hipotecznego	3.400 K — g	
2. 4% „ „ „ „ „	15.000 „ — „	
3. 4% „ „ „ „ krajowego	13.900 „ — „	
4. 4% obligacye kolejowe Banku krajowego	11.000 „ — „	
5. 4% obligacye galic. funduszu propinacyjnego	6.200 „ — „	
6. 4% listy rentowe	2.400 „ — „	
7. Książeczka Banku krajowego	3 „ 15 „	51.903 K 15 g
Suma stanu czynnego		51.903 K 15 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		51.903 K 15 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908		51.793 „ 15 „
okazuje się **przyrost** majątku o		110 K — g

Uwaga: Ukonstytuowanie niniejszej fundacyi jest w toku, a zanim zostanie dokonanem, asygnuje Wydział krajowy czysty dochód z odsetek od efektów majątku zarodowego w ratach półrocznych na utrzymanie i wychowanie 12 sierót w zakładzie św. Heleny we Lwowie na ręce Przełożonej tego zakładu.

LW. 64556/10.

37. Fundacya im. Ignacego Łukasiewicza na nagrody dla wzorowych wójtów gmin wiejskich.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	319	44	319	44	—	—
	2	Efekta zakupione 552 K 44 g z tego spieniężone 217 „ 40 „ Rzeczywiste przykupno	335	04	335	04	—	—
		Suma dochodów	654	48	654	48	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efekt'ach	—	—	9.540	—	—	—
		Razem	—	—	10.194	48	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów 536 K 84 g z tego pobrano za spieniężone efekta 217 „ 40 „ Czysty wydatek	319	44	319	44	—	—
		Suma wydatków	319	44	319	44	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	9.875	04	—	—
		Razem	—	—	10.194	48	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego	9.600 K — g	
2. „ książeczka Banku krajowego	275 „ 04 „	9.875 K 04 g
Suma stanu czynnego		9.875 K 04 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		9.875 K 04 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908		9.540 „ — „
okazuje się **przyrost** majątku o		335 K 04 g

37. Fundacya im. Ignacego Łukasiewicza na nagrody dla wzorowych wójtów gmin wiejskich.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów: 1) 4% od listów zast. Banku krajowego . 380 K 76 g 2) 4% od książeczki Banku krajowego . 171 „ 44 „	552	20	552	20	—	—
	2	Gotówka za spieniężone efekta . .	435	75	435	75	—	—
		Suma dochodów .	987	95	987	95	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909: a) w gotówce . . 12 K 25 g b) w efektach . . 435 „ 75 „	—	—	448	—	—	—
		Razem . . .	—	—	1.435	95	—	—
		WYDATKI.						
	1	Nagrody dla wzorowych wójtów .	300	—	300	—	—	—
	2	Gotówka przeniesiona do majątku zarodowego	319	44	319	44	—	—
	3	Efekta spieniężone	435	75	435	75	—	—
		Suma wydatków .	1.055	19	1.055	19	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w gotówce	—	—	380	76	—	—
		Razem . . .	—	—	1.435	95	—	—

Uwaga: Wykazany zapas z końcem roku 1909 w gotówce, w kwocie . 380 K 76 g przedstawia czysty stały dochód fundacyi za rok 1909, który w myśl aktu fundacyjnego ma służyć w roku 1910 na rozdawnictwo nagród dla wzorowych wójtów.

LW. 64.543/10.

38. Fundacya Malwiny z Łukowskich Wirth i Teofili Łukowskiej „dla osieroconych dziewcząt".

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	80	73	80	73	—	—
	2	Efekta zakupione . . 290 K 73 g od tego spieniężone . 200 „ — „						
		Rzeczywiste przykupno .	90	73	90	73	—	—
		Suma dochodów .	171	46	171	46	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	18.592	96	—	—
		Razem . . .	—	—	18.764	42	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . . . 280 K 73 g od tego pobrana za spieniężone efekta . . 200 „ — „						
		Czysty wydatek .	80	73	80	73	—	—
		Suma wydatków .	80	73	80	73	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	18.683	69	—	—
		Razem . . .	—	—	18.764	42	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego . .	15.500 K — g	
2. 4½% listy zastawne Banku krajowego . .	3.000 „ — „	
3. 4% książeczka Banku krajowego . .	183 „ 69 „	18.683 K 69 g
Suma stanu czynnego		18.683 K 69 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		18.683 K 69 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		18.592 „ 96 „
okazuje się **przyrost** majątku o		90 K 73 g

38. Fundacya Malwiny z Łukowskich Wirth i Teofili Łukowskiej „dla osieroconych dziewcząt".

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zast. Banku krajowego . 620 K						
		b) 4½% od listów zast. Banku krajowego . 135 „	755	—	755	—	—	—
		Suma dochodów .	755	—	755	—	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w gotówce	—	—	680	73	—	—
		Razem . . .	—	—	1.435	73	—	—
		WYDATKI.						
	1	Wsparcia jednorazowe dla dwóch uczenic modniarstwa we Lwowie po 300 K	600	—	600	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	80	73	80	73	—	—
	3	Rozmaite (koszta insercyjne) . .	62	10	62	10	—	—
		Suma wydatków .	742	83	742	83	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w gotówce	—	—	692	90	—	—
		Razem . . .	—	—	1.435	73	—	—

Uwaga: Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1909 w gotówce . 692 K 90 g stanowi czysty dochód z odsetek od efektów majątku zarodowego i posłuży na cele fundacyi w roku 1910.

LW. 61810/10.

39. Fundacya „Macierzy polskiej“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Datki:						
		a) od ks. prałata Zabłockiego . . . 100 K						
		b) od Maryi Polaczkówny . . . 12 „	112	—	112	—	—	—
	2	Efekta zakupione	20	—	20	—	—	—
		Suma dochodów .	132	—	132	—	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909:						
		a) w gotówce . . 20 K — g						
		b) w efektach . . 80.296 „ 32 „	—	—	80.316	32	—	—
		Razem . . .	—	—	80.448	32	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów	20	—	20	—	—	—
		Suma wydatków .	20	—	20	—	—	—
		Zapas z końcem r. 1909:						
		a) w gotówce . . 112 K — g						
		b) w efektach . . 80.316 „ 32 „	—	—	80.428	32	—	—
		Razem . . .	—	—	80.448	32	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy:		
a) w gotówce		112 K — g
b) w efektach:		
1) $4^1/_2$% listy zast. Banku krajowego . . .	2.200 K — g	
2) 4% listy zast. Banku krajowego . . .	28.700 „ — „	
3) „ obligacye galic. pożyczki krajow. z r. 1893	600 „ — „	
4) „ listy zast. galic. Towarz. kredyt. ziemskiego	15.400 „ — „	
5) „ obligacye pożyczki m. Lwowa . . .	3.200 „ — „	
6) Los węgierskiej pożyczki z roku 1870 .	100 „ — „	
7) Książeczka Banku krajowego	116 „ 32 „	80.316 „ 32 „
Suma stanu czynnego		80.428 K 32 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		80.428 K 32 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		80.316 „ 32 „
okazuje się **przyrost** majątku o		112 K — g

Uwaga: Wykazany z końcem roku 1909 zapas w gotówce . . . sfruktyfikowano z początkiem roku 1910 na rzecz majątku zarodowego 112 K.

39. Fundacya „Macierzy polskiej“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) $4^1/_2\%$ od listów zastaw. Banku krajowego . . 99 K						
		b) 4% od listów zast. Banku krajowego . 1.148 „						
		c) 4% od listów zast. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . 1.816 „						
		d) 4% od obligacyj gal. pożyczki krajowej z roku 1893 . . . 24 „						
		e) 4% od obligacyj pożyczki m. Lwowa . 128 „						
		Razem . 3.215 K — g						
		od tego podatek rentowy . . . . 11 „ 64 „						
		Czysty dochód .	3.203	36	3.203	36	—	—
	2	Subwencye i datki dobrowolne:						
		a) subwencya z funduszu krajowego . . . . 10.000 K						
		b) subwencya od gminy m. Lwowa . . 400 „	10.400	—	10.400	—	—	—
	3	Ze sprzedaży wydawnictw własnych .	16.770	—	16.770	—	—	—
	4	Rozmaite . . . 350 K						
		od tego zwrot korelatywny. . . . 350 „						
		Czysty dochód .	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów .	30.373	36	30.373	36	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909:						
		a) w gotówce . . 8.992 K 44 g						
		b) w efektach (książeczka Banku krajowego). . . 2.777 „ 96 „	—	—	11.770	40	—	—
		Razem . .	—	—	42.143	76	—	—
		WYDATKI.						
	1	Koszta wydawnictw „Macierzy Polskiej“:						
		a) honorarya autorskie . . 4.063 K						
		od tego zwrot korelatywny . 150 „ 3.913 K — g						
		b) rysunki i klisze . . 1.011 „ 48 „						
		c) oprawa i broszurowanie książek . . 3.149 „ 66 „						
		d) druk i papier . . 16.406 „ 10 „	24.480	24	24.480	24	—	—
		Do przeniesienia . .	24.480	24	24.480	24	—	—

39. Fundacya „Macierzy polskiej".

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy		Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		Z przeniesienia . .		24.480	24	24.480	24		
	2	Płaca sekretarza literackiego . .		1.000	—	1.000	—	—	—
	3	Koszta administracyi:							
		a) płace funkcyonaryuszów . . .	2.772 K — g						
		b) tantyemy . . .	148 „ 44 „						
		c) noworoczne . .	70 „ — „						
		d) inseraty . . .	1.010 „ 20 „						
		e) zaopatrzenie wdowy po woźnym . .	240 „ — „						
		f) wydatki na portorya, służbę, opakowania, dostawę pak z kolei i inne wydatki kancelaryjne . . .	1.110 „ 90 „						
		Razem .	5.351 K 54 g						
		od tego zwrot korelatywny. . . .	60 „ — „						
		Czysty wydatek .		5.291	54	5.291	54	—	—
	4	Zasiłki naukowe dla dzieci niezamożnych rodziców:							
		a) należytość zaległa .	600 K						
		b) „ bieżąca .	1.200 „						
		Razem	1.800 K						
		odpisano . .	600 „	1.200	—	880	—	320	—
		Suma wydatków .		31.971	78	31.651	78	320	—
		Zapas z końcem r. 1909:							
		a) w gotówce . .	7.714 K 02 g						
		b) w efektach (książeczka Banku krajowego). . .	2.777 „ 96 „	—	—	10.491	98	—	—
		Razem . .		—	—	42.143	76	—	—

Uwaga: Wydatkami tego funduszu zarządza „Rada wykonawcza", na której asygnacye uskutecznia się wypłaty w miarę funduszów i potrzeby.

Czyste nadwyżki dochodów ze sprzedaży wydawnictw własnych, składa „Rada wykonawcza" na rzecz funduszu do Kasy Wydziału krajowego, w której przechowany jest majątek zarodowy „Macierzy polskiej".

Powyższy zatem rachunek obejmuje jedynie wynikłości z obrotu kasowego w Kasie Wydziału krajowego.

Z wykazanego powyżej zapasu z końcem r. 1909 w kwocie 10.491 K 98 g zarezerwowano:

a) do dyspozycyi Kuratora „Macierzy" na zasiłki naukowe dla dzieci niezamożnych rodziców (art. 3 i 29 listu fundacyjnego) jako nierozdaną na ten cel gotówkę z lat poprzedn. 2.599 K 44 g

b) na wypłatę należytości biernej (jak wykazano wyżej pod 4) . . . . . 320 „ — „ 2.919 „ 44 „

reszta zaś w kwocie . . . . . 7.572 K 54 g

służyć będzie na potrzeby bieżące fundacyi.

40. Fundacya ś. p. Józefa Kazimierza 2 im. Dr. Malinowskiego imienia Najjaśniejszego Pana. Fundusz I. „ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	669	37	669	37	—	—
	2	Efekta zakupione . . 1.351 K 22 g od tego spieniężone . 621 „ 85 „						
		Rzeczywiste przykupno .	729	37	729	37	—	—
		Suma dochodów .	1.398	74	1.398	74	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	52.341	85	—	—
		Razem . . .	—	—	53.749	59	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . . . 1.291 K 22 g od tego pobrana za spieniężone efekta . 621 „ 85 „						
		Czysty wydatek .	669	37	669	37	—	—
		Suma wydatków .	669	37	669	37	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	53.071	22	—	—
		Razem . . .	—	—	53.740	59	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego . .	3.200 K — g	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego . .	16.800 „ — „	
3. 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	600 „ — „	
4. 4% obligacye kolejowe Banku krajowego .	1.600 „ — „	
5. 4% listy rentowe	800 „ — „	
6. 4% Książeczka Banku krajowego . . .	71 „ 22 „	53.071 K 22 g
Suma stanu czynnego		53.071 K 22 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		53.071 K 22 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		52.341 „ 85 „
okazuje się **przyrost** majątku o		729 K 37 g

40. Fundacya ś. p. Józefa Kazimierza 2 im. Dr. Malinowskiego imienia Najjaśniejszego Pana. Fundusz I. „ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 144 K — g						
		b) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . . . 1.870 „ — „						
		c) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . 24 „ — „						
		d) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . . 64 „ — „						
		e) 4% od listów rentowych . . . . 16 „ — „						
		f) 4% od książeczki Banku krajowego . 38 „ 09 „						
		Razem 2.156 K 09 g						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . — „ 82 „						
		Czysty dochód .	2.155	27	2.155	27	—	—
		Suma dochodów .	2.155	27	2.155	27	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w gotówce	—	—	631	28	—	—
		Razem . . .	—	—	2.786	55	—	—
		WYDATKI.						
	1	Wsparcia dla dwóch wdów po adwokatach po 720 K rocznie . . .	1.440	—	1.440	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	669	37	669	37	—	—
		Suma wydatków .	2.109	37	2.109	37	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w gotówce	—	—	677	18	—	—
		Razem . . .	—	—	2.786	55	—	—

Uwaga: Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1909 w gotówce . 677 K 18 g przeniesiono z początkiem roku 1910 do majątku zarodowego, a mianowicie:
a) tytułem 5% czystego dochodu za rok 1909 kwotę 107 K 76 g
b) „ nadwyżki dochodów „ „ „ „ 569 „ 42 „
razem j. w. . 677 K 18 g
i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 44325/10).

LW. 61804/10.

41. Fundacya ś. p. Józefa Kazimierza 2 im. Dr. Malinowskiego imienia Najjaśniejszego Pana. Fundusz II. „ku wspieraniu artystów i literatów".

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	1.419	11	1.419	11	—	—
	2	Efekta zakupione . . 1.660 K — g od tego spieniężone . 157 „ 69 „						
		Rzeczywiste przykupno .	1.502	31	1.502	31	—	—
		Suma dochodów .	2.921	42	2.921	42	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909 w efektach	—	—	45.656	10	—	—
		Razem . . .	—	—	48.577	52	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 1.576 K 80 g od tego pobrana za spieniężone efekta . 157 „ 69 „						
		Czysty wydatek .	1.419	11	1.419	11	—	—
		Suma wydatków .	1.419	11	1.419	11	—	—
		Zapas z końcem r. 1909 w efektach	—	—	47.158	41	—	—
		Razem . . .	—	—	48.577	52	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku hipotecznego . .	11.000 K — g	
2. 4% „ „ „ „ . .	26.000 „ — „	
3. 4½% „ „ „ krajowego . .	200 „ — „	
4. 4% „ „ „ „ . .	5.500 „ — „	
5. 4% obligacye kolejowe Banku krajowego .	200 „ — „	
6. 4% listy rentowe	1.200 „ — „	
7. 4% Książeczka Banku krajowego . . .	58 „ 41 „	47.158 K 41 g
Suma stanu czynnego		47.158 K 41 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		47.158 K 41 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		45.656 „ 10 „
okazuje się **przyrost** majątku o		1.502 K 31 g

41. Fundacya ś. p. Józefa Kazimierza 2 im. Dr. Malinowskiego imienia Najjaśniejszego Pana. Fundusz II. „ku wspieraniu artystów i literatów“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastawnych Banku hipotecznego . . 630 K						
		b) 4% od listów zastaw. Banku hipotecznego 1.040 „						
		c) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 9 „						
		d) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 220 „						
		e) 4% od obligacyi kolejowych Banku krajowego . . . 8 „						
		f) 4% od listów rentowych . . . . 24 „						
		Razem . 1.931 K — g						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 5 „ 30 „						
		Czysty dochód .	1.925	70	1.925	70	—	—
	2	Gotówka od Kasyna miejskiego we Lwowie na wyrównanie dochodu z odsetek od 4½% i 4% listów zastawnych Banku hipotecznego (im. wart. 40.000 K) do rocznej sumy 2.400 K za rok 1909 . . .	730	—	730	—	—	—
		Suma dochodów .	2.655	70	2.655	70	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w gotówce	—	—	1.419	11	—	—
		Razem . . .	—	—	4.074	81	—	—
		WYDATKI.						
	1	Wsparcia dla jednego literata i jednego artysty po 600 K rocznie .	1.200	—	1.200	—	—	—
	2	Stypendya dla dwóch utalentowanych artystek kształcących się poza granicami kraju (jednej za II. półr. 1908/9, drugiej za II. półr. 1908/9 i I. półr. 1909/10)	900	—	900	—	—	—
	3	Gotówka wydana do majątku zarodowego	1.419	11	1.419	11	—	—
		Suma wydatków .	3.519	11	3.519	11	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w gotówce	—	—	555	70	—	—
		Razem .	—	—	4.074	81	—	—

41. Fundacya ś. p. Józefa Kazimierza 2 im. Dr. Malinowskiego imienia Najjaśniejszego Pana. Fundusz II. „ku wspieraniu artystów i literatów“.

Uwaga: Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1909 w gotówce 555 K 70 g
zarezerwowano na ewentualną wypłatę półrocznej raty mającego się nadać stypendyum za I. półr. 1909/10 w kwocie . . 300 „ — „
resztę zaś w kwocie . . . . . 255 K 70 g
przeniesiono z początkiem roku 1910 do majątku zarodowego, a mianowicie:
a) tytułem 5% czystych stałych dochodów za rok 1909 kwotę . . . . . 132 K 78 g
b) tytułem czystej nadwyżki dochodów za rok 1909 kwotę . . . . . 122 „ 92 „
razem j. w. kwotę . 255 K 70 g
i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 44326/10).

LW. 61805/10.

42. Fundacya ś. p. Józefa Kazimierza 2 im. Dr. Malinowskiego imienia Najjaśniejszego Pana. Fundusz III. „ku wspieraniu celów galic. Towarzystwa muzycznego we Lwowie“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	82	66	82	66	—	—
	2	Efekta zakupione . . 1.400 K — g od tego spieniężone . 1.245 „ 74 „						
		Rzeczywiste przykupno	154	26	154	26	—	—
		Suma dochodów	236	92	236	92	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	43.153	46	—	—
		Razem	—	—	43.390	38	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . . 1.328 K 40 g od tego pobrana za spieniężone efekta . . 1.245 „ 74 „						
		Czysty wydatek	82	66	82	66	—	—
		Suma wydatków	82	66	82	66	—	—
		Zapas z końcem r. 1909 w efektach	—	—	43.307	72	—	—
		Razem	—	—	43.390	38	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:	Szczegół.	Ogół.
1. 4% listy zastawne Banku krajowego	39.900 K — g	
2. 4½% „ „ „ „	2.000 „ — „	
3. 4% obligacye kolejowe Banku krajowego	200 „ — „	
4. 4% listy rentowe	1.200 „ — „	
5. 4% książeczka Banku krajowego	7 „ 72 „	43.307 K 72 g
Suma stanu czynnego		43.307 K 72 g
Stan bierny:		— „ — „
Czysty stan czynny		43.307 K 72 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908		43.153 „ 46 „
okazuje się **przyrost** majątku o		154 K 26 g

42. Fundacya ś. p. Józefa Kazimierza 2 im. Dr. Malinowskiego imienia Najjaśniejszego Pana. Fundusz III. „ku wspieraniu celów galic. Towarzystwa muzycznego we Lwowie“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . . . 1640 K						
		b) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . 90 „						
		c) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . . 8 „						
		Razem 1.738 K — g						
		od tego odsetki bierne . 14 „ 40 „						
		Czysty dochód .	1.723	60	1.723	60	—	—
		Suma dochodów .	1723	60	1.723	60	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909 w gotówce	—	—	868	—	—	—
		Razem . . .	—	—	2.591	60	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana do majątku zarodowego	82	66	82	66	—	—
	2	Należytość ekwiwalentowa, wymierzona od majątku zarodowego za rok 1909	76	72	76	72	—	—
		Suma wydatków .	159	38	159	38	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w gotówce	—	—	2.432	22	—	—
		Razem . . .	—	—	2.591	60	—	—

Uwaga: Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1909 w gotówce 2.432 K 22 g
przeniesiono do majątku zarodowego tytułem 5% czystych stałych dochodów za rok 1909 kwotę . . . . . 82 „ 34 „
i sfruktyfikowano z początkiem roku 1910 na rzecz tegoż majątku (LW. 44323/10);
pozostałą zaś resztę w kwocie . . . . . 2.349 K 88 g
zarezerwowano do wypłaty w roku 1910 galicyjskiemu Towarzystwu muzycznemu we Lwowie tytułem:
a) II-giej półrocznej raty subwencyi za rok 1908 kwotę . . . . . 785 K 34 g
b) I-szej i II-giej raty subwencyi za rok 1909 kwotę . . . . . 1.564 „ 54 „
razem j. w. kwotę . . . 2.349 K 88 g

LW. 61806/10.

43. Fundacya ś. p. Józefa Kazimierza 2 im. Dr. Malinowskiego imienia Najjaśniejszego Pana. Fundusz IV. „ku wspieraniu ubogich sług prywatnych“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	361	91	361	91	—	—
	2	Efekta zakupione . . 1.450 K — g od tego spieniężone . 1.014 „ 89 „						
		Rzeczywiste przykupno	435	11	435	11	—	—
		Suma dochodów	797	02	797	02	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909 w efektach	—	—	47.050	74	—	—
		Razem	—	—	47.847	76	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . . 1.376 K 80 g od tego pobrana za spieniężone efekta . . 1.014 „ 89 „						
		Czysty wydatek	361	91	361	91	—	—
		Suma wydatków	361	91	361	91	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	47.485	85	—	—
		Razem	—	—	47.847	76	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

Stan czynny: Zapas kasowy w efektach:	Szczegół.	Ogół.
1. 4% listy zastawne Banku krajowego	27.600 K — g	
2. 4½% „ „ „ „	200 „ — „	
3. 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	3.000 „ — „	
4. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z r. 1893	8.300 „ — „	
5. 4% „ kolejowe Banku krajowego	4.600 „ — „	
6. 4% „ pożyczki miasta Lwowa	1.800 „ — „	
7. 4% listy rentowe	1.900 „ — „	
8. 4% książeczka Banku krajowego	85 „ 85 „	47.485 K 85 g
Suma stanu czynnego		47.485 K 85 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		47.485 K 85 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908		47.050 „ 74 „
okazuje się **przyrost** majątku o		435 K 11 g

43. Fundacya ś. p. Józefa Kazimierza 2 im. Dr. Malinowskiego imienia Najjaśniejszego Pana. Fundusz IV. „ku wspieraniu ubogich sług prywatnych".

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 1.144 K						
		b) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 9 „						
		c) 4% od listów zastawnych galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego . 120 „						
		d) 4% od obligacyj gal. pożyczki krajowej z r. 1893 . . . . 332 „						
		e) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . . 184 „						
		f) 4% od obligacyj pożyczki m. Lwowa . 72 „						
		g) 4% od listów rentowych . . . 36 „						
		Razem 1.897 K — g						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 16 „ 72 „						
		Czysty dochód .	1.880	28	1.880	28	—	—
		Suma dochodów .	1.880	28	1.880	28	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w gotówce	—	—	361	91	—	—
		Razem . . .	—	—	2.242	19	—	—
		WYDATKI.						
	1	Wsparcia dożywotnie: należytość . . . 1.580 K — g						
		z tego odpisano . — „ 01 „	1.579	99	1.579	99	—	—
	3	Gotówka wydana do majątku zarodowego	361	91	361	91	—	—
		Suma wydatków .	1.941	90	1.941	90	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w gotówce	—	—	300	29	—	—
		Razem . . .	—	—	2.242	19	—	—

Uwaga: Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1909 w gotówce 300 K 29 g przeniesiono z początkiem roku 1910 do majątku zarodowego a to:

a) tytułem 5% czystych stałych dochodów za rok 1909 kwotę . . . . . 94 K 01 g

b) tytułem nadwyżki czystych dochodów za rok 1909 kwotę . . . . . 206 „ 28 „

razem j. w. kwotę . . . 300 K 29 g

i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 44324/10).

LW. 61807/10.

44. Fundacya ś. p. Józefa Kazimierza 2 im. Dr. Malinowskiego imienia Najjaśniejszego Pana. Fundusz V. posagowy „dla ubogich dziewcząt służących“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	72	42	72	42	—	—
	2	Efekta zakupione . . 410 K 80 g od tego spieniężone . 316 „ 98 „						
		Rzeczywiste przykupno .	93	82	93	82	—	—
		Suma dochodów .	166	24	166	24	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	26.764	19	—	—
		Razem . . .	—	—	26.930	43	—	-
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 389 K 40 g od tego pobrana za spieniężone efekta . . 316 „ 98 „						
		Czysty wydatek .	72	42	72	42	—	—
		Suma wydatków .	72	42	72	42	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	26.858	01	—	—
		Razem . . .	—	—	26.930	43	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:	Szczegół.	Ogół.
1. 4% listy zastawne Banku krajowego . . .	14.600 K — g	
2. 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	1.000 „ — „	
3. 4% obligacye kolejowe Banku krajowego .	2.200 „ — „	
4. 4% „ galic. pożyczki krajowej z r. 1893	8.700 „ — „	
5. 4% listy rentowe	300 „ — „	
6. 4% książeczka Banku krajowego . . .	58 „ 01 „	26.858 K 01 g
Suma stanu czynnego . . .		26.858 K 01 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny . . .		26.858 K 01 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		26.764 „ 19 „
okazuje się **przyrost** majątku o		93 K 82 g

44. Fundacya ś. p. Józefa Kazimierza 2 im. Dr. Malinowskiego imienia Najjaśniejszego Pana. Fundusz V. posagowy „dla ubogich dziewcząt służących".

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zast. Banku krajowego . 580 K						
		b) 4% od listów zast. galic. Towarzystwa kredyt. ziemskiego . 40 „						
		c) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . . 88 „						
		d) 4% od obligacyj gal. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 356 „						
		e) 4% od listów rentowych . . 12 „						
		Razem . 1.076 K — g						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 5 „ 26 „						
		Czysty dochód .	1.070	74	1.070	74	—	—
	2	Efekta zakupione	950	—	950	—	—	—
		Suma dochodów .	2.020	71	2.020	71	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909:						
		a) w gotówce . . 72 K 42 g						
		b) w efektach . . 3.180 „ 60 „	—	—	3.253	02	—	—
		Razem . . .	—	—	5.273	76	—	—
		WYDATKI.						
	1	Posagi wydane efektami . . .	464	55	464	55	—	—
	2	Gotówka wydana uprawnionym na rękę przy losowaniu w wysokości 5% wylosowanych w roku 1909 posagów	50	—	50	—	—	—
	3	Gotówka wydana do majątku zarodowego	72	42	72	42	—	—
	4	Gotówka wydana na zakupno efektów	950	—	950	—	—	—
		Suma wydatków .	1.536	97	1.536	97	—	—
		Zapas z końcem roku 1909:						
		a) w gotówce . . 70 K 74 g						
		b) w efektach . . 3.666 „ 05 „	—	—	3.736	79	—	—
		Razem . . .	—	—	5.273	76	—	—

Uwaga: Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1909 w gotówce . . 70 K 74 g przeniesiono w myśl aktu fundacyjnego z początkiem roku 1910 do majątku zarodowego tytułem 5% czystych stałych dochodów za rok 1909, tudzież tytułem nadwyżki dochodów za ten rok i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 44.322/10).

44. Fundacya ś. p. Józefa Kazimierza 2 im. Dr. Malinowskiego imienia Najjaśniejszego Pana. Fundusz V. posagowy „dla ubogich dziewcząt służących“.

Wykazany zaś zapas z końcem roku 1909 w efektach stanowią posagi:

1.	Anieli Maksymowiczówny wylosowany w roku 1909 a ulokowany na książeczce galic. Kasy oszczęd. Nr. 151459 na	446 K 50 g
2.	Joanny Polańskiej wylosowany w roku 1904 a ulokowany na książeczce galic. Kasy oszczęd. Nr. 131237 na	451 „ 25 „
3.	Agnieszki Biernacik wylosowany w roku 1905 a ulokowany na książeczce galic. Kasy oszczęd. Nr. 172605 na	451 „ 25 „
4.	Aleksandry Iwanówny wylosowany w roku 1905 a ulokowany na książeczce galic. Kasy oszczęd. Nr. 172607 na . . .	451 „ 25 „
5.	Katarzyny Herman wylosowany w roku 1906 a ulokowany na książeczce galic. Kasy oszczęd. Nr. 94682 na	451 „ 25 „
6.	Wiktoryi Malickiej wylosowany w roku 1908 a ulokowany na książeczce galic. Kasy oszczęd. Nr. 109339 na	464 „ 55 „
7.	Maryi Anny Jurek wylosowany w roku 1909 a ulokowany na książeczce galic. Kasy oszczęd. Nr. 155583 na	475 „ — „
8.	Maryanny Sroki wylosowany w roku 1909 a ulokowany na książeczce galic. Kasy oszczęd. Nr. 155585 na	475 „ — „
	Razem j. w.	3.666 K 05 g

których jeszcze nie wydano, gdyż uprawnione dziewczęta nie zgłosiły się po ich odebranie.

LW. 61.808/10.

45. Fundacya ś. p. Józefa Kazimierza 2 im. Dr. Malinowskiego imienia Najjaśniejszego Pana. Fundusz VI. „ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	91	42	91	42	—	—
	2	Efekta zakupione . . 304 K 42 g od tego spieniężone . 200 „ — „						
		Rzeczywiste przykupno .	104	42	104	42	—	—
		Suma dochodów .	198	84	198	84	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	39.147	20	—	—
		Razem . . .	—	—	39.346	01	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . . . 291 K 42 g od tego pobrana za spieniężone efekta . . 200 „ — „						
		Czysty wydatek .	94	42	94	42	—	—
		Suma wydatków .	94	42	94	42	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	39.251	62	—	—
		Razem . . .	—	—	39.346	01	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego . .	8.000 K — g	
2. 4½% „ „ „ „ . .	200 „ — „	
3. 4% obligacye kolejowe Banku krajowego .	1.000 „ — „	
4. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z r. 1893	10.700 „ — „	
5. 4% obligacye pożyczki miasta Lwowa . .	200 „ — „	
6. 4% listy rentowe	200 „ — „	
7. 4% renta węgierska złota	18.809 „ 53 „	
8. 4% książeczka Banku krajowego . . .	142 „ 09 „	39.251 K 62 g
Suma stanu czynnego . . .		39.251 K 62 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny . . .		39.251 K 62 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		39.147 „ 20 „
okazuje się **przyrost** majątku o		104 K 42 g

45. Fundacya ś. p. Józefa Kazimierza 2 im. Dr. Malinowskiego imienia Najjaśniejszego Pana. Fundusz VI. „ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła".

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 328 K — g						
		b) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 9 „ — „						
		c) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . . 40 „ — „						
		d) 4% od obligacyj galic. pożyczki krajowej z r. 1893 . . 428 „ — „						
		e) 4% od obligacyj pożyczki miasta Lwowa 8 „ — „						
		f) 4% od renty węgierskiej złotej . . . 749 „ 98 „						
		Razem 1.562 K 98 g						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 2 „ 20 „						
		Czysty dochód .	1.560	78	1.560	78	—	—
	2	Rozmaite. . . . 375 K 25 g						
		od tego zwrot . . 375 „ 25 „	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów .	1.560	78	1.560	78	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w gotówce.	—	—	994	42	—	—
		Razem . . .	—	—	2.555	20	—	—
		WYDATKI.						
	1	Wsparcia dla ubogich chłopców uczących się rzemiosła:						
		a) należytość zaległa . 420 K						
		b) „ bieżąca . 780 „						
		Razem . 1.200 K						
		odpisano . 420 „	780	—	780	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	94	42	94	42	—	—
		Suma wydatków .	874	42	874	42	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w gotówce.	—	—	1.680	78	—	—
		Razem . . .	—	—	2.555	20	—	—

45. Fundacya ś. p. Józefa Kazimierza 2 im. Dr. Malinowskiego imienia Najjaśniejszego Pana. Fundusz VI. „ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła“.

Uwaga: Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1909 w gotówce 1.680 K 78 g
zarezerwowano na wypłatę dziesięciu rat stypendyjnych za II. półr. 1909/10 (płatnych z góry, każda po 60 K) kwotę . . 600 „ — „
resztę zaś w kwocie . . . . . 1.080 K 78 g
przeniesiono z początkiem roku 1910 do majątku zarodowego, a mianowicie:

a) tytułem 5% czystych stałych dochodów za rok 1909 kwotę	78 K 04 g	
b) tytułem intercalare odnośnie do LW. 7830/10 kwotę	420 „ — „	
c) tytułem nadwyżki czystych dochodów za rok 1909 kwotę	582 „ 74 „	
razem j. w. kwotę . . .	1.080 K 78 g	

i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 44.321/10).

LW. 61809/10.

46. Fundacya Maryi Mochnackiej „dla czterech ubogich ciemnych".

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	23	92	23	92	—	—
	2	Efekta zakupione	23	92	23	92	—	—
		Suma dochodów	47	84	47	84	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	10.151	20	—	—
		Razem	—	—	10.199	04	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów	23	92	23	92	—	—
		Suma wydatków	23	92	23	92	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	10.175	12	—	—
		Razem	—	—	10.199	04	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego	1.100 K — g	
2. 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	8.800 „ — „	
3. 4% obligacye galic. pożyczki kraj. z roku 1893	200 „ — „	
4. 4% książeczka Banku krajowego	75 „ 12 „	10.175 K 12 g
Suma stanu czynnego		10.175 K 12 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		10.175 K 12 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908		10.151 „ 20 „
okazuje się **przyrost** majątku o		23 K 92 g

46. Fundacya Maryi Mochnackiéj „dla czterech ubogich ciemnych".

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 44 K						
		b) 4% od listów zast. galic. Tow. kredytowego ziemskiego . 352 „						
		c) 4% od obligacyj gal. pożyczki krajowej z r. 1893 . . . . 8 „						
		Razem . 404 K — g						
		od tego podatek rentowy . . . . 1 „ 76 „						
		Czysty dochód .	402	24	402	24	—	—
		Suma dochodów .	402	24	402	24	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w gotówce	—	—	211	92	—	—
		Razem . .	—	—	614	16	—	—
		WYDATKI.						
	1	Wsparcia dla czterech ubogich ciemnych po 94 K rocznie . . .	376	—	376	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	23	92	23	92	—	—
		Suma wydatków .	399	92	399	92	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w gotówce	—	—	214	24	—	—
		Razem . .	—	—	614	16	—	—

Uwaga: Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1909 w gotówce 214 K 24 g
pozostawiono nieulokowaną część w sumie . . . . . 188 „ — „
w majątku obrotowym na wypłatę czterech półrocznych rat wsparć dożywotnich po 47 K;
pozostałą zaś resztę gotówki w kwocie . . . . . 26 K 24 g
jako czystą nadwyżkę dochodów za rok 1909 przeniesiono z początkiem roku 1910 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 49670/10).

LW. 64546/10.

47. Fundacya im. ś. p. Michała Morawieckiego na utrzymanie sierót-podrzutków we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenia K	Uiszczenia g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	493	27	493	27	—	—
	2	Efekta zakupione . . 728 K 27 g z tego spieniężone . . 200 „ — „						
		Rzeczywiste przykupno	528	27	528	27	—	—
		Suma dochodów	1.021	54	1.021	54	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909 w efektach	—	—	72.830	73	—	—
		Razem	—	—	73.852	27	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . . . 693 K 27 g z tego pobrana za spieniężone efekta . . 200 „ — „						
		Czysty wydatek	493	27	493	27	—	—
		Suma wydatków	493	27	493	27	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	73.359	—	—	—
		Razem	—	—	73.852	27	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zast. gal. Towarzystwa kredyt. ziemsk.	36.400 K	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego . . .	35.700 „	
3. 4% obligacye gal. pożyczki z roku 1893 . .	1.100 „	
4. 4% książeczka Banku krajowego . . .	159 „	73.359 K — g
Suma stanu czynnego . . .		73.359 K — g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny . . .		73.359 K — g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		72.830 „ 73 „
okazuje się **przyrost** majątku o		528 K 27 g

47. Fundacya im. ś. p. Michała Morawieckiego na utrzymanie sierót-podrzutków we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zast. Banku krajowego . 1.418 K 94 g						
		b) 4% od obligacyj galic. pożyczki z r. 1893 . . . . 41 „ — „						
		c) 4% od listów zast. galic. Tow. kredytowego ziemskiego . 1.456 „ — „						
		Razem . 2.918 K 91 g						
		od tego zwrot korelatywny . . . 7 „ 28 „						
		Czysty dochód .	2.911	66	2.911	66	—	—
		Suma dochodów .	2.911	66	2.911	66	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w gotówce.	—	—	492	33	—	—
		Razem . . .	—	—	3.403	99	—	—
		WYDATKI.						
	1	Utrzymanie sierót-podrzutków . .	2.400	—	2.400	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	493	27	493	27	—	—
		Suma wydatków .	2.893	27	2.893	27	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w gotówce.	—	—	510	72	—	—
		Razem . . .	—	—	3.403	99	—	—

Uwaga: W roku 1909 było na utrzymaniu kosztem fundacyi 8 sierót-podrzutków w Zakładzie stowarzyszenia opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie.
Wykazany powyżej zapas kasowy z końcem roku 1909 w gotówce w kwocie . . . . . 510 K 72 g sfruktyfikowano z początkiem roku 1910 na rzecz majątku zarodowego (LW. 49.254/10).

LW. 64542/10.

48. Fundacya ś. p. Eugeniusza Jana Nazarkiewicza „dla bezdomnych sierót obojga płci".

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zast. Banku krajowego . 80 K — g						
		b) odsetki narosłe na książeczce wkładkowej Banku zaliczkowego . . . . 178 „ 95 „						
		razem 258 K 95 g						
		od tego odsetki bierne . 9 „ 34 „						
		Czysty dochód .	249	61	249	61	—	—
	2	Gotówka pobrana za spieniężone efekta	4.000	—	4.000	—	—	—
	3	Efekta zakupione . . . 4.000 K						
		od tego spieniężone . . 4.000 „						
		Rzeczywiste przykupno .	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów .	4.249	61	4.249	61	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	4.000	—	—	—
		Razem . . .	—	—	8.249	61	—	—
		WYDATKI.						
	1	Wydano do fundacyi stypendyjnej ś. p. Eugeniusza Jana Nazarkiewicza	369	61	369	61	—	—
	2	Gotówka wydana na zakupno efektów	3.800	—	3.800	—	—	—
		Suma wydatków .	4.169	61	4.169	61	—	—
		Zapas z końcem r. 1909:						
		a) w gotówce . . . 80 K						
		a) w efektach . . . 4.000 „	—	—	4.080	—	—	—
		Razem . . .	—	—	8.249	61	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy:		
a) w gotówce		80 K
b) w efektach:		
4% listy zastawne Banku krajowego		4.000 „
Suma stanu czynnego		4.080 K
Stan bierny		— „
Czysty stan czynny . . .		4.080 K
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . . .		4.000 „
okazuje się **przyrost** majątku o		80 K

Uwaga. Fundacya ta nie weszła jeszcze w życie, a sprawa jej ukonstytuowania jest w toku.
Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1909 w gotówce . . 80 K sfruktyfikowano z początkiem roku 1910 na rzecz majątku zarodowego (LW. 65.018/10).

LW. 65.575/10.

49. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej IV. „na rzecz Domu pracy czyli Towarzystwa Miłosierdzia we Lwowie“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Towarzystwo Miłosierdzia pod godłem „Opatrzność“ we Lwowie, zwrot bezprocentowej pożyczki na budowę własnego domu (spłacalnej w 50-ciu ratach rocznych, począwszy od 1. stycznia 1897) . .	18.696	—	492	—	18.204	—
	2	Mylny dochód . . 492 K od tego zwrot . . 492 „						
	3	Efekta zakupione . . 944 K 50 g od tego spieniężone . 400 „ — „						
		Rzeczywiste przykupno .	544	50	544	50	—	—
		Suma dochodów .	19.240	50	1.036	50	18.204	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	6.707	65	—	—
		Razem . . .	—	—	7.744	15	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . . . . 892 K od tego pobrana za spieniężone efekta . . . 400 „						
		Czysty wydatek .	492	—	492	—	—	—
		Suma wydatków .	492	—	492	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	7.252	15	—	—
		Razem . . .	—	—	7.744	15	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. I. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego . . .	6.200 K — g	
2. 4% obligacye kolejowe Banku krajowego . .	500 „ — „	
3. 4% listy rentowe	500 „ — „	
4. 4% książeczka Banku krajowego . . .	52 „ 15 „	7.252 K 15 g
II. Należytość czynna: Pożyczka Towarzystwa Miłosierdzia pod godłem „Opatrzność“ we Lwowie na budowę własnego domu		18.204 „ — „
Suma stanu czynnego . . .		25.456 K 15 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny . .		25.456 K 15 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		25.403 „ 65 „
okazuje się **przyrost** majątku o		52 K 50 g
a mianowicie:		
a) przybyło w efektach	544 K 50 g	
b) ubyło w należytości czynnej	492 „ — „	
Przyrost j. w. .	52 K 50 g	

Uwaga: Ukonstytuowanie fundacyi zostało odroczone z powodu, że majątek zakładowy wypożyczono (w sumie 12.300 zł. w. a. czyli 24.600 K) w roku 1896 Towarzystwu Miłosierdzia pod godłem „Opatrzność“ we Lwowie na budowę własnego domu.

Wspomniana pożyczka ma być spłaconą w 50-ciu ratach rocznych, począwszy od 1. stycznia 1897 (L.W. 83337/96), poczem dopiero nastąpi ukonstytuowanie fundacyi.

49. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej IV. „na rzecz Domu pracy czyli Towarzystwa Miłosierdzia we Lwowie".

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . . . 256 K						
		b) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . . 20 „						
		c) 4% od listów rentowych . . . 12 „						
		Razem . 288 K — g						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 4 „ 27 „						
		Czysty dochód .	283	73	283	73	—	
	2	Efekta zakupione	257	68	257	68	—	—
		Suma dochodów .	541	41	541	41	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909:						
		a) w gotówce . . 257 K 68 g						
		b) w efektach . . 1.042 „ 31 „	—	—	1.299	99	—	—
		Razem . . .	—	—	1.841	40	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów	257	68	257	68	—	—
		Suma wydatków .	257	68	257	68	—	—
		Zapas z końcem roku 1909:						
		a) w gotówce . . 283 K 73 g						
		b) w efektach . . 1.299 „ 99 „	—	—	1.583	72	—	—
		Razem . . .	—	—	1.841	40		—

Uwaga: Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1909 w gotówce i w efektach . . . . . 1.583 K 72 g sfruktyfikowano z początkiem roku 1910 na rzecz majątku zarodowego w myśl postanowienia Wydziału krajowego (LW. 7970/98) jako kwotę pochodzącą z odsetek od efektów zakupywanych za raty wpływające, na rzecz majątku zarodowego tej fundacyi, tytułem zwrotu wypożyczonego kapitału (LW. 44331/10).

LW. 65.010/10.

50. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej III. „na rzecz tanich kuchni ludowych we Lwowie".

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	94	21	94	21	—	—
	2	Efekta zakupione	94	21	94	21	—	—
		Suma dochodów	188	12	188	12	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	21.843	96	—	—
		Razem	—	—	22.032	38	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów	94	21	94	21	—	—
		Suma wydatków	94	21	94	21	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	21.938	17	—	—
		Razem	—	—	22.032	38	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego	21.700 K — g	
2. 4% książeczka „ „	238 „ 17 „	21.938 K 17 g
Suma stanu czynnego		21.938 K 17 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		21.938 K 17 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908		21.813 „ 96 „
okazuje się **przyrost** majątku o		94 K 21 g

50. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej III. „na rzecz tanich kuchni ludowych we Lwowie".

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów: a) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 868 K — g b) 4% od książeczki Banku krajowego . 28 „ 21 „	896	21	896	21	—	—
	2	Efekta zakupione . . . 1.302 K od tego spieniężone . . 1.300 „ Rzeczywiste przykupno .	2	—	2	—	—	—
		Suma dochodów .	898	21	898	21	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	866	—	—	—
		Razem . . .	—	—	1.764	21	—	—
		WYDATKI.						
	1	Zasiłki dla tanich kuchni ludowych we Lwowie	800	—	800	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	94	21	94	21	—	—
	3	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 1.302 K od tego pobrana za spieniężone efekta . . 1.300 „ Czysty wydatek .	2	—	2	—	—	—
		Suma wydatków .	896	21	896	21	—	—
		Zapas z końcem r. 1909 w efektach .	—	—	868	—	—	—
		Razem . .	—	—	1.764	21	—	—

Uwaga: Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1909 w efektach . . . 868 K stanowi czysty dochód fundacyi z odsetek od efektów majątku zarodowego za rok 1909 i posłuży na zasiłki dla tanich kuchni ludowych we Lwowie w roku 1910.

LW. 65.011/10.

51. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej dla zboru św. Klaudyi.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów: a) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . 640 K; b) 4% od obligacyj gal. pożyczki krajowej z r. 1893 . . . . 92 „ — Razem . 732 K — g; od tego podatek rentowy . . . . 3 „ 20 „						
		Czysty dochód .	728	80	728	80	—	—
		Suma dochodów .	728	80	728	80	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909: a) w gotówce . . 364 K 40 g; b) w efektach . . 18.400 „ 94 „	—	—	18.765	34	—	—
		Razem . . .	—	—	19.491	14	—	—
		WYDATKI.						
	1	Postruska Julia, przełożona zboru św. Klaudyi, czysty dochód od kapitału fundacyjnego za II. półrocze r. 1908 i I. półrocze r. 1909 w gotówce .	728	80	728	80	—	—
		Suma wydatków .	728	80	728	80	—	—
		Zapas z końcem roku 1909: a) w gotówce . . 364 K 40 g; b) w efektach . . 18.400 „ 94 „	—	—	18.765	34	—	—
		Razem . . .	—	—	19.494	14	—	—

Stan majątku z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy:		
a) w gotówce		364 K 40 g
b) w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	16.000 K — g	
2. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z r. 1893	2.300 „ — „	
3. 4% książeczka Banku krajowego . . .	100 „ 94 „	18.400 „ 94 „
Suma stanu czynnego		18.765 K 34 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny . . .		18.765 K 34 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908		18.765 „ 34 „
okazuje się stan **niezmieniony**		— K — g

Uwaga: Odsetki od efektów majątku zakładowego pobiera przełożona zboru św. Klaudyi Julia Postruska na pokrycie wydatków zboru w dwóch półrocznych ratach płatnych z dołu 30. czerwca i 31. grudnia, z potrąceniem jednak ewentualnych wydatków nieprzewidzianych (jak podatek rentowy od kuponów, odsetki bierne przy zakupnie efektów i t. p.).

Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1909 w gotówce 364 K 40 g stanowi czysty dochód z odsetek od efektów za II. półrocze 1909 i służyć będzie na wypłatę raty przypadającej za to półrocze z początkiem roku 1910.

LW. 65.012/10.

52. Zakład narodowy imienia Ossolińskich.

L. porz.	Dochody	Gotówka K	Gotówka g	Efekta K	Efekta g
1	W styczniu roku 1909	—	—	—	—
	„ lutym „ „	—	—	17.000	—
	„ marcu „ „	100	—	—	—
	„ kwietniu „ „	3.831	76	—	—
	„ maju „ „	3.232	40	2.000	—
	„ czerwcu „ „	27.492	—	—	—
	„ lipcu „ „	20.200	—	21.626	90
	„ sierpniu „ „	170	10	658	80
	„ wrześniu „ „	1.125	—	200	—
	„ październiku „ „	2.436	40	—	—
	„ listopadzie „ „	11.524	—	11.524	—
	„ grudniu „ „	72.194	06	5.400	—
	Do tego przeprowadzenia w dziennikach dodatkowych	14.810	24	12.925	26
	Suma doch. { maj. zarod. 49.609 K 96 g / „ obrot. 107.506 „ — „ } Gotówka / Efekta: 71.334 K 96 g / — „ — „	157.115	96	71.334	96
	Zapas z początkiem roku 1909:				
	a) w gotówce (maj. obrotowy)	829	66		
	b) w efektach („ zarodowy) { w wal. kor. / we frankach			1,352.343	29
				300	fr.
	Razem	157.945	62	1,423.678	25
				300	fr.

52. Zakład narodowy imienia Ossolińskich.

L. porz.	Wydatki	Gotówka K	Gotówka g	Efekta K	Efekta g
	W styczniu roku 1909	—	—	—	—
	„ lutym „ „	311	71	17.000	—
	„ marcu „ „	—	—	—	—
	„ kwietniu „ „	4.320	76	—	—
	„ maju „ „	—	—	2.000	—
	„ czerwcu „ „	10.394	28	20.800	—
	„ lipcu „ „	40.530	14	—	—
	„ sierpniu „ „	128	90	600	—
	„ wrześniu „ „	—	—	—	—
	„ październiku „ „	3.700	—	—	—
	„ listopadzie „ „	11.524	—	—	—
	„ grudniu „ „	35.172	02	5.100	—
	Do tego przeprowadzenia w dziennikach dodatkowych	50.367	62	45	18
	Suma wyd. { maj. zarod. 19.609 K 96 g 45.545 K 18 g; „ obrot. 106.839 „ 50 „ — „ — „ }	156.449	16	45.545	18
	Zapas z końcem r. 1909:				
	a) w gotówce (majątku obrotowego): . .	1.496	16		
	b) w efektach („ zarodowego):				
	1) listy zast. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . 976.200 K — g				
	2) obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893 . . . 119.300 „ — „				
	3) obligacye galic. funduszu propinacyjnego . . . . 31.300 „ — „				
	4) renta państwowa . . . 2.400 „ — „				
	5) priorytety I. węg. galic. kolei żelaznej . . . . . 4.000 „ — „				
	6) obligacye komunalne Banku krajowego . . . . . 50.000 „ — „				
	7) listy zastawne Banku krajowego 159.100 „ — „				
	8) książeczki Banku krajowego i galicyjskiej Kasy oszczędności . . . . . 28.833 „ 07 „				
	9) obligacye pożyczki papieskiej . 300 franków				
	Suma { 1,371.133 K 07 g; 300 franków }				
	do tego:				
	Kaucya Aleksandra Leszczyńskiego, dzierżawcy dóbr Rakowce, mianowicie:				
	4½% listy zastawne Banku hipotecznego . . 4.000 K			1,378.133	07
	4% listy jak wyżej . . 3.000 „ 7.000 K — g			300	fr.
	Razem . . .	157.945	62	1,423.678 300	25 fr.

52. Zakład narodowy imienia Ossolińskich

Uwaga: 1. W ostatnich pozycyach wyżej przedstawionego rachunku kasowego mieszczą się przeprowadzenia odnoszące się do roku 1909, które wynikły z zestawienia i obliczenia całego ruchu kasowego po dzień 31. grudnia i zostały przez Kuratoryę wprowadzone do dzienników dodatkowych. Dla zgodności z rachunkami Kuratoryi i wyprowadzonymi ostatecznymi zapasami kasowymi uwidacznia się powyższe przeprowadzenia w dziennikach dodatkowych Kasy krajowej, które prowadzi się dla wszystkich funduszów krajowych na mocy uchwały Wys. Sejmu z dnia 9. maja 1893 każdego roku budżetowego po koniec marca roku następnego.

2. Oprócz wykazanego z końcem roku 1909 zapasu w gotówce i efektach posiada fundacya ulokowaną w Banku krajowym na rachunku bieżącym kwotę 510 K prowadzoną w należytościach czynnych.

3. Kaucya w efektach 7.000 K stanowi należytość bierną fundacyi.

4. Majątkiem tego Zakładu zarządza Kuratorya ustanowiona przez założyciela i składa Wydziałowi krajowemu roczny rachunek do sprawdzenia. Kasa krajowa zaś na mocy § 41 listu fundacyjnego pobiera sumarycznie dochody i uskutecznia wydatki za asygnatami Kuratora, oraz przechowuje zapasy majątku zarodowego z nadwyżek majątku obrotowego.

LW. 65570/10.

53. Fundacya im. Józefa Ostaszewskiego „dla ulżenia członkom gminy Klimkówka pow. Sanok w płaceniu podatków".

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
		Odsetki od efektów:						
	1	a) 4% od obligacyj gal. pożyczki krajowej z r. 1893 . . . . 392 K — g						
		b) 4% od listów zast. Banku krajowego . 38 „ 91 „	430	94	430	94	—	—
	2	Efekta zakupione . . 500 K — g						
		od tego spieniężone . 57 „ 52 „						
		Rzeczywiste przykupno .	442	48	442	48	—	—
		Suma dochodów .	873	42	873	42	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909:						
		a) w gotówce . . 416 K 64 g						
		b) w efektach . . 10.608 „ 48 „	—	—	11.025	12	—	—
		Razem . .	—	—	11.898	54	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 475 K — g						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . . 57 „ 52 „						
		Czysty wydatek .	417	48	417	48	—	—
		Suma wydatków .	417	48	417	48	—	—
		Zapas z końcem roku 1909:						
		a) w gotówce . . 430 K 10 g						
		b) w efektach . . 11.050 „ 96 „	—	—	11.481	06	—	—
		Razem . .			11.898	54	—	—

53. Fundacya im. Józefa Ostaszewskiego „dla ulżenia członkom gminy Klimkówka pow. Sanok w płaceniu podatków".

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy:		
a) w gotówce		430 K 10 g
b) w efektach:		
1. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z r. 1893	9.800 K — g	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego	1.200 „ — „	
3. książeczka Banku krajowego	50 „ 96 „	11.050 „ 96 „
Suma stanu czynnego		11.481 K 06 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		11.481 K 06 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908		11.025 „ 12 „
okazuje się **przyrost** majątku o		455 K 94 g
a mianowicie przybyło:		
a) w gotówce	13 K 46 g	
b) w efektach	442 „ 48 „	
Przyrost j. w.	455 K 94 g	

Uwaga: Fundacyę niniejszą oddało c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych w tymczasowy zarząd Wydziałowi krajowemu (LW. 78592/900) do czasu, kiedy majątek zarodowy wzrośnie do kwoty dla celów fundacyi wymaganej t. j. do chwili, kiedy odsetki od majątku zarodowego wystarczą na pokrycie połowy należytości rocznych podatków, przypisanej dla gminy rustykalnej Klimkówka powiat Sanok. Zanim to nastąpi, fruktyfikuje się wszelkie odsetki od efektów majątku zarodowego na rzecz tegoż majątku.

Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1909 w gotówce 430 K 10 g sfruktyfikowano z początkiem roku 1910 na rzecz majątku zarodowego (LW. 52.764/10).

LW. 65.567/10.

54. Fundacya ś. p. Konstantego i Michaliny z Ruckich Pietruskich.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka uzyskana tytułem bonifikacyi za odsiewy	1.310	—	1.310	—	—	—
	2	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	9.439	28	9.439	28	—	—
	3	Efekta zakupione . . 13.160 K — g od tego spieniężone . 1.820 „ 72 „						
		Rzeczywiste przykupno	11.339	28	11.339	28	—	—
		Suma dochodów	22.088	56	22.088	56	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	23.535	31	—	—
		Razem	—	—	45.623	87	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . 12.570 K — g od tego pobrana za spieniężone efekta . 1.820 „ 72 „						
		Czysty wydatek	10.749	28	10.749	28	—	—
		Suma wydatków	10.749	28	10.749	28	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	34.874	59	—	—
		Razem	—	—	45.623	87	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego	22.400 K — g	
2. 4% listy rentowe	11.000 „ — „	
3. 4% książeczka Banku krajowego	1.474 „ 59 „	34.874 K 59 g
Suma stanu czynnego		34.874 K 59 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		34.874 K 59 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908		23.535 „ 31 g
okazuje się **przyrost** majątku o		11.339 K 28 g

54. Fundacya ś. p. Konstantego i Michaliny z Ruckich Pietruskich.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek rezerwowy	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	5.000	—	5.000	—	—	—
	2	Efekta zakupione	5.000	—	5.000	—	—	—
		Suma dochodów .	10.000	—	10.000	—	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	8.147	88	—	—
		Razem . .	—	—	18.147	88	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów	5.000	—	5.000	—	—	—
		Suma wydatków .	5.000	—	5.000	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	13.147	88	—	—
		Razem . .	—	—	18.147	88	—	—

Stan majątku rezerwowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
4% książeczka Banku krajowego	13.147 K 88 g	13.147 K 88 g
Suma stanu czynnego . . .		13.147 K 88 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny . . .		13.147 K 88 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		8.147 „ 88 „
okazuje się **przyrost** majątku o		5.000 K — g

Uwaga: Majątek rezerwowy utworzono w myśl postanowień art. XXXV. aktu fundacyjnego od roku 1904 przez wydzielanie z końcowego zapasu majątku obrotowego pewnej kwoty.

Majątek ten, do którego w myśl powołanego artykułu aktu fundacyjnego ma co roku wpływać pewna kwota z zasobów majątku obrotowego, służyć będzie na nieprzewidziane wydatki, ewentualnie na pokrycie możliwych wydatków inwestycyjnych w dobrach fundacyjnych.

54. Fundacya ś. p. Konstantego i Michaliny z Ruckich Pietruskich.

Rubryka	Pozycya	C) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów: a) 4% od listów zast. Banku krajowego . 924 K; b) 4% od listów rentowych . . 200 „; Razem . 1.124 K — g; od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 98 „ 18 „; Czysty dochód .	1.025	82	1.025	82	—	—
	2	Dochody z dóbr fundacyjnych . . . 51.221 K 92 g; z tego odpisano . — „ 01 „	51.221	91	51.221	91	—	—
	3	Rozmaite . . . 1.515 K 42 g; od tego zwrot . 1.350 „ — „	165	42	165	42	—	—
	4	Efekta zakupione	20.000	—	20.000	—	—	—
		Suma dochodów .	72.413	15	72.413	15	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909: a) w gotówce . . 34.439 K 28 g; b) w efektach . . 52.587 „ 10 „	—	—	87.026	38	—	—
		Razem . . .	—	—	159.439	53	—	—
		WYDATKI.						
	1	Płaca kuratora z dodatkiem na mieszkanie	6.400	—	6.400	—	—	—
	2	Pensye i wsparcia dla mężczyzn . .	1.900	—	1.900	—	—	—
	3	Pensye i wsparcia dla kobiet . . . 3.683 K 32 g; z tego odpisano . — „ 08 „	3.683	24	3.683	24	—	—
	4	Stypendya szlacheckie	1.200	—	1.200	—	—	—
	5	Gotówka wydana do majątku zarodowego	9.439	28	9.439	28	—	—
	6	Gotówka wydana do majątku rezerwowego	5.000	—	5.000	—	—	—
	7	Gotówka wydana administratorowi na częściowe pokrycie wsparć dożywotnich, darów z łaski, kosztów administracyjnych i t. p. . . .	9.000	—	9.000	—	—	—
	8	Koszta budowy i konserwacyi budynków	6.000	—	6.000	—	—	—
	9	Podatek ekwiwalentowy od majątku nieruchomego	1.494	60	1.494	60	—	—
	10	Rozmaite	11	79	11	79	—	—
	11	Gotówka wydana na zakupno efektów	20.000	—	20.000	—	—	—
		Suma wydatków .	64.128	91	64.128	91	—	—
		Zapas z końcem roku 1909: a) w gotówce . . 22.723 K 52 g; b) w efektach . . 72.587 „ 10 „	—	—	95.310	62	—	—
		Razem . . .	—	—	159.439	53	—	—

54. Fundacya ś. p. Konstantego i Michaliny z Ruckich Pietruskich.

Uwaga: Czyste dochody niniejszej fundacyi (t. j. pozostałe po pokryciu w pierwszym rzędzie zobowiązań ciążących z woli fundatorki, jak obowiązek utrzymania w dobrym stanie kaplicy i grobowców rodzinnych na cmentarzu w Rudzie, zamawiania cztery razy do roku mszy św., następnie po opędzeniu wydatków z posiadaniem majątku połączonych) służą na cele aktem fundacyjnym wskazane.

Część pensyj, wsparć dożywotnich i wydatków administracyjnych pokrywa Wydział krajowy z dochodów wpływających wprost do kasy krajowej; część zaś przekazuje do wypłaty administratorowi, który potrzebne na to pieniądze otrzymuje z kasy krajowej, o ile nie wystarczają wpływy kasy miejscowego zarządu.

W wykazanym powyżej zapasie z końcem roku 1909 w efektach w kwocie . . . . . 72.587 K 10 g

mieszczą się kwoty pochodzące z dochodów lat poprzednich a ulokowane na trzech odrębnych książeczkach, z których:

1. **jedna** Nr. 25805 (książeczka Banku krajowego) w kwocie . . . . . 36.537 K 44 g
stanowi fundusz przeznaczony w myśl art. IV. lit. *α* aktu fundacyjnego na założenie szpitala i domu przytułku w dobrach fundacyjnych;

2. **druga** Nr. 25806 (książeczka Banku krajowego) w kwocie . . . . . 20.049 „ 60 „
stanowi fundusz przeznaczony w myśl art. IV. lit. *β* aktu fundacyjnego na podniesienie oświaty i dobrobytu włościan w dobrach fundacyjnych;

3. **trzecia** zaś Nr. 2 (książeczka zbiorowego rachunku Patronatu własność Spółki oszczędności i pożyczek dla włościan w Rudzie-Kochawina) w kwocie . . . . . 10.000 „ — „
stanowi fundusz przeznaczony na założenie kasy zaliczkowej w dobrach fundacyjnych (częściowe wypełnienie celów art. IV. lit. *β* aktu fundacyjnego wskazanych)

Razem j. w. . . 72.587 K 10 g

Wykazany zaś powyżej zapas z końcem roku 1909 w gotówce 22.723 K 52 g
jest nadwyżką dochodów roku 1909, z której w myśl aktu fundacyjnego wydzielono z początkiem roku 1910:

a) na cele fundacyi art. IV. lit. *α* kwotę . . 3.462 K 56 g
w celu uzupełnienia kapitału ulokowanego na książeczce Banku krajowego Nr. 25.805 powyżej pod 1. wymienionej do sumy 40.000 K;

b) na cele fundacyi art. IV. lit. *β* kwotę . . 3.950 „ 31 g
w celu uzupełnienia kapitałów ulokowanych na książeczce Banku kraj. Nr. 25.806 oraz na książeczce zbior. rach. Patronatu Nr. 2., wymienionych powyżej pod 2. i 3. a to do łącznej również sumy 40.000 K;

c) na fundusz rezerwowy art. XXXV. kwotę 5.000 „ — „ 12.412 „ 90 „

resztę zaś w kwocie . . . . . 10.310 K 62 g
fruktyfikuje się na rzecz majątku zarodowego fundacyi (LW. 64072/10).

LW. 65573/10.

55. Fundacya imienia ś. p. Oktawa Pietruskiego.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka ze składek od funkcyonaryuszów Wydziału krajowego .	63	13	63	13	—	—
	2	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	—	75	—	75	—	—
	3	Efekta zakupione	66	08	66	08	—	—
		Suma dochodów .	129	96	129	96	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909:						
		a) w gotówce . . 2 K 20 g						
		b) w efektach . . 10.038 „ 68 „	—	—	10.040	88	—	—
		Razem . . .	—	—	10.170	84	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów	66	08	66	08	—	—
		Suma wydatków .	66	08	66	08	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	10.104	76	—	—
		Razem . . .	—	—	10.170	84	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
a) 4% listy zastawne Banku krajowego . .	10.000 K — g	
b) 4% książeczka Banku krajowego . . .	104 „ 76 „	10.104 K 76 g
Suma stanu czynnego		10.104 K 76 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		10.104 K 76 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		10.040 „ 88 „
okazuje się **przyrost** majątku o		63 K 88 g
a mianowicie: przybyło w efektach . . .	66 K 08 g	
ubyło w gotówce . . .	2 „ 20 „	
przyrost j. w. w efektach . .	63 K 88 g	

55. Fundacya imienia ś. p. Oktawa Pietruskiego.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od 4% listów zastaw. Banku krajowego	400	—	400	—	—	—
	2	Efekta zakupione	400	—	400	—	—	—
		Suma dochodów .	800	—	800	—	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909:						
		a) w gotówce . . — K 75 g						
		b) w efektach . . 2.567 „ 17 „	—	—	2.567	92	—	—
		Razem . .	—	—	3.367	92	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów	400	—	400	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	—	75	—	75	—	—
		Suma wydatków .	400	75	400	75	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	2.967	17	—	—
		Razem . .	—	—	3.367	92	—	—

Uwaga: Fundacya ta powstała z dobrowolnych składek funkcyonaryuszów kraju i zakładów krajowych nie jest jeszcze ukonstytuowaną.

Wykazany z końcem r. 1909 zapas w efektach w kwocie . 2.967 K 17 g stanowi książeczka Banku krajowego, na której lokuje się tymczasowo odsetki od efektów majątku zarodowego. Kwota ulokowana na tej książeczce posłuży w pierwszym rzędzie na pokrycie należytości rządowej od majątku fundacyi.

LW. 65013/10.

56. Fundusz budowy domu podrzutków we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od książeczki Banku krajowego	25	34	25	34	—	—
	2	Efekta zakupione	25	34	25	34	—	—
		Suma dochodów	50	68	50	68	—	—
		Do tego:						
		Zapas początkowy efektami	—	—	627	53	—	—
		Razem	—	—	678	21	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka ulokowana na książeczkę Banku krajowego	25	34	25	34	—	—
		Suma wydatków	25	34	25	34	—	—
		Do tego:						
		Zapas ostateczny efektami	—	—	652	87	—	—
		Razem	—	—	678	21	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

Stan czynny.	Szczegół.	Ogół.
a) w gotówce		— K — g
b) w efektach (książeczka Banku krajowego Nr. 8576)		652 „ 87 „
c) w wartości realności		100.212 „ — „
Suma stanu czynnego		100.864 K 87 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		100.864 K 87 g
Z porównania takiego stanu z końcem roku 1908		100.839 „ 53 „
okazuje się **przyrost** majątku o sumę		25 K 34 g

stanowiącą odsetki narosłe w roku 1909 na książeczce Banku krajowego.

LW. 40.522/10.

57. Fundacya Wincentego Łodzia Ponińskiego „dla czeladników rzemieślniczych.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
		Zapas z początkiem r. 1909 w efektach	—	—	121.954	95	—	—
		Razem . . .	—	—	121.954	95	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	121.954	95	—	—
		Razem . . .	—	—	121.954	95	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny: Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego . .	2.200 K — g	
2. 4% „ „ „ „ . .	109.000 „ — „	
3. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	200 „ — „	
4. 4% obligacye galic. pożyczki krajow. z r. 1893	10.500 „ — „	
5. 4% książeczka Banku krajowego . . .	54 „ 95 „	121.954 K 95 g
Suma stanu czynnego . . .		121.954 K 95 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny . . .		121.954 K 95 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		121.954 „ 95 „
okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K — g

57. Fundacya Wincentego Łodzia Ponińskiego „dla czeladników rzemieślniczych“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 99 K						
		b) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . . . 4.360 „						
		c) 4% od listów zast. galic. Towarzystwa kredyt. ziemskiego . 8 „						
		d) 4% od obligacyj gal. pożyczki kraj. z r. 1893 . . . . 420 „						
		e) 4% od książ. Banku krajowego . . . 39 „ 54 g						
		Razem . 4.926 K 54 g						
		od tego podatek rentowy . . . . — „ 04 „						
		Czysty dochód .	4.926	50	4.926	50	—	—
	2	Efekta zakupione . . 6.799 K 26 g						
		od tego spieniężone . 2.438 „ 76 „						
		Rzeczywiste przykupno .	4.360	50	4.360	50	—	—
		Suma dochodów .	9.287	—	9.827	—	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909:						
		a) w gotówce . . 2.438 K 76 g						
		b) w efektach . . 969 „ — „	—	—	3.407	76	—	—
		Razem . . .	—	—	12.694	76	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wypłacona wygrywającym na rękę przy losowaniu w wysokości 5% wylosowanych premij .	229	50	229	50	—	—
	2	Premie wypłacone czeladnikom (reszta po potrąceniu 5% pod 1. wymienionych) efektami . . .	3.633	75	3.633	75	—	—
	3	Koszta losowania . . 292 K 26 g						
		od tego correlativ . 11 „ 51 „	280	75	280	75	—	—
	4	Rozmaite	53	42	53	42	—	—
	5	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 6.799 K 26 g						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . . 2.438 „ 76 „						
		Czysty wydatek .	4.360	50	4.360	50	—	—
		Suma wydatków .	8.557	92	8.557	92	—	—
		Zapas z końcem roku 1909:						
		a) w gotówce . . 2.441 K 09 g						
		b) w efektach . . 1.695 „ 75 „	—	—	4.136	84	—	—
		Razem . . .	—	—	12.694	76	—	—

57. Fundacya Wincentego Łodzia Ponińskiego „dla czeladników rzemieślniczych“.

Uwaga: Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1909, w gotówce . 2.441 K 09 g ulokowano z początkiem roku 1910 (LW. 44.580/10) na książeczkę Banku krajowego.

Gotówka ta stanowi czysty dochód z odsetek od efektów majątku zarodowego za II. półrocze 1909 i posłuży wraz z takimże dochodem za I. półrocze 1910, w myśl aktu fundacyjnego, na cele losowania w roku 1910.

Wykazany zaś powyżej zapas z końcem roku 1909 w efektach . 1.695 K 75 g stanowią książeczki Banku krajowego **obce**, na których (po potrąceniu wypłaconych gotówką 5% od całych premij) ulokowano wylosowane premie następujących czeladników:

1. Stefana Misterowicza książeczka Nr. 27548 na kwotę . . . . . 969 K — g
2. Juliana Smuka książeczka Nr. 29658 na kwotę 726 „ 75 „

Razem j. w. . . 1.695 K 75 g

Książeczki te przechowuje się w kasie Wydziału krajowego do czasu (najdłużej 5 lat), w którym czeladnik uczyni zadość wymaganiom § 12 statutu fundacyjnego.

LW. 61826/10.

58. Fundacya dobroczynna Jakóba hr. Potockiego.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Datki nadesłane przez gminę miasta Brzeżan w gotówce	1.000	—	1.000	—	—	—
	2	Efekta zakupione . . 1.751 K 60 g od tego spieniężone . 46 „ 70 „ Rzeczywiste przykupno . . .	1.704	90	1.704	90	—	—
	3	Odsetki od 4% listów zastaw. Banku krajowego . . . 652 K — g od tego odsetki bierne . 11 „ 60 „ Czysty dochód .	640	40	640	40	—	—
		Suma dochodów .	3.345	30	3.345	30	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909: a) w gotówce . . 300 K — g b) w efektach . . 15.074 „ 91 „	—	—	15.374	91	—	—
		Razem . . .	—	—	18.720	21	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 1.653 K 10 g od tego pobrana za spieniężone efekta . . 46 „ 70 „ Czysty wydatek .	1.606	40	1.606	40	—	—
		Suma wydatków .	1.606	40	1.606	40	—	—
		Zapas z końcem r. 1909: a) w gotówce . . 334 K — g b) w efektach . . 16.779 „ 81 „	—	—	17.113	81	—	—
		Razem . . .	—	—	18.720	21	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy:		
a) **w** gotówce		334 K — g
b) **w** efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego . .	16.700 K — g	
2. 4% książeczka Banku krajowego . . .	79 „ 81 „	16.779 „ 81 „
Suma stanu czynnego		17.113 K 81 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		17.113 K 81 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 w kwocie		15.374 „ 91 „
okazuje się **przyrost** majątku o		1.738 K 90 g
a mianowicie przybyło:		
a) w efektach . . .	1.704 K 90 g	
b) w gotówce . . .	34 „ — „	
Razem j. w. . . .	1.738 K 90 g	

58. Fundacya dobroczynna Jakóba hr. Potockiego.

Uwaga: Kapitał zarodowy niniejszej fundacyi stanowią datki, które gmina miasta Brzeżan winna nadsyłać do Kasy krajowej w myśl art. IV. kontraktu darowizny z dnia 9. marca 1897 L. rep. 5882 zatwierdzonego do LW. 68296/01.
Fundacya ta wejdzie w życie, skoro z opłaty wymienionych datków urośnie kapitał potrzebny do urządzenia zakładu dobroczynnego w Brzeżanach a mianowicie: ochronki dla ubogich dzieci chrześcijańskich, szpitala dla nieuleczalnych chrześcijan, czasowego przytułku dla rekonwalescentów chrześcijan lub innych tym podobnych zakładów.
Obecnie fruktyfikuje się wszelkie dochody pochodzące z opłacanych datków w celu utworzenia takiego kapitału.
Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1909 w gotówce w kwocie 334 K sfruktyfikowano z początkiem roku 1910 na rzecz majątku zarodowego (LW. 1005/10).

LW. 62886/10.

59. Fundacya ś. p. Dra Tytusa Przesmyckiego.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	905	50	905	50	—	—
	2	Efekta zakupione . . 6.260 K — g od tego spieniężone . 5.044 „ 50 „						
		Rzeczywiste przykupno . . .	1.215	50	1.215	50	—	—
		Suma dochodów .	2.121	—	2.121	—	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	118.791	96	—	—
		Razem . .	—	—	120.912	96	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 5.950 K — g od tego pobrana za spieniężone efekta . . 5.044 „ 50 „						
		Czysty wydatek .	905	50	905	50	—	—
		Suma wydatków .	905	50	905	50	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	120.007	46	—	—
		Razem . .	—	—	120.912	96	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. $4^1/_2$% listy zast. gal. Banku hipotecznego . .	12.000 K — g	
2. $4^1/_2$% „ „ „ „ krajowego . .	5.000 „ — „	
3. 4% listy zast. Banku hipotecznego . . .	2.400 „ — „	
4. 4% listy zastawne Banku krajowego . . .	69.900 „ — „	
5. 4% „ „ Towarzystwa kredytowego ziemskiego	29.600 „ — „	
6. 4% listy rentowe	1.000 „ — „	
7. Książeczka Banku krajowego	107 „ 46 „	120.007 K 46 g
Suma stanu czynnego		120.007 K 46 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		120.007 K 46 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1908 . . .		118.791 „ 96 „
okazuje się **przyrost** majątku o		1.215 K 50 g

59. Fundacya ś. p. Dra Tytusa Przesmyckiego.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastawnych gal. Banku hipotecznego . . 540 K						
		b) 4½% od listów zastawnych gal. Banku krajowego . . . 225 „						
		c) 4% od listów zastawnych gal. Banku hipotecznego . . 96 „						
		d) 4% od listów zastawnych gal. Banku krajowego . . . 2.792 „						
		e) 4% od listów zastawnych gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . . 1.184 „						
		f) 4% od listów rentowych . . . 20 „						
		Razem . 4.857 K — g						
		od tego podatek rentowy i odsetki bierne . 17 „ 24 „						
		Czysty dochód .	4.839	76	4.839	76	—	—
		Suma dochodów .	4.839	76	4.839	76	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w gotówce	—	—	3.455	50	—	—
		Razem . .	—	—	8.295	26	—	—
		WYDATKI.						
	1	Renta dożywotnia Emilii Wyspiańskiej:						
		a) należytość zaległa . 600 K						
		b) „ bieżąca . 1.200 „	1.800	—	1.800	—	—	—
	2	Wsparcia dożywotnie	1.200	—	1.200	—	—	—
	3	Stypendya	1.500	—	1.200	—	300	—
	4	Gotówka wydana do majątku zarodowego	905	50	905	50	—	—
		Suma wydatków .	5.405	50	5.105	50	300	—
		Zapas z końcem roku 1909 w gotówce	—	—	3.189	76	—	—
		Razem . . .	—	—	8.295	26	—	—

59. Fundacya ś. p. Dra Tytusa Przesmyckiego.

Uwaga: Prowizoryczne aktywowanie niniejszej fundacyi nastąpiło z końcem roku 1905 na podstawie tymczasowego aktu fundacyjnego przez c. k. Namiestnictwo zatwierdzonego (LW. 5290/05).

Przez czas trwania prowizoryum służyć będą czyste stałe dochody fundacyi przedewszystkiem na wypłatę dożywotniej renty Emilii Wyspiańskiej, wyznaczonej jej przez ś. p. fundatora, zaś pozostała reszta tych dochodów będzie obracaną na wypłatę stypendyów i dożywotnich wsparć po połowie.

Z chwilą zgaśnięcia renty Emilii Wyspiańskiej, a po zwinięciu wsparć i stypendyów w miarę ich opróżnienia się, nastąpi definitywne aktywowanie fundacyi.

Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1909 w gotówce 3.189 K 76 g zarezerwowano na wypłatę w roku 1910:

a) dwóch kwartalnych rat renty Emilii Wyspiańskiej z góry płatnych	600 K — g		
b) siedmiu półrocznych rat stypendyów po 150 K (w tem zaległość bierna wykazana pod 3. wyd. w kw. 300 K)	1.050 „ — „		
c) dwóch półrocznych rat dożywotnich wsparć po 300 K	600 „ — „		
d) należytości prawnej wymierzonej Emilii Wyspiańskiej od legatu zapisanego jej testamentem ś. p. Przesmyckiego (LW. 12001/2/909) . .	479 „ 15 „	2.729 „ 15 „	
resztę zaś w kwocie		460 K 61 g	

przeniesiono w myśl art. III. tymczasowego aktu fundacyjnego do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 57.464/10).

LW. 64554/10.

60. Fundacya szpitalna ś. p. Karoliny Remerowej.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
		Zapas z początkiem roku 1909:						
		a) w efektach	—	—	6.431	30	—	—
		b) wartość realności . . .	—	—	46.000	—	—	—
		Razem . . .	—	—	52.431	30	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem roku 1909:						
		a) w efektach	—	—	6.431	30	—	—
		b) wartość realności . . .	—	—	46.000	—	—	—
		Razem . . .	—	—	52.431	30	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego . .	6.400 K — g	
2. 4% książeczka Banku krajowego . .	31 „ 30 „	6.431 K 30 g
Wartość realności		46.000 „ — „
Suma stanu czynnego . . .		52.431 K 30 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny . . .		52.431 K 30 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		52.431 „ 30 „
okazuje się stan majątku **niezmieniony** . . .		— K — g

Uwaga: Fundacya niniejsza powstała z zapisu ś. p. Karoliny z Kochów Remerowej zmarłej w Krakowie d. 10/III. 1892.

Majątek fundacyi oddało c. k. Namiestnictwo Wydziałowi krajowemu w r 1908 (LW. 72.644/08). Celem fundacyi jest utrzymanie jednego, a w miarę możności więcej łóżek II-go klasowych w szpitalu św. Łazarza w Krakowie, na oddziale chorób wewnętrznych, — nadto wypłata corocznie renty 800 K oraz ponoszenia drobnych wydatków na rzecz fundacyi stypendyjnej imienia tejże fundatorki, wreszcie wypłata renty rocznej 100 K dożywotniczce Henryce Passeger, która odstąpiła rentę Izabeli Knollowej. Renta zgaśnie ze śmiercią Henryki Passeger.

Fundacya nie weszła jeszcze w życie, wykonanie przepisów aktu fundacyjnego nastąpi po ostatecznem porozumieniu się z c. k. Namiestnictwem, które jest w toku.

60. Fundacya szpitalna ś. p. Karoliny Remerowej.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek rezerwowy	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:	16	—	16	—	—	—
	2	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	1.371	18	1.371	18	—	—
		Suma dochodów . . .	1.387	18	1.387	18	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	1.065	85	—	—
		Razem . .	—	—	2.453	03	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem roku 1909:						
		a) w gotówce . . 1.387 K 18 g						
		b) w efektach . . 1.065 „ 85 „	—	—	2.453	03	—	—
		Razem . .	—	—	2.453	03	—	—

Wykazany zapas gotówki ulokowano z początkiem roku 1910 na książeczkę Banku krajowego Nr. 29.152.

Stan majątku rezerwowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy:		
a) w gotówce		1.387 K 18 g
b) w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego . .	400 K — g	
2. „ książeczka Banku krajowego . .	665 „ 85 „	1.065 „ 85 „
Suma stanu czynnego		2.453 K 03 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		2.453 K 03 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		1.065 „ 85 „
okazuje się **przyrost** majątku o kwotę		1.387 K 18 g

z powodu, iż fundacya szpitalna nie weszła jeszcze w życie, a czysty dochód majątku obrotowego, przelano do majątku rezerwowego w myśl art. VII. aktu fundacyjnego.

60. Fundacya szpitalna ś. p. Karoliny Remerowej.

Rubryka	Pozycya	C) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od 4% listów zast. Banku krajowego	256	—	256	—	—	—
	2	Dochód z realności (po strąceniu wydatków administracyjnych) . .	2.365	73	2.365	73	—	—
		Suma dochodów .	2.621	73	2.621	73	—	—
		WYDATKI.						
	1	Renta na rzecz fundacyi stypendyjnej ś. p. Karoliny Remerowej od 2/7 1908 do 31/12 1909: a) należyt. zaległa 800 K odpisano . . 400 „ 400 K b) należytość bieżąca . 800 „	1.200	—	1.200	—	—	—
	2	Fundacyi j. w. zwrot kosztów insercyjnych za rok 1909 . . .	34	60	34	60	—	—
	3	Funduszowi krajowemu zwrot zapłaconej należytości stemplowej (należytość zaległa)	12	—	12	—	—	—
	4	Drobne wydatki	3	95	3	95	—	—
	5	Wydano majątkowi rezerwowemu .	1.371	18	1.371	18	—	—
	6	Renta dla Izabeli Knollowej za rok 1907 i 1908: należytość zaległa . . 200 K odpisano . . 200 „	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków .	2.621	73	2.621	73	—	—

Uwagi: 1. Wedle orzeczenia c. k. Namiestnictwa z d. 9/6 1909 L. 40954 (LW. 65705/09) renta na rzecz fundacyi stypendyjnej należy się od 2/7 1908, wobec tego z należytości za r. 1908 w kwocie 800 K odpisano kwotę 400 K.

2. Renta dla Izabeli Knollowej za r. 1907 i 1908 w łącznej kwocie 200 K (wykazana w należytości biernej w zamknięciu rachunku za r. 1908) odpada, gdyż wedle informacyi zasięgniętej u c. k. Namiestnictwa, dożywotniczka Henryka Passeger, która odstąpiła prawo pobierania renty na rzecz Izabeli Knollowej, — zmarła w r. 1906 (LW. 65705/1909).

61. Fundacya ś. p. Pelagii Russanowskiej „dla inwalidów polskich".

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	722	47	722	47	—	—
	2	Efekta zakupione . . 2.060 K — g od tego spieniężone . 1.237 „ 53 „						
		Rzeczywiste przykupno	822	47	822	47	—	—
		Suma dochodów	1.544	91	1.544	91	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	134.580	77	—	—
		Razem	—	—	136.125	71	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 1.960 K — g od tego pobrana za spieniężone efekta . . 1.237 „ 53 „						
		Czysty wydatek	722	47	722	47	—	—
		Suma wydatków	722	47	722	47	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	135.403	24	—	—
		Razem	—	—	136.125	71	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku hipotecznego	13.000 K — g	
2. 4% „ „ „ „	200 „ — „	
3. 4½% obligacye komunalne Banku krajowego (III-ciej emisyi)	18.600 „ — „	
4. 4% listy rentowe	2.000 „ — „	
5. 4% „ zastawne Banku krajowego	101.500 „ — „	
6. 4% książeczka Banku krajowego	103 „ 24 „	135.403 K 24 g
Suma stanu czynnego		135.403 K 24 g
Stan bierny		— „ —
Czysty stan czynny		135.403 K 24 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908		134.580 „ 77 „
okazuje się **przyrost** majątku o		822 K 47 g

61. Fundacya ś. p. Pelagii Russanowskiej „dla inwalidów polskich".

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy			Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1909	
					K	g	K	g	K	g
		DOCHODY.								
	1	Odsetki od efektów:								
		a) 4½% od listów zastawnych Banku hipotecznego . . .	585 K	— g						
		b) 4% od listów zastawnych Banku hipotecznego . . .	8 „	— „						
		c) 4½% od obligacyj komunalnych Banku krajowego (III-ciej emisyi) . . .	859 „	50 „						
		d) 4% od listów rentowych	36 „	— „						
		e) 4% od listów zastawnych Banku krajowego	4.068 „	— „						
		razem .	5.556 K	50 g						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy .	2 „	31 „						
		Czysty dochód . .			5.554	19	5.554	19	—	—
		Suma dochodów .			5.554	19	5.554	19	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w gotówce			—	—	722	47	—	—
		Razem . . .			—	—	6.276	66	—	—
		WYDATKI.								
	1	Dożywocia inwalidów polskich (jak poniżej wykazano)			4.800	—	4.800	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego			722	47	722	47	—	—
	3	Rozmaite (koszta kancelaryjne, porto, stemple etc.)			11	93	14	93	—	—
		Suma wydatków .			5.537	40	5.537	40	—	—
		Zapas z końcem r. 1909 w gotówce .			—	—	739	26	—	—
		Razem . . .			—	—	6.276	66	—	—

Uwaga: Wykazany powyżej zapas z końcem r. 1909 w gotówce . . 739 K 26 g sfruktyfikowano z początkiem roku 1910, w myśl art. 25 aktu fundacyjnego, jako czystą nadwyżkę dochodów za rok 1909 na rzecz majątku zarodowego fundacyi (LW. 14334/10).

Wykaz szczegółowy dożywotników w roku 1909.

1.	Bylewski Władysław	600 K
2.	Dr. Lewenhard Stanisław . . .	600 „
3.	Turzański Seweryn	600 „
4.	Miniewski Józef	600 „
5.	Benedyktowicz Ludomir . . .	600 „
6.	Kostecki Michał	600 „
7.	Pachel Feliks Piotr	600 „
8.	Trawiński Jan Mikołaj	600 „
	Razem j. w. . .	4.800 K

LW. 65004/10.

62. Fundusz ku podniesieniu rybactwa.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
		A) Rzeczywiste.						
	1	Taksy z rewirów rybackich (15% czynszów dzierżawnych w myśl ustawy rybackiej z dnia 31. października 1887 r.):						
		a) dorzecze Bugu:						
		należytość zaległa 439 K 90 g						
		„ bieżąca 585 „ 75 „						
		razem 1.025 K 65 g						
		odpisano 143 „ 60 „	882	05	192	—	690	05
		b) dorzecze Bystrzycy nadwórniańskiej i sołotwińskiej:						
		należytość zaległa 187 K 05 g						
		„ bieżąca 310 „ 10 „	497	15	233	35	263	80
		c) dorzecze Czeremoszu:						
		należytość zaległa 20 K 25 g						
		„ bieżąca 48 „ — „	68	25	28	50	39	75
		d) dorzecze Dniestru ze Strwiążem i Bystrzycą górną:						
		należytość zaległa 1.810 K 71 g						
		„ bieżąca 2.220 „ 38 „						
		razem 4.031 K 09 g						
		odpisano 3 „ — „	4.028	09	1.526	07	2.502	02
		e) dorzecze Dunajca:						
		należytość zaległa 199 K 63 g						
		„ bieżąca 487 „ 40 „	687	03	223	50	463	53
		f) dorzecze Gniłej Lipy . . .	21	15	6	—	15	15
		g) dorzecze Łomnicy:						
		należytość zaległa 7 K 50 g						
		„ bieżąca 281 „ 50 „	289	—	—	—	289	—
		h) dorzecze Prutu:						
		należytość zaległa 252 K 14 g						
		„ bieżąca 295 „ 03 „	547	17	315	09	232	08
		i) dorzecze Raby:						
		należytość zaległa 112 K 09 g						
		„ bieżąca 157 „ 71 „	269	80	156	92	112	88
		j) dorzecze Sanu z Wisłokiem:						
		należytość zaległa 716 K 86 g						
		„ bieżąca 1.012 „ 87 „	1.729	73	632	31	1.097	42
		k) dorzecze Seretu:						
		należytość zaległa 97 K 80 g						
		„ bieżąca 252 „ 52 „	350	32	97	80	252	52
		l) dorzecze Skawy:						
		należytość zaległa 157 K 20 g						
		„ bieżąca 257 „ 44 „	414	64	211	84	202	80
		ł) dorzecze Soły:						
		należytość zaległa 24 K 93 g						
		„ bieżąca 241 „ 08 „	266	01	216	15	49	86
		Do przeniesienia .	10.050	39	3.839	53	6.210	86

62. Fundusz ku podniesieniu rybactwa.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		Z przeniesieoia .	10.050	39	3.839	53	6.210	86
		m) dorzecze Stryja:						
		należytość zaległa 263 K 42 g						
		„ bieżąca 268 „ 49 „	531	91	428	41	103	50
		n) dorzecze Strypy:						
		należytość zaległa 40 K 20 g						
		„ bieżąca 50 „ 70 „	90	90	33	90	57	—
		o) dorzecze Styru:						
		należytość zaległa 252 K 30 g						
		„ bieżąca 126 „ 30 „	378	60	36	30	342	30
		p) dorzecze Świcy:						
		należytość zaległa 15 K — g						
		„ bieżąca 180 „ — „	195	—	15	—	180	—
		r) dorzecze Wisły:						
		należytość zaległa 913 K 24 g						
		„ bieżąca 1.517 „ 72 „	2.430	96	1.690	56	740	40
		s) dorzecze Wisłoki:						
		należytość zaległa 33 K 49 g						
		„ bieżąca 61 „ 06 „	94	55	51	19	43	36
		t) dorzecze Zbruczu:						
		należytość zaległa 3 K 75 g						
		„ bieżąca 18 „ 78 „	22	53	3	75	18	78
		u) dorzecze Złotej Lipy . . .	15	30	—	30	15	—
		Suma pozycyi 1. .	13.810	14	6.098	94	7.711	20
	2	Dochód z książeczek rybackich:						
		należytość . . 681 K 26 g						
		od tego zwroty . 55 „ 45 „						
		Czysty dochód .	625	81	625	81	—	—
	3	Grzywny za przekroczenia ustawy rybackiej z dnia 19 listopada 1892 r. i uzyskane kwoty ze sprzedaży skonfiskowanych ryb i przyrządów rybackich:						
		należytość zaległa 42 K 64 g						
		„ bieżąca 198 „ 80 „						
		razem . 241 K 44 g						
		odpisano . 10 „ — „	231	44	229	44	2	—
	4	Ze sprzedaży mapy obrazowej ryb krajowych, należytość zaległa .	567	20	27	—	540	20
	5	Czynsze z poddzierżawy dziesięciu rewirów rybackich Dunajca, dzierżawionych przez Wydział krajowy (odn. do poz. 2 lit. a) wyd.):						
		należytość zaległa 75 K						
		„ bieżąca 1.265 „	1.340	—	1.340	—	—	—
	6	Zwrot kosztów podróży itd. (odn. do poz 3 wyd.)	437	29	351	40	85	89
	7	Odsetki z lokacyi	384	48	384	48	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych .	17.396	36	9.057	07	8.339	29
		Do przeniesienia .	17.396	36	9.057	07	8.339	29

62. Fundusz ku podniesieniu rybactwa.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	g
		Z przeniesienia .	17.396	36	9.057	07	9.339	29
		B) Przenośne.						
	8	Lokacya gotówki na rachunku bieżącym w funduszu krajowym . .	12.000	—	1.000	—	11.000	—
	9	Efekta zakupione	4	48	4	48	—	—
	10	Mylne dochody	2.039	40	2.039	40	—	—
		Suma dochodów przenośnych .	14.043	88	3.043	88	11.000	—
		Suma wszystkich dochodów .	31.440	24	12.100	95	19.339	29
		Zapas z początkiem roku 1909: *a)* w gotówce . . 12.354 K 26 g *b)* w efektach . . 111 „ 41 „	—	—	12.465	67	—	—
		Razem . . .	—	—	24.566	62	—	—
		WYDATKI.						
		A) Rzeczywiste.						
	1	Wydatki na zarybienie rzek, urządzenie stawów itd.	3.492	28	3.492	28	—	—
	2	Koszta dzierżawy ośmnastu rewirów rybackich Dunajca przez Wydział krajowy: a) czynsze dzierżawne: należytość zaległa 456 K 65 g „ bieżąca 2.380 „ — „	2.836	65	2.386	65	450	—
		b) wynagrodzenie strażników . .	720	—	720	—	—	—
		c) odznaki dla strażników . . .	71	—	71	—	—	—
		Suma pozycyi 2. .	3.630	65	3.180	65	450	—
	3	Koszta podróży referenta dla spraw rybackich i inne	4.975	11	4.975	11	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych .	12.098	37	11.648	37	450	—
		B) Przenośne.						
	4	Lokacya gotówki na rachunku bieżącym w funduszu krajowym . .	12.000	—	12.000	—	—	—
	5	Gotówka wydana na zakupno efektów	1	48	1	48	—	—
	6	Mylne wydatki: należytość zaległa 70 K 60 g „ bieżąca 2.039 „ 40 „	2.110	—	350	—	1.760	—
		Suma wydatków przenośnych .	14.114	48	12.354	48	1.760	—
		Suma wszystkich wydatków .	26.212	85	24.002	85	2.210	—
		Zapas z końcem roku 1909: a) w gotówce . . 447 K 88 g b) w efektach . . 115 „ 89 „	—	—	563	77	—	—
		Razem . . .	—	—	24.566	62	—	—

62. Fundusz ku podniesieniu rybactwa.

Stan majątku z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny.		
1. Zapas kasowy:		
a) w gotówce	447 K 88 g	
b) w efektach (książ. Banku kraj. Nr. 10080)	115 „ 89 „	563 K 77 g
2. Na lokacyi na 4% rachunku bieżącym w funduszu krajowym		11.000 „ — „
3. Należytości czynne		8.339 „ 29 „
Suma stanu czynnego		19.903 K 06 g
Stan bierny		— „ — „
1. Należytości bierne		2.210 „ — „
Czysty stan czynny		17.693 K 06 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908		18.170 „ 72 „
okazuje się **ubytek** majątku		477 K 66 g
a mianowicie *ubyło*:		
w gotówce	11.906 K 38 g	
przez wzrost należytości biernych	1.682 „ 75 „	13.589 K 13 g
przybyło zaś:		
w lokacyi	11.000 K — g	
w efektach	4 „ 48 „	
w należytościach czynnych	2.106 „ 99 „	13.111 „ 47 „
Ogółem ubyło j. w.		477 K 66 g

63. Fundacya sądecka „Dom roboczy“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zast. galic. Tow. kredyt. ziemskiego . . . 672 K						
		b) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . . . . 2.828 „						
		c) 4% od obligacyi gal. pożyczki kraj. z r. 1893 . . . . . 336 „						
		d) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . . . 64 „						
		e) 4% od listów rentowych . . . . . 102 „						
		Razem . 4.002 K — g						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 35 „ 18 „						
		Czysty dochód . .	3.966	82	3.966	82	—	—
	2	Efekta zakupione . . 9.123 K 16 g						
		od tego spieniężone . 1.769 „ 62 „						
		Rzeczywiste przykupno .	7.353	54	7.353	54	—	—
		Suma dochodów .	11.320	36	11.320	36	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909:						
		a) w gotówce . . 4.986 K 49 g						
		b) w efektach . . 97.492 „ 75 „	—	—	102.479	24	—	—
		Razem . . .	—	—	113.799	60	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 8.673 K 16 g						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . . 1.769 „ 62 „						
		Czysty wydatek .	6.903	54	6.903	54	—	—
		Suma wydatków .	6.903	54	6.903	54	—	—
		Zapas z końcem r. 1909:						
		a) w gotówce . . 2.049 K 77 g						
		b) w efektach . . 104.846 „ 29 „	—	—	106.896	06	—	—
		Razem . . .	—	—	113.799	60	—	—

63. Fundacya sądecka „Dom roboczy".

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy:		
a) w gotówce		2.049 K 77 g
b) w efektach:		
1. 4% listy zast. gal. Towarzystwa kredyt. ziemsk.	16.800 K — g	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego . .	70.600 „ — „	
3. 4% obligacye kolejowe Banku krajowego .	1.600 „ — „	
4. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z r. 1893	8.400 „ — „	
5. 4% listy rentowe	7.400 „ — „	
6. 4% książeczka Banku krajowego . . .	46 „ 29 „	104.846 „ 29 „
Suma stanu czynnego		106.896 K 06 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		106.896 K 06 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		102.479 „ 24 „
okazuje się **przyrost** majątku o		4.416 K 82 g
a mianowicie:		
1. ubyło w gotówce	2.936 K 72 g	
2. przybyło w efektach	7.353 „ 54 „	
Przyrost j. w.	4.416 K 82 g	

Uwaga: Fundacya ta nie weszła jeszcze w życie, zatem wszystkie dochody z odsetek od efektów majątku zarodowego fruktyfikuje się celem powiększenia tego majątku.

Aktywowanie fundacyi nastąpi, skoro zarodowy jej majątek wzrośnie do takiej wysokości, że będzie można wybudować dom, przeznaczony na zakład przymusowej pracy.

Wykazany wyżej zapas z końcem r. 1909 w gotówce . . 2.049 K 77 g sfruktyfikowano z początkiem roku 1910 na rzecz majątku zarodowego (LW. 29.778/10).

LW. 64.551/10.

64. Fundacya bursy imienia księcia Leona Sapiehy „dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych".

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenia K	Uiszczenia g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . . . 81 K						
		b) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . . . 1.068 „						
		c) 4% od listów zastawnych galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego . 984 „						
		d) 4% od obligacyj gal. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 20 „						
		e) 4% od listów rentowych . . . 50 „						
		Razem 2.203 K — g						
		od tego podatek rentowy i odsetki bierne . . 11 „ 63 g						
		Czysty dochód .	2.188	37	2.188	37	—	—
	2	Efekta zakupione . . 2.930 K — g						
		od tego spieniężone . 639 „ 56 „						
		Rzeczywiste przykupno .	2.290	41	2.290	44	—	—
		Suma dochodów .	4.478	81	4.478	81	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909:						
		a) w gotówce . . 2.152 K 08 g						
		b) w efektach . . 53.793 „ 13 „	—	—	55.945	21	—	—
		Razem . . .	—	—	60.424	02	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 2.785 K — g						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . . 639 „ 56 „						
		Rzeczywisty wydatek .	2.145	41	2.145	44	—	—
		Suma wydatków .	2.145	44	2.145	44	—	—
		Zapas z końcem roku 1909:						
		a) w gotówce . . 2.195 K 01 g						
		b) w efektach . . 56.083 „ 57 „	—	—	58.278	58	—	—
		Razem . . .	—	—	60.424	02	—	—

64. Fundacya bursy imienia księcia Leona Sapiehy „dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych“.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy:		
a) w gotówce		2.195 K 01 g
b) w efektach:		
1. $4^1/_2$% listy zastawne Banku krajowego	1.800 K — g	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego	26.500 „ — „	
3. 4% listy zast. gal. Tow. kred. ziemskiego	24.600 „ — „	
4. 4% obligacye galic. pożyczki kraj. z r. 1893	400 „ — „	
5. 4% listy rentowe	2.700 „ — „	
6. książeczka Banku krajowego	83 „ 57 „	56.083 „ 57 „
Suma stanu czynnego		58.278 K 58 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		58.278 K 58 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908		55.945 „ 21 „
okazuje się **przyrost** majątku: a) wgotówce	42 K 93 g	
b) w efektach	2.290 „ 44 „	2.233 K 37 g

Uwaga: Fundacya ta nie weszła jeszcze w życie a nastąpić to będzie mogło dopiero wówczas, gdy w myśl intencyi ś. p. fundatora majątek zarodowy wzrośnie do takiej wysokości, że po potrąceniu należytości skarbowej i założeniu bursy, dochody bieżące wystarczą na utrzymanie przynajmniej 10 uczniów poświęcających się stanowi nauczycielskiemu dla szkół ludowych.

Obecny stan majątku zarodowego jak wyżej wykazano nie pozwala jeszcze na wypełnienie warunków utrzymania takiej bursy, ani urzeczywistnienia jej przeznaczenia, zatem wszelkie dochody pochodzące z odsetek od efektów majątku zarodowego fruktyfikuje się w celu powiększenia tego majątku, w którym to celu i powyżej wykazany zapas z końcem r. 1909 — w gotówce 2.195 K 01 g sfruktyfikowano z początkiem r. 1910 na rzecz tegoż majątku (LW. 44.332/10).

LW. 61.811/10.

65. Fundacya imienia Antoniego Schiffnera.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Reszta nierozdanych na cele fundacyi dochodów za rok 1908 . . .	20	—	20	—	—	—
	2	Efekta zakupione	20	—	20	—	—	—
		Suma dochodów .	40	—	40	—	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	5.160	16	—	—
		Razem . . .	—	—	5.200	16	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów	20	—	20	—	—	—
		Suma wydatków .	20	—	20	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	5.180	16	—	—
		Razem . . .	—	—	5.200	16	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	5.000 K — g	
2. 4% książeczka Banku krajowego . . .	180 „ 16 „	5.180 K 16 g
Suma stanu czynnego		5.180 K 16 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		5.180 K 16 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		5.160 „ 16 „
okazuje się **przyrost** majątku o		20 K — g

65. Fundacya imienia Antoniego Schiffnera.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
		Zapas z początkiem roku 1909 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem . . .	—	—	—	—	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem roku 1909 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem . . .	—	—	—	—	—	—

Uwaga: Odsetki od efektów majątku zarodowego pobiera prezes Stowarzyszenia pocztmistrzów, poczteksped ytorów, poczteksped yentów etc. Galicyi, Bukowiny i Wielkiego Księstwa krakowskiego i sam zajmuje się rozdawnictwem zapomóg; niespotrzebowany zaś dochód z odsetek składa w Kasie Wydziału krajowego w celu powiększenia majątku zarodowego.

LW. 65005/10.

66. Fundacya ś. p. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich „dla ubogich moralnie prowadzących się dziewcząt".

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	403	96	403	96	—	—
	2	Efekta zakupione . . 1.623 K 96 g od tego spieniężone . 1.000 „ — „						
		Rzeczywiste przykupno	623	96	623	96	—	—
		Suma dochodów	1.027	92	1.027	92	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	43.757	60	—	—
		Razem	—	—	44.785	52	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . . . 1.563 K 96 g od tego pobrana za spieniężone efekta . . 1.160 „ — „						
		Czysty wydatek	403	96	403	96	—	—
		Suma wydatków	403	96	403	96	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	44.381	56	—	—
		Razem	—	—	44.785	52	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego	9.500 K — g	
2. 4% obligacye galic. pożyczki krajow. z r. 1893	33.200 „ — „	
3. 4% listy rentowe	1.200 „ — „	
4. 4% książeczka Banku krajowego	481 „ 56 „	44.381 K 56 g
Suma stanu czynnego		44.381 K 56 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		44.381 K 56 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908		43.757 „ 60 „
okazuje się **przyrost** majątku o		623 K 96 g

66. Fundacya ś. p. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich „dla ubogich moralnie prowadzących się dziewcząt“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy		Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.							
	1	Odsetki od efektów:							
		a) 4% od listów zastawnych Banku krajowego	380 K						
		b) 4% od obligacyj gal. pożyczki kraj. z roku 1893	1.328 „						
		c) 4% od losów państwowych loter. z r. 1860	40 „						
		d) 4% od książeczki Banku krajowego .	379 „ 79 g	2.127	79	2.127	79	—	—
	2	Efekta zakupione . .	1.710 K — g						
		od tego spieniężone .	850 „ 64 „						
		Rzeczywiste przykupno .		859	36	859	36	—	—
		Suma dochodów .		2.987	15	2.987	15	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909:							
		a) w gotówce . .	883 K 53 g						
		b) w efektach . .	850 „ 64 „	—	—	1.734	17	—	—
		Razem . . .		—	—	4.721	32	—	—
		WYDATKI.							
	1	Posagi dla trzech dziewcząt po 570 K w efektach		1.710	—	1.710	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego , ...		403	96	403	96	—	—
	3	Rozmaite (koszta insercyjne) . .		36	20	36	20	—	—
	4	Gotówka wydana na zakupno efektów . .	1.710 K						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . .	850 „ 64 g						
		Czysty wydatek .		859	36	859	36	—	—
		Suma wydatków .		3.009	52	3.009	52	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w gotówce		—	—	1.711	80	—	—
		Razem . . .		—	—	4.721	32	—	—

Uwaga: Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1909 w gotówce 1.711 K 80 g zarezerwowano na wypłatę trzech posagów, każdy po 570 K, kwotę . . . . . 1.710 „ — „
resztę zaś w kwocie . . . . . 1 K 80 g
przeniesiono z początkiem roku 1910, jako nadwyżkę czystych dochodów za rok 1909, do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 60602/10).

67. Fundacya ś. p. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich „dla ubogich wdów po nauczycielach szkół ludowych".

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	74	20	74	20	—	—
	2	Efekta zakupione	74	20	71	20	—	—
		Suma dochodów	148	40	148	40	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	47.232	40	—	—
		Razem	—	-	47.380	80	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów	74	20	74	20	—	—
		Suma wydatków	74	20	74	20	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	47.306	60	—	—
		Razem	—	—	47.380	80	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego	8.700 K — g	
2. 4½% „ „ „ „	200 „ — „	
3. 1% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	2.200 „ — „	
4. 4% obligacye gal. pożyczki krajowej z r. 1893	34.000 „ — „	
5. 4% listy rentowe	2.100 „ — „	
6. 1% książeczka Banku krajowego	106 „ 60 „	47.306 K 60 g
Suma stanu czynnego		47.306 K 60 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		47.306 K 60 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908		47.232 „ 40 „
okazuje się **przyrost** majątku o		74 K 20 g

67. Fundacya ś. p. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich „dla ubogich wdów po nauczycielach szkół ludowych".

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . . . 318 K						
		b) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 9 „						
		c) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . . 88 „						
		d) 4% od obligacyj galicyjskiej pożycz. krajowej z roku 1893 . 1.360 „						
		e) 1% od listów rentowych . . . 81 „						
		Razem . 1.889 K — g						
		od tego podatek rentowy . . . . — „ 86 „						
		Czysty dochód .	1.888	14	1.888	14	—	—
		Suma dochodów .	1.888	11	1.888	11	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w gotówce	—	—	124	27	—	—
		Razem . . .	—	—	2.012	41	—	—
		WYDATKI.						
	1	Wsparcia dożywotnie dla 9-ciu wdów:						
		należytość zaległa 50 K 07 g						
		„ bieżąca 1.816 „ 67 „						
		Razem . 1.866 K 74 g						
		z tego odpisano . . — „ 24 g	1.866	50	1.833	01	33	49
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	74	20	74	20	—	—
		Suma wydatków .	1.940	70	1.907	21	33	49
		Zapas z końcem roku 1909 w gotówce	—	—	105	20	—	—
		Razem . . .	—	—	2.012	11	—	—

Uwaga: Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1909 w gotówce 105 K 20 g zarezerwowano na wypłatę reszty niepodniesionego wsparcia za rok 1909 kwotę . . . . . 33 „ 49 „
resztę zaś w kwocie . . . . . 71 K 71 g
przeniesiono z początkiem roku 1910, jako nadwyżkę czystych dochodów za rok 1909, do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 58943/10).

LW. 65007/10.

68. Fundusz stanowy — sierociński.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	738	80	738	80	—	—
	2	Efekta zakupione . . 3.383 K 80 g od tego spieniężone . 2.480 „ — „						
		Rzeczywiste przykupno .	903	80	903	80	—	—
		Suma dochodów .	1.642	60	1.642	60	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	100.226	04	—	—
		Razem . . .	—	—	101.868	64	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 3.218 K 80 g od tego pobrana za spieniężone efekta . . 2.480 „ — „						
		Rzeczywisty wydatek .	738	80	738	80	—	—
		Suma wydatków .	738	80	738	80	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	101.129	84	—	—
		Razem . . .	—	—	101.868	64	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		Szczegół.	Ogół.
1. $4^1/_2\%$ listy zast. Banku krajowego . . .		3.400 K — g	
2. 4% listy zast. Banku krajowego . . .		54.000 „ — „	
3. „ listy zast. galic. Towarz. kredyt. ziemskiego		32.400 „ — „	
4. „ obligacye kolejowe Banku krajowego .		4.400 „ — „	
5. „ „ galic. pożyczki krajow. z r. 1893		2.800 „ — „	
6. „ „ „ funduszu propinacyjnego .		1.000 „ — „	
7. „ listy rentowe		3.100 „ — „	
8. Książeczka Banku krajowego		29 „ 84 „	101.129 K 84 g
Suma stanu czynnego			101.129 K 84 g
Stan bierny			— „ — „
Czysty stan czynny			101.129 K 84 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .			100.226 „ 04 „
okazuje się **przyrost** majątku o			903 K 80 g

68. Fundusz stanowy — sierociński.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zast. Banku krajowego . 153 K						
		b) 4% od listów zast. Banku krajowego . 2.248 „						
		c) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . 1.296 „						
		d) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . . 176 „						
		e) 4% od obligacyj pożyczki krajowej z r. 1893 . . . . 112 „						
		f) 4% od obligacyj galicyjskiego funduszu propinacyjnego . . 40 „						
		g) 4% od listów rentowych . . . 14 „						
		Razem . 4.039 K — g						
		od tego podatek rentowy i odsetki bierne 36 „ 91 „						
		Czysty dochód .	4.002	09	4.002	09	—	—
		Suma dochodów .	4.002	09	4.002	09	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w gotówce	—	—	2.721	80	—	—
		Razem . . .	—	—	6.723	89	—	—
		WYDATKI.						
	1	Utrzymanie sierót:						
		a) siedm miejsc w Zakładzie pod wezwaniem św. Antoniego we Lwowie	1.680	—	1.680	—	—	—
		b) cztery miejsca w szkole ogrodniczej, utrzymywanej przez zjednoczone galicyjskie Towarzystwo dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie:						
		α) należytość zaległa 63 K						
		β) „ bieżąca 441 „	504	—	—	—	504	—
		c) cztery miejsca w Zakładzie pod wezwaniem św. Józefa w Krakowie dla osieroconych chłopców:						
		Do przeniesienia .	2.184	—	1.680	—	504	—

68. Fundusz stanowy — sierociński.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		Z przeniesienia .	2.184	—	1.680	—	504	—
		α) należytość zaległa 1.920 K β) „ bieżąca 960 „ Razem . 2.880 K odpisano . . 2.160 „	720	—	—	—	720	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	738	80	738	80	—	—
		Suma wydatków .	3.642	80	2.418	80	1.224	—
		Zapas z końcem roku 1909 w gotówce	—	—	4.305	09	—	—
		Razem . . .	—	—	6.723	89	—	—

Uwaga: Kosztem tego funduszu utrzymuje się obecnie 15 sierót, a mianowicie opłaca się: siedm miejsc po 240 K rocznie w Zakładzie pod wezw. św. Antoniego we Lwowie, cztery miejsca po 126 K rocznie w szkole ogrodniczej we Lwowie i cztery miejsca po 240 K rocznie w zakładzie pod wezw. św. Józefa w Krakowie.

Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1909 w gotówce 4.305 K 09 g zarezerwowano na pokrycie wykazanych pod poz. 1. b) c) należytości biernych kwotę . . . . . 1.224 „ — „

resztę zaś w kwocie . . . . . 3.081 K 09 g

struktyfikowano z początkiem roku 1910 na rzecz majątku zarodowego (LW. 47.964/10).

LW. 64550/10.

69. Krajowy fundusz sierocy.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek rezerwowy	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	g
		DOCHODY.						
	1	Zwrot pożyczki od Zakładu wychowawczego w Pawlikowicach . .	15.000	—	—	—	15.000	—
	2	Zwrot pożyczki od Zakładu wychowawczego w „Miejscu piastowem“	30.000	—	—	—	30.000	—
	3	4% odsetki od a) pożyczki ad 1) .	600	—	600	—	—	—
		„ b) „ „ 2) .	1.200	—	1.200	—	—	—
		„ c) obligów pożyczki krajowej z roku 1904 na 212.500 K	8.500	—	8.500	—	—	—
		Suma dochodów .	55.300	—	10.300	—	45.000	—
		do tego: **Zapas** z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	216.385	90	—	—
		Razem . . .	—	—	226.685	90	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka (odsetki) wydana do majątku obrotowego	10.300	—	10.300	—	—	—
		Suma wydatków .	10.300	—	10.300	—	—	—
		do tego: **Zapas** z końcem roku 1909 w efektach	—	—	216.385	90	—	—
		Razem . . .	—	—	226.685	90	—	—

Stan majątku rezerwowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny.		
1. Należytości czynne	45.000 K — g	
2. Zapas kasowy w efektach:		
a) 4% obligacye galic. pożyczki kraj. z r. 1904	212.500 „ — „	
b) 4% książeczka Banku krajowego . . .	3.885 „ 90 „	
Suma stanu czynnego		261.385 K 90 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		261.385 K 90 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		261.385 „ 90 „
okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K — g

Uwaga: Fundusz ten utworzono uchwałą Wydziału kraj. z dnia 20. września 1905 (LW. 88381) z części kapitału uzyskanego z nadesłanych przez c. k. Sądy w Galicyi wpływów nadwyżek z obrotu zbiorowych kas sierocych z przeznaczeniem na ewentualne założenie krajowego zakładu dla sierót bądź też subwencyonowanie lub dotowanie istniejących zakładów prywatnych a to w miarę uchwał Wys. Sejmu.

Uchwałą Wys. Sejmu z dnia 5. marca 1907 LW. 29.739 postanowiono całoroczne odsetki od majątku rezerwowego począwszy od roku 1907 pobierać do majątku obrotowego na pokrycie kosztów utrzymania sierót.

Uchwałami Wys. Sejmu z dnia 18. marca i 26. września 1907 LW. 31.839 i 99.677 udzielono pożyczek Zakładom wychowawczym w Pawlikowicach i Miejscu piastowem 15.000 K i 30.000 K na budowę warstatów i urządzeń przemysłowych. Pożyczki te mają być zwrócone w 10-ciu rocznych ratach a to pierwsza po 1.500 K począwszy od 1-go lipca 1910 r., druga po 3.000 K począwszy od 1-go stycznia 1911 r. wraz z 4% odsetkami od dnia wypłaty kapitału.

69. Krajowy fundusz sierocy.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Nadwyżki z obrotu zbiorowych Kas sierocych . . . 76.726 K 70 g od tego zwroty . . . 36 „ 79 „ Czysty dochód .	76.689	91	76.689	91	—	—
	2	Odsetki:						
		a) z lokacyi w c. k. pocztowej Kasie oszczędności	178	45	178	45	—	—
		b) od majątku rezerwowego . .	10.300	—	10.300	—	—	—
	3	Częściowy zwrot kosztów utrzymania i wychowania sierót . . .	100	—	100	—	—	—
	4	Zwrot wkładki zawiązkowej, złożonej w c. k. pocztowej Kasie oszczędności	100	—	—	—	100	—
	5	Mylne wpływy . . 1.797 K 51 g od tego zwroty . . 1.797 „ 51 „ Czysty dochod .	—	—	—	—	—	—
	6	Gotówka pobrana za spieniężone efekta (ks. Banku kraj.) . . .	20.000	—	20.000	—	—	—
		Suma dochodów .	107.368	36	107.268	36	100	—
		do tego:						
		Zapas z początkiem roku 1909:						
		a) w gotówce . . 12.634 K 72 g b) w efektach . . 30.000 „ — „	—	—	42.634	72	—	—
		Razem . . .	—	—	149.903	08	—	—
		WYDATKI.						
	1	a) Koszta utrzymania i wychowania sierót . . . 107.272 K 95 g od tego zwroty . 977 „ 82 „ Czysty wydatek .	106.295	13	106.295	13	—	—
		b) Koszta odstawienia sierót do Zakładów	79	—	79	—	—	—
		c) Koszta sprawienia odzieży i wyprawek	602	12	602	12	—	—
		d) Koszta domowego leczenia i pogrzebów	213	44	213	44	—	—
	2	Potrzeby kancelaryjne (papier, druki) .	31	65	31	65	—	—
	3	Rozmaite: (koszta manip. i prowizya dla c. k. poczt. Kasy oszczęd., koszta syndyk. od udzielonych pożyczek, zapomogi, wpisowe szkolne sierót)	105	29	105	29	—	—
		Do przeniesienia .	107.326	63	107.326	63	—	—

69. Krajowy fundusz sierocy.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		Z przeniesienia .	107.326	63	107.326	63	—	—
	4	Wydano na lokacyę w c. k. poczt. Kasie oszczędności . . 73.235 K 66 g od tego pobrano z lokacyi . . . 73.235 „ 66 „						
		Czysty wydatek .	—	—	—	—	—	—
	5	Efekta spieniężone (ks. Banku kraj.) .	20.000	—	20.000	—	—	—
		Suma wydatków .	127.326	63	127.326	63	—	—
		do tego:						
		Zapas z końcem roku 1909:						
		a) w gotówce . . 12.576 K 15 g						
		b) w efektach . . 10.000 „ — „	—	—	22.576	45	—	—
		Razem zgodnie z dochod. .	—	—	149.903	08	—	—

Uwaga: Fundusz ten pochodzący z nadsyłanych przez c. k. Sądy wpływów nadwyżek z obrotu zbiorowych kas sierocych w Galicyi w myśl ustawy z dnia 3. czerwca 1901 (Dz. p. p. Nr. 62), przeznaczony na utrzymanie i wychowanie ubogich sierót jak również zaniedbanych i opuszczonych dzieci, wprowadzony został w życie w drugiej połowie roku 1905 pod nazwą „Krajowego funduszu sierocego", a to na mocy uchwały Wys. Sejmu z dnia 17. października 1904 zatwierdzonej sankcyą cesarską z dnia 2. lutego 1905 (Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 26), do której Wydział krajowy zgodnie z jej postanowieniami wydał również rozporządzenie wykonawcze z dnia 7. kwietnia 1905 (LW. 34601).

LW. 69784/10.

70. Fundacya posagowa ś. p. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego „dla 10-ciu dziewcząt wiejskich".

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Kapitał hipotekowany na dobrach Łużna z przyległościami . . .	3.181	82	—	—	3.181	82
	2	Efekta zakupione . . 210 K od tego spieniężone . 200 „						
		Rzeczywiste przykupno .	10	—	10	—	—	—
		Suma dochodów .	3.191	82	10	—	3.181	82
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	7.943	83	—	—
		Razem . . .	—	—	7.953	83	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 200 K od tego pobrana za spieniężone efekta . . 200 „						
		Czysty wydatek .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków .	—	—	—	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	7.953	83	—	—
		Razem . . .	—	—	7.953	83	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

Stan czynny. I. Zapas kasowy w efektach:	Szczegół.	Ogół.	
1. 4% listy zastawne Banku krajowego . .	7.100 K — g		
2. 4½% „ „ „ „ . .	200 „ — „		
3. 4% „ „ galic. Tow. kredyt. ziem.	400 „ — „		
4. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z r. 1893	200 „ — „		
5. 4% książeczka Banku krajowego . . .	53 „ 83 „	7.953 K 83 g	
II. Należytość czynna: Kapitał hipotekowany na dobrach Łużna z przyległościami		3.181 „ 82 „	
Suma stanu czynnego		11.135 K 65 g	
Stan bierny		— „ — „	
Czysty stan czynny		11.135 K 65 g	
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		11.125 „ 65 „	
okazuje się **przyrost** majątku o		10 K — g	

Uwaga: Od wykazanego powyżej pod II. kapitału hipotekowanego w kwocie 3.181 K 82 g obowiązani są właściciele dóbr Łużna z przyległościami uiszczać co roku dnia 25. maja 5% odsetki, płatne z dołu, do kasy Wydziału krajowego (LW. 23702/890).

70. Fundacya posagowa ś. p. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego „dla 10-ciu dziewcząt wiejskich".

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki:						
		1) 5% od kapitału hipotekowanego 162 K 98 g						
		2) od efektów:						
		a) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 284 „ — „						
		b) 4 1/2% od listów zast. Banku krajowego . 9 „ — „						
		c) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . 16 „ — „						
		d) 4% od obligacyj gal. pożyczki kraj. z r. 1893 . . . . . 8 „ — „						
		Razem 479 K 98 g						
		od tego podatek rentowy . . . . . — „ 08 „						
		Czysty dochód .	479	90	479	90	—	—
		Suma dochodów .	479	90	479	90	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w gotówce	—	—	718	73	—	—
		Razem . . .	—	—	1.198	63	—	—
		WYDATKI.						
	1	Posagi wydane za rok 1907 i 1908 .	630	—	630	—	—	—
	2	Rozmaite (ekwiwalent za rok 1909) .	19	57	19	57	—	—
		Suma wydatków .	649	57	649	57	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w gotówce	—	—	549	06	—	—
		Razem . .	—	—	1.198	63	—	—

Uwaga: Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1909 w gotówce 549 K 06
zarezerwowano na ewentualną wypłatę dziesięciu posagów za rok 1909 po 45 K czyli kwotę . . . . . 450 „ — „
resztę zaś gotówki w kwocie . . . . . 99 K 06 g
jako nadwyżkę czystych dochodów za rok 1909 przeniesiono, w myśl aktu fundacyjnego, z początkiem roku 1910 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 52763/10).

LW. 65009/10.

71. Fundacya posagowa ś. p. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego „dla 5-ciu panien szlacheckich".

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Kapitał hipotekowany na dobrach Łużna z przyległościami	15.909	10	—	—	15.909	10
	2	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	2.715	71	2.715	74	—	—
	3	Efekta zakupione . . 3.077 K 27 g od tego spieniężone . 221 „ 53 „						
		Rzeczywiste przykupno	2.855	74	2.855	74	—	—
		Suma dochodów	21.480	58	5.571	48	15.909	10
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	55.631	53	—	—
		Razem	—	—	61.203	01	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 2.937 K 27 g od tego pobrana za spieniężone efekta . . 221 „ 53 „						
		Czysty wydatek	2.715	74	2.715	74	—	—
		Suma wydatków	2.715	74	2.715	74	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	58.487	27	—	—
		Razem	—	—	61.203	01	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

		Szczegół.	Ogół.
Stan czynny.	I. Zapas kasowy w efektach:		
	1. 4% listy zastawne Banku krajowego . .	29.100 K — g	
	2. 4½% „ „ „ . .	20.200 „ — „	
	3. 4% „ „ galic. Tow. kredyt. ziemsk.	3.000 „ — „	
	4. 4% obligacye kolejowe Banku krajowego .	600 „ — „	
	5. 4% „ galic. pożyczki krajow. z r. 1893	2.600 „ — „	
	6. 4% „ pożyczki miasta Lwowa . .	200 „ — „	
	7. 4% listy rentowe	2.600 „ — „	
	8. 4% książeczka Banku krajowego . . .	187 „ 27 „	58.487 K 27 g
	II. Należytość czynna: Kapitał hipotekowany na dobrach Łużna z przyległościami		15.909 „ 10 „
	Suma stanu czynnego		74.396 K 37 g
Stan bierny			— „ — „
	Czysty stan czynny		74.396 K 37 g
	W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		71.540 „ 63 „
	okazuje się **przyrost** majątku o		2.855 K 74 g

Uwaga: Od wykazanego powyżej pod II. kapitału hipotekowanego w sumie 15.909 K 10 g obowiązani są właściciele dóbr Łużna z przyległościami uiszczać co roku dnia 25. maja 5% odsetki, płatne z dołu, do kasy Wydziału krajowego (LW. 23702/890).

71. Fundacya posagowa ś. p. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego „dla 5-ciu panien szlacheckich".

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy		Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.							
	1	Odsetki:							
		1) 5% od kapitału hipotekowanego	814 K 68 g						
		2) od efektów:							
		a) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . .	1.162 „ — „						
		b) 4½% od listów zast. Banku krajowego	909 „ — „						
		c) 4% od listów zastawnych gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego .	120 „ — „						
		d) 4% od obligacyj gal. pożyczki kraj. z r. 1893	104 „ — „						
		e) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . .	24 „ — „						
		f) 4% od obligacyj pożyczki m. Lwowa .	8 „ — „						
		g) 4% od listów rentowych . . .	52 „ — „						
		h) 4% od książeczki Banku krajowego .	26 „ 03 „						
		Razem .	3.219 K 71 g						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy .	19 „ 04 „						
		Czysty dochód .		3.200	67	3.200	67	—	—
		Suma dochodów .		3.200	67	3.200	67	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w gotówce.		—	—	5.689	71	—	—
		Razem . . .		—	—	8.890	38	—	—
		WYDATKI.							
	1	Posagi wydane		2.920	—	2.920	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego		2.715	74	2.715	74	—	—
	3	Rozmaite:							
		a) ekwiwalent za rok 1909	116 K 85 g						
		b) koszta insercyjne, porto i t. d. . .	53 „ 02 „	169	87	169	87	—	—
		Suma wydatków .		5.805	61	5.805	61	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w gotówce.		—	—	3.084	77	—	—
		Razem . . .		—	—	8.890	38	—	—

71. Fundacya posagowa ś. p. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego „dla 5-ciu panien szlacheckich“.

Uwaga: Z wykazanego powyżej zapasu z końcem r. 1909 w gotówce . 3.084 K 77 g
zarezerwowano na ewentualną wypłatę:
a) czterech posagów za rok 1908 po 600 K t. j. kwotę 2.400 K
b) jednego posagu za rok 1909 na . . . . . 580 „
czyli razem kwotę . . . 2.980 „ — „
resztę zaś gotówki w kwocie . . . . . 104 K 77 g
jako nadwyżkę czystych dochodów za rok 1909 przeniesiono, w myśl aktu fundacyjnego, z początkiem roku 1910 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 51666/10).

LW. 65008/10.

72. Fundacya Aleksandra hr. Stadnickiego.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	48.126	34	—	—
		Razem . . .	—	—	48.126	34	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	48.126	34	—	—
		Razem . . .	—	—	48.126	34	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. $4^1/_2\%$ listy zastawne Banku krajowego . .	200 K — g	
2. 4% „ „ „ „ . .	26.900 „ — „	
3. 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	2.200 „ — „	
4. 4% obligacye gal. pożyczki krajowej z r. 1893	16.700 „ — „	
5. 4% „ pożyczki miasta Lwowa . .	2.000 „ — „	
6. Książeczka Banku krajowego	126 „ 34 „	48.126 K 34 g
Suma stanu czynnego		48.126 K 34 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		48.126 K 34 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		48.126 „ 34 „
okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K — g

72. Fundacya Aleksandra hr. Stadnickiego.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zast. Banku krajowego . 1.076 K						
		b) 4½% od listów zast. Banku krajowego . 9 „						
		c) 4% od listów zast. galic. Towarz. kred. ziemskiego . . . 88 „						
		d) 4% od obligac. gal. pożyczki krajow. z r. 1893 . . . . 668 „						
		e) 4% od obligac. pożyczki m. Lwowa . 80 „						
		1.921 K — g						
		od tego podatek rentowy 2 „ 01 „						
		Czysty dochód .	1.918	96	1.918	96	—	—
	2	Sprzedaż aktów grodzkich i ziemskich	—	—	—	—	—	—
	3	Efekta zakupione	1.000	—	1.000	—	—	—
		Suma dochodów .	2.918	96	2.918	96	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w gotówce	—	—	3.948	70	—	—
		Razem . . .	—	—	6.867	66	—	—
		WYDATKI.						
	1	Wynagrodzenie za czynności około wydawnictwa aktów grodzkich i ziemskich:						
		należytość zaległa . 1.000 K						
		odpisano . . 1.000 „		—	—	—	—	—
	2	Koszta druku i oprawy aktów grodzkich i ziemskich	3.486	07	3.486	07	—	—
	3	Rozmaite (ekwiwalent) . . .	106	95	106	95	—	—
	4	Gotówka wydana na zakupno efektów	1.000	—	1.000	—	—	—
		Suma wydatków .	1.593	02	1.593	02	—	—
		Zapas z końcem roku 1909:						
		a) w gotówce . . 1.274 K 64 g						
		b) w efektach . . 1.000 „ — „	—	—	2.274	64	—	—
		Razem . . .	—	—	6.867	66	—	—

Uwaga: Fundusz ten służy na wydawnictwo aktów grodzkich i ziemskich znajdujących się w Archiwum bernardyńskiem we Lwowie.

Dochody tej fundacyi stanowią odsetki od efektów majątku zarodowego i kwoty uzyskane ze sprzedaży wydanych aktów grodzkich i ziemskich.

Oprócz wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1909 w kwocie 2.274 K 64 g posiada fundacya remanent powyższego wydawnictwa z końcem roku 1909 wartości 72.975 K 30 g.

Dotychczas wydrukowano 20 tomów powyższego wydawnictwa.

Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1909 w sumie . 2.274 K 64 g posłuży na koszta wydawnictwa XXI. tomu.

73. Fundacya Franciszka Steczkowskiego z Jasła.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	427	19	427	19	—	—
	2	Efekta zakupione	447	19	447	19	—	—
		Suma dochodów .	874	38	874	38	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	8.015	19	—	—
		Razem . . .	—	—	8.889	57	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów	427	19	427	19	—	—
		Suma wydatków .	427	19	427	19	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	8.462	38	—	—
		Razem . . .	—	—	8.889	57	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego . .	2.000 K — g	
2. 4% „ „ „ „ . .	2.700 „ — „	
3. 4% „ „ gal. Towarz. kredytowego ziemskiego	2.600 „ — „	
4. 4% obligacye gal. pożyczki kraj. z roku 1893 .	600 „ — „	
5. 4% „ kolejowe Banku krajowego. .	500 „ — „	
6. Książeczka Banku krajowego	62 „ 38 „	8.462 K 38 g
Suma stanu czynnego . . .		8.462 K 38 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny . . .		8.462 K 38 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		8.015 „ 19 „
okazuje się **przyrost** majątku o		447 K 19 g

73. Fundacya Franciszka Steczkowskiego z Jasła.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zast. Banku krajowego . 90 K — g						
		b) 4% od listów zast. Banku krajowego . 100 „ 76 „						
		c) 4% od listów zast. galic. Towarzystwa kredyt. ziemskiego . 104 „ — „						
		d) 4% od obligac. galic. życzki krajowej z roku 1893 . . 24 „ — „						
		e) 4% od obligac. kolejowych Banku krajowego . . . 20 „ — „						
		Razem 338 K 76 g						
		od tego podatek rentowy . . . . — „ 52 „						
		Czysty dochód .	338	24	338	24	—	—
		Suma dochodów .	338	24	338	24	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w gotówce	—	—	426	43	—	—
		Razem . . .	—	—	764	67	—	—
		WYDATKI.						
	1	Stypendyum	—	—	—	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	427	19	427	19	—	—
		Suma wydatków .	427	19	427	19	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w gotowce	—	—	337	48	—	—
		Razem . . .	—	—	764	67	—	—

Uwaga: Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1909 w gotówce . . 337 K 48 g przeniesiono z początkiem roku 1910 w myśl aktu fundacyjnego do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 44579/10).

LW. 61827/10.

74. Fundacya im. Henryka Straszewskiego „dla ubogich zarobników w Boguchwale“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	95	78	95	78	—	—
	2	Efekta zakupione 200 K — g od tego spieniężone 94 „ 02 „						
		Rzeczywiste przykupno	105	98	105	98	—	—
		Suma dochodów	201	76	201	76	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	5.842	—	—	—
		Razem	—	—	6.043	76	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana za zakupno efektów 189 K 80 g od tego pobrana na spieniężone efekta 94 „ 02 „						
		Czysty wydatek	95	78	95	78	—	—
		Suma wydatków	95	78	95	78	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	5.947	98	—	—
		Razem	—	—	6.043	76	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego	1.300 K — g	
2. 4% „ „ gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego:		
a) 56-letnie wal. austr.	3.000 „ — „	
b) „ „ koron.	1.600 „ — „	
3. 4% książeczka Banku krajowego	47 „ 98 „	5.947 K 98 g
Suma stanu czynnego		5.947 K 98 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		5.947 K 98 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908		5.842 „ — „
okazuje się **przyrost** majątku o		105 K 98 g

74. Fundacya im. Henryka Straszewskiego „dla ubogich zarobników w Boguchwale“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zast. Banku krajowego . 52 K — g						
		b) 4% od listów zast. galic. Towarzystwa kredyt. ziemskiego:						
		1) 56 letn. wal. austr. 120 „ — „						
		2) „ „ „ kor. . 64 „ — „						
		c) 4% od książeczki Banku krajowego . 28 „ 70 „						
		Razem . 264 K 70 g						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 3 „ 95 „						
		Czysty dochód .	260	75	260	75	—	—
		Suma dochodów .	260	75	260	75	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w gotówce	—	—	67	08	—	—
		Razem . . .	—	—	327	83	—	—
		WYDATKI.						
	1	Zapomogi dożywotnie dla dwóch ubogich zarobników w Boguchwale po 80 K rocznie	160	—	160	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	95	78	95	78	—	—
		Suma wydatków .	255	78	255	78	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w gotówce	—	—	72	05	—	—
		Razem . . .	—	—	327	83	—	—

Uwaga: Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1909 w gotówce . 72 K 05 g przeniesiono w myśl aktu fundacyjnego z początkiem roku 1910, jako czystą nadwyżkę dochodów za rok 1909, do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 55924/10).

LW. 64558/10.

75. Fundusz „Domu ubogich“ w Strzeliskach nowych.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenia K	Uiszczenia g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów: a) 4½% od listów zast. Banku krajowego . 585 K; b) 4% od listów zast. Banku krajowego 124 „; c) 4% od obligacyj gal. pożycki kraj. z r. 1893 . . . . 112 „	821	—	821	—	—	—
		Suma dochodów .	821	—	821	—	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909: a) w gotówce . . 821 K — g; b) w efektach . . 18.917 „ 51 „	—	—	19.738	51	—	—
		Razem . . .	—	—	20.559	51	—	—
		WYDATKI.						
	1	Wydziałowi powiatowemu w Bóbrce odesłano odsetki od efektów na potrzeby „Domu ubogich“ za rok 1908 (po potrąceniu 10% na rzecz majątku rezerwow.) . . .	738	90	738	90	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku rezerwowego tytułem 10% czystych dochodów od efektów za rok 1908 . . .	82	10	82	10	—	—
		Suma wydatków .	821	—	821	—	—	—
		Zapas z końcem r. 1909: a) w gotówce . . 821 K — g; b) w efektach . . 18.917 „ 51 „	—	—	19.738	51	—	—
		Razem . . .	—	—	20.559	51	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy: a) w gotówce		821 K — g
b) w efektach: 1. 4½% listy zastawne Banku krajowego . .	13.000 K — g	
2. 4% „ „ „ „ . .	3.100 „ — „	
3. 4% obligacye galic. pożyczki kraj. z roku 1893	2.800 „ — „	
4. 4% książeczka Banku krajowego . . .	17 „ 51 „	18.917 „ 51 „
Suma stanu czynnego		19.738 K 51 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		19.738 K 51 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		19.738 „ 51 „
okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K — g

Uwaga: Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1909 w gotówce 821 K — g potrącono na rzecz majątku rezerwowego, w myśl statutu fundacyjnego, 10% czyli kwotę . . . . . 82 „ 10 „

resztę zaś gotówki w kwocie . . . . . 738 K 90 g

odesłano z początkiem roku 1910 Wydziałowi powiatowemu w Bóbrce na pokrycie potrzeb „Domu ubogich“ w Strzeliskach nowych (LW. 20775/10).

75. Fundusz „Domu ubogich“ w Strzeliskach nowych.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek rezerwowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od 4% listów zastawnych Banku krajowego . 132 K — g od tego odsetki bierne . 1 „ 23 „ Czysty dochód .	130	77	130	77	—	—
	2	Gotówka pobrana z majątku zarodowego tytułem 10% czystych dochodów od efektów za r. 1908 .	82	10	82	10	—	—
	3	Efekta zakupione	217	39	217	39	—	—
		Suma dochodów .	430	26	430	26	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909: a) w gotówce . . 122 K 29 g b) w efektach . . 3.112 „ 44 „	—	—	3.234	73	—	—
		Razem . . .	—	—	3.664	99	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów	204	39	204	39	—	—
		Suma wydatków .	204	39	204	39	—	—
		Zapas z końcem r. 1909: a) w gotówce . . 130 K 77 g b) w efektach . . 3.329 „ 83 „	—	—	3.460	60	—	—
		Razem . . .	—	—	3.664	99	—	—

Stan majątku rezerwowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy:		
a) w gotówce		130 K 77 g
b) w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego . .	3.300 K — g	
2. 4% książeczka Banku krajowego . . .	29 „ 83 „	3.329 „ 83 „
Suma stanu czynnego		3.460 K 60 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny . . .		3.460 K 60 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		3.234 „ 73 „
okazuje się **przyrost** majątku o		225 K 87 g
a mianowicie przybyło:		
a) w gotówce	8 K 48 g	
b) w efektach	217 „ 39 „	
Przyrost j. w. .	225 K 87 g	

Uwaga: Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1909, w gotówce . 130 K 77 g
łącznie z pobraną z majątku zarodowego tytułem 10% dochodów za rok 1909 kwotą . . . . . 82 „ 10 „
razem więc gotówkę w kwocie . . . . . 212 K 87 g
sfruktyfikowano z początkiem roku 1910 na rzecz majątku rezerwowego (LW. 20.775/10).

Majątek ten utworzony w myśl art. 5. zatwierdzonego statutu dla „Domu ubogich“ w Strzeliskach nowych, ma służyć na ewentualne nieprzewidziane znaczniejsze wydatki tego zakładu.

LW. 64.553/10.

76. Fundacya ks. Jana Szaflarskiego i Franciszki Ksawery Czajkowskiej „dla Czarnego Dunajca“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od 4% listów zastaw. Banku krajowego	60	38	60	38	—	—
	2	Efekta zakupione . . 200 K — g od tego spieniężone . 135 „ 70 „ Rzeczywiste przykupno	64	30	64	30	—	—
	3	Rozmaite (zwrot odpisanej należytości ekwiwalentowej)	7	29	7	29	—	—
		Suma dochodów	131	97	131	97	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909: a) w gotówce . . 53 K 92 g b) w efektach . . 1.553 „ 73 „	—	—	1.607	65	—	—
		Razem	—	—	1.739	62	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 190 K — g od tego pobrana za spieniężone efekta . . 135 „ 70 g Czysty wydatek	54	30	54	30	—	—
	2	Rozmaite (ekwiwalent)	2	77	2	77	—	—
		Suma wydatków	57	07	57	07	—	—
		Zapas z końcem roku 1909: a) w gotówce . . 64 K 52 g b) w efektach . . 1.618 „ 03 „	—	—	1.682	55	—	—
		Razem	—	—	1.739	62	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy:		
a) w gotówce		64 K 52 g
b) w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego	1.600 K — g	
2. Książeczka Banku krajowego	18 „ 03 „	1.618 K 03 g
Suma stanu czynnego		1.682 K 55 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		1.682 K 55 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908		1.607 „ 65 „
okazuje się **przyrost** majątku o		74 K 90 g
a mianowicie przybyło:		
a) w gotówce	10 K 60 g	
b) w efektach	64 „ 30 „	
Razem j. w.	74 K 90 g	

Uwaga: Fundacya ta wejdzie w życie w myśl życzenia fundatorów dopiero wówczas, gdy złożony na jej utworzenie pierwotny kapitał dojdzie do wysokości sumy 512.000 K.

Zanim to nastąpi fruktyfikuje się wszelkie dochody pochodzące z odsetek od efektów majątku zarodowego celem powiększenia tego majątku.

Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1909 w gotówce 64 K 52 g sfruktyfikowano z początkiem roku 1910 na rzecz majątku zarodowego (LW. 65.016/10).

LW. 65568/10.

77. Fundacya ks. Jana Szaflarskiego i Franciszki Ksawery Czajkowskiej „dla Dębicy".

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od 4% listów zastaw. Banku krajowego	60	—	60	—	—	—
	2	Efekta zakupione	55	92	55	92	—	—
	3	Rozmaite (zwrot odpisanej należytości ekwiwalentowej)	7	29	7	29	—	—
		Suma dochodów	123	21	123	21	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909:						
		a) w gotówce 55 K 92 g						
		b) w efektach 1.569 „ 68 „	—	—	1.625	60	—	—
		Razem	—	—	1.748	81	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów	55	92	55	92	—	—
	2	Rozmaite (ekwiwalent)	2	77	2	77	—	—
		Suma wydatków	58	69	58	69	—	—
		Zapas z końcem r. 1909:						
		a) w gotówce 64 K 52 g						
		b) w efektach 1.625 „ 60 „	—	—	1.690	12	—	—
		Razem	—	—	1.748	81	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny: Zapas kasowy:		
a) w gotówce		64 K 52 g
b) w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego	1.500 K — g	
2. Książeczka Banku krajowego na	125 „ 60 „	1.625 „ 60 „
Suma stanu czynnego		1.690 K 12 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		1.690 K 12 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908		1.625 „ 60 „
okazuje się **przyrost** majątku o		64 K 52 g
a mianowicie przybyło: a) w gotówce	8 K 60 g	
b) w efektach	55 „ 92 „	
Razem j. w.	64 K 52 g	

Uwaga: Fundacya ta wejdzie w życie w myśl życzenia fundatorów dopiero wówczas, gdy złożony na jej utworzenie pierwotny kapitał dojdzie do wysokości sumy 512.000 K.

Zanim to nastąpi fruktyfikuje się wszelkie dochody fundacyi pochodzące z odsetek od efektów majątku zarodowego celem powiększenia tegoż majątku.

Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1909, w gotówce 64 K 52 g sfruktyfikowano z początkiem roku 1910 na rzecz majątku zarodowego (LW. 65.017/10).

LW. 65569/10.

78. Fundusz szkół ludowych z roku 1872.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Efekta zakupione	21.132	59	21.132	59	—	—
	2	Gotówka za spieniężone efekta . .	20.070	—	20.070	—	—	—
	3	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	7	59	7	59	—	—
		Suma dochodów .	41.210	18	41.210	18	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909:						
		a) w gotówce . . — K — g						
		b) w efektach . . 206.578 „ 81 „	—	—	206.578	81	—	—
		Razem . . .	—	—	247.788	99	—	—
		WYDATKI.						
	1	Efekta spieniężone	20.070	—	20.070	—	—	—
	2	Gotówka wydana na zakupno efektów	20.077	59	20.077	59	—	—
		Suma wydatków .	40.147	59	40.147	59	—	—
		Zapas z końcem roku 1909:						
		a) w gotówce . . — K — g						
		b) w efektach . . 207.641 „ 40 „	—	—	207.641	10	—	—
		Razem . . .	—	—	247.788	99	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy:		
a) w gotówce		— K — g
b) w efektach a to:		
1. 4% listy zast. gal. Towarzystwa kredyt. ziemsk.	174.200 K — g	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego . . .	8.600 „ — „	
3. 4% obligacye galic. pożyczki kraj. z roku 1893	1.500 „ — „	
4. 4% listy rentowe	23.300 „ — „	
5. książeczka Banku krajowego Nr. 24.659 . .	41 „ 40 „	207.641 „ 40 „
Suma stanu czynnego . . .		207.641 K 40 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny . . .		207.641 K 40 g

W porównaniu z takim stanem z końcem roku 1908 w kwocie 206.578 „ 81 „ okazuje się **wzrost** majątku o kwotę . . . . . 1.062 K 59 g spowodowany wylosowaniem części 4% listów zastaw. Banku krajowego na sumę 20.000 K, za którą zakupiono 4% listy rentowe nominalnej wartości 21.100 K.

78. Fundusz szkół ludowych z roku 1872.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od kapitałów: a) od 4% listów zast. Tow. kredyt. ziemsk. w kwocie 6.968 K — g mniej ½% podatek rentowy . 34 „ 84 „ 6.933 K 16 g						
		b) od 4% listów zast. Banku kraj. w kwocie 944 „ — „						
		c) od 4% obligacyi pożyczki kraj. z r. 1893 w kwocie . . . 60 „ — „						
		d) od 4% listów rent. w kwocie . 300 K — g mniej ½% podatek rentowy 1 K 50 g i odsetki bierne przy zakupnie 239 „ 25 „ 240 „ 75 „ 59 „ 25 „	7.996	41	7.996	41	—	—
	2	Rozmaite dochody	203	59	203	59	—	—
		Suma dochodów .	8.200	—	8.200	—	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909: a) w gotówce . . 3.057 K 59 g			3.057	59	—	—
		b) w efektach . . — „ — „	—	—	—	—	—	—
		Razem . . .	—	—	11.257	59	—	—
		WYDATKI.						
	1	Zasiłki dla gmin na cele szkolne: zaległe . . . . 3.050 K						
		bieżące . . . . 8.200 „	11.250	—	8.250	—	3.000	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	7	59	7	59	—	—
	3	Rozmaite wydatki	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków .	11.257	59	8.257	59	3.000	—
		Zapas kasowy z końcem roku 1909: a) w gotówce . . . 3.000 K			3.000	—	—	—
		b) w efektach . . . — „	—	—	—	—	—	—
		Razem . . .	—	—	11.257	59	—	—

Stan majątku obrotowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny.		
1. Zapas kasowy w gotówce	3.000 K	
2. Należytości czynne	— „	3.000 K
Stan bierny		3.000 „
Czysty stan czynny		— K

Uwaga: Wykazany wyżej pozostały z końcem roku 1909 zapas kasowy w kwocie 3.000 K zostanie użyty na pokrycie zasiłków przyznanych gminom w latach poprzednich i w roku przedmiotowym, a dotąd jeszcze niewypłaconych w kwocie 3.000 K.

79. Fundacya posagowa Eustachego Szumańskiego „ku uczczeniu jubileuszu 50-letnich rządów Najjaśniejszego Pana“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
		Zapas z początkiem r. 1909 w efektach	—	—	120.000	—	—	—
		Razem . . .	—	—	120.000	—	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	120.000	—	—	—
		Razem . . .	—	—	120.000	—	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne gal. Tow. kredyt. ziemskiego	120.000 K	120.000 K
Suma stanu czynnego		120.000 K
Stan bierny		— „
Czysty stan czynny		120.000 K
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		120.000 „
okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K

79. Fundacya posagowa Eustachego Szumańskiego „ku uczczeniu jubileuszu 50-letnich rządów Najjaśniejszego Pana“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawnych galic. Tow. kredyt ziem. 4.800 K — g						
		b) od książeczki Banku krajowego . . 413 „ 31 „						
		Razem . 5.213 K 31 g						
		od tego podatek rentowy . . . . 24 „ — „						
		Czysty dochód .	5.189	34	5.189	34	—	—
	2	Efekta zakupione	4.621	—	4.624	—	—	—
		Suma dochodów .	9.813	34	9.813	34	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909:						
		a) w gotówce . . 22 K 69 g						
		b) w efektach . . 19.729 „ 53 „	—	—	19.752	22	—	—
		Razem . . .	—	—	29.565	56	—	—
		WYDATKI.						
	1	Odsetki wypłacone uprawnionej od niewydanego posagu . . .	393	97	393	97	—	—
	2	Posag wypłacony w efektach (książeczki Banku krajowego) . .	9.416	07	9.416	07	—	—
	3	Gotówka wydana na zakupno efektów	4.624	—	4.624	—	—	—
	4	Rozmaite (koszta insercyjne) . .	152	—	152	—	—	—
		Suma wydatków .	14.586	04	14.586	04	—	—
		Zapas z końcem r. 1909:						
		a) w gotówce . . 42 K 06 g						
		b) w efektach . . 14.937 „ 46 „	—	—	14.979	52	—	—
		Razem . . .	—	—	29.565	56	—	—

Uwaga: Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1909 w efektach . 14.937 K 46 g stanowią książeczki Banku krajowego, mianowicie:

a) 4% książeczka Nr. 25811 na . . . . 10.313 K 46 g
na której ulokowano posag Maryi Heleny Zofii 3 im. Górskiej (utworzony w myśl aktu fundacyjnego z dochodów fundacyi za lata 1901 i 1902 wraz z narosłymi odsetkami po dzień 3. września 1904).

b) 4% książeczka Nr. 29.470 na . . . . 4.624 „ — „
na razie własność majątku obrotowego; ulokowana na tej książeczce kwota stanowi czysty dochód fundacyi za rok 1909, który wraz z dochodem za rok 1910 posłuży, w myśl aktu fundacyjnego, na utworzenie nowego posagu do ewentualnego nadania w roku 1911

Razem j. w. . 14.937 K 46 g

Odsetki od książeczki wykazanej powyżej pod a) wypłacane będą uprawnionej Maryi Helenie Zofii 3 im. Górskiej w myśl aktu fundacyjnego ewentualnie do 3. września 1914 t. j. do jej 40. roku życia. Część tych odsetek za rok 1909 stanowi wykazany powyżej zapas z końcem roku 1909 w gotówce 42 K 06 g, którą wypłacono z początkiem roku 1910 Maryi Helenie Zofii 3 im. Górskiej (LW. 55392/10).

LW. 64552/10.

80. Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego.

Rubryka	Pozycya	Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	4% odsetki od książeczki Banku kraj. Nr. 25.681	891	56	891	56	—	—
	2	Efekta zakupione	891	56	891	56	—	—
		Suma dochodów .	1.783	12	1.783	12	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909 w efektach	—	—	22.068	92	—	—
		Razem . . .	—	—	23.852	04	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów	891	56	891	56	—	—
		Suma wydatków .	891	56	891	56	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	22.960	48	—	—
		Razem . . .	—	—	23.852	04	—	—

Stan majątku obrotowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
4% książeczka Banku krajowego Nr. 25.681		22.960 K 48 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		22.960 K 48 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		22.068 „ 92 „
okazuje się **przyrost** majątku o		891 K 56 g

LW. 64.994/10.

81. Fundacya im. Wacława Tyzenhausa.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	78	—	78	—	—	—
	2	Efekta zakupione . . 478 K od tego spieniężone . . 380 „ Rzeczywiste przykupno	98	—	98	—	—	—
		Suma dochodów	176	—	176	—	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	7.111	43	—	—
		Razem	—	—	7.287	43	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 458 K od tego pobrana za spieniężone efekta . . 380 „ Czysty wydatek	78	—	78	—	—	—
		Suma wydatków	78	—	78	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	7.209	43	—	—
		Razem	—	—	7.287	43	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zast. Banku krajowego	7.200 K — g	
2. 4% książeczka Banku krajowego	9 „ 43 „	7.209 K 43 g
Suma stanu czynnego		7.209 K 43 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		7.209 K 43 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908		7.111 „ 43 „
okazuje się **przyrost** majątku o		98 K — g

81. Fundacya im. Wacława Tyzenhausa.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od 4% listów zast. Banku krajowego	284	—	284	—	—	—
		Suma dochodów .	284	—	284	—	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w gotówce	—	—	178	—	—	—
		Razem . . .	—	—	462	—	—	—
		WYDATKI.						
	1	Dożywotnie wsparcie dla jednej byłej wychowanki Zakładu dla ciemnych we Lwowie	200	—	200	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	78	—	78	—	—	—
		Suma wydatków .	278	—	278	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w gotówce	—	—	184	—	—	—
		Razem . . .	—	—	462	—	—	—

Uwaga: Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1909 w gotówce 184 K
zarezerwowano kwotę . . . . . 100 „
na wypłatę sześciu miesięcznych rat dożywotniego wsparcia dla jednej byłej wychowanki Zakładu dla ciemnych we Lwowie, gdyż wsparcie to płatne jest w miesięcznych ratach z góry, zaś odsetki od efektów majątku zarodowego przeznaczone na pokrycie tego wsparcia płatne są w półrocznych ratach z dołu,
resztę zaś w kwocie . . . . . 84 K
przeniesiono z początkiem roku 1910 w myśl aktu fundacyjnego do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 55923/10).

LW. 64.557/10.

82. Fundacya ś. p. Leonarda i Ludwiki Wężyków „na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	151	42	151	42	—	—
	2	Efekta zakupione . . 551 K 42 g od tego spieniężone . 380 „ — „						
		Rzeczywiste przykupno	171	42	171	42	—	—
		Suma dochodów	322	84	322	84	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	7.639	13	—	—
		Razem	—	—	7.961	97	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . . . 531 K 42 g od tego pobrana za spieniężone efekta . . 380 „ — „						
		Rzeczywisty wydatek	151	42	151	42	—	—
		Suma wydatków	151	42	151	42	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	7.810	55	—	—
		Razem	—	—	7.961	97	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny: Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z r. 1893	4.400 K — g	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego . . .	3.000 „ — „	
3. 4% listy rentowe	400 „ — „	
4. 4% książeczka Banku krajowego . . .	10 „ 55 „	7.810 K 55 g
Suma stanu czynnego		7.810 K 55
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		7.810 K 55 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		7.639 „ 13 „
okazuje się **przyrost** majątku o		171 K 42 g

82. Fundacya ś. p. Leonarda i Ludwiki Wężyków „na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie".

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od oblig. gal. pożyczki krajowej z r. 1893 . . . 176 K						
		b) 4% od listów zast. Banku krajowego . 128 „						
		Razem . 304 K — g						
		od tego odsetki bierne 1 „ 09 „						
		Czysty dochód . .	299	91	299	91	—	—
		Suma dochodów .	299	91	299	91	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w gotówce	—	—	302	83	—	—
		Razem . . .	—	—	602	74	—	—
		WYDATKI.						
	1	Dotacya dla katedry leśnictwa w Czernichowie	143	84	143	84	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	151	42	151	42	—	—
	3	Wynagrodzenie za mszę żałobną .	7	57	7	57	—	—
	4	Rozmaite (ekwiwalent) . . .	—	30	—	30	—	—
		Suma wydatków .	303	13	303	13	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w gotówce	—	—	299	61	—	—
		Razem . . .	—	—	602	74	—	—

Uwaga: W myśl aktu fundacyjnego połowa rocznych dochodów fundacyi przeznaczoną jest na powiększenie majątku zarodowego, z drugiej zaś połowy ($^{19}/_{20}$) dziewiętnaście dwudziestych części tej połowy służy na dotowanie katedry leśnictwa w szkole rolniczej w Czernichowie, zaś ($^{1}/_{20}$) jedna dwudziesta część tej połowy na wynagrodzenie za odprawienie mszy św. żałobnej za duszę ś. p. fundatora i jego małżonki.

Z wykazanego powyżej zapasu z końcem r. 1909 w gotówce 299 K 61 g
sfruktyfikowano na rzecz majątku zarodowego z początkiem roku 1910 (LW. 44438/10) połowę w kwocie . . . . . 149 „ 81 „
z drugiej zaś połowy w kwocie . . . . . 149 K 80 g
$^{19}/_{20}$ części w kwocie . . . . . 142 „ 31 „
asygnowano (do LW. 44437/10) na dotacyę katedry leśnictwa w szkole rolniczej w Czernichowie,
zaś resztę t. j. $^{1}/_{20}$ część w kwocie . . . . . 7 K 49 g
wypłacono z początkiem roku 1910 (LW. 18.137/10) Urzędowi parafialnemu w Czernichowie za odprawienie mszy św. żałobnej za dusze ś. p. fundatorów.

LW. 64669/10.

83. Fundacya Teresy z hr. Stadnickich hr. Weissenwolfowej „dla obłąkanych uzdrowieńców".

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	27	88	27	88	—	—
	2	Efekta zakupione	27	88	27	88	—	—
		Suma dochodów	55	76	55	76	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909 w efektach	—	—	5.535	23	—	—
		Razem	—	—	5.590	99	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów	27	88	27	88	—	—
		Suma wydatków	27	88	27	88	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	5.563	11	—	—
		Razem	—	—	5.590	99	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego	1.400 K — g	
2. 4½% „ „ „ „	200 „ — „	
3. 4% „ „ gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	600 „ — „	
4. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z r. 1893	3.200 „ — „	
5. 4% książeczka Banku krajowego	163 „ 11 „	5.563 K 11 g
Suma stanu czynnego		5.563 K 11 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		5.563 K 11 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908		5.535 „ 23 „
okazuje się **przyrost** majątku o		27 K 88 g

83. Fundacya Teresy z hr. Stadnickich hr. Weissenwolfowej „dla obłąkanych uzdrowieńców".

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . 56 K						
		b) 4 „% od listów zast. Banku krajowego . 9 „						
		c) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . 24 „						
		d) 4% od obligacyj gal. pożyczki kraj. z r. 1893 . . . 128 „						
		Razem 217 K — g						
		od tego podatek rentowy. . . . — „ 12 „						
		Czysty dochód .	216	88	216	88	—	—
		Suma dochodów .	216	88	216	88	—	—
		Zapas z początkiem r. 1909:						
		a) w gotówce . . 297 K 44 g						
		b) w efektach . . 486 „ 44 „	—	—	783	88	—	—
		Razem . . .	—	—	1.000	76	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana do majątku zarodowego	27	88	27	88	—	—
		Suma wydatków .	27	88	27	88	—	—
		Zapas z końcem r. 1909:						
		a) w gotówce . . 486 K 44 g						
		b) w efektach . . 486 „ 44 „	—	—	972	88	—	—
		Razem . . .	—	—	1.000	76	—	—

Uwaga: Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1909 w gotówce i efektach łącznie w sumie . . . . . 972 K 88 g
zarezerwowano na ewentualną wypłatę w roku 1910 dziesięciu wsparć dla obłąkanych uzdrowieńców, których nadanie jest w toku (t. j. po dwa za lata 1905—1909) po 94 K 50 g dla każdego, czyli kwotę . . . . . 945 „ —
resztę zaś w kwocie . . . . . 27 K 88 g
jako czystą nadwyżkę dochodów za rok 1909 przeniesiono z początkiem roku 1910 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 55993/10).

LW. 64479/10.

84. Fundacya Teresy z hr. Stadnickich hr. Weissenwolfowej „na rzecz przytułku dla dotkniętych wielką chorobą".

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zast. Banku krajowego . 18 K						
		b) 4% od listów zast. Banku krajowego . 616 „						
		c) obligacyj galic. pożyczki krajowej z r. 1893 . . . . 201 „						
		Razem . 838 K — g						
		od tego odsetki bierne 3 „ 64 „						
		Czysty dochód . .	834	36	834	36	—	—
	2	Efekta zakupione	433	76	433	76	—	—
		Suma dochodów .	1.268	12	1.268	12	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909:						
		a) w gotówce . . 111 K — g						
		b) w efektach . . 20.529 „ 47 „	—	—	20.940	47	—	—
		Razem . . .	—	—	22.208	59	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów	407	36	407	36	—	—
		Suma wydatków .	407	36	407	36	—	—
		Zapas z końcem roku 1909:						
		a) w gotówce . . 838 K — g						
		b) w efektach . . 20.963 „ 23 „	—	—	21.801	23	—	—
		Razem . . .	—	—	22.208	59	—	—

Stan majątku z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy:		
a) w gotówce		838 K — g
b) w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego . .	400 K — g	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego . .	15.400 „ — „	
3. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z r. 1893	5.100 „ — „	
4. 4% książeczka Banku krajowego . . .	63 „ 23 „	20.963 „ 23 „
Suma stanu czynnego		21.801 K 23 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		21.801 K 23 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		20.940 „ 47 „
okazuje się **przyrost** majątku o		860 K 76 g
a mianowicie przybyło:		
a) gotówką	427 K — g	
b) efektami	433 „ 76 „	
Przyrost j. w. . .	860 K 76 g	

Uwaga: Fundacya ta nie weszła jeszcze w życie z powodu, że majątek zarodowy nie wzrósł do takiej wysokości, aby można przystąpić do zrealizowania życzenia fundatorki, wyrażonego w akcie ostatniej jej woli a w pierwszym rzędzie do wybudowania domu przytułku dla dotkniętych wielką chorobą. Obecnie zatem wszelkie dochody z odsetek od efektów majątku zarodowego fruktyfikuje się w celu powiększenia tego majątku.

Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1909 w gotówce . 838 K sfruktyfikowano z początkiem roku 1910 na rzecz majątku zarodowego (LW. 29658/10). LW. 64480/10.

85. Administracya dóbr Winniki.

Rubryka	Pozycya	Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
		A) Gospodarstwo gruntowe.						
I.	1	Czynsze dzierżawne z gruntów, łąk i ogrodów	1.014	90	1.014	90	—	—
II.	2	Czynsze dzierżawne z budynków, wydzierżawionych propinatorowi i czynsz dzierżawny z propinacyi: a) należytość zaległa 22.723 K 26 g b) „ bieżąca 5.270 „ — „	27.993	26	5.270	—	22.723	26
III.	3	Zwroty kosztów Zarządu	—	—	—	—	—	—
IV.	4	Rozmaite dochody: odsetki zwłoki od zaległych rat dzierżawnych: a) należytość zaległa 387 K 38 g b) „ bieżąca — „ — „	387	38	—	—	387	38
		B) Gospodarstwo lasowe.						
V.	5	Sprzedaż drzewa opałowego 37.214 K 50 g od tego zwrot korelatywny 3 „ — „	37.211	50	37.211	50	—	—
	6	Sprzedaż drzewa materyałowego	3.496	80	3.496	80	—	—
	7	Grzywny za szkody lasowe: a) należytość zaległa 543 K 84 g b) „ bieżąca 58 „ 40 „	602	24	58	40	543	84
	8	Zwrot kosztów rąbania drzewa	105	60	105	60	—	—
	9	Rozmaite dochody i dochód z ubocznych użytków lasowych i polowania	909	90	909	90	—	—
		Suma rubryki V.	42.326	04	41.782	20	543	84
		Suma wszystkich dochodów	71.721	58	48.067	10	23.654	48
		WYDATKI.						
		A) Gospodarstwo gruntowe.						
I.	1	Utrzymanie i adaptacya budynków gospodarskich	292	—	292	—	—	—
	2	Asekuracya budynków gospodarskich: należytość bieżąca 561 K 85 g od tego zwrot korelatywny 470 „ 62 „	91	23	91	23	—	—
		Suma rubryki I.	383	23	383	23	—	—
		B) Gospodarstwo lasowe.						
II.	3	Utrzymanie budynków lasowych	733	16	733	16	—	—
	4	Koszta wyrąbu drzewa opałowego	3.876	28	3.876	28	—	—
	5	„ „ „ materyałowego	—	—	—	—	—	—
	6	Rozmaite wydatki (tantyemy i pniowe zarządcy, koszta utrzymania lasów, rowów granicznych i dróg lasowych — koszta polowania	2.813	81	2.813	81	—	—
		Suma rubryki II.	7.423	25	7.423	25	—	—
		Do przeniesienia	7.806	48	7.806	48	—	—

85. Administracya dóbr Winniki.

Rubryka	Pozycya	Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		Z przeniesienia .	7.806	48	7.806	48	—	—
		C) Koszta zarządu.						
III.	7	Płace zarządcy lasów, gajowych i kominiarza	1.188	—	1.188	—	—	—
	8	Pensye i dary z łaski	—	—	—	—	—	—
	9	Emolumenta drzewem i gotówką .	1.359	80	1.359	80	—	—
	10	Koszta podróży, kancelaryjne i inne .	207	38	207	38	—	—
		Suma rubryki III. .	5.755	18	5.755	18	—	—
IV.	11	**D) Podatki rządowe**	6.788	37	6.788	37	—	—
		E) Wydatki z prawa patronatu.						
V.	12	1) Płace księży i nauczycieli . . . 1.197 K 49 g od tego zwrot . — „ 49 „						
		Czysty wydatek .	1.197	—	1.197	—	—	—
		2) emolumenta tychże	942	—	942	—	—	—
		3) prestacye szkolne . 208 K 61 g odpisano . — „ 70 „	207	91	207	91	—	—
		Suma rubryki V. .	2.346	91	2.346	91	—	—
VI.	13	**Nadwyżka dochodów przeniesiona do fundacyi stypendyjnej ś. p. Samuela Głowińskiego** . .	25.370	16	25.370	16	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	18.067	10	18.067	10	—	—

Uwaga: Wartość dóbr zarachowana w ogólnem zamknięciu rachunkowem kompleksu funduszów stypendyjnych.

Wykazane z końcem roku 1909 należytości czynne w ogólnej sumie . . . . . 23.654 K 48 g

stanowią pretensye:

1. do masy spadkowej bł. p. Salamona Tanda, byłego dzierżawcy propinacyi w Winnikach:
   a) z tytułu czynszu dzierżawnego w kwocie . 22.723 K 26 g
   b) „ odsetek zwłoki . . . . . 387 „ 38 „
2. z tytułu szkód, wyrządzonych przy trasowaniu kolei Lwów-Podhajce . . . . . 543 „ 84 „

Razem j. w. . . . 23.654 K 48 g

O ściągnięcie należytości pod 1. od masy spadkowej Salamona Tanda toczy się proces cywilno-sądowy.

LW. 61.549/10.

86. Fundacya ś. p. Piotra hr. Wodzickiego „dla zubożałych włościan gmin: Dobrowy, Hołhocze, Wierzbów, Wolica i Zastawce".

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	465	46	465	46	—	—
	2	Efekta zakupione . . 701 K 46 g od tego spieniężone . 200 „ — „						
		Rzeczywiste przykupno	501	46	501	46	—	—
		Suma dochodów	966	92	966	92	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	56.838	99	—	—
		Razem	—	—	57.805	91	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 665 K 16 g od tego pobrana za spieniężone efekta . . 200 „ — „						
		Czysty wydatek	465	46	465	46	—	—
		Suma wydatków	465	46	465	46	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 w efektach	—	—	57.340	45	—	—
		Razem	—	—	57.805	91	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego	10.000 K — g	
2. 4% „ „ „	22.900 „ — „	
3. 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	12.800 „ — „	
4. 4% obligacye galic. pożyczki krajow. z r. 1893	10.800 „ — „	
5. 4% „ kolejowe Banku krajowego	700 „ — „	
6. 4% książeczka Banku krajowego	140 „ 45 „	57.340 K 45 g
Suma stanu czynnego		57.340 K 45 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		57.340 K 45 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908		56.838 „ 99 „
okazuje się **przyrost** majątku o		501 K 46 g

86. Fundacya ś. p. Piotra hr. Wodzickiego „dla zubożałych włościan gmin: Dobrowy, Hołhocze, Wierzbów, Wolica i Zastawce".

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zast. Banku krajowego . 450 K — g						
		b) 1% od listów zast. Banku krajowego . 916 „ — „						
		c) 4% od listów zast. galic. Tow. kred. ziemskiego . . 512 „ — „						
		d) 4% od obligacyj gal. pożyczki kraj. z r. 1893 132 „ — „						
		e) 1% od obligacyj kol. Banku krajowego . 28 „ — „						
		f) 4% od książeczki Banku krajowego . 23 „ 17 „						
		Razem . 2.361 K 17 g						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 1 „ 12 „						
		Czysty dochód .	2.357	05	2.357	05	—	—
	2	Gotówka otrzymana za spieniężone efekta . . . 1.169 K 59 g						
		od tego wydana na zakupno efektów . 23 „ 17 „						
		Czysty dochód .	1.146	12	1.146	12	—	—
		Suma dochodów .	3.503	17	3.503	17	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909:						
		a) gotówce . . 1.157 K 72 g						
		b) w efektach . . 1.169 „ 59 „	—	—	2.327	31	—	—
		Razem . . .	—	—	5.830	78	—	—
		WYDATKI.						
	1	Zapomogi dla zubożałych włościan gmin: Dobrowody, Hołhocze, Wierzbów, Wolica i Zastawce .	1.861	85	1.861	85	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	165	46	165	46	—	—
	3	Efekta wydane do spieniężenia . . 1.169 K 59 g						
		od tego efekta zakupione 23 „ 17 „						
		Rzeczywisty wydatek .	1.146	12	1.146	12	—	—
		Suma wydatków .	3.473	73	3.473	73	—	—
		Zapas z końcem roku 1909:						
		a) w gotówce . . 2.333 K 88 g						
		b) w efektach . . 23 „ 17 „	—	—	2.357	05	—	—
		Razem . . .	—	—	5.830	78	—	—

Uwaga: Przypadający za cały rok czysty dochód z odsetek od efektów majątku zarodowego lokuje się tymczasowo, w miarę ich poboru, na książeczkę Banku krajowego; z uzyskanej zaś po spieniężeniu książeczki gotówki, cztery piąte (⅘) części rozdaje się tytułem zapomóg pomiędzy zubożałych włościan gmin: Dobrowody, Hołhocze, Wierzbów, Wolica i Zastawce, jedną piątą (⅕) zaś część fruktyfikuje się na rzecz majątku zarodowego.

Rozdawnictwem zapomóg zajmuje się osobna Komisya, utworzona w myśl statutu fundacyi, pod nadzorem Wydziału powiatowego w Podhajcach.

Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1909 w gotówce . . . 2.333 K 88 g i efektach 23 K 17 g (książeczka Banku kraj.) przedstawia sumę przeznaczoną w r. 1910 na cele fundacyi, której też użyto w tym roku w sposób powyżej podany (LW. 10.377 10.

LW.-64.561 10.

87. Fundusz na zakupno książek do czytania dla uczniów niższych naukowych zakładów przemysłowych w kraju.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	18	24	18	24	—	—
	2	Efekta zakupione . . 200 K — g od tego spieniężone 170 „ 16 „ Rzeczywiste przykupno .	29	84	29	84	—	—
		Suma dochodów .	48	08	48	08	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909 w efektach	—	—	2.614	53	—	—
		Razem . .	—	—	2.662	61	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . . . 188 K 40 g od tego pobrana za spieniężone efekta . 170 „ 16 „ Czysty wydatek .	18	24	18	24	—	—
		Suma wydatków .	18	24	18	24	—	—
		Zapas z końcem r. 1909 w efektach .	—	—	2.644	37	—	—
		Razem . .	—	—	2.662	61	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku hipotecznego . .	2.400 K — g	
2. 4% listy „ „ krajowego . .	200 „ — „	
3. Książeczka „ „ . .	44 „ 37 „	2.644 K 37 g
Suma stanu czynnego . . .		2.644 K 37 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny . . .		2.644 K 37 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908 . .		2.614 „ 53 „
okazuje się **przyrost** majątku o		29 K 84 g

87. Fundusz na zakupno książek do czytania dla uczniów niższych naukowych zakładów przemysłowych w kraju.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy		Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g
		DOCHODY.							
	1	Odsetki od efektów:							
		a) 4% od listów zast. Banku hipotecznego	96 K — g						
		b) 4% od listów zast. Banku krajowego	— „ 86 „						
		c) 4% od książeczki wkładk. Banku kraj.	18 „ 24 „	115	10	115	10	—	—
	2	Gotówka pobrana za spieniężone efekta		288	—	288	—	—	—
	3	Efekta zakupione		96	—	96	—	—	—
	4	Mylny dochód	1 K						
		od tego zwrot mylnego dochodu	1 „	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów		499	10	499	10	—	—
		Zapas z początkiem roku 1909:							
		a) w gotówce	96 K						
		b) w efektach (książeczka Banku kraj.)	192 „	—	—	288	—	—	—
		Razem		—	—	787	10	—	—
		WYDATKI.							
	1	Gotówka wydana na zakupno książek dla uczniów niższych zakładów przemysłowych		288	—	288	—	—	—
	2	Gotówka wydana na zakupno efektów		96	—	96	—	—	—
	3	Efekta spieniężone		288	—	288	—	—	—
	4	Gotówka wydana do majątku zarodowego		18	24	18	24	—	—
		Suma wydatków		690	24	690	24	—	—
		Zapas z końcem r. 1909 w gotówce		—	—	96	86	—	—
		Razem		—	—	787	10	—	—

Uwaga: Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1909 w gotówce . . 96 K 86 g stanowiący odsetki od efektów majątku zarodowego, ulokowano na książeczkę Banku krajowego.

Kwota ta służyć będzie na zakupno książek do czytania dla uczniów niższych szkół przemysłowych w kraju.

LW. 64.588/10.

III.

Fundusz podrzutków w Krakowie.

Z drukarni i litografii Piller-Neumanna we Lwowie.

III. Fundusz podrzutków w Krakowie.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g.
		DOCHODY.						
	1	Zwrot pożyczki, udzielonej funduszowi szpitala św. Łazarza w Krakowie (nal. zal.)	16.839	88	1.216	62	15.623	26
	2	Wartość skapitalizowanej renty z zapisu Jana Tarły (należytość zaległa)	3 282	66	—	—	3.282	66
	3	Efekta zakupione	2.160	76	2.160	76	—	—
	4	Gotówka za spieniężone efekta	200	—	200	—	—	—
	5	Zrealizowane odsetki 2.814 K. — g. po odliczeniu odsetek biernych i podatku rentowego 18 „ 46 „	2.795	54	2.795	54	—	—
	6	Nadwyżka dochodów pobrana z majątku obrotowego	842	54	842	54	—	—
		Suma dochodów	26.121	38	7.215	46	18.905	92
	7	**Zapas** z początkiem r. 1909: w gotówce 644 K. 14 g. w efektach 68.865 „ 97 „	—	—	69.510	11	—	—
		Razem	—	—	76.725	57	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów	2.060	76	2.060	76	—	—
	2	Efekta wydane do spieniężenia	200	—	200	—	—	—
	3	Odsetki wydane do majątku obrotowego 2.813 K. 54 g. po odliczeniu odsetek biernych 18 „ — „	2.795	54	2.795	54	—	—
		Suma wydatków	5.056	30	5.056	30	—	—
	4	**Zapas** z końcem r. 1909: w gotówce 842 K. 54 g. w efektach 70.826 „ 73 „	—	—	71.669	27	—	—
		Razem	—	—	76.725	57	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1909.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny: Zapas kasowy: *a*) w gotówce . .	—	842 K. 54 g.
b) w efektach:		
1) 4½% listy zast. Banku krajowego . . .	400 K. — g.	
2) 4% „ „ „ „ . . .	58.400 „ — „	
3) 4% „ „ gal. Towarz. kred. ziemskiego .	800 „ — „	
4) 4% obligi gal. funduszu propinacyjnego . .	9.200 „ — „	
5) 4% listy rentowe	1.800 „ — „	
6) 5% książeczka wkład. Banku krajowego . .	226 „ 73 „	70.826 K. 73 g.
7) należytości czynne		18.905 „ 92 „
Suma stanu czynnego . .		90.575 K. 19 g.
Stan bierny:		— „ — „
Czysty stan czynny . .		90.575 K. 19 g.
W porównaniu z takimże stanem z roku 1908 . .		89.632 „ 65 „
okazuje się *przyrost* majątku o .		942 K. 54 g.

a mianowicie:

1) z nadwyżki dochodów z majątku obrotowego . . . . . 842 K. 54 g.
2) z różnicy kursu przy zakupnie efektów . . . . . 100 „ — „

razem j. w. . 942 K. 54 g.

Wykazany zapas w gotówce 842 K 54 h. sfruktyfikowano z początkiem r. 1910 na rzecz majątku zarodowego (LW. 13286/1910).

III. Fundusz podrzutków w Krakowie.

Rubryka	Pozycya	Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g.	Uiszczenie K	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g.
		DOCHODY.						
I.		**Odsetki od efektów, kapitałów i fundacyj.**						
	1	Od efektów . . . 2.813 K. 54 g. po oblicz. odsetek bier. . 18 „ — „	2.795	54	2.795	54	—	—
	2	Od kapitałów: *a*) 4½% od reszty kapitału dłużnego przez szpital św. Łazarza w Krakowie 16.839 K. 88 g. . . .	757	80	757	80	—	—
		b) 5% od kapitału fundacyjnego Tarły .	164	14	164	14	—	—
		Suma dochodów .	3.717	48	3.717	48	—	—
		WYDATKI						
I.		**Płace urzędników.**						
	1	Funkcyonaryusze szpitala za czynności przy tym funduszu . . .	100	—	100	—	—	—
II.		**Potrzeby kancelaryjne.**						
	2	Druki, przybory do pisania i inne .	40	—	40	—	—	—
III.		**Remuneracye.**						
	3	Za gorliwe pielęgnowanie dzieci . .	50	—	50	—	—	—
IV.		**Koszta utrzymania podrzutków.**						
	4	Za utrzymanie dzieci, przyjętych na mocy ustawy z 10. maja 1873 (Art. V.) w miarę własnych funduszów . .	2.553	02	2 553	02	—	—
V.	5	**Koszta leczenia dzieci.**	—	—	—	—	—	—
VI.		**Rozmaite.**						
	6	Koszta pogrzebowe, podróży i inne .	131	92	131	92	—	—
		Suma wydatków .	2.874	94	2.874	94	—	—
		Do tego:						
	7	Nadwyżka dochodów, oddana do majątku zarodowego tego funduszu . .	842	54	842	54	—	—
		Ogólna suma wydatków .	3.717	48	3.717	48	—	—

LW. 69326/1910.

Dział C.

IV.

Fundusze propinacyjne miast.

I. Związkowa drukarnia we Lwowie, ulica Lindego l. 4.

Dochody. IV. Fundusze propinacyjne

Rubryka	Pozycya	Sumaryusz	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
		Dochody.						
		A) Rzeczywiste.						
I.	1	Opłaty od szynkarzy	85.920	11	67.636	87	18.283	24
II.	2	Jednorazowe opłaty od założonych browarów, gorzelń i miodosytni.	—	—	—	—	—	—
III.	3	Grzywny za przestępstwa w sprawach propinacyjnych	2.800	85	532	08	2.268	77
IV.	4	Dochody ze sprzedaży przedmiotów skonfiskowanych	—	—	—	—	—	—
V.	5	Odsetki zwłoki	1.421	46	1.421	46	—	—
VI.	6	Zasiłek ze Skarbu Państwa . . .	217.051	56	217.051	56	—	—
VII.	7	Odsetki od kapitałów lokowanych .	455.362	50	455.362	50	—	—
VIII.	8	Rozmaite dochody	49	—	20	—	29	—
		Suma dochodów rzeczywistych	762.605	48	742.024	47	20.581	01
		B) Przenośne.						
	9	**Zakupno i sprzedaż efektów:**						
		a) Efekta zakupione . . .	1,793.172	25	1,793 172	25	—	
		b) Gotówka za sprzedane efekta .	670.503	99	670.503	99	—	—
	10	**Spłata pożyczek udzielonych miastom na inwestycye**	992 626	86	41.894	87	950.731	99
	11	**Gotówka za wylosowane efekta** .	60.800	—	60.800	—	—	—
	12	**Zamiana efektów**	42.000	—	42.000	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	4,321.708	58	3,350.395	58	971 313	—
		Zapas z początkiem roku 1909:						
		a) w gotówce . 318.823 K 54 g						
		b) w efektach . 9,589.911 „ 01 „			9,908.734	55		
		Ogółem .			13,259.130	13		

37. miast uprawnionych. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Sumaryusz	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Wydatki.						
		A) Rzeczywiste.						
	1	Koszta administracyjne	4.180	—	4.180	—	—	—
	2	Potrzeby kancelaryjne	67	41	67	41	—	—
	3	Rozmaite wydatki	97	78	77	78	20	—
		Suma wydatków rzeczywistych	4.345	19	4.325	19	20	—
		B) Przenośne.						
	4	**Kupno i sprzedaż efektów:**						
		a) Gotówka wydana na zakupno efektów	1,737.856	61	1,737.856	61	—	—
		b) Efekta sprzedane. . . .	671.321	59	671.321	59	—	—
	5	**Pożyczki udzielone miastom na inwestycye**	76.000	—	76.000	—	—	—
	6	**Efekta wylosowane**	60.800	—	60.800	—	—	—
	7	**Zamiana efektów**	42.000	—	42.000	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	2,592.323	39	2,592.303	39	20	—
		Zapas z końcem roku 1909:						
		a) w gotówce . 15.865 K 07 g						
		b) w efektach . 10,650.961 „ 67 „			10,666.826	74		
		Ogółem .			13,259.130	13		

IV. Fundusze propinacyjne

Stan majątku z końcem roku 1909.

	A) Stan czynny:	*Szczegół*	*Ogół*
	a) w gotówce	—	15.865 K 07 g
	b) w efektach:		
1.	w 4% pożyczce krajowej z r. 1893 . . .	125.500 K — g	
2.	w 4% listach zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego	460.200 „ — „	
3.	w 4% listach zastawnych Banku krajowego .	3,179.600 „ — „	
4.	w 4½% listach zastawnych Banku krajowego	200.800 „ — „	
5.	w 4% obligach kolejowych Banku krajowego.	1,323.700 „ — „	
6.	w 4% pożyczce krajowej z r. 1904 . . .	3,409.100 „ — „	
7.	w 4% pożyczce krajowej z r. 1905 . . .	1,463.300 „ — „	
8.	w 4% listach rentowych	380.950 „ — „	
9.	w 4% książeczkach wkładkowych Banku kraj.	107.811 „ 67 „	10,650.961 „ 67 „
10.	w należytościach czynnych.		971.313 „ — „
	Suma stanu czynnego		11,638.139 K 74 g
	B) Stan bierny.		20 „ — „
	Czysty stan czynny		11,638.119 K 74 g

37. miast uprawnionych. **Dochody.**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
		Dochody.						
		A) Rzeczywiste.						
		Opłaty od szynkarzy.						
I.	1	1. Miasto Bełz	1.025	83	1.005	83	20	—
		2. „ Bochnia	1.298	28	1.281	28	17	—
		3. „ Brody	2.678	35	2.175	66	502	69
		4. „ Dobromil	774	71	364	59	410	12
		5. „ Drohobycz	2.708	17	2 256	38	451	79
		6. „ Gródek Jagielloński	1.970		1.970	—	—	—
		7. „ Grybów	314	43	314	43	—	—
		8. „ Jarosław	3.650	93	2.775	77	875	16
		9. „ Jaryczów nowy	359	23	359	23	—	—
		10. „ Jasło	1.398	26	1.378	26	20	—
		11. „ Kołomyja	2.708	46	2.185	11	523	35
		12. „ Krosno	1.050	46	890	40	160	06
		13. „ Lubaczów	1.280	—	1.280	—	—	—
		14. „ Mrzygłód	70	80	40	—	30	80
		15. „ Myślenice	195	—	105	—	90	—
		16. „ Nowy Targ	1.613	35	1.550	—	63	35
		17. „ Pilzno	405	—	405	—	—	—
		18. „ Podgórze	1.797	36	1.600	66	196	70
		19. „ Przemyśl	7.781	83	7.624	15	157	68
		20. „ Rzeszów	2.365	09	2.305	09	60	—
		21. „ Sambor.	4.983	76	3.537	40	1.446	36
		22. „ Sanok	1.914	43	923	74	990	69
		23. „ Sącz nowy	3 851	32	2.208	98	1.642	34
		24. „ Sącz stary	566	25	536	25	30	—
		25. „ Skawina	265	—	265	—	—	—
		26. „ Śniatyn	1.479	50	1.239	90	239	60
		27. „ Sokal	958	86	887	66	71	20
		28. „ Stanisławów	7.251	40	5.235	67	2.015	73
		29. „ Starasól	399	30	384	30	15	—
		30. „ Stary Sambor	1.325	89	964	24	361	65
		31. „ Stryj	7.123	03	3.788	22	3.334	81
		32. „ Tarnopol	6.075	98	2 937	22	3.138	76
		33. „ Tarnów.	5.781	99	5.598	91	183	08
		34. „ Trembowla	2.799	91	1.911	79	888	12
		35. „ Wieliczka	1.060	—	1.020	—	40	—
		36. „ Złoczów	2.229	63	2.102	43	127	20
		37. „ Żółkiew	2.408	32	2.228	32	180	—
		Suma rubryki I.	85.920	11	67.636	87	18 283	24
II.	2	**Jednorazowe opłaty od założonych browarów, gorzelń i miodosytni.**	—	—	—	—	—	—

Dochody. IV. Fundusze propinacyjne

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
III.	3	**Grzywny za przestępstwa w sprawach w sprawach propinacyjnych.**						
		1. Miasto Brody	431	08	31	08	400	—
		2. „ Dobromil	5	—	5	—	—	—
		3. „ Gródek Jagielloński	20	—	20	—	—	—
		4. „ Jasło	20	—	20	—	—	—
		5. „ Nowy Targ	74	97	—	—	74	97
		6. „ Podgórze	20		20	—	—	—
		7. „ Przemyśl	1.000	—	240	—	760	—
		8. „ Sambor	126	—	26	—	100	—
		9. „ Sącz Nowy	60	—	20	—	40	—
		10. „ Stanisławów	193	80	15	—	178	80
		11. „ Starasól	20	—	20	—	—	—
		12. „ Stary Sambor	5	—	—	—	5	—
		13. „ Stryj	815	—	105	—	710	—
		14. „ Żółkiew	10	—	10	—	—	—
		Suma rubryki III.	2.800	85	532	08	2.268	77
IV.	4	**Dochody ze sprzedaży przedmiotów skonfiskowanych**	—	—	—	—	—	—
V.	5	**Odsetki zwłoki.**						
		1. Miasto Bełz	27	23	27	23	—	—
		2. „ Bochnia	32	03	32	03	—	
		3. „ Brody	23	21	23	21	—	
		4. „ Dobromil	18	16	18	16	—	—
		5. „ Drohobycz	69	70	69	70	—	—
		6. „ Gródek Jagielloński	63	26	63	26	—	—
		7. „ Grybów	—	50	—	50	—	—
		8. „ Jarosław	86	96	86	96	—	
		9. „ Jaryczów nowy	7	14	7	14	—	—
		10. „ Jasło	14	44	14	44	—	—
		11. „ Kołomyja	46	24	46	24	—	—
		12. „ Krosno	11	79	11	79	—	—
		13. „ Lubaczów	8	43	8	43	—	—
		14. „ Mrzygłód	1	—	1	—	—	—
		15. „ Myślenice	—	32	—	32	—	—
		16. „ Nowy Targ	17	90	17	90	—	—
		17. „ Pilzno	6	86	6	86	—	—
		18. „ Podgórze	3	05	3	05	—	—
		19. „ Przemyśl	113	17	113	17	—	—
		20. „ Rzeszów	38	41	38	41	—	—
		21. „ Sambor	88	74	88	74	—	—
		22. „ Sanok	28	57	28	57	—	—
		23. „ Sącz Nowy	48	28	48	28	—	—
		24. „ Sącz Stary	10	31	10	31	—	—
		25. „ Skawina	1	14	1	14	—	—
		26. „ Śniatyn	15	81	15	81	—	—
		27. „ Sokal	25	36	25	36	—	—
		Do przeniesienia	808	01	808	01	—	—

37. miast uprawnionych. **Dochody.**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
V.	5	Z przeniesienia . . .	808	01	808	01	—	—
		28. Miasto Stanisławów . . .	121	23	121	23	—	—
		29. „ Starasól	2	93	2	93	—	—
		30. „ Stary Sambor . . .	34	36	34	36	—	—
		31. „ Stryj	165	44	165	44	—	—
		32. „ Tarnopol	44	82	44	82	—	—
		33. „ Tarnów.	56	99	56	99	—	—
		34. „ Trembowla	79	53	79	53	—	—
		35. „ Wieliczka	12	98	12	98	—	—
		36. „ Złoczów	8	58	8	58	—	—
		37. „ Żółkiew	86	59	86	59	—	—
		Suma rubryki V. . .	1.421	46	1.421	46	—	—
VI.	6	**Zasiłek ze Skarbu Państwa.**						
		Zasiłek ze Skarbu Państwa płatny w 12 miesięcznych ratach wynosi rocznie . . 217.741 K 56 g						
		a po potrąceniu należytości stemplowej do kwitów przez c. k. główną kasę krajową w sumie . . 690 „ — „						
		Rzeczywista subwencya wynosi rocznie 217.051 K 56 g						
		z której wedle repartycyi przypada na:						
		1. Miasto Bełz	2.232	72	2.232	72	—	—
		2. „ Bochnia	7.110	24	7.110	24	—	—
		3. „ Brody	4.427	28	4.427	28	—	—
		4. „ Dobromil	1.984	56	1.984	56	—	—
		5. „ Drohobycz	22.885	44	22.885	44	—	—
		6. „ Gródek Jagielloński . .	6.211	80	6.211	80	—	—
		7. „ Grybów	1.248	72	1.248	72	—	—
		8. „ Jarosław	8.597	28	8.597	28	—	—
		9. „ Jaryczów nowy . . .	709	44	709	44	—	—
		10. „ Jasło	2.323	92	2.323	92	—	—
		11. „ Kołomyja	10.874	64	10.874	64	—	—
		12. „ Krosno	1.950	—	1.950	—	—	—
		13. „ Lubaczów	1.213	20	1.213	20	—	—
		14. „ Mrzygłód	119	04	119	04	—	—
		15. „ Myślenice	2.032	56	2.032	56	—	—
		16. „ Nowy Targ	1.422	96	1.422	96	—	—
		17. „ Pilzno	1.150	32	1.150	32	—	—
		18. „ Podgórze	4.705	44	4.705	44	—	—
		19. „ Przemyśl	16.383	36	16.383	36	—	—
		20. „ Rzeszów	11.148	—	11.148	—	—	—
		21. „ Sambor	8.951	52	8.951	52	—	—
		22. „ Sanok	3.481	68	3.481	68	—	—
		Do przeniesienia . . .	121.164	12	121.164	12	—	—

Dochody. IV. Fundusze propinacyjne

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
VI.	6	Z przeniesienia . .	121.164	12	121.164	12	—	—
	23	Miasto Sącz nowy	4.884	24	4.884	24	—	—
	24.	„ Sącz stary	2.417	28	2.417	28	—	—
	25.	„ Skawina	1.061	52	1.061	52	—	—
	26.	„ Śniatyn.	4.772	40	4.772	40	—	—
	27.	„ Sokal	5.792	64	5.792	64	—	
	28.	„ Stanisławów . . .	4.530	48	4.530	48	—	—
	29.	„ Starasól	1.384	08	1.384	08	—	—
	30.	„ Stary Sambor . . .	2.343	36	2.343	36	—	—
	31.	„ Stryj	10.064	88	10.064	88	—	—
	32.	„ Tarnopol	16.811	28	16.811	28	—	—
	33.	„ Tarnów.	25.273	44	25.273	44	—	—
	34.	„ Trembowla	2.950	80	2.950	80	—	—
	35.	„ Wieliczka	4.256	64	4.256	64	—	—
	36.	„ Złoczów	8.835	84	8.835	84	—	—
	37.	„ Żółkiew	508	56	508	56	—	—
		Suma rubryki VI. .	217.051	56	217.051	56	—	—
VII.	7	**Odsetki od kapitałów lokowanych.**						
		1. Od 4% listów zastawnych Banku krajowego	128.275	56	128.275	56	—	—
		2. Od 4½% listów zastawnych Banku krajowego	9.144	—	9.144	—	—	—
		3. Od 4% obligów kolejowych Banku krajowego	53.452	—	53.452	—	—	—
		4. Od 4% listów zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego.	18.335	86	18.335	86	—	—
		5. Od 4% listów rentowych . .	15.161	72	15.161	72	—	—
		6. „ 4% pożyczki krajow. z r. 1893	5.022	—	5.022	—	—	—
		7. „ 4% „ „ „ 1904	112.938	—	112.938	—	—	—
		8. „ 4% „ „ „ 1905	58.660	—	58.660	—	—	—
		9. „ 2% kapitałów w pocztowej Kasie oszczędności w Wiedniu . .	76	83	76	83	—	—
		10. Od 4% książeczek wkładkowych Banku krajowego	18.043	57	18.043	57	—	—
		11. Od 4% pożyczek udzielonych miastom na inwestycye:						
		a) Drohobyczowi	26.814	49	26.814	49	—	—
		b) Jaryczowowi nowemu . .	192	86	192	86	—	—
		c) Podgórzowi	7.206	69	7.206	69	—	—
		d) Samborowi	587	03	587	03	—	—
		e) Żółkwi	1.451	89	1.451	89	—	—
		Suma rubryki VII. .	455.362	50	455.362	50	—	—
VIII.	8	**Dochody rozmaite.**						
		Zwrot kosztów sądowych i zaliczek od c. k. Prokuratoryi Skarbu, tudzież mylne pobory	49	—	20	—	29	—
		Suma rubryki VIII. .	49	—	20	—	29	—

37. miast uprawnionych. **Dochody.**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
		B) Przenośne.						
	9	**Kupno i sprzedaż efektów.**						
		1. **Efekta zakupione:**						
		a) 4% listy zastawne Banku krajowego	1.000	—	1.000	—	—	—
		b) 4% obligi pożyczki kraj. z r. 1904	819.200	—	819.200	—	—	—
		c) 4% „ „ „ „ 1905	266.600	—	266.600	—	—	—
		d) 4% książeczki wkładkowe Banku krajowego	706 372	25	706.372	25	—	—
		Suma . .	1,793.172	25	1,793.172	25	—	—
		2. **Gotówka za sprzedane efekta:**						
		a) Spieniężono — celem udzielenia pożyczki na inwestycye — efekta miasta Żółkwi:						
		a) 4% obligi Banku krajowego .	11.782	40	11.782	40	—	—
		b) Spieniężono 4% książeczki wkładkowe Banku krajowego . . .	658.721	59	658.721	59	—	—
		Suma . .	670.503	99	670.503	99	—	—
	10	**Spłata pożyczek udzielonych miastom na inwestycye.**						
		a) Miasto Drohobycz I-sza pożyczka	310.114	99	9.327	53	300.787	46
		b) „ Drohobycz II-ga „	361.262	10	9.098	18	352.163	92
		c) „ Drohobycz III-cia „	62.000	—	—	—	62.000	—
		d) „ Jaryczów nowy . . .	5.072	01	335	18	4.736	83
		e) „ Podgórze I-sza pożyczka .	136.021	20	7.415	76	128.605	44
		f) „ Podgórze II-ga „	47.525	74	2.576	28	44.949	46
		g) „ Sambor I-sza „	10.007	88	4.902	84	5.105	04
		h) „ Sambor II-ga „	12.122	94	5.939	10	6.183	84
		i) „ Żółkiew I-sza „	34.500	—	2.300	—	32.200	—
		j) „ Żółkiew II-ga „	14.000	—	—	—	14.000	—
		Suma . .	992.626	86	41.894	87	950.731	99
	11	**Gotówka za wylosowane efekta.**						
		a) 4% obligi pożyczki kraj. z r. 1893	100	—	100	—	—	—
		b) 4% „ „ „ „ 1904	15.500	—	15.500	—	—	—
		c) 4% „ „ „ „ 1905	4.200	—	4.200	—	—	—
		d) 4% listy zastawne Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . .	1.000	—	1.000	—	—	—
		e) 4% listy zastawne Banku krajowego	37.400	—	37.400	—	—	—
		f) 4½% listy „ „ „	2.600	—	2.600	—	—	—
		Suma . .	60.800	—	60.800	—	—	—
	12	**Zamiana efektów.**						
		Pobrano z wymiany:						
		a) 4% listy zastawne Banku kraj. .	40.000	—	40.000	—	—	—
		b) 4½% listy „ „ „ .	2.000	—	2.000	—	—	—
		Suma . .	42.000	—	42.000	—	—	—

Wydatki. IV. Fundusze propinacyjne

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		Wydatki.						
		A) Rzeczywiste.						
I.	1	**Koszta administracyjne.**						
		Płaca urzędnika rachunkowego . .	4.180	—	4.180	—	—	—
II.	2	**Potrzeby kancelaryjne.**						
		Druki, księgi, oprawa tychże i inne .	67	41	67	41	—	—
	3	**Wydatki rozmaite**						
		Zwrot mylnych dochodów . . .	97	78	77	78	20	—
		Suma wydatków rzeczywistych	4.345	19	4.325	19	20	—
		B) Przenośne.						
	4	**Kupno i sprzedaż efektów.**						
		1. Gotówka na zakupno efektów:						
		a) 4% listy zastawne Banku kraj. .	962	56	962	56	—	—
		b) 4% obligi pożyczki kraj. z r. 1904	776.718	60	776.718	60	—	—
		c) 4% „ „ „ „ 1905	253.803	20	253.803	20	—	—
		d) 4% książeczki wkładkowe Banku krajowego	706.372	25	706.372	25	—	—
		Suma . .	1,737.856	61	1,737.856	61	—	—
		2. Efekta sprzedane:						
		a) Sprzedano — celem udzielenia pożyczki na inwestycye — efekta miasta Żółkwi:						
		a) 4% obligi kolejowe Banku kraj.	12.600	—	12.600	—	—	—
		b) Spieniężono 4% książeczki wkładkowe Banku krajowego . . .	658.721	59	658.721	59	—	—
		Suma . .	671.321	59	671.321	59	—	—
	5	**Pożyczki udzielone miastom na inwestycye.**						
		a) Miastu Drohobyczowi III. pożyczka	62.000	—	62.000	—	—	—
		b) „ Żółkwi II. pożyczka . .	14.000	—	14.000	—	—	—
		Suma . .	76.000	—	76.000	—	—	—

37. miast uprawnionych. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	g
	6	**Efekta wylosowane.**						
		a) 4% obligi pożyczki kraj. z r. 1893	100	—	100	—	—	—
		b) 4% „ „ „ „ 1904	15.500	—	15.500	—	—	—
		c) 4% „ „ „ „ 1905	4.200	—	4.200	—	—	—
		d) 4% listy zastawne Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . .	1.000	—	1.000	—	—	—
		e) 4% listy zastawne Banku krajowego	37.400	—	37.400	—	—	—
		f) 4½% listy „ „ „	2.600	—	2.600	—	—	—
		Suma . .	60.800	—	60.800	—	—	—
	7	**Zamiana efektów.**						
		Wydano do wymiany:						
		a) 4% listy zastawne Banku krajowego	40.000	—	40.000	—	—	—
		b) 4½% listy „ „ „	2.000	—	2.000	—	—	—
		Suma . .	42.000	—	42.000	—	—	—

STAN KAPITAŁÓW

funduszów propinacyjnych 37 miast uprawnionych, po koniec roku 1909.

Liczba porządkowa	Nazwa miasta	4% pożyczka krajowa z r. 1893	4% listy zastawne Towarz. kredyt. ziemsk.	4% listy zastawne Banku krajowego	4½% listy zastawne Banku kraj.	4% obligi kolejowe Banku krajowego	4% pożyczka krajowa z r. 1904	4% pożyczka krajowa z r. 1905	4% listy rentowe	4% książeczki wkładkowe Banku krajowego		Suma ogólna efektów		Reszta kasowa w gotówce pozostała z końcem roku 1909	
		K	K	K	K	K	K	K	K	K	g	K	g	K	g
1	Bełz	900	5.800	34.600	4.400	15.000	38.300	22.200	—	28	82	121.228	82	321	70
2	Bochnia	—	—	5.000	—	57.400	233.000	30.800	—	152	72	326.352	72	512	02
3	Brody	11.400	24.200	112.600	4.200	37.800	117.900	24.500	—	200	61	332.800	61	521	89
4	Dobromil	500	6.400	48.900	200	14 000	39.800	6.900	—	83	63	116 783	63	296	30
5	Drohobycz	—	36.400	—	—	—	171.000	43,700	—	995	31	252.095	31	1.774	19
6	Gródek Jagielloński	2 500	18.400	120.500	6.400	40.400	114.200	26.100	—	93	90	328 593	90	323	50
7	Grybów	600	1 400	28.400	4 000	9.100	17.400	14.600	—	48	92	75.548	92	15	—
8	Jarosław	4.400	5.000	159.700	24.600	61.600	208.100	27.900	—	99	10	491.399	10	1.195	93
9	Jaryczów nowy	400	5 000	22.300	—	1.000	13.300	11.400	—	106	30	53.506	30	—	—
10	Jasło	4.100	2 000	49.100	1.200	16.100	37.300	7.800	20.000	84	98	137.684	98	241	65
11	Kołomyja	4.500	39.800	243.600	—	71.900	187.000	49.600	—	114	91	596.514	91	948	43
12	Krosno	2.800	5 200	34.900	1 600	13.400	25.700	4.900	18.000	72	76	106 572	76	75	28
13	Lubaczów	400	7.000	41.900	400	12.600	26.300	19 100	—	130	87	107.830	87	220	—
14	Mrzygłód	100	200	2.700	200	1.200	3.200	300	—	22	97	7.922	97	20	40
15	Myślenice	1.100	4.400	36.200	1,000	12.200	23.200	18.300	—	46	34	96.446	34	—	—
16	Nowy Targ	2.100	5.000	32.700	2.000	13 200	27.400	26.700	—	69	98	109.169	98	389	45
17	Pilzno	400	4.400	11 100	—	12 800	9.600	31.400	—	48	03	69.748	03	15	35
18	Podgórze	—	13.000	3.200	—	—	51 000	26.500	—	280	56	93.980	56	341	50
19	Przemyśl	19.400	37.600	319.200	17.600	113.100	249.400	39 400	65.950	44 960	29	906.610	29	612	69
20	Rzeszów	4.800	17.600	186.700	9.000	57.300	187 500	52.900	—	2.201	39	518.001	39	391	69
21	Sambor	—	23.800	82.500	—	86.900	224.000	28.900	12.000	283	31	458.383	31	828	77
22	Sanok	1.700	7.200	72.600	—	24.300	39.600	40.800	—	109	57	186.309	57	240	94
23	Sącz nowy	2.500	22.600	124.800	3.600	39.000	99.500	31.200	—	109	51	323.309	51	741	85
24	Sącz stary	1.100	4.600	41.400	2.200	14.400	27.300	17.800	5.000	101	92	113.901	92	123	37
25	Skawina	500	400	25.200	—	7.000	13 000	12 000	—	88	96	58.188	96	—	—
26	Śniatyn	4.400	14.200	96·900	5.400	33.000	53.300	56.800	—	133	29	264.133	29	185	83
27	Sokal	14.200	10.000	84.300	4.200	32.500	54.100	55.100	—	50	10	254.450	10	224	07
28	Stanisławów	3.100	42.000	203.800	37.200	58.500	177.500	20.800	12.000	149	52	555.049	52	1.439	23
29	Starasól	400	1.200	29.400	200	8 900	23.800	3.700	3.000	65	47	69.665	47	120	15
30	Stary Sambor	600	4.400	43.800	800	13.900	27.500	21.800	—	31	06	112.831	06	332	60
31	Stryj	4.000	16.400	177.200	12.400	64.600	113.200	107.800	2.200	118	28	497.918	28	1.442	79
32	Tarnopol	—	—	10.500	—	125.100	428.200	209.800	69.200	26.588	02	869 388	02	468	68
33	Tarnów	23.700	51.400	431.100	31.200	153.900	174 300	224.800	87 000	29.787	65	1,208.187	65	299	35
34	Trembowla	1.100	12.600	65.800	1,200	22.900	23.600	29.200	25.000	77	64	181 477	64	479	76
35	Wieliczka	3.500	6.400	64.400	7.800	25 400	33.400	32.600	25.000	67	31	198.567	31	263	26
36	Złoczów	4.300	4.200	131.200	15.400	53.300	101.600	72.400	20.000	153	67	402.553	67	308	78
37	Żółkiew	—	—	1.400	2.400	—	14.600	12.800	16.600	54	—	47.854	—	148	67
	Razem	125.500	460.200	3,179.600	200 800	1,323.700	3,409.100	1,463.300	380.950	107.811	67	10.650.961	67	15.865	07

V.

Fundusz

byłego galicyjskiego korpusu ochotników

z roku 1859

przeznaczony na udzielanie gminom bezprocentowych pożyczek na budowę koszar dla c. i k. wojska.

Dochody. Fundusz byłego galicyjskiego korpusu ochotników z r. 1859 przeznaczony

Rubryka	Pozycya	Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g.
		Dochody.						
	1	Zwrot pożyczek udzielonych gminie m. Gródka Jagiellońskiego na budowę koszar dla c. i k. wojska nal. zaległa	36.000	—	5.000	—	31.000	—
	2	Odsetki od gotówki lokowanej na książeczkę wkładkową Banku krajowego .	4.432	24	4.432	24	—	—
	3	6% odsetki zwłoki od niezapłaconych w terminie rat	—	—	—	—	—	—
	4	Efekta zakupione . 118.347·80 K. od tego efekta spieniężone 108.915·56 „						
		rzeczywiste przykupno .	9.432	24	9.432	24	—	—
		Suma dochodów .	49.864	48	18.864	48	31.000	—
		Zapas z początkiem roku 1909 . .	—	—	106.415	56	—	—
		Razem . .	—	—	125.280	04	—	—

Stan majątku

Stan czynny.

1. Zapas kasowy: książeczka wkładkowa Banku krajowego . . 115.847 K. 80 h.
2. Należytość czynna u gminy m. Gródka Jagiellońskiego . . 31.000 „ — „

Suma stanu czynnego . . . . 146.847 K. 80 h.

na udzielanie gminom bezprocentowych pożyczek na budowę koszar dla c. k. i wojska. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Majątek obrotowy	Należytość K	Należytość g.	Uiszczenie K	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1909 K	Należytość pozostała z końcem roku 1909 g.
		Wydatki.						
	1	Pożyczki bezprocentowe udzielone na budowę koszar dla c. i k. wojska .	—	—	—	—	—	—
	2	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 118.347·80 K. od tego pobrana za spieniężone efekta . 108.915·56 „						
		Czysty wydatek .	9.432	24	9.432	24	—	—
		Zapas z końcem roku 1909 . . .	—	—	115.847	80	—	—
		Razem . .	—	—	125.280	04	—	—

z końcem roku 1909.

Stan bierny . . . . . — K. — h.

Czysty stan czynny . . . . . 146.847 K. 80 h.

w porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1908. . . 142.415 „ 56 „

okazuje się przyrost majątku o . . . . . 4.432 K. 24 h.

powstały skutkiem przyrostu odsetek z lokacyi zapasowej gotówki na książeczkę wkładkową Banku krajowego Nr. 29.526. Przyrzeczonej gminie m. Złoczowa w r. 1904 pożyczki na budowę koszar w kwocie 40.000 K. do LW. 81625/1904 nie wypłacono w r. 1909, gdyż gmina nie zgłosiła się o wypłatę tej pożyczki.

Dział C.

VI.

Fundusz premiowy

funkcyonaryuszy krajowych ubezpieczonych pensyjnie

w myśl ustawy z 16/XII. 1906. Dz. p. p. Nr. 1. z r. 1907.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1909.

Z I. Związkowej drukarni we Lwowie, ulica Lindego l. 4.

Fundusz premiowy funkcyonaryuszy krajowych.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
		DOCHODY.						
	1	Wkładki ściągnięte w r. 1909 . 16.646 K — g Od tego zwrócone wkładki . . 496 „ — „	16.150	—	16.150	—	—	—
	2	Odsetki od wkładek lokowanych w funduszu krajowym	228	10	228	10	—	—
		Suma dochodów .	16.378	10	16.378	10	—	—
		Zapas kasowy z początkiem r. 1909 .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	16.378	10	—	—
		WYDATKI.						
	1	Premie wypłacone w r. 1909 . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków .	—	—	—	—	—	—
		Zapas kasowy z końcem r. 1909 w gotówce	—	—	16.378	10	—	—
		Razem .	—	—	16.378	10	—	—

Stan majątku z końcem roku 1909.

Stan czynny:

Zapas kasowy w gotówce . . . . . 16.378 K 10 g

Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . 16.378 K 10 g

UWAGA: W myśl ustawy z dnia 16. grudnia 1906 r., Dz. ust. p. XI ex 1907 i rozporządzenia wykonawczego c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 22. lutego 1908 Dz. ust. p. Nr. 42/ex 1908, wszedł „Fundusz premiowy funkcyonaryuszy krajowych ubezpieczonych pensyjnie“ od dnia 1. stycznia 1909 w życie, jest to więc pierwsze zamknięcie rachunków niniejszego funduszu. Wykazany, z końcem roku 1909, zapas kasowy w kwocie 16.378 K 10 g został ulokowany na rachunku bieżącym w funduszu krajowym.

LW. 86.357/1910.

Dział C.

VII.

Depozyta gminne serwitutowe.

Z I. Związkowej drukarni we Lwowie, ulica Lindego l. 4.

V. Fundusz depozytów gminnych serwitutowych.

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

Rubryka	Pozycya	DOCHODY	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
I.		**Odsetki:**						
	1	od 4% listów Banku krajowego . .	10.618		10 618	—	—	—
	2	„ 4½% „ „ „ . .	823	50	823	50	—	—
	3	„ 4% obligacyj pożyczki kraj. z r. 1893	6.280	—	6.280	—	—	—
	4	„ 4% listów włości rentowych . .	2.075	—	2.075	—	—	—
II.	5	**Zwrot pożyczki zaciągniętej w r. 1908 przez gminę Wierczany w majątku serwitutowym . . . .**	1.200	—	—	—	1.200	—
III.		**Zakupione efekta:**						
	6	4% listy Banku krajowego . . .	—	—	—	—	—	—
	7	4% obligacye pożyczki kraj. z r. 1893	—		—	—	—	—
	8	4% listy włości rentownych . .	32.900		32.900		—	—
	9	książeczki Banku krajowego . .	—	—	—	—	—	—
IV.		**Gotówka ze spieniężenia i wylosowania efektów:**						
	10	4% listów Banku krajowego (spien.)	2.634	80	2.634	80	—	—
	11	4% „ „ „ (wylos)	4.500	—	4.500		—	
	12	4½% „ „ „ (spien.)	100	11	100	11	—	—
	13	4½% „ „ „ (wylos.)	5.000	—	5.000	—	—	—
	14	4% obligacyj poż. kraj. z r. 1893 (spien.)	661	86	661	86	—	—
	15	4% „ „ „ „ „ „ (wylos)	2.600	—	2.600	—	—	—
	16	4% listów włości rentowych (spien.)	288	30	288	30	—	—
	17	książeczek Banku krajowego (spien.)	—	—	—	—	—	—
V.		**Efekta pobrane z wymiany . .**	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów . .	69.681	57	68.481	57	1.200	—
		Zapas z początkiem roku 1909:						
		a) w gotówce . . . K 651·11						
		b) w efektach:						
		1. 4% listy Banku kraj. K 268.500·—						
		2. 4½% listy Banku krajowego . „ 19.800·—						
		3. 4% obligacye poż. kraj. z roku 1893 . „ 155.500·—						
		4. 4% listy włości rentowych . „ 43.950·—						
		5. książeczki Banku kraj. . „ 126·87 „ 487.876 87	—	—	488.527	98	—	—
		Razem. .	—	—	557.009	55	—	—

V. Fundusz depozytów gminnych serwitutowych.

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

Rubryka	Pozycya	WYDATKI	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1909. K	Należytość pozostała z końcem roku 1909. g
I.		**Kapitały zwrócone gminom** . .	—	—	—	—	—	—
II.		**Gotówka wydana na kupno:**						
	1	4% listów Banku krajowego . .	—	—	—	—	—	—
	2	4% obligacyj pożyczki kraj. z r. 1893	—	—	—	—	—	—
	3	4% listów włości rentowych . .	31.676	29	31.676	29	—	—
	4	książeczek Banku krajowego . .	—	—	—	—	—	—
III.		**Efekta spieniężone i wylosowane:**						
	5	4% listów Banku krajowego (spien.)	2.800	—	2.800	—	—	—
	6	4% „ „ „ (wylos.)	4.500	—	4.500	—	—	—
	7	4½% „ „ „ (spien.)	100	—	100	—	—	—
	8	4½% „ „ „ (wylos.)	5.000	—	5.000	—	—	—
	9	4% obligacyj poż. kraj. z r. 1893 (spien.)	700	—	700	—	—	—
	10	4% „ „ „ „ „ (wylos.)	2.600	—	2.600	—	—	—
	11	4% listów włości rentowych (spien.)	300	—	300	—	—	—
	12	książeczek Banku krajowego (spien.)	—	—	—	—	—	—
IV.		**Efekta wydane do wymiany** . .	—	—	—	—	—	—
V.		**Podatek rentowy:**						
		½% podatek od 4% listów rentowych	10	69	10	69	—	—
		Suma wydatków . .	47.686	98	47.686	98	—	—
		Zapas z końcem roku 1909:						
		a) w gotówce . . . K 4.545 70						
		b) w efektach:						
		1. 4% listy Banku krajowego . . K 261.200·—						
		2. 4½% listy Banku krajowego . „ 14.700·—						
		3. 4% obligacye pożycz. kraj. z roku 1893 . . „ 152.200·—						
		4. 4% listy włości rentotowych . „ 76.550·—						
		5. książeczki Banku krajowego „ 126·87 „ 504.776·87	—	—	509.322	57	—	—
		Razem .	—	—	557.009	55	—	—

V. Fundusz depozytów gminnych serwitutowych.

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

Stan majątku depozytów gminnych serwitutowych z końcem roku 1909.

		Szczegół	Ogół.
Stan czynny.			
1. Zapas kasowy *a)* w gotówce .		4.545 K 70 g	
b) „ efektach:			
1. 4% listy Banku krajowego	261.200 K — g		
2. 4½% listy Banku kraj.	14.700 „ — „		
3. 4% obligacye pożyczki krajowej z r. 1893 . .	152.200 „ — „		
4. 4% listy włości rentowych	76.550 „ — „		
5. książeczki Banku krajow.	126 „ 87 „	504.776 „ 87 „	509.322 K 57 g
2. Należytość czynna (zwrot pożyczki z r. 1908 gm. Wierczany) .			1.200 „ — „
	Suna stanu czynnego .		510.522 „ 57 g
Stan bierny:			— „ — „
	Czysty stan czynny . .		510 522 K 57 g

UWAGA: Należytość czynna pod poz 2. powstała ztąd że rozp. do LW. 24.443/1908 udzielono gminie Wierczany na budowę stodoły parafialnej pożyczkę bezprocentową z własnego majątku serwitowego tej gminy w kwocie . 1.200 K

Kwota ta ma być zwróconą w 6 rocznych ratach po 200 K począwszy od r. 1909 do rąk Wydziału powiatowego w Stryju — który raty te ma każdorazowo lokować w miejskiej kasie Oszczędności na książeczkę wkładkową Nr. 10.638, a po spłaceniu ostatniej raty pożyczki książeczka ma być spieniężoną i gotówka wraz z odsetkami odesłana Wydziałowi Krajowemu celem zakupna efektów dla majątku serwitutowego gminy Wierczany.

Lw. 45865/1910.

VIII.

Depozyta ogólne.

Z 1. Związkowej drukarni we Lwowie, ulica Lindego l. 4.

VIII. Depozyta ogólne.

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Gotówka K	Gotówka g	Efekta K	Efekta g
	Dochody.				
	A) W Kasie krajowej:				
	1. Depozyta ogólne.				
I.	Kaucye i wadya na myta i dostawę szutru . .	82.254	33	111.021	53
II.	Fundusz rezerwowy na budowę domków mytniczych i drożniczych	698	08	697	72
III.	Kaucye i wadya przedsiębiorców kolejowych . .	40.461	70	3,187.013	28
IV.	„ „ służbowe	1.325	—	—	—
V.	„ „ innych przedsiębiorców . . .	63.607	50	230.491	84
VI.	Depozyta rozmaite	339.414	34	522.771	67
VII.	Kondykta na płace urzędników	61.369	54	—	—
VIII.	Podatek osobisto-dochodowy od płac.	28.464	67	—	—
IX.	Premie asekuracyjne	1.701	86	—	—
X.	Mylne pobory c. k. Kas rządowych	6.407	66	—	—
XI.	Depozyta stypendyjne	44.299	24	171.369	89
XII.	Administracya dóbr Winniki	293	90	80	—
XIII.	Fundusz pro praeterito dróg krajowych. . . .	1.326	12	1.320	08
XIV.	Zasiłki chwilowe dla funduszu krajowego . . .	495.000	—	3,000.000	—
	Razem	1,166.623	94	7,224.766	01
XV.	2. Depozyta gminne	517.993	92	651.035	43
	Razem w Kasie krajowej . . .	1,684.617	86	7,875.801	44
	Do przeniesienia . . .	1,684.617	86	7,875.801	44

VIII. Depozyta ogólne.

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Gotówka		Efekta	
		K	g	K	g
	Z przeniesienia . . .	1,684.617	86	7,875.801	44
	B) W innych kasach:				
I.	W kasie szpitala powszechnego we Lwowie . .	38.104	23	49 617	51
II.	„ zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie .	22.725	46	13.482	88
III.	„ szpitala św. Łazarza w Krakowie . .	29.504	72	57.934	76
IV.	„ kraj. zakładów rolniczych w Dublanach .	26.092	15	559	27
V.	„ „ szkoły średniej roln. w Czernichowie	21.513	57	13.510	88
VI.	„ „ niższej szkoły roln. w Horodence .	452	90	—	—
VII.	„ „ „ „ „ w Jagielnicy .	384	45	—	—
VIII.	„ „ „ „ „ w Kobiernicach	1.917	92	—	—
IX.	„ „ „ „ „ w Bereźnicy .	885	75	—	—
X.	„ „ „ „ „ w Suchodole .	1.047	65	—	—
XI.	„ „ „ „ „ w Miłocinie .	1.071	03	—	—
XII.	„ „ szkoły ogrodniczej w Tarnowie . .	1.612	36	—	—
XIII.	„ „ „ mleczarskiej w Rzeszowie .	802	62	500	—
	Suma dochodów . . .	1,830.732	67	8,011.406	74
	Do przeniesienia . . .	1,830.732	67	8,011.406	74

VIII. Depozyta ogólne.

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

Liczba porząd.	Poszczególnienie			Gotówka K	Gotówka g	Efekta K	Efekta g
	Z przeniesienia . . .			1,830.732	67	8,011.406	74
	C) Zapas z początkiem roku 1909:						
		Gotówka:	Efekta:				
I.	**W kasie krajowej:**						
	1. depozyta ogólne	59.482 K 49 g	3,815.203 K 53 g				
	2. „ gminne	6.018 „ 94 „	223.027 „ 08 „				
II.	**W innych kasach:**						
	1. szpitala lwowskiego . . .	16.201 „ 75 „	22.897 „ 65 „				
	2. zakładu kulparkowskiego . .	10.925 „ 11 „	29.094 „ 77 „				
	3. szpitala św. Łazarza w Krakowie	7,736 „ 87 „	56.725 „ 99 „				
	4. kraj. zakładów rolniczych w Dublanach . . .	5.186 „ 21 „	7.788 „ 18 „				
	5. średniej szkoły rolniczej w Czernichowie. . .	1.041 „ 50 „	8.221 „ 43 „				
	6. niższej szkoły rolniczej w Horodence . . .	— „ — „	— „ — „				
	7. niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy	— „ — „	— „ — „				
	8. niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach . . .	14 „ 57 „	— „ — „				
	9. niższej szkoły rolniczej w Bereźnicy . . .	— „ — „	— „ — „				
	10. niższej szkoły rolniczej w Suchodole	10 „ — „	— „ — „				
	11. niższej szkoły rolniczej w Miłocinie	— „ — „	— „ — „				
	12. szkoły ogrodniczej w Tarnowie	— „ — „	— „ — „				
	13. szkoły mleczarskiej w Rzeszowie	111 „ 80 „	500 „ — „	106.729	24	4,163.458	63
			Ogółem . .	1,937.461	91	12,174.865	37

VIII. Depozyta ogólne.

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Gotówka K	Gotówka g	Efekta K	Efekta g
	Wydatki.				
	A) W kasie krajowej:				
	I. Depozyta ogólne.				
I.	Kaucye i wadya na myta i dostawę szutru . .	82.410	34	96 607	05
II.	Fundusz rezerwowy na budowę domków mytniczych i dróżniczych	698	08	—	—
III.	Kaucye i wadya przedsiębiorców kolejowych . .	40.461	70	2,402.370	28
IV.	„ „ służbowe	1.200	—	1.200	—
V.	„ „ innych przedsiębiorców . . .	63.177	50	94.296	55
VI.	Depozyta rozmaite	317.325	75	462.081	45
VII.	Kondykta na płace urzędników	63.287	12	—	—
VIII.	Podatek osobisto-dochodowy od płac.	30.469	61	—	—
IX.	Premie asekuracyjne	1.697	66	—	—
X.	Mylne pobory c. k. Kas rządowych	6.384	11	—	—
XI.	Depozyta stypendyjne	44.219	24	178.756	10
XII.	Administracya dóbr „Winniki“	250	—	—	—
XIII.	Fundusz pro praeterito dróg krajowych . . .	1 326	12	—	—
XIV.	Zasiłki chwilowe dla funduszu krajowego . . .	495.000	—	3,000.000	—
	Razem . . .	1,147.907	23	6,235 311	43
	2. Depozyta gminne	407.236	66	671.569	21
	Razem w Kasie krajowej . .	1,555.143	89	6,906.880	64
	Do przeniesienia . .	1,555.143	89	6,906.880	64

VIII. Depozyta ogólne.

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Gotówka K	Gotówka g	Efekta K	Efekta g
	Z przeniesienia . .	1,555.143	89	6,906.880	64
	B) W innych kasach:				
I.	W kasie szpitala powszechnego we Lwowie . .	37.892	54	45.732	44
II.	„ zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie .	21.956	22	12.356	71
III.	„ szpitala św. Łazarza w Krakowie. . .	28.450	44	40.846	03
IV.	„ kraj. zakładów rolniczych w Dublanach .	22.197	44	—	—
V.	„ „ szkoły średniej roln. w Czernichowie	21.548	22	10.630	—
VI.	„ „ niższej szkoły roln. w Horodence .	216	25	—	—
VII	„ „ „ „ „ w Jagielnicy .	384	45	—	—
VIII.	„ „ „ „ „ w Kobiernicach	1 922	32	—	—
IX.	„ „ „ „ „ w Bereźnicy .	873	75	—	—
X.	„ „ „ „ „ w Suchodole .	1 047	65	—	—
XI.	„ „ „ „ „ w Miłocinie .	1.071	03	—	—
XII.	„ „ szkoły ogrodniczej w Tarnowie . .	1.612	36	—	—
XIII.	„ „ „ mleczarskiej w Rzeszowie .	412	72	—	—
	Suma wydatków . .	1,694.729	28	7,016.445	82
	Do przeniesienia . .	1,694.729	28	7,016.445	82

VIII. Depozyta ogólne.

Zamknięcie rachunku za rok 1909.

Liczba porząd.	Poszczególnienie			Gotówka		Efekta	
				K	g	K	g
	Z przeniesienia . .			1,694.729	28	7,016.445	82
	C) Zapas z końcem roku 1909:						
		Gotówka:	Efekta:				
I.	**W kasie krajowej:**						
	1. depozyta ogólne	78.199 K 20 g	4,804.658 K 11 g				
	2. „ gminne	116.776 „ 20 „	202 493 „ 30 „				
II.	**W innych kasach:**						
	1. szpitala lwowskiego . . .	16.413 „ 44 „	26 782 „ 72 „				
	2. zakładu kulparkowskiego . .	11.694 „ 35 „	30.220 „ 94 „				
	3. szpitala św. Łazarza w Krakowie	8.791 „ 15 „	73.814 „ 72 „				
	4. kraj. zakładów rolniczych w Dublanach . . .	9.080 „ 92 „	8.347 „ 45 „				
	5. średniej szkoły rolniczej w Czernichowie . . .	1.006 „ 85 „	11.102 „ 31 „				
	6. niższej szkoły rolniczej w Horodence	236 „ 65 „	— „ — „				
	7. niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy	— „ — „	— „ — „				
	8. niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach . . .	10 „ 17 „	— „ — „				
	9. niższej szkoły rolniczej w Bereźnicy	12 „ — „	— „ — „				
	10. niższej szkoły rolniczej w Suchodole	10 „ — „	— „ — „				
	11. niższej szkoły rolniczej w Miłocinie	— „ — „	— „ — „				
	12. szkoły ogrodniczej w Tarnowie	— „ — „	— „ — „				
	13. szkoły mleczarskiej w Rzeszowie	501 „ 70 „	1.000 „ — „	242.732	63	5,158 419	55
			Ogółem . .	1,937.461	91	12,174.865	37

Alegat do zamknięcia rachunku depozytów ogólnych za r. 1909.

Zakupno i wymiana efektów funduszów powiatowych i gminnych nadesłanych w r. 1909 przez niżej poszczególnione powiaty:

Liczba porząd.	Powiat	Pozostałość z r. 1908				Wpływy w roku 1909				Razem				Wydatki w roku 1909				Pozostałość z końcem roku 1909			
		gotówka		efekta		gotówka		efekta		gotówka		efekta		gotówka		efekta		gotówka		efekta	
		K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g
1	Biała	692	40	12.436	27	42.648	93	44.585	27	43.341	33	57.021	54	41.300	46	55.721	54	2.040	87	1.300	—
2	Bóbrka	—	—	—	—	100	—	203	90	100	—	203	90	100	—	203	90	—	—	—	—
3	Bochnia	—	—	—	—	12.000	—	12.630	78	12.000	—	12.630	78	12.000	—	12.630	78	—	—	—	—
4	Bohorodczany	—		—	—	1.002	50	2.000	—	1.002	50	2.000	—	1.002	50	2.000	—	—	—	—	—
5	Borszczów	—	—	—	—	3.850	17	10.763	59	3.850	17	10.763	59	323	95	10.763	59	3.526	22	—	—
6	Brzesko	1	11	30.615	70	9.913	21	10.428	55	9.914	32	41.044	25	9.910	87	8.623	34	3	45	32.420	91
7	Brzeżany	—	97	—	—	—	—	—	—	—	97	—	—	—	—	—	—	—	97	—	—
8	Brzozów		—	—	—	3.022	—	5.717	17	3.022	—	5 717	17	3.022	—	5.717	17	—	—	—	—
9	Chrzanów	—		—	—	6.408	—	6.900	—	6.408	—	6.900	—	6.403	—	6.900	—	—	—	—	—
10	Cieszanów	—	—	30.000	—	443	50	863	01	443	50	30.863	01	443	50	30.863	01	—	—	—	—
11	Dolina		—	12.000	—	56.049	57	26.261	45	56.049	57	38.261	45	15.849	57	38.261	45	40.200	—	—	—
12	Drohobycz	—	—	—	—	50.453	80	52.661	86	50.453	80	52.661	86	50.453	80	200	—	—	—	52.461	86
13	Gorlice	974	—	—	—	4.328	19	13.260	32	5.302	19	13.260	32	4.072	08	12.556	90	1 230	11	703	42
14	Grybów	—	—	—	—	7.204	80	14 640	95	7.204	80	14.640	95	7.204	80	14.640	95	—	—	—	—
15	Horodenka	—	—	—	—	1.908	78	3.800	—	1.908	78	3.800	—	1.908	78	3.800	—	—	—		—
16	Husiatyn	—	—	4.403	—	—	—	—	—	—	—	4.403	—	—	—	—	—	—	—	4.403	—
17	Jarosław	—	—	—	—	200	—	607	56	200	—	607	56	200	—	607	56	—	—	—	
18	Jasło	—	—	—	—	16.353	96	17.830	19	16.353	96	17.830	19	16.200	—	17.830	19	153	96	—	—
19	Jaworów	—	—	7.300	58	33.419	81	72.904	82	33.419	81	80.205	40	33.419	81	77.605	40	—		2.600	—
20	Kałusz	—	—	—	—	1.200	—	1.256	—	1.200	—	1.256	—	1.200	—	1.256	—	—	—	—	—
21	Kamionka strumiłowa	—		—	—	5.274	—	5.469	81	5.274	—	5.469	81	2.200	—	5.469	81	3.074	—	—	—
22	Kolbuszowa	100	—	—	—	400	—	400	—	500	—	400	—	500	—	400	—	—	—	—	—
23	Kraków	200	—	—	—	1.000	—	9.000	—	1.200	—	9.000	—	1.200	—	9.000	—	—	—	—	—
24	Krosno	—	—	—	—	1.239	48	2.540	02	1.239	48	2.540	02	1.239	48	2.540	02	—	—	—	—
25	Limanowa	—	—	—	—	3.400	—	4.571	63	3.400	—	4.571	63	3.400	—	2.042	23	—	—	. 2.529	40
26	Lisko	—	—	—	—	7.870	76	9.600	—	7.870	76	9.600	—	7.870	76	9.600	—	—	—	—	—
27	Lwów	—	—	489	55	3.178	28	7.803	90	3.178	28	8.293	45	3.178	28	8.293	45	—	—	—	—
28	Łańcut	15	20	70.000	—	47.338	79	47.930	98	47.353	99	117.930	98	22.973	18	43.969	55	24.380	81	73.961	43
29	Mościska	—	—	—	—	14.165	52	16.837	62	14.165	52	16.837	62	14.165	52	16.837	62	—	—	—	—
30	Myślenice	—	—	—	—	22.989	63	24.345	47	22.989	63	24.345	47	22.989	63	24.345	47	—		—	—
31	Nisko	—	—	—	—	589	68	1.096	77	589	68	1.096	77	589	68	790	16	—	—	306	61
32	Nowy Sącz	824	—	42.125	26	10.376	05	11.395	06	11.200	05	53.520	32	11.200	05	51.398	64	—		2.121	68
33	Nowy Targ	100	—	—	—	5.400	—	100	—	5.500	—	100	—	2.400	—	100	—	3.100	—	—	—
34	Pilzno	—		—	—	4.937	88	27.700	—	4.937	88	27.700	—	4.937	88	27.700	—	—	—	—	—
35	Podhajce	—	—	—	—	200	—	466	—	200	—	466	—	200	—	466	—	—	—	—	—
36	Przemyśl	—	—	—	—	5.846	01	7.885	22	5.846	01	7.885	22	5.846	01	6 832	33	—	—	1.052	89
37	Przemyślany	—	—	—	—	18.353	76	29.133	22	18.353	76	29.133	22	18.353	76	18.283	50	—	—	10.849	72
38	Rawa	911	26	—	—	54.986	40	70.106	24	55.897	66	70.106	24	20.324	47	70.106	24	35 573	19	—	—
39	Rzeszów	—	—	—	—	2.324	—	1.974	12	2.324	—	1.974	12	2.124	—	1.974	12	200	—	—	—
40	Sambor	—	—	—	—	463	73	547	93	463	73	547	93	463	73	220	—	—	—	327	93
41	Sanok	—	—	212	97	3.663	—	5.052	87	3.663	—	5.265	84	3.663		5.265	84	—	—	—	—
42	Stanisławów	—	—	4.200	—	167	16	—	—	167	16	4.200	—	—	—		—	167	16	4.200	—
43	Stryj	2.200	—	734	08	11.098	82	15.907	24	13.298	82	16.641	32	13.298	82	16.641	32	—	—	—	—
44	Tarnów	—	—	—	—	5.423	88	17.999	69	5.423	88	17.999	69	5.423	88	15.893	91	—	—	2.105	78
45	Turka	—	—	—	—	1.621	97	3.097	28	1.621	97	3.097	28	1.621	97	3.097	28	—	—	—	—
46	Wadowice	—	—	—	—	10.700	—	7.421	56	10.700	—	7.421	56	10.700	—	5.315	78	—	—	2.105	78
47	Wieliczka	—	—	—	—	2.200	—	409	57	2.200	—	409	57	2.200	—	409	57	—	—	—	—
48	Zbaraż	—	—	—	—	—	—	900	—	—	—	900	—	—	—	900	—	—	—	—	—
49	Złoczów	—	—	8.509	67	1.025	28	1.159	25	1.025	28	9.668	92	1.025	28	626	03	—	—	9 042	89
50	Żółkiew	—	—	—	—	3.525	46	3.915	01	3.525	46	3.915	01	400	—	3.915	01	3.125	46	—	—
51	Żydaczów	—	—	—	—	17.727	16	18.953	55	17.727	16	18.953	55	17.727	16	18.953	55	—	—	—	—
	Razem	6.018	94	223.027	08	517.993	92	651.035	43	524.012	86	874.062	51	407.236	66	671.569	21	116.776	20	202.493	30

LW. 56.566/1910.
Alegat do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1909.

ZESTAWIENIE SUMARYCZNE

obrotu *brutto*

wszystkich funduszów krajowych

za rok

1909.

1) Rachunek majątku obrotowego . . . . . str. 1202
2) „ „ zarodowego . . . . . „ 1220
3) Rekapitulacya i depozyta . . . . . „ 1240
4) Zestawienie ogólne stanu majątku z końcem roku 1909. . . . . „ 1242
5) Poszczególnienie papierów wartościowych . . . . . „ 1247
6) Wykaz zapasów kasowych . . . . . „ 1258
7) Wykaz dóbr i realności . . . . . „ 1264

Z drukarni i litografii Piller-Neumanna

Rachunek ma-

Liczba porządkowa		Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1909. w kasie gotówka K.	g.	efekta K.	g.	w bankach K.	g.	Dochody w ciągu roku 1909. gotówka K.	g.	efekta K.	g.	Razem gotówka K.	g.	efekta K.	g.
		Dział A.														
		Fundusz kraj. i zakłady krajowe.														
I.		Fundusz krajowy	1,094 614	93	1,000.000	—	374.900	—	106,612.107	96	7,661.877	30	107,706.722	89	8,661.87	30
II.		*Szpitale krajowe:*														
	1	*Krajowy szpital powszechny we Lwowie.*														
		a) Oddział chorych	—	—	—	—	—	—	1.984.057	57	—	—	1,984.057	57	—	—
		b) „ położnic	—	—	—	—	—	—	281.206	96	—	—	281.206	96	—	—
	2	Krajowy zakład dla obłąkanych w Kulparkowie	—	—	—	—	—	—	2,417.378	51	—	—	2,417.378	51	—	—
	3	*Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.*														
		a) Oddział chorych	—	—	—	—	—	—	1.438 045	37	—	—	1,438.045	37	—	—
		b) „ położnic	—	—	—	—	—	—	144.825	32	—	—	144.825	32	—	—
		c) „ syfilitycznych	—	—	—	—	—	—	185 854	80	—	—	185.854	80	—	—
		d) „ obłąkanych	—	—	—	—	—	—	194.188	67	—	—	194.188	67	—	—
III.		Fundusz szkolny krajowy	—	—	—	—	—	—	21,652.828	40	—	—	21,652.828	40	—	—
IV.		Krajowy fundusz szkolny emeryt. . .	—	—	—	—	—	—	1,769.520	36	—	—	1,769.520	36	—	—
V.		Fundusz koszar krajowych	—	—	—	—	—	—	297.376	50	—	—	297.376	50	—	—
VI.	*)	„ policyi krajowej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VII.		*Zakłady rolnicze.*														
	1	Akademia rolnicza w Dublanach . . .	—	—	—	—	—	—	1,043.950	64	—	—	1,043.950	64	—	—
	2	Niższa szkoła rolnicza w Dublanach .	—	—	—	—	—	—	41.597	28	—	—	41.597	28	—	—
	3	Szkoła gorzelnicza w Dublanach . . .	—	—	—	—	—	—	21.014	14	—	—	21.014	14	—	—
	4	Gorzelnia w Dublanach	—	—	—	—	—	—	16.356	17	—	—	16.356	17	—	—
	5	Folwark w Dublanach	—	—	—	—	—	—	175.800	39	—	—	175.800	39	—	—
	6	Stacya doświadczalna chemiczno-roln. w Dublanach	—	—	—	—	—	—	64.638	81	—	—	64.638	81	—	—
	7	Doświadczalna stacya botan.-roln. we Lwowie	—	—	—	—	—	—	42.128	49	—	—	42.128	49	—	—
	8	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie	—	—	—	—	—	—	60.907	94	—	—	60.907	94	—	—
	9	Szkoła średnia rolnicza w Czernichowie	—	—	—	—	—	—	209.126	24	—	—	209.126	24	—	—
	10	Folwark w Czernichowie	—	—	—	—	—	—	31.407	19	—	—	31.407	19	—	—
	11	Niższa szkoła roln. w Bereźnicy . . .	—	—	—	—	—	—	68.814	75	—	—	68.814	75	—	—
	12	„ „ „ w Horodence . . .	—	—	—	—	—	—	50.691	87	—	—	50.691	87	—	—
	13	„ „ „ w Jagielnicy . . .	—	—	—	—	—	—	57.241	09	—	—	57.241	09	—	—
	14	„ „ „ w Kobiernicach . .	—	—	—	—	—	—	78.534	93	—	—	78.534	94	—	—
	15	„ „ „ w Suchodole . . .	—	—	—	—	—	—	82.967	80	—	—	82.967	80	—	—
	16	„ „ „ w Miłocinie . . .	—	—	—	—	—	—	142.004	47	—	—	142.004	47	—	—
	17	Szkoła mleczarska w Rzeszowie	—	—	—	—	—	—	206.682	76	—	—	206.682	76	—	—
	18	„ ogrodnicza w Tarnowie	—	—	—	—	—	—	56.529	22	990	87	56.529	22	990	87
	19	„ ogrod. na Wulce Kapitańskiej	—	—	—	—	—	—	22.315	54	—	—	22.315	54	—	—
	20	Zakład sadowniczy w Zaleszczykach .	—	—	—	—	—	—	49.777	03	—	—	49.777	03	—	—
	21	Skład publiczny w Krakowie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
*)	22	Fundusz kultury krajowej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VIII.	135	*Zakłady przemysłowe*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
*)		*Suma działu A*	1,094.614	93	1,000.000	—	374.900	—	139,499.877	17	7,662.868	17	140,594.492	10	8,662.868	17

*(Wynikłość zamieszczono pod I. fund. kraj.

jątku. obrotowego.

Wydatki w ciągu roku 1909.		Stan z końcem roku 1909.													
		w kasie				należytości						czysty stan			
						czynne									
						w bankach		inne		bierne		czynny		bierny	
gotówka		efekta		gotówka		efekta									
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
106.966.105	04	7,661.877	30	740.617	85	1,000 000	—	585.875	—	9,417.683	85	31,811.373	14	—	—	20,067.196	44
1,984 057	57	—	—	—	—	—	—	—	—	893.168	55	288 947	87	604 220	68	—	—
281.206	96	—	—	—	—	—	—	—	—	199.019	43	—	—	199.019	43	—	—
2,417.378	51	—	—	—	—	—	—	—	—	932.130	26	1,564.611	38	—	—	632.481	12
1,438.045	37	—	—	—	—	—	—	—	—	206.694	88	338.960	79	—	—	182.265	91
144.825	32	—	—	—	—	—	—	—	—	47.060	89	15.623	26	31.437	63	—	—
185 854	80	—	—	—	—	—	—	—	—	72.126	56	—	—	72.126	56	—	—
194.188	67	—	—	—	—	—	—	—	—	37.574	99	—	—	37.574	99	—	—
21,652.828	40	—	—	—	—	—	—	—	—	1,859.343	88	—	—	1,859.343	88	—	—
1,769.520	36	—	—	—	—	—	—	—	—	48.231	38	76.927	49	—	—	28.596	11
297.376	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,380.000	—	—	—	1,380.000	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1,043.950	64	—	—	—	—	—	—	—	—	8 133	97	445.474	23	—	—	437.340	26
41.597	28	—	—	—	—	—	—	—	—	712	—	—	—	712	—	—	—
21.014	14	—	—	—	—	—	—	—	—	71	22	—	—	71	22	—	—
16.356	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
175.800	39	—	—	—	—	—	—	—	—	2.472	08	94.066	86	—	—	91.594	78
64.638	81	—	—	—	—	—	—	—	—	160	—	—	—	160	—	—	—
42.128	49	—	—	—	—	—	—	—	—	61	80	—	—	61	80	—	—
60.907	94	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
209.126	24	—	—	—	—	—	—	—	—	312	50	340	—	—	—	27	50
31.407	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12.038	41	—	—	12.038	41
68.814	75	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
50.691	87	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
57.241	09	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
78.534	93	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
82.967	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
142.004	47	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	184.000	—	—	—	184.000	—
206 682	76	—	—	—	—	—	—	—	—	1.553	94	4.770	41	—	—	3.216	47
56.529	22	090	87	—	—	—	—	—	—	80	—	—	—	80	—	—	—
22.315	54	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
49.777	03	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
139,85?.874	25	7.662.868	17	740.617	85	1,000.000	—	585.875	—	13,726.692	18	36,267.133	84	2,804.808	19	23,018.757	—

Rachunek ma-

Liczba porządkowa		Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1909. w kasie gotówka K.	g	efekta K.	g.	w bankach K.	g.	Dochody w ciągu roku 1909. gotówka K.	g.	efekta K.	g.	Razem gotówka K.	g.	efekat K.	g.
		Dział B.														
		Fundusze dotowane:														
I.		Fundusz budowy pawilonów i rozszerzenia zakładów dla obłąkanych w Kulparkowie . . .	—	—	—	—	—	—	129.481	54	—	—	129.481	54	—	—
II.		„ budowy krajowego zakładu dla obłąkanych w zachodniej cz. kraju (Kobierzynie) . . .	—	—	—	—	—	—	77.361	58	—	—	77.361	58	—	—
III.		„ pens. lekarzy okręgowych .	—	—	—	—	—	—	1.546	50	1.543	—	1.546	50	1.543	—
IV.		„ pożyczkowy na budowę szkół	2.492	48	400	—	—	—	350.002	03	40.567	80	352.494	51	40.967	80
V.		„ pożyczkowy na budowę koszar dla gmin i prywatnych	336.484	02	—	—	—	—	930.379	68	—	—	1,266.863	70	—	—
VI.		„ pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne	—	—	—	—	—	—	605.638	25	—	—	605.638	25	—	—
VII.		„ kolejowy	5.941	50	4,379 200	—	4,495.772	—	9,823.008	82	720.000	—	9,828.950	32	5,099.200	—
VIII.		*Fundusze przedsiębiorstw melioracyjnych:*														
	1	Biała z dopływami — fund. regulacyi i uzupełnienia prawego brzegu Dunajca	112.459	56	—	—	—	—	422.219	89	—	—	534.679	45	—	—
	2	Biała — regulacya powyżej Grybowa (Rubr. IX. poz. 11 wydatków)	33.964	39	—	—	—	—	434.407	12	—	—	468.371	51	—	—
	3	Błotnia — fund. regulacyi	13.445	89	—	—	—	—	334.119	60	—	—	347.565	49	—	—
	4	Błożewka z dopływami fund. regul.	—	—	—	—	—	—	156.179	39	—	—	156.179	39	—	—
	5	Bug — fund. regulacyi od ujścia Pełtwi do granicy Państwa . .	205.442	74	9	08	—	—	342.568	13	—	—	548.010	87	9	08
	6	Bystra — fund. zabudow.	72	82	—	—	—	—	1 023	82	—	—	1.096	64	—	—
	7	Bystrzyca w Podbużu i potok Szepytnik fundusz zabud. potoku	—	—	—	—	—	—	67.885	86	—	—	67.885	86	—	—
	8	Bystrzyca pod Stupnicą fund. reg. . .	—	—	—	—	—	—	42.775	44	—	—	42.775	44	—	—
	9	Dniestr górny z dopływami — fund. regulacyi	315 005	22	—	—	—	—	1,731.829	74	—	—	2,046.834	96	—	—
	10	Dniestr górny — regulacya powyżej Kornalowic (Rubr. IX. p. 11 wydatków	16.748	51	—	—	—	—	350.369	67	—	—	367.118	18	—	—
	11	Dniestru dorzecze — fundusz zabudowania potoków górskich . .	134.409	90	—	—	—	—	168.423	05	—	—	302 832	95	—	—
	12	Dumny potok — fundusz regulacyi .	13.565	87	—	—	—	—	3.020	88	—	—	16.586	75	—	—
	13	Dunajec — fundusz obwałowania lewego brzegu poniżej mostu w Bogumiłowicach	8.349	95	—	—	—	—	3.729	28	—	—	12.079	23	—	—
	14	Dunajec — fundusz obwalowania lewego brzegu powyżej mostu w Bogumiłowicach	1 144	23	—	—	—	—	4.205	34	—	—	5.349	57	—	—
	15	Gniła Lipa — fund. regulacyi sekcyi górnej	30.090	98	—	—	—	—	6.394	31	—	—	36.485	29	—	—
	16	Gniła Lipa — fund. regulacyi sekcyi środkowej	105.567	23	—	—	—	—	69.698	29	—	—	175.265	52	—	—
	17	Kisielina — fund. regulacyi sekcyi dolnej	15.659	31	—	—	—	—	18.170	01	—	—	33.829	32	—	—
	18	Kisielina — fund. regulacyi sekcyi górnej	21.115	99	—	—	—	—	29.630	94	—	—	50.746	93	—	—
	19	Krzemienica, Babulówka oraz Trześń i Rów fundusz regulacyi . .	3.890	73	—	—	—	—	43.914	82	—	—	47.805	55	—	—
		Do przeniesienia	1,375.851	32	4,379.609	08	4,495.772	—	16,147.983	98	762.110	80	17,523.835	30	5.141.719	88

jątku obrotowego.

Wydatki w ciągu roku 1909.				Stan z końcem roku 1909.													
				w kasie				należytości						czysty stan			
								czynne									
gotówka		efekta		gotówka		efekta		w bankach		inne		bierne		czynny		bierny	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
129481	54	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	379.700	07	—	—	379.700	07
77.361	58	—	—	—	—	—	—	—	—	645	60	302.402	51	—	—	301.756	91
1.546	50	—	—	—	—	1.543	—	—	—	—	—	—	—	1.543	—	—	—
351.694	51	—	—	800	—	40.967	80	—	—	805.543	22	847.311	02	—	—	—	—
935.015	17	—	—	331.848	53	—	—	—	—	2,654.305	32	—	—	2,986.153	85	—	—
605.638	25	—	—	—	—	—	—	—	—	1,194.247	25	—	—	1,194.247	25	—	—
9,827.812	83	763.600	—	1.137	50	4,335.600	—	1,446.897	—	5,986.992	45	6,148.351	76	5,622.275	19	—	—
438.240	51	—	—	96 438	94	—	—	—	—	208	36	3.603	77	93 043	53	—	—
442.439	63	—	—	25.931	88	—	—	—	—	—	—	—	—	25.931	88	—	—
338.543	26	—	—	9.022	23	—	—	—	—	138.000	—	92.537	49	54.484	74	—	—
117.492	46	—	—	38.686	93	—	—	—	—	20.400	—	—	—	59.086	93	—	—
305.152	91	—	—	242.857	96	9	08	—	—	160.867	66	—	—	403.734	70	—	—
1.023	82	—	—	72	82	—	—	—	—	300	—	—	—	372	82	—	—
60.304	15	—	—	7.581	71	—	—	—	—	—	—	—	—	7.581	71	—	—
41.868	89	—	—	906	55	—	—	—	—	—	—	—	—	906	55	—	—
1,666 836	25	—	—	379.998	71	—	—	—	—	13.344	88	441.064	32	—	—	47.720	73
357 983	71	—	—	9.134	47	—	—	—	—	—	—	—	—	9.134	47	—	—
153.237	47	—	—	149.595	48	—	—	—	—	—	—	—	—	149.595	48	—	—
2 053	06	—	—	14.533	69	—	—	—	—	1.400	—	—	—	15.933	69	—	—
3.556	93	—	—	8.522	30	—	—	—	—	91	78	733	16	7.880	92	—	—
4.988	—	—	—	361	57	—	—	—	—	—	—	250	05	111	52	—	—
2.769	35	—	—	33.775	94	—	—	—	—	9.634	58	84	90	43.325	62	—	—
163.621	82	—	—	11.643	70	—	—	—	—	—	—	—	—	11.643	70	—	—
16.178	32	—	—	17 651	—	—	—	—	—	14.477	—	3.306	89	28.821	11	—	—
43.451	28	—	—	7.295	65	—	—	—	—	1·138	33	—	—	8.433	98	—	—
43.804	46	—	—	4.001	09	—	—	—	—	3.168	48	13.591	75	—	—	6.422	18
16,132.036	65	763.600	—	1 391.798	65	4,378.119	88	1,446.897	—	11,004.764	91	8,282.937	69	10,724.242	64	735.599	89

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1909. w kasie gotówka K.	g.	efekta K.	g.	w bankach gotówka K.	g.	Dochody w ciągu roku 1909. gotówka K.	g.	efekta K.	g.	Razem gotówka K.	g.	efekta K.	g.
	Z przeniesienia	1,375.851	32	4,379.609	08	4,495.772	—	16,147.983	98	762.110	80	17,523.835	30	5,141.719	88
20	Krzemionka — fund. zabudowania .	38.573	61	—	—	—	—	154.692	33	—	—	193.265	94	—	—
21	Łańcucko jarosławskie bagna — fund. osuszenia	5.068	07	—	—	—	—	915	08	—	—	5.983	15	—	—
22	Łęg — fund. regulacyi i konserwacyi	14.489	65	476	86	—	—	36.914	03	—	—	51.403	68	476	86
23	„ w powiatach niżańskim i kolbuszowskim fund regulacyi . .	141.050	66	—	—	—	—	139.606	26	—	—	280.656	92	—	—
24	Michałów — fund. zabudowania . .	1.510	11	—	—	—	—	45	30	—	—	1.555	41	—	—
25	Mikołajowskie debry — fund. zabudowania	8.156	27	—	—	—	—	2.292	90	—	—	10.449	17	—	—
26	Naddniestrzańskie bagna — fund. kolmatacyi	405.055	89	—	—	—	—	732.410	11	—	—	1,137.466	—	—	—
27	Niszkówka fund. zabudowania . . .	86	71	—	—	—	—	60	—	—	—	146	71	—	—
28	Nowy Breń z dopływami — fund. regulacyi	32.123	56	—	—	—	—	61.783	07	—	—	93.906	63	—	—
29	Pełtew z dopływami — fund. regulacyi	124.001	37	—	—	—	—	927.699	24	—	—	1,051.700	61	—	—
30	Pełtew w mieście Lwowie	—	—	—	—	—	—	56.817	14	—	—	56.817	14	—	—
31	Przegnojówka — fund. regulacyi . .	11.625	94	—	—	—	—	6 959	11	—	—	18.585	05	—	—
32	Pusta — fund. regulacyi	37.239	25	—	—	—	—	317.750	75	—	—	354.990	—	—	—
33	Rata z dopływami — fund. regulacyi	143.641	24	—	—	—	—	639.050	93	—	—	782.692	17	—	—
34	Rudawa z dopływami fund regul. .	—	—	—	—	—	—	233.568	82	—	—	233.568	82	—	—
35	Rzemieńskie bagna — fund. osuszenia	48.143	72	—	—	—	—	170.356	52	—	—	218.500	24	—	—
36	Skawa dorzecze — fund. zabudowania potoków górskich . . .	579	14	—	—	—	—	15.478	82	—	—	16.057	96	—	—
37	Trześniówka — fund. konserwacyi .	5.883	51	—	—	—	—	11 320	65	—	—	17.204	16	—	—
38	Trześniówka górna — fund. regulacyi	118.610	81	—	—	—	—	622.354	43	—	—	740.965	24	—	—
39	Tyśmienica z depływami i potok Letnianka fund. regulacyi . . .	144.035	33	—	—	—	—	730.269	10	—	—	874.304	43	—	—
40	Wereszyca — fund. regulacyi	78.991	08	—	—	—	—	335.365	19	—	—	414.356	27	—	—
41	Wisła od Niepołomic do ujścia Raby fund. obwałowania	66.311	74	—	—	—	—	450.229	64	9.657	04	516.541	38	9.657	04
42	„ od Raby do Woli rogowskiej — fundusz obwałowania . . .	137.777	30	—	—	—	—	609.108	25	—	—	746.885	55	—	—
43	„ w powiecie dąbrowskim — fundusz obwałowania	39.131	60	—	—	—	—	565.181	45	—	—	604.313	05	—	—
44	„ lewy brzeg w powiecie krakowskim — fund. obwałowania	134.982	97	—	—	—	—	8.116	92	—	—	143.099	89	—	—
45	„ lewy wał (nadwiślański) od ujścia Białuchy do granicy Państwa — fund. podwyższenia	78.859	70	—	—	—	—	277 761	10	—	—	356.620	80	—	—
46	„ lewy brzeg od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy — fund. obwałowania	202.927	68	—	—	—	—	233.460	04	—	—	436.387	72	—	—
	Do przeniesienia	3,394.708	23	4,380.085	94	4,495.772	—	23,487.551	16	771.767	84	26,882.259	39	5,151.853	78

jątku obrotowego.

Wydatki w ciągu roku 1909.				Stan z końcem roku 1909.											
				w kasie				należytości						czysty stan	
								czynne							
gotówka		efekta		gotówka		efekta		w bankach		inne		bierne		czynny	bierny
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K. g.	K. g.
16,132.036	65	763.600	—	1,391.798	65	4,378.119	88	1,446.897	—	11,004.764	91	8,232.937	69	10,724.242 64	735.599 89
153.959	17	—	—	39.306	77	—	—	—	—	—	—	—	—	39.306 77	— —
5.983	15	—	—	—	—	476	86	—	—	—	—	—	—	— —	— —
48.330	85	—	—	3.072	83	—	—	—	—	26.806	55	2.790	72	27.565 52	— —
137.852	40	—	—	142.306	52	—	—	—	—	—	—	—	—	142.804 52	— —
—	—	—	—	1.555	41	—	—	—	—	—	—	—	—	1.555 41	— —
3.707	06	—	—	6.742	11	—	—	—	—	—	—	—	—	6.772 11	— —
661.996	55	—	—	475.469	45	—	—	—	—	15.818	69	—	—	491.288 14	— —
60	—	—	—	86	71	—	—	—	—	—	—	—	—	86 71	— —
70.881	75	—	—	32.024	88	—	—	—	—	20.282	—	1.500	—	41.806 88	— —
866.382	76	—	—	185.317	85	—	—	—	—	96.165	—	141.975	18	139.507 67	— —
56.758	76	—	—	58	38	—	—	—	—	—	—	—	—	58 38	— —
8.410	55	—	—	10.174	50	—	—	—	—	1.684	93	—	—	11.859 43	— —
303.138	57	—	—	51.851	43	—	—	—	—	199.780	—	92.197	28	159.434 15	— —
732.306	04	—	—	50.386	13	—	—	—	—	121.600	—	73.184	59	98.801 54	— —
57.306	65	—	—	176 262	17	—	—	—	—	1.125	—	—	—	177.387 17	— —
153.931	38	—	—	64.568	86	—	—	—	—	—	—	—	—	64.568 86	— —
15.220	40	—	—	837	56	—	—	—	—	—	—	2.519	79	— —	1.682 23
11.650	72	—	—	5.553	44	—	—	—	—	635	55	665	61	5.523 38	— —
698.689	31	—	—	42.275	93	—	—	—	—	16.600	—	17.584	03	41.291 90	— —
795.565	68	—	—	78.738	75	—	—	—	—	112.480	—	—	—	191.218 75	— —
260.823	44	—	—	153.532	83	—	—	—	—	76.800	—	—	—	230.332 83	— —
450.279	69	9.657	04	66.161	69	—	—	—	—	280.977	02	55.314	53	291.824 18	— —
648.910	42	—	—	97.975	13	—	—	—	—	233.654	27	—	—	331.629 40	— —
563.859	28	—	—	40.453	77	—	—	—	—	—	—	52.000	91	— —	11.547 14
3.783	48	—	—	139.316	41	—	—	—	—	32.661	—	—	—	171.977 41	— —
308.817	87	—	—	47.802	93	—	—	—	—	—	—	—	—	47.802 93	— —
195.035	58	—	—	241.352	14	—	—	—	—	925	—	—	—	242.277 14	— —
23,345.778	16	773.257	04	3,536.481	23	4,378.596	74	1,446.897	—	12,242.759	92	8,672.670	33	13,630.893 82	748.829 26

Rachunek ma-

Liczba porządkowa		Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1909. w kasie gotówka K.	g.	efekta K.	g.	w bankach gotówka K.	g.	Dochody w ciągu roku 1909. gotówka K.	g.	efekta K.	g.	Razem gotówka K.	g.	efekta K.	g.
		Z przeniesienia	3,394.708	23	4,380.085	94	4,495.772	—	23,487.551	16	771 767	84	26,882.259	39	5,151.853	78
	47	Wisła prawy wał nadwiślański między Podgórzem a Niepołomicami — fund podwyższenia	19.402 44.572	08 33	—	—	—	—	369.182	37	—	—	433.156	78	—	—
	48	Wisła i San w powiecie tarnobrzeskim — fund. obwałowania	106.990	76	—	—	—	—	48.953	68	—	—	155.944	44	—	—
	49	Wisła i Wisłoka w pow. mieleckim — fund. uzupełnienia obwał. .	59.708	27	—	—	—	—	90.615	15	—	—	150.323	42	—	—
	50	Wisłok i Pielnica — fund uzupełnienia regulacyi	34.899	43	—	—	—	—	248 811	95	—	—	283.711	38	—	—
	51	Złota Lipa — fund. regulacyi	36.267	15	—	—	—	—	9.221	56	—	—	45.488	71	—	—
	52	Zniesieńskie debry powiat lwowski — fund zabudowania . . .	59.988	68	—	—	—	—	9.771	54	—	—	69 760	22	—	—
	53	Fundusz pożyczek bezprocentowych na osuszenie i drenowanie gruntów	37.122	31	—	—	—	—	1,018.612	86	450.000	—	1,055.735	17	450.000	—
	54	„ pożyczkowy na podwyższenie wałów wiślanych	—	—	—	—	—	—	18.255	10	—	—	18.255	10	—	—
	55	„ pożyczkowy na cele melioracyjne	125.852	67	230.273	23	—	—	251.387	44	7.254	06	377.240	11	239.527	29
	56	„ związkowy kasy chorych (z załącznikami)	3.913	82	20.169	27	—	—	10.931	75	208	82	14.845	57	20.378	09
	57	„ pożyczki 3,000.000 do kosztów uzupełnienia rzek kanałow. .	—	—	—	—	—	—	972.065	55	1,000.000	—	972.065	55	1.000.000	—
IX.		„ włości rentowych	3.185	18	39.491	52	—	—	1,793.433	97	2 610.112	12	1,796.619	15	2,649.603	64
X.		*Fundusze pożyczek krajowych:*														
	1	Z roku 1893	—	—	98.560	—	—	—	4,418.157	98	—	—	4,418.157	98	98.560	—
	2	„ 1904 (na rzeki kanałowe) . .	3.665	14	3,720.900	—	—	—	1,103.548	85	35.400	—	1,107.213	99	3,756.300	—
	3	„ 1905 (na rzeki karpackie) . . .	236	58	4,502.900	—	—	—	475.260	77	40.600	—	475.497	35	4,543.500	—
	4	„ 1907	—	—	—	—	—	—	5,089.406	54	10.086.500	—	5,089.406	54	10,086.500	—
XI.		Fundusz pożyczkowy na krycie dachów materyałem ogniotr. .	16.984	02	—	—	3.732	15	1,025.266	61	—	—	1.042.250	63	—	—
XII.		*Fundusze administrowane przez Bank krajowy:*														
	1	Stały fund. przemysłowy	—	—	—	—	—	—	1,499.343	71	—	—	1.499.343	71	—	—
	2	Fundusz przemysłowy dla kółek rolniczych	2.252	—	—	—	—	—	22.723	42	—	—	24.975	42	—	—
	3	„ pożyczkowy dla przemysłu rolniczego	49.234	—	—	—	—	—	88.212	09	—	—	137.446	09	—	—
	4	Stały fundusz hodowlany	61.824	—	—	—	—	—	30.528	22	—	—	92.352	22	—	—
		Fundusz inwestycyjny	555.724	88	—	—	—	—	326.904	12	—	—	882.629	—	—	—
		Suma działu B	4.616.531	53	12,992.379	96	4,499.504	15	42,408.146	39	15,003.842	84	47.024.677	92	27,996.222	80

jątku obrotowego.

Wydatki w ciągu roku 1909.		Stan z końcem roku 1909.									
		w kasie		należytości				czysty stan			
				czynne							
				w bankach		inne		bierne		czynny		bierny	
gotówka	efekta	gotówka	efekta								
K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.		K. g.		K. g.		K. g.		K. g.	
23,345.778 16	773.257 04	3,536.481 23	4,378.596 74	1.446.897 —		12,242.759 93		8,672.676 33		13,680.893 82		748.829 26	
357.496 93	— —	75.659 85	— —	— —		15.755 73		48.444 50		42.971 08		— —	
42.346 54	— —	113.597 90	— —	— —		2.416 54		— —		116.014 44		— —	
129.702 09	— —	20.621 33	— —	— —		10.808 16		9.469 31		21.960 18		— —	
261.272 64	— —	22.438 74	— —	— —		— —		— —		22.438 74		— —	
31.940 88	— —	13.547 83	— —	— —		21.902 60		— —		35.450 43		— —	
16.179 56	— —	53.580 66	— —	— —		— —		— —		53.580 66		— —	
1,005.229 86	450.000 —	50.505 31	— —	— —		1,744.432 79		1,794.938 10		— —		— —	
18.255 10	— —	— —	— —	— —		83.024 25		83.024 25		— —		— —	
115.085 16	— —	262.154 95	239.527 29	— —		1,455.839 33		2.034 36		1,955.487 21		— —	
1.338 33	— —	13.507 24	20.378 09	— —		4.196 12		787 62		37.293 83		— —	
972.065 55	1,000.000 —	— —	— —	— —		995.992 34		995.992 34		— —		— —	
1,787.637 15	2,557.575 66	8.982 —	92.027 98	— —		2,849.868 33		2,846.075 52		104.802 79		— —	
4,418.157 98	— —	— —	98.560 —	— —		10.996 —		50.437.896 —		— —		50,328.340 —	
1,106.446 85	938.700 —	767 14	2,817.600 —	— —		72 34		6,807.740 —		— —		3,989.300 52	
473.896 77	351.200 —	1.600 58	4,192.390 —	— —		96 —		5,981.000 —		— —		1,787.003 42	
1,859.931 54	5,173.000 —	3,229.475 —	4,913.500 —	145.657 —		— —		9,908.225 15		— —		1,765.250 15	
1,022.059 85	— —	20.190 78	— —	— —		1,235.865 78		— —		1,401.713 56		— —	
1,499.344 71	— —	— —	— —	— —		4,972.085 76		2,714.943 94		2,257.141 82		— —	
9.767 42	— —	15.208 —	— —	— —		55·928 06		— —		71.136 06		— —	
127.936 09	— —	9.510 —	— —	— —		647.320 05		— —		656.830 05		— —	
60.476 22	— —	31.876 —	— —	— —		101.438 65		— —		133.314 65		— —	
227.768 94	— —	654.860 06	— —	— —		402.500 —		— —		1,057.360 06		— —	
38,890.113 32	11,243.732 70	8,134.564 60	16,752.490 10	1,592.554 —		26,853.298 75		90,303.241 42		21,648.389 38		58,618.723 35	

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1909. w kasie gotówka K.	g.	efekta K.	g.	w bankach K.	g.	Dochody w ciągu roku 1909. gotówka K.	g.	efekta K.	g.	Razem gotówka K.	g.	efekta K.	g.
	Dział C. **Fundusze samoistne.**														
I.	*Fundusze stypendyjne.*														
Od 1-265	Fundusze stypendyjne	301.372	69	33.631	91	—	—	1,012.015	59	8.962	91	1,313.418	28	42.594	82
II.	*Fundusze dobroczynne.*														
1	Fundacya hr. Baworowskiego . .	114.132	51	42.910	48	—	—	705.169	44	82.451	99	819.301	95	125.362	47
2	„ Brzozowskiego . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	„ Bursika	136	—	—	—	—	—	128	—	—	—	264	—	—	—
4	„ Ciemierzyńskiego I. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	„ „ II. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	„ Czarkowskiej	24.796	55	—	—	—	—	25.980	58	—	—	50.777	13	—	—
7	Fundusz Emerytury aktorów we Lwowie *a*) obrotowy . . .	—	—	—	—	—	—	61.355	81	—	—	61.355	81	—	—
	b) rezerwowy . .	5.280	63	28.331	95	—	—	1.036	20	5.564	01	6.316	83	33.895	96
8	Fundacya Gewirtzowej	103	90	—	—	—	—	104	—	—	—	207	90	—	—
9	„ Głowińskiego	3.093	46	—	—	—	—	6.388	—	—	—	9.481	46	—	—
10	„ Helclów w Krakowie *a*) obrotowy . . .	41.971	32	—	—	—	—	77.290	31	—	—	119.261	63	—	—
	b) rezerwowy . . .	443	72	74.600	—	—	—	13.491	66	9.900	—	13.935	38	84.500	—
11	„ Hofmanowej I. . . .	306	40	—	—	—	—	284	—	—	—	590	40	—	—
12	„ „ II. . . .	162	50	—	—	—	—	320	—	—	—	482	50	—	—
13	Fundusz Instytutu teologicznego żydowskiego . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9.481	46	—	—
14	„ Inwalidów wojskowych, galicyjski I.	241	52	—	—	—	—	3.096	—	—	—	3.337	52	—	—
15	Fundacya Inwalidów galicyjska II. .	5.481	03	—	—	—	—	9.186	—	5.481	03	14.667	03	5.481	03
16	Fundusz Inwalidów wojskowych niżankowicki	40	—	—	—	—	—	256	—	—	—	296	—	—	—
17	Fundacya Jabłońskiego	—	—	—	—	—	—	512	83	412	63	512	83	412	63
18	„ Jędrzejowiczowej . . .	3	08	—	—	—	—	652	—	—	—	655	08	—	—
19	„ Kochmana I.	521	91	11.306	78	—	—	2.584	—	—	—	3.105	91	11.306	78
20	„ „ II.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	„ Kielanowskiego I. . . .	402	—	—	—	—	—	800	—	—	—	1.202	—	—	—
22	„ „ II. . .	401	75	—	—	—	—	800	—	—	—	1.201	75	—	—
23	„ „ III. . .	—	—	—	—	—	—	4.911	02	—	—	4.911	02	—	—
	Do przeniesienia . . .	49.889	97	190.781	12	—	—	1,926.391	44	112.772	57	2,425.282	1	303.553	69

jątku obrotowego.

Wydatki w ciągu roku 1909.		Stan z końcem roku 1909.											
		w kasie				należytości				czysty stan			
						czynne							
						w bankach		inne					
gotówka	efekta	gotówka	efekta						bierne	czynny		bierny	
K. g.	K. g.	K. g.	K. g.			K. g.		K. g.		K. g.		K. g.	
973.886 62	10.100 99	339.531 66	32 493 83			— —		40.295 69		33.785 05	378.536 13	— —	
789.301 95	92.962 50	30.000 —	32.399 97			— —		84.372 70		24.626 20	124.146 47	— —	
— —	— —	— —	— —			— —		— —		— —	— —	— —	
128 —	— —	136 —	— —			— —		— —		— —	136 —	— —	
— —	— —	— —	— —			— —		— —		— —	— —	— —	
— —	— —	— —	— —			— —		— —		— —	— —	— —	
42 105 87	— —	8.671 26	— —			— —		65.604 42		— —	74.275 68	— —	
61.355 81	— —	— —	— —			— —		78.179 44		220 —	77.959 44	— —	
6.316 83	1.100 —	— —	32.795 96			— —		— —		— —	32 795 96	— —	
104 —	— —	103 90	— —			— —		— —		— —	103 90	— —	
6.296 57	— —	3.184 89	— —			— —		— —		— —	3.184 89	— —	
77 507 47	— —	41.754 16	— —			— —		— —		— —	41.754 16	— —	
13.910 45	2.000 —	24 93	82.500 —			— —		— —		— —	82.524 93	— —	
284 —	— —	306 40	— —			— —		— —		— —	306 40	— —	
230 —	— —	252 50	— —			— —		— —		— —	252 50	— —	
— —	— —	— —	— —			— —		— —		— —	— —	— —	
2.958 84	— —	378 68	— —			— —		— —		— —	378 68	— —	
9.785 72	— —	4.831 31	5.481 03			— —		— —		520 —	9.842 34	— —	
220 —	— —	76 —	— —			— —		— —		— —	76 —	— —	
512 83	— —	— —	412 63			— —		— —		— —	412 63	— —	
652 —	— —	3 08	— —			— —		— —		— —	3 08	— —	
688 46	— —	2.417 45	11 306 78			— —		— —		— —	13.724 23	— —	
— —	— —	— —	— —			— —		— —		— —	— —	— —	
796 11	— —	405 89	— —			— —		— —		— —	405 89	— —	
793 35	— —	408 40	— —			— —		— —		— —	408 40	— —	
4.911 02	— —	— —	— —			— —		— —		— —	— —	— —	
1,992.745 90	106.163 49	432.536 51	197.390 20			— —		268.452 25		59.151 25	889.227 71	— —	

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1909. w kasie gotówka K.	g.	efekta K.	g.	w bankach gotówka K.	g.	efekta K.	g.	Dochody w ciągu roku 1909. gotówka K.	g.	efekta K.	g.	Razem gotówka K.	g.	efekta K.	g.
	Z przeniesienia . . .	498.890	97	190.781	12	—	—	—	—	1,926 391	44	112.772	57	2,425.282	41	303.553	69
24	Fundacya Komarnickich	63	66	—	—	—	—	—	—	172	—	—	—	235	66	—	—
25	„ Kościuszki na oświatę pol-																
26	skiego ludu	7203	99	—	—	—	—	—	—	14.152	—	4.000	—	21.355	99	4.000	—
27	Fundusz Kościuszki pomnika . . .	—	—	1293	16	—	—	—	—	1316	—	—	—	1.316	—	1.293	16
28																	
29	Fundacya Kosvitzky'ego I. . . .	124	—	—	—	—	—	—	—	124	—	—	—	248	—	—	—
30																	
31	„ „ II. . . .	32	—	—	—	—	—	—	—	386	—	—	—	368	—	—	—
32	„ „ II. . . .	132	—	—	—	—	—	—	—	132	—	—	—	264	—	—	—
33																	
34	„ Kowalewskiego	—	—	—	—	—	—	—	—	828	—	—	—	828	—	—	—
35	„ Krupacza	28	64	—	—	—	—	—	—	32	—	—	—	60	64	—	—
36																	
37	„ Krzeczunowicza . . .	—	—	1515	14	—	—	—	—	3.339	38	3.323	14	3.339	38	4.838	28
38	„ Kucharskiego	—	—	—	—	—	—	—	—	3.233	51	3 138	03	3.233	51	3.138	03
39	„ hr. Lanckorońskiej . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	7.070	94	—	—	7 070	94	—	—
40	„ Lewińskiego	1373	12	1370	50	—	—	—	—	4.157	75	—	—	5.530	87	1.370	50
41	„ ks. Lubomirskiej . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
42	„ Łukasiewicza	12	25	435	75	—	—	—	—	987	95	—	—	1.000	20	435	75
43	„ Łukowskiej	680	73	—	—	—	—	—	—	755	—	—	—	1·435	73	—	—
44	„ Macierzy polskiej . . .	8992	44	2277	96	—	—	—	—	30.945	—	—	—	39.937	44	2.777	96
45	„ Dra Malinowskiego . .	631	28	—	—	—	—	—	—	2.156	09	—	—	2.787	37	—	—
	„ „ „ II. . .	1419	11	—	—	—	—	—	—	2.661	—	—	—	4.080	11	—	—
	„ „ „ III. .	868	—	—	—	—	—	—	—	1.738	—	—	—	2.606	—	—	—
	„ „ „ IV. . .	361	91	—	—	—	—	—	—	1.897	—	—	—	2.258	91	—	—
	„ „ „ V. . .	72	42	3180	60	—	—	—	—	1.076	—	950	—	1.148	42	4.130	60
	„ „ „ VI. . .	994	42	—	—	—	—	—	—	1·938	23	—	—	2.932	65	—	—
	Do przeniesienia	521.880	94	201.354	23	—	—	—	—	2,005.439	29	124 183	74	2,527.320	23	325.537	97

jątku obrotowego.

Wydatki w ciągu roku 1909.				Stan z końcem roku 1909.											
				w kasie				należytości						czysty stan	
								czynne							
gotówka		efekta		gotówka		efekta		w bankach		inne		bierne		czynny		bierny	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
1,992.745	90	106.163	49	432.536	51	197.390	20	—	—	268.452	25	59.151	25	839.227	71	—	—
164	77	—	—	70	89	—	—	—	—	—	—	—	—	170	89	—	—
15.456	85	4.000	—	5.899	14	—	—	—	—	—	—	—	—	5.899	14	—	—
1.316	—	—	—	—	—	1.293	16	—	—	—	—	—	—	1.293	16	—	—
124	—	—	—	124	—	—	—	—	—	—	—	—	—	124	—	—	—
332	—	—	—	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36	—	—	—
132	—	—	—	132	—	—	—	—	—	—	—	—	—	132	—	—	—
422	89	—	—	405	11	—	—	—	—	—	—	—	—	405	11	—	—
25	64	—	—	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32	—	—	—
3.339	38	—	—	—	—	4.838	28	—	—	—	—	—	—	4.838	28	—	—
3.148	51	—	—	85	—	3.138	03	—	—	74	51	—	—	3.297	54	—	—
7.070	94	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.800	58	1.370	50	2.730	29	—	—	—	—	—	—	—	—	2.730	29	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
619	44	435	75	380	76	—	—	—	—	—	—	—	—	380	76	—	—
742	83	—	—	692	90	—	—	—	—	—	—	—	—	692	90	—	—
32.223	42	—	—	7.714	02	2.777	96	—	—	—	—	320	—	10.171	98	—	—
2.110	19	—	—	677	18	—	—	—	—	—	—	—	—	677	18	—	—
3.524	41	—	—	555	70	—	—	—	—	—	—	—	—	555	70	—	—
173	78	—	—	2.432	22	—	—	—	—	—	—	—	—	2.432	22	—	—
1.958	62	—	—	300	29	—	—	—	—	—	—	—	—	300	29	—	—
1.077	68	464	55	70	74	3.666	05	—	—	—	—	—	—	3,736	79	—	—
1.251	87	—	—	1.680	78	—	—	—	—	—	—	—	—	1.680	78	—	—
2,070.764	70	112.434	29	456.555	53	213.103	68	—	—	268.526	—	59.471	25	878.714	72	—	—

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1909. w kasie gotówka K.	g.	efekta K.	g.	w bankach K.	g.	Dochody w ciągu roku 1909. gotówka K.	g.	efekta K.	g.	Razem gotówka K.	g.	efekta K.	g.
	Z przeniesienia . . .	521.880	94	201.354	23	—	—	2,005.439	29	124.183	74	2,527.320	23	325.537	97
46	Fundacya Mochnackiej	211	92	—	—	—	—	404	—	—	—	615	92	—	—
47	„ Morawieckiego . . .	492	33	—	—	—	—	2.918	94	—	—	3.411	27	—	—
58	„ Nazarkiewicza	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
49	„ Niezabitowskiej I. . . .	257	68	1.042	31	—	—	288	—	257	68	545	68	1.299	99
50	„ „ II. . .	—	—	866	—	—	—	2.196	21	1.302	—	2.196	21	2 168	—
51	„ „ III. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
52	Fundusz Osolińskich	829	66	—	—	624	—	107.506	—	—	—	108.335	66	—	—
53	Fundacya Ostaszewskiego . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
54	„ Pietruskich Konstantego i Michaliny:														
	a) rezerwowy . .	34.439	28	52.587	10	—	—	53.861	33	20.000	—	88.300	61	72.587	10
	b) obrotowy . .	—	—	8.147	88	—	—	5.000	—	5.000	—	5·000	—	13.147	88
55	„ Pietruskiego Oktawa . .	—	75	2.567	17	—	—	400	—	400	—	400	75	2.967	17
56	Fundusz Podrzutków, budowy domu we Lwowie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
57	Fundacya Ponińskiego	2.438	76	969	—	—	—	7.376	81	6.799	26	9.815	57	7.768	26
58	„ hr. Potockiego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
59	„ Dra Przesmyckiego . .	3.455	50	—	—	—	—	4.857	—	—	—	8.312	50	—	—
60	„ Remerowej, szpitalna:														
	a) rezerwowy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	b) obrotowy .	—	—	1.065	85	—	—	4.519	81	—	—	4.519	81	1.065	85
61	„ Russanowskiej dla inwalidów polskich . . .	722	47	—	—	—	—	5 556	50	—	—	6.278	97	—	—
62	Fundusz Rybactwa	12.354	26	111	41	—	—	12.151	92	4	48	24.506	18	115	89
63	Fundacya Sądecka — „Dom roboczy“	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
64	„ ks. Sapiehy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia	577.083	55	268.710	93	624	—	2,212.475	81	157.947	16	2,789.559	36	426.658	11

jątku obrotowego.

Wydatki w ciągu roku 1909.		Stan z końcem roku 1909.									
		w kasie		należytości				czysty stan			
				czynne							
				w bankach		inne		bierne		czynny		bierny	
gotówka	efekta	gotówka	efekta								
K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.		K. g.		K. g.		K. g.		K. g.	
2,070.764 70	112.434 29	456.555 53	213.103 68	— —		268.526 76		59.471 25		878.714 72		— —	
401 68	— —	214 24	— —	— —		— —		— —		214 24		— —	
2.900 55	— —	510 72	— —	— —		— —		— —		510 72		— —	
— —	— —	— —	— —	— —		— —		— —		— —		— —	
261 95	— —	283 73	1.299 99	— —		— —		— —		1.583 72		— —	
2.196 21	1.300 —	— —	868 —	— —		— —		— —		868 —		— —	
— —	— —	— —	— —	— —		— —		— —		— —		— —	
106.839 50	— —	1.496 16	— —	624 —		— —		— —		2.120 16		— —	
— —	— —	— —	— —	— —		— —		— —		— —		— —	
65.577 09	— —	22 723 52	72.587 10	— —		— —		— —		95.310 62		— —	
5.000 —	— —	— —	13.147 88	— —		— —		— —		13.147 88		— —	
400 75	— —	— —	2.967 17	— —		— —		— —		2.967 17		— —	
— —	— —	— —	— —	— —		— —		— —		— —		— —	
7.374 48	6.072 51	2.441 09	1.695 75	— —		— —		— —		4.136 84		— —	
— —	— —	— —	— —	— —		— —		— —		— —		— —	
5.122 74	— —	3 189 76	— —	— —		— —		300 —		2.889 76		— —	
— —	— —	— —	— —	— —		— —		— —		— —		— —	
3.132 63	— —	1.387 18	1.065 85	— —		— —		— —		2.453 03		— —	
5.539 71	— —	739 26	— —	— —		— —		— —		739 26		— —	
24.058 30	— —	447 88	115 89	— —		19.339 29		2.210 —		17.693 06		— —	
— —	— —	— —	— —	— —		— —		— —		— —		— —	
— —	— —	— —	— —	— —		— —		— —		— —		— —	
2,299.570 29	119.806 80	489.989 07	306.851 31	624 —		287.866 05		61.981 25		1,023.349 18		— —	

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1909. w kasie gotówka K.	g.	efekta K.	g.	w bankach K.	g.	Dochody w ciągu roku 1909. gotówka K.	g.	efekta K.	g.	Razem gotówka K.	g.	efekat K.	g.
	Z przeniesienia .	577.083	55	268.710	95	624	—	2,212,475	81	157.947	16	2,789 559	36	426.658	11
65	Fundacya Schiffnera	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
66	„ Siemianowskich I. . . .	883	53	850	64	—	—	2.978	43	1.710	—	3.861	96	2.560	64
67	„ „ II. . .	124	27	—	—	—	—	1.889	—	—	—	2.013	27	—	—
68	Fundusz Sierociński — stanowy . .	2.721	80	—	—	—	—	4.039	—	—	—	6.760	80	—	—
69	„ Sierocy — krajowy: *a*) obrotowy	12.634	72	30.000	—	—	—	183.316	14	—	—	195.950	86	30.000	—
	b) rezerwowy . . .	—	—	216.385	90	—	—	10.300	—	—	—	10.300	—	216.385	90
70	Fundacya Skrzyńskiego I. . . .	5.689	71	—	—	—	—	3.219	71	—	—	8.909	42	—	—
71	„ „ II. . . .	718	73	—	—	—	—	479	98	—	—	1.198	71	—	—
72	Fundusz hr. Stadnickiego . . .	3.948	70	—	—	—	—	1.921	—	1.000	—	5.869	70	1.000	—
73	Fundacy Steczkowskiego	426	43	—	—	—	—	338	76	—	—	765	19	—	—
74	„ Straszewskiego . . .	67	08	—	—	—	—	264	70	—	—	331	78	—	—
75	„ Strzeliska „Dom ubogich" rezerwowy	122	29	3.112	44	—	—	214	10	217	39	336	39	3.329	83
76	„ ks. Szaflarskiego i Czajkowskiej I.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
77	„ ks. Szaflarskiego i Czajkowskiej II.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
78	Fundusz Szkół ludowych z r. 1872 .	3.057	59	—	—	—	—	8.475	59	—	—	11.533	18	—	—
79	Fundacya Szumańskiego	22	69	19.729	53	—	—	5.213	34	4.624	—	5.236	03	24.353	53
80	Fundusz Tarnowskiego — byłego obwodu	—	—	22 068	92	—	—	891	56	891	56	891	56	22.960	48
81	Fundacya Tyzenhansa	178	—	—	—	—	—	284	—	—	—	462	—	—	—
82	„ Wężyków	302	83	—	—	—	—	304	—	—	—	606	83	—	—
83	„ Weissenwolfowej . . .	297	44	486	44	—	—	217	—	—	—	514	44	486	44
84	„ „ II. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
85	Fundusz Winniki — administracya dóbr	—	—	—	—	—	—	48.541	21	—	—	48.541	21	—	—
	Do przeniesienia . .	608.279	36	561.344	82	624	—	2,485.363	33	166.390	11	3,093.642	69	727.734	93

jątku obrotowego.

Wydatki w ciągu roku 1909.				Stan z końcem roku 1909.											
				w kasie				należytości						czysty stan	
								czynne							
								w bankach		inne		bierne			
gotówka		efekta		gotówka		efekta								czynny	bierny
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K. g.	K. g.
2,299.570	29	119.806	80	489.989	07	306.851	31	642	—	287.866	05	61.981	25	1,023.949	18	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.150	16	2.560	64	1.711	80	—	—	—	—	—	—	—	—	1.711	80	—	—
1.908	07	—	—	105	20	—	—	—	—	—	—	—	—	105	20	—	—
2.455	71	—	—	4.305	09	—	—	—	—	—	—	1.224	—	3.081	09	—	—
183.374	41	20.000	—	12.576	45	10.000	—	—	—	100	—	—	—	22.676	45	—	—
10 300	—	—	—	—	—	216.385	90	—	—	45.000	—	—	—	261.385	90	—	—
5.524	65	—	—	3.084	77	—	—	—	—	—	—	—	—	3.084	77	—	—
649	65	—	—	549	06	—	—	—	—	—	—	—	—	549	06	—	—
4 595	06	—	—	1.274	64	1.000	—	—	—	—	—	—	—	2 274	64	—	—
427	71	—	—	337	48	—	—	—	—	—	—	—	—	337	48	—	—
259	73	—	—	72	05	—	—	—	—	—	—	—	—	72	05	—	—
205	62	—	—	130	77	3.329	83	—	—	—	—	—	—	3 460	60	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8.533	18	—	—	3.000	—	—	—	—	—	—	—	3.000	—	—	—	—	—
5.193	97	9.416	07	42	06	14.937	46	—	—	—	—	—	—	14 979	52	—	—
891	56	—	—	—	—	22 960	48	—	—	—	—	—	—	22.960	48	—	—
278	—	—	—	184	—	—	—	—	—	—	—	—	—	184	—	—	—
307	22	—	—	299	61	—	—	—	—	—	—	—	—	299	61	—	—
28	—	—	—	486	44	486	44	—	—	—	—	—	—	972	88	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
48.541	21	—	—	—	—	—	—	—	—	23.654	48	—	—	23.654	48	—	—
2,575.494	20	151.783	51	518.148	49	575.951	42	642	—	356.620	53	66.205	25	1,385.139	19	—	—

Rachunek ma-

Liczba porządkowa		Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1909. w kasie gotówka K.	g.	efekta K.	g.	w bankach gotówka K.	g.	Dochody w ciągu roku 1909. gotówka K.	g.	efekta K.	g.	Razem gotówką K.	g.	efekta K.	g.
		Z przeniesienia . . .	608.279	36	561.344	82	624	—	2,485.363	33	166.390	11	3,093.642	69	727.734	93
	86	Fundacya hr. Wodzickiego	1.157	72	1.169	59	—	—	3.530	76	23	17	4.688	48	1.192	76
	87	Fundusz zakupna książek do czytania	96	—	192	—	—	—	404	10	96	—	500	10	288	—
III		„ podrzutków w Krakowie . .	—	—	—	—	—	—	6.487	19	—	—	6,487	19	—	—
IV		„ propinacyjny	318.823	54	9,589.911	01	—	—	1,515.980	69	1,835.172	25	1,834·804	23	11,425.083	26
V		„ b. Korpusu ochotników wojskowych	—	—	106.415	56	—	—	118.347	80	118.347	80	118.317	80	224 763	36
		Suma działu C . . .	923.356	62	10,259.032	98	624	—	4,130.113	87	2,120.029	33	5,058.470	49	12,379.062	31
		a) Suma działu A	1,094.614	93	1,000.000	—	374.900	—	139,499.877	17	7,662.868	17	140,594.492	10	8,662.868	17
		b) Suma „ B	4,616.531	53	12,992.379	96	4,499.504	15	42,408.146	39	15,003.842	84	47,024.677	92	27,996.222	80
		c) Suma „ C . . .	928.356	62	10,259 032	98	624	—	4,130.113	87	2,120.029	33	5,058.470	49	12,379.062	31
		Ogólna suma majątku obrotowego . . .	6,639.503	08	24,251.412	94	4,875.028	15	186,038.137	43	24,786.740	34	192,677.640	51	49,038.153	28

jątku obrotowego.

Wydatki w ciągu roku 1909.		Stan z końcem roku 1909.									
		w kasie		należytości				czysty stan			
				czynne							
				w bankach		inne		bierne		czynny		bierny	
gotówka	efekta	gotówka	efekta								
K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.		K. g.		K. g.		K. g.		K. g.	
2,575.494 20	151.783 51	518.148 49	575.951 42	624 —		356.620 53		66.205 25		1,385.139 19		— —	
2.354 60	1.169 59	2.333 88	23 17	— —		— —		— —		2.357 05		— —	
403 24	283 —	96 86	— —	— —		— —		— —		96 86		— —	
6.487 19	— —	— —	— —	— —		— —		— —		— —		— —	
1,818.939 16	774.121 59	15.865 07	10,650.961 67	— —		971.313 —		20 —		11,638.119 74		— —	
118.347 80	108.915 56	— —	115.847 80	— —		31.000 —		— —		146.847 80		— —	
4,522.026 19	1,036.278 25	536.444 30	11,342.784 06	624 —		1,358.933 53		66.225 25		13,172.560 64		— —	
139,853 874 25	7,662.868 17	740.617 85	1,000.000 —	585.875 —		13,726.692 18		36,267.132 84		2,804.808 19		23,018.757 —	
38,890.113 32	11,243.732 70	8,134.564 60	16,752.490 10	1,592 554 —		26,853.298 75		90,303.241 42		21,648·389 38		58,618·723 35	
4,522.026 19	1,036.278 25	536.444 30	11,342.784 06	624 —		1,358.933 53		66.225 25		13,172.560 64		— —	
183,366.013 76	19,942.879 12	9.411.626 75	29,095 274 16	2,179.053 —		41,938 924 46		126,636.600 51		37,625.758 21		81,637.480 35	

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1909. w kasie gotówka K.	g.	efekta K.	g.	wartość dóbr i realności K.	g.	kapitały hipotekowane K.	g.	w bankach K.	g.	Dochody w ciągu roku 1909 gotówka K.	g.	efekta K.	g.	wartość dóbr i realności K.	g.	kapitały hipotekowane K.	g.	Ra- gotówka K.	g.	efekta K.	g.
	Dział A.																						
	Fundusz krajowy i zakłady krajowe:																						
I.	Fundusz krajowy:																						
	a) Gmach sejmowy . .	—	—	—	—	3,210.164	59	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	b) Szpital św. Łazarza w Krakowie: (część wartości nowego gmachu szpitala Nr. 48 i 49|222 Dz. III. własność funduszu krajowego	—	—	—	—	763.522	61	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	c) Zamek w Olesku . .	—	—	—	—	2.665	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	d) Gmach dla c. k. żandarmeryi we Lwowie	—	—	—	—	532.332	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	e) Gmach dla c. k. żandarm. w Czortkowie	—	—	—	—	14.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	f) Gmach żandarmeryi w Skałacie	—	—	—	—	16.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	g) Fundusz policyi kraj.	—	—	94.417	76	177.855	—	54	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	94.417	76
	h) Fundusz kultury kraj.	—	—	88.838	58	—	—	—	—	—	—	1.000	—	1.000	—	—	—	—	—	1.000	—	89.838	58
	i) Zbioniki na ropę w Popielach	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,334.550	07	—	—	—	—	—	—
II.	*Szpitale krajowe:*																						
1	*Krajowy szpital powszechny we Lwowie:*																						
	a) Oddział chorych . . .	—	—	5.2	7 81	1,758 555	66	—	—	—	—	171.754	99	4.252	47	415.108	85	—	—	171.754	99	9.520	28
	b) „ położnic . .	2	21	—	—	568.107	53	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	21	—	—
2	Krajowy zakład dla obłąkanych w Kulparkowie	—	—	2.530	26	2,315.482	50	—	—	—	—	24.844	13	850	84	—	—	—	—	24.844	13	3.381	10
3	*Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie:*																						
	a) oddział chorych . .	—	—	411.477	48	1,182.439	17	—	—	—	—	60.118	46	28.388	49	—	—	—	—	60.118	46	439.865	97
	b) „ położnic . .	—	—	48.318	60	55.505	—	—	—	—	—	2.687	20	2.786	62	—	—	—	—	2.687	20	51.105	22
	c) „ syfilitycznych	—	—	8.174	16	11.398	38	—	—	—	—	200	—	210	—	—	—	—	—	200	—	8.384	16
	d) „ obłąkanych .	—	—	—	—	9.206	02	6.545	44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
III.	Fundusz szkolny krajowy	—	—	1,128 193	34	12.235	89	14.755	54	—	—	39.716	34	41.673	95	—	—	—	—	39.716	34	1,169.867	29
IV.	Krajow. fund. szkolny emerytalny	—	—	67.167	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	67.167	12
V.	Fundusz koszar kraj.	—	—	—	—	3,105.899	49	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
*VI.	Fundusz policyi kraj. .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VII.	*Zakłady rolnicze:*																						
1	Akademia rolnicza w Dublanach	—	—	11.165	80	796.327	74	—	—	—	—	905	05	933	88	514.958	58	—	—	905	05	12.099	68
2	Niższa szkoła rolnicza w Dublanach . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Szkoła gorzelnicza w Dublanach	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Gorzelnia w Dublanach	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Folwark w Dublanach	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Stacya doświadczalna chemiczno rolnicza w Dublanach . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Stacya doświadczalna botaniczno rolnicza we Lwowie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie .	—	—	—	—	81.796	72	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia .	2	21	1,865.550	91	14,613.493	90	21.355	48	—	—	301.226	17	80.096	25	2,264.617	50	—	—	301.228	38	1,945.647	16

jątku zarodowego.

zem				Wydatki w ciągu roku 1909.								Stan z końcem roku 1909.															
wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		należytości						czysty stan			
												gotówka		efekta						czynne				bierne		czynny		bierny	
																				w bankach		inne							
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
2,210.164	59	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,210.164	59	—	—	—	—	—	—	—	—	3,210,164	59	—	—
763.522	61	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	763.522	61	—	—	—	—	—	—	—	—	763.522	61	—	—
2.665	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.665	60	—	—	—	—	—	—	—	—	2.665	60	—	—
532.332	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	532.332	—	—	—	—	—	—	—	—	—	532.332	—	—	—
14.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14.000	—	—	—
16.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16.000	—	—	—
177.855	—	54	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	94.417	76	177.855	—	54	50	—	—	—	—	—	—	272.327	26	—	—
—	—	—	—	1.000	—	1.000	—	—	—	—	—	—	—	88.838	58	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	88.838	58	—	—
1,334.550	07	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,334.550	07	—	—	—	—	—	—	—	—	1,334.550	07	—	—
2,173.664	51	—	—	171.754	99	3.874	16	—	—	—	—	—	—	5.646	12	2,173 664	51	—	—	—	—	—	—	56.322	36	2,122.988	27	—	—
568.107	53	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	21	—	—	568.107	53	—	—	—	—	—	—	—	—	568.109	74	—	—
2,315 482	50	—	—	24.844	13	424	44	—	—	—	—	—	—	2.956	66	2,315.482	50	—	—	—	—	2.400	—	—	—	2,320.839	16	—	—
1,182.439	17	—	—	60.118	46	200	—	—	—	—	—	—	—	439.665	97	1,182.439	17	—	—	—	—	403.664	33	—	—	2,025.769	47	—	—
55.505	—	—	—	2.687	20	1.435	—	—	—	—	—	—	—	49.670	22	55.505	—	—	—	—	—	15.623	26	—	—	120.798	48	—	—
11.398	38	—	—	200	—	200	—	—	—	—	—	—	—	8.184	16	11.398	38	—	—	—	—	1.760	—	—	—	21.342	54	—	—
9.206	02	6.545	44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9·206	02	6.545	44	—	—	—	—	—	—	15.751	46	—	—
12.235	89	14.755	54	39.716	34	36.134	48	—	—	840	—	—	—	1,133.732	81	12.235	89	13.915	54	—	—	647.500	04	36.485	84	1,770.898	44	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	67.167	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	67.167	12	—	—
3,105.899	49	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,105.899	49	—	—	—	—	—	—	—	—	3,105.899	49		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1,311.286	32	—	—	905	05	619	14	—	—	—	—	—	—	11.480	54	1,311.286	32	—	—	—	—	—	—	—	—	1,322.766	86	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
81.796	72	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	81.796	72	—	—	—	—	—	—	—	—	81.796	72	—	—
16,878.1 11	40	21.355	48	301.226	17	43.387	22	—	—	840	—	2	21	1,901.759	94	16,878.111	40	20.515	48	—	—	1,070.947	63	92.808	20	19,778.528	46	—	—

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1909.								Dochody w ciągu roku 1909.						Ra	
		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w bankach		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta	
		gotówka		efekta																			
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia	2	21	1,865.550	91	14613493	90	21.355	48	—	—	301.226	17	80.096	25	2,264.617	50	—	—	301.228	38	1,945.647	16
9	Szkoła rolnicza w Czernichowie	—	—	11 973	35	471.621	54	—	—	—	—	5.972	66	5.997	47	—	—	—	—	5.972	66	17.970	82
10	a) folwark w Czernich.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	b) była szkoła ogrodn. w Czernichowie . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy	—	—	—	—	122.930	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Niższa szkoła rolnicza w Horodence	—	—	—	—	48.550	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy	—	—	—	—	25.881	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	Niższa szkoła rolnicza w Suchodole . . .	—	—	—	—	145.664	72	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Niższa szkoła rolnicza w Miłocinie	—	—	—	—	200.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Szkoła mleczarska w Rzeszowie	—	—	—	—	113.640	96	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Szkoła ogrodnicza w Tarnowie	—	—	—	—	36.276	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Szkoła ogrodnicza na Wulce Kapitańskiej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Zakład sadowniczy w Zaleszczykach . . .	—	—	—	—	16.000		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Skład publiczny w Krakowie	—	—	—	—	297.260	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
* 22	Fund. kultury krajowej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	Zakłady przemysłowe .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	329.435	—	—	—	—	—	—	—
	Suma działu A.	2	21	1,877.524	26	16091319	31	21.355	48	—	—	307.198	83	86.093	72	2,594.052	50	—	—	307.201	04	1,963.617	98

*) Wysokość zamieszczono pod I. fund. kraj.

jątku zarodowego.

zem				Wydatki w ciągu roku 1909.						Stan z końcem roku 1909.													
wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		należytości						czysty stan			
												gotówka		efekta						czynne				bierne		czynny		bierny	
																				w bankach		inne							
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
16,878.111	40	21.355	48	301.226	17	43.887	22	—	—	840	—	2	21	1,901.759	94	16,878.111	40	20.515	48	—	—	1,070.947	63	92.808	20	19,778.528	46	—	—
471.621	54	—	—	5794	24	5.462	19	—	—	—	—	178	42	12 508	63	471.621	54	—	—	—	—	—	—	—	—	484.308	59	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
122.930	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	122.930	10	—	—	—	—	—	—	—	—	122.930	10	—	—
48.550	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48.550	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48.550	—	—	—
25.881	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25.881	31	—	—	—	—	—	—	—	—	25.881	31	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
145.664	72	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	145.664	72	—	—	—	—	—	—	—	—	145.664	72	—	—
200.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200.000	—	—	—
113.640	96	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	113.640	96	—	—	—	—	—	—	—	—	113.640	96	—	—
36.276	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36.276	40	—	—	—	—	—	—	—	—	36.276	40	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16.000	—	—	—
297.260	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	297.260	38	—	—	—	—	—	—	—	—	297.260	38	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
329.435	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	329.435	—	—	—	—	—	—	—	—	—	329.435	—	—	—
18,685.371	81	21.355	48	307.020	41	49.349	41	—	—	840	—	180	63	1,914.268	57	18,685371	81	20.515	48	—	—	1,070.947	63	92.808	20	21,598.475	92	—	—

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1909.								Dochody w ciągu roku 1909.								Ra			
		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w bankach		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta	
		gotówka		efekta																			
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Dział B.																						
	Fundusze dotowane																						
I.	Fundusz budowy pawilonów i rozszerzenia Zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
II.	Fundusz budowy kraj. zakładu dla obłąkanych w zachodniej części kraju (Kobierzyn)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
III.	Fundusz pens. lekarzy okręgowych	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IV.	Fundusz pożyczkowy na budowę szkół .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
V.	Fundusz pożyczkowy na budowę koszar .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VI.	Fundusz pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VII.	Fundusz kolejowy . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VIII.	*Fundusz przedsiębiorstw melioracyjnych*:																						
1	Biała z dopływami, fundusz regulacyi i uzupełnienia prawego brzegu Dunajca	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Biała, regulacya powyżej Grybowa (Rubr. IX. poz. 11 wydat.)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Błożewka z dopływami	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Błotnia, fund. regulacyi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Bystra, fund. zabudow.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Bug, fund. regulacyi od ujścia Pełtwi do granicy Państwa . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Bystrzyca (w Podbużu i potok Szepytnik .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Bystrzyca pod Stupnicą	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Dniestr górny z dopływami, fund. regulac.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Dniestr górny, regulacya powyżej Kornalowic (Rubr. IX. p. 11 wyd.)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Dniestru dorzecze, fundusz zabudowania potoków górskich .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Dumny potok, fundusz regulacyi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Dunajec, fundusz obwałowania lewego brzegu poniżej mostu w Bogumiłowicach	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Dunajec, fundusz obwałowania lewego brzegu powyżej mostu w Bogumiłowicach	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	Gniła Lipa, fund. regulacyi sekcyi górnej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Gniła Lipa, fund. regulacyi sekcyi środkowej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Kisielina, fund. regulacyi sekcyi dolnej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

jątkru zarodowego.

zem		Wydatki w ciągu roku 1909.						Stan z końcem roku 1909.													
								w kasie						należytości						czysty stan	
														czynne				bierne			
wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	gotówka	efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	gotówka	efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	w bankach	inne										
K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1909. w kasie gotówka K.	g.	efekta K.	g.	wartość dóbr i realności K.	g.	kapitały hipotekowane K.	g.	w bankach K.	g.	Dochody w ciągu roku 1909 gotówka K.	g.	efekta K.	g.	wartość dóbr i realności K.	g.	kapitały hipotekowane K.	g.	Ra- gotówka K.	g.	efekta K.	g.
	Z przeniesienia .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Kisilina, fund. regulacyi sekcyi górnej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Krzemieniec, Babulówka oraz Trześń i Rów fund. regulacyi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Krzemionka, fund. zabudowania	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Łańcucko-jarosławskie bagna, fundusz osuszenia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Łęg, fund. regulacyi .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	„ w powiatach: niżańskim i kolbuszowskim fund. regulacyi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Michałów, fund, zabudowania	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Mikołajów debry, fund. zabudowania . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Naddniestrzańskie bagna fund. kolmat.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Niszkówka fund. zabudowania	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	Nowy Breń z dopływami, fund. regulacyi																						
29	Pełtew z dopływami, fund. regulayi . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Pełew w m. Lwowie .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31	Przegnojówka, fundusz regulacyi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Pusta, fund. regulacyi																						
33	Rata z dopływami, fundusz regulacyi . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34	Rudawa z dopływami fund. regulacyi . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35	Rzemieńskie bagna fundusz osuszenia . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
36	Skawa dorzecze, fund. zabudowania potoków górskich . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	Trześniówka, fundusz konserwacyi . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
38	Trześniówka górna, fundusz regulacyi .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
39	Tyśmienica z dopływami i potok Letnianka, fund. regnlacyi																						
40	Wereszyca, fund. regul.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
41	Wisła od Niepołomic do ujścia Raby, fundusz obwałowania .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
42	Wisła od Raby do Woli rogowskiej, fundusz obwałowania . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
43	Wisła w powiecie dąbrowskim, fundusz obwałowania . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Wisła lewy brzeg w powiecie krakowskim	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
45	Wisła lewy wał (nadwiślański) od ujścia Białuchy do granicy Państwa fund. podwyższenia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

jątku zarodowego.

zem		Wydatki w ciągu roku 1909.				Stan z końcem roku 1909.													
wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	gotówka	efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	w kasie		wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	należytości				czysty stan	
						gotówka	efekta			czynne		bierne		czynny	bierny
										w bankach	inne				
K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1909.								Dochody w ciągu roku 1909.								Ra			
		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w bankach		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta	
		gotówka		efekta																			
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g
	Z przeniesienia .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
46	Wisła prawy brzeg między Podgórzem a Niepołomicami, fundusz dla uzupełnienia obwałowania . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
47	Wisła prawy wał (nadwiślański) między Podgórzem a Niepołomicami fund. podwyższenia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
48	Wisła i San w powiecie tarnobrzeskim, fund. obwałowania .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
49	Wisła i Wisłoka w powiecie mieleckim, fundusz uzupełnienia obwałowania .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
50	Wisłok i Pielnica fund. uzupełnienia regul. .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
51	ZłotaLipa, fund. regul.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
52	Zniesienie gmina, pow. lwowskie debry, fundusz zabudowania .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
53	Fundusz pożyczek bezprocentowych na osuszenie i drenowanie gruntów	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
54	Fundusz pożyczkowy na podwyższenie wałów wiślanych	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
55	Fundusz pożyczkowy na cele melioracyjne .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
56	Fundusz związkowej kasy chorych (z załącznikami)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
57	Fundusz poż. 3,000.000 do kosztów uzupełnienia rzek kanałowych	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IX.	Fund. włości rentowych	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
X.	*Fundusze pożyczek krajowych:*																						
1	Z roku 1893	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	„ 1904	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	„ 1905	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	„ 1907	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XI	Fundusz pożyczk. na krycie dachów materyałem ogniotrw. .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XII.	*Fundusze aministrowane przez Bank krajowy:*																						
1	Stały fundusz przemysłowy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Fundusz pożyczk. dla Kółek rolniczych .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Fundusz pożyczk. dla przemysłu rolnicz. .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Stały fund. budowlany	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Fundusz inwestycyjny	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Suma działu B . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

jątku zarodowego.

zem		Wydatki w ciągu roku 1909.						Stan z końcem roku 1909.													
wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	gotówka		efekta		wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	w kasie				wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	należytości						czysty stan	
								gotówka		efekta				czynne				bierne		czynny	bierny
														w bankach		inne					
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Rachunek ma-

Liczba porządkowa		Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1909. w kasie gotówka K.	g.	efekta K.	g.	wartość dóbr i realności K.	g	kapitały hipotekowane K.	g.	w bankach K.	g	Dochody w ciągu roku 1909. gotówka K.	g.	efekta K.	g	wartość dóbr i realności K	g	kapitały hipotekowane K.	g	Ra gotówka K.	g.	efekta K.	g
		Dział C.																						
I.		**Fundusze samoistne**																						
Od 1-	265	Fundusze stypendyjne:																						
		Fundusze stypendyjne .	3	89	10,052172	66	1.937.564	61	26.616	24	—	—	586 734	16	763.052	78	—	—	—	—	586.738	05	10,815.225	44
II.		Fundusze dobroczynne:																						
	1	Fundacya hr. Baworowskiego	—	68	2,883.913	16	923.007	98	—	—	—	—	229.942	12	241.942	12	—	—	—	—	229.942	80	3,125.855	28
	2	Fundacya Brzozowskiego	123	80	6.388	35	—	—	—	—	—	—	248	—	—	—	—	—	—	—	371	80	6.388	35
	3	Fundacya Bursika . .	—	—	3.344	52	—	—	—	—	—	—	8	—	8	—	—	—	—	—	8	—	3.352	52
	4	„ Ciemierzyńskiego I. .	—	—	1.473	22	—	—	—	—	—	—	48	—	48	—	—	—	—	—	48	—	1.521	22
	5	„ Ciemierzyńskiego II. .	—	—	1.473	22	—	—	—	—	—	—	48	—	48	—	—	—	—	—	48	—	1.521	22
	6	„ Czarkowskiej	—	—	576.688	63	—	—	—	—	—	—	21.850	—	23.000	—	—	—	—	—	21.850	—	599.688	63
	7	Fundusz Emerytalny aktorów we Lwowie	—	—	500.447	21	—	—	—	—	—	—	1.045	—	1.100	—	—	—	—	—	1.045	—	501.547	21
	8	Fundacya Gewürtzowej	—	—	2.688	66	—	—	—	—	—	—	—	95	—	95	—	—	—	—	—	95	2.689	61
	9	„ Głowińskiego	—	—	155.522	54	—	—	—	—	—	—	8.428	46	8.876	86	—	—	—	—	8.428	46	164.399	40
	10	„ Helclów w Krakowie	—	—	1,897.932	63	1,467.335	10	—	—	—	—	21.780	—	22.92	—	—	—	—	—	21.780	—	1,920.852	63
	11	„ Hoffmanowej I. . . .	—	—	7.277	45	—	—	—	—	—	—	22	40	22	40	—	—	—	—	22	40	7.299	85
	12	„ Hoffmanowej II. . .	—	—	8.077	69	—	—	—	—	—	—	27	50	27	50	—	—	—	—	27	50	8 105	19
	13	Fundusz Instytutu teologicznego żydow. .	—	—	25.194	28	—	—	—	—	—	—	93	—	9	—	—	—	—	—	93	—	25.203	28
	14	Fundusz Inwalidów wojskowych galicyjski I.	—	—	77.211	47	—	—	—	—	—	—	473	50	500	—	—	—	—	—	473	50	77.711	47
	15	Fundacya Inwalidów galicyjska II. . . .	2.479	44	230.037	99	—	—	—	—	—	—	22.930	56	26.634	55	—	—	—	—	25.410	—	256.672	54
	16	Fundusz Inwalidów wojskowych niżankowicki	—	—	6.448	98	—	—	—	—	—	—	40	—	40	—	—	—	—	—	40	—	6.488	98
	17	Fundacya Jabłońskiego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.400	—	—	—	—	—	—	—	2.400	—
	18	„ Jędrzejowiczowej . .	—	—	16.415	77	—	—	—	—	—	—	3	08	3	08	—	—	—	—	3	08	16.418	85
	19	„ Kochmana I.	—	—	64 373	31	—	—	—	—	—	—	1.560	90	2.250	—	—	—	—	—	1.560	90	66.623	31
	20	„ „ II.	1 066	64	53.864	78	—	—	—	—	—	—	2 249	63	2.400	—	—	—	—	—	3.316	27	56.264	78
	21	„ Kielanowskiego I. . . .	—	—	20.027	79	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.027	79
	22	„ Kielanowskiego II. . . .	—	—	20.037	71	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.037	71
	23	„ Kielanowskiego III. . .	—	—	122.775	19	—	—	—	—	—	—	—	—	3	02	—	—	—	—	—	—	122.778	21
		Do przeniesienia .	3.674	45	16,733.487	21	4,327.907	69	26.616	24	—	—	897.533	23	1,095.286	26	—	—	—	—	901.207	71	17828773	47

jątku zarodowego.

z c m				Wydatki w ciągu roku 1909.						S t a n z k o ń c e m r o k u 1909.													
wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		należytości						czysty stan			
												gotówka		efekta						czynne				bierne		czynny		bierny	
																				w bankach		inne							
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
1,937.564	61	26.616	24	586.738	05	300.336	16	320.000	—	698	94	—	—	10,514.889	28	1,617.564	61	25.917	30	—	—	830.487	48	—	—	12 988.858	67	—	—
923.007	98	—	—	229.942	12	72.000	—	—	—	—	—	—	68	3.053855	28	923.007	98	—	—	—	—	—	—	—	—	3,976.863	94	—	—
—	—	—	—	248	—	—	—	—	—	—	—	123	80	6.388	35	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.512	15	—	—
—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.352	52	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.352	52	—	—
—	—	—	—	48	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.521	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.521	22	—	—
—	—	—	—	48	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.521	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.521	22	—	—
—	—	—	—	21.850	—	8	45	—	—	—	—	—	—	599.680	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	599.680	18	—	—
—	—	—	—	1.045	—	1.045	—	—	—	—	—	—	—	500.502	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	500.502	21	—	—
—	—	—	—	—	95	—	—	—	—	—	—	—	—	2.689	61	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.689	61	—	—
—	—	—	—	8.4	8 46	2.219	80	—	—	—	—	—	—	162.179	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	162.179	60	—	—
1,467.335	10	—	—	21.780	—	21.536	01	—	—	—	—	—	—	1,899.316	62	1,467.335	10	—	—	—	—	—	—	—	—	3,366.651	72	—	—
—	—	—	—	22	40	—	—	—	—	—	—	—	—	7 299	85	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7.299	85	—	—
—	—	—	—	27	50	—	—	—	—	—	—	—	—	8.105	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8.105	19	—	—
—	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	84	—	25.203	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25.287	28	—	—
—	—	—	—	473	50	281	98	—	—	—	—	—	—	77.429	49	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	77.429	49	—	—
—	—	—	—	25.410	—	22.770	56	—	—	—	—	—	—	233.901	98	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	233.901	98	—	—
—	—	—	—	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.488	98	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.488	98	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.400	—	—	—
—	—	—	—	3	08	—	—	—	—	—	—	—	—	16.418	85	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16.418	85	—	—
—	—	—	—	1.560	90	1.634	60	—	—	—	—	—	—	64.688	71	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	64.688	71	—	—
—	—	—	—	1.135	23	1.257	63	—	—	—	—	2.181	04	55.007	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	57.188	19	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.027	79	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.027	79	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.037	71	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.037	71	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	122.778	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	122.778	21	—	—
4.327.907	69	26.616	24	898.818	19	423.090	19	320.000	—	698	94	2.389	52	17,405.683	28	4,007.907	69	25.917	30	—	—	830.487	48	—	—	22272385	27	—	—

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1909.								Dochody w ciągu roku 1909						Ra	
		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w bankach		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta	
		gotówka		efekta																			
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia	3.674	45	16,733.487	21	4,327.907	69	26.616	24	—	—	897.533	26	1,095.286	26	—	—	—	—	901.207	71	17,828.773	47
24	Fundacya Komarmickich . . .	—	—	4.261	53	—	—	—	—	—	—	93	40	100	—	—	—	—	—	93	40	4.361	53
25	Fundacya Kościuszki na oświatę ludu polskiego	—	—	49.347	10	—	—	30.000	—	—	—	100	—	4.105	—	—	—	—	—	100	—	53.452	10
26	Fundusz Kościuszki pomnika	—	01	31.728	55	—	—	—	—	—	—	200	—	210	—	—	—	—	—	200	01	31.938	55
27	Fundacya Kosvitzky'ego I. . .	—	—	3.282	56	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3·282	56
28	„ Kosvitzky'ego II. . . .	—	—	8.422	38	—	—	—	—	—	—	32	—	32	—	—	—	—	—	32	—	8.454	38
29	„ Kosvitzky'ego III. . .	—	—	3.363	85	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.363	85
30	„ Kowalewskiego	—	—	20.669	30	—	—	—	—	—	—	598	03	628	03	—	—	—	—	598	03	21.297	33
31	„ Krupacza . .	—	—	824	60	—	—	—	—	—	—	28	64	28	64	—	—	—	—	28	64	853	24
32	„ Krzeczunowicza . . .	—	—	81.255	42	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	81.255	42
33	„ Kucharskiego	1.236	76	62.189	04	—	—	—	—	—	—	—	—	1.236	76	—	—	—	—	1.236	76	63.425	80
34	„ ks. Lanckorońskiej . .	303	54	167.203	14	—	—	—	—	—	—	535	—	533	04	—	—	—	—	838	54	167.736	18
35	„ Lewińskiego	—	—	68.723	67	—	—	—	—	—	—	4.042	87	4.242	87	—	—	—	—	4.042	87	72.966	54
36	„ ks. Lubomirskiej . . .	—	—	51.793	15	—	—	—	—	—	—	4.185	—	2.200	—	—	—	—	—	4185	—	53.993	15
37	„ Łukasiewicza	—	—	9.540	—	—	—	—	—	—	—	536	84	552	44	—	—	—	—	536	84	10.092	44
38	„ Łukowskiej	—	—	18.592	96	—	—	—	—	—	—	280	73	2 0	73	—	—	—	—	280	73	18.883	69
39	„ „Macierzy polskiej“ . .	20	—	80.296	32	—	—	—	—	—	—	112	—	20	—	—	—	—	—	132	—	80.316	32
40	„ Dra Malinowskiego I. . .	—	—	52.341	85	—	—	—	—	—	—	1.291	22	1.351	22	—	—	—	—	1.291	22	53.693	07
41	„ Dra Malinowskiego II. .	—	—	45.656	10	—	—	—	—	—	—	1.576	80	1.660	—	—	—	—	—	1.576	80	47.316	10
42	„ Dra Malinowskiego III. .	—	—	43.153	46	—	—	—	—	—	—	1.328	40	1.400	—	—	—	—	—	1.328	40	44.553	46
43	„ Dra Malinowskiego IV. .	—	—	47.050	74	—	—	—	—	—	—	1.576	80	1.450	—	—	—	—	—	1.376	80	48.500	74
44	„ Dra Malinowskiego V. .	—	—	26.764	19	—	—	—	—	—	—	389	40	410	80	—	—	—	—	389	40	27.174	99
45	„ Dra Malinowskiego VI. .	—	—	39.147	20	—	—	—	—	—	—	294	42	304	42	—	—	—	—	294	42	39.451	62
	Do przeniesienia .	5.234	76	17,649.094	32	4,327.907	69	56.616	24	—	—	914.534	21	1,116.042	81	—	—	—	—	919.769	57	18,765.136	53

jątku zarodowego.

zem				Wydatki w ciągu roku 1909.						Stan z końcem roku 1909.													
wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		należytości						czysty stan			
												gotówka		efekta						czynne				bierne		czynny		bierny	
																				w bankach		inne							
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
4,327.907	69	26.616	24	898.818	19	423.090	19	320.000	—	698	94	2.389	52	17,405.683	28	4.007.907	69	25.917	30	—	—	830.487	48	—	—	22,272 3c5	27	—	—
—	—	—	—	93	40	29	74	—	—	—	—	—	—	4.331	79	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.331	79	—	—
—	—	30.000	—	100	—	100	—	—	—	—	—	—	—	53.352	10	—	—	30.000	—	—	—	14.000	—	—	—	97.352	10	—	—
—	—	—	—	200	—	200	—	—	—	—	—	—	01	31.738	55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31 738	56	—	—
—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	3.282	56	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.282	56	—	—
—	—	—	—	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8.454	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8.454	38	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.363	85	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.363	85	—	—
—	—	—	—	598	03	395	70	—	—	—	—	—	—	20.901	63	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.901	63	—	—
—	—	—	—	28	64	—	—	—	—	—	—	—	—	853	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	853	24	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	81.255	42	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	81.255	42	—	—
—	—	—	—	1.236	76	—	—	—	—	—	—	—	—	63.425	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	63.425	80	—	—
—	—	—	—	503	54	200	—	—	—	—	—	335	—	167.536	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	167.871	18	—	—
—	—	—	—	4.042	87	4.000	—	—	—	—	—	—	—	68 9 6	54	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	68.966	54	—	—
—	—	—	—	4.185	—	2.090	—	—	—	—	—	—	—	51.903	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	51.903	15	—	—
—	—	—	—	536	84	217	40	—	—	—	—	—	—	9.875	04	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9.875	04	—	—
—	—	—	—	280	73	200	—	—	—	—	—	—	—	18.683	69	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18.683	69	—	—
—	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—	112	—	80.316	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	80.428	32	—	—
—	—	—	—	1.291	22	621	85	—	—	—	—	—	—	53.071	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	53 071	22	—	—
—	—	—	—	1.576	80	157	69	—	—	—	—	—	—	47.158	41	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47.158	41	—	—
—	—	—	—	1.328	40	1.245	74	—	—	—	—	—	—	43.307	72	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43.307	72	—	—
—	—	—	—	1.376	80	1.014	89	—	—	—	—	—	—	47.485	85	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47.485	85	—	—
—	—	—	—	389	40	316	98	—	—	—	—	—	—	26.858	01	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26.858	01	—	—
—	—	—	—	294	42	200	—	—	—	—	—	—	—	39.251	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39.251	62	—	—
4,327·907	69	56.616	24	916.933	04	434.080	18	320.000	—	698	94	2.836	53	18,331.056	35	4.007.907	69	55.917	30	—	—	844.487	48	—	—	23,242.205	35	—	—

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1909.						Dochody w ciągu roku 1909.						Ra	
		w kasie		wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	w bankach		gotówka	efekta	watość dóbr i realności	kapitały hipotekowane			gotówka	efekta
		gotówka	efekta												
		K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.		K. g.	K. g.	K. g.	K. g.			K. g.	K. g.
	Z przeniesienia .	5.234 76	17,649.094 32	4,327.907 69	56.616 24	— —		914.534 81	1,116.042 21	—	— — —			919.769 57	18,765,136 53
46	Fundacya Mochnackiej	— —	10.151 20	—	—	— —		23 92	23 92	—	— — —			2 92	10.175 12
47	„ Morawieckiego	— —	72.830 73	—	—	— —		693 27	728 27	—	— — —			693 27	73.559 —
48	„ Nazarkiewicza	— —	4.000 —	—	—	— —		4.258 95	4.000 —	—	— — —			4.258 95	8.000 —
49	„ Niezabitowskiej I. . .	— —	6.707 65	—	—	— —		1.384 —	944 50	—	— — —			1.384 —	7.652 15
50	„ Niezabitowskiej II. . .	— —	21.843 96	—	—	— —		94 21	94 21	—	— — —			94 21	21.938 17
51	„ Niezabitowskiej III. .	364 30	18.400 94	—	—	— —		732 —	— —	—	— — —			1 096 40	18.100 94
52	Fundusz Osolińskich . .	— —	1,352.643 29	—	—	— —		49.609 96	81.334 96	—	— — —			49.609 96	1,423.978 25
53	Fundacya Ostaszewskiego . .	416 64	10.608 48	—	—	— —		488 46	500 —	—	— — —			905 10	11.108 48
54	„ Pietruskich Konstantego i Michaliny	— —	23.535 31	—	—	— —		12.570 —	13 160 —	—	— — —			12.570 —	36.695 31
55	„ Pietruskiego Oktawa . .	2 20	10.038 68	—	—	— —		63 88	63 08	—	— — —			66 08	10.104 76
56	Fundusz Podrzutków — budowa domu we Lwowie	— —	627 53	100.212 —	—	— —		25 34	25 34	—	— — —			25 34	652 87
57	Fundacya Ponińskiego	— —	121.954 95	—	—	— —		— —	— —	—	— — —			— —	121.954 95
58	„ hr. Potockiego	300 —	15 074 91	—	—	— —		1.698 70	1.751 60	—	— — —			1.998 70	16.826 51
59	„ Dr. Przesmyckiego . . .	— —	118.791 96	—	—	— —		5.950 —	6.260 —	—	— — —			5.950 —	125.051 96
60	„ Remerowej szpitalna .	— —	6.431 30	46.000 —	—	— —		— —	— —	—	— — —			— —	6.431 30
61	„ Russanowskiej dla inwalidów polskich	— —	134.580 77	—	—	— —		1.960 —	2.060 —	—	— — —			1 960 —	136.640 77
62	Fundusz Rybactwa . .	— —	— —	—	—	— —		— —	— —	—	— — —			— —	— —
63	Fundacya Sądecka „Dom roboczy“	4.986 49	97.492 75	—	—	— —		5.771 62	9.123 16	—	— — —			10.758 11	106.615 91
64	„ ks. Sapiehy .	2.152 08	53.793 13	—	—	— —		2.842 56	2.930 —	—	— — —			4.994 64	56.723 13
	Do przeniesienia .	13.456 57	19,728.601 86	4,474.119 69	56.616 24	— —		1,002.701 68	1,229.044 25	—	— — —			1,016.158 25	20,957.646 11

jątku zarodowego.

zem		Wydatki w ciągu roku 1909.				Stan z końcem roku 1909.									
						w kasie				należytości				czysty stan	
										czynne		bierne			
wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	gotówka	efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	gotówka	efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	w bankach	inne			czynny	bierny
K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.		K. g.	K. g.
4,327.907 69	56 616 24	916.033 04	434.080 18	320000 —	698 94	2.836 53	18,331.056 35	4,007.907 69	55.917 30	— —	844.487 48	— —		23,242.205 35	— —
— —	— —	23 92	— —	— —	— —	— —	10.175 12	— —	— —	— —	— —	— —		10.175 12	— —
— —	— —	693 27	200 —	— —	— —	— —	73.359 —	— —	— —	— —	— —	— —		73.359 —	— —
— —	— —	4.178 95	4.000 —	— —	— —	80 —	4.000 —	— —	— —	— —	— —	— —		4.080 —	— —
— —	— —	1 384 —	400 —	— —	— —	— —	7.252 15	— —	— —	— —	18.204 —	— —		25.456 15	— —
— —	— —	94 21	— —	— —	— —	— —	21.938 17	— —	— —	— —	— —	— —		21.938 17	— —
— —	— —	732 —	— —	— —	— —	364 40	18.400 94	— —	— —	— —	— —	— —		18.765 34	— —
— —	— —	49.609 96	45.545 18	— —	— —	— —	1,378.433 07	— —	— —	— —	— —	— —		1,378.433 07	— —
— —	— —	475 —	57 52	— —	— —	430 10	11.050 96	— —	— —	— —	— —	— —		11.481 06	— —
— —	— —	12.570 —	1.820 72	— —	— —	— —	34.874 59	— —	— —	— —	— —	— —		34.874 59	— —
— —	— —	66 08	— —	— —	— —	— —	10.104 76	— —	— —	— —	— —	— —		10.104 76	— —
100.212 —	— —	25 34	— —	— —	— —	— —	652 87	100.212 —	— —	— —	— —	— —		100.864 87	— —
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	121.954 95	— —	— —	— —	— —	— —		121.954 95	— —
— —	— —	1.664 70	46 70	— —	— —	334 —	16.779 81	— —	— —	— —	— —	— —		17.113 81	— —
— —	— —	5.950 —	5.044 50	— —	— —	— —	120.007 46	— —	— —	— —	— —	— —		120.007 46	— —
46.000 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	6.431 30	46.000 —	— —	— —	— —	— —		52.431 30	— —
— —	— —	1.960 —	1.237 53	— —	— —	— —	135.403 24	— —	— —	— —	— —	— —		135.403 24	— —
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —		— —	— —
— —	— —	8.708 34	1.769 62	— —	— —	2.049 77	104 846 29	— —	— —	— —	— —	— —		106.896 06	— —
— —	— —	2.799 63	639 56	— —	— —	2.195 01	57.083 57	— —	— —	— —	— —	— —		58.278 58	— —
4,474.119 69	56.616 24	1,007.868 44	494.841 51	320000 —	698 94	8.289 81	20,462 804 60	4,154.119 69	55.917 30	— —	862.691 48	— —		25,543.822 88	— —

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1909.						Dochody w ciągu roku 1909						Ra	
		w kasie			wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	w bankach	gotówka	efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	gotówka	efekta		
		gotówka	efekta												
		K. g.	K. g.		K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.		
	Z przeniesienia .	13.456 57	19,723.601 86		4,474.119 69	56.616 24	— —	1,002.701 68	1,229.044 25	— —	— —	1,016.158 25	20,957.646 11		
65	Fundacya Schiffnera .	— —	5.160 16		— —	— —	— —	20 —	20 —	— —	— —	20 —	5.180 16		
66	„ Siemianowskich I. . .	— —	43.757 60		— —	— —	— —	1.563 96	1.623 96	— —	— —	1.563 96	45.381 56		
67	„ Siemianowskich II. . .	— —	47.232 40		— —	— —	— —	74 20	74 20	— —	— —	74 20	47.306 60		
68	Fuudusz Sierociński — stanowy .	— —	100.226 04		— —	— —	— —	3.218 80	3.383 80	— —	— —	3.218 80	103.609 84		
69	„ Sierocy — krajowy . .	— —	— —		— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —		
70	Fundacya Skrzyńskiego I. . . .	— —	55.631 53		— —	15.909 10	— —	2.937 27	3.077 27	— —	— —	2.937 27	58.708 80		
71	„ Skrzyńskiego II. . . .	— —	7.943 83		— —	3.181 82	— —	200 —	210 —	— —	— —	200 —	8.153 83		
72	Fundusz hr. Stadnickiego . . .	— —	48.126 34		— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	48.126 34		
73	Fundacya Steczkowskiego . . .	— —	8.015 19		— —	— —	— —	427 19	447 19	— —	— —	427 19	8.462 38		
74	„ Straszewskiego	— —	5.842 —		— —	— —	— —	189 80	200 —	— —	— —	189 80	6.042 —		
75	„ Strzeliska: „Dom ubogich“	821 —	18.917 51		— —	— —	— —	821 —	— —	— —	— —	1 642 —	18.917 51		
76	„ Szaflarskiego i Czajkowskiej I.	53 92	1.553 73		— —	— —	— —	203 37	200 —	— —	— —	257 29	1.753 73		
77	„ ks.Szaflarskiego i Czajkow. II.	55 92	1.569 68		— —	— —	— —	67 29	55 92	— —	— —	123 21	1.625 60		
78	Fundusz Szkół ludowych z r. 1872. . .	— —	206.578 81		— —	— —	— —	20.077 59	21.132 59	— —	— —	20.077 59	227.711 40		
79	Fundacya Szumańskiego	— —	120.000 —		— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	120.000 —		
80	Fundusz Tarnowskiego byłego obwodu . .	— —	— —		— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —		
81	Fundacya Tyzenhauza	— —	7.111 43		— —	— —	— —	458 —	478 —	— —	— —	458 —	7.589 43		
82	„ Wężyków .	— —	7.639 13		— —	— —	— —	531 42	551 42	— —	— —	531 42	8.190 55		
83	„ hr. Weissenwoifowej I.	— —	5.535 23		— —	— —	— —	27 88	27 88	— —	— —	27 88	5.563 11		
84	„ hr. Weissenwolfowej II.	411 —	20.529 47		— —	— —	— —	838 —	433 76	— —	— —	1.249 —	20.963 23		
85	Fundusz Winniki administracya dóbr .	— —	— —		— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —		
	Do przeniesienia .	14.798 41	20,439.971 94		4.474.119 69	75.707 16	— —	1,034.357 45	1,260.960 24	— —	— —	1,049.153 86	21,700,932 18		

jątku zarodowego.

zem				Wydatki w ciągu roku 1909.						Stan z końcem roku 1909.													
wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w kasie				należytości						czysty stan	
												gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		czynne				bierne		zynny		bierny	
																				w bankach		inne							
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
4474.119	69	56.616	24	1,007.868	44	494841	51	320000	—	698	94	8.289	81	20.462.804	60	4,154.119	69	55.917	30	—	—	862.691	48	—	—	25,543.822	88	—	—
—	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.180	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.180	16	—	—
—	—	—	—	1.563	96	1.000	—	—	—	—	—	—	—	44.381	56	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44.381	56	—	—
—	—	—	—	74	20	—	—	—	—	—	—	—	—	47.306	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47.306	60	—	—
—	—	—	—	3·218	80	2.480	—	—	—	—	—	—	—	101.129	84	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	101.129	84	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	15.909	10	2.937	27	221	53	—	—	—	—	—	—	58.487	27	—	—	15.909	10	—	—	—	—	—	—	74.396	37	—	—
—	—	3.181	82	200	—	200	—	—	—	—	—	—	—	7.953	83	—	—	3.181	82	—	—	—	—	—	—	11 135	65	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48.126	34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48.126	34	—	—
—	—	—	—	427	19	—	—	—	—	—	—	—	—	8.462	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8.462	38	—	—
—	—	—	—	189	80	94	02	—	—	—	—	—	—	5.947	98	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.947	98	—	—
—	—	—	—	821	—	—	—	—	—	—	—	821	—	18.917	51	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19.738	51	—	—
—	—	—	—	192	77	135	70	—	—	—	—	64	52	1.618	03	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.682	55	—	—
—	—	—	—	58	69	—	—	—	—	—	—	64	52	1.625	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.690	12	—	—
—	—	—	—	20.077	59	20.070	—	—	—	—	—	—	—	207.641	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	207.641	40	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	120.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	120.000	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	458	—	380	—	—	—	—	—	—	—	7.209	43	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7.209	43	—	—
—	—	—	—	531	42	380	—	—	—	—	—	—	—	7.810	55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7.810	55	—	—
—	—	—	—	27	88	—	—	—	—	—	—	—	—	5.563	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.563	11	—	—
—	—	—	—	411	—	—	—	—	—	—	—	838	—	20.963	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21.801	23	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4,473.119	69	75.707	16	1,039.078	01	519802	76	320000	—	698	94	10.077	85	21,181.129	42	4,154.119	69	75.008	22	—	—	862.691	48	—	—	26,283.026	66	—	—

Rachunek ma-

Liczba porządkowa		Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1909. w kasie gotówka K.	g.	efekta K.	g.	wartość dóbr i realności K.	g.	kapitały hipotekowane K.	g.	w bankach K.	g.	Dochody w ciągu roku 1909. gotówka K.	g.	efekta K.	g.	wartość dóbr i realności K.	g.	kapitały hipotekowane K.	g.	Ra gotówka K.	g.	efekta K.	g.
		Z przeniesienia .	14.798	41	20,439.971	94	4,474.119	69	75.707	16	—	—	1,034.857	45	1,260.960	24	—	—	—	—	1,049.155	86	21,700.932	18
	86	Fundacya hr. Wodzickiego	—	—	56 838	99	—	—	—	—	—	—	665	46	701	46	—	—	—	—	665	46	57.540	45
	87	Fundusz Zakupu książek do czytania . .	—	—	2.614	53	—	—	—	—	—	—	188	40	200	—	—	—	—	—	188	40	2.814	53
II.		Fundusz podrzutków w Krakowie	644	14	68 865	97	—	—	—	—	—	—	5.091	16	2.160	76	—	—	—	—	5.735	30	71.026	73
III.		Fundusz propinacyjny	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IV.		Fundusz b. korpusu ochotników wojsk. .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Suma działu C . .	15.442	55	20,568.291	43	4,474.119	69	75.707	16	—	—	1,040.302	47	1,264.022	46	—	—	—	—	1,055.745	02	21,832.313	89
		a) Suma działu A . .		2	21	1,877.524	26	16,091.319	31	21.355	48	—	—	307.198	83	86.093	72	2,594.052	50	—	—	307.201	04	1,963.617	98
		b) Suma „ B . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		c) Suma „ C . .	15.442	55	20,568.291	43	4,474.119	69	75.707	16	—	—	1,040.302	47	1,264.022	46	—	—	—	—	1,055.745	02	21,832.313	89
		Ogólna suma majątku zarodowego . .	15.444	76	22,445.815	69	20,565.439	—	97.062	64	—	—	1,347.501	30	1,350.116	18	2.594.052	50	—	—	1,362.946	06	23,795.931	87

jątku zarodowego.

z e m				Wydatki w ciągu roku 1909.						S t a n z k o ń c e m r o k u 1909.											
wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		należytości						czysty stan			
												gotówka		efekta						czynne				bierne		czynny		bierny	
																				w bankach		inne							
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
4,474	119	69	75.707	16	1,039.078	01	519.802	76	320 000	—	698	94	10.077	85	21,181.129	42	4,154.119	69	75.008	22	—	—	862.691	48	—	—	26,283.026	66	—	—
—	—	—	—	665	46	200	—	—	—	—	—	—	—	57.340	45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	57.340	45	—	—
—	—	—	—	188	40	170	16	—	—	—	—	—	—	2.644	37	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.044	37	—	—
—	—	—	—	4.892	76	200	—	—	—	—	—	842	54	70.826	73	—	—	—	—	—	—	18.905	92	—	—	90.575	19	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4,474.119	69	75.707	16	1,044 824	63	520.372	92	320.000	—	698	94	10 920	39	21 311.940	97	4,154.119	69	75.008	22	—	—	881.597	40	—	—	26,433.586	67	—	—
18,685.371	81	21.355	48	307.020	41	49.349	41	—	—	840	—	180	63	1,914.268	57	18.685.371	81	20.515	48	—	—	1,070.947	63	92.808	20	21,598.475	92	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4,474.119	69	75 707	16	1,044.824	63	520.372	92	320.000	—	698	94	10.920	39	21 311.940	97	4,154.119	69	75.008	22	—	—	881 597	40	—	—	26,433.586	67	—	—
23 159.491	50	97.062	64	1,351 845	04	569.722	33	320.000	—	1.538	94	11 101	02	23 226.209	54	22.839.491	50	95.523	70	—	—	1,952.545	03	92.808	20	48.032.062	59	—	—

Rekapitulacya i depozyta.

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1909. w kasie gotówka K. g.	efekta K. g.	wartość dóbr i realności K. g.	kapitały hipotekowane K. g.	w bankach K. g.	Dochody w ciągu roku 1909. gotówka K. g.	efekta K. g.	wartość dóbr i realności K. g.	Kapitały hipotekowane K. g.	Razem gotówka K. g.	efekta K. g.	wartość dóbr i realności K. g.	kapitały hipotekowane K. g.	Wydatki w ciągu roku 1909. gotówka K. g.	efekta K. g.	wartość dóbr i realności K. g.	kapitały hipotekowane K. g.	Stan z końcem roku 1909. w kasie gotówka K. g.	efekta K. g.	wartość dóbr i realności K. g.	kapitały hipotekowane K. g.	należytości czynne w bankach K. g.	należytości czynne inne K. g.	należytości bierne K. g.	czysty stan czynny K. g.	czysty stan bierny K. g.
	Rekapitulacya.																										
	Suma majątku obrotowego	6,639.503 08	24,251.412 94	— —	— —	4,875.028 15	186,038.137 43	24,786.740 34	— —	— —	192,677.640 51	49,038.153 28	— —	— —	183,266.013 76	19,942.879 12	— —	— —	9,411.626 75	29,095 274 16	— —	— —	2,179.053 —	41,938.924 46	126,636 600 51	37,625,758 21	81,637.480 35
	Suma majątku zarodowego	15.444 76	22.445.815 69	20,565 439 —	97.062 64		1 347 501 30	1,350.116 18	2,594.052 50	— —	1,362.946 06	23,795.931 87	23,159 491 50	97.062 64	1,351.845 04	569 722 33	320 000 —	1.538 94	11 101 02	23,226 209 54	22,839 491 50	95.523 70	— —	1.952.545 03	92.808 20	48,082.062 59	— —
	Razem	6,654.947 84	46,697.228 63	20,565.439 —	97.062 64	4,875.028 15	187.385.638 73	26,136.856 52	2,594.052 50	— —	194.040.586 57	72,834.085 15	23,159.491 50	97.062 64	184,617 858 80	20.512 601 45	320.000 —	1.538 94	9,422.727 77	52,321 483 70	22,839.491 50	95.523 70	2 179.053 —	43 891.469 49	126.729.408 71	85,657.820 80	81,637.480 35
	Depozyta.																										
1	Depozyta w ogólności	65 501 43	4,038.230 61	— —	— —	— —	1,684.617 86	7,875.801 44	— —	— —	1,750.119 29	11.914.032 05	— —	— —	1,555.143 89	6,906.880 64	— —	— —	194.975 40	5,007.151 41	— —	— —	— —	— —	5,202.126 81	— —	5,202.126 81
2	Depozyta szpitala powszechnego we Lwowie	16.201 75	22.897 65	— —	— —	— —	38.104 23	49.617 51	— —	— —	54.305 98	72.515 16	— —	— —	37.892 54	45.732 44	— —	— —	16.413 44	26 782 72	— —	— —	— —	— —	43.196 16	— —	43.196 16
3	Depozyta zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie	10.925 11	29,094 77	— —	— —	— —	22.725 46	13.482 88	— —	— —	33.650 57	42.577 65	— —	— —	21.956 22	12.356 71	— —	— —	11.694 35	30.220 94	— —	— —	— —	— —	41.915 29	— —	41.915 29
4	Depozyta szpitala św. Łazarza w Krakowie	7.736 87	56,725 99	— —	— —	— —	29.504 72	57.934 76	— —	— —	37.241 59	114.660 75	— —	— —	28.450 44	40.846 03	— —	— —	8.791 15	73.814 72	— —	— —	— —	— —	82.605 87	— —	82.605 87
5	Depozyta szkoły rolniczej w Dublanach	5.186 21	7.788 18	— —	— —	— —	26.092 15	559 27	— —	— —	31.278 36	8.347 45	— —	— —	22.197 44	— —	— —	— —	9.080 92	8 347 45	— —	— —	— —	— —	17.428 37	— —	17.428 37
6	Depozyta szkoły rolniczej w Czernichowie	1.041 50	8.221 43	— —	— —	— —	21.513 57	13.510 88	— —	— —	22.555 07	21.732 31	— —	— —	21 548 22	10.630 —	— —	— —	1.006 85	11 102 31	— —	— —	— —	— —	12.109 16	— —	12.109 16
7	Depozyta szkoły rolniczej w Horodence	— —	— —	— —	— —	— —	452 90	— —	— —	— —	452 90	— —	— —	— —	216 25	— —	— —	— —	236 65	— —	— —	— —	— —	— —	236 65	— —	236 65
8	Depozyta szkoły rolniczej w Jagielnicy	— —	— —	— —	— —	— —	384 45	— —	— —	— —	384 45	— —	— —	— —	384 45	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
9	Depozyta szkoły rolniczej w Kobiernicach	14 57	— —	— —	— —	— —	1.917 92	— —	— —	— —	1.932 49	— —	— —	— —	1 922 32	— —	— —	— —	10 17	— —	— —	— —	— —	— —	10 17	— —	10 17
10	Depozyta szkoły rolniczej w Bereźnicy	— —	— —	— —	— —	— —	885 75	— —	— —	— —	885 75	— —	— —	— —	873 75	— —	— —	— —	12 —	— —	— —	— —	— —	— —	12 —	— —	12 —
11	Depozyta szkoły ogrodnicz. w Tarnowie	— —	— —	— —	— —	— —	1.612 36	— —	— —	— —	1.612 36	— —	— —	— —	1.612 36	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
12	Depozyta szkoły rolniczej w Suchodole	10 —	— —	— —	— —	— —	1.047 65	— —	— —	— —	1.057 65	— —	— —	— —	1.047 65	— —	— —	— —	10 —	— —	— —	— —	— —	— —	10 —	— —	10 —
13	Depozyta szkoły mleczarskiej w Rzeszowie	111 80	500 —	— —	— —	— —	802 62	500 —	— —	— —	914 42	1,000 —	— —	— —	412 72	— —	— —	— —	501 70	1.000 —	— —	— —	— —	— —	1.501 70	— —	1.501 70
14	Depozyta szkoły rolniczej w Miłocinie	— —	— —	— —	— —	— —	1.071 03	— —	— —	— —	1.071 03	— —	— —	— —	1.071 03	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
15	Depozyta gmin. serwitut.	651 11	487.876 87	— —	— —	— —	35.581 57	32.900 —	— —	— —	36.232 68	520.776 87	— —	— —	31.686 98	16.000 —	— —	— —	4.545 70	504.776 87	— —	— —	— —	1.200 —	510.522 57	— —	510.522 57
16	Fund. prem. funkc. kraj. ubez. pensyj	— —	— —	— —	— —	— —	16.874 10	— —	— —	— —	16.874 10	— —	— —	— —	496 —	— —	— —	— —	16 378 10	— —	— —	— —	— —	— —	16.378 10	— —	16.378 10
	Suma depozytów	107.380 35	4.651.335 50	— —	— —	— —	1,883.188 34	8,044 306 74	— —	— —	1,990.568 69	12,695.642 24	— —	— —	1,726.912 26	7,032.445 82	— —	— —	263.656 43	5,663.196 42	— —	— —	— —	1.200 —	5,928.052 85	— —	5,928.052 85
	Do tego suma funduszów krajowych	6,654.947 84	46,697.228 63	20,565.439 —	97 062 64	4,875 028 15	187.385.638 73	26,136.856 52	2,594.052 50	— —	194.040.586 57	72,834.085 15	23,159.491 50	97.062 64	184,617 858 80	20.512 601 45	320.000 —	1.538 94	9,422.727 77	52,321.483 70	22.839 491 50	95.523 70	2.179 053 —	43.891.469 49	126.729 408 71	85,657.820 80	81,637.480 35
	Ogółem	6,762 328 19	51 348.564 13	20,565.439 —	97.062 64	4,875.028 15	189,268.827 07	34,181.163 26	2,594.052 50	— —	196,031.155 26	85,529.727 39	23,159 941 50	97.062 64	186,344.771 06	27,545.047 27	320 000 —	1.538 94	9,686.384 20	57,984.680 12	22,839.491 50	95.523 70	2,179 053 —	43 892.669 49	132.657.461 56	85,657 820 80	87,565.533 20

Uwaga. Czysty stan czynny funduszów krajowych (bez depozytów) wynosi jak wyżej . . . . . 85,657.820 K 80 g

Porównując ten stan czynny z wykazanym stanem biernym w sumie . . . . . 81,637.480 » 35 »

okazuje się w rezultacie w majątkach fund. kraj. przewyżka stanu czynnego w sumie . 4,020.340 K 45 g.

Zestawienie

ogólnego stanu majątku obrotowego wraz z majątkiem zarodowym z końcem roku 1909.

(po wyłączeniu skryptów, kart dłużnych i t. p. efektów bez wartości.)

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Czysty majątek czynny				Razem			
		obrotowy		zarodowy		czynny		bierny	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
1	Fundusz krajowy	—	—	—	—	—	—	20,067.196	44
	a) Gmach sejmowy	—	—	3,210.164	59	3,210.164	59	—	—
	b) Szpital św. Łazarza w Krakowie (Część wartości nowego gmachu szpital. Nr. 48 i 49. 222 Dz. III. własność funduszu krajowego).	—	—	763.522	61	763.522	61	—	—
	c) Zamek w Olesku	—	—	2.665	60	2.665	60	—	—
	d) Gmach dla c. k. Żandarmeryi we Lwowie	—	—	532.332	—	532.332	—	—	—
	e) „ „ „ „ w Czortkowie	—	—	14.000	—	14.000	—	—	—
	f) „ „ „ „ w Skałacie	—	—	16.000	—	16.000	—	—	—
	g) Fundusz policyi krajowej	—	—	272.327	26	272.327	26	—	—
	h) „ kultury krajowej	—	—	88.838	58	88.838	58	—	—
	i) Zbiorniki na ropę w Popielach	—	—	1,334.550	07	1,334.550	07	—	—
	Szpitale krajowe:								
2	Krajowy szpital powszechny we Lwowie: a) Oddział chorych	604.220	68	2,122.988	27	2,727.208	95	—	—
	b) „ położnic	199.019	43	568.109	74	767.129	17	—	—
3	Krajowy zakł. dla obłąkanych w Kulparkowie: w majątku zarodowym stan czynny 2,320.839 K. 16 g.; „ „ obrotowym stan bierny 632.481 „ 12 „	—	—	1,688.358	08	1,688.358	04	—	—
4	Szpital św. Łazarza w Krakowie:								
	a) Oddział chorych: w majątku zarodowym stan czynny 2,025.769 K. 47 g.; „ obrotowym „ bierny 182.265 „ 91 „	—	—	1,843 503	56	1,843.503	56	—	—
	b) „ położnic	31.437	63	120.798	48	152.236	11	—	—
	c) „ syfilitycznych	72.126	56	21.342	54	93.469	10	—	—
	d) „ obłąkanych	37.574	99	15.751	46	53.326	45	—	—
5	Fundusz szkolny krajowy	1,859.343	88	1,770.898	44	3,630.242	32	—	—
6	Krajowy fundusz szkolny emerytalny: w majątku zarodowym stan czynny 67.167 K. 12 g.; „ „ obrotowym stan bierny 28.596 „ 11 „	—	—	38.571	01	38.571	01	—	—
7	Fundusz koszar krajowych: w majątku zarodowym stanczynny 3.105.899 K. 49 g.; „ „ obrotowym „ bierny 1,380.000 „ — „	—	—	1,725.899	49	1,725.899	49	—	—
*)8	„ policyi krajowej	—	—	—	—	—	—	—	—
9	a) Akademia rolnicza w Dublanach: w majątku zarodowym stan czynny 1,322.766 K. 86 g.; „ „ obrotowym stan bierny 437.340 „ 26 „	—	—	885.426	60	885.426	60	—	—
	b) niższa szkoła rolnicza w Dublanach	712	—	—	—	712	—	—	—
	c) szkoła gorzelnicza „ „	71	22	—	—	71	22	—	—
	d) gorzelnia „ „	—	—	—	—	—	—	—	—
	e) folwark „ „	—	—	—	—	—	—	91.594	78
	f) stacya doświadczalna chem.-rolnicza w Dublanach	160	—	—	—	160	—	—	—
10	Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie	61	80	—	—	61	80	—	—
11	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie	—	—	81.796	72	81.796	72	—	—
12	a) Szkoła rolnicza i ogroduicza w Czernichowie: w majątku obrotowym stan bierny 12.065 K. 91 g.; „ „ zarodowym „ czynny 484 308 „ 51 „	—	—	472.242	68	472.242	68	—	—
	b) Folwark w Czernichowie	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy	—	—	122.930	10	122.930	10	—	—
14	„ „ „ w Horodence	—	—	48.550	—	48.550	—	—	—
15	„ „ „ w Jagielnicy	—	—	25.881	31	25.881	31	—	—
16	„ „ „ w Kobiernicach	—	—	—	—	—	—	—	—
17	„ „ „ w Suchodole	—	—	145.664	72	145.664	72	—	—
18	„ „ „ w Miłocinie: w majątku obrotowym stan bierny 181.000 K. — g.; „ „ zarodowym „ czynny 200.000 „ — „	—	—	16.000	—	16.000	—	—	—
19	Szkoła mleczarska w Rzeszowie: w majątku zarodowym stan czynny 113.640 K. 96 g.; „ „ obrotowym „ bierny 3.216 „ 47 „	—	—	110.424	49	110.242	49	—	—
20	Szkoła ogrodnicza w Tarnowie	80	—	36.276	40	36.356	49	—	—
21	Szkoła ogrodnicza na Wulce kapitańskiej	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Zakład sadowniczy w Zaleszczykach	—	—	16.000	—	16.000	—	—	—
*)23	Skład publiczny w Krakowie	—	—	297.260	38	297 260	38	—	—
24	Fundusz kultury krajowej	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Zakłady przemysłowe	—	—	329.435	—	329.435	—	—	—
26	Fundusz budowy pawilonów i rozszerzenia zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie	—	—	—	—	—	—	379.700	07
27	„ „ kraj. zakł. dla obłąkanych w zachodn. części kraju (Kobieżyn)	—	—	—	—	—	—	301.756	91
28	„ pensyjny lekarzy okręgowych	1.543	—	—	—	1.543	—	—	—
29	Fundusz pożyczkowy na budowę szkół	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Fundusz pożyczkowy na budowę koszar	2,986.153	85	—	—	2,986.153	85	—	—
	Do przeniesienia	5,792.505	04	18,738.510	14	24,531.015	18	20,840.248	20

*) Wynikłość zamieszczono pod poz. 1) Fundusz krajowy.

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Czysty majątek czynny				Razem			
		obrotowy		zarodowy		czynny		bierny	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia . .	5,792.505	04	18,738.510	14	24,531.015	18	20,840.248	20
31	Fundusz pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne	1,194.247	25	—	—	1,194.247	25	—	—
32	„ kolejowy	5,622.275	19	—	—	5,622.275	19	—	—
33	Biała z dopływami — fundusz regulacyi i uzupełnienia prawego brzegu Dunajca	93.043	53	—	—	93.043	53	—	—
34	Biała — regulacya powyżej Grybowa (Rubr. IX. poz. 11 wydatków) . .	25.931	88	—	—	25.931	88	—	—
35	Błotnia — fundusz regulacyi	54.484	74	—	—	54.484	74	—	—
36	Błożewka z dopływami fundusz regulacyi	59.086	93	—	—	59.086	93	—	—
37	Bystra — fundusz zabudowania	372	82	—	—	372	82	—	—
38	Bug — fundusz regulacyi od ujścia Pełtwi do granic Państwa	403.734	70	—	—	403.734	70	—	—
39	Bystrzyca w Podbużu i potok Szepytnik	7.581	71	—	—	7.581	71	—	—
40	„ pod Stupnicą fundusz regulacyi	906	55	—	—	906	55	—	—
41	Dniestr górny z dopływami — fundusz regulacyi	—	—	—	—	—	—	47.720	73
42	„ „ regulacya powyżej Kornalowic (Rubr. IX. poz. 11 wydatków) .	9.134	47	—	—	9.134	47	—	—
43	Dniestru dorzecze — fundusz zabudowania potoków górskich.	149.595	48	—	—	149.595	48	—	—
44	Dumny potok — fundusz regulacyi	15.933	69	—	—	15.933	69	—	—
45	Dunajec — fundusz obwałowania lewego brzegu poniżej mostu w Bogumiłowicach	7.880	92	—	—	7.880	92	—	—
46	Dunajec — fundusz obwałowania lewego brzegu powyżej mostu w Bogumiłowicach	111	52	—	—	111	52	—	—
47	Gniła Lipa — fundusz regulacyi sekcyi górnej	43.325	62	—	—	43.325	62	—	—
48	„ „ „ „ „ środkowej	11.643	70	—	—	11.643	70	—	—
49	Kisielina — fundusz regulacyi sekcyi dolnej	28.821	11	—	—	28.821	11	—	—
50	„ „ „ „ „ górnej	8.433	98	—	—	8.433	98	—	—
51	Krzemienica i Babulówka oraz Trześń i Rów — fundusz regulacyi . . .	—	—	—	—	—	—	6.422	17
52	Krzemionka — fundusz zabudowania	39.306	77	—	—	39.306	77	—	—
53	Łańcucko—jarosławskie bagna — fundusz osuszenia	—	—	—	—	—	—	—	—
54	Łęg — fundusz regulacyi	27.565	52	—	—	27.565	52	—	—
55	„ w powiatach: niżańskim i kolbuszowskim — fundusz regulacyi . . .	142.804	52	—	—	142.804	52	—	—
56	Michałów, potok górski — fundusz zabudowania	1.555	41	—	—	1.555	41	—	—
57	Mikołajów dobry — fundusz zabudowania	6.742	11	—	—	6.742	11	—	—
58	Naddniestrzańskię bagna — fundusz kolmatacyi	491.288	14	—	—	491.288	14	—	—
59	Niszkówka — fundusz zabudowania	86	71	—	—	86	71	—	—
60	Nowy Breń z dopływami — fundusz regulabyi	41.806	88	—	—	41.806	88	—	—
61	Pełtew z dopływami — fundusz regulacyi	139.505	67	—	—	139.507	67	—	—
62	Pełtew w mieście Lwowie — fundusz regulacyi	58	38	—	—	58	38	—	—
63	Przegnojówka — fundusz regulacyi.	11.859	43	—	—	11.859	43	—	—
64	Pusta — fundusz regulacyi	159.434	15	—	—	159.434	15	—	—
65	Rata z dopływami — fundusz regulacyi	98.801	54	—	—	98.801	54	—	—
66	Rudawa fuudusz regulacyi	177.387	17	—	—	177.387	17	—	—
67	Rzemieńskie bagna — fundusz osuszenia	64.568	86	—	—	64.568	86	—	—
68	Skawa dorzecze — fundusz zabudowauia potoków górskich	—	—	—	—	—	—	1.682	23
69	Trześniówka — fundusz konserwacyi	5.523	38	—	—	5.523	38	—	—
70	Trześniówka górna — fundusz regulacyi	41.291	90	—	—	41.291	90	—	—
71	Tyśmienica z dopływami i potok Letmianka — fundusz regulacyi . . .	191.218	75	—	—	191.218	75	—	—
72	Wereszyca — fundusz regulacyi	230.332	83	—	—	230.332	83	—	—
73	Wisła od Niepołomic do ujścia Raby — fundusz obwałowania	291.824	18	—	—	291.824	18	—	—
74	„ od Raby do Woli rogowskiej — fundusz obwałowania	331.629	40	—	—	331.629	40	—	—
75	„ w powiecie dąbrowskim — fundusz obwałowania	—	—	—	—	—	—	11.547	14
76	„ lewy brzeg w powiecie krakowskim — fundusz obwałowania	171.977	41	—	—	171.977	41	—	—
77	„ „ wał (nadwiślański) od ujścia Białuchy do granicy Państwa. — fundusz podwyższenia	47.802	93	—	—	47.802	93	—	—
	Do przeniesienia . .	16,243.424	87	18,738.510	14	34,981.935	01	20,907.620	48

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Czysty majątek czynny				Razem			
		obrotowy		zarodowy		czynny		bierny	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia . .	16,243.424	87	18,738.510	14	34,981.935	01	20,907.620	48
78	Wisła lewy brzeg od stacyi kolejowej w Grzegorzkach do ujścia Białuchy — fundusz obwałowania	242.277	14	—	—	242.277	14	—	—
79	„ prawy wał (nadwiślański) między Podgórzem a Niepołomicami — fundusz podwyższenia	42.971	08	—	—	42.971	08	—	—
80	Wisła i San w powiecie Tarnobrzeskim — fundusz obwałowania	116.014	44	—	—	116.014	44	—	—
81	Wisła i Wisłoka w powiecie mieleckim — fundusz obwałowania . . .	21.960	18	—	—	21.960	18	—	—
82	Wisłok i Pielnica — fundusz uzupełnienia regulacyi	22.438	74	—	—	22.438	74	—	—
83	Złota Lipa — fundusz regulacyi	35.450	43	—	—	35.450	43	—	—
84	Zniesieniu gmina powiat lwowski debry — fundusz zabudowania . . .	53.580	66	—	—	53.580	66	—	—
85	Fundusz pożyczek bezprocentowych na osuszanie i drenowanie gruntów	—	—	—	—	—	—	—	—
86	„ pożyczkowy na podwyższenie wałów wiślanych	—	—	—	—	—	—	—	—
87	„ pożyczkowy na cele melioracyjne	1,955.487	21	—	—	1,955.487	21	—	—
88	„ pożyczki 3,000.000 K. do kosztów uzupełnienia rzek kanałowych .	—	—	—	—	—	—	—	—
89	„ Związkowej Kasy chorych (z załącznikami)	37.293	83	—	—	37.293	83	—	—
90	Włości rentowe	104.802	79	—	—	104.802	79	—	—
91	Pożyczka krajowa z r. 1893	—	—	—	—	—	—	50,328.340	—
92	„ „ „ „ 1904	—	—	—	—	—	—	3,989.300	52
93	„ „ „ „ 1905	—	—	—	—	—	—	1,787.003	42
94	„ „ „ „ 1907	—	—	—	—	—	—	1,765.250	15
95	Fundusz na krycie dachów materyałem ogniotrwałym	1,401.713	56	—	—	1.401.713	56	—	—
96	Fundusze administrowane przez Bank krajowy:								
	a) Stały fundusze przemysłowe	2,257.141	82	—	—	1,257.141	82	—	—
	b) Fundusz pożyczkowy dla Kółek rolniczych . . .	71.136	06	—	—	71.136	06	—	—
	c) „ „ „ przewysłu rolniczego . . .	656.830	05	—	—	656.830	05	—	—
	d) stały fundusz hodowlany	133.314	65	—	—	133.314	65	—	—
	e) Fundusz inwestycyjny	1,057.360	06	—	—	1,057.360	06	—	—
97	Fundusze stypendyjne	378.536	13	12,988.858	67	13,367.394	80	—	—
98	Fundacya hr. Bawarowskiego	122.146	47	3,976.863	94	4.099.010	41	—	—
99	„ Brzozowskiego	—	—	6.512	15	6.512	15	—	—
100	„ Bursika	136	—	3.352	52	3.488	52	—	—
101	„ Ciemierzyńskiego I.	—	—	1.521	22	1.521	22	—	—
102	„ „ II.	—	—	1.521	22	1.521	22	—	—
103	„ Czarkowskiej	74.275	68	599.680	18	673.955	86	—	—
104	Fundusz Emerytury aktorów we Lwowie . { a) obrotowy 77.959·44 K. b) rezerwowy 32.795·96 K.	110.755	40	500.502	21	611.257	61	—	—
105	„ Gewürtzowej	103	90	2.689	61	2.793	51	—	—
106	Fundacya Głowińskiego	3.184	89	162.179	60	165 364	49	—	—
107	„ Helzlów w Krakowie . { a) obrotowy . . . 41.754·16 K b) rezerwowy . . . 82.524·93 K.	124.279	09	3,366.651	72	3,490.930	81	—	—
108	„ Hoffmanowej I	306	40	7.299	85	7.606	25	—	—
109	„ „ II	252	50	8.105	19	8.357	69	—	—
110	Fundusz Instytutu teologicznego żydowskiego	—	—	25.287	28	25.287	28	—	—
111	„ Inwalidów wojskowych galicyjski I.	378	68	77.429	49	77.808	17	—	—
112	Fundacya Inwalidów galicyjska II.	9.842	34	233.901	98	243.744	32	—	—
113	Fundusz Inwalidów wojskowych niżankowicki	76	—	6.488	98	6.564	98	—	—
114	Fundacya Jabłońskiego	412	63	2.400	—	2.812	63	—	—
115	„ Jędrzejowiczowej	3	08	16 418	85	16.421	98	—	—
116	„ Kochmana I.	13.724	23	64.688	71	78.412	94	—	—
117	„ „ II.	—	—	57.188	19	57.188	19	—	—
118	„ Kielanowskiego I.	405	89	20.027	79	20.433	68	—	—
119	„ „ II.	408	40	20.037	71	20.446	11	—	—
120	„ „ III.	—	—	122.778	21	122.778	21	—	—
	Do przeniesienia . .	25,292.425	28	41,010.895	41	66,303.320	69	78,777.514	57

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Czysty majątek czynny				Razem			
		obrotowy		zarodowy		czynny		bierny	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia . .	25,292.425	28	41,010.895	41	66,303.320	69	78,777.514	57
121	Fundacya Komarnickich	70	89	4.331	79	4.402	68	—	—
122	„ Kościuszki — na oświatę ludu polskiego	5.899	14	97.352	10	103.251	24	—	—
123	Fundusz Kościuszki — pomnika	1.293	16	31.738	56	33.031	72	—	—
124	„ Kosv tzkyego I.	124	—	3.282	56	3.406	56	—	—
125	„ „ II.	36	—	8.454	38	8.490	38	—	—
126	„ „ III.	132	—	3 363	85	3.495	85	—	—
127	„ Kowalewskiego	405	11	20.901	63	21.306	74	—	—
128	„ Krupacza	32	—	853	24	885	24	—	—
129	„ Krzeczunowicza	4.838	28	81.255	42	86.093	70	—	—
130	„ Kucharskiego	3.297	54	63.425	80	66.723	34	—	—
131	„ hr. Lanckorońskiej	—	—	167.871	18	167.871	18	—	—
132	„ Lewińskiego	2.730	29	68.966	54	71.696	83	—	—
133	„ ks. Lubomirskiej	—	—	51.903	15	51.903	15	—	—
134	„ Łukasiewicza	380	76	9.875	04	10.255	80	—	—
135	„ Łukowskiej	692	90	18.683	39	19.376	59	—	—
136	„ Macierzy Polskiej	10.171	98	80.428	32	90 600	30	—	—
137	„ Dra Malinowskiego I.	677	18	53 071	22	53.748	40	—	—
138	„ „ „ II.	555	70	47.158	41	47.714	11	—	—
139	„ „ „ III.	2.432	22	43.307	72	45.739	94	—	—
140	„ „ „ IV.	300	29	47.485	85	47.786	14	—	—
141	„ „ „ V.	3.736	79	26.858	01	30.594	80	—	—
142	„ „ „ VI.	1.680	78	39.251	62	40.932	40	—	—
143	„ Mochnackiej	214	24	10.175	12	10.389	36	—	—
144	„ Morawieckiego	516	72	73.359	—	73.869	72	—	—
145	„ Nazarkiewicza	—	—	4.080	—	4.08	—	—	—
146	„ Niezabitowskiej I.	1.583	72	25.456	15	27.039	87	—	—
147	„ „ II.	868	—	21.938	17	22.806	17	—	—
148	„ „ III.	—	—	18.765	34	18 765	34	—	—
149	Fundusz Ossolińskich	2.120	16	1,378.433	07	1,380.553	23	—	—
150	Fundacya Ostaszewskiego	—	—	11.481	06	11.481	06	—	—
151	„ Pietruskich Konstantego i Michaliny { a) obrotowy 95.310 K. 62 g. b) rezerwowy 13.147 „ 88 „	108.458	50	34.874	59	143.333	09	—	—
152	„ Pietruskiego Oktawa	2.967	17	10.104	76	13.071	93	—	—
153	Fundusz Podrzutków — budowa domu we Lwowie	—	—	100.864	87	100.864	87	—	—
154	Fundacya Ponińskiego	4.136	84	121.954	95	126.091	79	—	—
155	„ hr. Potockiego	—	—	17.113	81	17.113	81	—	—
156	„ Dra Przesmyckiego	2.889	76	120.007	46	122.897	22	—	—
157	„ Remerowej — szpitalna	2.453	03	52.431	30	54.884	33	—	—
158	„ Russanowskiej — dla inwalidów polskich	739	26	135.403	24	136.142	50	—	—
159	Fundusz Rybactwa	17.693	06	—	—	17.693	06	—	—
160	Fundacya Sądecka „Dom roboczy„	—	—	106.896	06	106.896	06	—	—
161	„ ks. Sapiehy	—	—	58.278	58	58.278	58	—	—
162	„ Schiffnera	—	—	5.180	16	5.180	16	—	—
163	„ Siemianowskich I.	1.711	80	44.381	56	46.093	36	—	—
164	„ „ II.	105	20	47.306	60	47.411	80	—	—
165	Fundusz Sierocy stanowy	3.081	09	101.129	84	104.210	93	—	—
166	„ sierocy krajowy . . { a) obrotowy 22.676 K. 45 g. b) rezerwowy 261.385 „ 90 „	284.062	35	—	—	284.062	35	—	—
167	Fundacya Skrzyńskiego I.	3.084	77	74.396	37	77.481	14	—	—
168	„ „ II.	549	06	11.135	65	11.684	71	—	—
169	„ hr. Stadnickiego	2.274	64	48.126	34	50.400	98	—	—
	Do przeniesienia . .	25,771.415	66	44,613.989	54	70,385.405	20	78,777.514	57

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Czysty majątek czynny				Razem			
		obrotowy		zarodowy		czynny		bierny	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia . .	25,771.415	66	44,613.989	54	70,385.405	20	78,777.514	57
170	Fundacya Steczkowskiego	337	48	8.462	38	8.799	86	—	—
171	„ Straszewskiego	72	05	5.947	98	6.020	03	—	—
172	„ Strzeliska „Dom ubogich“	3.460	60	19.738	51	23.199	11	—	—
173	„ ks. Szaflarskiego i Czajkowskiej I.	—	—	1.682	55	1.682	55	—	—
174	„ „ „ „ II.	—	—	1.690	12	1.690	12	—	—
175	Fundusz Szkół ludowych z r. 1872“	—	—	207.641	40	207.641	40	—	—
176	Fundacya Szumańskiego	14.979	52	120.000	—	134.979	52	—	—
177	Fundusz tarnowskiego — byłego obwodu	22.960	48	—	—	22.960	48	—	—
178	Fundacya Tyzenhanza	184	—	7.209	43	7.393	43	—	—
179	„ Wężyków	299	61	7.810	55	8.110	16	—	—
180	„ hr. Weissenwolfowej I.	972	88	5.563	11	6.535	99	—	—
181	„ „ „ II.	—	—	21.801	23	21.801	23	—	—
182	Fundusz Winniki	23.654	48	—	—	23.654	48	—	—
183	Fundacya hr Wodzickiego	2.357	05	57.340	45	59.697	50	—	—
184	Fundusz Eakupna książek do czytania	96	86	2.644	37	2.741	23	—	—
185	„ podrzutków w Krakowie	—	—	90.575	19	90.575	19	—	—
186	„ propinacyjny	11,638.119	74	—	—	11,638.119	74	—	—
187	„ byłego korpusu ochotników wojskowych	146.847	80	—	—	146.847	80	—	—
	Suma	37,625.758	21	45,172.096	81	82,797.855	02	78,777.514	57
	Czysty stan czynny wynosi jak obok kwotę					82,797.855	02		
	Porównując stan czynny ze stanem biernym, wynoszącym sumę . . .					78,777.514	57		
	wynika w funduszach krajowych przewyżka stanu czynnego					4,020.34	45		

Uwaga.

Oprócz wyżej wykazanego majątku utrzymują się w ewidencyi pretensye niepewne (illiquida), to jest takie, co do których zachodzi wątpliwość, czy kiedykolwiek odebrane zostaną, a mianowicie:

a) przy funduszu szpitala św. Łazarza — Oddział chorych . . . . . 90.000 złp. — gr. czyli 45.000 K. — g.

b) „ „ szkolnym krajowym . . . . . 232.265 „ 22 „ „ 116.132 „ 87 „

c) „ „ ś. p. Anny Helclowej 9 sztuk akcyj użytkowania Tow. c. k. austr. kolei państwowej, które przynoszą czasami dywidendę.

Poszczególnienie

papierów wartościowych

według ich rodzaju

z końcem roku 1909.

Liczba porządkow.	Nazwa funduszu	Listy zastawne				Obligacye pożyczki krajowej 1893.
		Galic. Towarzystwa kredytowego ziemsk.	Galicyjskiego Banku hipot.	Banku krajowego	austr. Zakładu kred. ziemskiego	
		Wartość				
		K.	K.	K.	K.	K.
1	Fundusz krajowy	—	—	—	—	—
2	Krajowy szpital powszechny we Lwowie a) Oddział chorych	—	—	500	—	—
	„ „ „ „ b) „ położnic	—	—	—	—	—
3	„ zakład dla obłąkanych w Kulparkowie	—	—	1.600	—	—
4	„ szpital św. Łazarza w Krakowie a) Oddział chorych	22.800	400	353.200	—	—
	b) „ położnic	800	—	43.300	—	—
	c) „ syfilitycznych	—	—	8.000	—	—
	d) „ obłąkanych	—	—	—	—	—
5	Fundusz szkolny krajowy	56.600	—	891.700	—	67.000
6	Krajowy fundusz szkolny emerytalny	67.000	—	—	—	—
7	Fundusz koszar krajowych	—	—	—	—	—
8	„ policyi krajowej	—	—	83.400	—	—
9	a) Akademia rolnicza w Dublanach	—	—	—	—	—
	b) Niższa szkoła rolnicza w Dublanach	—	—	3.500	—	—
	c) Szkoła gorzelnicza „	—	—	—	—	—
	d) Gorzelnia „	—	—	—	—	—
	e) Folwark „	—	—	—	—	—
	f) Stacya doświadczalna chem. roln. w Dublanach	—	—	—	—	—
10	Stacya doświadczalna botaniczno rolnicza we Lwowie	—	—	—	—	—
11	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie	—	—	—	—	—
12	a) Szkoła średnia rolnicza i ogrodnicza w Czernichowie	—	—	—	—	—
	b) Folwark w Czernichowie	—	—	3.200	—	—
13	Niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy	—	—	—	—	—
14	„ „ „ w Horodence	—	—	—	—	—
15	„ „ „ w Jagielnicy	—	—	—	—	—
16	„ „ „ w Kobiernicach	—	—	—	—	—
17	„ „ „ w Suchodole	—	—	—	—	—
18	„ „ „ w Miłocinie	—	—	—	—	—
19	Szkoła mleczarska w Rzeszowie	—	—	—	—	—
20	„ ogrodnicza w Tarnowie	—	—	—	—	—
21	„ „ na Wulce kapitańskiej	—	—	—	—	—
22	Zakład sadowniczy w Zaleszczykach	—	—	—	—	—
23	Skład publiczny w Krakowie	—	—	—	—	—
24	Fundusz kultury krajowej	1.200	—	86.600	—	—
25	Zakłady przemysłowe	—	—	—	—	—
26	Fundusz budowy pawilonów i rozszerzenia zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie	—	—	—	—	—
27	Fundusz budowy kraj. zakładu dla obłąkanych w zachodniej części kraju (Kobieżyn)	—	—	—	—	—
28	Fundusz pensyjny lekarzy okręgowych	—	—	—	—	—
29	Fundusz pożyczkowy na budowę szkół	—	—	—	—	—
30	„ „ „ „ koszar	—	—	—	—	—
31	„ „ „ drogi powiatowe i gminne	—	—	—	—	—
32	„ kolejowy	—	—	—	—	—
33	Biała z dopływami — fundusz regulacyi i uzupełnienia prawego brzegu Dunajca	—	—	—	—	—
34	Biała — regulacya powyżej Grybowa (Rubr. IX. poz 11 wydatków)	—	—	—	—	—
35	Błotnia — fundusz regulacyi	—	—	—	—	—
36	Błożewka z dopływami — fundusz regulacyi	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia	148.400	400	1,475.000	—	67.000

gacye jowej z roku 1904.	1905.	1907.	Włości rentowych	komunalne Banku krajowego	pożyczki papierskiej	funduszów propinacyjnych	pożyczki miasta Lwowa	kolejowe Banku krajowego	Renty państwowe	Losy państwowe i inne	Akcye kolei węgiersko-północno-wschod. i inne	Książeczki Kasy oszczędności, Banku kred. i Banku kr.	Razem	Zapisy dłużne i inne dokumenta
i m i e n n a														
K.	K.	K.	K.	K.	fr.	K.	K.	K.	K.	g.	K.	K.	K. g.	K. g.	K. g.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,000.000	— —	1,000.000 —	432.631 16
—	—	—	3.800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.346 12	5.646 12	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.356 66	2.956 66	— —
—	—	—	1.000	—	—	10.600	—	—	—	—	—	—	51.665 97	439.665 97	1.600 —
—	—	—	3.100	—	—	2.400	—	—	—	—	—	—	70 22	49.670 22	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	184 16	8.184 16	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	49.750	—	—	2.000	—	43.800	—	—	6.800	—	16.082 81	1,133.732 81	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	167 12	67.167 12	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	11.000	—	—	—	—	17 76	94.417 76	— —
—	—	—	650	—	—	300	1000	—	—	—	—	—	6.030 54	11.480 54	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.558 63	12.508 63	— —
—	—	—	5.760	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.038 58	88.838 58	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.543 —	1.543 —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40.967 80	40.967 80	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	6,879.764 84
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	2,162.183 24
—	—	—	—	—	—	—	—	2[illegible].000	—	—	—	4,313.600	— —	4,335.600 —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	64.050	—	—	15.300	1.000	76.800	—	—	6 800	5,313.600	124.029 37	7,292.379 37	9,476.179 24

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Listy zastawne				Obli
		Galic. Towarzystwa kredytowego ziemsk.	Galicyjskiego Banku hipot.	Banku krajowego	austr. Zakładu kred. ziemskiego	pożyczki kra-
						1893.
		Wartość				
		K.	K.	K.	K.	K.
	Z przeniesienia . . .	148.400	400	1,475.000	—	67.000
37	Bystra — fundusz zabudowania . . .	—	—	—	—	—
38	Bug — fundusz regulacyi od ujścia Pełtwi do granicy Państwa	—	—	—	—	—
39	Bystrzyca w Podbużu i potok Szeputnik . .	—	—	—	—	—
40	Bystrzyca pod Stupnicą fudusz regulacyi . .	—	—	—	—	—
41	Dniestr górny z dopływami — fundusz regulacyi .	—	—	—	—	—
42	„ „ — regulacya powyżej Kornalówic (Rubr. IX. poz. 11 wydatków	—	—	—	—	—
43	Dniestru dorzecze — fundusz zabudowania potoków górskich	—	—	—	—	—
44	Dumny — fundusz regulacyi	—	—	—	—	—
45	Dunajec — fundusz obwałowania lewego brzegu poniżej mostu w Bogumiłowicach . . .	—	—	—	—	—
46	Dunajec — fundusz obwałowania lewego brzegu powyżej mostu w Bogumiłowicach . . .	—	—	—	—	—
47	Gniłej Lipa fundusz regulacyi sekcyi górnej . .	—	—	—	—	—
48	„ „ „ „ „ środkowej .	—	—	—	—	—
49	Kisielina — fundusz regulacyi sekcyi dolnej . .	—	—	—	—	—
50	„ „ „ „ „ górnej . .	—	—	—	—	—
51	Krzemienica, Babulówka, oraz Trześń i Rów — fundusz regulacyi	—	—	—	—	—
52	Krzemionua — fundusz zabudowania . . .	—	—	—	—	—
53	Łańcucko — jarosławskie bagna — fundusz osuszenia.	—	—	—	—	—
54	Łęg — fundusz regulacyi	—	—	—	—	—
55	Łęg w powiatach: niżańskim i kolbuszowskim — fundusz regulacyi	—	—	—	—	—
56	Michałów potok górski — fundusz zabudowania .	—	—	—	—	—
57	Mikołajów dębry — fundusz zabudowania . .	—	—	—	—	—
58	Naddniestrzańskie bagna — fundusz kolmatacyi .	—	—	—	—	—
59	Niszkówka potok górski — fundusz zabudowania ,	—	—	—	—	—
60	Nowy Breń z dopływami — fundusz regulacyi .	—	—	—	—	—
61	Pełtew z dopływami — fundusz regulacyi . .	—	—	—	—	—
62	Pełtew w mieście Lwowie — fundusz regulacyi .	—	—	—	—	—
63	Przegnojówka — fundusz regulacyi . . .	—	—	—	—	—
64	Pusta — fundusz regulacyi	—	—	—	—	—
65	Rata z dopływami — fundusz regulacyi .	—	—	—	—	—
66	Rudawa z dopływami — fundusz regulauyi . .	—	—	—	—	—
67	Rzemieńskie bagna — fundusz osuszenia . .	—	—	—	—	—
68	Skawa dorzecze — fundusz zabudowania potoków górskich	—	—	—	—	—
69	Trześniówka — fundusz konserwacyi . . .	—	—	—	—	—
70	Trześniówka górna — fundusz regulacyi .	—	—	—	—	—
71	Tyśmienica z dopływami i potok Letnianka — fundusz regulacyi	—	—	—	—	—
72	Wereszyca — fundusz regulacyi . . .	—	—	—	—	—
73	Wisła od Niepołomic do ujścia Raby — fundusz obwałowania	—	—	—	—	—
74	Wisła od Raby do Woli rogowskiej — fundusz obwałowania	—	—	—	—	—
75	Wisła w powiecie dąbrowskim — fundusz obwał. .	—	—	—	—	—
76	Wisła lewy wał (nadwiślański) od ujścia Białuchy do granicy Państwa — fundusz podwyższenia .	—	—	—	—	—
77	Wisła lewy brzeg od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy — fundusz obwałowania	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia . .	148.400	400	1,475.000	—	67.000

gacye jowej z roku 1904	1905	1907	Obligacye włości rentowych	Obligacye: komunalne Banku krajowego	pożyczki papieskiej	funduszów propinacyjnych	Pożyczki miasta Lwowa	kolejowe Banku krajowego	Renty państwowe		Losy państwowe i inne	Akcye kolei: węgiersko-północno-wschod. i inne	Książeczki Kasy oszczędności, Banku kred. i Banku kr.		Razem		Zapisy dłużne i inne dokumenta	
imienna																		
K.	K.	K.	K.	K.	franki	K.	K.	K.	K.	g.	K.	K.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
—	—	—	64.050	—	—	15.300	1.000	76.800	—	—	6.800	5,313.600	124.029	37	7,292.379	37	9,476.179	24
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	08	9	08	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Listy zastawne				Obligacye pożyczki krajowej 1893
		Galic. Towarzystwa kredytowego ziemsk.	Galicyjskiego Banku hipot.	Banku krajowego	austr. Zakładu kred. ziemskiego	
		Wartość				
		K.	K.	K.	K.	K.
	Z przeniesienia . . .	148.400	400	1,475.000	—	67.000
78	Wisła prawy brzeg między Podgórzem a Niepołomicami — fundusz dla uzupełnienia obwał.	—	—	—	—	—
79	Wisła prawy wał (nadwiślański) między Podgórzem a Niepołomicami — fundusz podwyższenia	—	—	—	—	—
80	Wisła i San w powiecie tarnobrzeskim — fundusz obwałowania	—	—	—	—	—
81	Wisła i Wisłoka w powiecie mieleckim — fundusz uzupełnienia obwałowania	—	—	—	—	—
82	Wisłok i Pielnica potok — fund. uzupełn. regulacyi	—	—	—	—	—
83	Złota Lipa — fundusz regulacyi . . .	—	—	—	—	—
84	Zniesienie gmina powiat lwowski debry - fundusz zabudowania	—	—	—	—	—
85	Fundusz pożyczek bezprocentowych na osuszenie i drenowanie gruntów	—	—	—	—	—
86	Fundusz pożyczkowy na podwyższenie wałów wiślanych	—	—	—	—	—
87	Fundusz pożyczkowy na cele melioracyjne .	—	—	—	—	—
88	Fundusz pożyczki 3,000.000 do kosztów uzupełnienia rzek kanałowych	—	—	—	—	—
89	Fundusz związkowej kasy chorych (z załącznikami)	—	—	—	—	—
90	Włości rentowe	—	—	—	—	98·560
91	Pożyczka krajowa z r. 1893.	—	—	—	—	—
92	„ „ „ 1904.	—	—	—	—	—
93	„ „ „ 1905.	—	—	—	—	—
94	„ „ „ 1907.	—	—	—	—	—
95	Fundusz na krycie dachów materyałem ogniotrwał.	—	—	—	—	—
96	Fundusze administrowane przez Bank krajowy:					
	a) stały fundusz przemysłowy . .	—	—	—	—	—
	b) fundusz pożyczkowy dla Kółek rolniczych .	—	—	—	—	—
	c) fund. pożyczkowy dla przemysłu rolniczego .	—	—	—	—	—
	d) stały fundusz hodowlany . . .	—	—	—	—	—
	e) stały fundusz pożyczkowy dla spółek oszczędn. i pożyczek	—	—	—	—	—
	f) fundusz inwestyoyjny	—	—	—	—	—
97	Fundusze stypendyjne	3,575.800	455.800	4,575.600	—	493.700
	Fundusze dobroczynne:					
98	Fundacya hr. Baworowskiego	843.200	—	722.000	—	—
99	„ Brzozowskiego	2.000	—	4.000	—	200
100	„ Bursika	—	—	3.200	—	—
101	„ Ciemierzyńskiego	—	—	1.200	—	—
102	„ „	—	—	1.200	—	—
103	„ Czarkowskiej	301.800	20 000	176.500	—	—
104	Fundusz emerytalny aktorów we Lwowie .	58.600	—	446.300	—	—
105	Fundacya Gewürtzowej	—	200	2.400	—	—
106	„ Głowińskiego	—	—	—	32.100	94.800
107	„ Helclów w Krakowie	1,390 400	482.600	—	—	25.800
108	„ Hoffmanowej I.	—	—	7.100	—	—
109	„ „ II.	—	—	8.000	—	—
110	Fundusz Instytutu teologicznego żydowskiego .	—	—		—	—
111	„ Inwalidów wojskowych galicyjski (I) .	2.400	—	34.200	—	400
112	Fundacya Inwalidów galicyjska (II) . .	19.200	—	—	—	—
113	Fundusz Inwalidów wojskowych niżankowicki	—	—	2 400	—	4.000
114	Fundacya Jabłońskiego	—	2.400	—	—	—
115	„ Jędrzejowiczowej	4.600	—	10.000	—	600
	Do przeniesienia . .	6,346.400	961.400	7,469,100	32.100	785.060

gacye jowej z roku 1904	1905	1907	Obligacye: Włości rentowych	komunalne Banku krajowego	pożyczki papierskiej	fuuduszów propinacyjnych	pożyczki miasta Lwowa	kolejowe Banku krajowego	Renty państwowe	Losy państwowe i inne	Akcye kolei węgiersko-północno-wschod. i innd	Książeczki Kasy oszczędności, Banku kred. i Banku kr.	Razem	Zapisy dłużne i inne dokumenta
i m i e n n a														
K.	K.	K.	K.	K.	K.	K.	K.	K.	K. g.	K.	K.	K. g.	K. g.	K. g.
—	—	—	64.050	—	—	15.300	1.000	76.800	— —	6.800	5,313.600	124.515 31	7,292.865 31	9,476.179 24
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	— —	— —	1,515.852 81
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	239.527 29	239.527 29	2,396.009 80
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	15.000	—	—	—	—	—	— —	—	—	5.378 09	20.378 09	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	92.027 98	92.027 98	— —
2,817.600	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	— —	98.560 —	— —
—	4,192.300	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	— —	2,817.600 —	— —
—	—	4,913.500	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	— —	4,192.300 —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	— —	4,913.500 —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	— —	— —	1,375.696 —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	499.700	—	—	39.200	299.200	418.900	75.500 —	4.870	400	108.713 11	10,547.383 11	47.776 37
289.800	5.400	—	725.100	—	—	303 200	116.600	32.800	— —	200	—	47.955 25	53,086.255 25	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	188 35	6.388 35	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	152 52	3 352 52	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	321 22	1.521 22	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	321 22	1,521 22	— —
—	—	—	23.000	—	—	62.000	—	16.200	— —	—	—	180 18	599.680 18	— —
—	—	—	6.850	—	—	—	21.200	300	— —	—	—	48 17	533.298 17	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	89 61	2 689 61	— —
—	—	—	6.700	—	—	—	—	—	28.500 —	—	—	79 60	162.179 60	— —
—	—	—	23.000	—	—	20.000	21.200	10.800	— —	—	—	8.016 62	1,981.816 62	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	199 85	7.299 85	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	105 19	8·105 19	— —
—	—	—	—	—	—	—	100	—	2.000 —	—	—	23.103 28	25.203 28	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	40.400	— —	—	—	29 49	77.429 49	— —
—	—	—	123.800	—	—	—	—	—	89·600 —	1.200	—	5.583 01	239.383 01	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	88 98	6.483 98	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	412 63	2.812 63	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	1.100	— —	—	—	118 85	16.418 85	— —
3,107.400	4,197.700	4,913.500	1,487.200	—	—	439·700	459.300	597.300	195.600 —	13.070	5,314·000	657.155 80	36,975.985 80	14,811.514 22

Liczba porządkow.	Nazwa funduszu	Listy zastawne				Obligacye pożyczki krajowej 1893.
		Galic. Towarzystwa kredytowego ziemsk.	Galicyjskiego Banku hipot.	Banku krajowego	austr. Zakładu kred. ziemskiego	
		Wartość				
		K.	K.	K.	K.	K.
	Z przeniesienia . .	6,346.400	961.400	7,469.100	32.100	785.060
116	Fundacya Kochmanna I.	64.600	—	—	—	—
117	„ „ II.	54.800	—	—	—	—
118	„ Kielanowskiego I.	20.000	—	—	—	—
119	„ „ II.	20.000	—	—	—	—
120	„ „ III.	120.600	—	2.100	—	—
121	„ Komarnickich	800	—	3 100	—	—
122	„ Kościuszki na oświatę ludu polskiego .	47.000	—	4.200	—	—
123	Fundusz Kościuszki — pomnika	5.400	—	14.900	—	200
124	„ Koswitzky'ego I.	—	—	2.400	—	700
125	„ „ II.	—	—	1 900	—	1.700
126	„ „ III.	—	—	1.200	—	700
127	„ Kowalewskiego	—		3.500	—	—
128	„ Krupacza	—	—	800	—	—
129	„ Krzeczunowicza	77.200	—	—	—	—
130	„ Kucharskiego	52.400	—	9.700	—	—
131	„ hr. Lanckorońskiej	—	—	156.700	—	—
132	„ Lewińskiego	—	—	5.200	—	55.100
133	„ ks. Lubomirskiej	—	18.400	13.900	—	—
134	„ Łukasiewicza	—	—	9.600	—	—
135	„ Łukowskiej	—	—	18.500	—	—
136	„ „Macieży Polskiej“	45.400	—	30.900	—	600
137	„ Dra Malinowskiego I.	600	—	50.000	—	—
138	„ „ „ II.	—	40.000	5.700	—	—
139	„ „ „ III.	—	—	41.900	—	—
140	„ „ „ IV.	3.000	—	27.800	—	8.300
141	„ „ „ V.	1.000	—	14.600	—	8.700
142	„ „ „ VI.	—	—	8.200	—	10.700
143	Fundacya Mochnackiej	8.800	—	1.100	—	200
144	„ Morawieckiego	36.400	—	35.700	—	1.100
145	„ Nazarkiewicza	—	—	4.000	—	—
146	„ Niezabitowskiej I.	—	—	6.200	—	—
147	„ „ II.	—	—	21.700	—	—
148	„ „ III.	16 000	—	—	—	2.300
149	Fundusz Ossolińskich	976 200	7.000	159.100	—	119.300
150	Fundacya Ostaszewskiego	—	—	1.200	—	9.800
151	„ Pietruskich Konstantego i Michaliny .	—	—	22.400	—	—
152	„ Pietruskiego Oktawa	—	—	10 000	—	—
153	Fundusz Podrzutków — budowy domu we Lwowie	—	—	—	—	—
154	Fundacya Ponińskiego	200	—	111.200	—	10.500
155	„ hr. Potockiego	—	—	16.700	—	—
156	„ Dra Przemyckiego	29.600	14.400	74.900	—	—
157	„ Remerowej — szpitalna	—	—	6.800	—	—
158	„ Russanowskiej dla inwalidów polskich .	—	13 200	101.500	—	—
159	Fundusz Rybactwa	—	—	—	—	—
160	Fundacya Sądecka „Dom roboczy“ . . .	16.800	—	70.600	—	8 400
	Do przeniesienia . .	7,943.200	1,054.400	8,539.000	32.100	1,023.360

gacye			Obligacye															
jowej z roku			Obligacye włości rentowych	komunalne Banku krajowego	pożyczki papierskiej	funduszów propinacyjnych	Pożyczki miasta Lwowa	kolejowe Banku krajowego	Renty państwowe		Losy państwowe i inne	Akcye kolei węgiersko-północno-wschod. i inne	Książeczki Kasy oszczędności, Banku kred. i Banku kr.		Razem		Zapisy dłużne, i inne dokumenta	
1904.	1905.	1907.	imienna															
K.	K.	K.	K.	K.	franki	K.	K.	K.	K.	g.	K.	K.	K.	g.	K.	g.	K.	g
3,107.400	4,197.700	4,913.500	1.487.200	—		439.700	459300	597.300	195.600	—	13.070	5,314.000	657.155	80	36,975.985	80	14,811.514	22
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11.395	49	70.995	49	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	207	1g	55.007	15	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27	79	20.027	79	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37	71	20.037	71	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	78	21	122.778	21	—	—
—	—	—	200	—	-	—	—	200	—	—	—	—	31	79	4.331	79	—	—
—	—	—	2.100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	52	10	53.352	10	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	11.200	—	—	—	—	1.331	71	33.031	71	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	182	56	3.282	56	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	4.800	—	—	—	—	54	38	8.454	38	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1.400	—	—	—	—	63	85	3.363	85	—	—
—	—	—	400	—	—	—	17.000	—	—	—	—	—	1	63	20.901	63	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	53	24	853	24	—	—
—	—	—	4.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.893	70	86.093	70	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.463	83	66.563	83	—	—
—	—	—	10,800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36	18	167.536	18	—	—
—	—	—	4.000	—	—	—	2.200	2.200	—	—	—	—	266	54	68.966	54	—	—
—	—	—	2.400	—	—	6.200	—	11.000	—	—	—	—	3	15	51.903	15	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	275	04	9.875	04	—	—
—	—	—	—	—	—	—	3.200	—	—	—	100	—	183	69	18.683	69	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.894	28	83.094	28	—	—
—	—	—	800	—	—	—	—	1.600	—	—	—	—	71	22	53.071	22	40.000	—
—	—	—	1.200	—	—	—	—	2 0	—	—	—	—	58	41	47.158	41	—	—
—	—	—	1.200	—	—	—	—	200	—	—	—	—	7	72	43.307	72	—	—
—	—	—	1.900	—	—	—	1.800	4.600	—	—	—	—	85	85	47.485	85	—	—
—	—	—	300	—	—	—	—	2.200	—	—	—	—	3.724	06	30.524	06	—	—
—	—	—	200	—	—	—	200	1 000	18.809	53	—	—	142	09	39.251	62	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	75	12	10.175	12	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	159	—	73.359	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.000	—	—	—
—	—	—	500	—	—	—	—	500	—	—	—	—	1.352	14	8.552	14	24.000	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.106	17	22.806	17	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	94	18.400	94	—	—
—	—	—	—	50.000	300	31.300	—	—	2.400	—	—	—	28.833	07	1,378.433	07	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.000	50	96	11.050	96	—	—
—	—	—	11.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	87.209	57	120.609	57	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.071	93	13.071	93	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	652	87	652	87	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.750	70	123.650	70	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	79	81	16.779	81	—	—
—	—	—	1.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	107	46	120.007	46	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	697	15	7.497	15	—	—
—	—	—	2.000	18.600	—	—	—	—	—	—	—	—	103	24	135.403	24	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	115	89	115	89	—	—
—	—	—	7 400	—	—	—	—	1.600	—	—	—	—	46	29	104.846	29	—	—
3,107.400	4,197.700	4,913.500	1.538.600	68.600	300	477.200	483700	640.000	216.809	53	13.170	5,318.000	813.291	48	40,380.331	01	14,875.514	22

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Listy zastawne				Obligacye pożyczki krajowej 1893.
		Galic. Towarzystwa kredytowego ziemsk.	Galicyjskiego Banku hipot.	Banku krajowego	austr. Zakładu kred. ziem. skiego	
		Wartość				
		K.	K.	K.	K.	K.
	Z przeniesienia . .	7,943.200	1,054.400	8,539.000	32.100	1,023360
161	Fundacya ks. Sapiechy	24.600	—	28.300	—	400
162	„ Schiffnera	5.000	—	—	—	—
163	„ Siemianowskich I	—	—	9.500	—	33.200
164	„ Siemianowskich II	2.200	—	8.900	—	34.000
165	Fundusz Sierociński — stanowy	32.400	—	57.400	—	2.800
166	„ Sierocy — krajowy	—	—	—	—	—
167	Fundacya Skrzyńskiego I	3.000	—	49.300	—	2.600
168	„ Skrzyńskiego II	400	—	7.300	—	200
169	Fundusz hr. Stadnickiego	2.200	—	27.100	—	16.700
170	Fundacya Steczkowskiego	2.600	—	4.700	—	600
171	„ Straszewskiego	4.600	—	1.300	—	—
172	„ Strzeliska „Dom ubogich“ . . .	—	—	19.400	—	2 800
173	„ ks. Szaflarskiego i Czajkowskiej I .	—	—	1.600	—	—
174	„ „ Szaflarskiego i Czajkowskiej II .	—	—	1.500	—	—
175	Fundusz szkół ludowych z r. 1872	174.200	—	8.600	—	1.500
176	Fundacya Szumańskiego	120.000	—	—	—	—
177	Fundusz Tarnowskiego — byłego obwodu . .	—	—	—	—	—
178	Fundacya Tyzenhanza	—	—	7.200	—	—
179	„ Wężyków	—	—	3.000	—	4.400
180	„ hr. Weissenwolfowej I	600	—	1.600	—	3.200
181	„ „ Weissenwolfowej II	—	—	15.800	—	5.100
182	Fundusz Winniki — administracya dóbr . .	—	—	32.900	—	10.800
183	Fundacya hr. Wodzickiego	12.800	—	—	—	—
184	Fundusz Zakupna książek do czytania . . .	—	2.400	200	—	—
185	„ Podrzutków w Krakowie	800	—	58.800	—	—
186	„ Propinacyjny	460.200	—	3,380.400	—	125.500
187	„ b. korpusu ochotników wojskowych . .	—	—	—	—	—
	Razem . .	8,778.800	1,056.800	12,263.800	32.100	1,267.160

gacye			Obligacye						Renty państwowe		Losy państwowe i inne	Akcye kolei węgiersko-północno-wschod. i inne	Książeczki Kasy oszczędności, Banku kred. i Banku kr.	Razem		Zapisy dłużne, i inne dokumenta	
jowej z roku			Obligacye włości rentowych	komunalne Banku krajowego	pożyczki papierskiej	funduszów propinacyjnych	Pożyczki miasta Lwowa	kolejowe Banku krajowego									
1904.	1905.	1907.															
imienna																	
K.	K.	K.	K.	K.	franki	K.	K.	K.	K.	g.	K.	K.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
3,107.400	4,197.700	4,913.500	1.538.600	68.600	300	477.200	483.700	640.000	216.809	53	13.170	5,318.000	813.291	48	40,380.331	01	14,875.514	22
—	—	—	2.700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	83	57	56.083	57	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	180	16	5.180	16	—	—
—	—	—	1.200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	481	56	44.381	56	—	—
—	—	—	2.100	—	—	1.000	—	4.400	—	—	—	—	106	60	47.306	60	—	—
212.500	—	—	3.100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	84	101.129	84	—	—
—	—	—	—	—	—	—	200	600	—	—	—	—	13.885	90	226.385	90	—	—
—	—	—	2.600	—	—	—	2.000	—	—	—	—	—	187	27	58.487	27	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	500	—	—	—	—	53	83	7.953	83	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.126	34	49.126	34	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	62	38	8.462	38	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47	98	5.947	98	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47	34	22.247	34	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	03	1.618	03	—	—
—	—	—	23.300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	125	60	1.625	60	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	41	40	207.641	40	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14.937	46	134.937	46	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22.960	48	22.960	48	127.360	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	43	7.209	43	—	—
—	—	—	400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	55	7.810	55	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	649	55	6.049	55	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	63	23	20.963	23	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	163	62	57.363	62	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44	37	2.644	37	—	—
—	—	—	—	1.800	—	9.200	—	—	—	—	—	—	226	73	70.826	73	—	—
3,409.100	1,463.300	—	380.950	—	—	—	—	1,323.700	—	—	—	—	107.811	67	10,650.961	67	1,318.000	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	115.847	80	115.847	80	—	—
6,729.000	5,661.000	4,913.500	1.954.950	70.400	300	487.400	485.900	1,969.900	216.809	53	13.170	5,318.000	1.092.494	17	52,321.483	70	16,320.874	22

Wykaz zapasów kasowych z końcem roku 1909.

Liczba porządk.	Poszczególnienie	Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta K.	Efekta g.
	A. W kasie krajowej.				
1	Fundusz krajowy	740.617	85	1,000.000	.
2	Krajowy szpital powszechny we Lwowie: a) Oddział chorych	.	.	5.646	12
	b) „ położnic	.	21	.	.
3	Krajowy zakład dla obłąkanych w Kulparkowie	.	.	2.956	66
4	Szpital św. Łazarza w Krakowie: a) Oddział chorych	.	.	439.665	97
	b) „ położnic	.	.	49.670	22
	c) „ syfilitycznych	.	.	8.184	16
	d) „ obłąkanych	.	.	.	.
5	Fundusz szkolny krajowy	.	.	1,133.732	81
6	„ szkolny krajowy emerytalny	.	.	67.167	12
7	„ koszar krajowych	.	.	.	.
8	„ policyi krajowej	.	.	94.417	76
9	*a*) Akademia rolnicza w Dublanach	.	.	11 480	54
	b) Niższa szkoła „ „ „	.	.	.	.
	c) Szkoła gorzelnicza „ „	.	.	.	.
	d) Gorzelnia „ „	.	.	.	.
	e) Folwark „ „	.	.	.	.
	f) Stacya doświadczalna chem. rolnicza w Dublanach	.	.	.	.
10	„ „ botan. „ we Lwowie	.	.	.	.
11	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie	.	.	.	.
12	*a*) „ średnia rolnicza i ogrodnicza w Czernichowie	178	42	12.508	63
	b) Folwark w Czernichowie	.	.	.	.
13	Niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy	.	.	.	.
14	„ „ „ w Horodence	.	.	.	.
15	„ „ „ w Jagielnicy	.	.	.	.
16	„ „ „ w Kobiernicach	.	.	.	.
17	„ „ „ w Suchodole	.	.	.	.
18	„ „ „ w Miłocinie	.	.	.	.
19	Szkoła mleczarska w Rzeszowie	.	.	.	.
20	„ ogrodnicza w Tarnowie	.	.	.	.
21	„ „ na Wulce Kapitańskiej	.	.	.	.
22	Zakład sadowniczy w Zaleszczykach	.	.	.	.
23	Skład publiczny w Krakowie	.	.	.	.
24	Fundusz kultury krajowej	.	.	88.838	58
25	Zakłady przemysłowe	.	.	.	.
26	Fundusz budowy pawilonów i rozszerzenie Zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie	.	.	.	.
27	„ „ krajowego zakładu dla obłąkanych w zachodniej części kraju (Kobierzyn)	.	.	.	.
28	„ pensyjny lekarzy okręgowych	.	.	1.543	.
29	„ pożyczkowy na budowę szkół	800	.	40.967	80
30	„ „ „ „ koszar	331.848	53	.	.
31	„ pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne	.	.	.	.
32	„ kolejowy	1.137	50	4,335.600	.
33	Biała z dopływami — fundus regulacyi i uzupełnienia prawego brzegu Dunajca	96.438	94	.	.
34	Biała z dopływami — regulacya powyżej Grybowa (Rubr. IX. poz. 11. wydat.	25.931	88	.	.
35	Błotnia — fundusz regulacyi	9.022	23	.	.
36	Błożewka z dopływami — fundusz regulacyi	38.686	93	.	.
	Do przeniesienia	1,244.664	49	7,292.379	37

Liczba porządk.	Poszczególnienie	Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta K.	Efekta g.
	Z przeniesienia	1,244.664	49	7,292.379	37
37	Bystra — fundusz zabudowania	72	82	.	.
38	Bug — fundusz regulacyi od ujścia Pełtwi do granic państwa	242.857	96	9	08
39	Bystrzyca w Podbużu i Potok Szepytnik fund. zabudowania potoku	7.581	71	.	.
40	Bystrzyca pod Stupnicą — fund. redulacyi	906	55	.	.
41	Dniestr górny z dopływami — fundusz regulacyi	379. 998	71	.	.
42	„ „ regulacya powyż-j Karnalowicz (Rubr. IX. po. 11. wydat.)	9.134	47	.	.
43	Dniestr dorzecze — fundusz zabudowania potoków górskich	149.595	48	.	.
44	Dumny potok — fundusz regulacyi	14.533	69	.	.
45	Dunajec — fundusz obwałowania lewego brzegu poniżej mostu w Bogumiłowicach	8.522	30	.	.
46	Dunajec — fundusz obwałowania lewego brzegu powyżej mostu w Bogumiłowicach	361	57	.	.
47	Gniła Lipa — fundusz regulacyi sekcyi górnej	33.775	94	.	.
48	Gniła Lipa Fundusz regulacyi sekcyi środkowej	11.643	70	.	.
49	Kisielina — „ „ „ dolnej	17 651	.	.	.
50	„ — „ „ „ górnej	7.295	65	.	.
51	Krzemienica, Babulówka, oraz Trześń i Rów fundusz regulacyi	4.001	09	.	.
52	Krzemionka — fundusz zabudowania	39.306	77	.	.
53	Łańcucko-Jarosławskie bagna — fundusz osuszenia	.	.	.	.
54	Łęg — fundusz regulacyi	3.072	83	476	86
55	„ w powiatach niżańskim i kolbuszowskim — fundusz regulacyi	142.804	52	.	.
56	Michałów potok górski fundusz zabudowania	1.555	41	.	.
57	Mikołajów debry — fundusz zabudowania	6.742	11	.	.
58	Naddniestrzańskie bagna — fundusz kolmatacyi	475.469	45	.	.
59	Niszkówka potok górski — fundusz zabudowania	86	71	.	.
60	Nowy Breń z dopływami — fundusz regulacyi	23.024	88	.	.
61	Pełtew z dopływami — fundusz regulacyi	185.317	85	.	.
62	Pełtew w mieście Lwowie fundusz regulacyi	58	38	.	.
63	Przegnojówka potok — fundusz regulacyi	10.174	50	.	.
64	Pusta potok — fundusz regulacyi	51.851	43	.	.
65	Rata z dopływami — fundusz regulacyi	50.386	13	.	.
66	Rudawa z dopływami — fundusz regulacyi	176.262	17	.	.
67	Rzemieńskie bagna — fundusz osuszenia	64.568	86	.	.
68	Skawa dorzecze — fundusz zabudowania potoków górskich	837	56	.	.
69	Trześniówka — fundusz konserwacyi	5.553	44	.	.
70	Trześniówka górna — fundusz regulacyi	42.275	93	.	.
71	Tyśmienica z dogływami i potok Letnianka — fundusz regulacyi	78.738	75	.	.
72	Wereszyca — fundusz regulacyi	153.532	83	.	.
73	Wisła od Niepołomic do ujścia Raby — fundusz obwałowania	66.161	69	.	.
74	„ „ Raby do Woli rogowskiej — „	97.975	13	.	.
75	„ „ powiecie Dąbrowskim — fundusz obwałowania	40.453	77	.	.
76	„ „ lewy brzeg w powiecie krakowskim — fundusz obwałowania	139.316	41	.	.
77	„ „ „ wał (nadwiślański) od ujścia Białuchy do granicy państwa — fundusz podwyższenia	47 802	93	.	.
78	„ „ „ brzeg od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy — fundusz obwałowana	241.352	14	.	.
79	„ „ prawy wał (nadwiślański) między Podgórzem a Niepołomicami — fundusz podwyższenia	75.659	85	.	.
80	Wisła i San w powiecie tarnobrzeskim — fundusz obwałowania	113.597	90	.	.
81	Wisła i Wisłoka w powiecie mieleckim — fundusz uzupełnienia obwałowania	20 621	33	.	.
82	Wisłok i Pielnica potok — fundusz uzupełnienia regulacyi	22.438	74	.	.
83	Złota Lipa — fundusz regulacyi	13.547	83	.	.
	Do przeniesienia	4,523.145	36	7,292.865	31

Liczba porządk.	Poszczególnienie	Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta K.	Efekta g.
	Z przeniesienia . .	4,523.145	36	7.292.865	31
84	Zniesienie gmina powiat lwowski debry — fundusz zabudowania . . .	53.580	66	.	.
85	Fundusz pożyczek bezprocentowych na osuszanie i drenowanie gruntów .	50 505	31	.	.
86	„ pożyczkowy na podwyższenie wałów wiślańskich	.	.	.	.
87	„ pożyczkowy na cele melioracyjne	262.154	95	239.527	29
88	„ pożyczki 3,000.000 do kosztów uzupeł. rzek kanałowych . . .	.	.	.	.
89	„ Związkowej Kasy chorych (z załącznikami)	13.507	24	20.378	09
90	Włości rentowe	8.982	.	92.027	98
91	Pożyczka krajowa z roku 1893.	.	.	98.560	.
92	„ „ „ „ 1904.	767	14	2,817.600	.
93	„ „ „ „ 1905.	1.600	58	4,192.300	.
94	„ „ „ „ 1907.	3,229.475	.	4,913.500	.
95	„ na krycie dachów materyałem ogniotrwałem	20.190	78	.	.
96	Fundusze administrowane przez Bank krajowy:	.	.	.	.
	a) stały fundusz przemysłowy	.	.	.	.
	b) fundusz pożyczkowy dla Kółek rolniczych	15.208	.	.	.
	c) „ „ przemysłu rolniczego	9.510	.	.	.
	d) stały fundusz hodowlany	31.876	.	.	.
	e) inwestycyjny	654.860	06	.	.
97	Fundusze stypendyjne	339.531	66	10,547.383	11
98	Fundacya hr. Baworskiego	30.000	68	3,086.255	25
99	„ Brzozowskiego	123	80	6 388	35
100	„ Bursika	136	.	3.352	52
101	„ Ciemierzyńskiego I.	.	.	1.521	22
102	„ Ciemierzyńskiego II.	.	.	1.521	22
103	„ Czarkowskiej	8.671	26	599.680	18
104	Fundusz emerytury aktorów we Lwowie	.	.	533.298	17
105	Fundusz Gewirtzowej	103	90	2.689	61
106	Fundacya Głowińskiego	3.184	89	162.179	60
107	„ Helclów w Krakowie	41.779	09	1,981.816	62
108	„ Hoffmanowej I.	306	40	7.299	85
109	„ Hoffmanowej II.	252	50	8.105	19
110	Fundusz Instytutu teologicznego żydowskiego	84	.	25.203	28
111	„ Inwalidów wojskowych galicyjski (I)	378	68	77.429	49
112	Fundacya Inwalidów galicyjska (II)	4.881	31	239.383	01
113	Fundusz Inwalidów wojskowych niżankowicki	76	.	6.488	98
114	Fundacya Jabłońskiego	.	.	2.812	63
115	„ Jędrzejowiczowej	3	08	16 418	85
116	„ Kochmana I	2.417	45	75.995	49
117	„ Kochmana II	2.181	04	55.007	15
	Do przeniesienia . .	9,309.474	82	37,106.988	44

Liczba porządk.	Poszczególnienie	Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta K.	Efekta g.
	Z przeniesienia . .	9,309.474	82	37,106.988	44
118	Fundacya Kielanowskiego I	405	89	20.027	79
119	„ Kielanowskiego II	408	40	20.037	71
120	„ Kielanowskiego III	.	.	122.778	21
121	„ Komarnickich	70	89	4.331	79
122	„ Kościuszki — na oświatę polskiego ludu	5.899	14	53.352	10
123	Fundusz Kościuszki pomnika	.	01	33.031	71
124	Fundacya Kosvitzkyego (I)	124	.	3.282	56
125	„ Kosvitzkyego (II)	36	.	8.454	38
126	„ Kosvitzkyego (III)	132	.	3.363	85
127	„ Kowalewskiego	405	11	20.901	63
128	„ Krupacza	32	.	853	24
129	„ Krzeczunowicza	.	.	86.093	70
130	„ Kucharskiego	85	.	66.563	83
131	„ hr. Lanckorońskiej	335	.	167.536	18
132	„ Lewińskiego	2.730	29	68.966	54
133	„ ks. Lubomirskiej	.	.	51.903	15
134	„ Łukasiewicza	380	76	9.875	04
135	„ Łukowskiej	692	90	18.683	69
136	„ Macierzy polskiej	7.826	02	83.094	28
137	„ Dra Malinowskiego I	677	18	53.071	22
138	„ „ Malinowskiego II	555	70	47.158	41
139	„ „ Malinowskiego III	2.432	22	43.307	72
140	„ „ Malinowskiego IV	300	29	47.485	85
141	„ „ Malinowskiego V	70	74	30.524	06
142	„ „ Malinowskiego VI	1.680	78	39.251	62
143	„ Mochnackiej	214	24	10.175	12
144	„ Morawieckiego	510	72	73.359	.
145	„ Nazarkiewicza	80	.	4.000	.
146	„ Niezabitowskiej I	283	73	8.552	14
147	„ Niezabitowskiej II	.	.	22.806	17
148	„ Niezabitowskiej III	364	40	18.400	94
149	Fundusz Ossolińskich	1.496	16	1,378.433	07
150	Fundacya Ostaszewskiego	430	10	11.050	96
151	„ Pietruskich Konstantego i Michaliny	22.723	52	120.609	57
152	„ Pietruskiego Oktawa	.	.	13.071	93
153	Fundusz podrzutków — budowa domów we Lwowie	.	.	652	87
154	Fundacya Ponińskiego	2.441	09	123.650	70
155	„ hr. Potockiego	334	.	16.779	81
156	„ Dra Przesmyckiego	3.189	76	120.007	46
157	„ Remerowej — szpitalna	1.387	18	7.497	15
158	„ Russanowskiej — dla inwalidów polskich	739	26	135.403	24
	Do przeniesienia . .	9,368,949	30	40,275.368	83

Liczba porządk.	Poszczególnienie	Gotówka K.	g.	Efekta K.	g.
	Z przeniesienia . .	9,368.949	30	40,275.368	83
159	Fundusz rybactwa	447	88	115	89
160	Fundacya Sądecka — „Dom roboczy“	2.049	77	104.846	29
161	„ ks. Sapiechy	2.195	01	56.083	57
162	„ Schiffnera	.	.	5.180	16
163	„ Siemianowskich I	1.711	80	44.381	56
164	„ Siemianowskich II	105	20	47.306	60
165	Fundusz Sierociński stanowy	4.305	09	101.129	84
166	„ Sierocy — krajowy	12.576	45	226.385	90
167	Fundacya Skrzyńskiego I	3.084	77	58 487	27
168	„ Skrzyńskiego II	549	06	7.953	83
169	Fundusz hr. Stadnickiego	1.274	64	49.126	34
170	Fundacya Steczkowskiego	337	48	8.462	38
171	„ Straszewskiego	72	05	5.947	98
172	„ Strzeliska „Dom ubogich“	951	77	22.247	34
173	„ ks. Szaflarskiego i Czajkowskiej I	64	52	1.6 8	03
174	„ ks. Szaflarskiego i Czajkowskiej II	64	52	1.625	60
175	Fundusz Szkół ludowych z r. 1872	3.000	.	207.641	40
176	Fundacya Szumańskiego	42	06	134.937	46
177	Fundusz Tarnowskiego — byłego obwodu	.	.	22.960	48
178	Fundacya Tyzenhanza	184	.	7.209	43
179	„ Wężyków	299	61	7.810	55
180	„ hr. Weissenwolfowej I	486	44	6.049	55
181	„ hr. Weissenwolfowej II	838	.	20 963	23
182	Fundusz Winniki — administracya dóbr	.	.	.	.
183	Fundacya hr. Wodzickiego	2.333	88	57.363	62
184	Fundusz Zakupna książek do czytania	96	86	2.644	37
185	„ Podrzutków w Krakowie	842	54	70.826	73
186	„ Propinacyjny	15.865	07	10,650.961	67
187	„ byłego korpusu ochotników wojskowych	.	.	115.47	80
	Depozyta gminne serwitowe	4.545	70	504.776	87
	Depozyta ogólne	194.975	40	5,007.151	41
	Fundusz premiowy funkc. kraj. ubezp. pensyjne	16.378	10	.	.
	Razem . . .	9.638.626	97	57,833.411	98

Liczba porządk.	Poszczególnienie	Gotówka K.	g.	Efekta K.	g.
	B. W innych kasach.				
	W c. k. kasach rządowych, depozyta	.	.	.	.
	„ kasie krajowego szpitala powszechnego we Lwowie, depozyta . . .	16.413	44	26 782	72
	„ „ „ zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie, depozyta . .	11.694	35	30.220	94
	W kasie szpitali krakowskich depozyta . .	8.791	15	73.814	72
	„ „ krajowej szkoły rolniczej w Dublanach „ . .	9.080	92	8.347	45
	„ „ krajowej szkoły rolniczej w Czernichowie „ . .	1.006	85	11.102	31
	„ „ „ „ „ „ w Kobiernicach „ . .	10	17	.	.
	„ „ „ „ „ „ Bereźnicy „ . .	12	.	.	.
	„ „ „ niższej szkoły rolniczej w Suchodole	10	.	.	.
	„ „ szkoły mleczarskiej w Rzeszowie	501	70	1.000	.
	„ „ rolniczej w Horodence	236	65	.	.
	Razem . . .	47.757	23	151.268	14
	Zestawienie sumaryczne.				
	A) W kasie krajowej	9,638.626	97	57,833.411	98
	B) „ innych kasach	47.757	23	151.268	14
	Suma	9,686.384	20	57,984.680	12

Wykaz dóbr i realności, stanowiących własność funduszów krajowych z końcem roku 1909.

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Wartość Szczegół K.	g.	Ogół K.	g.
I.	**Fundusz krajowy:**				
	1. Realność pod Nr. 717 $^2/_4$ (gmach sejmowy)	3,210.164	59		
	2. „ „ „ 319, 320 i 336 $^1/_4$ na umieszczenie szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	81.796	72		
	3. Szkoły rolnicze i folwark w Dublanach	1,311.286	32		
	4. Zakład w Czernichowie	471.621	54		
	5. Szpital św. Łazarza w Krakowie (część wartości nowego gmachu szpitalnego Nr. 48 i 49|222 dzieln. II.)	763.522	61		
	6. Szkoła rolnicza w Horodence	48.550	.		
	7. „ „ w Jagielnicy	25.881	31		
	8. „ „ w Bereźnicy	122.930	10		
	9. „ „ w Suchodole	145.664	72		
	10. „ „ w Miłocinie	200.000	.		
	11. Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie	36.276	40		
	12. „ „ tkacka w Glinianach	35.000	.		
	13. „ „ kołodziejska w Grybowie	54.000	.		
	14. „ „ zabawkarska w Jaworowie	56.000	.		
	15. „ „ stolarska w Stanisławowie	47.460	.		
	16. „ „ „ w Kalwaryi (wraz z wewnętrznem urządzeniem)	117.225	.		
	17. Budynek dla bursy uczniów kraj. szkoły tkackiej w Krośnie	19.750	.		
	18. Zakład poprawczy w Przeździelnicy	177.855	.		
	19. Gmach dla c. k. Żandarermyi we Lwowie	532.332	.		
	20. Budynek „ „ „ w Czortkowie	14.000	.		
	21. „ „ „ „ w Skałacie	16.000	.		
	22. Krajowy skład publiczny w Krakowie	297.260	38		
	23. Zamek w Olesku	2.665	60		
	24. Krajowa szkoła mleczarska w Rzeszowie	113.640	96		
	25. Zakład sadowniczy w Zaleszczykach	16.000	—		
	26. Zbiorniki na ropę w Popielach	1,334.550	07	9,251.433	32
II.	**Krajowy szpital powsz.** we Lwowie: 1. Oddział chorych:				
	a) Gmach popijarski we Lwowie Nr. 349 $^4/_4$ (stary) Nr. 7 ulica Głowińskiego (nowy) część — 708.583 K. 17 g.				
	b) Pawilon dla zakaźnych, przerobiony z dawnej realności pod Nr. 381382 $^4/_4$ (stary) Nr. 59 ulica Piekarska (nowy) nabyty od Schimserowej — 84.055 „ 62 „				
	c) Nowo zbudowane kliniki, dom administracyjny itp. 1,373.212 „ 42 „				
	d) Koszt urządzenia dróg i ogrodu przy klinikach 7.806 „ 30 „	2,173.664	51		
	2. Oddział położnic:				
	a) Gmach popijarski we Lwowie Nr. 349 $^4/_4$ (stary) Nr. 7. ulica Głowińskiego (nowy) część — 20.207 K. 04 g.				
	b) Grunt zakupiony pod dom położnic pod nazwą „Wulka szpitalna“ — 11.288 „ 53 „				
	c) Grunt zakupiony pod dom położnic (i kliniki) pod nazwą „Wulka kampiańska“ pod l. k. 3.985 $^4/_4$ przy ul. Pijarów Nr. konskrypc. 771 $^4/_4$ — 41.750 „ — „				
	d) Gmach nowo zbudowany dla zakładu położnic — 494.861 „ 96 „	568.107	53	2,741.772	04
III.	**Fundusz budowy domu podrzutków** we Lwowie: Realność pod l. k. 146 i 147 $^4/_4$ przy ul. Paulinów l. 5.	.	.	100.212	.
IV.	**Krajowy zakład dla obłąkanych** w Kulparkowie: Gmach nowo wybudowany Nr. 38 i 39 wraz z zabudowaniami folwarcznemi, gruntami i cegielniami	.	.	2,315.482	50
V.	**Szpital św. Łazarza** w Krakowie: Gmach szpitalny w Krakowie Nr. 50/221 i 48/222 dzieln. VI. na „Wesołej“ z wszystkiemi przynależytościami i zabudowaniami: 1. Oddział chorych: *a)* Część wartości starego wspólnego gmachu Nr. 50221 — 254.690 K. 03 g.				
	254.690 K. 03 g.				
	Do przeniesienia	.	.	14,408.899	86

Liczba porząd.	Poszczegolnienie	Wartość Szczegół K	Wartość Szczegół g.	Wartość Ogół K.	Wartość Ogół g.
	Z przeniesienia . . 254.690 K. 03 g.	—	—	14,408.899	86
	b) Wartość kościoła szpitalnego doń należącego . . 170.000 „ — „				
	c) Część wartości nowego gmachu szpitalnego Nr. 48 i 49|222 dz. VI. w Krakowie, łącznie z folwarkiem Blich i II. piątrem (9.400 K.) now. pawilonem i budynkami gospodarcz. . . . 455.549 „ 14 „				
	d) Dobra Tropiszów (w Królestwie polskiem) . . 248.000 „ — „				
	e) „ Prądnik czerwony (w W. Ks. Krak.) . . 54.200 „ — „	1,182.439	17		
	2. Oddział położnic wspólnie z funduszem podrzutków w Krakowie: Część wartości starego gmachu 50|221	55.505	—		
	3. Oddział syfilistycznych (dawniej szpital św. Ducha) część wartości starego gmachu szpitalnego Nr. 48 i 49|222	11 398	38		
	4. Oddział obłąkanych dawniej szpital św. Ducha (część wartości nowego gmachu szpitalnego Nr. 48 i 49|222	9.206	02		
	5. Fundacya szpit. Karoliny Remerowej: realność w Krakowie, dziel. IV Nr. 849	46.000	—	1,304.548	57
VI.	**Fundusz koszar krajowych**: Grunta i budynki we Lwowie na (Wulce) w Rawie ruskiej, w Trembowli, w Mostach wielkich, i w Zaleszczykach	—	—	3,105.899	49
VII.	**Fundusz szkolny krajowy**: Budynek szkolny w Tarnowie	—	—	12.235	89
VIII.	**Fundusze stypendyjne**: 1. Fundusz Dydyńskiego:				
	a) Dobra Godowa z przynależnościami . . . 79.944 K. — g.				
	b) Realność w Strzyżowie Nr. 97 (nowy gmach) . 54.040 „ 12 „	133.984	12		
	2. Fundusz Głowińskiego: Dobra Winniki z przynależnościami . .	302.618	—		
	3. Fundusz Stupnickich-Jankowskich, dobra Szypowce z przyległościami	231.570	—		
	4. Fundusz Dra Jana Towarnickiego:				
	a) realność w Rzeszowie . . . . . 75 547 K. 60 g.				
	b) Gmach c. k. seminaryum nauczycielskiego męskiego w Rzeszowie . . . . . 156.845 „ 48 „				
	c) Gmach na pomieszczenie koszar żandarmeryi . 81.014 „ 91 „				
	d) Parcela gruntowa l. k. 605|15 . . . . . 2.704 „ 50 „				
	e) Gmach internatu przy c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Rzeszowie . . . 118.403 „ 20 „	434.520	69		
	5. Fundusz Stanisława Strzałkowskiego:				
	a) Dobra Jacowce . . . . . 234.650 K. — g.				
	b) Realność w Tarnopolu l. k. 1280 . . . 138.544 „ — „	373.194	—		
	6. Fundusz Ryszarda Pieściorowskiego; Dobra Kuźmina dolna i górna	60.000	—		
	7. Fundacya Rylskich:				
	a) dobra Ostrów . . . . . 40.958 K. 60 g.				
	b) „ Demeszkowce . . . . . 40·719 „ 20 „	81.677	80	1,617.564	61
IX.	**Fundacya „Domu ubogich im. Ludwika i Anny Helclów“ w Krakowie**:				
X.	Budynek zakładowy z kaplicą i gruntami w Krakowie			1.467.335	10
	Fundacya Wiktora hr. Baworowskiego: Dobra położone w powiecie tarnopolskim i trembowelskim a mianowicie: Baworów z Zastawiem, Łuka wielka, Myszkowice, Łoszniów z Zagórzem i Krowinką, tudzież grunta w Tarnopolu i realność we Lwowie			923.007	98
	Razem . .	—	—	22,839.491	50

Oprócz wyżej wykazanych nieruchomości, posiada fundusz krajowy realność pod l. k. 466¾ we Lwowie (szkoła weterynaryi) realność na szkołę ślusarską w Sułkowicach, tudzież dwa budynki z ogrodem na krajową szkołę sukienniczą w Rakszawie, realność na szkołę tkacką w Horodence, realność na szkołę ślusarską w Świątnikach, których wartość dopiero później będzie mogła być oznaczoną; za fundusze stypendyjne posiadają dobra Kochanówka z przyległościami własność fundacyi Dra Antoniego Lachowicza; dobra Urlów własność w ¾ częściach fundacyi Karola i Reginy Lipińskich; dwie realności we Lwowie fundacyi Soleskiego Józefa; realność we Lwowie własność fundacyi Smiałowskich; trzy kamienicy we Wiedniu i trzy kamienicy w Krakowie fundacyi Dra Józefa Zagórskiego w budowie będący dom dla szkoły ogrodnicze w Tarnowie. nadto zakupiony grunt pod budowę Zakładu dla obłąkanych w Kobierzynie.

Indeks.

Strona

Dział A): Fundusz krajowy i zakłady krajowe, oraz fundusze budżetem objęte 13

„ B): Fundusze dotowane 639

„ C): Fundusze samoistne 929

LW. 108.302/1910. We Lwowie, dnia 12. września 1910.

Aleg 729

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o poborze krajowych opłat szynkarskich i zwiększonej opłaty od piwa od dnia 1. stycznia 1911.

Wysoki Sejmie!

Ustawą krajową z dnia 20. grudnia 1905 Dz. u. kr. Nr. 11. z r. 1906. zaprowadzono z wygaśnięciem prawa propinacyi a więc z dniem 1. stycznia 1911 krajowe opłaty szynkarskie, które fundusz krajowy ma we własnej administracyi pobierać we wszystkich tych miejscowościach w kraju, w których do końca roku 1910 istniało prawo propinacyi, zatem w całym kraju z wyjątkiem miast Lwowa i Krakowa. Obok opłat szynkarskich przyznaje powyższa ustawa funduszowi krajowemu prawo pobierania w tych samych miejscowościach opłaty od piwa w wysokości 8 kor. z hektolitra w miejsce pobieranej do końca roku 1910 1 kor. 70 gr. Ta ostatnia opłata po 1 kor. 70 gr. pobieraną będzie odtąd nadal tylko we Lwowie i Krakowie.

Wymiar, przypis i pobór opłat szynkarskich określiła ustawa tylko w ogólnych zarysach pozostawiając rozporządzeniu wykonawczemu ustalenie całego toku postępowania.

Rozporządzenie to, opracowane przez c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym i c. k krajową Dyrekcyą skarbu, a w ostatecznej redakcyi ustalone na konferencyi, odbytej w Miniesterstwie skarbu przy współudziale delegatów interesowanych Ministerstw i delegata Wydziału krajowego, zostanie dnia 14. września 1910 ogłoszone w Dzienniku ustaw krajowych i rozpocznie obowiązywać od dnia 15. września 1910.

Rozporządzenie to podzielić można na 3 główne działy, określające

a) obowiązki przedsiębiorców, podlegających opłacie szynkarskiej;

b) czynności c. k. Starostw i komisyi szacunkowych;

c) czynności Wydziału krajowego jako urzędu poborczego.

A). Wszyscy przedsiębiorcy, czy to osoby fizyczne czy prawne, którzy się trudnią na własny rachunek i w sposób zarobkowy wyszynkiem, drobną sprzedażą i drobnym handlem gorących napojów spirytusowych, piwa, wina, miodu i t. p. o ile się to odbywa bezpośrednio do konsumenta — podlegają począwszy od 1. stycznia 1911. obowiązkowi uiszczania kraj. opłaty szynkarskiej i jako tacy są obowiązani corocznie w ciągu miesiąca września zeznać na piśmie lub ustnie do protokołu w starostwie deklaracyę (fasyę), w której obok ogólnych dat o nazwisku,

miejscu prowadzenia przedsiębiorstwa i t. p. mają szczegółowo zeznać, jakie są rozmiary lokalności, ile lokalności zajętych jest pod przedsiębiorstwo, jaka jest ilość personalu zatrudnionego w przedsiębiorstwie, wreszcie jaki był roczny obrót w poszczególnych kategoryach napojów.

Na podstawie szczegółów w fasyi podanych, a przez Starostwo i komisyę szacunkową co do ich wiarogodności sprawdzonych, następuje wymiar opłaty, którą przypisuje i następnie pobiera Wydział krajowy w czterech ratach kwartalnych: 1. lutego, 1. maja, 1. sierpnia i 1. listopada.

Przedsiębiorcy, podlegający opłacie, mają ją uiszczać przez pocztową kasę oszczędności za pomocą czeków przez Wydział krajowy dostarczonych. W razie nieuiszczenia w terminach opłaty winni są opłacać odsetki zwłoki po 1·3 gr. za każdy dzień i za każde 100 kor. licząc od dnia zapadłości aż do dnia faktycznego zapłacenia. Zaległe raty i odsetki zwłoki można ściągać drogą politycznej lub sądowej egzekucyi.

W razie jeżeli się przedsiębiorca czuje wymiarem opłaty pokrzywdzonym przysługuje mu prawo odwołania do komisyi apelacyjnej w ciągu 14 dni od dnia otrzymania nakazu zapłaty na ręce c. k. Starostwa. Od orzeczenia komisyi apelacyjnej niema dalszego odwołania.

B). C. k. Starostwa mają corocznie w ciągu miesiąca sierpnia w publicznem ogłoszeniu przypomnieć przedsiębiorcom o ciążącym na nich obowiązku składania fasyi, wezwać ich do podejmowania potrzebnych druków, których bezpłatnie dostarcza Wydział krajowy, a zarazem podać dnie i godziny, w których można w Starostwie zeznawać fasye ustnie do protokołu.

Równocześnie mają c. k. Starostwa sporządzić na drukach przez Wydział krajowy bezpłatnie dostarczonych w alfabetycznym porządku gmin spis wszystkich tych osób, które z mocy ustawy do opłaty szynkarskiej są obowiązane. Dla 30. miast, objętych ustawą z 13. marca 1889 Dz. u. kr. Nr. 24. ma być osobny spis założony.

Z upływem terminu, wyznaczonego do wnoszenia fasyi, zarządzą Starostwa uzupełnienie spisu wciągnięciem doń szczegółów z fasyi zaczerpniętych, a następnie przystąpią do zbadania prawdziwości szczegółów podanych we fasyach. W razie zachodzących wątpliwości mają Starostwa wezwać strony do dania wyjaśnień, a nadto zarządzić przez własne organa lub mężów zaufania dochodzenia, potrzebne do stwierdzenia prawdziwości fasyi.

Wynik wyjaśnień i dochodzeń spisują Starostwa na ostatniej stronie każdej fasyi; zaś dla stron, które mimo wezwania fasyi nie złożyły, zestawiają Starostwa fasye z urzędu na podstawie przeprowadzonych dochodzeń i zaznaczają na fasyi, iż ją zestawiono z urzędu.

Po dokonaniu tych przygotowawczych czynności zwołują Starostowie powiatowe komisye szacunkowe, złożone w myśl ustawy z 4 członków, z których 2 mianuje c. k. Namiestnictwo, 2 zaś Wydział krajowy a to jednego na przedstawienie Rady powiatowej, a drugiego na przedstawienie dotyczącej Izby handlowej z pośród grona obowiązanych do opłaty.

Zarazem przedłożą Starostowie komisyom, będący zarazem z mocy ustawy ich przewodniczącymi wszystkie fasye, tak zeznane jak i z urzędu zestawione, wraz z wszystkiemi aktami dochodzeń i wezwą je do dokonania wymiaru.

Niezależnie od sprawdzań i dochodzeń, dokonanych z urzędu, mają komisye przed przystąpieniem do wymiaru zbadać u każdego przedsiębiorstwa roczny obrót

w poszczególnych napojach, tudzież te wszystkie okoliczności, które wpływają na rentowność. Wynik zebranych informacyi i przeprowadzonych dochodzeń ma być wciągnięty do spisu przez Starostwa sporządzonego i częściowo już wypełnionego. Do prowadzenia spisu czyli tak zwanego protokołu wymiarowego, tudzież do prowadzenia protokołu z obrad komisyi przeznaczą Starostowie w razie potrzeby urzędnika władzy politycznej.

Po dokonaniu tych czynności przystąpią komisye do wymiaru opłat poszczególnym przedsiębiorstwom w ten sposób, że najprzód wyznaczą przy uwzględnieniu wszelkich okoliczności, sprawdzonych drogą dochodzeń, dla każdego rodzaju napojów w tem przedsiębiorstwie szynkowanego lub sprzedawanego odpowiednią stopę z taryfy, następnie pomnożą ilość hektolitrów sprawdzonego rocznego obrotu każdego rodzaju napojów przez ustanowioną dlań stopę, a suma tych iloczynów oznaczać będzie zarazem wysokość rocznej opłaty dla tego przedsiębiorstwa.

Po zapisaniu dokonanych wymiarów do protokołu wymiarowego i po ich zesumowaniu kończy się czynność komisyi Przeciw uchwałom komisyi może Starosta, tudzież członek mianowany przez Wydział krajowy na przedstawienie Rady powiatowej wnieść odwołanie do komisyi apelacyjnej na ręce Starostwa w ciągu 14 dni od dnia zapadłej uchwały.

Po ukończeniu czynności komisyi mają c. k. Starostwa cały operat tj. protokół wymiarowy, protokół obrad, zeznane fasye, tudzież wszystkie dotyczące akta przedłożyć Wydziałowi krajowemu najpóźniej do dnia 1. grudnia każdego roku.

Nadto sporządzą Starostwa odpis protokołu wymiarowego i zatrzymają go w aktach dla czynienia w nim dalszych zapisów, jakie mogą nastąpić wskutek wniesionych odwołań.

Wreszcie mają Starostwa przedkładać Wydziałowi krajowemu wszystkie na ich ręce wniesione odwołania do komisyi apelacyjnej i odpowiednio je adstruować, a nadto w miarę otrzymywanych wykazów w ciągu roku zarządzać polityczną egzekucyę zaległych opłat i odsetek zwłoki.

C). Wydziału krajowego obowiązkiem jest przedewszystkiem zarządzić własnym nakładem druk corocznie potrzebnego zapasu fasyi, protokołów wymiarowych i nakazów zapłaty, otworzyć osobne konto w pocztowej kasie oszczędności i postarać się o dostateczny zapas czeków.

Z chwilą zaś nadejścia z 80 starostw operatów wymiarowych, co ma nastąpić najpóźniej 1. grudnia każdego roku, operaty te sprawdzić, sumę wymiarów z wszystkich powiatów wyprowadzić i w razie gdyby ona nie dosięgła kwoty 7 milionów kor. wszystkie poszczególne pozycye we wszystkich powiatach procentowo podnieść tak, aby razem wzięte dały 7 milionów kor.

Następnie ma Wydział krajowy rozdzielić operaty na takie, przeciwko którym ani Starosta ani członek komisyi szacunkowej z ramienia Wydziału krajowego nie wniósł odwołania do komisyi apelacyjnej i na takie, co do których odwołanie wniesiono. Zgodnie z wymiarami opłaty, zawartemi w pierwszych operatach, zarządzi Wydział krajowy wystawienie nakazów płatniczych i czeków i przesłanie ich stronom, co do drugich zaś operatów to na podstawie zamieszczonych tam wymiarów wystawi Wydział krajowy tymczasowe zawiadomienia o wymiarze i przeszle je stronom wraz z czekami z pouczeniem, że przesłanie definitywnego nakazu zapłaty z ewentualnem podwyższeniem opłaty nastąpi po załatwieniu odwołania przez komisyę apelacyjną. Komisyi zaś tej przedłoży Wydział

krajowy zaczepione operaty wraz z wszystkiemi aktami celem powzięcia ostatecznej decyzyi.

Po dokonaniu tej czynności, która z uwagi na termin płatności pierwszej kwartalnej raty w dniu 1. lutego musi nastąpić w czasie od początków grudnia do drugiej połowy stycznia, zatem w niespełna 7 tygodni, nastąpi przypis w księgach kontowych indywidualnie, to znaczy otworzenie około 30.000 kont, rozmieszczonych w 80 księgach, założonych powiatami i w 30 księgach założonych dla większych miast.

Dalsze czynności polegają na spełnianiu tych wszystkich prac, jakie są w urzędach percepcyjnych, a więc na kontowaniu uiszczeń, obliczaniu odsetek zwłoki, prowadzeniu ewidencyi restantów i wykazywaniu ich do egzekucyi i t. d. a wszystko w rozmiarach, odpowiadających ilości osób obowiązanych do opłaty.

Pozatem pozostają jeszcze do spełnienia: korespondencya ze stronami i władzami, oraz przygotowywanie rekursów dla komisyi apelacyjnej i opracowywanie orzeczeń przez nią wydanych.

Znaczny rozmiar czynności, jakie na Starostwa nakłada ustawa o poborze opłat szynkarskich, a w jej rozwinięciu szczegółowo rozporządzenie wykonawcze, spowodowały c. k. Namiestnictwo do zwrócenia uwagi Wydziału krajowego na tę okoliczność, iż Starostwa przy szczupłym składzie sił, jakimi rozporządzają, nie będą wprost w stanie podołać temu, zwłaszcza w początkowych latach, nim ta rzecz całkiem nowa nie tylko w kraju, ale w państwie się ułoży i utrze. Sądziło tedy c. k. Namiestnictwo, że musi nastąpić znaczniejsze czasowe pomnożenie sił konceptowych po Starostwach, jeżeli sprawa wymiaru kraj. opłat szynkarskich po powiatach ma się odbyć dokładnie, z należytem zbadaniem wszystkich towarzyszących okoliczności, w czasie możliwie szybkim a tem samem z korzyścią dla funduszu krajowego. Nadmieniło jednak zarazem opierając się na reskrypcie Ministerstwa spraw wewnętrznych, że jest wykluczonem, aby koszt tego pomnożenia sił, mających wyłącznie służyć do celów niepaństwowych, ponosić miał skarb państwa, że zatem ponieść je powinien ten, który z tego wyłączną korzyść odniesie tj. fundusz krajowy.

Po przeprowadzonych rokowaniach zdecydował się Wydział krajowy niechcąc całej sprawy poboru opłat narazić na szwank pokrywać przez dwa lata tj. do 30. września 1912 z funduszu krajowego płace 26 komisarzy powiatowych, których c. k. Namiestnictwo dla tego wyłącznie celu i *extra statum* zamianuje poruczając każdemu z nich spełnianie wszystkich agend z wymiarem kraj. opłaty szynkarskiej połączonych w 3 powiatach przy pomocy sił pomocniczych w Starostwach. Po dwu latach komisarze ci wejdą w miarę wakansu w etat — licząc się z dotychczasowem przecięciem — mianowanych jest rocznie 15 komisarzy powiatowych — sprawa zaś wymiaru opłat tak się w ciągu tych dwóch lat uprzystępni, że Starostwa przy żadnej, a w każdym razie bardzo nieznacznej pomocy, będą już w stanie podołać tym czynnościom. Skutkiem tego zaś odpadnie dla funduszu krajowego wydatek przez dwa lata ponoszony, a może pozostać najwyżej tylko nieznaczny wydatek na pokrycie wynagrodzenia czasowo przynajętej siły kancelaryjnej i to nie we wszystkich Starostwach.

Wydatek na pokrycie płac 26 komisarzy extra statum wyniesie 91 640 kor. Wydział krajowy wstawił do preliminarza budżetu r. 1911 w rubr. XV. poz. 2. wydatków w zaokrągleniu 100.000 kor. licząc się z tem, że może zajść w ciągu roku nieprzewidziana potrzeba pokrycia jeszcze jakiego wydatku z tego tytułu.

Zarazem nadmienia Wydział krajowy, że skarb państwa podjął się dobrowolnie pokrywać koszta podróży i dyety tych komisarzy, jakie wynikną z powodu ich urzędowania w 3 powiatach i z powodu koniecznego badania stosunków wielu przedsiębiorstw w ich siedzibie.

Dla dokonania tych wszystkich czynności, które według powyżej pod C), zamieszczonego przedstawienia przypadają na Wydział krajowy, postanowił Wydział krajowy utworzyć nowe biuro i wcielić doń istniejące biuro poboru opłaty od piwa pod wspólną nazwą „krajowe biuro poboru opłaty szynkarskiej i opłaty konsumcyjnej od piwa“. Zadania jego określone są powyżej szczegółowo, prócz tego spełniać ma także wszystkie te czynności, które spełniało dotąd biuro poboru opłaty piwnej. Biuro to podlegać będzie, tak jak obecne biuro piwne, szefowi Dep. II. i składać się z 2 urzędników konceptowych i 2 urzędników rachunkowych, dalej z dotychczasowych sił pomocniczych rachunkowych i manipulacyjnych biura piwnego, oraz z odpowiedniej liczby stosownie do istotnej potrzeby nowo zaangażowanych sił pomocniczych rachunkowych i manipulacyjnych.

Wydatek na personal tego biura obliczył Wydział krajowy na 82.448 kor. Że zaś w tym ogólnym wydatku mieści się już dotychczasowy wydatek na biuro piwne w kwocie 28.100 kor., przeto na personal biura opłaty szynkarskiej przypada tylko 54.348 kor. Na posady urzędników konceptowych i rachunkowych w tem biurze przewidziane zamierza Wydział krajowy przydzielić w całości lub częściowo osoby z grona urzędników krajowych. Opróżnionych zaś skutkiem tego posad w etacie z uwagi, że to przydzielenie jest czasowe najwyżej na lat 10, nie zamierza Wydział krajowy obsadzić stale. Przez wzgląd jednak, że ubytek ten przy wzmagających się czynnościach dałby się dotkliwie odczuć uprasza Wydział krajowy w końcowym wniosku o upoważnienie do obsadzenia powstałych przez to wakansów w razie potrzeby *extra statum*.

Obok wydatków na personal są jeszcze nieuniknione wydatki rzeczowe, są one zamieszczone w rubr. XV. wydatków pod poz. 3 — 7 i tam wyspecyalizowane. Wydział krajowy preliminuje je w łącznej kwocie 49.000 kor. w czem się również mieszczą dotychczasowe wydatki na biuro piwne w kwocie 33.000 kor. tak, że na biuro opłat szynkarskich przypada 16.000 kor.

Do tego przychodzi jeszcze wydatek na administracyę powiatową tj. koszta 26 komisarzy w kwocie 100.000 kor., oraz kosztą komisyi szacunkowych i komisyi apelacyjnej (dyety i koszta podróży) w kwocie preliminowanej 29.000 kor.

Łączny tedy koszt prowadzenia poboru opłat szynkarskich bez opłaty od piwa preliminowany jest;

w wydatkach personalnych na	54.348	kor.
„ „ rzeczowych „	16.000	„
„ „ na administracyę powiatową i koszta komisyjne .	129.000	„
Razem na	199.348	„

Przedkładając Wys. Sejmowi w roku 1905 projekt ustawy, zaprowadzającej opłatę szynkarską, zestawił zarazem Wydział krajowy w ówczesnem sprawozdaniu przybliżony rachunek kosztów tego poboru. Rachunek ten wykazywał 215.000 kor.

Doliczając do zapreliminowanych

na biuro opłat szynkarskich	199.348	kor.
potrącone wydatki nu biuro piwne w r. 1910.	61.100	„
otrzymamy	260.448	„

jako preliminowany wydatek na całe biuro poboru opłat szynkarskich i opłaty od piwa.

Dochody z obu źródeł preliminuje Wydział krajowy w kwocie 15,400.000 kor. tj. z opłat szynkarskich 7,000.000 kor. z opłaty od piwa po 8 kor. od hl. z wyjątkiem Lwowa i Krakowa, gdzie nadal pozostaje po 1·70 kor. 8,400.000 kor. Opłatę od piwa preliminuje Wydział krajowy w tej wysokości, jak ją przewidywał w r. 1905 a to z powodu, że od 3 lat produkcya, a zatem i konsumcya stale i to dość znacznie spada, jak to szczegółowo omówiono w sprawozdaniu z czynności dep. II.

Zestawiając preliminowany wydatek na biuro z preliminowanym dochodem z poborów okaże się, że na administracyę preliminowano 1·7% dochodu.

Powyższemi wydatkami nie jest objęty wydatek, jaki będzie musiał ponieść fundusz krajowy z powodu zajść mogącej potrzeby strzeżenia wschodniej i zachodniej granic kraju od Bukowiny i od Szląska, by zapobiedz przemycaniu piwa drogą kołową z tych prowincyi do Galicyi bez uiszczenia przypadającej opłaty, a niemniej, co równie jest ważnem, by strzedz produkcyę krajową przed naporem zakrajowego produktu, który nie opłacając znacznego podatku krajowego mógłby śmiało produkcyi krajowej poważnie zaszkodzić.

Leży tedy tak w interesie fiskusa krajowego, jak niemniej nadgranicznych browarów krajowych tej ewentualności zapobiedz. Słusznem przeto jest, aby do kosztów, jakie z tego powodu wynikną, przyczyniały się częściowo także i nadgraniczne browary w dobrze zrozumiałym, własnym interesie.

W obecnej chwili trudno przesądzać, jak się w ogóle cała sprawa ułoży i jakie ewentualnie stąd powstaną koszta. Roczne doświadczenie pouczy, jak i w jaki sposób rzecz całą z korzyścią dla obopólnych interesów przeprowadzić i dlatego Wydział krajowy wstrzymuje się obecnie od przedkładania wniosków w tej mierze, uczyni to w przyszłorocznem sprawozdaniu o wynikach rocznego poboru tych opłat.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o poborze krajowych opłat szynkarskich i zwiększonej opłaty od piwa począwszy od dnia 1. stycznia 1911.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do obsadzenia *extra statum* posad w oddziale konceptowym i rachunkowym w razie przydzielenia urzędników tych oddziałów do biura poboru opłat szynkarskich.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni *w. r.*

Sprawozdawca:
Dr. Władysław Jahl *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

LW. 85.373/1910. Lwów, dnia 30. sierpnia 1910 r.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia krajowego Patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu.

WSTĘP.

W związku z postanowieniami o utworzeniu Banku przemysłowego powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu w dniu 11. lutego 1910 następującą uchwałę:

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył wnioski w sprawie wydatnego poparcia rozwoju rzemiosł i przemysłu domowego a w szczególności organizacyi kredytu rękodzielniczego w kraju".

Wydział krajowy, otrzymawszy to polecenie, nie mógł go inaczej oceniać i wykonać, jak tylko w związku z poprzedniemi uchwałami i poleceniami Wys. Sejmu w tym samym przedmiocie.

Już w dniu 18. marca 1907 r. powziął Wys. Sejm uchwałę tej treści: „Poleca się Wydziałowi krajowemu poczynienie badań, zdążających do wyświetlenia przyczyn ciągłego zubożania i proletaryzacyi ludności rzemieślniczej—i aby na jednej z najbliższych sesyj sejmowych przedstawił środki, zdążające do ekonomicznej sanacyi tej warstwy ludności".

Następnie dał Wys. Sejm ponownie wyraz swej trosce o położenie ludności rękodzielniczej naszego kraju w swej uchwale z 31. października 1908 w ten sposób opiewającej: „Wzywa się Wydział krajowy, ażeby zbadał trudne położenie mieszczaństwa rękodzielniczego w kraju naszym oraz potrzebę otoczenia go stosowną opieką kraju, zwłaszcza przez zorganizowanie stowarzyszeń w przemyśle rękodzielniczym i ażeby ze stosownym wnioskiem przyszedł na najbliższą sesyę sejmową".

Te z różnych stron Wys. Izby wychodzące apele i wezwania, są dla Wydziału krajowego dowodem, że potrzeba żywej i szerszej akcyi krajowej w celu podźwignięcia warstwy rękodzielniczej jest powszechnie odczuwaną i że w tej sprawie zgodna wola Wys. Sejmu zmierza do uczynienia stanowczego kroku.

Z drugiej zaś strony intencye ostatniej uchwały Wys. Sejmu z 11. lutego b. r. występują w swej całej rozciągłości i doniosłości dopiero przy uwzględnieniu także treści obu poprzednich uchwał, wyżej przytoczonych. Biorąc pod rozwagę równocześnie te wszystkie wezwania, zdał sobie Wydział krajowy sprawę z ich całego i właściwego znaczenia. Nie o co innego bowiem rozchodzi się w tych wezwaniach, jeno o próbę rozwiązania jednego z największych i najtrudniejszych problemów naszej ekonomicznej i socyalnej polityki, chodzi o podtrzymanie, uzdrowienie i dźwignięcie produkcyi licznych tysięcy warsztatów rękodzielniczych

i wogóle tworzących drobny i średni przemysł naszego kraju jakoteż o ich dalsze pomnożenie, chodzi nietylko ratowanie egzystencyi, ale co więcej o wzmocnienie całej wielkiej warstwy społecznej samodzielnych producentów, którzy stanowią lub powinni stanowić rdzeń mieszczaństwa każdego zdrowo i silnie rozwijającego się narodu. Wzgląd na dobrze zrozumiany interes narodowy łączy się przytem w tej sprawie najściślej z postulatem sprawiedliwości społecznej. Taka intencya najwyraźniej przegląda z przytoczonej uchwały sejmowej, powziętej w związku z utworzeniem Banku przemysłowego. Według swego ustroju i przeznaczenia ma Bank przemysłowy służyć nie wyłącznie lecz głównie zadaniu wytworzenia i ożywienia wielkiego fabrycznego przemysłu w naszym kraju, bez którego wobec dzisiejszych kapitalistycznych i technicznych metod produkcyi i obrotu mienia nie może być mowy o należytem wyzyskaniu obfitych sił przyrodzonych i roboczych naszego kraju. Utworzenie Banku przemysłowego nie zakończy zapewne akcyi krajowej w interesie rozwoju wielkiego przemysłu i handlu, ale pozwala obecnie zwrócić większą uwagę i przeznaczyć więcej sił i środków krajowych w interesie rękodzieł i wogóle drobnego przemysłu. Zresztą dźwigając rękodzieło i otaczając opieką wogóle drobny i średni przemysł popierać będzie kraj pośrednio także w dalszym ciągu rozwój przemysłu wielkiego z równoczesnem zabezpieczeniem jego swojskiego narodowego charakteru. Stopniowe bowiem przeobrażanie się małych przedsiębiorstw przemysłowych w coraz większe i silniejsze, jest najpewniejszą drogą do wytworzenia zdrowego przemysłu fabrycznego, tkwiącego korzeniami swymi w społeczeństwie, a praca w dobrze urządzonem i prowadzonem rzemiośle jest najlepszą szkołą praktyczną dla przygotowania i dostarczenia dzielnych sił dla przemysłu wielkiego.

Atoli ten wzgląd na pośrednie wzmacnianie i popieranie swojskiego charakteru naszego wielkiego przemysłu ma tylko znaczenie dodatkowego momentu w akcyi, której podjęcie Wysoki Sejm zapowiedział w zacytowanych uchwałach. Akcya ta ma bowiem przedewszystkiem swój odrębny cel, ma swoje uzasadnienie we własnej racyi bytu i w niewątpliwem uprawnieniu średniego stanu przemysłowych producentów do równomiernego traktowania i uwzględniania jego interesów. Gdy kraj zdobywa się na ofiary i nie szczędzi zabiegów dla poparcia interesów tych sfer ludności, których postęp i dobrobyt związany jest z rozwojem wielkiego przemysłu, to nie może obojętnie swojemu losowi pozostawiać tych szerokich kół drobnych i średnich przedsiębiorców przemysłowych, którzy istnieją związani tradycyjnie z długowiecznym rozwojem rękodzieł i przemysłu domowego, a obecnie staczać muszą ciężką walkę konkurencyjną z groźnym przeciwnikiem, jakim jest dla nich wielki, zwłaszcza zagraniczny przemysł. W tym razie jednak nie rozchodzi się bynajmniej o zadosyć uczynienie jedynie bezwzględnej zasadzie społecznej sprawiedliwości. Przeciwnie! chodzi o pierwszorzędny interes społeczny, jakim jest utrzymanie i wzmacnianie równowagi sił i składowych części ustroju społecznego. Jednostronny bowiem rozwój wielkiego przemysłu przy zaniedbaniu lub zbyt słabym rozwoju średniego i drobnego przemysłu prowadzi do zaostrzenia kapitalistycznego ustroju społecznego, gdyż jego produktem jest bardzo liczny proletaryat robotniczy obok bardzo nielicznego zastępu właścicieli wielkich przedsiębiorstw. Ani jedna ani druga z tych dwóch warstw nie sprzyja z punktu widzenia swoich interesów rozwojowi średniego stanu przemysłowego drobnych, ale samodzielnych przedsiębiorców. Atoli wyższy społeczny i narodowy interes wymaga właśnie jak najszerszego i jak najsilniejszego wyrównania wspomnianych przeciwieństw, a utrzymywania równowagi w ustroju i postępie ekonomicznym i społecznym. W tym duchu i kierunku prowadzi Wysoki Sejm swoją politykę ekonomiczną i społeczną w zakresie ustroju agrarnego, popierając interesy średniego i drobnego stanu rolniczego przez urządzenia tego rodzaju, jak włości rentowe, Patronat Spółek rolniczych, komasacya gruntów i t. p. Obecnie chodzi o zastosowanie tego samego kierunku polityki ekonomiczno-społecznej w zakresie ustroju i rozwoju przemysłowego.

Czyniąc to, wkracza Wysoki Sejm, a z nim Wydział krajowy, niejako drugą stroną w środek tego najnowszego ruchu, który szerzy się od kilkunastu lat wśród wszystkich zachodnio-europejskich społeczeństw, a osobliwie w ubiegającem dziesięcioleciu ożywił się i spotężniał pod nazwą polityki stanu średniego (La po-

litique des classes moyennes, Mittelstandspolitik). Coraz powszechniej zwycięża mianowicie na zachodzie Europy zasada, że obrony stanowiska i interesów „stanu średniego“ nie można pozostawić jedynie samopomocy i inicyatywie prywatnej jednostek, że przeciwnie państwo jest nietylko uprawnionem, ale nawet wręcz obowiązanem przyjść z pomocą tym z dwóch stron zagrożonym kołom ludności produkującej. Szczególniej zaś pomoc ta okazała się potrzebną i usprawiedliwioną dla przemysłowego stanu średniego, który znalazł się w najtrudniejszych warunkach walki konkurencyjnej, trudniejszych znacznie, aniżeli mniejsi rolnicy, albowiem dla nich przynajmniej posiadanie ziemi stanowi wspólny punkt oparcia w obronie zagrożonego stanowiska i zawodowych interesów. Tymczasem rękodzieło, nie posiadając podobnego punktu oparcia, pozostało po rozbiciu cechowej organizacyi zupełnie bezbronnem wobec kapitalistycznego systemu produkcyi i obrotu mienia w tym właśnie czasie, gdy szybko dokonywujący się przewrot w technicznych metodach produkcyi wymagał największych ofiar i wysiłków ze strony rękodzielników dla przeobrażenia swego przemysłu odpowiednio do zmienionych warunków produkcyi i potrzeb konsumcyi. Bez takiego zaś zmodernizowania rękodzieła, bez uzbrojenia go w nowe środki i metody pracy niezdolnem byłoby rękodzieło do zapewnienia sobie znośnych warunków samodzielnej egzystencyi i pracy. W tym tedy właśnie kierunku i celu uznawaną jest potrzeba i racya interwencyi i pomocy publicznej, która też rzeczywiście w różnych krajach rozmaitymi sposobami i drogami stara się umożliwić i ułatwić rozwiązanie zagadnienia, wobec jakiego znalazł się drobny przemysł.

Przystępując do wykonania otrzymanych poleceń, uważał Wydział krajowy za konieczne z jednej strony zasięgnąć opinii krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych co do sposobu i środków, jakimiby należało zdążać do wytkniętego uchwałami Wysokiego Sejmu celu, z drugiej zaś strony także na własną rękę przedsięwziąć studya, któreby dostarczyły podstaw i wskazówek dla zaproponowania Wysokiemu Sejmowi nowych zarządzeń, mających na celu wydatne poparcie rękodzieł i wogóle drobnego przemysłu. Krajowa Komisya przemysłowa ograniczyła się na razie w swej opinii do kwestyi popierania przez kraj Spółek rękodzielniczych. Uchwałą z dnia 20. marca 1910 postanowiła Komisya: „Komisya uprasza Wydział krajowy o przedłożenie Sejmowi krajowemu wniosku na utworzenie Patronatu dla spółek rękodzielniczych i wyznaczenie stałej rocznej dotacyi co najmniej 100.000 kor. aż do łącznej kwoty 2 milionów koron na utworzenie stałego funduszu pożyczkowego dla tych spółek“. Sprawą tą następnie zajął się także Komitet dla spraw rękodzielniczych, który na podstawie zmienionego regulaminu krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych został do życia powołany. Komitet rękodzielniczy na razie poprzestał na ułożeniu projektu organizacyi Patronatu dla kredytu rękodzielniczego. Projekt ten był przedmiotem obrad pełnej Komisyi, która w dniu 4. czerwca 1910 powzięła w tej sprawie następującą uchwałę: „Komisya zgadza się z głównemi zasadami projektu organizacyi kredytu rękodzielniczego i uprasza Wydział krajowy, by o przedłożyć się mającym Wysokiemu Sejmowi projekcie utworzenia Patronatu Spółek rękodzielniczych przed swą ostateczną decyzyą zasięgnął jeszcze opinii Komitetu dla spraw rękodzielniczych“.

Przeprowadzenie bezpośrednich studyów w kraju i poza jego granicami jako też przygotowanie odpowiednich wniosków, dotyczących krajowej akcyi popierania rękodzieł, a w szczególności organizacyi kredytu rękodzielniczego, powierzył Wydział krajowy Biuru Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek. Po przestudyowaniu odnośnej literatury, wydawnictw statystycznych i różnego rodzaju sprawozdań w tym celu zebranych, a dotyczących badanego przedmiotu, odbył Dyrektor Biura Patronatu Dr. Stefczyk podróż naukową do Moraw, Czech i Austryi Dolnej, a koncepista w Biurze Patronatu Dr. Taylor takąż podróż do Bawaryi, Wirtembergii i Belgii; sprawozdania z tych podróży mieszczą się w alegatach I. i II. Dyrektor Dr. Stefczyk wszedł dalej w bezpośredni kontakt z kołami rękodzielniczemi i drobno-przemysłowemi i na zwołanych w tym celu zebraniach we Lwowie, w Krakowie, Tarnowie, w Starym Sączu, Przemyślu, Sanoku, Stryju, Stanisławowie i Tarnopolu wybadał opinię tych kół co do potrzeb, stosunków i życzeń stanu rękodzielniczego, a zarazem zwiedził szereg Spółek drobnoprzemysłowych, jak mianowicie Związek katolickich krawców w Krakowie, Spółkę

ślusarską w Świątnikach, Spółkę kowalską w Sułkowicach, Spółkę stolarską w Kalwaryi, Spółkę białoskórniczą i Spółkę szewską w Starym Sączu, Spółki kredytowe rękodzielnicze w Tarnowie, Przemyślu i we Lwowie, Spółkę stolarską i Spółkę piekarską w Tarnopolu, Krajowy Związek przemysłowy we Lwowie i Ligę Pomocy przemysłowej we Lwowie. Natomiast Dr. Taylor badał stosunki kredytu rękodzielniczego na miejscu w 9-ciu towarzystwach zaliczkowych, istniejących w kraju, a najwięcej mających do czynienia z kredytem rękodzielniczym.

Na podstawie w ten sposób zebranych i opracowanych wiadomości i materyałów przygotowało Biuro Patronatu dla spółek oszczędności i pożyczek swoje wnioski, które Wydział krajowy zgodnie z życzeniem wyrażonem przez Komisyę krajową dla spraw przemysłowych przedłożył jej Komitetowi dla spraw rękodzielniczych do zaopiniowania. Na posiedzeniu swem w dniu 29. sierpnia br. Komitet dla spraw rękodzielniczych postanowił wyrazić Wydziałowi krajowemu „wdzięczność, że dla skuteczniejszego popierania drobnego przemysłu zamierza utworzyć osobny centralny organ krajowy dla popierania rękodzieł i drobnego przemysłu“, oświadczył się za wszystkimi przedłożonymi do zaopiniowania wnioskami, uznając tylko potrzebę podwyższenia kwot, proponowanych, w IV. i V. wniosku zawartym w konkluzyach niniejszego sprawozdania i uchwalił nadto trzy rezolucye, które Wydział krajowy w swoim czasie weźmie pod rozwagę.

Na tej podstawie ma zaszczyt Wydział krajowy przedłożyć Wys. Sejmowi niniejsze sprawozdanie, upraszając o powzięcie decyzyi co do zawartych w niem wniosków.

I.

Współdzielcza i publiczna akcya dla popierania drobnego przemysłu w krajach zachodniej i środkowej Europy (z wyłączeniem Austryi).

Zabiegi zmierzające do wzmocnienia „średniego stanu“ przemysłowego występują z większą lub mniejszą siłą we wszystkich krajach zachodniej i środkowej Europy, przyczem różnica w używanych środkach działania uwydatnia się głównie w tem, że podczas gdy w jednych krajach kładzie się największy nacisk na „samopomoc“ interesowanych sfer ludności, to znowu w innych krajach uznawaną jest konieczność energicznej akcyi publicznej. Zwięzły przegląd usiłowań podjętych w jednym i drugim kierunku poza granicami naszego kraju i państwa nie będzie zbytecznem tłem dla tego programu akcyi, jaki z odpowiedniem uwzględnieniem środków, użytych w tym samym celu przez inne kraje koronne i przez państwowy rząd w Austryi, uważa Wydział krajowy za najwięcej nadający się dla naszych potrzeb i stosunków.

1. Niemcy.

A. Assocyacya gospodarcza.

Miejska kooperacya, tak kredytowa jak i wytwórczo-rzemieślnicza przez długi czas była skoncentrowana jedynie w „Allg. Verband der auf der Selbsthilfe beruhenden deutschen Erwerbs und Wirtschafts-Genossenschaften“. Jednak już od lat 1890/5 zaczęły powstawać zupełnie odrębne Spółki rzemieślnicze wytwórcze oraz kredytowe, stojące poza organizacyą Allg. Verbandu. Organizacya tych Spółek wytwórczych nie odbiega od ogólnego typu i od Spółek, tworzonych przez Allg Verband. Spółki jednak kredytowe, przeciwstawiające się silnie czysto bankowemu kierunkowi Spółek Schulze'go, są przystosowane specyalnie do potrzeb kredytu drobno-przemysłowego. Organizacya ich opiera się na następujących zasadach, polegających na skombinowaniu systemów Schulze'go

i Raiffeisena: 1. niewielki okrąg działania, 2. poręka przeważnie ograniczona, 3. działalność jedynie w zakresie kredytu drobno-przemysłowego (w tym celu przeprowadza się zastrzeżenie zawodowego składu członków), 4. kontrola przeznaczenia i użycia kredytu, 5) udzielanie kredytu nie na bankowych zasadach, lecz oparte na uwzględnieniu produkcyjnej i moralnej wartości klienta, 6. dopuszczenie dostępniejszych zabezpieczeń, więc nie jedynie majątkowych, lecz o charakterze moralnym, 7. związek ze stowarzyszeniami zawodowemi rękodzielniczemi i otwarcie dla nich pomocy państwowej.

Spółki te kredytowe, pomimo silnych ataków ze strony Allg. Verbandu, potrafiły się należycie rozwinąć, tak. że mogły już utworzyć wspólnie z wytwórczemi kilkanaście swych własnych odrębnych związków rewizyjnych w różnych częściach Niemiec (W. Ks. Poznańskie i Górny Śląsk są reprezentowane tylko przez Spółki niemieckie). Przyczyniła się do tego wydatna pomoc poszczególnych rządów, subwencyonujących nietylko związki, lecz i poszczególne stowarzyszenia, szczególniej wytwórcze. Tak n p. na koszta rewizyjne otrzymuje związek saski 10 000 M., bawarski 8.000 M., wirtemberski (wytwórcze) 5.000 M.; spółki bawarskie rzemieślnicze, kredytowe mają koło 150.000 M., zaś wytwórcze koło 600.000 M. subwencyi i pożyczek państwowych; Prusy wstawiają rok rocznie do budżetu kwotę koło 50.000 M. na cele popierania kooperacyi rękodzielniczej, tak kredytowej jak wytwórczej, nadto zaś udotowały Pr. C. G. Kasse kapitałem 75 mil. M.

W r. 1903 doszło przy pomocy państwa do połączenia się związków rewizyjnych Spółek rękodzielniczych w jeden centralny związek opiekuńczy „Hauptverband deutscher gewerblicher Genossenschaften“ (Berlin), prowadzony przez posła Hammera i Magera, Związek ten obejmuje całe Niemcy, z wyjątkiem Wirtembergii i cała kooperacya rzemieślnicza w nim skoncentrowana opiera się na wyżej opisanych zasadach. Wyjątek pod względem organizacyi stanowi tylko Hessya, gdzie akcya szła inną drogą. Mianowicie został utworzony tam z pomocą państwa w r. 1897 bank, „Hessen Nassauische Handwerker Genossenschafts-Bank“, który jest instytucyą centralną kredytową, udzielającą kredytu wyłącznie rzemieślnikom, jednak tylko za pośrednictwem lokalnych zawodowych Spółek. Spółki te, organizowane z góry przez bank, obejmują w myśl swych statutów stałą solidarną gwarancyę za zobowiązania swych członków względem banków. Oprócz tych funkcyi gwarancyjnych służą one zarazem celom mniejszego kredytu dla swych członków oraz często zajmują się zakupnem i sprzedażą etc., spełniając zadania Spółek wytwórczych. Bank razem z należącemi doń Spółkami tworzą wspólnie związek rewizyjny hessko-nassauski (22 stowarzyszenia), należący do Hauptverbandu.

Wszystkie związki Spółek, zorganizowane w „Hauptverbandzie“, mają swoje centrale kredytowe oparte o „Preussische Centralgenossenschaftskasse“, od której są w ostatecznym rezultacie zależne. Pr. C. G. K., założona w 1895 r. z kapitałem 5,000.000 M., stopniowo otrzymywała coraz większy kapitał od rządu pruskiego, aż do kwoty 75 milionów, tak że obecnie wynosi on wraz z udziałami niektórych związków i rezerwami 81,800.000 M. Pr. C. G. Kasse służy potrzebom wszelkiego kooperacyjnego kredytu. W roku 1909/10 z kredytu jej korzystały 52 centralne kasy stow. zar. i gosp., 8 banków ziemskich szlacheckich, 6 instytutów kredytowych krajowych lub okręgowych, 744 kas oszczędności publicznych, 495 pojedynczych stowarzyszeń, 189 rozmaitych kas publicznych. Obrót ogólny w r. 1909/10 wynosił 15,197.808.796 M., w czem obrót kasowy koło 6 miliardów M. Czysty zysk (3,401.848 M. mniej 764.363 kosztów ogólnych) wynosił 4·57% od kapitału. 52 kasom centralnym otwarła Pr. Kasse zwyczajny kredyt w roku bieżącym na 29,220.800 M., a w eskoncie na 69,265.500 M., razem na 98·5 milionów M. Nadzwyczajny zabezpieczony kredyt miało otwarty kilka C. Kas na 13.744.000 M w czem 1.673.700 M. w rachunku bieżącym. Stan rachunków bieżących z dniem 31. marca 1910 po raz pierwszy został zamknięty saldem na dobro klientów w kwocie 16 milionów M. (562 mil.—546 mil.). Saldo z dnia 31. marca 1909 wynosiło 29 milionów na korzyść Pr. C. G. Kasse. Z kredytu eskontowego korzystało 41 CKas na 112 mil. M., pozostało nadto w portfelu 13·8 mil. M. papierów tego pochodzenia, razem więc kredyt ten wynosił 125 8 mil. Z kwoty tej 48·3 mil. stanowiło reeskont, zaś 58·5 mil. bezpośredni kredyt CKas. Stopa od kredytu w rachunku bieżącym

wynosiła $3^1/_2\%$, stopa eskontu była wyższą o $^1/_2\%$, o $^1/_4\%$ lub stała na równi ze stopą Reichsbanku, zależnie od zobowiązania klienta do utrzymywania mniej lub więcej wyłącznych stosunków z Pr. Kasą; przeciętnie wynosiła ona 4·07%.

Wyjątek w powyższej scentralizowanej finansowej organizacyi stanowią Bawarya i Saksonia, nie mówiąc o Wirtembergii, która wcale do organizacyi Hauptverbandu nie należy. Centralna kasa bawarska dla stowarzyszeń rękodzielniczych, założona w r. 1903, opiera się jedynie na kredycie rządowym bawarskim, otwartym jej na 2, względnie 3%, do wysokości 800·000 M. Taka sama centralna kasa saska, założona w r. 1906, została udotowana z funduszów państwowych kwotą 2 mil. M. w formie pożyczki nisko oprocentowanej.

Wirtembergia jest jedynym krajem niemieckim, nie mającym wcale specyalnej organizacyi kredytu rękodzielniczego. Rolę tę spełniają tam stowarzyszenia systemu Schulze'go, tworzące odrębny związek, nie należący do żadnej z ogólnoniemieckich organizacyi. Rzemieślnicze Spółki wytwórcze, silnie rozwinięte, tworzą tam również osobny związek, nie należący do żadnej z ogólnych organizacyi niemieckich.

Poza Hauptverbandem niema wcale odrębnych Spółek kredytowych drobno-przemysłowych, nie należy jednak zapominać, że cały szereg instytucyi prywatnych i publicznych, a przedewszystkiem Spółki Schulze'go również uwzględniają w mniejszej lub większej mierze potrzeby kredytowe rękodzielników. Tak np. z końcem r. 1908 — 877 Spółek kredytowych, należących do „Allgemeiner Verband“ liczyło 120.143 tj. 21% członków samoistnych rękodzielników; stowarzyszenia te stosują jednak przytem prawie wyłącznie czysto bankowe metody działalności. Natomiast Spółki wytwórcze grupują się w pewnej mierze i poza Hauptverbandem.

Z instytucyi niekooperacyjnych, działających dla podniesienia rzemieślników należy wymienić „Handwerker-Zentral-Genossenschaft“ w Darmstadt (Hessya). Zorganizowana w r. 1904 w formie Spółki akcyjnej przy silnym współudziale państwa, ma ona za cel tanie dostarczanie wyborowych maszyn rękodzielnikom na spłatę ratalną. W r. 1909/10 sprzedaż osiągnęła kwotę 214.627 M., pozostawiając zysku brutto 14.596 M., czyli 6·78%. Długi rękodzielników za maszyny wynosiły z końcem 1909/10 r. 170.000 M., ogólny zysk brutto 21.319 M., wydatki administracyjne 15.180 M., fundusz rezerwowy podniósł się do 27.028 M., czyli 27% kapitału obrotowego. Dywidenda dla akcyonaryuszy wyniosła 4%.

Na wzór powyższej Spółki została utworzona d. 9. grudnia 1909 r. w Kolonii Spółka z ograniczoną poręką (Ges. m. b H.) dla dostarczania motorów, maszyn i narzędzi rękodzielnikom prowincyi nadreńskich. Administracya prowincyonalna i miasta subskrybowały 48.400 M., poszczególni rękodzielnicy 33.000 M., miasto Kolonia 50.000 M. Udziały wynoszą po 200 M. z poręką dodatkową 300 M.

Poniższe zestawienia przedstawiają stan kooperacyi drobnoprzemysłowej w d. 31/12 1908 r.

I. Ogólna ilość Spółek zar. gosp. drobnoprzemysłowych.

Nazwa związku	Centralne kasy	Spółki kredytowe	Spółki surowcowe	Spółki maszynowe	Spółki magazynowe	Spółki produkcyjne	Spółki surowcowo-maszynowe	Spółki surowcowo-magazynowe	Spółki surowcowo-magazynowo-produkcyjne	Spółki surowcowo-maszynowo-magazynowe	Spółki surowcowo-produkcyjne	Spółki zakupna towarów dla rzemieślników	Spółki zakupna towarów dla kupców	Spółki rozmaite	Razem
A. Hauptverband.															
1) 13 związków w Prusach i drob. północ. państwach .	13	275	108	12	7	9	15	10	—	1	1	10	9	70	540
2) 1 związek Alzacya i Lotaryngia . .	1	6	5	—	1	—	—	—	—	1	1	3	-	—	18
3) 1 związek Bawarya . . .	1	46	33	12	5	22	2	1	—	—	1	—	3	3	129
4) 1 związek Saksonia . . .	1	8	15	2	3	1	1	—	1	—	—	2	—	—	34
Razem . .	16	335	161	26	16	32	18	11	1	2	3	15	12	73	721
B. Inne związki rękodzielnicze.															
1 związek Wirtembergia .	—	—	30	22	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	57
Razem zw. ręk.	16	335	191	48	21	32	18	11	1	2	3	15	12	73	778
C. Allg. Verband	—	—	19	—	6	2	3	5	—	—	—	—	1	—	36
D. Reichsverband d. Land. Gen.	—	—	8	—	1	3	—	10	—	1	—	—	—	—	23
E. Inne zw. rew.	—	—	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3	—	7
F. Nie należące do żadnego zw. rew. .	—	—	162	68	56	81	1	58	—	—	—	3	66	—	495
Suma . . .	16	335	383	116	85	118	22	84	1	3	3	18	82	73	1339

II. Bilans 15 centralnych kas

(16 j. w. bez strassburskiej, założonej w 1908 r.), posiadających 498 członków.

Aktywa:		Passywa:	
Rachunek bieżący .	4,476.358 M.	Udziały członków .	2,133.388 M
Pożyczki na skrypt dł. lub weksel . .	425.390 „	Rezerwy . . .	227.155 „
Dyskonta stan . .	3,316.566 „	Wkładki oszcz. . .	1,351.673 „
Banki	1,062.300 „	Czeki niewyr. . .	423.733 „
Efekta	225.999 „	Rachunek bieżący .	2,747.033 „
Nieruchomości . .	218.278 „	Banki	1,747.732 „
Lokacye hypot. . .	15.750 „	Hypoteki . . .	145.979 „
Udziały w innych stow.	400 „	Rozmaite . . .	1,128.201 „
Rozmaite . . .	301.873 „		9,904.894 M.
		Czyste zyski . .	138.020 „
Razem . .	10,042.914 M.	Razem . .	10,042.914 M.

Obrót kasowy wynosił 455,924.628 M.

III. Bilans 304 Spółek kredytowych,

(wszystkie należące do H. V.), składających sprawozdanie za 1908 r. z 65.219 członkami.

Aktywa:			Passywa:		
Rachunek bieżący (241 Sp.)	39,618.567	M.	Udziały czł. (304 Sp.)	12,575.464	M.
Pożyczki na skrypt dłuż. lub weksel (123)	36,417.097	„	Rezerwy (293)	4,477.902	„
Stan dyskonta (219)	22,956.208	„	Wkładki oszcz. (291)	85,800.526	„
Banki (156)	5,100.635	„	Czeki niewyr. (69)	4,825.787	„
Efekta (89)	3,725.793	„	Rachunek bież. (205)	10,647.036	„
Nieruchomości (65)	5,332.856	„	Banki (150)	4,341.223	„
Hypoteki (44)	9,075.145	„	Hypoteki (41)	2,372.413	„
Udziały w inn. stow. (266)	1,656.743	„	Rozmaite (220)	1,674.114	„
Rozmaite (300)	4,128.031	„	(304)	126,714.465	M.
(304)	128,011.075	M.	Zyski (290)	1,415.706	„
Straty (12)	119.096	„	Razem	128,130.171	M.
Razem	128,130.171	M.			

Obrót kasowy (285 Sp.) wynosił 1,114.963 197 M.

IV. Bilans Spółek wytwórczych

1) 209 należących do H. V. z 10.692 członkami
2) 304 należących i nienależących do H. V. z 14.397 czł.

Aktywa:

		1)		2)	
Towary (188)		3,562.664	M.	(260) 4,543.841	M.
Nieruchomości (32)		2,432.102	„	(62) 4,372.520	„
Maszyny (39)		631.770	„	(67) 1.093.515	„
Inwentarz (177)		273.976	„	(229) 307.393	„
Wierzytelności u członków (164)		2,931.865	„	(233) 3.565.233	„
„ u nieczłonków (64)		1,103.298	„	(79) 1.491.241	„
Udziały w innych stow. (136)		216.194	„	(154) 223.196	„
Lokacye w bankach (101)		781.512	„	(164) 1.112.120	„
Rozmaite (197)		463.100	„	(290) 595.867	„
	(209)	12 396.481	„	(304) 17.304.926	„
Straty	(21)	59.637	„	(23) 63.420	„
Sa		12.456.118	M.	Sa 17.368.356	M.

Passywa.

		1)		2)	
Długi bankowe (106)		1.712.050	M.	(122) 1.799.170	M.
Inne pożyczki (121)		1.463.429	„	(175) 3.241.204	„
Długi u dostawców (164)		3.006.465	„	(228) 3.897.442	„
Udziały członków (208)		2.651.506	„	(303) 3.468.990	„
Wkładki niewypowiedzialne (63)		393.904	„	(73) 434.548	„
Rezerwy (197)		779.633	„	(290) 1.277.551	„
Hypoteki (29)		1.445.767	„	(36) 1.946 995	„
Rozmaite (94)		206.132	„	(121) 243.218	„
	(209)	11.658.886	M.	(304) 16.309.118	M.
Zyski	(186)	797.232	„	(272) 1.059.238	„
Sa.		12.456.118	M.	Sa 17.368.356	M.

B. Popieranie rękodzieła przez państwo.

Akcya, skierowana ku popieraniu drobnego przemysłu, jest w Niemczech w ramach ogólnego ustawodawstwa Rzeszy regulowana i administrowana samoistnie przez poszczególne państwa Rzeszy.

W Prusach akcya państwowa jest scentralizowana od r. 1905 w specyalnie w tym celu utworzonym kolegialnym urzędzie „Köngl. Landesgewerbeamt“ przy ministerstwie przemysłu i handlu, któremu jako organ doradczy jest dodany „Ständiger Beirat für das gewerbliche Unterrichtswesen und die Gewerbeförderung“. Urząd ma za zadanie 1) brać udział w nadzorze nad szkolnictwem przemysłowem i nad urządzeniami, służącemi do popierania drobnego przemysłu, 2) zdawać sprawozdanie o akcyi w powyższych kierunkach, 3) prowadzić studya nad stanem drobnego przemysłu w kraju i za granicą, 4) udzielać technicznej rady w powyższych sprawach ministerstwu. W zasadzie tedy urząd ma zadanie bardziej doradcze i pozbawione egzekutywy w stosunku do ministerstwa. Faktycznie jednak, wskutek udziału w nim wyższych, wyspecyalizowanych urzędników, prowadzi on całą akcyę państwową popierania rękodzieła jako delegacya ministerstwa. Działalność urzędu, a co zatem idzie i działalność państwowa, zwrócona jest przedewszytkiem w kierunku szkolnictwa przemysłowego, uregulowania i podniesienia nauki uczniów, popierania związków zawodowych, oraz samoistnych drobnych przemysłowców przez pomoc ich organizacyom współdzielczym, urządzanie kursów majsterskich, udzielanie informacyi fachowych, ułatwienie nabycia maszyn i narzędzi, organizowanie pomocy handlowej i technicznej.

W r. 1909 rząd pruski subwencyonował 208 szkół średnich przemysłowych liczących 45.000 wychowanków, kwotą 4,493.000 M. Administracya prowincyonalna na ten sam cel udzieliła dalszą kwotę 2,529.427 M. W roku tym odbyło się 1719 kursów uzupełniających przemysłowych, a 381 handlowych z 360.000 uczniami; wydatki na utrzymanie pierwszych wynosiły 300.000 M., z czego państwo pokryło 38%, drugich — 1,450.000 M., z czego państwo pokryło 16%. Oprócz tego związki zawodowe rękodzielnicze utrzymują 402 szkół przem. z 12.168 uczniami. Kursy majsterskie ogólne i specyalne odbywały się w 1909 r. stale w 9 ogniskach, a nadto urządzały je w niektórych miejscowościach związki zawodowe; rząd wydał na nie 840.000 M. W 3 miejscowościach były urządzone stałe wystawy maszyn i motorów dla rękodzielników; utrzymanie ich kosztowało rząd w latach 1905—1909 — 142.246 M. Nadto rząd subwencyonował w latach 1903—8 organizacyę egzaminów uzdolnienia i wystawy prac uczniów łączną kwotą 20.844 M., wystawy zaś wyrobów rękodzielniczych kwotą 53.970 M. Cyfry odnoszące się do popierania rękodzielniczej kooperacyi są wyżej podane. — Ogólny wydatek, preliminowany w budżecie Prus na popieranie drobnego przemysłu w r. 1910, wynosi 13,118.525 M.

Na wzór „Landesgewerbeamt“ pruskiego powstały w ostatnich czasach instytucye z analogicznym zakresem działania w Badenii, Hessyi, Bawaryi. Wszystkie te instytucye centralizują w sobie mniej lub więcej całą akcyę rządową popierania drobnego przemysłu. W Wirtembergii prowadzi tę akcyę „Zentralstelle für Gewerbe und Handel“, założona jeszcze w roku 1850. Obejmuje ona całą sferę odnośnej akcyi państwowej z wyjątkiem jedynie szkół uzupełniających i wykształcenia zawodowego kobiet. Budżet jej na cele popierania rękodzieła wynosi około 600.000 M.

2. Belgia.

A) Assocyacya gospodarcza.

Drobny kredyt w Belgii jest niezbyt silnie rozwinięty. Zajmują się nim „Unions du crédit“, będące swoistą formą kooperacyi w Belgii, a oparte na ustawie z 1901 r., oraz Banki ludowe, oparte na ustawie z 1873/86 r. o spółkach współdzielczych. Pierwsze z nich przeniosły już po części punkt ciężkości swej

działalności na wielki kredyt. Liczba ich wynosiła w r. 1908 — 6 z 6500 członkami; posiadały one kapitału własnego koło 10 mil fr, a depozytów na 40 mil. fr. Natomiast banki ludowe pracują przeważnie w zakresie drobnego kredytu, jednak na czysto bankowych zasadach, wzorując się w organizacyi swej na systemie Schulze'go. Ujawniają one znaczne tendencye spekulacyjne, wskutek czego kredyt przez nie udzielany nie jest łatwo przystępny, a drogi. Rozwój ich napotyka na znaczne trudności z powodu braków ustawodawstwa, centralistycznej organizacyi finansowej kraju oraz braku wszelkiego poparcia ze strony rządu. W r. 1908 istniało ich 21, złączonych w „Fédération des Banques populaires"; posiadały one koło 19.000 członków, 2.700.000 fr. kapitału zakładowego, 480.000 fr. rezerw, a 12.000.000 fr. depozytów. Kilka (3-4) z powyższych banków, powstałych w ostatnich czasach, zwraca spęcyalną uwagę na kredyt drobnoprzemysłowy i dostosowuje do tego celu swą organizacyę i metody działalności (specyalizacya kredytu, kontrola i działalność wychowawcza, pokrycie ryzyka).

W ostatnich czasach nadto powstały w Belgii dwie specyalne instytucye, obliczone wyłącznie na kredyt drobnoprzemysłowy. Są niemi „Caisses du crédit" w Tournai i Enghien. Opierają się one na nieograniczonej poręce, zawodowym składzie członków, obejmują mały okręg, przeprowadzają ścisłą kontrolę przeznaczenia i zużycia pożyczek, udzielają prawie wyłącznie tylko kredytu zaprowizyonowanego w rzeczywiście zawartych zawodowych interesach członków, i nie żądają specyalnych zabezpieczeń.

Celem ułatwienia kredytu drobnym przemysłowcom Rząd, na skutek starań rękodzielników belgijskich, wniósł w jesieni 1909 r. do Parlamentu projekt utworzenia „Centralnej kasy dla kredytu zawodowego", dotowanej z funduszów państwowych kwotą 3 mil. fr. Kasa ta ma udzielać kredytu jedynie stowarzyszeniom kredytowym drobnych przemysłowców, opartym na zawodowej podstawie i poddającym się kontroli kasy. Utworzenie Centralnej kasy wywoła tworzenie na wielką skalę zawodowych stowarzyszeń kredytowych. Ruch i agitacyę w tym kierunku są już prowadzone przez interesowane warstwy społeczne; wyrazem ich są w pewnej mierze wzmiankowane wyżej „Caisses du crédit".

Dużo silniej jest reprezentowana w Belgii kooperacya wytwórcza rękodzielników. W r. 1908 działało 30 rękodzielniczych spółek współdzielczych surowcowych, magazynowych i produkcyjnych. Ruch w tym kierunku przybiera niekiedy i formę Spółek akcyjnych (2 w 1908 r.), albo też specyalnych sekcyi w łonie związków zawodowych, opartych na ustawie z 1898 r. (w r. 1908 — koło 40). Specyalność Belgii stanowią Spółki rękodzielnicze dla wspólnego zakupna maszyn (w r. 1909—24). Rozwijają one bardzo ożywioną działalność i są popierane przez rząd, który udziela rzemieślnikom, nabywającym maszyny za pośrednictwem tych Spółek, bezpłatnej porady oraz subwencyi do wysokości 150 fr.

B) Popieranie drobnego przemysłu przez państwo.

Akcya państwowa w Belgii na korzyść rękodzieła już od r. 1899 wytworzyła sobie odrębne specyalne państwowe instytucye Po ostatniej reorganizacyi, dokonanej w r. 1908, centralizuje się ona w dwóch instytucyach. Pierwsza z nich „Administration de l'Enseignement industriel et professionnel" obejmuje sprawy szkolnictwa przemysłow., z wyjątkiem spraw uczniów rzemieślniczych. Druga „Office des Métiers et Négoces" obejmuje resztę spraw rękodzielniczych, a więc organizuje i nadzoruje wykształcenie uczniów rękodz. u majstrów i w specyalnych warsztatach, reguluje kontrakty nauki, przeprowadza akcyę państwową w kierunku podniesienia technicznego rzemiosła, o której wyżej, administruje sprawami związków zawodowych, czuwa nad kooperacyą zawodową rękodzielniczą, kredytową i wytwórczą. Nadto zadaniem Urzędu jest z drugiej strony przeprowadzać studya nad obecnym stanem rękodzieła w kraju i za granicą, utrzymywać ewidencyę ustawodawstwa zagranicznego, wypracowywać projekty reform i nowych ustaw. Jest to zadanie teoretyczne i legislacyjne, uwzględniane przez Urząd równie starannie, jak zadanie administracyjne. Trzeciem zadaniem jest propaganda wszelkich środków, zmierzających do podniesienia rękodzieła, przedewszystkiem tedy kooperacyi.

Propagandę tę Urząd prowadzi za pomocą wydawania broszur, wygłaszania odczytów, wykładów, urządzania wystaw, itd.

Świadczenia materyalne państwa belgijskiego na korzyść drobnego przemysłu nie są znaczne, dotychczas bowiem rząd we wszelkich kierunkach trzyma się zasady finansowego popierania i uzupełniania już powstałej i istniejącej samopomocy interesowanych kół i to dopiero w miarę wykazanych przez nią pomyślnych wyników.

3. Francya.

Z powodu wielkiego rozwoju życia finansowego, drobny kredyt jest we Francyi dość dobrze zaspokajany przez liczne instytucye prywatne i publiczne, które go jednak opierają naturalnie na bankowych zasadach. Wskutek tego kooperacya kredytowa miejska jest tam bardzo słabo rozwinięta. W ostatnich czasach rozwinął się w tym kierunku wzmożony ruch, mający na celu udostępnienie kredytu i kołom, nie mogącym przedstawić bankowego zabezpieczenia. W tym kierunku pracują Związki „Centre fédératif du crédit populaire“ w Marsylii oraz „Union des caisses rurales et ouvrierès“ w Lyonie. Oba łączą w sobie spółki tak miejskie, jak i wiejskie.

Kooperacya kredytowa miejska była reprezentowana w d. 1/1 1909 przez 16 Banków ludowych, wzorowanych na systemie Schulze'go, a opartych na niedogodnej bardzo ustawie z 1867 r. Liczyły one 5368 członków. Sześć z nich, co do których cyfry są znane, miały w r. 1908 r. obrotu na około 110 mil. fr., reszta tj. 10 przedstawia w przybliżeniu taką samą łączną kwotę obrotu. Powyższe banki ludowe uwzględniają przy udzielaniu drobnego kredytu, którym się zajmują, przedewszystkiem potrzeby drobnych przemysłowców.

Ponadto około 50 syndykatów zawodowych i towarzystw wzajemnej pomocy uprawia t. zw. „prêts d'honneur“ tj. małe pożyczki bezprocentowe lub nisko oprocentowane, mające dawać pomoc uczciwym rzemieślnikom w chwilowem ciężkiem położeniu lub w razie krótkotrwałego braku gotówki. Pożyczki te służą nietylko na cele kredytu konsumcyjnego, lecz i na cele produkcyjne, przedewszystkiem na kupno drobnych maszyn i narzędzi do pracy; wynoszą one zwykle 25-100 fr. Wspomniane towarzystwa wzajemnej pomocy nie mają najczęściej egzystencyi prawnej. lecz są zwykłemi cichemi spółkami.

Również nie jest rozwinięta we Francyi i kooperacya rękodzielnicza wytwórcza. Istnieje podobnych Spółek zaledwie kilkanaście. Zastępują je w znacznej mierze syndykaty zawodowe. Natomiast licznie się tworzą Spółki mające na celu zwalczanie konkurencyi wielkich magazynów, dających klientom znaczny kredyt („Unions économiques“ np. „Crédit moderne“ w Tuluzie).

W ostatnich czasach powstała agitacya w sferach drobnomieszczaństwa Francyi, by dla poparcia drobnego kredytu miejskiego rozszerzyć działalność „Caisses régionales“ udzielających dotychczas kredytu tylko spółkom i syndykatom rolniczym.

Powyższy słaby rozwój kooperacyi drobnoprzemysłowej we Francyi jest spowodowany wysokim stanem życia gospodarczego i stosunkowo wciąż jeszcze pomyślnym rozwojem rękodzieła francuskiego, mającego silne, stare tradycye, wyrobioną długowiekowem doświadczeniem stronę techniczną i handlową i pewne stałe rynki zbytu. Pomocny w tem jest również rękodzielnikom francuskich znany ich zmysł skrzętności i oszczędności, który sprawia, że rzemiosło idąc z ojca na syna dziedziczy zarazem nietylko znaczne zasoby doświadczenia, lecz i poważne fundusze, które służą za dostateczny kapitał obrotowy,a nawet w razie potrzeby mogą służyć na ewentualne inwestycye. Wskutek tych przyczyn również i akcya państwowa w kierunku popierania rękodzieła jest dotychczas przynajmniej bardzo nikła i nie wykazuje intenzywniejszej działalności.

4. Włochy.

Kredyt rękodziolniczy we Włoszech nie wytworzył sobie odrębnych organizacyi, lecz jest uprawiany przez ogólne instytucye drobnego kredytu. Pomimo to jest on znacznie rozwinięty dzięki umiejętnej i pełnej poświęcenia i zapału akcyi ze strony odnośnych czynników, kładących jak największy nacisk na rolę społeczną instytucyi drobnego kredytu Włoskie instytucye drobnego kredytu przedstawiają dwa typy. Pierwszy z nich stanowią kasy oszczędności (Casse di risparmio), oparte na ustawie z dnia 15. lipca 1888 roku, zakładane począwszy od 1822 roku dla zużytkowania oszczędności szerokich mas ludności. Są one zorganizowane w formie osób prawnych, do pewnego stopnia publicznych, zakładanych przez ciała publiczne lub zamknięte grona osób prywatnych, społecznie usposobionych. Akcyonaryusze-założyciele, wpłacający kapitał zakładowy, nie mają prawa do żadnych odsetek od niego, ani do jakiegokolwiek wynagrodzenia za swe ewentualne czynności w Kasie (z wyjątkiem dyrektora). Uzupełniają się oni przez kooptacyę lub nominacyę. Kasy te stoją pod kontrolą rządu. Czysty zysk musi być w $^{9}/_{10}$ przelewany do funduszu rezerwowego, póki ten nie osiągnie 10% wkładek; reszta, nieprzelana do funduszu rezerwowego, może być użyta jedynie na cele dobra ogólnego, instytucyi dobroczynnych lub na rozwinięcie samej kasy.

Dzięki powyższym postanowieniom Kasy oszczędności z istoty swej są przeznaczone do odegrania ważnej roli społecznej, którą też mają w działalności swej przedewszystkiem na oku. Liczba ich wynosiła z końcem roku 1907 — 183 z kapitałem zakładowym 1,761.442 L., rezerwami na 275,066.867 L., wkładkami na 1.903,739.334 L., portfelem wekslowym na 232,241.333 L., i z udzielonemi pożyczkami na 576.986.266 L.

Drugim typem są banki ludowe, wzorowane w organizacyi swej, propagowanej przez obecnego ministra Luzzatti'ego na stowarzyszeniach niemieckich systemu Schulze'go. Opierają się one na artykułach 219—228 kodeksu handlowego z 1882 roku. Banki te są złączone w 8 związków okręgowych.

Według zestawień oficyalnych z końcem roku 1909 istniało we Włoszech:

	Banki ludowe	Inne banki koop.
Liczba	368	297
Wysokość wkładek oszczędności . .	L. 653,020.960	389,666.062
Kapitał zakładowy	L. 73,020.960	34,743.311

Oba powyższe rodzaje drobno-kredytowych instytucyi t. j. kasy oszczędności i banki ludowe pracują obok siebie równolegle analogicznemi metodami i nieraz w tych samych miejscowościach, chociaż wychodzą z innych założeń. Kredyt udzielany przez nie obejmuje tak rolników jak ludność miejską. Według świadectw Rayneri'ego, Magaldi'ego, Lambrechts'a i innych, kredyt czysto osobisty, stanowiący przedewszystkiem działalność powyższych instytucyi obejmuje w przeważnej mierze interesa z drobnymi przemysłowcami (około 50%).

Obok form normalnych kredytu ogólnego, dostępnego dla rzemieślników, organizuje znaczna liczba wzmiankowanych instytucyi dwa odrębne rodzaje kredytu, przystosowane specyalnie do potrzeb rękodzielników. Są nimi: „prestiti del honore“ oraz „prestiti di produzione“. Pierwsze są udzielane rzemieślnikom i robotnikom, znajdującym się chwilowo bez własnej winy w trudnem położeniu finansowem lub też potrzebującym w ogólności kredytu obrotowego. Wysokość ich nie przenosi zwykle 100—250 L, są one bezprocentowe albo też bardzo nisko oprocentowane, a zwrotne zwykle w ciągu roku w ratach tygodniowych. Kasy oszczędności na ten cel przeznaczają pewną część swych rezerw, nagromadzonych ponad ustawową normę, banki zaś ludowe udzielają tych pożyczek z bieżących funduszów, tworzą jednak ze swych czystych zysków specyalne rezerwy dla tego rodzaju interesów. Udzielanie pożyczek odbywa się bezpośrednio, albo też, co częściej, za pośrednictwem towarzystw wzajemnej pomocy (rodzaj stowarzyszeń zawodowych), przez co zapewniona jest kontrola tak przeznaczenia jak i użycia pożyczki. W pierwszym wypadku wymaga się polecenia ze strony dwóch znanych zarządowi osobistości, w drugim zaś o udzieleniu pożyczki dycyduje zarząd towa-

rzystwa wzajemnej pomocy, lub też specyalna komisya, składająca się z delegatów instytucyi pożyczającej i miejscowych towarzystw wzajemnej pomocy. Według statystyki oficyalnej z dnia 30. sierpnia 1906 praktykowało 58 banków ludowych pożyczki tego rodzaju; ich rezerwy specyalne na ten cel wynosiły 244129 L. a stan pożyczek 629.225 L. Odnośne dane ogólne co do kas oszczędności, które uprawiają „prestiti del honore“ w dużo znaczniejszym zakresie, nie są znane. Doświadczenie dotychczasowe stwierdziło, że pożyczki te, o ile nie są udzielane na cele konsumpcyjne, są dzięki swej szczęśliwej organizacyi i kontroli przez tow. wzajemnej pomocy rzetelnie spłacane, bez strat dla instytucyi pożyczających, a przynoszą znaczne korzyści najuboższej ludności drobno-przemysłowej.

Drugim rodzajem są pożyczki na cele produkcyjne. Zadaniem ich jest dostarczyć uczciwym, skromnym, pracowitym, inteligentnym a przedsiębiorczym rękodzielnikom środków do założenia, powiększenia lub ulepszenia interesu. Przy udzielaniu kredytu bada się przeznaczenie pożyczki; w tym celu wypełnia petent odpowiedni kwestyonaryusz. Kontroluje się również w dalszym ciągu przez specyalnych komisarzy zużycie kredytu, co do czego zresztą dłużnik musi złożyć sprawozdanie. Wysokość pożyczki zwykle jest ograniczona do 1000 L., odsetki, płatne z góry, są obliczane po niższej, niż normalna stopie (np. w Bolonii $2^1/_2\%$) Na cele tego kredytu przeznaczają odnośne instytucye z góry pewną określoną kwotę z kapitału obrotowego (np. Cassa di Risparmio w Bolonii 100.000 L.). Przyznanie pożyczki przechodzi zwykle przez specyalny komitet, oraz nadto przez zwykły komitet eskontowy instytucyi.

Dotychczas włoska organizacya drobno-kredytowa pracowała bez centralnego instytutu reeskontu. Brak jego dawał się znacznie odczuwać i utrudniał instytucyom spełnianie ich społecznych zadań. Znany pionier współdzielczości we Włoszech p. Luzzatti, zaraz po objęciu teki ministra rolnictwa, przemysłu i handlu, wniósł do parlamentu w dniu 11 lutego 1910 projekt utworzenia centralnej kasy (Banca Centrale della Cooperazione e del Lavoro). Według projektu kapitał początkowy ma wynosić 15 mil. L., z czego 10 mil. L. wniesie państwo, resztę zaś interesowane kooperatywy. Bank ma służyć jako instytucya kredytowa 1) dla kas oszczędności i wszelkich spółek współdzielczych, 2) dla stowarzyszeń budowy domów ludowych, 3) dla syndykatów rybackich. Projekt przewiduje tworzenie „ekspozytur, filii, agencyi i zastępstw po wszystkich miastach królestwa, gdzie się tego okaże potrzeba w interesie rozwoju kooperacyi“ (art. I.).

Akcya państwowa, intenzywnie prowadzona w kierunku popierania drobnego przemysłu, nie wytworzyła sobie we Włoszech dotychczas osobnego organu. Interesowane jednak sfery drobnomieszczańskie stawiają obecnie w tym kierunku daleko idące żądania, motywując to odrębnymi warunkami rozwoju rękodzieła, którego popieranie przez państwo może być skuteczne tylko w razie wyspecyalizowania odnośnej akcyi. Na ostatnim też kongresie Przemysłu i Handlu, odbytym w jesieni 1909 r. w Genewie, uchwalono wnieść do rządu odpowiednią petycyę z prośbą o utworzenie odrębnego państwowego organu dla spraw drobnoprzemysłowych pod nazwą „Urząd dla klas średnich“, wzorowanego na odnośnej organizacyi belgijskiej.

5. Inne państwa zachodnio- i środkowo-europejskie.

Szwajcarya. Organizacya drobnego kredytu w Szwajcaryi przedstawia niesłychane bogactwo form. Działają tam na tem polu specyalnie, po za ogólnemi wielkiemi instytucyami kredytowemi, nie gardzącemi i drobniejszą klientelą, banki kantonalne, banki akcyjne, Spółki współdzielcze i inne. Każda z tych form nie da się ściśle określić, gdyż prawie każda instytucya jest inaczej zorganizowana. Częstemi są Spółki współdzielcze, której członkami są gminy same (np. Burgdorf) lub wspólnie z prywatnemi osobami, Spółki współdzielcze (jak np. Schweizerische Volksbank), działające na całą Szwajcaryę, z sekcyami w poszczególnych kanto-

nach, Spółki akcyjne itd. Wszystkie te instytucye, tak współdzielcze, jak akcyjne mają na oku względy społeczne w swej działalności i rekrutują swą klientelę przedewszytkiem wśród warstw drobnomieszczańskich i drobnorolniczych, stanowiących z górą 50% ludności Szwajcaryi.

O szerokiem uwzględnianiu potrzeb drobnoprzemysłowców świadczy fakt, że przeważna liczba powyższych instytucyi uprawia oprócz zwykłych form kredytu również i kredyt niezabezpieczony, na podkład wpłaconego udziału (np. „Schweizerische Volksbank", za wekslem własnym lub w rachunku bieżącym do wysokości wpłaconego udziału; również „Cooperative génévoise" w Genewie; Kreditsgenossenschaft des Aargauischen Gewerbevereins" do kwoty 500 fr. przy wysokości udziału 150 fr.). Organizują one nadto ścisłą kontrolę przeznaczenia i zużycia kredytu, zabezpieczenie przed stratami przy mniej pewnych gwarancyach przez prowizyę del credere (Gewerbebank Basel) i in.; zobowiązują się już w statucie do uwzględniania przedewszystkiem drobnych interesów, lub do traktowania ich z równą starannością, jak większe (np. Spar u. Leihkasse w Bazylei (akc.), wykluczają spekulacyjne interesa (Langnau). Ogólna statystyka instytucyi drobno-kredytowych szwajcarskich nie istnieje. Przybliżona liczba ich (Sparvereine, Spargenossenschaften, Kreditgenossenschaften, Spar u. Leihkassen i inne w czem i akcyjne towarzystwa) wynosiła w roku 1908 około 450, w czem 55 Spółek współdzielczych. Największa instytucya tego rodzaju jest „Schweizerische Volksbank" w Bernie, założona w r. 1869. W r. 1908 posiadał ten bank 40124 członków, w czem 18% przemysłowców, a 9% kupców. Okrąg działalności Banku obejmuje całą Szwajcaryę, prawie we wszystkich kantonach istnieją jego filie, rządzące się autonomicznie; naczelna administracya znajduje się w Bernie. Tam się też odbywa Walne zebranie, do którego wybiera każde 400 członków należących do jednego okręgu jednego delegata. Dzięki zcentralizowaniu akcyi, Bank ma stosunkowo niewielkie koszta administracyjne, a zarazem pewne rozłożenie ryzyka na olbrzymią ilość interesów. Bank pomimo tak skomplikowanej organizacyi działa na czysto kooperacyjnych zasadach. Z końcem roku 1907 wpłacone udziały wynosiły 38,863.000 fr.; rezerwy 7,032.000 fr.; weksle przyjęte do dyskontu 30,720,000 fr.; weksle do inkasa 5,661.000 fr.; hypoteki 12,355.000 fr.; kredyty udzielone w rachunkach bież. 145 mil.; pożyczki 54,760.000 fr.; nieruchomości 4,000.000 fr.; wierzyciele w roku bieżącym 38,000.000 fr.; wkładki oszczędności członków 15,221.000 fr.; nieczłonków 40,000.000 fr.; zysk fr. 91.242. Z końcem 1907 roku ilość otwartych kredytów wynosiła 14.256 na kwotę 175.760.000 fr., przeciętnie na 12.334 fr. Z kredytów tych było zabezpieczonych przez udział i czysto osobiste kaucye na kwotę 2,600 000 fr., zaś 19 kredytów na 554.000 fr. było zupełnie niezabezpieczonych.

Luksemburg. Do roku 1900 Luksemburg nie posiadał wcale instytucyi drobnego kredytu. Dopiero ustawy z 27. marca 1900 i 7. lutego 1905 dały pole do rozwinięcia się ruchu w tym kierunku, opierającego się zarazem na podstawach zawodowych. Mianowicie ustawy te zezwalają na tworzenie „kas publicznych kredytu rolniczego i zawodowego". Kasy te są tworzone przez jedną lub więcej (maximum 3) gmin sąsiednich, które stanowią zarazem ich okrąg działania; za zobowiązania kas ręczą do pewnej wysokości gminy, a nadto subsydyarnie państwo. Kredyt może być udzielany tylko drobnym rolnikom, rękodzielnikom, drobnym kupcom, drobnym przemysłowcom, robotnikom i sługom. Wysokość kredytu udzielanego nie może przenosić 1000 fr., wyjątkowo 2000 fr., okres spłaty wynosi 3 — 5 lat, spłata dozwolona nawet tygodniowo, jednak w kwotach nie niższych od 5 fr. Udzielanie kredytu jest połączone z kontrolą przeznaczenia i zużycia pożyczki. Zabezpieczenia kredytu nie mogą być hipotecznemi. Odsetki nie mogą przenosić 5%, w rzeczywistości wynoszą wszędzie dotychczas 4%. Fundusze swe czerpią Kasy z Państwowej Kasy Oszczędności, która im udziela kredytu oprocentowanego nie wyżej od 4%, obecnie 3·3%. W tej też kasie obowiązane są Kasy lokalne lokować swe nadwyżki (na 3%). Kasa oszczędności ma prawo nadzoru nad kasami lokalnemi i mianuje ich dyrektorów. Zarząd nadto składa się 3—5 delegatów, mianowanych przez gminy, a pełniących swe funkcye, zarówno jak i dyrektor, bezpłatnie. Płatnym jest jedynie kasyer, naznaczany przez Zarząd kasy, a zatwierdzony przez Kasę Oszcz. Dotychczas Kasy pracują prawie wyłącznie funduszami

Kasy Oszczędności, która w latach 1903—1908 dostarczyła im 495.355 fr., z czego kasy pozostawały z końcem r. 1908 dłużne 276.790 fr. Dotychczas utworzyło się na powyższych zasadach 18 kas, z czego 1 w gminie miejskiej Eich, działająca wśród rękodzielników (Luksemburg liczy 130 gmin).

Działalność powyższych kas uzupełnia Kasa Oszczędności, która udziela pożyczek jedynie w kwotach wyższych od 1000 fr., przeważnie za zabezpieczeniem hipotecznem (koło 13% pożyczających stanowiąrękodzielnicy, a koło 20% drobni kupcy i przemysłowcy).

Dania. Z instytucyi kredytowych Danii pewna część banków, zorganizowanych w formie stowarzyszeń zarobkowo-gospodarczych. pracuje przedewszystkiem w drobnym kredycie miejskim, chociaż na ogólnych bankowych zasadach i bez specyalizacyi w tym kierunku. Banków takich z końcem 1907 roku było13, stan udzielonych przez nie pożyczek wynosił 9,471.000 kr. Nadto egzystują w Kopenhadze dwa banki, które uprawiają wyłącznie kredyt drobnoprzemysłowy. Pierwszy z nich „Handwaerkenbanken", założony w roku 1867 przyjmuje na członków wyłącznie drobnoprzemysłowców; udziela on kredytu na podkład udziału, kaucyi osobistych, lub za innemi zabezpieczeniami. Z końcem roku 1907 liczył on 2000 członków, których długi wekslowe w rachunku bieżącym i w pożyczkach zabezpieczonych prawem zastawu wynosiły 11,563.808 kr.

Drugi z nich „Kreditbanken op Handwaerker", zorganizowany w formie Spółki akcyjnej z kapitałem zakład. 75.000 kr. w r. 1901, ma za cel „szukać klientów wśród rękodzielników, kupców i przemysłowców, którzy mają dobre przedsiębiorstwo, a pomimo to z rozmaitych powodów nie są w możności korzystać z większych banków". Z końcem 1907 r. stan udzielonych przezeń pożyczek wynosił 42.000 kr.

Rumunia. Ustawa z 19. grudnia 1909 rozciągnęła na rękodzielników dobrodziejstwa istniejącego ustawodawstwa o Spółkach współdzielczych, z którego dotychczas mogli korzystać tylko rolnicy. Na podstawie tej ustawy rękodzielnicy mają prawo zakładać spółki współdzielcze kredytowe i wytwórcze. Członkami Spółek kredytowych mogą być tylko rękodzielnicy i robotnicy. Działalność ich obejmuje przyjmowanie oszczędności, udzielanie pożyczek i eskont weksli członków. Spółki mają uprawiać kredyt czysto osobisty, a więc bez zabezpieczeń, do wysokości 90% udziału wpłaconego, za poręką i innemi zabezpieczeniami; w razie udzielenia pożyczki na zakupno surowców lub maszyn przysługuje Spółce na nich prawo zastawu. Opłata wstępna wynosi 1 fr., udział od 20—5000 fr., poręka solidarna ogranicza się do kwoty subskrybowanego udziału. Z opłat wstępnych i czystych zysków tworzy się niepodzielny fundusz rezerwowy, do którego członkowie nie mają prawa. Maximum dywidendy i oprocentowania pożyczek wynosi 10%. Ustawa równocześnie otworzyła tym spółkom kredyt w istniejącej „Kasie Centralnej banków ludowych"; w tym celu ma być utworzona odrębna sekcya CKasy i Rada, składająca się z trzech delegatów CKasy i 2 Rządu.

Holandya. Dotychczas kooperacya kredytowa rozwijała się w Holandyi prawie wyłącznie na wsi. Obecnie (1909 r.) dwa największe Związki holenderskie stowarzyszeń zawodowych „De Hanze" i „De Middenstandsbond" rozpoczęły agitacyę celem tworzenia Spółek kredytowych rzemieślniczych, opartych na zawodowej podstawie, a wzorowanych na niemieckich. Spółek takich istnieje już kilka, z pomiędzy których najlepiej się rozwija założony w r. 1907 „Bank von Allgemeene Winkeliers Vereenigung"; udziela on kredytu za pośrednictwem stowarzyszeń zawodowych, które przyjmują do pewnej kwoty gwarancye za zobowiązania swych członków względem banku.

Sympatyzując z powyższemi dążeniami, Rząd preliminował na rok 1910 kwotę 10.000 flr. na cele popierania zawodowej kooperacyi kredytowej drobnych przemysłowców.

II.

Akcya publiczna dla popierania drobnego przemysłu w Austryi.

W przeglądzie publicznej akcyi, podejmowanej w celu popierania drobnego przemysłu w krajach zachodniej i środkowej Europy, wypadło na ostatku poświęcić uwagę Austryi. Bynajmniej jednak nie na ostatku i nie na szarym końcu, lecz przeciwnie w pierwszym rzędzie i wcale zaszczytne należy się Austryi miejsce tak co do czasu zapoczątkowania, jak i co do rozmiarów akcyi, co do użytych środków i zastosowanych metod działania, a wreszcie i co do wydatności zabiegów publicznych podjętych w interesie drobnego przemysłu. Wybitne piętno na całym rozwoju akcyi dla popierania drobnego przemysłu wycisnęła znajomość rzeczy i zmysł organizacyjny szefa sekcyi Dr. Wilhelma Exnera, który, tej idei oddawszy się na usługi, toruje od lat kilkunastu drogi do postępu rękodzieł w krajach austryackich, wpływając na przeobrażanie metod i środków pracy zgodnie z nowoczesnemi wymaganiami. Ale obok akcyi centralnego Rządu i po części w związku z nią, podejmują w tym samym kierunku coraz energiczniejsze starania również czynniki autonomiczne poszczególnych krajów koronnych, zwłaszcza zaś Sejmy i Wydziały krajowe, Izby handlowe i przemysłowe a wreszcie i zarządy gminne większych miast.

A. Akcya państwowa.

Systematyczna akcya centralnego Rządu w interesie drobnego przemysłu datuje się od końca 1891 r., gdy za pobudką ze strony posła Dr. M. Mengera po raz pierwszy wstawiono do budżetu państwowego na rok 1892, specyalny kredyt w kwocie 20.000 K. na wprowadzenie ulepszonych środków i sposobów pracy rękodzielniczej. Wówczas to także (1892) Ministerstwo handlu powołało do życia osobną korporacyę w formie organu doradczego dla popierania przemysłu (Gewerbeförderungsbeirat), który miał wydawać opinię, podczas gdy technologiczne Muzeum przemysłowe w Wiedniu miało być organem wykonawczym. Tę pierwotną organizacyę zmieniono i uzupełniono następnie w ten sposób, że utworzono w Ministerstwie handlu odrębny Urząd, zwany „Służbą popierania przemysłu“. Gdy następnie powstało nowe „Ministerstwo robót publicznych“, zostały wszystkie agendy dotyczące popierania drobnego przemysłu a więc tak sprawy wykształcenia rękodzielniczego, jak i cała akcya techniczno-gospodarcza skupione w osobnej sekcyi a dotychczasowa „c. k. Służba popierania przemysłu“ przemienioną została rozporządzeniem cesarskiem z 7. lipca 1908 w „c. k. Urząd popierania przemysłu“, na czele którego jako dyrektor stoi szef sekcyjny i tajny radca Dr. Exner. Do zadań tego urzędu — nie podług szczegółowych przepisów formalnych których wydawania unikano, lecz według tego, jak te zadania rzeczywiście się rozwinęły i jak są wykonywane — należą następujące czynności:

1. **Krzewienie wiadomości o nowoczesnych sposobach przemysłowej produkcyi i jej środkach pomocniczych**, jak małe motory, maszyny, warsztaty itp. W tym celu służą państwowemu Urzędowi popierania przemysłu rozmaite środki jak mianowicie:

a) Urządzoną została h a l a m a s z y n o w a o powierzchowni 700 m² z przedsionkiem o powierzchni 120 m², w krórym odbywają się stale w y s t a w y m a ł y c h m o t o r ó w, m a s z y n i n a r z ę d z i w a r s z t a t o w y c h, odpowiednio pod względem technicznym urządzonych. Fabryki tych przedmiotów ponoszą jedynie koszt dostawy i ustawienia nadesłanych objektów, a państwowy Urząd daje bezpłatne pomieszczenie, potrzebne transmisye i siłę motorową. Od zwiedzających nie pobiera się żadnego wstępnego; przeciwnie, o ile zwiedzanie odbywa się korporacyjnie i zawczasu zostało zgłoszone, można otrzymać fachowe przewodnictwo. Uboższym rękodzielnikom z dalszych stron udzielane bywają stypendya dla zwiedzania hali maszyn i zasięgnięcia fachowej porady i t. p. Od czasu do czasu urządza się specyalne wystawy, n. p. w 1906 r. wystawa techniki har-

towania, w 1907/8 wystawa rękodzielniczej techniki, w 1910 r. wystawa zużytkowania ropy zwłaszcza dla celów opałowych.

b) Biuro porady fachowej udziela bądź to ustnie, bądź pisemnie rad i wskazówek w licznych wypadkach, wypracowując niekiedy nawet kompletne projekty i kosztorysy urządzeń warsztatowych dla małych i średnich przedsiębiorstw.

c) Wzorowe gospodarstwa rękodzielnicze (Musterbetriebe) dla różnych typów rękodzieł średnich rozmiarów. Te gospodarstwa wzorowe rozwinęły się z urządzanych poprzednio dorywczych kursów majsterskich. Takich wzorowych gospodarstw rękodzielniczych prowadzi się obecnie już 10, a mianowicie dla szewców, dla męskich krawców, stolarzy, ślusarzy, cieślów, galwanotechników, instalatorów urządzeń elektrycznych, introligatorów, blacharzy i instalatorów gazowych i wodociągowych. W każdem z tych gospodarstw rękodzielniczych oprócz stale zatrudnionego personalu pracują w następujących po sobie okresach czasu majstrowie i rękodzielnicy powoływani zazwyczaj na sześć do dwunastu tygodni i zatrudniani pod kierunkiem stałego personalu wykonaniem nietylko wszystkich czynności technicznych, ale także handlowych i administracyjnych, dotyczących danego gospodarstwa. Niezamożni z pomiędzy nich otrzymują stypendya, a mianowicie zwrot kosztów podróży z miejsca zamieszkania do Wiednia i napowrót oraz dyetę, majstrowie po 20 K. a pomocnicy po 17 K. tygodniowo. Nadto przyjmuje się także rękodzielników na krótszą lub dłuższą naukę, gdy im się rozchodzi o zapoznanie się tylko z niektóremi środkami i metodami pracy, albo gdy chodzi o dokładniejsze wykształcenie w pewnej trudniejszej specyalności. Do końca 1909 r. urządzonych było 250 kursów peryodycznych z 3932 uczestnikami, a mianowicie:

74	kursy z	1215	uczestnikami	dla szewców
67	„	1109	„	„ krawców męskich
42	„	635	„	„ stolarzy
32	„	377	„	„ ślusarzy
26	„	389	„	„ cieślów
11	„	124	„	„ galwanotechników
4	„	43	„	„ instalatorów urządzeń elektrycznych
3	„	28	„	„ instalatorów piorunochronów
1	„	12	„	„ introligatorów

Te same typowe warsztaty rękodzielnicze spełniają też zadanie zakładów doświadczalnych dla wypróbowania postępów techniki przemysłowej, do czego też same powinny się przyczyniać. Tutaj wreszcie sporządza się także wzory, projekty i rysunki przedmiotów przeznaczonych do wyrobu przemysłowego tak dla Spółek rękodzielniczych, jak nawet dla pojedynczych rękodzielników, a czynność ta w ostatnich czasach przybiera coraz większe rozmiary i wpływa także na wyrabianie gustu miejscowej produkcyi.

d) Urządzanie odczytów dla omawiania technicznych i gospodarczych tematów, dotyczących drobnego przemysłu. Prelegentami są bądź pracownicy państwowego Urzędu dla popierania przemysłu, bądź też inni rzeczoznawcy. W czasie wystawy techniki rękodzielniczej w 1907/8 roku urządzono np całą seryą (36) odczytów. Niekiedy tworzy szereg odczytów dla majstrów i czeladników pewną całość zamkniętą a zwykle łączy się z demonstracyami. Również dla szerszej publiczności urządzane są odczyty dla zapoznania konsumentów z należytem użytkowaniem wytworów przemysłowych, wymagającem pewnych technicznych wiadomości.

2. **Popieranie przemysłowych Spółek wytwórczych** stanowi drugi wielki dział czynności Urzędu dla popierania drobnego przemysłu. Przedewszystkiem zaś doznają jego poparcia Spółki warsztatowe, które dla stowarzyszonych rękodzielników tej samej kategoryi lub przynajmniej pokrewnych kategoryi urządzają wspólne warsztaty, zaopatrzone w potrzebne motory i maszyny pomocnicze dla ułatwienia pracy rękodzielniczej, jakoteż Spółki maszynowe, które ułatwiają swoim członkom nabywanie potrzebnych im do pracy maszyn ustawianych w warsztatach członków. Pomoc rządowa obejmuje:

a) Udzielanie wskazówek i porady przy zakładaniu Spółek w ten sposób, że badane są warunki prosperowania projektowanej Spółki, przeprowadza się obliczenie rentowności przedsięwzięcia, przygotowuje plan i kosztorys urządzenia warsztatu, ustawianie maszyn odbywa się dod kierownictwem werkmistrzów Urzędu dla popierania przemysłu, którzy też pouczają członków Spółki o sposobie używania maszyn, podczas gdy inni rzeczoznawcy pomagają w urządzeniu rachunkowości i przez inspekcye, od czasu do czasu wykonywane, wpływają na odpowiednie urządzenie i prowadzenie administracyi Spółki.

b) Dostarczanie Spółkom maszynowego urządzenia z obowiązkiem zwrócenia wartości maszyn zwyczajnie w 10. rocznych ratach bez oprocentowania. Przedewszystkiem są uwzględniane rękodzielnicze Spółki warsztatowe; natomiast Spółki maszynowe z reguły otrzymują tylko jednorazową pomoc w formie udzielonych do spłaty maszyn, natomiast dalsze zakupna maszyn winny uskuteczniać z pomocą prywatnego kapitału. W ten sposób do połowy 1909 r. otrzymało 349 Spółek rękodzielniczych i innych przemysłowych związków maszyny w wartości ogólnej 1,499.218·22 K.

Alegat III. zawiera wyszczególnienie, w jakim stosunku poszczególne kraje koronne korzystały z udzielanej w ten sposób pomocy z państwowego Urzędu dla popierania przemysłu. O ile się okaże, że dostarczone w ten sposób maszyny nie są zużytkowane, najczęściej wskutek rozwiązania Spółki, odbiera się udzielone maszyny, aby je z odpowiednimi odpisami oddać do użytku innym Spółkom. Wartość odebranych maszyn wynosi dotąd ogółem około 250.000 K tj. 14% ogólnej wartości udzielonych maszyn, przyczem większość zwrotów datuje się z pierwszych lat państwowej akcyi popierania przemysłu.

Fundusze państwowego Urzędu dla popierania przemysłu, przeznaczone na zaopatrywanie Spółek rękodzielniczych w maszyny, zwiększają się od 1. stycznia 1909 w szybszy sposób, ponieważ przedtem wpływały zwroty za dostarczone maszyny do funduszu Ministerstwa skarbu, podczas gdy od wspomnianej daty wpływają na rachunek kredytów państwowego Urzędu dla popierania przemysłu, składających się zatem ze stałej dotacyi budżetowej i ze zwrotów o zmiennej wysokości.

c) Spółki surowcowe i magazynowe (dla sprzedaży wyrobów rękodzielniczych) a niekiedy także inne zrzeszenia rękodzielnicze mogą także otrzymać z funduszów państwowego Urzędu dla popierania przemysłu pożyczki gotówkowe, przeważnie jednak w kwotach niewysokich. W czasie od 1898 do połowy 1909 r. udzielono ogółem 114 zrzeszeniom rękodzielniczym pożyczek w łącznej kwocie 729.900 K., z czego odpisano 58.100 K, czyli 8%, przeważnie wskutek rozwiązania się Spółek.

d) Bardzo wyjątkowo zdarza się także, iż państwowy Urząd dla popierania przemysłu subwencyonuje Spółki bezwrotnymi zasiłkami w drobnych kwotach, szczególniej gdy chodzi o trudne do przeprowadzenia wspólne przedsięwzięcia, zasługujące na wydatne poparcie.

3. **Pośrednictwo w uzyskiwaniu i rozdziale publicznych dostaw** jest najważniejszym dotychczas kierunkiem działalności państwowego Urzędu dla popierania przemysłu w zakresie ułatwienia zbytu produktów rękodzielniczych. Pośrednictwo to dotyczy głównie dostaw dla armii i to w przeważnej części dostawy obuwia i przedmiotów ze skóry. Dla drobnych przemysłowców, złączonych w stowarzyszenia, zastrzeżonym był do 1909 r. udział w ilości 25% normalnego rocznego zapotrzebowania. Na rok 1909 udział ten podwyższono do 35% a w każdym z następnych 4 lat ma ten udział wzrastać po 2,5% tak, że w 1913 r. wynosić będzie 45% nietylko normalnego, lecz także ewentualnie nadzwyczajnego zamówienia. Aż do roku 1909 rozdzielały komendy korpuśne ilość wyrobów skórnych, przeznaczonych dla drobnych przemysłowców, w równych częściach pomiędzy ubiegających sią o te dostawy majstrów. Stąd wynikały różne niedogodności i dlatego Ministerstwo wojny powierzyło rozdział tych obstalunków Ministerstwu handlu, a od 1908 r. Ministerstwu robót publicznych. Propozycye w tym kierunku przygotowuje Urząd dla popierania przemysłu po zasiągnięciu zdania osobnej komisyi

złożonej z przedstawicieli najwięcej interesowanych Izb handlowych i przemysłowych, za których pośrednictwem otrzymują też kompetenci zawiadomienia o przydzielonych im zamówieniach. Odbiór gotowych wyrobów należy do c. i k. Magazynów mundurowych. Urząd dla popierania przemysłu jest tego zdania, że należałoby unikać rozpraszania zamówień i o ile możności niewielką ilość Spółek zatrudniać wykonywaniem tych robót, podczas gdy pierwotnie o dostawę obuwia, przedstawiającą wartość 600.000 do 700.000 K ubiegało się 130—200 Spółek imieniem 8.6 0—12.000 majstrów, a o dostawę innych skórnych wyrobów wartości 200.000—250.000 K ubiegało się 16—47 Spółek imieniem 224—356 członkow. Nie chcąc jednak dokonywać wspomnianego przewrotu w systemie rozdziału zamówień przeznaczonych dla drobnego przemysłu, poradził sobie państwowy Urząd dla popierania przemysłu w ten sposób, że począwszy od 1909 r. rozdaje się kilku najlepszym spółkom, dającym najwięcej rękojmi dobrego wykonania, przeważną część przeznaczonych do zamówienia ilości, a dopiero resztę rozdziela między innych kompetentów, przyczem przy obuwiu uwzględnia się tylko spółki, a przy wyrobach rzemiennych i siodlarskich także jednostki, ubiegające się pod firmą Spółki. Tym sposobem może państwowy Urząd dla popierania przemysłu łatwiej doglądać spółki w pierwszym rzędzie uwzględnione, aby dostarczyły jak najlepszego towaru i rzeczywiście skonstatował po niejakim czasie zwiększenie się procentowej ilości towaru uznanego za „dobry“ i „bardzo dobry“, a zmniejszenie się towaru „mniej odpowiedniego“ i „nieodpowiedniego“. Nadto wyjednane (od 1909 r.) zwiększenie procentowego udziału mniejszych przemysłowców o 10 względnie 20% w dostawie obuwia zostało w całości przydzielone tylko 7 Spółkom, które już także korzystały z 25%-owego udziału w dostawach — między niemi jedna krakowska, druga lwowska Spółka — a nadwyżkę dostawy innych wyrobów skórnych przydzielono w całości „Spółce produkcyjnej wykształconych siodlarzy w Wiedniu“. Ten rozdział nadwyżek obowiązuje odrazu na ten sam okres czasu, jak dostawy przydzielone wielkim przedsiębiorstwom, ale już także i rozdział owych 25% zapotrzebowania obowiązywać ma przez 3 lata tj. do 1911 r. Rękodzielnicy, wykonywujący te dostawy, są zwolnieni od składania wadyów albo kaucyi, mogą przesyłać gotowy towar za zniżonemi taryfami kolejowemi, a ceny dostawowe są tak uregulowane, że corocznie ocenia się (przy pomocy Izb handlowych i przemysłowych) z jednej strony koszt materyału, a z drugiej strony koszta dodatków, wynagrodzenie za pracę i wysokość zysku.

Przy dostawach obuwia i innych wyrobów skórnych dla obrony krajowej mają drobni przemysłowcy zastrzeżony także udział 25%, ale niektóre spółki szewskie i rymarskie (Wiedeń Praga, Berno i Judendorf) uczestniczyły także w dostawach zastrzeżonych większym przedsiębiorcom.

W innych dostawach (tkanin bawełnianych, lnianych, artykułów żelaznych, ubrań, sukna) dla armii uczestniczą drobni przemysłowcy i ich spółki sporadycznie lub mogą pośrednio zarobkować, gdyż wielkie przedsiębiorstwa mają n. p. obowiązek częściowo posługiwać się pracą rękodzielników; udział galicyjskich rękodzielników w tych dostawach jest dotychczas całkiem nieznaczny i wyjątkowy.

Poza wojskowemi dostawami może mieć państwowy Urząd dla popierania przemysłu pewien wpływ na dostawy dla państwowych zakładów, jak koleje żelazne, poczty i t. p., w czem wszakże udział Galicyi jest minimalny. Nie bez wpływu tego Urzędu wydane zostało rozporządzenie całego Ministeryum z 3. kwietnia 1909 (dz. p. p. Nr. 61), obowiązujące od 1. stycznia 1910, a dotyczące rozdawnictwa dostaw i robót dla władz i zakładów państwowych. Mieszczą się w tem rozporządzeniu niektóre postanowienia na korzyść zrzeszeń drobnych przemysłowców. Dostawy wartości do 2.000 K i roboty wartości do 5.000 K mogą być z wolnej ręki rozdawane przez organa do tego uprawnione, dostawy zaś do wartości 10.000 K nie wymagają rozpisania licytacyi, a tylko zawezwania kilku przedsiębiorców do składania ofert. Przy większych dostawach i robotach należy dopuszczać w miarę możności częściowy udział, przy różnicach zaś cen do 5% i równych zresztą innych warunkach należy dawać pierwszeństwo o ile możności drobnym przemysłowcom, a zwłaszcza ich zrzeszeniom. Przy robotach lub dostawach wartości do 2.000 K można nie żądać kaucyi, a o ile chodzi o spółkę zarobkowo-go-

spodarczą stosuje się ta zasada przy dostawach lub robotach aż do wartości 5.000 K.

4. **Akcya kredytowa** dla zasilania drobnego przemysłu w potrzebny kapitał obrotowy i inwestycyjny, podejmowana przez centralny Rząd, nie wydała dotychczas żadnych poważniejszych rezultatów, przeciwnie napotyka na nieprzyzwyciężone trudności. Usiłowania podejmowane w tym kierunku obracały się naprzód około projektu utworzenia ogólno-państwowej Centralnej Kasy dla spółek (rolniczych i przemysłowych); projekt taki został wniesiony przez centralny Rząd do Izby poselskiej Rady państwa w jesieni 1906 roku. Nie chodziło jednak o państwowy zakład we właściwem tego słowa znaczeniu, lecz o prywatną centralną dla całego państwa instytucyę, która miała być utrzymywana i zasilana funduszami państwowymi, ale opierać się miała na sprzęgnięciu różnych Związków spółek we wszystkich krajach austryackich w jedną wspólną organizacyę prywatną z zapewnieniem Rządowi daleko idącego wpływu na jej urządzenia i gospodarkę; nadto tej Centralnej Kasie miały być przyznane bardzo znaczne prerogatywy co do wykonywania nadzoru nietylko nad Związkami, ale i nad poszczególnemi spółkami, jakoteż wydawania dla nich jednolitych przepisów. Przeciw temu projektowi oświadczyły się jednak stanowczo Wydziały krajowe: czeski (głosami tak Czechów jak i Niemców), dolno-austryacki i galicyjski, nie było widoków uchwalenia go przez Radę państwa, więc do nowej Izby poselskiej (po rozwiązaniu poprzedniej) nie został ponownie wniesiony.

Następnie zaś Ministerstwo robót publicznych uznając potrzebę organizacyi kredytowej, utworzyło w tym celu osobny „c. k. Urząd dla spraw kredytu przemysłowego". Czynności tego urzędu ograniczają się jednak prawie tylko na ułożeniu i rozesłaniu normalnego statutu dla kredytowych spółek rolniczych podług jednego dla wszystkich krajów szablonu i na propagandę prowadzoną z tej Centrali przy pomocy instruktorów przemysłowych w celu zachęcania do tworzenia na podstawie normalnego statutu kredytowych spółek rękodzielniczych. Tąkim spółkom gotów jest centralny Urząd udzielać jednorazowych zasiłków po kilkaset koron na koszta założenia, pozostawiając jednak otwartą kwestyę najważniejszą t. j. dostarczenie im funduszów obrotowych. Na tem właśnie zagadnieniu utyka cała propaganda i czynność centralnego Urzędu. Co więcej, propaganda na tej podstawie prowadzona wywołała już niejednokrotnie rozgoryczenie, gdyż rozbudziła nadzieje, których nie jest w stanie zaspokoić. Że rozwiązanie tego zadania należy przedewszystkiem do akcyi krajowej, tego dowodem są podjęte już w tym kierunku próby w Czechach i na Morawach niezależnie od akcyi państwowej. Rzeczą przytem oczywistą, że spółki rękodzielnicze muszą pozostawać w najściślejszym stosunku nie tyle z tymi czynnikami, których pomoc polega głównie na ułożeniu normalnego statutu, niedającego się wszędzie zastosować jednakowo, i udzieleniu jednorazowego zasiłku, nie mającego prawie znaczenia, lecz z tymi, które dostarczać będą funduszów obrotowych i ułatwiać kredytową działalność spółki. Niepodobieństwem jest przytem opiekować się lokalnemi spółkami bezpośrednio z centrum państwa, gdyż to wymaga dobrej i ciągłej znajomości lokalnych stosunków, pomijając kwestyę kosztów.

B. Akcya krajowa.

Postęp akcyi państwowego Urzędu dla popierania przemysłu wiedzie naturalnym sposobem i z konieczności do jej decentralizacyi; to jest nieodzownym warunkiem jej dalszego rozwoju. Chodzi w niej bowiem o wciąganie coraz szerszych warstw drobnych przemysłowców w nowoczesny kierunek pracy, a to w rozległem państwie z różnorodnymi typami kultury ekonomicznej, społecznej i narodowej nie może się odbywać z jednego ogniska, lecz wymaga rozmnożenia podobnych ognisk ruchu i podjęcia świadomej celu akcyi w każdym z krajów koronnych oddzielnie.

1. **Krajowe Instytuty techno'ogiczne.** Do najważniejszych wyników państwowej akcyi dla popierania drobnego przemysłu zaliczyć należy wywołanie po-

pędu do zorganizowania już niemal we wszystkich krajach austryackich Instytutów technologicznych, które postawiły sobie za główne zadanie popieranie w kierunku technicznym udoskonalenia i rozwoju drobnego przemysłu. Dotychczas powstały tego rodzaju krajowe Instytuty w Czechach w trzech okręgach Izb handlowych i przemysłowych (Praga, Liberzec i Cheb), na Morawach (w Bernie), na Śląsku) (Instytut popierania drobnego przemysłu w Opawie), w Austryi górnej (takiż Instytut w Linzu), dalej styryjski Instytut w Grazu, karyncki w Celowcu, dla Księstwa solnogrodzkiego w Solnogrodzie, trzy Instytuty w Tyrolu, a mianowicie Instytut Izby handlowej i przemysłowej w Insbruku, Instytut Izby przemysłowej i handlowej w Bozen i Instytut w Rovereto, Instytut dla popierania przemysłu w Gorycyi i dwa Instytuty w Galicyi, a mianowicie krajowy Instytut dla popierania rękodzieł i przemysłu w Krakowie i Instytut technologiczny Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie

Na te Instytuty przechodzi zatem znaczna część pracy wykonywanej dotychczas przez centralny Urząd dla popierania przemysłu. Tak mianowicie do niedawna należało do zakresu czynności państwowego Urzędu urządzanie wędrownych kursów majsterskich w różnych miejscowościach, gdzie się tego objawiła potrzeba; rzeczywiście tego rodzaju kursów dla szewców, krawców, stolarzy, kołodziejów, ślusarzy, instalatorów elektrycznych, kamieniarzy, cieśli przeprowadził centralny Urząd dla popierania przemysłu ogółem 525 przy udziale 11150 uczestników. Ale w 1909 roku Ministerstwo robót publicznych rozporządziło, że urządzanie takich kursów należy do zadań prowincyonalnych Instytutów dla popierania przemysłu, a centralny Urząd nie ma się tem w przyszłości inaczej zajmować, jak tylko w charakterze doradcy. Skutkiem tego zaniechano także w dalszym ciągu subwencyonowania takich kursów, podczas gdy do 1908 roku na te wędrowne kursy wydano z funduszów centralnego Urzędu dla popierania przemysłu kwotę 137 200 K, oprócz zasiłków na kursy buchalteryjne. W tymże roku oddzielono od centralnego urzędu dla popierania przemysłu czynności dotyczące fachowego kształcenia nowych pokoleń rękodzielniczych. Czynności te spełniała „Służba popierania przemysłu“ przez urządzanie i popieranie wystaw prac uczniów rękodzielniczych, ognisk dla młodzieży rękodzielniczej i t. p. W czasie od 1898 do 1908 urządzono z poparciem centralnego Urzędu 600 wystaw lokalnych, w których wzięło udział swoimi pracami około 4.000 uczniów. Nadto w tymże czasie odbyło się przeszło 40 centralnych wystaw, do których dopuszczone były tylko prace uczniowskie, uwieńczone pierwszymi nagrodami na wystawach lokalnych. Z funduszów państwowych udzielano zasiłków z reguły po 400 K dla wystaw centralnych, a po 200 K. dla wystaw lokalnych. W tym tedy kierunku pracy nastąpiła w ostatnich czasach również decentralizacya, a odnośne agendy centralnego Urzędu przeszły na na prowincyonalne Instytuty i Izby rękodzielnicze. Stopniowo dokonywa się podobna decentralizacya w zakresie popierania rękodzielniczych zrzeszeń wytwórczych (warsztatowych, maszynowych i surowcowych); jeżeli bowiem potworzone Instytuty krajowe będą spełniać dobrze swoje właściwe zadanie, które polega przedewszystkiem na dopomaganiu rzemiosłu w zużytkowaniu nowoczesnych technicznych środków i sposobów produkcyi. to do tych Instytutów musi koniecznie i w pierwszym rzędzie należeć fachowa pomoc w zaopatrywaniu związków rękodzielniczych, powstających w okręgu działania każdego Instytutu, w potrzebne urządzenia techniczne, maszynowe, pouczanie o korzystaniu z nich i wogóle z ulepszonych metod produkcyi, ułatwianie zakładania tych spółek, ocenianie warunków ich rozwoju, przeprowadzanie potrzebnych kalkulacyj a następnie wykonywanie dalszej fachowej opieki, a więc to samo, co dotychczas stara się centralny Urząd dla popierania przemysłu bezpośrednio wykonywać, ale co już stopniowo przechodzi coraz bardziej w ręce Instytutów krajowych. Nie można zatem mieć już dziś wątpliwości, że i ten wielki dział dotychczasowej akcyi centralnego Urzędu przeobrazić się musi w kierunku docentralizacyi.

2. Odrębna **organizacya kredytu dla drobnego przemysłu** nie przybrała jeszcze w żadnym z krajów austryackich szerszych rozmiarów. Najwcześniej podjętą została i stosunkowo najznaczniej się rozwinęła dotychczas na Morawach i w Czechach. Zapoczątkował ją w morawskiem Bernie w 1901 r. Dr. Stefan Licht, ówczesny patron niemieckiego Związku rolniczych Spółek na Mo-

rawach. Z kombinacyi systemu Schulze'go z Delitsch i Raiffeisena stworzył dla niej pośredni typ czysto lokalnej współdzielczej organizacyi kredytowej, podobnej do tej, jaka prawie równocześnie w Niemczech także zaczynała się szerzyć. Podstawą urządzeń i działania tych Spółek jest osobista znajomość członków, ich stosunków majątkowych i sposobu prowadzenia interesu, głównem zaś zadaniem udzielanie kredytu osobistego w formie pożyczek skryptowych i wekslowych, kredytu w rachunku bieżącym lub w formie zaliczek na cedowane pretensye członków do ich klientów. Prócz tego jednak podejmują się niektóre z tych Spółek kredytowych także inkasowania pretensyi członków do ich klientów (bez zaliczkowania), jako też wspólnego zakupywania materyałów, potrzebnych członkom, albo sprzedaży ich wyrobów. Spółki te powstają pospolicie w łączności z zawodowemi stowarzyszeniami przemysłowemi i ich Związkami. Udziały członków wynoszą najczęściej 50 do 100 K., niekiedy wyżej, a poręka jest zwykle jednokrotną lub dwukrotną, rzadko wyższą. Fundusze obrotowe czerpią zresztą z wkładek oszczędności i z pożyczek bankowych najczęściej w formie reeskontu wekslowego. Takich czysto kredytowych Spółek jest jednak ogółem niewiele, obecnie około 30, w połowie czeskich a w połowie niemieckich; bliższe co do nich daty mieszczą się w alegacie II. Jakkolwiek jednak rozwój ich w ogólności nie jest silny, przeciętny bowiem kapitał obrotowy udziałów i wkładek oszczędności wynosi około 20.000 K., to jednak stanowią bardzo pożyteczne ogniwo organizacyi kredytowej dla drobnego przemysłu, albowiem stawiają mniejsze wymagania co do zabezpieczenia udzielanego kredytu przez realną poręke i udzielają niekiedy całkiem nieufundowanego kredytu, polegającego tylko na zobowiązaniu członka i jego żony; mimo tego straty w tych Spółkach należą do rzadkości. Ale małe udziały, niska poręka statutowa i rodzaj interesów kredytowych, właściwych tym Spółkom utrudnia im pozyskiwanie obfitych środków obrotowych i taniego kredytu bankowego. Są one razem z innemi drobno przemysłowemi Spółkami, zwłaszcza wytwórczemi, złączone w dwa Związki Spółek przemysłowych, jeden niemiecki, drugi czeski. Niemiecki Związek liczył w 1909 r. 41 Spółek z 3.690 członkami, miał 4.900 K. udziałów, 10.153 K. wkładek na rachunek bieżący od związkowych Spółek, a 52.000 K. funduszów rezerwowych, głównie z różnych subwencyi; pożyczek udzielił Spółkom razem tylko na 372.933 K. Czeski zaś Związek obejmował (1908) 24 Społki, miał 2400 K. udziałów, 346 K wkładek ulokowanych przez Spółki i udzielił pożyczek Spółkom swoim na 366.402 K. Fundusze obrotowe tych Związków zasilone zostały bezprocentową pożyczką z funduszów krajowych w kwocie 100 000 K., z czego Związek czeski otrzymał 64.000 K, a niemiecki 36 000 K.

W Czechach istnieje także kilkadziesiąt podobnych kredytowych Spółek drobno przemysłowych; statystyka dotąd wydana za rok 1908 wykazuje ich 31 (czeskich i niemieckich), z udziałami członków przeważnie po 5—10 K, rzadziej wyższemi; często jednak jest wymaganą wpłata więcej niż jednego udziału. Członków liczą te spółki 2.382 suma wpłaconych udziałów wynosiła 122.244 K, wkładek oszczędności posiadały 432.654 K. a udzieliły członkom pożyczek na 820.456 K.

Na ogół rozwój odrębnych Spółek drobno przemysłowych na zasadzie współdzielczości opartych, jest w Czechach dotychczas jeszcze dość słaby; kilka z pomiędzy nich osiągnęło znaczniejsze rezultaty i odznacza się ożywioną działalnością, reszta bądź nabiera charakteru zwykłych Towarzystw zaliczkowych, bądź tylko wegetuje.

3. **Akcya Sejmów i Wydziałów krajowych** w zakresie popierania drobnego przemysłu przybiera prawie we wszystkich krajach austryackich coraz szersze rozmiary i wiedzie do tworzenia krajowych urzędów, które stopniowo skupiają w swoich rękach różne agendy pracy publicznej dla popierania drobnego przemysłu. Otrzymując na ten cel coraz znaczniejsze środki z krajowych funduszów do rozporządzenia, postępują z coraz większą samodzielnością i niezależnością od zabiegów centralnego Rządu i stają się decydującym czynnikiem w całej akcyi na tem polu w obrębie swoich krajów. Najsilniej jest ta akcya krajowa rozwiniętą na Morawach, w Czechach i w Austryi dolnej. Wszędzie polega ona przedewszystkiem na podejmowaniu starań o podniesienie fachowej wiedzy rękodzielników i drobnych przemysłowców, ich umiejętności w posługiwaniu się nowocze-

snymi ulepszonymi środkami i sposobami pracy przemysłowej, na udzielaniu pomocy publicznej Spółkom przemysłowym, a tylko bardzo wyjątkowo poszczególnym producentom, dla zaopatrywania się w motory, maszyny i inne udoskonalone narzędzia pracy i wogóle na popieraniu rozwoju gospodarczych Spółek przemysłowych. Prócz tego jednak przybiera akcya ta w każdym z wymienionych krajów właściwe sobie cechy co do formy sposobów i środków działania.

a) Na Morawach przeznacza Sejm od 1894 r. coraz znaczniejsze kwoty na zakupno maszyn dla Spółek drobno przemysłowych i niekiedy także dla tych majstrów, którzy się odznaczają wzorowem wychowaniem terminujących u nich uczniów. Do roku 1905 wydano na ten cel 175.565 K., przyczem jednak maszyny pozostają własnością funduszu krajowego, a tylko oddawane są do bezpłatnego użytkowania. Również wspiera morawski Sejm i Wydział krajowy Spółki wytwórcze bezzwrotnemi subwencyami, które w tym samym okresie czasu wynosiły ogółem 117.170 K.; Spółkom kredytowym udziela zasiłków na koszta założenia (po 100 Koron), a między oba Związki drobno-przemysłowych Spółek rozdzielił bezprocentową pożyczkę 100.000 K., dając czeskiemu Związkowi 64.000 K niemieckiemu 36.000 K., oprócz corocznych subwencyi dla nich, wynoszących obecnie 4000 K. dla czeskiego, a 3.000 K. dla niemieckiego Związku. Jako technicznego organu w swojej akcyi dostarczania maszyn i nadzorowania przemysłowych spółek używał morawski Wydział krajowy do niedawna „Morawskiego Muzeum przemysłowego", udzielając mu subwencyi, wzrastających od 6.000 K. do 16.000 K. na cele utrzymania oddziału oddziału technicznego dla popierania drobnego przemysłu i na urządzanie kursów majsterskich. W 1909 r. następuje stanowczy zwrot w organizacyi tej publicznej pomocy ze strony kraju dla rękodzieł i drobnego przemysłu. Sejm morawski postanawia mianowicie ująć bezpośrednio w swoje ręce kierownictwo i prowadzenie całej akcyi w ten sposób, że stwarza „Krajowy Urząd popierania przemysłu Margrabstwa morawskiego" jako zakład krajowy (z dwoma oddziałami, czeskim i niemieckim), który posiada także własne techniczne urządzenia dla załatwiania tych wszystkich czynności, jakie dotychczas były powierzane morawskiemu Muzeum; zaniechano więc udzielania subwencyi temu Muzeum, ale przyjęto na etat krajowy personal dotychczasowego technicznego oddziału w morawskiem Muzeum. Z wyłączeniem szkolnictwa przemysłowego, należą do zakresu działania tego Urzędu wszystkie sprawy, dotyczące popierania drobnego przemysłu Urząd ten według intencyi Sejmu morawskiego ma także być pośrednikiem w akcyi na tem polu, podejmowanej przez państwo i inne czynniki. Na urządzenie tego zakładu krajowego przeznaczono na rok 1910 kwotę 80.000 K., a na bieżące wydatki roczne 43.000 K. oprócz spodziewanej subwencyi państwowej w kwocie 30.000 K., subwencyi od Izb handlowych i przemysłowych oraz innych czynników w kwocie 15.000 K. Krajowy Urząd popierania przemysłu Margrabstwa morawskiego jest organem wykonawczym Wydziału krajowego i „Krajowej Rady przemysłowej", która dwa lata przedtem została utworzoną.

W morawskiej akcyi popierania drobnego przemysłu daje się jednak uczuwać brak odpowiedniej centralnej krajowej organizacyi kredytowej. Istniejące dobrowolne Związki Spółek przemysłowych nie posiadają dosyć sił dla spełnienia ciążących na nich zadań; udzielona im pomoc krajowa w formie znaczniejszej pożyczki jednorazowej jest niewystarczającą, gdyż chodzi głównie o stałe kredytowe oparcie. Rozważaną więc była także potrzeba utworzenia krajowej centralnej organizacyi kredytowej dla drobnego przemysłu, czemu na przeszkodzie stoi głównie ustrój narodowościowy kuryalny, któryby wymagał tworzenia dwóch odrębnych zakładów kredytowych, a zatem zbyt kosztownego aparatu.

b) W Czechach datuje się krajowa akcya dla popierania rękodzielnictwa i drobnego przemysłu od 1895 r.; w tym bowiem roku wyznaczono pierwszą dotacyę z funduszów krajowych (20.000 K.) na ułatwienie rękodzielnikom korzystania z nowoczesnych maszyn i innych środków pomocniczych w pracy zawodowej. Do końca 1909 r. wydał Wydział krajowy na ten cel 120.962 K. Prócz tego subwencyonował Wydział krajowy przemysłowe Spółki gospodarcze, udzielając na koszta założenia Spółek kredytowych po 300 K., a Spółek wytwórczych po 400 K. Główne oparcie znalazła krajowa akcya w Czechach w „Technologicznem Muzeum

przemysłowem Izby handlowej i przemysłowej w Pradze“ i w krajowym „Funduszu jubileuszowym“ dla kredytowego popierania drobnych przemysłowców. Obie te instytucye powstały w 1898 r. Pragskie Muzeum technologiczne uznane zostało także przez Izby handlowe i przemysłowe w Pilznie i w Budziejowicach za ich organ wykonawczy i otrzymuje od nich subwencye; po części także Izba handlowa i przemysłowa w Libercu działa z niem w porozumieniu. Również Ministerstwo handlu w 1904 r. uznało Muzeum pragskie za swój także organ dla akcyi popierania drobnego przemysłu w Czechach. Z funduszów krajowych otrzymuje Instytut praski bardzo znaczne subwencye (obecnie 35.900 K. na 142.000 K. ogólnych kosztów utrzymania), oprócz dotacyi na budowę nowego gmachu; w zamian jednak za te świadczenia zobowiązał Wydział krajowy pragską Izbę handlową i przemysłową do tego, że jej Muzeum technologiczne ma wykonywać w zakresie swego działania wszystkie czynności, potrzebne do przeprowadzenia krajowej akcyi popierania przemysłu w jej ówczesnych i późniejszych formach.

Pragski instytut technologiczny rozwinął dzięki temu bardzo wydatną i wzorowo prowadzoną działalność pod znakomitem kierownictwem. Posiada trzy oddziały (mechaniczno-technologiczny, chemiczno-technologiczny i administracyjny), nadto osobną stacyę doświadczalną dla przemysłu tkackiego i stacyę dla przemysłu papierowego. W ciągu dziesięciolecia 1899—1908 r. wydał blizko 20.000 fachowych porad, opinii i ocen w różnych sprawach dotyczących przemysłu, częstokroć na podstawie analiz i doświadczeń przeprowadzonych w swoich zakładach, interweniował w sprawie założenia lub maszynowego urządzenia 257 Spółek przemysłowych, przeprowadził na zlecenie Wydziału krajowego zakupno maszyn dla 44 Spółek za 120.962 K., wykonywał w Spółkach fachową instrukcyę, urządził 339 kursów majsterskich i fachowych przy udziale 7013 uczestników, 593 wykładów z różnych dziedzin tak techniki jak i ekonomiki przemysłowej, współdziałał przy urządzeniu 285 wystaw lokalnych i 13 wystaw centralnych prac terminatorskich, był czynnym w założeniu 60 kółek i ognisk terminatorskich, nad któremi też wykonywa opiekę.

Fundusz jubileuszowy dla kredytowego popierania drobnych przemysłowców utworzony został równocześnie z takimże funduszem dla drobnych rolników. Każdy z tych funduszów udotowany został sumą 1,000.000 K. i każdy z nich stanowi osobę prawną, powołaną i uprawnioną do zaciągania pożyczek, przyjmowania depozytów od Spółek i stowarzyszeń, udzielania pożyczek skryptowych i w formie eskontu wekslowego, do oddawania weksli do reeskontu, pośredniczenia w obejmowaniu dostaw, zwłaszcza publicznych, i do udzielania Spółkom potrzebnych rad i wskazówek. Zarząd Funduszu znajduje się w rękach osobnej kuratoryi, złożonej z 9 członków przez Wydział krajowy mianowanych, przy pomocy ustanowionego Komitetu doradczego i osobnego krajowego biura, które załatwia czynności bieżące Funduszu przemysłowego. Fundusz ten używany jest tylko dla popierania Spółek i stowarzyszeń przemysłowych przeważnie wekslowym kredytem lub na rachunek bieżący za podkładem weksli kaucyjnych z reguły do wysokości sumy wpłaconych udziałów i statutowej poręki, a ponad tę wysokość za osobistem poręczeniem przez członków Zarządu i Rady nadzorczej Spółki. Oprocentowanie udzielonych kredytów wynosi 4—4½%. Z razu mało korzystano (przez 4 pierwsze lata) z tego Funduszu, obecnie jest już w całości nie tylko wyczerpany, ale nadto otrzymał 3% pożyczkę z funduszów krajowych (150.000 K.) i zapożycza się u rolniczego Funduszu jubileuszowego (20.000 K.). Głównie jednak korzystają z Funduszu wytwórcze (gospodarcze) Spółki przemysłowe (surowcowe, magazynowe, warsztatowe, produkcyjne), w których ręku pozostawało z końcem 1908 r. ogółem 1,084.847 K., podczas gdy Spółki kredytowe były dłużne 103.462 K, a zawodowe stowarzyszenia przemysłowe 92.170.

Biuro Funduszu jubileuszowego jest powołane do udzielania pomocy w zakładaniu nowych Spółek i ocenianiu warunków ich rozwoju, ale wykonywanie nad tymi Spółkami nadzoru należy do osobnego „Krajowego czeskiego biura stowarzyszeń“, zajmującego się lustracyami tak przemysłowych, jak rolniczych Spółek, korzystających z pomocy kraju.

Powszechnie odczuwaną jest w Czechach potrzeba uzupełnienia i wykończenia tej organizacyi dla popierania drobnego przemysłu w dwóch kierunkach:

przez przeobrażenie obu Funduszów jubileuszowych w osobny krajowy zakład kredytowy i ściślejszy związek między instytucyami i biurami, współdziałającymi w akcyi popierania drobnego przemysłu, zwłaszcza zaś między Muzeum technologicznem a biurami Wydziału krajowego. Projekt przeobrażenia jubileuszowych Funduszów na „Krajowy Zakład kredytowy dla rolnictwa i przemysłu“ został przez Wydział krajowy przedłożony Sejmowi czeskiemu już w 1907 r., ale nie mógł być dotychczas załatwiony z powodu stosunków, tamujących pracę tego Sejmu.

c) Austrya dolna. Akcya Sejmu i Wydziału krajowego dolno-austryackiego w celu popierania drobnego przemysłu datuje się od 1901 r. i skupioną jest w „Oddziale dla spraw drobnego przemysłu“, który stanowi sekcyę „Departamentu dla spraw publicznej użyteczności“. Przeznaczony na cele tej akcyi kredyt w budżetach krajowych dolno-austryckich rośnie z kwoty 15.000 K. (w 1900 r.) na 120.000 K. (w 1910 r.), w czem jednak nie mieszczą się wydatki personalne, opłacane z ogólnego etatu funkcyonaryuszów krajowych. Zadanie dolno-austryackiej Reprezentacyi krajowej było ułatwione nietylko przez obfite środki, jakimi ten kraj rozporządza, ale także przez łatwość korzystania z wszelkich środków i urządzeń centralnych władz państwowych, przeznaczonych do popierania drobnego przemysłu. Przedewszystkiem tedy nie miał potrzeby Sejm i Wydział dolno-austryacki myśleć o utworzeniu lub subwencyonowaniu osobnych instytutów technologicznych, gdyż ma na swe usługi państwowy instytut w Wiedniu, wybornie wyposażony i różne inne zakłady pomocnicze w stolicy państwa. Największą więc uwagę zwrócono na organizacyę zbytu i eksportu wytworów dolno-austryackiego, zwłaszcza wiedeńskiego przemysłu. Z całą tedy ścisłością i energią dopilnowuje się tego, aby zakłady krajowe, lub zostające pod zarządem albo pod wpływem Wydziału krajowego, pokrywały swoje potrzeby u krajowych, dolno-austryackich producentów, wywiera się w tym celu także stanowczy nacisk na prywatne przedsiębiorstwa, będące dostawcami kraju i przeprowadza się konsekwentnie zasadę wyraźnie głoszoną, że konsument dolno-austryacki ma być zachowany dla producenta dolno-austryackiego. Dalszym środkiem popierania zbytu, a przedewszystkiem eksportu, jest urządzanie lub subwencyonowanie czasowych wystaw częściowych lub ogólnych drobnego przemysłu dolno-austryackiego, bądź to w Wiedniu, bądź w zagranicznych ogniskach ruchu handlowego (Petersburgu, Londynie, Bukareszcie itp.). Wystawy te urządzane są z wielkiem znawstwem rzeczy, ale także z wielkim nakładem kosztów. Na te cele wydano dotąd przeszło 300.000 K., z czego około połowa przypada na koszt urządzenia wystawy drobnego przemysłu dolno-ausryackiego na wystawie łowieckiej w Wiedniu (w 1910 r.) w osobnym pawilonie. W 1908 r. zorganizowany został dla celów zbytu i eksportu wytworów dolno-austryackiego drobnego przemysłu osobny zakład krajowy pod nazwą: „Składu wzorów dolno-austryackiego krajowego Patronatu przemysłowego“, prowadzony na podstawie osobnego statutu we własnym zarządzie Wydziału krajowego. Ten zakład utrzymuje przedewszystkiem stałą wystawę wzorów towarów, produkowanych przez uczestniczących w tej wystawie dolno-austryackich przemysłowców, a nadto troszczy się przez ruchliwą reklamę, udzielanie informacyi handlowych, pomoc w nawiązywaniu stosunków handlowych, ustanawianie swoich zastępców, urządzanie filii składu itp. o zbyt i eksport wytworów tych przemysłowców, którzy ze Składem pozostają w stałym stosunku. Obok tego najważniejszego i najbardziej charakterystycznego kierunku dolno-austryackiej akcyi krajowej dla popierania przemysłu, podnieść należy także bardzo wydatne wspieranie przez dolno-austryacką Reprezentacyę krajową zabiegów centralnego państwowego Urzędu dla popierania przemysłu celem zaopatrywania Spółek rękodzielniczych i wogóle drobno-przemysłowych w maszyny, motory i inne narzędzia pracy przemysłowej przez udzielanie im pożyczek zazwyczaj bezprocentowych, niekiedy na 3%, a wyjątkowo także bezzwrotnych subwencyi. Do 1909 r. udzielono 39 pożyczek dla 25 Spółek i stowarzyszeń w łącznej sumie 470.010 K., z czego dotychczas jako nieściągalne odpisano 10.126 K., a przewidywaną jest już obecnie konieczność dalszego odpisu około 16.700 K., Dość częste wypadki niepowodzeń w Spółkach dolno-austryackich, popieranych przez kraj i Rząd, dały powód dolno-austryackiemu Wydziałowi krajowemu i Sejmowi do krytycznych uwag i uchwał co do akcyi państwowego Urzędu dla popierania przemysłu i do ustanowienia w „Departamencie dla spraw

użyteczności publicznej" osobnego stałego urzędnika inspekcyjnego celem zaostrzenia nadzoru nad gospodarką przemysłowych Spółek i dla współpracownictwa w załatwianiu służbowych agend dolno-austryackiego Patronatu przemysłowego. Już przedtem zresztą wykonywał Wydział krajowy obowiązkowe (ustawowe) rewizye w Spółkach przemysłowych, korzystających z pomocy kraju, ale poczynione doświadczenia przywiodły Wydział krajowy do przekonania, że opieka ta musi być wszechstronną i bezpośrednio wykonaną, jeżeli ma być skuteczną. Tym sposobem także w Austryi Dolnej wytwarza się coraz większy kontakt bezpośredni między krajową organizacyą dla popierania drobnego przemysłu, a rękodzielnikami i innymi drobnymi przemysłowcami i na tę organizacyę przechodzi coraz więcej zadań i coraz więcej wpływu w całej akcyi popierania drobnego przemysłu.

d) W innych krajach austryackich zaczyna się także ożywiać działalność reprezentacyi krajowych w celu popierania drobnego przemysłu, jakkolwiek nigdzie nie przybrała tak znacznych rozmiarów, jak właśnie w trzech dotąd wymienionych krajach. W ostatnich czasach zainteresował się górno-austryacki Sejm i Wydział krajowy Spółkami kredytowo-przemysłowemi wskutek propozycyi, jakie w tym względzie zostały przedstawione przez kuratoryę Instytutu dla popierania przemysłu w Lincu. Chodziło mianowicie o znalezienie środków kredytowych dla zasilania drobno przemysłowych Spółek, których tworzenie w Austryi Górnej jest zamierzone w myśl propagandy, wychodzącej z państwowego Urzędu dla spraw kredytu przemysłowego. Ponieważ Centralna Kasa Spółek rolniczych w Lincu ma stałe, bardzo znaczne nadwyżki funduszów obrotowych z lokacyi Spółek, przeto chodziło o ich zużytkowanie dla popierania kredytowych Spółek przemysłowych. Na to zgodziła się Centralna Kasa Spółek rolniczych tylko pod warunkiem uzyskania gwarancyi krajowej za dostarczone do obrotu fundusze dla Spółek przemysłowych. Wskutek tego Sejm górno-austryacki uchwałą powziętą w dniu 17. lutego br. zgodził się na udzielenie żądanej gwarancyi aż do 500.000 kor. pod warunkiem, że gwarantowane przez kraj fundusze użyte zostaną tylko dla silniejszych Spółek, w których udział członka ma wynosić najmniej 300 K., a dalsza poręka statutowa dwukrotną wysokość deklarowanego udziału. Nadto tylko w każdym wypadku z osobna ma Wydział krajowy orzekać o udzieleniu gwarancyi krajowej za fundusze Spółce skredytowane i ma wykonywać w odnośnych Spółkach przemysłowych rewizye, co w statucie każdej Spółki ma być zastrzeżone. Zresztą akcyę popierania drobnego przemysłu prowadzi w Austryi Górnej głównie lincki Instytut dla popierania drobnego przemysłu w łączności z akcyą państwową.

Także w innych krajach alpejskich, jak mianowicie w Styryi, Karyntyi i Krainie wysunięto w ostatnich czasach na pierwszy plan sprawę popierania organizacyi kredytu rękodzielniczego. Istniejący w Gracu Związek rękodzielniczych Spółek zarobkowo-gospodarczych otrzymuje z różnych stron subwencye, ale nie wystarczające dla wytworzenia szerszej podstawy kredytowej tak, że w tym właśnie kierunku uznawaną jest potrzeba akcyi krajowej.

Wszędzie tedy punkt ciężkości akcyi dla popierania przemysłu drobnego przenosi się naturalnym biegiem rzeczy z centralnych instytutów państwowych na instytucye krajowe, a w szczególności Reprezentacye krajowe, które niejako trzymają w swoich rękach klucz dla usuwania trudności, nastręczających się w toku akcyi dla skutecznego prowadzenia polityki „stanu średniego".

III.

Dotychczasowa akcya krajowa dla popierania drobnego przemysłu w Galicyi.

1. Ogólny rzut oka w przeszłość.

Z czasów przedrozbiorowych oddziedziczyła Galicya rozwinięty przemysł swojski, domowy i rękodzielniczy, który w przeważnej części zaspokajał ówczesne potrzeby jej ludności, a w niektórych ogniskach znajdował się w kwitnącym stanie. Dokonany przewrót polityczny wepchnął jednak niebawem także cały nasz swojski przemysł na wielką równię pochyłą, po której się coraz szybciej stacza

ku zupełnej prawie ruinie. Aż do lat siedemdziesiątych ubiegłego stulecia wszystko się składa na ułatwienie i przyspieszenie tego upadku, a znikąd nie przychodzi pomoc. Odcięcie nagłe i zupełne od poprzedniego naturalnego związku Galicyi ze Wschodem i Północą rozrywa jej dotychczasowe stosunki handlowe i zamyka liczne pola zbytu czy to dla wytworów przemysłu rękodzielniczego w większych miastach, czy też dla wyrobów przemysłu uboższej pod względem rolniczym podkarpackiej ludności, która w pracy przemysłowej, zbywanej w stronę zamożniejszych, rolniczych nizin, szukała i znajdowała potrzebne dla siebie źródła zarobkowania. Wzmagające się aż w głąb siedmdziesiątych lat ubiegłego wieku ubożenie ludności rolniczej w Galicyi i szerząca się lichwa zmniejszają gwałtownie zdolność konsumcyjną tej ludności dla wyrobów przemysłowych. Równocześnie zaś wciska się do Galicyi coraz szerszą falą i zagarnia dla siebie pola zbytu przeobrażony już tymczasem wielki przemysł krajów sudeckich i alpejskich. Na jego korzyść przedewszystkiem wychodzą budujące się wtenczas i wkraczające do naszego także kraju linie dróg żelaznych, jego interesom służy ówczesna polityka centralnego Rządu, bezwzględnie popierająca eksport zachodniego przemysłu do wschodnich krajów koronnych różniczkowemi taryfami kolejowemi i fiskalnemi praktykami, przygniatającemi w zarodku zuchwałe pierwsze próby wytworzenia w naszym kraju swojskiego fabrycznego przemysłu. W tych warunkach święci konkurencya zachodnio-austryackiego przemysłu łatwe tryumfy, a przed jego zwycięskim pochodem cofa się nasz swojski przemysł, rozbrojony w dodatku zniesieniem cechowej organizacyi — w zaułki nędzniejących miast i miasteczek i w zakątki wiosek, położonych na uboczu od światowych dróg, aby i w resztkach swoich stać się pastwą lichwy i zwątpienia. Wśród tych gruzów i chwastów swojskiego przemysłu utrzymywały się wyraźne do niedawna wszędzie jeszcze wyraźne tradycye dawniejszego powodzenia, a nie rzadko także wspomnienia minionej świetności, które nawet dzisiaj plączą się tu i ówdzie. W dziedzicach zaś zgnębionego przemysłu rękodzielniczego przechowało się tradycyjne uzdolnienie do rzemiosła, ale zanikła fantazya twórcza. Pozostała ambicya mieszczańska i nieraz nawyknienia z okresu dobrobytu, ale pod wpływem bezsilności i zaniedbania wytwarza się zapamiętały niekiedy konserwatyzm, który jest czasem sympatyczny w swem przywiązaniu do przeszłości, ale częstokroć przeradza się w szkodliwe dla pracy przemysłowej wady. Ścieśnione pole zbytu i sposobności do zarobku rozleniwia siły, a sprzyja rozplenieniu się zawistnego partactwa, obniżeniu się poziomu zawodowej etyki i prowadzeniu życia z dnia na dzień. Domowy, albo raczej wiejski przemysł zasklepia się w tym okresie upadku w utartych szablonach, cofając się przeważnie ku najprostszym formom i rodzajom produkcyi. W niektórych kierunkach swej wytwórczości, obejmującej zwłaszcza pospolite artykuły potrzeb gospodarskich, opiera się ten przemysł domowy na jarmarkach i targach krajowych jeszcze dosyć skutecznie zalewowi obcych, fabrycznych wyrobów, albo z pomocą wędrownego handlu obnośnego podtrzymuje swoją ciężką egzystencyę. Zresztą zaś popada w zupełną zależność od kapitalistycznych pośredników, częstokroć całkiem zanika, albo służy tylko do zaspokojenia własnych potrzeb producenta, jego rodziny i co najwyżej najbliższego koła sąsiadów.

Dopiero z nastaniem ery autonomicznej budzić się zaczyna w naszem społeczeństwie reakcya przeciw temu rozpaczliwemu stanowi rzeczy. Uświadomiły go wystawy przemysłowo-rolnicze odbyte w siedemdziesiątych latach przeszłego wieku w Krakowie i we Lwowie; nasz przemysł przedstawił się na nich niezmiernie ubogo, a porównany z rozpanoszonym już wówczas u nas obcym przemysłem, dał tem bardziej uderzający obraz naszego w tym kierunku zacofania. Wystawy te były jednak już objawem budzącej się w kraju energii i ochoty do czynu. One też zachęciły Sejm krajowy do pierwszych prób przeciwdziałania temu zastojowi i upadkowi, tem bardziej, że ze strony centralnego Rządu i Parlamentu, do których sprawy przemysłowe w pierwszym rzędzie i głównie należały podług obowiązującego ustawodawstwa, nie można się było wówczas spodziewać ani zrozumienia położenia i potrzeb kraju w tym kierunku, ani też otoczenia naszego przemysłu należytą opieką. Dlatego Wysoki Sejm, wkraczając na to pole w 1877 roku, spowodował uchwałą swą z 28. sierpnia utworzenie przy Wy-

dziale krajowym „tymczasowego Komitetu doradczego“ pod przewodnictwem Marszałka krajowego dla czuwania nad sprawami krajowego rękodzielnictwa i przemysłu. Rząd, do którego Wydział krajowy zwrócił się z propozycyą współdziałania z wybranym Komitetem doradczym, odmówił wszelkiego z tym Komitetem porozumiewania się, ale Wysoki Sejm pomimo tego zatwierdził swą uchwałą z 13. czerwca 1879 r. przygotowany przez Wydział krajowy statut „Kuratoryi dla spraw przemysłu domowego i drobnego“. Przez 3 lata pracowała ta Kuratorya z uczuciem swej bezsilności. Na odbywanych posiedzeniach zdawano sobie sprawę ze stanu różnych gałęzi przemysłu swojskiego, szukano dróg dla ich podniesienia, ale nie znajdowano środków praktycznego działania. Od Rządu centralnego, wobec jego całkiem odpornego stanowiska, nie można się było spodziewać żadnej pomocy, a ówczesne fundusze, jakimi Wysoki Sejm rozporządzał na zaspokojenie wszystkich potrzeb krajowych, jego pieczy pozostawionych w wyniszczonym i zaniedbanym kraju, wynosiły zaledwie koło 3,600.000 K i musiały być używane przedewszystkiem na najnaglejsze kulturalne konieczności. Zrażeni bezpłodnością swej akcyi członkowie Kuratoryi złożyli gremjalnie swoje mandaty w 1882 roku.

Ale dążenie do podniesienia krajowego przemysłu ożywia się w kraju i już w 2 lata później w 1884 roku tworzy się znowu pod przewodnictwem Marszałka kraju dra Zyblikiewicza „Komisya krajowa dla przemysłu domowego i rękodzielniczego“. Działanie tej komisyi trwało do r. 1887, w którym uznano potrzebę rozszerzenia jej działalności na przemysł krajowy wogóle, bez ograniczenia wyłącznie do przemysłu drobnego i rękodzielniczego. Nastąpiło więc w r. 1888 nowe przekształcenie Komisyi. Na podstawie statutu, uchwalonego przez Sejm dnia 19. stycznia 1888, wchodzi w życie „Komisya krajowa dla spraw przemysłowych“, której jako zadanie wskazano: „podniesienie przemysłu krajowego wogóle, opiekę nad przemysłem domowym i rękodzielniczym, w szczególności zaś udoskonalenie i rozpowszechnienie fachowej nauki przemysłowej“. Komisya ta, zmieniająca się w ciągu lat cokolwiek co do swej organizacyi wewnętrznej, istnieje dotychczas jako organ doradczy Wydziału krajowego we wszystkiem, co przemysłu krajowego dotyczy. Składa się ona w połowie z członków, przez Wydział krajowy powołanych, w połowie zaś z członków, których sama głosowaniem dobiera. Trwanie mandatu jej członków jest sześcioletnie, tj. na czas trwania kadencyi sejmowej, a przewodniczącym Marszałek krajowy. Załatwia swe czynności w 3. stałych Komitetach (dla spraw szkolnych, dla spraw rękodzielniczych i dla spraw przemysłowych wogóle) i na posiedzeniach plenarnych, ma swe własne biuro, przyłączone do departamentu II. Wydziału krajowego, swego sekretarza i fachowe siły biurowe, dodane jej przez Wydział krajowy.

W budżecie krajowym przeznacza Sejm już od 1884 r. wzrastające następnie szybko kwoty na cele szkół i warsztatów przemysłowych, na stypendya i zasiłki na naukę zawodową w kraju i za granicą w przemyśle, na pożyczki i na zasiłki dla przedsiębiorców przemysłowych, zwłaszcza zaś dla spółek przemysłowych. W budżecie na rok 1887 figuruje już na cele przemysłowe kwota 192.960 koron.

Z początkiem tegoż roku tworzy Wys. Sejm „stały fundusz przemysłowy“, który zasilany jest w dalszych latach coraz znaczniejszemi dotacyami z ogólnego funduszu krajowego; do tego funduszu przemysłowego przelane zostały wszystkie pożyczki poprzednio z funduszu krajowego udzielone na cele przemysłowe; było ich razem 43 w sumie 222.820 K.

W jaki sposób rozwija się dalsza akcya krajowa na tem polu, wskazuje na to najlepiej wglądnięcie w budżety krajowe. Ogólny obraz tego rozwoju daje mianowicie przedewszystkiem tablica, stanowiąca Alegat IV. do niniejszego sprawozdania, a zawierająca przedstawienie wydatków na cele przemysłu krajowego w budżetach krajowych w ciągu lat 1887—1910, — a więc za 24 lata. Następujące zaś potem Alegaty V. do VIII. pozwalają dokładniej wniknąć w postępy akcyi krajowej w jej różnych działach i kierunkach.

W ciągu 24 lat zwiększyły się wydatki na cele przemysłowe sześciokrotnie, z 192.960 K. na 1,176.854 K., podczas gdy ogólne wydatki w budżetach krajowych wzrosły z 4,357.924 K. na 58,263.056K. Dla łatwiejszego przeglądu akcyi można ją podzielić na 3 części, t. j. sprawy szkolnictwa i nauki, sprawy kredytu przemysłowego, sprawy dotyczące organizacyi pracy i zbytu.

2. Szkolnictwo przemysłowe.

Na popieranie szkolnictwa przemysłowego przeznacza kraj $^3/_5$ części wszystkich funduszów preliminowanych na cele przemysłowe. To też ilość szkół przemysłowych, ich uposażenie i działalność rosną w następujący sposób (Al. VI.):

a) **Szkoły przemysłowe uzupełniające.** W r. 1887 istniało 12 szkół z 2854 uczniami zapisanymi, w r. 1901 ilość szkół wzrosła 4-krotnie (na 50), a frekwencya uczniów $2^1/_2$ razy t. j. na 6445; w ubiegłym zaś roku było 60 szkół a uczniów 8253 zapisanych, z czego 7000 klasyfikowanych. Jeszcze znaczniej wzrosły wydatki na ich utrzymanie, albowiem z początkiem okresu wynosiły 25.962 K., z czego kraj pokrywał 10.600 K., a z końcem okresu (1909) wzrosły na 285.926 K, z czego na kraj przypadło 100.428 K., zatem więcej niż $^1/_3$ część. Zwrócono przytem większą uwagę na naukę rysunków, między innemi przez urządzanie dodatkowych kursów rysunków, i urządzono także kursa handlowe, a nadto szkoły te częściowo przybierają charakter szkół zawodowych.

Mimo tego stan tego działu szkolnictwa, przez kraj subwencyowanego najwydatniej, przedstawia jeszcze wiele do życzenia, pomimo, że przeciętny wydatek na jedną szkołę wzrósł z 2164 na 4765 K. Szkół tych jednak jest jeszcze za mało, a stosunek majstrów do tych szkół przedstawia dużo jeszcze do życzenia, chociaż się znacznie poprawił.

b) **Krajowe szkoły i warsztaty zawodowo-przemysłowe,** w których nauka jest połączoną z pracą i praktyką w warsztatach szkolnych szybko się mnożą i urozmaicają osobliwie w okresie czasu 1887 do 1901, albowiem ilość ich z 9 rośnie na 32; następnie zaś głównie chodzi o udoskonalenie tych szkół, co znajduje wyraz w niezmienionej ilości szkół i w niebardzo znacznym wzroście uczniów (z 717 na 916), ale w bardzo pokaźnym wzroście wydatków, które z 266.104 K. podnoszą się na 424.891 K. Jedna szkoła zawodowo-przemysłowa kosztowała w 1887 r. 6.244 K., w r. 1901 wydatek na jedną szkołę obliczano tylko na 5.191 K., a w r. 1909 na 13.270 K, z czego kraj pokrywa blisko 50%. Atoli te same szkoły przyczyniają się także coraz znaczniej do pokrywania swoich wydatków ze sprzedaży swoich wyrobów.

c) **Subwencye krajowe dla szkół przemysłowych** wykazują zmienną wysokość, albowiem zmienił się charakter tych szkół i warsztatów naukowych; przemieniały się bowiem szkoły prywatne lub gminne na zakłady krajowe, albo także odwrotnie. Najsilniej ukrajowienie zawodowych szkół i naukowych warsztatów przemysłowych odbywało się w okresie lat 1887—1901, dlatego ilość szkół subwencyonowanych mało wzrasta (tylko co do szkół państwowych), a wydatek na subwencye nawet maleje i podnosi się dopiero w ostatnich kilku latach wraz z wrostem ilości subwencyonowanych szkół i warsztatów z 13 na 26.

d) W ostatniem dziesięcioleciu zaopiekował się kraj najintenzywniej **szkołami handlowemi.** Podczas gdy w ciągu 10-pierwszych lat wspomnianego wyżej 24-letniego okresu akcyi krajowej dla popierania przemysłu figuruje w budżecie krajowym tylko subwencya na krakowską szkołę (później Akademię) handlową w kwocie 2.000 do 2.400 K., to już w następnych 4 latach podnosi się wydatek na tę szkołę i przybywa nowy wydatek na lwowską Akademię handlową aż do łącznej kwoty 31.000 K. (budżet na r. 1900), a w ciągu ostatnich 10 lat wydatek ten dochodzi do podwójnej wysokości, a mianowicie w budżecie na rok 1910 wynosi 62.000 K. i obejmuje już nietylko krakowską i lwowską Akademię, ale także kilka innych męskich i żeńskich szkół kandlowych, subwencyonowanych z funduszów krajowych. Ogółem w ciągu 24 ostatnich lat wydatek w budżetach krajowych na szkoły handlowe stanowił 470.556 K.

W związku z powyższemi świadczeniami kraju dla popierania rozwoju szkolnictwa przemysłowego i kandlowego pozostają coraz liczniejsze i znaczniejsze wydatki na stypendya i zasiłki naukowe tak dla uczniów, jak i nauczycieli szkół przemysłowych i handlowych. W ostatnich latach zaś zwrócił kraj uwagę szczególniejszą na popieranie burs dla młodzieży rękodzielniczej i na rozbudzenie zamiłowania do pracy zawodowej przez subwencyonowanie wystaw prac uczniów rękodzielniczych. W ciągu 24-letniego okresu przeznaczył kraj w swym budżecie na :

	w osobnyh poz. budżet. K.	z dotacyi ogólnej na subw. bezzwr. K.
Stypendya dla uczniów kraj. i państwowych szkół przemysłowych	546.000	21.119
Stypendya dla młodzieży handlowej . .	85.200	
Zasiłki na bursy dla młodz. rzemieślniczej	11.500	4.200
Stypendya na kształcenie nauczycieli szkół przemysłowych uzupełniających . .	82.200	
Stypendya na kształcenie nauczycieli dla 2-uklas. szkół handlowych . . .	78.300	
Stypendya na studya zagraniczne . .		72.742
Zasiłki na wystawy prac uczniów rękodz.		4.200
Kursy wakacyjne i wycieczki nauk. uczniów szkół zawodowych		4.240
Razem rożne stypendya i zasiłki na cele przemysłowe i handlowe . . .	803.200	103.298
czyli łącznie K. . . .	906.498	

Oprócz znacznych środków, przeznaczanych z ogólnych funduszów krajowych na kształcenie młodych pokoleń w kierunku przemysłowym, znajdują się pod zarządem kraju także różne **fundacye**, utworzone specyalnie w celu popierania zawodowego wykształcenia młodzieży przemysłowej, zwłaszcza rękodzielniczej, jak mianowicie: a) fundacya stypendyjna wystawy krajowej rolniczo-przemysłowej z 1877 r. (kapitał zakładowy 53.107 K., stypendya roczne po 800 K. na zagraniczne studya); b) fundacya Franciszka Steczkowskiego z Jasła z 1886 r. (kapitał zakładowy 8833 K., stypendya po 200 K. z pierwszeństwem dla kandydatów z Jasła); c) fundacya im. śp Teofila i Pauliny małż. Adamskich z 1894 r. (kapitał zakładowy 69.276 K., stypendya minimalnie po 200 wzgl. 400 K. z pierwszeństwem dla Tarnowa); d) fundacya stypendyjna im. Stowarzyszenia oszczędności i kredytu urzędników i służby kolei Karola Ludwika (kapitał zakładowy 3.386 K., stypendya minimalne po 100 K.); e) fundacya przemysłowa ks. Wojciecha Michny z 1910r. (kapitał 15.485 K., stypendya lub zasiłki dla tkaczów z Krościenka wyższego); — a zwłaszcza fundacya im. Feliksy Maryi dw. im. hr. z Golejewskich Czarkowskiej z kapitałem zakładowym 516.800 K. z przeznaczeniem połowy dochodów na zasiłki i stypendya dla uczniów szkół przemysłowych, terminatorów i czeladników na dalsze kształcenie się w zawodzie przemysłowym w kraju i za granicą. — (por. Aleg. VIII.)

3. Kredyt.

Czyniąc przegląd urządzeń kredytowych, przeznaczonych dla popierania drobnego przemysłu, wypada tutaj na uboczu pozostawić te instytucye, które tylko w ramach ogólnego kredytu, uwzględniającego różne sfery ludności, mimochodem niejako traktują dział interesów kredytowych drobno-przemysłowych bez szczególniejszego zwracania uwagi na stosunki i potrzeby drobnego przemysłu, jak w szczególności miejskie i powiatowe kasy oszczędności, wszystkie banki emisyjne i t. p. Natomiast zaliczyć wypada do urządzeń kredytowych, które powołane są służyć przedewszystkiem interesom drobnego przemysłu, następujące fundusze i instytucye: Stały krajowy Fundusz przemysłowy, krajowy Fundusz inwestycyjny Banku krajowego, Fundacyę imienia hr. z Golejewskich Czarkowskiej, Fundusze miejskie rękodzielnicze, Towarzystwa zaliczkowe ze znaczną ilością drobnych przemysłowców, Spółki oszczędności i pożyczek z siedzibą w miastach i miasteczkach a z wysokim procentem rękodzielników, specyalne Spółki kredytowe drobnych przemysłowców i wreszcie Spółki fakturowe.

a) **Krajowy „stały Fundusz przemysłowy“** utworzony został uchwałą sejmową z dnia 22. stycznia 1887 r. w ten sposób, że zawiązkiem jego stała się kwota 153.891·52 K, jaka pozostała z likwidacyi sumy 222:820·06 K stanowiącej w dniu 1. stycznia 1887 r. należytość Funduszu krajowego z udzielonych poprzednio na cele przemysłowe pożyczek. Dalsze zaś zasilenie jego stanowiły dotacye roczne

a)

Działalność krajowego stałego funduszu przemysłowego.

ad str. 34.

W KWOTACH	Udzielono pożyczek (ilość) w latach			Suma kwot udzielonych pożyczek		Procent	
	1887—1901	1902—1909	1887—1909	K.	h.	ilości pożyczek	sumy kwot pożyczkowych
Do 5.000 Koron	107	63	170	456.570	-	32.5	5
„ 10.000 „	83	56	139	1.106.750	16	26	12
„ 50.000 „	68	128	196	4.854.826	06	36	50
„ 100.000 „	2	22	24	1.916.526	55	4	20
nad 100.000 „	—	6	6	1.263.800	—	1.5	13
Razem Koron	260	275	235	9.598.472	77	100	100

b) *ad str. 34.*

NA PRZEMYSŁ	Ilość		Suma pożyczek		Przeciętna kwota		Kwota pożyczki	
	przedsiębiorstw	pożyczek			pożyczek dla 1. przedsiębiorcy	jednej pożyczki	najmniejszej	największy
			K.	h.	K.	K.	K.	K.
1. tkacki	32	75	1.647.404	45	51481	21965	400	400.000
2. skórny	41	85	1.236.500	16	30158	14547	800	123.800
3. drzewny	53	67	771.900	—	14564	11521	1000	100.000
4. metalowy	58	82	1.807.199	82	31155	22039	600	100.000
5. ceramiczny	33	35	466.220	—	14127	13320	400	60.000
6. różny	142	191	3.669.248	34	25839	18792	700	150.000
Razem	359	535	9.498.473	77	26709	17941	400	400.000

c) *ad str. 34.*

Przedsiębiorstwa		Przedmiot cyfr obok podanych	Na przemysł tkacki		Na przemysł skórny		Na przemysł drzewny		Na przemysł metalowy		Na przemysł ceramiczny		Na różne gałęzie przemysłu		Razem	
			K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g
Spółki		ilość przedsiębiorstw	11	—	19	—	6	—	5	—	2	—	18	—	61	—
		ilość udzielon. pożycz.	49	—	56	—	9	—	13	—	2	—	41	—	170	—
		kwota łączna pożyczek w K.	**351.700**	—	**638.950**	—	**68.800**	—	**185.000**	—	**5.920**	—	**660.800**	—	**1.911.170**	—
		odpisane pożyczki	45.764	27	31.352	44	1.289	40	234	42	1.091	94	8.122	43	87.854	90
		Stan z 31/12 1909 .	10.348	90	60.511	51	6.533	93	113.000	—	—	—	159.101	35	349.495	69
indywidualne i akcyjne	mniejsze	ilość przedsiębiorstw	10	—	10	—	32	—	22	—	13	—	47	—	134	—
		ilość udzielon. pożycz.	13	—	10	—	39	—	22	—	14	—	53	—	151	—
		kwota łączna pożyczek w K. . . .	**44.100**	—	**666.50**	16	**235.100**	—	**118.100**	—	**36.300**	—	**378.844**	—	**879.094**	16
		odpisane pożyczki .	—	—	5 249	84	2.619	12	2.207	01	1.060	—	20.940	13	32.076	10
		Stan z 21/12 1909 .	4.626	42	5.750	83	74.720	32	40.902	04	3 800	37	149.439	94	279.239	92
	średnie	ilość przedsiębiorstw	9	—	11	—	12	—	29	—	15	—	75	—	151	—
		ilość udzielon. pożycz.	10	—	15	—	13	—	44	—	16	—	95	—	193	—
		kwota łączna pożyczek w K. . . .	**451.604**	**45**	**330.900**	—	**223.000**	—	**1.284.099**	**82**	**284.000**	—	**2559.604**	**34**	**5.133.208**	**61**
		odpisane pożyczki .	—	—	27.545	77	—	—	8.786	94	2.417	85	18.121	62	56.872	18
		Stan 31/12 1909 .	265.314	06	158.488	82	108.592	89	763.579	47	114.055	73	1.621.073	10	3.031.104	07
	większe	ilość przedsiębiorstw	2	—	1	—	3	—	2	—	3	—	2	—	13	—
		ilość udzielon. pożycz.	3	—	4	—	6	—	3	—	3	—	2	—	21	—
		kwota łączna pożyczek w K. . . .	**800.000**	—	**200.000**	—	**245.000**	—	**220.000**	—	**140.000**	—	**70.000**	—	**1.675.000**	—
		odpisane pożyczki .	—	—	67.563	12	—	—	—	—	—	—	—	—	67.563	12
		Stan 31/12 1909 . .	760.000	—	—	—	179.000	—	195.000	02	30.000	—	43.006	06	1.207.006	08

z Funduszu krajowego, wzrastające stopniowo od 60.000 na 200.000 K, podczas gdy wysokość Funduszu została uchwałą sejmową z 29. października 1903 r. podwyższoną na 5,000.000 K., dalszą zaś uchwałą z 18. marca 1907 r. na 7,000.000 K., przyczem zezwolono na eskontowanie w Banku krajowym późniejszych dotacyi z razu do wysokości 1,000.000 K, a następnie do 3,000.000 K. Stan tego funduszu wynosił z końcem 1909 r. w majątku własnym 2,282.054·24 K, funduszu obrotowym 4,972.085·76 K. O udzielaniu pożyczek decyduje Wydział krajowy na podstawie wniosków krajowej Komisyi przemysłowej, administracyę bankowo-techniczną prowadzi Bank krajowy. Spłata pożyczek rozkładaną bywa stosownie do przeznaczenia pożyczki i stosunków dłużnika na dłuższy lub krótszy okres czasu, z reguły na czas od 10. aż do 25. lat, przyczem częstokroć przyznaje się „lata wolne“ (dwa do pięciu pierwszych lat), w których dłużnik nie ma obowiązku spłacania ani rat pożyczkowych, ani nawet odsetek. Zresztą obowiązuje od początku istnienia Funduszu oprocentowanie normalne pożyczek po 3%, a tylko wyjątkowo były przyznawane także pożyczki bezprocentowe.

W ciągu 23 lat działalności krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych (od 1887 r. do 1909) rozdzielono między 359 przedsiębiorstw 535 pożyczek w łącznej sumie K. 9,598.472, z czego odpisanych zostało K. 244.366 czyli 2·55%, spłacono K. 4,487.260, a stan dłużny kapitału z końcem 1909 wynosił K. 4,866.845. Przeciętna kwota pożyczona jednemu przedsiębiorcy (dłużnikowi) wynosiła 26.709 K, przeciętna kwota jednej pożyczki wynosiła 17.941 K., najmniejsza pożyczka 400 K., największa pożyczka 400.000 K. Przeważna część udzielonych z Funduszu przemysłowego pożyczek miała charakter inwestycyjny tj. służyła na założenie nowych, rozszerzenie istniejących przedsiębiorstw przemysłowych, lub na ich przeobrażenie w przedsiębiorstwa fabryczne.

W jakich kwotach były pożyczki rozdzielane objaśnia dokładniej obok umieszczona tabelka a).

Wynika stąd, że pożyczki mniejsze aż do 10.000 K miały co do ilości pożyczek przewagę (58½% ogólnej ilości udzielonych pożyczek), ale na te pożyczki wydano tylko ⅙ część (17%) z ogólnej kwoty udzielonych pożyczek. Połowa rozdzielonej sumy kwot pożyczkowych przypada na pożyczki ponad 10.000 do 50.000 K. W pierwszym okresie działalności krajowej komisyi Komisyi przemysłowej (do 1901) udzielono tylko dwie pożyczki w kwotach ponad 50.000 K. aż do 100.000 K, podczas gdy w ciągu 8. lat ostatnich przeważa tendencya do rozdzielania znaczniejszych pożyczek tak, że stanowczo już przeważają nawet ilościowo pożyczki ponad 10.000 K, pożyczek ponad 50.000 K udzielono już 22, a nadto 6 pożyczek w kwotach powyżej 100.000 K., co przedtem wcale się nie zdarzało.

Które rodzaje przemysłu i w jakim stosunku korzystały z Funduszu przemysłowego poucza obok umieszczona tabelka b).

Z wybitniejszych tedy rodzajów przemysłu najmniej korzystał z krajowego Funduszu pożyczkowego przemysł drzewny i przemysł ceramiczny; oba te przemysły bowiem razem wzięte otrzymały z Funduszu przemysłowego tyle kapitału pożyczkowego, ile sam przemysł skórny, a znacznie mniej, aniżeli przemysł tkacki, zwłaszcza zaś przemysł metalowy.

Na dokładniejszy wzgląd w ustrój i rozmiary przedsiębiorstw przemysłowych, popieranych z krajowego Funduszu przemysłowego, pozwala końcowe zestawienie wykazu pożyczek, podanego w Alegacie VII, jakoteż następujące rozgatunkowanie udzielonych pożyczek i ich spłaty pomiędzy Spółki jakoteż inne przedsiębiorstwa mniejsze, średnie i większe, przedstawione w tabelce c), obok umieszczonej.

Trzeba zatem przedewszystkiem skonstatować, że nieco więcej niż połowa (53 ½%) środków pieniężnych, jakimi rozporządza krajowy Fundusz przemysłowy, służyła przemysłowi „średniemu“, to znaczy mniejszym fabrykom. Łącznie zaś z wielkiemi przedsiębiorstwami, które otrzymały 17 ½% kapitału rozdanych pożyczek, wypada 71% kapitału pożyczonego na rzecz przemysłu fabrycznego. Pozostałych 29% rozdziela się w przeważnej części na przemysłowe Spółki zarobkowo-gospodarcze (20%), złożone z najmniejszych przedsiębiorców rękodziel-

niczych lub uprawiających domowy przemysł, a w mniejszej części (9%) na indywidualne warsztaty rękodzielnicze (tak średnie, jak i duże) i na inne przedsiębiorstwa przemysłowe, nie mające jednak charakteru fabrycznego. Ale i ten stosunek (71 : 29) przesunął się w drugim okresie działalności krajowej Komisyi przemysłowej na niekorzyść mniejszego przemysłu, jak to wynika z porównania kwot dłużnych z końcem 1909 r. przez te same kategorye przemysłowców. Poucza o tem następujące zestawienie:

Grupa:	Suma pożyczkowa kwot udzielonych	%	dłużnych 31/12. 1909	%
Spółki wytwórczo-przem:	1.911170	20%	349495	7%
Inne przedsięb.: małe	879094	9%	279239	6%
średnie	5.133208	53%	3031104	62%
wielkie	1.675000	17%	1207006	25%
Ogółem	9.598472	100%	4866845	100%

Obecnie zatem w rękach drobnych wytwórców przemysłowych, pracujących w warsztatach rękodzielniczych lub w domowym przemyśle na własny albo wspólny rachunek, znajduje się tylko K. 628.734, czyli 13% kapitału krajowego Funduszu przemysłowego, podczas gdy przemysł fabryczny mniejszy i wielki, posiada 4,238.110 K czyli 87% kapitału pożyczkowego.

b) **Krajowy Fundusz inwestycyjny.**

Sejm krajowy zakładając Bank krajowy postanowił, że 40% z czystego zysku ma być corocznie przeznaczane na powiększenie kapitału zakładowego Banku krajowego aż do sumy 4,400.000 K, reszta zaś zysku ma zasilać rezerwę ogólną i specyalną. Gdy zaś oznaczona wysokość kapitału zakładowego zostanie osiągniętą, wówczas 40% zysków ma być oddaną do rozporządzenia Sejmu krajowego. To się stało rzeczywiście w 1906 r. i dlatego na podstawie wniosków Dyrekcyi Banku i Wydziału krajowego postanowił Wysoki Sejm uchwałą z dnia 11. marca 1907 z owych nadwyżek utworzyć „Krajowy Fundusz inwestycyjny", oznaczając wysokość tego funduszu na 5,000.000 K. Przeznaczeniem tego Funduszu jest popieranie przemysłu, rolnictwa, górnictwa i handlu bądź to przez dostarczanie zakładowego kapitału lub kredytu dla przedsiębiorstw krajowych, bądź przez tworzenie lub popieranie organizacyi kooperacyjnych, bądź wreszcie w ogóle przez działanie w celach rozwoju i popierania ogólnej wytwórczości. Funduszem tym administruje Dyrekcya i Rada nadzorcza Banku krajowego wraz z Komisyą inwestycyjną, którą mianuje Wydział krajowy. Z końcem grudnia 1909 r. dosięgnął krajowy Fundusz inwestycyjny sumy 1,057.360·06 K, a użyty został na udział w 4 Spółkach z kwotą łączną 320.000 K, na zakupno akcyi w Towarzystwach akcyjnych w sumie 355·000 K. i 4 pożyczki w łącznej kwocie 230.000 K. Przemysł rękodzielniczy korzystał dotychczas tylko w jednym wypadku z środków krajowego Funduszu inwestycyjnego i to w bardzo skromnej mierze (10.000 K), ale ma do tego w uchwałach sejmowych otwartą drogę, zwłaszcza gdy się postara o odpowiednią dla siebie zbiorową organizacyę gospodarczą.

c) **Fundacya im. Feliksy-Maryi dw. im. z hr. Golejewskich Czarkowskiej**, zostającapod zarządem kraju, jest także poważnym środkiem pomocniczym, ułatwiającym akcyę krajową popierania przemysłu i ma właśnie dla drobnego przemysłu szczególniejsze znaczenie (por. alegat VIII). Majątek zakładowy tej Fundacyi stanowią efekta w łącznej wartości 516.800 K. Połowa czystego dochodu z majątku Fundacyi tudzież kwoty, jakie wpłynęły tytułem zwrotu, mają być obracane na bezprocentowe pożyczki, spłacalne w okresie 5 lat, dla przemysłowców i rękodzielników którzy mają uzdolnienie do samoistnego wykonywania przemysłu, pragną otworzyć samoistną pracownię, a brak im do tego środków pieniężnych. Pożyczka ma być użytą na pokrycie kosztów zaopatrzenia się w potrzebne przybory i narzędzia oraz na zakupienie pierwszego zapasu materyału. Wysokość

pożyczki przedtem ustanowioną była w maksymalnej kwocie 2.000 K, a w bieżącym roku podniesioną została do 3.000 K. Wydział krajowy ma prawo przed rozpisaniem konkursu oznaczyć rodzaj rękodzieła lub przemysłu, dla którego mają być w danym roku przeznaczone stypendya i pożyczki, aby krajowi umożliwić wydatniejsze poparcie tych gałęzi przemysłu, które w danej chwili największego potrzebują poparcia. Pierwszeństwo w korzystaniu z pożyczek mają stypendyści tej samej fundacyi, ponieważ druga połowa dochodu od kapitału zakładowego przeznaczoną jest na stypendya i zasiłki. Alegat VIII. zawiera szczegółowy wykaz udzielonych z tej Fundacyi pożyczek w czasie od wejścia w życie tej Fundacyi (1901) aż do końca 1909 r. Stąd wynika, że w tym okresie czasu udzielono wyłącznie rękodzielnikom różnych zawodów 64 pożyczek w łącznej sumie 85.800 K po największej części na założenie warsztatu; między dłużnikami jest 8 byłych stypendystów tejże Fundacyi. Najmniejsza kwota pożyczki wynosiła 750 K., najwyższa 2.000 K.

d) **Miejskie fundusze pożyczkowe i zapomogowe dla rękodzielników.** Chcąc przyjść z pomocą rękodzielnikom organizowały także miasta pomoc kredytową dla rękodzielników, opartą na osobnych funduszach na ten cel przeznaczonych. Pomoc polega zazwyczaj na udzielaniu tanich krótkoterminowych pożyczek. Działalność miast w tym kierunku ułatwioną jest przez dosyć liczne fundacye, które na cele taniego kredytu rękodzielniczego były tworzone i przez fundatorów miastom powierzane w administracyę. Oprócz tego niektóre gminy tworzą z zwyczajnych funduszów i dochodów gminnych osobne fudusze pożyczkowe w celu popierania rękodzieł. Nadto zdarza się, że gminy przeznaczają na powiększenie funduszów rękodzielniczych różne drobne opłaty, jak grzywny polowe itp. uzupełniają je też pożyczkami z innych funduszów gminnych, jak fundusze ubogich itd.

Gmina miasta Krakowa posiada 3 takie fundusze pożyczkowe rękodzielnicze, powstałe z zapisów, w łącznej wysokości kor. 121.000. Gmina zaś miasta Lwowa posiada 2 fundusze pożyczkowe rzemieślnicze w wysokości 117.000 K., a nadto fundusz dla podniesienia przemysłu i handlu, z którego jednak mogą także korzystać i rękodzielnicy; fundusz ten wynosił z końcem 1909 r. 109.000 K., ma być jednak doprowadzony do kwoty 200000 K; pożyczki z niego są udzielane nie tylko w formie gotówkowej, lecz i w formie zaliczek na towary, wystawione na Miejskiej wystawie okazów przemysłu krajowego we Lwowie. Z 30 miast opartych na ustawie z 13. marca 1889 r, istnieją fundusze pożyczkowe rękodzielnicze w 13 miastach i wynoszą K 230.000 Reszta powyższych miast nie przedłożyła Wydziałowi kraj. sprawozdań z funduszów pożyczkowych rękodzielniczych ani za rok 1907, ani za rok 1908, wnosić stąd tedy należy, że fundusze takie w nich nie istnieją, lub też nie są wcale żywotne.

Działalność funduszów poż. rękodzielniczych obejmuje udzielanie wyłącznie miejscowym rękodzielnikom pożyczek, zwykle oprocentowanych po 4%, płatnych w ciągu roku w 52 ratach tygodniowych, przy czem 2 pierwsze raty idą na pokrycie odsetek. Administracya jednak funduszami, ze względu na brak zainteresowania się i trudności administrowania interesami kredytowemi przez władze publiczne, nie spełnia na ogół zbyt pomyślnie swego zadania tak, że fundusze te są narażone na poważne straty. Stan ich wykazywany w zamknięciach rachunkowych, jest po części fikcyjny z powodu niemożności ściągnięcia znacznej liczby pozycyi, uwidocznionych jako czynne. Tak np. gdy gmina miasta Gorlic przeprowadzała w r. 1907/8 uruchomienie swego funduszu, zmuszona była odpisać w ciągu jednego roku 1908 — 1288 K 54 gr. z 7000 K ogólnego stanu pożyczek. Wskutek tych okoliczności szereg miast zlikwidowało już lub likwiduje swe fundusze rzemieślnicze, zostawiając je nieczynnemi.

Szczegółowe zestawienie dat, dotyczących funduszów pożyczkowych rzemieślniczych miejskich podane jest w alegacie IX.

Po za powyższymi funduszami gminy miejskie rozporządzają nadto znacznymi nieraz funduszami zapomogowymi, od których odsetki przeznaczone są na zapomogi i stypendya bezzwrotne wyłącznie dla rękodzielników. Tak np. gmina miasta Krakowa posiada na ten cel fundacye Dra Dietla, Banku hip. gal., L. Hel-

dla, Ks. Schindlera i inne w łącznej kwocie koło 60.000 K. Gmina miasta Lwowa posiada fundusze zapomogowe Chylińskiego, Dębkowskiej, Bałutowskich, Blanka i in. w kwocie koło 40.000 K. Fundusze te powstają przedewszystkiem w drodze zapisów i dla tego działalność ich obraca się w granicach aktów fundacyjnych. Fundusze na cele zapomogowe istnieją również przy części stowarzyszeń zawodowych, jak np. Stowarzyszenie im. błog. Jana z Dukli we Lwowie, Gwiazda tarnowska i in. Z Towarzystw zaliczkowych posiada taki fundusz „Przemyska Kasa zaliczkowa dla rzemieślników i rolników“ w Przemyślu; składa się on z opłat członków i dotacyi z czystego zysku Towarzystwa.

e) W rzędzie instytucyi opartych na samopomocy a uprawiających kredyt drobnoprzemysłowy, pierwsze miejsce zajmują **Towarzystwa zaliczkowe** (kredytowe miejskie systemu Schulze'go z Delitsch), które w założeniu swem przynajmniej powołane są przedewszystkiem do zaspokajania potrzeb drobnego kredytu miejskiego, a więc w pierwszym rzędzie rękodzielniczego.

912 Towarzystw zaliczkowych galicyjskich, zamykających rachunki za 1908 rok, dzieliło się na a) 180 należących do „Związku stow. zar. i gosp, we Lwowie“ b) 147 należących do organizacyi „Krajewyj Sojuz Rewizyjnyj“ we Lwowie, c) 348 do „Powszechnego Związku na własnej pomocy opartych galicyjskich stow. zar. i gosp.“, d) 237 nienależących do żadnego Związku rewizyjnego. Z powyższych stowarzyszeń najpoważniej przedstawiają się towarzystwa należące do „Związku stow. zar. gosp.“, co do nich też przedewszystkiem istnieją najdokładniejsze stosunkowo materyały statystyczne, pozwalające do pewnego stopnia na wglądnięcie w ich stosunki i działalność. (Aleg. X).

Towarzystwa zaliczkowe związkowe liczyły z końcem 1908 r. 313.629 członków, w czem 25.860 a więc 8·24% rękodzielników i przemysłowców; stan udzielonych przez nie pożyczek wynosił 173,340.291·05 K. Z towarzystw tych 6 liczyło w r. 1908 ponad 25% członków rękodzielników, 52 od 10—25%, reszta zaś (t. j. 122) niżej 10%. Dokładne imienne zestawienie dat za r. 1908 o stanie 58 towarzystw liczących ponad 10% rękodzielników i przemysłowców umieszczone są w alegacie X.

Nadto celem zbadania stanu kredytu rękodzielniczego w tych Towarzystwach Kraj. Biuro Patronatu dla Spółek oszcz. i pożyczek dla użytku tego sprawozdania przedsięwzięło specyalne badania w drodze osobistej wizytacyi w 9 towarzystwach, mianowicie informowano się w Tow. kredytowem dla rękodzielników i przemysłowców w Krakowie, w Tow. zaliczkowem w Bochni, w Tow. zaliczkowem w Jaśle, w Banku zaliczkowym w Jaśle, w Przemyskiej Kasie dla rękodzielników i rolników w Przemyślu, w Banku Lwowskim (dawniej Tow. wzaj. kredytu), w Tow. Kredytowem budowniczych we Lwowie, w Związkowej Kasie drukarzy „Pomoc“ we Lwowie, w Banku mieszczańskim w Stanisławowie.

Z tych i innych informacyi wynika, że Tow. zaliczkowe pokrywają potrzeby rękodzielników w ramach ogólnego kredytu, na tych samych warunkach co do zabezpieczenia i oprocentowania, jak kredyt, udzielany innym warstwom społecznym. Udzielanie tedy kredytu odbywa się w formie eskontu weksli członków, albo pożyczek skryptowych. Do eskontu przyjmuje się przeważnie weksle przekazowe, z reguły grzecznościowe, gdyż na to, aby weksel był rymesą, opartą na realnych, zawartych interesach, nie kładzie się wagi.

Wymaganem jest zabezpieczenie weksla przez zapis kaucyjny, albo co najczęściej przez 3 dobre podpisy, pewne w tem znaczeniu, że choć jeden z nich musi dawać gwarancyę przez posiadanie znaczniejszego majątku, a przedewszystkiem realności, miejskiej czy wiejskiej. Weksle tedy nie noszą na ogół charakteru kupieckiego, a eskont ich nie przedstawia w ogólności formy kredytu osobistego, gdyż jest normalnie uskuteczniany z refleksem na możliwość ewentualnego zaintabulowania się na hipotece. Powyższe wymagania uniemożliwiają korzystanie z kredytu znaczniejszej części rękodzielników. Spłata weksli następuje najczęściej przez ogólnie dopuszczaną prolongatę co kwartał za spłatą 10% waluty pierwotnego weksla, co nie zawsze jest jednak ściśle przestrzeganem. Niektóre Towarzystwa, celem uniknięcia zmiany weksli przy spłacie rat, używają weksli przeka-

zowych, wystawianych przez samo Two, a akceptowanych łącznie przez pożyczającego, oraz jego dwóch, lub więcej ręczycieli. Pożyczki na skrypta dłużne są udzielane na rozmaity przeciąg czasu (od 1—15 lat), również za poręką co najmniej dwóch pewnych ręczycieli lub za zabezpieczeniem hipotecznem

Przy udzielaniu kredytu w powyższych formach nie bada się z reguły przeznaczenia pożyczki, ani następnie jej użycia.

Natomiast Towarzystwa w ogólności wcale nie uprawiają kredytu książkowego w rachunku bieżącym. Bardzo rzadko też uprawiają dyskontowanie otwartych należytości książkowych lub rachunków.

Odstępstwa w pewnych kierunkach od powyższych normalnych form działalności przedstawiają niektóre Towarzystwa, a w pierwszym rzędzie te, które z racyi znaczniejszego (ponad 25%) udziału rękodzielników, posiadają warunki do pewnej specyalizacyi w zakresie kredytu rękodzielniczego. Tak tedy np. Banki mieszczańskie w Stanisławowie i Nowym Sączu starają się do pewnych granic liberalniej odnosić się do przedkładanych im zabezpieczeń kradytów, uwzględniając produkcyjną i moralną wartość klienta; uprawiają też obficiej dyskontowanie należytości książkowych w formie zaliczek, udzielanych na roboty, wykonywane przez członków przedewszystkiem dla instytucyi publicznych. Towarzystwo kredytowe budowniczych we Lwowie, zajmujące się obecnie głównie dostarczaniem członkom materyałów budowlanych na kredyt lub za gotówkę, eskontuje wyłącznie weksle kupieckie i udziela zaliczki na wykonywane roboty. Z innych Towarzystw zasługują na wyróżnienie Bank Lwowski we Lwowie, Tow. zaliczkowe rolne w Przemyślu i Tow. zaliczkowe w Gorlicach, które starają się ułatwić rękodzielnikom zaspokojenie potrzeb krótkotrwałego kredytu, polegającego na chwilowym braku gotówki, przez organizowanie obok siebie zawodowych kół gwarancyjnych, albo też przez udzielanie bezpośrednio tzw. „tygodniówek".

Powyższe jednak usiłowania celem dania rękodzielnikom ułatwień w poszczególnych kierunkach nie są ogólnemi. Niektóre z badanych Towarzysw odnoszą się zupełnie obojętnie lub odpornie do sprawy kredytu rękodzielniczego, motywując to złą płatnością pożyczek udzielanych rękodzielnikom. Zaznaczyć jednak należy, iż żadne z Towarzystw, uprawiających na szerszą skalę kredyt dla rękodzielników, nie doświadczyło wyraźnej różnicy pomiędzy płatnością kredytów rękodzielniczych, a kredytów innych warstw społecznych.

Stosunki procentowe, panujące w Związkach Towarzystw zaliczkowych (w r. 1908) przedstawia poniższe zestawienie.

Stopa procentowa od wkładek		Stopa procentowa od pożyczek		Marga	
wysokość	ilość stowarz.	wysokość	ilość stowarz.	wysokość	ilość stow.
do 4 %	4	do 5 %	1	do 1 %	4
„ 4½ %	37	„ 6 %	11	„ 1¼ %	2
„ 5 %	102	„ 6½ %	14	„ 1½ %	9
„ 5½ %	14	„ 7 %	66	„ 1¾ %	3
„ 6 %	21	„ 7½ %	25	„ 2 %	60
„ 7 %	1	„ 8 %	53	„ 2½ %	42
	180	„ 8½ %	4	„ 3 %	46
		„ 9 %	6	„ 3¼ %	1
			180	„ 3½ %	9
				„ 4 %	3
				„ 5 %	1
					180

Koszta stempli i druków ponosi klient, a nadto w bardzo znacznej części stowarzyszeń pobiera się dodatkową opłatę na koszta administracyjne, zwykle jednorazową w wysokości 1%, oraz normalnie 1—3%-owe odsetki zwłoki od całego resztującego kapitału w razie niezapłacenia raty w terminie. Tak np. jedno z badanych Tow. pobiera 8% oprócz 3% zwłoki, drugie 7% a nadto 1% jednorazowo na administracyę (normalna spłata w trzech latach) i 2% zwłoki, trzecie 6% i 1% na administracyę oraz 2% zwłoki. Płacenie odsetek zwłoki za poważną część roku jest na porządku dziennym. Tak np. jedno z badanych Tow. na 164.081·07 K stanu kredytów wykazało 51.340·69 K zaległości w kapitale, a 1430·99 K zaległych odsetek; drugie na 404.630·23 K stanu kredytów wykazało 88.217·01 K zaległego kapitału, a 2·118·22 K. zaległych odsetek.

Co do udziału rękodzielników w udzielanym przez Tow. zal. związkowe ogólnym kredycie uzyskano dokładne cyfry za rok 1909 z pięciu Towarzystw, które przedstawia obok umieszczona tabela. Zaznaczyć należy, iż kredyt ten obejmuje łącznie wszelkie pożyczki, udzielone rękodzielnikom z jakiegokolwiek tytułu, a więc także i na cele nie związane z prowadzeniem rzemiosła.

Z wspomnianych zestawień wynika, iż na 22% członków rękodzielników, wykazanych przez statystykę związkową, wypada 16·9% udzielonych im pożyczek z ogólnej ich ilości, na kwotę, stanowiącą 14·9% ogólnej kwoty pożyczek. Wnioskując z powyższych cyfr o ogóle towarzystw związkowych, wypadałoby, że w d. 31 grudnia 1908 przy 8·24% członków rękodzielników 5·58% ogólnego stanu pożyczek w tow. zal. związkowych przypadało na rękodzielników, a więc rękodzielnicy galicyjscy byli w towarzystwach tych dłużni w dniu 31 grudnia 1908 r. z jakiegokolwiek tytułu kwotę około 9,670.000 koron, tj. po 373 K. na jednego rzemieślnika, wykazanego w statystyce związkowej.

Obliczenie to jest jednak prawdopodobnie za wysokie, zważywszy, że uwzględnione dane statystyczne odnoszą się prawie wyłącznie do towarzystw posiadających wybitny procent członków rękodzielników i odznaczających się tendencyę w kierunku zaspokajania ich potrzeb.

f) **Spółki oszczędności i pożyczek.** Działalność Spółek oszczędności i pożyczek systemu Raiffeisena na polu kredytu rękodzielniczego nie może być znaczniejszą, gdyż są one przeznaczone krzedewszystkiem do zaspokajania kredytu obrotowego wiejskiego. Kredyt ten ma znaczenie głównie dla rękodzielników, którzy są zarazem właścicielami mniejszych realności, a przynajmniej domu z ogrodem w mniejszych miasteczkach, oraz dla osób trudniących się przemysłem domowym i chałupnictwem.

Na 1001 Spółek oszczędności i pożyczek, które za rok 1909 zamykały rachunki, zostawało 970 pod Patronatem krajowym. Z nich znajdowało się w miasteczkach i mniejszych miastach 146 Spółek, które liczyły 41.126 członków, w czem 4.413 czyli 10·7% rękodzielników. Z wkładek złożonych w tych Spółkach na 13.098 książeczek w sumie 7,314.482 K., należało 1210 książeczek na kwotę 620.237 K., czyli 9·3%, do rękodzielników. Z pożyczek udzielonych w 1909 r. przez wspomniane Spółki w ogólnej ilości 12.174 na sumę 4,002.047 K. było 266 pożyczek na kwotę 88.595 K. tj. 2·2% przeznaczonych na prowadzenie rzemiosła, nie licząc kredytu czerpanego przez rękodzielników na inne cele. Dokładne zestawienie dat, tyczących się owych 146 Spółek podaje alegat XI.

Ogółem 970 Spółek patronackich liczyło 195.325 członków w czem 7.306 rękodzielników (3·7%). Z ogólnej kwoty udzielonych w 1909 r pożyczek, mianowicie 18,999.975 K., było udzielonych specyalnie na prowadzenie rzemiosła 167.371 K. czyli 0·9%. Przyjmując ten stosunek procentowy za podstawę, można wnioskować, że z ogólnego stanu pożyczek dłużnych z dniem 31. grudnia 1909 pożyczki udzielone na prowadzenia rzemiosła przez patronackie Spółki oszczędności i pożyczek stanowiły sumę około 350.000 K., nie licząc pożyczek udzielonych rękodzielnikom na inne cele.

g) **Spółki kredytowe rękodzielnicze.** Niedostateczne zaspokajanie kredytowych potrzeb rękodzielników ze strony istniejących Towarzystw zaliczkowych

(*ad str. 39*).

Firma	Ilość członków			Stan pożyczek w dniu 31 grudnia 1909															
				ogólny						w tem u rękodzielników									
				na wekslach		na skryptach		razem		na wekslach				na skryptach				razem			
	ogólna	w tem rękodzielników	%	ilość	kwota	ilość	kwota	ilość	kwota	ilość	%	kwota	%	ilość	%	kwota	%	ilość	%	kwota	%
Towarzystwo rękodzielników i przemysłowców w Krakowie	1765	1218	69	1630	638.030·52	--	—	1630	648.030·52	1060	65	420.000·—	65	—	—	—	—	1060	65	420.000·—	65
Towarzystwo zaliczkowe w Bochni	1212	175 (347)	14	862	207.780·67	221	196.883·77	1083	404.664·44	70	8	18.500·—	8·9	20	9	27.500·—	11·6	90	8·2	46.000·—	11·3
Towarzystwo zaliczkowe w Jaśle	2591	364	14	944	1,159·489·84	1720	665.129·—	2664	1,824.618·84	43	4·5	19.159·—	1·6	31	1·8	21.907·—	3·3	74	2·7	41.066·—	2·2
Bank zaliczkowy w Jaśle	2813	326	11.6	442	296.626·10	888	296.015·68	1330	592.015·68	49	11	11.943·—	4	7	0·8	4.486·46	1·5	56	4·2	16.429·46	2.7
Przemyska Kasa Zaliczkowa rzemieślników i i rolników w Przemyślu	4544	762	16.7	1152	498.870·—	3076	1,822.451·45	4228	2,321.321·45	361	31	146.705·—	29	210	6·8	195.872·—	10·7	571	13·5	342.577·—	14·7
Razem .	12925	2845	22	4990	2,710.797·13	5905	2,980.479·90	10935	5,791.277·03	1583	31·7	616.307·—	22·7	268	4·5	249.765·46	8·3	1851	16·9	866.072·46	14·9

i innych lokalnych instytucyi, było pobudką dla interesowanych warstw do czynienia prób celem wytworzenia w drodze samopomocy odrębnej, własnej organizacyi drobnego kredytu. Dotychczas ruch ten nie przybrał szerszych rozmiarów. Istnieje 6 tego rodzaju instytucyi samopomocy rękodzielniczej, a wszystkie posiadają charakter wyraźnie zawodowy dzięki temu, że są w statutowym jak najściślejszym związku ze stowarzyszeniami zawodowemi. Są to: 1. „Spółkowa Kasa oszczędn. i pożyczek“ w Tarnowie (zał. w r. 1897), 2. „Katolicko narodowa Spółka oszcz. i poż.“ w Stanisławowie (zał. w r. 1902), 3. „Kasa pożyczkowa im. J. Kilińskiego“ w Stanisławowie (zał. w r. 1907), 4. „Samopomoc Związku samoistnych rękodzielnikow, kupców i przemysłowców“ we Lwowie, 5. „Wzajemna Pomoc samoistnych przemysłowców, kupców i rękodzielników chrześć“. w Przemyślu, 6. „Stowarzyszenie wzajemnej pomocy rękodzielników i przemysłowców mieszczan lwowskich pod wezwaniem błog. Jana z Dukli“ we Lwowie. Pierwsze trzy są zorganizowane w formie stowarzyszeń zarobkowo-gospodarczych z ogran. poręką, na ustawie z 1873 r., przyczem pierwsze z nich jest zarazem wolnym związkiem zawodowym „Gwiazda tarnowska“, drugie zaś dwa są dostępne tylko dla członków odnośnych wolnych stowarzyszeń zawodowych („Gwiazda“ w Stanisławowie i „Kiliński“ w Stanisławowie), przy których są zorganizowane. Uprawiają one kredyt tylko z rękodzielnikami, jednak nie stosują doń specyalnych form, poza dopuszczeniem spłat tygodniowych. Dalsze dwie instytucye, w Przemyślu i Lwowie, są wolnymi związkami zawodowymi, stanowiącymi równocześnie dla Towarzystw zaliczkowych, z któremi stoją w związku, kredytowe Koła gwarancyjne. Organizacya kredytu w instytucyi lwowskiej, założonej w połowie 1909 r., jest urządzona w ten sposób, że Towarzystwo złożyło w „Banku Lwowskim“ fundusz gwarancyjny (w kwocie 5.000 K.), jako niewycofalną wkładkę oszczędności, Bank zaś zobowiązał się do wypłacania pożyczek, przyznanych przez Zarząd instytucyi, do 3-krotnej wysokości funduszu gwarancyjnego; pożyczki udzielane są na na skrypt z jednym podpisem pożyczającego, podpisuje go nadto jako solidarny ręczyciel „Samopomoc“; kredyt jest ograniczony do 200 K., spłacalnych w ciągu 10 tygodni, tak że nie może być używany za trwalsze powiększenie kapitału obrotowego, lecz może służyć tylko do pokrycia chwilowego braku gotówki. Nadto pobiera się przy wypłacie pożyczki specyalną opłatę (do 100 K. — 1 K., wyżej — 2 K.) poza ogólną stopą procentową, która służy na utworzenie rezerwy dla „Samopomocy“ i ewentualne zwiększenie funduszu gwarancyjnego.

Według powyższych zasad jest również zorganizowana „Własna pomoc“, w Przemyślu, założona w ostatnich czasach przy Towarzystwie zawodowem tej samej nazwy. Opiera się ona o „Towarzystwo zaliczkowe rolne“ w Przemyślu.

Ostatnia z wyżej wymienionych 6 instytucyi, t. j. „Stow. wzajemnej pomocy bł. Jana z Dukli“ we Lwowie jest zorganizowana w formie Związku nierejestrowanego i obok swej działalności humanitarnej i zapomogowej, jest czynna kredytowo, albowiem posiada t. zw. fundusz zaliczkowy, z którego udziela swym członkom pożyczek wekslowych.

Działalność kredytową powyższych instytucyi w 1909 r. obrazuje obok umieszczona tabela.

Najnowszemi próbami oparcia na nowych podstawach kredytu warstw przemysłowych i kupieckich są t. zw. Spółki fakturowe. Działalność ich polega na zaliczkowaniu otwartych pretensyi książkowych, cedowanych im przez ich członków, przyczem klient wystawia odpowiedni weksel gwarancyjny: nadto Spółki te uprawiają eskont rymes kupieckich członków oraz inkaso ich rachunków. Kredyt przez nie udzielany jest jeszcze stosunkowo dosyć drogi, do zwykłej bowiem stopy odsetkowej należy doliczyć pobierane prowizye $^1/_4$ — 1%, a nadto koszta informacyi i kontroli, które opłaca klient. Z kredytów w tych instytucyach rękodzielnicy korzystają dotychczas w nieznacznej mierze, na ogół bowiem rzadko prowadzą swe książki w sposób nadający się do eskontowania pretensyi. Tak np. w Spółce fakturowej we Lwowie na 206 członków z końcem 1909 r. było 37 rękodzielników, w Krakowie na 175 członków 19 rękodzielników. Główne daty dotyczące Spółek fakturowych mieszczą się w obok umieszczonej tabelce.

Spółki kredytowe rękodzielnicze (31/12 1909 r.)

ad str. 41.

L. p.	FIRMA	PASSYWA						Stan udzielonych pożyczek	Stopa % od pożyczek	Ilość członków
		Udziały	Fundusz rezerwowy	Wkładki oszcz. i inne długi	Reszta pozycyi	Zysk	Razem			
		K.	K.	K.	K.	K.	K.	K.		
1	Spółkowa Kasa oszcz. i pożyczek w Tarnowie	5.867·—	1 630·18	19 518·71	86·89	6·50	27.109·28	25·961·—	7	149
2	Katolicko narodowa Spółka oszcz. i poż. w Stanisławowie . (cyfry za 1908 r.)	1.081·—	173·93	784·34	124·50	—	2 163·77	1.661·—	8	417
3	Kasa pożyczkowa im. Jana Kilińskiego w Stanisławowie .	1.207·—	208·84	1.611·44	162·13	—	3 189 41	2.409·—	8	54
	Razem . .	8.155·—	2.012,95	21.914 49	373·52	6·50	32.462·46	30·031·—	—	620
1	Samopomoc Związku samoistn. rękodz. etc. we Lwowie .	5.577·92	120 —	—	2·—	—	5.699·92	4.263·—	7	277
2	Stowarzyszenie wzajemnej pomocy bł. Jana z Dukli we Lwowie	24.780·50	24.205·55	—	(f. zapomogowy) 159.066 51	—	208.052·56	168·178·—	7	231
	Razem . .	30.358·42	24.325·55	—	159.068·51	—	213·752·48	172.441·—	—	508
	Ogółem . .	38·513·42	26.338·50	21.914·49	159.442·03	6·50	246.214·94	202·472·—	—	1.128

Spółki fakturowe.

(*ad str. 41.*)

Firma i siedziba Spółki	Rok założenia	Stan z końcem 1909 roku							Stan udzielonych pożyczek (zaliczek) z dniem 31. grudnia 1909.						Zyski	
		Ilość członków	Wpłaconych udziałów		Funduszów rezerwowych		Wkładek na rachunek bieżący		na faktury		na rymesy		na inne podkłady			
			K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.
Spółka fakturowa we Lwowie . .	1907	207	191,571	40	3.210	03	1,456.283	—	5,444.402	42	1.480.379	78	—	—	8.712	12
Spółka fakturowa w Krakowie . .	1908	175	162.425	23	971	31	27.760	21	1,074.980	87	304.075	31	1,167.431	12	9.474	33
Kasa fakturowa w Nowym Sączu	1908	140	16.849	—	1.330	50	53.184	14	65.207	16	229.254	43	—	—	745	65
Gal. Towarzystwo dyskontowe we Lwowie . .	1907	191	158.967	53	5.100	46	247.983	98	3.489.917·23				—	—	15.607	17
Spółka fakturowa w Stanisławowie	1907	150	14.135	—	2.769	63	—	—	71.474	92	118.683	53	—	—	1.492	71
Spółka fakturowa w Krośnie . . (cyfry nieznane)		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gal. Kasa fakturowa we Lwowie. (założona w roku 1910)		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Razem . .	—	863	543.948	16	13.381	93	1,785.211	33	12,468.534.10				1,167.431	12	43·031	95

4. Organizacya pracy i zbytu.

Zabiegi zwrócone ku temu, aby bezpośrednio wpłynąć na ulepszenie pracy produkcyjnej rękodzielników już czynnych i wogóle drobnych przemysłowców w utrzymywanych przez nich warsztatach, miały także w krajowej akcyi za punkt wyjścia starania o zapoznawanie majstrów i czeladników z udoskonalonemi metodami i środkami pracy rękodzielniczej. Temu celowi służyły przedewszystkiem:

a) **Kursy majsterskie**, które urządzane były przez krajową Komisyę przemysłową i Wydział krajowy wcześniej i niezależnie od akcyi państwowej, w tym kierunku później podjętej. Pomijając wędrowne kursy nauki koszykarstwa, które najwcześniej zaczęto odbywać, ale które miały poniekąd odmienny charakter od właściwych kursów majsterskich, należy tutaj zaznaczyć, że pierwszy krajowy kurs majsterski dla szewców odbył się we Lwowie w 1897 r. następnie zaś w Krakowie w 1898 r. podług szczegółowych przepisów, jakie dla tych kursów wydał Wydział krajowy; następnie urządzane były te kursy prawie corocznie z nielicznemi przerwami i to nietylko we Lwowie i w Krakowie, lecz również w szeregu innych miast. W tym samym r. 1897 rozpoczynają się kursy wędrowne dla tkaczy, a w 1900 r. dla murarzy. Od 1907 r. rozszerza się akcya krajowa w tym kierunku na inne rękodzieła i rodzaje drobnego przemysłu, jak mianowicie: stolarstwo, blacharstwo, piekarstwo, młynarstwo, szycie bielizny. Ogółem odbyło się dotąd 74 kursów majsterskich krajowych z 1023 uczestnikami. Kursy te trwają po kilka (7—10) tygodni, umieszczona obok tabelka daje co do nich niektóre bliższe objaśnienia.

Wydział krajowy popierał także urządzanie kursów majsterskich przez inne czynniki, jak mianowicie przez zawodowe stowarzyszenia i korporacye przemysłowe, przez państwowe szkoły przemysłowe, przez Ligę pomocy przemysłowej, przez centralny Urząd dla popierania przemysłu, a w ostatnich czasach przez oba instytuty technologiczne, lwowski i krakowski. Takich kursów odbyło się do końca 1909 r. ogółem 10, a mianowicie: kurs dla przemysłu gospodnio szynkarskiego we Lwowie, w Krakowie i Stanisławowie, kursy dla malarzy pokojowych (2), dla blacharzy (1), dla murarzy (1), kurs koronkarski (1), kurs krawiecki (1), kurs kroju i konfekcyi bielizny (1). Wiadomo przytem Wysokiemu Sejmowi, że pojawiły się ze strony Urzędu państwowego dla popierania przemysłu tendencye, aby w urządzanych jego staraniem kursach posługiwano się niemieckim językiem, niezrozumiałym dla przeważnej ilości naszych rękodzielników, i że używano do udzielania nauki instruktorów, niewładających krajowymi językami, ani nieznających naszych stosunków i potrzeb. Przeciw temu zastrzegł się w swoim czasie Wysoki Sejm osobną uchwałą.

Wspomniane wyżej kursa miały na celu udoskonalenie techniki pracy produkcyjnej. Dla krzewienia wiadomości z zakresu rachunkowości handlowej, zastosowanej do potrzeb rękodzielniczych, popierał kraj urządzanie przez różne korporacye i stowarzyszenia przemysłowe, oraz Izby handlowe i przemysłowe kursów buchalteryjnych z zastrzeżeniem zastosowania się do ułożonego przez krajową Komisyę przemysłową normalnego planu nauki i użycia odpowiednich sił do uczenia.

W budżecie krajowym pojawia się osobna pozycya na wędrowne kursy tkackie, koszykarskie i inne już w 1897 r. w kwocie 6.000 K, następnie osobna dotacya na kursy majsterskie w 1903 r. w sumie 8.000 K, rosnąca potem aż do kwoty 25.000 K w budżetach na rok 1909 i 1910, a uzupełniona w roku 1905 specyalną dotacyą na wędrownego nauczyciela majsterskich kursów szewskich w kwocie 2.400 K, ogólny dotychczas wydatek w budżetach krajowych pod powyższymi tytułami wynosi poważną sumę . . . . . 213.400 K
nadto wydano na ten sam cel z funduszu na zasiłki . . . . 8.208 „
jakoteż osobno na kursy buchalteryjne . . . . . 2.360 „
tak, że ogółem wydano . . . . . 223.968 K
na cele fachowych kursów naukowych dla majstrów i czeladników rękodzielniczych. W ostatnich dwóch latach zyskała akcya krajowa, dotycząca technicznego

ad str. 44.

Krajowe kursy majsterskie i fachowe w latach 1897—1910.

KURS MAJSTERSKI				Uczęszczało			Uwaga
dla	odbył się	w roku	Ilość kursów razem	majstrów	czeladników	razem	
szewców	we Lwowie	1897 (2 r.) 1899 (2), 900, 902,903,904(2), 906 (2), 907, 909, 910	14	81	121	202	
	w Krakowie	898(2), 901(2) 902, 903, 904, 906, 908, 909	10	72	74	146	
	w 14-tu innych miastach	903, 904(2), 906, 907(3), 908(3), 909(4) 910(2)	16	122	104	226	
Razem w 16 tu miastach na 40 kursów uczęszczało				275	299	574	
stolarzy	we Lwowie	907, 909, 910	3	3	39	42	
	w Krakowie	907,	1	4	10	14	
	Tarnowie	908,	1	9	5	14	
	Jaśle	909,	1	6	8	14	
	Jarosławiu	909,	1	8	6	14	
	Nowym Sączu	910,	1	8	8	16	
Razem w 6-ciu miastach na 8 kursów uczęszczało .				38	76	114	
murarzy	Sieniawa	1900, 903, 904, 905, 909	5	—	121	121	
	Brzeżany	1909	1	—	22	22	
	Krosno	1909	1	—	18	18	
	Leżajsk	1910	1	—	23	23	
Razem w 4-ech miastach na 8 kursów uczęszczało .				—	184	184	
tkaczy	w Dąarowicy	1897	1	—	—	6	
	Wrzawie	1898	1	—	—	9	
	Zbydniowie	1898	1	—	—	9	
	Grębowie	1899	1	—	—	10	
	Porażu	1901	1	—	—	14	
	Błażowej	1903	1	—	—	12	
	Czarnym Dunajcu	1905	1	—	—	11	
	Czernelicy	1908	2	—	—	21	
Razem na 9-ciu kursach uczęszczało . . .				—	—	92	
blacharzy	we Lwowie	908, 9, 10	3	2	43	45	
Razem we Lwowie na 3 kursach uczęszczało . .				2	43	45	

ad str. 44 (d. c.).

KURS MAJSTERSKI				Uczęszczało			Uwaga
dla	odbył się	w roku	Ilość kursów razem	majstrów	czeladników	razem	
piekarzy	we Lwowie	1906/7	1	13	10	23	
	w Krakowie	1907	1	14	3	17	
Razem we Lwowie na 2 kursach				27	13	40	
młynarzy	we Lwowie	1908 i 909	2	32	8	40	
Razem we Lwowie na 2 kursach				32	8	40	
szycia bielizny	we Lwowie	1909 i 910	2		—	34	
Razem we Lwowie na 2 kursach				—	—	34	

udoskonalenia drobnego przemysłu nowy środek wielkiej doniosłości, jakiem było ufundowanie przy współudziale kraju dwóch instytutów technologicznych, jednego we Lwowie a drugiego w Krakowie.

Pierwszy z nich założony został przez Izbę handlową i przemysłową we Lwowie pod nazwą „Instytut technologiczny im. Ces. Franciszka Józefa Izby handlowej i przemysłowej". Uchwałę o założeniu tego Instytutu powzięła Izba handlowa i przemysłowa we Lwowie na posiedzeniu w dniu 28. marca 1898 roku, przeznaczając na ten cel pierwotnie kwotę 40.000 K, Statut tego instytutu uchwalony przez lwowską Izbę handlową i przemysłową, zatwierdzony został reskryptem c. k. Ministerstwa robót publicznych z dnia 27. czerwca 1909 l. 79—XXc/14648. Koszta budowy i urządzenia nowego gmachu, którego otwarcie nastąpiło dnia 3. lipca 1910 roku, preliminowane na 760.000 K wynosiły 780.000 koron. Na budowę ofiarował kraj 100.000 koron, państwo 85.000 koron, resztę kosztów pokryła lwowska Izba handlowa i przemysłowa. — Roczna subwencya państwowa wynosi 12.000 koron — ponadto państwo udziela Instytutowi subwencyi na częściowe pokrycie kosztów urządzanych kursów zawodowych.

Krakowski instytut, założony został przez gminę miasta Krakowa pod nazwą „krajowy Instytut popierania rękodzieł i przemysłu". Jego statut zatwierdzony został reskryptem Ministerstwa robót publicznych z dnia 14. kwietnia 1909, oraz reskryptem Wydziałku krajowego we Lwowie z dnia 26. maja 1909. LW. 44.431. Instytut ten pomieszczony zostanie wraz z Muzeum techniczno-przemysłowem w nowym gmachu, którego budowa i wewnętrzne urządzenie mają być ukończone w 1911 r. kosztem około 600.000 K; na ten cel ofiarowała Kasa oszczędności m. Krakowa 281.021 K, państwo 85.000 K, a kraj 150.000 K.

Oba te insytuty mają te same cele, jak podobne instytuty w innych krajach austryackich potworzone, a mianowicie podniesienie technicznego uzdolnienia przemysłowców przez zaznajamianie ich z maszynami, motorami i innymi środkami pomocniczymi w pracy, oraz nowemi wypróbowanemi metodami produkcyi popieranie handlowego wykształcenia, oraz asocyacyi wśród rękodzielników i przemysłowców, udzielanie fachowych porad, współdziałanie z akcyą państwa, kraju, Izb handlowych i przemysłowych oraz innych czynników, zajmujących się popieraniem rękodzieł i przemysłu, wreszcie pośredniczenie w dostarczaniu maszyn, motorów, narzędzi, surowców i wyrobów przemysłowych. Do osiągnięcia zaś tych celów mają służyć: wystawy motorów, narzędzi, maszyn ważniejszych, surowców i półfabrykatów, przeprowadzanie prób i oceny surowców i półfabrykatów pod względem technicznym i gospodarczym, urządzanie zawodowych kursów fachowych dla majstrów i czeladników w zakresie ich zawodowej pracy technicznej i handlowej, urządzanie wystaw zawodowych, oraz wystaw prac uczniów rękodzielniczych, odbywanie wykładów, utrzymywanie biura porady technicznej i biblioteki wraz z czytelnią, oraz inne tp. środki. Każdy z tych instytutów zarządzany jest przez Kuratoryę, złożoną z delegatów i przedstawicieli różnych władz i instytucyi (we Lwowie z 26, w Krakowie z 19 członków), jakoteż przez Wydział wykonawczy, złożony z mniejszej ilości zastępców różnych instytucyi, a wreszcie przez dyrektora instytutu.

Każdy z tych instytutów otrzymuje z krajowych funduszów subwencyę roczną w kwocie 6.000 K, oprócz nadzwyczajnych subwencyi (w r. 1910 np. instytut lwowski K 550).

Uzupełnieniem tych instytutów są miejskie Muzea przemysłowe. Krakowskie Muzeum jest połączone z Instytutem przez pomieszczenie w jednym gmachu i powierzenie kierownictwa w ręce tej samej osoby wspólnie opłacanej z funduszów obu zakładów; natomiast miejskie Muzeum we Lwowie jest zupełnie samoistnym zakładem pod odrębnym zarządem gminnym. Z krajowych funduszów otrzymuje obecnie Muzeum lwowskie 13.000 K., a krakowskie 8.000 koron subwencyi rocznej.

Kosztem kraju utrzymywaną jest od roku 1887 „Krajowa stacya ceramiczna" a od roku 1899 „krajowa stacya mechaniczna" przy szkole Politechnicznej

we Lwowie; obie mają znaczenie praktyczne i ważne dla rozwoju przemysłu krajowego i byłoby pożądanem, iżby w dalszym ciągu w jak najszerszej mierze były wykorzystywane i zostawały w zakresie swego działania w jak najściślejszym kontakcie z całą akcyą popierania rozwoju krajowego przemysłu.

b) Dalszym krokiem akcyi dla podźwignięcia istniejących warsztatów pracy drobno przemysłowej na wyższy poziom technicznego uzdolnienia są starania o **zaopatrzenie drobnych przemysłowców w nowoczesne maszyny, motory i inne ulepszone środki pracy produkcyjnej**, podejmowane w Galicyi tak przez kraj, jak i przez państwo. Akcya krajowa w tym kierunku nie była dotąd ani systematycznie prowadzoną, ani też dokładnie zorganizowaną. Polegała na udzielaniu zasiłków lub pożyczek bądź to początkującym rękodzielnikom, zwłaszcza takim, którzy ukończywszy zawodowe szkoły, albo odbywszy zagranicą kraju nauki, potrzebowali funduszu na urządzenie swego warsztatu, bądź to czynnym już rękodzielnikom, którzy zamierzali rozszerzyć i ulepszyć warsztat swojej pracy, albo wreszcie spółkom gospodarczo-przemysłowym lub innym podobnym korporacyom, które większej ilości rękodzielników i drobnych przemysłowców miały uprzystępnić korzystanie z tych technicznych środków pomocniczych w ich pracy. Z ogólnej dotacyi na zasiłki bezwrotne dla popierania różnych celów przemysłowych wydano od roku 1887 ogółem 171.752 K, z czego na spółki i stowarzyszenia przypada 45.069 K., a na inne, głównie indywidualne przedsiębiorstwa rękodzielnicze 126.683 K. Nie mała część pożyczek ze stałego funduszu przemysłowego, o którym wyżej była mowa, była przeznaczoną właśnie na zakupno maszyn i ulepszenie lub rozszerzenie warsztatów rękodzielniczych; nie podobna jednak bliżej określić kwoty na ten cel z pożyczek użytej. Wybór bowiem i zakupno maszyn, oraz sposób przeprowadzania inwestycyi warsztatowej pozostawione były samym rękodzielnikom, względnie ich spółkom albo korporacyom, korzystającym z zasiłku albo kredytu krajowego. Zbadanie potrzeby i projektu zamierzonej instytucyi jakoteż warunków, na jakich miała być przez petenta dokonaną, poruczane było pierwotnie od wypadku do wypadku bądź to członkom komisyi przemysłowej lub urzędnikom jej biura, bądź też innym rzeczoznawcom, delegowanym w tym celu oddzielnie w każdym wypadku. Począwszy od 1904 roku używa się do tego celu fachowego referenta w Biurze krajowej Komisyi przemysłowej, inżyniera mechanika, a w bieżącym roku powiększony został personal Komisyi przez dodanie drugiego referenta fachowego, specyalisty w zakresie technologii chemicznej. Przeważnie jednak zatrudniani byli obaj fachowi referenci badaniem stosunków, albo też lustrowaniem większych, fabrycznych przedsiębiorstw przemysłowych, starających się o pomoc z funduszów krajowych, uwzględniano jednak przytem większe przedsiębiorstwa rękodzielnicze, posługujące się urządzeniami maszynowemi. Nadto praca fachowych referentów nie miała do niedawna oparcia w żadnych urządzeniach technicznych, któremiby się mogli posługiwać i dopiero obecnie znajdzie je w obu świeżo utworzonych Instytutach technologicznych, o których wyżej była mowa.

Udzielanie subwencyj i kredytu z funduszów krajowych pojedyńczym rękodzielnikom, a nie tylko spółkom ma swoje uzasadnienie w niekorzystnych doświadczeniach, jakie w pierwszej połowie całego okresu akcyi krajowej na polu popierania drobnego przemysłu poczyniono z tworzeniem i popieraniem przemysłowych spółek gospodarczych, a mianowicie warsztatowych i produkcyjnych. Dlatego w drugiej połowie okresu akcyi krajowej stanowczo przeważa udzielanie zasiłków i kredytowej pomocy pojedyńczym przedsiębiorcom a ściślej są badane warunki rozwoju spółek przemysłowych, wytwórczych i warsztatowych. Ułatwianie rękodzielnikom przy pomocy funduszów krajowych korzystania z maszyn i ulepszonych środków pracy produkcyjnej drogą współdzielczej organizacyi (samopomocy) miało w naszym kraju, w szczególności w akcyi krajowej w ciągu ostatniego 10-lecia, tylko podrzędne znaczenie. Tej jednak ostatniej drogi popierania postępu technicznego trzyma się prawie wyłącznie państwowy Urząd popierania przemysłu także w stosunku swoim do galicyjskiego drobnego przemysłu. Rozmiary tej akcyi państwowej do połowy 1909 roku są zestawione w alegacie XIII., z którego wynika, że państwowy Urząd popierania przemysłu dostarczył maszyn dla:

	10 Spółek przemysłowo-gospodarczych	za K	73.460
	2 Stawarzyszeń cechowych	„ „	3.428
	2 „ kobiet	„ „	3.282
	1 Zgromadzenia SS. Miłosierdzia	„ „	459
	Wydziału kraj. dla kursu szewskiego	„ „	4.842
razem	16 Spółkom i korporacyom maszyn	za K	85.481

Pomocniczym środkiem, ułatwiającym rękodzielnikom i drobnym przemysłowcom zbiorowe korzystanie z nowoczesnych maszyn i narzędzi pracy jest ich dopuszczanie do użytkowania szkolnych warsztatów i pracowni, istniejących przy państwowych i krajowych szkołach zawodowych, albo zakładanyoh przez różne korporacye, a przez kraj subwencyonowane. Te szkolne warsztaty i pracownie zastępują poniekąd Spółki warsztatowe w ich praktycznej działalności. Niektóre gminy miejskie weszły już także na drogę urządzania własnych warsztatów dla wspólnego użytkowania przez rękodzielników odnośnego zawodu, a w budżecie na rok 1910 figuruje poraz pierwszy subwencya krajowa na cele urządzenia takiego warsztatu dla stolarzy w Krakowie. Wreszcie świeżo zorganizowaną została staraniem Ligi pomocy przemysłowej pierwsza „Spółka maszynowa i kredytowa we Lwowie“, jako stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką. Jej staraniem jest w pierwszym rzędzie dostarczanie członkom za gotówkę lub na dogodne spłaty postępowych narzędzi i maszyn, ich instalowanie, a nadto wogóle popieranie rozwoju rzemiosł, drobnego i domowego przemysłu przez udzielanie członkom kredytu i sprzedaż ich wyrobów. Udział ustanowiono na 100 K. z jednokrotną poręką. Rozpoczęto czynności 1. maja b. r. a do końca sierpnia przystąpiło 96 członków, którzy deklarowali 23.100 K udziałów, a wpłacili 11.694 K; zakupiono dotychczas maszyn za 45.015 K dla 20 członków (głównie rzemieślników), a bliskich ukończenia jest 18 zamówień na 156.200 K.

c) Rozwój **przemysłowych Spółek wytwórczych** (zarobkowo gospodarczych) napotyka w Galicyi na podobne przeszkody, jakie utrudniają rozwój tych Spółek także w zachodnich krajach austryackich, więc brak ducha współdzielczego u drobnych przemysłowców, niedostateczne częstokroć kierownictwo zwłaszcza pod względem handlowym i ciężkie warunki zbytu produktów, obok innych powodów więcej lokalnej natury. Przeszkody te u nas występują może ze zwiększoną siłą, niż na zachodzie i tem się tłómaczy, że wcześnie na tem polu rozpoczęta akcya zaznaczyła się bardzo znaczną ilością upadłości. Opierając się na statystyce, prowadzonej i ogłaszanej przez Związek stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie, doliczyć się można w ciągu ostatnich lat 40-stu (od 1871) około 120 wytwórczych Spółek przemysłowych, których członkowie są w przeważnej części producentami i które istotnie mają charakter wytwórczy, a nie są głównie tylko przedsiębiorstwami handlowemi, posługującemi się do pomocy także pracą rękodzielniczą dla wykonania niektórych potrzebnych robót. Z pomiędzy wspomnianych blisko 120 Spółek popadło w konkurs albo likwidacyę 80 Spółek a czynnych jest obecnie 40, z czego 20 należy do Związku Spółek zarobkowych i gospodarczych we Lwowie, a 20 Spółek w części do Sojuzu rewizyjnego we Lwowie lub nie należy do żadnego Związku. Statystyczne daty (przeważnie za rok 1909), dotyczące 36 Spółek przemysłowych wytwórczych w Galicyi, zestawione są w alegacie XII. z pominięciem kilku Spółek dla wyrobu dachówek i kamienia sztucznego, ponieważ Spółki te nie mają charakteru zrzeszenia się rękodzielników lub drobnych przemysłowców, zatrudnionych pracą w produkcyjną w przedsiębiorstwie Spółki. Objęte wykazem statystycznym Spółki są prawie w połowie produkcyjnemi, obok nich najwięcej Spółek zajmuje się wspólną sprzedażą produktów swoich członków (między innymi dostawami dla wojska), a tylko jedna (piekarska) jest Spółką surowcową dla zaopatrywania członków w potrzebne im materyały. Blisko 30 Spółek tworzą członkowie zajmujący się domowym przemysłem, a tylko mała część (1/4) jest zrzeszeniem się właściwych rękodzielników. Wykazane Spółki liczą 2535 członków, 334.260·82 K. wpłaconych udziałów, 107.391·83 K. funduszów rezerwowych, czyli razem 441.652·65 K. własnego kapitału, podczas gdy długi wynoszą 1,342.592·69 K.

Przy sprzedaży towarów, którą 24 Spółek wykazało w łącznej sumie 1,296.005·58 K, osiągnięto ogólny czysty zysk w kwocie 24.973·23 K. (w 25 Spółkach), podczas gdy 11 Spółek poniosło łączną stratę na 30.087·56 K. Wartość nieruchomości wykazana jest w sumie 328.658·05 K., ale nie jest wykazaną osobno wartość wewnętrznego maszynowego urządzenia, o ile je Spółki posiadają.

Znaczna część Spółek przemysłowych doznała wydatnej pomocy finansowej tak ze strony państwa, jak i kraju. Już wyżej wykazano, że 10 Spółek przemysłowo-gospodarczych galicyjskich otrzymało (do połowy 1909 r.) od rządu centr. maszyny wartości 73.460 K., nadto 4 inne Spółki otrzymały pożyczki z funduszów państwowych w łącznej sumie 41.000 K. Natomiast z funduszów krajowych udzielono zasiłków na maszyny dla różnych Spółek i stowarzyszeń ogółem w kwocie 45.069 K. Nadto kraj wspierał głównie Spółki przemysłowe kredytem z funduszu przemysłowego. Mianowicie otrzymało:

11	Spółek	tkackich	49	pożyczek	w sumie	. . . .	351.700 K.
19	„	z zakresu przem.	skórnego	56	poż.	w sumie	938.950 „
6	„	„ „	drzewnego	9	„	„	68.800 „
5	„	„ „	metalowego	113	„	„	185.000 „
2	„	„ „	ceramicznego	2	„	„	5.920 „
18	„	z różnych gałęzi przemysłu		41	„	„	660.800 „
Razem	61	Spółek przemysłowych		170	poż.	w sumie	1,911.170 K.

Z tych wszystkich pożyczek pozostały Spółki w dniu 31/12. 1909 dłużne 349.495 K. po odpisaniu im 87 854 K. i spłaceniu reszty. Przyczynia się także kraj do ponoszenia kosztów nadzoru nad temi Spółkami przedewszystkiem w ten sposób, że przeznacza na ten cel w budżecie krajowym roczną dotacyę w kwocie 4.800 K., a Wydział krajowy porucza wykonywanie tego nadzoru Związkowi stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych. Prócz tego ustawowego nadzoru popiera kraj rozciąganie także dalej idącej opieki nad produkcyjną i komercyalną działalnością Spółek.

d) W tym ostatnim kierunku czynnym jest szczególniej **Krajowy Związek przemysłowy we Lwowie**". Stowarzyszenie to bowiem (z ograniczoną poręką) założone w 1898 r., przeszedłszy różne koleje swej działalności, specyalizuje się głównie w kierunku organizowania produkcyi i zbytu wyrobów przemysłu domowego. Najznaczniejsze pod tym względem rezultaty zdołało już osiągnąć w dziale tkactwa; Związek przemysłowy doprowadził już nawet do utworzenia „Zjednoczenia przemysłu tkackiego" i wspomaga dalej działalnośc tego związku. W tem „Zjednoczeniu" Spółki tkackie i inni znaczniejsi tkacze troszczą się o specyalizowanie swej produkcyi w kierunkach właściwych każdej okolicy, co ułatwia także wspólne wyjednywanie, rozdział i wykonywanie dostaw publicznych. Zjednoczenie zajmuje się także nabywaniem surowców na wspólny rachunek. Obrót w Zjednoczeniu wynosił od 2/3. 1909 do 31/8. 1910 kor. 834.858·02. Nadto organizuje Związek przemysłowy dalsze ogniska tkackiego przemysłu domowego (Ludwikówka, Brzeżany, Piwniczna), lub stara się o zreorganizowanie tego przemysłu tam, gdzie popadł w zaniedbanie i rozprzężenie (Komarno, Chłopy, Dębowiec), chociaż jest dosyć znaczny i ma warunki rozwoju. Prowadzi też we własnym zarządzie na szerszą skalę szkołę i pracownię tkacką w Wilamowicach. Opiece i zabiegom Związku zawdzięcza kuśnierstwo w Tyśmienicy swój rozkwit, oparty na wyjednanych dla tamtejszej Spółki dostawach i na odpowiedniem zorganizowaniu i udoskonaleniu samej produkcyi, której wartość dochodzi w samych dostawach już do 200.000 K, a obrót za rok 1909 wynosi 2,900.000 K. Trzeci dział przemysłu domowego, objęty, działalnością krajowego Związku przemysłowego, stanowi koszykarstwo, dla którego otwarł drogi korzystnego zbytu i wpływa na ulepszanie plantacyi wikliny w celu dostarczania producentom dobrego materyału surowego (dzierżawi plantacye wikliny w Czernichowie z produkcyą około 12.000 K). Do ułatwiania zbytu produktów domowego przemysłu służą Związkowi dwa główne środki, tj. utrzymywanie „Bazarów" we Lwowie i w Krakowie, których sprzedaż za rok 1909 wynosiła 257.898 koron (dwa inne

w Nowym Sączu i w Przemyślu zostały zwinięte), jakoteż własnej Agencyi handlowej, której obroty w kilku na razie artykułach za ubiegły rok przedstawiają wartość 127.372 K. Ogólna sprzedaż towarów za pośrednictwem lub na rachunek Związku wynosiła w r. 1909 ogółem 692.774 K., przyczem Związek osiągnął czysty zysk 12336 K. Zawdzięcza go w znacznej części wydatnemu ze strony kraju poparciu, otrzymuje bowiem od kilku lat stałą roczną subwen yę krajową w kwocie 30000 K za spełnianie obowiązków agencyi Wydziału krajowego głównie dla zbytu produktów szkół i warsztatów krajowych, za udzielanie informacyi i pomocy we wszelkich gałęziach wytwórstwa drobnego. Nadto posiada (według stanu 1909) trzy pożyczki w łącznej kwocie 44.000 K., a ma dla interesów kuśnierskich otwarty dalszy znaczny kredyt.

e) O środki i pomoce krajowe opiera w przeważnej części swą działalność także druga podobna instytucya prywatna, służąca od 1904 r. interesom przemysłu w całym kraju, a mianowicie **„Liga pomocy przemysłowej we Lwowie“**. Działalność jej polegała pierwotnie głównie na prowadzeniu ożywionej propagandy w interesie zarówno małego, jak i wielkiego przemysłu krajowego przez organizowanie po całym kraju lokalnych „Towarzystw pomocy przemysłowej“, komitetów filialnych Ligi (z końcem 1909 razem 214 „ogniw“ z 11.200 członkami), urządzanie wieców (dotychczas blisko 400), wystawy ruchomej z okazami przemysłu krajowego (dotąd około 300 postojów i blisko 700 000 zwiedzających okazy produktów przemysłowych około 70 wystawców) w połączeniu z wykładami o przemyśle krajowym przy pomocy tablic poglądowych i obrazów świetlnych (dotąd około 400 wykładów dla starszych i młodzieży szkolnej), dalej przez wystawy szkolne (dotąd w 8. średnich szkołach), wreszcie przez wydawnictwo Skorowidza przemysłowo handlowego, który w 30.000 egzempl. już został bądź to rozsprzedany, bądź rozdany. Z tą działalnością agitacyjną wiąże się dalsza działalność Ligi tj. jej zabiegi w celu ułatwienia zbytu produktów krajowego przemysłu przez wystawy okręgowe (dotąd 15 wystaw z nich najznaczniejsze w Jarosławiu i Zółkwi), przez wystawy specyalne (wystawa przemysłu liturgicznego i wystawa wyrobów ze słomy i szuwaru we Lwowie), przez jarmarki wyrobów krajowych (dotąd dwa we Lwowie i akcya dla podniesienia jarmarku ułaszkowieckiego), przez lokalne agencye handlowe przy Towarzystwach pomocy przemysłowej (obecnie 19, z których 9 osiągnęło za ostatni rok obrót towarowy w kwocie 101.109 K.), przez urządzenie kursów agentów handlowych (1909 we Lwowie z 31 uczestnikami), przez utrzymywanie w centralnem biurze agencyi handlowej, która zajmuje się organizowaniem eksportu wyrobów naszego przemysłu domowego i ma być niebawem zamienioną w osobne biuro eksportowe ze składem wzorów przedmiotów eksportowych i surowców do ich wyrobów. W niektórych kierunkach zajmuje się Liga pomocy przemysłowej organizowaniem nowych rodzajów przemysłu domowego i skrzętności domowej, bądź takich które mało dotąd były znane i zużytkowane, jak mianowicie: a) rozwijające się guzikarstwo (dzięki zapobiegliwości stowarzyszenia kobiet Pomocy przemysłowej we Lwowie), posiadające około 100 pracowni w różnych stronach kraju i zatrudniające około 170 robotnic, którym za rok 1909 wypłacono zarobek 6.119 K., a sprzedano guzików za 11.086 K.; b) koronkarstwo iryjskie (szydełkowe), które popierane było dotąd przez państwowy zakład przemysłowo-domowej pracy kobiet wyłącznie wśród żydowskich dziewcząt (eksport tej produkcyi galicyjskiej około 100.000 K.), obecnie zaś zatrudnia także 6 ekspozytur przez Ligę zorganizowanych ze 120 pracownicami; c) pleciennictwo bort kapeluszowych ze słomy, z wiór drzewnych, jedwabiu. włókien lnianych, włosienia, bawełny, łyczka itp. materyałów, którego ogniskiem stały się Krzeszowice; d) wyrób kwiatów sztucznych (w Dawidowie), e) wyroby ze szuwaru (głównie torby i kobiałki w Isypowcach), w których to dwóch ostatnich miejscach zorganizowano Spółki zostające pod opieką Ligi. Starania jej obejmowały również organizacyę kredytu przemysłowego w postaci Spółek fakturowych, z których pierwsza powstała w organicznym związku z Ligą w 1907 r., a jej pomyślny rozwój dzięki poparciu użyczonemu przez Bank krajowy, zachęcił do powstania kilku innych Spółek fakturowych z poważnymi już dotychczas obrotami (por. wyżej). Wyżej wspomniano także już o utworzeniu pierwszej w kraju „Spółki maszynowej i kredytowej“ dla dostarczania przemysłowcom maszyn i narzędzi pracy

na dogodne spłaty, a do tego samego działu pracy Ligi należy zainicyonowane przez nią utworzenie „Związku wierzycieli celem ochrony kredytu kupieckiego we Lwowie“, który przy współudziale lwowskiej Spółki fakturowej ukonstytuował się w maju br. Nareszcie wspomnieć wypada o tem, że Liga Pomocy przemysłowej podjęła również pracę nad przygotowaniem młodzieży do zawodu przemysłowego i prowadzi tą pracę coraz intenzywniej w ten sposób, że a) utrzymuje warsztaty studenckie dla działu drzewnego (stolarstwo, snycerstwo i tokarstwo), jakoteż dla działu metalowego (ślusarstwo i elektrotechnika), gdzie pod kierownictwem fachowym zatrudnionych jest kilkudziesięciu uczniów szkół średnich i wydziałowych; podobne warsztaty powstają w innych miastach staraniem lokalnych towarzystw pomocy przemysłowej (Dębica, Tarnopol); b) wyszukuje (z pomocą lokalnych organizacyi) zdolną a biedną młodzież i skierowuje ją do zawodów przemysłowych przez wyjednywanie zajęcia, zasiłków, stypendyów, umieszczanie w warsztatach, fabrykach i bursach rękodzielniczych (dotąd 99 uczniów); c) utrzymuje własny internat (bursę) dla młodzieży przemysłowej we Lwowie, gdzie umieszczonych było z końcem roku szkolnego 1908/9 wychowanków 12, a w 1909/10 wychowanków 22 którzy odpowiednio dobierani utrzymują całkowite utrzymanie za opłatą 20 K., odpowiedni kierunek wychowania i opiekę fachową. Lokalne Tow. pomocy przemysłowej starają się także w swoich okręgach organizować i utrzymywać bursy przemysłowe odpowiednio do miejscowych stosunków i potrzeb (dotychczas w 4 miejscowościach).

Wydatki swoje pokrywa Liga tylko w drobnej części z wkładek lokalnych Towarzystw i członków wspierających (w 1909 r. wpłynęło 552 K.) głównie zaś z subwencyi, które stanowiły w ciągu ubiegłego roku ogółem 58.444 K., w czem subwencye z funduszów krajowych wyniosły 21 000 K, z funduszów państwowych 35.000 K, a z innych funduszów 2.444 K.

5. Przełomowe położenie.

Powyższy przegląd akcyi popierania przemysłu w naszym kraju, użytych w tym w celu środków i sposobów działania pozwala na wypowiedzenie — bez obawy przesady — tego twierdzenia, że kraj nasz pod względem energii, zapobiegliwości i ofiarności, z jakiem podjęte w tym kierunku zadanie spełniał, wytrzymuje porównanie z każdym innym krajem w Austryi. Co do popierania drobnego przemysłu nigdzie ani państwowa, ani krajowa akcya nie została podjętą tak wcześnie, jak właśnie akcya krajowa dla popierania przemysłu w Galicyi; pod tym względem wyprzedziliśmy i rząd centralny i rządy autonomiczne innych krajów. Nigdzie też w stosunku do zasobów w poszczególnych krajach nie zdobywano się na tak znaczne, jak w naszym kraju ofiary. Z pewnością nie brakło w tej akcyi krajowej dosyć licznych błędów i zawodów, ale nie obeszły się bez nich także inne kraje, a nasze zadanie nie było łatwiejszem, lecz przeciwnie wielekroć trudniejszem, gdyż było obszerniejszem, a przytem podjętem w bardzo niekorzystnych warunkach. Trzeba sobie bowiem z jednej strony uprzytomnić tę nędzę całego kraju i jego przemysłu, w jakim po stuletniem zaniedbaniu i rozstroju znalazł się w chwili, gdy Wysoki Sejm zaczynał swą akcyę dla podniesienia krajowego przemysłu, jak niemniej te skąpe nadzwyczaj ówczesne fundusze, jakimi mógł rozporządzać; z drugiej zaś strony nie można spuszczać z oka, że równocześnie musieliśmy zdobyć się na akcyę nietylko dla podtrzymania i rozwinięcia drobnego przemysłu, ale także dla wytworzenia przemysłu fabrycznego. Oba te te wielkie zadania potrafiliśmy udźwignąć i spełniamy je, osiągając w jednym i drugim kierunku wcale znaczne postępy, widoczne dla każdego kto ten okres czasu przeżył, a umie obserwować. Nie stanęliśmy oczywiście u kresu naszego na tem polu zadania i obowiązku, ale doszliśmy niewątpliwie do punktu przełomowego akcyi krajowej dla popierania krajowego przemysłu. I przemysł nasz i akcya dla jego poparcia doszły już bowiem do tego stadyum, że jednolita organizacya i akcya, łącząca w sobie pomieszane czynności, środki i szczegóły pracy, mającej na oku równocześnie interesy tak drobnego jak wielkiego przemysłu, już zupełnie nam nie wystarcza i nie daje się utrzymać. To też przemysł wielki zorganizował się już odrębnie. Powstała niedawno osobna przez kraj po-

pierana organizacya naszego przemysłu naftowego; inne gałęzie przemysłu krajowego wytworzyły swój własny organ dla popierania i obrony swoich interesów w „Krajowym Związku fabrycznym“, który w swej dotychczasowej 7-letniej działalności nabrał doświadczenia i złożył dowody swego uzdolnienia do dalszego opiekowania się rozwojem wielkiego przemysłu, nie mówiąc już o tem, że Izby handlowe i przemysłowe stanowią publiczną organizacyę i zastępstwo interesów wielkiego przemysłu i handlu. Kraj zdobył się dla uzupełnienia tej organizacyi wielkiego przemysłu na stanowczy krok i na niemałą ofiarę nową przez utworzenie Banku przemysłowego, nie odbierając ani nie uszczuplając temu przemysłowi żadnego z dotychczasowych środków i sposobów poparcia, zwłaszcza zaś pomocy kredytowej, czy to z krajowego funduszu przemysłowego, czy z krajowego funduszu inwestycyjnego.

Natomiast przemysł drobny w swej całości, jaką tworzy, nie posiada organizacyi wystarczającej do rozwiązywania licznych i rosnących zadań, jakie się obecnie na terenie jego pracy namnożyły. Stosunkowo najlepiej zorganizowanym i najwydatniej z kilku stron wspomaganym jest przemysł domowy. Rękodzielnictwo nasze wszakże, jakkolwiek doznawało także w niektórych kierunkach poparcia, nie posiada dotychczas ani swojej współdzielczej, ani swojej publicznej organizacyi, uzdolnionej do skutecznego popierania jego interesów w każdym kierunku. Niezawodnie uzyskało rękodzielnictwo szeroką podstawę dla swej dalszej organizacyi w zawodowych stowarzyszeniach przemysłowych i ich związkach, które w ostatnich czasach się potworzyły i jeszcze potrzebują dalszego wykończenia. (por. alegat XIV). Ale nie można się łudzić, że te stowarzyszenia, nawet razem z dobrowolnemi zrzeszeniami zawodowemi, których znaczenia i wartości nie można lekceważyć, same sobie wystarczą i że potrafią spełniać należycie zadanie obrony i wszechstronnego, praktycznego popierania interesów rękodzielnictwa bez równoległej akcyi krajowej, o którą mogły by się oprzeć i przez którą dopiero mogą być zatrudnione i zużytkowane, — tak samo, jak Izby handlowo-przemysłowe nie stanowiły jeszcze wystarczającego oparcia i poparcia dla starań o wytworzenie wielkiego przemysłu. W tym tedy względzie stoimy w obecnej chwili wobec otwartego pytania.

IV.

Program dalszej akcyi krajowej dla popierania drobnego przemysłu.

A. Krajowy Patronat rękodzieł i drobnego przemysłu; jego potrzeba i ogólne stanowisko.

Już samo rozejrzenie się w dotychczasowym postępie akcyi krajowej dla popierania przemysłu, w jej różnych kierunkach, w mnożących się ogniskach pracy społeczeństwa na tem polu, w rosnących wydatkach krajowych na te cele i w oczekujących jeszcze rozwiązania nowych zadaniach prowadziło do tego koniecznego wniosku, że z ogólnego kompleksu zagadnień polityki i administracyi krajowej w dziedzinie naszego przemysłu trzeba obecnie wydzielić tę część akcyi krajowej, która dotyczy popierania drobnego przemysłu rękodzielniczego i domowego, a zorganizować ją w odrębną całość mniejszą, mieszczącą się w ogólniejszej akcyi, ale posiadającą swój specyalny organ i swoje środki działania. Odczucie potrzeby stanowczego w tym kierunku kroku dojrzało wszakże dopiero z chwilą gdy Wysoki Sejm postanowił założenie akcyjnego Banku przemysłowego z nową bardzo znaczną ze strony kraju na ten cel ofiarą. Że to się stało głównie w interesie poparcia wielkiego przemysłu, nikt nie mógł mieć pod tym względem żadnej wątpliwości. Ale też tem łatwiej można było przez to uświadomić sobie tę prawdę, że akcya popierania drobnego przemysłu wymaga stosowania poniekąd odrębnej metody i odmiennych środków działania. Zresztą pewna koncentracya uwagi i sił w tym kierunku stała się obecnie tem nieodzowniejszą, że już sama Wysoka Izba

w związku z swem postanowieniem o utworzeniu Banku przemysłowego uznała w osobnej rezolucyi nowe niecierpiące zwłoki zadania administracyi krajowej w interesie poparcia drobnego przemysłu. Liczyć przytem musiała się krajowa Komisya przemysłowa, a z nią Wydział krajowy nietylko ze wzrostem swoich czynności i swojej odpowiedzialności wskutek powołania do życia dopiero co utworzonej nowej wielkiej instytucyi dla przemysłu, ale także z niezawodnym w najbliższym czasie dalszym wzrostem agend swoich w celu intenzywniejszego popierania rozwoju drobnego przemysłu.

Wobec tego już sama Komisya przemysłowa dla spełniania swojego zadania, jako doradczego organu Wydziału krajowego, uznała konieczność uzupełnienia swojej dotychczasowej organizacyi w tym właśnie kierunku, iżby obok istniejącego w jej łonie stałego „Komitetu dla spraw szkolnictwa przemysłowego“ i drugiego stałego „Komitetu przemysłowego“ utworzyć trzeci odrębny „stały Komitet rękodzielniczy“ dla spraw tak przemysłu rękodzielniczego, jak i domowego. Uchwalona w tym celu przez krajową Komisyę przemysłową zmiana jej regulaminu (na posiedzeniu w dniu 20 marca 1910 r.) została zatwierdzoną przez Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia26. kwietnia 1910 r. L 41.300. Wskutek tego ukonstytuował się w łonie krajowej Komisyi przemysłowej osobny Komitet rękodzielniczy złożony z 9 członków, oprócz członka Wydziału krajowego, zawiadującego departamentem spraw przemysłowych. Natomiast Wydział krajowy uważa ze swego stanowiska za niemniej ważny postulat dalszej skutecznej akcyi na polu popierania drobnego przemysłu utworzenie w Wydziale krajowym odrębnego stałego urzędu wykonawczego, oddanego wyłącznie i zawodowo czynnościom krajowej akcyi dla popierania d r o b n e g o przemysłu. Te dwa nowe czynniki t. j. stały Komitet rękodzielniczy, jako organ doradczy, a w związku z nim osobne krajowe biuro, jako organ wykonawczy Wydziału krajowego, stanowiłyby razem centralny organ, czyli „K r a j o w y P a t r o n a t r ę k o d z i e ł i d r o b n e g o p r z e m y s ł u“ w naszym kraju.

Wydawanie już z góry przez Wysoki Sejm szczegółowych przepisów określających rozmiary, środki i sposoby działania projektowanego nowego organu Wydziału krajowego nie jest, zdaniem Wydziału krajowego, ani potrzebnem ani wskazanem. Niech przedewszystkiem życie samo i rozwój praktycznej działalności, zastosowanej do nasuwających się potrzeb, normują i wytyczają jej granice, niech wskazują najodpowiedniejsze środki i sposoby działania. Rzeczą zaś Wydziału krajowego będzie czuwać nad tokiem czynności swego nowego organu i udzielać mu w zakresie swej kompetencyi i w ramach rozporządzalnych środków szczegółowych instrukcyi i upoważnień co do podjęcia zadań i czynności, nastręczających się do rozwiązania i załatwienia w naturalnym postępie i rozwoju prowadzonej akcyi

Ale chcąc sobie szerszą pozostawić swobodę w oznaczaniu i regulowaniu zakresu czynności i sposobu działania projektowanego „Krajowego Patronatu dla popierania drobnego przemysłu“, jako też w używaniu przeznaczonych na ten cel funduszów, uważa Wydział krajowy tembardziej za swój obowiązek jasno wyłuszczyć zasady i program akcyi, dla której prowadzenia proponuje Wydział krajowy utworzenie wspomnianego organu i uprasza Wysoki Sejm o odpowiednie upoważnienia i środki.

Akcya krajowego Patronatu dla popierania drobnego przemysłu winna mieć dwojaki ogólny cel i dwojaki charakter.

Przedewszystkiem cel w ł a s n y, samoistny, polegający na dążeniu do wytwarzania i wzmacniania silnej, a zdrowej warstwy samodzielnych mniejszych przedsiębiorców przemysłowych, czyli „średniego stanu przemysłowego“. Cel ten ma na oku interesy nietylko rękodzielniczej ludności we właściwem tego określenia znaczeniu, ale mieści w sobie także zadanie popierania rozwoju przemysłu domowego w jego najszerszem pojęciu, obejmującem także objawy domowej skrzętności i pracy przemysłowej (Hausarbeit i Hausfleiss). Przeważającym i rozstrzygającym momentem w postawieniu takiego celu akcyi i w dążeniu do jego osiągnięcia są względy s p o ł e c z n e, więc obowiązek troszczenia się o całokształt zdrowego ustroju społecznego w naszym kraju, chociażby nawet kosztem pewnych ofiar i ustępstw z czysto ekonomicznego punktu widzenia. Ten samoistny cel naszej

akcyi krajowej dla popierania drobnego przemysłu kryje się zupełnie z celami i dążeniami takiejże akcyi, podjętej w najnowszych czasach w przeważnej części krajów zachodnio-europejskich; wyodrębniając i organizując samodzielnie naszą akcyę popierania drobnego przemysłu, nie czynimy zatem tego w imię przeżytych już celów i haseł, lecz przeciwnie postępujemy zgodnie z nowoczesnymi prądami i zadaniami, jakie kończący się dziesiątek lat najsilniej uwydatnił w rozwoju i praktyce w dziedzinie społeczno-ekonomicznej.

Atoli nasza akcya popierania drobnego przemysłu musi mieć także i drugi cel główny, jakiego w innych, zachodnich krajach Europy nie ma i mieć nie potrzebuje, to jest zadanie współdziałania z akcyą wytworzenia w kraju naszym wielkiego, fabrycznego i kapitalistycznego przemysłu, co stanowi główną treść haseł „uprzemysłowienia naszego kraju“. Ten drugi nie samodzielny, ale ważny cel nadaje naszej akcyi odrębne i charakterystyczne piętno dążenia, które nietylko nie przeciwstawia się interesom i potrzebom wielkiego przemysłu, ale chce współdziałać w jego rozwoju, szuka z nim punktów stycznych i dróg wspólnych. Ma on swoje podwójne uzasadnienie. Przedewszystkiem chodzi o to, żeby umożliwić i ułatwić kształcenie i częstsze wybijanie się dzielniejszych jednostek naszego społeczeństwa w ich praktycznej pracy przemysłowej tak, aby przeobrażając się stopniowo z mniejszych na większych przedsiębiorców przemysłowych, przyczyniali się tym sposobem — oczywiście nie jedynym, ale z pewnością najwięcej pożądanym i najbezpieczniejszym — do trwałego i zdrowego wzrostu naszego wielkiego przemysłu. Powtóre musi nam bardzo na tem zależeć, aby mnożące się i rosnące wielkie przedsiębiorstwa zatrudniać mogły u siebie synów naszej ziemi nietylko jako szarą rzeszę robotników, ale także jako fachowo uzdolnionych pracowników na wyższych i najwyższych stanowiskach. Nie wolno nam przy pomocy poparcia krajowego, udzielonego wielkiemu przemysłowi, dopuszczać do tego, żeby stał się w naszym organizmie społecznym i narodowym obcem ciałem, eksploatującem jego siły i środki, zamiast otwierać nam nowe pola postępu gospodarczego i wytwarzać nowe siły dla wzmocnienia naszego społecznego i narodowego ustroju. Musimy zatem troszczyć się o to, aby wielkiemu przemysłowi w naszym kraju dostarczać potrzebnych mu sił, nadających się do skutecznej i dodatniej pracy na ważniejszych i samodzielniejszych stanowiskach. Do tego zaś prowadzić i bardzo wydatnie pomagać powinno popieranie drobnego przemysłu, gdyż ono polegać musi przedewszystkiem na fachowem kształceniu i zaznajamianiu sił pracujących w drobnym przemyśle z nowoczesnymi, technicznymi i komercyalnymi metodami przemysłowej pracy.

Świadoma zawsze tych obu celów akcya krajowego Patronatu dla popierania drobnego przemysłu musi do ich osiągnięcia zmierzać dwiema drogami.

Jedną z nich jest kształcenie i wychowanie młodych pokoleń, przeznaczonych do pracy zawodowej w drobnym przemyśle. Jest to rozległa dziedzina, obejmująca nietylko właściwe szkolnictwo przemysłowe w zakresach, odpowiadajacych potrzebom mniejszego przemysłowca, ale także cały szereg pomocniczych środków, jak bursy rękodzielnicze, czytelnie i ogniska terminatorskie, stowarzyszenia czeladników, wystawy prac uczniowskich, wydawnictwa popierające wychowawczą i szkolną pracę i rozmaite inne środki, już u nas i za granicami naszego kraju stosowane albo otwierające jeszcze szerokie pole dla pomysłowości pedagogicznej w tym zakresie zadań wychowawczych i dydaktycznych. A chociaż to droga dłuższa, powolniejsza i nie obiecująca doraźnych skutków, to jednak wiedzie najpewniej do celu i gwarantuje najtrwalsze i najrozleglejsze korzyści dla społeczeństwa i rozwoju jego przemysłu. Dotychczasowa, już dosyć wydatna akcya krajowa w tym kierunku wymaga jednak w dalszym ciągu nietylko rozszerzenia, ale i znacznego pogłębienia. Tym wszakże rozległym i specyalnym zakresem działania nie uważa Wydział krajowy za właściwe obarczać projektowanego Patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu. Wypadnie tylko Wydziałowi krajowemu i krajowej Komisyi przemysłowej dokładnie w najbliższym czasie rozważyć, czy nie należałoby już obecnie bardzo gorliwą i konieczną pracę obywatelską członków stałego komitetu szkolnego w krajowej Komisyi przemysłowej co do wykonywania nadzoru i opieki nad szkolnictwem przemysłowem uzupełnić i ułatwić przez

ustanowienie także specyalnego dla tych spraw stałego referenta w Wydziale krajowym. Tego pytania wszakże Wydział krajowy nie chce już teraz ze swej strony przesądzać.

Poza właściwą sferą szkolnictwa przemysłowego znajdują się tak zw. „majsterskie kursy“ rękodzielnicze, albowiem chodzi w nich nie o kształcenie i wychowywanie młodzieży, lecz dorosłych pracowników, z reguły samodzielnych majstrów, a obok tego czeladników, celem praktycznego zaznajomienia ich z nowoczesnymi technicznymi środkami pracy oraz fachowemi i komercyalnemi metodami postępowania w prowadzeniu przemysłu drobnego. Na ten kierunek pracy nie można będzie odmówić wpływu także krajowemu Patronatowi rękodzieł i drobnego przemysłu w porozumieniu z Komitetem szkolnym Komisyi przemysłowej. Jest to już bowiem bardzo doniosły środek działania, należący w przeważnej mierze do zakresu zwanego, „bezpośredniem“ popieraniem drobnego przemysłu, którego wszystkie agendy mają właśnie stanowić własną sferę zadań i pracy krajowego Patronatu. W ten sposób rozgraniczona sfera działania „krajowego Patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu“ wiąże się naturalnym sposobem z jednej strony z podjętą przez kraj nasz akcyą popierania rozwoju wielkiego przemysłu, a więc w szczególności z zakresem działania stałego Komitetu przemysłowego w łonie krajowej Komisyi przemysłowej, a z drugiej strony z akcyą szkolną na polu przemysłowem, a więc z działalnością stałego Komitetu szkolnego krajowej Komisyi.

W własnym zakresie działania nie ma jednak krajowy Patronat rękodzieł i drobnego przemysłu wkraczać w uprawnioną sferę czynności żadnej z istniejących dotąd instytucyi lub organów powołanych do popierania interesów i rozwoju drobnego przemysłu. Przeciwnie, jego zadanie polegać będzie przedewszystkiem na tem, żeby wytworzyć i stanowić centralny dla naszego kraju organ, któryby zabiegi i pracę każdej z tych specyalnych instytucyi sprowadzał niejako do wspólnego mianownika, a zarazem ożywiał ją w każdym kierunku swojem współdziałaniem i krajowymi środkami, czuwając nad ich najlepszem i najskuteczniejszem zużytkowaniem. Z drugiej zaś strony akcya krajowego Patronatu ma uzupełniać pracę innych instytucyi w kierunkach dotąd całkiem nietkniętych, lub niedostatecznie uwzględnianych, zwłaszcza zaś przez podejmowanie takich zadań, których wykonanie przekracza siły i środki innych instytucyi, a wymaga właśnie takich środków i sposobów działania, którymi może rozporządzać krajowy Patronat, jako organ Wydziału krajowego.

B. ZADANIA SZCZEGÓŁOWE.

1. Patronat krajowy, jako centralny organ krajowy, jako łącznik pomiędzy różnymi w kraju działającymi czynnikami i instytucyami dla popierania drobnego przemysłu, jest już dziś niezbędnie potrzebny. Obecnie bowiem istnieją już liczne, szczególniej w ostatnich latach do życia powołane, instytucye, które są przeznaczone do popierania drobnego przemysłu bądź to w szerszym, bądź w szczuplejszym, specyalnym zakresie, a dotąd w różnych kierunkach niezależnie od siebie działają. Dosyć wymienić tutaj obok Izb handlowo-przemysłowych zawodowe stowarzyszenia przemysłowe i ich związki, instytuty i muzea technologiczne i przemysłowe, stowarzyszenia dobrowolne, jak Związek przemysłowy, Liga pomocy przemysłowej, oprócz lokalnych, ale nieraz bardzo ważnych czynników, jak miejskie fundusze i urzędy dla popierania rekodzieł, fundacye temu celowi służące, dobrowolne, a nieraz ruchliwe towarzystwa, jak „Gwiazdy“ „Wzajemne pomoce rękodzielników“ i tp. Działalność tych czynników i instytucyi może być tem skuteczniejszą, im ściślejsze pomiędzy niemi wytworzy się współdziałanie i porozumienie co do samej pracy, im bardziej akcya każdego z tych czynników uwzględniać będzie pracę i akcyę innych instytucyi, im więcej ułatwionem będzie dla interesowanych kół korzystanie z fachowej pomocy każdego z tych czynników w sposób szybki i odpowiadający celowi, bez podejmowania na własną rękę starań i zachodów, aby z każdym z tych czynników wchodzić z osobna w porozumienie tam, gdzie ich współdziałanie jest potrzebnem i wskazanem, a niezawsze przez każdego interesowanego może być należycie przewidywanem i ocenianem.

Patronat rękodzielniczy powinien w tym celu nie tylko przez członków swojego organu doradczego, ale przedewszystkiem przez swoje stałe biuro pozostawać w ciągłym, żywym, bezpośrednim kontakcie z tymi czynnikami i instytucyami, znać dokładnie ich działalność w szczegółach, na każdym kroku iść jej na rękę, ułatwiać ją i popierać, a na wzajem zapewnić sobie z ich strony współdziałanie i potrzebną pomoc dla spełniania swoich zadań. W takim razie będzie krajowy Patronat także pośrednikiem między tymi wszystkiemi instytucyami i czynnikami w zużytkowaniu nabywanego przez nie w różnych kierunkach doświadczenia, w stosowaniu wypróbowanych metod i środków działania a sam gromadzić będzie w sobie sumę tych doświadczeń, pogłębiać znajomość stosunków i potrzeb, a przez to udoskonalać swoje sposoby działania.

Z krajowych funduszów płyną coraz obfitsze środki na popieranie działalności tak wspomnianych instytucyi, jak i wogóle naszego drobnego przemysłu, a przewidywać wypada nie zmniejszanie się, lecz zwiększanie tego rodzaju świadczeń krajowych. Szczególniej zaś proponowane przez Wydział krajowy równocześnie wydatne pomnożenie środków pomocy kredytowej dla drobnego przemysłu z funduszów krajowych przyczyni się nietylko do ożywienia akcyi różnych czynników, powołanych do popierania krajowego przemysłu drobnego, ale także spowoduje te czynniki do częstszego i żywszego wchodzenia w stosunki z krajowym dla tych spraw organem, a zarazem do tem skorszego korzystania z funduszów krajowych, przeznaczonych na różne inne cele pomocy przemysłowej. Im znaczniejsze fundusze na to kraj przeznacza, tem większa na nim ciąży z tego powodu odpowiedzialność i tem większy obowiązek dopilnowania i wpływania, aby z tych świadczeń jak największy wyniknął pożytek. Nie wystarczy postarać się o formalne dowody właściwego zużycia udzielonych funduszów, lecz trzeba trzymać rękę na tej akcyi, której mają służyć. To czuwanie i wywieranie wpływu nie powinne zatem już w dalszym ciągu odbywać się dorywczo, pobieżnie lub prawie przypadkowo, lecz powinno się dziać regularnie, celowo, umiejętnie, a zawsze w sposób wspierający skutecznie zabiegi innych czynników, do czego oczywiście potrzeba osobnego, odpowiednio urządzonego, stałego organu wykonawczego.

Centralny rząd uznał w swoim zakresie działania potrzebę utworzenia osobnego państwowego urzędu, skupiającego w sobie różne agendy państwowej akcyi dla bezpośredniego popierania drobnego przemysłu, a przytem uzdolnionego do sprężystej, fachowej i wszechstronnej pracy z dostateczną w niej swobodą. Rzeczą jest jednak oczywistą, że urząd państwowy nie jest w możności prowadzić skutecznie wielostronną, a szczegółową akcyę bezpośrednio w każdym kraju koronnym i gdyby nawet istniały w tym kierunku zapędy, to rychło rozbiłyby się lub wypaczyły wskutek różnorodności stosunków, potrzeb i warunków pracy. Już wyżej miał Wydział krajowy sposobność powołać się na doświadczenia poczynione w tym względzie w zachodnich krajach austryackich, gdzie nieraz nawet wbrew odmiennym politycznym tendencyom przechodzi punkt ciężkości akcyi popierania drobnego przemysłu na krajową administracyę autonomiczną i siłą faktycznego rozwoju stosunków prowadzi do skupienia różnych agend tej akcyi w rękach Wydziałów krajowych lub ich organów, w tym celu umyślnie utworzonych. Dzieje się to w krajach takich, jak Morawy, Czechy, nawet Austrya Dolna, które najwięcej miały sposobności i ułatwień w korzystaniu z bezpośredniej pomocy państwowej służby popierania drobnego przemysłu. Wszędzie bowiem praktyczna doświadczenia potwierdziły tę znaną powszechnie prawdę, że chcąc trafnie dobierać środki pomocy i mieć właściwy sąd o rzeczach i stosunkach, trzeba być z niemi zżytym i znać je nietylko z dorywczego i powierzchownego ich obserwowania, ale z życia i działania wśród społeczeństwa danego kraju, a pomijanie tej prawdy prowadzi do tem większych zawodów, utrudnień i marnowania sił i środków, im bardziej akcya podjęta musi polegać na wnikaniu w szczegóły i tylko w miarę ich umiejętnego uwzględniania może dawać dodatnie wyniki. O ileż nieodzowniej kraj nasz, największy ze wszystkich koronnych, a tak znacznie od centrum państwa oddalony, kraj wykazujący i w swoich różnych częściach i w porównaniu z zachodnimi krajami austryackimi wiele ważnych i wydatnych różnic, kraj, w którym rękodzielnictwo i wogóle przemysł tak odmienne niż na zachodzie przechodził koleje, potrzebuje własnej krajowej organizacyi,

łączącej w sobie różne agendy bezpośredniego popierania drobnego przemysłu i różne szczegółowe akcye, z kilku stron w rozmaitych kierunkach podejmowane. Krajowa tedy organizacya, skupiona w Patronacie rękodzieł i drobnego przemysłu jest z natury rzeczy najwięcej uzdolnioną i powinna być powołaną do pośredniczenia w akcyi państwowej w obrębie naszego kraju, do współdziałania z zabiegami centralnego rządu, aby im nadawać na naszym gruncie właściwy kierunek, wpływać na jej sposób działania i starać się o to, iżby środki i fundusze przeznaczane były na potrzeby drobnego przemysłu w naszym kraju stosownie do jego wielkości i potrzeb. Nie można wątpić, że i centralny rząd zechce skorzystać z tego ułatwienia i uproszczenia, jakie dla jego akcyi stanowić będzie utworzenie krajowego Patronatu, że zatem wejdzie z nim w porozumienie celem stałego współdziałania o co też także Wydział krajowy najusilniej starać się będzie. Do tego więc zmierza jedna z rezolucyi, którą w konkluzyach swoich Wydział krajowy ma zaszczyt zaproponować do uchwalenia przez Wysoki Sejm.

W Związku z takiem stanowiskiem i zadaniem krajowego Patronatu dla popierania drobnego przemysłu przypadnie mu w udziale drugie zadanie obszerne i ważne, jakiem jest

2) **Badanie i wyjaśnianie stosunków, warunków pracy i potrzeb** drobnego przemysłu oraz jego poszczególnych gałęzi w naszym kraju. Bez należytego i wszechstronnego poznania położenia, niedostatków i właściwości każdego zawodu rękodzielniczego i każdego rodzaju domowego przemysłu w różnych częściach naszego kraju, bez wniknięcia w rzeczywiste potrzeby i zdolność każdego z nich do rozwoju, nie może być mowy o skutecznem prowadzeniu jakiejkolwiek akcyi dla popierania drobnego przemysłu. Trzeba w takim razie postępować niejako w ciemnościach, po omacku, a nie widząc właściwej drogi schodzi się bądź to na bezdroża, bądź też marnuje się dużo czasu, sił i środków. Statystyczne badania stanu przedsiębiorstw przemysłowych, jakie były już przeprowadzane, nie są z pewnością bez wartości, ale wystarczają zaledwie do ogólnego oryentowania się i więcej zużytkowane być mogą dla celów teoretyczno-naukowych, aniżeli dla zadań praktycznej administracyi. Z tego ostatniego punktu widzenia przeprowadzone badania powinny być także gruntowne, ale muszą się posługiwać odmienną metodą. Nie tyle bowiem w nich chodzi o rejestrowanie objawów i wyników działania, dających się cyfrowo ująć podług pewnych z góry ułożonych punktów widzenia i kategoryi, ile o chwytanie życia w jego ruchu i rozmaitości szczegółów, chociażby tylko na typowych przykładach, ale tem wszechstronniej i dokładniej z bliska poznanych. Centralne stanowisko krajowego Patronatu w akcyi krajowej dla popierania drobnego przemysłu, żywy i bezpośredni kontakt z wszystkimi innymi czynnikami, w różnych kierunkach współdziałającymi na tem polu, pomoce i ułatwienia, z jakich korzystać może organ publicznej władzy krajowej, wskazują i narzucają to doniosłe zadanie nie komu innemu, lecz właśnie najodpowiedniej krajowemu Patronatowi dla drobnego przemysłu. Spełnienie tego zadania wymagać będzie niezawodnie i ofiar i czasu tembardziej, że łączyć się będzie z obowiązkiem utrzymywania w dalszym ciągu ewidencyi zmian, dokonujących się w stosunkach poprzednio zbadanych. Atoli podjęcie i dobre spełnianie tego zadania podniesie znakomicie zdolność krajowego Patronatu do należytego wykonywania innych jego zadań, wytworzy biegłość w obserwacyi i oryentowaniu się, trafność sądu i wyboru właściwych środków działania i umiejętność ich stosowania, a więc przymioty, które się tylko stopniowo i z trudem osiąga, aby nastąpnie sowite wyciągnąć korzyści z intenzywnej i skutecznej dalszej akcyi tak krajowego Patronatu, jak z nim współdziałających czynników.

3) **Organizacya kredytu dla drobnego przemysłu** stanowi dalsze zadanie Patronatu, uznawane powszechnie za jedno z najpilniejszych i najbardziej piekących. Na pierwszy plan swoich postulatów wysunęła je też krajowa Komisya przemysłowa, a Wydział krajowy sprawę tę zbadał najszczegółowiej i we wnioskach swoich dla Wysokiego Sejmu występuje z najdalej idącemi żądaniami. Dlatego kreśląc tutaj program zadań i działalności projektowanego Patronatu dla popierania drobnego przemysłu, uważa Wydział krajowy za właściwe nie ograniczać się do wyłuszczenia ogólniejszych zasad, lecz także zejść więcej, niż w innych kierunkach, do szczegółów zamierzonej akcyi.

a) *Przewodnie zasady.* Jakiekolwiek formy organizacyjne zastosuje się w akcyi Patronatu dla ułatwienia kredytu drobnym przemysłowcom, zawsze działalność każdej na tem polu czynnej organizacyi kredytowej powinna przenikać ta pierwsza przewodnia zasada, że każdy udzielony kredyt ma służyć na dokonanie interesu (aktu) zarobkowo przemysłowego, wiadomego dającej kredyt instytucyi, jak n. p. na zakupno materyałów do przeróbki przemysłowej, na wypłatę robotnika, na złożenie kaucyi albo wadyum w celu objęcia robót do wykonania, na uruchomienie pretensyj za sprzedany towar lub wykonaną robotę, na urządzenie lub rozszerzenie warsztatu pracy a zatem na zakupno maszyn, narzędzi, wzorów, modeli lub innych środków pracy, na przerobienie lokalu przemysłowego itp. A druga zasada przewodnia, która równocześnie powinna być jaknajściślej uwzględnianą, to dokładna ocena i znajomość osobistej dzielności, zawodowego uzdolnienia i rzetelności rękodzielnika, czy wogóle przemysłowca, starającego się o kredyt. Na stosowaniu tych dwóch przewodnich zasad opierać się powinny najważniejsze rękojmie użyteczności i bezpieczeństwa udzielanego kredytu. Chodzi jednakże w praktyce kredytowej, uznającej te zasady, bynajmniej nie o formalne i powierzchowne ich stosowanie, lecz o istotne, możliwie ścisłe i konsekwentne ich przeprowadzanie. Nie wystarczy zatem polegać na gołosłownych zapewnieniach pożyczającego, że żądany kredyt przeznacza na ten lub ów interes produkcyjny, lecz trzeba w każdym wypadku przeświadczać się o tem w odpowiedni sposób przez żądanie dowodów w formie listu przewozowego, czy faktury na dostarczone materyały, weksli lub rachunków akceptowanych przez klienta, kontraktów na dostawę lub wykonanie roboty, albo innych wiarogodnych świadectw. O ile możności stosowanem być winien zarazem system bezpośredniego wyrównywania należytości wierzycieli dłużnika z udzielonego mu kredytu, albo żądania cessyi czy zobowiązania ze strony klientów dłużnika do bezpośredniego uiszczania jego należytości do rąk instytucyi udzielającej mu kredytu. W takim, ale tylko w takim razie, można swobodniejsze stawiać wymagania co do ufundowania udzielanego kredytu na materyalnych rękojmiach, t. j. na zastawie lub wartościowej poręce, a nawet w pewnych granicach udzielać kredytu nieufundowanego w sposób zwykły, bankowy, lecz ograniczającego się na czysto osobistą odpowiedzialność samego dłużnika, względnie współdłużników. To zaś właśnie decyduje pospolicie o dostępności i użyteczności przemysłowego kredytu obrotowego, produkcyjnego w naszym kraju. Już w organizacyi kredytu osobistego dla mniejszych rolników, w Spółkach systemu Raiffeisena, wysunięte zostały podobne zasady bezpośredniej znajomości dłużnika, jego gospodarstwa i przeznaczenia żądanego kredytu na cele produktywne. Jeszcze ważniejszem i jeszcze więcej uzasadnionem jest oparcie kredytu osobistego dla drobnych przemysłowców na podobnych przewodnich zasadach oraz tem ściślejsze ich stosowanie. Rękodzielnik nasz nie posiada bowiem zwyczajnie żadnego majątku nieruchomego, a tylko nieznaczny majątek ruchomy, nie nadający się najczęściej zupełnie na przedmiot zastawu. Jego zdolność i wartość kredytowa opiera się tedy na wartości i wyniku jego pracy w daleko wyższym stopniu, aniżeli zdolność i wartość kredytowa drobnego rolnika, który w posiadaniu swojego nieruchomego i ruchomego majątku, chociażby niewielkiego, daje poniekąd dodatkowe — ponad wartość i wyniki swojej pracy — materyalne zabezpieczenie otrzymanego kredytu osobistego. Z tej różnicy podstaw osobistego kredytu dla drobnych rolników, a dla drobnych przemysłowców wynika jeszcze dla tych ostatnich ta ważna ujemna strona, że uzyskanie poręczenia ze strony innych osób, majątkowo lepiej sytuowanych, a chociażby w takiem samem znajdujących się położeniu materyalnem, jest bardzo utrudnione, czyni zatem kredyt dla rękodzielników tem niedostępniejszym. O ile zaś przełamanie tych trudności staje się koniecznością, prowadzi częstokroć do nader niezdrowych objawów różnego rodzaju, jak nadzwyczajne podrożenie kredytu, wzajemne z musu poręki nawet dla niepewnych interesów kredytowych i wogóle demoralizacya kredytowa, która musi ujemnie oddziaływać na ogólny poziom moralności w całej sferze interesów zawodowych.

Natura zatem kredytu wytwórczego w drobnym przemyśle jest odrębną od natury tak kredytu rolniczego jak i fabrycznego, wymaga zatem odmiennego traktowania i zorganizowania. Kredyt ten nie powinien stanowić tylko niewy-

godnej przyczepki i ubocznego zadania instytucyi kredytowej, której główne interesy i stosunki kredytowe dotyczą innych kół ludności, innych zadań ekonomicznych i inaczej mogą lub muszą być traktowane. Dla drobnego przemysłu potrzeba takiej organizacyi kredytowej, którąby w myśl wyłuszczonych zasad dawała rękojmię indywidualnego i starannego traktowania drobnych i najdrobniejszych interesów kredytowych i spełnianie takich czynności w celu poparcia drobnego przemysłu uważała za swoje główne i jeżeli nie za jedyne zadanie, to przynajmniej za takie, które powinno mieć pierwszeństwo przed wszelkimi innymi interesami kredytowymi.

W działaniu organizacyi kredytowej dla drobnego przemysłu liczyć się dalej trzeba z rozpowszechnionem niezmiernie nadużywaniem kredytu przez publiczność, stanowiącą klientelę rękodzielniczą. Wytworzyły się pod tym względem bardzo niezdrowe stosunki, które są jedną z głównych klęsk rękodzielnictwa nie tylko w naszym kraju, ale i gdzieindziej, atoli u nas przyguiatają stan rękodzielniczy może niemniej, aniżeli konkurencya przemysłu fabrycznego. Niepodobna tutaj wdawać się w roztrząsanie powodów tego stanu rzeczy i ograniczyć się wypada do skonstatowania wspólnej winy co do tych stosunków tak po stronie rękodzielników, jak również ich klienteli. Dla sanacyi tych stosunków potrzeba więc oddziaływać tak na rękodzielników, jak i na odbiorców ich wyrobów albo ich pracy z jednej strony przez odpowiedni przeciw temu odpór i nacisk kredytowej organizacyi w jej praktycznem działaniu, z drugiej zaś strony przez umiejętną żywą propagandę i akcyę zarówno samych instytucyi kredytowych, jak i innych czynników z niemi współdziałających, a więc także krajowego Patronatu dla popierania drobnego przemysłu, przez wywieranie odpowiedniego wpływu na kształtowanie się opinii publicznej, nie mówiąc już o potrzebie pewnych reform w tym kierunku w dziedzinie ustawodawstwa i praktyki sądowej.

Ale powyższe warunki i wymagania zasadnicze, obciążające niejako działalność kredytowej organizacyi, przeznaczonej dla drobnego przemysłu, pociągają za sobą konieczność zrównoważenia ich odpowiedniemi korzyściami i dlatego łączą się ściśle z tym dalszym zasadniczym postulatem, jakim jest dostarczenie tej organizacyi t a n i c h środków kredytowych i taniej, a sprężystej administracyi, zapewniającej dogodny i korzystny kredyt tym przemysłowcom drobnym, którzy na to osobiście będą zasługiwać a zastosują się do wszystkich warunków i wymagań. Jest to jedyna słuszna i wiodąca do celu droga: ofiarowanemi korzyściami w zamian za obowiązki i ciężary zniewalać ludzi do postępu, porządku i wysiłków w pracy, gdyż tym sposobem sortuje się zasługujących od niezasługujących na osobisty kredyt. Dlatego też Wydział krajowy uznając za konieczne podjęcie akcyi w celu zorganizowania i ułatwienia kredytu drobnym przemysłowcom, uważa za potrzebne upraszać Wysoki Sejm o przyznanie mu dość znacznych środków pomocy kredytowej z funduszów krajowych.

b) Formy organizacyi lokalnej. Przechodząc do przedstawienia form organizacyi kredytowej, w jakich zdaniem Wydziału krajowego obracać się powinna akcya prowadzona i popierana w tym kierunku przez Patronat, rękodzielniczy, uważa Wydział krajowy za zbyteczne tracić więcej słów na wyjaśnianie, że Patronat z oddanych mu do dyspozycyi funduszów publicznych tylko w nader wyjątkowych wypadkach mógłby się zajmować udzielaniem kredytu wprost pojedynczym drobnym przemysłowcom. Rzeczą jest oczywistą, że dziać się to może i powinno z reguły za pośrednictwem lokalnych urządzeń kredytowych, nadzorowanych popieranych i zasilanych przez Patronat i przez inne czynniki publiczne z funduszów na ten cel przeznaczonych. Nie sądzi przytem Wydział krajowy, aby było wskazanem dopuszczanie i uprzywilejowanie jednego tylko szablonu lokalnej organizacyi kredytowej dla drobnego przemysłu Stosunki w nim panujące są daleko rozmaitsze i bez porównania więcej skomplikowane, aniżeli wśród szerokich sfer mniejszych rolników. Nasze stosunki w tej dziedzinie różnią się przy tem bardzo znacznie i w niejednym względzie od stosunków w zachodnich krajach austryackich i europejskich, nie pozwalając na proste naśladowanie spotykanych tam wzorów, wymagają więc organizacyi zastosowanej do naszych

potrzeb i warunków działania. Dokładniejsze ich rozważenie doprowadziło Wydział krajowy do przeświadczenia, że trzy rozmaite typy lokalnej organizacyi kredytowej dla drobnego przemysłu mogą być zależnie od danych warunków zastosowane, a mianowicie: Spółki oszczędnościowe kredytowe w formie stowarzyszeń zarobkowo-gospodarczych, opartych na ustawie z 9. kwietnia 1873 r., Związki kredytowe dla popierania drobnego przemysłu w formie stowarzyszeń z ograniczoną odpowiedzialnością podług ustawy z 6. marca 1906. i osobne Koła kredytowe, tworzone bądź to w łonie towarzystw zaliczkowych bądź też samoistne, a opierające się na solidarnej poręce mniejszych przemysłowców, bliżej z sobą wspólnym interesem związanych. Nadto możliwe, a nawet niejednokrotnie pożądane, są kombinacye tych trzech form organizacyjnych. Wymaga to nieco bliższego wyjaśnienia i uzasadnienia.

a) Przemysłowe Spółki oszczędnościowo-kredytowe, tworzone na podstawie ustawy z 1873, przedstawiają niezawodnie najsympatyczniejszy i najdoskonalszy typ lokalnej organizacyi kredytowej także dla drobnych przemysłowców. Już wyżej stwierdził Wydział krajowy, że w tej jedynej formie propaguje ministeryalny „Urząd dla przemysłowych spraw kredytowych“ tworzenie miejscowych Spółek podług szablonowego normalnego, statutu ułożonego i zalecanego przez ten centralny Urząd. Co do wysokości udziału, ustanowionej zasadniczo na 300 K. przy trzykrotnej poręce, okazuje centralny Urząd pewną gotowość do ustępstw. Wydział krajowy mniema jednak, że ze względu na odmienne stosunki naszego kraju nie będzie trudności w osiągnięciu porozumienia co do koniecznych zmian także w innych kierunkach, tembardziej, że w ogólności Wydział krajowy jest skłonnym wziąć statut ministeryalny za podstawę porozumienia się co do popierania tego typu lokalnej organizacyi kredytowej dla drobnego przemysłu, aby tym Spółkom zapewnić także główną, a na razie przynajmniej jedyną korzyść, obiecywaną przez centralny Urząd dla spraw kredytu przemysłowego w postaci zasiłków na koszta założenia po 500 do 600 Koron. Już z tego powodu nie przedkłada Wydział krajowy w niniejszem sprawozdaniu gotowego statutu normalnego dla tych przemysłowych Spółek drobno-kredytowych, któreby miały się tworzyć przy współdziałaniu krajowego Patronatu dla popierania drobnego przemysłu i zostawać pod jego opieką. Nadto zdaniem Wydziału krajowego nawet co do tego typu organizacyjnego nie można dla naszego kraju stanowić niezmiennego szablonu, lecz wypadnie od ułożonego wzoru niejednokrotnie odstąpić stosownie do konkretnych warunków, wśród jakich tworzyć się będzie Spółka. Atoli w każdym razie co do Spółek tego typu, chcących korzystać z krajowej pomocy i opieki, zamierza Wydział krajowy wymagać stosowania się do następujących zasad:

1. w normalnym statucie, jaki Wydział krajowy zamierza wydać dla przemysłowych Spółek oszczędnościowo-kredytowych, mogą Spółki te, lub ich założyciele przeprowadzić tylko takie zmiany, na które się zgodzi Wydział krajowy, względnie krajowy Patronat rękodzieł i drobnego przemysłu;

2. statutowo ma każda Spółka poddać się przepisom regulaminu i instrukcyi, jakie Wydział krajowy wyda i może zmienić podług swego uznania;

3. działalność Spółki ma być statutowo ograniczoną bądź to terytoryalnie, bądź też na kategoryę osób należących do wymienionych w statucie zawodowych lub dobrowolnych stowarzyszeń, albo kół ludności przemysłowej, tak, aby bezpośrednia dokładna znajomość osobistej wartości i stosunków zarobkowo-przemysłowych członka Spółki, jako też nadzór nad użyciem kredytu był dla Zarządu Spółki możliwym i ułatwionym;

4. z kredytów w Spółce mogą korzystać tylko osoby będące członkami Spółki, a samoistnie zawodowo pracujące w drobnym przemyśle z wykluczeniem wielkiego przemysłu i tylko na cele produkcyjne;

5. jeden udział członka nie może być mniejszy, aniżeli 50 K., przyczem co najmniej kwota 20 K. na każdy udział daklarowany ma być odrazu przy wstąpieniu zapłacona, a reszta spłaconą co najpóźniej w 30-stu miesięcznych lub 10-ciu kwartalnych ratach;

6. ponad udział ręczy każdy członek za zobowiązania Spółki kwotą równającą się co najmniej trzechkrotnej wysokości deklarowanego udziału;

7. granica kredytu ma być regulaminowo określoną stosunkiem do ilości i wysokości udziału, jakoteż postanowieniami Walnych Zebrań i zarządzeniami krajowego Patronatu;

8. statutowo lub regulaminowo ma być zastrzeżonem, że przed udzieleniem kredytu w jakiejkolwiek formie ma być w każdym wypadku z osobna dokładnie stwierdzony interes, dla którego załatwienia potrzebuje członek kredytu, a gotówka winna być wypłaconą o ile możności wprost do rąk wierzyciela członka.

Z funduszów Patronatu mógłby być przyznawany Spółkom, przyjętym pod Patronat, kredyt z reguły w granicach obciążenia Spółki zobowiązaniami do wysokości sumy wpłaconych udziałów i statutowej poręki członków, a ponad tę granicę tylko wyjątkowo i zazwyczaj za osobistem poręczeniem przez członków Zarządu i Rady nadzorczej.

Doświadczenia dotychczasowe, poczynione na Morawach i w Czechach z rozwojem drobno-przemysłowych Spółek kredytowych, opartych na ustawie z 1873 roku, nie pozwalają spodziewać się aby tego typu Spółki u nas mimo poparcia ze strony kraju rozwinęły się w krótkim czasie dosyć silnie i stanowiły wystarczające źródło kredytu osobistego dla szerszych kół drobnych, a tem mniej średnich przemysłowców. Kapitał udziałowy przedstawiać będzie przez szereg pierwszych lat tylko drobne stosunkowo kwoty, a napływ wkładek oszczędności, na razie niewątpliwie bardzo skąpy, wzmagać się może tylko bardzo powoli w miarę utrwalającej się opinii o dobrej i bezpiecznej gospodarce Spółki, w miarę rosnącego do niej zaufania i w miarę wzmagającego się zmysłu oszczędności wśród ogółu drobnych przemysłowców. Głównem tedy źródłem kredytu osobistego dla drobnego i średniego przemysłu mogą się stać Spółki dopiero po dłuższym czasie wytrwałego działania, zgodnego z przedstawionemi wyżej zasadami, jeżeli swoją działalnością wywrą pożądany wychowawczy wpływ społeczny, do czego są właśnie powołane i uzdolnione. Ich wartość i skuteczna działalność tkwi bowiem przedewszystkiem w ich sile moralnej, w ich zdolności i missyi wychowawczej, w budzeniu, ożywianiu i wzmacnianiu idei i świadomości „samopomocy“ i wzajemnej pomocy, w kształceniu poczucia łączności i solidarności, w podtrzymywaniu zrozumienia wspólnej odpowiedzialności i w pobudzaniu do spełniania wynikających stąd obowiązków. Ten moment wychowawczy powinien być, zdaniem Wydziału krajowego, decydującym i wystarczającym dla udzielania Spółkom tego typu wydatnego poparcia, jednakże bez ich sztucznego forsowania, a przy stanowczem wymaganiu i nadzorowaniu, aby przestrzegały swego właściwego zadania i zdrowych zasad administracyjnej i kredytowej działalności i dbały o krzewienie i wzmacnianie ducha współdzielczego i poczucia samopomocy. Zdrowym i naturalnym może być ich rozwój, jeżeli polegać będą w przeważnej części na własnych siłach, a nie na publicznej pomocy. Publiczna pomoc kredytowa jest wszakże w naszym kraju dla organizacyi drobno-przemysłowego kredytu potrzebną w wyższym stopniu, niż w innych, zachodnich krajach wobec większych i trudniejszych zadań, jakie w naszem położeniu przedstawia akcya popierania drobnego przemysłu. Rozchodzi się jednak o źródło i sposób użycia publicznej pomocy kredytowej.

Źródłem jej nie powinny być jedynie fundusze przez Wysoki Sejm na te cele przeznaczone, gdyż pomoc ograniczona na to jedyne źródło byłaby niedostateczną, obciążałaby kraj zanadto w sposób jednostronny, zwalniając niesłusznie, a nawet szkodliwie dla rzeczy od współdziałania w tej samej akcyi inne czynniki publiczne, powiatowe i gminne, które co najmniej w równej mierze są powołane i obowiązane do popierania swymi środkami interesów i produkcyi średniego stanu przemysłowego. Istnieją już w różnych miastach i powiatach potworzone umyślnie lub pochodzące z zapisów fundusze, przeznaczone na pomoc kredytową dla rękodzieł i wogóle dla drobnego przemysłu. Te zatem fundusze powinny być przynajmniej częściowo wciągnięte do współdziałania z krajową akcyą. Zresztą akcya i pomoc kraju powinna być pobudką i hasłem do podjęcia przez gminy, powiaty

i zawodowe stowarzyszenia przemysłowe równoczesnych zabiegów w tym samym kierunku. Powiatowe i gminne (miejskie) kasy oszczędności mogą przytem być gminom i powiatom bardzo pomocnemi w tworzeniu i powiększaniu takich funduszów ze swoich zysków lub przez udzielanie na ich tworzenie tanich pożyczek. Wydaje się nawet Wydziałowi krajowemu słusznem i doniosłem, aby pomoc kraju zależała w pewnej mierze od zapewnienia odpowiedniej pomocy kredytowej także ze strony czynników powiatowych i gminnych. Inwestycyjny fundusz Banku krajowego mógłby też wziąć udział w tej akcyi kredytowej w interesie drobnego przemysłu.

Nie wolno nam jednak zadowolnić się jedynie zmobilizowaniem źródeł i środków publicznej pomocy kredytowej i dopuszczać, aby luzem płynęły niezależnie od siebie dla bezładnego zasilania kredytowych organizacyi drobnego przemysłu. Dla zdrowego rozwoju lokalnych Spółek kredytowych nie byłoby nic szkodliwszego, jak właśnie otwarcie im sposobności do swobodnego czerpania środków obrotowych z różnych otwartych im źródeł pomocy publicznej na rozmaitych warunkach, a bez konieczności stosowania się do wymagań krajowego Patronatu, powołanego do wykonywania nad niemi opieki. W użyciu więc tych wszystkich funduszów publicznych powinna być zachowaną łączność i ścisłe współdziałanie według tych samych zasad dla wytworzenia zdrowej, żywotnej i porządnej organizacyi kredytowej przez umiejętne i rozumne jej popieranie.

Oprócz wytworzenia pewnej jednolitości postępowania w stosunku do lokalnych Spółek kredytowych, trzeba przy organizowaniu pomocy kredytowej z publicznych źródeł mieć na uwadze jeszcze dwa dalsze postulaty tej organizacyi, a mianowicie z jednej strony ułatwienie znaczniejszego kredytu obrotowego także dla średnich przemysłowców, a z drugiej strony otwarcie i ułatwienie lokalnym organizacyom dla drobnego przemysłu szerszego dostępu do najtańszego kredytu bankowego.

Nie byłoby to korzystnem dla lokalnych Spółek kredytowych, gdyby się opierały wyłącznie lub głównie na słabszych elementach z pomiędzy drobnych przemysłowców, a nie zdołały przyciągnąć i skupić koło siebie znaczniejszych rękodzielników i średnich przemysłowców. To musiałoby odebrać tym organizacyom żywotność, osłabiłoby ich podstawę kredytową, a wycisnęło na nich piętno, utrudniające rozwój i spełnianie całego zadania, do jakiego winny być powołane. W takiem zaś położeniu znalazłyby się te organizacye lokalne niezawodnie, gdyby nie posiadały środków czy sposobów bezpośredniego albo przynajmniej pośredniego zaspokajania potrzeby kredytu obrotowego także dla średnich przemysłowców, którzy, nie mając wówczas żadnego własnego interesu łączenia się z mniejszymi rękodzielnikami, czyniliby to tylko w całkiem wyjątkowych wypadkach. Dla lokalnych organizacyi kredytowych byłoby rzeczą ważną i potrzebną, ażeby mogły zatrzymywać, zużytkowywać i dalej popierać szczególniej dźwigających się stopniowo z ich pomocą mniejszych przemysłowców, którzy dla swego rozwijającego się przedsiębiorstwa potrzebują większych środków kredytowych. Ich bowiem zdolność kredytowa byłaby już dokładnie znaną i wypróbowaną, przykład ich postępu w pracy i rozwoju przedsiębiorstwa pod wpływem udzielonej poprzednio pomocy działałby zachęcająco i kształcąco, a w stosunku ze Spółką wyrabiałaby się u tej grupy członków znajomość jej spraw i niejako zażyłość, a nawet przywiązanie, pomagające w dobrem spełnianiu jej zadań.

O ileby jednak Spółki kredytowe podług ustawy z 1873 r. miały pozostać jedyną formą lokalnej organizacyi kredytowej, to zadaniu temu nie podołałyby nawet przy pomocy funduszów publicznych przedewszystkiem dlatego, że pojemność finansowo-kredytowa Spółek drobno przemysłowych będzie nawet w najkorzystniejszych razach przez czas dłuższy zbyt ograniczoną. Przeładowanie zaś obficie nieograniczoną pomocą kredytową z funduszów publicznych, gdyby ich nawet nie brakło, byłoby niezdrowem, gdyż przygniatałoby poczucie własnej odpowiedzialności, wytworzyłoby szkodliwe pretensye i rozsadzałoby budowę, której zręby i fundamenty bądźcobądź na własnej sile i samopomocy muszą się opierać. Dlatego, zdaniem Wydziału krajowego, publiczna pomoc kredytowa dla udziałowych Spółek przemysłowych winna się trzymać granic ich odpowiedzialności z tytułu

wpłaconych udziałów i przyjętej poręki statutowej; nie mogą zaś i nie powinny fundusze publiczne, nawet przy współdziałaniu z krajem powiatów, gmin i innych czynników publicznych, przyjmować na siebie roli głównego dostarczyciela środków obrotowych dla Spółek kredytowo-przemysłowych.

Podobne skrupuły zapewne pobudzają państwowy Urząd dla spraw kredytu przemysłowego do forsowania żądania, aby w Spółkach kredytowych kwota jednego udziału podwyższoną została o ile możności do 300 K. a poręka do trzechkrotnej wysokości udziału. Ale to żądanie wydaje się sferom rękodzielniczym czeskim i morawskim popychaniem ich do skoku ponad siły, przed którym się też stanowczo cofają. W naszych stosunkach udział i poręka znacznie wyższe od proponowanych przez Wydział krajowy (50 K. udział i trzechkrotna poręka) byłyby niejako odepchnięciem słabszych elementów od Spółki, bez widoków zaspokojenia nadziei silniejszych ster drobnych przemysłowców z ich znaczniejszemi żądaniami kredytowemi. Trzeba zatem szukać innego wyjścia, które Wydział krajowy widzi w tem, aby częśćwielką funduszów publicznych, przeznaczonych na zorganizowanie kredytowej pomocy dla drobnego przemysłu, obrócić na ułatwienie mu dostępu do taniego kredytu bankowego. Stanie się to wówczas, gdy współdziałanie funduszów publicznych z akcyą samopomocy przyoblecze się w formy organizacyjne, podatne dla operacyi i stosunków bankowych. Jako główny typ organizacyjny, nadający się z wielu względów najlepiej do takiego współdziałania, wyobraża sobie Wydział krajowy

β) Związki kredytowe dla popierania drobnego przemysłu jako spółki z ograniczoną odpowiedzialnością podług ustawy z 6. marca 1906 r., organizowane w znaczniejszych ogniskach drobnego przemysłu, uprawianego zawodowo, w następujący sposób.

1) Jako wspólnicy połączeni umową mogą przystąpić do Związku z udziałami: a) przedewszystkiem instytucye i korporacye, powołane do popierania drobnego przemysłu, a więc powiaty, gminy, zawodowe stowarzyszenia przemysłowe i ich związki, dobrowolne zrzeszenia rękodzielnicze (Gwiazdy, Wzajemne pomoce) i inne tym podobne czynniki; dalej b) miejscowe towarzystwa zaliczkowe, lokalne spółki drobno- przemysłowe, fundusz inwestycyjny Banku krajowego, Galicyjski Bank przemysłowy i inne gotowe do współdziałania w tej akcyi instytucye kredytowe, dopuszczone do udziału zgodnie przez czynniki pod a) wymienione; c) wyjątkowo mogą być na członków przyjęte także osoby fizyczne, które podług uznania innych założycieli i krajowego Patronatu dają wszelkie rękojmie, iż to czynią w celach dobra publicznego.

Przyjęcie nowych członków wymaga zgody spółki i aktu notaryalnego; w ten sam sposób może być udział członka tylko za zgodą spółki na inne osoby przeniesiony.

2) Treść i zmiana umowy spółkowej podlega zatwierdzeniu Wydziału krajowego (o ile Związek ma korzystać z opieki i świadczeń krajowego Patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu), przyczem wydany zostanie przez Wydział krajowy wzór kontraktu związkowego.

3) Zgodnie z ustawą najniższa wkładka udziałowa wynosi 250 K, a najniższy kapitał zakładowy 20.000 K; krajowy Patronat może wszakże wymagać wyższych wkładek i wyższego kapitału zakładowego, a w każdym razie lista członków założycieli, wkładek i suma kapitału zakładowego ma być w porozumieniu z nim ustaloną przed zawarciem kontraktu spółkowego.

4) Kontraktem Związku ma być zastrzeżone: a) że wysokość dywidendy od wkładki udziałowej nie może przekraczać norm, ustanowionych przez Wydział krajowy, b) że kredyt może być udzielany tylko mniejszym i średnim przemysłowcom na cele produkcyjne z wykluczeniem wielkiego przemysłu; c) że drobne interesy kredytowe mają pierwszeństwo przed większymi i winny być z równą starannością traktowane; d) że Związek poddaje się pod nadzór i opiekę Wydziału krajowego i zobowiązuje się stosować bezwarunkowo do instrukcyi i szczegółowych przepisów, jakie Wydział krajowy uzna za potrzebne wydać w interesie

prawidłowej i zgodnej z celami Związku jego administracyi, oraz bezpieczeństwa jego funduszów.

Fundusze obrotowe Związku kredytowego tworzyłyby się z kapitału zakładowego, któryby od razu przedstawiał poważniejszą kwotę, z pożyczek, zaciąganych z funduszów Patronatu i ewentualnie w innych funduszach publicznych albo w instytucyach kredytowych, z reeskontu wekslowego i innych źródeł. Organizacya prawna, skład członków niewielu, ale budzących zaufanie, opieka krajowego Patronatu ułatwiałyby Związkowi dostęp do źródeł taniego kredytu bankowego.

Działalność Związku kredytowego obejmowałaby 4 główne zadania. Przedewszystkiem byłby Związek powołany do zasilania lokalnych spółek kredytowych drobno-przemysłowych, opartych na ustawie z 1873 r. w fundusze obrotowe, na zasadzie realnych interesów kredytowych, przez te spółki dokonanych, w pierwszym zaś rzędzie przez skup ich weksli (częstokroć opiewających na drobne kwoty).

Powtóre należałoby do Związku udzielanie średnim przemysłowcom większych pożyczek obrotowych i inwestycyjnych, przekraczających zdolność kredytową i uprawnienie lokalnych spółek kredytowych, ewentualnie także mniejszych pożyczek w braku na miejscu spółki kredytowej dla danej kategoryi drobnych przemysłowców. Byłoby to rzeczą regulaminu określić, w jakich warunkach ma być wymaganem, aby starający się o pożyczkę w Związku był członkiem spółki kredytowej, opartej o Związek, o ile organa spółki kredytowej byłyby powołane do cenzurowania zgłoszeń o pożyczkę z funduszów Związku i w jakich razach mogłaby spółka udzielać (subsydyarnego) poręczenia za znaczniejsze kredyty (niewekslowe), udzielane na jej przedstawienie jej członkom bezpośrednio z funduszów Związku.

Następnie mógłby Związek kredytowy stanowić oparcie finansowe dla lokalnych drobno-przemysłowych spółek gospodarczych niekredytowych np. surowcowych, magazynowych, warsztatowych, maszynowych i t. p. Bez takiego pośrednictwa byłoby bardzo trudnem dla krajowego Patronatu udzielanie tego rodzaju spółkom zwykłej kredytowej pomocy, ponieważ taka pomoc dla nich wymaga nietylko jednorazowego zbadania warunków, ale zarazem ciągłego trzymania ręki na pulsie życia tych spółek, co zresztą mogłoby się tylko przyczynić do podtrzymania ich żywotności, a ułatwiałoby zapobieganie zawczasu ważnym niedomaganiom.

Pożądanem byłoby dalej niejednokrotnie, aby Związek podejmował się prowadzenia administracyi rachunkowej i kasowej lokalnych spółek kredytowych za minimalnem odszkodowaniem, odpowiadającem środkom i dochodom spółki. Kwestya bowiem pokrycia kosztów administracyjnych w lokalnych spółkach jest niełatwą do rozwiązania. Chodzi mianowicie o zapewnienie spółce administracyi porządnej, ale bez znaczniejszego podrożenia udzielanego kredytu i bez wymagania nadmiernej ofiarności obywatelskiej. Tymczasem łatwy rachunek wykazuje, że spółka kredytowa lokalna liczyć może tylko na bardzo skromne dochody. Przy kapitale obrotowym n. p. 20.000 K i przy $1-1^1/_2\%$-owej mardze wynosi dochód brutto w najlepszym razie około 300 K, z których muszą być opłacone wszystkie koszta administracyjne i powinna pozostać reszta dla wykazania zysku i tworzenia rezerw stałych i specyalnych. Zważyć zaś trzeba, że przy kapitale 20.000 K ilość interesów kredytowych okaże się bardzo znaczna, daleko znaczniejsza, niż n. p. w spółkach rolniczych z takim samym kapitałem obrotowym dlatego, że interesy będą częste i przeważnie drobniejsze, a przytem rozmaite. To wpłynie na zwiększenie pracy i utrudnienie administracyi, a te trudności mogłyby łatwo tak zaciążyć na kosztach administracyjnych, że przez konieczność oszczędności mógłby się łatwo wkraść zamęt, a przez przeciążenie ofiarności obywatelskiej manipulacyjnemi i rachunkowemi czynnościami mogłaby ucierpieć staranność w ocenianiu osób i interesów, potrzebujących kredytu, oraz dbałość o utrzymanie dobrego ducha i kierunku w działalności spółki. Tę drudność może w niejednym wypadku rozwiązać oparcie administracyi spółki o Związek kredytowy, który ograniczając się do większych interesów, mniej wymagających pracy, a lepiej się opłacających i mając większy kapitał obrotowy, może się podjąć prowadzenia administracyi kasowej i rachunkowej swoim personalem za małem odszkodowaniem w granicach

skromnych środków spółki. W ten sposób organa spółki, zwolnione w przeważnej części od ciężaru administracyi formalnej, mogłyby tem więcej uwagi i starania poświęcić w kierunku swoich zadań głównych. Natomiast dla ogółu członków i dla ruchu wkładek w spółce administracya kasowa i rachunkowa w rękach Związku kredytowego będzie dostępniejszą i wygoduiejszą, gdyż pozwoli na częstsze, z reguły codzienne stosunki. Zyska też na takiem uregulowaniu administracyi siła kredytowa spółki, ponieważ Związek kredytowy, znając dokładnie każdoczesny stan interesów spółki i czuwając nad nimi, będzie mógł tem wydatniej ze swej strony pomagać spółce finansowo.

Do zadań Związku kredytowego mogłoby wreszcie należeć spełnianie w zastępstwie krajowego Patronatu niektórych agend nadzoru i opieki nad lokalneni Spółkami, albowiem wykonywanie tego zadania wobec odmiennego charakteru tych Spółek, wobec natury ich interesów, więcej skomplikowanych i ulegających łatwiejszym zmianom, aniżeli stosunki i interesy lokalnych Spółek rolniczych, wymagać też będzie stosowania odmiennej metody w wykonywaniu obowiązków patronackich.

Przedstawiony wyżej system lokalnej organizacyi kredytowej, polegający na kombinacyi Związków kredytowych z lokalnemi Spółkami, pozwalałby na uwzględnianie wszystkich omówionych poprzednio postulatów i na zastosowanie wszystkich warunków zdrowej organizacyi kredytowej dla drobnych przemysłowców. Nadto mieści on w sobie dwie — jak Wydział krajowy mniema — bardzo dodatnie strony i ważne korzyści. Oto jest rzeczą doświadczoną i stwierdzoną dostatecznie przez obserwacyę stosunków, że do zapewnienia powodzenia zbiorowej pracy ekonomiczno-społecznej wśród warstw rękodzielniczych (podobnie jak i wśród rolniczych) potrzebnem jest współdziałanie czynników inteligentnych i bezpośrednio interesowanych, a ożywionych duchem obywatelskim; czynnik ten przeciwdziała niejako wpływowi konkurencyjnych względów, uprzedzeń i nawyczek, jakie częstokroć grają ważna rolę w stosunkach drobnego przemysłu.

W administracyi i działalności związku kredytowego będą tedy zastąpione właśnie przedewszystkiem te czynniki, bez obawy zmajoryzowania ich przez zawistne lub ubocznym wpływom ulegające żywioły. Na odwrót jednak mają przedstawiciele drobnego przemysłu swobodne pole działalności podług swego upodobania i rozumienia rzeczy w lokalnej Spółce, naturalnie w granicach obowiązujących przepisów. Im lepiej zaś potrafią i zechcą w Spółce pracować i im silniej będzie się Spółka rozwijać, tem bardziej będzie można w danym razie ograniczać działalność Związku i przekazywać jego zakres działania bezpośrednio Spółce. Może być, że Spółki w miarę swego rozwoju uczynią z biegiem czasu istnienie Związku kredytowego nawet zbytecznem; byłby to zapewne najpiękniejszy owoc ich działalności. Ale może się zdarzyć przeciwnie, że Spółka kredytowa okaże zbyt mało żywotności, a nawet cofanie się i zanik działalności; w takim razie Związek kredytowy będzie się starał i mógł zastąpić chwilowo Spółkę w jej funkcyach, dopóki znowu nie nastąpi poprawa stosunków.

Obok tych głównych form lokalnej organizacyi kredytowej zasługiwałoby na poparcie także:

γ) „Kół kredytowych“ tworzenie bądź to w łonie istniejących Tow. zaliczkowych, albo zawodowych stowarzyszeń przemysłowych i ich Związków, lub dobrowolnych Towarzystw przemysłowych, bądź też nawet niezależnie od nich na podstawie osobnych umów, albo regulaminów w tym celu wydanych, na czas nieograniczony albo ograniczony, a nawet tylko dla przeprowadzenia ściśle określonych przedsięwzięć wspólnych, np. dostawy, budowy i innych robót publicznych albo prywatnych. O ileby takie „koła kredytowe“ powstawały jako organizacye trwalsze, oparte finansowo i administracyjnie o inne lokalne, a poważniejsze instytucye kredytowe, zwłaszcza o Towarzystwa zaliczkowe, Kasy oszczędności itp., mogłyby również doznawać poparcia ze strony krajowego Patronatu i publicznych funduszów dopókiby w ich miejsce nie wyrosły Spółki lub Związki kredytowe na wyłuszczonych poprzednio zasadach organizacyjnych.

Dla tych wszystkich form lokalnej organizacyi kredytowej ma stanowić wspólne uzupełnienie i oparcie

c) Krajowa centralna organizacya kredytowa dla drobnego przemysłu. Wyobraża ją sobie Wydział krajowy w postaci osobnego „krajowego funduszu pożyczkowego dla popierania drobnego przemysłu“. W celu utworzenia kapitału zakładowego tego funduszu proponuje Wydział krajowy, aby Wysoki Sejm przeznaczał przez lat 10, począwszy od 1911 roku, po 100.000 K. z ogólnego funduszu krajowego, razem tedy dotacyę w kwocie 1 miliona koron. Nadto proponuje Wydział krajowy na dalsze zasilenie zakładowego kapitału tego funduszu pożyczkowego przeznaczyć 500.000 koron z dotychczasowego „stałego krajowego funduszu przemysłowego“ w ten sposób, że z wszystkich zwrotów kapitałowych i procentowych, jakie począwszy od roku 1911 wpływać będą do tego „stałego funduszu przemysłowego“ na rachunek pożyczek udzielonych z tego funduszu, ma być $^1/_4$ część przelewaną do krajowego funduszu pożyczkowego dla popierania drobnego przemysłu, dopóki z tych wpływów nie zbierze się suma $^1/_2$ miliona koron.

Dla zwiększenia zaś w razie potrzeby kapitału obrotowego w tym funduszu prosi Wydział krajowy o udzielenie mu upoważnienia do zaciągania w jednej z krajowych instytucyi kredytowych pożyczek aż do wysokości każdoczesnego stanu kapitału zapasowego w tymże funduszu dla popierania drobnego przemysłu za zabezpieczeniem w pierwszym rzędzie przez wszystkie aktywa tegoż funduszu.

Funduszem tym ma rozporządzać Wydział krajowy, który wyda szczegółowe przepisy co do sposobu prowadzenia admistracyi tego funduszu. Tutaj zaś poprzestaje Wydział krajowy w tym względzie na zaznaczeniu najważniejszych zasad, na jakich się ta instrukcya ma opierać.

Krajowy fundusz pożyczkowy dla popierania drobnego przemysłu ma służyć przedewszystkiem na udzielanie pomocy kredytowej lokalnym zbiorowym organizacyom kredytowym i gospodarczym drobnych przemysłowców, pozostających pod opieką krajowego Patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu, a mianowicie: Spółkom kredytowym, opartym na ustawie z 1873 r., Związkom kredytowym, tworzonym podług ustawy z 1906 r., „Kołom kredytowym“ przemysłowców, jakoteż gospodarczym Spółkom (surowcowym, magazynowym, maszynowym, warsztatowym, produkcyjnym) złożonym z drobnych przemysłowców. Kredytowa pomoc polegałaby na udzielaniu oprocentowanych pożyczek na weksle, skrypty dłużne lub w otwartym rachunku bieżącym z reguły w tych granicach, do jakich sięga wspólna solidarna poręka członków organizacyi w myśl jej statutów, względnie kontraktu spółkowego. O ile starczyłyby środki krajowego funduszu pożyczkowego, mógłby Wydział krajowy używać go nadto także na udzielanie pomocy kredytowej pojedyńczym mniejszym przemysłowcom, zasługującym na szczególniejsze uwzględnienie, zwłaszcza wówczas, jeżeli dla ulepszenia lub rozszerzenia swego warsztatu nie mogą uzyskać potrzebnego im kredytu bądź to z powodu braku odpowiedniej lokalnej organizacyi kredytowej, korzystającej z pomocy kredytowej funduszu pożyczkowego dla popierania drobnego przemysłu, bądź też dlatego, że potrzebna im pożyczka nie nadawała się do uwzględnienia jej przy rozdawnictwie pożyczek ze stałego funduszu przemysłowego. W każdym razie pierwszeństwo mają mieć lokalne organizacye zbiorowe przed pojedynczymi przedsiębiorcami, a udzielany tym ostatnim kredyt powinien być tak ograniczonym i unormowanym, aby nie utrudniał powstawania lokalnych zbiorowych organizacyi kredytowych i gospodarczych.

Wydział krajowy podziela przy tem w zupełności zapatrywanie wyrażone przez komitet dla spraw rękodzielniczych krajowej komisyi przemysłowej, że utworzenie krajowego funduszu pożyczkowego dla popierania drobnego przemysłu nie powinno przynosić żadnego uszczerbku uprawnieniom rękodzielników do korzystania ze stałego funduszu przemysłowego w ramach dotychczasowych zasad stosowanych przy rozdawnictwie pożyczek z tego funduszu, zwłaszcza zaś wówczas, gdy chodzi o pożyczkę inwestycyjną.

Prowadzenie bankowo-technicznej administracyi „krajowego funduszu dla popierania drobnego przemysłu“ podług wydanej w tym celu instrukcyi powie-

rzyłby Wydział krajowy Bankowi krajowemu, albo krajowej Centralnej Kasie dla Spółek rolniczych, zatrzymując dla siebie prawo rozporządzania tym funduszem, a więc udzielania kredytu na podstawie wniosków Komitetu rękodzielniczego, względnie Biura Patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu. Może się przytem okazać potrzebnem przyznanie czy to Biuru Patronatu, czy instytucyi wykonywującej bankowo-techniczną administracyę, szerszych uprawnień do decydowania o wypłatach kredytowych w granicach kredytu przyznanego i otwartego poszczególnym organizacyom, względnie osobom.

Wszystkie organizacye (Spółki, Związki, Koła kredytowe) i jednostki, chcące korzystać z pomocy kredytowej krajowego funduszu pożyczkowego dla popierania drobnego przemysłu, mają się statutowo lub w osobnych deklaracyach poddać nadzorowi Wydziału Krajowego, względnie organów jego, do wykonywania tego nadzoru przeznaczonych. Nadto zaś lokalne Spółki i Związki kredytowe, jakoteż wogóle instytucye kredytowe, chcące korzystać z krajowej pomocy kredytowej dla Kół kredytowych utworzonych w ich łonie, mają się zobowiązać do przestrzegania przepisów, jakie Wydział krajowy, względnie krajowy Patronat dla popierania drobnego przemysłu, uzna za potrzebne wydać w interesie prawidłowej administracyi, zgodnej z celami odnośnej organizacyi, jakoteż w interesie bezpieczeństwa jej funduszów. Indywidualni dłużnicy krajowego funduszu dla popierania drobnego przemysłu mają się także poddać w skrypcie dłużnym względnie w osobnej deklaracyi kontroli organów Wydziału krajowego co do sposobu prowadzenia swego przedsiębiorstwa i użycia udzielonego im kredytu. Atoli tylko co do lokalnych Spółek kredytowych, opartych na ustawie z 1873 r., może się Wydział krajowy podjąć zarazem wykonywania rewizyi po myśli ustawy z 10. czerwca 1903 Dz. pp. Nr. 133.

Wchodząc tutaj w szczegóły projektowanej akcyi, czyni to Wydział krajowy głównie w celu lepszego uwydatnienia zarysów całej lokalnej i centralnej organizacyi kredytowej dla popierania drobnego przemysłu, jak je sobie Wydział krajowy przedstawia, uważając wszakże za potrzebne odrazu zaznaczyć, że przy praktycznem przeprowadzaniu tej organizacyi i wydawaniu dla niej dokładniejszych przepisów może się okazać konieczność odstąpienia od tego lub owego szczegółu, w powyższym projekcie organizacyi wyłuszczonego. Niema bowiem na tem polu wzorów utartych i dróg utorowanych doświadczeniem innych krajów, musimy je sobie przeważnie sami torować, a próby w tym kierunku podejmowane gdzieindziej uczą przedewszystkiem tego, że w środkach i sposobach kredytowej organizacyi i pomocy dla drobnego przemysłu trzeba się umiejętnie i jak najbardziej dopasowywać do konkretnych warunków, z jakimi się w danem położeniu ma do czynienia. W tem leży właśnie największa rękojmia powodzenia, ale i największe trudności zamierzonej akcyi.

Kredyt jest tylko pomocniczym środkiem, ułatwiającym podjęcie i wykonanie zarobkowej pracy przemysłowej; pomyślny wynik tej pracy zależy od udoskonalenia produkcyi pod względem technicznym, ulepszenia przedsiębiorstwa pod względem administracyjnym i ułatwienia zbytu gotowych produktów. Na te trzy dalsze pola działania musi wkroczyć także akcya krajowa popierania drobnego przemysłu i w tych trzech dalszych kierunkach starać się wpłynąć na poprawę produkcyi drobno-przemysłowej i jej wyników.

4) **Popieranie technicznego postępu drobnego przemysłu.** Ta część akcyi krajowej musi dla siebie szukać podstaw i punktu wyjściaw zaznajamianiu naszych rękodzielników i drobnych przemysłowców z nowemi ulepszonemi metodami produkcyi, a zwłaszcza z udoskonalonymi małymi motorami, maszynami i narzędziami pracy, ze sposobami ich używania i korzyściami stąd wynikającemi. Do tego służą przedewszystkiem stałe i wędrowne kursy majsterskie i fachowe. Dotychczasowe ich wyniki jak najbardziej zachęcają do dalszej intenzywnej w tym kierunku pracy. Ale rodzaj i sposób urządzania tych kursów musi być zastosowany do naszych stosunków, ich kierownictwo i przeprowadzenie

powinno spoczywać w rękach naszych instruktorów. Krajowa Komisya przemysłowa z całą stanowczością wypowiedziała to zapatrywanie swojem sprawozdaniem z 31. maja 1908 na podstawie poczynionych doświadczeń z kursami majsterskimi, urządzanymi w kraju naszym przez centralny Urząd państwowy popierania przemysłu (str. 23.): „Kursy majsterskie mogą przynieść te korzyści tylko w takim razie, jeżeli na nich uczą nasi ludzie, a zarząd i kierownictwo kursu spoczywa w naszych rękach, bo my i dobrani przez nas ludzie znamy dokładnie kulturę i potrzeby naszego rękodzielnika i wiemy dokładnie, co i jak do jego wiadomości podać. Potrzeba, by to, co się mu podaje, nie było ani szablonem, ani konikiem, ale by stosowano naukę do zdolności uczestników, by uczestnik kursu rozumiał dokładnie to, czego się go uczy, by mu uprzytomniano to, czego zrozumieć nie może, by majstrowi podać nieznane mu elementarne wiadomości w sposób taki, który nie drażni ujemnie jego ambicyi". Oczywiście, że trzeba przytem jak największą przykładać wagę do gruntownej wiedzy i umiejętności jej udzielania ze strony instruktorów, a zatem do ich należytego przygotowania i doboru, jak również do wyposażenia tych kursów w potrzebne urządzenia i środki. Pod tym względem wchodzi praca która już przez Wydział krajowy jest od kilku lat prowadzoną w nową u nas fazę skutkiem ufundowania dwóch nowych zakładów do tej pracy zawodowej przeznaczonych, a mianowicie: „Krajowy instytut dla popierania przemysłu w Krakowie" i „Instytut technologiczny Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie". Z tej zatem strony — można się spodziewać — dozna akcya Wydziału krajowego tem większego ułatwienia, że oba zakłady powstały i działają, względnie działać mają, przy wydatnej już dotychczas pomocy materyalnej z funduszów krajowych. Ale także pragnąć i oczekiwać należy, że państwowy cetralny Urząd dla popierania przemysłu użyczy zgodnie z powyżej postawioną zasadą wydatnej pomocy obu tym instytutom w ich należytem wyposażeniu w środki i urządzenia techniczne oraz naukowe, a krajowi pomagać będzie w kształceniu dobrych sił na nauczycieli oraz kierowników kursów majsterskich i fachowych dla drobnego przemysłu.

Na wydatne współdziałanie obu naszych instytutów techologicznych dla popierania drobnego przemysłu z krajowym Patronatem dla tychże celów liczy Wydział krajowy również co do zaopatrywania naszych przemysłowców w motory, ulepszone maszyny i narzędzia pracy. Potrzeba będzie przytem uregulowania tego współdziałania odpowiednią umową i wydania takich zarządzeń, któreby zapewniły szybkie i skuteczne porozumiewanie się wzajemne z pominięciem zbytecznych formalności. Jest to co prawda dziedzina, w której centralny Urząd państwowy dla popierania przemysłu zastrzega sobie przedewszystkiem wpływ i kierownictwo, rozporządzając na ten cel dosyć znacznymi funduszami i poważnem doświadczeniem,nabytem przez dotychczasową na tem polu działalność. I z środków tych i z doświadczenia bogatego starać się będzie Wydział krajowy w swej akcyi w tym kierunku skorzystać w jak najszerszej mierze, utrzymywać w tym celu łączność z centralnym Urzędem i jego akcyę podług potrzeb naszego kraju popierać. Słusznie jednak co do akcyi ministeryalnej domagać się możemy zmiany w traktowaniu naszego kraju ze względu na jego potrzeby i warunki rozwoju jego drobnego przemysłu. Przedewszystkiem oczekiwać musimy większego, niż dotychczas uwzględnienia naszego kraju w dostarczaniu drobnym przemysłowcom maszyn, narzędzi i innych technicznych środków pomocniczych kosztem funduszów państwowych. Dotąd bowiem zbyt skąpo, jak to wyżej wykazanem zostało, obdzieloną była Galicya w porównaniu z innymi, zwłaszcza alpejskimi i sudeckimi krajami. Ażeby uprzystępnić naszym drobnym przemysłowcom korzystanie z państwowej pomocy przy zaopatrywaniu się w maszyny, potrzeba przedewszystkiem odpowiedniego ich doboru, dopasowania narzędzi i metod pracy do rodzaju naszego drobnego przemysłu i jego istotnych warunków produkcyjnych, co jest możliwem jedynie przy dokładnej znajomości nietylko technologicznego postępu, ale także stosunków krajowych. Muszą tedy w tym kierunku nasze instytucye technologiczne zdobywać sobie własne doświadczenie i wytężyć swoją uwagę; ich badania, kalkulacye i opinie muszą się stać miarodajnemi dla tego zakresu zarówno krajowej jak i państwowej akcyi. Zarazem przyjęta przez państwowy Urząd centralny zasada wspomagania jedynie przemysłowych Spółek gospodar-

czych (podług ustawy z 1873) i innych zbiorowych organizacyi drobnych przemysłowców utrudnia w naszym kraju bardziej, niż gdzieindziej korzystanie z państwowej pomocy. W naszych stosunkach więcej niezawodnie wypadnie uwzględnić jednostki lub ich nieliczne, z paru czy kilku osób złożone Spółki przedsiębiorcze, a z drugiej strony rozpatrzyć bliżej sprawę urządzania warsztatów przez gminy. Wymaganie od nabywców, aby uiszczali pewną część ceny kupna z góry gotówką, jako warunek zakredytowania reszty należytości do spłaty dogodnemi ratami, przyznawanie pewnych opustów z ceny kupna, ale w formie premii z dołu, pod warunkiem należytego używania maszyn i wywiązywania się z przyjętych zobowiązań, ułatwienie osobliwie ze strony gminnych zakładów elektrycznych używania siły elektrycznej dla poruszania małych motorów itp. środki zachęty do postępu technicznego wypadnie uzupełnić dostatecznie częstemi a umiejętnie przeprowadzanemi lustracyami subwencyonowanych warsztatów zarówno dla czuwania nad stanem i użyciem dostarczonych przedmiotów, jak i dla udzielania właścicielom potrzebnych, fachowych wskazówek. Cała ta akcya, w której różne czynniki i fundusze współdziałają, wymaga dobrego zorganizowania, a krajowy Patronat dla popierania drobnego przemysłu musi mieć zapewniony wgląd w szczegóły tej akcyi i wywierać wpływ, odpowiedni do świadczeń krajowych. Potrzeba w tym celu w Biurze Patronatu fachowo i należycie do tej pracy uzdolnionego referenta, który powinien zostawać w ciągłym kontakcie z oboma krajowymi instytutami technologicznymi i korzystać z ich wszystkich środków i urządzeń.

5) Ulepszenie administracyi drobnych przedsiębiorstw. Gospodarska, zwłaszcza komercyalna strona administracyi naszych mniejszych przedsiębiorstw przemysłowych pozostawia, jak wiadomo, dużo do życzenia, a wywieranie wpływu na jej ulepszenie należy nie do podrzędnych zadań krajowego Patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu. Tutaj należy krzewienie umiejętności dobrego kalkulowania i porządnego prowadzenia bodajby jak najbardziej uproszczonej rachunkowości i przyzwyczajenia każdego przemysłowca do ciągłego przy pomocy tych środków zdawania sobie sprawy z warunków rentowności każdego interesu i ze zmian, jakie się w nich dokonywują. Należy tutaj dalej praca nad praktycznem uzdolnieniem i zaprawieniem naszych drobnych przemysłowców do umiejętnego umawiania się, należytego prowadzenia korespondencyi, poznawania i uwzględniania wymagań i zwyczajów kupieckich itp. ulepszeń naszych mniejszych przedsiębiorstw w kierunku administracyjnym. Środkami do spełniania tego zadania są kursy buchalteryjne i odpowiednie wykłady, nadto wydawanie i rozpowszechnianie podręczników, broszur, czasopism, wzorów, zawierających popularnie i praktycznie obmyślane wskazówki, przykłady i pouczenia w zrozumiałym dla ogółu naszych przemysłowców języku i z uwzględnieniem zakresu ich pojęć i warunków pracy. Jest to możliwem tylko przy wykonywaniu tego zadania przez dobrze do tego przygotowane, ale n a s z e siły. W związku z tą pracą pozostają starania o korzystniejsze zaopatrywanie się drobnych przemysłowców w potrzebne im do przeróbki materyały surowe i półfabrykaty przez dostarczanie im wiadomości o najkorzystniejszych źródłach dla nabywania tych materyałów i przez organizacyę wspólnego zakupna (Spółki surowcowe).

6) Ułatwianie zbytu wyrobów drobnego przemysłu i rozszerzenia pola pracy dla drobnych przemysłowców jest zadaniem, którego doniosłość postawić trzeba co najmniej na równi z zadaniem organizacyi kredytowej dla rękodzielnictwa. Wszystkie usiłowania podniesienia drobnego przemysłu znajdują ostateczny wyraz w tym decydującym akcie pracy przemysłowo-zarobkowej i zależą bezpośrednio i najbardziej od wyników tej ostatniej czynności. Jeżeli z postępem we wszystkich innych kierunkach nie pójdzie odrazu postęp także w polepszeniu i rozszerzeniu zbytu produktów oraz pola pracy zarobkowej dla naszego drobnego przemysłu, to nasze zabiegi i wysiłki pójdą w znacznej części na marne i będą nam przynosiły liczne zawody i rozczarowania, albowiem chybiać będą swego ostatecznego celu. Przeciwnie, ułatwiona sposobność zbywania wyrobów przemysłowych i zarobkowania przemysłowego stanowi najskuteczniejszą propagandę i jest najlepszym sprzymierzeńcem we wszystkich innych zabiegach około podniesienia drobnego przemysłu. To też istotnie wołanie o ułatwienie zbytu i dostarczenie pracy

zarobkowej tak naszemu rzemiosłu, jak i domowemu przemysłowi jest nutą wszędzie, ciągle i najsilniej się powtarzającą, ilekroć zbliżamy się do naszych drobnych przemysłowców i pytamy, co im dolega i o co im najwięcej się rozchodzi. Dlatego podejmować szerszą akcyę we wszystkich innych kierunkach, a nie dołożyć wszelkiej usilności dla polepszenia warunków zbytu wyrobów pracy drobno przemysłowej, byłoby ustawaniem w połowie drogi. To też inne Wydziały krajowe, jak zwłaszcza dolno-austryacki, nie wahają się ten właśnie kierunek w popieraniu drobnego przemysłu wysuwać na pierwszy plan i ponosić dla niego największe ofiary, chociaż Austrya dolna i Wiedeń w szczególnie korzystnem znajdują się pod tym względem położeniu. Otwarcie i stanowczo dolno-austryacki Wydział krajowy głosi i przeprowadza tę zasadę, że konsument dolno-austryacki ma być zachowany tylko dla krajowego dolno-austryackiego drobnego przemysłu. O ileż więcej wskazanem i uzasadnionem jest to stanowisko dla ochrony i poparcia rozwoju drobnego przemysłu w naszym kraju, jako znajdującego się w najniekorzystniejszem położeniu pod względem geograficznym, ekonomicznym i handlowo-politycznym! Dlatego Wydział krajowy do najważniejszych i najpilniejszych zadań krajowego Patronatu dla popierania drobnego przemysłu zalicza podejmowanie i wspieranie zabiegów z innych stron podejmowanych w celu ułatwienia zbytu wyrobów drobno-przemysłowych i dostarczania pracy naszym rękodzielnikom.

We własnym zakresie działania Patronatu na tem polu wysuwa się na pierwsze miejsce kwestya udziału drobnego przemysłu w publicznych dostawach i robotach. To zadanie, już w pewnej mierze wykonywane przez Wydział krajowy, wymaga jednak dla zapewnienia pożądanego skutku systematycznej pracy i zabiegliwości. Już w dostawach wojskowych i dla różnych władz i zakładów państwowych udział naszego drobnego przemysłu nie odpowiada słuszności w stosunku do obszaru i ludności kraju i państwa. Tymczasem przemysł ten powinien być o tyle więcej uwzględniany, o ile mniej korzyści osiąga nasz kraj z dostaw oddawanych wielkiemu przemysłowi, w czem tylko całkiem nieznacznie Galicya partycypuje. Gdy więc wszystkie kraje z całym naciskiem i użyciem swego wpływu starają się zapewnić swemu drobnemu także przemysłowi jak największy udział w tych dostawach państwowych, koniecznem jest również ze strony naszego kraju nie mniej baczne czuwanie nad interesami naszego drobnego przemysłu z użyciem całego naszego wpływu we właściwej chwili; to będzie w większej niż dotychczas mierze możliwem i ułatwionem, gdy istnieć będzie stały organ Wydziału krajowego, do działania w tym kierunku powołany i obowiązany. Ale oddawanie naszemu przemysłowi drobnemu także dostaw i robót dla władz i zakładów autonomicznych, powiatowych i gminnych, a nawet konsekwentne czuwanie nad dostawami dla zakładów krajowych, wymaga nie dorywczych poleceń lub zachęcań przez samo wydawanie okólników, lecz ciągłego zabiegania i bezpośredniego porozumiewania się, poznawania i usuwania przeszkód, udzielania wyjaśnień i wskazówek, w ogóle stosownego osobistego oddziaływania na odnośne czynniki.

Poza obrębem publicznych dostaw i robót, rola krajowego Patronatu dla popierania drobnego przemysłu, dotycząca ułatwienia zbytu, polegałaby głównie na popieraniu działalności innych czynników. W ich szeregu znaleść się powinny przedewszystkiem czynniki publiczne, z charakteru swego i zawodu uzdolnione do podejmowania starań w celu ożywienia zbytu wyrobów przemysłowych, jak zwłaszcza Izby handlowo-przemysłowe, zawodowe stowarzyszenia przemysłowe i ich Związki, gremia kupieckie a także zarządy gmin miejskich, a nawet i wiejskich. Przez te zatem czynniki, ale w łączności z krajową akcyą, powinny być inicyowane przedsięwzięcia i zakładane instytucye, których zadaniem byłoby służyć sprawie ożywienia zbytu i eksportu wyrobów naszego drobnego przemysłu, jakoteż zużytkowania jego pracy, jak np. urządzanie stałych albo czasowych wystaw, magazynów, agencyi, jarmarków na wyroby krajowe itp. Dotychczas niewiele tylko objawów pracy w tym kierunku byłoby do zarejestrowania, ale akcya krajowa powinna dać do tego silny impuls ożywczy a będzie rzeczą krajowego Patronatu iść pod każdym względem na rękę zabiegom rzetelnym, podejmowanym na tem polu.

Ale jest to także rozległe pole dla niezmiernie pożądanej prywatnej inicyatywy i samopomocy interesowanych kół ludności, jakoteż dla samorzutnej działalności osób dobrej woli, a dużej energii, które odczuwając doniosłość i potrzebę

działania całego społeczeństwa w celu podniesienia krajowego przemysłu, oddadzą swój zapał, swą wiedzę i siły na usługi tej sprawie. Tutaj wspomnieć należy szczególniej o zużytkowaniu i poparciu działalności krajowego Związku przemysłowego i Ligi pomocy przemysłowej. Każda z tych instytucyi rozwija już na na polu organizacyi handlowej nader pożyteczną działalność i zatrudnia dzielne, a ruchliwe jednostki. Przy popieraniu dalszej pracy tych czynników wypadnie niewątpliwie wpływać szczególniej na jej pogłębienie i wzmocnienie, dążyć do jej wyspecyalizowania, ułatwiać w tym celu tworzenie nowych instytucyi żywotnych i w dobre fachowe ręce powierzonych, dostarczać w miarę możności potrzebnych środków, ale wymagać i pilnować ich najlepszego użycia. Nie lekceważy przytem Wydział krajowy samej propagandy słownej za nabywaniem krajowych produktów, ale uznaje potrzebę przedewszystkiem praktycznych działań, zapewniających o ile możności realne i trwałe skutki.

To byłyby dość liczne i niełatwe zadania szczegółowe krajowego Patronatu w zakresie jego akcyi handlowej dla ułatwienia zbytu produktów drobnego przemysłu. Im pomyślniejszą i skuteczniejszą będzie ta akcya, tem więcej nasuwać się będzie nowych zadań specyalnych, z czego wynika potrzeba wyposażenia Biura Patronatu w siły fachowe, odpowiednio uzdolnione w kierunku fachowym, a w szczególności agencyjnym.

7) **Popieranie współdzielczej organizacyi** na różnych polach zarobkowej pracy drobnych przemysłowców należałoby do najtrudniejszych zadań krajowego Patronatu, przed któremby jednak nie mógł się cofnąć. Akcya, dotycząca ułatwień w zakładaniu i rozwoju skutecznej działalności Spółek surowcowych, maszynowych, magazynowych, warsztatowych i produkcyjnych, stanowi we wszystkich krajach, gdzie tylko czynniki publiczne poczuły się do obowiązku popierania przemysłu, najistotniejszą część podejmowanych na tem polu usiłowań i tak w swoich rozmiarach, jak i wynikach uwydatniła się znacznie więcej, aniżeli akcya dotycząca odrębnej organizacyi gotówkowego kredytu dla drobnych przemysłowców. Tak się rzecz przedstawia w Belgii, Saksonii, Bawaryi, Wirtembergii, a nieinaczej w zachodnich krajach austryackich. I u nas także dotychczas ruch szedł w tym samym przeważnie kierunku. Przedewszystkiem bowiem dla całego przemysłu domowego wysunęła się na pierwszy plan kwestya Spółek gospodarczych, handlowo-wytwórczych, podczas gdy organizacya bezpośredniego gotówkowego kredytu dla poszczególnych pracowników w przemyśle domowym ma podrzędne zazwyczaj znaczenie dla ich pracy zarobkowej. Poczynione tak gdzieindziej jak i u nas doświadczenia ze Spółkami przemysłowemi wytwórczemi przyniosły niemało zawodu, ale z drugiej strony także dosyć wiele dodatnich i to poważnych wyników, dowodzących wyraźnie, że trudności i przeszkody pomyślnego rozwoju tych Spółek tkwią głównie w braku dobrej organizacyi i administracyi, w zbytniej pobłażliwości dla sprzecznych z wspólnymi interesami pretensyi jednostek, a szczególniej w niedostatecznem pod względem komercyalnym kierownictwie, że zatem mogą być usunięte i zwalczone, a nawet omijane, o ile się potrafi umiejętnie zużytkować własne i cudze doświadczenia. Najgroźniejszem niebezpieczeństwem dla rozwoju tych Spółek, niekiedy niezależnie od kierownictwa Spółki, są trudności napotykane w zbycie produktów, wytwarzanych przez zrzeszonych rękodzielników. Ale wbrew wszystkim trudnościom i przeszkodom akcya dalsza w celu popierania drobnego przemysłu będzie musiała się coraz w szerszej mierze posługiwać tym środkiem dla osiągnięcia zamierzonego celu. Niema bowiem innego skuteczniejszego środka, któryby w tym stopniu, jak organizacya i działalność dobrze urządzonych i prowadzonych Spółek gospodarczych, był w stanie zwiększyć produkcyjną i konkurencyjną zdolność drobnego przemysłu. Niema innej lepszej drogi do wykorzystania postępu w technice produkcyjnej, do wyzyskania sposobów wielkiego handlu, do praktycznego zapoznania się ze sposobem i wymaganiami porządnej administracyi, wreszcie do przeciwdziałania różnym wadom indywidualizmu, jak właśnie dobrze urządzona i prowadzona przemysłowa Spółka gospodarczo-zarobkowa. Troska jednak o dobre urządzenie i prowadzenie Spółki nie może należeć głównie do Wydziału krajowego, ani krajowego Patronatu dla popierania drobnego przemysłu; tu potrzeba jest współdziałania kilku czynników. Do zadań krajowego Patronatu powinno, zdaniem Wydziału krajowego, należeć krytyczne ocenianie racyi

bytu i warunków rozwoju Spółki, projektowanej lub starającej się o pomoc krajowego Patronatu, na podstawie badań i przygotowań, przedsięwziętych przez inne czynniki, ułatwianie kredytu potrzebnego Spółce w odpowiednim stosunku do jej siły kredytowej i wspomaganie radą i czynem innych organów, powołanych do wykonywania opieki nad Spółkami w ich pracy, na podstawie osobistego przez krajowy Patronat wglądania w działalność tych spółek i wyniki ich gospodarki. Ocenianie technicznych warunków rozwoju Spółki, udzielanie fachowej pomocy w technicznem urządzeniu gospodarstwa Spółki i w dalszem czuwaniu nad techniczną stroną pracy Spółki powinno należeć do obu instytutów technologicznych (krakowskiego i lwowskiego). Tę samą czynność w kierunku gospodarsko komercyalnym powinien spełniać krajowy Związek przemysłowy, lub inna instytucya podobna, która za swą specyalność obierze właśnie organizowanie i nadzorowanie komercyonalnej strony tak co do wewnętrznej gospodarki, jak i co do zbytu produktów Spółki, względnie jej członków. Wreszcie, o ileby krajowy Związek przemysłowy lub inna instytucya z podobnym zakresem działania nie mogły się podjąć równoczesnego wykonywania obowiązkowych rewizyi w Spółkach podług ustawy z 10. czerwca 1903, byłby zdaniem Wydziału krajowego do tego powołany przedewszystkiem Związek stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych lub osobny Związek rewizyjny Spółek drobno przemysłowych, a do kraju należałoby udzielać mu w tym względzie czynnej i materyalnej pomocy z zastrzeżeniem ścisłego współdziałania z krajowym Patronatem dla popierania drobnego przemysłu.

8) **Współdziałanie z zawodowowemi stowarzyszeniami przemysłowemi.** Nie było zamiarem Wydziału krajowego przy kreśleniu niniejszego programu dalszej akcyi krajowej dla popierania drobnego przemysłu kusić się o wyczerpanie zadań, sposobów i środków działania. Chodziło tylko o to, aby w chwili którą Wydział krajowy uznaje za przełomową dla dalszej pracy Wysokiego Sejmu w zakresie naszej polityki przemysłowej, zdać sobie sprawę możliwie jasno i prawdziwie z tego, jakie znaczenie ma dla naszego kraju popieranie i rozwój drobnego przemysłu, jak rozległe i jak rozliczne obejmuje zadania, z jakiemi musi się liczyć przeszkodami i jakich potrzebuje środków, aby tym zadaniom szczegółowym sprostać. Ale właśnie dlatogo, że Wydział krajowy świadom jest tak doniosłości i rozległości tych zadań, jak również trudności w ich należytem wykonywaniu, jest przeto także dalekim od tego zapatrywania, jakoby główna inicyatywa i praca, a tem samem i odpowiedzialność w akcyi popierania drobnego przemysłu należeć mogła i miała do krajowego Patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu. Przeciwnie, oczekiwać trzeba inicyatywy i samodzielnej pracy przedewszystkiem od powołanych do tego organizacyi ludności rękodzielniczej i drobno przemysłowej. W pierwszym rzędzie spodziewać się tego należy od zawodowych stowarzyszeń przemysłowych, oraz ich Związków, a obok tego od dobrowolnych także zrzeszeń rękodzielniczych, które wynikły z odczucia potrzeby kojarzenia sił i środków ku wspólnej obronie przemysłowych i zawodowych interesów swoich członków. Inicyatywę i pracę tych stowarzyszeń i związków wspierać, dodawać im sił, wzmacniać ich uzdolnienie do działania i pozostawać z nimi w ciągłym kontrakcie i porozumieniu, należeć będzie — zdaniem Wydziału krajowego — do podstawowych zadań i obowiązków krajowego patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu. Na odwrót jednak pragnąć i wymagać trzeba ze strony tych stowarzyszeń i ich związków, aby w ten sam sposób oceniały konieczność wysiłków i zabiegów własnych w pracy dla dźwigania drobnego przemysłu, jakoteż stałego i ścisłego współdziałania z krajowym patronatem, oraz rzetelnego popierania jego usiłowań tak, aby materyalna pomoc, jaką dać może krajowy Patronat nie była jedynym celem utrzymywanej z nim łączności i jej głównym wyrazem, ale tylko środkiem, wzmacniającym wzajemne stosunki i tylko jednym z węzłów, spajających pracę tych zawodowych organizacyi z akcyą krajowego dla tej pracy Patronatu.

Konkluzye.

Przedstawiając powyższy program organizacyi i powyższy program pracy krajowego Patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu, pozwala sobie Wydział krajowy zauważyć, że pukt ciężkości w tej całej sprawie nie leży bynajmniej ani w nowości szczegółowych zadań lub pomysłów do ich rozwiązania, ani nawet w rozmarach i wysokości nowych środków ofiar od kraju na cele tej akcyi wymaganych. Leży on natomiast w tem, o czem Wydział krajowy już we wstępie do programu dalszej akcyi krajowej wspomniał i na co w zakończeniu swoich wywodów pozwala sobie raz jeszcze największy położyć nacisk, t. j. w wyodrębnieniu krajowej akcyi dla popierania drobnego przemysłu i środków na ten cel przeznaczonych, a w skupieniu ich w osobnym organie krajowym, mającym ściśle określone zadania i oddzielne dla siebie środki, aby do tych wyodrębnionych zadań i środków dostosować także swobodnie najodpowiedniejszą metodę działania. Przez to dopiero uzyska rękodzielnictwo i wogóle drobny przemysł w krajowej akcyi wyłączne zastępstwo s w o i c h interesów i organ t y l k o dla ich popierania przeznaczony. Przez samo wyodrębnienie tej akcyi stwarza się nowe wielkie zadanie, stawia się dla krajowej polityki ekonomicznej i społecznej nowy wyraźny i doniosły cel, do którego dążenie, poparte środkami i pomocami kraju, otwiera nowe pola pracy, godnej wysiłku szlachetnej ambicyi, obywatelskiej gorliwości i osobistego uzdolnienia.

Nowe obciążenie budżetu krajowego na cele projektowanego Patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu jest nieuniknionem dla utworzenia odrębnego biura krajowego i odrębnego funduszu pożyczkowego dla drobnego przemysłu.

Na zorganizowanie i wyposażenie biura Patronatu uprasza Wydział krajowy o przyznanie ryczałtu w kwocie 40.000 K; nie podobna bowiem z góry dokładniej określić wysokości poszczególnych wydatków. Biuro to odrazu obejmie bardzo znaczne obowiązki i bardzo różnorodne czynności, wynikające z porozpoczynanej i nieraz dosyć daleko już zaawansowanej akcyi dotychczasowej w kierunku popierania drobnego przemysłu. Dlatego potrzebuje odrazu dobrych i fachowych sił dla umiejętnego zorganizowania i poprowadzenia każdej z głównych agend krajowego Patronatu, więc przedewszystkiem dla współdzielczej organizacyi i pracy, dla technicznych zadań i czynności, jako też dla spraw handlowych, dotyczących tak zaopatrywania rękodzielnictwa i przemysłu domowego w potrzebne im materyały i narzędzia pracy, jak i zbytu ich produktów. Nie zawsze pozyskanie najlepszych sił zależy od ofiarowanych im korzyści, ale wymaga zazwyczaj znaczniejszego wydatku, który jednak najlepiej się opłaca, jeżeli tylko cel swój osiąga t. j. pozwala pozyskać dobrze uzdolnionych i oddanych swemu zadaniu pracowników. W tem oczywiście leży największa trudność i największa odpowiedzialność Wydziału krajowego, zwłaszcza co do zapewnienia biuru projektowanego Patronatu odpowiedniego kierownictwa. To także stanowi główne usprawiedliwienie i formy i wysokości żądanego kredytu, który zresztą potrzebny jest także na pokrycie wydatków częstych niewątpliwie podróży w sprawach Patronatu, na urządzenie biura przez zaopatrzenie go w potrzebne środki pracy, na wydawnictwa w początkowej osobliwie działalności odrazu liczniejsze i t. p.

Potrzeba nowego wydatku na utworzenie osobnego funduszu pożyczkowego dla popierania drobnego przemysłu została już poprzednio obszernie umotywowaną. Tutaj dodać tylko wypada, że z dzisiejszego funduszu przemysłowego wydzielić pragnie Wydział krajowy stopniowo tylko mniej więcej taką część, jaka odpowiada obecnemu udziałowi drobnego przemysłu (rękodzielniczego i domowego) w korzystaniu z środków z tego funduszu. Z podanego bowiem w rozdziale III. (str. 35) obliczenia wynika, że ten udział wynosi dziś około 630.000 K., podczas gdy Wydział krajowy proponuje wydzielenie z tego funduszu tylko okrągłej sumy 500.000 K. i to stopniowo przez przelewanie $^1/_4$ części wpływów z samych zwrotów pożyczkowych (kapitałowych i procentowych). Uzyskany w ten sposób osobny fundusz pożyczkowy nie wystarczyłby oczywiście na cele kredytowego popierania rękodzielnictwa i drobnego przemysłu w całym kraju i nie odpowiadałby znacze-

niu ekonomicznemu i społecznemu tych gałęzi wytwórczości krajowej; dlatego Wydział krajowy występuje z propozycyą osobnej dotacyi dla nowego funduszu po 100.000 K. przez 10 lat. Mniej więcej w tym samym czasie wpłynie do nowego funduszu kwota, wydzielona z ogólnego funduszu przemysłowego tak, że po latach dziesięciu miałby Wydział krajowy, względnie Patronat rękodzielniczy do rozporządzenia co najmniej 1—1½ miliona koron w swoim funduszu pożyczkowym. Oprócz tego fundusz ten w miarę stopniowego powstawania może stanowić sam dla siebie podstawę dla uzyskania w drodze kredytu dalszych funduszów obrotowych, a zarazem zabezpieczenia zobowiązań, jakieby na kraj spadły przez posiłkowanie się tego funduszu kredytem do wysokości każdoczesnego kapitału zapasowego.

Nie uważa natomiast Wydział krajowy za potrzebne występować z żądaniem nowej dotacyi na bezzwrotne subwencye dla popierania różnych szczegółowych zadań i czynności projektowanego Patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu. Nie ma bowiem powodu, dla którego nie możnaby słusznie wydzielić z dotychczasowego funduszu dyspozycyjnego w kwocie 60.000 K. rocznie (Rubr. XII. poz. 177. wyd. fund. kraj.) kwoty odpowiadającej bodajby w przybliżeniu tym wydatkom, jakie z tej dotacyi były już dotychczas ponoszone na cele bezpośredniego popierania rękodzielnictwa i przemysłu domowego. Świadczenia te oblicza Wydział krajowy conajmniej na 20.000 K, a po wydzieleniu ⅓ części z obecnej dotacyi na bezzwrotne zasiłki dla oddania tej części kwoty do dyspozycyi krajowego Patronatu rękodzielniczego, pozostaną ⅔ części na cele popierania szkolnictwa i nauki przemysłowej, jakoteż na popieranie wielkiego przemysłu i handlu bezzwrotnymi zasiłkami.

Na powyższej tedy podstawie ma zaszczyt Wydział krajowy przedłożyć następujące wnioski:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia „Krajowego Patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu“.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu zorganizowanie „Krajowego Patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu“, jako organu Wydziału krajowego, który ma się składać z ciała doradczego i z Biura Patronatu, jako organu wykonawczego. Organem doradczym ma być stały „Komitet dla spraw rękodzielniczych“ Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych. Do zakresu działania tego Patronatu należeć mają wszystkie sprawy, dotyczące drobnego przemysłu tak rękodzielniczego, jak i domowego, z wyjątkiem spraw szkolnictwa przemysłowego. Bliższe postanowienia, określające urządzenia, zakres czynności i sposób urzędowania Patronatu, wyda Wydział krajowy.

3. Na pokrycie wydatków, połączonych z utrzymaniem biura Patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu, przeznacza Sejm na rok 1911 kredyt w kwocie 40.000 K. do rozporządzenia Wydziału krajowego.

4. Z przewidzianej w preliminarzu budżetu krajowego na rok 1911 (w Rubr. XII. poz. 177 wydatków) dotacyi „na zasiłki bezzwrotne na cele przemysłowe“ w kwocie 60.000 K. ma kwota 20.000 K. służyć na zasiłki bezzwrotne i na bezprocentowe pożyczki dla popierania przemysłu w zakresie działania „Krajowego Patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu“.

5. Celem utworzenia osobnego „Krajowego funduszu pożyczkowego dla popierania drobnego przemysłu“ postanawia Sejm przeznaczać z funduszu krajowego corocznie przez lat dziesięć począwszy od r. 1911 kwotę stu tysięcy koron (100.000).

Do tego funduszu pożyczkowego wpływać ma nadto czwarta część wszystkich wpływów dotychczasowego „stałego funduszu przemysłowego“ tak długo, dopóki z tych wpływów nie zbierze się suma 500.000 K., mająca stanowić dalsze zasilenie „Krajowego funduszu pożyczkowego dla popierania drobnego przemysłu“.

Warunki, na jakich z tego funduszu udzielaną ma być pomoc kredytowa dla drobnego przemysłu, określi instrukcya, którą wyda Wydział krajowy.

6. Celem powiększenia funduszów obrotowych krajowego funduszu pożyczkowego dla popierania drobnego przemysłu, Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągania w razie potrzeby pożyczek w jednej z krajowych instytucyi kredytowych aż do wysokości każdoczesnego stanu kapitału zapasowego w tym funduszu pożyczkowym.

7. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby we wszystkich sprawach, dotyczących popierania drobnego przemysłu w Galicyi, współdziałał z „Krajowym Patronatem rękodzieł i drobnego przemysłu“ i jego akcyę jak najwydatniej wspierał swymi środkami.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni *w. r.*

Członek Wydz. krajowego
Jahl. *w. r.*

Sprawozdanie

Dra Edwarda Taylora z podróży do Bawaryi, Wirtembergii i Belgii.

Wywiązując się z powierzonego mi rozporządzeniem Wydziału krajowego z d. 2/6 1910 LW: 65392/10 zadania, odbyłem w dniach od 9—20-go czerwca włącznie podróż instrukcyjną do Bawaryi, Wirtembergii i Belgii, celem zbadania tamtejszej kooperacyi rzemieślniczej, w szczególności kredytowej, oraz środków, używanych przez wymienione państwa dla popierania rękodzieła. Niniejsze sprawozdanie z tej podróży obejmuje opis zwiedzanych przezemnie instytucyi i wyniki mych badań, uzupełnione ogólnemi danemi, koniecznemi dla uwydatnienia związku pomiędzy badanemi instytucyami oraz całości ruchu rękodzielniczego w wyżej wymienionych krajach. Dane te czerpałem po części z odnośnej literatury, przedewszystkiem jednak opierałem się na źródłach i osobistych informacyach z najpoważniejszych stron, o które w każdym kraju się starałem.

A. Bawarya.

I. Współdzielczość.

Budzący się około roku 1890/5 nowoczesny drobno-mieszczański ruch w Niemczech zwrócił się od początku przedewszystkiem do rozwiązania szeregu problemów gospodarczych, obchodzących średnie warstwy społeczne. W szeregu tych problemów, dzięki w pierwszym rzędzie działalności burmistrza w Osnabrück i następnie ministra skarbu Rzeszy v. Miquela, wysunęła się na pierwszy plan kwestya rękodzielniczej kooperacyi, jako najważniejszego środka do podniesienia klas średnich. Szczególniejszą uwagę zwrócono na współdzielczy kredyt rękodzielniczy, z dotychczasowej organizacyi którego interesowane warstwy drobno-przemysłowe (rękodzielnicze i drobnokupieckie) okazywały niezadowolenie. Twierdzono, że istniejące stowarzyszenia kredytowe systemu Schulze'go z Delitsch, zgrupowane w „Allgemeiner Verhand der auf der Selbsthilfe beruhenden deutschen Erwerb-und Wirtschaftsgenossenschaften", pozostającym pod kierunkiem Dra H. Crügera, nie zaspakajają dostatecznie potrzeb drobnych przemysłowców. Powodem tego jest ich organizacya, polegająca na znacznym okręgu, czysto bankowych metodach działalności i parciu do największych obrotów i zysków, oraz tendencya spekulacyjno-kapitalistyczna ujawniająca się w częstej przemianie silniejszych stowarzyszeń na Spółki akcyjne.

Starano się tedy wytworzyć nowy reformowany typ stowarzyszeń kredytowych, oparty na kombinacyi systemów Schulze'go i Raiffeisena. Starania te uwieńczone zostały przy pomocy państwa pomyślnym skutkiem, po pewnej dość

ciężkiej walce z „Allg. Verband“, zaostrzonej jeszcze przeciwieństwami politycznemi. Doprowadziły one do wytworzenia w 1903 r. odrębnej centralnej organizacyi dla Spółek rzemieślniczych tak kredytowych, jak i innych, wytwórczych (Betriebsgenossenschaften) pod nazwą „Hauptverband deutscher gewerblicher Genossenschaften“ (Berlin), z szeregiem mniejszych związków rewizyjnych.

W ruchu powyższym Bawarya brała bardzo silny udział, wyprzedzając nawet inne kraje niemieckie, przyczem akcya cała tak ze strony rządu, jak ze strony interesowanych drobnych przemysłowców, została postawiona na gruncie czysto lokalnym bawarskim.

Spółki współdzielcze rzemieślnicze utworzyły tam w r 1902 osobny swój związek „Landesverband der bayerischen Handwerkergenossenschaften“ w Norymberdze, zaś w r. 1903 centralę kredytową „Bayerische Zentral-Handwerker-Genossenschaftskasse“ w Monachium, opartą na znacznej pomocy rządu bawarskiego i zupełnie niezależną od „Preussische Central Genossenschaftskasse“.

1. Organizacya centralna bawarska.

„Landesverband der bayerischen Handwerkergenossenschaften“ w Norymberdze obejmuje stowarzyszenia zarobkowo-gospodarcze tak kredytowe, jak i niekredytowe, wytwórcze (Betriebsgenossenschaften); spełnia on wszelkie zadania, połączone z wykonywaniem ustawowej rewizyi, opieki nad Spółkami i pośrednictwa z władzami, instrukcyi i propagandy, do czego używa wykładów, kursów specyalnych itp. Związek należy do „Hauptverband deutscher gewerblicher Genossenschaften“, od którego na pewną pomoc w kwestyach ogólnych, sprowadza druki i książki itp.

Z dniem 31/3 1909 należało do Związku 135 Spółek, z czego 50 kredytowych, 64 dla wspólnego zakupna i sprzedaży (łącznie z surowcowemi), 4 maszynowe z własnymi warstatami, 4 dla wspólnego zakupna maszyn, 6 magazynowych 4 produkcyjne i 3 wspólnego zakupna dla drobnych kupców. Budżet związku w r. 1908/9 wynosił K. 10926·04 w wydatkach (w tem koszta rewizyjne i instrukcyi M. 8338·42), z czego subwencya rządu bawarskiego pokryła 8000 M. Reszta kosztów została pokryta przez roczne opłaty Spółek, oraz opłaty rewizyjne. Preliminarz na rok 1909/10 wynosił 14000 M., z czego subwencya rządowa miała pokryć 11.800 M.; Związek otrzymał jednak tylko 8.000 M. subwencyi, tak że musiano zaprowadzić daleko idące oszczędności. Oprócz subwencyi na koszta rewizyi, Związek otrzymuje nadto subwencye rządowe na specyalne przedsięwzięte przez siebie prace, jak np. w 1904 r. 600 M. na wydanie „Instruktionsbuch“ (Poradnika) dla Spółek. Na pierwsze koszta założenia otrzymał w swoim czasie Związek niewielki zasiłek od rządu, oraz bezprocentową pożyczkę 500 M. od „Handwerkerbund“. Od czasu do czasu otrzymuje nadto Związek subwencye od Izb rękodzielniczych na cele specyalne, szczególniej na urządzanie kursów dla zawiadowców Spółek. Wogóle związek stoi w jak najściślejszem porozumieniu z akcyą rządu i organizacyi zawodowych rękodzielniczych, dzięki czemu akcya jest skoordynowaną i skuteczniejszą. Sam dyrektor Związku p. J. Fehn, piekarz, jest równocześnie prezesem środkowo-frankońskiej Izby rzemieślniczej w Norymberdze.

Celem ułatwienia propagandy i instrukcyi oraz wymiany wzajemnych doświadczeń, zostały przy związku zorganizowane t. zw. „Kreisverbände“, składające się ze Spółek tego samego okręgu. Przy każdym z nich funguje „Kreisanwalt“ z wyboru, który udziela spółkom porad i instrukcyi w drobniejszych sprawach i w ogólności czuwa nad rozwojem Spółek w swym okręgu. Jest on zarazem członkiem Wydziału Związku krajowego.

2. Centrala kredytowa.

Za Centralę kredytową dla organizacyi bawarskiej służy „Bayerische Zentral-Handwerker-Genossenschaftskasse“ w Monachium, którą

miałem sposobność zwiedzić. Założona w r. 1903, jako stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką, należy ona do „Landesverbandu“. Członkami centralnej Kasy mogą być wszelkie bawarskie Spółki rękodzielnicze, faktycznie jednak należą do niej przeważnie Spółki należące do „Landesverbandu“, kredytowe, jak i niekredytowe, chociaż nie wszystkie. Mianowicie z końcem 1909 r. należały do niej 92 Spółki, w czem 54 kredytowe, 25 surowcowe, 3 Spółki wytwórcze, 4 maszynowe, 6 Spółek dla sprzedaży. Mogą być nadto członkami osoby prywatne, o ile zostaną wybrane do organów zawiadowczych. Udział wynosi 100 M., poręka zaś 500 M. Na każde 3000 M. kredytu musi być nabyty jeden udział. Rząd bawarski udzielił C. Kasie drobnej zapomogi na koszta założenia, a nadto otworzył jej kredyt na 2% do 500.000 M., a wyżej do 300.000 M. na 3%, z którego C. Kasa znacznie korzysta, jako z jedynego stałego źródła kredytu. Kredyt ten wynosił przeciętnie koło 50% kapitału obrotowego Kasy, drugą połowę stanowią kapitały własne i lokacye Spółek. Można jednak powiedzieć, że obecnie 80% zapotrzebowania członków zostaje pokrytem przez lokacye Spółek i kapitały własne, prawie cała zaś pożyczka państwowa, zaciągnięta głównie w czasie wielkiego braku pieniędzy w 1908 r., zarabia obecnie na lokacyach poza spółkami (banki i papiery) i niejako służy za rezerwę. Stosunek funduszów własnych do obcych wynosił 1: 22. Dla charakterystyki zaznaczę, że z 92 Spółek, należących do C. Kasy w d. 31/12. 1908 — 59 było dłużnych na 936.648·16 M., zaś 33 miało lokacye na 662.855·09 M. pomimo ciężkiego roku, jakim był 1908 r. Stosunek ten obecnie zmienił się nawet na lepsze, tak, że pomimo ogólnego krótkiego czasu istnienia Spółek już z górą 1/3 część ich jest finansowo czynną w stosunku do C. Kasy.

O żywotności C. Kasy świadczy najlepiej fakt, że stopa procentowa od kredytu w rachunku bieżącym (4—5%) bywa stale niższa o 1—3% od stopy pożyczek lombardowych Reichsbanku, a często i niższa od stopy dyskonta weksli tegoż Reichsbanku. Natomiast stopa od depozytów jest stale wyższa od stopy płaconej przez banki o 0.2—0.7% ($3^3/_4$—$4^1/_2$%). Świadczy to, że C. Kasa zbliża się do ideału kooperacyjnego, tj. do wytworzenia wraz ze swemi stowarzyszeniami izolowanego targu pieniężnego niezależnego od wielkoświatowego rynku.

C. Kasa udziela kredytu tylko swym członkom i to w rachunku bieżącym lub przez dyskonto weksli. Rachunek bieżący niepokryty jest udzielany najwyżej do wysokości połowy sumy poręki członków za zobowiązania Spółki (Haftsumme). Ponad tę kwotę stale wymagane jest zabezpieczenie, którem mogą być papiery wartościowe, poręka (wyjątkowo), lub weksle. Kredyt w rachunku bieżącym udzielany jest tylko stowarzyszeniom, które się zobowiązały nie zaciągać gdzieindziej długów i nie lokować gdzieindziej swych nadwyżek. Do dyskonta weksli wymagany jest tylko pierwszy warunek. Wogóle jednak zauważyłem, że ów przymus lokacyi nie jest ściśle przestrzegany, i że toczy się oń, jak mię informowano, pewnego rodzaju walka. Swieżo założonym Spółkom w ciągu 3 pierwszych lat ich istnienia udziela C. Kasa 3%-owych pożyczek na skrypt dłużny, spłacalnych ratalnie w 5 latach. Wysokość każdej z tych pożyczek nie może przekraczać 1/4 sumy poręki członków za zobowiązania Spółki. Warunkiem do uzyskania takiej pożyczki jest nie otrzymanie subwencyi, ani pożyczki rządowej.

Ponadto C. Kasa zajmuje się inkasem, zakupnem efektów dla swych członków, oddaje im również do dyspozycyi czeki i t. zw. „giroüberweisungen“.

Jako cel C. Kasy jest również w statucie umieszczone „pośrednictwo w nabywaniu przez Spółki maszyn, surowców itp.“, ten zakres interesów nie jest jednak, według mych wiadomości, wcale w użyciu, po za udzielaniem sporadycznem informacyi i skierowywaniem do LVerbandu, względnie rządu; nie przybiera też żadnej specyalnej formy.

Z czystego zysku może być udzielona dywidenda conajwyżej 4%. Dotychczas C. Kasa płaciła tylko 3% względnie $3^1/_2$% dywidendy.

Ostatni bilans z 31/12. 1909.

Aktywa:

Kasa		9.014.01
Cto Crte z czł.		1.164.812 74
Pożyczki udziel.		38.425.—
Weksle		64.473.59
Effekta		350.603.30
Udział w Bauer Bank		400.—
Banki:		
a) Bayr. Köng. Bank	156.815.31	
b) B. Centr. Darl. Kasse	8.126.61	
c) B. Handelsbank	502.13	
d) B. Hyp. u. Wechsel Bank	127.90	
		165.571.95
Giro conto:		
a) Reichsbank	4.255.24	
b) B. Notenbank	1.009.33	
c) Reichsgenosbank	4.783.60	10.048.17
Urząd pocztowy czekowy		100.—
Ruchomości i utensylia		2.327.74
Inkasso		661.—
Nieruchomości (Pfaffenhoffen)		30.000.—
Procenta należne		2.837.30
	M.	1.839.274.70

Passywa:

Udziały członków		65.600·—
Fundusz rezerw.		10 000·—
Fund. obrotowy (II rez.)		9.111·66
C-to Crte czł.		717.715.68
Depozyta czł.		252.331·88
Pożyczka rządowa		778.325.—
Zysk czysty		6.190.48
	M.	1.839.274.70

Rachunek zysków i strat:

Straty:

Odsetki		62.916.42
Koszta administr.		9.104.90
Odpis na ruchomościach		283·89
Zysk czysty		6.190·48
	M.	78.500·69

Zyski:

Odsetki		70 428.67
Dyskonto		1.747.13
Prowizye		5.808·27
Komisyjne od efektów		331.62
Zysk na kursie efektów		183.—
	M.	78 500 69

3. Organizacye lokalne.

Rozdział pomiędzy lokalną organizacyą kredytową, a wytwórczą jest w Bawaryi przeprowadzony jaknajściślej i zajmowanie się obu rodzajami interesów przez Spółki nie zdarza się tam wcale. Wspólnemi są tylko Centrale. Dlatego też omówię tu osobno oba rodzaje organizacyi.

a) Spółki kredytowe.

Organizacya kredytowa rzemieślnicza jest reprezentowana w Bawaryi wyłącznie przez stowarzyszenia zarobkowo-gospodarcze, zgrupowane przeważnie koło „Landesverbandu". Spółki te, prawie wszystkie młode, powstałe po 1900 r, przedstawiają typ zreformowany, polegający na kombinacyi systemu Schulzego z systemem Raiffeisena, a dostosowany do potrzeb kredytu drobno-przemysłowego.

Kredyt ten wymaga z natury swej oparcia na gwarancyach bardziej przystępnych jak wartość czysto finansowa dłużnika. Skutkiem jednak rozszerzenia zakresu gwarancyi i odmiennego w porównaniu z bankami oceniania wartości kredytowej dłużnika, muszą instytucye kredytu drobno-przemysłowego odpowiednio zorganizować, na zasadach odmiennych od banków, pokrycie ryzyka swych interesów. Powyższe dwa momenta, decydujące w kwestyi organizacyi kredytu drobno-przemysłowego, zostały w następujący sposób rozwiązane w kooperacyi bawarskiej.

Spółki kredytowe bawarskie ograniczają zakres swego działania na niewielki okrąg, zwykle jedną gminę miejską, przyczem są rozsiane po całym kraju głównie w mniejszych miastach, gdyż w największych rzemieślnik zamożniejszy, a kredyt z natury rzeczy obfitszy i łatwiejszy.

Oparte są one prawie wyłącznie na ograniczonej poręce; udziały wynoszą normalnie koło 100 M., płatnych w ciągu 2 lat, poręką zaś za każdy udział zwykle koło 300 M.; opłata wstępna na rzecz funduszu rezerwowego wynosi zwykle koło 5 M.

Działalność Spółek jest ściśle wyspecyalizowana, obejmuje bowiem tylko kredyt drobno-przemysłowy i wkładki oszczędności. Specyalizacya ta jednak nie jest zastrzeżona statutowo. Powstaje ona drogą pośrednią przez zastrzeżenie zawodowego składu członków. Mianowicie wszystkie Spółki przyjmują na członków jedynie „Gewertreibende", pod czem rozumiani są tak rzemieślnicy, więksi i mniejsi, jak i drobni kupcy, których udział jest bardzo pożądany ze względu na ich kwalifikacye handlowe, korzystnie odbijające się na prowadzeniu i administracyi Spółki. Zresztą nieraz trudno jest przeciągnąć przedział pomiędzy temi dwiema warstwami społecznemi. Ograniczenie powyższe zamieszczają Spółki stale już w statucie. Udział innych osób, stojących poza drobnym przemysłem, pożądany, a nieraz konieczny ze względu na bezstronność w administracyi i w udzielaniu kredytu, jest dopuszczalny, jednak zwykle bywa ograniczony procentowo, lub pod warunkiem zatwierdzenia przyjęcia członka przez Radę nadzorczą. Często ograniczenie zawodowe składu członków bywa przeprowadzone w ten sposób, że członkami Spółki mogą być jedynie członkowie jakiegoś stowarzyszenia zawodowego np. cechu lub „Gewerbevereinu". W takich wypadkach, a zwykle ma to miejsce w większych miastach, zakres działania Spółki ogranicza się nieraz jedynie na osoby tej samej gałęzi drobnego przemysłu np. piekarstwa.

Spółki udzielają kredytu tylko swym członkom i to na cele produkcyjne, przedewszystkiem dla chwilowego lub trwalszego uzupełnienia kapitału obrotowego. W miarę jednak swej finansowej zdolności, zaspokajają Spółki i potrzeby kredytu inwestycyjnego, a nawet i nie produkcyjnego (konsumpcyjnego, lub nie czysto-przemysłowego). Wykluczone są wszelako wszędzie statutowo interesa spekulacyjne, zastrzeżone często pierwszeństwo dla mniejszych interesów. Udzielanie kredytu jest połączone z badaniem ścisłem tak kwalifikacyi członka, jak i przeznaczenia pożyczki. Przy badaniu kwalifikacyi członka zwraca się uwagę nietylko

na jego stan materyalny, lecz i na jego wartość produkcyjną i moralną, co nie jest trudnem wobec małego okręgu działania i jednolitego składu członków. Na te dwie okoliczności kładzie się przedewszystkiem nacisk, wskutek czego wysokość kredytu i jego zabezpieczenie nie stoją wcale w proporcyonalnym związku z wartością czysto finansową dłużnika, względnie ręczyciela. Kontrola przeznaczenia pożyczki zaciągniętej rozciąga się dalej i na jej zużytkowanie, przez co Spółki wywierają potężny wpływ wychowawczy na swych członków; wpływ ten wzmacnia się nadto współuczestnictwem ogólnem w odpowiedzialności za Spółkę i w kierowaniu jej losami. Przez powyższą stronę swej działalności, na którą kładzie się bardzo duży nacisk, stają Spółki w szeregu czynników ogólnej akcyi ku podniesieniu drobnomieszczaństwa i odgrywają w niej pierwszorzędną rolę. Celem ułatwienia i spotęgowania swej wychowawczej działalności, związane są Spółki bardzo ścisłymi węzłami ze stowarzyszeniami zawodowemi, izbami rękodzielniczemi itd., od których znów doznają znacznego poparcia nawet nieraz finansowego. Również i miasta i rząd, uznając znaczenie Spółek, starają się poprzeć ich działalność, czy to przez lokacye fundacyi miejskich na cele rzemieślnicze, czy to zasiłkami na koszta założenia, czy też pożyczkami bezprocentowemi. Szczególniej państwo rozwija w tym kierunku żywą działalność, udzielając z reguły zasiłków i subwencyi świeżo założonym Spółkom kredytowym i ułatwiając pomoc kredytową dla Spółek przez otwarcie znacznego kredytu Centralnej Kasie, o której wyżej.

Ogólna suma subwencyi zwrotnych, w chwili rozwiązania spółki nieoprocentowanych, udzielonych przez rząd bawarski spółkom kredytowym wynosi według mego przybliżonego obliczenia na podstawie sprawozdań „Landesverbandu“ koło 100.000 M., zaś zasiłków niezwrotnych koło 50.000 M.

Spółki udzielają kredytu w formie pożyczek na skrypt dłużny, rachunku bieżącego, oraz dyskonta weksli; często też trafia się inkasowanie pretensyi książkowych i rachunków, bardzo rzadko ich kupowanie lub zaliczkowanie.

Dla pierwszych dwóch rodzai wymagane jest zabezpieczenie przez papiery wartościowe, porękę (z zastrzeżeniem wyżej przedstawionem), hypotekę, gdyż bianco kredytu spółki nie uprawiają. Warunki dyskonta są bardzo rozmaite, oddawca jednak weksla zawsze musi być członkiem. O ile przyznanie pierwszych dwóch form kredytu połączone jest zawsze z oznaczeniem kwoty (pożyczki) czy też granicy (kredytu), rzadko kiedy oznaczonem bywa maximum dyskonta dla członka. Dzieje się to tylko w tych spółkach, w których przy dyskoncie wymaga się rezerwowania wolnego kredytu w rachunku bieżącym na ewentualne pokrycie weksla. W innych spółkach uważa się tylko, by ogólna suma kredytu (wraz z dyskontem) każdego z członków nie przekroczyła jego zdolności kredytowej, ustalonej przez spółkę, względnie kwoty maksymalnej, oznaczonej przez walne zebranie.

Organizacya udzielania kredytu wystąpi zresztą wyraźniej przy rozpatrywaniu poszczególnych spółek. Spółek tych zwiedziłem trzy: w Norymberdze, Ingolstadt i Erding.

X) „Bäcker-Spar- und Creditverein Mittelfranken“ w Norymberdze został utworzony w r. 1902 przez „Bäcker-Innung“ w Norymberdze. Członkami jego mogą być mężczyźni i kobiety, zajmujący się piekarstwem w środkowej Frankonii, jak również korporacye piekarskie. Zakres działania obejmuje jednak w rzeczywistości rozmyślnie tylko Norymbergę. Opłata wstępna wynosi 2 Mk., udział 5 Mk., poręka za udział 10 Mk. Każdy członek może mieć najwięcej 100 udziałów.

Spółka pracuje wyłącznie lokalnymi kapitałami t. j. wkładkami oszczędności i t. p., nie uciekając się wcale do pomocy pożyczek bankowych, lub państwowych. Co więcej ma stały nadmiar pieniędzy, tak że obecnie przyjmuje wkładki tylko od osób zatrudnionych w piekarstwie. Dla ułatwiania członkom składania oszczędności funkcyonuje „kasa oszczędności“ o systemie markowym. Od wkładek płatnych bez wypowiedzenia płaci spółka 3%, przy 3 miesięcznem wypowiedzeniu $3\frac{1}{2}$%. Pożyczek udziela spółka na 4% i to obecnie jedynie w rachunku bieżącym za podkładem papierów wartościowych, przyczem procenta płatne są kwartalnie, trwanie zaś pożyczki właściwie jest nieograniczone. Administracya spółki jest prowadzona bezinteresownie i jest w rękach samych piekarzy. Według statu-

tu przynajmniej 10% czystego zysku ma być przydzielone do funduszu rezerwowego. W rzeczywistości jednak stale cały zysk przenosi się do funduszu rezerwowego, a członkowie nie biorą żadnej dywidendy, uważając, ż więcej by trudu kosztowała wypłata, niż wartaby była dywidenda od minimalnych udziałów spółki (każdy członek ma dotychczas tylko po jednym udziale).

Dnia 31 12. 1909 liczyła spółka 40 członków (na 360 członków cechu).

Bilans z dnia 31/12. 1909.

Aktywa.

Kasa	4.315·13 M.
Lokacya w BZHG. Kasse . .	4.239·47 „
„ w Vereinsbank . . .	1.327·80 „
Pożyczki udzielone	25.600·— „
Zakupione papiery wart. . . .	19 848·47 „
Udział w BZHG. Kasse . . .	100·— „
Sa	55.430·87 M.

Passywa.

Wkładki oszczędności . . .	53.256·92 M.
Marki oszcz. w obiegu (z %) . .	1.341·50 „
Udziały członków wpłacone . .	200·— „
Fundusz rezerwowy	429·27 „
Czysty zysk za rok 1909 . . .	203.18 „
Sa	55.430·87 M.

Rachunek strat i zysków.

Straty:

Odsetki	1.743·26 M.
Czysty zysk za r. 1909 . . .	203.18 „
Sa	1.946·44 M.

Zyski:

Odsetki i prowizye	1.946·44 M.
Sa	1.946·44 M.

Tak pomyślny rozwój stowarzyszenia i czysto kapitalistyczny sposób zabezpieczenia kredytu przypisuję wyjątkowej zamożności piekarstwa norymberskiego, co naocznie mogłem sprawdzić. Widać nadto w spółce tendencyę do ograniczenia swych interesów wyłącznie na poważniejszych majstrów piekarskich, przez co powstaje wątpliwość co do społecznego znaczenia i wartości usług Spółki.

Y) „Darlehensgenossenschaft des Gewerbe- und Industrievereins Ingolstadt“ w Ingolstadt została założona w r. 1906 przez „Gewerbeverein“, który udzielił nowopowstałej spółce pożyczki 3.000 Mk. na 2%. Nadto na koszta założenia otrzymała spółka od państwa zasiłek bezzwrotny 700 M. z czego musiała zdać dokładny rachunek. Członkiem spółki może być tylko członek „Gewerbevereinu“, mieszkający w obrębie Ingolstadt, przyczem o ile nie zajmuje się on handlem, rzemiosłem lub drobnym przemysłem, to przyjęcie jego wymaga zatwierdzenia dodatkowego przez Radę nadzorczą. Warunek należenia do Gewerbevereinu (miesięczna opłata 25 pf.) został umieszczony w statucie z wdzięczności za początkową pożyczkę, zawiadowcy jednak spółki uważają go teraz za zbyt uciążliwy i niepotrzebny, gdyż możnaby wprowadzić inne sposoby zabezpieczenia charakteru zawodowego spółki.

Opłata wstępna wynosi 5 Mk. udział 100 Mk., poręka za każdy udział 1.000 Mk.

Fundusze swe czerpie spółka z wkładek oszczędności, płacąc przy wypowiedzeniu 6 miesięcznem — 4%, 3 miesięcznem — 3½%, 30 dniowem 3¼%, 3-dniowem — 3%, oraz z nadwyżek w rachunku bieżącym oprocentowanych po 3%. Nadto ma spółka kredyt w rachunku bieżącym w Bayr. Zentral-Handwerker-Genossenschafts-Kasse, z którego dość hojnie korzysta, szczególniej za pomocą czeków.

Chwilowe nadwyżki kasowe lokuje obecnie spółka jedynie w BHZGKasse, lub Kön. Bayr. Bank, nauczona smutnem doświadczeniem, doznanem w roku 1908, gdy straciła 7.000 Mk., ulokowanych u prywatnego bankiera wskutek jego nagłej niewypłacalności. Stratę tę odpisano z udziałów, wskutek czego stan ich w r. 1909 znacznie się zmniejszył.

Spółka udziela kredytu swym członkom w trojakiej formie: 1) pożyczki na skrypt dłużny, 2) rachunek bieżący 3) dyskonto weksli, przy czem wykluczone są regulaminowo wszelkie spekulacyjne interesy. Sumę ogólną kredytu, przyznanego jednemu członkowi, oznacza co roku zarząd, dla członków zaś zarządu rada nadzorcza, przyczem na każde 5000 Mk. kredytu musi mieć członek jeden przynajmniej udział. Póki udział nie zostanie w całości wpłacony, kredyt nie może być udzielonym. Kredyt ten nie może przekraczać kwoty, oznaczonej jako maximum przez walne zebranie t. j. 30.000 Mk. Powyższa suma ogólnego kredytu, po odciągnięciu posiadanego przez członka zabezpieczonego kredytu w rachunku bieżącym i pożyczek, przedstawia wysokość dyskonta wekslowego, otwartego członkowi za specyalnem zabezpieczeniem w poszczególnym wekslu. Pod tym względem panuje w wielu spółkach inna praktyka: mianowicie dla wszystkich weksli rezerwuje się kredyt w rachunku bieżącym, który jest w części zabezpieczony specyalnemi gwarancyami, kaucyą albo też tylko ogólnem zobowiązaniem osobistem klienta za wykupno weksli (deklaracya oddająca na pokrycie bez zarzutów cały majątek).

ad 1). Pożyczki na skrypt dłużny są udzielane w zasadzie najdłużej na 1 rok, chociaż są bardzo często prolongowane. Oprocentowanie wynosi 1% ponad stopę procentową BHZGKasy, t. j. obecnie 5%, więcej prowizya, wynosząca koło 0.6% w zależności od wysokości pożyczki. Są one spłacane ratami. Zabezpieczenie stanowią *a*) poręka (do 1.000 Mk jeden ręczyciel wyżej — dwaj lub więcej, według uznania zarządu), *b*) zastaw pewnych papierów wartościowych (50—90% wartości), *c*) hypoteka kaucyjna. Poręka jednak jak to miałem sposobność zauważyć, szczególniej przy mniejszych pożyczkach, ma bardzo często charakter bardziej moralny, a w każdym razie nie stoi w ścisłym związku z majątkową wartością dłużników. To samo da się powiedzieć o samem udzielaniu pożyczek, przy którem zwraca się przedewszystkiem uwagę na moralną i produkcyjną wartość dłużnika, oraz cel pożyczki.

ad 2). Kredyt w rachunku bieżącym jest przyznawany w ten sam sposób i za temi samemi zabezpieczeniami, jak pożyczki. Przedstawia on najpoważniejszą rubrykę interesów spółki, rozwija się coraz bardziej i nawet zaczyna rugować traty (o ile chodzi o zapłatę dostawcom). Wypłaty odbywają się za pomocą czeków, wpłaty przeważnie osobiście. Stopa procentowa wynosi 1% ponad stopę BHZGKasy, więcej prowizya wynosząca 1/6 liczb odsetkowych (Zinszahlen przy systemie drabinkowym). Każdy właściciel konta otrzymuje książeczkę, w której wpisuje mu się wszystkie wpłaty i sprawdza wpisane przez członka wypłaty z księgami spółki oraz z „notą“ znajdującą się przy każdym rachunku na osobnym arkuszu. Z końcem każdego roku oblicza się na „nocie“ odsetki i prowizye, a wpisawszy je do księgi głównej, i doliczywszy do kapitału dłużnego, wysyła się z końcem każdego roku gotową notę członkowi. Członek obowiązany jest notę w przeciągu 2 tygodni potwierdzić, gdyż w przeciwnym razie zamyka mu się kredyt. W ciągu następnego roku winien członek wpłacić przynajmniej 1/5 sumy dłużnej przy rocznym obrachunku, co mu nie przeszkadza do ponownego korzystania z dalszego kredytu.

ad 3) W e k s l e. Pożyczki na weksle własne z jedym przynajmniej ręczycielem mają rzadkie zastosowanie i noszą charakter krótkoterminowej pożyczki. Weksle własne bez ręczycieli nie są w użyciu, gdyż stanowiłyby tylko niedogodne zobowiązanie do zwrotu w krótkim terminie długu w rachunku bieżącym. Również rzadkie są traty na Spółkę; Spółka akceptuje je w granicach rachunku

bieżącego członka, i zazwyczaj domicyluje tratę w BGZGKasie. Interesy te jednak są obecnie prawie zupełnie wyparte przez duże dogodniejsze czeki na Spółkę i „giroüberweisungen". Najczęstszym jest dyskontowanie trat i rymeskupieckich członków, stanowiące specyalną gałąź interesów Spółki; przy dyskoncie wymagane są przynajmniej dwa znane Zarządowi i zaufania godne podpisy (wystawca i akceptant). Jeden z nich tj. żyrant lub akceptant musi być członkiem Spółki. O ile spółka wykupuje względnie dyskontuje według umowy akcepty swych członków, to obciąża za nie ich rachunek bieżący.

Stopa dyskontu wynosi obecnie 5% więcej 0,25% prowizyi. Weksel zostaje przyjętym tylko wówczas, gdy przynajmniej 1/2 członków Zarządu (3) na to się zgodzi, do czego zresztą nie jest wymaganem odbycie posiedzenia.

Spółka uprawia nadto czasem sporadycznie dyskonto pretensyi książkowych swych członków w formie t. zw. „direkte Beleihung" tj. zaliczki na podkład samej cedowanej wierzytelności, przyczem dłużnik zostaje o cessyi uwiadomiony. Natomiast inkasowanie pretensyi członków bez zaliczkowania ma bardzo znaczne zastosowanie i jak mię informowano. okazuje się bardzo dogodnem i pożytecznem dla członków.

Zaznaczyć w końcu muszę, że w Spółce w Ingolstadt dyskonto weksli, a po części i kredyt w rachunku bieżącym, jest pozbawiony w dużej mierze charakteru realnego, opartego na rzeczywiście zawartych interesach, a natomiast często przybiera charakter kredytu osobistego, odpowiednio zabezpieczonego. Powstaje to skutkiem tego, że niezawsze się zwraca uwagę na podstawę zapotrzebowania kredytu, oraz interes służący za podstawę dyskontowego weksla, nigdy zaś się nie bada ksiąg członka. Stąd niezawsze jest gwarancya dobrego zużytkowania pożyczki po za stałą gwarancyą, którą Spółka z natury swej organizacyi posiada, tj. znajomością osobistą dłużnika i jego interesów w chwili udzielenia kredytu, oraz możnością wypowiedzenia w każdej chwili udzielonego kredytu.

Z czystego zysku musi być według statutu przynajmniej 20% przelane do funduszu rezerwowego, który musi być utrzymywany na wysokości 1/3 udziałów. Reszta czystego zysku może być użytą na dywidendę od udziałów, która nie może przekraczać 7%.

Zarząd i Rada nadzorcza składają się w połowie z rzemieślników, a w połowie z kupców. Administracya wewnętrzna jest prowadzona w Spółce bardzo starannie i przedstawia dużo ciekawych szczegółów. Ograniczam się jednak, podobnie jak i przy innych Spółkach, tylko do naszkicowania ogólnego rysu manipulacyi i administracyi, chociaż stanowiły one przedmiot mych studyów, — by nie przekraczać ram i charakteru niniejszego sprawozdania. Wszelka wypłata i wpłata odbywa się za pomocą perforowanego kwitaryusza, którego jedną połowę podpisuje klient, a drugą zawiadowca Spółki. Urzędowanie wewnętrzne od roku uległo zmianie i odbiega dzięki temu od ogólnego typu niemieckiego, według którego płatny kasyer, wybierany przez Walne Zebranie, lub naznaczony przez Zarząd, prowadzi całość interesów i za nią jest odpowiedzialny. Mianowicie płatna kasyerka z pomocnicą (razem 60 Mk. miesięcznie) ma klucz od książek i jeden klucz od kasy, drugi zaś klucz od kasy jest w ręku Zarządu, dyżurującego po kolei. Stan kasy jest po każdorazowem urzędowaniu (codzień 2 godz.) sprawdzany i notowany w strazzie i podpisywany przez członka Zarządu. Urządzenie to zaznaczam jedynie z powodu wielkiego nacisku, jaki kładli na nie zawiadowcy Spółki. Rzeczywiście jest ono nowością w stosunku do innych Spółek miejskich niemieckich; gdzie indziej jak np. w Spółkach wiejskich Raiffeisena galicyjskich jest ono stałe w użyciu.

Ostatni bilans z dnia 31/12. 1909:

Aktywa.

Kasa	21.388 77	M.
Weksle dyskontowane	12.183·86	„
Pożyczki udzielone	9.188·23	„
Wierzytel. w rach. bież.	83.854·81	„
Udział w BHZGKasse	2.300·—	„
Ruchomości	726·93	„
Odsetki i prowizye !	565·45	„
	130.208 05	M.

Passywa.

Wkładki oszcz.	41.296·53	M.
Dług w C. Kasie	55.538·82	„
Długi w rach. bież. człon.	27.334·64	„
% naprzód pobrane	48.04	„
Udziały członków	3.205·76	„
Fundusz rezerwowy	2.323·87	„
Zysk	460·34	„
	130.208·05	M.

Liczba członków 31/12 1909 wynosiła 84 z 94 udziałami; są to prawie wyłącznie rzemieślnicy i drobni kupcy. Ogólny obrót wynosił 2.050.658 M 54 pf. Dla charakterystyki dodaję, że Ingolstadt liczy koło 30.000 mieszkańców.

Z) „Gewerbeverein Erding“ w Erding, założony w r. 1898, przedstawia niezmiernie ciekawy typ, jest bowiem równocześnie wolnym związkiem zawodowym przemysłowym i stowarzyszeniem kredytowem. Taka kombinacya jest niezmiernie rzedka i badaj, że w Bawaryi tylko Erding ją reprezentuje. Stowarzyszenie obejmuje swą działalnością miasteczko Erding, które liczy koło 6000 mieszkańców; leży ono w pobliżu Monachium, co się odbija na rodzaju interesów Spółki, obejmujących przeważnie tylko obrót czekowy w rachunku bieżącym. Członkami mogą być osoby zajmujące się przemysłem (Gewerbetreibende), oraz inne osoby, jednak przynajmniej 2/3 musi należeć do pierwszej kategoryi, a to celem zachowania prawa głosowania do Izby rękodzielniczej. Osoby prawnicze mogą być członkami za zezwoleniem Rady nadzorczej. Udział wynosi 50 M., poręka za każdy udział 300 M., najwyższa dozwolona suma udziałów w jednem ręku 10. Fundusze swe Spółka czerpie z licznych wkładek oszczędności, których zebranie ułatwia bardzo rozwinięta domowa kasa oszczędności o systemie markowym. Wkładki z 3-miesięcznem wypowiedzeniem oprocentowane są po $3^1/_2$, inne wkładki i nadwyżki w rachunku bieżącym (3-dniowe wypowiedzenie) 3%. Nadto Spółka otrzymała przy założeniu od Rządu bawarskiego pożyczkę bezprocensową w kwocie 2000 M., oraz uzyskała stałą 2%-ową lokacyą miejskiej fundacyi na cele rzemieślnicze (Zollner Leihfond) w kwocie 15.000 M.

Kredytu udziela Spółka tylko swym członkom w sposób mniejwięcej taki sam, jak w Ingolstadt, jednak dział wekslowy jest tu bardziej sumiennie i ściśle na zasadach kooperacyjnych traktowany. Regulaminowo zapewnione jest pierwszeństwo mniejszym interesom tj. drobnym pożyczkom i kredytom.

Kredyt jest udzielany w formie a) pożyczek i b) rachunku bieżącego.

ad a) Pożyczki są udzielane albo m) na skrypt dłużny, albo n) na zastaw pretensyi wekslowej.

ad m) Pożyczki na skrypt dłużny są udzielane w wysokości maksymalnej 2000 M, z terminem spłaty w zasadzie 3 lub 6 miesięcznym. który jednak może być prolongowany. Zabezpieczenie stanowią: 1) poręka (jeden ręczyciel do 1000 M.), 2) zastaw papierów wartościowych, 3) zastaw polic ubezpieczenia na życie (1/3

wpłaconych premii), 4) zastaw towarów i przedmiotów wartościowych (prawie wcale nie praktykowany), 5) hypoteka kaucyjna (najczęściej w użyciu, ponieważ większość rzemieślników jest, jak to często bywa w małem miasteczku, zarazem właścicielami realności). Kredytu pod 2) udziela sam kasyer, resztę Zarząd. Stopa % zależnie od wysokości pożyczki wynosi do 500 M. 3%, do 1000 M — 3½%, do 2000 M 4%. Pożyczki te przeważnie były faktycznie długoterminowe i przeznaczone na potrzeby kredytu nieobrotowego. Obecnie wyszły one zupełnie z użycia, zastąpione przez odnawianie weksli własnych.

ad a) Pożyczki krótkoterminowe dla zasilenia kapitału obrotowego są przeważnie udzielane za pomocą dyskonta weksli przekazowych, ciągniętych na handlowych klientów, już akceptowanych, przyczem żyrant oddający weksel Spółce musi być członkiem Przy dyskoncie zwraca się baczną uwagę na pochodzenie weksla i cel dyskonta, a więc bada się weksel nie tyle ze stanowiska finansowego. co ze społecznego. W zasadzie wymaga się 3 podpisów członków na wekslu, lecz nie jest to ściśle w obu kierunkach przestrzegane. Stopa dyskontu wynosi 5%.

ad b) Rachunek bieżący jest udzielany za takiem samem zabezpieczeniem, jak pożyczki na skrypt dłużny. Wypłaty odbywają się albo na podstawie akceptu spółki, albo przez wykupno akceptu wekslowego członka, przyczem zwykle weksel jest domicylowany w spółce, lub zachodzi co do wykupna umowa między spółką a członkiem, albo też na podstawie, co najczęściej, czeków. Stopa procentowa wynosi w rach. bież. do 500 M. 3½%, do 2000 M. 4%, ponad 2000 M 4¼%. Odsetki dopisuje się pół rocznie. Prowadzenie rach. bieżącego jest takie same, jak w Ingolstadt. Wysokość kredytu w rachuku bieżącym oznacza Zarząd, w żadnym razie nie może ona przekraczać 10000 M.

Nadto spółka uprawia c) inkaso rachunków swych członków za prowizyą 1% (minimum 1 M.). Jest ono bardzo rozpowszechnione do tego stopnia, że członkowie, jak mię informowano, przeważną część swych pretentsyi książkowych ściągają za pośrednictwem spółki. Natomiast eskontowanie rachunków, względnie pretensyi książkowych, niema wcale miejsca.

Z czystego zysku 40% przelewać się musi w myśl statutu do funduszu rezerwowego, który ma być utrzymany na wysokości 1/3 passywów. Z pozostałości może być oznaczona dywidenda (maximum 5%), której się jednak nie wypłaca, tylko dopisuje do udziałów; staje się ona płatna dopiero przy wystąpieniu. Reszta czystego zysku jest do rozporządzenia walnego zebrania i ma być użytą na popieranie drobnych przemysłowców, a przedewszystkiem na premjowanie najlepszych robót uczniów, zajętych u członków spółki.

Ostatni bilans z 1/4. 1909.

Aktywa.

Kasa	5.952·77	M.
Cto orte z czł.	126.579·51	„
CKasa Cto orte	60.111·33	„
Udział w CKasie	3.500·—	„
Weksle w portfelu	3.170·70	„
Ruchomości	180·—	„
	199.494·31	M.

Passywa.

Pożyczka państwowa	2.000 —	M.
„ fund. miejskiej	15.000·—	„
Wkładki oszcz.	104.200·68	„
Cto Crte z czł.	58.017·68	„
Domowa kasa oszcz.	4.062·30	„
Udziały członków (wpłacone)	9.200·—	„
„ (dyw. dop.)	1.085·07	„
Fundusz rezerwowy	4.660·57	„
Zysk czysty	1.268·01	„
	199.494·31	M.

Liczba członków wynosiła 85 z 184 udziałami, suma poręki 55.200 Mk., koszta administracyjne 2.108·61 Mk.

Bezpośrednie wrażenie w zupełności potwierdza wyniki bilansowe. Spółka rozwija się bardzo pomyślnie, dbając przedewszystkiem o drobne interesa wyłącznie t. zw. „Mittelstandu“. Obejmuje ona całkowicie życie gospodarcze swych członków, którzy prawie wszystkie zapłaty i pobory załatwiają za jej pośrednictwem. Spółka zaś używa jako stałego pośrednika BHZGKasse w Monachium przy wszelkich wekslach i czekach, płatnych poza Erding i domicyluje w niej bardzo często weksle. Swą wzorową organizacyę, administracyę i rozwój zawdzięcza spółka przedewszystkiem wpływowi swego naczelnego dyrektora M. Irl'a, znanego posła do parlamentu Rzeszy i jednego z głównych inicyatorów „Landesverbandu“.

Rozpatrzywszy organizacyę i działalność spółek, możemy przejść teraz do przedstawienia wyników ich pracy w związku ze zarzutami stawianymi im przez niektóre koła, szczególniej przez ortodoksyjny kierunek Schulze'go, reprezentowany głównie przez Dra H. Crügera, patrona Allg. Verbandu. Przedewszystkiem czyni się zarzut spółkom kredytowym rękodzielniczym i ich związkom z korzystania z pomocy państwowej, która ma rzekomo źle wpływać na samodzielność organizacyi i zabijać błogie owoce samopomocy. Tych złych skutków pomocy państwowej w Bawaryi nie zauważyłem, przeciwnie jest ona, o ile utrzymana w mierze, bardzo pożądanym bodźcem dla inicyatywy prywatnej, szczególniej dla przezwyciężenia pierwszych trudności, które w początkach każdej akcyi silnie występują. Jak zresztą z wyżej przedstawionych opisów można sprawdzić, subwencyonowanie spółek kredytowych w Bawaryi nie jest przesadzone, nie jest sztucznem pielęgnowaniem kooperacyi Inaczej się trochę rzecz ma z spółkami wytwórczemi, o czem będzie niżej. Akredytowanie spółek za pośrednictwem centralnej kasy nie daje również dla rządu większego pola do wpływu na spółki, zresztą CKasa jest obecnie w dużej mierze, jak to widzieliśmy, nawet finansowo niezależna od państwa. Pomoc rządowa znajduje nadto swe usprawiedliwienie w równoczesnej pomocy, udzielanej przez państwo wielkiemu przemysłowi i handlowi za pomocą dużo znaczniejszych środków finansowych i ustawowych. Jest ona tedy tylko równoważnikiem tej ostatniej. Okoliczność tę silnie podkreślają bawarskie organizacye polityczne mieszczaństwa oraz interesowane koła, z któremi się stykałem. Zresztą zarzut powyższy upadł już właściwie siłą faktu, gdyż i stowarzyszenia, należące do Allg. Verbandu, korzystają również z pomocy państwowej np. Bayerischer Genossenschaftsverband (Proebst). To też podczas ostatniej wiosennej debaty w Sejmie pruskim przy uchwaleniu budżetu „Preussische Zentral Genossenschaftskasse“ (posiedzenie z d. 21/2 1910 r.), Crüger zupełnie cofnął się ze swego stanowiska. Również i Allg. Verband na ostatnim zjeździe już nie akcentował powyższego punktu widzenia.

Drugi zarzut, stawiany spółkom rzemieślniczym, mianowicie, że z powodu swego zawodowego składu i niebankowego prowadzenia muszą być finansowo biernemi i nie mogą zaspokajać dostatecznie potrzeb drobnych przemysłowców, jest w odniesieniu do Bawaryi zupełnie niesłuszny. Ludzie interesowani bezpośrednio i niezainteresowani, z którymi się stykałem, wyrażali swe zupełne zadowolenie z organizacyi. Najlepiej zresztą świadczą o stanie rzeczy cyfrowe wyniki działalności spółek.

Według ostatnich danych statystycznych passywa 43 spółek kredytowych należących do Landesverbandu, które złożyły sprawozdania za rok 1908 (bez C. Kasy), składały się z następujących pozycyi:

Udziały członków	440·165 M.	fundusze własne ca 550.000 M.
Fundusze rezerwowe	102.010 „	
Wkładki oszczędności	3.075.438 „	fundusze obce miejscowe ca 5.000.000
Czeki niewyrównane	345.787 „	
Cto Crte czł.	1.576.537 „	
Kredyty bankowe	697.895 „	fundusze obce pozamiejscowe ca 820.000 M.
Pożyczki hipoteczne	20.223 „	
Rozmaite	101.226 „	
Czyste zyski	86.360 „	
Sa	6.445.641 M.	

Stosunek tedy funduszów własnych do obcych wynosił 1:10,6, czyli był lepszy, niż w galicyjskich spółkach Raiffeisena, a bodaj i w wielu towarzystwach zaliczkowych (zważyć należy, że wszystkie te spółki są świeżo założone w latach 1900 do 1906).

Fundusze pozamiejscowe (pożyczki bankowe i państwowe) wynosiły tylko 1/7 kapitału obrotowego. Na jedną spółkę wypada przeciętnie 133.000 M. kapitału obrotowego (minimum 14 124 M., maximum 1,004.565 M., normalnie koło 100.000 M.). Obrót kasowy wynosił 44 miliony M. liczba członków 3.867, a stopa procentowa od kredytów wynosiła normalnie $4^1/_2$ — $5^1/_2\%$ (maximum przy dyskoncie $16^1/_2$, minimum przy rachunku bieżącym $3—^1/_2$), gdy równocześnie Reichsbank dyskontował nawet po $7^1/_2\%$. Podczas gdy fundusze własne 48 stowarzyszeń, (bez Viehmarktsbank i ZKasse) należących do Landesverbandu w 1908 r., wynosiły M. 520.680, a poręka członków M. l. 818.600, czyli razem gwarancya wynosiła 2,239.280 M., — to przyjęte obce pieniądze wynosiły kwotę M. 4,777.000, a więc były w połowie (50%) pokryte, co ze względu na krótki czas istnienia spółek należy uważać za stosunkowo bardzo korzystny objaw.

Bliżej objaśni o stanie spółek bawarskich następujące zestawienie. Z 43 spółek, składających sprawozdanie za 1908 r., 16 wykazało aktywa, względnie passywa, na kwotę niżej 50 000 M., 10 od 50 do 100.000 M., 11 od 100 do 200.000 M., 5 od 200.000 do 1,000.000 M., a 1 (Viehmarktsbank) ponad 1,000.000 M. Skład passywów był następujący:

		Fundusze własne.	Obce miejscowe.	Obce zamiejscowe.
I.	Kategorya (16)	18%	59%	17%
II.	„ (10)	12 „	80 „	7 „
III.	„ (11)	9 „	83 „	6 „
IV.	„ (5)	6 „	76 „	17 „
V.	„ (1)	4 „	95 „	0 „

Zwrócić jeszcze w końcu muszę uwagę na dział wekslowy spółek. Nie wszędzie jest on prowadzony tak starannie i kooperacyjnie, jak w Erding. W Ingolstadt już jest gorzej. Często zaś spotyka się u spółek kredytowych bawarskich, szczególniej większych, pewną tendencyę do rozszerzania działu wekslowego bez zważania na 1) przekroczenie kont dyskontowych członków i na 2) pochodzenie tych weksli. Wskutek tego dyskonto weksli przemienia się z krótkoterminowej pożyczki na zastaw pretensyi członka do klienta, względnie z kupna pretensyi, w kredyt osobisty w formie dyskontu weksli przekazowych, znajdujący swe pokrycie jedynie w ogólnym majątkowym stanie żyrantów, jednem słowem w interes spekulacyjny, przy którym nie sposób badać, czy weksel powstał na gruncie rzeczywiście zawartego interesu, wchodzącego w zakres działalności zawodowej członka (po francusku nazywa się to „traite provisionnée“), czy jest fikcyjnym, nie sposób i nie chce się sprawdzić, skąd członek do weksla doszedł i w jakim celu go dyskontuje. Jednem słowem wchodzi się z powrotem na starą drogę towarzystw zaliczkowych systemu Schulze'go z Allg. Verbandu. Jest to związane z ogólnem nadużyciem weksli w Niemczech, które i u nas daje się obserwować. Naturalnie

interesa takie mszczą się na spółkach, nie posiadających urządzenia bankowego. Temu tylko należy, mojem zdaniem, przypisać nagły, a bodaj jedyny od początku istnienia Landesverbandu, upadek w r. 1908 jednej z najbardziej rozwiniętych spółek kredytowych Landesverbandu, mianowicie w Pfaffenhofen. Zarząd związku przypisuje go tylko oszukańczej grze wekslowej jednego członka. Trzeba wejrzeć głębiej. Gra ta była możliwa tylko wskutek niekooperacyjnego i nierealnego traktowania działu wekslowego przez spółkę Że możliwem jest odmienne postępowanie, przyjmowanie tylko weksli zbadanych i zaprowizyonowanych w odnośnej rzeczywistej pretensyi, to dowodem na to Erding, a przedewszystkiem niektóre spółki belgijskie (Enghien), o których niżej.

b) Spółki wytwórcze (niekredytowe, Betriebsgenossenschaften).

Bawarskie rzemieślnicze Spółki wytwórcze są objęte również organizacyą „Landesverbandu". Początkowo nawet kładziono w Bawaryi główny nacisk na ich zakładanie, wychodząc z założenia, że rozwój ich nietylko podnosi technicznie i handlowo rzemiosło, lecz do pewnego stopnia zmniejsza zapotrzebowanie kredytu Obecnie jednak zmniejsza się ich przyrost z powodu trudności, połączonych z ich prowadzeniem na korzyść Spółek kredytowych. Tak np. w 1905 r. liczył „Landesverband" 35 Spółek kredytowych i 68 wytwórczych, w dniu zaś 31/3 1909 liczył 50 kredytowych, a 85 wytwórczych. Przyrost tedy kredytowych spółek wynosił 43% a wytwórczych 25%.

Spółki wytwórcze zgrupowane są przeważnie po większych miastach. Wszelkie ich rodzaje są w Bawaryi silnie reprezentowane. Najlepiej rozwijają się spółki surowcowe, jako najłatwiejsze do prowadzenia, szczególniej gdy interes jest prowadzony bez własnego składu; spółki magazynowe dla wspólnej sprzedaży zdradzają silne tendencye prywatno-kapitalistyczne i zatracają charakter współdzielczy. Najgorzej się rozwijają Spółki maszynowe z własnymi warsztatami pomimo, a może wskutek właśnie zbyt wielkiej, a nie kontrolowanej pomocy ze strony rządu.

Wszystkie prawie bawarskie Spółki wytwórcze uprawają interesa i z nieczłonkami.

Spółki te są silnie bardzo popierane przez państwo. Pomoc ta jest udzielana w formie zasiłków bezprocentowych i pożyczek nisko (2—3%) oprocentowanych. Obecnie po utworzeniu Centralnej Kasy, w której Spółki wytwórcze mogą mieś także krepyt, Rząd wstrzymał częściowo, chociaż nie zaprzestał zupełnie, udzielanie pożyczek.

Nie jestem w stanie podać dokładnie ogólnej kwoty subwencyi i pożyczek rządowych, udzielonych do chwili obecnej Spółkom wytwórczym. Przybliżenie według sprawozdań L.Verbandu stan pożyczek państwowych wynosił z końcem 1908 r. 500.000 M., stan zaś zasiłków bezzwrotnych koło 100.000 M. O rozmiarze jednak pomocy rządowej daje pojęcie subwencyonowanie w okresie od 1898 do 1903 r., w którym rząd uzdielił 11. Spółkom maszynowym na zakupno maszyn i koszta urządzenia 28.500 M. tytułem zasiłków, a 227.200 M. tytułem pożyczek, zaś 13 Spółkom surowcowym i 1. produkcyjnej na koszta założenia i na wzmocnienie kapitału obrotowego 6.300 M. zasiłków i 84.000 M. pożyczek. Pomoc ta w zasadzie bardzo słuszna, dzięki swej nie bardzo szczęśliwej orgąnizacyi, nie przynosi takich korzyści, jakichby można się spodziewać. Rozdawnictwo subwencyi spoczywa bezpośrednio w ręku rządu, mianowicie Ministerstwa dworu królewskiego i spraw zagranicznych oraz Ministerstwa spraw wewnętrznych.

W zasadzie zależnem jest udzielenie subwencyi od wykazania się szeregiem warunków co do rentowności przedsiębiorstwa i odpowiedniej jego organizacyi, przyczem zakupno maszyn winno następować za pośrednictwem „Bayerische Landes-Gewerbe-Anstalt" w Norymberdze. Z braku jednak odpowiednich sił i scen-

tralizowania państwowej akcyi popierania rękodzieła, podania nie są nieraz fachowo badane i użycie subwencyi i pożyczek nie jest wcale kontrolowane za strony państwa; organ zaś rewizyjny tj. Landesverband nie posiada odpowiednio uzdolnionego personalu do badania technicznej i handlowej strony działalności Spółek. Wysokość subwencyi i pożyczek stosuje się jedynie do wielkości przedsiębiorstwa i liczby członków, często też bywa zbyt stosunkowo wielką w stosunku do własnego kapitału Spółki, co powoduje brak zainteresowania członków i sztuczne istnienie Spółek. Te dwa wyżej podniesione momenty sprawiają, że pomimo silnej pomocy państwowej, niektóre Spółki wytwórcze, szczególniej maszynowe (np. Rothenburg), bardzo słabo się rozwijają, a nieraz nawet muszą się rozwiązywać (w r. 1908. Spółka maszynowa w Schwandorf).

O wynikach działalności bawarskich Spółek wytwórczych daje pojęcie poniższe zestawienie dat z r. 1908, tyczących się 85 Spółek, należących do Landesverbandu.

Ilość	Rodzaj	Członkowie	Obrót	Czysty zysk	Straty	Własne fundusze	Obce fundusze	Poręka członków
64	Sp. surowcowe	3.934	6.500.000	88.700	7.000	404.300	1.606.000	1.952.000
4	Spółki maszynowe z własnymi warsztatami	58	19.000	300	1.000	11.357	79.000	29.000
4	Sp. dla zakupna maszyn	182	99.000	16.300	—	51.900	67.500	107.000
3	Sp. wspólnego zakupna dla kupców	187	1.292.000	18.900	—	92.600	160.400	142 500
6	Sp. magazynowe	80	125.000	2.566	794	62.300	184.100	31.800
4	Sp. produkcyjne	109	117.000	3.000	—	26.500	48.400	24 500
85	Sp. wytwórcze	4 550	8.152.000	129.766	8.794	648.957	2.145.400	2.286.800

Bliższe wyjaśnienie organizacyi i działalności Spółek daje poniższy opis pięciu bawarskich stowarzyszeń, które zwiedziłem.

m) „Rohstoffeinkaufsgenossenschaft von Mitgliedern der Nürnberger Bäcker Innung“ w Norymberdze, założona w roku 1901, jest dostępna tylko dla członków norymberskiego cechu piekarskiego, wykonywujących swe rzemiosło samoistnie. Opłata wstępna wynosi 5 M., udział, wynoszący dawniej 150 M., został dla powiększenia kapitału własnego, koniecznego w większej ilości w tego rodzaju stowarzyszeniach, podwyższony przed dwoma laty do 200 M i jest płatny w ciągu 2 lat; poręka za udział wynosi 400 M. Na koszta swego założenia otrzymała spółka zasiłki, od Izby rękodzielniczej w Norymberdze w kwocie 100 M. i od rzą-

du bawarskiego w kwocie 1000 M. Nadto posiada Spółka pożyczkę rządową na 2% w wysokości 15.000 M., zwrotną w 15 równych rocznych ratach. Spółka nie posiada składu, a wspólne zakupna mąki, drzewa i tłuszczów przeprowadza w drodze komisu.

Zakupno mąki i drzewa jest zorganizowane w następujący sposób. Spółka ma stałych odbiorców z pomiędzy swych członków na 4 wagony mąki i 2 wagony drzewa; czyni jednak zakupna w większej ilości, niż wynoszą potrzeby stałych odbiorców. Zakupna te czynione są co pewien czas, zależnie od cen, z dostawą co miesięczną loco dworzec.

W pierwszy piątek każdego miesiąca odbywa się zebranie członków, na, którem Zarząd sprzedaje nadmiar mąki, zakontraktowanej na dany miesic, a nie zamówionej przez stałych odbiorców.

Cena sprzedażna wyoosi zawsze tyle, co cena u miejscowych handlarzy Z różnicy między ceną zakupna a sprzedażną idzie 4% na dobro spółki na pokrycie kosztów administracyjnych, 60% zaś na rzecz ogólnego zysku, lecz jest notowane równocześnie w rachunku zakupującego, jako wypłacić się mająca dywidenda towarowa, udzielana przy końcu roku.

Spółka płaci za towary gotówką przy odbiorze, względnie w ciągu 4 tygodni. Członkowie muszą płacić w ciągu 4 tygodni, gdyż w przeciwnym razie zamyka się im dostawę. W tym celu kasyer urzęduje co tydzień 2 godz. w lokalu cechowym. Przy zapłacie gotówką zaraz po odbiorze daje spółka 1% sconto. W dniu miesięcznej dostawy towaru odnośny spedytor na dworcu otrzymuje spis ile każdy z członków ma odebrać towaru, po który sami członkowie zgłaszają się na dworzec.

Zakupno tłuszczów jest w inny sposów zorganizowane. Spółka zawarła z kilkoma miejcowymi kupcami kontrakty, na mocy których dają oni spółce od towarów zakupionych przez jej członków pewną prowizyę, mianowicie zwykle 1 M od 100 funtów i 1% od każdego rachunku. Z prowizyi tej 1/4 zatrzymuje spółka, a 3/4 zapisuje na dobro rachunku członka, jako dywidendę towarową.

Udziały są oprocentowane po 4%. Z czystego zysku (tj. po pokryciu kosztów administr.) odtrąca się pewną kwotę na 4%-ową dywidendę od udziałów, z reszty zaś co najwyżej 75% może przypaść na rzecz dywidendy towarowej, w stosunku do obliczeń notowanych przy zakupnie, oraz na inne cele uchwalone przez walne zebranie, 25% zaś ma być przelane do funduszu rozerwowego.

Spółka jest, jak widać, bardzo starannie i przezornie zorganizowaną i prowadzoną, straty przy sprzedaży są bardzo rzadkie, a o ile są, to wówczas zmniejsza się odpowiednio dywidenda towarowa, względnie strata bilansowa pokrywa się z funduszu rezerwowego (w 1907 r.). System płacenia gotówką jest przeprowadzony ściśle, tak że spółka nie ma nic do czynienia z kredytem. Z końcem roku 1909 spółka liczyła 100 członków z 100 udziałami i z poręką ogólną na 40.000 M. Administracyę spółki prewadzi jeden z piekarzy, za co otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 1/4% od czystego obrotu towarowego. Książkowość przedstawia skombinowanie amerykańskiej buchalteryi (journal) z włoską (ks. kontowe), z szeregiem ksiąg pomocniczych; system ten zresztą jest zaprowadzony we wszystkich spółkach bawarskich wytwórczych.

Ostatni bilans z 31/12. 1909.

Aktywa:

Kasa			
W Banku .	8004·49 M.		
Gotówka .	2519·73 M.	10.254·22 M.	
Dłużnicy (dostawy grudniowe) .		23.286·16	„
Udział w CKasie . . .		100·—	„
Inwentarz		250·—	„
		34.160·38 M.	

Passywa:

Udziały członków . . .	15.225·– M.
Fundusz rezerwowy . . .	2.836·97 „
Pożyczka rządowa . . .	8.000·— „
Kaucye dostawców . . .	100·— „
Koszta administr. do zapł. .	1.016·85 „
Czysty zysk	6.981·56 „
	34.160·38 M

Zyski:

Zysk na towarach . . .	8·751·25 M.
Odsetki	101·87 „
	8.853·12 M.

Rachunek strat i zysków.

Straty:

Koszta handlowe . . .	538·71 M.
„ admninistracyi . . .	1.016·85 „
Odsetki	266·— „
Odpisy na ruchomość. . . .	50·— „
Czysty zysk	6.981·55 „
	8·853·12 M.

O obrocie daje pojęcie następujące zestawienie:

C-to towarowe:

Ma:		Winien:	
Sprzedaż . .	383.451·99 M.	Zakupy . .	373.955·83 M.
Dłużnicy z r. 1909	23.286·15 „	Dłużnicy z 1908 r.	24.031·07 „
		Zysk . . .	8.751·25 „
	406.738·15 M.		406,738·15 M.

Czysty zysk za 1909 r. rozdzielono w następujący sposób:

Dywidenda towarowa . .	5.256·78 M.
4% dywidenda od udziałów .	588·— „
wynagrodzenie cechu za lokal i służącego	225·— „
Do II-go fund. rezerwowego	911·78 „
Sa	6.981·56 M.

n) „Einkaufsgenossenschaft der Schuhmacher zu Mittelfranken“ w Norymberdze, założona w roku 1900, jest dostępna tylko dla osób trudniących się szewstwem w środkowej Frankonii (faktycznie tylko w Norymberdze), a wyjątkowo i dla innych osób, o ile ich uczestnictwo jest dla Spółki pożądane. Opłata wstępna wynosi 6 M, udział 200 M, płatnych w ciągu 2 lat, poręka za udział 300 M. Na koszta swego założenia otrzymała spółka od rządu bezzwrotny zasiłek 200 M., oraz pożyczkę 4000 M. na 2%, zwrotną w 10 rocznych równych latach. Pomoc tę zawiadowcy uważają za stanowczo za małą ze względu na trudność o własny kapitał. Nadto ma spółka kredyt w BZHG-Kasse do 12.000 M. Skład spółki mieści się w lokalu wynajętym za 360 M. rocznie; z członków Zarządu, samych szewców, pobiera przewodniczący 200 M, kasyer 100 M, zaś administrator (Lagerhalter), który jest zawodowym kupcem 2400 M. rocznie. Stały zapas towarów na składzie jest o wartości koło 20000 M.

Interes sam jest bardzo prosty: Spółka zakupuje skóry i pomocnicze szewskie artykuły hurtownie i odsprzedaje je następnie detalicznie z zarobkiem 7% na skórach, a 10%—15% na t. zw. „fournituren“. Od dwóch lat Spółka sprzedaje towary i niecłonkom, lecz tylko za gotówkę, chyba, że klient jest wyjątkowo znany i zamożny. Wskutek tego spółka opłaca podatek zarobkowy, wynoszący koło 180 M. Natomiast członkom spółka sprzedaje z reguły za gotówkę, lub z płatnością w ciągu trzech miesięcy, o ile zarząd przyzna członkowi kredyt w odpowiedniej wysokości. Normalnie kredyt ten przyznany jest zamożniejszym członkom, mniej zamożnym udziela się kredytu zwykle tylko do wysokości 90% wpłaconego udziału.

Po powyższym 3-miesięcznym terminie liczy sobie spółka 5% i często żąda akceptu weksla, który ciągnie sama na klienta. W razie potrzeby weksle te są eskontowane w BZGKasse. Dostawcom spółka płaci w ciągu kwartału gotówką lub akceptem, domicylowanym zwykle w HZGKasse, często też i tratami akceptowanemi przez członków, które dostawcy przyjmują bez odciągnięcia dyskonta. Według statutu udziały są nieoprocentowane, najmniej 5% czystego zysku ma iść do funduszu rezerwowego, który ma być utrzymany w wysokości 3000 M, reszta zaś może być rozdzielona tylko między członków, jako dywidenda towarowa w stosunku do zakupionych towarów. W celu kontroli zakupów, członkowie otrzymują książeczki towarowe, a nadto administrator utrzymuje t. zw. „Expeditionsbuch“. Dywidenda ta w r. 1909 wyniosła 3%.

Ostatni bilans z 31/1. 1910.

Aktywa:

Kasa	2.522·72	M
Towary na składzie	15.800·55	„
Dłużnicy	21.788·14	„
Udział w CKasie	400·—	„
Ruchomości	450·—	„
	40.961·41	M

Passywa:

Udziały członków	9.846·63	M
Fundusz rezerwowy	2.884·23	„
Pożyczka rządowa	1.200·—	„
Wierzyciele-dostawcy	10.536 16	„
Weksle	5.528·65	„
Czysty zysk	2.921·13	„
	40.961·41	M

Rachunek zysków i strat.

Straty:

Koszta administracyi	3.764·84	M
Odsetki	267·82	„
Ruchomości	50·—	„
Czysty zysk	2.921·13	„
	7.003.29	„

Zyski

Dyskonto C-to	1.025·21	M
Towarowe C-to	5.978·08	„
	7.003·29	M

Dnia 31/1 1910 spółka liczyła 95 członków z 95 udziałami. Zawiadowcy spółki informowali mię, że spółka przyniosła już znaczne korzyści, ponieważ obniżyła ceny miejscowe, zapoznała klientelę z markami i dobremi rodzajami towarów i polepszyła jakość towarów sprzedawanych. Nie przecząc wcale tym zasługom, zauważyć muszę, co bilans zresztą potwierdza, że rozwój spółki nie jest tak znaczny, jakby się po istniejących sprzyjających warunkach spodziewać było można Właściwie spółka przez możność swej konkurencyi jest tylko klapą bezpieczeństwa dla miejscowych cen.

To do pewnego stopnia stanie w miejscu, na które zresztą sami zawiadowcy się skarżą, należy przypisać brakowi ścisłego przeprowadzenia „Baarsystemu“, który naraża spółkę na częsty brak pieniędzy i nie pozwala na wkłady.

o) „Schreinergenossenschaft Nürnberg“ i „Vereinigte Schreinermeister“ w Norymberdze są obie spółkami magazynowemi stolarskiemi, lecz zupełnie od siebie różnemi, tak organizacyą, jak działaniem.

„Schreinergenossenschaft“, założona w 1888 r., nie należy do LVerbandu, ceniąc swą „niezależność“; udział w niej obecnie wynosi 1.242·10 M., poręka jest nieograniczona. Należy do niej tylko 10 członków. Meble dostarczone zakupuje spółka według cen i wymagań, oznaczonych przez komisyę i sprzedaje je na własny rachunek z dodatkiem 15%. W razie niezadowolenia z oznaczonej ceny może członek pozostawić meble w komis. Nadto spółka zakupuje w znacznej mierze, a nawet obstalowuje na zapas meble u niecłonków, gdyż to jej wypada taniej. Jednem słowem jest to właściwie spółka handlowa małych kapitalistów, przybrana w formę stowarzyszenia kooperacyjnego.

Bilans z dnia 31/12 1909.

Aktywa:

Kasa	912·58	M
Magazyn	13.488·90	„
Ruchomość	40·—	„
Dłużnicy	4.175·—	„
Wierz. u członków	14.25	„
Nieruchomość	67.701·95	„
Udział w Gewerbebank	200·—	„
	86.532·68	M

Passywa:

Udziały członków	12.421·—	M
Należność członków za towar	1.799·85	„
Należność niecłonków za towar	2.143·59	„
Zobowiązania bezprocentowe	1.510·—	„
Fundusz rezerwowy (oproc.)	3·120·—	„
Dług hipoteczny	60.000·—	„
Dług w Bürg. Sp. u. D. Kasse	5.000·—	„
Rozmaite	351·20	„
Zysk	187·04	„
	86.532·68	M

Zysk czysty 187·04 M został użyty w następujący sposób:

Do funduszu rezerwowego	18·74	M
Odpis na starych meblach	68·30	„
Do podziału per capita między członków	100·—	„
	187·04	M

Spółka „Vereinigte Schreinermeister“, należąca do Landesverbandu, założona w 1900 r., o udziałach po 300 M., poręce 300 M., opłacie wstępnej 50 M, jest zorganizowana bardziej na zasadach kooperacyjnych. Liczy ona 18 członków i przyjmuje meble tylko w komis od członków. Spółkę tę zwiedziłem tylko powierzchownie dla porównania z poprzednią. I w niej jednak zauważyłem pewne tendencye kapitalistyczne i ekskluzywne względem innych stolarzy.

Obie te Spółki mają nieszczególną opinię co do jakości sprzedawanych towarów. Dyrektor „Landesgewerbeanstalt“ pan Th. v. Kramer z ubolewaniem wspominał mi o nieodpowiedniem prowadzeniu, zastoju, zacofaniu tych spółek. W ten sposób zabijają one dalszy rozwój kooperacyjny i techniczny stolarstwa, które specyalnie w Norymberdze miałoby piękne widoki rozkwitu.

p) „Allgemeine Werkgenossenschaft“ w Rothenburg o. d. T. założona została w 1900 r. z własnej inicyatywy rzemieślników rothenburskich, którzy do zorganizowania Spółki zaprosili nadto kilka osób z innych warstw, znanych na polu pracy współdzielczej, tak że z 15 członków Spółki 2 jest cieśli, 2 mechaników, koło 6 stolarzy, a reszta kupcy i inteligencya. Opłata wstępna wynosi 10 M., udział 300 M., a poręka za udział 750 M. Koszta założenia wynosiły 31.200 M., z czego plac kosztował 8.000 M., wystawienie domu na warsztat 11.200 M., a maszyny 13.000 M. Na koszta swego założenia Spółka otrzymała od rządu zasiłek 3.000 M., oraz pożyczkę na $2^1/_2\%$ w kwocie 22.000 M., płatną w ratach rocznych po 1300 M. Z pożyczki tej Spółka dotychczas upłaciła dopiero 9.000 M., gdyż za dwa ostatnie lata nie była w stanie wyrównać rat. Oprócz tego Spółka posiada pożyczkę od miasta w kwocie 10.000 M., na 4%. W budynku Spółki mieszczą się maszyny ciesielskie i stolarskie do obróbki drzewa (około 10), a nadto obok znajduje się skład desek, które Spółka zakupuje w większej ilości i następnie odsprzedaje członkom, jak i nieczłonkom, z zarobkiem 5%. Maszyny są pędzone siłą elektryczną, do czego Spółka posiada 3 motory o sile 2, 6 i 12 HP. Za prąd Spółka płaci miastu to samo, co każdy odbiorca, a mianowicie 2,5 pf. za 1. Hektowatt, a przy większej ilości 2,25 pf. Nadto Spółka posiada 2 maszyny dla obróbki metalów, który wypożycza stale swym członkom do ich warsztatów (mechanikom). Spółka nadto podejmuje się od czasu do czasu sama dostaw rządowych, rozdzielając je między członków, a pozostając za całość dostawy odpowiedzialną wobec rządu. Maszyny wszystkie Spółka posiada w wyborowym gatunku i bardzo silne, tak że nie może ich zużytkować dostatecznie, co jest jednym z głównych powodów niepowodzeń Spółki; drugim jest bezsprzecznie za mały kapitał, z jakim przystąpiono do założenia Spółki, oraz zbytnia wszechstronność i różnorodność działalności Spółki. Zawiadowcy twierdzą, że gdyby o kilka lat wcześniej założono Spółkę, toby się rozwijała dużo lepiej, gdyż przy jej założeniu już dużo zamożniejszych rzemieślników posiadało własne urządzenia mechaniczne. Z początku mimo tego Spółka szła nieźle, jednak w ostatnich trzech latach, gdy ruch budowlany się zmniejszył, chyli się coraz bardziej ku upadkowi. Jedyny ratunek widzi Spółka w tem, że rząd obiecał odroczyć jej na trzy lata spłatę rat i procentów. Przez ten czas myśli Spółka poprawić swe interesa, szczególniej, że wskutek uprzywilejowania członków Spółki przy dostawach rządowych zaczynają się do niej rzemieślnicy garnąć. Pomimo tego upadku i pewnego zaniku ducha kooperacyjnego urządzenie administracyi wewnętrznej jest wzorowem. Użycie maszyn jest dozwolonem tak dla członków, jak i nieczłonków. Pierwsi płacą za 1 HW. zużytej siły 6 pf., drudzy 8 pf. Nadto przy pracy nieczłonków musi być obecny „Werkmeister“, któremu nieczłonek za to płaci 20 pf. od godziny. Każdy motor ma swój zeszyt, w którym pracujący zapisuje liczbę HW., wskazaną przez odpowiedni zegar przy początku i końcu pracy. Rozpoczynający zaś robotę sprawdza liczbę zapisaną przez swego poprzednika i w razie niezgodności z zegarem zaraz reklamuje; nadto sprawdza stan maszyny, gdyż jest za jej uszkodzenie w ciągu roboty odpowiedzialny. W ten sposób unika się wszelkich sporów. Rachmistrz spółki na podstawie zeszytów wystawia co tydzień rachunki, które są zaraz płatne. Pozostałe wióry i odpadki są własnością spółki, która za kwoty otrzymane z ich sprzedaży uskutecznia drobniejsze reperacye maszyn (koło 150 M. rocznie).

Nadzór nad budynkiem i maszynami sprawuje werkmeister, którym jest obok mieszkający stolarz, za wynagrodzeniem 60 M. rocznie; księgi spółki pro-

wadzi rachmistrz, członek spółki, a kupiec z zawodu, za wynagrodzeniem 100 M. rocznie.

Ostatni bilans 31/3 1910.

A k t y w a.

Kasa	186.98 M.
Ruchomości	82.50 „
Nieruchomości	19.439.30 „
Maszyny po odp. . . .	10.136.66 „
Towary (deski)	3.834.41 „
	33.679.85 M.

P a s s y w a.

Udziały	3000.— M.
Wierzyciele	27.599·02 „
Saldo	3.080·83 „
(przenoszone z roku na rok straty)	
	33.679.85 M.

Rachuek strat i zysków.

Zyski

Cto towarów	1167.72 M.
Strata	608.74 „
	1776.46 M.

Straty

Koszta administracyjne i og. .	1776.46 M.
	1776.46 M.

II. Popieranie rękodzieła przez Państwo.

Bardzo intensywna akcya rządu bawarskiego, skierowana ku popieraniu rękodzieła nie jest w zupełności skoncentrowana, jak gdzie indziej, w jednej specyalnej instytucyi, lecz spoczywa w ręku kilku ministerstw, posiłkujących się nadto paroma instytucyami specyalnemi, między któremi pierwsze miejsce zajmuje „Bayerische Landesgewerbeanstalt“. Pewne scentralizowanie i ulepszenie akcyi wniosła utworzona w r. 1907 „Centralstelle für Industrie, Gewerbe u. Handel“, jednak nie objęła ona wszystkich gałęzi akcyi państwowej, tak że np. subwencyonowanie spółek jest od niej niezależnem. Powyższe bezpośrednie subwencyonowanie spółek rzemieślniczych i pewne rozdrobnienie akcyi nie jest korzystnem, co miałem już sposobność zaznaczyć. Po za pomocą dla rzemieślniczej organizacyi współdzielczej, wyżej przedstawioną, akcya rządowa obejmuje popieranie działalności związków przemysłowych, cechów, izb rękodzielniczych i t. p., a przedewszystkiem jest zwrócona na zawodowe wykształcenie i techniczne podniesienie rzemiosła. Pomimo istnienia bardzo licznego już szkolnictwa zawodowego, obecnie właśnie rząd przystąpił do rozszerzenia po całym kraju uzupełniających szkół i kursów dla rzemieślników (Gewerbliche Fortbildungsschule). Akcya ta spotyka się w kraju, jak to miałem sposobność stwierdzić, z wielkiem uznaniem. Ogólna kwota, przeznaczona na popieranie drobnego przemysłu w Bawaryi przez rząd wynosiła w latach 1904—1908 — 9 milionów Mk., z czego 2,5 mil. M. ponosiła administracya prowincyonalna. Nie są w to jednak włączone wydatki na szkolnictwo przemysłowe, które są osobno budżetowane (ministerstwo wyznań). Nie mogąc dla braku miejsca przedstawić całości akcyi bawarskiej, ograniczę się do krótkiego zobrazowania działalności głównego z zakładów bawarskich dla popierania

rękodzieła, mianowicie „Bayerische Landesgewerbeanstalt“ w Norymberdze, będącego jedną z najwspanialszych instytucyi tego rodzaju w Europie. Zakład ten, który mogłem szczegółowo zwiedzić dzięki uprzejmości jego dyrektora p. nadradcy budownictwa i profesora Th. v. Kramer'a, został założony prywatnemi siłami w r. 1871, pod nazwą „Gewerbemuseum“. Obecnie jest on zorganizowany w formie korporacyi, w której silny udział biorą kilka miast, państwo (130.000 M. subwencyi rocznej), i organizacye zawodowe. Zakład korzysta nadto z kilku fundacyi. Wydatki jego w r. 1908 wynosiły 263.057·56 M. Mieści się on w trzech budynkach, fachowy personal składa się ze stu kilkudziesięciu osób. Muzeum dzieli się na sześć sekcyi.

A) Zbiór okazów i biuro rysunkowe. Zbiór ten mieści się na parterze i I. piętrze głównego budynku; składa się z okazów artystycznego rzemiosła, tak dawnego jak i nowożytnego, współczesnego. Obejmuje on z górą 9.000 numerów, stanowiących własność zakładu. Rozdział ich jest przeprowadzony według natury przedmiotów, a następnie każdy poszczególny rodzaj jest podzielony według epok. W r. 1908 zwiedziło zbiór ten 28.666 osób. Oddział wypożycza stale okazy szkołom zawodowym dla celów nauczania, jak również i poszczególnym rzemieślnikom. Nadto ogłasza konkursy na najlepsze prace i utrzymuje stałą wystawę prac rzemieślniczych, przeznaczonych na sprzedaż. Biuro rysunkowe wykonywuje rzemieślnikom na zamówienie rozmaite prace: rysunki w określonym stylu na meble, okucia i t. d., poprawki projektów, projekta techniczne i t. d. (292 w r. 1908).

B) Biblioteka i zbiór wzorów. II. piętro głównego budynku jest zajęte przez ten oddział. Biblioteka obejmowała z końcem 1908 r. 23.949 tomów, a korzystało z niej wraz z czytelnią fachowych pism 18.277 osób. Zbiór wzorów składa się z rysunków i modeli wyrobów rękodzielniczych i innych. Połączone są z nim sale rysunkowe, z których każdy zwiedzający może korzystać. W r 1908 korzystało ze zbiorów 9.856 osób. Wzory są również wypożyczane poza zakład.

C) Oddział mechaniczny. Mieści się on w nowym osobnym budynku. Obejmuje biuro dla porad technicznych, zbiór patentów, biuro dla badania materyałów, stałą wystawę warsztatów rękodzielniczych i maszyn, połączoną z pośrednictwem w ich nabywaniu. W r. 1908 załatwił oddział 6.846 interesantów, wystawę zwiedziło 14.883 osób.

D) Oddział elektrotechniczny. Zajmuje się on badaniem instalacyi, udzielaniem porad i opinii, kontrolowaniem i mierzeniem siły i użycia prądu przez aparaty i t. d. W 1908 r. udzielił on pomocy 3.593 interesantom.

E) Oddział chemiczny. W 1908 r. wykonał oddział 1.253 analiz, 204 próby, udzielił 1.296 porad, wydał 1.070 opinii skontrolował 43 fabryki, i wygłosił 173 odczytów i wykładów.

F) Oddział doświadczalny dla piwowarstwa. Oddział ten, niedawno założony, jest bardzo ceniony przez krajowy drobny przemysł piwowarski. W 1908 r. załatwił on 8.514 interesantów.

Poza pracą ściśle fachową w oddziałach, personal zakładu bierze równocześnie udział we wszystkich wykładach i kursach, urządzanych przez muzeum. W 1908 r. urządzał zakład pojedyncze wykłady z zakresu przemysłu, szczególniej artystycznego (16), czasem łączące się w cykl wykładów (1) z zakresu specyalnych gałęzi wiedzy, kursy naukowe (5) z dziedziny specyalnych przedmiotów, naukę rysunków technicznych dla rzemieślników (237 godzin), wykłady techniczne dla prawników (13), wędrowne wykłady po prowincyi (44 w 39 związkach przemysłowych), odczyty publiczne poza zakładem (20). Nadto urządza zakład corocznie kursa fachowe dla rzemieślników. W r. 1908 odbyły się: kurs majsterski dla artystycznego przemysłu (13 uczestników), kursa majsterskie 4—5 tygodniowe dla rękodzielników, mianowicie dwa dla stolarzy (18 uczestników), dwa dla szewców (15), dwa dla malarzy (16), po jednym dla ślusarzy (5 uczestników), blacharzy i instalatorów (5), oraz kurs dla konstruktorów gromochronów (40 uczestników).

W całej swej akcyi zakład utrzymuje jaknajściślejsze czucie z rzemieślnikami i to nietylko z Norymbergi lecz i z prowincyi. W tym celu zostały w miastach okręgowych urządzone filie z tym samym zakresem działania, co zakład —

macierz. Filie te są posiłkowane zbiorami i siłami głównego zakładu. W ten sposób tworzą się wędrowne wystawy, wędrowne kursa i wykłady: najbiedniejszy rzemieślnik z zapadłego kąta jest wciągnięty w tę ożywczą akcyę i może korzystać z usług zakładu.

Przed kilku laty powstała myśl, by muzeum użyć do badania rentowności i organizacyi technicznej spółek, podających się o subwencyę rządowe, oraz do technicznej kontroli nad subwencyonowanemi spółkami, szczególniej maszynowemi. Myśl ta, którą podkreślam, jako nad wyraz szczęśliwą, upadła niestety, tak że jedynie w 1904 r. muzeum przeprowadziło rewizyę techniczną 4 spółek. W następnych latach już rząd nie ponowił swego zlecenia, a spółki nie okazywały w tym kierunku zbytniego zapału.

B. Wirtembergia.

I. Kooperacya.

Kooperacya wirtemberska, od dawna już rozwinięta, zajmuje zupełnie odrębne i jedyne w Niemczech stanowisko, stoi bowiem zupełnie po za ogólnymi związkami niemieckimi, t. j. „Allg. Verband“ i „Hauptverband d. gew. Gen.“, wskutek czego przedstawia pewną oryginalność form.

Kooperacya kredytowa i wytwórcza (Betriebsgen.) są rozdzielone w ten sposób, że pierwsza z nich jest zgrupowana w „Revisionsverband der Württembergischen Kreditgenossenschaften in Ulm“, zaś druga w „Verband der Württembergischen Handwerkergenossenschaften in Stuttgart“. Pomiędzy tymi związkami zachodzi jednak pewne porozumienie i koordynacya, wyrażające się w tem, że przewodniczący drugiego związku zasiada w zarządzie pierwszego. Wspólny jest nadto rewizor p. Schumacher. Revisionsverband należał początkowo do Allg. Verbandu, lecz wystąpił koło roku 1900 z powodu różnic politycznych i niechęci do kierownictwa z północy. Koszta utrzymania Revisionsverbandu ponoszą w całości należące doń stowarzyszenia. „Handwerkergenossenschaftsverband“, założony w r. 1904 za staraniem rządu, otrzymał znaczniejszą subwencyę rządową na koszta założenia, nadto zaś otrzymuje na koszta rewizyi subwencye rządową (3.000—4.000 M.) i od 4 wirtemberskich izb rękodzielniczych (po 500 M.); budżet jego wynosi koło 7.000 M.

1. Kredyt.

Kredyt rzemieślniczy w Wirtembergii nie jest zorganizowany oddzielnie od innych rodzajów kooperacyjnego kredytu. Zaspakajają go stowarzyszenia zarobkowo-gospodarcze systemu Schulzego z Delitsch, należące do Revisionsverbandu, na ogólnych bankowych warunkach, a zaspakajają go nieźle, według informacyi miejscowych znawców. Jest to możliwe tylko dzięki 1) wielkiemu rozwojowi organizacyi kredytowej w ogóle, a specyalnie kooperacyjnej (w każdej z gmin miejskich jest spółka kredytowa, a ogółem na 1900 gmin w Wirtembergii jest koło 1200 spółek kredytowych miejskich i wiejskich), 2) znacznej zamożności rzemiosła wirtemberskiego, 3) bardzo wysokiej indywidualnej i zawodowej kulturze rękodzielników wirtemberskich, przewyższających pod tym względem ogólny poziom niemiecki. praca bowiem w tym kierunku jest już prowadzoną z górą od lat 60.

Dzięki temu rękodzielnicy wirtemberscy mogli od razu przy początkach ująć w swe ręce i wykorzystać ruch Schulze'owski. Obecnie większe kooperatywy (np. Ulm), można powiedzieć, przeniosły już po części swój punkt ciężkości na

inne sfery społeczne, zawsze jednak rzemieślnicy pozostali w nich rdzeniem klienteli, w niektórych zaś (Biberach), szczególniej w mniejszych, stanowią prawie wyłączną klientelę. Zresztą w razie wyeliminowania tej klienteli kooperatywy, jak mi twierdzono, nie miałyby co robić, bo inne warstwy społeczne mają równie łatwy kredyt w prywatnych bankach i innych zakładach, któregoby się nie łatwo zrzekły. Wewnętrzna administracya stowarzyszeń jest czysto bankowa; osobliwość pewną tylko stanowi udzielanie tak zwanego Bianco-kredytu (bez zabezpieczeń) do wysokości 50—100% wpłaconych udziałów; praktyka ta jest ogólną, a w niektórych stowarzyszeniach znalazła nawet w statucie uwzględnienie (Calv). Jest to jednak właściwie Bianco-kredyt tylko z ustawowego punktu widzenia.

O rozwoju stowarzyszeń świadczy następujący bilans z końca 1908 r. 91 banków z 45.878 członkami, należących do Revisionsverbandu:

Aktywa:

Kasa, kupony i t. p.	1,843.128·—	M.
Weksle i dewizy	6,233.441 —	„
Efekta	7,527.434·—	„
Banki	4,615.732·—	„
Dłużnicy w Cto Crte	57,876.465·—	„
Pożyczki	17,428.189·—	„
Hipoteki	4,402.569·—	„
Ruchomości i nieruchomości	1,463.449·—	„
Odsetki	392.161·—	„
Udziały w CKasie	315.000·—	„
	102,097.568·—	M.

Passywa:

Udziały członków	21,668.097·—	M.
Rezerwy i fund. rezerwowe	6,999.545·—	„
Banki	2,133.976·—	„
Rachunek bieżący i czekowy	22,712.289·—	„
Akcepty	2,082.047·—	„
Wkładki oszczęd. i inne pożyczki	44,182.994·—	„
Odsetki	525.381·—	„
Zyski	1,793.239·—	„
	102,097.568·—	M.

Rozdział czystego zysku:

Dywidenda	1,096.381·—	M.
Do fund. rezerw.	480.423·—	„
Odpisy na ruchom.	47.865·—	„
Przeniesienie na nowy rach.	168.570·—	„
	1,793.239·—	M.

Ze stowarzyszeń powyższego typu zwiedziłem największe z nich tj. „Gewerbebank“ w Ulmie, nie opisuję go jednak bliżej, gdyż po za olbrzymimi obrotami nie przedstawia ono żadnych ciekawych szczegółów. Przy „Gewerbebank“ funkcyonują dwie kooperacyjne instytucye, pracujące mniej więcej tym samym personalem, chociaż zupełnie odrębnie zorganizowane. Są to „Centralkasse württembergischer Genossenschaften“ oraz „Disconto-Gesellschaft bei der Gewerbebank Ulm“.

X) Pierwsza z nich, „Centralkasse württembergischer Genossenschaften“ została założona w r. 1898 jako jedna z pierwszych w Niemczech centralna pieniężna instytucya wyrównawcza dla wirtemberskiej kooperacyi, korzystają jednak z niej wyłącznie stowarzyszenia kredytowe miejskie, rolnicze bowiem mają swoją własną organizacyę, spółki zaś rzemieślnicze wytwór-

cze mają znaczne trudności przy korzystaniu z kredytu w C. Kasie. Członkami CKasy mogą być stowarzyszenia wszelkiego rodzaju, spółki handlowe, kooperacyjne, osoby prawne, związki wszelkiego rodzaju, lecz nie osoby pojedyncze. Opłata wstępna dla stowarzyszeń, które przystąpiły przed 31/12 1898 r., wynosiła 5, względnie 10 M. Później przystępujące stowarzyszenia muszą płacić większą opłatę. Udział wynosi 1000 M., poręka za każdy udział 2000 M, najwyższa ilość udziałów w ręku jednego członka może wynosić 100. Póki fundusz rezerwowy nie osiągnie 20% udziałów, ma być doń przekazywane najmniej 10% czystego zysku, później 6%. Reszta czystego zysku ma iść na dywidendę od udziałów, renumeracye dla zarządu i Rady nadzorczej oraz do drugiego pomocniczego funduszu rezerwowego.

CKasa udziela swy członkom kredytu w formie pożyczek dłużej terminowych, rachunku bieżącego, oraz dyskonta weksli. Za zabezpieczenie pierwszych dwóch rodzajów służą: poręka osobista, zastaw ręczny, hypoteka lub t. p. Przy dyskoncie zaś weksli wymaga się, o ile nie są dane specyalne zabezpieczenia, trzech dobrych podpisów.

CKasa liczyła dnia 30/6 1909 — 64 członków z 441 udziałami

Ostatni bilans z dnia 31/6. 1909:

Aktywa.

Kasa Cto:		
Gotówka	—	M.
Depozyta w Reichsbanku i in.	148.597·08	„
Cto Crte Cto:		
Dłużnicy w rach. bież.	916.624·42	„
Weksle	215.245.52	„
Ruchomości (Kasa ogn.)	100·—	„
	1,280.567·02	M.

Passywa.

Udziały członków	441.100·—	M.
Fundusz rezerwowy	35.459·64	„
Cto Crte. Cto:		
Wierz. członków	761.145·32	„
Wierz. Banków	738·20	„
Cto akceptu	16.750·—	„
Cto dyskonta	1.142·—	„
Zysk czysty	24.331·86	„
	1,280.567·02	M.

Rachunek strat i zysków.

Winien:		
Odsetki	31.827·50	M.
Podatki	1.226·70	„
Druki etc.	519·60	„
Porta etc.	5.000·—	„
Rozmaite	485·38	„
Czysty zysk	24.331·86	„
	64.677·48	M.

Ma:

Odsetki i prowizye	52.284·66 M.
Cto wekslowe	11.109·07 „
Zwroty za porta	1.283·75 „
	64.677·48 M.

Rozdział czystego zysku:

4½% dywidenda od udziałów wpłaconych przed 1/7. 1908 . .	17.595·— M.
3½% dywidenda do udziałów wpłaconych po 1/7. 1908 . . .	827·40 „
Do fund. rezerw.	5.909·46 „
	24.331·86 M.

Jak świadczą powyższe zestawienia, CKasa rozwija się pomyślnie i pracuje prawie wyłącznie własnymi funduszami i lokacyami swych członków. Nie wystarcza ona jednak dla bardzo rozwiniętej kooperacyi kredytowej miejskiej wirtemberskiej.

Y) „Disconto-Gesellschaft bei der Gewerbe-Bank Ulm“ została założona w r. 1909 jako jedna z niewielu prób, czynionych w Niemczech celem zrealizowania bardzo żywo w literaturze i publicystyce wentylowanej kwestyi zaliczkowania otwartych pretensyi książkowych, niesłychanie ważnej dla rzemieślników i kupców. Jak wiadomo eskontowanie to w Niemczech nie przychodzi w formie pożyczki na zastaw pretensyi, do czego potrzebaby zawiadomienia dłużnika, lecz w formie cessyi. Może być ono dwojakie, albo w formie tak zwanej „direkte Beleihung“, przy której pretensya zostaje cedowana instytucyi eskontującej bez żadnego dalszego zabezpieczenia, albo też w formie t. zw. „indirekte Beleihung“, która stanowi eskont weksla zabezpieczonego cessyą odnośnej pretensyi; w obydwóch razach nie jest koniecznem niepożądane często ze względu na klientelę zawiadamianie dłużnika. Pierwszy rodzaj uprawia zawodowo jeden tylko w całych Niemczech „Deutsche Bank“. Przeciw temu sposobowi podnoszą zarzuty, że 1) unieruchamia na pewien czas kapitał instytucyi eskontującej, 2) przedstawia zbyt wielkie ryzyko, gdyż wobec niezawiadomienia dłużnika możliwem jest oszukańcze odstępowanie pretensyi. Dla tych powodów, jak mię objaśniał p. L. Graf, dyrektor Disconto-Gesellschaft i Gewerbebanku, przyjęła spółka, podobnie jak kilka innych instytucyi, uprawiających tego rodzaju interes w Niemczech, drugą formę t. j. „indirekte Beleihung“, zajmując się również przytem i inkasem pretensyi swych członków.

Eskontowanie odbywa się w ten sposób. że członek ceduje spółce pretensye i daje jej swój akcept na tracie przez nią ciągniętej, opiewającej na kwotę do 75% nominalnej wartości pretensyi. Tratę tę spółka odrazu eskontuje i wypłaca jej wartość członkowi. Równocześnie członek podpisuje zobowiązanie, iż cedowane pretensye są niesporne i ściągalne i że zrzeka się dalszego niemi rozporządzania. W tym celu winna być w księgach członkach przy pretensyi uczyniona odpowiednia notatka. Nadto zobowiązuje się członek wszelkie kwoty, otrzymane od klienta na rachunek cedowanej pretensyi, wpłacać od razu do spółki. O ile spółka ma jakiekolwiek wątpliwości co do pretensyi, co jest bardzo częstem w stosunku do rzemieślników, jako mniej zamożnych i mniej pewnych, to bada rzecz na miejscu i z książek członka, a nawet może o cesyi zawiadomić dłużnika, lub żądać dodatkowych gwarancyi. Członek zaś jest obowiązany na każde żądanie przedkładać swe księgi, rachunki, faktury etc. zarządowi spółki. Wszystkie te czynności informacyjne odbywają się za każdym razem na koszt członka.

Udział w spółce wynosi 300 M, poręka za każdy udział 600 M, przyczem na każde 3000 M kredytu musi członek nabyć 1 udział.

Okrąg działalności spółki obejmuje całe miasto Ulm, a nawet i jego okolicę. Członkami mogą być wszelkie osoby bez różnicy. Zależność od Gewerbebanku, który jest dla spółki źródłem kredytu i reeskontu, polega na tem, że zarząd spółki

zostaje mianowany przez Zarząd i Radę nadzorczą Gewerbebanku i że komisyę kredytową spółki, która ma decydować o każdym zawieranym interesie i o przyjęciu na członka, stanowi komisya kredytowa Gewerbebanku. Czysty zysk po odtrąceniu dywidendy (maximum 7%) przypada na rzecz funduszu rezerwowego.

Z dniem 31/12 1909 spółka liczyła 50 członków. Ostatni, a zarazem pierwszy bilans z dnia 31/12 1909, przedstawiał się jak następuje:

Aktywa:		Passywa:	
9.294·56 M		Cto Crte Cto członków . .	60.595·80 M
79.437·— „		Cto Wekslowe	
		Cto udziałów czł. . . .	25.800·— „
		Cto funduszu rezerw. . .	510·— „
		Cto Dyskonta	773·15 „
		Czysty zysk	1.050.61 „
88.729·56 M			88.729·56 M

Cto zysków i strat.

Winien:		Ma:	
Odsetki . .	274.85 M	Disconto . .	2.228·20 M
Koszta administracyi	902·74 „		
Czysty zysk . .	1050·61 „		
	2228·20 M		2·228·20 M

Rozdział zysku:

4% dywidenda	512·65 M
Do funduszu rezerwowego . .	537·96 „
	1050·61 M

W dniu 31/12 1909:

Akcepty członków w obiegu .	160.105 — M
Wpłaty a conto (r. b.) . .	60.595.80 M
Pozostałość obligo 31/12 1909 .	99.509·20 M

Spółka działa dopiero drugi rok, trudno też powiedzieć coś konkretnego o osiągniętych przez nią wynikach. Co do swej struktury jednak budzi poważne wątpliwości. Gdym się informował o jej działalności, pp. J. Schuler, sekretarz Izby rękodzielniczej w Ulmie, i Schumacher, rewizor obu związków stowarzyszeń wirtemberskich, dali wyraz bardzo poważnym zarzutom, skierowanym przeciw spółce. Twierdzili oni, że: 1) spółka mało przynosi korzyści rzemieślnikom, gdyż ci rzadko kiedy utrzymują księgi w porządku przepisanym przez kodeks handlowy, a faktur prawie nie posiadają; 2) zachodzi trudność w zgodzeniu odpowiedniem zapadłości weksla z płatnością pretensyi; 3) kredyt w spółce jest drogi, gdyż do zwykłej stopy eskontowej należy dodać wysokie, a konieczne koszta informacyi; wskutek tego spółka ma do czynienia tylko z najgorszemi pretensyami, trudno ściągalnemi, co przedstawia znaczne ryzyko; 4) spółka utrudnia działalność innych spółek kredytowych, zmniejszając zdolność kredytową ich członków przez zaakaparowanie części ich interesów; 5) spółka umożliwia poniekąd podwójne zadłużanie się członków, gdyż zapłata pretensyi może nastąpić i z reguły następuje do rąk wierzyciela (członka), nie spółki, a to z powodu niezawiadamiania dłużnika o cessyi; mniej wyrobiony członek nie odkłada zapłaty na wykupno weksla, chyba, że jego termin zapada w najbliższej przyszłości; skutkiem tego ucieka się często do prolongaty weksla i brnie coraz dalej w długi. Do zarzutów tych, zupełnie zdaniem mem, słusznych, muszę dodać kilka uwag. Obecnie propagowana w Niemczech sprawa dyskonta pretensyi książkowych jest staraniem sprowadzenia kredytu na grunt realny (provisionné) rzeczywiście zawartych interesów, koniecznem, wobec tego, że obrót wekslowy przybrał formę kredytu osobistego, fundowanego

na osobistych majątkach podpisujących weksel. Ten ostatni kredyt jest mniej przystępny dla rzemieślników i kupców, dlatego też szuka się form nowych, mających charakter bardziej realny, i wskutek tego przystępniejszych. Właśnie jednak w tem, że rodzaj interesu, uprawianego przez Disconto-Gesellschaft i inne podobne instytucye, jest z istoty swej przeznaczony dla warstw mniej finansowo silnych, organizacya zaś instytucyi nie jest wcale do potrzeb i warunków tych warstw dostosowana, należy upatrywać słabą stronę powyższych instytucyi, która musi sprowadzać albo straty spowodowane ryzykiem, albo trudne warunki kredytu, jakimi są bezsprzecznie opisane wyżej warunki „Disconto Gesellschaft“ w Ulmie. Tymczasem o ile, jak np. w Belgii, obrót wekslowy ma charakter czysto realny, kupiecki, (provisionné) i o ile instytucya kredytu rzemieślniczego jest odpowiednio zorganizowana tj. opiera się na małym okręgu i wzajemnej znajomości członków, — to wówczas wogóle kwestya dyskonta pretensyi staje się nieaktualną, gdyż każdy weksel ma z istoty rzeczy zabezpieczenie w odnośnej pretensyi, jeżeli się tylko rzecz traktuje z odpowiednią starannością. W tych warunkach nawet weksel nieakceptowany, odpowiednio zakautelowany, przedstawia równe zabezpieczenie, jak dyskonto pretensyi. Wysnuwając stąd dalsze konsekwencye, należy stwierdzić, że o ile instytucya jest zastosowana do potrzeb rękodzielników i uprawia kredyt zaprowizyonowany, to nie potrzebuje uciekać się formalnie do trudnej formy eskontowania pretensyi książkowych; jeśli zaś jest zorganizowana na modłę bankową, to dyskontowanie w niej pretensyi jest dla rzemieślników bez wartości. Natomiast zupełnie możliwem byłoby zastawianie pretensyi książkowych, względnie cessya, połączona stale z uwiadomieniem dłużnika i ze zleceniem ściągnięcia. O ileby ten rodzaj interesu był uprawiany przez instytucye, dostosowane do potrzeb rzemieślnika, jak np. w Austryi, to kredyt ten byłby prosty i tani, a uwalniałby rzemieślnika od kłopotu ściągania pretensyi. Obawa przed zawiadamianiem dłużnika jest płonną, szczególniej, gdy się przedsięweźmie odpowiednią agitacyę w społeczeństwie. Zresztą i przy „Beleihung“ w wielu wypadkach do chodzi do zawiadomienia dłużnika i to w przykrzejszych warunkach. W Bawaryi zaś jak wzmiankowałem wyżej, uprawiają spółki z wielkim pożytkiem dla członków incasso pretensyi, które w stosunku do dłużnika niczem się formalnie nie różni od cessyi z zawiadomieniem, gdyż przy niej również zostaje dłużnik zawezwany przez spółkę do zapłaty. W niektórych miejscowościach, jak Erding, prawie wszystkie pretensye członków zostają ściągane przez spółki. Również ten rodzaj interesu mutatis mutandis uprawia bardzo szeroko spółka w Enghien w Belgii, o której niżej.

2) Spółki wytwórcze.

O ile kooperacyjna organizacya kredytu w Wirtembergii opiera się wyłącznie na własnych siłach, o tyle rzemieślnicza kooperacya wytwórcza cieszy się znacznem stosunkowo poparciem rządu. Akcya rządowa oprócz subwencyonowania związku, o czem wspominałem wyżej, obejmuje także i poszczególne stowarzyszenia, które otrzymują niewielkie subwencye na pokrycie kosztów założenia. Nadto stowarzyszenia produkcyjne i maszynowe otrzymują subwencye na zakupno maszyn do wysokości 25% ich kosztów pod warunkiem, że 1) spółka jest stow. zarejestrowanem; 2) przystąpi do wirtemberskiego związku stow. rękodzielniczych; 3) zakupno maszyn nastąpi za pośrednictwem związku, który znów ze swej strony ma używać przy zakupnie technicznej pomocy „Zentralstelle“; 4) jeżeli „Zentralstelle“ uzna, że spółka polega na zdrowych podstawach finansowych i kooperacyjnych; 5) wszelkie urządzenia ochronne zostaną zastosowane; 6) członkowie spółki są obeznani lub w międzyczasie obeznają się ze sposobem używania maszyn; w tym celu „Zentralstelle“ wysyła do spółki bezpłatnie odpowiednią siłę dla nauczenia członków obchodzenia się z maszynami; 7) przy równych ofertach mają być uwzględnione wyroby krajowe wirtemberskie. Warunki tedy pomocy są bardzo trafnie obmyślone i przeprowadzone, szczególniej w porównaniu z systemem bawarskim. Natomiast rząd wirtemberski nie udziela wcale spółkom większych oprocentowanych pożyczek dla powiększenia kapitału obrotowego, zdaje się, przedewszystkiem dla braku funduszów.

Stowarzyszenia wytwórcze wirtemberskie znajdują kredytową pomoc przeważnie tylko w miejscowych spółkach kredytowych, gdyż C. Kasa stawia im zbyt trudne warunki. Pomimo tych trudności spółki te rozwijają się silnie, a to dzięki 1) ogólnemu zastosowaniu możliwie najściślej „Baarsystemu“, 2) wysokiej fachowej i ogólnej kulturze rzemieślników wirtemberskich. Mimo to, jak mię zapewniał rewizor Schumacher i tam jest niekorzystnem pozostawianie administracyi spółek w rękach samych interesowanych rzemieślników i bardzo często zdarza się, że związek musi wpływać na przeniesienie administracyi w ręce ludzi bezstronnych, stojących po za rękodziełem. O rozwoju spółek świadczą następujące cyfry.

Z dniem 31/12 1908 należały do związku 62 spółki, w czem 33 spółki dla wspólnego zakupna, 24 spółki maszynowe, 5 dla wspólnej sprzedaży. Ze spółek tych ogłosiło bilanse za r. 1908 — 57 stowarzyszeń z następującymi wynikami:

Aktywa.

	30 Sp. zakupna	22 Sp. maszyn.	5 Sp. sprzedaży.
Kasa	17.018	18.523	3.410
Banki	106.833	25.502	24.491
Dłużnicy	271.637	107.495	287
Towary	185.821	160.987	12.776
Ruch. i nieruch.	5.965	1.153.985	1.500
Maszyny	—.—	294.724	Eff. 5.542
Poz przenośne i straty	6.236	12.065	—.—
	593.510	1.773.281	48.006

Passywa.

Udziały czł.	175.738	115.318	24.062
Fund. rezerw.	31.584	199.285	16.220
Poż. i banki	145.888	1.377.765	1.110
Wierzyciele	183.824	49.547	—.—
Poz. przenośne	1.732	16.055	—.—
Czysty zysk	54.774	14.311	6.614
	593.510	1.773.281	48.006

Organizacya i działalność poszczególnych spółek wystąpi wyraźniej w poniższym opisie 3 spółek w Ulmie, zwiedzonych przezemnie.

X). „Schneider-Rohstoff-Vereinigung“ została założona w roku 1904, przyczem otrzymała od „Zentralstelle“ 300 M. subwencyi na pokrycie kosztów założenia. Udział wynosi 200 M., poręka za udział 200 M. Spółka ma własny niewielki skład materyałów krawieckich w mieszkaniu członka, który nią zarządza. Sprzedaje tylko za gotówkę z dobiciem 15% do ceny kupna. Sprzedaje również niecłonkom, lecz o 10% drożej. Członków liczy spółka wszystkiego 15, lecz i ci nie zaspokajają wszystkich swych potrzeb w spółce, będąc jeszcze od czasu założenia spółki zależnymi częściowo od dawnych dostawców. Dla rozwinięcia spółki trzebaby większego kapitału zakładowego, i właśnie zawiadowcy żalą się, że rząd nie chce im, jak wogóle spółkom surowcowym, przyjść w tym celu z pomocą, którąby była konieczną i zbawienną. Spółka po za kapitałem własnym posiada prywatną pożyczkę w kwocie 1500 M. na 4%.

Ostatni bilans z 31/7 1909.

Aktywa.

Kasa . . .	544.37 M.
Towary . . .	5617.77 „
Kasa oszcz. . .	30.— „
Inwentarz . .	121.— „
	6313.15 M.

Passywa.

Udziały . . .	2384.85 M.
Wierzyciele . .	1782.07 „
Fund. rezerw . .	460.— „
Pożyczka . .	1500.— „
Zysk . . .	186.23 „
	6313.15 M.

Rachunek zysków i strat.

Ma		Winien	
Przeniesienie z zeszł. r.	205.— M.	Koszta administr.	700.52 M.
Zysk na towarach	698.51 „	Odsetki	68.— „
Odsetki i prowizye.	65:09 „	Odpis na inwent.	13.85 „
	968.60 M.	Zysk	186.23 „
			968.60 M.

Rozdział zysku.

4% dyw. towarowa	95.36 M.
Przenies. na nast. rok	40.87 „
Fund. rezerw.	50.— „
	186.23 M.

Y) „Süddeutsche Kohlen-Einkaufsgenossenschaft“ została założona w 1907 r. bez żadnego zasiłku ze strony państwa, gdyż nie jest ograniczona na samą Wirtembergię (Ulm leży na samem pograniczu Bawaryi). Prowadzi ona bardzo prosty interes, mianowicie kontraktuje od grosistów węgle dla swych członków ślusarzy i kowali i odsprzedaje go loco stacya z dodatkiem 8 M. na wagonie. Na przeszkodzie rozwojowi spółki stoi zależność członków od kupców, którzy nadto im dają różne drobne udogodnienia. W każdym razie spółka wpłynęła na obniżenie się cen i polepszenie jakości sprzedawanego w składach towaru. Udział wynosi 50 M; przy zapotrzebowaniu węgla, większem rocznie jak 200 q., musi członek nabyć najmniej 2 udziały; poręka za każdy udział wynosi 50 M., opłata wstępna wynosi 2 M. Oprócz dywidendy od udziałów (maximum 4%) jest także przewidziana dywidenda towarowa.

Bilans z dnia 31/12 1909 r.

Aktywa.		Passywa.	
Kasa	1181.82 M.	Udziały	6425.— M.
Banki	564.— „	Wierzyciele	663.— „
Ruchomości	690.70 „	Fund. rezerw.	240.— „
Dłużnicy	4975.78 „	Zysk	84.30 „
	7412.30 M.		7412 30 M.

Stan członków: 133. W roku 1909 sprzedała spółka koło 85 wagonów węgla z zyskiem 675.20 M. Koszta administracyjne wynosiły M. 468.48.

Z). „Schreinergenossenschaft“ została założona w 1904 r. jako Spółka dla wspólnego użytku maszyn i wspólnej sprzedaży mebli wyrobionych przez członków. Dotychczas jednak funkcyonuje tylko wspólny magazyn i skład. Magazyn służy zarazem za wystawę prac członków, dla których stawiane są wysokie wymagania co do jakości. Regulamin określa bliżej w jaki sposób ma być zorganizowana kolej między członkami w dostarczaniu mebli i tp.

Komisya specyalna bada jakość każdej dostarczonej sztuki, a nieodpowiadające wymaganiom odrzuca. Wszystkie lepsze meble spółka przyjmuje tylko od członków i to w komis, przyczem za każdy dostarczony mebel, bez względu czy zostanie on sprzedany, opłaca członek 6% wartości sprzedażnej. Spółka nadto przyjmuje obstalunki, które rozdziela według turnusu między członków. Meble gorszego gatunku spółka kupuje od razu na własność bądź od członków, bądź od niecłonków, a nawet i z fabryk (gięte meble). Jeżeli członek dostarcza urządzenie całego pokoju wartości wyżej 500 M., to spółka może mu je zaliczkować do wysokości 50%. Wogóle spółka sprawia wrażenie bardzo solidne tak pod względem prowadzenia, które jest wzorowem, jak pod względem jakości i wysokiego artystycznego smaku posiadanych mebli. Udział wynosił 500 M., z czego 200 M. płatne przy wstąpieniu, a reszta w miesięcznych ratach po 5 M.; poręka za udział wynosi

500 M. Oprócz dywidendy od udziałów (maximum 4%) dopuszczoną jest i dywidenda towarowa. W dniu 31/12. 1909 liczyła spółka 28 członków; obrót towarowy w dziale komisowym (członkowie) wynosił koło 51.200 M., w dziale zaś własnych mebli koło 15,000 M. Koszta administracyjne zapłacone wynosiły 3384 52 M. (lokal 900 M.)

Bilans z dnia 31|12. 1909. wynosił:

Aktywa.

Kasa	453.01	M.
Banki Cto Crte.	3453.30	„
Udział w Sp. kredyt. . . .	600.—	„
Zaliczki	5000.—	„
Towary 6352.73		
Dłużnicy 946.60	7299.33	„
	16805.64	M.

Passywa.

Udziały czł.	14190.51	M.
Fund. rezerw.	1354.74	„
Fund. rez. II. pom. . . .	200.—	„
Kaucye	220.—	„
Koszta administr. do zapł. . .	200.—	„
Czysty zysk	640.39	„
	16805.64	M.

II. Działalność państwa.

Działalność państwa na rzecz rękodzieła jest scentralizowana w utworzonej w r. 1850 „Zentralstelle für Gewerbe und Handel“. Kilka razy reorganizowana, obejmuje obecnie działalność „Zentralstelle“ przedewszystkiem rękodzieło, koncentrując w sobie całość odnośnej działalności rządowej. Zajmuje się ona przedewszystkiem wykształceniem fachowem rękodzielników i podniesieniem technicznej strony ich przedsiębiorstw.

Do tego celu służy w pierwszym rzędzie zorganizowane przy „Zentralstelle“ —„Landesgewerbemuseum“ w Stuttgarcie, posiadające zbiory wzorów wyrobów rzemieślniczych, oraz najnowszych urządzeń technicznych, sale rysunkowe, zbiór patentów i t. d.; urządza ono nadto wykłady i kursa majsterskie etc. Staraniem Muzeum został utworzony przy niem specyalny związek, utrzymujący „Exportmusterlager“, mający na celu ułatwienie zbytu wyrobów rzemiemieślników. Przy Muzeum istnieje nadto zbiór odlewów gipsowych dla nauki rysunków oraz warsztaty dla modelowania w gipsie. Wszystkie okazy są na życzenie wypożyczane do użytku.

Przy „Zentralstelle“ istnieje fachowa biblioteka, czytelnia, pracownia chemiczna dla badania materyałów i inne zakłady. „Zentralstelle“ zawiaduje wirtemberskiemi wyższemi i niższemi szkołami przemysłowemi, jak „Technikum für Textilindustrie“ w Reutlingen, szkołami tkackiemi, król. szkołą zawodową dla mechaników, zegarmistrzów i elektrotechników w Schwenningen, szkołą zawodową dla drukarstwa w Stuttgart, warsztatami praktycznemi dla garbarzy, kursami majsterkimi i czeladniczymi. Nadto popiera i nadzoruje kursa naukowe, urządzane przez stowarzyszenia zawodowe, urządza kursa dla kierowników spółek rękodzielniczych, udziela stypendya rzemieślnikom na koszta fachowego kształcenia się. Subwencyonuje i urządza warsztaty dla uczniów rzem., urządza wystawy prac uczniów, nadzoruje ich egzamina i t. d. Wydaje czasopismo „Gewerbeblatt“, organizuje fachowe wykłady, utrzymując w tym celu wędrownych nauczycieli, wydaje specyalne broszury. Nadzoruje i subwencyonuje lokalne muzea przemysłowe, udziela fachowych porad i informacyi, subwencyonuje naukowe prace laboratoryum inżynierskiego przy wyższej szkole technicznej, rozpisuje konkursa na wzorowe prace rzemieślników, urządza wystawy przemysłowe, ułatwiając w nich udział rzemieśl-

nikom. Subwencyonuje pojedyncze przedsiębiorstwa, mianowicie wprowadzające nowe gałęzie wytwórstwa w Wirtembergii, oraz przemysł domowy, a nadto spółki rękodzielnicze, o czem wyżej. Subwencyonuje również stowarzyszenia zawodowe w ich poszczególnych pracach. Słowem obejmuje całość życia drobnych przemysłowców, rozporządzając w tym celu bardzo licznym personalem prawniczym, technicznym i handlowym.

Budżet „Zentralstelle“ wynosi kcło 600.000 M., z czego koło 20.000 M. idzie na popieranie spółek rękodzielniczych, a koło 90.000 M. na utrzymanie samego biura. W budżecie tym nie są rachowane koszta utrzymania szkół uzupełniających zawodowych i robót kobiecych, szkoły budowniczej i szkoły artystyczno przemysłowej, pokrywane bezpośrednio przez Ministerstwo, a wynoszące koło 700.000 M.

Niezwykle rozwiniętej i skutecznej sześćdziesięcioletniej pracy „Zentralstelle“ należy przypisać rozwój i wysoki stan rękodzieła wirtemberskiego.

C). Belgia

I. Kooperacya.

Organizacya czysto gospodarcza rzemieślników jest zgrupowana w Belgii wyłącznie w stowarzyszeniach kooperacyjnych i po części w związkach zawodowych. Innych instytucyi, w tym celu specyalnie utworzonych, niema tam. O ile jednak kooperacya robotnicza (szczególniej spożywcza) i rolnicza są w Belgii niesłychanie rozwinięte, o tyle kooperacya mieszczaństwa (Mittelstand, classes moyennes), szczególniej kredytowa, pomimo swych świetnych początków koło 1848 r., jest można powiedzieć obecnie w stanie anarchii, a to dzięki niedostatecznemu ustawodawstwu oraz brakowi poparcia ze strony rządu. Tem to bardziej jest uderzające, że Belgia (wraz z Luxemburgiem) kroczy na czele państw europejskich pod względem ustawodawstwa na korzyść klas średnich; również i samopomoc rękodzielników w innych kierunkach, jak zwalczanie kredytowania, podniesienie technicznego stanu, wykształcenia zawodowego etc. stoi niesłychanie wysoko.

1.) Współdzielcza organizacya kredytowa.

Stan kredytu w Belgii przedstawia pewne podobieństwo z Galicyą, chociaż z innych powodów. Mianowicie od dłuższego czasu rozwój ekonomiczny kraju idzie w kierunku jaknajwiększego zaangażowania w przemyśle i handlu zagranicznym. Wszystkie kapitały narodowe są tą akcyą pochłonięte do tego stopnia, że w ostatnich czasach stał się fakt niezmiernie ciekawy: w kraju tak bogatym i znanym z obfitości kapitału w czerwcu b. r. kurs renty belgijskiej znacznie spadł. W dyskusyi dziennikarskiej, powstałej z tego powodu, za powód tej niepokojącej zniżki podawano emigracyę kapitału za granicę za znaczniejszymi stosunkowo zarobkami, które stamtąd ciągną przemysł i handel. Zaangażowanie to ułatwia kapitałom belgijskim organizacya finansowa kraju. Opatrzony przez państwo przywilejami prywatny bank narodowy („Banque nationale de Belgique“) wraz z państwową kasą oszczędności, rozporządzającą świetnie rozwiniętą siecią filii, wysysają w olbrzymich masach z całego kraju drobne kapitały i oddają je w formie wielkiego kredytu na usługi wielko-kapitalistycznej organizacyi przemysłu, która je znów forsuje za granicę. Bank narodowy czyni to dla znacznych na tych interesach zarobków, o które mu jako prywatnej instytucyi jedynie chodzi; zupełnie zaś ignoruje krajowe potrzeby drobnomieszczaństwa, przedstawiające drobniejsze pozycye. Równocześnie te dwie potężne instytucye, pracujące razem, posiadają dzięki swej scentralizowanej, a uprzywilejowanej przez państwo, organizacyi faktyczny monopol finansowy i narzucają swój system całemu krajowi, który do ich warunków musi się zastosować, jako do jedynego źródła reeskontu. Stąd i w prywatnych instytucyach wielka trudność i drożyzna drobnego kredytu. Powstaje tedy paradoks: niezwykła obfitość kapitału daje tani wielki kredyt, lecz powoduje drożyznę drobnego kredytu. Wielki kredyt opłaca 2—3%, — normalna zaś stopa drobnego 7—10%.

Powyższe uwagi nie polegają jedynie na osobistej obserwacyi. Potwierdzały je interesowane koła rzemieślnicze, z któremi się stykałem, potwierdził je również p. Dr. H. Lambrechts, szef sekcyi w Ministerstwie przemysłu i pracy, referent „Office des métiers et négoces", z którym w tej sprawie konferowałem. Wskazał mi on przytem na swą pracę „Le crédit des classes moyennes en Belgique", w której zwracał uwagę na ten stan rzeczy, zaniedbywany przez każdy rząd bez względu na przynależność partyjną.

W takich warunkach jedyny ratunek dla klas średnich przedstawia kooperacya. Rzeczywiście też zaczęła ona bujnie rozwijać się w Belgii już od roku 1860. Lecz miała ona do zwalczania wiele trudności: 1) brak odpowiedniego ustawodawstwa (rewizyi ustawowej) 2) niesprzyjającą organizacyę finansową, powodującą brak lokalnych kapitałów, wskutek czego kooperacya belgijska zmuszona jest pracować głównie własnymi funduszami, zbieranymi w najrozmaitszy sposób, oraz dobrze (4%) oprocentowanemi obligacyami. Przeszkodom tym można było przeciwstawić świadome poparcie rządu, lecz tego brakło. Wskutek tego cały ruch musiał albo upadać i wegetować, albo przystosować się do warunków i oddać na usługi wielkiego kapitału i spekulacyi. Do tej ostatniej alternatywy pchała zresztą pokusa zysku.

Nic dziwnego, że jej uległa prawie w zupełności dawniejsza kooperacya belgijska, reprezentowana przez spółki systemu Schulzego. Dopiero w ostatnich czasach zaczyna się znowu budzić przeciwny prąd. Szuka się nowych dróg, lecz dla braku wszelkiego poparcia od rządu, dla braku jednolitej akcyi, panuje jeszcze wciąż pewna anarchia tak w formach, jak w działalności. Zrozumiano już jednak, że dotychczasową drogą iść nie można; rząd właśnie wniósł w jesieni r. 1909 do Parlamentu projekt centralnej organizacyi finansowej dla stowarzyszeń kooperacyjnych miejskiego drobnego kredytu („Caisse Centrale du crédit professionnel"), która przez narzucenie swych warunków przy udzielaniu kredytu będzie w stanie również wnieść pewien ład do tej kooperacyi. Według złożonego projektu kasa będzie udzielać kredytu tylko Związkom stowarzyszeń zawodowych, organizującym drobny kredyt, oraz pojedynczym spółkom opartym na zawodowej podstawie. W statutach związków i spółek lokalnych mają być zastrzeżone: 1) działanie na ograniczone koła klienteli; 2) wymaganie zawodowego (drobnoprzemysłowego) charakteru; 3) ograniczenie dywidendy; 4) ograniczenie wysokości udziału, ilości udziału w jednem ręku, liczby głosów jednego członka; 5) zobowiązanie do poddania się kontroli państwa względnie C. Kasy, mianowicie co się tyczy prawidłowej rachunkowości i celowego, a należytego użycia kredytu; 6) przyjęcie statutu normalnego i jednolitej rachunkowości; 7) tworzenie nienaruszalnej rezerwy. C. Kasa ma być prowadzona jako instytucya państwowa i udotowana przez państwo kwotą 3 mil. fr. Projekt ten, po którym interesowane koła dużo się spodziewają, spoczywa jeszcze w komisyi. Równocześnie zaś rękodzielnicy i drobni kupcy belgijscy przygotowują się, szczególniej za pomocą związków zawodowych, do rozwinięcia akcyi, która według ogólnej opinii, według wszelkich danych i symptomów, oraz wnioskując z dotychczasowych prób i projektu organizacyi C. Kasy, będzie kooperacyą zawodową. Celem przyspieszenia uchwalenia ustawy o C. Kasie wniosła obecnie (lipiec 1910 r.) Liga drobnomieszczaństwa belgijskiego w Antwerpii odpowiednią petycyę do króla.

Ustawodawstwo belgijskie zna dla kooperatyw dwie formy organizacyjne: „Unions du crédit" według ustawy z 1901 r., oraz „Sociétés coopératives", oparte na ustawie z 1873 r., zmienionej w r. 1886.

a) Pierwszy typ istniał już od 1848 r. na podstawie przywilejów królewskich, jednak z powodu braku zajęcia się nim przez ustawodawstwo, można powiedzieć, upadł. Jest to bardzo oryginalnie pomyślana organizacya, przedstawiająca spółkę o zmiennej ilości członków i kapitału zakładowego, przeznaczoną do udzielania eskontu członkom. Kredyt przyznany członkowi przedstawia zarazem jego odpowiedzialność za zobowiązania Spółki; z sumy tej wpłaca się 5% jako właściwy udział. Obecnie istnieje takich organizacyi 6, z których największą jest

„Union du crédit“ w Brukselli. Po za swą ciekawą, wielokrotnie zresztą opisywaną, organizacyą statutową, nie przedstawiają te kooperatywy ciekawszych szczegółów. Członkiem może być każda własnowolna osoba, interesa są prowadzone ściśle po bankowemu. Wogóle ich organizacya wewnętrzna jest obrachowaną na większe interesa i tylko ubocznie pracują one w kredycie rzemieślniczym, o ile daje on bankowe zabezpieczenie. Jednem słowem organizacye te przerodziły się w instytucye spekulacyjne, o czem najlepiej świadczy fakt, że w ostatnich latach kilka z nich przemieniło się na spółki akcyjne.

b) Drugi typ jest reprezentowany w Belgii dość licznie. Jest on dostępny także dla kooperatyw niekredytowych. Pozwolę sobie przytoczyć, kilka dat statystycznych, zaczerpniętych z materyałów przedstawionych przez „Office de métiers et négoces« na wystawie międzynarodowej w Brukseli i zebranych umyślnie w tym celu, statystyka bowiem kooperacyi belgijskiej wogóle stoi niesłychanie nisko.

Mianowicie z końcem roku 1908 było wogóle 946 Spółek współdzielczych. Ciężkie położenie kooperacyi, o którem wyżej wspomniałem, najlepiej ilustruje fakt, że w r. 1908 założono nowych 98 spółek, a rozwiązało się 65. Z 946 istniejących spółek było konsumcyjnych 394, dla wspólnego zakupna surowców itp. 82, produkcyjnych kapitalistycznych 84, ubezpieczeniowych 66, kredytowych 45, „des dockers“ 30, produkcyjnych robotniczych 26, mieszkaniowych 24, aptekarskich 24, rozmaitych 189. Z pomiędzy 946 Spółek 195 było zorganizowanych na podstawie zawodowej między członkami tego samego zawodu. Ogółem liczyły te Spółki 323.000 członków, z czego na kredytowe wypada 24.000 członków. Dane co do interesów są znane z 783 spółek. Obrót ich ogólny (affaires contractées) wynosił 959.094.825 fr., z czego na 34 kredytowe przypada 836.121.596 fr.

Spółki współdzielcze kredytowe (45) są reprezentowane p r a w i e wyłącznie przez „Banques populaires“ (banki ludowe), których jednak według materyałów statystycznych *drukowanych* mogłem naliczyć tylko 20, względnie 21.

m) Banki te, złączone w związek „Fédération des sociétés coopératives“ pod kierownictwem p. d'Andrimont, są oparte na systemie Schulze'go i dostępne dla każdej własnowolnej osoby. Trudności finansowe, o których wyżej wspomniałem i nieumiejętność zorganizowania odpowiedniego pokrycia ryzyka, można powiedzieć, złamały ich początkowe tendencye współdzielcze. Obecnie są to właściwie banki, pracujące na zysk, bez żadnego wpływu wychowawczego, dające kredyt albo przypadkowy albo na zupełnie „pewne“ materyalnie interesa. Najlepiej o ich działalności świadczy fakt, że jeden z nich (Banque populaire pour l'arrondissement d'Anvers) rozdzielił dywidendę 17% w r. 1909. Interesa tedy, zawierane przez nie z rękodzielnikami, poddane są ogólnym wymaganiom bankowym, są bardzo wysoko oprocentowane i nie przedstawiają nic ciekawego dla przedmiotu naszych studyów. Spotkałem się z ogólną opinią (pp. Schoonheydt, Lambrechts, Fauconnier i in.), że banki te wyzyskują rzemieślników. Kilka z nich jednak uwzględnia bardziej interesa rzemieślnicze. Są one wyrazem najświeższych dążności, o których wspomniałem wyżej, i przedstawiają pewien specyalny typ, przeznaczony dla drobnego kredytu. Z banków ludowych powyższego zreformowanego typu, dających zresztą drogi kredyt dzięki trudnym warunkom finansowym, zwiedziłem 2, z których szczególniej pierwszy zasługuje na uwagę.

X). „S o c i é t é m u t u e l l e d u c r é d i t“ w Brukselli została założona w 1904 r. i ma za okrąg działania te kilka gmin, które stanowią aglomeracyę brukselską. Spółka udziela obecnie pożyczek do wysokości 300 fr., a eskontuje weksle do wysokości 1500 fr. jednemu członkowi.

Celem nabycia prawa do kredytu musi klient nabyć jeden przynajmniej udział w kwocie 10 fr., do którego tylko ogranicza się jego odpowiedzialność. Z nabyciem udziału połączone jest zobowiązanie do zapłacenia opłaty wstępnej w kwocie 10 fr., wpływającej do ustawowego funduszu rezerwowego, oraz nadto taksy 10 fr., która idzie do funduszu zapasowego (II dobrowolna rezerwa-fonds de prévision). Zapłaciwszy to wszystko, ma członek prawo do stałego kredytu 100-200 fr.. a o ile potrzebuje większego kredytu (w granicach maksymalnego), to musi nabyć nowy udział i zapłacić nową taksę do funduszu zapasowego. Nadto

przy eskoncie każdego weksla zatrzymuje się pewna kwota w wysokości koło 1% na zabezpieczenie. Spółka bowiem eskontuje traty normalnie tylko z dwoma podpisami, lub nawet podpisane tylko przez wystawcę (bez akceptu), albo też akcepty członków za jedynem zabezpieczeniem w regule przez wystawienie ogólnej deklaracyi, poręczającej za zaprowizyonowanie i płatność weksli całym majątkiem oddawcy. W razach wątpliwych lub przy wyższych kredytach żąda się dopiero dodatkowego zabezpieczenia. Z powyższych zatrzymań formują się nowe udziały i opłaty do funduszu zapasowego. Gdy zatrzymania te przekroczą liczbę udziałów wymaganych dla danego kredytu, to spółka zakupuje z nich dla członka papiery wartościowe, które mogą stanowić zabezpieczenie jego kredytu, lub też są zwracane członkowi. Na każdą taksę wpłaconą do funduszu zapasowego otrzymuje członek t. zw. „bon de participation" t. j. dowód uczestnictwa, zaopatrzony numerem porządkowym, lecz mimo to niema żadnego prawa przy wystąpieniu do tego funduszu. Pewna część czystego zysku zostaje używana na amortyzacyę powyższych dowodów uczestnictwa przez losowanie. Wylosowany bon otrzymuje 50 fr.; losuje się co roku kilka bonów w miarę jak na to pozwalają zyski. O ile właściciel rezygnuje z wygranej, to może przed losowaniem sprzedać spółce swój bon za 10 fr. czerpanych z czystego zysku. W powyższej organizacyi funduszu zapasowego, według wyjaśnień organizatora spółki p. A. Charlier, ma się urzeczywistniać myśl ubezpieczenia od strat przez rozłożenia ryzyka na wszystkich członków korzystających z kredytu. Nadto fundusz ten dostarcza kapitału obrotowego, o który trudno wobec ciężkich warunków finansowych. Kapitał obrotowy uzupełnia dalej spółka 1) reeskontem w „Union du crédit de Bruxelles", 2) obligacyami, wypuszczonemi na kwotę 10.000 fr. po 25 i 50 fr. sztuka, oprocentowanemi po 4%, a płatnemi po 4 latach od dnia zakupna, 3) wkładkami na rachunek bieżący oprocentowanemi po 3 lub $3^1/_2$%. Nadto spółka utrzymuje dla członków wzajemną kasę oszczędności.

Udzielanie kredytu przez spółkę przybiera, jak wspominałem, formę akceptu członków lub dyskonta weksli, często nieakceptowanych. Przy dyskoncie zwraca się baczną uwagę, by weksle miały pokrycie w rzeczywiście zawartych i wykonanych zawodowych interesach członka („traites provisionnées"), lub przynajmniej będących w trakcie wykonania. W tym celu spółka ma prawo badać książki członków i zasięgać o nich informacyi, których koszta ponoszą członkowie. Spółka wydaje też dla członków miesięczne sprawozdania ze swych czynności wraz z krótkimi artykułami z zakresu rachunkowości. Każdy członek jest obowiązany pismo to prenumerować (1.20 fr. rocznie). Stopa procentowa jest o 2% wyższa od stopy banku narodowego (3-$3^1/_2$) więcej $^1/_4$% prowizyi. Do tego należy dodać zatrzymania na każdym „bordereau", towarzyszącym wekslowi, koszta wywiadów, prenumeraty, stratę miejsca, obcięcie liczb odsetkowych i td. — tak, że obecnie n. p. efektywna stopa wynosi 7-8%. Czysty zysk rozdziela się jak następuje: 25% wpływa do funduszu rezerwowego, część dalsza idzie na dywidendę od udziałów po 3%, reszta na amortyzacyę bonów uczestnictwa; po ich zamortyzowaniu powyższa reszta będzie szła w połowie na rozmaite fundusze zapasowe, w połowie zaś na częściowy zwrot członkom zapłaconych kosztów i odsetek (bonifikacya, rodzaj dywidendy towarowej). W dniu 31|5. 1910 r. spółka liczyła 103 członków, przy założeniu zaś w roku 1904 tylko 7-dmiu. Członkowie ci pochodzą prawie wyłącznie ze sfer drobno-mieszczańskich. W statucie zastrzeżeń zawodowych niema, jednak w ogłoszeniach swych i publikacyach spółka wszędzie zaznacza, że „Société a surtout pour but de venir en aide aux petits industriels et commerçants". Również i interesa spółki znacznie się rozwijają, jak świadczy poniżej zamieszczony bilans. Świadczy to, że spółka znajduje uznanie wśród warstw drobno-mieszczańskich pomimo swego drogiego kredytu; jest to dowodem, jaka panuje w Belgii trudność o drobny kredyt. Zresztą organizacya spółki przedstawia dużo trafnych myśli, jednak udaremnionych przez trudności finansowego ustroju kraju, z któremi musi walczyć.

Ostatni bilans z 31/12. 1909 r.

Aktywa.

Kasa			1.034.01 fr.
Bankierzy			
nasze papiery złożone na podkład		17.660.59 fr.	
zatrzymania specyalne, rach. bież. etc.		4.365.66 »	
reeskont niewykupiony		26.730.43 »	48.756.68 fr.
Rachunek bież. rozmaici dłuż.			1.028.80 „
Efekta w portfelu			1.008.78 „
Obligacye w portfelu (własne)			16.500.— „
„ wystawione			3.500.— „
Podkład: depozyta			3.484.— „
Ruch. i koszta urządzenia			1.934.55 „
Czasopismo			238.50 »
Odsetki od naszych papierów			211.44 „
Kasa wywiadowcza			35.— „
Papiery deponowane			9.000.— „
Papiery w portfelu			862.- „
Kasa oszczędności			8.48 „
			84.452.24 fr.

Passywa.

Kapitał udziałowy			2.820.— fr.
Rezerwy: fund. rezerw.		1.274.28	
„ zapas.		2.102.45	3 376.73 „
Rozmaite: fund. na koszta specyalne			165.34 „
Bankierzy: efek. reesk. nie wykupione			26.730.43 „
Rach. bież.: rozmaite		327.57	
deponenci		10893.35	
poż. na zast. pap.		6460.—	17.680.92 „
Zatrzymania na efek.			915.41 „
Obligacye wypuszczone			20.000.— „
Podkład.: deponenci			3.484.— „
Reeskont portfelu			4.60 „
Odsetki dłużne od obligacyi			104.78 „
Papiery: deponenci			9.000.— „
Fundusz amort. bonów uczestnictwa			9.56 „
Czysty zysk			160.47 „
			84 452.24 fr.

Rachunek zysków i strat.

Winien	Lokal, podatki ubezpieczenie	670.37 fr.
	Utrzymanie, światło, opał	160.23 „
	Wynagrodzenie personalu	816.20 „
	Koszta biurowe i rozmaite	179.86 „
	Zarząd i nadzór	516.74 „
	Do funduszu spec. na koszta procesowe	58.82 „
	Amort. ruch. i kosztów urządzenia	58.82 „
	Zysk	160 47 „
		2621.51 fr.
Ma	Odsetki i prowizye	1.061.51 fr.
	Podnajem i rozmaite zwroty	1.560.— „
		2.621.51 fr.

Y) Drugi tego rodzaju bank: „Burgerkrediet, te Antwerpen“ („Bankue: Crédit Bourgeois à Anvers“) w Antwerpii nie przedstawia wielkiego interesu, gdyż nie jest specyalnie dostosowany do potrzeb drobnego kredytu, a tylko traktuje go obok innych interesów. Założony w 1900 r. miał na celu początkowo stać wyłącznie na usługi drobnego kredytu; jako tego rodzaju instytucya wegetował lat kilka, aż w 1905 r. zreorganizował się na wzór innych banków ludowych (systemu Schulze'go), stał się bankiem spekulacyjnym, idącym na zysk, i od tego czasu rozwija się pomyślnie. Zajmuje się prawie wyłącznie eskontem i warrantażem. Ostatni bilans z 31/12. 1909 r. przedstawiał się następująco:

Aktywa.

Ruchomości	1·— fr.
Kaucye i depozyta	683.975·— „
Udziały do wpłacenia	9.600·— „
Banki	36.354·75 „
Kasa	33.336·25 „
Portfel	264.495·95 „
Efekta w obiegu	20.280·50 „
Dłużnicy różni	40.816·05 „
Portfel-Warranty	41.753·80 „
Pożyczki na papiery	40.854·— „
	1,171.467·30 fr.

Passywa.

Kapitał udziałowy suskr.	299.200·— fr.
Fundusz rezerwowy	11.452·69 „
Reeskont	1.206·34 „
Kaucye i depozyta	683.975·— „
Kasa oszczędności	37.942·80 „
Dywidenda niepodnies.	123·75 „
Wierzyciele rozmaici	112.451·82 „
Czysty zysk	25.114·90 „
	1,171.467·30 fr.

Rachunek zysków i strat.

Winien:

Koszta ogólne	12.652·76 fr.
Reeskont	1.206·34 „
Zysk	25.114·90 „
	38.974·-- fr.

Ma:

Odsetki, prowizye i t. d.	38.511·25 fr.
Zwrot wierz. amortyz.	462·75 „
	38.974·— fr.

Rozdział czystego zysku.

5% do funduszu rezerwowego	1.255·75 fr.
5% od udziałów	11.164·47 „
5% komitet. eskont. i radzie nadzorczej	1.255·75 „
10% zarządowi i komisyi kontr.	2.511·50 „
Do funduszu zapasowego	8.927·43 „
	25.114·90 fr.

n) Ostatnią i najświeższą formą drobno przemysłowego kredytu kooperacyjnego w Belgii są „Caisses du crédit“ w Enghien i Tournai oraz spółka „Helpt U Zelve“ w Wetteren, zorganizowane również na ustawie o spółkach współdzielczych. Ostatnia z nich najdawniej założona, bo w r. 1902, opiera się na poręce ograniczonej i zajmuje się udzielaniem kredytu członkom jedynie w formie akceptów i pożyczek na skrypt dłużny z powodu braku kapitału; jest ona zresztą zbliżona do typu banków ludowych. Natomiast spółka w Tournai jest ściśle wzorowana na „Caisse du crédit“ w Enghien, którą dokładniej opiszę, gdyż zwiedziłem ją, jako jedną z najciekawszych belgijskich organizacyi.

Utworzona w r. 1907, opiera się na poręce nieograniczonej, a to celem łatwiejszego uzyskania kredytu. Udział wynosi 100 fr. Członkiem może być tylko członek miejscowej „Union des Commerçants et Artisans d' Enghien“. Członkami zaś tej ostatniej mogą być tylko drobni kupcy i rzemieślnicy mieszkający w Enghien, oraz inne osoby o ile udział ich jest pożądany dla specyalnych korzyści. Organizacya spółki, której zasady inicyator jej ks. Berger usilnie mi zalecał, jest następująca.

1) Spółka nosi zawodowy charakter, który wyżej zaznaczono.

2) Obejmuje mały okrąg działalności; miasteczko Enghien ma 5.000 ludności.

3) Administracya spoczywa w ręku małej grupy ludzi, o ile możności z poza grona interesowanych. Zarząd więc składa się tylko z trzech członków, również i rada nadzorcza. Wybory odbywają się z potrójnej listy, przedstawionej przez ustępujące organa zawiadowcze.

4) Udzielanie kredytu jest połączone z działalnością wychowawczą, a otwiera się go jedynie na cele produkcyjne i zawodowe. Kredyt jest oparty wyłącznie na interesach członków, rzeczywiście uskutecznionych. Przy każdem zapotrzebowaniu kredytu można żądać od członka przedłożenia książek i rachunków, udowadniających jego pretensyę do klienta, lub poczynione zamówienie na robotę, względnie rachunek dostawcy. Nie jest wymaganem, by księgi te były prowadzone ściśle według przepisów kodeksu handlowego, lecz wymagany jest porządek w fakturach i taki stan rachunków, by z nich można było wnioskować o stanie interesów członka. Spółka ma prawo udzielać wskazówek co do prowadzenia książkowości, do których członek ma obowiązek się zastosować. Co roku nadto „Union“ daje kurs rachunkowości kupieckiej dla swych członków, a więc i dla członków kasy. Wreszcie prawie nigdy członek nie dostaje pieniędzy do ręki, o ile chodzi o kredyt obrotowy. W tym celu wszystkie wypłaty z wekslów i rachunków dostawcom członków uskutecznia sama spółka, sama też wykupuje frachty kolejowe i t. p.

Podobne postępowanie jest niesłychanie doniosłem z wielu względów i czyni zbyteczną wszelką skomplikowaną niemiecką „Beleihung der Buchforderungen“, czy to „direkte“ czy „indirekte“.

5) Spółka uprawia: *a*) interes wkładkowy w rachunku bieżącym, *b*) kredyt (ouverture du crédit) gotówkowy lub przez eskont weksli. Wkładki są oprocentowane po 3.25% t. j. o 0.25% wyżej od kasy oszczędności państwowej, a to dla zachęcenia deponentów. Fundusze swe spółka czerpie nadto z kredytu w „Banque Nationale“, który ma otwarty do wysokości 100.000 fr. na 3%, dzięki swej nieograniczonej poręce i zamożności kilku członków. Otwarcie kredytu zależnem jest od uchwały zarządu; poszczególna wypłata od wyznaczonego członka zarządu, „administrateur délégué“. Otwarty kredyt może być zabezpieczony przez kaucye t. j. *a*) papiery wartościowe, *b*) poręką osobistą, *c*) hipotekę, *d*) zastaw maszyn (privilège), *e*) zastaw towarów, *f*) gotówkę; albo też tylko przez deklaracyę, w której się członek zobowiązuje do oddawania do dyskontu jedynie pewnych i zaprowizyonowanych weksli, dając na ich pokrycie cały swój majątek i t. p.; albo wreszcie przez połączenie obu powyższych rodzajów gwarancyi. Kredyt gotówkowy, o ile jest przyznany, obraca się jedynie w granicach zabezpieczenia przez kaucye i jest prowadzony w formie rachunku bieżącego. Eskont zaś może być zabezpieczony zależnie od okoliczności i wysokości tak w pierwszy jak i drugi sposób. Rezerwowanie kredytu, zabezpieczonego przez kaucye, na pokrycie zobowiązań członka z eskontu lub z akceptu jest dla tego praktykowanem, ponieważ eskon-

tuje się prawie wyłącznie traty, podpisane tylko przez wystawcę i akceptanta, albo też nawet nieakceptowane, o ile spółka sprawdzi, że odnośna robota jest w toku lub pretensya zbyt mała, by żądać od przekazanego akceptu. W tym wypadku, jeżeli zapada termin płatności weksla, a odnośna pretensya nie jest jeszcze przez klienta uiszczona członkowi, to spółka może weksel prolongować, albo też sama wystąpić przeciw klientowi o zwrot pretensyi, biorąc odpowiednie pełnomocnictwo od członka. O ile trata ma więcej podpisów, a bardzo często nawet i bez tego, to może eskont przekroczyć granicę otwartego zabezpieczonego kaucyami kredytu i być zabezpieczonym jedynie przez ogólną deklaracyę, a nawet czasem wogóle przejść kwotę przyrzeczonego członkowi kredytu. Niewykupiony weksel musi być przez członka pokryty gotówką, jeżeli otwarty kredyt nie wystarcza na jego pokrycie. Wszelkie kredyty gotówkowe są oprocentowane po 4%, która to stopa zawsze może być podniesiona do stopy eskontu przez bank narodowy weksli nieakceptowanych (obecnie $3^1/_2$%), więcej $^1/_2$%. Stopa eskontowa jest o $^1/_2$% wyższa od stopy banku narodowego (obecnie 3%), wynosi więc teraz $3^1/_2$%, więcej $^1/_8$% prowizyi oraz koszta prezentowania. W razie niewykupna weksla w terminie płaci jego oddawca 0,05% tytułem kary, jeśli zaś niewykupno powstało z jego winy 0,20%.

6) Czysty zysk ma być według statutu rozdzielony jak następuje: 5% do funduszu rezerwowego, mającego według ustawy służyć do pokrycia strat w razie rozwiązania spółki; następnie oprocentowuje się wpłacone udziały po 5%; dalej pewna suma (najwyżej $^1/_3$ czystego zysku) idzie do II-go fanduszu rezerwowego, służącego do pokrycia strat bieżących; reszta dzielić się ma na dwie połowy z których jedna rozdziela się per capita między członków, a druga rozdziela się między członków w formie dywidendy w stosunku do zawartych przez nich w danym roku interesów, tak biernych, jak czynnych.

Spółka rozwija się dobrze. Świadczy o tem liczba członków (63), oraz praca wyłącznie prawie własnymi i lokalnymi funduszami. W dniu mej bytności np. cały kredyt w banku był nienaruszony. Dowodzi to wielkiego zaufania do spółki jeśli zważymy, że równocześnie wszystkie banki ludowe muszą uciekać się do wysoko oprocentowanych obligacyi dla zyskania funduszów. Zaufanie to bezwarunkowo zawdzięcza spółka niebankowemu charakterowi swych interesów i wciągnięciu całego życia gospodarczego członków w zakres swego działania.

---

2) Spółki wytwórcze.

Belgijskie rzemieślnicze spółki wytwórcze są oparte również na ustawie o spółkach współdzielczych z 1873/86 r. i rozwijają się dużo lepiej i prawidłowiej od spółek kredytowych. Odnośne dane statystyczne zostały przedstawione już wyżej. Najoryginalniejszym ich rodzajem są spółki dla zakupna maszyn (syndicats du petit outillage). Pozostają one w związku z akcyą rządu, mającą na celu podniesienie techniczne rzemiosła. Spółki surowcowe, magazynowe itp. nie przedstawiają zbyt wielu ciekawych stron dla znających takie spółki niemieckie, gdyż są zorganizowane na ich wzór. Natomiast spółki produkcyjne są bardziej niż w Niemczech rozwinięte i rozpowszechnione ze względu na pewne tendencye społeczne i wielką konkurencyę w rzemiośle ze strony wielkiego przemysłu. Poniższy opis kilku zwiedzonych przezemnie spółek daje pojęcie o działalności kooperacyi belgijskiej. Ogólnych bowiem wyników nie sposób zebrać przy obecnym stanie statystyki kooperacyi belgijskiej.

a) „Syndicaatvoor het ankoopen van kleine werktuigen“ w Antwerpii został założony w r. 1903 na skutek odnośnej akcyi rządowej, rozpoczętej w tym roku. Rząd opracował wówczas statuta normalne dla tego rodzaju stowarzyszeń, stawiając im za cel rozpowszechnianie wiadomości technicznych, zaznajamianie rzemieślników z odpowiedniemi maszynami, pożądanemi dla

ich warsztatów, przez wystawy wędrowne, kursa itp., zakupno maszyn i odsprzedaż ich członkom, oraz pośrednictwo w dostarczaniu na ten cel członkom kredytu. O ile rzemieślnik należy do takiego syndykatu, może się udać do „Office des métiers et négoces“ z prośbą o pomoc w przeobrażeniu swego przedsiębiorstwa na maszynowe. Rząd wysyła wówczas bezpłatnie swego inżyniera, który bada możliwość przeobrażenia ze względu na klientelę, warunki miejsca i lokalu, majątek rzemieślnika, rentowność i koszta. W razie znalezienia odpowiednich warunków rząd udziela syndykatowi bezpłatnie wypracowany kosztorys oraz subwencyę wynoszącą 5% kosztów nabycia maszyn, lecz w każdym razie nie większą, jak 150 fr. Według statutu tych spółek członek musi złożyć sam 20% ceny kupna, o resztę zaś stara się sam syndykat, utrzymujacy w tym celu stały stosunek z jakąś instytucyą finansową. Pożyczkę z odpowiedniego banku spłaca sam członek zwykle w 3—5 latach, spółka zaś uzyskaną gotówką spłaca od razu maszyny, przez co ma od fabryk znaczne ustępstwa. Spółek takich jest obecnie 24, projektowanem jest utworzenie ich związku. W latach 1904—1909 „Office“ załatwił przychylnie 818 próśb o pomoc; w pierwszym kwartale 1910 r. wpłynęło podań 115.

W sposób powyższy jest również zorganizowana spółka antwerpska. Członkowie jej mają kredyt na maszyny w „Banque populaire pour l'arrondissement d' Anvers“ na 4%, włączając w to i premię ubezpieczeniową. Korzystają z niego w ten sposób, że akceptują weksel na odpowiednią kwotę, ciągnięty przez spółkę. Weksel ten eskontuje Bank. Udział w spółce wynosi 100 fr., z czego 10 fr. ma być wpłacone, a reszta stanowi niejako porękę. Dywidenda jest ograniczona do 3%. Przyjętym być może tylko rękodzielnik, pracujący przynajmniej od 3 lat w swym zawodzie samoistnie. Przez 6 lat swej działalności spółka sprzedała już maszyn za 60000 fr.; maximum zakupna jednego członka wynosi 3000 fr., przy wyższych kwotach spółka nie pośredniczy w dostarczaniu kredytu.

Dzięki uprzejmości p. Dra H. Lambrechtsa miałem sposobność zwiedzić w Brukselli pracownię piekarską p. Le Bon, przeobrażoną w maszynową przy pomocy brukselskiego syndykatu maszynowego. Koszta nabycia motoru elektrycznego, maszyny do zarabiania ciasta, mechanicznego rozdzielacza ciasta i maszyny do trzepania worków z mąki, oraz koszta budowy pieca grzanego gorącem powietrzem wynosiły koło 13000 fr., rozszerzenie pracowni (w piwnicy pod ulicą) i sklepu kosztowało 10000 fr., Miałem sposobność stwierdzić niezrównaną wyższość wyrobów powyższej piekarni, porównując je z wyrobami sąsiedniej niemaszynowej. To też właściciel jej robi majątek, miał bowiem od razu tak znaczne zarobki, że z nich w ciągu 2 lat spłacił całe urządzenie. Naturalnie podobne przeobrażenie jest przedewszystkiem korzystne dla większego rzemieślnika i obliczonego na lepszą klientelę.

b) „De vereenigde Bakkersbazen“ („Les Patrons Boulangers réunis“) w Antwerpii przedstawia typ ślicznie zorganizowanej spółki produkcyjnej. Forma spółki produkcyjnej nie jest pożądana dla piekarstwa, gdyż zabija tradycyjną samodzielność i dawne metody pracy, co w innych zawodach nie jest przy organizacyi spółki produkcyjnej koniecznem. Ponieważ jednak przeobrażenie pracowni w maszynowe nie było dostępnem dla najbiedniejszych piekarzy, ich zaś właśnie zaczęła masowo rujnować w Antwerpii powstająca konkurencya partyjnych spółek spożywczych i wielkiego przemysłu, przeto jedynym ratunkiem dla tych licznych mas okazała sie organizacya spółki produkcyjnej. Założona w 1900 r. po zwalczeniu wielu wstępnych trudności, szczególniej w stosunku do klienteli, rozwija się obecnie bardzo dobrze, tak że zmuszona jest w roku bieżącym rozszerzyć swą pracownię. Maszyny pędzone są elekrycznością, a piec ogrzewany węglem. Urządzenie wewnętrzne kosztowało 12000 fr. i jest już w całości zamortyzowane; za najem lokalu płaci spółka 4200 fr. rocznie. Czysty zysk rozdziela się: 5% do funduszu rezerwowego, dalej odpowiednia kwota na 5%-ową dywidendę od udziałów, reszta na amortyzacyę i do funduszu zapasowego, chociaż jest również przewidziana dywidenda towarowa.

Organizacya wewnętrzna jest następująca:

Spółka w swej pracowni wypieka chleb itd. według zamówień członków, pracując własnym personalem, do którego zresztą może wstąpić każdy członek. Wieczorem do 6-tej godziny musi każdy członek, utrzymujący stałe stosunki ze spółką, przysłać lub przynieść zamówienie na dzień następny. Zawiadowca zlicza te zamówienia i poleca ich wspólne wykonanie. Rano zjawiają się członkowie i odbierają swe zamówienia. O ile wieczorem członek nie zgłosi się, to wypieka się mu ilość odpowiadającą zeszłotygodniowemu zamówieniu, przyczem naturalnie są przewidziane stosowne kary. Należytość jest bezwzględnie płatna z końcem każdego tygodnia. Obecnie liczy spółka 165 członków, których uratowała od ruiny. Każdy z nich ma udział po 100 fr. W r. 1909 zakupiła spółka produktów surowych za 592.914·95 fr. Spółka wykazuje bardzo małe zyski, gdyż umyślnie czyni znaczne odpisy i stara się dać członkom odrazu jak najtańszy towar. Wobec powyższej organizacyi członkowie nie prowadzą wcale pracowni w domu, tylko zajmują się sprzedażą i rozszerzaniem koła klienteli.

c) „La Commerciale du Cercle des Coiffeurs“ w Brukselli została utworzona w r. 1904 przez związek zawodowy „Cercle des Coiffeurs“. Liczy ona 62 członków z udziałami po 20 fr., fundusze swe czerpie nadto z emissyi obligacyi w kwocie 3900 fr. Przy tak małym kapitale obrotowym Spółka wykazuje corocznie koło 40.000 fr, towarowego obrotu i znaczne zyski, dzięki bezwzględnemu przeprowadzeniu systemu płacenia gotówką (payement comptant) Towary swe sprzedaje spółka członkom za dobiciem do ceny kupna dodatku 2—5%. Spółka ta jest może jeszcze bardziej ciekawa z punktu widzenia teoretycznego. Twierdzono bowiem ogólnie w literaturze, że zawody o potrzebach i technice zindywidualizowanych, jakim bezsprzecznie są fryzyerzy, nie są w stanie posługiwać się dla swych celów kooperacyą Przykład brukselskich fryzyerów dowodzi, że i w tych zindywidualizowanych zawodach znajdują się zawsze jakieś przedmioty masowego ogólnego zapotrzebowania, którego zaspokajanie kooperacyjne jest bardzo zyskownem.

II. Związki zawodowe.

Dużą rolę w akcyi gospodarczej rzemieślników belgijskich odgrywają obecnie związki zawodowe, a to z tego powodu, że ustawa o „Unions professionnelles“ z 31/3 1898 r. pozwala im się zajmować obok ogólnych zawodowych także i gospodarczymi interesami członków, organizować wspólne zakupna, sprzedaże itp., pod tym warunkiem, że rachunkowość tych interesów będzie prowadzona zupełnie oddzielnie i związek nie będzie z nich czerpał żadnego zysku. Wytworzyły się więc takie stosunki, że związki zawodowe są najenergiczniejszymi propagatorami organizacyi współdzielczej gospodarczych interesów swych członków. By ich do tego przygotować, formują one w swem łonie specyalne oddziały (services), zajmujące się wspólnem zakupnem, sprzedażą itp. Z biegiem czasu w razie odpowiedniego rozwoju sekcye jak dojrzały owoc odpadają i tworzą odpowiednie spółki współdzielcze, oparte naturalnie na zawodowym składzie członków. W ten sposób powstała prawie cała kooperacya wytwórcza. Obecnie związki zawodowe zaczynają zwracać coraz baczniejszą uwagę na współdzielczą organizacyę drobnego kredytu. W tym celu przygotowują pole przez tworzenie w swem łonie t. zw. wzajemnych kas oszczędności, oraz zbierają w rozmaity sposób na ten cel kapitały. W najbliższym zaś czasie, jako konsekwencya tej propagandy i przygotowań, wyłonią się nowe formy organizacyi drobnego kredytu, mające wskutek swego pochodzenia również charakter zawodowy, a oparte o centralną kasę dla kredytu zawodowego. W dniu 31/12 1909 liczono w Belgii 2120 związków zawodowych, z czego 1555 odpada na rolnicze. W r. 1907 zakupiły one towarów celem odsprzedaży członkom za 6.586.497 fr., w tymże roku posiadały przedmiotów do wspólnego użytku dla członków za 419.352 fr., zakupiły zaś w r. 1907 na ten cel przedmiotów za 100.470 fr.

Ze związków zawodowych jednym z najbardziej rozwiniętych jest „Union philathropique des Maîtres Tailleurs“ w Brukselli, który zwiedziłem. Założony w r. 1865, liczy obecnie 179 członków, rozporządza już bardzo znacznymi funduszami i rozwija niesłychanie wszechstronną działalność. Oprócz obrony zawodowych interesów, sądu rozjemczego itp. posiada on i utrzymuje przy bardzo

skąpej pomocy państwa wyśmienitą szkołę krawiecką, wydaje fachowe czasopismo, utrzymuje specyalnie zorganizowane biuro informacyjne o klientach, oraz „czarną księgę“ tychże, zwalcza nielojalną konkurencyę, organizuje wystawy, konkursy na najlepsze prace i tp. Nadto związek przeprowadza wspólne zakupna materyałów oraz utrzymuje w swem łonie „kasę oszczędności“, celem wyłonienia z siebie w najbliższej przyszłości spółki dla zakupna materyałów oraz zawodowej spółki kredytowej. Najświeższem dziełem związku jest zorganizowanie międzynarodowego kongresu krawieckiego z racyi powszechnej wystawy brukselskiej; miał się on odbyć w lipcu br. w Brukselli.

Dzięki uprzejmości p. adwokata Schoonheydt w Antwerpii mogłem zapoznać się nadto z organizacyą towarzystwa „Association Nationale de la petite Bourgeoisie“ w Antwerpii, będącego związkiem wszystkich stowarzyszeń i związków zawodowych drobno-mieszczańskich w Belgii, przeważnie stojących na gruncie katolickim. Działalność jego polega na koordynowaniu działalności poszczególnych związków, przeprowadzaniu odpowiednich akcyi wobec rządu i w społeczeństwie, na organizacyi kongresów, badaniu stosunków drobnomieszczańskich i t d. Wydaje on czasopismo „Le Syndical Bourgeois“ i bardzo wartościowe sprawozdania z kongresów belgijskich klas średnich, urządzanych co roku, a zajmujących się w ostatnich latach przedewszystkiem sprawami organizacyi drobnego zawodowego kredytu.

III. Działalność państwa.

Działalność rządu belgijskiego na polu popierania rękodzieła i wogóle drobno-mieszczaństwa ma za zasadę popieranie i uzupełnianie już istniejącej samopomocy interesowanych kół w miarę jej wykazanego rozwoju, i wskutek tego nie wymagała dotychczas zbyt znacznych ofiar ze strony państwa. Od roku 1899 jest ona skoncentrowana w osobnym urzędzie. Urząd ten nazywał się początkowo „Bureau des classes moyennes“ i był związany z „Direction de l'Enseignement industriel et professionnel“ przy Ministerstwie Przemysłu i Pracy. W roku 1906 zostały te 2 instytucye połączone w jeden samodzielny „Office des classes moyennes“ przy temże Ministerstwie. W r. 1908 nastąpiła dalsza transformacya, tak że obecnie akcya rządowa jest skupiona w dwóch instytucyach przy Ministerstwie Przemysłu i Pracy, mianowicie „Administration de l'Enseignement industriel et professionnel“ oraz „Office des Métiers et Négoces“. Pierwsza z nich obejmuje nadzór nad zawodowem wykształceniem przemysłowem, praktycznem i teoretycznem, wyższem i niższem. za wyjątkiem jedynie sprawy uczniów rzem. Druga ma za zadanie dbać o popieranie rękodzieła na wszystkich innych polach, a więc przedewszystkiem zajmuje się studyum położenia klas średnich w Belgii, wypracowywaniem projektów reform, nowych ustaw w tym przedmiocie, zdawaniem sprawy z ruchu na tym polu w kraju i za granicą; nadto ma na celu propagować ulepszone kontrakty nauki w rzemiośle, propagować wszelkie formy assocyacyi rękodzielniczej, czuwać nad nią, organizować akcyę, zmierzającą do podniesienia technicznego rzemiosła i td.

Działalność powyższych instytucyi jest bardzo ożywiona. „Office“ publikuje dużo prac, urządza odczyty, konkursa, ankiety, pracuje silnie nad rozwojem spółek maszynowych i td. Prawie wszędzie w zwiedzanych stowarzyszeniach znajdowałem ślady i skutki pomocy ze strony „Office“, oraz związek utrzymywany między nim a spółkami. Obecnie „Office“ wypracował projekt organizacyi Centralnej kasy dla kredytu zawodowego, o którym wspominałem; w razie jego wejścia w życie zyskałby on pośrednio znaczny wpływ na organizacyę drobnego kredytu.

D) Międzynarodowy Instytut dla badania położenia klas średnich.

Gdy koło roku 1890/5 państwa europejskie, a przedewszystkiem Niemcy, Belgia i Austrya zaczęły spełniać pewne życzenia rzemieślników i wogóle t. zw. klas średnich, to czyniły to raczej z pobudek politycznych, wskutek nacisku in-

teresowanych warstw, niż dla celów świadomej polityki społecznej, z góry zamierzonych. Gdy raz jednak początek został dany, wglądnięcie w położenie klas średnich i siła okoliczności zmusiły rządy do prowadzenia w dalszym ciągu konsekwentnej „Mittelstandspolitik“, dążącej do utrzymania i wytworzenia silnej warstwy średniej posiadającej, niezbędnej dla równowagi społecznej i stanowiącej potężny punkt oparcia dla organizacyi państwowej. Do rozwoju tej polityki przyczynił się w pierwszym rzędzie tak zw. ruch drobno-mieszczański, który nie ograniczył się do politycznej strony kwestyi, lecz potrafił wytworzyć odpowiedni ruch naukowy, mający już wybitnych teoretyków, jak np. profesor Ruhland. Dzięki temu potrafił on ogarnąć już i Francyę i Włochy, a nawet Węgry i Anglię, gdzie się już bardzo silnie odbił na polityce państwowej. Z biegiem czasu okazało się koniecznem wytworzyć specyalną instytucyę, któraby była terenem do wymiany doświadczeń i informacyi o stanie rzeczy w poszczególnych państwach, oraz pracowała nad pogłębieniem teoretycznych podstaw współczesnej socyalnej polityki na korzyść klas średnich tak miejskich, jak wiejskich. W tym celu utworzony został w roku 1903, na umyślnym zjeździe teoretyków i praktycznych polityków ruchu, w Stuttgarcie „Internationaler Verband zum Studium der Verhältnisse des Mittelstandes“ („Institut international des classes moyennes“) z siedzibą w Brukselli. Instytut ten, subwencyonowany hojnie przez rządy państw europejskich, a pozbawiony wszelkiego zabarwienia politycznego i religijnego, ma zadanie badać położenie klas średnich w Europie oraz metody, stosowane w działalności państwowej na ich korzyść. Wydaje on stale w dwóch językach biuletyn, urządził dotychczas 2 międzynarodowe kongresy w Liège-Lüttich (1905) i Wiedniu (1908), sprawozdania z których zawierają niesłychanie bogate i cenne materyały w kwestyi położenia klas średnich w poszczególnych państwach, a nadto urządza co roku zjazdy swych członków, połączone z licznymi odczytami i dyskusyą w sprawach praktycznych. Co roku ogłasza instytut konkurs na opracowanie specyalnych tematów, wchodzących w zakres jego studyów. Owocem jednego z tych konkursów jest znakomita praca p. Dra H. Lambrechtsa, ogłoszona przez Instytut, pod tytułem: „De la capacité de concurrence des artisans“. Przy instytucie pracuje sekcya drobnego kredytu, która ogłasza przedłożone jej źródłowe sprawozdania o stanie drobnego kredytu w poszczególnych krajach. Prac tych już wyszło koło 10 i obejmują już one prawie całą Europę. Nadto instytut dostarcza swym członkom potrzebnych materyałów i informacyi, utrzymując w tym celu bibliotekę i specyalne biuro w Brukselli, prowadzone przez znanych belgijskich działaczy, pp. Stevens'a i Lambrechts'a.

Dzięki pracy Instytutu i jego członków europejski ruch klas średnich nie jest już dyletancką polityką rządów, lecz przybrał formę konsekwentnego poglądu na świat, oparł się na nauce. W ekonomii społecznej występuje on w formie odrębnej szkoły, przeciwstawiającej punktowi widzenia manchesterskiego liberalizmu, marxowskiego socyalizmu i socyalizmu z katedry swą własną koncepcyę t. zw. „organische Mittelstandsauffassung“.

Lwów, dnia 23. lipca 1910 r.

Sprawozdanie

Dra Franciszka Stefczyka z podróży do Moraw, Czech i Austryi dolnej.

W czasie od 17. do 29. czerwca 1910 odbyłem z polecenia Wys. Wydziału krajowego podróż informacyjną do Moraw, Czech i Austryi dolnej dla zapoznania się z współdzielczą i krajową akcyą, prowadzoną tam dla poparcia drobnego przemysłu. Zebrane wiadomości i poczynione wśród tej podróży spostrzeżenia w zakresie badanego przedmiotu mieszczą się w niniejszem sprawozdaniu. Bardzo cenne informacye, wskazówki i materyały, jakie zebrałem, zawdzięczam wielkiej uprzejmości i uczynności, z jaką się wszędzie spotkałem w biurach i zakładach Wydziałów krajowych i Izb handlowych i przemysłowych, w Zarządach zwiedzanych Spółek przemysłowo-gospodarczych i ich centralnych Związków, jakoteż ze strony kierownictwa c. k. Urzędu dla popierania przemysłu w Wiedniu i c. k. Biura dla spraw kredytu przemysłowego tamże, za co niech mi wolno będzie tutaj najserdeczniejsze złożyć podziękowanie.

A) Morawy.

Przedmiotem mojego studyum na Morawach było przedewszystkiem to, co stanowi najbardziej charakterystyczną cechę akcyi popierania drobnego przemysłu w tym kraju, t. j z jednej strony istniejąca tutaj współdzielcza organizacya kredytu dla drobnego przemysłu, a z drugiej strony dokonane w ubiegłym roku scentralizowanie krajowej akcyi w utworzonym w tym celu „Krajowym urzędzie popierania przemysłu“.

I. Współdzielcza organizacya kredytowa.

Współdzielczą organizacyę kredytową dla drobnego przemysłu na Morawach zapoczątkował dr. Licht, adwokat w Bernie i patron niemieckiego Związku rolniczych Spółek na Morawach. Wystąpił on w 1900 roku najprzód w wydawanych przez siebie „Blätter für Selbstverwaltung“ z artykułem, zawierającym zasady organizacyi dla drobnego przemysłu w Bernie. Wywołały one krytykę, podjętą głównie przez patrona „Powszechnego Związku Spółek zarobkowych i gospodarczych w Austryi“ Dr. Wrabetza i innych przedstawicieli towarzystw zaliczkowych. Zarzucono dr. Lichtowi, że wzoruje się na systemie Raiffeisena, nie bacząc na odmienne stosunki przemysłu i przemysłowej ludności i chce je wtłaczać w szablon, zastosowany do zawodowej organizacyi kredytowej drobnych rolników, podczas gdy do potrzeb i stosunków ludności przemysłowej

najlepiej się nadają zasady systemu Schulze'go z Delitsch, byle były należycie przestrzegane i stosowane.

Broniąc swego stanowiska i projektu, rozwijał go dr. Licht w dalszych artykułach dziennikarskich i na zebraniach kół przemysłowych, zastrzegając się z jak największym naciskiem przeciw zarzutowi, jakoby się chciał wzorować czy to na jednym, czy na drugim systemie; chodzi mu o to, żeby z doświadczenia Spółek tak jednego, jak drugiego systemu i z własnego długoletniego doświadczenia w pracy współdzielczej i wogóle społecznej wysnuć bez opierania się na jakiejkolwiek doktrynie takie zasady organizacyi kredytowej, któreby najlepiej pasowały do potrzeb i warunków pracy drobnych przemysłowców. Zapatrywania swoje w tym kierunku wyłuszczył dr. Licht najdokładniej w broszurze wydanej w następnym roku (1901) pod tytułem: „Mittel und Wege zur genossenschaftlichen Organisation des kleingewerblichen Credites in Österreich, zugleich eine Anleitung zur Gründung mit praktischen Behelfen". Ta propaganda doprowadziła do zawiązania już z końcem tegoż roku równocześnie 4-ch drobno przemysłowych „Spółek oszczędności i pożyczek" w Bernie dla 4-ch przemysłowych grup zawodowych a mianowicie: a) dla zawodu budowlanego (Spar- und Darlehenskassenverein für Baufach); b) dla przemysłu odzieniowego (für Bekleidungsgewerbe); c) dla przemysłu metalowego, skórnego i handlowego (für Metall-Fell und Handelsgewerbe) i d) dla przemysłu środków żywności (für Nahrungsgewerbe). Jako nieodzowne zaraz od początku dopełnienie tej organizacyi uważał dr. Licht utworzenie centrali dla wykonywania Patronatu i nadzoru oraz pośredniczenia w obrotach pieniężnych, zwłaszcza wyrównania nadmiaru, i zapotrzebowania w Spółkach gotówki do obrotu. To też od razu przystąpiono także do utworzenia już z początkiem 1902 roku „Centralnego Związku niemieckich przemysłowych Spółek na Morawach i Śląsku" (Centralverband der deutschen gewerblichen Erwerbs- und Wirtschaftsgenossenschaften Mährens und Schlesiens), jako stowarzyszenia zarejestrowanego z ograniczoną poręką z siedzibą w Bernie. Najściślejsza łączność między tą początkową centralną i lokalną organizacyą kredytową utrzymuje się dotychczas; owe 4 pierwsze typowe Spółki kredytowe dla drobnego przemysłu na Morawach mają dotąd wspólny z centralnym Związkiem lokal, złożony z dwóch małych pokoików oficynowych i częściowo wspólny personal, ponieważ dwie siły (1 męzka i 1 żeńska), zatrudnione prowadzeniem wszystkich 4 Spółek oszczędności i pożyczek, są zarazem siłami pomocniczemi dla czynności biurowych Związku, zatrudniającego nadto 1 rewizora, który jest zarazem kierownikiem biura związkowego. Sposób prowadzenia wszystkich 4-ch Spółek jest zupełnie jednakowym tak, że mogłem z łatwością odrazu wglądnąć w organizacyę i działalność wszystkich.

Statut tych typowych Spółek drobno-przemysłowych jest bądź co bądź wzorowany na statutach Spółek Raiffeisena i zatrzymuje nietylko charakterystyczne brzmienie firmowe Spółek tego systemu: Spar- und Darlehenskassenverein, ale też przeważną część statutowych postanowień, właściwych statutom Spółek Raiffeisenowskich. Główne różnice w organizacyi statutowej i w działalności praktycznej są następujące:

1) Do zakresu działania Spółki należy, oprócz przyjmowania wkładek oszczędności i udzielania członkom pożyczek na cele przemysłowe, nadto hurtowne zakupywanie artykułów potrzebnych członkom dla częściowego im odsprzedawania, zakupywanie i użytkowanie wspólne maszyn narzędzi i innych przedmiotów potrzebnych do prowadzenia przemysłu, utrzymywanie wspólnego warsztatu, ściąganie i zaliczkowanie pretensyi członków do ich klientów, przeprowadzanie wspólnych robót i dostaw, staranie się o zbyt wyrobów przemysłowych, popieranie zakładania i działalności osobnych Spółek przemysłowo-gospodarczych (surowcowych magazynowych, produkcyjnych) i w ogóle popieranie postępu technicznego, komercyalnego i ogólnego intelektualnego swoich członków przez udzielanie rad, wskazówek i pomocy w każdym kierunku.

Z tych czynności jednak w praktyce wykonywane bywają tylko zadania kredytowe, inne zaś przewidziane kierunki działalności nie są dotychczas prawie całkiem uwzględniane.

2) Poręka statutowa członków za zobowiązania Spółki jest ograniczoną, a mianowicie we wszystkich 4 Spółkach ręczy członek udziałem i nadto kwotą równą udziałowi (jednorazowa poręka), przyczem udział wynosi 100 K, z czego 20 K. musi być przy wstąpieniu (razem z wstępnem w kwocie 4 K.) od razu wpłacone, a reszta może być w ratach tygodniowych po 1. K uiszczoną.

3) Kredyt może być udzielany w następujących formach:

a) Pożyczki skryptowe albo wekslowe, które z reguły mają być udzielane na czas niedłuższy, aniżeli jeden rok, przyczem są dozwolone prolongaty do dwóch lat, a w wyjątkowych wypadkach może być spłata ratalna za zgodą Rady nadzorczej rozłożona na okres trzechletni. Zabezpieczenie przez ręczycieli albo papiery wartościowe.

b) Pożyczki z hipotecznem zabezpieczeniem mogą być na dłuższy, niż trzechletni okres czasu udzielane w miarę rozporządzalnych środków ze spłatą w ratach półrocznych.

c) Kredyt w rachunku bieżącym na podstawie spisanych umów za zabezpieczeniem, jak przy pożyczkach skryptowych.

d) Zaliczki na rachunek pretensyi członka u jego klientów podług specyalnych norm, których wydanie należy do wspólnego postanowienia Zarządu i Rady nadzorczej.

W praktycznej działalności wszystkich 4 Spółek zapanował weksel wszechwładnie we wszystkich postaciach kredytu bądź to jako pokrycie kredytu osobistego, który z reguły na sześć miesięcy jest udzielany, bądź w formie eskontu weksli z interesu (rymes), osobliwie w przemyśle budowlanym, bądź wreszcie jako weksel kaucyjny dla zabezpieczenia kredytu w rachunku, bieżącym, albo zaliczek na rachunek przekazanych Spółce pretensyi członka u jego klientów. Przy własnych wekslach członka żąda się zawsze akceptu jego żony, a w danym razie także innych ręczycieli. Weksle własne opiewają zazwyczaj na sześć miesięcy, a prolongaty bywają udzielane najwyżej do $1^1/_2$ roku.

Z udzielaniem osobistego kredytu na akcepty tylko dłużnika i jego żony nie zrobiono dotychczas złych doświadczeń; zdarzyły się tylko całkiem wyjątkowe i niewysokie straty. Przy udzielaniu kredytu w rachunku bieżącym wymaga się zwyczajnie przekazywania spodziewanych wpływów (np. z dostaw, z zapłaty za wykonane roboty itp.), a nadto kaucyjnego weksla sześciomiesięcznego. Na rachunek pretensyi nawet nieraz całkiem drobnych (np. 12 K.) udziela się w miarę uznania Zarządu zaliczek aż do 80% na podstawie cesyi za uwiadomieniem dłużnika. Odstępowane są częstokroć tylko gorsze pretensye, których inkasowanie mimo tego dosyć dobrze postępuje, ale daje bardzo dużo do czynienia i jest dosyć kosztowne. Kredyt osobisty w formie pożyczek na własne weksle członków stanowi najczęstszy rodzaj udzielanego kredytu. Najwyższych pożyczek, dochodzących do 4.000 K. udziela Spółka dla przemysłu budowlanego (przeciętnie 650 K.), najmniejszych do 1000 K. Spółka dla przemysłu odzieniowego (przeciętnie 470 K.). Eskont rymes zdarza się też najczęściej w stosunkach z przemysłowcami zawodu budowlanego i z kupcami.

Fundusze Spółek do obrotu pochodzą przeważnie z kredytu w rachunku bieżącym od centralnego Związku, w małej zaś części z wkładek oszczędności i udziałów. Od wkładek płacą Spółki $4^1/_2$ — do 5%, od nadwyżek w rachunku bieżącym 5%, a pobierają od udzielonych pożyczek 6%.

Stan majątkowy tych 4. Spółek z końcem 1909 r., to znaczy z końcem ósmego roku ich działalności, przedstawia się w następujący sposób.

Ilość członków: 237.

Stan czynny:		Stan bierny:	
Pożyczki u członków	134401.93 K.	Udziały . . .	29544.20 K.
Odsetki . . .	4768.16 „	Centr. Związek .	104076.62 „
Udział w Centr. Związ.	250.— „	Wkładki oszczędn.	9135.88 „
Rymesy . . .	12848.32 „	Odsetki . . .	135.20 „
		Fund. rezerwowe	6924.04 „
		Zysk za r. 1909 .	2652.45 „
Razem	152268.39 K.	Razem	152268.39 K.

Oprócz tych 4. Spółek berneńskich należało do centralnego Związku (po koniec 1908 r., z którego statystyka jest dotychczas ogłoszoną) jeszcze 7 innych przemysłowych Spółek oszczędności i pożyczek tego samego typu (Lichtowskiego) ale do Związku poczęto przyjmować, szczególniej po wydaniu ustawy państwowej o obowiązkowych rewizyach z 10. czerwca 1903 — także inne kredytowe stowarzyszenia, zbliżone swą organizacyą i działalnością do towarzystw zaliczkowych, nieograniczające się w niej na przemysłowców, albo nawet nie mające z organizacyą kredytu dla przemysłowców nic wspólnego, jak np. Deutsche Volksbank für Mähren in Olmütz, albo Spar und Darlehenskasse des schlesischen Landeslehrervereines in Freistadt lub Spar und Vorschusskasse der Mitglieder des Vereines der Bankbeamten in Brünn. Takich stowarzyszeń kredytowych rozmaitego typu i przeznaczenia liczył Związek podług statystyki za rok 1908 ogółem 9 i one to w porównaniu z 11. Spółkami drobno przemysłowego kredytu według typu Lichtowskiego wykazują o wiele większe obroty pieniężne i znacznie większe fundusze obrotowe. Mimo tego nie te Spółki z większymi obrotami i funduszami, lecz owe mniejsze Spółki, działające istotnie wśród drobnych przemysłowców i nierozszerzające tej działalności na zbyt rozległe okręgi, uważać trzeba jako właściwą współdzielczą organizacyę kredytu drobno przemysłowego na Morawach, odpowiadającą tym celom, dla których przedewszystkiem centralny Związek został utworzony.

Ogarnia on zresztą nietylko kredytowe, ale także gospodarcze Spółki przemysłowe, jak mianowicie budowlane, surowcowe, magazynowe i warsztatowe, których statystyka Związku za rok 1908 (wydana w 1910) wykazuje ogółem 14. Z nich zwiedziłem dwie, a mianowicie: „Produktivgenossenschaft der deutschen Schuhmacher“ i „I. Werkgenossenschaft der holzverarbeitenden Gewerbe“, obie w Bernie.

„*Produkcyjna Spółka szewska*“ liczy 16. członków, z czego 9 majstrów szewskich, którzy się złączyli w Spółce głównie dla obejmowania robót i dostawy obuwia dla wojska. Rzeczywiście Spółka ta należy do najwięcej protegowanych w tym kierunku, otrzymuje podobno połowę ogólnej ilości obuwia wojskowego z dostaw rękodzielniczych. Udziały członków po 200 K. przy poręce dwukrotnej (400 K.) wynoszą (z końcem r. 1908) 1918 K. W lokalu złożonym z dwóch izb, z których jedna jest głównie składem, a druga warsztatem, pomieszczone są maszyny dla wspólnego użytkowania, otrzymane od państwowego Urzędu dla popierania przemysłu, wartości 3454 K. i z funduszu krajowego za 2939 K. Z własnych funduszów na ten cel wydano 250 K. Zawiadowcą warsztatu jest jeden z członków (szewców), mający obok spółkowego swój warsztat i swoje mieszkanie. Wartość rocznej produkcyi wynosi K 60152. Za rok 1908 wykazała Spółka zysk czysty 159 K. 76 h., a w rezerwowym funduszu miała 533·75 K.

„*Spółka warsztatowa stolarska*“ przerodziła się w przedsiębiorstwo 5 członków, którzy ją obecnie stanowią i utrudniają przystępowanie dalszych członków do Spółki. Gdy bowiem statutowy udział wynosi 300 K. przy jednokrotnej poręce, a suma wpłaconych udziałów 2 000 K., żąda się od nowo zgłaszających się członków wkupienia się przez złożenie opłaty wstępnej w kwocie 1500 K. Statut bowiem postanawia, że opłata wstępna wynosi „na razie“ 5 K. ale, że ma być od czasu do czasu jej wysokość ustanawiana przez Walne zgromadzenie. Otóż owych 5. członków urządziło się tak, że bądź to każdy z nich w miarę

potrzeby korzysta z wspólnego warsztatu dla wykonywania robót na własny rachunek, bądź też razem podejmują się wykonywania robót i dostaw na wspólny rachunek,wspólnymi siłami i środkami. Maszynowe urządzenie warsztatu wartości 20.000 K. otrzymała ta Spółka przez państwowy Urząd popierania przemysłu, który z państwowych funduszów przeznaczył na ten cel 16.000 K., podczas gdy z funduszów krajowych otrzymała spółka 4.000 K. Fundusz rezerwowy Spółki wynosił 6156 K., a strata, wykazana za rok 1908, K. 48.80.

Dzieląc Spółki, należące do centralnego Związku niemieckich Spółek przemysłowych, na trzy grupy, tj. przemysłowe Spółki kredytowe typu Dr. Lichta, inne związkowe Spółki kredytowe i przemysłowe Spółki gospodarcze (Betriebsgenossenschaften), uzyskujemy podług statystyki zestawionej przez Związek za rok 1908 następujący przegląd członków, funduszów i obrotów:

	Spółki kredytowe typu Dr. Lichta	Spółki kredytowe inne	Spółki wytwórcze	Ogółem Spółki Związkowe
Ilość Spółek . . .	11.—	9.—	14 —	34 —
„ Członków . .	676.—	2700 —	314.—	3690.—
Stan udziałów . .	82543.10	263758.64	55707.72	402009.46
„ wkładek oszczędn.	136652.74	3540469.82	23390 28	3700512.84
„ zaciąg. pożycz. .	129303.93	323468.41	459418.84	912191.18
„ udzielon. pożycz. .	341496.91	3272063.45	6283.63	3619843.99
„ fund. rezerw. .	11801.54	149206 46	55202.44	216110.44
Zysk czysty 1908 . .	4164.61	29113.81	11449.54	44727.96
Strata 1908 . . .	—.—	—.—	8619.38	8619.38
Obroty kasowe . .	2377763.99	11352238 38	—.—	13730002.37
„ towarowe . .	—.—	—.—	1287990.88	1287990 88

Centralny Związek niemieckich Spółek przemysłowych liczył z końcem 1909 roku 51 członków, w czem 41 Spółek różnego rodzaju; obok przybytku nowych Spółek stwierdzić należy, że w 1907 i 1908 r. popadły w likwidacyę trzy związkowe Spółki.

Zadania Związku są podług określenia statutowego bardzo rozległe.

a) Spełnia on przedewszystkiem zadania patronackie wobec Spółek, a więc zastępuje ich wspólne interesa na zewnątrz wobec władz, udziela rad, wydaje instrukcye, wszelkie potrzebne druki, prowadzi statystykę, stara się o udoskonalenie administracyi Spółek, pomaga w ich zakładaniu i przeprowadza rewizye ustawowe.

b) Pośredniczy następnie Związek w wymianie funduszów obrotowych między Spółkami przez udzielanie kredytu w wyjątkowych razach aż do pięciokrotnej wysokości udziału i statutowej poręki, przez przyjmowanie i oprocentowanie nadwyżek funduszów obrotowych na rachunek bieżący i przez wyjednywanie kredytu od państwa, kraju i innych publicznych i prywatnych czynników, względnie zakładów.

c) Do zadań Związku należy dalej przeprowadzenie zakupu potrzebnych artykułów przemysłowych, oraz sprzedaży wytworów przemysłowych, jakoteż obejmowanie i przeprowadzenie dostaw i robót imieniem związkowych Spółek i ich członków.

d) Wreszcie ma Związek starać się o poprawienie stosunków płatniczych w sferach przemysłowych przez utworzenie biura dla inkasowania rachunków klientów i udzielania kupieckich informacyi, oraz podejmowanie innych czynności w interesie Spółek i ich członków.

Każda Spółka obowiązaną jest wpłacić jeden udział w kwocie 50 K. na każdych 50 członków, lub na ułamek z dalszej ilości członków i przyjąć w tejże wysokości (50 K.) porękę za zobowiązania Związku. Suma udziałów wpłaconych wynosiła z końcem roku 1909—K. 4900. Nadto zaś posiada Związek fundusz rezerwowy w sumie 52.000 K., pochodzący z różnych darów (od miasta, państwa Wydziału krajowego, Izby handlowej i przemysłowej), i z nadwyżek subwencyi, dopisanych odsetek i zysków, przydzielonych do funduszu rezerwowego. Dalsze zaś fundusze obrotowe Związku składają się z wkładek (lokacyi) od Związku rolniczych Spółek niemieckich 35.000 K., od miejskiego zakładu wodociągowego 10.000 K, z lokacyi członków na rachunki bieżące 10.153 K. i bezprocentowej pożyczki, jaką Wydział krajowy przyznał Związkowi w kwocie 36.000 K. ze 100.000 K., które przeznaczył do rozdziału między niemiecki i czeski Związek; z tej kwoty spłacono już dwie raty rocznie (7.200), a pozostało do zwrotu 28.800 K. Pozyskuje także Związek fundusze do obrotu przez reeskont wekslowy, który do tego czasu nie przybrał znaczniejszych rozmiarów (przychód 18.600, rozchód 12.000 K., saldo 6.000 K.). Spółkom swoim udziela Związek pomocy kredytowej w formie kredytu w rachunku bieżącym, ale żąda od Spółek wystawienia ich własnych weksli na pobrane kwoty: w 1909 r. wynosiły udzielone pożyczki 372.933 K., a spłaty 349.572 K., saldo u Spółek łącznie z zeszłorocznem wynosiło 131 627 K. w czem 4 berneńskie Spółki oszczędności i pożyczek miały lwią część t j. kwotę 104.076 K. Zwyczajną jednak jest rzeczą, że Spółki tylko zmieniają wystawione weksle w terminie ich płatności, a zaczerpnięty kredyt w rachunku bieżącym jest prawie stale zatrzymywanym kredytem, w rzeczywistości mało tylko spłacanym.

Koszta administracyjne Związku wynosiły w 1909 r. ogółem 9.640 K., w czem mieszczą się płace, koszta rewizyi, różne wydatki biurowe, subwencye założycielskie dla nowych Spółek (po 250 K.), dostarczone bezpłatnie Spółkom druki (282 K.), podatki i należytości (62 K.). Na pokrycie wydatków posiada Związek subwencye od kraju 3.000 K., od gminy 1.000 K., od państwa pierwotnie 8.000 K., potem 5.000 K., a w r. 1909 wyjątkowo 9 000 K. Prócz tego korzysta Związek na różnicy odsetek płaconych i pobieranych, zwłaszcza przy bezprocentowej pożyczce krajowej, otrzymuje dalej od 4 berneńskich Spółek oszczędności i pożyczek zwrot wydatków administracyjnych 1000 K. i pobiera małe zwroty kosztów rewizyjnych (razem 292 K.) tak, że jest w możności przydzielać znaczną część subwencyi corocznych do funduszu rezerwowego (w r. 1909 K. 5.140), a przez to wykazać mały zysk (456 K.).

Przewidziane w statucie zadanie pośredniczenia w zakupnie artykułów i sprzedaży produktów przemysłowych dotychczas nie było przez Związek spełniane.

W dwa lata po utworzeniu pierwszych drobno przemysłowych Spółek kredytowych niemieckich i centralnego Związku niemieckich Spółek przemysłowych, a mianowicie z końcem 1913 r., powstają pierwsze c z e s k i e drobno-przemysłowe Spółki kredytowe, jako też czeski Związek tych Spółek pod firmą: »*Ústřední Svaz uvěrnich družstev živnostenských na Moravě v Brně*«. Statut centralnego Związku czeskiego jest z nielicznemi, drugorzędnemi zmianami dosłownie skopiowany ze statutu niemieckiego centralnego Związku; również normalny statut Spółek kredytowych jest wzorowany na niemieckim statucie typu Lichta, ale z wielu skróceniami bez zmiany istotnych postanowień. Zwiedziłem 4 czeskie Spółki kredytowe dla drobnego przemysłu.

1) »*Živnostenska úvěrna pro Brno a okolí w Brně*« została założona 1. marca 1906 r, liczy 125 członków (rękodzielników i kupców), udział wynosi 50 K., poręka

jednokrotna, opłata wstępna 5 K. Kredytu udziela się tylko w formie pożyczek wekslowych na akcepty członka, jego żony i nadto jednego albo dwóch ręczycieli, jakoteż w formie eskontu weksli kupieckich (rymes). Jeżeli członek nie jest dobrze znany, zasięga się informacyi przez biuro informacyjne („Merkur“, „Union“) za opłatą dwie korony od informacyi. Weksle opiewają na 4 do 6 miesięcy i mogą być prolongowane za spłatą 10% kapitału; weksle te bywają przez Spółkę podawane w razie potrzeby do eskontu. Drobne pożyczki wekslowe aż do 1000 K., a przytem krótkoterminowe (na kilka dni), tak zwane „sobotnie“ na wypłatę robotników ma prawo przyznawać i wypłącać sam przełożony Zarządu na własną odpowiedzialność aż do usprawiedliwienia na najbliższem posiedzeniu Zarządu; te weksle nie bywają oczywiście podawane do eskontu. Zaliczkowaniem, inkasowaniem ani ściąganiem rachunków albo pretensyi członków Spółki u ich klienteli nie zajmuje się Spółka; jeżeli członek żąda zaliczki, może ją otrzymać jako zwykłą pożyczkę wekslową. Również żąda się pokrycia wekslowego (z prawem prolongowania za spłatą częściową) przy rzadkich zresztą pożyczkach na zakupno maszyn pomimo, że Spółka sama, płacąc należytość dostawcy, zastrzega sobie prawo własności maszyn aż do ich spłacenia. Przy pożyczkach powyżej 1000 K. aż do 2000 K. żąda się wpłacenia drugiego udziału; wyższe kredyty należą do rzadkości i wymagają wpłaty dalszego udziału. Spłata pożyczek odbywa się o tyle regularnie, że protesty wekslowe są wyjątkowe (rocznie 2—3); na 14 dni naprzód przypomina się obowiązek zapłaty. Straty na dłużnikach za 4 lata wynosiły ogółem dwieście kilkadziesiąt koron. Stopa procentowa udzielanych pożyczek wynosi $6^1/_2\%$, nadto pobiera się na koszta administracyjne i uboczne wydatki $1^1/_2\%$, razem tedy 8%, oraz po dwie korony przy podaniu o pożyczkę na koszta informacyjne. Kredyt zatem jest wcale drogi. Fundusze Spółki oprócz udziałów i własnych rezerw pochodzą z wkładek oszczędności, które wynosiły 8.929 K., i z zaciągniętych pożyczek za pokryciem rymesami lub własnymi akceptami Spółki, a mianowicie w pierwotnych kwotach: a) od centralnego Związku przemysłowych Spółek 20000 K. na 5%; b) od Živnostenkej banki 9.000 K. na $5^1/_4\%$; c i od centralnego Związków czeskich rolniczych Spółek 4.000 K. na $4^1/_4\%$.

Bilans Spółki tej z końcem 1909 r. przedstawia się w ten sposób:

Stan czynny			Stan bierny:		
Gotówka . . .	K.	386·93	Udziały członków	K.	5545·—
Pożyczki weksl.	„	44805·84	Wkładki oszcz. .	„	8929·22
Odsetki	„	512·39	Fundusze rezerw.	„	771·37
Inne	„	1283·15	Reeskont u innych instytucyi . .	„	30954·—
			Odsetki	„	470·68
			Inne	„	100·—
			Czysty zysk . .	„	218·04
Razem . .	K.	46988·31	Razem . .	K.	46988·31

Kosta administracyi oprócz odpisów na ruchomościach (120 K.) wynosiły 1159·42 K., czyli blisko 2·5% kapitału obrotowego. Urzęduje się codziennie od g. 9—12 i od 3—4 po południu. Posiedzenia Zarządu odbywają się co czwartek i bierze w nich zazwyczaj udział także Rada nadzorcza.

2) *„Uverni družtvo společeństva řadovcho v Rosičich“*, miasteczku liczącem około 4.000 mieszkańców. Istniejące tutaj stowarzyszenie zawodowe przemysłowe mieszane, liczące 370 członków, jest bardzo czynne. Są tu 3 rzemieślnicze kasy chorych, osobne dobrowolne towarzystwo czeladników, oso.na szkoła rękodzielnicza. Wogóle między drobnymi przemysłowcami tamtejszymi panuje znaczne ożywienie, do czego się przyczynia szczególniej przełożony tamtejszej Spółki p. Franciszek Franek, w którego domu obok mieszkania znajduje się wspólny lokal biurowy tak zawodowego stowarzyszenia przemysłowego, jak i Spółki kredytowej. Spółka ta jest czynna od 1. czerwca 1907 r. i liczy 45 członków. Udział wynosi 50 K. i bywa zwykle w całości odrazu wpłacany, rzadziej ratami. Wstępne 5 K. Poręka jednorazowa. Fundusze obrotowe składają się po części z udziałów członków (1971 K.) przeważnie jednak z wkładek oszczędności, których stan wynosił z końcem 1909 r. 11.246·66 K. Pochodzą one w znacznej części od miejcowych

stowarzyszeń, zwłaszcza rzemieślniczych kas chorych (kasa czeladników ma 3.500. Sokół 800 K. itp.), od zamożniejszych członków Zarządu, ze składanych nagród dla uczniów rękodzielniczych i z innych, także całkiem drobnych wkładek prywatnych. Od wkładek płaci Spółka 4%. Nadto posiada Spółka kredyt otwarty w Ustrednim Svazie (z końcem 1909 r. 1606 K.) i w miejscowem towarzystwie zaliczkowem (Obcańska založna) do 10.000 K. na 5%, z czego jednak nie korzysta, przeciwnie ma tam umieszczone swoje nadwyżki funduszów obrotowych.

Kredytu udziela się przedewszystkiem w formie zaliczek na cedowane przez członków rachunki. Nie wymaga się na to pokrycia wekslowego, lecz zobowiązania tak dłużnika (członka), jak i jego żony do zapłacenia cedowanej pretensyi ratami; takich pożyczek eskontowano w 1909 r. na kor. 7.105 — a ich stan wynosił z końcem roku K. 927.88. Dotychczas nie poniosła Spółka żadnych strat na eskoncie rachunków. Nadto udziela Spółka pożyczek bądź to na skrypty dłużne, bądź też na weksle, przyczem skrypt, względnie akcept wekslowy podpisuje żona, a niekiedy żąda się nadto poręczyciela. Spłatę pożyczek skryptowych rozkłada się zwykle na raty miesięczne przy półrocznem opłacaniu procentów. Zresztą jednak Spółka obecnie w miejsce pożyczek skryptowych wprowadza pożyczki wekslowe z 10%-wą co pół roku upłatą i prolongatą reszty długu. Kredytów w bieżącym rachunku nie udziela. Od udzielanego kredytu pobiera się odsetki po 6% i ½% na koszta administracyi czyli 6½% bez żadnych innych dodatków prócz należytości za skrypt dłużny 10 hal. i za książeczkę 30 h. Bilans tej Spółki z końcem 1909 przedstawia się w ten sposób:

Stan czynny:			Stan bierny:		
Gotówka . . .	K.	975·39	Udziały	K.	1971·42
4 udziały w Ustr. Sv. .	„	200·—	Wkładki	„	11246·66
Pożyczki u członków .	„	5464·19	Ustredni Sv. . . .	„	1606·11
Odsetki należne . .	„	135·34	Fund. rezerw . . .	„	368·94
Eskontowane rach. . .	„	4927·87	Czysty zysk 1909 . .	„	137·73
Lokacya	„	2513·42	Razem . .	„	15330·86
Inne	„	1114·65			
Razem . .	„	15330·86			

Koszta administracyjne wynosiły w rachunku strat razem 90·57 K., do czego należy dodać 80 K, przeznaczonych kierownikowi Spółki z czystego zysku Zresztą wszyscy członkowie Zarządu i Rady nadzorczej pracują bezpłatnie. Urzęduje się według potrzeby i według potrzeby zwołuje się posiedzenia Zarządu, zwykle wieczorami. Spółka, chociaż nie wykazuje znaczniejszych funduszów i obrotów, spełnia obok dobrego Towarzystwa zaliczkowego także dobrze swoje zadanie i ma istotnie charakter drobno przemysłowej Spółki kredytowej.

3) „*Uverni družtvo společenstwa oboru stovebniho v Kroměříži*“ (Spółka kredytowa zawodowego stowarzyszenia budowlanego) należy do najstarszych czeskich przemysłowych Spółek kredytowych, gdyż rozpoczęła czynności z początkiem 1904 r. Z końcem 1909 liczyła 38 członków. Udział wynosi 50 K. z jednorazową poręką. Spółka ta posiada znaczną stosunkowo sumę wkładek, w czem także fundusze publiczne nie małą część stanowią. Od wkładek płaci 4%. Kredytowe interesy prowadzi głownie z budowniczymi, stolarzami, ślusarzami i innymi rzemieślnikami, należącymi do zawodu budowlanego. Założyła też odrębną Spółkę stolarską, która finansuje swoje interesy przez Spółkę kredytową stowarzyszenia budowlanego. Co do formy uprawia Spółka ta głównie kredyt wekslowy i na rachunki bieżące, otwarte niektórym członkom bez pokrycia wekslowego, a na podstawie spisanych umów. Dotychczas złych z tymi kredytami doświadczeń nie zrobiono, zwłaszcza, że bada się cel użycia kredytu i udziela się zaliczek kredytowych w pewnej części na cedowane rachunki. Zajmowała się Spółka ta także zakupnem towarów potrzebnych członkom, zwłaszcza stolarzom, dopóki tych interesów nie oddzielono. Bilans za rok 1909 przedstawia się tak:

Stan czynny:			Stan bierny:		
Gotówka	K.	2338·96	Udziały	K.	2185·—
Udział w Ustr. Sv. . .	„	700·—	Wkładki oszczędności .	„	28956·99
Pożyczki u członków .	„	44079·07	Ustredni Sv. . . .	„	12985·96
Towary	„	1878·21	Mistr. fund. . . .	„	5050 73
Odsetki pożyczkowe .	„	3568 45	Fund. rezerw. . . .	„	803·33
Inne	„	570·44	Odsetki od wkł. . .	„	1597·12
Razem . .	K.	53135·13	Inne	„	381·49
			Czysty zysk . . .	„	1174·51
			Razem . .	K.	53135·13

4) „*Uvérni družtwo prumyslové živnostenské a obchodní jednoty v Moravské Ostravé*“ jest czynne od 1907 r., liczy 96 członków z udziałami po 50 K., odrazu w całości wpłacanymi i jednorazową poręką. Wstępne 5 K., które idzie do funduszu rezerwowego. Fundusze obrotowe pochodzą w znacznej części z wkładek oszczędności, które wpływają od pojedynczych osób, także od czeladników i praktykantów i przedstawiają dużo drobnych rachunków. Stan wkładek z końcem 1909 wynosił K. 11.833. Od wkładek płaci się $4^1/_2$%, przy 90-dniowych wypowiedzeniach 5%. Od centralnego Związku ma Spółka pożyczki za podkładem wekslowym i za oprocentowaniem poprzednio po 4%, następnie 5%, obecnie $5^1/_4$% wskutek czego narzeka na to źródło funduszów obrotowych, uważając inne za tańsze. Każdemu członkowi, który o to prosi, wymierza się wysokość kredytu, jaki przez Zarząd może być otwarty do 2500 K, a za zgodą Rady nadzorczej do 5000 K. W granicach w ten sposób ustanowionych może członek otrzymywać kredyt w następujących formach:

a) Spółka eskontuje przedkładane jej przez członka kupieckie weksle (z interesu), dopuszczając do ich prolongowania za upłatą 10 — 20% kapitału i przedłożeniem nowego weksla od klienta członka.

b) Udziela się pożyczek wekslowych na akcepty dłużnika i jego żony, a często także oprócz tego żąda się ręczyciela, zwłaszcza przy większych pożyczkach. Spłata ma nastąpić co najmniej w 10 ratach w terminach 3-ech, 4-o do 6-cio miesięcznych. Stopa procentowa przy wekslach 6%, nadto pro rata temporis $^1/_4$ — $^1/_2$%. na koszta.

c) Otwiera się kredyt w rachunku bieżącym na podstawie dłużnego skryptu (opisu) za poręczeniem przez jednego, a niekiedy dwóch ręczycieli i $^1/_4$ rocznem obopólnem wypowiedzeniem. Niekiedy wymaga się pokrycia zaliczek na rachunek bieżący wekslami. Patrzy się na to, żeby rachunek bieżący wykazywał obrót tak, iżby członek nietylko pobierał, ale i wpłacał gotówkę, inaczej zamyka się kredyt. Oprocentowanie wynosi 6% i stosownie do ilości pozycyi obrotowych dodatek administracyjny $^1/_4$ — $^1/_2$%. Strat dotąd nie było; w jednym wypadku musiał ręczyciel zapłacić 1200 K.

d) Eskontowanie rachunków odbywa się w ten sposób, że członek ma dostarczyć 2 rachunki, oryginalnie ostemplowany i kopię. Rachunek oryginalny zaopatruje Spółka stampilią tej treści: „Płatny dnia . . . . Uverniho druztva itd. PT. Jeżeli Pan przeciw odstąpieniu tego rachunku, słuszności i wysokości pretensyi nie podniesie zarzutu najpóźniej do dnia . . uważać będziemy, że Pan bezwarunkowo i prawnie uznaje tę pretensyę w każdym kierunku i prosimy o jej zapłacenie u nas najpóźniej do dnia . . .“. Jest także skrócona stampilia, w której tylko dzień płatności i firma Spółki jest wymieniona. Używa się jej w stosunkach utartych ze znanemi już osobami. Publiczność tamtejszą przyzwyczajona została przez banki do płacenia odstępowanych należytości w ich ręce. Jeżeli się członka, który odstępuje rachunek do inkassa, zna dobrze, to mu się wypłaca zaliczkę przed upływem terminu ustanowionego na uznanie cesyi przez klienta, w przeciwnym razie czeka się, aż ten termin upłynie. „Dobre“ rachunki dla kupców, przemysłowców itp. obciąża się aż do 75% waluty, inne faktury (szewców, krawców dla osób prywatnych) tylko do 60 albo nawet do 50%. Udzielenie i wysokość zaliczki zależy od uchwały Zarządu. Jeżeli

się zauważy, iż członek odstępuje tylko gorsze pretensye, to się odmawia eskontu i co najwyżej przyjmuje się rachunek do inkasa bez zaliczki. Niekiedy żąda się pokrycia zaliczek na eskontowane rachunki przez weksle, bądź to wtenczas gdy chodzi o wzmocnienie pokrycia pretensyi, bądź gdy Spółka potrzebuje gotówki. Strat w tym interesie nie było dotąd, ale zdarzyło się, że cedowany rachunek członek następnie sam inkasował, dlatego potrzebną jest dobra cenzura tak dłużnika jak i członka. Inkasowanie rachunków odbywa się za opłatą 50 h. względnie 1 K. Dość częste są wypadki, że dłużnika trzeba skarżyć, w takim razie sprawę oddaje się syndykowi. W ogóle trzeba trzeba w tych sprawach postępować ostrożnie.

Lokal Spółki znajduje się w Narodnym Domu w lokalu dobrowolnego stowarzyszenia przemysłowego i kupieckiego (czeskiego). Urzęduje się codziennie ze stronami a cenzura odbywa się we wtorek i w piątek, w razie potrzeby nawet częściej. Zamknięcie rachunków za rok 1909 wykazuje:

Stan czynny:			Stan bierny:		
Gotówka	K.	106·18	Udziały	K.	4000·—
Rach. bieżące . . .	„	3039·01	Ustredni Sv. . . .	„	12718·38
Eskont rach. . . .	„	2273·46	Fund. rezerw. . . .	„	520·—
Weksle	„	31481·32	Reeskont weksli . .	„	8250·—
Inne	„	1187·52	Wkładki	„	11833·—
Razem . .	„	38087·49	Odsetki przenośne . .	„	144·40
			Zysk	„	620·86
			Razem . .	K.	38087·49

Koszta administracyjne wynosiły 1310.70 K.

Oprócz opisanych wyżej 4 Spółek kredytowych należało do *czeskiego centralnego Związku* według stanu z końcem 1908 r. nadto 8 innych Spółek, które się tylko sprawami kredytowemi zajmowały, 5 Spółek, które obok kredytowych interesów zajmowały się wspólnem zakupnem różnych towarów i surowców, potrzebnych ich członkom, a wreszcie 7 Spółek przemysłowo wytwórczych, (trzy szewskie, 1 koszykarska, 1 wyrobu wody sodowej, 1 piekarska, 1 dla wyrobu i sprzedaży torebek papierowych) — razem tedy należało 24 Spółek przemysłowych. Posiadały one

Członków	K	1.275·—
Wkładek oszczędności . .	„	151.586·03
Pożyczek zaciągn. w Ustr. Sv.	„	165.659·45
Pożyczek u członków . .	„	300.259·47
Fundusze rezerwowe. . .	„	9.158·—
Zysku za r. 1908 . . .	„	5.880·91
Strat za r. 1908 . . .	„	590·24
Obrotu pieniężnego . .	„	2,968.405·42

Działalność czeskiego centralnego Związku spółek jest zupełnie podobną do opisanej poprzednio działalności niemieckiego centralnego Związku. Przedewszystkiem spełnia Związek zadanie organu rewizyjnego. Lustracye odbywa się w lepszych spółkach raz na dwa lata, w gorszych częściej, nawet dwa razy w roku. Prowadzenie głównych książek jest w ogólności dobre, ale nie rzadko się zdarza, iż tylko jedna osoba w spółce wyznaje się dobrze na jej manipulacyi i rachunkowości, a częstokroć musi dopiero rewizor uzupełniać liczne szczegóły rachunkowe, potrzebne do zamknięcia rachunkowego książek i sam zestawiać roczny rachunek i bilans spółki. Jako centralna kasa dla spółek rozporządza Związek niewielkimi funduszami, jak to wynika z następującego bilansu za rok 1908:

Stan czynny:			Stan bierny:		
Gotówka	K	3.755·67	Udziały członków . .	K	2.400·—
Pożyczki u 21 spółek .	„	165.759·46	Fndusz rezerwowy . .	„	14.960·20
Lokacye w bankach. .	„	49.137·52	Ruch bieżący z 2. spół. .	„	346·69
Inwentarz	„	2.887·42	Wkładki członków . .	„	114·47
Druki w zapasie . .	„	180·25	Weksle członków . .	„	149.185·—
Subwencye zaległe .	„	7.000·—	Pożyczka krajowa . .	„	57.600.—
Różne	„	800·07	Inne	„	190·47
			Czysty zysk		4.444·39
Razem	K	229.410.39	Razem	K	229.410·30

Działalność finansowa centralnego Związku jest utrudnioną przez brak znaczniejszego własnego kapitału. Suma bowiem wpłaconych udziałów w kwocie 2.400 K. łącznie z jednokrotną poręką spółek stanowi bardzo znikomą podstawę kredytową. Już to utrudnia bardzo Związkowi (tak czeskiemu jak i niemieckiemu) uzyskanie bankowego kredytu. Nadto banki czynią zarzut Związkowi, że jego kapitał obrotowy, użyty na pożyczki dla spółek, jest faktycznie unieruchomiony, ponieważ spółki z zaczerpniętego kredytu spłacają tylko całkiem drobne kwoty, wynoszące zaledwie 2% kapitału i zresztą stale trzymają w swym obrocie wypożyczone im przez Związek fundusze, prolongując ciągle weksle przeznaczone na podkład ich rachunku bieżącego ze Związkiem, nawet nie pilnują terminów płatności i zalegają z zapłatą odsetek. Związek zaś czerpie swoje główne fundusze obrotowe właśnie z reeskontu tych weksli. Tymczasem banki czynią trudności w przyjmowaniu takich weksli, a żądają weksli kupieckich, opartych na rzeczywistych interesach członków spółki. Dlatego w 1909 r. wydał Związek przepisy, że: a) spółka musi na każdych 1.000 K. wymierzonego kredytu mieć wpłacony w Związku jeden udział; b) że Związek eskontować będzie weksle albo rachunki członków spółki przez nią żyrowane; c) że wszelkie prolongaty pożyczek mogą być udzielane za upłatą conajmniej 10% kapitału. Zagroził też Związek, że w dalszym ciągu weksle, niezapłacone w terminie przez spółkę, będą bezwarunkowo protestowane bez dalszego upominania, a nadto zalecił spółkom, aby nie przyznawały członkom pożyczek, dopóki nie mają na ich wypłatę zabezpieczonych funduszów. Na odwrót zaś spółki użalają się, że kredyt w centralnym Związku jest drogi, pomimo tego, iż Związek otrzymał od morawskiego Wydziału krajowego bezprocentową pożyczkę 54.000 K. ze 100.000 K. przeznaczonych do rozdziału między czeski i niemiecki Związek. Tymczasem oba Związki uznały rozdzielanie bezprocentowych pożyczek między kredytowe spółki słusznie za rzecz niezdrową i niebezpieczną, gdyż wywołoby to sztuczne powstawanie spółek, których pretensyi nie możnaby w dalszym ciągu zaspokoić. Zresztą bezprocentowa pożyczka, krajowa rozdzielona między spółki, dostarczyłaby im tylko małej cząstki kapitału obrotowego, a spółka musiałaby w każdym razie obracać przedewszystkiem funduszami z wkładek i kredytu bankowego, a do stopy procentowej, opłacanej od tych funduszów, musiałaby zastosować stopę procentową od udzielanych kredytów. Dlatego wyjednały sobie oba Związki zgodę Wydziału krajowego na to, aby rozdzielone pomiędzy nie pożyczki bezprocentowe w łącznej sumie 100.000 K. stanowiły fundusz obrotowy tych Związków i wzmocniły ich zdolność kredytową; natomiast Związki udzielają spółkom oprócz kredytu nadto subwencyi na pokrycie kosztów założycielskich po 250 K., jakoteż dostarczają im druków bezłatnie. Koszta administracyjne Związku znajdują zaś pokrycie z jednej strony w nadwyżce odsetek pobieranych nad opłacanymi (1.767·13 K.), subwencyi państwowej na rok 1908 w kwocie 5.000 K., subwencyi krajowej 4.000 K., z drobnych opłat od członków (za rok 1908 190 K.) i z innych drobnych dochodów i darów. Po pokryciu z tych dochodów kosztów administracyjnych i rewizyjnych, które wynosiły za rok 1908 — 5.913·16 K., odpisów na ruchomościach i innych drobnych wydatków pozostał czysty zysk w kwocie 4.444·33 K., który przeznacza się prawie w całości do funduszu rezerwowego, aby jak najwięcej wzmacniać własne podstawy majątkowe i kredytowe Związku.

Niedostateczne podstawy kredytowe obu centralnych Związków i wynikające stąd trudności w uzyskaniu dogodnego bankowego oparcia dla ich działalności, pobudza je do oglądania się na pomoc kredytową ze strony państwa.

Szczególniej centralny Związek niemieckich spółek przemysłowych dla Moraw i Śląska jest najgorętszym zwolennikiem państwowej centralnej kasy dla spółek i nie ustaje w ciągłych zabiegach, aby petycyami i deputacyami do odnośnych Ministerstw i do Tronu, oraz zabiegami zaprzyjaźnionych ze sobą posłów forsować przeprowadzenie cofniętego przez rząd projektu. Także czeski Związek dał się zachęcić do wspólnej w tym kierunku petycyi, ale jego kierujące czynniki mniej się do tej myśli zapalają. Przeciwnie dążenie do autonomicznej organizacyi kredytu przemysłowego znajduje w osobie prezydenta centralnego Związku czeskich spółek drobno-przemysłowych na Morawach, p. Vilema Povondry, jednego z najwybitniejszych przedstawicieli i szermierzy. Miałem zaszczyt i sposobność poznać za bytnością w Kromieryżu bardzo interesujące na tę sprawę zapatrywania p. Povondry. Widzi on konieczną potrzebę stanowczego wzmocnienia potrzeb lokalnej organizacyi drobnego przemysłu i zużytkowania w tym celu obfitych środków, nagromadzonych w powiatowych i miejskich kasach oszczędności. W tym celu koniecznem jest, według jego zdania, wytworzenie na dole spółek zarówno rejestrowanych jak nierejestrowanych, tworzonych każda z niewielu członków, ale solidarnie całym majątkiem gwarantujących za udzielony im kredyt; członkowie spółki decydują o przyznaniu, otwarciu i wysokości kredytu dla każdego spólnika. Potrzebnych funduszów na wypłatę kredytu do dozwolonej wysokości mają dostarczyć powiatowe i miejskie Kasy oszczędności, ale na rachunek krajowej centralnej instytucyi instytucyi, która przez oparcie o krajową gwarancyę przedstawiałaby dostateczne wzmocnienie bezpieczeństwa funduszów, udzielonych przez powiatowe i miejskie kasy dla dostarczenia środków obrotowych lokalnym spółkom i ich członkom. Co do istniejącej na Morawach współdzielczej organizacyi drobno-przemysłowego kredytu kładzie p. Povondra nacisk na to, że kredyt przez spółki członkom udzielany powinien się opierać na realnych interesach, a więc powinien być eskontem rachunków, kredytem towarowym, maszynowym, zarobkowym, a natomiast należy unikać dawania zwykłych pożyczek pieniężnych drobnym przemysłowcom. Raczej należy wprost kupować dla członków spółki surowe materyały do przeróbki jak np. skóry, wiklinę i t. p., zastrzegając sobie prawo własności towaru, dopóki nie został sprzedany, a należytość za dostarczony materyał zwróconą. Ważną jest rzeczą, aby członkowie Zarządu i Rady nadzorczej dawali osobistą porękę za zobowiązania, przyjęte przez spółkę ponad jej statutową porękę. Na to powinni wystawiać dokument. Pewne trudności wyłaniają się przytem przy zmianie składu Zarządu i Rady nadzorczej, ale członkowie muszą się postarać o dobór odpowiednich osób, gdyż to jest główną rękojmią należytej w spółce gospodarki. Członkowie Zarządu spółki muszą być ludźmi ofiarnymi i o tyle zasobnymi, żeby się obejść bez kredytu w spółce. Zresztą trzeba bacznie czuwać nad ruchem członków, żeby się tak nie stało, iż Związek czy centralna kasa dostarczyli dużo funduszów, a tymczasem usunęła się ze spółki przeważna część silniejszych majątkowo członków i pozostali tylko najsłabsi. Każdej spółce potrzebny jest dobry syndyk, który powinien być dobrym prawnikiem, ale zarazem człowiekiem społecznie usposobionym. Jego zadaniem byłoby szczególniej udzielanie pomocy przy ściąganiu i cedowaniu rachunków i zaliczek, na te rachunki udzielone, i wogóle użyczanie pomocy prawnej w interesach spółki i jej członków.

II. Krajowa akcya dla popierania drobnego przemysłu.

W innych kierunkach akcya popierania drobnego przemysłu na Morawach była aż do 1907 r., względnie do 1909 r. prowadzoną przez państwo, przez Izby przemysłowe i handlowe, przez morawskie Muzeum przemysłowe im. Arc. Rajnera, wreszcie przez stowarzyszenia przemysłowe, podczas gdy kraj (Sejm i Wydział krajowy) wszystkie te kierunki akcyi wspierał tylko przez ich coraz wydatniejsze subwencyonowanie z krajowych funduszów. Wskutek tego stopniowo akcya wszystkich innych czynników staje się zależną przedewszystkiem od funduszów, na ten cel przez kraj dostarczanych; dlatego głos i wpływ Wydziału krajowego na te wszystkie akcye szybko z każdym krokiem rośnie.

W popieraniu gospodarczych Spółek przemysłowych (surowcowych, magazynowych, maszynowych, warsztatowych) pod względem finansowym szedł morawski Wydział krajowy nawet dalej, niż państwowy urząd popierania przemysłu. Przedewszystkiem nie ograniczył się ten Wydział krajowy do subwencyonowania tylko tych spółek i stowarzyszeń, które państwowy urząd dla popierania przemysłu uznał za godne poparcia i ze swej strony zapewnił im pomoc. Przeciwnie na własną rękę dostarczał częstokroć morawski Wydział krajowy maszyn, motorów, i innych technicznych środków pomocniczych różnym Spółkom oraz konsorcyom drobnych przemysłowców po zasięgnięciu opinii technicznego oddziału morawskiego Muzeum przemysłowego i swojej Rady przemysłowej. Domagał się tylko wykazania potrzeby i rentowności maszyn, istnienia siły motorowej na miejscu, wystarczającej ilości wspólników, mających z maszyn korzystać i odpowiedniego lokalu na warsztat, który nie powinien być równocześnie prywatnym warsztatem jednego członka, a ma być łatwo dla spólników dostępnym. Zakupnem maszyn zajmuje się też morawskie Muzeum przemysłowe i przesyła je bezpośrednio interesowanym według zlecenia Wydziału krajowego. Maszyny te dostarczane są Spółkom pod innymi warunkami, aniżeli to się dzieje ze strony państwowego Urzędu dla popierania przemysłu. Nie przechodzą one na własność Spółki, lecz pozostają własnością Wydziału krajowego, a Spółka otrzymuje je do bezpłatnego użytkowania bez obowiązku spłacania jakichkolwiek rat pożyczkowych, albo uiszczania czynszu. Spółka wystawia tylko deklaracyę, w której się zobowiązuje maszyny swoim kosztem utrzymywać w dobrym stanie, od szkód ogniowych ubezpieczać, wszystkich członków Spółki dopuszczać do użytkowania maszyn i prowadzić zapiski co do wykonanych robót, a szczegółowe wykazy corocznie używania maszyn i uiszczonych za to użycie opłat przedkładać Wydziałowi krajowemu; w razie niedostatecznego wykorzystywania maszyn, utrzymywania ich w złym stanie lub nie przedkładania wykazu, ma prawo Wydział krajowy maszyny odebrać. Nie nastaje też morawski Wydział krajowy wcale na to, żeby dla wspólnego użytkowania subwencyjnych maszyn tworzyły się osobne warsztatowe Spółki maszynowe, lecz licząc się z brakiem współdzielczego ducha i z niedostatecznem zrozumieniem prawdziwych kooperatyw między drobnymi przemysłowcami wymaga tylko ich zrzeszenia się w jakiejkolwiek formie i w wystarczającej ilości. Na cele zaopatrywania Spółek i konsorcyów rękodzielniczych w motory wydał morawski Wydział krajowy od roku 1894 do końca 1905 r. ogółem 175.565 K. Prócz tego idzie morawski Wydział krajowy jeszcze dalej na rękę Spółkom dla wspólnego użytkowania maszyn przez udzielanie im subwencyi gotówkowych na urządzanie warsztatów przez potrzebne adaptacye i instalacye, a nawet dawał subwencyę na zapłacenie rat pożyczkowych za maszyny, dostarczone przez państwowy Urząd popierania przemysłu. Stąd wytworzyły się niezdrowe objawy i stosunki, a Spółki pobudzone zostały do występowania z pretensyami, które świadczyły o obniżeniu gospodarczej energii i zabiegliwości spólników. Nie przyczynia się to oczywiście do pomyślnego i trwałego rozwoju Spółek przemysłowych i dlatego uznaną jest już obecnie konieczność odmiennego i oględniejszego postępowania przy dostarczaniu maszyn. Uciera się zapatrywanie, że udzielanie maszyn i innych technicznych środków pomocniczych z funduszów krajowych do bezpłatnego użytkowania jest usprawiedliwione jedynie jako akt humanitarnej działalności kraju tylko wówczas, gdy chodzi o akcyę zapomogową dla ratowania licznych egzystencyi ludzkich w ubogich okolicach, gdzie domowy lub rękodzielniczy przemysł obumiera wobec rozwiniętego wielkiego przemysłu i nie da się trwale uratować. Zresztą zaś należy przyjąć zasady państwowego Urzędu popierania przemysłu przez dostarczanie maszyn sposobem zwrotnej, bezprocentowej pożyczki z pozostawieniem paru wolnych lat, a wprowadzeniem stopniowo podwyższających się spłat, po których uiszczeniu w całości lub częściowem przechodzi maszyna na własność Spółki. Nadto rozważanem jest w dalszym ciągu udzielanie z funduszów krajowych maszyn dla pojedyńczych majstrów, a tylko szuka się sposobu usprawiedliwienia tego postępowania; w szczególności zalecanem jest dostarczanie z funduszów krajowych maszyn, ułatwiających pracę takim majstrom którzy się odznaczyli wzorowem wychowywaniem swoich uczniów terminujących i na takie premiowanie swej pracy zasłużyli. Morawski Wydział krajowy

idzie tedy dalej, aniżeli uchwały kongresu austryackich instytutów dla popierania przemysłu, które się dotychczas oświadczają za ograniczeniem pomocy publicznej do zakupna maszyn dla Spółek rękodzielniczych. Wreszcie uznaną jest konieczność ściślejszego nadzoru nad Spółkami, korzystającemi z subwencyi krajowych. Dotychczas fachowy nadzór, zwłaszcza pod względem technicznym, wykonywało nad Spółkami morawskie Muzeum przemysłowe w zastępstwie Wydziału krajowego, ale Wydział krajowy nie podjął się wykonywania obowiązkowych rewizyi w przemysłowych Spółkach zarobkowo-gospodarczych, jak to czyni n p. dolno-austryacki Wydział krajowy, lecz pozostawił to zadanie ich dobrowolnym Związkom.

Szczegółowo omówioną była wyżej współdzielcza organizacya kredytu drobnego przemysłowego na Morawach i przy tej sposobności wykazałem, jak Wydział krajowy wspiera akcyę obu centralnych Związków przez udzielenie im wydatnej subwencyi dla pokrycia kosztów administracyjnych i rewizyjnych, oraz rozdzielanie między Spółki subwencyi krajowych po 100 K. (oprócz subwencyi z funduszów Związku). Nadto udzielił Wydział krajowy bezprocentowej pożyczki w kwocie 100.000 K. w ten sposób rozdzielonej, że Związek czeski otrzymał 64.000 K., a niemiecki 36.000 K. Postanowieniem z 21. listopada 1903 podjął się Wydział krajowy wykonywania obowiązkowych ustawowych rewizyi w obu centralnych Związkach Spółek przemysłowych ze względu na udzielane tym Związkom pomoce z funduszów krajowych. Bezzwrotne subwencye gotówkowe dla przemysłowych Spółek zarobkowo gospodarczych i innych nie rejestrowanych w czasie od 1894 do 1905 r. wynosiły ogółem 117.171 K.

Urządzanie majsterskich kursów dla zawodowego kształcenia rękodzielników, należące do 1903 r. także w obrębie Moraw do bezpośredniej akcyi państwowego Urzędu dla popierania przemysłu, przechodzi od 1904 r. stale na Morawskie Muzeum przemysłowe wskutek następującej uchwały morawskiego sejmu z dnia 24. października 1903 r.: „Morawskiemu Muzeum przemysłowemu w Bernie przeznacza się począwszy od 1904 r. roczną dotacyę w sumie 10 000 K. na urządzanie i utrzymywanie fachowych kursów dla stolarzy i szewców albo krawców w całych Morawach w języku wykładowym niemieckim i czeskim“. W dalszym ciągu rozszerzono urządzanie kursów także na inne zawody majsterskie. Subwencya ta pozwoliła na odpowiednie wyposażenie technicznego oddziału Muzeum, pozyskanie stałych należycie uzdolnionych nauczycieli fachowych i ustalenie przez to instytucyi kursów majsterskich na Morawach. Niezależnie od tej subwencyi pobierało berneńskie Muzeum w dalszym ciągu subwencye, już od 1895 corocznie udzielane w kwocie 6.000 K. z funduszu krajowego na utrzymanie „Oddziału dla technicznego popierania drobnego przemysłu“.

Oprócz tych subwencyi dla stałych kursów wspierane są fachowe kursy majsterskie przez udzielanie osobnych zapomóg stypendyjnych z funduszów krajowych dla uczestników kursów. Te subwencye wynosiły od 1902 do 1905 r. dla 49 kursów ogółem 15.044 K. Zauważyć przytem trzeba, że obok stałych kursów, odbywających się w Muzeum berneńskiem, urządzone są wędrowne kursy majsterskie w większych ogniskach rękodzielniczych z uwzględnieniem właściwych tym ogniskom stosunków i rodzajów produkcyi.

Dla podniesienia zawodowego uzdolnienia przemysłowców ma bardzo doniosłe znaczenie ich komercyalne wykształcenie, do czego służą przemysłowe kursy buchalteryjne. O ile kursy te urządzane są przez Spółki lub stowarzyszenia przemysłowe, centralny Związek Spółek lub morawskie Muzeum przemysłowe podług norm, zaleconych przez państwowy Urząd popierania przemysłu, udziela im Wydział krajowy subwencyi na pokrycie ich kosztów; w trzech latach 1903 do 1905 odbyło się takich kursów 140 z pomocą subwencyi krajowych w sumie 7.080 K.

Zawodowe wychowanie młodzieży rękodzielniczej popiera kraj nietylko przez subwencyonowanie wystaw, prac uczniowskich (od 1902 do 1905 wydano 6 538 K. dla 41 wystaw), ognisk dla młodzieży rękodzielniczej (do 1906 r. ogółem 27.000 K.), ale przedewszystkiem fachowych szkół przemysłowych, których utrzymanie lub subwencyonowanie z funduszów krajowych kosztowało w czasie od 1894 do 1905 r. ogółem 1,188.050 koron.

Im bardziej wszakże akcya ta, przez różne czynniki niezależnie od siebie prowadzona, rozwija się głównie kosztem funduszów krajowych, tem bardziej odczuwaną jest potrzeba wytworzenią z jednej strony łączności pomiędzy działaniem różnych czynników, zajmujących się popieraniem przemysłu, a z drugiej strony zapewnienia krajowi na tę całą akcyę stanowczego wpływu.

Stały kontakt między Sejmem i Wydziałem krajowym, a sferami przemysłowemi i czynnikami, współdziałającymi w akcyi popierania przemysłu miała wytworzyć: „Krajowa Rada przemysłowa“, utworzona w roku 1907 na podstawie statutu uchwalonego przez morawski Sejm krajowy (w dniu 23/3). Ta Rada, złożona z dwóch sekcyi (czeskiej i niemieckiej), oraz centralnego kollegium stanowi według statutu „Obradujący pomocniczy organ Wydziału krajowego w sprawach przemysłowych“. Rychło się jednak okazało, że obradujący organ nie zapewnia jeszcze jednolitości akcyi i że dla ujęcia jej w pewną całość, dla zapewnienia jej należytego prowadzenia i postępu, oraz dla czuwania nad najlepszem zużyciem przeznaczonych na ten cel funduszów koniecznym jest stały, pracujący organ wykonawczy krajowy, wyposażony w fachowe siły i środki działania. Już zatem w dwa lata później powziął Sejm morawski na posiedzeniu z d. 15. września 1909 postanowienie o utworzeniu: „*Krajowego Urzędu popierania przemysłu margrabstwa morawskiego w Bernie* ku uczczeniu pamięci 60-letniego panowania Najjaśniejszego Pana“. Urząd ten ma być zakładem krajowym, skupiającym w sobie wszystkie wykonawcze agendy Wydziału krajowego i krajowej Rady przemysłowej w zakresie popierania przemysłu i handlu na Morawach. Zakład ten składa się z dwóch równorzędnych, a niezależnych od siebie oddziałów, czeskiego i niemieckiego, dla spełniania tych samych zadań. Statut organizacyjny uchwalony przez Sejm morawski, przepisuje każdemu z tych oddziałów następujące zadania:

1) Zaznajamianie drobnych przemysłowców z wzorami materyałów surowych i półfabrykatów, najkorzystniejszych dla produkcyi;

2) zaznajamianie drobnych przemysłowców z technicznym postępem w zastosowaniu maszyn i narzędzi dla ich przemysłu;

3) ocenianie tych przedmiotów (ad 1. i 2.) ze względu na ich techniczne i gospodarcze zastosowanie;

4) krzewienie znajomości nowych i wypróbowanych metod produkcyjnych pomiędzy drobnymi przemysłowcami;

5) pośredniczenie u drobnych przemysłowców w akcyi popierania przemysłu, podjętej przez kraj, państwo i inne publiczne i prywatne czynniki;

6) udzielanie fachowych rad i popieranie w inny sposób technicznego i komercyalnego postępu produkcyi rękodzielniczej i w drobnym handlu, i ile do tego nie są kompetentne Izby handlowe i przemysłowe;

7) współdziałanie z drobno-przemysłowemi Spółkami zarobkowo-gospodarcz.;

8) tworzenie innych w kierunku technicznym niezbędnych instytucyi pomocniczych (warsztatów doświadczalnych, laboratoryów itd.) w celach popierania przemysłowej produkcyi;

9) przeprowadzanie i popieranie technicznych i chemicznych doświadczeń, jak również śledzenie nowych wynalazków i zaznajamianie z nimi przemysłowców;

10) udzielanie rad przy urządzaniu warsztatów, jak niemniej w celu ochrony od wypadków;

11) odbywanie majsterskich egzaminów (§. 114 u. p.) na podstawie upoważnienia ze strony Ministerstwa handlu;

12) oddziaływanie na moralne wychowanie i techniczne wykształcenie młodych pokoleń przemysłowych.

Szkolnictwo przemysłowe nie należy jednak do zakresu działania krajowego Urzędu dla popierania przemysłu. Również rozdział subwencyi nie należy do krajowego Urzędu, jest jednak tendencya, żeby subwencye krajowe na cele po-

pierania przemysłu rozdzielane były pomiędzy obie narodowości według klucza 31.5 : 68.5, szczególniej zaś ogólna subwencya, preliminowana w budżecie na 1910 w sumie 100.000 K.

Dla osiągnięcia swoich celów mają każdemu z tych oddziałów służyć następujące środki:

a) urządzanie wystawy motorów, maszyn i innych ważnych w pracy narzędzi pomocniczych, utrzymywanie i ciągłe uzupełnianie zbiorów surowców, półfabrykatów i koniecznych w przemyśle chemicznym preparatów, uzmysławianie nowoczesnych metod wytwórczych, jakoteż urządzeń dla hygieny i bezpieczeństwa;

b) utrzymywanie biura dla porady w sprawach technicznych i chemicznych drobno-przemysłowej produkcyi i dla przeprowadzania analiz i doświadczeń dla drobnego przemysłu;

c) sale rysunkowe, biblioteka i czytelnia;

d) urządzanie fachowych kursów majsterskich i buchalteryjnych, jakoteż wykładów dla majstrów, czeladników i robotników i wogóle dla młodego pokolenia przemysłowego z uwzględnieniem technicznej, kupieckiej i artystycznej strony przemysłu, analizy, liczenia i doświadczenia w laboratoryum z demonstracyami surowych materyałów, półfabrykatów, maszyn i narzędzi;

e) wykłady dotyczące zadań Urzędu;

f) urządzanie lub popieranie wystaw gotowych wyrobów rękodzielniczych, jakoteż lokalnych i centralnych wystaw prac uczniowskich;

g) utrzymywanie stałego porozumienia z Urzędem popierania przemysłu w Ministerstwie robót publicznych, jakoteż z innymi czynnikami, zajmującymi się popieraniem przemysłu;

h) pośrednictwo w dostarczaniu przez publiczne czynniki środków pomocniczych w pracy, rozpowszechnianie środków naukowych w kołach przemysłowych i handlowych, wypożyczanie modelów, narzędzi, książek i t. p. interesantom;

i) publikowanie urzędowych sprawozdań, fachowych pism, sporządzanie rozpowszechnianie rysunków i kopii wzorowych przedmiotów;

k) udzielanie premii, dyplomów i publicznych odznaczeń, rozpisywanie konkursów i nagród na wyszczególniające się prace na polu przemysłowej techniki;

l) współdziałanie w urządzaniu ognisk, stowarzyszeń dla opieki nad terminatorami, bibliotek i czytelni dla młodzieży rękodzielniczej;

m) przeprowadzanie egzaminów majsterskich;

n) zbieranie i wystawianie starych maszyn i narzędzi w oryginałach lub modelach, rysunków i fotografii, demonstrowanie urządzeń ochronnych przy maszynach i budowlach, oraz hygienicznych urządzeń w warsztatach.

Każdy z dwóch oddziałów krajowego Urzędu dla popierania przemysłu otrzymał osobny, na razie wynajęty, lokal, osobny personal fachowy i administracyjny i osobny inwentarz potrzebny dla wykonywania wyszczególnionych wyżej zadań. Równocześnie zwinięty został w morawskiem Muzeum przemysłowem osobny „Oddział dla technicznego popierania drobnego przemysłu“, utrzymywany dotychczas głównie subwencyami krajowemi, a Wydział krajowy zawarł umowę z kuratoryą tego Muzeum co do przejęcia personalu w tym dziale czynności zatrudnionego oraz inwentarza znajdujących się tam środków pomocniczych. W budżecie na rok 1910 przeznaczono w tym celu 80.000 K. na koszta urządzenia obu oddziałów i 43.000 K. na pokrycie reszty preliminowanych wydatków na utrzymanie całego urzędu w ogólnej kwocie 87.948 K. (zaokrąglonej do 88 000 K.), albowiem z kwoty tej 30.000 K. ma pokryć subwencya państwowa, 10.000 K. subwencye Izb handlowych, a 5.000 K. subwencye innych czynników.

Naczelny Zarząd całego „Krajowego Urzędu dla popierania przemysłu“ wykonywa Wydział krajowy przez odnośne sekcye „krajowej Rady przemysło-

wej". W tym celu dla każdego Oddziału ustanowioną została kuratorya, składająca się z 12 do 13 członków t. j zastępcy Ministerstwa robót publicznych, zastępcy Izby handlowej i przemysłowej, jednego lub dwóch zastępców tych korporacyi i osób, które do założenia i utrzymania instytucyi przyczyniają się znacznemi kwotami, z referenta Wydziału krajowego, z 4 członków wybranych przez sekcyę Rady przemysłowej i z instruktora stowarzyszeń przemysłowych pod kierownictwem przewodniczącego odnośnej sekcyi Rady przemysłowej. Te Wydziały czyli Kuratorye są powołane do wydawania opinii, przygotowywania instrukcyi, przedkładania Wydziałowi krajowemu wniosków, rozporządzania funduszami w granicach preliminarza, wywierania wpływu na całą administracyę instytucyi, jakoteż przedkładania Wydziałowi krajowemu rocznych sprawozdań i zamknięć rachunkowych. Przewodniczący każdej z dwóch narodowych sekcyi w krajowej Radzie przemysłowej jest naczelnikiem odnośnego oddziału pod nazwą „wiceprezydenta krajowego urzędu dla popierania przemysłu". Sprawy wspólne obu oddziałów należą do centralnego Kolegium Rady przemysłowej, a każdoczesny jej przewodniczący jest prezydentem krajowego Urzędu dla popierania przemysłu. Urzędników i służbę krajowego Urzędu mianuje Wydział krajowy na wniosek odnośnej sekcyi. Każdy instytut ma swego dyrektora i swego technicznego kierownika, który jest zarazem zastępcą dyrektora, obu w charakterze stałych urzędników krajowych.

Obecnie tedy Wydział krajowy i Krajowa Rada przemysłowa zajęci są wprowadzeniem w życie nowej krajowej instytucyi, która centralizuje całą akcyę, mającą na celu popieranie przemysłu w margrabstwie morawskiem. Wszystkie inne czynniki mają w tej akcyi współdziałać z krajem i przyczyniać się do pokrywania kosztów tej akcyi. Sejm morawski, uchwalając utworzenie krajowego Urzędu i jego statut, powziął zarazem następującą zasadniczą uchwałę:

„(II) Zatwierdza się następujące ogólne zasady dla popierania rękodzieł przemysłu i handlu na Morawach:

1. Dla popierania rękodzieł, przemysłu i handlu na Morawach posługuje się morawski Sejm, względnie Wydział krajowy w swym zakresie działania

a) Krajową Radą przemysłową, jako obradującym organem pomocniczym,

b) Krajowym Urzędem dla popierania przemysłu, który składa się z dwóch narodowo oddzielonych sekcyi, jako organem wykonawczym,

2. Koszta krajowej akcyi dla popierania rękodzieł, przemysłu i handlu będą pokrywane z krajowych funduszów za przyczynieniem się ze strony państwa, Izb handlowo-przemysłowych i innych publicznych organizacyi, oraz osób prywatnych i mają być asygnowane za pośrednictwem morawskiej Kasy krajowej.

3. Potrzebni dla tej akcyi krajowej urzędnicy będą mianowani przez Wydział krajowy na podstawie i w granicach odnośnych statutowych postanowień a podlegają naczelnemu nadzorowi Wydziału krajowego.

4. Urzędnicy i funkcyonaryusze krajowego urzędu dla popierania, przemysłu załatwiają agendy krajowej Rady przemysłowej".

Wszędzie, gdzie w czasie swej podróży miałem sposobność omawiać z rzeczoznawcami tę nową morawską organizacyę dla popierania przemysłu, spotkałem się z wyrazami uznania dla przewodniej myśli scentralizowania przez kraj całej dotychczasowej rozstrzelonej i niekiedy dyletanckiej, a dlatego niezawsze skutecznej akcyi, równocześnie wszakże z kilku stron znawcy tamtejszych stosunków podnosili jako ujemną stronę nowej organizacyi wprowadzenie rozdziału pracy między dwa odrębne oddziały w sposób rzeczowo nieuzasadniony, gdyż polegający na podwójnem wykonywaniu tych samych czynności niezależnie od siebie w obrębie tego samego kraju. To utrudnia specyalizowanie pracy i rzeczowy rozwój działalności całego zakładu, podlegającego jednej władzy i czyni ten rozwój zależnym nie od rzeczowych potrzeb, lecz od konieczności liczenia się na każdym kroku i w każdej pozycyi wydatków z dokonanym podług narodowości rozdziałem, a więc rachowania zawsze wszystkiego „podwójną kredką". Wskutek tego trzeba będzie odmawiać wprowadzania ulepszeń i zużytkowania nowych sił potrzebnych do pracy dlatego, że nie mogą być dane obu oddziałom zakładu i przez każdy

z nich należycie zużytkowane, albo przyznawać i wprowadzać je, chociaż nie mogą być należycie wykorzystane. Wybitne siły specyalne, pozyskane dla jednego oddziału, nie mogą być zużytkowane dla akcyi drugiego oddziału itp. Nadto w programie akcyi, objętej uchwałami sejmowemi, a w szczególności statutem organizacyjnym krajowego Urzędu dla popierania przemysłu uderza zupełnie pominięcie lub uboczne tylko uwzględnienie dwóch nadzwyczaj ważnych zadań akcyi popierania drobnego przemysłu tj. organizacyi kredytowej i zbytu wytworów przemysłowych. Tymczasem organizacya kredytowa współdzielcza, jaka się właśnie na Morawach wytworzyła dla popierania drobnego przemysłu, potrzebuje bardzo pilnie wydatnego poparcia ze strony kraju tak, że to zadanie wydaje się jednem z najistotniejszych zadań morawskiej akcyi popierania przemysłu. Istotnie też była już poruszaną myśl stworzenia krajowej centrali kredytowej dla Spółek, ale myśl ta nie znajduje dotychczas należytego poparcia dlatego, że interesowane w tej sprawie czynniki liczą się z trudnościami, jakie urzeczywistnieniu tego projektu stawia morawski system kurvi narodowych i dlatego bardzo są skore czepiać się nadziei wyręczania kraju w tej potrzebie przez państwową centralną Kasę. Dla praktycznego poparcia rozwoju czy to Spółek kredytowych, czy ich centralnego Związku nie może jednak ta nadzieja wystarczyć i dlatego prawdopodobnie sprawa krajowej organizacyi kredytowej dla Spółek przemysłowych wypłynie w krótce na porządek dzienny najżywotniejszych spraw Sejmu morawskiego.

Kwestya ułatwienia zbytu nie wydaje mi się również małoważną dla morawskiego drobnego przemysłu i jest prawdopodobnem, że morawski Urząd dla popierania drobnego przemysłu będzie zniewolonym faktyczną potrzebą postarać się o rozszerzenie swojej działalności poza ramy swego dzisiejszego programu.

B) C z e c h y.

Rok 1898 stanowi właściwy początek krajowej akcyi dla popierania drobnego przemysłu w Czechach. W tym bowiem roku ku uczczeniu 50-letniej rocznicy panowania NJPana powstały dwie instytucye, przeznaczone wyłącznie lub przeważnie ku popieraniu drobnego przemysłu, a mianowicie technologiczne Muzem przemysłowe Izby handlowej i przemysłowej w Pradze i krajowy Fundusz jubileuszowy dla kredytowego popierania drobnych przemysłowców. W tych dwóch ogniskach skupiają się główne zabiegi, podejmowane w Czechach dla podniesienia średniego stanu przemysłowego.

Technologiczne Muzeum przemysłowe jest fundacyą Izby handlowej i przemysłowej, stanowi jej własność, pozostaje pod jej zarządem, ale powstało i jest utrzymywane w znacznej części dzięki subwencyom krajowym, państwowym i innych czynników publicznych, po części także ofiarnością prywatną. Działalność tego instytutu dla popierania przemysłu rozszerzoną została w r. 1902 prawie na całe Czechy, albowiem w tym roku Izby handlowe i przemysłowe w Pilznie i Budziejowicach uznały go za swój także organ wykonawczy, a fachowe kursy i wykłady urządzane bywają przez ten instytut także w porozumieniu z Izbą liberzecką w okręgu jej działania; wszystkie te Izby udzielają subwencyi technologicznemu Muzeum na podejmowane przez nie czynności i przedsięwzięcia. Nadto Wydział krajowy, udzielając zasiłku na założenie tego Muzeum, zobowiązał je do wykonywania w zakresie działania tego instytutu wszystkich czynności, potrzebnych dla przeprowadzenia krajowej akcyi popierania przemysłu w jej ówczesnych i późniejszych formach. Wreszcie i Ministerstwo handlu uregulowało w roku 1904 (rozp. z 12/5) także stosunek swego „Urzędu (Służby) dla popierania przemysłu“ do technologicznego Muzeum w Pradze celem spełniania tej części akcyi, która bezpośrednio w Czechach przez ten Urząd wykonywaną być nie może. Dzięki znakomitemu kierownictwu ze strony ces. radcy Dr. Wacława Schustera, jako dyrektora, a inżyniera p. Jana Sedivy'ego, jako zastępcy dyrektora, jak nie-

mniej obfitym środkom, dostarczonym przez wspomniane wyżej czynniki publiczne, rozwinęło praskie Muzeum wybitną i nadzwyczaj żywą działalność, przez którą zdobyło sobie pierwsze miejsce między podobnymi instytutami w krajach austryackich.

Instytut praski obejmuje trzy oddziały: mechaniczno-technologiczny, chemiczno-techniczny i administracyjny; do tego ostatniego należą także wszystkie sprawy terminatorów i kursów przemysłowo-artystycznych, kursy fachu odzieniowego, buchalteryjne i tym podobne. Personal składa się z 17. osób, między któremi 4 inżynierów, 1 doktor praw, 1 fachowy inspektor, 1 technik chemiczny, 1 uczeń wyższej szkoły przemysłowej, 1 urzędnik rachunkowy, 1 werkmistrz, 1 maszynista, 1 laborant, 3 trzy siły administracyjne i 2 służących. Każdy oddział jest przedewszystkiem powołany do bezpłatnego udzielania przemysłowcom i stowarzyszeniom przemysłowym fachowych porad i opinii, dotyczących zakupna motorów, maszyn i narzędzi, wprowadzania nowych metod w pracy, wyszukiwania źródeł zakupna i miejsc zbytu, urządzania wspólnychwarsztatów; każdy z nich przeprowadza próby siły maszyn, zużycia paliwa, wydaje (za nieznacznemi opłatami) ocenę materyałów surowych i wyrobów na podstawie odpowiednich analiz i doświadczeń w swem laboratoryum itd. Ilość zasięganych porad i wydanych opinii rośnie szybko z roku na rok, a w ciągu pierwszego dziesięciolecia 1899 — 1908 wynosiła 17.494 odpowiedzi; nadto osobna stacya doświadczalna dla przemysłu tkackiego wydała 1951, a stacya dla przemysłu papierowego 65 opinii. W sprawie urządzenia wspólnych warsztatów udzieliło Muzeum 310 fachowych opinii (głównie Wydziałowi krajowemu i jego urzędom) i interweniowało w 257 Spółkach w sprawie maszynowych urządzeń i innych podobnych przedsięwzięć. Dla 44 Spółek przemysłowych przeprowadziło Muzeum zakupno maszyn z krajowej dotacyi za cenę 120.000 K., od czasu do czasu przeprowadza też Muzeum na żądanie Wydziału krajowego fachowe inspekcye w Spółkach. Do najważniejszych zadań technologicznego Muzeum należy urządzanie fachowych i majsterskich kursów w Pradze i na prowincyi. W ciągu pierwszego 10-lecia odbyło się ogółem 339 kursów przy współudziale 7013 uczestników, między którymi było 1376 krawców męskich, 270 krawców damskich, 818 szewców, 809 stolarzy, 359 rękawiczników, 373 introligatorów, 278 typografów, 309 lakierników, 205 metalowców, 83 kowali, a reszta rozmaitych innych zawodów. Z pomiędzy 339 urządzonych kursów wypada na Pragę 75, a na prowincyę 264 kursów majsterskich i fachowych z nadzwyczaj urozmaiconym zakresem i kierunkiem. W Pradze dąży się do tego, aby urządzone zostały wzorowe gospodarstwa warsztatowe (jak to ma miejsce w Instytucie wiedeńskim), co wszakże na razie utrudnionem jest z powodu braku miejsca. Kładzie się jednak wielką wagę na praktyczne ćwiczenia i nabycie należytej biegłości w pewnych specyalnościach. Kursy majsterskie trwają 4 — 9 tygodni, fachowe (w pewnych metodach pracy) trwają stosownie do potrzeby krócej lub dłużej, odbywają się codziennie lub półdziennie. Jako nauczyciele są czynni nietylko urzędnicy Instytutu, lecz także samoistni architekci, inżynierowie, albo profesorowie i nauczyciele przemysłowych zakładów, jako-też praktyczni przemysłowcy, przyczem dąży się do tego, ażeby te siły o ile możności stale zatrudniać i jak najmniej zmieniać. Obok kursów technicznych urządzane są kursy buchalteryjne. Dla każdego kursu istnieje szczegółowy plan, ale przy jego wykonaniu uwzględnia się o ile możności indywidualność uczestników. Pospolicie można się spotkać z zapatrywaniem, że te doskonale przeprowadzane kursy prawie doraźnie przeczyniają się do znacznego i szybkiego dźwigania się przedsiębiorstw mniejszych przedsiębiorców, którzy z tych kursów korzystają. Muzeum technologiczno przemysłowe urządza także wykłady z różnych dziedzin tak techniki jak i ekonomiki przemysłowej, przyczem pierwszeństwo daje się wykładom związanym w cykl, stanowiący pewną całość przedmiotową; takich wykładów w ciągu pierwszego 10-lecia odbyto 593, z czego 274 z zakresu ekonomii narodowej, ustawodawstwa przemysłowego i podobnych przedmiotów, 100 wykładów z technologii mechanicznej, a 219 wykładów z technologii chemicznej, z tego 198 w Pradze, a 395 poza Pragą. Wydatną także była praca Instytutu w urządzaniu wystaw i premiowaniu prac terminatorskich; lokalnych wystaw tego

rodzaju odbyło się staraniem lub przy współudziale Instytutu ogółem 285 z 16.849 wystawcami, a centralnych wystaw 12 z 4285 wystawcami. Najlepsze prace zostały nabyte dla stałej wystawy wzorowych prac terminatarskich. Muzeum wydało przytem zbiór zadań dla wystaw terminatorskich z wskazówkami co do wykonywania kontroli nad pracą uczniów i oceniania wystawowych przedmiotów. Te wystawy ułatwiły Instytutowi rozbudzenie interesu dla przeprowadzenia obowiązkowych egzaminów terminatorskich. Przykłada też Instytut rękę do zakładania i podtrzymywania Kółek i ognisk terminatorskich dla wspólnej rozrywki, nauki i towarzyskiego obcowania. Takich Kółek i ognisk powstało w Czechach w czasie pierwszego 10-lecia działalności Instytutu około 60. Instytut zarządza ich odwiedzanie przez swoich urzędników i wydał wzorowy katalog dla bibliotek terminatorskich Szczupłość miejsca w dotychczasowym lokalu zniewoliła Dyrekcyę Muzeum do zwinięcia stałej wystawy motorów, maszyn i narzędzi Urządzane jednak bywają specyalne wystawy czy to wzorowych warsztatów, czy innych urządzeń, tak w Pradze, jak i na prowincyi. Znakomite urządzenie oddziału wystawy jubileuszowej 1908 z przedstawieniem działalności Instytutu spotkało się z wielkiemi pochwałami licznych rzeczoznawców z różnych krajów, którzy ją zwiedzili. Bogate zbiory, jakie Muzeum posiada, nie mogą być obecnie stale dostępne, ani też czytelnia nie jest należycie urządzoną wskutek braku potrzebnego lokalu. W najbliższym czasie ma już jednak Instytut wprowadzić się do nowego własnego domu odpowiednio urządzonego, a z tą ważną zmianą łączy się wiele doniosłych projektów co do udoskonalenia i rozszerzenia działalności Instytutu.

Koszta utrzymania Instytutu wynosiły w r. 1909 K. 142.000, które znajdują pokrycie w subwencyach z funduszów krajowych (35.900), państwowych (42.210), pragskiej Izby handlowej i przemysłowej (32.300), innych Izb handlowych w Czechach (razem 4931), a reszta w subwencyach od innych czynników i z własnych dochodów. Majątek Instytutu wynosił z końcem 1909 r. ogółem K. 188.951, w czem fundusz na budowę domu (głównie z rat dotacyjnych od kraju i pragskiej Izby handlowo-przemysłowej) wynosił K. 100.732, fundusz inwestycyjny, ulokowany w Banku krajowym, 25.657 K. oprócz inwentarza, zakupionego z inwestycyjnego funduszu (maszyny narzędzia itp. za 45.626 K.) oraz inne mniejsze fundusze.

Powyższy krótki obraz działalności technologicznego Muzeum przemysłowego i zestawienie środków, jakimi rozporządzał, dowodzi, że czeski Sejm i Wydział krajowy bardzo wydatnie wspierał akcyę Instytutu. Duża część pracy wykonywanej przez Instytut, była jednak na odwiót współdziałaniem Instytutu technologicznego z *akcyą prowadzoną przez Wydział krajowy*. Inicyatywa do podjęcia akcyi krajowej wyszła od posła P. Karola Adamka (członka Wydziału krajowego), a zmierzała przedewszystkiem ku temu, ażeby rękodzielnictwu ułatwić korzystanie z nowoczesnych maszyn i motorów. Na ten cel przeznacza Sejm czeski począwszy od 1895 r. po 20.000 K., a od następnego roku przybywa dotacya 10 000 K. na popieranie wystaw maszyn przemysłowych, odbywanie fachowych kursów i wykładów, udzielanie stypendyów na podróże i inne podobne cele naukowego wykształcenia. Pierwsza z tych dwóch dotacyi była jednak z reguły niewykorzystywaną i dlatego w 1905 roku został Wydział krajowy upoważniony, aby pozostałą resztę z niezużytkowanej dotacyi przeznaczył na inne cele popierania przemysłu, a w budżecie na 1906 r. występuje już łączna dotacya 30 000 K., która w preliminarzu następnego roku wzrasta do 50 000 K. Z tych tedy funduszów prowadził Wydział krajowy wspólnie z państwowym Urzędem dla popierania przemysłu akcyę zaopatrywania gospodarczych Spółek przemysłowych w motory, maszyny i inne środki pomocnicze w pracy i wydał na ten cel do końca 1909 roku K 120.962, zastrzegając sobie prawo własności maszyn i ich odebrania w razie nienależytego z nich korzystania. Stało się to rzeczywiście dotychczas w 12 wypadkach, w których odebrane maszyny reprezentowały wartość pierwotną w sumie 37.694 K. Oprócz tego udzielał Wydział krajowy bezprocentowych pożyczek na koszta założenia przemysłowych Spółek zarobkowo-gospodarczych, a mianowicie, po 300 K Spółkom kredytowym, a po 400 K. innym Spółkom. Pożyczki te jednak były udzielane bez oznaczenia terminu spłaty, a tylko z zastrzeżeniem, iż zwrot ma nastąpić, gdy się Spółka znajdzie w tak korzystnem położeniu, że bez szkody

dla swoich interesów będzie mogła ją zwrócić; w rzeczywistości tedy stały się te pożyczki bezzwrotnemi subwencyami. Spółki zresztą nie otrzymały ich w gotówce, lecz przeważnie we formie żelaznej kasy, książek i innych druków, a tylko resztę pozostałą w gotówce. Od 1906 roku zaczął Wydział krajowy subwencyonować bezprocentowemi pożyczkami na zakupno maszyn, motorów i innych środków pomocniczych tak że tych majstrów, którzy się odznaczyli dobrem wychowaniem swoich uczniów, a zatem także mogą ich przez udzieloną sobie pomoc również w używaniu motorów i maszyn zaprawiać.

Zauważyć przytem wypada, że w 1899 roku tworzą w budżecie czeskim krajowym wydatki na popieranie przemysłu tylko skromny podział (tytuł 8) rozdziału VIII (Szkolnictwo i nauka). Dopiero w 1900 r. po raz pierwszy następuje ta charakterystyczna zmiana, że „Rzemiosła i Przemysł“ (Gewerbe und Industrie) tworzą osobny nowy rozdział (V.). Najważniejszym jednak faktem dotychczasowej akcyi Sejmu i Wydziału krajowego jest utworzenie „Krajowego jubileuszowego funduszu pożyczkowego Cesarza i Króla Franciszka Józefa I. dla popierania małych przemysłowców“ równocześnie z utworzeniem takiegoż samego funduszu dla popierania małych rolników. Oba fundusze weszły w życie z dniem 2. grudnia 1898 roku na podstawie uchwał Sejmu czeskiego z 14. lutego 1896, który każdemu z tych funduszów przeznaczył dotacyę po 1,000.000 K., zebraną z dotacyi po 100.000 K., przez lat 10. Uchwalony równocześnie przez Sejm krajowy statut tego funduszu został zatwierdzony najwyższem postanowieniem z dnia 26. października 1898 r.

Jubileuszowy fundusz pożyczkowy jest osobą prawną, powołaną i uprawnioną do spełniania następujących statutowych zadań:

1. Udzielanie kredytu zwłaszcza w formie eskontu wekslowego, udzielanie i wyjednywanie pożyczek, pośredniczenie w obejmywaniu większych, a zwłaszcza publicznych dostaw, udzielanie rad i wskazówek przy urządzaniu i prowadzeniu wspólnych przedsięwzięć bądźto a) Stowarzyszeniom przemysłowym i gremiom kupieckim oraz Związkom tych korporacyj — bądź też b) Spółkom surowcowym, wytwórczym, kredytowym i innym składającym się z drobnych przemysłowców albo drobnych kupców i opartym na ustawie z 9. kwietnia 1873 dz. p. p. Nr. 70, jakoteż Związkom tych spółek;

2) oddawanie weksli do reeskontu, zaciąganie pożyczek od innych instytucyi kredytowych albo publicznych kas i lokowanie w innych instytucyach kredytowych każdoczesnego zapasu kasowego;

3) przyjmowanie depozytów do przechowania od przemysłowych stowarzyszeń i gremiów kupieckich, tudzież od majsterskich, czeladnickich albo terminatorskich kas chorych lub kas zaopatrzenia; w ogólności jest fundusz uprawniony wydawać a pośrednictwem wyżej wymienionych pod a) i b) korporacyj wszelkie zarządzenia i popierać przedsięwzięcia, które zmierzają do podniesienia stanu drobnych przemysłowców.

Na późniejszych konferencyach z czynnikami, zajmującymi się popieraniem drobnego przemysłu, postanowiono, że przeprowadzanie czynności, odnoszących się do jurystycznego założenia i urządzenia Spółek przemysłowych, opartych na samopomocy, należeć ma do krajowego jubileuszowego funduszu pożyczkowego. Nie należy jednak do tego funduszu wykonywanie rewizyi w Spółkach zarobkowych i gospodarczych, podlegających Patronatowi Wydziału krajowego, albowiem rewizye te ma przeprowadzać „Królewskie czeskie krajowe Biuro stowarzyszeń“ przy Wydziale krajowym, zajmujące się czynnościami lustracyjnemi tak w przemysłowych, jak i w rolniczych Spółkach.

Pożyczki, udzielane Spółkom kredytowy na skrypty dłużne, przyniosły dużo niekorzystnych doświadczeń, trzeba było skarżyć Spółki o zwrot, a nawet im opuszczać z kapitału (po 200 K. na 1000), dlatego fundusz przeszedł głównie na używanie weksli z datą wystawienia, ale bez daty płatności; są to zatem we:sle

służące na podkład udzielonego kredytu w rachunku bieżącym z ważnością $3^1/_2$ letnią; gdy trzeba kredyt ściągnąć, wpisuje się datę. Oprócz podkładu wekslowego zawiera się umowę (przez wymianę korespondencyi) z wyszczególnieniem warunków otwartego kredytu.

Przyjmuje się dalej do eskontu weksle Spółek, które pochodzą z interesów członków; z reguły są to weksle wyżej 100 K., najczęściej 200—300 K.

Praktykowanem jest także udzielanie zaliczek na cedowane rachunki i inne pretensye.

Co do wysokości i otwierania kredytu przyjęto zasadę, że kredyt może sięgać do wysokości wpłaconych udziałów i statutowej poręki. Jeżeli Spółka żąda wyższego kredytu, musi dostarczyć osobistej poręki zwyczajnie członków Zarządu i Rady nadzorczej, gdyż to jest głównym środkiem do zmuszenia ich, aby się o Spółkę troszczyli. Zdarzył się wypadek, że jedno ze stowarzyszeń zawodowych przemysłowych przyjęło porękę za Spółkę kredytową, ale ta poręka nie jest wystarczającą, gdyż stowarzyszenie nie ma majątku, ponieważ nie można zmusić stowarzyszenia do obowiązkowego ściągania wkładek od członków na pokrycie poręczonej pretensyi. Przy udzielaniu pożyczek członkom Spółek wytwórczych szuka fundusz zabezpieczenia niekiedy także przez obciążenie zastawem maszyn, posiadanych przez Spółkę, albo przez hipotekę na realności Spółki, bez żądania pupilarnego zabezpieczenia, lub przez odstąpienie pretensyi Spółki do osób trzecich i t. p.

Stopa procentowa od udzielanych przez fundusz pożyczek wynosi $4—4^1/_2\%$.

Zarząd funduszu spoczywa w rękach „Kuratoryi“, która się składa z 9 członków, a mianowicie z zastępcy Wydziału krajowego, z zastępcy Banku krajowego i z 7 członków (między nimi przewodniczący i zastępca przewodniczącego), na 3 lata przez Wydział krajowy mianowanych. Do kuratoryi należy przedewszystkiem udzielanie pożyczek z tem ograniczeniem, że pożyczki począwszy od 20.000 K. wymagają zatwierdzenia Wydziału krajowego, przedkładanie wniosków co do zamianowania i płac funkcyonaryuszów funduszu, sprawozdań i zamknięć rachunkowych, projektu instrukcyi i innych wniosków w sprawach funduszu. Załatwianie czynności bankowo-technicznych powierzone zostało Bankowi krajowemu na podstawie zawartej z nim umowy, która mu zapewnia jako odszkodowanie za te czynności 20% każdorocznego czystego zysku.

Dla uproszczenia bieżącej administracyi ustanowił Wydział krajowy nieprzewidziany w statucie ściślejszy „Komitet wykonawczy“, składający się co najmniej z dwóch członków kuratoryi i jej sekretarza, który jest kierownikiem biura; nadto do udziału w posiedzeniach komitetu z głosem stanowczym może być powołany członek kuratoryi z ramienia Banku krajowego, a musi być wzywany, gdy sprawa dotyczy czynności funduszu, powierzonych Bankowi do wykonania. Komitet przygotowuje dla Kuratoryi wnioski co do nowych pożyczek, a udziela kredytu w granicach, ustanowionych dla Spółki przez Kuratoryę. Posiedzenia odbywają się z reguły raz na tydzień, a częściej tylko w miarę potrzeby. Zresztą zaś czynności informacyjne i inne bieżące, w których decyzya nie jest zastrzeżona innym czynnikom, załatwia samodzielnie sekretarz funduszu, jako kierownik biura. Istnieje także przewidziane w statucie „doradcze zgromadzenie“, złożone z przedstawicieli Izb handlowych i przemysłowych, po 4-ch z każdej, do wydawania opinii w ważniejszych sprawach, dotyczących działalności funduszu. Ten doradczy organ odbył przez 10 lat zaledwie 2 posiedzenia.

W 4-ch pierwszych latach nie był fundusz jubileuszowy dostatecznie wykorzystywany i bardzo znaczną część swego kapitału zakładowego miał stale ulokowaną w Banku krajowym. Dopiero stopniowo ożywia się działalność kredytowa tego funduszu tak, że nietylko wyczerpuje do obrotu cały swój kapitał zakładowy, ale zużywa na ten cel także 5%-owy fundusz rezerwowy, otrzymuje w r. 1907 pożyczkę 3%-ową z funduszów krajowych w kwocie 150.000 K. i zapożycza

się u rolniczego funduszu do 20.000 K., a w roku 1908 po raz pierwszy wykazuje także niewielkie wkładki od Spółek. W następującej tabelce zestawione są ilość i sumy udzielonych pożyczek oraz sald z końcem 1908 r., przy czem Spółki i stowarzyszenia zestawione zostały grupami rzeczowemi, a sumy otwartego kredytu w rachunku bieżącym albo w eskoncie wekslowym traktowane są dla każdej Spółki jako jedna pozycya pożyczkowa.

	Ilość Sp.	Ilość poż.	Suma poż.	Saldo 31/12 1908
I. Zawodowe stow. przemysł.	5	8	105.700	92.170·—
II. Spółki kredytowe . .	22	37	175.000	103.462·31
III. „ dla zakup. (surow.)	20	36	469.500	347.910·45
IV. „ „ zbytu (magazyn.)	15	33	401.800	272.205·07
V. „ warsztatowe . .	5	7	11.200	93.352·84
VI. „ wytwórcze . .	33	72	471.493	229.799·07
VII. „ rzeźnie . .	7	9	126.200	110.330·—
VIII. „ różne . . .	2	3	36.000	31.250·—
IX. Krótkie pożyczki dostawowe	10	10	60.213	
Razem . . .	129	215	1,957.803	1,280.479·47

Rozdzielając wypłacone i spłacone kredyty według formy, w jakiej kredyt był udzielony, dowiadujemy się, że w ciągu pierwszego dziesięciolecia działalności funduszu

	Wypłacono	Spłacono	Saldo 31/12 1908
Pożyczek skryptowych K	144.964·10	57.207·97	852.572·24
Kredytów w rach. bież. „	325.866·41	317.245·59	315.273·43
Kredytu na zask. weksle „	43.720·65	45.411.08	14.817·84
Zaliczek krótkoterminowych i kredyt. dostaw „	80.231·49	95.613·96	10.129·45

Majątek funduszu jubileuszowego dla małych przemysłowców wynosił z końcem 1908 r. w kapitale zakładowym 1,026.521 K. 25 h., w kapitale rezerwowym 67.037 K 46 h., razem 1,093.558 K. 71 h.; rachunek zysków i strat wykazuje, że koszta administracyjne wynosiły blisko 2% kapitału zakładowego, a blisko 1·6% kapitału obrotowego. Czysty zysk wynosił 12.349·42 K. po przeznaczeniu 3.087·36 K. dla Banku krajowego za administracyę bankowo-techniczną. Strata z powodu odpisu pożyczek i procentów wynosiła w roku 1908 K. 9.932·88 h.

Fundusz jubileuszowy spełniał obok kredytowych także patronackie czynności wobec Spółek z nim złączonych z wyjątkiem wszakże czynności lustratorskich (rewizyjnych), wykonywanych przez osobne biuro dla stowarzyszeń. Zarząd Funduszu współdziałał zatem przy zakładaniu nowych Spółek i ułatwiał im wszystkie czynności prawne. W 1908 r. zaprowadzono jako nowość odbywanie konferencyi z przedstawicielami Spółek; konferencye odbywają się zawodowemi grupami, więc osobno z przedstawicielami Spółek dla zużytkowania odpadków rzeźniczych itp.

Przechodząc do przedstawienia *organizacyi i działalnosci Spółek drobnoprzemysłowych* w Czechach, związanych z Funduszem jubileuszowym, stwierdzić muszę przedewszyskiem, iż niema w ich organizacyi żadnego systemu, niema normalnych statutów, lecz panuje swoboda i każda Spółka urządza się po swojemu.

Kredytowe Spółki drobno-przemysłowe powstały po największej części w łączności z zawodowemi lub dobrowolnemi stowarzyszeniami przemysłowemi albo ich Związkami; niektóre z nich są wprost dla danego zawodu rękodzielniczego założone, częściej dla pewnych grup zawodowych, albo dla mieszanych zawodów przemysłowych. Statuty i urządzenia tych spółek kredytowych są przeważnie podobne do morawskiego typu drobno-przemysłowych Spółek kredytowych. Udziały jednak, a z nimi i przyjęta statutowa poręka, są przeważnie jeszcze mniejsze, niż na Morawach. Biorąc za podstawę ostatnią statystykę tych Spółek tj. podług stanu z końcem 1908 r., znajdujemy między 31. wykazanemi Spółkami

kredytowemi nie mniej jak 23 takich, w których udział wynosi od 5—40 K., 6. Spółek z udziałami od 50—100 K, a dwie z udziałami po 200 K. Poręka jest w 12 wypadkach jednorazową, w 14 wypadkach dwurazową, a w 5 wypadkach trzy do pięciu-razową. Wszystkich członków liczyły owe 31 Spółek 2.382, więc w przecięciu po 77 w jednej Spółce, najmniej w jednej Spółce 25 członków, a najwięcej 219. Suma wpłaconych udziałów wynosiła 122.244 K., więc w przecięciu na jedną Spółkę K. 3.943, w rzeczywistości najmniej w jednej Spółce 448 K., a najwięcej 20.044 K., w przecięciu zaś na jednego członka wypada 51 K. tytułem wpłaconych udziałów. Wkładki oszczędności we wszystkich Spółkach wynosiły 432.654 koron i stanowiły więcej niż połowę (56%) całego obrotowego kapitału.

W przecięciu wypada na jedną Spółkę po 13.957 K. wkładek oszczędności. Dokładniej zaś zasobność Spółek co do wkładek oszczędności tak się przedstawia:

3. Spółki nie posiadały żadnych wkładek
3. Spółki miały mniej niż po 1000 K.
7. Spółek miało od 1000 do 5.000 K.
3. Spółki miały od 5000 do 10.000 K
8. Spółek miało od 10.000 do 25.000 K
7. Spółek miało ponad 25.000 aż do 43.876 K.

Zaciągnięte pożyczki stanowią ogółem 176 462·29 K., z czego większa część (102.862) przypada na jubileuszowy Fundusz kredytowy. W ciągu roku 1908 udzieliły Spółki w rozmaitych postaciach swoim członkom pożyczek w sumie 820.456 K., członkowie zaś spłacili 706.034 koron, a z końcem roku byli winni (razem z pozostałością z poprzedniego roku) 624.932 K.

Statystyka czeskich kredytowych Spółek drobno-przemysłowych nie wyszczególnia obrotów w poszczególnych formach udzielanego kredytu. Z wyjaśnień udzielonych mi w tamtejszym Wydziale krajowym wynika, że coraz powszechniejszą formą staje się weksel, który wypiera skrypty dłużne także przy pożyczkach z ratalnemi spłatami, ponieważ przyznaje się prolongaty z warunkiem częściowej najmniej 10% upłaty podobnie, jak się to dzieje w Towarzystwach zaliczkowych. Kilka Spółek zajmuje się eskontowaniem cedowanych rachunków, żąda jednak częstokroć dodatkowego krycia zaliczki wekslem członka i jego żony. W kilku wypadkach praktykowanem jest także udzielanie większych pożyczek za hipotecznem zabezpieczeniem. Inne zaś Spółki kredytowe zajmują się zakupnem surowców i pośrednictwem w zakupnie maszyn. Jedna utrzymuje zakład zastawniczy
Czyste zyski w sumie łącznej 8,745·10 K. wykazało 29. Spółek w kwotach od 11·93 K. do 1110 K., podczas gdy 2 Spółki wykazały stratę w sumie 153.27 K.

Stopa procentowa od wkładek wynosi w jednej Spółce 4½%, w 2. Spółkach 4¼%, a we wszystkich innych 4%. Natomiast od pożyczek udzielanych pobiera 1. Spółka 8%, 1. Spółka 7·8%, 1 Spółka 7%. 11. Spółek po 6%, 8 Spółek po 5½%, a 9 Spółek po 5% Marga procentowa od odsetek pobieranych od pożyczek, a płaconych od wkładek wynosiła w 8 wypadkach tylko 1%, natomiast w 3 wypadkach 3—4%, przeważnie zaś 1¼ do 2%.

Zwiedziłem dwie wskazane mi Spółki kredytowe, obie w niemieckiej okolicy Czech, mianowicie jedną w Podmokłem (Bodenbach), drugą w Grosspriesen.

„*Kreditgenossenschaft der Gewerbetreiben in polit. Bezirk Tetschen in Bodenbach*“, stowarzyszenie z ograniczoną poręką, założone w 1902 r., liczyło z końcem 1909 r. członków 172 z 2 7 udziałami po 100 K., poręka jednokrotna. Opłata wstępna wynosi 4 K. Spółka ta posiada kapitału obrotowego około 115,000 K., a mianowicie z udziałów 20.626 K z wkładek oszczędności 76.515 K, z pożyczek zaciągniętych na 4% w Funduszu jubileuszowym 16.000 K. za poręką osobistą członków Zarządu, a kilka tysięcy koron z innych źródeł. Prócz tego miała w reeskoncie weksli na 29.096 K. Uzyskany w ten sposób kapitał służył:

a) na udzielanie pożyczek wekslowych ze spłatą w ciągu trzech do pięciu miesięcy, przyczem udziela się prolongat za opłatą 20%;

b) na eskontowanie weksli kupieckich członków Spółki, przyczem zdarza się, że od jednego członka przyjmuje się do 40 sztuk weksli; od pożyczek wekslowych pobiera się $5^1/_2\%$ i $^1/_4\%$ dodatku administracyjnego;

c) na eskontowanie cedowanych rachunków, czego wszakże w ostatnich czasach zaniechano zupełnie; członkowie bowiem eskontowali przeważnie słabsze rachunki, a dawało się na nie do 80% zaliczek; pozostało z udzielonych w ten sposób dawniej zaliczek dotychczas jeszcze 5.021 K. do ściągnięcia, lecz już nie od klientów, a tylko od członków; w dalszym tedy ciągu Spółka zajmuje się tylko ściąganiem oddawanych do inkasa rachunków, pobierając 2% prowizyi od kwoty przekazanej do ściągnięcia; prócz tego zdarza się kupowanie od członków ich pretensyi w ten sposób, że przypadającą należytość za odstąpioną pretensyę umieszcza Spółka u siebie jako wkładkę członka z prawem podejmowania tylko takich kwot, jakie rzeczywiście na rachunek sprzedanej pretensyi wpłynęły;

d) główny interes Spółki polega na prowadzeniu osobnego zakładu zastawniczego; przyjmuje się różnego rodzaju przedmioty w zastaw, głównie kosztowności, odzież, pościel, w małej części różne towary itp. zarówno od członków, jak i nieczłonków i udziela się zaliczek pieniężnych za oprocentowaniem po 12%; w ten tedy interes ulokowała Spółka większą część swego kapitału obrotowego, gdyż z końcem 1909 był zakład zastawniczy winien spółce 76. 515 K. i płaci jej od ulokowanych pieniędzy po 7%; otwarcie zakładu zastawniczego w 1907 r. ściągnęło najwięcej wkładek do Spółki, ale też wzmógł się w niej duch spekulacyjny, który doprowadził do tego, że np. przyjęto w zastaw od zamiejscowego „kupca", nie będącego członkiem Spółki kosztowności i udzielono mu zaliczki 50.000 K, z czego jednak przyjęto połowę na wkładkę oszczędności z ograniczonem prawem właściciela co do podejmowania ulokowanej kwoty.

Dzięki tym zyskownym interesom może Spółka opłacać wysokie dosyć koszta administracyjne, wynoszące w rachunku strat Spółki 2926 koron, w dziale zaś zastawniczym 7204 K. Pomimo tego może Spółka płacić 5% dywidendy od udziałów i 5% od wkładek oszczędności przy dłuższem wypowiedzeniu, a $4^1/_2\%$ przy krótszem wypowiedzeniu. Że jednak nie jest to typ Spółki kredytowej odpowiedni dla drobnych przemysłowców, nie może ulegać wątpliwości.

Druga ze zwiedzonych Spółek:

„*Spar und Vorschussverein in Grosspriesen*", założona w 1908 r., jest zwyczajnem, dobrze pod względem bankowym prowadzonem towarzystwem zaliczkowem, które uprawia interesy pożyczkowe tak z członkami, jak i z nieczłonkami, nie oglądając się na to, czy kto jest drobnym przemysłowcem, lecz tylko na jego zdolność i wartość kredytową. Główną racyę bytu tej Spółki stanowi ta okoliczność, że na miejscu nie ma ani kasy Raiffeisenowskiej, ani innej instytucyi kredytowej. Członków liczy 45 z 70 udziałami po 100 K. w całości wpłaconymi (7.000 K.). Poręka jest trzykrotną Wkładek posiada Spółka 70.481 K. od 162 właścicieli i płaci od nich 4%, a tego kapitału (z udziałów i wkładek) używa na pożyczki hipoteczne za oprocentowaniem po 5%, przyczem stan tych pożyczek wynosił z końcem 1909 r. 2849 K., i na pożyczki wekslowe albo eskont weksli przeważnie dla handlarzy drzewa, przedsiębiorców statków rzecznych, handlarzy owoców i innych drobnych dłużników. Także rolnicy korzystają z kredytu w Spółce. Procent przy pożyczkach wekslowych lepszych, które mogą być eskontowane wynosi 5%, zresztą 6%. Daje się mianowicie pożyczki na akcept męża i żony bez dalszych poręczeń, jeżeli członek jest znany. Prolongaty z upłatą po 10% są przyznawane. Eskontowaniem rachunków ani innymi interesami kredytowymi dla drobnych przemysłowców Spółka się nie zajmuje; to nie wchodzi w zakres jej działania. Administracya jest tu staranna, koszta administracyjne umiarkowane (za rok 1909 wynosiły 527 K), to też Spółka wykazała zysk 687 K. Poddała się kontroli Wydziału krajowego, aby korzystać z jego bezpłatnych rewizyi, otrzymać 300 K., jako bezprocentową pożyczkę założycielską i w danym razie korzystać także z kredytu w funduszu jubileuszowym, czego na razie nie potrzebuje czynić, a nawet weksle swoje w innych Bankach podaje do eskontu.

Zwiedzone przezemnie i wyżej opisane dwie Spółki, chociaż należące do najsilniejszych między kredytowemi Spółkami przemysłowemi, zostającemi pod Patronatem czeskiego Wydziału krajowego, nie są jednak typowemi dla współdzielczej organizacyi kredytowej drobnych przemysłowców. Celowi temu, zdaje się i w Czechach także, odpowiadają raczej mniejsze, ale poważnie lub wyłącznie z drobnych przemysłowców złożone Spółki, opierające się w wyższym stopniu o fundusz jubileuszowy. Udzielają wprawdzie kredytów w drobnych kwotach, ale zdrowego i na cele zarobkowe. Jednakże nie brak między niemi takich, które powstały tylko pod wpływem propagandy, prowadzonej zwłaszcza przez instruktorów przemysłowych, ale okazują mało żywotności i zaledwie tylko wegetują. Dlatego rozważanem jest przez Kuratoryę Funduszu jubileuszowego rozszerzenie akcyi tego Funduszu także na Towarzystwa zaliczkowe systemu Schulzego, aby wytworzyć przy ich współdziałaniu organizacyę kredytową, obejmującą szersze koła drobnych przemysłowców. Z drugiej strony Kuratorya Funduszu jest skłonną przez liberalne komentowanie i stosowanie postanowień statutu wchodzić także w stosunki ze Spółkami przemysłowemi, opartemi na ustawie z 1906 r. (z ograniczoną poręką).

W daleko wyższym stopniu, aniżeli Spółki kredytowe, korzystają z jubileuszowego Funduszu wytwórcze Spółki przemysłowe. Podczas, gdy z końcem 1908 tylko 22 Spółki kredytowe pozostawały z Funduszem w stosunkach, jako dłużnicy na ogólną sumę 103462 K., a parę innych Spółek miało depozyty w sumie 3340 K., to za to 82 różnego rodzaju Spółek gospodarczych (surowcowych, magazynowych, warsztatowych, produkcyjnych) stanowiło główną klientelę Funduszu jubileuszowego, a stan ich długów w tym Fnnduszu z końcem 1908 r. wynosił 1,093.465 K. Prócz tego Spółki te korzystały z bezprocentowych pożyczek w postaci dostarczonych im maszyn i z bezprocentowych pożyczek (z reguły do 400 K.) na koszta założycielskie z nieograniczonym terminem zwrotu. Niestety brak jest ogólnej statystyki obrotów i wyników działalności tych Spółek.

Zwiedziłem 3 różnego rodzaju gospodarcze Spółki przemysłowe w Czechach, a mianowicie: Spółkę magazynową stolarską w Pradze (na Królewskich winogradach) Spółkę maszynową w Podmokłem i handlową Spółkę w Pilźnie.

1. *Truhlarske vyrobni druzstwo a trznice nabytku spolecenstwa ruznych remesl nych zivnosti na Kralovskych Vinohradach a okoli*" (stolarska Spółka wytwórcza i skład mebli różnych rękodzielników na Królewskich winogradach i w okolicy). Spółka ta isnieje już 14 lat (od 1897, i przechodziła ciężkie koleje zanim doszła po obecnego kwitnącego stanu. Pierwotnie bowiem przyjmowało się wszystkich, którzy mieli z fachem drzewnym do czynienia bez względu na to, jak pracowali. Było więc wielu takich, którzy Spółkę starali się wyzyskiwać i żądali za lichą robotę największych korzyści. Krzykactwo było górą. Spółka zaczęła upadać i groziła jej ruina. Jubileuszowy Fundusz wkroczył wówczas energicznie i widząc w obecnym zawiadowcy Spółki człowieka sumiennego, dzielnego i stanowczego, porozumiał się z nim i obiecał mu poparcie, jeżeli się energicznie zabierze do sanacyi stosunków i pozbędzie się gorszych elementów. Ponieważ Spółka w bardzo znacznej części pracowała kapitałem pożyczonym od Funduszu jubileuszowego, przeto nacisk z tej strony wywarty i częste rewizye w Spółce wykonywane skutecznie pomogły kierownikowi Spółki do jej zupełnego zreorganizowania i poprowadzenia od 1903 roku drogą szybkiego rozwoju.

Obecnie liczy Spółka 52 członków z 18.484 K. wpłaconych udziałów. Są to przeważnie silniejsi i średni rzemieślnicy, którzy zatrudniają po 7 do 8 czeladników wyrobem lepszych mebli i mają trochę s . ojego kapitału; ale jest także kilku takich wpólników, którzy wykonują ordynarniejsze roboty, a zatrudniają 1—2 czeladników. Oprócz stolarzy wyrabiających meble zwłaszcza lepsze, należy nadto 2 lakierników, 4 tapicerów, 2 kucharze, 1 rzeźbiarz marmurowy, 1 rzeźbiarz drzewny, wreszcie 2 bednarzy. Dobrano takich członków, którzy umieją porządnie pracować, bo na dobrą robotę kładzie się nacisk. Zanim się przyjmie nowego członka, bada się jego warsztat i umiejętność pracy i wymaga się stosunkowo wysokiego wpisowego, które w ostatnim właśnie czasie podniesiono ze 100 na 500 K. To żądanie pozostaje w związku z bardzo znacznym już funduszem rezerwowym, jaki Spółka

posiada (z końcem 1909 K. 13026) i znacznemi dogodnościami, jakie im świadczy. Spółka nie utrzymuje żadnego warsztatu wspólnego, lecz tylko skład mebli, które wyrabiają członkowie i przyjmuje obstalunki, które rozdaje swoim członkom do wykonania. Roboty wszystkie wykonują rękodzielnicy u siebie we własnych warsztatach, z własnego materyału, zatem drzewo, forniery itp. musi każdy sam sobie kupować, a tylko tapicerskich lepszych przyborów i innych ornamentów dostarcza Spółka. Pracę obstalunkową rozdziela kierownik Spółki podług swego uznania, lecz przedewszyskiem podług znajomości uzdolnienia członków i nikt mu się do tego nie może wtrącać a zarzuty podnoszone rozpatruje tylko Zarząd ex post. Stolarze, wyrabiający przedmioty z miękkiego drzewa, olchowego i tańszego fornierowanego, otrzymują tylko obstalunki, za które się płaci odrazu podług umowy; natomiast nie przyjmuje się ich wyrobów na skład (na zapas). Producenci lepszych mebli mogą wyrabiać na zapas dla Spółki, która ich wyroby z reguły kupuje podług umówionej ceny. Dzieje się to w ten sposób, że raz na tydzień (piątek wieczór przed wypłatami sobotniemi) schodzi się Komisya szacunkowa, która bada szczegółowo, czy towar w ciągu tygodnia dostarczony, jest wyrobiony czysto i porządnie i czy cena żądana jest odpowiednią. Nieraz się zdarza, że żądaną przez dostawcę cenę komisya obniża. Ustanowioną cenę wpisuje komisya do księgi odbioru, a rzeczoznawcy podpisują; jeżeli się dostawca na nią zgodzi, uważa się dostawione przedmioty za kupione. Jeżeli nie nastąpi zgoda, może dostawca swoje wyroby zabrać lub zostawić w komis, na czem zwykle gorzej wychodzi i to się rzadko zdarza. To ciągłe pilnowanie dobroci wyrobów i dokładne ocenianie ceny bez oglądania się na żale i „krawale“ jakie ludzie robią, jest, zdaniem kierownika, podstawą powodzenia interesu wspólnego, inaczej bardzo łatwo można popaść w złe interesy. Zapłata należytości za dostarczone wyroby następuje w ten sposób, że co sobotę płaci się każdemu dostawcy lepszych mebli pewien procent jego należytości podług uzyskanego ogólnego dochodu, z potrąceniem kosztów i rezerwy obrotowej. Zwykle otrzymuje każdy co sobotę 5% wartości. Nadwyżkę dochodów składa się na rachunek bieżący do Banku krajowego a przed Bożem Narodzeniem robi się zwykle „wielką wypłatę“, 25—40% wartości zależnie od uzyskanego dochodu i obliczonych kosztów. W ten sam sposób spłaca Spółka należytości innych dostawców, którzy nie są członkami, a mimo tego ma zapewnione od nich kasa-sconto, które stanowi rocznie nawet do 1800 K. Odbiorcami towarów są przeważnie ludzie prywatni, jak urzędnicy, adwokaci, lekarze, w miejscu i na prowincyi, nadto niektóre instytucye. Udziela się kredytu ratalnego, ale w takim razie musi dłużnik wystawić „list gwarancyjny“, według którego zobowiązuje się do spłaty należytości, a dopóki długu nie spłaci, nie jest właścicielem lecz tylko użytkowcą nabytych mebli. Czasem wymaga się oprócz tego ręczycieli gdyż nieraz duże kwoty kredytuje się. Spółka ponosi obecnie na tych kredytach tylko nieznaczne straty, ponieważ pilnuje ich spłaty i zachowuje potrzebną oględność.

Prowadzona w ten sposób wspólna sprzedaż rosła z roku na rok, zwłaszcza zaś silnie od ostatniej wystawy przemysłowej w Pradze. Gdy w 1897 roku wynosiła 22613 K., a w 1904 roku K. 106359, to w ostatnim roku 1909 już wzrosła na 178399 K.

Bilans Spółki za ostatni rok (1909) tak się przedstawia:

Stan bierny:			Stan bierny:		
Gotówka	K.	136·91	Rezerwowe fundusze . .	K.	13026·99
P. K. O.	„	3473·27	Poż. w Fund. jubil . .	„	37480·—
Lokacye w Bankach . .	„	6038·92	Udziały	„	18480·—
Odbiorcy towar	„	30520·74	Dostawcy	„	27664·20
Zapas towarów	„	59304·77	Kaucya	„	1200·—
Nadpł. czynsz za lok . .	„	514·75	Czysty zysk	„	2983·17
Inwent. użytk.	„	945·—			—·—
Razem . . .	K.	100934·36	Razem . . .	K.	100934·34

W rachunku zysków figuruje tylko zysk brutto K. 30611·84 a straty (wydatki) składają się z następujących pozycyi: lokal 6506 K., płace i remuneracye

8233·99, Kasa chorych i pensyjna 627·34 K., oświetlenie 940·01 K., podatki i należytości skarbowe 1039·03 K., odsetki i prowizye 2528·64 K., inseraty 1010·67 K., różne wydatki administracyjne i handlowe 6303·99 K., odpisy na inwentarzu 315 K., wątpliwe wierzytelności 124 K. — czysty zysk wychodzi 2983·17 K. Zysk czysty oblicza się jednak po odpisaniu do straty wszystkich renumeracyi noworocznych datków i dywidendy udziałowej, która jest wysoka, albowiem wynosi z reguły 10%. Wartość inwentarzy towarów jest przyjmowana do bilansu bardzo oględnie. Aministracya rachunkowa, manipulacyjna, magazynowa i handlowa prowadzona jest umiejętnie, staranie i oszczędnie. Spółka ta może być uważana za wzorową, a jej sposób prowadzenia interesu jest bardzo pouczający, dlatego szczegółowo go opisałem.

2) »*Obchodni druzstwo pro obvod obchodni a zivnost, komori plzneńske v Plzni*« jest Spółką drobnych kupców czeskich dla utrzymywania hurtowni towarów mieszanych, głównie kolonialnych. Założoną została w 1902 r., Kapitał udziałowy szybko rośnie, albowiem od trzech lat Spółka płaci po 10% dywidendy. Jeszcze z końcem 1909 stan udziałów wynosił 203350 K. (dwa razy więcej niż w 1908 r. 104050 K.), zaś w czasie mojej bytności 21/6 1910 r. podano mi już kwotę 328·000 jako stan udziałów.

Zadaniem tej Spółki jest popieranie interesów małych i średnich kupców czeskich, gdyż Czesi przywiązują wielką wagę do rozwoju własnego stanu kupieckiego. Gdy zaś nie posiadali w okręgu pilzneńskiej Izby handlowej i przemysłowej hurtownika, złączyli się w Spółkę, która im dostarcza towaru. Nie ograniczają się jednak na samych członkach, lecz dla uzyskania większych obrotów pracują także z nieczłonkami tak dalece, że w roku 1909 miała Spółka 427 odbiorców z pomiędzy członków, a 690 odbiorców nie będących członkami. Między odbiorcami są także stowarzyszenia spożywcze, ale nie mogą być członkami gdyż „Spółka handlowa“ właśnie zwalcza konsumy, popierając interesy kupieckie. Członkowie zyskują głównie wysoką dywidendę od kapitału, jakoteż prowizyę ½% od obrotu towarowego. Sprzedaż towaru rośnie szybko i przedstawiała za rok 1909 wartość 3,750.000 K., na ilość okrągło 700 wagonów. Cały interes zorganizowany i prowadzony jest umiejętnie, po kupiecku. Ceny ustanawia sam kierownik handlowy, on też kupuje mniejsze ilości towarów, podczas gdy o większych zakupnach decyduje Zarząd, złożony z 5 członków. Zarząd oznacza też wysokość kredytu dla odbiorców; kredyt ten stosuje się po części do wysokości udziału. Spółka ma swoich podróżujących, którzy jeżdżą z próbkami towaru, informują się o stosunkach odbiorców i z nimi osobiście porozumiewają. Główne zapasy towaru mieszczą się w Centralnym magazynie w Pilznie, obok którego także częściowa sprzedaż jest wykonywaną; tutaj zapas towarów wynosił z końcem 1909 K. 190.000. Z 2 magazynierów, jeden przyjmuje, a drugi wydaje towary, a najmniej co 14 dni urzędnik biurowy kontroluje zapasy pojedyńczych towarów. Spółka posiada dobrze urządzoną wielką elektryczną palarnię kawy i inne prawie już wytwórcze urządzenia. Nadto posiada Spółka 5 spedytorów zamiejscowych, którzy głównie trudnią się rozsyłką towarów podług zleceń centralnego Zarządu, ale na rachunek Spółki, a pod osobistą swoją odpowiedzialnością utrzymują także składy niektórych towarów. Personal miejscowy składa się z 30 osób. Spółka wydaje swoje Czasopismo miesięczne, zawierające jako dodatek cennik towarów. Wyniki finansowe są, jak wspomniałem, pomyślne; surowy zysk za rok 1909 wynosił 110.000 K., koszta administracyjne 75.000 K., amortyzacya i inne wydatki około 10.000 k. czysty zysk 35.000 K.; wystarcza on na 10% dywidendę kapitałową ½% dywidendę towarową i zasilenie funduszu rezerwowego, który już wzrósł do 27.939 K. Ze Spółką złączone są niektóre uboczne urządzenia, jak mianowicie stowarzyszenie dla ubezpieczenia życiowego („Providentia“), zaczyna się prowadzić także interesy bankowe przez udzielanie wekslowych pożyczek pieniężnych, po części dla zniewalania członków do płacenia za towary gotówką, a rozważane są inne projekty, które mają jeszcze silniej związać kupieckie czeskie ze Spółką. Fundusz jubileuszowy popiera wydatnie tę Spółkę kredytem około 130.000 K., a Wydział krajowy przez swoje Biuro dla stowarzyszeń wykonywa nad nią ustawowy nadzór. W najbliższym czasie zamierza Spółka przystąpić do budowy własnego gmachu.

Wogóle należy tutaj nadmienić, że kupiectwo czeskie skupione w pilzneńskiem „gremium“ jest bardzo ruchliwe i zapobiegliwie troszczy się o podniesienie wykształcenia i uzdolnienia czeskiego stanu handlowego w swoim okręgu tak, że daje pod tym względem wszystkim innym okręgom czeskich Izb handlowych dobry przykład. Podobne Spółki handlowe są przygotowywane w okręgach innych Izb handlowo-przemysłowych, a następnie jest zamiar utworzenia Centralnego Związku w Pradze.

3. Spółka maszynowa pod firmą: *„Maschinen und Kredit Genossenschaft der Gewerbetreibenden des politischen Bezirkes Tetschen“* zawiązaną została w 1905 dla zaopatrywania wspólnymi środkami swoich członków w potrzebne im maszyny i narzędzia do pracy przemysłowej; obok tego jako dalsze zadania oznaczono udzielanie członkom pożyczek. Udział ustanowiono na 100 K z jednokrotną poręką. Przystąpiło 32 członków którzy deklarowali 7100 kor. a wpłacili 4103 K. udziałów, statutowo przyjąwszy obowiązek nie żądać zwrotu udziałów przynajmniej przez 5 lat po wstąpieniu. Kredyt członka ustanowiony został do 800 K. na 1. udział. Spółka otrzymała od Izby handlowej i przemysłowej 7.000 K bezprocentowej pożyczki, od Ministerstwa handlu 5.000 K. na 3%, od jubileuszowego Funduszu 8.000 K. na 4%, razem 20 000 K. Zakupiono dla członków 13 maszyn wartości około 24.000 K i oddano odnośnym członkom sposobem pożyczki, oprocentowanej po 5%, spłacalnej miesięcznemi ratami w ciągu 10 lat, zastrzegając Spółce aż do umorzenia pożyczki prawo własności maszyn. Spółka ubezpiecza maszyny, opłacając premię asekuracyjną ze swoich funduszów. Początek ten był gładki i łatwy, ale dalszy rozwój przedsięwzięcia dotychczas niepomyślny. Członkowie bowiem nieregularnie, albo całkiem nie spłacają długów, a częstokroć i procentów od długu; Zarząd pierwotnie był bardzo pobłażliwy. Gdy zaś następnie wybrano Zarząd energiczniejszy objawiła się przeciw niemu opozycya i usiłowanie obalenia, ponieważ niektórzy członkowie spekulują na zwolnienie ich od obowiązku zapłaty należytości, wiedząc, że fundusze obrotowe pochodzą od różnych władz. Wkładki oszczędności, jakie pierwotnie przyjmowano, zostały wycofane. W jednym wypadku członek maszynę Spółki zastawił, w drugim wypadku członek popadł w konkurs, a maszyny wartości 2800 K. będzie można spieniężyć co najwyżej za 1100 K. Wskutek tego Spółka popadła w zupełny zastój od 1907 r. i nie sprowadza się więcej żadnych maszyn. Zresztą Spółka nie ma prawie wydatków administracyjnych, ponieważ administracyę jej prowadzi się ubocznie w kancelaryi Związku 10 zawodowych stowarzyszeń przemysłowych w Podmokłem.

Na Spółce tej stwierdzono niebezpieczeństwo, jakie dla Spółek maszynowych lokalnych wynikają głównie stąd, że w razie zwinięcia przez członka interesu, albo w razie jego niewypłacalności zachodzi konieczność odebrania maszyn, stanowiących własność Spółki, a niema z niemi co robić i trzeba na nich bardzo znaczną ponieść stratę. Wzgląd na tę okoliczność, obok przeświadczenia, że jednak trzeba szukać sposobów dla ułatwienia pojedynczym rękodzielnikom zaopatrywania się w maszyny i narzędzia, pomagające w pra y, skłoniły czynniki zajmujące się popieraniem drobnego przemysłu do podjęcia starań, aby na wzór akcyjnego Towarzystwa dla zakupna maszyn w Darmstadzie założyć w okręgu każdej z 3 Izb handlowych i przemysłowych w Pradze, Pilznie i Budziejowicach po 1. Spółce maszynowej, czwartą zaś taką Spółkę w Königrätz dla czeskich przemysłowców okręgu Izby handlowej i przemysłowej w Libercu. Administracya rachunkowa i kasowa tych wszystkich czterech Spółek maszynowych ma być skupioną w Funduszu jubileuszowym, a ta koncentracya obok rozległego okręgu działania każdej Spółki ma ułatwiać ewentualnie zużytkowanie wycofanych maszyn bez straty. Rozchodzi się jednak o to, żeby cała procedura przy ocenianiu potrzeby, rodzaju maszyn i przy ich zakupywaniu nie była rozwlekłą skutkiem urzędowego porozumiewania się różnych czynników, w tej sprawie współdziałających, a przez częste podróże oraz inne wydatki nie narastały zbyteczne koszta administracyjne.

Z ruchem przemysłowych Spółek gospodarczych w Czechach poczyniono więc rozmaite, złe i dobre doświadczenia. Znawcy tego ruchu w Czechach stwierdzają w ogólności, że najlepsze doświadczenia poczyniono ze Spółkami, które mają na celu usunięcie pośrednictwa zarówno przy zakupnie materyału jak i przy

sprzedaży towaru, przedewszystkiem zaś Spółki surowcowe, a następnie Spółki magazynowe, jeżeli są fachowo zorganizowane i prowadzone. Te ostatnie z reguły bez subwencyi nie mogą się utrzymać. Najgorsze doświadczenia poczynione są ze Spółkami produkcyjnemi i warsztatowemi, które prawie zawsze się nie udają i po krótkiem zazwyczaj istnieniu upadają. Powody tego są rozmaite: niezgoda między członkami, czasem brak uczciwości, wyzyskiwanie Spółki, niedostateczny nadzór; w Spółkach warsztatowych, zwłaszcza stolarskich, członkowie za używanie maszyn nie płacą i wskutek tego Spółki nie spłacają długów za dostarczone maszyny. Stosunkowo największy ład zdołano zaprowadzić w samej Pradze, ale na prowincyi utrzymuje się podobno dawny szlendryan. Tłómaczy się to w znacznej części także tem, że tam robota maszynowa wypada za drogo i maszyny są za mało zatrudniane. Tam bowiem robota rękodzielnicza nie jest wyspecyalizowana, każdy wykonywa najrozmaitsze roboty i przychodzi do wspólnego warsztatu z różnymi kawałkami dla rozmaitej odróbki. Każda maszyna musi być dla każdej roboty przygotowaną, to trwa dosyć długo, traci się przez to czas, motor idzie i zużywa siłę, a robota wypada za drogo.

Mimo tego wszyscy oświadczają się za wytężoną dalszą pracą, właśnie szczególniej w kierunku umiejętnego popierania ruchu przemysłowych Spółek gospodarczych z wielkim naciskiem na umiejętną handlową organizacyę i administracyę.

Rozwijająca się w Czechach akcya dla popierania drobnego przemysłu utyka obecnie coraz wyraźniej w dwóch kierunkach: raz z powodu braku jednolitego kierownictwa i potrzebnej sprężystości, a powtóre wskutek niedostatecznej już dzisiaj centralnej organizacyi kredytowej.

Trzy nieżależne od siebie czynniki, państwowy urząd popierania przemysłu, technologiczne Muzeum przemysłowe i Wydział krajowy wchodzą w grę przy każdej ważniejszej, a nawet drugorzędnej czynności; po za tem stoją nieraz różne Izby handlowe i przemysłowe, zawodowe stowarzyszenia, instruktorowie itp., których zdania musi się wysłuchać lub decyzyę uzyskać. W samym Wydziale krajowym rozdzieloną jest kompetencya bodajby w sprawach Spółek drobno przemysłowych między dwa niezależne od siebie organy, tj. między Zarząd Funduszu jubileuszowego dla popierania drobnych przemysłowców i krajowe biuro dla stowarzyszeń. Powtarzam tylko zapatrywanie najwybitniejszych pracowników w zakresie popierania drobnego przemysłu w Czechach, gdy zauważę, iż konieczność ciągłego urzędowego porozumiania się między rozmaitemi instancyami, powołanemi do niezależnego od siebie współdziałania w każdej prawie czynności, wytwarza rozwlekłość akcyi, szkodliwą dla jej postępu. „Jest to nieraz śmieszne, co się w tych rzeczach tutaj nieraz dzieje — mówiono mi: gdy np chodzi o pragską Spółkę przemysłową, załatwia się wszystko pisemnie pomiędzy różnemi pragskiemi instytucyami, które mają w tej sprawie głos, co przy najlepszej woli trwa nieraz miesiące, podczas gdy przy innej organizacyi cała sprawa dałaby się ustnie może w paru słowach załatwić. Wszystkie działy akcyi powinny być skupione w Wydziale krajowym pod jednem kierownictwem, przy rozdziale czynności pomiędzy technicznego dydaktycznego i ekonomicznego referenta; między nimi łatwo możnaby w każdej sprawie osiągnąć bezpośrednie porozumienie". Jakoż istotnie były już podjęte usiłowania w kierunku skoncentrowania akcyi, ale rozbiły się o stanowisko zajęte przez Liberzec. Zgadzając się na zasadę rzeczonej koncentracyi, żądała tamtejsza Izba handlowa i przemysłowa, aby wszystkie sprawy niemieckiego drobnego przemysłu w Czechach były skupione w Reichenbergu, a wszystkie czeskie w Pradze. Gdy taki podział był niemożliwym, starano się przynajmniej osiągnąć na wspólnej konferencyi wszystkich interesowanych czynników w roku 1905 porozumienie co do niektórych kierunków akcyi. Ale powszechnie uznano na tej konferencyi konieczność dalszego ujednostajnienia akcyi.

Że centralna organizacya kredytowa, jaką przedstawia dotychczas dla drobnego przemysłu krajowy Fundusz jubileuszowy, jest niewystarczającą, temu nikt nie zaprzecza i to było jednym z głównych powodów, dlaczego Wydział krajowy zdecydował się na przedłożenie Sejmowi czeskiemu w 1907 r. sprawozdania i wniosków co do przeobrażenia obu krajowych Funduszów kredytowych dla

drobnych rolników i dla drobnych przemysłowców na „krajowy Zakład kredytowy dla rolnictwa i przemysłu im. Ces. i Król. Franciszka Józefa I“, po poprzedniem oświadczeniu się przeciw rządowemu projektowi utworzenia państwowej kasy centralnej dla Spółek. Ten wspólny krajowy zakład kredytowy ma mieć jednak dwa oddziały, każdy wyposażony odrębnym kapitałem (z jubileuszowych funduszów) i odrębny dla każdego Fundusz rezerwowy oraz wspólny Fundusz rezerwowy dla całego zakładu, tworzący się z nadwyżek czystych zysków; nadto ma otrzymać osobne dla każdego działu, oprocentowane, ale bezzwrotne wkładki od kraju i państwa. W tym celu dla oddziału przemysłowego przeznacza kraj 2 miliony koron wkładki, z czego pierwsza rata 250 000 K wstawioną została w preliminarz na 1908 r. Za zobowiązania zakładu ręczy kraj po wyczerpaniu rezerw. Zaliczone zakładowi z tytułu poręki kwoty, mają być uważane za oprocentowaną zaliczkę, która z zysków następnych lat ma być umarzaną. Organem zarządzającym ma być wspólna kuratorya, podzielona na dwie sekcye, jedną dla rolniczego, a drugą dla przemysłowego oddziału, każda złożona z 9 członków delegowanych przez różne korporacye.

Polityczne jednak stosunki w Sejmie czeskim nie pozwoliły na zajęcie się tym projektem Wydziału krajowego i wskutek tego również i ten ważny postulat akcyi dla popierania drobnego przemysłu w Czechach pozostał dotąd kwestyą otwartą.

C) Austrya dolna.

W Austryi dolnej znajduje się przemysł rękodzielniczy w położeniu stosunkowo bardzo korzystnem, a nadto doznaje ze wszystkich stron wydatnego poparcia i rozmaitych ułatwień. Nie bez wpływu na tę akcyę pozostał także kierunek polityczny, jaki zapanował w ostatnich dwóch dziesiątkach lat w stolicy Państwa i wogóle w dolnej Austryi, a opierając się przedewszystkiem na wiejskich i mieszczańskich warstwach ludności należącej do tak zwanego „średniego stanu“ działał i działa w duchu jego interesów. Akcya centralnego Urzędu dla popierania przemysłu nie szczędziła również siły, środków, aby najbliższe sobie wiedeński i dolno austryacki przemysł popierać tem bardziej, że tak przemysłowcy jak i inne czynniki, zajmujące się drobnym przemysłem, mieli ułatwione porozumiewanie się i korzystanie z urządzeń państwowego urzędu dla popierania przemysłu. Dolna Austrya nie potrzebuje więc stwarzać dla siebie osobnego krajowego Instytutu technologicznego dla popierania przemysłu, gdyż ma u siebie najlepiej urządzony Państwowy Instytut dla tych celów. Wskutek tego Izba handlowa wiedeńska, jak i dolno austryacki Sejm i Wydział krajowy mogli tem więcej środków przeznaczyć na wydatne popieranie drobnego przemysłu dolno austryackiego we wszystkich innych kierunkach, doznając w tem nadto współdziałania ze strony Zarządu gminnego,

Dolno Austryacki Wydział krajowy rozpoczyna swą akcyę popierania przemysłu w 1901 r. wskutek uchwały dolno austryackiego Sejmu krajowego z 17. lipca tegoż roku. Uchwała ta upoważniła Wydział krajowy do utworzenia dla spraw, dotyczących popierania przemysłu, osobnego oddziału, który miał pośredniczyć między przemysłowcami, a Rządem i w ramach programu państwowego Urzędu dla popierania przemysłu wspierać moralnie i materyalnie szczególnie drobno przemysłowe Spółki zarobkowo-gospodarcze. Atoli działalność dolno-austr. Wydziału krajowego wykroczyła niebawem znacznie poza ramy tego pierwotnego założenia wskutek szczegółowych upoważnień, jakie sobie Wydział krajowy wyjednywał dla rozwijającej się stopniowo swojej akcyi.

Oddział dla spraw drobnego przemysłu utworzony został jako sekcya „Departamentu dla spraw publicznej użyteczności“ (Departament für Wohlfahrtsangelegenheiten), którego szefem jest członek Wydziału krajowego Bielohlawek, podczas gdy naczelnikiem oddziału dla popierania przemysłu jest krajowy starszy Radca inspekcyjny Fedor Gerenyi. Ich zabiegliwej i skutecznej działalności zawdzięczać należy szybkie postępy akcyi, podjętej przez Sejm i dolno-austryacki

Wydział krajowy. Kredyt z funduszów krajowych na to przeznaczony rośnie szybko, albowiem w budżecie na rok 1900 wynosił tylko 10.000 K., w 1901 roku podnosi się już na 50.000 K, od 1902—1909 wynosi po 100.000 K. rocznie, a na rok 1910 podwyższony został na 120.000 K. — W tych kwotach nie mieszczą się wcale wydatki na płacę personalu krajowego, przeznaczonego do czynności Wydziału krajowego dla popier nia przemysłu, gdyż personal ten należy do etatu funkcyonaryuszów Wydziału krajowego.

W kierunku technicznym pozostawił dolno-austryacki Wydział krajowy prowadzenie akcyi w interesie drobnego przemysłu, w obrębie dolnej Austryi państwowemu Urzędowi dla popierania przemysłu a tylko wspierał jego akcyę wydatnemi subwencyami i pożyczkami, głównie dla rękodzielniczych Spółek zarobkowo-gospodarczych i innych zrzeszeń rękodzielniczych. Natomiast samodzielnie rozwinął dolno-austryacki Wydział krajowy swą akcyę głównie w kierunku komercyalnym w celu ułatwienia i rozszerzenia zbytu produktów dolno-astryackiego drobnego przemysłu. Ten kierunek akcyi jest właśnie typowym dla działalności dolno-austryackiego Wydziału krajowego w zestawieniu z działalnością innych Wydziałów krajowych, zwłaszcza morawskiego i czeskiego, dla popierania drobnego przemysłu. Aż do 1908 roku głównym środkiem zbytu produktów dolno-austryackiego przemysłu rękodzielniczego było urządzanie lub subwencyonowanie przez Wydział krajowy ogólnych albo specyalnych wystaw drobno-przemysłowych. Tak mianowicie w roku 1903/1904 przy sposobności udziału Austryi dolnej w międzynarodowej wystawie naukowej i przemysłowej „świata dziecięcego“ w Petersburgu urządził Wydział krajowy wystawę eksportowych przedmiotów drobnego przemysłu dolno austryackiego, które znalazły znaczne wzięcie i rozbudziły nadzieję nawiązania korzystnych stosunków z publicznością rosyjską, co jednak przerwane zostało przez dalszy rozwój wewnętrznej i zewnętrznej polityki rosyjskiej. Wielkim sumptem (73 935 K) i w okazały sposób urządził Wydział krajowy wystawę drobnego przemysłu dolno-austryackiego w Londynie (1906), aby ułatwić eksport do Anglii, gdyż tam—jak mówi urzędowe sprawozdanie Wydziału krajowego z tej wystawy — trzeba było umieścić na plakatach zapraszających do zwiedzania wystawy kartę geograficzną z uwidocznionemi czerwono granicami Austryi, aby jej istnienie niejako wykazać Anglikom, a przez samą wystawę udowodnić, że jest tam taka produkcya, która może mieć pretensyę do tego, aby ją dopuszczono na targi angielskie. Wystawa ta podobno podobała się, ale na razie nie przyniosła oczekiwanego skutku, atoli była bardzo pouczającą dla austryackich producentów w tym kierunku, że mogli dokładnie się zapoznać z wymaganiami angielskiego świata handlowego i z własnemi niedomaganiami, zwłaszcza co do sposobu prowadzenia interesów handlowych. Do większych przedsięwzięć wystawowych należała też jubileuszowa wystawa mody, urządzona w 1908 r. przez dolno-austryacki Wydział krajowy przy współudziale „Wiedeńskiego Klubu mody“ w salach Towarzystwa ogrodniczego; z funduszów krajowych wydano na ten cel 38.934 K. oprócz państwowej subwencyi. Wystawa ta obejmowała przedmioty sztuki krawieckiej, parasole, hafty, rękawiczki, bandaże, wyroby futernicze, paski, wyroby z bronzu, galanteryę skórną, sztuczne kwiaty, obuwie, kapelusze damskie i t. p. Wynik wystawy był bardzo zadowalniający i przyczynił się do nawiązania stosunków handlowych, szczególniej między Wiedniem a Berlinem. W tymże roku urządził Wydział krajowy również w salach Towarzystwa ogrodniczego „pierwszą fachową wystawę przemysłu szewskiego i skórnego w Wiedniu“ kosztem 5.818 K.

Najznaczniejszem jednak dotychczas przedsięwzięciem wystawowem dolno austryackiego Wydziału krajowego jest urządzenie ogólnej wystawy drobnego i artystycznego przemysłu dolno-austryackiego na tegorocznej wystawie łowieckiej W tym celu zbudowano osobny wielki i okazały pawilon w Feststrasse naprzeciw „Austryackiego domu państwowego‘ (Österr. Reichshaus) kosztem stukilkudziesięcin tysięcy koron. W dwudziestu kilku bogato ozdobionych salach rozmieszczono artystycznie zbiorową wystawę różnych rodzajów dolno-austryackiego, głównie wiedeńskiego drobnego przemysłu.

Nadto subwencyonował Wydział krajowy różne wystawy specyalne przemysłu drobnego i artystycznego, albo przynajmniej takie, które z tym przemy-

słem w ścisłym zostają związku, jak mianowicie międzynarodową wystawę zużytkowania spirytusu i przemysłu fermentacyjnego w Wiedniu 1904 (subwencya Wydziału krajowego 20.000 K.) wystawę austryackiej sztuki 1908 (subwencya 10.000 K.) udział „Krajowego Związku dla popierania ruchu cudzoziemców w dolnej Austryi“ w szkockiej narodowej wystawie w Edynburgu (subwencya 2.000 K.) w wystawie londyńskiej 1906 (subwencya 3.000 K.), stałe wystawy „Wiedeńskiego przemysłu artystycznego“ z subwencyami rocznemi po 1.000 K. i rozmaite inne fachowe wystawy przemysłowe mniejszemi subwencyami.

Drugim wielkim środkiem, służącym do popierania zbytu produktów dolno-austryackiego drobnego przemysłu jest „Skład wzorów dolno austryackiego krajowego Patronatu rękodzielniczego“ (Musterlager der niederösterreichischen Landesgewerbeförderung); wzór zachęcający takiej instytucyi miał dolno-austryacki Wydział krajowy w istniejącym od 1881 r. eksportowym składzie wzorów w Stuttgardzie, którego działalność stopniowo przyczyniła się do takiego ożywienia zamówień z zagranicy, że przemysłowcy, uczestniczący w utrzymywaniu tego składu, nie mogą mimo wszelkich wysiłków nadążyć w wykonywaniu otrzymywanych zleceń. Otrzymawszy tedy od Sejmu dolno-austryackiego upoważnienie (uchwałą z 12. października 1907) do urządzenia wspólnego eksportowego składu wzorów z zagranicznemi filiami i do ewentualnego ustanowienia zagranicznych zastępców, postanowił Wydział krajowy instytucyę taką wprowadzić w życie. Uchwalone w tym celu (4. czerwca 1908) „Przepisy dla składu wzorów dolno-austrackiego krajowego Patronatu przemysłowego“ stwierdzają przedewszystkiem (§1), że ten Zakład krajowy, mający siedzibę swoją we Wiedniu, ma na celu podniesienie zbytu udatnych produktów dolno-austryackiego rękodzielnictwa, przemysłu artystycznego i domowego. Do tej instytucyi należy: a) utrzymywanie stałej wystawy okazów rękodzielniczego i artystycznego przemysłu dolno-austryackiego, modeli i projektów nowości z wykluczeniem niesolidnych towarów, mogących zaszkodzić opinii krajowego przemysłu; b) układanie i rozpowszechnianie katalogów Składu; c) planowe rozpowszechnianie wiadomości o Składzie tak wewnątrz Państwa jak i poza jego granicami jako też pozyskiwanie dzielnych i zaufania godnych zastępców; d) ułatwianie zawiązywania stosunków z eksporterami, kupcami i organizacyami kupieckiemi, a na życzenie poszczególnych wystawców także podejmowanie sprzedaży towarów na rachunek i niebezpieczeństwo tych wystawców; e) urządzanie filii Składu i ustanawianie zastępców na zagranicznych rynkach w miarę okazujących się potrzeb; f) udzielanie porad wystawcom we wszystkich sprawach, dotyczących eksportu, szczególniej co do stosunków cłowych i kształtowania się cen dla hurtownej i detalicznej sprzedaży — jako też inne czynności, odpowiadające zadaniom przedsiębiorstwa. Naczelne kierownictwo i nadzór nad „Składem wzorów“ zastrzeżone jest Wydziałowi krajowemu, szczegółowe zaś czynności, dotyczące tego Zakładu, jak mianowicie przyjmowanie i uwalnianie personalu pomocniczego instytucyi, wyznaczanie jego wynagrodzenia, regulowanie płacy przez odpowiednie instrukcye służbowe, ustanawianie taryfy za miejsce wystawowe i ogłoszenia katalogowe, przyznawanie zniżek lub zwolnień od opłat, wypowiadanie wyznaczonego miejsca wystawowego, rozstrzyganie w wypadkach zażaleń przeciw zarządzeniom kierownika należy do Departamentu dla spraw użyteczności publicznej, względnie do jego referenta lub zastępcy tegoż, do którego wskazówek i poleceń kierownik i reszta personalu „Składu wzorów“ mają się stosować.

Kto chce korzystać z usług Składu wzorów, musi być jego uczestnikiem, obowiązanym do uiszczania taryfowej należytości za wyznaczone mu miejsce na wystawienie wzorów swoich produktów; w tej opłacie mieści się już należytość za pomieszczenie zwyczajnego ogłoszenia w katalogu składu. Za to ma uczestnik prawo do do wystawiania wzorów swoich produktów, modeli produktów, plakatów, opisów, adresów, katalogów, cenników itp, do pomieszczenia jego firmy z odpowiedniemi wyjaśnieniami w głównej części katalogu i do osobnego obszerniejszego ogłoszenia w tymże katalogu za uiszczeniem osobnej opłaty, do ułatwień w nawiązywaniu stosunków handlowych i zbieraniu potrzebnych informacyi, do uzyskania rad i wskazówek w innych kierunkach, a wreszcie do udziału z głosem doradczym w zwoływanych przez Wydział krajowy Zgromadzeniach wystawców. Wszystkie przedmioty umieszczone w składzie wzorów są zabezpieczone przez

Wydział krajowy od szkód ogniowych i z powodu włamania. Zresztą zaś żadnej odpowiedzialności Wydział krajowy nie przyjmuje ani za bezpieczeństwo przedmiotów, ani za ich jakąkolwiek stratę na wartości, uszkodzenie, ani też za jakiekolwiek zobowiązania wytwórców lub nabywców przy zapośredniczeniu między nimi stosunków handlowych.

„Skład wzorów“ dolno austryackiego drobnego przemysłu mieści się w lokalu przy ulicy Gizeli Nr. 2 na I piętrze; jest on odpowiednio i ozdobnie zaadaptowany i zaopatrzony we wzory produktów kilkuset wystawców (między nimi Spółki i stowarzyszenia rękodzielnicze), jakoteż rozmaite środki pomocnicze, jak księgi adresowe, taryfy celne, katalogi, czasopisma itp. Otwarcie Składu nastąpiło 22 października 1908. Jego kierownikiem mianowany został były (przez 25 lat) agent eksportowy i kierownik składu i zastępswa fabryki papieru, któremu przydzielono zwiększającą się stopniowo ilość pomocników (akwizytorów, obecnie 4) posiadających także zawodowo handlowe uzdolnienie. Za pośrednictwem Ministerstwa handlu, które przyrzekło stałą pomoc i współdziałanie, i za pośrednictwem Ministerstwa spraw zewnętrznych utrzymuje ta krajowa instytucya stosunki z konsulatami austryackimi w różnych zagranicznych ogniskach handlowych i doznaje z ich strony poparcia. Również Dyrekcya austryackiego Muzeum handlowego w Wiedniu idzie w każdym kierunku na rękę krajowemu Składowi wzorów przemysłowych. Wydany w 3 językach, niemieckim, francuskim i angielskim, katalog wystawców rozesłany został w tysiącach egzemplarzy do różnych krajów, rozpowszechniono plakaty z ogłoszeniami Składu wzorów, zorganizowano też reklamę przez systematyczne ogłoszenia w rozmaitych codziennych i fachowych pismach, wychodzących w kraju i zagranicą, nawiązano stosunki z wielkiemi firmami reklamowemi i spedycyjnemi, z biurami informacyjnemi, przygotowuje się ustanowienie zagranicznych zastępców i utworzenie filii Składu wzorów, zamierzonem jest urządzanie peryodycznych jarmarków na wytwory przemysłowe, objęte działalnością krajowego Składu wzorów itp.

Ocenienie praktycznych skutków z dotychczasowych zabiegów nowej instytucyi jest utrudnione dlatego, że przeważna część interesów kupna i sprzedaży do których dała impuls działalność Składu wzorów odbywa się bezpośrednio pomiędzy wytwórcami a nabywcami i pod tym względem Skład nie ma żadnej prawie ewidencyi. Zapewnia wszakże kierownik tej instytucyi, że zdołała już wywrzeć bardzo znaczny wpływ na zwiększenie zbytu wytworów drobnego przemysłu dolno austryackiego, zwłaszcza artykułów, stanowiących specyalności przemysłu wiedeńskich rękodzielników. Z masowymi natomiast arykułami wielkiego przesłu niemieckiego jest konkurencya bardzo trudna; tak np. niemieckie fabryki obuwia wypierają pod różnemi pozornie amerykańskiemi firmami towarem swym produkcyę zwykłego obuwia krajowego, podczas gdy utrzymuje i rozwija się zbyt obuwia ozdobnego lub specyalnego (turystycznego, myśliwskiego, wogóle sportowego), gdzie pomysłowość i osobista zręczność w wykonaniu ma pole do popisu. Słabnie natomiast masowy zbyt niektórych artykułów, taniej wyrabianych przez rękodzielniczy lub domowy przemysł innych krajów, mających tańszą pracę, np. wielka przedtem wiedeńska produkcya guzików z perłowej masy wypieraną jest przez czeski przemysł rękodzielniczy i domowy itp.

Drugą grupę środków i sposobów, które służą dolno-austryackiemu Wydziałowi krajowemu do prowadzenia jego akcyi popierania drobnego przemysłu, stanowią świadczenia i zabiegi w celu podniesienia zawodowej wiedzy i uzdolnienia rękodzielników w pracy wytwórczej. W tym jednak kierunku Wydział krajowy ogranicza się do wspierania i ułatwiania zabiegów innych do tego powołanych czynników, przedewszystkiem zaś państwowego Urzędu dla popierania przemysłu. Udziela więc Wydział krajowej subwencyi na urządzanie wystaw prac uczniowskich, tak lokalnych w różnych miejscowościach Austryi dolnej, jak i centralnych wystaw we Wiedniu (po 100 do 250 K), przeznacza stypendya, aby ułatwić rękodzielnikom zwiedzanie wystaw, urządzanych przez państwowy Urząd dla popierania przemysłu w połączeniu ze specyalnymi kursami i wykładami, albo też zwiedzanie innych wystaw, dających sposobność zapoznania się z postępem techniki i metod pracy np. wystawy przemysłowej w Libercu 1906, wystawy monachijskiej

1908 r, jakoteż przemysłowych zakładów naukowych i Muzeum. Wspierał dalej Wydział krajowy zasiłkami organizacyę i prace zawodowych stowarzyszeń rękodzielniczych i instytucyi, przez nie do życia powołanych (jak Kasy zaopatrzenia, kursy naukowe, wydawnictwa czasopism itp.), jakoteż innych dobrowolnych zrzeszeń przemysłowych szczególniej zaś niemiecko-austryackiego Związku rzemieślników w Wiedniu, któremu przeznaczył subwencyę jednorazową na koszta założenia w kwocie 6.500 K i roczną subwencyą 1000 K. Do ważniejszych zabiegów w tym samym kierunku należy popieranie pomysłowości i umiejętności produkcyjnej w wytwarzaniu przemysłowych artykułów, nadających się na „pamiątki z podróży“ dla obcych osób, zwiedzających Wiedeń i okolice Austryi-Dolnej. W tym celu np. urządził Wydział krajowy konkurs na modele i projekty nowych tego rodzaju artykułów.

Na nagrody konkursowe przeznaczył 4000 K, oprócz uzyskanych od miasta Wiednia 1000 K, a od dolno-austryackiej Izby handlowej i przemysłowej 500 koron.

Z uzyskanych 317 modeli odznaczono 32 nagrodami od 50 do 500 koron i urządzono wystawę wszystkich modeli, a następnie ułatwiono rzemieślnikom korzystanie z tych wszystkich pomysłów dla celów produkcyjnych. Koszta stąd wynikłe oprócz 4000 K, na nagrody konkursowe wynosiły 3239 K i zostały pokryte z funduszów krajowych. Ażeby zachęcić drobnych przemysłowców do korzystania z postępów technicznych przez używanie odpowiednich maszyn w ich pracy produkcyjnej, przeznaczył sejm dolno austryacki kwotę 8000 K rocznie na częściowe pokrywanie opłat, przypadających Zakładowi zabezpieczenia od wypadków od tych przedsiębiorstw przemysłowych, które bądź to żadnego podatku dochodowego nie opłacają, bądź też najwyżej podatek taki w kwocie 18 K. 40 h. (przy dochodzie 2000 K). Suma ta jest rozdzielana w stosunku procentowym podług wysokości opłat, przypadających do zapłacenia rękodzielnikom, którym przyznano prawo do korzystania z tej ulgi.

Trzeci wybitny kierunek akcyi dolno austryackiego Wydziału krajowego w zakresie popierania drobnego przemysłu polega na wydatnem współdziałaniu z państwową akcyą popierania rozwoju wytwórczych zrzeszeń drobnych przemysłowców, zwłaszcza zaś Spółek zarobkowo-gospodarczych, surowcowych, warsztatowych, maszynowych, handlowych. Kierownictwo w akcyi organizacyjnej, fachową ocenę i kalkulacyę wspólnego przedsiębiorstwa, jego techniczne urządzenie, wybór odpowiednich motorów i maszyn, wreszcie wykonywanie fachowego nadzoru, pozostawił Wydział krajowy państwowemu urzędowi dla popierania przemysłu, jako posiadającemu do tego odpowiednie siły i środki. Wydział krajowy natomiast dostarcza w znacznej części funduszów, potrzebnych do zaopatrywania tych Spółek i stowarzyszeń w urządzenia maszynowe i potrzebny im kapitał obrotowy. W tym celu udzielał Wydział krajowy w porozumieniu z państwowym urzędem dla popierania przemysłu pożyczek bądź to krótkoterminowych, gdy chodziło np. o jednorazowe zakupno znaczniejszej partyi surowca, albo o złożenie kaucyi itp., bądź też dłużej terminowych, których spłata rozkładaną bywa na 10 lat, a rozpoczyna się nie zawsze w roku następnym, lecz niekiedy dopiero w trzecim, a nawet szóstym roku stosunku pożyczkowego. Przeważnie udzielane bywają pożyczki bezprocentowe, niekiedy za oprocentowaniem po 3%, przyczem jednak pożyczki na cele maszynowych urządzeń są zawsze bezprocentowe. W wyjątkowych razach udzielane bywają bezzwrotne subwencye. Do końca sierpnia 1909 udzielił w ten sposób Wydział krajowy 39 pożyczek w łącznej sumie 470.010 K. dla 25 Spółek i stowarzyszeń, z których kilka otrzymało po dwie do pięciu pożyczek tak na zakupno maszyn, jak na zasilenie kapitału obrotowego lub nawet zakładowego. Najmniejsza kwota pożyczki udzielonej jednej Spółce wynosiła 1.000 K., największa 141.500 K Zwroty na rachunek udzielonych pożyczek wynosiły po koniec września 1909 r. 10.126 K., wpływy z zapłaconych odsetek 10.607 K. Natomiast postanowił Wydział krajowy odpisać nieściągalne pożyczki (z powodu konkursu, likwidacyi Spółek lub znacznych strat, przez nie poniesionych) w sumie 10.237 K, oprócz odsetek należnych i oprócz przewidywanych już w 1909 r. dalszych nieuniknionych odpisów w sumie około 16.700 K.

Oprócz tych pieniężnych świadczeń i ofiar dla drobno-przemysłowych Spółek wykonywał Wydział krajowy swoim kosztem czynności rewizyjne, przewidziane ustawą państwową z 10. czerwca 1903 r., gdyż otrzymał od Sejmu krajowego uchwałą z 10 października 1903 r. polecenie, aby dokładnie nadzorował Spółki, popierane przez kraj. Do 1909 r. używał Wydział krajowy do wykonywania lustracyi w Spółkach rękodzielniczych i przemysłowych krajowego „Inspektoratu dla stowarzyszeń“ rolniczych. Atoli upadek sześciu subwencyonowanych Spółek, straty finansowe poniesione w kapitale udzielonych pożyczek z funduszów krajowych i różne zawody, jakich w rozwoju Spółek drobno-przemysłowych nie brakło też i w Austryi dolnej, spowodował Wydział krajowy i Sejm dolno-austryacki w 1909 r. do dwóch bardzo znamiennych aktów, mianowicie z jednej strony do upomnienia Rządu aby swoją akcyę popierania rozwoju Spółek drobno-przemysłowych, oceniania ich żywotności i fachowego nad niemi nadzoru oględniej prowadził, a z drugiej strony do ustanowienia osobnego krajowego lustratora z komercyalnem uzdolnieniem, przydzielonego wprost do służby w „Oddziale dla popierania drobnego przemysłu“. W sprawozdaniu dolno-austryackiego Wydziału krajowego z 16. września 1909, dotyczącem popierania drobnego przemysłu mieści się mianowicie następująca krytyka działalności państwowego Urzędu dla popierania przemysłu.

„Współdziałanie państwowej służby popierania przemysłu dolno-austryackiego i dolno-austryackiego Patronatu przemysłowego okazało się w ogólności bardzo skutecznem. Ubolewać tylko trzeba, że państwo, które poprzednio tak mało okazywało skłonności do przyjścia w pomoc rzemiosłu, w ostatnim czasie popada właśnie w drugą ostateczność, wyobrażając sobie, że na polu popierania rzemiosł jeszcze dosyć nie może działać. Uwzględnia się z małymi wyjątkami każdą z kół rzemieślniczych wychodzącą inicyatywę do zakładania Spółek zarobkowo-gospodarczych i urządza się maszynowe przedsiębiorstwa, których żywotność nie jest niewątpliwą. Tymczasem w popieraniu rzemiosł trzeba sobie wziąć to jako zadanie, żeby jedynie pomocniczo wkraczać, a w pierwszym rzędzie od rzemieślników wymagać, iżby na własnych polegali siłach

Publiczne środki powinny być zasadniczo tylko wówczas brane w rachubę, jeżeli w stosunku do ogólnej ilości drobnych przemysłowców danego zawodu znajdzie się odpowiednia ilość uczestników Spółki zarobkowo-gospodarczej, jeżeli osoby z pomiędzy tych uczestników upatrzone do kierownictwa Spółki rzeczywiście wykazują uzdolnienie do zajmowania kierowniczych stanowisk i jeżeli wspólnicy przez złożenie pokaźniejszego kapitału z własnych środków złożą dowód, że poważnie im się rozchodzi o założenie Spółki i że są zdecydowani wziąć na siebie wynikające stąd ryzyko. Nie wolno jednak w rzemieślnikach wywoływać tego mniemania, że tylko władze są powołane i są w możności doprowadzić do polepszenia ich stosunków, lecz trzeba ich przywieść do świadomości, że ich ocalenie od druzgocącego rozwoju wielkich przedsiębiorstw tkwi w pierwszym rzędzie w dźwiganiu się własnemi siłami, w poważnej pracy i dążeniu do udoskonalenia swego technicznego, komercyalnego i ogólnego wykształcenia, w praktycznem stosowaniu ducha łączności — i że władze są w stanie dopiero wówczas ku ich użytkowi skutecznie wkroczyć, gdy rzemieślnicy wszystkie wyżej wspomniane warunki najprzód sami wytworzą. Doświadczenie uczy, że państwowy Urząd popierania przemysłu jest skłonnym iść za daleko w swojem staraniu się o to, aby swoje sympatye dla rzemiosł udowadniać. Cały szereg przemysłowych zrzeszeń, które za podnietą albo przy współudziale państwowej służby popierania przemysłu zostały założone, okazał się nieżywotnym i wskutek tego podkopał zaufanie do tego rodzaju przedsięwzięć. Im więcej zdarza się takich upadłości, tem mniej chcą rękodzielnicy brać na siebie jakiekolwiek ryzyko wspólnego przedsięwzięcia i przez to także zbawienna idea współdzielczości popada w błędne koło ze szkodą dla rękodzieła.“

Dolno-austryacki Wydział krajowy broni się od odpowiedzialności za wspomaganie tego rodzaju akcyi powoływaniem się na to, że nigdy żadnej subwencyi ani pożyczki nie dał bez zapytania się o opinię państwowego Urzędu dla popierania przemysłu, względnie c. k. Instruktora stowarzyszeń; w razie stanowczego

z tej strony poparcia jako też przyznania ze strony państwa pożyczki, nie mógł Wydział krajowy bez narażenia się na uzasadniony zarzut ciaśniejszego pojmowania rzeczy, aniżeli ze strony państwa, pozostać w tyle nawet wówczas, gdy miał to przekonanie, że przedstawienia państwowego Urzędu popierania przemysłu są optymistycznie zabarwione; w takich wypadkach musi się tedy kredyt Patronatu przemysłowego wkładać w przedsięwzięcia, których żywotność nie wydaje się niewątpliwą.

Z powyższych tedy racyi zaproponował Wydział krajowy dolno-austryackiemu Sejmowi krajowemu w uzasadnieniu wniosku o zezwolenie na odpisanie pożyczek, udzielonych 5-ciu Spółkom, uchwalenie następującej rezolucyi:

„Co do tych odpisów pożyczkowych, które w czterech najprzód wymienionych wypadkach okazały się niezbędnymi wskutek niemożności uratowania, względnie wskutek upadku odnośnych Spółek, dowiedział się Sejm krajowy ze sprawozdania Wydziału krajowego, że tenże w akcyi swojej, tych spraw dotyczącej, zawsze działał w porozumieniu z c. k. Urzędem popierania przemysłu, c. k. Instruktorem stowarzyszeń itd. Sejm krajowy musi jednak ze względu na te wypadki dać wyraz temu oczekiwaniu, że w przyszłości tylko takie przemysłowe zrzeszenia doznają czynnego poparcia, a zwłaszcza materyalnej pomocy ze strony czynników publicznych, które wykażą ilość członków odpowiednio do ogólnego stanu członków stowarzyszenia przynależnych do tego samego zawodu rękodzielniczego i których członkowie nietylko sami posiadają zupełne uzdolnienie do skutecznego zajmowania się interesami Spółki w każdym kierunku, ale także swoją wolę w tym kierunku stwierdzą przez wystarczające finansowe przyczynienie się ze swej strony, względnie przez istotnie dokonane wpłaty przepisanych udziałów w odpowiedniej wysokości i tym sposobem udowodnią pełne zrozumienie jakoteż potrzebne poczucie swej odpowiedzialności co do tego, że rzemieślnikom przy ich łączeniu się w tego rodzaju związki rozchodzi się w pierwszej linii o akt samopomocy".

Nie poprzestał jednak Sejm krajowy na tym apelu, który, wychodząc z inicyatywy Wydziału krajowego, skierowany był głównie do Rządu, ale postanowił nadto (zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego) sam wzmocnić swój bezpośredni wpływ na akcyę, dotyczącą Spółek przemysłowych i dlatego ustanowił w departamencie dla spraw użyteczności publicznej posadę systymizowaną urzędnika inspekcyjnego (lustratora) w IX. randze „extra statum" w celu zaostrzenia nadzorunad gospodarką przemysłowych Spółek, wspieranych przez Wydział krajowy i w ogólności dla współpracownictwa przy załatwianiu służbowych agend dolno-austryackiego Patronatu przemysłowego. Nie chodzi tu zatem tylko o samo dokładniejsze wykonywanie ustawowych rewizyj przez osobną do tego wyznaczoną i ukwalifikowaną siłę, a także o silniejsze oddziaływanie bezpośrednio Wydziału krajowego na umiejętny i dobry sposób prowadzenia interesów każdej Spółki. Wynika to wyraźnie z następującego uzasadnienia odnośnego wniosku Wydziału krajowego:

„Byłoby jednak koniecznie potrzebnem nieustannie te przedsiębiorstwa kontrolować i popieranym poszczególnym Spółkom zarobkowo-gospodarczym iść w ten sposób na rękę, iżby mogły swoją gospodarkę ulepszać i swój zbyt rozszerzać. Ażeby wytworzyć ten wydatni kontakt z poszczególnemi Spółkami, **jakiego państwowa służba popierania przemysłu nie utrzymuje w tym stopniu, w jakim się to tutaj przypuszczało**, jest koniecznem ustanowienie organu, który przy odpowiedniem wykształceniu komercyalnem pozyskałby sobie przez stosunek z przemysłowcami i przemysłowemi Spółkami doświadczenie i byłby do tego uzdolnionym, aby to doświadczenie przez wglądanie w poszczególne przemysłowe przedsięwzięcia uzupełniać; taki organ musiałby też przez ustawiczne stosunki ze Spółkami starać się o pozyskanie sobie zaufania i tym sposobem tak samo, jak to ma miejsce przy konsulentach c. k. Urzędu dla popierania przemysłu, stać się łącznikiem pomiędzy przemysłowcami a **krajowem** biurem dla popierania przemysłu".

Mimo swego krytycznego stanowiska wobec akcyi rządowej w zakresie popierania Spółek przemysłowych postanowił Sejm dolno-austryacki — na wniosek Wydziału krajowego — uchwałą równocześnie powziętą (z 19/10 1909) popierać

moralnie i materyalnie w odpowiedni sposób z funduszów krajowych, przeznaczonych na popieranie przemysłu, także kredytowe Spółki przemysłowe, powstające przy współdziałaniu władz na podstawie wzorowego statutu c. k. Ministerstwa robót publicznych. Inicyatywę w tym kierunku dało państwowe „Biuro dla spraw przemysłowego kredytu“ przez to że postarało się na własną rękę o założenie pierwszej tego rodzaju Spółki przemysłowej w Amstetten i zaproponowało z jednej strony Ministerstwu robót publicznych udzielenie tej Spółce założycielskiego zasiłku w kwocie 500—600 K., a z drugiej Wydziałowi krajowemu przyznanie podobnego bezzwrotnego zasiłku w kwocie 400—500 K.

Wogóle jednak przywiązuje dolno austryacki Wydział krajowy daleko większą wagę do swojej akcyi popierania zbytu wytworów drobno-przemysłowych, aniżeli do akcyi państwowej, skierowanej ku popieraniu Spółek przemysłowych. W tem samem sprawozdaniu sejmowem z 16/9 1909 r., w którem się dolno-austryacki Wydział krajowy wypowiada swobodniej i obszerniej o doświadczeniach, poczynionych z dotychczasową swoją i państwową akcyą popierania drobnego przemysłu, zawarte są następujące twierdzenia:

„Poczynione doświadczenia utwierdziły Wydział krajowy w tem przekonaniu, że największą korzyść dla przemysłowców można osiągnąć z środków użytych do popierania zbytu, bo gdzie niema możności dostatecznego zbytu, tam zwiększenie zdolności produkcyjnej działa tylko szkodliwie. Dlatego Wydział krajowy — pomijając popieranie przemysłu przy dostawach publicznych — główną wagę kładzie na wystawy i ułatwianie eksportu, jednem słowem na te wszystkie zarządzenia, które są zdolne z wytworami drobnego przemysłu zapoznawać szersze koła interesantów i zdobywać tym wytworom odbiorców. I dlatego mniema dolno-austryacki Wydział krajowy, że państwo powinno zatrzymać w swoich rękach akcyę popierania techniki rękodzielniczej, a Wydziałowi krajowemu zostawić stronę komercyalną, gdyż taki podział zadań odpowiada właśnie najlepiej naturze rzeczy. Przy takiem rozgraniczeniu obustronnego zakresu działania da.oby się uniknąć najlepiej konkurencyi państwowych i autonomicznych wpływów, jakie na innych polach administracyi publicznej dały się już częstokroć w nieznośny sposób uczuć i możnaby było przewidywać zgodne wzajemnie się uzupełniające działanie. To odgraniczenie miałoby także zaletę wewnętrznego uzasadnienia. Techniczna strona popierania przemysłu wymaga ze względu na rozmaitość przedsiębiorstw, wchodzących w rachubę, ustanowienia licznych sił fachowych, biegłych w poszczególnych specyalnościach technicznych, sprawiania i stałego utrzymywania maszyn i innych narzędzi pomocniczych, urządzania i prowadzenia kursów dla technicznego wykształcenia etc., krótko mówiąc rozległego i kosztownego aparatu, jaki dla popierania przemysłu w Austryi Dolnej mógłby być tylko w maleńkiej cząstce wykorzystany i dlatego musiałby spowodować niestosunkowo wysokie, swoimi rozmiarami nie dające się usprawiedliwić wydatki. Państwo, którego działalność administracyjna obejmuje wszystkie kraje koronne i któremu oprócz Urzędu dla spraw popierania przemysłu podlegają też przemysłowe zakłady naukowe, może taki aparat odpowiednio wykorzystać, osobliwie zaś maszyny i narzędzia pomocnicze, które się w przemysłowych przedsiębiorstwach jednego kraju mogą okazać nieodpowiedniemi, zużytkować w innym kraju koronnym i tym sposobem uniknąć niepotrzebnych wydatków na ich sprawianie. Komercyalna strona popierania przemysłu jest jednak według natury rzeczy, w szczególności zaś w naszych specyficznie austryackich stosunkach, już s p r a w ą w i ę c e j l o k a l n ą. Jeżeli np. państwo daje możność Spółce warsztatowej czeskich, morawskich albo galicyjskich szewców prowadzenia wyrobu obuwia w większym stylu, a miałoby obowiązek nadto popierania zbytu tej Spółki, to działalność państwa musiałaby się w takim razie konsekwentnie ku temu skierować, aby podnosić odbyt produktów popieranej Spółki tam, gdzie można się spodziewać odpowiedniego popytu. W tym zaś razie bierze się zawsze w pierwszej linii na uwagę stołeczne miasto Wiedeń z jego masowem zapotrzebowaniem. Musiałoby więc państwo starać się o wprowadzenie na targ wiedeński wyrobów czeskiej, morawskiej albo galicyjskiej Spółki, przez nie popieranej Przez to naturalnie wynikłaby dotkliwa szkoda dla szewców wiedeńskich, albowiem byliby zmuszeni konkurować ze swymi kolegami zawodowymi z prowincyi i państwo dostałoby się w to osobliwe położenie, żeby niejako samo sobie musiało robić konkurencyę. Jeżeli się

zaś państwo ogranicza na techniczne popieranie, a popieranie zbytu pozostawia krajom, to autonomiczna administracya każdego kraju koronnego będzie się starać o to, ażeby produkty innych krajów o ile możności odsuwać i dla swoich własnych przemysłowców zatrzymywać zbyt przynajmniej we własnym kraju, już i tak zagrożonym przez wzmagający się wielki przemysł".

Ta bardzo ciekawa teza, charakteryzująca stanowisko i punkt widzenia sfer, kierujących krajową polityką ekonomiczną w Austryi dolnej, jest bardzo zrozumiałą w wyjątkowo korzystnem położeniu geograficznem i ekonomicznem tego kraju koronnego. Olbrzymia większość przemysłowej ludności tego kraju mieszka i pracuje w stolicy państwa, reszta zaś tej ludności ma tę stolicę pod bokiem z niezmiernie na wszystkie strony ułatwionym dostępem i dla niej są też najdostępniejsze wszystkie państwowe instytucye i władze, przeznaczone pośrednio lub bezpośrednio do popierania ekonomicznych i kulturalnych interesów tej ludności. Nie mówiąc już o innych różnego rodzaju olbrzymich ułatwieniach i względach, jakie dla interesów ludności przemysłowej wiedeńskiej i dolno-austryackiej przedstawia stolica państwa, jest rzeczą oczywistą, że kraj ten nie potrzebuje łożyć wielkich wydatków na tworzenie i utrzymanie krajowymi funduszami kosztownego instytutu technologicznego, utrzymywać i prowadzić kursy majsterskie i w ogóle troszczyć się o techniczne doskonalenie rzemiosł, skoro to wszystko państwowym sumptem czyni dla niego przedewszystkiem Rząd centralny. Niema też rzeczywiście w Wiedniu, ani w Austryi dolnej krajowego osobnego instytutu dla popierania przemysłu, jakie pozakładały wszystkie inne kraje znacznym nakładem kosztów. Natomiast niema ludność dolno-austryacka interesu dzielić się korzyściami handlowemi swego uprzywilejowanego położenia geograficznego i stanowiska politycznego z innymi krajami, któreby chciały pod względem handlowym korzystać również ze skupienia ludności i z nagromadzenia interesów całego państwa w jego stolicy. Dobrze tedy broni dolno-austryacka Wydział krajowy interesów kraju, jego pieczy powierzonego, gdy raz w tej samej sprawie popierania drobnego przemysłu staje na stanowisku ogólno-państwowem, a drugi raz na stanowisku prowincyonalnem i partykularnem, dolno-austryackiem. Inne kraje nie mogą oczywiście z równym zapałem z punktu widzenia swoich interesów ekonomicznych bronić i przestrzegać tezy daleko idącego rozgraniczenia sfery technicznego ulepszenia drobnego przemysłu, od sfery komercyalnego popierania jego interesów. Obie te sfery bowiem wzajemnie i bardzo znacznie na siebie oddziaływują, a więc technika musi się stosować do wymagań handlu, jak z drugiej strony może też na ułatwienie zbytu wywierać znaczny wpływ. Obie zatem strony muszą być w każdej akcyi popierania przemysłu równocześnie uwzględniane, a im ściślejszy związek i współdziałanie w obu kierunkach jest zapewnione, tem większego skutku z zabiegów można się spodziewać. I dlatego dolno austryacki Wydział krajowy sam także, gdzie tego potrzeba, wbrew swojej tezie postępuje, nie pozostawiając np. państwowemu Urzędowi dla popierania przemysłu starań o techniczną stronę wytwórczości artykułów, przeznaczonych dla „ruchu cudzoziemców" (pamiątek), lecz na własną rękę przez rozpisanie konkursu na nowe modele i wzory, a następnie przez ułatwienia w ich wykonywaniu starał się wpłynąć na ulepszenie warunków zbytu.

Im lepiej kierownictwo „Krajowego Składu wzorów" spełniać będzie swoje zadanie, tem więcej musi się zajmować wskazówkami, dotyczącemi sposobu wykonania, gustu, wykończenia technicznego itp. wytworów, dla których ma szukać zbytu. Wogóle każda akcya bezpośrednia popierania przemysłu powinna równocześnie uwzględniać wszystkie momenty, mogące wpłynąć na powodzenie i rozwój przemysłu i dlatego w zwyczajnych warunkach poszczególnych krajów austryackich należy raczej stawiać zasadę terytoryalnej decentralizacyi, a rzeczowej centralizacyi agend w obrębie każdego kraju. Wskutek tego zadanie państwa polegać powinno na tem, żeby przez odpowiednie urządzenia i środki wspierać i ułatwiać pracę krajowej akcyi, zwłaszcza zaś dostarczać jej sił i środków, torować jej drogę do postępu i udoskonalenia się. Równoległe i niezależne od siebie akcye mimo wszystkich rozgraniczeń muszą się krzyżować, albo nie będą do siebie należycie pasować.

Za bytnością w Wieduiu zwiedziłem także urządzenia ck. Urzędu dla popierania przemysłu w Wiedniu, a mianowicie halę maszyn trzy wzorowe warsztaty rękodzielnicze (krawiecki, introligatorski i blacharski) z których dwa pierwsze zajęte były właśnie przeprowadzaniem kursu majsterskiego, jakoteż Muzeum przemysłowe. Nie opisuję wszakże tutaj ani tych urządzeń, ani akcyi państwowej, dotyczącej popierania drobnego przemysłu, ponieważ zebrane co do tego wiadomości zostały w całości zużytkowane w sprawozdaniu Wys. Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia Krajowego Patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu. Wspominam jedynie o tem, że uzyskałem pożądaną sposobność rozmawiania z JE Dr. Wilhelmem Exnerem, jako dyrektorem ck. Urzędu popierania drobnego przemysłu i z p. Karolem Rehling'em, jako kierownikiem ck. Urzędu dla spraw przemysłowego kredytu, o przygotowanym przez Wydział krajowy projekcie utworzenia krajowego Patronatu dla popierania drobnego przemysłu. Odniosłem przytem to wrażenie, że uważają zamierzoną organizacyę jako pożądany krok naprzód i że uregulowanie stosunku obu wspomnianych Urzędów do projektowanego Krajowego Patronatu nie napotka na trudności.

Lwów, dnia 7. sierpnia 1910.

Alegat 3 do sprawozdania Wydz. kraj. LW. 85373/1910.

Wykaz dostarczonych maszyn oraz udzielonych pożyczek i subwencyj z funduszów publicznych Spółkom przemysłowo-gospodarczym do 30. czerwca 1909 *)

podług katalogu wystawy przemysłowych Spółek gospodarczych w Wiedniu w sierpniu-październiku 1909, wydanego przez c. k. Urząd popierania przemysłu w Wiedniu.

Kraj	Obszar w kilom. kwadrat.	Ilość mieszkańców	Ilość obdar. Spółek	Ilość członków	Wartość maszyn dostarczonych z funduszu (w Koronach)						Pożyczki z funduszu				Subwencye z funduszu					
					państw.	krajow.	Izb h. p.	innego publ.	własnego	Razem	państw.	krajow.	innego	Razem	państ.	krajow.	Izb h. p.	miejskiego	innego	Razem
1. Austrya dolna .	19.824	3,100.493	57	2.256	**325.584·49**	90.669·15	16.040·—	5.099·88	29.996·18	467.389·70	73.200·—	171.644	392.178·—	637 022·—	—	2.000	6.000	—	19.100	27.100
2. Czechy . . .	51.948	6,318.697	94	8.097	**239.957·76**	41.795·37	5.771·57	12.592·—	26.028·16	326.144·86	92.963·—	900	258.562·55	352·425·55	24.000	28.000	—	2.000	23.108	77.908
3. Morawy . .	22.222	2,437.706	51	3.630	**176.116·33**	53.144·—	—	—	20.119·14	249.379·47	43.000·—	4.000	50.664·—	97.664 —	360	22.380	200	1.400	440	24.780
4. Styrya . . .	22.426	1,356.494	35	530	**138.049·—**	63.874·—	—	9.450·—	12.200·62	223 573·62	50.500·—	500	32.688·—	83.688·—	—	—	—	—	—	—
5. Austrya górna .	11.984	810.246	13	316	**114.933·—**	8.927·—	—	—	16.576·58	140.436·58	56.000·—	15.790	222.159·—	293.949·—	200	22.000	—	—	73.000	95.200
6. Tyrol . . .	26.683	852.712	21	437	**109.629·—**	16.200·—	—	2.400·—	101.413·—	229.642·—	79.000·—	—	288.148·—	367.148·—	300	10.600	—	—	7.000	17.900
7. Dalmacya . .	12.835	593.784	4	69	**87.245·—**	12.000·—	—	—	—	99.245·—	60.000·—	—	—	60.000·—	—	—	—	—	—	—
8. Galicya . . .	78.496	7,315.939	20	1.356	**85.471·64**	—	—	—	21.282·66	106.754·30	41.000·—	75.000	20.000·—	136.000·—	7.000	3.500	—	600	—	11.100
9. Ślązk . . .	5.147	680.422	20	838	**65.337·—**	6.350·—	300	—	—	71.987·—	10.000·—	—	—	10.000·—	1.000	10.339	125	—	400	11.864
10. Karyntya . .	10.327	367.324	11	199	**75.036·—**	5.000·—	—	—	2.986·88	83.022·88	26.000·—	—	16.000 —	42.000· -	—	6.000	1.200	—	2.000	9.200
11. Kraina . . .	9.955	508.150	7	594	**26.860·—**	—	—	35·312·—	15 119·13	77.291·13	28.600·—	16.600	348.260 —	393.460·—	1.200	—	—	—	—	1.200
12. Gorycya i Grad.	2.918	232.897	6	121	**24.548·—**	—	—	—	45.000·—	69.548·—	59.000·—	—	30.000· -	89.000·—	—	—	—	—	—	—
13. Solnogród . .	7.153	192 763	1	2	**13.386·—**	—	887	—	—	14.273·—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14. Istrya . . .	4.955	345.050	1	36	**9.403·—**	—	—	—	—	9.403·—	8.000·—	—	—	8.000 —	—	—	—	—	—	—
15. Tryest . . .	95	178.599	1	30	**4.000·—**	—	—	—	—	4.000·—	26.961·98	—	—	26.961·98	—	—	—	—	—	—
16. Przedarulania .	2.602	129.237	5	190	**3.662·—**	—	—	—	—	3.662·—	13.000· -	—	85.216·—	98.216·—	20.300	—	—	—	—	20.300
Razem . .	—	—	349	18.701	**1,499.218·22**	297.959·52	22.998·57	64.853·88	290.722·35	2,175.752·54	667.224·98	284.434	1,743.875·55	2,695.534·53	54.360	105.619	7.525	4.000	125.048	296 552

*) **Uwaga.** Daty, dotyczące państwowej pomocy, można uważać jako dokładne, ponieważ wydawcą katalogu jest państwowy Urząd popierania przemysłu; inne daty nie są dokładne w szczególności co do Galicyi.

Alegat 4. do Sprawozdania Wydz. kraj. L 85.373/1910.

Wydatki na cele popierania przemysłu krajowego w budżetach krajowych 1887 do 1910.

L. p.	Wyszczególnienie	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895	1896	1897	1898	1899	1900	1901	1902	1903	1904	1905	1906	1907	1908	1909	1910	Razem
1	Szkoły przemysłowe uzupełniające	14600	15400	19626	21270	21596	27584	30400	39042	45184	45448	50630	53650	59532	60510	68789	69196	72273	73976	74885	75304	85144	83230	90583	182708	1330560
2	Krajowe szkoły zawodowe	69360	62784	66238	79862	91932	115076	108072	126068	110664	147206	149776	184074	177604	159940	141389	186006	201791	254988	252938	244105	266502	314429	302015	323902	4136721
3	Kursa — Nauczyciel wędrowny dla majsterskich kursów szewskich	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2400	2400	2400	2400	2400	2400	14400
4	Kursa majsterskie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8000	10000	12000	12000	14000	18000	25000	25000	124000
5	Kursa — Wędrowne, tkactwa, koszykarstwa itp.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6000	6000	6000	6000	6000	6000	6000	6000	4000	4000	4000	4000	5000	6000	75000
6	Szkoły handlowe	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2400	2400	10400	14000	8000	31000	28000	32200	32000	32000	33414	33414	36914	41914	54500	62000	470556
7	Szkoły zawodowe i warsztaty przez kraj subwencyonowane	12600	10000	7800	9200	29200	48080	28874	13144	15344	16272	18872	17972	16472	18772	24432	22222	33772	36772	38127	45912	51960	62212	63334	81192	722537
8	Szkoły, instytucyi przemysłowych — Krakowski instytut dla popierania przemysłu na budowę gmachu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13500	13500	27000
9	Agent handlowy dla wyrobów krajowych	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2400
10	Krajowy związek przemysłowy we Lwowie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2400	2400	3600	3600	15000	30000	30000	30000	30000	30000	30000	30000	237000
11	Liga pomocy przemysłowej we Lwowie na cele ogólne i wystawy ruchome	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10000	22000	21000	16000	20000	28000	117000
12	Stowarzyszenia rzemieślnicze we Lwowie i na prowincyi	—	1000	1600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	300	—	—	—	—	200	—	6000	—	3000	3000	4000	19100
13	Wydaw. „Odrodzenie“, „Przewodnik przemysłowy“ „Kupiec polski“ Kraków	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2400	2400	28800
14	Muzeum przemysłowe we Lwowie	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000	6000	6000	6000	6000	11000	6000	9000	8000	13000	13000	13000	13000	158000
15	Muzeum techniczne we Lwowie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6000	6000	12000
16	Tow. techniczne w Krakowie na utrzymanie wystawy przemysłowej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1500	1500	4500
17	Muzeum przemysłowe w Krakowie	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000	6000	6000	6000	6000	6000	6000	8000	8000	8000	8000	124000
18	Izba handlowo przemysłowa we Lwowie na budowę gmachu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5000	5000	10000
19	Izba rękodzielnicza we Lwowie na budowę	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1000	2000	5000
20	Izba rękodzielnicza w Krakowie na na budowę	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1000	2000	8000
21	Stypendya, zasiłki i inne wydatki na cele przemysłowe — dla uczniów krajowych i państwowych szkół przemysłowych	10000	12000	12000	12000	12000	16000	12000	16000	20000	20000	24000	24000	24000	24000	24000	24000	28000	30000	30000	32000	35000	35000	35000	35000	546000
22	na bursę dla młodzieży rzemieślniczej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	300	—	—	—	—	600	10600	11500
23	dla młodzieży handlowej	—	—	—	—	—	4000	4000	4000	6000	6000	6000	6000	1200	2400	2400	3000	3600	3600	5000	6000	6000	8000	8000	8000	85200
24	na kształcenie nauczycieli szkół przemysłowych uzupełniających	—	—	—	7200	4000	—	4000	4000	4000	4000	4000	4000	—	3600	3600	3600	3600	3600	3600	4000	4500	4500	4500	4500	78300
25	na kształcenie nauczycieli dla dwuklasowych szkół handlowych	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2000	2000	2000	6000
26	na lustracye Spółek przemysłowo-wytworczych	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4800	4800	4800	4800	4800	2800	4800	33600
27	na wyższe kształcenie w kierunku ekonomicznym	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8000	8000
28	na wystawy przemysłowe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30000	—	—	12000	—	—	8000	8000	8000	8000	8000	54000	136000
29	dotacya kraj. funduszu przemysłowego	60000	60000	60000	60000	120000	120000	120000	50000	50000	50000	50000	50000	75000	—	75000	100000	—	100000	100000	100000	150000	150000	200000	200000	2100000
30	Inne cele przemysłowe	14000	14000	14000	14000	14000	14000	14000	14000	14000	18000	18000	18000	20000	26000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	40000	40000	60000	60000	546000
31	Krajowa komisya dla spraw przemysłowych	2400	2800	5200	5920	5920	5920	7520	7760	7760	8960	8960	8960	9200	9200	9400	9400	10560	18360	20360	27960	27960	28192	28192	38352	315216
	Razem	192960	187984	196464	219452	308648	356660	338863	284014	281352	326286	356638	399056	450508	351022	420610	504624	452996	638596	665124	692495	810680	880177	1000324	1176854	11492390

UWAGI

1) Na wykonania wzorów i modeli dla szkół . K 2400
2) Na tworzenie trzecich klas kursu przemysłowego i szkół o typie zawodowym . „ 12000
   Na nowo założyć się mające szkoły i kursa handlowe . „ 7000
3) Na dyety i podróże inspektorów szkół przemysłowych „ 3200
4) Na przebudowę szkoły sukienniczej w Rakszawie „ 23300
5) Na budowę szkoły stolarskiej w Kalwaryi „ 17000
   Na szkoły rzemieślnicze w Drohowyżu „ 24000
6) Na budowę szkoły i urządzenie warsztatu dla wyrobu zabawek w Jaworowie „ 12760
7) Na szkołę rzemiosła w Drohowyżu (nadzw. wydat.) „ 12000
8) Na umorzenie pożyczki na budowę Akademii handlowej w Krakowie rocznie po „ 3500
9) Na dwuklasowe szkoły handlowe w Krakowie „ 5000
10) Na dwuklasowe szkoły handlowe w Krakowie „ 10000
11) Na nowe dwuklasowe szkoły „ 6000
    Na szkołę Tow. handlow. we Lwowie „ 5000
12) Na budowę szkoły ślusarskiej w Świątnikach „ 20000
13) Na budowę warsztatu kowalskiego w Sułkowicach „ 20000
14) Na budowę szkoły tkackiej w Krośnie „ 7000
15) Na budowę szkoły kowalskiej w Sułkowicach „ 6000
16) Na budowę szkoły kowalskiej w Sułkowicach „ 17000
17) Na budowę szkoły mechaniczno-ślusarskiej w Tarnopolu „ 15000
18) Na wydawnictwo skorowidza przemysłowego „ 6000
19) Na zakupno skorowidza przemysłowego „ 5000
20) Na cele ogólne „ 15000
    Na urządzenie wystaw ruchomych „ 8000
    Na zakupno wozu magazynowego „ 5000
21) Na jednorazowy zasiłek „ 5000
22) Na urządzenie sal „ 2000
23) Na umorzenie pożyczki na budowę „ 5000
24) Na utrzymanie nieustającej wystawy „ 1500
25) Na umorzenie pożyczki na budowę gmachu „ 5000
26) Na kursy wakacyjne „słójdu“ w Sokalu i Krakowie dla nauczycieli szkół ludowych „ 3200
27) Na wystawę przemysłu galicyjskiego w Paryżu
28) Na zasiłek dla studentów politechniki w celu zwiedzenia wystawy paryskiej „ 6000
29) Gminie miasta Lwowa subwencya na wystawę miast „ 50000

Alegat 5. do sprawozdania Wydz. kr. LW. 85.373|1910.

Zasiłki bezzwrotne udzielone z funduszu krajowego

na różne cele przemysłowe w latach 1887—1909.

Wyszczególnienie	Stypendya na studya zagraniczne		Zasiłki dla uczniów kraj. szkół przemysłowych i handlow.		Zasiłki na utrzymanie szkół przemysłowych		Bursy rękodzielnicze		Urządzenie kursów a) majsterskich b) handlowych		Popularne wykłady		Kursy wakacyjne i wycieczki naukowe uczniów szkół zawodow.		Wystawy prac uczniów rękodzielniczych		Zasiłki na maszyny, narzędzia i warsztaty a) dla pojedynczych majstrów, b) dla stowarzyszeń		Zasiłki dla rękodzielników na różne cele przemysłowe		Zasiłki dla różnych stowarzyszeń rękodzielniczych i ich związków		Różne		Razem*)		Uwaga
	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	
1887	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	920 2 403	— 14	980	—	2.346	84	1.938	50	8 588	48	W rubryce „Różne“ mieszczą się: 1. bardzo poważne wydatki na wystawy przemysłowe urządzane w kraju, 2. koszta zwiedzania wystaw przez rękodzielników i nauczycieli szkół zawodowych, 3. nagrody konkursowe, 4. zjazdy rękodzielniczych Towarzystw, 5. remuneracye dla nauczycieli udzielających nauki w stowarzyszeniach rękodzielniczych, 6. wydawnictwa i druki, 7. należytości skarbowe opłacane za różne Tow. rękodzielnicze.
1888	—	—	208	—	4.336	—	—	—	240	—	—	—	—	—	—	—	992 2.061	60 32	2.595	28	2.511	94	1.439	34	14.384	48	
1889	200	—	—	—	5.820	—	—	—	57	64	—	—	1.160	—	—	—	100 1 800	— —	2.400	—	3.620	—	1.237	10	16.394	74	
1890	—	—	200	—	2.890	—	—	—	160	—	—	—	—	—	—	—	5.386	40	1.683	30	2 539	58	25	60	12.884	88	
1891	600	—	48	—	1.262	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.053 1.543	46 34	451	06	3.419	60	5.845	72	15.223	44	
1892	300	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8.635 8 355	56 60	2.660	—	—	—	1 214	78	21 165	94	
1893	943	20	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.789	88	6 897	50	—	—	3.142	82	12 873	40	
1894	—	—	—	—	9.347	86	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.326	70	800	—	2.000	—	5 009	20	18.483	76	
1895	400	—	300	—	200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.160	—	856	—	4.273	60	306	42	9.496	02	
1896	1.910	—	360	—	1.400	—	—	—	350	60	—	—	—	—	—	—	4.083 10.237	50 52	3.640	—	—	—	2 700	—	24.681	62	
1897	440	86	1.000	—	800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.516 3.636	48 66	554	36	3.220	34	396	—	14 564	70	
1898	—	—	420	—	300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.460	—	780	—	1.590	—	1.287	30	8.837	30	
1899	1.826	—	9.655	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.410	—	1.000	—	94	36	291	96	16.277	92	
1900	4.022	—	840	—	3.817	58	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.272 4 480	— —	2.180	—	2.460	—	1.938	18	26.009	76	
1901	3.455	45	100	—	2.688	96	—	—	230	—	—	—	—	—	—	—	4.770	—	100		600	—	1.622	86	13.567	27	
1902	7.581	40	890	—	250	—	—	—	—	—	—	—	30	—	—	—	9 554 500	88 —	380	—	4.700	—	850	—	24.736	28	
1903	10.292	50	920	—	2.390	03	—	—	740	—	—	—	—	—	—	—	5 575 1.205	— —	400	—	2.079	38	1.336	40	24.938	31	
1904	6.760	—	710	—	1.160	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.719 1.360	48 —	500	—	1.980	—	5.839	74	22.029	22	
1905	5.525	—	540	—	860	—	—	—	600	—	—	—	—	—	—	—	4.290 680	— —	1.350	—	296	54	815	75	14 957	29	
1906	3.250	—	1.390	—	1.740	—	400	—	850 1.000	— —	—	—	—	—	—	—	8.460	—	370	—	425	30	951	20	18.836	50	
1907	5 100	—	1.217	—	510	—	400	—	200 600	— —	—	—	1.750	—	150	—	12.890 2.105	20 —	—	—	5 250	—	2.238	35	32.410	55	
1908	4.405	74	2.300	40	2.761	50	—	—	1.830 160	— —	—	—	1.300	—	247	28	14 450 3 306	38 —	60	—	1.899	82	4.559	51	37.280	63	
1909	15.730	60	—	—	3.980	—	3.400	—	2.950 600	— —	150	—	—	—	600	—	15.866 1.396	46 —	2.420	—	3.850	—	3.391	89	54.334	95	
Razem	72.742	75	21.199	—	46.514	19	4.200	—	8.208 2.360	24 —	150	—	4.240	—	997	28	126.682 45.069	98 58	33 057	50	49.157	30	48.378	62	462.957	44	

*) Suma każdorocznych wydatków różni się od wynikłości, podawanych w zamknięciach rachunkowych, o kwoty pozostałości niezużytych i przenoszonych z roku poprzedniego na następny.

Szkolnictwo przemysłowe wedle preliminarzy budżetów krajowych 1887 — 1909.

A) Wykaz frekwencyi i kosztów utrzymania szkół przemysłowych uzupełniających za czas od 1887 do 1910 r.

Rok	Ilość			Koszta utrzymania szkoły										
		Uczniów		Fundusze miejscowe						Subwencye				Razem
	szkół	zapisanych	klasyfikowanych	Gminy	Fundacye	Towarz. zaliczkowe	Kasy oszczęd.	Opłaty szkolne	Inne fundusze	Powiatu	Izby handl.	Kraju	Państwa	
				K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K
1887	12	2854	1977	4.940	4.000	100	1.800	60	1.762	2.700	—	10.600	—	25.962
1888	12	1679	?	5.840	4.082	100	1.800	360	1.514	3.100	—	10.154	5.800	32.750
1889	15	2909	2024	21.600	3.800	100	2.100	260	1.630	3.300	300	14.776	11.626	59.492
1890	19	3357	2488	22.974	3.800	200	2.000	400	1.430	3.800	—	17.008	17.008	68.520
1891	24	3662	2624	21.474	4.150	730	2.300	300	230	3.700	—	21.336	20.716	74.936
1892	28	4231	3119	23.610	3 690	844	2.800	300	1.648	5.000	1.800	25.684	23.160	88.538
1893	40	4517	3294	29.580	3.564	844	2.940	160	2.748	5.800	1.400	28.990	28.190	104.216
1894	34	4404	3179	29 666	3.340	944	2.560	200	3.686	6.100	1.600	29.282	29.642	107.020
1895	42	5104	3823	31.598	3.290	944	1.940	100	4.022	7.100	2.000	37.584	37.580	126.158
1896	45	5165	3819	35.503	3.570	844	2.500	—	2.400	7.700	2.400	40.648	39.644	135.214
1897	45	5540	3950	37.678	3.470	794	1.900	200	2.130	8.000	2.200	46.630	46.520	149.522
1898	47	5989	4654	37.196	3.070	764	2.200	240	2.152	8.300	2.600	49.650	46.704	152.876
1899	47	6289	4659	35.444	3.080	664	2.250	240	2.252	8.300	2.700	53.632	53.732	162.294
1900	49	6491	4847	36.446	3.560	664	2.050	240	1.780	9.100	3.600	57.610	57.914	172.964
1901	50	6445	4830	39.180	3.560	664	1.710	280	1.860	9.100	3.800	65.789	55.200	181.143
1902	50	6364	5224	39.091	3 744	964	1.830	280	1.400	9.540	4.600	61.396	61.738	184.583
1903	50	6382	5229	40.094	3.560	814	1.850	280	1.400	9.440	4.200	64.373	62.821	188.832
1904	51	5926	4806	40.554	3.460	614	1.725	300	1 440	9.400	4.500	64.976	64.567	191.536
1905	51	6728	5727	40.454	3.460	764	1.450	280	1.240	9.340	4.600	66.085	66.031	193.704
1906	52	6216	5148	42.186	3.380	764	1.550	290	1.880	10.240	4.800	68.838	67.493	201.421
1907	54	6972	5856	46.728	3.380	764	1.480	300	1.630	9.790	4.800	76.244	75.264	220.380
1908	57	7270	6191	49.001	2.600	764	1.680	300	2.560	11.640	4.900	79.523	79.508	232.476
1909	60	8253	7000	59.749	2.900	914	1.920	300	2.560	11.690	5.050	100.428	100.415	285.926
Razem	934	122707	92492	770.591	80 510	15.562	46.335	5.670	45.354	172.180	61.850	1,091.236	1,051.273	3,340.561

Alegat 6. (c. d.)

B) Krajowe szkoły zawodowe przemysłowe.

Rok	Liczba szkół: koszykarskie	kołodziejstwa	stolarstwa	zabawek	kieramiczne	szewskie	tkackie	sukienniczе	koronkarskie	tapicerskie	Razem: szkół	uczniów	Koszta utrzymania: Fundusze miejscowe: gminy	Kasy oszcz. i Tow. zal.	z innych źródeł	ze sprzed. wyrobów	Subwencye: Powiatu	Kraju	Państwa	Razem
													K	K	K	K	K	R	K	
1887	2	1	1	—	1	—	2	—	2	—	9	?	2.466	—	3.510	16.378	3,520	27.324	3.000	56.198
1901	8	3	2	1	2	3	8	1	3	1	32	717	4.456	200	750	76.820	9.060	104.338	78.480	266 104
1909	9	4	2	1	2	4	6	1	2	1	32	916	4.986	300	6.730	108.600	9.150	206.625	88.500	424.891

C) Subwencyonowane zakłady i szkoły przemysłowe.

1. Państwowe szkoły przem.: Rok	Liczba szkół	Subwencye krajowe w koronach	II. Inne szkoły i zakłady przemysłowe: koszyk.	kołodz.	stolarskie	garncarsk.	tkackie	koronkarsk.	szkoła rzemiosł	stow. pracy kobiet	powroźnicz.	Razem: zakładów	uczniów	Subw. kraj. na koszta utrzymania w koronach	III. Szkoły handlowe: Liczba szkół	Liczba uczniów	Subw. kraj. na koszta utrzymania w koronach	IV. Kraj. stacye doświad.: Liczba	Subw. kraj. na koszta utrzymania w koronach
			Liczba szkół																
1887	2	8.000	—	1	1	2	5	1	—	3	—	13	?	24.066	1	?	2.000·—	1	13.600
1901	4	19.792	4	—	—	—	2	2	—	4	1	13	137	13.210	4	?	32.000·—	2	14.111
1909	5	19.332	10	—	—	1	3	4	2	5	—	25	592	27.590	6	625	54.500·—	2	19.890

Obrót pożyczek

z krajowego funduszu przemysłowego od roku 1887 do 1909.

Liczba porz.	Imię i nazwisko	Łączna kwota pożyczek udzielonych								Kwota odpisana		Kwota spłacona		Reszta długu 31. grudnia 1909	
		Spółkom		Innym przedsiębiorstwom											
				małym		średnim		wielkim							
		K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g
	Przemysł tkacki.														
1	Tow. tkaczy w Łużnej . . .	1.800	—	—	—	—	—	—	—	300	—	1.500	—	—	—
2	„ „ „ Błażowej. . .	4.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.000		—	—
3	„ „ „ Kosowie . . .	5.700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.700	—	—	—
4	„ „ „ Korczynie . .	4.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.000	—	—	—
5	„ „ „ Komarnie . .	1.400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.400	—	—	—
6	„ „ „ „ . . .	4.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.000	—	—	—
7	„ „ „ „ . . .	4.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.000	—	—	—
8	„ „ „ „ . . .	6.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.000	—	—	—
9	„ „ „ „ . . .	8.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8.000	—	—	—
10	Spółka tkacka w Krośnie . .	2.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—
11	Tow. dla przem. tkackiego, Lwów	6.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.000	—	—	—
12	„ tkackie w Glinianach . .	1.600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.600	—	—	—
13	Gorayski A. dla Prządki. . .	6.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.000	—	—	—
14	Lewakowski A. dla Prządki . .	2.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—
15	Biechoński St. „ „ . .	4.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.000	—	—	—
16	Szczepanowski St. dla Prządki .	4.000	—	—	—	—	—	—	—	2.300	—	1.700	—	—	—
17	Ramułt Ludwik „ „ .	4.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.000	—	—	—
18	Stojowski August „ „ .	6.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.000	—	—	—
19	Towarzystwo tkackie w Korczynie	6.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.000	—	—	—
20	Orpiszewski K. dla Prządki . .	4.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.000	—	—	—
21	Towarzystwo tkackie w Glinianach	8.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8.000	—	—	—

Liczba porz.	Imię i nazwisko	Łączna kwota pożyczek udzielonych								Kwota odpisana		Kwota spłacona		Reszta długu 31. grudnia 1909	
		Spółkom		Innym przedsiębiorstwom											
				małym		średnim		wielkim							
		K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g
22	Zajączek Fr. w Kętach	—	—	—	—	9.600	—	—	—	—	—	9.600	—	—	—
23	Stawiarski W. dla Prządki	4.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.000	—	—	—
24	Stojowska J. „ „	2.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—
25	Spółka tkacka w Rychwałdzie	2.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—
26	Lubomirski ks. A. dla Prządki	6.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.000	—	—	—
27	Starowiejski St. „ „	2.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—
28	Wiktor Józef „ „	2.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—
29	Prządka w Krośnie	50.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50.000	—	—	—
30	Trzecieski A. dla Prządki	2.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—
31	Towarzystwo tkackie w Komarnie	4.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.000	—	—	—
32	„ „ „ „	4.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.000	—	—	—
33	„ „ „ „	8.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8.000	—	—	—
34	„ „ „ „	7.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7.000	—	—	—
35	Matkowski St. dla Prządki	2.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—
36	Towarzystwo tkackie w Kosowie	3.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.000	—	—	—
37	Knauer Ferdynand w Glinnej	—	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	20.000	—	—	—
38	Prządka w Krośnie	50.000	—	—	—	—	—	—	—	40.000	—	10.000	—	—	—
39	Towarzystwo tkackie w Glinianach	10.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10.000	—	—	—
40	Tow. prod. handl. w Łańcucie	32.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32.000	—	—	—
41	Tow. tkackie w Glinianach	2.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—
42	„ „ „ Wilamowicach	6.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.000	—	—	—
43	„ prod. handl. w Łańcucie	20.000	—	—	—	—	—	—	—	3.164	27	16.835	73	—	—
44	Mandel Paulina	—	—	2.000	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—
45	Fichman S. Rohatyn	—	—	4.000	—	—	—	—	—	—	—	4.000	—	—	—
46	Bracia Leser w Podgórzu	—	—	—	—	50.000	—	—	—	—	—	50.000	—	—	—
47	Spółka tkacka w Rychwałdzie	2.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—
48	„ „ „ Komarnie	1.200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.200	—	—	—
49	Żywiecka fabryka sukna	—	—	—	—	52.000	—	—	—	—	—	52.000	—	—	—
50	Kronhelm J., Zakopane	—	—	3.000	—	—	—	—	—	—	—	3.000	—	—	—
51	Brzęk Marcin	—	—	8.000	—	—	—	—	—	—	—	8.000	—	—	—

52	Bernadzikiewicz Wł.	—	—	400	—	—	—	—	—	—	—	400	—	—	—
53	Towarzystwo tkaczy w Korczynie.	8 000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8.000	—	—	—
54	Burczak Teodor	—	—	700	—	—	—	—	—	—	—	700	—	—	—
55	Spółka tkacka w Rychwałdzie	2.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—
56	Tow. tkackie w Wilamowicach	6.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.000	—	—	—
57	Grünspan Joachim	—	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	20.000	—	—	—
58	Mandel Paulina	—	—	2.000	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—
59	Zajączek i Lankosz	—	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	14.000	—	6.000	—
60	Spółka tkacka w Rychwałdzie	3.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.000	—	—	—
61	Jamroz Kazimierz		—	2.000	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—
62	Brzęk Marcin	—	—	5.000	—	—	—	—	—	—	—	4.500	02	499	98
63	Lipowska Br. Konstancya	—	—	4 000	—	—	—	—	—	—	—	4.000	—	—	—
64	Towarzystwo tkackie w Kosowie	9.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.401	10	3.598	90
65	Fichman Schabsa i Cypra	—		5.000	—	—	—	—	—	—	—	2.874	60	2.125	40
66	Mięsowicz Michał i Katarzyna	—	—	5.000	—	—	—	—	—	—	—	4.498	96	501	04
67	Krajowy Związek przemysłowy	10.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3 250	—	6.750	—
68	Akc. Tow. dla wyrobów tkackich i sukiennych, Łańcut	—	—	—	—	—	—	100.000	—	—	—	40.000	—	60.000	—
69	Hillmann Alter Mordko	—	—	—	—	10.000	—	—	—	—	—	8.700	—	1.300	—
70	Feliksowie Teodor i Regina	—	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	7.000	—	13.000	—
71	Bracia Czeczowiczka	—	—	—	—	—	—	400.000	—	—	—	—	—	400.000	—
72	Mandel Paulina	—	—	3.000	—	—	—	—	—	—	—	1.500	—	1.500	—
73	Tkalnia mechaniczna, Krosno	—	—	—	—	150.000	—	—	—	—	—	4.990	39	145.009	61
74	Bracia Czeczowiczka	—	—	—	—	—	—	300.000	—	—	—	—	—	300.000	—
75	Heller Samson, Kołomyja	—	—	—	—	100.004	45	—	—	—	—	—	—	100.004	45
	Razem	351.700	—	44.100	—	451.604	45	800.000	—	45.764	27	561.350	80	1,040.289	38
	Przemysł skórny.														
1	Towarzystwo handlu skór, Sanok	2.000	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—	—	—
2	Sierociński Stanisław, Lwów	—	—	6.650	16	—	—	—	—	4.771	78	1.878	38	—	—
3	Tow. handlu skór w Jarosławiu	5.500	—	—	—	—	—	—	—	5.500	—	—	—	—	—
4	Deskur Fr. obecnie Weisbach R.	—	—	—	—	14.000	—	—	—	—	—	14.000	—	—	—
5	Wurm Ignacy, Rzeszów	—	—	—	—	11.100	—	—	—	—	—	11.100	—	—	—
6	Małecki Hipolit, Lwów	—	—	6.000	—	—	—	—	—	—	—	6.000	—	—	—
7	Towarzystwo handlu skór, Łańcut	1.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.000	—	—	—

Liczba porz.	Imię i nazwisko	Łączna kwota pożyczek udzielonych								Kwota odpisana		Kwota spłacona		Reszta długu 31. grudnia 1909	
		Spółkom		Innym przedsiębiorstwom											
				małym		średnim		wielkim							
		K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g
8	Towarzystwo handlu skór, Łańcut	2.650	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.650	—	—	—
9	Tow. szewców w Pruchniku	4.500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.500	—	—	—
10	„ handlu skór w Przemyślu	5.000	—	—	—	—	—	—	—	3.896	20	1.103	80	—	—
11	Rogowski J., Kraków	—	—	—	—	2.000	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—
12	Pawlikowski A.	—	—	14.000	—	—	—	—	—	—	—	14.000	—	—	—
13	Tow. handlu skór w Sędziszowie	1.600	—	—	—	—	—	—	—	400	—	1.200	—	—	—
14	Bracia Dłużyńscy	—	—	—	—	16.000	—	—	—	—	—	16.000	—	—	—
15	Tow. handlu skór w Kulikowie	1.200	—	—	—	—	—	—	—	200	—	1.000	—	—	—
16	„ „ „ „ Rymanowie	1.200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.200	—	—	—
17	„ „ „ „ „ „	1.200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.200	—	—	—
18	„ szewców w Dąbrowie	2.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—
19	„ handlu skór we Lwowie	20.000	—	—	—	—	—	—	—	16.152	96	3.847	04	—	—
20	Spółka kuśnierzy w Starym Sączu	5.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.000	—	—	—
21	Siekierski Franciszek	—	—	—	—	6.800	—	—	—	5.649	24	1.150	76	—	—
22	„ „	—	—	—	—	10.200	—	—	—	8.149	30	2.050	70	—	—
23	Handel skór w Tarnowie	4.900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.900	—	—	—
24	Tow. handlu skór w Sędziszowie	2.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—
25	„ „ „ „ Dobczycach	2.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—
26	Akcyjna garbarnia w Rzeszowie	—	—	—	—	—	—	40.000	—	—	—	40.000	—	—	—
27	Fröhlich P. w Starym Sączu	—	—	2.000	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—
28	Majstrowie szewscy w Dobczycach	3.600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.600	—	—	—
29	Tow. dostaw dla armii we Lwowie	20.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.000	—	—	—
30	„ „ „ „ „ „	20.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.000	—	—	—
31	„ „ „ „ „ „	20.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.000	—	—	—
32	„ „ „ „ „ „	2.800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.800	—	—	—
33	Akcyjna garbarnia w Rzeszowie	—	—	—	—	—	—	30.000	—	—	—	30.000	—	—	—
34	Tow. handlu skór w Łańcucie	8.000	—	—	—	—	—	—	—	3.203	28	4.796	72	—	—
35	„ szewców w Dąbrowie	9.600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9.600	—	—	—
36	Akcyjna garbarnia w Rzeszowie	—	—	—	—	—	—	30.000	—	—	—	30.000	—	—	—
37	Dobrzański Br.	—	—	—	—	800	—	—	—	—	66	799	34	—	—

38	Tow. szewców w Witkowie nowym	2.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—	—	—	—	—
39	„ kuśnierzy w Tyśmienicy .	6.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.000	—	—	—	—	—	—	—
40	Spółka kuśnierska w Starym Sączu	5.800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.800	—	—	—	—	—	—	—
41	Bracia Dłużyńscy	—	—	—	—	40.000	—	—	—	—	—	40.000	—	—	—	—	—	—	—
42	Strzemeski W.	—	—	4.000	—	—	—	—	—	—	—	4.000	—	—	—	—	—	—	—
43	Cetnarowicz Jan	—	—	8.000	—	—	—	—	—	478	06	7.521	94	—	—	—	—	—	—
44	Majstrzy szewscy w Dobczycach .	3.600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.600	—	—	—	—	—	—	—
45	Tow. kuśnierzy w Tyśmienicy .	10.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10.000	—	—	—	—	—	—	—
46	Akcyjna garbarnia w Rzeszowie .	—	—	—	—	—	—	100.000	—	67.563	12	32.436	88	—	—	—	—	—	—
47	Zlatkes Chune	—	—	6.000	—	—	—	—	—	—	—	5.300	—	700	—	—	—	—	—
48	Polisiuk Jan	—	—	13.000	—	—	—	—	—	—	—	12.000	—	1.000	—	—	—	—	—
49	Tow. szewców w Pruchniku . .	3.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.000	—	—	—	—	—	—	—
50	Schönberg i Dunkelblum . . .	—	—	—	—	30.000	—	—	—	13.746	57	16 253	43	—	—	—	—	—	—
51	Tow. szewców „Kraj“ we Lwowie	9.500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8.988	49	511	51	—	—	—	—
52	„ „ w Witkowie nowym	4.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.000	—	—	—	—	—	—	—
53	Bracia Dłużyńscy	—	—	—	—	80.000	—	—	—	—	—	7.927	07	72.072	93	—	—	—	—
54	Tow. dostaw dla armii we Lwowie	20.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	—	—
55	„ „ „ „ „ „ .	10 000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10.000	—	—	—	—	—	—	—
56	„ „ „ „ „ „ .	24.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24.000	—	—	—	—	—	—	—
57	„ „ „ „ „ „ .	10.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10.000	—	—	—	—	—	—	—
58	Pasiecznik Jan i Franciszek . .	—	—	3.000	—	—	—	—	—	—	—	2.549	17	450	83	—	—	—	—
59	Weisbach Rafael	—	—	—	—	14.000	—	—	—	—	—	5.582	11	8.417	89	—	—	—	—
60	Tow. szewców w Witkowie nowym	5.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.000	—	1.000	—	—	—	—	—
61	Kłosińscy Jan i Aniela . . .	—	—	—	—	8.000	—	—	—	—	—	6.800	—	1.200	—	—	—	—	—
62	Kumala i Banasiński . . .	—	—	—	—	8.000	—	—	—	—	—	3.200	—	4.800	—	—	—	—	—
63	Enoch H. i Synowie . . .	—	—	—	—	40.000	—	—	—	—	—	10.002	—	29.998	—	—	—	—	—
64	Wolf Izrael Eliasz	—	—	—	—	50.000	—	—	—	—	—	8.000	—	42.000	—	—	—	—	—
65	Krajowy Związek przemysłowy .	123.800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	64.800	—	59.000	—	—	—	—	—
66	Tow. szewców w Brodach . .	10.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10.000	—	—	—	—	—	—	—
67	Szczurek Antoni	—	—	4.000	—	—	—	—	—	—	—	400	—	3,600	—	—	—	—	—
68	Krajowy Związek przemysłowy .	24.600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24.600	—	—	—	—	—	—	—
69	„ „ „ .	12.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12.000	—	—	—	—	—	—	—
70	„ „ „ .	21 000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21.000	—	—	—	—	—	—	—
71	„ „ „ .	4.500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.500	—	—	—	—	—	—	—
72	„ „ „ .	6 000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.000	—	—	—	—	—	—	—
73	„ „ „ .	12.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12.000	—	—	—	—	—	—	—

Liczba porz.	Imię i nazwisko	Łączna kwota pożyczek udzielonych								Kwota odpisana		Kwota spłacona		Reszta długu 31. grudnia 1909	
		Spółkom		Innym przedsiębiorstwom											
				małym		średnim		wielkim							
		K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g
74	Krajowy Związek przemysłowy .	6.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.000	—	—	—
75	„ „ „ .	6.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.000	—	—	—
76	„ „ „ .	26.400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26.400	—	—	—
77	„ „ „ .	15.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15.000	—	—	—
78	„ „ „ .	12.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12.000	—	—	—
79	„ „ „ .	9.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9.000	—	—	—
80	„ „ „ .	30.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30.000	—	—	—
81	„ „ „ .	14.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14.000		—	—
82	„ „ „ .	6.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.000	—	—	—
83	„ „ „ .	6.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.000	—	—	—
84	„ „ „ .	12.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12.000	—	—	—
85	„ „ „ .	24.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24.000	—	—	—
	Razem . .	638.950	—	66.650	16	330.900	—	200.000	—	131.711	17	880.037	83	224.751	16
	Przemysł drzewny.														
1	Pawlik Jan.	—	—	2.400	—	—	—	—	—	—	—	2.400	—	—	—
2	Pracownia stol. „Zorza“ we Lwowie	1.400	—	—	—	—	—	—	—	1.289	40	110	60	—	—
3	Mejssner A.	—	—	—	—	12.000	—	—	—	—	—	12.000	—	—	—
4	Harasimowicz P.	—	—	1.000	—	—	—	—	—	—	—	1.000	—	—	—
5	Związek pracow. stol. „Nadzieja“ w Krakowie	3 000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.000	—	—	—
6	Kosiński Antoni	—	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	20.000	—	—	—
7	Pawlik Jan	—	—	6.000	—	—	—	—	—	—	—	6.000	—	—	—
8	Chodziński K.	—	—	6.000	—	—	—	—	—	—	—	6.000	—	—	—
9	Związek pracow. stol. „Nadzieja“ w Krakowie	3.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.000	—	—	—
10	Malewski L.	—	—	9.600	—	—	—	—	—	—	—	9.600	—	—	—
11	Chądzyński J.	—	—	8 000	—	—	—	—	—	—	—	8.000	—	—	—
12	Bętkowski W.	—	—	3.000	—	—	—	—	—	—	—	3.000	—	—	—

13	Mejssner A.	—	—	6.000	—	—	—	—	—	—	—	6.000	—	—	—		
14	Tow. koszykarskie w Jezierzanach	2.400	—	—	-	—	—	—	—	—	—	2.400	—	—	—		
15	Schmindling i Papciak . . .	—	—	—	—	16.000	—	—	—	—	—	16.000	—	—	—		
16	Wystawa stolarska w Krakowie .	9 600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9.600	—	—	—		
17	Lenard Jan	—	—	8.000	—	—	—	—	—	—	—	8.000	—	—	—		
18	Cirin Władysław	—	—	2.000	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—		
19	Muranyi Bracia	—		—	—	—	—	20.000	—	—	—	20.000	—	—	—		
20	Woroniecki Franciszek . . .	—	—	3.000	—	—	—	—	—	—	—	3.000	—	—	—		
21	Musiał L.	—	—	3.000	—	—	—	—	—	2.619	12	380	88	—	—		
22	Fidler J.	—	—	4.000	—	—	—	—	—	—	—	4.000	—	—	—		
23	Pawlik J.	—	—	6.000	—	—	—	—	—	—	—	6.000	—	—	—		
24	Solski M.	—	—	4.000	—	—	—	—	—	—	—	4.000	—	—	—		
25	Wasylica M.	—	—	1.000	—	—	—	—	—	—	—	1.000	—	—	—		
26	Getlich M.	—	—	3.600	-	—	—	—	—	—	—	3.600	—	—	—		
27	Karabin Jan	—	—	2.000	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—		
28	Pawliszak M.	—	—	2.000	—	—	—	—	—	—	—	2 000	—	—	—		
29	Malewski L.	—	—	12.000	—	—	—	—	—	—	—	12.000	—	—	—		
30	Sokulski T.	—	—	6.000	—	—	—	—	—	—	—	6.000	—	—	—		
31	Kilian A.	—	—	2.000	—	—	—	—	—	—	—	2.000	-	—	—		
32	Schmindling i Papciak . . .	—	—	—	—	4.000	—	—	—	—	—	4.000	—	—	—		
33	Stypuła J.	—	—	3.000	—	--	—	—	—	—	—	3.0 0	—	—	—		
34	Tenerowicz F.	--	—	—	—	10.000	—	—	—	—	—	9.500	—	500	—		
35	Mejssner Adolf	—	—	8.000	—	—	—	—	—	—	—	8.000	—	—	—		
36	Białas Jan	—	—	1.000	—	—	—	—	—	—	—	1.000	—	—	—		
37	Maksymowicz Jan	—	—	3.000	—	—	—	—	—	—	—	3.000	—	—	—		
38	Nieustająca wystawa w Krakowie.	8.000	—	—	-	—	—	—	—	—	—	8.000	—	—	—		
39	Bętkowski W.	—	—	4.000	—		—	—	—	—	—	4.000	—	--	—		
40	Prugar Tadeusz	—	—	—	—	40.000	—	—	—	—	—	17.492	10	22.507	90		
41	Chrześć. Tow. składu drzewa w Krakowie	12.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12.000	—	—	—		
42	Tow. stolarskie w Kalwaryi zebrzyd.	10.000	—	—	—	—	—	—	—	-	—	7 999	28	2.000	72		
43	Nadwodzki Alfons	--	—	10.000	—	--	—	—	—	—	--	10.000	—	—	—		
44	Bilik Adam	—	—	4 000	—	—	—	—	—	—	—	4.000	—	—	—		
45	Bobrich Antoni	—	—	—	-	12.000	—	—	—	—	—	12.000	—	—	—		
46	Laska Franciszek	—	—	3.000		—	—	—	—	—	—	3.000	—	—	—		
47	Sokulski Tadeusz	—	—	5.000	—	—	—	—	—	—	—	5.000	—	—	—		

2

Liczba porz.	Imię i nazwisko	Łączna kwota pożyczek udzielonych								Kwota odpisana		Kwota spłacona		Reszta długu 31. grudnia 1909	
		Spółkom		Innym przedsiębiorstwom											
				małym		średnim		wielkim							
		K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g
48	Chrześć. Tow. składu drzewa w Krakowie	19.400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14.866	79	4.533	21
49	Kruk Stanisław i Rozalia	—	—	—	—	10.000	—	—	—	—	—	7.750	—	2.250	—
50	Muranyi Roman	—	—	—	—	—	—	30.000	—	—	—	30.000	—	—	—
51	Szafrański Ludwik	—	—	5.000	—	—	—	—	—	—	—	4.250	—	750	—
52	Grządziel Ignacy	—	—	10.000	—	—	—	—	—	—	—	4.999	30	5.000	70
53	Jarząbek Stanisław	—	—	2.500	—	—	—	—	—	—	—	1.974	33	525	67
54	I. Galic. Fabryka impregnowanego drzewa, Mycielski	—	—	—	—	—	—	20.000	—	—	—	8.000	—	12.000	—
55	Bober Wojciech	—	—	—		6.000	—	—	—	—	—	4.800		1.200	—
56	Lipschütz Ch. M.	—	—	—	—	—	—	25.000	—	—	—	—	—	25.000	—
57	Mardułowie Roman i Maryanna	—	—	3.000	—	—	—	—	—	—	—	1.053	73	1.946	27
58	Woroniecki Mikołaj	—	—	6.000	—	—	—	—	—	—	—	1.994	32	4.005	68
59	Cirin Władysław i Eufrozyna	—	—	—	—	8.000	—	—	—	—	—	879	62	7.120	38
60	Lipschütz Józef	—	—	—	—	50.000	—	—	—	—	—	6.652	07	43.347	93
61	Lipschütz Ch.	—	—	—	—	—	—	50.000	—	—	—	8.000	—	42.000	—
62	Adlersberg Mendel	—	—	—	—	25.000	—	—	—	—	—	3.333	32	21.660	68
63	Jankowski Aleksander Edward	—	—	20.000	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	18.000	—
64	Roman Muranyi	—	—	—	—	—	—	100.000	—	—	—	—	—	100.000	—
65	Solski	—	—	35.000	—	—	—	—	—	—	—	2.133	—	32.867	—
66	Bilczewscy	—	—	12.000	—	—	—	—	—	—	—	375	—	11.625	—
67	Szafrańscy	—	—	—	—	10.000	—	—	—	—	—	—	—	10.000	—
	Razem	68.800	—	235.100	—	223.000	—	245.000	—	3.908	52	399.144	34	368.847	14
	Przemysł metalowy.														
1	Tow. kowali w Sułkowicach	6.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.000	—	—	—
2	„ „ „ „	6.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.000	—	—	—
3	Dornwald M.	—	—	—	—	1.600	—	—	—	—	—	16.000	—	—	—
4	Resenbusch H.	—	—	4.000	—	—	—	—	—	461	68	3.528	32	—	—

5	*Spółka ślusarska w Świątnikach* .	6.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.000	—	—	—
6	Stow. ślusarzy maszyn. we Lwowie	4.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.000	—	—	—
7	Tow. budowy wagonów w Sanoku	—	—	—	—	—	—	20.000	—	—	—	20.000	—	—	—
8	Jakubowski i Jarra . . .	—	—	—	—	9.600	—	—	—	—	—	9.600	—	—	—
9	Spółka ślusarska w Świątnikach .	3 000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3 000	—	—	—
10	Górniak J.	—	—	—	—	16.000	—	—	—	—	—	16.000	—	—	—
11	Kosiba W.	—	—	—	—	9.600	—	—	—	—	—	9 600	—	—	—
12	Michalik J.	—	—	—	—	8.000	—	—	—	—	—	8.000	—	—	—
13	Dornhelm	—	—	9.600	—	—	—	—	—	—	—	9.600	—	—	—
14	Chylewski J.	—	—	—	—	30.000	—	—	—	—	—	30.000	—	—	—
15	Stankiewicz J.	—	—	—	—	7.000	—	—	—	—	—	7.000	—	—	—
16	Tow kowali w Sułkowicach . .	4.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.000	—	—	—
17	Waligóra A.	—	—	2.000	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—
18	Gorecki J.	—	—	—	—	4.000	—	—	—	—	—	4.000	—	—	—
19	Fałatowicz J.	—	—	—	—	10.000	—	—	—	—	—	10.000	—	—	—
20	Stattler K.	—	—	900	—	—	—	—	—	900	—	—	—	—	—
21	Jankowski W.	—	—	8.000	—	—	—	—	—	146	63	7.853	37	—	—
22	Sulikowski S.	—	—	—	—	10.000	—	—	—	—	—	10.000	—	—	—
23	Kostrzewski S.	—	—	10.000	—	—	—	—	—	—	—	10.000	—	—	—
24	Gottlieb E.	—	—	—	—	4.000	—	—	—	—	—	4.000	—	—	—
25	Schumann A.	—	—	—	—	10.000	—	—	—	53	01	9.946	99	—	—
26	Waydowscy.	—	—	—	—	6.000	—	—	—	—	—	6.000	—	—	—
27	Tow. kowali w Sułkowicach . .	4.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.000	—	—	—
28	Fröhlich P.	—	—	2 000	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—
29	Pietsch Ferdynand	—	—	—	—	30.000	—	—	—	—	—	30.000	—	—	—
30	Faranowski Wł.	—	—	—	—	10.000	—	—	—	8.285	12	1.714	88	—	—
31	Szymański Ignacy	—	—	1.000	—	—	—	—	—	698	70	301	30	—	—
32	Wehrstein J.	—	—	—	—	10.000	—	—	—	—	—	10.000	—	—	—
33	Sroczyński M.	—	—	1.000	—	—	—	—	—	—	—	1.000	—	—	—
34	Bartik Bracia	—	—	—	—	34.743	89	—	—	—	—	6.743	89	28.000	—
35	Weinberg i Müller	—	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	20.000	—	—	—
36	Spółka ślusarska w Świątnikach .	6.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.000	—	—	—
37	Płoński Edward	—	—	2.000	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—
38	Weinberg i Müller	—	—	—	—	30.000	—	—	—	—	—	30.000	—	—	—
39	Gorecki J., Spółka	—	—	—	—	40.000	—	—	—	—	—	40.000	—	—	—
40	Ks. Drozd, fabr. „Wulkan“ w Przemyślu	—	—	—	—	20.000	—	—	—	448	81	19.551	19	—	—

Liczba porz.	Imię i nazwisko	Łączna kwota pożyczek udzielonych								Kwota odpisana		Kwota spłacona		Reszta długu 31. grudnia 1909	
		Spółkom		Innym przedsiębiorstwom											
				małym		średnim		wielkim							
		K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g
41	Jakubowski i Jarra	—	—	—	—	30.000	—	—	—	—	—	30.000	—	—	—
42	Hapka M. i Sz.	—	—	600	—	—	—	—	—	—	—	600	—	—	—
43	Tow. kowali w Sułkowicach	25.000	—	—	—	—	—	—	—	234	42	24.765	58	—	—
44	Domiczek K.	—	—	12.000	—	—	—	—	—	—	—	12.000	—	—	—
45	Peterseim M.	—	—	—	—	30.000	—	—	—	—	—	30.000	—	—	—
46	Kosibowie Wojciech i Olga	—	—	—	—	10.000	—	—	—	—	—	10.000	—	—	—
47	Sulikowski St.	—	—	—	—	24.000	—	—	—	—	—	24.000	—	—	—
48	Wehrstein Jan	—	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	12.400	—	7.600	—
49	Bracia Bartik	—	—	—	—	33.800	—	—	—	—	—	1.800	—	32.000	—
50	Batorowicze Jan i Aleksander	—	—	—	—	10.000	—	—	—	—	—	10.000	—	—	—
51	Młodzik Józef	—	—	3.000	—	—	—	—	—	—	—	3.000	—	—	—
52	Gärtler Karol	—	—	3.000	—	—	—	—	—	—	—	400	—	2.600	—
53	Tranda Witold	—	—	2.000	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—
54	Dudziński Karol	—	—	3.000	—	—	—	—	—	—	—	3.000	—	—	—
55	Fabr. armatur, Rudolphi i Spółka	—	—	—	—	50.000	—	—	—	—	—	25.012	35	24.987	65
56	Dedrzeński i Spółka	—	—	—	—	30.333	83	—	—	—	—	—	—	30.333	83
57	Hofstäter, Dunkelblum, Steinberg	—	—	—	—	35.000	—	—	—	—	—	13.999	50	21.000	50
58	Sulikowski Stanisław	—	—	—	—	40.000	—	—	—	—	—	4.977	50	35.022	50
59	Szkoła kowalska w Sułkowicach	8.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8.000	—	—	—
60	Jarra Marek	—	—	—	—	60.000	—	—	—	—	—	13.999	57	46.000	43
61	Jankowski Bolesław i Jan	—	—	5.000	—	—	—	—	—	—	—	3.500	—	1.500	—
62	Pindus Jerzy	—	—	2.000	—	—	—	—	—	—	—	1.499	55	500	45
63	Mulkiewicz Gabryel i Anna	—	—	2.000	—	—	—	—	—	—	—	698	41	1.301	59
64	Gorecki Józef	—	—	—	—	100.000	—	—	—	—	—	16.654	20	83.345	80
65	Fabr. armatur Rudolphi i Spółka	—	—	—	—	40.000	—	—	—	—	—	10.000	—	30.000	—
66	Domiczek i Sosin	—	—	25.000	—	—	—	—	—	—	—	10.000	—	15.000	—
67	Bracia Bartik	—	—	—	—	60.022	10	—	—	—	—	—	—	60.022	10
68	Batorowicze Jan i Aleksander	—	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	2.000	—	18.000	—
69	Chauer Henryk	—	—	—	—	16.000	—	—	—	—	—	3.400	—	12.600	—
70	Rudolphi i Spółka w Trzebini	70.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	70.000	—

71	Jarra Marek	—	—	—	—	50.000	—	—	—	—	—	—	—	50.000	—
72	Spółka kowalska w Sułkowicach	25.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25.000	—
73	Antoni Wróbel	—	—	—	—	40.000	—	—	—	—	—	—	—	40.000	—
74	Spółka krajowa w Stanisławowie	18.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18.000	—
75	Hofstäter, Dunkelblum, Steinberg	—	—	—	—	70.000	—	—	—	—	—	—	—	70.000	—
76	Związek żelazny w Krakowie	—	—	—	—	—	—	100.000	—	—	—	4.999	98	95.000	02
77	Szaynok Józef	—	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	2.000	—	18.000	—
78	Bohdanowicz	—	—	—	—	100.000	—	—	—	—	—	3.333	34	96.666	66
79	Wilczyńscy	—	—	10.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10.000	—
80	Stupniccy	—	—	10.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10.000	—
81	Wehrstein Jan	—	—	—	—	60.000	—	—	—	—	—	—	—	60.000	—
82	Przem. towarów żelaznych w Krakowie	—	—	—	—	—	—	100.000	—	—	—	—	—	100.000	—
	Razem	185.000	—	118.100	—	1,284.099	82	220.000	—	11.228	37	683.489	92	1,112.481	53
	Przemysł ceramiczny.														
1	Towarzystwo garncarskie w Glińsku	4.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.000	—	—	—
2	Dembiński hr. Z.	—	—	—	—	8.000	—	—	—	—	—	8.000	—	—	—
3	Tow. garncarskie w Kołomyi	1.920	—	—	—	—	—	—	—	1.091	94	828	06	—	—
4	Lewiński Jan i Spółka	—	—	—	—	—	—	40.000	—	—	—	40.000	—	—	—
5	Fabryka dachówek w Niepołomicach	—	—	—	—	—	—	40.000	—	—	—	40.000	—	—	—
6	Goebel Robert	—	—	6 000	—	—	—	—	—	—	—	6.000	—	—	—
7	Niedźwiedzki i Pokutyński	—	—	—	—	8.000	—	—	—	—	—	8.000	—	—	—
8	Kraiński Wincenty	—	—	—	—	4.000	—	—	—	—	—	4.000	—	—	—
9	Fabryka w Potyliczu	—	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	20.000	—	—	—
10	Łapciak S.	—	—	600	—	—	—	—	—	550	—	50	—	—	—
11	Suwaj J.	—	—	600	—	—	—	—	—	450	—	150	—	—	—
12	Pawik F.	—	—	400	—	—	—	—	—	—	—	400	—	—	—
13	Siomiak K. i J.	—	—	2.800	—	—	—	—	—	—	—	2.800	—	—	—
14	Werner Arnold	—	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	11.600	—	8.400	—
15	I. Nowosądecka fabryka dachówek w Biegonicach	—	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	20.000	—	—	—
16	Niedźwiedzki i Spółka w Dębnikach	—	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	20.000	—	—	—
* 17	Trupkiewicz J.	—	—	700	—	—	—	—	—	—	—	700	—	—	—
18	Siomiak K. i J.	—	—	1.200	—	—	—	—	—	—	—	1.200	—	—	—

Liczba porz.	Imię i nazwisko	Łączna kwota pożyczek udzielonych								Kwota odpisana		Kwota spłacona		Reszta długu 31. grudnia 1909	
		Spółkom		Innym przedsiębiorstwom											
				małym		średnim		wielkim							
		K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g
19	Koszak Piotr	—	—	400	—	—	—	—	—	60	—	340	—	—	—
20	Rozwadowski Franciszek	—	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	20.000	—	—	—
21	Siemianowicz i Pliszyło	—	—	1.600	—	—	—	—	—	—	—	1.600	—	—	—
22	Gromusiak M.	—	—	6.000	—	—	—	—	—	—	—	6.000	—	—	—
23	Słowicki Jan	—	—	2.000	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—
24	Zandler Feliks	—	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	250	—	19.750	—
25	Patkowski Ignacy	—	—	2.000	—	—	—	—	—	—	—	1.000	—	1.000	—
26	Niespałowie Antoni i Kat.	—	—	—	—	10.000	—	—	—	—	—	6.005	34	3.994	66
27	Bylica Jan	—	—	6.000	—	—	—	—	—	—	—	6.000	—	—	—
28	Fabr. sztucz. kamienia we Lwowie	—	—	—	—	—	—	60.000	—	—	—	30.000	—	30.000	—
29	Beer Jan	—	—	—	—	40.000	—	—	—	—	—	40.000	—	—	—
30	Wagner Herman i Jetti	—	—	—	—	12.000	—	—	—	2.417	85	2.372	32	7.209	83
31	Romańscy Stanisław i Zofia	—	—	6.000	—	—	—	—	—	—	—	3.199	63	2.800	37
32	Dr. Bieliński Stanisław		—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	6.000	—	14.000	—
33	Guzikowie Ign. Karolina i Towarz.	—	—	—	—	25.000	—	—	—	—	—	1.298	76	23.701	24
34	„ „ „ „	—	—	—	—	15.000	—	—	—	—	—	—	—	15.000	—
35	Hr. Roman Potocki (za Beera)	—	—	—	—	22.000	—	—	—	—	—	—	—	22.000	—
	Razem	5.920	—	36.300	—	284.000	—	140.000	—	4.569	79	313.794	11	147.856	10
	Różne gałęzie przemysłu.														
1	Stow. krawców „Praca“ we Lwowie	1.600	—	—	—	—	—	—	—	1.406	20	193	80	—	—
2	Heydenreich M.	—	—	—	—	12.000	—	—	—	12.000	—	—	—	—	—
3	Trzemeski E.	—	—	—	—	5.400	—	—	—	3.240	—	2.160	—	—	—
4	Kutrzeba i Murczyński	—	—	—	—	5 000	—	—	—	1.500	—	3.500	—	—	—
5	Baar Józef	—	—	—	—	6.000	—	—	—	1.381	62	4.618	38	—	—
6	Darowska B. i H.	—	—	1.200	—	—	—	—	—	—	—	1.200	—	—	—
7	Tow. powroźnicze w Radymnie	750	—	—	—	—	—	—	—	—	—	750	—	—	—
8	„ „ „ „	750	—	—	—	—	—	—	—	—	—	750	—	—	—
9	„ „ „ „	1.600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.600	—	—	—

10	Tow. powroźnicze w Radymnie	1.800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.800	—	—	—				
11	Zieliński T.	—	—	1.000	—	—	—	—	—	318	—	682	—	—	—				
12	Grzybińscy Żegota i Mat.	—	—	—	—	3.000	—	—	—	—	—	3.000	—	—	—				
13	Teodorowicz Sabina	—	—	1.000	—	—	—	—	—	—	—	1.000	—	—	—				
14	Gmina Kraków (dla Bazaru)	6.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.000	—	—	—				
15	Przyszlak A.	—	—	—	—	6.000	—	—	—	—	—	6.000	—	—	—				
16	Huculska Spółka w Kołomyi	1.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.000	—	—	—				
17	Gruszkiewicz Józef	—	—	700	—	—	—	—	—	—	—	700	—	—	—				
18	Tow. powroźnicze w Radymnie	20.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.000	—	—	—				
19	Spółka suszonych owoców w Bochni	5.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.000	—	—	—				
20	Dobrowolski M. i S.	—	—	—	—	9.600	—	—	—	—	—	9.600	—	—	—				
21	Gieszkowski Z. i A.	—	—	—	—	9.600	—	—	—	—	—	9.600	—	—	—				
22	Baczyński Jan	—	—	2.000	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—				
23	Perier Henryk	—	—	—	—	6.000	—	—	—	—	—	6.000	—	—	—				
24	Baczyński Jan	—	—	4.000	—	—	—	—	—	—	—	4.000	—	—	—				
25	Towarz. wyrobu szat liturgicznych w Krośnie	8.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8.000	—	—	—				
26	Dr. Ciesielski Teofil	—	—	14.000	—	—	—	—	—	—	—	14.000	—	—	—				
27	Rojowski K.	—	—	4.000	—	—	—	—	—	—	—	4.000	—	—	—				
28	Śliwiński Jan	—	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	20.000	—	—	—				
29	Ibiański W.	—	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	20.000	—	—	—				
30	Raczyńska Klara	—	—	2.000	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—				
31	Rożański Jan	—	—	5.000	—	—	—	—	—	348	26	4.651	74	—	—				
32	Markowski J.	—	—	12.000	—	—	—	—	—	—	—	12.000	—	—	—				
33	Knapiński R.	—	—	4.000	—	—	—	—	—	—	—	4.000	—	—	—				
34	Gieszkowski Z. i A.	—	—	—	—	8.000	—	—	—	—	—	8.000	—	—	—				
35	Kuczabiński Wincenty	—	—	8.000	—	—	—	—	—	—	—	8.000	—	—	—				
36	Treter Henryk	—	—	—	—	10.000	—	—	—	—	—	10.000	—	—	—				
37	Andrejszyn A.	—	—	1.000	—	—	—	—	—	—	—	1.000	—	—	—				
28	Zahradnik M.	—	—	8.000	—	—	—	—	—	—	—	8.000	—	—	—				
39	Sosnowscy Karol i Stan.	—	—	8.000	—	—	—	—	—	8.000	—	—	—	—	—				
40	Huta szkła w Żółkwi	—	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	20.000	—	—	—				
41	Towarz. wyrobu szat liturgicznych w Krośnie	10.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10.000	—	—	—				
42	Kalapus Marya	—	—	20.000	—	—	—	—	—	—	—	16.706	17	3.293	83				
43	Rucker Zygmunt (Dr. Jan Jerzy)	—	—	—	—	30.000	—	—	—	—	—	30.000	—	—	—				

Liczba porz.	Imię i nazwisko	Łączna kwota pożyczek udzielonych								Kwota odpisana		Kwota spłacona		Reszta długu 31. grudnia 1909	
		Spółkom		Innym przedsiębiorstwom											
				małym		średnim		wielkim							
		K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g
44	Tow. dla handlu i przemysłu w Gorlicach	30.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30.000	—	—	—
45	Gadowski Jan	—	—	10.000	—	—	—	—	—	—	—	2.998	92	7.001	08
46	Baumann K.	—	—	8.000	—	—	—	—	—	—	—	8.000	—	—	—
47	Meus i Górski	—	—	—	—	10.000	—	—	—	—	—	10.000	—	—	—
48	Tow. dla handlu i przem. we Lwowie	24.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24.000	—	—	—
49	Darowska Barbara i Helena	—	—	28.000	—	—	—	—	—	—	—	28.000	—	—	—
50	Tow. powrożnicze w Radymnie	6.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.000	—	—	—
51	Bracia Brandstädter	—	—	—	—	30.000	—	—	—	—	—	30.000	—	—	—
52	Jakobiak Walenty	—	—	2.400	—	—	—	—	—	—	—	2.400	—	—	—
53	Dr. Ciesielski Teofil	—	—	10.000	—	—	—	—	—	—	—	10.000	—	—	—
54	Bromilska Helena	—	—	—	—	16.000	—	—	—	—	—	10.570	26	5.429	74
55	Tow. powrożnicze w Radymnie	6 000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.000	—	—	—
56	Sakowicz Jan	—	—	6.000	—	—	—	—	—	1.703	87	4.296	13	—	—
57	Huta szkła w Żółkwi	—	—	—	—	15.000	—	—	—	—	—	15.000	—	—	—
58	Kraj. Związek przem. we Lwowie	50.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22.500	—	27.500	—
59	Tow. wyrobów szat liturgicznych w Krośnie	10.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10.000	—	—	—
60	Bracia Roszkowscy Ludwik i M.	—	—	—	—	10.000	—	—	—	—	—	10.000	—	—	—
61	Stow. pracy Kobiet w Kołomyi	800	—	—	—	—	—	—	—	309	—	491	—	—	—
62	Rojowski Kazimierz	—	—	6.000	—	—	—	—	—	—	—	6.000	—	—	—
63	Niemojowski Stefan	—	—	—	—	16.000	—	—	—	—	—	16.000	—	—	—
64	Konieczny Alojzy	—	—	3.000	—	—	—	—	—	—	—	3.000	—	—	—
65	Niemeksza Władysław	—	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	18.809	74	1.190	26
66	Towarz. dostaw dla c. k. armii we Lwowie	16.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16.000	—	—	—
67	I. Gal. Tow. dla przemysłu chem.	50.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	45.000	—	5.000	—
68	Waligóra Antoni	—	—	—	—	2.000	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—
69	Spółka podgórska w Stanisławowie	8.000	—	—	—	—	—	—	—	6.407	23	1.592	77	—	—
70	Śliwiński Jan	—	—	—	—	12.000	—	—	—	—	—	12.000	—	—	—

71	Wegner Albert	—	—	2.000	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—
72	Kraj. Związek przem. we Lwowie	15.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.250	—	9.750	—
73	Woroniecki Franciszek . . .	—	—	3.000	—	—	—	—	—	—	—	3.000	—	—	—
74	Ksiądz Tyczyński Antoni . .	—	—	—	—	6.000	—	—	—	—	—	5.103	70	896	30
75	Kranikowski Karol	—	—	—	—	12.000	—	—	—	—	—	12.000	—	—	—
76	Hagen br. Stanisław. . . .	—	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	15.000	—	5.000	—
77	Tow. kapelusznicze w Myślenicach	6.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.000	—	—	—
78	Związek katol. krawców w Krakowie	30.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30.000	—	—	—
79	Lwowska fabryka chemiczna „Tlen“	20.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7.000	—	13.000	—
80	Dukalska Ludwika	—	—	1.000	—	—	—	—	—	570	—	430	—	—	—
81	Krajowa Spółka wytwcrów handl. we Lwowie	10.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.250	—	4.750	—
82	Komorowski Hr. Stefan . . .	—	—	—	—	15.000	—	—	—	—	—	15.000	—	—	—
83	Treter Henryk	—	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	20.000	—	—	—
84	Weiser Henryk	—	—	—	—	30.000	—	—	—	—	—	30.000	—	—	—
85	Mięsowicz Michał	—	—	3.000	—	—	—	—	—	—	—	1.942	44	1.057	56
86	Rosinkiewicz Kazimierz . . .	—	—	6.000	—	—	—	—	—	—	—	4.125	—	1.875	—
87	Wegner Albert	—	—	1.600	—	—	—	—	—	—	—	1.600	—	—	—
88	Gurgul Stanisław	—	—	—	—	15.000	—	—	—	—	—	9.749	95	5.250	05
89	Karmański J. i Spółka, fabryka w Dębnikach	—	—	—	—	12.000	—	—	—	—	—	12.000	—	—	—
90	Teodorowicz Sabina	—	—	1.000	—	—	—	—	—	—	—	1.000	—	—	—
91	Lwowska fabryka chem. „Tlen“ .	25.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.000	—	21.000	—
92	Złotnicki i Dr. Piątkowski . .	—	—	—	—	16.000	—	—	—	—	—	16.000	—	—	—
93	Krakowski Zakład witraży, Ekielski i Tuch	—	—	—	—	15.000	—	—	—	—	—	15.000	—	—	—
94	Lewicki Kazimierz	—	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	20.000	—	—	—
95	Towarz. wyrobu szat liturgicznych w Krośnie	10.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.998	65	5.001	35
96	Fabr. wód gaz., Rząca i Chmurski	—	—	—	—	30.000	—	—	—	—	—	15.000	—	15.000	—
97	Siwiński Władysław	—	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	10.997	30	9.002	70
98	Rapaport, Löwenthal i Gans . .	—	—	—	—	—	—	20.000	—	—	—	12.000	—	8.000	—
99	Dr. Ciesielski Teofil . . .	—	—	10.000	—	—	—	—	—	—	—	10.000	—	—	—
100	Niemojowski W. Stefan . . .	—	—	—	—	30.000	—	—	—	—	—	9.000	—	21.000	—
101	Blumenfeld Henryk	—	—	—	—	30.000	—	—	—	—	—	15.000	—	15.000	—
102	Wolgner Józef	—	—	—	—	40.000	—	—	—	—	—	17.014	28	22.985	72

Liczba porz.	Imię i nazwisko	Łączna kwota pożyczek udzielonych								Kwota odpisana		Kwota spłacona		Reszta długu 31. grudnia 1909	
		Spółkom		Innym przedsiębiorstwom											
				małym		średnim		wielkim							
		K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g
103	Lipschütz Ch. H.	—	—	—	—	—	—	50.000	—	—	—	14.999	94	35.000	06
104	Gurgul Stanisław	—	—	—	—	15.000	—	—	—	—	—	—	—	15.000	—
105	Karmański i Spółka w Dębnikach	—	—	—	—	30.000	—	—	—	—	—	30.000	—	—	—
106	Huta szkła w Żółkwi	—	—	—	—	35.000	—	—	—	—	—	15.750	—	19.250	—
107	Jahoda Robert	—	—	3.000	—	—	—	—	—	—	—	2.544	71	455	29
108	Bincer D. i Thorn H. i R.	—	—	—	—	25.000	—	—	—	—	—	6.244	11	18 755	89
109	Fabryka ram i luster, Piątkiewicz i Sommerstein	—	—	—	—	15.000	—	—	—	—	—	713	24	14.286	76
110	Tiras Samuel	—	—	10.000	—	—	—	—	—	—	—	8.000	—	2.000	—
111	Rogalski Kazimierz	—	—	5.000	—	—	—	—	—	—	—	875	—	4.125	—
112	Kupfer i Glaser.	—	—	—	—	100.000	—	—	—	—	—	23.333	24	76.666	76
113	Legieżyński Kazimierz	—	—	—	—	6.000	—	—	—	—	—	2.800	—	3.200	—
114	Hildebrandt Gustaw i Karol	—	—	—	—	5.000	—	—	—	—	—	3.003	80	1.996	20
115	Blumenfeld Henryk	—	—	—	—	30.000	—	—	—	—	—	7.500	—	22.500	—
116	Żurowska i Kobuzowska	—	—	10.000	—	—	—	—	—	10.000	—	—	—	—	—
117	Dobrowolscy Michał i Marya	—	—	—	—	40.000	—	—	—	—	—	16.000	—	24.000	—
118	Perlmutter Chaim	—	—	16.000	—	—	—	—	—	—	—	2.292	94	13.707	06
119	Morer Alter	—	—	—	—	33.000	—	—	—	—	—	11.546	99	21.453	01
120	Hupertowa Aniela	—	—	6.000	—	—	—	—	—	—	—	3.500	—	2.500	—
121	Falkiewicz Dr. Karol	—	—	10.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10.000	—
122	Weissmann Samuel	—	—	—	—	5.000	—	—	—	—	—	3.249	08	1.750	92
123	Haendel i Silberstein	—	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	4.000	—	16.000	—
124	Tow. powroźnicze w Radymnie	20.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7.000	—	13.000	—
125	Kurtz Sina i Resi	—	—	—	—	10.000	—	—	—	—	—	6.999	—	3.001	—
126	Blatt Henryk	—	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	6.000	—	14.000	—
127	Zapalski Aleksander i Spółka	—	—	—	—	15.000	—	—	—	—	—	3.500	—	11.500	—
128	Zipper A. H.	—	—	—	—	140.000	—	—	—	—	—	140.000	—	—	—
129	Piller i Spółka	—	—	—	—	80.000	—	—	—	—	—	25.000	—	55.000	—
130	Unger Leopold	—	—	20.000	—	—	—	—	—	—	—	4.000	08	15.999	92
131	Jabłoński i Rząca	—	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	4.684	—	15.316	—

132	Aszklar Józef	—	—	3.400	—	—	—	—	—	—	—	3.400	—	—	—
133	Pydynkowska Emilia	—	—	6.000	—	—	—	—	—	—	—	1.757	25	4.242	75
134	Gottlieb Zygmunt i Sara	—	—	8.000	—	—	—	—	—	—	—	1.922	54	6.077	46
135	Friedrich Artur	—	—	—	—	50.000	—	—	—	—	—	8.000	—	42.000	—
136	Vogel Lazar i Cylla	—	—	—	—	30.004	34	—	—	—	—	5.001	74	25 002	60
137	Wolny Antoni	—	—	—	—	3.000	—	—	—	—	—	1.500	—	1.500	—
138	Baranowski Łucyan i Władysław	—	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	20.000	—	—	—
139	Brunicka Bar. Natalia	—	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	4.500	—	15.500	—
140	Romaszkan Feliks	—	—	—	—	150.000	—	—	—	—	—	—	—	150.000	—
141	Stabrowscy Leon i Regina	—	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	11.496	39	8.503	61
142	Kranikowski Karol	—	—	—	—	12.000	—	—	—	—	—	6.000	—	6.000	—
143	Laufer i Schneid	—	—	—	—	25.000	—	—	—	—	—	3.998	20	21.001	80
144	Mechner Abraham	—	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	4.000	—	16.000	—
145	Górski Gabryel i Spółka	—	—	—	—	40.000	—	—	—	—	—	5.333	36	34.666	64
146	Ratz Bernard, Eliza i Efr.	—	—	—	—	25.000	—	—	—	—	—	3.333	37	21.666	63
147	Tow. dostaw dla c. k. armii	69.500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	69.500	—	—	—
148	Związek handl. przem. katolickich krawców w Krakowie	30.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12.000	—	18.000	—
149	Kozłowska Michalina	—	—	10.000	—	—	—	—	—	—	—	2.500	—	7.500	—
150	Hudes i Berkelhammer	—	—	—	—	35 000	—	—	—	—	—	7.000	—	28.000	—
151	Golińscy Jan, Marya i Helena	—	—	1.500	—	—	—	—	—	—	—	600	—	900	—
152	Świątkowski i Paar	—	—	10.044	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10 044	—
153	Feliks Leopold	—	—	—	—	30.000	—	—	—	—	—	2.992	87	27.007	13
154	Höfflingerowie Tadeusz i Tekla	—	—	—	—	50.000	—	—	—	—	—	3.333	32	46.666	68
155	Krawiecka Spółka wytwórcza we Lwowie	3.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	900	—	2.100	—
156	Jamroz Kazimierz	—	—	4.000	—	—	—	—	—	—	—	900	—	3.100	—
157	Krajowa wytwórcza handl. Spółka przyborów szkolnych	40.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40.000	—
158	Binzer Dawid	—	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	—	—	20.000	—
159	Krzepowscy	—	—	—	—	30.000	—	—	—	—	—	—	—	30.000	—
160	Mikułowska Marya	—	—	6.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.000	—
161	Fabryka waty w Glinnej	—	—	—	—	50 000	—	—	—	—	—	—	—	50.000	—
162	Złotniccy	—	—	—	—	25.000	—	—	—	—	—	—	—	25 000	—
163	Ratzowie Bernhardt i Eliza	—	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	—	—	20.000	—
164	Majerscy	—	—	—	—	24.000	—	—	—	—	—	—	—	24.000	—

Liczba porz.	Imię i nazwisko	Łączna kwota pożyczek udzielonych								Kwota odpisana		Kwota spłacona		Reszta długu 31. grudnia 1909	
		Spółkom		Innym przedsiębiorstwom											
				małym		średnim		wielkim							
		K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g
165	Chaim Frisch	—	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	1.995	70	18.004	30
166	Blumenfeld Henryk	—	—	—	—	40.000	—	—	—	—	—	2.666	68	37.333	32
167	Vogel L. i C.	—	—	—	—	30.000	—	—	—	—	—	1.000	—	29.000	—
168	Romaszkan F.	—	—	—	—	50.000	—	—	—	—	—	—	—	50.000	—
169	Gurgul St.	—	—	—	—	75.000	—	—	—	—	—	—	—	75.000	—
170	Brandt M. F.	—	—	10.000	—	—	—	—	—	—	—	689	04	9.310	96
171	Dobija	—	—	10.000	—	—	—	—	—	—	—	1.252	79	8.747	21
172	Potaschman	—	—	25.000	—	—	—	—	—	—	—	1.497	18	23.502	82
173	Legeżyńska	—	—	—	—	30.000	—	—	—	—	—	2.000	—	28.000	—
174	Bonellat	—	—	—	—	10.000	—	—	—	—	—	1.000	—	9.000	—
175	Górski i Spółka	—	—	—	—	60.000	—	—	—	—	—	—	—	60.000	—
176	Żeleński w Krakowie	—	—	—	—	70.000	—	—	—	—	—	—	—	70.000	—
177	Landau Aleksander	—	—	—	—	50.000	—	—	—	—	—	1.000	—	49.000	—
178	Pretorius	—	—	—	—	35.000	—	—	—	—	—	—	—	35.000	—
179	Gutmayer i Zahradnik	—	—	—	—	40.000	—	—	—	—	—	—	—	40.000	—
180	Niewczyk	—	—	—	—	4.000	—	—	—	—	—	200	—	3.800	—
181	Weisser	—	—	—	—	40.000	—	—	—	—	—	4	92	39.995	08
182	Stamberger	—	—	—	—	30.000	—	—	—	—	—	—	—	30.000	—
183	Gottliebowie	—	—	8.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8.000	—
184	Tow. dostaw dla c. k. armii	30.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30.000	—	—	—
185	„ „ „ „ „ „	10.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10.000	—	—	—
186	„ „ „ „ „ „	10.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10.000	—	—	—
187	„ „ „ „ „ „	10.000	—	—	—	—	—	—	—	—		10.000	—	—	—
188	„ „ „ „ „ „	36.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36.000	—	—	—
189	„ „ „ „ „ „	10.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10.000	—	—	—
190	„ „ „ „ „ „	12.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12.000	—	—	—
191	„ „ „ „ „ „	7.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7.000	—	—	—
	Razem	660 800	—	378.844	—	2,559.604	34	70.000	—	47.184	18	1,649.443	71	1,972.620	45

ZESTAWIENIE.

Ilość pożyczek	Grupa przemysłowa	Łączna kwota pożyczona: Spółkom		Innym przedsiębiorstwom: małe		średnie		wielkie		Ogółem		Kwota odpisana		Kwota spłacona		Reszta długu 31/12 1909	
		K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g
75	Przemysł tkacki . .	351.700	—	44.100	—	451.604	45	800.000	—	1,647.404	45	45.764	27	561.350	80	1,040.289	38
85	„ skórny .	638.950	—	66.650	16	330.900	—	200.000	—	1,236.500	16	131.711	17	880.037	83	224.751	16
67	„ drzewny .	68.800	—	235.100	—	223.000	—	245.000	—	771.900	—	3.908	52	399.144	34	368.847	14
82	„ matalowy	185.000	—	118.100	—	1,284.099	82	220.000	—	1,807.199	82	11.228	37	683.489	92	1,112.481	53
35	„ ceramiczny	5.920	—	36.300	—	284.000	—	140.000	—	446.220	—	4.569	79	313.794	11	147.856	10
191	Różne gałęzie przem.	660.800	—	378.844	—	2.559.604	34	70.000	—	3,669.248	34	47.184	18	1,649.443	71	1,972.620	45
535	Razem . .	1,911.170	—	879.094	16	5,133.208	61	1,675.000	—	9,598.472	77	244.366	30	4,487.260	71	4,866.845	76
		20%		9%		53½%		17½%		100%							

Alegat 8. do Sprawozdania Wydziału krajowego LW. 85.373/1910.

Fundacye stypendyjne i pożyczkowe na cele popierania

I. Fundacya im. Feliksy Maryi dw.

A) Stypendya na zawodowe kształcenie

L. porz.	Imię i nazwisko	Zawód	Otrzymał			
			1899	1900	1901	1902
1	Głowacki Antoni	litograf	150	600	—	—
2	Kordzikowski Władysław	stolarz	150	600	600	600
3	Patroś Bolesław	mosiężnik	150	300	—	—
4	Stefanicki Marcin	garncarz	150	600	—	—
5	Wiernicki Michał	rymarz	150	600	300	—
6	Zieleń Józef	ślusarz	150	600	600	900
7	Kowalewski Ignacy	rymarz	150	—	—	—
8	Matuszewski Kazimierz	malarz dekor.	200	—	—	—
9	Stopka Stanisław	ślusarz	150	600	—	—
10	Kolanowski Wiktor	stolarz	150	600	300	—
11	Turecki Antoni	krawiec	—	800	—	—
12	Schuchart Michał	ślusarz	—	400	800	400
13	Kwiatkowski Mikołaj	stolarz	—	800	—	—
14	Iwanów Władysław	ślusarz	—	400	400	—
15	Świderski Tomasz	stolarz mebl.	—	—	300	—
16	Rubański Antoni	ślusarz	—	—	300	600
17	Ostrowski Stefan	stolarz	—	—	300	600
18	Czarkowski Stanisław	ślusarz	—	—	300	600
19	Zbyszewski Józef	mechanik	—	—	500	1.000
20	Sulik Franciszek	tkacz	—	—	300	600
21	Kwintowski Ludwik	ślusarz	—	—	300	600
22	Palidwór Karol	krawiec	—	—	300	300
23	Pietrzykowski Tadeusz	mechanik	—	—	400	800
24	Kuźma Konstanty	ślusarz	—	—	300	600
25	Inglott Bronisław	elektromechanik	—	—	—	300
26	Berest Antoni	tokarz	—	—	—	300
27	Kłosowski Karol	rzeźbiarz	—	—	—	400
28	Osiński Karol	stolarz meblowy	—	—	—	300
29	Szeremeta Bolesław	ślusarz	—	—	—	300
30	Starzecki Stanisław	ślusarz	—	—	—	300
31	Freund Władysław	stolarz	—	—	—	—
32	Łysiuk Józef	stolarz	—	—	—	—
33	Tatara Stanisław	ślusarz	—	—	—	—
34	Pichel Wilhelm	litograf	—	—	—	—
35	Jabłoński Ludwik	elektromechanik	—	—	—	—
36	Pelczarski Franciszek	stolarz	—	—	—	—
37	Schab Piotr	ślusarz	—	—	—	—
38	Szulc Maryan	rzeźbiarz	—	—	—	—
39	Koneczny Eugeniusz	malarz dekor.	—	—	—	—
40	Tomajer Ignacy	stolarz	—	—	—	—
41	Lewkowicz Ludwik	bronzownik	—	—	—	—
42	Pendiuk Józef	stolarz	—	—	—	—
43	Łysoń Franciszek	stolarz	—	—	—	—
44	Malach Józef	rzeźbiarz	—	—	—	—
45	Sowiak Władysław	stolarz	—	—	—	—

przemysłu, zostające pod zarządem Wydziału krajowego.
im. z hr. Golejewskich Czarkowskiej.
rękodzielników i przemysłowców.

stypendyum w roku								Razem	Otrzymał pożyczkę l. p. wykazu pożyczek
1903	1904	1905	1906	1907	1908	1909	1910	K	
—	—	—	—	—	—	—	—	750	
600	900	300	—	—	—	—	—	3.750	L. 35., K 1.200
—	—	—	—	—	—	—	—	450	
—	—	—	—	—	—	—	—	750	
—	—	—	—	—	—	—	—	1.050	
600	300	—	—	—	—	—	—	3.150	
—	—	—	—	—	—	—	—	150	
—	—	—	—	—	—	—	—	200	
—	—	—	—	—	—	—	—	750	
—	—	—	—	—	—	—	—	1.050	
—	—	—	—	—	—	—	—	800	
—	—	—	—	—	—	—	—	1.600	L. 24., K 1.500
—	—	—	—	—	—	—	—	800	L. 19., K 2.000
—	—	—	—	—	—	—	—	800	L. 18., K 1.800
—	—	—	—	—	—	—	—	300	
600	300	—	—	—	—	—	—	1.800	
600	600	300	600	600	600	—	—	4.200	
600	600	—	—	—	—	—	—	2.100	
500	1.000	—	—	—	—	—	—	3.000	
600	300	—	—	—	—	—	—	1.800	
—	800	800	800	—	—	—	—	3 300	
300	—	—	—	—	—	—	—	900	
800	400	—	—	—	—	—	—	2.400	
300	—	—	—	—	—	—	—	1.200	
600	700	800	800	400	—	—	—	3.600	
300	—	—	—	—	—	—	—	600	
400	—	—	—	—	—	—	—	800	
600	600	—	—	—	—	—	—	1.500	
300	900	300	1.050	900	450	—	—	4.200	
300	—	—	—	—	—	—	—	600	
400	800	400	800	—	—	—	—	2.400	L. 62., K 1.500
600	300	—	—	—	—	—	—	900	
300	600	600	—	—	—	—	—	1.500	
300	—	—	—	—	—	—	—	300	
1.000	1 000	1.000	—	—	—	—	—	3.000	
600	800	400	400	—	—	—	—	2.200	L 43., K 800
300	600	600	—	—	—	—	—	1.500	
300	300	600	—	—	300	—	300	1.800	
300	300	—	—	—	—	—	—	600	
400	800	800	—	—	—	—	—	2.000	
—	400	800	800	400	—	—	—	2.400	
—	400	800	—	—	—	—	—	1.200	
—	300	600	600	300	—	—	—	1 800	L. 60., K 1.500
—	300	600	300	600	—	—	—	1.800	
—	400	400	—	—	—	—	—	800	

L. porz.	Imię i nazwisko	Zawód	Otrzymał			
			1899	1900	1901	1902
46	Czernecki Wincenty	kowal	—	—	—	—
47	Socha Stefan	stolarz	—	—	—	—
48	Semkowicz Aleksander	introligator	—	—	—	—
49	Stec Jan	elektrotechnik	—	—	—	—
50	Dymnicki Antoni	ślusarz	—	—	—	—
51	Łanowy Antoni	stolarz	—	—	—	—
52	Butkowski Franciszek	stolarz	—	—	—	—
53	Kij Józef	stolarz	—	—	—	—
54	Piasecki Jan	introligator	—	—	—	—
55	Lewandowski Stanisław	ślusarz	—	—	—	—
56	Dąbrowski Franciszek	ślusarz	—	—	—	—
57	Nędzowski Tadeusz	litograf	—	—	—	—
58	Stróżyński Józef	ślusarz	—	—	—	—
59	Trojanowski Joachim	ślusarz	—	—	—	—
60	Puszka Michał	ślusarz	—	—	—	—
61	Jaworski Andrzej	kamieniarz	—	—	—	—
62	Włudarski Kazimierz	ślusarz	—	—	—	—
63	Wozaczyński Jan	ślusarz	—	—	—	—
64	Chodyniecki Jakób	kołodziej	—	—	—	—
65	Krogulski Stanisław	ślusarz	—	—	—	—
66	Kotarba Stanisław	ślusarz	—	—	—	—
67	Łopuszański Władysław	ślusarz	—	—	—	—
68	Podgórski Jan	ślusarz	—	—	—	—
69	Palechoński Czesław	ślusarz	—	—	—	—
70	Idec Józef	ślusarz	—	—	—	—
71	Wojciechowski Stanisław	ślusarz	—	—	—	—
72	Mołodecki Aleksander	ślusarz	—	—	—	—
73	Czabak Kazimierz	elektrotechnik	—	—	—	—
74	Bober Maryan	blacharz	—	—	—	—
75	Wojtowicz Ignacy	ślusarz	—	—	—	—
76	Tomaszewski Henryk	ślusarz	—	—	—	—
77	Semkowicz Jan	ślusarz	—	—	—	—
78	Czoporowski Stanisław	stolarz budow.	—	—	—	—
79	Szarwarski Stanisław	rymarz	—	—	—	—
80	Czarnecki Ludwik	ślusarz	—	—	—	—
81	Czerniawski Stanisław	ślusarz	—	—	—	—
82	Wojnarowski Stanisław	snycerz	—	—	—	—
83	Noworecki Stefan	ślusarz	—	—	—	—
84	Festenburg Artur	elektromechanik	—	—	—	—
85	Zapotoczny Jan	rzeźbiarz	—	—	—	—
86	Jarosławski Edmund	mosiężnik	—	—	—	—
87	Makowski Ludwik	stolarz	—	—	—	—
88	Siemianowicz Eliasz	rymarz	—	—	—	—
89	Krupa Jan	blacharz	—	—	—	—
90	Jędrzejczyk Bolesław	stolarz	—	—	—	—
		Suma	1.550	6.900	6.300	9.500

stypendyum w roku								Razem	Otrzymał pożyczkę l. p. wykazu pożyczki
1903	1904	1905	1906	1907	1908	1909	1910	K	
—	900	600	—	—	—	—	—	1.500	
—	—	300	600	600	300	600	—	2.400	
—	—	800	—	400	400	800	—	2.400	
—	—	400	800	600	100	—	—	1.900	
—	—	400	—	—	—	—	—	400	
—	—	600	—	—	—	—	—	600	
—	—	600	300	600	—	—	—	1.500	
—	—	600	600	—	—	—	—	1.200	
—	—	—	600	—	—	—	—	600	
—	—	—	300	600	600	300	—	1.800	
—	—	—	450	900	900	—	—	2.250	
—	—	—	600	600	600	—	—	1.800	
—	—	—	600	600	—	—	—	1.200	
—	—	—	600	300	—	—	—	900	
—	—	—	600	600	600	—	—	1.800	
—	—	—	300	300	600	—	—	1.800	
—	—	—	450	900	900	450	—	2.700	
—	—	—	600	600	—	—	—	1.200	L 55, K 1 500
—	—	—	600	—	—	—	—	600	
—	—	—	400	400	—	—	—	800	
—	—	—	600	—	—	—	—	600	
—	—	—	300	—	—	—	—	300	
—	—	—	600	600	300	—	—	1.500	
—	—	—	450	900	900	150	—	2.400	
—	—	—	—	400	400	800	400	2.000	
—	—	—	—	450	450	—	—	900	
—	—	—	—	450	900	900	450	2.700	
—	—	—	—	450	—	—	—	450	
—	—	—	—	450	900	900	—	2.250	
—	—	—	—	600	600	—	—	1.200	
—	—	—	—	300	—	—	—	300	
—	—	—	—	600	300	—	—	900	
—	—	—	—	600	600	—	—	1.200	
—	—	—	—	400	800	800	400	2.400	
—	—	—	—	150	600	600	—	1.350	
—	—	—	—	—	600	600	—	1.200	
—	—	—	—	—	600	600	600	1.800	
—	—	—	—	—	600	600	—	1.200	
—	—	—	—	—	—	1.000	—	1.000	Z fundacyi Adamskich L. 8., K 1.000.
—	—	—	—	—	—	600	300	900	
—	—	—	—	—	—	1.000	—	1.000	
—	—	—	—	—	—	150	—	150	
—	—	—	—	—	—	600	—	600	
—	—	—	—	—	—	400	200	600	
—	—	—	—	—	—	600	—	600	
12.500	15.600	14.400	17.100	17.550	14.900	12.450	2.650	131.400	

Alegat 8. (c. d.).

B) Pożyczki bezprocentowe dla rękodzielników.

L. porz.	Rok wypłacenia pożyczki oraz imię i nazwisko dłużnika	Zawód	Przeznaczenie pożyczki	Kwota wypłaconej pożyczki K	Suma roczna wypłaconych pożyczek K	Spłacono (względnie odpisano) K	g	Pozostałość z dniem 31. grudnia 1909 K	g	Miał stypendyum L. porz. wykazu stypendyów
	Rok 1901.									
1	Jarosz Piotr	rusznikarz	na założenie warsztatu	2.000		—	—	2.000	—	
2	Balicki Aleksander . .	stolarz	„ „ „	1.200		—	—	1.200	—	
3	Adamowski Stanisław .	„	„ „ „	2.000		2.000	—	—	—	
4	Rzeczkowski Jan . . .	kołodziej	na zakupno przyrz. i motor.	800		40	—	760	—	
5	Zagórski Józef. . . .	introligator	na założenie warsztatu	1.500		—	—	1.500	—	
6	Szymkiewicz Wincenty .	kapelusznik	na zakupno przyrządów	1.200		640	—	560	—	
7	Kwieciński Stanisław .	stolarz-rzeźbiarz	na założenie warsztatu	1.200		720	—	480	—	
8	Piątkiewicz Stanisław .	rzeźbiarz	na rozszerzenie warsztatu	1.500		—	—	1.500	—	
9	Szczurkowski Jan . .	stolarz	„ „ „	2.000		2.000	—	—	—	
10	Zieliński Jan	„	na założenie warsztatu	1.000		750	—	250	—	
					14.400					
	Rok 1902.									
11	Czeredarek Władysław .	krawiec	„ „ „	1.500		—	—	1.500	—	
12	Piotrów Grzegorz. . .	szewc	na rozszerzenie warsztatu	750		750	—	—	—	
13	Gąsiorowski Wilhelm .	rzeźbiarz	na założenie warsztatu	750		750	—	—	—	
14	Bernadyński Władysław	blacharz	„ „ „	1.200		300	—	900	—	
15	Wojciech Marek . . .	rzeźbiarz	„ „ „	1.200		—	—	1.200	—	
16	Kalityński Piotr . . .	krawiec	„ „ „	1.500		380	—	1.120	—	
17	Furman Jan	szewc	na rozszerzenie warsztatu	1.200		15	58	1.184	42	
18	Iwanów Władysław . .	ślusarz	na założenie warsztatu	1.800		—	—	1.800	—	L. 14. K 800
19	Kwiatkowski Mikołaj .	stolarz	„ „ „	2.000		—	—	2.000	—	L. 13. K 800
20	Barut Antoni	tkacz	„ „ „	1.000		1.000	—	—	—	
					12.900					

	Rok 1903.										
21	Getritz Aleksander . .	introligator	„	„	„	1.500		675	—	825	—	
22	Goliński Tomasz . . .	stolarz	„	„	„	1.000		—	—	1.000	—	
23	Siorniak Karol	kaflarz	„	„	„	1.800		—	—	1.800	—	
24	Schuchart Michał . . .	ślusarz	„	„	„	1.500		600	—	900	—	L. 12. K 1.600
25	Dunajewski August . .	„	„	„	„	1.000		—	—	1.000	—	
26	Janicki Jan	stolarz	„	„	„	1.200		—	—	1.200	—	
27	Petz Zygmunt	blacharz	„	„	„	1.500		—	—	1.500	—	
	Rok 1904.						9.500					
28	Wilczyński Wincenty .	bronzownik	na założenie warsztatu			1.500		1.500	—	—	—	
29	Mielniczek Władysław .	rzeźbiarz	„	„	„	1.500		—	—	1.500	—	
30	Kozicki Marcin . . .	zegarmistrz	„	„	„	1.500			—	1.500	—	
31	Zemanek Józef . . .	malarz pokoj.	„	„	„	1.200		240	—	960	—	
32	Faliński Stanisław . .	stolarz	„	„	„	1.200		120	—	1.080	—	
33	Janikowski Zygmunt .	tokarz	„	„	„	1.200		—	—	1.200	—	
34	Jurecki Antoni. . . .	krawiec	„	„	„	2.000		—	—	2.000	—	
35	Kordzikowski Władysł. .	stolarz	„	„	„	1.200		—	—	1.200	—	L. 2. K. 3.750
36	Kozoczka Michał . . .	rzeźbiarz	„	„	„	1.200		—	—	1.200	—	
37	Dulski Roman	stolarz	„	„	„	1.000		1.000	—	—	—	
38	Nowak Aleksander . .	„	„	„	„	2.000		—	—	2.000	—	
	Rok 1905.						15.500					
39	Gärtner Bronisław . .	pozłotnik	„	„	„	1.000		—	—	1.000	—	
40	Jaworski Franciszek. .	stolarz	„	„	„	800		—	—	800	—	
41	Krudowski Maksymilian	ślusarz	„	„	„	2.000		—	—	2.000	—	
	Rok 1906.						3.800					
42	Halij Wilhelm	stolarz	„	„	„	1.000		—	—	1.000	—	
43	Jabłoński Leopold . .	ślusarz	„	„	„	800		240	—	560	—	L. 35. K 2.200
44	Szubra Józef	tkacz	na rozszerzenie warsztatu			800		520	—	280	—	
45	Knobloch Henryk. . .	stolarz	na założenie warsztatu			1.500		375	—	1.125	—	
46	Momocki Kazimierz . .	„	„	„	„	1.000			—	1.000	—	
47	Bischof Stanisław. . .	ślusarz	„	„	„	1.600		* 371	30			
								**1.228	70	—	—	
48	Wymiatałek Ludwik .	„	na rozszerzenie warsztatu			1.600		1.220	—	380	—	
49	Szajnowski Kasper . .	stolarz	na założenie warsztatu			1.200		700	—	500	—	
50	Szczęsnowicz Maryan .	ślusarz	„	„	„	1.500		600	—	900	—	
51	Wanke Leonard . . .	„	„	„	„	1.200		140	—	1.060	—	
							12.200					

*) odpisano. **) spłacono.

L. porz.	Rok wypłacenia pożyczki oraz imię i nazwisko dłużnika	Zawód	Przeznaczenie pożyczki	Kwota wypłaconej pożyczki	Suma roczna wypłaconych pożyczek	Spłacono (względnie odpisano		Pozostałość z dniem 31. grudnia 1950		Miał stypendyum L. porz. wykazu stypendyów
				K	K	K	g	K	g	
	Rok 1907.									
52	Sekulski Franciszek . .	kaflarz	na założenie warsztatu	1.400		700	—	700	—	
53	Petrycki Tomasz . . .	koszykarz	„ „ „	1.200		—	—	1.200	—	
54	Malinowski Bronisław .	ślusarz	„ „ „	1.500		600	—	900	—	
55	Wozaczyński Jan . . .	„	„ „ „	1.500		—	—	1.500	—	L. 63. K 1.200
56	Greń Stanisław . . .	koszykarz	„ „ „	1 000		50	—	950	—	
57	Cremus Jan	ślusarz	„ „ „	1.500		75	—	1.425	—	
					8.100					
	Rok 1908.									
58	Pisz Paweł	„	„ „ „	1.200		—	—	1.200	—	
59	Jarem Antoni	blacharz	„ „ „	1.200		—	—	1.200	—	
					2.400					
	Rok 1909.									
60	Łysoń Franciszek . . .	stolarz	„ „ „	1.500		—	—	1.500	—	L. 43. K 1.800
61	Adamski Andrzej . . .	„	„ „ „	1.000		—	—	1.000	—	
62	Freund Władysław . .	„	„ „ „	1.500		—	—	1.500	—	L. 31. K 2.400
63	Wojtowicz Józef . . .	bronzownik	„ „ „	1.500		—	—	1.500	—	
64	Wierzbowicz Feliks . .	rymarz	„ „ „	1.500		—	—	1.500	—	
					7.000					
	Razem .				85.800	19.300	58	66.499	42	

Alegat 8. (c. d.)

II. Fundacya stypendyjna Wystawy rolniczo-przemysłowej z r. 1877.

Stypendya dla rzemieślników i przemysłowców na uzupełnienie wykształcenia za granicą.

L. porz.	Imię i nazwisko	Zawód	Rok	Kwota K	Kwota g	Razem w roku K	Razem w roku g
1	Polecheński Kazimierz . .	stelmach	1902	2000	—		
2	Riegl Jan	tokarz	„	400	—		
3	Gretschel Feliks	ślusarz	„	400	—	2800	—
4	Kwaśniewski Tadeusz . .	złotnik	1908	2400	—	2400	—
5	Uhryn Jan	rękawicznik	1906	2400	—	2400	—
6	Kundycki Roman	szewc	1909	800	—		
7	Lebo Władysław	„	„	500	—	1300	-
		Razem . .				8900	—

III. Fundacya stypendyjna ś. p. Teofila i Pauliny małż. Adamskich.

Stypendya dla młodzieży rękodzielniczej na kształcenie się w obranym zawodzie rękodz. lub przemysł. w kraju lub za granicą.

1	Busek Stanisław	ślusarz	1905	600	—		
2	Kurz Stanisław	krawiec	„	500	—		
3	Gorecki Kazimierz . . .	ślusarz	„	600	—	1700	—
4	Nowak Stefan	kowal	1906	200	—		
5	Maleta Jan	stolarz	„	600	—		
6	Kubisztel Eugeniusz . . .	krawiec	„	400	—		
7	Kapłoński Aleksander . .	murarz	„	600	—		
8	Festenburg Artur	elektrotechnik	„	1000	—	2800	—
9	Rogowski Wilhelm . . .	bronzownik	1907	1162	50		
10	Szoszko Stanisław	mechanik	„	562	50	1725	—
11	Dyda Michał	szewc	1908	250	—		
12	Siennicki Władysław . . .	„	„	250	—		
13	Pelczarski Tadeusz . . .	introligator	„	1000	—	1500	—
14	Kwiczała Jan	drukarz	1909	400	—		
15	Kołodziej Michał	mechanik	„	200	—	600	—
		Razem . .				8325	—

IV. Fundacya Franciszka Steczkowskiego z Jasła.

Stypendya na kształcenie dla rękodzielników (pierwszeństwo dla Jasła).

L. porz.	Imię i nazwisko	Zawód	Rok	Kwota K	Kwota g	Razem w roku K	Razem w roku g
1	Bęben Józef	tkacz	1891	200	—		
			1892	200	—		
2	Kundycki Roman	szewc	1893	70	—		
			1894	210	—		
			1895	120	—		
3	Kotarba Antoni	ślusarz	1895	60	—		
			1896	200	—		
			1897	200	—		
			1898	140	—		
4	Janicki Jan	stolarz	1902	200	—		
			1903	200	—		
5	Józef Puszkiewicz	szewc	1904	100	—		
			1905	100	—		
6	Bernacki Jakób	krawiec	1907	200	—		
		Razem . .		2200	—		

V. Fundacya stypendyjna im. Stowarzyszenia oszcz. i kred. urzędników i służby c. k. uprz. kolei Karola Ludwika.

Na kształcenie się w zakładzie przemysłowym.

1	Smolarz Józef	kołodziej	1902	400	—		
2	Helmetzky Leon	kołodziej	1902	100	—	500	—
3	Skarda Bronisław	ślusarz	19 7	350	—	350	—
		Razem . .				850	—

VI. Fundacya ks. Wojciecha Michny.

Stypendya na kształcenie się w tkactwie lub zasiłki na ulepszony warsztat tkacki.

1	Jarecki Aloizy	tkacz	1904	500	—	500	—
2	Wawrzkowicz Ignacy. . .	„	1905	600	—	600	—
		Razem . .				1100	—

Stan funduszów pożyczkowych rękodzielniczych w większych miastach Galicyi.

Nazwa miejscowości	Nazwa funduszu	Sprawozdanie bieżące za rok	Gotówka dn. 31/12		Lokacye w publiczn. instytucyach i effekta		Inne lokacye i należytości		Stan udzielonych pożyczek			Należne odsetki					Koszta procesowe do żądania i inne		Razem		W r. sprawozdawczym udzielono poz.		Uwaga
									ilość	kwota		od lokacyi		od pożyczek zapadłe		od pożyczek za zwłokę					ilość	kwota	
			K	g	K	g	K	g		K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g		K	g	
A) Miasta oparte na własnym statucie																								
1. Kraków . .	Fund. Arc. Rudolfa	1908	932	88	55.837	73	—	—	?	3 755	—	—	—	272	—	—	—	—	—	60.797	61	5	2.500	—	
„	Fund. Dr. Dietla	„	306	96	4 541	53	—	—	?	891	—	—	—	48	—	—	—	—	—	5.787	49	1	400	—	
„	F. Dr. Warschauera	„	1.064	95	41.000	—	—	—	?	12.654	25	—	—	660	40	—	—		8 —	55 387	60	8	1.750	—	W 1908 r. odpisano K 842·—
2. Lwów . . .	Fund. pożyczk. im. Franc. Józefa dla rzem. chrześcijan	„	1.544	-	92.845	09	—	—	?	5·703	58	—	—	—	—	—	—	—	—	100.092	67	9	8.200	—	
„	Fund. pożyczk. dla izraelitów rzem.	„	725	19	94	54	—	—	?	16.174	65	—	—	—	—	—	—	—	—	16.994	38	44	25.000	—	
„	Fund. miejski dla podniesienia przemysłu i handlu	„	7 214	50	—	—	—	—	?	101.862	22	—	—	—	—	—	—	—	—	109.076	72	?	59.100	—	
	Razem . . .		11.788	48	194·318	89	—	—	?	141.040	70	—	—	980	40	—	—		8 —	348.136	47	67	96.950	—	
B) Miasta oparte na ustawie z 13/2 1889 r.																								
1. Bochnia . .	Fund. poż. dla podupadłych rzem.	1908	—	—	1.045	—	2.998	20	44	3.235	20	—	—	117	09	—	—	—	—	7.395	49	11	2.200	—	
2. Drohobycz .	Fund. poż. rękodz.	1907	?	—	?	—	—	—	190	57.505	81	—	—	4.791	73	—	—		110 84	62.408	38	29	12.600	—	1 pożyczka udzielona gm. w kwocie 7000 K.
3. Gorlice . .	F. poż. dla izr. rzem.	1908	3.665	33	—	—	—	—	34	508	70	—	—	—	—	—	—	—	—	4.174	03	—	—	—	
„	Fund. poż. dla chrz. rzem.	„	2.423	11	—	—	—	—	83	3.967	01	—	—	—	—	56	44		97 30	6.543	86	—	—	—	W r. 1908 odpisano 1.288 45 K. Dług fund. emer. 5600.
4. Jarosław. .	F. poż. rękodz.	-	223	74	7.800	—	—	—	61	13.969	81	—	—	645	81	—	—	—	—	22.639	36	23	7.290	—	
5. Kołomyja .	F. poż. rzem.	1907	25	75	2.165	54	—	—	5	134	74	—	—	—	—	—	—		18 72	2.344	75	—	—	—	
6. Krosno . .	Gm. kasa poż. rzem.	„	11	38	1.500	—	—	—	158	10.309	05	—	—	1.496	65	—	—	—	—	13.317	08	49	4.620	—	
7. Przemyśl .	F. poż. rzem.	1908	264	28	?	—	—	—	56	5.943	06	—	—	—	—	—	—	—	—	6.207	34	?	3.800	—	Nadto lok. w Kasie oszczędn. w niewiadomej wysok.
8. Rzeszów . .	F. poż. rzem.	„	1.694	27	?	—	41	66	13	1.164	78	—	—	49	60	—	—		41 66	2.991	97	—	—	—	Nadto lokacya w niewiadomej wysokości, od której fund. pobiera % w kwocie 145 K.
9. Śniatyn . .	F. poż. rzem.	1907	—	—	6.006	83	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.006	83	—	—	—	
10. Sanok . . .	Gm. kasa poż. rzem.	1908	2	78	—	—	—	—	49	9.314	44	—	—	670	50	—	—	—	—	9.987	72	26	6.100	—	
11. Stryj . . .	Gm. kasa poż. rzem.	„	3.665	33	—	—	—	—	77	11.343	19	—	—	138	—	—	—	—	—	15.146	52	41	11.000	—	
12. Tarnopol .	K. poż. dla potrzeb. pom rzem. tarnop.	„	2.705	24	15.957	65	131	34	125	15.328	85	457	71	1.290	57	26	22		155 51	36.053	09	?	25.850	—	
13. Tarnów . .	Fund. poż. dla ręk. chrześć.	„	789	32	714	46	—	—	158	33.792	—	—	—	83	90	—	—	—	81 12	35.460	80	69	23.370	—	
	Razem . . .		15.470	53	35.189	48	3.171	20	1053	166.516	64	457	71	9.283	85	82	66		505 15	230.677	22	248	96.830	—	
	Ogółem . . .		27.259	01	229.508	37	3.171	20	1053	307.557	34	457	71	10.264	25	82	66		513 15	578.813	69	315	193.780	—	

Stan członków, udziałów i udzielonych pożyczek z końcem 1908 r.

w Tow. zal., należących do „Związku stow. zar. i gosp." we Lwowie,

a wykazujących ponad 10% członków z pomiędzy rękodzielników.

L. p.	Miejscowość i firma	Ilość członków			Stan udziałów członków		Stan pożyczek udzielonych	
		ogółem	rękodziel.	%	K	g	K	g
	I. Grupa, licząca ponad 25% członków rękodzielników[1]).							
1.	Bukowsko, Towarzystwo zalicz	813	375	46·1	25.510	78	198.686	76
2.	Kraków, Tow. kred. rękodz. i przem.	1.680	1.136	67·6	68.759	35	695.526	52
3.	Lwów, Spółka kred. budown.	147	125	85	72.886	02	368.110	05
4.	N. Sącz, Bank mieszczański	547	211	38·5	49 529	74	331.076	50
5.	Rozdół, Tow. Zalicz.	726	182	25	12.892	47	124.817	71
6.	Stanisławów, Bank mieszczański	1.821	474	26	304.045	81	3,031.665	35
	Razem	5.734	2 503	43·6	533.624	17	4,749.882	89
	II. Grupa, licząca 10—25% członków rękodzielników.							
1.	Andrychów, Stow. oszcz. i poż.	1.140	206	18	105 053	80	1,017.913	64
2.	Bochnia, Towarzystwo zalicz.	1.040	160	15·3	69.527	83	330.096	29
3.	Bohorodczany, Tow. zaliczkowe	773	131	16·9	20 042	93	123.062	90
4.	Bołszowce, Bank zaliczkowy	2.444	338	13·8	88.394	88	228.914	02
5.	Borszczów, Pow. Kasa zal. i oszcz.	1.667	232	13·9	85.121	31	654.463	64
6.	Brzostek, Tow. zaliczkowe	812	195	24	52.084	82	482.760	61
7.	Brzozów, Powiat. Tow. zalicz.	2.871	370	12·8	95.872	—	988.103	71
8.	Chyrów, Chyr. Kasa zaliczkowa	99	16	16·1	3.027	—	39.095	70
9.	Dębica, Tow. Wzaj. kredytu	2.406	390	16·2	124.908	—	1,255.014	53
10.	Dębowiec, Tow. zal. „Pomoc"	1.485	165	11·1	67.368	40	599.366	34
11.	Dobczyce, Stow. poż. i oszcz. Wz. Pomoc	603	136	22·5	31.858	31	164.367	—
12.	Dobromil, Towarzystwo zal.	2.151	229	10·6	70.133	82	265.554	56
13.	Drohobycz, Tow. zaliczkowe	2.652	334	12·5	172.248	07	2,308.603	75
14.	Dynów, Tow. zal.	1.711	330	19·2	77 858	59	742.909	64
15.	Gorlice, Tow. zaliczkowe	1.049	172	16·3	161.649	14	1,936.560	53
16.	Jaryczów nowy, Kasa zal. „Nadz."	776	105	13 5	15.378	29	46.348	75
17.	Jasło, Tow. zaliczkowe	2.252	308	13·6	217.769	34	1,901.257	25
18.	„ Bank zaliczkowy	2.709	310	11·4	15.849	28	714.223	84
19.	Kańczuga, Tow. zaliczkowe	636	69	10 8	20.086	68	180.170	49
20.	Kolbuszowa, Tow. zal. „Szczęść Boże"	1.630	222	13·6	124.260	60	631.811	14
21.	Kołomyja, Tow. zaliczkowe.	2.266	443	19·5	136.359	62	1,127.212	93
22.	„ Sp. handl. rol. przem.	948	95	10	39.837	45	310.110	15

L. p.	Miejscowość i firma	Ilość członków			Stan udziałów członków		Stan pożyczek udzielonych	
		ogółem	rękodziel.	%	K	g	K	g
23.	Kraków, Bank chrześcijański . .	776	137	17·6	32.945	61	200.392	—
24.	Krynica, Tow. zaliczkowe . . .	494	54	10·9	49.460	60	445.602	66
25.	Kuty, Kasa zal. i oszcz.	397	90	22·6	22.324	69	125.697	08
26.	Lisko, Tow. zaliczkowe	3.938	472	11·9	169.155	95	2.056.478	17
27.	Lwów, Bank zaliczkowy	3.435	585	17	608.472	81	5,403.944	66
28.	„ Tow. wzaj. kredytu . . .	1.745	255	14·6	256.498	68	1,399.254	14
29.	„ Lwowskie Tow. zalicz. . .	791	140	17·6	78.663	81	280.706	53
30.	„ Gal. Kasa zalicz. . . .	4.187	715	18	1,571.068	61	9,477.489	59
31.	„ Pomoc kredytowa . . .	171	42	24·5	10.000	—	36.500	—
32.	Maryampol, Kasa zaliczkowa . .	666	79	11 8	24.065	77	66.827	—
33.	Nadwórna, „ „ . .	1.896	271	14·2	112.375	92	643.695	59
34.	Nowy Sącz, „ „ . .	2.829	305	10·7	408.407	57	5,007.324	68
35.	Oświęcim, Tow. oszcz. i poż. . .	1.967	270	13·7	340.655	56	2,615.874	13
36.	Pilzno, Stow. „ „ . .	2.665	402	15	52.912	20	958.239	—
37.	Podgórze, Stow. oszcz. i poż. Wz. Pomoc	2.697	400	14·8	121.768	24	1,295.319	—
38.	Przemyśl, Przem. Kasa zal. przem. i rolnik.	4.469	765	17·1	373.887	—	2,164.971	15
39.	Radymno, Tow. zal. przem. i rol.	378	55	14 5	23.020	05	156.139	—
40.	Rudnik, Kasa zalicz i oszcz. . .	2.488	302	12·1	90.768	80	906.576	75
41.	Rymanów, Tow. zaliczkowe . .	4.244	493	11·6	71.475	84	819.900	47
42.	„ Ryman. Kasa kat. dla rzem. i rol.	2.545	560	22	30.614	74	501.303	16
43.	Sanok, Kasa zaliczkowa	531	59	11·1	44.305	60	278.577	78
44.	Sieniawa, Tow. zaliczkowe . . .	1.961	254	12·9	48.881	53	269.209	99
45.	Skawina, Tow. poż. i oszcz. . .	1.688	232	13·7	70.737	72	362.642	13
46.	Sokal, Tow. zaliczkowe	1.701	325	19.1	67.368	10	567.390	80
47.	Stanisławów, Bank zalicz. . . .	1.732	260	15	236.745	29	1,556.867	90
48.	Stryj, Tow. zaliczkowe	2.019	300	14·8	131.618	69	485.717	37
49.	Tarnopol, Bank powiatowy . . .	2 847	429	15	154.320	—	1,648.710	20
50.	Wojnicz, Tow. zaliczkowe . . .	876	120	13·6	84.645	58	240.282	47
51.	Złoczów, Polski Bank zal. i parc.	174	20	11·4	4.014	76	22.811	72
52.	Żmigród, Tow. zaliczkowe . . .	1.648	178	10·8	90.690	06	1,011.958	65
	Razem . .	92.075	13.525	14·6	7,176.559	94	57,052.325	18
	III. Grupa, licząca niżej 10% czł. ręk.							
	122 Towarzystw razem	215.820	9.832	4·5	24,779.665	10	111,538.082	98
	Ogółem 180 Towarzystw zal. . .	313.629	25.860	8·24	32,489.849	21	173,340.291	05

[1]) „Kasa zaliczkowa drukarzy“ we Lwowie składa się z samych robotników, wykazanych w statystyce związkowej mylnie jako rękodzielników, wskutek czego mieści się w grupie III. W „Tow. zaliczkowem“ w Bochni połowę wykazanych rękodzielników stanowią górnicy, wskutek czego zostało przeniesione do grupy II.

Alegat 11. do Sprawozdania Wydziału krajowego LW. 85.373/10.

Udział rękodzielników w 1909 r.

w Spółkach oszczędności i pożyczek, pozostajacych pod Patronatem Wydziału krajowego, a mających siedzibę w 146 gminach miejskich.

Liczba	Nazwa miejscowości	Członkowie ogółem	Członkowie fabryk., rękodz. i kupcy	Członkowie %	Udziały K	Udziały g	Wkładki oszczędności ogółem ilość	Wkładki oszczędności ogółem kwota K	Wkładki oszczędności ogółem kwota g	Wkładki od rękodzielników ilość	Wkładki od rękodzielników kwota K	Wkładki od rękodzielników kwota g	Wkładki od rękodzielników %	Pożyczki udzielono w 1909 r. ogółem ilość	Pożyczki ogółem kwota K	Pożyczki ogółem kwota g	Pożyczki na prowadz. rzemiosła ilość	Pożyczki na prowadz. rzemiosła kwota K	Pożyczki na prowadz. rzemiosła kwota g	Pożyczki na prowadz. rzemiosła %
	I. grupa: Spółki liczące nad 25% członków-rękodz.																			
	A) Okrąg Izby handlowej krakowskiej.																			
1.	Dobczyce	292	144	49·3	2.769	—	119	91.141	02	31	26.382	56	28·9	107	49.220	—	14	7.170	—	14·5
2.	Kołaczyce	284	95	33·4	2.870	—	123	130.771	42	36	50.587	65	33·7	82	91 415	—	18	5.500	—	6·0
3.	Sułkowice k. M.	309	132	42·7	3.004	—	114	48.324	82	—	—	—	—	198	41.200	—	—	—	—	—
4.	Świątniki górne	146	68	46·5	1.161	—	106	16.607	90	56	8.793	27	52·9	67	14.211	11	2	360	—	0.25
5.	Tymbark	164	61	36·7	1.750	—	75	78.612	24	4	2.078	73	2 6	51	27.548	—	1	300	—	1.08
		1.195	500	42·0	11.554	—	537	365.457	40	127	87.842	21	24 0	505	223.594	11	35	13 330	—	6·0
	B) Okrąg Izb handl. lwowskiej i brodzkiej.																			
1.	Budzanów	284	78	27·4	1.944	—	135	50.758	98	36	13.195	77	25 9	47	21.080	—	3	800	—	3·8
2.	Bursztyn	307	122	39·5	3.070	—	113	14.245	47	25	957	53	6·7	71	19 850	—	1	400	—	2·0
3.	Gwoździec k. Kołomyi	197	53	26·9	1.980	—	52	11.555	48	8	551	87	4·8	27	5.970	—	—	—	—	—
4.	Janów k. Lwowa	418	105	25·1	4 077	—	161	44.569	17	30	8.978	33	2·2	144	34.478	—	1	400	—	1·2
5.	Korczyna	301	113	37·5	3.238	—	211	124.249	40	20	12.703	55	10·2	122	59.915	—	11	7.060	—	13·4
6.	Kołomyja	114	43	37·7	1.000	—	36	10.539	18	2	37	39	0·3	69	21.171	—	15	3.370	—	15·9
7.	Krystynopol	114	31	27·2	1.286	—	65	11.517	17	4	183	74	1·6	16	5.850	—	1	300	—	5·1
8.	Lubaczów	116	37	31·9	1.114	—	30	4.696	80	12	1.991	67	42·4	58	12.056	—	1	100	—	0·8
9.	Łysiec m.	112	34	30·3	1.062	—	17	6.038	17	3	290	30	4·8	59	8.700	—	—	—	—	—
10.	Mościska	112	31	27·7	752	54	42	9.268	81	7	1.663	30	17·9	76	14.192	—	1	100	—	0·7
11.	Posada olch. fabr.	394	306	77·6	4.020	—	113	30.393	31	1	623	58	2·1	308	53.378	—	—	—	—	—
12.	Potok złoty	254	78	30·7	2.480	—	71	32.914	25	15	7.382	22	0·2	88	19.880	—	6	1.700	—	8 5
13.	Radymno	140	77	55·0	1.503	—	44	34.767	95	8	863	74	2 5	54	26.730	—	11	2 860	—	10 09
14.	Rozdół	236	120	50 8	1.619	—	59	40.828	21	7	4 843	60	11·8	102	32.750	—	6	2 300	—	7 0
15.	Skole	269	128	47·6	2.393	—	85	19.992	80	15	4 545	31	22·75	55	15.660	—	—	—	—	—
16.	Zabłotów	132	55	42·0	1.091	—	69	15.128	67	7	1.191	76	7 8	68	17.382	—	1	60	—	0 3
17.	Jaryczów nowy	113	63	55·7	871	—	88	24.703	39	7	196	25	0 9	51	14.880	—	10	2 200	—	14·7
	Razem	3.612	1.474	40·8	33 500	54	1.391	486 267	21	207	59 799	91	12 3	1.415	343 922	—	68	21.590	—	6 2
	I. grupa razem	4.807	1.974	41·0	45.054	54	1.928	851.724	61	334	147.642	12	17 3	1 920	567.516	11	103	34.920	—	6·1
	II. grupa: Spółki liczące od 10—25% członków-rękodz.																			
	A) Okrąg Izby handl. krakowskiej.																			
1.	Błażowa	128	21	16·4	1.412	—	28	22.899	90	2	705	07	3 09	58	19.580	—	—	—	—	—
2.	Czchów	188	20	10·6	1.751	—	7	11.809	85	—	—	—	—	9	1.950	—	1	300	—	15 0
3.	Dubiecko	108	13	12·0	892	—	30	10.485	37	3	1.280	83	12 21	74	16.440	—	3	510	—	3·1
4.	Limanowa	68	8	11·7	266	—	11	2.135	38	3	784	72	36 7	23	7.210	—	1	60	—	0 8
5.	Lipnica mur.	333	52	15·6	3.287	—	136	130.566	06	11	20.028	62	15 3	116	58 900	—	3	460	—	0·8
6.	Przecław	310	35	11·3	3.265	—	92	85.299	83	19	25 981	51	30 4	67	26 275	—	—	—	—	—
7.	Przeworsk	278	28	10·1	1.404	—	135	81.246	72	—	—	—	—	134	53.076	38	4	1.410	—	2·6
8.	Radomyśl n. Sanem	537	64	11·9	1.074	—	146	141.970	64	69	76 521	20	53 8	108	78.113	45	3	1.400	—	1·8
9.	Rozwadów	200	33	16·5	1.979	—	52	30.749	98	2	6	29	0 02	63	23 580	—	—	—	—	—
10.	Sokołów k. Rzeszowa	278	39	14 02	2.890	—	115	127.264	20	18	29 487	48	23 25	104	62 015	—	1	300	—	0·5
		2.428	313	12·8	18.220	—	752	644.427	93	127	154.795	72	24 0	756	347.139	83	16	4.440	—	1·3
	B) Okrąg Izb handlowych lwowskiej i brodzkiej.																			
1.	Biały Kamień	59	6	10·2	106	—	17	4.414	86	2	704	32	16 0	38	7.520	—	2	800	—	10 6
2.	Chodorów	359	57	15·9	3.861	—	137	68.226	05	23	10.269	85	15 0	204	58 410	—	2	260	—	0 4
3.	Delatyn	189	19	10·0	1.864	—	35	16.835	78	3	140	81	0·8	64	15.640	—	—	—	—	—
4.	Felsztyn	476	59	12·4	5.043	—	189	66.988	91	36	8.529	78	12·7	30	10.147	—	—	—	—	—
5.	Gołogóry	234	24	10·3	2.293	—	73	10.047	70	5	404	65	4 0	29	8 390	—	2	250	—	2·9
6.	Janów k. Trembowli	336	40	11·9	3.258	—	92	34 651	72	—	—	—	—	75	18.270	—	8	2.350	—	12·8
7.	Jazłowiec	254	33	12·9	2.804	—	44	9.338	31	15	6.895	39	73·8	44	9 375	—	—	—	—	—
8.	Jagielnica	65	12	18·5	961	—	33	3.494	06	2	72	78	2·1	63	14 300	—	2	250	—	1·7
9.	Kleparów	89	9	10·1	554	—	27	4 280	22	4	1.540	95	36 0	41	9.930	—	3	660	—	6·6
10.	Krasiczyn	190	20	10 2	1.776	27	40	24.330	49	7	5.809	89	23 8	82	18.260	80	—	—	—	—
11.	Kulików	266	33	12·4	2.663	—	52	33.488	93	6	502	99	1·5	67	20 350	—	1	300	—	1·4
12.	Mielnica	161	20	12 4	845	—	36	10 327	13	5	2.984	44	29·4	22	6 860	—	2	700	—	10 2
13.	Narol miasto	244	26	10 6	2.963	—	204	42 518	79	7	1.632	01	3 8	43	16.270	—	—	—	—	—
14.	Nowe miasto	250	29	11·6	2.306	—	117	33 300	44	18	1.465	88	4 4	53	12.265	—	1	200	—	1·6
15.	Niemirów	201	23	11·4	2.188	—	38	13 509	09	9	1.281	97	9 5	50	7.970	—	—	—	—	—
16.	Ottynia	196	31	15 8	1.927	—	107	13 654	10	13	983	24	7·2	68	18 010	—	1	500	—	2·8
17	Pistyń	118	20	16·9	1.005	—	27	6 145	—	5	844	76	13 7	42	8 430	—	—	—	—	—
18.	Podwołoczyska	152	24	15·7	845	—	35	5.114	60	1	4	29	0 1	22	4 330	—	1	100	—	2·3
19.	Posada sanocka	50	5	10 0	504	—	17	5.129	91	1	234	79	4 6	20	10.750	—	2	1.050	—	9·7
20.	Sambor	263	60	22 8	2.305	—	85	64.901	—	1	622	91	0 9	170	71 020	—	3	700	—	0 9
21.	Sądowa Wisznia	433	52	12 0	3.420	—	107	41.715	66	11	2 583	01	6 2	137	36.430	—	5	1.300	—	3·5
22.	Skała n. Zbruczem	719	88	12 2	5.727	—	144	99.666	22	25	17.058	90	17 1	264	81 935	—	2	500	—	0 6
23.	Strusów	419	75	17·9	3.923	—	120	40.309	17	15	4.494	49	11·1	102	25 361	—	3	1.620	—	6·4
24.	Stara sól	178	40	22·4	1.726	—	47	41.540	28	8	18.243	03	4·4	104	15.150	12	—	—	—	—
25.	Tłumacz	120	27	22 5	1.085	—	41	11.039	34	7	4.204	12	38 1	97	22 480	—	3	230	—	1·0
26.	Trembowla	465	50	10·7	4.848	—	121	40 498	03	16	2.313	58	5 7	70	24.840	—	—	—	—	—
27.	Turka	310	32	10 3	2.957	—	41	14 896	52	7	877	93	5·8	102	20.008	—	—	—	—	—
28.	Uścieczko	296	58	19 6	2.688	—	73	13 114	88	9	2.901	26	22·1	75	12.705	22	2	400	—	3·1
29.	Uście zielone	246	60	24·3	2.502	—	44	18 751	87	7	3.848	10	20 5	85	17 620	—	5	1.020	—	5·7
30.	Witków nowy	346	86	24 8	3.631	—	116	67.062	67	8	7.423	21	0 1	88	32.720	—	—	—	—	—
31.	Wygnanka	83	10	12 0	741	—	26	8.466	07	3	1.425	29	16 8	67	11 991	—	9	1.610	—	13·4
32.	Zagórz k. Sanoka	164	31	18 9	1.452	—	60	9.611	05	3	1.086	80	11·3	10	4 210	—	—	—	—	—
33.	Zbaraż	242	40	16·5	1.995	—	64	23 686	18	10	5.534	45	23·3	52	12 826	—	2	350	—	2·7
	Razem	8 173	1.199	14 2	76.666	27	2 419	901 053	03	292	116 919	92	13 0	2.480	663.673	14	61	15 150	—	2 3
	II. grupa razem	10.601	1.512	14 2	94.886	27	3.171	1,545.480	96	419	271.715	64	17 0	3 236	1,010.812	97	77	19.590	—	1·9
	III. grupa: Spółki liczące niżej 10% członków-rękodz.																			
	A) Okrąg Izby handlowej krakowskiej.																			
32.	Spółki w miastach i miasteczkach	12.142	354	2 9	81.343	36	4.379	3,446.572	05	224	161.492	65	5·0	3.161	1,449.989	42	60	28.315	—	2·0
	B) Okrąg Izb handl. lwowskiej i brodzkiej.																			
49.	Spółek w miastach i miasteczkach	13.576	751	5 5	130.168	68	3.620	1,470.701	35	223	99.386	85	7·0	3 837	973 728	60	26	5.770	—	0·5
	III. grupa razem	25.718	1.105	4 3	211.512	04	7.999	4,917.273	40	447	260.879	50	5·2	6 998	2,423.718	02	86	34.085	—	1·4
	Sumaryusz.																			
	A) Okrąg Izby handl. krakowskiej.																			
47.	Spółek o. i p.	15.765	1.167	7 4	117.117	36	5.668	4,456.457	38	478	404.130	78	9·07	4.422	2,020.723	36	111	46.085	—	0 02
	B) Okrąg Izb handl. lwowskiej i brodzkiej.																			
99.	Spółek o. i p.	25.361	3.246	13 0	240.335	49	7.430	2,858.024	59	732	276.106	68	9 9	7.732	1,981.323	74	155	42.510	—	2·19
46.	Spółek w całej Galicyi ogółem	41.126	4.413	10 8	357.452	85	13.098	7,314.481	97	1.210	680 237	46	9 3	12.154	4,002.047	10	266	88.595	—	2 21

Przemysłowe Spółki wytwórcze (zarobkowo-gospodarcze) w Galicyi podług stanu z końcem 1909.

L. porz.	Miejscowość	Firma	Rok założenia	Liczba członków	Wys. wypł. w r. 1909 dywidendy	Stan bierny												Stan czynny													
						Udziały		Fund. rez.		Długi Tow.		Czysty zysk		Reszta poz.		Razem		Gotówka		Kred. udziel.		Wartość towarów i inwent.		Nieruch.		Straty		Reszta poz.		Razem		Sprzedaż tow. w r. 1909	
						K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	w kor.	
	A) Stowarzyszenia należące do Związku																														
	Stow. zarob. i gosp. we Lwowie:																														
1.	Brody	Tow. prod. zarobk. szewców	1903	22	7	162	—	5	36	59	58	268	34	—	—	495	28	495	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	495	28	28.837	79	
2.	Gliniany	Tow. tkackie	1885	17		16.141	70	2.132	54	32.670	58	2.626	23	1.112	09	54.683	14	27	52	28.458	47	24.478	97	—	—	—	—	1.718	18	54.683	14	39.887	05	
3.	Kalwarya zebrz.	Tow. stolarzy	1895	87		5.590	82	10.594	12	55.987	89	268	09	3.909	48	76.350	40	417	11	35.063	70	32.100	79	5.800	—	—	—	2.968	80	76.350	40	17.160	26	
4.	Kańczuga	Tow. dla wyrobów druciarsk.	1907	55		2.000	80	3.312	05	8.621	19	45	04	—	—	13.979	08	1.964	75	3.748	45	7.342	30	—	—	—	—	923	58	13.979	08	8.031	81	
5.	Kęty	Spółka szewska	1906	40	6	4.182	73	556	17	1.563	65	2.040	56	554	30	8.897	41	224	40	4.641	22	4.031	79	—	—	—	—	—	—	8.897	41	35.420	78	
6.	Koma no	Tow. tkaczów	1886	42		1.915	19	77	85	3.717	87	—	—	32	27	5.743	18	1	61	1.552	78	1.612	50	—	—	1.775	87	800	42	5.743	18	—	—	w likwid.
7.	Korczyna	Tow. tkaczy pod op. św. Sylwestra	1882	122	5	32.106	10	4.580	76	76.310	89	—	—	71	18	113.068	93	764	36	26.396	73	43.843	71	34.155	—	7.909	13	—	—	113.068	93	115.581	63	
8.	Kraków	Związek handl. przem. katol. krawców	1887	70		24.806	71	11.644	28	90.743	02	2.212	15	1.174	53	130.580	69	5.478	44	27.855	16	40.132	43	—	—	—	—	57.114	66	130.580	69	190.589	91	
9.	Krosno	Tkalnia mech. „Krosno“	1891	105		48.470	—	—	—	364.670	—	—	—	530	—	413.670	—	6.502	—	69.289	—	240.022	—	84.343	—	8.520	—	4.994	—	413.670	—	217.440	—	daty za r. 1908
10.	„	Tow. wyrobu i sprz. szat liturg.	1889	47		34.470	21	13.432	31	128.435	07	1.520	94	3.820	79	181.679	32	280	21	36.670	70	110.613	55	29.106	45	—	—	5.008	41	181.679	32	60.397	—	
11.	Lwów	Tow. dost. rękodz. dla armii	1899	56	6	25.601	69	2.885	26	400	—	1.509	21	—	—	30.396	16	2.613	—	27.283	16	500	—	—	—	—	—	—	—	30.396	16	—	—	
12.	Myślenice	Tow. kapeluszników	1884	47		1.871	89	1.199	17	15.398	66	—	—	211	92	18.681	64	164	62	1.387	78	16.339	64	517	45	227	85	44	30	18.681	64	19.515	15	
13	Radymno	Tow. powroźnicze	1908	100	6	20.719	27	22.523	24	60.638	61	1.147	54	73	38	105.101	84	7.433	83	29.013	49	41.204	52	26.100	—	—	—	1.350	—	105.101	84	119.926	80	
14.	Stary Sącz	Tow. kuśnierzy i białosk.	1908	20	6	955	—	56	—	4.000	—	294	29	—	—	5.305	29	9	29	3.600	—	—	—	—	—	—	—	1.696	—	5.305	29	5.550	57	
15.	Sułkowice	Spółka kowalska	1888	71		20.610	—	27	—	—	—	429	—	—	—	21.066	—	840	—	3.727	—	10.999	—	4.139	—	—	—	1.361	—	21.066	—	4.255	—	daty za r. 1908
16.	Świątniki górne	Spółka ślusarska	1903	135	10	15.207	40	9.053	—	23.714	41	4.927	17	1.254	04	54.156	02	1.468	32	22.324	63	17.216	80	3.287	—	—	—	9.859	27	54.156	02	66.173	26	
17.	Tarnopol	Tow. stolarskie		?		3.272	02	—	—	44.755	47	—	—	—	—	48.027	49	129	50	13.425	95	34.258	52	—	—	213	52	—	—	48.027	49	—	—	
18.	„	Związek piekarzy		35		1.421	—	1.075	—	23.150	82	29	25	1.711	—	27.387	07	3.049	58	13.635	74	10.701	75	—	—	—	—	—	—	27.387	07	—	—	
19.	Tyśmienica	Tow. kuśnierzy i białosk.		63	8	2.297	—	8.767	—	177.928	—	1.932	—	3.346	—	194.270	—	885	—	155.179	—	36.006	—	—	—	—	—	2.200	—	194.270	—	149.000	—	daty za r. 1908
20.	Złoczów	Spółka szewców		25		1.320	—	50	—	—	—	189	—	—	60	1.559	60	1.559	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.559	60	13.405	50	
		Suma A)		1159		263.121	53	91.971	11	1,112.765	71	19.449	21	17.800	98	1,505.098	54	34.308	42	503.252	96	671.404	27	187.447	90	18.646	37	90.038	62	1,505.098	54	1,091.172	51	
	B) Stowarzyszenia nienależące do Związku																														
	Stow. zarob. i gosp. we Lwowie:																														
1.	Andrychów	Chrześć. Tow. tkaczów	1898	114	—	1.817	—	1.848	—	14.502	—	807	—	80	—	19.054	—	579	—	3.388	—	12.631	—	—	—	—	—	2.456	—	19.054	—	24.602	—	w likwidacyi
2.	Kosów	Tow. tkackie	—	47	8%	6.020	40	2.048	68	4.967	64	876	46	—	—	13.913	18	1.166	18	—	—	6.218	—	6.529	—	—	—	—	—	13.913	18	—	—	daty za r. 1908
3.	Kraków	Introligat. związk.	—	—	—	585	—	—	—	3.393	89	—	—	—	—	3.978	89	43	24	296	50	2.892	72	—	—	746	43	—	—	3.978	89	—	—	daty za r. 1908
4.	„	Tow. dostawy obuwia	1901	283	—	21.596	—	—	—	—	—	—	—	720	66	22.316	66	18.063	68	—	—	3.590	90	—	—	485	28	176	80	22.316	66	55.589	83	
5.	Lwów	I. Ska szewców celem dostawy obuwia	1902	12	—	1.200	—	16	—	—	—	161	28	10	—	1.387	28	203	14	—	—	1.123	69	—	—	—	—	60	45	1.387	28	—	—	
6.	Maków	Związek handl. przem.	1902	66	—	971	73	—	—	794	79	—	—	134	35	1.900	87	—	—	—	—	1.572	92	—	—	287	95	40	—	1.900	87	—	—	
7.	Nakonecznek. Jaw.	Spółka gospod. handlowa		60	—	424	—	370	—	—	—	113	—	—	—	907	—	697	—	20	—	—	—	—	—	—	—	190	—	907	—	—	—	
8.	Przemyśl	Zinoczyj Trud	1906	40	6%	1.140	—	28	—	2.165	24	729	16	126	40	4.188	80	701	37	2.192	13	1.161	13	—	—	—	—	134	17	4.188	80	8.775	21	należy do Sojuza rew.
9	Rychwałd	Spółka tkacka	1891	33	6%	1.702	19	797	92	4.590	72	209	43	1.072	44	8.372	70	525	52	1.958	18	2.855	46	3.033	54	—	—	—	—	8.372	70	5.915	65	
10.	Stary Sącz	Towarzystwo szewców	1907	20	6%	525	—	41	38	1.121	—	419	22	—	—	2.106	60	1.185	60	—	—	—	—	—	—	—	—	921	—	2.106	60	19.059	63	
11.	Tyśmienica	Tow. szewców i garbarzy	1898	21	—	555	—	651	33	2.148	58	—	—	14	84	3.369	75	482	67	2.370	—	311	39	—	—	64	96	140	73	3.369	75	—	—	
12.	Wiązownica	Tow. dla wyrobów koszyk.	1892	107	8%	15.865	95	6.997	61	10.000	—	1.978	87	—	—	34.842	43	3.195	69	10.000	—	1.581	21	—	—	—	—	20.065	53	34.842	43	—	—	
13.	Witków Nowy	Towarzystwr szewców	1893	51	6%	411	20	83	74	1.000	—	154	96	—	—	1.649	90	49	15	822	90	3	28	—	—	—	—	774	57	1.649	90	16.438	90	
14.	Złoczów	Towarzystwo szewców	1908	24	6%	492	—	48	—	—	—	74	64	—	—	614	64	459	30	155	34	—	—	—	—	—	—	—	—	614	64	16.171	74	
15.	Lwów	Trud	1901	333	3%	15.086	72	1.628	70	168.207	88	—	—	11.130	47	196.053	77	327	48	17.182	24	31.052	73	131.647	61	8.895	76	6.947	95	196.053	77	58.280	11	należy do Sojuza rew.
16.	„	Towarystwo dla roz. sztuk	1898	165	—	2.747	10	861	36	16.935	24	—	—	5.446	06	25.989	76	498	—	20.401	22	—	—	—	—	960	81	4.129	73	25.989	76	—	—	należy do Sojuza rew.
		Suma B)		1 376		71.139	29	15.420	72	229.826	98	5.524	02	18.735	22	340.646	23	28 177	02	58.786	51	64.994	43	141.210	15	11.441	19	36.036	93	340.646	23	204.833	07	
		Suma A)		1.159		263.121	53	91.971	11	1.112.765	71	19.449	21	17.800	98	1,505.098	54	34.308	42	503.252	96	671.404	27	187.447	90	18.646	37	90.038	62	1,505.098	54	1,091.172	51	
		Ogółem		2.335		334.260	82	107.391	83	1,342.592	69	24 973	23	36.536	20	1,845.744	77	62.485	44	562.039	47	736.398	70	328.658	05	30.087	56	126.075	55	1,845.744	77	1,296.005	58	

Maszyny, pożyczki i subwencye państwowe

dla Spółek i Korporacyi przemysł. w Galicyi.

Liczba porząd.	Firma	Ilość członków	Otrzymała z funduszów państwowych		
			Maszyny skredytow. o wartości	Pożyczkę gotówkową	Subwencyę bezzwrotną
			w Koronach		
1	Towarzystwo szewców w Starym Sączu	29	890	—	—
2	Towarzystwo produk. szewców Brody	22	1.000	—	—
3	Stow. cechu szewskiego, Dobczyce	93	541	—	—
4	Stow. cechu szewskiego, Drohobycz	238	2.887	—	—
5	Tow. stolarzy, Kalwarya zebrz.	75	—	—	—
6	Tow. dla wyrobów druciarskich, Kańczuga	55	21.000	—	—
7	Zgromadz. Sióstr Miłosierdzia, Kraków	—	459	—	—
8	Związek handl.-przem. katol. krawców, Kraków . . .	71	—	10.000	—
9	I. galic. i wielkiego Ks. Krak. Tow. dostaw. rękodz. dla c. k. armii, Lwów . . .	46	3.000	—	—
10	Stowarz. kobiet „Pomoc Przemysłowa“, Lwów . . .	109	2.928	—	—
11	I. Spółka szewska dostawy obuwia dla c. k. armii i c. k. obrony kraj., Lwów . . .	20	1.200	—	—
12	Wydział krajowy (kurs szewski) Lwów	—	4.842	—	—
13	Tow. kapeluszn., Myślenice . .	47	4.248	10 000	—
14	Tow. powroźnicze, Radymno .	81	1.600	15.000	—
15	Spółka kowalska, Sułkowice .	120	20.500	—	—
16	Spółka ślusarska, Świątniki .	80	—	600	7.000
17	Tow. PP. Ekonomek, Tarnopol	—	354	—	—
18	Tow. stolarskie, Tarnopol . .	41	18.500	—	—
19	Tow. garbarzy z Uhnowa i szewców z Witkowa, Uhnów i Witków	155	—	—	—
20	Spółka związkowa szewców dla dostaw wojskowych, Złoczów	74	1.522	—	—
	Razem .	1.356	85.471	35.600	7.000

WYKAZ

Stowarzyszeń przemysłowych i ich członków.

A) Okrąg Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie.

Powiat	Miejscowość	L. porz.	Stowarzyszenie	Ogólna ilość członków	Uwaga
Chrzanów	Alwernia	1	rękodzielników i kupców . .	60	
	Chrzanów	2	piekarzy i cukierników . .	47	
		3	krawców i połączonych zawodów	74	
		4	ślusarzy, kowali, stolarzy etc. .	86	
		5	szewców	121	
		6	rzeźników	49	
	Jaworzno	7	kupców	144	
		8	zjednoczonych rękodzielników .	131	
	Krzeszowice	9	rękodzielników	80	
		10	kupców	80	
				872	
Kraków miasto	Kraków	1	cech blacharzy	74	
		2	cech bronzowników, kotlarzy i mosiężników	16	
		3	cech fryzyerów, golarzy, perukarzy	92	
		4	cech introligatorów . . .	33	
		5	cech kaflarzy	14	
		6	cech kapeluszników, rękawiczników etc.	24	
		7	cech kominiarzy	12	
		8	cech kowali, rymarzy, stelmachów, siodlarzy, lakierników powoz.	37	
		9	cech malarzy pokojowych i szyldowych	57	
		10	cech piekarzy białych . . .	25	
		11	cech pokostników i lakierników	48	
		12	cech ślusarzy, nożowników, rusznikarzy i pilnikarzy . .	37	
		13	cech stolarzy i bednarzy . .	92	
		14	cech szczotkarzy i powroźników	14	
		15	cech szklarzy	30	
		16	cech tapicerów i wyrabiających pościel	54	
		17	cech zegarmistrzów, rytowników, mechaników i optyków .	66	
		18	cech złotnikow i jubilerów .	39	
		19	cech kamieniarzy	8	
		20	cech murarzy, cieśli, studniarzy i brukarzy	58	
		21	cech kuśnierzy	39	
		22	cech miodosytników . . .	5	
		23	cech krawców	332	

Powiat	Miejscowość	L. porz.	Stowarzyszenie	Ogólna ilość członków	Uwaga
Kraków miasto	Kraków	24	cech instalatorów	42	
		25	cech cukierników i piernikarzy .	36	
		26	cech szewców	320	
		27	cech rzeźników i masarzy . .	98	
				1702	
Kraków powiat	Grzegórzki	1	kowali, podkowaczy, stelmachów	7	
				7	
Dąbrowa	Dąbrowa	1	rękodzielników	—	
	Szczucin	2	rękodzielników	—	
				—	
Mielec	Mielec	1	Dział I.	—	
		2	Dział II.	84	
		3	Dział III.	—	
	Radomyśl	4	Zjednoczonych rękodzielników .	67	
				151	
Kolbuszowa	Sokołów	1	drzewne	54	
		2	masarzy i innych . . .	128	
				184	
Tarnobrzeg	Baranów	1	zbiorowe.	22	
	Dębowiec	2	szewców.	31	
	Rozwadów	3	rękodzielników grupy II. . .	77	
		4	murarzy	—	
	Tarnobrzeg	5	cech II.	70	
		6	rękodzielników grupy III. . .	40	
	Żabno	7	zbiorowe	54	
				294	
Nisko	Nisko	1	zjednoczonych rękodzielników .	249	
	Ulanów	2	handlarzy	—	
		3	rękodzielników	—	
				249	
Biała	Oświęcim	1	budowlane	60	
		2	konsumcyjne	69	
		3	szewców, krawców etc. . .	58	
	Kęty	4	szewców i garbarzy . . .	128	
		5	krawców i kuśnierzy . . .	33	
		6	zbiorowe stolarzy i kowali .	81	
		7	piekarzy, młynarzy, piernikarzy i cukierników	16	
		8	rzeźników i masarzy . . .	15	
	Biała	9	Genossenschaft der metallverarbeitenden Gewerbe . .	37	
		10	Genossenschaft der holzverarbeitenden Gewerbe . . .	35	
		11	Genossenschaft der Bäcker .	27	
		12	„ der Fleischer und Selcher	81	

Powiat	Miejscowość	L. porz.	Stowarzyszenie	Ogólna ilość członków	Uwaga
Biała	Biała	13	Genossenschaft der Tischler	37	
		14	krawców, kuśnierzy, kapeluszników, rękawiczników i modniarek	62	
		15	szewców	—	
				739	
Wadowice	Andrychów	1	szewców	40	
		2	zjednoczonych rękodzielników	29	
		3	piekarsko-młynarskie	31	
		4	kupców, kramarzy i farbiarzy	163	
		5	garncarzy	20	
		6	kowali etc.	89	
	Zembrzyce	7	rękodzielników	69	
	Kalwarya	8	rzeźników	47	
		9	zjednoczonych rękodzielników	—	
		10	kramarzy kupców itd.	207	
	Lanckorona	11	rękodzielników	14	
	Wadowice	12	krawców	33	
		13	rzeźników i masarzy	26	
		14	szewców	44	
		15	kupców	214	
		16	stolarzy	52	
		17	piekarzy	12	
		18	zjednoczonych rękodzielników	28	
	Zator	19	zjednoczonych rękodzielników	66	
		20	kupców	91	
				1.185	
Myślenice	Jordanów	1	szewców	17	
		2	gospodar.-szynkarskie	74	
		3	zbiorowe	—	
	Maków	4	zbiorowe	112	
		5	kupców	—	
	Myślenice	6	gospodar.-szynkarskie	80	
		7	rękodzielników grupy II.	45	
		8	szewców	—	
		9	kupców	194	
	Rudnik	10	rękodzielników	65	
				585	
Wieliczka	Dobczyce	1	szewców	120	
		2	cech wielki	86	
	Gdów	3	zbiorowe	23	
	Wieliczka	4	cech wielki	38	
		5	szewców	42	
		6	rzeźników	—	
				309	
Podgórze	Piaski wielkie	1	rzeźników i masarzy	70	
	Podgórze	2	cech zbiorowy	145	
	Skawina	3	cech zbiorowy	88	
				303	

Powiat	Miejscowość	L. porz.	Stowarzyszenie	Ogólna ilość członków	Uwaga
Bochnia	Bochnia	1	cech szewski	44	
		2	rękodzielników	168	
		3	handlarzy	—	
	Wiśnicz	4	rękodzielników	21	
				233	
Brzesko	Brzesko	1	rękodzielników	115	
		2	gosp. szynk. i kupców . .	414	
	Wojnicz	3	kupców i handlarzy . . .	236	
		4	rękodzielników	165	
				930	
Tarnów	Ryglice	1	rękodzielników	93	
	Tuchów	2	szewców	43	
		3	cech wielki	30	
	Tarnów	4	krawców	139	
		5	cech wielki	31	
		6	rzeźników i masarzy . . .	57	
		7	piekarzy i piernikarzy . .	48	
		8	stolarzy	45	
		9	ogniowe	47	
		10	szynkarzy, kawiarzy, restaur. .	102	
		11	malarzy etc.	27	
		12	szewców	128	
		13	fiakrów	71	
	Szczucin	14	rękodzielników	69	
				930	
Pilzno	Brzostek	1	cech wielki	37	
		2	cech szewski	40	
	Jodłowa	3	rękodzielników	42	
	Pilzno	4	rękodzielników	36	
		5	krawców i połączonych rękodzieł	15	
		6	kupców	–	
				160	
Ropczyce	Dębica	1	rękodzielników	108	
	Ropczyce	2	„	84	
	Sędziszów	3	„	88	
				280	
Jasło	Kołaczyce	1	szewców	85	
	Jasło	2	szewców	54	
		3	krawców	40	
		4	rzeźników i masarzy . . .	41	
		5	metalowców	35	
		6	zbiorowe rękodzielników . .	77	
	Żmigród	7	rękodzielników	80	
				412	

Powiat	Miejscowość	L. porz.	Stowarzyszenie	Ogólna ilość członków	Uwaga
Rzeszów	Błażowa	1	kupców	106	
		2	rękodzielników i przemysłowców	—	
	Głogów	3	kupców	169	
		4	rzeźników	29	
	Rzeszów	5	przemysłowe grupa IX. . .	73	
		6	„ „ VII. . .	37	
		7	„ „ V. . .	51	
		8	kupców	—	
		9	krawców	50	
		10	szewców grupy III. . .	61	
		11	kupców	208	
		12	kupców	705	
		13	rzeźników	—	
		14	budowlane grupa VI. . .	69	
		15	piekarzy grupa VIII. . .	27	
				1.585	
Strzyżów	Czudec	1	zbiorowe	26	
	Frysztak	2	zbiorowe . . . . , .	31	
	Strzyżów	3	rękodzielników	—	
				57	
Łańcut	Leżajsk	1	szewców, krawców . . .	27	
		2	rzeźników	30	
		3	grupy budowlanej . . .	36	
		4	kupców, i gospodnio-szynkarskie	299	
	Łańcut	5	szewców, rymarzy i garbarzy	17	
		6	kowali grupa V. . . .	37	
		7	kupców	146	
		8	rzeźników	—	
		9	krawców	22	
	Żołynia	10	szewców	54	
		11	kupców	85	
	Żołynia miasto	12	rękodzielników	15	
				768	
Przeworsk	Kańczuga	1	rękodzielników	90	
		2	kupców	206	
	Przeworsk	3	kupców	320	
		4	szewców	43	
		5	kowali stolarzy, ślusarzy itd. .	55	
		6	rzeźników i masarzy . . .	35	
				749	
Żywiec	Milówka	1	rzeźników, restauratorów i konc. wyszynków	85 —	
		2	kupców i handlarzy . . .	84	
		3	piekarzy, młynarzy, papierników	17	
		4	kowalskie	25	
		5	zbiorowe	—	

Powiat	Miejscowość	L. porz.	Stowarzyszenie	Ogólna ilość członków	Uwaga
Żywiec	Sucha	6	rzeźników i restauratorów	59	
		7	kupców	155	
		8	piekarzy	14	
		9	zbiorowe	51	
	Żywiec	10	krawców	47	
		11	kupców	363	
		12	rzeźników i masarzy	85	
		13	zbiorowe	89	
		13	szewców	70	
		15	kowali	—	
		16	garbarzy	15	
		17	piekarzy, młyn., piernikarzy etc.	42	
				1.201	
Limanowa	Mszana dolna	1	rękodzielników i przemysłowców	67	
	Limanowa	2	rękodzielników i przemysłowców	52	
				119	
Nowy Targ	Nowy Targ	1	kupców i szynkarzy	283	
		2	kupców	464	
		3	zjednoczonych rękodzielników	197	
	Zakopane	4	cech rękodzieln. i przemysł.	128	
				1.072	
Nowy Sącz	Muszyna	1	zbiorowe	68	
	Nowy Sącz	2	zbiorowe	59	
		3	„	51	
		4	rzeźników	48	
		5	cech wielki	110	
	Stary Sącz	6	szewsko-garbarskie	63	
		7	cech wielki	125	
				524	
Grybów	Bobowa	1	I. koło rękodzielników	—	
		2	II. „ „	41	
	Ciężkowice	3	przemysłowe II. koła	19	
		4	„ I. koła (kupcy, handlarze)	43	
	Grybów	5	„ III. koła	39	
		6	kupcy koło I.	208	
		7	rzeźnicy koło II.	73	
				423	
Gorlice	Biecz	1	rzeźników i masarzy	22	
		2	piekarzy	9	
		3	kupców	176	
		4	rękodzielników	28	
		5	zbiorowe	27	
	Gorlice	6	szewców i rymarzy	40	
		7	kuśnierzy i garbarzy	18	
		8	krawców	36	
		9	różnorodzajowych przemysłów	34	

Powiat	Miejscowość	L. porz.	Stowarzyszenie	Ogólna ilość członków	Uwaga
Gorlice	Gorlice	10	rzeźników i masarzy	24	
		11	piekarzy	—	
		12	kowali	—	
		13	kupców	364	
		14	handlarzy	—	
		15	szynkarzy	191	
				971	

B. Okręgi Izb handlowych i przemysłowych we Lwowie i Brodach.

Lwów — miasto	Lwów	1	bednarzy i garncarzy	16	
		2	blacharzy	137	
		3	budowniczych	—	
		4	cukierników	36	
		5	drukarzy	43	
		6	fiakrów	287	
		7	fryzyerów	184	
		8	introligatorów	109	
		9	kominiarzy	93	
		10	kowali	51	
		11	krawców	469	
		12	malarzy pokojowych i lakier.	—	
		13	murarzy i cieśli	85	
		14	piekarzy, młynarzy	73	
		15	rymarzy, siodlarzy	99	
		16	rzeźników, masarzy	296	
		17	ślusarzy	205	
		18	stolarzy	209	
		19	szklarzy i parasolników	62	
		20	szewców	596	
		21	gospodnio-szynkarskie	782	
		22	złotników, rytowników	99	
		23	zegarmistrzów	45	
		24	agentów handlowych	—	statut niezatw.
		25	droguistów	—	„ „
				3.976	
			Według wykazu Izby Stowarzyszeń rękodzielniczych było		
		1	blacharzy, bronzowników, mosiężników i rękawiczników	145	
		2	cukierników i t. d.	40	
		3	fryzyerów i perukarzy	181	
		4	introligatorów, szczotkarzy, tokarzy i t. d.	114	
		5	kowali, stelmachów i t. d.	56	
		6	murarzy, cieśli, kamieniarzy	85	
		7	piekarzy	81	
		8	rymarzy i tapicerów	107	
		9	rzeźników i masarzy	336	
		10	zegarmistrzów i t. d.	55	
		11	złotników i t. d.	99	
				1.299	

Powiat	Miejscowość	L. porz.	Stowarzyszenie	Ogólna ilość członków	Uwaga
Bóbrka	Bóbrka	1	rękodzielników	166	
	Chodorów	2	„	44	
				210	
Bohorodczany	Sołotwina	1	kupców	—	
		2	rękodzielników	96	
	Bohorodczany	3	szewców	15	
		4	kupców i handlarzy . . .	—	
		4	rękodzielników	63	
	Łysiec	6	„	31	
				205	
Borszczów	Borszczów	1	kupców	—	
		2	krawców etc.	81	
		3	kowali, stolarzy . . .	—	
	Skała	4	rękodzielników	—	
	Mielnica	5	kupców	—	
		6	krawców, szewców . . .	39	
		7	kowali, stolarzy . . .	119	
				239	
Brody	Brody	1	budowniczych „Praca“ . .	53	
		2	szewców, rymarzy etc. . .	69	
		3	krawców, fryzyerów . . .	90	
		4	ślusarzy, blacharzy . . .	49	
		5	piekarzy, rzeźników . . .	81	
	Załoźce	6	rękodzielników	85	
	Podkamień	7	„	56	
				483	
Brzeżany	Brzeżany	1	rękodzielników	130	
		2	szewców	121	
	Kozłów	3	rękodzielników	45	
				296	
Brzozów	Brzozów	1	rękodzielników	356	
	Dynów	2	rękodzielników	—	
				356	
Buczacz	Buczacz	1	rękodzielników	83	
		2	szewców	56	
	Jazłowiec	3	rękodzielników	48	
	Monasterzyska	4	rękodzielników	115	
	Potok złoty	5	rękodzielników	42	
				344	
Cieszanów	Cieszanów	1	rękodzielników	71	
	Narol	2	rękodzielników	42	
	Lubaczów	3	rękodzielników	75	
	Oleszyce	4	rękodzielników	50	
				238	

Powiat	Miejscowość	L. porz.	Stowarzyszenie	Ogólna ilość członków	Uwaga
Czortków	Czortków	1	szewców, krawców	82	
		2	piekarzy, rzeźników	50	
		3	kowali. stolarzy	65	
	Jagielnica	4	rękodzielników	64	
				261	
Dobromil	Dobromil	1	rękodzielników	430	
				430	
Dolina	Dolina	1	szewców, kowali	114	
		2	rzeźników, stolarzy, krawców	76	
	Bolechów	3	budowniczych, stolarzy, ślusarzy	58	
		4	szewców, krawców	31	
				279	
Drohobycz	Drohobycz	1	szewców, garbarzy	166	
		2	krawców, fryzyerów	139	
		3	blacharzy, ślusarzy	221	
		4	piekarzy, rzeźników	124	
		5	stolarzy, rymarzy	154	
		6	gospodnio-szynkarskie	—	
				804	
Gródek	Gródek	1	kupców	—	
		2	szewców i garbarzy	90	
		3	kowali, stolarzy	59	
		4	tkaczy, murarzy	32	
		5	krawców, golarzy	—	
		6	rzeźników, piekarzy	56	
	Janów	7	kupców	—	
		8	rękodzielników	77	
				314	
Horodenka	Czernelica	1	rękodzielników	33	
		2	kupców	—	
	Horodenka	3	ręk., kowali, stolarzy	82	
		4	kuśnierzy, piekarzy	—	
		5	szewców, krawców	43	
	Obertyn	6	rękodzielników	63	
		7	kupców	—	
				221	
Husiatyn	Husiatyn	1	rękodzielników	86	
	Kopyczyńce	2	rękodzielników	147	
		3	szewców	60	
				293	

Powiat	Miejscowość	L. porz.	Stowarzyszenie	ogólna ilość członków	Uwaga
Jarosław	Jarosław	1	szewców, fryzyerów	69	
		2	stolarzy, krawców	69	
		3	blacharzy, ślusarzy	79	
		4	rzeźników, piekarzy	86	
		5	gospodnio-szynkarskie	—	
		6	rękodzielników	119	
		7	rękodzielników	—	
		8	rękodzielników	—	
				422	
Jaworów	Jaworów	1	stolarzy, kowali	56	
		2	rzeźników, piekarzy	52	
		3	szewców, krawców	58	
	Krakowiec	4	rękodzielników	27	
	Wielkie oczy	5	rękodzielników	29	
		6	kupców	—	
				222	
Kałusz	Kałusz	1	rękodzielników	131	
		2	szewców	28	
		3	rękodzielników	51	
				210	
Kamionka	Kamionka	1	krawców, szewców	82	
		2	kowali, stolarzy.	58	
	Busk	3	krawców, szewców	—	
		4	kowali, stolarzy	19	
	Radziechów	5	rękodzielników	94	
				253	
Kołomyja	Kołomyja	1	garncarzy	52	
		2	szewców	96	
		3	krawców, fryzyerów	126	
		4	stolarzy, tapicerów	133	
		5	kowali, ślusarzy	160	
		6	piekarzy, rzeźników	149	
		7	murarzy, malarzy	75	
		8	gospodnio-szynkarskie	108	
		9	fiakrów	98	
				997	
Kosów	Kosów	1	rękodzielników	128	
	Kuty	2	rękodzielników	87	
				215	
Krosno	Krosno	1	rękodz. „Wielki cech“	85	
		2	szewców, rzeźników	91	
				176	

Powiat	Miejscowość	L. porz.	Stowarzyszenie	ogólna ilość członków	Uwaga
Lisko	Lisko	1	rękodzielników	119	
		2	rękodzielników	73	
		3	rękodzielników	66	
				258	
Lwów	Jaryczów	1	rękodzielników	153	
	Szczerzec	2	rękodzielników	99	
	Winniki	3	rękodzielników	130	
				382	
Mościska	Mościska	1	stolarzy, kowali . . .	150	
		2	szewców, rzeźników . . .	84	
	Sądowa Wiszn.	3	rękodzielników	92	
		4	kupców	—	
				226	
Nadwórna	Nadwórna	1	rękodzielników	211	
		2	kupców, szynkarzy . . .	—	
	Delatyn	3	rękodzielników	132	
		4	kupców, szynkarzy . . .	—	
				343	
Peczeniżyn	Peczeniżyn	1	rękodzielników	—	
				—	
Podhajce	Podhajce	1	rzeźników	32	
		2	kowali, stolarzy. . . .	—	
		3	szewców, krawców . . .	135	
		4	murarzy, piekarzy . . .	—	
				167	
Przemyśl	Przemyśl	1	bud. stolarzy, murarzy . .	200	
		2	rzeźników, piekarzy . . .	195	
		3	ślusarzy, kowali . . .	143	
		4	krawców, czapkarzy . . .	146	
		5	szewców, rymarzy . . .	172	
		6	fryzyerów	41	
		7	gospodnio-szynkarskie . .	270	
	Dubiecko	8	rękodzielników	126	
				1.303	
Przemyśl	Przemyślany	1	rękodzielników	129	
	Gliniany	2	rękodzielników	67	
				196	
Przemyślany	Rawa	1	rękodzielników	96	
	Potylicz	2	rękodzielników	72	
	Niemirów	3	rękodzielników	—	
	Uhnów	4	rękodzielników	146	
				314	

Powiat	Miejscowość	L. porz.	Stowarzyszenie	ogólna ilość członków	Uwaga
Rohatyn	Rohatyn	1	krawców, szewców	120	
		2	piekarzy, rzeźników	56	
		3	stolarzy, kowali	59	
		4	szewców, krawców	47	
		5	piekarzy, rzeźników	—	
		6	stolarzy, kowali	58	
				340	
Rudki	Rudki	1	rękodzielników	49	
		2	kupców, szynkarzy	—	
	Komarno	3	szewców, rymarzy	42	
		4	krawców, stolarzy, piekarzy	48	
		5	rzeźników, kuśnierzy	139	
				278	
Sambor	Sambor	1	rękodzielników	231	
		2	szewców, rymarzy	69	
		3	gospodnio-szynkarskie	104	
				404	
Sanok	Sanok	1	rękodzielników	211	
	Bukowsko	2	rękodzielników	66	
	Rymanów	3	rękodzielników	68	
				345	
Skałat	Skałat	1	rękodzielników	86	
	Grzymałów	2	rękodzielników	77	
	Podwołoczyska	3	rękodzielników	97	
				260	
Śniatyn	Śniatyn	1	krawców, golarzy	30	
		2	kowali, stolarzy	81	
		3	piekarzy, rzeźników	46	
		4	szewców, garbarzy	51	
		5	kuśnierzy	73	
	Zabłotów	6	krawców, kuśnierzy	18	
		7	kowali, stolarzy	41	
		8	piekarzy, rzeźników	—	
		9	szewców, garbarzy	17	
				357	
Sokal	Sokal	1	rękodzielników	119	
		2	szewców	28	
	Krystynopol	3	rękodzielników	82	
	Tartaków	4	rękodzielników	38	
	Waręż	5	rękodzielników	117	
	Bełz	6	rękodzielników	80	
				464	

Powiat	Miejscowość	L. porz.	Stowarzyszenie	Ogólna ilość członków	Uwaga
Stanisławów	Stanisławów	1	krawców, kuśnierzy	189	
		2	stolarzy, introlig.	94	
		3	szewców, garbarzy	101	
		4	kowali, stolarzy	179	
		5	gospodnio-szynkarskie	137	
		6	piekarzy, rzeźników	94	
		7	budowniczych, murarzy	58	
		8	masarzy	56	
		9	fryzyerów, golarzy	38	
		10	fiakrów	98	
		11	rzeźników	—	
		12	malarzy i lakierników	—	
	Halicz	13	rękodzielników	84	
				1.128	
Stary Sambor	Stary Sambor	1	kowali, stolarzy	48	
		2	kuśnierzy, rzeźników	41	
		3	szewców, garbarzy	21	
		4	krawców, piekarzy	—	
		5	kupców, handlarzy	—	
		6	rękodzielników	60	
		7	kupców, handlarzy	—	
		8	rękodzielników	53	
		9	kupców, handlarzy	—	
		10	rękodzielników	33	
				256	
Stryj	Stryj	1	stolarzy, kowali	141	
		2	szewców, piekarzy	118	
		3	budowniczych, murarzy	24	
		4	fryzyerów, blacharzy	103	
		5	rzeźników	65	
		6	krawców, czapników	90	
		7	bednarzy	25	
		8	kuśnierzy	—	
		9	kupców, hotelarzy	—	
	Skole	10	rękodzielników	187	
				753	
Tarnopol	Tarnopol	1	ślusarzy, blacharzy	102	
		2	szewców, kuśnierzy	120	
		3	krawców, fryzyerów	91	
		4	rzeźników, piekarzy	82	
		5	stolarzy, cieśli, malarzy	119	
				514	
Tłumacz	Tłumacz	1	rękodzielników	79	
		2	kupców i szynkarzy	—	
	Niżniów	3	rękodzielników	33	
		4	kupców i szynkarzy	—	
	Chocimierz	5	rękodzielników	—	

Powiat	Miejscowość	L. porz.	Stowarzyszenie	Ogólna ilość członków	Uwaga
Tłumacz	Ottynia	6	szynkarzy, handlarzy . .	52	
	Tyśmienica	7	szynkarzy, handlarzy . .	85	
		8	kuśnierzy	86	
		9	kupców, szynkarzy . . .	—	
				335	
Trembowla	Trembowla	1	rękodzielników	92	
	Strusów	2	rękodzielników	51	
	Bukaczów	3	rękodzielników	78	
		4	szewców	63	
				284	
Turka	Turka	1	rękodzielników	100	
				100	
Zaleszczyki	Zaleszczyki	1	rękodzielników	63	
		2	krawców, szewców etc. . .	48	
	Tłuste	3	rękodzielników	93	
	Uścieczko	4	rękodzielników	44	
				248	
Zbaraż	Zbaraż	1	kowali, ślusarzy . . .	50	
		2	stolarzy, cieśli	15	
		3	krawców, rzeźników . . .	41	
		4	szewców	54	
				160	
Zborów	Zborów	1	rękodzielników	101	
				101	
Złoczów	Złoczów	1	rękodzielników	208	
		2	szewców, garbarzy . . .	53	
				261	
Żółkiew	Żółkiew	1	rękodzielników	194	
		2	kupców, szynkarzy . . .	—	
	Glińsko	3	garncarzy	56	
	Kulików	4	rękodzielników	41	
		5	szewców	88	
		6	kupców, szynkarzy . . .	—	
	Mosty wielkie	7	rękodzielników	111	
				490	
Żydaczów	Żydaczów	1	rękodzielników	33	
	Mikołajów	2	rękodzielników	—	
		3	garncarzy	—	
		4	kupców, kramarzy . . .	—	
	Rozdół	5	rękodzielników	85	
		6	szewców	96	
				214	

Sprawozdanie Wydziału krajowego

w przedmiocie utworzenia krajowego Patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu.

Treść:

str.

WSTĘP 1

I. Współdzielcza i publiczna akcya dla popierania drobnego przemysłu w krajach zachodniej i środkowej Europy (z wyłączeniem Austryi) 4

1. Niemcy 4
   A. Assocyacya gospodarcza 4
   B. Popieranie rękodzieła przez Państwo 9
2. Belgia 9
   A. Assocyacya gospodarcza 9
   B. Popieranie drobnego przemysłu przez Państwo 10
3. Francya 11
4. Włochy 12
5. Inne kraje zachodnio i środkowo-europejskie:
   Szwajcarya, Luksemburg, Dania, Rumunia, Holandya . . . 13

II. Akcya publiczna dla popierania drobnego przemysłu w Austryi 16

   A. Akcya państwowa 16
1. Krzewienie wiadomości o nowych sposobach produkcyi i jej środkach pomocniczych 16
2. Popieranie przemysłowych Spółek wytwórczych 17
3. Pośrednictwo w uzyskiwaniu i rozdziale publicznych dostaw . . 18
4. Akcya kredytowa 20
   B. Akcya krajowa. 20
1. Krajowe instytuty technologiczne 20
2. Organizacya kredytu dla drobnego przemysłu 21
3. Akcya Sejmów i Wydziałów krajowych. 22
   a) Morawy 23
   b) Czechy 23
   c) Austrya dolna. 25
   d) Inne kraje austryackie 26

III. Dotychczasowa akcya krajowa dla popierania drobnego przemysłu w Galicyi 26

1. Ogólny rzut oka na przeszłość 26
2. Szkolnictwo przemysłowe 29
   a) Szkoły przemysłowe uzupełniające. 29
   b) Krajowe szkoły i warsztaty zawodowo-przemysłowe . . . 29
   c) Subwencye krajowe dla szkół przemysłowych 29
   d) Szkoły handlowe 29

str.
3. Kredyt 30
a) Krajowy stały Fundusz przemysłowy 30
b) Krajowy fundusz inwestycyjny 35
c) Fundacya im. Felicyi Maryi dw im. z hr. Golejewskich Czarkowskiej 35
d) Miejskie fundusze pożyczkowe i zapomogowe dla rękodzielników 36
e) Towarzystwa zaliczkowe 37
f) Spółki oszczędności i pożyczek 39
g) Spółki kredytowe rękodzielnicze 39
h) Spółki fakturowe 41
4. Organizacya pracy i zbytu 44
a) Kursy majsterskie 44
b) Zaopatrzenie drobnych przemysłowców w motory, maszyny i inne ulepszone środki pracy produkcyjnej 48
c) Przemysłowe Spółki wytwórcze 49
d) Krajowy Związek przemysłowy we Lwowie 50
e) Liga pomocy przemysłowej we Lwowie 51
5. Przełomowe położenie 52

IV. Program dalszej akcyi krajowej dla popierania drobnego przemysłu 53

A. Krajowy Patronat rękodzieł i drobnego przemysłu, jego potrzeba i ogólne stanowisko 53
B. Zadania szczegółowe. 56
1. Patronat jako centralny organ krajowy 56
2. Badanie i wyjaśnianie stosunków, warunków pracy i potrzeb drobnego przemysłu 58
3. Organizacya kredytu dla drobnego przemysłu 58
a) Przewodnie zasady 59
b) Formy organizacyi lokalnej 60
α) Przemysłowe Spółki oszczędnościowo-kredytowe . . 61
β) Związki kredytowe dla popierania drobnego przemysłu 64
γ) Koła kredytowe 66
c) Krajowa centralna organizacya kredytowa dla drobnego przemysłu 67
4. Popieranie technicznego postępu drobnego przemysłu . . . 68
5. Ulepszenie administracyi drobnych przedsiębiorstw . . . 70
6. Ułatwianie zbytu wyrobów drobnego przemysłu 70
7. Popieranie współdzielczej organizacyi 72
8. Współdziałanie z zawodowemi stowarzyszeniami przemysłowemi 73

Konkluzye 74

Alegaty:

I. Sprawozdanie Dr. Edwarda Taylora z podróży po Bawaryi, Wirtembergii i Belgii . . . . . str. 1—43
II. Sprawozdanie Dr. Franciszka Stefczyka z podróży do Moraw, Czech i Austryi dolnej . . . . . str. 1—40
III. Wykaz wartości maszyn, pożyczek i zasiłków, udzielonych z państwowych funduszów dla drobnego przemysłu.
IV. Wydatki na cele przemysłowe w budżetach krajowych w latach 1887—1910.
V. Rozdział zasiłków na cele przemysłowe z dotacyi na zasiłki bezzwrotne (Rubr. XII. p. 177 wyd.).
VI. Szkolnictwo przemysłowe w budżetach krajowych w latach 1887—1910.
VII. Obrót pożyczek w stałym funduszu przemysłowym w latach 1887—1910.
VIII. Fundacye stypendyjne i pożyczkowe na cele przemysłowe pod zarządem kraju.

1. Fundacya im Feliksy Maryi dw. im. z hr. Golejewskich Czarkowskiej.
   A. Pożyczki
   B. Stypendya.
2. Fundacya stypendyjna Wystawy krajowej rolniczo - przemysłowej z 1877 roku.
3. Fundacya im. śp. Teofila i Pauliny małż. Adamskich.
4. Fundacya Franciszka Steczkowskiego z Jasła.
5. Fundacya stypendyjna im. stowarzyszenia oszcz i kred. urzędników i służby kolei Karola-Ludwika.
6. Fundacya przemysłowa ks. Wojciecha Michny.

IX. Miejskie fundusze pożyczkowe i zapomogowe dla rękodzielników.
X. Towarzystwa zaliczkowe ze znacznym udziałem rękodzielników.
XI. Spółki oszczędności i pożyczek w miastach i miasteczkach.
XII. Przemysłowe Spółki wytwórcze (zar. gosp.).
XIII. Maszyny, pożyczki i subwencye z funduszów państwowych dla Spółek przemysłowych wytwórczych.
XIV. Zawodowe Stowarzyszenia przemysłowe w Galicyi.

LW. 147.681/09.

We Lwowie dnia 14. stycznia 1910.

Aleg 721

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o ankiecie w sprawie węglowej (zwołanej w wykonaniu polecenia Sejmu krajowego z dnia 19. października 1908).

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 19. października 1908 polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu L. s. 2.398/1908:

a) aby w drodze ankiety złożonej z interesentów kopalń węglowych, oraz techników górniczych, przy współudziale sfer poselskich, w najbliższym czasie zastanowił się nad możliwością współdziałania kraju, zwłaszcza w kierunku nabywania, względnie zgłaszania na rzecz kraju wyłączności górniczych na węgiel, oraz nad sposobami zmierzającymi do rozpoczęcia przez kraj robót poszukiwawczych za węglem;

b) aby, o ile wynik ankiety stwierdzi potrzebę czynnej akcyi kraju, wstawił do budżetu krajowego począwszy od roku 1910 odpowiednie na ten cel kredyty. Z wykonania tej uchwały zdał Wydział krajowy częściowo sprawę w sprawozdaniu z dnia 13. sierpnia 1909 L. W. 75.209 przedłożonem Wysokiemu Sejmowi do L. A. 172. Uzupełniamy je obecnie, przedkładając stenograficzne sprawozdanie z ankiety zwołanej przez Wydział krajowy z polecenia Wysokiego Sejmu, które dopiero obecnie z powodu trudności wygotowania i korygowania stenogramów wykończyć zdołaliśmy.

W poprzedniem już sprawozdaniu (L. W. 75.209) wskazał Wydział krajowy, że wyż powołaną rezolucyę wywołało przekonanie, że Galicya posiada w zachodniej części kraju bardzo wielkie, stanowiące o przyszłości przemysłowego rozwoju całego kraju zasoby węgla kamiennego, że te zasoby są bez przezwyciężenia nadzwyczajnych trudności do osiągnięcia i korzystnej eksploatacyi, że o ich posiadanie ubiegają się wielcy i mali, krajowi i zagraniczni przedsiębiorcy i spekulanci i że krajowi grozi zabranie ich na własność, prawie zmonopolizowanie, przez skonsolidowane obcokrajowe (pruskie) przedsiębiorstwa. Doniosłość posiadania zasobów węglowych w kraju czy państwie

i niebezpieczeństwo przejścia ich w ręce obcokrajowców nie uszły też uwagi c. k. Rządu, który w dniu 20. stycznia z. r. przedłożył jeden projekt noweli do obowiązującej ustawy górniczej z r. 1854, a dnia 10. maja z. r. ten sam, nieco odmieniony, w myśl którego wszystkie złoża węgla kamiennego i brunatnego w monarchii, któreby do pewnego krótkiego terminu nie stały się w myśl obowiązujących ustaw własnością prywatną przedsiębiorców górniczych, mają przejść na własność państwa i na wzór złóż soli stanowić zmonopolizowaną jego własność, z tą tylko różnicą, że ich eksploatacya przez prywatne przedsiębiorstwa byłaby dopuszczalną.

Ankietę zwołał Wydział krajowy na dzień 14. i 15. maja roku zeszłego do Krakowa i przedłożył jej obszerny z 17 punktów kwestyonaryusz. Nie powtarzamy tu ani składu ankiety, ani kwestyonaryusza, bo jedno i drugie znajduje się na pierwszej stronie stenograficznego sprawozdania.

Zadaniem jej było więc przedewszystkiem ustalenie ogólnej opinii o faktycznym stanie rzeczy, a więc o znajdowaniu się, układzie warstw i ilości węgla w Galicyi, tudzież o jego dla kraju doniosłości. Do tego zdążało 7 pierwszych pytań kwestyonaryusza.

Stanowczą jest opinia ankiety co do dwóch pierwszych pytań w kwestyi zasobów węglowych w Galicyi, t. j., że rudowęgiel we wschodniej i środkowej części kraju ma znaczenie podrzędne, że o przyszłości kraju stanowią zasoby węgla kamiennego zachodniej Galicyi i że nie przesądzając przyszłości powinniśmy dziś rachować na jedno zagłębie, znajdujące się na zachód od Krakowa, raczej od Tenczynka aż do prusko-śląskiej granicy.

Bardzo szczegółowe i wyczerpujące odpowiedzi członków ankiety na 3-cie, 4-te, 5-te, 6-te i 7-me pytania, dotyczące poszczególnych złóż węglowych, ich wydatności obecnej i spodziewanej rentowności nie dadzą się streścić w krótkiem sprawozdaniu: nie pozostawiają jednak żadnej wątpliwości, że pokłady węgla kamiennego zagłębia krakowskiego w znanem już rozprzestrzenieniu i w głębokości do 1.000 *m* mogą zaspokoić nietylko obecne i przyszłe potrzeby krajowego przemysłu, ale i potrzeby ościennych krajów, że powstają u nas coraz nowe przedsiębiorstwa i że wytwórczość naszych kopalń stale się zwiększa. Warunki światowej konkurencyi, a specyalnie warunki przewozu węgla na kolejach pruskich i austryackich stanowią w głównej mierze o ilości rocznej eksploatacyi węgla i o warunkach eksploatacyi poszczególnych przedsiębiorstw kopalnianych; one też, tak jak warunki eksploatacyi kopalń Śląska austryackiego, Śląska pruskiego i Królestwa mogą w ich rentowności wielkie czynić różnice.

O tem, jaka ma być akcya, lub współdziałanie kraju przy poszukiwaniach tego węgla i przy zabezpieczeniu sobie i krajowcom jego posiadania, mówią następne od 8-mego do 14-go punkta.

Jednomyślnie twierdzono (pytanie 8-me), że do zakresu działania kraju należą oprócz ogólnej opieki nad warunkami produkcyi i zbytu krajowych przedsiębiorstw szczegółowe, jak są prowadzone obecnie, badania geologiczne, tudzież poszukiwawcze i rozpoznawcze głębokie wiercenia, i staranie, aby dotychczasowe zapotrzebowanie węgla w kraju było pokrywane węglem krajowym, a coraz mniej węglem pruskim.

Prowadzenie głębokich wierceń jest jednak również obowiązkiem c. k. Rządu i były one doradzane Wydziałowi krajowemu, o ileby c. k. Rząd do ich kosztów się przyczyniał.

Odpowiedzi na pytania 9-te i 10-te o nabywaniu, czy też zgłaszaniu na rzecz kraju wyłączności górniczych wypadały rozmaicie, stosownie do tego, czy rachowano się z obecnie obowiązującą ustawą górniczą (z r. 1854), czy z zaprojektowaną jej zmianą (przedłożenie rządowe z dnia 10. maja roku zeszłego Prot. R. P. L. 544). Prof. Niedźwiedzki twierdził, że Wydział krajowy powinien nabywać od zgłaszających się do niego, wyłączności i pola górnicze w zagłębiu krakowskiem, dr. Benis, że o zgłaszaniu wyłączności w tem zagłębiu mowy być nie może, bo wolnych pól tam już nie ma.

Większość znawców stawała na stanowisku noweli zmieniającej przepisy ustawy górniczej i oświadczała się za żądaniem ważnych w przedłożeniu rządowem zmian.

Żądano mianowicie zmiany §. 1. noweli (odnośnie do § 5. obowiązującej ustawy górniczej) w tym kierunku, aby dla zabezpieczenia krajowi rozporządzalności posiadanym zasobem, było mu przyznane bezpośrednio prawo wyłącznego poszukiwania i wyzyskiwania węgla w Galicyi, lub, aby c. k. Rząd, któryby je sobie zarezerwował, mógł je tylko krajowi, lub za zgodą Wydziału krajowego prywatnym przedsiębiorcom odstępować. Takie postanowienie uważano za niezbędne dla węgla kamiennego; do węgla brunatnego zdaniem członków ankiety nie powinna, jak do minerałów metalicznych, być stosowana nowa ustawa.

Żądano nadto zmiany §. 23. proponowanej noweli, ustanawiającego termin ważności udzielanych wyłączności, w tym kierunku, aby zostawiając termin 10-ciu lat dla wyłączności stanowiących prywatną własność, nie dawać tego terminu dla wyłączności będących w bezpośredniem lub pośredniem posiadaniu kraju lub gmin, liczących ponad 100.000 mieszkańców, (o ile udział kraju lub miasta wynosi ponad 30%), tudzież wyraźnego przepisu, że posiadacz wyłączności ma w przeciągu trzech lat od czasu ich zgłoszenia, wykonać prace poszukiwawcze w takim rozmiarze, w jakim władza górnicza stosownie do obszaru, jaki ta wyłączność zajmuje, mu przepisze. W razie niewykonania tych przepisanych prac przygotowawczych prawo jego gaśnie.

Pytania od 10-tego do 14-tego obejmują kwestyę bezpośredniej akcyi kraju, t. j. użycia funduszu krajowego w warunkach prawnych obecnie obowiązującej ustawy. Nowe światło rzuciło na nią oświadczenie przewodniczącego, informujące znawców o stworzeniu w ciągu stycznia r. z. z pomocą Banku krajowego i krajowego funduszu inwestycyjnego silnego przedsiębiorstwa p. t. „Galicyjskie Towarzystwo wiertnicze“, które objęło w posiadanie 6.820 wyłączności i rozpoczęło roboty poszukiwawcze z zamiarem prowadzenia wierceń sukcessywnie, a którego czynności, zaledwie rozpoczętych i widoków na przyszłość nie można było jeszcze oceniać. Akcya ta będąca, pośrednio ale niewątpliwie, akcyą kraju, usuwa potrzebę bezpośrednich rokowań Wydziału krajowego z posiadaczami wyłączności górniczych (szurfiarzami), dla których przystąpienie do galicyjskiego Towarzystwa wiertniczego jest zawsze możliwe.

Bezpośredniego nabywania kopalń węgla na rzecz kraju, lub zakładania ich, większość znawców nie doradzała, uważając jako pewnik, że zakupywanie uprawnień górniczych na znacznych przestrzeniach przekracza finansowe zasoby kraju.

Wskazano jednak dla takiej akcyi możność skapitalizowania annuitetów wynoszących corocznie 200—300 tysięcy koron, coby stanowiło kwotę wcale poważną, nawet w stosunku do niezbędnych dla wielkiego górnictwa kapitałów. Nad pytaniem 15-tem mało się jednak z powyższych względów zastanawiano.

Odpowiedź na pytanie 16-te znajduje się przy pytaniu 8-mem, a 17-te zostało omówione przy 9-em i 10-em.

Przedłożony ankiecie obszerny kwestyonaryusz, wyczerpujący dokładnie cały materyał mało zostawiał pola dla uwag i samoistnych wniosków. Sformułowano jednak i uchwalono wyraźnie dwa: większością głosów wniosek dyr. A. Schimitzka, aby Wydział krajowy po porozumieniu i przy współudziale c. k. Rządu przedsięwziął dla rozpoznania wschodniego (od południka przez Tenczynek) terenu węglowego dwa geologiczno-naukowe głębokie wiercenia, — i jednomyślnie wniosek radcy górniczego J. Zarańskiego — aby Wydział krajowy poczynił energiczne starania u Rządu o utworzenie wyższego zakładu naukowego dla górnictwa w kraju, lub przynajmniej o kreowanie wydziału górniczego na Politechnice lwowskiej.

Przedkładając Wysokiemu Sejmowi niniejsze sprawozdanie, jest Wydział krajowy świadom tego, że mimo dokładności kwestyonaryusza i najlepszej woli wszystkich uczestników ankiety, zarówno znawców, jak interesowanych, nie przedstawia ono wyraźnych i pozytywnych wskazówek, co wobec grożącego krajowi niebezpieczeństwa przechodzenia zasobów węgla w ręce obcokrajowców czynić należy, czem to niebezpieczeństwo uchylić.

Powodem tego jest, że ta sprawa zależy li od stanowiska c. k. Rządu, jego intencyi i zarządzeń. Obowiązująca od roku 1854 ustawa górnicza oddaje wyłącznie c. k. władzom górniczym prawo nadawania własności górniczej, oceniania, o ile poszukiwania górnicze do nadania tej własności uprawniają, i dozorowania pracy przedsiębiorców górniczych we wszystkich jej fazach.

C. k. Ministerstwo, dawniej rolnictwa, dziś robót publicznych, wydaje instrukcye, jak ten dozór ma być wykonywany, jakim wymogom ma przedsiębiorca uczynić zadość. One też uznały niebezpieczeństwo dzisiejszego stanu rzeczy i konieczność zapobieżenia jego złym skutkom i w ciągu r. 1909 wniosły dwa przedłożenia do Rady państwa, mające położyć tamę monopolizowaniu przez wielkie przedsiębiorstwa zasobów węglowych całych prowincyi, zajmowaniu fikcyjnemi uprawnieniami przestrzeni o dziesiątkach i setkach kilometrów kwadratowych i przeszkadzaniu produktywnej pracy.

C. k. Ministerstwo robót publicznych zgłosiło też na rzecz swoją w roku bieżącym około 3.000 wyłączności górniczych w Galicyi i zarządziło w Rzeszotarach pod Wieliczką rozpoznawcze wiercenie.

Statut krajowy nie uprawnia Wydziału krajowego do udziału w tych wszystkich czynnościach, a nabywanie na rzecz kraju czy to kopalń, czy pól górniczych, czy nawet wyłączności w takiej ilości, by one zabezpieczały nas na przyszłość, przekracza zupełnie finansowe zasoby kraju.

20.000 wyłączności, które zgłoszono w okręgu górniczym krakowskim przedstawiają, wedle cen uzyskiwanych w ostatnich latach, wartość 20,000.000 koron; trzebaby ich nabyć przynajmniej część trzecią lub czwartą, a podrożałyby one znacznie, gdyby je istotnie wykupywać zaczęto. Założenie kopalń węgla średniej wielkości wymaga 6 do 8 milionów koron, kupno większej już w ruchu będącej co najmniej drugie tyle. Są to kwoty, któremi kraj rozporządzać nie może, a to tem bardziej, że wydanie ich czy to na zakupno wyłączności i roboty poszukiwawcze (głębokie wiercenia), czy nawet na zakupno istniejącej kopalni nie wyłącza ryzyka każdego przedsiębiorstwa górniczego i możliwości bardzo małej jego rentowności.

Dlatego też nie wstawił Wydział krajowy w budżet roku 1910 żadnej na ten cel kwoty, a w przekonaniu, że cała akcya leży w ręku c. k. Rządu, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie wykonania uchwały Sejmu krajowego z dnia 19. października 1909 lit. 1 *a) b)* przyjmuje się do wiadomości.

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby wdrożył rokowania z c. k. Rządem i przedstawił mu konieczność:

a) aby w dozorze władz górniczych nad wykonywaniem przez przedsiębiorców górniczych w Galicyi robót uprawniających w myśl obowiązującej dziś ustawy do nadawania im kopalń, nie zadowalano się fikcyjnemi sprawozdaniami interesentów, lecz żądano ścisłego wykonania potrzebnych robót, a w szczególności, aby obcokrajowcom nie czyniono żadnych ułatwień;

b) aby przy uchwaleniu noweli do ustawy górniczej z roku 1854, lub ewentualnej jej zmianie, posiadanie i rozporządzanie znajdujących się w kraju zasobów węgla były w pierwszej linii krajowi zapewnione.

3. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby wziął pod rozwagę kwestyę zaleconych przez ankietę dwóch głębokich wierceń na wschód od południka tenczyńskiego i jeżeli uzna, iż interes kraju wymaga, aby wiercenia te przeprowadzone były, przystąpił przy współudziale c. k. Rządu do ich wykonania.

Rezolucyi dotyczącej kreowania w Galicyi wyższego zakładu naukowego dla górnictwa Wydział krajowy nie ponawia, bo ona się znajduje w sprawozdaniu naszem z dnia 13. sierpnia r. 1909 L. s. 472 i zostanie do L. s. 1.846 z r. 1909 załatwioną.

Z Rady Wydziału krajowego król. Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

St. Badeni *w. r.*

Sprawozdawca:

Dr. Władysław Jahl *w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Sprawozdanie stenograficzne

z ankiety w sprawie węglowej

zwołanej przez Wydział krajowy w wykonaniu polecenia Sejmu krajowego z dnia 19. października 1908 l. 2398.

W obradach ankiety brali udział:

Członek Wydziału krajowego dr. Władysław Jahl, jako przewodniczący.

Profesor politechniki Leon Syroczyński, jako referent względnie zastępca przewodniczącego.

Starszy Radca górniczy Józef Bocheński, jako reprezentant c. k. Starostwa górniczego w Krakowie.

Radca górniczy Franciszek Bartonec, dyrektor kopalni w Haj-Freiheitsau.

Radca górniczy Ferdynand Jastrzębski.

Profesor politechniki Radca dworu dr. Julian Niedźwiedzki.

Inżynier Roman Rieger, dyrektor kopalni w Witkowicach.

Profesor Uniwersytetu dr. Władysław Szajnocha.

Radca górniczy Jan Zarański, poseł do Rady państwa.

Profesor Uniwersytetu dr. Alfred Halban, poseł na Sejm kraj.

Prezydent miasta Krakowa dr. Juliusz Leo, poseł na Sejm kraj.

P. Zygmunt Lewakowski, poseł na Sejm kraj.

P. Ignacy Petelenz, poseł do Rady państwa.

Wiceprezydent miasta Krakowa Józef Sare, poseł na Sejm kraj.

P. Franciszek hr. Zamoyski, poseł na Sejm kraj.

Dr. Artur Benis, sekretarz Izby handlowej w Krakowie.

P. Jan Drobniak, dyrektor kopalni w Brzeszczu.

P. Stanisław Karłowski, naczelnik filii Banku kraj. w Krakowie.

P. Henryk Kowarzyk, dyrektor kopalni w Jaworznie.

Dr. Stanisław Olszewski, inżynier górniczy we Lwowie.

P. Antoni Schimitzek, dyrektor kopalni w Sierszy.

Z nieobecnych usprawiedliwili nieprzybycie na ankietę:

Prof. Dr. Antoni Górski i

P. Kazimierz Szumski.

Przedmiotem obrad był następujący kwestyonaryusz, opracowany przez Wydział krajowy.

K w e s t y o n a r y u s z

dla ankiety w sprawie węglowej.

1. Jakie mamy w kraju złoża węglowe, względnie jakie gatunki węgla brunatnego, a jakie węgla kamiennego (czarnego), a w szczególności czy wśród gatunków węgla kamiennego jest i węgiel koksujący?

2. W której części kraju gatunki te węgla się znajdują i jak daleko złoża ich sięgają?

3. Jaka jest grubość pokładów węglowych, w jakiej głębokości się one znajdują i jakie ich następstwo?

4. Jaka jest wydatność tych złóż węglowych, jaka wartość kaloryczna i finansowa znajdującego się w nich węgla i jaka wogóle rentowność ewentualnej ich eksploatacyi?

5. Które z nich są dotąd jedynie tylko odkryte, a które już eksploatowane? Jaki w nich znajduje się węgiel — w jakiej grubości i głębokości i jakie są rozmiary, produkcya i rentowność tych już eksploatowanych kopalń?

6. Czy te istniejące kopalnie węgla czarnego (względnie i brunatnego) zaspakajają potrzebę kraju — czy też i ile sprowadza się węgla obcego, skąd ten obcy węgiel pochodzi, oraz jaka jego jakość?

7. Czy więc należy dalsze zakładać i prowadzić kopalnie — a w danym razie czy mogą one liczyć także i na eksport, względnie czy tylko mają służyć celom krajowym i jakie to miałyby być te cele?

8. Czy zatem wogóle w kwestyi węglowej jest wskazaną jaka akcya kraju i w czem ma akcya ta polegać — a w szczególności?

9. Czy skarb krajowy, względnie Wydział krajowy, jako jego zarządca, ma zgłaszać i nabywać wyłączności górnicze i bądź to je na swoje imię zatrzymywać, bądź też je innym odstępywać i w tym celu spółki szurfowe patronować lub brać w nich udział?

10. Czy w razie nabycia wyłączności ma kraj sam na swoją korzyść uskuteczniać odkrywki i próbne czynić wiercenia, czy też tylko poprzestać na zatrzymaniu wyłączności i jaki cel byłby takiej akcyi, zwłaszcza wobec przepisów ustawy nakazujących unieważnianie nieeksploatowanych wyłączności?

11. Jaki jest koszt próbnych wierceń i ile tych wierceń należy wykonać, aby zapewnić sobie teren potrzebny do należytego eksploatowania normalnej i rentującej się kopalni?

12. Czy winien kraj swoim kosztem wykonywać także próbne wiercenia i na rzecz i życzenie właścicieli wyłączności, aby ich do zakładania kopalń zachęcać?

13. Czy w razie korzystnego wyniku próbnych wierceń i stwierdzonej obfitości węgla ma kraj sam zakładać kopalnie i sam je eksploatować na korzyść funduszu krajowego?

14. Ewentualnie czy jest także wskazanem, ażeby kraj w razie nadarzającej się sposobności nabył bądź to nadane już miary górnicze, bądź to eksploatowane już kopalnie?

15. Jaki jest koszt założenia normalnej kopalni, a jaki jej administracyi i eksploatacyi i jaką może być rentowność inwestowanych w nią kapitałów? Wreszcie jakiego potrzeba czasu, zanim kopalnia w normalnych warunkach może przynosić dochód?

16. Czy w akcyi węglowej kraju należy domagać się pomocy, względnie współudziału c. k. Rządu, i na czem ta akcya Rządu miałaby polegać?

17. Czy i jakie skutki, względnie zmiany stosunków obecnie istniejących wywołać i sprowadzić może projekt nowej ustawy górniczej na poprzedniej sesyi Rady państwa przez c. k. Rząd wniesiony, i jakie należy w interesie kraju wobec tego projektu zająć stanowisko, względnie jakich żądać zmian?

18. Ewentualne dalsze uwagi i wnioski p. znawcy.

I. Posiedzenie dnia 14. maja 1909.

(Początek o godzinie 10. rano).

Przewodniczący. Członek Wydziału krajowego poseł dr. **Jahl.**

Wielce Szanowni Panowie!

Mam zaszczyt powitać Panów imieniem Wydziału krajowego i złożyć Panom serdeczne podziękowanie za łaskawe przybycie. Konstatuję, że z zaproszonych nie mógł przybyć tylko p. radca Szumski z powodu znanego Panom wypadku, któremu uległ w swojej kopalni, a wszyscy inni byli łaskawi zaszczycić naszą dzisiejszą konferencyę swoją obecnością. Objaw to pocieszający, bo stwierdza, że ile razy kraj znajdzie się w potrzebie zażądania porady lub informacyi czy to w pewnej specyalnej kwestyi, czy też w ogóle w jakiej ważniejszej sprawie, zawsze znajdą się chętni mężowie, którzy do usług tych z całem poświęceniem czasu, trudu i wiedzy zawsze są gotowi. A jest to bardzo pocieszającem z tego jeszcze względu, że kwestya, którą dzisiaj mamy się zająć, jest kwestyą wielkiego i doniosłego znaczenia, dotyczy rzeczy dla kraju naszego pierwszorzędnej wagi, bo kwestyi węgla, gdzie zaś jest węgiel, tam jest i przemysł, a gdzie jest przemysł, tam musi się rozwijać zamożność i dobrobyt, a u nas na razie chociażby ta tylko powstała korzyść, że tysiące

rąk do pracy zdolnych i pracy poszukujących znajdzie ją w kraju, nie potrzebując emigrować, a w dalszem następstwie i wynaradawiać się. Dlatego opinia naszego całego społeczeństwa powitała z nieskłamaną radością, już od lat kilku krążące wieści, które, jak dziś możemy już stwierdzić, niezbitym faktem się stały, — że w kraju naszym są nieprzebrane skarby tego czarnego dyamentu i że odtąd kraj nasz będzie mógł prowadzić inną o wiele intenzywniejszą politykę gospodarczą i ekonomiczną. Rzeczą dzisiejszej konferencyi jest stwierdzić, jak daleko mogą iść te nadzieje i jaką drogą polityki ekonomicznej kraj ma w przyszłości postępować.

W tym kierunku orzeczenie Panów dostarczy niezawodnie wiele cennego materyału i ankieta obecna może mieć doniosłe znaczenie, chwila bowiem dzisiejsza może być punktem zwrotnym, od którego kraj może inną drogą i szybszym krokiem ku lepszej zmierzać przyszłości.

Z całem tedy przeświadczeniem o doniosłości naszych obrad mam zaszczyt otworzyć dzisiejszą ankietę i zapraszam Panów do wspólnej pracy.

Pod względem formalnym wyznaczył nam już poniekąd Wydział krajowy swoją uchwałą drogę, jaką mamy postępywać. Sądzę więc, że najodpowiedniejszem będzie, jeżeli pytania kwestyonaryusza podzielimy na pewne grupy, a pp. znawcy wybiorą do pojedynczych grup pytań, referentów, a jeżeliby który ze znawców na zdanie referenta w pewnych szczegółach się nie zgadzał, będzie mógł potem wyrazić swoje odrębne zapatrywanie.

Czy w kwestyi formalnej życzy sobie kto głosu?

Poseł **hr. Zamoyski.** Zostałem zapisany na listę znawców, ale ponieważ według mego zdania, aby podołać temu zadaniu, trzeba nietylko wiedzy teoretycznej, lecz także i praktycznej znajomości stosunków, przeto proszę mnie skreślić z listy znawców, przyszedłem bowiem tu nie żeby orzekać, lecz żeby się uczyć, zwłaszcza, że jestem w Sejmie referentem komisyi górniczej.

Przewodniczący. Życzenie p. hrabiego przyjmuję do wiadomości i uczynię mu zadość.

Możeby teraz przerwać na chwilę posiedzenie, aby Panowie między sobą się ułożyli co do wyboru referentów.

Dr. Benis. Sądzę, że ze względów praktycznych podział na znawców i interesentów nie dałby się ściśle przeprowadzić. Pomiędzy interesentami są także wybitni znawcy przedmiotu i na odwrót mamy tu powołanego jako znawcę jednego z najwybitniejszych dyrektorów kopalni, a więc interesenta. Możeby więc każdemu z obecnych daną była sposobność wyrazić swoje zdanie na cały kwestonaryusz, a potem zaczęłaby się dyskusya.

Prezydent **dr. Leo.** Proponuję, aby na każde pytanie z osobna odpowiadali najpierw znawcy, a potem interesenci. Odpowiadanie na wszystkie pytania naraz doprowadziłoby do chaosu. Po ukończeniu odpowiedzi na każde pytanie może się zacząć dyskusya co do pojedynczych rezolucyi czy wniosków.

Co się tyczy stanowiska posłów to wnoszę, żeby wolno im było w toku odpowiedzi pp. znawców i interesentów stawiać ewentualnie pytania i żądać wyjaśnień.

Poseł **Zarański.** Pierwsza grupa pytań kwestyonaryusza ma znaczenie informacyjne, druga ma znaczenie wniosków i opinii, co do których mogą być indywidualne różnice.

Otóż sądzę, że dobrze byłoby, gdyby tę pierwszą grupę pytań od 1 do 6, co do których wątpię, żeby były zasadnicze różnice traktować łącznie. Niech na nie odpowie ktoś ze znawców, a dalsze pytania będziemy roztrząsać jedne za drugiem.

Przewodniczący. Zgadzam się po części na wnioski p. prezydenta i p. posła Zarańskiego, ale podnoszę, że według uchwały Sejmu mają być przedewszystkiem przesłuchani znawcy i ich *parere* muszę oddzielić od właściwej dyskusyi, chociaż to nie wyklucza, żeby nad pojedynczemi grupami pytań nie odbywała się zaraz dyskusya, lub żeby w toku odpowiedzi znawców, którykolwiek z pp. interesentów czy posłów owe odpowiedzi albo sam uzupełniał albo żądał uzupełnień.

Poseł hr. **Zamoyski.** Dla nas posłów najważniejszą będzie część informacyjna, dlatego ciekawi jesteśmy zdania nie jednego, lecz wszystkich znawców. Każdy z nich może mieć swój indywidualny punkt widzenia a kontrowersye między nimi mogą mieć dla nas znaczenie.

Przewodniczący. Sądzę, że rzecz w toku naszych rozpraw sama się uło-

ży. Ja zresztą powołuję się na uchwałę Wydziału krajowego z dnia 1. kwietnia 1909 i na utartą praktykę przy ankietach rządowych i krajowych. Udzielam naprzód głosu pp. znawcom i proszę o odpowiedź na pierwszą grupę pytań od 1—3. Głos ma p. profesor Radca dworu Niedźwiedzki.

Prof. **Niedźwiedzki.** Na pierwsze pytanie:

Jakie mamy w kraju złoża węglowe, względnie jakie gatunki węgla brunatnego, a jakie węgla kamiennego (czarnego), a w szczególności czy wśród gatunków węgla kamiennego jest i węgiel koksujący?

odpowiadam:

W kraju istnieje jedno bardzo wielkie złoże zagłębiowe czarnowęgla (węgla kamiennego) a mianowicie: w Wielkiem Księstwie Krakowskiem i w przyległej od południa części Galicyi zachodniej. To złoże jest częścią wielkiego zagłębia śląsko-polskiego, którego największa część należy do Śląska pruskiego, część do Śląska austryackiego i Moraw, a znaczna część także do Królestwa Polskiego. W kraju naszym zagłębie to zajmuje obszar od granicy Śląska austryackiego względnie pruskiego i Królestwa Polskiego na wschód aż po pas południkowy Krzeszowic, na południe zaś przynajmniej aż do podnóża Podkarpacia wadowickiego.

Co do rudowęgla (węgla brunatnego), to w kraju znajduje się kilka małych złoży warstwowych tego węgla, z których ważniejsze trzy następujące: 1) przy brzegu karpackim koło Grudny dolnej, na południe od Dębicy; 2) w obszarze podkarpackim na południe od Kołomyi; 3) przy Pobużu w Galicyi środkowej na zachód, północny zachód i północ od miast Żółkwi i Złoczowa. To ostatnie złoże składa się z kilku płatów, które tylko swojem powstaniem geologicznem z sobą się łączą, a obecnie są rozdzielone na kilkanaście części.

Na pytanie: jakie to są gatunki węglowców? odpowiadam: Co do czarnowęgla to jest to zwykły czanowęgiel, przeważnie jakości średniej, miejscami trochę gorszy niż średni, w małej tylko części koksujący i również w części małej jest także węgiel tzw. kenelski (gazowy).

Co do rudowęgla to i ten jest jakości średniej lub gorszej jak średnia, ale wogóle jeszcze dobrze nadający się do wielu industryi. Jest on w części czarny, połyskujący, zresztą matowo-brunatny, z tą niekorzystną właściwością, że się wnet rozsypuje.

Na pytanie drugie:

W której części kraju gatunki te węgla się znajdują i jak daleko złoża ich sięgają?

dałem już ogólnikowo odpowiedź przy pierwszem pytaniu.

Trzecie pytanie brzmi:

Jaka jest grubość pokładów węglowych, w jakiej głębokości się one znajdują i jakie ich następstwo?

Krótka odpowiedź na te pytania jest niemożliwa. Ogólnikowo można powiedzieć chyba tylko tyle, że pokłady czarnowęgla dochodzą do grubości 5 m., zaczynając naturalnie od ilości minimalnych. Rudowęgiel okazał miejscami grubości znaczniejsze, mianowicie aż do 10 m.

Co do głębokości to one są najrozmaitsze. Rudowęgle wychodzą nawet na powierzchnię, lecz występują i poniżej 100 m. głębokości.

Co do czarnowęgla to są znane już w głębokości kilkunastu metrów, a stwierdzono je przy wierceniach w głębokościach poniżej 1000 m.

Jakie ich następstwo?

Aby to przedstawić, trzebaby mówić o poszczególnych grupach pokładów, trzebaby je zestawić na profilu, gdyż przedewszystkiem co do czarnowęgla w całem zagłębiu krakowskiem niema pod tym względem reguły. Co do rudowęgla we wschodniej Galicyi to po największej części mamy jeden, dwa co najwyżej trzy pokłady. I tak w Grudny dolnej jest jeden pokład znacznej gdzieniegdzie grubości; w podkarpaciu kołomyjskiem główny pokład o bardzo wielkiej rozciągłości lecz o grubości niedochodzącej nigdzie jednego metra, przeważnie $^1/_3$ do $^1/_2$ metra. Co do węgla żółkiewsko-złoczowskiego, to dochodzi on miejscami grubości znacznych, bo 8—9 m., często okazał grubości paru metrów, ale miejscami zniża się do cienkości $^1/_3$ m.

Przewodniczący. Jakie zaś są między tymi pokładami warstwy minerałów?

Prof. **Niedźwiedzki.** W krakowskiem zagłębiu węglowem przeważają iły łup-

kowe; podrzędniej występują piaskowce cienko- i gruboziarniste, rzadko okruchowce. Iły łupkowe są panującą masą skalną w rozmaitych grubościach.

Przewodniczący. Czy łatwe do odbudowy?

Prof. **Niedźwiedzki**. Łatwe. Kwarcetowych piaskowców niema. Nachylenie także przeważnie łagodne. Węglowi brunatnemu towarzyszą iły łagodne, które są w części także keramiczne i wysoce cenne, — ogniotrwałe, które mogłyby być w fabrykach wspólnie użyte. W zagłębiu krakowskiem znajduje się nieco syderytów iłowych, ale eksploatacya ich byłaby niemożliwą. Natomiast małe partye iłów łupkowych okazały się ogniotrwałymi i możeby się dały eksploatować. -

Przewodniczący. Może teraz nad temi trzema pytaniami przeprowadzimy dyskusyę. Kto ze znawców życzy sobie głosu?

Poseł **Zarański.** Proszę o głos.

Nie w zupełności godzę się na wywody prof. Niedźwiedzkiego, gdyż zdaje mi się, że punkt ciężkości, przerzucony został tem przemówieniem z zagłębia krakowskiego t. j. z węgla kamiennego na węgiel brunatny. Znajduje się w naszem gronie pewna ilość osób nie dość dobrze obznajomionych ze stosunkami górniczymi w kraju i te osoby mogłyby z tych wywodów nabrać przekonania, że kopalnictwo węgla brunatnego w kraju ma jakieś większe znaczenie. Tymczasem znaczenie kopalnictwa węgla brunatnego jest wprost znikające wobec znaczenia węgla kamiennego. Posiadamy w kraju zagłębie węgla kamiennego tego rodzaju, jakiego nie posiada żaden kraj austryacki i dlatego zdaje mi się, że główny punkt ciężkości dyskusyi należy od razu przerzucić w tym kierunku, żeby głównie tem krakowskiem zagłębiem się zająć.

Do tej uwagi skłania mnie głównie ta okoliczność, że mój przedmowca zwrócił uwagę na znaczną grubość pokładów węgla brunatnego w porównaniu z węglem kamiennym, z czegoby niejeden z członków ankiety mógł odnieść wrażenie, że także i zasób ogólny bogactwa węgla brunatnego w porównaniu z kamiennym do pewnego stopnia wchodzi w rachubę. Tak się jednak rzeczy nie mają, bo cyfry ogólne przedstawiające całą ilość materyału kopalnego mówią coś zupełnie innego.

P. Radca dworu Niedźwiedzki zaznaczył zaraz na wstępie granicę, jaką on dla zagłębia krakowskiego ciągnie. Otóż nie wszyscy obeznani z tym przedmiotem godzą się na zapatrywanie p. profesora, gdyż nietylko praktyczni górnicy lecz i geologowie teoretycy przyjmują dziś możliwość przesunięcia tych granic dalej. Mówię tu zwłaszcza o rezultatach wiercenia dokonanego niedawno w miejscowości wysuniętej najdalej na wschód zagłębia a mianowicie w Mnikowie. Dzisiejsza głębokość odkryta przy tem wierceniu wynosi cokolwiek mniej niż 600 m. Jakkolwiek wiercenie to niestety nie w zupełności odpowiedziało oczekiwaniom, to jednak nie może ono jeszcze decydować o możliwości dalszego przesunięcia wschodniej granicy, ponieważ warstwy formacyi węglowej nie zostały jeszcze przewiercone i nie możemy wiedzieć, co się poniżej tych 600 metrów znajduje. Jeżeli znaczna część geologów teoretyków utrzymywała, że grzbiet dewonu występujący na wschód od Krzeszowic musi stanowić naturalną granicę wschodnią zagłębia krakowskiego, to stwierdzić muszę, że dalszy ciąg tego grzbietu ku południowi dotąd właściwie nie jest zbadany i póki nie dokonamy głębokich wierceń na wschód od tej granicy, dotąd nie możemy powiedzieć stanowczo, że to zagłębie węglowe już z południkiem Tenczynka czy Krzeszowic kończyć się musi. Co do granicy południowej to również nie mamy dotąd pozytywnych danych; jedynie głębokie wiercenia, które coraz dalej na południe posuwać się będą, mogą wykazać jak daleko sięga w tym kierunku nasze zagłębie.

Na ogół jednak stwierdzić musimy, że posiadamy istotnie niezmierne bogactwo kamiennego węgla, które przeznaczone jest na to, aby z czasem zaopatrywać rynki pozagalicyjskie, i że wskutek tego akcya kraju obecna, chociaż spóźniona, ma doniosłe znaczenie.

Co do grubości pokładów, to o ile moje informacye sięgają, posiadamy pokłady węgla kamiennego do grubości 7 m. Oczywiście taka grubość pokładu musi się rozciągać na dalekiej przestrzeni i może się zmieniać jakkolwiek zazwyczaj nieznacznie.

Co do jakości, to do pewnego stopnia zgadzam się z profesorem Niedźwiedzkim. Rzeczywiście eksploatowane dziś kopalnie mają gatunek węgla śred-

niej jakości, znane mi są jednak analizy węgla w części zachodnio północnej zagłębia, które wydały daleko lepsze kaloryczne rezultaty. Na podstawie tych analiz możemy spodziewać się, że zwalczymy konkurencyę węgla pruskiego wchodzącego w znacznej ilości do kraju. W szczególności w ostatnim otworze, który wykonano w Jawiszowicach, nawiercono w głębokości 430 m. pokład węgla, który widziałem w urzędzie górniczym krakowskim, a który przedstawia się bardzo dobrze. Z otworu wychodzi meton, gaz węglo-wodorowy i jak analiza wykazuje, nie ulega wątpliwości, że tu mamy do czynienia z węglem nadającym się do koksowania czyli, że jest to węgiel tak wysokiej wartości, że na nim można już oprzeć dobrze obmyślany przemysł fabryczny.

Starszy Radca górniczy p. **Bocheński**: O ile dotychczas stwierdzono, węgiel brunatny ma u nas całkiem podrzędne znaczenie i niema nadziei, żeby przemysł górniczy na węgiel brunatny rozwinął się na większą skalę. Węgiel ten może zaspokoić potrzeby miejscowe, ale jest prawie wykluczonem, by kopalnie jego mogły rozwinąć się tak, by produkowały rocznie chociaż parę milionów metr. cntn. Ani w Grudnej ani koło Rawy ruskiej, Żółkwi, ani koło Śniatyna kopalnie węgla brunatnego nie mogły się dłuższy czas utrzymać. Co do czarnego węgla, to w obszerniejszem znaczeniu mówimy o karwińsko-ostrawsko-górnośląsko-polsko-krakowskiem zagłębiu. Godzę się, że u nas może jest tylko jedno zagłębie, ale co do granic to tylko granica północno-zachodnia byłaby pewna, mianowicie granica polityczna. Jak daleko sięga granica naszego zagłębia na wschód i południe, tego dziś stanowczo powiedziećby nie można, na to mamy za mało wierceń. Chociaż w ostatnich 5 latach objawia się na tem polu większa czynność, bo dokonano u nas już około 10 głębszych wierceń, to przecież na dokładne zbadanie terenu w kierunku ku wschodowi i ku Karpatom potrzebujemy jeszcze znaczną ilość głębokich wierceń. Granica na wschód jest całkiem niepewna i nie jestem za tem, żeby ją pociągać przez południk krzeszowicki względnie tenczyński. Tak samo rzecz się ma z granicą na południe. Najbardziej na południe wysunięty otwór mamy dotąd w Gierałtowicach, gdzie skonstatowano formacyę węglową. Jest dziś dość powszechnem zapatrywaniem geologów, że pod Karpatami powinniśmy znaleźć węgiel — w jakiej głębokości, to okażą wiercenia.

Rozwój u nas górniczych poszukiwań za węglem czarnym jest bardzo potrzebny, żebyśmy się zoryentowali, co mamy i na tej podstawie mogli sobie ułożyć plan gospodarczy na przyszłość, abyśmy odpowiedzieli sobie na pytanie, czy potrafimy pokryć potrzeby Galicyi, względnie też Wiednia (do Wiednia sprowadzają czarny węgiel z Prus) i czy można u nas liczyć na eksport np. do Węgier. Kopalnie węgla mamy u nas zaledwie kilka, pracują one w znacznej odległości od siebie, ale terena zajęte przez nie są tylko małą cząstką tego, co posiadamy.

Wiercenia próbne muszą się posuwać z zachodu na wschód z pewną rezerwą. Mianowicie ostatnie wiercenie w Mnikowie, o którem wspomniał p. poseł Zarański kwestyi wschodniej granicy zagłębia nie rozstrzygnęło.

Mam nadzieję, że w pewnej odległości od Mnikowa na wschód trafimy jeszcze na formacyę węglową.

Prezydent dr. **Leo**: Panowie mówicie tu o kilkudziesięciu a nawet kilkuset wierceniach, potrzebnych w celu stwierdzenia granic zagłębia. Ponieważ musi to być podstawą całej akcyi i dla sejmu i dla społeczeństwa wogóle ma niezmierną doniosłość, zapytuję pp. znawców, czy wiercenia dokonywane dzisiaj czy to przez prywatne przedsiębiorstwa, czy to przez rząd, są prowadzone według pewnego ustalonego planu, czy też są dorywcze. Akcya kraju dorywczą być nie powinna; należałoby zatem stwierdzić, ile tych wierceń potrzeba, w jaki sposób mają być przeprowadzone i według jakiego planu.

Prof. **Niedźwiecki**: Z wielkiem zdziwieniem wysłuchałem zarzutów pp. Zarańskiego i Bocheńskiego, jakobym chciał wywyższyć rudowęgiel nad węgiel kamienny. To mi nigdy ani przez myśl nie przeszło. Omawiałem rudowęgiel obok czarnowęgla dlatego, że chciałem się zastosować do porządku pytań kwestyonaryusza Wydziału krajowego i dopiero przy punkcie 4 odnoszącym się do wydatności złoży węglowych, byłbym się wdał w porównanie i naturalnie powiedziałbym, że rudowęgiel ma u nas tylko znaczenie minimalne.

Potem została tu poruszona bardzo ważna kwestya co do granic rozciągłości czarnowęgla w Krakowskiem.

Ja naturalnie mówiłem o tych granicach, jakie wyznacza teraźniejsza wiedza geologiczna a nie przeczyłem temu, jakoby ten utwór węglowy absolutnie nie mógł sięgać dalej. Obowiązkiem moim było podawać tu przedewszystkiem to, co jest naukowo sprawdzone, gdyż chodzi tu o praktyczne potrzeby górnictwa: przypuszczenia zaś należą na plan drugi i należą raczej do zakresu geologii teoretycznej.

Zarzucono mi, że przecież stwierdzono ważne podkłady w Gerałtowicach — otóż Gerałtowice leżą pośród granic o których mówiłem, bo znacznie na północ od podnóża Karpat wadowickich. Także wynik wiercenia w Mnikowie nie zmienia nic w moich wywodach, jakto zresztą już sam p. Zarański stwierdził; z niego niczego nowego wnioskować nie można, zwłaszcza że Mników leży właśnie w pasie południka krzeszowickiego. Zresztą mówiłem tylko o rozciągłości śląsko-polskiego zagłębia; jeżeliby zaś kiedyś węgiel znalazł się gdzieś dalej na wschodzie, to będzie potrzeba go inaczej nazywać. Ja podałem te granice, które są pod względem geologicznym stwierdzone — a nie tylko wogóle domyślne. Wystąpienie dewońskiego utworu i przy nim niższej formacyi węglowej nie węglonośnej, to są rzeczy, które przy oznaczaniu granic w mowie będących, każdy musi uwzględnić. Można zaś dyskutować o możliwości znalezienia dalszych złoży na wschodzie a zwłaszcza pod Karpatami, ale jestem zdania, że te wątłe możliwości odnalezienia pokładów do wydobywania przydatnych poza granicami obecnymi zagłębia przemysł górniczy nie może brać już obecnie w rachubę.

Radca p. **Bartonec.** W tej samej sprawie napisałem już w r. 1901 z okazyi zjazdu przemysłowców broszurę a od tego czasu stosunki co do tego, czy basen węglowy rozciąga się dalej na wschód czy na południe, nie zmieniły się. Obliczona w tym czasie przestrzeń zagłębia wynosiła w Galicyi 1300 km. kwadratowych karbonu. To jest pewne; mniej nie ma, więcej także jeszcze dziś nie. Ja pisałem w tym czasie:

Ułożenie węglowe Galicyi nie tworzy odgraniczonej całości, lecz jest ono tylko częścią wielkiego śląsko-morawsko-polskiego zagłębia węglowego.

Granice kraju nie stanowią więc naturalnych granic formacyi węglowej, — albowiem formacya ta znachodzi się w trzech państwach w Austryi, Prusiech i Rosyi.

W Galicyi zamyka granica kraju zachodnią i północną granicę warstw węglonośnych, na wschód i południe tworzy ją granica samej formacyi. — Podczas gdy jednak granicę wschodnią mniej więcej dokładnie oznaczyć możemy — brak nam dla południowego odgraniczenia, w kierunku Karpat, pewnych danych.

Jako najskrajniejszą południową granicę, w którejby pokłady węglowe w głębokości przystępnej ująć można przyjąłem równoleżnik przy 49° i 55'. Zaznaczam jednak, że granica ta, stosownie do okolicy, posunąć się może więcej na południe lub północ.

Obliczona na tej podstawie powierzchnia warstw węglonośnych wynosi dla Galicyi najmniej 1309 kilometrów kwadratowych.

Kilku wybitnych geologów jest prawdzie tego zdania, że formacya węglowa w kierunku południowym ciągnie się pod Karpatami aż do Węgier — albowiem w komitacie zemplińskim znaleziono warstwy — według skamieniałości — do formacyi węglowej należące.

Zaznaczam, że nie znaleziono pokładów tylko formacye.

Co do dalszego wschodniego basenu, to muszę zaznaczyć, że rzeczywiście musiałby tam istnieć chyba nowy basen, bo dużo pouczyła nas sztolnia w Tenczynku, wiercenie w Zalasiu i najnowsze wiercenie w Mnikowie, gdzie wszędzie natrafiono już na starsze warstwy. Nie zaprzeczam jednak potrzeby, żeby przekonać się, czy poza tym fałdem tenczyńskim (zagłębia) otworzy się nowy basen czy nie. Ja w to wątpię, a to z tego powodu, że w Królestwie Polskiem w okolicy Kielc zauważono starsze i młodsze warstwy od karbonu, ale żadnego śladu warstw węglowych, nie znaczy to, żeby na wschód i na południe od tych punktów karbonu być nie mogło, tylko jak mówię potrzeba dopiero wierceń, aby to skonstatować. Gdyby się znalazł, to niema w Europie kraju bogatszego od Galicyi. Lecz i dzisiaj bogactwo jest wielkie: 1300 km kw. to przestrzeń nie mała, na 100 m warstw węglonośnych przypada 3 lub 4 procent pewnej zawartości węgla według obliczeń dotychczasowych a każde nowe wiercenie pokazuje stosunek jeszcze korzystniejszy.

Co do węgla koksowego to zgadzam się z p. Zarańskim i z p. dyrektorem Drobniakiem, bo sam przekonałem się przy wierceniach w Kaniowie, że tam były pokłady, które koksowały. Galicya węgieł koksowy będzie miała z pewnością. Znajdzie się on może i na wschodzie w pozycyach głębszych, gdzie jeszcze pokłady nie są zwietrzałe, chociaż może nie dorówna węglowi ostrawskiemu. Jeszcze raz kładę nacisk na konieczność badań na wschód i południe, żeby raz wiedzieć czy tak, czy nie, bo jeżeli wyniki będą ujemne, to szkoda tych pieniędzy, które się płaci za wyłączności i za różne spekulacye.

Prof. **Szajnocha.** Weszliśmy w dyskusyę prawie geologiczną. Wypadałoby się może raczej cofnąć historycznie i zapytać, z jakiego powodu i w jakim celu dzisiejsza ankieta przyszła do skutku. Tu należy przytoczyć 3 momenta. Pierwszy: że w roku 1906 - 7 mieliśmy wielki brak węgla w kraju, którego cena tak bardzo wtedy podskoczyła; po drugie: że kraj, Sejm i szerokie koła zoryentowały się wtedy dopiero, jak dużo węgla obcego przychodzi do Galicyi a głównie obcego górno-ślązkiego (10 milionów cntn. metr.), a po trzecie wreszcie, że stwierdzono następnie z wielkim żalem, jak ogromne terena górnicze a przewszystkiem węglowe dostały się w 10 ostatnich latach w ręce kapitału obcego. Wskutek tego kwestya krajowego węgla stała się nietylko ekonomiczną, ale i narodową.

Te trzy momenta powinny też dawać nam dyrektywę przy naszych odpowiedziach na pierwsze 3 pytania postawione ankiecie przez Wydział krajowy.

Otóż zdaje mi się przedewszystkiem, że wszyscy interesenci i znawcy będą jednego zdania, że teraźniejszość i przyszłość kraju leży wyłącznie w węglu czarnym a nie brunatnym. Węgiel brunatny nie wchodzi w grę, są to tylko małe bardziej lokalne złoża lub gniazda, które wprawdzie w pewnych chwilach — między r. 1898 a 1904 dawały stosunkowo dużą produkcyę, lecz mimo to, o ile one już nie są zupełnie wyczerpane, to w każdym razie dla przyszłości wielkiego znaczenia mieć nie mogą. Musimy się więc zajmować wyłącznie węglem czarnym.

Musimy teraz zapytać się, czy wogóle mamy odpowiednie zasoby węgla na zapotrzebowanie dzisiejsze i przyszłe i czy jakość jego odpowiada potrzebom. Otóż tu się wysuwa już kilkakrotnie dziś poruszona kwestya granicy krakowskiego zagłębia węglowego. Możemy ją rozdzielić na dwie części: kwestyę stwierdzonego już zagłębia i kwestyę dalszego rozciągania się tego zagłębia. Otóż mamy doskonałe, może zanadto szczegółowe obliczenia p. Radcy Bartoneca, do którego opinii ja się przyłączam, i z tych obliczeń wiemy, że nasze stwierdzone już zagłębie ma około 1300 km² powierzchni, a w niem ogromny zasób węgla kamiennego, który w przyszłości może być eksploatowany do głębokości może nawet 1200 m. Do niedawna kopalnie węglowe okręgu krakowskiego z wyjątkiem jaworznieńskiej i sierszańskiej były mało produktywne i wydawały rocznie do 12 milionów cntn. metr. Dopiero od niedawna głębokie wiercenia wykazały w różnych punktach koło Libiąża, Oświęcima i nad Wisłą znajdowanie się pokładów głębszych — chociaż geologowie zagraniczni i krajowi od szeregu lat mówili na podstawie studyów teoretycznych, że to zagłębie może zawierać takie popokłady, jakie tam teraz faktycznie znaleziono. Czy możemy je taksować na 17 miliardów tonn, czy inaczej, to kwestya podrzędna. Można obliczać w rozmaity sposób i sposób, którego użył p. Radca Bartonec w swojej broszurze jest dobry w każdym razie, a ilość węgla najzupełniej wystarczałaby do rozwoju bardzo wielkiego naszego przemysłu.

Tu nasuwa się zaraz kwestya węgla koksującego. Pod tym względem p. dyr. Drobniak i p. Radca Bartonec są może optymistami. Kto inny może być pesymistą, i powiedzieć, że póki żaden jeszcze pokład nie jest eksploatowany na cele koksowe, póty o wartości tego węgla jako koksującego mówić nie można, stwierdzam zaś, że żaden pokład w Galicyi pod tym względem eksploatowany nie był. Jest jednak możliwem, że nadadzą się do tego celu przecież albo pewne już nadwiercone pokłady albo inne, które może dopiero zostaną odkryte. Dla przemysłu metalurgicznego jest to kwestya rozstrzygająca.

Trzymając się w obrębie stwierdzonych już granic zagłębia możemy powiedzieć, że mamy węgla absolutnie dosyć na zapotrzebowanie kraju na cały szereg dziesiątek lat. Ale uwzględnić przy tem należy, że duże obszary węglowe nie należą do kapitałów krajowych, nie są w rękach kraju, który

w danym wypadku może potrzebować tego węgla dla swoich kolei i ewentualnych własnych zakładów przemysłowych. Staje się więc aktualną kwestya druga: czy zagłębie stwierdzone dotychczas rozciąga się dalej? Dlaczego? Dlatego, bo te wszystkie obszary, które leżą poza dzisiejszemi granicami zagłębia, mogą się dostać jeszcze w ręce krajowców albo całkiem, albo po części. Dlatego ważną dziś kwestyą jest, czy tereny na wschód od południka tenczyńskiego mogą być produktywne czy nie. Tu znów można być optymistą albo pesymistą. Zgadzam się z tem najzupełniej, że brzeg wschodni i brzeg południowy zagłębia nie są jeszcze dosyć zbadane.

Co do brzegu południowego to cały szereg wierceń w okolicy Ryczowa, Gerałtowic, Polanki i t. d., w każdym razie wykazał, że znajdują się tam pokłady węgla w tych okolicach, w których się go dawniej różni praktyczni przemysłowcy — nie teoretycy — nie spodziewali. Jest to fakt doniosły dla kraju. Podczas gdy wiercenia w stronie południowej doszły do Ryczowa, strona wschodnia poznana nie jest. Dla wszystkich zaś posiadaczy terenów w okolicy Krakowa, Brzeska, Bochni, Wieliczki, Dąbrówki i t. d. aż do Nowego Sącza i Tarnowa bardzo ważną jest kwestya, czy zagłębie sięga dalej na wschód czy nie, czy jest tam może nowe zagłębie, któreby na wschód od Krzeszowic posiadało odrębną budowę. Co do tego były rozmaite zapatrywania i mniej więcej do r. 1896-7 bardzo pesymistyczne, to znaczy, że nie wierzono w takie prawdopodobieństwo, a nawet byli geologowie i fachowcy, którzy absolutnie twierdzili, że niema takiego zagłębia. Geologia jednak jak każda nauka przyrodnicza rozwija się bardzo szybko, co chwila otwierają się nowe horyzonty i dziś nam tak pesymistycznymi być nie wolno. Mamy bowiem jedno tylko jedyne wiercenie w okolicy Mnikowa i mimo negatywnego rezultatu, o którym tu była mowa, mimo że do głębokości 580 m. węgla nie stwierdzono, to przecież stwierdzono formacyę węglową karbońską i to w miejscu, gdzie dotąd o obecności takiej formacyi powątpiewano. Otóż nie z punktu widzenia właściciela, który tam wiercił, ale z punktu widzenia ogólnego tak teoretycznego jak praktycznego muszę zupełnie stanowczo stwierdzić, że jest to rezultat pozytywny. Z tego jednego wiercenia nie mogę wszakże absolutnie wnioskować, czy to są pokłady najdolniejsze, któreby nie zawierały wcale samego węgla — do tego przypuszczenia skłania się p. Bartonec — czy też są to górne, wyższe jeszcze pokłady, pod którymi mogą być warstwy węgla kamiennego. Dopiero wtedy byłbym przekonany, że w tej okolicy Mnikowa, Tyńca i dalej ku wschodowi niema pokładów węgla, gdyby się zapomocą wierceń doszło do tego dewonu, o którym była mowa, albo do wapienia węglowego, gdyż wtedy rzeczywiście ustałyby wszelkie nadzieje.

P. prezydent Leo pytał, czy i w jakim rozmiarze należałoby przedsięwziąć wiercenia systematyczne. Jabym może nie był tak nieskromnego zapatrywania jak p. radca Bocheński, który wymienił cyfrę kilkuset wierceń; możeby wystarczyło kilkadziesiąt albo kilkanaście. Każde wiercenie kosztuje 100 — 150.000 K, nie możnaby więc myśleć tak od razu o jakimś systemie w wierceniach, gdyż to wypadłoby za drogo. Ale na podstawie już znanych wierceń mamy przecież już teraz takie zasoby węgla, że zupełnie wystarczą do pokrycia potrzeb codziennych i potrzeb przemysłu — prócz przemysłu żelaznego, gdyż nie mamy jeszcze pewności co do węgla koksującego.

Te jednak kopalnie, które już są, nie znajdują się w rękach krajowców ani kraju. Jeżeli Sejm pyta nas fachowców, czy w interesie późniejszego zapotrzebowania kraju albo wogóle interesentów konieczne jest poszukiwanie dalszej części zagłębia na wschód od Krakowa, to naturalnie odpowiedź brzmi: Tak! jest to pożądane, potrzebne i konieczne, tem bardziej, że te nowe momenta teoretyczne, to wiercenie w Mnikowie świadczą, że możliwość znalezienia pokładów na wschód od południka tenczyńskiego wykluczona nie jest i pod tym względem zniechęcać się do akcyi kraju nie można. Dlatego, jak sądzę, ankieta może przy pytaniach 9 i dalszych śmiało uchwalić odpowiednie wnioski.

W szczegóły nie wchodzę, gdyż zdaje mi się, że Szanowny przewodniczący nie byłby zdania, żeby tu wygłaszać spekulatywny wykład geologiczny, mówiłem tylko z realnych, konkretnych punktów widzenia i na tem moje orzeczenie kończę. *(Brawa).*

Dr. **Olszewski.** Po tak świetnem przemówieniu niewiele mam do dodania.

Omawianie poszczególnych punktów kwestyonaryusza musi być mojem zdaniem dostosowane do nowej noweli do ustawy górniczej. O losach tej noweli mówią jedni, że ona przejdzie, drudzy, że nie, przyczem pierwsi przytaczają, że rząd poczynił takie koncesye w §. 23, iż prawdopodobnie ustawa przyjdzie do skutku. Otóż powstaje pytanie, czy rząd względnie kraj zrobi interes na tej noweli i czy zrobi go na węglu kamiennym czy brunatnym. Pod tym względem uwagi znawców są znane, bo co do tej części złoża węgla kamiennego, którą nie narusza, pod względem posiadania nowela górnicza, powiedziano tutaj apodyktycznie, jaki jest dzisiejszy rzeczywisty stan złoża węgla kamiennego u nas. Prof. Niedźwiedzki oparł się w swem orzeczeniu na faktach nie na prognozie. Niefachowi geologowie mogą sobie pozwolić na dalsze widnokręgi i przepowiadania formacyi węglonośnej na wschód od Krakowa lub pod Karpatami na południe, opierając się na tem, że n. p. w komitacie zemplińskim znaleziono skamieliny należące do formacyi węglowej; Prof. Szajnocha powiedział następnie, że nauka geologiczna zrobiła w ostatnich latach postępy — miał zapewne na myśli nową teoryę o przesuwaniu się gór. — Mimo tego kwestya, czy karbon znajduje się na wschód od Tenczynka nie wyszła dotąd ze stadyum przypuszczeń.

Co może więc rząd względnie kraj na podstawie noweli dostać, i czego po Galicyi się spodziewać? Rząd może dostać to, co przed 9. stycznia b. r. nie było jeszcze pokryte wyłącznościami, co się zaś tyczy reszty, to rząd zezwolił na 3-miesięczny termin, w czasie którego ma się dokonać odkrycie pokładów węgla. Ten termin 3 miesięczny wydaje mi się komicznym i odnośny ustęp tego paragrafu nie ma żadnej wartości. W jakiemże położeniu może się znaleźć rząd względnie kraj co do zagłębia galicyjskiego? Obecnym posiadaczom uprawnień górniczych nie odbierze uprawnień, Prusaków nie wypędzi — co mają, to mają — będzie się więc zastanawiał nad tem, co może dostać. Otóż to, co nie jest pokryte, albo znajduje się w takich rękach, z którychby można dany teren na rzecz kraju otrzymać. I pod tym względem, chociaż stoję na tem stanowisku, że kraj powinien wspierać zabiegi prywatne około podniesienia przemysłu górniczego, to przecież sądzę, że kraj powinien na razie brać czynny udział tylko w wierceniach ,na które nie należy się zapatrywać ani pesymistycznie, ani różowo. To co powiedział prof. Niedźwiedzki było zbyt pesymistyczne chociaż rozumiem jego stanowisko i sambym na jego miejscu inaczej nie mówił; to co powiedział p. Zarański było za górnolotne i mogłoby wzbudzić fałszywe aspiracye.

Co do mego zapatrywania co do możliwości węgla na wschód od Tenczynka, to każdy praktyczny węglarz przyzna, że nawet w rejonie faktycznej formacyi węglowej nie wszystko jest węglem. Tworzył on się w lagunach, które miały najrozmaitsze kształty. Formy tych lagun nie dadzą się określić. Kto zna charakter lagun w środkowej Ameryce, Afryce, choćby z fotografii, może nabrać pojęcia, jak się tworzyły pokłady węglowe. Otóż nawet o tym rdzeniu węglowym w powiecie chrzanowskim, który według p. radcy Bartoneca wynosi 1300 klm², nie można powiedzieć, by tam każda piędź ziemi była węglonośną. Przy węglu brunatnym niepewny charakter formowania się węgla jeszcze bardziej się uwydatnia. To co Radca dworu p. Niedźwiedzki wspomniał o 10 metrowej grubości węgla, to jest bardzo mało, jest to rachunek przeciętny, minimalny, ale przy węglu czarnym jest taka ostrożność konieczna.

Mojem zdaniem powątpiewać można o istnieniu większych ilości węgla na wschód od Krakowa, a szczególniej w okolicy Dębicy, Rzeszowa, Przemyśla na tej podstawie, iż piaskowiec karpacki należący do formacyi eocenicznej, względnie kredowej zawiera miejscami obfite gniazda węgla. Na ten sporadycznie pokazujący się węgiel brano nawet wyłączności górnicze. Niektóre okazy tego węgla kamiennego były wprost przepiękne, można je było obrabiać ornamentalnie. Kalorye wynosiły do 8000 wartości opałowej, gniazda zawierały niekiedy 10—20 fur węgla, potem gubią się. Są to resztki zniszczonej formacyi węglowej. Ta okoliczność naprowadza mię na wniosek, że na wschód od Krakowa niema formacyi węgla kamiennego, gdyż ta została zniszczoną. Mimo to nie chciałbym odstraszać akcyi kraju, lub ludzi chętnych do ryzyka, gdyż hipotezy nauki mogą się mylić i muszą iść tylko z postępem wierceń i dlatego, gdy dojdziemy do pytania 10-go, to bez względu na to, czy teorye i przypuszczenia mają racyę podstawową lub nie, czy

się poszukiwania opłacą czy nie, orzeknę, że wiercenia są interesem poszukiwawczym, w którym kraj powinien wziąć żywy udział.

Inżynier **Rieger.** Dużo się tu mówi i słyszy o „zagłębiu" krakowskiem, jego granicy południowej i wschodniej, o południku Tenczynka i. t. p. Sądzę, że nie dla wszystkich tu obecnych znaną i zrozumiałą jest ta terminologia fachowa, dlatego dla informacyi chciałbym tę rzecz objaśnić bliżej na podstawie kart Michaelego i Gaeblera.

Aby zrozumieć konfiguracyę zagłębia węglowego krakowskiego i znaczenie jego przypuszczalnych granic od wschodu i południa, trzeba poznać obraz całego zagłębia morawsko-śląsko-polskiego. Na ostatniej karcie poglądowej całego tego zagłębia — widzimy, że na Galicyę przypada część tylko całego zagłębia morawsko polskiego; od wschodu sąsiaduje z Galicyą rozwinięty bardzo przemysłowo rewir Śląsku pruskiego — od północy kopalnie w Królestwie Polskiem, a od południowego zachodu rewir ostrawsko-karwiński. Granica tylko wschodnia i południowa jest jeszcze nieznaną.

Za granicę wschodnią wielu znawców przypuszcza południk Tenczynka, gdzie dewon występuje aż na powierzchnię, najnowsze wiercenia niedaleko tej preliminowanej granicy w Ryczowie, gdzie w znacznych głębokościach znaleziono jeszcze silne pokłady węgla, pozwalają jednak przypuszczać, że granica ta może być znacznie dalej na wschód posunietą. Na razie abstrahuję od tej wschodniej części rewiru, bo jest jeszcze dość problematyczna, a chcę zwrócić specyalnie uwagę Panów na tę część rewiru krakowskiego, gdzie węgiel jest już stwierdzony i gdzie na podstawie odkrywek i doświadczeń sąsiednich rewirów da się pewne ważne wnioski wyciągnąć. Na karcie widzimy, że powierzchnia Gaeblera przykryta różowym kolorem reprezentuje część zagłębia przypadającą na Galicyę. Na geologicznej karcie Gaeblera widzimy to zagłębie w idealnem przecięciu poziomem, widzimy też, że centrum jego znajduje się w okolicy Berunia (na Śląsku pruskim). Z natury rzeczy kopalnie położone bliżej tego centra mają do czynienia z pokładami najmłodszymi i naturalnie jakościowo mniej wartościowymi — podczas gdy pokłady starsze, znajdujące się w środku zagłębia w bardzo wielkiej i na razie niedoścignionej dla technika głębokości, występują na krawędzi zagłębia miejscami aż na powierzchnię. Widzimy to występowanie tych starszych warstw z pokładami o wyższej kalorymetrycznej wartości w rewirze ostrawskim, a w Galicyi w Tenczynku. Na linii łączącej półkolem te dwie miejscowości Karwin-Tenczynek—mamy prawo spodziewać się pokładów starszych, lepszych. Zidentyfikowanie tych pokładów w takiej odległości od siebie jest na razie jeszcze niemożliwe, bo brak jest ciągłości odkrywek. Jest jednak zupełnie zrozumiałem, że chcąc dostać węgiel jakościowo lepszy należy go szukać w kierunku ku krawędziom zagłębia — a więc w Galicyi w kącie południowo-zachodnim.

Dowodem tego jest jakość pokładów odkrytych w kopalni Brzeszcze, z których podobno najniższe mają nawet posiadać i skłonność do koksowania.

Za zachodem przemawia i ta okoliczność, że stwierdzonym został praktycznie, choć na razie jeszcze teoretycznie nie wyjaśnionym fakt, że zdolność koksowania węgla zatraca się w kierunku wschodnim.

Ta zdolność koksowania jest bardzo ważnym czynnikiem rozstrzygającym nie tylko o przemyśle węglowym, ale także o przyszłym przemyśle żelaznym.

Przewodniczący. Na czem polega koksowność węgla? Czy na mechanicznem traktowaniu go, czy na składzie chemicznym? I na jakiej podstawie p. znawca przypuszcza, że we wschodniej części węgiel nie będzie zdatny na koks?

Inż. **Rieger.** Teorya tej sprawy jest niewyczerpana. Przypuszczenia mówią, że ławice piasku i iłu, które dziś jako piaskowce i łupki rozdzielają pokłady od siebie, naniesione zostały od zachodu, przyczem najbardziej na zachód położone warstwy torfu przykryte zostały najwcześniej i przez dłuższy czas podlegały chemicznemu procesowi zwęglenia bez dostępu powietrza — podczas gdy wschodnie części tych torfów przez dłuższy czas wystawione były na działanie powietrza i traciły zawartość gazów — pokłady te wschodnie wykazują znacznie mniejszą grubość ławic między pokładami węgla przy równoczesnej większej miąższości samych warstw węgla.

Że to przykrycie warstw węglonośnych nieprzepuszczalnym iłem odgrywa ważną rolę i wpływa na zdolność koksowania widzimy najlepiej w rewirze ostrawskim, gdzie pokłady dobywane na Morawie i Śląsku są przykryte iłem do 200 metrów głębokości i te są koksujące — 3 kilometry zaś od nich w Petrkowicach są nawet starsze pokłady niż ostrawskie, występują jednak aż na powierzchnię i te nie koksują wcale.

Przewodniczący. Czy koksowność idzie równolegle z siłą kaloryczności?

Inż. **Rieger.** Nie. Są węgle wysoce kaloryczne, a nie koksują, jak właśnie w Petrkowicach, gdzie węgiel jest starszy, gatunkiem zbliżony do antracytu o wyższej znacznie wartości kalorycznej niż ostrawski — a jednak nie koksujący.

Bez własnego zaś koksu trudno marzyć o rozwinięciu się swoistego przemysłu żelaznego — bo bez koksu nie można dziś pędzić wysokich pieców, musielibyśmy więc albo koks, albo surowiec kupować, i przez to bylibyśmy, jak i dziś jesteśmy w zależności.

Poseł **Zarański**. Dyskusya przybrała dość szerokie ramy, ale zdaje mi się, że jej zakres przyczyni się do wyświetlenia niejasnych punktów i zbliżenia sprzecznych zdań. Jako praktyczny górnik, mimo optymizmu, który mi p. Radca Olszewski zarzucił, stwierdzić muszę z całą radością, że nawet tak ostrożny geolog jak p. Radca Bartonec dziś nie tylko nie odradza wierceń na wschód od południka tenczyńskiego, lecz je przeciwnie doradza. My praktyczni górnicy zawsześmy te granice znacznie rozszerzali i nie uznając oznaczonej przez dawniejszych geologów granicy Wisły, poszliśmy z wierceniami dalej na wschód i na południe i n. p. w Polance przewiercono aż 40 pokładów węgla o znacznej miąższości. Jeżeli zaś posądzany jestem o zbytni optymizm, to mogę się powołać na świadectwo Wydziału krajowego, że tam gdzie chodzi o poważną akcyę pieniężną kraju może aż zanadto pesymizmem się kieruję.

Nawiązuję teraz do trafnych pytań p. prezydenta Lea. W jakiej ilości miałby kraj podjąć wiercenia? Otóż zdaje mi się, że i p. Nadradca Bocheński zgodzi się z tem, że nie trzeba będzie aż kilkuset wierceń, lecz, że pewna liczba tych wierceń, wykonana w dalekich odstępach zupełnie nas o granicy wschodniej pouczy.

Co do kwestyi koksowania węgla to jest ona bezwarunkowo pierwszorzędnego znaczenia.

Oceniając w ogólności kwestyę jakości węgla, rozróżnić należy dwa warunki: 1) możliwość koksowania; 2) możliwość eksploatacyi takiego gatunku, którym — choćby nie nadawał się do koksowania — możnaby podjąć konkurencyę z węglem obcokrajowym a kaloryczną wartością dzisiejszy węgiel galicyjski przewyższającym. Otóż nie da się zaprzeczyć, że zarówno w Jaworznie jak i w Sierszy niezawodnie w głębszych pokładach znajdzie się taki lepszy gatunek. Dziś pracuje się tam w górnych pokładach jakościowo gorszych, bo techniczna gospodarka wymaga, aby te górne najprzód wyczerpać. Nie ulega jednak dziś wątpliwości, że w części zachodniej zagłębia stwierdzono obecnie węgiel gatunkowo lepszy, tak ze względu na możliwość koksowania jak ze względu na możliwość konkurencyi, o której właśnie wspomniałem.

Radca **Bartonec.** Poruszono tu w dyskusyi sprawę wieku geologicznego pewnych pokładów zagłębia galicyjskiego i stosunku warstw młodszych i starszych. Najstarsze pokłady nasze są tenczyńskie, najmłodsze prawdopodobnie będą w okolicy Libiąża. (Czyta ustęp ze swojej broszury). „Co do ułożenia to bardzo zajmującym jest fenomen, który śledzić można od zachodniej granicy w okolicy Ostrawy przez cały Górny-Śląsk do Król. Polskiego — a mianowicie jest to zmniejszanie się grubości warstw formacyi węglowej. I tak n. p. warstwy ostrawskie obejmują w samej Ostrawie do 4000 metrów, a już w Gołonogu w Królestwie Polskiem zredukowały się na 520 metrów. Pokłady siodłowe mają pod Zabrzem na Górnym Śląsku do 302 metrów grubości, podczas gdy w Królestwie Polskiem, razem z górnemi warstwami nad pokładem Reden tylko 70 metrów obejmują.

Czego to dowodzi? Redukcya ta, czyli stopnienie tak skał jak i warstw węglowych, udowadnia nam to, że w czasie tworzenia się formacyi węglowej osady czyli sedymenta, a więc tak drobnoziarnisty szlam czyli dzisiejszy łupek — jak i piasek czyli dzisiejszy piaskowiec — napłynęły z zachodu naszego zagłębia, a to ze strony Sudetów.

Podczas gdy w miejscach najdalej na zachód posuniętych grubość sedymentów jest znacznie większą, maleje ku środkowi zagłębia i na wschód, a prawdopodobnie także i na północ, a tu znajdujemy wyjaśnienie potężnego rozwinięcia się warstw i ilości pokładów na zachodzie, a zmniejszanie się tej potężności warstw i ilości pokładów na wschodzie.

Większą ilość pokładów na zachodzie wobec mniejszej ilości na wschodzie wyjaśnić można zupełnie naturalnym sposobem tem, że szlamy, które z zachodu napływały — tam się też najpierw osadziły — a nie sięgając odrazu aż na wschód, przez całe zagłębie, nie przeszkadzały tam dalszemu tworzeniu się pokładów, które na zachodzie dwa lub trzy razy przerwane zostało.

Tej okoliczności mamy też do przypisania, że węgiel traci na zdolności koksowania w kierunku od zachodu na wschód.

Podszas gdy ostrawski węgiel należy do najlepiej koksujących, już w Rybniku na Górnym Śląsku, węgiel nie koksuje w tej mierze, a okolica Zabrza i Bytomia są ostatniemi stacyami, w których węgiel do koksowania jako tako jeszcze użytym być może. Odtąd w kierunku Mysłowic i Dąbrowy w Królestwie Polskiem nie znajdziemy już węgla koksującego, jakkolwiek te same pokłady w odbudowie się znajdują — jak pod Zabrzem.

Co do Galicyi, musimy także niestety porzucić nadzieję, abyśmy kiedykolwiek odkryli węgiel koksowy — wyjątek tworzy najzachodniejszy kąt w powiecie bialskim, gdzie z nawierconych pokładów dwa zawierają węgiel koksowy.

Materyał, z którego utworzyły się nasze pokłady węglowe dały przeważnie torfowiska; ten materyał urósł na tem miejscu, gdzie dzisiejsze pokłady się znajdują, nie powstały one więc z naniesionego przez wodę materyału roślinnego.

Gdy się więc pewna warstwa roślinna utworzyła, a dalsze tworzenie przerwanem zostało przez napływający z zachodu szlam i piasek, to materyałem tym pokrytą została przedewszystkiem ta część dawniejszych torfowisk, która najbliżej miejsca wpłynięcia była położona; w środku zaś zagłębia i dalej na wschód tworzenie się pokładu nie zostało przerwanem, albowiem materyał napływowy nie dosięgnął tak daleko.

Przez wcześniejsze pokrycie partyj zachodnich usunięte zostały takowe z pod wpływów atmosferycznych, a tem samem i ulotnienie gazów było utrudnionem, co z pewnością na koksowanie wpływ wywarło".

Co do możliwości nowego basenu na wschodzie, to chciałem jeszcze podnieść, że kiedy przed kilku laty doniesiono z Królestwa o znalezieniu tam węgla w Szklarach nad naszemi Radwanowicami, to mi się wydało nieprawdopodobnem i pokazało się też, że te smugi węgla tam znalezione należą do warstw brunatno-jurajskich.

Co do wiercenia mnikowskiego, to mamy tu formacyę węglową bezpokładową, a ponieważ już 300 m. tej formacyi nawiercono, jest to zawsze poważny moment dlatego, że w Galicyi przynajmniej nie znamy warstw tej formacyi, któreby w 300 m. niezawierały węgla. W Ostrawie mamy warstwy do 210 m. puste. W Galicyi nie znamy dotąd takiej grubości.

Prof. **Niedźwiedzki.** Chociaż wielu z Panów w odpowiedziach swoich wyprzedziło dalsze pytania, ja będę się trzymał programu i odpowiadać będę dalej tylko na 3 pierwsze pytania.

P. Zarański zarzucił, jakoby geologowie aż do tych ostatnich wierceń twierdzili, że granicę formacyi węglonośnej tworzyła Wisła. Z podobnymi zarzutami spotykałem się w publikacyach. Otóż rzecz się ma wręcz przeciwnie. Już jako student się uczyłem i sam nauczałem przez 35 lat, że formacya węglonośna sięga daleko poza Wisłę — mówiło się ogólnikowo: poza Zator i Grojec nad Sołą — a ktoby był twierdził przeciwnie, tem samemby dowiódł, że nie jest geologiem. Nawet na powierzchni formacya węglowa występuje na południe od Wisły, co jest wykreślone także na dotyczącej karcie atlasu geologicznego, wydanego przez Wydział krajowy dla użycia przez wszystkich. Zresztą już na tablicy w dziele Römera Geologie v. Oberschlesien z 1870 r. jest granica południowa tak zakreśloną z tym dodatkiem, że jest to granica minimalna krakowskiego zagłębia.

Oczywiście na podstawie tych geologicznych wiadomości przyszli Pru-

sacy i nakryli obszar wyłącznościami.

Starszy Radca górniczy p. **Bocheński.** P. Prezydent Leo pytał, czy nasze poszukiwania górnicze są prowadzone systematycznie. Otóż sprawa ma się tak, że górniczy przedsiębiorcy w poszukiwaniach swoich kierują się przedewszystkiem radami geologów, studyują dzieła i tereny, poczem te, które geologowie uważają za dobre, pokrywają wyłącznościami górniczemi. Centrum zagłębia naszego było obłożone wyłącznościami górniczemi początkowo przeważnie przez krajowych przedsiębiorców.

Wielkie zasługi pod tym względem oddał dr. Arnold Rapoport, którego rozpoczęte dzieło prowadzi teraz dalej syn jego dr. Alfred Rapoport w pol. powiecie bielskim (Brzeszcze, Jawiszowice, Kaniów).

System tu jest ten, że każdy musiał wiercić w swoim terenie.

W naszej części zagłębia węglowego, którą p. Radca Bartonec oznaczył na 1300 km.^{2} powierzchni, a która dotąd z wyjątkiem Jaworzna, zajmującego ca 200 km.^{2} tylko w bardzo małej części jest obłożona koncesyami — potrzeba będzie około 300 otworów wywiercić, aby cały ten teren pokryć koncesyami górniczemi (nowemi polami górniczemi).

Wśród obecnych stosunków — sądzę, że osobne wiercenia przez kraj lub Państwo w naszem zagłębiu li tylko dla celów nauki dziś nie byłyby wskazane.

Kraj podejmując głębokie wiercenia powinien dążyć do otrzymania nadania odpowiedniej ilości pól górniczych (koncesyi).

Być ale może, że w przyszłości, skoro prywatna inicyatywa ustanie, zajdzie jeszcze potrzeba ustalenia granicy południowej lub wschodniej naszego zagłębia — wówczas więc będzie można przystąpić do wierceń li tylko dla celów naukowych.

Dyrektor **Drobniak:** Na pytanie, czy wogóle mamy węgiel koksujący odpowiadam stanowczo: tak. Mamy i musimy się spodziewać węgla koksującego. Pomijam już wyniki analiz i prób dokonywanych w laboratoryach i zdanie swoje opieram na tem, że w całem południowem zagłębiu wszędzie formacya węglowa występuje pod grubem złożem wodonieprzenikliwych i gazonieprzenikliwych warstw trzeciorzędnych i tam węgiel ukształtował się tak, iż jego skład chemiczny jest tego rodzaju, że węgiel w piecach koksowych musi być koksującym. Natomiast tam, gdzie węgiel pokazuje się na powierzchni, względnie przykryty jest warstwami łużnemi lub wodę przepuszczającemi, a więc gdzie proces odgazowania się węgla był możliwym — tam nie jest on koksujący. W całem zagłębiu naszem eksploatowano węgiel tylko w Jaworznie, Sierszy, Tenczynku, gdzie grubość nakrywy jest żadną, lub tylko nieznaczną, gdyż warstwa nieprzenikliwa n. p. w Brzeszczach wynosi tylko 10 m. a reszta to piaskowiec i piaski. Wiercenie w Kaniowie, Jawiszowicach nadto wiercenia Schlutziusa w Spytkowicach i Ryczowie oraz Mauvego w Gierałtowicach wykazały warstwy trzeciorzędnego iłu ponad 300—400 m. Mamy także fakt, że tam gdzieśmy wiercili w Kaniowie i Jawiszowicach, były nadzwyczaj silne, erupcye gazów eksplodujących, co nasuwa przypuszczenie, że tam głębiej złożone pokłady węgla zawierają węgiel koksujący. Pokłady głębsze są bezwarunkowo koksujące; tem się tłumaczy to, że pokład z jednego otworu w Brzeszczach odwierconego do 668 m. wykazał w głębokości 593 m. trzechmetrowy pokład węgla, który w laboratoryum oraz w piecu podręcznym dał się koksować. To wszystko uprawnia nas do przypuszczenia, że w całym południowym brzegu zagłębia węgiel będzie koksujący.

Prof. **Syroczyński:** Ponieważ dyskusya jest już, jak się zdaje, wyczerpana, spróbuję streścić opinie Panów. Otóż na pierwsze pytanie odpowiedziano jednomyślnie, że rudowęgiel wschodniej Galicyi ma podrzędne znaczenie w kwestyi zapasów węglowych w Galicyi, bo największą cyfrą eksploatacyi rudowęgla jest ćwierć miliona cetn., kiedy dla węgla kamiennego w zachodniej Galicyi cyfra ta sięga 12 milionów. Przyszłość kraju opiera się tedy na węglu kamiennym. Dziś mamy do czynienia tylko z jednem zagłębiem od prusko-polskiej granicy ku wschodowi i tu bogactwo węgla jest pewne; nie wyklucza to wprawdzie, że ku wschodowi, poza Krakowem, pokłady węgla znajdować się mogą i nikt z Panów nie był zatem, aby w tym kierunku wszelkich zaniechać poszukiwań, ale moim i wielu ko-

legów zdaniem byłoby przedwczesnem brać te terytorya w rachubę.

Taka sama jednomyślność, zdaje mi się, istnieje wśród Panów co do kwestyi koksowania naszego węgla. P. dyr. Drobniak powiedział: mamy nadzieję, że warstwy późniejsze będą koksujące ale dzisiejszy węgiel prawie nigdzie nim nie jest. Na trzecie pytanie, jak głęboko złoża sięgają, odpowiedziano, że znajomość głębokości do jakiej złoża sięgają i do jakiej można je z korzyścią uzyskiwać jest kwestyą związaną z postępem wierceń, postępem geologii i postępem górnictwa. Głębokość ta tak samo jak grubość (miąższość) poszczególnych złoży są dla śląsko-polskiego zagłębia węglowego w ogóle znane.

Oceniamy je według profilów kopalń z Jaworzna i Sierszy, z których zarządy tych kopalń sekretu nie robią. W Królestwie Polskiem pokłady węgla ułożyły się inaczej niż u nas i na Śląsku austryackim. Zresztą ogólnej odpowiedzi na to pytanie dać nie można: trzebaby wyliczać masę szczegółów.

Inż. **Drobniak:** Chciałbym jeszcze od siebie podać niektóre szczegóły co do grubości pokładów. Otóż znane dziś kopalnie w Jaworznie i Sierszy rozporządzają grubością 6—7 m. a wszystkie rezultaty wierceń w południowem zagłębiu mają mniej więcej takie grubości jak pokłady w Westfalii mianowicie od 50 cm. do 3 m. Parę wierceń w Brzeszczach wykazało następujące cyfry:

Otwór wiertniczy nr. 7 w Brzeszczach odwiercony do 668 m. wykazał 6 pokładów godnych odbudowy o miąższości 0·75—3 m. a pokład 3-metrowy w 596 m. głębokości należy na podstawie dokonanych prób i analiz uważać za koksujący. Otwór nr. 12 gdzie obecnie stanęła kopalnia, odwiercony do 519 m. wykazał do tej głębokości 10 pokładów godnych odbudowy, od 60 cm. do 2·5 m. grubości. W Olszynach gm. Jankowice, napotkano już przy 200 m. głębokości pierwszy pół metrowy pokład, a w 234 metrach pokład 2 i pół metra grubości, tak, że do głębokości 158 metrów odwiercono 5 godnych odbudowy pokładów o łącznej grubości 13·5 m., podczas gdy w Kwaczale po napotkaniu w głębokości 288 m. pierwszego 0·8 m. grubego pokładu przewiercono przy 508 m. — 1·80 m., przy 540 m. — 3·30 m. a przy 590 m. — 3-metrowy pokład.

Jeszcze pomyślniejsze wyniki dały pruskie wiercenia Schlutziusa. I tak w Stawach starych w głębokości 490 m. — 4 m. gruby pokład; w Polance Wielkiej już przy 265 m. nawiercono 1·50 m. a w 285 m. — 1.75 m. grube pokłady a otwór pogłębiony do 1044 m. wykazał około 40 pokładów różnej grubości, nie napotkawszy nawet w tej głębokości na spód formacyi węglowej. W Ryczowie oprócz całego szeregu pokładów godnych odbudowy w głębokości 698 m. nawiercono 7-metrowy pokład węgla. A węgiel to wszędzie pierwszorzędnej jakości przewyższający wartością cieplikową galicyjski węgiel obecnie odbudowywany. Głębsze pokłady jeszcze lepsze, bo analiza jednego z nich wykazuje nawet 7600 kaloryi.

W tym to terenie przyszłości dominującą przewagę mają Prusacy, których wyłączności zajmują 56 prc. całej węglonośnej powierzchni. Skomasowane są one w jednej potężnej dłoni pruskiego przemysłowca J. Schlutziusa z Karowa w Mecklenburgu i leżą wzdłuż kolei i przyszłego kanału wzdłuż Wisły od pruskiej granicy aż prawie po Kraków.

Rezultaty wierceń pruskich są otoczone jak najgłębszą tajemnicą, daty te jednak udało mi się uzyskać. Wszystkie wiercenia Schlutziusa były dodatnie z wyjątkiem jednego w Półwsiu, gdzie nawiercił 500 m. iłu trzeciorzędnego ale i to niczego nie dowodzi, bo wiemy, że w formacyi są miejscowe wymuliska lub lejki a dalsze wiercenie zostało wstrzymane tylko dlatego, że z powodu zagwożdżenia wiercić dalej nie można było. Dziś firma Schlutziusa nosi się z myślą założenia kopalni, co wynika z tego, że w odległości na 3 km. od siebie odwierciła 3 otwory.

Jeżeli więc chodzi o określenie tego bogactwa węglowego, to musimy powiedzieć, że młodsze warstwy dochodzą do grubości 7 m. cały szereg warstw węglonośnych a południowe zagłębie ma wszędzie pokłady godne odbudowy od grubości 0·5 do 7 m. Mamy wprawdzie grubości 70, 65 cm., które nas jednak nie przerażają. Myśmy się przyzwyczaili do stosunków w Królestwie, Śląsku górnym, Sierszy i Jaworznie i na ich podstawie mówimy o rentowności. Ja 13 lat pracuję w pokładach cienkich i podejmuję się odbudowy 60 cm. ponieważ koszta przy odpowiednim gatunku węgla nie wiele są większe niż przy pokładach grubych przy zastoso-

waniu odpowiedniej metody odbudowy. Ta zdolność do odbudowy stoi w pewnym stosunku do wartości kalorycznej. Rzecz oczywista, że przy węglu małowartościowym odbudowa cienkich pokładów nie wchodzi w rachubę, ale tam gdzie jak tutaj mamy węgiel o 7000 kaloryi i korzystne warunki odbudowy, możemy powiedzieć, że eksploatować będziemy te cienkie pokłady równie racyonalnie.

Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie 1 popołudniu.

II. Posiedzenie dnia 14. maja 1909.

Początek o godzinie 4. popołudniu.

Przew. dr. **Jahl:** Przystępujemy do odpowiedzi na pytanie 4-te. Do głosu zapisany p. prof. Niedźwiedzki.

Prof. **Niedźwiedzki:** Wydatność (Ergiebigkeit) zagłębia węglowego zależy w głównej mierze od jego rozciągłości i od grubości pokładów, które zawiera.

Co do rozciągłości, to przyjmuję rozmiar około 1000 km.^{2} więc trochę mniejszy, jak przedstawia p. r. Bartonec w swojej rozprawie „Die Steinkohlenablagerung Westgaliziens" z r. 1901 a to dlatego, że nie ma pewności, iż na całym obszarze zagłębia przynajmniej przeważna część układu węglonośnego znajduje się w głębokościach dla górnictwa dostępnych. Albowiem trzeba przyjąć, że możliwie część utworu została przez tektoniczne zaburzenia (uskoki i sfałdowania) w takie głębokości (poniżej 1200 m.) zniżoną, że nie jest górniczo dostępną. Musimy to przypuścić, ponieważ w niektórych częściach śląsko-polskiego zagłębia tego rodzaju zjawiska zostały stwierdzone, a w naszej części zagłębia znaczne obszary nie są jeszcze wywiercone. Dalej przyjmuję, iż w naszym obszarze formacyi węglonośnej znajduje się około 3 m. węgla na 100 m. układu węglonośnego. Gdy to przyjmiemy, a oprócz tego uwzględnimy odpowiednie straty na filary bezpieczeństwa w kopalni, to przyjdziemy do ilości około 150 miliardów cetn. metr. chociaż można przypuścić masę znacznie większą ewentualnie aż do 300 miliardów cetn. metr. Aczkolwiek cyfry te nie mogą być dokładne, to w każdym razie świadczą one niewątpliwie o ogromnej wydatności tego złoża, względem której obecna produkcya, dochodząca tylko do 13 milionów q rocznie, jest maluczką. Nawet już teraźniejsze kopalnie łatwo mogłyby w krótkim czasie podwoić ją.

Co do rudowęgla, to jego pokłady są wprawdzie gdzieniegdzie bardzo rozciągłe jak n. p. na podgórzu kołomyjskiem, ale właśnie w tym razie bardzo cieniutkie ($^1/_8$—$^1/_2$ m.); w innych zaś obszarach znowu grubsze ale mało rozciągłe. Cały zasób uwydatnił się przy zupełnie odpowiedniej eksploatacyi w ostatnich latach w produkcyi, która dosięgła w obu obszarach wschodn. Galicyi do 1 miliona q rocznie. Ale wskutek tej bardzo intenzywnej eksploatacyi nieporównanie znaczniejsza część złoża została już zużytą, a pozostała obecnie albo wprawdzie rozciągła ale za cienka warstwa, albo tylko małe partye grubsze, tak, że obecnie eksploatacyi już prawie że niema, albo jest tak małą, że nie wynosi rocznie więcej jak około 50.000 ctn. m., i cała wydatność teraźniejsza ma tylko lokalne znaczenie dla ewent. przemysłowych przedsiębiorstw, które przy kopalniach istniećby mogły. W każdym razie zasoby rudowęgla są znikome, wobec zapasów czarno-węgla, które mają nadzwyczaj doniosłe ogólnokrajowe znaczenie.

Otóż to jest moja odpowiedź co do wydatniejszych złóż, a którą się kwestyonaryusz pyta. Prosiłbym, jeżeliby Panowie mieli co do mych wywodów jakie zarzuty, o ich przedstawienie.

Co do wartości kalorycznej naszych węgli kopalnych, to różne odmiany czarnowęgla okazują przeważnie 5—6000 kal. lecz zbliżają się czasem do 7000 kal. Rudowęgle okazują 3000 i 4—5000 kal.; partye kołomyjskich dochodzą do 5000.

Tyle odpowiadam jako fachowiec w obszarze geologii praktycznej. Co do ekonomicznej i prawno-politycznej strony krajowego górnictwa węglowego pierwszy głos należy pozostawić górnikom.

Profesor **Halban**: Nawiązując do ostatnich słów chciałbym zwrócić uwagę, że pytanie dotyczące rentowności stoi w związku z pytaniem 5. i że to może być rozumiane tylko jako rentowność względna, bo przecież Wydział krajowy od ankiety nie może wymagać

ani oczekiwać, żeby ankieta podała obliczenie rentowności, tylko ankieta ma się oświadczyć, jaka jest rentowność względna, czy te złoża ze względu na swą rozciągłość, grubość, przystępność, czy one przedstawiają się co do eksploatacyi korzystniej niż n. p. śląsko-morawskie, czy nie, bo wtedy dopiero można mówić o rentowności. Jeżeli nam pp. znawcy powiedzą, że złoża zagłębia krakowsko-śląskiego przedstawiają się co do warunków dostępności eksploatacyi również korzystnie lub korzystniej, niż te złoża, których rentowność jest udowodnioną, to wtedy będziemy mogli wyciągnąć z tego wniosek, że tu istnieje rentowność. Jeżeli natomiast pp. znawcy powiedzą, że przystępność jest w tym wypadku gorsza, niż w tych zagłębiach, w takim razie będziemy musieli przyjść do przekonania, że rentowność jest wątpliwą.

Dyr. **Schimitzek:** Grubość dotychczas w Galicyi znanych pokładów jak też głębokość, w jakiej się znajdują jest z natury rzeczy różnorodną. Do odbudowy nadają się pokłady stosownie do ułożenia i jakości węgla przy uwzględnieniu miejscowych warunków zbytu i t. p., już od około 80 cm. mięszości. Najgrubsze pokłady w Galicyi znane są: pokład „Artur" w Sierszy 6.0 m. i identyczny (?) z nim pokład Jacek-Rudolf w Jaworznie grubości 5.0 m. Na ogół zawierają młodsze horyzonty formacyi węglowej (z wyjątkiem grupy redenowskiej) grubsze, starsze zaś warstwy (n. p. tenczyńskie) cieńsze pokłady węgla.

Co do głębokości w jakiej pokłady węgla się znajdują, to jest rzeczą naturalną, że przemysł węglowy powstał najpierw w miejscach, gdzie formacya węglowa albo dochodziła do powierzchni ziemi lub znachodziła się w nieznacznej głębokości (n. p. Siersza, Jaworzno, Tenczynek i Libiąż) a dopiero dalsze roboty poszukiwawcze stwierdzały zapomocą otworów wiertniczych węgiel pod znaczniejszą nakrywą młodszych formacyi. W dzisiejszych warunkach należy przyjąć za granicę, w jakiej eksploatacya węgla może być korzystną głębokość do około 500 m. a założenie głębszej kopalni n. p. 800 m. mogłyby uzasadnić jedynie warunki nadzwyczaj korzystne co do położenia kopalni, grubości i jakości pokładów etc. podczas gdy kopalnie głębokości ponad 1000 m. są wprawdzie technicznie możliwe, ekonomicznie jednak nie dają uzasadnienia.

Następstwo pokładów całego zagłębia przedstawia się według odkrywek przez Sierszę względnie Jaworzno na górny Śląsk względnie Królestwo, więc w kierunku od najmłodszych do najstarszych warstw, jak następuje:

1) Sierszecko-jarosławska grupa o 19.1 m. węgla, którą stanowią następujące pokłady Sacher 2.0 m. Fryderyk-August 4.0 m., Franciszka 2.5 m., Jacek-Rudolf 5.0 m., Hruzik 2.5 m., Jan 3.1 m. Z tych 4 górne odpowiadają znanym pokładom w Sierszy: Elżbieta o 2.0 m., Izabela o 4.0 m., Adam o 3.0 do 5.00 m. i Artur o 6.0 m. grubości. Dalszych pokładów w szybie Artur 130 m. głębokości, po dziś dzień jeszcze nie odkryte.

2) Grupa niedzieliska o 11.4 m. i

3) Grupa galic.-dąbrowska o 10.3 m. węgla. Cała mięszość tych trzech grup wynosi 850 m. o 40.8 m. węgla w godnych odbudowy, po części i bardzo grubych (do 5 m.) pokładach. — Dalej rozciąga się ku zachodowi, a wzgl. ku warstwom niższym.

4) Grupa górnośląskich kopalń Przemsza, grubości warstw 370 m. zawartość 10.7 węgla.

5) Grupa ponad siodłowemi pokładami, mięszość 240 m. zawartość 14.4 węgla.

6) Grupa siodłowych pokładów w Zabrzu (Sattelflötz-Gruppe) o mięszości 302 m. a w Królestwie 73 m. zawartość węgla 16 m. w Królestwie jako jeden pokład do 18 m. grubości.

7) Grupa tenczyńska, znana w Królestwie pod nazwą: gołonogskiej o grubości warstw 520 m. a 7.3 m. zawartości węgla razem więc węgla 89.2 m. czyli 4.3 prc. całej grubości warstw.

W powyższem zestawieniu są podane mięszości pokładów na podstawie wyników robót odkrywczych w pojedynczych rewirach (zachodnich) ale należy tu podnieść stwierdzony już fakt, że mięszość warstw w kierunku północno-wschodniej krawędzi kotliny staje się coraz mniejszą, tak, że cała grubość warstw formacyi karbonowej w Galicyi mniejszą będzie, aniżeli powyżej w grupach 1 do 7 wykazano (2055 m.). Spadek warstw, o ile jest znanym na północnej i wschodniej krawędzi kotliny, jest nieznaczny i jednostajny. Większego nachylenia warstw aniżeli 12° nie zauważono dotychczas.

Na podstawie wyż przytoczonych dat należy przypuścić, że grupa siodłowych pokładów rozciąga się i w granicach terenów galicyjskich. Grupy tej należy szukać z jednej strony poniżej pokładów sierszeckich, z drugiej strony powyżej warstw w Tenczynku i Filipowicach.

Dotychczasowe wiercenia nie dały jednak wyniku stwierdzającego słuszność powyższego przypuszczenia.

W każdym razie na podstawie powyższych dat i dokonanych już wierceń można w przybliżeniu obliczyć zawartość węgla w rewirze krakowskim i to na przestrzeni około 1200 km.², którą już obecnie za produktywną stwierdzono, na około 20 miliardów ton, przyjmując, że w głębokościach od 300 do 1000 m. z warstw formacyi węglowej wydobyć można— po uwzględnieniu strat przy odbudowie etc. — tylko 2 prc. węgla.

Gdyby wspomniane granice zagłębia istotnie rozszerzały się w kierunku wschodnim, zasób ten węgla w kraju może być jeszcze znaczniejszy.

Wartości kaloryczne węgla w Galicyi wynoszą przeważnie od 5000 do 6000 kal. a wyjątkowo do 7000 kal. a ceny przeciętnej sprzedaży od 70 do 100 h. Koszta wydobycia wraz z amortyzacyą kapitału od 60 h. w górę. Ponieważ rentowność pewnej kopalni od bardzo wielu zależy czynników przeto ogólnie podać się nieda, tem bardziej, że wartość finansowa zależną jest w pierwszej linii od zbytu i cen targowych. W obu tych kierunkach jak najgorszy stan, trwający przez lat dziesiątki wpływał ujemnie na rozwój od dawna już istniejącego krajowego przemysłu górniczego. Na ogół rentowność eksploatacyi węgla można uważać za zapewnioną.

W krakowskiem zagłębiu eksploatują węgiel kopalnie: w Jaworznie, Sierszy, Borach, Brzeszczach i Tenczynku. Kopalnie w Trzebini i Libiążu w przygotowaniu, reszta terenów zwłaszcza wzdłuż koryta Wisły odkryta jedynie wierceniami. Jakość i grubość pokładów była już po części wyżej omawianą a głębokość wymienionych kopalń 220 m. nie przekracza.

Eksploatacya węgla kamiennego w Galicyi wynosiła w r. 1908 12,762.593 q (o 906.368 q mniej niż w roku 1907) a mianowicie:

Gwarectwo jaworznickie .	7,188.961 q
Galic. Akc. Zakłady górn.	3,891.786 „
Akc. Spółka dla przemysłu górn.	626.138 „
Gwarectwo Brzeszcze . .	397.230 „
Inne	658.478 „
	12,762.593 q

Przew. dr. **Jahl**: Pod tem, jaka jest finansowa wartość węgla Wydział kraj. rozumiał pytanie, na któreby pp. znawcy mieli dać odpowiedź w tym kierunku, ile wart n. p. wydobyty na górę cetn. metr. węgla, ile jest na nim kosztów produkcyi wraz z kosztami urządzenia kopalni i ile na tem może być mniej więcej zysku.

Dr. **Benis**: Na pytanie w tej formie, w jakiej je postawił p. przewodniczący, odpowiedź dać bardzo trudno. Przedewszystkiem bowiem wpływa na zarobek konjunktura światowa. Węgiel jest artykułem światowym. Przed 2 laty był węgiel o jakich 20 K droższy, dziś jest znacznie tańszy, acz koszta odbudowy są teraz prawie te same. Tak samo przeciętne koszta produkcyi są w każdej kopalni o tyle inne, że to zależy od ilościowego stosunku sort (Sortenfall), który to stosunek np. miału do kostki lub węgla grubego jest w rozmaitych kopalniach rozmaitym. Jeżeli p. dyr. Schimitzek mówił tu o cenie 1 K to chciałbym podnieść, żeby uniknąć niewłaściwego zrozumienia jego słów, że myśli o cenie przeciętnej takiej, jaką sobie kalkuluje kopalnia, rozliczając procentowo wiele sortymentów (wielkości) węgla, uzyskuje na 100 kg. i wiele jest wart na sprzedaż każdy sortyment, poczynając od najtańszego miału a kończąc na drogich grubych sortach. Warunki rentowności są w każdej kopalni inne. Zależy to, jak w każdym innym interesie od szczęścia, od warunków przyrodzonych kopalni, od wielkości produkcyi, od osobistej tęgości tego, kto kopalnię prowadzi i jaką na tle ogólnej konjunktury zyska cenę. W r. 1907 ten sam węgiel zyskiwał cenę daleko lepszą niż w 1909. Kto w r. 1907 sprzedał węgiel na kilka lat naprzód po ówczesnych cenach zarabia teraz na węglu więcej niż jego konkurenci. Nie jest n. p. żadną tajemnicą, że pewna kopalnia w naszym zagłębiu lat kilka temu dawała stały deficyt, a w r. z. wypłaciła 10 prc. Można tylko stwierdzić z całą pewnością, że kopalnia w pewnych tęgich rękach dysponujących zawsze po-

trzebnym na inwestycye kapitałem jest przedsiębiorstwem bardzo dobrem.

Przew. **Jahl:** Czy wobec napływającego węgla pruskiego jest nasz węgiel w stanie utrzymać z nim konkurencyę?

Dr. **Benis:** Węgiel pruski to jest pojęcie ogólne, którego się bardzo często w celach reklamy nadużywa. Produkcya węgla pruskiego obejmuje gatunki bardzo dobre, jakich my w Galicyi nie mamy, ale bardzo wiele marek pruskich jest stanowczo gorszych od najgorszych galicyjskich n. p. Nowa Przemsza, Mysł. Oberbank i i. co potwierdzają wszyscy panowie, którzy się węglem z punktu widzenia handlowego interesują. Jest tylko u nas przesądem od dawna zakorzenionym, że k a ż d y węgiel pruski jest zarazem węglem doskonałej jakości. Bezmyślnie powtarza się, że każdy węgiel pruski jest bardzo dobry; a każdy nasz zły. Przeciw tej logice należy wystąpić z całą energią. Nasz węgiel galicyjski w zupełności wystarcza na wszystkie potrzeby przemysłowe, z jednym na razie wyjątkiem t. j. wysokich pieców, których na razie nie można naszym węglem prowadzić. Ale cały galicyjski, węgierski, śląski i morawski przemysł, bo w tem leży nasz główny punkt ciężkości, może być w zupełności węglem galicyjskim pokryty. Trzeba się z każdym węglem należycie obchodzić! Szczakowa wypala cement na węglu galicyjskim, tak samo używa tego samego węgla huta cynkowa w Trzebini. Obydwa przedsiębiorstwa operują bardzo wysokiemi temperaturami. Tak samo Oświęcim pędzi swe seperatory gazowe węglem krajowym. Faktem jest, że istnieją u nas kopalnie, jak Krystyna, Brzeszcze, Nowe Bory, które produkują węgiel o takiej jakości, jak d o b r e marki pruskie, to znaczy takie, które u nas płaci się i sprzedaje jako n a j l e p s z e pruskie. Jestem głęboko przekonany, że nasz węgiel galicyjski może w zupełności i na całej linii — z wyjątkiem tylko użycia we wysokich piecach, których zresztą u nas nie ma i prawdopodobnie nie tak prędko powstaną — wyrugować węgiel pruski i to nie tylko u nas, ale także na Śląsku, Morawach i w północnych Węgrzech. Mówię to na podstawie faktów, które wyżej wyliczyłem. A faktów takich mógłbym zacytować dowolną ilość. To jest dowodem, że nasz węgiel jest najzupełniej odpowiednim do każdego użytku i do wyrugowania węgla obcego. Gdyby tylko nasza publiczność na węglu się rozumiała, gdyby nasze władze, zwłaszcza autonomiczne — bo koleje i wojsko to już dawno czynią — kupowały węgiel kraj. i pruski wedle rzeczywistej gwarantowanej wartości opałowej, to z pewnością już teraz bardzo wiele węgla pruskiego z Galicyi może być wyrugowanym. U nas są stosunki takie: Galicya produkuje swego własnego węgla — będę liczył na tysiące wozów po 10 ton, bo przy takich obliczeniach wszelkie cyfry mające dziesiętne nie mają wartości — otóż produkuje około 130.000 wozów. Chciałbym też jeszcze podnieść mimochodem, że to co u nas mówiono w r. 1907/8 o braku węgla, nie było brakiem węgla, tylko brakiem w o z ó w, zawinionym przez niedbalstwo kolei państw. Proszę panów! W czasie kiedy przepłacano węgiel, w r. 1907, u nas w kopalniach nie można było zatrudnić robotników, bo nie było w co tego węgla załadować. — Otóż z tych 130.000 wozów wydobytego na powierzchnię węgla, liczę 10—12 prc. na własne potrzeby kopalni, to znaczy, że 15.000 wagonów węgla spaliły kopalnie. Zostaje 115.000. Z tych kolej państw. obecnie spala około 50.000, to znaczy, że mamy około 70.000 wozów węgla galic., który się mniej więcej spala w Galicyi. Wprawdzie część tego węgla wychodzi na Morawy i Śląsk, ale zato nie liczę importu rosyjskiego oraz importu austryackiego. Galicya sprowadza węgla pruskiego na potrzeby prywatne około 90.000 wagonów (według statystyki Wydziału kraj. zrobionej przez p. Chodkiewicza), a 80.000 na potrzeby kolei państw. To daje razem 160.000 wozów węgla, które Galicya obecnie spala na potrzeby prywatne, t. j. bez kolei. Jestem zdania, że cyfra ta będzie ciągle i w bardzo znacznej progresyi rosła; wprawdzie w Galicyi wschodniej ropa wyprze węgiel jako opał przemysłowy, ale to wyparcie węgla ropą pójdzie tylko na koszt węgla pruskiego. Następnie musimy wziąć pod uwagę naturalny wzrost przemysłu, który zużywa coraz więcej węgla i ogólny brak drzewa w kraju, który doprowadzi niebawem do tego, że materyałem opałowym wielkich mas ludności nie będzie drzewo tylko węgiel. Mimo całej sympatyi dla ropy, każdy musi przyznać, że kwestya opału ropą na cele domowe oraz na cele małych przedsiębiorstw fabrycznych jest jeszcze kwestyą na razie dalekiej przyszłości, czyli że u nas konsumcya węgla krajowego, w tych ro-

dzajach konsumpcyi, na które się on obecnie używa, z roku na rok będzie bardzo znacznie rosnąć. Pozostaje jeszcze dla produkcyi galicyjskiego węgla owych 90.000 wozów, które okupuje dla siebie węgiel pruski na potrzeby prywatne. Następnie mamy dla siebie tak wielkie pole zbytu jak północne Węgry, które nie mają jeszcze swego węgla i gdzie również Prusacy wysyłają za bardzo grube ceny bardzo lichy węgiel. I mamy dalej Śląsk i Morawy. Wiemy o tem dobrze, że Mor. Ostrawa nie jest jeszcze na wyczerpaniu, ale już przeszła zenit swój. Węgiel Ostrawski i Karwiński jest tam coraz bardziej zużywany do fabrykacyi koksu wraz z wszystkimi tymi produktami ubocznymi, jak benzol i. t. d. tak, że już obecnie tam w miejsce tamtejszego drogiego węgla idzie tańszy węgiel galicyjski. Dalszem polem zbytu i to bardzo wielkiem jest Wiedeń, który konsumuje węgla ogromnie wiele; gdzie węgiel galic. coraz bardziej jest używany na cele opału domowego oraz na cele przemysłowe. Obecnie produkują kopalnie galic. jak wspomniałem 130.000 wagonów węgla. Gdyby tylko stosunki zbytu były lepsze, gdyby się nie powtarzały takie wypadki, jak, że kolej państwowa pokryła się na lat trzy po cenie bardzo wysokiej węglem pruskim, że wprost przepłaciła 240.000 wozów węgla, bo płacono za tak lichy węgiel pruski jak Nowa Przemsza, który jest gorszy od najlichszego galicyjskiego po 1,47, podczas gdy węgle nasze uzyskiwały, mimo lepszej jakości niższe ceny (Brzeszcze 1,41, Jaworzno i Siersza po 1,01), to kopalnie galic. mogłyby się bardzo dobrze rozwijać.

Rozwój naszych kopalń węgla nie jest zależnym od odkrycia nowych złóż. Już te co obecnie istnieją kopalnie, są w stanie z największą łatwością podwoić swą produkcyę i za lat 5—6 niewątpliwie będziemy produkowali ćwierć milionów wozów. Kopalnie obecnie n i e wyzyskują całej swej sprawności. Obecnemi urządzeniami Jaworzno z łatwością z 7 milionów może iść na 12 milj. a Siersza z 4·5 na 6 milionów. Następnie w stadyum rozwoju są 2 kopalnie: Brzeszcze i Bory. Każda z nich powinna dać 4 do 5 milionów cetn. metr. 40—45.000 wozów, to mamy znowu 90.000 wozów czyli 9,000.000 q. Za kilka lat pocznie produkować Libiąż, tak, że za 5 do 6 lat możemy się liczyć przynajmniej ze zdwojeniem obecnej produkcyi węgla bez eksploatacyi tych nowych złóż.

Te dwa momenty musimy rozróżnić. Walka z węglem pruskim jest rzeczą zupełnie odrębną, a odrębną znowu kwestya nowych złóż. To muzyka przyszłości. Obecnie otwarte pola na dziesiątki lat potrafią Galicyę zaopatrzyć i wyprzeć węgiel pruski, jeżeli tylko publiczność i władze otrząsną się z hipnozy, aby bez badania wartości opałowej — wartość opałowa nie jest równoznaczna z wartością kaloryczną, gdyż wzrasta silniej niż arytmetyczna progressya kaloryi — węgla, każdy węgiel obcy uważać za dobry a każdy nasz za zły. Jeżeli tylko nasi konsumenci, zamiast powtarzać hasła poczną r a c h o w a ć, z pewnością stan ten się zmieni na lepsze. Postęp w tym kierunku jest zresztą bardzo widoczny.

Wypowiedziałem to wszystko, aby dojść do odpowiedzi na p. 5. Jeżeli kapitał prywatny, który się nie kieruje zadanymi innymi względami, jak tylko zdrowym apetytem zarobku, łoży takie inwestycye i tyle węgla u nas produkuje, to nie ulega najmniejszej wątpliwości, że nawet w obecnych trudnych warunkach eksploatacya węgla w tem stadyum, w jakiem się u nas znajduje, jest bezwzględnie rzeczą rentowną, że więc kwestya rentowności żadną miarą nie może odstraszać kraju, aby do sprawy węgla naszego z wielkim kapitałem przystąpił.

Dyr. **Drobniak:** Chciałem tylko w uzupełnieniu wywodów Dr. Benisa przytoczyć parę dat z analiz prof. Schwackhöfera, który bardzo szczegółowo badał węgiel wszystkich zagłębi, by wykazać, że węgiel, który wchodzi do Galicyi pod nazwą pruskiego nie zawsze przewyższa a nawet częściowo nie dorównuje pod względem gatunku węglowi, produkowanemu w kraju. Przytoczę tylko analizę kopalni Brzezinki, gdzie wartość kaloryczna węgla wynosi 4700—5600 podczas gdy kopalni z Mysłowic dochodzi 6—6400, zaś najlepszego węgla pruskiego Emanuel także nie przekracza wiele od 6400—6500. Kleofas ma 6944. Te wszystkie marki wchodzą do nas jako prima węgiel i są przepłacane. Handlarze węgla, którzy znają tajemnicę wartości kalorymetrycznej sprzedają częstokroć pod nazwą pruskiego węgla, węgiel takiej marki, jak Nowa Przemsza, które mają zaledwie 4500—5000 kaloryj, podczas gdy węgiel Jaworzna według analizy ma 4746 do 5269, Siersza 4549—5200, a Bory 5100 do 5276 kaloryj. Natomiast analiza węgla

również przez to samo laboratoryum Schwackhöfera wykonana dla Brzeszcz Janiszowic wykazuje 6500, a najnowsza analiza z Brzeszcz jednego z pierwszych, najpłytszych pokładów, tzw. pokładu drugiego w głębokości 100 m. wykazuje kalorymetryczną wartość 6672, zaś z głębszych pokładów np. 13. na 7400, a z pokładu piątego tej samej kopalni 7600 kaloryj, podczas gdy ilość popiołu wynosi zaledwie 3·79%. Są to daty, które mówią same za siebie. Nie przytaczam dat różnych analiz, tylko jednego i tego samego laboratoryum. Wobec tego możemy słusznie powiedzieć, że używanie węgla pruskiego u nas w Galicyi jest poprostu zbytkiem, a nawet czemś wprost karygodnem. Tradycya a raczej przesąd od szeregu lat ustalony, o niewystarczających urządzeniach i małej powierzchni ogrzewalnej kotłów, była powodem, że nie brano węgla krajowego i sprowadzano masami węgiel pruski. My się możemy w zupełności bez węgla pruskiego obejść i tych 10 milionów możemy w zupełności zastąpić krajowym i możemy zupełnie znaleść dla naszej produkcyi zbyt.

Przew. **Jahl:** A czy niema pewnego wpływu na popyt węgla pruskiego sposób płukania lub sortowania?

Dyr. **Drobniak:** Może troszeczkę jest wina nasza, że dotąd kopalnie w Galicyi pracujące rzeczywiście nie zadają sobie trudu płukania węgla, ale kopalnie nowo urządzone już liczą się z tą myślą i budują płóczki i wtedy bezwarunkowo zastąpią swoim węglem węgiel pruski. Ale nawet bez płóczni węgiel suchy da się stosunkowo czysto i w zupełności zastosować do opalania kotłów, tak n. p. węgiel jaworznicki (orzech I. i II.). Te bez wszystkiego dają się używać. A zresztą z węgla pruskiego tylko bardzo mały procent przychodzi do nas węgla płukanego, przeważnie niepłukany, tylko sortowany sucho.

Przew. **Jahl:** Ja nieraz słyszałem bardzo ujemne zdanie o grubości pokładów i jakości węgla westfalskiego, względnie słyszałem, że głębokość kopalń jest tam bardzo znaczna i wielkie są trudności przy eksploatacyi. Dlaczego więc ten węgiel westfalski może wytrzymać konkurencyę z węglem Szląska pruskiego? Przecież to jest to samo państwo, nie ma ceł.

Dyr. **Drobniak:** Węgiel westfalski jest bardzo wysoko wartościowy. W Westfalii mają trzy gatunki węgla: koksowy, do opalania i gazowy. Gazowy, produkowany na wielką skalę, jest tak wartościowy, że wprost z kopalni idzie do worków lub do zamkniętych, nie otwartych wozów. A że węgiel westfalski jest bardzo wysoko wartościowy, dowodzi też cena węgla i niesłychany rozwój kopalń westfalskich. Na takiej przestrzeni, na jakiej dziś np. pracuje Brzeszcze, w Westfalii stoi przynajmniej 15 wielkich zakładów i każde z tych tow. westfalskich, które wydobywają węgiel z głębokości 600 do 800 m., pracują przy olbrzymiej ilości gazów z kolosalnemi dywidendami. Miejsca, które przed 10 laty były pustkami, dziś mają olbrzymie miasta, a zawdzięczają to tylko kopalniom, których rozwój jest niesłychanie wielki. Najgrubsze warstwy dochodzą tam — a znam większość kopalń—do 2·5 m. od 30 cm. Są w Westfalii kopalnie, które biorą także pokłady 30 cm. i pracują w obec bardzo trudnych warunków, bo koszta produkcyi są niesłychanie wysokie, gdyż robotnik jest bardzo drogi — niżej 6 m. nie będzie pracował. Ogromny napływ gazów wzgl. pył węglowy i wskutek przepisów bezpieczeństwa ogromnie drogie instalacye wodociągowe— wszystko to wpływa, że koszta produkcyi bardzo wysokie, a jednak potrafią tam wydobywać cieńkie pokłady przy ogromnych dywidendach i ogromnym rozwoju.

Profesor **Halban**: Proszę się nie dziwić, że jako laik chciałbym tu na pytanie 4. dostać odpowiedź taką, któraby była dla ewent. akcyi kraju, do której odnoszą się pytanie 8. i następne, miarodajną. Bo proszę nie zapominać, że dla laika decydującem jest, czy ewent. rentowność da się przewidzieć z wszelkiem prawdopodobieństwem czy nie. Otóż reasumuję tu już podane bardzo cenne wyjaśnienia co do dobroci węgla, która równa się dobroci węgla pruskiego, a nawet w wielu wypadkach ją przewyższa; dalej objaśniono nam rodzaj pokładów, ich wielkość, wydatność i procentową zawartość, która według wywodów p. dyr. Schimitzka tak się przedstawia, że zagłębie galic. nie tylko nie stoi na końcu w tej liście procentowej, tylko w środku, należy do lepszych, do pierwszej połowy kandydatów, zdaje egzamin dojrzałości dobrze. Dalej objaśnił dr. Benis, że zapotrzebowanie mamy dostateczne, tj. że odbyt pewny. Nie znajduję jeszcze w tem wszystkiem od-

powiedzi na pytanie, które postawiłem na początku, to znaczy na tę względną rentowność, jaki stopień rentowności można tu oczekiwać w stosunku do tego, jak się rentują kopalnie Szląska pruskiego. Przecież wiadomem jest, jak się tamte rentują, więc jaką perspektywę rentowności nasze mają. Ma się rozumieć, że rentowność zależy w pierwszej linii od kosztów nabycia terenu. (R. Zarański: To jest najmniejsze). Dalej sądzę, że do pewnego stopnia grubość pokładów musi wpływać na rentowność. Na to po części p. znawcy odpowiedzieli. Otóż muszę wrócić do pierwszego zapytania: Chciałbym o ile to jest wogóle możliwem, żeby tę perspektywę rentowności nam w stosunku do innych kopalń panowie zechcieli przedstawić, jest bowiem rzeczą jasną, że mimo wszelkiej krytyki, na jaką ewent. zachowanie się Wydziału kraj. w tej mierze mogło być narażone, Wydział kraj. nie może doradzać Sejmowi angażowania się, jeżeli rentowność — o ile ludzkie przewidzenia mogą powiedzieć — nie będzie zapewnioną. Więc prosiłbym w szczególności p. dr. Benisa, który temi kwestyami ze strony finansowej się zajmował, o odpowiedź o ile możności ścisłą i dokładną.

Dr. **Benis**. Odpowiem bardzo krótko: Na kwestyę rentowności odpowiedział u nas kapitał swymi czynami. Obecne kopalnie, zakłada u nas tylko ten kapitał, który ma wewnętrzną pewność, że na tem zrobi dobry interes. Ponieważ się u nas teraz co roku inwestuje w kopalnictwie węgla po parę milionów, więc ten kapitał, aust. i zagraniczny, ma to głębokie wewnętrzne przekonanie, że na tem zrobi dobry interes. Inaczej ci panowie tamby pieniędzy nie wkładali, lecz woleliby inne interesy. Pewien wgląd w te stosunki dają nam opublikowane bilanse Towarzystw akcyjnych.

Galicyjskie zakłady górnicze (Siersza) zawiadywane przez dolno-austryackie Towarzystwo eskontowe, zapłaciły za rok ubiegły, po sowitych dotacyach rezerw i amortyzacyi, 10 prc. dywidendy, t. zn. tyle, wiele ceteris paribus w tym samym czasie płaciły dobrze idące kopalnie niemieckie.

Inne kopalnie galicyjskie, które produkują węgiel lepszy jak Siersza, przyniosły w tym roku prawdopodobnie wyższy dochód, boć przecie za węgiel lepszy uzyskuje się wyższe ceny a koszt odbudowy jest ten sam lub prawie ten sam.

Poruszono tutaj kwestyę, jaki ma wpływ grubość pokładu na koszta produkcyi węgla, a więc na rentowność kopalni. Otóż koszta odbudowy zależą od całego szeregu warunków geologicznych i lokalnych: zależą od tego, czy kopalnia ma gazy, czy ma pył węglowy, wzgl. wiele ma wody, jakie są stropy, czy jest silne ciśnienie, czy i o ile jest możebnym maszynowy podcios i wiercenie, czy węgiel ma przerosty i jak są rozłożone itd. itd. Robocizna wynosi przeciętnie 50 prc. kosztów odbudowy.

Jako zasadę można jednak przyjąć, że w pewnych granicach grubość pokładu niema wielkiego wpływu na koszta produkcyi.

W korzystnych warunkach zdarza się nawet u nas niejednokrotnie, że koszta produkcyi w pokładach cieńszych są nawet niższe aniżeli w pokładach grubszych.

W konkluzyi, rentowność kopalń naszych można postawić na równi z rentownością dobrych kopalń górnośląskich, a jak już wspomniałem, najlepszym jest chyba dowodem na to, że kapitał obcy, austryacki i zagraniczny, tak silnie i coraz więcej się inwestuje w galicyjskiem górnictwie węglowem, nie kierując się przy tem żadnym innym względem, jak chęcią zysku.

P. **Bartonec**. Co do statystyki chciałbym jeszcze powiedzieć kilka słów a mianowicie co do produkcyi galic. kopalń w ostatnich sześciu latach, a mianowicie w r. 1903 produkowała Galicya 8 milionów;

w	1904	9 mil.
„	1905	11 „
„	1906	13 „
„	1907	13·6 „
„	1908	12·7 spadło.

Górny Szląsk produkował w tych samych latach:

w	1903	252 mil.
„	1904	254 „
„	1905	270 „
„	1906	296 „
„	1907	322 „
„	1908	339 „

Do Galicyi i Bukowiny wprowadzono węgla pruskiego:

w r.	1907	12 mil. cent. met.
„ „	1908	15 „ „ „

to znaczy od r. 1907 na 1908 powiększył się o 25 prc. Cały basen morawsko-szląsko-polski produkował w roku zeszłym:

Górny Szląsk	339 mil.
Ostrawa	73 „
Królestwo	55 „
Galicya	13 „

razem basen ten wyprodukował 480 milionów cent. metr.

P. **Olszewski**. Proszę panów! Z dotychczasowych przemówień, specyalnie p. Benisa i Drobniaka wysnułem jeden bardzo ważny wniosek, że nadzieje dla powiększenia się produkcyi węgla i przemysłu górniczego w Ks. krakowskiem są nietylko pozytywne ale nawet bardzo wielkie i że tylko pewną walkę będzie musiał przemysł górniczy tu przeprowadzić i z uprzedzeniem publiczności i z pewnemi machinacyami handlarzy węgla i nieco także z koleją państw.. Jaki wpływ mają handlarze i uprzedzenie publiczności na ogólną konsumcyę artykułu, mogę przytoczyć jako bardzo w oczy bijący przykład z przemysłu naftowego: Dużo już lat upłynęło, jak Galicya wcale nafty amerykańskiej nie potrzebowała i nie sprowadzała, mając własną, a mimo tego publiczność żądała i kupowała tylko naftę jako naftę amerykańską i przez wiele lat nie było u nas nafty amerykańskiej, a rafinerzy naklejali jeszcze na beczki etykiety „amerykańska". Trzeba było wielu lat walki i z kupcami i z publicznością, aby nareszcie przekonać, że nafta amerykańska jest nawet o wiele gorszą od galicyjskiej. Obecnie nafta galic. ma taką samą światową markę jak amerykańska. To samo czeka i węgiel krakowski w porównaniu do węgla pruskiego. Węgiel krakowski ma wielką przyszłość ale i walkę przed sobą. Trzeba zwalczyć tylko uprzedzenie publiczności i handlarzy, oraz mieć jaki taki silny wpływ przy pomocy kraju na kolej i Rząd.

P. **Zarański**. Prowadzimy dyskusyę nad p. 4. formalnie, ale materyalnie nad p. 4. do 7. i czynimy dobrze, bo istotnie te pytania dość logicznie się wiążą. Dlatego jestem zdania, że następni mowcy, którzy w tej debacie będą przemawiali, dobrze uczynią, jeżeli również nawiążą do pytań postawionych w dalszej części kwestyonaryusza.

Postawił tu p. Halban bardzo słusznie pytanie co do zapewnienia się o rentowności i żądał pozytywnych cyfr. Ale zdaje mi się, że choćbyście Panowie nóż przykładali tym panom, którzy się na tem rozumieją, to jeszcze by tych cyfr dokładnych, które są przecież tajemnicą obrotu kupieckiego, tu nie powiedzieli. Z ogólnego obrazu, jaki istotnie w sposób bardzo trafny przedstawił p. Benis, możecie panowie wywnioskować, że rentowność galic. kopalń musi być zapewnioną, skoro istnieją, skoro rozszerzają się i skoro nawet i w drukowanych sprawozdaniach towarzystw akcyjnych znaczny zysk bywa wykazywanym. Jeżeli n. p. kopalnia sierszańska wydziela dywidendę 5 prc. i za rok 1908, który przecież nie należał do najlepszych a nadto superdywidendę 5 prc., to na podstawie mej znajomości stosunków mogę tylko zapewnić, że dobrze obmyślana kopalnia węgla, a zwłaszcza kopalnia węgla, którąby była w posiadaniu kraju, zapewniającego pola zbytu — co jest najpierwszorzędniejszym warunkiem — musi przedstawiać się jako rentowny interes. Na rentowności w zupełności możemy polegać, jakkolwiek cyfr pozytywnych żaden z panów ani ja także nie podam. Przyjęła się w kopalnictwie ogólna zasada, która zresztą nie jest nieznaną światowi przemysłowemu, że kopalnictwo węgla, jako interes bądź co bądź ryzykowny, z pewnemi niebezpieczeństwami połączony, musi być interesem intratniejszym, jak inne na spokojnych i zupełnie pewnych warunkach obmyślane interesa przemysłowe. Przyjęła się nawet w obliczeniach rentowności kopalń, które są zestawiane przed założeniem kopalń, taka maksyma, że przyjmuje się 10 prc. zysku od inwestowanego kapitału.

Co do kwestyi, czy istniejące już kopalnie węgla czarnego zaspakajają potrzeby kraju, to w zupełnie wyczerpujący i trafny sposób kwestyę omówił dr. Benis i ja w zupełności jego zapatrywania podzielam. P. Niedźwiedzki obliczył nam zawartość złóż zagłębia węglowego na 150 do 300 miliardów cent. metr. Przyjął tę zawartość złóż węglowych na podstawie powierzchni, która cokolwiek odbiega od tego, co przyjmuje p. Bartonec, którego pod względem geologicznym niespożyte zasługi my tu w zagłębiu powszechnie znamy. Ja także niedawno temu przeprowadziłem taki rachunek zawartości węgla i przyszedłem do cyfry wyższej. Przyjmując jednak tylko cyfrę niższą t. j. 300 miliardów

cent. metr. i podzieliwszy ją przez 14 milionów obecnej rocznej produkcyi węgla galic. otrzymamy jako rezultat cyfrę przeszło 21.000 lat, jako okresu, na który zapas węgla bez wzrostu produkcyi ma wystarczyć. Z tego rezultatu nie wysnuwam dalszych wniosków, ale sądzę, że stwierdzenie tego faktycznego stanu rzeczy wystarcza do zrozumienia zasobów węgla, jakie w kraju posiadamy.

Co do kalorycznej wartości węgla, to podał nam prof. Niedźwiedzki cyfry, które zostały już zrektyfikowane po części przez p. Drobniaka.

Stosunków kopalnianych węgla brunatnego w kraju nie znam, ale zdaje mi się, że 5.000 kaloryi, nigdzie w węglu brunatnym w Galicyi nie stwierdzono.

Faktem jest zatem, że posiadamy istotnie niezwykłe bogactwo węgla kamiennego i że jak to zresztą już i p. Schimitzek i p. Bartonec powiedzieli — formacya węgla jest u nas jak najwięcej rozwiniętą, bo zawiera ona zarówno najmłodsze warstwy jak i najstarsze.

Przew. **Jahl:** Czy eksploatacya tej młodszej warstwy jest równie rentowną jak i starszej?

P. **Zarański.** Od odpowiedzi na to pytanie każdy się uchyla, bo tylko na pewne konkretne zapytanie, czy pewna oznaczona kopalnia, lub pewne oznaczone pokłady się rentują, na podstawie zbadanych stosunków, można dać odpowiedź.

Przew. **Jahl.** Panowie przecież mówiliście, że młodsze warstwy są mniej wartościowe.

P. **Bartonec.** Mamy warstwy karwińskie (odpowiadające naszym z Sierszy) młodsze i ostrawskie (jak tenczyńskie) starsze, a w Ostrawie i Karwinie są jednowartościowe. Czy młodsze czy starsze warstwy nie ma różnicy.

Radca **Bocheński:** Tylko dla uzupełnienia dotychczasowych wywodów chcę przypomnieć, że niedawno jeszcze, miesiąc temu toczyła się sprawa reformy taryf kolejowych dla naszego węgla. Otóż zwracam uwagę, że rentowność naszych kopalń węgla w stosunku do węgla pruskiego, głównie zależy od taryf kolejowych. Nikt o tem nie wspomniał, więc chcę tę sprawę poruszyć, bo w ten sposób najłatwiej wytłumaczyć, dlaczego do Galicyi tak wielka ilość węgla pruskiego jest sprowadzana. Dlaczego nasze kopalnie, z których jak Siersza i Jaworzno, już około 100 lat istnieją, dotąd nie rozwinęły się w daleko większej mierze. Wszystkiego tego powodem jest tylko bardzo znaczny import obcego węgla.

Tak przecież do niedawna, bo do końca lutego 1909 w odległościach powyżej 200 klm. na wschód od Oświęcimia, Mysłowic i Szczakowej, korzystniej było sprowadzać węgiel pruski, bo na każdym wagonie miało się już kilka koron zarobku na transporcie koleją.

To już zostało od 1. marca b. r. po części usuniętem i jak teraz na ankiecie kolejowej podniesiono, projekt rządowy jest tak zrobiony, że będzie pewne napięcie taryfowe między naszym węglem a pruskim na korzyść naszego. Gdy więc będzie wprowadzoną nowa taryfa kolejowa dla naszego węgla, to mamy do zawdzięczenia także Wydziałowi krajowemu, że sprawa ta została na korzyść naszego przemysłu górniczego uregulowaną.

Jeżeli będziemy mieli taryfy kolejowe dla naszych kopalń korzystniejsze, to rozumie się że rentowność naszych kopalń będzie większą, bo interes węglowy przedstawia się jako interes masowej produkcyi. Zysk na cetnarze metr. węgla jest mały, ale jeśli się sprzeda odpowiednie maksimum produkcyi to i rentowność jest większą.

Jeżeli taryfa dla węgla naszego będzie odpowiednią, co się spodziewamy, natenczas otrzymamy możność zbytu dalej na wschód i zachód, a kopalnie będą się rentowały i będzie można założyć 1, 2 wzgl. kilka nowych kopalń, co jednak wymaga długiego czasu i ogromnego kapitału. Jeszcze chciałem zwrócić się do pana prof. dr. Halbana, który pytał o koszta założenia kopalni. Koszta nabycia terenu, przedstawiającego pewną wartość, zazwyczaj nie stoją co do wysokości w żadnym stosunku z wkładami, które potem trzeba ponieść na szyby, budynki, maszyny i na roboty podziemne.

P. **Rieger.** P. Przewodniczący wystosował pytanie co do rentowności pokładów młodszych i starszych. Chciałem co do tego wyjaśnić, że dziś wobec nowszych środków technicznych możemy iść coraz głębiej i rachujemy

głębokość pierwszych pokładów na 500 do 600 metrów jako racyonalnie osiągalną.

Wątpię, żeby w rewirze krakowskim, prócz lokalnych wgłębień napotkało się na grubszą przykrywę, jak przeciętnie 200—250 m.

Czy kopalnia w danej głębokości 500 m. natrafi na pokłady młodsze, lub starsze, to zależy tylko od tego, w którym miejscu zagłębia kopalnia jest sytuowaną, jeżeli bliżej środka zagłębia — to może szyb i w znacznej głębokości nafrafić jeszcze młodsze pokłady, a kopalnia posunięta więcej ku granicy zagłębia znaleźć może bardzo nawet płytko (jak n. p. w Brzeszczach w 40 m) przedni węgiel starszego gatunku. Większa głębokość kopalni pociąga oczywiście większe wkłady w głębieniu szybu, w silniejszą maszynę wyciągową, większą kotłownię, silniejsze pompy — i jest ze względu na większe spotrzebowanie pary i wyższą amortyzacyę wkładów i w popędzie nieco droższą od kopalni płytkiej.

Mówiąc jednak ogólnie o rewirze tak olbrzymim można ten wzgląd na głębokość zupełnie pominąć i dlatego możemy ogólnie przyjąć pewien średni poziom jako punkt wyjścia w kalkulacyi.

Więc dla objaśnienia co do głębokości chciałem powiedzieć, że pokłady, któreby się dziś zaczynały poniżej 600 do 700 m. muszą na razie jeszcze czekać przyszłych czasów, bo wobec o tyle większych kosztów wkładu, każdy raczej zacznie kopalnię płytszą. Im bardziej węgiel jest wartościowy i cena jego sprzedażna jest wyższa, tem głębiej można pójść — najgłębsze dzisiejsze kopalnie węgla są około 1000 metrów i to tylko tam, gdzie jest węgiel dobrze koksujący, więc drogi, bo co do rentowności kopalni rozstrzyga, prócz wszystkich momentów technicznej natury (jak n. p. głębokość, grubość pokładów, ilość gazów lub wody) przedewszystkiem jednak wysokość ceny, ta zaś zależy albo od jakości węgla, albo od łatwości zbytu.

Przew. dr. **Jahl:** Dlaczego przy eksploatacyi węgla górne warstwy są słabsze kalorycznie (Głosy: Niekoniecznie) a dolne są więcej wartościowe. Dlaczego dalej eksploatuje się górne, jak np. w Sierszy, gdzie dlatego gorszy węgiel, bo dopiero górne warstwy są eksplaotowane, a jeszcze nie idzie się głębiej, jak w Prusiech lub Królestwie.

Dyr. **Schimitzek.** To nie zależy od położenia tych warstw, czy są głębsze czy młodsze, bo są pokłady w Górnym Szląsku i Królestwie, które się wybiera wprost odkrywką, bez szybów, tylko jak w kamieniołomie kamień, a w innych miejscowościach jak w Sierszy ten sam pokład leży w głębokości około 1.200—1.300 m. Mniejsza wartość tych pokładów górnych, które są w Galicyi, pochodzi stąd, że te warstwy zawierają znaczną ilość wody, a to z tego powodu, że woda ma bardzo łatwy przystęp. Węgiel ten zawiera na G. Szląsku tylko 3—5 najwyżej 6 prc. wody, a w pokładach galic. od 15 do 22 prc. Gdyby tej wody nie było, ten sam węgiel, który jest dziś gorszy, należałby co najmniej do węgla lepszego jeżeli nie najlepszego np. węgiel tenczyński. Jeżeli się obrachuje zawartość wody na 3 prc., to wartość jego kaloryczna wynosi przeszło 7.000, a więc równa się zupełnie wartości pierwszorzędnych marek górno-szląskich. Chciałem z kolei odpowiedzieć w sprawie rentowności kopalni węgla. Nie chcę się powoływać na kopalnie galic., bo te nie są jeszcze w takim rozwoju, aby można już mówić o pewnych ustalonych cyfrach. Natomiast inaczej rzecz się ma co do kopalń górno-szląskich, co do których daty statystyczne są ustalone. Według nich koszta produkcyi i wartość sprzedaży ustala się tak, np. koszta produkcyi jednej tonny wynoszą tam 5—6 marek, a sprzedaż 8—9 marek, tak, że zysk na G. Szląsku wynosi — i to jest cyfra absolutnie pewna — 3—4 marek. Jeżeli się zatem przyjmie, że kopalnia mogąca wyprodukować 5—6 milionów metr. centr. kosztuje około 100 milionów marek, w takim razie kapitał w nią włożony daje 15—18 prc. To by była rentowność kopalni węgla na G. Szląsku. Poniekąd można z niej wnosić i o rentowności naszego zagłębia, o ile oczywiście odpowiedzą także warunki zbytu, co jest prawdopodobnem; wówczas warunki będą tak korzystne jak w Górnym Szląsku.

Dr. Benis. Chciałbym jeszcze do moich poprzednich wywodów dodać kilka słów. W toku dyskusyi operujemy tu ogromnemi cyframi. Obliczono u nas teren węglowy na 1200 czy 1500 km.

Chciałbym panom dać tylko taki naoczny przykład, co znaczy pole węglowe 1200 klm. Wszystkie nadane pola ostrawsko-karwińskie mają 89 klm., czyli jeżeli się nawet nasi geologowie omylą o połowę, jeżeli nawet będzie tylko $^1/_{10}$ tego, co przypuszczają, to możemy być aż nadto zadowoleni. Te wszystkie cyfry są wprost olbrzymie, gigantyczne. Gdyby się one tylko w części sprawdziły, toby się Galicya stała drugą Belgią. U nas szacuje się pola węglowe na 1200 do 1500 klm. Są to cyfry bardzo wielkie w porównaniu z polami ostrawsko-karw., na których zarobiono tyle milionów, a które mają razem 89 klm. Na pytanie p. przew. jaka jest rentowność w znaczeniu finansowem, to znaczy rentowność kapitału zakładowego, tych pieniędzy, jakie się w kopalnię włożyło, ogólnej odpowiedzi dać nie umiałbym. Wpływają tu stosunki odbudowy, o których poprzednio mówiłem, położenie geograficzne kopalni (taryfy), możliwość zbytu na drobny węgiel i wielkość produkcyi. Od tych 4 czynników zależy rentowność kopalni. Naturalnie musi być przy tem kopalnia prowadzoną przez rękę silną, mogącą w razie potrzeby czynić wszelkie potrzebne, czasem w bardzo wysokie sumy idące inwestycye. Z tych czynników są tylko niektóre w naszym ręku. I tak rentowność galic. kopalni będzie z pewnością rosła, jeżeli kolej państwow. nie będzie występowała na korzyść węgla pruskiego. Pod względem rentowności można stawiać kopalniom naszym jak najświetniejsze horoskopy. Nie jestem przesadnym, współdziałam sam w przedsiębiorstwie, w którem się czyni bardzo wielkie wkłady i jestem przekonany, że to się nam opłaci; wszak inaczej nie łożonoby tak olbrzymich sum. W przeciągu ostatnich 3 lat przebudowano na kopalnictwie węgla u nas conajmniej 20 milionów koron., a wszystko to było wydane przez ludzi ostrożnych i umiejących rachować. Już to samo może być dla Wydziału krajowego wskazówką, jak się kapitał zapatruje na rentowność naszych kopalń.

Jest jeszcze jeden moment: mianowicie moment osobisty w prowadzeniu kopalni. Wiele a może wszystko zależy od tego, kto kopalnię prowadzi. Czy ten ktoś ma znajomość rzeczy, odwagę i ostrożność, energię i rozum, no i naturalnie pieniądze. Nawet dużo pieniędzy. Przyrodzone warunki rentowności są u nas dobre. Zdaje mnie się, że na tym punkcie nie potrzeba być zbytnim optymistą, aby przepowiedzieć węglowi galicyjskiemu jak świetną przyszłość.

Kwestya jakości węgla z kwestyą rentowności kopalni nie ma łączności. Przykładem zaś jest na to węgiel brunatny czeski.

Dr. Leo. Uderza tu każdego, kto zna bliżej stosunki, olbrzymia ilość węgla pruskiego zakontraktowana przez zarząd kolei państwowych. Na zarząd kolei państwowych przecież można mieć pewien wpływ. Rozumiem, że kolej prywatna ma zupełną swobodę, kolej państwowa pozostaje pod kontrolą publiczną, rad kolejowych, parlamentu, rządu. Otóż dlaczego dotąd ten stosunek między węglem krajowym a obcym, jest tak niepomyślny dla krajowego, przy kolejach państwowych, które są ostatecznie najważniejszym odbiorcą. Prosiłbym zatem o odpowiedź, czy kopalnie nasze byłyby w stanie ofiarować w znacznie większej ilości węgiel, czy kolej państwowa może mieć pewność, że kopalnie dostarczą takich ilości, jakie byłyby potrzebne.

Pod tym względem prosiłbym o wyjaśnienia przedewszystkiem pp. kierowników kopalń węglowych już istniejących, którzy pod tym względem mają niezawodnie doświadczenie.

Dyr. Schimitzek. Przyczyną, że kolej pobiera tak nieznaczną ilość węgla z naszych kopalń, jest rozpowszechnione swego czasu mniemanie, że węglem galic. tylko najgorsze maszyny pociągów ciężarowych, dadzą się opalać, lub że go można tylko używać do tak zwanego Vorheizen. I jakkolwiek od dawnego już czasu zapotrzebowanie węgla przy kolejach jest znaczniejsze, pokryte było tylko w części przez galic. kopalnie, a wartość jego była tak podrzędną dla kolei państw., że żadnej ceny nie można było osiągnąć, do tego stopnia (sądzę że nie zdradzę tajemnicy), że od 2 lat kolej płaciła kopalniom w Sierszy i Jaworznie ceny, które stoją poniżej ceny produkcyi. To już wystarczy, aby poznać, w jakich warunkach trzeba było walczyć z tym przesądem kolei państwow., t. j. przesądem technicznym w tym wypadku.

W czasach późniejszych, przed 2 laty, kiedy ogólna konjunktura podskoczyła, zapotrzebowanie było znaczne.

Wskutek niedopisania kolei tak północnej jak państwowej, była pewna nerwowość między konsumentami tego węgla, a ta nerwowość przeniosła się i na zarząd kolei państw.

Kiedy się do niego zwróciłem, że mogę ofiarować węgiel, (były setki tysięcy cetnarów oprócz tego, który już był kupiony), w czerwcu powiedziano mi, że tego węgla nie potrzebuje, a w trzy miesiące później, to było we wrześniu, zostało kupionych 7 milionów cetn. metr. z wolnej ręki od kopalń pruskich, za które zapłacono 1·47 K., za ten sam węgiel, który dziś można dostać niżej korony: możnaby zapewnić zbyt węgla krajowego, który bezwarunkowo mamy do dyspozycyi, a zarząd kolei państwowych nie byłby zmuszony kupować węgiel w tak ogromnie niekorzystnych chwilach, gdyby kontrakty robiono na dłuższy przeciąg czasu n. p. na 5 lat. Teraz robią 1-roczne lub 3-letnie.

Nie ulega wątpliwości, że w pierwszej linii dla galic. kopalń stanowi dostawa węgla kolejom podstawę produkcyi, bo jeżeli n. p. nasze kopalnie produkują w tym roku 3 miliony, a dostarczą kolei 2 miliony cetn. metr. węgla lub choćby 1 milion, to już stanowi podstawę całej gospodarki i zapewnia także możność egzystencyi. Muszę bowiem dodać, że ilość produkcyi jest główną podstawą rentowności. Jeżeli kopalnia, założona z takim a takim nakładem, mająca produkować taką ilość, przypuśćmy 1 miliony, daje taki a taki dochód, to kopalnia, która produkuje połowę tego, nie daje połowy dochodu, tylko zdaje się, że nawet niedobór, a mamy podobne warunki w Tenczynku, gdzie od lat wielu jest niedobór z powodu głównie, że ilość produkowana nie stoi na potrzebnej wysokości.

P. **Zarański:** Nie wątpię, że dr. Benis omawiając kwestyę rentowności kopalni i zwracając uwagę na oprocentowanie i rentowność kopalni w Sierszy nie miał zamiaru dotknąć nikogo. Zdaje mi się jednak, że jego wywodami mógł się uczuć dotkniętym jeden z szanownych członków dzisiejszej ankiety i dlatego uważam za stosowne zwrócić uwagę jeszcze na okoliczność, którą mi niezawodnie pan Mecenas przyzna. W zarządzie kopalni sierszańskiej zaszła przecież właśnie od czasu objęcia dyrekcyi przez obecnego tutaj jej dyrektora p. Schimitzka zasadnicza zmiana i to ważna, bo główna administracya przeszła w ręce fachowego człowieka, podczas gdy przedtem główny zarząd i główna administracya były w rękach ludzi, którzy właściwie na kopalnictwie węgla się nie rozumieli, poprzednik dyrektora Schimitzka musiał zaś wykonywać to, co mu przełożony zlecił. Ponadto właściciel zmienił przedsiębiorstwo prywatne na przedsiębiorstwo akcyjne i to przedsiębiorstwo należycie ufundowane i nie obawiające się inwestycyi, za czem poszły zmiany w urządzeniach, które znacznie zaważą na szali rentowności.

Dr. **Benis**: Jestem wdzięczny szan. p. posłowi, że zwrócił uwagę na możliwość mylnego rozumienia moich słów, bo jeżeli kto nie potrzebuje jakiejkolwiek obrony w gronie ludzi zajmujących się górnictwem to jest nim jeden z najlepszych znawców naszego zagłębia p. Radca Bartonec, którego wszyscy otaczamy zasłużonem dobrze wysokiem poważaniem i uznaniem. On był jednym z pierwszych, którzy granicę zagłębia na południe przesunęli i jego radom zawdzięcza jedna z wielkich kopalni naszego zagłębia swoje istnienie. Jeżeli podniosłem przykład obecnej i poprzedniej rentowności dawnej kopalni sierszańskiej, uczyniłem to tylko, aby wskazać, jaką decydującą rolę pomimo najtęższego górniczego i technicznego kierownictwa odgrywa przypadkowa okoliczność czy właściciel kopalni jest mniej albo więcej skłonnym do łożenia wielkich inwestycyi.

Poseł **Lewakowski:** Z powodu projektu rządu podwyższenia taryfy odbyła się konferencya zwołana przez Wydział krajowy i Izbę handlową. Otóż zapytuję, o ile przemysł węglowy w Galicyi ma być przy tych taryfach uwzględniony. Po drugie jeżeli w przyszłości doczekamy się ery budowania kanału, w jakim stopniu połączenie Wisły z Dunajem względnie przez Odrę z Niemcami wpłynie na rozwój importu węgla niemieckiego do nas względnie umożliwi eksport naszego węgla na zachód?

Dr. **Benis:** Przedewszystkiem odpowiem na pytanie p. prezydenta. Krzywda wyrządzona przez koleje państwowe naszemu kopalnictwu polega w tem, że kupiono w r. 1907 po bajecznie wysokich cenach węgiel pruski na trzy lata i odebrano możność ekspanzyi na-

szym kopalniom. Od półtora roku zbyt się zmniejsza i węgiel spada w cenie. W tak krytycznym czasie Prusacy mają na kolejach państwowych zapewniony i zbyt i wysokie ceny z r. 1907. Kolej państwowa kupiła nadto w Niemczech głównie sortymenty grube i zapłaciła za nie bardzo dobrze. Wskutek tego obecnie, gdy cały poziom cen węgla się obniżył, zarabiają kopalnie niemieckie na podstawie tej ceny na sortymentach grubych tyle, że nas tutaj w Galicyi sortymentami drobnymi na każdym kroku biją. Rzecz jasna, że jeżeli się ma tak dobrego odbiorcę na sorty grube, można sortymenty miałkie sprzedawać taniej. Konkurencya ta zaraz by się zmieniła, gdyby kopalnie pruskie nie miały oparcia o szlussy państwowe.

Teraz odpowiem na pytania p. Lewakowskiego. Na kwestyę nierównomiernego traktowania taryf przy węglu pruskim a naszym zwrócił przed 12 laty uwagę p. nadradca Bocheński artykułem w „Przeglądzie społecznym“, lecz głos ten przebrzmiał bez echa. Utrzymał się też u nas stan taki, że węgiel pruski jeździł po naszych kolejach taniej niż węgiel galicyjski a różnice te były bardzo znaczne. Wskutek wzmożenia się kopalni galicyjskich przed 2 laty rozpoczęliśmy tutaj wszyscy akcyę przeciw temu sposobowi traktowania. Stosunki były takie, że na odległości nad 350 km. węgiel pruski miał przyznaną taryfę wyjątkową A. T. II, podczas gdy nasz zawsze bez względu na odległość taryfował wyżej wedle A. T. I. Odległość 500 km. kosztuje wedle A. T. II kor. 96, wedle A. T. I. 111 koron. Przy tej odległości wynosiła różnica na korzyść węgla pruskiego kor. 15 na wagonie. Wskutek naszego szturmu przed 2 laty te rzeczy się zmieniły i obecnie przyznano nam te same prawa, jak węglowi pruskiemu. Równouprawnienie to uczyniono w formie łaski, chociaż nie było ono zupełne. Wedle projektu taryfowego, który się obecnie w Radzie kolejowej rozstrzyga, ma nastąpić dalszy krok ku poprawie i węgiel nasz ma mieć na swoją korzyść pewne napięcie, które się będzie wahało od 5—9 Koron na wagon tak, że z tego systemu taryfowego możemy być kontenci, jeżeli się w nim zaprowadzi jeszcze pewne zmiany. Mamy pewne koleje prywatne a nawet państwowe o wyższym baremie lokalnym, podczas gdy na liniach głównych obowiązuje niższy barem ogólny.

Węgiel pruski wchodzi w Dziedzicach, Oświęcimie, Szczakowej i i. odrazu na linie główne i korzysta odrazu z taniego ogólnego baremu, podczas gdy nasze kopalnie prawie wszystkie z wyjątkiem Brzeszcza i Krystyny leżą przy liniach kolei lokalnych i wskutek tego muszą płacić barem za pewną przestrzeń wyższy barem lokalny.

Żądaliśmy tedy, aby te wszystkie linie lokalne zostały przerachowane.

Jeżeli rząd przyzna to napięcie 5—9 K, które się projektowało i da węglowi galicyjskiemu owe ulgi, jakie ma Śląsk i Ostrawa w kierunku ku Wiedniowi i Węgrom, to możemy koło węgla pruskiego istnieć.

P. prezydent pytał, jakie wpływy oddziałały na to, że nasz węgiel jest tak postponowany. Nie chcę wracać na pole polityki, ale zaznaczę tylko, że jest to jeden z objawów popierania lokalnych interesów Wiednia z funduszów państwowych. Wiedeń ma na swoje przesyłki węglowe otrzymać pewne zniżki, wynoszące 2—3 koron przez to, że tz. Spannung w stosunku do węgla pruskiego nie będzie stosowaną dla Wiednia tylko w części, a nadto istnieje jeszcze opust ugodowy, przyznany w układzie o upaństwowienie kolei północnej. O zniżce dla Krakowa nie słyszałem.

Przewodniczący: P. inżynier Drobniak wspomniał, że jeden gatunek węgla daje więcej popiołu a drugi mniej. We Lwowie wyrobił sobie znaczny zbyt węgiel brzeszczański lecz zarzucają mu, że daje za dużo popiołu. Czy wada ta da się usunąć lub czy też leży ona już w istocie gatunku? I w jakim związku stoi ona z kalorycznością węgla? Czy w takim, że im więcej węgiel daje popiołu tem mniejsza jest jego kaloryczność?

Inż. Drobniak: Ilość popiołu węgla pokazująca się po spaleniu da się odnieść do trzech rzeczy: 1) do przymieszki mechanicznej, jaka powstaje przez to, że węgiel nie jest dobrze wypłukany z iłu; 2) do przyczyny składu pokładu samego tj. że węgiel jest poprzerastany łupkiem i jako taki nie jest jednolity, gdyż zawiera pewne warstwy łupku; 3) do przyczyny chemicznej to znaczy, że popiół jest w węglu samym i stanowi jego składnik chemiczny. Pierwsze dwie przyczyny dają się usunąć przez bardzo dokładne sortowanie i płukanie

węgla. Gdzie węgiel jest poprzerastany warstwami łupku, tam się go kruszy i łupek oddziela. Popiół zawarty chemicznie nie da się usunąć. Zależy on od gatunku węgla i rzeczewiście są niektóre pokłady węgla, które tego popiołu zawierają daleko więcej, inne są weń uboższe. My w roku bieżącym wyszliśmy na targ z węglem mechanicznie zanieczyszczonym z najwyższego pokładu górnego, który już chemicznie zawiera dużo popiołu, bo jak analiza wykazała 1·6%, podczas gdy inne pokłady mają go znacznie mniej np. pokład czwarty 3·7 lub 13-ty — 1·4 według analizy laboratoryów we Lwowie, pokład f miał ilość 3·7% popiołu. Pruski węgiel ma także około 3% ale i ponadto znacznie więcej, że przytoczę tylko węgiel:

z „Maksgrube" — 3·4,
z „Friedrichskohle" — 10·5.

Pokłady głębsze mają znacznie mniej popiołu i już na wiosnę br. pójdziemy na targ z węglem znacznie pod tym względem lepszym.

Przyczyna chemiczna nie da się sortowaniem usunąć.

Prof. Syroczyński: Przy sposobności uwag, które Panowie tu poczynili, zwrócę uwagę na pewną okoliczność korzystną dla rentowności rudowęgla w Galicyi. Otóż będąc oddalonymi o kilkaset kilometrów od tutejszego zagłębia mogą kopalnie wschodniej Galicyi ustanawiać ceny poniekąd niezależnie od cen węgla tutejszego, chociaż same produkują gorszy gatunek. Te ceny mogą być nawet wyższe niż przeciętne ceny węgla kamiennego tutaj. Mają więc one warunki rentowności, bo mają zbyt, ale też koniecznem jest, aby w takiej kopalni było dość węgla, żeby niezbędny nakładowy kapitał stał zawsze w proporcyi do niewielkiej ograniczonej produkcyi.

Drugim czynnikiem odgrywającym ważną choć niekorzystną rolę w rentowności kopalni zachodniogalicyjskich jest zły stan dróg w tej części kraju. To też kopalnie te długi czas nie rentowały się, gdyż zbyt był trudny wskutek złych warunków komunikacyi np. gdy od kopalni do kolei jest kilkanaście kilometrów a węgiel przy przewozie wozem psuje się.

Trzecia okoliczność ważna przy obliczaniu rentowności jest ta, żeby węgiel był dostatecznej grubości. Jeżeli chodzi o to, jaki węgiel można uważać za rentowny, odpowiedziałbym: nie wiele cieńszy jak 1 m. Większa grubość nie jest potrzebna, ale przy grubości półmetrowej przedsiębiorca, traci chyba, że węgiel jest przedniego gatunku, co znowu przy burowęglu z reguły się nie zdarza. Kopalnie burowęgla traciły właśnie przez tę cienkość; zwiedzałem tamtejsze pola odbudowy i chociaż nie należę do korpulentnych, ledwie na czworakach mogłem przez nie przeleźć: nic dziwnego, że nie mógł się zmieścić i kapitał i że w nich uwiązł.

Dr. Benis: Zapomniałem jeszcze dać odpowiedź na pytanie posła Lewakowskiego co do kanałów. Dla kopalni węgla bliskość kanałów stanowi niezwykłe szanse. W Niemczech cały byt kopalni nad Renem, Ruhr, Mozelą, opiera się wyłącznie na tanim transporcie kanałowym. To rzecz powszechnie uznana. Ale zdaje mi się, że Szan. p. posłowi nie chodziło o zasadę ogólną tylko o to, czy specyalnie w Galicyi okażą się te dobroczynne skutki, czy w naszych warunkach rzecz ta nie będzie obosieczna, mianowicie, czy kanały te nie będą służyły raczej węglowi pruskiemu niż naszemu. Otoż obawa ta jest płonna. Nasze kopalnie niczego sobie bardziej życzyć nie mogą jak zbudowania spławnego połączenia między Wiedniem a Krakowem. Leżąc bowiem w najbliższem sąsiedztwie przyszłej trasy kanałowej będą miały nader dogodny transport na Śląsk, na Morawy i do Wiednia. Połączenie spławne zaś niemieckiej Odry z kanałem, które mogłoby być dla nas szkodliwe, jest z powodu braku wody na Odrze problematyczne. Połączenie to natrafia na bardzo silny opór ze strony niemieckiej z powodu obawy konkurencyi ostrawsko-karwińskiej. Jeżeli się zaś weźmie pod uwagę koszta załadowania węgla z wagonów na statek, straty przez ubytek jakości podczas sypania węgla, koszta wyładowania ze statku po raz drugi na placu nadbrzeżnym, to zdaje mi się, że używanie naszego kanału w ruchu do Galicyi na wschód od Krakowa o tyle dla Niemców podrożeje, że ich konkurencyi w tym specyalnie względzie obawiać się nie potrzebujemy.

Dr. **Olszewski:** Interpelacya prof. Syroczyńskiego w sprawie węgla brunatnego dotyczyła niejako mojej osoby, która miała to nieszczęście, że przystąpiła do interesu na podstawie kalkulacyi opartej na różnicy taryfowej. Kupcy

nazywają to „Tarifgeschäft". Słuszna uwaga, że kilkaset km. odległości wpływa na rentowność węgla brunatnego. Trzeba się ale bezwarunkowo liczyć z charakterystyką węgla brunatnego, którą służę Panom obecnie po wysłuchaniu charakterystyki węgla kamiennego. Pomijam węgiel grudniański i kołomyjski, (ten drugi jest grubości 30 cm. i na nim wielkie kapitały stracono). Możemy uwzględnić tylko złoża w okolicy Żółkwi i Złoczowa, których znaczna część leży jeszcze odłogiem. Otóż charakter tego węgla, którego grubość przeciętna wynosi 1—2 m. jest taki, że miejscami występuje ten węgiel w wielkich gniazdach, miejscami zaś ciągnie się bez przerwy. Wydobyty świeżo z kopalni zawiera 28—30 prc. wilgoci. Węgiel brunatny, który w tym pasie występuje, jest mieszaniną t. zw. Erdkohle i lignitu t. j. zwęglonego drzewa dębowego i orzechowego, którego gatunek jeszcze dziś rośnie w środkowej Ameryce. Mieszanina ta bywa rozmaitej jakości i jest przyczyną tej własności węgla brunatnego, że wydobyty z kopalni w lecie przy suchem powietrzu traci za parę dni połowę swojej wilgoci a wtedy jego wartość kaloryczna się podnosi, ale też przy promieniach słonecznych i ciepłym wietrze rozsypuje się na miał; gdy zaś deszcz spadnie, wtedy ten węgiel pęcznieje, wsiąka w siebie wilgoć na nowo na 16—20 prc. Z wielkich, pięknych okazów, jakie otrzymujemy przy wydobyciu go z ziemi — bo prawie można go uważać za t. zw. Glanzkohle, otrzymujemy tedy miał. W zimie zaś ma ten węgiel tę niesforną wadę, że owych 28 prc. wilgoci zamarza i zamienia węgiel w twardą przymarzniętą bryłę.

Przewodniczący: Ładnie Pan radca swój interes przedstawia!

Dr. Olszewski: Jestto więc produkt kapryśny, z którym trzeba niejako ciągle walczyć. Na zbyt węgla wpływa zresztą konsument i tego właśnie we wschodniej Galicyi brak, gdyż kraj to rolniczy a tych parę kotłów parowych nie wiele znaczy. Jak zmienną jest ilość kaloryi przy węglu brunatnym, dowodzą cyfry: wilgotny ma do 2800 kaloryi, wysuszony dochodzi do 4000. Naturalnie każda odrobina wilgoci obniża kaloryjność. O przymarzniętym węglu nie mówię. Otóż trudność zbytu tego węgla polega na tem, że nie mamy takich instalacyi fabrycznych, jak gdzieindziej, zaś w piecach zwykłych palić go nie można z powodu że przy takiem paleniu wywiązuje się z niego dużo pary wodnej i gaz — nie metan ale gaz błotny. Niema więc innej rady dla przemysłu tym meteryałem węglowym, jak przerabiać go na brykiety. W tym kierunku czyniłem przez dwa lata żmudne próby, które nawet o tyle dobrze wypadły, że odpowiednio spreparowany węgiel brunatny, uwolniony od nadmiaru wilgoci i nieco napojony ropą a potem wyleżały daje dobre brykiety — naturalnie przy użyciu pewnego środka spajającego: melassy (maź pogazowa Briquettenpech). Próby zalecone przez prof. Załozieckiego z odpadkami kwasu ponaftowego jako spójni w brykietach nie dały rezultatu.

Wspólnem niebezpieczeństwem dla węgla kamiennego i brunatnego jest konkurencya ropy, gdyż oprócz 30.000 wagonów ropy, które kolej zakupiła, wschodnia Galicya po Jarosław zużywa około 20.000 wagonów ropy rocznie. Głównie niebezpiecznym jest ten konkurent dla węgla brunatnego, ale może on wpływać także i na konsumcyę węgla krakowskiego. Zdaje mi się, iż z dyskusyi dzisiejszej wynosimy to wrażenie, że przy pewnej intenzywnej wspólnej pracy i pomocy kraju wypędzimy węgiel pruski. Ale zdaje mi się, że i tych 30.000 cystern ropy rocznie, które kolej ma spalać na lokomotywach, niech nas nie zastraszają, za 3, 4 lata bowiem ropa zniknie z horyzontu jako materyał opałowy, co postaram się udowodnić.

Przedewszystkiem kolej zrobiła ten interes pod wpływem kolosalnej agitacyi nafciarzy. Mają oni na swoje usługi doskonałą organizacyę, prasę, wpływ na rząd i na pewne sfery społeczeństwa. Proszę tylko czytać sprawozdania z posiedzeń Rady gminnej w Wiedniu, proszę czytać, jakie to artykuły poświęca sprawom nafciarzy „N. Fr. Presse". Otóż pod wpływem hiperprodukcyi ropy udało się nafciarzom nakłonić rząd, że przystąpił do zamiany 280 lokomotyw na maszyny opalane ropą. Czy to długo potrwa? Jedna tylko miejscowość w Galicyi, mianowicie Tustanowice z Borysławiem daje dziś przeszło 90 prc. produkcyi całej Galicyi. Każdy szyb ropy wyczerpuje się po kilku latach. Borysław wyczerpał się tak, że gdy przedtem dawał 8000 cystern, dziś daje 2000 miesięcznie. To samo czeka

i Tustanowice. Sami zresztą rafinerzy naftowi nie dopuszczą do tego, żeby produkt tak cenny, który zawiera benzynę, parafinę i t. d. spalany był w wagonach, chociaż daje dużo kaloryi.

Ale jest jeszcze jeden ciemny bardzo punkt opalania lokomotyw ropą. Według pomysłu prof. Załozieckiego, który był doradcą rządu w tej sprawie, ropę borysławską kolej postanawia przerabiać na maź to znaczy odpędzać lekkie części węglowodorowe, które tę ropę z natury ciężką i łatwo zastygającą utrzymują w ciekłym stanie. Ropa borysławska tężeje już przy + 8° R. Przez tak zwane odbenzynowanie otrzyma kolej zamiast ropy maź, którą trzeba przelewać łopatą a nie kurkiem.

To wszystko razem napawa mnie nadzieją, że ropa jako opał zniknie, że przeto 45—50.000 wagonów węgla pójdzie na korzyść powiększonej produkcyi zagłębia krakowskiego.

Przewodniczący: Za kilka tygodni dadzą na to nafciarze odpowiedź na swojej ankiecie.

Prof. **Szajnocha.** Zdaje mi się, że pytania od 1 do 7 omówiono tu tak wszechstronnie i dokładnie, że wątpię, żeby cokolwiek można było jeszcze dodać. Otóż możeby było dobrze, ażeby teraz uchwalić jakąś mniej więcej jednolitą reasumcyę tych naszych zdań, aby wobec Sejmu z jednolitą opinią wystąpić. Pozwalam sobie odczytać projekt takiej reasumcyi:

(czyta)

Ankieta stwierdza na podstawie jednomyślnej opinii znawców i interesentów, że w zagłębiu krakowskiem znajdują się bogate niewątpliwie co najmniej do 1000 m. głębokości dochodzące pokłady węgla kamiennego, które mogą sięgać jeszcze dalej i które w znanem już rozprzestrzenieniu mogłyby zaspokoić obecne potrzeby przemysłu.

Dr. **Benis.** Proponuję dodatek: oraz zaspokoić potrzeby ościennych krajów. Wartoby także podnieść, jak żywotną jest ta kwestya dla robotników, gdyż na jednego robotnika przypada rocznie w zagłębiu krakowskiem produkcya 270 ton czyli 27 wozów węgla. Każde zwiększenie naszej produkcyi o 27 wozów daje możność utrzymania się jednej rodzinie górniczej.

Poseł hr. **Zamoyski.** Rezolucya zaproponowana przez prof. Szajnochę nie zupełnie odpowiada pytaniom kwestyonaryusza.

Nie wystarcza bowiem stwierdzić na podstawie jednomyślnej opinii znawców i interesentów że w zagłębiu krakowskiem znajdują się bogate pokłady węgla kamiennego — należy się w pierwszej linii zastanowić nad tem, czy i w jakim kierunku współdziałanie kraju jest możliwem.

Taka była intencya Sejmu, kiedy polecał Wydziałowi krajowemu zwołanie dzisiejszej ankiety.

A na wypadek gdyby się pokazało że o współdziałaniu kraju w zagłębiu krakowskiem mowy już być nie może należałoby się zastanowić nad tem, czy poza obszarem 1300 klm. istnieje prawdopodobieństwo natrafienia na węgiel i czy jest wskazanem aby kraj dał inicyatywę takim poszukiwawczym robotom.

Dyskusya dotychczasowa dała ogólny materyał informacyjny, cała zaś waga ankiety leży w drugiej części kwestyonaryusza.

Przewodniczący: Ja też z tego samego względu radziłbym, aby ogólne wnioski, opinie i t. d. przedłożyć dopiero przy 18-tem pytaniu.

Prof. **Szajnocha.** Zgadzam się na to.

Przewodniczący. Przy 5-tym punkcie pozostały jeszcze niektóre pytania faktyczne, proszę Panów o odpowiedź na nie. Mianowicie: które kopalnie są już eksploatowane a które dopiero odkryte? Pp. interesenci będą o tem najlepiej wiedzieli.

P. **Zarański.** Eksploatowane są kopalnie w Jaworznie, Sierszy, Tęczynku, Borach, Brzeszczu, — w Libiąży się zaczyna.

Przewodniczący: A więc obecnie jest 6 kopalń w ruchu. Które zaś są oprócz tego na pewne skonstatowane to znaczy odkryte?

P. **Zarański.** Trzebaby przejść wszystkie wiercenia jedno za drugiem.

Przewodniczący. To chyba później uczynimy.

Dyskusyę nad pierwszą grupą pytań od 1—7 uważam za wyczerpaną. Przystępujemy do pytania 8-go.

P. **Zarański.** W kwestyi formalnej proszę o głos. Zdaje mi się, że następne 4 pytania wiążą się z sobą tak ści-

śle, że wobec późnej pory lepiejby było dyskusyę odroczyć.

Dr. **Olszewski.** Ja ten wniosek popieram. Dalsze pytania zajmują się kwestyą czy kraj ma sam zająć się wyłącznościami, któreby można jeszcze obłożyć, czy przyczynić się do rozwoju kopalnictwa na istniejących już wyłącznościach a może nawet kopalniach. Pod tym względem słyszałem od p. inżyniera Riegera tak trafne argumenta, że wartoby go wysłuchać, a on jest teraz nieobecny.

Przewodniczący. Odraczam więc obrady do jutra.

Koniec posiedzenia o godzinie 7-ej wieczór.

Trzecie posiedzenie dnia 15. maja 1909.

Początek o godzinie 9. rano.

Przew. dr. **Jahl:** Dalsze pytania aż do 17 stanowią jedną grupę, gdyż 15 i 16 są konsekwencyą poprzednich. Proszę więc panów zabierać głos do odpowiedzi na te pytania.

Dr. **Benis:** Proponuję, żeby tę grupę pytań rozdzielić na dwie i naprzód zastanawiać się nad kwestyą wierceń a potem nad kwestyą kopalni.

Przew. dr. **Jahl:** Więc włącznie aż do 12. pytania kto życzy sobie głosu? P. dyr. **Schimitzek.**

ad 8. Akcya kraju w kwestyi węglowej t. j. w popieraniu przemysłu węglowego powinna dążyć w pierwszej linii do tego, aby dotychczasowe zapotrzebowanie węgla w kraju mogło być o ile możności pokryte węglem krajowym a coraz mniej węglem pruskim, aby zapotrzebowanie to się następnie rozszerzało w szczególności na potrzeby industryi, której rozwój kraj powinien wszelkiemi środkami ułatwiać i popierać a wreszcie starać się, aby rząd ułatwiał eksport węgla krajowego w wyżej wskazanym kierunku.

Zależnie od wyników tej akcyi i z nią równomiernie powinien rząd krajowy wpływać na rozszerzenie produkcyi węgla a to według niżej podanych zasad.

ad 9 i 10. Ze względu na postanowienia projektowanej noweli górniczej, która uniemożliwia dowolność zgłaszania wyłączności i zastrzega państwu na przyszłość co do pól węglowych prawo wyłącznej własności, powinien kraj dążyć do tego, aby pola węglowe, jakie na skutek odkrywek nadawane będą w czasie przejściowym, albo zapewnić dla skarbu kraju, albo dla przedsiębiorstw krajowych i w tym celu powinien brać czynny udział w wykonywaniu robót odkrywczych albo roboty te patronować. Akcya taka nie może być obliczoną na bezpośredni zysk, a ofiary materyalne stworzyć mają jedynie silne podstawy dla przyszłego rozwoju krajowych przedsiębiorstw górniczych.

ad 11. Konsekwentnie ten cel mając na oku nie rozchodzi się o zapewnienie terenów dla jednej lub kilku kopalni, ale o zapewnienie większych przestrzeni, któreby stanowiły — powtarzam w przyszłości — pewnego rodzaju wyłączność wpływów czynników krajowych.

Wielkość terenu potrzebnego dla jednej kopalni zależy od wielu czynników: na ogół ze względu na znaczne koszta założenia i potrzeby nowoczesnych zakładów teren ten powinien obejmować 600 do 800 ha, co wymagałoby według projektu wspomnianej noweli wykonania i to oczywiście z pomyślnym skutkiem 3 do 4 wierceń. Koszt tych wierceń wynosi około K. 80 do 100 za 1 m. tak, że zapewnienie terenu dla jednej kopalni przyjmując przeciętną głębokość wiercenia na 600 metrów wymaga nakładu około koron 150.000 do 200.000.

ad 12. Ze względu na to, że obecnie względnie w czasie przejściowym (okres 10-ciu lat noweli górniczej) nadanie pól górniczych może nastąpić jedynie na podstawie odkrywek dokonanych w zgłoszonych już przed 20. styczniem 1909 wyłącznościach, powinien kraj dążyć do porozumienia się z właścicielami tych wyłączności, aby przez poparcie materyalne, przy równoczesnem zabezpieczeniu sobie pewnych praw, umożliwić im roboty odkrywcze a w danym razie wykonać roboty te na własny rachunek, zapewniwszy sobie poprzednio nabycie terenu. Wykonywać próbne wiercenie jedynie na rzecz właścicieli wyłączności nie jest wskazanem, gdyż nie

jest rzeczą kraju wzbogacać jednostki, które z przemysłem górniczym często nie mają nic wspólnego.

ad 13. Wychodząc ze zasady, że jak każdy przemysł tak i górniczy wymaga sprężystego prowadzenia technicznego a zwłaszcza kupieckiego, nie mogę się pogodzić z myślą, jakoby mogło to być na razie korzyścią dla funduszu krajowego i konsumentów, gdyby kraj sam, mający administracyę stworzoną dla zupełnie innych celów, we własnym zarządzie zakładał kopalnie i sam je eksploatował. Kraj zdaniem mojem większe korzyści odniesie, jeżeli poprzestanie na czynnem popieraniu rozwoju przemysłu górniczego a w danym razie jeżeli zabezpieczy sobie (w formie udziałów lub akcyi) pewien wpływ w krajowych przedsiębiorstwach górniczych i to jedynie w tym celu, aby stanąć na straży niemniej ważnych interesów konsumentów węgla.

Poseł hr. **Zamoyski:** Ponieważ przechodzimy dziś do właściwej sprawy, która miała być przedmiotem ankiety, może będzie nie od rzeczy, że przedstawię stanowisko komisyi górniczej w Sejmie w tej sprawie. Sejm zebrał się przy dźwięku dzwonów, które w zagłębiu krakowskiem dzwoniły na alarm w sprawie węglowej. Sprawa naftowa zeszła na drugi plan i główną część dyskusyi tak w komisyi jak też w Izbie przy dyskusyi nad sprawozdaniem Wydziału kraj. poświęcono sprawie węglowej. Materyałem dla komisyi były sprawozdania Wydziału krajowego z lat ostatnich. Daleki jestem od tego, żeby tu mówić o winach Wydziału krajowego, bo to co pod tym względem miało być powiedziane, zostało powiedziane i w komisyi i w Sejmie. Jeden z jej członków powiedział nawet, że sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawie węgla jest aktem samooskarzenia dla Wydziału krajowego. Wprawdzie szanowny szef dep. górniczego odparł te ostre słowa, ale bądź co bądź komisya pod ich wrażeniem przystąpiła do roboty i całe społeczeństwo doskonale zdaje sobie dziś sprawę z tego, że nie byłoby doszło do obecnych stosunków, gdyby kraj od początku był zajął się akcyą węglową.

W chwili kiedy niejako już dach nad głową się pali, mówić o ratunku jest rzeczą bardzo trudną. Byłoby jednak błędem stanąwszy na tem stanowisku — nic nie zrobić, to też komisya razem z reprezentantami Wydziału krajowego zasiadła do pracy, aby zastanowić się nad tem, co uczynić, aby kraj przed dalszemi stratami uchronić.

Wyłoniły się w komisyi dwa zapatrywania. Jedni mówili, że trzeba nabywać wyłączności, że są jeszcze tereny, rokujące nadzieje, opierano się na danych rozmaitych rzeczoznawców i twierdzono, że akcya kraju powinna się ograniczyć do tego, mówiono że powinien kraj zgłaszać wyłączności, aby potem przystąpić do wierceń. Kiedy zauważono, że te wiercenia dużo kosztują, jeden z posłów zaproponował, żeby Wydział krajowy przyszedł z wnioskiem, aby już począwszy od r. 1910 kraj co roku wstawiał w budżet pewną kwotę — zdaje mi się — 200.000 koron. Podkreślam tę kwotę, aby od razu odebrać panom illuzyę co do istnienia prospektu wielkiego zaangażowania się ze strony kraju.

Kiedy odzywały się głosy, żeby już od tego roku wstawiać tę kwotę w budżet, Wydział krajowy oświadczył, że wobec opłakanych finansów kraju będzie to rzeczą niemożliwą, a równocześnie Wydział krajowy powątpiewał, czy i przyszły rok będzie pod tym względem pomyślniejszy.

Była w komisyi jeszcze druga opinia, mianowicie ta, że nie wystarczy nabywać wyłączności, lecz że trzeba albo nabywać kopalnie już istniejąec albo łączyć się z przedsiębiorcami prywatnymi i przystąpić do roboty. Ta inicyatywa spotkała się jednak z dość pesymistyczną oceną ze strony komisyi, albowiem przestrzegano i to bardzo słusznie przed półśrodkami, zaznaczając, że taka akcya byłaby wynikiem chwilowego zapału, słomianym ogniem i ostatecznie skończyłaby się na niczem.

P. Kolischer podniósł, że w tej sprawie pozostają nam tylko dwie alternatywy do wyboru: albo zgodzić się na supremacyę obcego towaru albo na supremacyę obcego kapitału, innemi słowy, że albo będziemy mieli pruski węgiel i nie doczekamy się samodzielnego przemysłu albo przyjdzie pruski kapitał i on nam tutaj ten przemysł stworzy. Z tych dwóch alternatyw on woli stanowczo kapitał a to dlatego, że skoro przemysł węglowy zacznie się u nas rozwijać, to rozwój jego przyspieszy rozwój innych gałęzi przemysłu, które już będą się rozwijały kapitałem

własnym i w ten sposób dzięki inwazyi kapitału obcego na podłożu przemysłu kopalnianego powstanie nasz przemysł rodzimy.

Na tle tych kwestyi obracała się dyskusya w komisyi i ostatecznie ponieważ nie mogliśmy wybrnąć z tego chaosu zapatrywań a z drugiej strony każda możliwość inicyatywy własnej rozbijała się o notoryczny brak funduszów, uchwaliliśmy przedłożyć Sejmowi wniosek komisyi o zasięgnięcie opinii fachowej interesentów węglowych. I oto geneza dzisiejszej ankiety.

Równolegle obradował nad tą sprawą fundusz inwestycyjny.

Fundusz inwestycyjny jest kreacyą Banku krajowego a kapitał obrotowy funduszu powstaje z nadwyżek Banku krajowego odkładanych na cele przemysłu, rękodzieł, a w szczególności także przemysłu kopalnianego. Otóż dzięki inicyatywie dyrektorów Banku krajowego p. p. Milewskiego i Zgórskiego fundusz ten zapewnił sobie pewną ilość wyłączności i jak mnie się zdaje ma obecnie, złożywszy odpowiednią spółkę, przystąpić z kapitałem 800.000 koron, do wierceń za węglem.

Przedstawiłem Szan. Panom tło dyskusyi sejmowej komisyi górniczej oraz dyskusyi Izby i o ile mogłem wywnioskować tak Sejm jak i Wydział krajowy — zdając sobie nareszcie sprawę z ogromnej doniosłości zagadnienia pragnąłby niebezpieczeństwu, jakie krajowi grozi, zaradzić.

Uważam tedy, że najważniejszem zadaniem ankiety będzie dać odpowiedź na pytanie: W czem powinno polegać współdziałanie kraju?

Otóż licząc się z funduszami, jakie kraj mógłby tej sprawie poświęcić — należy rozważyć czy akcya powinna polegać na samem tylko zapewnieniu na rzecz kraju wyłączności, (bez zamiaru uskutecznienia wierceń licząc na to, że rząd na taką „bezczynność“ kraju będzie się patrzał przez palce), czy też kraj ma przedsiębrać na nabyć się mających terenach wiercenia.

O poruszonej myśli nabywania przez kraj gotowych kopalń nie mówię, bo według mojego zdania akcya taka byłaby chybioną i nie ma Sejmu, któryby się na coś podobnego zgodził.

Chwila Szan. Panowie jest ważną. Ważną dlatego, że wskazać trzeba kierunek, w którym się ma poruszyć ewentualna akcya kraju.

Przew. dr. **Jahl:** Zapytany przez p. hrabiego wprost, pozwolę sobie dodać parę słów do jego uwag. Co do uwagi wstępnej, że Wydział krajowy wnosząc na Sejm ubiegłego roku sprawozdanie wniósł akt samooskarżenia, to jest to prawdą, lecz zdaje mi się, że jestto tylko objawem korzystnym, boć ten, co się uderza w piersi, pokazuje tem samem skruchę i chęć poprawy. Proszę sobie jednak uprzytomnić, że jak Sejm jest emanacyą ogółu wyborców a Wydział krajowy emanacyą Sejmu, to nie można się dziwić, że Wydział krajowy opóźnił się ze swą inicyatywą, skoro w całym kraju tę sprawę pomijano milczeniem i nikt jej nie poruszał. Pp. geologowie wprawdzie podnosili ją ze stanowiska nauki, strona finansowa mniej ich obchodziła, zaś publikacya p. Bartoneca interesowała tylko mniejsze koła opinii publicznej. Dopiero bł. p. Rapaport wziął się praktycznie do tej sprawy, na razie jednak toczyły się tylko prywatne pogadanki nad tem, czy jest wogóle i jaki węgiel może w zagłębiu krakowskiem i czy warto się angażować w jego eksploatacyę. Pp. właściciele Sierszy i Jaworzna nie odzywali się, myśmy zaś nie zdawali sobie sprawy z tego, że węgiel z tych kopalń należy do węgli lepszej marki, gdyż węgiel ten nie miał dobrej opinii. Dopiero za inicyatywą Rapaporta zaczęto się w kraju więcej tym węglem rodzimym interesować, ale jeżeli Wydział krajowy nie wdrażał żadnej akcyi i nie dawał inicyatywy, to było winą stosunków finansowych a głównie samej opinii kraju, jaka o tej sprawie do 2 lat temu wstecz u nas ogólnie panowała.

Tyle na usprawiedliwienie Wydz. krajowego.

P. hr. Zamoyski zrobił różnicę między funduszem inwestycyjnym a funduszem krajowym. Ależ fundusz inwestycyjny jest również własnością kraju, powstaje on z nadwyżek dochodu, jakie w myśl statutu Banku krajowego odkłada się osobno zamiast je wcielać do corocznego budżetu, gdzieby się rozpływały. Dziś fundusz ten z kwot niewielkich urósł po 3 latach do 700.000 K a nadto powiada jeszcze coś aktywów w udziałach z przedsiębiorstw a wobec podwyższenia kapitału akcyjnego Banku krajowego jest nadzieja, że będzie on jeszcze raźniej wzrastał i że wkrótce urośnie aż do kwoty 5 milionów, którą

to granicę zakreślił Sejm w swej uchwale dla tego funduszu. Ten fundusz inwestycyjny, przeznaczony dla popierania przemysłu, handlu, górnictwa i rolnictwa, pozostaje własnością kraju, i Sejm może każdej chwili albo przeznaczenie tego funduszu zmienić albo rozporządzić jego aktywami tak, jak uzna za stosowne: Bank krajowy zajmuje się tylko administracyą tego funduszu i zdaje z niej corocznie sprawę Sejmowi. Otóż skoro się okazało, że jest w interesie kraju, by fundusz inwestycyjny wszedł z udziałami do spółki wiertniczej, i co się też rzeczywiście stało, to wszystkie te udziały stały się tem samem własnością kraju i akcyę przedsięwziętą przez ową spółkę wiertniczą — należy uważać za akcyę kraju — oczywiście tylko w stosunku rzeczonych udziałów.

P. hr. Zamoyski poruszył kwestyę kwoty 200.000 K. któreby się co roku ewentualnie w budżet wstawiało na poszukiwania za węglem. Kwota ta nie została wcale jeszcze uchwałą Sejmu ustalona — w motywach tylko sprawozdania komisyi górniczej sumę tę aproksymatywnie wymieniono. Kwotę tę przeznaczyćby należało zdaniem komisyi na przeprowadzenie co roku 2 wierceń, każdego kosztem około 100.000 K. Jeżelibyście Panowie wydali dziś opinię w tym kierunku, żeby akcya kraju ograniczyła się tylko na wierceniach, to Wydział krajowy jak sądzę wstawiłby tych 200.000 K. w budżet na cele próbnych wierceń; jeżeli zaś opinia Panów pójdzie w szerszym kierunku i zażąda akcyi obszerniejszej, to oczywista kwota taka by nie wystarczyła, to wtedy według np. jakiegoś preliminarza zaproponowanego przez panów musiałby Sejm względnie Wydział krajowy zastanowić się nad tem, jakby zrealizować to, co Panowie tu uradzicie. Gdybyście Panowie orzekli, że należałoby co roku przedsięwziąć więcej wierceń, to możeby Wydział krajowy tę sumę podwyższył, gdybyście doradzali inną akcyę, to cały plan musiałby być inaczej postawiony.

Prof. **Niedźwiedzki:** Co do pytania 8-go przedewszystkiem zaznaczam, że komisya geologiczna kraj. Rady górniczej właśnie zainicyowała szczegółowe badania w krakowskiem zagłębiu węglowem.

Dalej muszę podnieść, że przyniosło by to znaczne korzyści dla górnictwa, gdyby wszelkie nowe geologiczno-górnicze odkrycia przez organa rządowe lub krajowe o ile możliwie rychło podawane zostały do ogólnej wiadomości.

Co do punktu 9-ego kwestyonaryusza to jestem zdania, że Wydział krajowy powinien nabywać wyłączności górnicze z pośród obszaru zakreślonego przezemnie zagłębia węglowego, jeżeli właściciele zgłoszą się do niego z odpowiedniemi ofertami. Takim sposobem można zapobiedz w pewnej mierze przechodzeniu wyłączności w posiadanie cudzych.

P. **hr. Zamoyski:** Stawiam wniosek formalny, abyśmy się na razie zastanawiali bliżej tylko nad punktem 8.

Radca **Bocheński:** Zwracam się do pana Radcy dworu z zapytaniem, czy wiadomem mu jest, że na ostatniem posiedzeniu sekcya geologiczna komisyi fizyograficznej Akademii umiejętności postanowiła zająć się specyalnem opracowaniem naszego zagłębia i że już w najbliższym czasie wniesie Akademia do Wydziału krajowego podanie, żeby tej grupie geologów, która w tym celu zorganizowała się pod przewodnictwem prof. Grzybowskiego, udzielił odpowiedniego zasiłku na przeprowadzenie prac w polu. P. Radca dworu może miał inną komisyę na myśli. Możeby się te rzeczy dały połączyć, żeby praca była jednolitą.

Prof. **Niedźwiedzki:** Wiem o tem wszystkiem, ale p. nadradca nie wie, że to zmieniono, gdyż Akademia nie może tego zrobić, zrobi to więc komisya. Głosy, że to nas nic nie obchodzi, są nieuzasadnione, gdyż teoretyczne badania są podstawą całej akcyi, a właśnie pytanie 8 kończy się słowami: „w czem ma ta akcya polegać — w szczególności?"

P. p. **hr. Zamoyski:** Podtrzymuję mój wniosek formalny.

Przew. dr. **Jahl:** Muszę wyjaśnić, że w budżet krajowy corocznie wstawia się 5.000 K na badania geologiczne. Z tej kwoty mają być pokryte koszta ankiety, z niej też pokryto koszta ekspertyzy. Bo trzeba panom wiedzieć, że Wydział krajowy sam nawet wziął już inicyatywę i wskutek pewnej oferty do Wydziału krajowego wniesionej odbyła się niedawno ekspertyza na polach nadanych jeszcze przez Rzpltę krakowską, lecz znawcy orzekli, że przed-

miot oferowany za małą przedstawia powierzchnię: wynosił bowiem tylko około 1000 morgów.

Ekspertyza orzekła, że dla polityki gospodarczej kraju jestto jednak za mały instrument i jeżeliby już kraj sam miał odbudowywać kopalnie i sam je eksploatować, to musiałby to czynić na przestrzeniach co najmniej kilkakroć większych. Ale bądź co bądź fakt ten świadczy, że Wydział krajowy gotów jest do szerszej akcyi na tem polu.

P. **Zarański:** Stawiam wniosek formalny, aby na razie zaniechać dyskusyi geologicznej. Do tego nadarzy się jeszcze sposobność przy punkcie 18 a wtedy nie oszczędzimy wyrzutów komisyi górniczej, że za dużo się zajmowała geologią a za mało górnictwem. Teraz, jak się jeden z członków ankiety wyraził, mamy ogień na dachu i musimy według najlepszego sumienia i przekonania doradzać akcyę o szerszym pokroju. Nie chcę przez to nikogo z geologów urazić, zwłaszcza, że sam jako górnik geologii się uczyłem i to z nienajgorszym postępem.

Prof. **Szajnocha:** P. Zarański powiada, że krajowa Rada górnicza zajmowała się więcej geologią niż praktycznem górnictwem. Nie mam prawa występować tutaj imieniem całej komisyi ale mogę publicznie oświadczyć, żeśmy się zawsze bardzo dokładnie i gruntownie zajmowali przedewszystkiem wszystkiemi praktycznemi kwestyami krajowego górnictwa, o czem świadczą protokoły, które i p. radcy Zarańskiemu są do dyspozycyi, gdyż były po części publikowane i np. kwestya współudziału kraju w górnictwie węglowem była jeszcze przed 5 laty postawiona na porządku dziennym jednego posiedzenia krajowej rady górniczej i wtedy omawiano ją szczegółowo na podstawie wniosków p. radcy Bartoneca. Na tem jednak niestety nasza inicyatywa musiała się skończyć.

Przew. dr. **Jahl:** Jest formalny wniosek, żeby na razie kwestyę teoretyczną wyłączyć i mówić o niej aż przy pytaniu 18. Kto się z tem zgadza? (Większość).

Wniosek przyjęty.

Dr. **Benis:** Nie jestem ani geologiem ani górnikiem lecz człowiekiem przedsiębiorstwa i ołówka i dbam o to, aby przy dążeniu do ideałów uniknąć zawodów a idąc ku gwiazdom nie potknąć się o kamień. W metodzie musimy być realistami. Jestem przekonany, że gdyby fakta obecnie istniejące, znane były wszystkim czynnikom w tej sprawie działającym, nie byłoby niezgodności co do konkluzyi. I dlatego, że jestem człowiekiem rzeczywistości, nie mogę zapomnieć o historyi ostatnich 8 lat, bo dopiero historyczny rozwój obecnego stanu posiadania wyłączności, wyjaśni nam obecny rozdział własności górniczej w Galicyi. Przed laty 10 wszystko obok Jaworzna i Sierszy było wolne i kto chciał, mógł tam zająć tereny. Nikomu to na myśl nie wpadło. Ustaliła się teorya o granicy południka tenczyńskiego i Wisły, tak, że kiedy doradzano Wydziałowi krajowemu, żeby tam zgłosił pewne wyłączności, Wydział krajowy posłuchał opinii znawców, którzy mówili, że południk tenczyński i Wisła, to granica i wyłączności nie zgłosił.

[redacted]

Dr. **Benis:** A jednak był to teren w Libiążu, na którym dziś stoi kopalnia Tow. Compagnie galicienne des Mines! Zdaje się więc, że Wydział otrzymał wówczas złą radę.

Faktem jest, że była powszechna opinia, iż po za Jaworznem i Sierszą niema węgla. Innego zdania jednak był cały szereg młodych górników, którzy się do tej teoryi nie przychylali i poczęli wyłącznościami zakładać to, co było wolne. Równocześnie zakładali te tereny kapitaliści obcy zwłaszcza Schlutzius. Kapitały austryackie i galicyjskie zachowywały się wtedy obojętnie. Jedynym, który wówczas zgłosił wyłączności, był zmarły poseł Rapaport, który słuchał trafnych i doświadczeniem sprawdzonych wskazówek p. radcy Bartoneca. Ci młodzi górnicy ofiarowywali wszędzie swoje tereny do sprzedaży, byli to przeważnie urzędnicy górniczy, którym płacić po 8 koron rocznie od wyłączności było bardzo trudno. Spotykali się jednak wszędzie z brakiem zrozumienia. I tak doszło do tego, że część wyłączności została za niewielką cenę nabyta przez kapitał obcy a część jest jeszcze w ręku Polaków. Mówię o zachodniej części zagłębia. Gdy na tej części okazały się rezultaty dobre, to znaczy, gdy na tych terenach, które powszechna opinia uważała za płonne, przecież węgiel się znalazł, rozpoczęła się ślepa gorączka obkładania szurfami terenów wscho-

dnich, która objęła bardzo szerokie kręgi ludności, księży, urzędników, notaryuszy, adwokatów, lekarzy i t. d. i t. d. Tych szurfiarzy zresztą tak bezwzględnie znowu potępiać nie można. Bo jak całe zagłębie krakowskie zawdzięcza swe powstanie akcyi młodych górników, tak w tych terenach wschodnich niewątpliwie się ta sama akcya po raz drugi powtarza. I tu mamy szurfy, po których można się spodziewać, że w nich może węgiel będzie.

Zanim będziemy mówili o tem, żeby kraj nabywał wyłączności, musimy wiedzieć czy wogóle jest jeszcze coś do nabycia. Obecny stan wyłączności wyjaśnia nam monografia radcy Jastrzębskiego, oraz moja mapa, w której teren każdego szurfiarza w krakowskim okręgu nałożony jest odrębnym kolorem. (Mowca demonstruje rzecz na swej mapie).

Wyłączności mamy ogółem 20.000. Przypatrzmy się stosunkom posiadania. Ten teren biały na północy to jest mniej więcej teren starych kopalni i tu niema już nic do szukania. Ten teren niebieski należy do Schlutziusa i obejmuje około 3.000 wyłączności. Licząc przeciętnie na 1 km. 4 wyłączności, przypada około 800 km. na Schlutziusa. Na tym obszarze znalazł on węgiel w całym szeregu miejscowości tak, że teren ten uchodzi obecnie za pewny, gdy dawniej uważano Schlutziusa za waryata. Teraz i w Spytkowicach nawiercono węgiel. Nie twierdzę, że na tym całym terenie jest węgiel, lecz podnoszę, że 8—10 wierceń wydało rezultaty korzystne.

Ten teren różowy jest własnością kopalni w Brzeszczach; są to wyłączności będące również już w pewnych rękach kopalni. Na tym terenie obejmującym 170 km. było 14 wierceń pozytywnych, a i ostatnie ukończone w Jawiszowicach przed kilku dniami dało rezultat bardzo dobry. Teren X. to Libiąż, jest to własność kopalni Comp. Galicienne również dawniej uważana za płonną, tak, że Wydział krajowy odrzucił odnośną ofertę.

(P. **Bartonec:** Nikt nie powinien był mówić, że ten teren jest płonny).

Teren XV-ty należy do towarzystwa sierszańskiego. Tędy przechodzi ten sławny południk tenczyński, który nam tyle złego narobił. Tutaj mamy tereny wschodnie. Nazwiska szurfiarzy panom odczytam:

(Mowca odczytuje tabelę z monografii radcy Jastrzębskiego cz. II).

Przeważnie więc są to tutejsi obywatele Polacy.

W tym składzie rzeczy za moją inicyatywą powstał taki projekt: Czy w części wschodniej jest węgiel, czy go niema, o tem mogą być rozmaite zdania. Geologowie zgodni są tylko w tem, że na pewno o tym terenie nic nie wiedzą. Wiercenia dopiero okażą prawdę. Najprzód tedy trzeba sprawdzić, czy tam jest węgiel, lub czy go nie ma. Ale trzeba to zrobić racyonalnie, z pomocą wystarczających kapitałów jako planowe przedsiębiorstwo a nie jako hazard jednostki. Otóż ten teren, który obejmuje 6.820 wyłączności, został ujęty w galicyjskie Towarzystwo wiertnicze z pomocą Banku krajowego w ten sposób, że wszystkie wyłączności związane w tem Towarzystwie uważa się za równowartościowe. Wszak nikt nie wie, które są lepsze albo gorsze. Fundusz inwestycyjny, któryśmy uważali za fundusz krajowy, gdyż Bank krajowy jest częścią administracyi krajowej, dał na ten cel 800.000 K i powierzył zarząd Towarzystwa pp. Karłowskiemu, Kowarzykowi i mnie. Jeżeli się węgiel na tym ogromnym bo 1500 km² mieszczącym obszarze znajdzie, otrzymuje kraj 10 prc. zysku, i zwrot łożonych kosztów.

Towarzystwo przystąpi do wierceń, i oczywiście wykonywać je będzie sukcesywnie, bo odrazu nie można ryzykować dwóch wierceń na tak nieznanym terenie. Jedno rozpocznie się na zachodzie; jeżeli nie wyda rezultatów, odstąpimy odpowiednią przestrzeń według opinii doradców geologicznych, bo o miejscu gdzie się ma odbywać wiercenie, o tem ma rozstrzygać nie człowiek interesu, ale geolog i górnik i w tem się z p. radcą dworu zgadzam. Jeżeli rezultaty będą dodatnie, poczniemy wiercić dalej tak, żeby ten cały teren odkryć z grubsza. Jeżeli węgiel się znajdzie, to towarzystwo wiertnicze, w którem fundusz inwestycyjny ma większość głosów postanowi, co z tem zrobić, czy założyć kopalnię we własnym zarządzie, czy założyć towarzystwo akcyjne, czy też teren sprzedać. Wyłączności leżących zbyt na południe w Karpatach do Towarzystwa wiertniczego nie wciągnięto. Tak samo wykluczyliśmy z tej akcyi wyłączności, które nazywamy fantastycznemi np. w Sanoku, Limanowej i t. d. Są także szurfiarze,

którzy do Towarzystwa nie przystąpili, licząc na to, że kraj się w końcu nad nimi zlituje i te wyłączności im odwierci.

Wobec tych stosunków trudno radzić krajowi, aby wyłączności nowe zgłaszał, gdyż faktycznie, jak panowie na tej mapie widzą, nie ma tu ani skrawka wolnego. Trudno też krajowi radzić, aby kupował za gotówkę taki hazard jak te szurfy, które są obecnie do sprzedania, zwłaszcza, że ludzie żądają ogromnych cen. Np. za ten teren żądają pół miliona K., za inny teren znowu, miał ktoś odwagę, opierając się na teoryi Uhliga o oknie żywieckiem zażądać 1,000.000 K i t. p. Kraj winien iść dalej drogą kooperacyi i pozostawić towarzystwu wiertniczemu możność wciągnięcia w swoją akcyę wszystkich galicyjskich szurfiarzy, którzy krajowi względnie Gal. Towarzystwu wiertniczemu, w którem partycypuje krajowy fundusz inwestycyjny i na którego zarząd kraj ma w ten sposób wpływ stanowczy — w zamian za odwiercenie terenu chcą odstąpić 40 prc. swego posiadania.

Jak więc widzimy Wydział krajowy właściwie już bez pytania ankiety o radę przystąpił do akcyi, tak że ankieta jest niejako musztardą po obiedzie. Trzeba to uznać, że Wydział krajowy i fundusz inwestycyjny nie wahali się na własną odpowiedzialność w przeciągu bardzo krótkiego czasu wdrożyć akcyę, której główne zarysy panom naszkicowałem. Pierwszą propozycyę przedstawiłem 21. listopada 1908 a kontrakt spółki Gal. Tow. wiertniczego podpisano 2. lutego 1909.

Proszę mi pokazać inną sprawę — przepraszam za tę uwagę — w którejby Wydział krajowy z taką szybkością postąpił!

Zgłaszać wyłączności Wydział krajowy nie może, gdyż wolnych wyłączności a raczej miejsca na nie już na Zachodzie nigdzie niema. Nabywać je zaś winien drogą spółek wiertniczych i to wydaje mi się sposobem najracyonalniejszym. Nabyć należałoby zwłaszcza tereny zachodnie oraz południowo-zachodnie. A i co do innych należy o tem pamiętać, że wobec projektu noweli górniczej, która rzuca swe cienie już obecnie na praktykę centralnych władz górniczych, odnowienie ogólnego pozwolenia do poszukiwań górniczych będzie, a raczej jest już bardzo utrudnionem. A każdy teren taki zabiera obecnie państwo tak, że jest na zawsze dla Galicyi straconym. Czy w terenie na zachód od południka tenczyńskiego da się jeszcze coś tanio nabyć, to bardzo wątpliwe. Tam trzebaby płacić ogromne kwoty. Niedawno dopiero za teren obejmujący około 350 wyłączności zapłacono milion koron. Takiemi kwotami Wydział krajowy może nie rozporządza.

Poseł hr. **Zamoyski.** Wobec tego, że akcya kraju już położyła rękę na tych wyłącznościach, odpada konieczność działania na zachodzie.

Dr. **Benis.** Jeżeliby tylko w $^1/_{10}$ tych wyłączności był węgiel, to mamy dwa razy Morawską Ostrawę z Karwinem. Zresztą od kogo kupimy? Wprawdzie od każdego z zachodnich szurfiarzy można kupić wyłączności jako towar. Ale są to albo kopalnie albo inne bardzo mocne ręce, które z pewnością nie mają powodu rzeczy wartościowej pozbywać się za tanie pieniądze. Tutaj na Zachodzie można nabyć terena, ale trzeba grubo za nie zapłacić. Kwota 300.000 na rok jest niczem, zresztą śmiem twierdzić, że i samo nabycie terenów jest również jeszcze niczem, jeżeli za cel akcyi uważa się krajową produkcyjną kopalnię węgla. Chciałbym to wyjaśnić przykładem Śląska pruskiego, którego stosunki są do naszych zbliżone. Za odwiercony już teren na Śląsku pruskim płaci się 10—20 fen. za 1 m², czyli, że na teren pod kopalnię potrzeba 800.000 do miliona marek. Zanim zaś kopalnia dojdzie do pełnego ruchu i zacznie się rentować musi upłynąć około 10 lat a mianowicie, rok trzeba na odwiercenie, 3 lata na budowę nawierzchni, przekopy, podszybia i t. d. a 6 lat na przygotowawcze roboty, otworzenie pól i t. d. Wkład na taką kompletną należycie urządzoną dużą kopalnię, o produkcyi 5—6 milionów cetn. metr. jeżeli się nie ma do czynienia z wielkiemi trudnościami np. kurzawką — wynosi około 10 milionów K (w tem już kolej dowozowa, kolonia robotnicza) nadto interkalarya przez 10 lat, czyli razem mniej więcej 17—20 milionów K. Zakładanie kopalni, to robota bardzo ryzykowna, trudna, wymagająca oprócz pieniędzy, jeszcze niezwykłej wytrwałości, energii, odwagi i pewności siebie. O sumie sił moralnych jakie pochłania założenie kopalni ten tylko ma wyobrażenie, kto taką rzecz sam przeżył. Założenie kopalni

węgla, zwłaszcza w terenie nieznanym, to istotnie próba siły tak dla organizującego i odpowiedzialnego za całość przedsiębiorcy jak dla sił technicznych. A trzeba przytem podnieść, że polscy technicy-górnicy należą do najlepszych, i cieszą się na całym świecie zasłużoną sławą i jaknajlepszą reputacyą z powodu swej gruntownej wiedzy, energii i ukochania swego zawodu. Założenie kopalni, to wojna z tajemniczą potęgą ziemi, która jak każda wojna wymaga od wszystkich najwyższego naprężenia wszelkich sił i niewahania się przed ponoszeniem nawet największych racyonalnych, to jest rokujących powodzenie ofiar. Takie trudności przezwyciężyć może tylko swobodna inicyatywa prywatna, której w zamian za wielkie ryzyko uśmiecha się odpowiedni wielki zysk, wzgl. odpowiednia wysoka płaca. I mimo całego respektu dla Wydziału krajowego, nie wyobrażam sobie, aby ta cała gradacya odpowiedzialności, jaka ciąży na każdym urzędniku, pozwoliła naszemu autonomicznemu rządowi krajowemu, podjąć się skutecznie takiej pracy jak założenie kopalni.

Przystępuję do odpowiedzi na dalsze pytania.

Jaki jest koszt próbnych wierceń? Wynosi on przeciętnie po 100 K za metr a trzeba liczyć, że wiercenia trzeba będzie u nas głębić do 800—1000 m. Ile wierceń potrzeba? Potrzeba ich 3 lub 4, żeby teren pod jedną kopalnię zbadać z grubsza.

W tak wielkim terenie, jaki należy do spółki wiertniczej, nie można odrazu przystępować do wielu wierceń; trzeba najpierw odpowiednio rozłożonymi otworami zbadać, jaki jest ogółem układ i nachylenie warstw. Na to jednak termin 10-letni nie wystarczy. Jeżeli kraj z tych wyłączności ma mieć jakąś korzyść, musi żądać dla siebie pewnych ulg w noweli górniczej. Do tego powrócę przy pytaniu 17.

Czy kraj powinien zachęcać właścicieli wyłączności, żeby zakładali kopalnie? Do tego nie trzeba słów zachęty, tylko pieniędzy i to grubych. Czy ta zachęta miałaby polegać w ulgach podatkowych? Kwestya podatków przy kopalni nie odgrywa decydującej roli. Naturalnie, ulgi każdy z przyjemnością schowa do kieszeni, ale to nie jest momentem decydującym.

Czy kraj powinien na życzenie właścicieli wyłączności dokonywać w ich terenach pewnych wierceń? Każdy szurfiarz byłby naturalnie bardzo rad, gdyby kraj mu bezpłatnie odkrył teren. Inna kwestya, czyby kraj z tego miał pożytek i co by to kraj kosztowało. Mnie się zdaje, że jedyną racyonalną formą pomocy kraju dla szurfiarzy jest ta, jaką fundusz inwestycyjny wybrał przy stworzeniu gal. Tow. wiertn. Czy w razie korzystnego wyniku próbnych wierceń ma się zakładać kopalnie? Sądzę, że to przechodzi miarę sił ciała zbiorowego.

Prezydent dr. **Leo.** Lecz jeżeliby się utworzyło gwarectwo, w któremby kraj mógł mieć wpływ?

Dr. **Benis.** Państwo ma departament górniczy i doświadczenie, a jednak z kopalni w Jaworznie, na której 30 lat temu siedział urzędnik IX-ej rangi, nie wiele wydobyło. Przedsiębiorca prywatny kupił ją za dwa miliony K a dziś warta ona co najmniej 25 razy tyle. Przytaczam to jako przykład, że u nas ciała zbiorowe nie posiadają, głównie wskutek obawy odpowiedzialności, wskutek niemożności inwestowania wielkich sum, wtedy, kiedy ich właśnie potrzeba, — co znowu się łączy z zasadą budżetu — w końcu wskutek systemu biurokratycznego, który nie pozwala należycie opłacać ludzi dzielnych, kwalifikacyi do rozwinięcia przedsiębiorstw o takim charakterze jak kopalnia węgla. Na młodej kopalni musi być jedna głowa i jedna wola. W formacyi, o jakiej mówi p. dr. Leo, albo będzie miał kraj większość, i w tenczas kraj musi kopalnią faktycznie przez swe organa rządzić, albo będzie miał mniejszość, a wtedy będzie decydował ten, kto będzie posiadał większość udziałów.

W końcu na 11 pytanie: „czy jest ewentualnie wskazanem, aby kraj nabył albo nadane już miary górnicze, albo eksploatowane już kopalnie? — odpowiem: co do miar — nie, co do kopalni — tak. Między miarą a wyłącznością jest pewna różnica prawna, ekonomicznie żadnej niema, kto nabywa wyłączności lub miary, musi na nich założyć dopiero kopalnię. To istotnie w naszych stosunkach trudno radzić Wydziałowi. Prowadzić gotową kopalnię to całkiem co innego. I tu znowu można się powołać na przykład państwa, które zarządza kopalniami węgla brunatnego w półn. czeskim rewirze.

Acz kierownictwo komercyalne tych kopalń, administrowanych pod względem technicznym bardzo dobrze, pozostawia bardzo wiele do życzenia. Cała produkcya np. sprzedaje się ryczałtowo dwu handlarzom. Na ceny węgla te kopalnie państwowe nic nie wpływają. Tak samo ma się rzecz z kopalniami pruskiego fiskusa.

Na 15-te pytanie już odpowiedziałem, na 16-te odpowiem, gdy będzie mowa o noweli górniczej.

Dyr. **Drobniak:** Trzebaby się jednak zastanowić także nad tem, co kraj ma dalej robić, jeżeli po 3—4 wierceniach węgiel się nie znajdzie — co jest tak samo prawdopodobnem, jak to, że się znajdzie?

Dr. **Benis:** Punkt, w którym gal. Towarzystwo wiertnicze rozpocznie wiercenie, został przed kilku dniami oznaczonym przez prof. Szajnochę i Grzybowskiego w okolicy Skawiny.

Prof. **Syroczyński:** Jesteśmy przy pytaniu 8 i pod tym względem co się tyczy odpowiedzi jest niewątpliwe, że akcya kraju jest niezbędną. Jeżeli się ograniczam do tego wyrażenia i nie przechodzę do punktów szczegółowych, to dlatego, żeby zrobić jedną uwagę, którą mi nasunęło przemówienie p. hr. Zamoyskiego. Chodzi o to, czy władze rządowe miałyby kraj traktować tak samo jak innych przedsiębiorców, czy też kraj mógłby mieć pretensyę do jakiegoś faworyzowania. Otóż zwracam uwagę, iż zarząd krajowy tak często u nas zastępuje, wyręcza władze rządowe, że niezawodnie powinienby korzystać z tych przywilejów, które rząd sobie przyznaje. Po drugie: Jeżeli kraj interesuje się tą sprawą, to przecież niezawodnie nie w chęci zysku, i powinien mieć prawo w przewidywaniu przyszłości rezerwować zapasy, nie może być przeto pociąganym do takich świadczeń raczej ponosić ciężarów jak prywatny przedsiębiorca.

Zgadzam się oczywiście z tem, co powiedział dr. Benis o rozpoczęciu akcyi, ale mam na myśli i zdanie p. hrabiego poparte przez jego sąsiada, że Wydział krajowy napisał w ostatniem swem sprawozdaniu akt samooskarżenia. Trzeba tę rzecz oświetlić należycie. To co nam powiedział dr. Benis o pierwszych czynnościach bł. p. Rapaporta niewątpliwie zasłużonego na tem polu, jest prawdą, lecz nie dodał dr. Benis, że już w latach 1897, 1898 Wydział krajowy polecił odpowiednie badania komisyi, w której uczestniczyli pp. Bartonec, Łempicki i ja i z tej komisyi wyszła pierwsza praca z mapą p. Bartoneca na życzenie Wydziału krajowego, i że w tej pracy 11 lat temu dano pierwsze wskazówki teoretyczne znajdowania się znacznych zasobów węgla, wyrażono życzenie nadzieję ich zużytkowywania. Nad kwestyą ewentualnego wpływu naszych zasobów węglowych na przemysł krajowy zastanawiały się już 4 lat temu połączone sejmowe komisye górnicza i przemysłowa i kiedy komisya przemysłowa zaczęła od wykazywania, co się robi dla przemysłu, z mojej inicyatywy bł. p. Rapaport wyłuszczył, co on robi dla górnictwa i zwrócił uwagę, że najważniejszem zadaniem kraju jest teraz rozwój kopalń węgla krakowskiego zagłębia. W r. 1908 przedłożył Wydział krajowy sprawozdanie o czynnościach z zakresu górnictwa, które komisya krytykuje. Co w niem napisano? To co jest faktem, mianowicie, że Wydział krajowy rozumie doniosłość akcyi węglowej, że uważa ją za niezbędną, że do tej akcyi trzeba takich funduszów, jakimi Wydział krajowy nie rozporządza, wreszcie że Wydział przedstawia ten materyał komisyi sejmowej i prosi o wskazówki. Na to komisya uchwaliła rezolucyę żądającą zwołania ankiety. Czy tą uchwałą komisya daleko odstąpiła od wniosku Wydziału krajowego, to Panowie ocenią sami. Faktem jest, że Wydział krajowy wszystek materyał zebrany położył na stole Izby i zwrócił uwagę, że coś z tym fantem zrobić należy. Że sam odpowiednimi funduszami nie rozporządzał, to jest oczywiste zwłaszcza wobec tych milionów, o których Panowie mówicie.

Przew dr. **Jahl:** Dr. Benis dał już odpowiedzi na szereg dalszych pytań aż do 16 i to odpowiedzi przez wszystkich Panów jak widzę w części aprobowane. Dla skrócenia dyskusyi tedy możeby Panowie zechcieli się tylko co do tych kwestyi oświadczyć, co do których nie godzą się w całości na zdanie dr. Benisa.

Prof. dr. **Halban:** Przedewszystkiem wyjaśniło się z przemówień p. hr. Zamoyskiego i p. przewodniczącego, że ze zwykłego budżetu krajowego dużo czerpać nie można. Wiemy, że i po funduszu inwestycyjnym nie możemy się spodziewać opanowania sytuacyi. To są fakta negatywne — zwłaszcza wobec

wyjaśnień dr. Benisa, który jednak jeszcze odradza pójść na tę drogę. Pozostaje badanie sytuacyi geologiczno-górnicze i nabywanie wyłączności lub też udział w nabywaniu ich. Badanie jest ciągle w toku i na to się pieniądze znajdą. Co się zaś tyczy nabywania wyłączności, to powiedział dr. Benis, że dobrych już nabyć nie można, gdyż są już w pewnych rękach, ale zwrócił uwagę na to, że wiele z tych wyłączności, za które ich obecni właściciele żądają wysokich cen, jest w rękach ludzi niezamożnych a przynajmniej takich, którzy nie mogą mieć sum potrzebnych na ten interes. Otóż zachodzi niebezpieczeństwo, że ci ludzie już to wskutek kosztów, jakie corocznie na nich spadają, jużto wobec niemożności założenia kopalni własnym kosztem, już to wreszcie wskutek postanowień noweli do ustawy górniczej będą zmuszeni pozbyć się tych wyłączności i to nie na rzecz kraju, który tyle zapłacić nie może, lecz na rzecz obcych spekulantów. Grozi więc tym wyłącznościom gilotyna.

Przew. dr. **Jahl:** To są sami milionerzy.

Prof. dr. **Halban:** Otóż tu jest miejsce dla akcyi. Kraj mógłby wejść w pertraktacye z tymi interesentami, którym grozi gilotyna i nakłonić ich do przystąpienia do owego przez fundusz inwestycyjny stworzonego przedsiębiorstwa przez zapewnienie im udziału w przyszłych zyskach. Trudności pewne wprawdzie stawia w tym kierunku nowela górnicza, ale o niej teraz nie mówię. Akcya kraju mogłaby także pójść i w tym kierunku, aby zmusić kapitał obcy do pracy zgodnej z interesem kraju. Sądzę także, że pobłażliwość władz górniczych względem prac kraju na tem polu mogłaby być daleko posuniętą. Zresztą zastrzegam sobie głos do p. 18.

Dyr. **Rieger:** Z poprzedniego oświetlenia sprawy przez p. hr. Zamoyskiego i z przedstawienia status quo dzisiejszych wyłączności wyjaśniło się, że akcya kraju wobec braku funduszów ograniczyłaby się na razie tylko na zbadanie tych terenów wschodnich, które jakieś widoki przedstawiają ale na razie w niercalnej jeszcze formie. Musimy sobie jednak postawić pytanie, coby się stało, gdyby się we wschodniej części węgiel nie znalazł. Na tem żadnej akcyi na dalszą metę opierać nie można. Ankieta powinna być wyrazem opinii, pod której naciskiem, kto wie czy nie znalazłyby się kapitały. Gdyby tu wyrazić opinię, że akcya Wydziału kraj. we wschodniem zagłębiu na razie nie wystarcza, że stoimy wskutek tej noweli przed chwilą przełomową, że tu potrzeba działać szybko, że trzeba część kapitałów rzucić i na zachód, gdyby tego rodzaju opinię wyrazić, bez oglądania się na ramy nam zakreślone, kto wie, czy na mocy tej opinii nie udałoby się znaleźć potrzebnych funduszów, a w takim razie możnaby stworzyć jakiś komitet, któryby opracował konkretne wnioski, gdzie najodpowiedniej dałoby się te kapitały zaangażować. Ponieważ wschodnie wyłączności, w których się Wydział krajowy zaangażował, nie przedstawiają jeszcze realnych wartości, więc akcya rozpłynęłaby się w piasku za pół roku, lecz kiedy z naciskiem będzie podniesione, że jest konieczną i możliwą akcya zwrócenia kapitałów, któreby się mogły w kraju znaleźć, na zachód — to może to skutek odniesie. Chodziłoby tu o kupno już istniejących terenów w zagłębiu zachodniem zapomocą kapitałów, wobec których Wydział krajowy zająłby stanowisko albo wspólnika albo patrona. Jest kwestyą, czy Schlutzius nie będzie dziś skłonniejszy do odstąpienia jednej swojej części, aby mógł drugą dla siebie uratować. Druga kwestya jest, czy nie dałoby się nabyć bardzo obiecującą kopalnię Rapaporta. Ja sądzę, że akcya kraju powinna się wógóle skoncentrować odrazu około punktów najbardziej obiecujących, które dają najlepszy węgiel, mogący swą jakością zaszachować węgiel pruski. A taki właśnie znajduje się w zachodnim krańcu zagłębia krakowskiego. Wobec nowej noweli rząd nie zechce prawdopodobnie zdać na kraj swego prawa rezerwatu ale możliwem jest, że na terenach, któreby kraj już miał, otrzymałby pewne przywileje jak n. p. przywileje państwa Pless na Górnym Śląsku, w ten sposób, że państwo mogłoby odstąpić od prawa rezerwatu na tych terenach, które są własnością kraju — przyczem odpadłby przymus terminowy — wobec tego zaś wskazanem by było nabywać tereny właśnie w zachodniej części.

Pan poseł hr. Zamoyski oznajmił nam, że Sejm byłby może skłonny na ten cel przeznaczyć rocznie pewną sumę — otóż gdyby Sejm uchwalił na konkretne cele przemysłu węglowego sumę n. p. 250.000 koron rocznie, to dałoby się taką uchwałę łatwo zeskon-

tować, co przedstawiałoby poważny kapitał kilku milionów, z którym dopuściwszy do spółki jeszcze prywatne kapitały możnaby rozpocząć poważny interes na większą skalę i w pierwszej linii pomyśleć o nabyciu już istniejącej kopalni lub przynajmniej obiecujących terenów w zachodniej części rewiru.

Nabycie gotowej już kopalni byłoby tem korzystniejsze, że stworzyłoby wprost przez zapewnienie zbytu krajowej kopalni silną konkurencyę węglowi pruskiemu i możnaby przytem z całą pewnością liczyć na to, że już po kilku latach dochód z kopalni dorównałby sumie rocznego wkładu.

Akcya, którą doradza dr. Benis, jest raczej rekonesansowa, ale mojem zdaniem należy się obracać w dalszych ramach.

Poseł **Zarański:** Muszę powrócić do poprzedniego zdania i ująć sytuacyę dzisiejszą w tem, że jeżeli jakaś akcya ma być przeprowadzona to musi ona być szybka. Mam przekonanie, że istotnie dach pali się nad głową i konkretne wnioski ankiety powinny być szybko przeprowadzone. Z przemówienia hr. Zamoyskiego nie wysnuwam wniosku, żeby ankieta ograniczyła się do tych granic, w obrębie których przedstawiła się komisyi sejmowej możliwość akcyi kraju, owszem mojem zdaniem powinniśmy wyrazić nasze zapatrywanie bez względu na chwilowo zakreślone nam przez plan finansowy kraju granice.

Lecz muszę nawiązać do zarzutów, jakie komisya sejmowa uczyniła Wydziałowi krajowemu. Nie przeczę, że Wydział krajowy polegał może na nie dość dobrze zorganizowanej służbie informacyjnej, że może nie był należycie o stanie i ewolucyi tutejszych pojęć w sposób dość obszerny i w należytym czasie poinformowany, ale nie mogę oszczędzić wyrzutu pewnym interesowanym kołom górniczym fachowym i krakowskiemu towarzystwu górniczemu, że ostatecznie tej akcyi nie rozpoczęły. A jeżeli poprzedni mowcy mówili o pobłażliwości władz górniczych, to wskazać trzeba także na trudności wynikające z obecnej ustawy górniczej i nie można zataić faktu, że na podstawie dziś obowiązującej ustawy górniczej właściwie niewiele zdziałać można, bo przepisy ustawy są tak elastyczne i tyle jest sposobów ich obejścia, że władza górniczą istotnie związane ma ręce. Ale nie mogę nie potwierdzić tego, już przez dr. Benisa słusznie zaznaczonego faktu, że dzięki właśnie pewnej spekulacyi małych przedsiębiorców zostało odkryte zagłębie węglowe, że te granice, któreśmy dawniej uważali za ostateczne, zostały rozszerzone i że dziś w społeczeństwie polskiem panuje zupełnie inne pojęcie o tych sprawach.

Jeżeli kraj już kosztem funduszu inwestycyjnego wyłożył znaczne kwoty na czynienie poszukiwań i stworzył krajową spółkę wiertniczą, to uczynił rzecz bardzo dobrą ale ja, który bez porozumienia się z innymi znawcami wydawałem opinię o terenach tej spółki, jak mi się zdaje, nie popadłem z innymi znawcami w żadną sprzeczność i nikt z nas nie przyjmuje odpowiedzialności za pewność odkryć się mającego terenu, nikt z nas ani pisemnie ani ustnie nie zaręczył pewności odkrycia węgla w terenach położonych na wschód od południka tenczyńskiego.

To byłaby jedna akcya, którą kraj już podjął. Druga określona jest w dalszych pytaniach. I tu mogę wypowiedzieć zapatrywanie, że nawet jeżeli do budżetu krajowego z roku na rok oprócz tych 200.000 K, które mają iść na pewne wiercenia, będzie się wstawiało ponowne kwoty po 200.000 K na dalsze badania lub na założenie kopalni, to taka kwota jest absolutnie nie wystarczającą i dyskusya wówczas nie miałaby żadnego celu, bo na taki cel potrzeba sum znacznie większych. Zdaje mi się jednak, że kraj ma interes a także obowiązek podjąć akcyę na większą skalę. Kopalnia, którąby kraj patronował i którejby zabezpieczył pole zbytu, byłaby świetnym interesem pod warunkiem, że nie będzie się jej prowadzić biurokratycznie ze Lwowa, lecz że byłaby to kopalnia po kupiecku należycie prowadzona, że dyrektor, któryby ją na miejscu prowadził, miałby plein pouvoir działania. Przecież ci wszyscy akcyonaryusze, którzy miliony na kopalnie łożą, nie czynią tego dla przyjemności wydawania pieniędzy lecz dla własnego interesu i istotnie zyski mają. Kraj zaś musiałby mieć zyski jeszcze większe, bo mógłby wpłynąć na zabezpieczenie pól zbytu i na zarząd austryackich kolei, tak, że nawet najdrobniejszy gatunek węgla byłby sprzedany.

W toku dyskusyi wymieniono tu nazwisko p. Kostkiewicza. Ponieważ go

znam, poczuwam się do obowiązku zarzuty sprostować. Pod tym względem pouczającym jest artykuł „Słowa Polskiego“, zamieszczony w numerze z 29. stycznia 1908. Artykuł ten zwraca uwagę społeczeństwa polskiego na zagłębie krakowskie a na końcu podaje że dalszych wyjaśnień udziela biuro górnicze Kostkiewicza w Jaśle. Chociaż taki artykuł dziennikarski nie jest podstawą do szczegółowego badania objektu, bo oferty nie przedłożono, lecz bezwarunkowo świadczy o dobrej woli tego człowieka.

Na pytanie 9 trafnie odpowiedział dr. Benis. Założono spółkę wiertniczą ale poczuwam się do obowiązku dodać, że spółka ta nie powinna się ograniczać do obszarów wschodnich ale wciągnąć też właścicieli terenów położonych na zachód od południka tenczyńskiego a to dlatego, że terena te przedstawiają dziś wobec nieznanych rezultatów wierceń równą wartość jak wschodnie.

O kosztach próbnych wierceń nie nie ma potrzeby mówić, bo nikt nie zaprzeczył tym cyfrom, które wymienili pp. Schimitzek i Benis. — Na pytanie 13 odpowiadam: nie. Nie doradzałbym, żeby kraj brał takie ryzykowne przedsiębiorstwo na własną odpowiedzialność.

Na pytanie 14 daję odpowiedź zgodną z p. dyr. Riegerem, aby w razie nadarzającej się sposobności nabyć jakąś jużto eksploatowaną kopalnię, jużto taką, którąby miała poza nadanemi miarami górniczemi jakieś dostateczne pole pokryte wyłącznościami a przez dostateczne pole rozumiem takie, któreby wystarczało na 100—200 lat.

Dodaję, że do nabycia nadawałaby się tylko taka kopalnia, którąby posiadała węgiel gatunkowo wyższy niż dotychczas znany gatunek węgla krajowego.

Radca **Bocheński**: Pan poseł Zarański podniósł zarzut przeciwko Towarzystwu górniczemu w Krakowie — otóż przypominam, że to Towarzystwo miało do niedawna przeważnie charakter tylko towarzyski. Jego charakter zawodowy datuje się od zatwierdzenia nowego statutu, co nastąpiło dopiero w bieżącym roku.

Przew. dr. **Jahl.** Co do owych rzekomo do Wydziału krajowego wystosowanych ofert stwierdzić muszę, że formalnie wniósł półtrzecia roku temu ofertę tylko p. Doms i nad tą ofertą debatowaliśmy. Opinia znawców poszła jednak w tym kierunku, że ta oferta nie nadaje się do takiego traktowania, by Wydział krajowy mógł się w tym interesie angażować. Z p. Kostkiewiczem były tylko prywatne rozmowy ale oferty konkretnej swojej nie wniósł on nigdy.

Inż. **Drobniak.** Rzuciłem tu pytanie co należy robić, jeżeli wiercenia w terenach wschodnich nie dopiszą. Rzeczywiście można je nazwać muzyką przyszłości. Za rok, dwa lub trzy będziemy wiedzieli, co o tym terenie sądzić. Prawdopodobieństwo jest, że wyniki będą negatywne a chociaż i pozytywne nie są wykluczone, to przecież dziś jest najwyższy czas po temu, żeby się zastanowić nad tem, co robić, gdyby się obawa niebezpieczeństwa sprawdziła. Wprawdzie dr. Benis powiada optymistycznie, że posiadaczami takiej a takiej przestrzeni na zachodzie są polscy kapitaliści nie obcy. My jednak nie powinniśmy się oddawać złudzeniom i musimy stać na tem stanowisku, żeby się liczyć tylko z tem co jest pewnem. Na 1600 km.² węglonośnej przestrzeni, 56% jest w rękach junkra pruskiego, który będzie z całą bezwzględnością postępował. Wszak kiedy jeden z jego urzędników prosił, by mu przydzielono do pomocy urzędnika polaka, otrzymał odpowiedź: „Die Leute müssen dessen Sprache sprechen, wessen Brot sie fressen“. Co robić, jeżeli faktycznie tutaj wzdłuż głównej trasy kolejowej i wzdłuż Wisły i przyszłego kanału wszystkie tereny węglonośne posiędzie Prusak? Ani obecna ustawa ani nowela nic mu nie zaszkodzi, ta ostatnia odbije się tylko na skórze ewentualnych polskich posiadaczy nie mających środków do wiercenia. Dziś o kupnie terenów pruskich marzyć nie możemy. Możnaby jednak zmusić pruskiego właściciela do odstąpienia ich, jeżeli w kraju znajdzie się węgiel krajowy, przy pomocy którego możnaby Prusaków zbojkotować, tak żeby ani jeden cetnar metryczny na tych przestrzeniach nie znalazł zbytu. Niechby kraj zapewnił sobie jakiś teren dający gwarancyę, że z węglem tam wydobywanym będzie można stanąć do konkurencyi z węglem pruskim. Dlatego zgadzam się na zdanie pp. Riegera i Zarańskiego, bo gdyby się udało nabyć jakiś teren o węglu wartościowym i rozpocząć jakąś produkcyę, to byłoby to jedynem środkiem, przy którego pomo-

cy możnaby stanąć do walki konkurencyjnej.

Dyr. **Kowarzyk.** Przyłączam się do zdania p. inż. Drobniaka. Teren znajdujący się w rękach Wydziału krajowego byłby bezwarunkowo ogromnym konkurentem dla węgla pruskiego.

Jeżeli się narzeka, że nasze kopalnie w krakowskiem zagłębiu się nie rozwijają, to winien temu nie jest brak inicyatywy ze strony właścicieli kopalni— bo inicyatywa jest — lecz brak zbytu. Jestem w kopalniach jaworznieńskich od 18 lat. Produkcya już dawno była bardzo znaczną, ale zbyt obejmował tylko wyższe sortymenta.

Każda kopalnia w krakowskiem zagłębiu jest do nabycia tylko rozchodzi się o większe sumy, które tu jednak może przesadzono. Wobec tego jednak, że kraj takiemi sumami nie rozporządza, pozostaje tylko odwiercanie terenów i oddawanie ich innym do eksploatacyi. Sam teren w ręku kraju bez większych inwestycyi nie przedstawia wartości, podobnie jak dziś tereny w ręku mniejszych właścicieli są bezwartościowemi. Nie mógbym się zgodzić na to, by kraj sam podejmował akcyę eksploatacyi węgla. Do zakładania kopalni kraj jest za ciężki i za mało ma kapitału.

Prof. **Szajnocha.** Chcę tylko sprostować legendę, którą tu dr. Benis przed chwilą powtórzył. Dziwi mnie to, że ta legenda wczoraj zbita przez prof. Niedźwiedzkiego, dziś znów wypływa. Dr. Benis wspomniał o tej nieszczęśliwej granicy Wisły, którą rzekomo wszyscy geologowie podawali jako granicę zagłębia, i z pewną satysfakcyą przejechał się po geologach. Ubolewam nad powtórzeniem tej legendy tem bardziej, że jest przecież znaną rzeczą, iż już w r. 1896 wyszedł zeszyt Atlasu geologicznego Galicyi, wydawanego przez Akademię Umiejętności, zeszyt obejmujący arkusze Żywiec i Białę, zdjęte przezemnie już bardzo dawno, w którym to zeszycie formacya węglowa w okolicy Grojca jest przecież zaznaczona i opisana. Grojec jest na południe od Oświęcimia o kilka kilometrów od Wisły.

Jeżeli się natomiast mówi o terenach koło Krakowa, Wieliczki i Brzeska to przyznaję, że wielu geologów i to poważnych mówiło przez szereg lat mniej więcej do ostatnich miesięcy, że nic pewnego o nich bez wierceń powiedzieć nie można, i istotnie żaden geolog nie mógł gołosłownie utrzymywać tego, co utrzymywali nieraz czy spekulanci czy adwokaci, że tam węgiel jest, chociaż najmniejszych danych do tego nie było. Takich zdań poważnemu geologowi wygłaszać nie wolno.

Dr. **Benis.** Stwierdzam, że wszelki zamiar jakiegoś lekceważenia wiedzy geologicznej był mi obcym i sambym się tylko ośmieszył, gdybym mówiąc o sprawach górniczych lekceważył znaczenie geologii dla górnictwa, tem bardziej był mi ten zamiar obcym, że właśnie do powstania Towarzystwa wiertniczego przyczyniła się także opinia naszych geologów, którzy stwierdzili, że ze stanowiska nauki teren wschodni nadaje się do poważnych poszukiwań za pomocą głębokich wierceń. Wszystko to atoli nie zmienia niestety tego nader smutnego faktu, iż dzięki pewnym opiniom geologicznym, najcenniejsze tereny węglowe galicyjskie zostały zajęte i zaokupowane przez żywioły obce.

Prof. **Niedźwiedzki.** Zgłosiłem już szczegółowy wniosek, że ankieta zaleca krajowi nabywanie wyłączności w obszarze krakowskiego zagłębia, jeżeliby odpowiednie oferty zostały przedłożone. Teraz zgłaszam w odpowiedzi na pytanie 14-te dodatek: nietylko wyłączności lecz i pola górnicze należy nabywać. Przeciw wnioskowi wystąpił dr. Benis ale pp. Halban, Rieger i Drobniak tak samo się za tym wnioskiem oświadczyli, a nawet go rozszerzyli.

Podniósł dr. Benis przeciw wnioskowi, że jest małe prawdopodobieństwo nabytków tego rodzaju; mimo to sam użył wyrażenia: „możliwość jest". Otóż jeżeli taka możliwość jeszcze istnieje, a interes kraju wymaga, żeby ratować co można, więc gdzież racya odrzucać ten wniosek. Najważniejszym zaś jest ten moment, że chociaż tych sposobności jest obecnie mało, to przecież jak istniały przed kilku i kilkunastu laty w znacznej liczbie, tak przy zmienionych warunkach może ich również powstać więcej. My zaś tutaj dajemy wskazówki na dłuższą przyszłość, kiedy Wydział krajowy mógłby się znaleźć w tem położeniu, że dla dobra ogólnego mógłby nabyć jakieś wyłączności lub pola nadane.

Powiedział dr. Benis, że to jest niepotrzebne, gdyż funkcyę tę obejmuje już towarzystwo wiertnicze.

Słusznie, ale na tem niekoniecznie trzeba poprzestawać, gdyż towarzystwo takie mogłoby nie funkcyonować należycie a my nie mamy prawa dawać mu poleceń, gdyż ankieta zwołana została tylko dla Wydziału krajowego. Mogłyby zresztą zajść rozmaite inne okoliczności, któreby towarzystwu przeszkodziły w nabyciu wyłączności n. p. z powodu kosztów, podczas gdy Wydział krajowy jest nabywcą, dla którego i milion nie jest czemś niemożliwem — tak przynajmniej powinniśmy myśleć. Zresztą gdy Wydział krajowy nie zechce nabyć sam, to odniesie się w jakiś sposób do towarzystwa górniczego. Więc wniosek mój może przynieść korzyść a pewnie nie przyniesie żadnej szkody.

Radca **Bartonec.** Chciałbym do dyskusyi dorzucić jeszcze uwagę, jakie ofiary Galicya ponosi i ile pieniędzy wysyła corocznie do Prus za węgiel. Mianowicie za węgiel wysyła rocznie Galicya i Bukowina 16 mil. K. za fracht 5 mil. — razem 21 mil. K. To było w zeszłym roku co prawda najgorszym. Jeśeli porównamy te cyfry z akcyą dotychczasową i z tą kwotą 200.000 K., którą kraj ofiarowuje, to zobaczymy, że ona nic nie znaczy w stosunku do pieniędzy, które kraj wysyła za granicę.

Dyr. **Rieger.** Pp. Drobniak i Zarański podzielają moje zdanie, żeby abstrahując od akcyi, jaką podjęto w celu rekognoskowania wschodnich terenów, zwrócono się do akcyi konkretnej mianowicie do nabycia pól kopalnianych w części zachodniej. Jest zarzut, że na to niema pieniędzy. A jednak jest to możliwe do przeprowadzenia, w tej mianowicie formie, żeby Bank krajowy zawiązał towarzystwo akcyjne a wtedy bez balastru ciężkiej machiny będzie mógł kraj mieć wpływ na całe przedsiębiorstwo i nadawać mu swą firmę. Ponieważ taki projekt wymaga dłuższej dyskusyi, stawiam wniosek: Ankieta wyraża swoja opinię w tym kierunku, że uznaje podjętą już akcyę Wydziału krajowego za bardzo dobrą, ale oprócz tego uznaje potrzebę, żeby Wydział krajowy w pierwszej linii zajął się nabyciem kopalni w odkrytej zachodniej części i w tym celu powołał do życia stałą komisyę nie zanadto obszerną, którejby przekazał zrealizowanie tej akcyi i postawienie konkretnych wniosków 1) w jaki sposób sfinansować ten interes 2) na jakiem polu ma się głównie akcya obracać. Oczywiście komisya musi całą tę akcyę zastosować do noweli górniczej, a mojem zdaniem Wydział krajowy miałby całkiem inne stanowisko, gdyby go ta nowela zaskoczyła już właścicielem.

Poseł hr. **Zamoyski.** Jestem tu tylko słuchaczem i chciałbym, jak to już na wstępie zaznaczyłem, wiedzieć, wróciwszy do Lwowa a to specyalnie dla użytku komisyi górniczej, w którym kierunku ma się cała akcya posunąć. Na podstawie wywodów dra Benisa, przychodzę do przekonania, że Towarzystwo wiertnicze nabyło już wszystkie wyłączności na wschód od południka tenczyńskiego, pozostają więc nam tylko terena na zachodzie. Godzę się na wniosek prof. Niedźwiedzkiego lecz musimy się oprzeć na zdaniu znawców, którzy powiadają, że wolnych wyłączności i na zachód od południka niema. Przestrzegam, żebyśmy nie snuli pięknych projektów, które trudno urzeczywistnić. Dyr. Rieger powiedział, że należy przedewszystkiem dążyć do tego, by kraj nabył pola lub kopalnie i o ileby pieniędzy nie miał, pozostawił to Bankowi krajowemu, któryby miał założyć towarzystwo akcyjne.

Jeżeli ankieta poprzestanie na takiej uchwale, to nie zrobimy nic pozytywnego, bo wprowadzimy całą akcyę kraju w zależność od decyzyi Banku krajowego. O ile znam stosunki Banku krajowego, zrealizowanie takiego projektu natrafi na ogromne trudności. Statut Banku krajowego nie pozwala mu na tego rodzaju akcyę, a zresztą Bank krajowy powie, że to co zdziałanem być mogło uczynił już fundusz inwestycyjny.

Stawiam rzecz jasno:

Jeżeli komisya górnicza przyjdzie do Sejmu z odnośnym wnioskiem konkretnym, to Sejm prawdopodobnie zdecyduje się wstawiać corocznie pewną kwotę do budżetu. Znając jednak usposobienie Sejmu i bardzo smutny stan budżetu krajowego wątpię, aby ta kwota wynosiła więcej niż 2 do 3 kroć koron. Otóż pytam się, co można zrobić z taką kwotą 300.000?

Dr. **Benis.** Czy ta kwota 300.000 będzie annuitetem?

Poseł hr. **Zamoyski.** Sądzę, że i takie postawienie rzeczy byłoby możliwe. Zmienia to naturalnie podstawę akcyi kraju.

Dr. **Benis.** Jeżeli jest annuitet, to reprezentuje kapitał.

Dyr. **Rieger.** Nie bójmy się kupna, bo tu niema ryzyka.

Poseł hr. **Zamoyski.** Przyjąwszy fakt, że kraj od r. 1910 wstawiać będzie co roku w budżet annuitety po 200—300.000 K., pytam, czy na tej podstawie można przystąpić do kupienia kopalni?

Dr. **Olszewski.** Nawiązuje do tego, co powiedział p. hr. Zamoyski. Chodzi nam o nadanie przemysłowi górniczemu charakteru krajowego. Jeżeli sobie to jako podstawę akcyi uprzytomnimy, to mojem zdaniem wszystko jedno jest, czy kopalnie będą w rękach Wydziału krajowego czy w rękach przedsiębiorców polskich pod egidą tego Wydziału. Wypada się cofnąć do drugiego obrazku nakreślonego nam tu przez dra Benisa na tle nowej noweli górniczej. O kwestyi ukrajowienia węgla bez tej noweli nie można dyskutować. Nowela górnicza powiada, że wyłączności nabyte przed 20. stycznia b. r. mają termin 10 letni; jeżeli w tym czasie nie skonstatuje się węgla, to teren przechodzi na własność rządu, jeżeli węgiel się znajdzie, to właściciel wyłączności otrzymuje obszar 200 ha. Wobec tego chodzi o to, żeby uratować to, co jest położone w pewnym terenie węglowym liczącym około 5000 wyłączności górniczych. Wyrzuciwszy Schlutziusa z 1000 wyłączności pozostaje 4000 wyłączności w pow. chrzanowskim i części pow. wadowickiego, mających charakter polski. Aby te przedsiębiorstwa mogły się utrzymać przy swoich prawach, będą musiały robić wiercenia. Na 4000 wyłączności przypada 60.000 ha przestrzeni. Aby tę przestrzeń pokryć miarami trzeba 300 wierceń w przeciągu 10 lat czyli rocznie 30 wierceń, na co potrzeba 1,150.000 K. Dochodzę do konkluzyi, która może się łączy z wnioskami p. Radcy dworu Niedźwiedzkiego i p. dyr. Riegera, że akcya kraju powinna iść nietylko w kierunku zainicyonowanym już przez Bank krajowy na wschodzie, ale i w tym, aby stworzyć fundusz, z któregoby mogli czerpać właściciele wyłączności zachodnich pod warunkami, które im Wydział krajowy podyktuje, — aby mogli dokonać pewnych wierceń i pokryć to, co obecnie posiadają i co będą posiadali przez lat 10, tak, że owe wyłączności nie wpadną napowrót w ręce rządu. Na to trzebaby rocznie począwszy od zatwierdzenia ustawy około 1,440.000 K. a Wydział krajowy postawiłby swoje warunki, pod jakimi zaproponuje Bankowi krajowemu, aby na zasilenie takich wierceń przeznaczał zasiłki z pieniędzy krajowych.

Taką byłaby odmiana tej akcyi na wielką skalę, dążącej do zakupna całej kopalni, którą proponuje p. dyr. Rieger.

Przew. dr. **Jahl.** Formalny wniosek p. dyr. Riegera opiewa, ażeby Wydział krajowy starał się we wschodnich terenach nabyć pola względnie kopalnie z funduszów krajowych za pomocą wstawiania w budżet corocznie odpowiednich annuitetów; a gdyby to było niemożliwe, aby postarał się o zwołanie ankiety z kół finansowych i górniczych, któraby obmyśliła sposób sfinansowania kopalni udziałowej przedewszystkiem w ten sposób, by część na kraj przypadającą przez wstawianie odpowiednich rat annuitetowych uzyskano, tak jednak, żeby potem kraj miał zabezpieczony wpływ na całą akcyę i żeby kopalnie nie przeszły w ręce prywatne. Czy tak?

Dyr. **Rieger.** Są dwie sumy 800.000 i 200.000. Na odwiercenie wschodnich terenów 200000 wystarczy. Zaokrągliwszy do miliona można założyć towarzystwo akcyjne.

Dr. **Benis.** Wnioski dyr. Riegera są czemś zupełnie nowem. Chciałbym sobie zdać sprawę z cyfr. Jeżeliby Sejm uchwalił 300.000 K. rocznie, to przyjmując stopę procentową pożyczki na 4½% i ½% amortyzacyi, otrzymujemy 51 letni okres umorzenia. To znaczy, że jeżeli kraj dawać będzie przez 51 lat po 300.000 K. rocznie, to annuitet taki odpowiada dzisiaj jednorazowej kwocie 6 milionów koron — czyli, że jeżeliby kraj wstawiał po 300.000 K. w budżet przez 51 lat, to może dziś kupić objekt wartości 6 milionów. Tak się przedstawia kwestya cyfrowo. Trzeba się teraz zastanowić nad tem, co za tych 6 milionów można kupić: czy iść na wyłączności, czy na kopalnie, czy na miary. Jeżeli na wyłączności — musimy się liczyć z tem, że w 10 latach musi się je odwiercić t. zn. że na każdych 200 ha potrzeba 100.000 K. na wiercenie. Całych 6 milionów na zakupno wyłączności tedy użyć nie można, bo musi się pewien fundusz odłożyć na wiercenie.

To samo ma miejsce i co do miar. Kopalni zaś, to mi każdy przyzna, przy-

najmniej takiej kopalni, jaką ma na myśli Wydział krajowy za 6,000.000 K. kupić nie można.

Gal. Towarzystwo wiertnicze jest właściwie t. z. société d'études, na które fundusz inwestycyjny już poświęcił pewną kwotę. Kwota ta niewątpliwie wystarczy, żeby się przekonać, czy zagłębie wschodnie ma węgiel czy nie. Jeżeliby zaś węgiel się znalazł, to będą na dalsze roboty potrzebne dalsze i to bardzo wielkie fundusze.

Poseł **Zarański**: Co do mnie to popieram wniosek dyr. Riegera. Zresztą p. przewodniczący był łaskaw odkryć rąbek tajemnicy odnoszącej się do sprawy nabycia nadanych już miar, więc wyobrażam sobie, że Wydział krajowy zgodziwszy się na taką ekspertyzę i przeprowadziwszy ją musiał myśleć o zabezpieczeniu funduszu potrzebnego na wkłady do takich miar górniczych, a przecież na to są potrzebne miliony.

Przew. do **Jahl**: Tak wysoko Wydział krajowy nie preliminował.

Poseł **Zarański**: Myśl dyr. Riegera uzupełnioną trafnym projektem d-ra Benisa, żeby te miliony potrzebne na zakupno kopalni rozłożyć na annuitety, uważam za doskonałą—nie wiem tylko, czy właściciel kopalni zgodziłby się na taki projekt.

Dr. **Benis**: To się zeskontuje w banku, bank da.

Poseł **Zarański**: Ja sądzę, że ankieta mogłaby w myśl tego projektu ustalić swoją opinię. Nad praktycznem jej zrealizowaniem niech się zastanowi Wydział krajowy przy pomocy górników i finansistów.

Dyr. **Schimitzek**: Ponieważ jestem zdania, że z funduszami ofiarowanymi przez kraj szerszej akcyi w górnictwie podjąć nie można, stawiam następujący wniosek: *(czyta).*

Poleca się, by kraj niezależnie od wierceń krajowej spółki wiertniczej wykonał dwa głębokie wiercenia na wschód od Tenczynka w celu naukowego zbadania terenów wschodnich i w tym celu użył funduszu 200.000, ewentualnie badania te wspólnie z rządem przeprowadził.

Rząd bowiem ma również interes w stwierdzeniu tych nieznanych terenów i przypuszczam, że się także do tego przyczyni. To jest mój konkretny wniosek co do użycia owych 200.000 K, o których mówił p. hr. Zamoyski.

Przew. dr. **Jahl**: To jest całkiem nowy wniosek.

Dr. **Olszewski**: Uważam wniosek d-ra Benisa nawiązujący do przemówienia dyr. Riegera za zasadniczy i zgadzam się na zwołanie subkomitetu, któryby podczas przerwy naradził się nad szczegółowem sformułowaniem tej uchwały i po południu przedłożył formalny wniosek; nie wykluczam zaś, że do tego wniosku można będzie wcielić także wniosek dyr. Schimitzka.

Przew. dr. **Jahl**: Czy do pytań 8 — 15 życzy sobie jeszcze kto głosu? (Nikt). Są teraz wnioski szczegółowe. Przedewszystkiem formalny wniosek dyr. Riegera co do wybrania subkomitetu.

Poseł hr. **Zamoyski**: Przychylam się do zapatrywań dyr. Riegera i d-ra Benisa. Trzeba się nad tem gruntownie zastanowić. Myśl jest bardzo ładna. Na to jednak, aby myśl taka mogła się stać podstawą poważnego zastanowienia się ze strony kraju, należy rzecz szerzej rozwinąć i opracować.

Dr. **Benis**: 6 milionów jest przecież za mało.

Chciałbym widzieć właściciela kopalni, który się zgodzi na aporty, jeżeli kierownictwo nie będzie w jego rękach tylko Wydziału krajowego.

Prof. **Niedźwiedzki**: Subkomitet spróbuje, czy sformułowanie lepiej się nie uda.

Dyr. **Karłowski**: Jabym również proponował, aby wybrać komisyę, któraby po 3 lub 4 tygodniach zdała szczegółowe sprawozdanie Wydziałowi krajowemu.

Przew. dr. **Jahl**: Sądzę, że wystarczyłaby ogólnikowa opinia w tym duchu, np. by kraj starał się o nabycie wyłączności, kopalni albo pól w zachodniem zagłębiu, a na wypadek gdyby się trafił odpowiedni objekt zakupił go bądź własnym kapitałem, uzyskanym z pożyczki przez annuitety umarzalnej bądź przez sfinansowanie interesu zapomocą zaangażowania różnych instytucyi bankowych.

Prof. **Niedźwiedzki**: Należy koniecznie dodać: w zagłębiu krakowskiem w terenie już obecnie pod względem geologicznym odkrytym (skonstatowanym).

Wnioski te przyjęto i na tem posiedzenie do godziny 4 popoł. odroczono.

IV. Posiedzenie dnia 15. maja 1909.

Początek o godzinie 4. popołudniu.

Przew. **Jahl**: Nie możemy rozpocząć dyskusyi nad wnioskiem p. Schimitzka, ponieważ jego niema, wprawdzie objął obronę wniosku tego p. dr. Benis, ale i jego także niema; kwestyę więc ażeby 200.000 K. przeznaczać corocznie na wiercenie na wschód od Tenczynka odłożymy na później. Przystępujemy do p. 16.

P. **Zarański**: Sądzę, że można krótko odpowiedzieć w ten sposób, że przy wierceniach, które prowadziłby kraj, możnaby się domagać pewnej pieniężnej pomocy państwa, a to z kredytu, który mnie się zdaje na ten cel istnieje.

Przew. **Jahl**: Jabym sądził, ażeby żądać, by rząd ze swych funduszów — ze stanowiska nauki, t. j. geologii także samoistnie przeprowadził pewne wiercenia.

P. **Bocheński**: Co do działalności rządu, mianowicie skarbu górniczego, to przedewszystkiem należy podnieść, że Rząd już wierci, mianowicie rozpoczął wiercenia w Rzeszotarach z końcem z. r. i to wiercenie, które dla tej części terenu będzie bardzo cenne, ma już kilkaset metrów głębokości: ma być doprowadzone do 800 — 1000 m. Ponieważ chodzi tu o całą akcyę na przyszłość, więc zdaje mnie się, że akcya powinna być jeżeli nie wspólną, to przynajmniej równorzędną. Ale najlepiej wyobrażam sobie, jeżeli kraj w porozumieniu z Rządem całą naszą politykę górniczą, a w szczególności ekonomiczny rozwój kopalnictwa węglowego przeprowadzi wspólnie, dlatego, że chodzi tu o jednolitość działania, o wspólne porozumienie, jak też o kapitały, by one nie zostały rozdrobione. Chodzi o to, by nie wytworzyła się konkurencya między krajem i Rządem. Więc mnie się zdaje, żeby najbardziej było wskazane, by Wydział kraj. pod tym względem całą swą akcyę, czy to zastępczo czy wspólnie z Rządem prowadził i by pod tym względem doszło do porozumienia.

Przew. **Jahl**: Więc p. nadradca jest zdania, żeby w całej akcyi tak wiercenia jak i w poszukiwaniach partycypował Rząd z krajem, czy tylko chociażby w próbnych wierceniach rząd finansowo brał udział. To jest, mnie się zdaje, życzeniem wszystkich. — P. Zarański tak samo myślał.

(P. **Zarański**: Tylko finansowo, aby Wydział krajowy był niezależny). Więc p. 16. załatwiony.

P. 17. Bardzo ważny.

Muszę poinformować pp., że w tym kierunku Lwów czyli lwowska Izba handl. zainicyonowała już akcyę i akcya ta nawet znalazła wyraz w ankiecie zwołanej przez ministra Galicyi we Wiedniu. Tam uchwały Izby handl. zostały poddane debacie. Nadto tow. politechniczne lwowskie w porozumieniu z Izbą handlową także ze swojej strony akcyę w tym kierunku wszczęło i zwołało wiec publiczny do sali ratuszowej we Lwowie, a następnie wybrało subkomitet, który tę całą rzecz przetrutynował i pewne konkretne powziął uchwały, więc może panowie zechcą je najpierw wysłuchać.

R. **Syroczyński** (odczytuje uchwały ankiety Towarzystwa politechnicznego).

„Uchwały ankiety:

1. Odnośnie do §. 1 noweli (zmieniającego §. 5 obowiązującej ustawy górniczej) oświadcza ankieta, że prawo wyłącznego poszukiwania i wyzyskiwania węgla w Galicyi powinno być przyznane krajowi (Wydziałowi krajowemu), a nie ma stanowić własności państwa, ani być wykonywane w interesie innych krajów monarchii.

2. Gdyby usiłowaniom reprezentacyi kraju nie udało się uzyskać przyznania tego prawa krajowi, to paragraf wyż wymieniony ma być tak zmieniony, by c. k. Rządowi nie przysługiwało prawo odstępowania (übertragen, veräussern) terenów węglowych przedsiębiorcom prywatnym, lecz by sam wykonywał monopol mu przyznany, a o ileby go na pewnem terytoryum nie wykonywał, ma swoje prawo odstąpić Wydziałowi krajowemu na jego żądanie.

3. W razie, gdyby i ten warunek wykonywania przez Rząd jego monopolowego posiadania nie dał się w Radzie państwa przeprowadzić, należy zastrzedz, że odstępowanie pola węglowego może mieć miejsce tylko za zgodą Wydziału odnośnego kraju".

§. 5. projektu rządowego ustęp drugi opiewa:

„Die Aufsuchung und die Gewinnung von Kohlen steht nur dem Staate zu. Der Minister für öffentliche Arbeiten kann die Aufsuchung und innerhalb der dem Staate verliehenen Kohlenfelder (§. 75a) auch die Gewinnung von Kohlen auf Zeit und gegen Entgelt an andere Personen übertragen. Das durch eine solche Übertragung erworbene Kohlengewinnungsrecht (§. 109). ist veräusserlich".

Duch tego §. 5. jest bardzo wyraźny: chodziło, by w przyszłości rozporządzał nie sam Rząd, ale i kraj. Ponieważ jestem przy głosie, mogę tylko powiedzieć, że we Lwowie bardzo wielką wątpliwość wzbudziła idea monopolu, wobec tego, że w ludzkiej pamięci tkwi doskonale, jak Rząd dotychczas zarządzał kopalniami w Galicyi, które posiadał t. j. że je sprzedał z małą korzyścią dla siebie, a bez żadnej korzyści dla kraju. A jak rządzą dobrami kameralnymi, nawet pozostałymi w nich lasami? wskutek tego monopolowe posiadanie zasobów węgla wzbudziło wielkie obawy.

Dr. **Halban.** Miałem przyjemność brać udział we lwowskiej ankiecie, zwołanej przez Tow. politechniczne i Izbę handlową. Tam o tym §. 5 rozprawiano i doszło do konkluzyi, które tu p. rektor Syroczyński odczytał. Otóż chciałbym to, cośmy tam uchwalili, uzasadnić wobec tych panów, którzy udziału w ankiecie nie brali.

Społeczny i polityczny cel monopolu jest dwojaki. Raz czysto państwowy, celem przysporzenia państwu dochodów, ale także celem regulowania ceny. Monopol państwowy powinien więc, jeżeli ma być korzystnym, odpowiadać obu tym celom, powinien być dla państwa korzystny, ale i dla tej gałęzi przemysłu, oraz regulować ceny. Tym warunkom monopol, który jest tu proponowany, nie odpowiada, dlatego że niema żadnej gwarancyi i państwo jej nie da i nie wyobrażam sobie nawet, jak by ją dać mogło ustawowo, że ten monopol będzie naprawdę wykonywany. Ja w §. 5 nie widzę nawet gwarancyi przeciw Feldsperre, robionej przez państwo.

Może się stać, że rząd może pod wpływem pewnej konniwencyi dla grupy śląsko-mor., aby jej nie robić konkurencyi, nie będzie robić wierceń w Galicyi i w tym wypadku, osiągnięcie celu, aby bogactwo krajowe było wyzyskane i stało się podstawą przemysłu krajowego, zagwarantowane nie jest, bo nikt nie przeszkodzi poprostu odłożyć wszystkie galic. złoża węgla ad feliciora tempora, a tymczasem baronowie śląsko-mor. wykonywać będą faktyczny monopol. Może więc stan być gorszy od dzisiejszego, bo dziś prywatny przedsiębiorca mógłby tym czesko-mor. kopalniom robić konkurencyę. To musi każdego przejąć nieufnością taka konstrukcya §. 5.; ale jest jeszcze druga pięta Achillesowa: „Der Minister" nie „die Regierung" kann die Aufsuchung übertragen". To znaczy, że jeden minister, a więc nawet bez Rady ministrów, może zrobić z tym węglem, co zechce, bo on może wydobywanie węgla odstąpić „Auf Zeit u. gegen Entgelt". Na jak długi czas? W motywach mówi: „Na czas tak długi, aby opłaciły się wkłady i amortyzacya temu, który od państwa otrzymał prawo wydobywania węgla". A jak będzie się obliczać ten czas? Jeżeli to będzie protegowana politycznie grupa np. przez ambasadora niemieckiego, to powiedzą, że to jest interes, który potrzebuje stuletniej amortyzacyi.

Także co do „Entgelt" zachodzi pytanie, ile ma wynosić, bo nie jest powiedziane, że to jest sprzedaż, lecz pod „Entgelt" możemy nawet rozumieć czynsz rekognicyjny. Więc jest niebezpieczeństwo, że przez ministra robót publ. protegowany dostanie, a co zrobi ten protegowany, na to mamy odpowiedź w ostatniem zdaniu: „das durch eine solche Übertragung erworbene Kohlengewinnungsrecht ist veräusserlich". Ten dopiero zrobi na tem interes. Pójdzie z tem na targ i będzie sprzedawał, czyli, że mamy tu dwa niebezpieczeństwa, jedno, że poprostu to zagłębie będzie spoczywało i że nasz węgiel nie będzie robił konkurencyi, ale drugie, że państwo pozwoli eksploatować, ale zarazem pozbędzie się tego prawa. Pytam się więc, na co ten monopol, jeżeli państwo ma się tego prawa wyzbyć.

Niech odda od razu krajowi, który z pewnością jest najbardziej interesowany i który byłby najwłaściwszym reprezentantem, administratorem, szafarzem tego prawa.

Jeżeli zaś państwo chce monopol wykonywać, w takim razie niech to w §. 5. będzie powiedziane, że to jest monopol taki, jak sól, który może być tylko przez państwo wykonywany i nie może być odstąpiony. Była mowa na ankiecie

lwowskiej, że możnaby się może zadowolnić, by krajom przyznano prawo pierwokupu.

Ale to do niczego nie prowadzi, bo wówczas panowie X. Y. robią ministrowi ofertę i postawią cenę bardzo wygórowaną. Pan minister musi zawiadomić o tem Wydział krajowy, a Wydział krajowy miałby wprawdzie prawo kupić, ale za cenę bardzo wysoką i nie odpowiadającą interesom kraju.

Rząd powinien się zdecydować albo na monopol na wzór solnego bez możności odstąpienia, albo jeżeli chce odstąpić, to tylko krajowi, wzgl. poważniejszym gminom. Jeżeli widzimy, co się dzieje z lasami galicyjskimi, jeżeli widzimy, co się dzieje z Bośnią, to sądzę, że dawać rządowi ten instrument do ręki, znaczyłoby brać na siebie bardzo wielką odpowiedzialność i sądzę, że kraj, a w pierwszej linii Koło polskie powinno silnie zaprotestować przeciwko takiej konstrukcyi monopolu, który ma wszystkie złe strony monopolu, a nie ma dobrych; nie będzie regulował ceny, bo rząd, jeżeli zechce protegować kopalnie śląskie, lub pruskie, poprostu nie będzie szukał węgla i nie będzie zakładał kopalni, a także jeżeli odstąpi wydobywanie komu innemu, to prawdopodobnie grupy monopolizujące węgiel poprostu w kraju się osiedlą i ten ring węglowy będzie wprawdzie trochę większy, ale na regulacyę ceny to nie wpłynie. Może byłaby wówczas tylko ta korzyść, że nasi ludzie byliby zatrudnieni. Zresztą rzeczą jest wiadomą, jak ringi postępują. Możemy wskazać, co zrobił Mattoni z wodą szczawnicką; kupił ją swego czasu po to, by jej na targ nie puszczać, aby Gisshüblerowi konkurencyi nie robić.

Z tych zatem powodów ankieta doszła do uchwał, które p. rektor przeczytał.

P. **Zarański.** Chcę się ograniczyć w obecnem przemówieniu do tego głównego postanowienia projektowanej noweli. Będziemy zapewne mówili później o dalszych postanowieniach. A zatem w związku z tą obecną krótszą dyskusyą chcę przedewszystkiem powiedzieć, że to o czem tu mówiono, to nie jest wcale monopol, bo monopol powstałby dopiero wtedy, gdyby wszystkie bez wyjątku kopalnie węgla i tereny węglowe przeszły w ręce rządu. A przecież o tem, aby wszystkie obecnie eksploatowane kopalnie węgla i wszystkie tereny przeszły na rzecz rządu, o tem nawet mowy być nie może i nie może być mowy, aby rząd nosił się z taką myślą, by drogą ekspropryacyi wszystkie kopalnie obecne i wszystkie tereny poszukiwawcze drogą wykupna dla siebie nabył. Dopiero wówczas możnaby mówić o monopolu, o którym jednak w projekcie ustawy istotnie mowy nie ma, bo rząd bardzo dobrze rozumie, że stworzenie takiego monopolu dla państwa jest zupełnie wykluczone, a to według mego przekonania z tego powodu, że wykupno takie, na które z pewnością więcej niż miliard koron byłby potrzebnym, przekracza siłę finansową państwa. Więc o monopolu, o wykupnie nie może być mowy.

Projekt ustawy powstał pod wpływem paniki, która dwa lat temu, co do węgla i cen węgla miała w państwie miejsce. Wiecie panowie, że wówczas była istotnie szalona panika, że nią zajmywały się najrozmaitsze organizacye i ciała ustawodawcze i administracyjne, że się nią zajmowały niemal wszystkie Izby handlowe austryackie, Rady gminne, między innemi i Rada m. Wiednia, która ciągle jest w trakcie poszukiwania dla siebie kopalni, że się nią zajmowały Sejmy, a także i Sejm dolno-austryacki, który także ciągle dla siebie kopalni węgla poszukuje.

Stworzenie wyłącznego monopolu rządowego zdaniem mojem nie odpowiada potrzebom ludności, bo gdyby taki monopol rządowy powstał, to zdaje mnie się skutek byłby wręcz odwrotny, cena węgla jeszczeby podskoczyła w górę i musiałaby podskoczyć, bo znamy bardzo dobrze rządową gospodarkę kolejową, gospodarkę salinarną, lasową i t. d. i wiemy co to kosztuje. Na to przykładów mamy tysiące. Ale z monopolem byłoby połączone jeszcze większe niebezpieczeństwo i to ogromne dla technicznego rozwoju kopalń. Jeżeli kopalnia jest w ręku jednego właściciela, człowieka inicyatywy, albo w ręku obrotnego Tow. akcyjnego, to wówczas, aby powziąć pewne decydujące postanowienia, nie potrzeba korespondencyi między zarządem kopalni a jego przełożoną władzą, jakąś jeneralną dyrekcyą i dopiero przez tę dyrekcyę z rządem, lecz tam decyzya zapada natychmiast. Przychodzi dyrektor, przedstawia rzecz właścicielowi czy radzie nadzorczej i ona w tej chwili nad tą rzeczą się zastanawia i postanawia co się ma zrobić. Ona daje pieniądze na ten cel w tej chwili. A wiemy bardzo dobrze, że zanim w rządzie spra-

wa przez cały alembik biur do góry dojdzie i z powrotem wróci, to upłynie cały szereg miesięcy i sytuacya przez ten czas zmienić się i zupełnie innego postanowienia wymagać może. Widzimy to bardzo dokładnie na organiźmie naszych salin, któreby istotnie mogły rozwinąć się doskonale, bo mają ku temu warunki, a które poprostu zupełnie zanikają. Tam dziś o jakimkolwiek technicznym postępie mowy być nie może, bo ci technicy-urzędnicy dziś są tam obarczeni i przeciążeni całym szeregiem spraw administracyi, które do ich zakresu nie należą i nie odnoszą się do technicznej strony kopalnictwa.

A wreszcie jeszcze jedno bardzo ważne niebezpieczeństwo rządowego monopolu polega w następującej okoliczności, na którą nie mniej muszę zwrócić uwagę. Przecież państwo wykonuje policyę górniczą i starać się winno o to, aby kopalnie pod względem bezpieczeństwa prowadzone były wzorowo. A czy to samo państwo, gdyby miało taki monopol kopalnictwa węgla, czy ono, gdyby było w tem położeniu, żeby musiało zaprowadzić pewne, wymagające znacznych wkładów pieniężnych inwestycye w celu zapewnienia bezpieczeństwa publicznego w swych kopalniach, czy to samo państwo wówczas, kiedy kopalnie są jego własnym interesem, byłoby skłonne te inwestycye porobić z tym samym nakładem, jak wówczas, gdy wkłady czyni prywatne przedsiębiorstwo, przez rząd do tego przynaglane? Z pewnością nie. Otóż na tem tle sprawy powstały najrozmaitsze pomysły i one skrystalizowały się w projekcie rządowym, wniesionym 20. stycznia b. r., w projekcie, który w ciągu następnych tygodni dość zasadniczych doznał zmian.

Cena węgla zależy wyłącznie od stałego prawidła o podaży i popycie. Już słyszeliśmy, że nasze kopalnie galic. przynajmniej są w tem szczęśliwem położeniu, że gdyby tylko popyt się zwiększył, w tej chwili podaż również mogą zwiększyć, bo wskutek obecnie już istniejących w kopalniach galic. urządzeń są one istotnie w stanie o 50% węgla wydobywać więcej jak dziś, nie przez jakieś dalsze wkłady, tylko poprostu przez zatrudnienie większej ilości robotników.

A teraz przychodzę do tego postanowienia projektu ustawy, o którem mówił p. Halban. I tu mogę powiedzieć, że na przeważną część jego wywodów zupełnie się godzę i że i ja jestem tego zdania, a zdaje mnie się, że mam nawet pewne prawa pierwszeństwa myśli pod tym względem, że rezerwaty takie, o jakich rząd dla siebie myśli, powinny przyjść nie na rzecz rządu, lecz kraju. Kwestyę tę poruszyłem na publicznym wiecu, który przez Straż polską w Krakowie został zwołany w styczniu b. r. i na tym wiecu, odwołując się do zjazdu górników, który się odbył $1^1/_2$ roku temu w Krakowie, kwestyę tę poruszyłem.

Przyznaję jednak, że trudności pod względem stworzenia takiego rezerwatu na rzecz kraju są istotnie wielkie i dziś absolutnie nie możemy przewidzieć, czy tego rodzaju żądanie nawet przy wpływie politycznym Koła polskiego, będzie możliwem do przeprowadzenia. A przypuszczenie to opieram na tej podstawie, że w tem położeniu, w jakiem Galicya się znajduje, z wszystkich krajów, wchodzących w skład monarchii, tylko ona jest tym jedynym krajem, dla którego rezerwat węgla posiadałby znaczenie, wskutek czego trudności byłyby tem większe. Niemniej Koło polskie rezerwat węgla na rzecz kraju, jako zasadniczy postulat powinno postawić i wszelkimi środkami parlamentarnymi dążyć, by ten postulat został przeprowadzony. Jeżeliby jednak do tego przyjść nie mogło, to przedewszystkiem wydaje mi się, że powinno być postawione następujące żądanie dalsze, a mianowicie: rząd nie powinien otrzymać od ciała ustawodawczego rezerwatu na czas wieczny, lecz powinno być to prawo jemu przyznać się mające tylko na pewien szereg lat i w rezolucyi, którą po przeprowadzonej w Kole polskiem rok temu dyskusyi w Radzie państwa w przeszłorocznem przemówieniu budżetowem postawiłem, domagałem się imieniem Koła polskiego, aby to ograniczenie było na 10 lat określone, poczem wróciłyby może te stosunki dzisiejsze albo inne i to należałoby w projekcie ustawy przewidzieć.

Wracam jeszcze do kwestyi ceny Nie jestem przeciwny temu, by państwo zwiększyło swój wpływ na możność pokrycia zapotrzebowania, bo jak to w motywach ustawy zresztą bardzo sprytnie ułożonych, przedstawiono, stosunek udziału państwa w kopalnictwie węgla z roku na rok się zmniejsza, tak że podczas, gdy przedtem wynosił 7·6%, to dzisiaj ten stosunek się znacznie zmniejszył. Ale państwo chciałoby tę rzecz dla siebie w sposób bardzo wy-

*

godny urządzić. Rząd chciałby przyjść bardzo tanim kosztem do terenów, po prostu, to co dziś mają prywatni przedsiębiorcy, skonfiskować i to bez odszkodowania i na tych skonfiskowanych terenach własne kopalnie założyć. Otóż mnie się zdaje, że ta droga nie jest właściwą i już czas po 20. stycznia wykazał, że istotnie droga ta właściwą nie była, skoro już sam rząd w następnem przedłożeniu znacznie z tej drogi się cofnął.

Rząd, jeżeli chce zwiększyć istotnie swój zapas węgla, jeżeli istotnie chce wpłynąć na należyte ukształtowanie się prawidła o podaży i popycie, to powinien powiększyć swe zasoby kopalniane nie drogą takiego wywłaszczenia bez odszkodowania, lecz drogą kupna i dlatego w tym kierunku przez Koło polskie przez moje usta została postawiona rezolucya do rządu, by rząd przygotował projekt ustawy, upoważniający go do wydania na rzecz kupna kopalni węgla, kwoty 20 milionów kor.

Zdaje mnie się, że co do tej części projektu ustawy powiedziałem mniej więcej te uwagi, które mi się nasunęły, a co do dalszej części projektu zastrzegam sobie słowo podczas szczegółowej dyskusyi.

(Rektor **Syroczyński** obejmuje przewodnictwo).

R. **Jahl**: Pozwolę sobie i ja w tej sprawie głos zabrać.

Proszę Panów! ten projekt ustawy stara się zmienić przepisy dotychczasowe w kierunku prawno-ekonomicznym i w kierunku policyjno-górniczym. Co do zmiany przepisów policyjno-górniczych, to zdaje mnie się, wszyscy będziemy ego zdania, że w tym kierunku jest potrzebna pewna reforma. Ale z przebiegu dzisiejszej ankiety, z tego wszystkiego, co tu słyszałem, powstaje we mnie przecież wątpliwość, czy my wogóle dążyć mamy do tego, aby dzisiejsza ustawa została także i w drugim kierunku, t. j. ekonomiczno-prawnym zmienioną. Wątpliwości mnie się nasuwają wobec tego, że my dziś przeważnie możemy brać pod uwagę ten teren, który panowie jako pewny na mapie oznaczyli. Są tam tacy posiadacze wyłączności, którym żadna nowa ustawa, żadne nowe postanowienia nic nie zaszkodzą. Jest tam n. p. taki p. Schlutzius, który ekonomicznie i materyalnie stoi tak silnie, że on da sobie radę z wszelkiemi nowemi zarządzeniami. Więc właściwie po co my mamy zmieniać te dzisiejsze przepisy, skoro my — jak słusznie podnieśli p. Zarański i Halban, do tego rządu w tym kierunku ekonomicznym nie mamy poprostu zaufania. Więc kwestyą jest, czyby lepiej było, gdyby rząd kopalnictwo węglowe sam objął i prowadził. Jak się faktycznie zastanawiam po tem, co tu panowie mówili, tobym sądził, żeby może lepiej prosić reprezentantów naszych w Radzie państwa, aby prowadzili rzecz tak, aby żądania rządu, aby węgiel stał się rezerwatem, względnie aby państwu tylko wolno było prawo wydobywania węgla dalej odsprzedawać, do uchwały nie dopuścić, lecz pozostać przy naszej dzisiejszej ustawie.

Dr. **Benis.** Proszę panów! Bardzo krótko się streszczę. Nie ulega kwestyi, że nowela górnicza wprowadzi ze sobą podrożenie węgla. Państwo nie będzie kopalni taniej eksploatować niż prywatni, a produkcya wykonywana sposobem dzierżawy terenów państwowych będzie jeszcze obciążona czynszem, który weźmie rząd, a może i czynszem, który weźmie pierwszy poddzierżawca. Będziemy mieli nowy rodzaj propinacyi węgla. Żeby państwo wykonywało kopalnictwo węgla samo, i aby węgiel wskutek tego potaniał, w to trudno mi wierzyć właśnie dla tego, że znam ustrój gospodarczy państwowych kopalń węgla.

Nie wątpię, że państwo da sobie technicznie radę z kopalnią węgla. Ale przecież mamy już w Austryi tego przykłady, co robi państwo z węglem branatnym wydobywanym z własnych kopalń. Sprzedaje go skartelowanym grosistom tak jak każda kopalnia węgla brunatnego.

To samo robią fiskalne kopalnie węgla w Prusiech. Każdy zarząd państwowy ma pęd do fiskalizmu i jeżeli już zaprowadzi monopol, to stara się wyzyskać go. Jedne państwa wyzyskują tytoń, inne zapałki, sól, wódkę, słowem wszelkie przedmioty wielkiej konsumcyi, które się same proszą ministra finansów, aby je podciągnął do podatków pośrednich. Co się dzieje w austryacką państwową administracyą kolei państwowych? Jest notorycznie najdroższą w Europie. A zarząd państwowy zamiast zredukować przez reorganizacyę koszta regie wkracza na daleko wygodniejszą drogę podwyższania taryf. To samo będziemy mieli z węglem.

Każdy z panów, który się zajmował kiedykolwiek kalkulacyą ceny węgla na sprzedaż, przyświadczy, że państwo niewątpliwie nie przyczyni się do potanienia węgla. Głównym elementem ceny węgla jest robotnik. 50% czystych kosztów produkcyi idzie na robociznę. Ta zaś będzie co raz droższą i węgiel będzie dla tego coraz droższy. Maszynowy podcios nic w tem nie zmieni. Dowodem na to stosunki pracy na górnym Śląsku i w Westfalii. O stałem potanieniu węgla nie ma mowy. Co do tego punktu nie można się oddawać złudzeniom. Dla Anglii przepowiedział to lat temu dziesięć Ramsay. Węgiel w jednym roku może być droższym, w drugim tańszym, ale ogólna linia ceny węgla będzie zawsze szła ku górze, z państwem i bez państwa. Jeżeli państwo będzie miało węgiel, to będzie taksamo w syndykacie lub kartelu, tak, jak to czyni z cynkiem i z węglem brunatnym w Austryi, z żelazem, w Węgrzech, z solami potasowemi i z węglem w Niemczech i t. p. będzie brało do swej kieszeni zyski handlowe.

A teraz przypatrzmy się, co właściwie wyniknie u nas z noweli górniczej. Jeżeli w całej Austryi obowiązywać będzie termin 10-letni do odwiercenia, to można na pewno przyjąć, że te rewiry, które są znane, jak rewir brunatny czeski, czarnowęglowy czeski, ostrawsko-morawski, karwiński i inne będą w zupełności odwiercone, a rząd się obłowi na węglu galic. A i u nas państwo zabierze tylko część wyłączności. Obca ręka, która posiada w Galicyi wyłączności, jest bardzo silna. Przedsiębiorcy ci posiadają dostateczne materyalne środki, aby podjąć wiercenia w potrzebnych rozmiarach i swe terena o tyle odwiercić, o ile tego wymaga nowela. Jeden z tych obcych szurfiarzy nabył np. już obecnie 12 rygów i poczyna nimi roboty odkrywcze. A potem jeszcze jedno. Są to poddani niemieccy, głównie Prusacy, a wiemy wszyscy z doświadczenia, że władze nasze wobec obcych kierują się ze względów, których omówienie nie należy do tej ankiety, szczególną względnością. Szurfiarzowi pruskiemu w Austryi włos z głowy nie spadnie; jemu wyłączności nie odbiorą, ale odbiorą je wszystkim tym, których nazwiska kończy się na **ski** i **wicz.** Z projektu zrobi się praktycznie nagonkę na polskich niezamożnych szurfiarzy. Rząd o tem wszystkiem wie dobrze. Wie że tylko w Galicyi tanim kosztem może przyjść do wyłączności, bo gdzieindziej wskutek tego, że stosunki geologiczne są znane, i wiercenia dla tego właśnie mniej ryzykowne, sami szurfiarze wszystko odwiercą.

Dziś poseł Halban powiedział, żeby reklamować prawo przepadku wyłączności dla kraju. Bardzoby to było ładnie i dobrze, ale wątpię czy rzecz taka da się w Austryi przeprowadzić i to ze względu na stosunki czeskie.

Parlament nie może odmówić Wydziałowi kraj. czeskiemu tych samych praw, jakich dla siebie żąda Wydział kraj. galicyjski. A jakie tam są stosunki? Wydział krajowy jest czeski i rząd wewnętrzny kraju jest czeski, a węgiel brunatny jest w posiadaniu Niemców. Już teraz agitują Niemcy na całej linii, aby całą administracyę górniczą zachować dla centralnej administracyi i aby wyeliminować wszelkie wpływy krajów na górnictwo.

Na węglu brunatnym stoi cały przemysł niemiecko-czeski i Niemcy z pewnością nigdy się nie zgodzą, aby ten filar swej egzystencyi oddać pod władzę czeskiego Wydziału kraj. I dlatego godząc się w zupełności na teoretyczną stronę wywodów prof. Halbana, wątpię bardzo, czy one się w praktycznej polityce dadzą przeprowadzić, bo tak te spory czesko-niemieckie rzucają wszędzie cień.

Przypuśćmy, że nowela stanie się bez zmian ustawą i że państwo za 10 lat otrzyma czy u nas czy gdzie indziej tanim kosztem dobry teren węglowy i na nim założy samo kopalnię.

Węgiel z kopalń państw. zobaczymy najprędzej tedy w najlepszym razie za lat 18—20. Więc powiedzieć teraz: Trochę to za odległy cel!

Chciałbym tutaj też przedłożyć pewną mysl, której już dałem wyraz na ankiecie, która się w tej samej sprawie odbyła kilka tygodni temu w Ministerstwie robót publ. a która się zrodziła z mocyi p. nadradcy Bocheńskiego.

Jeżeli państwo istotnie mówi, że chce założyć i prowadzić kopalnie węgla, to należy państwu cel ten umożebnić przez pozwolenia na wywłaszczenie tak wyłączności jak i nadanych już miar. Kopalnia węgla, jest w zrozumieniu projektu ustawy rzeczą publicznej użyteczności, jest rzeczą, od której zależy dobro społeczne. Jeżeli pod kolej, jeżeli pod konieczny środek transportowy można

wywłaszczyć każdy kawałek gruntu, to mogłoby państwu zupełnie dobrze być przyznane prawo ekspropryacyi jakiejkolwiek własności górniczej, wyłączności albo miary pod tym warunkiem, że państwo w przeciągu pewnego czasu, 4—5 lat, przystąpi do założenia kopalni węgla. Jeżeli się dałoby państwu możność wywłaszczenia wyłączności pod kopalnie, z obowiązkiem budowy kopalni, to Rząd nie może się zasłonić tem, że mu się broni pracować na polu górnictwa, robić kopalnie i regulować ceny.

Zdaje mi się, że społecznemu celowi państwa najzupełniej by wystarczyło przyznanie prawa wywłaszczenia górniczego w analogii wywłaszczenia pod drogi żelazne, ale z obowiązkiem zbudowania na tym wywłaszczonym terenie w pewnym racyonalnym czasie 4—5 lat kopalni węgla. (Dr. Halban: Ale i krajowi). Dla tego tylko o kraju nie mówię, bo nie przypuszczam, aby kraj chciał czy z wolnej ręki czy drogą wywłaszczenia nabyć jaki teren celem założenia kopań, gdyż taka enterpryza przechodzi siły finansowe kraju i siłę decyzyi ciała zbiorowego. Ale oczywiście przeciw przyznaniu krajowi tegó samego prawa wywłaszczenia nie mieć nie można. Jeżeliby państwo w przeciągu 5 lat nie przystąpiło do założenia kopalni na wywłaszczonym terenie, teren winien wrócić do dawnego posiadacza; a państwo musiałoby nadto zapłacić pewne poenale.

(P. **Zamoyski.** To jest miecz obosieczny).

W całym tym projekcie nie ma szczerości. Jestto jedna wielka hipokryzya. Tu nie chodzi o kopalnię państwową i o tani węgiel dostarczany przez rząd społeczeństwu, ale o wyduszenie z państwowych terenów węglowych czynszu dzierżawnego. Nowela przewiduje nie tylko dzierżawę ale nawet i poddzierżawę terenów węglowych. Prawo węglowe będzie mogło iść przez 5—6 rąk. Za jakieś szacherki polityczne, uprzejmość ze strony rządu za głosowanie dostanie się dzierżawę pól i rozpocznie się gospodarka koncesyjna, dobrze nam wszystkim znana. Cała ustawa jest na wskróś fiskalną, jest tylko obliczoną na czynsz dzierżawny. Dlatego mnie osobiście ogromnie przypada do przekonania przemówienie p. posła Jahla, tak samo jak zupełnie podzielam jego zdanie o konieczności obostrzenia przepisów górniczo-policyjnych. Aby nam zaś nie roniono zarzutu, żeśmy się oświadczyli przeciw rzeczy korzystnej społecznie, dajemy rządowi możność zakładania w drodze wywłaszczenia i to zaraz, dowolnej ilości kopalń! Przekonamy się przynajmniej, ile jest prawdy i szczerości i dobrej woli w miodowych słówkach motywów projektu c. k. rządu o uspołecznieniu produkcyi węgla!

Dyr. **Drobniak.** Zdaje się, że wszyscy jak tu jesteśmy zebrani, widzimy, że całe przedłożenie nic dobrego w sobie nie zawiera i ja chciałbym jeszcze ze stanowiska czysto technicznego parę krótkich punktów przytoczyć. Czem właściwie pachnie ta nowela, w tej formie przedłożona? Przedewszystkiem podniesieniem cen węgla, to nie ulega wątpliwości, ograniczeniem produkcyi w kraju, wprowadzeniem gospodarki rabunkowej i zniszczeniem całych olbrzymich zapasów węgla, dlatego że dzierżawca będzie eksploatował tylko grubsze pokłady, a co najgorsze, uniemożliwieniem otwierania nowych kopalń, na szereg, przynajmniej na dziesięć lat, by nie stwarzać konkurencyi pruskiemu węglowi.

Odwiercenie samo terenów, jakie rząd projektuje, pociąga za sobą milionowe wkłady, i wystarczy przytoczyć przykład, że na odwiercenie terenów Schlutziusa potrzeba 21 milionów koron.

To odwiercenie spowoduje zepsucie kopalń, zepsucie terenów. Na każde 2 km² musimy otwór wiercić, to znaczy, zamienimy całe zagłębie galic. w jedno wielkie rzeszoto i wskutek tego albo zupełnie uniemożliwimy wogóle eksploatacyę, albo spowoduje to takie podrożenie, że wprost z górnym Śląskiem konkurować nie będzie można, bo będzie taki przypływ wody, a o zupełnem zabetonowaniu otworu wiertniczego można mówić temu, kto się na tem nie zna. Tam najszczelniejszy beton w otworze wiertniczym jest zawsze niczem, gdyż koło tego otworu woda i kurzawka idzie. Każdy otwór dla siebie niesie wodę i zwiększa jej przypływ.

O systematycznem badaniu terenu, jak my to sobie wyobrażamy, mowy być dziś nie może, bo przez 10 lat każdy będzie dążył do tego, kto ma teren, by odwiercić do 1. pokładu, uzyskać nadanie i iść dalej. Wskutek tego przez 10 lat nie będzie mowy o założeniu ja-

kiejś nowej kopalni galic., bo każdy właściciel terenu będzie dążył do tego, by teren polami obłożyć i na 10 lat jest wszystko zamknięte. Ale najważniejszem jest, że po 3 czy 10 latach rząd rzeczywiście stanie się właścicielem ogromnych pól węglowych. To nie ulega wątpliwości, że przynajmniej $^1/_3$ terenu wyłączności przejdzie w ręce rządu i rząd wówczas ma rzeczywiście ogromne pola węglowe. Teraz on wydzierżawia bez względu na to komu i powiada, że wydzierżawia czasowo, że dzierżawca musi zbudować zakład, przygotować eksploatacyę, że musi odbudować i zamortyzować kopalnię i wyjść choć ze skromnym zyskiem. Kiedy się skończy prawo dzierżawne, rząd oceni kopalnię i zabierze po cenie szacunkowej. Jak rządowe ocenienia wyglądają, o tem dobrze wiemy. Czy jeżeli rzeczywiście znajdzie się jaki taki naiwny przedsiębiorca, któryby chciał 10—12 milionów ryzykować. Aby dostać 5 do 6% zysku, to on przedewszystkiem będzie się starał, by ten teren jak najszybciej i najlichszemi budowlami zabudować, bo o budowaniu porządnem nie ma mowy; zejdzie na dół i będzie jak najszybciej systemem rabunkowym odbudowywał, by do grosza przyjść. Że stosunki robotnicze będą jak najfatalniejsze, także o tem nie trzeba mówić; ale wogóle takich kandydatów będzie bardzo mało i ja mam obawę, że wogóle kandydatów na dzierżawę nie będzie. Cóż się stanie? Przyjdzie kandydat ale reprezentant górnośląskich kopalń, który wydzierżawi pola na to, by nic nie robić, ponieważ ustawa nie przewiduje ograniczenia w tym kierunku, tylko powiada o oddzierżawieniu. Więc ostatecznie poprostu górnośląscy przedsiębiorcy bezpośrednio lub pośrednio wydzierżawią te całe olbrzymie rządowe pola za pewnym czynszem, za kwotę, która wobec ich interesów nie wchodzi w rachubę, w tym tylko celu, by teren węglowy zamknąć i nie stwarzać sobie konkurencyi a Galicya będzie na kilkadziesiąt lat zamkniętą w zupełności.

Prof. **Szajnocha:** Sprawa nowej ustawy jest rzeczywiście niesłychanie skomplikowaną. Zdaje mi się, że trzeba koniecznie cofnąć się do pytania, dlaczego wogóle została ona wniesioną. Mnie się zdaje, że tu jako teoretyk mogę wyraźnie zaznaczyć, że wyszła ta ustawa nie tylko na życzenie Galicyi, ale że przedewszystkiem objawił się cały szereg skarg i życzeń w stolicy państwa we Wiedniu, wtedy, kiedy przed paru laty pojawiła się Kohlennot, kiedy pojawiło się podrożenie węgla i kiedy wogóle wskutek tego właśnie wyrobiła się pewnego rodzaju zawiść i nienawiść do tych Kohlenbaronów, którym przypisywano całą Kohlennot i podrożenie węgla. Mnie się zdaje, że wniesienie tej ustawy jest objawem socyalnym i to dość ogólnym, to znaczy, że nie może być traktowane wyłącznie ze stanowiska naszego kraju, tylko raczej całego państwa. Ponieważ już inne państwa jak Prusy pod tym względem Austryę wyprzedziły, i my w Galicyi pod tym względem nie możemy stać na zupełnie negatywnem stanowisku, jak szan. p. przewodniczący stanął. Jeżelibyśmy się ograniczali tylko wyłącznie do interesów Galicyi, do interesów teraźniejszej chwili, to zdaje mnie się, że te wszystkie remedia, o których mówiliśmy wczoraj i dzisiaj, na obecną chwilę zupełnieby wystarczały. Z tą chwilą bowiem, kiedy mamy zawiązane znaczne Tow. krajowe z kapitałem krajowym, kiedy Wydział kraj. czy Sejm byłby gotów pewne wyłączności lub kopalnie czy niiary górnicze zakupić i stworzyć w ten sposób pewną własność krajową, to zdaje mnie się, że ta obawa zmonopolizowania przez inne kopalnie pruskie, na długą chwilę byłaby pustą i zbyteczną. Ta ustawa była projektowaną wtedy, kiedy rzeczywiście obawiano się gwałtownie, pod wpływem głosów najrozmaitszych partyj socyalistycznych i niesocyalistycznych, że bez pomocy państwa absolutnie w tej sprawie nie da się nic zrobić. Otóż mnie się zdaje, że tu krzyżują się interesy najrozmaitsze. Jabym tu podniósł interesa 4 grup, interes przedewszystkiem konsumentów, dalej tych właścicieli kopalń, które już są czynne i które produkują, interesa dalej tych panów, którzy są dzisiaj tylko szurfiarzami i którzy mają nadzieję na ewent. eksploatacyę, a wreszcie bardzo wysoko stojący interes kraju, to znaczy ten interes i ekonomiczny i narodowy, o którym dziś mówiliśmy wielokrotnie. Otóż nie zdaje mnie się zupełnie możliwem, aby nasza delegacya we Wiedniu mogła stanąć na tak zupełnie negatywnem stanowisku, żeby pewnego rodzaju wpływu państwu na wydobywanie węgla mogła wprost odmówić.

Półtora roku temu odbyła się ankieta w Izbie handl. w Krakowie i wte-

dy pozwoliłem sobie postawić wniosek, o którym mogę odrazu powiedzieć, że upadł wtedy wszystkimi głosami przeciw memu, t. j. wniosek, aby prawo wydobywania węgla było zastrzeżone od pewnej chwili, po pewnym okresie przejściowym państwu, krajom i większym miastom powyżej 100.000 ludności. Ta myśl była wielokrotnie podnoszoną i p. Zarański zechce przyznać, że tego rodzaju myśli były także w pewnych wnioskach stronnictwa chrześciańsko-socyalnego w Radzie państwa zawarte. Mnie się zdaje, że taka kodyfikacya zupełnieby zagwarantowała interes kraju i poszczególnych większych miast, a gwarantowałaby także interesa państwa.

O tem, co p. dr. Benis wspomniał, że ta ustawa projektowana jest fiskalną, to absolutnie mnie się nie zdaje; to jest tylko jedynie ustawa socyalna. Z tym argumentem, który p. Halban podniósł, ja się solidaryzuję najzupełniej. Rzeczywiście ten §. 5 w tej stylizacyi jest absolutnie niedopuszczalny. Zupełnie jest naturalną nieufność, nie do państwa, ponieważ my własnego państwa nie mamy, tylko do rządu zmieniającego się tak często. Gdybyśmy mieli własne państwo, to z pewnością nie byłoby tej nieufności. Tu może zanadto wiele podsuwa się rozmaitych argumentów dla rządu niepochlebnych. Jabym się niezupełnie solidaryzował z tymi wszystkimi argumentami p. Zarańskiego co do salin. Ja sam nieraz występowałem przeciw dawnej gospodarce salinarnej, a przecież muszę przyznać, że w ostatnich pięciu latach jest w tym kierunku postęp znaczny i wyraźny w galicyjskich salinach. Podnosi się pod tym względem słusznie wpływ władzy górniczej; należy podkreślić tutaj także, że od tej chwili, kiedy nastąpiło niejako uobywatelenie władz górniczych, od tej chwili na rozmaitych polach naszego górnictwa — i salinarnego— objawia się rzeczywiście i znaczny postęp i z interesami kraju zgodne i obywatelskie postępowanie we wszystkich sprawach.

Jabym nie podzielał zatem tych wszystkich obaw co do rzekomych zamiarów państwa. Uważam zresztą ten paragraf w tej stylizacyi za zupełnie nie do przyjęcia, alebym uważał — nie mogę tego skodyfikować w tej chwili, bo t. j. rzecz zanadto skomplikowana, że w każdym razie i w tym paragrafie trzeba, jeżeli wogóle ma być wprowadzony, koniecznie umieścić: „kraje (Kronländer) i większe miasta ponad 100.000 mieszkańców“. Jestem tego zdania, że my się musimy obawiać ewentualnie tak monopolu prywatnego, jak monopolu rządowego oraz monopolu skombinowanego, o którym tu była mowa, dlatego, że rząd mógłby pojedyncze terena wydzierżawić tym grupom, któreby mu dogadzały. Ja się działania tej ustawy w tej chwili zresztą zupełnie nie obawiam. To jest dopiero muzyka przyszłości. Alejeżeli mówimy o bardzo licznych, rozmaitych remedyach na teraz, aby teraz już krajowi zastrzedz pewne prawa, zapewnić mu więcej własnego tańszego węgla i t. d., aby podnieść nasze krajowe kopalnie, aby wykluczyć obcy węgiel, to w takim razie musimy ten paragraf tak skodyfikować, by nam po 10 lub 15 latach nie stał się groźny. Wspomnę tylko jeszcze o myśli, o której była dziś mowa, aby przeprowadzić pewnego rodzaju wywłaszczenie terenów mogących węgiel zawierać. To byłaby rzecz bardzo trudna. Zupełnie jest inny interes publiczny przy kolejach, a inny tam, gdzie chodzi o węgiel i jego pokłady. Przy kolejach jestto rzecz zupełnie jasna. Tam można obszar do wywłaszczenia wymierzyć dokłanie, a zatem interes publiczny jest tam łatwy do skodyfikowania. Tu co do węgla musiałoby być nie wiem jak wiele rozmaitych zastrzeżeń, aby ten interes publiczny zrobić rzeczywiście rozstrzygającym.

I jeszcze o jednej uwadze niech wolno mi będzie się oświadczyć, chociaż nie jestem praktykiem t. j., że nie zdaje mnie się, żeby zdanie p. Drobniaka było tu podzielane przez innych praktyków. Mnie się zdaje, że co do tego odwiercenia obaw takich niema. Widzimy na Śląsku, gdzie w bardzo niewielkich odległościach jest cały szereg i w Westfalii jest to samo. Ja tej obawy nie widzę.

Konkluduję, że ostatecznie w mojem mniemaniu ten paragraf w tej formie jest zupełnie nie do przyjęcia. On jest dla kraju, dla naszych interesów i narodowych i ekonomicznych i interesów kopalń, a interesów krajowych przedewszystkiem bardzo niebezpieczny. Trzeba tu wprowadzić koniecznie inne jeszcze grupy interesów prócz państwa, to znaczy kraje koronne i gminy mające powyżej 100.000 mieszkańców. To by były uwagi, które pozwoliłem sobie wypowiedzieć jako nie praktyk lecz teoretyk.

R. **Jahl:** Pozwolą panowie, że jeszcze parę słów wypowiem ze względu na jeden ustęp przemówienia p. prof. Szajnochy. P. Szajnocha motywował swój głos oświadczający się za tem, aby przecież uchwalić ten projekt rządowy tem, że kraj wszedł już do spółki wiertniczej i że my dziś krajowi doradzamy dalszą akcyę w tym kierunku. Otóż zdaje mnie się, że właśnie ten motyw przytoczony przez p. Szajnochę przemawiałby za tem, by rządowi nie przyznawać prawa rezerwatu, bo jest rzeczą pewną, że my na odwiercenie tak wielkiego terenu 1300 klm.², jaki nabył fundusz inwestycyjny względnie spółka wiertnicza, nie możemy się odważyć i nie odważymy się na długi jeszcze szereg lat. Otóż skoroby rząd takie prawo rezerwatu uzyskał przez nowelę, to w takim razie pozbawiłby nas tego prawa nabytego przez fundusz inwestycyjny wspólnie z tow. wiertniczem i w ten sposób uniemożliwiłby nam wszelką dalszą akcyę. To byłby właśnie motyw, aby wystąpić przeciwko przyznaniu tego rezerwatu rządowi. Nie mogę tu stawiać jako przewodniczący żadnego wniosku, ale zwracam tylko uwagę, czy nie lepiej by było, jeżeli już nie odmówić wprost rządowi zmiany w powyższym kierunku dziś istniejącej ustawy, to przynajmniej żądać stanowczo, aby rząd do życzeń naszych się przychylił, inaczej jesteśmy w stanie pójść tak daleko, że będziemy głosować nawet przeciw tej ustawie.

P. **Kowarzyk:** Co do zmiany ustawy mogę oświadczyć, że z wywodami p. Drobniaka mógłbym się zgodzić, jednak nie na jedną sprawę, którą p. Drobniak poruszył i której on sam — przypuszczam — nie będzie dalej podtrzymywał t. j. niebezpieczeństwa licznych wierceń spowodowanych przejściowymi przepisami noweli górniczej. A przedstawił on rzecz tak, że to dla dalszego rozwoju byłoby szkodliwem i niebezpiecznem. Otóż siedzi nas tu kilku starszych górników i przypuszczam, że większa część górników praktycznych z tem się solidaryzować nie może i że takie otwory, chociaż są o 1 klm. odległe, powstającym kopalniom nie szkodzą, a nawet mogą być z korzyścią połączone. Nie ulega wątpliwości, że chociażby była kurzawka i woda, to ona da się zatamować a w tych wypadkach, gdzie wody nie ma, otwory wiertnicze przyniosą wprost dla kopalni korzyść.

P. **Rieger.** Wracając do zasadniczej kwestyi, chciałem podnieść, że stoję w styczności z innymi przedsiębiorcami ostrawsko-morawskimi. Miałem sposobność słyszeć zdania tamtejszych sfer miarodajnych, które są dziś już zupełnie pogodzone z myślą tej ustawy. Mianowicie z chwilą, kiedy rząd zdecydował się dać 10-letni okres czasu i 200 hkt., stało się ich żądaniom zadość, a oni mają zupełnie inny interes jak my. My jesteśmy w Austryi wyjątkiem — mamy olbrzymie nieodwiercone tereny, a karwińsko-ostrawski teren jest mały i jest dziś bardzo dokładnie zbadany i ewent. nabycie tam dalszych pól jest łatwem, tem bardziej, że każda mała cząstka tamtejsza już zupełnie inną wartość przedstawia jak naszego. Podobnie ma się zupełnie i w półn. Czechach, gdzie pokłady węgla są bardzo niegłębokie, gdzie odwiercenie przez pokład piasku nie przedstawia wielkiej trudności ani kosztów; odwiercenie i nabycie jest tam ułatwione i nawet pod pewnym względem zastrzeżenie tego rodzaju jest nawet dla tych interesentów tamtejszych korzystniejsze jak dzisiejszy stan, ponieważ tanim kosztem przychodzą do nadania, podczas gdy dziś muszą trzymać olbrzymie tereny jako wyłączności, niepewne jeszcze i należy je dopiero dostać na nadanie prawa własności dopiero po wygłębieniu na miejscu szybu. — To wymagało wielkich wkładów, a dziś byłyby te towarzystwa w możności w szybszem tempie pogłębić do 1 pokładu, który tam nawet w 45 ctm byłby uznany i dostaliby nadanie pól, które oczywiście jako własność przedstawia także wartość kopalnianą, inną jak dzisiejsze wyłączności. Z tem musimy się liczyć, bo reprezentantami tych sfer interesowanych są ludzie bardzo silne mający wpływy; są to domy Rotszyldów, Gutmanów, Larischów i innych tak zw. Kohlenbaronów. Jeżeli te sfery decydujące w Austryi się już pogodziły z tą myślą, to nie możemy rachować na to, by dla Galicyi zrobiono jaką Extrawurst. Musimy być z góry przygotowani, że ten postulat ukrajowienia absolutnie nie będzie brany w rachubę; musimy się tylko z dalszą ewentualnością liczyć, to znaczy o ile możności uzyskać jak najkorzystniejsze zmiany w stosunku do naszych narodowych potrzeb w Galicyi, a przytem liczyć się ze status quo, tj. z tem co jest już dzisiaj; więc tę możliwość ustępstw, aby kraj dostał dla siebie przywilej na swoim terenie, to zna-

czy, by dostał pewnego rodzaju ulgi dla swoich terenów węglowych, czy to np. jak dziś we formie tow. górniczego, czy też jako nabywca na własną rękę; co do tych form bliżej w to nie wchodzę. To byłoby utylitarne stanowisko, bo z tem akademickiem twierdzeniem, czy to jest fiskalna czy socyalna ustawa, daleko nie dojdziemy i musimy się pogodzić z myślą, że przegramy, bo tylko my jedni jedyni mamy interes specyalny przeciw temu oponować, bo inne sfery już się zgodziły. I o tem się mówi zupełnie otwarcie. Faktem jest, że tamtejsze kopalnie stracą 25% swoich dzisiejszych wyłączności, ale zato zyskałyby pola nadania, przedstawiające inną wartość. Z tem musimy się rachować, że to jest bardzo teoretyczne zdanie o ukrajowieniu. Staję na utylitarnem stanowisku, że akcya kraju powinna liczyć się z tą okolicznością, by dla siebie wytargować jak najwięcej, w ramach tej przyszłej noweli. Gdyby to było możliwem, najlepszem rozwiązaniem byłaby myśl dr. Benisa: prawo wywłaszczenia, ale wiemy, że rząd tego także nie zechce, bo chce przyjść do tego tanim kosztem; więc starać się wytargować jak najwięcej.

P. **Zamoyski.** Wobec tego, że rozstrzygnięcie leży dziś we Wiedniu, w parlamencie, a nie słyszeliśmy jeszcze, jakie stanowisko zajmuje w całej tej sprawie Koło polskie, prosiłbym p. Zarańskiego, aby był łaskaw nam w kilku słowach powiedzieć, jakie są zapatrywania Koła polskiego i w którym kierunku Koło polskie iść zamierza, aby interes kraju został należycie zagwarantowany.

P. **Zarański.** Ja od razu odpowiem, a odpowiem do pewnego stopnia w sposób negatywny. Wówczas kiedy projekt został wniesiony, wydelegowaną została z łona Koła komisya, która miała za zadanie przedłożenie referatu i wniosków o tym projekcie. Wkrótce po wniesieniu tego projektu sesya Rady państwa została zamkniętą pod wpływem wypadków politycznych ówczesnych, wskutek czego Koło polskie tą kwestyą zająć się nie mogło. Projekt drugi został wniesiony dopiero przed bardzo niedawnym czasem i wówczas kiedy został wniesiony, stanęła w Kole rzecz w ten sposób, że zlecono tej komisyi skorzystanie z zaproszenia na wycieczkę komisyi przemysłowej, aby członkowie tej komisyi poselskiej wraz z tą komisyą przemysłową zagłębie objechali, o stosunkach na miejscu się poinformowali i następnie dopiero rzecz na Kole wytoczyli. Ponieważ wycieczka odbyła się dopiero przedwczoraj, więc Koło polskie będzie dopiero w możności przeprowadzenia dyskusyi po tej wycieczce. Kołu polskiemu wiadomem jest nadto, że projekt ustawy według ustalonego programu czynności nie będzie traktowany przed jesienią. Do zajęcia decydującego stanowiska Koło polskie jeszcze do dziś dnia nie miało czasu.

Przew. **Jahl.** Ale może chociaż ta komisya wybrana już rzecz tę rozpatrywała?

Pos. dr. **Petelenz.** Pozwalam sobie zaproszony jako gość zabrać głos, skoro p. przewodniczący żąda wyjaśnienia co do stanowiska Koła polskiego. P. Zarański dokładnie je skreślił. Jest w Kole komisya, do której należy nas 7; ta komisya jednak z powodów przytoczonych żadnego nie odbyła posiedzenia. Z tej komisyi 4 nas brało udział w wycieczce, z których 2 jest tu obecnych, p. Zarański jako członek i ja jako gość. Dla mnie naturalnie ankieta nadzwyczajnie pouczającego dostarczyła materyału i mnie się zdaje, że pod doświadczonem kierownictwem p. Zarańskiego będziemy się mogli w najbliższym czasie zająć tą sprawą w Kole; korzystając z nabytych tu wiadomości, będziemy mogli w tym duchu działać, w jakim panowie sobie życzycie. (Oklaski).

P. **Syroczyński.** Chciałem odpowiedzieć na parę uwag p. Riegera i stanę od razu na tym samym punkcie, t. j. praktycznym i utylitarnym. Czego chcemy w tej kwestyi? Chcielibyśmy ukrajowienia wszystkich zapasów kopalnianych. Ale jeżelibyśmy tego otrzymać nie mogli, to dla tych samych motywów, które panowie tu cytują, tj. że ta ustawa wychodzi na korzyść innych prowincyj, a na naszą szkodę, należy wymagać, aby c. k. rząd poczynił pewne odmiany w ustawie, ustępstwa dla kraju; więc się targujemy. Czego mamy żądać? Zgody kraju na to rozporządzanie tymi zapasami, jeżeli ustawa (upaństwowiająca) przejdzie i dlatego mówimy, że to w ustawie powinno być wypowiedziane. Tu nie potrzeba jakiejś Sonderstellung dla Galicyi, aby zapasami w ich kraju zajętymi przez rząd, rozporządzano tylko za zgodą Wydziału kraj. a już byśmy przez to osiągnęli to przynajmniej, że wszystkie niedogodności złego zarządu mogłyby być usunięte. Więc tylko się targujmy, a ostatniem słowem

naszych posłów powinno być: ewentualnie będziemy głosowali przeciw, — bo bez zmian żądanych ustawa jest tak złą, że będziemy głosowali przeciw niej; jeżeli nam nie dadzą takich zmian, któreby ją robiły bezpieczną dla nas, to jej nie chcemy. Takeśmy rozumieli tę taktykę i zachowanie się przyszłe wobec tej ustawy.

Dr. **Benis.** Na to można się zupełnie zgodzić.

P. **Olszewski.** Proszę panów! Przypuściwszy, że te zabiegi nie osiągną dobrego rezultatu, że z nich nic nie będzie, i że ustawa przejdzie w tej formie, w jakiej jest. A słyszeliśmy z ust p. Riegera, że dziś świat finansowy i fachowy węglowy licząc się z tą ustawą, już się z nią oswoił. Do tych, którzy się z nowelą górniczą oswoili, należę i ja ze względu na stanowisko wschodnio-galic. węgla brunatnego. Jednak stoję na stanowisku osoby zaproszonej przez Wydział kraj. na ankietę. Otóż przypuściwszy, że nie uda się to uzyskać, co p. przewodn. Radca Jahl proponował, to co w takim razie zrobić? Medias res tenere beati, środek drogi. Już taką środkową drogę obrał Dr. Benis w swej relacyi we Wiedniu i domyślam się, że jeżeli rząd przypadkiem nie miał poprzednio tego projektu, to referat Izby handl. krakowskiej do zmiany §. 23 noweli bardzo wydatnie się przyczynił, bo p. Benis od razu stanął na stanowisku, że nowelę nie da się zmienić, ale §. 23 można jeszcze przerobić. Nie idźmy w naszych projektach zbyt daleko. §. 23 dopuszcza 10-lecie. Po 10 latach przychodzi rząd w posiadanie tych wyłączności, których właściciele nie będą w stanie, przez wiercenie lub odkrywki, wykazać węgiel, by otrzymać prawo własności. Ja się spodziewam, że tak będzie i że nie tylko ubogie, nie zupełnie przydatne do eksploatacyi tereny nie zostaną odkryte, ale także wartościowe punkty mogą być w tem położeniu, gdy nie zostaną na czas odkryte. Sądziłbym przeto, że skoro Wydział kraj. i tak już przez akcyę swą w Banku kraj. pewnego rodzaju moralnie a nawet materyalnie partycypuje w akcyi poszukiwania za węglem, aby dodać postanowienie zupełnie niewinnej natury, które z pewnością ani Niemców w Czechach ani Czechów nie rozgniewa, aby dodać dalsze dziesięciolecie specyalnie dla tej prowincyi, dla tego Wydziału kraj., w obrębie którego wyłączności nie odkryte przez czas pierwszych 10 lat się znajdują. Na takie niewinne przejściowe postanowienie powinien się parlament zgodzić, tem bardziej, że skoro Wydział kraj. już partycypuje w bardzo dużym terenie, którego może na czas nie zdoła odkryć i wyzyskać, to Wydział kraj. będzie w tem samem położeniu, co każdy inny biedny, którego nie stać na to, by tyle zebrać pieniędzy na wiercenie, by zabezpieczyć dla siebie wszystkie swe wyłączności. Te więc wyłączności, zamiastby przypaść miały rządowi, przypadłyby krajowi, jeżeli przez pierwszych 10 lat nie zostaną odwiercone. Gdyby się więc nie udało wywrócić §. 5, w takim razie potargować się o jakąś cząstkę.

P. **Syroczyński.** Lepiej zwalić ustawę!

P. Dyrektor **Rieger.** Jeżeli p. Syroczyński proponuje na pierwszem miejscu, aby wogóle węgiel ukrajowić, a gdyby to się nie udało, aby wsunąć słowa „za zgodą Wydziału kraj.“, to wątpię, żeby się rząd na to zgodził, by dwóch gospodarowało.

P. **Bocheński.** Chciałbym prosić, by p. przewodniczący łaskawie przyjął do wiadomości, że ja w sprawie tej, która była teraz dyskutowaną, t. j. w sprawie projektu rządowego, wstrzymuję się od głosowania i nie zabieram głosu.

Przew. **Jahl.** Tak jest. — Co do §. 5 tu jest jeden wniosek, by wszędzie w tym projekcie, gdzie jest mowa o rządzie, wstawić kraj, rezerwat na rzecz kraju.

Dr. **Benis.** Ale z tym dodatkiem, że jeżeli to nie przejdzie, uważamy zasadę nowej ustawy za nie do przyjęcia.

R. **Syroczyński.** W dzisiejszym tekście jest nie do przyjęcia.

Przew. **Jahl.** To znaczy, że wogóle nie zgadzamy się, by rząd dla siebie takie prawo ustanawiał.

P. **Olszewski.** Zapytanie do p. przewodniczącego: czy ta uchwała musiałaby wyczekiwać dopiero uchwały sejmowej, czy tylko Wydział kraj. wystosowałby odnośne pismo do jakichś kół miarodajnych.

Przew. **Jahl.** Nie! potrzebnem tu jest tylko pismo Wydziału kraj. Wydział kraj. może w niem opinię swoją do Koła polskiego, a względnie także i do Rady ministrów wyrazić, może wysłać także

memoryał do Rady ministrów z takiemi a takiemi żądaniami, a osobno prosić Koło polskie, by w duchu tych żądań działało.

P. **Olszewski.** Za 4 tygodni jest ta ustawa uchwaloną!

Przew. **Jahl.** A Sejm może przy rozprawie nad sprawozdaniem komisyi górniczej powziąć uchwałę: „Wzywa się rząd, by to i to zrobił“. Panowie oświadczają się więc za zasadą, żeby to prawo, jakie rząd sobie aroguje, — tego monopolu względnego, — żeby to prawo przysługiwało nie rządowi tylko krajowi. A wszystkie inne uchwały tow. politechnicznego przyjmujemy tylko jako taktyczne sposoby, którychby się Koło polskie trzymać musiało na wypadek, gdyby ta nasza zasadnicza uchwała nie weszła w życie.

Pos. Dr. **Petelenz.** Mnie się zdaje, że jak przy innych rzeczach, możemy dla siebie uzyskać i tu wyjątkowe postanowienia, jak to uzyskaliśmy przy ordynacyi wyborczej, jak teraz w projekcie co do podatku od wódki i piwa. To zależy tylko od tego, by całe Koło polskie z całą energią uczyniło uchwalenie ewent. ustawy zależnem od spełnienia swego postulatu. Koło polskie niezawodnie to uczyni, skoro zażąda tego kraj oparty na takich argumentach, jakie tu słyszeliśmy.

Przew. **Jahl.** To nie jest rzecz do publikacyi ale jako poufne, aby wskazać pewien kierunek w tej akcyi dla naszej reprezentacyi, którego ma się trzymać, na wypadek, gdyby ta zasada nie przeszła.

Dr. **Benis.** Czego żądać, na wypadek, gdyby to upadło? Według moich osobistych informacyi p. Rieger ma racyę, Mor. Ostrawie i Czechom ustawa ta, która powstrzyma rozwój kopalnictwa galic., będzie bardzo na rękę. I dlatego na wypadek, gdyby §. 5 w stylizacyi „przepadku wyłączności na rzecz kraju“ okazał się nie do przeprowadzenia, to mam cały szereg poprawek do §§. 22—25, które w ramach tego, co można uzyskać, załagodzą może skutki tej ustawy dla kraju, w wypadku, gdyby się nasza ogólna zasada ukrajowienia nie dała przeprzeć.

Przew. **Jahl.** Panowie się zgadzają na takie prowadzenie rzeczy?

R. **Syroczyński**: We Lwowie podniesiono zupełnie odmienne warunki przyrodzone i znajdywania się węgla brunatnego w Galicyi, i to że wynik ustawy byłby inny dla kopalń wschodnio i południ. galic. węgla brunatnego, niż dla węgla kamiennego, że jeżeli tu mają rachować się z możnością zmonopolizowania czy złączenia w jednych rękach całego tego zasobu, to we wschodn. Galicyi grozi niebezpieczeństwo zaniechania wszelkich poszukiwań. Musiałyby one bowiem być liczniejsze, bardzo po obszernym kraju rozrzucone, a każda mniej dawałaby wskazówek o całości złoża. Otóż we Lwowie powiedziano, że jeżeliby ustawa o ukrajowieniu węgla miała przejść, to niech będzie ukrajowiony i węgiel brunatny; gdyby jednak taka ustawa nie mogła przejść, a węgiel miano upaństwowić, to powołując się na przykład Prus, ograniczyć się do upaństwowienia węgla kamiennego z zastrzeżeniem naturalnie odpowiednich zmian w ustawie, a nie upaństwawiać wcale węgla brunatnego. Tam były argumenta, które przemawiały za upaństwowieniem węgla kamiennego, a nie przemawiały za brunatnym. Tak i tu zrobić. I dla tamtych kopalń jest lepiej, by zostało, jak jest, jakby zostały upaństwowione.

P. **Rieger:** Trzeba tylko pamiętać, że olbrzymi przemysł w Czechach jest w kopalniach brunatnych i rząd ma bardzo wielki na to apetyt. Więc jest nie do przypuszczenia, by przy okazyi tego nie chciał zabrać.

P. **Olszewski:** Ja jeszcze jeden motyw podam dla wyjaśnienia, dlaczego Niemcy nie upaństwowili węgla brunatnego. Jest kolosalna różnica między niemieckim a czeskim brunatnym węglem. Ta różnica zaczyna się już od Saksonii. Rządowi pruskiemu ani w myśli wydobywać węgiel brunatny o 40^0 wilgoci. Fabrykacya brykiet t. j. zupełnie odrębny przemysł, do którego by rząd pruski musiał się dopiero zabierać. Rząd pruski z pewnością gdyby miał taki węgiel jak Czechy brunatny, którego znaczna część nadaje się jako węgiel gazowy i przemysłowy do bezpośredniego celu opałowego, toby go dla siebie w drodze ustawodawczej zabezpieczył. Rząd austryacki, właśnie ogromnie na taki węgiel (jest on w Czechach, Styryi i Karyntyi), ogromnie ostrzy zęby, a i w Styryi i Karyntyi nie jest tak zły, by go bezpośrednio w lokomotywach i fabrykach nie można używać. Co do węgla brunatnego wschodnio - galic. mogę zapewnić, że nowa ustawa górn. na eksploatacyę tego węgla absolutnie nic nie wpłynie, bo nigdy

w świecie rząd jako taki eksploatacyi tej nie podejmie, tylko pod tanimi warunkami zgodzi się z jakimkolwiek przedsiębiorcą. Nic nie mam przeciwko temu, aby Galicya uzyskała pod tym względem dla siebie ustępstwo osobne i aby z noweli galicyjski węgiel brunatny wyłączono. Ale nie zdaje mnie się, by to odniosło jaki efektywny rezultat, jak przy węglu kamiennym.

P. **Benis**: Chciałem w dyskusyi szczegółowej zabrać głos i przedstawić szereg poprawek, jakie byłyby mojem osobistem zdaniem potrzebne w projekcie rządowym, ze względu na interes kraju, kopalń i szurfiarzy, o ileby §. 5. w tej formie musiał być utrzymany, jak obecnie jest proponowany. Uwagi te odnoszą się od polepszenia pozycyi krajowych kopalń i szurfiarzy.

Zaczynam od szurfiarzy. Tu trzeba rozróżnić 2 typy: szurfiarzy prawdziwych, którzy mają wyłączności i w nich wiercą i czysto spekulacyjnych albo bardzo biednych, którzy wyłączności zgłosili, ale w nich zupełnie wiercić nie chcą albo nie mogą.

Termin 10-letni wystarcza od biedy dla szurfiarzy poważnych — kopalnie żądały wprawdzie przy ankiecie 15 lat: byłoby przyjemniej mieć lat 15, ale wkońcu w 10 latach szurfiarze zamożni, a do tych należą u nas kopalnie i Schlutzius, teren swój mniej więcej odwiercą, tak, że termin 10-letni nie zrobi dużo złego. Główny cel naszych popleczników projektu ustawy, aby trafić Schlutziusa i odebrać mu wyłączności, nie będzie dokonany. Natomiast ten termin 10-letni, który jest wynikiem paktu pomiędzy grupą morawsko-ostrawską, czeską i rządem, ten termin 10-letni trafi bardzo ciężko naszych szurfiarzy, którzy w przeciągu 10 lat nie będą w stanie terenów odwiercić i stracą swoje wyłączności na rzecz rządu. Mówię zawsze o rządzie. Gdyby się §. 5. nie dał zmienić, w takim razie należałoby stworzyć wentyl bezpieczeństwa, aby kraj mimo tej ustawy do posiadania tych wyłączności mógł dojść.

Celem ustawy jest, aby nie dopuścić do tak zw. unproductive Feldessperre, t. j. do stanu, w którym ktoś ma prawa wyłącznościowe, ale ani w nich nie pracuje, ani nie dopuszcza innego do pracy. Jeżeli szurfy są w posiadaniu kraju, to oczywiście nie można przypuścić, by kraj wykonywał tak przeciwną interesowi społecznemu czynność jak unproductive Feldessperre. Należałoby tedy w §. 23 umieścić postanowienie przejściowe: Termin powyższy t. j. termin 10-letni wzgl. 15-letni nie tyczy owych wyłączności, które są pośrednio albo bezpośrednio w posiadaniu kraju albo gmin, liczących ponad 100.000 mieszkańców.

To znaczy, że po bezskutecznym upływie terminu lat 10-ciu, albo nawet i przedtem, jeżeli szurfiarzowi zagrozi utrata wyłączności, będzie się mógł udać do kraju, który mu zapłaci cośnie wiele — szurfy te nabędzie, atoli już bez obowiązku natychmiastowego wiercenia. W ten sposób kraj może dojść do posiadania wszystkich naszych wyłączności, ale furtką uboczną, nie główną bramą, a wiadomo, że furtka taka czasem prędzej prowadzi do celu. Zdaje się, że tu należy powiedzieć wyraźnie: kraj i miasta ponad 100.000 mieszkańców, bo tylko one dają gwarancyę, że opinia publiczna będzie dość silną, że do żadnych szacherek nie dopuści. Reprezentacye powiatowe także bym wykreślił, gdy przeciwnie główne miasta, Kraków i Lwów oraz Wydział kraj. to są czynniki publiczne, na których uczciwości, dobrej wierze i zrozumieniu sprawy można polegać.

Następnie aby rząd uspokoić, a zarazem w interesie tych miast i kraju byłbym tego zdania, że to zwolnienie kraju i miast od obowiązku wiercenia wtenczas tylko przysługuje, jeżeli kraj albo to wielkie miasto ma pewien procentowo określony minimalny wpływ na zarząd tej spółki, powiedzmy 30%, a to celem uniknięcia, aby jakieś miasto, ujęte nadzieją zarobienia nieco pieniędzy, wzięło kogoś pozornie tylko pod swe opiekuńcze skrzydło. Jeżeli spółka z miastem ma korzystać z dobrodziejstw dla kraju i miast wielkich zastrzeżonych, to udział miasta musi też być poważny, a nie tylko pro forma.

Dalszym warunkiem jest, aby udział kraju i miasta mógł być albo bezpośredni, albo pośredni np. przez posiadanie akcyi udziałów i t. p. Biorę za przykład sprawę Hibernii w Niemczech, Tow. kanału Suezkiego w Anglii i t. p.

I u nas zdarzyć się może, że to tow. galic. wiertnicze w przeciągu 10 lat nie będzie mogło swojego terenu wywiercić. Ponieważ jednak kraj pośrednio jest interesowany w tem towarzystwie jako udziałowiec, ponieważ fundusz krajowy posiada 40% udziałów

to wyłączności gal. Tow. wiertn. powinnne być wyłączone od przymusu lat 10. Reasumując otrzymamy wniosek, który opiewa: „Od powyższego, w §. 23. oznaczonego terminu są wyjęte wyłączności, które znajdują się w pośredniem albo bezpośredniem posiadaniu kraju lub gmin, liczących ponad 100.000 mieszkańców, o ile udział kraju albo miasta wynosi ponad 30%“.

Taki byłby mój wniosek dodatkowy do §. 23. Chroni on interesów szurfiarzy polskich i chroni interes kraju. O ileby się np. zdarzyło, że wielki obcy szurfiarz w przeciągu tych 10 lat nie odwierci swego terenu, to i on będzie wołał, dopuścić do terenu kraj z udziałem, niż dać teren rządowi za darmo. W ten sposób moglibyśmy praktycznie zapobiedz przepadkowi jakichkolwiek wyłączności w Galicyi na rzecz rządu.

Teraz przychodzi jeszcze moment drugi: Jakich należy żądać zmian w ustawie, aby ochronić nasze kopalnie od szkody? Tu trzeba się liczyć z tem, że nasze kopalnie są w ogólności bardzo młode, to znaczy, że jeszcze mają stosunkowo mało miar górniczych, a wiele wyłączności. Wyłączności stanowią dla nich naturalny rezerwoar przyszłego rozwoju. W przeciągu 10 lat jest rzeczą niemożliwą, by naturalną drogą podziemną całe pole otworzyć. Cóż więc będzie? Kopalnie będą zmuszone wbrew wszelkim zasadom ekonomii i rozsądku wiercić w miejscach tych, do których za lat np. 15 chodnikami i tak muszą dojść. Ten wydatek jest zupełnie nieproduktywny i ma jedynie tylko formalny cel otrzymania nadania pola. Wskutek tego dla każdej kopalni powinien być ustanowiony stosownie do jej wielkości, oraz nadziemnych i podziemnych urządzeń, pewien teren ochronny, którego nie potrzeba odwiercać i który jest zastrzeżony otwieraniu drogą podziemną. Jak wielkim ten teren ma być, tego się powiedzieć nie da. Granicą jest, wiele kopalnia ma swoich własnych wyłączności. A mnie się zdaje, że można to powierzyć tylko swobodnemu ocenianiu władz górniczych, które w każdym poszczególnym wypadku ze względu na układ warstw, na wielkość nadziemnych i podziemnych urządzeń mogą ocenić, jak wielki teren może być przy racyonalnej odbudowie eksploatowany. Mnie się zdaje atoli, że tu możnaby postawić pewną maksymalną granicę, a jako taką wyobrażam sobie 20 pól nowych (w rozmiarach projektu,) jako maximum. Każda kopalnia miałaby obowiązek przedłożyć umotywowany wniosek, jak wielkiego pola rezerwowego na podstawie swych urządzeń żąda. Ten wniosek byłby potem przez władze górnicze zbadany i potem by władza górnicza powiedziała: kopalnia jest urządzoną tak, że prawdopodobnie może istnieć lat 50 z temi urządzeniami. W tych 50 latach mogłaby podziemnie odbudować taką przestrzeń, powiedzmy 10 pól. Tych 10 pól dajemy wam jako rezerwat. Tu musi się indywidualizować. I tu kopalnie, nauczone doświadczeniem, mogą mieć zupełne zaufanie do naszych władz górn. Wniosek mój opiewa tedy: „Dla każdej kopalni będącej w ruchu należy z wyłączności, które posiada, i które z miarami górniczemi tej kopalni stanowią fizycznie ciągły kompleks, wyłączyć pole rezerwowe takie, które odpowiada istniejącym podziemnym i nadziemnym urządzeniom, sposobowi prowadzenia gospodarstwa górniczego, jakości i grubości pokładów“ (rzeczą jest bowiem jasną, że przy pokładach cienkich pole będzie większe jak przy grubych). „Maximum tego pola ochronnego oznacza się na 20 nowych pól“ (4.000 hekt.). W granicach tego maximum będzie rzeczą władz górn. oznaczyć na umotywowany wniosek kopalni, jak wielkie pole rezerwowe tej kopalni należy przydzielić. Orzeczenie takie powinno być w przeciągu roku po wniesieniu odnośnego podania przez kopalnię wydane. O ile władza górn. w przeciągu roku takiego orzeczenia nie wyda, w takim razie ma kopalnia prawo do maksymalnego pola rezerwowego.

Zdaje mnie się, że gdyby ta ustawa z tymi wnioskami była przeprowadzoną, nie byłaby wprawdzie dla kopalń i dla szurfiarzy przyjemną, ale w każdym razie bylibyśmy od najgorszych jej skutków ochronieni.

R. **Syroczyński:** Jestem w tem miłem położeniu, że mogę podnieść, iż wnioski dr. Benisa absolutnie się kryją z wnioskami lwowskimi. Ale we Lwowie uchwalono jeszcze trzeci wniosek. Co do tych dwóch, które są zgodne, (odczytuje) Panowie widzą, że jest tylko różnica w stylizacyi. Wprawdzie nie powiedzieliśmy, ile lat dalszego okresu przejściowego, bośmy chcieli się porozumieć w Krakowie, ale chcieliśmy, aby był możliwie długi. Co do 2 punktu, o ile dotyczy dzisiaj istniejących kopalń i myśmy byli w tem położeniu, że nie

mogliśmy określić, jak duże ma być to pole, które mamy zarezerwować, jednak wyraźnie powiedzieliśmy, że powinno być przy ustanawianiu okresu uwzględnione prawo posiadania istniejących kopalń, względnie, że te prawa istniejących kopalń powinny być uwzględnione przez danie jakiegoś pola ochronnego. Mnie się zdaje, że można kwestyonować, o ile mają władze górnicze to określać, ale ponieważ pod władzą rozumiemy urzęda okręgowe górnicze, to przynajmniej tu w tem położeniu nie mamy nic przeciwko temu, by tak uchwalić.

Zachodzi jednak i różnica. My mamy szurfiarzy, którzy nic nie robią, tylko spekulują, t. j. mamy tu na myśli tych, których wyłączności zgłoszone były tylko fikcyą, a sprawozdania półroczne o robotach kłamstwem, którzy nic nie robili, a mają pewne zamiary spekulacyjne. Otóż dla tych wszystkich szurfiarzy, którzy się nie mogą wykazać do 20. stycznia 1909 robotami sądziliśmy, że okres przejściowy powinien być możliwie krótki i tu się różnimy w zdaniu, bo nie widzę powodu przyznawania im prawa do 10-lecia. Jest to grupa, która bez pracy, podstępem i tylko w zamiarze spekulacyi zajęła pewien teren i dziś z mocy ustawy ma dostać uprawnienie na 10 lat, aby na tej podstawie uzyskać daleko większe prawo. Oni mieliby wszyscy korzystać ogromnie z dzisiejszej ustawy w tym kierunku, że oni bez kupna mogą uzyskać 200 hkt. zamiast owych 36, które mają.

Niech się możliwie spieszą z wyskaniem swych dzisiejszych uprawnień, a nie ma podstawy do ich faworyzowania. Zarzucano nam, że taka surowość wobec dzisiejszych szurfiarzy nie jest etyczną. Przedewszyskiem nieetycznem jest ich postępowanie i powinno być jak najprędzej przerwane, niedozwolone. Z p. Benisem różnimy się w tem, że 10-letni okres dla wszyskich szurfiarzy nam się wydaje stanowczo nieusprawiedliwiony i za długi.

Jeżeli oni nie robili i w myśl wymogów nie będą do roku robili, to im prawo uzyskane należy odebrać.

Dr. **Benis:** Na to bym się w zupełności pisał, aby w ustawie było powiedziane, żeby obecne przepisy komasacyjne były trochę zaostrzone, t. j. aby każdy posiadacz wyłączności zobowiązany był w przeciągu roku lub $1^1/_2$ teren swój skomasować i żeby otrzymał Schurfleistung z tą atoli różnicą, że komasacya powinna być objektywną a nie subjektywną, dotyczącą każdorazowego posiadacza. I jeżeli na tym terenie nie będzie odwierconych tych 600 czy 800 metrów, jakie urząd górniczy przepisze, w takim razie te szurfy nie mają być przedłużane. Ale to wymagałoby zmiany komasacyi subjektywnej, którą jest ogromnie łatwo ominąć na komasacyę objektywną, polegającą w tem, że kto raz pewien teren skomasuje, tworzy z niego nierozerwalną bez pozwolenia władzy górn. grupę i z objektywnym obowiązkiem cyfrowo oznaczonych świadczeń wiertniczych.

Nie wiem, czy się dość jasno tłómaczę.

Projekt mój zupełnie z tem się godzi, co p. rektor mówił. Szurfiarzy, którzy nie robili dotąd, ale którzy mają naprawdę seryo ochotę robić, tych się chroni. Ale kto w przeciągu $1—1^1/_2$ roku nie jest w stanie do roboty się zabrać, to ten staje przed alternatywą, albo tracić na rzecz rządu bezpłatnie, albo też swój teren ofiarować krajowi za udziałem.

P. **Olszewski:** Ja nadzwyczaj zachwycony jestem projektem dr. Benisa i dlatego, że on jest realny i prawie chwyta całą rzecz w sedno, mianowicie ułatwia biednym właścicielom wyłączności i zmusza bogatych przyłączyć się do kraju, któremu by paragraf przejściowy miał nadać pewne koncesye.

Przew. **Jahl:** Postawiono 3 wnioski: 1-wszy można uważać za communis opinię, a także co do 2-go jest wspólna opinia.

3-ci Szurfiarz traci prawo, jeżeli w ciągu roku nie wykona obowiązku wiercenia.

P. **Olszewski:** Ja się sprzeciwiam temu.

Dr. **Benis:** Nad stylizacyą tego wniosku trzeba się jeszcze zastanowić. Trzebaby właściwie powiedzieć, wszyscy szurfiarze zobowiązani są w przeciągu pewnego czasu (2—3 lat) swoje wyłączności skomasować, w pewne grupy. Na każdej grupie powinna być ustanowiona przez władze górnicze Schurfleistung. Jeżeli szurfiarz to minimum roczne wykona, ma 10 lat czasu do odwiercenia terenu i zyskania nadań. Jeżeli nie wykona tego minimum, w ta-

kim razie nie przedłuży mu się ogólnego pozwolenia. Jeżeli tedy szurfiarz nie wykona minimum poszukiwań, to ma przed sobą 2 drogi, albo straci swe prawa na rzecz rządu odrazu, albo też przed upływem tego czasu uda się do kraju i powie: Ja mam tyle a tyle wyłączności, termin mój upływa, weźcie mnie do spółki, albo zwróćcie łożone koszta i dajcie mi coś zarobić, a ja oddaję wam całe swe prawa wyłącznościowe. Kraj zaś nie podlegając terminowi 10 lat, miałby czas spokojnie prowadzić poszukiwania.

P. **Jastrzębski:** Przymus do komasacyi jest zbyteczny, bo właśnie nieistnienie przymusu przynagla szurfiarzy jeszcze bardziej do roboty, bo ustawa powiada, że każdy szurfiarz jest obowiązany w każdej pojedynczej wyłączności podjąć roboty poszukiwawcze, podczas gdy skomasowany szurfiarz tylko w jednym punkcie, który ma znaczenie dla całości. Otóż jeżeli on nie jest skomasowany, to na nim cięży daleko większy ciężar, jak wtedy, kiedy jest skomasowany. Więc jabym nie nakładał przymusu komasacyi.

Dr. **Benis**: Zróbmy grupy komasacyjne w terenach zachodnich po 300 wyłączności. U nas gdzie wiercenie jest ogromnie ryzykowne i gdzie można tylko sukcesywnie wiercić, jest dość, jeżeli się na 300 wyłączności da w przeciągu 1 roku 1 wiercenie. W drugim roku można temu samemu panu przypisać już 2 wiercenia. A chciałbym jeszcze tylko dodać, że ta miara 300 wyłączności jest obecnie już przez praktykę w krakowskiem przyjęta, ponieważ u nas, o ile się komasuje, to władze górnicze mniej więcej tyle przepisują. Na terenie wschodnim są stosunki całkiem inne. Tam jest terra incognita. Tam bez względu na obszar, nie można od nikogo żądać, aby z początku, zanim węgiel odkryje, wiercił więcej jak jednym rygiem stale.

P. **Jastrzębski:** Mamy 3 grupy: małych, wielkich i średnich szurfiarzy i stosownie do tego rozkłada się wymiar pracy poszukiwawczej.

Nawiązując do uwagi p. Benisa, że w sprawie tworzenia pól rezerwowych dla kopalń przez samą władzę górniczą wzgl. przez urząd górniczy, to jakkolwiek jestem w zasadzie za rozszerzeniem kompetencyi I. instancyi, jednakże radziłbym pewne ograniczenie, przynajmniej przy ocenie tak wielkich obszarów, dochodzących do 4000 hekt., któreby się powierzało ocenie pojedynczych I. instancyi, jakkolwiek jeszcze są rekursy dopuszczalne.

Dlatego należałoby dodać „przy współudziale znawców, które to orzeczenie miałoby służyć za podstawę do oceny urzędu górniczego, a mianowicie dwóch znawców, z których jeden byłby mianowany przez stronę interesowaną“. Byłaby tu pewna równowaga przeciw dowolności w ocenie ze strony więcej albo mniej życzliwego urzędnika.

P. **Rieger:** Mamy 2 gatunki szurfiarzy: rzeczywistych i spekulantów. Zachodzi pytanie, jakiego trzeba się trzymać kryteryum, przy ocenie, który z nich jest spekulantem, którego trzeba zdusić, a którego należy chronić.

Pzzew. **Jahl**: Możeby nie komplikować tej kwestyi komasacyą?

Dr. **Benis:** To jest tak łatwo potem ominąć! Szurfiarz tylko szurfy swoje przepisze na kogo innego, co nie kosztuje obecnie nic, tylko stempel za 50 ct. i znowu poczyna pod obcą formą starą grę. Panowie wiedzą dobrze o kim myślę.

Pos. **Zarański.** Rozpoczęła się dyskusya nad kwestyą interesującą. Ustawa górnicza została uchwaloną w r. 1854 wśród stosunków zgoła innych, gdzie kopalnictwo austr. a w szczególności węgla ani w porównanie nie mogło iść ze stanem dzisiejszym. Kiedy w r. 1854. ustanowiono koła wyłącznościowe, to wogóle nie przypuszczano zupełnie, że „das Freischurfwesen“ weźmie taki obrót jak dziś. I już w niedalekim czasie po wyjściu ustawy wyszło rozporządzenie rządu o możliwości komasacyi, bo przekonano się, że przecież byłoby istnym nonsensem, gdyby ustawowo każdy przedsiębiorca górniczy w każdej z osobna wyłączności mógł i był obowiązany przeprowadzać roboty poszukiwawcze. Wydanem zatem zostało rozporządzenie i to jeszcze przed konstytucyą, a więc mające i dziś moc ustawową, w myśl którego każdemu przedsiębiorcy górniczemu, posiadającemu pewne wyłączności, które bezpośrednio z sobą się łączą, była daną możność nie prowadzenia robót poszukiwawczych w każdej z osobna, lecz skomasowania terenu w jedną całość i prowadzenia robót przygotowawczych zapomocą jednego włomu. Taka wyrobiła się praktyka nie tylko

na podstawie ustawy z r. 1854., ale i powołanego rozporządzenia. Z praktyką tą absolutnie nie można zerwać. Ponadto zwracam jeszcze uwagę, że niesłusznem jest twierdzenie, jakoby wyłączności górnicze w przyszłości zupełnie istnieć nie miały, bo projekt ustawy odnosi się tylko do kopalnictwa węglowego, a nie do rud i innych minerałów. Wskutek tego te postanowienia ustawy, które dziś zmienia się na rzecz węgla, będą miały zastosowanie w przyszłości do kopalnictwa rud. Ja podzielam zapatrywanie, że przepisy o obowiązku utrzymania ruchu czy to w poszczególnych wyłącznościach, czy też i komasowanych terenach, istotnie dziś nie odpowiadają potrzebom i że należy je zaostrzyć, a raczej zmodernizować, bo i to przedkonstytucyjne rozporządzenie nie odpowiada także obecnym stosunkom. Ale jeżeli tu zwrócili Panowie uwagę na potrzebę zaostrzenia tych przepisów, to ja z mojej praktyki mogę Panów zapewnić, że są tysiączne możliwości obejścia ustawy. Przecież taki n. p. przedsiębiorca, który obawia się, że jego ogólne pozwolenie do poszukiwań górniczych przez władze górn. w przyszłości nie zostanie mu przedłużone, może z łatwością przed upływem tego terminu te wyłączności bez żadnych kosztów na takiego posiadacza ogólnego pozwolenia przenieść, którego pozwolenie właśnie zostało przedłużone. A nadto zauważyć trzeba, że przecież odebrać wyłączności, to nie jest tak prosta sprawa. Przepisany jest w ustawie sposób odebrania wyłączności: naprzód grzywny 1., 2. stopnia i dopiero potem może nastąpić odebranie. Zanim orzeczenie o grzywnie drugiego stopnia może być wydane, musi orzeczenie o grzywnie 1-go stopnia stać się prawomocnem a to może nastąpić wtedy dopiero, póki rekurs nie zostanie rozstrzygnięty, co się tak szybko nie stanie. A zresztą i odebranie wyłączności górniczej w drodze kary także podlega instancyi i nie wiadomo, czy najwyższa władza administracyjna, która ma orzec, zatwierdzi je, a w ten sposób może być wyzyskany cały okres przejściowy. Wolałbym, gdyby projektu ustawy nie wniesiono w sposób tak dorywczy, lecz żeby całe nasze ustawodawstwo górnicze z r. 1854, które już nie odpowiada naszym potrzebom i stosunkom kopalnictwa, poddano gruntownej reformie w całości (Brawa).

Przew. dr. **Jahl.** Tak, ale ta lex ferenda jest rzeczą dalekiej przyszłości a my mówimy o projekcie lub żądaniach, które teraz mamy wnieść. Zmieńmy więc rzecz i w tym kierunku.

Radca **Bartonec.** P. Zarański uprzedził mnie. Dodam więc tylko, że w Galicyi jest ta komplikacya, iż prócz węgla mamy i rudę. Co z nią będzie?

Przew. dr. **Jahl.** Projekt zmienia przepisy ustawy tylko o ile dotyczą węgla, dla innych minerałów zostają dawne przepisy.

Dr. **Benis.** Ale wyłączność jest wspólna.

Dr. **Olszewski.** Zdaje mi się, że pójdziemy za głosem p. Jastrzębskiego, który ma doświadczenie, i powiemy, że komasacya leży w interesie każdej poszczególnej jednostki. Według dzisiejszej ustawy górniczej można jedną partyą ludzi w 70 wyłącznościach pracować a władza górnicza nie może odebrać wyłączności, ponieważ na wyłączności górniczej nie stoi napisane, czy to jest wyłączność galmanu czy węgla, kwestya ustawy zaś wchodzi dopiero wtedy w grę, gdy się znajdzie węgiel, wtedy zaś znajdą szurfiarze tysiące wybiegów. Komasacya została wprowadzona na to, żeby te niepotrzebne i głowę tumaniące roboty usunąć na pozór i zmusić prawie przedsiębiorców do intenzywniejszych robót. Radziłbym tedy zostać przy dwóch pierwszych wnioskach dra Benisa, które są znakomite i mają szanse przyjęcia ich w parlamencie.

Przew. **Jahl.** Ale jeżeli pierwszy wniosek zostawimy w stylizacyi dra Benisa, że szurfiarz traci prawo?

Dr. **Benis.** Nie możemy mówić, że każdy szurfiarz traci prawo itd., bo każdyby je tracił, gdyż nikt nie pracuje we wszystkich wyłącznościach. To byłoby albo powtórzeniem tego, co jest w ustawie albo żądaniem rzeczy niewykonalnej.

Przew. dr. **Jahl.** Więc nie żądajmy zmiany w tym kierunku.

Radca **Jastrzębski.** Zmiana jest dlatego potrzebna, że projekt ustawy nadaje na 10 lat prawo wykonywania szurfu a dr. Benis chce, żeby to prawo w przeciągu jednego roku przepadło.

Dr. **Benis.** Tak, jeżeliby to miało być objektem komasacyi, jeżeliby zaś to miały być pojedyncze wyłączności, to nie widzę racyi.

Przew. dr. **Jahl.** Tylko musi być wyjątek dla kraju.

Dr. **Benis.** Nie można indywidualizować.

Przew. dr. **Jahl.** To stan pozostanie ten sam. W 10-tym roku zaczną coś dłubać.

Dyr. **Rieger.** Nie są to takie ważne objekta.

Przew. dr. **Jahl.** Ale tu o Schlutziusa chodzi.

Dr. **Benis.** Jeżeli Schlutzius nie da sobie rady, to i my nic nie wskóramy.

Dr. **Olszewski.** Nie radziłbym w takim razie tej kwestyi wogóle tykać.

Radca **Jastrzębski.** Jabym do 3-go punktu podanego przez dra Benisa dodał inną rzecz. Ponieważ brzmienie przez niego zaproponowane w ustawie dziś już jest, i władze górnicze muszą się tego trzymać, należałoby rzecz tak sprecyzować, jak to nakazują praktyczne względy na dobro kraju.

Przew. dr. **Jahl.** Jeżeli idzie tu o stan przyszły to wedle projektu ustawy będzie miał przez 10 lat prawo.

Radca **Jastrzębski.** Możemy to prawo ograniczyć jeżeli powiemy: każdy szurfiarz obowiązany jest w przeciągu roku do takich robót poszukiwawczych, które mu władza górnicza wedle ustalonego stosunku przepisze. Jeżeli powie: ja idę na galman, nie chcę węgla — ...i nie idzie głębiej jak do tryasowej formacyi, to trzeba uwzględnić taką obronę szurfiarzy, ale jeżeli będzie wiedział, że mając 20 sztuk wyłączności, musi według przepisu pewne minimum pracy poszukiwawczej wykonać, bo inaczej straci prawo — to sprawa inaczej się przedstawi.

Dr. **Benis.** I na to się można zgodzić.

Radca **Jastrzębski.** Chodzi zatem o obciążenie szurfiarza pewną minimalną czynnością stosownie do obszaru posiadanych przezeń wyłączności. Ten ciężar ma ciążyć na objekcie nie na osobie.

Przew. dr. **Jahl.** Pozwolę sobie zwrócić uwagę na tekst proponowanej zmiany w §. 5 ustęp 1. (czyta §. 5 przedłożenia rządowego). Czyli, że jeżeli szurfiarz straci szurf na węgiel, to nie musi tracić na galman, jeżeli równocześnie uzyskał prawo na galman.

Dr. **Olszewski.** Minister skarbu powie: Nie odbierajmy mu wyłączności, bo to przynosi rocznie 34.000 K.

Prof. **Szajnocha.** W sprawie §. 31 proszę o głos.

Przew. dr. **Jahl.** Sądzę, że propozycya dra Benisa w pierwotnej stylizacyi postawiona byłaby przecież dla naszego interesu krajowego korzystną.

Głos ma prof. Szajnocha.

Prof. **Szajnocha:** Dyskusya daleko już postąpiła. Pragnę podkreślić jeden paragraf, który zdaje mi się, jest nie do przyjęcia, mianowicie 31, ustęp drugi. Brzmi on tak: *(czyta).*

Die Aufsuchung und Gewinnung von Kohlen durch den Staat oder die von ihm hiezu ermächtigten Personen (§. 5. Absatz 2) ist auch im Umkreise fremder Freischürfe zulässig.

To znaczyć może, że jeżeli tutaj w krakowskiem znajdują się jakieś wyłączności w posiadaniu właścicieli, którzy pragną wydobywać galman, t. j. rudę cynkową n. p., to może przyjść państwo i może w obrębie „fremder Freischürfe“ samo zacząć węgiel wydobywać. Jesteśmy wprawdzie ankietą węglową, ale musimy przecież stanąć w obronie realnych szurfiarzy galmanu. To jest przecież daleko idąca konfiskata, gdyż ten realny szurfiarz może mieć zamiar najprzód wydobywać galman, a potem dopiero węgiel. Mamy wprawdzie pewną analogię do tego w krajowej ustawie naftowej, która pozwala poszukiwać zastrzeżonych minerałów w obrębie pól naftowych, lecz tamte wypadki są niesłychanie rzadkie, tutaj zaś odnośnie do zagłębia krakowskiego mogą być podobne wypadki nawet bardzo częste. Jest to konfiskata tej własności, która na razie nie jest wydobywana ze względów technicznych czy ekonomicznych, i taka konfiskata nie leży w interesie naszego górnictwa. Nie stawiam wniosku lecz podkreślam, że taki paragraf wychodzić może na szkodę naszego górnictwa.

Radca **Bartonec**: Tak, bo przed węglem mamy przeważnie rudę galmanu.

Przew. dr. **Jahl**: Zwracam uwagę, że ankieta dotyczy kwestyi węgla, a co do strony praktycznej sprawy poruszonej przez p. profesora to nadmienię, że w takim razie, gdyby nie było jakiejś tamy, wielu ludzi zgłaszałoby się o szur-

fy na galman czy na rudę i pod tym pozorem szliby na węgiel, a wtedyby się cała reforma udaremniła. Temi innemi kwestyami nie możemy się tu zajmować.

(Poseł **Zarański**: Wątpliwości prof. Szajnochy można przyjąć do wiadomości a rzeczą fachowych organizacyi będzie zastanowić się nad niemi).

Poseł **Jastrzębski.** Tymczasem zmieniłem trochę tekst mego wniosku pod względem merytorycznym w porozumieniu z d-rem Benisem. Opiewa on teraz tak:

Każdy szurfiarz obowiązany jest w przeciągu 3 lat (nie jednego!) od czasu zgłoszenia swojej wyłączności wykonać w tej swojej wyłączności ewentualnie we włomie głównym skomasowanych wyłączności prace poszukiwawcze w takim rozmiarze, jaki mu władza górnicza stosownie do obszaru, jaki wyłączność jego zajmuje, przepisze. W razie niewykonania tych przepisanych prac poszukiwawczych, prawo jego gaśnie.

Przew. dr. **Jahl:** To bądź co bądź zawsze należeć będzie do dyskrecyonalnej władzy urzędów.

Radca **Jastrzębski:** Ta przepisana czynność poszukiwawcza ciąży jednak na całym objekcie. Jeżeli było 100 wyłączności, to cięży na 100.

Nie dotyczy ten przepis tylko posiadłości krajowej, bośmy wyszli z założenia, że one są wyjątkiem.

Przew. dr. **Jahl:** Według dzisiejszych przepisów Schlutzius obowiązany jest wykazać 400 wierceń. Jeżeli się przyjmie tę stylizacyę, to on skomasuje swą posiadłość na dwa tereny. Ja się tej całej komasacyi obawiam.

Dr. **Benis**: Więc najlepiej nic powiedzmy nic i pozostanie status quo.

Przew. dr. **Jahl**: Kopalnie dziś istniejące nie byłyby tem dotknięte, bo mają sposób na te skomasowania.

Dr. Benis: Nie da się to zrobić bez zmiany przepisów o komasacyi. Kwestya jest zawikłana; trzebaby się z nią zwrócić do jakiego praktyka z Borysławia, tobyśmy się o niejednym wykręcie dowiedzieli.

Dr. **Olszewski:** Ja na „freischurfach“ zęby zjadłem i wiem, jak wiele jest dróg, aby ustawę ominąć. Jabym chciał, żeby szurfiarze przyszli do kraju, a w ten sposób nie przyjdą.

Przew. dr. **Jahl:** Niechby przynajmniej ludzie nasi zarobili, gdy Schlutzius zacznie robić.

Uważam, że wszyscy Panowie z wnioskiem p. Jastrzębskiego się godzą.

Pozostają teraz wnioski samoistne. Najprzód wniosek p. Schimitzka, który w zastępstwie nieobecnego wnioskodawcy uzasadniać ma dr. Benis.

Dr. **Benis**: Przez ironię losu muszę w zastępstwie nieobecnego chwilowo dyr. Schimitzka uzasadniać wniosek natury geologicznej. Przedsięwzięcie głębokich poszukiwań jest u nas publicznym obowiązkiem państwa i kraju. Zdaniem p. dyr. Schimitzka dla rozpoznania terenu wschodniego potrzebne są dwa głębokie wiercenia, które na wzór wierceń pruskich w Paruszowicach muszą być rozłożone na cały szereg lat i iść aż do 2500 m. Jest to obowiązkiem moralnym nietylko kraju lecz i rządu, który do zbadania geologicznego naszego kraju nie przyczynił się dotychczas żadnymi środkami pieniężnymi. Wskutek tego p. dyr. Schimitzek zaleca, żeby Wydział krajowy porozumiał się z rządem i zażądał funduszu na wykonanie dwóch takich głębokich wierceń w celach czysto naukowych. Praca poszukiwawcza odbyłaby się na terenach, pozostających pod zarządem gal. Towarzystwa wiertniczego, a więc pośrednio kraju, i p. Schimitzek wyobraża sobie tę pracę tak, że którykolwiek z otworów, który Towarzystwo odwierci dla siebie, będzie dla celów naukowych odpowiednio pogłębiony.

Prof. **Syroczyński**: Ankieta nie może prowadzić dyskusyi nad tym wnioskiem, lecz jest nas tu 4, którzy jutro mamy posiedzenie komisyi geologicznej. Może Panowie zechcecie odesłać ten wniosek do tej komisyi, a wygramy na czasie i pomówimy jeszcze o propozycyach dla Wydziału krajowego.

Prof. **Szajnocha:** W interesie geologii, a nawet praktycznego górnictwa, popieram ten wniosek, lecz miałby on większą powagę, gdyby był dziś uchwalony na ankiecie.

Prof. **Syroczyński:** Jutro byłby umotywowany.

Dyr. **Karłowski:** W takim razie możeby ankieta ten wniosek postawiła

i prosiła komisyę jutrzejszą o przedstawienie go Wydziałowi krajowemu.

Przew. dr. **Jahl:** Ale wtedy nie będzie on integralną częścią opinii ankiety.

Prof. **Niedźwiedzki:** Zdaje mi się, że uchwalenie wniosku ani teraz, ani na komisyi jest niemożliwe, bo jest to wniosek daleko idący i zasadniczy. Ja osobiście bardzo sympatycznie go witam, ale w kilku minutach nie da się go uchwalić. Zgadzam się zresztą na odesłanie go do komisyi geologicznej, ale nie z tem, żeby go już jutro uchwalać. Możeby on nadawał się na radę górniczą.

Prof. **Szajnocha:** Krajowa rada górnicza jest poważnem ciałem, zbiera się raz lub dwa razy na rok, ale ankieta węglowa zebrała się tylko raz. Jestto rzadki i doniosły wypadek. Ponieważ zaś sam wniosek wydaje mi się bardzo dobrym, ciekawym i pożytecznym, byłbym zdania, że przecież lepiejby było już dziś w jakiejś formie go uchwalić n. p. w tej: „Ankieta wyraża życzenie, żeby w nadających się punktach były wykonane dwa głębokie wiercenia w celach naukowych przy współudziale rządu".

Prof. **Niedźwiedzki:** Jeżeli nie będzie wymieniona ani kwota ani miejscowość ani teren, to się zgadzam.

Przew. dr. **Jahl:** P. Schimitzek żąda jednak, by te wiercenia odbywały się na wschód od południka tenczyńskiego.

Prof. **Niedźwiedzki:** To znowu co innego, to jest rzecz trudna, a kto wie, czy niema czegoś ważniejszego.

Przew. dr. **Jahl:** Zachodni teren jest już odwiercony przez przedsiębiorców prywatnych, więc wskazanem jest, żeby to się odbyło na wschodzie.

Prof. **Niedźwiedzki:** Nie wiadomo, czy jest wkazane tu, czy gdzie indziej. Żeby zaś umotywować wniosek przed rządem i fachowcami, trzeba być samemu przekonanym.

Dr. **Benis:** Proszę o przyjęcie wniosku w takiej formie, w jakiej go postawił p. Schimitzek. Wniosek ten opiewa: (czyta.)

Ankieta wyraża życzenie, aby Wydział krajowy porozumiał się z rządem i zażądał funduszów na poszukiwania geologiczno-naukowe ; potrzebne są dwa głębokie wiercenia na wschód od południka tenczyńskiego.

Przew. dr. **Jahl:** Wielkie są szanse, że rząd przychyli się do tego we własnym interesie.

Poddaję wniosek pod głosowanie. Jest przyjęty. Jest jeszcze wniosek p. Zarańskiego.

Poseł **Zarański:** Wiadomy jest wszystkim postulat kraju, co do założenia wyższych studyów górniczych w kraju. Nie mamy dziś ani akademii górczej, ani wydziału górniczego na politechnice lwowskiej.

Dlatego stawiam wniosek:

Ankieta wyraża nadzieję, że Wydział krajowy poczyni energiczne starania u rządu o utworzenie wyższego zakładu naukowego dla górnictwa w kraju lub przynajmniej o kreowanie wydziału górniczego na politechnice lwowskiej.

Przew. dr. **Jahl:** Kto się z tym wnioskiem zgadza? Jest przyjęty.

Ponieważ dalszych wniosków niema, uważać muszę naszą rozprawę za wyczerpaną, a wobec tego wypada mi teraz podziękować tylko Wielce Szanownym Panom za tak wyczerpującą i gorliwą ich pracę. Dostarczyli nam Panowie w swoich uwagach tyle informacyi i materyału, że jak sądzę nie tylko Wydział krajowy, ale i ci wszyscy, którzy górnictwem się interesują, będą z nich mogli przez szereg lat korzystać.

Żegnając panów muszę przecież podnieść jeszcze jeden moment, jako bardzo charakterystyczny, który wszyscy Panowie z pewnością także zauważyli — a mianowicie ten tak pochlebny dla nas objaw, że chociaż uchwała sejmowa podzieliła uczestników naszej ankiety na 3 kategorye, na reprezentantów trzech jakoby odmiennych grup interesów, to przecież okazało się, że gdy chodzi o ogólne dobro kraju, to niema między niemi różnic interesów i wszyscyśmy tu mieli w toku całej naszej rozprawy tylko dobro publiczne jedynie na oku. To rzeczywiście możeby się gdzieindziej nie zdarzyło. Fakt ten niepomiernie poziom naszej ankiety dzisiejszej podnosi i uchwałom naszym daje pewne wyższe znaczenie.

Poseł **Zarański:** Sądzę, że odpowiem uczuciom tak obecnych jak i nie-

obecnych członków ankiety, jeżeli ich imieniem wyrażę serdeczne podziękowanie Wydziałowi krajowemu i jego reprezentantowi za zwołanie tej ankiety, która jak sądzę, przyczyni się do podniesienia kopalnictwa w kraju naszym. W szczególności zaś dziękuję p. przewodniczącemu za kierowanie obradami.

St. radca **Bocheński**: W imieniu władzy górniczej chcę w kilku słowach wyrazić podziękowanie Wydziałowi krajowemu, że od dłuższego czasu tak dokładnie stara się zapoznać z naszymi stosunkami górniczymi i mam nadzieję, że od dzisiejszej ankiety sprawy górnicze pójdą w naszym kraju innym torem, że zacznie się inny okres dla naszego górnictwa i chociaż stoimy wobec świeżej zagadki: noweli do ustawy górniczej, co do której trudno przewidzieć, jak wpłynie na te stosunki, to jednak spodziewamy się, że skoro Wydział krajowy tę sprawę wziął w swoje ręce, weźmie ona pomyślny obrót. Jeszcze raz dziękujemy i prosimy Wydział krajowy o dalsze popieranie tych spraw. Szczęść Boże!

Przew. dr. **Jahl**: A ja nawzajem wyrażam równie gorące podziękowanie reprezentantom władz górniczych, którzy nie tylko tak żywy biorą udział w naszych obradach dotyczących górnictwa krajowego i to nie dziś dopiero, lecz wogóle już od lat kilku, ale nadto sami biorą inicyatywę i starają się z całą życzliwością i gorliwością iść krajowi na rękę, biorąc w swą opiekę nasze górnictwo, czego mieliśmy już tyle dowodów, zwłaszcza przy całej akcyi naftowej.

W końcu dziękuję także i JWp. prezydentowi miasta Krakowa za udzielenie nam sali na nasze obrady i zaszczycanie ich swoją obecnością. A teraz wszystkich Panów żegnam naszem staropolskiem górniczem „Szczęść Boże!“

Koniec posiedzenia o godzinie 8. wieczór.

SPIS MOWCÓW.

Cyfra rzymska oznacza posiedzenie, arabska stronicę stenogramu.

Bartonec: I. 7, 12; II. 22, 24; III. 37, 45; IV. 65, 66.

Benis: I. 3; II. 18, 19, 22, 25, 27, 29, 31; III. 32, 36, 38, 39, 40, 44, 45, 46, 47; IV. 52, 59, 60, 61, 63, 64, 65, 66, 67, 68.

Bocheński: I. 6, 14; II. 24; III. 35, 43; IV. 48, 59, 69.

Drobniak: I. 14, 15; II. 20, 21, 28; III. 40, 43; IV. 54.

Halban: II. 16, 21; III. 40, 41; IV. 49.

Jahl (przewodniczący): I. 2, 3, 4, 5, 11, 12; II. 16, 18, 19, 21, 24, 25, 28, 30, 31, 32; III. 32, 34, 35, 36, 40, 41, 43, 46, 47; IV. 48, 52, 57, 58, 59, 60, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69.

Jastrzębski: IV. 64, 65, 66, 67.

Karłowski: III. 47; IV. 67.

Kowarzyk: III. 44; IV. 57.

Leo: I. 3, 6; II. 26; III. 39.

Lewakowski: II. 27.

Niedźwiedzki: I. 4, 5, 6, 13; II. 16; III. 35, 36, 44. 47; IV. 68.

Olszewski: I. 9; II. 23, 29, 30, 32; III. 46, 47; IV. 59, 60, 63, 65, 66, 67.

Petelenz: IV. 58, 60.

Rieger: I. 11, 12; II. 24; III. 41, 45, 46; IV. 57, 59, 60, 64, 66.

Schimitzek: II. 17, 25, 26; III. 32, 47.

Syroczyński: I. 14; II. 29; III. 40; IV. 48, 52, 58, 59, 60, 62, 67.

Szajnocha: I. 8; II. 31; III. 36, 44; IV. 55, 66, 67, 68.

Zamoyski: I. 3; II. 31; III. 33, 35, 38, 45, 46, 47; IV. 54, 58.

Zarański: I. 3, 5, 12; II. 23, 24, 27, 31; III. 36, 42, 47; IV. 48, 50, 58, 64, 67, 68.

LW. 89.886/1910 We Lwowie, dnia 7. września 1910.

Aleg 732

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o krajowej średniej szkole rolniczej i folwarku w Czernichowie za rok szkolny 1909/10.

Wysoki Sejmie!

Podobnie jak lat poprzednich i w ubiegłym roku liczba zgłaszających się kandydatów do szkoły Czernichowskiej była znacznie większą, niż ilość miejsc wolnych, z pośród 113 zgłoszeń można było uwzględnić tylko 28, w tej zaś liczbie przyjęto 9 uczniów na podstawie egzaminu wstępnego.

Zachowanie się młodzieży w ciągu roku szkolnego było poprawniejsze, znać, że zdołano usunąć wiele powodów, które przyczyniały się w ostatnich czasach do pewnego rozluźnienia karności szkolnej i należytego toku nauki.

Pod względem naukowym szkoła czernichowska w ciągu całego roku wypełniała swoje zadanie normalnie. Wyniki z egzaminów okazały się zadawalniające, zwłaszcza, skoro zważymy, że w tej szkole zawsze mamy do czynienia z uczniami średnio uzdolnionymi a często i niedostatecznie przygotowanymi. Z 16 uczniów siadających po ukończeniu III. r. do egzaminu głównego, 5-ciu zdało ten egzamin z odznaczeniem, 11-tu zaś z postępem dobrym.

Napływ uczniów pochodzących z Galicyi jest zawsze dość słaby, jakkolwiek procentowo podniósł się w ostatnich latach. W ostatnim roku zapisało się do szkoły 23 uczniów, pochodzących z Galicyi, czyli 40% ogólnej frekwencyi. Z kraju zgłaszają się przeważnie jednostki niezamożne, dla których opłata kilkuset koron rocznie jest zaporą do wstąpienia do zakładu, dlatego chcąc podnieść napływ uczniów ze sfer rolniczych kraju naszego, należałoby podnieść liczbę wolnych miejsc funduszowych, gdyż dotychczasowe 4 miejsca na trzech latach są nie wystarczające. Dlatego w roku przyszłym przedłożymy Wys. Sejmowi wniosek powiększenia miejsc funduszowych w Czernichowie obok jednoczesnego wniosku podwyższenia dotychczasowych opłat za utrzymanie, które są stosunkowo za niskie przy obecnej drożyźnie, zwłaszcza artykułów spożywczych.

W roku szkolnym 1909/10 nadaliśmy dwa wolne miejsca funduszowe: Kazimierzowi Nadachowskiemu, uczniowi II. roku, synowi oficyalisty i Józefowi Sikorskiemu, uczniowi I. roku, synowi włościanina.

W składzie grona nauczycielskiego zaszły w ciągu roku szkolnego następujące zmiany. Jak już wspomnieliśmy w zeszłorocznem sprawozdaniu przez powołanie Dra Surzyckiego na profesora Studyum rolniczego w Krakowie, opróżniona została

katedra rolnictwa w krajowej szkole w Czernichowie. Na podstawie rozpisanego konkursu posadę tę nadaliśmy prowizorycznie p. Witołdowi Staniszkisowi, asystentowi rolnictwa przy Uniwersytecie Jagiellońskim. Zarazem wniósł do Wydziału krajowego prośbę D-r Leszek Dziama, nauczyciel języków i historyi, o przeniesienie go w stały stan spoczynku. Załatwiając tę prośbę przychylnie, zarządziliśmy na razie zastępstwo aż do chwili zamianowania nowego profesora w osobie D-ra Tadeusza Mendrysa, nauczyciela Seminaryum nauczycielskiego w Krakowie.

Wreszcie dotychczasowy zarządca folwarku i nauczyciel do nauk praktycznych p. Kuchée przeniesiony został do krajowej szkoły rolniczej w Bereznicy, na jego zaś miejsce przyjęliśmy do Czernichowa na razie prowizorycznie p. Kazimierza Bilińskiego, praktycznego agronoma.

Uchwałą Wys. Sejmu został w r. 1908 umormowany etat płac nauczycieli krajowej szkoły rolniczej w Czernichowie, zaś w r. 1909 podwyższone zostały pobory prefektów i pisarza. Jedynie płaca kasyera nie była objętą owemi podwyższeniami. Ze względów słuszności przedkładamy obecnie Wys. Sejmowi wniosek podwyższenia temu funkcyonaryuszowi płacy z 2400 na 2600 koron.

W preliminarzu szkoły na r. 1911 wstawiliśmy następujące nadzwyczajne kredyty. W rubryce V. wydatków szkolnych 1200 koron na dokupno koni administracyjnych i 5323 koron potrzebne na koszta adaptacyi budynków. Z kwoty tej przeznaczono 1795 kor., na urządzenie trzech sal, na miejsce dla przygotowania się do nauki, w korytarzu przed salami wykładowemi, 2227 kor. na ułożenie twardych podłóg w dwóch salach wykładowych i w pięciu pokojach profesorskich, wreszcie 1200 koron na wybudowanie rozmnażalni w ogrodzie szkolnym.

Wstawiliśmy wreszcie w rubryce IX. wydatków szkolnych nadzwyczajny kredyt 1000 koron na koszta urządzenia promu na linie pod Czernichowem.

Od dawna tak szkoła, jak i folwark czernichowski, domagają się tego ułatwienia komunikacyi. Ponieważ nie ma nadziei, ażeby w najbliższej przyszłości stanął projektowany most na Wiśle pod Czernichowem, przeto jest ze wszech miar wskazanem urządzić tymczasowo między Czernichowem, przeto jest ze wszech miar wskazanem urządzić tymczasowo między Czernichowem a Brzeźnicą stalsze połączenie za pomocą promu na linie. Koszta urządzenia takiej komunikacyi wynosić będą z górą 2000 koron, ponieważ jednak fundusz krajowy posiada linę stalową, zakupioną dla przewozu pod Haliczem, obecnie nie potrzebną, przeto ta lina może być zużytą dla urządzić się mającego przewozu pod Czernichowem, skutkiem czego ogólny koszt budowy wyniesie najwyżej 1000 koron.

FOLWARK.

Zamknięcia rachunkowe z ostatnich kilku lat świadczą, że dochód w kilku najważniejszych pozycyach gospodarstwa folwarcznego stale się podnosi, nie tylko dzięki wyższym cenom ale i z powodu większej produkcyi. Mianowicie występuje podniesienie się przychodów przy roli, lesie i wiklinach. Zamknięcie rachunkowe folwarku za r. 1909 okazało się znacznie korzystniejszem od budżetu, gdyż wykazało nadwyżkę dochodów w kwocie 3271 koron. Po uskutecznieniu nadzwyczajnych robót budowlanych, które wymagały wstawienia dwóch większych kredytów do preliminarza folwarku na r. 1911, jesteśmy upewnieni, że folwark czernichowski począwszy od r. 1912 przynosić będzie stale stosunkowo dość znaczne dochody, o ile klęski elementarne spodziewanych plonów w danym roku nie zniszczą.

Gospodarstwo folwarczne w Czernichowie, mając obszar pięćdziesięciu morgów gruntów pod uprawą, nie może wyprodukować potrzebnej ilości słomy i karmy dla utrzymania inwentarza. Dlatego od szeregu lat wstawiano na ten cel do budżetu odpowiednią kwotę, w ostatnich latach 1800 koron. Skutkiem znacznego podskoczenia cen targowych na słomę i karmę, w przecięciu o 40%, w ostatnich dwóch latach wyznaczony kredyt na dokupno tych artykułów okazał się nie wystarczającym i dlatego w zamknięciach rachunkowych występowały w tej pozycyi dość znaczne przekroczenia. Poleciliśmy zatem Dyrekcyi zrobić dokładną kalkulacyę na cały rok

zapotrzebowania karmy dla inwentarza żywego na folwarku czernichowskim i na tej podstawie obliczyć ściśle wysokość kredytu potrzebnego na dokupno słomy i karmy. Dyrekcya uskuteczniła te obliczenia, biorąc za podstawę obecny stan inwentarza żywego w Czernichowie, składającego się: z koni sztuk 8, krów 12, jałownika 3, buhaja 1 i świń 6 zztuk. Obliczenia te wykazały, że przy dzisiejszych cenach targowych na dokupno słomy i karmy trzeba wydać przynajmniej 3000 koron. Do preliminarza wstawiliśmy jednakże niższą kwotę, mianowicie 2500 koron, spodziewając się i cen niższych i większej własnej produkcyi.

W styczniu 1910 r. odnowiliśmy kontrakt wydzierżawienia krajowemu Związkowi przemysłowemu we Lwowie wyrębu wikliny w Czernichowie na lat trzy. Na podstawie tej umowy Związek przemysłowy zobowiązał się na razie płacić po 3 kor. za cetnar metr. łoziny, skoro jednak fundusz krajowy wybuduje własnym kosztem szopę i sadzawkę do moczenia, wówczas Związek oprócz czynszu 400 koron rocznie płacić będzie i za każdy cetnar produkcyi o 20 gr. więcej. Z tego powodu Wydział krajowy mając zapewniony większy dochód około 800 koron, postanowił przystąpić zaraz do budowy szopy i moczarni kosztem 5.800 koron, a potrzebną na ten cel kwotę wstawił do prelimarza folwarku na rok 1911.

Również wstawiliśmy dodatkowo kredyt 3972 kor. na rekonstrukcyę pieca wapiennego, gdyż okazało się, że kwota 4000 kor. preliminowana i uchwalona przez Wysoki Sejm na r. 1910 jest niewystarczającą, albowiem piec wymaga gruntownej reperacyi. Czynsz dzierżawny z pieca początkowo przynosić będzie tylko 1000 kor. Dyrekcya jednak zapewnia, że skoro będzie uregulowana komunikacya na Wiśle przez urządzenie promu na linie, wówczas czynsz dzierżawy z pieca będzie można podnieść w dwójnasób.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowej średniej szkole rolniczej i folwarku w Czernichowie.

2. Sejm ustanawia począwszy od 1. stycznia 1911 r. następujące pobory kasyera krajowej szkoły w Czernichowie: płacę o rocznych 2600 koron, wolne pomieszkanie oraz prawo do poboru pięciu dodatków pięcioletnich po 240 koron rocznie.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

Badeni w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Tadeusz Pilat w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Sprawozdanie

Dyrekcyi krajowej średniej szkoły rolniczej w Czernichowie za rok szkolny 1909/10.

Na rok szkolny 1909/10 zgłosiło się do 15 lipca 1909 kandydatów 113, z czego 38 po przeprowadzonej korespondencyi wniosło podania o przyjęcie (19) lub pozwolenie składania egzaminu wstępnego (19). Z liczby 19 mających składać egzamin, złożyło egzamin z dobrym postępem 10, nie złożyło 5 a 4 nie przyjechało na termin.

Ponieważ na rok szkolny 1909/10 zapisało się 18 uczniów na rok III., na rok II. uczniów 16, można więc było przyjąć na na rok I uczniów 28. Z tej liczby przyjęto 19 bez egzaminu a 9 na podstawie złożenia egzaminu wstępnego. Z 19 przyjętych bez egzaminu przyjechało w terminie 17 uczniów, z 10 kandydatów, którzy złożyli egzamin wstępny jednego nie można było przyjąć dla braku wszelkich środków utrzymania a jeden opuścił szkołę po kilku dniach.

Zmiany jakie zaszły w liczbie uczniów w ciągu roku szkolnego znajdują się w rozdziale: „Frekwencya uczniów".

W programie nauk nie zaszły żadne zmiany, natomiast skutkiem znacznych zmian w składzie grona nauczycielskiego rozkład przedmiotów ulegał w półroczu zimowem częstym i daleko idącym zmianom. Sprawy te szczegółowo objaśnia rozdział, dotyczący składu osobistego grona nauczycielskiego, tutaj zaznaczyć należy, że wobec nieobsadzenia w terminie posadyn auczyciela zajęć praktycznych i zarządcy folwarku nie tylko nauka zajęć praktycznych nie była udzielaną wcale na roku I. i II. przez 4 miesiące w roku, ale zarząd folwarku w tymże czasie oraz ćwiczenia praktyczne na roku III. cierpiały bardzo skutkiem tego, że nowo zamianowanemu profesorowi administracyi po za jego obowiązkami nauczycielskiemi powierzono zarząd folwarku i prowadzenie ćwiczeń praktycznych z uczniami rokuIII. Trudności stąd wynikające, same przez się, były tem większemi, że kierownictwo całego zakładu czernichowskiego skutkiem urlopowania chorego dyrektora szkoły J. F. Sikorskiego spoczywało od dnia 6. października do 26. października w rękach X. Władysława Jelonka a od 26. października do 1. lutego 1910 w rękach profesora Dra Leona Nowakowskiego, którzy, szczególniej po przeniesieniu p. Edwarda Kuschégo, byłego nauczyciela zajęć praktycznych, z dniem 1. grudnia 1909 na nauczyciela do niższej szkoły rolniczej w Bereźnicy, mimo najlepszych chęci, nie byli w możności udzielić potrzebnych wyjaśnień profesorowi administracyi, nieobeznanemu zupełnie ani z zakresem nauki w szkole ani z folwarkiem ani z miejscowymi warunkami gospodarstwa.

Nic dziwnego, że wśród takich okoliczności sprawy folwarku musiały niedomagać a nauka przedmiotów, wykładanych przez profesora administracyi albo nie mogła być wyczerpaną w całości, albo ograniczyć się musiała do wykładu bez należytego powtórzenia wyłożonego.

Pilność uczniów w ciągu całego pierwszego półrocza pozostawiała wiele do życzenia. Należy jednak zauważyć, że ten brak pilności w przykładaniu się do niektórych przedmiotów wywołany niejako być musiał skutkiem ciągłych zmian w gronie nauczycielskiem a nie mniej i tą okolicznością, że skutkiem stałego braku jednej siły nauczycielskiej (posada bowiem nauczyciela matematyki, fizyki i meteorologii po spensyonowaniu profesora Dra Ludwika Birkenmajera nie była na rok szkolny 1909/10 wcale obsadzoną), urlopowania chorego dyrektora J. F. Sikorskiego przez blizko 4 miesiące i nieobsadzenie posady po p. Kuschéem od 1. grudnia 1909 do 1. kwietnia 1910, niepodobieństwem było zająć wszystkie godziny nauki w tygodniu przez pozostałych a uszczuplonych o liczbę trzech, nauczycieli. Łatwo pojąć, że tego rodzaju niedostatek musi się odbić ujemnie na pilności uczniów, nie mających żadnego zajęcia w kilku godzinach tygodniowo.

W miarę zmieniania się tych warunków od początku półrocza drugiego wzrastała i pilność uczniów, a choć nie dało się wszystkiego naprawić, to przecież wynik egzaminów rocznych świadczy wymownie że niedostateczną pilność w pierwszym półroczu należy częściowo przypisać okolicznościom niezależnym najzupełniej od uczniów. (Patrz „Kronika Szkoły“ ustęp o egzaminach).

Zachowanie się uczniów również oscylowało w tym roku bardzo. Przyczyny tego zjawiska były omawiane w sprawozdaniach Dyrekcyi z roku 1907/8 i 1908/9, dosyć więc wskazać na nie. Natomiast dzięki większej niż dotąd, jednomyślności grona nauczycielskiego, ożywionego gorącą miłością dla młodzieży szkolnej, bałamuconej przez ostatnich lat kilka w sposób wprost niezrozumiały dla ludzi pracujących dla przyszłości, należy z wielką radością podnieść, że usiłowania naprawy złego osiągnęły duże, nadspodziewanie dodatnie, rezultaty i że końcowe miesiące roku szkolnego pod względem zachowania się nie pozostawiały niemal nic do życzenia.

Ponieważ sprawy wychowywania młodzieży szkolnej poczynają wracać do właściwego koryta, można spodziewać się z całą pewnością, że i w szkole czernichowskiej sprawy te pójdą nadal należytą drogą, bez jakichkolwiek wstrząśnień

Kuratorya szkoły.

1) Antoni hr. Wodzicki, c. k. tajny Radca poseł na Sejm krajowy, właściciel dóbr, członek kuratoryi szkoły ze strony c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego, prezes kuratoryi;

2) Dr. Adam Federowicz. c. k. Radca Dworu, delegat c. k. Namiestnika, właściciel dóbr, członek kuratoryi szkoły ze strony c. k. Rządu;

3) Dr. Wttołd Milieski, właściciel dóbr, członek komitetu c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego, wice-prezes Rady powiatowej krakowskiej, członek kuratoryi szkoły ze strony Wydziału krajowego; [1])

4) Dr. Emil Godlewski, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, były dyrektor Studyum rolniczego w Krakowie, członek kuratoryi szkoły ze strony Wydziału krajowego; [2])

5) Jan Feliks Sikorski, dyrektor szkoły, członek-referent (patrz grono nauczycielskie).

Jan Skalski, kasyer Rady powiatowej w Krakowie, sekretarz Kuratoryi szkoły.

---

[1]) ustąpił z kuratoryi szkoły z końcem pierwszego półrocza roku szkolnego 1909/10.

[2]) powołany do kuratoryi szkoły przez Wydział krajowy z dniem 27 lutego 1910.

Grono nauczycielskie.

Dyrektor.

1) Jan Feliks Sikorski, dyplomowany agronom, były asystent i docent krajowej Akademii rolniczej w Dublanach, członek-referent Kuratoryi szkoły członek Rady powiatowej krakowskiej, nauczyciel rolnictwa i chemii rolnej, przewodniczący kolegium nauczycielskiego, przełożony internatu i zakładów krajowych w Czernichowie, udzielał nauki w 3 godzinach tygodniowo w półroczu letniem.

Profesorowie.

2) Ks. Władysław Jelonek, kapelan i katecheta, kanonik exp., nauczyciel religii i języka polskiego, prefekt internatu szkolnego, zawiadowca kaplicy zakładowej i biblioteki szkolnej, udzielał nauki w 17 godzinach tygodoiowo w półroczu zimowem, a w 9 godzinach w letniem. W czasie od 6—26. października 1909 zastępował dyrektora szkoły, a z rozporządzenia Wydziału krajowego z 24. listopada 1909 do L. 131.248 udzielał zastępczo w czasie od 25. listopada 1909 do 14. lutego 1910 nauki języka polskiego i historyi w 6 godzinach tygodniowo.

3) Konrad Kuhl, inżynier architekt, były asystent c. k. szkoły politechnicznej we Lwowie i c. k. Szkoły realnej we Lwowie, nauczyciel rysunków, budownictwa wiejskiego, miernictwa, melioracyi i mechaniki rolniczej, zawiadowca muzeum mechaniki i budownictwa wiejskiego, udzielał nauki w 13 godzinach tygodniowo w półroczu zimowem, a w 14 godzinach, w letniem[1])

4) Leon Nowakowski, Dr. filozofii, były nauczyciel szkół średnich rządowych w Królestwie Polskiem, były kierownik szkoły technicznej w Lublinie, nauczyciel botaniki, zoologii, mineralogii i geologii, zawiadowca zbiorów przyrodniczych i ogrodu botanicznego szkolnego, udzielał nauki w 14 godzinach tygodniowo w półroczu zimowem i w 14 godzinach w letniem, w czasie od 26. października 1909 do 1. lutego 1910 zastępował dyrektora szkoły. [2])

5) Dr. Leszek Dziama, były suplent c k. gimnazyum Franciszka Józefa we Lwowie i św. Jacka w Krakowie, nauczyciel języka polskiego, niemieckiego, historyi i geografii, zawiadowca zbiorów geograficznych, udzielał nauki w 12 godzinach tygodniowo w półroczu zimowem, pismem Wydziału krajowego z 23. listopada 1909 do L. 130.931 otrzymał urlop a rozporządzeniem z dnia 30 listopada 1909 do L. 133.039 przeniesiony został w stały stan spoczynku.

6) Józef Zawadzki, dyplomowany agronom i inżynier-teehnolog, były chemik stacyi cukrowej w Kutnie, były inspektor rolnictwa przy Komitecie c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego, nauczyciel chemii i technologii rolniczej zawiadowca laboratoryum chemicznego i technologicznego, udzielał nauki chemii i technologii rolniczej w 11 godzinach tygodniowo w półroczu zimowem i w 15 godzinach w letniem. [3])

7) Zygmunt Moczarski, dyplomowany lekarz c. Uniwersytetu warszawskiego były asystent krajowej stacyi botaniczno-rolniczej we Lwowie, były asystent krajowej stacyi chemiczno-rolniczej w Dublanach, były asystent przy katedrze rolnictwa w krajowej Akademi rolniczej w Dublanach, były nauczyciel zawodowy przy niższej szkole rolniczej w Miłocinie, były inspektor hodowli przy warszawskim związku hodowlanym, nauczyciel anatomii i fizyologii zwierząt domowych, hodowli,

---

[1]) rozporzadzeniem Wydziału krajowego z dnia 15. września 1909 do L. 80 688 przydzieloną miał nankę geometryi na roku I. i II.

[2]) rozporządzeniem Wydziału krajowego z dnia 15. września 1909 do L. 80.688 przydzieloną miał naukę fizyki i meteorologii na roku I. i II. oraz prowadzenie stacyi meteorologicznej.

[3]) tem samem rozporządzeniem Wydziału krajowego przydzieloną miał naukę matematyki na roku I. i II.

mleczarstwa i rybactwa, zawiadowca zbiorów anatomicznych, hodowlanych, mleczarskich i rybackich, udzielał nauki w 16 godzinach w półroczu zimowem i w 10 godzinach w letniem.

8) Bolesław Rugiewicz, dyplomowany agronom, były sekretarz redakcyi Encyklopedyi rolniczej w Warszawie, były administrator dóbr, nauczyciel ekonomii, administracyi i organizacyi gospodarstw, rachunkowości i statystyki rolniczej, zawiadowca zbiorów administracyi, udzielał nauki w 11 godzinach w półroczu zimowem i w 12 godzinach w letniem. [1])

9) Witołd Staniszkis, kandydat nauk przyrodniczych c. Uniwersytetu w Warszawie, były agronom, były asystent przy katedrze chemii rolnej w Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, nauczyciel rolnictwa i ustaw agrarnych, zawiadowca muzeum i laboratoryum rolniczego oraz pólka demonstracyjnego, udzielał nauki w 15 godzinach w półroczu zimowem, a w 11 godzinach letniem.

10) Tadeusz Mendrys, Dr. fil., były nauczyciel Seminaryum nauczycielskiego męskiego w Krakowie, nauczyciel języka polskięgo, niemieckiego, historyi i geografii, zawiadowca zbiorów geograficznych, udzielał nauki w 12 godzinach w półroczu letniem.

Docenci.

11) Stanisław Remin, zarządca lasów hr. Tenczyńskiego, nauczyciel encyklopedyi leśnictwa, zawiadowca zbiorów dla nauki leśnictwa i administrator gospodarstwa lasowego w Czernichowie, udzielał nauki w 3 godzinach tygodniowo w półroczu letniem. Urlopowany pismem Wydziału krajowego z dnia 25 lutego 1910 do L. 21.944 od 15. lutego do 1. czerwca 1910.

12) Kazimierz Rutkowski, Dr. med., c. k. weterynarz powiatowy, nauczyciel weterynaryi, udzielał nauki w 2 godzinach tygodniowo przez obydwa półrocza.

13) Gustaw Malinowski, Dr. med., lekarz zakładowy, nauczyciel hygieny i nauki pomocy w nagłych wypadkach, udzielał nauki w 1 godzinie tygodniowo w półroczu letniem.

Nauczyciel instruktor do robót praktycznych.

14) Edward Kuschée, agronom, zarządca folwarku i nauczyciel-instruktor do zajęć praktycznych, udzielał nauki robót gospodarskich w 6 godzinach tygodniowo w półroczu zimowem. [2])

15) Kazimierz Biliński, agronom, zarządca folwarku i nauczyciel-instruktor do zajęć praktycznych, udzielał nauki robót gospodarskich w 6 godzinach tygodniowo w półroczu letniem. [3])

Prefekci internatu.

1) Mieczysław Różański, były nauczyciel szkół ludowych, były nauczyciel krajowej niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach, prefekt internatu, pomocnik administracyjny dyrektora.

---

[1]) rozporządzeniem Wydziału krajowego z dnia 15. grudnia 1909 do L. 135.758 przydzieloną miał administracyę folwarku i naukę praktyki na roku III. aż do 31. marca 1910.

[2]) rozporządzeniem Wydziału krajowego z dnia 30. listopada 1909 do L. 121.060 przeniesiony został w charakterze nauczyciela zawodowego do krajowej niższej szkoły rolniczej w Bereźnicy z dniem 1. grudnia 1909.

[3]) dekretem z dnia 12. lutego 1910 do L. 8.950 mianowany nauczycielem-instruktorem i zarządcą folwarku. Objął posadę 1. kwietnia 1910.

2) Bronisław Trepka, były suplent c. k. gimnazyum w Wadowicach, prefekt internatu. [1])

3) Józef Kowalski, prefekt internatu. [2])

Lekarz zakładowy.

Gustaw Malinowski, Dr. medycyny, zarządzający infirmeryą szkolną, docent hygieny.

Kancelarya dyrekcyi.

Dyrektor: Jan Feliks Sikorski, j. w.
Kasyer: Jan Terlikiewicz.
Pisarz: Regiusz Mierzwiński.

Ogrody zakładowe.

Ogrodnik: Jan Białobok, zarządzający ogrodem i parkiem zakładowym, ogrodami pomologicznym i warzywnym, wreszcie plantacyami łozy koszykarskiej.
Pomocnik ogrodnika: Anteni Sułek·

Wizytacye zakładu.

W okresie roku szkolnego 1909/10 odbyli wizytacye zakładu następujący przedstawiciele władz szkolnych:

19. i 20. października 1909, Dr. Tadeusz Pilat, Wice-marszałek krajowy, Szef Departamentu III., c. k. Radca dworu.

5. i 6. listopada 1909, Dr. Ignacy Szyszyłowicz, profesor Uniwersytetu we Lwowie, kierownik krajowej stacyi botaniczno-rolniczej we Lwowie.

15 kwietnia 1910, W. Struszkiewicz, c. k. Radca dworu przy c. k. Ministerstwie rolnictwa.

21. czerwca 1910, Dr. Emil Godlewski, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, kurator szkoły.

12. lipca 1910, Dr. Emil Godlewski, j. w i Dr. Edward Janczewski, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, c. k. Radca dworu jako delegat Kuratoryi szkoły.

12., 13. i 14. lipca 1910, Konstanty Jasiński, krajowy inspektor szkół rolniczych przy Wydziale krajowym.

Sprawy osobiste.

Dekretem z 17. sierpnia 1909 do L. 82.368 Wydział krajowy zamianował p. Bolesława Rugiewicza prowizorycznie nauczycielem administracyi i organizacyi gospodarstw przy tutejszej szkole.

Dekretem z 24 sierpnia 1909 do L. 93.542 Wydział krajowy zamianował p. Zygmunta Moczarskiego prowizorycznie nauczycielem anatomii i fizyologii zwierząt domowych i nauki hodowli.

---

[1]) za rozporządzeniem Wydziału krajowego z dnia 24. listopada 1909 do L. 131.248 objął zastępczo naukę języka niemieckiego od 25. listopada 1909 do 14. lutego 1910 w 4 godzinach tygodniowo.

[2]) za rozporządzeniem Wydziału krajowego z dnia 24. listopada 1909 do L. 131.248 objął zastępczo naukę geografii i języka niem. od 25 listopada 1909 do 14. lutego 1910 w 3 godzinach tygodniowo

Rozporządzeniem z dnia 15. września 1909 do L. 80.688 Wydział krajowy poleca Dyrekcyi szkoły przydzielenie nauki przedmiotów udzielanych poprzednio przez emerytowanego prof. Dra Ludwika Birkenmajera, nauczycielom Konradowi Kuhlowi, Dr. Leonowi Nowakowskiemu i Józefowi Zawadzkiemu.

Dekretem z dnia 14. września 1909 do L. 100.344 Wydział krajowy zamianował p. Witołda Staniszkisa prowizorycznie nauczycielem rolnictwa przy tutejszej szkole.

Rozporządzeniem z dnia 29. września 1909 do L. 106.774 Wydział krajowy udziela choremu dyrektorowi J. F. Sikorskiemu 6-o-tygodniowego urlopu i powierza zastępstwo w Dyrekcyi X. Władysławowi Jelonkowi.

Rozporządzeniem z dnia 22. października 1909 do L. 100.909 Wydział krajowy przyjmuje do wiadomości rezygnacyę X. Władysława Jelonka z zastępstwa w Dyrekcyi szkoły i powierza tę funkcyę Dr. Leonowi Nowakowskiemu.

Dekretem z dnia 30. listopada 1909 do L. 121.060 Wydział krajowy mianuje p. Edwarda Kuscheego, dotychczasowego nauczyciela-instruktora i zarządcę folwarku w Czernichowie nauczycielem zawodowym przy krajowej niższej szkole rolniczej w Bereźnicy z dniem 1 grudnia 1909.

Rozporządzeniem z dnia 16. listopada 1909 do L 123 927 Wydział krajowy przedłuża urlop choremu dyrektorowi J. F. Sikorskiemu do 15. stycznia 1910 r.

Rozporządzeniem z dnia 23. listopada 1909 do L. 130 931 Wydział krajowy udziela urlopu nauczycielowi Dr. Leszkowi Dziamie.

Rozporządzeniem z dnia 24. listopada 1909 do L. 131.248 Wydział krajowy poleca Dyrekcyi szkoły zastępcze rozdzielenie przedmiotów nauk, udzielanych dotąd przez Dra Leszka Dziamę.

Rozporządzeniem z dnia 30. listopada 1909 do L 133.039 Wydział krajowy przenosi nauczyciela Dra Leszka Dziamę w stały stan spoczynku z dniem 31. stycznia 1910 r.

Rozporządzeniem z dnia 15. grudnia 1909 do L. 135.758 Wydział krajowy powierza zastępcze prowadzenie spraw folwarcznych i nauki zajęć praktycznych w tutejszej szkole prof. Bolesławowi Rugiewiczowi.

Pismem z dnia 29. grudnia 1909 Wydział krajowy udziela z urzędu dalszego urlopu dyrektorowi J. F. Sikorskiemu do 1. lutego 1910.

Dekretem z dnia 3. lutego 1910 do L. 7996 Wydział krajowy mianuje Dra Tadeusza Mendrysa prowizorycznie nauczycielem języka polskiego i niemieckiego, historyi i geografii od 15. lutego 1910.

Dekretem z dnia 12. lutego 1910 do L. 8950 Wydział krajowy mianuje p. Kazimierza Bilińskiego nauczycielem-instruktorem do zajęć praktycznych i zarządcą folwarku czernichowskiego.

Pismem z dnia 25. lutego 1910 do L. 21.944 Wydział krajowy udzielił docentowi Stanisławowi Reminowi urlopu do 1 czerwca 1910.

Pismem z dnia 27. lutego 1910 do L. 12.869 Wydział krajowy zawiadamia Dyrekcyę szkoły o przyjęciu rezygnacyi z Kuratoryi szkoły p. Dra Witołda Milieskiego i powołaniu na jego miejsce prof. Dra Emila Godlewskiego sen.

Pismem z dnia 26. czerwca 1910 do L. 67.257 Wydział krajowy zawiadamia Dyrekcyę szkoły, że na delegata swego do egzaminów rocznych i głównego zaprosił prof. Dra Emila Godlewskiego, kuratora szkoły.

Ważniejsze rozporządzenia władz szkolnych.

Dekretem z dnia 17. sierpnia 1909 do L. 89.586 Wydział krajowy przyznaje drugie pięciolecie prof. Dr. Leszkowi Dziamie, począwszy od 1. września 1909.

Dekretem z dnia 3. września 1909 do L 92,077 Wydział krajowy nadaje miejsce funduszowe w tutejszej szkole uczniowi II. roku Kazimierzowi Nadachowskiemu.

Pismem z dnia 26. listopada 1909 do L. 129 825 Wydział krajowy uwolnił od opłaty czesnego za I. półrocze roku szkolnego 1909/10 czterech następujących uczniów: Władysława Horodyńskiego z III roku, Michała Bauera, Maryana Filipowicza i Józefa Szamowskiego z roku II., prócz tego uwolnieni byli uczniowie roku III w liczbie 8 i uczniowie rok II. w iiczbie 6 razem 18.

Dekretem z dnia 26. listopada 1909 do L. 124.765 Wydział krajowy nadaje miejsce fnnduszowe w tutejszej szkole uczniowi I. roku Józefowi Sikorskiemu, począwszy od 15. września 1909.

Dekretem z dnia 3. grudnia 1909 do L. 132.401 Wydział krajowy nadaje stypendya z fundacyi ś. p Tomasza Bodziocha, sześciu uczniom tutejszej szkoły, a mianowicie: Wacławowi Gałeckiemu i Władysławowi Horodyńskiemu z roku III., Michałowi Bauerowi i Włodzimierzowi Klukowskiemu z roku II. i Tadeuszowi Różańskiemu i Bronisławowi Szymkiewiczowi z roku I.

Dekretem z dnia 19. stycznia 1910 Wydział krajowy nadaje stypendyum z fundacyi ś. p. Prus Petryczyna, 4 uczniom tutejszej szkoły, a mianowicie: Zygmuntowi Kisielewskiemu z roku III, Kazimierzowi Paleologowi i Józefowi Szamowskiemu z roku II i Romanowi Szydłowskiemu z roku I.

Pismem z dnia 25. stycznia 1910 do L 8.101 Wydział krajowy przesyła kontrakt kupna i sprzedaży wikliny z tutejszych kultur, zawarty z krajowym Związkiem przemysłowym we Lwowie na lat 3.

Dekretem z dnia 20. lutego 1910 do L. 49/IX. c. k. Namiestnictwo Niższej Austryi przyznaje uczniowi I. roku tutejszej szkoły Kazimierzowi Horoszkiewiczowi, stypendyum z fundacyi Konstantego Zahorskiego.

Dekretem z dnia 4. marca 1910 do L. 3.115 Wydział krajowy nadaje stypendyum z fundacyi ś. p. Napoleona Jeleńskiego, uczniowi roku I., Aleksandrowi Freytagowi.

Rozporządzeniem z dnia 15. czerwca 1910 do L. 57.120 Wydział krajowy uwalnia od opłaty czesnego za II. półrocze roku szkolnego 1909/10 następujących 12 uczniów: Piotra Biernackiego, Rudolfa Dobrzańskiego, Aleksandra Freytaga, Stefana Gajewskiego, Kazimierza Horoszkiewicza, Tadeusza Kusza, Tadeusza Różańskiego, Józefa Sikorskiego, Romana Szydłowskiego, Bronisława Szymkiewicza i Kazimierza Wereszczyńskiego z roku I. i Kazimierza Paleologcla z roku II. Prócz tego zezwala odpisać zapłacone czesne za I. półrocze roku szkolnego 1909/10 uczniowi Tadeuszowi Różańskiemu i 200 koron za utrzymanie w internacie uczniowi III. roku Wojciechowi Stali.

Pismem z dnia 24. czerwca 1910 do L. 2349 c. k. Namietnictwo we Lwowie odmawia kumulacyi 2 stypendyów uczniowi Zygmuntowi Kisielewskiemu.

Prace grona nauczycielskiego.

Grono nauczycielskie odbyło w ciągu roku szkolnego 1909/10 dwadzieścia pięć posiedzeń, z czego 11 zwyczajnych a 14 nadzwyczajnych. Na pierwszych odbywały się klasyfikacye uczniów miesięczne, sprawozdania z egzaminów rocznych i półrocznych i t. p sprawy. Przedmiotem obrad posiedzeń nadzwyczajnych były sprawy pedagogiczne, dotyczące zachowania się uczniów, rozdziału przedmiotów nauki i t. p.

Profesor Konrad Kuhl wykonał następujące prace: 1. Dokończenie budowy Zakładu galicyjskiej rządowej stadniny ogierów w Sądowej Wiszni; 2. Projekt krowiarni w Weryni powiat Kolbuszowa; 3 Budowę krowiarni w Niegoszowiaach, powiat Chrzanowski; 4. Projekt zabudowań gospodarstwa doświadczalnego Uniwersytetu Jagiellońskiego; 5. Projekt stodoły piętrowej w Rabie wyżnej; 6. Projekt ośmioraku w Sierzzy: 7. Projekt stajni dla koni roboczych nowego folwarku w Okocimiu; 8. Projekt drugiej krowiarni tamże.

Nauczyciel Zygmunt Moczarski prócz drobnych artykułów w „Tygodniku rolniczym“ wydał litografowany skrypt anatomii zwierząt (część I.) oraz hodowli bydła i koni.

Nauczyciel Dr. Tadeusz Mendrys przedłożył do druku w „Muzeum“ pracę p. t. „Poglądy Stanisława Staszica na wychowanie i szkołę“.

Dyrektor J. F. Sikorski umieścił w „Landw. u Forstwirtsch. Unterrichts-Zeitung“ recenzye z wydawnictw rolniczych polskich.

Nauczyciel Witołd Staniszkis ogłosił drukiem po polsku pracę swą „Znaczenie kwasu fosforowego w życiu roślin“, a oprócz tego szereg artykułów o ochronie roślin w „Tygodniku rolniczym“.

Profesor Józef Zawadzki ogłosił w „Tygodniku rolniczym“ pracę p. t. „O przygotowywaniu torfu opałowego za pomocą napajania ropą i odpadkami ropnymi z rafineryi.

Frekwencya uczniów.

Daty, dotyczące narodowości, wyznania, wieku i przygotowania naukowego, wreszcie zawodu rodziców.

	Na roku			w %
	I.	II.	III.	
a) Frekwencya i jej wahania w ciągu roku szkolnego				
Zapisało się z początkiem roku szkol. 1909/10	28	16	18	—
Ubyło w ciągu roku szkolnego	4	2	1	—
Z końcem roku szkolnego pozostało	24	14	17	—
b) narodowość uczniów:				
polaków	28	16	17	—
rusinów	—	—	1	—
c) wyznania uczniów:				
rzymsko-katolickiego	28	16	17	—
grecko-katolickiego	—	—	1	—
d) wiek uczniów: (z pozostałych 55)				
16 lat skończonych	1	—	—	1·98
17 „ „	5	1	—	10·90
18 „ „	6	1	—	12·72
19 „ „	7	2	2	20·00
20 „ „	2	1	2	9·09
21 „ „	2	6	6	25·45
22 „ „	—	3	3	10·90
23 „ „	1	—	3	7·27
25 „ „	—	—	1	1·98
e) przygotowanie naukowe nowo wstępujących uczniów:				
ukończyło 4 klasy gimnazyum lub szkoły realnej	20	—	—	83·33
ukończyło 5 klas gimnazyum lub szkoły realnej	4	—	—	16·67
przyjęto na podstawie złożonych świadectw	17	—	—	70·83
przyjęto na podstawie egzaminu wstępnego	7	—	—	29·17
f) Zawód rodziców uczniów:				
Właścicieli lub dzierżawców dóbr ziemskich	15	8	11	60·90
Urzędników prywatnych	3	2	2	12·72
Urzędników autonomicznych lub rządowych	3	3	1	12·72
Kupców i przemysłowców	3	—	1	7·27
Innych zawodów	—	1	2	5·49

Z 24 uczniów roku I. nie zostało dopuszczonych do egzaminów rocznych trzech uczniów.

Z 21 uczniów dopuszczonych złożyło egzamina roczne 21.

Z 21 uczniów złożyło egzamin z odznaczeniem — - — 6 czyli 28·57%
„ „ „ „ „ „ postępem dobrym — — 14 „ 66·66%
„ „ „ przeznaczonych do poprawki — — — — 1 „ 4·77%

Z 14 uczniów roku II. dopuszczono do egzaminów rocznych 14.

Z 14 uczniów roku II. złożyło egzamin z odznaczeniem — 1 czyli 7·15%
„ „ „ „ „ „ „ „ postępem dobrym 11 „ 78·54%
„ „ „ „ „ przeznaczonych do poprawki — — 2 „ 14·28%

Z 17 uczniów roku III złożyło egzamina roczne 16 a jeden z powodu choroby uzyskał pozwolenie składania egzaminu po wakacyach.

Z 16 ukończonych uczniów siadało do egzaminu głównego 16 czyli 100%
Z 16 siadających złożyło egzamin główny z odznaczeniem 5 „ 31·25%
Z 16 „ „ „ „ z postępem dobrym 11 „ 68·75%

Stypendya.

W roku szkolnym 1909/10 pobierało stypendya 19 uczniów a mianowicie:

1) z fundacyi ś. p. Jana Maciąga 3 stypendya á 600 Kor. 1800 Kor. uczniowie: Wojciech Doliński, Wiktor Jakubski i Wojciech Stala
2) z fundacyi Konstantego Zachorskiego 1 stypendyum w kwocie 600 Kor. uczeń Kazimierz Horoszkiewicz.
3) z fundacyi ś. p Napoleona Jeleńskiego dwa stypendya po 400 Kor. uczniowie: Aleksander Freytag i Kazimierz Sawicki.
4) z fundacyi ś. p Piotra Więcławskiego dwa stypendya á 300 Kor. uczniowie: Kazimierz Szulisławski i Zygmunt Kisielewski.
5) z fundacyi ś. p. Prus Petryczyna 5 stypendyów uczniowie: Roman Szydłowski, Kazimierz Paleolog, Józef Szamowski, Zygmunt Marcinkowski i Jerzy Terlikiewicz.
6) z fundacyi ś. p. Tomasza Bodziocha 6 stypendyów á 200 Kor uczniowie: Tadeusz Różański, Bronisław Szymkiewicz, Michał Bauer, Wacław Gałecki, Władysław Horodyński i Władysław Jarzyński:

Stypendya te włącznej kwocie wynosiły razem 6.250 Koron.

Prócz tego posiadało t. z. miejsca funduszowe po 800 Kor., każde, 4 uczniów a mianowicie: Józef Sikorski z roku I., Kazimierz Nadachowski z roku II., a Kazimierz Barącz i Jan Pełech z roku III.

Od opłaty czesnego za I. półrocze uwolnieni byli uczniowie: Tadeusz Różański z roku I, Michał Bauer, Wojciech Doliński, Kazimierz Filipowicz, Kazimierz Nadachowski Kazimierz Sawicki, Kazimierz Szulisławski, Stanisław Smoleń i Józef Szamowski z roku II., Kazimierz Barącz, Wacław Gałecki, Władysław Horodyński, Wiktor Jakubski, Edward Kiwerski, Zygmunt Marcinkowski, Jan Pełech, Wojciech Stala i Jerzy Terlikiewicz z roku III., razem 18 uczniów.

Za II półrocze uwolnieni zostali następujęcy uczniowie: Piotr Biernacki, Rudolf Dobrzański, Aleksander Freytag, Stefan Gajewski, Kazimierz Horoszkiewicz, Tadeusz Kusz, Tadeusz Różański, Józef Sikorski. Roman Szydłowski, Bronisław Szymkiewicz i Kazimierz Wereszczyński z roku I, Michał Bauer, Kazimierz Paleolog. Kazimierz Sawicki, i Józef Szamowski z roku II a Kazimierz Barącz, Wacław Gałecki,

Władysław Horodyński, Edward Kiwerski, Jan Pełech, Wojciech Stala i Jerzy Terlikiewicz z roku III, razem 23 uczniów.

Kronika szkoły

Rok szkolny 1909/10 rozpoczął się dnia 15. września 1909 W dniach 15. i 16. września odbyły się egzamina wstępne, w dniu 17. września nastąpił przyjazd nowowstępujących uczniów i ich rozmieszczenie, w dniu 18. września przyjechali uczniowie roku II. i III., w dniu 19. września odbyło się uroczyste nabożeństwo na rozpoczęcie nowego roku szkolnego, a w dniu 21. września rozpoczęły się wykłady.

W dniu 4. października 1909 jako w dzień imienin Najjaśniejszego Pana. Cesarza Franciszka Józefa I. odbyło się w kaplicy zakładowej uroczyste nabożeństwo.

W dniu 16. października 1909 odprawionem zostało w kaplicy. zakładowej żałobne nabożeństwo doroczne za duszę ś. p. Tadeusza Kościuszki a lekcye rozpoczęły się o godzinie 10 rano.

W dniu 16. października 1909 staraniem Kółka chórzystów uczniów tutejszej szkoły urządzono wieczorek humorystyczny z współudziałem artystów teatru ludowego pp. Witosławskiego i Sowińskiego.

W dniu 23. października 1909 odbył się staraniem Towarzystwa koleżeńskiego uczniów tutejszej szkoły uroczysty wieczorek ku uczczeniu pemięci Juliusza Słowackiego. Czysty dochód przeznaczono na T. S. L

W dniu 8. listopada 1909 uczniowie w godzinach poobiednych przystępowali do św. spowiedzi a w dniu 9 listopada 1909 do św. komunii. W tym dniu lekcye rozpoczęły się o godzinie 2 po południu.

W dniu 10. i 11. stycznia 1910 odbył się egzamin roczny i główny pisemny i ustny byłego ucznia p. Zygmunta Lichodziejewskiego z Jedlnej.

W dniu 24. stycznia 1910 odprawionem zostało w kaplicy zakładowej nabożeństwo żałobne za poległych uczestników powstania z roku 1863.

W dniu 14. i 15. lutego 1910 odbyły się egzamina półroczne z przedmiotów nauki, kończącej się w półroczu a mianowicie: z geografii na roku I., z anatomii i fizyolpgii zwierząt oraz z fizyologii rośliu na roku II., wreszcie z ustaw argrarnych na roku III. Do egzaminów tych przystąpili wszyscy uczniowie roku I., II., i III. i wszyscy złożyli egzamin pomyślnie.

W dniach 18. i 19. lutego 1910 odbyła się w salach laboratoryum chemicznego Wystawa ruchoma Ligi pomocy przemysłowej a w sali rekreacyjnej zakładu wykład i pokaz obrazów świetlnych, dotyczących przemysłu krajowego. Zarówno wystawa jak wykład cieszył się nader licznym udziałem publiczności miejscowej i zamiejscowej.

W dniach 26. lutego do 2. marca 1910 odbyły się nauki rekolekcyjne dla uczniów tutejszej szkoły. Nauki dawał X. Zygmunt Janicki, kustorz i gwardyan OO. Reformatów z Krakowa. Spowiedzi św. słuchali X. Zygmunt Janicki i X. Konrad, reformaci oraz X. Władysław Jelonek.

W dniu 16. kwietnia 1910 urządził w sali rekreacyjnej zakładu wieczorek deklamacyjny znany recytator p. Adolf Dulęba

W dniu 27. maja 1910 Kółko chórzystów urządziło nadspodziewanie udały wieczorek muzykalno-wokalny, który pozwolił ocenić znakomitą metodę uczenia chórów przez nowego nauczyciela chórów p. Wolniewicza.

W dniu 31 maja 1910 przybyło do Czernichowa około 60 uczennic i uczniów Studyum rolniczego z Krakowa pod przewodnictwem profesora Dra Surzyckiego dla zwiedzenia szkoły i folwarku.

W dniu 26. czerwca 1910 w godzinach poobiednych odbyła się św. spowiedź uczniów a w dniu 27. czerwca 1910 św. Komunia. Spowiedzi słuchali: X. Zygmunt Janicki z Krakowa i X. Władysław Jelonek

W dniach 28. do 30.' października 1909 uczniowie III. roku pod przewodnictwem profesora Józefa Zawadzkiego', Bolesława Rugiewicza i Witołda Staniszkisa

odbyli wycieczkę naukową do dóbr Ordynacyi Przeworskiej. Zwiedzano najpierw cukrownię, gdzie przypatrywano się otrzymywaniu soku z buraków, oczyszczaniu soku i wykrystalizowywaniu cukru. Następnie zwiedzano rafineryę, gdzie przerabia się cukier surowy z Przeworska i Łuczki Po południu zwiedzano browar, będący własnością Ordynacyi ale wydzierżawiany. Browar mały, ściśle rolniczy, nie posiadający nowych urządzeń, ale pozwalający na łatwe zoryentowanie się w czynnościach wyrobu piwa. Pod wieczór zwiedzano cegielnię z piecem kręgowym, oglądano rozrabianie gliny przy pomocy ciężkiego wózka, włóczonego końmi. Następnego dnia zwiedzano mieczarnię i gorzelnię na 880 hl w Podzamczu. Gorzelnia ta technicznie bardzo dobrze prowadzona, choć ciasna i stara, nie pozwalająca dla braku miejsca na wprowadzenie nowoczesnych urządzeń. W dalszym ciągu zwiedzano gorzelnię w Nowosielcach na 1200 hl. Tu widziano wszystkie nowoczesne aparaty, urządzone przez fabrykę maszyn J. O X. J. Lubomirskiego i zapoznano sie z myciem starego słodu silnie rozcieńczonym kwasem siarkowym oraz z prowadzeniem drożdży metodą Büchelera t. j. przy pomocy kwasu siarkowego. Ciekawem było i to, że większość kotłów parowych w Ordynacyi Przeworskiej opalane jest ropą, mieli więc uczniowie możność zaznajomienia się z korzyściami tego cennego krajowego materyału opałowego.

W dniu 8. marca 1910 odbyła się doroczna wycieczka uczniów roku III. pod przewodnictwem profesora Zygmunta Moczarskiego na jarmark koński w Krakowie i dla zwiedzenia rzeźni miejskiej.

W dniu 4. maja 1910 odbyli uczniowie roku III. wycieczkę do Krakowa na targ bydła w Krakowie. Wycieczkę prowadził profesor Bolesław Rugiewicz.

W dniach od 31. maja do 2. czerwca 1910 odbyła się wycieczka uczniów III. roku pod przewodnictwem profesora Józefa Zawadzkiego, Bolesława Rugiewicza i Witołda Staniszkisa do dóbr hr. Resseguierów w Nisku. Gospodarstwo w Nisku obejmuje 25.000 morgów lasu i około 3000 morgów łąk, przeważnie torfowych a zaledwie 1000 morgów roli, z czego znaczna część oddzierżawia się okolicznym włościanom. Całą wycieczką dyrygował dyrektor dóbr Dr. Juliusz von Venusch. — Po przyjeździe oglądano centralę elektryczną, browar, młyn, tartak, stolarnię i cegielnię. Centrala produkuje energię elektryczną, obsługującą wszystkie przedsiębiorstwa w gospodarstwie niskiem. Do obsługi dynamo-maszyn służy maszyna parowa o sile 300 H. P. — Dwa kotły parowe wytwarzają ciśnienie 7—8 atmosfer. Dla miejscowych przedsiębiorstw zużywa się prąd o napięciu 360 v. pozostałą ilość prądu przesyła się o 4 klm. do folwarku Sobot.

Browar nie wielki i dosyć zaniedbany, wyrabia około 15.000 hl piwa rocznie. Słodownia zwykła, słoduje się tylko własny jęczmień. Do przygotowywania brzeczki służą tylko dwa kotły t. j. kadź zacierna zarazem i filtracyjna i kocioł pomocniczy, służący do gotowania z chmielem. Brzeczkę ochładza się na kilsztoku, na którym mierzy się ilość brzeczki przy pomocy linijek mierniczych, wprawionych w dno kilsztoku. Z kilsztoku idzie piwo na rurowy chłodnik dla ostatecznego ochłodzenia się, poczem do sali fermentacyjnej i do piwnic. Niską temperaturę otrzymuje się w sposób naturalny, a więc przy pomocy lodu. Mimo prostego urządzenia piwo Niskie ma dosyć duży zbyt. Zarząd dóbr ma zamiar cały browar przerobić i urządzić go wedle nowoczesnych wymagań

Tartak przygotowuje słupy telegraficzne, bale, progi kolejowe, deski i łaty. W tartaku demonstrowano różnicę w pracy ciężką, starą maszyną 50 konną, nadającą się dziś jedynie do muzeum, a małym 45 konnym motorem elektrycznym. Stolarnia przygotowuje wszystko, co przy budowie i reperacyi 600 zabudowań miejscowego gospodarstwa jest konieczne.

Cegielnia, wybudowana kosztem 240.000 koron prowadzona jest znakomicie. Wyrabia się tu cegłę ciągniętą i tłoczoną i takież dachówki; specyalne cegły do kominów i zendrówkę. Miejscowa glina, bardzo dobra o pokładzie do 2 m głębokości, w którym niejednokrotnie znajdują się zczerniałe dęby. Do rozrabiania gliny służą specyalne maszyny, zaopatrone w noże, walce i ślimacznice. Do suszenia surowych wyrobów służą odpowiednio urządzone suszarnie. Do wypalania zbudowany jest piec kręgowy Dannenberga z podwójnym ciągiem powietrza. Po zwiedzeniu tych

zakładów udano się na folwark Sobót, gdzie demonstrowano kopalnie gliny, odwadnianie kopalni za pomocą pompy centryfugowej, prowadzonej elektrycznością.

W dalszym ciągu zwiedzano oborę, stajnię wreszcie gnojarnię, gdzie obornik i odchody kloaczne, pochodzące z miejscowych koszar wojskowych są preparowane torfem dla odwonnienia i dobrego konserwania. W końcu obejrzano tu role i łąki i wszelkie narzędzia do uprawy roli i łąk służące.

Następnego dnia zwiedzano gospodarstwo lasowe i łąk torfowych. Tu szczegółowo omówiono i demonstrowano podział lasu na rewiry i oddziały, uprawę łąk torfowych, ich osuszanie, zdzieranie i niszczenie darni, niszczenie mchu, obsiew i t. d. Łąki te są dwa razy do roku wydzierżawiane okolicznym gospodarzom przez licytacyę.

Eksptoatacya torfu odbywa się tu na szeroką skalę, a dwie parowe prasy Dolberga dostarcza ją.

W końcu obejrzano szkółki leśne i suszarnię nasion drzew iglastych, opalaną torfem. Do suszarni tej dają szyszki jeszcze zielone, nie spękane, a poddane działaniu temperatury 60 C, w ciągu 6—7 dni wydzielają nasienie.

W drodze powrotnej z Niska zatrzymano się w dobrach dzikowskich Exc. hr. Z. Tarnowskiego, gdzie obejrzano stajnię wyścigową, oborę bydła fryzyjskiego, stadninę, radlenie buraków i niektóre narzędzia rolnicze

W dniu 11. czerwca 1910 uczniowie III roku pod przewodnictwem profesora B. Rugiewicza i Z. Moczarskiego zwiedzili obory i stajnie w Krzeszowicach. Opis tej wycieczki, dzięki uprzejmości Exc. hr. Potockiej, powtarzanej dorocznie, znajduje się w poprzednich sprawozdaniach.

W dniu 17. czerwca 1910 prof. Z. Moczarski demonstrował uczniom III roku wyrób serów w serowni w Wielkich drogach.

Wszystkim P. p. właścicielom za łaskawe zezwolenie na zwiedzanie gospodarstw i za gościnne przyjęcie wycieczek, P. p. Administratorom i Zarządcom poszczególnych gałęzi gospodarstw za niestrudzone i zawsze pouczające demostracye składam na tem miejscu imieniem szkoły najserdeczniejsze „Bóg zapłać".

Egzamina roczne i główny odbyły się w roku szkolnym 1909/10 w czasie od 2 14 lipca włącznie.

Z 21 uczniów I roku, przystępujących do egzaminu, następujący uzyskali przejście na rok II;

1) Piotr Biernacki, 2) Ludwik Byszewski, 3) Leon Chmieliński, 4) Rudolf Dobrzański z odznaczeniem, 5) Aleksander Freytag, 6) Stefan Gajewski z odznaczeniem, 7) Bogusław Gniazdowski, 8) Jerzy Grochowski, 9) Stefan Kiedrzyński z odznaczeniem, 10) Witołd Kulesza, 11) Tadeusz Kusz, 12) Jan Myszkowski, 13) Tadeusz Rożański, 14) Kazimierz Ściborowski, 15) Józef Sikorski, 16) Mieczysław Starzewski, 17) Stanisław Szeliski, 18) Roman Szydłowski z odznaczeniem, 19) Bronisław Szymkiewicz z odznaczeniem, 20) Kazimierz Wereszczyński. Jednemu pozwolono składać poprawkę po wakacyach z jednego przedmiotu.

Z 14 uczniów roku II, przystępujących do egzaminów, następujący uzyskali przejście na rok III:

1) Edward Baczyński, 2) Michał Bayer, 3) Wojciech Doliński, 4) Maryan Filipowicz, 5) Kazimierz Nachadowski, 6) Antoni Niwiński, 7) Kazimierz Peleolog, 8) Jan Piotrowski, 9) Jerzy Rossman z odznaczeniem. 10) Kazimierz Sawicki, 11) Józet Szamowski, 12) Kazimierz Szulisławski.

Dwóm uczniom pozwolono składać poprawkę po wakacyach z jednego przedmiotu.

Na 16 uczniów roku III, przystępujących do egzaminów rocznych, wszyscy złożyli te egzamina i wszyscy przystąpili do egzaminu głównego, który odbył się w dniach 12, 13 i 14 lipca 1910 roku.

W skład komisyi egzaminacyjnej pod przewodnictwem dyrektora J. F. Sikorskiego wchodzili: prof. Z. Moczarski, B. Rugiewicz i W. Staniszkis. Egzamin odbył się w obecności: krajowego inspektora szkół rolniczych p. Jasińskiego, delegata kuratoryi szkoły prof. Dra E. Janczewskiego, delegata Wydziału krajowego a Kuratora szkoły prof. Dra E. Godlewskiego sen. i delegata c. k. Namiestnika a Kuratora szkoły Dra Adama Fedorowicza.

Egzamin główny złożyli:

1) Seweryn Chrzanowski z Jastrzębnik, 2) Wacław Gałecki z Wólki, 3) Władysław Horodyński z Sieklówki górnej, 4) Krzysztof Jakubowicz z Puźnik z odznaczeniem, 5) Wiktor Jakubski z Sewastopola z odznaczeniem, 6) Władysław Jarzyński z Zagórza, 7) Zygmunt Kisielewski z Nowego-Wiśnicza, 8) Edward Kiwerski z Łaszczówki z odznaczeniem, 9) Stanisław Łuczycki z Głupic, 10) Zygmunt Marcinkowski z Blizkowic z odznaczeniem, 11) Jan Pełech z Uhrynowa, 12) Jerzy Plantowski z Sobiena z odznaczeniem, 13) Wojciech Stala z Krasnego, 14) Maryan Statkowski z Rząśnika, 15) Jerzy Terlikiewicz z Brześcia litewskiego i 16) Zygmunt Zambrzycki z Warszawy.

W myśl § 20 statutu organizacyjnego szkoły świadectwa główne kwalifikacyjne po odbyciu, przynajmniej jednorocznej praktyki gospodarskiej, otrzymali:

1) Włodzimierz Smoleński ukończył szkołę w roku 1908
2) Bolesław Ankiewicz „ „ „ „ 1908
3) Jan Jurkowski „ „ „ „ 1908
4) Stanisław Żurowski „ „ „ „ 1907
5) Teodor Wiśniewski „ „ „ „ 1906
6) Roman Pers „ „ „ „ 1902
7) Zygmunt Łempicki „ „ „ „ 1906
8) Floryan Gorczyński „ „ „ „ 1895
9) Witołd Poten „ „ „ „ 1908
10) Edmund Lelesz „ „ „ „ 1907

Zbiory i pracownie.

1) Laboratoryum chemii ogólnej i technologii rolniczej.

Z ważniejszych nabytków zanotować należy: Aparat gazolinowy, odstąpiony przez krajową Stacyę chemiczno rolniczą w Dublanach, wartości 500 koron. Beczka żelazna do gazoliny. Dwa aparaty Kippa. Palnik benzynowy. Aparat do obliczania ilości drożdży. Model szklanny bateryi dyfuzyjnej wartości około 200 koron, wykonany przez profesora J. Zawadzkiego. 22 palniki gazowe Götzego i instalacya rur gazowych. Prócz tego zakupiono z kredytu nadzwyczajnego szafę do zbiorów technologii.

2) Zbiory nauk przyrodniczych i ogródek botaniczny.

Dla gabinetu fizycznego zakupiono: Model wagi, model wagi dziesiętnej, aparat do doświadczeń zasadniczych zjawisk elektryczności statecznej, elektroskop i elektrofor. Dla ogródka botanicznego zakupiono kosiarkę ręczną. Z funduszów ogólnych zakupiono jedną oszkloną szafę na aparaty fizykalne.

3. Zbiory machin i narzędzi rolniczych, miernicze i niwelacyjne.

Między innymi zakupiono: Kartoflarkę Cegielskiego „Arexandria", bronę talerzową angielską, wałek Campbellai, dwie łopaty do buraków, a dalej łatę niwelacyjną wysuwaną do 4 m., łatę do mierzenia profilów i 6 sztuk tyczek do trasowania.

4. Zbiore rolnicze, laboratoryum rolnicze i półko demonstracyjne.

Celem umożliwienia prac chemiczno-rolniczych nabyto aparat gazolinowy za za kwotę 798 koron. Pozatem zbiory nasion w dalszym ciągu bądź odnowiono, bądź

kompletowano. Bardzo doniosłego dla nauki rolnictwa znaczenia jest fakt przeniesienia pólka demonstracyjnego dla uczniów w sąsiedztwo parku szkolnego. Przez furtkę, umieszczoną w ogrodzeniu parku, uczniowie w godzinach rekreacyjnych mogą korzystać z pólka demonstracyjnego. Pólko to zostało ogrodzone siatką drucianą i posiada stodółkę do swego użytku.

5. Zbiory anatomii zwierząt, hodowlane i mleczarskie.

Uczniowie roku II. wykonywali na ćwiczeniach własnoręcznie preparaty zootomiczne, a uczniowie roku III. w mleczarni szkolnej ćwiczyli się w wyrabianiu masła i serów oraz raz na miesiąc oznaczali tłuszcz w mleku krów obory czernichowskiej Z funduszów ogólnych zakupiono dla zbiorów anatomii szafę oszkloną na preparaty uczniów. Przybyło kilka czaszek końskich, bydlęcych i świńskich za cenę 62 koron, między innemi nader cenna czaszka 32 letniego ogiera ardeńskiego, ofiarowana przez W. P. Józefa Pacułę, koniuszego hr. Potockich w Krzeszowicach. Miejscowy laborant zestawił kollekcyę 30 garniturów zębów bydlęcych (zakupionych w miejscowej rzeźni) Zakupiono 20 garniturów narzędzi do zootomicznych ćwiczeń dla uczniów za kwotę 200 koron.

Biblioteka szkolna.

Do 15 lipca 1909 roku biblioteka szkolna liczyła 4212 dzieł w 4958 tomach. W roku szkolnym 1909/10 przybyło dzieł 235 w 333 tomach, razem więc liczy dzieł 4447 w 5291 tomach. Przybytek odnosi się do następujących działów:

III.	Literatura i sztuka	dzieł	11	tomów	12
IV.	Beletrystyka	„	62	„	129
V.	Historya polska	„	12	„	14
VI.	Geografia	„	6	„	6
VII.	Matematyka	„	1	„	1
VIII.	Nauki przyrodnicze	„	4	„	5
IX.	Gospodarstwo wiejskie	„	114	„	121
X.	Technologia	„	2	„	3
XI.	Inżynierya	„	2	„	2
XII.	Ekonomia, statystyka, prawo	„	5	„	11
XIV.	Podręczniki szkolne	„	9	„	16
XV.	Czasopisme i wydawnictwa	„	5	„	11
XVI.	Rozmaitości	„	2	„	2

Podobnie jak w latach poprzednich biblioteka otrzymała dary z wydawnictw Akademii Umiejętności w Krakowie, c. k. Ministerstwa rolnictwa i Wydziału krajowego, Dyrekcya szkoły poczuwa się do miłego obowiązku wyrażenia swej wdzięczności ofiarodawcom za pomnożenie biblioteki szkolnej cennemi wydawnictwami.

Dział beletrystyczny i podręczników szkolnych płacony jest z opłat wnoszonych przez nowo wstępujących uczniów na bibliotekę.

Bibliotekę szkolną prowadzi X Władysław Jelonek, bibliotekę beletrystyczną i podręczników prefekt p. Józef Kowalski.

Biblioteka otwartą jest dla użytku profesorów i urzędników szkoły trzy razy w tygodniu po 1 godzinie dziennie. Biblioteka dla uczniów otwartą jest również trzy razy w tygodniu po 1 godzinie dziennie. Czasopisma prenumerowane w roku szkolnym 1909/10 były następujące: Czas, Poradnik językowy, Przewodnik bibliograficzny, Kwartalnik historyczny, Zbiór ustaw administracyjnych, Kosmos, Gorzelnik, Chemik polski, Misye katolickie, Bibliografia historyi polskiej, Journal für Landwirtschaft, Fühlings Landw. Zeitung, Landwirtschaftliche-Versuchsstationen, Biedermans-Central-

blatt für Agriculturchemie, Zeitschrift für d. landwirtschaftliche-Versuchswesen, Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik, Botanische-Zeitung I und II Abt., Botanisches-Centralblatt, Biologisches Centralblatt, Zeitschrift für Pflanzenkrankheiten, Lebensgeschichte der Blütenpflanzen, Naturwissenschaftliche-Rundschau, Thünen-Archiv, Zeitschrift für Spiritusindustrie, Landwirtschaftliche Presse, Wiener Landwirtschaftliche-Zeitung, Molkerei-Zeitung, Rolnik, Tygodnik rolniczy, Rolnik śląski.

Sprawozdanie lekarza zakładowego.

W roku szkolnym 1909/10 zgłosiło się 610 uczniów o poradę lekarską, z czego 213 leżało w infirmeryi przez 372 dni. Stan zdrowia uczniów na ogół był pomyślniejszym niż lat ubiegłych.

Park, dziedziniec szkolny, ogród warzywny i pomologiczny i plantacye wiklin.

W parku zasadzono nowy szpaler grabowy, mający otaczać ścieżkę uzyskaną na zasypanym dawnym rowie i pomieszczono w odpowiednich zagłębieniach nowe ławki. Poprawiono parkany, poprawiono i uzupełniono pomosty na młynówce. Dosadzono brakujące drzewa i krzewy. Na dziedzińcu uzupełniono brakujące krzewy ustawiono nowe ławeczki i utrzymywano go jak zawsze w stanie najodpowiedniejszym

Z powodu mokrego i zimnego roku warzywa niezupełnie dopisały, choć wogóle urodzaj nie był najgorszy. Wszystkie warzywa znajdują pokup na miejscu lub najbliższej okolicy. Po rozsady zgłaszają się nawet dosyć odlegle zamieszkali odbiorcy.

Ogród pomologiczny otrzymał odnowione ogrodzenie. Założono nową szkółkę drzew owocowych na przestrzeni 2500 m^2, a szkółkę drzew szpilkowych na przestrzeni 300 m^2 W dawniejszej szkółce uszlachetniono 2000 sztuk drzewek owocowych, a do istniejącego już sadu dosadzono 20 śliw. Ogród posiada szkółki 3, 2 i jednoroczne i drzewną, każda po 2000 sztuk. Do sprzedaży przyjdą szkółki w jesieni roku 1911. Rok 1909 na urodzaj owoców był zły: gruszki i śliwy dały nieco owoców, jabłonie, trześnie i wiśnie chybiły.

Dział kwiatowy i roślin ozdobnych rozwija się z roku na rok lepiej. Z wi na roku 1910 wszystkie braki na dziedzińcu i w parku uzupełniono z własnych za ów, a pozostałości znajdują chętnych nabywców.

Na plantacyach wikliny założono nową plantacyę na przestrzeni 1700 sążni kw. Uzupełniono dawne plantacye, zniszczone kilku zalewami Wisły w roku 1909. Kultury 1, 2 i 3 letnie okopano.

Jakkolwiek z roku na rok przybywa nowych plantacyj 1/2—3/4 ha, to jednak przy przestrzeni zajętej pod wiklinę a wynoszącej z górą 30 ha, jest to stanowczo za mało. Dotychczasowa dotacya powina by być dwukrotnie zwiększoną, jeżeli gospodarka na plantacyach ma być racyonalną.

Na zwiększenie dochodów z plantacyi będzie miało wpływ dodatni urządzenie moczarki i suszni na wiklinę. Koszt tej inwestycyi obliczony został na około 6000 koron, ale dochód roczny, bez przyrostu plonu, a tylko skutkiem podniesienia ceny płaconej za 1q wikliny o 20 groszy i tenuty za użytkowanie moczarki i suszni, zwiększyłby się rocznie o 600—700 koron, co pokryłoby koszta inwestycyi w ciągu najdalej 10 lat.

Dochody z wikliny w ciągu ostatnich pięciu lat zwiększyły się prawie trzykrotnie.

Folwark.

Rok 1909/10 nie był dla plonów pomyślny: zimna i późna wiosna, zimne i słotne lato nie mogły sprzyjać należytym plonom. Zbiór zbóż i okopowych należy uważać za nieco lepszy niż średni, zbiór pasz bardzo skąpy, choć jakościowo dobry.

Obora czernichowska żywiona w okresie zimowym skutkiem niedostatecznej ilości paszy, bardzo extenzywnie, spadła z mlecznością poniżej lat ostatnich, a z pomiędzy obór czerwonego bydła polskiego spadła na ostatnie miejsce. Również niepomyślnie przedstawiał się tłuszcz (3·4%). Na wiosnę sprzedano 4 liche krowy, drobne i nie obiecujące dójki, sprzedano również 5 sztuk jałownika zabiedzonego i nieobiecującego, natomiast pozostało 10 sztuk krów, po których można było spodziewać się podniesienia mleczności przy intenzywniejszem żywieniu, zakupiono nowego buhaja i pozostawiono 2 sztuki jałownika. Na okres zimowy dokupi się jeszcze dwie młode krowy, aby doprowadzić stan obory do potrzebnej normy sztuk 12.

Rezultaty tej selekcyi i należytego żywienia nie dały długo na siebie czekać. Mleczność podniosła się znacznie, a jest wszelka nadzieja, że przy zastosowaniu indywidualnego żywienia, które rozpocznie się z okresem zimowym, obora czernichowska pójdzie pod względem mleczności i zawatości tłuszczu na jedno z pierwszych miejsc między oborami czerwonego bydła polskiego Dla illustracyi tego zjawiska przytaczam cyfry udojów za czas od kwietnia do końca czerwca. Ilość tłuszczu z 3·4% przyciętnie wzrosła do 4·2% minimalnie, a do 5·2% maximalnie, czyli do 4·7% średnio.

	Ładna	Wesoła	Zła	Ostra	Gniła	Czerka	Miła	Koza	Sobótka	Tyrolka
Kwiecień	218·75	175·00	174·25	115·00	112·50	165·50	216·25	149·50	115·50	144·25
Maj	297·50	200·25	185·75	137·50	136·25	185·75	214·75	159·75	143·00	170·00
Czerwiec	265·00	221·50	191·75	152·25	147·25	215·75	231·25	174·50	165·75	194·75

Chlewnia składała się z 1 knura i 4 maciorek, daje pomyślne rezultaty wobec dobrej ceny za prosięta.

Gospodarstwo lasowe daje bardzo dobre wyniki, a skoro przystąpi się do niezbędnego odwodnienia części lasu, przyrost i kultury będą jeszcze lepiej prosperować.

Dyrektor:
J. F. Sikorski w. r.

LW. 102.341/1910. We Lwowie dnia 30. sierpnia 1910.

Aleg 733

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie wykształcenia kobiet w zakresie gospodarstwa wiejskiego i domowego.

Wysoki Sejmie!

Niniejsze sprawozdanie, podobnie jak sprawozdania dotyczące tego samego przedmiotu, a przedkładane Wys. Sejmowi w latach ubiegłych, uważamy za wskazane podzielić na dwie części.

Pierwsza część zawiera opis obecnego stanu, względnie rozwoju istniejących w naszym kraju zakładów dla gospodarczego wykształcenia kobiet, druga zaś część obejmuje sprawozdanie z własnej działalności Wydziału kraj. na tem polu.

I. Powiatowa szkoła gospodyń wiejskich w Albigowej pod Łańcutem.

Kurs zimowy roku szkolnego 1909/1910 ukończyło 30 uczenic zwyczajnych i 2 hospitantki.

Wszystkie uczenice zwyczajne poddały się 28. kwietnia b. r. egzaminowi. Wynik egzaminu był następujący: 18 uczenic otrzymało postęp bardzo dobry, 9 postęp dobry, - postęp dostateczny Daty te stwierdzają, że frekwencya w porównaniu z rokiem ubiegłym utrzymała się na tej samej wysokości, a wynik tegorocznego egzaminu był lepszym od wyniku egzaminu odbytego w r. 1908/1909. Z 32 uczenic, zapisanych na kurs zimowy 1909/1910 pochodziły: 8 z powiatu rzeszowskiego, 5 z powiatu łańcuckiego, 3 z pow. limanowskiego, 2 z pow. tarnowskiego, po 1 z powiatów politycznych przeworskiego, niskiego, nowosądeckiego, jarosławskiego, grybowskiego, gródeckiego, jasielskiego, tarnobrzeskiego, sokalskiego, złoczowskiego, mieleckiego, samborskiego i cieszanowskiego, wreszcie 1 pochodziła z Królestwa Polskiego.

Prócz wypłacenia subwencyi na rok 1909 w kwocie 3.500 K. przez Wys. Sejm uchwalonej, przyznał Wydział krajowy nadzwyczajny zasiłek w kwocie 200

Kor. na urządzenie sadu szkolnego, natomiast odmówił prośbie o udzielenie subwencyi na pokrycie wydatków projektowanego dokończenia ogrodzenia terytoryum szkolnego, z braku rozporządzalnych funduszów.

Szkoła gospodarstwa domowego i wiejskiego w Olesku
(w Pietryczach).

Do założonej w r. 1906, a przeniesionej czasowo w r. 1907 do Pietrycz pod Krasnem, miejscowości powiatu złoczowskiego, szkoły gospodarstwa domowego i wiejskiego, uczęszczało na kurs zimowy 1909/1910 25 uczenic. W porównaniu z rokiem poprzednim, w którym wahała się liczba uczenic między 11—14, wzrosła frekwencya prawie w dwójnasób, co świadczy, że zakład zyskuje uznanie u ludności włościańskiej. Najlepszym tego dowodem jest fakt, że na wspomniany kurs zgłosiło się około 60 uczenic, córek zamożniejszych włościan z różnych stron kraju przeważnie z Galicyi wschodniej. Z braku miejsca przyjęto tylko 25 uczenic, z których każda uiściła opłatę 50 K za kurs. Szkoła rozporządza 3 siłami nauczycielskiemi. Szkoła ta nie może należycie się rozwinąć z braku odpowiedniego stałego pomieszczenia i odpowiednich urządzeń gospodarczych. Projekt przeniesienia szkoły do tej części zamku oleskiego, w której mieściła się dotąd publiczna dwuklasowa szkoła ludowa połączona z dopełniającym kursem rolniczym, napotyka na znaczne trudności z powodu, że odpowiednie przysposobienie ubikacyj, oraz konieczna potrzeba urządzeń gospodarczych dla szkoły wymagają bardzo znacznych funduszów.

Sprawa pomieszczenia szkoły w przyszłości będzie rozstrzygniętą jeszcze w ciągu bieżącego roku przez towarzystwo utrzymujące szkołę.

W szkole tej odbywa się obecnie po raz drugi, trzeci z rzędu kurs nauki gospodarstwa domowego i wiejskiego dla nauczycielek szkół ludowych, o czem poniżej jest mowa.

Szkołą gospodarstwa domowego i wiejskiego dla dziewcząt w Korczynie.

Do szkoły tej, ufundowanej oraz utrzymywanej kosztem JEksc. Najprzew. ks. Biskupa przemyskiego obrz. łać. Dra Józefa Pelczara, uczęszczało na kurs nauki trwającej od 4. września 1908 do 1. lipca 1909 uczenic 12, nadto 8 hospitantek. Nauka jest bezpłatną, nadto 6 uczenic z Odrzykonia miało bezpłatne umieszczenie i utrzymanie w internacie.

Szkołę tę prowadzą SS. Służebnice Serca Jezusowego, a nauki udzielają 4 ukwalifikowane siły nauczycielskie z pośród tych zakonnic.

Szkoła gospodyń wiejskich w Szynwałdzie
(pow. tarnowskiego).

Szkołę tę zorganizowano w roku ubiegłym. Twórcą jej jest ks. Aleksander Siemieński, proboszcz w Szynwałdzie. Pierwszy rok nauki rozpoczął się dnia 1. października 1909 i trwał do 30. lipca 1910 roku. Uczęszczało na ten rok 24 uczenic. Opłata wynosiła od 75 do 300 K. Z owych 24 uczenic pochodziły: 3 z powiatu husiatyńskiego, 8 z pow. tarnowskiego, 4 z pow. łańcuckiego, po 1 z pow. borszczowskiego, tarnobrzeskiego, rzeszowskiego, liskiego, kolbuszowskiego, pilzneńskiego, sanockiego, brzozowskiego i krośnieńskiego.

W pierwszym roku nauki urządzono kursy nauki chowu drobiu, prowadzone przez p. Stasiniewiczową, nadto zwiedziły uczenice wzorowe gospodarstwa ogrodowe w najbliższej okolicy jak Gumniskach, Zbylitowskiej Górze, Krzyżu. Również odbyły uczenice ćwiczenia praktyczne w szkole ogrodniczej w Tarnowie.

Ujemną stronę szkoły stanowi brak budynku gospodarczego, w którym mieściłyby się stajnie, chlewnie itp. Zdaje się jednak, że braki te wkrótce usunięte zostaną przy pomocy subwencyi kraju i państwa, a wobec zapału do pracy

twórcy szkoły z jednej, a licznej frekwencyi uczenic z drugiej strony, szkoła ta stale rozwijać się będzie.

Szkoła gospodyń wiejskich w Bachowicach

(pow. wadowickiego).

Projekt założenia szkoły gospodyń wiejskich w Bachowicach powstał w sposób naturalny, jako wynik doświadczeń, które poczyniła Spółka chowu drobiu w Bachowicach, w zakresie swej początkowej działalności. Okazało się bowiem, że postęp w dziedzinie hodowli drobiu pozostaje w ścisłym związku z postępem i ulepszeniem całego gospodarstwa kobiecego wiejskiego, z podniesieniem kultury i zawodowych wiadomości gospodyń wiejskich.

Doświadczenie pouczyło też Spółkę, że bez własnego odpowiednio urządzonego zakładu dla chowu drobiu jest niemożliwą skuteczna i intenzywna, systematyczna działalność Spółki tak w kierunku produkcyjnym jakoteż komercyalnym. W skutek tego postanowiła Spółka założyć szkołę gospodyń wiejskich, przy której urządzonymby był zakład chowu drobiu. Spółka zmieniła odpowiednio swój statut, oddała dla użytku szkoły nowy dom drewniany, dachówką kryty z ogrodem ($^3/_4$ morga) wartości 7.000 K.

Przewodniczący Rady nadzorczej Spółki, ks. Dr. Franciszek Gołba ofiarował wraz z swą bratową ogród owocowy i warzywny o przestrzeni $1^1/_2$ morga gruntu i zezwolił na używanie obory, chlewni, kurnika itp., nadto zobowiązał się wykształcić swoim kosztem jedną siłę nauczycielską i opłacać ją przez 3 lata jako nauczycielkę w szkole.

Reprezentacya powiatowa w Wadowicach ofiarowała 3.000 K. na budowę szkoły i przez lat sześć subwencyę na utrzymanie zakładu po 500 K. rocznie.

Kosztorys budynku szkolnego wynosi 16.000 K., a potrącając 3.000 Kor. przyznanych przez Repr. powiatową w Wadowicach, pozostałaby do pokrycia kwota 13.000 K. Na ten cel przyznaliśmy z rozporządzalnych funduszów subwencyę w kwocie 2.500 K., wskutek czego potrzeba jeszcze 10.500 K. na pokrycie reszty kosztów budowy. Resztę tę spodziewa się Spółka pokryć z subwencyi państwowej i krajowej.

Wobec ukończenia rozpoczętej z wiosną b. r. budowy budynku szkolnego, zapewnienia trzech sił nauczycielskich i przedłożenia statutu organizacyjnego szkoły, nauka rozpocznie się z początkiem roku szkolnego 1910/1911.

Na częściowe pokrycie reszty kosztów budowy budynku szkolnego i na utrzymanie w roku 1911. szkoły, wnosi Wydział krajowy o udzielenie Spółce subwencyi w kwocie 2.000 K.

Projektowana szkoła gospodyń wiejskich w Podgrodziu przez Towarzystwo Zakładu bł. Kunegundy w Nowym Sączu.

Sprawa organizacyi tej szkoły jest w toku

Na założenie tej szkoły przyznał Wys. Sejm uchwałą z 31. stycznia 1910. nadzwyczajną subwencyę w kwocie 2 500 K. i subwencyę zwyczajną przez 10 lat od 19.0 roku począwszy po 1.500 K. rocznie.

Z uwagi jednak, że Wysoki Sejm nie wstawił I ej raty tej subwencyi zwyczajnej do budżetu krajowego na rok 1910, preliminowana w budżecie na rok 1911, kwota 1.500 K. stanowić będzie I. ratę subwencyi krajowej.

Uchwalonej na rok 1910 subwencyi w kwocie 2.500 K. nie wyasygnował dotąd Wydział krajowy, ponieważ Towarzystwo Zakładu bł. Kunegundy w Nowym Sączu nie przedłożyło nam dotąd kosztorysu budowy budynku szkolnego, nie zabezpieczyło reszty kosztów budowy, nie zadecydowało o miejscu, gdzie szkoła ma stanąć, ani nie przedłożyło wreszcie statutu organizacyjnego szkoły.

Wydział krajowy poczynił kroki w celu wyjednania subwencyi państwowej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania poszczególnych szkół gospodyń wiejskich, a do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania otrzymał zawiadomie-

nie c. k. Namiestnictwa z 2. sierpnia 1910 XVI 1085/20, że c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z dnia 3. lipca 1910 L. 19.562 przyznało subwencyę państwową na częściowe pokrycie kosztów utrzymania szkoły gospodyń wiejskich w Szynwałdzie w kwocie 2.000 K. rocznie przez 3 lata, począwszy od r. 1910.

Oprócz wspomnianych, subwencyonowanych przez kraj zakładów dla gospodarczego wykształcenia kobiet, wspomnieć należy o zakładzie generałowej hr. Zamoyskiej w Kuźnicach pod Zakopanem. Zakład ten, który nie korzysta z pomocy kraju, oddał znaczne usługi na polu gospodarczego wykształcenia kobiet, a niektóre z byłych uczenic zakładu szerzą jego myśl oraz pracę w społeczeństwie, czego najlepszym dowodem jest fakt, że one to właśnie założyły szkołę w Olesku (Pietryczach).

Również zaznaczyć należy, że Siostry Felicyanki w Przemyślu projektują założenie szkoły gospodarstwa domowego dla seminarzystek i uczenic szkół wydziałowych, umieszczonych w internacie Sióstr w Przemyślu. W końcu nadmieniamy, że gmina miasta Krakowa założyła kurs gotowania przy szkole wydziałowej żeńskiej im. Konarskiego, a gmina miasta Lwowa przystępuje do reorganizacyi szkoły gospodarstwa domowego, istniejącej przy liceum im. król. Jadwigi.

II.

Wychodząc z założenia, że jednym z głównych warunków rozwoju sprawy gospodarczego wykształcenia kobiet jest należyte przygotowanie sił nauczycielskich, udzielił Wydział krajowy i w roku ubiegłym stypendyów na odbycie nauki, oraz zapoznanie się z organizacyą krajowych względnie zakrajowych szkół gospodarstwa domowego osobom, które bądź to już są nauczycielkami w szkołach gospodyń wiejskich, bądź zamierzają się poświęcić temu zawodowi.

W szczególności udzieliliśmy stypendya kierowniczkom szkół gospodyń wiejskich w Pietryczach i w Albigowej pp. Teresie Leszczyńskiej i Maryi Gostkowskiej, z których pierwsza zwiedziła szkoły gospodarstwa domowego i wiejskiego istniejące w Szwajcaryi i Belgii, druga szkoły takie w Królestwie Polskiem. Również przyznaliśmy zasiłek na cele zwiedzenia i poznania takich szkół w kraju pp. Gawlikowskiej Irenie, Antoninie Drobniewiczowej i Zofii Freundównej.

Wysoki Sejm podziela zapatrywanie Wydziału krajowego, że odpowiednie przygotowanie sił nauczycielskich jest jednym z najgłówniejszych warunków wprowadzenia nauki gospodarstwa domowego w publicznych szkołach ludowych żeńskich, mianowicie w wyższych klasach tych szkół i przy nauce dopełniającej, oraz że uwzględnienie nauki gospodarstwa domowego i wiejskiego w publicznych szkołach ludowych żeńskich jest najskuteczniejszym, a zarazem stosunkowo najmniej kosztownym środkiem, któryby umożliwił szerokim warstwom ludności zdobycie choćby elementarnych zasad nauki gospodarstwa domowego i wiejskiego. Temu zapatrywaniu dał też Wysoki Sejm wyraz w uchwale swej z dnia 19. lutego 1910, polecając Wydziałowi krajowemu, by w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową zajął się energicznie w dalszym ciągu sprawą urządzenia kursów gospodarstwa domowego i wiejskiego w publicznych szkołach ludowych tak, by choć w jednem Seminaryum nauczycielskiem, z początkiem roku szkolnego 1910/11 naukę gospodarstwa domowego wprowadzono i aby przedłożył Sejmowi sprawozdanie i wnioski w tym przedmiocie.

Stosując się do tej uchwały Wysokiego Sejmu, Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową oznajmia w tej sprawie, co następuje:

Przygotowanie do zawodu nauczycielskiego odbywa się w c. k Seminaryach nauczycielskich, których ustrój opiera się na ustawie kraj. z dnia 12. czerwca

1907 o kształceniu nauczycieli oraz o uzdolnieniu do nauczania w szkołach ludowych (Dz. u. kr. Nr. 101) i na wydanym na tej podstawie statucie organizacyjnym, zatwierdzonym prowizorycznie reskryptem c. k. Ministerstwa Oświaty z 12 stycznia 1909. Statut ten wszedł w życie od roku szkolnego 1909/10 i będzie na podstawie doświadczeń odpowiednio zmieniony oraz przedł żony do definitywnego zatwierdzenia c. k. Ministerstwu Wyznań i Oświaty.

W §. 19 powołanej ustawy zabezpieczono tylko praktyczne przysposobienie nauczycieli w kierunku rolniczym w przedmiotach nauki kursów uzupełniających rolniczych, praktyczne wykształcenie nauczycielek w zakresie gospodarstwa nie jest tą ustawą objęte. Jedynie w §. 21 ustawy, który brzmi: „W miarę rozporządzalnych środków (ze strony państwa, kraju, gminy lub prywatnych) urządza Rada szkolna krajowa za przyzwoleniem Ministra Oświaty takie kursa tylko dla poszczególnych przedmiotów szkoły ludowej pospolitej i wydziałowej“, można znaleźć podstawę do urządzenia osobnych kursów gospodarstwa domowego, którego nauka jest przedmiotem obowiązkowym w szkołach wydziałowych 5 i 6 klasowych, może być przedmiotem nadobowiązkowym w szkołach wydziałowych żeńskich 3-klasowych, wreszcie może być wprowadzoną do zakresu nauki dopełniającej dla dziewcząt.

Według planu naukowego, będącego integralną częścią statutu organizacyjnego, liczba godzin tygodniowych nauki w Seminaryach nauczycielskich żeńskich 31—32 nie da się uszczuplić na korzyść nowego przedmiotu. dodanie zaś kilku godzin tygodniowo wobec obarczenia młodzieży nie jest możliwem. Przedmioty zaś, które łączą się z nauką gospodarstwa domowego, według obowiązującego planu naukowego, jak historya naturalna, chemia i roboty ręczne kobiece, stanowią nader skromne przygotowanie kandydatek nauczycielskich w zakresie nauki gospodarstwa domowego i kobiecego.

Wprowadzenie, wskutek takiego stanu rzeczy, nauki gospodarstwa, w połączeniu z ćwiczeniami praktycznemi, bez których nauka ta nie przedstawia prawdziwej wartości, do obowiązującego planu naukowego jest niemożliwem zdaniem c. k. Rady szkolnej krajowej, przy rozłożeniu obecnem nauki w Seminaryach żeńskich na 4 lata.

Pozostaje zatem jedyna droga, na którą już po części wszedł od trzech lat Wydział krajowy, to jest droga urządzenia stałych kursów uzupełniających bądź to dla ukończonych seminarzystek, bądź dla młodszych nauczycielek. Wydział krajowy licząc się z faktycznymi stosunkami, urządził i w tym roku w szkole gospodarstwa domowego w Pietryczach trzeci z rzędu kurs nauki gospodarstwa domowego i wiejskiego dla 12 nauczycielek publicznych szkół ludowych. Kurs ten trwać będzie nieco dłużej od pierwszego takiego kursu w Pietryczach w r. 1905 i drugiego w r. 1909 w Zarzeczu odbytego, bo oznaczono 3-miesięczny czas trwania kursu od 1. sierpnia do 31. października 1910.

Obok takich kursów, których koszta urządzenia pokryła c. k. Rada szkolna krajowa i Wydział krajowy z rozporządzalnych funduszów, nie żądając na ten cel od Wys. Sejmu osobnych kredytów, nie porzuca Wydział krajowy myśli urządzenia takich kursów stałych 5—8 miesięcznych, któreby oczywiście w wyższym stopniu i wszechstronniej potrafiły przysposobić siły nauczycielskie, dając sposobność do dłuższej praktyki.

Tą samą drogą przysposobiania sił nauczycielskich do udzielania nauki gospodarstwa domowego i kobiecego kroczą także inne państwa. I tak w **Belgii** urządzane bywają w seminaryach państwowych i prywatnych z prawem publiczności cztero-tygodniowe kursy w czasie letnich feryj dla nauczycielek. Kursy te obejmują teoryę i praktykę z zakresu gotowania, utrzymywania porządku domowego, prania, prasowania i ogrodnictwa.

W **Szwecyi** nauka gospodarstwa domowego nie jest udzielaną w seminaryach państwowych, lecz w zakładach prywatnych, subwencyonowanych przez państwo. Przed pięciu laty uchwalił parlament na ten cel 16.000 K. szwedzkich dla

czterech specyalnych szkół. W szkołach tych przyjmuje się na kurs bardzo mało uczenic, bo 5—12. Nauka trwa 8 miesięcy.

Do podniesienia gospodarstwa domowego wśród ludności wiejskiej w Szwecyi przyczyniły się w sposób znakomity kursy wędrowne dla dziewcząt, z których pierwszy odbył się w r. 1901 w Bolmsläu W czasie od r. 1901 do 1904 odbyło się około 100 takich 6-tygodniowych kursów w różnych powiatach kraju. W kursach tych wzięło udział przeszło 1500 dziewcząt w wieku 13—16 lat. Kursy te urządzają przeważnie Towarzystwa rolnicze przy pomocy powiatów. Towarzystwo wstrzemięźliwości w Szwecyi urządziło w r. 1904 cztery kuchnie wędrowne, a prowadzący je zajęli się urządzeniem 10 kursów.

W **Norwegii** urządza się również 6-tygodniowe kursy dla nauczycielek. Obok tego w r. 1902 uchwalił Storthing wprowadzić naukę gospodarstwa domowego jako przedmiot nadobowiązkowy do seminaryów nauczycielskich Tę nadobowiązkową naukę rozłożono na 2 lata i wprowadzono w seminaryach żeńskich w Lovanger i Homar. Towarzystwo rolnicze w Bergenhus ustanowiło też trzy wędrowne nauczycielki gospodarstwa domowego, które urządzają 1—2 tygodniowe kursy.

W **Danii** urządzono w r. 1899/1900 w Kopenhadze w seminaryum nauczycielskiem czteromiesięczny kurs państwowy dla 24 nauczycielek

W **Szwajcaryi** do roku 1904 istniały tylko dwie szkoły gospodarstwa domowego, jedna w Zurychu dla dziewcząt z rodzin zamożniejszych, druga w Bernie dla kandydatek na służące Obie te szkoły prywatne urządzały kursy socyalne dla nauczycielek. Kursy te trwały od 1 — 1½ roku i uczęszczać na nie mogło tylko po 6 nauczycielek. W r. 1905 urządzono kursy dla nauczycielek już w kilku miejscowościach.

W **Niemczech** wykształcenie nauczycielek w kierunku gospodarczym należy do inicyatywy prywatnej

Najstarsze tego rodzaju zakłady mają miasta Kassel i Karlsruhe.

W **Austryi** powstało w r. 1906 staraniem korporacyi gospodnio-szynkarskiej we Wiedniu osobne seminaryum „Seminar zur Ausbildung von Lehrerinnen für Koch- und Haushaltungsschulen“. Nauka w tym zakładzie z prawem publiczności trwa 8 miesięcy.

Zresztą w zakładach państwowych, tak samo jak u nas w kraju nie ma nigdzie wprowadzonej nauki gospodarstwa domowego we właściwem znaczeniu jako przedmiotu obowiązkowego w seminaryach nauczycielskich

W razie, gdyby urządzane przez Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową kursy nauki gospodarstwa domowego i wiejskiego dla nauczycielek szkół ludowych, miały trwać przez czas dłuższy, kilkumiesięczny lub nawet przez cały rok szkolny, nie mogłyby one odbywać się w szkołach gospodyń wiejskich, utrzymywanych przez prywatne Towarzystwa lub powiaty, choćby z tego powodu, że wskutek urządzania tych kursów cierpi prawidłowa nauka w tych szkołach. Musiałyby takie kursy, uzupełniające wykształcenie nauczycielek szkół ludowych w tym celu, aby je uzdolnić do uczenia gospodarstwa kobiecego w wyższych klasach szkół wydziałowych i przy nauce dopełniającej — być urządzone jako osobne zakłady, bądź w związku zostające z seminaryum nauczycielskiem żeńskiem, bądź samodzielne a w każdym razie zaopatrzone w urządzenia niezbędne do udzielania praktycznego nauki gospodarstwa (kuchnie i naczynia kuchenne, maszyny do szycia, urządzenia dla chowu drobiu i mleczarstwa odpowiednio dla małych gospodarstw). Wydział krajowy proponuje rezolucyę, wzywającą c. k. Radę szkolną krajową, aby na podstawie dotychczasowych doświadczeń i spostrzeżeń inspektorów wysyłanych w tym celu za granicę sformułowała warunki urządzenia takich kursów. Obok nauki gospodarstwa kobiecego dla żeńskiej młodzieży szkolnej, która tylko powoli będzie się mogła rozwijać w miarę przybywania sił przy-

gotowanych, mają i mieć będą zupełne uprawnienie szkoły z kursami 6—8 miesięcznymi dla dziewcząt starszych, które wnet obejmą prowadzenie gosp. darstwa. O potrzebie szkół takich świadczy wymownie ilość zgłoszeń przekraczających stale ilość miejsc rozporządzalnych, jak niemniej gotowość płacenia za utrzymanie dziewcząt w internatach, z którymi szkoły te są połączone. I dla tych szkół potrzeba będzie kształcić nauczycielki bądź w drodze wspomnianych poprzednio kursów, bądź także przez praktykę w samychże tych szkołach pod kierownictwem obecnych nauczycielek.

Na polu urządzania kursów nauki gospodarstwa domowego i wiejskiego dla gospodyń prowadzących już gospodarstwa włościańskie rozwinęło ożywioną działalność Towarzystwo kółek rolniczych, które urządziło w roku bieżącym takie kursy w Brzozowie, Jezierzanach i Suchodole oraz projektuje w r. 1910 jeszcze jeden kurs w Dobrzechowie. Na kursy te uczęszczało 25—32 osób. Nauka trwała przeciętnie 6 do 8 tygodni, a koszt urządzenia jednego kursu wynosił przeciętnie 1600 K. Na ten cel udzieliliśmy dotąd subwencyę z funduszów krajowych w kwocie 1000 K., oraz oznajmiliśmy Zarządowi kółek rolniczych, że nie mając rozporządzalnych funduszów na częściowe pokrycie kosztów urządzenia kursów, moglibyśmy przyjść Towarzystwu z pomocą tylko w tym razie, gdyby z końcem roku okazało się że zaoszczędzono pewną kwotę z kredytów, uchwalonych na popieranie szkół gospodarstwa domowego i wiejskiego dla gospodyń wiejskich.

Kończąc niniejsze sprawozdanie i odnośnie do uchwały sejmowej z dnia 14. października 1909, przekazującej Wydziałowi krajowemu wniosek p Ptaka i tow. w sprawie założenia szkoły gospodyń wiejskich w powiecie krakowskim, i w przedmiocie zakładania takich szkół kosztem funduszu krajowego w każdym powiecie, zaznaczamy, że określiliśmy szczegółowe nasze stanowisko zasadnicze w tej sprawie w sprawozdaniu zeszłorocznem z 22. sierpnia 1909 LW. 95.241, przyjętem przez Wysoki Sejm uchwałą z dnia 19. lutego 1910. Stanowisko to, streszczające się w tem, że inicyatywa w zakładaniu, opieka, oraz utrzymywanie tego rodzaju szkół powinny być rzeczą czynników miejscowych, a subwencye kraju miałyby pokrywać część kosztów utrzymania, okazało się trafnem, albowiem w ciągu jednego roku powołały czynniki miejscowe do życia dwa takie zakłady w Szynwałdzie i Bachowicach.

Na podstawie powyższego Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje niniejsze sprawozdanie do wiadomości.

2. Sejm wzywa c. k. Radę szkolną krajową, aby sformułowała propozycye co do kształcenia nauczycielek ludowych w zakresie nauki gospodarstwa domowego i wiejskiego celem uzdolnienia ich do udzielania tej nauki w szkołach wydziałowych żeńskich i przy nauce dopełniającej — i aby propozycye te udzieliła Wydziałowi krajowemu celem przedłożenia ich Sejmowi ze swymi wnioskami.

3. Sejm wstawia do Rub. X. budżetu funduszu krajowego na rok 1911 do rozporządzenia Wydziału krajowego kwotę 25.500 K. na zasiłki dla szkół gospodyń wiejskich, a mianowicie:

a) w Albigowej . . . 4 000 K.
b) w Olesku (Pietryczach) 4.000 K.
c) w Szynwałdzie . . 2.000 K.
d) w Bachowicach . . 2.000 K.

e) na zasiłki dla innych szkół, na kursy nauki gospodarstwa domowego i wiejskiego i na stypendya dla przyszłych nauczycielek w szkołach gospodyń

wiejskich 12.000 K. Udzielenie subwencyi szkołom gospodyń wiejskich może nastąpić po dopełnieniu warunków, wymienionych w uchwale sejmowej z dnia 15. marca 1907 i z dnia 31 stycznia 1910.

f) na założenie szkoły gospodyń wiejskich w powiecie nowosądeckim dla Towarzystwa Zakładu bł. Kunegundy w Nowym Sączu, I. rata z dziesięciolecia, w myśl uchwały sejmowej z dnia 31. stycznia 1910 K. 1500.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni *w. r.*

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Z DRUKARNI SZOZĘSNEGO BEDNARSKIEGO WE LWOWIE, RYNEK, L. 9.

LW. 90.721/1910. We Lwowie, dnia 8. sierpnia 1910.

Aleg 734

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z czynności, odnoszących się do podniesienia hodowli bydła w r. 1909.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności, odnoszących się do podniesienia hodowli bydła w r. 1908 zostało wprawdzie załatwione w Komisyi gospodarstwa krajowego, nie przyszło jednakże pod obrady Wysokiego Sejmu.

Przy debacie wszakże nad Rubr. X. budżetu krajowego na r. 1910 powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu dnia 31. stycznia 1910 następujące uchwały:

1) Petycyę L. S. 4155 Komitetu c. k. gal. Towarzystwa gosp. we Lwowie o podwyższenie do 6.000 koron subwencyi na kontrolę mleczności;

2) Petycyę L. S. 4153 Komitetu c. k. gal. Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie o podwyższenie do 11.000 koron subwencyi na prowadzenie agencyi sprzedaży materyału rzeźnego;

3) Petycyę L. S. 4156 Komitetu c. k. gal. Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie o podwyższenie do 7.500 koron subwencyi na akcyę tępienia gruźlicy u bydła;

4 Petycyę L. S. 3688 Komitetu c. k. Towarzystwa rolniczego w Krakowie o subwencyę 10.000 koron na prowadzenie agencyi handlu bydłem i trzodą;

„Odsyła się do Wydziału krajowego do zbadania i sprawozdania".

Z wykonania tych uchwał oraz z czynności odnoszących się do podniesienia hodowli bydła w r. 1909 przedkłada Wydział krajowy sprawozdanie, podobnie jak lat poprzednich, w dwóch rozdziałach:

I. Podniesienie hodowli przy pomocy subwencyi kraju i państwa.

II. Wykonanie ustawy hodowlanej z 20. lipca 1892 r. o licencyonowaniu buhajów i utrzymywaniu buhajów gminnych

I. Podniesienie hodowli przy pomocy subwencyi kraju i państwa.

Subwencye kraju i państwa na ogólne cele hodowli bydła wynosiły w r. 1909 kwotę 372.000 koron, z czego na kraj przypada 100.000 koron, na rząd zaś 272.000 koron.

Z subwencyi powyższych otrzymało c. k. Towarzystwo gospodarskie we Lwowie 244.666 koron 66 gr., c. k. Towarzystwa rolnicze w Krakowie 127.333 koron 34 gr.

Rachunki z użycia tych subwencyi dołącza się do niniejszego sprawozda-
Aleg. 1 i 2 nia jako alegaty 1 i 2.

Podobnie jak lat poprzednich ograniczamy się do przedstawienia w niniejszem sprawozdaniu najważniejszych dat z działalności obu krajowych Towarzystw rolniczych na polu podniesienia hodowli bydła, szczegóły bowiem zawarte są w sprawozdaniach tych Towarzystw za r. 1909.

a) Towarzystwo gospodarskie we Lwowie.

Zakładane przez Towarzystwo obory zarodowe pełnej krwi rozwijają się bardzo pomyślnie, czego dowodem jest wielki popyt za wyhodowanymi w nich buhajkami, które w r. 1909 wszystkie z łatwością zostały sprzedane.

W 1909 r. założyło Towarzystwo 4 nowe obory zarodowe pełnej krwi, z tych dwie rasy nizinnej w Chłopicach i Busku a dwie rasy simentalskiej w Zagwoździu i Boryczowie—Turce.

Do pierwszych dwóch obór materyał rozpłodowy sprowadzono z Fryzyi holenderskiej, do dwóch zaś następnych z Szwajcaryi.

Prócz założenia tych obór powiększono i uzupełniono kilka obór dawniejszych. Wszystkie obory zarodowe pełnej krwi znajdują się w rękach znanych dobrych hodowców, czem dają gwarancyę, że nie pozostaną bez wpływu na podniesienie się hodowli w kraju.

Z końcem 1909 r. było 25 obór zarodowych pełnej krwi w których znajdowało się 24 buhajów i 438 krów.

Przeciętna mleczność krów w tych oborach wynosiła od 1457 litr do 4171 litr. rocznie.

Obór zarodowych półkrwi powstało w 1909 roku dziewięć, tak że łącznie z poprzedniemi jest ich obecnie 60.

Zadaniem tych obór jest dostarczać Towarzystwu dobrych rozpłodników na stacye; z zadania tego wszakże nie wszystkie obory należycie się wywiązują.

Z tego powodu postanowił Komitet zażądać od właścicieli tych obór kategorycznego oświadczenia się, czy chcą po przeciętnej cenie 400 koron za 15-miesięcznego buhajka, dostarczać buhaje na stacye, w przeciwnym bowiem razie Komitet zwinie je, jako nieprzedstawiające żadnej korzyści. W oborach tych było 51 buhajów i 1444 krów, przeciętna zaś roczna mleczność obracała się w granicach 704 l. do 3.380 l.

Zdrowotność obór zarodowych przedstawia się w porównaniu z innymi krajami koronnymi a nawet z Szwajcaryą i Holandyą nadzwyczaj korzystnie, przedsiębrane bowiem szczepienia wykazują, że wiele obór jest zupełnie wolnych od gruźlicy, w innych natomiast, których właściciele stosują się do wskazówek szczepiących weterynarzy pro ent sztuk chorych zmniejsza się z każdym rokiem.

Bardzo korzystne rezultaty dają się zauważyć w największej liczbie obór zarodowych pod względem podniesienia się mleczności, co zresztą ma miejsce wszędzie, gdzie się zastosowano do wskazówek Towarzystwa co do żywienia krów. Do tych korzystnych wyników przyczyniła się w głównej mierze wykonywana przez Towarzystwo w znacznej liczbie obór zarodowych pełnej i półkrwi oraz w niektórych prywatnych kontrola dzielności użytkowej. Akcya kontrolna

Towarzystwa objęła w 1909 roku 81 obór, w tem 56 obór zarodowych Towarzystwa oraz 25 obór prywatnych. Jakkolwiek akcya w tym kierunku zakreśla z każdym rokiem coraz szersze granice, to subwencya krajowa na ten cel od kilku lat pozostaje w pierwotnej wysokości 4.000 koron.

Subwencya państwowa na ten cel wzrosła od r. 1904 do 1909 r. z 2000 kor. na 11.000 kor., dalsze zaś podwyższenie tej kwoty uczynił Rząd zależnem od tego czy kraj również ze swej strony podwyższy subwencyę krajową. Wydział krajowy uznając wielkie znaczenie powyższej akcyi zwłaszcza w obecnym czasie wobec wzrastającego popytu za produktami nabiałowymi i podnoszeniem się cen tychże, jakoteż z uwagi na to, iż dotychczasowa subwencya państwowa i krajowa nie wystarcza na pokrycie wydatków tej akcyi i Towarzystwo musi walczyć z wrastającym corocznie deficytem, kwestyę podwyższenia subwencyi krajowej weźmie pod rozwagę przy układaniu preliminarza budżetu na r. 1911.

Wielki postęp zrobił Komitet w zakładaniu gminnych obór zarodowych, mając bowiem do dyspozycyi zwiększoną ogólną subwencyę a nadto osobno na ten cel od kraju 20.000 koron, założył Komitet w 1909 roku 13 nowych obór gminnych. Obory te wywierają bardzo zbawienny wpływ na podniesienie się hodowli bydła włościańskiego, nigdy bowiem nie podziała tak na włościan przykład obszaru dworskiego, jak kiedy zobaczy on coś lepszego wyprodukowanego przez swego sąsiada, rozporządzającego tymi samymi co on środkami. Jak wielki wpływ wywierają gminne obory zarodowe na podniesienie się hodowli bydła włościańskiego pod względem jakościowym, świadczy fakt, iż w gminach mających od dawna gminne obory zarodowe, nie widzi się już prawie krów chłopskich dawnego typu t. j. stworzeń, o których nie można było powiedzieć, do jakiej rasy one należą. Bydło w takich gminach ma wybitny typ rasy obory zarodowej i wpływ ten odbija się także powoli na gminach sąsiednich. Z tych powodów oborom tym poświęca Towarzystwo w ostatnich latach jak największą pracę i znaczne fundusze. Z końcem 1909 r. obór tych było 64, w nich zaś znajdowało się 744 krów i 64 buhajów. Uznając w całej pełni doniosłość i wpływ tychże obór na podniesienie się hodowli bydła włościańskiego, preliminuje Wydział krajowy na r. 1911 podobnie jak lat poprzednich na powyższy cel kwotę 30.000 koron.

W r. 1909 wzrosła również znacznie liczba stacyi buhajów, gdy bowiem w r. 1908 było ich 628, to rok 1909 zamknięty został ilością 705 sztuk. Wydatki na stacye buhajów stanowią najwyższą pozycyą z pośród innych wydatków na cele hodowlane supluje się w ten sposób w części zaniebbania gmin pod względem wykonywania ustawy hodowlanej.

Znaczne straty poniósł Komitet przy sprzedaży ustępujących ze stacyi buhajów a to z powodu silnego spadku cen targowych jak niemniej wskutek tego, iż znaczna część buhajów przeznaczonych na sprzedaż była źle utrzymywaną. Aby temu w przyszłości zaradzić, zamierza Towarzystwo ustanowić po wszystkich oddziałach posady lustratorów, których zadaniem byłaby kontrola nad buhajami stacyjnymi.

Wystawy przeglądowe bydła włościańskiego odbyły się w r. 1909 w oddziałach borszczowskim, pokuckim i przemyskim. Ogółem sprowadzono na te wystawy 545 sztuk bydła, rozdano 177 premii i wypłacono 2050 koron.

Premii za budynki stajenne wypłacono pięć, z tych 4 po 200 koron a jedną w kwocie 100 koron.

Założona w r. 1907 Agencya dla sprzedaży materyału rzeźnego przy Komitecie Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie, wykazuje również w r. 1909 nadzwyczaj wydatną działalność. Według nadesłanych wykazów sprzedano w r. 1909 za pośrednictwem Agencyi 2.079 sztuk bydła i trzody chlewnej za 477.094 koron 81 gr., zakupiono zaś w tymże czasie 779 sztuk bydła na opas za cenę 178.246 koron 74 gr.

Za pośrednictwem Biura pośrednictwa przy Zarządzie Towarzystwa Kółek rolniczych, które jest organem Agencyi, sprzedano w roku sprawozdawczym 4255 sztuk nierogacizny za sumę 308.630 koron 69 gr. Jakkolwiek za pośrednictwem

Agencyi i wspomnianego Biura pośrednictwa sprzedaną została tylko mała część materyału rzeźnego, jaką kraj wysyła na targi zagraniczne, to jednakowoż wpłynęła w znacznym stopniu na ogólne podwyższenie cen materyału rzeźnego, zmusiła bowiem handlarzy do liczenia się z konkurencyą Agencyi.

Celem wykształcenia odpowiednich sił potrzebnych Agencyi w jej dalszym rozwoju wysłał Komitet pięciu kandydatów na kurs dla funkcyonaryuszów agencyi zbytu bydła urządzony w Krakowie staraniem tamtejszego Towarzystwa rolniczego.

W przyszłości zamierza Towarzystwo rozszerzyć dotychczasową działalność Agencyi przez zwiększenie liczby ukwalifikowanych mężów zaufania, jak również dążyć do utworzenia Spółki zbytu materyału opasowego.

Na prowadzenie Agencyi w r. 1909 otrzymał Komitet subwencyę rządową w kwocie 15.000 kor. i krajową w kwocie 5.000 koron.

Ponieważ agendy Biura pośrednictwa przy Kółkach rolniczych rozszerzają się coraz bardziej i udzielana przez Komitet Towarzystwu Kółek rolu. na ten cel subwencya w kwocie 6.000 koron nie wystarcza na pokrycie odnośnych wydatków, zamierza Komitet odpowiednio ją podwyższyć.

Wobec tego, iż z dotychczasowych subwencyi nie może Komitet przeznaczyć większego zasiłku dla wspomnianego Biura pośrednictwa zwłaszcza, że w najbliższym czasie zamierza przystąpić do urządzenia Centrali dla zbytu bydła we Lwowie, co pociągnie za sobą wielkie koszta, prosi Komitet przeto o podwyższenie dotychczasowej subwencyi krajowej. Wydział krajowy o eniając w całej pełni korzyści i znaczenie Agencyi dla hodowców, odnosi się przychylnie do powyższej prośby Komitetu i kwestyę podwyższenia subwencyi krajowej weźmie pod rozwagę przy układaniu preliminarza budżetu na r. 1911

b) Towarzystwo rolnicze w Krakowie.

W r. 1909 wprowadził Komitet zmiany w dotychczasowym programie akcyi hodowlanej, polegające w ogólnych zarysach na tem, że świadczenia Komitetu dla stron prywatnych we formie udzielania materyału hodowlanego nie mają być uskuteczniane za zwrotem jednorazowym pewnej tylko części wydatku poniesionego przez Komitet, le z, że wydane przez Komitet na zakupno odnośnego materyału kwoty mają być zwracane Komitetowi w ratach rozłożonych na pewien dłuższy szereg lat i służyć w dalszym ciągu do wydatnego popierania akcyi hodowlanej.

Natomiast mają być przyznawane hodowcom wyższe stosunkowo niż dotychczas kwoty tytułem nagród za rzeczywisty ich staraniem dokonany postęp hodowli, wię: n. p. za dobre utrzymywanie i pielęgnowanie zakupionych dla nich sztuk zarodowych, wzorowy wychów potomstwa od takich sztuk pochodzącego i t. p. Nowo przyjęte zasady stosowano już w roku sprawozdawczym i obserwowano ich skutki, celem zaprowadzenia ewentualnych zmian, gdyby praktyka potrzebę tychże wykazała.

Obór zarodowych założono w r. 1909 trzy, a mianowicie 2 rasy fryzyjskiej w Śledziejowicach i Kobylcu i jedną rasy czerwono-polskiej w Zarzeczu.

Ponieważ w okręgu działalności To varzyswa rolniczego znajdują się trzy centralne związki hodowlane, mające na celu podnoszenie hodowli i poprawę 3 ras bydła rogatego przez Komitet popieranych t. j. Towarzystwo hodowców czerwonego bydła polskiego, Związek hodowców bydła nizinnego i Związek hodowców bydła simentalskiego, przeto postanowił Komitet na przyszłość wszystkie podania o zakładanie obór zarodowych lub zakupno buhajów rozstrzygać na podstawie opinii wspomnianych Związków. Komitet wychodził przytem z założenia, że słusznem jest przerzucenie sprawy wydania opinii w tym względzie na Związki, z których każdy specyalizuje się niejako w popieraniu hodowli danej rasy i znając dobrze stosunki w obrębie tej rasy powinien też być słusznie uprawnionym do wydania swego sądu o potrzebie lub możności założenia w tem lub owem miejscu obory zarodowej odnośnej rasy, zakupna buhaja i t. p.

W każdej z nowo założonych obór rasy fryzyjskiej znajduje się 1 buhaj i 10 krów, zakupionych w Fryzyi holenderskiej. Ogólny koszt założenia tych obór wynosi 20.146 kor. 65 gr.

Nowa Obora rasy czerwono-polskiej w Zarzeczu składa się z 1 buhaja, zakupionego w szkole roln. w Kobiernicach i 10 krów, zakupionych od hodowców włościańskich.

Koszt zakupna tych sztuk wynosi 3.715 koron.

W innych dawniejszych oborach zaszły tylko małe zmiany wskutek dokupna nowych i wymiany starych buhajów.

Z końcem r. 1909 wszystkich obór zarodowych było 27 w tem 8 rasy fryzyjskiej, 1 rasy simentalskiej, 1 rasy czerwono duńskiej i 17 rasy czerwono-polskiej. W oborach tych było 223 sztuk krów i jałówek i 153 buhajów, mleczność zaś wynosiła przeciętnie rocznie od 1666 l. do 4152 l. Obory wykazują znaczny postęp tak co do żywienia i utrzymywania bydła dorosłego, jak i odnośnie do wychowu młodzieży. W szczególności objawiała się dążność do więcej naturalnego systemu żywienia bydła w okresie letnim, a to przez zakładanie sztucznych pastwisk, na których zwłaszcza młodzież znajduje najodpowiedniejsze warunki dla swego rozwoju. Natomiast w okresie zimowym indywidualne żywienie krów znajduje coraz szersze zastosowanie, wpływając na zwiększenie produkcyjności, do czego przyczynia się również urzędowa kontrola mleczności zaprowadzona we wszystkich oborach zarodowych.

W prowadzeniu kontroli mleczności zaprowadzono dwie ważne zmiany, a mianowicie zorganizowano kontrolę w oborach gminnych a nadto wprowadzono ważenie krów, które umożliwi właścicielom obór układać dokładniej normy żywienia, kontroli zaś da możność ścisłego określenia stosunku, zachodzącego między mlecznością a zużytą karmą u poszczególnych krów.

W ciągu 1909 r. prowadzoną była kontrola w 58 oborach, obejmujących łącznie 2.330 krów.

W porównaniu z rokiem poprzednim przedstawia się r. 1909 w odniesieniu do mleczności mniej korzystniej.

Spowodowała to dwuletnia klęska gospodarcza, brak paszy i coraz częściej szerzące się zakaźneronienie u krów, które nieraz doprowadza niemal do ruiny całej obory.

Szczegółowe daty odnośnie do kontroli mleczności zawarte są w sprawozdaniu Towarzystwa roln. za r. 1909.

Obór gminnych zarodowych założono w r. 1909 siedm, łącznie więc z poprzednimi jest ich obecnie 11. Nowe obory założono w Strzelcach wielkich, Bierzanowie, Brzezinach, Kętach, Zbydniowie, Jaworniku i Strzeszycach. Dwie pierwsze są rasy nizinnej, następne zaś rasy czerwono polskiej. Koszt założenia tych obór wyniósł 29.140 kor.

Podobnie jak lat poprzednich i w r. 1909 akcya w tym kierunku wywołała wielkie zainteresowanie w kołach hodowców włościańskich, czego dowodem są liczne podania o tworzenie gminnych obór, z których tylko niektóre Komitet mógł uwzględnić, a to zarówno ze względu na wysokość funduszów na ten cel przeznaczonych jak również z uwagi na konieczność odpowiedniego wyboru miejscowości, w których obory takie mają powstać.

Przeprowadzone w tych oborach premiowanie krów i pochodzącego od nich przychowku wykazało, że obory te rozwijają na się ogół pomyślnie, dzięki troskliwej i umiejętnej opiece i pracy opiekunów obór.

Spodziewać się należy, że obory gminne wpłyną w przyszłości na pomyślny rozwój i poprawę hodowli bydła włościańskiego, jeżeli sami hodowcy-włościanie zaopiekują się troskliwie powierzonymi ich pieczy sztukami i przez dobry i odpowiedni wychów potomstwa pochodzącego od takich sztuk położą dalsze niejako podwaliny pod poprawę hodowli włościańskiej.

Uznając wielkie znaczenie stacyi dobrych buhajów dla podniesienia hodowli bydła i mając na względzie zwiększenie się liczby Towarzystw roln. okręgowych, powiększył Komitet w r. 1909 fundusz przeznaczony na zakupno buhajów stacyjnych do 52.600 koron.

W r. 1909 przybyło 17 nowych stacyi, ogółem zaś było ich 421, z tego 282 stacyi buhajów subwencyjnych, 139 zaś buhajów subwencyonowanych.

Wskutek zmiany programu akcyi hodowlanej wydał również Komitet nową instrukcyę dla Towarzystw roln. okręgowych, normującą warunki zakupywania buhajów na stacye.

W myśl nowej instrukcyi, stacye buhajów tworzy się przedewszystkiem w tych miejscowościach, w których Związki hodowlane, kółka rolnicze lub gminy zobowiążą się do ponoszenia kosztów utrzymywania buhaja. Wybór miejsca, hodowcy, jakoteż ustanowienie taksy od skoku służy Towarzystwu roln. okręg.

Zakupiony buhaj pozostaje własnością Towarzystwa, które go może sprzedać w razie niezdatności do chowu lub przenieść na inną stacyę.

Oprócz zakupna buhajów może także Towarzystwo udzielać hodowcom nagrody za dobre utrzymanie buhajów licencyonowanych będących ich własnością, o ile ci udowodnią, że w ciągu roku odstanowili buhajem 80 obcych krów i jałówek.

Nagrody takie mogą być przyznawane w wysokości 80—100 koron dla jednego właściciela buhaja licencyonowanego.

Podobnie jak lat poprzednich i w roku sprawozdawczym wydelegował Komitet do Fryzyi holenderskiej komisyę celem zakupna materyału hodowlanego dla nowo założonych 2 obór zarodowych jak również na rachunek prywatnych hodowców.

Ogółem zakupiono 6 buhajów, 60 krów, 2 jałowice cielne, 5 buhajów młodszych i 31 cieliczek za sumę 66.783 kor. 41 gr. z czego na Komitet przypada 20.146 kor. 65 gr. reszta zaś na hodowców prywatnych.

Związki hodowlane włościańskie rozwijały się w r. 1909 bardzo pomyślnie, jak to wykazały lustracye i premiowania, jak niemniej i ten fakt, że do utworzonej nowej obory zarodowej w Zarzeczu i 5 obór gminnych nabyto materyał rozpłodowy niemal wyłącznie w obrębie związków hodowlanych. Obecnie istnieje 7 związków hodowlanych włościańskich bydła czerwono-polskiego.

Wobec tego, iż w myśl nowego programu hodowlanego Komitet zakłada obory gminne w obrębie związków hodowlanych, odpadła potrzeba rozdzielania między hodowców włościańskich jałówek cielnych względnie krów, jak to miało miejsce w latach poprzednich, a natomiast udziela Komitet na utrzymanie buhajów związkowych zasiłków w rocznej kwocie po 200 koron oraz przeznacza znaczne kwoty na premiowanie bydła w obrębie tych związków.

Prócz tego zaprowadził Komitet urzędową kontrolę mleczności u bydła włościańskiego w obrębie związku wilamowickiego i czanieckiego, celem popierania hodowli bydła czerwonego u włościan także w kierunku zwiększenia mleczności i kontrolę tę zamierza Komitet rozszerzyć również w przyszłości i na inne obory.

Z powodu zwiększenia się liczby Towarzystw roln. okręg podwyższył Komitet fundusz przeznaczony na premiowania i wystawy do 14.000 K.

Do najlepszych premiowań bydła czerwono-polskiego należały premiowania w okolicach, gdzie związki hodowlane włościańskie od szeregu lat wpływają na rozwój i poprawę hodowli.

Na szczególne wyróżnienie zasłużyły premiowania w Jodłowniku, Czańcu, Wilamowicach, Brzeżanach i Komornikach.

Co się tyczy bydła rasy Simental i Bern — Simental, którego najlepiej rozwinięta hodowla istnieje w powiecie krośnieńskim i jasielskim, najlepiej wypadły premiowania w Tarnowcu i Krośnie. Jak się z premiowań można przekonać

widoczny był niezaprzeczony postęp hodowli bydła w latach ostatnich. Do tego przyczynia się co raz większe zrozumienie potrzeby prowadzenia staranniejszej i racyonalniejszej hodowli, poparte wyższemi cenami.

Oprócz premiowań odbyły się dwie wystawy rolniczo-przemysłowe w Brzostku i Ropczycach. Ogółem sprowadzono na te wystawy 400 sztuk bydła rogatego. Obie wystawy udały się w zupełności i obudziły znaczne zainteresowanie wśród włościan, dając obok pouczania także impuls do pożytecznej wspólnej pracy.

W roku sprawozdawczym przyznał Komitet 9 premii za wzorowe stajnie włościańskie, z tych 5 po 200 kor., 2 po 300 kor. i 2 po 150 koron.

Chociaż zarówno rok ubiegły jak i bardzo spóźniona wiosna w r. 1909 była dla hodowli bydła bardzo niepomyślną, to jednakowoż Komitet, uznając pożytek i potrzebę dorocznych targów na bydło rozpłodowe w Krakowie, urządził również i w r. 1909 siódmy z kolei targ w Krakowie, który się odbył w dniach 22. i 23. maja b. r. Na targ ten doprowadzono 114 sztuk, mniej zatem o kilkanaście niż w roku ubiegłym.

Materyał dostawiony robił na ogół wrażenie wcale dodatnie, jeżeli się uwzględni niekorzystny dla hodowli rok poprzedni, oraz trudności wyżywienia dorosłego bydła jak i wychowania młodzieży. Wogóle znać było postęp zarówno w wyrównaniu materyału jak i w jego utrzymaniu. Najliczniej reprezentowane było jak zwykle bydło nizinne, najmniej zaś bo zaledwie 15 sztuk było bydła rasy Simental i Bern Simental. Z doprowadzonego bydła sprzedano 76 sztuk czyli 67% za łączną sumę 46.304 kor., z czego Komitet zakupił 14 sztuk za kwotę 8.000 kor., Towarzystwa roln. okręg. 31 sztuk za 16.106 kor., Towarzystwo hodowców czerwonego bydła polskiego za 5.850 kor., wreszcie strony prywatne 21 sztuk za 15.468 kor.

Podobnie jak w latach poprzednich połączono z targiem również w r. 1909 premiowanie buhajów. Co do premiowania wprowadzono tę zmianę, że premiowanie trzech ras bydła reprezentowanych na targu powierzono trzem centr. Związkom hodowlanym. Wszystkie te związki wybrały z pośród siebie komisye premiujące, których wnioski zostały następnie przedłożone do zatwierdzenia głównej Komisyi premiującej, wybranej przez Komitet. Nagród rozdano 43.

Biuro handlowe dla eksportu i sprzedaży bydła, prowadziło w r. 1909 akcyę w dotychczasowych ramach. W działalności swej musiało Biuro walczyć z wielkiemi trudnościami, a mianowicie z brakiem wag po gminach, nieufnością ludności, zawistnem stanowiskiem handlarzy i bałamuceniem rolników przez ich agentów W roku sprawozdawczym przystąpił Komitet do zakładania spółek handlu bydłem i trzodą, jako stowarzyszeń zarejestrowanych z ograniczoną poręką. Spółki takie powstały dotąd w Rzeszowie, Krośnie i Strzyżowie.

Do spółek tych garnie się licznie ludność włościańska co pozwala wnosić, że będą to instytucye bardzo żywotne.

W ciągu r. 1909 ustanowił Komitet na próbę inspicyentów powiatowych, ktorych zadaniem jest pouczać ludność o celach organizacyi, zachęcać do udziału i pomagać miejscowym czynnikom w zbieraniu materyału i w załadowywaniu, wreszcie interweniować w razie potrzeby u władz kolejowych i weterynaryjnych.

Według przedłożonych wykazów sprzedano w r. 1909 za pośrednictwem Biura na targach we Wiedniu, Pradze, Bernie, Opawie, Ostrawie i Krakowie 7174 sztuk bydła i trzody chlewnej (5.886 świń) za łączną sumę 697.501.14 K.

Porównując powyższe daty z analogicznemi datami Agencyi sprzedaży materyału rzeźnego przy Towarzystwie gospodarskiem we Lwowie okazuje się, że Biuro sprzedało 1.288, Agencya 2.079 sztuk bydła rogatego, świń sprzedało Biuro 5.886, a Agencya 4.225 sztuk, obrót zaś kasowy Biura był mniejszy od obrotu Agencyi tylko o 88.224·43 kor.

Na rok 1909 udzieliło Ministerstwo roln. Komitetowi na prowadzenie Biura subwencyę w kwocie 10.000 kor. z tem zastrzeżeniem, że dalsze popieranie czyni zawisłem od poparcia, jakie kraj tej akcyi udzieli.

Wydział krajowy oceniając wielkie korzyści jakie Biuro to oddaje producentom bydła a zwłaszcza producentom z kół włościańskich, przyznał w r. 1909 Komitetowi z funduszu 30.000 kor. przeznaczonego przez Wys. Sejm w r. 1907 na podniesienie hodowli bydła mięsnego zasiłek jednorazowy w kwocie 5.000 kor. na pokrycie wydatków połączonych z utrzymaniem Biura.

Wydział krajowy uważał udzielenie tego zasiłku również i z tego względu za zupełnie słuszne i uzasadnione, że Towarzystwo gosp. we Lwowie otrzymało od Wys. Sejmu na prowadzenie swej Agencyi subwencyę w kwocie 5.000 kor., Towarzystwo rolnicze zaś nic nie dostało, jakkolwiek Biuro sprzedaży bydła działalnością swoją dorównuje Agencyi.

Wobec tego, że Agendy Biura sprzedaży bydła wzrastają z każdym rokiem i z ich wzrostem zwiększają się również i koszta, na których pokrycie nie wystarcza subwencya państwowa, zwrócił się Komitet Towarzystwa roln. z petycyą do Wys. Sejmu o przyznanie na powyższy cel stałej rocznej subwencyi

Petycyę tę odstąpił Wys. Sejm do zbadania i sprawozdania.

Wydział krajowy odnosi się do petycyi tej z wyżej przytoczonych względów nadzwyczaj przychylnie i kwestyę wstawienia odpowiedniego kredytu na ten cel do budżetu na rok 1911 weźmie pod rozwagę przy układaniu preliminarza tegoż budżetu.

Akcya tępienia gruźlicy u bydła.

Podobnie jak lat poprzednich prowadził Wydział krajowy akcyę tępienia gruźlicy u bydła rogatego w sposób dotychczasowy przy współudziale obu krajowych Towarzystw rolniczych. Z ramienia Wydziału krajowego szczepienia rozpoznawcze przeprowadzał nowo zamianowany weterynarz krajowy p. Mieczysław Dalkiewicz. Szczegółowe sprawozdanie z akcyi powyższej zamieszczone jest w ale-
Aleg. 3. gacie 3.

Ponieważ w ostatnich latach okazały się pewne wątpliwości przy tępieniu gruźlicy zapomocą metody Banga, przeto Wydział krajowy poddał sprawę tę pod obrady kraj. komisyi dla spraw roln., która na posiedzeniu w dniu 20. lipca 1910 uchwaliła doradzać Wydziałowi krajowemu, aby 1) dążył do usuwania niedowierzania w skuteczność metody Banga, która w połączeniu z klinicznem badaniem, jak to się u nas praktykuje, może oddawać akcyi rozpoznawania gruźlicy znaczne usługi, 2) aby udał się do korporacyi rolniczych, aby skłoniły właścicieli obór zarodowych do korzystania z pomocy Wydz. kraj. przy tępieniu gruźlicy zapomocą fachowych badań i środków, 3) aby zwrócił uwagę hodowców na konieczność usuwania z obory i oddawania na rzeź sztuk z tzw. otwartą gruźlicę, dalej na hygieniczny wychów i utrzymywanie bydła na starannie założonych pastwiskach, jakoteż aby popierał zakładanie takich pastwisk.

Uchwałą z 31. stycznia 1910 odesłał Wys. Sejm petycyę Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie o podwyższenie subwencyi krajowej na powyższą akcyę do zbadania i sprawozdania. W petycyi tej podnosi Komitet, że wyniki dotychczasowe akcyi tępienia gruźlicy przemawiają nietylko za dalszem jej prowadzeniem lecz nadto za znacznem jej rozszerzeniem a w szczególności za rozszerzeniem jej na obory gminne.

Rozumie się, że fundusz przeznaczony na tę akcyę który od szeregu lat pozostaje nie zmieniony, nie może wystarczyć na rozszerzenie tej akcyi, zwłaszcza, że zachodzi potrzeba podwyższenia płacy i dyet, weterynarza towarzystwa trudniącego się akcyą tępienia gruźlicy a do którego płacy Komitet już obecnie musi z innych funduszów dokładać rocznie około 1.600 kor.

Przytoczone przez Komitet motywa na uzasadnienie prośby, uważa Wydział krajowy za zupełnie słuszne i kwestyę podwyższenia odnośnej subwencyi weźmie pod rozwagę przy układaniu preliminarza budżetu na r. 1911 a równocześnie zwróci się do Ministerstwa rolnictwa z przedstawieniem o podwyższenie również w tymsamym stosunku subwencyi państwowej.

Ronienie zakaźne u krów.

Ponieważ choroba ta w ostatnich latach przybiera coraz szersze rozmiary wyrządzając hodowli ogromne straty a zarazem jest jedną z głównych przyczyn wzrastającej drożyzny mleka i masła, przeto Wydział krajowy poddał tę sprawę pod obrady Sekcyi kraj. komisyi dla spraw roln., która na posiedzeniu w dniu 20. lipca 1910 uchwaliła doradzać Wydziałowi krajowemu, aby celem dokładnego zbadania sposobu szerzenia się tej choroby i obmyślenia środków jej zwalczania wstawił do preliminarza budżetu na r. 1911 kwotę 2000 kor. dla rozdziału w równej części między c. k. Akademię weter. we Lwowie i c. k. Instytut weter. w Krakowie, które to czynniki zająć się mają powyższą sprawą.

Akcya cała prowadzoną ma być pod ścisłą dyskrecyą a wyniki jej przedstawione zostaną zwołanej w tym celu ankiecie, złożonej ze sfer rolniczych i weterynaryjnych.

II. Wykonanie ustawy hodowlanej.

Na polu wykonania ustawy hodowlanej dążył Wydział krajowy za pomocą wszystkich przysługujących mu środków do tego, by powołane czynniki spełniły zadania przez ustawę im nałożone.

W szczególności wywierał Wydział krajowy nacisk na Komisye licencyonujące w tym kierunku, aby wszystkie Komisye przeprowadziły licencyonowanie i wydały orzeczenie w sprawie potrzebnej w każdej gminie liczby buhajów licencyonowanych, względnie przedłożyły wnioski w sprawie udzielenia w tym względzie gminom ulg, na Wydziały powiatowe zaś wpływał Wydział krajowy w tym duchu, aby pilnie przestrzegały spełnienia przez gminy obowiązku z § 9 ust. hodowl. co do zapewnienia dla użytku swych członków w drodze najmu lub kupna oznaczonej przez Komisye licencyonujące ilości buhajów licencyonowanych, w razie zaś gdyby gminy chciały się uchylić samowolnie od tego obowiązku, użyły wszystkich środków zaradczych i przymusowych w ustawie przewidzianych.

Zadanie to włożone na gminy ma pierwszorzędne znaczenie dla postępu i rozwoju hodowli.

Jakąż korzyść bowiem przynieść może podniesieniu się hodowli samo tylko zalicencyonowanie choćby największej liczby buhajów prywatnych, skoro buhaje te jak poucza doświadczenie w bardzo wielkiej liczbie wypadków usuwane są od rozpłodu przez sprzedaż a właściciele krów nie mając do dyspozycyi rozpłodników dobrych z konieczności muszą używać do stanowienia buhajów nielicencyonowanych.

Wskutek tego chów zamiast się podnosić w wielu powiatach pozostaje w ciągłem zaniedbaniu a koszta poniesione na Komisye licencyenujące stają się zupełnie bezcelowymi i nieproduktywnymi.

Dotąd znaczna część Wydziałów powiatowych nie troszczy się w odpowiedni sposób o wykonanie przez gminy powyższego obowiązku i prawie z reguły pozostawia woli gminy, czy chce kupić lub nająć buhaja, czy nie chce. Z zadowoleniem wszakże stwierdzić musi Wydział krajowy, że pod wpływem jego wskazówek i pouczeń stosunki w tym względzie z każdym rokiem stopniowo zmnieniają się na lepsze.

Akcyę w tym względzie rozpoczynają Wydziały powiatowe od gmin, wykazujących najdogodniejsze warunki po temu.

Wydział krajowy sprzyja też w zasadzie myśli stopniowego przeprowadzania tych przepisów wszędzie tam, gdzie warunki i siły miejscowe nie zezwalają na wprowadzenie ich w życie od razu w pełnej rozciągłości w całym powiecie i spieszy z przyznaniem ulg gminom na nie zasługującym w przekonaniu, że uwolnienie ich od obowiązku utrzymywania buhajów gminnych pozwoli organom powyższym na skupienie tem większej energii i pilności w kierunku prze-

prowadzenia woli ustawy we wszystkich innych gminach powiatu, które żadnych ulg nie potrzebują.

Przystępując do szczegółowego omówienia wykonania ustawy hodowlanej, nadmienić należy przedewszystkiem, że licencyonowanie buhajów przeprowadzonem zostało we wszystkich okręgach.

Oprócz licencyonowania głównego, zarządziło kilka komisyj licencyonowanie dodatkowe w jesieni, aby umożliwić właścicielom buhajków, które z powodu niedostatecznego wieku lub wyglądu nie nadawały się na razie do zalicencyonowania, uzyskanie dla nich licencyi w czasie późniejszym.

Ogółem zalicencyonowano w 1909 roku 7.988 buhajów. Ilość buhajów licencyonowanych jest w rzeczywistości nieco wyższą, gdyż okręgi Nisko i Ulanów, w których licencyonowanie się odbyło, do dnia zamknięcia sprawozdania nie przedłożyły rejestrów licencyonowanych byhajów.

Porównując powyższy wynik licencyonowania z analogicznym wynikiem 1908 r., okazuje się, że liczba licencyonowanych buhajów w r. 1909 jest przeszło o 1.000 mniejszą niż w roku poprzednim.

Na niekorzystny ten rezultat licencyonowania złożyły się dwa lata klęsk elementarnych oraz spowodowany spóźnioną w r. 1909 wiosną brak paszy, które to przyczyny zmusiły hodowców do wysprzedaży swego inwentarza w wielkiej ilości.

Również i jakość przyprowadzonych do licencyonowania buhajów przedstawiała się ujemnie.

Jak stwierdza przeważna część komisyj licencyonujących, buhaje przedstawione do licencyi były liche, źle utrzymane i odżywione, tak, że w wielu wypadkach komisye nie mając wyboru, z konieczności udzielały licencyi buhajom, które pod względem swej wartości wiele pozostawiały do życzenia.

Według wykazów bydła rogatego było z końcem 1908 r. w gminach buhajów zdatnych do rozpłodu 45.325 sztuk, buhaje licencyonowane zatem stanowią 17·6% buhajów zdatnych do rozpłodu.

Powody tego wyjaśniliśmy w poprzednim sprawozdaniu.

Wydział krajowy w każdym wypadku, skoro tylko jaka komisya w sprawozdaniu swem podniosła brak zainteresowania się u włościan licencyonowaniem, a w następstwie czego i małą ilość przyprowadzonych do licencyonowania buhajów odnosił się bezwłocznie do starostw z przedstawieniem, aby w myśl okólników c. k. Namiestnictwa, wezwały Zwierzchności gminne i Żandarmeryę do ścisłego przestrzegania, by do stanowienia krów używano buhajów licencyonowanych oraz donoszenia o wszelkich przekroczeniach, celem ukarania winnych.

W myśl przepisów wykonawczych do ustawy hodowlanej odbywa się z końcem każdego roku spis bydła rogatego, który stanowi dla komisyj licencyonujących podstawę do wydania orzeczenia z § 8 co do liczby buhajów licencyonowanych, jakie się powinny znajdować w każdej gminie.

Według wykazów, które przedłożyły wszystkie Wydziały powiatowe, z wyjątkiem lwowskiego i jarosławskiego, co do których opieramy się na wykazach z lat poprzednich, znajdowało się we wszystkich gminach 1,884.212 krów i stanownych jałówek, czyli że na pokrycie tychże licząc jednego buhaja na 100 krów i stanownych jałówek potrzeba 18.842 buhajów.

Jak wyżej wspomnieliśmy zalicencyonowano w 1909 roku 7.988 buhajów brakuje zatem 10.864 czyli, że buhaje licencyonowane stanowią 42·4% ogólnej liczby buhajów potrzebnych.

Postęp znaczny widoczny jest w akcyi w sprawie buhajów gminnych t. j. buhajów przez gminy najętych względnie kupionych.

Wszystkich buhajów gminnych w r. 1909 było 3.387 sztuk, z tego na najęte przypada 2.994 sztuk na własne 393.

Porównując ten rezultat z analogicznym wynikiem r. 1908, okazuje się przybytek 363 sztuk buhajów gminnych.

Pomyślny ten rezultat należy przypisać ciągłemu przypominaniu Wydziałom powiatowym przez Wydział krajowy obowiązku czuwania nad wykonaniem przez gminy zadania z § 9 ust. hod. jak nie mniej rezultat ten świadczy o tem, że Wydziały powiatowe, które dotychczas w tym względzie zupełnie biernie się zachowywały, przekonały się, że tylko licencyonowanie w połączeniu z zapewnieniem przez gminy odpowiedniej liczby buhajów licencyonowanych może przyczynić się do podniesienia hodowli bydła.

Podana wyżej cyfra buhajów gminnych jest nawet w rzeczywistości nieco wyższą, do chwili bowiem zamknięcia niniejszego sprawozdania, brak dat w tym względzie z powiatów gorlickiego, kałuskiego i podhajeckiego.

Chcąc dać dokładny obraz ile buhajów było w r. 1909 zapewnionych do rozpłodu bydła należy doliczyć do buhajów gminnych buhaje powiatowe i buhajo na stacyach obu krajowych Towarzystw rolniczych.

W r. 1909 było buhajów			gminnych . . .	3.387
„	„	„	powiatowych	61
„	„	„	stacyjnych	1.130
			Razem	4.578

czyli, że buhaje zapewnione stanowiły zaledwie 24·3% ogółu buhajów potrzebnych.

Ile w każdym powiecie autonomicznym znajdowało się w r. 1909 buhajów gminnych, powiatowych, stacyjnych, licencyonowanych oraz ile jest buhajów potrzebnych to podaje dołączona jako alegat 4 do niniejszego sprawozdania tabelka.

Aleg. 4.

Dla stopnia rozwoju organizacyi hodowlanej wielkie znaczenie posiada odpowiedź na pytanie w jakim stosunku postarały się gminy i powiaty dany w kraju materyał buhajów licencyonowanych zapewnić dla użytku właścicieli bydła, jaki więc panuje stosunek między liczbą wszystkich buhajów licencyonowanych, a liczbą buhajów licencyonowanych gminnych i powiatowych t. j. najętych lub kupionych przez gminy lub powiaty.

W całym kraju stanowiły buhaje gminne (3.387 sztuk) 42·4% ogółu buhajów licencyonowanych, których było 7.988 sztuk.

W ciągu r. 1909 interweniowały Wydziały powiatowe na podstawie § 11. ustawy hodowlanej w przymusowem dostawieniu buhajów w następujących powiatach:

Powiat	Liczba gmin	Liczba buhajów
Bochnia	5	5
Brzesko	2	2
Gródek	55	111
Pilzno	7	7
Tarnobrzeg	5	5
Wieliczka	50	69

Co do kwot, jakie wstawiły gminy same lub Wydziały powiatowe do budżetów gminnych na r. 1910 na zakupno buhajów to podaje tabelka umieszczona na końcu sprawozdania jako alegat 5.

Aleg. 5.

Jak wyżej nadmieniliśmy Wydział krajowy stał przy stosowaniu drugiej części ustawy hodowlanej, traktującej o buhajach gminnych na tem stanowisku, iż należy ją ściśle przeprowadzać w tych powiatach i gminach ktore są do tego już do pewnego stopnia przygotowanymi, natomiast w innych powiatach i gminach, gdzie warunków takich dotychczas nie ma, należy dopiero przygotować odpowiedni grunt i następnie stopniowo wprowadzać ją w życie w całej rozciągłości.

W myśl tej zasady uwolnił Wydział krajowy na podstawie § 21 szereg gmin bądź w całości bądź tylko częściowo od obowiązku utrzymywania buhajów gminnych w ciągu r. 1909.

W poprzedniem sprawozdaniu zaznaczyliśmy, że Wydział krajowy przeprowadził podział kraju na strefy hodowlane, opierając się na planie dostarczonym przez oba krajowe Towarzystwa rolnicze

Obecnie na skutek wniosku c. k. Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie uskutecznił Wydział krajowy zasięgnąwszy opinii krajowej komisyi dla spraw rolniczych pewne zmiany w powyższym podziale na strefy a mianowicie wyłączył gminę Werbiż powiatu lwowskiego ze strefy hodowlanej rasy nizinnej a przeznaczył ją do strefy hodowlanej rasy górskiej, taksamo postąpił z powiatem sądowym gliniańskim, w powiecie zaś kamioneckim, część zachodnią przeznaczył dla rasy górskiej, resztę zaś powiatu dla rasy nizinnej.

Z końcem r. 1909 upłynął piąty okres trzechletni działalności komisyj licencyonujących, przeto z początkiem 1910 r. zajął się Wydział krajowy zorganizowaniem tych komisyj na szóste trzechlecie 1910—1912.

Ilość okręgów powyższych komisyi powiększyła się o jeden a mianowicie w powiecie rzeszowskim w miejsce istniejących dotychczas dwu okręgów utworzono trzy a mianowicie okręg Rzeszów-Głogów, Tyczyn-Błażowa i Strzyżów-Czudec. Zarządzenie to wydanem zostało w interesie ludności, celem ułatwienia doprowadzenia buhajów do licencyonowania, okręgi bowiem dotychczasowe były bardzo obszerne tak, że niektórzy właściciele buhajów musieli je pędzić do licencyonowania przez kilka nieraz mil.

Poza tą zmianą wszystkie inne okręgi zatrzymały dotychczasowe swe granice.

Okręgi te oraz skład komisyj licencyonujących ogłoszone zostały w Dz. u. kr. Nr. 88 z r. 1910.

W skutek odezwy c. k. Namiestnictwa przypomniał Wydział krajowy okólnikiem z 18. listopada 1909 L. 50 245 wszystkim komisyom licencyonującym, iż w myśl §. 4 ust. hodowlanej obowiązane są z reguły powoływać do udziałuw licencyonowaniu buhajów weterynarzy, bądź to w charakterze rzeczoznawcy bądź też członka, i że tylko wyjątkowo gdy zachodzi wielka trudność w powołaniu weterynarza licencyonowanie odbyć się może bez jego współudziału.

Według zamknięcia ruchunkowego za r. 1909 wydatek funduszu krajowego na koszta komisyj licencyonujących wynosił kwotę 27.631 kor. 53 gr. zatem był wyższy od kwoty na ten cel preliminowanej o 2.631 kor. 53 gr.

Z kwoty powyższej przypada na koszta podróży weterynarzy 14.452 kor. 31 gr., na koszta komisyjne przewodniczących 10.793 kor. 68 gr. na piętna 428 K. 80 gr. na druki zaś 1.956 kor. 74 gr.

Na wspomniane przekroczenie kredytu na koszta komisyj licencyonujących złożyły się wyższe wydatki na druki, których zapas z lat poprzednich zupełnie się wyczerpał, jak nie mniej i ta okoliczność, iż bardzo wielu przewodniczących i weterynarzy przedłożyło rachunki za udział w licencyonowaniu w r. 1908 dopiero w pierwszej połowie 1909 r. tak, że koszta te nie mogły już być pokryte z kredytu r. 1908 lecz musiały być zarachowane na r. 1909.

Przekroczenie w mowie będące znajduje częściowo pokrycie swe w wyższej o 500 kor. od preliminowanej subwencyi państwowej tudzież w przeniesionem z r. 1908 zaoszczędzeniu odnośnego kredytu w kwocie 1.746 kor. 02 gr.

W myśl § 4. ustawy hodowlanej na funduszu krajowym ciążą jedynie koszta komisyjne przewodniczących i weterynarzy, o ile ci ostatni nie są zarazem członkami komisyi, koszta komisyjne zaś wszystkich innych członków komisyj licencyonujących pokrywa fundusz powiatowy.

Jak się okazuje z nadesłanych wykazów wydatki funduszów powiatowych na powyższy cel wynosiły w r. 1909 kwotę 20.201 kor. 49 gr., były zatem wyższe o 3.133 kor. 46 gr. niż w roku poprzednim.

Z zamknięcia rachunków stałego funduszu hodowlanego za r. 1909 okazuje się, że fundusz ten z końcem 1909 r. wynosił kwotę 133.314 kor. 65 gr. a mia-

nowicie lokacya w Banku krajowym z dnia 31. grudnia 1909 wynosiła 31.876 kor. zaś należytości czynne z powodu udzielonych pożyczek gminom i Wydziałom powiatowym wynosiły kwotę 101.458 kor. 65 gr.

W ciągu r. 1909 zaciągnęły z tego funduszu pożyczki następujące powiaty i gminy: tarnobrzeski 3.000 kor., krakowski 15.000 kor., brzeżański 10.000 kor., krośnieński 10.000 kor., pilzneński 1980 kor., jasielski 10.000 kor., gmina Dobromirka pow. Zbaraż 500 kor, Czerniejów pow. Stanisławów 600 kor. i Tudorkowice pow. Sokal 400 koron.

Jak z powyższego zestawienia i porównania z poprzednimi latami wynika, rok 1909 wykazuje największą cyfrę zaciągniętych pożyczek a objaw ten świadczy wymownie o tem, iż Wydziały powiatowe zainteresowały się w wyższym stopniu sprawą podniesienia hodowli bydła i na szeroką skalę przystępują do wprowadzenia w życie drugiej części ustawy hodowlanej traktującej o zapewnieniu przez gminy odpowiedniej ilości dobrych rozpłodników.

Z uzyskanych funduszów mają zamiar powiaty dawać pożyczki gminom na zakupno buhajów, względnie kupować buhaje dla gmin biednych, które tego wydatku żadną miarą ponieść nie mogą.

Podobnie jak lat poprzednich rozdzielił Wydział krajowy czysty zysk funduszu hodowlanego za r. 1909 w kwocie 1.127 kor. 66 gr. między oba krajowe Towarzystwa rolnicze na zakupno względnie utrzymanie buhajów gminnych.

Uchwałą z 4 kwietnia 1892 polecił W. Sejm Wydziałowi krajowemu, aby wezwał Wydziały powiatowe do przyczynienia się z funduszów powiatowych do wydatków na cele podniesienia hodowli bydła.

Chcąc zdać W. Sejmowi sprawę o ile Wydziały powiatowe zastosowały się do powyższej uchwały i jakie kwoty wydały w r. 1909 na akcyę hodowlaną, wezwaliśmy wszystkie Wydziały powiatowe okólnikiem z dnia 12. lutego 1910 r. L. 18.853 do przedłożenia odnośnych dat wedle zamknięć rachunkowych funduszów powiatowych za r. 1909.

Według przedłożonych wykazów wynosiły wydatki funduszów powiatowych w r. 1909 na ogólne cele hodowlane z wyłączeniem kosztów podróży członków komisyj licencyonujących kwotę 47.881·93 kor., były zatem wyższe o 2.929 kor. 96 gr. niż w r. 1908.

Na pokrycie częściowe tych wydatków służył dochód z grzywien za przekroczenia ustawy hodowlanej, który wynosił kwotę 4.626 kor. 16 gr.

O celach na jakie wspomniana wyżej kwota została zużytą nie wspominamy w niniejszem sprawozdaniu, wymieniliśmy je już bowiem w roku poprzednim.

Kończąc niniejsze sprawozdanie Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności, odnoszących się do podniesienia hodowli bydła w r. 1909.

Z R.dy Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni *w. r.*

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Alegat 1. do sprawozdania Wydziału krajowego LW. 90.721|1910.

Sprawozdanie rachunkowe

Komitetu c. k. Towarzystwa gospodarskiego z użycia subwencyi państwowej i krajowej na podniesienie chowu bydła za rok 1909.

L. porz.	Przychód	K	h	K	h
1	Przeniesiona reszta kasowa z r. 1908	—	—	23.281	83
2	Pobrane subwencye w roku 1909:				
	a) z funduszów państwowych:				
	1. tytułem subwencyi za r. 1909	—	—	147.000	—
	2. na utrzymanie stacyi buhajów resztę do 40.000 za rok 1908	—	—	31.000	—
	b) z funduszów krajowych:				
	1. tytułem subwencyi za r. 1909	—	—	66.666	66
	2. na obory zarodowe gminne:				
	a) za rok 1908	20.000	—		
	b) za rok 1909	20.000	—	40.000	—
	3. na na utrzymanie weterynarza	2.400	—		
	na utrzymanie instruktora	4.000	—	6.400	—
3	Pobrano tytułem zasiłku Wydziału Rady pow w Jarosławiu za oborę zarodową gmin. w Wierzbnej z r. 1908	—	—	1.600	—
4	Pobrano tytułem zasiłku z odsetek krajowego funduszu hodowlanego na utrzymanie buhajów dla gmin	—	—	264	86
5	Dochód za buhaje z obr. z właścicielami obór zarodowych pełnej i pół krwi	—	—	239	34
6	Dochód za bydło z subw. obór zarodowych gminnych:				
	a) za krowy wybrakow. i przychowek	6.419	—		
	b) za buhaje wybrakow.	3.548	09	9.967	09
7	Dochód za sprzedanych 171 buhajów ze stacyi subwenc.	—	—	50.641	38
8	Dochód tytułem zwrotu kosztów szczepienia bydła tuberkuliną w oborach	—	—	931	40
9	Dochód tytułem zwrotu za księgi rodowodowe dla obór zarodow. i różne	—	—	162	40
	Suma przychodu	—	—	378.154	96

L. porz.	Rozchód	K	gr.	K	gr.
1	Na dalsze zakładanie i uzupełnienie obór zarodowych pełnej i półkrwi . .	—	—	64.967	29
2	Na dalsze zakładanie i uzupełnienie obór zarodow. gmin:				
	a) zakupno krów i jałówek . . .	83.494	85		
	b) buhajów pełnej krwi	22.821	86	106.316	71
3	Na zasiłki dla obór zarodowych gminnych na zakupno paszy	—	—	574	90
4	Na stacye buhajów dla krów włościańsk:				
	a) na zakupno buhajów pół krwi . .	89.732	07		
	b) na utrzymanie buhajów . . .	74.189	22	163.921	29
5	Na wychów jałownika na wydzierżawionych połoninach 2.642·11 — 536 = .	2.079	11		
6	Na melioracyę wydzierżawionych połonin w Mikuliczynie 1.301·78 — 1000 = . .	301	78	2.380	89
7	Na premiowanie bydła włościańskiego na wystawach przeglądowych . . .	1.989	98		
8	Na premiowanie wzorowych stajen włościańskich na bydło	700	—	2.689	98
9	Na koszta badania stosunków hodowl. .	—	—	305	10
10	Na koszta szczepienia bydła tuberkuliną w oborach zarodowych	—	—	1.691	18
11	Koszta ntrzymania:				
	a) instruktora	7.974	75		
	b) weterynarza	5.543	52	13.518	27
12	Na koszta kontroli i administracyi:				
	a) płace, dyurna i remuneracye . .	19.745	—		
	b) koszta podróży i dyety . . .	7.207	05	26.942	05
	c) najem lokalu, opał i oświetlenie .	1.293	42		
	d) druki i przybory kancelaryjne . .	811	36		
	e) opłaty pocztowe i różne inne wydatki	1.330	60	3.435	38
13	Na wydatki nadzwyczajne i nieprzewidziane	—	—	981	09
	Suma rozchodu . .			387.724	13
	Po potrąceniu sumy przychodu . .			378.154	96
	Niedobór z końcem roku 1909 . . . do pokrycia z zarezerwowanej subwencyi państwowej na rok 1909 w kwocie K. 25.000.			9.569	17

Alegat 2. do sprawozdania Wydziału krajowego LW. 90.721/1910.

Sprawozdanie rachunkowe

Komitetu c. k. Towarzystwa rolniczego w Krakowie z użycia subwencyi państwowej i krajowej na podniesienie chowu bydła za r. 1909.

		Dochód		Rozchód	
		K	h	K	h
1	Pozostałość kasowa z r. 1908 . . .	30.135	36		
2	Zasiłek państwowy	74.000	—		
3	„ „ dodatkowy . . .	20.000	—		
4	Premie na budowę wzorowych stajni włościańskich	2.000	—		
5	Zasiłek krajowy	33.333	34		
6	„ „ na instruktora hodowli .	4.000	—		
7	„ „ za rok 1908 i 1909 na zakładanie obór gminnych . . .	20.000	—		
8	Zasiłek krajowy i państwowy na utrzymanie weterynarza	2.400	—		
9	Zasiłek krajowy jako zwrot dyet weterynarza i kosztów szczepienia .	3.000	—		
10	Zasiłek krajowy z funduszu pożyczkowego hodowlanego	132	44		
11	Zakładanie i kompletowanie obór zarodowych czerwonego bydła polskiego .			4.932	10
12	Zakładanie i kompletowanie obór zarodowych ras zagranicznych i pośrednictwo w imporcie bydła . .			20 146	65
13	Zakładanie obór gminnych włościańskich			35.109	31
14	Zakupno buhajów do obór prywatnych czerwonego bydła polskiego . .			2.684	07
15	Zakupno buhajów do obór prywatnych ras zagranicznych			5.796	87
16	Subwencyonowanie buhajów związkowych			3.060	—
	Do przeniesienia . .	189.001	14	71.729	—

		Dochód		Rozchód	
		K	h	K	h
	Z przeniesienia	189.001	14	71.729	—
17	Subwencya hodowlana dla Towarzystw rolniczych okręgowych na zakupno buhajów			52.600	—
18	Premiowanie bydła włościańskiego			13.700	—
19	Subwencya hodowlana dla Towarzystw rolniczych okręgowych na zakupno cieliczek dla włościan			2.500	—
20	Zasiłek dla Związku hodowców bydła nizinnego			4.000	—
21	Zasiłek dla Związku hodowców czerwonego bydła polskiego			4.000	—
22	Zasiłek dla Związku hodowców bydła simenthal			2.000	—
23	Zasiłek dla Towarzystwa rolniczego okręgowego w Wieliczce na instruktora hodowlanego			400	—
24	Zasiłek dla Towarzystwa rolniczego okręgowego w Biał j na lustratora hodowlanego			500	—
25	Premie na wzorowe stajnie włościańskie			700	—
26	Wydatki nieprzewidziane			1.498	81
27	Wydatki weterynaryjne			2.400	—
28	Wydatki połączone ze szczepieniem tuberkuliną			597	60
29	Płace urzędników			12.596	66
30	Ubezpieczenie urzędników			923	20
31	Koszta podróży i delegacyi			6.408	91
32	Udział w ogólnych kosztach administracyjnych			12.458	64
33	Na wydatki połączone ze zmianą akcyi			2.800	—
	Saldo z dniem 31 grudnia 1909 roku	2.811	68		
		191.812	82	191.812	82

Alegat 3. do sprawozdania Wydziału krajowego LW. 90721/10.

Akcya tępienia gruźlicy u bydła rogatego w Galicyi w roku 1909.

W roku 1909 prowadzono akcyę tępienia gruźlicy u bydła rogatego w kraju wedle tego samego programu, jakim kierowano się w latach poprzednich tj. na podstawie metody Banga i klinicznego badania obór — nadto weterynarz Komitetu c. k. Towarzystwa rolniczego w Krakowie Prof. Dr. Julian Nowak prowadził w dalszym ciągu próby i doświadczenia nad praktyczną wartością metody Behringa uodparniania cieląt przeciwko gruźlicy, które w roku sprawozdawczym ukończył. Metoda ta według doświadczeń prof. Nowaka a także innych badaczy nie ziściła pokładanych w niej nadziei i okazała się niewystarczającą.

Obecnie rozpoczął prof. Nowak doświadczenia nad dwoma modyfikacyami metody Behringa, a to jedną proponowaną przez prof. Heymansa z Belgii, a drugą przez prof. Klimmera z Drezna

Wyniki dotychczasowych doświadczeń prof Nowaka nie są mi jeszcze znane, modyfikacye te jednak zastosowane w Niemczech nie o wiele posunęły naprzód sprawę tępienia gruźlicy bydła rogatego na zasadach metody zapoczątkowanej przez Behringa i jak dotąd metoda Banga, lub modyfikacya tejże zwana metodą Ostertaga utrzymały się przy swojem znaczeniu jako najskuteczniej prowadzące do celu.

Badania i szczepienia obór dokonali w r. 1909:

a) z polecenia Wydziału krajowego lekarz weterynaryjny Jan Gromczakiewicz, asystent Akademii weterynaryi w zastępstwie weterynarza Wydziału krajowego, w 15 oborach na 889 sztukach;

b) z polecenia Komitetu c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego lekarz weterynaryjny August Krüger w 38 oborach na 1753 sztukach, jakoteż c. k. weterynarz powiatowy dr. Otto Lille w 2 oborach na 100 sztukach;

c) z polecenia Komitetu c. k. Towarzystwa rolniczego w Krakowie prof. dr. Jul. Nowak w 20-tu oborach na 807 sztukach.

Ogółem zbadano i przeszczepiono w r. 1909 w 75-ciu oborach 3549 sztuk bydła rogatego.

Między temi oborami było:

I. 10 obór bydła pełnej krwi Simmental, złożonych z 16 buhajów, 178 krów, 130 jałówek i 22 buhajków, razem 346 sztuk;

II. 28 obór pół krwi Simmental, złożonych z 27 buhajów, 930 krów, 512 jałówek, 47 buhajkow i 24 wołów, razem 1540 sztuk;

III. 3 obory pełnej krwi Oldenburg, złożonych z 7 buhajów, 40 krów, 18 jałówek, 6 buhajków, razem 71 sztuk;

IV 10 obór pół krwi Oldenburg złożonych z 38 buhajów, 348 krów, 241 jałówek, 25 buhajków i 2 wołów, razem 654 sztuk;

V. 1 obora pełnej krwi Schwytz, złożona z 12 krów i 12 jałówek, razem 24 sztuk;

VI. 2 obory pół krwi Szwytz, złożone z 2 buhajów, 51 krów, 27 jałówek, razem 80 sztuk.

VII. 6 obór bydła fryzyjskiego, złożonych z 11 buhajów, 132 krów, 108 jałówek, 11 buhajków, razem 262 sztuk;

VIII. 1 obora pełnej krwi duńskiej, złożona z 1 buhaja, 6 krów, 7 jałówek, razem 14 sztuk;

IX. 5 obór bydła czerwonego polskiego (krajowego), złożonych z 12 buhajów, 125 krów i 55 jałówek, razem 192 sztuk; wreszcie

X. 9 obór bydła ras mięszanych, złożonych z 4 buhajów, 224 krów, 116 jałówek, 6 buhajków i 16 wołów, razem 366 sztuk.

Nadmienić przytem należy, że do obór szczepionych w roku 1909 wliczono także trzy obory przeszczepione przez lekarza weterynaryjnego Augusta Krügera w r. 1908, których zastępca weterynarza krajowego w sprawozdaniu za rok ubiegły nie umieścił.

Wyniki szczegółowe dokonanych w roku 1909 badań zestawione są na dołączonych tablicach przeglądowych wedle grup odpowiadających rasom poszczególnych obór.

I. Obory pełnej krwi Simmental.

Między badanemi sztukami w tej grupie uznano *za chore* 6 buhajów = 37·50%, 32 krów = 12·36%, 12 jałówek = 9·23%, 1 buhajka = 4·54%, razem 51 sztuk = 14·74% *za podejrzane*: 3 buhaje = 18·75%, 8 krów = 3·09%, 4 jałówki = 3·08%, razem 15 sztuk = 4·33%, *za lekko podejrzane*: 4 krowy = 2·24%, 3 jałówki = 2·30%, razem 7 sztuk = 2·02%.

Ogółem z 346 sztuk szczepionych uznano za dotknięte gruźlicą, lub o tę chorobę podejrzane 73 sztuk = 21·09%.

Obora A, złożona z 9 sztuk, badana w lutym po raz 5-ty okazała się, jak w latach poprzednich, wolną od gruźlicy.

Obora G, złożona z 18 sztuk, badana w marcu po raz 6-ty z wynikiem: 8 sztuk *chorych* = 44·45%, 1 *podejrzana* = 5·55%, razem 9 sztuk = 50·—%

Poprzednie badanie, dokonane w kwietniu 1907 r. wykazało 30% sztuk chorych, zatem rozmiary gruźlicy w tej oborze zwiększyły się o 20%

Obora D, złożona z 78 sztuk, badana w maju po raz 9-ty z wynikiem: *podejrzane* 2 sztuki = 2.56%.

Poprzednie badanie przeprowadzone w marcu 1908 r. wykazało 3·64%. sztuk chorych, czyli w roku sprawozdawczym rozmiary gruźlicy zredukowały się o 1·08%.

Obora L, złożona 36 sztuk, badana w czerwcu po raz 8-my z wynikiem: *chore* 1 sztuka = 2·77%, *lekko podejrzane* 1 sztuka = 2·77%, razem 2 sztuki = 5·54%

Przeprowadzone w marcu 1908 badanie wykazało 9·25% sztuk chorych i podejrzanych, t. j. w roku sprawozdawczym rozmiary gruźlicy zmniejszyły się o 3·70%.

Obora C_1 złożona z 23 sztuk, badana w październiku poraz 4 ty okazała się, jak w latach poprzednich, wolną od gruźlicy.

Obora N. złożona z 25 sztuk, badana w grudniu po raz 9-ty z wynikiem: *chore* 7 sztuk = 32%, *podejrzane* 6 sztuk = 20%, *lekko podejrzane* 1 sztuka = 4%, razem 14 sztuk = 56·%

Przeprowadzone w lutym 1908 r. badanie wykazało 47·82% sztuk chorych tj. gruźlica w oborze tej przybrała w roku sprawozdawczym groźniejsze rozmiary, gdyż zwiększyła się o 8·18%

Obora H, złożona z 36 sztuk, badana w grudniu po raz 11-ty z wynikiem: *podejrzane* 2 sztuki = 5·55%, *lekko podejrzane* 4 sztuki = 11·11%, razem 6 sztuk = 16·66%.

Poprzednie badanie przeprowadzone w listopadzie 1907 r. wykazało 25·49% sztuk chorych, czyli w roku sprawozdawczym rozmiary gruźlicy zmniejszyły się o 8·83%.

Obora C_2, złożona z 32 sztuk, badana w grudniu po raz 1-szy z wynikiem: *chore* 4 sztuki = 12·50%, *podejrzane* 4 sztuki = 12·50%, *lekko podejrzane* 1 sztuka = 3·12%, razem 9 sztuk = 28·12%.

Obora F_1 (i_3), złożona z 37 sztuk, badana w maju po raz 4-ty z wynikiem: *chore* 3 sztuki = 8·11%.

Przeprowadzone w listopadzie 1908 r. badanie tej obory wykazało 8·60% sztuk chorych, czyli rozmiary gruźlicy zmniejszyły się w roku sprawozdawczym o 0·49%.

Obora Z, złożona z 52 sztuk, badana w grudniu po raz 7-my z wynikiem: *chore* 28 sztuk = 53 85%.

W porównaniu z poprzedniem badaniem, dokonanem w lutym 1908 r., w którym było w tej oborze tylko 3·68% sztuk chorych, okazuje się znaczne zwiększenie się rozmiarów gruźlicy, bo wynoszące aż 50·17%. Powodów tej zwyżki wyjaśnić nie zdołano.

II. Obory pół krwi Simmental.

W grupie tej zbadano ogółem 1540 sztuk, z czego uznano: za *chore* 10 buhajów = 37·03%, 233 krów = 25 05%, 62 jałówek = 12·11%, 1 buhajka = 2 12%, 1 wołu = 4·16%, razem 307 sztuk = 19·93%, *za podejrzane* 5 buhajów 18 51%, 82 krów = 8·81%, 38 jałówek = 7·42%, 3 woły = 12 50%, razem 128 sztuk = 8·31%, *za lekko podejrzane* 1 buhaja = 3·70%, 40 krów = 4·30%, 25 jałówek = 4·88%, 2 buhajki = 4·24%, 1 wołu = 4·16%, razem 69 sztuk = 4·48%, czyli ogółem w tej grupie sztuk chorych i podejrzanych 504 = 32·72%.

Obora d_1, złożona z 52 sztuk, badana w styczniu r. 1908 po raz 6-ty z wynikiem: *podejrzane* 1 sztuka = 1·92%

W porównaniu z ostatniem badaniem, przeprowadzonem w czerwcu 1907 r. wykazującem 8·60% gruźlicy okazuje się redukcya o 6·68%.

Obora o_4, złożona z 26 sztuk, badana w listopadzie 1908 r. po raz 1-szy z wynikiem: *chore* 9 sztuk = 34·61%, *podejrzane* 5 sztuk = 19 22%, *lekko podejrzane* 3 sztuki = 11·53%, razem 17 sztuk = 65·36%.

Obora h złożona z 34 sztuk, badana w grudniu 1908 r. po raz 8-my z wynikiem: *chore* 1 sztuka 2·94%, *podejrzane* 4 sztuki = 11·76%, *lekko podejrzane* 2 sztuki = 5·88%, razem 7 sztuk = 20·58%.

W porównaniu z wynikami szczepień przeprowadzonych w listopadzie 1907 r. wykazujących 33·36% sztuk chorych, okazuje się redukcya rozmiarów gruźlicy o 12·78%

Obora j_4, złożona z 60 sztuk, badana w kwietniu 1909 r. po raz 1 szy z wynikiem: *chore* 15 sztuk = 25%, *podejrzane* 5 sztuk = 8·03%, *lekko podejrzane* 5 sztuk = 8·03%, razem 25 sztuk = 41·06%.

Obora i_4, złożona z 37 sztuk, badana w kwietniu po raz 1-szy z wynikiem: *chore* 22 sztuk = 59·48%, *podejrzane* 5 sztuk = 13·51%, *lekko podejrzane* 3 sztuki = 8·10%, razem 30 sztuk = 81·09%

Obora h_1, złożona z 71 sztuk, szczepiona w maju po raz 3-ci okazała się wolną od gruźlicy.

Obora e_4, złożona z 81 sztuk, badana w lipcu po raz 1-szy z wynikiem: *chore* 25 sztuk = 30·86%, *podejrzane* 15 sztuk = 18·51%, razem 40 sztuk = 49·37%.

Obora d_1 złożona z 40 sztuk, badana w lipcu po raz 1-szy z wynikiem: *chore* 11 sztuk = 27·50%, *podejrzane* 4 sztuki = 10%, razem 15 sztuk = 37·50%.

Obora e_3, złożona z 32 sztuk, badana w sierpniu po raz 2-gi z wynikiem: *chore* 9 sztuk = 28·12%, *podejrzane* 1 sztuka = 3·12%, razem 10 sztuk = 31·24%.

W porównaniu z wynikami badania z r. 1907, w którym sprawdzono 61·10% sztuk chorych, okazuje się redukcya rozmiarów gruźlicy o 29·75%.

Obora n_4, złożona z 43 sztuk, badana w styczniu po raz 1-szy z wynikiem: *chore* 4 sztuki = 9·30%, *podejrzane* 7 sztuk = 16·27%, *lekko podejrzane* 2 sztuki = 4·65%, razem 13 sztuk = 30·22%.

Obora m_4, złożona z 29 sztuk, badana w styczniu po raz 1-szy z wynikiem: *chore* 5 sztuk = 17·24%, *lekko podejrzane* 2 sztuki = 6·89%, razem 7 sztuk = 24·13%.

Obora l_1 złożona z 129 sztuk, badana w lutym po raz 1-szy z wynikiem: *chore* 73 sztuk = 56·59%, *podejrzane* 18 sztuk = 13·95%, *lekko podejrzane* 10 sztuk = 7·75%, razem 101 sztuk = 78·29%.

Obora x_2 złożona z 51 sztuk, badana w lutym po raz 3-ci z wynikiem: *podejrzane* 1 sztuka = 1·96%.

Ponieważ poprzednie w r. 1908 przeprowadzone badanie wykazało 1·51% sztuk chorych, przeto okazuje się pewne, nieznaczne zwiększenie się rozmiarów gruźlicy, w porównaniu natomiast z wynikami z r. 1906, w którym ilość przypadków tej choroby wynosiła 16·66% okazuje się redukcya o 14·70%.

Obora k_4 złożona z 43 sztuk, badana w marcu po raz 1-szy z wynikiem; *lekko podejrzane* 1 sztuka = 2·32%.

Obora g, złożona z 59 sztuk, badana w marcu po raz 6-ty z wynikiem: *chore* 12 sztuk = 20·33%, *podejrzane* 2 sztuki = 3·39%, *lekko podejrzane* 4 sztuki = 6·78%, razem 18 sztuk = 30·50%.

Poprzednie w r. 1907 dokonane badanie wykazało 42·04% przypadków gruźlicy, zatem w roku sprawozdawczym okazuje się redukcya rozmiarów tej choroby o 11·54%.

Obora u_2 złożona z 77 sztuk, badana w kwietniu po raz 4-ty z wynikiem: *chore* 1 sztuka = 1·04%, *podejrzane* 5 sztuk = 6·49%, *lekko podejrzane* 2 sztuki = 2·86%, razem 8 sztuk = 10·39%.

W porównaniu z r. 1908, w którym wykazano tylko 5·08% sztuk chorych, okazuje się przyrost o 5·31%.

Obora z_2 złożona z 61 sztuk, badana w kwietniu po raz 3-ci z wynikiem: *podejrzane* 2 sztuki = 3·28%, *lekko podejrzane* 7 sztuk = 11·47%, razem 9 sztuk = 14·75%.

Obora ta, badana w r. 1908 była wolną od gruźlicy, fakt pojawienia się choroby w oborze dotychczas wolnej od gruźlicy pozostał niewyjaśnionym.

Obora h_4, złożona z 103 sztuk, badana w maju po raz 1-szy z wynikiem: *chore* 41 sztuk = 39·80%, *podejrzane* 20 sztuk = 19·41%, *lekko podejrzane* 10 sztuk = 9·70%, razem 71 sztuk = 68·91%.

Obora f_3, złożona z 116 sztuk, badana w maju po raz 2-gi z wynikiem: *chore* 1 sztuka = 0·86%, podejrzane 2 sztuki = 1·73%, razem 3 sztuki = 2·59%.

W porównaniu z wynikami z r. 1907, w którym wykazano 5·88% sztuk chorych, okazuje się redukcya rozmiarów gruźlicy o 3·29%.

Obora m, złożona z 79 sztuk, badana w czerwcu po raz 7-my z wynikiem: *chore* 2 sztuki = 2·53%, *podejrzane* 2 sztuki = 2·53%, razem 4 sztuki = 5·06%.

W porównaniu z r. 1908, w którym obora ta była wolną od gruźlicy, okazuje się, że choroba wspomniana wystąpiła w tej oborze ponownie w rozmiarach stwierdzanych w latach poprzednich, tj. 1904, 1905 i 1906, w których ilość sztuk chorych wahała się między 5·08 a 5·88%.

Obora g_4, złożona z 32 sztuk, badana w czerwcu po raz 1-szy z wynikiem: *chore* 9 sztuk = 28·12%, *podejrzane* 5 sztuk = 15·65%, *lekko podejrzane* 3 sztuki = 9·37%, razem 17 sztuk = 53·14%.

Obora f_4, złożona z 88 sztuk, badana w lipcu po raz 1-szy z wynikiem: *chore* 6 sztuk = 6·81%, *podejrzane* 4 sztuki = 4·59%, *lekko podejrzane* 6 sztuk = 6·81% razem 16 sztuk = 18·21%.

Obora c_4, złożona z 30 sztuk, badana w listopadzie po raz 1-szy z wynikiem: *chore* 8 sztuk = 26·66%, *podejrzane* 6 sztuk = 20·—%, *lekko podejrzane* 3 sztuki = 10·—%, razem 17 sztuk—56·66%.

Obora s, złożona z 46 sztuk, badana w listopadzie po raz 7-my z wynikiem: *chore* 13 sztuk - 28·26%, *podejrzane* 8 sztuk = 17·39%, *lekko podejrzane* 2 sztuki = 4·34·%, razem 23 sztuk = 49·99%.

W porównaniu z wynikami badań z r. 1908, które wykazały tylko 36·36% sztuk chorych, okazuje się w roku sprawozdawczym zwiększenie się rozmiarów gruźlicy o 13·63%.

Obora l_2 złożona z 38 sztuk, badana w grudniu po raz 2-gi z wynikiem: *chore* 2 sztuki = 5·26%, *podejrzane* 2 sztuki = 5·26%, *lekko podejrzane* 3 sztuki = 7·89% razem 7 sztuk = 18·41%.

W porównaniu z wynikami szczepień przeprowadzonych w r. 1905, które wykazały w tej oborze 17·01% sztuk chorych, okazuje się w roku sprawozdawczym zwyżka wynosząca 1·40%.

Obora n, złożona z 26 sztuk, badana w grudniu po raz 8 my z wynikiem: *chore* 11 sztuk = 42·30% *podejrzane* 4 sztuki 15·38, *lekko podejrzane* 1 sztuka - 3·84% razem 16 sztuk - 61·52%.

W porównaniu z wynikami z r. 1908, w którym stwierdzono w tej oborze 45·45% i z r. 1907, w którym było tylko 34·47% gruźlicy, okazuje się, że rozmiary tej choroby stale w tej oborze wzrastają, a to skutkiem niewłaściwego wykonywania wskazań weterynarskich.

Obora b_4, złożona z 28 sztuk, badana w styczniu po raz 1-szy z wynikiem: *chore* 8 sztuk - 33·33%.

Obora a_4, złożona z 29 sztuk, badana w październiku po raz 1-szy z wynikiem: *chore* 19 sztuk = 65·52%.

III. Obory pełnej krwi Oldenburg.

W grupie tej badano ogółem 71 sztuk

Między badanemi sztukami uznano *za chore*: 3 buhaje = 42·86%, 12 krów = 30·—%, 6 jałówek = 33·33 % razem 21 sztuk = 29·57%, *za podejrzane* 3 krowy = 7·50%, 1 buhajka = 16·66%, razem 4 sztuki 5·63%, *za lekko p dejrzane*: 1 krowę = 2·05% razem 1 sztukę = 1·40%, czyli ogółem znaleziono w oborach tej grupy sztuk chorych i podejrzanych 36 = 36·60%.

Obora O_{80}, złożona z 23 sztuk, badana w lipcu poraz 4-ty z wynikiem: *chore* 20 sztuk = 87·—%, *podejrzane* 3 sztuki = 13·—%, razem 23 sztuk = 100%.

W porównaniu z wynikami badań przeprowadzonych w r. 1907, w którym stwierdzono tylko 40·—% przypadków gruźlicy, okazuje się, że w roku sprawozdawczym rozmiary jej zwiększyły się o 60%. Powodem tej zwyżki jest niewłaściwe wykonywanie wskazań weterynarskich.

Obora O_{26}, złożona z 27 sztuk, badana w kwietniu po raz 3-ci z wynikiem: *chore* 1 sztuka = 3·70%, *lekko* podejrzane 1 sztuka = 3·70%, razem 2 sztuki = 7·40%.

W porównaniu z wynikami badań z r. 1906, w którym wykazano w tej oborze 4% sztuk chorych, okazuje się zwiększenie się rozmiarów gruźlicy o 3·40%.

Obora O_{15}, złożona z 21 sztuk, badana w marcu po raz 5-ty z wynikiem: *podejrzane* 1 sztuka = 4·76%.

Poprzednie badanie, dokonane w r. 1907 wykazało, że wspomniana obora była wówczas wolną od gruźlicy, faktu pojawienia się choroby w roku sprawozdawczym nie zdołano wyjaśnić.

IV. Obory pół krwi Oldenburg.

W grupie tej badano ogółem 654 sztuk.

Badanie wykazało: *sztuk chorych*: buhajów 4 = 10·50%, krów 89 = 25·57%, jałówek 70 = 29·04%, buhajków 7 = 28·—%, razem 170 sztuk = 25·99%, *sztuk podejrzanych*: buhaj 1 = 2·63%, krów 25 = 7·18%, jałówek 18 = 7·46%, buhajków 1 = 4%, razem 45 sztuk = 6·86%, *sztuk lekko podejrzanych*: buhaje 2 = 5·26%, krów 14 = 4·31%, jałówki 2 = 0·83%, razem 18 sztuk = 2·75% tj. ogółem znaleziono w oborach tej grupy sztuk chorych i podejrzanych 233 = 35·60%.

Obora O_{48}, (włościańska), złożona z 11-tu sztuk, badana w lutym po raz 1-szy z wynikiem: *chore* 5 sztuk = 45·45%, *podejrzane* 3 sztuki = 27·27%, razem 8 sztuk = 72·72%.

Obora O_{47}, złożona z 24 sztuk, badana w marcu po raz 1-szy z wynikiem: *chore* 12 sztuk = 50%, *podejrzane* 1 sztuka = 4·16%, *lekko podejrzane* 5 sztuk = 20·83%: razem 18 sztuk — 74·99%.

Obora O_{26}, złożona z 164 sztuk, badana w kwietniu po raz 3-ci z wynikiem: *chore* 3 sztuki = 1·83%, *podejrzane* 2 sztuki = 1·22%, *lekko podejrzane* 8 sztuk = 4·87%, razem 13 sztuk = 7·92%.

W porównaniu z poprzednio w r. 1906 przeprowadzonem badaniem, które wykazało 4% sztuk chorych, okazuje się zwiększenie się rozmiarów gruźlicy o 3·92%.

Obora O_{37}, złożona z 69 sztuk, badana w czerwcu po raz 2-gi z wynikiem: *chore* 9 sztuk = 13·05%, *podejrzane* 5 sztuk = 7·24%, *lekko podejrzane* 3 sztuki = 4·34%, razem 17 sztuk = 24·63%.

W porównaniu z poprzednimi wynikami badań, przeprowadzonych w r. 1906, które wykazały 10·52% sztuk chorych, okazuje się, że rozmiary gruźlicy w tej oborze zwiększyły się o 14·11%.

Wynik ten należy przypisać nieścisłemu wykonaniu wskazań weterynarskich, zwłaszcza pozostawieniu w oborze sztuk podejrzanych, styczności bydła z krowiarni z wołami, które wprawdzie umieszczono w osobnej stajni, ale ich nie badano i nie szczepiono, w końcu licznym usterkom pod względem warunków zdrowotnych w stajni i znacznemu uszlachetnieniu i rozdelikaceniu obory.

Obora O_{24}, złożona z 76 sztuk, badana w lipcu po raz 2-gi z wynikiem: *chore* 56 sztuk = 73·68%. *podejrzane* 10 sztuk = 13·15%, razem 66 sztuk = 86·83%.

Poprzednie w r. 1905 przeprowadzone badanie wykazało 82·08% sztuk chorych, zatem rozmiary gruźlicy zwiększyły się w roku sprawozdawczym o 3·75%.

Obora O_{45}, złożona z 84 sztuk, badana w październiku po raz 1-szy z wynikiem: *chore* 43 sztuk = 51·19%, *podejrzane* 18 sztuk = 21·42%, razem 61 sztuk = 72·61%.

Obora O_{46}, złożona z 82 sztuk, badana w marcu po raz 1-szy z wynikiem: *chore* 2 sztuki = 2·44%.

Obora c_{38}, złożona z 28 sztuk, badana w kwietniu po raz 3-ci z wynikiem: *chore* 1 sztuka = 3·57%, *podejrzane* 1 sztuka = 3·57%, razem 2 sztuki = 7·14%.

W porównaniu z wynikami z r. 1908, wykazującymi 10% sztuk chorych, okazuje się zmniejszenie się rozmiarów gruźlicy o 2·86%.

Obora o_{19}, złożona z 62 sztuk, badana w czerwcu po raz 2-gi z wynikiem: *chore* 38 sztuk = 61 29%, *podejrzane* 4 sztuki = 6·45%, razem 42 sztuk = 67·74%.

W porównaniu z r. 1908, w którym badanie wykazało 60% sztuk chorych, okazuje się zwiększenie się rozmiarów gruźlicy o 7·74%, zpowodowane niewłaściwem wykonaniem wskazań weterynarskich.

Obora o_{44}, złożona z 54 sztuk, badana w grudniu po raz 1-szy z wynikiem: *chore* 1 sztuka = 1·85%, *podejrzane* 1 sztuka = 1·85%, *lekko podejrzane* 2 sztuki = 3·70%, razem 4 sztuki = 7·40%.

V. Obory pełnej krwi Schwytz.

W grupie tej zbadano w listopadzie po raz 1-szy jedną *oborę Schw.*$_3$, złożoną z 24 sztuk z wynikiem: *chore*, krów 8 = 66·66%. jałówek 10 = 83·33%, razem 18 sztuk = 75%, *podejrzane* 1 krowa = 8·33%, razem jedna sztuka = 4·16%: *lekko podejrzane*: 1 jałówka = 8·33%, razem 1 sztuka = 4·16%. tj. ogółem reagowało 20 sztuk = 83·32%.

VI. Obora pół krwi Schwytz.

W grupie tej zbadano ogółem 80 sztuk.

Badanie wykazało: *sztuk chorych*: 2 buhaje = 100%, 35 krów = 68 62%, 22 jałówek = 81·48%, razem 59 sztuk = 73·75%, *sztuk podejrzanych*: 1 krowa = 1·96%, 1 jałówka = 3·70%, razem 2 sztuki = 2·50%, *sztuk lekko podejrzanych*: 6 krów = 11·76%, 1 jałówka = 3·70%. razem 7 sztuk = 8·75%, tj. ogółem reagowało w tej grupie 68 sztuk = 85%.

Obora $^1/_2$ Schw.$_2$, złożona z 68 sztuk, badana w maju po raz 1-szy z wynikiem: *chore* 53 sztuk = 77·94%, *lekko podejrzane* 6 sztuk = 8·82%, razem 59 sztuk = 86·76%.

Obora $^1/_2$ Schw.$_1$ złożona z 12 sztuk, badana w listopadzie po raz 1-szy z wynikiem: *chore* 6 sztuk = 50%, *podejrzane* 2 sztuki = 16·16%, *lekko podejrzane* 1 sztuka = 8·33$^1/_2$, razem 9 sztuk = 74·49%.

VII. Obory bydła fryzyjskiego.

W grupie tej zbadano ogółem 262 sztuk.

Między badanemi sztukami w tej grupie uznano *za chore*: krów 38 = 28·78%. jałówek 34 = 31 48$^1/_2$, buhajków 4 = 36·36%, razem 76 sztuk = 29%.

Obora F_{17} złożona z 4 sztuk, badana w styczniu po raz 4-ty z wynikiem: *chore* 1 sztuka = 25%.

Obora F_9, złożona z 48 sztuk, badana w maju po raz 4-ty z wynikiem: *chore* 1 sztuka = 2.08%.

W porównaniu z r. 1908, w którym pierwsze badanie wykazało 17·36%, a drugie 10·77% sztuk chorych okazuje się znaczna, bo 7·29% wynosząca redukcya rozmiarów gruźlicy.

Obora F_7. złożona z 87 sztuk, badana w czerwcu po raz 7 my z wynikiem: *chore* 12 sztuk = 13·79%.

W porównaniu z r. 1908, w którym ilość przypadków gruźlicy w tej oborze wynosiła tylko 1·85%, okazuje się, że rozmiary choroby zwiększyły się o 11·94%.

Obora F_{16}, złożona z 81 sztuk, badana w sierpniu po raz 1-szy z wynikiem: *chore* 36 sztuk = 44·44%.

Obora Fa_4, złożona z 7 sztuk, badana w październiku po raz 1-szy z wynikiem: *chore* 2 sztuki = 28·57%.

Obora F_{18}, złożona z 35 sztuk, badana w listopadzie po raz 1-szy z wynikiem: *chore* 24 sztuk = 68·57%.

VIII. Obory pełnej krwi duńskiej.

W grupie tej zbadano po raz 3-ci w listopadzie jedną **oborę Dn_1** ze stanem 14 sztuk, między któremi uznano *za chore* 2 krowy = 33·33%, razem 2 sztuki = 14·33%.

IX. Obory bydła polskiego czerwonego (krajowego).

W grupie tej zbadano ogółem 192 sztuk.

Pomiędzy badanemi sztukami uznano *za chore*: 1 buhaja = 8·33%, 22 krów = 17·60%, 5 jałówek = 9·09%, razem 28 sztuk = 14·58%.

Obora $\frac{K}{cz\ 6}$, złożona z 22 sztuk, badana w czerwcu po raz 6-ty z wynikiem: *chore* 1 sztuka = 4·54%.

Od r. 1905 do r. 1908 obora ta była wolną od gruźlicy; faktu ponownego wystąpienia choroby wyjaśnić nie zdołano.

Obora $\frac{K}{cz\ 5}$, złożona z 38 sztuk, badana w lipcu po raz 8-my okazała się wolną od gruźlicy, co uważać należy za znakomity wynik akcyi, jeśli [się uwzględni, że w r. 1908 badanie wykazało w tej oborze 20·45% sztuk chorych.

Obora $\frac{K}{cz\ 4}$, złożona z 59 sztuk, badana w październiku po raz 10-ty z wynikiem: *chore* 5 sztuk = 8·47%.

W porównaniu z wynikiem badań z r. 1908 które wykazały, że obora ta była wolną od gruźlicy, fakt ten uważać należy za bardzo niepomyślny.

Obora $\frac{K}{cz\ 7}$, złożona z 45 sztuk, badana w listopadzie po raz 4-ty z wynikiem: *chore* 10 sztuk = 21·22%.

W r. 1908 było w tej oborze tylko 8·95% sztuk chorych, tj. rozmiary gruźlicy wzrosły o 13·27%.

Obora $\frac{K}{cz\ 2}$, złożona z 28 sztuk, badana w grudniu po raz 8-my z wynikiem: *chore* 12 sztuk = 42·86%.

Wynik ten jest bardzo niepomyślny, gdyż w r. 1908 obora ta była wolna od gruźlicy, a w r. 1907 wykazała tylko 3·03% sztuk chorych.

Warunki miejscowe w tej oborze są tego rodzaju, że oddzielenie sztuk chorych okazało się prawie niewykonalne i wskutek tego musi się co do niej zrezygnować z zastosowania metody B nga, a ograniczyć się jedynie do peryodycznych badań klinicznych celem wczesnego usuwania sztuk z otwartą formą gruźlicy.

X. Obory bydła ras mięszanych.

W grupie tej zbadano ogółem 366 sztuk.

Z pomiędzy badanych sztuk uznano: *za chore*: 1 buhaja = 25%. 91 krów = 40·62%, 23 jałówek = 19·82%, 3 woły = 18·75%, razem 118 sztuk = 32·24%,

za podejrzane: 4 krowy = 1·79%, 9 jałówek = 7·76%, razem 13 sztuk = 3·82%, *za lekko podejrzane*: 7 krów = 3·12%, 1 jałówkę = 0·86%, razem 8 sztuk = 2·18%.

Ogółem reagowało w tej grupie 139 sztuk = 38·24%.

Obora M_{46}, złożona z 89 sztuk, badana w lutym po raz 2-gi z wynikiem: *chore* 11 sztuk = 12·36%, *podejrzane* 8 sztnk = 8·08%, razem 19 sztuk = 21·34%.

W porównaniu z poprzednimi wynikami z r. 1907 (35·11%) okazuje się redukcya rozmiarów gruźlicy o 3·77%.

Obora M_{38}, złożona z 33 sztuk, badana w marcu po raz 2-gi z wynikiem: *chore* 13 sztuk = 39·39%, *podejrzane* 2 sztuki = 6·06%, *lekko podejrzane* 7 sztuk = 21·21%, razem 22 sztuk = 66·66%.

W porównaniu z wynikami z r. 1906, w którym ostatni raz była obora ta badana i w którym wykazano 72·72% przypadków gruźlicy, stwierdzić należy redukcyę rozmiarów choroby o 6·02%.

Obora M_{56}, złożona z 4 sztuk, badana w lutym po raz 1-szy okazała się wolną od gruźlicy.

Obora M_{57}, złożona z 25 sztuk, badana w listopadzie po raz 1-szy z wynikiem: *chore* 13 sztuk = 52%, *podejrzane* 3 sztuki = 12%, *lekko podejrzane* 1 sztuka = 4%, razem 17 sztuk = 68%.

Obora M_{11}, złożona z 22 sztuk, badana w grudniu po raz 6-ty z wynikiem: *chore* 4 sztuki = 18·18%.

Oborę tę badano w r. 1907 z wynikiem: 11·76% sztuk chorych, czyli rozmiary gruźlicy zwiększyły się od tego czasu o 6·42%.

Obora M_{55}, złożona z 30 sztuk, badana w styczniu po raz 4ty z wynikiem: *chore* 7 sztuk = 23·33%.

Obora M_{64}, złożona z 89 sztuk, badana w sierpniu po raz 1-szy z wynikiem *chore* 67 sztuk = 75·28%.

Obora M_{33}, złożona z 54 sztuk, badana w sierpniu po raz 5-ty z wynikiem: *chore* 1 sztuka = 1·85%.

W porównaniu z wynikami z r. 1907 (ostatnie badanie), w którym stwierdzono 13·33% sztuk chorych, okazuje się znaczna, bo 11·48% wynosząca redukcya rozmiarów gruźlicy.

Obora M_{58}, złożona z 20 sztuk, badana w listopadzie z wynikiem: *chore* 2 sztuki = 10%.

Zestawienie ogólne.

W roku 1909 zbadano i zaszczepiono w 75-ciu oborach:

buhajów . . .	118	= 3549 sztuk
krów . . .	2046	
jałówek . . .	1226	
buhajków . . .	117	
wołów . . .	42	

Z tych uznano za:

a) chore:

buhajów . . .	27	= 22·88%	= 850 sztuk = 23·95%.
krów . . .	562	= 27·46%	
jałówek . . .	244	= 19·90%	
buhajków . . .	13	= 11·11%	
wołów . . .	4	= 9·52%	

b) podejrzane:

buhajów	9	= 7·62%	= 208 sztuk = 5·86%
krów	124	= 6·10%	
jałówek	70	= 5·79%	
buhajków	2	= 1·70%	
wołów	3	= 7·14%	

c) lekko podejrzane:

buhajów	3	= 2·54%	= 111 sztuk = 3·12%
krów	72	= 3·51%	
jałówek	33	= 2·69%	
buhajków	2	= 1·70%	
wołów	1	= 2·38%	

Ogółem dotkniętych gruźlicą lub o tę chorobę podejrzanych:

buhajów	39	= 33·05%	= 1169 sztuk = 32·93%
krów	758	= 37·04%	
jałówek	347	= 28·22%	
buhajków	17	= 14·53%	
wołów	8	= 19·04%	

Porównanie powyższych wyników z wynikami osiągniętymi w roku 1908, w którym zbadano ogółem w 67 oborach 3152 sztuk, a znaleziono 859 sztuk reagujących = 27·21%, każe przypuszczać, że na ogół rozmiary gruźlicy w oborach badanych zwiększyły się o 5·72%.

Na zwyżkę tę wpłynęła do pewnego stopnia znaczna ilość (29) obór badanych po raz pierwszy, w których z natury rzeczy sprawdzono *bardzo wysoki* procent sztuk gruźliczych, należy jednak podnieść, że w wielu oborach niepomyślne wyniki akcyi przypisać należy niewłaściwemu przeprowadzeniu środków ochronnych, zaleconych przy poprzednich badaniach, spowodowanemu w części pewnym brakiem zaufania właścicieli w skuteczność wdrożonej akcyi, w części zaś pewnym, a trzeba dodać znacznym trudnościom, na jakie napotyka stosowanie metody Banga w niektórych oborach wskutek warunków lokalnych.

Zdarza się niejednokrotnie, że korzyści z tej akcyi płynące nie przeważają niedogodności hodowlanych, a nierzadko i ekonomicznych.

We Lwowie, w lipcu 1910.

Mieczysław Dalkiewicz
weterynarz krajowy.

Alegat 4. do sprawozdania Wydziału krajowego LW. 90721/1910

WYKAZ

buhajów licencyonowanych, potrzebnych, gminnych, powiatowych i na stacyach Towarzystw rolniczych za rok 1909.

Liczba porządk.	Powiat	Buhaje gminne				Buhaje powiatowe	Buhaje na stacyach Towarzystw rolniczych	Buhaje zapewnione przez gminy, powiaty i Towarzystwa rolnicze	Buhaje licencyonowane	Liczba buhajów potrzebnych
		własne	najęte	najęte na obszarach dworskich	Razem					
1	Biała	4	127	8	131	—	45	176	132	220
2	Bóbrka	—	—	—	—	—	11	11	41	196
3	Bochnia	12	86	17	98	—	49	147	193	344
4	Bohorodczany	—	6	1	6	—	1	7	46	121
5	Borszczów.	—	68	21	68	—	12	80	80	104
6	Brody	3	—	—	3	—	6	9	221	352
7	Brzesko	18	139	8	157	—	11	168	177	350
8	Brzeżany	—	—	—	—	—	13	13	49	194
9	Brzozów	—	87	15	87	—	14	101	87	276
10	Buczacz	4	—	—	4	—	10	14	97	209
11	Chrzanów	—	6	—	6	—	3	9	70	192
12	Cieszanów	1	2	—	3	—	19	22	22	275
13	Czortków	—	—	—	—	—	13	13	35	129
14	Dąbrowa	—	—	—	—	—	14	14	87	276
15	Dobromil	—	—	—	—	—	7	7	61	252
16	Dolina	5	—	—	5	—	24	29	83	274
17	Drohobycz	—	73	4	73	4	17	94	239	391
18	Gorlice	—	—	—	—	—	6	6	79	339
19	Gródek	26	54	24	80	—	28	108	62	203
20	Grybów	—	—	—	—	—	7	7	48	184
21	Horodenka	4	7	4	11	—	2	13	36	99
22	Husiatyn	—	87	—	87	—	1	88	87	192
23	Jarosław	—	—	—	—	—	20	20	111	362
24	Jasło.	—	102	28	102	7	32	141	153	377
25	Jaworów	17	—	—	17	—	24	41	49	274
26	Kałusz	—	—	—	—	—	13	13	85	220
27	Kamionka.	26	61	10	87	—	12	99	150	280
28	Kolbuszowa	1	30	3	31	—	3	34	84	341
29	Kołomyja	14	46	2	60	18	16	94	170	253

Liczba porządk.	Powiat	Buhaje gminne				Buhaje powiatowe	Buhaje na stacyach Towarzystw rolniczych	Buhaje zapewnione przez gminy, powiaty i Towarzystwa rolnicze	Buhaje licencyonowane	Liczba buhajów potrzebnych
		własne	najęte	najęte na obszarach dworskich	Razem					
30	Kosów	—	—	—	—	2	7	9	63	125
31	Kraków	—	82	4	82	—	17	99	96	205
32	Krosno	—	—	—	—	—	17	17	50	297
33	Limanowa	—	—	—	—	—	8	8	126	290
34	Lisko	—	—	—	—	—	18	18	89	352
35	Lwów	7	—	—	7	—	21	28	152	—
36	Łańcut	1	4	4	5	—	15	20	104	487
37	Mielec	—	11	2	11	—	16	27	135	290
38	Mościska	2	2	2	4	—	16	20	191	257
39	Myślenice	—	110	12	110	—	8	118	130	336
40	Nadwórna	—	34	2	34	—	28	62	59	152
41	Nisko	3	—	—	3	—	—	3	—	249
42	Nowy Sącz	—	—	—	—	—	17	17	100	390
43	Nowy Targ	—	157	4	157	—	18	175	299	376
44	Pilzno	10	—	—	10	—	11	21	94	196
45	Podhajce	—	—	—	—	—	5	5	97	164
46	Przemyśl	94	2	1	96	15	19	130	118	307
47	Przemyślany	—	22	6	22	—	18	40	128	202
48	Rawa	8	—	—	8	—	8	16	86	272
49	Rohatyn	3	186	3	189	3	18	210	212	267
50	Ropczyce	—	—	—	—	—	14	14	50	244
51	Rudki	—	—	—	—	—	16	16	12	219
52	Rzeszów	—	—	—	—	—	47	47	181	472
53	Sambor	1	—	—	1	—	20	21	111	291
54	Sanok	4	135	15	139	—	18	157	139	341
55	Skałat	12	—	—	12	—	4	16	29	173
56	Śniatyn	2	—	—	2	—	11	13	68	98
57	Sokal	6	124	36	130	—	25	155	130	224
58	Stanisławów	5	127	7	132	8	26	166	120	207
59	Stary Sambor	—	37	10	37	—	8	45	37	210
60	Stryj	3	87	7	90	—	18	108	154	263
61	Tarnobrzeg	8	32	5	40	—	20	60	149	257
62	Tarnopol	14	137	56	151	—	17	168	182	236
63	Tarnów	—	128	16	138	—	10	148	98	296
64	Tłumacz	—	—	—	—	—	36	36	86	183
65	Trembowla	—	28	5	28	2	3	33	97	144
66	Turka	—	108	40	108	—	5	113	118	312
67	Wadowice	5	—	—	5	—	9	14	201	271
68	Wieliczka	—	182	12	182	—	34	216	182	182
69	Zaleszczyki	—	—	—	—	—	1	1	59	83
70	Zbaraż	13	55	12	68	—	7	75	76	148
71	Złoczów	—	—	—	—	2	19	21	201	400
72	Żółkiew	51	6	6	57	—	13	70	119	240
73	Żydaczów	—	73	9	73	—	16	89	151	181
74	Żywiec	—	—	—	—	—	5	5	104	388

Alegat 5. do sprawozdania Wydziału krajowego LW. 90.721/1910.

WYKAZ

kwot, które gminy same, względnie Wydziały powiatowe z urzędu wstawiły do budżetów gminnych na r. **1910** na zakupno bydła gminnych.

L. porządk.	Powiat autonomiczny	Liczba gmin i kwoty jakie gminy same wstawiły do budżetów			Liczba gmin i kwoty, które Wydziały powiatowe wstawiły z urzędu do budżetów gminnych		
		Liczba gmin	Kor.	gr.	Liczba gmin	Kor.	gr.
1	Bochnia	—	—	—	15	niepodana	
2	Brzesko	—	—	—	16	3.055	05
3	Buczacz	3	150	—	30	3.023	—
4	Chrzanów	3	1.240	—	—	—	—
5	Czortków	1	200	—	—	—	—
6	Dolina	1	700	—	—	—	—
7	Horodenka	—	—	—	15	2.840	—
8	Husiatyn	—	—	—	14	840	—
9	Jaworów	13	1030	—	33	2.330	—
10	Kamionka	39	25.200	—	34	24.100	—
11	Kołomyja	10	789	30	—	—	—
12	Kosów	4	1.156	—	12	2.550	—
13	Kraków	63	4.297	—	33	1.525	—
14	Limanowa	—	—	—	7	2.100	—
15	Nowy Targ	—	—	—	1	400	—
16	Pilzno	2	280	—	8	1.380	—
17	Przemyśl	15	2.680	—	9	2.260	—
18	Rohatyn	4	397	38	—	—	—
19	Sanok	2	110	—	—	—	—
20	Śniatyn	—	—	—	10	1.280	—
21	Sokal	1	1.020	—	2	95	40
22	Stanisławów	1	100	—	—	—	—
23	Stary Sambor	—	—	—	8	960	—
24	Tarnobrzeg	6	niepodana		9	1.220	—
25	Tarnów	42	985	—	39	1.150	—
26	Trembowla	36	1.895	—	6	1.635	—
27	Turka	1	200	—	—	—	—
28	Zbaraż	13	1.995	—	—	—	—
29	Złoczów	—	—	—	32	niepodana	
30	Żółkiew	37	6.904	—	—	—	—
31	Żydaczów	2	500	—	—	—	—

I. Obory pełnej krwi Simental.

Badał i szczepił	Liczba porząd.	Znak obory	Czas badania obory: Rok	Czas badania obory: miesiąc	Stan bydła badanego i szczepionego: buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	Z tych uznano za: chore: buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	podejrzane: buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	lekko podejrzane: buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	Ogółem chorych i podejrzanych	W procentach: chore	podejrzane	lekko podejrzane	Ogółem	Który raz obora badana?
August Kriiger wet. c. k. gal. Tow. gosp.	1	A	1909	II	—	7	2	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5 ty
	2	G	„	III	2	12	3	1	—	18	1	6	1	—	—	8	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	9	44·45	5·55	—	50·0	6-ty
	3	D	„	V	1	47	24	6	—	78	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2	—	2·56	—	2·56	9-ty
	4	L	„	VI	1	18	15	2	—	36	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	2	2·77	—	2·77	5·54	8 my
	5	C_1	„	X	1	11	7	4	—	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4-ty
	6	N	„	XII	—	11	12	2	—	25	—	5	2	—	—	7	—	4	2	—	—	6	—	—	1	—	—	1	14	32·0	20·0	4·0	56·0	9-ty
	7	H	„	XII	2	19	10	5	—	36	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	3	1	—	—	4	6	—	5·55	11·11	16 66	ll-ty
	8	C_2	„	XII	2	14	14	2	—	32	2	2	—	—	—	4	1	1	2	—	—	4	—	—	1	—	—	1	9	12·50	12·50	3·12	28·12	I-szy
Dr. J. Nowak weter. krak. Tow. roln.	9	$Fi(i_3)$	„	V	1	7	29	—	—	37	—	—	2	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	8·11	—	—	8·11	4-ty
	10	Z	„	XII	6	32	14	—	—	52	3	18	7	—	—	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28	53·85	—	—	53·85	7.my
Razem w 10 oborach					16	178	130	22	—	346	6	32	12	1	—	51	3	8	4	—	—	15	—	4	3	—	—	7	73	14·74	4·33	2·02	21·09	
					—	—	—	—	—	—	37·50	12·36	9·23	4·54	—	14·74	18·75	3·09	3·08	—	—	4·33	—	2·24	2·30	—	—	2·02	21·09	W procentach				

II. Obory pół krwi Simental.

Badał i szczepił	Liczba porząd.	Znak obory	Czas badania obory: rok	Czas badania obory: miesiąc	Stan bydła badanego i szczepionego: buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	Z tych uznano za: chore: buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	podejrzane: buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	lekko podejrzane: buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	Ogółem chorych i podejrzanych	W procentach: chore	podejrzane	lekko podejrzane	Ogółem	Który raz obora szczepiona?
August Krüger wet. Towarz. gosp.	1	d_1	1908	I	3	31	18	—	—	52	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1·92	—	1·92	6-ty
	2	o_4	„	XI	1	15	10	—	—	26	—	3	6	—	—	9	—	3	2	—	—	5	—	2	1	—	—	3	17	34·61	19·22	11·53	65·36	1-szy
	3	h	„	XII	—	16	14	1	3	34	—	1	—	—	—	1	—	1	2	—	1	4	—	2	—	—	—	2	7	2·94	11·76	5·88	20·58	8-my
Jan Gromczakiewicz asystent c. k. Akad. weteryn.	4	j_4	1909	IV	1	35	11	—	13	60	1	12	2	—	—	15	—	—	3	—	2	5	—	3	1	—	—	5	25	25·—	8·03	5·08	41·06	1-szy
	5	i_4	„	IV	1	19	13	4	—	37	1	13	8	—	—	22	1	2	2	—	—	5	—	3	—	—	—	3	30	59·48	13·51	8·10	81·09	1-szy
	6	h_1	„	V	1	35	33	2	—	71	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3-ci
	7	e_4	„	VII	2	63	16	—	—	81	—	19	6	—	—	25	—	10	5	—	—	15	—	—	—	—	—	—	40	30·86	18·51	—	49·37	1-szy
	8	d_4	„	VII	1	25	11	3	—	40	—	10	1	—	—	11	—	4	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	15	27·50	10·—	—	37·50	1-szy
	9	e_3	„	VIII	1	29	2	—	—	32	—	8	1	—	—	9	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	10	28·12	3·12	—	31·24	2-gi
August Krüger weterynarz Towarz. gospodarskiego	10	n_4	„	I	1	23	19	—	—	43	1	3	—	—	—	4	—	6	1	—	—	7	—	1	1	—	—	2	13	9·30	16·27	4·65	30·22	1-szy
	11	m_4	„	I	1	17	8	3	—	29	—	3	2	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	7	17·24	—	6·89	24·13	1-szy
	12	l_4	„	II	1	74	52	1	1	129	2	56	14	—	1	73	—	7	11	—	—	18	—	3	7	—	—	10	101	56·59	13·95	7·75	78·29	1-szy
	13	x_2	„	II	—	28	18	5	—	51	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1·96	—	1·96	3-ci
	14	k_4	„	III	1	12	25	—	5	43	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	2·32	2·32	1-szy
	15	g	„	III	—	36	20	1	2	59	1	10	1	—	—	12	—	2	—	—	—	2	—	3	1	—	—	4	18	20·33	3·39	6·78	30·50	6-ty
	16	u_2	„	IV	1	50	24	2	—	77	—	—	1	—	—	1	—	4	1	—	—	5	—	2	—	—	—	2	8	1·04	6·49	2·86	10·39	3-ci
	17	z_2	„	IV	1	20	32	8	—	61	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	2	—	2	5	—	—	7	9	—	3·28	11·47	14·75	3-ci
	18	h_4	„	V	1	67	33	2	—	103	1	31	9	—	—	41	—	19	1	—	—	20	1	5	4	—	—	10	71	39·8	19·41	9·70	68·91	1-szy
	19	f_3	„	V	1	73	32	10	—	116	1	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	3	0·86	1·73	—	2·59	2-gi
	20	m	„	IV	—	36	43	—	—	79	—	—	2	—	—	2	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	4	2·53	2·53	—	5·06	7-my
	21	g_4	„	IV	—	26	5	1	—	32	—	8	1	—	—	9	—	5	—	—	—	5	—	3	—	—	—	3	17	28·12	15·65	9·37	53·14	1-szy
	22	f_4	„	VII	2	59	27	—	—	88	—	5	1	—	—	6	—	3	1	—	—	4	—	5	1	—	—	6	16	6·81	4·59	6·81	18·21	1-szy
	23	c_4	„	XI	2	16	12	—	—	30	—	7	1	—	—	8	1	1	4	—	—	6	—	1	2	—	—	3	17	26·66	20·—	10·—	56·66	1-szy
	24	s	„	XI	1	25	19	1	—	46	—	8	5	—	—	13	1	4	3	—	—	8	—	2	—	—	—	2	23	28·26	17·39	4·34	49·99	7-my
	25	l_2	„	XII	1	31	4	2	—	38	1	—	—	1	—	2	—	2	—	—	—	2	—	3	—	—	—	3	7	5·26	5·26	7·89	18·41	2 gi
	26	n	„	XII	1	16	8	1	—	26	1	9	1	—	—	11	1	3	—	—	—	4	—	—	1	—	—	1	16	42·30	15·38	3·84	61·52	8-my
Dr. J. Nowak wet. Towarz. rolnicz.	27	b_4	„	I	1	24	3	—	—	28	—	8	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	33·33	—	—	33·33	4-ty
	28	a_4	„	X	—	29	—	—	—	29	—	19	—	—		19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	65·52	—	—	65·52	1-szy
Razem w 28 oborach					27	930	512	47	24	1540	10	233	62	1	1	307	5	82	38	—	3	128	1	40	25	2	1	69	504	19·93	8·31	4·48	32·72	
											37·03	25·05	11·12	2·12	4·16	19·93	18·51	8·81	7·42	—	12·50	8·31	3·70	4·30	4·88	4·24	4·16	4·48	32·72	W procentach				

III. Obory pełnej krwi Oldenburg.

Badał zaszczepił	Liczba porządk.	Znak obory	Czas badania obory: rok	Czas badania obory: miesiąc	Stan bydła badanego i szczepionego: buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	Z tych uznano za: chore: buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	podejrzane: buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	lekko podejrzane: buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	Ogółem chorych i podejrzanych	W procentach: chore	podejrzane	lekko podejrzane	Ogółem	Który raz obora szczepiona?
Gromkiewicz st. A. W.	1	O_{30}	1909	VII	3	13	6	1	—	23	3	11	6	—	—	20	—	2	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—	23	87·—	13·—	—	100·—	4-ty
	2	O_{26}	„	IV	3	18	4	2	—	27	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	2	3·70	—	3·70	7·40	3-ci
Krüger . T. G.	3	O_{15}	„	III	1	9	8	3	—	21	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	4·76	—	4·76	5-ty
Razem w 3 oborach					7	40	18	6	—	71	3	12	6	—	—	21	—	3	—	1	—	4	—	1	—	—	—	1	26	29·57	5·63	1·40	36·60	
					—	—	—	—	—	—	42·86	30·—	33·33	—	—	29·57	—	7·50	—	16·66	—	5·63	—	2·05	—	—	—	1·40	36·60	W procentach				

IV. Obory półkrwi Oldenburg.

Badał zaszczepił	Liczba porządk.	Znak obory	Czas badania obory: rok	Czas badania obory: miesiąc	Stan bydła badanego i szczepionego: buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	Z tych uznano za: chore: buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	podejrzane: buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	lekko podejrzane: buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	Ogółem chorych i podejrzanych	W procentach: chore	podejrzane	lekko podejrzane	Ogółem	Który raz obora szczepiona?
Lille wet. p.	1	O_{48}	1909	II	—	1	10	—	—	11	1	4	—	—	—	5	—	3	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	8	45·45	27 27	—	72·72	1-szy
[illegible] kiewicz asystent c. k. Akad. wet.	2	O_{47}	„	III	1	12	10	1	—	24	—	2	10	—	—	12	1	—	—	—	—	1	—	4	1	—	—	5	18	50·—	4·16	20·83	74·99	1-szy
	3	O_{26}	„	IV	—	101	61	2	—	164	—	3	—	—	—	3	—	2	—	—	—	2	1	7	—	—	—	8	13	1·83	1·22	4·87	7·92	3-ci
	4	O_{37}	„	VI	2	36	27	4	—	69	—	4	5	—	—	9	—	4	1	—	—	5	1	1	1	—	—	3	17	13·05	7·24	4·34	24·63	2-gi
	5	O_{44}	„	VII	—	28	40	8	—	76	—	21	28	7	—	56	—	3	6	1	—	10	—	—	—	—	—	—	66	73·68	13·15	—	86·83	2-gi
	6	O_{45}	„	X	2	45	37	—	—	84	2	23	18	—	—	43	—	11	7	—	—	18	—	—	—	—	—	—	61	51·19	21·42	—	72·61	1-szy
Krüger teryn. s. gal. z. gosp.	7	O_{40}	„	III	30	33	17	2	—	82	—	1	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2 44	—	—	2·44	1-szy
	8	O_{38}	„	IV	1	12	7	8	—	28	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	3·57	3·57	—	7·14	3 ci
	9	O_{19}	„	VI	1	38	23	—	—	62	1	29	8	—	—	38	—	—	4	—	—	4	—	—	—	—	—		42	61·29	6·45	—	67·74	2-gi
	10	O_{44}	„	XII	1	42	9	—	2	54	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	2	—	—	—	2	4	1·85	1·85	3·70	7·40	1-szy
Razem w 10 oborach					38	348	241	25	2	654	4	89	70	7	—	170	1	25	18	1	—	45	2	14	2	—	—	18	233	25·99	6 86	2·75	35·60	
					—	—	—	—	—	—	10·50	25·57	29·04	28·—	—	25·99	2·63	7·18	7·46	4·—	—	6·86	5·26	4·31	0·83	—	—	2·75	35·60	W procentach				

V. Obory pełnej krwi Schwytz.

Badał i szczepił	Liczba porządk.	Znak obory	Czas badania obory: rok	Czas badania obory: miesiąc	Stan bydła badanego i szczepionego: buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	Z tych uznano za chore: buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	podejrzane: buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	lekko podejrzane: buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	Ogółem chorych i podejrzanych	W procentach: chore	podejrzane	lekko podejrzane	Ogółem	Który raz obora szczepiona?
A. Krüger wet. T. g.	1	Sch_3	1909	XI	—	12	12	—	—	24	—	8	10	—	—	18	—	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	20	75·—	4·16	4·16	83·32	1-szy
Razem w 1 oborze					—	12	12	—	—	24	—	8	10	—	—	18	—	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	20	75·—	4·16	4·16	83·32	
					—	—	—	—	—	—	—	66·66	83·33	—	—	75·-	—	8·33	—	—	—	4·16	—	—	8·33	—	—	4·16	83·32	W procentach				

VI. Obory pół krwi Schwytz.

J. Gromczakiewicz asyst. Akadem. wet.	1	$^1/_2$ Sch_2	1909	V	2	43	23	—	—	68	2	32	19	—	—	53	—	—	—	—	—	—	—	5	1	—	—	6	59	77·94	—	8·82	86·76	1-szy
A. Krüger wet. T. g.	2	$^1/_2$ Sch_2	1909	XI	—	8	4	—	—	12	—	3	3	—	—	6	—	1	1	—	—	2	—	1	—	—	—	1	9	50·—	16·16	8·33	74·49	1 szy
Razem w 2 oborach					2	51	27	—	—	80	2	35	22	—	—	59	—	1	1	—	—	2	—	6	1	—	—	7	68	73·75	2·50	8·75	85·—	
					—	—	—	—	—	—	100·--	68·62	81·48	—	—	73·75	—	1·96	3·70	—	—	2·50	—	11·76	5·70	—	—	8·75	85·--	W procentach				

VII. Obory bydła fryzyjskiego.

Prof. Dr. Julian Nowak wet.. Tow. roln	1	F_{17}	1909	1	—	3	1	—	—	4	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	25·—	—	—	25·—	4-ty
	2	F_9	„	5	7	24	17	—	—	48	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2·08	—	—	2·08	4-ty
	3	F_7	„	6	1	53	22	11	—	87	—	4	4	4	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	13·79	—	—	13·79	7-my
	4	F_{16}	„	8	2	45	34	—	—	81	—	31	5	—	—	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36	44·44	—	—	44·44	1-szy
	5	Fa_4	„	10	—	7	—	—	—	7	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	28·57	—	—	28·57	1-szy
	6	F_{18}	„	11	1	—	34	—	—	35	—	—	24	—	—	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	68·57	—	—	68·57	1-szy
Razem w 6 oborach					11	132	108	11	—	262	—	38	34	4	—	76	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	76	29·—	—	—	29·—	
					—	—	—	—	—	—	—	28·78	31·48	36·36	—	29·--	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29·--	W proc ntach				

VIII. Obory pełnej krwi duńskiej

Badał i szczepił	Liczba porządk.	Znak obory	Czas badania obory: rok	Czas badania obory: miesiąc	Stan bydła badanego i szczepionego: buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	Z tych uznano za: chore: buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	podejrzane: buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	lekko podejrzane: buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	Ogółem chorych i podejrzanych	W procentach: chore	podejrzane	lekko podejrzane	Ogółem	Który raz obora szczepiona
Prof. dr. J. Nowak w. Tow. g.	1	Dn_1	1909	XI	1	6	7	—	—	14	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	14·33	—	—	14·33	3-ci
Razem w 1 oborze					1	6	7	—	—	14	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	14·33	—	—	—	
					—	—	—	—	—	—	—	33·33	—	—	—	14·33	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14·33	W procentach				

IX. Obory bydła polskiego czerwonego (krajowego).

Prof. Dr. Julian Nowak wet. Tow. rolniczego	1	K/Cz_6	1909	VI	1	21	—	—	—	22	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4·54	—	—	4·54	6-ty
	2	K/Cz_5	„	VII	—	26	12	—	—	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8 my
	3	K/Cz_4	„	X	4	36	19	—	—	59	—	3	2	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	8·47	—	—	8·47	10-ty
	4	K/Cz_7	„	XI	1	24	20	—	—	45	—	9	1	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	22·22	—	—	22·22	4 ty
	5	K/Cz_3	„	XII	6	18	4	—	—	28	1	9	2	—	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	42·86	—	—	42·86	8-my
Razem w 5 oborach					12	125	55	—	—	192	1	22	5	—	—	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28	14·58	—	—	14·58	
					—	—	—	—	—	—	8·33	17·60	9·09	—	—	14·58	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14·58	W procentach				

X. Obory bydła ras mięszanych.

O. Lille c. k. wet. powiat.	1	M_{46}	1909	II	1	42	40	6	—	89	—	11	—	—	—	11	—	—	8	—	—	8	—	—	—	—	—	—	19	12·36	8·98	—	21·34	2-gi
J. Gromczakiewicz asyst. Akad. wet.	2	M_{38}	„	III	—	33	—	—	—	33	—	13	—	—	—	13	—	2	—	—	—	2	—	7	—	—	—	7	22	39·39	6·06	21·21	66·66	2-gi
A. Krüger wet. Tow. gospod.	3	M_{56}	„	II	—	4	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1-szy
	4	M_{57}	„	XI	1	16	8	—	—	25	—	11	3	—	—	13	—	2	1	—	—	3	—	—	1	—	—	1	17	52·—	12·—	4	68·—	1-szy
	5	M_{11}	„	XII	—	18	4	—	—	22	—	4	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	18·18	—	—	18·18	6-ty
Dr. J. Nowak wet. Tow. rol.	6	M_{55}	„	I	—	12	2	—	16	30	—	3	1	—	3	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	23·33	—	—	23·33	4-ty
	7	M_{54}	„	VIII	2	54	33	—	—	89	1	47	19	—	—	67	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	67	75·28	—	—	75·28	1-szy
	8	M_{32}	„	VIII	—	25	29	—	—	54	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1·85	—	—	1·85	5 ty
	9	M_{58}	„	XI	—	20	—	—	—	20	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	10·—	—	—	10·—	3-ci
Razem w 9 oborach					4	224	116	6	11	366	1	91	23	—	3	118	—	4	9	—	—	13	—	7	1	—	—	8	139	32·24	3·82	2·18	38·24	
					—	—	—	—	—	—	25·—	40·62	19·82	—	18·75	32·24	—	1·79	7·76	—	—	3·82	—	3·12	0·86	—	—	2·18	38·24	W procentach				

Zestawienie ogólne wyników

badania i szczepienia rozpoznawczego na gruźlicę u bydła rogatego w Galicyi w roku 1909.

Grupa	Rasa i ilość obór w grupie	Stan bydła badanego i szczepionego						Z tych uznano za																Ogółem chorych i podejrzanych	W procentach			
								chore						podejrzane						lekko podejrzane								
		buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem		chore	podejrzane	lekko podejrzane	Ogółem
I	10 obór pełnej krwi Simmental	16	178	130	22	—	346	6	32	12	1	—	51	3	8	4	—	—	15	—	4	3	—	—	7	73	14·74	4·33	2·02	21·09
II	28 obór pół krwi Simmental	27	930	512	47	24	1540	10	233	62	1	1	307	5	82	38	—	3	128	1	40	25	2	1	69	504	19·93	8·31	4·48	32·72
III	3 Obory pełnej krwi Oldenburg	7	40	18	6	—	71	3	12	6	—	—	21	—	3	—	1	—	4	—	1	—	—	—	1	26	29·57	5·63	1·40	36·60
IV	10 obór pół krwi Oldenburg	38	348	241	25	2	654	4	89	70	7	—	170	1	25	18	1	—	45	2	14	2	—	—	18	233	25.99	6·68	2·75	35·50
V	1 obora pełnej krwi Schwytz	—	12	12	—	—	24	—	8	10	—	—	18	—	1	—	—		1	—	—	1	—	—	1	20	75·—	4 16	4·16	83·32
VI	2 obory pół krwi Schwytz	2	51	27	—	—	80	2	35	22	—	—	59	—	1	1	—	—	2	—	6	1	—	—	7	68	73·75	2·50	8·75	85·—
VII	6 obór bydła fryzyjskiego	11	132	108	11	—	262	—	38	34	4	—	76	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	76	29 —	—	—	29·—
VIII	1 obora pełnej krwi duńskiej	1	6	7	—	—	14	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	14·33	—	—	14·33
IX	5 obór bydła polczerw. (krajow.)	12	125	55	—	—	192	1	22	5	—	—	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28	14·58	—	—	14·58
X	9 obór bydła ras mieszanych	4	224	116	6	16	366	1	91	23	—	3	118	—	4	9	—	—	13	—	7	1	—	—	8	139	32·24	3·82	2·18	38·24
Ogółem w 75 oborach		118	2046	1226	117	42	3549	27	562	244	13	4	850	9	124	70	2	3	208	3	72	33	2	1	111	1169	33·95	5·86	3·12	32·93
		W procentach						22·88	27·46	19·90	11·11	9·52	23·95	7·62	6·10	5·79	1·70	7 14	5·86	2·54	3 51	2 69	1·70	2·38	3·12	32·63	W procentach			

LW. 100.141/1910 We Lwowie, dnia 20. sierpnia 1910.

Aleg 735

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z czynności odnoszących się do podniesienia mleczarstwa.

Wysoki Sejmie!

Ostatnie sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawach mleczarskich nie przyszło pod obrady Wys. Sejmu w ciągu ubiegłej sesyi. Jednakże na posiedzeniu w dniu 31. stycznia 1910 załatwił Wysoki Sejm przy zamknięciu obrad nad budżetem na r. 1910 wnioski kończące rzeczone sprawozdanie uchwalając powiększenie etatu o posadę drugiego instruktora-adjunkta z płacą 2400 kor. rocznie i lustratora spółek mleczarskich z płacą 2200 koron, tudzież dodatkiem aktywalnym w kwocie 800 kor. rocznie.

Z roku ubiegłego pozostała do załatwienia uchwała Wys. Sejmu (z dnia 20. października 1908), której niewykonanie usprawiedliwiono w poprzedniem sprawozdaniu zmianami osobowemi na stanowisko referenta spraw mleczarskich w Biurze mleczarskiem. Uchwała ta brzmiała:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby przeprowadził rokowania z c. k. Rządem o znaczne podwyższenie dotacyi państwowej na cele podniesienia mleczarstwa i aby po zasięgnięciu opinii rzeczoznawców przedłożył na najbliższej sesyi wnioski, zmierzające do intenzywniejszego poparcia przemysłu mleczarkiego. — Wnioski te winny uwzględniać także konieczną potrzebę podjęcia usilnych starań celem podniesienia kultury pastwisk gminnych“.

O wykonaniu powyższych uchwał a zarazem o czynnościach odnoszących się do całej działalności w kierunku podniesienia przemysłu mleczarskiego, składamy niniejsze sprawozdanie, które obejmuje okres czasu od 1. lipca 1909 roku do 1. lipca 1910 roku.

Sprawozdanie niniejsze dzieli się na trzy części t. j. 1) o szkole mleczarskiej w Rzeszowie; 2) o krajowem biurze mleczarskiem; 3) o innych czynnościach na polu podniesienia mleczarstwa.

I. Szkoła mleczarska w Rzeszowie.

Szkoła mleczarska wykazuje stały choć powolny rozwój. Najwięcej może dodatniem objawem, jaki na wstępie zarejestrować należy, jest fakt, że szkoła rozporządza coraz lepszym materyałem w uczniach, i że absolwenci kursów mle-

czarskich, w przeważnej ilości po opuszczeniu szkoły w przemyśle mleczarskim dalej pracują, a jedynie nie wielka ich ilość przechodzi do innych zawodów.

Objaw ten uzasadniający ponad wszelką wątpliwość potrzebę tej szkoły, wkłada równocześnie obowiązek starania się o szybszy jej rozwój, tudzież o taką organizacyę, aby większa ilość uczniów z usług szkoły korzystać mogła. Ten ostatni wzgląd jest obecnie tem ważniejszy, że przy szybszym rozwoju przemysłu mleczarskiego odczuwać się już teraz daje brak odpowiednio wyszkolonych mleczarzy. Wydział krajowy, uznając w zasadzie potrzebę zarówno wydatniejszego wspomożenia finansowego szkoły jak i reorganizacyi kursów, sprawę kształcenia personalu mleczarnianego postawił na porządku dziennym zwołanej ankiety, z której zdajemy sprawę na innem miejscu niniejszego sprawozdania.

Zarówno opinia całego szeregu rzeczoznawców, którzy uczestniczyli w obradach ankiety jak i badania własne przekonały, że dla odpowiedniego obecnym potrzebom wykształcenia mleczarzy i serkarzy koniecznem jest:

1) Powiększenie zakresu nauki teoretycznej, przedewszystkiem w kierunku chowu bydła mlecznego i trzody chlewnej, odgrywającej ważną rolę w przemyśle mleczarskim przez rentowne zużytkowanie odpadków.

2) Wobec wzmagającego się ruchu w kierunku tworzenia mleczarń miejskich dla zaopatrzania miast w dobre produkta nabiałowe koniecznem jest rozszerzenie produkcyi mleczarni szkolnej i wprowadzenie na razie na małą skalę racyonalnie zorganizowanego handlu mlekiem i jego przetworami, aby szkoła mogła kształcić praktycznie także pracowników dla mleczarń o typie miejskim.

3) Zreorganizować w ten sposób plan nauki, aby rocznie mogły się odbywać dwa kursa maślarskie zamiast obecnego jednego i w ten sposób umożliwić szkole wykształcenie większej ilości techników mleczarskich.

Co do pierwszego i drugiego punktu powyższych zasad okazuje się potrzebnem powiększenie personalu nauczycielskiego szkoły a także i jej środków naukowych.

W tym celu przedkłada Wydział krajowy wnioski co do utworzenia nowej posady nauczyciela-chemika i posady instruktora do robót praktycznych a także do wykładu hodowli bydła i trzody chlewnej potrzeba będzie powołać jednego z nauczycieli szkoły rolniczej w Miłocinie. Wobec zmiejszenia w ten sposób ilości godzin wykładowych kierownika, może on zamiast dotychczasowego osobnego docenta objąć naukę obsługi kotłów parowych, posiada bowiem w tym względzie potrzebne studya.

Nadto w rubryce środków naukowych wstawiono jako nadzwyczajną dotację 1800 koron na sprawienie mikroskopu i uzupełnienie urządzenia pracowni do badań chemicznych i bakteryologicznych.

Zarówno sale naukowe jak mleczarnia i serownia szkolna, okazują się za szczupłe, na co już poprzednio sejmowa komisya gospodarstwa krajowego zwróciła uwagę. Wydział krajowy nie spuszcza z oka tej sprawy, ze względu jednak na ogólny stan finansów krajowych w tym roku nie przychodzi jeszcze z odpowiednimi wnioskami.

Dla umożliwienia szkole kształcenia większej — jak dotąd — ilości pracowników mleczarskich, zamierza Wydział krajowy, w myśl wniosków przyjętych na ankiecie mleczarskiej utworzyć w szkole dwa kursa maślarskie sześciomiesięczne, przyczem jednak na kursa te przyjmowani będą kandydaci, którzy wykażą się rzeczywiście dostatecznem przygotowaniem ogólnem umożliwiającem im w całej pełni korzystanie z nauki tudzież — i to przedewszystkiem — dostateczną praktyką mleczarską. W tym celu jest w toku zorganizowanie odpowiedniej i kontrolowanej przez kraj. biuro mleczarskie praktyki dla kandydatów zgłaszających się na kurs. Praktyka taka umożliwi przedewszystkiem dokładne poznanie wartości kandydatów i ich odpowiedni dobór, powtóre pozwoli bez szkody dla rozmiarów nauki skrócić kursa, obecnie bowiem szkoła traci dużo czasu nad wyrównaniem materyału wykazującego bardzo nierówne przygotowanie elementarne. — Braki te zaś będą mogły być uzupełnione podczas praktyki przez odpowiednie zorganizo-

wanie nauki domowej opartej tu i ówdzie o miejscową szkołę ludową. Zorganizowanie racyonalnej i pod kontrolą pozostającej praktyki jest o tyle posunięte naprzód, że już najbliższy kurs maślarski będzie mógł prawdopodobnie odbyć się według nowego planu.

Mleczarnia szkolna wykazała w r. 1909 pewne zmniejszenie się ogólnej ilości mleka dostarczonego do przeróbki. O ile bowiem w roku 1908 otrzymała mleczarnia mleka (po przeliczaniu także śmietany dostarczonej przez filie na mleko) 1,046.695 litrów, to w roku sprawozdawczym ilość tę przyjąć można na 804.850 litrów (482.686 litrów mleka pełnego i 53.694 litr. śmietany).

Wyjaśnienie tego faktu podano obszerniej w sprawozdaniu Dyrekcy szkoły. Tu tylko stwierdzić należy, że zmniejszenie się ilości mleka dostarczonego nie było połączone z uszczerbkiem dla praktyki uczniów, na rok następny zaś przewidziane jest zwiększenie się dostawy. Obecnie dostawcami szkoły są wyłącznie spółki mleczarskie pozostające pod patronatem Wydziału krajowego a mianowicie: Zaczernie, Trzciana, Krasne, Trzebownisko, Zgłobień i Kraczkowa.

Rezultat finansowy ruchu mleczarni był pomyślny, bowiem zamknięcie rachunków mleczarni za rok 1909 wykazało czysty zysk w kwocie 1.501 kor.* przyczem także zaznaczyć należy, że ceny wypłacane dostawcom mleka i śmietany były dość wysokie.

W okresie sprawozdawczym odbyły się dwa kursa dziesięciomiesięczne: Pierwszy z nich rozpoczął się 15. listopada 1908 i trwał do 16. września 1909 r. poczem zaraz rozpoczęto następny kurs, który ukończono egzaminem w dniu 8. lipca b. r. W ciągu obu tych kursów kształcono zarówno maślarzy jak i serkarzy, tych ostatnich w ten sposób, że o ile stwierdzono u któregoś z uczniów zdolności i odpowiednie zamiłowanie przeznaczano go głównie do pracy w serowni, uzupełniając przytem teoretyczne wiadomości przez dodatkowy wykład serowarstwa. W ten sposób wykształcono podczas pierwszego 10-miesięcznego kursu dwu serkarzy: Marcina Mączkę i Michała Suchara, z których pierwszy otrzymał stypendyum celem odbycia sześciomiesięcznej praktyki w lepszych serowniach krajowych.

Na razie jednak z powodu małego zapotrzebowania — kształcenie znaczniejszej ilości serkarzy okazuje się zbytecznem.

W okresie sprawozdawczym powiększone zostało grono nauczycielskie szkoły przez obsadzenie posady nauczyciela pomocniczego a zarazem buchaltera. Posadę tę, na podstawie ogłoszonego konkursu, nadano p. Emilianowi Kuchytowi, posiadającemu ukończone seminaryum nauczycielskie, kurs abituryencki akademii handlowej we Wiedniu, tudzież praktykę pedagogiczną. — Korzystając z tej nowej siły — zreformowano rachunkowość mleczarni szkolnej, która dzięki temu stała się więcej przejrzystą i umożliwiającą dokładniejszą kontrolę. P. Kuchyt prócz prowadzenia buchhalteryi szkoły i mleczarni wspólnie z kierownikiem, uczy przedmiotów elementarnych i rachunkowości.

Bliższe szczegóły o sprawach mleczarni i szkoły, frekwencyi i postępach uczniów podaje załączone jako alegat I. sprawozdanie Dyrekcyi szkoły. Al. I.

II. Biuro mleczarskie.

Rok sprawozdawczy był pierwszym, w którym działalność biura mleczarskiego obejmowała cały dział spraw mleczarskich załatwianych dotąd przez biuro mleczarskie i biuro Patronatu spółek oszczędności i pożyczek.

---

*) Różnica z zamknięciem rachunkowem funduszów krajowych polega na tem, że tam zaliczono do strat wypłaty za nabiał z grudnia 1908 r. jak również i wydatki na maszyny. Strata ta nie jest stratą we właściwem znaczeniu, przedstawia jedynie niedobór funduszu obrotowego szkoły.

Mianowicie — jak zaznaczono już krótko w poprzedniem sprawozdaniu — przychylając się do wniosku biura Patronatu Spółek oszczędności i pożyczek wydzielił Wydział krajowy uchwałą z dnia 30. kwietnia 1909 roku dział spółek mleczarskich z Patronatu — który czynności te sprawował od roku 1904 — a natomiast poruczył dalsze wykonywanie opieki nad spółkami, łącznie z przeprowadzaniem czynności rewizyjnych w myśl ust. 3. § 14. ustawy państwowej dnia 10. czerwca 1903 r. Nr. 133 dz. p. p. Biuru mleczarskiemu.

W wykonywaniu czynności rewizyjnych — wobec braku na razie własnego lustratora — posługiwało się Biuro mleczarskie pomocą lustratorów biura Patronatu i dopiero począwszy od 1. lutego 1910 r. czynności te wykonywać zaczęło własnym funkcyonaryuszem.

Skład biura mleczarskiego w okresie sprawozdawczym był następujący:

1) *Dr. Tadeusz Rylski* pełnił prowizorycznie obowiązki krajowego instruktora mleczarstwa, następnie dekretem z dnia 3. czerwca 1910 mianowany został definitywnie krajowym instruktorem. Do czynności jego należało ogólne kierownictwo biura mleczarskiego, referat kraj. szkoły mleczarskiej w Rzeszowie, wogóle załatwienia przydzielonych mu spraw odnoszących się do przemysłu mleczarskiego, i odbywanie podróży w sprawach urzędowych.

W czasie od 1. lipca 1909 r. do 30. czerwca 1910 r. odbył dr. Rylski ogółem 40 podróży w 88. dniach (w czem 18 lustracyi mleczarń i kraj. szkoły mleczarskiej, 19 zebrań informacyjnych, posiedzeń i t. p.; 2 w sprawie ocen masła). Nadto na polecenia Wydziału krajowego wyjeżdżał do Berna morawskiego i Pragi celem zapoznania się z organizacyą tamtejszych spółkowych mleczarń założonych dla aprowizacyi miast w mleko.

Dr. Rylski brał udział w posiedzeniach sekcyi mleczarskiej przy Komitecie galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego, Komisyi rolniczej Towarzystwa Kółek rolniczych, Wydziału Towarzystwa mleczarskiego wreszcie centralnego austryackiego Komitetu mleczarskiego we Wiedniu — co umożliwiło mu utrzymanie potrzebnego kontaktu i łączności postępowania z instytucyami mleczarstwem się zajmującemi.

2) *Inż. Wacław Nowakowski*, jako instruktor-adjunkt mleczarstwa, zajęty był głównie wypracowaniami planów i kosztorysów spółkowych mleczarń. Odbył 38 podróży w 70 dniach głównie w sprawach budowy, montażu i uruchomienia mleczarń.

3) *Jan Licznerski* - jako drugi instruktor-adjunkt mleczarstwa, prócz zajęć w biurze, przeprowadzał techniczne lustracye serowarń i mleczarń (spółki mleczarskie w zachodniej części kraju). P. Licznerki przeniesiony został uchwałą Wydziału krajowego z dnia 14. I. 1910 z Rzeszowa, gdzie dotąd pełnił obowiązki instruktora serkarza. Ogółem odbył 17 podróży w 69 dniach, z czego 32 dni przypada na podróże w sprawach serkarskich.

4) *Tadeusz Świszczowski* — pomocnik instruktora, przeprowadzał lustracye techniczne w spółkach i mleczarniach prywatnych. Ogółem wykonał 47 lustracyi w 98 dniach.

5) *Wincenty Badura* — pomocnik instruktora, pracował w biurze, pozatem odbył 47 lustracyi w 57 dniach. Głównie uczestniczył w zebraniach informacyjnych i założycielskich spółek mleczarskich.

6) *Zygmunt Giegużyński*, mianowany uchwałą Wydziału krajowego z dnia 30. I. 1910 lustratorem biura mleczarskiego, przeprowadzał lustracye administracyjne, w szczególności zaś zamknięcia rachunkowe za rok 1909 niemal wszystkich spółek mleczarskich. Odbył 37 lustracyi, które zajęły 60 dni.

7) *Wanda Zeitleben* — dyetaryuszka, załatwiała korespondencyę biura.

Pozatem — jak powyżej wspomniano — posługiwało się biuro pomocą lustratorów biura Patronatu Spółek oszczędności i pożyczek, a mianowicie:

Walenty Drozdowicz — starszy lustrator Biura Patronatu, przeprowadził 10 lustracyi administracyjnych.

Józef Ciembroniewicz — lustrator Biura Patronatu — 69 lustracyi administracyjnych w 108 dniach.

Ogółem zatem wykonano w sprawozdawczym dwunastomiesięcznym okresie czasu 305 lustracyi w 570 dniach — przyczem nie wzięto w rachubę kilkakrotnych lustracyi przeprowadzonych na miejscu we Lwowie: w Rudeckiej mleczarni związkowej i Związku mleczarskim.

W biurze załatwiono pisemnie 2543 spraw, w czem liczb Wydziału krajo- 340. Wysłano pism bezpośrednio 2297.

Etat personalu biura na rok 1910, przyjęty na posiedzeniu Sejmu z dnia 31. stycznia 1910 r. wynosił sześć osób razem z siłą pomocniczą biurową. Z wykazu jednak poprzedniego wynika, że ogólna ilość funkcyonaryuszów czynnych w biurze mleczarskiem od 1. lutego 1910 r. wynosiła siedm przez prowizoryczne przeniesienie ze szkoły mleczarskiej w Rzeszowie Jana Licznerskiego, którego zamianowano drugim instruktorem adjunktem. Dodanie pomocy biuru mleczarskiemu w osobie J. Licznerskiego, okazało się potrzebnem wobec zwiększonej działalności biura w kierunku podniesienia przemysłu serowarskiego, z drugiej zaś z powodu konieczności przeprowadzania częstszych lustracyi technicznych w spółkach mleczarskich, których ilość w roku sprawozdawczym znacznie się wzmogła. Ponieważ nadal żywy ruch zarówno w kierunku tworzenia nowych spółek mleczarskich i mleczarń prywatnych, poddających się pod kontrolę biura, stale trwa, a prócz tego rozpoczęto tworzenie nowych większych centr produkcyi jako t. zw. centralnych mleczarń spółkowych, które będą wymagały częstej i dokładnej kontroli technicznej, przeto okazuje się nieodzowna potrzeba ustalenia obecnego, dotąd prowizorycznego, stanu rzeczy, przez utworzenie jeszcze jednej niestałej posady równorzędnej z instruktorem-adjunktem, t. j. o płacy w wysokości 3.000 koron.

Przez utworzenie tej nowej posady i powierzenie jej J. Licznerskiemu pozostanie niezajętą posada instruktora z płacą 2.400 koron rocznie, która powierzoną być powinna jednemu z obecnych pomocników instruktora również prowizorycznie dotąd pełniącemu swoje obowiązki. Nadto wskazanem jest z powodu niejasności wywołanej obecną intytulacyą zmienić tytuł urzędowy kraj. instruktora mleczarstwa na: kierownik biura; instruktorów-adjunktów na instruktorów.

Z powodu zwiększenia się dość znacznego ilości spółek mleczarskich, a także funkcyonaryuszów obowiązanych do przeprowadzania lustracyi już w roku obecnym z konieczności przekroczonym być musiał ryczałt na koszta podróży urządowych. Pragnąc uniknąć przekroczenia na rok następny wstawia Wydział krajowy na podstawie dotychczasowych wynikłości w preliminarz budżetu kwotę 10.000 koron — zatem o 4.000 koron wyższą jak w roku ubiegłym. Takie zwiększenie kosztów podróży lustracyjnych uzasadnia się następującym rachunkiem, w obecnym roku wykonano 305 lustracyi, ponieważ zaś koszt jednej lustracyi wynosi około 28 kor., zatem obecny koszt wyniesie w przybliżeniu 8.500 koron: przyjąwszy zaś zwiększenie się lustracyi tylko o 60×28=1680 kor., czyli razem wyniesie z górą 10.000 koron.

Z powyższych także przyczyn należy zwiększyć kwotę przeznaczoną na ogólne koszta biura. Kwota ta od czasu jeszcze, gdy biuro niewykonywało patronatu nad spółkami mleczarskiemi, wynosiła 1.000 koron. Obecnie zaś z pozycyi tej pokrywane być muszą znaczniejsze koszta portoryów, niektóre materyały piśmienne, druki, który to wydatek ponosiło poprzednio Biuro Patronatu Sp. O. i P. Nieodzowną więc okazuje się potrzeba podniesienia tej kwoty z 1.000 do 1.500 koron.

III. Inne sprawy mleczarskie.

O czynnościach odnoszących się do spółek mleczarskich, nad któremi Patronat z ramienia Wydziału krajowego wykonuje biuro mleczarskie począwszy od 1. sierpnia 1909 roku, zamieszcza biuro szczegółowe sprawozdanie w roczniku Spółek oszczędności i pożyczek jakoteż innych Spółek rolniczych w Galicyi za rok 1909.

W sprawozdaniu tem zamieszczono zamknięcia rachunkowe spółek tudzież szczegółowy wykaz produkcyi. Obecnie więc ograniczamy się tylko do więcej ogólnych uwag.

Poniżej zamieszczona tabelka uzmysławia rozwój spółek mleczarskich w okresie czasu 1904—1909 :

Rok	Ilość spółek czynnych pod patronatem Wydz. krajow	Ilość stacyi śmietankow.	Ilość członków	Ilość dostarczonego mleka	Uzyskano masła	Stężenie śmietanki z 1 litra mleka netto	Wartość bilansowa budynków kor.	Wartość bilansowa urządzenia maszyn. kor.
1904	2	3	552	967.768	37,468	7·05	50,873·72	20,005·30
1905	4	6	1189	1,945.155	76.618	8·80	52.993·55	22.154·57
1906	11	16	2415	3,419.386	143.797	9·10	81,618·52	27,355 31
1907	18	22	3728	5,105.180	188.977	9·39	107,678·26	52,529·02
1908	22	38	5535	6 413.369	240.187	8·98	155,203·24	53,794·72
1909	30	55	7329	7,208.128	260.625	8·34	280,643·88	96,215 60

W powyższem zestawieniu za rok 1909 uwzględniono tylko te spółki mleczarskie, które albo przez cały rok, albo przynajmniej przez znaczną część roku były w ruchu. Nie uwzględniono natomiast tych, które jakkolwiek jeszcze wciągu roku 1909 zostały uruchomione, ale nie były obowiązane do składania zamknięcia rachunkowego. Takich spółek było wówczas 6. Po koniec czerwca b. r. spółek uruchomionych jest razem 46, nadto 8 spółek posiada definitywne przyjęcie do Patronatu lub też przyrzeczenie przyjęcia i znajduje się obecnie w stanie przygotowywania się do rozpoczęcia ruchu.

Z tych wszystkich 54 mleczarń znajduje się w zachodniej części kraju (w okręgu działania krakowskiego Towarzystwa rolniczego) 29, zaś na wschodzie 25 spółek. Wewnętrznym językiem urzędowym jest w 37 spółkach język polski, zaś w 17 język ruski.

Tabelka powyżej zamieszczona wykazuje za rok 1908 i 1909 obniżenie się ceny uzyskiwanej netto przy spieniężeniu śmietanki z jednego litra mleka. Ten niepomyślny objaw jednak wywołany jest przeważnie zmiejszeniem się ilości mleka przerabianej w przecięciu przez jedną mleczarnię z powodu klęski braku paszy, niepomyślnych warunków klimatycznych, które wpłynęły fatalnie na stan zdrowotny bydła i przyczyniły się do zmiejszenia ogólnego stanu bydła w kraju.

Natomiast jako dodatni objaw należy podnieść, że idea assocyacyi mleczarskich poczyna powoli przyjmować się w okolicach czysto górskich, gdzie znajdują spółki mleczarskie najwłaściwszy dla siebie grunt i gdzie rzeczywiście z czasem przyczynić się mogą znacznie do podniesienia dobrobytu ludności przez zwrócenie gospodarstw głównie w kierunku produkcyi pasz i chowu bydła mlecznego. Takich spółek w miejscowościach górskich założono w roku sprawozdawczym cztery.

Subwencya rządowa na sprawianie głównych maszyn mleczarskich dla spółek wynosiła w roku 1909 — 40.000 koron, i taką samą kwotę przyznało c. k. ministerstwo rolnictwa na rok 1910, mimo że Wydział krajowy — motywując znacznie zwiększonem zapotrzebowaniem — domagał się wydatniejszej subwencyi na rok bieżący.

Z kwoty uzyskanej subwencyonowano w czasie od 1. lipca 1909 do 30. czerwca 1910 w postaci maszyn mleczarskich 37 spółek i Związek mleczarski za kwotę 58.917·01 koron. Z kwoty tej prócz urządzenia chłodni dla Związku pokryto kompletne urządzenie maszynowe 16 spółek, nadto 21 spółkom udzielono wirówek dla tworzących się filij śmietankowych.

Sprawę organizacyi zbytu produktów nabiałowych można uważać za pomyślnie rozwiązaną. „Związek mleczarski we Lwowie“, jako stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką a pozostający pod Patronatem Wydziału krajowego, wykazuje stały i pomyślny rozwój, umożliwiając spółkom mleczarskim i mleczarniom prywatnym korzystną sprzedaż masła.

Związek rozpoczął czynności swoje w czerwcu roku 1909. W pierwszech miesiącach istnienia zarówno ilość członków, producentów jak i ilość masła sprzedanego przez Związek była skromną wobec tego głównie, że mleczarnie związane były przeważnie bezpośrednio zawartymi kontraktami rocznymi. Z końcem czerwca b. r. ilość członków producentów wzrosła do 34, w czem spółek mleczarskich 26 zaś innych mleczarń 8.

Rozwój Związku najlepiej unaocznia poniżej zamieszczone zestawienie podające ilość miesięczną kilogramów masła sprzedanego, a także cenę przeciętnie za 1 kg. wypłaconą mleczarniom (cena rozumie się loco mleczarnia z opakowaniem jednak bez kosztów transportu, który pokrył Związek):

Rok	Miesiąc	Illość sprzedanego masła kg.	Cena za 1 kg. loco mleczarnia
1909	Czerwiec	958	2·43
	Lipiec	2482	2·40
	Sierpień	2343	2·38
	Wrzesień	1797	2·70
	Październik	1585	2·70
	Listopad	1988	3·00
	Grudzień	2008	3·00
Razem — przeciętnie		13.163	2·575
1910	Styczeń	3.690	3·01
	Luty	3.872	3·02
	Marzec	4.594	3·02
	Kwiecień	7.126	2·86
	Maj	15.289	2·74
	Czerwiec	26.994	2·49
Razem — przeciętnie		61,567·71	2·70

Cena przeciętna (roczna) 2·68 za 1 kg masła wypłacona loco mleczarnia jest dość wysoką n. p. w stosunku do 2·48, jaką w przecięciu rocznem uzyskały spółki mleczarskie w r. 1908, jakkolwiek i ten rok co do cen targowych płaconych przez konsumentów nie był gorszym.

Jest rzeczą zrozumiałą, że Związek w początkach swojego istnienia przechodzić musiał cięższe chwile spowodowane z jednej strony brakiem masła i wysokimi w stosunku do produkcyi kosztami administracyjnemi a także i tem, że trudno było początkowo o personal urzędniczy fachowo wykształcony.

Obecnie wydaje się, że trudności to zostały przezwyciężone, tak że Związek przy obecnym obrocie swoim prócz dość dobrych cen wypłacanych producentom był w stanie już pokryć straty zeszłoroczne, a także począł uzyskiwać pewną nadwyżkę pozwalającą mu na pokrywanie — na razie częściowe — swoich kosztów administracyjnych. Jest zatem uzasadniona nadzieja, że w niedługim czasie instytucya ta stanąć będzie mogła o własnych siłach.

Na razie jednak — zwłaszcza w początkach egzystencyi Związku konieczną była pomoc z funduszów publicznych, która też rzeczywiście była wydatną. W ciągu roku 1909 udzielił Wydział krajowy Związkowi na koszta urządzenia i administracyi subwencyę z funduszów krajowych w kwocie 5.500 koron, prócz tego poparł prośbę stowarzyszenia wystosowaną do c. k. Ministerstwa rolnictwa, które też udzieliło zasiłku w kwocie 4.000 koron. Nadto Galic. Towarzystwo Gospodarskie we Lwowie przyznało jednorazowo koron 1.000.

Na rok 1910 udzielił Wydział krajowy subwencyi w kwocie 6.000 koron, tudzież c. k. Ministerstwo rolnictwa w kwocie 8000 koron. Nadto przyznał Wydział krajowy Związkowi urządzenie do produkcyi chłodu w wartości około 13.000 kor., którego używać będzie Związek wspólnie z Rudecką mleczarnią Związkową we Lwowie i uzyska w ten sposób magazyn oziębiony dla przechowywana masła w porze ciepłej.

Dzięki pomocy krakowskiego Towarzystwa rolniczego otrzymał prócz tego Związek bezpłatnie do użytku część chłodni wojskowej oddanej temuż Towarzystwu przez c. k. Ministerstwo wojny — co umożliwiło przyspieszenie otwarcia filialnego magazynu masła przeznaczonego dla Krakowa i na eksport. Filia ta otwartą została w czerwcu b. r.

W dziale przemysłu serowarskiego jest do zanotowenia również pewien postęp. Staraniom biura udało się przeprowadzić pewne zrzeszenie serkarzy w celu porozumiewania się w sprawach ich fachu dotyczących. W tym celu utworzono w łonie galic. Towarzystwa mleczarskiego osobną sekcję serkarzy, dla której regulamin biuro wypracowało. Na życzenie sekcyi wysłał Wydział krajowy instruktora-serkarza Jana Licznerskiego do Wiednia celem zapoznania się z racyonalnem przechowywaniem serów na składzie u kupców. Zebrane spostrzeżenia służyć mają do opracowania broszury p. t. „O przechowaniu serów w handlu“. Racyonalne przechowywanie serów w handlach wpłynąć może na zwiększenie się ich konsumcyi, bowiem uzasadnionem jest mniemanie producentów, że łatwe psucie się serów u handlarzy, którzy nie umieją ich pielęgnować, jest główną przyczyną małego stosunkowo popytu.

Nadto, po uzyskaniu zasiłku ze strony Wydziału krajowego, odbył instruktor-serkarz J. Licznerski 6 tygodniową podróż do Holandyi celem zapoznania się z wyrobem serów Gouda i Edamskich. Wyrób tych ostatnich wprowadzono w kraj. szkole mleczarskiej w Rzeszowie ze znacznem powodzeniem, a także wyrób tego gatunku serów poczyna się powoli przyjmować w prywatnych serowniach. Sery te, zarówno jak pokrewne im litewskie, są co do jakości mleka niewybredne, posiadają krótki okres dojrzewania, wyrób ich nie wymaga większej umiejętności, przytem są pokupne i rentowne, wobec czego dążeniem biura jest, aby fabrykacyę tego gatunku serów — dotąd u nas nie wyrabianego — wprowadzono w niektórych serowniach na stałe.

Prócz tego zajmowało się biuro sprawą wyrobu bryndzy i w tym celu dwukrotnie przez dłuższy czas studyował tę sprawę na miejscu instruktor-serkarz częściowo wspólnie z dr. Rylskim.

Dzięki współdziałaniu czynników miejscowych, a także pomocy finansowej Galic. Towarzystwa Gospodarskiego we Lwowie, zakupiono główne przybory dla postępowo urządzonej bryndzarni, które służyć mają do demonstracyi na miejscu. Pracę całą rozpoczęto przedewszystkiem od poprawy wyrobu samego bundzu na połoninach, okazało się bowiem, że wyrób ten a także umiejętność samych „watahów“ spełniających obowiązki serkarzy, dużo pozostawiają do życzenia.

Pouczenia te odbywały się w roku bieżącym na kilku połoninach należących do wsi Dzembroni (nad Żabiem) i polegały głównie na obznajomieniu watahów z przygotowaniem i użyciem odpowiedniej i czystej podpuszczki, unormowaniem czasu skrzepnięcia masy serowej, tudzież obróbką jej w kotle. Bryndza racyonalnie wyrobiona została zakupiona i po przeprowadzeniu pewnych doświadczeń nad dalszą jej fermentacyą, sprzedaną będzie za pośrednictwem Związku mleczarskiego, który na zorganizowanie handlu bryndzą, uzyskał na wniosek biura od Gal. Towarzystwa gospodarskiego subwencyę w kwocie 1000 koron.

Jest nadzieja, że w ciągu obecnej zimy przyjdzie do zorganizowania pierwszej spółki bryndzarskiej w Zembroni koło Żabiego.

Wykonując uchwałę Wysokiego Sejmu z dn. 20. października 1909 zwołał Wydział krajowy do Lwowa na dzień 20. grudnia tegoż roku, ankietę złożoną z reprezentantów wszystkich krajowych towarzystw rolniczych, tudzież szereg osób prywatnych jako rzeczoznawców.

Protokół z obrad ankiety tej zamieszczamy osobno, jako alegat II.

Obfity materyał pozostawiony przez ankietę jest obecnie rozpatrywany a niektóre z jej wskazówek zostały już w całości lub częściowo wprowadzone w czyn. Przestudyowanie jednak i zastosowania w praktyce całego materyału wymaga dłuższego czasu.

Odnośnie do sprawy organizacyi akcyi mleczarskiej, to jakkolwiek Towarzystwa rolnicze nie mogły się czuć krępowane opinią ankiety, z uznaniem podnieść należy, że zwłaszcza działalność swoją hodowlaną propagandę w sprawie racyonalnej uprawy pasz, poprawy łąk i pastwisk, skierowały obecnie częściowo w okolice gdzie istnieją mleczarnie, a także rozpoczęły, w gminach gdzie znajdują się spółki mleczarskie, studya mające wskazać, jaką drogą podniesienie produkcyi mleka iść powinno.

Niezależnie od tego Gal. Towarzystwo gospodarskie we Lwowie, rozpoczęło przez fachowego instruktora urządzać kursa dojenia krów w siedzibach spółek mleczarskich.

Wielką doniosłość dla postępu przemysłu mleczarskiego ma sprawa centralnych mleczarń współdzielczych, poruszona na ankiecie przez posła Dr Fr. Stefczyka. W uznaniu ważności sprawy przydzielił ją Wydział krajowy kraj. komisyi rolniczej, która na posiedzeniu w dniu 21. marca 1910 wszystkie powyższe wnioski aprobowała za zmianą jednak punktu 6 który w uchwale komisyi brzmi:

„Dla pokrycia kosztów budowy centralnych mleczarń ustanowiony będzie osobny fundusz krajowy w następujący sposób:

a) z kwoty 1,428.933 K 56 gr. przeznaczonej na poparcie chowu bydła która w myśl ustawy z dn. 30. grudnia 1908 D. p. p. nr. 222 ma corocznie, przez dziewięć (od r. 1908—1918) wpływać ze skarbu Państwa — wyłączoną zostanie co roku kwota 150.000 K na udotowanie funduszu i urządzenia centralnych mleczarń;

b) nadto upoważniony będzie Wydział krajowy do zasilania funduszu budowy centralnych mleczarń pożyczkami bankowymi aż do łącznej wysokości 500.000 K zaciąganymi w miarę potrzeby za poręką kraju,

Na oprocentowanie i umorzenie tych pożyczek wstawiać się będzie corocznie do preliminarza wydatków bedżetu krajowego odpowiednie kwoty a do dochodów budżetu krajowego spodziewane dochody z czynszów i innych źródeł.

c) wreszcie dla udzielenia pomocy przy zakładaniu spółek filialnych, tudzież samoistnych małych spółek mleczarskich, wydzieloną zostanie z krajowego funduszu dla popierania przemysłu rolniczego kwota 200.000 koron z przeznaczeniem jej wyłącznie na celu przemysłu mleczarskiego.

W tym celu wpływać ma do tego funduszu połowa rat spłacanych na rachunek pożyczek zaciągniętych z krajowego funduszu dla przemysłu rolniczego aż do chwili gdy z tych wpływów uzbiera się suma 200.000 koron".

Mimo braku funduszów na cel zakładania centralnych spółek mleczarskich kraj. biuro mleczarskie rozpoczęło akcyę przygotowawczą. W toku jest sprawa utworzenia centralnej mleczarni miejskiej w Krakowie przyczem spodziewane jest wydatne poparcie ze strony funduszów miejskich, nadto założenia spółek centralnych w Stanisławowie, Dębicy i Mielcu.

Sprawą przygotowania, odpowiedniego do obecnych wymogów, personalu mleczarnianego, w szczególności zaś projektem reorganizacyi kursów maślarskich w kraj. szkole mleczarskiej w Rzeszowie zajęło się biuro mleczarskie.

Rzecz ta jednak napotkała na pewne trudności w wyszukaniu odpowiednich stałych miejsc praktyki dla uczniów — wobec czego obowiązkowa i kontrolowana przez biuro praktyka kandydatów na kurs mleczarski będzie mogła zostać wprowadzona dopiero w roku obecnym, lub najbliższym, tak jednak, aby kurs maślarski następny mógł wyłącznie składać się z uczniów którzy praktykę odbyli.

Tyle na razie z uchwał ankiety w ciągu jednego półrocza udało się w czyn wprowadzić.

Wydział krajowy — jak już wyżej wspomniano — zwracał się do c. k. Ministerstwa rolnictwa o znaczne podwyższenie dotacyi państwowej w szczególności na cele spółek mleczarzkich. Żądaniu temu narazie c. k. Ministerstwo odmówiło ze względów budżetowych, zaznaczyło jednak, że suma traktatowa którą kraj na podniesienie chowu bydła ma otrzymać, w pewnej części użytą być może na cele przemysłu mleczarskiego. Wobec tego uzyskanie na razie potrzebnych funduszów dla intenzywniejszego poparcia przemysłu mleczarskiego możliwe byłoby — prócz kwoty traktatowej — jedynie z zasobów własnych.

Ponieważ jednak kwota traktatowa przypadająca krajowi na podniesienie chowu bydła nie wpłynęła dotąd, zaś posiłkowanie się w znaczniejszej mierze funduszami własnymi, z powodu finansowych trudności w jakich się kraj obecnie znajduje jest niewskazane, przeto pod tym względem Wydział krajowy nie przedkłada żadnych dalej idących wniosków.

Ocen masła urządzanych przez biuro mleczarskie, odbyło się w okresie sprawozdawczym, dwie.

Ocena IX. z rzędu odbyła się we Lwowie, następna zaś (X) w Krakowie.

Klasyfikacya masła wypadła następująco:

Mleczarń uczestniczyło	Ocena IX (jesienna)	Ocena X. (zimowa)
	52	35
Przyznano stopień: wyborowa	2 (3·8%)	—
b. dobra	28 (53·8%)	10 (28·5%)
dobra	18 (34·6%)	21 (60·0%)
wadliwa	1 (1·4%)	4 (11·5%)
zła	3 (5·7%)	—

Obie Oceny połączone były, jak zazwyczaj, zazjazdem właścicieli i kierowników mleczarń, ocena zaś ostatnia także z Walnem Zgromadzeniem Towarzystwa mleczarskiego. Na zjazdach tych, prócz sprawozdania z wyniku ocen składanego przez kraj instruktora mleczarstwa, wygłoszono następujące referaty:

We Lwowie M. Bielikowicz: „Sprawa zaopatrzenia miast w nabiał zdrowy i dobry“.

W. Badura: „O ubezpieczeniu bydła“.

W Krakowie: H. Smoliński: „Rozwój mleczarstwa w Królestwie Polskiem“.

Zjazd lwowski zaszczycony został obecnością PP. Sekretarza ministeryalnego v. Krippa i Inspektora mleczarstwa Charouska jako delegatów c. k. Ministerstwa rolnictwa.

Krajowy instruktor mleczarstwa Dr. Rylski, podobnie jak w latach poprzednich redagował „Gazetę mleczarską“ gdzie zarówno on, jak i inni pracownicy biura zamieścili szereg artykułów fachowych.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje niniejsze sprawozdanie do wiadomości.

II. Sejm powiększa etat nauczycieli krajowej szkoły mleczarskiej w Rzeszowie przez utworzenie:

a) jednej nowej posady nauczyciela fachowego-chemika z płacą 2800 kor., dodatkiem aktywalnym 240 kor. i dodatkiem na mieszkanie 600 kor. tudzież prawem do pięciu dodatków pięcioletnich z których dwa pierwsze po 300 kor., trzy następne po 400 kor. rocznie;

b) posady instruktora-maślarza z wynagrodzeniem 1200 kor. rocznie.

Nauczyciel fachowy jest urzędnikiem krajowym z prawami i obowiązkami określonymi ustanową służby krajowej i statutem emerytalnym uchwalonym przez Sejm krajowy w dniu 21. stycznia 1889 r.

Sejm powiększa ilość personalu biura mleczarskiego, o jedną nieetatową posadę instruktora z płacą 3000 kor. rocznie.

Skład biura mleczarskiego będzie zatem odtąd następujący:
a) kierownik biura;
b) dwóch instruktorów;
c) lustrator;
d) instruktor-adjunkt;
e) praktykant.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni *w. r.*

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Sprawozdanie

Dyrekcyi Kraj. Szkoły mleczarskiej w Rzeszowie za czas od 1. listopada 1908 do 31 października 1909.

Celem Zakładu w myśl statutu organizacyjnego jest teoretyczne i praktyczne wyszkolenie pracowników dla mleczarń ręcznych i motorowych, jakoteż i dla serkarń.

Prócz zwyczajnych kursów mleczarskich i serkarskich przewiduje statut możność urządzenia nadzwyczajnych kursów zazwyczaj 4 do 6 tygodniowych. W okresie sprawozdawczym nie urządzano tych kursów, z powodu różnych robót adaptacyjnych w mleczarni.

Nauka w szkole jest podzielona zasadniczo na dwie części; a mianowicie:

I. Nauki ogólno-kształcące: a) religia, b) język polski, c) rachunki.

II. Nauki zawodowe; a) mleczarstwo, b) rachunkowość mleczarska c) obsługa maszyn i kotłów parowych, d) zasady hodowli bydła i nierogacizny. Pozatem zajęcia praktyczne obejmują: pracę w mleczarni i serowni szkolnej, b) ćwiczenia w pracowni chemicznej, c) ćwiczenia w montowaniu maszyn i przyrządów mleczarskich, d) ćwiczenia w stolarstwie.

Dotychczasowy statut rozróżnia w szkole dwa kursa zawodowe a mianowicie:

a) Kurs niższy trwający cztery miesiące z planem nauki o szczuplejszym zakresie z wyłączeniem serowarstwa tudzież obsługi kotłów parowych.

b) Kurs wyższy trwający ośm miesięcy z planem odpowiednio rozszerzonym. Równolegle biegnący kurs serowarski ma trwać rok cały. Już poprzednio zauważono, że dotychczasowy czas i plan nauki należy odpowiednio zmienić i dlatego zaniechano na razie urządzenia 2 kursów przewidzianych statutem, a urządzono jeden 10-cio miesięczny kurs maślarski i 12-to miesięczny kurs serowarski.

Grono nauczycielskie.

Skład grona był następujący:

Józef Mokrzyński, inżynier, p. o kierownika Zakładu, a zarazem nauczyciel fachowy, udzielał mleczarstwa, rachunkowości mleczarskiej, kalkulacyi kupieckiej, chemii i fizyki, budowy maszyn mleczarskich, prowadził ćwiczenia w labolatoryum chemicznem. Prócz nauki teoretycznej kierował robotami w mleczarni, jakoteż prowadził część administracyjną i handlową całego Zakładu.

Jan Licznerski, instruktor-serkarz, prowadził roboty w serowni, jakoteż udzielał, wiadomości teoretycznych z serowarstwa (przez 5 tygodni) uczniom zajętym przeważnie w serowni szkolnej. Z polecenia Wydziału krajowego odbył p. Licznerski 5 tygodniową wycieczkę naukową w Holandyi, gdzie dopełniał wiadomości z zakresu wyrobów serów holenderskich celem udoskonalenia techniki wyrobów serów w tutejszem Zakładzie.

Teodor Wyszomierski, instruktor-mleczarz, zajęty był w maślarni szkolnej, prócz tego pełnił obowiązki także dozorcy uczniów poza zajęciami praktycznemi. Prócz tego w ciągu b. r. sprawozdawczego udzielił Wydział krajowy p. Wyszomierskiemu zasiłku celem zaznajomienia się z ruchem w kilku mleczarniach czeskich, jakoteż celem uzupełnienia swoich wiadomości z zakresu mechaniki praktycznej w fabryce maszyn firmy „Jilek i Lewinsky“ w Pradze, jakoteż „Jurany i Wolfrum“ we Wiedniu. P. Wyszomierski prowadził z uczniami ćwiczenia w montowaniu maszyn mleczarskich.

Franciszek Stein, nauczyciel z Rzeszowa, jako nauczyciel dochodzący, udzielał języka polskiego, tudzież pomagał prowizorycznie w niektórych czynnościach kancelaryjnych Zakładu.

Julian Woiński, nauczyciel z Rzeszowa, jako nauczyciel dochodzący, udzielał rachunków elementarnych.

Feliks Kramer, starszy inżynier kolei państ. zastępca naczelnika ogrzewalni kolejowej w Rzeszowie, uczył, jako docent, obsługi kotłów i maszyn parowych.

Prócz powyższych, egzaminowany maszynista *Jan Głowiak* kierował zajęciami uczniów przy obsłudze kotłów i maszyny parowej, zaś koncesyonowany majster stolarski *Antoni Druszkiewicz* dochodzący, uczył praktycznej stolarki.

Nauka.

Poniżej podany plan nauki objaśnia w jakim zakresie odnośne przedmioty wykładane były:

Religia. Nauki religii nie udzielano z powodu trudności znalezienia odpowiedniego docenta. Aby temu brakowi choć w części zaradzić uczestniczą uczniowie podzieleni na partye w nabożeństwie i nauce każdej niedzieli i święta.

b) *Język polski* obejmował wolne dyktanda, stylistyką kupiecką, ćwiczenia w celu wyrabiania wprawy stylistycznej w sprawach obchodzących przedewszystkiem mleczarstwo — nadto wypełnianie listów przewozowych, kolejowych i pocztowych, wnoszenie reklamacyi pocztowych i kolejowych. Prócz tego podano uczniom krótki rys geografii uwzględniając przedewszystkiem Galicyę, inne kraje austryackie i kraje sąsiednie, mianowicie te, które nas pod względem handlowo-mleczarskim najbardziej obchodzą.

c) *Rachunki elementarne.* Ponieważ zdarza się dość często, że uczniowie w rachunkach okazują znaczne braki, przeto przedmiot ten rozpoczyna się od czterech działań, zwracając główną uwagę na ułamki. Prócz tego podano uczniom sposoby obliczania rozmaitych powierzchni jakoteż i najprostszych brył umiarowych. Na podstawie wykładów zadawano uczniom wypracowania piśmienne.

d) *Rachunkowość* mleczarska obejmowała wstępne pojęcie mleczarni prywatnej, zbiorowej, ciche spółki, spółki zarejestrowane oparte na ustawie z r. 1873. Zakładanie spółek mleczarskich (mleczarń, maślarń, filii śmietankowych, zbiornic mleka, serkarń), zadania Biura mleczarskiego, Towarzystw rolniczych, Towarzystwa mleczarskiego, Kółek rolniczych, wobec przemysłu mleczarskiego, kalkulacya mleczarska. Prowadzenie ksiąg technicznych i handlowych metodą pojedynczą i podwójną. Szkontrum książek. Przygotowanie ksiąg do zamknięcia rachunków, bilans mleczarni. Przedkładanie rachunków władzom skarbowym, podatki i ubezpieczenia, przeznaczenie czystych zysków lub też pokrycie strat. Pozycye bilansowe przenośne z roku bilansowego na rok następny.

e) *Mleczarstwo.* Skład mleka, jego własności fizykalne, wpływ rasy i indywidualności, paszy i okresu mleczności (laktacyjnego) jakoteż różnych innych na skład mleka. Krótki rys bakteryologii mleczarskiej. Dojenie: zwyczajne sposoby dojenia, metoda szwajcarska, Hegelunda, maszyny do dojenia. Obchodzenie się z mlekiem po wydojeniu, przechowywanie mleka. cedzenie, przesączanie (filtrowanie). Chłodzenie mleka. Spotrzebowanie wody do chłodzenia, lodu, soli. Przewóz mleka. Przeróbka mleka czy sprzedaż bezpośrednia. Pasteuryzowanie mleka, głębokie chłodzenie, lodziarki, chłodzenie systemem Cassego i t. p. Wyjaławianie (sterylizacya) mleka Mleko dla niemowląt. Kondensowane mleko. Kalkulacya różnych sposobów przeróbki. Maszyny i przyrządy potrzebne dla poszczególnych sposobów przeróbki. Oddzielanie śmietany, sposobem podstoju i za pomocą wirówki. Przygotowanie śmietany do wyrobu masła, pasteuryzowanie. chłodzenie, zakwaszanie mlekiem chudem, maślanką, czystymi kulturami. Wyrób masła z śmietany słodkiej odpowiednio skwaszonej i metodą Lecler'a Wyrób i wykończanie masła wyjmowanie z masielnicy, płukanie, wygniatanie, solenie, ważenie, formowanie, pakowanie i wysyłka. Wydatek masła, sposoby obliczania zapomocą wzorów empirycznych i odczytywania z gotowych tabel. Wady masła sposoby uniknięcia ich Organizacya ocen masła i jego klasyfikacya. Handel masłem. Znaczenie i organizacya Związku mleczarskiego. Użytkowanie mleka chudego i maślanki. Wyrób twarogu, Wyrob kefiru, cukru mlekowego, kazeiny, mleka kondensowanego, mleka w proszku. Praktyczne znaczenie tych przetworów.

f) *Serowarstwo.* Potrzebne zalety mleka przeznaczonego do wyrobu serów wady mleka, znaczenie prób fermentacyjnych, katalazy i reduktazy dla serowarstwa. Drobnoustroje użyteczne i szkodliwe w serowarstwie. Podpuszczka, przygotowanie podpuszczki naturalnej, ekstrakt podpuszczkowy, podpuszczka w proszku. Obliczanie mo y podpuszczki. Zarys ogólnej techniki serowarskiej. Szczegółowy wyrób serów praktykowany w tutejszym Zakładzie, solenie i pielęgnowanie tychże. Handel serami.

g) *Budowa maszyn mleczarskich.* Zasady budowy ważniejszych typów wirówek mleczarskich. Podgrzewanie mleka, ilość obrotów bąka. % odwirowanej śmietany. Związek między % tłuszczu w mleku pełnem, chudem i % oddzielonej śmietany. Regulowanie tłustości śmietany. Ważniejsze wady i przeszkody w ruchu wirówek. Opis maszyn i przyrządów mleczarskich używanych w mleczarniach miejskich.

Opis urządzenia mleczarni miejskiej i sklepów mleczarskich.

Opis maszyn i przyrządów używanych w maślarstwie. Urządzanie maślarń. Chłodnie, lodownie, maszyny do robienia lodu (lodziarki). Studnie. Pompy. Maszyny parowe. Transmisye. Konserwacya i naprawa maszyn. Amortyzacya maszyn i przyborów.

h) *Krótki zarys fizyki i chemii* wykładany celem łatwiejszego zrozumienia innych przedmiotów.

i) *Ćwiczenia w laboratoryum chemicznem.* Odbieranie mleka, badanie mleka zmysłami, pobierania próbek i konserwowanie. Badanie ciężaru gatunkowego mleka. Oznaczanie stopnia kwasoty metodą Petera, Soxleta, Dornica, Thoernera. Badanie dwoistej reakcyi papierem lakmusowym. Opis badania % tłuszczu laktoskopem, badanie % tłuszczu w mleku i śmietanie a także w mleku chudem, maślance i serwatce metodą kwasową Gerbera, Sichlera, bezkwasową Sichlera, areometryczną Soxhleta, Hammerschmidta. Oznaczanie suchej masy, suchej masy beztłuszczowej i różnych sposobów zafałszowań mleka. Próba fermentacyjna. Wyznaczanie katalazy i reduktazy. Badanie % tłuszczu i wody w maśle środkami prostszymi.

k) *Ćwiczenia w montowaniu maszyn* Rozkładanie i składanie wszystkich maszyn i przyborów znajdujących się w muzeum szkolnem.

l) *Ćwiczenia w stolarstwie,* wprawianie się w robieniu piłką, strugami, dłutami i świdrem.

Prócz nauki w mleczarni szkolnej odbyli uczniowie wycieczki naukowe do mleczarń spółkowych w Zaczerniu, Krasnem, Chmielniku, Błażowej, mleczarni

szkoły gospodyń w Albigowej, mleczarni spółkowej w Wysocku, filii śmietankowej w Wietlinie (pod Wysockiem) mleczarni parowej w Oleszycach i wreszcie do mleczarni miejskiej dóbr Jasionka w Rzeszowie. We wszystkich wyżej wymienionych mleczarniach pracowali uczniowie na równi z miejscowymi mleczarzami pod nadzorem instruktora. Wycieczki odbywali uczniowie podzieleni na dwie grupy, z których każda osobno wyjeżdżała. Koszta wycieczki pokrywała Dyrekcya szkoły częściowo z dotaci na ten cel wyznaczonej, częściowo zaś uczniowie z własnych funduszów. Uczniowie zajęci przeważnie w serowni w Jasionowie (własność p. F. Gniewosza) gdzie mieli sposobność przypatrzyć się wzorowemu gospodarstwu mlecznemu, które jest prowadzone na wzór szwajcarski, jakoteż zaznajamiali się na miejscu z wyrobem serów ementalskich. Każdego tygodnia (zazwyczaj w sobotę) obowiązani byli uczniowie do ustnego składania sprawozdania z przeczytania Gazety mleczarskiej i Przewodnika kółek rolniczych

Rozpoczęty 15. listopada 1908 dziesięcio miesięczny kurs mleczarstwa ukończył się 16. września 1909.

Kurs ten ukończyło 9 uczniów i 5 hospitantów którzy po odbyciu całego kursu, na równi z uczniami zwyczajnymi zostali dopuszczeni do składania egzaminu końcowego.

Poniżej zamieszczony wykaz podaje nazwiska tych uczniów i hospitantów którzy kurs z dobrym postępem ukończyli, tudzież ich zajęcie po opuszczeniu szkoły:

Lp	Nazwisko i imię	Pochodzenie	Zajęcie
1	Bis Antoni	Galicya	przeszedł do innego zawodu
2	Bryliński Józef	„	?
3	Chłanda Michał	„	?
4	Gut Jan	„	właściciel mleczarni
5	Mrugalski Kazimierz (hosp.)	Królestwo Pol.	kierownik mlecz. dworskiej
6	Piwowarski Teofil (hosp.)	„	pomocnik mlecz. dworskiej
7	Sawka Maksym	Galicya	kierownik mlecz. dworskiej
8	Świdrak Stanisław	„	kierownik mlecz. przemysł.
9	Żyglicki Jan	„	kierownik spółki mleczarskiej
10	Suchar Michał (serkarz)	„	„ „ „
11	Witkowski Stanisław (hosp.)	Królestwo Pol.	oficyalista gosp. rolnego
12	Szatkowski Edmund (hosp.)	„	kierownik mlecz. dworskiej
13	Mączka Marcin (serkarz)	Galicya	praktykant serowarski
14	Kiełbasa Franciszek (hosp.)	Królestwo Pol.	właściciel mleczarni
15	Zalewski Franciszek (hosp.)	„	kierownik spółki mleczarskiej

Prócz powyższych uczęszczali do szkoły przez dłuższy lub krótszy czas następujący hospitanci:

1. Omelian Palijów, sł. prawa, zajęty w obecnie w „Sojuzie mleczarskim“ w Stryju.
2. Józef Gutowski, pomocnik mleczarski na Podolu rosyjskiem.
3. Józef Raszkowski, właściciel mleczarni prywatnej w Lublinie.
4. Włoczkowski Arnold (zatrudnienie nieznane szkole)
5. Franciszek Tomaszek, parobek w Gnieździe sierocem pod Przemyślem.
6. Michał Stasiow, sł. prawa styp. „Obszczestwa Kaczkowskoho“
7. Józef Piórek, pomocnik mleczarski w Słotwinie.
8. Franciszek Tomaka, mleczarz Sp. mlecz. w Trzebowisku.
9. Jozef Bury, mleczarz Sp. mlecz. w Zgłobniu.
10. Franciszek Kocur, mleczarz Sp. mlecz. w Zgłobniu (w filii Niechobrzu).
11. Jan Adamczyk, mleczarz Sp. mlecz. w Kościelnikach.
12. Wojciech Spunar, mleczarz Sp. mlecz. w Handzlówce.
13. Stanisław Piechur. mleczarz Sp. mlecz. w Rajbrodzie.
14. Stanisław Chaburski, słuch. teol. — dalej studyuje teologię.

Ogółem w roku bieżącym uczęszczało do szkoły 29 kandydatów, z których tylko 4 nie zajmuje się mleczarstwem lub zajęcie ich jest szkole nieznane, reszta zaś t. j. 25. czyli 86·3% kandydatów zajmuje się mleczarstwem.

Środki naukowe.

Do pracowni szkolnej, prócz przyrządów zakupionych dawniej i w poprzednich sprawozdaniach wymienionych dokupiono przybory do badania % tłuszczu metodą Sichlera bezkwasową, przybory do badania stopnia kwasoty metodą Soxhleta. prócz tego 2 tuziny butyrometrów Gerbera do mleka pełnego i $^1/_2$ tuzina do mleka chudego (precyzyjnych). Ponieważ w pracowni był brak stołów do rozmieszczenia uczniów, przeto sprawiono 3 stoły po 35 koron. W zasadzie pracownia chemiczna jest wyposażona w ważniejsze przyrządy potrzebne do praktycznego badania nabiału, natomiast cierpi na brak miejsca, skoro się zważy, że na 24 m (taką bowiem zajmuje powierzchnię pracownia) pomieszczane są w 2 szafach przyrządy, 4 stoły do cwiczeń i około 15 uczniów, stąd też pochodzi, że Dyrekcya szkoły zmuszona była rozdzielić uczniów na dwie grupy celem wygodniejszego pomieszczenia ćwiczących co jednakże zajęło więcej czasu.

W roku sprawozdawczym przybyło do muzeum wirówka Wolseley, Aleksandra, oryginalne holenderskie formy do serów edamskich i gouda, tokarnię do tych serów szereg przekrojów rozmaitych spojeń rur, zawory i kurki. Zakupiono przybory do montowania maszyn jak n. p. klucze (francuski, amerykański, szwedzki) kleszcze, dłutka do wykręcania śrub, obcęgi, poziomnicę (libellę) pion, kowadełko i imadło. Sprawiono mały drewniany warsztacik dla muzeum tak, że uczniowie mogliby zupełnie dobrze z muzeum korzystać, gdyby znowu nie brak miejsca, który daje się jeszcze bardziej odczuwać, aniżeli w pracowni chemicznej. Do nauki montowania zakupiono dla szkoły większe kowadło 60 kg., wiertaczkę korbową, piec polowy i kilka innych drobnych przyborów. W ten sposób uzyskano w szkole mały warsztat reperacyjny z którego mamy i tę jeszcze korzyść, że mniejsze naprawki i przeróbki mogą być na miejscu tanim kosztem wykonane. Do nauki stolarstwa zakupiono dwa warsztaty stolarskie i główniejsze przybory.

Biblioteka szkolna posiada obecnie:

40	dzieł mleczarskich
23	„ z nauk przyrodniczych
46	„ „ rolnictwa
8	„ z hodowli
28	„ rozmaitych
13	„ z rachunkowości
6	„ z przemysłu i rękodzieła
26	czasopism kompletnych
190	razem,

Czytelnia szkolna utrzymuje 16 czasopism, a mianowicie: Gazetę mleczarską, Tygodnik rolniczy, Schweizerische Milch-Zeitung, Deutsche Milchwirtschaftliche Zeitung, Oester. Molkerei-Zeitung, Leipz. Milch-Zeitung. Milchwirtschaftl. Centralblatt, Käsereitechnische Rundschau, Statistische Nachrichten, Rolnik i Hodowca, Przewodnik Kółek rolniczych, Ziemianin, Dobra gospodyni, Zorza wileńska, Ruski Ekonomist, niektóre z tych pism bezpłatnie. Prócz powyższych dokupiono kolorowe tablice przedstawiające ważniejsze rośliny pastewne, jakoteż 6 modeli (wielkości $^1/_{10}$ naturalnej) krów z papieru maché. Prócz tego oprawiano w ramy 16 tablic ras krów hodowenych w krajach alpejskich, Austryi i Szwajcaryi.

W roku bieżącym dokupiono dzieł 15, w tem 9 dzieł mleczarskich, reszta z innych działów. Z biblioteki koszystali wszyscy uczniowie jednak tylko z dzieł mniejszych i broszur i to tylko napisanych w języku polskim. Każdy z uczniów był obowiązany zdać sprawę z przeczytanej książki na piśmie lub ustnie.

Mleczarnia szkolna.

Już w sprawozdaniach poprzednich zauważono, że wypłata jednych dostawców za litr mleka, innych za 1% tłuszczu w litrze mleka, była dla przedsiębiorstwa szkodliwa i z tego powodu Dyrekcya szkoły postanowiła tę sprawę ostatecznie uregulować.

Rzeczywiście system wypłaty za mleko ostatecznie ujednostajniono i dziś wszyscy dostawcy otrzymują zapłatę obliczoną według zawartości tłuszczu w mleku, względnie w śmietanie. Reforma ta spowodowała odpadnięcie części dostawców, tak że pozostały szkole wyłącznie Spółki mleczarskie.

Wartość mleka (śmietany) pod względem czystości i stopnia kwasoty była dość rozmaita, w każdym razie próby przedsiębrane w pracowni szkolnej nie dały złych wyników, i można się spodziewać, że z czasem jakość mleka zupełnie się ustali.

Co do zużytkowania dostarczanego mleka, to jak z następnych zestawień daje się zauważyć, w znacznej części przerobione je na masło, część mniejszą na sery, a znaczną ilość sprzedano jako pełne mleko lub śmietanę.

Co do jakości masła, to już od kilku lat uznano je za deserowe lepszej sorty. Odbiór mleka i jego przeróbka była stale dozorowana, tak, że dzięki temu technika mleczarska stoi na dostatecznym poziomie i nadal niema obawy, aby się popsuła chyba, że jakość dostarczanego produktu (mleka i śmietany) obniży się, czego znowu nie należy się spodziewać, gdyż kontrolę wszystkich spółek sprawuje biuro mleczarskie Wydziału krajowego. Masło wyrabiano przeważnie ze śmietany pasteuryzowanyj i należycie skwaszonej, jednak dla ćwiczeń nie zaniedbano wyrobu śmietany samoistnie skwaszonej metodą Leclerʻa. Co do zakwaszenia, to przeprowadzano je zapomocą zakwasu z mleka pełnego, chudego i wreszcie zapomocą czystych kultur kwasu mlekowego w proszku i płynie (Hansena i Zopfmanna).

W ocenie masła brała szkoła udział i masło jej uznano za wyborowe. Wysyłka masła odbywała się bądźto w większej ilości pakami koleją, bądźto pocztówkami, w jednym i drugim wypadku przeważnie formowane w cegiełki $^1/_4$ kg. Zbyt masła był łatwy. Wogóle wysyłano masło do wszystkich miejscowości klimatycznych w kraju, prócz tego do Czech (Franzensbad, Karlsbad, Cheb) do Wiednia, na Morawy, na Bukowinę, a nawet kilkatrotnie wysyłano do Tyrolu i Tryjestu.

Reklamacyi z powodu wadliwego masła nie mieliśmy w ciągu całego okresu sprawozdawczego ani razu. Co do zbytu mleka pełnego, śmietany i produktów ubocznych (mleko chude, maślanka, twaróg, serwatka) to częściowo wysyłano je do Krakowa i Tarnowa (przeważnie mleko chude, a częściowo maślankę) głównie jednak sprzedawano je na miejscu.

Jako pomyślny objaw dla rentowności mleży zauważyć, że mleka zbieranego stosunkowo nie wiele przerobiono na twaróg. Zmniejszona produkcya twarogu, którego wyrób w większej ilości nie opłaca się, została spowodowaną zmianą w dostawie nabiału, a mianowicie mleczarnia otrzymuje znaczną ilość gotowej śmietany. Prócz tego wyjątkowo udało się nam znaleść zbyt mleka chudego w Krakowie i Tarnowie. Wyrób serów w stosunku do roku ubiegłego wzrósł. Z doświadczeń przekonano się, że obok niektórych gatunków serów śmietankowych (Gervais) i miękkich (Remoudou) najlepiej się udaje i najłatwiejszy zbyt znajduje ser Trapistów i holenderski (Edamski) i jemu pokrewny litewski. Celem porównania tutejszych serów z serami oryginalnymi skorzystano z urządzonego przez sekcyę serkarzy przy Kom. Tow. mleczarskiego pokazu serów, który odbył się w budynku szkolnym i przekonano się, że jesteśmy na zupełnie dobrej drodze, a potrzebna tu i ówdzie zmiana w technice serowarskiej była łatwą do przeprowadzenia w ciągu krótkiego czasu; obecnie niektóre sery jak np. Trapistów mogą się zupełnie równać z oryginalnymi.

Zbyt serów jest zapewniony; należałoby raczej powiedzieć, że wielu zleceń często wykonać nie można z powodu zbyt małej produkcyi, lecz mleczarnia szkolna musi ze względu na uczniów wyrabiać przedewszystkiem masło. Dążeniem jest jednakże szkoły przez zwiększenie produkcyi wogóle, przeznaczać stopniowo coraz większe ilość mleka na sery. Przy tej sposobności nadmienić też należy, że obok serów: Groyer, Trapistów, edamski, litewski, Gervais, Imperial, Remoudou, wyrabiano także sezonowo ser miękki Camembert. Również usilnem staraniem szkoły było wprowadzenie serów śniadaniowych jak np. rzeszowski deserowy, ser do piwa i wreszcie tani ser chudy (kręgowy), na który jednak zbyt do tej pory jest jeszcze utrudniony.

Poniżej zamieszczamy szczegółowy wykaz przeróbki nabiału za rok kalendarzowy 1909:

I. Mleko pełne.

Dochód:		Rozchód:	
Dostarczono litrów	482 686	Sprzedano litrów	48.281
		Przerobiono na sery	22.107
		Odtłuszczono	4.759
		Na wirówce	407.539
Razem .	482.686	Razem .	482.686

II. Śmietana.

Dostarczono z filij gotowej śmietany	53.694	Sprzedano litrów	673
Z wirówki uzyskano	58.901	Przerobiono na sery	409·5
		Strata litrów	140
		Przerobiono na masło . . .	111.372·5
Razem .	112.595	Razem .	112.595

III. Masło deserowe.

Zapas z r. u. kg.	49 75	Sprzedano w miejscu	1.884·00
Wyrobiono kg.	25.031·10	Wysłano koleją i pocztą .	23.359·26
Dokupiono	210 40	Zapas na rok 1910 . . .	44·25
		Strata	3·74
Razem .	25.291·25	Razem .	25.291·25

IV. Masło kuchenne.

Dochód:		Rozchód:	
Zapas z roku ubiegłego . .	0·0	Sprzedaż w miejscu	89·70
Wyrobiono kg.	89·70	Strata	—
Razem .	89·70	Razem .	89·70

V. Mleko chude.

Z wirówki uzyskano litrów . .	348.638	Sprzedano litrów	194.201
		Przerobiono na sery	6.130
		„ „ twaróg . . .	130.867
		Strata	17.440
Razem .	358.638	Razem .	348.638

VI. Maślanka.

Uzyskano z wyrobu litrów . .	86.504	Sprzedano	56.967
		Przerobiono na twaróg . . .	24.547
		Strata	5.190
Razem .	86 504	Razem .	88.504

VII. Twaróg.

Uzyskano z wyrobu kg. . . .	10.718	Sprzedano	10.503
		Strata	215
Razem .	10.718	Razem .	10.718

VIII. Serwatka.

Uzyskano z wyrobu litrów (*) .	178.500	Sprzedano litrów	153.600
		Zużytow. ogrodzie (**). . . .	7.250
		Strata	17.560
Razem .	178.500	Razem .	178 500

Po porównaniu mleka pełnego, dostarczonego do mleczarni w r. u. i w roku 1909 okazuje się, że obecnie przerobiono mniej mleka. Przyczyną tego zjawiska było — jak już poprzednio zaznaczono — wstrzymanie dostawy mleka przez tych dostawców, którzy nie chcieli się zgodzić na wypłatę według zawartości tłuszczu. Dla Zakładu, zmniejszenie się to ilości mleka szkodliwem nie jest, bo i tak dziś mleko z samych tylko Spółek mleczarskich wystarcza dla nauki, natomiast zaś, jak wykazuje ostatni bilans, udało się dzięki płaceniu według zawartości tłuszczu — uniknąć niedoboru. Zresztą w miarę jak odpadali producenci, nie zgadzający się na cenę mleka, obliczoną według ilości tłuszczu, przybywały nowe Spółki włościańskie jak n. p. Trzebowisko, Krasne, Zgłobień, a Spółki te stale powiększają swoją produkcyę czy to przez większą dbałość członków swoich o jakość i żywienie bydła mlecznego, czy też przez tworzenie nowych fili śmietankowych w sąsiednich gminach. W miarę jak nowe Spółki przybywały, zwiększała się dostawa śmietany gotowej, tak że w r. b. ilość śmietany, dostarczonej przez Spółki włościańskie wzrosła o 27.455 litrów. Skoro ilość śmietany przeliczylibyśmy na ilość mleka z jakiej ją uzyskano, otrzymalibyśmy wraz z ilością dostarczonego mleka sumę około jednego miliona litrów. Ceny za mleko i śmietanę dostarczaną do

*) Razem ze serwatką z serowni.
**) Z powodu braku zbytu.

mleczarni szkolnej jest dość znaczną, gdyż cena 1% tłuszczu w mleku pełnem wynosiła 3·4 hal. w lecie, a 3·8 hal. w zimie, zaś za 1% tłuszczu w śmietanie 2·8 hal. w lecie, 3·14 w zimie.

Porównywując tegoroczne sprawozdanie z ruchu mleczarni z rokiem ubiegłym, daje się zauważyć, że obecnie wyprodukowano mniej twarogu o 29394 kg., co też należy uważać jako korzystne dla rentowności mleczarni. Na podstawie bowiem doświadczeń okazuje się, że spieniężenie wielkiej ilości twarogu jest nader trudne, a jeżeli wreszcie znajdzie się zbyt, to tak lichy, że nie pokrywa on kosztów materyału i produkcyi.

Porównawszy tegoroczną produkcyę serów z rokiem poprzednim daje się zauważyć znaczne zwiększenie się produkcyi kilku gatunków serów i tak:

edamskiego	wyrobiono	więcej	o	31·30	kg.
litewskiego	„	„	„	136·50	„
Trapistow	„	„	„	846·65	„
Remoudou	„	„	„	582	sztuk
Camembert	„	„	„	33	„
Gervais	„	„	„	1032	„

Natomiast zmniejszyła się nieco produkcya serów Groyerów i sera chudego. Co do pierwszego, to zaznaczamy, że jestto ser wymagający doskonałego mleka, którego niestety nie spodziewamy się mieć tak prędko, gdyż w okolicy Rzeszowa nie ma na to warunków, ani też zbytniej dbałości; wreszcie spieniężenie Groyerów jest takie, że ledwie pokrywa się koszta produkcyi, a skoro je wyrabiamy, to tylko dla celów demonstracyjnych. Co do serów chudych, to także produkcya nieco spadła, a to z tej przyczyny, że na ten ser do tej pory nie ma wyrobionego zbytu. Staraliśmy się wśród robotników w tartakach, kopalniach i t. d. i wśród wojska rozpowszechnić go, lecz do tej pory niema jeszcze nadziei, aby wyprzeć twaróg, który jest chętniej przez ludność spożywany. Po dwurocznych ciągłych próbach, doszliśmy już do zadowalniających wyników z serami Trapistów, edamskimi i litewskimi, które w przyszłości prawdopodobnie, sądząc po dzisiejszym popycie, dadzą się u nas produkować na wielką skalę, co też może spowodować, że i inne serownie w kraju zechcą i u siebie te typy serów wprowadzić.

Kronika Zakładu.

Prócz urzędowych lustracyi, przeprowadzonych przez Dra T. Rylskiego i J. Nosarzewskiego, odwiedził szkołę Radca dworu p. Władysław Struszkiewicz i poseł J. Marszałkowicz. Nadto gremialnie zwiedziło szkołę grono 60 włościan okolicznych, kilka klas II. gimnazyum w Rzeszowie, szkoła gospodyń wiejskich w Albigowej, IV. rok seminaryum nauczycielskiego, jakoteż wiele osób interesujących się mleczarstwem z wszystkich trzech zaborów.

Protokół z obrad ankiety mleczarskiej

zwołanej przez Wydział krajowy na dzień 21. grudnia 1909 r.

Obecni: JE. Stanisław hr. Badeni, jako przewodniczący, Pp. Kazimierz Laskowski prezes Gal. Tow. gospodarskiego we Lwowie, L. Barański delegat Tow. rolniczego krakowskiego, E. Maurizio, prezes Gal. Tow. mleczarskiego w Krakowie, prof. K. Miczyński delegat Zarządu głównego Towarzystwa Kółek rolniczych M. Kociuba delegat „Proświty", M. Malec, delegat Tow. im. Kaczkowskiego, Władysław ks. Sapieha, ks. Ostap Niżankowski, St. Fihauser, M. Mokrzyński, tudzież jako referenci Dr. Fr. Stefczyk, J. Marszałkowicz, B. Janowski i Dr. T. Rylski.

Przewodniczący obrad JE. p. Marszałek krajowy witając przybyłych i dziękując im za tak liczne przybycie, zaznacza, że powodem zwołania ankiety jest ze strony Wydziału krajowego chęć wysłuchania zdania grona ludzi fachowych w całym szeregu spraw, które znajdują się na porządku dziennym. Opinia zatem ankiety będzie wskazówką dla Wydziału krajowego — względnie jego biura mleczarskiego natomiast jednak o ile wskazówki te odnosić się będą do Towarzystwa rolniczych, zastosowanie się do nich zależeć będzie wyłącznie od dobrej woli tych Towarzystw — rola Wydziału Krajowego ograniczyć się w tym wypadku będzie musiała jedynie na zakomunikowaniu odnośnym instytucyom opinii ankiety.

Następnie udzielił JE. p. Przewodniczący głosu Dr. Rylskiemu który wygłosił referat p. t. *„Projekt organizacyi akcyi mleczarskiej"*

Referent zanaczył przedewszystkiem, że wzmagający się z rokiem każdym ruch na polu przemysłu mleczarskiego w ogóle, a assocyacyi mleczarskiej w szczególności, wywołał konieczność dokładnego rozpatrzenia się w dotychczasowych metodach akcyi, mającej na celu poparcie mleczarstwa, tudzież ułożenia na przyszłość programu, polegającego na ścisłym podziale pracy między temi instytucyami, które propagandą mleczarstwa się zajmują.

Sprawa ta była właściwie już poprzednio niejednokrotnie przedmiotem obrad, jednak narady te nie obejmowały nigdy całokształtu akcyi i nie wchodziły w szczegóły Zresztą choćby nawet tak było, to teren i kierunek pracy tak dalece ulega zmianie z roku na rok, że rewizya programu okazała się konieczną, aby instytucye współdziałające w rozwoju mleczarstwa mogły dostosować się do nowych potrzeb tego przemysłu.

Że zaś takie porozumienie i ścisły podział czynności jest konieczny, dowodzi także i to, że mleczarstwem opiekuje się u nas w obecnej chwili cały szereg instytucyj, ą mianowicie: Wydział krajowy, Gal. Towarzystwo gospodarskie

we Lwowie, Towarzystwo rolnicze w Krakowie, Towarzystwo Kółek rolniczych, Towarzystwo „Proświta“ z utworzonym przezeń „Sojuzem hospodarsko-mołoczarskim w Stryju“. Tow. im. Kaczkowskiego z świeżo utworzonym »Centralnym Sojuzem mołoczarskim« we Lwowie, Towarzystwo mleczarskie w Krakowie, wreszcie Związek mleczarski we Lwowie.

Jakkolwiek pocieszającem jest, że tak znaczna ilość poważnych instytucyj opiekuje się przemysłem mleczarskim, to z drugiej strony przy braku planu całej pracy zachodzi obawa pewnego wzajemnego paraliżowania sposobów i dróg, jakiemi przemysł ten iść powinien, z drugiej zaś strony obawa o niedostateczne uwzględnienie niektórych kierunków pracy, mających dla rozwoju mleczarstwa pierwszorzędne znaczenie, jak np. podniesienie chowu bydła mlecznego, poprawa łąk i pastwisk i t. p. w okolicach, gdzie przemysł nabiałowy istnieje.

Rezultatem takiej bezplanowej akcyi musiałoby być wolniejsze posuwanie się naprzód, marnowanie sił, a wreszcie także nieuzyskiwanie na cele mleczarstwa takiej finansowej pomocy państwowej, jakby sobie tego życzyć należało.

Następnie referent, przeszedłszy pokrótce historyę rozwoju przemysłu mleczarskiego do chwili obecnej, tudzież wnioski, jakieby z doświadczeń dotychczasowych wyciągnąć należało, przeszedł do określenia programu akcyi w przyszłości streszczającego się w następujących rezolucyach.

I. Ankieta uzając w całej pełni potrzebę i doniosłość jak najszybszego rozwoju przemysłu mleczarskiego w kraju — wyraża przekonanie, że Wydział krajowy i Towarzystwa zajmujące się mleczarstwem powinny prowadzić w tym kierunku dalej żywą działalność opartą na stałej łączności i porozumieniu, tudzież na równoczesnym ścisłym podziale pracy.

II. Dla zapewnienia łączności i jednolitości akcyi, tudzież uniknięcia na przyszłość wszelkich nieporozumień, uważa ankieta za wskazane, aby Wydział krajowy objął w tym zakresie stanowisko kierownicze i pośredniczące bez uszczu plenia jednak wewnętrznej autonomii Towarzystw.

To stanowisko Wydziału krajowego upoważniało go do udziału za pośrednictwem swego delegata w obradach danych instytucyi, o ile omawiane będą sprawy mleczarskie, wyrażanie swej opinii o programie, działalności i preliminarzach kosztów prac projektowanych — Towarzystwa zaś zajmujące sią akcyą mleczarską zobowiązać się powinny do składania Wydziałowi krajowemu sprowazdań z czynności, tudzież do porozumiewania się w ważniejszych sprawach dotyczących akcyi mleczarskiej

III. Wydział krajowy tydzież Towarzystwa wspierające rozwój mleczarstwa powinny z dniem ankiety przyjąć następujące wytyczne dla swej działalności:

1. Wspólne dążenia instytucyj powinny być skierowane do tworzenia mleczarń o możliwie dużej produkcyi, tudzież łączenia mleczarń mniejszych (już istniejących) w większe całości.

2. Szczególnie godną poparcia formą mleczarń, zwłaszcza dla drobnych producentów, są Spółki mleczarskie z ograniczoną poręką, zorganizowane na podstawie ustawy z r. 1873 i na zasadach przyjętych przez Wydział krajowy dla Spółek pozostających pod jego opieką.

Następnie uznać należy za godne poparcia inne rodzaje mleczarń, jak: dworskie, złożone z jednego lub więcej właścicieli (ciche Spółki), mleczarnie dworskie pobierające mleko od włościan, wreszcie mleczarnie przemysłowe, opierające się o kilkuletnie kontrakty z dostawcami, z tą jednakże uwagą, że i tu akcya Wydziału krajowego i Towarzystw skierowaną być powinna do łączenia zarówno większych jak i mniejszych producentów w Spółki podlegające opiece Wydziału krajowego.

Poparcie wyżej wymienionych mleczarń prywatnych, polegające na udzielaniu porady fachowej i ewentualnej pomocy materyalnej należy uczynić zależnem

od wypełnienia przez mleczarnie pewnych warunków, z których najważniejszymi są:

a) wykazanie się dostateczną ilością mleka własnej produkcyi lub zakontraktowanego na dłuższy przeciąg czasu i

b) poddanie się kontroli techniczyej zarówno tej instytucyi, która mleczarni przychodzi z pomocą, jak naczelnemu dozorowi biura mleczarskidgo.

Natomiast mleczarnie t. zw. zbiorowe, nieoparte o dostateczne kontrakty na mleko, jako nieposiadające warunków stałego pomyślnego rozwoju, uważa ankieta za szkodliwe, a tem samem niezasługujące na poparcie kosztem funduszów publicznych.

3. Praca agitacyjna w kierunku zakładania Spółek mleczarskich (złożonych z większych i mniejszych producentów) powinna być prowadzona w żywszem jak dotąd tempie i według pewnego z góry obmyślanego planu, w szczególności zaś skupiać się przedewszystkiem w tych okolicach, w których warunki gleby, klimatu wskazują na potrzebę zwrócenia gospodarstw w kierunku nabiałowym.

4 Zorganizować i rozwinąć należy działalność wydawniczą, uwzględniającą przedewszystkiem potrzeby praktycznego mleczarstwa i serkarstwa.

5. Dla umożliwienia mleczarniom racyonalnie prowadzonym, zorganizowania dostawy mleka do miast, Wydział krajowy jak i Towarzystwa popierające rozwój mleczarstwa, wywrzeć powinny skuteczny nacisk na c. k. Rząd centralny celem ustawowego uregulowania kontroli nad nabiałem sprzedawanym w miastach, dokąd zaś to nie nastąpi, użyć swego wpływu na magistraty miast celem wprowadzenia ścisłej kontroli targowej produktów nabiałowych w zakresie ich kompetencyi.

IV. W myśl powyższych wywodów ankieta uważa za najbardziej odpowiedni następujący podział pracy:

1. Wydział krajowy:

a) utrzymanie szkół dla teoretycznego i praktycznego kształcenia mleczarzy, mleczarek i serkarzy;

b) udzielanie stypendyów dla dalszego kształcenia się w mleczarstwie;

c) organizacya właściwych Spółek mleczarskich, tudzież wszechstronna opieka nad niemi;

d) organizacya przemysłu serkarskiego przy współudziale Towarzystw rolniczych;

e) zbieranie i publikowanie dat statystycznych ze stanu mleczarstwa w kraju przy pomocy i współudziale instytucyj tą gałęzią przemysłu się zajmujących;

f) wykonywanie kontroli nad instytucyą związkową, która zorganizuje handel produktami nabiałowymi;

g) organizacya taniego i łatwego kredytu dla mleczarń, przyczem wskazanemby było z funduszu przemysłowo-rolniczego wydzielió odpowiednią kwotę, rezerwując ją tylko na pożyczki dla mleczarń;

h) wykonywanie przy współudziale i za porozumieniem z odnośnem Towarzystwem rolniczem opieki nad mleczarniami dworskiemi, przemysłowemi, serowniami i t. p., które o opiekę tę się zgłoszą;

i) utrzymanie stałej łączności i porozumienia z instytucyami, mleczarstwem się zajmującemi (w zakresie pod II. wyszczególnionym);

k) do wykonywania tych wszystkich czynności utrzymywane będzie kosztem kraju osobne biuro mleczarskie przy Wydziale krajowym, złożone z sił fachowych. W biurze mleczarskiem uwzględniony być powinien między innemi dział techniczny w takiej mierze, aby biuro jako instytucya niezależna od wpływów firm prywatnych mogła wypracowywać projekta i kosztorysy mleczarń tak pod

względem budowlanym, jak i urządzenia maszynowego, a także projekta gotowe kontrolować i wydawać o nich opinię;

l) prócz biura mleczarskiego do akcyi mleczarskiej powołane jest również Biuro Patronatu dla Spółek rolniczych, które w swoim zakresie działania rozwinąć powinno działalność agitacyjną w kierunku tworzenia Spółek mleczarskich. tuezież ułatwić na dogodnych warunkach uzyskanie kredytu w Centralnej Kasie i przyjść w ten sposób z pomocą funduszowi przemysłowo-rolniczemu w razie jego wyczerpania.

2. Krakowskie Tow. rolnicze w Krakowie, tudzież Tow. gospodarskie we Lwowie:

a) propaganda w kierunku zakładania mleczarń wogóle, a Spółek mleczarskich w szczególności według pewnego z góry ułożonego planu i w ścisłym kontakcie z kraj. biurem mleczarskiem:

b) akcya hodowlana w zakresie objętym ustawą krajową z 20. lipca 1882 i uchwałami Sejmu z tegoż roku (co do której przedłożone będą szczegółowowe wnioski);

c) akcya zdążająca do zwiększenia uprawy roślin pastewnych, poprawy łąk i pastwisk (objęte osobno szczegółowymi wnioskami);

d) organizowanie wykładów, tudzież wędrownych krótszych kursów weterynaryjno-hodowlano-mleczarskich, kursów dla kształcenia personalu stajennego, mleczarek dla mleczarń dworskich i t. p.;

e) udzielanie zasiłków na odbycie praktyki dla mleczarzy;

f) techniczna pomoc fachowa dla mleczarń dworskich i przemysłowych z tem jednakże zastrzeżeniem, że generalna techniczna lustracya tych mleczarń przeprowadzoną będzie przez powołany do tego organ Wydziału krajowego w porozumieniu z Towarzystwem;

g) do wykonywania tych wszystkich czynności utrzymywany będzie kosztem każdego Towarzystwa osobny insruktor o kwalifikacyach mleczarza idojarza, tudzież jako ciało doradcze przy Komitech Towarzystw osobne sekcye mleczarskie, do której prócz wybranej dowolnie liczby członków powołany zostanie każdorazowy kierownik biura mleczarskiego, delegaci własnej sekcyi hodowlanej, rolniczej, tudzież Tow. mleczarskiego.

3. Tow. Kółek rolniczych i inne Towarzystwa o pokrewnym zakresie działania:

a) propaganda w kierunku zakładania mleczarń w ogóle, a Spółek mleczarskich w szczególności według pewnego z góry ułożonego planu i w ścisłym kontrakcie z kraj. biurem mleczarskiem;

b) akcya zdążająca do zwiększenia uprawy roślin pastewnych, poprawy łąk i pastwisk (objęte osobno szczegółowym wnioskami);

c) organizacya wykładów tudzież wędrownych krótszych kursów weterynaryjno-hodowlano-mleczarskich.

4. Galicyjskie Towarzystwo mleczarskie:

Gal. Tow. mleczarskie nosić będzie ściśle charakter instytucyi łączącej reprezentującej na zewnątrz mleczarnie i mleczarzy, zastępować zatem będzie interesa swoich członków wobec Wydziału krajowego i Towarzystw rolniczych, w tym celu dla umożliwienia i porozumienia wspólnego urządzać będzie szereg zjazdów, tworzyć w łonie swoim sekcye (maślarzy, serkarzy lub t. p.) wypracowywać wnioski i referaty;

b) zorganizuje działalność wydawniczą, polegającą na wydawaniu pisma fachowego, tudzież wydawnictw książkowych, dostosowanych do potrzeb praktycznego mleczarstwa;

c) zajmie się urządzeniem ocen i wystaw masła i serów, w ścisłem porozumieniu przy współpracownictwie krajowego biura mleczarskiego i Towarzystw rolniczych;

d) zorganizuje biuro pośrednictwa pracy dla mleczarzy;

e) zorganizuje biuro porady prawnej, a także w sprawach taryfowych, w szczególności zaś wprowadzi kontrolę frachtów dla członków swoich;

f) dla utrzymania ścisłej łączności w akcyi z innemi instytucyami w Wydziale Towarzyswa reprezentowani być winni z urzędu delegaci obu sekcyi mleczarskich i kierownik biura mleczarskiego.

V. Wykonanie całego powyższego programu możebnem jest tylko przy wydatnej pomocy ze strony władz państwowych, ankieta zatem wyraża przekonanie, że jest nader pożądanem, aby Wydział krajowy po porozumieniu się z wyżej wymienionemi Towarzystwami, których działalność obejmuje także sprawy mleczarskie, zwrócił się do c. k. Ministerstwa rolnictwa z wnioskami co do odpowiedniego podwyższenia subwencyj państwowych na cele mleczarskie.

W dyskusyi, jaka się po referacie rozwinęła, wzięli udział wszyscy obecni, godząc się z wywodami referenta, silny jednak nacisk — głównie ze strony reprezentantów Towarzystw rolniczych — położono na to, że pożądanem jest, aby Wydział krajowy objął w całej akcyi rolę niejako kierowniczą i pośredniczą, przyczem działalność swoją powinien rozszerzyć przez wykonywanie za pośrednictwem biura mleczarskiego także kontroli nad mleczarniami prywatnemi, wobec czego dla jednolitości akcyi byłoby do życzenia, aby Towarzystwa obecnie tę kontrolę wykonywające przelały ów obowiązek w całości na Wydział krajowy.

Z kolei nastąpił referat Dr. Fr. Stefczyka: O centralnych mleczarniach współdzielczych.

Projekt centralnych mleczarń współdzielczych jest dalszym krokiem postępu w kierunku zbiorowej przeróbki nabiału, krokiem, który uczynić koniecznie należy, jeśli chcemy, aby przemysł mleczarski rzeczywiście poważnie się rozwinął i aby mógł z czasem zwycięsko wytrzymać współzawodnictwo na targach pozakrajowych.

Rok 1909 i bieżący przekonały biuro mleczarskie, że ruch w kierunku zakładania Spółek mleczarskich wzmógł się tak znacznie, iż obawiać się na przyszłość należy, aby zbyt duża ilość mleczarń małych o ruchu ręcznym i pozbawiona pasteuryzatorów nie poczęła robić sobie silnej konkurencyi na targach krajowych i przez to nie przyczyniła się wogóle do obniżenia rentowności i przeróbki nabiału.

Dziś jeszcze tej obawy niema, ale niebezpieczeństwo należy dość wcześnie przewidzieć i zapobiedz mu. Jedyną zaś drogą do tego celu jest tworzenie fabryk masła o znaczniejszej przeróbce, mogących utrzymać dzielnego mleczarza fachowca i zaopatrzonych w przyrządy umożliwiające wyrób większej ilości jednolitego a przedewszystkiem trwałego (pasteuryzowanego) produktu, który niekoniecznie będzie zmuszony na szukanie blisko kupca, ale zniesie bez szkody choćby dłuższy transport.

Projektowane mleczarnie centralne pobierałyby mleke względnie śmietanę od całego szeregu Spółek samodzielnych potworzonych w ich bliskiem otoczeniu.

Swój referat ukończył wnioskodawca następującymi wnioskami:

1. Należy dążyć do tworzenia po powiatach centralnych zakładów współdzielczych dla przeróbki i spieniężania mleka (maślarń i serowni), opartych o cały szereg okolicznych filij dla odbioru mleka, względnie śmietany, tak z gospodarstw folwarcznych jak i włościańskich.

2. Na siedzibę centralnej mleczarni wybierać należy w powiecie miejscowości położone w okolicy o warunkach korzystnych dla hodowli bydła mlecznego, a przytem jak najdostępniejszych pod względem komunikacyjnym dla całego szeregu gmin okolicznych.

3. Dla utrzymywania wspólnej mleczarni centralnej (maślarni, serowni) należy organizować o ile możności osobne związki (spółki) rolnicze, oparte na ustawie z r. 1873, a składające się z tych korporacyi gminnych lokalnych stowarzyszeń (kółek) i spółek rolniczych jakoteż właścicieli (lub dzierżawców) gospodarstw folwarcznych, którzy (które) zechcą utrzymywać filie centralnej (związkowej) mleczarni dla odbioru i dostawy mleka względnie śmietany.

4. Dopóki jednak zorganizowanie osobnego związku dla utrzymywania wspólnej centralnej mleczarni okaże się niemożliwem lub przedwczesnem, byłoby pożądanem, aby powiatowe Towarzystwa rolnicze podjęły się utrzymywania centralnej mleczarni, oddając ją następnie w ręce osobnej spółki, opartej na ustawie z 1873 r., skoro tylko zorganizowanie takiej spółki w myśl ustępu 3. okaże się możliwem.

5. Pomoc publiczna w tworzeniu centralnych mleczarni powinna podlegać przedewszystkiem na wybudowaniu kosztem kraju odpowiednio urządzonego budynku na mleczarnię centralną i zaopatrzeniu go w potrzebne urządzenie maszynowe, aby tak urządzoną mleczarnię oddać do użytkowania w ręce osobnego związku albo w ręce Towarzystwa rolniczego za czynszem najmu; wysokość czynszu ma być tak obliczoną, iżby się w nim mieściły się zarazem raty amortyzacyjne dla spłaty poniesionego rzeczywistego wydatku na budowę i urządzenie centralnej mleczarni co najmniej w okresie 20-letnim z ulgami co do wysokości opłaconego czynszu dzierżawnego w ciągu trzech pierzwszych lat okresu najmu. Związkowi (towarzystwu) przysługiwałoby prawo wcześniejszego spłacania resztującej wartości mleczarni celem nabycia jej na wyłączną własność.

6. Dla pokrycia kosztów budowy centralnych mleczarń ustanowiony będzie osobny fundusz krajowy w następujący sposób:

a) z krajowego funduszu dla popierania przemysłu rolniczego wydzieli się kwotę trzechkroćstotysięcy (300.000) koron dla udotowania funduszu budowy centralnych mleczarń. W tym celu wpływać ma do tego funduszu połowa rat spłacanych na rachunek pożyczek zaciągniętych z krajowego funduszu dla przemysłu rolniczego aż do chwili, gdy z tych wpływów uzbiera się suma 300.000 K.;

b) nadto upoważniony będzie Wydział krajowy do zasilania funduszu budowy centralnych mleczarń pożyczkami bankowemi aż do łącznej wysokości 500.000 K, zaciąganemi w miarę potrzeby za poręką kraju.

Na oprocentowanie i umorzenie tych pożyczek wstawiać się będzie corocznie do preliminarza wydatków budżetu krajowego odpowiednie kwoty a do dochodów budżetu krajowego spodziewane dochody z czynszów z tej części subwencyi rządowej, która przeznaczoną będzie na zaopatrzenie centralnej mleczarni w urządzenie maszynowe i z innych źródeł.

7. Przy zakładaniu filij centralnej mleczarni udzielane będą lokalnym stowarzyszeniom i spółkom zapomogi z osobnych na ten cel przeznaczonych funduszów krajowych i państwowych bądź to w formie zasiłków pieniężnych na pokrycie kosztów założycielskich, bądź to w formie głównych maszyn potrzebnych do należytego urządzenia odbioru i przewozu mleka, względnie śmietany, do centralnej mleczarni.

8. Budowa każdej nowej centralnej mleczarni może być postanowioną tylko na podstawie:

a) dokładnego zbadania naturalnych warunków dla pomyślnego rozwoju i spodziewanej rentowności projektowanej mleczarni;

b) układu zawartego z odnośnem towarzystwem albo związkiem rolniczym co do wynajmu względnie umorzenia kosztów budowy mleczarni i sposobu jej użytkowania;

c) stwierdzenia, że zabezpieczoną została dostateczna ilość mleka, względnie śmietany dla przeróbki w centralnej mleczarni jakoteż należycie uzdolnione siły do zawiadowania technicznemi i handlowemi czynnościami centralnej mleczarni.

9. W okręgu działania (t. j. dostępnym dla zakładania filij) istniejącej centralnej mleczarń spółkowej nie będzie popierane ani ułatwiane zakładanie samodzielnych maślarń, przeciwnie Biuro mleczarskie i współdziałające z nim czynniki mają dołożyć starań, aby nie tworzono samodzielnych maślarń, lecz tylko odbieralnie śmietany (względnie mleka) dla dostawy do centralnej mleczarni.

Tej samej zasady postępowania należy się trzymać tam, gdzie przygotowanem jest założenie centralnej mleczarni spółkowej.

10. W okolicach, gdzie niema działającej albo przygotowanej do otwarcia centralnej mleczarni, może być popierane zakładanie lokalnych mleczarń spółkowych, chociażby nie było widoków na wytworzenie z niej mleczarni centralnej o biernych filiach w okolicy. Zaleca się wszakże w takim razie:

a) szczególniej dokładne zbadanie warunków dla rozwoju lokalnej mleczarni spółkowej;

b) ścisłe dopilnowanie, aby warunkom, od których zależy pomoc z funduszów publicznych, stało się w całej pełni zadość;

c) takie urządzenie maślarni, aby jej przeobrażenie na odbieralnię (filię) centralnej mleczarni w razie jej powstania w pobliżu, było zastrzeżone formalnie, a mogło być dokonane z najmniejszą stratą wydatków poniesionych na urządzenie lokalnej maślarni.

11. Towarzystwa rolnicze podejmą w porozumieniu ścisłem z krajowem biurem mleczarskiem systematyczną propagandę za utworzeniem centralnem mleczarni w tych okolicach, które ze względu na swe naturalne warunki gospodarcze nadają się szczególniej do rozwoju hodowli bydła mlecznego i mleczarstwa.

12. Akcya towarzystw rolniczych zmierzająca do podniesienia pastwisk, uprawy łąk i w ogóle produkcyj paszy oraz hodowli bydła powinna się łączyć z propagandą centralnych mleczarń spółkowych i kierować się z szczególniejszą intenzywnością ku rejonom działania tych mleczarń tak, aby w ich tworzeniu i rozwoju ludność rolnicza widziała środek do podniesienia hodowli bydła i w ogóle samych gospodarstw oraz uzyskania potrzebnej w tym celu pomocy.

W dyskusyi jaka się po referacie rozwinęła, zabierali głos pp. Maurizio, Fihauser, Dr. Rylski i referent, poczem p. Marszałek reasumując dyskusyę zaznaczył, że wykazała ona zupełną zgodę obecnych na poglądy wyrażone przez referenta.

Przy trzecim punkcie porządku dziennego omówił Dr Rylski sprawę kształcenia personalu mleczarskiego.

Referent uzasadnił potrzebę reorganizacyi kursów w krajowej Szkole mleczarskiej, polegającą przedewszystkiem na wprowadzeniu obowiązkowej praktyki przed przyjęciem na kurs.

Projekt ten streszcza się w następujących wnioskach, które zebrani uczestnicy ankiety w całości przyjęli:

I. Ankieta wyraża przekonanie, że dla odpowiedniego wykształcenia potrzebnej ilości pracowników mleczarskich i serkarskich nauka w krajowej szkole mleczarskiej w Rzeszowie powinna zostać zreorganizowana, a także mleczarnia i serownia szkolna odpowiednio rozszerzona.

II. O ile chodzi o kursa maślarskie, głównym warunkiem zapewnienia szkole dobrego materyału w uczniach, jak również umniejszenia strat spowodowanych przechodzeniem ukończonych uczniów szkoły do innych zajęć, jest staranny dobór, który może być dokonany tylko przez wprowadzenie obowiązkowej praktyki przed przyjęciem do szkoły.

Praktyka ta powinna trwać najmniej 5—6 miesięcy i odbywać się w mleczarniach przez Wydział krajowy uznanych za odpowiednie i przez biuro mleczarskie kontrolowanych. Dla umożliwienia niezamożnym kandydatom korzystania z praktyki, powinny zostać utworzone w tym celu stypendya zarówno przez Wydział krajowy, jako też i inne instytucye publiczne.

III. Ankieta oświadcza się za jednolitością typu kursów maślarskich, proponuje mianowicie urządzanie dwu sześciomiesięcznych kursów, przyczem na każdy z nich przyjmowaćby należało 12—14 uczniów zwyczajnych. Kursa maślarskie objąć powinny całe maślarstwo, postępowanie przy bezpośredniej sprzedaży mleka w miastach, flaszkowanie i t. p., a także wyrób łatwiejszych gatunków serów, jak n. p. typu Hervais i śniadankowych.

IV. Uczniowie, którzy odbyli wymaganą praktykę, ukończyli pomyślnie kurs sześciomiesięczny i złożyli egzamin, otrzymać powinni jedynie poświadczenie z wymienieniem ogólnego stopnia postępu.

Tytuł samoistnego kierownika mleczarni udzielaćby należało dopiero po dalszej jednorocznej praktyce i złożeniu specyalnego egzaminu.

V. Ponieważ ze wszech miar wskazanem jest, aby mleczarze przeznaczeni dla Spółek mniejszych, mogli zdobyć przed objęciem stanowiska gruntowniejszą jak dotąd znajomość maślarstwa, ankieta wyraża przekonanie, że należałoby dążyć do tego, aby kandydaci ci kończyli również cały kurs 6 miesięczny w szkole mleczarskiej.

Jeżeli Spółka zechce wykształcić przez siebie wybranego mleczarza — to o ile czas przed puszczeniem w ruch mleczarni byłby za krótki — należałoby takim kandydatom poczynić pewne ułatwienia, a mianowicie:

a) uwalniać przy przyjęciu od odbycia poprzednio wyżej wspomnianej praktyki, lub praktykę tę ograniczyć do do czterech tygodni — natomiast do egzaminu celem uzyskania stopnia samoistnego kierownika należałoby dopuszczać tych kandydatów dopiero wówczas, gdy po ukończeniu kursu odbędą $1^1/_2$ roczną praktykę;

b) zezwolić wyjątkowo na przyjmowanie tych kandydatów w ciągu trwania jednego kursu z tem zastrzeżeniem, że opuszczoną część kursu uzupełnią z kursu następnego, poczem dopiero zostaną dopuszczeni do egzaminu końcowego.

VI. Kształcenie serkarzy odbywać się powinno na kursach rocznych biegnących równolegle z kursami maślarskimi, przyczem serkarze wysłuchać powinni w ciągu pierwszego półrocza wszystkich wykładów razem z maślarzami, w drugiej zaś części uzupełnić swe wiadomości w serkarstwie i to zarówno w wyrobie serów miękkich jak i twardych, przy uwzględnieniu szczególnem gatunków większy popyt w kraju posiadających. Ilość uczniów zwyczajnych na kursie serkarskim powinna być zastosowana do potrzeby, tak jednak, aby zapewnić im możność jak najwydatniejszej praktyki.

Warunkiem przyjęcia na kurs serkarski powinna być jednoroczna poprzednia praktyka, ile możności pozostająca również pod nadzorem biura mleczarskiego.

VII. Prócz kursów stałych poprzednio wymienionych należałoby w miarę potrzeby urządzać kursa krótsze dla zajętych już w praktyce maślarzy i serkarzy w celu zapoznania ich z postępem na polu mleczarstwa i serkarstwa, kursa rachunkowości mleczarskiej, kursa dla ukończonych słuchaczów wyższych zakładów naukowych rolniczych i t. p. Również uznaje ankieta za wskazane pozostawienie szkole możności przyjmowania hospitantów na czas dowolny, o ile zastosują się ściśle do przepisów obowiązujących uczniów zwyczajnych i poleceń dyrekcyi. Ilość hospitantów powinna być jednak ograniczoną, aby przez zbytnią ich liczbę nie uszczuplać praktyki dla uczniów zwyczajnych szkoły.

VIII. Wobec biegnących równorzędnie ze sobą kursów mleczarskich i serkarskich, a także dla zapewnienia uczniom jak najlepszej nauki teoretycznej uznaje ankieta za potrzebne: *a*) takie zorganizowanie handlu produktami nabiałowymi wyrabianymi przez szkołę, aby praca ta najmniej absorbowała personal nauczycielski, który zająć się powiniem głównie nauką, *b*) powiększenie obecnego personalu nauczycielskiego o posadę chemika, tudzież dochodzących docentów hodowli i weterynaryi.

IX. Ankieta uznaje w całej pełni potrzebę odpowiedniego jak najszyb-

szego rozszerzenia mleczarni szkolnej, sal wykładowych, sal na zbiory, tudzież piwnic fermentacyjnych dla serów.

Mleczarnia szkolna urządzeniem powinna być zbliżona do centralnych Spółek mleczarskich projektowanych w miastach i miasteczkach, zastosowaną zatem do wyrobu masła, a także do sprzedaży mleka i innych produktów nabiałowych w mieście.

X. Ankieta wyraża przekonanie, że dla małych mleczarń (dworskich przeważnie) należałoby zorganizować przy jednej z lepszych mleczarń osobne kursa dla mleczarek.

Następnie Inspektor rolniczy c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie, p. B. Janowski, referował sprawę podniesienia produkcyi paszy wśród członków Spółek mleczarskich.

Sprawozdawca wychodząc z założenia, że odpowiednia produkcya paszy jest podstawą racyonalnej produkcyi nabiału, uzasadnił następnie konieczność racyonalnego zagospodarowania i umiejętnego konserwowania paszy, czy to gdy chodzi o pasze naturalne (łąki i pastwiska), czy też sztuczne (na gruntach ornych).

Wreszcie omówił referent ewentualną pomoc, którą instytucye publiczne akcyi tej udzielić winny i zakończył następującymi wnioskami:

I. Ankieta uznaje konieczność akcyi nad podniesieniem uprawy roślin pastewnych wśród członków Spółek mleczarskich, wobec czego uważa za szczególnie wskazane, aby Wydział krajowy, Komitety obu głównych Towarzystw rolniczych, Zarząd główny Towarzystwa Kółek rolniczych i Stacye doświadczalne rolnicze, w zakresie swej działalności nad podniesieniem uprawy roślin pastewnych, uwzględniały przedewszystkiem okolice w których znajdują się Spółki mleczarskie.

II. Ankieta wyraża przekonanie, że w akcyi tej należałoby szczególny nacisk położyć na organizowanie Spółek pastwiskowych i maszynowych wśród członków Spółek mleczarskich.

III. Ankieta uznaje za potrzebne, by przy zawiązywaniu nowych Spółek mleczarskich, kwestya produkcyi paszy była szczegółowo badaną, w szczególności by członkowie Spółek przedstawiali plany produkcyi paszy w swych gospodarstwach.

IV. Przechodząc do więcej szczegółowego określenia działalności instytucyi do tego powołanych w wykonaniu powyższych zadań — ankieta wyraża przekonanie, że pomoc ta powinna być udzielaną na podstawie następującego podziału pracy:

1. Wydział krajowy w kierunku melioracyi rolnych.

2. Krajowa stacya doświadczalna w kierunku przeprowadzania doświadczeń nawozowych, tudzież z odmianami roślin; w kontroli nasion i nawozów, niszczenia szkodników i t. p.

3. Towarzystw i Kółek rolniczych przez

a) organizowanie kursów i wykładów w zakresie produkcyi pasz;

b) wydawnictwo i rozpowszechnienie dziełek traktujących o produkcyi pasz;

c) ułatwianie nabycia maszyn i narzędzi, nawozów i nasion roślin pastewnych z równoczesnem rozpowszechnieniem mniej znanych;

d) udzielanie fachowej pomocy przy reorganizacyi gospodarstw, zakładaniu kultur pastewnych, uprawie pastwisk gminnych i t. p.

e) udzielanie premii dla wzorowych gospodarstw pastewnych w szczególności dla pastwisk gminnych;

f) organizowanie Spółek maszynowych i pastwiskowych, ewentualnie melioracyjnych.

W dyskusyi zabrał głos profesor K. Miczyński z Dublan, który w dłuższem przemówieniu wskazał, że przedewszystkiem Kółka rolnicze działają stale i z skutkiem w kierunku poprawy łąk i pastwisk, że jednak w porównaniu z chowem bydła istnieje w subwencyach rządowych silna dysproporcya na niekorzyść uprawy paszy, wobec czego postawił dodatkowy wniosek zmierzający do tego, aby Towarzystwa rolnicze postarały się o wydatniejsze subwencye na cele podniesienia uprawy paszy, stosownie do rzeczywistej potrzeby.

W sprawie tej zabierali głos pp: Kociuba i Maurizio, poczem JE. p. Przewodniczący uznał zgodność zapatrywań zarówno co do wniosków przedłożonych przez referenta, jak i prof. Miczyńskiego. Jako ostatni punkt porządku dziennego referował Inspektor chowu bydła przy c. k. Galic. Towarzystwie gospodarskiem poseł J. Marszałkowicz sprawę akcyi hodowlanej w kierunku podniesienia gospodarstwa mlecznego, przyczem położył silny nacisk na nie rozdzielność akcyi hodowlanej i mleczarskiej i sprawozdanie swoje zakończył następującymi wnioskami, w całości przez zebranych przyjętymi:

I. Ankieta uznaje, że normalny rozwój całokształtu gospodarstwa mlecznego w kraju wtedy tylko nastąpić może, jeśli obie połowy tego gospodarstwa t. j. hodowla bydła mlecznego i mleczarstwo równomiernie i na podstawie łączonego programu rozwijać się będą.

II. Z uwagi, że wobec rocznej produkcyi mleka w Galicyi wynoszącej około 180 mil. hektol., ilość mleka przerobionego w 405 mleczarniach galicyjskich a mianowicie 713.754 hektolitrów, t. j. $^2/_5$% jest stanowczo zbyt małą — dążyć należy do jak najszybszego tworzenia nowych mleczarń.

III. Co do szczegółowych zasad popierania rozwoju gospodarstwa mlecznego proponuje ankieta:

a) zasadniczo powinno się dążyć do utworzenia mleczarni wszędzie tam, gdzie znajdują się obory zarodowe Towarzystw rolniczych, lub związki hodowlane bydła rogatego i na odwrót należy zakładać obory zarodowe (prywatne i gminne) wszędzie tam, gdzie istnieją Spółki mleczarskie, mleczarnie zbiorowe lub prywatne.

b) Przy rozmieszczeniu bydła zarodowego w okolicach, gdzie istnieją mleczarnie, należy uwzględniać nietylko wysoką mleczność tego bydła, ale i wysoki procent tłuszczu w mleku.

c) Również powinno się dążyć do objęcia kontrolą dzielności użytkowej obory dostarczającej mleko do Spółek i mleczarń.

d) Za nieodzowne również uważa ankieta liczniejsze niż dotąd urządzanie kursów połączonych z praktycznemi demonstracyami z zakresu dojenia i pielęgnowania bydła, jak również urządzanie kursów przygotowywania i zadawania paszy dla służby i dozorców obór.

Po wyczerpaniu porządku dziennego postawił jeszcze p. Stanisław Fihauser z Bruśnika następujący wniosek:

Ankieta odczuwając potrzebę działania jednolitego wszystkich czynników zajmujących się mleczarstwem w kraju — udaje się do Wydziału krajowego z usilną prośbą, aby dopomógł do osiągnięcia tej jednolitości przez zwoływanie co roku konferencyi złożonej z delegatów wszystkich Towarzystw w akcyi mleczarskiej współdziałających.

Wniosek ten jednogłośnie przyjęto, poczem p. Przewodniczący zamknął obrady, które dzięki zainteresowaniu obecnych i wyczerpującej dyskusyi, przeciągnęły się do późnej godziny wieczornej.

LW. 64 193/1910. We Lwowie, dnia 12. lipca 1910.

Aleg 736

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o Banku krajowym.

Wysoki Sejmie!

Ostatnie sprawozdanie Wydziału krajowego o Banku krajowym z dnia 9. lipca 1909 L. 47911/09 przedłożone Wysokiemu Sejmowi jako alg. 486 do sprawozdań stenograficznych sejmowych z r. 1909 nie zostało dotąd przez Wysoki Sejm załatwione. Powołując się przeto na to sprawozdanie, Wydział krajowy niniejszem sprawozdaniem obejmuje przedewszystkiem sprawy poruszone uchwałami Wysokiego Sejmu, o ile one od czasu ostatniego sprawozdania naprzód postąpiły, a następnie czynności administracyjne Wydziału krajowego, mające związek z Bankiem krajowym, a które w ciągu okresu sprawozdawczego od 1. lipca 1909 po koniec czerwca 1910 zostały przedsięwzięte.

Uchwałą z dnia 13 października 1909 postanowił Wysoki Sejm podwyższyć gwarancyę kraju za zwrot wkładek oszczędności lokowanych w Banku krajowym i za opłatę odsetek od tych wkładek do wysokości czterdziestu milionów kor., oraz podwyższyć gwarancyę kraju za dopełnienie zobowiązań Banku krajowego za obligacye komunalne pierwszej i następnych emisyi aż do wysokości stu milionów kor.

Równocześnie uchwalił Wys. Sejm potrzebne w tym celu zmiany §§ 3 B i 89 ustęp 2 i 4 statutu Banku krajowego.

Powyższe uchwały sejmowe, o ile dotyczą podwyższenia gwarancyi kraju otrzymały Najwyższą sankcyę, zaś zmiany statutu zatwierdzenie rządowe.

W sprawie uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 5. października 1908 o ułatwienie w korzystaniu z kredytu w Banku krajowym Spółkom budowlanym, mającym na celu budowę domów mieszkalnych w miastach i miasteczkach, gdzie panuje drożyzna mieszkaniowa, przedstawił Wydział krajowy w swem sprawozdaniu z dnia 9. lipca 1909, L. 47911/909 przedłożonem Wysokiemu Sejmowi, jakie przygotowawcze kroki poczyniła w tej mierze Dyrekcya Banku krajowego.

W dniu 20 listopada 1909 przedłożyła Dyrekcya Banku krajowego swej Radzie nadzorczej obszernie motywowane sprawozdanie
Aleg. I. w tym przedmiocie, które jako **Aleg. I.** podajemy do wiadomości Wysokiego Sejmu. Rada nadzorcza uchwaliła zgodnie z propozycyą Dyrekcyi

wszystkie wnioski objęte tem sprawozdaniem, a Wydział krajowy w następstwie tej uchwały reskryptem z dnia 30. listopada 1909 L. 130778 na podstawie §. 112 ust. 6. statutu Banku krajowego zatwierdził zaproponowaną zmianę § 1, 5 i 8 przepisów o udzielaniu przez Bank krajowy pożyczek gotówkowych osobom prywatnym za hipotecznem ubezpieczeniem.

W przepisach tych do §. 1 dodano, że Bank krajowy udzielać może pożyczek gotówkowych także Spółkom budowlanym według ustaw zorganizowanym i należącym do jednego z autoryzowanych w kraju związków rewizyjnych.

Do §. 5 dodano, że kredyt budowlany udzielany będzie także Spółkom budowlanym do 70% szacunku, oraz nową alineę, iż pożyczki dla Spółek budowlanych mogą dochodzić do 75% wartości szacunkowej i muszą być hipotecznie ubezpieczone bezpośrednio po pożyczce hipotecznej, udzielanej przez Bank krajowy w listach zastawnych.

Do § 8 wreszcie dodano postanowienie, że pożyczki dla Spółek budowlanych udzielane będą na okres amortyzacyjny nie dłuższy, niż trwa okres wolności podatkowej dla realności ofiarowanej pod hipotekę a stają się natychmiast w całości płatne, skoro Spółka realność obciążoną tą pożyczką odsprzeda osobie prywatnej.

W związku z powyższą uchwałą Wysokiego Sejmu i wydaną przez Wydział krajowy zmianą przepisów o pożyczkach gotówkowych, znajduje się dalsza uchwała Wys. Sejmu w dniu 19. lutego 1910 w załatwieniu sprawozdania komisyi bankowej o wniosku posła Landaua oraz o petycyi Związku ekonomicznego urzędników, profesorów i nauczycieli w Krakowie w sprawie akcyi zmierzającej do zwalczania drożyzny mieszkaniowej w miastach.

W szeregu rezolucyj, których rozpatrzeniem i ostatecznem załatwieniem zajmują się Dep. II. a ewentualnie Dep. I, o ile chodzi o reorganizacyę przemysłu budowlanego i ewentualną zmianę ustaw budowlanych, powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

Wzywa się Wydział krajowy, aby w porozumieniu z Bankiem krajowym przedłożył na najbliższej sesyi sejmowej wnioski w kierunku przyjścia z pomocą Stowarzyszeniom budowlanym i gminom, które zajmują się budową zdrowych i tanich mieszkań dla mniej zamożnych warstw ludności miejskiej, czy to przez przystąpienie z większymi udziałami do tych Stowarzyszeń, czy też przez udzielanie Stowarzyszeniom i gminom taniego i wydatnego kredytu i to zarówno na budowę domów mieszkalnych i warsztatów rękodzielniczych, jak na podjęcie przez gminy skutecznej akcyi w dziedzinie nabywania terenów budowlanych, kamieniołomów, budowy własnych cegielni, wapienników i t. p.

Sprawa poruszona powyższą uchwałą Wysokiego Sejmu załatwioną została częściowo przez wydanie nowych przepisów o pożyczkach gotówkowych dla Spółek budowlanych. Ze względu jednak, że uchwała Wysokiego Sejmu żąda wniosków w kierunku przyjścia z pomocą nie tylko Stowarzyszeniom budowlanym, ale także gminom, które zajmują się budową tanich mieszkań, w sposób w uchwale bliżej określony, Wydział krajowy wezwał Dyrekcyę Banku krajowego, aby niezależnie od swego sprawozdania (Aleg. I) wzięła ponownie pod rozwagę, jakie sposoby akcyi byłyby wskazane tak ze strony Banku krajowego, jak Wydziału krajowego z uwzględnieniem prac w tej mierze podejmowanych lub zamierzonych w innych większych miastach. Wydział krajowy oświadczył zarazem Dyrekcyi Banku krajowego, że po zbadaniu i przedstawieniu sprawy przez Dyrekcyę, byłby skłonnym rozpatrzyć propozycye na wspólnej konferencyi przy udziale znawców tego przedmiotu.

Na powyższe wezwanie Wydziału krajowego, przedłożyła Dyrekcya Banku krajowego sprawozdanie, które jako **Aleg. II.** podajemy do wiadomości Wys. Sejmu. **Aleg. II.**

Wydział krajowy nie może odmówić słuszności uwagom Dyrekcyi, o ile chodzi o pomoc kredytową dla gmin lub o przystępowanie z większymi udziałami do takich przedsiębiorstw, które mają na celu budowę tanich mieszkań.

Dalsza część opinii Dyrekcyi Banku krajowego będzie przedmiotem osobnego sprawozdania Wydziału krajowego przy załatwieniu innych rezolucyi uchwalonych przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 19 lutego 1910 r.

W sprawie uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 5 października 1908 o przyznawanie pożyczek w zdrojowiskach i miejscach klimatycznych nawet na domy drewniane, jeśli są kryte ogniotrwałym materyałem i zabezpieczone od szkód pożarowych, Wydział krajowy, powołując się na swe sprawozdanie przedłożone Wys. Sejmowi z dnia 9. lipca 1909 L. 47911/909, podaje do wiadomości Wys. Sejmu, że Rada nadzorcza Banku krajowego zmieniła przepisy o pożyczkach gotówkowych w tym kierunku, iż mogą one być udzielane także na domy murowane a nawet drewniane, ogniotrwale kryte, w miejscowościach klimatycznych i zdrojowiskach położone, o ile właściciele domów murowanych w takich miejscowościach położonych nie mogą korzystać z pożyczek hipotocznych w listach zastawnych. Pożyczki takie udzielać będzie Bank jako amortyzacyjne, na okres nie dłuższy jak lat 19. Tę zmianę przepisów o pożyczkach gotówkowych zatwierdził Wydział krajowy reskryptem z dnia 16 listopada 1909 L. 111853.

Bank krajowy domagał się jednakowoż przy tej sposobności, ażeby do maksymalnej sumy każdocześnie niespłaconych pożyczek gotówkowych tj. połowy zakładowego kapitału Banku z doliczeniem jego niefundowanych rezerw, — nie były wliczane krótkoterminowe kredyty budowlane.

Zmiany tej przepisów Wydział krajowy nie zatwierdził z powodów przytoczonych w reskrypcie z dnia 16 listopada 1909 L. 111.583, który w odpisie jako **Aleg. III.** do wiadomości Wys. Sejmu podajemy. **Aleg. III.**

Na ten reskrypt Wydziału krajowego nadeszło sprawozdanie Dyrekcyi Banku krajowego, jak dołączony **Aleg. IV.** i wówczas Wydział krajowy reskryptem z dnia 9 kwietnia 1910 L. 35319 postanowił zezwolić wyjątkowo na przekroczenie regulaminowej granicy dla pożyczek gotówkowych o dwa miliony kor., ale pod warunkiem, że: a) podwyższenie to ma być bezwarunkowo ograniczone po koniec r. 1910, b) dotychczasowe przekroczenie w pożyczkach gotówkowych ma być wliczone w ten dodatkowy kredyt, c) ten dwumilionowy kredyt uważany być ma za rezerwę, do której sięgać należy w wyjątkowych wypadkach. **Aleg. IV.**

Uchwałą z dnia 7 listopada 1905 polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu przedkładać corocznie w dołączeniu do sprawozdania o Banku krajowym szczegółowe sprawozdanie o dokonanych przy pomocy kredytu Banku krajowego parcelacyach. Sprawozdanie Dyrekcyi Banku krajowego w tym przedmiocie za r. 1909 przedkłada Wydział krajowy Wys. Sejmowi jako **Aleg. V.** **Aleg. V.**

Przechodząc do zdania sprawy z czynności administracyjnych mających związek z Bankiem krajowym, Wydział krajowy podaje do wiadomości Wysokiego Sejmu, iż na podstawie uchwały Rady nadzorczej Bank krajowy wystąpił z wnioskiem założenia w Białej filii (ekspozytury) Banku krajowego, opartej o miejscowe powiatowe Towarzystwo zaliczkowe. Odnośne sprawozdanie Dyrekcyi Banku krajowego dołączamy w odpisie jako **Aleg. VI.** **Aleg. VI.**

Na zasadzie postanowienia § 112 ustęp 10 i § 113 statutu Banku krajowego, Wydział krajowy reskryptem z dnia 9. lipca 1909 L. 71.982 zezwolił na ustanowienie filii (ekspozytury) Banku krajowego
Aleg. VII. w Białej, a zarazem zatwierdził przedłożone przez Bank krajowy **Al. VII.** zasadnicze postanowienia organizacyjne dla tej filii. Z powodu organizacyi tej filii zezwolił Wydział krajowy również na utworzenie dwóch nowych posad w etacie urzędników Banku krajowego, a mianowicie jednej w randze II. i jednej w randze IV.

Na wniosek Rady nadzorczej i Dyrekcyi Banku krajowego postanowił Wydział krajowy reskryptem z dnia 5 listopada 1909 L. 110.123 po myśli § 113 statutu Banku krajowego rozdzielić okręg zastępstwa bankowego w Pilznie na okręgi sądowe Pilzno i Brzostek i pozostawić pierwszy przy Towarzystwie wzajemnego kredytu w Dębicy, a przydzielić drugi Towarzystwu zaliczkowemu w Jaśle przy równoczesnem wyłączeniu go z zastępstwa w Dębicy.

W myśl postanowień § 4. ustęp 2 i § 112 ustęp 3 statutu Banku krajowego zaliczył Wydział krajowy w czasie od przedłożenia ostatniego sprawozdania następujące miejscowości do rzędu tych, w których Bank krajowy może po myśli § 4 swego statutu udzielać pożyczek hipotecznych na domy mieszkalne murowane, mogące podlegać podatkowi domowo-czynszowemu:

1. Morszyn w pow. stryjskim, 2. Milówka w pow. żywieckim, 3. Półwsie zwierzynieckie w pow. krakowskim 4. Bursztyn w pow. rohatyńskim, 5. Niemirów w pow. rawskim, 6. Nowa wieś narodowa w pow. krakowskim, 7. Myślenice miasto powiat., 8. Grybów miasto powiatowe, 9. Jaremcze z Dorą w pow. nadwórniańskim, 10. Radomyśl wielki w pow. mieleckim, 11. Dąbrowa miasto powiat., 12. Tuchów w pow. tarnowskim, 13. Brzuchowice w pow. lwowskim, 14. Andrychów w pow. wadowickim.

Jakto w ostatnich sprawozdaniach podniesiono, wezwał Wydział krajowy Dyrekcyę Banku krajowego, ażeby w dziale pożyczek gotówkowych przedkładała Wydziałowi krajowemu corocznie szczegółowe sprawozdanie o wysokości udzielanych pożyczek z rozdziałem na rodzaje przyznanego kredytu. Wydział krajowy pragnął mieć pewien obraz, w jakiej mierze i które kategorye gospodarcze korzystają z tego kredytu. Przedłożone przez Dyrekcyę Banku krajowego sprawozdanie o pożyczkach gotówkowych za r. 1909 podaje Wydział krajowy do wia-
Aleg. VIII. domości Wys. Sejmu jak **Aleg. VIII.**

Rozrost Banku krajowego, nowo powstające działy a w następstwie wzrastający personal urzędniczy i służbowy, sprawiły, iż obecny gmach, w którym pomieszczony jest Bank krajowy nie mógł pomieścić wszystkich swych biur. Należało rychło pomyśleć o możliwości rozszerzenia lokalu bankowego, a ponieważ nadarzyła się korzystna sposobność nabycia sąsiedniej realności, Dyrekcya Banku krajowego poczyniła potrzebne kroki umówienia warunków kupna. Jest to realność położona przy ul. Mickiewicza l. 3, składająca się z 4 kondygnacyi, tj. parteru i 3 pięter, a obejmująca 71 ubikacyi i 169 sążni o zabudowanej powierzchni 545 m. Właściciel tej realności Dr. Tadeusz Sołowij zażądał ceny 390.000 kor., co odpowiada cenie gruntu sążeń kw. po 1000 kor. i cenie metra zabudowanej przestrzeni okrągło 400 kor. (169 m. po 1000 K = 169.000 K. zaś 545 m po 400 = 218.000 K).

Kupno tej realności także z tego powodu okazało się korzystnem, że Bank krajowy nie potrzebując na razie wszystkich ubikacyi na swój wyłączny użytek, mógł odstąpić pewną część Wydziałowi krajowemu na pomieszczenie niektórych jego biur niezbędnych z powodu przeniesienia kasy krajowej do gmachu sejmowego i dla powstającego nowego biura opłat szynkarskich Potrzebne w tym celu adaptacye

w gmachu sejmowym na pomieszczenie kasy krajowej wraz z urządzeniem kasowem, oraz adaptacye w nowej realności, wreszcie należytość przenośną, obliczyła Dyrekcya Banku krajowego na 40.000 kor. W ten sposób fundusze potrzebne dla kupna i adaptacyi realności wynoszą 430.000 kor., a gdy obecne obciążenie realności wynosi 123.770 K 41 h, okazała się potrzeba kapitału dla przeprowadzenia tej transakcyi w sumie 306.229 K 59 h.

Ze względu na nagłość sprawy, gdyż z dniem 1. kwietnia 1910 roku Bank krajowy miał objąć w posiadanie nową realność i korzystne warunki kupna, Wydział krajowy zezwolił na kupno na rzecz kraju realności przy ul Mickiewicza l. 3 (586²/₉) dla dalszego pomieszczenia biur Banku krajowego za cenę 390.000 K i na przeprowadzenie potrzebnych adaptacyi w tej realności.

Celem pokrycia ceny kupna i wydatków adaptacyjnych, postanowił Wydział krajowy zaciągnąć w Banku krajowym pożyczkę hipoteczną w 4% listach zastawnych w sumie 310.000 kor. na hipotekę gmachu sejmowego. Spłatę tej pożyczki uskuteczniać będzie Bank krajowy z własnych funduszów, również Bank krajowy uskutecznić ma własnym kosztem przeprowadzenie kasy krajowej z hali bankowej do gmachu sejmowego oraz urządzić dla kasy krajowej skarbiec w nowym lokalu.

Kiedy w r. 1902 budowało się nowe skrzydło gmachu sejmowego od strony ul Kościuszki i Mickiewicza na pomieszczenie Banku krajowego, Wys. Sejm uchwałą z dnia 8. lipca 1902 upoważnił Wydział krajowy do zaciągnięcia pozyczki hipotecznej na gmach sejmowy w sumie 900.000 kor. celem pokrycia kosztów budowy gmachu, przeznaczonego dla Banku krajowego. Spłatę tej pożyczki miał Bank krajowy uskuteczniać z własnych fundaszów.

Pożyczki tej Wydział krajowy wcale nie zaciągał, gdyż koszta budowy pokryte zostały przez Bank krajowy z własnych funduszów.

Obecnie zatem skorzystał Wydział krajowy z powyższej uchwały Wys. Sejmu i na tej podstawie zaciągnął pożyczkę hipoteczną w kwocie 310.000 kor. Kupiona realność została już objętą w posiadanie przez Bank krajowy.

W sprawach personalnych Banku krajowego zaszły w okresie sprawozdawczym następujące zmiany:

Na wniosek Rady nadzorczej przyznał Wydział krajowy reskryptem z dnia 16. listopada 1909 L. 111.158 zastępcy naczelnika Filii Banku w Krakowie Janowi Armółowiczowi, po 24 letniej służbie dodatek osobisty, niewliczalny do emerytury o rocznych 600 kor. począwszy od 16. listopada 1909. Dodatek ten przyznany został tylko na czas, dopóki p. Armółowicz nie zostanie posunięty do wyższej rangi urzędników Banku krajowego.

Na prośbę Dyrektora Banku krajowego Dra Józefa Milewskiego Wydział krajowy reskryptem z dnia 10. stycznia 1910 L. 2021 udzielił mu jako posłowi sejmowemu urlopu na czas trwania sesyi sejmowej, powołując równocześnie do urzędowania w Dyrekcyi po myśli § 16 regulaminu Banku krajowego, zastępcę dyrektora Ludwika Stachiewicza.

Wskutek udzielenia urlopu dyrektorowi Banku krajowego Drowi Wacławowi Domaszewskiemu na miesiąc marzec 1910, powołał Wydział krajowy reskryptem z dnia 26. lutego 1910 L. 22.336 do urzędowania w Dyrekcyi przez ten czas zastępcę dyrektora Dra Aleksandra Małaczyńskiego; na czas urlopu dyrektora Dra Alfreda Zgórskiego od 24 lipca do 3 września 1910, powołał Wydział krajowy reskryptem z dnia

10 czerwca b. r. L. 63008 do urzędowania w Dyrekcyi zastępcę dyrektora Józefa Padewskiego; wreszcie na czas urlopu dyrektora dra Józefa Milewskiego od 1. sierpnia do 11 września b. r, powołał Wydział krajowy reskryptem z dnia 12 lipca b. r. L. 82191 do urzędowania w Dyrekcyi zastępcę dyrektora Ludwika Stachiewicza.

Dekretem z dnia 22. kwietnia 1910 L. 44943 przyznał Wydział krajowy na wniosek Rady nadzorczej dyrektorom Banku krajowego Dr. Alfredowi Zgórskiemu i Drowi Wacławowi Domaszewskiemu, po 10 lat służby przed objęciem posad dyrektorów, do wymiaru emerytury. Policzenie tych lat przyznał Wydział krajowy obu dyrektorom w następstwie takiego samego policzenia 10 lat już poprzednio dyrektorowi Drowi Józefowi Milewskiemu, na mocy dekretu Wydziału krajowego z dnia 17 listopada 1908 L. 105493.

Wskutek wzrostu czynności Banku krajowego we wszystkich działach bankowych, postanowił Wydział krajowy po myśli §§ 106 i 112 statutu Banku krajowego na wniosek Dyrekcyi i Rady nadzorczej reskryptem z dnia 10 czerwca 1910 L. 64192 powiększyć etat urzędników i sług Banku krajowego o jedną posadę w randze I. oraz po 2 posady w rangach II, III, IV. V 1 kl., V 2 kl., i VI, wreszcie o 1 starszego i 2 młodszych woźnych. Wskutek tego podwyższen a etat funkcyonaryuszów Banku krajowego składać się będzie ze 125 urzędników, 8 starszych i 9 młodszych woźnych.

Równocześnie przyznał Wydział krajowy na wniosek Dyrekcyi i Rady nadzorczej obu lwowskim kasyerom gotówkowym w Banku krajowym dodatki funkcyjne po 250 kor. rocznie.

Wskutku śmierci naczelnego buchaltera i tytularnego dyrektora buchalteryi ś. p. Michała Majewskiego, zamianował Wydział krajowy dekretem z dnia 3. czerwca 1910 L. 65670 po myśli postanowień §§ 105, 106 i 112 ustęp. 8 statutu Banku krajowego na przedstawienie Dyrekcyi Banku krajowego, kontrolora i zastępcę naczelnika filii lwowskiej Banku austro-węgierskiego Pawła Ciompę, naczelnym buchalterem Banku krajowego, przyznając mu zarazem ad personam tytuł dyrektora buchalteryi. Równocześnie przyjął Wydział krajowy p. Ciompie 10 lat przed wstąpieniem do służby w Banku krajowym do wymiaru emerytury i dodatków pięcioletnich, oraz przyznał mu niewliczalny do emerytury dodatek osobisty o rocznych 2000 kor.

W dniu 15. czerwca 1910 złożył p. Ciompa przepisaną przysięgę służbową i objął urzędowanie w Banku krajowym.

Wydział krajowy przedkłada w końcu Wys. Sejmowi w myśl postanowienia § 100 statutu Banku krajowego sprawozdanie Rady nad-
Aeg. IX. zorczej Banku (**Aleg. IX.** za rok 1909 wraz z bilansem i zamknięciem rachunków Banku krajowego za czas od 1. stycznia do 31. grudnia 1909.

Z powodu zamieszczonej w sprawozdaniu Rady nadzorczej Banku krajowego w formie pytania końcowej uwagi, czy dotychczasowa organizacya Banku, dla dzisiejszego stanu interesów — przy tak zwłaszcza różnorodnych działach i agendach — jest należycie dostosowaną i czy nie zachodzi już teraz potrzeba pewnych zasadniczych zmian w organizacyi Banku, — Wydział krajowy, wobec konieczności brzmienia tej uwagi, odnosi się równocześnie do Przewodniczącego Rady nadzorczej z zaproszeniem, aby Rada nadzorcza uzasadniła bliżej potrzebę organizacyi Banku krajowego i przedstawiła Wydziałowi krajowemu w tym kierunku konkretne wnioski.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o Banku krajowym.

II. Sejm udziela Dyrekcyi Banku krajowego absolutoryum z rachunków za czas od 1. stycznia do 31. grudnia 1909.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni *w. r.*

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Alegat I. do sprawozdania Wydziału krajowego LW. 64.193/910.

Do L. 77.262/09.

Sprawozdaniem tutejszem z dnia 24. czerwca 1909 L. 96.447 ex 1908 w przedmiocie zaprowadzenia ułatwień w korzystaniu z bezpośredniego kredytu w Banku krajowym Spółkom budowlanym, mającym na celu budowę domów mieszkalnych w miastach i miasteczkach, gdzie panuje drożyzna mieszkaniowa, zaznaczył Bank krajowy zasadniczo swoje stanowisko w tej sprawie i zastrzegł sobie postawienie wniosków po bliższem rozpatrzeniu tej sprawy w ankiecie, do której zwołania zaprosił Związek stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Równocześnie zajął się Bank zebraniem dat co do istniejących w kraju Spółek budowlanych. — Spółek takich jest obecnie zarejestrowanych 21, a mianowicie:

po jednej: w Brodach, Drohobyczu, Horodence, Jarosławiu, Kołomyi, Mielcu, Nowym Sączu, Nowym Targu, Przemyślu, Rzeszowie, Sanoku, Samborze, Stanisławowie i Tarnowie,

trzy w Krakowie,
cztery we Lwowie.

Ponadto powstały dwie Spółki budowlane w Tarnopolu, ale obie nie rozpocząwszy czynności już się rozwiązały.

Z tych Spółek nie rozpoczęły wcale czynności spółki: w Brodach, Drohobyczu, Jarosławiu, we Lwowie Towarzystwo budowy i wynajmu tanich mieszkań i Towarzystwo budowy domów ludowych, w Mielcu, Nowym Sączu Nowym Targu, Przemyślu i Tarnowie,

zorganizowały się, ale nie podjęły żadnej budowy, Spółki: w Horodence, Kołomyi, we Lwowie, (Towarzystwo budowy tanich domów dla urzędników, Towarzystwo budowy tanich mieszkań dla robotników katol.), w Rzeszowie, Samborze Sanoku,

rozpoczęły czynności: Towarzystwo budowy tanich domów w Krakowie, Towarzystwo budowy tanich mieszkań dla robotników w Krakowie, Powszechne Towarzystwo budowy tanich domów mieszkalnych i robotniczych w Krakowie, Stanisławowskie Stowarzyszenie dla budowy mieszkań c. k. urzędników kolei państwowych.

O ile więc rozwój Spółek budowlanych jest w kraju naszym jeszcze mało ożywionym, o tyle po uchwale sejmowej z 5. października 1908 w sprawie zwalczania drożyzny mieszkaniowej ożywiło się zajęcie tą sprawą ze strony społeczeństwa.

Więc przedewszystkiem odbyła się spowodowana przez Bank krajowy ankieta w Związku Stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych dnia 28. lipca b. r. pod przewodnictwem p. prezydenta Leo i przy współudziale reprezentantów 8 spółek, delegata naszego Banku i licznych reprezentantów ster interesowanych. Ankieta ta wybrała subkomitet, który w jej imieniu przedłożył Sejmowi dnia 5. września br. memoryał w tym przedmiocie.

Również przedłożył Sejmowi w październiku br. memoryał w tym przedmiocie Związek ekonomiczny urzędników, profesorów i nauczycieli w Krakowie.

W czasie ostatniej sesyi sejmowej poruszyli tę sprawę ponownie we wniosku samoistnym poseł Landau i towarzysze.

Oba te memoryały i wniosek posła Landaua załatwiła sejmowa komisya bankowa dnia 15. października b. r., proponując Sejmowi 5 rezolucyi do przyjęcia. Sprawa ta będzie niezawodnie przedmiotem obrad Sejmu w dalszym ciągu odroczonej obecnie sesyi sejmowej.

Z licznych tych narad, życzeń i żądań dadzą się wysnuć następujące tej sprawy dotyczące momenta:

Do obudzenia większego ruchu budowlanego w kraju, a zwłaszcza w miastach i miasteczkach, w ślad zaś zatem do zwalczania niebywałej u nas drożyzny mieszkań, przyczynić się ma na równi zmodernizowanie i podniesienie przemysłu budowlanego w kraju, spółdzielcza działalność społeczeństwa w spółkach budowlanych, pomoc gmin, kraju i państwa, wreszcie pomoc kredytowa Banku krajowego.

Przemysł budowlany u nas nie jest należycie zorganizowany, stąd buduje się u nas drożej niż gdzie indziej. — Przedewszystkiem brak u nas gotowych wyrobów potrzebnych do budowy, jak zapasowych drzwi, okien, posadzek, okuć, a nawet cegieł, co ceny tych przedmiotów podraża i czas budowy, a zatem i koszta interkalaryów i koszta robocizny podraża.

Gminy miałyby spółkom budowlanym dostarczać tanich gruntów i z własnych zakładów niektórych materyałów, jak cegły i wapno Ponadto powinny gminy zmienić przestarzałe już ustawy budowlane. — W naszych czasach, gdzie buduje się już na trawersach, gipsem i cementem, dwuletni okres budowy nie ma już uzasadnienia, a podraża budowę przez powiększenie odsetek interkalarnych.

Memoryał krakowskiego Związku ekonomicznego urzędników domaga się nadto od kraju założenia krajowej cegielni w Krakowie — oczywiście tego samego domagałyby się i inne miasta w kraju.

Państwo ma przystąpić do budowy gmachów dla własnej potrzeby, iżby przez wynajem domów nie podwyższało miejscowej ceny najmu i nie zmniejszało podaży wolnych mieszkań. — Dalej ma państwo udzielić spółkom budowlanym urzędniczym znacznego kredytu, a w końcu ma państwo przystąpić do zniżenia zbyt wygórowanych podatków od domów i rozszerzyć ulgi podatkowe dla domów nowych, zwłaszcza robotniczych.

Wreszcie Bank krajowy ma przyjść z pomocą kredytową:

a) gminom celem nabywania terenów budowlanych, kamieniołomów, budowy własnych cegielni, wapienników i t. d.

b) spółkom budowlanym przez wpłaty większych udziałów i udzielanie taniego i wydatnego kredytu.

Pozostawiając na uboczu — jako na tem miejscu do nas nie należące — wszystkie inne sposoby do pomożenia społeczeństwu w walce z drożyzną mieszkaniową, sądzimy, że Bank krajowy może sprawę kredytową już obecnie, nie czekając dalszego polecenia Sejmu, załatwić. — Wszystkie dotychczasowe narady i uchwały ograniczają pomoc Banku na tem polu działalności tylko do pomocy dla gmin i spółek budowlanych, i słusznie, gdyż osoby prywatne mają w kredycie budowlanym i hipotecznym w Banku krajowym dostateczne źródło zaspokojenia swych potrzeb.

Stwarzanie dla gmin w tym celu nowych form kredytowych jest także zbędnem, gdyż w granicach obowiązujących ustaw krajowych i przepisów bankowych czyni tym potrzebom zadość w zupełności oddział komunalny Banku, zwłaszcza obecnie, gdy przez zmianę przepisów Banku krajowego można siłę kredytową gminy obliczać nietylko w stosunku do siły podatkowej jej mieszkańców, ale także i w stosunku do rentowności poszczególnych przedsiębiorstw gminnych.

Pozostaje więc potrzeba zorganizowania kredytu dla spółek budowlanych,

pomijamy bowiem żądanie, aby Bank krajowy do takich spółek z większymi przystępował udziałami, gdyż to chyba nie leży w zakresie działania Banku, ani dla bezpieczeństwa i płynności jego funduszów jest wskazanem.

Co do tego kredytu należy się zastanowić po pierwsze: z jakich warstw. mają się składać członkowie spółek budowlanych? a po drugie jak wysoki ma być wyznaczony kredyt dla tych spółek w Banku krajowym i jaka jego forma?

Co do pierwszego punktu podnoszono przy sposobności narad w tym przedmiocie, iż pod drożyzną mieszkaniową cierpią przedewszystkiem ludzie wolnych zawodów (urzędnicy, nauczyciele, adwokaci i t. d.) rzemieślnicy i robotnicy

Budową domów robotniczych powinny się w pierwszej linii zająć gminy i zakłady przemysłowe, siła bowiem współdzielcza robotników nie może być niestety wydatną. Jeżeli jednak powstaną zdrowo zorganizowane spółki budowlane dla warstw robotniczych, nie może być ich kredyt w Banku w inny sposób traktowany niż kredyt innym spółkom budowlanym udzielany, a tem mniej utrudniany.

Rękodzielnicy potrzebują nie tylko mieszkań tanich i odpowiednich dla siebie i swych rodzin, ale przedewszystkiem dla swych warsztatów.—Coraz bowiem trudniej rękodzielnikom znaleść lokal dla swych warsztatów, które ze względu na istotę interesu nie mogą się od centrum ruchu miejskiego oddalać, a w tych centrach stają się te lokale coraz droższe a często nawet za wysokim czynszem nie do osiągnięcia. Właściciele bowiem domów, zwłaszcza z pewnym komfortem urządzonych, nie chcą wręcz rękodzielnikom wynajmować lokali, ze względu na trudność utrzymania czystości, porządku i spokoju w domu czynszowym. Z wielu jednak kompetentnych stron podnoszono trudności w zjednoczeniu rękodzielników w spółkach budowlanych ze względu na różnorodność ich zajęcia — a przy zbliżonych zajęciach ze względów wzajemnej konkurencyi. Wszakże i w obec takich spółek budowlanych musiałby Bank krajowy zająć takie same stanowisko, jak przy spółkach budowlanych robotniczych.

Najłatwiej pójdzie organizacya spółek budowlanych dla osób t. zw. wolnych zawodów. — Na tem miejscu z przyjemnością zaznaczamy, że przychylnego doznała przyjęcia poruszona przez Dyrekcyę Banku w sprawozdaniu na wstępie przytoczonem myśl, iżby skłaniano tego rodzaju spółki do budowy domów mieszkalnych pozostających własnością spółki, dostarczajacych członkom mieszkań zdrowych, wygodnych, ile możności oddzielnych, po cenach względnie tanich z przypuszczeniem członków-lokatorów do udziału w zyskach czystych z dochodu tych domów w formie analogicznej, jak w spółkach spożywczych korzystają członkowie na zysku w cenie towarów przez spółkę członkom dostarczanych.

Nie wyklucza się oczywiście budowy przez spółkę domów wyłącznie na rachunek członków — choćby w formie will — o ile tacy członkowie ze względu na osobiste stosunki materyalne mogą sobie pozwolić na zwiększony koszt budowy i czynsz roczny. Aby jednak zabezpieczyć Bank od popierania możliwej a niewykluczonej spekulacyi budowlanej, ze strony poszczególnych członków spółki, nie może Bank rozszerzać ułatwień kredytowych, które pragnie udzielać spółkom budowlanym, na poszczególnych członków z chwilą, gdy uzyskają zupełną swobodę dyspozycyi t. j. z chwilą tabularnego przepisania objektu z własności spółkowej na własność prywatną. I w tym względzie stosowne zastrzeżenia w przepisach i skryptach dłużnych zamieszczone być muszą. Spółki więc muszą pozostać tabularnymi właścicielami i takich realności, dopóki pożyczka gotówkowa, udzielona po pożyczce emisyjnej Banku, spłaconą nie będzie — a przejście własności po tej spłacie może już z góry być w tabuli uwidocznione.

Oba powołane tu memoryały domagają się od Banku, iżby udzielał spółkom budowlanym kredytu do 90% szacunkowej wartości domu wraz z gruntem. Cyfra ta rzeczywiście padła na ankiecie dnia 28. lipca b. r., ale w zupełnie innem znaczeniu. Jeden z uczestników ankiety zwrócił się do reprezentanta Banku krajowego z zapytaniem, jaki szacunek ustanowi Bank na wypadek, gdyby spółka budowlana otrzymała grunt od gminy za darmo lub po bardzo zniżonej, cegły zaś po wyjątkowej cenie — a pomoc prawną przy regulacyi hipoteki, jakoteż tech-

niczną przy układaniu planów, kosztorysów i nadzór budowy nawet za darmo od swych członków, — więc czy w tym wypadku Bank będzie te okoliczności na niekorzyść spółki w swym szacunku traktował? Odpowiedź była oczywiście przecząca i zapewnił reprezentant Banku, iż Bank szacować będzie objekt według jego realnej wartości i rentowności tak, że może zajść nawet wypadek, iż 70—75% tej wartości stanowić będzie nawet i 90% kosztów Spółki.

W żadnym jednak wypadku nie mógłby się Bank zgodzić na wymiar kredytu w jakiejkolwiek formie do wysokości 90% przyjętego przez siebie po myśli przepisów statutu rzeczywistego szacunku objektu, a nie zezwala na to nie tylko bezpieczeństwo Banku ale także i słuszność, gdyż mógłby zajść przy takim wymiarze nawet wypadek, że Bank udzieliłby wyższego kredytu, niż rzeczywisty wydatek spółki na grunt i budowę.

Opierając się na powyższem przedstawieniu wnosi Dyrekcya:

Bank krajowy otworzy należycie i w myśl ustaw zorganizowanym spółkom budowlanym, które należeć będą do któregokolwiek autoryzowanego krajowego związku rewizyjnego, kredyt:

I. Wekslowy spółkom:

a) przy budowach domów zbiorowych (czynszowych) na akcepta spółki, wystawiane przez przedsiębiorców budowlanych;

b na żyrowane przez spółki akcepta członków, którzy ze spółką zawrą umowę budowlaną i wykażą się złożonym funduszem, potrzebnym poza kredytem bankowym na budowę domu. Kredytu tego będzie Bank udzielał spółce do podwójnej łącznej wysokości wpłaconych u niej udziałów, a to dla każdego poszczególnego interesu z osobna za oprocentowaniem o $^1/_2$% niższem, niż prywatny eskont Banku krajowego na czas najwyżej półroczny, jako kredyt na roboty przygotowawcze, dopóki spółka w każdym poszczególnym interesie nie będzie mogła przystąpić do korzystania z kredytu ad II.

II. Kredyt budowlany do wysokości 70% ceny gruntu i kosztu budowy pod zwykłymi zresztą warunkami.

III. Po wykończeniu każdej budowy z osobna po pożyczce hipotecznej w Banku krajowym w listach zastawnych, kredyt gotówkowy w myśl „Przepisów o udzielaniu przez Bank krajowy pożyczek gotówkowych za hipotecznem ubezpieczeniem“ w wysokości dalszych 25% ceny szacunkowej objektu przez Bank krajowy w myśl przepisów ustanowionej do spłaty w okresie czasu najwyżej 19-letnim, ale nie dłuższym, niż trwa uwolnienie od podatków dotyczącej realności i dopóki realność ta pozostaje tabularną własnością spółki budowlanej.

Celem wprowadzenia tych zasad w życie zechce Świetna Rada upoważnić Dyrekcyę:

1. do udzielenia kredytu pod I.,

2. do przedstawienia Wydziałowi krajowemu wniosków na zmianę „Przepisów o udzielaniu przez Bank krajowy pożyczek gotówkowych za hipotecznem ubezpieczeniem“ w §§ 1, 5 i 8 jak następuje:

1) w §. 1 dodać ustęp F.

„F) Spółkom budowlanym wedle ustawy zorganizowanym i należącym do jednego z autoryzowanych w kraju Związków rewizyjnych“.

Uwaga: ust. E. cf. 60389/09 uchwalony 2. października b. r.

2) a w § 5. al. 1. będzie brzmieć:

„Kredyt budowlany (§. 1. A. a.) udzielany będzie osobom prywatnym do 50%, zaś Spółkom budowlanym (§ 1. F) do 70% szacunku i kredyt amortyzacyjny w miejscowościach klimatycznych i zdrojowiskach (§. 1. E.) (cf j. w. 60389/09).

b) alinea dodatkowa:

„Pożyczki dla Spółek budowlanych mogą dochodzić do 75% wartości sza-

cunkowej i muszą być hipotecznie ubezpieczone bezpośrednio po pożyczce hipotecznej, udzielonej przez Bank krajowy w listach zastawnych".

3) do §. 8. końcowe zdanie:

„wszakże pożyczki dla spółek budowlanych (§ 5. al. ost.) udzielane będą na okres amortyzacyjny nie dłuższy niż trwa okres wolności podatkowej pod hipotekę ofiarowanej realności — a stają się natychmiast w całości płatne, skoro spółka realność obciążoną tą pożyczką odsprzeda osobie prywatnej".

We Lwowie, dnia 12. listopada 1909.

Dyrekcya.

Aleg. I. do sprawozdania Wydziału krajowego LW. 64.193/910.

Do L. 38.861/910. We Lwowie, dnia 5. czerwca 1910.

Wysoki Wydziale krajowy we Lwowie!

W zastosowaniu się do tamtejszego rozporządzenia z 22. kwietnia b. r. L. 46.764 zdajemy następujące sprawozdanie z powodu uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 19. lutego b. r. powziętej na skutek wniosku posła Landaua oraz petycyi Związku ekonomicznego urzędników, profesorów i nauczycieli w Krakowie.

W sprawie powyższej rozchodzi się w stosunku do Banku krajowego:

a) o pomoc kredytową
   1. dla stowarzyszeń budowlanych,
   2. dla gmin,

b) o przystępowanie do takich przedsiębiorstw z większymi udziałami celem ułatwienia budowy zdrowych i tanich mieszkań dla mniej zamożnych warstw ludności miejskiej i domów mieszkalnych i warsztatów rękodzielniczych jak na podjęcie przez gminy skutecznej akcyi w dziedzinie nabywania terenów budowlanych, kamieniołomów, budowy własnych cegielni, wapienników i t. p. Ponadto rozszerza Wydział krajowy swoje żądanie w kierunku, aby się Bank krajowy wogóle oświadczył jakieby były wskazane sposoby, któreby do potanienia mieszkań doprowadzić mogły.

Co do pomocy kredytowej dla stowarzyszeń budowlanych zaznacza sam Wysoki Wydział krajowy, że żądaniu temu uczyniła Dyrekcya Banku zadość swojem sprawozdaniem i wnioskami z dnia 22. listopada 1909 L. 77.262/3, zaś Wysoki Wydział uchwałą z dnia 30. listopada 1909 L. 130.778 zatwierdzając zmiany przepisów dla kredytu budowlanego, a w szczególności dla spółek budowlanych, ostatecznie sprawę tę załatwił.

Co do kredytu na cele wskazane dla gmin stoi tymże otworem kredyt komunalny w Banku, zwłaszcza od chwili, od której przepisy dotyczące w tym kierunku zmienione zostały, iż podstawą wymiaru kredytu komunalnego nie jest wyłącznie siła podatkowa gminy, ale także wartość i rentowność przedsiębiorstw gminnych, co w wypadkach uchwałą sejmową przewidzianych poważnem dla gmin może być udogodnieniem. Poza granice w ten sposób unormowanego kredytu hipotecznego gotówkowego i komunalnego nie mógłby już Bank rozszerzać ram swojej działalności kredytowej.

Natomiast branie udziału w przedsiębiorstwach budowlanych i pokrewnych ze strony Banku jest wykluczonem. Wogóle branie udziału w tego rodzaju przedsiębiorstwach ze strony banków, zwłaszcza emisyjnych, nie jest wskazane a ponadto Bank kraj. od chwili utworzenia funduszu inwestycyjnego zaprzestał wogóle angażować fundusze bankowe w jakichkolwiek akcyach lub udziałach innych przedsiębiorstw, zaś fundusz inwestycyjny jest za szczupły, aby się za wiele rozdrabniał. Zresztą przystępowanie do przedsiębiorstw przemysłowych nie

powinno być aktem ofiarności, ale interesu, znajdującego wyraz albo w zysku od włożonego kapitału, albo w pośrednich korzyściach, a więc niższych cenach najmu, towarów i t. p. Przystępując do takich przedsiębiorstw, o jakich tu mowa, nie ma Bank widoków korzyści w żadnym kierunku — natomiast korzystanie takich przedsiębiorstw z wkładów bankowych jest ekonomicznie nieuzasadnione a ponadto osłabia w wysokim stopniu przedsiębiorczość i zapobiegliwość prywatną, zaś ciągłe oglądanie się za cudzą pomocą i troskliwością stało się niemal chorobą społeczną.

Przechodząc do kwestyi ogólnej w sprawie przyczyn wygórowanych cen mieszkalnych w naszych miastach zaznaczamy, żeśmy za pośrednictwem innych krajowych zakładów kredytowych zebrali daty dotyczące z Berna, Pragi i Wiednia i porównali je z datami, odnoszącemi się do Lwowa i Krakowa.

Badając ceny mieszkań dla średnio-zamożnej warstwy urzędniczej w okolicach średnio odległych od centrum miasta, więc n. p. we Lwowie: Zielone, Stryjskie, Bajki i t. p. w Krakowie między plantami a granicami starego Krakowa, więc przed granicą przyłączonych gmin podmiejskich, — we Wiedniu: okręgi IX. do XV. z wyłączeniem już XVI. i następnych, przyszliśmy do przekonania, że takie mieszkanie o 2—4 pokojach z przynależytościami kosztuje, licząc tylko pokoje, jako oczynszowane, a kuchnie i t. p. jako bezpłatne dodatki:

w Pradze	od	250	300	koron	od	pokoju	z przynależytościami
w Bernie	„	300	420	„	„	„	„
we Lwowie	„	300	450	„	„	„	„
w Krakowie	„	400	450	„	„	„	„
w Wiedniu	„	400	700	„	„	„	„

Najtańsze czynsze w Pradze tem się tłumaczy, że czynszowe mieszkania tańsze tylko co najmniej w 3-piętrowych budynkach znaleźć można, których koszt budowy stosunkowo jest mniejszy niż domów dwu- lub jednopiętrowych.

Koszt domu składa się z dwu głównych czynników: ceny gruntu i kosztów budowy. Wedle otrzymanych dat ceny te przeciętnie na domy skromniejsze, powyżej wskazane, wynoszą:

a) ceny gruntu:

Berno	20	do	80	koron	za	sążeń	kwadratowy
Kraków	80	„	200	„	„	„	„
Lwów	100	„	400	„	„	„	„
Praga	140	„	300	„	„	„	„
Wiedeń	100	„	400	„	„	„	„

b) koszta budowy:

Praga (tylko 3-piątrowe) 275 do 300 koron za 1 m²

Berno	1-piętr.	120—140	kor.	—	2-piętr.	160	180	kor.	za 1 m²
Wiedeń	„	140—250	„		„	210—330	„	„	„
Kraków	„	170—200	„	—	„	250—280	„	„	„
Lwów	„	175—200	„	—	„	260—320	„	„	„

Pod względem kosztów budowy najdroższej przedstawiają się Lwów i Kraków, a wykończenie robót co najmniej nie jest ani zbytkowniejsze ani staranniejsze. Stąd też nawoływanie komisyi bankowej, a w ślad za nią Sejmu, do reformy przemysłu budowlanego, jest w całej mierze uzasadnione. Kwestyę tę niezawodnie rozjaśni zwołać się mająca ankieta przez Wysoki Wydział krajowy, my ze swej strony na niektóre tylko momenta zwrócimy uwagę.

Przedewszystkiem nasi budowniczowie dobijają za wysokie zyski w kalkulacyi cen budowy, choć nie zawsze tyle na czysto zarabiają. Wina tego po części po ich stronie, bo robią plany dość pobieżnie i wśród budowy zmieniają, co koszta powiększa, bo nie dozorują należycie rzemieślników i robotników, przez

co dużo czasu się marnuje, bo nie czynią na czas zamówień i roboty przerywają, czekając na dostawę materyałów i robót. Winni także dostawcy-rzemieślnicy, dostarczając roboty niedokładnie wykończone i nie na czas.

Wogóle nie ma często u nas rzetelności, dokładności i ścisłości w wykonaniu robót procedernych. Wina następnie w braku gotowych normalnych, szablonowych przedmiotów do budowy potrzebnych, jak posadzek, drzwi, okien, okuć, i t. p. Oprócz okien wszystko to w innych miastach dostanie na składach gotowe dla budowli zwyczajnych, a jedynie robi się na zamówienie przedmioty o szczególniejszych rozmiarach, rysunkach, lub wzorach. Zdaniem naszem możnaby nawet jeszcze w tym kierunku iść dalej i znaczną część normalnych przedmiotów budowlanych, nie wyjmując szablonowych okien, mieć na składach w zapasie, — a nie jak u nas wszystko zamawiać a dostawać w końcu nawet w wymiarach innych, niż się zamówiło i nie na czas. Skutkiem tego wszystkiego wszystko jest tu droższe, przewleka wykonanie budowli, zmniejsza zysk budowniczego a podraża koszt budującego. Niestety—jak na wielu innych punktach—życie nasze musi się liczyć z wydatkiem na opłacanie naszego szlendrianu.

Skutkiem postępu w przemyśle budowlanym, skutkiem zaprowadzenia w miejsce drzewa, wapna gaszonego – żelaza betonu, cementu, wapna hydraulicznego i skutkiem technicznego udoskonalenia przemysłu budowlanego zaczyna się wszędzie budowa zwykłych domów czynszowych na wiosnę a zamieszkuje się je w jesieni,—we Lwowie ustawowo, a w Krakowie zwyczajowo rozpoczyna się budowa w lecie, a kończy w lecie lub jesieni następnego roku, co powiększa koszta procentów interkalarnych o wartość ich półroczną. Po części oparte to jest, jak nam to tłumaczy jeden poważny głos z Krakowa, na przesądzie budowniczych, a po części na opieszałości tychże, bo sobie na zimę dopiero odkładają trud czynienia zamówień drzwi, okien, posadzek i t. d.

Zwracając na te niektóre okoliczności uwagę Wysokiego Wydziału krajowego, oczekujemy ewentualnego zaproszenia na zapowiedzianą wspólną konferencyę, na której będziemy mogli szczegółowo tę kwestyę jeszcze raz rozebrać.

Bank krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Odpis reskryptu Wydziału krajowego z d. 16. listopada 1909 LW. 111.853/09 wystosowanego do Dyrekcyi Banku krajowego w miejscu.

Załatwiając tamtejsze pismo z dnia 8. października b. r. L. 60389/VII postanowił Wydział krajowy na podstawie §. 112 ust. 6 statutu Banku krajowego uchwałą z dnia dzisiejszego zatwierdzić uchwaloną przez Radę nadzorczą Banku krajowego zmianę §§ 1 i 5 przepisów o udzielaniu przez Bank pożyczek gotówkowych osobom prywatnym za hipotecznem ubezpieczeniem

Według tej uchwały należy:

I. do § 1. po ustępie D. dodać:

„E. Właścicielem realności w miejscowościach klimatycznych i zdrojowiskach.

Na domy murowane a nawet drewniane, ogniotrwale kryte, w miejscowościach klimatycznych i zdrojowiskach położone, o ile właściciele domów murowanych w takich miejscowościach położonych nie mogą korzystać z pożyczek hipotecznych w listach zastawnych – mogą być udzielane pożyczki gotówkowe amortyzacyjne na okres nie dłuższy jak lat 19".

Alinea ostatnia tego §u: „Obok osób... itd." bez zmiany.

II. do §. 5 al. 1 po słowach „Kredyt budowlany (§. 1. A. a.)" dodać słowa:

„i kredyt amortyzacyjny w miejscowościach klimatycznych i zdrojowiskach (§. 1. E)."

III. w al. ostatniej §. 5 zamiast powołania „§. 1. A. a. (C. b) i D.)" wstawić powołanie: „w §. 1. A. a (C. b) D. i E."

Wydział krajowy postanowił natomiast odroczyć na razie wzięcie pod rozwagę dalszej uchwały Rady nadzorczej z projektem zmiany §. 11 al. 1 powyższych przepisów w tym kierunku, ażeby do maksymalnej sumy każdocześnie niespłaconych pożyczek gotówkowych, nie były wliczane krótkoterminowe kredyta budowlane, udzielane na podstawie §. 1 A. a. tychże przepisów.

Odroczenie to uchwalił Wydział krajowy z następujących powodów:

Relacyą z dnia 26. marca b. r. L. 21.361 doniosła Dyrekcya Wydziałowi krajowemu, iż z końcem roku 1908 stan wszystkich pożyczek gotówkowych wynosił sumę 6,403.547 K. 97 h., a gdy granica, do której wolno iść Dyrekcyi w tym dziale wynosiła 9,074.939 K. 02 h., przeto okazuje się, że Bank krajowy miał z końcem r. 1908 do dyspozycyi na pożyczki gotówkowe w sumie 2,671.391 K. 05 hal.

Wydział krajowy nie przypuszcza, ażeby w ciągu r. b. cały rozporządzalny fundusz został wyczerpany, zaś Dyrekcya Banku krajowego w piśmie swem z dnia

8. października b. r. L. 60.389/VII ani o tem nie wspomina, ani też nie motywuje bliżej, z jakich powodów nie miałby być kredyt budowlany wliczany do ogólnej sumy udzielonych pożyczek gotówkowych.

Wydział krajowy zwraca dalej uwagę Dyrekcyi, iż w r. 1908 na ogólną sumę wypłaconych pożyczek gotówkowych 2,274.000 K., przypada na kredyt budowlany 1,270.000 K., czyli 55·9% ogólnej sumy wszystkich pożyczek. Gdyby zatem w tym stosunku kredyt budowlany rósł w następnych latach bez wszelkiego ograniczenia, łatwo mogłoby się zdarzyć, iż suma wszystkich pożyczek gotówkowych wyczerpałaby, jeśli nie cały zakładowy kapitał Banku krajowego, to w każdym razie znaczniejszą część tego kapitału. Podobne zaś angażowanie znacznej części kapitału zakładowego w jednym tylko dziale pożyczek gotówkowych, mogłoby niekorzystnie wpłynąć na inne działy bankowe.

Wydział krajowy pozostawia Dyrekcyi możność przyjścia z motywowanym wnioskiem wówczas, gdy obecna granica pożyczek gotówkowych będzie na wyczerpaniu, przyczem jednakowoż należy wziąć pod uwagę projekt takiej zmiany przepisów, iżby ogólna suma tych pożyczek nie przekraczała zbytecznie granic, obowiązującemi dziś przepisami określonych.

ODPIS

sprawozdania Dyrekcyi Banku krajowego

z dnia 21. marca 1910 L. 26.018.

Wysoki Wydziale krajowy!

Wysoki Wydział krajowy uwiadomił nas reskryptem z 16/11. 1909 L. W. 111853, że odracza zatwierdzenie proponowanej zmiany przepisów o pożyczkach gotówkowych, zdążającej do wydzielenia kredytów budowlanych z sumy łącznej przeznaczonej na pożyczki gotówkowe. Reskryptem zaś 17. lutego 1910 L. W. 146715 stwierdził Wysoki Wydział krajowy, że uważa przekroczenie tej sumy za bezwarunkowo niedopuszczalne.

Dyrekcya Banku stawiając wniosek o wyłączenie kredytów budowlanych miała na oku z jednej strony wzrost podań o pożyczki gotówkowe w dawnym zakresie, z drugiej zaś strony nowe potrzeby, jakie wywoła wprowadzenie nowych działów pożyczek gotówkowych E) na domy w zdrojowiskach i F) na spółki budowlane Istotnie też na pierwszą już wiadomość w gazetach o wprowadzeniu tych działów wniesiono kilkadziesiąt podań i zapytań o kredyt na domy w zdrojowiskach i kilka podań o znaczne kredyta dla spółek budowlanych.

Dotychczasowy rozwój pożyczek gotówkowych był tak znaczny, że od czasu nowych przepisów nigdy nie byliśmy poniżej połowy tej sumy. Wzrost ten jest ciągły i systematyczny. I tak wynosił stan tych pożyczek:

31. grudnia 1908	K. 6,403.547·97
30. czerwca 1909	„ 8,309.000
lipca	„ 8,673.000
sierpnia	„ 9,131.000
września	„ 9,247.000
października	„ 9,873.000
listopada	„ 10,955.000
grudnia 1909 r. . . .	„ 11,019.000.

Cyfra ta pożyczek z 31. grudnia 1909 nominalnie przekraczała o 701.000 K. regulaminową granicę, wynoszącą 10,318.000 K. równocześnie jednak rezerwy budowlane z przyznanych pożyczek czyniły 1,206.000 K., tak, że realnie były wypłaty dokonane niższe o około 500.000 od regulaminowo dopuszczalnej sumy.

Kredyt budowlany różni się od innych pożyczek gotówkowych nie tylko tem, że jest krótkoterminowy, nie amortyzujący, lecz jest i nader ruchliwy. Przy innych pożyczkach gotówkowych zostaje zwykle od razu całość lub przeważna bardzo część pożyczki wypłaconą przy kredytach budowlanych wypłaty następują w miarę postępu budowy; skutkiem niespodziewanie łagodnej tegorocznej zimy posunięto budowy znacznie dalej, stąd też przyspieszył się znacznie termin dalszych wypłat. Okoliczność ta spowodowała i może zawsze spowodować krótkotrwałe nominalne, a nawet i realne przekroczenie, przyznawanie zaś pożyczek bez uwzględniania faktycznych rezerw budowlanych byłoby poważnem zatamowaniem działalności pożyczek gotówkowych; rezerwy te wynoszą np. 28/2. 1910 aż 1,676.000 koron równocześnie i ruch w spłatach pożyczek budowlanych jest szybki i często niespodziewany, jedni spłacają natychmiast po ukończeniu budowy, inni w ostatecznym 3-letnim terminie, inni znów wybierają chwilę spłaty wyłącznie podług swych kalkulacyi, tak że i kwot spłat kredytów budowlanych przewidzieć nie można. Wielkość tego ruchu spłat ujawniają cyfry: np. w styczniu b. r. spłacono 287.000 Koron, w lutym 417.500 Koron.

Licząc się z jednej strony z tą odmienną naturą kredytów budowlanych, z drugiej zaś z zwrastającym popytem i na dwa nowe działy rozszerzonym zakresem pożyczek gotówkowych proponowała Dyrekcya zgodnie z Radą Nadzorczą wydzielenie kredytów budowlanych. Wysoki Wydział krajowy odroczył swą decyzyę w tej sprawie i podniósł wątpliwość, czy ten sposób załatwienia nie zaangażuje zbytnio własnych zasobów banku.

Chcąc tę wątpliwość usunąć uznaje Dyrekcya za wskazane ustanowić cyfrową granicę posiłkową dla kredytów budowlanych, a mianowicie aby prócz sumy regulamiuowo przeznaczonej na pożyczki gotówkowe co najwyżej jeszcze 2 miliony koron mogły być użyte na kredyta budowlane.

Bez podwyższenia dotacyi na pożyczki gotówkowe musiałaby Dyrekcya zamknąć ten dział na dłuższy czas i nie mogłaby nic przyznać na domy w zdrojowiskach i spółki budowlane, nie mogłaby wogóle wprowadzić w zastosowanie obu tych nowych, a tak potrzebnych działów. W dniu 28. lutego b. r. wynosił bowiem stan pożyczek 11,856.242, w tem rezerwy budowlane 1,676.000 K. promesy w obiegu 702.000 K., nowych podań 35 na przeszło 2 miliony koron, a do nich nie są jeszcze wliczone podania ze zdrojowisk i spółek budowlanych.

Zaproponowane powyżej upełnomocnienie do objęcia części pożyczek budowlanych przez ogólne fundusze banku aż do wysokości 2 milion. koron względnie o pozwolenie przekroczenia regulaminowej granicy w ciągu roku bieżącego o sumę co najwyżej 2 milion. koron, jest tylko tymczasowem paliatywnem załatwieniem sprawy. Dział tych pożyczek okazał się odpowiadającym wielkiej realnej potrzebie kraju, a jego wzrost powstrzymywany już dwukrotnie zupełnem zaprzestaniem wydawania promes i przyjmowania podań, każe liczyć się z koniecznością zapewnienia na przyszłość na ten cel wyższych funduszy. Nasunęłoby się wtedy rozważenie dalszego podwyższenia kapitału zakładowego Banku, lub przeniesienia pożyczek przemysłowych, których dotąd wypłacono 67 na 5,141.900 K. (podań wniesiono 192 na K. 13,750.000) na fundusz inwestycyjny, przyznając mu na to odrazu odpowiednią około 5-milionową dotacyę. Obecnie jednak ze względu na będącą w toku sprawę Banku przemysłowego nie uważa Dyrekcya za wskazane poruszać tych dalszych planów — ale tem więcej staje się przeto koniecznem obecnie choć w proponowanym powyżej skromnym rozmiarze utrzymać możność udzielania pożyczek gotówkowych w obrębie dawnych i nowych działów. Zamiarem Dyrekcyi jest przytem utrzymać dawne działy, zwłaszcza kredyt budowlany wynoszący już około 5,000.000 koron w dotychczasowym wymiarze, a proszoną czasowo dalszą sumę zużyć przedewszystkiem na 2 nowe działy.

To też Dyrekcya Banku krajowego uprasza, aby Wysoki Wydział zechciał choć częściowo uwzględnić tutejsze wnioski zawarte w piśmie z 11/9. 1909 L. 60389 i dozwolił w ciągu roku 1910 na przekroczenie regulaminowej granicy dla pożyczek gotówkowych o 2 miliony koron. Dyrekcya i Rada Nadzorcza prosiły o regulaminowe wyłączenie całości kredytów budowlanych — obecnie ograniczamy to

żądanie do tymczasowego załatwienia na rok 1910 w formie pozwolenia na 2 milionowe przekroczenie Wnioski o stałą zmianę przepisów przepłożymy z wyżej podanych powodów później — rozpoczęty sezon budowlany zniewala nas do szybkiej decyzyi dla spółek budowlanych i zdrojowisk, dlatego upraszamy o łaskawe szybkie załatwienie tego podania.

Bank krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

ODPIS

sprawozdania Dyrekcyi Banku krajowego z dnia 8. lipca 1910. L. 62.672.

Wysoki Wydziale krajowy!

Z powołaniem się na uchwałę Wysokiego Wydziału z 7. listopada 1905 zakomunikowaną nam reskr. ptem z 11. listopada 1908 L. 105.673 określającą warunki, jakich Bank krajowy przy udzielaniu kredytów parcelacyjnych przestrzegać powinien, a celem umożliwienia Wysokiemu Wydziałowi krajowemu przedłożenia Wysokiemu Sejmowi sprawozdania o dokonanych przy pomocy finansowej Banku krajowego parcelacyach, mamy zaszczyt przedłożyć następujące

Sprawozdanie:

W roku 1909 przyznał Bank krajowy na podstawie zatwierdzonych przez Delegata Rady Nadzorczej JW. K. Laskowskiego planów parcelacyjnych 8. kredytów parcelacyjnych, a to:

1. Dla umożliwienia sobie parcelacyi dóbr Olesza i Sawałuski, powiat Buczacz, zwrócił się do nas Bank ziemski w Łańcucie, który te dobra nabył, o udzielenie odpowiedniego kredytu. Po otrzymaniu ze strony Banku ziemskiego wyjaśnień, że chodzi w tym wypadku o parcelacyę osadniczą, którą miejscowe warunki popierają i że powstaną zdrowe i silne ekonomicznie jednostki gospodarcze, zatwierdził Delegat Rady Nadzorczej plan parcelacyjny. Po przeprowadzonej parcelacyi ma Bank ziemski przedłożyć graficzny szkic parcelacyi z podaniem nazwisk nabywców i rozmiarów nabytych przez nich gruntów. Obszar tego majątku wynosi 750 mg. 318 s^2, z których do końca r. 1909 sprzedano 277 mg. 574 s^2. Bank krajowy udzielił kredytu K. 115.000.

2. Celem umożliwienia parcelacyi nabytych przez Bank ziemski w Łańcucie dóbr Mościska, Radłowice, Rudniki ruskie i Sokole o obszarze łącznym 2069 mg. 1595 s^2 zwrócił się tenże Bank do Banku krajowego o kredyt.

Delegat Rady Nadzorczej JW. K. Laskowski zatwierdził plan parcelacyjny pod warunkiem, że zostanie z folwarku Mościska reszta folwarczna w obszarze około 300 mg. z budynkami gospodarskiemi, gorzelnią i domem mieszkalnym

i druga reszta folwarczna w Sokolu, mająca warunki zdrowego bytu. Po dokonanej parcelacyi ma być przedłożoną Dyrekcyi Banku krajowego mapa katastralna, przedstawiająca graficznie dokonaną parcelacyę i utworzone resztki folwarczne z zabudowaniami, tudzież imienny wykaz nabywców z podaniem rozmiarów nabytej parceli i poprzednio posiadanej posiadłości. Bank krajowy udzielił na tę parcelacyę kredytu w kwocie K 333.000.—Z obszaru rozparcelowano do końca r. 1909 355 mg., zawarto kontrakty na 20 mg.

3. Na parcelacyę dóbr Ottynia i Uhorniki, pow. Stanisławów, które Bank ziemski w Łańcucie nabył po wyłączeniu z nich obszaru 62 ar. 33 m², które były właściciel wraz z zabudowaniami gospodarskiemi dla siebie zatrzymał, zwrócił się tenże Bank do nas o kredyt. Plan parcelacyjny zatwierdzony został przez Delegata JW. Laskowskiego, z tem, że po dokonanej parcelacyi przedłożony będzie graficzny szkic parcelacyjny z podaniem nazwisk parcelantów i rozmiarów nabytych przez tychże gruntów. Parcelacya ma być prowadzoną tak by powstały silne ekonomicznie jednostki gospodarcze. Bank krajowy udzielił na ten interes kredytu w kwocie K. 160.000. — Z obszaru zakupionego 783 mg. rozparcelowano do końca r. 1909: 326 mg. i 524 s².

4. Za pośrednictwem Banku parcelacyjnego we Lwowie zwrócili się do Banku krajowego włościanie Mikulski, Świder, Filipowicz i tow. gospodarze z Kamionki, pow. Ropczyce, o udzielenie im kredytu za żyrem Banku parcelacyjnego na zapłacenie reszty cen kupna i parcelacyę między nich folwarku, Kamionka o obszarze 300 mg. Bank krajowy udzielił na ten interes parcelantom (włościanom) kredytu K. 59.000.

5. Na parcelacyę Huciska o obszarze 199 mg. zwrócili się do Banku krajowego za pośrednictwem Banku parcelacyjnego włościanie Mikołaj Dziewita i Jan Zieliński o kredyt parcelacyjny. Bank krajowy udzielił tym włościanom za żyrem Banku parcelacyjnego we Lwowie kredytu K. 59.000.

Obie parcelacye ad 4) i 5) w roku 1909 mimo naszych upomnień nie postąpiły, a gdy z początkiem r. 1910 Bank parcelacyjny we Lwowie zgłosił likwidacyę, Bank krajowy zawarł nową z włościanami umowę, wypuścił Bank parcelacyjny z obligu i zabezpieczył swoją pretensyę na gruntach interesowanych włościan, którzy sami parcelacyą tych gruntów między siebie zająć się mają.

6. Celem umożliwienia parcelacyi majątków Przędzel i Jarocin udzielił Bank krajowy na parcelacyę tych majątków Bankowi parcelacyjnemu we Lwowie kredytu K. 500.000. - Majątki te zostały przez Bank parcelacyjny obecnie z wolnej ręki sprzedane, a wierzytelność Banku krajowego do spłaty w umówionym terminie należycie zabezpieczoną została.

7. Celem umożliwienia parcelacyi dóbr Tomaszowiec, pow. Kałusz, którą przeprowadzał Bank parcelacyjny, zwrócił się tenże Bank do Banku krajowego o kredyt. Po zatwierdzeniu planu parcelacyjnego przez Delegata Rady JW. Laskowskiego, w myśl którego po wyłączeniu obszaru dworskiego, obejmującego 503 mg. 1209 s², reszta rozparcelować się mająca ma posiadać zdrowe ekonomicznie jednostki gospodarcze, jakoteż z zastrzeżeniem przedłożenia Bankowi krajowemu planu graficznego przeprowadzonej parcelacyi z podaniem nazwisk parcelantów i obszarów przez nich nabytych, udzielił Bank krajowy kredytu K. 100 000 na weksle właścicieli z żyrem Banku parcelacyjnego. Z obszaru oddanego do parcelacyi w ilości 995 mg. rozsprzedano do końca roku 1909: 475 mg.

8. Spółka ziemska w Stanisławowie zwróciła się do nas z prośbą o pomoc przy parcelacyi dóbr Drohomirczany, pow. Stanisławów. Parcelacyi tej podjęła się Spółka w drodze komisowej. Z chwilą zgłoszenia się Spółki o pomoc, parcelacya właściwie była już przeprowadzoną między 36 włościan miejscowych, którzy równocześnie wnieśli do Banku krajowego 28 podań o pożyczki hipoteczne na K. 73.900 — i 16 podań do komisyi dla włości rentowych o pożyczki na K. 109.100. - Resztę zaś swoich zobowiązań wobec Spółki pokryli tymczasowo

akceptami na K. 139 000, - które zeskontował Bank krajowy za żyrem Spółki Ziemskiej w Stanisławowie. Weksle te pokryte będą z realizacyi pożyczek hipotecznych.

Powyższe sprawozdanie raczy łaskawie Wysoki Wydział krajowy przyjąć do wiadomości.

Bank krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Dr. Zgórski, *w. r.* *Milewski*, *w. r.*

Odpis

sprawozdania Dyrekcyi Banku krajowego z dnia 28. czerwca 1909 L. 5409/J.

Wysoki Wydziale krajowy!

Ważność placówki w Białej ze względów narodowych i ekonomicznych była powodem, że zakładając w lipcu 1904 r. „Powiatowe Towarzystwo zaliczkowe w Białej“ jako zastępstwo Banku, nie cofnęliśmy się przed ofiarami materyalnymi i daliśmy znacznie szerszy zakres działania temuż zastępstwu.

Pięcioletnie doświadczenie przekonało nas, że praca ta nie była bezowocną, a załączone sprawozdanie roczne za rok 1908, jakoteż sprawozdanie lustracyjne z dnia 22. maja b. r. L. 41,049 świadczą dostatecznie o należytym rozwoju Powiatowego Towarzystwa zaliczkowego w Białej

W dniu 6. b. m. zwiedzał Dyrektor Zgórski osobiście zastępstwo i rozpatrzył się w stosunkach bielskich, poczem odbył konferencyę z członkami Rady i Dyrekcyi Powiatowego Towarzystwa zaliczkowego. — W konferencyi tej wzięli udział: Dr. Jan Miciński, Dr. B. Daniel Gross, Henryk Banaś, Franciszek Gall, Feliks Glattman, Józef Bobak, Władysław Brodacki, Alojzy Jahl, Alojzy Karfioł, Leon Ohly i Zygmunt Tułecki. — Ogólnie objawiono zdanie, że Bank krajowy, cieszący się zaufaniem i mający znaczne poważanie, wzmocni stanowisko polskie w Białej, jeżeli obejmie szerszy zakres swego działania tamże przez założenie własnej organizacyi lokalnej, że Bank krajowy zarazem będzie mógł na tym placu korzystnie dla siebie operować, a nawet znaczne drogą wkładek ściągać kapitały. Kilkoletnie doświadczenie w zastępstwie i jego rozwój przemawiają też za tem ogólnem w Białej zdaniem.

To też uważa Dyrekcya chwilę już za wskazaną na założenie w Białej własnej organizacyi Banku bez zniszczenia jednak dotychczasowego dzieła t. j. Powiatowego Towarzystwa zaliczkowego, które skutecznie dźiała nie tylko w Białej ale i w okolicy.

W obec powyższego stanu rzeczy przedłożyła Dyrekcya Banku Radzie Nadzorczej wniosek założenia w Białej Ekspozytury Banku krajowego, opartej o Powiatowe Towarzystwo zaliczkowe tamże.

Na podstawie przeprowadzonych na miejscu studyów i pertraktacyj pomyślana jest organizacya tej Ekspozytury w następujący sposób:

Ekspozytura Banku krajowego w Białej ma mieć zakres działania podobny jak filla w Krakowie ale z opuszczeniem prowadzenia rachunków bieżących i interesu depozytów zachowawczych.

Aby w interesie wkładkowym nie robić Powiatowemu Towarzystwu zaliczkowemu konkurencyi, zobowiąże się Bank krajowy w obec tego Towarzystwa, iż od wkładek oszczędności płacić będzie zawsze co najmniej $^1/_2\%$ mniej niż Towarzystwo, wszakże nie niżej jak w innych swych Zakładach.

Bank opłaca naczelnika Ekspozytury i jednego, względnie ilu będzie potrzeba, urzędników własnych. — Naczelnik Eksporytury będzie zarazem bezpłatnym dyrektorem Powiatowego Towarzystwa zaliczkowego.

W zamian za to dostarczy Towarzystwo Ekspozyturze bezpłatnie lokalu, światła i obsługi i zawiadywać będzie kasą Ekspozytury.

Sprawę lokalu i rozkładu biur jakoteż pomieszczenia skarbca omówił Dyrektor Zgórski na miejscu.

Dla utrzymania łączności z powiatowem Towarzystwem zaliczkowem byliby członkowie Komitetu Nadzorczego Ekspozytury mianowani z grona członków Rady nadzorczej Powiatowego Towarzystwa zaliczkowego.

Szczegółowe instrukcye dla Komitetu nadzorczego i naczelnika Ekspozytury, urządzenie książkowości, ułożenie druków i t. d. ma być zastosowane w zupełności do wypróbowanych już wzorów i przepisów istniejących dla Filii krakowskiej.

Na posiedzeniu dnia 26. czerwca b. r. uchwaliła Rada Nadzorcza Banku po wysłuchaniu sprawozdania Dyrekcyi:

1. przedstawić Wysokiemu Wydziałowi wniosek utworzenia po myśli §§ 112. ust. 10 i 113. Ekspozytury Banku krajowego w Białej i wydania dla tejże zasadniczych postanowień według załączonego projektu przy równoczesnem powiększeniu dla potrzeby Ekspozytury etatu urzędników Banku po myśli § 106. st. b. o dwie posady, mianowicie jedną w randze II. a jedną w randze IV.;

2. polecić Dyrekcyi, aby po powzięciu postanowienia przez Wydział krajowy jak punkt pierwszy, zawarła z Powiatowem Towarzystwem zaliczkowem układ celem utrzymania wspólności lokalu dla Ekspozytury Banku i Powiatowego Towarzystwa zaliczkowego w Białej i wzajemnego popierania się tych organizacyj. — Co do warunków pieniężnych ma w układzie być zapewnione dla Banku, jako świadczenie Towarzystwa, dostarczenie lokalu ze światłem i usługą i obsługi kasowej bezpłatnie, a dla Towarzystwa, jako świadczenie Banku, opłacanie przez Bank naczelnika Ekspozytury, który ma być zarazem bezpłatnym dyrektorem Powiatowego Towarzystwa zaliczkowego w Białej. — Układ między Bankiem a Towarzystwem ma zapewniać, iżby instytucye te nie robiły sobie szkodliwej konkurencyi, a nadto żeby był łatwo wypowiedzialny.

3. włożyć na Dyrekcyę Banku obowiązek ułożenia książkowości i całej manipulacyi wewnętrznej jak i w stosunku do Centrali tak i klientów na wzór takich form, jakie istnieją dla Filii w Krakowie.

Przedkładając Wysokiemu Wydziałowi powyższe uchwały Rady Nadzorczej mamy zaszczyt upraszać o ustanowienie Ekspozytury Banku krajowego w Białej po myśli § 112. al. 10 i zatwierdzenie dla tejże zasadniczych postanowień.

Wreszcie upraszamy o zwrot sprawozdania z lustracyi Powiatowego Towarzystwa zaliczkowego w Białej z dnia 22. maja b. r. L. 41049.

Bank krajowy
Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Odpis.

Zasadnicze postanowienia organizacyjne

dla Ekspozytury Banku krajowego w Białej, zatwierdzone uchwałą Wydziału krajowego z dnia . . . .

Art. I. Zakres działania Ekspozytury.

1. Kupno i sprzedaż emisyi bankowych i obligacyi krajowych.

2. Eskont wylosowanych własnych listów i obligacyi, oraz kuponów od tychże.

3. Udzielanie zaliczek na papiery wartościowe po myśli § 3. lit. D. d. statutu Banku.

4. Eskont weksli.

5. Przyjmowanie pieniędzy na książeczki wkładkowe, asygnaty kasowe i w rachunku przekazowym.

6. Przyjmowanie podań o pożyczki hipoteczne, komunalne i kolejowe i gotówkowe i opiniowanie tychże dla Dyrekcyi.

7. Wypłata pożyczek hipotecznych, komunalnych i kolejowych, oraz inkaso rat.

8. Wykonywanie zleceń i komisów Banku krajowego a za przyzwoleniem Dyrekcyi i innych także komitentów.

Art. II. Zarząd Ekspozytury.

a. Na czele Ekspozytury stoi Komitet Nadzorczy z 3 członków i 1 zastępcy złożony a przez Radę Nadzorczą z grona członków Rady Nadzorczej Powiatowego Towarzystwa zaliczkowego w Białej wybierany i mianowany przez Dyrekcyę Banku Naczelnik.

Członkowie Komitetu Nadzorczego i zastępca tychże wybierani będą na lat 6 (analog. do post. § 110. st. b.).

Jako wynagrodzenie dla członków Komitetu i zastępcy ustanawia się 5 K. jako marki obecności, a zakres ich czynności objęty jest osobnym regulaminem.

b. Bezpośredni zarząd Ekspozytury należy do Naczelnika Ekspozytury któremu do pomocy ustanawia się osobny etat urzędników po myśli § 106. st. b.

Art. III. Podpisywanie firmy.

Firmę Ekspozytury podpisują dwaj członkowie Komitetu Nadzorczego albo też jeden członek tego Komitetu i Naczelnik Ekspozytury.

Podpis Naczelnika Ekspozytury zastąpić może prokurzysta, jeżeli dla Ekspozytury prokurzysta zamianowany będzie.

Wszyscy powyżsi firmanci podpisują tylko firmę Ekspozytury Banku w Białej i nie są z tego tytuły umocowani do podpisywania firmy Zakładu głównego.

Art. IV. Cenzorowie.

Dla działu wekslowego ustanawia się osobny Komitet cenzorów po myśli § 78. st. bank. z 6 członków złożony.

Art. V. Syndyk.

Dyrekcya zamianuje w razie potrzeby stałego syndyka Ekspozytury.

Art. VI. Książkowość.

Księgi główne dla Ekspozytury prowadzone są w Zakładzie centralnym we Lwowie, księgi podręczne zaś prowadzi Ekspozytura według specyalnej instrukcyi.

Art. VII. Kasa.

Kasę Ekspozytury prowadzić będzie Powiatowe Towarzystwo zaliczkowe w Białej. Gotówkę będącą własnością Banku przechowywać będzie kasa tego Towarzystwa. Szafy z efektami Banku umieszczone będą w skarbcu Towarzystwa a jeden klucz do tych szaf znajdować się będzie w rękach kasyera Towarzystwa.

ODPIS

sprawozdania Dyrekcyi Banku krajowego

z dnia 6. lipca 1910 L. 62.085.

Wysoki Wydziale krajowy!

Stosownie do stałego polecenia z 5. października 1906 L. 97.472, mamy zaszczyt złożyć niniejszem o pożyczkach gotówkowych następujące

Sprawozdanie.

W ciągu roku 1909 wypłaciliśmy ogółem:

104 pożyczek na	6,554.300·—	K.
a mianowicie		
w formie kredytu budowlanego 79 pożyczek na	4,217.500·—	„
na większą własność 10 pożyczek na	793.500·—	„
na realności fabryczne 15 pożyczek na	1,543.300·—	„
Razem 104 pożyczek =	6,554.300·—	K. j. w.

Z wypłaconych 10 pożyczek na większą własność hipoteczną jedna na 12.500 K. miała na celu melioracye rolne, pozostałe zaś dziewięć na 781.000 K., inne inwestycye gospodarcze.

Z pożyczek na realności fabryczne przypada:

na cegielnie i fabryki dachówek 4 pożyczek na	380.000	K.
na wapienniki 2 pożyczek na . . .	70.000	„
na młyny 2 pożyczek na	29.300	„

i po jednej na fabrykę zapałek, rafineryę nafty, elektrownię, zakład leczniczy, fabrykę papieru, szkła i papy, razem

7 pożyczek na	1,064.000 K.
razem j. w. 15 pożyczek na	1,543.300 K.

Do końca r 1909, czyli w ciągu 5 lat udzielił Bank krajowy pożyczek tego rodzaju w ogóle:

239	na realności miejskie . . .	11,223.700 K.
33	„ większą własność . . .	2,645.500 „
26	„ małą własność	38.200 „
62	„ realności fabryczne . . .	4,156.900 „
360	na	18,064.300 K.

W okresie tym spłacono łącznie 147 pożyczek na . 7,044.464 K. 48 h
tak, iż stan ich z dniem 31. grudnia 1909 wynosi 213 pożyczek na . . . . . 11,019.835 „ 52 „
podczas, gdy granica, do jakiej Bankowi wolno iść w tym dziale obliczona w myśl §. 11. przepisów do L. W. 55.675/04. wzgl. L. W. 49.769/8 wynosiła . . . 10.317.769 „ 48 „

Na przekroczenie w kwocie . . . . . 702.066 „ 04 „
posiadał Bank krajowy rezerwy z kredytów budowlanych płatne w późniejszych letnich miesiącach, wynoszące z dniem 31. grudnia 1909 . . . . . 1,206.812 „ 17 „
wobec czego faktycznie nie było przekroczenia, a nawet Bank krajowy rozporządzał jeszcze w tym dziale w dniu 31. grudnia 1909 kwotą . . . . . 504 746 „ 13 „

W ciągu roku 1909 zgłoszono łącznie podań 157 na 12,780.200 K., co razem ze zgłoszeniami z lat dawniejszych czyni 683 podań na 40,433.670 koron.

Z liczby tej załatwił Bank krajowy odmownie 207 podań na 16,856.470 K.

Z pozostałych 476 podań na 23,577.200 K. przyznano

456 pożyczek na	22,749.200 K.
pozostaje w załatwieniu 20 podań na	828.000 „

Z przyznanych j. w.

456 pożyczek na	22,749.200 „
zrealizowano 360 pożyczek na	18,064.300 „
Z pozostałych promes 96 na	4,684.900 „
wycofano 72 na	2,377.400 „
pozostaje w obiegu 24 promes na	2,307.500 „

Zaległość w dziale pożyczek gotówkowych wynosiła z dniem 31. grudnia 1909 . . . . . 217 918 K 10 h.

W zaległości tej mieści się wymagalny kapitał u 3-ch dłużników na 180 505 K. 93 h. i zaległość ratalna u 16-stu dłużników na 37 412 K 17 h

Raczy Wysoki Wydział sprawozdanie powyższe przyjąć do wiadomości.

Bank krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Milewski wr. *Zgórski* wr.

L 44.229. We Lwowie, dnia 28. maja 1910.

Sprawozdanie

Rady Nadzorczej Banku krajowego o bilansie za rok 1909.

Wysoki Wydziale krajowy!

Po myśli postanowienia § 100 Statutu Banku krajowego, mamy zaszczyt przedłożyć sprawozdanie Dyrekcyi Banku, zamknięcie rachunków i bilans za r. 1909, sprawdzone przez Radę nadzorczą, za pośrednictwem jej Komisyi rewizyjnej, wraz z następującem sprawozdaniem:

Rada nadzorcza Banku, wykonując swe statutowe obowiązki, odbyła w r. 1909 pełnych posiedzeń 7, na których obok załatwienia czynności bieżących statutem wskazanych, powiększyła skład swojej komisyi rewizyjnej i zmieniła tejże przepisy w tym kierunku, żeby wobec zwiększonych obrotów bankowych i czynności Zarządu Banku, uczynić rewizyę i nadal skuteczną. Zmieniła Rada statut emerytalny Urzędników Banku w zastosowaniu do ustawy z 16. grudnia 1906 o ubezpieczeniu pensyjnem. Przedłożyła Wydziałowi krajowemu opinię o uchwałach Wysokiego Sejmu z 5. października 1908. Przedłożyła wnioski na zmiany statutu Banku, uchwalone następnie przez Wysoki Sejm dnia 13. października 1909. Przedłożyła Wydziałowi wnioski organizacyjne dla utworzenia Ekspozytury Banku w Białej i te zostały zatwierdzone uchwałą z 22. lipca 1909 LW. 71 82. Przedłożyła Wydziałowi krajowemu wnioski na zmianę „przepisów o udzielaniu pożyczek gotówkowych za hipotecznem zabezpieczeniem“ rozszerzając kredyt w tym dziale na spółki budowlane i realności w miejscowościach zdrojowych oraz klimatycznych. Zajęła się wreszcie Rada szczegółowo, stosunkiem Banku krajowego do Banku parcelacyjnego we Lwowie.

Komisya rewizyjna Rady nadzorczej, odbywała kwartalne rewizye, osobno jedną bilansową i jedną poświęconą wyłącznie sprawom Banku parcelacyjnego. Czynną była wśród roku ubiegłego razem przez dni 29. Wykonywane te rewizye po myśli przepisów umożliwiają Komisyi, a skutkiem tego i Radzie nadzorczej, wnikanie we wszytkie czynności Banku i dokładne zaznajamianie się ze stanem jego rachunków i zapasów. Ponadto, bierze Prezes Rady stale udział w tygodniowych posiedzeniach Dyrekcyi i jest dokładnie poinformowany o wszystkich sprawach, które Dyrekcya załatwia kolegialnie, czyniąc z tego odpowiedni użytek na posiedzeniach Rady nadzorczej.

Tak więc Rada, należycie poinformowana o stanie Banku, może w zupełności stwierdzić podane w sprawozdaniu Dyrekcyi i w zamknięciach rachunkowych wiadomości i daty, a powołując się na nie, uzupełnia szczegółami, które nie

należą do ogłoszeń dla publiczności, lecz do wiadomości władzy przełożonej podane być winne.

Idąc w ślad za sprawozdaniem Dyrekcyi, zwraca więc Rada nadzorcza uwagę Wysokiego Wydziału, na zbyt szybki zwrost emisyi Banku. Biorąc jedynie cyfry z trzech ostatnich lat zaznaczamy, że emitowano w listach zastawnych i obligacyach:

w roku 1907 K 16,639.900·— W roku 1908 K 33,007.100·—
a w roku 1909 K 47,937.600·—.

Wzrost ten, którego znaczne powiększenie jest w r. b. niewątpliwe, zniewala Radę nadzorczą do postawienia pytania, czy taka progresya rocznych emisyi Banku, stoi w należytym stosunku do jego siły.

Dotąd wprawdzie, rozwijał się zbyt emisyi bankowych normalnie, dzięki zaufaniu, jakie sobie zdobył Bank krajowy i dzięki niezwykłej w tym kierunku zapobiegliwości Dyrekcyi, uwieńczonej pomyślnymi rezultatami, przy znakomitych stosunkach, jakie Dyrekcya wyrobiła Bankowi na pozakrajowych placach, — to jednak zastanowić się należy, czy na wypadek zawikłań politycznych, lub ekonomicznych nie może Bank być wystawiony na zbyt trudne położenie. Rada Nadzorcza weźmie tę sprawę pod rozwagę i ewentualnie przedłoży Wysokiemu Wydziałowi krajowemu dodatkowe odnośne wnioski.

Od chwili powstania funduszu inwestycyjnego, zaniechał Bank przystępowania z nowymi udziałami do przedsiębiorstw przemysłowych. Obecnie należy Bank do 13, a że zamykają one swoje rachunki i bilanse w różnych terminach, przeto nie możemy tu mówić o ostatnich stadyach każdego z tych przedsiębiorstw, opieramy się na rozesłanych dotąd ich sprawozdaniach i podajemy stan rozwoju i zaangażowania się Banku swoimi funduszami w każdym z tych zakładów:

Galicyjsko-bukowińskie Towarzystwo akcyjne dla przemysłu cukrowniczego w Przeworsku, wykazało po dzień 30. czerwca 1909 zysku netto K 884.503·85, po dokonanych odpisach K 408.539·49. Zysk ten jest niższy od poprzedniorocznego o K 384.817·12. Dywidendy wypłacono 8% od kapitału akcyjnego K 7,000.000, w którym Bank ma K 276.000.

Fundusze rezerwowe wynoszą po ostanim rozdziale zysku razem K 581.937 gr. 68 z czego K 158.153·19 rezerwy stałej, a K 423.784·49 przeznaczonych jest na inwestycye i na rachunki wątpliwe. Przez lat 14 odpisano w tem przedsiębiorstwie K 4,790.751·77 na amortyzacyę. Towarzystwo miało 31. grudnia 1909 w Banku K 1,392.677·— a winne było na skrypt umarzający się K 982.500·70. Saldo poręki Banku za podatek spożywczy wynosiło K 2,706.500·60.

Pierwsze Galicyjskie Towarzystwo akcyjne budowy wagonów i maszyn w Sanoku:

W 14 roku swego istnienia, osiągnęło po koniec września 1909 najwyższe cyfry produkcyi, a w ślad zatem wykazało zysku K 262.582·23, po przeprowadzeniu odpisów na K 175.720·—. Ogółem z amortyzowano dotąd K 1,287.004·— W kapitale akcyjnym, emitowanym na K 1,556.000 ma Bank krajowy K 210·000. Ostatnie Zgromadzenie ogólne uchwaliło 7% dla akcyonaryuszów. Fabryka winną była Bankowi z końcem roku 1909 — w rachunku bieżącym K 2,868·576 — w reeskoncie K 250.443·76 i długiem hipotecznym K 345.464·06.

Akcyjne Towarzystwo dla wyrobów tkackich w Łańcucie przechodzi obecnie przez stadyum powiększenia fabryki i przerobów, przy wypuszczeniu w obieg nowych akcyj, a to nie tylko dla wprowadzenia ulepszeń w urządzeniu fabrycznem, ale głównie celem wyzyskania konjunktur zbytu wyrobów tkackich, jakie stoją obecnie otworem. W kapitale Towarzystwa K 200.000, ma Bank krajowy K 45.000, od których podniósł dywidendy za rok ostatni 4%. Miał nadto 31. grudnia 1909 za reeskont K 47.900.

Galicyjskie Towarzystwo akcyjne dla przemysłu chemicznego we Lwowie: Po ciężkiem przesileniu, powraca to przedsiębiorstwo do rozwoju, rokującego lepsze nadzieje, dzięki wzmocnieniu Zarządu nowemi siłami. Bank krajowy odpisawszy

na straty K 11.500 i dokupiwszy akcyi za 16·250 K ma w tym przedsiębiorstwie K 45.000 i miał w portfelu za eskont weksli K 381·011·39. Dywidendy nie wypłacono.

Związek handlowy Kółek rolniczych w Krakowie: — Zwinąwszy w r. 1908 cały swój dział kolonialny, rozszerzył czynności wyłącznie na obsługę rolników. Za rok 1908/1909 wypłacono 6% dywidendy. Bank ma tam udział K 20.000·— i miał do żądania 31 grudnia 1909 za skrypt i reeskont K 167.120·96. Od początku roku 1910 przyjął Związek inwentarze i agendy Syndykatu Towarzystw rolniczych likwidującego swoje interesa i przerobił Związek swój statut, zmieniając firmę na „Syndykat rolniczy w Krakowie".

Syndykat Towarzystw rolniczych w Krakowie, w którym mą Bank K 20.000 udziału i od którego podniósł za rok 1908 dywidendy 4%, zostanie w roku przyszłym wykreślony z pozycyi udziałów w Towarzystwach, uchwalono tam bowiem dobrowolną likwidacyę. Za rok 1909 nie mamy jeszcze zamknięć rachunkowych 31. grudnia 1909 miał Bank w tym Stowarzyszeniu za eskont we Filii K 1,068.158·24, a winien mu był w rachunku bieżącym K 28.803·62.

Bank ziemski w Krakowie wypłacił w roku 1909 za rok 1908 dywidendy 6%. Bank krajowy ma tam udział K. 20.000. Ostatnie sprawozdanie Dyrekcyi za rok 1909 podnosi dalszy rozwój objawiający się między innemi wzrostem wkładek na książeczki oszczędności i zaznacza, że w działalności swojej wyjątkowo tylko ucieka się do parcelacyi, a przez lat 8 istnienia rozparcelowano razem morgów 4.092. Za rok 1909 uchwalono 6% dywidendy. Fundusze rezerwowe tegoż Stowarzyszenia przewyższają o wiele kapitał udziałowy, bo w stosunku K 118.000 do K 70.400. Za reeskont we Filii krakowskiej winien był Bank ziemski K. 336.000 dnia 31. grudnia 1909

Bank melioracyjny we Lwowie wypłacił za rok 1908 dywidendy 6%. Sprawozdanie delegata naszego do kontroli rachunków i czynności w tem Stowarzyszeniu wykazuje, przed zamknięciem ksiąg za rok 1909 nadzwyczaj rozwinięte i dodatnie rezultaty. Bank krajowy ma tu udziałem K. 20.000 i miał 31 grudnia 1909 za reeskont K. 395.090·05. Fundusz krajowy inwestycyjny jest osobno wierzycielem Banku melioracyjnego.

Krajowy Związek przemysłowy we Lwowie, po wykazanym za rok 1908 zysku K. 13.128·18, wypłacił dywidendy 5%. Bilans za rok 1909 wykazał zysku K. 12.236·90. Bank ma w związku udział na K. 4.000 i miał K. 25.800 z końcem roku zeszłego za eskont.

Lwowska fabryka chemiczna „Tlen", nie dała dywidendy za rok 1908 i nie da jej za rok 1909. Obecny zarząd i kierunek nadany fabrykacyi, pozwalają żywić nadzieję pomyślniejszego zwrotu. Bank nasz ma tam K. 4.000 udziału i miał 31. grudnia 1909 do żądania za eskont K 41.944·40. Fundusz inwestycyjny zasilił osobno kredytem tę fabrykę.

Towarzystwo wzajemnego kredytu w Krakowie, wypłaciło za rok 1908 dywidendy 5%. Bank ma tam udziału K. 1.005.

Spółka fakturowa w Krakowie, w której Bank, jako założonej przez Filię ma K 100 udziału ogłosi teraz pierwsze swoje sprawozdanie bilansowe. Rozwija się pomyślnie pod opieką i kontrolą instytucyi naszej. Mieliśmy w tej Spółce z końcem roku zeszłego za eskont w Filii K 1,078.514·31, a winni jej byliśmy w rachunku bieżącym K. 10.888·25.

Towarzystwo zaliczkowe w Białej wypłaciło za rok 1908 dywidendy 4½%. Od 1. stycznia br. przestało być Zastępstwem Banku, gdyż otworzoną tam jest Ekspozytura nasza, pozostawać mająca w stałym stosunku z tem Stowarzyszeniem. Udziałem ma tam Bank K. 1.000 i miał 31. grudnia 1909 K. 337.571·70 za skup weksli.

O Banku parcelacyjnym we Lwowie wspominamy tu jeszcze, bo w dochody z tego działu wzięto w r. 1909 kwotę K. 1400 za 7% dywidendę za rok 1908 od udziału K. 20.000, już na stratę odpisanego.

Razem miał Bank krajowy z końcem grudnia 1909 w tych Towarzystwach i przedsiębiorstwach przeszło K 11,000.000 w udziałach, eskoncie, na skryptach i na rachunkach bieżących.

Wzmożenia się Oddziału hipotecznego w roku ubiegłym jest bardzo wielkie, a sądząc z pozostałych i licznie nowo wchodzących podań, zanosi się na coraz większy rozrost tego działu. Ilościowo wzmaga się najbardziej dział pożyczek włościańskich, obecnie przeważnie z zachodniej części kraju. Dyrekcya Banku otacza dział ten szczególniejszą swoją opieką; na liczne żądania objeżdża urzędnik oddziału hipotecznego siedziby Zastępstw Banku, dla pouczenia o koniecznych formalnościach przy zaciąganiu tych pożyczek hipotecznych i udzielania wskazówek, co do możliwych ułatwień.

Najwięcej zadłużonymi hipotecznie na rzecz Banku krajowego są:

W większej własności powiaty Sokal wyżej K 6,000.000, Złoczów wyżej K 5,500.000, Tarnopol wyżej K 4,500.000, Borszczów i Zbaraż ponad K 3,800.000, Horodenka i Husiatyn mają pożyczek wyżej K 2,600.000.

W mniejszej własności — powiaty: Zbaraż podjął pożyczek 1221 na K 2,338.400, Lwów 910 na K 1,631.600, Stryj 712 na K 1,254.400, Żydaczów 708 na K 1,310.000, Sokal 701 na K 1,188.300, Tarnopol 688 na K 1,166.400, Kamionka 600 na K 1,376.700, Przemyślany 617 na K 1,160.000, Rohatyn 586 na K 1,188.300 i Skałat przy 505 pożyczkach niżej K 1,000.000.

Z miast, najwyższe obdłużenia wykazują: Lwów 2.518 pożyczek podniesionych razem na K 81,540.200, Kraków 927 na K 29,853.300, Stryj 181 pożyczek na K 2,227.700, Rzeszów 144 w sumie K 2,183.800, Przemyśl 151 na K 5,487.300, Stanisławów 103 pożyczki na K 2,485.600, — następnie ponad K 1,500.000 podniosły miasta Tarnów i Tarnopol, a powyżej K 1,000.000 Sanok i Jarosław.

W Oddziale komunalnym, jest również widoczny znacznie większy przyrost w roku 1909, w porównaniu z latami ubiegłymi. Początek roku 1910 wykazuje już bardzo poważne wzmożenie się ruchu w pożyczkach komunalnych.

W Oddziale kolejowym nie przybyło wprawdzie roboty w roku ubiegłym, ale wydanie dalszych obligacyi kolejowych zwiększyło wogóle wskazany powyżej niepomierny przyrost emisyi bankowych, który może nawet nad siły napręża kredyt emisyjny Banku.

Wogóle, pożyczki emisyjne przysparzają Bankowi bardzo wiele pracy, a gdy udzielanie tych pożyczek nie jest obliczone na znaczniejszy zysk Banku, przeto nakład pracy i wytężenie sił bankowych nie stoi w stosunku do dochodów Banku z tych działów. Dowodzą tego najlepiej cyfry wykazujące, że przyrost pożyczek emisyjnych w roku 1909 wynosi 20%, a przyrost dochodów brutto z tychże działów tylko 12·8%.

Oddział bankowy, jak to jest widocznem ze zamknięć rachunkowych i ze sprawozdania Dyrekcyi wykazuje także we wszystkich kierunkach znaczne powiększenie, przy wzroście dochodu brutto o 11% i zwiększenie się stanu obcych kapitałów o blisko K 12,000.000, dłużników o K 7,000.000, a depozytów o K 5,000.000.

Na równi z innemi rośnie także interes w pożyczkach hipotecznych w gotówce. Dział ten rozwija się pomyślnie i oddaje bardzo donośne usługi społeczeństwu, przekracza wszakże już nietylko ramy przepisów dla tego działu ustanowionych, ale nawet dochodzi do granic siły banku.

Rada Nadzorcza podziela zapatrywanie Dyrekcyi, że także w dziale interesów ze Stowarzyszeniami zarobkowemi i gospodarczemi Bank nie może na razie dalszych czynić wkładów, tak ze względu na własne fundusze, jak i ze względów na niezupełnie odpowiedni do stosunków i zasobów społecznych rozrost samych Stowarzyszeń. Rada nadzorcza ma sposobność zaznajamiania się dokładnego z rozwojem i stanem stowarzyszeń, albowiem od r. 1896 Bank krajowy stale lustruje Stowarzyszenia, będące z nim w stosunku, a Dyrekcya regularnie Radzie nadzorczej, przedkłada odnośne sprawozdania lustracyjne. W r. 1909 przeprowadził Bank takich lustracyi 61, a od roku 1896 razem 563

O Funduszu inwestycyjnym dodać możemy tylko do odnośnego ustępu sprawozdania Dyrekcyi, że Rada nadzorcza powziąć zdoła sąd o działalności tego działu po dalszym jego rozwoju.

Filia Banku krajowego w Krakowie ukończyła 15-letni okres swojej działalności i składa dowody ciągłego rozwoju. Operując własnymi czyli na miejscu powierzonymi jej funduszami, przelewa nadwyżki tychże do kas Zakładu centralnego, co w roku ubiegły w znacznie większej mierze miało miejsce Pokrywając własne koszta handlowe i podatki przyczynia się do ogólnego zysku Banku, a przy ciągłym i tak znacznym jego rozwoju oraz mnożeniem się agend, Filia corocznie powiększa zakres swych usług dla Zakładu centralnego. Od stycznia roku bieżącego umieszczoną jest Filia w nowym lokalu, odpowiednio urządzonym i na szereg lat wynajętym w nowej realności Towarzystwa rolniczego.

Z działalności 73-ch Zastępstw Banku krajowego wymienić należy: — jako wykazujące największe obroty w r. 1909. Zastępstwa: Stanisławów, Przemyśl, Tarnopol, Biała, Drohobycz, Jasło, Czortków, Tarnów, Lisko, Podhajce, Stryj, Przemyślany, Kołomyja, Łańcut, Sanok, — te miały obrotów w r. 1909 od K 13,800.000 do K 1,900.000. Najmniejsze, od K 78.800 do K 380.000 wykazały zastępstwa: Maków, Bohorodczany, Krościenko, Dukla, Lwów, Trembowla, Bóbrka, Myślenice, Tarnobrzeg, Wadowice.

Uzupełniwszy sprawozdanie Dyrekcyi powyższemi dodatkowemi datami i uwagami swemi zwraca Rada nadzorcza uwagę Wysokiego Wydziału krajowego na zbyt widoczny ze zamknięć rachunkowych i sprawozdań, może za szybki rozrost Banku, znajdujący swój wyraz choćby w cyfrze obrotów ogólnych bankowych w roku 1909 wynoszącej K 3 miliardy 783 milionów.

Nasuwa się więc uwaga, czy dotychczasowa organizacya Banku, dla dzisiejszego stanu jego interesów — przy tak zwłaszcza różnorodnych działach i agendach — jest należycie dostosowaną i czy nie zachodzi już teraz potrzeba pewnych zasadniczych zmian w organizacyi Banku. W każdym razie znaczne powiększenie personalu urzędniczego jest dziś nieuniknionem, pomimo wzrostu kosztów administracyjnych, a nie zwiększającego się równocześnie czystego zysku Banku.

Dochody Banku powiększyły się w roku ubiegłym o K 273.070·87, ale wzrosły wydatki o K 559.745·43. Z przyrostu wydatków wydzielić wprawdzie trzeba kwotę K 287 303·34 jako zwiększony wydatek na oprocentowania i amortyzacyę pożyczki krajowej, zaciągniętej w r. 1908 na cele powiększenia kapitału zakładowego Banku, zawsze jednak przyrost ten wynosi o K 272 432·09, a składa się nań: podwyższenie płac i wynagrodzeń o K 42.366·51, podwyżka podatków i należytości skarbowych K 174.691·50, wzrost wydatków innych, oraz kosztów ogólnych K 55.374·08.

Musimy ponadto zaznaczyć na tem miejscu, że doliczywszy do wykazanych w ogólnem zamknięciu rachunków strat i zysków, opłat rządowych i podatków zapłacony podatek rentowy, zarachowany w zamknięciach strat i zysków w poszczególnych oddziałach, wyniosły opłaty Banku krajowego na rzecz Skarbu publicznego w r. 1909 K 483.491·86, to jest tylko K 117.000 mniej niż wszystkie płace Dyrekcyi i całego personalu bankowego a 63½% zysku, pozostałego do właściwego statutowego rozdziału.

Odpisy na straty dokonane w roku ubiegłym były o K 69.142·89 wyższe od odpisów w r. 1908. a to przeważnie wskutek wstawienia na straty, obok odpisanego udziału 20.000 K w Banku parcelacyjnym we Lwowie, dalszych jeszcze K 100.000 jako rezerwę na rachunek udzielonemu temuż bankowi kredytu.

Rada Nadzorcza przedstawiwszy rezultaty działalności Banku krajowego w roku 1909, które zniewalają ją do wyrażenia Dyrekcyi pełnego uznania, za jej

zapobiegliwą i umiejętną działalność, jakoteż wszystkim urzędnikom i współpracownikom, za sumienną i wytężającą ich pracę, Rada uprasza:

Wysoki Wydział krajowy raczy sprawozdanie niniejsze przyjąć do wiadomości i uzyskać od Wysokiego Sejmu absolutoryum dla Zarządu Banku za r. 1909.

*August Goraysk*i, *w. r*
Prezes

Karol Scipio, w. r.
Sprawozdawca.

Bank krajowy

Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem

1909.

LWÓW.

Z drukarni i litografii Piller-Neumanna.

Sprawozdanie

Dyrekcyi Banku Krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

Możemy w roku ubiegłym ponownie stwierdzić dalsze zwiększenie się obrotów w Banku krajowym i bardzo poważny wzrost interesu pożyczkowego tak w dziale kredytu ruchomego, jak i nieruchomego. Wzmaganie się interesu pożyczkowego jest objawem ogólnym w naszym kraju, a odbywa się może w większej mierze, aniżeliby sobie życzyć tego należało ze względu na rzeczywiste potrzeby kraju.

Nie ulega wszakże wątpliwości, że kredyt hipoteczny, zwłaszcza w dziale pożyczek miejskich, jest wynikiem powstających nowych wartości, — wielki zaś wzrost w roku ubiegłym interesu komunalnego spowodowany został tem, że gminy poszły w swojej gospodarce na drogę pożytecznych, a nawet rentownych inwestycyj publicznych, podnoszących warunki zdrowotne, komunikacyjne i w ogóle ekonomiczne kraju. Rozwój potrzeb przemysłu i handlu i zmienione potrzeby gospodarstwa rolnego wywołały potrzebę większego kredytu ruchomego, co znalazło wyraz w bilansach krajowych zakładów kredytowych. Niestety jednak znaczna część zapotrzebowania pieniędzy nie jest wyłącznie szukaniem produktywnego, zarobek i dorobek ułatwiającego kredytu, ale jest w pewnej dość poważnej mierze zwykłem pożyczaniem pieniędzy, zwykłem zadłużaniem się społeczeństwa, które przybiera nieraz zatrważające rozmiary. Spowodowane to jest przedewszystkiem niepomiernie wzrastającą drożyzną środków do życia, która nie idzie w parze z możnością zarobkowania. Ta konkurencya powszechna i niemożność dalszego podnoszenia cen sprzedażnych, doprowadzonych niemal do granic ostatecznych, nie dozwalają na podwyższanie cen robocizny, jak i przeciążenie budżetów publicznych utrudnia dalsze podwyższanie płac urzędniczych. Powstaje więc koło, z którego wyjście trudne: szalona drożyzna i trudność zwiększania dochodu z płac i zarobków, a czasowego wyjścia z tego położenia szukają pewne koła w dalszem zadłużaniu się. Jest to objaw niebezpieczny, na który uwagę zwrócić uważamy za swój obowiązek.

Rok ubiegły nie przyniósł rolnictwu sutych zbiorów, ale wysokie ceny produktów rolnych zrównoważają budżet rolniczy. Ruch przemysłowy dalsze poczynił w kraju naszym postępy w roku ubiegłym, ale daleko mu jeszcze do tego, aby zadość uczynił potrzebom naszym i dał dostateczny zarobek ludziom, potrzebującym i szukającym pracy. W rezultacie jednak rok ubiegły nie pogorszył położenia gospodarczego naszego społeczeństwa i zachował charakter żmudnego, ale stałego postępu naprzód.

Czysty zysk z operacyj bankowych w roku ubiegłym wynosi K. 763.705·15, jeżeli dodamy do tego kwotę K. 500.578·34, którą zwrócił Bank z zarobku swego funduszowi krajowemu na oprocentowanie i amortyzacyę pożyczki krajowej, zaciągniętej w roku 1908 na powiększenie kapitału zakładowego Banku, — okaże się właściwy zysk Banku za rok ubiegły K. 1,264.283·49. Zysk z r. 1908 wynosił K. 1,050.379·71 a dodawszy z tego samego tytułu zwrot za 5 miesięcy roku ubiegłego K. 213.265. — wynosił właściwie zysk z roku poprzedniego K. 1,263.644·71.

Bank krajowy zarobił więc w r. 1909 tyle, ile w r. 1908, pomimo zwiększonego znacznie podatku, zwiększonych kosztów administracyi i większych odpisów na straty, co łącznie wyniosło K. 341.514·98 i pomimo, że w roku ubiegłym stopa procentowa, przeważne źródło dochodów Banku, była przez cały rok niższą, niż w ciągu roku poprzedniego.

Sprzedaż i kurs emisyj bankowych.

Z r. 1908 pozostał zapas emisyj bankowych . K. 8,193.800·—
nowe emisye w r. 1909 wynosiły . . . . „ 47,937.600·—
razem . . K. 56,131.400·—
umieszczono w r. 1909 . . . . . „ 47,705.000·—
pozostał zapas do bilansu r. 1909 . . . . K. 8,426.400·—
który w dwóch pierwszych miesiącach bieżącego roku prawie w zupełności wysprzedany został.

Dnia 31. grudnia 1909 notowały 4% listy Banku krajowego: 94—95%; 4½% listy 100·00 do 100·50%; 4% obligacye komunalne: 93·35—94·35%; 4½% obligacye komunalne: 99·75—100·75%; 4% obligacye kolejowe: 93·35—94·35%.

Sprzedaż emisyj bankowych i wypłata ubiegających kuponów i wylosowanych listów i obligacyj odbywały się, jak w latach ubiegłych, w kasie głównej Banku, we Filii w Krakowie, w Zastępstwach Banku, a ponadto w miejscowościach i Zakładach, wymienionych na końcu niniejszego sprawozdania.

Udziały Banku w przedsiębiorstwach handlowych, przemysłowych i innych.

W roku ubiegłym zmuszeni byliśmy z powodu reorganizacyi I. gal. Towarzystwa akcyjnego dla przemysłu chemicznego powiększyć zapas naszych akcyj o 65 sztuk wartości K. 16.250·— a na dawniej posiadanych akcyach odpisać dalszych 20% imiennej wartości w kwocie K. 11.500·—, następnie odpisaliśmy nasz udział w kwocie K. 20.000·— w Banku Parcelacyjnym we Lwowie. Posiadamy więc obecnie w 13 przedsiębiorstwach włożonego kapitału K. 666.105·—.

Dochody od tych udziałów wyniosły w r. 1909 K. 44.275·25, czyli 6⅔%, pomimo, że trzy towarzystwa (I. gal. Towarzystwo akcyjne dla przemysłu chemicznego, Lwowska fabryka chemiczna „Tlen“ i Spółka fakturowa w Krakowie) nie dały żadnej dywidendy.

Sfinansowanie 4% obligacyj pożyczki krajowej (szkolnej) z r. 1908.

Bank krajowy objął w roku ubiegłym wspólnie z kilku zaprzyjaźnionymi bankami 4% obligacyje pożyczki krajowej (szkolnej) z roku 1908 im. w. K. 5,000.000·—. Obligacye te zostały w całości rozsprzedane, wszakże zysk z tej operacyi wejdzie w rachunek dopiero roku bieżącego.

Sfinansowanie 4% obligacyj pożyczki m. Krakowa.

Łącznie z kilku zaprzyjaźnionymi bankami objął Bank krajowy także 4% obligacyje pożyczki Krakowa m. im. wartości K. 9,720.000 — Obligacye te zostały w całości rozsprzedane, a zysk z tej operacyi objęty jest dochodami ubiegłego roku.

Kredyt udzielany instytucyom publicznym i zarząd krajowymi funduszami pożyczkowymi.

Spełniając swe zadanie w obsłudze kredytu publicznego, udziela Bank krajowy taniego, a dogodnego kredytu instytucyom autonomicznym i publicznym za pomocą pożyczek skryptowych i eskontu subwencyj krajowych: głodowych, drogowych, koszarowych, kościelnych i t. p.

Nadto zawiaduje Bank czterema stałymi Funduszami, przez kraj dla poparcia przemysłu i gospodarstwa utworzonymi. Stały Fundusz przemysłowy posiada kapitału obrotowego K. 4,972.085·76 z czego jest w 186 pozycyach rozpożyczonych K. 4,866.845·76. — Stały Fundusz pożyczkowy dla przemysłu rolniczego posiada kapitału obrotowego K. 656.830·05 z czego jest w 100 pozycyach rozpożyczonych K. 647.320·05. — Stały Fundusz hodowlany z kapitałem obrotowym K. 133.314·65 ma na 44 pożyczkach K. 101.438·65. Fundusz pożyczkowy dla Kółek rolniczych posiada kapitału obrotowego K. 71.136·06 a ma w 78 pozycyach rozpożyczonych K. 55.928·06. — W ogóle te fundusze krajowe, zawiadywane przez Bank, posiadały z końcem r. 1909. kapitału obrotowego K. 5,833.366·52 przy rozdzielonych 408 pożyczkach z kwotą K. 5,671.532·52.

Poręka za podatek spożywczy.

Poręki za podatek spożywczy udzielił w r. 1909 Bank 5 partyom na 12 dokumentów w kwocie K. 5,340.000 z czego wyczerpaną była dnia 31. grudnia 1909 kwota K. 3,816.500·60.

Dokument poręki za kredyt solny Wydziału krajowego wynosi K. 15,650.000, a kredytu wyczerpanego było w dniu 31. grudnia 1909 K. 11,515.477·60.

Oddział hipoteczny. Z r. 1908 pozostało niezałatwionych:

586	podań o pożyczki hipoteczne na łączną kwotę	K.	16,074.500·—
	w roku 1909 weszło nowych:		
4.297	podań o pożyczki hipoteczne na łączną kwotę	„	61,405.900·—
	razem więc było w r. 1909 do załatwienia [1]:		
4.883	podań na	K.	77,480.400.—
	z czego Bank w r. 1909 załatwił odmownie:		
590	podań[2]) na kwotę	„	20,837.600·—
	z pozostałych zaś:		
4.293	podań na kwotę	K.	56,642.800·—
	wydał Bank nowych promes:		
3.557	na pożyczki hipoteczne w kwocie . .	„	40,132.100·—
	pozostaje jeszcze niezałatwionych:		
736	podań na kwotę	K.	16,510.700·—
	Natomiast wypłacił Bank w ciągu r. 1909 walutę:		
161	pożyczek w 4% listach zast. w kwocie .	K.	2,019.600.—
2.010	„ w 4½% „ „ „ „ .	„	24,670.600·—
2.171	pożyczek razem w kwocie [3]) . . .	K.	26,690.200·—

[1]) w porównaniu z rokiem ubiegłym więcej o 890 podań, na kwotę wyższą o K. 10,112.700·—

[2]) W tej liczbie mieszczą się także podania przez strony wycofane, tudzież podania przez Bank zredukowane.

[3]) W porównaniu z r. ubiegłym więcej o 432 pożyczek na kwotę wyższą o K. 8,982.500·—

a mianowicie:

56	pożyczek	na dobra ziemskie w kwocie . „	7,019.900·—
412	„	„ realności miejskie w kwocie . „	15,414.000·—
1.703	„	„ realności włościańskie w kwocie[4]) „	4,256.300.—
2.171	„	„ razem w kwocie . . . „	26,690.200 —

co łącznie z pożyczkami, wypłaconemi przez Bank w latach poprzednich, czyni 22.979 pożyczek w ogólnej sumie K. 260,431.400·— pokrytych hipotekami o wartości szacunkowej K. 528,797.717 mianowicie:

1 na dobra ziemskie 1083 pożyczek w ogólnej sumie K. 83,757.900 czyli 32·16% zaś w stosunku do zgłoszonych podań 35·05%;

2. na domy murowane mieszkalne, mogące podlegać podatkowi domowo-czynszowemu. w miejscowościach, które oznaczył Wydział krajowy, 5.118 pożyczek w ogólnej sumie 141,987.600 K. czyli 54.52%, zaś w stosunku do zgłoszonych podań 43·56%;

3. Na małą własność rolną, przeważnie włościańską 16.778 pożyczek w ogólnej sumie 34.685.900 K. czyli 13.32% zaś w stosunku do zgłoszonych podań 48·10%.

Ilość podań o pożyczki na realności włościańskie podniosła się znacznie w ubiegłym roku, głównie na realności w zachodniej części kraju. — Zniżony w r. 1906 dodatek administracyjny dla tych pożyczek pokrywa zaledwo w części wydatki administracyjne z udzielaniem tych pożyczek połączone. — Niemniej jednak uważa Dyrekcya Banku za obowiązek otoczenia szczególniejszą opieką tego działu kredytu hipotecznego.

Z promes pozostałych w obiegu z roku 1908 łącznie z wydanemi w roku 1909 na:

5.461	pożyczek	w kwocie . . . . . K.	55,712.000.—
422	promes	nie zostało przyjętych w kwocie . „	4,665.500.—
		z pozostałej reszty	
5.039	promes	na kwotę . . . . . K.	51,046.500·—
		zrealizowano w ciągu r 1909 jak wyżej wykazano:	
2.171	pożyczek	na kwotę . . . . . K.	26,690.200.—
2.868	promes	pozostaje więc w obiegu na kwotę . K.	24,356.300·—

Na spłatę wyżej oprocentowanych pożyczek obcych instytucyj finansowych użytą została z waluty wypłaconych w r. 1909 pożyczek kwota K 11,391 100·—.

Niespłaconych z dniem 31. grudnia 1909 pożyczek pozostało:

11.346	4%	pożyczek w kwocie . . . . K.	111,784.120·10
4.620	4½%	„ „ „ . . . . „	49,239.373·09
15.966		pożyczek w łącznej kwocie . . . K.	161,023 493·19

Z końcem roku 1909 zalegało 3.377 dłużników z kwotą K. 864 620·59 z czego 2 dłużników z r. 1906 ze sumą zaległości K. 1 457·20 — 21 dłużników z r. 1907 ze sumą zaległości K. 5.897.34 zaś 219 dłużników z r. 1908 ze sumą zaległości K. 96.928·37. Reszta zaległości K. 760.337·68 przypada na raty z roku ubiegłego.

---

[4]) Stosunek obszaru hipotek do udzielonych w r. 1909 pożyczek włościańskich był następujący: na gospodarstwa do 5 morgów udzielono pożyczek 162
„ „ „ 10 „ „ „ 802
„ „ „ 25 „ „ „ 590
„ „ nad 25 „ „ „ 149

Z powyższych zaległości wypada K. 225.689·07 u 108 dłużników na większe posiadłości, K. 315.061·42 u 275 dłużników na realności miejskie, a K. 323.870·10 u 3.035 dłużników na grunta włościańskie.

Kapitał zaległy w tych ratach wynosi K. 227.428·80 czyli 0·11% kapitału bieżącego.

W roku 1909 wdrożono 74 egzekucyj sądowych, pozostało zaś z r. 1908: 35 egzekucyj sądowych, było zatem w r. 1909 w toku razem 109 egzekucyj. Skutkiem zapłaty zaległości ratalnych odwołano 80 egzekucyj, pozostaje zatem na rok 1910: 29 egzekucyj sądowych, z tego 1 na realność miejską a 28 na realności włościańskie. W roku ubiegłym sprzedane zostały w toku egzekucyi 8 realności włościańskich, zaś 2 realności miejskie, z których jednak żadnej Bank nie nabył.

Zysk w oddziale hipotecznym w roku 1909 wynosi K. 553.125·19

Fundusz rezerwy specyalnej dla oddziału hipotecznego, wynoszący z dniem 31. grudnia roku 1908 K. 2,235 633·12, doszedł w ciągu roku 1909 do sumy 2,495.985·15, został zatem powiększony o K. 260.352·03

Z dniem 31. grudnia 1909 znajdowało się w obiegu listów zastawnych Banku krajowego: 4% na sumę K. 111,971.300·— zaś 4½% na sumę K. 49,369.200·—, czyli na ogólną sumę K. 161,340.500·—.

Oddział komunalny. Bank krajowy udzielił w r. 1909 pożyczek 37 w obligacyach komunalnych w ogólnej sumie K. 14,047.400.

Z liczby 707 pożyczek udzielonych przez Bank w ciągu jego istnienia w ogólnej sumie K. 54,290.600·— przypada:

1. na kraj i powiaty 175 pożyczek w ogólnej sumie K. 18,883.800·— czyli 34·78%;

2. na gminy miejskie 293 pożyczek w ogólnej sumie K. 33,443.000·— czyli 61·60%;

3. na gminy wiejskie 239 pożyczek w ogólnej sumie K. 1,963.800·— czyli 3·62%.

Raty przypadające Bankowi na spłatę kapitału i na procent, wpływały w oznaczonym terminie lub wkrótce po terminie. Wynosiły one w roku ubiegłym K. 2,085.765·36, pozostało zaś do ściągnięcia zaległych z roku 1909: 96 rat w kwocie K. 132.773·39.

Zysk w oddziale komunalnym w r. 1909 wynosi K. 127.632·89

Rezerwa tego oddziału wynosiła z końcem r. 1909 K. 1,148.913·24 zwiększyła się o kwotę K. 116.273·42.

Z dniem 31. grudnia 1909 znajdowało się w obiegu obligacyj komunalnych Banku krajowego: III. Emisyi na sumę K. 13,164.000·— zaś IV. Emisyi na sumę K. 26,875.000·—, czyli na ogólną sumę K. 40,039.000·—.

Oddział kolejowy. W roku 1909 wypłacił Bank Towarzystwu kolei lok. Lwów-Kamionka Strumiłowa-Stojanów 2 pożyczki na łączną kwotę K. 7,200.000·—, nadto uchwaloną została dla miejskiej kolei elektrycznej gminy miasta Lwowa pożyczka K 4,000.000·—, której realizacya dopiero w roku 1910 nastąpiła.

Z dniem 31. grudnia 1909 znajdowało się w obiegu obligacyj kolejowych na K, 39,536.800·—.

Zaległości w tym dziale nie było żadnych. Zysk wynosił w r. 1909 K. 42.970·85, a specyalna rezerwa z końcem r. 1909 K. 110.111·16.

Oddział bankowy. Całkowity obrót z wszystkich operacyj Banku we Lwowie i Krakowie w roku 1909 wynosi sumę K. 3;783,075.591·56.

Obrót kasowy wynosił w roku 1909 w Banku we Lwowie, Krakowie i Zastępstwach K. 1;044,923.247·37.

W ciągu r. 1909 podano do skupu:

144.584	sztuk weksli na ogólną sumę . . .	K.	165,049.586·64
	z tego odmówił Bank przyjęcia:		
4.916	sztuk na sumę	„	4,749.110·43
139.668	sztuk zaś na sumę	„	160,300 476·21

czyli 97·22% ogólnej kwoty zgłoszonej Bank zeskontował.

W porównaniu z r. 1908 podano do skupu w r. 1909 więcej o 19.456 sztuk weksli na kwotę większą o K. 23,576.506·75 i zeskontowano więcej o 25.208 sztuk weksli na kwotę większą o K. 24,633.588·55. Stan portfelu wekslowego z dniem 31. grudn a 1909 zwiększył się o 3.535 sztuk i kwotę K. 8,496.649·55.

Stopa eskontowa w Banku krajowym pozostała w całym roku w normalnej wysokości 5%, a dla stowarzyszeń 4½%.

Bank reeskontował w roku 1909 swój portfel, jak i w poprzednich latach, wyłącznie w Banku austro-węgierskim. Stan reeskontu z końcem roku wynosił K. 17,493.534 86.

Pożyczek hipotecznych w gotówce udzielono w r. 1909: 104 na kwotę K. 6.554.300·— stan zaś tych pożyczek z końcem roku wynosił 213 na kwotę K. 11,019.835·52. Zaległość w tym dziale stanowi K. 217.018·10 u 16 dłużników. W zaległości tej mieści się wymagalny kapitał u 3 dłużników w sumie K. 180 505·93, resztę zaś K. 37.412·17 stanowi zaległość ratalna. W ogóle od zaprowadzenia tego działu udzielił Bank 360 takich pożyczek na łączną kwotę K. 18,064.300·— z czego 239 pożyczek w kwocie K. 11,223.701·— jako pożyczki na realności miejskie, 33 pożyczek w kwocie K. 2,645.500·— na inwestycye gospodarcze w majątkach tabularnych, 62 pożyczek w kwocie K. 4,156.900·— na cele przemysłowe, a 26 pożyczek w kwocie K 38.200·— na cele gospodarcze włościańskie.

Z pożyczek melioracyjnych po myśli ustawy z 26. lipca 1896 nie wypłacono żadnej w r. 1909. Stan tych pożyczek z końcem roku wynosi 8 na K. 40.622·52. Zaległości w tym dziale nie było żadnych.

Ogólny zysk w oddziale bankowym wynosił w roku 1909 K. 1,956.863·44.

Fundusz inwestycyjny obok nabytego już w roku 1909 udziału w jednem przedsiębiorstwie i dwóch udzielonych pożyczek przystąpił w ciągu roku 1909 z udziałami do trzech nowo powstałych przedsiębiorstw (1 górnicze, 1 handlowe, 1 przetwarzające), dwa dalsze przyznane udziały i dwie pożyczki nie zostały dotąd zrealizowane. Pozatem prowadził Fundusz inwestycyjny badania przygotowawcze co do założenia jednej nowej fabryki i reorganizacyi dwóch istniejących.

Stan funduszu inwestycyjnego z końcem roku 1909 wynosi K. 1,057.360·06, w czem fundusz rezerwowy K. 15.783·26.

Oddział interesów bankowych ze Stowarzyszeniami zarobkowemi i gospodarczemi. Osobny Komitet Cenzorów, odpowiednio do §. 95. statutu bankowego dla tego oddziału ustanowiony, dopuścił do kredytu wekslowego w Banku krajowym na rok 1909: 231 Stowarzyszeń. W ciągu tegoż roku Bank eskontował 82.302 sztuk ich weksli na ogólną sumę K.

67,952.955·39, a saldo tych weksli z dniem 31. grudnia 1909 wynosiło sztuk 18.773 na K. 16,810.470·64.

Oprócz tego korzystały Stowarzyszenia z kredytu, podlegającego ocenieniu Komitetu Cenzorów, istniejącego według §. 96. statutu bankowego; Stowarzyszenia, będące zarazem Zastępstwami Banku, były także dłużnikami Banku w rachunku bieżącym (dotacye kasowe). Z końcem roku 1909 wynosiło saldo netto na rzecz Zastępstw K. 652.135·83, mianowicie: 38 Zastępstw miało w Banku na rachunku dotacyjnym do żądania kwotę K. 896.640·32, natomiast 35 Zastępstw było dłużnych kwotę K. 244.504·49.

Bank krajowy nie może jednak zadość uczynić wszystkim potrzebom kredytowym stowarzyszeń, gdyż liczba ich nadmiernie wzrasta, a żądania kredytowe stają się coraz większe. Lecz objaw ten nie wydaje się ze wszech miar pożądanym. Zwiększanie się liczby stowarzyszeń kredytowych, za czem często idzie chęć szukania interesów kredytowych, zachęca i ułatwia społeczeństwu niepożądane zadłużanie się; z drugiej zaś strony stowarzyszenia coraz liczniej i częściej rozszerzają granice swej działalności poza swe własne środki i szukają dla siebie kredytu, wykraczającego poza zdrowy i bezpieczny stosunek kapitału własnego do wypożyczonego. Jest to objaw niebezpieczny, przed którym przestrzegać należy, bo skutki tej nieoględności mogą się stać szkodliwe i dla dotyczących stowarzyszeń i dla ich klientów.

Filia w Krakowie.

Rozwój Filii w Krakowie był w roku ubiegłym normalny. Filia operowała również i w ciągu zeszłego roku przeważnie własnymi funduszami, a nadto jeszcze pewną, a w roku ubiegłym znacznie większą część tychże przelała do kasy Zakładu Centralnego, w rezultacie zaś przyczyniła się ponownie odpowiednim udziałem do ogólnego zysku Banku.

Czynności Banku w Zastępstwach.

W roku ubiegłym liczba Zastępstw wynosiła bez zmiany: 73. O obrotach i czynnościach Banku, załatwianych przez Zastępstwa, daje obraz szczegółowy załącznik 7-my do zamknięć rachunkowych za rok 1909 (str. 26 i 27), dowodzący chętnego i pożytecznego współdziałania Zastępstw i korzystnego tychże wpływu na rozwój Banku.

Ekspozytura w Białej.

Z końcem roku 1909 zwinął Bank zastępstwo swoje w Białej, a od 1. stycznia 1910 otworzył tamże samoistną Ekspozyturę. W szematyzmie opuszczamy już Zastępstwo, a wprowadzamy Ekspozyturę w Białej.

Czysty zysk i rezerwy Banku.

Przypadający na rok 1908 łączny zysk z operacyj bankowych wynosił K. 1,263.644·71, zysk zaś w roku 1909 wynosi K. 1,264.283·49. Ze zysku tego użyto przedewszystkiem kwotę K. 500.578·34 na oprocentowanie i umorzenie pożyczki krajowej z roku 1908, zaciągniętej na powiększenie kapitału zakładowego Banku, a reszta K. 763.705·15 została po myśli postanowienia §§. 101. i 102. statutu bankowego rozdzieloną między fundusz inwestycyjny i rezerwy Banku.

Obecnie wynosi majątek Banku w kapitale zakładowym i rezerwach K. 21,572.779·03, po odłożeniu przypadających kwot do Funduszu inwestycyjnego.

Dwudzieste szóste

Zamknięcie rachunkowe

Banku krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem

za rok 1909.

Obrót.

Całkowity obrót ze wszystkich operacyj Banku wynosił od dnia 1. Stycznia do dnia 31. Grudnia 1909 . . . . . K. 3;783,075.591·56

Kasa.

Gotowizna w Banku:

Pozostałość z dnia 31. Grudnia 1908 wynosiła	K.	812.559·29	
Od dnia 1. Stycznia do 31. Grudnia 1909 wpłynęło . . .	„	327,823.602·09	
razem . .	K.	328,636.161·38	
Wypłaty w tymże czasie wynosiły	„	328,281.991·31	
Pozostałość kasowa w Banku z dnia 31. Grudnia 1909			K. 354.170·07
Obrót kasowy w Banku w roku 1909	K.	656,918.152·69	

Gotowizna w Filii Krakowskiej:

Pozostałość z dnia 31. Grudnia 1908 wynosiła	K.	404.697·63	
Od dnia 1. Stycznia do 31. Grudnia 1909 wpłynęło . . .	„	142,575.657·57	
	K.	142,980.355·20	
Wypłaty w tymże czasie wynosiły	„	142,336.035·20	
Pozostałość kasowa w Filii Banku z dnia 31. Grudnia 1909			K. 644.320 —
Obrót kasowy w Filii Banku w roku 1909	K.	284,911.692·77	

Dotacye kasowe w Zastępstwach:

Pozostałość z dniem 31. Grudnia 1908 na dobro Zastępstw wynosiła	K.	268.875·10	
Od dnia 1. Stycznia do 31. Grudnia 1909 przybyło na dobro Zastępstw	„	51,738.331·32	
	K.	52,007.206·42	
W tymże czasie wypłacono na ciężar Zastępstw . .	„	51,355.070·59	
Łączna pozostałość kasowa z dniem 31. Grudnia 1909 na ciężar Zastępstw .			K. 244.504·49
na korzyść Zastępstw: K. 896.640·32			
Obrót kasowy w Zastępstwach	K.	103,093.401·91	
Łączna pozostałość kasowa			K. 1,242.994·56

Ogólny obrót kasowy K. 1;044,923.247·37.

Efekta własne, eskontowane i w komisie:

a) własne:

Z dniem 31. Grudnia 1908 Bank posiadał na własność papierów publicznych wart. imien.	K.	17,317.300·—	za sumę	K.		16,573.695·50
Od dnia 1. Stycznia do dnia 31. Grudnia 1909 nabyto papierów publicznych wart. imien.	„	49,264.300·—	„ „	„		47,739.292 62
Różnica kursu wynosi				„		272.252·20
razem . .	K.	66,581.600 —	za sumę	K.		64,585.240·32
W tymże czasie sprzedano papierów publicznych wartości imiennej	„	50,669.000·—	„ „	„		49,283.901·22
Pozostałość efektów własnych wynosi z dniem 31. Grudnia 1909						
a) w papierach kraj. K. 7,467.400·—						
b) w papierach włas. emisyj . . . . „ 8,445.200·—	wart. im.	K. 15,912.600·—	za sumę	K.		15,301.339·10

b) eskontowane:

Z dniem 31. Grudnia 1908 pozostało wylosowanych efektów wart. imien. . .	K.	33.564·33	w sumie	K.	33.304·11	
Od dnia 1. Stycznia do 31. Grudnia 1909 eskontowano w. i.	„	687.945·86	na K. 690.226·80			
			„ „ 874·60			
Dyskonto wynosi .			w sumie	K.	691.101·40	
	K.	721.510·19			724.405 51	
W tymże czasie zrealizowano w. i. . .	K.	662.753·55	w sumie	K.	665.948·34	
Pozostałość wylosowanych efektów z d. 31. Grudnia 1909 wart. imiennej .	K.	58.757 64			na sumę	K. 58.457·17

c) w komisie:

Z dniem 31. Grudnia 1908 pozostało w zapasie papierów publicznych na rachunek osób trzecich .	K.	97.683·—	za sumę	K.	105.150·96	
Od 1. Stycznia do 31. Grudnia 1909 nabyto w. i. . .	„	14,964.254·01	za sumę	„	14,182.333 35	
	K.	15,061.937·01			14,287.484·31	
Z tych efektów zrealizowano w tymże czasie wart. imien.	„	15,058.737·01	za sumę	„	14,284.495·51	
Zapas papierów publ. wraz z narosłymi procentami, pozostających na rachunku osób trzecich wynosi w. i.	K.	3.200·—	. . . . . za sumę			K 2.988·80
Łączna pozostałość efektów własnych, eskontowanych i w komisie z dniem 31. Grudnia 1909 roku podług załączonego wykazu wynosi						K. 15,362.785 07

Weksle.

Z dniem 31. Grudnia 1908 r. pozostawało w portfelu weksli zeskontowanych i inkasowych	25.995	sztuk	na sumę	K.	36,950.355·54
W ciągu r. 1909 przyjęto do portfelu weksli i inkasów	139.668	„	„ „	„	160,300.476·21
razem .	165.663	„	„ „	K.	197,250.831·75
W tymże czasie spłacono	136.133	„	„ „	„	151,803.826·66
Pozostaje z dniem 31. Grudnia 1909 weksli	29.530	„	„ „	K.	45,447.005·09
W powyższej sumie mieszczą się weksle:					
a) na Lwów, Kraków, Białę, zastępstwa i inne place	10.609	„	„ „	K.	28,517.889·60
b) od stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych .	18.773	„	„ „	„	16,810.470·64
c) inkasowe	148	„	„ „	„	118.644·85
razem j. w. .	29.530	„	„ „	K.	45,447.005·09

Zaliczki na zastaw efektów.

Z dniem 31. Grudnia 1908 pozostawało udzielonych pożyczek na	213	zastawów		K.	126.649·43
Od dnia 1. stycznia do 31. Grudnia 1909 udzielono	„	„	101	„	302.350·—
razem na			314	„	K. 428.999·43
Zwrócono w tymże peryodzie			119	„	„ 315.153·62
Pozostaje z dniem 31. Grudnia 1909 r. na			195	„	„ 113.845·81
zabezpieczonych efektami, wskazanymi w §. 3. D. lit. d. statutu w imiennej wartości					K. 152.500·—

Rachunek bieżący pokryty efektami.

Z dniem 31. Grudnia 1908 pozostawało rachunków pokrytych papierami publicznymi	u stron	277	ze sumą	K.	4,132.800·20
W ciągu roku 1909 przybyło	stron	56	i suma	„	11,145.168·37
razem stron		333	w sumie	K.	15,277.968·57
Z tego ubyło w tymże czasie	stron	44	i suma	„	11,193.375·22
Pozostaje z dniem 31. Grudnia 1909 r. stron		289	ze sumą	K.	4,084.593·35
pokrytą efektami wartości imiennej				K.	26,127.437·11

Dłużnicy i wierzyciele w rachunku bieżącym.

Pozostałość z dniem 31. Grudnia 1908 r. wynosiła na dobro korespondentów	K.	9,731.620·55
Obroty w ciągu roku 1909 wynoszą na dobro korespondentów	„	485,140.465·52
	K.	494,872.086·07
zaś na ich ciężar	„	489,721.835·21
Pozostałość z dniem 31. Grudnia 1909 r. na ciężar Banku wynosi	K.	5,150.250·86

i składa się ze sum:

Aktywa.

a) dłużnicy z weksli protestowanych	K.	365.537·34		
b) fundusze krajowe i stowarzyszenia	„	4,060.845·32		
c) należytości u stron, zabezpieczone podkładem, a w tem efektów i w. K. 15,644.000	„	9,700.821·—		
d) rachunki w bankach	„	6,766.423·43		
e) pobory pocztowe i inne	„	3.176·78		
f) weksle do zainkasowania u korespondentów	„	614.703·33	K.	21,451.507·20

Passywa.

a) sumy do dyspozycyi korespondentów	K.	3,852.658·31		
b) weksle do zainkasowania	„	368.860·86		
c) sumy lokacyjne	„	20,222.792·65		
d) sumy zatrzymane przy realizacyi pożyczek hipotecznych, kaucye i inne należytości od Banku	„	1,132.810·77		
e) należytości za odcięte kupony	„	794.642·11		
f) podatki i należytości rządowe	„	61.432·27		
g) rachunki inne	„	168.561·09	K.	26,601.758·06
	pozostaje jak powyżej		K.	5,150.250·86

Obce kapitały

a) asygnaty, czeki i wkładki oszczędności:

Z dniem 31. Grudnia 1908 pozostawało lokowanych w Banku kapitałów na					
asygnaty kasowe			K. 293.400·—		
na oddział żyrowy:					
rach. bież. Lit. A.	K.	2,060.312·47			
„ „ „ B.	„	345.723·30			
„ „ „ C.	„	788.140·68	„ 3,194.181·45		
na wkładkach oszczędności			„ 20,110.471·42	K.	23,598.052·87
Od d. 1. Stycznia do 31. Grudnia 1909 wpłynęło					
na asygnaty kasowe			K. 84.200·—		
na oddział żyrowy:					
rach. bież. Lit. A.	K.	52,458.802·64			
„ „ „ B.	„	2,781.310·24			
„ „ „ C.	„	22,942.887·99	„ 78,183.000·87		
na wkładki oszczędności			„ 22,706.225·26	„	100,973.426·13
				K.	124,571.479·—
W tymże czasie zwrócono z lokacyj					
na asygnaty kasowe			K. 147.800·—		
na oddział żyrowy:					
rach. bież. Lit. A.	K.	52,334.946·11			
„ „ „ B.	„	2,869.020·84			
„ „ „ C.	„	15,695.229·86	„ 70,899.196·81		
na wkładki oszczędności			„ 20,636.473·16	„	91,683.469·97
Pozostaje z dniem 31. Grudnia 1909 kapitałów obcych:					
w asygnatach kasowych			K. 229.800·—		
w oddziale żyrowym:					
rach. bież. Lit. A.	K.	2,184.169·—			
„ „ „ B.	„	258.017·70			
„ „ „ C.	„	8,035.798·81	„ 10,477.985·51		
na wkładkach oszczędności			22,180.223·52	K.	32,888.009·03

b) wierzyciele w rachunku bieżącym:

Jak w poprzednim ustępie	K.	26,601.758·06
Obce kapitały z dniem 31. Grudnia 1909 łącznie	K.	59,489.767·09

Spis załączników do zamknięć rachunkowych

z dniem 31. Grudnia 1909.

1. Wykaz papierów publicznych, stanowiących własność funduszów rezerwowych i Banku . 17
2. Wykaz depozytów osób trzecich według kategoryj efektów i rodzaju depozytu 18
3. Wykaz ruchu pożyczek hipotecznych 22
4. Wykaz udzielonych pożyczek hipotecznych 23
5. Wykaz ruchu pożyczek komunalnych 24
6. Wykaz emisyj Banku. 25
7. Przegląd czynności Zastępstw Banku krajowego 26
8. Z .nknięcie rachunku zysków i strat 28
9. .ilans Banku 32
B ilans krajowego funduszu inwestycyjnego 34
11. Przegląd zestawień Bilansów z lat 188³/₄—1909 35

Wykaz papierów publicznych.

z dnia 31. Grudnia 1909 roku,

stanowiących własność funduszów rezerwowych i Banku.

	Wartość imienna	Najbliższy kupon płatny	Kurs	Wartość rzeczywista		
				Kapitał	Procenta do $^{31}/_{12}$ 1909	Łącznie
	Koron			Koron	Koron	Koron
A.						
Efekta funduszów rezerwowych						
§. 101 ust. b. statutu.						
4% Obligacye gal. poż. kraj. z r. 1908.	3,760.000 —	$^{1}/_{2}$ 1910	al pari	3,760.000 —	62.666 67	3,822.666 67
Stan z dniem 31. Grudnia 1909.	3,760.000 —			3,760.000 —	62.666 67	3,822.666 67
Efekta własne, eskontowane i w komisie						
a) Własność Banku.						
4½% Listy zastawne krajowe . . .	4,353.500 —	$^{30}/_{6}$ 1910	100.—	4.353.500 —	Objęte rachunkiem procentów od efektów własnych	
4% Listy zastawne krajowe . . .	676.900 —	$^{30}/_{6}$ 1910	94.—	636.286 —		
4½% Obligacye komunalne . . .	372.200 —	$^{1}/_{4}$ 1910	99.75	371.269 50		
4% Obligacye komunalne	2,577.400 —	$^{1}/_{4}$ 1910	93.35	2,406.002 90		
4% Obligacye kolejowe	446.400 —	$^{1}/_{4}$ 1910	93.35	416.714 40		
4% Obligacye gal. funduszu propinacyjnego	277.600 —	$^{30}/_{6}$ 1910	97.55	270.798 80		
4% Obligacye gal. poż. kraj. z r. 1893. i z r 1908.	24.200 —	$^{1}/_{5}$ 1910	93.75	22.687 50		
4% Obligacye poż. m. Krakowa . . .	7.129.400 —	$^{1}/_{2}$ 1910	95.—	6,772.930 —		
	55.000 —	$^{1}/_{6}$ 1910	93.—	51.150 —		15.301.339 10
	15,912.600 —			15,301.339 10		
b) Eskontowane.						
Efekta wylosowane i kupony. . . .	58.789 64	—	—	58.457 17	—	58.457 17
c) Własność osób trzecich w komisie.						
4% Listy zastawne gal Towarzystwa kred. ziemskiego 56-letn. . . .	3.200 —	$^{30}/_{6}$ 1910	93.40	2.988 80	—	2.988 80
Stan z dniem 31. Grudnia 1909.	15,974.589 64			15,362.785 07	—	15,362.785 07

Wykaz depozytów osób trzecich według kategoryi efektów i rodzaju depozytu.

Nazwa efektu	Z kuponem płatnym	Depozyta						Razem koron	
		na zastaw		w przechowaniu		na zabezpieczenie otw. kredytu			
Akcye Banku austro-węgiersk.	1/2 910	—	—	7.000	—	6.000	—	13.000	—
Akcye gal. akc. Banku hipot. .	1/7 910	—	—	228.800	—	200.400	—	429.200	—
Akcye kolei ces. Elżbiety .	dyw 909	—	—	5.200	—	—	—	5.200	—
Akcye kolei Lwowsko-Czerniowieckiej	1/5 910	—	—	69.200	—	3.200	—	72.400	—
Akcye ogóln. austr. Towarzystwa elektrycznego . .	dyw 909	—	—	4.000	—	—	—	4.000	—
Akcye kolei Koszycko-Bogumińskiej	1/7 910	—	—	10.000	—	—	—	10.000	—
Akcye Banku anglo-austryackiego	dyw 909	—	—	12.000	—	4.800	—	16 800	—
Akcye austr. kolei południowej	dyw 909	—	—	—	—	800	—	800	—
Akcye Unionbanku we Wiedniu	1/7 910	—	—	6.400	—	4.000	—	10.400	—
Akcye austr. Laenderbanku .	1/7 910	—	—	—	—	6.000	—	6.000	—
Akcye Towarz. kolei państw.	dyw 909	—	—	20.000	—	—	—	20.000	—
Akcye pierwszeństwa kolei Praga-Dux z r. 1883 . . .	dyw 909	—	—	7.700	—	—	—	7.700	—
Akcye kolei Lwów-Kleparów-Jaworów	dyw 909	—	—	1 200	—	—	—	1.200	—
Akcye kolei lokalnych wschodnio-galicyjskich . . .	dyw 909	—	—	40.000	—	—	—	40.000	—
Akcye Towarz. górn. Grac-Köflach	dyw 909	—	—	—	—	3.200	—	3.200	—
Akcye wiedeń. Banku związk.	dyw 909	—	—	—	—	14 000	—	14.000	—
„ Banku dep. we Wiedniu	dyw 909	—	—	—	—	4.000	—	4.000	—
Akcye Banku kraj. dla Bośni i Hercegowiny . . .	dyw 909	—	—	3 000	—	—	—	3.000	—
4½% Listy zast. Banku kraj.	30/6 910	6.000	—	942.900	—	705.700	—	1,654.600	—
4% Listy zast. Banku krajowego koronowe	30/6 910	30.100	—	8,327.400	—	7,456.200	—	15,813.700	—
4% Listy zast. Gal. Tow. kredyt. ziemsk. nieokresowe .	30/6 910	—	—	15.000	—	8.400	—	23.400	—
4% Listy zast. Gal. Tow. kredyt. ziemsk. 41-letnie . .	30/6 910	—	—	36.800	—	19.800	—	56.600	—
4% Listy zast. Gal. Tow. kredyt. ziemsk. 56-letnie . .	30/6 910	25.000	—	9,215.000	—	8,716.000	—	17,956.000	—
5% Listy hip. Gal. akc. Banku hip. z 10% premią . . .	1/3 910	—	—	26.400	—	9.600	—	36.000	—
4½% Listy hip. Gal. akc. Banku hipot.	1/5 910	6.400	—	303.000	—	336.200	—	645.600	—
4% Listy hip. Gal. akc. Banku hip. koron.	1/5 910	8.200	—	1,119.600	—	1,045.400	—	2,173.200	—
4% Listy zastawne peszt. węg. Banku komerc.	1/2 910	—	—	42.200	—	21.600	—	63.800	—
4% Listy zast. ogóln. austr. Zakładu kred. ziem. . .	1/4 910	—	—	33.600	—	10 000	—	43.600	—
4% Listy zast. Bukow. Zakładu kred. ziem.	30/6 910	—	—	—	—	80.000	—	80.000	—
4% Listy zastawne Bukow. Banku krajowego . .	1/7 910	—	—	—	—	85.000	—	85.000	—
4½% Listy zastawne peszt.-węg. Banku komerc. .	1/2 910	—	—	59.000	—	6.000	—	65.000	—
4% Listy zast. peszt. ojcz. Związku Kas oszczędn. .	1/3 910	—	—	3.000	—	—	—	3.000	—
4% Listy zast. Banku austro-węgiersk. 50 letnie wal. austr.	1/4 910	—	—	26.000	—	40.000	—	66.000	—
koronowe . . .	1/4 910	—	—	102 000	—	177.200	—	279.200	—
Do przeniesienia .		75.700	—	20,666.400	—	18,963.500	—	39,705.600	—

Nazwa efektu	Z kuponem płatnym	Depozyta: na zastaw	Depozyta: w przechowania	Depozyta: na zabezpieczenie otw. kredytu	Razem koron
Z przeniesienia .		75.700 —	20,666.400 —	18,963.500 —	39,705.600 —
4½% Listy zastawne ojczystego Banku peszteńskiego	1/3 910	— —	6.000 —	— —	6.000 —
4½% Listy zast. Temeswar. Kasy oszczędn. . . .	1/7 910	— —	500 —	— —	500 —
Losy prem. węg. Banku hipotecznego z r. 1906 . .	—	— —	4.400 —	— —	4.400 —
4% Listy zast. austr. centr. Banku kred. ziem. . . .	1/4 910	— —	4.400 —	— —	4.400 —
Losy węg. „Basilika“ z r. 1886	—	— —	1.930 —	300 —	2.230 —
5% Losy regul. Dunaju z r. 1870	1/7 910	2.600 —	5.600 —	3.600 —	11.800 —
Losy „Clary“ z r. 1869 . .	—	— —	400 —	160 —	560 —
4% Losy cisańskie z r. 1880 .	1/4 910	3.800 —	11.600 —	3.800 —	19.200 —
Losy austr. Czerwon. Krzyża z r. 1882	—	— —	4.900 —	940 —	5.840 —
Losy węg. Czerwon. Krzyża z r. 1882	—	— —	3.010 —	620 —	3.630 —
Austr. losy kredytowe z r. 1858	—	— —	7.800 —	11.200 —	19.000 —
Losy m. Krakowa z r. 1872 .	—	200 —	2.960 —	2.400 —	5.560 —
Losy m. Lublany z r. 1879 .	—	— —	800 —	120 —	920 —
Losy m. Salzburga z r. 1872	—	— —	160 —	160 —	320 —
Losy m. Wiednia z r. 1874 .	—	1.600 —	4.600 —	3.200 —	9.400 —
Losy „Palffy“ z r. 1855 . .	—	— —	320 —	— —	320 —
Losy Rudolfa z r. 1864 . .	—	— —	280 —	160 —	440 —
Losy „Salm-Reiffersch.“ z roku 1855	—	— —	400 —	240 —	640 —
2% Losy serbskie z r. 1881 .	1/1 911	— —	6.700 —	1.900 —	8.600 —
Losy tureckie z r. 1870 . .	—	— —	47.200 —	6.800 —	54.000 —
Węgierskie losy państwowe z r. 1870	—	2.900 —	10.900 —	4.600 —	18.400 —
5% austr. losy państ. z r. 1860	1/5 910	4.400 —	15.600 —	20.600 —	40.600 —
Austr. losy państw. z r. 1864 .	—	1.800 —	5.300 —	2.700 —	9.800 —
4% Losy węgiersk. Banku hip. z r. 1884	1/6 910	10.400 —	40.400 —	26.800 —	77.600 —
3% Losy ogóln. austr. Zakł. kred. ziem.:					
I. emisyi z r. 1880 . .	1/6 910	14.400 —	41.000 —	26.400 —	81.800 —
II. emisyi z r. 1889 . .	1/2 910	15.000 —	55.200 —	24.600 —	94.800 —
4% Oblig. bank. central. Banku czesk. Kas oszczęd. .	1/5 910	— —	15.000 —	— —	15.000 —
4½% Obligacye kom. Banku kraj. III. emisyi koron. .	1/4 910	1.200 —	528.800 —	875.200 —	1,405.200 —
4% Obligacye kom. Banku kraj. IV. em. koron.	1/4 910	— —	1,109.200 —	606.000 —	1,715.200 —
4% Obligacye kolejowe Banku krajowego koron. . . .	1/4 910	— —	236.300 —	2,159.900 —	2,396.200 —
5% Oblig. komun. Banku kraj. dla Bośni i Herceg. . .	1/6 910	— —	41.200 —	— —	41.200 —
4% Obligacye galic. funduszu propinacyjnego	30/6 910	2.000 —	472.700 —	472.500 —	947.200 —
4% Obligacye pożyczki miasta Lwowa z r. 1896 koron. .	1/5 910	— —	60.500 —	203.500 —	264.000 —
4% Obligacye pożyczki miasta Lwowa z r. 1900 . .	1/3 910	1.800 —	294.200 —	134.400 —	430.400 —
4% Oblig. kom. centr. Banku hipot. węg. kas oszczędn. .	1/5 910	— —	6.000 —	— —	6.000 —
4% Pożyczka Bośni i Hercegowiny	1/2 910	— —	4.000 —	— —	4.000 —
4% Obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1903 . .	1/5 910	— —	296.300 —	62.100 —	358.400 —
Do przeniesienia .		137.800 —	24,012.960 —	23,618.400 —	47,769.160 —

Nazwa efektu	Z kuponem płacym	Depozyta: na zastaw		Depozyta: w przechowaniu		Depozyta: na zabezpieczenie otw. kredytu		Razem koron	
Z przeniesienia .		137.800	—	24,012.960	—	23,618.400	—	47,769.160	—
4% Oblig. pożyczki m. Krakowa z r. 1909. . . .	1/5 910	—	—	6.400	—	13.600	—	20.000	—
4% Obligacye galic. pożyczki kraj. z r. 1904.	1/5 910	—	—	30 000	—	—	—	30.000	—
4% Obligacye galic. pożyczki kraj. z r. 1893 koron. . .	1/5 910	8.700	—	184.800	—	204 400	—	397.900	—
4% Obligacye indemn. węg. .	1/5 910	—	—	41.400	—	2.000	—	43.400	—
4½% Oblig. kom. peszt. węg. Banku komerc. z 10% prem.	1/4 910	—	—	2.400	—	—	—	2.400	—
4% Oblig. komun. peszt. węg. Banku komerc. z 5% prem.	1/4 910	—	—	2.600	—	—	—	2.600	—
4% Obligacye komun. peszt.-węg. Banku komerc. . .	1/4 910	—	—	2.000	—	7.400	—	9.400	—
5% Obligacye prop. bukow. .	1/7 910	—	—	—	—	200	—	200	—
4% Obligacye bukow. pożyczki krajowej z r. 1893 . . .	1/2 910	—	—	—	—	19.200	—	19.200	—
4% Oblig. peszt. ojcz. I. Związ. Kas oszczęd. 50-letnie . .	1/4 910	—	—	—	—	2 000	—	2.000	—
4% pożyczka państ. kolei Rudolfa z r. 1893	1/7 910	—	—	12.800	—	—	—	12.800	—
4% pożyczka regulacyi Dunaju z roku 1878	1/7 910	—	—	—	—	1.200	—	1.200	—
4% pożyczka miasta Wiednia z roku 1898 . .	1/7 910	—	—	7.600	—	—	—	7.600	—
„ „ 1908 . . .	1/7 910	—	—	—	—	200	—	200	—
4% wiedeń. poż. komunikacyjna I. emisyi z r. 1894 . .	1/4 910	—	—	—	—	16.000	—	16.000	—
II. emisyi z r. 1897 . .	1/4 910	—	—	1.000	—	—	—	1.000	—
4% pożyczka państw. gal. kolei Karola Ludwika . .	1/7 910	—	—	20.000	—	9.200	—	29.200	—
5% Pryorytety austr. kolei północn. zach.	1/3 910	—	—	400	—	—	—	400	—
4% w srebrze Pryorytety kolei Lwow.-Czerniow. z r. 1884:									
I. emisyi opodatkowane .	1/5 910	—	—	8.400	—	—	—	8.400	—
II. emisyi wolne od podat.	1/5 910	—	—	4.200	—	—	—	4.200	—
4% Pryorytety kolei Lwow.-Czerniow. z r. 1894 . .	1/7 910	—	—	2.000	—	—	—	2.000	—
3% Pryorytety austr. Tow. kolei państw.	1/3 910	—	—	—	—	12.500	—	12.500	—
4% Pryorytety kolei arcyks. Rudolfa z r. 1884 . . .	1/4 910	—	—	6.800	—	—	—	6.800	—
5% w srebrze Pryorytety I. węg.-galic. kolei:									
I. emisyi z r. 1870 . .	1/3 910	—	—	4.000	—	—	—	4.000	—
4% Pryorytety morawskiej kolei granicznej . . .	1/3 910	—	—	—	—	400	—	400	—
4% w srebrze Pryorytety kolei Koszyc.-Bogum. z. r. 1889	1/7 910	—	—	22.000	—	64.000	—	86.000	—
4% Pryorytety kol. półn. ces. Ferdynanda z r. 1898 kor.	1/2 910	—	—	800	—	—	—	800	—
4% Pryorytety kol. półn. ces. Ferdynanda z r. 1887 . .	1/5 910	—	—	2.000	—	—	—	2.000	—
4% Pryorytety kolei półn. ces. Ferdynanda z r. 1886	1/3 910	—	—	400	—	—	—	400	—
Do przeniesienia		146.500	—	24,374.960	—	23,970.700	—	48,492.160	—

Nazwa efektu	Z kuponem płatnym	Depozyta: na zastaw		Depozyta: w przechowaniu		Depozyta: na zabezpieczenie otw. kredytu		Razem koron	
Z przeniesienia .		146.500	—	24,574.960	—	23,970 700	—	48,492.160	
4% Pryorytety kolej. cesarz. Elżbiety z roku 1887 . .	1/4 910	—	—	400	—	—	—	400	—
4% Pryor. gal. kolei Karola Ludwika	1/7 910	—	—	30 800	—	100 000	—	130.800	—
3% Pryorytety austr. Tow. kolei południowej . .	1/4 910	—	—	3.200	—	—	—	3.200	—
3½% Pryorytety I. węg.-gal. kolei z r. 1870 skonw.	1/3 910	—	—	6 000	—	—	—	6.000	—
„ „ 1878	1/3 910	—	—	—	—	400	—	400	—
„ „ 1903	1/3 910	—	—	1.200	—	—	—	1.200	—
4% Pryorytety wiedeń. Tow. kolei lokal	1/7 910	—	—	4.400	—	—	—	4.400	—
4½% Zapisy dłużne: „Skoda-werke“	1/7 910	—	—	23.000	—	—	—	23 000	—
5% Pożyczka rosyjska państ. z r. 1906.	1/5 910	—	—	137 934	—	7.584	—	145..518	—
4½% Zapisy dłużne: „Siemens Schuckert Werke“ .	1/7 910	—	—	20 000	—	—	—	20.000	—
4½% Pożyczka państw. ks. Bułgaryi z r. 1907. . .	1/2 910	—	—	14.280	—	—	—	14.280	—
4½% Renta austr. jednol. pap.	1/2 910	—	—	103.900	—	17.500	—	121 400	—
4% Renta austr. jednol. pap	1/5 910	200	—	307.800	—	122.300	—	430.300	—
4% Renta austr. jednol. srebr.	1/7 910	200	—	50.300	—	67.100	—	117 600	—
4½% Renta austr jednol. srebr	1/4 910	—	—	30.600	—	35.100	—	65.700	—
4% Renta austr. koronowa .	1/3 910	1.800	—	175.900	—	118.400	—	296.100	—
4% Renta austr. złota . .	1/4 910	—	—	84.000	—	10.000	—	94.000	—
4% Renta węgier. złota . .	1/7 910	—	—	47.200	—	10.000	—	57.200	—
4% Renta węgier. koron. .	1/6 910	3 200	—	758 700	—	423.900	—	1,185.800	—
3½% Renta austr. inwestycyjna koron.	1/2 910	600	—	10 000	—	152.800	—	163.400	—
3½% Renta węgier. koron.	1/7 910	—	—	49 800	—	400	—	50.200	—
Efekta nieobjęte cedułą wiedeńską:									
Asygnaty kasowe . . .		—	—	30.600	—	39.000	—	69 600	—
Dokumenta prywatne. . .		—	—	531.912	—	86.850	—	668.762	—
Książeczki wkład. i oszczęd.		—	—	2.693.364	46	151 794	11	2,845.158	57
Walory w walucie austr-węg		—	—	1,069.532	—	756.020	—	1,825.552	—
Walory w obcych walutach		—	—	2,681.669	—	57.589	—	2,739.258	—
Razem .		152 500	—	33,291.451	46	26,127.437	11	59,571.383	57

Wykaz ruchu pożyczek hipotecznych

do końca roku 1909.

Wykaz A.

	Dobra ziemskie		Realności miejskie		Realności wiejskie		Razem		W roku 1909	
	ilość	kwota koron	ilość	kwota koron	ilość	kwota koron	ilość	kwota koron	ilość	kwota koron
Saldo z r. 1908 (pozostałe w toku, promesy w obiegu, promesy zrealizowane do końca r. 1908) . . .	1094	83,982.400	5.183	146,053.700	17.021	35,359.500	23.298	265,395.600	+ 1.748	+ 24,207.400
Zgłoszono w roku 1909	101	15,873.500	818	35,203.400	3.378	10,329.000	4.297	61,405.900	+ 931	+ 5,557.000
Razem . .	1195	99,855.900	6.001	181,257.100	20.399	45,688.500	27.595	326,801.500	+ 2.679	+ 29,764.400
Odmówiono, wycofano i zredukowano w roku 1909	33	4,639.500	243	13,461.500	314	2,736.600	590	20,837.600	— 231	— 983.700
Pozostało . .	1162	95,216.400	5.758	167,795.600	20.085	42,951.900	27.005	305,963.900	+ 2.910	+ 30,753.100
Promesy wycofane w r. 1909	4	361.500	114	3,563.900	304	740.100	422	4,665.500	375	— 5,149.700
„ w obiegu będące	42	6,649.000	278	11.832.000	2.548	5,875.300	2.868	24,356.300	+ 964	+ 8,776.400
„ zrealizowane do końca r. 1909	1083	83,757.900	5.118	141,987.600	16.778	34,685.900	22.979	260,431.400	+ 2.171	+ 26,690.200
Pozostaje w toku . .	33	4.448.000	248	10,412.100	455	1,650.600	736	16,510.700	+ 150	+ 436.200

Wykaz B.

	Na dobra ziemskie				Na realności miejskie				Na grunta włościańskie				Razem			
	Ilość	Wartość szac. hip.	Kwota dłużna koron		Ilość	Wartość szac. hip.	Kwota dłużna koron		Ilość	Wartość szac. hip	Kwota dłużna koron		Ilość	Wartość szac. hip.	Kwota dłużna koron	
Po koniec r. 1909. zrealizowano .	1.083	175,297.190	83,757.900	—	5.118	280,140.575	141,987.600	—	16.778	73,359.952	34,685.900	—	22.979	528,797.717	260,431.400	—
Po koniec r. 1909. spłacono gotówką			21,186.247	75			39,714.400	22			11,353.358	84			72,254.006	81
Po koniec r. 1909. spłacono listami	504	59,149.716	13,245.700	—	1.715	73,043.444	11,018.500	—	4.794	20.197.842	3.839.700	—	7.013	152,391.002	27,153.900	—
Pozostaje z 31. grudnia 1909 .	579	116,147.474	49.325.952	25	3.403	207,097.131	91,254.699	78	11.984	53.162,110	20,442.841	16	15.966	376,406.715	161,023.493	19

Wykaz udzielonych pożyczek hipotecznych po koniec roku 1909.

A. według wysokości

Do wysokości	ilość	kwota koron
600	1.044	589.300
1.000	4.601	4,193.700
2.000	7.177	11,084.300
10.000	5.523	24,343.500
20.000	1.569	23,707.400
50.000	1.992	64,431.700
100.000	647	44,039.700
200.000	270	35,779.800
nad 200.000	156	52,262.000
Razem . . .	22,979	260,431.400

B. według planu umorzenia

Na lat	ilość	kwota koron
12½	48	134.600
13	908	2,620.500
13½	2.130	4,199.500
14	163	257.900
14½	2.791	3,808.800
15	246	1,044.400
15½	391	903.800
16	299	671.600
16½	26	60.900
17½	797	1,385.600
18	120	852.100
18½	437	1,856.300
19	139	561.900
20½	31	61.400
21	284	842.800
22	814	5,611.800
23	1.757	8,374.900
24	6.075	17,466.600
29	1.354	16,923.000
30½	994	25,253.200
33	531	24,561.300
34½	1.111	34,937.400
37½	17	611.700
39	562	27,572.300
41½	10	1,126.000
44	10	168.500
50	1	326.000
51	453	34,609.400
57	480	43,627.200
Razem . .	22.979	260,431.400

C. według lat.

	ilość	kwota kor.
W roku 1884	57	1,279.100
„ „ 1885	368	4,798.600
„ „ 1886	505	11,343.300
„ „ 1887	597	10,816.200
„ „ 1888	270	2,032.400
„ „ 1889	379	2,936.800
„ „ 1890	557	6,427.400
„ „ 1891	517	5,716.700
„ „ 1892	650	7,069.600
„ „ 1893	942	12,410.000
„ „ 1894	1.006	16,908.300
„ „ 1895	1.308	9,950.500
„ „ 1896	1.139	11,602.000
„ „ 1897	826	9,284.900
„ „ 1898	783	11,173.100
„ „ 1899	726	7,671.700
„ „ 1900	423	2,209.100
„ „ 1901	690	3,983.300
„ „ 1902	837	8,542.800
„ „ 1903	1.145	11,123.100
„ „ 1904	1.180	12,134.800
„ „ 1905	1.101	15,431.100
„ „ 1906	1.450	16,364.000
„ „ 1907	1.613	14,824.700
„ „ 1908	1.739	17,707.700
„ „ 1909	2.171	26,690.200
Razem .	22.979	260,431.400

WYKAZ RUCHU POŻYCZEK KOMUNALNYCH
do końca roku 1909.

Wykaz A.

	Kraj i powiaty		Gminy miejskie		Gminy wiejskie		Razem		W roku 1909	
	ilość	kwota koron	ilość	kwota koron	ilość	kwota koron	ilość	kwota koron	ilość	kwota koron
Saldo z r. 1908 (pozostałe w toku, promesy w obiegu, promesy zrealizowane do końca r. 1908) . . .	175	20,429.000	292	33,224.200	243	2,151.200	710	55,804.400	+ 32	+ 14,154.400
Zgłoszono w r. 1909	15	3,783.400	24	5,055.000	25	325.800	64	9,164.200	+ 14	— 5,723.200
Razem . .	190	24,212.400	316	38,279.200	268	2,477.000	774	64,968.600	+ 46	+ 8,431.200
Odmówiono, wycofano i zredukowano w roku 1909	2	79.000	8	397.000	11	206.600	21	682.600	+ 10	+ 314.800
Pozostało . .	188	24,133.400	308	37,882.200	257	2,270.400	753	64,286.000	+ 36	+ 8,116.400
Promesy wycofane w r. 1909	1	220.000	1	30 000	3	13.200	5	263.200	— 2	— 102.000
„ w obiegu będące	12	5.029.600	10	1,419 200	11	188.000	33	6,636.800	+ 1	— 7,783.000
„ zrealizowane do końca r. 1909	175	18,883.800	293	33,443.000	239	1,963.800	707	54,290.600	+ 37	+ 14,047.400
Pozostaje w toku . .	—	—	4	2,990.000	4	105.400	8	3,095.400	—	+ 1,954.000

Wykaz B.

	Kraj i powiaty			Gminy miejskie			Gminy wiejskie			Razem		
	ilość	kwota koron		ilość	kwota koron		ilość	kwota koron		ilość	kwota koron	
Po koniec r. 1909 zrealizowano	175	18,883.800	—	293	33,443 000	—	239	1,963.800	—	707	54,290.600	—
„ „ „ „ spłacono gotówką .	42	3,701.615	73	99	8 320.945	24	86	1,062 072	39	227	13,084 633	36
„ „ „ „ obligacyami	—	110.200	—	—	684.400	—	—	41.460	—	—	83 6.000	—
Pozostaje z 31. Grudnia 1909 . .	133	15,071.984	27	194	24,437.654	76	153	860.327	61	480	40,369.966	64

Wykaz emisyj Banku.

Emitowano po dzień 31/12 1909 włącznie				Umorzono na skutek losowania				Umorzono na skutek spłaty pożyczek emitowanymi papierami				Pozostaje w obiegu odnośnie do pojedyńczych emisyj				Ogółem koron
seryja	sztuk	po	Suma	seryja	sztuk	po	Suma	seryja	sztuk	po	Suma	seryja	sztuk	po	Suma	
a) cztero-procentowe listy zastawne																
I.	9.323	K. 100	K. 932.300	I.	1.184	K. 100	K. 118 400	I.	1.382	K. 100	K. 138.200	I.	6.757	K. 100	K. 675.700	
II.	27.734	„ 200	„ 5,546.800	II.	2.942	„ 200	„ 588.400	II.	4.579	„ 200	„ 915.800	II.	20.213	„ 200	„ 4,042 600	
III.	24.414	„ 1.000	„ 24,414.000	III.	3.198	„ 1.000	„ 3,198.000	III.	2.628	„ 1.000	„ 2.628.000	III.	18.588	„ 1.000	„ 18,588.000	
IV.	5.471	„ 5.000	„ 27,355.000	IV.	804	„ 5.000	„ 4,020.000	IV.	588	„ 5.000	„ 2,940.000	IV.	4.079	„ 5.000	„ 20,395.000	
V.	9.198	„ 10.000	„ 91,980.000	V.	1.221	„ 10.000	„ 12,210.000	V.	1.150	„ 10.000	„ 11,500.000	V.	6.827	„ 10.000	„ 68,270.000	
	76.140		K. 150,228.100		9.349		K. 20,134.800		10.327		K. 18,122.000		56.464			111,971.300
b) cztero i pół procentowe listy zastawne																
I.	4.261	K. 100	K. 426.100	I	2.901	K. 100	K. 290.100	I.	556	K. 100	K. 55 600	I.	804	K. 100	K. 80 400	
II.	17.481	„ 200	„ 3,496.200	II.	10.199	„ 200	„ 2,039.800	II.	2.363	„ 200	„ 472.600	II.	4.919	„ 200	„ 983.800	
III.	7.699	„ 1.000	„ 7,699.000	III.	4.566	„ 1.000	„ 4,566.000	III.	470	„ 1.000	„ 470.000	III.	2.663	„ 1.000	„ 2,663.000	
IV	12.440	„ 2.000	„ 24,880.000	IV.	7.582	„ 2.000	„ 15,164.000	IV.	987	„ 2.000	„ 1,974.000	IV.	3.871	„ 2.000	„ 7,742.000	
V.	7.371	„ 10.000	„ 73,710.000	V.	2.975	„ 10.000	„ 29,750.000	V.	606	„ 10.000	„ 6,060.000	V.	3.790	„ 10.000	„ 37,900.000	
	49.252	*	K. 110,211.300		28.223		K. 51,809.900		4.982		K. 9,032.200		16.047			49,369.200
c) cztero-procentowe obligacye komunalne IV. Emisyi																
A.	1.515	K. 200	K. 303.000	A.	169	K. 200	K. 33.800	A.	71	K. 200	K. 14.200	A.	1.275	K. 200	K. 255.000	
B.	2.014	„ 1.000	„ 2,014.000	B.	139	„ 1.000	„ 139.000	B.	75	„ 1.000	„ 75.000	B.	1.800	„ 1.000	„ 1,800.000	
C.	1.405	„ 5.000	„ 7.025.000	C.	76	„ 5.000	„ 380.000	C.	35	„ 5.000	„ 175.000	C.	1.294	„ 5.000	„ 6,470.000	
D.	1.924	„ 10.000	„ 19,240.000	D.	68	„ 10.000	„ 680.000	D.	21	„ 10 000	„ 210.000	D.	1.835	„ 10.000	„ 18,350.000	
	6.858		K. 28.582.000		452		K. 1,232.800		202		K. 474.200		6.204			26,875.000
d) cztero i pół procentowe obligacye komunalne III. Emisyi																
A.	1.604	K. 200	K. 320.800	A.	467	K. 200	K. 93.400	A.	7	K. 200	K. 1 400	A.	1.130	K. 200	K. 226.000	
B.	2.046	„ 1.000	„ 2,046.000	B.	462	„ 1.000	„ 462.000	B.	6	„ 1.000	„ 6.000	B.	1.578	„ 1.000	„ 1,578.000	
C.	791	„ 5.000	„ 3,955.000	C.	143	„ 5.000	„ 715.000	C.	—	„ 5.000	„ —	C.	648	„ 5.000	„ 3,240.000	
D.	929	„ 10.000	9.290.000	D.	116	„ 10.000	„ 1,160.000	D.	1	„ 10.000	„ 10.000	D.	812	„ 10.000	„ 8,120.000	
	5.370		K. 15,611.800		1.188		K. 2,430.400		14		K. 17.400		4.168			13,164.000
e) cztero-procentowe obligacye kolejowe																
I.	1.403	K. 100	K. 140.800	I.	144	K. 100	K. 14.400	I.	36	K. 100	K. 3.600	I.	1.228	K. 100	K. 122.800	
II.	2.485	„ 200	„ 497.000	II.	157	„ 200	„ 31.400	II.	38	„ 200	„ 7.600	II.	2.290	„ 200	„ 458.000	
III.	3.930	„ 1.000	„ 3,930.000	III.	168	„ 1.000	„ 168.000	III.	46	„ 1.000	„ 46.000	III.	3.716	„ 1.000	„ 3,716.000	
IV.	2.039	„ 5.000	„ 10,195.000	IV.	45	„ 5.000	„ 225.000	IV.	82	„ 5.000	„ 410.000	IV.	1.912	„ 5.000	„ 9,560.000	
V.	2.643	„ 10.000	„ 26,430.000	V.	26	„ 10 000	„ 260.000	V.	49	„ 10.000	„ 490.000	V.	2.568	„ 10.000	„ 25,680.000	
	12.505		K. 41.192.800		540		K. 698.800		251		K. 957.200		11.714			39,536.800
Stan emisyj Banku krajowego z dniem 31. grudnia 1909. . . .																240,916.300

* z tego emitowano na wymianę zamortyzowanych listów zastawnych

29/9	1903	K. 2.000·—
25/7	1905	„ 2.000·—
5/5	1906	„ 2.000·—
22/8	1906	„ 2.000·—
		K. 8.000·—

Przegląd czynności zastępstw

Liczba bieżąca	Zastępstwo	Obrót pozycyj kasowych		Weksle podane przez Zastępstwa do skupu			Weksle zeskontowane przez Bank		
		koron		sztuk	koron		sztuk	koron	
1	Biała	4,827.832	14	2.731	1,574.803	76	2.023	1,210 397	40
2	Bochnia	1,162.519	08	—	—	—	—	—	—
3	Bohorodczany	98.389	41	—	—	—	—	—	—
4	Borszczów	627.037	20	5	23.200	—	4	11.200	—
5	Bóbrka	289.185	67	26	41.291	40	13	28.741	50
6	Brody	548.377	24	304	204.587	85	167	113.479	21
7	Brzesko	1,562.982	36	536	730.339	—	533	727.439	—
8	Brzeżany	1,829.477	18	—	—	—	—	—	—
9	Buczacz	1,251.157	43	95	362.106	03	81	259.606	03
10	Chrzanów	731.673	29	2	9.000	—	2	9.000	—
11	Czortków	2,644.364	97	592	955.025	—	585	936.525	—
12	Dąbrowa	1,036.789	61	322	340.551	—	321	339.971	—
13	Dębica	1,096.217	91	5	22.700	—	3	11.700	—
14	Dobromil	676.173	71	75	234.550	—	62	195.780	—
15	Dolina	431.251	73	144	69.918	54	107	45.801	21
16	Drohobycz	2,767.203	03	52	93.689	24	30	62.209	51
17	Dukla	207.567	98	23	46.000	—	—	—	—
18	Dynów	501 936	12	57	185 170	—	42	155.500	—
19	Gliniany	1,190.657	41	23	70.970	—	17	38.970	—
20	Gorlice	578.461	17	—	—	—	—	—	—
21	Grybów	580.153	69	246	345.646	24	186	244.043	41
22	Horodenka	583.818	91	—	—	—	—	—	—
23	Husiatyn	764.216	03	53	87.000	—	48	82.450	—
24	Jarosław	325.778	04	—	—	—	—	—	—
25	Jasło	2,739.798	27	2	49.000	—	2	29.000	—
26	Jaworów	1,289.932	96	25	48.430	—	20	22.430	—
27	Kałusz	645.563	56	—	—	—	—	—	—
28	Kamionka Str.	979.662	50	40	78.055	—	25	64.555	—
29	Kołomyja	2,042.858	75	1.570	519.936	75	947	284.115	06
30	Krosno	604.539	29	43	166.066	68	28	70 366	68
31	Krościenko	105.615	89	91	76.863	73	85	73.997	63
32	Kuty	1,345.014	61	293	462.385	30	225	432 361	40
33	Limanowa	1,112.709	28	10	15.830	—	10	15.830	—
34	Lisko	2,533.022	22	46	110.570	—	35	80.870	—
35	Lubaczów	1,086.942	68	216	470.243	12	155	319.723	12
36	Lwów	252.513	06	—	—	—	—	—	—
37	Łańcut	2,014.166	52	165	446.204		151	387.480	
38	Maków	78.859	53	16	23.420	—	15	20.920	—
39	Mielec	358.164	18	10	45.300	—	8	25.800	—
40	Mościska	1,789.123	12	9	32.900	—	7	23.900	
41	Myślenice	195.583	86	—	—	—	—	—	—
42	Nadwórna	434.680	81	12	56.968	—	2	18.000	—
43	Nowy Sącz	1,187.737	91	40	389.360	—	32	353.180	—
44	Nowy Targ	492.045	50	3	1.150	—	—	—	—
45	Oświęcim	1,033.719	32	13	3.917	58	—	—	—
46	Podhajce	2,307.509	61	120	366.365	—	112	343.365	—
47	Przemyśl	7,420.477	13	674	430.292	81	577	374.840	16
48	Przemyślany	2,268.744	80	5	23.000	—	1	6.000	—
49	Radziechów	957.062	85	13	28.000	—	13	28.000	—
50	Rawa ruska	436.701	20	2	12.000	—	2	12.000	—
51	Rohatyn	555.016	13	1	6.000	—	—	—	—
52	Ropczyce	525.163	34	—	—	—	—	—	—
53	Rudki	581.848	72	960	346.612	—	957	342.922	—
54	Rudnik	896.890	71	24	46.940	57	21	39.840	57
55	Rzeszów	914.187	29	111	84.226	—	79	54.386	45
56	Sanok	1,964.085	34	185	385.274	78	162	333.142	78
57	Śniatyn	527.584	69	321	117.412	69	238	87.438	95
58	Sokal	2,196.251	99	19	57.350	—	17	50.150	—
59	Stanisławów	13,814.851	01	2.262	1,241.440	27	1.509	887.941	06
60	Stryj	2,407.656	70	448	635.783	68	363	497.394	63
61	Tarnobrzeg	338.581	07	19	75 800	—	—	—	—
62	Tarnopol	5,063.129	21	86	972.600	—	85	96.630	—
63	Tarnów	2,567.846	92	—	—	—	—	—	—
64	Tłumacz	1,322.681	84	34	80.700	—	30	59.700	—
65	Trembowla	276.400	88	—	—	—	—	—	—
66	Turka	1,292.731	19	6	32.200	—	6	32.200	—
67	Wadowice	335.449	64	—	—	—	—	—	—
68	Wieliczka	323.136	61	—	—	—	—	—	—
69	Zaleszczyki	455.313	65	27	88.389	—	8	31.000	—
70	Zbaraż	1,126.482	62	—	—	—	—	—	—
71	Złoczów	896.033	71	19	69.867	—	17	62.667	—
72	Żółkiew	768.696	21	96	258.170	—	93	248.170	—
73	Żydaczów	1,014.154	68	—	—	—	—	—	—
		102,190.149	37	13.328	13,751.602	02	10.261	10,283.130	76

Banku krajowego w roku 1909.

Weksle inkasowane przez Zastępstwa na rzecz Banku			Efekta sprzedane przez Zastępstwa	Podań hipotecznych wniesiono w Zastępstwach		Pożyczek hipotecznych wypłaciły Zastępstwa			Lokacyj na rzecz Banku przyjęły Zastępstwa	
sztuk	koron		koron	sztuk	koron	sztuk	koron		koron	
32	18.337	37	7.000	—	—	1	7.000	—	—	—
706	228.209	20	—	—	—	4	93.500	—	139.303	47
124	19.083	43	—	10	26.100	5	20 300	—	—	—
156	51.850	—	—	27	97.000	13	42.500	—	30.714	31
393	10.178	27	—	48	142 000	21	56.000	—	—	—
521	194.237	39	—	10	51.200	9	37.000	—	41.654	16
216	88.833	43	—	15	45.200	8	21.600	—	—	—
661	223.266	72	—	20	77.300	10	31.500	—	—	—
211	314 840	60	—	15	82.200	13	103.500	—	—	—
264	164.762	51	—	—	—	1	12.000	—	—	—
520	282.041	29	21.100	13	41 400	17	94.700	—	—	—
119	27.217	86	—	42	256.100	23	152 400	—	4.000	—
221	58.232	58	—	52	166 80	5	35 800	—	—	—
323	314.084	—	—	34	117.900	4	6.200	—	—	—
288	99.032	59	—	15	58.100	3	5.900	—	202.000	—
266	163.045	90	61.300	31	133.100	9	46.000	—	174.155	24
162	39.517	62	—	—	—	—	—	—	—	—
97	20.075	33	—	23	57.300	5	11 700	—	—	—
199	82.018	36	—	15	166.100	11	25.300	—	1.790	97
242	257.132	54	—	—	—	—	—	—	21.376	80
217	202.816	72	—	2	43.000	—	—	—	10.000	—
433	88.859	09	—	49	183 400	36	76.300	—	—	—
359	114.314	99	—	27	80.100	20	44.300	—	—	—
254	87.601	86	—	28	121.400	14	46.600	—	—	—
219	255.510	37	8.600	118	255.550	57	86.000	—	—	—
256	80.533	11	—	99	252.700	42	140.100	—	20.923	47
533	131.198	08	—	41	151.000	6	20.200	—	—	—
499	155.407	94	—	22	160 100	17	79.400	—	—	—
1.426	422.552	78	—	95	161.470	14	82.600	—	31.728	66
520	220.137	27	—	1	9.000	1	25.000	—	49.485	98
8	2.220	11	—	—	—	—	—	—	958	20
458	521.359	15	—	44	233.200	19	63 300	—	—	—
—	—	—	—	1	2.500	—	—	—	—	—
345	187.128	50	—	21	101.700	2	3 500	—	—	—
237	69.290	31	—	114	285.200	57	141.300	—	—	—
—	—	—	—	86	254.700	53	123.200	—	—	—
325	156.231	54	—	22	55.000	13	47.000	—	68 425	14
62	34.111	71	—	—	—	—	—	—	—	—
343	83.558	67	—	74	259.200	15	65.600	—	—	—
197	57 631	46	—	62	124.300	26	44.600	—	—	—
30	16.152	46	—	—	—	—	—	—	—	—
247	62.145	62	—	37	139.100	19	66.200	—	—	—
302	155.294	95	—	1	24.000	3	97.000	—	—	—
425	174 390	41	—	—	—	1	12 000	—	5.144	10
403	155.899	92	—	—	—	—	—	—	—	—
397	427.901	29	8.000	50	179.900	47	130.600	—	2.935	17
923	510.796	43	22.100	65	219.600	21	214.700	—	601.806	09
555	121.981	—	1.900	35	182.500	19	84.000	—	28.274	22
624	165.064	15	—	44	93.500	41	77.600	—	—	—
533	113.161	75	—	71	190.200	33	67.500	—	—	—
247	74.624	—	—	24	69.000	20	51.600	—	—	—
90	21.558	54	—	6	16.400	3	5.200	—	—	—
208	66.127	87	—	21	63.400	8	105.400	—	—	—
30	23.559	65	—	16	130.800	8	23.100	—	—	—
243	128.903	95	—	84	467.120	11	47.700	—	4.386	74
368	222.005	68	12.100	6	104.800	4	40.0 0	—	2.400	—
644	196.290	28	—	2	18.600	3	21.500	—	8.414	22
648	189.868	92	132.000	28	73.000	20	42.400		89.381	10
1.702	2,246.689	10	5.700	33	135.400	14	110.700	—	2,351 376	84
768	623.651	40	—	247	518.250	198	366.700	—	1.053	21
259	124.979	59	—	12	54.300	3	10.500	—	13.130	30
706	416.153	16	48 000	192	416.300	143	323.400	—	171.935	41
460	194.576	61	—	22	146.600	6	28.300	—	—	—
227	125.191	44	—	41	78.000	37	61.300	—	4.343	23
168	38.856	34	—	24	68.100	19	58.900	—	—	—
541	168.158	05	—	74	179.700	32	125.400	—	8.438	44
327	161.079	94	—	9	44.000	—	—	—	—	—
261	69.331	66	—	—	—	—	—	—	—	—
309	102.812	63	—	3	6.600	4	11.600	—	6.582	36
56	77.039	71	—	82	199.100	73	141 500	—	—	—
749	260.075	32	—	70	214.500	42	100.700	—	163	50
304	73.115	—	—	67	79.300	31	91.100	—	17.350	—
62	13.681	32	—	103	200.300	85	184.800	—	—	—
25 008	13,047.578	79	327.800	2.745	8,563.190	1.501	4,593.300		4,113.631	33

Zamknięcie rachunków

z dniem 31.

I. Oddział

WYDATKI	Waluta koronowa	
Kupony od listów zastawnych	6,455.186	25
Podatek rentowy od wypłaconych kuponów	31.308	47
Saldo zysku z oddziału hipotecznego	553.125	19
	7,039 619	91

II. Oddział

Kupony od obligacyj komunalnych III. i IV. Emisyi	1,410.2·0	—
Podatek rentowy od wypłaconych kuponów	7.058	51
Należytość stemplowa od wymagalności kuponowej	2.784	50
Saldo zysku z oddziału komunalnego	127.632	89
	1,547.665	90

III. Oddział

Kupony od obligacyj kolejowych	1,327.990	—
Podatek rentowy od wypłaconych kuponów	6.626	25
Saldo zysku z oddziału kolejowego	42.970	85
	1,377 587	10

IV. Oddział

Procenta:			
a) z rachunków bieżących	215.175 27		
b) z rachunków przekazowych	321.851·17		
c) z wkładek oszczędności	810.780·45		
d) z własnych asygnat kasowych	9.225·11		
e) z wylosowanych własnych 5% bonifikacya	26.404·81	1,383 466	81
Straty z oddziału bankowego: *a*) na wekslach	126.608·55		
b) na dłużnikach	1.076· -		
c) na udziałach w Tow. hand. i prz.	31.500·—	159.184	55
Podatek rentowy od procentów z asyg. kas. i wkładek		7.642	14
Saldo zysku z oddziału bankowego		1,956 863	44
		3,507.156	94

zysków i strat

Grudnia 1909

hipoteczny.

DOCHODY	Waluta koronowa	
Procenta od pożyczek w listach zastawnych	6,455 186	25
Procenta zwłoki od tychże pożyczek i prowizye różne	79.858	48
Dodatek na koszta adm. tychże pożyczek	408.605	93
Z zadawnienia kuponów płatnych w r. 1906	3 828	59
Dochody z efektów rezerwy hipotecznej	92.140	66
	7,039.619	91

komunalny.

Procenta od pożyczek w obligacyach komunalnych III. i IV. Emisyi	1.410.250	—
Procenta zwłoki od tychże pożyczek	4 897	16
Dodatek na koszta adm. tychże pożyczek	89.918	30
Z zadawnienia kuponów płatnych w r. 1906	117	50
Dochody z efektów rezerwy komunalnej	42.482	94
	1,547.665	90

kolejowy.

Procenta od pożyczek w obligacyach kolejowych	1,327.990	—
Dodatek na koszta adm. tychże pożyczek	45.982	83
Dochody z efektów rezerwy kolejowej	3.614	27
	1.377.587	10

bankowy.

Procenta:			
a) od weksli	1,657.071·72		
b) od pożyczek melioracyjnych, inwestycyjnych oraz rachunków pokrytych efektami	612.700·86		
c) przelew z oddziałów emisyjnych zwyżek w pokryciu kuponów	36.013 31	2,305.785	89
Prowizye i komisowe		251.578	75
Dochód z efektów własnych:			
z kuponów	633.264·85		
z różnicy kursu	272.252·20	905.517	05
Dochód z udziałów w Towarz. handl. i przemysł.		44.275	25
		3,507.156	94

Ogólne zamknięcie

za rok

WYDATKI			Waluta koronowa	
Koszta handlowe:				
a) Płace i wynagrodzenia		K 600 760·92		
b) Dyety i koszta podróży Rady nadzorczej i Komisyi kontrolującej		„ 51.617·44		
c) Fundusz emerytalny i emerytury:				
zwyczajne wydatki	K 27.288 02			
nadzwyczajny wydatek za r. 1908	„ 50.000·—	„ 77.288 02		
d) Zwroty Wydziałowi krajowemu:				
oprocentowanie pożyczki kraj. z r 1908 na powiększenie kapitału zakładowego Banku krajowego .	K 444.378·34			
amortyzacya tejże pożyczki . .	„ 56.200·—			
inne zwroty	„ 21 289·18	K 521.867·52		
e) Koszta ogólne i wydatki administracyjne . . .		„ 244.537 46		
Podatki, opłaty stemplowe i należytości rządowe			1,476.071	36
			430.815	86
Odpisanie:				
na amortyzacyę ruchomości			10.000	—
Zysk do rozdziału			763.705	15
			2,680 592	37

rachunków strat i zysków

1909.

DOCHODY	Waluta koronowa	
Dochód z oddziału hipotecznego	553.125	19
Dochód z oddziału komunalnego	127.632	89
Dochód z oddziału kolejowego	42.970	85
Dochód z oddziału bankowego	1,956.863	44
	2,680.592	37

Bilans Banku krajowego Królestwa Galicyi

z dniem 31. Gru-

Stan czynny				Waluta koronowa	
Kasa:					
w Banku we Lwowie			K. 354.170 07		
w Filii w Krakowie			„ 644.320·—		
w Zastępstwach			„ 244.504·49	1,242.994	56
Efekta rezerwy hipotecznej			K. 2,511.000·—		
Efekta rezerwy komunalnej			„ 1,155.000·—		
Efekta rezerwy kolejowej			„ 94.000 —	3.760.000	—
Efekta funduszu emerytalnego				873.214	57
Efekta własne, eskontowane i w komisie				15,362.765	07
Pożyczki emisyjne:					
w 4% i 4½% listach zastawnych:					
kapitał bieżący	K. 160,746.064·39				
kapitał zalegający	„ 277.428·80		K. 161,023.493·19		
w obligacyach komunalnych III. i IV. emisyi:					
kapitał bieżący	K. 40,321.511·85				
kapitał zalegający	„ 48.454·79		K. 40,369.966 64		
w 4% obligacyach kolejowych kapitał bież			„ 39,633.093 23	241,026 553	06
Pożyczki w gotówce: melioracyjne			K. 40 623 52		
inwestycyjne			„ 11,019.835·52	11,060.458	04
Weksle				45,447.005	09
Zaliczki na zastaw efektów				113.845	81
Rachunek bieżący, pokryty efektami				4,084.593	35
Dłużnicy w rachunku bieżącym				21,451.507	20
Udziały w Towarzystwach handlowych, przemysłowych i innych				666.105	—
Ruchomości z roku 1908	K. 17.297·17				
dokupno w roku 1909	„ 3.863·—		K. 21.160 17		
amortyzacya w roku 1909			„ 10.000·—	11.160	17
Różne rachunki:					
z oddziału hipotecznego			K. 516 668·96		
z oddziału komunalnego			„ 73.503·18		
z oddziału kolejowego			„ 2.172·67		71
z oddziału bankowego			„ 2,122.359·90	2,714.704	
				347,814.926	63

We Lwowie, dnia

C. k. Radca Dworu i Komisarz rządowy:

Jan Hild.

Rada Nadzorcza:

K. hr. Scipio **Dr. Stefan Fedak** **Karol Schayer.**

i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem

dnia 1909 roku.

Stan bierny			Waluta koronowa	
Kapitał zakładowy			15,000.000	—
Rezerwy łącznie z przypadającą częścią zysku 1909:				
fundusz rezerwowy (§. 101 stat. ust. c.)	K.	2,817.769·48		
rezerwa oddziału hipotecznego	„	2,495.985·15		
rezerwa oddziału komunalnego	„	1,148.913·24		
rezerwa oddziału kolejowego	„	110.111·16	6,572.779	03
Fundusz emerytalny			873.214	57
Emisye Banku:				
4% listy zastawne K. 111,971.300·—				
4½% listy zastawne „ 49,369·200·—	K.	161,340.500·—		
4½% i 4% obligacye komunalne III. i IV. emisyi	„	40,039.000·—		
4% obligacye kolejowe	„	39,536 800·—	240,916.300	—
Wylosowane efekta własnych emisyj:				
4% i 4½% listy zastawne	K.	1,157.000·—		
obligacye komunalne III i IV. emisyi	„	173.600 —		
4% obligacye kolejowe	„	23.600·—	1,354.200	—
Kupony w obiegu:				
od listów zastawnych	K.	1,630.874 19		
od obligacyj komunalnych	„	9.572·50		
od obligacyj kolejowych	„	11.248·—	1,651.694	69
Obce kapitały:				
asygnaty, czeki i wkładki oszczędności	K.	32,888.009 03		
wierzyciele w rachunku bieżącym	„	26,601.758·06	59,489.767	09
Lokacye Zastępstw			896.640	32
Giro-obligo			17,493.534	86
Różne rachunki:				
z oddziału hipotecznego	K.	47.912·61		
z oddziału komunalnego	„	7.435·96		
z oddziału bankowego	„	1,378.637·77	1,433.986	34
Procenta przenośne:				
z oddziału hipotecznego	K.	467.245·17		
z oddziału komunalnego	„	797.532·—		
z oddziału kolejowego	„	791.698·88		
z oddziału bankowego	„	76.333·68	2,132.809	73
Czysty zysk:				
rozdzielony w myśl §. 101 st.				
40% na fundusz inwestycyjny K. 305.482·06				
30% na fundusz rezerwowy „ 229.111·54				
20% na rezerwę oddziału hipotecznego „ 152.741·03				
10% na rezerwę oddziału komunalnego „ 76.370·52	K.	763.705·15		
Depozyta:				
efekta zaliczkowane K. 152.500·—				
efekta, jako pokrycie rach. bież. „ 26,127.437·11	K.	26,279.937·11		
efekta w przechowaniu	„	36.364.525.11		
Razem	K.	62,644.462·22		
efekta winkulowane własnych emisyj	„	24,911.700·—		
Ogółem	K.	87,556.162·22		
			347,814.926	63

31. Grudnia 1909.

Dyrekcya:

Dr. Zgórski Dr. Domaszewski Dr. Milewski.

Buchalterya:

Kozakiewicz.

Bilans krajowego funduszu inwestycyjnego

z dniem 31. grudnia 1909.

Stan czynny	Koron		Stan bierny	Koron	
Kasa Banku krajowego	654.860	06	Dotacya łącznie z przypadającą częścią zysku za rok 1909 . . 1,033.685·18		
Pożyczki 2	160.000	—	Przyrost dotacyi łącznie z przypadającą $^1/_3$ zysku za rok 1909 . . 7.891·62	1,041.576	80
Udziały 4	242 500	—	Rezerwa Funduszu łącznie z przypadającą $^2/_3$ cz. zysku za rok 1909	15.783	26
	1,057.360	06		1,057.360	06

We Lwowie, dnia 31. grudnia 1909.

Za zgodność

Kozakiewicz
zast. nacz. buchaltera Banku krajowego.

Frajdenberg
saldokontysta Banku kraj. prowadzący rachunkowość Funduszu.

Zamknięcie rachunków strat i zysków

z dniem 31. grudnia 1909.

Wydatki	Koron		Dochody	Koron	
Prowizya Banku krajowego . .	532	84	Odsetki pobr. od lokacyi w Bku kr.	15.292	97
Koszta ogólne	2.515	90	Odsetki pobr. od dłużników . . .	3.200	—
			Dywidenda	348	89
Zysk w roku 1909.					
$^1/_3$ na przyrost dotacyi . 5.264·37					
$^2/_3$ na rezerwę Funduszu 10.528·75	15.793	12			
	18.841	86		18.841	86

Przegląd Bilansów z zestawień lat 188 3/4 — 1909.

Rok	Stan czynny: Kasa	Efekta własne, eskontowane w komisie	Pożyczki w 4% i 4½% listach zastawnych	Pożyczki w 4%, 4½% i 5% obligacyach komunalnych	Pożyczki w 4% obligacyach kolejowych	Pożyczki w gotówce melioracyjne i inwestycyjne	Weksle	Zaliczki na zastaw efektów w rachunku bieżącym	Udziały w towarzystwach handlowych przemysłowych i in.	Dłużnicy w rachunku bieżącym	Depozyta osób trzecich	Stan bierny: Kapitał zakładowy i rezerwowy	Emisye Banku: 4% i 4½% listy zastawne	Emisye Banku: 5%, 4½% i 4% obligacye komunalne	Emisye Banku: 4% obligacye kolejowe	Kapitały wkładkowe	Wierzyciele w rachunku bieżącym	Dochody: z procentów	z kuponów	z różnicy kursu efektów własnych	z prowizyi i komisowego	z oddziału hipotecznego	z oddziału komunalnego	z oddziału kolejowego	Wydatki: koszta handlowe, zwroty Wydziałowi krajowemu i podatki	odpisy	Zysk do rozdziału
188 3/4	562.847 92	230.114 50	1,278.253 46	1,367.585 —	— —	— —	3,122.642 40	1,394.848 94	— —	232.430 74	5,475.322 22	2,098.483 78	1,279.100 —	1,366.200 —	— —	744.112 36	2,442.553 40	146.735 64	27.618 14	+ 26.753 46	13.867 16	1.804 60	5.604 44	— —	165.052 64	5.195 32	52.135 48
1885	653.660 40	888.946 26	6,031.671 16	1,687.725 —	— —	— —	3,713.720 86	719.816 22	— —	389.022 22	6,385.023 78	2,185.511 96	6,065.700 —	1,687.800 —	— —	1,827.493 48	1,422.974 86	132.270 20	30.954 60	+ 28.777 42	13.263 74	12.813 20	4.132 66	— —	158.163 86	6.700 74	57.347 22
1886	458.660 38	1,404.797 28	17,249.869 42	1,893.785 —	— —	— —	4,590.771 68	1,454.971 08	— —	354.939 78	11,133.289 44	2,328.233 08	17,326.400 —	1,942.400 —	— —	2,537.975 36	2,267.612 24	138.945 46	17.640 66	+ 45.877 26	25.768 50	14.993 56	4.810 46	— —	164.243 04	6.820 —	96.470 86
1887	372.273 60	4,536.116 96	27,558.305 14	2,198.835 —	— —	— —	4,265.434 70	839.935 70	— —	681.344 48	8,753.037 24	2,381.476 22	27,709.500 —	2,255.400 —	— —	2,023.274 04	4,738.248 64	38.095 16	162.917 08	— 10.957 90	33.421 76	64.281 30	5.135 08	— —	192.650 98	10.021 20	151.601 96
1888	447.405 88	787.363 20	28,613.320 70	2,376.570 —	— —	— —	3,802.800 50	886.181 28	— —	2,325.016 76	8,602.192 48	2,570.938 16	28,818.800 —	2,149.800 —	— —	2,154.673 86	2,420.397 38	52.517 82	163.102 98	— 49.830 42	22.311 86	77.507 60	5.934 46	— —	194.760 36	10.402 28	
1889	422.446 04	877.878 52	30,250.783 66	2,283.570 —	— —	— —	5,177.304 04	821.465 04	— —	2,875.246 24	9,559.064 42	2,754.718 96	30,510.300 —	2,341.800 —	— —	3,231.314 28	3,622.069 70	115.925 78	59.517 72	+ 41.050 24	44.441 10	94.894 68	3.479 36	— —	195.862 32	9.260 42	154.186 14
1890	367.937 16	2,059.186 76	35,165.452 64	2,541.006 94	— —	— —	4,883.538 52	1,326.513 42	— —	4,917.748 08	12,790.682 62	3,072.860 06	35,476.600 —	2,588.000 —	— —	3,126.250 70	6,207.001 12	113.687 46	91.449 68	+ 40.800 —	187.867 52	97.740 10	2.988 64	— —	218.008 48	38.964 56	277.560 36
1891	413.685 80	3,078.939 72	39,027.141 82	3,065.741 42	— —	— —	5,962.158 74	1,197.273 48	— —	4,253.578 98	13,475.900 16	3,314.360 40	39,073.200 —	2,794.800 —	— —	4,682.651 04	5,408.330 54	161.191 92	98.888 80	+ 37.838 74	74.079 10	102.820 50	13.224 92	— —	274.536 66	10.206 34	203.300 98
1892	639.893 20	576.135 94	44,515.225 28	5,144.618 40	— —	— —	8,413.431 28	1,418.573 46	— —	2,635.342 56	15,476.531 04	3,593.508 96	44,629.100 —	4,392.200 —	— —	4,223.389 82	4,528.572 76	173.609 12	106.006 16	+ 56.680 22	66.065 48	117.501 70	39.367 44	— —	298.665 54	5.690 72	254.923 86
1893	999.660 90	3,547.669 38	54,220.525 36	6,051.657 66	— —	— —	8,949.543 28	1,396.840 86	251.000 —	2,674.046 84	17,979.563 04	4,067.731 58	54,199.200 —	5,166.800 —	— —	7,913.071 38	4,702.905 84	173.303 96	96.103 13	+ 85.519 65	227.620 —	142.922 74	60.706 22	— —	337.991 91	26.090 74	422.093 05
1894	462.736 30	1,101.271 24	63,371.978 69	6,791.706 62	— —	— —	8,452.298 72	1,673.323 24	271.000 —	5,351.582 23	18,584.927 12	4,425.150 20	62,024.400 —	6,009.600 —	— —	5,815.330 08	4,889.784 20	93.802 55	210.772 85	+ 20.697 81	136.953 01	208.069 12	62.177 12	— —	428.949 55	16.994 24	286.528 67
1895	611.429 57	5,940.963 26	68,765.279 80	7,551.114 44	— —	— —	10,673.857 26	1,598.620 26	441.000 —	4,598.307 78	19,960.643 84	4,707.520 63	66,358.600 —	6,773.800 —	— —	6,637.911 70	11,010.840 56	246.096 46	61.299 22	+ 60.877 11	64.978 55	250.624 39	61.251 56	— —	480.289 61	41.112 94	223.724 74
1896	798.575 76	8,142.708 86	74,194.820 51	7,609.959 53	— —	— —	12,206.648 —	1,968.718 98	425.192 —	4,794.668 67	23,409.827 32	5,065.286 91	73,924.400 —	7,399.600 —	— —	8,637.646 66	11,729.680 39	127.679 59	302.000 98	+ 79.311 70	58.957 20	254.403 96	36.744 41	— —	522.486 65	42.832 45	293.778 74
1897	648.575 17	898.728 24	79,919.584 01	7,935.730 03	4,128.646 07	— —	13,287.229 54	2,404.591 68	467.882 50	13,482.588 25	26,053.850 82	5,435.792 17	79,946.100 —	7,785.800 —	4,130.000 —	11,937.819 46	12,578.088 32	232.493 05	264.030 13	+ 44.069 37	76.568 03	245.578 63	33.941 25	3.316 86	525.726 25	42.673 88	331.597 19
1898	1,323.641 81	5,318.778 84	86,731.638 99	8,517.389 97	5,693.825 68	— —	16,268.562 02	2,305.558 56	467.728 78	6,146.894 71	30,399.416 67	5,868.456 61	85,891.700 —	8,408.000 —	5,690.400 —	12,630.634 60	9,654.703 18	406.354 59	186.642 12	+ 72.687 94	64.652 82	206.057 30	18.777 98	3.073 87	496.171 96	63.289 29	398.785 37
1899	723.349 76	14,600.908 32	90,647.133 82	9,997.208 18	14,684.873 59	— —	12,817.416 72	2,434.019 26	494.886 10	7,728.195 65	30,695.775 56	6,188.659 41	90,347.400 —	10,109.800 —	14,679.100 —	12,057.349 88	14,996.400 99	230.630 89	470.664 54	−215.456 92	99.870 62	233.680 68	24.793 47	14.132 08	515.362 12	59.816 71	283.186 53
1900	1,355.597 71	18,108.169 58	89,740.674 80	14,715.975 07	15,246.756 48	— —	11,551.991 95	2,607.304 90	550.600 —	8,023.800 49	32,192.006 51	6,368.570 76	89,716.300 —	14,632.800 —	15,236.860 —	11,548.226 59	13,748.221 01	103.872 15	660.848 66	−401.583 50	77.471 61	243.032 40	27.482 52	10.702 10	529.064 71	54.886 08	137.870 15
1901	909.759 86	3,181.162 12	90,017.526 25	15,896.384 98	15,206.228 81	— —	13,782.795 77	6,495.367 90	556.805 —	10,111.108 61	37,541.611 43	6,686.534 10	89,981.100 —	15,629.600 —	15,186.200 —	12,778.743 69	11,816.777 86	205.419 02	465.310 34	— 48.560 91	73.217 05	213.646 11	48.519 69	11.435 96	536.643 10	154.782 78	277.555 38
1902	2,761.699 79	864.279 85	94,533.909 72	16,319.718 06	15,163.976 22	— —	16,905.421 17	2,946.245 41	652.072 50	15,026.992 53	35,355.005 36	7,049.611 11	94,877.000 —	16,180.800 —	15,153.100 —	16,276.815 76	14,725.507 78	388.736 83	120.281 64	+ 155.019 72	71.472 —	285.268 43	45.014 60	18.074 02	629.903 78	121.912 22	332.051 24
1903	1,300.022 64	1,796.915 15	99,064.192 89	17,493.778 74	18,301.957 40	— —	19,159.545 26	2,610.273 86	663.445 —	19,120.290 08	38,132.585 39	7,466.169 73	93,770.000 —	17,421.200 —	18,289.600 —	15,635.940 —	18,252.017 16	374.276 02	207.186 39	+ 188.656 52	116.128 25	241.424 18	27.617 83	21.317 32	697.385 37	99.761 84	379.459 30
1904	1,736.630 70	2,633.813 85	103,411.740 82	18,736.854 28	18,246.307 39	566.565 01	20,472.446 84	3,002.936 20	668.807 50	15,193.107 82	40,683.104 66	7,888.250 33	103,038.200 —	17,751.000 —	18,233.300 —	17,633.278 55	17,223.433 45	459.509 07	163.433 96	+ 127.493 82	108.337 14	290.327 25	68.771 72	17.047 37	790.538 15	39.857 08	404.525 10
1905	2,452.371 77	2,741.476 33	111,287.441 71	21,257.125 32	20,827.692 04	1,362.518 76	26,992.407 43	1,581.816 54	691.707 50	16,789.308 93	44,532.699 42	8,538.469 68	110,102.600 —	20,102.800 —	20,811.900 —	19,323.036 64	21,530.796 54	549.122 35	183.635 30	+ 201.763 75	130.090 26	325.788 08	107.761 60	24.116 62	873.801 39	48.068 22	600.408 35
1906	1,866.608 52	5,472.781 24	119,200.255 43	21,654.625 30	23,579.978 03	4,891.028 67	30,785.520 11	2,608.452 50	730.905 —	14,151.080 43	51,120.929 13	9,190.587 60	119,178.300 —	21,596.200 —	23,561.300 —	22,622.185 93	22,765.647 16	773.596 15	253.395 62	+ 156.821 86	141.602 80	342.018 91	103.666 28	27.241 01	960.126 20	77.688 11	760.528 32
1907	1,952.328 38	8,206.628 75	128,605.035 09	22,692.706 97	22,667.332 55	7,319.150 88	35,814.369 42	4,347.897 87	704.105 —	11,953.934 65	64,123.935 46	9,588.387 96	128,379.500 —	22,398.600 —	22,647.800 —	19,689.779 96	21,361.003 95	756.697 50	403.579 87	— 64.761 53	161.588 33	421.328 70	72.362 83	25.737 62	1,118.404 90	67.569 15	590.559 27
1908	1,485.285 07	16,712.150 57	141,753.863 18	27,051.944 98	32,564.188 64	6,447.422 66	36,950.355 54	4,259.449 63	681.355 —	14,249.776 52	66,148.117 41	20,947.631 04	141,945.700 —	27,120.800 —	32,533.500 —	23,598.052 87	23,981.397 07	1,032.789 89	418.380 12	+ 209.787 96	208.631 40	506.231 —	97.806 13	37.864 36	1,371.069 49	90.041 66	1,050.379 71
1909	1,242.994 56	15,362.785 07	161,023.493 19	40,369.966 64	39,633.093 23	11,060.458 04	45,447.005 09	4,198.439 16	666.105 —	21,451.507 20	78,288.462 22	21,572.779 03	161,340.500 —	40,039.000 —	39,536.800 —	32,888.009 03	26,601.758 06	966.594 33	633.264 85	+ 272.252 20	251.578 75	553.125 19	127.632 89	42.970 85	1,956.868 44	159.184 55	763.705 15
																		8,188.952 96	5,858.920 54	+ 1161.585 57	2,550.804 04	5,547.934 31	1,109.205 56	257.030 04	14,632.722 46	1,309.829 52	8,784.213 12

Zarząd i funkcyonaryusze

BANKU KRAJOWEGO

Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

RADA NADZORCZA

Banku krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

Prezes:

Gorayski August, właściciel dóbr, Członek Izby Panów, Poseł na Sejm krajowy, Komandor orderu Leopolda i wielkiego krzyża papieskiego orderu św. Grzegorza, Prezes galicyjskiego Towarzystwa naftowego, Prezes Rady powiatowej w Krośnie, Kurator krajowej szkoły tkackiej w Krośnie, Członek kraj. Komisyi przemysłowej i krajowej Rady górniczej, Prezes galicyjskiego Karpackiego Towarzystwa dawniej Bergheim & Mac Garvey Członek Komitetu dla spraw chowu koni, Prezes krośnieńskiego Wydziału okręgowego gal. Tow. kred. ziemskiego, Prezes Gal. Towarzystwa magazynowego dla produktów naftowych, Członek Rady nadzorczej Towarzystwa dla handlu, przemysłu i rolnictwa.

Wiceprezesi:

Jędrzejowicz Stanisław, właściciel dóbr, poseł na Sejm kraj., Kawaler orderu Leopolda, Prezes Rady pow. w Rzeszowie, Zastępca Członka Wydziału krajowego, Prezes rzeszowskiego Wydziału okręgowego galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego, Członek krajowej Rady kolejowej i krajowej Komisyi dla spraw rolniczych.

Laskowski Kazimierz, właściciel dóbr, c. k. Radca dworu, c. i k. Podkomorzy, Komandor orderu Franciszka Józefa z gwiazdą, Kawaler orderu Leopolda, Poseł na Sejm krajowy, Prezes c. k. Towarzystwa gospodarczego we Lwowie, Członek Wydziału Rady powiatowej w Sanoku, Członek Rady zawiadowczej Krajowego Związku przemysłowego we Lwowie, Wiceprezes Rady zawiadowczej kolei lokalnej Chabówka-Zakopane, Członek Wydziału Ligi pomocy przemysłowej, Członek Towarzystwa Gal. Kasy oszczędności.

Członkowie:

Fedak Jan Stefan, doktor praw, adwokat krajowy, Radca metropolit. ordynaryatu, Dyrektor Towarzystwa wzaj. ubezpieczeń i wzaj. kredytu „Dniestr", Członek Rady zawiadowczej „Narodnej Torhowli".

Kolischer Henryk, doktor praw, właściciel dóbr i fabryki papieru w Czerlanach, Poseł na Sejm krajowy i do Rady państwa, Komandor orderu Franciszka Józefa i Kawaler orderu żelaznej korony III. kl., Radca komercyalny, Członek Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie, Członek krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych i krajowej Rady kolejowej, Członek Rady powiatowej grodeckiej, Członek Towarzystwa Gal. Kasy oszczędności we Lwowie, Członek Wydziału Centralnego związku galicyjskiego przemysłu fabrycznego.

Korol Michał, doktor praw, adwokat krajowy, Kawaler orderu żelaznej korony III. kl., Poseł do Rady Państwa i na Sejm krajowy, Członek kraj. Komisyi dla włości rentowych, Członek Wydziału powiatowego w Żółkwi Członek Rady nadzorczej Towarzystwa Wzaj. ubezp. i wzaj. kredytu „Dniestr" we Lwowie.

Maryewski Franciszek, Dyrektor zakładów fabrycznych, Burmistrz m. Podgórza, Poseł na Sejm krajowy, Kawaler orderu Franciszka Józefa i orderu żelaznej korony III. kl., Członek Rady powiatowej wielickiej, Prezes Wydziału Kasy oszczędności m. Podgórza.

Moysa-Rosochacki Stefan, właściciel dóbr, Poseł na Sejm krajowy i do Rady Państwa, Komandor orderu Franciszka Józefa z gwiazdą, Prezes Wydziału Rady powiat. w Śniatynie, honor. obywatel miast: Śniatyna, Kołomyi, Kut, Zabłotowa i Peczeniżyna, Sądowy oceniciel dóbr, Członek Śniatyńskiego

Wydziału okręgowego galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego, Prezes Wydziału powiat. Kasy oszczędności w Śniatynie Członek c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego.

Paszkowski Franciszek, właściciel dóbr, doktor praw, adwokat krajowy, Kawaler orderu żelaznej korony III. kl., Dyrektor referent Tow. Wzajemnych Ubezpieczeń i Tow. Wzajemnego Kredytu w Krakowie, Członek Wydziału Rady powiatowej w Krakowie, Członek krakowskiego Wydziału okręgowego Gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego, Członek Rady Nadzor. Banku ziemskiego w Krakowie.

Schayer Karol, ces. Radca, kupiec, właściciel realności, Kawaler orderu Franciszka Józefa, Członek Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie, Cenzor Banku austro-węgiersk., Członek krajowej Komisyi przemysłowej, Członek Rady miejskiej we Lwowie, Fachowy sędzia obywatelski przy c. k. Sądzie krajowym we Lwowie, Członek Wydziału kraj. stowarzyszenia czerwonego krzyża, Członek Rady Nadzorczej Muzeum przemysłowego miejskiego we Lwowie, Członek kuratoryi Fundacyi im. Domsa.

Scipio hr. Karol, właściciel dóbr, Członek Rady Nadzorczej Banku melioracyjnego we Lwowie, Członek Rady nadzorczej Związku handlowego kółek rolniczych w Krakowie

Średniawski Andrzej, właściciel realności, Poseł do Rady Państwa, Wiceprezes Rady powiatowej myślenickiej.

Zastępcy:

Brunicki hr. Adolf, właściciel dóbr, Kawaler orderu Leopolda, Poseł na Sejm krajowy, Prezes Wydziału Rady powiatowej gródeckiej, Członek Komisyi krajowej dla spraw rolniczych, Członek gródeckiego Wydziału okręgowego gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego, Zastępca członka c. k. Dyrekcyi Gal. funduszu propinacyjnego.

Loziński August, doktor praw, adwokat kraj. Członek Wydziału Izby adwokatów Syndyk Gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego.

Schnell Oskar, właściciel dóbr, Poseł na Sejm krajowy, Wiceprezes Rady powiatowej złoczowskiej, Wiceprezes złoczowskiego Wydziału okręgowego Gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego, Członek Komitetu c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego.

Schulz Jan, Architekt, Członek Towarzystwa Gal. Kasy oszczędności, Członek Kuratoryi Fundacyi im. Domsa.

Komisya kontrolująca:

Prezes:

Scipio hr. Karol, j. w.

Członkowie:

Fedak Jan Stefan, Dr. j. w.
Laskowski Kazimierz j. w.
Maryewski Franciszek, j. w.
Schayer Karol, j. w.

Zastępca:

Jędrzejowicz Stanisław, j. w.

Komisarz rządowy:

Hild Jan, c. k. Radca dworu, Komandor orderu Franciszka Józefa z gwiazdą, Kawaler orderu Leopolda i orderu żel. korony III. klasy, Prezes Komisyi dla teoretycznych egzaminów rządowych (oddział dla umiejętności politycznych).

Zastępca:

Kunz Karol, doktor praw, c. k. Radca dworu.

Komisarz krajowy:

Pilat Tadeusz, doktor praw, c. k. Radca dworu, Komandor orderu Franciszka Józefa, Kawaler orderu żel. kor. III. kl., Poseł na Sejm krajowy, Członek c. k. Akademii umiejętności w Krakowie, Zastępca Marszałka krajowego, Komisarz egzaminacyjny dla teoretycznych egzaminów rządow. (oddział umiejętności politycznych), Członek Komitetu i członek honorowy c. k. gal. Towarz. gosp., Wiceprezes c. k. krajowej Komisyi agrarnej, Członek c. k. Państwowej Komisyi rolniczej i przemysłowej, Członek c. k. Komisyi dla regulacyi rzek w Galicyi tudzież krajowej Komisyi dla spraw rolniczych, Członek Wydziału kraj.

Stow. czerw. krzyża w Galicyi, Wiceprezes Rady wykonawczej „Macierzy Polskiej“, Członek Zarządu głównego Towarzystwa Kółek rolniczych, Prezes Rady zawiadowczej Kolei lokalnej Delatyn-Kołomyja-Stefanówka.

Zastępca:

Ekielski Józef, doktor praw, emer. Radca Wydziału kraj., Kawaler orderu Franciszka Józefa, Asesor galic. Zakładu ciemnych we Lwowie, Wiceprezes Rady Nadzorczej Banku zaliczkowego we Lwowie i Wiceprezes Rady nadzorczej Kolei lokalnej Piła-Jaworzno.

Dyrekcya:

Dr. Zgórski Alfred. **Dr. Domaszewski Wacław.** **Dr. Milewski Józef.**

Komitet doradczy

dla zarządu krajowym funduszem inwestycyjnym.

Przewodniczący:

Jahl Władysław, doktor praw, adwokat krajowy, Poseł na Sejm krajowy, Członek Wydziału krajowego, Wiceprezes krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych, Przewodniczący krajowej Rady górniczej, Członek Wydziału Gal. Kasy oszczędności we Lwowie, Członek Krajowej Rady szkolnej, Członek Rady nadzorczej Muzeum przemysłowego miejskiego, Członek Rady zawiadowczej fundacyi Stanisława hr. Skarbka.

Członkowie:

Brunicki hr. Adolf, j. w.

Dąmbski Stanisław, doktor praw, właściciel dóbr, Poseł na Sejm krajowy, Członek Wydziału krajowego, Komandor orderu Franciszka Józefa, Członek c. k. krajowej Komisyi agrarnej i krajowej Komisyi dla spraw rolniczych, Członek Rady powiatowej rzeszowskiej.

Schayer Karol, j. w.

Stesłowicz Władysław, doktor praw, Sekretarz Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie, Członek Rady szkolnej krajowej, Kawaler orderu Franciszka Józefa, Członek Rady miejskiej we Lwowie, Członek krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych, Wiceprezes Rady Nadzorczej Gal. Kasy zaliczkowej, Członek Wydziału Centralnego Związku galic. przemysłu fabrycznego, Członek Rady nadzorczej Muzeum przemysłowego, Spółki fakturowej i Banku kupieckiego.

Wczelak Józef, właściciel fabryki, ces. Radca, członek Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie, członek Rady miejskiej, członek krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych, członek Rady nadzorczej Muzeum przemysłowego we Lwowie, Prezes Rady nadzorczej Towarzystwa stolarzy we Lwowie, Cenzor Galic. Kasy oszczędności we Lwowie, Członek kuratoryi fundacyi im. Domsa, zastępca członka Rady zawiadowczej fundacyi im. Stanisława hr. Skarbka.

Zamoyski hr. Franciszek, inżynier górniczy, właściciel kopalni nafty, Dyrektor krajowego Związku producentów ropy we Lwowie, Poseł na Sejm krajowy, Członek krajowej Rady górniczej, Wiceprezes Rady powiatowej drohobyckiej, Członek Wydziału galic. Towarzystwa naftowego.

KOMITET CENZORÓW

dla działu wekslowego.

Baczewski Józef, ces. Radca, właściciel fabryki, c. k. nadw. dostawca, Cenzor Banku austro-węgierskiego.

Bardasz Ferdynand Stanisław, kupiec, Członek Rady miejskiej i Izby handlowej i przemysłowej, asesor Instytutu ubogich chrześcian we Lwowie, Cenzor Gal. Kasy oszczędności we Lwowie.

Brykczyński Stanisław, właściciel dóbr, Poseł na Sejm krajowy, Komandor orderu Franciszka Józefa z gwiazdą, Członek Dyrekcyi gal. funduszu propinac., Członek Komisyi krajowej dla spraw rolniczych, Prezes Kontrolującej Rady Nadzorczej Gal. Tow. kred. ziemskiego, Członek kuratoryi Akademii rolniczej w Dublanach.

Ciucheiński Stanisław, przemysłowiec, Prezydent m. Lwowa, Poseł na Sejm krajowy, Członek Izby handlowej i przemysłowej, Członek Towarzystwa Gal. Kasy oszczędności we Lwowie, Członek Wydziału krajowego Stowarzyszenia czerwonego krzyża, Członek Rady nadzorczej Muzeum przemysłowego miejskiego, Członek Rady zawiad. fundacyi hr. Skarbka, Wiceprezydent Ligi Pomocy przemysłowej we Lwowie.

Dische Jakób B., przemysłowiec, właściciel realności, Członek Wydziału lwowskiej Izby kupieckiej.

Długoszowski Bolesław, inżynier, właściciel dóbr, Sądowy oceniciel realności i zaprzysiężony detaksator dóbr, Członek Rady zawiadowczej I. Gal. Towarzystwa akcyjnego dla przemysłu chemicznego, Cenzor Galic. Kasy oszczędności we Lwowie, Wiceprezes Wydziału Gal. Izby inżynierskiej.

Getritz Aleksander, introligator, właściciel realności, Członek Rady miejskiej i Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie, I. Wiceprezes Rady nadzorczej Muzeum przemysłow. miejsk. we Lwowie, Prezes Rady Nadzorczej Galicyjskiej Kasy zaliczkowej, Wiceprezes Tow. wzajemn. kredytu we Lwowie, Cenzor Gal. Kasy oszczędności we Lwowie, Asesor Zakładu głuchoniemych we Lwowie, Członek Wydziału Ligi pomocy przemysłowej i Rady Nadzorczej Spółki fakturowej we Lwowie.

Gubrynowicz Władysław, ces. Radca, właściciel realności, współwłaściciel firmy „Gubrynowicz i Syn", Kawaler orderu Franciszka Józefa, Fachowy sędzia obywatelski przy c. k. Sądzie krajowym we Lwowie i znawca dla spraw ochrony prawa autorstwa, Członek Rady miejskiej, Prow. Przewodniczący Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie, Członek Rady nadzorczej Muzeum przemysłowego miejskiego we Lwowie, Członek Towarzystwa i Cenzor Gal. Kasy oszczędności we Lwowie, Rewident Gal. Towarzystwa muzycznego we Lwowie, Członek kuratoryi fundacyi im. Domsa, Asesor gal. Zakładu ciemnych we Lwowie.

Langie Tadeusz, właściciel dóbr, Prezes komisyi egzaminacyjnej dla nauczycieli niższych szkół rolniczych, Członek c. k. galic. Towarz. gospodarskiego we Lwowie, Członek Komisyi kraj. dla spraw rolniczych.

Lilien Adolf, doktor praw, współwłaściciel domu bankowego pod firmą „Sokal & Lilien", Radca ces., Członek Wydziału Galic. Kasy oszczędności, Członek Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie, Fachowy sędzia obywatelski przy c. k. Sądzie krajowym we Lwowie, Cenzor Banku austro-węgierskiego i Gal. Kasy oszczędności we Lwowie, Skarbnik centralnego Związku galicyjskiego przemysłu fabrycznego.

Mochnacki Włodzimierz, doktor praw, adwokat krajowy, Członek Rady dyscyplinarnej Lwowskiej Izby adwokackiej, Zastępca syndyka Gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego, Zastępca dyrektora Banku zaliczkowego we Lwowie.

Nebenzahl Samuel, ces. Radca, kupiec, Fachowy sędzia obywatelski przy c. k. Sądzie krajowym we Lwowie, Cenzor Banku austro-węg., Członek Wydz. lwow. Izby kupieck.

Neumann Józef, właściciel drukarni i litografii pod firmą „Piller-Neumann" we Lwowie, ces. Radca, Członek Rady miejskiej, Członek Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie, Fachowy sędzia obywatelski przy c. k. Sądzie krajowym we Lwowie, Członek Rady nadzorczej Gal. Kasy zaliczkowej we Lwowie, Zastępca Prezesa Rady nadzorczej Tow. Wzajemnego kredytu, Członek Zarządu Zakładu ubezpieczenia robotników od wypadków, Członek Rady zawiadowczej kraj. Związku ochotniczych straży pożarnych, Prezes Lwowskiego Towarzystwa właścicieli realności i Członek Rady nadzorczej miejskiego Muzeum przemysłowego, Prezes Towarzystwa Bursy im. Dekierta we Lwowie, Prezes Sokola IV. we Lwowie, Przełożony Gremium właścicieli drukarń i litografii we Lwowie, Kierownik miejskiej wystawy okazów przemysłu krajowego.

Rozwadowski Franciszek, właściciel dóbr, Wiceprezes Galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego we Lwowie, Członek Dyrekcyi galic. funduszu propin., zastępca Członka c. k. krajowej Komisyi agrarnej, Członek c. k. Tow. gospodarskiego galicyjskiego, Prezes Rady nadzorczej Banku melioracyjnego we Lwowie, Członek Rady powiatowej kałuskiej, Członek Zarządu i Wydziału admin. Zakładu ubezpieczenia robotników od wypadków, Członek Towarzystwa Galic. Kasy oszczędności.

Rucker Jan, doktor filozofii, Radca ces., właściciel fabryk, Członek Rady miejskiej we Lwowie, Członek Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie, Fachowy sędzia obywatelski przy c. k. Sądzie kraj. we Lwowie, Członek Wydziału Centralnego Związku gal. przemysłu fabrycznego, Cenzor Gal. Kasy oszczędności we Lwowie, Członek Zarządu Lwowskiego Towarzystwa właścicieli realności.

Schnell Artur, właściciel dóbr i browaru, Zastępca Prezesa Rady powiatowej brodzkiej i Zastępca Prezesa Izby handlowej i przemysłowej w Brodach, sądowy oceniciel dóbr, Prezes brodzkiego wydziału okręgowego Gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego i Zastępca Prezesa Powiatowej Kasy oszczędności w Brodach.

Vivien de Chateaubrun Jan, właściciel dóbr, Dyrektor Gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego, Poseł na Sejm krajowy, Komandor orderu Franciszka Józefa, Członek c. k. krajowej Komisyi agrarnej, Członek buczackiej Rady powiatowej, Wiceprezes c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego.

Wang Julian, inżynier, ces. Radca, Cenzor Gal. Kasy oszczędności we Lwowie i Banku austro - węgierskiego, Zastępca Członka Kuratoryi fundacyi im. Domsa.

Wezelak Józef, j. w.

Winiarz Ludwik, kupiec, ces. Radca, fachowy sędzia obywatelski przy c. k. Sądzie krajowym we Lwowie, Członek Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie, Członek Rady nadzorczej Galic. Kasy zaliczkowej we Lwowie, Członek Lwowskiej Izby kupieckiej, Członek Wydziału i cenzor Galic. Kasy oszczędności we Lwowie.

Wiśniewski Leonard, właściciel dóbr, kopalń i fabryk, Prezes Rady powiatowej w Drohobyczu, Członek Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie, Członek krajowej Rady kolejowej, Sądowy oceniciel dóbr Członek c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego, Członek Wydziału kraj. Towarzystwa naftowego.

Wittlin Bernard, doktor praw, adwokat krajowy, Prezes powszechnego Związku na własnej pomocy opartych galicyjskich stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie.

Wixel Jakób, kupiec, ces. Radca, współwłaściciel firmy „Ozyasz Wixel i Syn", Członek Izby handlowej i przemysłowej, Członek Rady miejskiej we Lwowie, Członek Lwowskiej Izby kupieckiej, Fachowy sędzia obywatelski przy c. k. Sądzie kraj. we Lwowie.

1 miejsce nieobsadzone.

KOMITET CENZORÓW

dla działu interesów ze Stowarzyszeniami zarobkowemi i gospodarczemi.

Adam Ernest, doktor praw, Dyrektor galicyjskiej Kasy zaliczkowej we Lwowie, Poseł na Sejm kraj., Członek Rady miejskiej we Lwowie, Członek Rady nadzorczej Banku ziemskiego w Łańcucie, Członek Wydziału Ligi pomocy przemysłowej we Lwowie, Wiceprezes Towarzystwa Szkoły ludowej i Towarzystwa Wzajemnych ubezpieczeń urzędników prywatnych we Lwowie.

Biechoński Wojciech, Dyrektor Akcyjnego Banku związkowego, Prezes Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie, Kawaler orderu Franciszka Józefa, Członek krajowej Komisyi przemysłowej, Członek Rady miejskiej we Lwowie, Prezes Rady nadzorczej Towarzystwa dla handlu, przemysłu i rolnictwa we Lwowie, Członek Wydziału Ligi pomocy przemysłowej.

Deskur Jan, doktor praw.

Fedak Stefan Jan, Dr., j. w.

Kamocki Franciszek, lustrator Związku stow. zarobk. i gospodarczych.

Lechowski Wiktor, doktor medycyny, Dyrektor Tow. zaliczkowego w Drohobyczu, Wiceprezes Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Łaski Kazimierz, c. k. Nadradca Dyrekcyi poczt i telegrafów we Lwowie, Prezes Rady Nadzorczej Tow. zaliczkowego urzędników pocztowych we Lwowie, Członek Wydziału Związku stow. zarobk. i gosp., Członek Rady zawiadowczej Akcyjnego Banku związkowego i wiceprezes Rady Nadzorczej ogóln. galic. Stowarzyszenia pensyjnego we Lwowie.

Laszcz Tomasz, właściciel kopalń, Dyrektor Towarzystwa dla handlu, przemysłu i rolnictwa we Lwowie.

Oleśnicki Eugeniusz, doktor praw, adwokat krajowy, Poseł na Sejm krajowy i do Rady Państwa, Komandor orderu Franciszka Józefa, Wiceprezes Rady powiatowej stryjskiej, Członek Rady nadzorczej Towarz. wzaj. ubezpieczeń i wzaj. kredytu „Dniestr" we Lwowie.

Sajewicz Omelan, Rewizor Kraj. Związku kredytowego „Sojuz".

Szczepański Piotr, właściciel dóbr, Dyrektor Akcyjnego Banku związkowego we Lwowie, Członek tłumackiego Wydziału okręgowego Gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego, Członek c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego, Członek Wydziału tłumackiej Rady powiatowej, Kurator krajowej szkoły kołodziejskiej i ciesielskiej w Tłumaczu.

Szydlowski Wenanty, Dyrektor krajow. Związku przemysłowego we Lwowie, Członek Wydziału Ligi pomocy przemysłowej we Lwowie.

Terenkoczy Władysław, właściciel realności, Dyrektor Banku zaliczkowego i Powiatowego Towarzystwa zaliczkowego we Lwowie, Kawaler orderu Franciszka Józefa, Wiceprezes Wydziału Związku stowarz. zarobkowych i gospodarczych we Lwowie, Wiceprezes Rady zawiadowczej Akcyjnego Banku związkowego, I. Wiceprezydent Ligi Pomocy przemysłowej i Prezes Rady Nadzorczej Spółki fakturowej we Lwowie.

Todschindler Albin, Dyrektor I Związkowej Drukarni we Lwowie, Zastępca Członka Zarządu Zakładu ubezpieczenia robotników od wypadków.

Ulmer Narcyz, Sekretarz Związku stowarzyszeń zarobkow. i gospodarcz., Członek kraj. komisyi przemysł., Redaktor czasopisma „Odrodzenie", Cenzor Galic. Kasy oszczędności we Lwowie, III. Wiceprezydent Ligi pomocy przemysłowej, Członek Zarządu głównego Towarzystwa Kółek rolniczych we Lwowie.

Wittlin Bernard, j. w.

Wolf Józef, sekretarz powszechnego Związku na własnej pomocy opartych galicyjskich stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie.

1 miejsce nieobsadzone.

Syndycy:

Solowij Tadeusz, doktor praw, adwokat krajowy.

Godlewski Włodzimierz, doktor praw, adwokat krajowy.

URZĘDNICY

Banku krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Zastępcy Dyrektorów:

Dr. Małaczyński Aleksander. **Padewski Józef.** **Stachiewicz Ludwik.**

Karłowski Stanisław, Naczelnik i Firmant Filii.
Dr. Drohojowski hr. Jan, Sekretarz Dyrekcyi i Rady i Prokurzysta.
Erlacher Waleryan, Naczelnik Likwidatury i Prokurzysta.

Kozakiewicz Leon, Zastępca Naczelnego Buchaltera i Prokurzysta.
Kossak Stefan, Naczelnik Likwidatury i Prokurzysta.
Nartowski Antoni, Kasyer Zakładu głównego i Prokurzysta.
Łoziński Roman, Starszy referent hipoteczny i Prokurzysta.
Krzyszkowski Ignacy, Starszy referent hipoteczny i Prokurzysta.
Pieńczykowski Stanisław, Starszy saldokontysta.
Armólowicz Jan, Zastępca Naczelnika i Prokurzysta Filii.
Hamerski Maryan, Naczelnik likwidatury.
Brodacki Władysław, Naczelnik i firmant Ekspozytury w Białej.

Woyciechowski Julian, Referent szacunkowy.
Kövess Aleksander, Starszy rewident.
Rump Fryderyk, Starszy likwidator.
Królikowski Alojzy, „ „
Narajewski Włodzimierz, Referent hipoteczny.
Dr. Rużycki Julian, Nacz. i likw. hip. Prokurzysta.
Reiner Juliusz, Szef korespondencyi.
Trzciński Emil, Starszy likwidator.
Krug Emil, Starszy korespondent.
Grollé Józef, „ „
Poźniak Zygmunt, Starszy likwidator.
Dr. Szpor Łucyan, Sekretarz oddz. hipotecznego.
Dzikowski Maryan, Naczelnik ekspedytu bankowego.

Gajewski Marceli, Likwidator.
Wolski Jan, Saldokontysta.
Jaszek Czesław, Likwidator.
Pizar Władysław, Referent hipoteczny.
Wisłocki Włodzimierz, Saldokontysta.
Osberger Stanisław, Rewident.
Kocowski Teofil, Likwidator.
Burczak Antoni, Referent hipoteczny.
Brandys Józef, Saldokontysta.
Łaszowski Zygmunt, Referent hipoteczny.
Jaroszyński Stanisław, Sekretarz oddz. bank.
Rakowski Tadeusz, Likwidator.
Kiełbusiewicz Kazimierz, Kasyer efektów.
Dr. Szenk Mieczysław, Referent hipoteczny.
Borkowski Kazimierz, Kierownik ekspedytu hipotecznego.
Frajdenberg Władysł., Saldokontysta.
Jenik Władysław, Referent hipoteczny.
Wiewiórowski Teodozyusz, Kasyer Filii.
Kretschmer Józef, Likwidator.
Drzewicki Józef, Zastępca Naczelnika i Prokurzysta Ekspozytury w Białej.

Bastgen Bruno,	Adjunkt I. kl.
Gonet Franciszek,	„ „
Rieger Stefan,	„ „
Ropicki Leon,	„ „
Kotowicz Teodor,	„ „
Czyżewski Jan,	„ „
Drągowski Zygmunt,	„ „
Łukasiewicz Klemens,	„ „
Dr. Sawczak Juliusz,	„ „
Mieszkowski Witold,	„ „

Bazal Antoni, Adjunkt I. kl.
Łazica Stanisław „ „
Sawczyński Włodzimierz, „ „
Minnicki Władysław, „ „
Murczyński Władysław, „ „
Czapelski Hilary, „ „

Friedlein Stefan, Adjunkt II. kl.
Malczyński Bolesław, „ „
Jamrógiewicz Zygmunt, „ „
Skórczewski Stanisław, „ „
Makowski Józef, „ „
Krzyżanowski Frańciszek „ „
Romaszkan Artur, „ „
Szotarski Ignacy, „ „
Bizański Władysław, „ „
Szymala Zygmunt, „ „
Klimowicz Jan, „ „
Nowakowski Jan, „ „
Bialikiewicz Józef, „ „
Ruckgaber Maryan, „ „
Pawlikowski Adam, „ „
Walczak Mieczysław, „ „
Mally Kamil, „ „
Dr. Niżyński Kazimierz, „ „
Czapczyński Witold, „ „

Haniszewski Jan, Ekspedyent.
Ziemiański Michał, Asystent.
Dobrzański Władysław, „
Schmidt Władysław, „
Górak Józef, „
Hoszowski Wiktor, „
Bukowski Włodzimierz, „
Niemczynowski Stefan, „
Bielecki Stanisław, „
Prokopowicz Maryan, „
Stréer Zygmunt, „
Riedl Roman, „

Terlikiewicz Łucyan, Asystent
Sytnik Franciszek, „
Michałowski Kazimierz, „
Bilikowski Aleksander, „
Dębski Franciszek, „
Bobrownicki Gustaw, „
Łuczkiewicz Mieczysław, „
Br. Horoch Eustachy, „
Grodyński Tadeusz, „
Dr. Zarzycki Edward, „
Argasiński Tadeusz, „
Wiesiołowski Roman, „
Korolewicz Władysław, „
Szczyrba Jan, „
Abłamowicz Tadeusz, „
Chruszczewski Alfred, „

Kamiński Jan, Praktykant.
Osuchowski Tadeusz, „
Zaczek Stanisław, „
Czerwiński Józef, „
Wiśniewski Konstanty, „
Piątkowski Adam, „
Seifert Teofil, „
Rokosz Piotr, „
Dr. Żabiński Albin, „
Lewicki Mieczysław, „
Stabrawa Władysław, „
Dzielski Józef Stanisław, „
Nawratil Ryszard, „
Dunikowski Wacław, „
Jarnutowski Stanisław, „
Florjański Kohman Tadeusz, „
Lic Zygmunt, „
Domanus Henryk, „
Mikulecki Antoni, „
Neuhaus Doctor Gustaw, „
Chmielnikowski Marcin, „
Saprun Semen, „

13 woźnych.

FILIA BANKU w KRAKOWIE

Otwarta 1. stycznia 1895.

Komitet nadzorczy:

Członkowie:

Scipio hr. Karol, j. w., przewodniczący.

Federowicz Jan Kanty, Radca cesarski, właściciel firmy „J. Federowicz“, Poseł na Sejm kraj., Radca miejski, Wiceprezes Izby handlowej i przemysłowej, Członek Wydziału Kasy oszczędności m. Krakowa, Radca krakowskiej Kongregacyi kupieckiej, Fachowy sędzia obywatelski c. k. Sądu handlowego w Krakowie, Członek Komitetu Tow. opieki szpitalnej dla dzieci, Prezes Rady nadzorczej Spółki fakturowej w Krakowie, Prezes Rady nadzorczej centralnego Towarzystwa handlowego w Krakowie.

Szarski Henryk, doktor praw, c. k. Radca komercyalny, I. Wiceprezydent miasta Krakowa, właściciel firmy „Szarski i Syn“, Członek Izby handlowej i przemysłowej, Członek Wydziału powiatowej Kasy oszczędności w Krakowie, Członek wielkiego Wydziału miejskiej Kasy Oszczędności, Radca krakowskiej Kongregacyi kupieckiej, Członek kraj. Komisyi przemysłowej i państw. Rady kolejowej.

Zastępca:

Michalski Jerzy, doktor praw, c. k. profesor nauki skarbowości i austr. ustawodawstwa skarbowego na Uniwersytecie Jagiel., Członek c. k. Komisyi egzaminacyjnej Oddziału politycznego, b. c. k. Sekretarz skarbu, Docent kursu abituryentów Akademii handlowej, Członek Rady nadzorczej Towarz. zalicz. i prezes Ochronki dla małych dzieci w Chrzanowie.

Naczelnik:

Karłowski Stanisław.

Komitet Cenzorów

dla działu wekslowego:

Bazes Gustaw Gerson, właściciel realn. i firmy „W. Bazes“, Członek Izby handl. i przem., Członek wielkiego Wydziału Kasy oszczędności m. Krakowa.

Bober Jakób, właściciel realności, kupiec, Członek Izby handlowej i przemysłowej, Członek Dyrekcyi Towarz. kredytow. dla handlu i przemysłu, Cenzor Banku austro-węgierskiego.

Epstein Tadeusz, spólnik firmy „Blau & Epstein“, c. k. Radca komercyalny, spólnik i dyrektor fabryk „Stowarzyszenie przemysłowe dla wyrobów żelaznych i drucianych w Krakowie“ i „Walcownia w Borku fałęckim“, Członek Wydziału Centr. Związku galic. przemysłu fabrycznego we Lwowie, Delegat Izby handlowej i przemysłowej, Członek c. k. Komisyi statystycznej w Ministerstwie handlu, Członek Rady nadzorczej Spółki fakturowej w Krakowie.

Adolf Falter, spólnik firmy „Falter & Dattner“ współwłaściciel dóbr. Członek Izby handlowej i przemysłowej.

Fritsch Herman, Radca cesarski, właściciel winnic i firmy „H. Fritsch“, honorowy obywatel Państwa węgierskiego, Cenzor Banku austro-węg., Fachowy sędzia obywatelski c. k. Sądu handlowego w Krakowie.

Holzer Zygmunt, Spólnik firmy „A. Holzer“, Członek Izby handl. i przem., Cenzor Banku austro-węg., Członek kraj. Komisyi podatkowej we Lwowie, Członek Rady nadzorczej Spółki fakturowej w Krakowie.

Jawornicki Józef, Radca miejski, właściciel firmy „M. Jawornicki“, Członek Izby handlowej i przemysłowej, Członek Wydziału powiatowej Kasy oszczędności w Krakowie, Członek wielkiego Wydziału Kasy oszczędności miasta Krakowa, Cenzor Ban-

ku austro-węg. i Filii Banku hipotecznego, Członek Wydziału Spółki kredytowej członków Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń, Zastępca dyrektora Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń i Towarzystwa wzajemnego kredytu w Krakowie.

Markus Karol, blacharz, Wiceprezes Rady nadzorczej Tow. kred. rękodzielników i przemysłowców w Krakowie, Cenzor Kasy oszczędności m. Krakowa, Wiceprezes Stowarzyszenia wzajemnej pomocy rękodzielników i przemysłowców, Członek Wydziału Tow. właść. realności w Krakowie.

Matusiński Jacek, budowniczy, fachowy znawca sądowy dla spraw budownictwa, Radca Arcybractwa Miłosierdzia, Banku pobożnego i Wydziału gospodarczego Towarzystwa dobroczynności, Cenzor Banku austro-węgierskiego, Kasy oszczędności m. Krakowa i powiat. Kasy oszczędności.

Mendelsburg Zygmunt, spólnik firmy „Albert Mendelsburg“, Członek Izby handl. i przemysł., Cenzor i członek Wydziału Kasy oszczęd. m. Krakowa, Cenzor Banku austro węgierskiego i powiat. Kasy oszczędności.

Mikucki Franciszek Ksawery, aptekarz i członek farmaceutycznej Komisyi egzaminacyjnej, Fachowy sędzia obywatelski c. k. Sądu handlowego w Krakowie.

Rimler Henryk, fabrykant i właściciel realności, Członek Izby handlowej i przemysłowej, Cenzor Kasy oszczędności m. Krakowa, Członek Rady nadzorczej Spółki fakturowej w Krakowie.

Schwarz Henryk, Cesarski Radca, kupiec, właściciel dóbr i realności, Radca miejski, Zastępca Dyrektora Kasy oszczędności m. Krakowa, Członek Izby handlowej i przemysłowej, Starszy krakowskiej Kongregacyi kupieckiej, Prezes Towarzystwa dobroczynności, Cenzor Banku austro-węgierskiego i powiatowej Kasy oszczędności.

Słonecki Zenon, właściciel dóbr, Dyrektor zastępca Towarz. Wzaj. ubezp. i Wzajemnego kredytu.

Suski Wiktor, Radca cesarski, kupiec i właściciel realności, Radca miejski, Skarbnik krakowskiej Kongregacyi kupieckiej, Członek Rady nadzorczej. Tow. kred. rękodz. i przem. w Krakowie, fachowy Sędzia obywatelski c. k. Sądu handlowego w Krakowie, Cenzor Powiat. Kasy oszczędności.

Żeleński Ludwik, właściciel dóbr, Członek Komisyi historyi sztuk Akademii Umiejętności.

2 miejsca nieobsadzone.

Syndyk:

Bąkowski Klemens, doktor praw, adwokat krajowy.

Urzędnicy Filii:

NACZELNIK:

Karłowski Stanisław, j. w.

ZASTĘPCA NACZELNIKA i PROKURZYSTA:
Armółowicz Jan, j. w.

ADJUNKCI:

I kl **Gonet Franciszek**, j. w.
Kotowicz Teodor, j. w.
Mieszkowski Witołd, j. w.

II. kl. **Friedlein Stefan**, j. w.
Skórczewski Stanisław, j. w.
Bizański Władysław, j. w.
Walczak Mieczysław, j. w.
Mally Kamil, j. w.

KASYER FILII:
Wiewiórowski Teodozyusz, j. w.

ASYSTENCI.

Górak Józef, j. w.
Dębski Franciszek, j. w.
Grodyński Tadeusz, j. w.
Wiesiołowski Roman, j. w.
Korolewicz Władysław, j. w.

2 woźnych.

ZASTĘPSTWA

Banku krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

1. Okręg: **Bochnia.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Bochni.**

Otwarte 3. Maja 1886. Dyrekcya: Karol Bondi, Zygmunt Rübenbauer, Dr. Bolesław Nodzyński i Franciszek Rajca. Komisarz bankowy: Władysław Siemieński. Zastępca: Juliusz hr. Dębicki.

2. Okręg: **Bohorodczany.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Bohorodczanach.**

Otwarte 7. sierpnia 1900. Dyrekcya: Józef Szeliński, Dr. Michał Ferensiewicz, Oleksa Barabasz, Józef Friedman i Tomasz Schweiner. Komisarz bankowy: Józef Szeliński. Zastępca: Teodor Pelewicz.

3. Okręg: **Borszczów.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa zaliczkowa i oszczędności w Borszczowie, Stow. zar. z ogr. poręką.**

Otwarte 12. grudnia 1890. Dyrekcya: Edmund Dzierżek, Maryan Orłowski i Ludwik Przetocki. Komisarz bankowy: Edmund Dzierżek. Zastępca: Zygmunt Kościszewski.

4. Okręg: **Bóbrka.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Bóbrce, Stow. zarej. z nieogr. poręką.**

Otwarte 24. kwietnia 1884. Dyrekcya Dr. Tadeusz Gabryszewski, ks. Kazimierz Łoziński i Bronisław Stachiewicz Komisarz bankowy: Robert Adamski. Zastępca: Alfred Maly.

5. Okręg: **Brody.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Brodach.**

Otwarte 10. kwietnia 1894. Dyrekcya: Oktaw Sala, Fr. Haładewicz, Feliks West, Henryk Garwoliński i Maks Stryer. Komisarz bankowy: Oktaw Sala. Zastępca: Feliks West.

6. Okręg: **Brzesko.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Brzesku, Spółka zar. z odpow. nieogr.**

Otwarte 4. stycznia 1894. Dyrekcya: Dr. Szymon Bernadzikowski, Dr. Piotr Górski i Zygmunt Cezar Sozański. Komisarz bankowy: Roman Filipkiewicz. Zastępca: Adam Marzec.

7. Okręg: **Brzeżany.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Brzeżanach.**

Otwarte 11. kwietnia 1890. Dyrekcya: Ks. Teodor Korduba, Dr. Adam Kowenicki, Karol Wojciechowski, Dr. Stanisław Schätzel. Komisarz bankowy: Dr. Stanisław Schätzel. Zastępca: Józef Haber.

8. Okręg: **Brzozów.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Dynowie Stow. zarej. z ogr. poręką.**

Otwarte 17. listopada 1903. Dyrekcya: Władysław Biega, Adam Krynicki, Alfons Beensch. Komisarz bankowy: Zdzisław Skrzyński. Zastępca: Ks. Gabryel Sałustowicz.

9. Okręg: **Buczacz.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Buczaczu.**

Otwarte 29. grudnia 1900. Dyrekcya: Ignacy Wachowicz, Dr. Izydor Ausschnitt i Mieczysław Burzyński. Komisarz bankowy: Maryan br. Błażowski. Zastępca: Dr. Edward Krzyżanowski.

10. Okręg: **Chrzanów.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Chrzanowie, Stow. zar. z ogr. odpow.**

Otwarte 11. kwietnia 1896. Dyrekcya: Dr. Antoni Gaszyński, Józef Janowski i Dr Władysław Majewski. Komisarz bankowy: Henryk Kowarzyk. Zastępca: Dr. Zygmunt Keppler.

11. Okręg: **Cieszanów.**

Zastępstwo: **Stowarzyszenie zaliczkowe w Lubaczowie, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 19. lutego 1884. Dyrekcya: Dr. Jakób Szłapa, Władysław Staniec i Gustaw Szopiński. Komisarz bankowy: Leon Moszyński. Zastępca: Saul Friser.

12. Okręg: **Czortków.**

Zastępstwo: **Bank zaliczkowy w Czortkowie, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 18. lipca 1894. Dyrekcya: Ludwik Noss, i Stanisław Geppert. Komisarz bankowy: Stanisław Czekoński. Zastępca: Władysław Zielonka.

13. Okręg: **Dąbrowa.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Dąbrowej, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 5. stycznia 1884. Dyrekcya: Ludwik Zakrzewski, Tadeusz Dybowski i Dr. Józef Datka. Komisarz bankowy: Włodzimierz Sroczyński. Zastępca: Stanisław Szpak.

14. Okręg: **Dębica** (okręgi sądowe Dębica i Pilzno).

Zastępstwo: **Towarzystwo wzajemnego kredytu w Dębicy, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 11. lutego 1895. Dyrekcya: Stanisław Hubicki, ks. Eugeniusz Wolski i Piotr Brniak. Komisarz bankowy: Dr Mikołaj hr. Rey. Zastępca: ks. Eugeniusz Wolski.

15. Okręg: **Dobromil.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Dobromilu, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 3. czerwca 1884. Dyrekcya: Michał Tustanowski, Leon Steciak i Jędrzej Robaczewski. Komisarz bankowy: Dr. Stefan Puchalski. Zastępca: Meilech Fluger.

16. Okręg: **Dolina.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Dolinie.**

Otwarte 10. listopada 1897. Dyrekcya: Dr. Józef Dobrowolski, Dr. Wincenty Chmieliński i Dr. Stanisław Kotłowski. Komisarz bankowy: Dr. Stanisław Kotłowski. Zastępca: Stanisław Tarchalski.

17 Okręg: **Drohobycz-Sambor-Stary Sambor.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Drohobyczu, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 11. stycznia 1884. Dyrekcya: Dr. Wiktor Lechowski j. w., Jan Niewiadomski i Ignacy Wierzbicki. Komisarz bankowy: Juliusz hr. Bielski. Zastępca: Leonard Wiśniewski j. w.

18. Okręg: **Dukla** (okręg sądowy Dukla).

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Dukli, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 17. marca 1893. Dyrekcya: Franciszek Jarosz, Zdzisław Stoiński i Bojomir Eminowicz. Komisarz bankowy: Adam hr. Męciński. Zastępca: Tadeusz Peszyński.

19. Okręg: **Gliniany** — (okręg sądowy Gliniany).

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe na glinianski powiat sądowy w Glinianach, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 19. lutego 1884. Dyrekcya: Ks. Filemon Reszytyłowicz, Andrzej Bałtarowicz i Dr. Jan Moch. Komisarz bankowy: Stanisław Tokarski. Zastępca: Dr. Jan Moch.

20. Okręg: **Gorlice.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Gorlicach.**

Otwarte 23. września 1905. Dyrekcya: Ks. Bronisław Świeykowski, Dr. Franciszek Dziubczyński i Jakób Aleksandrowicz. Komisarz bankowy: Józef Olszewski. Zastępca: Dr. Józef Radomyski.

21. Okręg: **Grybów.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Grybowie, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 15. lipca 1904. Dyrekcya: Zuzanna Jakubowska, Walenty Polniaszek i Józef Wincenty Mordarski, Komisarz bankowy: Józef Hodbot. Zastępca: Ignacy Pollak.

22. Okręg: **Horodenka.**

Zastępstwo: **Kasa oszczędności w Horodence**

Otwarte 23. października 1897. Dyrekcya: Dr. Antoni Roszko, Ks. Edward Bladowski i Tytus Zulauf. Komisarz bankowy: Tytus Zulauf. Zastępca: Dr. Czesław Niewiadomski.

23. Okręg: **Husiatyn.**

Zastępstwo: **Powiatowe Towarzystwo zaliczkowe w Husiatynie, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 9. kwietnia 1896. Dyrekcya: Kazimierz Horodyski, Filip Kawałek i Czesław Świrski. Komisarz bankowy: Michał Zawadzki. Zastępca: Dr. Henryk Nathansohn.

24. Okręg: **Jarosław.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Jarosławiu, Stow, zar. z ogr. por.**

Otwarte 11. stycznia 1884. Dyrekcya: Waleryan Baczyński i Władysław Słoniewski. Komisarz bankowy: Ignacy Rychlik. Zastępca: Dr. Adolf Dietzius.

25. Okręg: **Jasło** — (okręg sądowy) **Brzostek.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Jaśle, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 11. kwietnia 1884. Dyrekcya: Dr. Roman Adamski, Dr. Aleksander Hycner i Marcin Kusiak. Komisarz bankowy: Alojzy Metzger. Zastępca: Dr. Ignacy Steinhaus.

26. Okręg: **Jaworów** — (okręg sądowy) **Janów.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Jaworowie, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 28. lutego 1884. Dyrekcya: Grzegorz Szczyrba, Stanisław Lachowicz i Jerzy Pytlik. Komisarz bankowy: Jan hr. Szeptycki. Zastępca: Ferdynand Paar.

27. Okręg: **Kałusz.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Kałuszu.**

Otwarte 9. lipca 1894. Dyrekcya: Ludwik Fuss i Dr. Adolf Wurst. Komisarz bankowy: Zygmunt Groblewski. Zastępca: Herman Kiczales.

28. Okręg: **Kamionka Strumiłowa** (bez okręgu sądow. Radziechowskiego).

Zastępstwo: **Powiatowe Towarzystwo zaliczkowe w Kamionce Strumiłowej, Stowarz. zar. z ogr. por.**

Otwarte 18. października 1885. Dyrekcya: Jan Szawłowski, Dr. Maryan Krówczyński i Zygmunt Lewicki. Komisarz bankowy: Jan Szawłowski. Zastępca: Zygmunt Lewicki.

29 Okręg: **Kołomyja-Peczeniżyn**

Zastępstwo: **Spółka handlowa rolniczo-przemysłowa w Kołomyi, Stowarz. zar. z ogr. odpow.**

Otwarte 16. maja 1885. Dyrekcya: Emil Filous, Kazimierz Barański i Dr. Stanisław Haczewski. Komisarz bankowy: Dr. Stanisław Haczewski. Zastępca: Dr. Włodzimierz Dudykiewicz.

30. Okręg: **Kossów**.

Zastępstwo: **Kasa zaliczkowa i oszczędności w Kutach, Stow. zarej. z ogran. poręką.**

Otwarte 25. listopada 1903. Dyrekcya: Piotr Bielecki, Jan Stebnicki i Stanisław Schaffek. Komisarz bankowy: Piotr Alfons Bielecki. Zastępca: Jan Stebnicki.

31. Okręg: **Krościenko n. D.** (okręg sądowy Krościenko n. D.).

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Krościenku n. D., Stow. zar. z ogr. poręką.**

Otwarte 12. września 1903. Dyrekcya: Karol Ćwiertniewicz, Ks. Antoni Łętkowski i Józef Komórek. Komisarz bankowy: Dr. Szymon Przybyło. Zastępca: Konstanty Dziewolski.

32. Okręg: **Krosno** (bez okręgu sądowego **Dukla**).

Zastępstwo: **Tow. zaliczkowe w Krośnie, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 14. lipca 1885. Dyrekcya: Feliks Kaczorowski, Dr. Aleksander Kocay i Włodzimierz Suryn. Komisarz bankowy: August Gorayski j. w. Zastępca: Dr. Jan Kanty Jugendfein.

33. Okręg: **Limanowa**.

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe i ochrony własności ziemskiej w Limanowej, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 22. stycznia 1884. Dyrekcya: Józef Beck, Marya Russocka i Franciszek Młynarski. Komisarz bankowy: Michał Janik. Zastępca: Dr. Karol Młodnik.

34. Okręg: **Lisko**.

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Lisku. Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 2. marca 1894. Dyrekcya: Dr. Jan Strutyński, Ferdynand Moszczeński i Julian Jankiewicz. Komisarz bankowy: Józef Bielak. Zastępca: Robert Barański.

35. Okręg: **Lwów**.

Tylko dla spraw hipotecznych i komunalnych.

Zastępstwo: **Powiatowe Towarzystwo zaliczkowe we Lwowie, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 1. kwietnia 1884. Dyrekcya: Władysław Terenkoczy j. w., Teofil Merunowicz i Fryderyk Schaller. Komisarz bankowy Julian Cybulski. Zastępca: Włodzimierz Malczewski.

36. Okręg: **Łańcut-Przeworsk**.

Zastępstwo: **Kasa zaliczkowa i oszczędności w Łańcucie, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 15. grudnia 1883. Dyrekcya: Bolesław Żardecki, Józef Gawel i Marcin Szulc. Komisarz bankowy: Gabryel Orzakiewicz Zastępca: Filip Kahane.

37. Okręg: **Maków** (okręg sądowy Maków).

Zastępstwo: **Stowarzyszenie pożyczkowe „Wzajemna Pomoc“ w Makowie z por. nieogr. w sądzie zaprot.**

Otwarte 15. stycznia 1884. Dyrekcya: Ludwik Kocyan, Emil Ulrich. Komisarz bankowy: Wawrzyniec Kawa. Zastępca: Błażej Uchacz.

38. Okręg: **Mielec.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Mielcu.**

Otwarte 13. marca 1884. Dyrekcya: Andrzej Pawlikowski, Karol Madejski i Roman Dębicki. Komisarz bankowy: Ignacy Kosiński. Zastępca: Józef Rydel.

39. Okręg: **Mościska.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe dla powiatu mościskiego w Mościskach, Stow. zar. z por. ograniczoną.**

Otwarte 26. lutego 1883. Dyrekcya: Leopold Masiuk, Adam Witek i Franciszek Lichoń. Komisarz bankowy: Ks. Alfred Białogłowski. Zastępca: Ignacy Jabłoński.

40. Okręg: **Myślenice** (bez okręgu sądowego Maków).

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Myślenicach.**

Otwarte 3. czerwca 1884. Dyrekcya: Józef Stolarski, Dr. Mikołaj Klakurka i Andrzej Średniawski j. w. Komisarz bankowy: Bolesław Targowski. Zastępca: Dr. Emil Adelmann.

41. Okręg: **Nadwórna.**

Zastępstwo: **Kasa zaliczkowa w Nadwórnej, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 12. grudnia 1890. Dyrekcya: Bazyli Borysiewicz, Karol Niżnikiewicz i Jan Wróblewski. Komisarz bankowy: Dr. Wincenty Markiewicz. Zastępca: Józef Skurewicz.

42. Okręg: **Nisko.**

Zastępstwo: **Kasa zaliczkowa i oszczędności w Rudniku, Stow. zarej. z ogr. poręką.**

Otwarte 17. kwietnia 1901. Dyrekcya: Dr. Franciszek Hernich, Klemens Reischer i Ferdynand Hofman. Komisarz bankowy: Ludwik Ostrichański. Zastępca Jan Niewolkiewicz.

43. Okręg: **Nowy Sącz.**

Zastępstwo: **Kasa zaliczkowa w Nowym Sączu, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 9. stycznia 1884. Dyrekcya: Jan Kosman, Dr. Władysław Barbacki i Karol Merkl. Komisarz bankowy: Władysław Głębocki. Zastępca: Karol Merkl.

44. Okręg: **Nowy Targ** (bez okręgu sądowego Krościenko n. D.).

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Nowym Targu.**

Otwarte 2. grudnia 1897. Dyrekcya: Ks. Piotr Krawczyński, Aleksander Lgocki i Jan Pietraszkiewicz. Komisarz bankowy: Dr. Ernest Geissler. Zastępca: Dr. Artur Weigel.

45. Okręg: **Oświęcim** (okręg sądowy Oświęcim).

Zastępstwo: **Towarzystwo oszczędności i pożyczek w Oświęcimiu, Stow. zarej. z nieogr. poręką.**

Otwarte 10. lutego 1885. Dyrekcya: Dr. Ludwik Gąsiorowski, Edward Jaśkiewicz i Józef Zabrzeski. Komisarz bankowy: Dr. Ludwik Gąsiorowski. Zastępca: Antoni Polaszek.

46. Okręg: **Podhajce.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Podhajcach, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 13. maja 1884. Dyrekcya: Maryan Turski, Dr. Stanisław Choróbski i Dr. Bronisław Słomnicki. Komisarz bankowy: Franciszek Stobiecki. Zastępca: Juliusz Gołębski.

47. Okręg: **Przemyśl.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe rolne w Przemyślu, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 11. lutego 1884. Dyrekcya: Dr. Erazm Rościszewski, Eugeniusz Kusiba i Jan Patronowicz. Komisarz bankowy: Dr. Franciszek Trybulec. Zastępca: Dr. Feliks Drużbacki.

48. Okręg: **Przemyślany** (bez okręgu sądowego Gliniany).

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Przemyślanach, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 7. stycznia 1884. Dyrekcya: Andrzej Zarugiewicz, Szczepan Franków i Jan Mittig. Komisarz bankowy: Stanisław Domaradzki. Zastępca: Maryan Zajączkowski.

49. Okręg: **Radziechów** (okręg sądowy Radziechów).

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Radziechowie, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 10. stycznia 1884. Dyrekcya: Roman Ujejski, ks. Antoni Skalski i Franciszek Mrozowski. Komisarz bankowy: Franciszek Mrozowski. Zastępca: Ks. Antoni Skalski.

50. Okręg: **Rawa ruska.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa zaliczkowa i oszczędności w Rawie ruskiej, Stowarz. zarej. z ogr. por.**

Otwarte 14. kwietnia 1896. Dyrekcya: Ks. Ludwik Ryś, Seweryn Ryziewicz i Adam Winiarski. Komisarz bankowy: Zygmunt Stasiniewicz. Zastępca: Dr. Julian Dadlez.

51. Okręg: **Rohatyn.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe dla powiatu rohatyńskiego w Rohatynie, Stowarzyszenie zar. z ogr. por.**

Otwarte 23. lutego 1884. Dyrekcya: Izydor Kowalewski, Seweryn Manasterski i Apolinary Jamrógiewicz. Komisarz bankowy: Stanisław Długoszewski. Zastępca: Izydor Kowalewski.

52. Okręg: **Ropczyce** (bez okręgu sądowego Dębica).

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Ropczycach.**

Otwarte 12. lutego 1884. Dyrekcya: Ks. Dr. Jan Krzysiak, Władysław Bursztyn i Piotr Juszczyk. Komisarz bankowy: Ks. Dr. Jan Krzysiak. Zastępca: Władysław Bursztyn.

53. Okręg: **Rudki-** (okręg sądowy) **Gródek.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Rudkach, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 29. marca 1884. Dyrekcya: Piotr Zbrożek, Leon Lachol i Franciszek Tursa. Komisarz bankowy: Dr. Aleksander hr. Skarbek. Zastępca: Mieczysław Nowosielecki.

54. Okręg: **Rzeszów-Strzyżów-Kolbuszowa.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe i kredytowe w Rzeszowie, Spółka zar. z odpow. ogran.**

Otwarte 29. lutego 1884. Dyrekcya: Edmund Rylski, Karol Prochaska i Ludwik Holzer. Komisarz bankowy: Stanisław Jędrzejowicz, j. w. Zastępca: Mikołaj Makowski.

55. Okręg: **Sanok.**

Zastępstwo: **Powiatowe Towarzystwo zaliczkowe w Sanoku, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 8. października 1884. Dyrekcya: Henryk Kapiszewski, Bronisław Nowosielecki i Władysław Beksiński. Komisarz bankowy: Tadeusz Wrześniowski. Zastępca: Dr. Jacek Jabłoński.

56. Okręg: **Śniatyn.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe na pow. sądowy śniatyński w Śniatynie, Stow. zarejestr. z nieogr. por.**

Otwarte 13. kwietnia 1885. Dyrekcya: Józef Kossowski, Michał Niemczewski i Józef Weldycz. Komisarz bankowy: Józef Teodorowicz. Zastępca: Markus Herman.

57. Okręg: **Sokal.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Sokalu, Stow. zar. z ogr. poręką.**

Otwarte 19. lutego 1884. Dyrekcya: Piotr Karpiuk, Jan Semetkowski i Franciszek Kaiser. Komisarz bankowy: Wincenty Kruszewski. Zastępca: Dr. Władysław Wajda.

58. Okręg: **Stanisławów.**

Zastępstwo: **Bank zaliczkowy w Stanisławowie, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 4. stycznia 1884. Dyrekcya: Ludwik Pręgowski, Jan Reindl i Wilhelm Linhardt. Komisarz bankowy: Józef Jägermann. Zastępca: Eustachy Bukowski.

59. Okręg: **Stryj.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Stryju, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 8. lutego 1884. Dyrekcya: Ks. Ostap Niżankowski, Jan Maziak i Bazyli Geciów. Komisarz bankowy: Adam Onyszkiewicz. Zastępca: Włodzimierz hr. Russocki.

60. Okręg: **Tarnobrzeg.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Tarnobrzegu, Spółka zar. z odpow. ogr.**

Otwarte 21. grudnia 1888. Dyrekcya: Dr. Antoni Surowiecki, Józef Taszarski i Ludwik Zajedlewski. Komisarz bankowy: Dr. Walery Momidłowski. Zastępca: Józef Chalcarz.

61. Okręg: **Tarnopol-Skałat.**

Zastępstwo: **Bank powiatowy w Tarnopolu, Stow. zarobkowe zar. z ogr. por.**

Otwarte 7. lutego 1884. Dyrekcya: Dr. Stanisław Głogier, Józef Ingwer i Dr. Emil Schmidt. Komisarz bankowy: Dr. Stanisław Głogier. Zastępca: Józef Ingwer.

62. Okręg: **Tarnów.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Tarnowie, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 4. stycznia 1884. Dyrekcya: Włodzimierz Kołłątaj i Władysław Król. Komisarz bankowy: Witołd Rogoyski. Zastępca: Dr. Adolf Ringelheim.

63. Okręg: **Tłumacz.**

Zastępstwo: **„Oszczędność", Towarzystwo kredytowe w Tłumaczu, Stow. zar. z nieogr. poręką.**

Otwarte 7. lipca 1884. Dyrekcya: Dr. Józef Kruszelnicki, Kazimierz Jasiński i Dr. Roman Małaczyński. Komisarz bankowy: Jan Jakubowicz. Zastępca: ks. Marceli Sierecki.

64. Okręg: **Trembowla.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Trembowli.**

Otwarte 1. stycznia 1890. Dyrekcya: Ks. Andrzej Tymus, Jarosław Paszkowski i Józef Kuntze. Komisarz bankowy: Stanisław Korzeniowski Zastępca: Dr. Juliusz Olpiński.

65. Okręg: **Turka.**

Zastępstwo: **Powiatowe Towarzystwo zaliczkowe w Turce, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 13. sierpnia 1895. Dyrekcya: Ks. Michał Pruchnicki, Józef Armatys i Jan Budzianowski. Komisarz bankowy: Emil Wołoszczakiewicz. Zastępca: Nestor Salamon.

66. Okręg: **Wadowice.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Wadowicach.**

Otwarte 21. marca 1884. Dyrekcya: Franciszek Dziobek, Teofil Kluk i Michał Gołąb. Komisarz bankowy: Robert Han. Zastępca: Dr. Franciszek Opydo.

67. Okręg: **Wieliczka-Podgórze.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Wieliczce.**

Otwarte 14. stycznia 1884. Dyrekcya: Franciszek Aywas, Adolf Scheuring, Józef Śliwiński, Dr. Kazimierz Szczepański i Leopold Epstein. Komisarz bankowy: Józef Fryt. Zastępca: Dr. Zygmunt Miczyński.

68. Okręg: **Zaleszczyki.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Zaleszczykach.**

Otwarte 25. lipca 1884. Dyrekcya: Witołd Mańkowski, Tadeusz Przewłocki, Tadeusz Mandybur i Izydor Zerygiewicz. Komisarz bankowy: Izydor Zerygiewicz. Zastępca: Józef Marczyński.

69. Okręg: **Zbaraż.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Zbarażu, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 13. lutego 1884. Dyrekcya: Zygmunt Dzierżanowski, Michał Paryłowski i Antoni Tyc. Komisarz bankowy: Jakób Kruh. Zastępca: Franciszek Słoński.

70. Okręg: **Złoczów-Zborów.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Złoczowie, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 18. stycznia 1885. Dyrekcya: Karol Jakubowski, Baltazar Pachulski i Józef Mironowicz. Komisarz bankowy: Emil Bierzyński. Zastępca: Stanisław Wesołowski.

71. Okręg: **Żółkiew.**

Zastępstwo: **Kasa zaliczkowa i oszczędności w Żółkwi, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 23. marca 1884. Dyrekcya: Stanisław Śnieszko, Stanisław Gorecki i Henryk Hillich. Komisarz bankowy: Dr. Włodzimierz Maciulski. Zastępca: Franciszek Ksawery Scheybal.

72. Okręg: **Żydaczów.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa zaliczkowa i oszczędności w Żydaczowie, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 13. sierpnia 1895. Dyrekcya: Aleksander Małecki, Józef Jasiewicz, i Jan Szczurkowski. Komisarz bankowy: Kazimierz Winnicki. Zastępca: Bolesław Widajewicz.

Ekspozytura Banku krajowego w Białej

Otwarta 1. stycznia 1910.

Komitet nadzorczy:

Członkowie:

Feliks Glatzman, Przewodniczący, c. k. Starszy inżynier, Członek Rady nadzorczej Powiatowego Towarzystwa rękodzielników katolickich w Białej, Przewodniczący komisyi egzaminacyjnej szewców w Białej, Prezes i Członek honorowy Czytelni polskiej w Białej.

Banaś Henryk, właściciel realności i cukierni w Białej, Członek Rady gminnej w Białej, Członek Rady nadzorczej Powiatowego Towarzystwa zaliczkowego w Białej.

Bobak Józef, Dyrektor polskiej szkoły w Białej, Członek Rady nadzorczej Powiatowego Tow. zaliczkowego w Białej, Prezes Tow. gimnastycznego „Sokół“ w Białej.

Zastępca:

Gall Franciszek, kupiec i właściciel realności w Białej, Członek Rady nadzorczej Powiatowego Towarzystwa zaliczkowego w Białej.

Naczelnik:

Brodacki Władysław.

Komitet Cenzorów

dla działu wekslowego:

Borger Ignacy, kupiec i właściciel realności w Białej.

Harrer Józef, kupiec w Białej.

Haempel Karol, właściciel dóbr w Malcu, Poseł na Sejm krajowy.

Korbel Hermann, kupiec w Białej.

Neumann Albert, właściciel realności i młyna parowego w Białej.

Ochsner Jan, kupiec w Białej.

Urzędnicy Ekspozytury:

Brodacki Władysław
Naczelnik i Firmant Ekspozytury.

Drzewicki Józef
Zastępca Naczelnika i Prokurzysta.

PRAKTYKANT:

Henryk Domanus.

Spis miejscowości,

w których płatne są kupony i wylosowane sztuki emisyj Banku krajowego.

Lb.	Miejscowość	Zakład płacący
1	Beneszów	Živnostenska Banka pro Čechy a Moravu
2	Berno	C. k. uprz. czeski Unionbank Ustředni banka Českych spořitelen K. k. priv. Wechselstuben-Aktien-Ges „Merkur“ Wiener Bank-Verein Živnostenska Banka pro Čechy a Moravu
3	Bielsk	C. k. uprz. czeski Unionbank Wiener Bank-Verein
4	Bregencya	Bank dla Tyrolu i Przedarulanii
5	Budapeszt	Wiener Bank-Verein
6	Budziejowice	Živnostenska Banka pro Čechy a Moravu
7	Celowiec	Lublański Bank kredytowy. Wiener Bank-Verein.
8	Cieplice	Wiener Bank-Verein.
9	Cieszyn	Wiener Bank-Verein.
10	Cyleja (Cilli)	C. k. uprz. czeski Union Bank.
11	Czerniowce	Wiener Bank-Verein Ustředni banka Českych spořitelen.
12	Czeski-Kamieniec (Böhm-Kamnic)	K. k. priv. Wechselstuben-Aktien-Ges. „Merkur“
13	Czeska-Lipa (Böhm-Leipa)	K. k. priv. Wechselstuben-Aktien-Ges. „Merkur“
14	Dornbirn	C. k. uprz. czeski Unionbank
15	Friedek-Mistek	Wiener Bank-Verein
16	Gablonz	C. k. uprz. czeski Unionbank
17	Graz	C. k. uprz. czeski Unionbank C. k. uprz. Bank dla krajów koronnych Wiener Bank-Verein
18	Hohenelbe	C. k. uprz. czeski Unionbank
19	Iglau	Živnostenska Banka pro Čechy a Moravu
20	Innsbruck	Bank dla Tyrolu i Przedarulanii
21	Jägerndorf	C. k. uprz. czeski Unionbank
22	Karlsbad	Wiener Bank-Verein
23	Krems n/. D.	K. k. priv. Allg. Verkehrsbank
24	Leoben	C. k. uprz. czeski Unionbank.
25	Linz n/. D.	C. k. uprz. czeski Unionbank
26	Lublana	Lublański Bank kredytowy

Lb.	Miejscowość	Zakład płacący
27	Marienbad	Wiener Bank-Verein
28	Morawski-Schönberg	C. k. uprz. czeski Unionbank K. k. priv Wechselstuben-Aktien-Ges. „Merkur“
29	Nowy-Jičin (Neutitschein)	C. k. uprz. czeski Unionbank K. k. priv. Wechselstuben-Aktien-Ges. „Merkur“
30	Ołomuniec	C. k. uprz. czeski Unionbank
31	Opawa	C. k. uprz. czeski Unionbank
32	Osiek n/. E.	Wiener Bank Verein Živnostenska Banka pro Čechy a Moravu
33	Ostrawa Morawska	Živnostenska Banka pro Čechy a Moravu
34	Pardubice	Živnostenska Banka pro Čechy a Moravu
35	Pilzno (w Czechach)	K. k. priv. Wechselstuben-Aktien-Ges. „Merkur“ Wiener Bank-Verein Živnostenska Banka pro Čechy a Moravu
36	Praga	Bank krajowy król. Czech C. k. uprz. czeski Unionbank C. k. uprz Bank dla krajów koronnych Ustředni banka Českych spořitelen. K. k. priv. Wechselstuben-Aktien-Ges. „Merkur“ Wiener Bank-Verein Živnostenska Banka pro Čechy a Moravu
37	Prossnitz	Wiener Bank-Verein Živnostenska Banka pro Čechy a Moravu
38	Reichenberg	C. k. uprz. czeski Unionbank K. k. priv. Wechselstuben-Aktien-Ges. „Merkur“
39	Rumburg	C. k. uprz. czeski Unionbank
40	Salzburg	C. k. uprz. czeski Unionbank
41	Spalato	Lublański Bank kredytowy
42	St. Pölten	Wiener Bank-Verein
43	Tabor	Živnostenska Banka pro Čechy a Moravu
44	Tryest	Unionbank Ustředni banka Českych spořitelen.
45	Villach	Wiener Bank-Verein
46	Wiedeń	C. k. uprz. Bank dla kraj. koronnych C. k. uprz. czeski Unionbank. K. k. priv. allgemeine Verkehrsbank Niederösterreichische Escompte-Gesellschaft Unionbank Ustředni banka Českych spořitelen. K. k priv. Wechselstuben-Aktien-Ges. „Merkur“ Wiener Bank-Verein Živnostenska Banka pro Čechy a Moravu
47	Wr. Neustadt	Wiener Bank-Verein
48	Zagrzeb	Wiener Bank-Verein.
49	Zatec	C. k. uprz. czeski Unionbank
50	Zwittau	K. k. priv. Wechselstuben-Aktien-Ges. „Merkur“

LW. 79.289/910. We Lwowie, dnia 12. lipca 1910.

Aleg 737

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o zarządzie krajowym Składem publicznym, połączonym ze Składem wolnym w Krakowie.

Wysoki Sejmie!

Ostatnie sprawozdanie Wydziału krajowego o zarządzie krajowym Składem publicznym, połączonym ze Składem wolnym w Krakowie, przedłożone Wys. Sejmowi pod dniem 9. lipca 1909 LW. 69.524/09 jako Aleg. 488 do sprawozdań sejmowych z r. 1909 nie zostało dotąd przez Wys. Sejm załatwione. Powołując się na to sprawozdanie, Wydział krajowy stwierdza przedewszystkiem, że wobec postanowionej budowy nowego kolejowego dworca towarowego w Krakowie, krajowy Skład publiczny w Krakowie w obecnem swem miejscu nieda się w przyszłości utrzymać. Nowy dworzec towarowy w Krakowie, według zatwierdzonego projektu wybudowany będzie przy wylocie ul. Krowoderskiej na osi linii kolejowej Kraków-Wiedeń w odległości około $2^1/_2$ klm. od obecnego dworca i kraj. Składu publicznego. Przed kilku dniami upłynął termin do wnoszenia ofert na pierwszą grupę robót (ziemnych i murarskich) obliczonych na około dwa miliony koron. Budowa dworca towarowego ma być prawdopodobnie z końcem r. 1912 lub z początkiem r. 1913 ukończoną.

Po oddaniu do użytku nowego dworca towarowego, krajowy Skład publiczny w Krakowie z pozostawieniem go w dotychczasowem miejscu wymagałby prócz zwiększonych czynności manipulacyjnych tak znacznych kosztów za przesuwania wagonów ze Składu do odległego dworca towarowego, iż pozostawienie Składu w dotychczasowem miejscu nie będzie możliwe. Za dwa lata zatem stanie na porządku dziennym kwestya sprzedaży realności Składów, lub użycia ich na inny cel, oraz kwestya czy i w którem miejscu miałby krajowy Skład publiczny być na nowo wybudowany i urządzony.

Dopóki Wys. Sejm na wniosek Wydziału krajowego, który w swoim czasie zostanie przedłożony, nie zadecyduje o przyszłem istnieniu krajowego Składu publicznego w Krakowie, wszelkie badania w kierunku organizacyi i urządzeń technicznych Składu muszą z natury rzeczy być odroczone.

W następstwie tych okoliczności, Wydział krajowy jak to już w poprzedniem sprawozdaniu podniesiono, ograniczył się w r. 1909 do wykonania tylko niezbędnych robót adaptacyjnych w budynkach składowych, a zaoszczędzoną

kwotę wstawioną na ten cel w budżecie r. 1909 w sumie 10.132 K 52 h. przeniósł na razie do budżetu r. 1910.

Zamknięcie rachunków krajowego Składu publicznego w Krakowie za rok 1909, które przedkładamy równocześnie Wysokiemu Sejmowi przy sprawozdaniu Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków funduszów krajowych za rok 1909, wykazuje w wydatkach wynik korzystniejszy o 2.092 kor. 69 h., zaś w dochodach korzystniejszy o 5.567 K, 31 h., — zatem ogólny wynik jest korzystniejszy od budżetu o 7.660 kor.

W sprawach personalnych Składu zaszły następujące zmiany:

Dotychczasowy likwidator a zarazem pełniący prowizorycznie obowiązki kierownika krajowego Składu Witołd Onyszkiewicz, został dekretem z dnia 1 lipca 1910 L. 70.641 na podstawie świadectwa lekarskiego, stwierdzającego niezdolność do pełnienia obowiązków w Składach, przeniesiony w stały stan spoczynku, przyczem przyznał mu Wydział krajowy za 10 lat stałej służby emeryturę o rocznych 1.008 kor.

Równocześnie poruczył Wydział krajowy prowizorycznie pełnienie obowiązków kierownika Składu za wynagrodzeniem miesięcznem w kwocie 350 kor. Janowi Wąsikowskiemu, urzędnikowi syndykatu rolniczego w Krakowie, który oprócz kierownictwa prowadzić ma kasę i korespondencyę. Nadto poruczył Wydział krajowy czasowo pełnienie obowiązków likwidatora i buchaltera w Składach Kazimierzowi Sicińskiemu, asystentowi rachunkowemu krajowego Zarządu sprzedaży soli we Lwowie, przyznając mu prócz dotychczasowych poborów ryczałt zamiast dyet w kwocie miesięcznej 120 kor.

Powyżej wymienieni funkcyonaryusze objęli w dniu 4 lipca 1910 poruczone im obowiązki służbowe.

Wskutek powyższych zmian, zaszła potrzeba zmiany upoważnienia do podpisywania firmy.

Reskryptem z dnia 1 lipca 1910 L. 78.401 upoważnił Wydział krajowy Dyrekcyę krajowego Składu publicznego w Krakowie o wniesienie do Sądu handlowego podania, iż firmę składową podpisywać będą w przyszłości kierownik Jan Wąsikowski wspólnie z buchalterem Kazimierzem Sicińskim. W razie zaś przeszkody tych funkcyonaryuszów, mają prawo podpisywania firmy dotychczasowi prokurzyści magazynier Składu Wilk lub kierownik filii krakowskiej Banku krajowego Armółowicz.

Wydział krajowy przedkłada w końcu Wysokiemu Sejmowi jako **Aleg. I.** wykaz obrotu zboża, towarów i warrantów za czas od 1 maja 1909 do 30 kwietnia 1910 r. i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o zarządzie krajowym Składem publicznym, połączonym ze Składem wolnym w Krakowie.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni *w. r.*

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Wykaz obrotu

zboża towarów i warrantów

w krajowym Składzie publicznym w Krakowie

za czas od 1-go maja 1909 r. do 30-go kwietnia 1910 r.

Obrót zboża i towarów za czas od 1-go maja 1909 do 30-go kwietnia 1910.

Miesiąc	Przyjęto zboża i towarów	Wydano zboża i towarów	Zapas z końcem miesiąca
	cetnarów metrycz.	cetnarów metrycz.	cetnarów metrycz.
Zapas zboża i towarów na dniu 30-go kwietnia 1909 . . .	11.007	—	—
Maj roku 1909 . .	5.282	8.603	7.686
Czerwiec „ „ . .	4.314	5.445	6.555
Lipiec „ „ . .	4.179	6.283	4.451
Sierpień „ „ . .	3.393	3.766	4.078
Wrzesień „ „ . .	3.296	3.248	4.126
Październik „ „ . .	5.834	3.855	6.105
Listopad „ „ . .	7.859	5.774	8.190
Grudzień „ „ . .	9.735	5.442	12.483
Styczeń roku 1910 . .	7.153	3.072	16.564
Luty „ „ . .	9.155	4.153	21.566
Marzec „ „ . .	16.763	9.637	28.692
Kwiecień „ „ . .	3.659	8.475	23.876
Zapas na dniu 1-go maja 1910 . .	—	23.876	—
	91.629	91.629	
Przyjęto od 1/5 1909 do 30/4 1910 .	80.622		
Wydano „ „ „ „ „ .	67.753		
Obrót w czasie od 1/5 1909 do 30/4 1910	148.375	czyli wagonów 1.484	

(wagonów tysiąc czterysta ośmdziesiąt cztery).

Obrót warrantów za czas od 1-go maja 1909 do 30 kwietnia 1910.

Miesiąc	Wydano		Ściągnięto		Zapas z końcem miesiąca	
	sztuk	ubezpieczenie wartości Koron	sztuk	ubezpieczenie wartości Koron	sztuk	ubezpieczenie wartości Koron
Zapas warrantów na dniu 30/4 1009	10	25.000	—	—		
Maj roku 1909 . .	—	—	10	25.000		
Czerwiec „ „ . .	—	—	—	—		
Lipiec „ „ . .	—	—	—	—		
Sierpień „ „ . .	—	—	—	—		
Wrzesień „ „ . .	—	—	—	—		
Październik „ „ . .	—	—	—	—		
Listopad „ „ . .	—	—	—	—		
Grudzień „ „ . .	—	—	—	—		
Styczeń „ 1910 . .	—	—	—	—		
Luty „ „ . .	—	—	—	—		
Marzec „ „ . .	—	—	—	—		
Kwiecień „ „ . .	—	—	—	—		
	10	25.000	10	25.000		
Wydano od 1/5 1909 do 30/4 1910		—				
Ściągnięto „ „ „ „ „	10	25 000				
Obrót w czasie od 1/5 1909 do 30/4 1910	10	25.000	czyli **warrantów sztuk 10** (warrantów sztuk dziesięć			

Kraków, dnia 1. lipca 191[illegible].

LW. 83.927/1910. Aleg 738 We Lwowie, dnia 29. lipca 1910.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o krajowym kursie praktycznym dozorców drenarskich.

Wysoki Sejmie!

Piąty dwuletni kurs drenarski — otwarty na podstawie uchwały Wys. Sejmu z dnia 5-go października 1908 r. — kończy się dnia 30-go listopada 1910 r. Z przyjętych na I. rok szkolny 29 uczniów, pozostało na II. roku 28 uczniów, którzy obecnie znajdują się na praktyce przy robotach, a w miesiącu marcu 1911 roku będą zdawać egzamin końcowy czyli główny.

Alegat Załączony wykaz ·/. przedstawia postęp tych uczniów piątego dwulecia na I. i II. zimowym 4 miesięcznym kursie t. j. w czasie od 1. grudnia 1908 do końca marca 1910 roku.

Z wykazu tego okazuje się:

u 1 ucznia przeciętny postęp celujący,
„ 7 uczniów „ „ bardzo dobry,
„ 16 „ „ „ dobry,
„ 5 „ „ „ dostateczny.

Koszta utrzymania kursu w czasie od 1-go grudnia 1908 r. do 30-go listopada 1909 r. przedstawiają się jak następuje:

	I. Płace nauczycieli:		
1.	Wynagrodzenie kierownika	200 K — gr.	
2.	„ docentów	3.584 „ — „	3.784 K — gr.
	II. Koszta administracyjne:		
3.	Obsługa sali i różne		195 K 60 gr.
	III. Utrzymanie uczniów:		
4.	Stypendya 29 uczniów po 200 K . . .	5.800 K — gr.	
5.	Podróże i zapomogi	1.444 „ 08 „	7.244 K 08 gr.
	IV. Potrzeby naukowe:		
6.	Przybory rysunkowe.	517 K 54 gr.	
7.	Środki naukowe (książki i narzędzia drenarskie,)	276 K 90 gr.	794 K 44 gr.
	Razem . . .		12.018 K 12 gr.

Dochody wynosiły w 1909 roku:

1.	Dotacya Wysokiego Sejmu	7.000 K — gr.
2.	Zasiłek c. k. Ministerstwa rolnictwa	4.000 K — gr.
	Razem .	11 000 K — gr.

Z porównania okazuje się przekroczenie w kwocie 1.018 K 12 gr., które powstało z powodu większej ilości uczniów (było stypendystów 29 ciu zamiast 25-ciu), oraz z powodu zapomóg udzielonych uczniom czwartego dwulecia, którzy po ukończeniu dwuletniego kursu pozostawali we Lwowie w biurze centralnem w celu przygotowania się do egzaminu końcowego czyli głównego.

Przekroczenie to zostało pokryte z oszczędności uzyskanych w latach poprzednich.

Preliminarz wydatków na II. rok szkolny 1909—1910 był następujący:

I. Wynagrodzenie kierownika i docentów		4040 K
II. Koszta administracyjne, obsługa sali, sprzęty i różne		360 K
III. Utrzymanie uczniów:		
a) Stypendya dla 28 po 200 K	5.600 K	
b) Podróże, zapomogi i różne	400 K	6.000 K
IV. Potrzeby naukowe i przybory rysunkowe . . .	600 K	
Razem . .		11.000 K

W sprawozdaniu Wydziału krajowego o krajowym kursie praktycznym dozorców dreniarskich z 27-go sierpnia 1909 l. 84600/09, został przedstawiony pod II, następujący wniosek:

„Sejm upoważnia Wydział krajowy do otwarcia z dniem 1-go grudnia 1910 szóstego dwuletniego kursu praktycznego dozorców drenarskich dla 25 stypendystów.“

W przypuszczeniu, że Wysoki Sejm zgodnie ze sprawozdaniem komisyi gospodarstwa krajowego z dnia 7-go października 1909 L. S. 4.795/09 przychyli do tego wniosku, ze względu na wzmagające się zapotrzebowanie dozorców, Wydział krajowy uchwałą z dnia 21-go grudnia 1909 l. 137.011/909 zarządził rozpisanie konkursu na nowy szósty kurs drenarski, zwłaszcza że Wys Sejm w budżecie r. 1910 rub. IX. poz. 2. uchwalił na ten cel potrzebną dotacyę. Zgłosiło się na ten nowy kurs 147 kandydatów, z których Wydział krajowy przyjął 36 na wstępną praktykę letnią. Z tych kandydatów pozostaje obecnie na praktyce 31, którzy dnia 1-go grudnia 1910 będą zdawać egzamin wstępny w celu przyjęcia ich na I rok szkolny 1910—1911.

Obecny stan personalu dozorców jest następujący: 8 konduktorów melioracyjnych przy robotach konserwacyjnych, 10 konduktorów melioracyjnych III. klasy, 22 dozorców melioracyjnych, 63 dozorców drenarskich, czyli razem 103 konduktorów i dozorców, a oprócz tego: 1 ukończony uczeń drenarski i 28 uczniów, którzy w marcu 1911 roku będą zdawać egzamin główny.

Zmiany w personalu dozorców były w ciągu lat 1909 i 1910 następujące: Konduktor melioracyjny II klasy Stanisław Slin został mianowany konduktorem I klasy i przydzielony do regulacyi rzeki Białej w Tarnowie; — Konduktor melioracyjny III. klasy Kajetan Wyka został mianowany konduktorem II klasy i przydzielony do konserwacyi wałów Łęgu, Wisły i Sanu; — Konduktor melioracyjny III klasy Teodor Seńczuk zmarł 19/X 1909, — dozorca drenarski Józef Rzędzianowski został uwolniony ze służby krajowej.

Na podstawie powyższego sprawozdania, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 29. lipca 1910 Lw. 83.927/910 o krajowym kursie praktycznym dozorców drenarskich we Lwowie Sejm przyjmuje do wiadomości.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni, w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat, w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Alegat do sprawozdania Wydziału krajowego LW. 83.927/1910.

Wykaz postępu uczniów kraj. kursu praktycznego dozorców drenarskich na I. i II. roku szkolnym 1908—1909 i 1909—1910 (piąte dwulecie).

Liczba porząd.	Nazwisko i imię	Nauka teoretyczna			Roboty praktyczne				Uwagi
		Postęp przeciętny w naukach	Pilność	Zachowanie się	Wyszczególnienie robót	Postęp w robotach	Pilność	Zachowanie się	
1	Borowiec Feliks . . .	dobry	chwalebna	zup. odpow.	przy kolmatacyi bagien naddniestrzańskich	bardzo dobry	chwalebna	zup. odpow.	w 1910 przydzielony do Górnej Trześniówki
2	Daćków Bazyli	bardzo dobry	„	„	przy regulacyi Raty	„	„	„	w 1910 przydzielony do regulacyi Dniestru
3	Drabik Jan	dobry	„	„	przy regulacyi Dniestru pow. Kornalowic	„	„	„	w 1910 przydzielony do regulacyi Pełtwi
4	Drozd Cypryan . . .	dobry	„	„	przy osuszeniu bagien Rzemieńskich	dobry	„	„	w 1910 przydzielony do regulacyi Górnej Trześniówki
5	Gładyszek Antoni . .	bardzo dobry	„	„	przy obwałowaniu Wisły w Niepołomicach	„	„	„	w 1910 przydzielony do obwałowania Wisły w Podgórzu
6	Goleń Jan	dobry	„	„	przy pożyczkowem drenowaniu (Jasło)	„	dostateczna	„	
7	Jachimowicz Piotr . .	dostateczny	„	„	przy kolmatacyi bagien naddniestrzańskich	„	chwalebna	„	
8	Jachowicz Bronisław .	dobry	„	„	przy ekspozyturze Rzeszów	„	„	„	w 1910 przydzielony do Górnej Trześniówki
9	Jajuga Wacław	bardzo dobry	„	„	„ „ „	„	„	„	
10	Jaworski Jan	dostateczny	„	„	przy regulacyi rzeki Pełtwi	dostateczny	dostateczna	„	w 1910 przydzielony do kolmatacyi bagien naddniestrzańskich
11	Klich Maciej	bardzo dobry	„	„	przy robotach melioracyjnych: Mielec	celujący	chwalebna	„	
12	Kozioł Stanisław . . .	dobry	„	„	przy robotach melioracyjnych: Tarnów	„	„	„	
13	Lipa Franciszek . . .	„	„	„	przy obwał. Wisły: Wola Przemykowska	bardzo dobry	„	„	w 1910 przydzielony do drenowania pozyczkowego (Rzeszów)
14	Liśkiewicz Włodzimierz	bardzo dobry	„	„	przy obwał. Wisły: Ujście solne	celujący	„	„	w 1910 przydzielony do regulacyi Siwki
15	Łącki Ignacy	dobry	„	„	przy obwał. Wisły: Grobla	bardzo dobry	„	„	
16	Mąsior Michał	„	„	„	przy obwał. Wisły: Hubenice	dobry	„	„	w 1910 przydzielony do robót melior. Tarnów
17	Mudryj Tymko	dostateczny	„	„	przy regulacyi Raty	„	„	„	
18	Paluch Jan	dobry	„	„	przy melioracyach: Tarnów	celujący	„	„	w 1910 przydzielony do regulacyi Macochy
19	Pasadyn Piotr	dostateczny	„	„	„ „ „	dobry	„	„	
20	Prade Józef	„	„	„	przy melioracyach: Mielec	bardzo dobry	„	„	w 1910 przydzielony do melioracyi Tarnobrzeg
21	Rygiel Wojciech . . .	dobry	„	„	przy regulacyi Strwiąża	dobry	„	„	w 1910 przydzielony do regulacyi Raty
22	Skórczyński August . .	bardzo dobry	„	„	przy regulacyi Bugu	bardzo dobry	„	„	
23	Sławek Wojciech . . .	dobry	„	„	przy regulacyi Nowego Brnia	dobry	„	„	w 1910 przydzielony do obwałow. Wisły: Wola Przemykowska
24	Sołowski Łukasz . . .	celujący	„	„	przy regulayi Pełtwi	celujący	„	„	
25	Sowa Ludwik	dobry	„	„	przy drenowaniu pożyczkowem (Jasło)	dobry	„	„	
26	Surmaj Wasyl	„	„	„	przy regulacyi Wereszycy	„	„	„	w 1910 przydzielony do regulacyi Raty
27	Teśluk Bazyli	bardzo dobry	„	„	przy regulacyi Tyśmienicy	bardzo dobry	„	„	
28	Zawada Maciej	dobry	„	„	przy regulacyi Górnej Trześniówki	„	„	„	w 1910 przydzielony do melioracyi prywatnej Tarnobrzeg
29	Zuchowski Antoni . .	„	„	„	przy regulacyi Strwiąża	—	—	—	Wykreślony z powodu niezdolności na dozorcę.

Kierownik kursu:

LW. 97.721 1910. We Lwowie, dnia 7. września 1910.

Aleg 739

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany i uzupełnienia ustawy komasacyjnej i działowo-regulacyjnej.

Wysoki Sejmie!

W zeszłorocznem sprawozdaniu z 31. sierpnia 1909 l. 85840 w przedmiocie operacyi agrarnych, przedstawił Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi wnioski c. k. ministeryalnej komisyi agrarnej na wprowadzenie do powyżej wymienionych ustaw agrarnych pewnych zmian i uzupełnień, dotyczących kwestyi zasadniczych jak i formalnych. Przedstawił też Wydział krajowy swoją opinię, jaką wyraził c. k. ministeryalnej komisyi agrarnej na proponowane zmiany.

C. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwą z 24. sierpnia b. r. l. 12424/pr. (LW. 103931) udzieliło Wydziałowi krajowemu projekty dwóch nowel do powołanych ustaw z proponowanemi zmianami odnośnych przepisów z wyrażeniem życzenia, by rzeczone nowele przedłożył Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi na najbliższej sesyi jako swoje własne wnioski.

I. Jedna z nowel odnosi się do poprawienia i *uzupełnienia ustawy komasacyjnej* przeważnie w kierunkach — już w powyżej powołanem sprawozdaniu do Wysokiego Sejmu omówionych, a nadto zawiera pewne dodatkowe postanowienia (§§ 11, 82, 96, 103 i 104), które przedtem nie były przedmiotem wzajemnego porozumienia z Wydziałem krajowym.

Zauważyć należy przedewszystkiem, iż w kwestyi najgłówniejszej mianowicie w sprawie wciągnięcia lasów do komasacyi c. k. Ministerstwo rolnictwa wskutek uwag poczynionych przez Wydział krajowy odstąpiło od zamiaru zamieszczenia w noweli postanowień w tym kierunku.

O wyeliminowaniu z obecnej ustawy postanowień odnoszących się do głosowania uczestników nad planem komasacyjnym „za“ lub „przeciw“, a utrudniających dojście do skutku komasacyi, była już mowa w zeszłorocznem sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie czynności agrarnych. Odpadają zatem §§ 62 i 97 do 103 włącznie.

Przechodząc do zmian i uzupełnień postanowień ustawy komasacyjnej, przedłożoną nowelą objętych, wyjaśnia Wydział krajowy poszczególne nowe przepisy, jak następuje:

Do § 11.

Ostatni ustęp tego paragrafu zostaje opuszczonym, gdyż w myśl § 4 ustawy z 21. kwietnia 1909 Nr. 131 Dz. p. p. wszelkie przeniesienia majątku i praw nabycia na podstawie planu komasacyjnego pozostają zwolnione od należytości prawnych bez ograniczenia czasu a zatem nietylko w ciągu lat 15 lecz zawsze, kiedy komasacya przyjdzie do skutku.

Do § 17.

Paragraf ten zostaje zmienionym tylko w niemieckiem tłumaczeniu, w którem użyty niewłaściwie wyraz „Instruktion“ zastąpionym zostaje obecnie wyrazem „Instruierung“. W polskim tekscie użyto wyrazu „dochodzenie“, który jest tu zupełnie odpowiednim. — Ponieważ Wysoki Sejm nie uchwala tłumaczenia niemieckiego, zatem Wydział krajowy godząc się na zmianę proponowaną przez Ministerstwo nie przedkłada co do § 17. żadnego wniosku do uchwalenia.

Do § 65.

Zmiana i uzupełnienie tego paragrafu, traktującego o możliwości dopuszczenia do komasacyi jest najistotniejszą i zasadniczą.

Sprawę tę omówił Wydział krajowy szczegółowo w zeszłorocznem sprawozdaniu o operacyach agrarnych, do którego się też celem uniknięcia powtarzania się, obecnie odwołuje.

Do § 67.

Zmiana tego postanowienia uzasadnioną jest zmianą § 65.

Do § 80.

Wobec uzupełnienia § 94 przez wprowadzenie postanowienia o prowizorycznem oddaniu ekwiwalentów należy zmienić § 80 w tym kierunku, iż przeciwko datom odnoszącym się do ocenienia całego gruntu, a wynikającym z planu bonitacyjnego i rejestru posiadania mają być wnoszone nie uwagi, co do których postępowanie i rozstrzyganie w tem stadyum nie ma miejsca (§ 80 ustęp 2) lecz zarzuty. Między bowiem prowizorycznem oddaniem ekwiwalentów, a wyłożeniem planu komasacyjnego, według nabytego doświadczenia, upływa zazwyczaj dłuższy okres czasu. Wobec zatracenia zaś śladu dawnych parcel rebonitacya starych gruntów jest bardzo utrudnioną i prawie niemożliwą i dlatego powinny być zarzuty przeciwko klasyfikacyi gruntów już w tem stadyum postępowania rozstrzygnięte w toku instancyi.

Do § 82.

Paragraf ten rzeczowo nie uległ zmianie, nadano mu tylko w pierwszym ustępie jaśniejszą stylizacyę pod względem wyznaczenia gruntów potrzebnych na wspólne urządzenia gospodarcze, podobnie jak to się stało w nowych ustawach komasacyjnych dla Styryi i Tyrolu.

Wniosek Wydziały krajowego, aby w razie potrzeby zajęcia gruntów gminnych na wspólne urządzenia gospodarcze, decydowała o tem Rada gminna za aprobatą samorządnych władz nadzorczych, został w całej pełni uwzględniony.

Do § 94.

Do paragrafu tego w ustępie czwartym włączonem zostało nowe, doniosłego znaczenia postanowienie, o prowizorycznem oddaniu i objęciu w posiadanie ekwiwalentów. Warunki, pod jakimi takie prowizoryum zaprowadzonem być może, mianowi-

cie, iż za zgodą takiej przynajmniej większości uczestników, jaka wymaganą jest do sprowokowania postępowania komasacyjnego (§ 65), wskazał Wydział krajowy w swojej opinii, przedstawionej c. k. krajowej komisyi agrarnej w odezwie z dnia 5. sierpnia 1909 l. $\frac{107284}{08}$. Po myśli tej opinii zostało też postanowienie rzeczone skodyfikowane.

Ustanowiony w dawnym tekscie termin 30-dniowy do przejrzenia wyłożonego planu komasacyjnego został skróconym do dni 14, zaś termin do wnoszenia zarzutów przeciwko planowi z 45 na 20 dni. Wyznaczenie krótszych terminów ma na celu przyspieszenie zatwierdzenia planu komasacyjnego i tem samem zapobieżenie zaniedbaniu w uprawie starych gruntów a skierowanie uprawy na ekwiwalenta.

Do § 95.

Do paragrafu tego wprowadzono dodatkowe postanowienie o wnoszeniu zarzutów przeciwko ocenieniu wartości cudzych gruntów tylko dla ochrony interesów uczestników.

Do § 96, 103 i 104.

Zmiana powołanych paragrafów jest wynikiem uchylenia postanowień o głosowaniu uczestników nad planem komasacyjnym.

Do § 122.

Do paragrafu tego wprowadzone zostaje nowe postanowienie, mocą którego komisarz miejscowy uprawnionym będzie po wysłuchaniu bezpośrednich uczestników i za zezwoleniem krajowej komisyi agrarnej podejmować zaliczki a raczej zaciągać pożyczki w zakładach krajowych na cel wykonania wspólnych urządzeń gospodarczych. Uposażenie komisarza miejscowego w tę atrybucyę ułatwi i umożliwi szybsze wykonanie tych urządzeń i tem samem przyspieszy zakończenie postępowania komasacyjnego. I przy tym paragrafie uwzględnia projekt ministeryalny poczynione przez Wydział krajowy uwagi.

Do § 123.

Skutkiem powyżej omówionego dodatkowego postanowienia do § 122 musiał być odpowiednio uzupełniony także § 123 traktujący o pierwszeństwie hipotecznem dla takich pożyczek.

II. Nowela do ustawy *działowo-regulacyjnej* obejmuje pod art. I. poprawki do dwóch paragrafów ustawy, gdyż zmiana w § 12 odnosząca się jedynie do niemieckiego tłómaczenia nie potrzebuje uchwały Wysokiego Sejmu. Następnie zawiera ta nowela pod artykułem II. całkiem nowe dodatkowe postanowienia, mające na celu wypełnić braki ustawy pod względem wskazówek do ułożenia planu regulacyjnego dla wspólnych pastwisk, przeprowadzenia koniecznych wspólnych urządzeń i ulepszeń, dalej pod względem umocnienia nadzoru władz politycznych nad zagospodarowaniem wspólności agrarnych, wreszcie pod względem zabezpieczenia praw udziałowych poszczególnych uczestników do majątku agrarnego, stanowiącego wspólną własność uczestników.

Zmiany §§ 53 i 104 objęte art I. ustawy nie wymagają szczegółowego wyjaśnienia a rozszerzenie postanowień § 53 na wszystki grunta trafia w intencyę Wysokiego Sejmu wyraźnie zaznaczoną przy uchwaleniu ustawy działowo-regulacyjnej.

Postanowienia 12-tu paragrafów objętych pod art. II. ustawy zawierają w głównej mierze upoważnienia i wskazówki dla komisyi krajowej odnoszące się do treści dokumentu regulacyjnego, którym po opuszczeniu na wniosek Wydziału krajowego

postanowień nie mających zastosowania w naszym kraju, nie można nic zarzucić pod względem gospodarczym. Wydział krajowy dodał tu jedynie w § 1 pod liczbą 8. że ograniczenia w pasaniu mogą się odnosić nietylko do owiec i kóz, lecz także do świń i do gęsi.

Natomiast pod względem kompetencyi władz nadzorczych zawierały propozycye rządowe postanowienia, na które Wydział krajowy nie mógł się zgodzić i które zostają w sprzeczności nietylko z przepisami krajowych ustaw gminnych co do kompetencyi władz autonomicznych w odniesieniu do dobra gminnego, lecz także z § 3. tej samej noweli, który w ostatnim ustępie wyraźnie orzeka, że „obowiązek nadzoru przekazany niniejszem władzom politycznym nie może w niczem naruszać prawa nadzoru przysługującego władzom autonomicznym".

Zarząd majątkiem i dobrem gminnem należy do własnego zakresu działania gminy, a nadzór nad całością tegoż, tudzież w razie sporów wynikających z tytułu użyikowania należy do przełożonych władz nadzorczych w toku instancyi, zatem do Wydziału powiatowego i Wydziału krajowego. (§§ 27. lit. a), 30. lit. a) b) 37, 68 w brzmieniu ustawy z 4. lutego 1908 Nr. 58 Dz. ust. kr., 98, 99 i 101 ustawy z 12. sierpnia 1866 Nr. 19 Dz. u. kr. §§ 22. lit. a) 26., 74. w brzmieniu ustawy z 4. lutego 1908 Nr. 60 Dz. u. kr. 101, 102 i 104 ustawy z 13. marca 1889 Nr. 24 Dz. u. kr. wreszcie §§ 21. lit. a) 25, 69 w brzmieniu ustawy z 4. lutego 1908 Nr. 59 Dz. u. kr. 97, 98 i 100 ustawy z 3. lipca 1896 Nr. 51 Dz. u. kr.). Na podstawie powołanych właśnie co przepisów wykonywał i wykonuje Wydział powiatowy, a względnie Wydział krajowy nadzór i judykaturę w sprawach odnoszących się do całości i zarządu dobra gminnego jakoteż w sprawach użytkowania tegoż dobra, a orzeczenia trybunału administracyjnego uznają zawsze interpretacyę ustaw gminnych uzasadniającą tę kompetencyę. Proponowane przez Ministerstwo do § 8. noweli postanowienie, że zezwolenie na oddzielenie praw udziałowych od posiadłości, do której były one dotąd przywiązane należy do politycznej władzy powiatowej nawet wtedy, jeśli chodzi o grunta stanowiące dobro gminne (a w tym ostatnim wypadku winna polityczna władza powiatowa jedynie porozumieć się z Wydziałem powiatowym) — zmieniałoby ten stan rzeczy wbrew zasadniczej intencyi Ministerstwa, zawartej w cytowanym poprzednio drugim ustępie § 3. Odjętą zostałaby przez takie postanowienie kompetencya władz samorzędnych do rozstrzygania i wydawania zarządzeń w sprawach, które dotąd bez żadnego ograniczenia do tych władz należały.

Wydział krajowy przedstawiając swoją opinię o projektowanych zmianach zastrzegł się w piśmie z 5. sierpnia 1909 l. 107.284/08 wystosowanem do c. k. krajowej komisyi agrarnej wyraźnie przeciwko takiemu ukróceniu praw władz autonomicznych. Zastrzeżenie zostało jednakowoz uwzględnione tylko w § 3, natomiast w omawianym § 8 nałożono na władze polityczne tylko obowiązek, aby się przed wydaniem zezwolenia na odłączenie prawa udziałowego porozumiały z Wydziałem powiatowym.

Dodatek ten z przyczyn wyżej przytoczonych uważać należy za sprzeczny z powołanymi przepisami ustaw gminnych i dlatego niemożliwy do przyjęcia, a nadto za niewystarczający z tego powodu, iż nie przewiduje żadnego postanowienia na ten wypadek, gdyby Wydział powiatowy nie zgodził się na zamierzone odłączenie.

Rozstrzyganie więc o tem, czy jakieś prawo udziałowe w spólności agrarnej, stanowiącej dobro gminne, może być na żądanie strony od uprawnionej posiadłości oddzielonem lub nie — a to w okresie czasu przed wdrożeniem lub po zamknięciu postępowania działowo-regulacyjnego — należy pozostawić tym samym organom, które w myśl dotychczas obowiązujących przepisów są do tego powołane.

Odpowiednio do tego wywodu zmienia Wydział krajowy stylizacyę drugiego ustępu § 8. i zaleca ją Wysokiemu Sejmowi do przyjęcia równie jak podyktowane tymi samymi względami zastrzeżenia w §§ 10 i 11 noweli.

Wydział krajowy równocześnie odnosi się do Prezydyum c. k. krajowej komisyi agrarnej z oznajmieniem, iż zmienił zasadniczo stylizacyę ustępu drugiego § 8. tudzież §§ 10 i 11 artykułu II. noweli do ustawy działowo-regulacyjnej z prośbą

o zakomunikowanie tej zmiany c. k. Ministerstwu rolnictwa i wyjednanie dla niej aprobaty c. k. Rządu.

Wydział krajowy przedkładając w załączeniu w mowie będące projekty alegat 1 i 2 wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. projekt noweli do ustawy z 9. grudnia 1889 Nr. 18 Dz. u. kr. z r. 1890 o komasacyi gruntów rolnych i

II. projekt noweli do ustawy z 9. grudnia 1889 Nr. 20 Dz. u. kr. o dzielenia wspólnych gruntów i odnoszących się do nich wspólnych praw użytkowaniu i zarządu.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

Badeni w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Tadeusz Pilat w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . którą zmienioną zostaje ustawa z 9. grudnia 1899 Dz. ust. kraj. Nr. 18. z r. 1900 o komasacyi gruntów rolnych.

Za zgodą Sejmu mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, jak następuje:

Artykuł I.

§§. 62., 97., 98., 99., 100., 101. i 102. ustawy z 9. grudnia 1899 Dz. ust. kraj. Nr. 18. z r. 1900 o komasacyi gruntów rolnych, zostają niniejszem uchylone. To samo tyczy się §§. 11., 17., 65., 67., 80., 82., 94., 95., 96., 103., 104., 122. i 123. tejże ustawy, w miejsce których mają obowiązywać następujące postanowienia.

(Dawny tekst).	**Projektowany tekst.**
§. 11.	§. 11.
Prawa zabezpieczone na rzecz osób trzecich na gruncie przeznaczonym do zamiany, zostaną przeniesione na grunt przyznany w zamian (ekwiwalent) a to bez opłaty należytości prawnych, jeżeli przy przeniesieniu nie będzie wpisana ani zmiana w osobie uprawnionego ani też zmiana w rozciągłości prawa.	Prawa zabezpieczone na rzecz osób trzecich na gruncie przeznaczonym do zamiany, zostaną przeniesione na grunt przyznany w zamian (ekwiwalent) a to bez opłaty należytości prawnych, jeżeli przy przeniesieniu nie będzie wpisana ani zmiana w osobie uprawnionego ani też zmiana w rozciągłości prawa.
Przeniesienia majątku lub nabycia praw na podstawie planu komasacyjnego wolne są od opłaty należytości w przeciągu	Przeniesienia majątku lub nabycia praw na podstawie planu komasacyjnego wolne są od opłaty należytości (§. 4. ustawy

15-letniego okresu, licząc od dnia w którym siniejsza ustawa wejdzie w życie. (§. 4. ustawy państwowej).

§. 65.

Jeżeli przynajmniej połowa właścicieli gruntów rolnych, należących do obszaru komasacyjnego (§§. 1. i 5.) zażąda komisarza miejscowego celem komasacyi tych gruntów, również, jeżeli ustawa krajowa zarządzi komasacyę celem należytego wykonania nawodnienia lub osuszenia większych przestrzeni, wówczas Komisya krajowa ma wyznaczyć komisarza miejscowego do przedsięwzięcia prac przygotowawczych i do ułożenia planu komasacyjnego (§. 28. ustawy państwowej).

Jeżeli jednak między gruntami, które mają być wciągnięte do komasacyi znajdują się grunta, będące dobrem gminnem, których podział według uchwały sejmowej (§. 7.) nie może nastąpić lub tylko częściowo może mieć miejsce i jeżeli przy badaniu wniosku na wdrożenie komasacyi (§. 66.) okaże się, że za obszar mający pozostać wspólnym nie można wyszukać odpowiedniego ekwiwalentu w innem położeniu, zaś przyznanie ekwiwalentu w tem samam położeniu uczyni niepodobnem ułożenie planu komasacyjnego korzystnego pod względem gospodarczym, natenczas Komisya krajowa winna odmówić wdrożenia postępowania komasacyjnego.

§. 67.

Jeżeli się okaże, że prowokacyę wniosła mniej niż połowa właścicieli gruntów

państwowej i artykuł I. ustawy z 21. kwietnia 1909, Dz. p. p. Nr. 131).

§. 65.

Krajowa Komisya ustanowi komisarza miejscowego do przedsięwzięcia potrzebnych prac przygotowawczych i do ułożenia planu komasacyjnego:

1) jeżeli przynajmniej jedna trzecia część właścicieli gruntów rolnych, należących do obszaru komasacyjnego (§§. 1. i 5.) zażąda wyznaczenia komisarza miejscowego celem komasacyi tych gruntów i jeżeli czysty dochód katastralny owej części gruntów, należących do obszaru komasacyjnego, która jest własnością żądających komasacyi, wynosi więcej aniżeli połowę czystego dochodu katastralnego gruntów całego obszaru komasacyjnego; albo

2) jeżeli przynajmniej połowa właścicieli gruntów rolnych, należących do obszaru komasacyjnego (§§. 1. i 5.) zażąda komisarza miejscowego celem komasacyi tych gruntów; albo

3) jeżeli ustawa krajowa zarządzi przeprowadzenie komasacyi celem odpowiedniego wykonania nawodnienia lub osuszenia większych przestrzeni, krajowa Komisya odmówi wdrożenia postępowania komasacyjnego, jeżeli pomiędzy gruntami, zgłoszonymi do komasacyi znajdują się takie, które stanowią dobro gminne i których podział po myśli uchwały sejmowej (§. 8.) wcale nie albo tylko w części przeprowadzonym być może, dalej, jeżeli się okaże przy badaniu wniosku na wdrożenie postępowania komasacyjnego (§. 66.), że dla obszaru, który ma pozostać wspólnym, nie można znaleźć w innem położeniu odpowiedniej części gruntu mającej się przyznać w zamian, a wyznaczenie ekwiwalentu w tem samem położeniu uczyniłoby niemożliwem ułożenie planu komasacyjnego pod względem gospodarczym korzystnego.

§. 67.

Jeżeli się okaże, że prowokacyę wniosła mniejsza niż oznaczona w §. 65. l. 1.

rolnych, należących do obszaru komasacyjnego, natenczas obowiązuje ona tych, którzy ją wnieśli, jeszcze przez dwa lata, licząc od dnia wniesienia, a to na wypadek, gdyby w ciągu tego czasu przez przystąpienie innych potrzebna połowa została osiągniętą.

i 2. liczba właścicieli gruntów rolnych, należących do obszaru komasacyjnego, względnie, że czysty dochód katastralny z gruntów wnioskodawców nie dosięga wysokości w §. 65. l. 1. oznaczonej, wówczas obowiązuje ta prowokacya wnioskodawców, jeszcze przez jeden rok, licząc od dnia wniesienia prowokacyi, a to na wypadek, gdyby w ciągu tego czasu przez przystąpienie innych wymagana liczba, względnie wymagana wysokość czystego dochodu katastralnego została osiągniętą.

§. 80.

Przeciwko datom odnoszącym się do ocenienia całego gruntu lub części tego gruntu, a wynikającym z planu bonitacyjnego i rejestru stanu posiadania, mogą uczestnicy komasacyi wnosić uwagi u komisarza miejscowego. W razie ustnego zgłoszenia należy spisać protokół. Komisarz miejscowy jest obowiązany sprawdzić, czy te uwagi są uzasadnione i utrzymywać w ewidencyi braki, jakie przy tej sposobności wykażą się istotnie w planie bonitacyjnym, celem sprostowania ich w dalszem postępowaniu.

Postępowanie w toku instancyi i rozstrzyganie co do tych uwag nie ma miejsca w tem stadyum; stronom służy prawo wniesienia swych zażaleń, przy sposobności oznaczonej w §. 94. O tem prawie należy je pouczyć.

Przeciwko innym datom rejestru stanu posiadania, a w szczególności przeciwko zawartym w nim wymiarom powierzchni, mogą interesowani w komasacyi wnosić zarzuty u komisarza miejscowego zarówno odnośnie do własnych, jak i do cudzych gruntów. Co do tych zarzutów należy przeprowadzić z stronami interesowanemi rozprawę, a jeżeli w kwestyi spornej, władza komasacyjna jest właściwą, nastąpi rozstrzygnięcie w toku instancyi.

Czas do wnoszenia uwag i zarzutów kończy się w ośm dni po upływie terminu do wyłożenia planu bonitacyjnego i rejestru stanu posiadania, dla tych zaś uczestników, którym ma się doręczyć wyciągi z rejestru stanu posiadania, w żadnym razie nie przed upływem dni 14 licząc od dnia doręczenia.

§. 80.

Przeciwko datom wynikającym z planu bonitacyjnego i rejestru stanu posiadania a odnoszącym się do powierzchni lub do ocenienia wartości gruntu lub części tegoż jako też przeciwko innym datom rejestru stanu posiadania mogą interesowani w komasacyi tak co do własnych jak i cudzych gruntów lub części tychże wnosić zarzuty u komisarza miejscowego. W razie ustnego zgłoszenia należy spisać protokół.

Termin do wniesienia kończy się ósmego dnia po upływie terminu do wyłożenia planu bonitacyjnego i rejestru stanu posiadania, dla tych jednak uczestników, którym ma się doręczyć wyciąg z rejestru stanu posiadania, w każdym razie nie przed upływem dni 14 licząc od dnia tegoż doręczenia.

Komisarz miejscowy rozstrzygnie o słuszności wniesionych zarzutów, w razie potrzeby po przesłuchaniu właściwych znawców.

Rozstrzygnięcie komisarza miejscowego należy podać do wiadomości w mowie będącym uczestnikom albo w drodze pisemnej lub ustnie przy spisaniu protokołu.

Przeciwko rozstrzygnięciu komisarza miejscowego można się odwołać do krajowej komisyi, która odwołanie załatwi ostatecznie.

Termin do odwołania wynosi dni 14, a rozpoczyna się od tego dnia, który następuje bezpośrednio po dniu podania do wiadomości rozstrzygnięcia komisarza miejscowego.

Jeżeli prawomocnem orzeczeniem zarządzone zostały jakie zmiany planu bonitacyjnego lub rejestru stanu posiadania, należy je z możliwym pospiechem przeprowadzić w dotyczących elaboratach, jakoteż w wyciągach z rejestru stanu posiadania, doręczonych uczestnikom.

Zarzuty przeciwko oszacowaniu gruntów w stadyum wyłożenia planu mogą wnosić uczestnicy tylko według postanowień §. 95 ust. 3.

§. 82.

Jeżeli powierzchnia dróg, rowów albo innych urządzeń, które odpadną wskutek komasacyi jest większą, niżeli powierzchnia, jakiej potrzeba na wspólne urządzenia, wymienione w §. 9. natenczas nadwyżkę — w braku innej umowy — należy rozdzielić między bezpośrednich uczestników komasacyi według średniego stosunku powierzchni i wartości tej posiadłości gruntowej, z którą uczestniczą w komasacyi, albo też uwzględnić to przy wyznaczaniu im wynagrodzenia. W razie, gdyby był niedobór, należy go w tym samym stosunku ściągnąć od bezpośrednich uczestników a ich wynagrodzenie odpowiednio zmniejszyć.

Jeżeli tego rodzaju wspólne urządzenia okażą się potrzebnemi dopiero dodatkowe w takiem stadyum postępowania, w którem takie obliczenie zbywających lub brakujących powierzchni gruntowych mogłoby przyjść do skutku tylko za pomocą długotrwałej lub kosztownej zmiany przygotowawczych prac komasacyjnych, w takim razie potrzebny grunt mają odstąpić odnośni uczestnicy bezpośredni za całkowitem odszkodowaniem pieniężnem, które w braku umowy oznaczy władza.

C) Wyłożenie i wytyczenie planu komasacyjnego i powzięcie o nim uchwały ostatecznej.

§. 94.

Plan komasacyi, bez względu na to, czy ułożony został pod kierownictwem ko-

§. 82.

Potrzebne przy przeprowadzeniu komasacyi przestrzenie na założenie dróg, rowów i innych wspólnych urządzeń, względnie wartości tychże, należy w braku innej umowy stracić przedewszystkiem od przestrzeni i wartości gruntów, włączonych do komasacyi. Natomiast przestrzenie i wartości urządzeń tego rodzaju mających na przyszłość odpaść, doliczyć należy do gruntów, włączonych do komasacyi względnie do wartości tychże.

Gdyby na podstawie nowego projektu sieci drogowych okazała się konieczna potrzeba zajęcia w tym celu części gruntów, do gminy należących, to może to nastąpić za zupełnem odszkodowaniem wartości tylko na podstawie uchwały Rady gminnej i za zgodą względnie zezwoleniem autonomicznych władz nadzorczych.

Jeżeli tego rodzaju wspólne urządzenia okażą się potrzebnemi dopiero dodatkowo w takiem stadyum postępowania, w którem takie obliczenie zbywających lub brakujących powierzchni gruntowych mogłoby przyjść do skutku tylko za pomocą długotrwałej lub kosztownej zmiany przygotowawczych prac komasacyjnych, w takim razie potrzebny grunt mają odstąpić odnośni uczestnicy bezpośredni za całkowitem odszkodowaniem pieniężnem, które w braku umowy oznaczy władza.

C) Wyłożenie, wytyczenie *i zatwierdzenie planu komasacyjnego.*

§. 94.

Plan komasacyjny winien być w gminach, należących do obszaru komasacyjne-

misarza miejscowego, czy też bez niego przez jednego lub kilku właścicieli gruntów, przeznaczonych do komasacyi, należy wyłożyć w gminach obszaru komasacyjnego do publicznego przejrzenia przez wszystkich interesowanych przez dni 30. Komisarz miejscowy ma go na gruncie wytyczyć i na żądanie interesowanych objaśnić.

Miejsce i czas wyłożenia, jakoteż wytyczenie planu komasacyjnego należy zapowiedzieć najmniej na 8 dni przedtem edyktem, który ma być ogłoszony w urzędowej gazecie krajowej i równocześnie we wszystkich gminach okręgu komasacyjnego z wezwaniem zarówno bezpośrednich jak pośrednich interesowanych, ażeby swoje zarzuty co do planu w przeciągu 45 dni, licząc od pierwszego dnia wyłożenia go w gminie, zgłosili do komisarza miejscowego, albo pisemnie albo ustnie do protokołu (§. 34 ustawy państwowej).

go do publicznego przeglądu przez interesowanych przez 14 dni wyłożonym, przez komisarza miejscowego wytyczonym na miejscu i przez tegoż na żądanie interesowanych objaśnionym.

W wypadku w §. 90 przewidzianym należy jednak zarządzić wyłożenie planu komasacyjnego tylko wówczas, jeżeli zachodzi pewność, że większość wszystkich bezpośrednich uczestników komasacyi na plan się zgodziła i jeżeli czysty dochód katastralny z gruntów do tej większości należących a do komasacyi włączonych wynosi najmniej trzy piąte części czystego dochodu katastralnego z wszystkich w tym obszarze do komasacyi wciągniętych gruntów.

Miejsce i czas wyłożenia, jakoteż wytyczenie planu komasacyjnego należy zapowiedzieć najmniej na 8 dni przedtem edyktem, który ma być ogłoszony w urzędowej gazecie krajowej i równocześnie we wszystkich gminach okręgu komasacyjnego z wezwaniem zarówno bezpośrednich jak pośrednich interesowanych, ażeby swoje zarzuty co do planu w przeciągu 20 dni licząc od pierwszego dnia wyłożenia go w gminie, zgłosili do komisarza miejscowego, albo pisemnie albo ustnie do protokołu (§. 34. ustawy państwowej).

Uczestnicy mogą po wytyczeniu planu komasacyjnego z zastrzeżeniem wszelkich środków prawnych objąć ekwiwalenta w posiadanie, względnie może być takie objęcie także orzeczone przez krajową Komisyę,

1) jeżeli prowizorycznego oddania ekwiwalentów żąda wymagana do prowokacyi postępowania komasacyjnego w myśl §. 65 l. 1. i 2. kwalifikowana liczba uczestników i

2) jeżeli się podług okoliczności okazuje

a) że wskutek dłuższej zwłoki w wykonaniu planu komasacyjnego wyniknęłaby dla uczestników, którzy żądają objęcia, znaczna szkoda a zarazem

b) że istnieje wystarczająca pewność (gwarancya), iż obejmujący w posiadanie będą w możności tym, którzy się sprzeciwiają oddaniu wynagrodzić szkodę, jaka dla nich wyniknie z tymczasowego wykonania planu komasacyjnego. Przeciwko takiemu zarządzeniu odwołanie jest niedopuszczalne.

§. 95.

O zarzutach wniesionych wskutek tego wezwania, orzekła Komisya krajowa, a w drodze odwołania Komisya misteryalna.

Termin odwołania wynosi 14 dni i zaczyna się z dniem, następującym bezpośrednio po dniu doręczenia orzeczenia Komisyi krajowej (§. 35. ustawy państwowej).

§. 95.

O zarzutach wniesionych wskutek tego wezwania, orzeka Komisya krajowa, a w drodze odwołania Komisya misteryalna.

Termin odwołania wynosi 14 dni i zaczyna się z dniem, następującym bezpośrednio po dniu doręczenia orzeczenia Komisyi krajowej (§. 35. ustawy państwowej).

Zarzuty przeciwko oszacowaniu wartości gruntów mogą interesowani w tem stadyum postępowania wnosić tylko odnośnie do wyznaczonych im cudzych gruntów, jeżeli z okoliczności wynika, że ci interesowani nie byli w możności podczas wyłożenia planu bonitacyjnego osądzić trafności oszacowania i jeżeli odnośnie do tych gruntów nie nastąpiło jeszcze rostrzygnięcie z powodu wyłożenia planu bonitacyjnego (§ 80).

§. 96.

Jeżeli w terminie edyktalnym, oznaczonym w §. 94. nie wniesiono żadnych zarzutów przeciw planowi komasacyjnemu, albo jeżeli podniesionych przeciw niemu zarzutów nie uwzględniła Komisya krajowa, względnie Komisya ministeryalna, należy się postarać o to, aby uczestnicy bezpośredni powzięli ostateczną uchwałę co do planu komasacyjnego. Jeżeli natomiast wskutek podniesionych zarzutów zarządzono zmiany w planie komasacyjnym, wówczas komisarz miejscowy ma poprzednio ten plan przerobić odpowiednio do wydanych orzeczeń Komisyi krajowej i ministeryalnej, następnie wytyczyć go ponownie na gruncie jeżeli Komisya krajowa uzna to za potrzebne dla uwidocznienia tych zmian, a w końcu ma się postarać o ostateczną uchwałę bezpośrednich uczestników (§. 97.).

Ostateczna uchwała bezpośrednich uczestników co do planu komasacyjnego odpada, jeżeli ustawą krajową zarądzono komasacyę w celu skutecznego przeprowadzenia nawodnienia lub osuszenia większych obszarów (§. 36. ustawy państwowej).

§. 96.

Jeżeli w terminie edytalnym, oznaczonym w §. 94. nie wniesiono żadnych zarzutów przeciw planowi komasacyjnemu, albo jeżeli podniesionych przeciw niemu zarzutów nie uwzględniła Komisya krajowa względnie Komisya ministeryalna, należy się postarać o zatwierdzenie planu komasacyjnego.

Jeżeli natomiast wskutek podniesionych zarzutów zarządzono zmiany w planie komasacyjnym, wówczas komisarz miejscowy ma poprzednio ten plan zgodnie z orzeczeniami krajowej i ministeryalnej Komisyi poprawić, następnie wytyczyć go ponownie na gruncie, jeżeli krajowa Komisya celem uwidocznienia tych zman uznato za konieczne i w końcu przedłożyć go do zatwierdzenia.

§. 103.

Komisya krajowa orzeka o tych zażaleniach bez odwołania a następnie, decyduje o komasacyi zatwierdzając plan komasacyjny, albo odmawiając zatwierdzenia.

Jeżeli przy głosowaniu nad planem komasacyjnym okazała się większość wymagana w §. 97. wówczas zatwierdza go Komisya krajowa, oświadcza że mniejszość bezpośrednich uczestników musi się na tej podstawie zgodzić na komasacyę i udziela komisarzowi miejscowemu potrzebnych wskazówek do przeprowadzenia tego planu.

Jeżeli przy głosowaniu nie było takiej większości, wtedy Komisya krajowa nie zatwierdza planu komasacyjnego i zamyka postępowanie komasacyjne z zastrzeżeniem wydania dodatkowego orzeczenia o kosztach.

Jeżeli ustawą krajową zarządzono komasacyę w celu skutecznego nawodnienia lub osuszenia większych przestrzeni, w takim razie Komisya krajowa ma prawo zadecydować o komasacyi zaraz po rozstrzygnięciu zarzutów, podniesionych w ciągu terminu edytalnego (§. 94.) przeciwko planowi komasacyjnemu. Przeciwko planowi komasacyjnemu zatwierdzonemu przez Komisyę krajową nie można ani wnosić odwołania, ani żądać przywrócenia do poprzedniego stanu (§. 39. ustawy państwowej).

§. 103.

Przeciwko zatwierdzonemu przez krajową Komisyę planowi komasacyjnemu nie można się ani odwołać, ani też żądać przywrócenia do poprzedniego stanu (§. 39. ustawy państwowej).

§. 104.

Orzeczenie Komisyi krajowej wydane w myśl §. 103., a zawierające potwierdzenie lub niepotwierdzenie planu komasacyjnego jakoteż zarządzenie Komisyi krajowej, odnoszące się do wykonania zatwierdzonego planu ma komisarz miejscowy ogłosić w gminach okręgu komasacyjnego, oraz doręczyć je każdemu bezpośredniemu uczestnikowi i każdemu, komu służy prawo wypowiedzenia według §. 38.

§. 104.

Orzeczenie Komisyi krajowej wydane w myśl §. 103., którem zatwierdza się plan komasacyjny, jakoteż zarządzenia krajowej Komisyi odnoszące się do wykonania zatwierdzenego planu ma komisarz miejscowy ogłosić w gminach, należących do obszaru komasacyjnego i bezpośrednim uczestnikom jakoteż trzecim osobom, którym służy prawo wypowiedzenia według §. 38. każdemu z osobna doręczyć.

§. 122.

Ci, którzy w myśl poprzednich postanowień mają ostatecznie ponieść koszta za-

§. 122.

Zaliczki udzielone z kasy podręcznej komisarza miejscowego o ile się ich nie

liczone przez komisarzn miejscowego, są w razie niewykonania planu komasacyjnego obowiązani zwrócić te zaliczki w ciągu dni 30 po doręczeniu odpowiedniego nakazu płatniczego.

Jeżeli plan komasacyjny zostanie wykonany w takim razie te zaliczki, o ile się ich nie pokryje z przewidzianej planem komasacyjnym sprzedaży przeznaczonych w tym celu gruntów, uważa się tylko za pożyczkę udzieloną z funduszu krajowego na zapłacenie przypadającej części kosztów komasacyi, jakoteż na zapłacenie pieniężnego wyrównania, które ma być uiszczonem. Pożyczka ta, podobnie jak pożyczka udzielona z funduszu krajowego na pokrycie kosztów i odszkodowań za wspólne urządzenie gospodarcze i wynagrodzeń w razie przeniesienia budynków ma być zwróconą funduszowi krajowemu w pięciu równych ratach rocznych, z odsetkami cztery od sta rocznie, a to od czasu, w którym uznano postępowanie komasacyjne za ukończone (§. 110.), albo od chwili ewentualnie późniejszej, w której udzieloną została zaliczka.

Wydział krajowy może rozłożyć spłatę na większą ilość lat.

pokryje z przewidzianej planem komasacyjnym sprzedaży przeznaczonych w tym celu gruntów, uważa się za pożyczkę udzieloną z funduszu krajowego zobowiązanym do zapłaty na zapłacenie przypadającej na nich części kosztów komasacyi, jakoteż na zapłacenie pieniężnego wyrównania, które ma być uiszczonem. Pożyczka ta, podobnie jak pożyczka udzielona z funduszu krajowego na pokrycie kosztów i odszkodowań za wspólne urządzenie gospodarcze i wynagrodzeń w razie przeniesienia budynków ma być zwróconą funduszowi krajowemu w pięciu równych ratach rocznych, z odsetkami cztery od sta rocznie, a to od czasu, w którym uznano postępowanie komasacyjne za ukończone (§. 110.), albo od chwili ewentualnie późniejszej, w której udzieloną została zaliczka.

Wydział krajowy może rozłożyć spłatę na większą ilość lat.

Przed podjęciem zaliczek z jakiego zakładu krajowego na pokrycie kosztów wykonania wspólnych gospodarczych urządzeń ma się komisarz miejscowy po wysłuchaniu wydziału bezpośrednich uczestników postarać o zezwolenie krajowej Komisyi.

Te zaliczki będą uważane jako pożyczka udzielona z zakładu krajowego obowiązanym do zapłaty na pokrycie przypadającej na nich części tychże kosztów; mają one być zwrócone zakładowi krajowemu przez bezpośrednio interesowanych właścicieli gruntów wraz z odsetkami w równych ratach rocznych, których liczba nie może mniej wynosić niż 25 lat.

§. 123.

O ile takich pożyczek według potwierdzenia władz użyto na cel oznaczony, ciężą wierzytelności z pożyczki na ekwiwalentach, przyznanych dłużnikowi i mają być zaspokojone bezpośrednio po podatkach i opłatach rządowych przed wierzytelnościami hipotecznemi, jeżeli jednak te grunta są obciążone zobowiązaniami na rzecz spółek wodnych w myśl §. 23. ustawy państwowej z 30. maja 1869, Dz. u. p. Nr. 93. bezpośrednio po tychże.

§. 123.

O ile pożyczki takie w §. 122. oznaczone użyte zostają według potwierdzenie władzy na wskazane cele ciężą wierzytelności z pożyczki na ekwiwalentach, przyznanych dłużnikowi i mają być zaspokojone bezpośrednio po podatkach i opłatach rządowych przed wierzytelnościami hipotecznemi, jeżeli jednak te grunta są obciążone zobowiązaniami na rzecz spółek wodnych w myśl §. 23. ustawy państwowej z 30. maja 1869, Dz. u. p. Nr. 93 bezpośrednio po tychże.

Takie same pierwszeństwo służy procentom od owych wierzytelności, zalegającym nie dłużej jak trzy lata. Wierzytelności te należy uwidocznić w księgach gruntowych (§. 44. ustawy państwowej).

Pożyczki takie pomiędzy sobą mają równe pierwszeństwo.

Takie same pierwszeństwo służy procentom od owych wierzytelności, zalegającym nie dłużej jak trzy lata.

Udzielenie takich pożyczek ma być uwidocznione w księdze gruntowej (§. 44. ustawy państwowej).

Artykuł II.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i skarbu.

Ustawa

z dnia . . . . . którą się zmienia a względnie uzupełnia ustawę z 9. grudnia 1899 Dz. ust. kraj. Nr. 20 z r. 1900 o dzieleniu wspólnych gruntów i regulacyi odnoszących się do nich wspólnych praw użytkowania i zarządu.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, jak następuje:

Artykuł I.

§§. 53 i 104 ustawy z 9. grudnia 1899 Dz. ust. kraj. Nr. 20 z r. 1900 o dzieleniu wspólnych gruntów i regulacyi odnoszących się do nich wspólnych praw użytkowania i zarządu zostają niniejszem uchylone i w ich miejsce mają obowiązywać następujące przepisy:

(Dawny tekst).	**(Nowy tekst).**
§. 53.	§. 53.
Co do wspólnych lasów, może prowokowany podział ogólny lub szczegółowy wtedy tylko nastąpić, jeżeli przez to kultura i odpowiednie zagospodarowanie poszczególnych części lasu nie zostanie na szkodę narażone.	Żądaniu o podział może krajowa Komisya tylko wtenczas zadość uczynić, jeżeli przez podział staranne utrzymanie i odpowiednie zagospodarowanie nie dozna uszczerbku tudzież jeżeli zniesienie wspólności nie zaszkodzi interesowi kultury lub interesowi publicznemu. W wypadkach, w których w celu rozstrzygnięcie żądania o podział zachodziłaby

potrzeba przeprowadzenia dochodzeń połączonych z niestosunkowym nakładem czasu i kosztów co do tego czy przez podział narażone będzie staranne utrzymanie i odpowiednie zagospodarowanie poszczególnych części, może być zarządzonem postępowanie działowe z tem zastrzeżeniem, że ostateczne rozstrzygnięcie o żądaniu podziału wyda krajowa Komisya dopiero w stadyum postępowania, odnoszącem się do rozpraw o prawa udziałowe. (§. 76).

§. 104.

Prawa, które na gruncie podzielonym na rzecz trzecich osób są zabezpieczone, przeniesione bębą na grunt przyznany tytułem wynagrodzenia bez opłaty należytości, jeżeli tylko przy przeniesieniu nie ma być wpisana ani zmiana w osobie uprawnionego ani zmiana w rozciągłości prawa.

Przeniesienie majątku, lub nabycie prawa na podstawie planu podziałowego albo regulacyjnego jest wolne od opłaty należytości w ciągu 15-letniego okresu licząc od dnia, w którym ustawa niniejsza nabędzie mocy obowiązującej (§. 11. ustawy państwowej).

§. 104.

Prawa, które na gruncie podzielonym na rzecz trzecich osób są zabezpieczone, przeniesione będą na grunt przyznany tytułem wynagrodzenia bez opłaty należytości, jeżeli tylko przy przeniesieniu nie ma być wpisana ani zmiana w osobie uprawnionego ani zmiana w rozciągłości prawa.

Przeniesienia majątku, lub nabycia prawa na podstawie planu podziałowego albo regulacyjnego są wolne od opłaty należytości (§. 11 ustawy państwowej i art. III. ustawy z 21. kwietnia 1909 Dz. p. p. Nr. 131).

Artykuł II.

Ustawa z 9. grudnia 1899 Dz. ust. kraj. Nr. 20 z roku 1900 o dzieleniu gruntów wspólnych i regulacyi odnoszących się do nich wspólnych praw użytkowania i zarządu zostaje uzupełnioną następującemi postanowieniami:

§. 1.

Przy regulacyach, odnoszących się do wspólnych pastwisk (wspólnych połonin) mogą być przyjęte do planu regulacyjnego w szczególności następujące postanowienia:

1) o ochronie gruntu;

2) o ulepszeniu pastwiska (nawodnienie i odwodnienie, oczyszczenie z żwiru i kamieni, zapobieganie zniszczeniu, tępienie chwastów, przechowywanie i użycie nawozu);

3) zmierzające do lepszego zagospodarowania (zakładanie dróg i przegonów poideł naturalnych i sztucznych, szałasów i stajen, ogrodzeń, urządzenia do odosobnienia chorego bydła itp.);

4) o zabezpieczeniu od usuwisk i od staczania się kamieni;

5) o utrzymywaniu i ochronie lasu na hali (połoninie) jakoteż stanowisk zacienionych;

6) o popieraniu własnego zarządu, szczególnie spółkowego zarządu własnego, ewentualnie o uregulowaniu prawa wydzierżawiania;

7) o wypędzaniu i spędzaniu trzód, o zmianie miejsc do paszenia i o wyznaczeniu miejsc do pasania;

8) o ograniczeniach w pasaniu owiec kóz, świń i gęsi.

§. 2.

Do wspólnych urządzeń i odpowiednich ulepszeń, mających się wykonać na podstawie postępowania regulacyjnego (§ 8 ustawy z 8. grudnia 1899 Nr. 20 Dz. u. kr. z r. 1900 jakoteż do utrzymania tychże mają się uczestnicy przyczyniać w stosunku swoich praw udziałowych (§. 76).

Koszta tych robót, które spólność gospodarcza ma przeprowadzić dla wytworzenia wspólnych urządzeń i ulepszeń jakoteż dla ich utrzymania mogą być rozłożone na uczestników w stosunku do ich praw udziałowych. Urosłe stąd a niepokryte koszta mają być również ściągnięte od uczestników w drodze repartycyi.

Zarząd spólności a w razie gdyby się ten ociągał, komisarz miejscowy uprawnionym jest, jeżeli świadczeń nie uiszczono lub uiszczono je w niedostatecznej mierze, zarządzić wykonanie potrzebnych robót na koszt ociągających się.

Jeżeli wykonanie robót zarządził komisarz miejscowy, może się w celu ściągnięcia zaległych datków w drodze politycznej egzekucyi odnieść do właściwej politycznej władzy powiatowej.

Zaległe datki ciążą na odnośnej spólnej posiadłości i mają być zaspokojone przed wierzytelnościami hipotecznemi, bezpośrednio po rządowych podatkach i dani-

nach; jeżeli jednak na posiadłości ciężą spółkowe zobowiązania po myśli §. 61 ustawy wodnej z 14. marca 1875 Nr. 38, Dz. u. kr. bezpośrednio po nich.

§. 3.

Polityczne władze mają w ogólności czuwać nad gospodarską spólności gospodarczych w obrębie swych powiatów, w szczególności mają one obowiązek pilnować przestrzegania planów regulacyjnych jakoteż nadzorować wykonane wspólne urządzenia i ulepszenia.

Celem spełnienia tych zadań mają się władze polityczne posługiwać podległymi im organami. Obowiązek nadzoru przekazany niniejszem władzom politycznym nie może w niczem naruszać prawa nadzoru, przysługującego władzom autonomicznym.

§. 4.

Zmiany planu regulacyjnego i statutu podlegają zatwierdzeniu politycznej władzy powiatowej.

§. 5.

Na wniosek organu nadzorczego może polityczna władza powiatowa zażądać od spólności powzięcia uchwały na wykonanie niezbędnych ulepszeń, jakoteż na usunięcie braków w zakulturowaniu i w zagospodarowaniu wspólnych gruntów, o ile ulepszenia te mają na celu zabezpieczenie gruntu i wykonanie koniecznych dla prowadzenia gospodarstwa urządzeń.

W razie zgody należy dopilnować wykonania uchwały; w przeciwnym razie ma polityczna władza krajowa po wysłuchaniu uczestników i fachowych organów orzec o koniecznej potrzebie wykonania ulepszeń względnie o koniecznej potrzebie uchylenia braków. W celu przeprowadzenia potrzebnych robót mają zastosowanie przepisy §. 2. niniejszej ustawy.

§. 6.

Wszystkie na podstawie poprzednich dwóch paragrafów prawomocnie postanowione zmiany i uzupełnienia postanowień planu regulacyjnego i statutu ma polityczna władza powiatowa uwidocznić w dodatku do tych dokumentów.

§. 7.

Połączone z daną posiadłością uczestnictwo w spólności agrarnej (§. 1 lit. b. ust. z 9. grudnia 1899 Dz. u. kr. Nr. 20 z r. 1900) nie może być w zasadzie od tej posiadłości ważnie oddzielone.

§. 8.

Na prośbę strony ma polityczna władza powiatowa przed wprowadzeniem postępowania podług krajowej ustawy działowo-regulacyjnej (§. 60) jakoteż po zamknięciu tegoż (§ 103) zezwolić na oddzielenie, jeżeli i o ile połączone z uczestnictwem prawo użytkowania przewyższa zwyczajną potrzebę uprawnionej posiadłości i jeżeli dalej odstąpić się mające prawo udziałowe ma być połączone z prawem udziałowem innego uczestnika spólności. Zezwolenia należy odmówić, gdyby przez oddzielenie nastąpić miało szkodliwe dla gospodarczego celu spólności rozdrobnienie praw udziałowych.

Jeżeli rozchodzi się o grunta, stanowiące dobro gminne, podlegające wspólnemu użytkowaniu podług §. 68 ust. gminnej z 12. sierpnia 1866 Nr. 19 Dz. u. kr. w brzmieniu określonem ustawą z 4. lutego 1908 Nr. 60 Dz. u. kr., §. 74 ustawy z 13 marca 1889 Nr. 24 Dz. u. kr. w brzmieniu, określonem ustawą z 4. lutego 1908 Nr. 60 Dz. u. kr. i § 69 w brzmieniu, określonem ustawą z 4. lutego 1908 Nr. 59 Dz. u. kr. załatwienie wniosku stron na podstawie przepisów ustępu pierwszego niniejszego paragrafu należeć będzie podług przepisów powołanych ustaw gminnych do kompetencyi władz autonomicznych.

§. 9.

Ważność praw nabytych przed wejściem w życie niniejszej ustawy na poszczególnych udziałach spólności, nie będzie naruszoną.

§. 10.

Powyższe postanowienia mają zastosowanie także do uczestnictwa w tych spólnościach, które powstały odnośnie do gruntów, ogółowi uprawnionych do służebności w wykonaniu ces. patentu z 5. lipca 1853 Dz. p. p. Nr. 130 odstąpionych o ile grunta te nie stanowią dobra gminnego lub nie pozostają pod zarządem gminy.

Posiadłości, o których uczestnictwo w myśl niniejszej ustawy (§§. 7. i 8.) się rozchodzi, mają być w księdze gruntowej na podstawie ostatecznego orzeczenia władz politycznych a względnie automicznych wyraźnie oznaczone.

Postępowanie w tym kierunku zostanie uregulowanem w drodze rozporządzenia ministerstwa sprawiedliwości w porozumieniu z ministerstwem rolnictwa.

§. 11.

Do całkowitej lub częściowej sprzedaży i do obciążenia wspólnych połoninowych pastwisk i lasów o ile te grunta nie stanowią dobra gminnego potrzebnem jest przyzwolenie politycznej władzy powiatowej po wysłuchaniu Wydziału powiatowego.

Przyzwolenia należy wówczas odmówić, jeżeli przez zamierzoną sprzedaż lub obciążenie zostałby interes gospodarczy uprawnionych posiadłości na szkodę narażonym lub gdyby przeciw temu ogólne interesy kultury krajowej przemawiały.

§. 12.

Od czasu wejścia w życie niniejszej ustawy mogą być grunta, podpadające pod postanowienia ustawy z 9. grudnia 1899 Dz. u. kr. Nr. 20 z r. 1900, poddane podziałowi i regulacyi tylko na podstawie powołanej jako też niniejszej ustawy.

Art. III.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i skarbu.

LW. 81.927/1910. We Lwowie, dnia 12. lipca 1910.

Aleg 740

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie powiększenia etatu technicznej służby drogowej Wydziału krajowego.

Wysoki Sejmie!

Etat osób i płac rocznych oddziału techniczno-drogowego Wydziału krajowego, ustanowiony uchwałami Wysokiego Sejmu z 10 i 15 lutego 1898, z 13 listopada 1905, z 29 października 1908 i z 2 października 1909, obejmuje obecnie 52 posady inżynierskie, a mianowicie:

1 dyrektora,
1 wicedyrektora,
7 starszych inżynierów,
13 inżynierów I. klasy,
13 inżynierów II. klasy,
13 inżynierów adjunktów i
4 praktykantów technicznych.

Etat zaś osób i płac krajowych konduktorów drogowych, ustanowiony uchwałami Wysokiego Sejmu z 10 lutego 1898 i z 29 października 1908, obejmuje obecnie 42 posady konduktorskie, a mianowicie:

10 starszych konduktorów,
10 konduktorów I. klasy,
10 konduktorów II. klasy,
12 konduktorów III. klasy.

W myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 13 października 1909 tudzież w myśl oczekiwanych uchwał, jakie Wysoki Sejm na podstawie specyalnych

sprawozdań Wydziału krajowego poweźmie, będzie ukrajowionych i w zarząd kraju odebranych: w roku 1911 i 1912 po 500 kilometrów zbudowanych dróg powiatowych i gminnych I. klasy, razem więc 1.000 kilometrów.

Wobec tego zachodzi konieczna potrzeba pomnożenia sił oddziału techniczno-drogowego i posad konduktorskich. Wydział krajowy proponuje powiększenie etatu oddziału techniczno-drogowego o dwóch starszych inżynierów z płacą etatową po 4.800 koron, dwóch inżynierów I. klasy z płacą etatową po 3.600 koron, dwóch inżynierów II. klasy z płacą etatową po 2.800 koron i dwóch inżynierów-adjunktów z płacą etatową po 2.200 koron rocznie wraz z dodatkami aktywalnymi odpowiedniego stopnia. Przez proponowane obecnie powiększenie etatu oddziału techniczno-drogowego zwiększą się wogóle wydatki w porównaniu z rokiem 1910 o sumę 34.488 koron, z czego jednak w preliminarzu budżetu krajowego na rok 1911 wstawiono tylko połowę, to jest kwotę 17.244 koron, reszta zaś obciąży dopiero budżet krajowy na rok 1912.

Co do krajowych konduktorów drogowych zaś Wydział krajowy proponuje powiększenie etatu tychże o 20 posad, a mianowicie: pięciu starszych konduktorów z płacą etatową po 2.000 koron, pięciu konduktorow I. klasy z płacą etatową po 1.800 koron, pięciu konduktorów II. klasy z płacą etatową po 1.600 koron i pięciu konduktorów III. klasy z płacą atatową po 1.400 koron rocznie wraz z dodatkami aktywalnymi odpowiedniego stopnia. Przez proponowane obecnie powiększenie etatu krajowych konduktorów drogowych zwiększą się w ogóle wydatki w porównaniu z rokiem 1910 o sumę 40.000 koron. Z tej sumy jednak Wydział krajowy wstawił do preliminarza wydatków budżetu funduszu krajowego na rok 1911 tylko kwotę 19.400 koron ponieważ przewiduje na rok 1911 potrzebę tylko części proponowanych nowych sił konduktorskich, a to: dwóch starszych konduktorów, dwóch konduktorów I. klasy, trzech konduktorów II. klasy i trzech konduktorów III. klasy, wydatek zaś na resztę proponowanych posad konduktorskich w kwocie 20.600 koron będzie wstawiony dopiero do budżetu krajowego na rok 1912.

Wskutek proponowanego obecnie powiększenia etatu technicznej służby drogowej Wydziału krajowego przedstawia się wzrost wydatków w porównaniu z r. 1910 jak następuje·

na etat inżynierów: w r. 1911 o kwotę 17.244 K pocz. zaś od r. 1912 o kwotę 34.488 K.
na etat kraj. kond. drog. w r. 1911 „ 19.400 „ „ „ „ „ 1912 „ „ 40.000 K.
to jest razem w roku 1911 o sumę 36.644 K pocz. zaś od r. 1912 o sumę 74.488 K.

Na podstawie powyższego wywodu Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Sejm przyjmnje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 12. lipca 1910 LW. 81.927 w przedmiocie powiększenia etatu technicznej służby drogowej Wydziału krajowego.

2) Dotychczasowy etat osób i płac rocznych:

a) oddziału techniczno-drogowego Wydziału krajowego, ustanowiony uchwałami Wysokiego Sejmu z 10 i 15 lutego 1898, z 13 listopada 1905, z 29 października 1908 i z 2 października 1909, Sejm powiększa o dwie posady starszych inżynierów, o dwie posady inżynierów I. klasy, o dwie posady inżynierów

II. klasy, tudzież o dwie posady inżynierów-adjunktów z dodatkami aktywalnymi odpowiedniego stopnia;

b) krajowych konduktorów drogowych o pięć posad starszych konduktorów o pięć posad konduktorów I. klasy, o pięć posad konduktorów II. klasy, tudzież o pięć posad konduktorów III. klasy wraz z dodatkami aktywalnymi odpowiedniego stopnia.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni *w. r.*

Sprawozdawca:
Dr. Stanisław Dąmbski *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

LW. 83.531/910. We L owie, dnia 13. lipca 1910.

Aleg 741

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie ukrajowienia dróg.

Wysoki Sejmie!

W przedłożonem poprzednio Wysokiemu Sejmowi sprawozdaniu o ukrajowieniu dróg (dtto 4. sierpnia 1909. LW. 133.306/09) Wydział krajowy w wykonaniu odnośnych uchwał Wysokiego Sejmu przedstawił szczegółowo swe zasadnicze stanowisko, z jakiego sprawę ukrajowienia sieci dróg powiatowych i gminnych I klasy traktuje oraz podał przewodnie myśli, któremi kierował się przy wykonaniu uchwał Wysokiego Sejmu w tej sprawie.

Zapatrywanie Wydziału krajowego, że zadaniem akcyi tej ma być przedewszystkiem uzupełnienie głównych linii komunikacyjnych w kraju tak, by w przyszłości linie drogowe zawarte między okami sieci dróg państwowych i krajowych miały już istotnie tylko charakter lokalny i zgodnie z tym charakterem piecza nad niemi pozostawioną była czynnikom autonomicznym lokalnym, —

następnie, że akcya w ten sposób zamierzona musi wskutek wielkiego obszaru kraju jak i wskutek znacznego jeszcze w komunikacyi drogowej zaniedbania przybrać rozległe rozmiary, wskutek czego przy małych zasobach finansowych kraju traktowanie tej sprawy musi być powolne i stopniowe, dostosowane do każdoczesnej możności finansowej kraju. Te przewodnie myśli znalazły wyraz w rezolucyach, Wysokiemu Sejmowi we wspomnianem na wstępie sprawozdaniu przedłożonych, które przyjęte w zasadzie przez komisyę drogową, wprowadzone zostały w życie uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 13. października 1909.

W szczególności Wysoki Sejm uchwalił co następuje:

I. Sejm przyjmuje sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawie ukrajowienia dróg do wiadomości.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył wnioski do:

a) ukrajowienia dróg zbudowanych, powiatowych lub gminnych I. klasy w ilości co najmniej 500 kilometrów i zabezpieczył w budżecie na rok 1911 pokrycie kosztów przyszłego utrzymania tych dróg dotacyą nie większą jak 500.000 K zaś na niezbędne sprawozdaniem przewidziane rekonstrukcye tych ukrajowić się

mających dróg, zabezpieczy w budżecie na rok 1911 dotacyę w kwocie przynajmniej 250.000 K.

b) W budżecie na rok 1912 zabezpieczy Wydział krajowy taką samą dotacyę dla ukrajowić się mających dalszych 500 kilometrów dróg już zbudowanych, powiatowych lub gminnych I. klasy.

c) Wreszcie już w nieco wolniejszym tempie opracuje Wydział krajowy dalszy program ukrajowienia dróg tak, aby z czasem program ten, gdy w całości wykonany zostanie i obejmie około 2.500 kilometrów, utrzymany został w granicach preliminowanej rocznej dotacyi 2,500.000 K.

d) Drogi do ukrajowienia przedkładane objęte będą w zarząd kraju w stanie należytej normalnej konserwacyi, co należy w drodze układu z odnośnymi powiatami przed przedłożeniem wniosków do ukrajowienia zabezpieczyć.

Uchwałami temi Wysoki Sejm, zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego, nakreślił granice przyszłej akcyi ukrajowieniu dróg, tak pod względem ostatecznego jej rozmiaru jak i finansowego pokrycia — natomiast nie antycypował Wysoki Sejm przyszłych swych decyzyi co do tego, które drogi w wykonaniu ogólnego programu na podstawie corocznych przedkładanych przez Wydział krajowy wniosków za krajowe uznać zechce.

Mając, w myśl uchwały pod II a) przedłożyć na najbliższej sesyi wniosek co do ukrajowienia dróg zbudowanych powiatowych i gminnych I klasy w ilości co najmniej 500 km. Wydział krajowy zgodnie z założeniem, wyrażonem w poprzedniem sprawozdaniu, zarządził przedewszystkiem przez inżynierów krajowych zbadanie na gruncie tych dróg, które pierwszym programem ukrajowienia objąć zamierzał.

W szczególności Wydział krajowy zawiadomił odnośne Wydziały powiatowe, że w myśl uchwały Wysokiego Sejmu, drogi do ukrajowienia przedkładane mogą być objęte w zarząd kraju jedynie w stanie należytej normalnej konserwacyi. W tym celu polecono Wydziałom powiatowym, ażeby dla umożliwienia przeprowadzenia przez delegowanych inżynierów krajowych wszechstronnych badań stanu odnośnych dróg oraz stosunków prawnych tychże niezwłocznie zebrały potrzebne w tym celu materyały a mianowicie:

Plany i kosztorysy budowy odnośnej drogi z opisem dokładnym szlaku drogowego, zrewidowany kataster drogowy, mapę sytuacyjną sporządzoną na wyciągu z mapy katastralnej z uwidocznieniem granic i numerów wszystkich parcel należących do drogi oraz do niej przytykających wraz z dokładnym wykazem katastralnym. Wykaz własności nieruchomych funduszu drogowego a to parcel stanowiących integralną część drogi oraz przynależności drogi z uwidocznieniem wszelkich tytułów prawnych, wykazujących prawo własności tych nieruchomości.

Dla użytku przy zestawieniu prowizorycznego preliminarza przyszłych kosztów konserwacyi tych dróg polecono Wydziałom powiatowym nadto dostarczyć wykazów szutru użytego do konserwacyi w ostatnich trzech latach na każdym kilometrze oraz preliminowanych na rok bieżący wraz z wykazem całkowitych wydatków na dostawy i roboty w ciągu ostatnich 3—5 lat, — w końcu wykazy wszystkich znanych okolicznych kamieniołomów i szutrowisk z podaniem bliższych warunków produkcyi i eksploatacyi.

Wreszcie wezwano Wydziały powiatowe do zapodania dat, dotyczących serwitutów stałych i czasowych, ciążących na tych drogach — dat, odnoszących się do spraw mytniczych i bliższych szczegółów co do zajętego na tych drogach personalu drogowego.

Równocześnie Wydział krajowy wydał delegowanym inżynierom szczegółowe instrukcye co do zakresu i sposobu przeprowadzenia rewizyi odnośnych dróg. W szczególności polecono inżynierom ażeby przedłożyli szczegółowe daty co do istniejących mostów z podaniem ich konstrukcyi, wymiarów i obecnego stanu, następnie wykazy grubości pokładu szutrowego dróg celem oznaczenia niezbędnej ilości szutru, potrzebnego do konserwacyi w roku 1911, oraz kosztorysy robót konserwacyjnych dla utrzymania tych dróg w stanie normalnej konserwacyi.

Niezależnie od tego oraz ze względu na okoliczności, że drogi te mają reprezentacye powiatowe oddać w stanie normalnej konserwacyi polecono inżynierom ażeby ocenili na miejscu, które przestrzenie względnie objekta jako nie odpowiadające potrzebom normalnej komunikacyi winny być wykonane przy udziale odnośnych Wydziałów powiatowych przed ukrajowieniem pomienionej drogi.

Ogółem poddano badaniu około 550 km dróg powiatowych i gminnych I klasy w obrębie 24 powiatów.

Przeprowadzone badania wykazały liczne wadliwości i braki tak w bieżącej konserwacyi tych dróg jak i w założeniu tychże pod względem kierunków, spadków, i t. p. wskutek czego zajdzie potrzeba przeprowadzenia w przyszłości w wielu wypadkach obszernych rekonstrukcyi.

Natomiast co się tyczy stanu konserwacyi, w jakim drogi te po ukrajowieniu przez Wydział krajowy w zarząd organów krajowych będą objęte, Wydział krajowy wskazał inżynierom, delegowanym do badania powyższych dróg, ażeby zwrócili uwagę Wydziałów powiatowych, że drogi te winny się znajdować w chwili przejęcia w zarząd kraju w stanie normalnej, należytej konserwacyi i w razie skonstatowania pod tym względem znaczniejszych braków udzielili Wydziałom powiatowym wskazówek co do usunięcia tych wadliwości.

Znaczniejsze trudności nastręczy natomiast objęcie przyszłych dróg krajowych w posiadanie pod względem prawnym — a mianowicie uporządkowanie stanu tabularnego tych duktów drogowych, gdyż jak skonstatowano, drogi te w przeważnej części, nie są zupełnie tabularnie uporządkowane. Gdy jednak uregulowanie tych stanów hipotecznych w wielu wypadkach wymagać będzie zapewne dłuższego przeciągu czasu a najpomyślniej da się uskutecznić przy sposobności będącej obecnie w toku akcyi sprostowywania ksiąg gruntowych, przeto Wydział krajowy, mając ukrajowienie tych dróg przeprowadzić już z rokiem 1911, jest zdania, że odnośne reprezentacye powiatowe winne na razie złożyć formalne oświadczenia prawne, że uporządkowanie stanu własności dróg ukrajowionych przeprowadzą przez własne organa i własnym kosztem a nadto przyjmą na siebie wszelką odpowiedzialność względnie zabezpieczą funduszowi krajowemu pełną ewikcyę na wypadek, gdyby w związku ze sprawą własności tych duktów drogowych narażony był na jakikolwiek uszczerbek. O ileby reprezentacye powiatowe pod tym względem nie uczyniły w pełni zadość żądaniom Wydziału krajowego, w takim razie Wydział krajowy przedłoży tę sprawę w każdym poszczególnym wypadku Wysokiemu Sejmowi do decyzyi. W każdym razie przed ukrajowieniem poszczególnych dróg winny Wydziały powiatowe przeprowadzić należyte odgraniczenie tychże a objęcie drogi w zarząd kraju nastąpi na podstawie szczegółowych inwentarzy dotyczących tak drogi samej i integralnych jej części (korona, rowy, pas przydrożny) jak i jej przynależności (rowy odpływowe, place składowe, domki mytnicze, domki drożnicze, skrawki gruntów ze starej drogi i td.) wogóle obejmujących drogę w pojęciu §. 74 ust. o policyi drogowej.

Co się tyczy omycenia dróg ukrajowić się mających, to o ile na pewnych drogach opłaty mytnicze istnieją, pragnie Wydział krajowy ze względów finansowych zatrzymać je nadal. Co się tyczy dróg nieomyconych, to w razie jeżeli stan tych dróg wymagać będzie znaczniejszych rekonstrukcyi, Wydział krajowy mniema, iż ze względu na znaczne, niewątpliwe korzyści, jakie stworzenie dogodnej komunikacyi szerokim kołom ludności miejscowej przysparza, słusznem jest pociągnięcie bezpośrednio interesowanych do wydatniejszego udziału w kosztach tych budowli drogowych i wobec tego po uporządkowaniu względnie zrekonstruowaniu poszczególnych dróg zastosuje postanowienie §. 1. ust. z dnia 25 grudnia 1871 dz. u. kr. Nr. 18/72 w sprawie poboru opłat mytniczych na drogach krajowych.

Reasumując powyższe wywody Wydział krajowy w wykonaniu przytoczonej na wstępie uchwały Wysokiego Sejmu pod II a) przedstawia do ukrajowienia z rokiem 1911 ogółem 20 dróg o łącznej długości 505·2 km położonych w 24 powiatach autonomicznych.

Al. I. Drogi te uwidocznione są w dołączonym wykazie (Aleg. I).

Jak z wykazu tego wynika całkowita długość powyższych 20 dróg wynosi łącznie 689·8 km, z czego zbudowano 603·6 km a pozostaje do budowy 86·2 km. Z proponowanych do ukrajowienia dróg niektóre położone są tylko w jednym powiecie — inne łączą kilka (dwa, trzy i cztery) powiatów.

Przedstawiwszy szczegółowo sposób wykonania poprzednich uchwał Wysokiego Sejmu Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I) Sejm uznaje po myśli ustępu pierwszego §. 2. ustawy drogowej z dnia 10 grudnia 1907 Dz. u. kraj. Nr. 155 następujące drogi za krajowe:

1)	Drogę	Wrocławską	w obrębie pow.	krakowskiego	na długości	13·7	*km*
2)	„	Liszki-Czernichów	„ „	krakowskiego	„	9·0	„
3)	„	Kraków-Kobierzyn	„ „	wielickiego	„	2·5	„
4)	„	Bochnia-Limanowa	„ „	bocheńskiego i limanowskiego	„	34·3	„
5)	„	Bogumiłowice-Zakliczyn	„ „	brzeskiego i tarnowskiego	„	21·4	„
6)	„	Tarnów-Gromnik	„ „	tarnowskiego	„	27·7	„
7)	„	Grybów-Zborowice	„ „	grybowskiego	„	21·8	„
8)	„	Rrzeszów-Tarnobrzeg	„ „	rzeszowskiego, kolbuszowskiego i tarnobrzeskiego	„	70·5	„
9)	„	Grabownica-Brzozów-Jasienica	„ „	brzozowskiego	„	19·0	„
10)	„	Sądowa Wisznia-Jaworów	„ „	mościskiego i jaworowskiego	„	18·8	„
11)	„	Dachnów-Lubaczów-Niemirów-Magierów-Dobrosin	„ „	cieszanowskiego, jaworowskiego i rawskiego	„	48·2	„
12)	„	Jaworów-Niemirów	„ „	jaworowskiego i rawskiego	„	16·6	„
13)	„	Gródek-Jaryna	„ „	grodeckiego	„	16·4	„
14)	„	Krystynopol-Brody	„ „	sokalskiego i kamioneckiego	„	22·9	„

15)	Drogę	Brody-Załoźce	w obrębie pow.	brodzkiego	na długości	41·1	*km*
16)	„	Załoźce-Mszaniec-Tarnopol	„	brodzkiego	„	4·4	„
17)	„	Niźniów-Żyznomierz	„	tłumackiego i buczackiego	„	34·1	„
18)	„	Załucze-Kosów	„	śniatyńskiego i kosowskiego	„	36·0	„
19)	„	Kosów-Jasionów górny	„	kosowskiego	„	16·3	„
20)	„	Jezierna-Denysów-Podhajce	„	podhajeckiego	„	30·5	„

II Sejm poleca Wydziałowi krajowemu:

a) ażeby z rokiem 1911 powyższe drogi objął w administracyę kraju,

b) objęcie poszczególnej drogi nastąpi na podstawie szczegółowego przez Wydział powiatowy przedłożonego inwentarza, obejmującego całą własność ruchomą i nieruchomą funduszu drogi w określeniu zawartem w §. 74. ust. z dnia 5. października 1907. Dz. ust. kraj. Nr. 130 — przyczem własność nieruchoma winna być odgraniczoną stałymi znakami,

c) drogi obejmowane w zarząd kraju winne się znajdować w stanie należytej normalnej konserwacyi,

d) przed objęciem poszczególnych dróg w zarząd kraju winny odnośne reprezentacye powiatowe przyjąć w formie aktu notaryalnego z mocą bezpośredniej egzekucyi w myśl. §. 3. ust. notaryalnej z dnia 25. lipca 1871 Dz. pp N. 75 zeznanego na podstawie uchwały Rady powiatowej obowiązek należytego uporządkowania najdalej w przeciągu lat dziesięciu własnym kosztem i staraniem stanu własności ukrajowionej drogi oraz pełną odpowiedzialność tak wobec stron interesowanych jak i funduszu krajowego za wszelkie zobowiązania powiatu i pretensye stron trzecich z powodu zajęcia na cele drogowe nieruchomej lub ruchomej własności oraz za wszelkie należytości powiatu z tytułu robót drogowych, przedsiębranych przed objęciem drogi w zarząd kraju.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni *w. r.*

Sprawozdawca:
Dr. Stanisław Dąmbski *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Alegat I. do sprawozdania Wydziału krajowego LW. 83.531/1910.

Wykaz dróg do ukrajowienia na r. 1911.

L. p.	Nazwa drogi	Powiat	Długość drogi w powiecie km	Zbudowano km	Do budowy km	Do ukrajowienia na rok 1911		Uwaga
						w powiecie km	Razem km	
1	Wrocławska (Kraków Rudawa)	Kraków	13·7	13·7	—	13·7	13·7	
	Wrocławska (Rudawa Chrzanów)	Chrzanów	48·0	48·0	—	—	—	
2	Liszki-Czernichów	Kraków	10·0	9·0	1·0	9·0	9·0	
3	Kraków-Kobierzyn	Wieliczka	2·5	2·5	—	2·5	2·5	
4	Bochnia-Limanowa	Bochnia	25·4	25·4	—	25·4	34·3	
	„	Limanowa	8·9	8·9	—	8·9		
5	Bogumiłowice-Zakliczyn	Brzesko	20·9	20·9	—	20·9	21·4	
	„	Tarnów	0·5	0·5	—	0·5		
6	Tarnów-Gromnik	Tarnów	27·7	27·7	—	27·7	27·7	
7	Grybów-Zborowice	Grybów	21·8	21·8	—	21·8	21·8	
8	Rzeszów-Tarnobrzeg	Rzeszów	17·2	17·2	—	17·2	70·5	
	„	Kolbuszowa	31·6	31·6	—	31·6		
	„	Tarnobrzeg	21·7	21·7	—	21·7		
9	Grabownica-Brzozów-Jasienica	Brzozów	19·0	19·0	—	19·0	19·0	
10	Sądowa Wisznia-Jaworów	Mościska	4·6	4·6	—	4·6	18·8	
	„	Jaworów	14·2	14·2	—	14·2		
11	Dachnów-Lubaczów Niemirów Magierów-Dobrosin	Cieszanów	18·4	18·4	—	18·4	48·2	
	„	Jaworów	8·5	4·0	4·5	4·0		
	„	Rawa	33·9	25·8	8·1	25·8		
	„	Żółkiew	1·0	—	1·0	—		
	Do przeniesienia .		349·5	334·9	14·6	286·9	286·9	

L. p.	Nazwa drogi	Powiat	Długość drogi w powiecie km	Zbudowano km	Do budowy km	Do ukrajowienia na rok 1911		Uwaga
						w powiecie km	Razem km	
	Z przeniesienia .		349·5	334·9	14·6	286·9	286·9	
12	Jaworów-Niemirów	Jaworów	15·1	15·1	—	15·1	16·6	
	„	Rawa	1·5	1·5	—	1·5		
13	Gródek-Jaryna	Gródek	16·4	16·4	—	16·4	16·4	
14	Krystynopol-Brody	Sokal	17·2	10·9	6·3	10·9	22·9	
	„	Kamionka	30·0	12·0	18 0	12·0		
	„	Brody	32·0	—	32·0	—	—	
15	Brody-Załoźce	Brody	41·1	41·1	—	41·1	41·1	
16	Załoźce-Mszaniec-Tarnopol	Brody	4·4	4·4	—	4·4	4·4	
	„	Tarnopol	29·8	29·8	—	—		
17	Niźniów-Żyznomierz	Tłumacz	0·7	0·7	—	0·7	34·1	
	„	Buczacz	33·4	33·4	—	33·4		
18	Załucze-Kosów	Śniatyn	29·5	29·5	—	29 5	36 0	
	„	Kosów	6·5	6·5	—	6·5		
19	Kosów-Jasionów górny	Kosów	28·0	16·3	11·7	16·3	16·3	
20	Jezierna-Dęnysów-Podhajce	Złoczów	4·0	4 0	—	—	—	
	„	Tarnopol	9·0	5·4	3·6	--	—	
	„	Brzeżany	11 2	11·2	—	—	—	
	„	Podhajce	30·5	30·5	—	30·5	30·5	
	Ogółem . .		689·8	603·6	86·2	505·2	505·2	

LW. 84.379/1910. We Lwowie dnia 14. lipca 1910.

Aleg 742

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z czynności w zakresie publicznego pośrednictwa pracy za II. półrocze roku 1909 i I. półrocze roku 1910.

I. Obecny stan organizacyi.

Obowiązująca ustawa o publicznych biurach pośrednictwa pracy rozróżnia przedewszystkiem biura w obu stołecznych miastach od biur powiatowych. Miasta Lwów i Kraków mają z mocy ustawy bezwarunkowy obowiązek z łożenia i utrzymywania takich biur. Obowiązkowi też temu uczyniły zadość.

Biuro powiatowe zaś powstaje albo na mocy uchwały Rady powiatowej, albo też choćby wbrew woli Rady powiatowej, na mocy uchwały Wydziału krajowego, o ile Wydział krajowy po wysłuchaniu opinii Rady powiatowej uzna potrzebę założenia takiego biura. Z powodów kilkakrotnie w poprzednich sprawozdaniach przedstawionych Wydział krajowy nie skorzystał dotychczas w żadnym wypadku z wymienionego wyżej prawa. Wobec tego też istnienie publicznych biur pośrednictwa pracy w poszczególnych powiatach odpowiada w zupełności i bez żadnej dopuszczalnej ustawowo korektury intencyom i woli odnośnych Reprezentacyj powiatowych.

Ze względu na stanowisko tych Reprezentacyj wobec kwestyi publicznego pośrednictwa pracy odróżnić należy trzy grupy powiatów.

I. Najliczniejszą zawsze, większość powiatów obejmującą, jest grupa 40 powiatów, których Reprezentacye oświadczyły się przeciw założeniu biura pracy. Są to powiaty:

1. Bóbrka, 2. Bohorodczany, 3. Borszczów, 4. Brzesko, 5. Brzeżany, 6. Brzozów, 7. Czortków, 8. Dobromil, 9. Dolina, 10. Gródek, 11. Grybów, 12. Horodenka, 13. Jasło, 14. Kamionka strumiłowa, 15. Krosno, 16. Lisko, 17. Mielec, 18. Nadwórna, 19. Pilzno, 20. Przemyśl, 21. Przemyślany, 22. Rawa ruska, 23. Rohatyn, 24. Rudki, 25. Sambor, 26. Skałat, 27. Śniatyn, 28. Sokal, 29. Stanisławów, 30. Stary Sambor, 31. Stryj, 32. Tarnopol, 33. Tarnów, 34. Trembowla, 35. Turka, 36. Zaleszczyki, 37. Zbaraż, 38. Złoczów, 39. Żółkiew, 40. Żydaczów.

W okresie sprawozdawczym zmniejszyła się ta grupa w porównaniu z r. 1908 tylko o jeden powiat husiatyński, którego Reprezentacya oświadczyła się uchwałą z dnia 17. czerwca 1909 za założeniem biura pracy.

II. Ani za założeniem biura pracy ani przeciw założeniu takiego biura nie oświadczył się dotychczas w ciągu sześciu lat od chwili wejścia w życie tej ustawy powiat lwowski.

III. Wszystkie inne zaś powiaty w liczbie 33 stanowią grupę trzecią, mianowicie grupę powiatów, których Reprezentacye oświadczyły się zasadniczo za założeniem biur pracy. Są to powiaty:

1. Biała, 2. Bochnia, 3. Brody, 4. Buczacz, 5. Chrzanów, 6. Cieszanów, 7. Dąbrowa, 8. Drohobycz, 9. Gorlice, 10. Husiatyn, 11. Jarosław, 12. Jaworów, 13. Kałusz, 14. Kolbuszowa, 15. Kołomyja, 16. Kosów, 17. Kraków, 18. Limanowa, 19. Łańcut, 20. Mościska, 21. Myślenice, 22. Nisko, 23. Nowy Sącz, 24. Nowy Targ,

25. Podhajce, 26. Ropczyce, 27. Rzeszów, 28. Sanok, 29. Tarnobrzeg, 30. Tłumacz, 31. Wadowice, 32. Wieliczka, 33. Żywiec.

Grupa powiatów zasadniczo przychylnych organizacyi publicznego pośrednictwa pracy powiększyła się w porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym o jeden powiat mianowicie husiatyński.

W grupie tej odróżnić wypada następujące cztery kategorye powiatów:

1. Dwa powiaty, w których odnośna uchwała Rady powiatowej nie została dotychczas wykonaną (Husiatyn i Ropczyce).

2. Sześć powiatów, w których biuro pracy założono wprawdzie ale następnie po pewnym czasie zwinięto.

Do wymienionych w poprzednich sprawozdaniach pięciu powiatów tej kategoryi (Bochnia, Buczacz, Chrzanów, Jarosław i Rzeszów) przybył w okresie sprawozdawczym powiat drohobycki, w którym biuro (otwarte 1. kwietnia 1906 r.) zwinięto z dniem 31. grudnia 1909.

Obowiązująca ustawa wychodzi z założenia, że biuro pracy raz założone może doznać tylko przerwy w swem funkcyonowaniu, nie przewiduje zaś wcale definitywnego zamknięcia biura. Przewiduje mianowicie tylko zawieszenie biura w urzędowaniu aż do reorganizacyi biura, które może zarządzić c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym, tudzież czasowe zwinięcie biura na podstawie uchwały Rady powiatowej, zatwierdzonej przez Wydział krajowy. Podobnie jak poprzednio wymienionych pięć biur tej kategoryi, tak też i biuro drohobyckie zostało czasowo zwinięte z inicyatywy swej przełożonej władzy lokalnej. Podobnie też, jak w poprzednich analogicznych wypadkach, Wydział krajowy godził się z konieczności z tem zarządzeniem władzy bezpośrednio nad biurem przełożonej, akcentując prowizoryczny tylko charakter tego zarządzenia.

3. W trzech powiatach nie utworzono własnego biura, lecz przyłączono powiat do okręgu działalności sąsiedniego biura, mianowicie Żywiec do biura w Oświęcimiu, a powiaty Kraków i Wieliczka do biura miejskiego w Krakowie.

W porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym zmniejszyła się liczba powiatów, korzystających z biur sąsiednich i do ich okręgów należących o dwa powiaty, które utworzyły własne biura. Mianowicie: Wadowice wystąpiły ze związku z Białą i Żywcem, a Jaworów wystąpił ze spółki z Cieszanowem.

4. Wreszcie dopiero reszta tj. 22 powiatów posiada w r. 1910 własne, samoistne, czynne biura pracy. Są to powiaty:

1. Biała, 2. Brody, 3. Cieszanów, 4. Dąbrowa, 5. Gorlice, 6. Jaworów (od 15/I. 1910), 7. Kałusz, 8. Kolbuszowa, 9. Kołomyja, 10. Kosów, 11. Limanowa, 12. Łańcut, 13. Mościska, 14. Myślenice, 15. Nisko, 16. Nowy Sącz, 17. Nowy Targ, 18. Podhajce, 19. Sanok, 20. Tarnobrzeg, 21. Tłumacz, 22. Wadowice od (15/II. 1910).

Do końca zaś r. 1909 lista biur czynnych (23 a mianowicie 2 miejskich i 21 powiatowych) ogłoszona w zeszłorocznem sprawozdaniu pozostała bez zmiany,

Obecnie tj. z dniem 1. lipca 1910, mamy w kraju 24 czynnych na zasadach obowiązującej ustawy zorganizowanych biur pracy, mianowicie wymienione na wstępie 2 biura miejskie we Lwowie i Krakowie tudzież 22 biur powiatowych wyżej wymienionych. W porównaniu więc z r. 1909 przybyło jedno biuro, mianowicie w miejsce zwiniętego w Drohobyczu przybyły biura w Jaworowie i Wadowicach. Jedno biuro powiatowe (bialskie w Oświęcimie) służy równocześnie sąsiedniemu powiatowi (żywieckiemu). Okręg biura miejskiego w Krakowie obejmuje miasto Kraków i powiaty Kraków i Wieliczka. Dwa biura miejskie więc obejmują okręgi 2 miast i 2 powiatów, 22 biur powiatowych obejmuje 23 powiatów, razem więc 24 biur obejmuje 27 okręgów administracyjnych tj. 2 miasta stołeczne i 25 powiatów.

Pomimo więc, że w porównaniu z r. 1909 liczba biur powiększyła się w r. 1910 o jedno (wzrosła z 23 na 24), to jednak okręg, na który rozciąga się działalność tych biur, skurczył się w rezultacie o jeden powiat. Przeważna większość kraju, na którą się składa 49 autonomicznych powiatów, nie jest faktycznie objęta organizacyą publicznego pośrednictwa pracy. Objaw to tem ujemniejszy, że i wśród 25 powiatów tą organizacyą objętych objawia się tendencya do wyłamania się z tej organizacyi już to w postaci zwinięcia biur własnych (Dąbrowa, Nowy Sącz, Podhajce) jużto wystąpienia ze spółki z innemi ciałami (Wieliczka).

Al. I. Wykaz czynnych biur pracy wedle stanu z 1. lipca br. zawiera alegat 1. niniejszego sprawozdania.

II. Ruch w Biurach pracy w 1909 r.

Załącznik 2. niniejszego sprawozdania zawiera zestawienie najważniejszych dat, ilustrujących działalność biur pracy w ubiegłym roku. Al. II.

Do chwili zamknięcia sprawozdania nie nadesłały tych dat biura w Nisku i Podhajcach.

W porównaniu z poprzednimi laty przedstawiają się te daty z 21 biur nadesłane następująco:

Rok	Biur pracy	Zgłoszeń pracodawców	Zgłoszeń szukających pracy	Skutecznych pośrednictw
1905	15	11.882	12.629	4.165
1906	20	33.967	15.707	12.098
1907	24	63.844	32.556	26.156
1908	23	49.986	34.574	27.653
1909	21	42.545	38.639	26.294

Zmniejsza się więc w dalszym ciągu, choć już nie tak gwałtownie, liczba zgłoszeń miejsc wolnych ze strony pracodawców, natomiast podnosi się również w dalszym ciągu liczba zgłoszeń poszukujących pracy. Spadła wreszcie po raz pierwszy od czasu istnienia biur ogólna liczba skutecznych pośrednictw przez biura przeprowadzonych.

Daty z dwóch biur, wyżej wymienionych, a w tem zestawieniu nie uwzględnione nie mogłyby wpłynąć na zmianę tej najogólniejszej charakterystyki ruchu zgłoszeń i pośrednictw w biurach w roku zeszłym.

W najlepszym razie pozwoliłyby na stwierdzenie *status quo* w miejsce stwierdzonego cofnięcia się cyfry skutecznych pośrednictw.

Popyt zagraniczny jest zawsze jeszcze przeszło dwa razy tak wielki jak popyt krajowy. W poprzednich latach był blisko trzy razy tak wielki.

I tak zgłoszono miejsc wolnych:

w roku:	w kraju:	za granicą:
1905	4.689	7.193
1906	11.864	22.103
1907	16.586	47.258
1908	13.190	36.796
1909	13.770	28.775.

Na 100 zgłoszonych w biurach miejsc wolnych było:

w roku:	w kraju:	za granicą:
1905	39	61
1906	35	65
1907	26	74
1908	26	74
1909	32	68.

Podczas gdy w r. 1907 i 1908 na 4 miejsca wolne w biurach były 3 zagraniczne a 1 w kraju, to w r. 1909 na 3 miejsca wolne były 2 zagraniczne a 1 w kraju.

Na zmniejszenie się ogólnej liczby zgłoszeń pracodawców złożyło się stosunkowo dość znaczne odsunięcie się od naszych biur pracodawców zagranicznych, przy równoczesnym nieznacznym wzroście zamówień ze strony pracodawców krajowych. Ubytek wynosił 8.021 miejsc wolnych zagranicą (22%), zgłoszeń wolnych miejsc w kraju przybyło tylko 580 (4%).

O ile daty odnoszące się do popytu są wcale ścisłe, biura bowiem regestrują z reguły wszystkie zgłoszenia miejsc wolnych z wyjątkiem chyba tylko takich, których załatwienie z góry uważają za wykluczone, o tyle daty o podaży nie dają wiernego obrazu faktycznego stanu rzeczy, gdyż biura z reguły odwrotnie znowu te tylko zgłoszenia szukających pracy wciągają w ewidencyę, które mają nadzieję załatwić. O ile więc każde niemal zamówienie pracodawcy figuruje w wykazach biur, o tyle wykazana cyfra zgłoszeń szukających pracy jest bezwarunkowo znacznie niższą od cyfry faktycznych takich zgłoszeń.

Z tem zastrzeżeniem stwierdzamy, że na wykazany wyżej ogólny wzrost liczby miejsc poszukiwanych złożył się wzrost liczby robotników, szukających za pomocą naszych biur pracy w kraju wraz z równoczesnem zmniejszeniem się liczby robotników żądających od tych biur pracy za granicą.

Wynika to z następującego zestawienia:

Szukających pracy było

w roku:	w kraju:	za granicą:
1905	3.958	8.671
1906	5.669	10.038
1907	10.725	21.831
1908	9.490	25.084
1909	14.752	23.887

Na 100 zgłaszających się robotników żądało pracy

w roku:	w kraju:	za granicą:
1905	31	69
1906	36	64
1907	33	67
1908	27	73
1909	38	62

O ile więc w dwóch ostatnich latach 1907 i 1908 wzrastał procent robotników szukających pracy za granicą a obniżało się analogiczne poszukiwanie miejsc w kraju, o tyle rok 1909 wykazuje pewien zwrot na tem polu, mianowicie od założenia biur procent najniższy zgłoszeń po pracę zagranicą, najwyższy zgłoszeń po pracę w kraju. Jeśli w r. 1908 na 10 zgłaszających się do biur robotników 7 żądało pracy za granicą a tylko 3 w kraju, to w r. 1909 już 4 żądało pracy w kraju a 6 za granicą.

Tak więc cyfry zarówno popytu jak i podaży pracy wykazują na ogół pewien postęp w naszych biurach, pewne nachylenie się ku pośrednictwu krajowemu. Zawsze jednak zarówno zamówienia zagranicznych pracodawców jak i zgłoszenia robotników po pracę zagranicę wybijają się w biurach, na ogół biorąc, na pierwszy plan. Przewyższają bowiem przeszło względnie blisko w dwójnasób tak cyfrę zamówień pracodawców krajowych jak i cyfrę robotników zgłaszających się po pracę w kraju.

Stosunek popytu do podaży pracy poprawił się.

Na 100 wolnych miejsc przypadało mianowicie:

w r. 1905 — 107 szukających pracy
„ „ 1906 — 46 „ „
„ „ 1907 — 51 „ „
„ „ 1908 — 69 „ „
„ „ 1909 — 91 „ „

Poprawa w stosunku podaży do popytu wynikła ze znacznego przyrostu zgłoszeń robotników i równoczesnego zmniejszenia się zgłoszeń miejsc wolnych. Stosunek ten jest zawsze jeszcze, acz w znacznie mniejszym stopniu, nie korzystnym dla pracodawców, a korzystnym dla robotników. Jeśli jednak zważymy że robotnicy faktycznie zgłaszają się do biur w znacznie większej jeszcze liczbie i tylko dla braku zbieżności zapotrzebowania i podaży w poszczególnych zawodach, okresach i biurach nie bywają ich zgłoszenia przyjmowane, stwierdzić się musi, że stosunek podaży do popytu nie jest dla pracobierców tak korzystnym, jakby z tych cyfr wynikało.

Stosunek podaży pracy do popytu w kraju i zagranicą przedstawia się następująco:

Na 100 miejsc wolnych przypadało szukających pracy:

w roku:	w kraju:	zagranicą:
1905	84	120
1906	48	45
1907	65	46
1908	72	68
1909	107	83

W kraju więc zmienił się ten stosunek bardzo wybitnie na niekorzyść robotników, a na korzyść pracodawców. Jest to wynikiem przyrostu bardzo znacznego (56%) zgłoszeń szukających pracy a bardzo małego (4%) zgłoszeń miejsc wolnych. W rzeczywistości zaś podaż była jeszcze większą, przewyższała więc znacznie zapotrzebowanie.

Zagraniczne zgłoszenia miejsc wolnych zmniejszyły się o 8.021 miejsc, robotników zaś zgłosiło się tylko o 1 197 mniej po pracę zagranicą. Dlatego też stosunek zgłoszeń pracodawców zagranicznych i robotników zagranicą szukających pracy poprawił się również na korzyść pracodawców, pogorszył się zaś dla robotników, zwłaszcza jeśli uwzględnimy robotników nie zapisanych. Podaż więc jest i tu większą faktycznie od zapotrzebowania. Do biur wpływa w rzeczywistości na ogół biorąc znacznie więcej zgłoszeń szukających pracy zagranicą aniżeli zgłoszeń miejsc wolnych za granicą. Korzystna zaś cyfra stosunkowa tych zgłoszeń do miejsc wolnych (83 do 100) powyżej wykazana wynikła tylko z tego, że biura z góry rezygnują z załatwienia pewnej liczby zgłoszeń robotniczych i wcale ich nie rejestrują. Jakkolwiek więc stosunek podaży do popytu w kraju i zagranicą przedstawia się wedle powyższych cyfr odmiennie (107 : 100 i 83 : 100), to jednak w rzeczywistości stosunek ten dla zagranicy nie odbiega znów tak bardzo od analogicznego stosunku w kraju. Poszczególne grupy zawodowe wykazują oczywiście bardzo rozmaite pod tym względem stosunki.

Stosunek miejsc wolnych i poszukiwanych do obsadzonych daje właściwą miarę skutecznej działalności biur i dlatego z wszystkich cyfr statystyki biur pracy najwięcej wzbudza interesu.

Skutecznych pośrednictw było:

w roku:	w kraju:	zagranicą:	razem:
1905	1.030	3.135	4.165
1906	2.420	9 678	12.098
1907	5.564	20.592	26.156
1908	5 633	22.020	27.653
1909	7.612	18.682	26.294

Zmniejszyła się więc ogólna liczba skutecznych pośrednictw, w szczególności podniosła się w dalszym ciągu liczba pośrednictw skutecznych w kraju, natomiast po raz pierwszy od czasu istnienia biur zmniejszyła się liczba takich pośrednictw za granicę. Pomimo to liczba skutecznych pośrednictw zagranicznych wynosiła zawsze jeszcze $^7/_{10}$ wszystkich skutecznych pośrednictw.

Na 100 miejsc wolnych obsadzono.

w roku:	w kraju:	zagranicą:	łącznie:
1905	22	44	35
1906	20	44	36
1907	33	43	41
1908	43	60	55
1909	55	65	62

Skuteczność pośrednictwa biur wobec pracodawców podniosła się w ogóle i w szczególności tak wobec pracodawców krajowych jak zagranicznych i to w wyższym jeszcze stopniu wobec krajowych, bo o 12% niż zagranicznych (tylko o 5%). Zawsze jeszcze jednak biura nasze pracują skuteczniej dla zagranicznych pracodawców niż dla krajowych. jakkolwiek różnica w skuteczności tej zmniejszyła się w ostatnim roku, wynosiła bowiem tylko 10%, (w r. 1908 — 17%). Zawsze też jeszcze skuteczność pośrednictwa wobec pracodawców w ogóle i w szczególności wobec pracodawców tak krajowych zwłaszcza jak i zagranicznych jest nie dość wystarczającą. Na 100 miejsc wolnych zgłoszonych do biur 38 pozostało nie obsadzonych. Procent ten polepsza się wprawdzie do 35 niezałatwionych zgłoszeń zagranicznych, pogarsza się jednak wobec pracodawców krajowych, którym biura na 100 zgłoszonych miejsc 45 nie obsadziły.

Na 100 poszukujących pracy otrzymało ją

w roku:	w kraju:	zagranicą:	łącznie:
1905	26	36	33
1906	43	96	77
1907	52	94	80
1908	59	88	80
1909	52	78	68

Zmniejszyła się więc skuteczność pośrednictwa biur wobec robotników i to zarówno wobec poszukujących pracy w kraju jak i zagranicą. Skuteczność pośrednictwa jest stale znacznie (o 26%) większą wobec zgłoszeń poszukujących pracę za granicą niż wobec poszukujących pracy w kraju. Na ogół też wystarczającą jej nazwać nie można, zwłaszcza jeśli się uwzględni robotników po pracę się zgłaszających a w powyższych cyfrach nie wykazanych. Z zarejestrowanych przez biura robotników zgłaszających się po pracę w kraju otrzymywał ją co drugi, za granicą zaś otrzymało pracę trzech na czterech zgłaszających się.

Pomimo więc że w r. 1909 poprawiła się skuteczność pośrednictwa biur wobec pracodawców a pogorszyła się wobec poszukujących pracy, to zawsze jeszcze, na ogół biorąc pracują biura skuteczniej w stosunku do robotników niż pracodawców. Różnica ta jednak, dość znaczna w ostatnich trzech latach (w r. 1908 wynosiła 25%) zmalała w r. 1909 do 6%. Najskuteczniej pośredniczą biura poszukujących pracy za granicą (78%), już mniej skutecznie obsadzają miejsca wolne za granicą (65%), jeszcze mniej skuteczniej obsadzają miejsca wolne w kraju (55%) a najmniej skutecznie pośredniczą poszukujących pracy w kraju (52%). Cyfry te ilustrują również tę przewagę pośrednictwa zagranicznego nad krajowem w naszych biurach, o której poprzednio już mówiliśmy.

III. Koszta utrzymania Biur pracy w r. 1909.

Utrzymanie wszystkich 23 biur w r. 1909 kosztowało 97.776 K 72 h.

W porównaniu z r. 1908 wzrósł ten koszt o 3.029 K 56 h. Uwzględnić wszakże należy, że w r. 1908 Urząd pracy we Lwowie nie należał jeszcze do biur pracy na zasadzie obowiazującej ustawy zorganizowanych, dlatego też wydatki na utrzymanie tego Urzędu nie były wliczone do sumy kosztów utrzymania wszystkich biur w r. 1908 Zważywszy zaś, że wydatki na Urząd lwowski w r. 1909 wyniosły 12.157 K 84 h wypada stwierdzić, że w rezultacie koszt utrzymania reszty tj. 22 biur w r. 1909 wyniósł o 9.128 K 28 h tj. o 10% mniej w porównaniu z r. 1908.

Wydatki na biura wyniosły okrągło:

w r. 1905	15 biur	26.016 K
„ „ 1906	19 „	45.677 „
„ „ 1907	23 „	77.807 „
„ „ 1908	22 „	94 747 „
„ „ 1909	23 „	97.777 „

Wysokość kosztów utrzymania poszczególnych biur w r. 1909 tudzież
Al. III. sposób ich pokrycia zawiera tabela, stanowiąca załącznik 3. niniejszego sprawozdania. Na tem miejscu ograniczamy się do podniesienia najogólniejszych i najważniejszych tylko momentów.

Na pokrycie wydatków na biura służy przedewszystkiem dochód z opłat od pracodawców. Wysokość opłat oznacza w myśl ustawy dla wszystkich biur Wydział krajowy. Dochód z nich okrągło w koronach przedstawia się następująco:

	od pracodawców		
w roku:	krajowych:	zagranicznych:	razem
1905	1.168	6.149	7.317
1906	2.314	18 324	20.638
1907	7.625	48.447	56.072
1908	8.952	76.791	85.743
1909	7.304	68.747	76.051

Urząd pracy we Lwowie w myśl statutu nie pobiera wcale opłat od pracodawców krajowych, od pracodawców zaś zagranicznych nie pobrał w r. 1909

opłat, tak że żadnego dochodu z opłat w tym roku nie wykazuje. Z drugiej zaś strony wysokość opłat w latach 1908 i 1909 była jednakową. Wobec tego wymienione wyżej cyfry dochodu z opłat w r. 1908 i 1909 odnoszą się do tych samych 22 biur, pobierających w obu latach opłaty w tej samej wysokości.

Dochód z opłat spadł w r. 1909 i to zarówno od pracodawców krajowych jak zagranicznych.

Podobnie jak w r. 1908 wpłynęło $^9/_{10}$ dochodu z opłat od pracodawców zagranicznych, $^1/_{10}$ tylko od pracodawców krajowych.

Wobec tego, że dochody własne wszystkich biur z opłat przyniosły 76.051 K a wydatki wyniosły 97.777 K, okazał się niedobór ogólny w kwocie 21.726 K, większy o 12.720 K od analogicznego niedoboru w r 1908 Wobec tego jednak, że każde biuro jest osobną jednostką administracyjną i gospodarczą, że nadwyżki dochodu jednych biur nie bywają obracane na pokrycie niedoboru drugich biur, wyniósł faktyczny wydatek funduszów publicznych tj. krajowego, miejskich i powiatowych na pokrycie tego niedoboru:

w r. 1908 — 24.130 K
„ „ 1909 — 33.961 „

Wydatek z tych funduszów publicznych na pokrycie niedoboru biur pracy wynosił:

w r. 1905 — 18.492 K tj. 70% ogółu wydatków na Biura
„ „ 1906 — 24.167 „ „ 53% „ „ „
„ „ 1907 — 27.697 „ „ 36% „ „ „
„ „ 1908 — 24.130 „ „ 25% „ „ „
„ „ 1909 — 33.961 „ „ 35% „ „ „

Wydatek wzrósł więc w cyfrze bezwzględnej i procentowej w tej ostatniej po raz pierwszy od czasu istnienia biur. Tłumaczy się to przedewszystkiem wciągnięciem w tym roku do ustawowej organizacyi Urzędu pracy we Lwowie, który nie przyniósł żadnego dochodu, kosztował natomiast 12.158 K. Niedobór w miejsce zeszłorocznych nadwyżek wykazały biura w Oświęcimiu (pokrywany od r. 1909. począwszy w $^5/_6$ przez fundusz krajowy a w $^1/_6$ przez fundusz powiatowy) i Tłumaczu. Wszystkie inne biura wykazały albo mniejsze niedobory z wyjątkiem nieznaczącym Sanoka) w porównaniu z r. 1908, albo też równowagę dochodów i wydatków, względnie brak zarówno wydatków jak i dochodów albo też nadwyżkę dochodów nad wydatkami (w 5 biurach w łącznej kwocie 18 581 K)

Przeciętny koszt jednego pośrednictwa wzrósł nieco. Wynosił mianowicie:

w r. 1905 — 6 K 25 h
„ „ 1906 — 3 „ 77 „
„ „ 1907 — 2 „ 97 „
„ „ 1908 — 3 „ 43 „
„ „ 1909 — 3 „ 55 „

IV. Krajowe Biuro pracy.

Z działalności Krajowego Biura pracy w okresie sprawozdawczym wymieniamy następujące czynności:

Lustracye Biur pracy odbyły się następujące:

rok 1909 — 7 października w Oświęcimiu,
26 „ w Kołomyi,
27 „ w Kosowie,
29 „ w Tłumaczu,
30 „ w Podhajcach
25 i 26 listopada w Myślenicach,
26 i 29 „ w Limanowej,
27, 28 i 30 „ w Nowym Sączu,
30 „ w Gorlicach,
1 grudnia w Sanoku,
2 „ w Drohobyczu,
3 i 4 „ w Kałuszu,
15—20 „ w Krakowie,
21 „ w Oświęcimiu,

rok 1910 — 8 marca w Kałuszu,
9 „ w Kołomyi.
10 „ w Kosowie,
11 „ w Tłumaczu,
12 „ w Podhajcach,
21 „ w Brodach,
22 „ w Jaworowie,
23 „ w Cieszanowie,
7 kwietnia w Krakowie,
8 „ w Oświęcimiu,
9 „ w Wadowicach,
10 „ w Myślenicach,
11 „ w Nowym Targu,
12 „ w Limanowej,
12 „ w Nowym Sączu,
18 „ w Kolbuszowie,
19 „ w Dąbrowie,
20 „ w Tarnobrzegu,
21 „ w Nisku,
22 „ w Łańcucie,
23 „ w Mościskach.

Zakres działania Krajowego Biura pracy w kierunku nadzorczym doznał w okresie sprawozdawczym ważnego rozszerzenia. Z inicyatywy mianowicie Wydziału krajowego c. k. Namiestnictwo reskryptem z 24. lipca 1909 l. 12.230/pr. zwróciło uwagę wszystkich władz przemysłowych pierwszej instancyi na to, że celem wykonywania skutecznej kontroli nad koncesyonowanemi prywatnemi biurami stręczenia służby i posad byłoby wskazane przybieranie do kontroli tych zakładów urzędników publicznych biur pośrednictwa pracy w charakterze doradczego organu fachowego. C. k. Namiestnictwo poleciło więc wszystkim c. k. Starostwom i Magistratom obu stołecznych miast, by w razie potrzeby wykonania kontroli wymagającej fachowej znajomości techniki pośrednictwa zwłaszcza zagranicznego zwracały się do Wydziału krajowego o delegowanie do tej czynności urzędników publicznych biur pośrednictwa pracy. Koszta podróży urzędników tych przyjął Wydział krajowy na fundusz krajowy, podejmując się zarazem obowiązku delegowania urzędników w miarę możności i rozporządzalnych sił biurowych.

Na tej podstawie interweniowali urzędnicy Krajowego Biura pracy przy lustracyi ajencyj prywatnych w Jarosławiu i Stanisławowie.

Po myśli obowiązującej ustawy mogą publiczne biura pracy wysyłać robotników po za granicę kraju tylko za wiedzą i pozwoleniem Krajowego Biura pracy. W tym celu w myśl instrukcyi mają te biura obowiązek przedkładania Krajowemu Biuru każdego zamówienia pochodzącego od pracodawcy zagranicznego. W ten sposób wykonuje Krajowe Biuro kontrolę a zarazem otrzymuje gwarancyę, że robotnicy z naszego kraju za pośrednictwem biur publicznych tylko na dobrych warunkach zagranicą pracę przyjmują. Powtóre w myśl zarządzeń Krajowego Biura każdy robotnik otrzymujący przez biuro pracę zagranicą dostaje do rąk podpisany przez pracodawcę kontrakt, zawierający szczegółowo wyliczone wszystkie warunki umowy. Odpis zaś kontraktu pozostaje w aktach biura, umożliwiając biuru w każdej chwili skuteczną najczęściej w razie potrzeby interwencyę na korzyść robotnika wobec pracodawcy, względnie władz zagranicznych.

Al. IV i V. Załączniki 4. i 5. niniejszego sprawozdania podają w formie tabelarycznej liczbę robotników wysłanych przez poszczególne biura do poszczególnych krajów zagranicznych w r. 1909 i w pierwszych pięciu miesiącach r. 1910.

Nie wdając się w bliższy rozbiór tych dat, ograniczamy się do następującego zestawienia:

W r. 1909 wysłały biura 18.682 robotników za granicę kraju a mianowicie:

Do innych krajów austro-węgierskiej monarchii	5.189	tj. 28%
do Niemiec	10.368	„ 55 „
do innych państw	3.125	„ 17 „

Nie są tu policzeni robotnicy wysłani przez biura w Nisku i Podhajcach.

W r. 1910 wysłały biura w pierwszych pięciu miesiącach roku 18.062 robotników a mianowicie:

do innych krajów austro-węgierskiej monarchii	5.124 tj.	28%
do Niemiec	11.393 „	63 „
do innych państw	1.545 „	9 „

Wśród krajów monarchii austro-węgierskiej największą liczbę robotników zatrudniły za pośrednictwem naszych biur Czechy (w r. 1909 — 3.230 a w r. 1910 3.689 robotników tj. 17% względnie 20% ogółu zagranicę wysłanych robotników a 62% względnie 72% robotników do krajów monarchii wysłanych).

W Niemczech największą liczbę robotników zatrudnili za pośrednictwem naszych biur pracodawcy pruscy (w r. 1909 — 9.980 a w r. 1910 — 10.895 robotników tj. 53% względnie 60% ogółu za granicę wysłanych robotników a 96% robotników wysłanych w obu tych latach do Niemiec.

Z innych państw europejskich poza Austro-Węgrami i Niemcami mają biura nasze dotychczas bardzo mało zgłoszeń miejsc wolnych i tem samem mało pośrednictw. I tak wysłały biura robotników:

	w r. 1909	w r. 1910
do Francyi	589	31
„ Danii	917	804
„ Szwecyi	176	—
„ Rosyi	38	62
„ Rumunii	1405	648

Wraz z założeniem Agencyi swej w Nancy, w miejsce zwiniętej Agencyi tamtejszej Krajowego Biura pracy, przejęło Polskie Towarzystwo emigracyjne stosunki tej Agencyi z pracodawcami francuskimi, którym też w r. 1910 bezpośrednio przez własne swe biuro pośrednictwa pracy robotników z naszego kraju stręczyło.

Pośrednictwo robotników do Czech rozwija się bardzo pomyślnie dzięki współdziałaniu obustronnych krajowych organizacyj publicznego pośrednictwa w Czechach i Galicyi. W r. 1909 sprowadzili rolnicy czescy za pośrednictwem swego Krajowego Biura pracy i naszych biur 2.114 robotników z Galicyi. Resztę robotników do Czech w r. 1909 wysłały nasze biura za pośrednictwem prywatnych agencyj czeskich względnie wprost na zamówienie samych pracodawców. W r. 1910 przyszedł do skutku układ pomiędzy Wydziałami krajowymi czeskim i galicyjskim, na mocy którego czeskie Krajowe Biuro pracy zobowiązało się sprowadzać robotników z Galicyi tylko za pośrednictwem galicyjskich publicznych biur pracy, w zamian za to zaś galicyjskie Krajowe Biuro pracy zobowiązało się imieniem galicyjskich publicznych biur pracy, że biura te dostarczać będą robotników do Czech tylko za pośrednictwem Krajowego czeskiego Biura pracy z wyjątkiem kontraktów zawierających warunki lepsze od normalnych, które mogą biura załatwiać wprost z pominięciem pośrednictwa Krajowego czeskiego Biura. W r. 1910 też wszyscy, z bardzo małymi tylko wyjątkami, robotnicy zostali wysłani przez nasze biura do Czech na kontrakty i za pośrednictwem Krajowego czeskiego Biura pracy.

Prócz robotników rolnych sezonowych, dla których warunki podane w zeszłorocznem sprawozdaniu nie uległy zmianie, pośredniczyły nasze biura do Czech także roczną czeladź folwarczną męską i żeńską (z reguły małżeństwa lub rodzeństwa) tudzież niezamężną czeladź roczną do mniejszych gospodarstw włościańskich.

Ułożono w porozumieniu pomiędzy obustronnemi organizacyami krajowemi następującą miesięczną płacę dla czeladzi na pierwszem miejscu wspomnianej:

	od 1/1 do 31/5	do 31/8	do 31/12
1. parobcy wyjeżdzający w pole ale nie karmiący bydła	20 K	25 K	20 K
2. parobcy wyłącznie tylko karmiący bydło lub karmiący i wyjeżdzający w pole	25 „	30 „	25 „
3. kobiety	20 „	25 „	20 „

Nadto otrzymują ci robotnicy zwyczajowe napiwki i całe utrzymanie wraz z kosztami podróży z Oświęcimia i do Oświęcimia.

Dla czeladzi rocznej do gospodarstw włościańskich przyjęto płacę miesięczną dla parobków od 14 do 24 K a dla dziewcząt od 16 do 20 K wraz z całem utrzymaniem i kosztami podróży od granicy i z powrotem do granicy.

Krajowe Biuro nawiązało też stosunki z niemieckiem Towarzystwem rolniczem dla Margrabstwa Morawii w Bernie, które z początkiem b. r. utworzyło własne biuro pośrednictwa pracy i zwróciło się acz zbyt późno po bardzo małą zresztą liczbę robotników z Galicyi do Krajowego Biura Towarzystwo powyższe przyjęło imieniem swych członków warunki podyktowane mu przez Krajowe Biuro a polegające na kombinacyi analogicznych warunków czeskich i śląskich. Uzasadniona też jest nadzieja, że w roku przyszłym ten dział pośrednictwa rozwinie się należycie.

Obowiązujące od 1. stycznia 1910 rozporządzenie w sprawie opłat od pracodawców, które wogóle zniżono, zawiera alegat 6. niniejszego sprawozdania. Al. VI

Podobnie jak w r. 1908 w sposób też w ostatniem sprawozdaniu szczegółowo przedstawiony, zorganizowało Krajowe Biuro pracy także i w r. 1909 pośrednictwo pracy dla urlopników.

Wyniki tego pośrednictwa w porównaniu z r. 1908 były następujące:

Zgłoszono miejsc wolnych:	r. 1908	r. 1909
a) w rolnictwie i pokrewnych zawodach . .	121	280
b) w rzemiośle	16	30
c) w fabrykach	146	11
d) w służbie domowej	4	7
e) w robotach ziemnych	800	580
f) w innych wyżej nie wymienionych zawodach	26	23
Razem	1.113	931

Na podstawie rozesłanych do poszczególnych oddziałów wojskowych list wolnych miejsc dla urlopników, zgłosiło się do pracodawców 233 (w r. 1908—259) szukających pracy urlopników, z których wstąpiło do pracy 100 (w r. 1908—25). W rzeczywistości cyfry te są nieco jeszcze wyższe wobec tego, że część pracodawców w liście miejsc wolnych pomieszczonych nie odpowiedziała Krajowemu Biuru pracy na kwestyonaryusz w sprawie skuteczności tego pośrednictwa.

Sprawozdania niniejszego nie może zakończyć Wydział krajowy, nie wskazawszy ponownie z całym naciskiem na konieczność powzięcia przez Wysoki Sejm decyzyi w sprawie reformy biur pracy. Także ubiegły rok zaznaczył się z przyczyn w poprzedniem sprawozdaniu wymienionych wybitnym zastojem w kierunku niezbędnych ulepszeń w poszczególnych biurach pracy, wzmożoną tendencyą do zwijania biur, ociąganiem się wreszcie z założeniem biur w tych nawet powiatach, których Reprezentacye uchwaliły już były biura założyć. Zmniejszył się też w b. r. obszar kraju, organizacyą publicznego pośrednictwa pracy objęty. Stan taki przedstawia niemałe dla interesu publicznego niebezpieczeństwo i budzi uzasadnione obawy.

Wydział krajowy zamyka więc niniejsze sprawozdanie odwołaniem się i prośbą do Wysokiego Sejmu o uchwalenie projektu ukrajowienia biur pracy przedłożonego w r. 1908 (Nr. 74 alegatów tego roku) i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności w zakresie publicznego pośrednictwa pracy, Sejm przyjmuje do wiadomości.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Stanisław Dąmbski w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Alegat I. do sprawozdania Wydziału krajowego. LW. 84.379/1910.

WYKAZ CZYNNYCH BIUR PRACY

wedle stanu z 1. lipca 1910.

Biuro (Urząd) pracy	Uchwała Rady powiatowej wzgl. miejskiej	Zatwierdzenia statutu	Dzień otwarcia	Uwagi
1. Brody	18. stycz. 1904	10. lutego 1905	3 styczn. 1903	zreorganizowane następnie na zasadach obowiązującej ustawy z r. 1904.
2. Cieszanów	8. październ. 06	7. listopada 06	1. grudnia 06	
3. Dąbrowa	6. „ 06	15. kwietnia 08	1. sierpnia 07	
4. Gorlice	11. marca 05	24. październ. 06	1. stycznia 07	
5. Jaworów	10. grudnia 08	18. „ 09	15. „ 10	
6. Kałusz	15. czerwca 05	15. listopada 05	1. marca 06	
7. Kolbuszowa	21. „ 06	19. październ. 06	30. maja 1900	zreorganizowane następnie na zasadach obowiązującej ustawy z r. 1904.
8. Kołomyja	20. grudnia 04	10. lutego 05	15. stycznia 05	
9. Kosów	12. „ 05	3. maja 06	1. maja 06	
10. Kraków	6. maja 06	14. lipca 06	20. stycznia 07	dla m. Krakowa i pow. Krakowskiego i Wielickiego.
11. Limanowa	8. listopada 04	5. stycznia 05	10. lutego 05	
12. Lwów miasto	16. lipca 08	10. listopada 08	1. wrześn. 1899	zreorganizowane następnie na zasadach obowiązującej ustawy z r. 1904.
13. Łańcut	29. grudnia 04	10. lutego 05	1. lutego 05	
14. Mościska	20. „ 04	23. „ 05	1. marca 05	
15. Myślenice	17. „ 04	10. „ 05	22. lutego 05	
16. Nisko	16. „ 04	10. „ 05	25. „ 05	
17. Nowy Sącz	26. stycznia 06	10. październ. 06	3. listopada 06	
18. Nowy Targ	4. „ 08	8 lipca 08	8. kwietnia 08	
19. Oświęcim	25. listopada 04	1. lutego 05	9. lutego 05	dla powiatów Biała i Żywiec.
20. Podhajce	20. lutego 06	3. maja 06	1. stycznia 07	
21. Sanok	15. grudnia 04	10. lutego 05	20. lutego 05	
22. Tarnobrzeg	30. „ 04	10. „ 05	1. listopad. 1900	zreorganizowane następnie na zasadach obowiązującej ustawy z r. 1904.
23. Tłumacz	11. sierpnia 05	3. grudnia 05	31. październ. 06	
24. Wadowice	16. stycznia 09	13. październ. 05	15. lutego 10	Powiat ten otrzymał już w r. 1905 zatwierdzenie statutu własnego Biura, z którego skorzystał wszakże dopiero w r. 1910 na podstawie zacytowanej uchwały Rady pow.

Alegat II. do sprawozdania Wydziału krajowego. LW.84.379/1910.

Statystyka zgłoszeń i pośrednictw

w publicznych Biurach (Urzędach) pośrednictwa pracy w roku 1909.

L. porządkowa	Biuro (Urząd) pracy	Miejsca wolne (zgłoszenia pracodawców)			Miejsca obsadzone przez skuteczne pośrednictwo			Miejsca poszukiwane (zgłoszenia szukających pracy)		
		w kraju	za granicą	razem	w kraju	za granicą	razem	w kraju	za granicą	razem
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Brody	558	447	1.005	147	145	292	794	1.633	2.427
2	Cieszanów	23	2.878	2.901	12	2.532	2.544	39	2.532	2.571
3	Dąbrowa	2	25	27	—	25	25	5	25	30
4	Drohobycz	55	—	55	8	—	8	156	—	156
5	Gorlice	323	—	323	96	—	96	147	—	147
6	Kałusz	1.863	4.840	6.703	1.448	840	2.288	1.486	840	2.326
7	Kolbuszowa	33	2.294	2.327	18	2.170	2.188	33	2.170	2.203
8	Kołomyja	62	1.788	1.850	55	1.531	1.586	88	1.727	1.815
9	Kosów	29	1.418	1.447	29	1.090	1.119	29	1.090	1.119
10	Kraków	3.266	3.102	6.368	2.628	3.030	5.658	3.465	3.138	6.603
11	Limanowa	210	1.243	1.453	17	426	443	712	1.223	1.935
12	Lwów	4 975	932	5.907	1.963	47	2.010	5.288	217	5.505
13	Łańcut	693	441	1.134	381	357	738	409	357	766
14	Mościska	405	1.191	1.596	246	1.163	1.409	649	2.774	3.423
15	Myślenice	359	2.011	2.370	225	452	677	387	874	1.261
16	Nisko	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Nowy Sącz	207	325	532	37	196	233	221	202	423
18	Nowy Targ	195	300	495	92	14	106	261	14	275
19	Oświęcim	285	3.487	3.772	145	2.993	3.138	174	2.993	3.167
20	Podhajce	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Sanok	210	3	213	56	—	56	386	7	393
22	Tarnobrzeg	8	2.050	2.058	8	1.671	1 679	15	2 071	2.086
23	Tłumacz	9	—	9	1	—	1	8	—	8
	Razem	13.770	28.775	42.545	7.612	18.682	26.294	14.752	23.887	38.639

Alegat III. do sprawozdania Wydziału krajowego. LW. 84.379/1910.

Koszta utrzymania

publicznych Biur (Urzędów) pośrednictwa pracy w roku 1909.

L. porządkowa	Biuro (Urząd) pracy	A. Wydatki		B. Pokrycie								Niedobór pokryty z funduszu powiatowego względnie miejskiego		Nadwyżka pokrycia ponad wydatki	
				1. Pozostałość kasowa z roku 1908 i różne dochody		2. Opłaty pracodawców				3. Subwencye i udziały sąsiednich powiatów					
						a) krajowych		b) pozakrajow.							
		K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g
1	Brody	3.316	13	—	—	37	—	437	38	—	—	2.841	75	—	—
2	Cieszanów	3.754	63	—	—	—	—	8.782	76	200	—	—	—	5.228	13
3	Dąbrowa	100	—	—	—	—	—	100	—	—	—	—	—	—	—
4	Drohobycz	1.529	75	80	98	9	—	—	—	—	—	1.439	77	—	—
5	Gorlice	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Kałusz	3.980	18	171	28	2.729	86	1.680	—	—	—	—	—	600	96
7	Kolbuszowa	2.598	45	1.368	80	54	—	6.107	96	—	—	—	—	4.932	31
8	Kołomyja	4.031	14	—	—	58	—	3.070	66	—	—	952	48	—	—
9	Kosów	1.584	78	4.412	99	116	—	4.204	50	—	—	—	—	7.148	71
10	Kraków	24.751	29	—	—	1.475	—	15.578	96	3.400	—	4.297	33	—	—
11	Limanowa	2.526	58	—	—	6	—	1.846	—	—	—	674	58	—	—
12	Lwów	12.157	84	—	—	—	—	—	—	—	—	12.157	84	—	—
13	Łańcut	3.090	—	—	—	1.370	—	1.220	—	—	—	500	—	—	—
14	Mościska	3.779	22	—	—	981	—	3.469	—	—	—	—	—	670	78
15	Myślenice	673	29	18	82	5	—	601	28	—	—	48	19	—	—
16	Nisko	5.274	—	—	—	—	—	5.274	—	—	—	—	—	—	—
17	Nowy Sącz	2.563	82	—	—	77	10	740	25	—	—	1.746	47	—	—
18	Nowy Targ	371	41	—	—	156	—	48	—	—	—	167	41	—	—
19	Oświęcim	14.051	33	292	70	96	—	8.949	69	3.926	61	786	33	—	—
20	Podhajce	114	18		—	86	60	21	—	—	—	6	58	—	—
21	Sanok	248	20	—	—	45	—	—	—	—	—	203	20	—	—
22	Tanobrzeg	6.616	—	—	—	—	—	6.616	—	—	—	—	—	—	—
23	Tłumacz	614	50	—	—	2	—	—	—	—	—	612	50	—	—
	Razem	97.776	72	6.345	57	7.303	56	68.747	44	7.526	61	26.434	43	18.580	89

Alegat IV. do sprawozdania Wydziału krajowego. LW. 84.379/1910.

Liczba robotników wysłanych przez Biura pracy za granicę kraju w r. 1909.

L. porządkowa	Biuro (Urząd) pracy	Bukowina	Śląsk austr.	Morawy	Czechy	Niższa Austrya	Inne kraje austr.	Węgry	Bośnia	Razem monarchia austro-węgierska	Śląsk pruski	Księstwo Poznańskie	Inne wschodnie prowincye pruskie	Zachodnie prowincye pruskie	Razem Prusy	Inne północno niemieckie państwa	Południowo niemieckie państwa	Razem Niemcy	Francya	Dania	Szwecya	Rosya	Rumunia	Razem
1	Brody	—	—	—	73	—	—	—	—	73	52	—	—	—	52	—	—	52	20	—	—	—	—	145
2	Cieszanów	—	—	—	305	—	—	—	—	305	—	—	2.116	111	2.227	—	—	2.227	—	—	—	—	—	2.532
3	Dąbrowa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	—	—	25
4	Drohobycz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Gorlice	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Kałusz	—	—	—	341	—	—	—	—	341	—	—	—	499	499	—	—	499	—	—	—	—	—	840
7	Kolbuszowa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	301	28	1.065	599	1.993	—	177	2.170	—	—	—	—	—	2.170
8	Kołomyja	—	—	—	—	—	—	297	—	297	244	—	18	32	294	—	—	294	—	—	—	38	902	1.531
9	Kosów	106	—	—	—	—	—	—	481	587	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	503	1.090
10	Kraków	—	229	174	1.084	169	55	185	—	1.896	254	167	—	—	421	—	4	425	447	262	—	—	—	3.030
11	Limanowa	—	52	—	—	—	—	—	—	52	15	—	—	188	203	—	—	203	—	143	28	—	—	426
12	Lwów	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47	—	—	—	47	—	—	47	—	—	—	—	—	47
13	Łańcut	—	—	—	12	14	—	—	—	26	26	30	—	254	310	—	—	310	21	—	—	—	—	357
14	Mościska	—	—	—	678	—	—	—	—	678	115	50	66	205	436	—	—	436	20	—	29	—	—	1.163
15	Myślenice	—	—	—	—	—	—	—	—	—	121	—	—	331	452	—	—	452	—	—	—	—	—	452
16	Nisko	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Nowy Sącz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	123	17	—	56	196	—	—	196	—	—	—	—	—	196
18	Nowy Targ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	—	—	—	14	—	—	14	—	—	—	—	—	14
19	Oświęcim	—	21	120	24	10	—	46	—	221	666	619	152	461	1.898	—	187	2.085	81	512	94	—	—	2.993
20	Podhajce	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Sanok	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Tarnobrzeg	—	—	—	713	—	—	—	—	713	9	—	—	929	938	—	20	958	—	—	—	—	—	1.671
23	Tłumacz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Razem	106	302	294	3.230	193	55	528	481	5.189	1.987	911	3.417	3.665	9.980	—	388	10.368	589	917	176	38	1.405	18.682

Liczba robotników wysłanych przez Biura pracy za granicę kraju

od 1 stycznia 1910 do 31. maja 1910.

L. porządkowa	Biuro (Urząd) pracy	Bukowina	Śląsk austr.	Morawy	Czechy	Niższa Austrya	Inne kraje austr.	Węgry	Bośnia	Razem monarchia austro-węgierska	Śląsk pruski	Księstwo Poznańskie	Inne wschodnie prowincye pruskie	Zachodnie prowincye pruskie	Razem Prusy	Inne północno niemieckie państwa	Południowo niemieckie państwa	Razem Niemcy	Francya	Dania	Szwecya	Rosya	Rumunia	Razem
1	Brody	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Cieszanów	—	—	—	491	—	—	—	—	491	—	1.019	237	118	1.374	5	4	1.383	—	—	—	—	—	1.874
3	Dąbrowa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Gorlice	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Jaworów	—	—	—	—	—	—	—	—	—	119	79	539	137	874	—	30	904	—	—	—	—	—	904
6	Kałusz	—	—	—	392	—	—	—	—	392	—	—	—	412	412	—	—	412	—	—	—	—	—	804
7	Kolbuszowa	—	—	24	—	—	—	—	—	24	164	—	769	781	1.714	—	179	1.893	—	—	—	—	—	1.917
8	Kołomyja	—	—	—	—	—	—	287	—	287	42	—	—	—	42	—	—	42	12	—	—	62	313	716
9	Kosów	—	—	—	—	—	—	—	451	451	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	335	786
10	Kraków	—	32	15	289	22	—	—	—	358	—	44	—	—	44	—	—	44	1	26	—	—	—	429
11	Limanowa	—	44	10	—	—	—	311	—	365	53	—	—	102	155	—	—	155	—	198	—	—	—	718
12	Lwów	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	—	—	—	60	—	—	60	—	—	—	—	—	60
13	Łańcut	—	—	—	130	20	—	—	—	150	—	16	12	202	230	12	3	245	12	9	—	—	—	416
14	Mościska	—	—	—	1.610	—	—	—	—	1.610	46	46	35	130	257	18	—	275	—	—	—	—	—	1.885
15	Myślenice	—	50	—	—	—	—	—	—	50	124	—	—	291	415	—	—	415	—	—	—	—	—	465
16	Nisko	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.196	—	220	571	1.987	—	—	1.987	—	—	—	—	—	1.987
17	Nowy Sącz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	98	—	—	—	98	—	—	98	—	—	—	—	—	98
18	Nowy Targ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	10	—	—	25	—	—	25	—	—	—	—	—	25
19	Oświęcim	—	10	21	—	31	20	—	—	82	162	616	—	427	1.205	—	82	1.287	—	571	—	—	—	1.940
20	Podhajce	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Sanok	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Tarnobrzeg	—	—	—	733	—	—	—	—	733	817	—	—	1.186	2.003	165	—	2.168	—	—	—	—	—	2.901
23	Tłumacz	—	—	61	44	—	—	26	—	131	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	137
24	Wadowice	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Razem	—	136	131	3.689	73	20	624	451	5.124	2.896	1.830	1.812	4.357	10 895	200	298	11.393	31	804	—	62	648	18.062

LW. 147.766/1909.

Rozporządzenie

Wydziału krajowego, w sprawie opłat mających się pobierać w publicznych Biurach pośrednictwa pracy.

Na mocy §. 7. ustawy z dnia 16. marca 1904 (Nr 56 Dz. u. kraj.) Wydział krajowy wydaje następujące przepisy dotyczące opłat, mających się pobierać od pracodawców w publicznych Biurach pośrednictwa pracy.

I. Opłaty pracodawców krajowych.

§. 1.

Pośrednictwo dla pracodawców poszukujących uczniów (terminatorów) wszelkiego rodzaju jest zupełnie bezpłatnem.

§. 2.

Opłata za pośredniczenie:
a) męskiej i żeńskiej czeladzi folwarcznej,
b) robotników sezonowych rolnych i leśnych,
c) tudzież robotników ziemnych i górniczych,
wynosi od osoby:

2 K	w czasie od	1. stycznia	do końca	lutego;
3 K	„ „ „	1. marca	„ „	kwietnia;
4 K	„ „ „	1. maja	„ „	czerwca;
5 K	„ „ „	1. lipca	„ „	sierpnia;
3 K	„ „ „	1. września	„ „	października;
2 K	„ „ -	1. listopada	do końca	roku.

O wysokości policzyć się mającej opłaty decyduje termin na który pracodawca zamówił robotnika, chociażby faktyczne dostarczenie robotnika przez Biuro nastąpiło w terminie innym.

§. 3.

Opłata za pośredniczenie oficyalistów, robotników fachowych, najemników dziennych, służby domowej i pracowników wszelkich innych kategoryj w §§. 1 i 2 nie wymienionych, wynosi 1 koronę od osoby.

§. 4.

Pracodawca według swego wyboru może zapośredniczonych robotników albo odebrać w siedzibie Biura pracy, albo też zażądać ich odesłania do miejsca pracy bez konwojenta na własną odpowiedzialność.

O ile pracodawca wyraźnie żąda, aby funkcyonaryusz Biura pracy towarzyszył robotnikom w drodze aż do miejsca pracy lub innego wskazanego punktu, uprawnionem jest Biuro pracy zaliczyć z tego tytułu następujące koszta:

a) biletu kolejowego II. klasą,
b) rzeczywistego wydatku na furmanki lub fiakry,
c) dyet po 8 koron za każdą dobę, spędzoną w podróży przez konwojenta.

§. 5.

Oprócz opłat wymienionych w § 2 i 3 i ewentualnych kosztów konwojenta (§. 4.), nie wolno od pracodawcy żądać ż a d n y c h innych należytości ani nadatków. W szczególności nie wolno żądać zwrotu kosztów korespondencyj pocztowych, telegraficznych i telefonicznych, kosztów wyjazdów ani jakichkolwiek innych wydatków administracyjnych, jakoteż wogóle wydatków połączonych z wyszukiwaniem robotników lub służby. Zwrotu tych wszystkich wydatków nawet za wyraźną zgodą i upoważnieniem pracodawcy nie wolno pobierać.

Zakaz powyższy nie dotyczy zwrotu takich wydatków, które Biuro poczyniło na rzecz robotników za wyraźnem z góry udzielonem upoważnieniem na rachunek pracodawcy n. p. zaliczek dla robotników, kosztów podróży robotników itp.

II. Opłaty pracodawców poza krajowych.

§. 6.

Pracodawcy poza krajowi (t. j. poza granicami Galicyi zamieszkali) uiszczają za każdego dostarczonego pracownika bez względu na ilość i rodzaj, opłaty w wysokości:

2 K w czasie od 1. stycznia do końca lutego;
3 K „ „ „ 1. marca „ „ kwietnia;
4 K „ „ „ 1. maja „ „ czerwca;
5 K „ „ „ 1. lipca „ „ sierpnia;
3 K „ „ „ 1. września „ „ października;
2 K „ „ „ 1. listopada do końca roku.

O wysokości policzyć się mającej opłaty decyduje termin, na który pracodawca zamówił robotnika, chociażby faktyczne dostarczenie robotnika przez Biuro nastąpiło w terminie innym.

§. 7.

Przepisy §§. 4 i 5 mają zastosowanie także do pracodawców poza krajowych.

Wszelkie należytości oblicza się zagranicznym interesentom w austryackiej walucie koronowej. Przy opłatach w obcej walucie należy przeprowadzić rozliczenia na podstawie stałego kursu obowiązującego Urzędy pocztowe.

III. Postanowienia ogólne.

§. 8.

Opłata należy się tylko w razie s k u t e c z n e g o pośrednictwa, jednak Biuro pracy uprawnionem jest do żądania od pracodawcy złożenia z góry odpowiedniej kwoty tytułem zaliczki, która zostanie zwróconą, gdy pośrednictwo zostanie bezskutecznem lub zgłoszenie cofniętem. Jeżeli zaliczki nie żądano, opłata powinna być przez pracodawcę uiszczoną w chwili dostarczenia robotnika lub sługi.

Wszelkie od pracodawcy z jakiegokolwiek tytułu pobrane zaliczki i wpłaty należy bezzwłocznie wpisać do dziennika kasowego. Również wszelkie wydatki z powyższych kwot uskutecznione, należy bezzwłocznie przeprowadzić przez dziennik kasowy.

Wszelkie pozycye dochodów i wydatków dziennika kasowego winny być udokumentowane przechowanymi osobno w aktach załącznikami. W szczególności także wszelkie przez Biuro wystawione rachunki, winny być skopiowane i przechowane.

§. 9.

Pobór opłat wyższych lub niższych, niż w niniejszem rozporządzeniu ustanowionych, dozwolonym jest tylko za zezwoleniem Wydziału krajowego na wniosek władzy utrzymującej Biuro.

§. 10.

Rozporządzenie niniejsze ma być przybitem w lokalu Biura w widocznem miejscu dla wiadomości stron.

§. 11.

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje we wszystkich Biurach pracy zorganizowanych na zasadzie ustawy z dnia 16. marca 1904 (Nr. 56. Dz. u. kraj.) począwszy od dnia 1. stycznia 1910 roku aż do odwołania.

We Lwowie, dnia 28. grudnia 1909.

Marszałek krajowy:
Badeni *w. r.*

Członek Wydziału krajowego:
Dąmbski *w. r.*

LW. 103.143/1910. We Lwowie, dnia 2. września 1910.

Aleg 743

SPRAWOZDANIE

Wydziału krajowego o objęciu na własność kraju szpitala św. Zofii we Lwowie i kosztorysie robót inwestycyjnych w budynkach tegoż szpitala tudzież o powiększenie etatu posad lekarskich w krajowym szpitalu powszechnym we Lwowie, łącznie ze szpitalem św. Zofii.

Wysoki Sejmie!

I. Objęcie szpitala św. Zofii na własność kraju

Na mocy upoważnienia, zawartego w uchwale Wys. Sejmu z dnia 19. października 1908 Ls 2.401, Wydział krajowy przystąpił w dniu 15. października 1909 do podpisania aktu prawnego w przedmiocie odebrania na własność kraju szpitalu dla ubogich dzieci p. n. św: Zofii we Lwowie wraz z kliniką pedyatryczną.

Po dopełnieniu zaś ze strony Komitetu tegoż szpitala warunków zastrzeżonych, dokonał Wydział krajowy w dniu 30. marca b. r. faktycznego odbioru realności oraz inwentarza, wprowadzając z dniem 1-go kwietnia b. r. własny zarząd i wspólną administracyę z kraj. szpitalem powszechnym we Lwowie.

Stosownie do warunków normujących objęcie szpitala św. Zofii na własność kraju, zatwierdzonych wyżej przytoczoną uchwałą Wys. Sejmu, Wydział krajowy przyjął również zobowiązania Komitetu tegoż szpitala tudzież prawa, wynikające z umów, zawartych z c. k. Rządem co do administracyi kliniki pedyatrycznej, które to umowy, odpowiednio do zmienionego stanu rzeczy osobnym układem z c. k. Rządem zawartym dnia 30. marca b. r. uzupełnione zostały.

Wprowadzając uchwałą z dnia 16. marca b. r. L. 11.934 własny zarząd szpitala św. Zofii jako zakładu krajowego, Wydział krajowy na

podstawie zatwierdzonego układu przyjął zarazem do służby lekarskiej przy kraj. szpitalu powszech. we Lwowie długoletnich lekarzy, ordynujących w szpitalu św. Zofii: Pp. Dr. Hilarego Schramma i Dr. Stanisława Czarnika z dotychczasowymi poborami po 1.200 Kor. rocznie począwszy od dnia 1. kwietnia b r., które to pobory na skutek petycyi tych lekarzy przedłożonej Wys. Sejmowi w oddzielnem sprawozdaniu— preliminuje Wydział krajowy w budżecie szpitala lwowskiego na rok 1911 w podwyższonej kwocie po 2.400 Kor. rocznie.

Nadto uchwałą wyżej przytoczoną przyznał Wydział krajowy prof. kliniki pedyatrycznej (ad personam) remuneracyę w kwocie 1.200 Kor. rocznie za prowadzenie oddziału zakaźnego w szpitalu św. Zofii a to na czas pełnienia tej czynności, oraz zamianował dla obsługi lekarskiej pomocniczej w tym szpitalu dwóch sekundaryuszów II. klasy i jednego praktykanta adjutowanego.

II. Utworzenie pracowni roentgenologicznej.

Uznając jako niezbędną i dla celów leczniczych szpitala lwowskiego nader pilną potrzebę urządzenia pracowni roentgenologicznej — Wydział krajowy już uchwałą z dnia 9. marca 1909 do L. 16.561 upoważnił Dyrektora tegoż szpitala do zamieszczenia w preliminarzu budżetu na rok 1910 odpowiednich kredytów, które też przez Wys Sejm przyznane zostały.

Po uskutecznionem zakupnie przyrządów i urządzeniu tej pracowni Wydział krajowy powierzył tymczasowo jej prowadzenie Dr. Bronisławowi Sabatowi jako mianowanemu praktykantowi szpitala za wynagrodzeniem w stosunku 2400 kor. rocznie do końca roku bieżącego.

Z uwagi na okoliczność, iż dla prowadzenia pracowni roentgenologicznej wymagane są specyalne kwalifikacye, oraz dla pozyskania kandydata poświęcającego się wyłącznie tej pracy — Wydział krajowy uprasza Wys. Sejm o zatwierdzenie powyższego zarządzenia.

III. Inwestycye w szpitalu św. Zofii.

W sprawozdaniu z dnia 4. września 1908 do l. 91.723, które Wys. Sejm przyjął do wiadomości uchwałą z 19. października 1908 do l. 2491 przedstawił Wydział krajowy, iż budynek szpitala św. Zofii od dłuższego czasu zupełnie nie restaurowany i bardzo zdezolowany wymagać będzie znacznych wkładów inwestycyjnych oraz na uzupełnienie inwentarza, sprzętów i t. p.

Wobec tego Wydział krajowy zarządził opracowanie dokładnego kosztorysu robót inwestycyjnych — wstawiając zarazem do preliminarza budżetu tego szpitala na r. 1910 na najniezbędniejsze adaptacye tymczasowo kredyt w sumie 21.230 kor., który też wyczerpanym został W preliminarzu zaś budżetu szpitala lwowskiego na r. 1911 zamieszczony został na ten cel dalszy kredyt w kwocie 30.000 kor. Z powodu jednak rozległych i bardzo skomplikowanych potrzeb inwestycyjnych tak w dziale robót budowlanych jak i urządzeń mechanicznych dla doprowadzenia budynku szpitala św. Zofii do stanu, odpowiadającego wymogom zakładu krajowego, ostateczne opracowanie kosztorysu ukończonem być mogło dopiero obecnie.

Wedle szczegółów tego kosztorysu, o zatwierdzenie którego Wydział krajowy niniejszem uprasza — inwestycye i roboty powyższe obliczone zostały ogółem na sumę 91.230 kor., czyli że zachodzi potrzeba wydania na ten cel oprócz kredytu przyznanego już w roku 1910 w kwocie 21.230 kor. i preliminowanego na rok 1911 w kwocie 30.000 kor., jeszcze kwotę 40.000 kor, którą Wydział krajowy po uchwaleniu przez Wys. Sejm odnośnego upoważnienia — zamieści w preliminarzu budżetu na rok 1912.

Opierając się na szczegółach wyżej naprowadzonych, Wydział krajowy ma zaszczyt upraszać:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

1. Sejm przyjmuje sprawozdanie niniejsze do wiadomości i zatwierdza powiększenie etatu służby lekarskiej pomocniczej przy krajowym szpitalu powszechnym we Lwowie o **dwóch** sekundaryuszów II. klasy i o **jednego** praktykanta adjutowanego.

2. Sejm zatwierdza wstawione do Rubryki I. preliminarza budżetu szpitala lwowskiego na rok 1911.:

a) Płace dla dwóch kierowników oddziałów szpitala św. Zofii po 2400 kor. rocznie — tudzież remuneracyę dla kierownika oddziału zakaźnego w tym szpitalu w kwocie 1200 kor. rocznie;

b) Sejm zatwierdza wstawioną w Rubryce I. preliminarza budżetu szpitala lwowskiego na r. 1911 kwotę 2400 kor., jako wynagrodzenie za kierownictwo pracowni roentgenologicznej.

3. Sejm zatwierdza kosztorys robót inwestycyjnych w budynku szpitala św. Zofii obliczony na kwotę 91.230 kor. i upoważnia Wydział krajowy do wstawienia do preliminarza budżetu szpitala lwowskiego na rok 1912 kredytu w kwocie 40.000 kor. jako resztę wydatku na dokończenie robót inwestycyjnych w budynku szpitala św. Zofii.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

Badeni *w. r.*

Sprawozdawca:

Dr. Szymon Bernadzikowski *w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Z DRUKARNI SZCZĘSNEGO BEDNARSKIEGO WE LWOWIE, RYNEK, L. 9

LW. 105.874/1910. We Lwowie dnia 6. września 1910.

Aleg 744

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o budowie kraj. Zakładu dla chorych zakaźnych przy szpitalu lwowskim.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 24. stycznia b. r. ls. 4942 Wys. Sejm polecił Wydziałowi krajowemu, ażeby z wiosną b. r. przystąpił do budowy oddziału dla chorych zakaźnych przy kraj. szpitalu powszechnym we Lwowie, na gruntach na ten cel przez gminę miasta Lwowa ofiarowanych — a w szczególności do budowy pawilonu na szkarlatynę, tyfus i dyfteryę — łącznie co najmniej na 120 łóżek — tudzież ażeby przedłożył Wys. Sejmowi plany i kosztorysy tych budowli.

Jak to już w sprawozdaniu naszem z dnia 5 lutego b. r. do l. 12624 przedstawiliśmy — Wydział krajowy — jeszcze przed ukończeniem rokowań z gminą miasta Lwowa o odstąpienie gruntu, polecił sporządzenie szkiców i przybliżonego kosztorysu budowy, a to w przekonaniu, iż w toku dalszych rokowań uzyskaną zostanie pewna modyfikacya zbyt uciążliwych warunków postawionych przez gminę m. Lwowa w zamian za bezpłatne odstąpienie potrzebnych na cel powyższy gruntów.

Wykonując uchwałę na wstępie przytoczoną Wydział krajowy zarządził opracowanie szczegółowych planów i kostorysów - prowadząc równocześnie rokowania już na podstawie uchwały Wys. Sejmu, polecającej bezzwłoczne przystąpienie do budowy pawilonów na 120 łóżek.

Po wymianie licznej korespondencyi i wielokrotnych konferencyach. w tej sprawie odbytych z delegatami Rady miejskiej, osiągniętem wreszcie zostało obopólne porozumienie w tym kierunku, iż Magistrat m. Lwowa odda w posiadanie Wydziału krajowego grunta potrzebne pod budowę pawilonów obecnie na 120 łóżek, po uzyskaniu w zamian zapewnienia, iż Wydział krajowy przedłoży następnie (atoli nie wcześniej jak w r. 1913) Wys. Sejmowi do zatwierdzenia plany i kosztorysy na stopniowe uzupełnienie tych pawilonów aż do łącznej cyfry 250 łóżek.

Związany wyraźną i terminową dyrektywą zawartą w uchwale Wys. Sejmu co do rozpoczęcia budowy — nie mniej opierając się na sprawozdaniu i analogicznych wnioskach komisyi budzetowej z dnia 17 lutego br. ls. 6154 — Wydział krajowy pismem z dnia 29 lipca b. r. do l. 89038 wystosowanem na ręce JW. Prezydenta miasta przesłał Magistratowi m. Lwowa odnośne oświadczenie ze swej strony, upraszając zarazem o jak najrychlejsze zarządzenie oddania gruntów przeznaczonych pod budowę.

Na skutek pisma tego nastąpiło w dniu 3. sierpnia b. r. protokolarne oddanie przez delegatów Rady miasta Lwowa w posiadanie Wydziału krajowego gruntów oraz zezwolenie na natychmiastowe rozpoczęcie budowy w granicach oznaczonych na planie sytuacyjnym.

Ponieważ rozpisanie rozprawy ofertowej na budowę pawilonów dla chorych zakaźnych nastąpiło zaraz po opracowaniu szczegółowych planów i kosztorysów, przeto Wydział krajowy zarządził równocześnie oddanie placu budowy zatwierdzonym oferentom pp. Alfredowi i Kazimierzowi Kamieniobrodzkim, architektom we Lwewie, celem rozpoczęcia budowy, która stosownie do warunków kontraktu wyprowadzoną być ma pod dach do końca roku bieżącego — zupełnie zaś ukończoną — do 1. października 1911 r.

Do technicznego kierownictwa powołał Wydział krajowy specyalnego architektę za ryczałtowem wynagrodzeniem w sumie 12.000 kor, którem objętem już jest honoraryum inspicyenta, rysowników i t. p.

Przedkładając niniejszem Wys. Sejmowi stosownie do polecenia na wstępie przytoczonego — plan i kosztorys budowy pawilonów dla chorych zakaźnych na 120 łóżek wraz z budynkami pomocniczymi i urządzeniem wewnętrznem obliczony na 1,200 000 koron.

Wydział krajowy na podstawie szczegółów wyżej naprowadzonych ma zaszczyt upraszać:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie niniejsze.

2. Sejm zatwierdza przedłożony plan i kosztorys budowy pawilonów obecnie na 120 łóżek dla chorych zakaźnych przy szpitalu lwowskim obliczony na kwotę 1,200.000 koron.

3. Sejm zmieniając pierwotną uchwałę swą z dnia 24. stycznia b. r. co do przyznanego tymczasowego kredytu na cel powyższy w kwocie 400.000 koron, upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia w Banku krajowym pożyczki na koszta budowy powyższej w sumie 1,200.000 koron względnie w takiej kwocie, jaka okaże się potrzebną dla uzyskania kapitału w gotówce.

4. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wstawiania do budżetu krajowego odpowiednich rat anuitetowych na umorzenie tej pożyczki przez cały okres amortyzacyjny.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Szymon Bernadzikowski w. r.
Członek Wydziału krajowego.

LW. 106.761/1910. We Lwowie, dnia 9. września 1910.

Aleg 745

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie pomnożenia liczby okręgów sanitarnych w r. 1911.

Wysoki Sejmie!

W wykonaniu postanowień ustawy z dnia 2. lutego 1891 Nr. 17 względnie z dnia 5. października 1906 Nr. 148 Dz. ust. i rozp. kr. — Wydział krajowy na podstawie przeprowadzonych czynności przedwstępnych wskazanych § 5. powyższej ustawy i po zasięgnięciu opinii c. k. Namiestnictwa i kraj. Rady zdrowia przedstawia Wys. Sejmowi wniosek o upoważnienie do utworzenia w roku 1911 dalszej seryi okręgów sanitarnych w następujących miejscowościach:

W Muszynie (pow. Nowy Sącz) obok istniejących już okręgów w Łącku i Piwnicznej.

W Pomorzanach (pow. Złoczów) obok istniejących w Olesku i Gołogórach.

W Hussakowie (pow. Mościska) obok istniejących w Sądowej Wiszn Krukienicach i Mościskach.

W Birczy (pow. Dobromil) obok istniejących w Dobromilu, Krościenku i Rybotyczach.

W Kosmaczu (pow. Kołomyja) obok istniejących w Jabłonowie, Gwoździcu i Peczeniżynie.

W Uluczu (pow. Brzozów) jako pierwszego okręgu.

W Baranowie (pow. Tarnobrzeg) obok istniejących w Grębowie i Radomyślu.

W Zamarstynowie i Nawaryi (pow. Lwów) obok istniejącego w Jaryczowie nowym.

Ponieważ nadto wpłynęły żądania o pomnożenie okręgów w powiatach Śniatyńskim, Bobreckim i Podhajeckim, co do których badania przedwstępne wskazane § 5. ustawy zarządzone już zostały i jak przypuszczać należy czynności odnośne — w ciągu roku bieżącego a najpóźniej w początkach roku 1911 ukończone będą — przeto Wydział krajowy uprasza Wys. Sejm o upoważnienie do utworzenia w r. 1911 ogółem 12-tu okręgów sanitarnych, a w szczególności w pierwszym rzędzie wymienionych wyżej 9 okręgów — których potrzeba przez czynniki powołane stwierdzoną została — a następnie 3 okręgów w miejscowościach, które Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem oznaczy. Nawiązując zaś do szczegółów zamieszczonych w sprawozdaniu z czynności Dep. V. Wydziału krajowego za r. 1909 dodajemy wreszcie, iż w r. 1909 po dopełnieniu wymaganych ustawą warunków utworzonym został w powiecie Mieleckim pierwszy okręg sanitarny z siedzibą w Przecławiu.

Po utworzeniu zatem w powiecie Brzozowskim proponowanego wyżej pierwszego okręgu w Uluczu — posiadać już będą okręgi sanitarne wszystkie powiaty — a mianowicie w przeważniej liczbie po 3 i 2 okręgi a tylko 13 powiatów po jednym okręgu

Ogólna liczba aktywowanych dotąd okręgów wynosi 171, z których w danej chwili wakuje 28. Wobec podwyższenia jednak przy rozpisanych ponownie konkursach poborów służbowych i przyznania za inicyatywą Wydziału krajowego dodatków do płac — oraz zapewnienia wolnego mieszkania tak ze strony interesowanych Zwierzchności gmin jak i obszarów dworskich — głównie zaś skutkiem uchwalenia ustawy emerytalnej dla lekarzy okręgowych — spodziewać się należy w przyszłości pomyślniejszych wyników odnośnych konkursów o ile oczywiście źródło ich niepowodzenia nie leży wogólnym braku lekarzy, który i w szpitalnictwie odczuwać się daje

Przechodząc do spraw osobistych lekarzy okręgowych — zaznaczamy iż po ogłoszeniu ustawy z dnia 12. maja 1909 Nr. 68 dz. ust. kr. normującej płace emerytalne lekarzy okręgowych tudzież zaopatrzenia wdów i sierót po nich pozostałych. Wydział krajowy po myśli § 23. tej ustawy opracował i przesłał projekt rozp. wykonawczego c. k. Namiestnictwu do zaopiniowania. — Uchwałą zaś z dnia 25. marca b. r. do l. 10.777 wydał zarządzenia co do wymiaru i sposobu uiszczania przewidzianych § 3. ustawy opłat emerytalnych oraz w przedmiocie zarządu funduszom emerytalnym

Na skutek wniesionych próśb i po dopełnieniu wymogów przepisanych §§. 8 i 21 ustawy emerytalnej Wydział krajowy przeniósł z końcem roku 1909 w stan spoczynku dwóch lekarzy okręgowych, a mianowicie Dra Zygmunta Pileckiego w Tarnorudzie (pow. Skałat) i Dra Otokara Langa w Rabce (pow. Myślenice) i przyznał im przypadające w myśl § 10 ustawy płace emerytalne.

Z kredytu uchwalonego przez Wys. Sejm na jednorazowe zapomogi dla wdów i sierot po lekarzach okręgowych zmarłych przed uchwaleniem i wejściem w życie ustawy emerytalnej — uwzględnił Wydział krajowy prośby wszystkich zgłaszających się wdów — przyznając im na rok 1910 odpowiednie zapomogi.

Na podstawie szczegółów powyższych Wydział krajowy ma zaszczyt upraszać

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

1) Sejm przyjmuje sprawozdanie niniejsze do wiadomości.

2) Sejm upoważnia Wydział krajowy do utworzenia w roku 1911 okręgów sanitarnych:

w Muszynie, Pomorzanach, Hussakowie, Birczy, Kosmaczu, Uluczu, Baranowie, Zamarstynowie i Nawaryi, a nadto w powiatach Śniatyńskim. Bobreckim i Podhajeckim w miejscowościach, które Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem oznaczy.

3) Sejm zatwierdza wstawiony do Rub. III. preliminarza budżetu kraj. na rok 1911 kredyt w kwocie wyższy o 5.000 kor. (czyli 125.000 kor.) na pokrycie ryczałtów objazdowych dla lekarzy okręgowych — tudzież subwencyi dla powiatów przewidzianych § 12 powołanej na wstępie ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

Badeni w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Szymon Bernadzikowski w. r.

członek Wydziału krajowego.

L.W. 101981/1910. We Lwowie, dnia 30. sierpnia 1910.

Aleg 746

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o postępie budowy zakładu dla umysłowo i nerwowo chorych w Kobierzynie.

Wysoki Sejmie!

Wytyczną dla czynności Wydziału krajowego w r. 1909/10 była uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 12. października 1909, która brzmi:

1. Sejm przyjmuje sprawozdanie Wydziału krajowego o budowie zakładu dla umysłowo chorych w Kobierzynie do wiadomości.

2. Sejm zatwierdza przedłożone plany i kosztorysy budowy zakładu kobierzyńskiego, obliczone na kwotę 7,000.000 Koron.

3. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia w Banku krajowym pożyczki na cele powyższej budowy w obligacyach komunalnych do efektywnej wysokości 7,000.000 Koron.

4. Sejm upoważnia Wydział krajowy, aby bezzwłocznie przystąpił do budowy zakładu dla umysłowo chorych w Kobierzynie.

Ponieważ uchwałą tą przyznał Wys. Sejm na budowę omawianego zakładu kredyt odpowiadający szczegółowym obliczeniom kosztorysowym, których wyniki przedstawiono w sprawozdaniu Wydziału krajowego z dnia 14. września 1909 l. 102.021/09, przeto wobec przychylnego rozstrzygnięcia wątpliwości finansowych mógł Wydział krajowy zaraz w jesieni r. 1909 przystąpić do rozdawnictwa robót wykonawczych i dostaw w tych działach budowy, dla których opracowane już

były szczegółowe projekty. Do nich należą: główne roboty budowlane, obejmujące roboty ziemne, murarskie, betonowe, kamieniarskie, ciesielskie, dachówkarskie, blacharskie, kowalskie i asfaltowe, oraz podstawowe roboty około melioracyi gruntu budowlanego obejmujące drenowanie terenu zakładowego, budowę sieci wodociągowej, budowę sieci kanałów deszczowych i użytkowych, kanału przechodowego, budowę oczyszczalni biologicznej, dalej roboty około urządzeń mechanicznych obejmujące kanalizacyę i wodociągi wewnętrzne, ogrzewanie centralne i wentylacye, budowę hali maszyn, wreszcie instalacyę elektryczną wraz z centralą.

Po ułożeniu zabezpieczających interes funduszu krajowego warunków ogólnych i szczegółowych dla powyższych robót, po sporządzeniu obszernych sumarycznych zestawień i dokładnych opisań robót i dostaw, rozpisano licytacye ofertowe na wykonanie robót i dostawę materyałów według cen jednostkowych. Przy rozdawnictwie robót i dostaw opiewających przeważnie na wysokie kwoty, kierował się Wydział krajowy względami słuszności, oraz możliwej redukcyi cen oferowanych do kwot kosztorysowych obliczonych przez Biuro budowlane, nadto chęcią oddania robót firmom krajowym i to takim, które materyały pobierają ze źródeł krajowych lub do kraju ekonomicznie zbliżonych.

Szczegółowe projekty i kosztorysy robót budowlanych, melioracyjnych i komunikacyjnych wykonane zostały przez osobne Biuro budowlane złożone z architektów, przez kraj. Biuro melioracyjne i przez Oddział techniczno-drogowy względnie przez kraj. Biuro kolejowe. Natomiast szczegółowe projekty instalacyj i urządzeń mechanicznych (ogrzewanie centralne, wentylacya, kanalizacya, wodociągi wewnętrzne i instalacye elektryczne) wykonane zostały przez fachowe firmy, które na wypadek otrzymania dostawy zrzekły się osobnego za nie wynagrodzenia. Projektowanie wszystkich robót odbywało się pod ścisłą i sumienną kontrolą p. Dyrektora przyszłego zakładu, tak, że w ogólności projekty wszystkich urządzeń zastosowane zostały do wymogów nowoczesnej wiedzy psychiatrycznej.

Szczegółowe projekty stanowiące właściwą podstawę obliczeń kosztorysowych, o ile wykonano je po uzyskaniu kredytu na budowę zakładu wpłynęły na zmianę poszczególnych pozycyj funduszu budowy. Jednakże w ogólności zmiany te wyrównując się wzajemnie, nie wpływają na wysokość potrzebnego kredytu. Jedynie koszt budowy toru dowozowego obliczony był pierwotnie na podstawie nieścisłych danych zbyt nisko, bo zaledwie na 50.000 koron za $3^1/_2$ kilometrowy tor z wykupnem gruntów i t. p., tak że po przeprowadzeniu szczegółowych obliczeń okazała się potrzeba przekroczenia tego kredytu o kwotę 68.000 koron. Wydział krajowy ma wprawdzie uzasadnioną nadzieję, że kwotę w tej, jeśli nie w wyższej wysokości zdoła zaoszczędzić z ogólnej sumy przyznanego przez Wys. Sejm kredytu (w szczególności na urządzeniach wentylacyjnych i melioracyjnych), jednakże nie chcąc dawać podstawy do twierdzenia, że samowolnie przekracza zaocznie poszczególne pozycye funduszu budowy i w ten sposób powoduje nieoczekiwane nowe wydatki — przedstawia poniżej wniosek, aby Wysoki Sejm kredyt dodatkowy w podanej wysokości przyznał.

Program robót około budowy zakładu przedstawiony już wyczerpująco w poprzednich sprawozdaniach Wydziału krajowego, do obecnej pory nie uległ żadnej ważniejszej zmianie. Rozpoczęto zatem budowę zakładu na 534 łóżek, przyczem jednak rozmiary budynków administracyjnych obliczone są na zakład, któryby w przyszłości przez dobudowanie tylko pawilonów dla chorych, mógł pomieścić 800 a nawet 1000 chorych.

Program czasowy mógł być ułożony dopiero po powzięciu przez Wysoki Sejm cytowanej na wstępie uchwały. Budowę całego zakładu na 534 łóżek rozłożono na okres trzyletni a termin ostatecznego ukończenia robót budowlanych oznaczono na dzień 31. lipca 1913. W roku bieżącym obowiązany jest przedsiębiorca budowlany wyprowadzić pod dach budynki mieszkalne i część innych w pobliżu położonych budynków w liczbie 16. Do dnia 1. października r. 1911 po-

winny stanąć pod dachem wszystkie budynki zakładowe, tak aby rok 1912 i część roku 1913 mogły być użyte wyłącznie na roboty wewnątrz budynków, wyprawa murów, drenowanie i wykończenie wszystkich instalacyj mechanicznych. Roboty melioracyjne, kanalizacyjne, budowa oczyszczalni biologicznej, jak niemniej wszelkie roboty komunikacyjne, będą już do tego czasu zupełnie wykończone. W razie sprzyjających warunków i sumiennego wyzyskania każdego sezonu budowlanego, terminy powyższe powinne być dotrzymane.

W kwietniu b. r. przeniesiono do Kobierzyna całe Biuro budowlane i rozpoczęto roboty melioracyjne, kanalizacyjne a częściowo i komunikacyjne.

Przedsiębiorca budowlany jednak nie rozpoczął w terminie przepisanym powierzonych mu do wykonania robót dla braku wody na miejscu, mimo że potrzebę zapewnienia jej sobie przez przedsiębiorcę własnymi środkami zastrzeżono wyraźnie w warunkach ogólnych, przyjętych przez przedsiębiorcę. Dopiero w drugiej połowie czerwca — wskutek energicznej interwencyi Wydziału krajowego, zdołano zabezpieczyć pobór wody z Wisły osobnym wodociągiem.

Pozatem prawidłowy postęp robót około budowy zakładu nie powinien doznawać żadnych niepożądanych przerw, gdyż jest zapewniony nietylko bardzo dokładnymi projektami, ale nadto programem, ułożonym przez Kierownictwa wszystkich działów robót, a zmierzającym do wykluczenia jakichkolwiek kolizyj.

W ten sposób starał się Wydział krajowy skorzystać z upoważnień zawartych w p. 1. 2 i 4 cytowanej wyżej uchwały Wysokiego Sejmu.

Co do zaciągnięcia w Banku krajowym pożyczki do efektywnej wysokości 7,000.000 Koron (p. 3 uchwały) podnieść należy, że odnośna uchwała Wys. Sejmu uzyskała sankcyę dopiero w miesiącu czerwcu b. r. — Wydział krajowy postanowił realizować tę pożyczkę stopniowo w miarę potrzeby, wskutek czego w r. b. przypada do zrealizowania 2,000.000 koron. Stosownie do poprzednich w tej mierze wywodów Wydziału krajowego i uchwały Wys. Sejmu zaciągnięto na razie pożyczkę w $4^1/_2\%$ obligacyach komunalnych Banku krajowego III-ciej emisyi w nominalnej wysokości 2,000.000 koron, w efektywnej zaś 1,975.000 koron. Z uzyskanej w ten sposób kwoty przypadły przedewszystkiem do zwrotu koszty administracyjne dotychczasowych prac nad przygotowaniem projektów budowlanych, oraz koszty kupna gruntu, rozpoczętych robót melioracyjnych i drogowych. Wszystkie te wydatki pokrywał dotychczas zaliczkowo fundusz krajowy.

Grunt zakładowy nie jest jeszcze zaintabulowany na własność funduszu krajowego; wskutek bowiem konieczn go dokupna licznych parcel włościańskich od zachodniej strony głównego kompleksu, których stan hipoteczny nie był uregulowany, powstały zawiłe trudności formalne, których rozwikłanie wymaga długotrwałej interwencyi sądowej.

Natomiast woda dobra i w dostatecznej ilości została zakładowi definitywnie zapewniona. Na podstawie umowy zawartej z gminą m. Krakowa pobierać ją będzie zakład z wogociągu miejskiego krakowskiego stosownie do wyrażonego poprzednio przez Wys. Sejm życzenia, które też stanowiło kryteryum przy wyborze miejsca pod zakład.

Dzienny pobór wynosić ma 250 m^3 wody po 25 gr. za 1 m^3, przyczem na wypadek rozszerzenia zakładu, zapewniono kontraktowo pobór wody do ilości 600 m^3 na dobę, przy równoczesnem degresywnem określeniu ceny jednostkowej tak, że przy najwyższym poborze cena za 1 m^3 wynosić ma 20 gr. Budowa jednak wodociągu z przejściem przez Wisłę i ze zbiornikiem wody, rozpocznie się dopiero na $1^1/_2$ roku przed otwarciem zakładu. Wcześniejsze bowiem wybudowanie wodociągu zaraziłoby fundusz krajowy na znaczne i niepotrzebne wydatki przy oprocentowaniu włożonego na ten cel kapitału.

Zamykając niniejsze sprawozdanie, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje sprawozdanie Wydziału krajowego o postępie budowy zakładu dla umysłowo i nerwowo chorych w Kobierzynie do wiadomości.

2. Sejm przyznaje dodatkowy kredyt w kwocie 68.000 Kor. na budowę toru dowozowego do zakładu dla umysłowo i nerwowo chorych w Kobierzynie i upoważnia Wydział krajowy, aby ogólną sumę zaciągnąć się mającej na cele budowy rzeczonego zakładu pożyczki komunalnej podwyższył o tę kwotę.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

Badeni *w. r.*

Sprawozdawca:

Dr. Szymon Bernadzikowski *w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Z DRUKARNI SZCZĘSNEGO BEDNARSKIEGO WE LWOWIE, RYNEK, L. 9

LW. 101.982/1910. We Lwowie. dnia 11. września 1910.

Aleg 747

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o zaprowadzeniu w krajowym zakładzie dla obłąkanych w Kulparkowie, oświetlenia elektrycznego i własnego wodociągu.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 24. stycznia 1910. powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu aby rozważył sprawy zaprowadzenia elektrycznego oświetlenia w krajowym zakładzie dla obłąkanych w Kulparkowie, jakoteż zaprowadzenia tamże własnego wodociągu i o tem złożył sprawozdanie na najbliższej sesyi sejmowej".

Na wstępie zauważyć należy, że sprawa elektrycznego oświetlenia zakładu kulparkowskiego była już niejednokrotnie w latach ubiegłych rozważana przez Wydział krajowy i przez Komisyę sanitarną Wys. Sejmu. Stąd pochodzi, że pierwsza część zawartego w powyższej uchwale polecenia została wykonaną przed powzięciem tejże uchwały. Jeśli zaś Wydział krajowy dotychczas z konkretnymi wnioskami przed Wysokim Sejmem nie wystąpił, to główna tego przyczyna tkwi w niekorzystnym wyniku obliczeń finansowych i w chęci odjęcia funduszowi krajowemu znaczniejszego wydatku przez przesunięcie go na lata finansowo pomyślniejsze.

Sprawę zaprowadzenia oświetlenia elektrycznego w zakładzie kulparkowskim badano ponownie w roku 1908. a to na skutek polecenia Wys. Sejmu, zawartego w uchwale z 7. marca 1907.

Inżynier mechanik, któremu Wydział krajowy zlecił przestudyowanie sprawy elektrycznego oświetlenia zakładu, przeprowadził dokładne obliczenia kosztów takiego oświetlenia w zestawieniu z obecnem oświetleniem naftowem. Zebrał nawet od firm kosztorysy i przedłożył Wydziałowi krajowemu dokładnie opracowany przez firmę Siemens i Schuckert projekt elektrycznego oświetlenia zakładu w dwóch alternatywach — mianowicie:

I. z własną stacyą wytwórczą kosztem 165.000 Kor, przyczem roczny koszt oświetlenia wynosiłby 21.344 Kor.

II. z przyłączeniem instalacyi do miejskiej elektrowni lwowskiej kosztem 83.000 Kor., przyczem roczny koszt oświetlenia zakładu wynosiłby kwotę 22.225 Koron. Obecny zaś roczny wydatek na oświetlenie zakładu naftą wynosi około

14.000 Kor., nadto zaś 3.500 Kor. wydaje zakład na lampy, latarnie i ich części składowe — nie ponosząc przytem żadnych kosztów instalacyi. Ostateczny rezultat obliczeń był taki, że po przyjęciu najkorzystniejszej alternatywy, jednorazowy wydatek na cele elektrycznego oświetlenia wynosiłby 83.000 Kor., a stały roczny wydatek na oświetlenie zakładu byłby wyższy o 6.782 Kor. Obliczenia te poczynione w roku 1908. uległyby zapewne niejakiej zmianie, ze względu na ustawiczną fluktuacyę cen w tej dziedzinie; w ogólności jednak nawet obecnie nie uległyby zniżeniu mimo, że gmina m. Lwowa produkuje teraz prąd w większej ilości i tańszymi środkami, bo w zamian koszty instalacyi — wobec drożejących cen materyałów i robocizny wzróśćby musiały.

Wydział krajowy z pewnością nie zapoznaje wysokich korzyści administracyjnych, jakie łączą się z doprowadzeniem prądu elektrycznego i oświetlenia tak wielkiej instytucyi, jaką jest kraj. zakład dla obłąkanych w Kulparkowie; również jest świadom tych wszystkich ujemnych stron — jakie połączone są z oświetleniem naftowem — z których największą jest niewykluczona możliwość pożaru. Jednakże wobec znacznych sum, jakie rokrocznie pochłania administracya zakładu: wobec wysokich nakładów poczynionych w ostatniem pięcioleciu na rozszerzenie zakładu przez dobudowanie sześciu pawilonów dla chorych oraz pawilonu zakaźnego, budynków mieszkalnych, folwarcznych, adaptacyi budynku administracyjnego i rozszerzenia oczyszczalni biologicznej — wobec uchwalonego przez Wys Sejm w ubiegłym roku kredytu 416.000 Kor. na pokrycie przekroczenia kosztów wspomnianego rozszerzenia. — Wydział krajowy ze swej strony nie uważałby obecnie za rzecz wskazaną występować z inicyatywą uchwalenia nowych wydatków obciążających znacznie fundusz krajowy jednorazowo, nadto zaś podwyższających koszta administracyi zakładu na całą przyszłość.

Uznając natomiast, że bezpośrednim skutkiem tych zwiększonych wydatków byłoby pozyskanie światła intenzywniejszego, bez którego zakład dotychczas obchodzi się, uważa Wydział krajowy, że opłacanie wyższe tej dogodności może być przesunięte na późniejszy finansowo korzystniejszy okres czasu, bez większej narazie szkody dla zakładu.

Zapewnienie zakładowi dostatecznej ilości dobrej wody było również oddawna przedmiotem badań i starań Wydziału krajowego. Od roku 1904. zdołano zapewnić zakładowi kulparkowskiemu pobór wody z najlepszego źródła tj. z miejskiego wodociągu lwowskiego; w tym celu z warto z gminą m Lwowa umowę i poniesiono znaczne koszta budowy rurociągu z przepustem pod torem kolejowym, wieży wodnej i silnicy elektrycznej do pompowania Z czasem jednak wskutek nietylko rozszerżenia ale i przepełnienia zakładu, ilość zakontraktowanej wody okazała się niewystarczającą, a cena za wyższy jej pobór zbyt wysoką.

Wedle bowiem pierwotnych obliczeń miał zakład pobierać 120 m^3 wody dziennie po 20 gr. za 1 m^3 a ponad 120 m^3 za każdy metr po 40 gr Woda ta przeznaczona była tylko dla użytku chorych i personalu zakładowego, nadto zaś dla kuchni, piekarni i maszyn. — Resztę potrzebnej wody dla folwarku i celów drugorzędnych pobierać miał i faktycznie pobiera zakład z własnych studzien od dawna istniejących. Mimo tego nie może zakład zaspokoić rosnących potrzeb. Ilość wody obliczona pierwotnie na 800 do 1000 chorych nawet z uwzględnieniem rozszerzenia zakładu przy miernem jej używaniu nie może wystarczyć na 1500 chorych, których przepełniony zakład pomieścić musi, zwłaszcza gdy w ostatnich czasach woda właśnie w postaci t. zw. kąpieli trwałych, stała się najważniejszym środkiem terapii psychiatrycznej, te zaś kąpiele przy tak znacznej ilości chorych, pochłaniać muszą znaczną ilość dziennego dopływu wody.

Z tych to powodów wszczął Wydział krajowy w ubiegłym roku rokowania z gminą m. Lwowa, o zmianę obowiązującej umowy zarówno co do ilości pobieranej wody jak i co do ceny jednostkowej przy poborze wyższym niż 120 m^3 na dobę. Niestety rokowania te zerwane zostały bez skutku, gdyż gmina zażądała poczynienia kosztem funduszu krajowego rozlicznych i znacznych nakładów na

budowę drugiego odgałęzienia wodociągu miejskiego, na obniżenie zaś ceny przy wyższym poborze wody nie przystała. Wydział krajowy zaś nie mógł zgodzić się na ponoszenie znacznych kosztów budowy drugiego rurociągu, który nie wyłącznie w interesie zakładu istniałby na to, by doń doprowadzać wielką ilość w dwójnasób droższej wody; w tych bowiem warunkach roczne wydatki zakładu na wodę byłyby wprost niestosunkowo wysokie, a zysk gminy na humanitarnym zakładzie kosztem ofiarności kraju — nieusprawiedliwiony.

Gdy zatem Wydział krajowy cytowaną na wstępie uchwałą Wys. Sejmu otrzymał polecenie, aby rozważył sprawę doprowadzenia do zakładu własnego wodociągu, wydał zarządzenia inżynierowi hydrotechnikowi, aby poczynił studya nad sposobem i kosztami budowy takiego wodociągu Jak to jednak już z przebiegu budowy większych wodociągów miejskich wynika, projekty takie nie są łatwe do zrealizowania i wymagają bardzo sumiennych i długich przygotowań. Przedewszystkiem bowiem poszukiwania za dobrą wodą w dostatecznej ilości w pobliżu Kulparkowa wymagają wielkiego nakładu pracy, wiedzy i doświadczeń. Gdyby zaś pomyślny skutek tych poszukiwań był łatwym do osiągnięcia, niewątpliwie zostałby już wyzyskany choćby przez samą gminę m. Lwowa, która pobierać musi wodę z odległych Dobrostan

Powtóre zważyć trzeba, że koszta ujęcia źródeł, budowy rurociągu na znaczniejszej przestrzeni i pompowania wody będą wysokie — za poniesieniem ich przemawiałoby niewątpliwie zupełne uniezależnienie zakładu od gminy przy poborze dowolnej ilości potrzebnej wody a prawdopodobnie także niższe koszta roczne na ten cel wykładane. W każdym razie jednak, obliczenia te oparte być muszą na szczegółowych projektach i kosztorysach po niewątpliwem ustaleniu źródła poboru wody i po przeprowadzeniu prób co do ilości i jakości. Te zaś prace w ciągu jednego roku uskutecznić się nie dadzą i dlatego Wydział krajowy zastrzegając sobie przedstawienie odpowiednich wniosków na później, narazie tylko zauważyć może, że sprawa zapewnienia zakładowi kulparkowskiemu dostatecznej ilości dobrej wody jak przedtem, tak i obecnie jest przedmiotem sumiennych rozważań w wyżej wskazanym kierunku.

Zamykając niniejsze sprawozdanie, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyjmuje sprawozdanie Wydziału krajowego o zaprowadzeniu w kraj. zakładzie dla obłąkanych w Kulparkowie elektrycznego oświetlenia i własnego wodociągu do wiadomości.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

Badeni *w. r.*

Sprawozdawca:

Dr. Szymon Bernadzikowski *w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Z DRUKARNI SZCZĘSNEGO EFONARSKIEGO WE LWOWIE, RYNEK, L. 9

LW. 80.149/1910. We Lwowie dnia 30. sierpnia 1910.

Aleg 7-8

SPRAWOZDANIE

Wydziału krajowego o petycyach Maryi Janikowskiej, Anny Sarneckiej, Franciszki Kubrakiewiczowej, Anny Sarneckiej, Franciszka Mościckiego, Zofii Krogulskiej i Maryi Pauk o przyznanie zaopatrzeń i o projekcie unormowania zaopatrzeń dla służby nieetatowej.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 24. stycznia 1910 odstąpił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu petycye: l. 3.647 Maryi Janikowskiej, l. 3.650 Anny Sarneckiej, byłej dozorczyni chorych, l. 3.740 Anny Sarneckiej, wdowy po parobku, l. 3.856 Franciszki Kubrakiewiczowej, l. 4.229 Franciszka Mościckiego, l. 4.309 Zofii Krogulskiej i l. 4.311 Maryi Pauk o przyznanie zaopatrzeń do zbadania i sprawozdania z ewentualnym projektem unormowania zaopatrzeń dla służby nieetatowej.

Co do wymienionych petycyi zauważyć musi Wydział krajowy przedewszystkiem, że Franciszka Kubrakiewiczowa ma już zaopatrzenie, wymierzone jej przez Wydział krajowy na podstawie uchwały sejmowej z dnia 18. marca 1907 w kwocie 400 Koron. zaś Marya Janikowska i Zofia Krogulska pobierają pensye emerytalne, wymierzone im na podstawie statutu emerytalnego z r. 1889 — przyczem zaznacza się, że Zofia Krogulska jest wdową po pisarzu kancelaryjnym zakładu, zatem po urzędniku etatowym.

Ponadto sprawa zaopatrzenia dla służby nieetatowej zakładu kulparkowskiego została już unormowana uchwałą Wys. Sejmu z dnia 3. listopada 1905, wedle której: 1) dozorcy i dozorczynie chorych w zakładzie nabierają prawa pobierania prowizyi z funduszów zakładu w razie okaleczenia i nieudolności do służby po 10 latach służby w wysokości 40% ostatniej płacy, z doliczeniem do prowizyi także odpowiedniego odsetku, dodatku służbowego; — 2) za każdy dalszy rok służby dolicza się przy wymiarze prowizyi 3% ostatniej płacy z policzeniem dodatku, tak że prowizya po 20 latach wyniesie 70%, po 30 zaś latach równa się wysokości całej płacy.

Zgodnie też z brzmieniem tej uchwały nie wymierzono prowizyi Annie Sarneckiej, dozorczyni chorych, która dobrowolnie ustąpiła ze służby zakładowej, ani Franciszkowi Mościckiemu, który podobnie, jak zmarły mąż Paukowej, nie wysłużył przepisanej ilości lat w Zakładzie. Ponieważ jednak Wysoki Sejm w ubiegłych latach część podobnych petycyj uwzględniał, przeto także inni z pośród byłej służby zakładowej, czerpiąc w tem zachętę, wnoszą petycye o zaopatrzenie z łaski, ponieważ nie nabyli doń prawa na podstawie uchwalonych przez Wysoki Sejm norm ogólnych. Wydział krajowy ze swej strony zauważa, że o ileby wszystkie te petycye miały być uwzględnione, w istocie odpowiedniejszem byłoby nie tyle unormowanie, ile zniesienie dotychczas obowiązujących przepisów o zaopatrzeniu służby nieetatowej zakładu. Przepisy te, ze względu na obecną organizacyę służby zakładowej i wartość jej świadczeń, uważał Wydział krajowy dotychczas za wystarczające. Nie da się jednak zaprzeczyć, że stosunki w tej mierze isniejące, domagają się reformy.

To też szczegółowe normy organizacyjne, oraz projekt statutu emerytalnego dla służby nieetatowej zakładu z uwzględnieniem wyższej skali potrzeb nowożytnego zakładu psychiatrycznego, opracowuje Departament V-ty, poczem będzie on szczegółowo rozważany przez Wydział krajowy. Ponieważ w tej mierze pożądaną jest zupełna jednolitość przepisów obowiązujących w kraj. zakładach dla umysłowo chorych, przeto odpowiednie wnioski w sprawie zmiany obowiązujących postanowień o zaopatrzeniu nieetatowej służby w obu kraj. zakładach dla umysłowo chorych (t. j. kulparkowskim i kobierzyńskim) przedstawi Wydział krajowy na jednej z następnych sesyj Wysokiego Sejmu.

Zanim to jednak nastąpi, uważa Wydział krajowy przyznawanie zaopatrzeń służbie nieczyniącej zadość wszystkim wymogom cyt. uchwały Wys. Sejmu za możliwe w drodze łaski i ze swej strony skłonny jest zaopiniować przychylnie takie petycye, które wyjątkowo zasługują na szczególne uwzględnienie. Z wyżej wymienionych przekazanych przez Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania petycyj zasługuje na takie uwzględnienie prośba Franciszka Mościckiego, byłego dozorcy odczyszczalni biologicznej w zakładzie w Kulparkowie, który w służbie zakładu kulparkowskiego nabawił się ciężkiej choroby ócz i postradał wzrok, wskutek czego stał się zupełnie niezdolny do zarobkowania. Z tych też powodów przedstawia Wydział krajowy poniżej odpowiedni wniosek.

Przedmiotem zaś badań jest jeszcze petycya Anny Sarneckiej, byłej dozorczyni chorych w rzeczonym zakładzie. W tym wypadku, o ile opinia lekarska orzeknie, że Anna Sarnecka stała się wogóle niezdolną do zarobkowania, Wydział krajowy przyzna jej odpowiednie zaopatrzenie we własnym zakresie działania zgodnie z postanowieniami powołanej uchwały Wysokiego Sejmu.

Zamykając niniejsze sprawozdanie Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Sejm przyznaje w drodze łaski Franciszkowi Mościckiemu, b. dozorcy odczyszczalni biologicznej w kraj. zakładzie dla obłąkanych w Kulparkowie dożywotnie zaopatrzenie w rocznej wysokości 200 (dwieście) Koron.

2) Sejm upoważnia Wydział kraj., aby do każdorocznego budżetu kraj. zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie wstawiał tytułem zaopatrzenia dla Franciszka Mościckiego kwotę 200 Koron.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

Badeni *w. r.*

Sprawozdawca:

Dr. Szymon Bernadzikowski *w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Z DRUKARNI SZCZĘSNEGO BECNARSKIEGO WE LWOWIE, RYNEK, L. 9

LW. 66.780/910. We Lwowie, dnia 1. lipca 1910.

Aleg 749

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielenia gminy Krywe ad Tworylne, wraz z obszarem dworskim, powiatu Liskiego, z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Baligrodzie a przydzielenia do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Lutowiskach.

Wysoki Sejmie!

Gmina Krywe nad Sanem ad Tworylne wniosła za pośrednictwem Urzędu parafialnego obrz. rzym. kat. w Lutowiskach w dniu 10. grudnia 1909 l. 156 petycyę do Wydziału krajowego o wydzielenie jej wraz z obszarem dworskim z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Baligrodzie a przydzielenie do c. k. Sądu powiatowego w Lutowiskach uzasadniając swą prośbę tem, że odległość gminy od c. k. Sądu powiatowego w Baligrodzie wynosi 36 kilometrów, podczas gdy odległość od c. k. Sądu powiatowego w Lutowiskach wynosi tylko 25 km. którą to drogę łatwo w $3^1/_2$ godzinach przejechać można, zamiast przebywać uciążliwą drogę do Baligrodu w 5 do 6 godzinach. Do Lutowisk jest 12 km. dobrej drogi powiatowej, do Baligrodu zaś prócz jednego kilometra drogi szutrowanej — reszta zwyczajna droga gminna.

Prośbę powyższą Wydział krajowy przesłał Wydziałowi powiatowemu w Lisku, celem zbadania naprowadzonych w niej okoliczności i wydania opinii przy równoczesnem wezwaniu gminy do uzupełnienia petycyi uchwałą Rady gminnej i odnośną deklaracyą obszaru dworskiego. Na podstawie tak uzupełnionej petycyi Rada powiatowa prośbę gminy Krywe gorąco poparła ze względu na prawdziwość motywów przez gminę podanych — zaznaczając, że ludność miejscowa grawituje stale do Lutowisk, jako miasteczka bliższego i w targi tygodniowe tam jeździ — do Baligrodu zaś uczęszcza tylko na termina sądowe, przy czem tracą ludzie na podróże do Baligrodu 4 dni.

C. k. Prezydyum Sądu krajowego we Lwowie, któremu sprawa do zaopiniowania odstąpioną została odezwą z dnia 15. marca 1910 l. 6498 oznajmiło, iż przeciw projektowanej zmianie nie ma przeszkód ani ze stanowiska wymagań administracyi sądowej, ani ze względu na ustrój ksiąg gruntowych. Wyraziło jednak wątpliwość, czy stosunki komunikacyjne gminy Krywe z Lutowiskami są istotnie korzystniejsze. Gdy kwestya ta przez Wydział powiatowy w Lisku należycie wyjaśnioną została, gdyż droga do Baligrodu jest znacznie dalszą i komunikacya przechodzi przez rzekę Solinkę i wiele innych potoków górskich, które bardzo często z powodu wezbrania wód uniemożliwiają zupełnie komunikacyę, — a miarodajne w tej sprawie czynniki i władze uznały żądanie gminy Krywe o wydzielenie za uzasadnione i gdy to wydzielenie odbywa się w granicach tego samego powiatu politycznego, gdyż tak okręg Sądu powiatowego w Baligrodzie jak i w Lutowiskach znajduje się w obrębie Starostwa w Lisku, Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi tę sprawę z wnioskiem przychylnym ze swej strony dla petycyonującej gminy i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wyraża c. k. Rządowi swe zdanie, że w interesie należytego wymiaru sprawiedliwości i dla dogodności mieszkańców gminy Krywe ad Tworylne leży wydzielenie jej wraz z obszarem dworskim z okręgu Sądu powiatowego w Baligrodzie a przydzielenie do okręgu Sądu powiatowego w Lutowiskach.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Jan Kiweluk w. r.
Członek Wydziału krajowego.

LW. 78.923/910. We Lwowie, dnia 1. lipca 1910

Aleg 750

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie kreowania nowego Sądu powiatowego w Uściu zielonem.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 4. listopada 1908 l. s. 3.135 powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

„Wniosek p. Jana Kiweluka i tow. oraz petycyę Zwierzchności gminnej w Uściu zielonem o kreowanie tamże Sądu powiatowego, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do dalszego badania i zdania sprawy".

W wykonaniu powyższej uchwały Wydział krajowy przesłał wniosek i petycyę Zwierzchności gminnej w Uściu zielonem najpierw Wydziałowi powiatowemu w Buczaczu a następnie zebrany materyał Prezydyum c. k. Sądu krajowego wyższego we Lwowie do zbadania i zaopiniowania.

Sprawa ustanowienia Sądu powiatowego w Uściu zielonem, już przed laty kilkakrotnie wniesionemi petycyami poruszaną bywała. W roku 1897 po przeprowadzonych szczegółowych dochodzeniach przez Wydział powiatowy w Buczaczu, które korzystnie dla sprawy wypadły, udzielone zostały te dochodzenia wyższemu Sądowi krajowemu we Lwowie, który jednak odezwą z dnia 1. marca 1898 l. 30.036 odpowiedział, że dochodzenia sądowe co do utworzenia Sądu w Uściu zielonem nie miałyby żadnego celu, ponieważ Rząd centralny nie ma zamiaru kreować nawet takich sądów, które uznane zostały za konieczne i które sam Rząd uznał za potrzebne a nie dopiero kreować sądu w miejscowości, która wcale nie była braną pod uwagę. Stosunki jednak zmieniły się od tego czasu zupełnie i Wys. Sejm uznał, iż należy domagać się z całą usilnością tworzenia nowych sądów dla dobra ludności w miejscowościach, które po zbadaniu najbardziej się do tego celu nadają. Ponadto w niniejszym wypadku gmina petycyonująca oświadczyła gotowość do pewnych świadczeń, by ułatwić kreowanie sądu a mianowicie skłonną jest odstąpić za miernem wynagrodzeniem budynek na pomie-

szczenie sądu, względnie zakupić taki budynek lub nowy wybudować, a zarazem ofiaruje na opalanie lokalu sądowego 10 sągów drzewa opałowego rocznie przez sześć lat

Wydział powiatowy w Buczaczu po przeprowadzonych dochodzeniach, oświadczył się za kreowaniem Sądu powiatowego w Uściu zielonem, nadmieniając, że z 13 proponowanych gmin, które miałyby być wydzielone z powiatu sądowego Monasterzyska — 11 oświadczyło się za wcieleniem do nowo powstać mającego sądu, 2 zaś sprzeciwiły się temu.

Chęć wcielenia zatem do nowego sądu objawiły gminy i obszary dworskie 1) w Uściu zielonem 2) Baranowie 3) Bobrownikach 4) Krasiejowie 5) Ladzkiem przy Uściu 6) Łazarówce 7) Łuce przy Uściu 8) Międzygórzu 9) Niskołyzach 10) Trościańcach 11) Zadarowie z przysiółkiem Monasterek. Natomiast sprzeciwiły się gminy Komarówka i Jarhorów.

Wydział powiatowy w Tłumaczu wyraził nieprzychylną opinię w tym względzie a z projektowanych we wniosku obszarów dworskich i gmin powiatu tłumackiego żadna z gmin nie oświadczyła się za wcieleniem jej do nowego Sądu w Uściu zielonem. Główną przeszkodą do przychylnej decyzyi stanowi tu graniczna rzeka Dniestr z przerwami w komunikacyi.

Również odporne stanowisko w tej sprawie Wydziału Rady powiatowej w Stanisławowie i w Podhajcach tłumaczyć należy wdrożoną już przez czynniki autonomiczne akcyą co do kreowania w okręgu politycznym stanisławowskim Sądu powiatowego w Maryampolu a w okręgu podhajeckim w Horożance, która to akcya mogłaby być sparaliżowaną przez pomniejszenie wspomnianych okręgów.

Jedynie przełożeństwo obszaru dworskiego i gmina Jeziorko okręgu sądowego w Haliczu powiatu stanisławowskiego, bezwarunkowo oświadczyło się za wnioskiem przydzielenia jej do nowego Sądu w Uściu zielonem a gmina Kończaki nowe warunkowo.

Prezydyum c. k. krajowego Sądu wyższego we Lwowie, któremu zebrane akta do zaopiniowania odstąpione zostały, uzupełniwszy dochodzenia ze swej strony przez c. k. Sąd obwodowy w Stanisławowie, objawiło swe zdanie odezwą z 8. marca 1910 prez. $\frac{6.256}{3.\ K/10}$, iż uważa projektowane utworzenie Sądu powiatowego w Uściu zielonem jako nader pożądane, przyłączając się tak co do bliższego uzasadnienia, jak i projektowanego okręgu tego Sądu do opinii Senatu plenarnego c. k. Sądu obwodowego w Stanisławowie z dnia 1. marca 1910 prez. 421.

Prezydyum jest przeto za przydzieleniem do okręgu otworzyć się mającego sądu, następujących gmin i obszarów dworskich: 1) Uście zielone 2) Baranów 3) Bobrowniki 4) Krasiejów 5) Ladzkie przy Uściu 6) Łazarówka 7) Łuka przy Uściu 8) Międzygórze 9) Niskołyzy 10) Trościańce i 11) Zadarów z przysiółkiem Monasterek — należących dotąd do okręgu Sądu powiatowego w Monasterzyskach, (powiat Buczacz), wreszcie gminy i obszaru dworskiego Jeziorko, wchodzącej dotąd do okręgu Sądu powiatowego w Haliczu, powiatu stanisławowskiego, a to z następujących powodów:

Rzut oka na mapę wykazuje, że wymienione wyżej gminy zajmują zwarte i zaokrąglone terytoryum po lewym brzegu rzeki Dniestru i z wyjątkiem jedynej gminy Jeziorko stanowią daleko na zachód wysuniętą kończynę obecnego zbyt rozległego okręgu sądu powiatowego w Monasterzyskach.

Oddalenie tych gmin od dotychczasowej siedziby sądu t. j. od Monasterzysk jest bardzo znaczne, wynosi ono najmniej 11·5 kilometrów, a dochodzi do

26·5 km, przyczem tylko 4 gminy wykazują odległość niżej 15 km. Otworzenie dla tego terytoryum nowego sądu powiatowego z siedzibą w Uściu zielonem zredukuje odległość w mowie będących gmin od siedziby sądu tak znacznie, iż najmniejsza odległość od siedziby Sądu wynosić będzie 3 km., a największa 12 km., przyczem tylko jedna gmina wykazywać będzie odległość od siedziby sądu powiatowego nad 10 km. — Jeszcze większą korzyść odniesie pod tym względem gmina Jeziorko oddalona od siedziby swego Sądu powiatowego w Haliczu o 30 km., podczas gdy do Uścia zielonego ma tylko 5 km. drogi.

Dalej zaznacza toż Prezydyum że kreowanie Sądu powiatowego w Uściu zielonem z projektowanym okręgiem sądowym jest ze stanowiska administracyi sądowej bardzo wskazanem, przedewszystkiem celem zmniejszenia zbyt rozległego okręgu sądowego w Monasterzyskach a ponadto i z tego względu, iż dla 13.000 ludności zamieszkującej wydzielić się mające gminy znacznie oddalone od Monasterzysk, ułatwiłoby szukanie w każdym czasie, bez znaczniejszych kosztów porady i wymiaru sprawiedliwości w sądzie a zarazem umożliwiałoby sędziemu częstsze, bezpośrednie stykanie się ze stronami, głębsze wnikanie w potrzeby ludności i uwzględnianie tych potrzeb przy wydawaniu zarządzeń sędziowskich, zwłaszcza w dziedzinie sądownictwa niespornego.—Sąd bowiem powiatowy w Monasterzyskach w dotychczasowym okręgu należy do silnie zaludnionych powiatów, liczy bowiem okrągło biorąc 40.000 ludności, przeważnie rolniczej lub oddającej się drobnemu handlowi, a więc z natury rzeczy uciekającej się ciągle do opieki i pomocy sądowej, której skuteczne udzielanie ze względu na rozległość terytoryalną powiatu sądowego i ze względu na bardzo wielką agendę sądową jest obecnie bardzo utrudnionem; projektowane zaś wydzielenie wspomnianych gmin liczących okrągło 13.000 ludności obniżyłoby ilość ludności należącej do okręgu sądu powiatowego w Monasterzyskach do normalnej cyfry 27.000.

Wszystkie wymienione gminy mające stanowić nowy okręg mają być wydzielone z okręgu Sądu powiatowego w Monasterzyskach z wyjątkiem gminy Jeziorko, która należy do okręgu Sądu powiatowego w Haliczu. Gmina ta licząca tylko 327 ludności, leży między gminą Trościańcami a Baranowem, które obie mają być wcielone do sądu w Uściu, i to bliżej Uścia jak obie te gminy, podczas gdy bowiem odległość Trościanic od Uścia wynosi 6 km. a Baranowa 12 km. oddalonem jest Jeziorko od proponowanej siedziby sądu tylko o 5 km. i stanowi filię parafii rzym.-k.t. w Uściu zielonem.

Gdy Rada gminna i obszar dworski w Jeziorku, jak niemniej Wydział Rady powiatowej w Stanisławowie oświadczył się za wcieleniem Jeziorka do nowo utworzyć się mającego sądu, przeto wcielenie to tak ze stanowiska administracyi sądowej, jak niemniej ze względu na interes gminy tej, jest wskazanem.

Co do siedziby projektowanego sądu, to Prezydyum zauważa, że Uście zielone, jako miasteczko liczące 2.471 mieszkańców, o silnie rozwiniętym ruchu handlowym, już obecnie dostarcza znacznego kontyngentu spraw sądowych i skutkiem korzystnego położenia swego i dogodnej komunikacyi, stanowi już obecnie punkt atrakcyjny dla ludności gmin wcielić się mających do okręgu tego sądu, w niedalekiej przyszłości zaś, wobec spodziewanego zużytkowania rzeki Dniestru, jako arteryi komunikacyjnej, rokuje nadzieję dalszego rozwoju — zaczem na siedzibę sądu dla tych gmin zupełnie się nadaje.

Wedle sporządzonego przez Naczelnictwo Sądu w Monasterzyskach wykazu wpływu, przypuszczalna agenda projektowanego sądu dorównywałaby agendzie sądów najmniej zajętych, w których systemizowane są trzy posady sędziów sa-

moistnych i odpowiednia liczba urzędników kancelaryjnych; liczyć się jednak należy z faktem, iż w razie kreowania sądu w miejscowościach dotąd znacznie oddalonych od siedziby sądu, agenda sądowa, wobec ułatwionej możności szukania pomocy prawnej, zaraz w pierwszych latach niemal się podwaja. Gdy zatem miarodajne czynniki i władze oświadczyły się za otwarciem nowego Sądu w Uściu zielonem, Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi tę sprawę z wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wyraża c. k. Rządowi swe zdanie, iż w interesie należytego wymiaru sprawiedliwości i dla dogodności ludności, należałoby otworzyć nowy Sąd powiatowy z siedzibą w Uściu zielonem, do którego okręgu przydzielone by być mogły gminy i obszary dworskie: Baranów, Bobrowniki, Jeziorko, Krasiejów, Ladzkie przy Uściu, Łazarówka, Łuka przy Uściu, Międzygórze, Niskołyzy, Trościańce i Zadarów z przysiółkiem Monasterek".

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Jan Kwieluk w. r.
Członek Wydziału krajowego.

O. R. BIBLIOTHECA VNIV. IAGELL. CRACOVIENSIS

II
Aleg
Sejm IX
Sesja I
1910
II
9682
Aleg 751 – 875
4184/23
II 1910, 751-875

LW. 102.444/1910. We Lwowie, dnia 2. września 1910.

C. K. BIBLIOTHECA VNIV. IAGELL. CRACOVIENSIS

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie odnowienia król. zamku na Wawelu w Krakowie za czas od 1. lipca 1909. po koniec sierpnia 1910.

Wysoki Sejmie!

W dniu 25. listopada 1909 odbyło się posiedzenie krajowego komitetu powołanego dla odnowienia król. zamku na Wawelu — na którem zapadły następujące uchwały:

a) Ułożoną już nad zrestaurowanem południowem skrzydłem krużganków dachówkę nową, zrobioną według wielkiego formatu z XVI wieku zastąpić dachówką formatu obecnego pokrycia dachu na całym pałacu królewskim. Żelazne łączenie wykonane na tej części ma być przemontowane do mniejszego obecnego formatu dachówki. Polecono kierownictwu rest. zamku starać się o nabycie starej dachówki karpiówki już spatynowanej, oraz zamówić odpowiednią ilość dachówki nowej, formatu obecnego przykrycia dachów zamku i odpowiednio ją zpatynować, aby nie raziła przy ułożeniu ze starą na nowych dachach.

b) Wykonać strop na wszystkich dalszych częściach krużganku II p. tak jak został wykonany nad częścią południową krużganków, jednakże z okapem znacznie uproszczonym i mniejszym niż nad południową częścią krużganków, a to według przedłożonego rysunku kierownictwa.

c) Obecny murowany i tynkowany gzyms koronujący na fasadach zewnętrznych, którym przecięto renesansowe okienka strychowe dawnej budowy ma być dla odsłonięcia i zasklepienia tych okienek dźwignięty w górę o trzy warstwy cegły i dla trwałości wykonany z kamienia szydłowieckiego, według przedłożonego rysunku kierownictwa, lecz bez rzeźbionych ornamentów. Znalezione przy robieniu przekopów fragmenta dawnego gzymsu mają być w odpowiednich miejscach umieszczone.

d) Brakujące na II-giem piętrze obramienia okien fasady podworczyka od katedry, mają być zrobione z kamienia pińczowskiego bez profilów, jak dwa na miejscu zachowane.

C. K. BIBLIOTHECA VNIV. IAGELL. CRACOVIENSIS

Obramienia okien I-go piętra mają być zrestaurowane.

Ganek łączący zachodnie skrzydło zamku z wieżą przy skarbcu katedralnym ma być wykonany według projektu kierownictwa z balustradą kamienną.

e) Restauracya fasady bramy wjazdowej do krużgankowego podworca zamku ma być w zasadzie przeprowadzoną według przedłożonego projektu, t. j. należy uzupełnić brakujące laskowania okien I-go piętra z opuszczeniem projektowanego gzymsu kordonowego pod niemi, wyreperować (wytaszlować) obramienia okienne i w częściach dolnych bramy wjazdowej, jak i dwóch bocznych furtek, ograniczyć się tylko do wymiany zupełnie zwietrzałych ciosów. Gzyms pod oknami II-go piętra ma być zrestaurowany.

Nakrywy na attyce szczytowej, dziś z cegły wykonane i zupełnie zniszczone, mają być wykonane w kamieniu szydłowieckim z zachowaniem form dawnych. Trzy stare banie miedziane do dziś dnia zachowane, przywrócone być mają na swoje miejsce na szczycie attyki.

Gzyms główny pod attyką ma pozostać ceglany, wyprawiony według profilu dzisiejszego i przykryty blachą miedzianą.

Polichromia bramy wjazdowej z dwoma bocznemi furtkami i fragment figury św. Floryana nad prawą furtką, mają być zachowane i utrwalone, reszta fasady ma być zwyczajnie wytynkowaną.

f) W sprawie wentylacyj i ogrzewania zalecono przyjęcie oferty inżyniera Kazimierza Obrębowicza; przed zaczęciem tej pracy inżynier K. Obrębowicz ma zwiedzić ogrzewanie najnowszych muzeów w Berlinie, Norymberdze i Monachium.

g) Uchwalono zaprowadzenie telegrafu pożarowego z sygnałami z pojedynczych pięter, doprowadzenie hydrantów aż do II-go piętra w dwóch klatkach schodowych arkadowego podworca zamku, zakupno sikawki parowej, lub elektrycznej, a to wszystko celem możliwie najściślejszego ubezpieczenia zamku od ognia.

W myśl tych a nadto w myśl dawniejszych uchwał komitetu, wykonało kierownictwo restauracyi zamku w czasie od 1 lipca 1909 po koniec sierpnia 1910 r. następujące roboty:

A. Roboty techniczne.

1) Roboty około ukończenia odnowienia południowego skrzydła krużganków.

a) Na żądanie komitetu restauracyj, usuniętem zostało pokrycie dachu dachówką glazurowaną kolorową, a zastąpione dachówką czerwoną starego formatu wykonaną w cegielni księżnej Ogińskiej w Bobrku, z dodaniem podkładu papowego dla uszczelnienia dachu od zawiewania śniegu.

b) Firma R. Muranyi w Krakowie wykonała wszelkie żądane uzupełnienia około kasetonowego stropu II piętra, oraz utrwaliła materyał drzewny gorącym pokostem lnianym.

c) Restauracya fresków zaczęta w lipcu 1909 r. przez art. malarza Juliusza Makarewicza została ukończoną, a to w dwóch okresach. Przed zimą 1909 r. wykonano na całej długości górną część fryzu, w roku zaś bieżącym ukończono część dolną.

Fryz ten malowany frezkowo z uzupełnieniem temperą wykonany w pierwszej połowie XVI wieku, był następnie wielokrotnie w XIX wieku tynkowany i bielony.

Po dokładnem odjęciu wierzchnich powłok wapiennych odnalazł się cały fryz podzielony malowanym gzymsem na dwie części. W górnej znajdują się medaliony cesarzy rzymskich (kopiowane według współczesnych kameji) trzymane przez dwie dekoratywne figury. Pod każdym medalionem nazwisko cezara. W dolnej części fryzu umieszczone są medaliony żon cesarzy rzymskich. Medaliony te połączone są ze sobą bogatemi festonami z liści, owoców i trofei.

Po odjęciu wyżej wymienionych podkładów wapiennych niektóre partye delikatniejszymi tonami malowane zostały przez wapno zgryzione i te pozostały

nietknięte w odnalezionym stanie. Nic na nich nie domalowywano. Reszta miejsc tryzu, gdzie za pomocą środków chemicznych (tam gdzie były trwalsze farby) dało się dawne tony i kontury dokładnie wywołać, małe uszkodzenia zostały wypunktowane ażeby otrzymać obraz całości dawnej kompozycyi.

Cała więc restauracya została przeprowadzoną z największym pietyzmem, pod ciągłym nadzorem kierownictwa jak i c. k. konserwatora Dr. S. Tomkowicza.

d) Wszelkie skomplikowane ru(sztowania, gdyż wysokość II p. Wynosi 8 metrów po ukończeniu robót pod (b) i c) zostały usunięte.

2. Roboty około restauracyi zachodniego skrzydła krużganków.

a) Rozebrano cały okap dachu nad tą częścią krużganków, ażeby módz rozebrać i na dół spuścić wysmukłe kolumny II p. i w ten sposób ulżyć ciężaru nadwietrzałym kolumnom I-go i II-go piętra, oraz by módz zbadać stan fundamentów.

b) Wzmocniono fundamenta pod kolumny parteru na cemencie, używając do tego starych ciosów pozostałych z restauracyj krużganków południowego skrzydła. Fundamenta te wzmocnione być musiały ze względu utrwalenia kolumn i sklepień wszystkich pięter krużganków, gdyż przegniły one wskutek złej niwelacyi podworca i wiekowego zaciekania, co powodowało wychylenie kolumn z pionu i pęknięcia sklepień.

c) Wykonano stemplowanie wszystkich sklepień i słupów parteru i I-go piętra, by części architektoniczne zwietrzałe jak kapitele, bazy, słupy i archiwolty wykonane z kamienia dobczyckiego, mogły być wymienione na kamień szydłowiecki, według poprzednich dyspozycyj komitetu krajowego rest. zamku.

d) Firma Władysław Eliasz wykonała odlewy gipsowe w dwóch egzemplarzach wszystkich uszkodzonych części profilowanych i rzeźbionych parteru, I-go i II-go piętra, na tychże odlewach uzupełniła je w plastelinie, pod nadzorem kierownictwa i zrobiła definitywne odlewy.

e) Według tychże uzupełnionych odlewów firma kamieniarska Józefa Kuleszy wykonała wszystkie te deteile z wyjątkiem tych części, które choć uszkodzone, na nowo osadzić się dało.

f) Przygotowane przez pracownię Kuleszy ciosy z częściowem użyciem starych, zostały w robocie murarskiej osadzone na ołowiu i sztybrach bronzowych, oraz sklepienia parteru i I-go piętra zostały, o ile tego było potrzeba, trwale zabezpieczone. Nierozebrane zaś zostały wszelkie stemplowania, ażeby uniknąć wszelkich możliwych wstrząśnień przy stawianiu stropu modrzewiowego krużganku II-go piętra i żelaznej konstrukcyi dachowej.

g) Wykonano w robocie kamieniarskiej i osadzono w robocie murarskiej dwa balkony ciosowe z kamienia szydłowieckiego, łączące I-sze i II-gie piętro arkadowych krużganków z traktem pokoi nad bramą wjazdową. Uzupełniono i wyrestaurowano bogate obramienie okna gotyckiego obok wyżej wymienionego balkonu I-go piętra.

h) Po ustawieniu słupów II go piętra firma R. Muranyi w Krakowie przystąpiła do ustawiania kasetonowego stropu modrzewiowego i ukończyła główny szkielet złożony z najgrubszych belek i płatew. Nie osadzone są jedynie ozdobne kasetony, ktore mogą być dopiero wstawiane, gdy żelazna konstrukcya dachu będzie ukończoną i dachówką przykrytą. Inaczej części te z cienkiego drzewa i desek zrobione na deszczu uległyby popaczeniu i rozluźnieniu.

Kasetony we fabryce są gotowe.

i) Na połowie zachodniego skrzydła krużganków rozebrano dach w konstrukcyi ciesielskiej, przyczem zdjęto ostrożnie starą dachówkę i gąsiory by mogły być użyte do krycia nowego dachu. Materyał drzewny z wiązania dachowego, złożono pod dawnemi szopami, by mógł być użyty do przyszłej reperacyi drewnianych stropów wszystkich skrzydeł zamku.

k) Firma L. Zieleniewski w miejsce rozebranej części dachu zaczęła w dniu 8. sierpnia stawianie żelaznej więźby dachowej według zatwierdzonych przez kierownictwo rysunków.

3. Roboty około restauracyi fasady bramy wjazdowej na krużgankowy podworzec zamku (przy katedrze).

a) Do restauracyi tej fasady ustawione zostały odpowiednie rusztowania, a oprócz tego musiały być wykonane w robocie ciesielskiej na żądanie kapituły krakowskiej oszalowania kopuł kaplic katedry przytykających do tejże fasady, by jako już odrestaurowane uchronić ich ornamenta i oszklenia od wszelkiego uszkodzenia.

b) W robocie murarskiej wykonanem zostało odbicie tynków fasady od koronującej ją attyki aż do gzymsu kordonowego parteru. Część ta murów została na nowo wyprawioną wraz z attyką i gzymsem głównym pod attyką zaprawą wapienno-cemetową by kolor tynków tejże fasady nie raził swą białością od dawno już ukończonych fasad katedry, tem więcej że wyprawa taka jest dużo trwalszą, a fasada ta jako zachodnia, narażoną jest na największe deszcze, wiatry i z biegiem wieków ciągłym musiałaby ulegać naprawom i przeróbkom.

c) W robocie kamieniarskiej ukończone zostały kamienne gzymsy attyki z kamienia szydłowieckiego i osadzone w robocie murarskiej.

d) Obecnie w robocie blacharskiej wykonuje się krycie miedzią powyższych gzymsów, oraz osadzenie trzech ozdobnych bań zachowanych z XVIII wieku.

e) Restauracya okien I-go i II-go piętra oraz gzymsu kordonowego II-go piętra w robocie kamieniarskiej jest w połowie ukończona.

4. Roboty wykonane w małym podworczyku między katedrą a zachodniem skrzydłem zamku, według zlecenia komitetu krajowego odnowienia zamku Wawelu, który się odbył 1-go czerwca 1909 r.

a) Rozebrane zostały resztki dolnych ścian, części dawnych łaźni królewskich, oraz wszystkie nadmurowania nad temi ścianami, pochodzące z czasów po roku 1850.

Wszystkie te ściany były licho zbudowane, znajdowały się w stanie zupełnej ruiny, wzmocnić się nie dały, a nie przedstawiały żadnej archelogicznej wartości.

Dla odsłonięcia średniowiecznego szczytu skarbca katedry i otwarcia dawnych okien parteru, I-go i II-go piętra właściwego zamku, które przybudówka ta zasłaniała i by salom zamkowym przywrócić pierwotne światło, a z nich przywrócić malowniczy widok na prezbiteryum i wieże katedry, została przybudówka ta do gruntu rozebrana.

b) Szczyt skarbca katedralnego, uszkodzony znacznie wyżej wymienioną przebudówką, został w robocie kamieniarskiej co do bogatych pinakli i gzymsów kordonowych uzupełniony według starych śladów, zaś w robocie murarskiej wyrestaurowaną została cała ściana aż do cokołu. Również w robocie murarskiej i dekarskiej wyrestaurowaną została ściana podworczyka, między ścianą skarbca a ścianą podworczyka zachodniego oraz jedna czwarta część ściany wschodniej zachodniego skrzydła zamkowego naprzeciwko prezbiteryum katedry.

c) Przywrócono dawną kanalizacyę tegoż podworczyka, pochodzącą z czasów polskich która odprowadzała wodę deszczową poza ówczesne mury obronne zamku w kierunku dzisiejszej ulicy Straszewskiego.

Kanał o nagłym spadku i odpowiednim przekroju został wyrestaurowany, z nasypów rumowiska wyczyszczony, tak iż nie będzie mogło nastąpić jego zamulenie się.

Kierunek kanalizacyi tegoż podworczyka został po roku 1850 zmieniony w kierunku zupełnie przeciwnym to jest ku kanałowi odwadniającemu arkadowy podworzec zamku. Nie otrzymano więc odpowiedniego spadku, kanał ten musiał być już po objęciu zamku przez Wydział krajowy parokrotnie czyszczony wskutek zamulenia a nawet raz przykrywa jego się zawaliła, gdyż zamiast sklepieniem przykryty był dylami sosnowymi.

Robota ta została wykonaną, choć była bardzo uciążliwą, ze względów praktycznych by uniknąć ciągłych wydatków administracyjnych, a w razie zamulenia się austryackiego kanału, aby zabezpieczyć podworczyk między katedrą a zamkiem od zalania.

d) Na gzyms główny ścian tegoż podworczyka sprowadzone zostały płyty barwałdzkie i odpowiednia ilość kamienia pińczowskiego do uzupełnienia brakujących części obramień okien.

Roboty te nie mogą być rozpoczęte dokąd konstrukcya żelazna dachu nad zachodniem skrzydłem podworca zamkowego z przykryciem dachówką nie będzie ukończoną.

5. Restauracya barbakanu Władysława IV-go, przy wejściu na Wawel, obok katedry.

Zaczęte z wiosną 1909 r. roboty wyszczególnione w ostatniem „Sprawozdaniu Wydziału krajowego L. W. 84.130/09 w przedmiocie odnowienia król. zamku na Wawelu w Krakowie“ zostały do następnego stanu doprowadzone.

a) Roboty murarskie według treści poprzedniego sprawozdania zostały zupełnie ukończone.

b) Roboty kamieniarskie wraz z osadzeniem w robocie murarskiej w cokołach narożnikach i gzymsie głównym zostały również zupełnie ukończone.

c) Restauracya starej żelaznej balustrady nad gzymsem głównym, (pochodzącej już z czasów austryackich) wraz z osadzeniem, ukończona według dyspozycyj krajowego komitetu restauracyj.

d) Zabezpieczenie odpływu wód deszczowych spadających na wierzch barbakanu (ażeby zapobiedz ponownemu gniciu murów, które poprzednio wskutek zupełnego braku odwodnienia zamakały i groziły zawaleniem a wskutek tego kosztem Wydziału krajowego musiały być stemplowane, a przy podjętej restauracyi w wielu miejscach do głębokości jednego metra nowo wymieniane formatem cienkiej cegły z czasów Władysława IV-go z XVII-go wieku) uskutecznionem zostało za pomocą nowego kanału o odpowiednim spadku, łączącego się z kanałem o którym wspomniane jest w tymże sprawozdaniu pod 4/c.

e) Obok barbakanu istniały dwie późniejsze przymurówki, tj. domek dla stróża zawierający trzy ubikacye obsypane ziemią, który ze względów hygienicznych musiał zostać opróżnionym, i domek w którym mieściły się miejsca ustępowe, zupełnie nie odpowiednio umieszczone przy wejściu do katedry. Obydwie te przybudówki zostały usunięte, materyał wywieziony a dawne mury polskie, które przybudówki te zasłaniały wyrestaurowane.

6. Odwodnienie głównego podworca krużgankowego zamku.

Według dyspozycyj krajowego komitetu odnowien'a zamku, odbytego w dniu 1-go czerwca 1909 r. wykonaną została tymczasowa poprawa bruków i rynsztoków krużgankowego podworca zamku, by ułatwić odpływy wody deszczowej w połączeniu z dawnym polskim głównym kanałem. Definitywna niwelacya tegoż podworca nastąpić może dopiero po ukończeniu całkowitej jego restauracyi.

7. Restauracya połowy północnego skrzydła krużganków wewnętrznego podworca zamku.

a) Rozebrano cały okap dachu nad połową północnego skrzydła krużganków według pozycyi 2a niniejszego sprawozdania.

b) Wzmocniono fundamenta według pozycyi 2b niniejszego zprawozdania.

c) Wykonano stemplowania, według pozycyi 2c niniejszego sprawozdania.

d) Firma Władysław Eliasz wykonała polecone mu roboty, według pozycyi 2d niniejszego sprawozdania.

e) Według tychże uzupełnionych odlewów wykonuje firma kamieniarska J. Kulesza w Krakowie odpowiednie detaile jak poz. 2e niniejszego sprawozdania.

f) Wskutek 10-cio tygodniowego strejku kamieniarskiego, który zaczął się w dniu 9-go maja b. r. i trwał do dnia 18. lipca b. r., nie mogły być wszystkie brakujące części do ukończenia połowy północnego skrzydła krużganków zamku gotowe i roboty te uledz musiały opóźnieniu.

Wobec podjęcia robót kamieniarskich w dniu 18. lipca b. r. są roboty kamieniarskie do pierwszej połowy skrzydła krużgankow zaledwie w $^1/_4$ części gotowe.

g) W obec tego, że już przed strejkiem kamieniarskiem zostały wykonane bary, słupy parteru i częściowo I-go piętra oraz część archiwolt, rozpoczętą już została w robocie murarskiej wymiana zwietrzałych ciosów połowy północnego skrzydła o ile na to starczył przygotowany materyał.

h) Fabryka R. Muranyi zaczęła w robocie stolarskiej strop kasetonowy modrzewiowy nad tymże skrzydłem obrabiać we fabryce.

i) Rysunki definitywne konstrukcyj żelaznego dachu nad pierwszą połową północnego skrzydła firma L. Zieleniewski ma w połowie ukończone.

8. Restauracya drugiej połowy północnego skrzydła krużganków podworca zamkowego.

a) Wszystkie ciosy z kamienia szydłowieckiego potrzebne do restauracyi tego skrzydła są sprowadzone i przez zimę będą obrobione.

9. Roboty ogólne przygotowawcze do restauracyj całej historycznej części zamku, aż do ukończenia restauracyi.

Na wniosek kierownictwa restauracyi zamku i zlecenie Wydziału krajowego, wykonał inżynier krajowego biura melioracyjnego w porozumieniu z kierownictwem niwelacyę całego wzgórza zamku, które ma być podstawą założenia ogrodów na stokach zamku, umieszczenia centrali, ogrzewania i wentylacyj budynków zamku oraz zaprowadzenia kanalizacyj odpływu wód deszczowych.

b) Dla ubezpieczenia zamku od pożaru wobec starych stropów drewnianych i dziś jeszcze istniejącej drewnianej konstrukcyi dachu, zostały zaprowadzone zegary alarmowe ogniowe połączone ze strażn. miejską w głównych punktach na wszystkich piętrach zamku, a prócz tego zostały zaprowadzone hydranty w obydwóch klatkach schodowych na I-szem i II-giem piętrze z odpowiednią długością wężów. Nadto sprowadzono od firmy R. Czermak w Cieplicach czeskich, sikawkę parową, mogącą wyrzucać wodę do szczytu dachów i wież zamkowych oraz dwukołową drabinę wysuwaną, wychodzacą ponad wysokość okapów dzisiejszych dachów krużganków. Również został zamek zaopatrzony w aparata ręczne do chwilowego gaszenia ognia od firmy „The Perolin Fabrikation P. Brick.“

c) Według postanowienia Komitetu restauracyi zamku z dnia 1-go czerwca 1909 r. weszło kierownictwo w definitywny stosunek z firmą K. Obrębowicz w Warszawie i obstalowało szkice ogrzewania i wentylacyj zamku, na podstawie których opracowuje już obecnie inżynier K. Obrębowicz plany i definitywne kosztorysy, które w połowie listopada będą ukończone.

d) Obstalowano potrzebną dodatkowo dachówkę na wszystkie dachy zamkowe, według dziś istniejącego formatu dachówki we fabryce Hipolit Śliwiński w Rzeszowie z czego jedna trzecia część już jest we fabryce wykonaną.

B. Sposób prowadzenia robót.

a) Roboty murarskie były prowadzone we własnym zarządzie Wydziału krajowego, co spowodowało dużo oszczędności.

b) Roboty ciesielskie prowadziła firma L. Karolla w Krakowie.

c) Roboty blacharskie prowadziła firma W. Stopiński w Krakowie.

d) Inni przedsiębiorcy wyszczególnieni są już w powyższej części sprawozdania.

e) Wszelkie roboty oddawane były przedsiębiorcom przez rozpisanie ofert, przynajmniej do trzech za najlepsze uznanych firm.

C. Roboty biurowe wykonane przez biuro kierownictwa.

Wykonano zdjęcia deteiliczne pomiary i drobiazgowe niwelacye. oraz poszczególne projekta do pozycyj powyższego sprawozdania litera A. pozycya 1 do 8, przyczem zaznacza się, że dla przygotowawczych robót pod literą A. pozycya 9c, potrzeba było prawie trzech miesięcy czasu, by dokładnie zbadać wszystkie otwory kominowe od piwnicy aż do strychu.

D. Skład biura kierownictwa król. zamku na Wawelu w czasie objętym tem sprawozdaniem był następujący:

a) Kierownik restauracyi Architekt Zygmunt Hendel.
Zajęci w biurze kierownictwa:
Architekt: Kazimierz Wyczyński
rysownik: Ludwik Szus
pomocnik manipulacyjny: Jan Brzeziński.

b) Inspicyent restauracyi i zarządca zamku:
Architekt Karol Skawiński, który jako budowniczy jest w obec Urzędu budowniczego Miasta Krakowa, kasy chorych miejskiej oraz zakładu ubezpieczenia robotników od wypadków we Lwowie odpowiedzialnym, wskutek prowadzenia robót restauracyjnych zamku przez Wydział krajowy we własnym zarządzie.

c) Do obsługi biura kierownictwa i inspicyenta zamku oraz do utrzymania porządku na zamku zatrudnieni byli: 1-den woźny, 1-den odźwierny i 1-den stróż nocny.

Dla przedstawienia Wysokiemu Sejmowi dokładnego obrazu kosztów odnowienia król. zamku na Wawelu, podaje Wydział krajowy poniżej pod A) szczegółowy wykaz wydatków, poniesionych po koniec r. 1909 z powodu ewakuacyi zamku Wawelskiego, jakoteż wykaz tych wydatków, które z tego tytułu ponieść jeszcze będzie musiał fundusz krajowy na rzecz skarbu wojskowego do końca czerwca 1911, w którym to terminie reszta budynków i gruntów na Wawelu ma być przez wojsko opróżniona i krajowi w posiadanie oddana, a pod B) wykaz wydatków po koniec r. 1909 spowodowanych samą restauracyą zamku.

L. p.	Poszczególnienie.	Szczegółowo K.	g.	Razem K.	g.
	A.) KOSZTA EWAKUACYI.				
1	Kupno realności w Krakowie lk. 33 wraz z należytością od kontraktu	52.428	26		
2	Kupno gruntu w Oleszy	195.050	—		
3	Dziesięć rat wypłaconych skarbowi wojskowemu na budowę koszar	2,575.000	—		
4	Na adaptacyę traktu skarbowi wojskowemu . .	12.000	—		
5	Ryczałt jednorazowy skarbowi wojskowemu na czyszczenie kanałów	4.000	—		
6	Gminie m. Krakowa na roboty około dróg, wodociągów i t. p	125.000	—		
7	Gminie m. Krakowa subwencya na budowę kanału do Wisły dla obsłużenia nowych koszar wojskowych	65.000	—		
8	Koszta podróży i komisye	1.936	08		
9	Za projekty kanałów	342	06		
10	Rzeczoznawcy sądowi	132	39		
11	Prokuratoryi skarbu, koszta spisania umowy . .	581	08		
12	Odbitki litograficzne, portorya, telegramy, książki i t. p.	139	99	3,031.609	86
	(oprócz odsetek biernych od pożyczek na cele ewakuacyi w kwocie 268.058 K. 34 g. pokrytych z kredytów budżetowych r. 1905, 1906, 1907, 1908 i 1909.)				
	Na powyższe cele wpłynęły następujące dochody:				
1	Pożyczka zaciągnięta z funduszu kraj. zarządu sprzedaży soli w myśl uchw. Sejmu z dnia 18/2 1897	2,229.494	30		
2	Subwencya krakowskiej Kasy oszczędności . .	800.000	—		
3	Legat ś. p. Kazimierza Rysza (netto)	904	63		
4	„ „ ks. Krokowskiego	210	93		
5	„ „ Cypryana Jaworskiego	1.000	—	3,031.609	86

L. p	Poszczególnienie	Szczegółowo K.	g.	Razem K.	g.
	Reszta wydatków ponieść się mających na koszta ewakuacyi:				
1	Jedynasta rata skarbowi wojskowemu płatna 1. maja 1910	250.000	—		
2	Dwunasta rata skarbowi wojskowemu:				
	a) płatna 1/10 1910 . . . 100.000 K.				
	b) „ 30/6 1911 . . . 123.000 „	223.000	—	473.000	—
	Do tego wydatki dotychczas poniesione j. w. . .			3,031.609	86
	Ogółem koszta ewakuacyi wyniosą: . .			3,504.609	86
	B.) KOSZTA RESTAURACYI.				
1	Roboty studniarskie i wodociągowe	2.075	86		
2	„ murarskie, kominiarskie i betoniarskie z materyałem	157.179	28		
3	„ ciesielskie z materyałem i naprawa dachu	46.655	29		
4	„ stolarskie	8.514	25		
5	„ ślusarskie i materyały żelazne . . .	7.213	13		
6	„ blacharskie	928	12		
7	„ malarskie artystyczne	6.000	—		
8	„ malarskie pokojowe i lakiernicze . . .	84	02		
9	„ szklarskie	600	19		
10	„ ziemne i brukarskie	2.834	26		
11	Wykonanie stropu kasetonowego	22.330	26		
12	Konstrukcya żelazna dachowa	6.887	35		
13	Plany, kosztorysy, modele, odlewy i atelier fotograficzne	20.406	23		
14	Inwentarz (sprzęty i książki)	8.485	96		
15	Opał i światło	8.117	08		
16	Płace personalu i służby	104.107	95		
17	Zaliczki na płace	840	—		
18	Koszta komisyi	2.016	38		
19	Koszta przesiedlenia p. p. Hendla i Denkera do Krakowa	1.012	70		
20	Koszta adaptacyi mieszkania p. p. Hendla i Denkera	7.305	69		
21	Wydatki administracyjne	8.813	92		
22	„ kancelaryjne	4.877	86		
23	„ rozmaite	309	84		
	Razem . . .			427.595	62

L. p.	Poszczególnienie	Szczegółowo K.	g.	Razem K.	g.
	Na pokrycie tych wydatków służą:				
1.	Kredyt budżetowy fund. kraj. z r. 1906 (rubryka XIV p. 531 a)	100.000	—		
2.	Kredyt budżetowy fund. kraj. z r. 1907 (rubryka VI p. 22)	100.000	—		
3.	Kredyt budżetowy fund. kraj. z r. 1908 (rubryka VI p. 22)	100.000	—		
4.	Kredyt budżetowy fund. kraj. z r. 1909 (rubryka VI p. 16)	100.000	—		
5.	Dotacya Najwyższego Dworu (I. II. III. i IV rata)	400.000	—		
6.	Dochód z kart wstępu na zamek do końca r. 1909.	8.756	—		
7.	Legat ś. p. Kudasiewicza na restauracyę Wawelu .	372	11		
8.	Legat ś. p. Mireckiego (część na poczet 50.000 Rubli)	41.981	20		
9.	Legat ś. p. Berkego (netto)	1.940	25		
				853.049	56
	W porównaniu z wydatkami j. w.			427.595	62
	Przewyżka dochodów przeniesiona do dalszej dyspozycyi na r. 1910 . .			425.453	94

Przedstawiona w poprzednich sprawozdaniach Wydziału krajowego sprawa legatu śp. Konstantego Mireckiego w kwocie 50.000 rubli na odnowienie zamku została pomyślnie ukończoną; zrealizowanie legatu jest w toku. Na poczet tego legatu wpłynęło dotychczas 59.668 Kor. 70 hl. resztę ma wpłynąć do połowy roku 1911.

Jak w ostatniem sprawozdaniu Wydziału krajowego przedstawiono, miało ostateczne opróżnienie zamku z wojska, nastąpić z końcem r. 1910. Ponieważ jednak budowa nowego szpitala wojskowego z przyczyn od wojskowości niezależnych znacznie się opóźniła — w następstwie czego przeniesienie chorych ze szpitala na zamku do nowowybudowanego i całkiem jeszcze wilgotnego szpitala było ze względów ludzkości wprost niemożliwe — przeto Wydział krajowy na prośbę władzy wojskowej zgodzić się musiał na dalsze przesunięcie terminu ostatecznego opróżnienia po koniec czerwca 1911 r., przyczem jednak stwierdza Wydział krajowy, że to przesunięcie terminu w niczem programu robót restauracyjnych nie opaźnia.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie odnowienia król. zamku na Wawelu.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz w. r.
Członek Wydziału krajowego.

LW. 103.035.

We Lwowie, dnia 7. września 1910.

Alog 752

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o krajowej sprzedaży soli.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 3. lutego 1910 powziął Wysoki Sejm na wniosek Komisyi solnej z d. 6. października 1909 następujące uchwały w sprawie krajowej sprzedaży soli:

I. Sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowej sprzedaży soli l. s. 3.304/909 Sejm przyjmuje do wiadomości i udziela mu absolutoryum z rachunków funduszu solnego za r. 1908.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby nie spuszczał z oka sprawy wprowadzenia w handel soli w zamkniętem opakowaniu w ilościach mniejszych niż jeden cały kilogram, a także w pakietach pięćdziesięciokilogramowych.

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ponawiając uchwały swoje z 3. listopada 1904, 13. listopada 1905 i 7. marca 1907, ażeby z całym naciskiem starał się o oddanie eksploatacyi pokładów i źródlisk solnych w Galicyi w zarząd albo dzierżawę kraju — za odpowiedniem zabezpieczeniem dochodów, tudzież spełnienia zobowiązań c. k. Skarbu państwa z tytułu monopolu.

IV. Sejm uchwala następujący etat osób i płac krajowego Zarządu sprzedaży soli:

1) Biuro centralne:

a) Dział konceptowy i kontroli administracyjnej.

1) Kierownik Biura (ranga VI)	płaca	6.400 K,	dod. akt.	1.472 K	= 7.872 K	dwa pięciolecia jedno trzechlecie po 800 K.
2) Rewident (ranga VIII)	„	3.600 „	„ „	1.104 „	= 4.704 „	2 pięciolecia i 1 trzechlecie po 400 K.
3) Adjunkt koncept. (ranga IX)	„	2.800 „	„ „	960 „	= 3.760 „	4 trzechlecia po 200 K.
4) Kontrolor (ranga X)	„	2.200 „	„ „	768 „	= 2.968 „	3 trzechlecia po 200 K.

b) Dział rachunkowy:

5) Rachmistrz (ranga VIII)	„	3.600 „	„ „	1.104 „	= 4.704 „	2 pięciolecia i 1 trzechlecie po 400 K.
6) Adjunkt rach. (ranga IX)	„	2.800 „	„ „	960 „	= 3.760 „	4 trzechlecia po 200 K.
7) i 8) 2-ch oficyałów (ranga X) płaca po	„	2.200 „	„ „	768 „	= 2.968 „	3 trzechlecia po 200 K.
9) i 10) 2-ch asystentów (ranga XI) płaca po	„	1.600 „	„ „	576 „	= 2.176 „	3 trzechlecia po 200 K.
11) i 13) 3-ch praktykant. (ranga XII) płaca po	„	1.200 „	„ „	576 „	= 1.176 „	2 trzechlecia po 200 K, po 12 latach służby dodatek 200 K, i po 15-tu dodatek 200 K.
14 i 15) 2-ch aplikantów adjutum po					= 1.200 „	

c) Dział manipulacyjny:

16) Pisarz (ranga XII) płaca 1.200 K, dod. akt. 576 K = 1.776 K — 2 trzechlecia po 200 K, po 12 latach służby dodatek 200 K, po 15-tu 200 K.

d) Służba:

17) Woźny płaca 900 K, dod. akt. 360 K, na mundur 100 K = 1.360 K — dodatki trzechletnie po 70 K.

2) Biura sprzedaży soli przy salinach:

Dodatki aktywalne obliczone według rangi i siedziby urzędowej w myśl przepisów stosowanych do urzędników krajowych (uchwała sejmowa z d. 16. marca 1907 r.)

	K	
18—20) 3-ch Starszych Zarządców (ranga VIII)	płaca po 3.600	2 pięciolecia i 1 trzechlecie po 400 K.
21—23) 3-ch Zarządców I. kl. (ranga IX)	„ „ 2.800	4 dodatki trzechletnie po 200 K.
24—26) 3-ch Zarządców II. kl. (ranga X)	„ „ 2.200	3 trzechlecia po 200 K.
27—30) 4-ch Zarządców III. kl. (ranga XI)	„ „ 1.600	3 trzechlecia po 200 K.
31—33) 3-ch praktykantów (ranga XII)	„ „ 1.200	2 trzechlecia po 200 K, po 12 latach służby, dodatek 200 K, po 15-tu 200 K.
34) Aplikant z adjutum	„ „ 1.200	

B) Urzędnicy, którzy otrzymają urzędowe mieszkanie, pobierają tylko połowę dodatku aktywalnego.

C) Wobec urzędników etatowych i sług krajowego Zarządu sprzedaży soli, mają być stosowane obowiązujące dla urzędników krajowych przepisy o emeryturach i płacach wdowich i sierocych, jak również przepisy o dyetach i kosztach podróży — z tem jednak zastrzeżeniem, że z tytułu tej uchwały urzędnicy ci i słudzy nie mogą sobie rościć żadnej pretensyi do zaopatrzenia z funduszu krajowego, lecz jedynie z odsetek funduszu emerytalnego solnego i to w tej wysokości, do jakiej on wzrośnie.

D) Aż do odwołania przelewać będzie Wydział krajowy nadal połowę corocznego zysku funduszu solnego do funduszu emerytalnego, drugą do funduszu rezerwowego.

V. P. Mieczysławowi Jackowskiemu udziela się *veniam aetatis*.

VI. W uwzględnieniu petycyi l. s. 3.416 Sejm przyznaje p. Maryi Gerard Festenburgowej, wdowie po urzędniku krajowego biura sprzedaży soli, jednorazowy dar z łaski w kwocie 400 kor. z funduszu solnego.

VII. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby i nadal uwzględniał bez utrudnień podania gmin o pozwolenie na pobór surowicy solnej ze znajdujących się w danej okolicy źródlisk solnych, i pozwolenia te, ażeby opiewały na czas dłuższy, aby opłaciły się połączone z tem inwestycye.

VIII. Wzywa się c. k. Rząd, ażeby zbadał powody gorączki spekulacyjnej w zakupywaniu gruntów przyległych do c. k. salin w Kałuszu, zwłaszcza z uwagi na prawdopodobną konkurencyę zagranicznych organizacyi przemysłowych.

IX. Wzywa się c. k. Rząd, ażeby zniżył cenę soli.

X. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby zniósł ograniczenia wydawania soli szybikowej z kopalń Wielickich i Bocheńskich dla kupców galicyjskich.

XI. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby umożliwił Wydziałowi krajowemu w sposób, jaki uzna za stosowny, podwyższenie prowizyi dla drobnych sprzedawców soli.

XII. Petycye gmin Dolina, Dołha kałuska, Hołyń, Kamień, Nowica, Pójło, Siwka kałuska, Słoboda niebyłowska, Słobódka leśna i Topolsko L. s. 4.635, 5.318, 5.329, 5.447, 5.453 i 5.843, o ulgi w poborze surowicy ze źródlisk solnych — odstępuje się c. k. Rządowi do możliwego uwzględnienia.

XIII. Petycye Jakóba Katza ze Zborowa i kupców z Kamionki strumiłowej, w sprawach, dotyczących drobiazgowej sprzedaży soli L. s. 4.986, 5.465 i 5.466 odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Zarazem przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu wniesioną przez p. Kurowca rezolucyę, następującej treści:

„Wzywa się c. k. Rząd, aby petycye gmin powiatu kałuskiego o wolny pobór surowicy, polecone uchwałą sejmową z r. 1908 uwzględnił, a dalej, ażeby §. 15. instrukcyi c. k. krajowej Dyrekcyi skarbowej, nakładający materyalne ciężary i fiskalne szykany na gminy skasował."

W końcu rezolucyę, wniesioną przez p. Makucha:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby umożliwił sklepikom wiejskim i małomiasteczkowym pobór soli kuchennej z salin państwowych.

W roku 1909 pobrał Wydział krajowy następujące ilości soli:

	a) Warzonki:			b) Soli kamiennej:		
w miesiącu styczniu	34.382	metr.	centn.	10.240	metr.	centn.
lutym	33.6 0	„	„	8.714	„	„
marcu	41.295	„	„	12.100	„	„
kwietniu	33.608	„	„	6.100	„	„
maju	33.399	„	„	8.400	„	
czerwcu	39.005	„	„	10.400	„	„
lipcu	41.503	„	„	11.000	„	„
sierpniu	43.908	„	„	12.900	„	„
wrześniu	44.304	„	„	12.000	„	„
październ.	52.977	„	„	14.000	„	„
listopad.	47.874	„	„	16.100	„	„
grudniu	42.413	„	„	13.400	„	„
Razem	488.318	metr.	centn.	135.354	metr.	centn.

c) soli bydlęcej 24.337 metr. centn.

d) kainitu 126.656 metr. centn.

W porównaniu z rokiem poprzednim pobrał krajowy Zarząd sprzedaży soli:

a) warzonki mniej o 27.026 metr. centn.
b) kamiennej więcej o 26.837 „ „
c) bydlęcej mniej o 1.619 „ „
d) kainitu więcej o 9.554 „ „

Mniejszy pobór soli warzonki, jak również soli bydlęcej jest dalszem następstwem rozdarowania w r. 1908 znacznych ilości soli bydlęcej — mianowicie ludność w Galicyi wschodniej daje bydłu bardzo często sól jadalną — wobec otrzymania soli bydlęcej darmo, nie potrzebowała ona używać na ten cel soli jadalnej, względnie ograniczyła pobór soli bydlęcej. Fakt, że w r. 1910 pobór soli warzonki się wzmógł, jest potwierdzeniem wyżej podanego przypuszczenia.

Ogólna organizacya sprzedaży soli.

Ogólna organizacya sprzedaży soli postępuje i ulepsza się stale — najlepszym dowodem tego znaczne powiększanie się ilości miejsc kontrolowanych sprzedaży soli, które obecnie doszły cyfry 8.388, t. j. pomnożyły się od września r. z. o ilość 896. Zaprowadzone przez Wydział krajowy „wykazy cen" i kwestyonaryusze", o których zdawaliśmy sprawę już w roku zeszłym, okazały się bardzo pożytecznymi czynnikami kontroli sprzedaży soli. Odpowiedzi zwierzchności gminnych co do sposobu wykonywania sprzedaży soli przez sklepiki miejskie brzmią coraz pomyślniej, tak, że rzadko kiedy spotyka się już ze skargą na nadużycia.

Krajowe magazyny kolejowe.

Ponieważ założone już magazyny kolejowe na stacyach kolejowych, z których więcej zastępstw sól odbiera, okazały się bardzo pożyteczne, postanowił Wydział krajowy budować w miarę możności jak najwięcej takich magazynów. Dzięki dobrej woli Dyrekcyi kolei państwowych w Krakowie, uzyskaliśmy pięć pudeł wagonowych, które ustawione na odpowiedniem podmurowaniu i opatrzone pomostem, łączącym je bezpośrednio z wagonem, utworzą bardzo dobre magazyny, a znacznie tańsze, bo za koszta dwóch zwykłych, typowych magazynów, urządzimy pięć wagonowych magazynów, które zastąpią w zupełności budowane specyalne magazyny. Pierwsze trzy takie magazyny urządzamy w Złoczowie, dla zastępstw Złoczowa, Gołogór, Sassowa i Białegokamienia, w Czarnej dla Pilzna, Zasowa i Radomyśla, w Jaśle dla Jasła, Kołaczyc, Brzostka i Żmigrodu.

Bezpośrednie składy wiejskie.

Liczba tych składów rośnie również stale.

Jak już w sprawozdaniu z roku zeszłego zauważyliśmy, składy te są bardzo ważne dla rozwoju krajowej organizacyi sprzedaży soli i Wydział krajowy nietylko każdą prośbę o skład bezpośredni z całą przychylnością traktuje, ale owszem przez porozumiewanie się z gminami w okolicach salin położonemi, sam daje inicyatywę do tworzenia się tych pożytecznych składów. Intencyom zatem rezolucyi Wysokiego Sejmu, uchwalonej na wniosek p. Makucha, staje się zadość w całej pełni. Jednakże przy tworzeniu tych składów zachodzą pewne zasadnicze warunki, których pominięcie byłoby szkodliwe dla organizacyi. Mianowicie składy takie urządza się tylko w tych wsiach i miasteczkach, które znajdują się w niewielkiej odległości od salin, a do których nie dochodzi kolej, lub też takie czyni koło, że dowóz końmi jest tańszy i praktyczniejszy. Gdyby Wydział krajowy zezwalał na dowożenie soli kołami do bardzo odległych miejsc, musiałby przedewszystkiem działać ze szkodą funduszu solnego, a więc innych zastępstw — i dając oczywiście znaczniejsze prowizye z powodu kosztownego dowozu, wystawiałby takich odbiorców na pokusę pozostawiania soli w bliższych miejscach, dla zaoszczędzenia kosztów dowozu. Wydział krajowy ma aż nadto dowodów, że takie szkodliwe dla funduszu solnego kombinacye przy dalszych dowozach kołowych zaraz się pojawiają — a nie ma i nie może mieć tylu sił kontrolnych, żeby takim nadużyciom zapobiec. Tworzy się więc tylko tam te składy, gdzie naturalne tego warunki istnieją, gdzie są rzeczywiście pożyteczne, ale tworzy się je w takich miejscach i warunkach już bez żadnego ograniczenia.

Sól warzonka.

Poczynione przez c. k. krajową Dyrekcyę skarbu zarządzenia co do wyrobu soli, przyczyniły się do tego, że ogółem biorąc, jakość soli warzonki i jej waga poprawiły się znacznie.

Sprawa opakowania dziesięciu topek razem, jakkolwiek technicznie rozwiązana, ze względu jednak na koszta, nie może być na razie wprowadzoną w życie.

Opakowanie soli w worki po 50 kg. jest w obecnych stosunkach nie do wykonania — musianoby bowiem opakowywać sól jak dawniej w siano, lub słomę i dopiero zaszywać w wory — inaczej sól byłaby narażoną na rozbicie i zanieczyszczenie. W takim razie jednak koszta opakowania podniosłyby się znacznie. Jeżeli zaś myślano w kołach kupieckich o tem, żeby sól przesyłać w 50 kg. worach, bez opakowania pojedynczych topek w kartony, to taka kombinacya dałaby pewne, choć nieznaczne zaoszczędzenie, ale byłaby zupełnym powrotem do dawnego, niekulturalnego pakowania jadalnego artykułu w zaprószone siano i brudne worki — i do tego oczywiście nie mógłby Wydział krajowy przyłożyć ręki.

Sól kamienna.

Już w r. 1909 rozsprzedał Wydział krajowy przez swoich zastępców o 26.800 centn. metr. soli kamiennej więcej, niż w r. 1908 — w r. 1910, mianowicie w jego pierwszej połowie, pobór soli kamiennej wzrósł znowu znacznie. Jest to dowodem, że sól opakowana coraz więcej, jak się tego należało spodziewać, znajduje uznania. Soli kamiennej kruchowej, pobierają zastępstwa nie więcej, jak 10% ogólnego zapotrzebowania.

Jak wiadomo, ostatnia reforma sprzedaży soli wywołała w zachodniej części kraju liczne skargi ze strony kupców, którzy w akcyi Wydziału krajowego upatrywali jedynie ograniczenie swoich dochodów, zapominali zaś, że jest to dążenie do sprawiedliwego oznaczenia prowizyi w interesie konsumenta, uginającego się pod ciężarem ogólnie panującej drożyzny. Skargi wyszły przedewszystkiem i prawie wyłącznie od tych kupców, którzy zajmowali się hurtowną sprzedażą soli i bardzo często dopuszczali się ażioterstwa.

Ci kupcy, rzeczywiście akcyą Wydziału krajowego zostali silnie dotknięci. Sądząc, że potrafią wprowadzić w błąd opinię publiczną i władze, rozpoczęli energiczną kampanię przeciwko akcyi Wydziału krajowego i umieli wciągnąć w nią nawet bardzo poważną organizacyę kupiecką.

Akcya ta jednak upadła, jak czytamy w sprawozdaniu tej organizacyi, z powodu braku poparcia ze strony właściwych kupców.

Niepodtrzymanie tej akcyi, skierowanej przeciw uznanej powszechnie działalności kraju, podjętej w interesie najuboższych warstw ludności, jest pięknem świadectwem dla kupiectwa zachodniej części kraju.

Wydział krajowy nie ustaje w dążeniach, aby uzyskać fundusze na podwyższenie prowizyi dla drobnych sprzedawców soli — i już obecnie udało się mu w wielu miejscach tę prowizyę podnieść. Oprócz tego dąży Wydział krajowy do wzmocnienia opakowania soli mielonej, a mianowicie do wzmocnienia papieru. służącego do obwijania dziesięciu paczek razem, tak, aby pakiet dziesięciokilogramowy, który jest na największe w drodze narażony niebezpieczeństwa, był jak najbardziej zabezpieczony i umożliwiał w ten sposób dojście paczek kilogramowych na miejsce przeznaczenia w stanie nienaruszonym. Oprócz tego poczyniono doświadczenia ze szyciem paczek nićmi, względnie szerszym drutem, niż obecnie i doświadczenia te dały dobre wyniki.

Ulepszenia te będzie Wydział krajowy starał się wprowadzać i to bez kosztów dla pośredników, którzy w tej samej cenie otrzymają lepiej opakowany towar.

Sprawa opakowania soli w paczki mniejsze niż kilogramowe, nie wyszła jeszcze ze stadyum prób. Najważniejszą przeszkodą dla opakowania soli w paczki mniejsze, jest kwestyą kosztów.

Z wiosną bieżącego roku otrzymaliśmy propozycyę ze strony c. k. Ministerstwa skarbu, aby czasowo objąć mielenie całej wyprodukowanej w Bochni soli. Powodem tego są rekonstrukcyjne prace, przedsięwzięte przez c. k. Skarb w salinie bocheńskiej, które mu utrudniają mielenie soli we własnym zarządzie.

Wydział krajowy z chęcią podjął się tego obowiązku i przy zawieraniu układu postawił jako cenę taką kwotę, która odpowiada kosztom własnym c. k. Skarbu z dodatkiem kosztów amortyzacyi połowy inwestycyi, jakie Wydział krajowy w swoim bocheńskim młynie będzie musiał poczynić.

Wydział krajowy nie korzystał zupełnie z przymusowego niejako położenia c. k. Skarbu, raz dla tego, że ze strony c. k. Skarbu doznawał w sprawach solnych zawsze jak największego

poparcia, a z drugiej strony i z tego powodu, że przy oddaniu tego mielenia oddaje c. k. Skarb Wydziałowi krajowemu także prawo i obowiązek przebierania soli, które Wydział krajowy w interesie jakości soli chce wykonywać jak najskrupulatniej.

Układ w zasadzie jest już zawarty — rozchodzi się jeszcze o szczegóły, a mianowicie o procent sortowania soli. Ponieważ wysortowana ciemniejsza sól obróconą zostanie na sól bydlęcą, którą Wydział krajowy w zastępstwie skarbu wyrabiać będzie, można sól jadalną doprowadzić do możliwie jak największej czystości bez szkody dla nikogo. Nie wątpimy, że c. k. Skarb i w tej sprawie, podobnie jak w innych, pójdzie krajowi na rękę i przydzieli Wydziałowi krajowemu taką ilość soli bydlęcej do wyrobu, żeby można było należycie wysortować sól jadalną, a przecie tak, żeby i sól bydlęca zadaniu swemu w całości odpowiadała.

Ponieważ lokalności młyna wielickiego wobec rozwoju popytu za solą paczkowaną nie były wystarczające, musiał Wydział krajowy przystąpić do rozszerzenia młyna przez przybudowanie magazynów i mieszkania zarządcy, które dotąd mieściło się w samym budynku młyńskim.

Przepisów swoich, ograniczających wydawanie soli szybikowej nie zmienił c. k. Rząd, prawdopodobnie z tego powodu, że jak to Wydziałowi krajowemu wiadomo, istnieją ciągle jeszcze utrudnienia w wydobywaniu tej soli.

Wspomniana w zeszłorocznem sprawozdaniu sprawa p. Arona Holländra w Bochni, z którym jako najpoważniejszym miejscowym konkurentem, Wydział krajowy zrobił w r. 1905 układ wymówiony w r. 1909, nie została jeszcze ukończona. Ofiarowanego odstępnego p. Holländer nie przyjął i wniósł przeciw Wydziałowi krajowemu sądową skargę. Proces jest w toku.

Sole potasowe i sprawa oddania salin krajowi.

O rezultatach poszukiwań soli potasowych w Kałuszu i w innych miejscach ma Wydział krajowy tylko te urzędowe wiadomości, jakie podał w swojem zeszłorocznem sprawozdaniu.

W zamian za brak urzędowych wiadomości co do rezultatów poszukiwań, dochodziły do Wydziału krajowego liczne wieści o tworzeniu się konsorcyów do eksplotacyi soli potasowych na podstawie zastrzeżonych wyłączności, o zakupywaniu tych wyłączności, jak również o nabywaniu gruntów, w ogóle o licznych zabiegach ze strony prywatnych przedsiębiorców, czynionych w sprawie wyzyskania pokładów soli potasowych.

Wieści te nie mogły być obojętne dla Wydziału krajowego. Wysoki Sejm w kilkakrotnych, powtarzanych stale co roku uchwałach swoich, odnoszących się do soli potasowych, do ich eksploatacyi, do oddania saliny kałuskiej w dzierżawę lub zarząd kraju, dawał wyraźnie do poznania, że sprawy zapewnienia krajowi, o charakterze przeważnie rolniczym, taniego i dobrego nawozu nie spuszcza ani chwili z oka. Sprawa jest rzeczywiście bardzo ważna dla kraju — nawet w tem stadyum, jak obecnie, kiedy nie ma jeszcze dokładnych wiadomości, jak wielkie pokłady soli potasowych w kraju się znajdują. Jeżeli bowiem pokłady są nieznaczne — w takim razie należałoby przestrzegać, aby przedewszystkiem rolnictwo krajowe mogło z nich jak najwydatniej korzystać — jeżeli pokłady są wielkie, to i wtedy jak największa kontrola ze strony interesowanych w kraju czynników jest potrzebna, a mianowicie w tym celu, aby nie dopuścić do podobnego stanu, jaki zapanował w Niemczech, gdzie mimo kontroli rządu pruskiego i anhalckiego powstały takie stosunki w handlu solami potasowemi, że uważano za potrzebne ze stanowiska interesu rolnictwa krajowego uchwalić pospiesznie t. z. „Reichskaligesetz“, regulującą te stosunki.

Sprawa soli potasowych jest niewątpliwie sprawą kultury krajowej i jako taka na mocy statutu krajowego należy do zakresu działania Wysokiego Sejmu krajowego, który też, jak świadczą liczne uchwały już powzięte, sprawy tej nie spuszcza z uwagi.

Nie można zapominać, że sole potasowe, oprócz dobrego i taniego nawozu, dają jeszcze uboczne produkty, które posiadają wielką wartość i mogą się przyczynić w wysokim stopniu do rozwinięcia się przemysłu chemicznego w kraju.

Dla ekonomicznego rozwoju kraju, czy to ze stanowiska rolniczego, czy też przemysłowego biorąc, bardzą ważną jest rzeczą, aby w sprawie soli potasowych nastąpiła jakaś decyzya i wyjaśnienie stosunków. Dzisiaj nie ma dokładnego określenia rozciągłości pokładów tych soli i ich jakości — wskutek czego panuje w wysokim stopniu niepewność wśród kół interesowanych i ze względu na ważność tej sprawy dla kraju, wśród całego społeczeństwa, co do dalszych jej losów. Dotychczasowe wiadomości urzędowe brzmią niepomyślnie, a mianowicie dowiadujemy się zwykle, że pokłady soli potasowych nie są tak wielkie, żeby jakąkolwiek szerszą akcyę na tem polu usprawiedliwiały — co pewien czas rozchodzą się jednak z innych stron wieści, że pokłady są znaczne i wieści te poparte są działaniem kół prywatnych, które bez powodu na znaczniejsze wydatki nie zwykły się narażać.

Niepewna ta sytuacya powinna być zdaniem Wydziału krajowego usuniętą. Wydział krajowy sądzi, że Wysoki Sejm, opierając się na §. 18. statutu krajowego ma prawo żądać, aby sprawa ta krajowi oddaną została. Ponieważ ze względu na zawartość znacznych ilości soli kuchennej w solach potasowych, charakter tych soli nie jest prawnie ściśle określony i są wątpliwości, czy należą one do regaliów czy do monopolu, byłoby rzeczą bardzo ważną, aby pod tym względem także usunąć wszelkie niejasności, tak, aby na stałych już podstawach można było przystąpić do dalszych czynności w celu wykonywania przez kraj przysługującego mu na podstawie statutu krajowego prawa.

Wydział krajowy pozwala sobie przedłożyć w tej sprawie odpowiednie wnioski.

W sprawie objęcia salin galicyjskich w zarząd lub dzierżawę kraju, zwróciliśmy się do JE. P. Ministra skarbu pismem, którego odpis do tego sprawozdania załączamy.

Ponieważ pismo to obejmuje także sprawę oddania Wydziałowi krajowemu saliny kałuskiej, które to oddanie byłoby niezbędne do wykonywania prawa eksploatacyi soli potasowych, nie porusza Wydział krajowy tej sprawy w swoim wniosku, odnoszącym się do soli potasowych, zachowując sobie możliwość podjęcia jej osobno, gdyby sprawa objęcia salin w zarząd kraju doznawała opóźnienia.

Petycye gmin o surowicę.

Petycye gmin o surowicę, polecone przez Wysoki Sejm c. k. Rządowi uchwałą z 3. lutego 1910 zostały przez c. k. krajową Dyrekcyę skarbu przesłane do zbadania i zaopiniowania trzem właściwym okręgowym Dyrekcyom skarbu, poczem zostaną ostatecznie przez krajową c. k. Dyrekcyę skarbu załatwione. W sprawie zmiany instrukcyi poboru surowicy nie mamy żadnej wiadomości.

Petycye kupców w Zborowie i Kamionce strumił.

W Zborowie założył Wydział krajowy magazyn na stacyi kolejowej, pragnąc ludności ułatwić nabywanie soli. Pociągnęło to za sobą usunięcie dawniejszych zastępców zborowskich, którzy na zaufan[illegible] nie zasługiwali, bo organizacyi sprzedaży soli nie dokonali. W Kamionce strumiłowej przedsięwziętą zostanie reorganiza[illegible] sprzedaży soli po otworzeniu tam stacyi ko-

lejowej, co przyczyni się w wysokim stopniu do stałej naprawy tamtejszych stosunków. Spełniana dotychczas przez Wydział powiatowy kamionecki w imieniu kraj. zarządu sprzedaży soli sumienna kontrola nie dopuszcza do nadużyć nawet w obecnych warunkach, kiedy dostawa kołowa utrudnia bardzo organizacyę.

Zamknięcie rachunkowe.

W załączeniu przedkłada Wydział krajowy zamknięcie rachunkowe za rok 1909. Jest to pierwszy pełny rok, w którym wprowadzone w r. 1908 obniżenie ceny soli zastosowano. Wydział krajowy stwierdza z zadowoleniem, że ta poważna reforma, wymagająca przeliczenia wszystkich nieledwie pozycyi rachunkowych, wprowadzenia nowych cen w każdej miejscowości itp. nie zachwiała zupełnie równowagi budżetowej funduszu solnego.

Personalia.

Wobec uchwalonego już przez Wysoki Sejm etatu osób i płac krajowego Zarządu sprzedaży soli, zamianował Wydział krajowy a) w centralnem biurze: rewidentem p. Kazimierza Sędzimira, kontrolorem p. Konrada Majewskiego, rachmistrzem (z rangą IX-tą) p. Mieczysława Jackowskiego, adjunktem rachunkowym p. Władysława Kamieńskiego, oficyałem rachunkowym p. Emila Puszczyńskiego, asystentem, p. Kazimierza Sicińskiego, praktykantami pp. Szymona Białasa i Feliksa Pospiecha, aplikantami pp. Eugeniusza Nowotnego i Zygmunta Bobreka, pisarzem p. Waleryana Kwaśniewskiego; b) w biurach sprzedaży soli: starszymi zarządcami pp. Andrzeja Kociatkiewicza, Tyburcego Sahaydakowskiego i Bronisława Meszyńskiego, zarządcami I. klasy pp. Gabryela Lipskiego i Jana Polończyka, zarządcami II. kl. pp. Klemensa Czeczotta, Józefa Bibera, Wiktora Wasilewskiego, Marcelego Bogdanowicza, zarządcami III. klasy pp. Bronisława Salkowskiego, Józefa Krausa i Władysława Dzika.

Zamykając tem sprawozdanie swoje, wnosi Wydział krajowy:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sprawozdanie Wydziału krajowego o sprzedaży soli przyjmuje Sejm do wiadomości, a zarazem udziela mu absolutoryum z rachunków krajowego funduszu solnego za r. 1909.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby w drodze właściwej poczynił starania celem wyjednania na rzecz kraju wyłącznego prawa eksploatacyi soli potasowych w Galicyi i zdał o tem sprawę Sejmowi na najbliższej sesyi.

IV. Sejm wzywa c. k. Rząd, by ze swej strony wdrożył odpowiednie kroki, aby to prawo wyłącznej eksploatacyi soli potasowych w Galicyi krajowi przyznane zostało.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem krakowskiem.

Marszałek krajowy:

St. Badeni r. w.

Sprawozdawca:

Dr. Władysław Jahl r. w.

Członek Wydziału krajowego.

ALEGATY.

Alegat 1. do sprawozdania Wydziału krajowego LW. 103.035/910.

Zamknięcie rachunku zysków

Winien. **Fundusz sprze**

Straty.	K	g	K	g
Za zakupno soli warzonki	8,800.920	—		
„ „ „ kamiennej	2,611.172	45		
„ „ „ bydlęcej	138.242	49		
„ „ kainitu	164.652	80		
	11,714.987	74		
„ kainit dany stacyom doświadczalnym i Spółkom torfowym			3.545	45
„ płace			100.032	72
„ wynagrodzenie urzędników kasy krajowej za prowadzenie głównej kasy solnej			1.750	—
„ remuneracye i zapomogi urzędników, służby kolejowej i pocztowej			17.131	—
„ koszta podróży i zastępstwa urzędników			18.977	59
„ potrzeby kancelaryjne i czynsze			7.637	29
„ porta i telegramy			7.537	88
„ stemple do weksli			15.404	80
„ koszta spedycyi			995.994	71
„ najem i utrzymanie magazynów			8.139	03
„ koszta przewozu soli i dostawa drutu, worów i maszynek			448.811	10
„ ubezpieczenie realności i robotników			7.771	33
„ bonifikacye			15.711	28
„ rozmaite wydatki			12.863	99
„ kupno i utrzymanie maszynek			4.169	55
„ urządzenie biur			1.292	73
„ straty na magazynowaniu soli, rozprószka i deputat			4.066	33
„ wory			8.959	83
„ odpisanie odsetek			1.274	94
„ regulacyę potoku Siwki			1.489	85
„ budowę pakowni w Wieliczce			28.892	60
„ wydatki na kolejkę Stebnik-Bolechowce			39.795	—
Nadwyżka dochodu z roku 1909			80.587	98
			1,831.836	98

Fundusz emerytalny.

Stan funduszu emerytalnego z dniem 31. grudnia 1909 wynosił:		
w gotówce	27	61
w efektach	391.239	78
Razem	391.267	39

i strat z dniem 31. grudnia 1909 r.

daży soli. **Ma.**

Zyski.	K	g	K	g
Nadwyżka dochodu z roku 1908				1 07
Ze sprzedaży soli warzonki			9,827.205	99
„ „ „ kamiennej			2,943.239	42
„ „ „ bydlęcej			149.357	65
„ „ kainitu			189.347	09
			13.109.150	15
			1,394.162	41
Za grzywny pieniężne od zastępców			284	19
„ zwroty kosztów załadowania			2.403	14
„ sprzedane tablice			17	12
„ rozmaite dochody			1.213	15
Z odsetek od kredytów i papierów wartościowych			433.755	90
			1,831.836	98

Fundusz rezerwowy.

Stan funduszu rezerwowego z dniem 31. grudnia 1909 wynosił:				
w efektach			267.271	61
Razem			267.271	61

Alegat 2. do sprawozdania Wydziału krajowego LW 103.035/910.

Zestawienie porównawcze dochodów i wydatków

Dochody.

Poszczególnienie	1908		1909		Więcej		Mniej	
	K	g.	K	g.	K	g.	K	g.
Ze sprzedaży produktów solnych	1,071.060	62	1,394.162	41	323.101	79	—	—
„ „ druków	100	20	—	—	—	—	100	20
„ „ tablic	92	96	17	12	—	—	75	84
„ „ worów	4.816	14	—	—	—	—	4.816	14
Z grzywien od zastępców	474	—	284	19	—	—	189	81
Z odsetek od kredytów, rachunków bieżących i papierów wartościowych	307.539	86	433.755	90	126.216	04	—	—
Zwroty kosztów załadowania	3.830	34	2.403	14	—	—	1.427	20
Rozmaite drobne dochody	1,140	02	1.213	15	73	13	—	—
Reszta nadwyżki dochodów z r. 1908	1	07	80.587	98	80.586	91	—	—
	1,389 055	21	1,912.423	89	529.977	87	6.609	19
W r. 1909 więcej o	523.368	68			—	—	523.368	68

krajowego funduszu sprzedaży soli za lata 1908 i 1909.

Wydatki.

Poszczególnienie	1908		1909		Więcej		Mniej	
	K	g.	K	g.	K	g.	K	g.
Za kainit dany stacyom doświadczalnym i spółkom torfowym	1.628	34	3.545	45	1.917	11	—	—
„ stemple do weksli	15.620	72	15.404	80	—	—	215	92
„ koszta spedycyi	874.390	60	995.994	71	121.604	11	—	—
„ najem, budowę i utrzymanie magazynów	7.677	01	8.139	03	462	02	—	—
„ płace	91.229	20	100.032	72	8.803	52	—	—
„ honoraryum urzędników kasy krajowej, jako kasy solnej	1.605	—	1.750	—	145	—	—	—
„ renumeracye urzędników i służby	15.822	—	17.131	—	1.309	—	—	—
„ koszta podróży i zastępstwa urzędników	19.181	77	18.977	59	—	—	204	18
„ potrzeby kancelaryjne i czynsze	8.348	95	7.637	29	—	—	711	66
„ porta i telegramy	9.550	97	7.537	88	—	—	2.013	09
„ koszta przewozu produktów solnych, oraz drutu, worów i maszynek	243.283	77	448.811	10	205.527	33	—	—
„ ubezpieczenie zapasów soli i robotników	5.636	69	7.771	33	2.134	64	—	—
„ podatek od kuponów i stempie do rachunków	1.195	81	1.279	64	83	83	—	—
„ koszta stempli, podań, planów, honoraryum syndyka	1.190	23	567	26	—	—	622	97
„ użycie telefonu	90	—	109	37	19	37	—	—
„ opał, światło i sprzątanie biór	1.519	80	1.311	—	—	—	208	80
„ zakupno książek i druków manipulacyjn.	759	49	600	93	—	—	158	56
„ koszta manipulacyi i prowizyi pocztowej kasy oszcz. i koszta druków czekowych	3.601	65	3.273	18	—	—	328	47
„ rozmaite drobne wydatki	1.256	46	1.877	31	620	85	—	—
„ urządzenie biur (inwentarz)	974	—	1.292	73	318	73	—	—
„ zakupno i utrzymanie maszynek	12 064	32	4.169	55	—	—	7.894	77
„ formy na sól i płachty nieprzemakalne	1.061	72	60	—	—	—	1.001	72
„ roboty introligatorskie i stolarskie	801	87	30	70	—	—	771	17
„ bonifikacye	11.154	65	15.711	28	4.556	63	—	—
„ prowizyę Banku Bial. Biel.	181	59	—	—	—	—	181	59
„ sól bydlęcą prasowaną z Ebensee na próbę	—	—	727	10	727	10	—	—
„ wory	—	—	8.959	83	8.959	83	—	—
„ wydatki na kolejkę Stebnik-Bolechowce	—	—	39.795	—	39.795	—	—	—
„ regulacyę potoku Siwki	—	—	1.489	85	1.489	85	—	—
Kupno realności w Stebniku	6.700	—	—	—	—	—	6.700	—
Koszta druków i ogłoszeń	7.636	80	3.019	38	—	—	4.617	42
Odpisanie odsetek	—	—	1.274	94	1.274	94	—	—
Odpisanie zaliczki	225	—	—	—	—	—	225	—
Sensalne Banku krajowego	11	07	8	12	—	—	2	95
Straty na magaynowaniu i przewożeniu soli bydlęcej, rozprószka i deputat	3.713	17	4.066	33	353	16	—	—
Budowa pakowni w Bochni	20.922	76	—	—	—	—	20.922	76
„ „ „ Wieliczce	—	—	28.892	60	28.892	60	—	—
Pogrzeb funkcyonaryusza biura solnego	150	—	—	—	—	—	150	—
	1,369.185	41	1,751.249	—	428.994	62	46.931	03
W r. 1909 więcej o	382.063	59	—	—	—	—	382.063	59

Odpis

pisma Wydziału krajowego z d. 7. września 1910 L. 18177, wysłanego do JE. P. Ministra s arbu.

Dnia 3-go lutego 1910. powziął galicyjski Sejm następującą uchwałę:

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ponawiając uchwały swoje z 3-go „listopada 1904, 13 go listopada 1907 i 7-go marca 1907, ażeby z całym naciskiem „starał się o oddanie eksploatacyi pokładów i źródlisk solnych w Galicyi w zarząd „albo dzierżawę kraju, za odpowiedniem zabezpieczeniem dochodów tudzież spełnienia „zobowiązań c. k. Skarbu państwa z tytułu monopolu".

Już po powzięciu pierwszej uchwały sejmowej w tej sprawie poczynił Wydział krajowy nad nią studya i na ich podstawie, pomimo, że nie mogły one być wyczerpującemi z powodu braku licznych i ważnych, a Wydziałowi krajowemu niedostępnych dat, doszedł do przekonania, że objęcie przez kraj produkcyi soli mogło by ludności i krajowi przynieść bardzo poważne korzyści, bez najmniejszej szkody dla dochodów c. k. Skarbu i dla jego zobowiązań z tytułu monopolu.

Przez ostatnich lat ośmnaście zajmuje się Wydział krajowy sprzedażą soli w duchu poleceń, wydanych mu przez Sejm krajowy, który zajmował się od samego początku swojego istnienia bardzo gorąco sprawą solną, przez ludność z wielkim naciskiem swojej reprezentacyi polecaną.

Z pomocą c. k. Skarbu, dla której Sejm krajowy nie skąpił nigdy uznania, udało się Wydziałowi krajowemu doprowadzić do znośnych stosunków w sprzedaży soli, a w ostatnich latach, przez znaczniejszą ofiarę ze strony c. k. Skarbu, nawet do poważnego obniżenia ceny soli. W czasie tym zbliżył się Wydział krajowy w dziedzinie stosunków solnych tak dalece do ludności, że może z całą śmiałością twierdzić, iż pod tym względem znane mu są jak najdokładniej jej pragnienia.

Przy tej sposobności mógł tak Sejm jak i Wydział krajowy przekonać się, że tylko przy takiem poznaniu sprawy można dostosować produkcyę w ten sposób, ażeby ludność o ile możności była jak najwięcej zadowolona. Ani Sejm ani Wydział krajowy nie mają zamiaru potępiać obecnej administracyi c. k. monopolu solnego, owszem uznać należy wysoko rozwinięte w tym zarządzie poczucie obowiązków i pragnienie zastosowania się do nowożytnych wymagań, jednakże administracya skarbowa, już z założenia swego, nie ma przedewszystkiem na oku dobra i wygody ludności, lecz w pierwszym rzędzie dobro Skarbu, a drobniejsze wymagania ludności, których spełnienie nie ma może większej wartości realnej, które jednak składają się na to, co nazwać można wygodą i czynią egzystencyę tej ludności znośniejszą, muszą u administracyi skarbowej stać na dalszym planie, ze względu na koszta, choćby nie wielkie, lecz nie mające rubryki w państwowym preliminarzu.

Administracya krajowa, zbliżona więcej do ludności, licząca się więcej z jej szczegółowemi wymaganiami, jakkolwiek nie spuściłaby z oka we własnym interesie zabezpieczenia c. k. Skarbowi dotychczasowych jego dochodów, mogłaby bez wątpienia o wiele lepiej spełnić swoje zadanie.

Dlatego powzięte na podstawie inicyatywy poselskiej i z takim naciskiem powtarzane uchwały sejmowe w sprawie oddania eksploatacyi produktów solnych w ręce kraju, oczywiście bez uszczerbku dochodu monopolowego Skarbu, zasługują nawet w interesie samego Skarbu na uwzględnienie.

Zasadniczych przeszkód być nie może wobec tego, że w salinach morskich jeszcze dotąd produkcyę soli wykonują osoby prywatne, że salina kałuska, tak co do produkcyi soli potasowych, jak i soli kuchennej od roku 1867 do 1875 była oddana prywatnemu przedsiębiorstwu, które sól oddawało do magazynów rządowych, kainitem zaś rozporządzało dowolnie, że w roku 1884 ogłosił c. k. Skarb konkurs na objęcie w podobnych warunkach saliny kałuskiej w dzierżawę.

Jeżeli zatem w innych prowincyach austryackich jest dopuszczalną produkcya soli przez osoby lub instytucye prywatne, jeżeli to samo było możliwe w Galicyi przed laty 40-tu i to w czasie istnienia tych samych ustaw, jeżeli przed laty 25. byłby salinę kałuską otrzymał każdy prywatny przedsiębiorca, któryby był dał c. k. Skarbowi odpowiednią gwarancyę, to zdaniem Wydziału krajowego, nie zmieniły się tak stosunki, żeby kombinacya możliwa przed dwoma dziesiątkami lat z prywatnemi osobami, nie była możliwa obecnie z jednym z największych krajów koronnych, reprezentowanym przez jego Wydział krajowy.

Przy sposobności układu z konsorcyum, które miało w dzierżawie salinę kałuską w latach od roku 1867 do 1875, sam c. k. Skarb rozwiązał w sposób zadowalniający wszystkie kwestye, odnoszące się od zabezpieczenia Skarbu od straty w dochodach, do zapewnienia mu odpowiedniego nadzoru nad sposobem produkcyi, do określenia stanowiska urzędników skarbowych, robotników i t. p. tak, że można by te postanowienia zastosować w układzie z krajem z tą różnicą na korzyść c. k. Skarbu, że strona układ z nim zawierająca, dawałaby większę gwarancyę niż jakakolwiek strona prywatna.

Wykonując uchwały sejmowe w tej sprawie powzięte, zwracał się Wydział krajowy kilkakrotnie z prośbą do c. k. Ministerstwa Skarbu, aby celem ułożenia konkretnej oferty udzieliło potrzebnego upoważnienia c. k. krajowej Dyrekcyi Skarbu we Lwowie do wydania Wydziałowi krajowemu szczegółowych dat, odnoszących się do produkcyi soli.

W odpowiedzi na to otrzymał Wydział krajowy intymacye reskryptów c. k. Ministerstwa Skarbu z dnia 12-go lipca 1905 L. 22.499, z dnia 16-go lutego 1907 L. 9.179 i z dnia 23-go maja 1907 L. 35.872, zawiadamiające Wydział krajowy, że c. k. Ministerstwo Skarbu nie zamierza wcale ograniczać zarządu państwowego przy salinach. Odpowiedź ta wykluczała zatem dalszą dyskusyę i możliwość zbadania, czy podane przez Wydział krajowy konkretne warunki, nie będą tego rodzaju, że tak c. k. Skarb, jak i kraj, a najwięcej ludność odniosą z układu na tych podstawach zawartego korzyści. Rzecz oczywista, że odpowiedzią ta Sejm galicyjski nie mógł się zadowolnić, nie widząc w obowiązujących ustawach żadnej zasadniczej przeszkody przeciw spełnieniu jego pragnień i wyraził te swoje zapatrywania w jednozgodnych uchwałach, polecających z naciskiem Wydziałowi krajowemu, aby sprawę tę na nowo poruszył.

W nadziei, że Wasza Ekscellencya raczy sprawą tą zaopiekować się tak, jak ona na to zasługuje, zwraca się Wydział krajowy do Waszej Ekscelencyi z gorącą prośbą, aby przedewszystkiem raczył umożliwić zestawienie konkretnych wniosków przez otwarcie Wydziałowi krajowemu przystępu do dat, które mu będą do zestawienia propozycyi potrzebne, a które w miarę postępu pracy wyszczególniać będzie, i aby sprawę tę wogóle przychylnie dla kraju traktować raczył.

LW. 88.480/1910 We Lwowie dnia 30. sierpnia 1910.

Aleg 753

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych.

Wysoki Sejmie!

Ostatnie sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 13. sierpnia r. 1909 LW. 75209 w przedmiocie spraw górniczych, przedłożone Wysokiemu Sejmowi dnia 18. września 1909 obejmowało czynności Wydziału krajowego w ciągu r. 1908, a zostało uzupełnione sprawozdaniem Wydziału kraj. z dnia 14. stycznia 1910 LW. 147.681/09 o ankiecie w sprawie węglowej (zwołanej w wykonaniu polecenia Sejmu z dnia 19. października 1908).

Pierwsze sprawozdanie było przedmiotem obrad sejmowej Komisyi górniczej i w dwu jej sprawozdaniach z dnia 7. października r. 1909 L. S. 5255 i z dnia 8. października 1909 L. S. 4846/909 tudzież w uchwale budżetowej powziętej w dniu 31. stycznia r. 1910 a zatwierdzającej preliminarz Wydziału krajowego (rub. XI.) znalazł Wydział krajowy wskazówki postępowania w ciągu ubiegłego r. 1909. Uchwały proponowane przez sejmową Komisyę górniczą nie różniły się zresztą w istotnych swych postanowieniach od wniosków Wydziału krajowego.

Dla dokładności niniejszego sprawozdania powtarzamy tu uchwałę budżetową Sejmu krajowego, przeznaczającą w rubr. XI. na cele górnicze:

1. na badanie kraju w celu zestawienia użytecznych kopalin i popularnego opisu ich występowania	6.000 K.
2. na utrzymanie krajowej Szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu	20.110 „
3. na stacyę doświadczalną produktów naftowych	4.300 „
4. na nagrody konkursowe za prace z dziedziny technologii nafty i wosku ziemnego	600 „
5. na zbieranie i ogłaszanie dat statystycznych o prodnkcyi i handlu nafty i wosku ziemnego	1.000 „
6. na stypendya i zasiłki dla górników i słuchaczy górnictwa w wyższych szkołach lub w praktycznych szkołach wiertniczych	8.000 „
7. na potrzeby Muzeum górnictwa nafty i wosku ziemnego w c. k. szkole politechnicznej we Lwowie	300 „
8. *a)* na utrzymanie kraj. zbiorników naftowych	70.729 „
b) umorzenie pożyczki mającej się zaciągnąć na budowę i urządzenie kraj. zbiorników naftowych	135.000 „
9. dla Szkoły górniczej w Dąbrowie (stała subwencya)	3.000 „
razem	249.039 K

i w dochodach:

1. Subwencya c. k. Skarbu na utrzymanie kraj. szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu	9.000 K.
2. dochód ze zbiorników naftowych	214.000 „
3. dochody własne kraj. stacyi doświadczalnej dla produktów naftowych za dokonane analizy w r. 1909	250 „
razem	223.250 K.

i dzielimy je jak poprzednio na 4 działy — spraw dotyczących stypendyów i w ogóle nauki górnictwa, spraw obejmujących subwencyonowane z funduszów krajowych badania naukowe — spraw nie obciążających funduszu krajowego, i czwarty o krajowych zbiornikach dla surowca naftowego.

I. Nauka górnictwa.

a) niższe szkoły górnicze.

Alegat 1.

W sprawozdaniu z dnia 13. sierpnia r. z. przedstawił Wydział krajowy warunki istnienia krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu, tudzież sprawozdanie z nauki udzielanej w r. 1908/9. Warunki te nie uległy żadnej zmianie, a z dołączonego sprawozdania dyrekcyi szkoły widać że i nauczanie i postęp uczniów szły tym samym trybem. Uczniów się zgłosiło 18 a 13 już, 14-sty po wakacyach ukończy nauki z dobrym postępem.

Sprawa wydania dla szkoły nowego statutu i zwiększenia wymogów od wstępujących do niej uczniów i jej abituryentów zawisła od górniczo-policyjnych przepisów dla kopalń nafty, które są już przedmiotem obrad komisyi kraj. Rady naftowej i niebawem będą wydane; sprawa nauczania, osobliwie rysunków, odbywania ćwiczeń zarówno jak wykonywanie dozoru nie będą zadowolniająco rozstrzygnięte jak długo nie stanie osobny ku temu budynek szkolny i internat. Sejmowa Komisya w swem sprawozdaniu z dnia 8. października r. z. przyznała potrzebę tej inwestycyi, ale nie otworzyła na nią nowego kredytu, a Wydział krajowy z kwotą 33.849 K. 97 gr., które na ten cel posiada do budowy przystępować nie może.

A życie w Borysławiu i utrzymywanie się uczniów i nauczycieli staje się coraz droższem. Na ogólną prośbę uczniów i na przedstawienie kuratoryi Szkoły uznał Wydział krajowy za słuszne podnieść zasiłki naukowe udzielane uczniom do 40 K. resp. 25 K. miesięcznie z 25 K. i 15 K. jakie dotychczas udzielał. A są jednak mimo tego zasiłku uczniowie co dla przeżycia muszą pół szychty w kopalniach pracować.

Wydano w ten sposób o 1500 K. więcej na stypendya naukowe w tej szkole, ale ta kwota została pokryta przez oszczędzania płacy asystenta, którego dla kursu przygotowawczego, na który się nikt nie zgłosił, nie ustanawiano.

Zastępstwo chorego przez 3 miesiące nauczyciela górnictwa p. Kazimierza Broniewskiego sprowadzi w roku bieżącym pewne przekroczenie tej pozycyi.

Taką samą prawie ilość uczniów liczyła w roku ubiegłym i szkoła górnicza w Dąbrowej (Ślązk austr.), dla której Wys. Sejm przeznaczył stałą subwencyę w kwocie 3.000 K., oprócz udzielonych zasiłków naukowych.

Szkoła ta założona staraniem i funduszami zebranymi przez Związek górników i hutników polskich w Austryi, przeszła w roku bieżącym, a więc po 3 latach istnienia pod zarząd osobnego Komitetu szkolnego, w którym galicyjski Wydział krajowy jest reprezentowany przez p. Romana Riegera, kierownika kopalni węgla w Witkowicach, Do egzaminu w d. 19. i 20. lipca r. b. zgłosili się wszyscy 20 uczniów którzy w ciągu 2 lat ostatnich do szkoły byli zapisani, i zdali go zdobrym lub bardzo dobrym postępem tak, że zostali uznani za uzdolnionych do służby jako dozorcy kopalni.

Na czynność i organizacyę Szkoły górniczej urządzonej staraniem c. k. rządu przy salinie w Wieliczce Wydział krajowy nie miał i nie ma żadnego wpływu; o ile prywatnie wiadomo otrzymała ona ładne stosowne umieszczenie w budynku muzealnym, fachowego kierownika i nauczyciela, kurs nauki trwający zdaje się 3 lata nie może być oceniany przed upływem trzechlecia, a więc dopiero w r. 1912.

b) Nauka górnictwa w wyższych szkołach, stacye doświadczalne i naukowe badania.

Jeżeli Wydział krajowy mógł z przyjemnością zaznaczyć, że nasz kraj, c. k. rząd i społeczeństwo pilnie zwróciły uwagę na potrzebę nauki górnictwa, odpowiadającej niższemu zawodowemu wykształceniu, to niestety nie można tego powiedzieć o wyższych studyach górniczych. Tyloktrotnie od r, 1894 powtarzana rezolucya Sejmu krajowego, aby c. k. rząd c. k. szkołę politechniczną we Lwowie uzupełnił wydziałem górniczo-hut-

niczym, nie uzyskała przychylnego załatwienia, i w kraju mamy tylko kurs (dwuletni) dla kandydatów do zawodu górniczego, którzy dalsze fachowe studya odbywać muszą w Leoben lub w Przybramie. C. k. Ministerstwo robót publicznych ma wedle odezwy c. k. Namiestnictwa z dnia 20. września 1909 L. 16008/pr. wdrożyć ponowne szczegółowe dochodzenie i przystąpić do rozważenia potrzeby wyższej szkoły górniczej w Galicyi, ale wskazana ewentualnie dla tego przedmiotu ankieta nie została zwołana.

A potrzeba tej szkoły jest istotną; odczuwa ją społeczeństwo, gdy na zjazdach techników i górników o nią się upomina, odczuwa ją młodzież tych pozakrajowych akademii montanistycznych, bo co roku kilku lub kilkunastu zwraca się do Wydziału krajowego z prośbą o ułatwienie im praktyki wakacyjnej w kopalniach nafty lub wosku ziemnego. gdyż znajomości tych kopalń zagranicą nabyć nie mogą; skutkiem braku takiej szkoły jest też coraz widoczniejsze przechodzenie kopalń węgla kamiennego w ręce obcokrajowe.

Wydział krajowy dla poparcia studyów górniczych udziela słuchaczom tych kursów w kraju i zagranicą zasiłków rocznych i subwencyi na wycieczki, o ile na to fundusze z pozycyi 6. rubr. XI. wystarczają.

Naukowe geologiczne i geologiczno-górnicze badania doznały w roku bieżącym nie małej zmiany przez to, że komisya geologiczna zaproponowała, a Wydział krajowy w zasadzie przychylił się do drugiego wydania mapy geologicznej pewnych części kraju, a mianowicie na zachód od Krakowa położonej części Galicyi. Do pracy tej miano już w tym roku przystąpić; kierownictwa jej podjął się profesor Uniwersytetu Dr. Grzybowski i jeśli nieprzewidziana przeszkoda jednemu ze współpracowników nie dozwoliła wziąć w niej udziału i sprawa się nieco opóźni, nie mniej do tego wydawnictwa Wydział krajowy przystąpi. Powód jego jasny: wyczerpanie całego pierwszego wydania mapy tej, dla przemysłu górniczego ważnej, a gorączką spekulacyjną objętej okolicy. Do zupełnego wydania mapy brak jednak jeszcze 2 arkuszy (Wadowice i Stary Sambor).

Drugie większe badanie zostało poruczone prof. Józefowi Morozowiczowi już w roku zeszłym, a mianowicie mineralogiczno-petrograficzne badanie krystalicznego trzonu Tatr, które i w tym roku się prowadzi, ale w przyszłym roku dopiero ukończonem być może; monografia okolicy Dźwiniacza i Staruni, poruczona pp. Bartonecowi i Drowi Szajnosze, tudzież monografia Tustanowic, jako dalszy ciąg Borysławia, są już na ukończeniu. Wydział krajowy podniósł nieco, o 1000 koron, fundusze na to przeznaczane, bo też te prace nie cierpią zwłoki.

Dla ich systematycznego prowadzenia i wykorzystania całej pracy naukowej, którą profesorowie naszych szkół wyższych i ich pomocnicy w ten przedmiot ofiarnie wkładają, potrzeba jeduak skoncentrowania ich w krajowym zakładzie geologicznym, na który ani Wysoki Sejm funduszów, ani c. k. rząd subwencyi nie przyznał. Wydział krajowy ponawia swą w tym względzie proponowaną rezolucyę, zgodnie z tekstem nadanym jej przez sejmową Komisyę.

Sprawa reorganizacyi krajowej stacyi doświadczalnej dla produktów naftowych mimo poparcia, jakie starania Wydziału krajowego znalazły w rezolucyi sejmowej Komisyi, nie postąpiło i stacya ta nie uzyskała, jak tego pragnie Wydział krajowy, prawa publiczności.

Wyczerpujące o jej czynności, zasługach i brakach sprawozdanie przedłożył Wydziałowi krajowemu w dniu 11. grudnia r. z. subkomitet ankiety naftowej. Sprawozdania z tej ankiety nie przedkładamy, bo zostało ono zwrócone subkomitetowi dla dokładniejszego sformułowania pewnych prawnych postulatów; rozdział dotyczący reorganizacyi krajowej Stacyi doświadczalnej został jednak uchwalony, a mianowicie ankieta uznała potrzebę:

1. wynajęcia i urządzenia większego i odpowiedniego lokalu, zanim znajdzie stacya własne pomieszczenie.
2. uniezależnienia kierownika stacyi przez przyznanie mu takich poborów, ażeby mógł czas swój i pracę w zupełności stacyi poświęcić;
3. powiększenie personalu stacyi;
4. powiększenie dotacyi na środki naukowe i publikacye.
5. uzyskanie prawa publiczności,
6. staranie o wydatniejszą subwencyę rządową.

Reorganizacya ta jednak sprzężona dziś ze sprawą wystawienia budynku dla krajowej stacyi doświadczalnej i dla krajowego zakładu geologicznego, zależy od przeznaczenia na ten cel odpowiednich przez Wysoki Sejm funduszów i od wydatnej subwencyi rządu, co istotnie poważniejszej kwoty wymaga, skoro budynek bez gruntu nawet kosztować musi 200.000 — 250.000 K.

Ankieta kończy swe sprawozdanie opinią, że należałoby, aby Wydział krajowy nie czekając na decyzyę c. k. rządu przystąpił do budowy stacyi nie przestając czynić możliwych starań, aby skłonić rząd do współudziału w kosztach.

Allegat 2. Jako all. 2 ·/. załączamy sprawozdanie z czynności stacyi w r. 1909/10.

II. Sprawy nie obciążające funduszu krajowego.

Wśród spraw nie obciążających funduszu krajowego trzy rezolucye powzięte przez Wysoki Sejm w dniu 19. października 1908 r. były przedmiotem badań i starań Wydziału krajowego.

Pierwsza to reorganizacya kraj. Rady górniczej. Do sprawozdania z roku zeszłego dołączył Wydział kraj. (al. 4.) projekt statutu tej rady, którego przepisy dotyczące składu rady górniczej (§ 3 i 4). sejmowa komisya pragnie odmienić.

Porównanie obu tekstów, dołączone do sprawozdania sejmowej komisyi z dnia 7. października r. z., wystarcza dla zoryentowania się w wyborze i Wydział kraj. oczekuje uchwały Wysokiego Sejmu.

Druga rezolucya polecała Wydziałowi kraj., aby w drodze ankiety, złożonej z interesentów kopalń węglowych oraz techników górniczych przy współudziale sfer poselskich, zastanowił się w najbliższym czasie nad możliwością współdziałania kraju, zwłaszcza w kierunku nabywania, względnie zgłaszania na rzecz kraju, wyłączności górniczych na węgiel oraz nad sposobami zmierzającymi do rozpoczęcia przez kraj robót poszukiwawczych za węglem, tudzież, aby, o ile wynik ankiety stwierdzi potrzebę czynnej akcyi kraju, wstawił począwszy od r. 1910 do budżetu krajowego odpowiednie na ten cel kredyty,. Z przebiegu tej ankiety i z badań, jakie Wydział kraj. nad tą kwestyę przeprowadził, zostało Wys. Sejmowi przedłożonę w d. 11. stycznia r. b. sprawozdanie uzupełnione stenograficznym protokołem obrad i zakończone wnioskami, o których uchwalenie i teraz Wydział krajowy uprasza.

Trzecia rezolucya polecała, aby Wydział kraj. w drodze ankiety przy współudziale interesentów przemysłu naftowego zastanowił się nad zmianami, względnie nad uzupełnieniem tych ustępów kraj. ustawy naftowej z d. 22. marca 1908 dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 61, które zawierają postanowienia co do formy ułożenia prawnych stosunków kilku współuczestników pola naftowego — tudzież, aby tej ankiecie poddał myśl reorganizacyi kraj. Stacyi doświadczalnej dla produktów naftowych.

W sprawozdaniu Wydziału kraj. z d. 13/8 r. 1909 LW. 75209 już zaznaczono, że w d. 29. Lipca t. r. odbyła się ankieta nad obu wyż wymienionemi kwestyami, i nad trzecią, przedłożoną przez Wydział krajowy, czy i jakie dla sanacyi stosunków przemysłu naftowego należałoby przedsięwziąć środki zaradcze w kierunku bądź to ustawodawczym bądźto ekonomicznym, bądźto policyjno-górniczym.

Dyskusya toczyła się przedewszystkiem nad ogólnem położeniem przemysłu naftowego, do czego dawało pobudkę to trzecie pytanie, a gdy ono spowodowało oświadczenie c. k. starosty górniczego Dr. Riela, że Ministerstwo robót publicznych zastanawia się nad zmianą ustawy naftowej w kierunku wskazanym przez wielu mowców, uchwalono przekazać obie sprawy tj. projekt reorganizacyi kraj. stacyi doświadczalnej, jak i projekt zmiany ustawy naftowej z r. 1908 dwom podkomitetom z tem, aby na następnem posiedzeniu wnioski ankiecie przedłożyli.

Posiedzenie to odbyło się w dniu 11. grudnia r. z. we Lwowie. Wzieli w niem udział oprócz Przewodniczącego Dr. Władysława Jahla i prowadzącego bióro prak. koncep. Wydziału kraj. Dr. Tadeusza Brzeskiego, pp. c. k. Radca Dworu Dr. Riel, starosta górniczy, posłowie: August Gorayski, Władysław Długosz, Józef Hanczakowski, Dr. Alfred Halban, Dr. Natan Loewenstein, Franciszek hr. Zamoyski i st. radca górn. Jan Zarański, profesorowie politechniki: Br. Pawlewski, L. Syroczyński i R. Załoziecki, tudzież pp.: Dr. Stefan Bartoszewicz, Kazimierz Gąsiorowski, Fr. Brugger, st. radca

Józef Horszowski, Dr. Stan. Pilat, Tomasz Łaszcz, Wit Sulimirski, Mendel Samueli, Lipa Schutzmann i Wacław Wolski.

Sprawa reorganizacyi krajowej stacyi doświadczalnej dla produktów naftowych została załatwioną na podstawie przedłożonego przez prof. Pawlewskiego sprawozdania subkomitetu przez powzięcie uchwał zacytowanych już powyżej (str. 3),

W sprawie sanacyi i uregulowania przemysłu naftowego przedłożono ankiecie wniosek rządowy zmiany §§ 31, 31a i 35 obowiązującej ustawy i motywowane wnioski wybranego dla tej prawy subkomitetu (hr. Zamoyski, Dr. Dziedzic, Dr. Goldhammer i Dr. Horszowski). Po bardzo długiej dyskusyi, z której protokołu jednak ze względu na uchwały ad 3) nie przekładamy, ankieta powzięła uchwałę streszczającą się w następujących 4 punktach:

I. § 31 ustawy ma być zmieniony jak następuje:

„Władza górnicza zabroni otwarcia lub dalszego prowadzenia ruchu kopalni:

1. jeżeli powierzchnia terenu kopalnianego tj. nieruchomości, na której ma być wykonane prawo wydobywania, względnie pola naftowego, sama dla siebie, lub w połączeniu z innymi bezpośrednio przytykającymi terenami naftowymi, które uprawniony dla celów kopalni nabył, lub sobie zabezpieczył, wynosi

a) przy kopalni nafty mniej niż 30.000 m² (zamiast 12.000 m²).

b) przy kopalni wosku mniej niż 45.000² (zamiast 30.000²).

2. jeżeli założenie otworu wiertniczego lub szybowego na terenie kopalnianym jest niemożliwe dla braku przepisanych poniżej minimalnych odległości od granic tego pola wzgl. tychże pól naftowych. W kopalniach ropy ma być szyb (licząc od środka otworu) oddalony od granic terenu kopalnianego co najmniej o 50 m. To samo tyczy się szybów wywozowych w kopalniach wosku, przy których liczyć należy odległość powyższą od środka szybu. C. k. Starostwo górnicze może po wysłuchaniu krajowej Rady naftowej przyzwolić dla pewnych miejscowość 30 m

i ma być doń dodany

3. jeżeli uprawnienie do wydobywania minerałów żywicznych na zgłoszonym u władzy górniczej terenie kopalnianym miałoby być wykonane przez kilku współuprawnionych z mocy przepisów §§ 825 — 843 i §§ 1175 — 1216 ustawy cywilnej.

Powyższe postanowienia nie mają zastosowania:

1. do tych terenów kopalnianych, na których zamierzone założenie kopalni:

a) po myśli § 14. ustawy z d. 17. grudnia 1884 Dz. u. kr. Nr. 35 ex 1886 już u władzy górniczej zgłoszono,

b) wprawdzie założenia kopalni u Władzy górniczej jeszcze nie zgłoszono, na których jednakowoż prawo do wydobywania minerałów żywicznych nabyto przed dniem ogłoszenia ustawy z 22. marca 1908 dz. u. kr. Nr. 61 na podstawie sądownie lub notaryalnie uwierzytelnionych umów.

2. do tych terenów kopalnianych, na których założenie kopalni:

a) po myśli § 30. ustawy z d. 22. marca 1908 Dz. u. kr. 61 już u władzy górniczej zgłoszono,

b) wprawdzie założenia kopalni u władzy górniczej jeszcze nie zgłoszono, na których jednakowoż prawo do wydobywania minerałów żywicznych nabyto po dniu ogłoszenia ustawy z 22. marca 1908 Dz. u. kr. Nr. 61 a przed wejściem w życie niniejszej ustawy na podstawie sądownie lub notaryalnie uwierzytelnionych umów.

Do oznaczoouych powyżej pod 2. lit. *a*) i *b*) terenów kopalnianych nie będzie miał zastosowania przepis ustępu 3, niniejszego paragrafu, zaś co do norm objętych ustępami 1. i 2. niniejszego paragrafu należy stosować do terenów powyżej pod 2 ust. 1. lit. *a*) i *b*) oznaczonych przepis § 15. ustawy z dnia 17. grudnia 1884 Dz. u. kr. Nr. 35. ex 1886, zaś co do wymienionych pod 2. lit. *a*) i *b*) postanowienie § 31. ust. 1. i 2. ustawy z dnia 22. marca 1908 r, Dz. ust. kraj. Nr. 61.

§ 31a obowiązującej ustawy naftowej „jeżeli między terenami kopalnianymi znajdzie się przestrzeń gruntu poniżej 12.000 m², nimi otoczona, a żaden z właścicieli sąsiednich terenów naftowych praw naftowych na tej przestrzeni gruntu nie nabył, może właściciel jej żądać od władzy górniczej orzeczenia, że właściciele sąsiednich terenów naftowych obowiązani są to uczynić w zakreślonym im terminie, w stosunku odpowiadającym długości linii granicznych między terenami, a przestrzenią gruntu, na której prawa naftowe mają być nabyte. W razie niewykonania tego zarządzenia lub w braku zgody na cenę kupna, orzeknie Sąd na podstawie dokonanego oszacowania“ — ma być skreślony, a od-

mienna stylizacya tego paragrafu, zaproponowana przez subkomitet, a zawierająca postanowienie: „jeżeli między terenami kopalnianymi znachodzi się zupełnie przez nie otoczona przestrzeń gruntu, w którym istnienie minerałów żywicznych albo jest stwierdzonem, albo też ze względu na stosunki geologiczne prawdopodobnem, wzgl. pole naftowe, którego przestrzeń jest mniejsza, aniżeli wymagana w § 31. lit. 1. albo jeżeli między terenami kopalnianymi znachodzi się pole naftowe w ten sam sposób zamknięte, natenczas może właściciel otoczonej przestrzeni, względnie pola naftowego na wypadek, jeżeli żaden z sąsiadów uprawnionych do wydobywania na otaczających terenach nie uzyskał prawa wydobywania na przestrzeni otoczonej, żądać orzeczenia urzędu górniczego tej treści, iż uprawnieni do wydobywania na otaczających terenach obowiązani są odstąpić mu swoje własne prawa do wydobywania ua obszarze, potrzebnym do uzupełnienia otoczonej przestrzeni do ustawy przepisanej § 31, 1. najmniejszej przestrzeni terenu kopalnianego. Orzeczenie takie może jednak być wydane, jeżeli i o ile właścicielowi przestrzeni otaczającej przysługuje prawo wydobywania na większej przestrzeni, ani wymagania w § 31. lit. 1. została zwrócona podkomitetowi dla lepszego sformułowania.

III. Do § 35. obowiązującej ustawy, który brzmi: „jeżeli ruch kopalni jest prowadzony niezgodnie z urzędownie zatwierdzonym planem ruchu, wówczas władza górnicza może w razie potrzeby ruch zastanowić“ proponowano jako dodatek § 35a: „Władza górnicza może ogólnie, albo w poszczególnych okolicach czasowo zabronić rozpoczęcia robót wiertniczych, jeżeli z powodu nadmiaru produkcyi otwarciu nowych kopalń stoją na przeszkodzie względy publiczne, w szczególności społeczno-ekonomiczne. Przez taki zakaz przedłuża się umową oznaczony termin rozpoczęcia robót wiertniczych, o ile nic innego nie postanowiono o czasie trwania zakazu.

Zakaz będzie zniesiony z chwilą, gdy ustaną jego przyczyny.

Prawo wydania i zniesienia tego zakazu przysługuje Ministerstwu robót publicznych po zasięgnięciu zgody Wydziału krajowego i po wysłuchaniu opinii Krajowej Rady naftowej i Państwowej Rady przemysłowej.

Ogłoszenie wydania lub zniesienia zakazu nastąpi przez dziennik ustaw i rozporsądzeń krajowych“, ankieta jednak oświadczyła się przeciw takiemu uzupełnieniu paragrafu 35.

W skład subkomitetu, do którego odesłano § 31a i który ma się zastanowić raz jeszcze nad dodatkiem do § 31, 3, weszli: hr. Zamoyski, Dr. Goldhammer, Dr. Horszowski, Dr. Loewenstein i Dr. Wasserberger. Subkomitet ten nie złożył jeszcze Wydziałowi krajowemu sprawozdania i Wydział kraj. nie przedkłada z tego powodu ani protokołu z posiedzenia ankiety, ani wniosków w sprawie proponowanych zmian.

III. Krajowe zbiorniki na ropę w Popielach.

W roku przedmiotowym przeprowadził Wydział krajowy kollaudacyę budowy krajowych zbiorników na ropę w Popielach i zamknął w zupełności rachunki budowy w łącznej kwocie 1,691.327·72 K. Na pokrycie tego wydatku zaciągnął Wydział krajowy korzystając z uchwały Wysokiego Sejmu z d. 23. września 1907 i 2. listopada 1908 w Banku krajowym pożyczkę w $4^1/_2\%$ obligach komunalnych w kwocie 1,500.000 K. zwrotną w $13^1/_2$ latach. Z pożyczki tej otrzymaliśmy gotówkę 1,488.750 K. i reszta w kwocie 202,573.72 K. wykazana w rachunkach z r. 1909 jako przekroczenia, została pokryta z funduszu krajowego, zmniejsza się ona jednak gospodarczo biorąc przez zużycie na cel budowy czystego dochodu z prowadzenia zbiorników w r. 1909 w kwocie 1574.79 K. wynikłego z porównania wydatków na zbiorniki w r. 1909 o 18.468.90 K. niższych od preliminowanych a dochodów o 16.894.11 K. niższych od preliminowanych do kwoty 200.998.93 K.

Kwota ta znajduje częściowe wyrównanie w zapasach ropy z r. 1908 i 1909 przypadłych zbiornikom z manca dochodzących do 600 cystern a dotychczas nie sprzedanych. Z dochodów ze sprzedaży tej ropy w kwocie przypuszczalnej ponad 200.000 K. wstawił Wydział krajowy na pokrycie przewidywanego deficytu w r. 1911 sumę 106.369 K. zaś reszta około 93.000 K. wpłynie do funduszu krajowego jako dochód niebudżetowy, który posłuży na częściowe pokrycie powyższego przekroczenia na kosztach budowy zbiorników.

Na podstawie zamknięcia rachunków w r. 1908 wymierzono zbiornikom w roku 1909 podatek zarobkowy wraz z dodatkami w kwocie 32.089.80 za r. 1908 i w kwocie 41.003.62 K za r. 1909. Podatek ten wypadł w tak znacznej kwocie głównie z tego powodu, że administracya podatków we Lwowie nie uznała za wydatek odpisania z powodu z użycia inwentarza zarachowanego przez Wydział krajowy w fasyi do podatku zarobkowego w kwocie 158.028.93 K. jako nieprzeprowadzonego książkowo, co w administracyi Wydziału krajowego jako prowadzącej swe księgi kameralistycznie nie było możliwe. Na przedstawienie jednak Wydziału krajowego w tej sprawie zgodziło się c. k. Ministerstwo Skarbu na zaliczanie powyższych odpisów, wobec czego podatek roczny nie powinien przenosić 5.000 K.

Mimo zapłacenia powyższego w tak znacznej kwocie niespodziewanego podatku (73.093.42 K. za lata 1908 i 1909), zbiorniki popielskie będąc w r. 1909 ustawicznie prawie w całości zajęte dały tak znaczny dochód, że nie tylko pokryły powyższy wydatek na podatek (który zresztą zostanie w znacznej części funduszowi krajowemu zwrócony) oraz przewidziany budżetem na r. 1909 dochód czysty w kwocie 10.196 K. z nadwyżką 1.574.79 K. ale nadto przypis nieuiszczonych do dnia 31. grudnia 1909 należytości za składowe w kwocie 121.823·99 K. wreszcie (razem z r. 1908) zapas ropy przypadłej z marca od 600 cystern wartości od 200.000 K.

Rok bieżący jednak będzie dla zbiorników naszych znacznie mniej pomyślny. Skutkiem zmniejszenia się produkcyi ropy od początku b. r. a nadto wobec znacznej obecnie pojemności zbiorników w Borysławiu i okolicy dochodzącej do 210.000 cystern zaczęły się zbiorniki popielskie z początkiem b. r. opróżniać i mimo przeprowadzonej przez Wydział krajowy z dniem 1. maja b. r. znacznej redukcyi opłat, jest obecnie przeciętnie w zbiornikach ropy zaledwie 3.000 cystern.

Wspomniana wyżej redukcya opłat wynosi: opłata magazynowa od 10.000 kg. z 3 K. miesięcznie na 2 K.; osuszka z 1/90% dziennie na 1/180% dziennie; opłatę pobiera się kwartalnie z dołu a nie z góry, jak dotychczas; składowe uiszcza się najmniej za miesiąc a nie jak dotąd, najmniej za kwartał wreszcie za przetłoczenie ropy, napełnienie cystern i badanie próbek pobiera się obecnie po 2.50 K. w miejsce dotychczasowych 4.50 K.

Mimo tej redukcyi opłat oraz mimo małego wypełnienia zbiorników, r. 1910 da prawdopodobnie dochody przewidziane budżetem na r. b., gdyż w b. r. wpłynąć mają i po większej części wpłynęły zaległości komitentów z r. 1909 w kwocie około 121.000 K. a nadto wpłynie zwrot znacznej części zapłaconego za r. 1908 i za r. 1909 podatku zarobkowego.

Rok 1911 da jednak prawdopodobnie znacznie mniejsze dochody, o ile się przyjmie, że stan zapełnienia zbiorników nie będzie lepszy od stanu w r. 1910.

Przedłożony Wysokiemu Sejmowi preliminarz budżetu zbiorników na r. 1911 przewiduje dochód tylko od 3.000 cystern, co przy zniżonej taryfie opłat z 36 koron na 24 K. rocznie od cysterny, da dochód 72.000 K.; z manca również zniżonego preliminujemy dochód 10.000 K. wreszcie z drobnych dochodów kwotę 1.000 K. tak, że dochody razem z prawie przechodnią pozycyą dochodów z asekuracyi ropy przyjął Wydział krajowy w kwocie 97.000 K., wobec wydatków na administracyę w kwocie 55.229 K. oraz wydatku na amortyzacye pożyczki w kwocie 148.130 K.

Ostatecznie okazuje się tedy deficyt prawdopodobny 106.369 K., który byłby musiał zostać pokryty z funduszu krajowego, gdyby nie dochód nadzwyczajny z sprzedaży z wyszczególnionego w pierwszym ustępie niniejszego sprawozdania o zbiornikach większego zapasu ropy przypadłego z manca w r. 1908 i 1910 — dochód wyrównujący powyższy deficyt tak, że preliminarz budżetu zbiorników na r. 1911 zamyka Wydział krajowy ostatecznie dochodami równemi wydatkom.

Wobec znanej niepewności w stosnnkach produkcyi ropy przewidzieć trudno, czy ten niepomyślny obecnie stan wypełnienia krajowych zbiorników rzeczywiście utrzyma się taki w r. 1911 i czy dłuższy czas trwać będzie; Wydział krajowy ze względów ostrożności w budżetowaniu dochodów przyjmie stan niekorzystniejszy jako bardzo prawdopodobny w r. 1911.

Wreszcie podaje Wydział krajowy do wiadomości Wysokiego Sejmu, że Towarzystwo magazynowe dla produktów naftowych we Lwowie, które przeprowadziło budowę zbiorników, oraz dotychczas prowadzi ich administracyę, wypowiedziało Wydziałowi krajowemu umowę z terminem rozwiązania stosunku z dn. 5. stycznia 1911 r. Do

dnia zamknięcia sprawozdania, nie powziął Wydział krajowy decyzyi co do administracyi zbiorników w r. 1911; prawdopodobnie będzie Wydział krajowy prowadził zbiorniki w własnym zarządzie, co zresztą nie wiele wpłynie na koszt utrzymania zbiorników, wykonywanego dotychczas przez Towarzystwo tylko za zwrotem rzeczywistych wydatków, które obecnie będzie pokrywał wprost fundusz krajowy.

W myśl niniejszego sprawozdania i powołując się na poprzednie z r. 1909 i na sprawozdanie o budżecie krajowym na rok 1911 (rub. XI. rozchodów i dochodów) Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności górniczych za przeciąg czzsu r. 1909 po 30. czerwca 1910.

Z Rady Wydziału krajowego

Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni, w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Władysław Jahl, w. r.
Członek Wydziału krajowego.

SPRAWOZDANIE

krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu, za rok szkolny 1909/1910.

Na rok szkolny 1909—10, który rozpoczął się dnia 1. października 1909, zgłosiło się 18 kandydatów, z których 10 przyjęto na podstawie przedłożonych świadectw szkolnych, wykazujących kwalifikacye wymagane §. 14. statutu szkoły, a 8 na podstawie złożonego egzaminu.

Uczeń Władysław Eminowicz, który nie uczęszczał wcale od początku roku szkolnego na wykłady, został z listy uczni wykreślony.

Ogółem uczęszczało zatem:

a) na kurs fachowy wiertniczy 14 uczni,

b) „ „ „ górniczy 3 uczni.

Nazwiska tych uczni, jako ich wiek, miejscowość urodzenia i religia uwidocznione są na załączonej tabeli A.

Stypendyum Wydziału krajowego pobierało 6 uczni po 40 a 6 po 25 koron miesięcznie.

W internacie szkolnym mieszkało 10 uczni.

Naukę udzielali:

a) na kursie fachowym wiertniczym: nauczyciel szkoły inżynier Kazimierz Miński,

b) na kursie fachowym górniczym: inżynier Kazimierz Broniowski.

Pierwszej pomocy w nieszczęśliwych wypadkach uczył Dr. Maksymilian Kapellner, lekarz kasy chorych w Borysławiu.

W ciągu roku zwiedzali uczniowie pod kierownictwem nauczycieli salinę rządową w Drohobyczu, miejscowe kopalnie nafty i wosku ziemnego, fabryki narzędzi wiertniczych, rafinerye nafty, zbiorniki na ropę, oraz byli obecni przy akcyach ratunkowych w czasie pożarów kopalń.

Egzamin roczny odbył się w dniach 6., 7. i 8. lipca 1910 wobec komisyi, w skład której wchodzili:

przewodniczący Kuratoryi szkoły: profesor Syroczyński,

Członek Kuratoryi szkoły: nadradca Przetocki,

„ „ „ „ Kazimierz Gąsiorowski,

naczelnik c. k. Urzędu górniczego; Julian Mokry i

dyrektor szkoły Kazimierz Szumski.

Do egzaminu zgłosiło się 13 uczni. 3 uczni Bosacki Eugeniusz, Kucharski Piotr i Postępski Jan Romuald odstąpili od egzaminu. Tworzydło Jan otrzymał zaś ze strony kuratoryi szkoły pozwolenie składania egzaminu z powodu choroby dopiero z początkiem roku szkolnego 1910—11.

Wynik egzaminu uwidoczniony jest na załączonej również tabeli B.

Szkoła prenumerowała następujące czasopisma:

Przegląd techniczny, Warszawa,

Nafta, Lwów.

Zeitschrift für Berg- & Hüttenwesen, Wiedeń,

Zeitschrift für Berg-Hütten- & Salinenwesen, Berlin i

Rehöl-Zeitung, Wiedeń.

C. k. Ministerstwo robót publicznych przysłało swój rocznik wykazów statystycznych.

Borysław, dnia 10. lipca 1910.

Dyrekcya krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu

Szumski w. r.

Tabela A.

WYKAZ

uczni krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu za rok szkolny 1909/10, sporządzony według 4 klas wieku, stosownie do rozporządzenia c. k. Ministerstwa rolnictwa z dnia 18. kwietnia 1905 L. 2459/167 i 8. maja 1906 L. 13595/1481.

Nazwisko	Klasa wieku	Religia	Miesjcowość urodzenia	Kurs fachowy
Bokało Bazyli	I. klasa do 20 lat	gr. kat.	Łanki małe (Galicya)	wiertniczy
Władysław Wawnikiewicz	„	rzym. kat.	Dublany (Galicya)	„
Władysław Eminowicz	II. klasa od 20—25 lat	„	Równe (Galicya)	„
Artur Krzyżanowski	„	„	Łodyna (Galicya)	„
Kucharski Piotr	„	„	Wiatowice (Galicya)	„
Stanisław Medycki	„	„	Starunia (Galicya)	„
Jan Romuald Postępski	„	„	Stryj (Galicya)	„
Maryan Rogoyski	„	„	Gruszów wielki (Galicya)	„
Jan Tworzydło	„	„	Bachorzec (Galicya)	„
Mieczysław Wawnikiewicz	„	„	Dublany (Galicya)	„
Michał Bajda	„	„	Sambor (Galicya)	górniczy
Mieczysław Ptaszyk	„	„	Siennów (Galicya)	„
Stanisław Zaręba	„	„	Częstochowa Krói. Polskie	„
Jusis Józef	III. klasa od 25—30 lat	„	Wilno (Litwa)	wiertniczy
Bronisław Wojnarowicz	„	„	Bałamutówki Król. Polskie	„
Tadeusz Marowski	IV. klasa od 30 lat wyżej	„	Andrychów (Galicya)	„
Antoni Wolański	„	gr. kat.	Ottynia (Galicya)	„
Eugeniusz Bosacki	„	rzym. kat.	Warszawa Król. Polskie	„

SPRAWOZDANIE

z czynności stacyi doświadczalnej dla przemysłu naftowego z roku 1909/910.

Według wykazu czynności za rok 1909 wykonano 41 analiz ropy, nafty, olejów, wosku ziemnego i minerałów biturnicznych, z tych przypada na czasokres sprawozdawczy 26. Do tego doliczyć należy 20 analiz wykonanych do wakacyj 1910, także w okresie sprawozdawczym wykonano ogółem 46 analiz na zlecenie stron. Zamawiania przesyłały przeważnie towarzystwa i spółki naftowe. Między interesentami byli także pozakrajowi z Wiednia, Górnej Austryi, Królestwa i Rumunii.

Oprócz tego został wysłany asystent stacyi p. Czesław Zieliński na miesiące letnie do od benzyniarni państwowej w Drohobyczu celem przeprowadzenia systematycznego badania zanieczyszczonej odpadkami naftowymi wody z Tyśmięnicy oraz skuteczności urządzeń służących do oczyszczenia wód rafineryjnych, gdyż kierownik stacy przygotowuje do spółki z p. c. k. radcę budownictwa W. Skworczyńskim szefem biura przemysłowego w c. k. namiestnictwie i p. W. Jakimowskim referentem spraw wodnych obszerny memoryał w sprawie zanieczyszczenia wód w okręgu drohobyckim i sposobach usunięcia szkodliwości takowych. Elaborat ten będzie przedłożony i poświęcony VI. Zjazdowi Techników, jaki we wrześniu ma się odbyć we Lwowie. W porozumieniui z ministerstwem robót publicznych wykona asystent potrzebne do tego analizy wody według z góry ułożonego planu.

Z innych większych prac doświadczalnych należy wymienić ukończenie doświadczeń nad wydzieleniem parafiny za pomocą centryfugi, które prowadzono na większą skalę przy współudziale fabryki maszyn w Brunn-Königsfelde w rafineryi nafty w Limanowie, w którym to celu jeździł były asystent p. O. Knybel podczas feryj zeszłorocznych do Limanowy.

Do rzędu większych robót należy także przeprowadzenie analiz i badań smarów używanych w kopalniach nafty w Borysławiu i Tustnowicach w maszynach do tłoczenia ropy. Pracę tę poruczył mi c. k. Urząd górniczy okręgowy w Drohobyczu na skutek zagadkowego wypadku eksplozyi maszyny łojem smarowanej a ścieśnionem powietrzem hamowanej. Wyniki tych badań posłużyły mi do wypracowania ekspozé o przyczynach podobnych eksplozyj.

Na żądanie rumuńskiego towarzystwa naftowego „Olex“ w Bukareszcie przeprowadzono w stacyi systematyczne badania nad otrzymywaniem bezbarwnych i bezwonnych olejów z mazi ponaftowych pochodzenia rumuńskiego z zupełnie pomyślnym skutkiem.

Dla towarzystwa akcyjnego dla przemysłu naftowego we Lwowie zestawiono analizy wszystkich gatunków rop galicyjskich.

Z prac naukowych kontynuowano rozpoczęte już poprzednio badania nad tworzeniem się asfaltów w ropie przy kondensacyjnem działaniu pewnych substancyj chemicznych. Dotychczas przeprowadzono kilka seryj doświadczeń nad wpływem czasu, światła, wyższej temperatury i ciśnienia przy użyciu całego szeregu znanych środków kondensacyjnych i polimeryzacyjnych. Rezultaty tych doświadczeń są zadowalniające i do dalszych dociekań w tym kierunku zachęcające. Krótkie tymczasowe sprawozdanie o tworzeniu się asfaltów w ropie w skutek kondenzacyi pojawi się niebawem drukiem.

Badano także jeden okaz „elaterytu“ rzadkiego elastycznego bitumenu, którego próbkę przysłano z Azyi środkowej za pośrednictwem agentury w Brodach.

W stacyi pracował w miesiącach letnich w tym czasie kiedy asystent wyjechał do odbenzyniarni w Drohobyczu p. F. I. Skowroński ukończony słuchacz wydziału chemii jako praktykant pod moim bezpośrednim kierownictwem.

Lwów 12. sierpnia 1910.

Prof. Roman Załoziecki w. r.
kierownik stacyi.

L. W. 100.834/1910. We Lwowie dnia 7. września 1910.

Aleg 734

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o krajowych Zakładach naukowych rolniczych w Dublanach i o krajowych stacyach doświadczalnych rolniczych w Dublanach i we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdanie Wydziału krajowego za rok 1908/9 nie zostało załatwione przez Wysoki Sejm na ostatniej sesyi.

Objęty powyższem sprawozdaniem wniosek Wydziału krajowego o przyznanie Maryi Eberhardtowej, wdowie po wysłużonym dozorcy zakładów dublańskich, stałego zaopatrzenia w kwocie 150 koron rocznie załatwiony został przy uchwaleniu budżetu przez przyjęcie przez Wysoki Sejm odnośnej pozycyi budżetowej.

Poniżej przedstawiamy sprawozdanie o zakładach dublańskich i stacyach doświadczalnych za rok 1909/10.

I. Akademia rolnicza.

W myśl uwag zawartych w sprawozdaniu komisyi gospodarstwa krajowego o zakładach dublańskich, przedstawionem Wysokiemu Sejmowi w listopadzie 1908, uchwalił Wydział krajowy po wysłuchaniu opinii kuratoryi zmianę statutu Akademii, znosząc mianowicie obowiązujące dotychczas formalnie warunki przyjęcia a wprowadzając natomiast do statutu postanowienie, że do Akademii rolniczej w Dublanach wpisać się można wyłącznie na podstawie świadectwa dojrzałości ośmioklasowego gimnazyum (każdego typu) lub szkoły realnej. Zmianę statutu przyjęło do wiadomości c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z dnia 10. czerwca 1910 l. 10536.

Zaostrzone warunki przyjęcia nie wpłynęły oczywiście zupełnie na stan frekwencyi, od dłuższego bowiem czasu zgłaszają się do Akademii wyłącznie maturzyści. Na rok szkolny 1910/11 wpłynęło do dyrekcyi 100 zgłoszeń, w tem połowa z Galicyi, z tych jednak tylko 11 kandydatów wniosło o przyjęcie na koszt własny, inni kandydaci ubiegali się o miejsca funduszowe. W rezultacie przyjęła Dyrekcya na I. rok nauki 35 uczniów, w czem 21 pochodzących z Galicyi.

Trzydziestu uczniom pochodzącym z poza granic kraju musiała dyrekcya odmówić przyjęcia z braku pomieszczenia w domu zakładowym. Komisya gospodarstwa krajowego podnosi w swem ostatniem, przez Wysoki Sejm niezałatwionem, sprawozdaniu o szkołach dublańskich tę przykrą konieczność powtarzającej się od kilku lat odmowy przyjęcia w poczet uczniów Akademii dość znacznej liczbie młodzieży i zaleca Wydziałowi krajowemu rozważenie kwestyi eksternistów. Wydział krajowy w poszczególnych wypadkach zasługujących na uwzględnienie udzielał uczniom pozwolenia na mieszkanie po za zakładem i nadal tak będzie postępował zwłaszcza w wypadkach, które komisya miała na myśli tj. co do uczniów starszych, którzy odbywali już studya w wyższych zakładach naukowych lub oddawali się już dłuższy czas pracy zawodowej. Samego braku miejsca w domu zakładowym ani komisya ani też Wydział krajowy nie mogą uważać za okoliczność uzasadniającą pozwolenie na mieszkanie po za domem zakładowym a to raz dla tego, że na wsi w Dublanach po za lichemi mieszkaniami, które zajmują liczni asystenci, laboranci i inni funkcyonaryusze zakładu nie ma mieszkań, w których mieścić by się mogli uczniowie, powtóre zaś dla tego, że uczniowie, którzy nie znajdują miejsca w Dublanach, mogą zwrócić się do zakładu rownorzędnego opartego obecnie także o folwark doświadczalny, jakim jest studyum rolnicze w Krakowie. Nadto trzeba wziąć na uwagę, że obecnie przed dalszem zwiększaniem frekwencyi w Dublanach musiałyby być uczynione inwestycye celem rozszerzenia pracowni naukowych, już dzisiaj jak n. p. pracownia rolnicza i hodowlana, zaledwie wystarczających.

Aleg. 1. Bliższe wyjaśnienia o frekwencyi uczniów, ich postępach, o pracach grona pofesorów i rozwoju Akademii w ogólności zawiera załączone jako alegat 1. sprawozdanie Dyrekcyi za rok szkolny 1908/9.

Pod koniec zeszłego roku przedstawiła Dyrekcya Akademii Wydziałowi krajowemu opracowany przez kollegium profesorów projekt zmian w programie naukowym tej szkoły. Przystępując do rewizyi programu grono profesorów zastanawiało się przedewszystkiem, czy za śladem Akademii ziemiańskiej w Wiedniu i Studyum rolniczego w Krakowie należy także szkole dublańskiej dążyć do zorganizowania czwartego roku studyów, czy pozostać przy obecnym stanie kursu trzyletniego. W rezultacie oświadczyło się kollegium za zatrzymaniem planu dotychczasowego poprzestając na zmianach zasad organizacyi szkoły nie naruszających, jak właściwsze ugrupowanie wykładów na poszczególne półrocza, rozszerzenie niektórych ćwiczeń, wprowadzenie pryktyki wakacyjnej, wreszcie pewne ulepszenia w toku egzaminów. Wnioskami swemi objęło kollegium ponadto projekt kursu dla instruktorów rolniczych tworzącego fakultatywne przedłużenie normalnych studyów w Akademii z celem uzupełnienia wykształcenia uczniów w kierunku specyalnych zadań przyszłych instruktorów rolnictwa dla włościan lub fachowych funkcyonaryuszów stowarzyszeń rolniczych. Projekt ten rozwijający zadania i funkcye Akademii, podany na razie w zarysie, wymaga jeszcze studyów i bliższego opracowania.

Uposażenie naukowe Akademii zyskało w ubiegłym okresie dwa ważne uzupełnienia. W bieżącym roku ukończono mianowicie budowę części stacyi doświadczalnej dla maszyn i narzędzi rolniczych obejmującej halę dla doświadczeń, pracownię mechaniczną i kuźnię w cenie kosztorysowej około 19.500 K, która znalazła pokrycie w kredytach przyznanych na ten cel w latach ubiegłych. Pozostaje obecnie jeszcze do wykonania budowa drugiej części stacyi, to jest hali maszyn. Projektowana hala o powierzchni zabudowanej 240 m² a dającej wraz z obustronnemi galeryami 320 m² powierzchni użytkowej służyć ma na pomieszczenia maszyn i narzędzi zakupionych lub nadesłanych do wypróbowania, oprócz tego będzie ona miejscem do demonstracyi, a zebrane maszyny najnowszej konstrukcyi stanowić będą rodzaj wystawy nieustającej. Kosztorys tej budowy opiewa na 21.500 K. Do tego przyłączają się następujące koszta urządzenia:

motor benzynowy, transmisya, płyta fundamentowa do ustawiania maszyn	8.300 K
urządzenia warstatu, tj. kuźnia, stugarka, tokarnia	2,600 K
pracownia profesora (szafy, stoły i t. p.)	1.000 K
razem	11.900 K

Ukończenie budowy i urządzenie stacyi mechanicznej wyniesie więc w sumie 33.400 K. Roboty te zamierza Wydział krajowy zarządzić w następującym roku, uprasza przeto Wysoki Sejm we wniosku w zakończeniu sprawozdania przedstawionym o otwarcie na ten cel kredytu i uchwalenie wstawionej już do rubr. X. preliminarza budżetu krajowego na rok 1911 pierwszej części pokrycia w sumie 17000 K.

Na polu doświadczalnem katedry uprawy roślin przybył spichrz połączony z polową pracownią dla prac nad uszlachetnianiem roślin uprawnych.

Badaniom naukowym nad hodowlą roślin zainicyowanym i prowadzonym dodatnio przez katedrę rolnictwa w Dublanach, pragnie Wydział krajowy dać szerszą podstawę prowadzącą do praktycznego zużytkowania wyników w dziedzinie już samej produkcyi. To praktyczne zadanie wypróbowania umiejętnych badań w warunkach gospodarskich zapomocą doświadczeń polowych a następnie rozpowszechnienia ulepszonych odmian roślin uprawnych leżało w zakresie czynności Stacyi doświadczalnej botaniczno-rolniczej we Lwowie. Działalność doświadczalną, podejmowaną samoistnie lub z ramienia Komitetu Towarzystwa gospodarskiego, nie mogła atoli stacya należycie rozwinąć z braku własnych, blisko położonych pól doświadczalnych. Wobec tego przy sposobności rewizyi programu stacyi powstał projekt wyłączenia z zakresu jej zadań czynności doświadczalnej w dziedzinie uprawy roślin a złączenia natomiast tej akcyi z katedrą rolnictwa w Dublanach.

Gdy nadto powstać miał w stacyi w najbliższym czasie dział ochrony roślin uznał Wydział krajowy za pożądane zespolić także to pole działania z pracowniami naukowemi Akademii. Stacya botaniczno-rolnicza we Lwowie ograniczy zatem swą czynność do kontroli i oceny nasion tudzież doświadczeń nad poprawą połonin, natomiast projektuje Wydział krajowy utworzenie w oparciu o katedrę rolnictwa Akademii w Dublanach instytutu doświadczalnego uprawy roślin o dwu działach prac:

a) oddziału uprawy roślin i hodowli nasion,
b) oddziału ochrony roślin uprawnych.

Zadaniem oddziału pierwszego będzie prowadzenie dalej akcyi rozpoczętej już przez obecnego profesora rolnictwa, Dr. K. Miczyńskiego w kierunku wprowadzenia i rozpowszechnienia ulepszonych odmian roślin uprawnych tudzież wytworzenia miejscowych odmian uszlachetnionych przez poparcie i fachowy kierunek hodowli nasion w kraju. Zadaniem działu ochrony roślin będzie badanie i zwalczanie chorób i szkodników roślin uprawnych. Na zorganizowanie i utrzymanie tego instytutu wstawił Wydział krajowy do preliminarza budżetu Akademii na rok 1911 sumę 13.310 K czem objęte są zarazem pobory ukwalifikowanego asystenta i laboranta. Wyszczególniona suma podnosi dotychczasową dotacyę pól doświadczalnych katedry rolnictwa o 9000 K, lecz nadwyżkę tę kompensuje równoczesna redukcya wydatków stacyi botaniczno-rolniczej we Lwowie, stosownie do uproszczonego zakresu jej działania, co poniżej jeszcze uzasadniamy.

W gronie profesorów Akademii zaszły w ubiegłym roku następujące zmiany. W miejsce Dr. St. Grabskiego, profesora ekonomii społecznej, powołanego na uniwersystet lwowski, profesorem ekonomii społecznej w Akademii zamianował Wydział krajowy Dra Zbigniewa Pazdrę, docenta szkoły politechnicznej we Lwowie i kierownika krajowego biura pośrednictwa pracy. Również opróżnioną została katedra botaniki i fizyologii roślin wskutek zamianowania Dra Maryana Raciborskiego zwyczajnym profesorem uniwersytetu lwowskiego. Na tę katedrę powołał Wydział krajowy Dra Seweryna Krzemieniewskiego, docenta uniwersytetu jagiellońskiego. Starania Wydziału krajowego o obsadzenie drugiej katedry hodowli nie odniosły niestety dotychczas pomyślnego rezultatu.

W etacie asystentów Akademii preliminuje Wydział krajowy na rok 1911 dwie nowe posady asystentów katedry hodowli i mechaniki rolniczej w uznaniu potrzeby dodania pomocy odnośnym profesorom w prowadzeniu ćwiczeń z uczniami i pracowni naukowych.

Ze spraw administracyjnych należy podnieść instalacyę wodociągową w domach profesorskich częściowo już wykonaną, częściowo zaś odroczoną do przyszłego roku ze względu na kanalizacyę tych domów. Według opinii fachowej bowiem doprowadzenie wody do niektórych domów o większej liczbie mieszkańców wymaga równoczesnego wykonania kanałów celem odprowadzenia wody. Wydział krajowy zarządził zatem sporządzenie planów kanalizacyi, która ma być włączoną do istniejącego systemu kanałów w Dublanach i wstawił na ten cel do rubr. X. preliminarza budżetu krajowego na rok 1911 kredyt w wysokości 10.000 koron.

Wydział krajowy nie spuszczał również z oka sprawy budowy dalszych domów profesorskich. Stan obecny jest taki, że niema mieszkania dla profesora nauk społecznych, który dojeżdża na wykłady ze Lwowa, ponadto zaś należało się liczyć z możliwością obsadzenia drugiej katedry hodowli. W tym celu Wydział krajowy zarządził sporządzenie planów w dwóch alternatywach, mianowicie planów na dwa domy parterowe i planu budynku jednopiątrowego z dwoma mieszkaniami profesorskiemi.

Koszt domu parterowego o jednem mieszkaniu wyniósłby ze względu na niekorzystne warunki budowy w Dublanach, przeszło 40.000 koron, koszt budynku jednopiętrowego natomiast 70000 koron, przyczem zaznaczyć należy, że mieszkania w budynku jednopiętrowym byłyby szczuplejsze i mniej wygodne niż w parterowym. Mimo gotowych projektów technicznych Wydział krajowy nie przedstawia wniosków o przyznanie kredytów na powyższe budowy ze względów budżetowych, zwłaszcza, że musieliśmy preliminować na rok 1911 nadzwyczajny kredyt 35.000 K na przeprowadzenie najpilniejszych inwestycyj na folwarku zakładowym.

Również ze względów finansowych nie przedkłada Wydział krajowy na razie wniosków w sprawie budowy ochronki w Dublanach, którato budowa o powierzchni zabudowanej z górą 200 m² kosztowałaby według przygotowanego planu i kosztorysu około 21.500 koron

Na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 2. listopada 1908, ustanawiającej 10 stypendyów po 1000 koron rocznie dla zwyczajnych uczniów Akademii rolniczej w Dublanach, nadał Wydział krajowy na rok szkolny 1909/10 stypendya siedmiu kandydatom narodowości polskiej i ruskiej, synom rolników, którzy wykazali się celującemi świadectwami dojrzałości szkół średnich galicyjskich. Na rok szkolny 1910/11 ogłosił Wydział krajowy konkurs na dalsze trzy stypendja, tak że w roku tym będzie aktywowanych 10 stypendyów, przeznaczonych na kształcenie instruktorów dla włościan. Wskutek konkursu wpłynęło 25 podań uczniów szkół średnich, którzy przeważnie w r. 1910 złożyli egzamin dojrzałości.

Wydział krajowy ponowił starania u c. k. Rządu o przyczynienie się subwencyą państwową do akcyi kraju w kształceniu instruktorów rolnictwa, lecz starania te nie dały jeszcze rezultatu.

2. Niższa szkoła.

Aleg. 2. Ulepszenia wprowadzone w planie nauki i zajęciach uczniów, o czem wspomnieliśmy w poprzedniem sprawozdaniu, ścisły dobór uczniów zapewniły tej szkole zupełnie prawidłowe funkcyonowanie.

Wydział krajowy nie przedsięwziął dotychczas żadnych istotnych zmian w ustroju szkoły, gdyż, jak to również zaznaczono w poprzedniem przedłożeniu, sprawa ta nie jest jeszcze dojrzałą. Wydział krajowy stwierdza, że kwestya reorganizacyi niższej szkoły rolniczej w Dublanach, niedającej bynajmniej gorszych rezultatów nauki w porównaniu z innemi krajowemi szkołami tego stopnia, jest wypływem niedostatecznego uposażenia w budynek i pewnych, dających się jednak pokonać, trudności biorących swe źródło ze wspólnego pomieszczenia szkoły z innymi zakładami dublańskimi. Lepszemu uposażeniu szkoły w Dublanach lub przeniesieniu w inne

miejsce stoją znaczne koszta na przeszkodzie, przeobrażenie zaś szkoły na zakład innego typu zmniejszyć musiałoby, zdaniem naszem ze szkodą dla sprawy, ilość trzyletnich niższych szkół rolniczych, właśnie w chwili wzmożenia frekwencyi ponad pojemność każdej z tych szkół z osobna.

Z tych powodów Wydział krajowy nie stawia jeszcze dalej idących wniosków w sprawie niższej szkoły.

Braki płynące z pomieszczenia zakładu w starym budynku, stara się Wydział krajowy w miarę środków usuwać, w szczególności nakazał usunięcie pralni z suteren niższej szkoły.

3. Szkoła gorzelnicza i gorzelnia.

Przebieg nauki w roku 1909/10 tudzież wyniki ostatniej kampanii gorzelniczej przedstawione są w załączonem jako alegat trzeci sprawozdaniu kierownika szkoły gorzelniczej.

3. Jak w roku ubiegłym, zorganizowano dla uczniów Akademii kurs praktyczny w czasie feryi Bożego Narodzenia 1909 roku. W kursie wzięło udział 11 uczestników z których 5 złożyło egzamin.

W czerwcu b. roku powtórzono czterotygodniowy praktyczny kurs dla kierowników gorzelń, w którym wzięło udział 10 gorzelników z Galicyi i 2 z Królestwa. Stosunek uczniów pochodzących z Galicyi do zakrajowych układa się znacznie korzystniej na kursie letnim niż na sześciomiesięcznej nauce zimowej, co jest tylko dowodem, że zorganizowane przed rokiem letnie kursa praktyczne odpowiedziały potrzebom gorzelnictwa krajowego.

Komitety Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie i rolniczego w Krakowie zwróciły się do Wydziału krajowego z prośbą o pomnożenie sił fachowych szkoły gorzelniczej w Dublanach celem spotęgowania jej wpływu bezpośredniego na przemysł gorzelniczy w kraju.

Kierownik szkoły gorzelniczej służy już od kilku lat, o ile obowiązkowe zajęcia w szkole na to pozwalają, fachowymi wskazówkami w kwestych techniki fermentacyjnej wzywany na miejsce lub w drodze pisemnej. Szereg gorzelń, mianowicie 11 w Sanockiem, gdzie w roku zeszłym odbył się kurs dla właścicieli gorzelń, 8 zaś w Rawskiem pozostaje w stałej opiece szkoły gorzelniczej za pomocą nadsyłania raportów w ciągu kampanii. Celem umożliwienia także innym coraz liczniej zgłaszającym się gorzelniom, korzystania z opieki szkoły gorzelniczej, celem przeprowadzenia doświadczeń z różnymi sposobami postępowania nie tylko we wzorowej gorzelni w Dublanach, lecz w zwykłych warunkach gorzelni rolniczej, wreszcie celem organizowania krótszych kursów praktycznych dla właścicieli i kierowników gorzelń w różnych okolicach kraju — upraszają Komitety o zwiększenie personalu szkoły gorzelniczej przynajmniej o jedną siłę fachową.

Z uwagi na to, że wiele gorzelń w kraju dalekich jest jeszcze od tego poziomu techniki produkcyjnej jaki w naszych warunkach jest możliwy, że zresztą nietylko gorzelnie o przestarzałej technice potrzebują pomocy lecz i dla racjonalnie urządzonych i prowadzonych ważną jest rzeczą, by mogły każdą zdobycz wiedzy wyzyskać, i wydajność zwiększyć postanowił Wydział krajowy po wysłuchaniu opinii sekcyi stałej komisyi dla spraw rolniczych wstawić do preliminarza szkoły gorzelniczej na rok 1911 kredyt na utrzymanie instruktora dla gorzelń rolniczych, mianowicie 2400 K tytułem jego płacy i 360 K na mieszkanie. Wydział krajowy preliminuje ustanowienie tego funkcyonaryusza z tem zastrzeżeniem, że subwencya przyznana w zasadzie komitetom krajowych Towarzystw rolniczych na podniesienie techniki produkcyjnej gorzelń rolniczych użytą będzie na wymienione powyżej cele doświadczalne i kursa, koszta podróży zaś i dyety instruktora w skali w służbie krajowej ogólnie przyjętej ponosić będą strony z usług instruktora korzystające.

4. Folwark.

Z pośród zakładów dublańskich szczególną uwagę poświęciliśmy w bieżącym roku sprawom folwarku. Celem fachowego zbadania stanu i potrzeb folwarku zakładowego uprosiliśmy wybitnych ziemian P. P. Jana hr. Mycielskiego i Jerzego Turnaua o przeprowadzenie lustracyi gospodarstwa i wydania na tej podstawie opinii o jego stanie, wadach i potrzebach, których zaspokojenie postawić powinno folwark szkolny na odpowiadającej mu stopie, wzorowe pod względem kultury i rentowności. Panowie ci przyjęli z obywatelską gotowością zaproszenie, zbadali gospodarstwo folwarczne w maju b. r. i złożyli o wyniku lustracyi pisemny referat, streszczający się w następujących głównych punktach. System gospodarstwa na roli jest zdaniem ekspertów bez zarzutu; uprawa mechaniczna, nawożenie, starania posiewne i wykazane wysokie zbiory z morga nie wymagają żadnych zmian, natomiast kierunek hodowli bydła, teoretycznie naukowym wymaganiom zadość czyniący, ekonomicznie celowi nie odpowiada.

Produkcya mleka w danych korzystnych warunkach sprzedaży jest za mała, w tym więc kierunku należy wprowadzać ulepszenia w utrzymywaniu znaczniejszej ilości inwentarza dochodowego. Zabudowania folwarczne są całkiem niedostateczne, nielicujące z zadaniami gospodarstwa szkolnego. Podstawą dochodowości gospodarstwa powinny stać się łąki, zajmujące obszar 175 ha. Tutaj należy założyć stałe pastwiska, wyłączyć produkcyę zielonej paszy na roli a całą produkcyę inwentarza i mleka przenieść na łąki. Rozszerzona za to uprawa roślin handlowych na roli powinna stanowczo podnieść rentowność gospodarstwa. Pp. eksperci stwierdzają dalej, że pod względem organizacyjnym gospodarstwo folwarku zakładowego robi wrażenie niedostatecznie jeszcze wytkniętej celowości, co pospołu z niedość przejrzystą rachunkowością utrudnia ocenę kalkulacyi rozchodów i przychodów gospodarczych. W każdym razie koszta robocizny są bezwzględnie za wysokie i każą przypuszczać wadliwości w używaniu siły roboczej.

Sprawozdawcy zaznaczają nakoniec, że folwark dublański powinien stale przeprowadzać doświadczenia z nowszemi metodami uprawy, żywieniem inwentarza i próby z nowszemi narzędziami rolniczemi. Odpowiednio do zadań wzorowego folwarku Akademii rolniczej należy do zarządu folwarku obok naczelnego dyrektora zakładów dublańskich powołać agronoma z akademickiem wykształceniem i doskonałemi kwalifikacyami praktycznemi.

Sprawozdanie powyżej streszczone uczyniliśmy przedmiotem obrad sekcyi stałej komisyi dla spraw rolniczych przy udziale kuratoryi i dyrektora zakładów dublańskich. Ze strony administracyi folwarku wyjaśniono, że skonstatowana chwiejność w planie gospodarczym jest wypływem stanu przejściowego, w jaki weszło gospodarstwo dzięki melioracyi 200 morgów łąk torfowych, wykonanej w roku 1906 i 1907. Przyjęcie nowego planu gospodarczego musiało poprzedzić ustalenie w drodze doświadczeń najwłaściwszego zużytkowania łąk zmeliorowanych. W głównych punktach doświadczenia już zebrano; administracya folwarku przystąpi bezpośrednio do ułożenia systemu gospodarczego, zużytkowując wskazówki, które lustracya folwarku w rezultacie przyniosła. Melioracya ukończona w roku 1907 nie wpłynęła jeszcze na zwiększenie dochodów, miała bowiem tylko osuszenie i nawodnienie łąk na celu; potem dopiero nastąpiło właściwe zakulturowanie łąk, tj. mechaniczna uprawa, nawożenie i podsiew trawami — dokonane już na $^2/_3$ częściach obszaru, reszta uprawiona będzie w roku 1911. Najbliższe już lata przyniosą zdaniem administracyi folwarku wyższe zbiory i dochody.

Kultura łąk spowodowała także wzrost kosztów robocizny. Był to objaw przejściowy, już bowiem w roku gospodarczym 1909/10 koszt robotnika spada na 16.504 K (w roku 1908/9 wynosił 24.725 K) jak to wykazuje zestawienie rachunku pieniężnego administracyi folwarku podane w 4. załączniku sprawozdania.

Aleg. 4. Na zły stan budynków folwarcznych wskazywaliśmy już niejednokrotnie od szeregu lat. Obecnie po zaspokojeniu najpilniejszych potrzeb zakładów naukowych jest stosowna chwila przystąpić do uporządkowania zabudowań folwarku. Polegając

na opinii pp, ekspertów i wnioskach dyrekcyi preliminujemy na rok 1911 następujące inwestycye na folwarku:

a) budowa nowego spichrza dwupiętrowego, murowanego, krytego dachówką, z piwnicami na okopowe, o pow. zabud. 200 m² (po 55 K) 11.000 K,

b) postawienie jednej stodoły polowej na pomieszczenie plonów, drewnianej, krytej ruberoidem o pow. zabud. 300 m² (po 35 K) 10.500 K,

c) rekonstrukcya stodoły no folwarku 7000 K,

d) zakupno młocarni ze samopodawaczem (do lokomobili, którą folwark z czasów eksploatacyi torfu posiada) 7000K.

Razem 35.500 koron.

Sumę tę wstawiliśmy do rubr. X. preliminarza wydatków funduszu krajowego na rok 1911 i upraszamy Wysoki Sejm o uchwalenie tego nadzwyczajnego kredytu.

Zalecaną przez ekspertów budowę stajni dla koni i rekonstrukcyę obory pozostawiamy ze względów budżetowych na dalszym planie.

5. Rolnicze stacye doświadczalne.

Aleg. 5. leg. 6. Działalność tych instytucyi w r. 1909 opisują załączone sprawozdania kierowników stacyi doświadczalnej chemiczno-rolniczej w Dublanach (alegat 5) i botaniczno-rolniczej we Lwowie (alegat 6).

W działalności stacyi chemiczno-rolniczej widzimy znaczny przyrost rozbiorów w roku 1909 w porównaniu z latami ubiegłymi. Mianowicie ogólna liczba rozbiorów w roku 1909 wynosiła 3094, w roku 1908 natomiast 2658, zatem przyrost 436, z tego rozbiorów nawozów było w r. 1909 ogółem 2961, w r. 1908 2532, zatem więcej o 439.

Według ustalonego programu przeprowadziła stacya w 31 miejscowościach 61 doświadczeń polowych z nawozami. Rezultaty doświadczeń ogłasza stacya w „Rolniku".

W bieżącym roku rozpoczęła stacya systematyczne doświadczenia z uprawą torfów na założonej z zasiłkiem ministerstwa rolnictwa 20 ha fermie torfowej w Dublanach, Na uzupełnienie urządzeń szopy zbudowanej w bieżącym roku na torfach z funduszów dostarczonych przez Komitet Towarzystwa gospodarskiego i c. k. rząd preliminuje Wydział krajowy w budżecie stacyi na rok 1911 nadzwyczajny kredyt w sumie 4.600 K, która ma być użytą na przepierzenia, ułożenie podłogi, urządzenie schowku na narzędzia i izby mieszczącej pracownię polową fermy torfowej.

Z początkiem bieżącego roku zmarł kierownik stacyi doświadczalnej botaniczno-rolniczej we Lwowie, radca Wydziału krajowego, Dr. Ignacy Szyszyłowicz. Wobec tego potrzeba było rozstrzygnąć, czy na opróżnione stanowisko powołać nową ukwalifikowaną osobistość i zachować nienaruszony program stacyi, czy też poddać go rewizyi i pożądane zmiany przeprowadzić. Dotychczasowa czynność stacyi dowiodła, że z braku własnych w pobliżu siedziby stacyi położonych pól doświadczalnych dział doświadczeń polowych nie ma warunków należytego rozwoju. Gdy z drugiej strony zadania w zakresie kontroli i oceny nasion spełniać, może stacya najskuteczniej pozostając w stolicy, w bezpośredniej styczności z ruchem handlowym, oświadczył się Wydział krajowy w myśl opinii sekcyi stałej dla spraw rolniczych za podziałem prac stacyi w sposób, który wyjaśniliśmy w poprzedniej części sprawozdania przedstawiając Wysokiemu Sejmowi utworzenie oddziału doświadczalnego uprawy roślin przy katedrze rolnictwa w Dublanach.

Wydział krajowy nie omieszkał zbadać również dotychczasowe prace stacyi prowadzone na połoninach. Delegowany na miejsce profesor Seweryn Krzemieniewski stwierdza w złożonem sprawozdaniu, że pracom tym, zebranym doświadczeniom i materyałom wartości odmówić nie można. Należy więc je kontynuować, lecz w zakresie ściślejszym, zato gruntowniejszym, w obrębie fermy doświadczalnej, tak zwanego ogrodu górskiego na Czarnohorze, założonego przed dziesięciu laty przez stacyę. Poprzestanie na ścisłych badaniach na ograniczonym terenie zaleca także ta okoliczność, że

akcyę gospodarczą na szerszą skalę nad poprawą połonin zamierza rozwinąć c. k. rząd w obrębie domen.

W przekonaniu, że uproszczone funkcye stacyi, obejmujące odtąd tylko kontrolę nasion i ścisłe badania w ogrodzie górskim na Czarnohorze, pozostawić można w ręku obecnego personalu stacyi, adjunkta i dwu asystentów, Wydział krajowy wstrzymał na razie mianowanie kierownika i zamiast pełnych poborów kierownika wstawił do preliminarza budżetu stacyi kwotę 2000 K na remuneracyę Dr. S. Krzemieniewskiego, profesora botaniki w Dublanach, któremu zamierzamy powierzyć naukową opiekę i nadzór nad stacyą we Lwowie, tudzież na dodatkowe wynagrodzenie adjunkta stacyi za pełnienie zwiększonych odtąd obowiązków.

Z powodu ograniczenia zadań stacyi skreślono w jej preliminarzu na rok 1911 kredyty na prowadzenie doświadczeń polowych i zredukowano inne także kredyty na utrzymanie pracowni. Dotacya stacyi preliminowana na rok 1911 jest w porównaniu z budżetem bieżącego roku mniejsza ogółem o 14.922 K. Zaoszczędzenie to kompensuje zupełnie zwiększenie wydatków Akademii rolniczej w Dublanach z powodu utworzenia zakładu doświadczalnego uprawy roślin przy katedrze rolnictwa.

Na podstawie tego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowych zakładach naukowych rolniczych w Dublanach i krajowych stacyach doświadczalnych rolniczych.

Sejm otwiera Wydziałowi krajowememu kredyt w sumie 33.400 K na ukończenie bndowy stacyi mechanicznej w Dublanach i jej urządzenie i pierwszą część tego wydatku w kwocie 17.000 K wstawia do rubr. X. budżetu funduszu krajowego na rok 1911.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Sprawozdanie roczne

Akademii rolniczej w Dublanach

za rok 1908/9.

Kronika Akademii za rok 1908/9.

W roku sprawozdawczym liczba słuchaczy doszła do 100. Jest to największa frekwencya jaką kiedykolwiek szkoła dublańska miała. Wskutek ograniczonej liczby miejsc nie można było przyjąć wszystkich zgłaszających się: odmówiono przyjęcia kilkunastu kandydatom. Podobnie jak w roku poprzednim nie przyjęto żadnego kandydata na podstawie egzaminu wstępnego.

Pomiędzy zgłaszającymi się, bardzo pokaźną liczbę stanowią abiturycnci szkół polskich, gimnazyów, szkół realnych i handlowych Królestwa polskiego. Kolegium profesorów na podstawie obserwacyi uczniów z tych szkół, podczas ich pobytu w Akademii, dochodzi do wniosku, że szkoły wyżej wymienione nie dają gorszego przygotowania do wyższych studyów od szkół rządowych austryackich i rosyjskich.

W ciągu roku złożyło egzamin 24 kandydatów, dwóch reprobowano. Jestto najwyższa liczba absolwentów szkoły dublańskiej. Z 36, którzy wstąpili w roku 1906/7 umarł 1, przedłużyło swe studya wskutek choroby 3, wskutek praktyki rolniczej 3 (wszyscy ci zdawali egzamin w roku 1909/10), wydalono i wystąpiło 3.

W lipcu 1908 roku dokonano przeniesienia stacyi doświadczalnej chemiczno-rolniczej do nowego dla niej przeznaczonego budynku. Dzięki temu katedra rolnictwa uzyskała odpowiednie dla swych celów pomieszczenie, katedra mineralogii i geologii otrzymała większą salę na gabinet, katedra administracyi pokój na zbiory i pracownię dla profesora.

Równocześnie z tem skończono budowę pawilonu przy domu mieszkalnym słuchaczów Akademii. W pawilonie tym mieści się kuchnia, jadalnia, sala zabaw i kasyno dla profesorów. Po przerobieniu dawniejszych: jadalni, sali zabaw i kasyna, dom mieszkalny pomieścić może 100 słuchaczy. Nowy pawilon otrzymał oświetlenie gazowe, ogrzewanie kaloryferowe. Po dokonaniu tych przeróbek, uzupełnieniu łazienek, warunki hygieniczne mieszkań słuchaczy znakomicie się poprawiły. W sali zabaw „Sokół“ dublański zorganizował systematyczne lekcye gimnastyki. Urządzono plac tennisowy, boisko footbalowe i t. p.

Kuchnia akademicka w dalszym ciągu prowadzoną była przez Zgromadzenie koleżeńskie słuchaczów Akademii. Na ogół stan zdrowotny młodzieży nie pozostawiał nic do życzenia.

Dnia 13. czerwca 1909 urządzonym został zjazd byłych słuchaczy krajowej wyższej szkoły, względnie Akademii dublańskiej w celu uczczenia pięćdziesięcioletniego jubileuszu założenia szkoły. Zjazd ten proponowany był w roku 1906, w terminie jubileuszowym, ze względu jednak na niepokoje polityczne w zaborze rosyjskim musiał być odłożony. W zjeździe wzięło udział około 250 uczestników, między nimi dwóch żyjących z pomiędzy pierwszych absolwentów szkoły; zaszczycili go swą obecnością J. E. Marszałek krajowy, J. W. K. Laskowski, prezes c. k. Towarzystwa gospodarskiego. Zjazd przyniósł realne owoce w postaci zawiązanego Stowarzyszenia wzajemnej pomocy dublańczyków.

Kolegium profesorów przystąpiło do rewizyi planu naukowego Akademii. Po przedwstępnych naradach z inicyatywy Kolegium Wydział krajowy wysłał prof. Pomorskiego i prof. Dra Miczyńskiego dla zwiedzenia szeregu poza niemieckich zakładów naukowych rolniczych, celem rozpatrzenia się o ile proponowane zmiany w planie naukowym były już gdzieindziej wypróbowane. Delegaci zwiedzili szkoły rolnicze w Kopenhadze, Alnarp, Wageningen, Gembloux, Paryżu, Grignon, Beauvais, Cirencester. Bliższe szczegóły podaje obszerniejsze sprawozdanie drukowane w „Rolniku 1910“. W ciągu feryi Bożego Narodzenia zorganizowano po raz pierwszy specyalny 4-tygodniowy kurs praktyczny gorzelnictwa przy tutejszej szkole gorzelniczej dla słuchaczy Akademii.

Wykłady mleczarstwa powierzone zostały Drowi Tadeuszowi Rylskiemu, krajowemu inspektorowi mleczarstwa.

Z przyjemnością zaznaczyć możemy, że Dublany bywają coraz częściej celem wycieczek naszych rolników, przez co następuje to tak pożądane zacieśnienie stosunków pomiędzy tutejszymi zakładami krajowymi a rolnictwem krajowem.

Stan osobowy w roku 1908/9.

Kuratorya:

Delegat c. k. Rządu: Bogumił Szeligowski, c. k. Radca dworu.

Delegat Wydziału krajowego: J. E. Stanisław hr. Stadnicki.

Delegat c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego: Stanisław Brykczyński, zastępca: Jerzy Dobczyc Turnau.

Kolegium profesorów Akademii rolniczej.

Przewodniczący: Józef Mikułowski-Pomorski, dyrektor krajowych zakładów naukowych rolniczych w Dublanach, agronom, profesor rolnictwa i chemii rolniczej, kierownik stacyi doświadczalnej chemiczno-rolniczej w Dublanach, wiceprezes Towarzystwa popierania polskiej nauki rolnictwa, członek Komitetu c. k. Towarzystwa gospodarskiego, członek Zarządu głównego Towarzystwa Kółek rolniczych.

Kazimierz Ajdukiewicz, inżynier, profesor inżynieryi wiejskiej, docent c. k. Szkoły politechnicznej we Lwowie, członek sekcyi rolniczej w Komitecie c. k. Towarzystwa gospodarskiego, kierownik muzeum inżynieryi.

Stanisław Grabski Dr. fil. docent c. k. Uniwersytetu we Lwowie, profesor ekonomii społecznej, członek Zarządu głównego Towarzystwa Kółek rolniczych (ustąpił z końcem letniego półrocza 1909 wskutek nominacyi na profesora Uniw. lwowskiego).

Mieczysław Kowalewski, Dr. fil., profesor zoologii i fizyologii zwierząt, kierownik muzeum zoologicznego i pracowni zoologicznej, docent zoologii i kierownik muzeum i laboratoryum zoologicznego c. k. Szkoły politechnicznej we Lwowie.

Karol Malsburg, profesor hodowli zwierząt domowych i kierownik pracowni zootechnicznej, docent c. k. Szkoły politechnicznej we Lwowie, członek c. k. Komisyi egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół rolniczych, członek sekcyi rybackiej Komitetu c. k. Towarzystwa gospodarskiego.

Kazimierz Miczyński, Dr. fil., profesor rolnictwa (ogólnej i szczegółowej uprawy roślin) docent c. k. Akademii weterynaryi we Lwowie, członek i referent rolniczy Zarządu głównego Towarzystwa Kółek rolniczych, członek sekcyi rolniczej i nasiennej Komitetu c. k. Towarzystwa gospodarskiego, członek Rady wykonawczej Macierzy polskiej we Lwowie, członek c. k. Komisyi egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół rolniczych, kierownik pola doświadczalnego i pracowni rolniczej.

Stefan Pawlik, Dr. fil., profesor administracyi gospodarstwa wiejskiego (wstępu do nauki rolnictwa, ekonomiki gospodarstwa wiejskiego, nauki organizacyi gospodarstw, rachunkowości i szacowania dóbr ziemskich) docent Szkoły gorzelniczej w Dublanach, członek c. k. Komisyi egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół ludowych we Lwowie, korespondent c. k. Ministerstwa rolnictwa we Wiedniu, członek sekcyi rolniczej i ekonomicznej w Komitecie c. k. Towarzystwa gospodarskiego.

Maryan Raciborski, Dr. fil., profesor botaniki i fizyologii roślin, nadzw. profesor c. k. Uniwersytetu we Lwowie oraz dyrektor zakładu botaniki biologicznej tamże, członek korespondent Akademii umiejętności w Krakowie, członek Towarzystwa przyrodników w Batawii, kierownik pracowni botanicznej, muzeum i ogrodu botanicznego.

Kazimierz Szulc, kand. nauk fiz. matem., profesor adjunkt fizyki, geografii fizycznej, meteorologii i klimatologii, kierownik pracowni fizycznej, stacyi meteorologicznej i biblioteki Akademii, docent Szkoły gorzelniczej w Dublanach, członek Komisyi fizyograficznej Akademii umiejętności w Krakowie, członek sekcyi rolniczej w komitecie c. k. Towarzystwa gospodarskiego.

Jan Zawidzki, Dr. fil., inżynier technologii, magister chemii, profesor chemii ogólnej, kierownik pracowni chemicznej, sekretarz Kolegium profesorów, członek Komisyi bibliograficznej Akademii umiejętności w Krakowie.

Docenci Akademii rolniczej: Jan Barącz, Dr. med., b. asystent Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, lekarz zakładowy, docent hygieny i nauki pomocy w nagłych wypadkach.

Tadeusz Chrząszcz, chemik technolog, profesor kierownik krajowej Szkoły gorzelniczej w Dublanach, docent technologii rolniczej, docent Szkoły c. k. Straży skarbowej.

Paweł Kretowicz, profesor c. k. Akademii weterynaryi we Lwowie, docent nauki o ocenie wyglądu konia.

Stanisław Królikowski, mag. nauk przyrodn., profesor c. k. Akademii weterynaryi we Lwowie, docent anatomii i weterynaryi.

Władysław Kubik, Dr. fil., docent wyższej Szkoły lasowej we Lwowie, docent ogrodnictwa, kierownik ogrodu pomologicznego.

Bronisław Niklewski, Dr. fil., asystent krajowej stacyi dośw. chemiczno-rolniczej w Dublanach, docent biochemii gleby.

Tadeusz Rozwadowski, inżynier Wydziału krajowego, docent rybactwa.

Tadeusz Rylski, Dr., krajowy inspektor mleczarstwa, docent technologii nabiału.

Henryk Sawczyński, Dr. praw, radca Wydziału krajowego, docent historyi i literatury polskiej.

Józef Siemiradzki, Dr. fil., profesor c. k. Uniwersytetu we Lwowie, docent mineralogii i geologii, kierownik muzeum mineralogicznego.

Stanisław Sokołowski, leśnik dyplomowany, profesor Wyższej Szkoły lasowej we Lwowie, redaktor „Sylwana“, docent leśnictwa.

Aleksandor Wierzbicki, starszy inżynier Biura melioracyjnego w Wydziale krajowym, docent melioracyi rolnych.

Asystenci: Kazimierz Kuczyński do 1. października 1908, Wilhelm Staronka od 1. października 1908 asystenci katedry chemii ogólnej.

Henryk Maciejewski, asystent katedry rolnictwa.

Stanisław Minkiewicz, asystent katedry zoologii od 22. stycznia 1909.

Piotr Wiśniewski, asystent katedry botaniki.

Wójcicki Bronisław od 1. marca 1909 do 1. lipca 1909 i Aleksander Greiss od 1. października 1909 (stypendyści) asystenci katedry hodowli.

Kapelan zakładowy: X. Piotr Weredyński, wicerektor seminaryum kler. obrz. łac.

Kancelarya Dyrekcyi:

Sekretarz: Bolesław Wieleżyński, przełożony obszaru dworskiego.

Kasyer: Józef Popowicz.

Dyetaryusz: Zygmunt Kowalski.

Lekarz zakładowy i kierownik apteki: Dr. Jan Barącz.

Prace profesorów i docentów.

Dyrektor, profesor Józef Mikułowski-Pomorski odbył z profesorem Drem Kazimierzem Miczyńskim podróż za granicę celem poznania szeregu zakładów naukowych rolniczych, (Kopenhaga, Alnarp, Wageningen, Gembloux, Paryż, Grignon, Beauvais, Cirencester). Ogłosił drukiem: Stallmistwirkung beim Kartoffelbau, Monatshefte für Landwirtschaft 1909. IX. Sprawozdanie z działalności krajowej stacyi doświadczalnej chemiczno-rolniczej w Dublanach (z p. A. Karpińskim). Skutki zastosowania nawozów sztucznych w naszych gospodarstwach, Rolnik 1908. Wygłosił: Wykład „O nawożeniu w gospodarstwach Królestwa polskiego“ na Walnem Zgromadzeniu centr. Tow. roln. w Warszawie. „O przeprowadzaniu doświadczeń rolniczych“ na Walnem Zgromadzeniu Tow. Kółek ziemian we Lwowie.

Prof. Karol Malsburg uzyskał w roku 1909 stopień doktora agronomii w c. k. Szkole głównej ziemiańskiej we Wiedniu na podstawie pracy dysertacyjnej p. t. „Die Zellengrösse als Form u. Leistungsfaktor der landwirtschaftlichen Haustiere“ ogłosił drukiem pracę p. t. „Histologiczny problemat hodowlany“ w IV. roczniku nauk rolniczych w Krakowie, dalej studyum o owcach krajowych w Oesterr. Molkereizeitung p. t. „Die Pelzschafe in Galizien“ i szereg artykułów treści bydłoznawczej i hipologicznej w „Rolniku“. Prowadził w maju r. 1909 wycieczkę naukową ze słuchaczami Akademii do Czech zwiedzając wystawę rolniczą i zakłady rzeźnicze i nabiałowe miejskie w Pradze, dobra cesarskie Radey, dobra p. F. Brzorada, król.czeską Akademię rolniczą w Taborze i cesarskie stadniny w Kladrubie.

Prof. Dr. Kazimierz Miczyński brał udział wraz z dyrektorem Józefem Mikułowskim-Pomorskim w podróży naukowej do Danii, Szwecyi, Holandyi, Francyi i Anglii, celem zwiedzenia wyższych zakładów naukowych rolniczych. Sprawozdanie z tej podróży ogłosił drukiem w „Rolniku (i osobne odbitki 1910, Lwów). Brał udział w międzynarodowej konferencyi agrogeologicznej w Budapeszcie jako reprezentant Akademii dublańskiej i c. k. Uniwersytetu Krakowskiego. Ogłosił drukiem: „Szczegółowa uprawa roślin“ (notatki z wykładów spisane przez p. Henryka Maciejewskiego, asystenta rolnictwa) Lwów 1909. „Uprawa roli i roślin“ podręcznik dla niższych szkół rolniczych, wydany przez Wydział krajowy, Lwów 1909.

Prof. Dr. Stefan Pawlik prowadził w roku 1908/9 kurs nauki gospodarstwa wiejskiego dla nauczycieli szkół ludowych, urządzony po raz pierwszy w Dublanach przez c. k. Radę szkolną krajową. Ogłosił drukiem: „O dzierżawie i kontraktach dzierżawnych“, Kraków 1909. „Zapiski do historyi hodowli bydła w Polsce“, Lwów 1909. Nadto szereg drobniejszych artykułów z zakresu rachunkowości i historyi rozwoju rolnictwa w Polsce. We Lwowie w Towarzystwie politechnicznem miał odczyt p. t. „Znaczenie i rozmiary budynków w gospodarstwie wiejskiem“.

Prof. Dr. Jan Zawidzki, ogłosił drukiem: „Prosty przyrząd do pokazów wykładowych zjawisk dyssocyacyi ciał stałych i ciekłych“ Chemik polski 1909. „Chemia polska w XX. stuleciu“ 6-te zestawienie bibliograficzne, Chemik polski 1909. „Faza, reguła faz“, Przegląd techniczny 1908. Nadto referaty z polskich i rosyjskich prac fizyko-chemicznych w Chemisches Zentralblatt 1908 II. 1909 I.

Docent prof. mag. nauk wet. Stanisław Królikowski, zwiedził targowice, rzeźnie miejskie i zakład wypasu nierogacizny w Budapeszcie. Wydał rocznik „Przeglądu weterynarskiego“ jako naczelny jego redaktor. Umieścił kilka spostrzeżeń w Przeglądzie weterynarskim z działu chirurgii zwierząt domowych. Wykonał wielką tablicę ścienną do nauki o rozpoznawaniu wieku koni. Wykonał szereg okazów muzealnych dla instytutu weterynaryjnego Akademii dublańskiej i Akademii weterynaryjnej we Lwowie.

Doc. Dr. Bronisław Niklewski, asystent stacyi chem. roln. ogłosił drukiem: w Zentralblatt für Bakteriologie, „Ein Beitrag zur Kenntnis Wasserstoff oxydierender Mikroorganismen“ i „Über den Austritt von Calcium und Magnesiumionen aus der Pflanzenzelle“ w Berichte d. deutschen bot. Gesellschaft.

Doc. prof. Stanisław Sokołowski ogłosił drukiem: „Kilka myśli o samosiewie“, I. cz. „Sylwan“ 1909 nadto liczne recenzye i sprawozdania z bieżącej literatury leśniczej.

Pracownie, zbiory i muzea w r.1908/9.

Pracownia botaniczna: Kierownik prof. Dr. Maryan Raciborski. Asystent Piotr Wiśniewski.

Ogród botaniczny: Kierownik prof. Dr. Maryan Raciborski. Ogrodnik: Wacław Celiński do 31. grudnia 1908, od 15. stycznia 1909 Piotr Bąkowski. Pomocnik ogrodnika: Józef Nitka i Marek Wieczorkowski.

Ogród pomologiczny: Kierownik Dr. Władysław Kubik. Pomocnik ogrodniczy Władysław Buldys.

Pracownia i muzeum zoologiczne: Kierownik prof. Dr. Mieczysław Kowalewski. Asystent Stanisław Minkiewicz od 22. stycznia 1909.

Pracownia i muzeum zootechniczne: Kierownik prof. Dr. Karol Malsburg. Asystent Bronisław Wójcicki od 1. maja do 1. lipca 1909, Aleksander Greiss od 1. października 1909.

Pracownia fizyczna: Kierownik prof. adj. Kazimierz Szulc.

Pracownia chemiczna: Kierownik prof. Dr. Jan Zawidzki. Asystent Kazimierz Kuczyński do 1. sierpnia 1908, Wilhelm Staronka od 1. października 1908.

Gabinet mineralogiczny: Kierownik doc. Dr. Józef Siemiradzki.

Pracownia rolnicza i muzeum: Kierownik prof. Dr. Kazimierz Miczyński. Asystent Henryk Maciejewski.

Muzeum inżynieryi wiejskiej: Kierownik prof. Kazimierz Ajdukiewicz.

Stacya meteorologiczna: Kierownik prof. adj. Kazimierz Szulc.

Zbiory administracyjne: Kierownik prof. Dr. Stefan Pawlik.

Zbiory do wykładów: melioracyi rolnych, leśnictwa, rybactwa, weterynaryi i anatomii zwierząt, powierzone są opiece odnośnych docentów.

Biblioteka: Kurator prof. adj. Kazimierz Szulc, bibliotekarz Józef Popowicz.

Pole doświadczalne I.: Kierownik prof. Dr. Kazimierz Miczyński.

Pole doświadczalne II.: Kierownik dyr. prof. Józef Mikułowski-Pomorski.

Biblioteka Akademii.

W ciągu roku 1908/9 przybyło do biblioteki Akademii rolniczej w Dublanach dzieł 320 a mianowicie:

W dziale nauk fachowych	dzieł	120	tomów	258
„ „ przyrodniczych	„	117	„	140
„ „ społecznych	„	44	„	80
„ bibliografii i rozmait.	„	39	„	51
Razem	dzieł	320	tomów	529

Ogółem z dniem 1. lipca 1909 liczyła biblioteka dzieł 5515, tomów 8174. W ciągu roku 1908/9 otrzymywała biblioteka czasopism i roczników 72, a mianowicie:

W dziale nauk fachowych	32	w tem	bezpł.	8
„ „ przyrodniczych	28	„	„	2
„ „ społecznych	4	„	„	2
„ bibliografii i rozmaitości . . .	8	„	„	6
Razem	72	w tem	bezpł.	18

W roku 1908/9 włączono do biblioteki część biblioteki Komitetu c. k. Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie, którą to część skatalogowano w roku 1908/9.

Pracownia i muzeum rolnicze.

Pracownia została urządzoną w lokalu obszerniejszym na miejscu dawnej stacyi chemiczno-rolniczej i uprzystępniona tym sposobem dla uczniów, celem dokonywania licznych ćwiczeń laboratoryjno-rolniczych. Zaopatrzoną została w liczne urządzenia do analizy płodów i gleby i do prac selekcyjnych w dziedzinie hodowli zbóż. Muzeum zo-

stało na nowo zupełnie urządzone i zawiera: zbiór gleboznawczy, bogaty zbiór nasion, zbiory chorób roślin, zbiory okazów rozwoju różnych roślin, sposobów zakorzeniania się itp.

Muzeum inżynieryi rolniczej.

Biblioteka podręczna powiększona została dziełami treści technicznej. Przykupiono od Kokory z Przerowa bronę do zbierania perzu. Uzupełniono przyrząd do wykonywania prób nad wytrzymałością materyałów. Zebrano okazy do materyałów budownictwa.

Pracownia chemiczna.

Urządzono instalacyę elektryczną w sali wykładowej oraz jednej sali pracowni-anej. Zakupiono młynek kulkowy, aparat do czyszczenia rtęci, oraz do biblioteki podręcznej komplet czasopism „Zeitschrift für organische Chemie“ (60 tomów).

Pracownia zootechniczna.

Wzbogaconą została w ciągu roku 1908/9 dokupnem czaszek zwierząt domowych, 1 tablicą anatomiczną z 93 fotografiami stereoskopowymi do hodowli ogólnej i 3 stereoskopami, wełnomierzem Abbego do bezpośredniego oznaczania grubości włókien wełny, 2 modelami (ogier i klacz oryentalna), 2 modelami (buhaj i krowa stepowa) wagą chemiczną i 4 tablicami exterieur konia, tudzież 201 tablicami ras zwierząt domowych. Biblioteka podręczna została pomnożoną 53 książkami treści biologicznej i zootechnicznej w języku polskim, niemieckim, francuskim i rosyjskim.

Pracownia zoologiczna.

Sprawiono 12 tac cynowych z grubej blachy do preparowania ssaków mniejszych, 10 talerzy cynowych do zwierząt drobnych, zakupiono również kilkanaście dzieł do biblioteki podręcznej.

Zbiory leśnictwa.

Dla zbiorów leśnictwa zakupiono narzędzia do hodowli lasu, modele i liczne okazy z użytkowania i ochrony lasu.

Frekwencya uczniów.

Frekwencya uczniów w roku 1908/9 przedstawiała się następująco:

Uczęszczało uczniów:

na rok I	39
„ „ II	32
„ „ III	29
razem	100

a w tem pozostało z roku 1907/8	61
przyjętych w roku 1908	39
razem	100

Według stanu rodziców było:

Synów właścicieli posiadłości większych	29
„ dzierżawców	8
„ właścicieli mniejszych	25
„ innych zawodów	38
razem	100

Na rok szkolny 1909/10 wpisało się ogółem 102 uczniów zwyczajnych. Do egzaminu głównego ustnego w terminie przed i powakacyjnych (2 października) zgłosiło się 24 uczniów III. roku.

Komisyę dla egzaminu głównego składali dyr. prof. Józef Mikułowski-Pomorski (przewodniczący) prof. Dr. Stefan Pawlik. prof. Dr. Kazimierz Miczyński i prof. Karol Malsburg (wybrani przez Kolegium profesorów) JE. Stanisław Hr. Stadnicki, Dr. Maryan Lisowiecki i Tadeusz Langie (mianowani przez Wydział krajowy).

Egzamin ten złożyli następujący uczniowie:

1. Brudzyński Bolesław z odznaczeniem
2. Bylicki Jan
3. Czarnecki Józef
4. Czupryński Witold z odznaczeniem
5. Horodyński Zbigniew
6. Jaworski Stefan
7. Jokisz Oktawian
8. Kleczkowski Stanisław
9. Klein Jerzy z odznaczeniem
10. Kossak Leon
11. Lubiński Stanisław
12. Łączyński Stanisław
13. Morgenbesser Edward
14. Noiszewski Wacław
15. Piątkowski Ludosław
16. Płużański Aleksander z odznaczeniem
17. Pryfke Gustaw
18. Skurzyński Stanisław
19. Staniszewski Bronisław
20. Szmydt Tadeusz z odznaczeniem
21. Teleżyński Tadeusz
22. Tomaszewski Jan
23. Tworydło Mikołaj
24. Wasung Tadeusz

Dwóch reprobowano do terminu następnego.

Wycieczki.

Oprócz wycieczek odbywanych co sobotę w półroczu letniem urządzono większą wycieczkę na wystawę do Pragi, przyczem zwiedzono dobra cesarskie Radey, dobra p. F. Brzorada, król. czeską Akademię rolniczą w Taborze i cesarskie stadniny w Kladrubie.

Miejsca funduszowe i stypendya.

W roku szkolnym 1908/9 zostało nadanych z fundacyi przeznaczonych dla uczniów Akademii rolniczej w Dublanach na podstawie dekretów Wydziału krajowego, c. k. Namiestnictwa i Komitetu c. k. gal. Towarzystwa gospodarskiego ogółem 14 stypendyów w łącznej kwocie 5.310 koron. Nadto Wydział krajowy nadał 6 uczniom całe miejsca funduszowe, a 12-tu po pół miejsca funduszowego.

Kurs dla nauczycieli ludowych — przyszłych kierowników kursów dopełniających rolniczych przy szkołach ludowych.

Staraniem Rady szkolnej krajowej odbył się kurs ten od września 1908 roku do sierpnia 1909, pod kierunkiem prof. dra Pawlika. Uczestników było 18-tu. Nauczy-

cielami byli: profesorowie i docenci Akademii, nauczyciele szkoły niższej, inspektor ks. Głodziński, Dr. Kociuba. Rezultat nauki był bardzo dobry, podnieść tu należy gorliwość i pracowitość uczniów.

Zwiedzający.

W roku sprawozdawczym zwiedził Akademię rolniczą w Dublanach J. E. Marszałek krajowy Stanisław hr. Badeni.

Dublany, dnia 10. lipca 1910.

Prof. J. M. Pomorski, w. r.
Dyrektor Akademii rolniczej w Dublanach.

Sprawozdanie

krajowej niższej szkoły rolniczej w Dublanach

za rok 1909/10.

Skład grona nauczycielskiego.

1. Józef Mikułowski-Pomorski dyrektor.
2. X. Piotr Weredyński, wicerektor seminaryum duchownego obrz. łac. we Lwowie, udziela nauki religii obrz. rzym. kat.
3. X. Włodzimierz Konowalec, proboszcz parafii Malechów, udziela nauki religii obrz. greck. kat.
4. Jan Profic nauczyciel fachowy, udziela nauki rolnictwa, chemii, botaniki i zarządza internatem.
5. Józef Jan Neuman zastępca nauczyciela fachowego, udziela nauki hodowli, mleczarstwa, zarządu, ustaw, rachunkowości, fizyki, zoologii, kaligrafii i rysunków.
6. Stanisław Królinowski, profesor c. k. Akademii weterynaryi we Lwowie, udziela nauki weterynaryi.
7. Maryan Nowicki nauczyciel nauk elementarnych i śpiewu.

Frekwencya uczniów.

Ilość uczniów z początkiem roku wynosiła:

na	III	roku nauki . . .	10
„	II	„ „ . . .	11
„	I	„ „ . . .	18
		Razem . . .	39

W ciągu roku zmienił się stan powyższy z powodu wydalenia 1-go ucznia z roku II-go, 1-go ucznia z roku I-go, przeniesienia 2 uczniów z roku I-go na II-gi, wystąpienia 4-ech uczniów z roku I-go tak, że z końcem roku przystąpiło do egzaminu końcowego z roku III-go 10 uczniów

przeszło	z II-go na III-ci	12 uczniów
„	„ I-go na II-gi	11 „

Z nowo przyjętych na I-szy rok nauki wykazało się świadectwami ukończenia:

szkoły	ludowej	12 uczniów
szkoły	wydziałowej	6 „

Podług wieku było z początkiem roku szkolnego z ukończonym rokiem;

15-tym	3	uczniów
16 „	8	„
17 „	10	„
18 „	8	„
19 „	6	„
20 „	3	„
23-cim	1	„
Razem	39	uczniów.

Według zatrudnienia rodziców było synów:

włościan	17
dzierżawców	4
oficyalistów prywatnych	13
inżynierów	1
urzędników podatkowych	1
nauczycieli	1
służby kolejowej	1
zarobników	1
Razem	39

Według wyznania było:

rzymsko kat.	33	uczniów
grecko kat.	6	„
Z Galicyi było	37	uczniów
Z Królestwa polsk.	2	„

Z końcem roku złożyło egzamin główny i otrzymało świadectwa uzdolnienia na pisarzy ekonomicznych 10 uczniów a mianowicie:

1. Bordiuk Michał	z postępem	dobrym
2. Komadowski Rudolf	„	dobrym
3. Nauholnyk Piotr	„	dobrym
4. Olszewski Adam	„	bardzo dobrym
5. Polański Grzegorz	„	dobrym
6. Przecławski Jan	„	bardzo dobrym
7. Sklepkowicz Piotr	„	dobrym
8. Stach Stanisław	„	bardzo dobrym
9. Szczekot Wiktor	„	celującym
10. Wojciechowski Edward	„	bardzo dobrym

Zarząd szkoły tak samo jak w roku poprzednim starał się o wyrównanie rozmaitych braków w urządzeniu szkoły.

Urządzono umywalnię wodociągową dla uczniów z 8-miu kurków i 4 miednic i wychodek torfowy.

Wydano program szkolny ze szczegółowym programem każdego przedmiotu.

Uczniowie zwiedzili składy maszyn we Lwowie, mleczarnię Przeworską, Akademię weterynaryjną, muzeum przemysłowe i Dzieduszyckich, a nadto brali udział w rozmaitych uroczystościach narodowych, wieczorkach i odczytach urządzanych staraniem Towarzystw dublańskich.

W Dublanach, dnia 10. sierpnia 1910.

Dyrekcya krajowych zakładów rolniczych w Dublanach.

Prof. J. M. Pomorski w. r

Sprawozdanie

krajowej szkoły gorzelniczej w Dublanach za rok 1909/1910.

Grono nauczycielskie.

1) Tadeusz Chrząszcz prof. kier. szkoły gorzelniczej, docent Akademii rolniczej wykłada: Technologię gorzelniczą, enzymatykę, drobnoustroje i chemię. Obok powyższego zorganizował i wykładał na kursie gorzelniczym dla właścicieli gorzelń we Lwowie technologię gorzelniczą i zasady kontroli gorzelń. Na kursie urzędniczym dla c. k. starszej Straży skarbowej na Sygniówce wykładał gorzelnictwo, browarnictwo, drożdżarstwo i occiarstwo.

Dokonał razem z asystentami kontroli około 40 gorzelń i powoływany był jako rzeczoznawca w sprawach przemysłów fermentacyjnych, celem dokonania analiz i ocen i wydania orzeczeń.

Jeździł do Niemiec celem zapoznania się z nowym systemem suszni „Imperial". Prof. Chrząszcz zaproszony był także jako prelegent na kurs gorzelniczy w Warszawie i wykładał tamże enzymatykę i gorzelnictwo.

W tym czasie ogłosił:

1) Ein Vergleichsstudium über Hefeführung in der Brennerei, Zeitschrift für Spiritus Industrie Nr. 19—20 1909.

2) Untersuchungen über die Amylaze des ungekeimten Getreides und des Malzes, Zeitschrift für Spiritus Industrie Nr. 45—50 1909.

3) Z asystentem Pierożkiem:

Vergleichstudium der Bestimmungsmethoden der Stärkeverflüssigungskraft der Amylaze sowie Untersuchungen ihres Verhaltens in verschiedenen Temperaturen Nr. 7—14 1910.

4) Obok tego ogłosił szereg artykułów w Rolniku, Wydawnictwie połączonych Sekcyj gorzelniczych Królestwa Polskiego, w Zeitschr. für Spiritus Industrie w Wochenschrift für Bauerei.

5) Był czynny jako współredaktor czasopisma „Gorzelnictwo".

2. Kazimierz Ajdukiewicz, prof. Akademii rolniczej. Wykładał naukę o kotłach i maszynach.

3. Leopold Baczewski, Radca cesarski etc. właściciel rafineryi spirytusu, wykładał o oczyszczaniu spirytusu.

4. Dr. Stefan Pawlik prof. Akademii, wykładał rachunkowość.

5. Kazimierz Szulc prof. Akademii, wykładał fizykę i matematykę.

6. Stanisław Zennermann, starszy inspektor Straży skarbowej, wykładał opodatkowanie wódki.

7. Stefan Kamecki, asystent prowadził ćwiczenia w laboratoryum, naukę rysunków i aparatów gorzelniczych, oraz wykładał chemię ogólną. Wspólnie z T. Chrząszczem prowadzi badania nad amylazą. Dokonał licznych analiz.

Uczniowie.

Na kurs zimowy 6-cio miesięczny w roku 1909 zgłosiło się 21, przyjęto 20. Z tych 11 było uwolnionych od całej opłaty szkolnej, 1 częściowo. Stypendyum pobierało 7 w ogólnej sumie 1400 kor.

Szkołę ukończyło 19-tu, a to:

z postępem celującym 4
„ „ bardzo dobrym 10
„ „ dobrym 3
„ „ dostatecznym 2

Jeden od egzaminu odstąpił.

Z Galicyi pochodziło 6
z Królestwa i Rosyi 14

Nauki odebrało:

Studya wyższe jak 6 kl. gimnazyum 2
6 klas gimnazyum lub równorzędne 1
5 „ „ „ „ 4
4 „ „ „ „ 4
3 „ wydziałowych 7
przyjęto na podstawie egzaminu wstępnego . . 2

Praktyki gorzelniczej mieli najmniej 2 lata najwięcej 8 lat.

Według zawodu rodziców było;

synów rolników 2
„ oficyalistów rolnych 4
„ gorzelników 3
„ rzemieślników 3
„ urzędników, lekarzy etc. 8

Kurs letni 4-ro tygodniowy dla kierowników gorzelń od 1. do 27. czerwca.

W roku 1910 zgłosiło się na kurs kierowników 12 a to: 10 z Galicyi, 2 z Królestwa. Wszyscy byli kierownikami gorzelń z praktyką od 15—16 lat. Korzystanie z kursu było wzorowe, wszystkim wydano świadectwa uczęszczania.

W czasie feryj świąt Bożego Narodzenia korzystało z ćwiczeń w gorzelni 11 uczniów Akademii dublańskiej, z których 5 przystąpiło do egzaminu kolokwialnego z gorzelnictwa, otrzymując:

postęp bardzo dobry 4
„ dobry 1

Działalność szkoły.

1. Udzielano porad technicznych, a to:
a) dokonano kontroli 40 gorzelń
b) drogą listowych odpowiedzi.

2. Odstępowano i badano odczynniki i przyrządy potrzebne do kontroli roboty w gorzelni.

3. Dokonano licznych analiz.

Na podstawie powyższego okazało się, że strata majątku społecznego wskutek złego prowadzenia gorzelń wynosi w Galicyi rocznie około 1½ miljona koron, a w obec tego okazuje się konieczne zorganizowanie planowo wykonywanej kontroli gorzelń, opartej o Szkołę gorzelniczą w Dublanach.

4. Prowadzono oryginalne badania nad:
a) procesem cukrowania (ogłoszono drukiem)
b) metod prowadzenia drożdży (ogłoszono drukiem)

c) enzymem cukrującym, występującym w zbożu (ogłoszono drukiem)
d) warunkami prowadzenia czystej fermentacyi (badania w toku)
e) gotowania ziemniaków o różnej skrobiowości (skończone).

Zbiory naukowe uzupełniono 1) jednym mikroskopem, 2) sitami mosiężnemi 3) konewką do wożenia brzeczki piwnej, zakupnem zlewek, kolb, cylindrów etc. potrzebnych do zwyczajnej roboty.

Bibtiotokę zwiększono przez zakupno 20 tomów dzieł naukowych. Korzystano z 8 pism fachowych.

Gorzelnia doświadczalna.

Była czynna dwukrotnie, a to podczas kursu zimowego przez 97 dni od 15 listopada do 20 lutego i na kursie letnim przez 6 dni.

W tym czasie przerobiono:

ziemniaków o skrobiowości od $10^1/_2$ do 20%	1675 q
zboża	86 „
zużyto przytem węgla	440 „
otrzymano spirytusu	184·65 hl.

W gorzelni byli zatrudnieni uczestnicy kursu w ten sposób, że z wyjątkiem palenia pod kotłem, wszystkie inne czynności musieli wykonywać osobiście. Ta sama zasada obowiązywała i akademików, odbywających ćwiczenia w czasie feryi świąt Bożego Narodzenia.

W czasie trwania kampanii zapoznano uczestników kursu ze wszystkiemi nowościami gorzelniczemi, nadto prowadzono badania oryginalne nad:

1) procesem cukrowania
2) warunkami czystej fermentacyi
3) nową metodą Sebeka.
4) gotowaniem ziemniaków różnej skrobiowości.

Dublany, 18. sierpnia 1910.

Tadeusz Chrząszcz w. r.

Sprawozdanie

z działalności krajowej stacyi doświadczalnej chemiczno-rolniczej w Dublanach

za rok 1909.

Stan osobowy stacyi.

Kierownik: Prof. Józef Mikułowski-Pomorski, dyrektor Akademii rolniczej.
Adjunkt: Adam Karpiński.
Asystenci: Zygmunt Romański,
Dr. Bronisław Niklewski,
Dr. Stanisław Łabendziński — do 28. lutego 1909 r.
Feliks Gilewski — od 1. marca 1909 r.
Leon Pawiński — do 31. marca 1909 r.
Wacław Mikiewicz — od 1. kwietnia 1909 r.
Stypendysta: Wincenty Kolski.
Sekretarka: Anna Wdowicka — do 30. czerwca 1909 r. Zenobia Horoch — od 1. lipca 1909 r.
Laborant mechanik: Waleryan Wdowicki.
Służący: Józef Crepel, Jan Tusznicki, Jan Pasierski.

A. Działalność chemiczno-analityczna stacyi w roku 1909.

W ciągu roku 1909 wykonano dla stron ogółem 3094 rozbiorów, a mianowicie

	w r. 1909	w r. 1908
gleb	49	27
torfów	6	5
wapieni	5	12
nawozów sztucznych	2971	2532
pasz treściwych	42	30
rozmaitych	21	52
Razem	3094	2658

W porównaniu z rokiem 1908 było próbek o 436 więcej.

Kontrola nawozowa w roku 1909.

Z przysłanych do rozbioru 2971 nawozów było:

	w r. 1909.	w r. 1908.
superfosfatów	847	695
superfosfatów amoniakalnych	165	102
żużli Thomasa	1570	1451
mączek kostnych parzonych i odklejonych	45	15
preparowanych	113	85
nawozów azotowych	15	8
kainitu i skoncentrowanych nawozów potasowych	216	176
Razem	2971	2532

Z zestawienia powyższego widzimy znaczny przyrost próbek w dziale nawozowym, a mianowicie nadesłano w roku sprawozdawczym o 439 nawozów więcej aniżeli w r. 1908. Objaw to pocieszający, raz gdyż daje pojęcie o wzrastającem zrozumieniu wśród rolników potrzeby kontrolowania nabytego towaru, powtóre świadczy o ogólnie lepszych warunkach gospodarskich w r. 1909. Że ilość próbek nadsyłanych do analizy istotnie zależy do pewnego stopnia od urodzajów w danym roku, świadczą o tem najlepiej poniżej przytoczone liczby i tak:

w r. 1906 (urodzaj) Stacya zanalizowała nawozów 2857 próbek
„ „ 1907 (nieurodzaj) „ „ „ 1900 „
„ „ 1908 (średni urodzaj) „ „ „ 2532 „
„ „ 1909 (urodzaj) „ „ „ 2971 „

Z nawozów analizowanych mamy stosunkowo najmniej nawozów azotowych. Przyczyna leży w tem, że wogóle w Galicyi, a zwłaszcza w części wschodniej mało stosunkowo są te nawozy w użyciu raz dla wysokiej ich ceny (25—32 koron za 100 kg.), powtóre wskutek mało rozpowszechnionej uprawy buraków cukrowych, gdzie najwięcej te nawozy mają zastosowanie i najlepiej się opłacają.

Wraz ze wzrostem próbek w dziale superfosfatów i żużli konstatujemy większą liczbę próbek produktów małowartościowych i tak, pomiędzy superfosfatami otrzymaliśmy cały szereg próbek nizkoprocentowych zawierających od 3—8% kwasu fosforowego w wodzie rozpuszczalnego, przedstawiających wartość od 2—5 koron za 100 kg, a sprzedawanych 3—4 razy drożej.

Gorzej jeszcze przedstawia się sprawa w handlu żużlami. W roku sprawozdawczym otrzymaliśmy pokaźną liczbę produktów, których wartość za 100 kg nie przekracza nawet 1 Kor. Dziennik nasz wykazuje następujące ciekawe dane co do żużli:

	kw. fosforowego rozp. w kw. cytrynowym	kw. fosforowego ogółem
L. dz. 6	—	8·34%
„ „ 127	1·78%	8·22 „
„ „ 128	2·41 „	8·91 „
„ „ 132	1·93 „	— „
„ „ 160	2·00 „	8·93 „
„ „ 649	— „	2·45 „ gw. 13%
„ „ 968	— „	8·63 „
„ „ 1333	2·00 „	— „
„ „ 1513	— „	8·08 „
„ „ 1679	8·94 „	— „
„ „ 1684	7·66 „	— „
„ „ 1797	1·75 „	— „
„ „ 1922	1·68 „	2·27 „
„ „ 1923	1·95 „	— „
„ „ 2109	2·05 „	— „
„ „ 2407	— „	9·01 „
„ „ 2485	2·56 „ gw. 16%	— „

	kw. fosforowego rozp. w kw. cytrynowym	kw. fosforowego ogółem
L. dz. 2558	2·04%	— %
„ „ 2561	1·69 „	— „
„ „ 2571	7·36 „	— „
„ „ 2598	1·90 „	9·55 „
„ „ 2708	1·89 „ gw. 20%	— „
„ „ 2735	3·19 „	— „
„ „ 2804	— „	9·73 „

Prawdziwe żużle Thomasa zawierają od 12—21% kwasu fosforowego rozp. w kwasie cytrynowym.

Pomiędzy tymi falsyfikatami można rozróżnić dwa rodzaje produktów — jedne zawierają ogółem kwasu fosforowego 2·2—2·5% w tem rozpuszczalnego kwasu fosforowego w kwasie cytrynowym 1·5—1·8% drugie, zawierające kwasu fosforowego ogółem znacznie więcej bo 8—10%, przy zawartości rozpuszczalnego kwasu fosforowego w kwasie cytrynowym 1·8—3·00%.

Zewnętrznie tak jedne jak drugie przedstawiają produkta bardzo dobrze zmielone, barwą nie różniące się od prawdziwej tomasyny tak, że nawet wprawne oko nie jest wstanie rozpoznać zafałszowania. Na podstawie informacyi otrzymanych z kompetentnej strony handel tymi falsyfikatami jest już dzisiaj bardzo rozwinięty, import do Galicyi wynosi kilkaset wagonów rocznie, a jeżeli ostrożność rolników się nie wzmoże, naturalnie wzrastać będzie stale. Wobec braku odpowiedniej ustawy, która by uregulowała niezdrowe stosunki panujące w handlu nawozowym, ludność rolnicza, a zwłaszcza część jej mniej inteligentna, wystawiona jest na łup nieuczciwych handlarzy, którzy z rokiem każdym coraz szersze kręgi wśród niej zataczają.

Co się tyczy nawozów potasowych to zauważyć musimy pewien przyrost próbek; w r. 1908 nadesłano 176 próbek do rozbioru, w r. 1909 216. Na wzmożenie się ruchu kontrolnego w dziale nawozów potasowych składają się dwie przyczyny: raz, że Biuro sprzedaży kainitu w Kałuszu poddaje kainit kontroli, a mianowicie na 1250 wagonów sprzedanego kainitu nadesłano do zbadania 175 próbek; powtóre, coraz bardziej zwiększa się konsumcya w kraju wysoko procentowych soli potasowych, w r. 1909 około 240 wagonów, pochodzących ze Strassfurtu. Co do kainitu kałuskiego to przedewszystkiem stwierdzamy objaw dodatni, że jakość kainitu w r. 1909 poprawiła się, przeciętna zawartość tlenku potasu wynosiła 9·84%, podczas gdy w r. 1908 tylko 9·51%.

Próbek o zawartości poniżej			8%	tlenku	potasu	było	2	czyli	1·14%
„	„	„	9 „	„	„	„	24	„	13·70 „
„	„	„	10 „	„	„	„	63	„	36·00 „
„	„	„	11 „	„	„	„	71	„	40·57 „
„	„	„	12 „	„	„	„	13	„	7·43 „
„	„	powyżej	12 „	„	„	„	2	„	1·14 „

W każdym jednak razie na 175 próbek kainitu poddanych badaniu w 89 wypadkach gwarancya nie była dotrzymana, czyli zawartość tlenku potasu wynosiła poniżej 10% gwarantowanych przez c. k. Rząd.

Jakkolwiek Biuro solne czyni starania by jakość kainitu podnieść, to jednak, powtarzamy z naciskiem, należało by wpłynąć na c. k. Rząd, by sprzedaż kainitu odbywała się faktycznie na podstawie zawartego w nim tlenku potasu, czyli innemi słowy, by każdy wagon kainitu wychodzący z Kałusza był poddany kontroli chemicznej, a kupujący płacił za towar tylko na podstawie wyniku analizy. Napływ do kraju soli potasowych ze Strassfurtu z rokiem każdym się wzmaga. W r. 1909 sprowadzono do Galicyi około 240 wagonów soli potasowej, która to ilość odpowiada 960 wagonom kainitu.

Co do kontroli pasz treściwych to i w tym kierunku znać pewien postęp w kraju, ilość próbek nadsyłanych do badania wzrasta, przeważnie w dziale makuchów słonecznikowych pochodzenia rosyjskiego. Fakt zakupna pasz treściwych na

podstawie gwarancyi odnośnie do składników pokarmowych, świadczy o rozszerzającem się wśród rolników zrozumieniu, że ta forma zakupna towaru jest jedynie racyonalną, bo chroni przed ewentualnemi stratami.

W roku sprawozdawczym poddało się kontroli Stacyi 15 firm, a więc o 4 więcej jak w r. 1908, a mianowicie:

1. Gal. Tow. Akc. dla przemysłu chemicznego, Lwów.
2. Oddział handlowy c. k. Gal. Tow. gospodarskiego we Lwowie.
3. Związek handlowy dla Kółek rolniczych w Krakowie.
4. Zarząd główny Kółek rolniczych we Lwowie.
5. Syndykat Towarzystw rolniczych w Krakowie.
6. Bank rolniczy we Lwowie.
7. Firma Thomasphosphatfabriken w Berlinie.
8. Józef Karrach, Lwów, jako przedstawiciel Biura sprzedaży żużli Thomasa we Wiedniu oraz firmy Thomasphosphatfabriken w Berlinie.
9. Firma Ernest Bahlsen w Krakowie.
10. Firma Schönker i Jakubowicz w Oświęcimie.
11. Firma A. F. Schönker w Oświęcimie.
12. Firma N. Sprecher w Podgórzu.
13. Firma Matias Jakubowicz w Wadowicach.
14. Chem. Fabryka Akc. Tow. przedtem M. Milcha i Ski w Poznaniu.
15. St. Ostaszewski, St. Wiktor i Sp. Wróblik Szlachecki.

B. Działalność doświadczalna.

1. Doświadczenie polowe prowadzone przez kierownika i adjunkta A. Karpińskiego.

Kierunek doświadczeń polowych nie uległ zmianie w roku sprawozdawczym. Cel ich jest: zbadanie najwłaściwszych sposobów stosowania nawozów w naszym kraju, spopularyzowanie wyników doświadczeń dawniejszych, ekonomicznie korzystnych, wreszcie poznanie bliższe gleb krajowych. Doświadczenia stacyi prowadzone są według obszernego programu, wszechstronnie obejmującego daną kwestyę. Dla kontroli każde doświadczenie powtarzane jest 3, a niekiedy 4 razy. Stacya udziela podejmującym się przeprowadzania doświadczeń bezpłatnie nawozów, wysyła swego funkcyonaryusza do założenia poletek, następnie do zbioru. Mimo tak znacznych ułatwień rolnicy robią mały użytek z pomocy udzielanej przez Stacyę w kierunku doświadczalnym.

Stacya przeprowadziła w r. 1909 w 31 miejscowościach 61 doświadczeń polowych, a mianowicie:

1. w Kostkowie pow. Jarosław, 2. w Zarszynie pow. Sanok, 3. w Słonem pow Zaleszczyki, 4. w Poturzyskach pow. Horodenka, 5. w Rudnej pow. Rzeszów, 6. w Lublińcu pow. Cieszanów, 7. w Miłocinie pow. Rzeszów, 8. w Szełpakach pow. Zbaraż, 9. w Dobrowodach pow. Zbaraż. 10. w Kozielnikach pow. Lwów, 11. w Lipinkach pow. Gorlice, 12. w Hartach pow. Brzozów, 13. w Szczercu pow. Rawa ruska, 14. w Łańcucie pow. Łańcut, 15. w Hłudnie pow. Brzozów, 16. w Woli krecowskiej pow. Sanok, 17. w Krzemiennej pow. Brzozów, 18. w Pisarowcach pow. Sanok, 19. w Woli sękowej pow. Sanok, 20. w Nowotańcu pow. Sanok, 21. w Kutkorzu pow. Złoczów, 22. w Trybuchowcach pow. Buczacz, 23. w Toustobabach pow. Podhajce, 24. w Podlipcach pow. Złoczów, 25. w Monastercu pow. Sambor, 26. w Sieniawie pow. Jarosław, 27. w Uściu pow. Śniatyn, 28. w Żurawnie pow. Żydaczów, 29. w Chomiakówce pow. Tłumacz, 30. w Suchowoli pow. Gródek, 31. w Tuczempach pow. Jarosław.

Mniejszych prób o charakterze czysto demonstracyjnym Stacya nie przedsiębierze, uważając je za właściwy teren pracy stowarzyszeń rolniczych. Jako przygotowawcze

do założyć się mającego większego pola doświadczalnego, rozpoczęła Stacya doświadczenia na torfowisku dublańskiem. Dotyczyły one potrzeb nawozowych torfów, oraz wartości uprawnej rozmaitych traw, szczególniej co do ich wytrzymałości na zimno na torfach i co do długotrwałości. Jak doświadczenia wykazują ilość traw nadających się na nasze torfy jest dosyć ograniczona. Wyniki doświadczeń polowych ogłoszono w „Rolniku".

2. Prowadzenie doświadczeń z żywieniem inwentarza napotkało na ogromne praktyczne trudności. Trudno znaleźć chętnych, a jeszcze trudniej mogących ściśle przeprowadzić próbę współpracowników. Jak doświadczenie uczy trzeba by było delegować na ały czas próby funkcyonaryusza Stacyi.

3. Doświadczenia wazonowe, prowadzone przez kierownika przy współudziale asystenta Dr. B. Niklewskiego, dotyczyły wpływu alkoholu na pobieranie azotu w rozmaitych warunkach uprawianych roślin; wpływ węglowodanów na działanie nawozów azotowych; wartości nawozowej ziarna roślin motylkowych.

Przy rozległej działalności kontrolnej pracą doświadczalną i naukową może się personal Stacyi zajmować tylko dorywczo. Ze względu na rozszerzenie działalności Stacyi w kierunku badawczym, potrzeba koniecznie zwolnić część personalu od roboty kontrolno-analitycznej, co da się osiągnąć tylko pomnożeniem liczby asystentów i zapewnieniem im lepszych warunków materyalnych.

Prace, publikacye i podróże.

Kierownik Stacyi wziął udział w kongresie międzynarodowym chemii stosowanej w Londynie. Zwiedził Stacyę doświadczalną w Rothamsted. Adjunkt Adam Karpiński ogłosił w Rolniku „Wyniki doświadczeń nawozowych za r. 1909".

Asystent Zygmunt Romański ogłosił „Die Phosphorsäurebestimmung in der Thomasschlacke durch Wiegung des gelben Phosphoramoniummolybdatniederschlages". Chemische Zeitung Nr. 6. 1909.

Asystent Dr B. Niklewski wykładał w Akademii „biochemię gleby". Wykonywa badania nad: a) Stratami azotu w oborniku. Wyniki tych prac ogłosił w roku 1910 w „Rolniku" i „Ziemianinie". b) Biologię wód słodkich okolicy Lwowa. Wyniki ogłosił w „Kosmosie" i „Okólniku rybackim".

Dublany, dnia 15. sierpnia 1910.

Prof. J. M. Pomorski, w. r.
Kierownik krajowej Stacyi doświadczalnej chemiczno-rolniczej w Dublanach.

SPRAWOZDANIE

administracyjne gospodarstwa folwarku w Dublanach za rok 190910.

1. Gospodarstwo rolne.

Zasiewy.

Zasianem i zasadzonem było	w roku 1905/6	1906/7	1907/8	1908/9	1909/10	1910/11
	morgów					
Żytem	46	39 1/4	11/2	30	25 1/2	34 1/2
Pszenicą, ozimą	22 1/2	27 1/2	27 1/2	18	19	18
„ jarą,	—	—	—	—	5	10
Jęczmieniem ozimym	10	2	—	—	—	—
„ jasnym	18 1/2	10	10	12	5	—
Owsem	10	36 1/2	64 1/2	30	21	28
Bobikiem z grochem	—	2 1/2	2 1/2	—	7 1/2	10
Wyką na nasienie	—	2 1/2	5 3/4	—	—	—
„ z łubinem na zielony nawóz	5	—	—	—	—	—
Rzepakiem	3	—	—	—	—	—
Ziemniakami	32 1/2	33	34 1/2	36 1/2	38 3/4	38
Burakami cukrowemi	23 1/4	10	10	5	—	—
„ pastewnemi	8 1/2	7	9	10	8	8
Rzepą (brukwią)	—	2	1	—	—	—
Marchwią	1 3/4	3	2	3	1	2
Nasiennikami (burakami na wysadki)	—	—	—	3	2 1/2	—
Koniczyną szwed. z esparcetą z trawą	10	12 1/2	10	—	—	—
„ białą	7 1/2	—	—	—	—	—
„ czerwoną	11	10	12 1/2	10	20	10
„ dwuletnią	10	10	—	—	—	—
Różnem nasieniem	1 1/2	1	5	3	—	—
Zieloną paszą	5	5 1/4	9 1/4	10	13 1/4	14
„ „ w rzepaczysku	—	3	—	—	—	—
Kapustą białą	—	2	1	2	2	4 1/2
Leżało ugorem	—	—	—	—	2 1/2	2 1/2
Pastwisko	—	—	10	20	20	20
Lucerną	—	10	10	10	10	—
Ogrody	-	2 1/2	3 1/2	1 1/2	2	2
Wierzba koszykarska	—	—	—	3/4	3/4	3/4
Wydzierżawiano na krótko	—	—	—	23 3/4	23 3/4	23 3/4
Wzięto pod budynki, wodociągi pola doświadczalne	9	10	12	13	14	15 1/2
Razem	241 1/2	241 1/2	241 1/2	241 1/2	241 1/2	241 1/2

2. Gospodarstwo torfowe.

Zasiewy.

Zasianem i zasadzonem było	w roku 1909/10 morgów
Owsem	27½
Ziemniakami	11½
Brukwią	3
Kapustą białą	2
„ pastewną	2
Kukurydzą na zielono	8
Trawami	25
Wzięto pod pole dośw. stacyi chem. roln.	12½
Razem	91½

WYKAZ

produkcyi gospodarstwa torfowego w roku 1909/10.

L. porządkowa	Płody	Zebrano					Produkcya z 1 morga		
		z morgów	w snopie		w ziarnie		w snopie	w ziarnie	
			kóp	snopów	q.	kg.	kóp	q.	kg.
1	Owies	27½	153	23	38	—	5·33	1	38
2	Ziemniaki	11½	—	—	750	—	—	65	21
3	Brukiew	3	—	—	340	—	—	113	33
4	Kapusta	2	—	—	168	—	—	84	—
5	Siano	25	—	—	—	—	—	20-25	—

WYKAZ

produkcyi gospodarstwa rolnego za lata 1908/9 i 1909/10.

L. porządkowa	Płody	W roku gospodarskim 1908/9							W roku gospodarskim 1909/10						
		zebrano					Produkcya z 1 morga		zebrano					Produkcya z 1 morga	
		z morgów	w snopie		w ziarnie		w snopie	w ziarnie	z morgów	w snopie		w ziarnie		w snopie	w ziarnie
			kop	snopów	q.	kg.	kóp	q. kg.		kop	snopów	q.	kg.	kop	q. kg.
1	Żyto	30	315	28	481	83	10·32	16 61	25½	231	08	354	66	9·14	14 18
2	Pszenica ozima	18	211	41	259	56	12·00	14 19	19	159	06	165	83	8·22	8 72
3	„ jara	—	—	—	—	—	—	— —	5	46	15	68	10	9·15	13 65
4	Jęczmień jary	12	87	32	149	33	8·20	12 44	5	57	40	63	86	12·32	12 37
5	Owies	30	293	07	377	80	9·45	12 59	21	197	38	209	20	9·13	9 96
6	Bobik z grochem	—	—	—	—	—	—	— —	7½	66	23	103	93	8·51	17 85
7	Peluszka	2	16	—	12	—	8·00	6 —	—	—	—	—	—	—	— —
8	Kapusta głowiasta	2	—	—	340	31	—	170 15	2	—	—	256	—	—	128 —
9	Ziemniaki	36½	—	—	3847	84	—	105 42	28¾	—	—	4204	53	—	108 50
10	Buraki pastemne	10	—	—	4100	—	—	410 —	8	—	—	3020	—	—	377 50
11	„ cukrowe	5	—	—	273	—	—	180 20	—	—	—	—	—	—	— —
12	„ nasienne	—	—	—	—	—	—	— —	2½	26	20	32	78	10·32	13 11
13	Marchew	—	—	—	—	—	—	— —	1	—	—	150	—	—	150 —

Porównanie wartości inwentarza żywego
z dniem 1. lipca 1909 i 1910.

Dnia 1. lipca 1909.	Kor.	gr.	Dnia 1. lipca 1910.	Kor.	gr.
1. Konie.			**1. Konie.**		
			18 sztuk	4.850	—
29 sztuk	5.900	—	6 „ (cena kupna) . .	2.030	—
10% potrąc. 590 K .	5.310	—	10% potrąc. 485 . .	6.395	—
2. Bydło.			**2. Bydło.**		
a) Oldenburskie.			a) Oldenburskie.		
1 buhaj „Poznaniak“ 770 kg. po 70 gr. . .	539	—	19 krów 10.640 kg. po 58 gr.	6.171	20
24 krów 12.920 kg. po 58 gr.	7.493	60	10 jałówek 4.205 kg. po 130 gr.	5.466	50
14 jałówek 4.475 kg. po 1.30 gr.	5.817	50	1 ciele i 1 byczek 165 kg. po 1.40 gr. . . .	231	—
1 byczek 55 kg. po 1.40 gr.	77	—	Razem .	11.868	70
Razem .	13.927	10	b) Anglerskie.		
b) Anglerskie.			12 krów 5.195 kg. po 58 gr.	3.013	10
1 buhaj „Junak“ 750 kg. po 70 gr. . . .	525	—	1 cieliczka 120 kg. po 1.30 gr.	156	—
26 krów 18.612 kg. po 58 gr.	6.154	96	1 byczek 50 kg. po 1.40 gr.	70	—
12 jałówek 3.780 kg. po 1.30 gr.	4.914	—	Razem .	3.239	10
Razem .	11.593	96	c) Krajowe.		
c) Krajowe.			10 krów 4.665 kg. (cena kupna)	2.858	—
10 krów 4.230 kg. po 58 gr.	2.453	40	1 jałówka 120 kg. po 1 kor.	120	—
1 jałówka 85 kg. po 1 kor.	85	—	Razem .	2.978	—
Razem .	2.538	40	d) Fryzyjskie.		
			1 buhaj „Sułtan“ 685 kg. (cena kupna) . . .	2.067	38
			2 krowy 1.130 kg. (cena kupna)	3.061	11
			1 jałówka 170 kg. po 1.30 gr.	221	—
			Razem .	5.350	49
3. Owce.			**3. Owce.**		
40 sztuk	480	—	37 sztuk	444	—
4. Trzoda chlewna.			**4. Trzoda chlewna.**		
			1 knur 250 kg. po 90 gr.	225	—
			1 knurek 110 kg. po 1.20 gr.	132	—
			3 lochy 732 kg. po 1 kor.	732	—
4 sztuki	587	70	15 prosiąt 410 kg. po 1.40 gr.	574	—
			Razem .	1.663	—
5. Ryby.			**5. Ryby.**		
Wartość narybku i ryb sprzedaż	800	—	Wartość narybku i ryb sprzedaż	800	—
Wartość inwentarza żywego			**Wartość inwentarza żywego**		
z dniem 1. lipca 1909. .	35.237	16	z dniem 1. lipca 1910.	32.738	29

	Kor.	gr.
Wartość inwentarza żywego z dniem 1. lipca 1908 r. wynosiła . . .	51.819	70
„ „ „ „ „ „ 1909 r. „ . . .	35.237	16
Różnica na niekorzyść roku 1909 . .	16.582	54
Wartość inwentarza żywego z dniem 1. lipca 1909 r. wynosiła . . .	35.237	16
„ „ „ „ „ „ 1910 r. wynosi . . .	32.738	29
Różnica na niekorzyść roku 1910 .	2.498	87

Wartość remanetów.

Z dniem 1. lipca	1908. Kor.	gr.	1909. Kor,	gr,	1910. Kor.	gr.
W ziarnie	2.554	74	1.083	63	3.161	44
Pasza i słoma	655	17	2.420	64	1.263	—
Nawozy pomocnicze	1.834	—	1.571	17	895	51
Torf na opał	2.800	—	1.285	42	898	67
Różne	300	—	548	90	307	20
Razem	8.143	92	6.909	76	6.525	22

	Kor.	gr.
Wartość remanentów z 1. lipca 1908	8.143	92
„ „ „ „ 1909	6.909	76
Różnica na niekorzyść r. 1909	1.234	16
Wartość remanentów z 1. lipca 1909	6.909	76
„ „ „ „ 1910	6.525	22
Różnica na niekorzyść r. 1910	384	54

Zestawienie rachunku pieniężnego

od 1. lipca 1908 do 30. czerwca 1909 i od 1. lipca 1009 do 30. czerwca 1910.

WYDATKI	w. r. 1908/9 Kor.	gr.	w r. 1909/10 Kor.	gr.	DOCHODY	w r. 1908/9 Kor.	gr.	w r. 1909/10 Kor.	gr.
Płace i zasługi	7.570	40	8.378	36	Sprzedaż ziemiopłodów	37.757	16	27.707	70
Najem robotników i kuchnia	24.725	87	16.504	83	Z wynajętych łąk	3.237	35	5.188	54
Zmiana nasienia	1.114	17	1.918	41	Ze sprzedaży płodów zwierzęcych:				
Dokupno nawozów pomocn.	7.539	42	3.691	56					
„ karmy	14.156	02	10.007	96	a) Krowiarnia: α) mleko	13.160	19	11.974	10
Wymiana koni i uprząż	1.545	71	3.747	14	β) przychowek	2.468	91	1.976	32
Utrzymanie budynków drógrowów	3.117	63	2.377	51	γ) braki opasy	4.070	—	7.534	43
„ maszyn i narzędzi	2.164	59	3.059	99	b) Nierogacizna	1.596	96	665	50
„ łąk i melioracyi	400	—	480	—	c) Owce	—	—	199	55
Ubezpieczenie od pożaru i gradu	1.944	38	2.381	88	d) Ryczałt od Akademii	2.000	—	2.000	—
Opał, światło, smary i ropa do motoru	939	71	1.990	09	Za wynajęte konie	3.376	67	3.518	08
Rogatki, posyłki i jazdy	1.589	80	1.714	92	Lasy i stawy	791	77	661	67
Kultura lasu i utrzymanie stawów	654	98	720	62	Rozmaite	492	28	652	33
Leki, szpital, weterynarz, ochrona roślin	729	96	442	62					
Koszta kancelaryjne: telefon, poczta, ogłoszenia	319	85	299	64					
Rozmaite			517	67					
Różnica wartości remanentow	1.234	16	428	85					
Razem	69.746	66	58.661	05	Razem	66.150	28	62.078	22

Rok bieżący był dla gospodarstwa dublańskiego pomyślnym, plony osiągnięto dobre za wyjątkiem koniczyny, która przepadła i pszenicy. Siewana dotychczas, a w roku bieżącym już całkiem wykluczona pszenica Square head, zaaklimatyzowana zupełnie przez Dyrektora Frommla, wybornie wytrzymująca nasze zimy, wydaje często bardzo ziarno poślednie. I tak w roku bieżącym zebrano po 7—8 q. ziarna i to takiego gatunku, że osiągnięto cenę 18 kor. przy cenie 24—26 za celną. Spowodowało to obniżenie dochodu z ziemiopłodów o sumę 3.000 kor.

Dążąc do podniesienia dochodów z gospodarstwa i korzystając ze wzmożonej produkcyi paszy na torfach, usunięto jedno pole paszy (lucerna) wprowadzając na to miejsce żyto, skasowano zawodzący w Dublanach jęczmień, zastępując go pewniejszą pszenicą jarą.

Gospodarstwo torfowe dotychczas zwiększa wydatki, dając jeszcze bardzo małe dochody. Doświadczenia zrobione przez dwa lata wskazują, że uprawa polowa a szczególniej zbóż jest nieodpowiednią, co zaś do uprawy łąkowej to:

1. napotykamy na duże trudności w zasiewie trawy wskutek wielkiej pulchności warstwy wierzchniej;

2. na produkcyę traw wpływa ujemnie przesuszenie torfu, zbyt może daleko posunięte.

Melioracya wymaga poprawek, które się mają uskutecznić w najbliższym czasie.

Według obserwacyi porobionych nie można się spodziewać na razie większego plonu traw jak 25—30 q. z morga. Rozpoczęte prace na polu doświadczalnem torfowem dadzą wskazówki co do dalszego postępowania. Pole to zajmie około 30 morgów torfowiska. Robociznę normalną daje folwark zabierając plony, które będą przechowywane w specyalnej budującej się obecnie szopie.

W kierunku hodowlanym przeprowadzono bardzo silne przebrakowanie obory, liczba krów została zmniejszona, przy znacznie lepszej jakości pozostałego materyału, tak, że przy zmniejszeniu ilości krów z 60 na 43, dochód z mleka stosunkowo nie wiele spadł. Z funduszu nadzwyczajnego na uzupełnienie obory zakupiono buhaja i dwie krowy fryzyjskie pierwszorzędnej jakości, w roku zaś bieżącym dwie jałówki w Mikulicach u p. Jerzego Turnaua.

Ze względu na cele dydaktyczne folwarku rozszerzono obecnie hodowlę świń, ze sprzedażą młodzieży w wieku 5—7 miesięcy.

W lesie zasadzono 10 morgów świerkiem i olszyną.

Wykończono zbudowany w roku poprzednim czworak oraz rozpoczęto budowę gnojowni, z chwilą zadecydowania, że dzisiejsza obora służyć będzie celowi dotychczasowemu.

Sprawozdanie obrotu pieniężnego wykazuje znaczne obniżenie kosztów robocizny. W roku 1908/9 robocizna kosztowała (z kuchnią folwarczną 24.725 k. 87 gr.), w roku 1909/10 16.504 k. 83 gr., na co przedewszystkiem wpłynęło zmniejszenie robót na torfach, ale też i wczesna wiosna, przez co rozkład robót był nader korzystnym.

Większego wydatku wymagał remont koni i uprzęży. Liczbę koni zredukowano z 29 na 24, podnosząc ich jakość. Zamierzoną jest dalsza redukcya, szczególniej z tego względu, że przy otwarciu linii kolejowej Lwów-Stojanów zmniejszą się zimowe zarobki folwarku za dostawę opału i innych materyałów.

Dochody z ziemiopłodów są przedstawione faktycznie. Równocześnie z tem obniżył się wydatek na dokupno karmy. W dawniejszych sprawozdaniach „dokupno karmy“ mieści w sobie i owies zakupywany dla koni obcych, pobierających karmę z folwarku, przez co równocześnie i pozycya „ze sprzedaży ziemiopłodów“ była pozornie wyższa, gdyż do niej zapisywano dochód z tego źródła uzyskany.

Z ziemiopłodów będzie można osiągnąć w Dublanach więcej w miarę rozszerzenia i ulepszenia uprawy traw na torfowisku, przeniesienia na nie pastwiska, jeśli to będzie możliwem, i możności sprzedawania zbóż i t. p. jako nasiennych, po

wyższej cenie. To ostatnie zależnem jest od wybudowania stodół i spichlerza oraz nabycia młocarni parowej, bo w dzisiejszym stanie rzeczy odrębne przechowywanie licznych gatunków roślin jest nader trudnem, wczesny omłot w większej ilości — niepodobieństwem.

Kierunek, w którym Dyrekcya dąży do podniesienia dochodów gospodarstwa dublańskiego znalazł potwierdzenie w opinii wytrawnych rzeczoznawców praktycznych: p. Jerzego Turnaua i hr. J Mycielskiego, którzy na wezwanie Wydziału krajowego badali gospodarstwo dublańskie i przedstawili obszernie cenny elaborat co do środków podniesienia jego dochodowości.

Dublany, dnia 7. września 1910.

Prof. J. M. Pomorski w. r.

Sprawozdanie administracyjne

krajowej Stacyi doświadczalnej botaniczno-rolniczej we Lwowie za czas od 1. października 1908 do 30. września 1909.

Stan osobowy Stacyi.

Kierownik: Dr. Ignacy Szyszyłowicz.
Adjunkt: Karol Huppenthal.
Asystent: Edward Lang.
„ Feliks Grabski.
Laborant: Szymon Wojciechowski.
Służący: Wincenty Pochwałowski.
Oprócz tego zajętych było w Stacyi stale 5 sił pomocniczych.

1. Działalność kontrolna.

Do związku kontrolnego ze Stacyą przystąpiły w roku sprawozdawczym następujące firmy:

1. Bank rolniczy we Lwowie.
2. Dom dla Ziemian we Lwowie.
3. Dom handlowy dla rolnictwa i przemysłu Konstantego Adamowicza we Lwowie.
4. Dom rolniczo-produkcyjny Ernesta Bahlsena w Krakowie.
5. Dom rolniczo-ogrodniczy „Flora“ w Tarnowie.
6. Handel koniczyny Osiasza Poppera w Brodach.
7. Handel nasion L. Freegego w Krakowie.
8. Handel nasion rolniczych, warzywnych i kwiatowych Cayeux le Clerc Paryż 8. quai de la Mégisserie.
9. Handel nasion M. Feldmanna w Podwołoczyskach.
10. Handel nasion J. Thürhausa w Podwołoczyskach.
11. Handel nasion E. Sachsel i Synowie w Podwołoczyskach.
12. Kultura nasion leśnych w Zassowie pod Czarną.
13. Oddział handlowy c. k. galicyjskiego Tow. gospodarskiego we Lwowie.
14. Oddział w Stryju c. k. galicyjskiego Tow. gospodarskiego w Podhorcach koło Stryja.
15. Pierwsza krajowa rodowodowa hodowla zbóż w Mikulicach, p. Kańczuga.
16. Produkcya nasion pastewnych i traw J. Jurystowskiego w Kurowcach, p. Hłuboczek Wielki.
17. Reprodukcya nasion w Zaborzu, p. Zielona.

18. Skład nasion F. W. Starka Synów we Lwowie.
19. Skład nasion S. Weitrauba w Tarnowie.
20. Spółka Agronomów we Lwowie.
21. Syndykat Towarzystw rolniczych w Krakowie.
22. Towarzystwo dla popierania produkcyi nasion leśnych we Lwowie.
23. Związek handlowy Kółek rolniczych w Krakowie, Lwowie, Rzeszowie i Wieliczce.

Warunki na których firmy powyższe należały do związku kontrolnego nie uległy żadnej zmianie, a mianowicie firmy te zobowiązały się:

1. Poddać wszystkie syrzedawane nasiona rolnicze ocenie Stacyi.

2. Zapewnić kupującym przez wręczenie listu gwarancyjnego (na odpowiednim blankiecie) prawdziwość, pochodzenie, czystość, siłę kiełkowania nasienia, oraz brak kanianki.

3. Odszkodować kupujących w razie pokazania się różnicy pomiędzy wartością gwarantowaną a rzeczywistą towaru.

W zamian za wypełnienie tych warunków firmy korzystały ze zniżki 50% od normalnych cen za badania.

Firmy kontrolowane przez Stacyę miały obowiązek wydać kupującemu przy każdej sprzedaży nasion list gwarancyjny, który upoważnia go do powtórnej oceny Stacyi na koszt sprzedającego. Drugi sposób gwarantowania dobroci sprzedawanego towaru, a mianowicie sprzedaż tegoż w workach nie szytych zaplombowanych przez Stacyę przyjął się już bardzo dobrze, stając się tak dla rolników jak i sprzedających najodpowiedniejszą formą gwarancyi. I tak w roku 1908/9 zaplombowała Stacya 2.443 worków o wadze 226.762 kg.

Oprócz firm kontrolowanych nadsyłają próbki także rolnicy, kupcy oraz stowarzyszenia rolnicze. W roku sprawozdawczym wykazała stacya:

Ocen płatnych 1.792, bezpłatnych 290. Razem próbek 2.082.

W stosunku do gatunku nasion ilość ogólna próbek rozdziela się w następujący sposób:

Koniczyna czerwona	1.219	próbek
Koniczynowate	168	„
Zboża	110	„
Trawy	262	„
Strączkowe	35	„
Buraki	106	„
Ziemniaki	12	„
Nasiona leśne	6	„
Nasiona warzywne	42	„
Mieszanek	60	„
Konopi	16	„
Ziarn do oznaczenia	2	„
Mąki	1	„
Chmiel	37	„
Chwasty z konicz. czerw.	1	„
Proszek pożywny dla zwierząt	3	„
Choroba zboża	1	„
Rdza na bobiku	1	„
Razem	2.082	próbek

W stosunku do jakości nasion wyniki ogólne ocen były następujące:

Kaniaka. Na wezwanie stron zbadała Stacya 1.386 próbek na kaniankę w czem 381 znaleziono kaniankę, a więc w przeszło 30% wszystkich przesyłek. Kaniankę, gruba którą w Niemczech i w Austryi szerzy się już od lat kilku, znaleźliśmy wielokrotnie w tym roku w koniczynie czerwonej. Ogólny przegląd próbek badanych na kaniankę przedstawia się następująco:

Rodzaj nasienia	Ilość próbek	z kanianką	bez kanianki
Koniczyny czerwonej	1203	350	853
„ szwedzkiej	35	9	26
„ białej	58	5	53
Tymotki	62	9	53
Lucerny francuskiej	11	6	5
„ chmielowej	5	—	5
„ prowanckiej	1	—	1
Komonicy błotnej	3	1	2
„ pospolitej	3	—	3
Przelotu	2	—	2
Inkarnatki	3	1	2
Razem	1386	381	1005

Pochodzenie: Koniczyny czerwone były przeważnie pochodzenia rosyjskiego i krajowego, mało było bukowińskiej i rumuńskiej, domieszki koniczyny amerykańskiej nie zauważyliśmy wcale.

Następująca tablica przedstawia średnie dane badanych nasion oraz z granicznemi minimum i maximum dla czystości i kiełkowania.

Rodzaj nasienia	Czystość %			Siła kiełkowania %		
	minim.	max.	średnia	minim.	max.	średnia
Koniczyna czerwona	87·2	97·4	95	81	95·7	92·5
„ biała	93·3	97·4	96	71	99·2	83·1
„ szwedzka	78·2	97	90·6	58·2	97	82·4
Inkarnatka	94	97	95·7	53	98	87
Lucerna chmielowa	97·2	99	98·8	61	98	77
„ francuska	87·4	98·4	96·6	86	98	93
„ prowancka	98·5	98·5	98·5	88	99	92
„ piaskowa	98	98	98	93·5	95	94·2
Komonica pospolita	92·8	97	95·8	89	93·5	90·8
„ rożkowata	—	—	97·4	—	—	84
Esparzeta	—	—	89·8	—	—	61
Komonica błotna	86·2	91·6	88·9	94	95	94
Przelot	92·8	94·2	93·5	93	93·2	93·2
Seradela	89·3	94·2	90·7	73	88	83
Rajgras angielski	84·2	99	91	76	95	83
„ włoski	49	84·2	63·9	76	93	82

Rodzaj nasienia	Czystość %			Siła kiełkowania %		
	minim.	max.	średnia	minim.	max.	średnia
„ francuski	74·3	96·9	85	76	97·5	88
Tymotka	93·7	99	97·1	82	98	93
Kostrzewa łąkowa	74·8	98	93·2	47	95	65·3
„ czerwona	84	92·9	85·5	64	89	76
„ owcza	52·4	71	56	74	94	83
„ trzcinowata	69	97	95	63	95	85
Stokłosa miękka	—	—	86	—	—	22
Kupkówka	74·3	93	81·9	73	98	81
Wyczyniec łąkowy	66·5	94.8	76·5	49	73	59
Owsik złoty	53	88	72	73	84	77
Mietlica rozłogowa	68	96	81·3	64	95	85·2
Wiechlina łąkowa	76	91·2	83·2	35	94	60
„ szorstka	76	89·5	80·2	90	91	90
Tonka wonna	92·3	95	93·6	16	60	53
Wiechlina gajowa	—	—	91·3	—	—	36
Grzebienica pospolita	84·6	98·5	93	75	92	85
Mozga trzcinowata	95·2	99	97·8	49	79	64
Stokłosa wyprostowana	77·7	97	78·2	43	89	66
„ bezostna	59·6	87	71·7	59	89	71
Trawa miodowa	80·5	85·6	83·1	57	89	77
Wyka siewna	86	99	95·6	76	100	96
Groch	95·6	99.6	97·9	80	96	91
Fasola	99	100	100	88	100	95
Lubin niebieski	91	100	96·7	81	89	86
Koński ząb	96	100	96·9	80	98	88
Kapusta	99·4	99·4	99·4	81	91	85
Cebula	98·6	100	99	47	80	59
Ogórki	99	100	99·6	62	97	87
Marchew	72·3	96·8	80	52	92	63
Rzodkiew	92·2	99	93·2	88	88	88
Rzepa	99	100	99·2	95	99	97
Rzodkiewka	97·5	97·5	97·5	82	82	82
Bób	—	—	96	—	—	—
Łubin żółty	—	—	97	—	—	76
Sałata	—	—	—	—	—	75
Pietruszka	—	—	—	—	—	47
Szczypiórek	—	—	99·3	—	—	90
Brukiew	—	—	92·2	—	—	95
Mak	—	—	92·2	—	—	79
Krwawnik	—	—	—	—	—	78
Mohar	—	—	74·2	—	—	81
Bobik	—	—	91	—	—	88
Sorgo cukrowe	—	—	99·5	—	—	97
Kukurudza	—	—	98·2	—	—	79
Sosna	97·3	98	97·6	48	87	72
Świerk	97·5	97·5	97·5	45	72	58
Olcha	—	—	16	—	—	66
Pszenica	98	99·3	99·3	66	98	75
Jęczmień	94·5	99	99	79	97	94
Owies	97	99	98	73	97	89
Żyto	—	—	—	51	98	79·5

Zboża. Badania zbóż przeprowadziła Stacya przeważnie tylko dla celów doświadczalnych, a to w kierunku czystości, kiełkowania, wagi 1000 ziarn, wagi hl. i grubości łuski. Przerobiono próbek 110.

Nasiona leśne. Jakkolwiek 4 część powierzchni Galicyi zajmują lasy, z czego 14% są lasy administrowane przez państwo, mimo tego nie ma u nas najmniejszego zainteresowania sprawą dobroci zakupywanego lub wyprodukowanego nasienia. W roku bieżącym nadesłano z nasion leśnych tylko 6 próbek do Stacyi.

Buraki. W roku sprawozdawbzym nadesłano 106 próbek buraków przeważnie pastewnych. Następująca tabelka wykazuje własności zbadanych buraków.

Czystość			Kiełkujących kłębków			Kiełkujących nasion		
minim.	max.	średnia	minim.	max.	średnia	minim.	max.	średnia
91	98·3	95·3	58	91	81	102	176	152
Ilość w kg. kłębków			Ilość w kg. kieł. kłęb.			Ilość w kg. kieł. nasion		
minim.	max.	średnia	minim.	max.	średnia	minim.	max.	średnia
41·500	78·670	51·424	32·906	69·799	40·232	57·939	110·136	74·762

Różne przesyłki. Z innych prac, które wykonała Stacya na żądanie stron było oznaczenie prawdziwości nasienia 2 próbki, badanie mikroskopowe mąki 1 próbka, chorób roślinnych 2 próbki, proszek pożywny dla zwierząt 3 próbki chwasty z koniczyny czerwonej 1 i chmielu 37 próbek.

2. Działalność doświadczalna.

a. Doświadczenia nad poprawą połonin we wschodnich Karpatach.

1. Badania w ogrodzie doświadczalnym na połoninie Czarnohora.

Stacya meteorologiczna założona przy ogrodzie doświadczalnym na wysokości 1370 m., a więc jedyna tak wysoko położona w kraju, przeprowadzała podobnie jak w latach poprzednich spostrzeżenia meteorologiczne 3 razy dziennie od 13. maja do 12. listopada, to jest od czasu kiedy pokrywa śniegu o tyle spadła, że można się było dostać na górę aż do spadnięcia już na stałe śniegu w późnej jesieni.

Oprócz zapisków jakie posiada stacya meteorologiczna pierwszej klasy, zapisywano stopień ciepłoty na termometrach aktinometrycznych, na termometrze zwyczajnym minimalno-maksymalnym, a to w celu zbadania insolacyi. Również zapisywano ciepłotę na ziemi zadarnionej i nagiej w lesie wysokopiennym i krzakach.

Stale r wnież były w ruchu przyrządy samopiszące, jak: ombrometr, termometr, hygrometr, ewaporometr, 2 termometry aktinometryczne, heliograf i w tym roku zakupiony termobarograf. Spostrzeżenia fytofenologiczne stanowiły uzupełnienie powyższych badań. Podczas wycieczek botanicznych oznaczano także temperatury wód bieżących.

W celu poznania rozmieszczenia roślinności, a przedewszystkiem świerków, kosodrzewiny, olchy zielonej i jałowcu górskiego — na wszystkich okolicznych połoninach, robiono liczne zapiski, posługując się w oznaczaniu wzniesienia aneroidem.

W ogrodzie powiększono znacznie dział roślin flory górskiej, zasiewając w nim nasiona zbioru zeszłorocznego lub też przesadzając rośliny zebrane na okolicznych połoninach. Ogółem było w tym dziale na 612 parcelek 522 obsadzonych roślinami, a resztę pozostałych przygotowano do obsadzenia w roku przyszłym. Zebrane nasiona z roślin w ogrodzie jak i z połonin posłużą do nowych zasiewów w następnym roku i do rozsyłki ogrodom botanicznym. Katalog nasion i roślin, obejmujący w r. b. 207 gatunków, rozesłano do różnych instytucyi botanicznych.

Na zamówienie 40 zakładów naukowych wysłano 687 torebek z nasionami.

Ogród czarnohorski był przedmiotem badań roślinności nietylko samej Stacyi, lecz także ściągał wielu przyrodników i wycieczek szkolnych. Jak w latach dawniejszych tak i w r. b. prowadziła Stacya próby z uprawą mieszanek łąkowych górskich (Weinzierl, Steber i własną) tak w ogrodzie, jak i na t. zw. Szczawiach, przeznaczając na każdą poletko.

Dwie mieszanki z obsiewu w r. 1908 pozostawiono, natomiast musiano przekopać 4 mieszanki założone w r. 1908, nieudałe z powodu niepomyślnych warunków klimatycznych. Na 18-tu czterometrowych poletkach wysiano poszczególne trawy i koniczyny użyte do mieszanek w celu poznania każdej z osobna.

Rozwojowi i odporności traw a w części także innych roślin, pochodzących z Czarnohory lub z górskiej Stacyi wiedeńskiej, tudzież z nizin, poświęca Stacya ustawiczną baczną uwagę. Wszystkie pochodzące z różnego czasu zasiewu i sadzenia, znajdują się na małych parcelkach wyżej wspomnianych, a znaczna ich część na parcelkach większych. Tak znajduje się w ogrodzie 18 parcelek 6-ciometrowych z obsiewu z r. 1907 (na trzech wyginęły tej zimy prawie zupełnie); z tego roku na Szczawiach na 1/4 arowych parcelach: Dactilis glomerata, Festuca pratensis, Fescula rubra, Phleum pratense, Alopecurus pratensis, Poa Pratensis, Poa alpina, Phalaris arundinacea, Festuca duriusenla; na 2 arach posiano na wiosnę b. r. Poa alpina, Poa alpina, Poa sudetica. Avena versicolor, Festuca picta, Festuca supina, Festuca duriuscula; na 1/3 arach, rajgras argentyński; na 2 arach Phleum alpinum (wysiany w r. 1908 trzeba było przekopać) z r. 1908 utrzymały się na t. zw. Szczawiach zasiane na większych poletkach i w ogrodzie na 4 arach z nasieniem z górskiego ogrodu Stacyi wiedeńskiej; Plantago serpentia, Plantago montana, Plantago alpina, Poa serotina, Poa alpina, Agropyrum canium, Phleum alpinum, Festuca heterophylla, Festuca arundinacea, Dactilis głomerata, Festuca rubra v. gemina. Festuca rubra v. fallax, Poa violacea; przepadły natomiast Phleum Michelli i Trifolium badinum (ostatnie utrzymały się na Szczawach), nie dochowały się także niektóre inne zasiewy z tego roku, a utrzymały z nich tylko: Avena versicolor, Poa alpina, Avena planiculmis, Poa nemoralis, Poa sudetica i t. d.

Oprócz roślin wymienionych a zasianych rzędowo, obsadzono w r. 1908 i 1909, zhaczniejsze parcele roślinami wykopanemi na połoninach Czarnohory, a mającemi szczególniejsze znaczenie pod względem pastewnym, a względnie przepikowano rośliny otrzymane z nasienia. Do tych należy: Phleum alpinum, Festuca picta, Festuca supina, Festuca rubra fallax, Poa sudetica, Poa violacea, Avena elatior, Avena phaniculmis, Avena adsurgens, Avena carpatica, Festuca Porcii, Festuca orientalis, Carex tristis, Calamagrostis arundinacea, Achilea carpatica, Achillea Millefolium.

Szkółki te mają służyć przedewszystkiem do zbioru nasienia, potrzebnego do poprawienia połonin przez podsiew. Dotychczas bowiem trzeba było z konieczności, przy próbach z podsiewem połonin posługiwać się trawami, których nasiona można dostać w handlu specyalnie, a górskich w niem dotąd niema. Oprócz tego poznanie rozwoju i odporności traw tak mtejscowych jak i przeniesionych z nizin pozwoli w przyszłości na odpowiedni ich dobór w mieszankach do podsiewu naszych połonin:

Wogóle sprawa poprawy połonin we wschodnich Karpatach, wymagać będzie jeszcze dalszych badań chociaż Stacya dokonała już wiele pod tym względem w roku sprawozdawczym jak i w latach poprzednich przeprowadziło się już szereg robót nietylko w celach badań, ale także i to przedewszystkiem w celu praktycznego

zademonstrowania, na czem polegać winna poprawa naszych połonin. Roboty polegały na karczowaniu połoniny z zanieczyszczającego ją jałowca górskiego i małych kęp świerku połoninowego, na tępientu szczawiu alpejskiego przez wykopywanie go z korzeniami na samej połoninie Czarnohora, a na t. zw. Szczawiach, gdzie na bardzo znacznych przestrzeniach rośnie ten szczaw masowo, musiano ze względu na środki finansowe zadowolić się przeważnie tylko koszeniem go, zanim osadził nasienie; wskutek tego osłabiono go i nie dopuszczono do rozmnażania przez nasienie. Powtórzyliśmy w tym roku próby tępienia szczawiu alpejskiego przez spryskiwanie miejsc nim porosłych bardzo silnym roztworem siarkanu żelaza i karbitu w czasie kiedy po stajaniu śniegu puszczał pierwsze listki — na przestrzeni kilku arów. Skutek jednak okazał się chwilowy: później wpływu owych środków nie można było zauważyć. Część połoniny, dawniej zhurtowanej i kawał niehurtowanej zbronowano na wiosnę pięciozębną broną sprężynową, a materyał wydarty zebrano na skompostowanie: drugą część pozostawiono dla porównania nie bronowaną. W celu przekonania się o skutkach podsiewu część połoniny hurtowanej i niehurtowanej, bronowanej i nie bronowanej, podsianą mieszanką traw (własną — stosunkowo cztery razy słabszą od tej jaką zastosowano dawniej do próbnego utworzenia nowej darni).

Okres wiosenny i pierwszej połowy lata sprzyjał porostowi połoniny. Wpływ hurtowania okazał się bardzo wyraźny: roślinność na częściach hurtowanych przewyższała kilkakrotnie swą masą roślinność połoniny nie hurtowanej, i odznaczała się daleko lepszą jakością. Do połowy lipca wypasano trawę na części hurtowanej w r. 1906, 1907 i 1908, bydłem i owcami, później ogrodzono całą tą część jak i znajdującą się przy niej część nie hurtowaną o przestrzeni razem około 7 hektarów, pięcioma rzędami drutu, a to w celu późniejszego oznaczenia wpływu hurtowania przez zwożenie siana. Niestety, nastąpiło potem kilka suchych okresów pogody przeplatanych deszczowymi, lecz chłodnymi, tak, że dalszy porost wypadł słabo, nie opłacając nawet koszenia. Musiano jednak tego dokonać, aby nie dopuścić do rozsiewania się śmiałka darniowego, który porasta pewne wilgotniejsze przestrzenie połoniny bardzo obficie — tudzież psiej trawki, nie znoszącej hurtowania, ale zadarniającej gęsto choć nisko, najbardziej jałowe części połonin.

Dojrzałą i już wyschłą psią trawkę w porze suchej, spalono przy pomocy pochodni naftowej na pniu. W tym roku posunięto się na dalszą część połoniny z hurtowaniem. Zaczęło się ono 4. czerwca, a skończyło 16. września; trwało więc przez okres tak samo długi jak w roku poprzednim.

Koszary przerobiono w tym roku, a to w celu zmniejszenia pracy przy ich przestawianiu. — Zmniejszono ilość łat w przęsłach z 6-ciu na 5 i zaopatrzono je zawiasami, tak, że poszczególne przęsła łączyło się za pomocą nich, wskutek czego nie trzeba było umieszczać w ziemi tylu kołów do ich utrzymania, co dawniej. Przestawień koszar było 71. W niektóre dnie bardzo chłodne i dżyste, nie mogły owce w nich nocować, tylko musiano je trzymać w miejscu zasłoniętem; z tego powodu liczba przestawień koszar zmniejszyła się; zmniejszyła się ona także o ilość dni świątecznych, gdyż pracy takiej nie można w te dnie wykonywać; wtedy wypadało trzymać owce przez dwie noce na tem samem miejscu.

Hurtowało z początku do 15 czerwca 280 jarek i baranów i 70—90 jagniąt, od tego dnia aż do 29. VIII. (t. j. dnia zejścia bydła z połonin) było użytych jeszcze 162 sztuk owiec dojnych i jarek; po tym czasie ilość ogólna owiec była nieco mniejszą. Przestrzeń każdorazowo hurtowaną, zmieniono stosownie do ilości sztuk hurtujących, tak, że na jedną dorosłą sztukę owcy przypadało około 0·8 m², a więc więcej niż w latach poprzednich. Ogółem w tym roku shurtowano 21.056 m².

Całe koszarowanie objęło 4 pasy szerokości każde 16 metrów, między tymi pasami, pozostawiono pasy niehurtowane tejże szerokości, w przypuszczeniu, że zasilać je będą części wypłukiwane z miejsc hurtowanych. Obecnie jednak okazało się to przypuszczenie przeważnie mylne, gdyż w ten sposób były zasilane tylko miejsca najwięcej wklęsłe (korytowate), do których ściągała spływająca woda.

Hurtowanie zastosowane po raz pierwszy w ogrodzie w roku 1905 okazało wyraźny wpływ jeszcze w tym roku, co prawda dla porostu traw wogóle pomyślny. (Na wiosnę zbronowano broną łańcuchową parcele hurtowane i niehurtowane).

Na kilkudziesięciu parcelach prowadziła Stacya w dalszym ciągu doświadczenia nad wpływem zaszczepiania ziemi nitraginą w trzech działach (w założonym w roku 1905, 1907 i 1908) z różnymi roślinami motylkowymi. Rok ten jednak był niepomyślnym dla wszystkich prawie nowych zasiewów tych roślin, tak, że wpływ nitraginy nie mógł się objawić. Z koniczyn tylko dawniejsze, biała i szwedzka wydały dość duże masy, z jednorocznych zaś, motylkowych tylko łubin żółty i niebieski i seradela. O dojrzewaniu ich jednak niema mowy. Rośliny te nadają się tam doskonale jako zielone pognoje, a więc do polepszenia własności fizykalnych gleby i jej zasobności w pokarmy.

Z innych upraw należy zaznaczyć, że żyto ozime ostatniej zimy zginęło prawie doszczętnie, podobnie jak i na małych parcelkach posiany cały szereg zbóż ozimych; owies tatrzański i jęczmień harzeński uprawiane w ogrodzie (jako roślina ochronna dla traw w nie zasianych) chybiły tego roku zupełnie natomiast ten sam jęczmień na Szczawiach (miejsce zasłonięte od zachodu) zdołał dojrzeć (zżęto go 24. sierpnia) i wydał dość duży plon (około $12^1/_2$ cetn. m. z hektara); tak samo owies tatrzański rósł tam zupełnie normalnie, lecz prawie nie dojrzał. Pszenica jara Rimpaua, zastosowana jako plon ochronny koniczyny, rosła pięknie, lecz ziarna nie miała czasu wytworzyć. Marchwica (Meum Muttelinum) na poletku arowem wykazała w tym roku taki sam rozwój jak w latach dawniejszych; masy roślinnej wydaje niewiele, ale należy do najcenniejszych ziół podszywkowych połonin.

Koniczyna biała olbrzymia (lodyska) przezimowała dobrze, lecz tego roku nie wydała dużo masy roślinnej.

Koniczyna czerwona leniwa (Faulklee) z wysiewu poprzedniego roku, nie wytrzymała zimy; koniczyna brunatna Trifolium badum z r. 1908 w ogrodzie zginęła, na Szczawiach zaczęła się tego roku dobrze rozwijać. Inne koniczyny z tegorocznego zasiewu prócz białej i szwedzkiej nie rosły prawie całkiem z powodu niepomyślnych warunków meteorologicznych.

Do najlepiej udających się roślin uprawnych należy na tej wysokości sporek (naturalnie na ziemi dość zasobnej); plon jego po przeliczeniu na hektar wynosił w jednym wypadku aż 304 gr. wilgotnej masy, (z nasieniem) 274 q. suchej. (bez nasienia) i $29^1/_2$ q. nasienia.

Wypada jeszcze wspomnieć o uprawie ziemniaków. W tym roku użyto na próbę (więc na małych tylko kawałkach ogrodu) 25 bardzo wczesnych i wczesnych odmian. Najwcześniejsze nadawały się do użytku już 5. sierpnia.

We wszystkich roślinach, a szczególnie koniczynowatych i innych motylkowych robiły wielkie szkody zające i pauchy.

Z robót wykonanych w tym roku na Czarnohorze, a będących niejako inwestycyami wymieniamy:

1) zrobienie inspektu o 2 oknach, w którym wysiewa się nasiona, a roślinki z tychże przesadza się w ogrodzie;

2) zrobienie sani do zwózki siana z połoniny;

3) wystawienie brogu na siano;

4) wystawienie szopy z desek, potrzebnej do pochowania narzędzi, skład drzewa opałowego i rznięcie tegoż w czasie słotnym;

5) wykopanie (w terenie kamienistym) rowu i założenie w nim rynny na 20 m. długiej do odprowadzania z piwnicy wody gromadzącej się tam od spodu;

6) Poprawa drzwi i okiennic.

Lwów, dnia 11. sierpnia 1910.

Za kierownika:

Karol Huppenthal w. r.

adjunkt krajowej Stacyi doświadczalnej botaniczno-rolniczej we Lwowie.

LW. 100.856/1910 We Lwowie dnia 16. września 1910.

Aleg 755

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o kraj. niższych szkołach rolniczych, zimowych szkołach rolniczych i nauce wędrownej gospodarstwa wiejskiego.

Wysoki Sejmie!

W poprzedniem sprawozdaniu w tym przedmiocie, przez Wys. Sejm nie załatwionem, streściliśmy wyniki obrad fachowej konferencyi, zwołanej w czerwcu z. r. celem obmyślenia najwłaściwszych sposobów krzewienia wiedzy rolniczej i postępu wśród ludności włościańskiej. W dalszym ciągu nawiązując do sprawozdania zeszłorocznego, przedstawiamy w jakim kierunku, zdaniem Wydziału krajowego, należy zwrócić i rozwijać usiłowania celem organizacyi nauki rolnictwa dla włościan w uwzględnieniu wniosków z obrad konferencyi wypływających.

Sprawozdaniem niniejszem obejmujemy niższe szkoły rolnicze, szkoły zimowe i naukę wędrowną gospodarstwa wiejskiego w ogólności, są to bowiem instytucye pokrewne pozostające ze sobą w ścisłym organicznym związku.

W sprawozdaniach przedkładanych Wys. Sejmowi Wydział krajowy podnosił już nieraz znaczenie niższych szkół rolniczych i usługi, jakie zakłady te bez uszczerbku dla swych zadań statutem określonych oddawać mogą i oddają w akcyi szerszej, w propagowaniu postępu rolniczego w szerokich kołach ludności włościańskiej. W opinii i wnioskach konferencyi, znajduje Wydział krajowy potwierdzenie swych w tym względzie zapatrywań. Wydział Krajowy nie projektuje więc zasadniczych zmian w ustroju tych zakładów i pragnie, zgodnie zresztą ze stanowiskiem komisyi gospodarstwa krajowego, zatrzymać je nieuszczuplone jako szkoły fachowe podające młodzieży przeważnie z warstw włościańskich pochodzącej zupełne wykształcenie rolnicze niższego stopnia z kwalifikacyą do pracy we własnej zagrodzie, w charakterze pomocników gospodarstw większych lub też pomocniczych organów wykonawczych w stowarzyszeniach i instytucyach rolniczych. Użyteczność niższych szkół rolniczych jest wielokrotnie stwierdzoną, jeżeli zaś przy rozpatrywaniu ich funkcyj nastręczają się pewne braki, to nie sięgają one podstaw organizacyi lecz odnoszą się do szczegółów, do wykonania racyonalnego w zasadzie programu

i mogą być usunięte w ramach obecnego ustroju niższych szkół rolniczych. Braków tych Wydział krajowy nie zapoznaje i spodziewa się uchylić je zaprowadzeniem ulepszeń w planie naukowym i regulaminach, doborem środków naukowych, dostarczeniem odpowiednich książek do nauki. Obok tego przykłada Wydział krajowy szczególną wagę do podniesienia wpływu niższych szkół rolniczych na zewnątrz, ich oddziaływania na okoliczne gospodarstwa włościańskie. „Tę stronę działalności szkół rolniczych pragnie Wydział krajowy rozszerzyć przez uproszczenie ich wewnętrznej administracyi, zwiększenie sił nauczycielskich, obecnie już częściowo dokonane, wreszcie przez właściwy podział pracy grona nauczycieli, ułatwiający kierownikowi zakładu częstsze stykanie się z ludnością włościańską. Ściślejsza łączność szkoły z jej otoczeniem wpłynie ożywczo na szkołę samą i podniesie jej użyteczność.

Na nielicznych szkołach rolniczych, chociażby jak najbardziej do potrzeb ludności włościańskiej dostosowanych, szersza akcya krzewienia postępu rolniczego nie może się oczywiście ograniczyć; współdziałać tu musi szereg urządzeń specyalnych.

Nie byłoby słusznem twierdzenie, że pole oświaty rolniczej leży w kraju odłogiem, wiadomo bowiem, że pracuje na niem od dawna wiele czynników. Obok szkół zimowych, instruktorów ogrodnictwa, mleczarstwa, uprawy tytoniu, roślin włóknistych, kultury łąk, inicyują wszystkie kraj. towarzystwa gospodarcze corocznie cały szereg kursów i pouczeń wędrownych, popartych licznemi doświadczeniami polowemi, rozdawnictwem nawozów i nasion. Subwencye ze skarbu kraju i państwa na poparcie tej akcyi udzielane czynią corocznie z górą 100.000 K.

Pozytywnych wyników akcyi tej zaprzeczyć nie można, atoli nie jest ona zarazem wolna od błędów płynących z braku skupienia i jednolitego planu torowania postępu krok za krokiem lecz pewnie i trwale. Tego zdania byli wszyscy uczestnicy konferencyi i zgodnie uznano potrzebę powołania do życia urządzeń, któreby mogły się stać spójnią i ośrodkiem rozstrzelonych dziś prac i usiłowań.

Ze sposobów i środkow propagowania rozwoju rolnictwa na zeszłorocznej konferencyi omawianych trzy szczególnie na głębsze zasługują rozpatrzenie, mianowicie instytucye powiatowych instruktorów rolnictwa, zimowe szkoły rolnicze i powiatowe zakłady rolnicze, urządzenia pod różnem mianem sformułowane, lecz w istocie swej bardzo pokrewne, odpowiadające jakoby trzem stopniom coraz bujniejszego rozwoju tej samej instytucyi o wspólnej myśli przewodniej, że nauka rolnictwa dla włościan wyrastać musi z doskonałej znajomości miejscowych stosunków gospodarczych i musi pozostawać w najściślejszej łączności z praktyczną działalnością zdążającą do ułatwiania i ulepszania zawodowej pracy rolników. Tak pojęte zadanie spełnić mają w najszerszej mierze powiatowe zakłady rolnicze objęte projektem uczestnika konferencyi, Dr. Franciszka Stefczyka.

Projekt Dr. Stefczyka, poruszony również samoistnym wnioskiem poselskim w ubiegłej sesyi sejmowej, opiera organizacyę nauki i propagandy wiedzy rolniczej dla drobnych gospodarstw włościańskich na sieci powiatowych lub okręgowych zakładów rolniczych. Zarys ustroju i zadań projektowanych zakładów podaje w obszerniejszem streszczeniu protokół obrad konferencyi dołączony do zeszłorocznego sprawozdania Wydziału krajowego o niższych szkołach rolniczych, wystarczy więc tu przytoczyć najistotniejsze zasady projektu. Otóż instytucya, którą wnioskodawca pragnie do życia powołać, nie ma być szkołą, w ciaśniejszem słowa znaczeniu, lecz zakładem rolniczym, mającym nie tylko nauczać młodzież włościańską i samodzielnych gospodarzy, lecz razem z ludnością rolniczą działać praktycznie, być przewodnikiem, doradcą i współpracownikiem ogółu gospodarstw włościańskich w danym okręgu. Zakład rolniczy połączony z praktycznie urządzonym internatem i własnem wzorowem gospodarstwem włościańskiem, uposażony w środki naukowe i przynajmniej trzy fachowe, wytrawne siły nauczycielskie, byłby jakoby głównym organem wykonawczym zawodowej organizacyi rolników w okręgu, powołanej do dźwigania kultury rolniczej i popierania interesów ludności rolniczej. Dostarczając z jednej strony miejscowej organizacyi rolniczej wykształconych sił do spełniania jej zadań, szukałby zakład z drugiej strony w żywej styczności z tą organizacyą, w jej wzmocnieniu i rozwoju rozszerzenia także swego pola działania i wzrostu swoich sił.

Zakład rolniczy, o tak wszechstronnym zakresie działania, wchodzącym w całą treść życia wiejskiego, jednoczyłby w swym ustroju wszystkie niemal zalecane z osobna środki krzewienia wiedzy rolniczej: działalność swoją miałby zakład taki rozwijać słowem i przykładem, zapomocą kursów systematycznych dla dorastających i dojrzałych rolników, zapomocą luźnych pouczeń i doświadczeń, spełniałby zarazem zadanie tak zwanych gospodarstw wzorowych i funkcye na małą skalę pojętych stacyj doświadczalnych. I ta właśnie wszechstronność tudzież zespolenie zakładu z praktyczną działalnością organizacyi rolników daje projektowi, teoretycznie rzecz biorąc, wyższość nad innemi zalecanymi i stosowanymi sposobami działania na polu oświaty rolniczej. Wszelako projekt ów jednocząc w sobie zalety poszczególnych, mniej złożonych metod działania, piętrzy zarazem tkwiące w każdej z nich z osobna trudności.

Projekt zakładów rolniczych, wniesiony przez posła Dr. F. Stefczyka nasuwa znaczne trudności w praktycznem przeprowadzeniu. Przedewszystkiem wchodzą tu w grę wysokie koszta założenia, które dla jednego zakładu uposażonego w kilkumorgowe gospodarstwo w pobliżu miasta powiatowego, budynek szkolny połączony z najprościej urządzonym internatem i mieszkania dla trzech rodzin nauczycielskich wynosiłyby w przybliżeniu 170.000 K.

Koszt rocznego utrzymania łącznie z poborami nauczycieli sięgałby 15.000 K. i powyżej w razie bezpłatnego utrzymania internistów. W odniesieniu do sieci tego rodzaju zakładów przytoczone cyfry dochodzą do sum wysokich. Obok przeszkód natury finansowej inne jeszcze, głębsze, stoją w drodze urzeczywistnieniu tego projektu. Powiatowy zakład rolniczy miałby rozporządzać trzema wytrawnemi siłami nauczycielskiemi, ukwalifikowanemi w działach rolnictwa, hodowli i ekonomii.

Siły te potrzeba dopiero przygotować i wykształcić a chociaż zadanie to nie jest niewykonalne, to nie może być spełnione doraźnie, i ztąd powstaje obawa, że powolny przyrost gotowych sił nauczycielskich akcyę całą opóźni lub też przy mniej starannym doborze nauczycieli powiatowe zakłady rolnicze, tworzone znaczną ofiarą pieniężną, nie staną na wysokości zadania.

Mimo więc niezaprzeczonych zalet projektu Dr. Stefczyka nakazują względy praktyczne oprzeć program akcyi zorganizowania nauki rolnictwa dla włościan na urządzeniach tą samą myślą przewodnią przejętych, lecz prostszych i łatwiejszych do urzeczywistnienia t. j. na wymienionej już poprzednio instytucyi powiatowych instruktorów rolnictwa i zimowych szkołach rolniczych.

Instytucya powiatowych instruktorów rolnictwa jest rodzajem nauki wędrownej o właściwej formie i treści. Instruktor działać ma w obrębie jednego powiatu lub w okręgu mniej więcej obszar powiatu nie wiele przenoszącym na podstawie najdokładniejszej znajomości stosunków gospodarczych i w ścisłej łączności z miejscowymi korporacyami, które ujmują w swem ręku sprawy rozwoju rolnictwa. Od wędrownego nauczyciela w pospolitem słowa tego pojęciu różni się powiatowy instruktor tem, że jego zadanie polega nie tyle na nauczaniu o postępie rolniczym, jak raczej na realizowaniu tego postępu przez bezpośrednie niejako i stałe współpracownictwo z rolnikiem za pomocą fachowej i dokładnej w każdej potrzebie porady. Instruktor rolnictwa jest czynnym organem miejscowej organizacyi rolniczej i ma swą siedzibę urzędową w mieście powiatowem dla ułatwiania styczności z ludnością, nie tylko podczas wyjazdów przedsiębranych w celach pouczeń, lustracyi gospodarstw i wykonywanych doświadczeń, kontroli obór gminnych i t. p. Jednem słowem instruktor rolnictwa działać ma zupełnie w duchu powiatowych zakładów rolniczych; nie spełni on wszystkich zadań zakładu, lecz zdziałać może wiele, oddać prawdziwe, wiodące do celu usługi. Stwierdzają to doświadczenia zrobione w innych krajach, we Francyi, Belgii, Holandyi, zwłaszcza zaś we Włoszech, gdzie analogiczne do powiatowych instruktorów rolnictwa urządzenia uznano ogólnie jako wypróbowany i nader skuteczny środek do podnoszenia małych gospodarstw włościańskich. Co ważniejsze, że własne, w kraju przedsiębrane próby w tym kierunku dobre wydały rezultaty. Pierwszy przykład dostarcza powiat Gródecki, gdzie wspólnem staraniem wydziału powiatowego i oddziału Towarzystwa gospodarskiego ustanowiony powiatowy instruktor rolnictwa zdobył sobie w ciągu roku zaufanie ludności włościańskiej, która zasięga jego porady w różnych dziedzinach życia gospo-

darskiego i garnie się do nauki przez niego szerzonej. Powołujemy się dalej na dodatnie wyniki osiągane w niektórych okręgowych Towarzystwach rolniczych dzięki ustanowieniu z pomocą subwencyi Wys. Sejmu zawodowo ukwalifikowanych sekretarzy i zorganizowaniu biur stale funkcyonujących i dostępnych.

Komitety obu kraj. Towarzystw rolniczych stwierdzają, że ustanowieni sekretarze obok czynności biurowej rozwijają praktyczną działalność w swych okręgach, udzielając pouczeń lustrując stacye hodowlane, pola doświadczalne, dając inicyatywę do tworzenia pożytecznych w okręgu zakładów. Równoległe z tem pogłębieniem działalności Towarzystw rolniczych ludność wiejska poczęła się z zainteresowaniem garnąć do Towarzystw rolniczych i szukać w nich zaspokojenia swoich potrzeb zawodowych.

Nie brak tedy podstawy do twierdzenia, że nawet tak prosta w zasadzie organizacya powiatowych instruktorów rolnictwa pożądane wydać może owoce.

Praca instruktora rolnictwa zyskuje wiele w oparciu o skromnie przynajmiej uposażony zakład naukowy, o zimową szkołę rolniczą. Tylko w takim razie może on działalnością swą objąć także młodzież włościańską, do systematycznej nauki o zasadach gospodarstwa wiejskiego potrzebne są bowiem środki naukowe w szkole złożone. Zimowa szkoła rolnicza rozporządzająca zbiorami rolniczemi i polem doświadczalnem ułatwia nie miej urządzenie kursów dla rolników dojrzałych i umożliwia bezwątpienia także samemu nauczycielowi pracę nad podtrzymaniem swego uzdolnienia naukowego. Szkoła zimowa jest nakoniec właściwem miejscem do wyrabiania młodych sił do przyszłego zawodu nauczyciela rolnictwa dla włościan. Zimowa szkoła rolnicza wolna od szablonów, od naśladownictwa wzorów obcych pojęta jako szersze rozwinięcie instytucyi powiatowych instruktorów rolnictwa zbliżać się będzie do organizacyi omówionych powyżej powiatowych zakładów rolniczych zależnie od stopnia uposażenia w siły nauczycielskie i środki naukowe Skoro jednak dla programu organizowania szkolnictwa rolniczego dla włościan pożądane jest ustalenie wzoru zimowej szkoły rolniczej to sądzimy, że ze względów na rozporządzalne siły i środki poprzestać należy na formie najprostszej, zbliżonej do typu westfalskiej szkoły zimowej, uposażonej w jedną tylko siłę nauczycielską posiłkowaną przez dochodzących nauczycieli pomocniczych. Z wielu względów, przedewszystkiem zaś dlatego, że powstanie zimowej szkoły rolniczej nie powinno zależeć od możności, wynajęcia odpowiedniego lokalu, trzeba przyjąć zasadę, że zimowa szkoła rolnicza powinna się mieścić we własnym budynku obejmującym także mieszkanie kierującego nauczyciela. Koszt założenia szkoły zimowej wynikający z zakupna około 2 ha gruntu pod miastem powiatowem i budowy domu, mieszczącego dwie sale naukowe, skromne muzeum rolnicze, kancelaryę i mieszkanie nauczyciela obliczamy w przybliżeniu na 60.000 K. koszt rocznego utrzymania na 7.000 K. przyjmując w tem wynagrodzenie nauczyciela i sił pomocniczych w sumie 5.000 K. resztę zaś na wydatki administracyjne i naukowe.

Co się tyczy wykonania nakreślonego powyżej programu organizacyi nauki rolnictwa dla włościan polegającej na tworzeniu powiatowych instruktorów rolnictwa i szkół zimowych, to sądzimy, opierając się na stanowisku jakie Wys. Sejm zajął w tym względzie, że na kraju względnie Wydziale krajowym nie może spocząć cały ciężar inicyatywy i kosztów z przeprowadzeniem projektowanej akcyi połączonych. Zapatrywanie to wyraziła także konferencya uznając, że w szerszej akcyi na polu szkolnictwa rolniczego nieodzownym jest współudział reprezentacyi powiatowych, które mają między innemi obowiązek popierania interesów kultury rolniczej w swoim okręgu Zapewne, że pomoc z jaką Wydział krajowy pobudzając inicyatywę miejscową, pospieszyć winien, musi być wydatną i z góry określoną, jeżeli postęp akcyi ma być pewny i rychły. Pomoc ta powinna polegać na zasiłku przyznanym Wydziałom powiatowym na wynagrodzenie instruktora rolnictwa tudzież na udziale funduszu krajowego w kosztach założenia zimowej szkoły rolniczej do wysokości $^1/_3$ części tych kosztów. Przyjmując, że c. k. rząd według stosowanej dotychczas zasady uczestniczyć będzie w $^1/_3$ kosztów założenia, pozostawałaby tylko $^1/_3$ do pokrycia z funduszów powiatu. Środki na utrzymanie szkoły, po strąceniu płacy nauczycieli, które pokryłby kraj z pomocą subwencyi państwowej, musiałyby zapewnić reprezentacye powiatowe.

Obok poparcia materyalnego i czynnego udziału przy organizowaniu nauki rolnictwa w powiatach należeć będzie do zadań Wydziału krajowego szczególnie przygotowanie sił nauczycielskich. Sił tych nie ma podostatkiem. Wszelako obawy wyrażone pod tym względem przy omawianiu projektu Dr. Stefczyka maleją, gdy chodzi o tworzenie pow. instruktorów rolnictwa lub szkół zimowych o skromniejszem zapotrzebowaniu sił nauczycielskich w porównaniu z t. zw. zakładami rolniczemi. Doświadczenia zrobione w niższych szkołach rolniczych pozwalają spodziewać się, że przy pomocy stypendyów stojących Wydziałowi krajowemu do dyspozyci, stopniowy przyrost sił nauczycielskich dotrzyma kroku akcyi organizowania nauki rolnictwa dla włościan. O projekcie zorganizowania w Akademii rolniczej w Dublanach przygotowawczego kursu dla instruktorów rolnictwa, jakoteż o rozdawnictwie stypendyów przyznanych na kształcenie instruktorów, zdajemy sprawę w przedłożeniu o zakładach dublańskich.

Przechodząc w dalszym ciągu do szczegółowej części sprawozdania nadmieniamy jeszcze, że w kwietniu b. r., po ogłoszeniu w myśl życzeń komisyi gospodarstwa krajowego konkursu, poruczył Wydział krajowy funkcye inspektora szkół rolniczych sekretarzowi p. Konstantemu Jasińskiemu, dypl. agronomowi i b. asystentowi studyum rolniczego w Krakowie, zezwalając mu zarazem na odbycie dłuższej podróży naukowej celem dokładnego poznania organizacyi zimowych szkół rolniczych i nauki wędrownej w Czechach i Morawach. W podobnym celu z szczególnem jednak uwzględnieniem ustroju gospodarstw włościańskich na Śląsku i Morawach, udzielił Wydział krajowy zasiłku p. Benedyktowi Wygodzie, powiatowemn instruktorowi rolnictwa w Gródku.

Niższe szkoły rolnicze.

Frekwencya kraj. niższych szkół rolniczych zmniejszona względnie z chwilą otwarcia siódmej z rzędu szkoły w Miłocinie, poczęła wzrastać ponownie już w roku następnym, obecnie zaś przechodzi nawet pojemność poszczególnych zakładów. Do szkoły w Miłocinie urządzonej na 50 uczniów przyjęto z powodu napływu zgłoszeń 55 uczniów, w tem 20 na I. rok nauki pochodzących w połowie z powiatu rzeszowskiego. Rok szkolny 1910/11 zastał w siedmiu kraj. niższych szkołach rolniczych ogółem 300 uczniów, cyfrę dotychczas nieosiąganą.

W ubiegłym roku szkolnym nie było zmian w składzie grona nauczycieli, wyjąwszy szkołę rolniczą w Suchodole, gdzie w miejsce p. Przemysława Cholewy, przeniesionego w stan spoczynku, kierownictwo zakładu objął p. Józef Neumann, dotychczasowy nauczyciel niższej szkoły rolniczej w Dublanach. Siły nauczycielskie są kompletne we wszystkich zakładach, w niektórych funkcyonują nadto pomocnicze siły fachowe, etatem szkół nieobjęte, mianowicie przydzielono do Suchodołu p. Mieleckiego, b. kierownika szkoły zimowej w Lubczy, celem wykonywania nauki wędrownej w powiecie krośnieńskim, do szkół w Bereźnicy i Miłocinie przydzielono praktykantów nauczycielskich.

W szkole rolniczej w Bereźnicy założono duży wzorowy sad i ogród owocowy; ukończono budowę stajni na pomieszczenie około 40 sztuk inwentarza. Zaciśnione z powodu tej budowy obejście szkolne rozszerzono dokupnem przyległych parcel w obszarze 4000 m² za cenę 1420 K. a nadto otrzymała szkoła w darze od zasłużonego około jej dobra opiekuna, br. Juliana Brunickiego, parcele gruntowe w obszarze około $1^1/_2$ ha wydzielone z dąbrowy przytykającej bezpośrednio do obejścia zakładu. Na wykupno dębowego drzewostanu na tej parceli, który chcemy utrzymać dla ochrony zakładu przed wichrami zachodniemi, preliminujemy w budżecie szkoły na r. 1911 na podstawie oszacowania rzeczoznawców kwotę 2.200 K.

Trudności, z jakiemi walczyła szkoła w Horodence w prowadzeniu zajęć praktycznych z uczniami uchylono do pewnego stopnia wydzierżawieniem od obszaru dworskiego 20 morgów gruntu. Celem zorganizowania gospodarstwa szkolnego zakupiono inwentarze a w b. r. stanęła na obejściu szkoły stodoła na przechowanie plonów.

Allegat 1—6. Załączając w allegatach 1 do 6 sprawozdania kierowników szkół rolniczych wymieniamy tu jeszcze w związku ze sprawami niższych szkół rolniczych, że celem poparcia usiłowań Komitetu Tow. rolniczego w Krakowie w przedmiocie kształcenia dozorców obór, w myśl życzeń komisyi gospodarstwa krajowego, przyznał Wydział Krajowy komitetowi jednorazową subwencyę w kwocie 1.500 K. na zasiłki dla czterech praktykantów, których umieścił Komitet pod swą kontrolą w gospodarstwach połączonych z wzorowo prowadzonymi oborami.

Zimowe szkoły rolnicze.

Szkoła w Dulczówce. W sprawozdaniu poprzedniem o zimowych szkołach rolniczych, przez Wys. Sejm niezałatwionem zdaliśmy sprawę o rokowaniach z Wydziałem powiatowym w Pilznie o utworzenie w Dulczówce, miejscowości łączącej się prawie z Pilznem, zimowej szkoły rolniczej w miejsce zwiniętej szkoły w Lubczy Rokowania zostały pomyślnie zakończone. Miejscowość Dulczówka licząca 1200 mieszkańców położona tuż pod miastem powiatowem, przy szosie, w otoczeniu licznych i dużych osad o ludności inteligentnej i dość zamożnej przedstawia zupełnie korzystne warunki dla rozwoju szkoły zimowej. Wydział krajowy zgodził się więc na otwarcie szkoły w Dulczówce i umieścił ją w realności najętej przez Wydział powiatowy za czynszem 600 K. który pokrywać będzie fundusz powiatu. Kierownictwo szkoły powierzył Wydział krajowy p. Tadeuszowi Boreckiemu, który w r. 1885 ukończył szkołę rolniczą w Czernichowie i czynnym był potem w praktyce gospodarskiej. Pracę nauczycielską rozpoczął p. Borecki w kwietniu b. r., przeprowadził szereg praktycznych pouczeń w różnych miejscowościach, udzielał zgłaszającym się rolnikom porady weterynaryjnej, służył Wydziałowi powiatowemu pomocą w sprawach odnoszących się do zagospodarowania pastwisk gminnych, brał czynny udział w pracach Tow. rolniczego w Dębicy, potem w Pilznie. Systematyczny kurs zimowy otwarty będzie w listopadzie b. r.

Szkoła zimowa w Tęgoborzu. Stosując się do wskazówek Komisyi gospodarstwa krajowego, zawartych w ostatniem jej sprawozdaniu o zimowych szkołach rolniczych postanowił Wydział krajowy z powodu niesprzyjających warunków przenieść szkołę z Tęgoborzu do innej miejscowości w powiecie Sądeckim. Z pomocą Towarzystwa rolniczego okręgowego w N. Sączu i dzięki staraniom prezesa tego Towarzystwa p. St. Fihausera wynajął Wydział krajowy na pomieszczenie szkoły realność z dwumorgowem polem w Chełmcu, miejscowości tuż pod Sączem położonej za czynszem 1.500 K. rocznie, począwszy od 1. września b. r. Przesiedlenie szkoły zostało już zarządzone.

Powiatowy instruktor rolnictwa w Gródku. Przedstawiliśmy już powyżej, że wydział powiatowy w Gródku w porozumieniu z oddziałem Tow. gospodarskiego w Gródku ustanowił w roku 1908 urząd instruktora powiatowego celem podniesienia gospodarstw włościańskich. Powołany do pełnienia tej funkcyi p. B. Wygoda, b. uczeń Akademii rolniczej w Dublanach, rozwinął według zgodnej opinii wydziału powiatowego i Towarzystwa gospodarskiego bardzo skuteczną działalność utrzymując ciągłą styczność z ludnością wiejską, udzielając pouczeń, demonstrując na poletkach doświadczalnych, udzielając porady zwracającym się do niego z zaufaniem włościanom. Z wzrastającem zainteresowaniem się ludności urządził instruktor w porze zimowej 1909/10 sześć kursów sześciodniowych w kilku miejscowościach powiatu: w Mszanie w języku ruskim, na Lwoskiem i Czerlańskiem Przedmieściu Gródka, w Białogórze, Dolinianach, w Malczycach również w języku ruskim. Przebieg kursów był wielce dodatni jak to stwierdziliśmy na wiejscu. Koszta utrzymania instruktora pokrywał dotychczas powiat wspólnie z oddziałem Tow. gospodarskiego w Gródku a Wydział krajowy przyczynił się tylko jednorazowym datkiem w kwocie 1.400 K. do wydatków połączonych z urządzeniem wspomnianych wyżej kursów. Dopiero w b. r. zwrócił się Wydział powiatowy do Wydziału krajowego z przedsta-

wieniem, że pragnie utrwalić instytucyę instruktora rolnictwa i zapewnić mu stanowisko stałego urzędnika powiatu, z uwagi jednak na dość znaczne w stosunku do środków powiatu koszta utrzymania instruktora, preliminowane na kwotę 5.600 K. łącznie z kosztami podróży, Wydział powiałowy uprasza o wyznaczenie na ten cel stałego zasiłku z funduszu krajowego. Wydział powiatowy postanowił nadto w zasadzie, spełniając wyrażone życzenia włościan, zakupić 4 morgi gruntów podmiejskich w Gródku na założenie stałych pól doświadczalnych i okazowych w nadziei, że połowę wydatku, obliczonego na 15.000 K. pokryje subwencya z funduszu krajowego. W dalszym planie zamierza Wydział powiatowy przystąpić do założenia na nabytym gruncie szkoły zimowej. Wydział krajowy przychylił się do prośby Wydziału powiatowego i wstawił do rubr. X. preliminarza wydatków fund. kraj. jednorazowy kredyt 7.000 K tytułem subwencyi na zakupno realności w Gródku i zwyczajny kredyt 4.000 K na utrzymanie powiatowego instruktora rolnictwa, licząc na to, że c. k. Rząd połowę tego wydatku ze swoich pokryje funduszów.

Kursa rolnicze w armii. C. k. Ministerstwo rolnictwa zawiadomiło c. k. Namiestnictwo we Lwowie reskryptem z d. 16. kwietnia b. r. l. 6835, że spełniając życzenia kół agrarnych poruszane także w Radzie państwa zamierza w porozumieniu z c. k. Ministerstwem obrony krajowej podjąć próbę z praktyczną nauką rolnictwa w armii a to urządzeniem kursów w każdym garnizonie poszczególnych korpusów. Nauka ma być wprowadzoną nieobowiązkowo dla żołnierzy zgłaszających się z własnej chęci do korzystania z pouczeń i odbywać się najwyżej dwa razy tygodniowo licząc na jeden wykład około $1\frac{1}{2}$ godziny. Cały program praktycznych pouczeń winien być wyczerpany w ciągu 50 godzin. Ministerstwo rolnictwa uznało w porozumieniu z Ministerstwem obrony krajowej, że próba z tego rodzaju pouczeniami może być podjętą w garnizonach w Stryju i we Lwowie, bo wytrawnych sił nauczycielskich dostarczyć mogą szkoły rolnicze w Bereźnicy i Dublanach. Na zapytania władz wojskowych wpłynęło do komendy obrony krajowej we Lwowie i Stryju 136 względnie 89 zgłoszeń uczestników. Na zaproszenie c. k. Namiestnictwa, by Wydział krajowy wziął udział w tej akcyi i wymienił nauczycieli odpowiednich do przeprowadzenia kursu we Lwowie i Stryju, oznajmiliśmy c. k. Ministerstwu gotowość służenia pomocą, ze względu jednak na wybór nauczycieli prosiliśmy o wyjaśnienie w jakim języku pouczenia mają się odbywać. Odpowiedź w tej mierze dotychczas nie nadeszła.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o kraj. niższych szkołach rolniczych, zimowych szkołach rolniczych i nauce wędrownej gospodarstwa wiejskiego.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Sprawozdanie

Dyrekcyi niższej szkoły rolniczej w Bereźnicy za rok szkolny 1908|9.

Ogólne wiadomości o szkole.

Krajowa szkoła rolnicza w Bereźnicy ma na celu praktyczne i teoretyczne kształcenie młodzieży na samodzielnych gospodarzy lub pomocników dla gospodarstw większych.

Skład grona nauczycieli.

1. Stanisław Dzierzbicki, kierownik zakładu i nauczyciel fachowy uczył rolnictwa, zarządu, miernictwa, ogrodnictwa, botaniki, jakoteż prowadził i dozorował gospodarstwo szkolne, internat i kancelaryę szkolną.
2. Leon Błociszewski, nauczyciel do nauk fachowych uczył hodowli, rachunkowości, fizyki, chemii, zoologii i historyi ojczystej.
3. Ludwik Zub, nauczyciel do nauk elementarnych uczył nauk ogólnie kształcących i zajmował się pasieką szkolną.
4. Ks. Józef Machowski, proboszcz obrządku łacińskiego udzielał nauki religii rzymsko-katolickiej i odprawiał nabożeństwo w kaplicy zakładowej.
5. Ks. Jan Bordun, proboszcz obrz. greck. kat. udzielał nauki religii grecko-katolickiej.
6. Stanisław Wójcik, instruktor dozorował uczniów przy zajęciach praktycznych. Oprócz tego pomocnym był w dozorowaniu uczniów praktykant gospodarczy Jan Kisiel.

Nauki w szkole udzielane.

Równocześnie z nauką fachową w zakresie gospodarstwa wiejskiego udziela się w szkole wykształcenie ogólne — a gdy się zważy, jak słabe wiadomości po większej części posiadają uczniowie wstępujący do zakładu to widzimy, że czas pobytu trzyletniego musi być bardzo starannie wyzyskiwany, by uczeń wychodzący z zakładu przedstawiał materyał mogący dać sobie radę w życiu praktycznem i był

pożytecznym pracownikiem w społeczeństwie. Skutkiem powiększonego gospodarstwa szkolnego przez dodzierżawienie pól, praktyczne zajęcia mogą intensywniej się odbywać tak, iż mamy pewność, że prawie każdy uczeń z korzyścią na roli po opuszczeniu zakładu pracować będzie — co zresztą widzi się, śledząc zachowanie się ukończonych uczni w praktyce gospodarskiej.

Frekwencya uczniów.

W roku szkolnym 1908 na 1909 było uczniów na roku I. 15, na roku II. 12, na roku III. 12; z tych zaś ukończyło zakład:

1. Chmiel Tymoteusz z postępem dobrym
2. Demczuk Jan „ „
3. Kasprzycki Jacenty „ bardzo dobrym
4. Korotusz Jan „ dobrym
5. Kowaczek Jan „ dostatecznym
6. Kupczyn Józef „ dobrym
7. Nowosielski Tadeusz „ „
8. Piluszczak Tadeusz „ „
9. Smorąg Jan „ dostatecznym
10. Szpakowski Józef „ „
11. Wołoszyn Franciszek „ „

Sprawy internatu.

Sposób żywienia i pomieszczenia uczniów w niczem nie zmienił się od lat poprzednich. Utrzymanie i rozkład czynności były widocznie bardzo odpowiednie, gdyż zdrowotność utrzymała się na stopniu bardzo korzystnym, bo prócz kilku skaleczeń lekkich nie mieliśmy żadnej innej choroby w ciągu roku. Koszt żywienia uczniów jednak wzrósł znacznie skutkiem podrożenia artykułów spożywczych tak, że Dyrekcya była zniewoloną wnieść podanie do Wydziału krajowego o powiększenie dotacyi na ten cel, tembardziej, że podrożenie to środków żywności jest stałem i niema widoków zmiany na lepsze.

Budynki szkolne.

Budynki będą wystarczać na potrzeby szkoły po wybudowaniu stajni i chlewni murowanej w miejsce teraźniejszej zniszczonej, co też obecnie się spełnia. Poza tem będzie potrzebną budowa osobnej mleczarni, wobec zwiększenia się ilości przerabianego mleka. Ponieważ tu w stryjskiem ruch mleczarniany został rozbudzony i utrzymywany przez zakładanie w wielu miejscach spółek mleczarskich, pragnieniem Dyrekcyi byłoby mieć wzorowo urządzoną mleczarnię średniej wielkości, która oprócz korzyści oddawanej szkole, byłaby wzorem dla mleczarń. okolicznych.

Gospodarstwo szkolne.

Wobec niemożności przedłużenia kontraktu dzierżawnego pól z Łotatnik, byliśmy zmuszeni wydzierżawić 49 morgów z dóbr Strzałkowskich, w czem 30 morgów sitników porosłych mchem i silnie podmokłych, zaś 19 morgów względnie dobrego pola, bo zdrenowanego, jednakże silnie zachwaszczonego. Pracy nad sitnikami mieliśmy dosyć, gdyż z trudem dały się orać; po należytem osuszeniu rowami i uzyskaniu spadków plony zebraliśmy bardzo dobre, siejąc na łubinie żyto. Dyrekcya chętnie wzięła w uprawę sitniki, by dobrymi zbiorami zachęcić okolicznych

gospodarzy do przeorywania ogromnej ilości podobnych nieużytków. Oczekiwania nie zawiodły, bo obecnie często zwracają się do nas sąsiedzi o radę i pomoc w uprawie podobnych nieużytków, przeorują je i biorą w uprawę i jest nadzieja, że w niedługim czasie pustych przestrzeni pokrytych kępami sitów przynajmniej w najbliższej okolicy szkoły widzieć nie będziemy.

Akcya rozszerzenia uprawy łubinu jak dotąd, nie zawodzi; włościanie przekonali się o zaletach tej rośliny i obecnie można powiedzieć, że łubin wszedł do ich zwykłych płodów rolnych. Łatwo dają sobie oni z nim radę produkując na ziarno i na zielony nawóz. Uprawa łubinu przyczynia się również do zmniejszenia się nieużytków. Z rezultatów gospodarstwa szkolnego widać, że koszta wyłożone na uprawę nieużytków opłacać się mogą sowicie — i to zachęca głównie sąsiadów do pracy nad rolą, gdy widzą rezultat pomyślny.

Gospodarstwo na własnym obszarze szkoły prowadzone było jak w dawniejszych latach — chodzi mianowicie o większą produkcyę okopowych i paszy dla bydła, z czem zawsze bardzo liczyć się musimy wobec zupełnego braku łąk własnych i pastwisk dla krów; bydło zaś obok chlewni przynosi najpoważniejszy dochód.

W ubiegłym roku założyliśmy sad owocowy trzymorgowy z jabłoni, gdyż grusza w tutejszych stosunkach klimatu i gleby niepewna. Szczepy jak dotąd, idą wcale dobrze.

Kronika szkoły.

Kierownik szkoły starał się usilnie przychodzić z pomocą fachową w poradach okolicznym włościanom, którzy często zwracają się do szkoły o pomoc. Dyrekcya zawsze z tego powodu sprowadza zawsze najlepsze odmiany zbóż i ziemniaków, przeprowadza doświadczenia i dobre odmiany następnie odstępuje i wymienia na okolicę tak, że obecnie już widzieć można dużo ziemiopłodów ze szkoły pochodzących. W swoich jazdach po okolicy stara się utrzymać kontakt z potrzebami włościan i pomagać im wedle sił. Do tego przyczynia się także utrzymywanie apteki podręcznej, skąd dostają włościanie bezpłatnie zwyklejsze lekarstwa dla siebie i inwentarza. Włościanie z Bereźnicy przy pomocy szkoły zaorali również część tłoki i zachęceni dobrymi rezultatami mają zamiar dalszą część wziąć w uprawę. Kierownik uczestniczy w pracach Oddziału stryjskiego Towarzystwa gospodarskiego, gdzie również ma sposobność służenia pomocą właścicielom małych gospodarstw.

Szkołę zwiedzili w ciągu roku Radca dworu, Prezes J. W. Pan Tadeusz Pilat, Radca dworu JW. Wł. Struszkiewicz i Inspektor szkół, p. Konstanty Jasiński dwukrotnie.

Wykaz stanu majątkowego gospodarstwa szkoły rolniczej w Bereźnicy za r. 1908 na 1909.

Porównanie inwentarzy gospodarczych.

1. Inwentarz żywy.

a) **Konie.**

Dnia 1. lipca 1908.		Dnia 1. lipca 1909.	
1. Wałach skarogniady adm. l. 10. . . .	260·— K.	1. Wałach skarogniady adm. l. 11. . . .	240 — K.
2. Wałach skarogniady adm. l. 10. . . .	260·— „	2. Wałach skarogniady adm. l. 11. . . .	240 — „
Do przeniesienia .	520·— K.	Do przeniesienia .	480·— K.

Z przeniesienia .	520·— K.	Z przeniesienia .	480·— K.
3. Wałach brudny kasztan l. 13.	80·— „	3. Wałach brudny kasztan l. 14.	60·— „
4. Wałach skarogniady l. 13. .	180·— „	4. „ skarogniady l. 14. .	150·— „
5. „ siwy l. 11. . .	180·— „	5. „ siwy l. 12. . .	140·— „
6. „ kasztan l. 11. .	180·— „	6. „ kasztan l. 12. .	140·— „
		7. Klacz gniada l. 2. . .	340.— „
Razem	1.140·— K.	Razem	1.310·— K·

b) **Krowy.**

1. 16 krów według ceny inwentarza . . .	4.974·— K.	1. 14 krów według ceny inwentarza . . .	4.452·— K.
2. 7 jałówe według ceny inwentarza . . .	1.652.— „	2. 10 jałówok według ceny inwentarza . . .	3.052·— „
3. 1 buhajek według ceny inwentarza . . .	120·— „	3 1 buhajek węgług ceny inwentarza . . .	170·— „
4. 2 cieląt według ceny inwentarza . . .	60·— „		
Razem .	6.806· — K.	Razem .	7.674·— K

c) **Świnie.**

1 knur, 6 loch, 19 prosiąt według ceny inwentarza .	908·— K.	1 knur, 5 loch, 30 prosiąt według ceny inwentarza .	873·50 K.

d) **Owce.**

19 starych po 20 kor. .	380·— K.	18 starych po 20 kor. .	360·— K.
4 młode po 8 kor. . .	32·— „	8 młodych po 8 kor. . .	64·— „
Razem .	412·— K.	Razem .	424·— K.

e) **Woły.**

2 woły według ceny inwent. .	711·— K.	2 woły według ceny inwent. .	753·— K

f) **Kury.**

22 kur po 2 korony . .	44·— K.	17 kur po 2 korony . .	34·— K·

II. Inwentarz martwy.

Stan inwentarza martwego .	45.705 K.	Stan inwentarza martwego	

III. Zapas w materyałach rolnych.

1. Owsa 13·74 ctn. po 14 .	192·36 K.	1. Owsa 0·31 ctn. po 14 . .	4 34 K.
2. Koniczyny 23.43 ctn. po 5	117·15 „	2. Wyki 0·25 „ „ 14 . .	3·50 „
3. Ziemniaków 5·25 ctn. po 2	10 50 „	3. Ziemniaków 2·5 po 2 . .	5.— „
4. Otrąb 1·69 ctn. po 12 .	20·28 „		
Razem , .	340·29 K.	Razem , .	12·84 K.

Zestawienie obrotu produktów rolnych za rok 1908 na 1909 r.

Gatunek płodu	Zbiór w 1908 r.			Stan 1 VII 1908	Dokupiono	Razem bydło	Rozchód			Stan 1 VII 1909
	ziarno	słoma	kłęby				sprzedano	zużyto	siew	
	kilogramy									
Żyto celne . .	7555	—	—	—	300	7855	6444	61	1350	—
pszenica celna .	6028	—	—	—	—	6028	5285	83	650	—
„ poślad	776	—	—	—	—	776	390	386	—	—
owies	7890	—	—	1374	3450	12714	2570	8113	2000	31
bobik	—	—	—	—	2000	2000	—	1950	50	—
wyka	—	—	—	—	300	300	—	275	—	25
łubin	—	—	—	—	1500	1500	100	—	1400	—
koniczyna, siano	—	27702	—	2343	300	30345	—	30345	—	—
słoma jara i oz.	—	43748	—	—	—	44748	—	43748	—	—
plewy	—	5810	—	—	—	5810	—	5810	—	—
melassa . . .	—	—	—	—	4575	4575	—	4575	—	—
ziemniaki . . .	—	—	52015	525	1800	54340	13590	33300	7200	250
marchew . . .	—	—	6000	—	—	6000	—	6000	—	—
buraki	—	—	26000	—	—	26000	—	2600	—	—
brukiew . . .	—	—	26000	—	—	26000	—	2600	—	—
kukurydzianka .	—	—	—	—	800	800	—	800	—	—
otręby	—	—	—	169	12750	12919	35	12884	—	—
makuch . . .	—	—	—	—	900	900	—	900	—	—
sól	—	—	—	—	150	150	—	150	—	—
mąka pastewna	—	—	—	—	700	700	—	700	—	—

Obroty bieżące w roku 1908 na 1909.

1. Rachunek produkcyi zwierzęcej.

Dochody.

Na własnem gospodarstwie dni robocych 480.

Produkcya nawozu 450 ctn.

a) **Konie robocze.**

Rozchody.

1. Dokupno konia . . 340·— K.
2. za szczotki, zgrzebła, łańce itd. 32·21 „
3. „ robotę kowalską . . 127·17 „
4. „ „ rymarską . . 67·54 „
5. „ 1·25 q. otrąb po 10 . 12·50 „
6. „ 3·25 q. melasy po 9 . 29·25 „
7. „ 9·10 q. bobiku „ 14 . 127·40 „
8. „ 34·5 q. owsa . . 599·— „
9. „ 14·9 seli po 10 . . 1·49 „

Porachunkiem:

Prace uczniów . . . 40·— K·

Z własnego gospodarstwa:

Owsa . . 2·15 ctn.
Marchwi . . 39·70 „
Siana . . 58.50 „
Słomy . . 54·17 „

Razem . 1376·56 K.

b) Konie administracyjne.

pasza spożyta w cenie . . 580 Kor.

c) Bydło.

Gotówka:

1.	Za sprzedanego buhaja .	360·— K.
2.	„ „ krowę .	190·— „
3.	„ zarznietą krowę . .	100·— „
4.	„ 8 cieląt . . .	208·— „
5.	„ żywienie przybł. jałówki	7·— „
6.	„ 12 skoków buhaja .	24·— „

Porachunkiem:

Za 13.542 kg. mleka po 10 gr.	1354·20	„
„ 20.376 26 kg. „ „ 12 »	2445.15	„
Razem .	4688·35	„

We własnem gospodarstwie:

wyprodukowano 3.000 ctm. nawozu.

Gotówka:

1.	Za 9 ctm. makuchu .	125·— K.
2.	„ 92 „ otrąb . .	940·— „
3.	„ 37·75 ctm. melasy .	339 75 „
4.	„ 3·57 „ bobiku .	49·98 „
5.	„ 105·6 kg. soli . .	10·56 „
6.	„ szczotki, wiadra, zgrzebła	82·40 „
7.	„ najęcie pastwiska dla krów na lato (strącono z dzierżawy pól) . .	300·— „

Porachunkiem:

Za mleko pełne i chude z ml.	160·50	„
„ pracę uczniów . .	140·—	„

We własnym gospodarstwie:

buraków .	246·5	ctm.
owsa .	18 09	„
brukwi .	246·—	„
siana .	137.13	„
słomy .	236·96	„
plew .	41.92	„
Razem .	2.148·19	K.

d) Woły.

We własnem gospodarstwie:

Wyprodukowano 300 ctm. nawozu.

Gotówkd:

1.	naprawa uprzęży . .	30·00 K.
2.	za łańcuchy, zgrzebła etc.	12·50 „
3.	„ 2·7 ctm. otręb . .	27·— „
4.	„ 10·5 kg. soli po 10 .	1·05 „
5.	„ 3·10 ctm. melassy .	27·90 „
6.	„ 3·60 „ bobiku po 14	50·40 „

Porachunkiem:

Praca uczniów . . .	40·—	„

Z własnego gospodarstwa:

owsa . .	8·50	ctm.
siana . .	48·32	„
słomy . .	31·10	„
plew . .	3 68	„
Razem .	188·85	K.

e) Owce.

We własnem gospodarstwie:

wyprodukowano 150 ctm. nawozu.

Za 5·20 ctm. otrąb . .	52·—	K.
„ 12·70 „ soli . .	1·27	„

We własnem gospodarstwie:

owsa . .	4·—	ctm.
buraków . .	14·—	„
brukwi . .	13·50	„
siana . .	29·70	„
słomy . .	21·25	„
Razem .	53·27	K.

f) Świnie.

Gotówka:

1. Za 9 świń sprzed. na targu	602·72	K.
2. „ 1 lochę opasową . .	212·—	„
3. „ 3 świnie . . .	370·—	„
4. „ 55 prosiąt . . .	1.083·40	„
Razem .	2.268·12	K.

Gotówka:

1. Wydatki przy sprzep. świń	15·20	K.
2. Za czyszczenie knurków.	6·40	„
3. „ nacz. do obsługi świń	26·20	„
4. „ 27·69 ctm. otrąb .	272·50	„
5. „ 7·30 ctm. kukurydzianki	146·—	„
6. „ kupioną loszkę . .	60·—	„
7. „ 7 ctm. mąki pastewnej	139·50	„

Porachunkiem:

Za nabiał dla świń z mlecz.	184·—	K.
„ pracę uczniów . .	70·—	„

Z własnego gospodarstwa:

333	ctm.	kartofli
62	„	słomy
12·5	„	plew
Razem .	919·90	K.

g) Kury.

Gotówka:

Za jaja sprzedane . . . 62·14 K.

Z własnego gospodarstwa:

3·86	ctm.	pośladu pszenicy
0·61	„	„ żyta
0·94	„	owsa

h) Mleczarnia.

Gotówka:

1. Od zamiejscow. za masło .	4.196·90	K.
2. Za sprzedane prod. nabiał	159·36	„
3. Dyr. Dzierzbicki za nabiał	218·17	„
4. Naucz. Błoniszewski „	195·40	„
5. Naucz. Zub za nabiał .	209·02	„
6. Ks. Bordun „ „ . .	98·88	„

Gotówka:

1. Włościanom za dost. mleka	2.086·49	K.
2. Za przekazy pocztowe .	25·50	„
3. „ napr. i dokupno nacz.	28·32	„
4. „ oliwę do wirownicy .	19·—	„

Porachunkiem:

Kuchnia zwraca za nabiał	.	1.221·67 K.
Krowiarnia „ „ „	.	160·50 „
Chlewnia „ „ „	.	184·— „
Razem	.	6.643·90 K.

Porachunkiem:

Krowiarni za mleko	.	3.799·35 K.
Razem	.	5.958·66 „

Rachunek produkcyi roślinnej.

Dochody:

1. Za 52·85 ctm. pszenicy	.	1.257·80 K.
2. „ 29·— „ pośladu	.	31·90 „
3. „ 64·44 „ żyta	.	1.201·42 „
4. „ 25·70 „ owsa	.	551·10 „
5. „ 1·— „ łubinu	.	15·— „
6. „ 37 kóp kapusty	.	80·60 „
7. „ 34·5 ctm ziemniaków	.	189·— „
8. „ stare żelazo	.	39·30 „
9. „ stary młynek	.	24.— „
10. „ starą młócarnię	.	50·— „
11. „ flance buraków	.	1·60 „
12. Dyrektor Dzierżbicki za prod. gospod.	.	72·29 „
13. Nauczyciel Błociszewski za prod. gosp.	.	23·83 „
14. Naucz. Zub za prod. gosp.		29·58 „

Porachunkiem:

Kuchnia uczniów za 84 ctm. ziemniaków	.	322·— „
Kuchnia ucziów za kapustę	.	150·— „
Konie admin. zą karmę	.	580·— „
Razem	.	4.619·42 „

Rozchody:

1. Zapł. kosarzom od siana		73·30 K.
2. „ robot. przy burak.		122·55 „
3. Zawózka zboża	.	55·— „
4. Najnm koni do orki	.	151·— „
5. Robota w stelmarni	.	85.90 „
6. Za młockę maszyną par.		160·— „
7. „ 3 ctm. żyta szlamt. oryginalnego	.	141·— „
8. Fracht owsa	.	31·— „
9. Dokupno 3 ctm. siana	.	10·— „
10. Za czyszczenie i kopanie rowów	.	147·40 „
11. Za kucie narzędzi gospod.		50·— „
12. „ truciznę na myszy	.	6·24 „
13. „ nasiona od Tow. gosp.		1.324·56 „
14. „ obornik od Lemberga		40·— „
15. „ poprawę inwentarza martwego	.	348·— „
16. Za dzierż. pól Łotatniki		978·— „
17. „ pracę uczn. w gosp.		850·— „
18. „ 1·65 ctm. melasy	.	15·— „
19. „ 3·73 „ bobiku	.	52·22 „
20. „ 8·— „ ziemniaków		60·— „
Razem	.	4.701·37 K

Zestawienie.

Wyszczególnienie	Dochody K.	Dochody gr.	Rozchody K.	Rozchody gr.
I. Stan inwentarza żywego				
a) konie robocze	1.310	—	1.140	—
b) krowy	7.674	—	6.806	—
c) świnie	873	50	908	—
d) owce	424	—	412	—
e) woły	753	—	711	—
f) kury	34	—	44	—
II. Stan inwentarza martwego	4.680	—	4.570	50
III. Zapasy w płodach rolnych	12	84	340	29
A) Rachunek produkcyi zwierzęcej:				
a) konie robocze	—	—	1.376	56
b) bydło rogate	4.680	35	2.148	19
c) woły	—	—	188	85
d) owce	—	—	53	27
e) świnie	2.268	12	919	90
f) kury	62	14	—	—
g) mleczarnia	6.643	90	5 958	66
B Rachunek produkcyi roślinnej	4.619	42	4.701	37
Razem	34.043	27	30.278	59

Czysty zysk zatem wynosi 3.764·68 koron.

Z Dyrekcyi krajowej niż. szkoły rolniczej w Bereźnicy.

Bereźnica, 14 sierpnia 1910 r.

Stanisław Dzierżbicki *w. r.*

Sprawozdanie

Dyrekcyi krajowej niższej szkoły rolniczej w Horodence za rok szkolny 1908|909.

I. Ogólne wiadomości o szkole.

Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence założona w roku 1885., ma na celu kształcenie pomocników dla gospodarstw większych. Brak własnego gospodarstwa szkolnego został poniekąd uchylony, gdyż w roku sprawozdawczym wydzierżawiła Dyrekcya 22 morgów gruntu od obszaru dworskiego prawie w jednym kawałku, na którym można pracować inwentarzem szkolnym, prowadzić doświadczenia zarówno z odmianami roślin jak i nawozami sztucznymi. Jedyną niedogodnością dzisiejszej dzierżawy szkolnej jest odległość pola i utrudniony nadzór, to też radzimy sobie tak, że uczniowie idą w pole lub bywają wywożeni na cały dzień, a żywność i woda do picia bywa im wysyłana końmi. Jest wszakże nadzieja, że ta niedogodność zostanie z czasem usunięta przez wydzierżawienie odległego o $1^1/_2$ klm. folwarku ormiańskiego lub zakupno roli jeszcze w bliższem położeniu. Także obecnie możnaby nabyć w pobliżu odpowiednią ilość ziemi, ale po cenie nie niższej jak 3.000 K. za morg.

II. Skład grona nauczycieli.

Józef Froń, kierownik zakładu i nauczyciel fachowy, uczył ogólnej części rolnictwa i hodowli, botaniki, chemii, zarządu i sadownictwa, ponadto prowadził administracyę szkolną i kierował zajęciami uczniów.

Wincenty Krassowski, nauczyciel fachowy, uczył szczegółowej uprawy roślin i hodowli, fizyki, zoologii, mleczarstwa, weterenaryi, ustaw rolnych, historyi, kaligrafii i miernictwa.

Józef Zagieczek uczył przedmiotów ogólnie kształcących.

Nauki religii ob. rz. kat. udzielał tyt. kanonik ks. Edward Bladowski; nauki religii ob. gr. kat. udzielał ks. Antoni Strilczyk, wikary.

Dozorcą przy praktycznych robotach był Michał Fuksa, były uczeń szkoły w Suchodole. Z dniem 1. maja M. Fuksa objął posadę zarządcy gospodarstwa i instruktora rolnictwa w zakładzie dla nieletnich przestępców w Stanisławowie.

III. Nauki w szkole udzielane.

Chociaż przeznaczenie naszej szkoły jest inne niż reszty szkół rolniczych niższych, to jednak w sposobie nauczania niema prawie różnicy, bowiem materyał

uczniów nie różni się i taksamo musi się najpierw uzupełniać niedostateczne przygotowanie ze szkoły ludowej i zaczynać n. p. rachunki przypomnieniem czterech działań rachunkowych. Mimo tak słabego przygotowania uczniów rozpoczyna się uczyć na I. roku nauk przyrodniczych, które dają urozmaicenie i wyrabiają umysł, a obok tego przygotowują grunt i oparcie na II. roku pod naukę rolnictwa i hodowli. Na III. roku przeważają nauki fachowe i uzupełniające wiadomości fachowe, jak mleczarstwo, weterynarya, sadownictwo, miernictwo, prowadzenie korespondencyi, rachunków i rejestrów gospodarskich. Ponadto uczniowie III-go roku pełnią obowiązki gospodarzy, z kolei po 2 tygodnie każdy i za wszelkie uchybienia i zaniedbania w codziennych i stale się powtarzających pracach innych współkolegów są odpowiedzialni przed kierownikiem lub dotyczącym nauczycielem wykonującym inspekcyę

IV. Frekwencya uczniów.

W roku szkolnym 1908/9 zgłosiło się na rok I. 22 uczniów, na II. było 14, na III. 8. W ciągu roku opuściło szkołę lub zostało wykreślonych za brak postępów w nauce i za wykroczenie 7 z I-go roku, 2 z II-go roku i 2 z III-go roku, tak, że z końcem roku sprawozdawczego pozostało tylko 37 uczniów. Według powiatów pochodziło 3 z horodeńskiego, 3 z kołomyjskiego, 4 z tłumackiego, 1 z zaleszczyckiego, 3 z brzeżańskiego, 2 z buczackiego, 1 z borszczowskiego, 4 z stanisławowskiego, 2 z tarnopolskiego, 2 z podhajeckiego, 1 z husiatyńskiego, 2 z lwowskiego, po 1 z nadwórniańskiego, grodeckiego, pilzneńskiego, brodzkiego, dynowskiego i 3 z Królestwa polskiego.

Z uczniów III-go roku złożyło egzamin końcowy 6, a to następujący:

Brytan Michał z postępem bardzo dobrym, został umieszczony w Ordynacyi, Zamojskich w Królestwie Polskiem;

Dąbrowski Romuald z postępem dostatecznym, poświęcił się innemu zawodowi;

Kowbas Jan z postępem bardzo dobrym, pozostał przy szkole w charakterze praktykanta i dozorcy uczniów;

Ornatowski Józef z postępem dobrym, został umieszczony w skarbie w Tłusteńkiem;

Szura Jan z postępem dostatecznym, pozostał przy szkole w charakterze praktykanta i dozorcy uczniów;

Olędzki Kazimierz z postępem dobrym, został umieszczony w skarbie horodeńskim.

V. Wiadomości o byłych uczniach.

Do końca obecnego roku szkolnego ukończyło szkołę 296 uczniów, czyli średnio rocznie 12 (dokładniej 12·33). Na własny zagon rzadko który wraca, gdyż przeważnie rekrutują się z ludności bezrolnej i po ukończeniu szkoły idą w służbę dworów, skąd ich wyrywa służba wojskowa i dla szkoły giną bez wieści, tem więcej jeżeli zmieni się personal nauczycielski i zerwie się nić łączności.

Z dawniejszych obecnemu kierownikowi osobiście nieznanych uczniów, jest Donhöffner Leopold rządcą w Skwarzawie, Berezowski Alojzy w Raszkowie pomocnikiem gospodarskim, Mazurek Teofil w Swidowej adj. gosp., Michał Hnatiuk vel Orski ekonomem w Pisarówce, Borek Jarosław w Banku roln. we Lwowie, Cholewczuk Michał nauczycielem lud. w Kamieniu, Klementowski Kazimierz asystentem kontrolnym na Podolu ros., Edward Füller przerzucił się do kopalnictwa nafty, Józef Ross rządcą w Kluczu radziechowskim, Wojciech Chłopiński instruktorem uprawy lnu i konopi przy Tow. gosp. we Lwowie, Jan Majeranowski instruktorem uprawy tytoniu przy fabryce zabłotowskiej, Wiktor Ciuciara nauczycielem, Jasiński Adolf kierownikiem szkoły chmielarskiej w Borkach pod Brodami, Przybyło instruktorem przy Tow. gosp. we Lwowie, Wiśniewski Mieczysław instruktorem uprawy tytoniu,

Winnicki Jan adj. gosp. w Horodence, Niedowóz Kaz. pisarzem w Taurowie, Antoni Rogożyński rządcą-zakonnikiem u OO. Bazylianów, Stefan Szeliski w Bogumiłowicach przy nieznanem zajęciu, zaś z nowszych i znanych uczniów: Hatała Miron, w Ordynacyi Przeworkiej, Strusiewicz Longin adj. gosp. w Horodence, Terlecki Stan. służy wojskowo, Władysław Horodyński po ukończeniu szkoły czernichowskiej gospodaruje na większej własności u siebie, Leon Folwarkow objął gospodarstwo swego bezdzietnego bliskiego krewnego w Horodence, Fiałkowski Witold pisarzem w skarbie jagielnickim, König Antoni astystentem kontrolnym przy Tow. roln. w Krakowie, Wusaty Jan służy wojskowo, Wojnarowski Stanisław gospodaruje u siebie na większej własności w Filipkowcach, Baumberger osiadł na ojcowiźnie w Czaplakach, Czesław Stebnowski przerzucił się do kolejnictwa, Józefowicz Izydor na pisarkę sądową, Terlikiewicz Jerzy kończy szkołę roln. w Czernichowie, Józef Lewandowski jest asystentem kontrolnym w Król. Pol. Ilko Masztalar założył w swej rodzinnej wsi mleczarnię spółkową, której jest kierownikiem, Józef Tustanowski, Naum Panaszyj i Alfred Biliński służą wojskowo, a Bazyli Borodajko, Andrzej Terpilak, Jan Hasny i Jan Nowosielski kończą sem. naucz. w Stanisławowie.

VI. Budynki szkolne.

Granice obejścia szkolnego wynoszą niespełna 1 klm. długości i długi czas były otwarte, a tem samem narażone na szkody. Grodzenie rozpoczęto w r. 1908., a ukończono w bieżącym roku siatką drutową, na słupach dębowych, 2 m. wysokich rozpiętą.

Podwórza szkolne — skutkiem niefortunnego rozmieszczenia budynków — nie były dotąd szutrowane, a że mamy tłusty czarnoziem, więc w razie nawet lekkiego deszczu podłogi internatu bywały zabłocone. Aby temu chociaż w części zapobiedz, wyszutrowano pierwsze i drugie podwórze z funduszów na utrzymanie budynków przeznaczonych. Na środkowem podwórzu ustawiono latarnię „Lux“ o sile 200 świec celem oświetlania obejścia i ułatwienia kontroli.

VII. Środki naukowe.

Do poparcia nauki udzielanej w szkole służą nam odpowiednie urządzenia i środki, które co roku pomnażają się z odpowiednich skromnych dotacyi lub przez zagospodarowanie.

Ogród szkolny już w ubiegłym roku otrzymał właściwy sobie cel t. j. został obsadzony drzewami owocowemi w ilości kilkuset sztuk, nabytemi w połowie w Zaleszczykach w połowie w Eisgrub na Morawie z bieżących dochodów ogrodu. Do obsadzenia użyto odmian właściwych tut. strefie innych mniej w kraju znanych lub zupełnie nowych celem robienia doświadczeń. Która odmiana wykaże za małą odporność na susze, nagłe zmiany ciepłoty i ostre wiatry, będzie przeszczepiana nową odmianą. Z powodu bardzo suchej jesieni i późnej wiosny $^1/_4$ drzew zmarniała już po rozwinięciu liści i została zastąpiona nowemi, w własnych szkółkach wyprowadzonemi.

Przestrzeń wolna między drzewami jest w dalszym ciągu uprawiana, wyeliminowano tylko uprawę kłosowych, a ograniczono się do okopowych i tytoniu. Wolna przestrzeń od drzew została zajęta pod doświadczenia z nowemi dla tut. okolicy odmianami roślin, a przedewszystkiem pszenic, owsów, kukurydz i ziemniaków. W ubiegłym roku sprowadzono próbki w ilości 142 odmian pszenic, 70 próbek owsa i 15 odmian kukurydz węgierskich, francuskich i amerykańskich. Ziemniaki w ilości 12 odmian krajowych i obcych otrzymaliśmy ze stacyi bot. rolniczej we Lwowie i także 3 odmiany okazały się dla tut. warunków zupełnie nieodpowiednie.

Do muzeum szkolnego nabyto przybory do mikroskopowania, bateryę elektryczną 6. ogniwową, bot. tablice Ross-Morin'a, retortę miedzianą do otrzymywania gazów, gazometr szklany, aparat destyl. spryskiwacz „Unikum“, do obory cedzidło Ulandra, do mleczarni wagę stołową z ciężarkami, a do biblioteki 64 dzieł prze-

ważnie treści naukowej Kilka z tych dzieł przysłało na prośbę Zarządu szkoły c. k. Ministerstwo rolnictwa, jedno c. k. Namiestnictwo. Redakcya „Tygodnika rolniczego“, „Rolnika“ i „Głosu rolniczego“ przysyłały swe organy bezpłatnie, za co im Zarząd na tem miejscu składa serdeczne podziękowanie.

Do nauki rolnictwa otrzymała szkoła z Wydziału krajowego dla uczniów podręcznik Prof. Dr. K. Miczyńskiego, który jest wielkiem ułatwieniem w przyswojeniu wiadomości z uprawy roli i roślin, odpada bowiem nużące przepisywanie notatek, na co w naszej szkole niema czasu. Niezbędne są jeszcze równie dobre podręczniki do nauki hodowli i nauk przyrodniczych.

VIII. Gospodarstwo szkolne.

Aby zapewnić uczniom nabycie wprawy i zręczności w ważniejszych rękoczynach gospodarskich wydzierżawiliśmy na ten cel 22 morgów gruntu leżącego tuż koło siebie w 4 kawałkach od 2—8 morgów jeden. Grunt ten, własność dworska, był przez długie lata wydzierżawiany włościanom i nie nawożony. Rola ta mogła być dopiero bardzo późno wzięta w posiadanie, a że nie mieliśmy dotąd własnych koni ni narzędzi, wyziembliło się ją końmi najętemi i z wiosną obsiało owsem dla ujednostajnienia gleby. 3 morgi zdołaliśmy przez zimę znawozić pod ziemniaki i mieszankę na siano. Pod owies daliśmy kainitu w ilości po 400 kg. na morg i po $1^1/_2$ worka superfosfatu. Na przyszłość mamy zamiar wprowadzić płodozmian, w który wejdą następujące rośliny:

1.) Buraki cukrowe i ziemniaki na nawozie stajennym, soli pot. i superfosfacie.
2.) Owies i jęczmień.
3.) Koniczyna.
4.) Koniczyna.
5.) Kukurydza na pół nawozie, superfosfacie i kainicie.
6.) Pszenica i żyto na superfosfacie z ewentualnem poratowaniem na wiosnę saletrą.

Powyższemu przeprowadzeniu następstwa plonów stoi wprawdzie na przeszkodzie 5-cio letni okres dzierżawy, jednak mamy zupełną podstawę przypuszczać, że o ile sami dzierżawy nie opuścimy, z niej usunięci nie będziemy, owszem dwór skłonny jest oddać nam dalszych 40 morgów obok położonych, ale dopóki nie mamy budynków gospodarskich, o tem marzyć nie możemy, tem więcej, że pole za daleko położone. Dla zaokrąglenia zdałoby się nam tyle morgów, ile mamy uczniów i na takiej przestrzeni każdy z uczniów w ciągu trzechlecia przeszedłby kilkakrotnie przez wystarczająco długi czas każdą czynność gospodarską i mógłby ją sobie w dostatecznym stopniu przyswoić.

Z dochodów obory dokupiono jeszcze jedną krowę celem dokompletowania stanu do 8 sztuk. Z Towarzystwa gospodarskiego wzięliśmy buhaja na utrzymanie z jednej strony dla własnej wygody, z drugiej dla podźwignięcia hodowli bydła w okolicy, będącej na niskim poziomie. Buhaj ten należy do gminnej obory zarodowej, założonej z funduszów publicznych na wniosek kierownika szkoły, staraniem Prezesa Oddziału pokuckiego Dr. Krzysztofowicza i marszałka powiatu posła Theodorowicza. Również z dochodów obory zakupiono 8 żłobów żelaznych celem wprowadzenia indywidualnego karmienia bydła. W chlewni — przerobionej przez uczniów ze starej suszarni tytoniowej — dano posadzkę betonową. Dwie stare lochy zostały wybrukowane i zastąpione młodszemi własnego przychowku.

Z przyznanego kredytu zakupiono dla gospodarstwa parę koni, wóz, sanie i pług, ponadto z dochodów bieżących dwuskibowiec, brony siewne, walec kolczasty, plewnik ruchadłowy, gniotowniki do owsa i ziemniaków i mł carnię z kieratem.

Skromne gospodartwo szkolne, rozwinięte początkowo z dochodów 2 krów, wykazało w sprawozdawczym roku ubiegłym 163 K. 2 gr. ponad preliminowany budżetem dochód 1500 K.

Rachunkowości poszczególnych gałęzi gospodarczych nie prowadziło się dotąd, bowiem była to miniatura gospodarstwa i jedna gałąź wspomagała drugą.

IX. Straż ogniowa.

Ochotnicza straż ogniowa szkolna wykazała w ciągu roku wielokrotnie swą sprawność. Dla ułatwienia akcyi dokupiono do sikawki 30 m. węża, by można się było szybciej zaopatrywać w skąpą w Horodence ilość wody.

X. Stacya meteorologiczná.

Przy szkole prowadzona jest od szeregu lat stacya meteorologiczna III-go rzędu, wszakże w b. r. nie możemy podać zestawienia poczynionych zapisków, gdyż kraj. Oddział hydrograficzny zażądał od nas dziennika spostrzeżeń i dotąd go nie zwrócił.

Dyrekcya kraj. niż. szkoły rolniczej w Horodence.

Horodenka, dnia 14. sierpnia 1910.

Józef Froń w. r.
kierownik.

Sprawozdanie

dyrekcyi kraj. niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy za rok 1908|9.

I. Ogólne wiadomości o szkole.

Cel szkoły. Kraj. niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy, założona w roku 1885. staraniem Wydziału krajowego i ofiarnością J. E. Karola hr. Lanckorońskiego ma na celu wychowanie i kształcenie na uzdolnionych gospodarzy praktycznych przedewszystkiem synów włościańskich, którzyby w przyszłości osiadłszy na ojcowiźnie mogli wzorem swym przyczyniać się do podniesienia gospodarstw włościańskich.

W przyjęciu do szkoły mają pierwszeństwo ci synowie włościan, których obszerniejsza i zamożniejsza ojcowizna daje rękojmię, że po ukończeniu szkoły zostaną na własnem gospodarstwie. Niezamożni synowie włościan, nie mający więc podstawy do pozostania na własnych ojcowiznach, wyrabiają się także na praktycznych i pożytecznych pomocników większych gospodarstw, bo przy urządzeniu gospodarstwa szkolnego w ten sposób, iż sami tylko uczniowie bez wszelkiego najmui i stałej czeladzi obrabiają zupełnie całe szkolne gospodarstwo — uczniowie niższych szkół rolniczych przerabiając sami wszelkie roboty gospodarskie, potrafią je skutecznie dozorować i niemi pokierować, to też w gospodarstwie większej własnośc są pożyteczni, jako fachowo wyćwiczeni, głównie w praktycznej stronie gospodarstwa wiejskiego, w dokładniejszem i prawidłowszem wykonaniu robót gospodarskich.

II. Skład grona nauczycieli.

1) Antoni Świeżawski, kierownik zakładu i nauczyciel fachowy uczy rolnictwa, zarządu gospodarskiego z rachunkowością gospodarską tudzież ustaw, mających związek z gospodarstwem wiejskiem a nadto prowadzi całe gospodarstwo szkolne i kancelaryę szkolną.

2) Franciszek Wesoliński, nauczyciel fachowy uczy hodowli zwierząt domowych, weterynaryi i mleczarstwa tudzież wstępnych wiadomości z nauk przyrodniczych.

3) Szymon Morozowicz, nauczyciel do nauk ogólnie kształcących, uczy języka polskiego i ruskiego, rachunków, geografii i historyi, rysunków i kaligrafii oraz kieruje ogrodem szkolnym i pasieką, wdrażając uczniów praktycznie w hodowlę drzew owocowych i pszczół, nadto pomaga prowadzić kancelaryę szkolną.

4) Wincenty Potyra i Jan Gulanowski ukończeni uczniowie tutejszej szkoły pełnią obowiązki instruktora pod przewodnictwem nauczycieli fachowych, uczą wykonywania wszelkich robót ręcznych i dozorują uczniów przy robotach gospodarskich.

5) Ks kanonik Eliasz Matkowski, gr. kat. proboszcz w Świdowie, uczy religii w 2 godzinach tygodniowo na I i II roku nauki.

6) Ks. dziekan Józef Gliński rzym. kat. proboszcz w Jagielnicy uczy religii na III roku nauki 1 godzinę tygodniowo.

Włodzimierz Siekierski, dyrektor c. k. fabryki tytoniu uczy szczegółowej uprawy tytoniu po 1 godzinie tygodniowo w okresie wiosennym i jesiennym.

Kazimierz Strzelecki, okręgowy naczelnik straż ochotniczych odbył kurs ćwiczeń szkolnej straży pożarnej w sierpniu i wrześniu 2 razy tygodniowo po 2 godziny.

III. Nauki w szkole udzielane.

a) Nauka teorytyczna. Rodzaj i treść wszystkich nauk podano w poprzednich sprawozdaniach. Na I roku przeważają nauki ogólnie kształcące a obok tych rozpoczynają się przyrodnicze. Na II roku obok nauk elementarnych i przyrodniczych zaczynają się nauki zawodowe i te na III roku przeważają.

b) Nauka praktyczna ma swą główną podstawę w gospodarstwie szkolnem. Uczniowie są zajęci codziennie w gospodarstwie a mianowicie przez 9 miesięcy (tj. od 1 października do końca czerwca) uczniowie tylko jednego roku lub dwu lat naprzemian a przez 3 miesiące letnie wszyscy uczniowie. Oprócz tego kolejno po 6 uczniow obsługuje przez cały tydzień inwentarz żywy a jeden pełni służbę gumiennego (ogólną.) W obsłudze inwentarza używa się uczniów III. roku do dozoru oraz do dojenia krów i za przewodników w tych robotach a prócz tego prowadzą oni kolejno rachunkowość gospodarstwa szkolnego przez zapisywanie poszczególnych dat w dzienniku robocizny, w rejestrach gospodarskich, w rejestrach mleczarskich, w dzienniku kasowym i księdze kontowej i wykonują raporta tygodniowe obrotu gospodarstwa szkolnego. Nauczyciele fachowi i praktykanci (w zastępstwie instruktora) wskazują uczniom właściwe i poprawne wykonanie robót gospodarskich a wśród roboty dają stosowne wyjaśnienia, zwracając uwagę na zwyczajowe błędy, popełniane, zwłaszcza w gospodarstwach włościańskich, na właściwy cel i skutek roboty, zależnie od stosownej pory wykonania. Nauczyciel rolnictwa a zarazem kierownik zakładu kieruje całem gospodarstwem rolnem i dozoruje bezpośrednio inwentarz żywy. Nauczyciel fachowy jako nauczyciel hodowli dozoruje obchodzenia się z nabiałem, w czem go nauczyciel elementarny czasem wyręcza. Tym sposobem wdrażają się uczniowie pod okiem nauczycieli we wszystkie czynności gospodarskie obrabiają i obsługują całe gospodarstwo szkolne sami bez najemnego robotnika jakoteż i bez stałej służby gospodarskiej a przez cały trzyletni okres nauki ma każdy uczeń dość sposobności do nabycia należytej wprawy w wykonywaniu wszelkich robót w gospodarstwie. Takie zajęcie wszystkich uczniów prawie codziennie w gospodarstwie szkolnem daje najlepszą rękojmię, że nauki teorytycznej gospodarstwa wiejskiego udziela się na podstawie zupełnie praktycznej, bo teorya uwidoczniona jest czynnościami, przerobionemi przez samych uczniów w praktyce.

IV. Środki naukowe.

1) Głównym środkiem naukowym jest gospodarstwo szkolne na obszarze 31 morgów samej tylko roli z odpowiednimi budynkami i inwentarzem żywym i martwym (o gospodarstwie bliższe szczegóły pod IX).

Nadto służą do demonstracyj i ćwiczeń przy nauce.

2) Sad i ogród warzywny

3) Pólko do uprawy roślin okazowych, gdzie na małych grządkach uprawia się te z ważniejszych roślin, których nie ma na polu, należącem do gospodarstwa szkolnego.

4) Mleczarnia, w której wirówka jest w codziennem użyciu 2 razy,

5) Zbiory środków naukowych do nauk przyrodniczych, rolniczych i hodowlanych.

6) Biblioteka dzieł rolniczych, naukowych i popularnych, obejmująca obecnie 1918 dzieł. Nadto prenumeruje się jedną gazetę polityczną, z rolniczych zaś pism: Gazetę rolniczą (Warszawa), Gospodarza (Warszawa), Poradnika gospodarskiego (Poznań), Bartnika, Ogrodnictwo, Rolnika, Tygodnik rolniczy i Głos rolniczy otrzymuje się bezpłatnie. Nadto prenumeruje się pisma ludowe: Gazetę niedzielną, Bibliotekę Macierzy, Gazetę Świąteczną, Przewodnik Kółek rolniczych, Powściągliwość i pracę, Przewodnik katolicki, Ojczyznę i Poradnik teatrów i chórów włościańskich.

7) Do nauki i zajęcia uczniów w porach roku, kiedy w gospodarstwie jest mniej zajęcia służy warstat stolarski i kołodziejski z tokarnią, na których naprawiają uczniowie narzędzia rolnicze.

V. Frekwencya uczniów.

W roku szkolnym 1908/9 było na I. roku nauki 19, na II. 9, na III. 6 uczniów — razem więc było 34.

Z uczniów tych ukończyło przed wstąpieniem do tutejszej szkoły szkołę ludową 33 a szkołę wydziałową 1.

Synów włościan było 28, urzędników prywatnych 3, służących 2, lekarza 1.

Według powiatów było: z czortkowskiego 12, husiatyńskiego 6, buczackiego 5, lwowskiego 3, horszczowskiego 2, jaworowskiego 1, brzeżańskiego 1, drohobyckiego 1, tarnopolskiego 1, przemyślańskiego 1 i rudeckiego 1.

Z I. roku nauki na II. przeszło 15—3 wystąpiło dobrowolnie a 1 został na I. roku z powodu niedostatecznych postępów w nauce, z II. na III. przeszło 8 a jednego wydalono. Na I. rok przyjęto 14 — jest więc razem 38.

Cały 3-letni kurs nauki ukończyli w r. 1908/9. następujący uczniowie:

1) Bazyli Bojko z postępem dostatecznym,
2) Maryan Haupt „ bardzo dobrym,
3) Jan Kaszubski „ dostatecznym,
4) Józef Sikorski „ dobrym,
5) Franciszek Szyszkowski „
6) Józef Zaleski „ dostatecznym.

VI. Wiadomości o byłych uczniach.

Z uczniów, którzy ukończyli szkołę w r. 1908/9 wstąpiło do służby w większych gospodarstwach 2, jednego powołano do służby wojskowej, 1 wstąpił do seminaryum nauczycielskiego a 2 jest na razie bez zajęcia.

O dawniejszych uczniach były wzmianki w poprzednich sprawozdaniach.

VII. Sprawy internatu.

Uczniowie są pomieszczeni wraz z praktykantami (jako ich bezpośrednimi dozorcami) w głównym budynku na piętrze w 3 salach sypialnych, które są dość szczupłe tak, iż można w nich pomieścić tylko 38 uczniów. W parterze znajdują się 3 sale naukowe, w których pozostają uczniowie w dzień o ile nie są zatrudnieni w gospodarstwie.

W parterze mieści się też: gabinet, biblioteka, spiżarnia i infirmerya dla chorych uczniów.

Pościel ucznia składa się: z siennika, prześcieradła, poduszki, sieczką wypchanej i 2 koców (1 letni 1 zimowy.)

Ubranie otrzymują następujące: na 3 lata wełnianą czapkę, 1 kożuszek pokryty i 1 gunkę na 2 zimy, 1 parę spodni sukiennych do pracy, corocznie zaś 1 spodnie i kamizelkę sukienną tudzież kurtkę, spodnie i czapkę (kaszkiet) od święta. W miarę zaś zużycia daje się uczniom ubrania letnie do roboty z drelichu i kortu oraz kapelusz słomkowy i obuwie. Koszt ubrania wraz z pościelą i opraniem 1 ucznia wynosił w r. 1908. = 73.75 K.

Stołowanie uczniów odbywa się we własnym zarządzie. Jest to najtańszy sposób wyżywienia uczniów i bardzo odpowiedni przy własnem gospodarstwie, bo produkta tegoż dają się należycie spieniężyć. Wdraża się też w ten sposób uczniów w oszczędne gospodarstwo domowe, bo każdy uczeń II. roku pełni kolejno przez 1 miesiąc służbę szafarza, wydając do kuchni artykuły spożywcze na wagę podług przepisu pod kontrolą praktykanta. Uczniowie zajmują się również pod nadzorem nauczyciela fachowego lub elementarnego przeróbką mleka i tym sposobem mają najlepszą naukę praktycznego i należytego obchodzenia się z nabiałem i użycia wirówki, tudzież innych ulepszonych przyrządów, używanych w gospodarstwie nabiałowem. Koszt wyżywienia 1 ucznia wynosił w r. 1908. 178.44 K. czyli miesięcznie po 14.87 K.

Stan zdrowotny uczniów był dość pomyślny, bo nie było cięższych ani epidemicznych chorób. Koszt lekarza wynosił 424 K. apteki 400·13 K.

VIII. Budynki szkolne.

W bieżącym roku otynkowano i obielono budynki zakładowe.

IX. Gospodarstwo.

1) Obszar ziemi o powierzchni 31 morgów, należący do gospodarstwa szkolnego, obejmuje tylko samą rolę a to dzierżawionych (za 1000 K. rocznie) 21 morgów roli obok budynków szkolnych w jednym kawałku (własność J. E. hr. Lanckorońskiego) i 10 morgów w 4 parcelach blizko siebie w obrębie gminy Ułaszkowce, oddalonych około 3 km. od budynków szkolnych a zakupionych na własność szkoły kosztem fuuduszu krajowego.

2) Budynki gospodarskie, bliżej opisane w poprzednich sprawozdaniach, są zupełnie w dobrym stanie, zwłaszcza że cały dach stajni pokryto dachówką. Na wzmiankę zasługuje urządzenie krowiarni do ciągłego utrzymywania nawozu stajennego pod bydłem, jako wzór do naśladowania dla gospodarstw, w których przechowywany nawóz stajenny na dworze marnuje się z wielkim uszczerbkiem dla roli.

3) Inwentarz martwy skada się z narzędzi wyliczonych w poprzednich sprawozdaniach.

4) Inwentarz żywy składa się z koni roboczych, bydła rogatego i trzody chlewnej, owiec nie hoduje się wcale z braku pastwiska.

a) Koni roboczych, zwykłych, fornalskich w miarę potrzeby utrzymuje się 2 pary.

b) Bydła otrzymuje się krów 6 do 8 sztuk, 3 do 4 jałówki, 1 do 2 cieląt oraz jednego buhaja subwencyjnego, rasy Simental. Do utrzymania krowiarni w należytej ilości i dla odmłodzenia jej przysadza się co roku 1—2 cieliczki, co roku też przybywa jedna krowa — pierwiastka a najstarszą lub najmniej mleczną sprzedaje się. Dwuletnie jałówki przyucza się do pociągu, aby później jako krowy mogły być użyte do zaprzęgu w pomocniczych robotach sprzężajnych. Buhaja subwencyjnego rasy simentalskiej dopuszcza się według instrukcyi Tow. gosp. do krów włościańskich za opłatą, która wraz z subwencyą pokrywa koszta utrzymania

buhaja. Buhaja używa się także umiarkowanie do pociągu, a to do dowózki paszy zielonej, snopów, drew, wywózki gnoju i t. p. Mleka od 6 krów otrzymuje się przeciętnie około 16.000 litrów. Mleko oddaje się na rachunek stołowania uczniów w cenie 12 gr. za litr. Mleko i wyroby nabiałowe wystarczają nietylko na potrzeby zakładu ale pozostaje jeszcze pewna ilość do spieniężenia, mianowicie od czasu zaprowadzenia wirówki (Alfa Baby), przy pomocy której otrzymuje się masło wyborowej jakości.

c) Trzoda chlewna składa się z 1 własnego knura (subwencyjnego nie utrzymuje się, bo przez styczność z obcą trzodą łatwo można sprowadzić zarazę) i 4 maciory. Hodowla świń obliczoną jest na sprzedaż młodych prosiąt i mały przychowek materyału żeńskiego. Podstawę żywienia świń stanowią w zimie drobne ziemniaki z własnego gospodarstwa; dla stosownego unormowania paszy dokupuje się grysu — w lecie znowu głównem pożywieniem jest lucerna, odpadki kuchenne i nabiałowe (jak mleko zbierane i maślanka.)

Etatu służby gospodarskiej niema żadnego, bo uczniowie zupełnie sami obrabiają i obsługują całe gospodarstwo szkolne, które porachunkiem opłaca zarobek uczniów, (około 800 K. rocznie.) Koszt ten obrabiania gospodarstwa szkolne.o przez uczniów uwidoczniony jest cyframi w rozchodach gospodarstwa (obecnie obsługa koni 24 K, bydła 100·20 K., trzody 24 K., robocizna' folwarczna 606·70 K., na polu tytoniowem 9·15 K.) razem więc w całym roku koszt robocizny wynosił 764·05 koron.

Bliższe szczegóły odnoszące się do zasad prowadzenia gospodarstwa szkolnego objęte są osobnym planem gospodarskim, który podano w poprzednich sprawozdaniach.

Według tego planu wprowadzono w gospodarstwie szkolnem następujący podział pól:

A) Pole przy szkole — dzierżawa na gruntach JE. hr. Lanckorońskiego

I. Płodozmian główny . . . . . morgów 17

1. Ugor gnojony z przedplonami (mieszanki, sorgo, kukurudza).
2. Pszenica w rzędowej uprawie, podsiana koniczyną z trawami.
3. Koniczyna z trawami, 2 pokosy na siano.
4. „ „ 1 pokos na siano i dodanie pół nawozu stajennego.
5. Pszenica.
6. Na silniejszym nawozie buraki cukrowe i pastewne.
7. Jęczmień — kukurudza.
8. Groch w połowie — w drugiej połowie ziemniaki.
9. Ozimina w połowie — w drugiej połowie owies.

II. Pole lucernowe . . . . . morgów 3

Lucerna przez 6 lat . . . . 1 m 800^{02}

Na silnym gnoju kukurudza, na zielono ziemniaki 1200^{02} } 1 m 800^{02}
potem marchew i pasze zielone . . 1200^{02} }

III. Pole tytoniowe — na gnoju tytoń . . 200^{02} }
okopowe i ogrody . . . . 1400^{02} } „ 1

razem morgów 21

B) Pole przy jeziorze . . . . . „ 10

1. Na gnoju mięszanki na siano.
2. Pszenica.
3. Koniczyna 2 pokosy (drugi na nasienie).
4. Kukurudza.
5. Owies lub przy wcześniejszym zbiorze pszenica.
6. Na gnoju kukurudza.
7. Owies.
8. Groch i wyka na nasienie.
9. Żyto.

Razem morgów 31

Wynik z gospodarstwa w ubiegłym roku 1908/9 był następujący:

1. W dziale produkcyi rolnej.

Gatunek płodu	Przestrzeń		Plon							Uwagi
			w ziarnie		w słomie i plewie	w sianie	w głąbiach	w liściu	z 1 morga	
	mor.	sążn.	czeln.	pośl.	kilogramy					
Żyto . . .	1	155	1.096	32	1.700	—	—	—	1.005	
Pszenica .	5	1.373	6.866	85	13.478	—	—	—	1.178	
Jęczmień .	1	955	1.608	—	2.573	—	—	—	1.011	
Owies . .	3	1.254	3.006	—	5.579	—	—	—	795	
Groch:										
Volger . .	—	1.290	908	—	1.101	—	—	—	1.126	
Wiktorya .	—	1.371	792	—	1.036	—	—	—	924	
Kukurudza .	3	110	5.102	—	8 860	—	—	—	1.386	
Fasola . .	—	400	86	—	200	—	—	—	344	z powodu zimna nie dojrzała
Wyka . . .	—	400	203	—	280	—	—	—	812	
Ziemniaki .	1	819	—	—	—	—	20 619	—	13.655	
Buraki past.	1	910	—	—	—	—	50.950	—	32.493	
„ cukr.	—	800	—	—	—	—	9.300	—	18.600	
Mięszanki .	1	—	—	—	—	1.730	—	—	1.730	
Koniczyny .	4	900	30	—	400	12.887	—	—	2 828	
Kapusty 25 k.	—	200	—	—	—	—	—	3 750	30.000	
Tytoń . . .	—	160	—	—	—	—	—	47	470	ucierpiał przez owady
Zielona pasza	3	663	—	—	—	—	—	—	—	
Okazowe pole	—	100	—	—	—	—	—	—	—	
Razem .	31	—	19.697	117	35.407	14.617	71.86[illegible]	3.797	—	

2. W dziale produkcyi zwierzęcej:

a) Krowiarni stan 30. czerwca 1909 = 8 krów, 2 jałówki, 2 cieliczki i 1 buhaj subwencyjny.

W ciągu roku udojono mleka 19415·75 =		1.992·32 K
sprzedano cieląt 6 =		205·35 „
za skóry uzyskano =		28·32 „
	Razem	2.225·99 K

W wirówce oddzielono mleka 12.960·75 l z czego wyrobiono masła 478·90 kg, zatem na 1 kg masła wypada 27·06 l mleka.

b) Trzoda chlewna. — Stan 30. czerwca 1909 = 1 knur $1^1/_4$ roczny, 5 loch, i 2 loszki $^3/_4$ roczne.

W ciągu roku uzyskano za prosięta 27 sztuk . . .	420·— K
za starego knura	108·80 „
Razem	528·80 K

Nawozem stajennym, uzyskanym od powyżej wymienionego inwentarza żywego i 4 koni roboczych wygnojono:

na polach głównego płodozmianu	4	morgi	po 200 q	= 800 q
„ „ „	2	„	„ 150 q	= 300 q
„ przy jeziorze	2	„	„ 200 q	= 400 q
na polu tytoniowem	$^1/_2$	„	„ 300 q	= 150 q
„ lucernowem	2	„	„ 300 q	= 600 q
Razem	10·5	morga	=	2.250 q

Nawóz stajenny utrzymuje się stale pod bydłem i podściela się codziennie gnojem końskim z pod trzody. Chwilowo przechowuje się nawóz stajenny na gnojarni dla wskazania uczniom, jak się w takim razie z nawozem obchodzić powinno.

Urabia się też komposty z odchodów ludzkich (uprzątanych 2 razy tygodniowo przez uczniów zapomocą odpowiednio urządzonych zbiorników z półbeczek naftowych), plewideł i z ziemi z gościńców. Kompostu używa się na zasilenie lucerny.

Posiadając znaczny zapas nawozów stajennych i kompostów, nie używa się w szkolnem gospodarstwie nawozów sztucznych, zwłaszcza, że te w suchym klimacie podolskim często zawodzą i w roli szkolnej dosyć suto użyźnionej nie opłacają się.

Pod względem finansowym przedstawia się wynik gospodarstwa szkolnego w r. 1908/9 jak następuje:

1. Ogólne.

Rozchody.		Przychody.	
Ubezpieczenie budynków gosp.	48·74 K		
Utrzymanie budynków gosp.	104·32 „		
Czynsz za grunta skarbu jag.	1.000·— „		
Razem	1.153·06 K	Razem	—·— K

II. Inwentarz martwy.

1. Maszyny i narzędzia.

Wartość na początku r. 1908		Wartość z końcem roku 1909	
1. lipca . . .	1.136·89 K	30. czerwca . . .	1.136·89 K
Przykupno, odnowienie i utrzymanie	535·88 „	Za stare żelaziwo . .	7·16 „
Razem	1.672·77 K	Razem	1.183·82 K

Rozchody.		Przychody.	

2. Uprząż.

Wartość uprzęży na początku roku 1908. 1. lipca .	79·19 K	Wartość uprzęży z końcem roku 1909 30. czerwca .	59·32 K
Przykupno, odnowienie i utrzymanie	67·12 „		
Razem	146·31 K	Razem	59·32 K

III. Inwentarz żywy.

a) konie robocze

Wartość koni 30/6 1908		Wartość koni 30/6 1909	
koń gniady 17 lat . .	130·— K	koń gniady 18 lat . .	110·— K
klacz jasno-gniada 10 lat .	200·— „	klacz jasno-gniada 11 lat .	100·— „
koń szpakowaty 8 lat . .	420·— „	koń szpakowaty 9 lat .	420·— „
koń szpakowaty 6 lat . .	420·— „	koń szpakowaty 7 lat .	420·— „
Razem	1.170·— K	Razem	1050·— K

b) bydło rogate

Wartość bydła rogatego 30/6 1908		Wartość bydła rogatego 30/6 1909	
8 krów o wadze 4361 kg		8 krów o wadze 4058 kg	
3 jałówki „ 971 „		2 jałówki „ 940 „	
1 cielę „ 70 „		2 cieląt „ 288 „	
5.402 × 50 =	2.701·— K	5.286 × 50 =	2.643·— K
Razem	2.701·— K	Razem	2.643·— K

c) trzoda chlewna

Wartość trzody chlewnej 30/6 1908		Wartość trzody chlewnej 30/6 1909	
Knur o wadze 143 kg		Knur o wadze 152 kg	
5 loch „ 681 „		7 loch „ 831 „	
824 kg × 60 =	494·40 K	983 kg × 60 =	589·80 K
Razem	494·40 K	Razem	589·80 K

IV. Zapasy płodów rolnych.

Wartość zboża 1. lipca 1908.		Wartość zboża 30. czerwca 1909	
pszenicy 1455 po 24 . .	349·20 K	pszenicy 870 po 24 . .	208·80 K
grochu 706 po 18 . .	127·08 „	owsa 158 po 18 . . .	28·44 „
jęczmienia 584 po 13 . .	75·92 „	grochu 199 po 20 . .	39·90 „
owsa 171 po 12·60 . .	20·52 „	kukurudzy czelnej 2432 po 18	437·76 „
kukurudzy 4075 po 16 . .	652·— „	„ średniej 264 po 16	42·24 „
fasoli 1020 po 16 . . .	163·20 „	fasoli 72 po 14 . . .	17·08 „
wyki 52 po 12 . . .	6·24 „	nasienie buraków past. 2·5 po 80	2·— „
sorga 22 po 32 . . .	7·04 „	„ koniczyny czerw. 3 po 1 60	4·80 „
moharu 10 po 30 . . .	3·— „	grysu 92 po 12 . . .	11·14 „
brzanki 26 po 50 . . .	13·— „	ziemniaków drobnych 1446 po 2	28·92 „
grysu 54 po 10 . . .	5·40 „		
osypki 57 po 10 . . .	5·70 „		
pośladu 78 po 12·60 . .	9·83 „		
Razem	1.438·16 K	Razem	820·98 K

Rozchody. **Przychody.**

V. Obrót bieżący w ciągu 1908|9.

1. Na rachunek produkcyi zwierzęcej

a) konie robocze

Gotówką		Gotówką:	
Kucie koni	51·— K	Za owies 8 kg . . .	1·08 K
Przykupno ziarna 4542 kg .	611·72 „		
Obsługa (porachunkiem) 120 dni	24·— „		
Weterynarz	22·— „		
Lekarstwa	14·58 „		
Drobne sprzęty . . .	14·44 „		
Z własnego gospodarstwa:		We własnem gospodarstwie robocizna dni parokonnych 220	
ziarna 1.874 kg			
siana 7.328 „			
słomy 6.290 „		Produkcya gnoju 300 q	
buraków 3.715 „			
Razem	737·74 K	Razem	1·08 K

b) bydło:

Gotówką		Gotówką	
Obsługa (porachunkiem) 501 dni po 20	100·20 K	Mleko 19.260·5 l . . .	1.992·32 K
		Sprzedaż 5 cieląt 291 kg .	145·75 „
Odnowienie inwent. martwego	33·50 „	Subwencya buhaja . . .	120·— „
Ubezpieczenie buhaja . .	3·14 „	Puszczanie buhaja . .	51·— „
Grys 1676 kg	184·23 „	Sól bydlęca 41 kg . . .	4·10 „
Makuch 1200 kg . . .	120·— „	Za mięso z cielęcia 74·75 kg po 80	59·80 „
Sól bydlęca 150 kg . . .	15·— „	Za skórę z krowy i cielęcia .	28·32 „
Słoma 1575 kg	35·— „		
Stempel na kwit o subw. buh.	0·38 „		
Z własnego gospodarstwa:			
ziarna 1.915 kg		We własnem gospodarstwie wyprodukowano gnoju 1.850 q	
siana 9·137 „			
słomy 26.808 „			
buraków 4·3520 „			
Razem	491·45 K	Razem	2.401·29 K

c) trzoda chlewna:

Gotówką		Gotówką	
Obsługa (porachunkiem) 120 dni	24·— K	Sprzedaż prosiąt 27 . .	420·— K
		Sprzedaż knura 170 po 62 .	108·80 „
Mleko zbierane 1088·75 po 4 .	43·55 „		
Maślanka 80 po 2 . . .	1·60 „		
Knur 6 mies. 69·5kg po 1·80 .	125·10 „		
Transport knura . . .	9·64 „		
2 prosiąt z transportem .	35·30 „		
Drobne sprzęty . . .	9·60 „		
Czyszczenie wieprza i knura .	2·30 „		
Z własnego gospodarstwa:		We własnem gospodarstwie produkcya gnoju 100 q.	
ziarna 1.154 kg			
ziemniaków 7·410 „			
buraków 3·957 „			
słomy 4.456 „			
Razem	251·09 K	Razem	528·80 K

Rozchody **Przychody**

2) Na rachunek produkcyi roślinnej.

a) folwarcznej

Gotówką		Gotówką ze sprzedaży i porachunkiem	
Robocizna uczniów (porach.) 3033·5 po 20	606·70 K	Pszenica 6.854 kg	1.573·38 K
Ubezpieczeuie płodów od og. i gr.	126·81 „	Jęczmień 700 kg	111·— „
Podatek gruntowy	29·46 „	Żyto 1.025 kg	192·— „
Czynsz za pole koło kolei	20·14 „	Groch 1.863·5 kg	354·64 „
Zakupno nasion	101·85 „	Kukurudza 4.682 kg	774·31 „
		Ziemniaki 10.505 kg	342·90 „
		Owies 194 kg	35·68 „
		Fasola 1.132 kg.	177·78 „
		Kapusta 25 kóp	100·— „
		Buraki cukrowe 9.300 kg	181·35 „
		„ ćwikłowe 280 kg	5·60 „
		Nasienie buraków past. 1·5kg	1·29 „
		„ koniczyny 3 kg	5·15 „
		„ brzanki 27 kg	15·20 „
		Poslad 78 kg	10·92 „
We własnem gospodarstwie Robocizna sprzężajna parokonna 218 dni.		Za gradobicie	304·— „
		Koński ząb 2 kg	0·70 „
		Wytłoczyny buraków cukr. 3·700 kg	5·55 „
Nawozu stajennego użyto 2150 q			
Razem	884·96 K	Razem	4.192·15 K

We własnem gospodarstwie spotrzebowano na siew :

na ziarno		na paszę	
żyta	71 kg		
pszenicy	579 „		
jęczmienia	89 „		
owsa	206 „		52 kg
grochu	330 „		31·5 „
wyki	29 „		226 „
kukurydzy	73 „	koniczyna czerw.	11·5 „
ziemniaków	2376 „	brzanki	0·5 „
buraków	6 „	kukurudzy	111·5 „
fasoli	75 „	końskiego zębu	93 „
		buraków	18 „

b) pole tytoniowe:

Robocizna 45·75 dni × 20	9·15 K	Sprzedaż tytoniu 47 kg	24·20 K
Szpagat, rogóżki i szyby do insp.	17·— „		
Z własnego gospodarstwa gnoju 50 q.			
Robocizna sprzężajna 2 dni			
Razem	26·15 K	Razem	24·20 K

Zamknięcie

		Dług		Mienie	
		K	gr.	K	gr.
I.	Wydatki ogólne (w tem czynsz dzierż. 1000 K)	1.153	06		
II.	Inwentarz martwy 1) maszyny i narzędzia	1.672	77	1.183	82
	„ „ 2) uprząż . . .	146	31	59	32
III.	Inwentarz żywy a) konie robocze . .	1.170	—	1.050	—
	„ „ b) bydło	2.701	—	2.643	—
	„ „ c) trzoda chlewna . .	494	40	589	80
IV.	Zapasy płodów rolnych	1·438	16	820	88
V.	Obroty bieżące w r. 1908/9:				
	1) Na rachunek produkcyi zwierzęcej:				
	a) konie robocze	737	74	1	08
	b) bydło rogate	491	45	2.401	29
	c) trzoda chlewna . . .	251	09	528	80
	2) Na rachunek produkcyi roślinnej:				
	a) folwarcznej	884	96	4·192	15
	b) pole tytoniowe . . .	26	15	24	20
	Razem .	11.167	09	13.494	44
	Po strąceniu wydatków (w czem rob. uczn. 3820·25 d. 764·05 i 1000 kor. czynszu dzierżawnego)	—	—	11.167	09
	Zostaje czysty dochód czyli z 1 morga 75·07 K.			2.327	35

Jagielnica, 29. listopada 1909.

Antoni Świeżawski, *w. r.*
kierownik szkoły.

Sprawozdanie

Dyrekcyi krajowej niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach za rok 1908/09.

I. Ogólne wiadomości o szkole.

Krajowa szkoła rolnicza w Kobiernicach założona w r. 1885. kształci synów włościan na uzdolnionych samoistnych gospodarzy mniejszej własności jak również i pomocników do większych gospodarstw.

II. Skład grona nauczycieli.

1. Adolf Poniński, kierownik zakładu i nauczyciel fachowy — uczył hodowli zwierząt gospodarskich — weterynaryi rachunkowości — zarządu gospodarskiego — ustaw rolnych tygodniowo godzin 15. Prowadził administracyę zakładu i gospodarstwa szkolnego.

2. Stanisław Kostka nauczyciel fachowy, uczył nauk przyrodniczych: rolnictwa — mleczarstwa — sadownictwa tygodniowo godzin 15. Prowadził mleczarnię, ogród szkolny, i spiżarnię szkolną.

3. Karol Błaszkiewicz nauczyciel, udzielał nauk elementarnych; tygodniowo 26 godzin, i zarządzał biblioteką uczni.

4. Jan Kamiński, instruktor do robót praktycznych, prowadził stelmachstwo, ćwiczenia straży pożarnej, i zarządzał garderobą uczniów.

5. Ks. Eugeniusz Maj z konwentu O. O. Reformatów w Kętach udzielał nauki religii i odprawiał nabożeństwo w kaplicy miejscowej.

III. Nauki w szkole udzielane.

Nauka w szkole trwa trzy lata i obejmuje naukę teoretyczną i praktyczną. W zimowym półroczu każdy kurs miał dwa dni nauki a jeden praktyki — we wiosennem dwa dni praktyki a jeden nauki — w lecie wyłącznie zajęcia praktyczne. Ilość godzin na poszczególnych kursach w półroczach była następująca:

L. b.	PRZEDMIOT	Półrocze zimowe			Półrocze wiosenne		
		I.	II.	III.	I.	II.	III.
1	Religia	1	1	1	1	1	1
2	Język polski	3	2	2	2	2	2
3	Rachunki	3	3	3	2	2	2
4	Historya i Geografia	2	2	2	2	2	2
5	Kaligrafia	1	1	1	—	—	—
6	Rysunki	1	1	—	—	—	—
7	Przyrodnicze nauki	5	1	—	2	—	—
8	Rolnictwo	—	3	3	—	2	2
9	Hodowla	—	3	4	—	2	3
10	Weterynarya	—	—	1	—	—	1
11	Rachunkowość i Zarząd	—	1	2	—	—	2
12	Sadownictwo	—	—	1	—	—	—
13	Mleczarstwo	—	—	2	—	—	—
14	Miernictwo	—	—	—	—	—	2
15	Ustawy	—	—	1	—	—	1
	Razem godz.	16	18	23	9	11	18

Nauka praktyczna i teoretyczna opiera się o gospodarstwo szkolne, mleczarnię, ogród szkolny gdzie uczniowie wszystkie roboty własnoręcznie pod kierunkiem nauczycieli wykonują. Także w ciesołce i koszykarstwie uczniowie sami się ćwiczą wykonywując naprawki narzędzi gospodarskich a niektóre zupełnie robią nowe. Uczniowie są kolejno przydzielani do poszczególnych działów t. j. mleczarni — ogrodu i t. d. po 15 dni. Ze służb tych składają pisemne raporty. Jeden z uczniów III. kursu pełni zawsze kolejno funkcye starszego dozorcy (pisarza) odbiera i wydaje dyspozycye, prowadzi raporty dzienne i rejestr gospodarczy.

IV. Środki naukowe.

1. Do nauki teoretycznej służą zbiory naukowe, które w miarę potrzeby uzupełnia się nietylko modelami lecz i nowemi ulepszonemi narzędziami, których dzlałanie mogą ucziowie w praktyce poznać.

Biblioteka składa się z 713 dzieł:

Ponadto prenumeruje się czasopisma:

„Tygodnik rolniczy“ „Rolnik“ „Przewodnik Kółek rolniczych“ „Ziemianin“ „Rolnik Śląski“ „Głos rolniczy“ „Przegląd weterynaryjny“ „Ogrodnictwo“ „Landwirtschaftliche Presse“ „Rolę“ „Prawdę“ „Gazetę lwowską“ „Tygodnik ilustrowany „Przez lądy i morza“. Także i z prenumerowanych czasopism mogą uczniowie obficie korzystać.

3. Mleczarnia jest środkiem naukowym i częścią składową gospodarstwa. Uczniowie kolejno do służby przydzielani zapoznają się dokładnie z czynnościami w mleczarni — w odbieraniu i wydawaniu mleka — z obsługą wirówki z wyrobem masła i prowadzeniem rachunków mleczarnianych.

4. Ogród szkolny służy do demonstrancyi i sposobu uprawy różnych roślin — prowadzenia szkółki drzew owocowych — przeprowadzenia doświadczeń nawozowych i innych tudzież do produkcyi warzyw na potrzeby szkoły.

V. Frekwencya uczniów.

W roku sprawozdawczym frekwencya była mniejsza niż zwykle, gdyż z powodu nieodpowiedniego materyału w uczniach zgłoszonych na I rok prawie połowy nie przyjęto i w ciągu roku pewną ilość uczni musiano z zakładu usunąć z powodu złego zachowania się lub z powodu złego postępu w naukach.

Na kursie I. było 6 (na 14 zgłoszonych) uczniów. Na kursie II. było 8. Na kursie III. było 12 uczniów.

Szkołę ukończyło uczniów 12.

1.	Adler Maksymilian	z postępem	zaledwie dostatecznem
2.	Czuła Stanisław	„	zaledwie dostatecznym
3.	Drzewicki Stanisław	„	dobrym
4.	Gowin Wiktor	„	bardzo dobrym
5.	Kamiński Stanisław	„	dostatecznym
6.	Kasprzyk Józef	„	zaledwie dostatecznym
7.	Kliś Wojciech	„	zaledwie dostatecznym
8.	Rataj Karol	„	dostatecznym
9.	Sablik Stanisław	„	zaledwie dostatecznym
10.	Skalny Stanisław	„	celującym
11.	Szustakiewicz Józef	„	dostatecznym
12.	Zientarski Jan	„	dostatecznym

Z tych 12-tu pięciu otrzymało posady pomocników gospodarskich a jeden ekonoma: 2 po skończeniu szkoły odsługiwać będzie służbę wojskowę, jeden otrzymał posadę asystenta kontroli mleczności, a jeden wrócił na własne gospodarstwo.

Po rok 1908/09 ukończyło szkołę 208 uczniów.

Przygotowanie uczni było następujące:

ze szkołą ludową 1 klasową . . .	6
„ „ „ 2 do 6 klasową . .	17
z wydziałową szkołą	2
I rok Sem. naucz.	1

Według stanu rodziców było synów rolników 22, oficyalistów 1, nauczycieli 3.

VI. Internat.

W prowadzeniu internatu nie zaszła żadna zmiana. Stołowanie uczniów prowadzi się we własnym zarządzie.

VII. Budynki szkolne.

W ciągu roku 1908. przeprowadzono — tylko konieczniejsze adaptacye dość jednak ważne jak: wymiana wiązań i słupów i nowe wrota w stodole; przebudowanie gnojarni — postawienie ścian w szopie na narzędzia i nowe wrota do niej.

VIII. Gospodarstwo szkolne.

Obszar gruntów wydzierżawionych dla celów szkoły wynosi 57 mg. 1525 sąż□ w czem mieści się 9 mg. 419 sąż□ pod budynkami szkolnymi gospodarskimi i ogrodem. Reszta zaś 47 mg. 1106 sąż□ obejmuje:

1.	Pola orne	37	mg.	95	sąż□
2.	Łąki	8	„	280	„
3.	Nieużytki	1	„	29	„
4.	Wiklina	—	„	1079	„
5.	Brzegi młynówki i rowy . . .	—	„	1223	„
	Razem .	47	mg.	1106	sąż□

Grunta najbliżej położone są 1·5 klm. za gościńcem prowadzącym od Białej i dzielą się na dwa osobne daleko od siebie położone działy. Dział większy t. zw. „Ugory“ obejmuje 25 mg. 399 sąż□. Gleba ciężka ilasta, powstała z szarych i żółtych iłów podkarpackich, z domieszką bardzo miałkiego piasku. Gleba bardzo ciężka i trudna do uprawy, wymagająca dość silnego inwentarza tak żywego jak i martweho. Dział ten przed 13-tu laty wydrenowany; drenowanie mało skutkuje z powodu

zbyt szerokich odstępów i małego spadku. Wobec niemożliwości uprawy okopowych na tym dziale, musiano wziąć się do uprawy mięszanek, pszenicy i owsa. Z działu tego wyłączono 6 mg. 817 sążn□ podzielono na trzy ogrodzone parcele, zamieniając je na pastwiska, które kolejno bywają wypasane.

Oprócz tego wydzielono tu 1 mórg na lucernę, która trwa zawsze do sześciu lat mimo tak niesprzyjających warunków; utrzymanie jej zawdzięczyć należy starannej pielęgnacyi i corocznemu nawożeniu. Dział II. o pow. 13 mrg. t. zw. „Zawieżnica", ziemia cośkolwiek lżejsza, w części przepuszczalna i szutrowata Tak w tym dziale jak i w poprzednim część gruntów w rozmaitych parcelach mniej więcej 3 morgi podlega co roku kilkakrotnemu zalewowi — z powodu młynówki i wielkiej masy wód, spływających z pagórków, pod którymi grunta szkolne leżą, gdyż woda nie może pomieścić się w rowach odprowadzających. Rotacya w dziale drugim obejmuje 2 pola ziemniaków 1 pole żyta 1 pole owsa — 1 pole buraków. Nawóz stajenny przychodzi 2 razy w ilości 400--500 q na mórg, również używa się nawozów potasowych i fosforowych. Dodzierżawia się około 14 mg. łąk, z których częściowo zbiera się siano a częściowo wypasa się. Gospodarstwo szkolne tak jak i inne okoliczne poniosło w roku sprawozdawczym klęskę z powodu deszczów i innych przyczyn, wobec czego wynik finansowy przedstawia się niepomyślnie. Od kilku lat prowadzone doświadczenia z odmianami owsów i pszenic zupełnie przepadły, gdyż zboże jare i ozime porosło w zupełności tak dalece, że doświadczenia te zaniechano zatrzymując tylko doświadczenia z ziemniakami prowadzone dla c. k. zakładu doświadczalnego Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Kierunek hodowli bydła został niezmieniony — żywienie ściśle indywidualne pozwala na podniesienie możliwie największej mleczności i obora szkoły cieszy się reputacyą jednej z najmleczniejszych. Rok sprawozdawczy był tak samo dla obory niekorzystny, gdyż panował w oborze i panuje katar guziczkowy narządów rozrodczych spowodując znaczne obniżenie mleczności i niepłodności tak, że już 3 sztuki najmleczniejsze i najlepsze musiały być z obory usunięte, przez co obora niepowetowaną stratę poniosła. Rzeczą naturalną, że wskutek tych przejść obora szkolna także musiała zrezygnować ze swego dominującego stanowiska co do mleczności.

Zestawienie porównawcze z rokiem zeszłym.

Mleczność	*maximum*		*minimum*		*średnia.*	
	1908	1909	1908	1909	1908	1909
	4212 l.	4492 l.	2454 l.	2490 l.	3302 l.	3208 l.
% tłuszczu	4·52	4·6	4·1	3·9	4·3	4·33
żywa waga	510 kg.	500 kg.	390 kg.	410 kg.	459 kg.	460 kg.
masła	194 „	219 „	116 „	109 „	160 „	158 „
na 1 kg. ż. w. mleka	—	8·8 l.	—	5·3 l.	—	7 l.

Ruch w oborze w roku sprawozdawczym wykazuje sdrzedaż 5 buhajków, 2 krów, 2 jałówek i 4 cieląt zatem sumę 3907 kor.

Jak Dyrekcya w poprzednich sprawozdaniach zaznaczyła chowu trzody chlewnej się nie prowadzi z powodu braku chlewów — a hodowla ta już ze względu na uczniów jest bardzo potrzebną a z drugiej strony zarodowa chlewnia bardzo potrzebną by była dla powiatu, jak również zarodowy kurnik.

Ogólny wynik finansowy gospodarstwa szkolnego z powodu klęsk elementarnych w ostatnich dwóch latach nie mógł być dobry a szczególniej na ziemiach tak ciężkich i niewdzięcznych, na których się prowadzi gospodarstwo szkolne.

Kronika szkoły.

W roku sprawozdawczym szkoła była lustrowaną przez sekretarza Wydz. kraj. P. Konstantego Jasińskiego. W r. 1908. zaszczycił szkołę swą obecnością Ksiądz Biskup Nowak, który po zwiedzeniu zakładu udzielił wszystkim zebranym swego

błogosławieństwa. W zimie 1908. za zezwoleniem Wydziału Krajowego a za staraniem Towazz. rolniczego i Zarządu powiatowego Kółek rolniczych urządzono kurs rolniczo-hodowlany w szkole tutejszej dla włościan. Kurs trwał 5 dni i miał 40 uczestników. Wykłady prowadzili: Kierownik szkoły i prof. zakładu Kostka dziennie z pogadankami i demonstracyami 6—8 godzin prelekcyi. Kierownik czynny brał udział w Towarzystwie rolniczem okręgowem i Zarządzie powiatowym Kółek rolniczych. — Nauczyciel fachowy P. Kostka prowadzi kasę Raifeisena w Kobiernicach i Spółkę rolniczą handlową w Kętach, wobec czego obydwaj nauczyciele fachowi wolny swój czas poświęcali sprawom rolniczym w powiecie.

Wynik finansowy gospodarstwa:

I. Inwentarz martwy.

Stan 30/6 1909. . .	3000 K.	Stan 30/6 908 . .	3800 K.
przez zakupno i naprawy powiększony . . .	1300 „		
Stan rzeczywisty 30/6 1909 .	4300 K.		

II. Inwentarz żywy.

a) Konie.

Stan 30/6 1909.		Stan 30/6 1908	
1 skarogniady wałach . .	220 K.	1 skarogniady wałach .	235 K.
1 skarogniady wałach . .	370 „	1 skarogniady wałach .	385 „
1 gniady wałach . .	350 „	1 klacs siwa . . .	125 „
1 klacz skarogniada . .	420 „	1 gniady wałach . .	365 „
1 gniady wałach . .	370 „	1 gniady wałach . .	385 „
1 klacz gniada . . .	470 „	1 klacz gniada . .	485 „
Razem .	2200 K.	Razem .	1980 K.

b) bydło.

Stan 30/6 1909.				Stan 30/6 1908.		
13 krów	5750 kg.	4212 K. 50 h.		11 krów	5150 kg.	3505 K.
2 jałówki 2-let.	850 „	765 „	— „	4 jałówki	1280 „	1024 „
3 jałówki rocz,	860 „	860 „	— „	4 cieliczki	450 „	450 „
2 jałówki półrocz	375 „	375 „	— „	3 buhajki		1400 „
2 buhajki	625 „	625 „	— „	1 cielę		50 „
1 buhajek	280 „	252 „	— „			
2 buhajki półrocz.	440 „	440 „	— „			
3 cieląt miesięcz.	185 „	185 „	— „			
1 buhaj stadnik		800 „	— „			
	Razem	8514 K. 50 h.			Razem	6429 K.

III. Zapasy.

Stan 30/6 1909.

kg.		K. h.
280	wyki	67·20
2753	melassy	468·61
2154	kukurudzy	366·18
230	grochu	55·20
1018	mieszanki	173·06
3417	słomy	136·68
56570	siana	2828·50
11700	ściółki	117·00
528	otrąb	73·92
800	żużli	48·00
200	kainitu	12·00
100	saletry	32·00
19	trocin	45·60
105	owsa	20·00
40	soli	3·50
800	gipsu	40·00
	Razem	4487·45

Stan czynny 30/6 1908.

kg.		K. h.
375	wyki	60·00
1239	bobu	223·00
680	grochu	163·12
2494	kukurudzy	398·14
1680	owsa	268·80
5000	słomy	150·00
466·14	siana	2330·70
101	makuchu	20·00
860	otrąb	123·84
10	trocin	24·00
	Razem	3761·60

Zestawienie obrotów.

Wyszczególnienie	Zebrano	Dokupiono	Stan 30/6 1908	Było razem	Wysiano	Sprzedano	Spasiono	Rozchód razem	Stan 30/6 1909
	kilogramów								
żyto	2720	250	—	2970	250	710	2010	2970	—
siano	42500	—	46614	89114	—	550	31994	3244	56570
słomy	23464	7453	5000	35917	—	—	32500	32500	32167
pszenica	857	250	—	1107	290	817	—	1107	—
jęczmień	2080	—	—	2080	340	340	1400	2080	—
mieszanka	2070	—	—	2070	—	16	1036	1052	1018
owies	4200	1000	1680	6880	830	2197	3748	6775	105
kukurudza	—	7000	2494	9494	—	2434	4906	7340	2154
groch	—	100	680	780	550	—	—	550	230
bób	—	—	1239	1239	—	—	1239	1239	—
melassa	—	10360	—	10360	—	244	7363	7607	2753
makuch	—	5000	101	5101	-	—	5101	5101	—
wyka	—	645	375	1019	739	—	—	739	280
łubin	—	200	—	200	200	—	—	200	—
otrąb	—	12168	860	13028	—	429·5	12070·5	12500	528
ściółka	—	30000	-	30000	—	—	1830_0	18300	1170_0
ziemniaki	29090	200	—	29290	5870	18050	537_0	29290	—
bukaki	50000	—	—	50000	—	—	5000_0	50000	—
b. nasienne	—	63	—	63	63	—	—	63	—
konicz. lucerny	—	44	—	44	44	—	—	44	—
kiełki	—	850	—	850	850	—	85_0	850	—
sól	—	200	—	200	200	—	16_0	160	40
trociny	—	20fur	10	30	30	—	1_1	11	19
koński ząb	—	200	—	200	200	—	—	200	—
gips	—	1000	—	1000	1000	—	20_0	200	800
żużle	—	6400	—	6400	6400	100	—	560_0	800
kainit	—	9112	—	9112	9112	100	—	8812	300
saletra	—	674	—	674	674	100	—	575	100

Obroty bieżące.

a) Rachunek koni.

Przychód:	K h.	Rozchód:	K h.
Zwrot kosztów transportu koni	11·06	Dokupiono klacz skarogniadą	365 00
Za starą klacz siwą . .	120·00	Koszt wysyłki koni na ćwicz.	15·28
		Kucie	296·00
		Rymarz	105·60
		Światło	29·00
		Karma:	
		siana . . 17.010 kg.	
		żyta . . . 1.830 „	
		słomy . . 800 „	
		jęczmień . . 842 „	
		mięszanki . . 722 „	
		owsa . . 896 „	
		kukurudz. . . 3.673 „	
		bobu . . . 314 „	
		melassy . . 1.030 „	
		otrąb . . 22 „	
		trocin . . 8 fur	
Razem .	131·06	Razem .	810.88

b) Bydło rogate.

Dochód:	K h.	Rozchód:	K h.
Za 5 buhajków . . .	2649·57	Dokupiono 2 krowy . .	800·00
„ 2 krowy . . .	800·00	„ 2 jałówki . .	676·00
„ 2 jałówki . . .	370·00	„ 1 buhajka . .	450·00
„ 4 cieliczki . . .	88·00	szczepienie	50·00
Skokowe	17·00	wysyłka bydła . . .	87·74
Za nabiał uzyskano . .	3669·67	naczynie, szpagaty . .	69·22
Nawóz z obory . . .	1000·00	praca uczni . . .	200·00
		światło	50·64
		Karma krów i jałownika:	
		siana 7524 kg. . .	376·20
		słomy 31200 „ . .	642·50
		ściółki 18300 „ . .	386·00
		buraków 50000 „ . .	500·00
		ziemniak. 3375 „ . .	68·00
		otrąb 13574 „ . .	1359·41
		makuchu 5000 „ . .	660·00
		kiełek 810 „ . .	97·18
		kukurudz. 1127 „ . .	191 59
		soli 160 „ . .	8·00
		melassy 5600 „ . .	952 00
		jęczmienia 558 „ . .	45·86
		mieszanki 314 „ . .	53·38
		owsa 766 „ . .	76·22
Razem .	8594·24	Razem .	7789·84

Rachunek produkcyi rolnej.

Dochód:	K h.	Rozchód:	K h.
Za 2434 kg. kukurudzy . .	412·81	Za 250 kg. pszenicy . .	70·00
„ 429·5 „ otrąb . .	57·88	„ 250 „ żyta . .	75·00
„ pastwisko . . .	50·00	„ 150 „ soli . .	12·40
„ 340 kg. jęczmienia .	48·80	„ 645 „ wyki . .	160·00
„ 244 „ melassy . .	41·99	„ 100 „ grochu . .	39·00
„ 18050 „ ziemniaków .	1340.30	„ 675 „ saletry . .	217·00
„ 710 „ żyta . .	120·76	„ 9112 „ kainitu . .	364·48
„ 817 „ pszenicy . .	103·40	„ 6400 „ żużli . .	422·60
„ 2197 „ owsa . .	466·60	„ 7000 „ kukurudzy .	1172·00
„ 550 „ siana . .	38·50	„ 12168 „ otrąb . .	1324·57
„ 16 „ mieszanki .	3·20	„ 1000 „ melassy . .	1582·90
„ 300 „ nawozów . .	42·00	„ 5000 „ makuchu . .	560·00
Utrzymanie koni administr. .	418·00	„ 1000 „ gipsu . .	34·31
Zwrot za zasiewy . .	1725·00	„ 63 „ buraków . .	63·00
Obora za karmę . . .	5580·10	„ 200 „ łubinu . .	32·00
		„ 1000 „ owsa . .	170·00
		„ 20 fur trocin . . .	48·00
		„ 250 kg. końskiego zębu .	66·16
		„ dodzierżawienie łąk . .	800·00
		„ 850 kg. kiełek . .	91·08
		„ ściółkę i słomę . .	814·75
		„ konicz i trawy . .	123·75
		„ donajem ludzi . .	349·52
		„ pracę uczni . . .	730·00
		kowal i kołodziej . .	286·74
		naprawa maszyn . . .	609.02
		Tryeur-sieczkarnia, brony i szarpacz . . .	710·00
		smarowidło	57·94
		różne	183.49
		zwrot za zasiewy . . .	1734·49
		obora za nawóz . . .	1000·00
Razem .	10509·34	Razem .	13904·64

Zestawienie.

	Dochód		Rozchód	
	K	h	K	h
I. *a*) **Inwentarz martwy**	4.300	—	3 800	—
b) „ **żywy**: konie	2.200	—	1.980	—
c) „ „ bydło	8.514	50	6.429	—
II. Zapasy	4.487	45	3 761	60
III. Asekuracya	—	—	50	—
2. Obroty	—	—	—	—
Rachunek bydła	8.594	24	7.789	84
Rachunek koni	131	06	810	88
Rachunek produkcyi rolnej . . .	10.509	34	13.904	64
Razem . .	38.736	59	38.525	96

Kobiernice 30/11 1909.

Adolf Poniński, w. r.

Sprawozdanie

dyrekcyi krajowej niższej szkoły rolniczej w Miłocinie

za rok szkolny 1908/9.

Rok szkolny 1908/9 jest trzecim z rzędu rokiem istnienia szkoły rolniczej w Miłocinie, otwartej dnia 15 października 1906 roku.

Zakład ma kształcić i wychowywać synów włościan tak, by ich należycie przysposobić na gospodarzy wiejskich mniejszej posiadłości, to też dyrekcya dokładała wszelkich możliwych starań, by w okręgu rzeszowskim i najbliższym jego sąsiedztwie zachęcać włościan do oddawania synów do szkoły. Czyniła to przez osoby w okręgu wpływowe, przez poruszanie tej sprawy na zebraniach rolniczych w szkole się odbywających i za pomocą Kółka rolniczego. Starania te zostały rzeczywiście dość pomyślnym skutkiem uwieńczone, gdyż tak w roku sprawozdawczym, jak i następnym wpłynęło znacznie więcej podań z bliższej okolicy.

Nauczyciele fachowi pracowali nie tylko w szkole, ale i poza nią, biorąc czynny udział w pracach Towarzystwa Rolniczego Okręgowego i Towarzystwa Kółek rolniczych w zgromadzeniach i zebraniach wspomnianych Towarzystw, miewali odczyty i wykłady popularne, udzielali rad i wskazówek w sprawach gospodarstwa rolnego, hodowli inwentarza, zakupna maszyn, narzędzi rolniczych i nawozów.

Staraniem naszym było gromadzić i koncentrować w szkole sprawy rolnictwa tutejszego okręgu. I tak odbywały się u nas Walne Zebrania Towarzystwa Rolniczego Okręgowego i Delegatów Towarzystwa Kółek rolniczych, na których tak kierownik szkoły jak i nauczyciel fachowy miewali wykłady na temat przez Zarządy wspomnianych Towarzystw podany, zaznajamiając, przy tej sposobności licznie zebranych gospodarzy z celem i zadaniem szkoły, zachęcając ich do oddawania synów do naszego zakładu i wzywając, by w sprawach gospodarstwa rolnego zwracali się z całem zaufaniem do nas, znajdą bowiem zawsze chętną i życzliwą radę.

Przemówienia tego rodzaju trafiły do przekonania gospodarzy-włościan naszego okręgu, gdyż rzeczywiście częściej zaczęli się do nas zwracać w sprawach gospodarskich o poradę, lub o pomoc w leczeniu zwierząt domowych, której im nigdy nie odmawialiśmy.

Skład grona nauczycieli.

Dotychczasowy kierownik szkoły Henryk Rozwadowski został mianowany nauczycielem hodowii w krajowej średniej szkole rolniczej w Czernichowie, a miejsce jego zajął Ludwik Kawecki przez Wydział krajowy z dotychczasowej posady w Dublanach powołany.

W miejsce Zygmunta Moczarskiego, dotychczasowego nauczyciela fachowego, zamianował Wydział krajowy nauczycielem fachowym Jana Stempka, przydzielając go do Miłocina z równorzędnej posady przy krajowej niższej szkole rolniczej w Dublanach.

Z powodu ustąpienia nauczyciela Stefana Trznadla, zamianowanego nauczycielem przy c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Starym Sączu, zamianował Wydział krajowy jako nauczyciela do nauk ogólnie kształcących Maryana Teleśnickiego, nauczyciela z Nowego Sącza.

Nauki religi rz. kat. udzielał ks. Kazimierz Zawałkiewicz, wikary przy probostwie w Staromieściu.

Posada instruktora nie była w roku sprawozdawczym obsadzoną, natomiast pełnili tę funkcyę dwaj praktykanci — mianowicie jako starszy praktykant Mikołaj Grendysz, absolwent szkoły rolniczej w Bereźnicy, i jako młodszy praktykant Aleksandar Drozański, absolwent szkoły rolniczej w Dublanach.

Podział pracy między członków grona nauczycielskiego był następujący:

Ludwik Kawecki kierownik zakładu, zarządzał gospodarstwem szkolnem we wszystkich jego gałęziach, kierował zajęciami praktycznemi uczniów. prowadził kancelaryę szkolną administrował internatem, uczył hodowli, mleczarstwa, rachunkowości, zarządu, anatomii i fizyologii zwierząt domowych, oraz odbywał z uczniami wszystkich trzech lat t. z. dyspozycye gospodarskie.

Jan Stempek nauczyciel fachowy, był pomocnym kierownikowi szkoły w dozorowaniu obory i czuwał nad wykonywaniem robót w polu przez uczniów, pouczając ich przy tej sposobności o celu i sposobie wykonywania tychże; uczył rolnictwa, nauk przyrodniczych, ustaw rolnych, rysunków i kaligrafii.

Maryan Teleśnicki — nauczyciel do nauk ogólnie kształcących, udzielał nauki rachunków, języka polskiego, historyi i geografii, ponadto pełnił obowiązek pomocy kancelaryjnej i czuwał nad całością inwentarza urządzeń internatowych, prowadził bibliotekę szkolną.

Nauczyciele tutejszej szkoły pełnili kolejno t. zw. dyżury tygodniowe, podczas których czuwali bez przerwy nad zachowaniem się uczniów, wglądając w każdy szczegół życia internatowego młodzieży i zastępując tem samem wychowankom zakładu rodzicielską opiekę.

Obowiązki lekarza zakładowego pełnił Dr. Teofil Nieć z Rzeszowa, lekarstw dostarczała apteka J. Kołodziejskiego w Rzeszowie.

W nagłych a nie przedstawiających zbytniego niebezpieczeństwa wypadkach słabości lub skaleczenia uczniów oddawała dobre usługi odpowiednio zaopatrzona apteczka szkolna.

Nauki w szkole udzielane.

Mając wzgląd, że wychowankowie naszej szkoły mają być po ukończeniu praktycznymi gospodarzami na małych gospodarstwach, lub zająć posady pomocników gospodarskich na większej własności, starało się grono nauczycielskie kształcić ich w tym kierunku tak, by przyszłemu zadaniu odpowiedzieć mogli. Z tego powodu dzieliła się nauka na naukę teoretyczną i naukę praktyczną. Na pozór były

to dwa odrębne działy nauki, w istocie jednak stanowiły całość, gdyż usupełniały się celowo wzajemnie. I tak wszystko to czego nauczano z nauk zawodowych w klasie, było uzupełniane i powtarzane przy zajęciach praktycznych i wogóle pracach przez uczniów wykonywanych. Przez stosowanie tego systemu nabywali uczniowie poglądu na cel wykonywanych prac w gospodarstwie, uczyli się oceniać skutki stosowania różnych metod uprawy i użycia nawozów sztucznych, żywienia i wyehowu inwentarza żywego.

W obecności uczniów wszystkich trzech lat nauki odbywał kierownik szkoły t. zw. dyspozycye wieczorne na dzień następny, na których uczniowie służbowi 3-go roku nauki, jako odpowiedzialni za wykonanie powierzonych im czynności zdawali sprawę z toku gospodarstwa z całego dnia, oraz podawali projekt robót na dzień następny, wyrabiając się przez to w kierunku odpowiedzialności i w kombinacyach administracyjnych.

Wszelkie prace w gospodarstwie szkolnem, więc obsługę inwentarza żywego, żywienie, dojenie krów, tuczenie opasów, prace koło roli i w ogrodach, wykonywali uczniowie sami, czeladzią najemną posługiwano się chyba tylko wyjątkowo, jeżeli z powodu sianokosów lub pilnego żniwa uczniowie sami podołać nie mogli. Rozumie się samo przez się, że przy rozdziale uczniów do pojedynczych zajęć uwzględniano siły fizyczne jednostki, by słabiej rozwiniętych nie przeciążać pracą z uszczerbkiem dla zdrowia, ale z drugiej strony przekonało nas doświadczenie, że nawet słabsi uczniowie stawali się z czasem silnymi i zdrowymi dzięki właśnie temu, że pracowali fizycznie i byli skromnie ale zdrowo odżywiani i czysto utrzymani.

Główną porą udzielania nauk teoretycznych jest zima, gdyż wtedy jest zajęć w gospodarstwie z natury rzeczy mniej i tak: w okresie zimowym pozostają codziennie w klasie na nauce dwa lata nauki a jeden idzie do zajęć praktycznych, podczas gdy w okresie letnim mają dwa lata zajęcia praktyczne a tylko jeden rok nauki uczy się teoretycznie w klasach przez cztery dni w tygodniu, podczas gdy w lecie tylko dwa dnie w tygodniu.

Kursa specyalne.

W zakładzie były następujące kursa specyalne:

1) Kurs nauki weterynaryi, trwający od stycznia do końca roku szkolnego. Na kursie tym udzielał nauki weterynaryi starszy c. k. weterynarz powiatowy z Rzeszowa Jan Skuciński 2 godziny tygodniowo. W tej ważnej gałęzi nauki obznajamiano uczniów głównie z istotą najważniejszych chorób zwierząt domowych, ich leczeniem, sporządzaniem i stosowaniem domowych leków, oraz z udzielaniem pomocy w nagłych wypadkach zachorowania zwierzęcia domowego. Pomoc przy porodach, obchodzenie się z samicami ciężarnemi były szczegółowo traktowane. Ten dział nauki nie ograniczał się wyłącznie na wykładach teoretycznych, przeciwnie, strona praktyczna była uwzględnioną zapomocą sekcyi i demonstracyi na żywych zwierzętach w oborze szkolnej.

2) Kurs mleczarstwa trwał przez cały rok szkolny, nauki teoretycznej i praktycznej udzielał kierownik szkoły Ludwik Kawecki. Objektem demonstracyjnym była obora szkolna, mleczarnia szkolna i wycieczki do krajowej szkoły mleczarskiej w Rzeszowie.

3) Kurs kołodziejstwa odbył się w półroczu zimowem pod kierownictwem zawodowego kołodzieja z Rzeszowa, Dziubińskiego, Uczniowie pracowali w warstacie szkolnym, wyposażonym w potrzebne narzędzia kołodziejskie. Uczyli się rozpoznawania i oceniania różnych rodzajów drzewa na wyroby kołodziejskie przydatnego, jak również sporządzania drobnych części składowych sprzętów gospodarskich i naprawy tychże.

Dokładny obraz rozkładu czasu w ciągu tygodnia daje skreślony tu „Rozkład godzin“ oraz „Porządek domowy.“

Rozkład godzin.

Dnie tygodnia	Rok nauki	7^{30}–8^{30}	8^{30}–9^{30}	9^{30}–10^{30}	10^{30}–11^{30}	Godzina 12^{30}—1^{30} pora obiadowa	2 - 3	3 - 4	Od godziny 4 do 4^{30} podwieczorek	4^{30}–5^{30}
Poniedziałek	I.	Rachunki	Chemia	Polskie	Kaligrafia		Fizyka	Geografia		
	II.	Hodowla	Rachunki	Rolnictwo	Rysunki		Polskie	Wyprac. zadań		
	III.	Zajęcia praktyczne					Zajęcia praktyczne			Zajęcia praktycz.
Wtorek	I.	Zajęcia praktyczne					Zajęcia praktyczne			Zajęcia praktycz.
	II.	Nauki przyrodn.	Rachunki	Geografia i historya	Polskie		Rachunki	Wyprac. zadań		
	III	Rachunki i geom.	Zarząd	Rolnictwo	Hodowla		Mleczarstwo	Polskie		
Sroda	I.	Zoologia	Rachunki	Wyprac. zadań	Kaligrafia		Geografia	Wyprac. zadań		
	II.	Zajęcia praktyczne					Zajęcia praktyczne			Zajęcia praktycz.
	III.	Hodowla	Zarząd	Rachunki	Rysunki		Rolnictwo	Historya i geograf.		
Czwartek	I.	Rachunki	Chemia	Polskie	Rysunki		Religia	Botanika		
	II.	Rolnictwo	Hodowla	Rolnictwo	Raporty		Hodowla	Religia		
	III.	Zajęcia praktyczne					Zajęcia praktyczne			Religia
Piątek	I.	Zajęcia praktyczne					Zajęcia praktyczne			Zajęcia praktycz.
	II.	Nauki przyrodn.	Polskie	Wyprac. zadań	Kaligrafia		Geografia i historya	Raporty		
	III.	Hodowla	Rolnictwo	Rachunki i geometr.	Rysunki		Weterynarya			
Sobota	I.	Rachunki	Zoologia	Fizyka	Rysunki		Botanika	Polskie		
	II.									Śpiew i biblioteka
	III.	Ustawy rolne	Zarząd	Historya i geograf.	Polskie		Praktyczne ćwicz. z rachunkowości			
Niedziela	I.	Nabożeństwo w kościele w Staromieściu		Czytanie książek i gazet rolniczych w klasach			Musztra i ćwiczenia strażackie ćwiczenia ruchowe (Wrazie niepogody rekreacya w klasach)			Przygotowanie do lekcyi dnia następnego
	II.									
	III.									

Porządek domowy.

Godzina 4^{30} rano wstają uczniowie, zaścielają łóżka, myją się i ubierają, służbowi udają się do służby.

Godzina 5 6 rano przygotowują się uczniowie wolni od służb w klasach do lekcyi, Godz. 6—6^{15} śniadanie,

Godzina 6^{15} rano stają uczniowie przydzieleni do zajęć prakt. do rozdziału dyspozycyjnego. Uczniowie mający lekcye udają się do klasy.

Godzina 7^{30}—11^{30} nauka w klasach z przerwą 10-minutową po każdej godzinie.

Godzina 12^{30}—1^{30} obiad i odpoczynek. Godz, 1^{30} uczniowie mający lekcye udają się do klas, przydzieleni do zajęć stają do rozdziału dyspozycyi. Godzina 4 do 4^{30} popołudniu podwieczorek i odpoczynek. Godz. 6—7 obsługa inwentarza. Godz. 7—7^{15} wieczerza. Godz, 7^{15}—8 przygotowanie do lekcyi dnia następnego w klasach. Godz. 8 8^{30} dyspozycya gosp. dla wszystkich 3 lat, wspólna modlitwa. Godz. 8^{30}—9 wieczór czyszczenie ubrań i obuwia = spoczynek.

Frekwencya uczniów.

W roku sprawozdawczym, jako trzecim roku istnienia szkoły, przeszło na podstawie egzaminu i klasyfikacyi

a) z II. roku na III. rok szkolny 1908|9 . . .	.	14 uczniów
b) „ I. „ „ II. (dawn. 13 i 3 nowo przyjętych) .	.	16 „
c) przyjęto na I. rok nauki	.	14 „
Razem	.	44 uczniów.

W ciągu roku szkolnego 1908|9 ubyło:

a) przez wystąpienie lub wydalenie	.	3 uczniów
b) ukończyło szkołę	.	12 „
Razem	.	15 uczniów,

tak, że z końcem roku szkolnego było:

a) na III. roku nauki, roku szkolnego 1909/10 .	.	15 uczniów
b) „ II. „ „ „ „ „ .	.	14 „
c) przyjęto na pierwszy rok nauki . . .	.	21 „
Razem	.	50 uczniów.

Egzamin główny końcowy złożyli:

1.	Jan Dębiak	z postępem	dobrym
2.	Roman Kiwała	„ „	dostatecznym
3.	Maksym Kuczerka	„ „	bardzo dobrym
4.	Antoni Mendocha	„ „	dostatecznym
5.	Jan Piasta	„ „	bardzo dobrym z odznaczeniem
6.	Józef Rakowski	„ „	bardzo dobrym
7.	Tadeusz Serkies	„ „	bardzo dobrym
8.	Jan Sikora	„ „	dobrym
9.	Jan Skrzypek	„ „	bardzo dobrym z odznaczeniem
10.	Wacław Wachtl	„ „	dostatecznym
11.	Kazimierz Wrzosek	„ „	bardzo dobrym z odznaczeniem
12	Kosma Zając	„ „	dostatecznym.

sprawy internatu.

Wychowankowie zakładu są pomieszczeni w ścisłym internacie w głównym gmachu. Dwie duże i dwie mniejsze sypialnie znajdujące się na piętrze są dobrze oświetlone i mają odpowiednią wentylacyę, a w zimie mogą być zupełnie dostatecznie ogrzane. Każdy uczeń otrzymuje łóżko z sienikiem, 2 prześcieradłami, poduszkę i 2 kocami, ręczniki 2 oraz szafkę zamykaną na pomieszczenie ubrań i obuwia.

Miejsca ustępowe są z urządzeniem klozetowem do przepłukiwania wodą i w zimie ogrzewane.

Obok sypialni znajduje się umywalnia z obfitem doprowadzeniem wody ze zbiornika zasilanego pompą ssąco-tłoczącą i jest tak urządzoną, że uczniowie myją się nad rodzajem koryta betonowego, z którego woda użyta natychmiast odpływa, tak, że wspólnych miednic do mycia nie używają, co zapobiega szerzeniu się chorób oczu i t. p. przenieść się mogącym.

W tym samym gmachu obok sypialni uczniów znajdują się dwa pokoje służbowe dla instruktora i praktykanta tak, że nawet w nocy nie są uczniowie bez nadzoru i opieki.

Trzy dość obszerne, jasne, dobrze przewietrzane sale służą jako sale do nauki, zaś jadalnia jest wspólną, gdzie się uczniowie na śniadania, obiady i wieczerze gromadzą.

Budynek zakładowy jest na noc zamykany o godz. 9. wieczorem, a otwierany rano o 4-tej. Nad porządkiem domowym w zakładzie czuwają nauczyciele dyżurni.

Ścielenie łóżek, zamiatanie sal, utrzymanie czystości i porządku należy wyłącznie do uczniów. Prócz butów i bielizny otrzymują uczniowie całą odzież w zakładzie — mianowicie: czapkę zimową, kapelusz letni słomkowy, obojczyk, gunkę krótką, kożuch bez wierzchu, ubranie drelichowe letnie do pracy, ubranie kortowe zimowe do pracy, mundurek lekcyjny i wychodowy, oraz bundę guniową. Przybory do czyszczenia ubrania i obuwia, oraz czernidło otrzymują również. Dla utrzymania czystości kąpią się uczniowie w łazience zakładowej z urządzeniem tuszowem do zimnej i ciepłej wody.

W dnie świąteczne zabawiają się grami towarzyskiemi i gimnastyką w parku szkolnym, a w razie słoty pozostają w klasach i czytają odpowiedniej treści książki z bibloteki sukolnej oraz gazety rolnicze i pisemka jak „Ojczyzna“ i „Prawda.“

Wiadomości o byłych uczniach.

Z pierwszej seryi ukończonych w tym roku dwunastu uczniów otrzymało posady praktykantów lub pisarzy ekonomicznych . . . 6 uczniów
odbywa obowiązkową służbę wojskową . . 3 „
wstąpił do seminaryum nauczycielskiego . . 1 „
„ „ szkoły mleczarskiej . . . . 1 „
chwiejny co do wyboru zawodu . . . 1 „

Kronika szkoły.

W roku szkolnym 1908/9 zwiedzili szkołę: Inspektor kultury krajowej Radca Dworu JW. Władysław Struszkiewicz i członek Wydziału krajowego JW. Dr. Tadusz Pilat. Zakład lustrował sekretarz Wydz. kraj. p. Konstanty Jasiński.

W szkole odbyły się dwa zebrania mianowicie: Walne Zgromadzenie Towarzystwa Rolniczego Okręgowego w Rzeszowie i Zebranie delegatów Towarzystwa mleczarskiego. Na tych zebraniach połączonych ze zwiedzaniem szkoły i gospodarstwa szkolnego wypowiedzieli referaty kierownik szkoły L. Kawecki i nauczyciel fachowy Jan Stempek.

Gospdodarstwo szkolne.

Jak już w sprawozdaniu za rok 1907/8 podano wynosi cały obszar gruntów do szkoły należących 112 morgów, w czem mieści się: 86 morgów roli, 4 mogi łąk oraz 12 morgów podbudowlanych, obejścia zakładowego i gospodarskiego, ogrodów i sadu, jakoteż dróg i stawu.

Folwark szkolny, umieszczony tuż obok zakładu jest dobrze rozłożony pod względem rozmieszczenia budynków gospodarskich, składających się:

a) z 1 stajni murowanej gontem krytej, mogącej pomieścić 12 koni, 40 sztuk bydła i około 40 sztuk trzody chlewnej, jak również t. zw. pasznik i komorę z parnikiem do przygotowania karmy. W budynku tym uskuteczniono w roku sprawozdawczym na razie tylko jedną zmianę, urządzono mianowicie żłoby do indywidualnego żywienia krów. Stajnia jest w dobrym stanie, lecz nieco niską i nie posiada dobrej wentylacyi wskutek czego tak w zimie jak i w lecie panuje tam zaducha a mury zawilgacają się. Temu możnaby tylko zaradzić przez podniesienie ścian o 1 metr i urządzenie wtększych okien oraz odpowiednich wentylatorów.

b) Spichrza murowanego służącego na skład zboża w ziarnie, a mieszczącego nadto 2 obszerne wozownie na sprzęty i maszyny. oraz 4 przestronne składy na materyały, izbę dla czeladzi i 2 piwnice. Budynek ten jest pod każdym względem dogodny.

c) Stodoły drewnianej o słupach murowanych, krytej gontem, mogącej pomieścic około 400 kóp zboża i 200 q siana, więc w każdym razie za małej na pomieszczenie zbiorów z gospodarstwa szkolnego. Pod stodołą wybudowano w r. 1908/9 lodownię murowaną i betonową mogącą pomieścić około 100 wozów lodu.

d) Piwnicy murowanej gontem krytej na ziemniaki i okopowiznę.

e) Studni wierconej z pompą ssąco-tłoczącą, zaopatrującą w wodę cały zakład i obejścia szkolne.

Cały obszar pól jest dobrze skomasowany, przedstawia się jako wydłużony równoległobok, którego środek stanowi zakład, tak, że prawie równe ilości obszaru znajdują się po obydwóch stronach zakładu. W zeszłorocznem sprawozdaniu nadmieniła dyrekcya, że jedną z największych trudności w zagospodarowaniu pól, był brak podziału tychże na pojedyncze niwy, co jest rzeczą konieczną. Ten podział uskuteczniono, dzieląc cały obszar na 12 działów mniej więcej równych. Z powodu, że dla celów naukowych i praktycznych potrzeba było koniecznie stworzyć pole doświadczalne, wybrano w tym celu $1^1/_2$ morgowy działek tuż przy drodze dojazdowej położony i ten odpowiednio urządzono.

Na wspomnianych 12 działach pola ornego zamierza dyrekcya zaprowadzić gospodarstwo dowolne z zachowaniem jednak praw płodozmianu i dostosowaną rotacyą tego rodzaju, by nadać całości gospodarstwa typ silnej produkcyi zwierzęcej, więc hodowlany, jako w obecnych czasach najlepiej się opłacający.

W roku 1908/9 obsiano i zasadzono cały obszar pól rolnych jak następuje:

1. żyta ozimego . . .	morgów	21
2 owsa „ . . .	„	$10^1/_2$
3. hreczki	„	8 (na zielony nawóz)
4. mieszanek . . .	„	$13^1/_2$

5. łubinu	„	$6^1/_2$ (na zielony nawóz)
6. koniczyny z trawami .	„	11
7. okopowizny . . .	„	11
8. pszenicy i jęczmienia .	„	5

Zaprowadzenie racyonalnej gospodarki rolnej było utrudnione z następujących powodów:

1) Pola orne są płytkie i nieprzepuszczalne, wskutek tego w latach mokrych plony liche a nawet miejscami, zwłaszcza w dołach, marnieją zupełnie. Temu zapobieżono przez zdrenowanie całego obszaru pól, z którego już na wiosnę r. 1909 połowę wykończono, a drugą połowę w jesieni się ukończy.

2) Siła nawozowa pozostawia wiele do życzenia, gdyż poprzedni dzierżawcy nie tylko że pól nie nawozili, ale nadto sprzedawali słomę, tak, że pola są bardzo wycieńczone. W celu podniesienia urodzajności pól zakontraktowała dyrekcya obornik i zmiotki uliczne z Rzeszowa i zwozi rocznie tego nawozu od 800 do 1.000 fur, co obok produkcyi obornika z własnego gospodarstwa umożliwia znawożenie $^1/_4$ części obszaru pól w jednym roku, więc w przeciągu czterech lat mogą być wszystkie działy pól obornikiem zasilone. Nadto zakupuje dyrekcya znaczne ilości nawozów sztucznych, jak Thomasyny, kainitu, i salety chilijskiej, gdyż bez tych pomocniczych środków nie uzyskanoby nawet plonów, mogących wyżywić inwentarz zakładowy.

Nie można jednak powiedzieć o gruntach tutejszych, by zupełnie lichymi były, przeciwnie — są one wdzięczne za nawożenie i dobrą uprawę mechaniczną, o czem najlepiej świadczą ilości zbiorów na działkach dobrze uprawianych, n. p. 390 q buraków w pastewnych, 126 q ziemniaków, 9 q pszenicy ozimej z 1 morga. Jest więc nadzieja a raczej pewność, że już w najbliższych latach plony będą znacznie lepsze, a temsamem rentowność gospodarstwa szkolnego większa.

By oprzeć gospodarstwo szkolne na produkcyi zwierzęcej i dostosować do niej cały system jako jedynie w obecnych czasach i warunkach racyonalny i rentowny, postanowiła dyrekcya uzupełnić stan obory do 30 sztuk krów, 2 buhai i odpowiedniej ilości przychowku cieląt i jałownika. Obora składa się obecnie z 16 krów czerwonej rasy polskiej, 2 buhai tejże rasy, 4 krów duńskich czerwonych, oraz 10 krów kupionych na targu.

Mleko wyprodukowane odstawia się codziennie w stanie świeżym do krajowej szkoły mleczarskiej w Rzeszowie.

Ważną gałęzią gospodarstwa szkolnego jest również chlewnia złożona z 40 sztuk trzody chlewnej rasy westfalskiej.

Te dwie gałęzie gospodarstwa dały w r. 1908 9 10.025 K. dochodu brutto, podczas gdy ze sprzedaży ziemiopłooów uzyskano tylko 8.515 K.

Cyfry wyżej przytoczone przemawiają dostatecznie za kierunkiem hodowlanym. Dążeniem Dyrekcyi jest, by gospodarstwo rolne i hodowlane prowadzić tak, by ile możności dostarczało potrzebnej ilości produktów na utrzymanie internatu, zniżyłoby się przez to koszta utrzymania uczniów.

W roku 1909/10 zamierza dyrekcya przeprowadzić drogi dojazdowe w pole obsadzić je drzewami owocowemi, oraz doprowadzić ogród szkolny i sad zakładowy do odpowiedniego stanu, by mogły służyć jako objekty demonstracyjne.

Miłocin, w sierpniu 1910.

Kawecki, w. r.
kierownik szkoły.

Sprawozdanie

Dyrekcyi krajowej niższej szkoły rolniczej w Suchodole za rok szkolny 1908/909.

I. Wiadomości ogólne.

Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole założona staraniem Wydziału krajowego na gruntach wydzierżawionych od gminy miasta Krosna na okres 60 letni, otwarta we wrześniu 1908 roku ma za zadanie kształcić synów włościan na zdolnych gospodarzy praktycznych, ale także z pożytkiem wychowywać pomocników gospodarczych do większych majątków ziemskich, którzy w znacznej liczbie są poszukiwani. Nadto wychowankowie szkoły mają wyuczyć się racyonalnej uprawy lnu i konopi i poprawnego wyrobu włókna z tych roślin (uprawy i wyprawy lnu i konopi.) W tym celu też szkoła tutejsza posiada swoją pracownię w zeszłym roku odrestaurowaną, gdzie uczniowie na poprawnych przyrządach mają sposobność zapoznać się z przeróbką tych roślin. Rozszerzenie działu tego z urządzeniem także i przędza'ni jako odpowiadającego w wysokim stopniu miejscowym warunkom i stosunkom całej okolicy byłoby bardzo pożądane.

II. Skład grona nauczycielskiego.

1. Przemysław Cholewa kierownik, zarazem nauczyciel fachowy uczył na roku II-gim rolnictwa, na roku III-cim hodowli zwierząt gospodarczych, mleczarstwa i zarządu gospodarczego, na roku I-szym zoologii, kierował zajęciami praktycznemi i prowadził administracyę szkoły i gospodarstwa.

2. Bronisław Gąsienica uczył rolnictwa, ustaw rolnych i rysunków na roku III cim, na roku II gim nauk przyrodniczych i hodowli, prowadził ogród okazowy i był pomocnym kierownikowi szkoły w prowadzeniu wszystkich działów gospodarstwa szkolnego.

3. Józef Drewko, nauczyciel do nauk elemenatarnych, uczył języka polskiego, rachunków, historyi, geografii, sadownictwa, warzywnictwa i pszczelnictwa, prowadził szkółkę drzew owocowych, miał nadzór nad kuchnią szkolną i internatem.

4. Ks. Franciszek Sokalski katecheta obrządku łac. udzielał nauki religii obrz. łac.

5. Ks. Jan Bogucki katecheta obrz. grec. kat. udzielał nauki religii obrz. greckiego.

6, Wojciech Chłopiński instruktor, zarazem dozorca uczniów uczył praktycznie wykonywania wszelkich prac względnie robót gospodarczych.

Do pomocy przy nadzorowaniu czynności przez uczniów wykonywanych w gospodarstwie i szkole używała Dyrekcya ucznia praktykanta Zdzisława Dydyńskiego, który uzyskawszy za pośrednictwem Dyrekcyi korzystniejsze stanowisko u WP. Włodka w Niegowici tamże się udał.

III. Nauki w szkole udzielane.

W programie nauki w poprzednich sprawozdaniach wyłuszczonym nie zaszła żadna godna uwagi zmiana.

Z wszelkich czynności zdają uczniowie kierownikowi szkoły lub jego zastępcy szczegółowe raporta i sprawozdania.

Nauka udzielaną bywa na podstawie podziału godzin przez Wydział krajowy zatwierdzonego.

IV. Środki naukowe.

Najgłówniejszym środkiem naukowym zarazem administracyjnym i do ćwiczeń praktycznych dla uczniów jest gospodarstwo szkolne.

Oprócz tego posiada szkoła świeżo założony sad z uprawą warzyw, pole doświadczalne, okazowe, szkółkę drzew owocowych, małą plantacyę wikliny i chmielarnię.

Pole okazowe obejmuje 25 arów i obsiewane bywa różnego rodzaju roślinami uprawnemi, by uczniowie mieli sposobność zapoznać się z temi roślinami i ich nazwami.

Szkółka drzewek owocowych daje możność uczniom i z tym działem gospodarstwa domowego się zapoznać.

W ogrodzie warzywnym uprawia się najniezbędniejsze warzywa zabezpieczające potrzeby kuchni szkolnej Ogród ten służyć ma w przyszłości jako sad, który już w roku zeszłym założony został.

Do demonstracyi ćwiczeń dla uczniów służy również pasieka składająca się z 31 pni.

W miarę możności bywają zbiory środków naukowych pomnażane tak samo biblioteka dzieł treści gospodarczej, naukowej i powieściowej.

Z gazet prenumerowała Dyrekcya 1 dziennik polityczny, 4 gazety treści rolniczej, nadto kilka gazet, do czytania dla uczniów. W porze zimowej wolniejszej od prac gospodarskich zajęci bywają uczniowie w warstacie stolarskim i kołodziejskim naprawą sprzętów gospodarskich, wyrobem koszyków, robieniem modeli i t. p. Ważnym również środkiem naukowym jest pracownia wyprawy lnu i konopi, gdzie uczniowie od czasu do czasu są zajęci i na maszynach i przyrządach ręcznych w wyprawie tych roślin pod dozorem tut. instruktora pewnej wprawy nabierają.

Z chowem drobiu zapoznawać się mogą uczniowie o ile on na potrzeby szkolne jest utrzymywany.

Nadmienić tu w końcu należy, że urządzona na wolnem powietrzu wspinalnia i gimnastyka w wolnych od nauki chwilach dla uczniów prawdziwą i bardzo pożyteczną jest rozrywką, tam też uczniowie ćwicząc się, wyrabiają w sobie mięśnie, siłę i zręczność.

V. Frekwencya uczniów.

Z początkiem roku szkolnego 1908/909 zapisało się ogółem 41 uczniów a to na rok III-ci nauki 15-tu, na rok II-gi nauki 11-tu, na rok I szy nauki 15-tu. Z tych 41 uczniów 2 z roku I-go opuściło dobrowolnie zakład, 1 uczeń z roku II-go dotknięty chorobą oczną nie zgłosił się wcale do zakładu, 1 zaś ucznia z roku II-go i 2 z roku III-go wydalono, 1 uwolniono z powodu choroby piersiowej.

Z końcem zatem roku szkolnego było ogółem uczniów 34-ech. Z tych było synów włościańskich 19-stu, synów księży, nauczycieli, urzędników 10, synów rzemieślników 4. Obrządku rzymsko katolickiego było 24 ech, gr. kat. 10. Przygotowanie do nauki posiadało; 1 czwartą klasę gimn., 1 dwa lata sem. nauczycielskiego, 7 jedną lub dwie klasy gimnazyalne lub realne, 24 szkołę ludową, 1 kurs chmielarski.

Według wieku było:

w wieku 28 lat jeden
„ 22 do 25 lat pięciu
„ 18 do 21 „ czternastu
„ od 15 16 17 „ czternastu.

Egzamina końcowe odbyły się 15—16 czerwca w obecności delegata Wydziału krajowego p. Konstantego Jasińskiego, opiekuna szkoły Jaśnie Wielmożnego Pana Waleryana Stawiarskiego i gości między nimi miejscowego Starosty, duchowieństwa tudzież kilku włościan.

Na podstawie egzaminu końcowego z uwzględnieniem postępów z nauki w czasie 3 letniego pobytu w szkole i praktycznego uzdolnienia do zarządu gospodarczego otrzymało 12 uczniów świadectwa ukończenia nauk z następującemi postępami:

1. Roman Chomicz	z postępem	dostatecznym
2. Jerzy Czorny	„	„
3. Kazimierz Jaworski	„	dobrym
4. Julian Kamiański	„	niedostatecznym
5. Jan Kopacz	„	bardzo dobrym
6. Józef Medyński	„	„
7. Eugeniusz Melnyk	„	dobrym
8. Józef Pelc	„	dostatecznym
9. Michał Piniło	„	dobrym
10. Marcin Śliz	„	zaledwie dostatecznym
11. Marcin Worobec	„	dostatecznym
12. Michał Żuk	„	„

Umieszczeni znaleźli następujący kandydaci!
Roman Chomicz w Królestwie Polskiem,
Jerzy Czorny w Zarządzie dóbr Wołowice p. Czernichów,
Kazimierz Jaworski w Zarządzie dóbr Kołodróbka,
Julian Kamiański nie był polecony nigdzie,
Jan Kopacz w Zarządzie dóbr Wielka wieś, Wojnicz,
Józef Medyński w dobrach Niegowic,
Eugeniusz Melnyk wzięty do wojska,
Józef Pelc pozostaje uczniem praktykantem w miejscu.
Michał Piniło wzięty do wojska,
Marcin Worobec w dobrach Hawłowice,
Michał Żuk w dobrach Bratkówka.

Byli abituryenci szkoły o ile wiadomości o nich sięgają zajęci są w przeważnej części w gospodarstwach większych, kilku poświęciło się zawodowi nauczycielskiemu a tylko mała ich liczba oddała się innym zawodom.

VI. Sprawy internatu.

Wychowankowie tut. szkoły znajdują pomieszczenie w głównym budynku w 3 salach sypialnych na piętrze, tam również umieszczony jest uczeń praktykant dozorujący uczniów. Na piętrze mieści się dalej garderoba, czyszczalnia uczniów i sale na zbiory. W parterze znajdują się 3 sale naukowe, infirmerya, umywalnia, pomieszkanie instruktora, pokoik dla sługi szkolnego i kancelarya Dyrekcyi.

W prowadzeniu uczniów w internacie nie zaszły żadne zmiany. Tryb życia zakładowego, podział czasu na zajęcia praktyczne i naukę został nie zmienionym.

Koszt wyżywienia 1 ucznia wliczając w to płacę i utrzymanie 4 służby z powodu nadzwyczajnej drożyzny w bieżącym roku przekroczył znacznie kwotę 200 K. koszt zaś ubrania wraz z praniem bielizny kwotę 100 K.

Stan zdrowotny uczniów w bieżącym roku pozostawiał dość wiele do życzenia. Wskutek ostrej zimy i zmian atmosferycznych zapadali uczniowie na cięższe choroby płucne, pomiędzy nimi był jeden wypadek uwolnienia ucznia do domu rodzicielskiego z powodu gruźlicy. Kilka wypadków chorób brzusznych z powodu zaziębienia zostały wyleczone.

VII. Budynki szkolne i gospodarcze.

W istniejących budynkach szkolnych i gospodarczych prócz rozszerzenia stajni nie zaszła żadna ważniejsza zmiana. Czynności jakie przedsiębrać musiano ograniczy y się do zwykłych napraw.

VIII. Gospodarstwo szkolne.

Obszar gruntów wydzierżawionych od gminy miasta Krosna wynosi obecnie 64 morgów czyli 36 ha 85 ar. a w tych

roli	47 „ =	26 ha	79 ar.
łąk, pastwisk z wikliną i chmielarnią		4 „	36 „
Ogrodu warzywnego szkolnego		— „	54 „
Ogrodów dla p. p. nauczycieli		— „	66 „
gościńce, place budowlane		2 „	20 „
pole, doświadczalne okazowe i szkółka drzewek owocowych		1 „	10 „
drogi i nieużytki		1 „	20 „
	jak wyżej	36 ha	85 ar.

Gospodarstwo rolne podzielone jest na 4 działy odrębne na których zaprowadzono osobny płodozmian.

Odrębne te działy są:

I.	Pole t. zw. „Widacz“ obejmujące	14 m. czyli	8 ha
II.	„ „ „ Za parkanem „	7 „ „	4 „
III.	„ „ „ Za gościńcem	14 „ „	8 „
IV.	„ „ „ Morgi	10 „ „	5 „ 85 „

Pole za gościńcem dodzierżawione zostało od gminy miasta Krosna, w roku 1907 na dalszy okres sześcioletni. Do pola pod 3 wymienionego przytykają 2 morgi pastwiska położonego przed gościńcem wzdłuż drogi dojazdowej.

Pole na „Morgach“ w r. 1907 wydzierżawiono na okres 6 letni, licząc czynszu dzierżawnego 34 Koron za morgę. Pole pod I. II. III. podzielono każde na 8 równych części czyli działów, zaprowadzając równocześnie dla każdego osobny płodozmian mianowicie:

I. Widacz.	II. Za parkanem.	III. Za gościńcem
Mięszanka letnia i ozima	Mięszanka	Mięszanka
Żyto	Żyto po życie, groch	Żyto
Ziemniaki	Kapusta	Bobik z owsem
Mięszanka letnia	Jęczmień	Żyto
Pszenica	Konicz	Owies
Buraki	Koński ząb	Ziemniaki
Owies	Ziemniaki kajnit	Owies K.
Konicz	Owies	Konicz.

Ostatnie pole dodzierżawione „Na morgach“ obsiane było na 3 morg. żytem, 4 morgach koniczyną i 3 morgach owsem — Płodozmianu tu nie zaprowadzono wobec jeszcze nie należycie wyrobionego gruntu, jak również wobec braku nawozu wynikłego z powodu klęsk elementarnych roku ubiegłego i w części roku bieżącego.

Skoro tylko grunt będzie wyrobiony i wyrównany i tutaj zaprowadzi Dyrekcya osobną rotacyę. Przestrzeń półtora ha. zajmuje łąka znacznie już wyrównana i osuszona, która daje obecnie już bardzo dobry porost traw. Część dawnego pastwiska na „Widaczu“ o obszarze półtora ha. była w roku 1902 zregulowaną i tu zaprowadzono w niższem położeniu kulturę wikliny, w wyższym chmielarnię. Kultura wikliny rozwija się bardzo pomyślnie, gdy przeciwnie chmielarnia cierpi znacznie od wilgoci zarazem od panujących wichrów a w tym roku uszkodzoną jeszcze przez gradobicie prawie nie dała żadnego plonu. Wobec tego też w przyszłości zamierza Dyrekcya w części ją skasować a w miejsce to kulturę wikliny lepiej się opłacającą zaprowadzić.

W b. r. gospodarczym utrzymywało się 6 koni roboczych i 1-go kuca do posług gospodarczych i dowozu mleka do Krosna, nadto 2 źrebiąt przychowanych jedno w roku 3-cim drugie 2-gim trzecie źrebię zaś wskutek biegunki, jaka u niego wystąpiła z powodu zimnej stajni, nadto obfitego pokarmu matki po 6 tygodniach zginęło. Jak roku ubiegłego tak i obecnie było 11-cie sztuk krów dojnych, 1 buhaj i kilkanaście sztuk młodzieży — również kilkanaście sztuk trzody chlewnej rasy Jorkschire obecnie krzyżowane z rasą Westfalską. Trzoda chlewna jak wykazuje rachunek najlepiej obok bydła rogatego się opłaca. Tu zaznaczyć musi Dyrekcya, że rok ten gospodarszy z powodu klęsk elementarnych t. j. gradobicia a przytem ciągłej słoty, był niepomyślny i że nietylko ziarna nie otrzymano ale że i brak paszy dotkliwie odczuwać się daje, czego dowodem to, że szkoła dla obory zarodowej otrzymała 66 q grysu z funduszów zapomogowych.

Bydło utrzymywane w gospodarstwie szkolnem jest bydłem krajowem bułeczkowato czerwonem. Miedzy tym są 3 krowy i 1 buhaj własnością Komitetu ck. Towarzystwa rolniczego krakowskiego, mające stanowić oborę zarodową Między młodzieżą, która się przychowuje powtarza się ciągle jeszcze powrót do form. przodków tak, że dzisiaj jeszcze tego bydła za ustalone uważać nie można. Żywiąc je jednak należycie i odpowiednią pielęgnacyą otaczając musimy przyznać, że jest bydłem nadającem się dla naszych stosunków znakomicie — bo mlecznem, chorobom więcej odpornem, zarazem mało wymagającem, przytem nawet zdolnem do pracy jak tegorocznem doświadczeniem stwierdziliśmy używając 2 jałówek zapasionych do pracy.

Wydajność mleka w gospodarstwie w r. 1908/1909 wynosiła ogółem: 29.592 litrów. Z ilości tej sprzedano do Krosna 10.001 l. Spotrzebowano we własnem gospodarstwie dla cieląt i trzody chlewnej 5.990½ l. Oddano do mleczarni prowadzonej na Rk. kuchni szkolnej 13.600½ l.

Rezultaty wydajności mleka krów przez cały rok stale w gospodarstwie utrzymywanych były następujące:

L. p.	Nazwa krowy	Mleczność w litrach	Zawartość tłuszczu %	Waga krowy kg.	U W A G A
1	Żaba	3.511	3	495	
2	Późna	2.432	3·5	508	
3	Koza	2.544	3.6	455	
4	Danusia	2.167	4.1	443	
5	Sarna	2.302	4.5	403	powtarzała 4 razy
6	Piękna	2.103	3.5	457	„
7	Baśka	2.162	3	523	
8	Grażyna	2.137	3.5	437	
9	Róża	1.747	3	410	
10	Sikora	1.772	3.6	451	powtarzała 4 razy
11	Malina	2.368	3.7	438	krowa z pierwszym cielęciem
12	Tyrola	1.907	3.6	439	„
13	Zazula	2.440	4.1	435	„

Z powyższego wynika że:

a) mleczność przeciętna 13 krów wynosiła . . . 2.276 litrów
b) waga przeciętna krowy . . . . . 453 kg.
c) na 100 kg. żywej wagi przypada mleka . . . 502 litrów
d) przeciętna zawartość tłuszczu wynosi . . . . 3·50%

Wyniki znacznie mniejsze niż lat poprzednich, lecz usprawiedliwiają je klęski elementarne i złe pasze powtarzające się od 2 lat, które powodowały nawet to, że wyjątkowo krowy przez dłuższy przeciąg czasu nie doiły się.

Wynik stanu majątkowego gospodarstwa szkoły rolniczej w Suchodole za r. 1908|1909.

Porównanie inwentarzy gospodarczych.

1. Inwentarz żywy.

a) Konie.

Dnia 1. lipca 1908.

Wartość według sprawozdania z roku ubiegłego . 1.920 K.

Razem . . 1.920 K.

Dnia 1. lipca 1909.

1.	Koń wałach gniady . .	330 K.
2.	„ „ „ . .	230 „
3.	Klacz „Dereszka“ . .	140 „
4.	„ „Bułanka“ . .	120 „
5.	Szpakowata 5-letnia . .	450 „
6.	Kucyk „Mańka“ . . .	150 „
7.	Źrebica szpakowata 2-letnia	500 „
8.	Ogierek w drugim roku gniady	350 „
	Razem . .	2.270 „

b) Krowy.

Dnia 1. lipca 1908.		Dnia 1. lipca 1908.	
Wartość bydła według sprawozdania roku ubiegłego . . .	3.318·40 K.	13 krów żywej wagi 5.894 kg. po 50 gr. . . .	2.947·— K.
		8 sztuk jałownika żywej wagi 2.088 kg. po 60 gr. . .	1.252·— „
		3 sztuk cieląt żywej wagi 374 kg. po 60 gr. . .	224·40 „
		3 buhajki żywej wagi 720 kg. po 60 gr.	432·— „
		½ wartości buhaja „Boruta“	300·— „
Razem . .	3.318·40 K.	Razem . .	5.155·40 K.

c) Świnie.

Dnia 1. lipca 1908.		Dnia 1. lipca 1909.	
Wartość świń według sprawozdania roku ubiegłego	648·90 K.	9 loch matek do chowu wagi 1.103 kg. po 80 gr. . . .	882·40 K.
		1 knur 112 kg. po 80 gr. .	89.60 „
		20 sztuk prosiąt wagi 91 kg. po 1.60 K. . .	145·60 „
Razem .	648·90 K.	Razem . .	1.117·60 K.

2. Inwentarz martwy.

Stan inwentarza martwego z dniem 1. lipca 1908 .	6.840 K.	Stan z dniem 1. lipca 1909 .	7.110 K.
Razem . .	6.840 K.	Razem . .	7.110 K.

3. Zapasy w materyałach.

Zapasy z dniem 1. lipca 1908 według sprawozdania r. ubiegłego . . .	1.216·43 K.	Zapasy z dniem 1. lipca 1908.	
		75 kg. pszenicy po 24 gr. .	18·— K.
		34 „ jęczmien. „ 14 „ .	4.76 „
		49 „ owsa „ 20 „ .	9·80 „
		168 „ grochu „ 30 „ .	50·40 „
		800 „ łodyg lnu „ 10 „ .	80·— „
		105 „ chmielu „ 2 K. .	210·— „
		9 „ wyki „ 28 gr. .	2·52 „
		9.458 „ siana kon. „ 12 „	1.134·— „
		4.000 „ łąkowego „ 10 „ .	400·— „
Razem . .	1.216·43 K.	Razem . .	1.010·44 K.

Zestawienie obrotu produktów rolnych za rok 1908/909.

Nazwa płodu	Zbiór w r. 1908/9. ziarna	słomy	głąbi	Stan z roku 1.7 1908.	Dokupiono	Ogółem	Rozchód: wysiano wasadzono	sprzedano szronom	sprzedano porachunk. szkole	skarmiono	Stan z dnia 1.7 1909.	UWAGA
	kilogramów											
Przenica .	1.545	—	—	88	—	1.633	205	105	1.100*	86	137	*do młyna
Żyto . . .	4.810	—	—	—	—	4.810	1.460	450	2.600*	—	300	do młyna
Jęczmień .	505	—	—	40	—	545	145	50	—	285	65	
Owies . .	4.327	—	—	400	7.493	12.220	1.280	55	—	10.885	—	
Groch . .	—	—	—	—	1.068*	1.068	375	7	—	618	68	*z tego 618 kg. ze spiżarni szkolnej
Bobik . .	385	—	—	—	—	385	275	33	—	77	—	
Wyka . .	—	—	—	—	300	300	281	10	—	—	9	
Koński ząb	—	—	—	—	95	95	95	—	—	—	—	
Buraki past.	—	—	—	—	55	55	54	1	—	—	—	
Kon. (nas.)	—	—	—	—	175	175	165	10	—	—	—	
Trawy (nas.)	—	—	—	—	30	30	30	—	—	—	—	
Chmiel . .	105	—	—	—	—	105	—	—	—	—	105	
Ziemn. dr.	—	—	6.400	—	—	6.400	—	—	—	6.400	—	
Ziemn. gr.	—	—	28.450	1.500	750	30.700	6.600	9.200	10.180	1.720	3.000*	zepsuło się 1500 a więc razem 1/7 09 1500 kg.
Buraki . .	—	—	70.000	—	—	70.000	—	—	—	70.000	—	
Marchew .	—	—	1.000	—	—	1.000	—	—	—	1.000	—	
Siano łąk.	—	6.100	—	3.600	6.000	15.700	—	—	—	11.700	4.000	
Siano z kon.	—	15.000	—	10.400	500	25.000	—	—	—	14.900	11.000	
Mięszanka	—	1.300	—	—	—	1.300	—	—	—	1.300	—	
Słoma . .	—	23.005	—	—	11.500	34.505	—	—	—	31.405	3.100	
Pasze ziel.	—	19.700	—	—	—	19.700	—	—	—	19.700	—	
Len mocz.	—	—	—	800	—	800	—	—	—	—	800	
Otręby . .	—	—	—	350	4.500	4.850*	—	—	—	4.500	350	a nadto: 660 zapomogowych 259 własnych.
Superfosfat	—	—	—	—	4.000	4.000	4.000	—	—	—	—	
Thomasyna	—	—	—	—	4.000	4.000	3.400	600	—	—	—	
Kainit . .	—	—	—	—	2.000	2.000	2.000	—	—	—	—	

Uwaga: Wyników zgospodarstwa rolnego pod względem wydatku 1 morga, plonów poszczególnych Dyrekcya wobec zupełnej klęski gradowej, drugi raz trwałej stoty nie podaje, gdyż tę nie byłyby w żaden sposób miarodajne.

Obroty bieżące w roku 1908|909.

A) Rachunek produkcyi zwierzęcej.

a) **konie robocze.**

Dochody.		Rozchody.	
Gotówką i porachunkiem według dziennika kasowego.			
Robocizna końmi . . .	149 K.	Kupno 37 q siana . .	325.— K.
		„ 35 „ słomy . .	280·— „
Sprzedaż konia kulawego . .	80 „	„ 55 „ owsa . .	997.50 „
		„ 50 kg. soli . .	14·— „
Roboczych dni parokonnych 690		kucie koni	98·— „
		Obsługa (parobcy) . . .	369·— „
Produkcya nawozu . 500 q		Praca uczniów . . .	60·— „
		Stanowienie klaczy . .	12·— „
		Lekarstwa	5·— „
		Stosówki i baty . . .	3·84 „
		Oświetlenie	12·14 „
		Reszta karmy i ściółki własnego gospodarstwa:	
Razem .	229 K.	Razem .	2.176·48 K.

b) **konie administracyjne.**

Zwrot za utrzymanie koni szkolnych . . .	612·84 K.
Razem .	612·74 K.

c) **bydło rogate.**

Gotówką i porachunkiem według dziennika kasowego.			
Za mleko sprzedane do Krosna i oddane porachunkiem szkole .	2.902·77 K.	Kupno 15 q otrąb . .	320·— K.
		Zapomogowych otrąb 66 q	
Za cielę od Pięknej . .	20·— „	Kupno 25 q owsa . .	490·— „
Skokowe	40·40 „	„ 38 „ siana . .	325·— „
Wyprodukowano nawozu 4.000 q.		„ 55 „ słomy . .	440·— „
		„ 10 „ makuchu .	160·— „
		„ 2 „ grochu . .	74·— „
		Kuchni za wiktuały . .	70·92 „
		100 kg. soli . . .	28·— „
		Praca uczniów . . .	150·— „
		Lekarstwa	15·— „
		Tabliczki i wkładki . .	63.78 „
		Oświetlenia . . .	14·92 „
		Reszta karmy i ściółki własnego gospodarstwa:	
Razem .	2.963·17 K.	Razem .	2.151·62 K.

d) Trzoda chlewna.

Gotówką i porachunkiem według dziennika kasowego.

Sprzedaż 100 szt. prosiąt	1.157·92 K.	Za 30 q otrąb	450 — K.
„ 1 lochy	95·80 „	„ 23 „ słomy	230·— „
Za mięso z knura	104· „	„ 415 kg. makuchu	66 40 „
Kunurowe	1·— „	„ 50 „ soli	14·— „
Wyprodukowano nawozu 480q.		„ mleko i wiktuały dla pros.	270 05 „
		„ 200 kg grochu	44· — „
		„ knurka	96· „
		Skokowe, paszporta i czyszczenie wieprzków	19·22 „
		Lekarstwa	7·88 „
		Oświetlenie	7·83 „
		Praca uczniów	60·— „
		Reszta karmy i ściółki z własnego gospodarstwa.	
Razem	1.358·— K.	Razem	1.265·38 K.

e) Drób.

Stan z dniem 1 lipca 1909.			Stan z dniem 1 lipca 1908.	
Kur 20 à 2	60 — K.		Według sprawozdania roku ubiegłego	60·— K.
Kogótów 3 á 4	12·— „		Karma odpadki kuchenne i gospodarcze·	
Kurcząt 30 á 40	12·— „	84 — K.	Praca uczniów	60·— „
Za jaja		72·— „		
„ 28 kogutów		14·— „		
„ stare kury		14·— „		
Razem		184·75 „	Razem	120·— K·

f) Pszczoły.

Stan z dniem 1 lipca 1909.		Stan z dniem 1 lipca 1908.	
Pni z pszczołami 31 á 20 K. =	620 K.	według sprawozd. ubiegł r.	520·— K.
		za 96 kg. cukru	80·— „
Razem	620 „	Razem	600 64 „

B) Rachunek produkcyi roślinnej.

Dochody:		Wydatki:	
Gotówką i porachunkiem:		*Gotówką i porachunkiem*:	
Za ziemniaki i kapustę	1.227·87 K.	Korespondencye, telegramy opłaty przesyłek nasion	99·91 K.
„ nasiona i szczepy	198·42 „	naprawy uprzęży i wózków	106·— „
„ mąkę pszenną i żytną	856·65 „	najem robocizny	768 15 „
„ wiklinę	197·28 „	Robocizna uczniów	1.020·— „
„ warzywa	35·29 „	kupno nawozów sztucznych	742·21 „
„ nawozy	40·10 „	Uzupełnienie narzędzi i maszyn gospod. oraz napr.	1.355·— „
„ stare żelaziwa	11·— „	Asekuracya gradowa	127 57 „
Zwrot za kucie i rob. rymar.	188·19 „	za nasiona	900·31 „
Odszkodowanie za grad	910·82 „	Opał i cegła	363·50 „
		Mlewo zboża	82·80 „
		Czynsz dzierżawny	1.802·— „
Razem	3.565·59 K.	Razem	7.357·15 K.

Zestawienie.

	Dochody		Rozchody	
	K	h	K	h
I. Stan inwentarza żywego:				
a) konie	2.270	—	1.920	—
b) krowy	5 155	40	3.318	40
c) świnie	1.117	60	648	90
II. Stan inwentarza martwego	7.110	—	6.840	—
III. Zapasy w płodach i produktach rolnych	1 910	44	1.216	43
A) Rachunek produkcyi zwierzęcej:				
a) konie robocze	229	—	2.176	48
b) „ administracyjne	612	84	—	—
c) krowy	2.963	17	2.151	62
d) świnie	1.358	72	1.265	38
e) drób	184	75	120	—
f) pszczoły	620	—	600	64
B) Rachunek produkcyi roślinnej	3.565	59	7 357	15
Razem	27.097	23	27.615	—

Okazuje się niedobór w kwocie 518 K. 76 gr., który byłby znacznie wyższym, gdyby nie to żo obora zarodowa tutejsza dostała 66 q otrąb zapomogowych bezpłatnie. Klęski elementarne datujące się od roku 1907 dotkliwie odczuwać się dały i dadzą, nietylko brakiem pasz ale zarazem trudnością ich nabycia i ogromną drożyzną. Dość nadmienić, że Dyrekcya niechcąc zmniejszyć inwentarza, zmuszoną była dokupić w roku gosp. 1908/9. 80 q owsa za 1488·50 K. 113 q słomy za 950K. 75 q siana za 650 K. razem paszy za 3087·50 K. przytem miernej jakości.

Wobec ponownej klęski gradowej w r. 1909, chociaż nie w tym stopniu, jak lata poprzedniego wyniki roku gospodarczego 1909/10 również nie bedą takiemi jakichby się spodziewać należało.

IX. Kronika szkoły.

W ciągu roku ubiegłego zwiedzali szkołę sekretarz Wydziału krajowego p. Konstanty Jasiński, WP. Waleryan Stawiarski jako opiekun szkoły, liczne grono ziemian i włościan.

W roku niniejszego sprawozdania odbył się też staraniem Głównego Zarządu Kółek rolniczych 3-dniowy kurs weteryn.-hodowlany dla okolicznych włościan.

Nadmieniamy w końcu, że ludność całej okolicy coraz to więcej do szkoły tutejszej się garnie, szukając nietylko rady w sprawach gospodarczych, ale zarazem pomocy w wypadkach wystąpienia najrozmaitszych chorób zwierzęcych.

Panowie nauczyciele byli również czynni na zewnątrz pouczając ludność okoliczną w rozmaitych działach gospodarstwa wiejskiego i tak: p. Bronisław Gąsienica miewał wykłady z rolnictwa i ustaw rolnych, p. Józef Drewko pouczenia z dziedziny sadownictwa, p. Przemysław Cholewa pouczenia z dziedziny hodowli, hygieny zwierząt, pomocy ratowania zwierząt w nagłych wypadkach i mleczarstwa.

Z Dyrekcyi krajowej niższej szkoły rolniczej w Suchodole.

Suchodół, w październiku 1909.

Przemysław Cholewa *w. r.*

L.W. 100.200/1910. We Lwowie dnia 30. sierpnia 1910.

Aleg 756

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o melioracyach.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy ma zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie o popieraniu robót melioracyjnych, które obejmuje:

I. Wykonanie uchwał Wysokiego Sejmu i załatwienie petycyj.

II. Postęp budowy przy publicznych przedsiębiorstwach melioracyjnych w r. 1909 i sprawozdanie z czynności kraj. biura melioracyjnego za r. 1908/9.

III. Wnioski w sprawie podjęcia nowych przedsiębiorstw melioracyjnych i konserwacyi ukończonych publicznych robót melioracyjnych, tudzież uzasadnienie wydatków w rub. IX. preliminarza krajowego na r. 1911.

IV. Wykaz obecnego stanu państwowego funduszu melioracyjnego i udziału kraju w tym funduszu.

I. Uchwały Wysokiego Sejmu i petycye.

a) Projekty ustaw sankcyonowane.

1) Wedle odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa z d. 11. października 1909 l. 17.199/pr. uzyskał sankcyę Najwyższem postanowieniem z dnia 16. września 1909 uchwalony przez Wysoki Sejm d. 3. listopada 1908 projekt ustawy zmieniającej postanowienia §§. 41 i 87 krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38. Nowela ta została ogłoszoną w dzieniku ustaw krajowych z r. 1909 pod Nrem 135.

Również otrzymały Najwyższą sankcyę dnia 5. października 1909 (odezwa c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 25. października 1909 l. 17.962/pr.) uchwalone przez Wysoki Sejm dnia 19. października 1908 projekty ustaw:

2) o osuszeniu bagien Rzeszowskich (Dz. u. kraj. Nr. 141 z r. 1909);

3) o regulacyi potoków Kłodnicy (Nieżachówki) i Brydnicy z dopływami (Dz. u. kraj. Nr, 142 z r. 1909);

4) o regulacyi rzeki Sołokii z dopływami (Dz. u. kraj. Nr. 143 z r. 1909);

5) o regulacyi potoku Macochy z dopływami (Dz. u. kraj. Nr. 144 z r. 1909).

Ułożone przez Wydział krajowy rozporządzenia wykonawcze do ostatnich czterech ustaw zostały zatwierdzone przez c. k. Ministerstwo rolnictwa i ogłoszone w dzienniku ustaw krajowych z r. 1910., mianowicie:

rozporządzenie wykonawcze do ustawy o osuszeniu bagien Rzeszowskich zatwierdzone reskryptem z dnia 3. lutego 1910. L. 710. ogłoszone obwieszczeniem Prezydyum c. k. Namiestnictwa z dnia 28. lutego 1910. Dz. u. kraj. Nr. 77;

rozporządzenie wykonawcze do ustawy o regulacyi Kłodnicy i Brydnicy zatwierdzone reskryptem z 18. lutego 1910. L. 4.489. ogłoszone obwieszczeniem z 21. marca 1910. Dz. u. kraj. Nr. 100;

rozporządzenie wykonawcze do ustawy o regulacyi Sołokii zatwierdzone reskryptem z dnia 5. stycznia 1910. L. 47.732 ex 1909 ogłoszone obwieszczeniem z dnia 21. stycznia 1910. Dz. u. kraj. Nr. 109;

rozporządzenie wykonawcze do ustawy o regulacyi Macochy zatwierdzone reskryptem z dnia 3. lutego 1910. L. 3.622. ogłoszone obwieszczeniem z dnia 25. lutego 1910. Dz. u. kraj. Nr. 76.

Na podstawie rozporządzeń wykonawczych, zarządził Wydział krajowy rozpoczęcie robót z wiosną r. 1910 przy wszystkich 4 wymienionych przedsiębiorstwach i poruczył kierownictwo budowy:

przy osuszeniu bagien Rzeszowskich inżynierowi kraj. biura melioracyjnego Józefowi Górskiemu reskryptem z d. 5. kwietnia 1910 l. 38.993;

przy regulacyi Kłodnicy kierownikowi I. sekcyi regulacyi górnego Dniestru inżynierowi Włodzimierzowi Rungemu, przydzielając mu do prowadzenia budowy inżyniera adjunkta Zygmunta Żarneckiego reskryptem z d. 1. kwietnia 1910 l. 36.904;

przy regulacyi Sołokii inżynierowi Andrzejowi Gnoińskiemu reskryptem z d. 22. kwietnia 1910 l. 32.937.

przy regulacyi Macochy inżynierowi-adjunktowi Józefowi Bogdanowi Benedyktowiczowi reskryptem z d. 22. marca 1910 l. 34.105.

Do regulacyi Sołokii przydzielił Wydział krajowy w pierwszym roku budowy tylko jednego technika, gdyż na wykupno młynów w Krystynopolu i Ostrowie musi być obrócona przeważna część dotacyi tegorocznej.

b) Projekty ustaw niesankcyonowane.

Wydział krajowy nie otrzymał dotychczas zawiadomienia o sankcji Cesarskiej następujących projektów ustaw:

1) uchwalonego przez Wys. Sejm dnia 5. lutego 1910 projektu ustawy uzupełniającej postanowienia § 47 krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38 (O przyspieszenie sankcyi odniósł się Wydział krajowy odezwą z 4. lipca 1910 l. 78.661 do Prezydyum c. k. Namiestnictwa:) tudzież uchwalonych przez Wys. Sejm d. 4. lutego 1910 projektów ustaw:

2) o zabudowaniu potoku Leszcz w gminie Maszkowicach;

3) o zabudowaniu potoku Biczyczanki;

4) o zabudowaniu potoków Sudół i Gródek;

5) o regulacyi rzeki Bugu od ujścia Raty do granicy państwa;

6) o regulacyi potoku Białego stoku z dopływami;

7) o regulacyi potoku Siwki od jazu w Hołyniu do Kałusza;

8) o regulacyi rzeki Jasiołki z dopływami;

9) o obwałowaniu lewego brzegu Wisły od ujścia Przemszy do Bielan;

10) o obwałowaniu prawego brzegu Wisły do ujścia Przemszy do Bodzowa;

11) o obwałowaniu prawego brzegu Wisły od ujścia potoku Dańkówki do ujścia Przemszy;

12) o podwyższeniu wałów ochronnych rzeki Łęgu w powiecie Tarnobrzeskim;

13) o konserwacyi regulacyi rzeki Biały i obwałowaniu prawego brzegu Dunajca;

14) wreszcie uchwalonego przez Wysoki Sejm dnia 1. maja 1900 projektu ustawy o regulacyi potoków Sołotwy i Rokitny z dopływami.

Uchwalony przez Wysoki Sejm dnia 5. lipca 1901 projekt ustawy, zmieniającej postanowienia § 45 krajowej ustawy wodnej stał się bezprzedmiotowym z powodu wejścia w życie ustawy z dnia 16. września 1909 Dz. u. kraj. Nr. 135 (zmieniającej postanowienia §§ 41 i 87 krajowej ustawy wodnej), gdyż przewidziane w tym projekcie uchylenie koncesyonowania ustawowych przedsiębiorstw melioracyjnych zawiera już obecnie obowiązujący § 41 krajowej ustawy wodnej.

Do preliminarza państwowego funduszu melioracyjnego na r. 1910 wstawiono pierwsze raty zasiłków państwowych tylko dla następujących pięciu przedsiębiorstw (trzech zabudowań zaprojektowanych przez c. k. Ministerstwo rolnictwa, obwałowania granicznej Wisły zaprojektowanego przez c. k. Namiestnictwo i regulacyi Siwki, której domagały się władze skarbowe), zatem tylko pięć projektów ustaw, zapewniających wykonanie, robót może być w roku bieżącym przedłożonych do Najwyższej sankcyi po myśli § 4 ustawy z dnia 4. stycznia 1909 Dz. p. p. Nr. 4, jakkolwiek Rada państwa nie uchwaliła jeszcze preliminarza funduszu melioracyjnego na r. 1910, mianowicie:

1) zabudowania potoku Leszcz;

2) „ „ Biczyczanki;

3) „ potoków Sudoł i Gródek;

4) regulacyi Siwki;

5) obwałowania prawego brzegu granicznej Wisły od Dańkowki do Przemszy.

Z powyższych 3 zabudowań rozpoczęło c. k. Ministerstwo rolnictwa roboty tylko przy zabudowaniu potoku Biczyczanki, a zabudowania potoku Leszcz, tudzież potoków Sudoł i Gródek odłożyło do r. 1911, a to z powodu braku personalu (reskrypt Ministerstwa rolnictwa z 8 czerwca 1910 l. 18.805 intymowany odezwą Namiestnictwa z 17. czerwca 1910 l. VIII. a. 979/2). Ponieważ z powodu braku personalu v sekcyi Samborskiej c. k. oddziału leśno-technicznego obecnie przeprowadza się roboty tylko przy czterech przedsiębiorstwach (w dorzeczu Dniestru, na górnym Łęgu, Krzemionce i Biczyczance), odniósł się Wydział krajowy pismem z dnia 27. czerwca 1910 l. 75.414 do J. E. p. Ministra dla Galicyi o wyjednanie u c. k. Ministerstwa rolnictwa wydatnego pomnożenia personalu tej sekcyi, zwłaszcza, że w Tyrolu, trzy razy mniejszym co do obszaru od Galicyi, roboty koło zabudowań potoków górskich przeprowadza Ministerstwo rolnictwa w znacznych rozmiarach (w r. 1909 przyszło tam bowiem do skutku 78, a w r. 1910 18 nowych przedsiębiorstw, przeważnie zabudowań).

Dochodzenie wodno-prawne dla obwałowania prawego brzegu Wisły od ujścia Dańkówki do ujścia Przemszy zostało w roku bieżącym zarządzone przez c. k. Namiestnictwo. Ponieważ projekt techniczny regulacyi Siwki zatwierdziło c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z dnia 24. stycznia 1910 l. 3013 bez przeprowadzenia reambulacyi, przesłał Wydział krajowy odezwą z dnia 9. kwietnia 1910 l. 40.491 projekt rozporządzenia wykonawczego c. k. Namiestnictwu i poruczył równocześnie kierownictwo budowy inżynierowi biura melioracyjnego, Romanowi Janikowi ze względu na nagłość robót.

Co się tyczy dalszych sześciu przedsiębiorstw, przez Wydział krajowy zaprojektowanych, (powyżej pod 5 i 6, tudzież 8—10 i pod 12 wymienionych), to jakkolwiek projekty techniczne zostały w roku ubiegłym c. k. Rządowi przedłożone, Ministerstwo rolnictwa nie mogło uwzględnić tych przedsiębiorstw w preliminarzu państwowego funduszu melioracyjnego na r. 1910, gdyż odnośne projekty techniczne zalegały, a po części i obecnie jeszcze zalegają w c. k. Ministerstwie robót publicznych, podczas gdy w latach poprzednich w ciągu tego samego roku były załatwiane.

Powodem tego jest zarządzenie Ministerstwa robót publicznych, wedle którego projekty galicyjskie, które były dawniej oceniane tylko przez departament budownictwa wodnego, obecnie mają być badane przez dwa departamenty, t. j. budownictwa wodnego i hydrograficzny, podczas gdy projekty nadchodzące z innych krajów wcale nie są udzielane Ministerstwu robót publicznych, lecz załatwiane w jednem Ministerstwie t. j. rolnictwa przez biuro konsulenta technicznego dla spraw melioracyjnych.

Wskutek tego przeprowadzoną została dotychczas reambulacya tylko jednego projektu, t. j. regulacyi Białego stoku na skutek reskryptu c. k. Ministerstwa rolnictwa z dnia 1. czerwca 1910 l. 35.004 ex 1909 intymowanego odezwą c. k. Namiestnictwa z dnia 11. czerwca 1910 l. VIII. a. $\frac{1098/6.}{25}$ a gdy wynik reambulacyi był dodatni, wstawił Wydział krajowy I. ratę 40% zasiłku krajowego do preliminarza na r. 1911 w kwocie 78.800 k.

Wedle reskryptu c. k. Ministerstwa robót publicznych z dnia 5. sierpnia 1910 l. 322 — X. b. reambulacya projektów regulacyi Bugu od ujścia Raty do granicy państwa, tudzież regulacyi rzeki Jasiołki z dopływami ma być przeprowadzoną dopiero w r. 1910 (w drugiej połowie września).

Od przeprowadzenia reambulacyi projektu podwyższenia wałów ochron-
Alegat 1. nych Łęgu odstąpiło c. k. Ministerstwo rolnictwa, zażądało jednak w załączonym ℣. reskrypcie z 1. czerwca 1910 l. 41.249 ex 1909 rozmaitych wyjaśnień, a w szczególności rozstrzygnięcia kwestyi co do ponoszenia kosztów podniesienia konstrukcyi mostu kolejowego i ramp dojazdowych.

Postępowanie wodno-prawne zostało przeprowadzone przez c. k. Namiestnictwo 18. i 19. lipca 1910. Przy tem dochodzeniu wszystkie interesowane gminy i obszary dworskie zażądały jak najspieszniejszego przeprowadzenia robót, kwestye zaś poruszone w reskrypcie ministeryalnym, o ile
Alegat 2. nie zostały załatwione przy dochodzeniu wodno-prawnem, wyjaśnił Wydział krajowy w załączonej odezwie z dnia 3. sierpnia 1910 l. 91.611.

Projekty obwałowania obu brzegów Wisły poniżej ujścia Przemszy, które wymagają nakładu 20,200.000 K., są jeszcze ciągle przedmiotem badań w centralnem biurze hydrograficznem, jakkolwiek niweleta wałów obliczoną została na podstawie dat, dostarczonych przez to biuro co do ilości wielkiej wody Wisły i dopływów c. k. Namiestnictwu i Dyrekcyi budowy dróg wodnych, pierwszemu dla projektów ochrony Krakowa od powodzi, regulacyi Rudawy i obwałowania Wisły powyżej Przemszy, drugiej dla projektu kanału spławnego od granicy szląskiej do Krakowa, który przekracza prawobrzeżne dopływy Wisły: Sołę, Skawę i Skawinkę, objęte także projektem obwałowania.

Co się tyczy projektu ustawy o konserwacyi regulacyi Biały i obwałowania prawego brzegu Dunajca, zaznacza Wydział krajowy, że projekt ten opiera się ściśle na postanowieniach § 17. ustawy z dnia 4. stycznia 1909 Dz. p. p. Nr. 4 i dlatego trudnem jest do wytłumaczenia pominięcie tej niecierpiącej zwłoki konserwacyi w preliminarzu państwowego funduszu melioracyjnego na r. 1910, zwłaszcza, że w tym preliminarzu (poz. 328) przewidziano 70% datek z państwowego funduszu melioracyjnego na utworzenie funduszu konserwacyjnego dla zabudowań potoków górskich w dorzeczu Beczwy w sumie 650.000 k. po myśli § 15 powołanej noweli do państwowej ustawy melioracyjnej.

Ponieważ 50% zasiłek państwowy w kwocie 23.000 k. nie może być w roku bieżącym wypłacony z państwowego funduszu melioracyjnego, a konserwacya robót regulacyjnych na rzece górskiej, jak Biała, nie może być zaniedbywaną, odniósł się Wydział krajowy tak do c. k. Namiestnictwa, jak i do J. E. p. Ministra dla Galicyi o wypłatę 50% zasiłku na tę konserwacyę w roku bieżącym z dotacyi dyspozycyjnej na drobne melioracye.

c) Uchwały nie wymagające sankcyi.

Rezolucya w sprawie obwałowania Wilgi.

Na posiedzeniu z dnia 4. lutego 1910 uchwalił Wysoki Sejm następującą rezolucyę:

„Wzywa się c. k. Rząd, aby projektem, obejmującym obwałowanie prawego brzegu Wisły od pieców wapiennych do Podgórza, objął również obwałowanie Wilgi od jej ujścia wstecz".

O zakomunikowanie decyzyi c. k. Rządu na powyższą rezolucyę odnosił się Wydział krajowy trzykrotnie do c. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwami z dnia 4. czerwca 1910 l. 64.860, z dnia 11. lipca 1910 l. 81.685 i z dnia 19. sierpnia 1910 l. 98.027, lecz dotyczas nie otrzymał odpowiedzi.

Uchwała w sprawie ustanowienia instruktorów fachowych dla kultury torfowisk.

Na posiedzeniu z dnia 4. lutego 1910 powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby na najbliższej sesyi przedłożył Sejmowi wniosek w sprawie ustanowienia instruktorów fachowych

dla kultury torfowisk, a mianowicie: dwóch instruktorów dla perymetrów osuszenia bagien Oleskich i Stojanowskich, tudzież regulacyi Pustej, Przegnojówki, potoku Dumnego, Raty, Błotni i Sołokii, jednego zaś dla perymetra osuszenia bagien Rzemieńskich, regulacyi Krzemienicy, Trześniówki i Łęgu".

Wykonując tę uchwałę przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi wniosek na ustanowienie trzech instruktorów fachowych dla kultury torfowisk dla trzech okręgów, w których przeprowadzono już, lub przeprowadza się pierwszorzędne melioracye celem osuszenia wielkich obszarów torfowisk, lub piasków przytorfowiałych, mianowicie: jednego dla powiatów Kamioneckiego, Brodzkiego, Złoczowskiego, i Przemyślańskiego, jednego dla powiatów Sokalskiego, Rawskiego i Żółkiewskiego i jednego instruktora dla powiatów Mieleckiego i Tarnobrzeskiego, ewentualnie także dla powiatu Ropczyckiego i Niżańskiego, gdzie się znajdują także torfowiska i piaski przytorfiałe.

Zadaniem instruktorów będzie prowadzenie w ścisłej łączności z biurem melioracyjnem doświadczeń na polach wzorowych subwencyonowanych ze skarbu kraju i państwa, pouczanie rolników co do mechanicznej uprawy, nawożenia i pielęgnowania pól torfowych, prowadzenie doświadczeń z nawozami mineralnymi i nowemi odmianami roślin, nadzorowanie melioracyi pastwisk przy pomocy państwowej dotacyi hodowlanej, urządzanie wykładów popularnych z rolnictwa i kursów zimowych, inicyowanie i współdziałanie przy tworzeniu spółek rolniczych itp. Wielkie też usługi oddadzą instruktorowie przy zamierzonej melioracyi pastwisk gminnych w swych okręgach.

Ze względu na ważność tego zadania zamierza Wydział krajowy powołać na instruktorów fachowych agronomów, którzy ukończyli wyższe studya rolnicze (akademię Dublańską, studyum rolnicze na uniwersytecie Jagiellońskim, akademię rolniczą w Wiedniu itp.) i odbyli praktykę gospodarczą. Wobec tych wymagań, tudzież celem pozyskania sił należycie ukwalifikowanych proponuje Wydział krajowy utworzenie jednej posady instruktora w IX randze, a 2 posad w X randze, których pobory wynosiłyby:

1 instruktora w IX randze			
płaca	2.800 K		
dodatek aktywalny . . .	960 K		3.760 K
2 instruktorów w X randze			
płaca	2.200 K		
dodatek aktywalny . . .	760 K	po 2.968 K	5.936 K
		razem .	9.696 K

Pobory te wstawił Wydział krajowy do rubryki II. pozycya 5 preliminarza wydatków na r. 1911.

Instruktorowi w IX randze zamierza Wydział krajowy nadać tytuł inspektora, instruktorom zaś w X randze tytuł adjunktów kultury torfowej.

Uchwała w sprawie utworzenia osobnego zakładu ubezpieczenia robotników od wypadków

Na posiedzeniu z dnia 4. lutego 1910 powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby przeprowadził rokowania z c. k. Rządem w sprawie utworzenia osobnego zakładu ubezpieczenia robotników od wypadku dla robót publicznych przeprowadzanych przez kraj i powiaty po myśli § 58 ustawy z 28. grudnia 1887 Dz. p. p. Nr. 1 z roku 1888 i z wyniku rokowań przedłożył sprawozdanie na najbliższej sesyi".

W wykonaniu tej uchwały postanowił Wydział krajowy utworzyć osobny zakład ubezpieczenia robotników od wypadków dla robót melioracyj-

dla publicznych robót krajowych i powiatowych.

nych subwencyonowanych z państwowego funduszu melioracyjnego, budowy dróg i mostów, tudzież eksploatacyi kamieniołomów i warstatów betonowych, o ile te roboty wykonywane są we własnym zarządzie, tudzież dla funkcyonaryuszy i robotników zajętych w krajowym zarządzie soli i w warsztatach krajowych szkół przemysłowych, na razie zaś wyłączyć od ubezpieczenia w tym zakładzie roboty, prowadzone przez powiaty.

Po zebraniu szczegółowych dat co do wysokości rocznych datków asekuracyjnych odniósł się Wydział krajowy pismem z dnia 17. sierpnia 1910 l. 34.972 do c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych o udzielenie w zasadzie zezwolenia na utworzenie takiego zakładu, poczem wygotuje statut i przedłoży go do zatwierdzenia.

Rezolucya w sprawie intenzywniejszego wykonania robót we wschodniej Galicyi.

Na posiedzeniu z dnia 4. lutego 1910 uchwalił Wysoki Sejm następującą rozolucyę:

„Wzywa się Wydział krajowy do intenzywniejszego wykonania robót melioracyjnych we wschodniej Galicyi".

Co się tyczy tej rezolucyi wyjaśnia Wydział krajowy, że o ile chodzi o melioracye prywatne, to rozmiar robót i intenzywność ich wykonania zależne są od zgłoszeń właścicieli gruntów na które Wydział krajowy nie ma żadnego wpływu.

O ile zaś chodzi o publiczne przedsiębiorstwa melioracyjne, subwencyonowane z państwowego funduszu melioracyjnego, to Wydział krajowy postępuje ściśle wedle obowiązującego programu, uchwalonego przez Wysoki Sejm 13. lutego 1904. Najważniejszemi najpilniejszemi robotami melioracyjnemi w kraju jest ochrona od powodzi i odwodnienie niziny nadwiślańskiej, tudzież górnego Dniestru z dopływami i dorzecza Bugu i Styru. W tym też kierunku działa Wydział krajowy i ukończył projekty w 2 centrach melioracyjnych, to jest w dorzeczu Wisły i górnego Dniestru, gdzie też wykonanie robót zapewnione jest uchwalonemi przez Wysoki Sejm ustawami, w trzecim zaś centrum (dorzeczach Bugu i Styru) projekty w najbliższych latach będą wygotowane.

W roku bieżącym zajętych jest w zachodniej części kraju przy prowadzeniu publicznych robót melioracyjnych 14 inżynierów biura melioracyjnego, we wschodniej części kraju 22 inżynierów, w roku 1911 zaś, jeżeli uchwalone przez Wysoki Sejm 4. lutego 1910 projekty ustaw wejdą w życie zajętych będzie w zachodniej części kraju 21, a we wschodniej 32 inżynierów.

Podobnie ma się rzecz z projektowaniem nowych przedsiębiorstw ustawowych. Podczas gdy bowiem w roku bieżącym zajętych było w zachodniej części kraju tylko 2 inżynierów przy ukończeniu zdjęć Łososiny, to we wschodniej części kraju zajętych jest zdjęciami jedenastu inżynierów: 3 dla regulacyi Worony, 2 dla regulacyi Gołogórki, 2 dla regulacyi Bobrówki (dopływu Bugu), a 4 dla obwałowania górnego Dniestru i Strwiąża.

Rezolucya w sprawie pouczenia gmin o korzyściach i warunkach melioracyj.

Na posiedzeniu z dnia 4. lutego 1910 uchwalił Wysoki Sejm następującą rezolucyę:

„Wzywa się Wydział krajowy, ażeby w popularny sposób pouczył zwierzchności gminne o korzyściach i warunkach melioracyj gruntów chłopskich, łąk i pastwisk gminnych.

Co się tyczy warunków udzielania pomocy pieniężnej ze skarbu kraju i państwa na przeprowadzenie melioracyj, to rozesłał Wydział krajowy w tej sprawie okólnik z dnia 27. czerwca 1908 l. 48.879 do wszystkich Wydziałów powiatowych i uzupełnił tę informacyę okólnikami z dnia 24. grudnia 1908 l. 135.209 (o podwyższeniu subwencyi na drenowanie gruntów włościańskich z 25 na 33⅓%) i z dnia 17. października 1909 l. 114.263

(o uchwaleniu dotacyi 200.000 K rocznie na drenowanie gruntów włościańskich od roku 1911 do roku 1920), wzywając Wydziały powiatowe do zawiadomienia Zwierzchności gminnych.

Opracowanie publikacyi o korzyściach melioracyi Wydział krajowy poruczył jednemu z inżynierów biura melioracyjnego.

Uchwały w sprawie pomnożenia personalu biura melioracyjnego.

Na posiedzeniu z dnia 4. lutego 1910 powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby wziął pod rozwagę pomnożenie w krajowem biurze melioracyjnem sił fachowych do projektowania kanalizacyi i wodociągów w gminach miejskich i wiejskich".

Dalej uchwalił Wysoki Sejm przekazać Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania wniesioną podczas debaty nad tą sprawą następującą rezolucyę posła Kurowca.

„Wzywa się Wydział krajowy, ażeby w preliminarzu budżetowym na rok 1911 uwzględnił pomnożenie sił technicznych melioracyjnych, a w szczególności w etacie biura dla budowy wodociągów, zaopatrzenia ludności w zdrową wodę i kanalizacyi miast, miasteczek i gmin wiejskich".

W myśl powyższych uchwał przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi wniosek na powiększenie personalu technicznego dla projektowania i budowy wodociągów, tudzież kanalizacyi, który się składa dotychczas z 2 techników, o dalszych 2 inżynierów, gdyż w ciągu roku bieżącego wpłynęło kilkadziesiąt podań gmin o zaprojektowanie wodociągów, które z powodu braku personalu nie mogą być załatwione, zwłaszcza że inżynier posiadający dostateczną praktykę w tym dziale hydrotechniki przydzielony został do budowy zakładu dla umysłowo chorych w Kobierzynie.

Dalej zachodzi potrzeba ustanowienia nowego kierownika konserwacyi ukończonych już publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych tj. regulacyi Nowego Brnia, regulacyi dolnej i górnej Kisieliny, tudzież obwałowania lewego brzegu Dunajca od ujścia Więckówki do Bogumiłowic i od Bogumiłowic do Biskupic radłowskich, — nie mniej też jednego referenta z powodu zwiększonych czynności tak przy melioracyach publicznych i prywatnych zwłaszcza pożyczkowych, jak i przy regulacyi rzek kanałowych, gdyż w roku 1911 mają się rozpocząć roboty przy kanalizacyi miasta Lwowa i przy regulacyi Ropy.

W myśl rozporządzeń wykonawczych do ustaw melioracyjnych ma być powiększona ilość kierowników budowy od roku 1911 przy regulacyi Pełtwi z 3 na 4, przy regulacyi Siwki o jednego, nadto zaś zachodzi potrzeba ustanowienia kierowników budowy dla regulacyi Białego stoku (2) dla podwyższenia wałów Łęgu (1) i dla robót dodatkowych na bagnach Stojanowskich (1), razem 6 kierowników budowy, — ze względu jednak na niepomyślny stan finansów kraju proponuje Wydział krajowy powiększenie personalu dla budowy tylko o 2 techników, w razie zaś potrzeby przydzielenia dalszych techników do prowadzenia budowy zamierza ograniczyć zdjęcia dla melioracyj publicznych i prywatnych.

Ogółem więc wedle propozyi Wydziału krajowego miałby być w r. 1911 powiększony personal techniczny biura melioracyjnego o 6 techników (2 dla wodociągów i kanalizacyi, 1 dla konserwacyi, 1 do referatu i 2 dla prowadzenia budowy przy publicznych przedsiębiorstwach melioracyjnych).

W tym celu proponuje Wydział krajowy podwyższenie etatu:

o 1 starszego inżyniera w VII randze, 1 inżyniera I. klasy w VIII. randze, 2 inżynierów II klasy w IX randze i 2 inżynierów adjunktów w X. randze, pobory zaś tych urzędników wstawił do rub. II. poz. 5. preliminarza wydatków na r. 1911.

W ten sposób etat biura melioracyjnego składać się będzie:
z 18 starszych inżynierów.
18 inżynierów I. klasy,
30 „ II. „

30 inżynierów-adjunktów oprócz dyrektora i jego zastępcy, tudzież 2 praktykantów, razem 100 urzędników technicznych, z których 38% w wyższych, a 62% w niższych rangach.

Z tego personalu zajętych będzie 12 technik w przy regulacyi rzek kanałowych, 4 przy wodociągach i kanalizacyi, tak iż 84 techników zajmować się będzie właściwemi melioracyami (50 przy budowie, 5 przy drenowaniach pożyczkowych, 15 w ekspozyturach, 5 przy konserwacyi, zaledwie zaś 11 techników pozostanie do referatu, inspekcyj, kolondacyj i projektowania melioracyj publicznych).

Rezolucya w sprawie dochodzeń karnych przy przekroczeniach wodnych.

Na posiedzeniu z dnia 4. lutego 1910 przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania następującą rezolucyę posła Bojki:

„Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby przy dochodzeniach karnych w sprawie przekroczeń wodnych nie delegował na miejsce przekroczenia komisarzy c. k. Starostw, ale żeby do oceniania ewentualnych szkód powoływani byli zaprzysiężeni taksatorowie sąsiedniej gminy, a na podstawie tych orzeczeń merytoryczne załatwienie tych spraw odbywało się w siedzibie c. k. Starostwa".

Powyższą rezolucyę zakomunikował Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu odezwą z 12. maja 1910 l. 34.978 z prośbą o zawiadomienie, jakie zarządzenia zamierza wydać c. k. Namiestnictwo w tej sprawie, przyczem zaznaczył Wydział krajowy, że wnioskodawcy rozchodzi się o to, ażeby dochodzenia i karanie przekroczeń wodnych nie powodowały kosztów, któreby mieli ponosić obwinieni. Na tę odezwę, zarówno jak i na urgens z 3. sierpnia 1910 l. 84.809 nie otrzymał Wydział krajowy odpowiedzi.

Zawiązywanie spółek wodnych.

W r. 1910 zawiązaną została przez c. k. Starostwo w Rawie ruskiej przymusowa spółka wodna dla regulacyi Błotni, a w trakcie zawiązania znajduje się spółka wodna dla regulacyi Błożewki (Starostwo Samborskie).

Natomiast zalegają sprawy zawiązania spółek wodnych dla następujących ustawowych przedsiębiorstw melioracyjnych:

1) regulacyi Bugu (Kamionka);
2) regulacyi potoku Pustej (Kamionka);
3) regulacyi potoków Sołotwy i Rokitny (Kamionka);
4) regulacyi Wereszycy (Rudki);
5) regulacyi Pełtwi (Lwów);
6) regulacyi Tyśmienicy i Letnianki (Drohobycz);
7) regulacyi Raty (Żółkiew);
8) regulacyi Macochy (Biała);
9) osuszenia bagien Rzeszowskich (Rzeszów);
10) regulacyi Kłodnicy (Nieżachówki) i Brydnicy (Stryj).

Regulacya Worony i Gołogórki.

W myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 19. października 1908 zarządził Wydział krajowy w r. 1910 zdjęcia dla projektów regulacyi Worony i Gołogórki, delegując do pomiarów dla pierwszej regulacyi trzech, dla drugiej zaś dwóch inżynierów.

Badanie sił wodnych.

Wedle reskryptu c. k. Ministerstwa robót publicznych z 9. listopada 1909 l. 107/5 — XI. c. prowadziło centralne biuro hydrograficzne pomiary na Bystrzycy nadwórniańskiej i Sołotwińskiej tylko od 8. do 24. paździer-

nika 1909 i wykonało w tym czasie pomiary hydrometryczne na Bystrzycy nadwórniańskiej w 8. na Bystrzycy zaś sołotwińskiej w 6 miejscach, przyczem założono profile pomiarowe w Hucie i Rafajłowy. Dalsze badania miały być rozpoczęte wedle odezwy c. k. Namiestnictwa z dnia 29. czerwca 1910 l. VIII. b. $\frac{2412/6}{89}$ z początkiem lipca 1910 przez urzędnika technicznego delegowanego z ramienia centralnego biura hydrograficznego, któremu przydzielono urzędnika technicznego z c. k. krajowego oddziału hydrograficznego.

Obwałowanie górnego Dniestru i Strwiąża

W myśl uchwały Wysokiego Semu z dnia 5. października 1908 zarządził Wydział krajowy w r. 1910 zdjęcie dla obwałowania górnego Dniestru od Sambora do Czajkowic i Strwiąża od Biskowic do ujścia, delegując do przeprowadzenia pomiarów czterech inżynierów.

W sprawie skrócenia czasu budowy przy regulacyi górnego Dniestru po myśli powołanej uchwały nie otrzymał Wydział krajowy dotychczas decyzyi c. k. Ministerstwa robót publicznych i rolnictwa.

Przyspieszenie regulacyi Łomnicy.

W myśl rezolucyi Wysokiego Sejmu z 24. października 1908 uchwalonej w załatwieniu wniosku posła Kurowca zaproponowało c. k. Namiestnictwo odezwą z 18. czerwca 1910 l. VIII. a. $\frac{100/1}{55}$ zmianę §§ 3. i 5. rozporządzenia wykonawczego Dz. u. kr. Nr. 57 ex 1906 do ustawy o regulacyi Łomnicy w tym kierunku, że okres budowy ma być skrócony o lat 4 i regulacya ukończoną w r. 1919, wskutek czego 9 rat 40% zasiłku krajowego płatnych od r. 1911 do 1919 podwyższy się z 79.616 K. 66 gr. na 115.001 K. 86 gr., t. j. o 35.585 K. 20 gr. rocznie.

Gdy propozycya ta odpowiada uchwale Wysokiego Sejmu, Wydział krajowy zgodził się w odezwie z 28. czerwca 1910 l. 75.416 na skrócenie czasu budowy i wstawił do preliminarza krajowego na r. 1911 XII. ratę datku krajowego w kwocie 115.001 K.

Zaopatrzenie gmin w zdrową wodę.

Alegat 3.

W poruszonej uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 22. października 1908 sprawie zaopatrzenia gmin w zdrową wodę wydało c. k. Namiestnictwo załączony ⁄. okólnik z dnia 27. czerwca 1910 l. VII. b. 1721/2 do c. k. Starostw. Okólnik ten rozesłał Wydział krajowy do Wydziałów powiatowych z poleceniem podania jego treści do wiadomości tych Zwierzchności gmin, które cierpią na brak zdrowej wody do picia.

Ochrona Wielkiego Krakowa od powodzi.

Obwieszczeniem z dnia 17. października 1909 l. VIII. a. 983/3 zarządziło c. k. Namiestnictwo wodno-prawne dochodzenia dla projektu zabezpieczenia Krakowa i okolicy od wylewów Wisły, które to dochodzenia odbyły się 17. listopada 1909 i w dniach następnych.

Wynik dochodzeń wraz z projektem technicznym przedłożyło c. k. Namiestnictwo wedle odezwy z dnia 2. lipca 1910 l. VIII. a. 69/27 c. k. Ministerstwu robót publicznych.

Uchwała w sprawie obwałowania Dniestru poniżej ujścia Tyśmienicy

W załatwieniu sprawozdania komisyi gospodarstwa krajowego o wniosku posła ks. Senyka w sprawie obwałowania Dniestru od Ujścia do Brzeziny powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 17. lutego 1910 następującą uchwałą:

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby zbadał potrzebę obwałowania rzeki Dniestru od ujścia Tyśmienicy w dół, a po wysłuchaniu żądań interesowanych gmin i obszarów dworskich zarządził w jak najkrótszym czasie opracowanie projektu obwałowania i przedłożył Sejmowi projekt ustawy zapewniającej wykonanie robót przy pomocy państwowego funduszu melioracyjnego“.

Wykonując tę uchwałę, polecił Wydział krajowy reskryptem z 3. marca 1910 l. 25.295 Wydziałom powiatowym w Rudkach, Drohobyczu i Żydaczowie, a następnie reskryptem z 26. marca 1910 l. 36.291 Wydziałowi powiatowemu we Lwowie wezwać interesowane gminy i obszary dworskie, ażeby przedłożyły opinię, czy i w jakich rozmiarach uważają za potrzebne obwałowanie rzeki Dniestru dla ochrony gruntów nadbrzeżnych od wylewu. Również zażądał Wydział krajowy od kierownika I. sekcyi regulacyi górnego Dniestru przedłożenia karty przeglądowej inundacyi Dniestru poniżej ujścia Tyśmienicy.

Wedle sprawozdania wymienionego kierownika budowy narażone są na ciągłe zalewy Dniestru następujące gminy i obszary dworskie:

a) w powiecie Rudeckim: Terszaków, Powerchów, Kołodruby, Horożanna mała;

b) w powiecie Drohobyckim: Horucko, Radelicz, Saska kameralna;

c) w powiecie lwowskim: Werbiż;

d) w powiecie Żydaczowskim: Uście, Rozwadów, Rudniki, Nadiatycze, Weryń, Piaseczna, Czernica, Rozdół, Brzezina.

Wedle relacyj nadesłanych przez Wydziały powiatowe, tudzież interesowane gminy i obszary dworskie żądają obwałowania Dniestru: obszary dworskie: Kołodruby, Powerchów, Tatarynów, Nowa wieś, Horucko, Radelicz, Saska kameralna, Rozdół i Brzezina, — tudzież gminy: Saska kameralna, Uście, Rozwadów, Czernica i Rozdół, z tych gmina Saska kameralna i właściciel dóbr Medenice równocześnie z nawodnieniem, w którym to celu miałyby być zbudowane w wałach ochronnych szluzy do wprowadzenia i odprowadzenia wody Dniestrowej.

Natomiast sprzeciwiają się obwałowaniu Dniestru gminy: Kijowiec, Demenka podniestrzańska, Brzezina, Nadiatycze, Weryń i Krupsko, tudzież obszary dworskie: Kijowice i Wołcniów.

Skoro nadejdą sprawozdania z reszty interesowanych gmin i obszarów dworskich, zarządzi Wydział krajowy zdjęcia dla obwałowania Dniestru po ukończeniu projektu obwałowania Dniestru od Sambora do Czajkowic i Strwiąża od Biskowic do ujścia.

Rezolucye w sprawie regulacyi Prutu i Czeremosza z dopływami.

W załatwieniu sprawozdania komisyi gospodarstwa krajowego o wniosku posła Myroniuka w sprawie regulacyi Prutu i posła Tracza w sprawie regulacyi Rybnicy i Pistynki powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 5. lutego 1910 następujące uchwały:

Sejm wzywa c. k. Rząd:

1) aby w preliminarzu na rok 1910 z nadzwyczajnej dotacyi wyznaczył na regulacyę Prutu co najmniej 400.000 K., a na regulacyę Czeremosza co najmniej 200.000 K. i tak samo w następnych latach;

2) aby wyposażył biuro regulacyi Czeremosza w Kutach co najmniej w cztery siły techniczne;

3) aby projekta ustaw dotyczących regulacyi Prutu i Czeremosza obejmowały także regulacyę Rybnicy, Pistynki, Łuczki i Sopówki, niemniej zabudowanie potoków górskich, będących w związku z regulacyą rzeczonych rzek".

Na zapytanie Wydziału krajowego z dnia 6. czerwca 1910 l. 64.795 o decyzyę c. k. Rządu na powyższe rezolucye odpowiedziało c. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwę z dnia 16. czerwca 1910 l. 9.129/pr., że uchwały sejmowe przedłożyło sprawozdaniem z 8. kwietnia 1910 l. 3.263 pr. c. k.

Ministerstwu robót publicznych, decyzya ministeryalna jednak dotychczas nie nadeszła.

Nadmieniamy przytem, że wedle budżetu państwowego z r. 1910 nadzwyczajna dotacya wodna, z której w myśl powołanej rezolucyi miałaby być wyznaczoną kwota 600.000 K. na regulacyę Prutu i Czeremosza, zmniejszoną została dla Galicyi w porównaniu z r. 1909 o 881.359 K. i wynosi 3,023.551 K., — z czego preliminowano:

na regulacyę Prutu od Kołomyi do granicy bukowińskiej (87·5% datek)	140.000 K.
na regulacyę Prutu powyżej Kołomyi i Czeremosza	50.000 „
Razem . .	190.000 K.

Wedle odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 14. marca 1910 l. 2343/pr. stadyum opracowania generalnych projektów regulacyi Prutu i Czeremosza było następujące:

Prace w polu dla projektu regulacyi Prutu ukończono z wyjątkiem pomiarów hydrometrycznych, które z wiosną r. 1910 miały być uzupełnione. Prace biurowe dla tego projektu były wówczas także na ukończeniu.

Dla projektu regulacyi Czeremosza wykonano w r. 1909 zdjęcie 56 km., pozostało na r. 1910 zdjęcie 116 km. W zimie 1909—10 sporządzono szczegółowe projekty na ubezpieczenie zagrożonych miejscowości nad Czeremoszem, których obrona nie może być odłożoną do czasu opracowania generalnego projektu.

Zakładanie fabryk drenarskich.

W czasie od początku lipca 1909 roku do końca lipca 1910 roku Wydział krajowy wypożyczył ręczne prasy drenarskie z przyborami niżej wymienionym właścicielom dóbr względnie cegielni;

1) p. Janowi Zielińskiemu w Baszni dolnej

2) p. Janowi hr. Tarnowskiemu w Chorzelowie:

3) p. Karolowi Poznańskiemu w Kamionce strumiłowej:

4) p. Majerowi Friedwaldowi w Jarosławiu;

Ponadto przyrzeczono wypożyczyć prasę ręczną drenarską p. Schwarzowi w Zapałowie.

Nowych pras ręcznych nie zakupywano, a używane oddawano do dokładnej naprawy i uzupełnienia przyborów fabryce J. E. księcia Andrzeja Lubomirskiego we Lwowie.

Po zaprzestaniu wyrobu rurek zwrócili prasy ręczne następujący właściciele dóbr i cegielni:

1) Zarząd dóbr w Jurowcach;

2) p. Teofil Kosiński w Jarosławiu;

3) p. Albert Kaempfe w Leopoldynach;

4) p. Wincenty Kraiński w Perespie:

Prasę z Jurowiec oddano do naprawy. P. Kosiński zwrócił drugą z wypożyczonych pras. Prasę od p. Kraińskiego uznano za zupełnie zużytą.

Ogółem wypożyczonych pras ręcznych drenarskich jest w 57 miejscowościach.

Z pras drenarskich do popędu parowego są czynne 4 wymienione w poprzedniem sprawozdaniu, a mianowicie w cegielni „Felicya“ w Rudkach, w cegielni „Spółki wytwórczo handlowej“ w Albigowy, w cegielni firmy Sikorskiego i Bergmanna w Krośnie i u p. Mieczysława hr. Reja w Przecławiu

piątą zaś prasę, która miała być wypożyczoną zarządowi dóbr w Dzikowie wskutek zrzeczenia się tegoż wypożyczono p. Bienieskiemu w Baszni dolnej.

d) Petycye.

Uchwałą z dnia 4. lutego 1910 przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia następujące petycye:

1) Petycyę L. s. 3698 gminy Czerniawa o regulacyę Wiszni.

Reskryptem z 24. marca 1910. l. 34.977 polecił Wydział krajowy Wydziałowi powiatowemu w Mościskach zbadać, na jakiej przestrzeni regulacya Wiszni w gminie Czerniawa jest potrzebną, oraz zawiadomić Zwierzchność gminną, że Wydział krajowy gotów jest zarządzić opracowanie projektu i wyjednać u Wysokiego Sejmu i c. k. Ministerstwa rolnictwa $33^1/_3\%$ zasiłki na wykonanie robót, jeżeli gmina pokryje $^1/_3$ część kosztów i zobowiąże się utrzymywać wykonane roboty w należytym stanie. Zwróciliśmy przytem uwagę Wydziału powiatowego, że gmina pokryć może datek konkurencyjny przez bezpłatne odstąpienie gruntów, tudzież dostarczeniem materyałów i robocizny.

Spawozdaniem z 19. maja 1910 l. 1684 przedłożył Wydział powiatowy negatywną uchwałę Rady gminnej z 5. maja 1910, w obec czego sprawa stała się bezprzedmiotową.

2) Petycye L. s. 4.194 Jana i Maryi Adamczyków w Słupcu i L. s. 4.195 Antoniego, Jana i Wiktoryi Adamczyków w Maniówie o podwyższenie wynagrodzenia za stary wał nadwiślański.

Reskryptem z 11. maja 1910 l. 34.976 zażądał Wydział krajowy wyjaśnienia od kierownika dolnej sekcyi obwałowania Wisły w powiecie Dąbrowskim, a gdy okazało się że wynagrodzenie zostało wypłacone na podstawie prawomocnego orzeczenia władzy politycznej, Wydział krajowy załatwił petycye odmownie.

3) Petycye L. s. 4.375 i L. s. 4.990 gminy Młynne o zabudowanie potoków górskich.

Na prośbę gminy Młynne zarządziło c. k. Ministerwo rolnictwa opracowanie generalnego projektu zabudowań potoków tej gminie, który preliminuje koszta robót na 139.500 K.

Ponieważ gmina Młynne zobowiązała się utrzymywać wykonane roboty własnym kosztem, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy zapewniającej zasiłki 30% z funduszu krajowego, a 70% z państwowego funduszu melioracyjnego, skoro sekcya Samborska c. k. oddziału leśno-technicznego opracuje projekt szczegółowy.

Reskryptem z 29. grudnia 1909 l. 42.567 przyznało c. k. Ministerstwo rolnictwa zasiłek 70% i poleciło sekcyi Samborskiej sporządzić projekt szczegółowy, którego jednak Wydział krajowy mimo ponaglenia z dnia 6. czerwca 1910 l. 64.799 dotychczas nie otrzymał.

O stanie sprawy została zawiadomioną Zwierzchność gminy Młynne.

Petycye L. s. 4.382 gminy Podegrodzie i L. s. 4.820 gminy Zalipie o zezwolenie na używanie skarp uregulowanego łożyska Gniłej Lipy.

W załatwieniu tych petycyi zawiadomił Wydział krajowy interesowane gminy za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Rohatynie, że nie może się zgodzić na przyznanie jakichkolwiek praw na gruntach wykupionych

pod łożysko Gniłej Lipy; dotychczasowe bowiem doświadczenie okazało że dla zapewnienia prawidłowego utrzymania wykonanych robót regulacyjnych grunta stanowiące nowe łożysko rzeki muszą się znajdować w nieograniczonem posiadaniu funduszu konserwacyjnego.

5) Petycye L. s. 4.567 gminy Filipowice, L. s. 5.821 gminy i obszaru dworskiego Filipowice i L. s. 5.822 gminy Ruda kameralna o zabudowanie potoku Rudzanki.

Opracowanie projektu zabudowania potoku Rodzanki zwanej także Filipówką zostało zarządzone na prośbę stron interesowanych przez c. k. Ministerstwo rolnictwa i wedle odezwy c. k. Namiestnictwa z 26. marca 1909. l. VIII. a. 35.696. projekt miał być przedłożony c. k. Ministerstwu rolnictwa najdalej w pierwszej połowie maja 1909.

W załatwieniu powyższych petycyj odniósł się tedy Wydział krajowy odezwą z 24. marca 1910. l. 34.973 do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie u c. k. Ministerstwa rolnictwa przyspieszenia opracowania projektu, lecz mimo urgensów z d. 4. czerwca 1910 l. 64.841, z d. 11. lipca 1910. l. 81.684 i z d. 16. sierpnia 1910. l. 91.434. nie otrzymał dotychczas ani projektu, ani odpowiedzi.

6) Petycyę L. s. 4.833. Wydziału powiatowego w Stryju o zabudowanie potoku Stynawki.

Ponieważ c. k. Ministerstwo rolnictwa już w roku ubiegłym poleciło reskryptem z d. 28. kwietnia 1909. l. 14.670. sekcyi Samborskiej opracować projekt zabudowania potoku Stynawki, odniósł się Wydział krajowy odezwą z d. 24. marca 1910. l. 34.971. do c. k. Namiestnictwa o przyspieszenie opracowania projektu, o czem równocześnie zawiadomiony został Wydział powiatowy w Stryju.

Reskryptem z 18. kwietnia 1910. l. 14.744. wezwało wprawdzie c. k. Ministerstwo rolnictwa ponownie sekcyę Samborską do jak najrychlejszego przedłożenia projektu, jednak mimo urgensów z d. 14. lipca 1910. l. 83.756 i z d. 20. sierpnia 1910. l. 98.376. nie otrzymał Wydział krajowy dotychczas tego projektu, w skutek czego nie może też być przedłożony Wys. Sejmowi projekt ustawy zapewniającej wykonanie robót.

7) Petycye L. s. 5.324. gminy Świdnik, L. s. 5.325 gminy Roztoki i L. s. 5.326. gminy Łukawica o zabudowanie potoku Łukawica.

Na prośbę stron interesowanych popartą przez Wydział krajowy, oznajmiło c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z 6. stycznia 1910. l. 132, że na skutek bezpośrednio wniesionego podania gminy Łukawicy powiatu Limanowskiege poleciło już reskryptem z dnia 27. marca 1909. l. 9.355. sekcyi Samborskiej dla zabudowań potoków górskich zbadać potrzebę zabudowania potoku Łukawicy, o czem został zawiadomiony Wydział powiatowy w Limanowy reskryptem tutejszym z dnia 10. lutego 1910. l. 15.968.

Na urgensy Wydziału krajowego poleciło c. k. Ministerstwo rolnictwa ponownie sekcyi Samborskiej reskryptem z dnia 15. lipca 1910 l. 26.437 przedłożyć sprawozdanie o potrzebie zabudowania potoku Łukawicy, o skutku tych poleceń nie otrzymał jednak Wydział krajowy dotychczas wiadomości.

Niezałatwiona petycya.

8) Uchwałą z 9. października 1909 odesłał Wysoki Sejm do Wydziału krajowego między innemi petycyę l. s. 5.299 Dominika Chmielowskiego, byłego strażnika regulacyi dolnej Trześniówki. o przyznanie pensyi emerytalnej, lub ponowne przyjęcie do służby.

Reskryptem z 27. maja 1910. l. 5.903 zawiadomił Wydział krajowy petenta za pośrednictwem Zwierzchności gminnej w Trześniu, że Wysoki Sejm tej petycyi nie załatwił.

II.

A). Postęp budowy przy publicznych przedsiębiorstwach melioracyjnych w roku 1909.

a) Przedsiębiorstwa prowadzone przez Wydział krajowy.

1. Regulacya Rudawy.

W roku 1909 rozpoczęto regulacyę Rudawy od mostu w Woli justowskiej do mostu drogowego w Dulowy i prowadzono je w 2 sekcyach tj. w powiecie krakowskim i chrzanowskim.

Postęp robót był bardzo mały wskutek późnego przeprowadzenia dochodzenia wodno-prawnego. — Pomimo, że operat odnośny przedłożono c. k. Namiestnictwu w marcu, komisya prawno-wodna odbyła się dopiero we wrześniu 1909 r.

Sprawdzone przez Oddział rachunkowy koszta robót, wykonanych w r. 1909 przedstawiają się następująco:

a) Sekcya dolna w powiecie krakowskim.

R.	I. Roboty ziemne . . .	7.591	K	19 gr.
„	II. Budowa objektów . .	—	„	— „
„	III. Budowle regulacyjne i ubezpieczenia	143	„	12 „
„	IV. Wykupno gruntów i odszkodowania . . .	604	„	85 „
„	V. Konserwacya	—	„	— „
„	VI. Koszta zarządu . . .	5.086	„	32 „
„	VII. Nieprzewidziane . .	—	„	— „
	Razem . .	13.425	K	48 gr.

Powyższym kosztem wykonano wykop koryta Rudawy od km. 5·630 do km. 6·455 o kubaturze 10·930 m³ ziemi i wydarniowano skarpy rzeki.

Na powyższe roboty preliminowano 10.020 K 83 gr, przekroczono zatem kosztorys kwotą 3.404 K 65 gr. głównie w rubryce kosztów zarządu, wskutek za małego postępu robót.

Roboty prowadził w tej sekcyi inżynier biura melioracyjnego Maryan Nawrocki.

b) Sekcya górna w powieciecie chrzanowskim:

R:	I. Roboty ziemne . . .	5.307	K	90 gr.
„	II. Budowa objektów . .	—	„	— „
„	III. Budowle regulacyjne .	163	„	73 „
„	IV. Wykupno gruntów .	2.102	„	94 „
„	V. Konserwacya	—	„	— „
„	VI. Koszta zarządu . . .	4.428	„	26 „
„	VII. Nieprzewidziane . . .	597	„	05 „
	Razem . .	12.599	K	88 gr.

Powyższym kosztem wykonano:

Przekopy Rudawy od km 20·435 do km 21·095 o łącznej kubaturze 4.607 m³ ziemi i wykonano 2 ścieżki o kubaturze 563 m³ ziemi. Na powyższe roboty preliminowano 14.088 K 16 gr. zaoszczędzono zatem 1.488 K 28 gr. głównie w rubryce wykupna gruntów.

Robotami w tej sekcyi kierował inżynier kraj. biura melioracyjnego Bronisław Drożdż.

2. Obwałowanie lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy.

Według operatu wykonawczego sporządzonego przez kierownika budowy i sprawdzonego przez oddział rachunkowy, koszta budowy wynosiły w 1909 roku:

I. Roboty ziemne . . .	10.060 K	25 gr.
II. Budowa objektów .	— „	— „
III. Roboty dodatkowe .	— „	— „
IV. Wykupno gruntów i odszkodowania . . .	54.120 „	23 „
V. Utrzymanie w budowy	— „	— „
VI. Koszta zarządu . . .	3.042 „	71 „
VII. Rozmaite i nieprzewidziane	834 „	65 „
Razem . .	68.057 K	84 gr.

Na wykonanie odnośnych robót preliminowano 179.806 K 39 gr., tak że zaoszczędzenie ogólne wynosiłoby kwotę 111.005 K 55 gr. Główną oszczędność uzyskano w wykupnie gruntów (103.050·84), a to skutkiem połączenia budowy wału z budowlami projektowanymi przez c. k. Dyrekcyę budowy d.óg wodnych. W robotach ziemnych natomiast nastąpiło przekroczenie (4031 kor. 37 gr.) z tego powodu, że w preliminarzu liczono przewóz taczkami na średnią odległość 50 m, a w rzeczywistości dla braku ziemi wykonywano nasyp zapomocą kolejki roboczej na średnią odległość 400 m.

Budowę prowadził inżynier krajowego biura melioracyjnego Stanisław Flisowski.

3. Podwyższenie lewego wału Wisły od ujścia Białuchy do granicy państwa.

Według operatu wykonawczego sprawdzonego przez oddział rachunkowy, koszta budowy wynosiły w 1909 r.:

I. Roboty ziemne	85.960 K.	68 gr.
II. Budowa objektów	9.224 „	96 „
III. Roboty dodatkowe	1.213 „	90 „
IV. Wykupno gruntów i odszkod. .	21.510 „	55 „
V. Utrzymanie robót w czasie budowy	3.708 „	48 „
VI. Koszta zarządu	12.050 „	90 „
VII. Nieprzewidziane	2.193 „	65 „
Razem	135.863 K.	12 gr.

Na wykonanie powyższych robót preliminowano 166.185 K. 73 gr., tak, że zaoszczędzenie ogólne wynosi kwotę 30.322 K. 61 gr. osiągnięte

przeważnie w robotach ziemnych (20.398 K. 18 gr.) i przy budowie objektów (4.830 K. 5 gr.).

Kosztem tym wykonano następujące roboty:

Nasyp wału w gminach: Dąbie, Łęg, Pleszów i Wolica na długość 3.875 m. b. i wał wsteczny Dłubni w Mogile na długości 650 m., 11 przejazdów przez wały. Przytem ogólna bryłowatość nasypów wynosiła 104.102 m³, wykonanych przeważnie furami, w części kolejką przy średnim dowozie 300 m., a koszt wykonania wynosił średnio 82 grosze za 1 m³ nasypu;

przedłużono 6 przepustów i szluz,

wykarczowano w Mogile 12 mórgów lasu między wałem a Wisłą, założono dren w Pleszowie 300 m. długość i przeniesiono drogę w Dąbiu za wał na długości 1800 m.

Budowę prowadził przy tem obwałowaniu, jak w latach poprzednich, starszy inżynier kraj. biura melioracyjnego Karol Boziewicz.

4. Obwałowanie prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami.

Według operatu wykonawczego sprawdzonego przez oddział rachunkowy, wynosiły koszta budowy w 1909 roku:

I. Roboty ziemne	58.679 K. 20 gr.
II. Budowa objektów	2.729 „ 38 „
III. Roboty dodatkowe	866 „ 99 „
IV. Wykupno gruntów i odszkodow.	24.270 „ 79 „
V. Utrzymanie w czasie budowy .	10.329 „ 90 „
VI. Koszta zarządu	6.134 „ 25 „
VII. Rozmaite i nieprzewidziane .	12.809 „ 56 „
Razem	115.820 K. 07 gr.

Na wykonanie powyższych robót preliminowano 108.771 K. 53 gr., przekroczenie wynosi zatem 7.048 K. 54 gr.

Przekroczenie to wynikło w robotach ziemnych (6.923 K. 79 gr.) z powodu wysokich cen robotników i dalszego przewozu ziemi niż preliminowano,

w robotach konserwacyjnych (9.209 K. 43 gr.) z powodu konserwacyi robót wykonanych w latach poprzednich, na którą to konserwacyę nie preliminowano w kosztorysie żadnej kwoty i

w robotach nieprzewidzianych (10.442 K. 51 gr.) z powodu rozmaitych wydatków nadzwyczajnych na mostki, ubezpieczenia, na ubezpieczenie robotników i kasę chorych itd.

Przekroczenia te zostały w części pokryte przez oszczędności osiągnięte w rubryce wykupna gruntów (14.843 K. 35 gr.), oraz w innych rubrykach.

W roku 1909 wykonano następujące roboty:

budowę prawego wału Wisły od km. 5 + 300 do km. 6 + 020, oraz od km. 8 + 140 do km. 10 + 310·5 do połączenia z wałem wykonanego w 1908 r.,

wał wsteczny Zabawy na prawym brzegu od km. 0 + 159 do km. 1 + 185, po lewym zaś brzegu od km. 0 + 149 do km. 1 + 196,

z rowów drugorzędnych wykonano rów lit. „00", „00_1", „00_2" pod Niepołomicami.

Budowę przy tem przedsiębiorstwie prowadził inżynier kraj. biura melioracyjnego Stanisław Flisowski.

5. *Obwałowanie Wisły od Niepołomic do Raby.*

Sprawdzone przez oddział rachunkowy rzeczywiste koszta robót, wykonanych w r. 1909, przedstawiają się jak następuje:

Sekcya górna.

Rubr. I.	Roboty ziemne	60.454 K. 87 gr.
„ II.	Objekty	2.672 „ 43 „
„ III.	Roboty dodatkowe	678 „ 01 „
„ IV.	Wykupno gruntów	11.522 „ 59 „
„ V.	Konserwacya	1.489 „ 21 „
„ VI.	Zarząd	7.762 „ 17 „
„ VII.	Rozmaite i nieprzewidziane . .	3.769 „ 90 „
	Razem	88.349 K. 18 gr.

Powyższym kosztem wykonano prawy wał Wisły na długości 4.768 m. wraz z 5 rampami o łącznej bryłowatości nasypu 73.929 m³, 6 rowów osuszających o długości 4.620 m., o bryłowatości wykopu 10.921 m³, przepust betonowy w wale wiślanym, wreszcie 11 mostków z rur betonowych.

Na wymienione wyżej roboty preliminowano 92.951 K. 61 gr. okazuje się przeto zaoszczędzenie w kwocie 4.702 K. 43 gr. Budową kierował inżynier Władysław Kowalski.

Sekcya dolna.

Rubr. I.	Roboty ziemne	67.186 K. 55 gr.
„ II.	Objekty	5.822 „ 83 „
„ III.	Roboty dodatkowe	1.292 „ 27 „
„ IV.	Wykupno gruntów	20.122 „ 52 „
„ V.	Konserwacya	2.808 „ 81 „
„ VI.	Zarząd	8.290 „ 88 „
„ VII.	Rozmaite	2.804 „ 19 „
	Razem	108.328 K. 05 gr.

Powyższym kosztem wykonano: prawy wał Wisły na długości 2.248 m. z 4-ma rampami i lewy wał Raby na długości 1.150 m. z 2-ma rampami, o łącznej bryłowatości nasypu 82.567 m³, 4 rowy osuszające o długości 2.150 m. i bryłowatości wykopu 2.897 m³, a wreszcie szluzę betonową w wale Wisły.

Na wyszczególnione wyżej roboty preliminowano9 8.027 K. 53 gr. okazuje się przeto przekroczenie w kwocie 10.300 K. 52 gr. głównie w rubryce wykupna gruntów i robót ziemnych.

Budową kierował inżynier biura melioracyjnego Izydor Opolski.

6. Obwałowanie Wisły od Raby do Woli rogowskiej.

Sprawdzone przez oddział rachunkowy rzeczywiste koszta robót wykonanych w r. 1909 przedstawiają się jak następuje:

Sekcya górna.

Rubr. I.	Roboty ziemne	88.552 K. 02 gr.
„ II.	Roboty regulacyjne	— „ — „
„ III.	Objekty	4.565 „ 38 „
„ IV.	Roboty dodatkowe	1.433 „ 49 „
„ V.	Wykupno gruntów	30.683 „ 76 „
„ VI.	Konserwacya	1.603 „ 53 „
„ VII.	Zarząd	7.601 „ 61 „
„ VIII.	Rozmaite	13.633 „ 28 „
	Razem	148.073 K. 07 „

Powyższym kosztem wykonano wał wiślany na długości 2.720 m. z 3-ma rampami, wał Raby na długości 4.237 m. z 7-ma rampami o łącznej kubaturze nasypu 174.698 m³, rów osuszający o bryłowatości wykopu 465 m³ i 2 przepusty w wałach.

Na wykonanie tych robót preliminowano 110.176 K. 90 gr. okazuje się zatem przekroczenie w kwocie 37.896 K. 17 gr. głównie w rubryce wykupna gruntów.

Budową w tej sekcyi kierował inżynier krajowego biura melioracyjnego Roman Janik.

Sekcya dolna.

Rubr. I.	Roboty ziemne	55.346 K. 82 gr.
„ II.	Roboty regulacyjne	54.842 „ 94 „
„ III.	Objekty	— „ — „
„ IV.	Roboty dodatkowe	1.132 „ 67 „
„ V.	Wykupno gruntów	3.348 „ 87 „
„ VI.	Konserwacya	585 „ 32 „
„ VII.	Zarząd	8.474 „ 33 „
„ VIII.	Rozmaite	3.181 „ 98 „
	Razem	126.912 K. 93 gr.

Powyższym kosztem wykonano prawy i lewy wał Uszwicy tudzież uzupełniono wał wiślany na łącznej długości 3.560 m. z 8-ma rampami, o bryłowatości nasypu 72.765 m³, a nadto wykonano 7.185 m. budowli regulacyjnych faszynowych na Uszwicy o bryłowatości 13.016 m³. Na powyższe roboty preliminowano 73.648 K. 79 gr. okazuje się przeto przekroczenie w kwocie 53.264 K. 14 gr., głównie w rubryce robót ziemnych regulacyjnych i w wykupnie gruntów.

Budową kierował inżynier krajowego biura melioracyjnego Antoni Dyląg.

7) *Regulacya Kisieliny górnej.*

Sprawdzone przez Oddział rachunkowy koszta budowy w roku 1909 wynoszą:

R. I. Roboty ziemne	3.763	K 68	gr.
„ II. Budowa objektów	6.687	„ 39	„
„ III. Roboty dodatkowe	6.767	„ 87	„
„ IV. Wykupno gruntów	395	„ 83	„
„ V. Konserwacya	718	„ 10	„
„ VI. Koszta zarządu	1.696	„ 94	„
„ VII. Rozmaite i nieprzewidziane . .	565	„ 20	„
Suma	20.595	K 01	gr.

Kosztem powyższym wykonano rów Curyło-Borzęcin od km. 2·15 do km. 3·26 o kubaturze 1199 m³ wykopu i rów Biały Ług od km. 0·00 do km. 3·23 o kubaturze 4936 m³ razem 6135 m³ wykopu — 3 szluzy drewniane na Kisielinie do nawodniania, 7 stopni betonowych i 2 przepusty rurowe. Na powyższe roboty preliminowano kwotę 14.911 K 17 gr. wskutek czego okazuje się przekroczenie w kwocie 5.683 K 84 gr. głównie w rubryce budowy objektów i robót dodatkowych wskutek wykonania 3 zamiast jednej szluzy i nieprzewidzianego w projekcie ubezpieczenie rowów płotkami.

Roboty prowadził inżynier-adjunkt krajowego biura melioracyjnego Juliusz Horn pod kierunkiem inżyniera tego biura Adama Rożańskiego,

8. *Regulacya Biały*

(Poniżej Grybowa).

Sprawdzone przez Oddział rachunkowy koszta budowy w r. 1909 wynoszą:

R. I. Roboty ziemne	11.885	K 25	gr.
„ II. Roboty regulacyjne	55.135	„ 31	„
„ III. Budowa objektów	6.368	„ 18	„
„ IV. Roboty dodatkowe	8.015	„ 31	„
„ V. Wykupno gruntów	—	„ —	„
„ VI. Konserwacya	89.827	„ 74	„
„ VII. Koszta zarządu	10.340	„ 07	„
„VIII. Rozmaite i nieprzewidziane .	7.268	„ 10	„
Razem	188.839	K 96	gr.

Powyższym kosztem wykonano:

a) prawy wał Biały od km. 0·706 do km 0·856 i od km 1·529 do km. 1.686 o bryłowatości 12.115 m³ i rów odpływowy dla szluzy N. 2 o długości 400 mb. i kubaturze 401 m³.

b) budowle faszynowe:

1.252 mb. tam poprzecznych o kubaturze:	2.942 m³
3.399 mb. tam równoległych o kubaturze:	5.367 m³
468 mb. opasek ubezpieczających poprzeczki o kubaturze . . .	351 m³
214 mb. obitki faszynowej o kubaturze	214 m³

c) budowle kamienne:

194 mb. narzutów kamiennych o kubaturze . . . . . 166 m³
427 mb. tam kamiennych o kubaturze . . . . . 632 m³
1.563 mb. ubezpieczenia płytami betonowemi o kubaturze . . . . 434 m³

d) szluzę betonową N. 2 w prawym wale Biały o 2 otworach;

e) zasadzono odsypiska wikliną, do czego użyto 984.360 sztuk sadzonek:

f) naprawiono zupełnie budowle faszynowe, a częściowo budowle kamienne uszkodzone przez powódź z dnia 6. maja 1909.

Powyższymi wydatkami wyczerpano fundusz regulacyjny i częściowo fundusz konserwacyjny.

Robotami kierował inżynier krajowego biura melioracyjnego Adam Rożański.

9. Obwałowanie Wisły w powiecie Dąbrowskim.

Roboty przy tem obwałowaniu prowadzono podobnie jak w latach poprzednich w dwóch sekcyach, przyczem sekcya górna obejmowała przestrzeń od ujścia Dunajca do Wisły do kanału Zyblikiewicza, dolna zaś od tego ostatniego do ujścia Nowego Brnia.

Według odnośnych operatów wykonawczych wynosiły koszta robót przy tem przedsiębiorstwie w r. 1909, sprawdzone przez Oddział rachunkowy jak następuje:

a) w sekcyi górnej:

R. I. Roboty ziemne	83.480	K	43 gr.
„ II. Budowa objektów	8.390	„	58 „
„ III. Obsiew wałów i roboty dodatkowe	10.185	„	57 „
„ IV. Wykupno gruntów	26.190	„	10 „
„ V. Konserwacya	1.917	„	37 „
„ VI. Zarząd	6.934	„	21 „
„ VII. Rozmaite i nieprzewidziane .	4.940	„	74 „
Razem	142.070	K	— gr.

Kosztem tym wykonano 2.620 mb. wału Wiślanego, z czego przypada 1.500 mb. na wał zupełnie nowy, reszta zaś na podwyższenie wału istniejącego. Prócz tego wykończono budowę wału rozpoczętą w latach poprzednich na długości 400 mb., zbudowano 1 przejazd gminny i 3 polne. tudzież wykonano 8.581 mb. rowów osuszających.

Ogółem ruch ziemi wynosił 119.201 m³.

Z objektów wykonano przepust wałowy Nr. 60·5 m. światła, 2 mosty betonowe 2·00 m. a 1 most 1·50 m. światła, 3 mosty z podwójnych rur betonowych 0·8 m. średnicy, z pojedynczych zaś rur ułożono 1 most 0·8 m. średnicy i 12 mostków 0·5 m. średnicy. Nadto dokonano obsiewu wału na długości 1.360 mb., wydarniowano szkarpy rowów na długości 6.348 mb. a wypłotkowano 6.658 mb. rowów.

Na wykonanie powyższych robót preliminowano 145.146 K 44 gr., wskutek czego okazuje się zaoszczędzenie w kwocie 3.106 K 44 gr.

Roboty przy tej sekcyi obwałowania prowadził w r. 1909 inżynier krajowego biura melioracyjnego Józef Pliszewski.

b) w sekcyi dolnej:

wynoszą koszta w poszczególnych rubrykach jak następuje:

I.	Roboty ziemne	40.860 K	85 gr.
II.	Budowy objektów	10.523 „	63 „
III.	Obsiew wałów i ubezpieczenia .	3.117 „	82 „
IV.	Wykupno gruntów i odszkodowania	15.747 „	30 „
V.	Konserwacya	3.672 „	32 „
VI.	Zarząd	10.020 „	56 „
VII.	Rozmaite i nieprzewidziane . . .	1.759 „	12 „
	Razem	85.701 K	60 gr.

Kosztem tym podwyższono wał Wisły na długości 2·620 mb. i uzupełnieno przerwy, pozostałe z roku 1908 na przestrzeni 215 mb. Dla utrzymania komunikacyi wybudowano na wałach 8 przejazdów i 1 ścieszkę.

Nadto wykopano 9 rowów odpływowych i dopływowych do objektów wałowych w łącznej długości 4.850 mb.

Z objektów zbudowano 1 stopień botonowy 60 cm. wysoki w połączeniu z mostem z podwójnych rur betonowych o przekroju jajowym. 18 mostków z rur betonowych 0·80 i 0·50 m. średnicy tudzież szluzę botonową Nr. 6 o dwóch otworach w km. 20.065 wału Wiślanego.

Preliminowane koszta na wykonanie tych robót wynosiły 80.134 K 77 gr., z czego okazuje się przekroczenie w kwocie 5.566 K 83 gr., które wynikło głównie wskutek zwiększonych kosztów konserwacyi.

Roboty w tej sekcyi prowadził w roku 1909 starszy inżynier krajowego biura melioracyjnego Jan Pisz.

10. Uzupełnienie regulacyi Nowego Brnia i dopływów.

Według operatu wykonawczego sprawdzonego przez Oddział rachunkowy, koszta budowy w 1909 roku wynosiły:

I.	Roboty ziemne	10,181 K	19 gr.
II.	Roboty dodatkowe i ubezpieczenia	11,687 „	58 „
III.	Budowa objektów . . .	1,146 „	29 „
IV.	Wykupno gruntów . . .	— „	— „
V.	Utrzymanie w czasie budowy	6.374 „	03 „
VI.	Koszta Zarządu	1.422 „	84 „
VII.	Nieprzewidziane	106 „	90 „
	Kasa chorych i zakład ubezpieczeń	1,436 „	75 „
	Razem . .	32.355 „	58 „

Na te roboty preliminowano razem kwotę 30.074 K 12 gr. okazuje się zatem przekroczenie wynoszące 2.281 K 46 gr., które wynikło głównie z powodu znacznych kosztów utrzymania wykonanych robót (6.374 K 03 gr.), na które nic nie preliminowano, ponieważ roboty miały być ukończone w 1908 roku.

W roku 1909 wykonano: rów Nr. 1 w Suchym gruncie długości 2.640 mb., rów od Ruszkowy do Rybnicy 2.360 mb. i rów koło drogi krajowej w Skrzynce 800 mb. długości, razem rowy długości 5.800 mb.

Roboty przy tej regulacyi nie zostały ukończone w 1909 roku z powodu, że spółka wodna zalega z zapłatą reszty datków konkurencyjnych.

Budowę przy tem przedsiębiorstwie prowadził w 1909 starszy inżynier kraj. biura melioracyjnego p. Jan Pisz równocześnie z budową dolnej sekcyi obwałowania Wisły w powiecie Dąbrowskim.

11. Osuszenie bagien rzemieńskich.

Sprawdzone przez Oddział rachunkowy rzeczywiste koszta robót, wykonanych w r. 1909 przedstawiają się jak następuje:

Rubr.	I. Roboty ziemne	29.738 K 05 gr.
	II. Objekty	11.601 „ 41 „
	III. Roboty dodatkowe . .	15.978 „ 57 „
	IV. Wykupno gruntów . . .	1.290 „ 68 „
	V. Konserwacya	7.040 „ 22 „
	VI. Zarząd	7.831 „ 78 „
	VII. Rozmaite	3.055 „ 95 „
	Razem . .	76.536 „ 66 „

Powyższym kosztem wykonano regulacyę potoków tudzież rowy osuszające na długości 11.512 m. o bryłowatości wykopu 47.844 m³, 5 mostów betonowych sklepionych, 6 mostków z rur betonowych, 1 szluzę z betonu i żelaza, 2 kładki żelazno-betonowe i 25 stopni z brusów żelazno-betonowych dla złagodzenia spadu w rowach.

Na wyszczególnione wyżej roboty preliminowano 82.417 K 95 gr. okazuje się przeto zaoszczędzenie w kwocie 5.881 K 29 gr.

Budową kierował inżynier krajowego biura melioracyjnego Józef Górski.

12. Regulacya górnej Trześniówki.

Według operatu wykonawczego sprawdzonego przez Oddział rachunkowy, wynosiły koszta budowy przy tej regulacyi w r. 1909 jak następuje:

I.	Roboty ziemne	124.696 K 63 gr.
II.	Objekty	32.736 „ 13 „
III.	Roboty dodatkowe . .	58.630 „ 09 „
IV.	Wykupno gruntów i odszkodowania	6.113 „ 67 „
V.	Konserwacya	28.247 „ 01 „
VI.	Zarząd	12.638 „ 81 „
VII.	Rozmaite i nieprzewidziane	51.472 „ 24 „
	Razem . .	314.534 K 58 gr.

Kosztem tym wykonano 29.148 mb. przekopów i rowów osuszających o bryłowatości 199.803·65 m³, tudzież wypłotkowano 66.409 mb. a wydarniowano 258.882 m² szkarp potoków i rowów.

Z objektów wybudowano 4 mosty gminne a 5 mostów polnych na potokach Trześniówce, Mokrzyszówce i Stawidzy, tudzież 34 mostków z rur betonowych na rowach osuszających. W dalszym ciągu wybudowano szluzę typu V. na potoku Stawidzy, tudzież uzupełniono roboty przy budowie szluzy w km. 6·070 potoku Dęba i dwóch szluz na potoku Trześniowce. Oprócz tego wybudowano 25 stopni betonowych i 1 zaporę 1·5 m. wysokości przy końcu regulacyi potoku Dęba, ponadto zaś szereg przegonów i przejazdów na uregulowanych przestrzeniach potoków i rowów osuszających.

Wobec preliminowanej kwoty 245.364 K 22 gr., okazuje się przekroczenie w wysokości 69.170 K 36 gr., które powstało wskutek znacznych wydatków na konserwacyę i roboty ubezpieczające, tudzież konieczność wybudowania znaczniejszej ilości nieprzewidzianych dodatkowych objektów.

Budowę przy tem przedsiębiorstwie prowadził w roku 1909 inżynier krajowego biura melioracyjnego Henryk Dudek, któremu był przydzielony do pomocy inżynier adjunkt Bogdan Benedyktowicz.

13. Regulacya Wisłoka i Pielnicy.

Sprawdzone przez Oddział rachunkowy rzeczywiste koszta robót, wykonanych w r. 1009 przedstawiają się jak następuje:

Rubr. I.	Roboty ziemne . . .	53.555 K 96 gr.
II.	Roboty regulacyjne .	22.160 „ 52 „
III.	Objekty	13.258 „ 60 „
VI.	Roboty dodatkowe .	8.167 „ 00 „
V.	Wykupno gruntów .	1.650 „ 52 „
VI.	Konserwacya	1.069 „ 78 „
VII.	Zarząd	9.401 „ 41 „
VIII.	Rozmaite	2.092 „ 25 „
	Razem . . .	111.356 K 03 gr.

Powyższym kosztem wykonano regulacyę potoku Pielnicy i dopływów na łącznej długości 7.547 m. i o objętości wykopu 60.049 m³, 14 przekopów na Wisłoku o kubaturze 8.081 m³, budowle regulacyjne na Wisłoku o długości 3.363 m. i bryłowatości 5.405 m³, 1 szluzę z betonu i żelaza 1 most betonowy sklepiony, 22 mostków z rur betonowych, 2 przepusty betonowe w wałach i 2 stopnie betonowe dla złagodzenia spadu.

Na wyszczególnione wyżej roboty preliminowano 119.984 K 78 gr okazuje się przeto zaoszczędzenie w kwocie 8,628 K 75 gr.

Budową kierował inżynier Józef Pruchnik.

14. Regulacya rzeki Bugu.

W roku 1909 wykonano :

a) W dziale robót ziemnych 8 nowych przekopów łącznej długości 1192 m. oraz wykończono trzy przekopy z roku 1908. Bryłowatość wykopów nad i pod wodą wynosiła 26.920 m³ 1 m³ kosztował 0.64 kor.

b) robót faszynowych wykonano 3455 mb. budowli, z tego 1270 tam równoległych, 1732 mb. opasek, 399 mb. trawers i 54 zamielników, oraz

1722 mb. obitek brzegów. Bryłowatość budowli faszynowych wynosiła 11.067 m³, koszt przeciętny 1 m³ faszynady wynosił 4·00 K, koszt 1 mb. budowli 12·77 kor.

(Z kęp własnych wyrąbano w jesieni 1909 648 kóp faszyn wiklowych).

c) dla objektów, zakupiono materyał drzewny na most w Horodyszczu i na kładki pod Strychawką i Tyszycą.

Wskutek szkód zrządzonych przez lody 1908 i 1909 roboty konserwacyjne były bardzo znaczne, wykonano je z oszczędności uzyskanych w robotach ziemnych i regulacyjnych.

Według operatu wykonawczego, sprawdzonego przez Oddział rachunkowy Wydziału krajowego, koszta robót wykonanych w 1909 były następujące:

I. Roboty ziemne	17.377 K 57 gr.
II. Roboty regulacyjne . .	44.120 „ 76 „
III. Budowa objektów . . .	773 „ 50 „
IV. Wykupno gruntów . .	7.702 „ 78 „
V. Konserwacya robót . .	28.724 „ 24 „
VI. Zarząd	12.228 „ 24 „
VII. Nieprzewidziane . .	5.901 „ 45 „
Razem	116.828 K 54 gr.

Na powyższe roboty preliminowano 117.697 K 34 gr. zaoszczędzono tedy 868 K 80 gr.

Roboty przy tem przedsiębiorstwie w 1909 prowadził starszy inżynier krajowego biura melioracyjnego p. Maksymilian Czernik.

15. Regulacya rzeki Pełtwi z dopływami.

W roku 1909 prowadzono roboty przy tem przedsiębiorstwie równocześnie w 3 sekcyach, a mianowicie: w sekcyi dolnej między Buskiem a Bezbrudami, w sekcyi środkowej między Połonicami a Barszczowicami i w sekcyi górnej w gminach Zniesienie, Zboiska, Lwów i Zamarstynów.

Według operatów wykonawczych sprawdzonych przez Oddział rachunkowy, wynosiły koszta budowy rozdzielone na poszczególne rubryki, jak następuje.

a) Sekcya dolna.

Regulacya rzeki:

I. Roboty ziemne	62.243 K. 79 gr.
II. Roboty regulacyjne	1.053 „ 73 „
III. Budowa objektów	69.320 „ 69 „
IV. Roboty dodatkowe	1.117. „ 94 „
V. Wykupno gruntów	1.694. „ 24 „
VI. Konserwacya w czasie budowy	3.986 „ 67 „
VII. Koszta zarządu	8.784 „ 65 „
VIII. Rozmaite i nieprzewidziane . .	87 „ 40 „
Razem	148.279 K. 02 gr.

Powyższym kosztem wykonano 2.320 m. b. przekopów o łącznej objętości 33.218 m³ i pogłębiono koryto w latach poprzednich wykonane na

długości 3.640 m. b. przyczem wydobyto 30.442 m³ ziemi z pod zwierciadła wody. Z materyału uzyskanego z przekopów usypano wały na długości 4.382 o objętości 17.320 m³.

Dla melioracyi doliny wykopano 2 rowy osuszające łącznej długości 429 i zbudowano na nich 9 przepustów z rur betonowych w świetle od 0·5 do 1·0 m.

Zbudowano most żelazno-betonowy o 1 otworze rozpiętości 29 na drodze powiatowej Busk-Żelechów zamiast pierwotnie projektowanego żelaznego mostu kratowego o pokładzie jezdnym z drzewa twardego.

Wobec preliminowanej na powyższe roboty kwoty kosztorysowej 134.721 K. 84 gr. okazuje się przekroczenie w kwocie 13.557 K. 18 gr. spowodowane głównie wysoką ceną jednostkową wykopu ziemi pod zwierciadłem wody.

Roboty w tej sekcyi prowadził w r. 1909 inżynier kraj biura melioracyjnego Bronisław Winnicki.

b) Sekcya środkowa.

I. Roboty ziemne	53.235 K. 76 gr.
II. Roboty regulacyjne i ubezpieczenie	3.429 „ 20 „
III. Budowa objektów	2.197 „ 23 „
IV. Roboty dodatkowe	388 „ 25 „
V. Wykupno gruntów	3.413 „ 85 „
VI. Konserwacya w czasie budowy .	997 „ 95 „
VII. Koszta zarządu	5.806 „ 52 „
VIII. Rozmaite i nieprzewidziane . . .	1.053 „ 71 „
Razem	70.522 K. 47 gr.

Kosztem powyższym wykonano 4.573 m. b. nowego koryta o objętości wykopu 72.098 m³, z czego część użyto na podwyższenie brzegów, resztę zaś zawieziono do starych koryt.

Wobec preliminowanej na powyższe roboty kwoty kosztorysowej 80.968 K. 93 gr. okazuje się zaoszczędzenie w kwocie 10.446 K. 46 gr.

Roboty w tej sekcyi prowadził w r. 1909 inżynier adjunkt krajowego biura melioracyjnego Stefan Posacki.

c) Sekcya górna.

Regulacya rzeki.

I. Roboty ziemne	35.034 K. 02 gr.
III. Budowa objektów	35.496 „ 31 „
V. Wykupno gruntów	19.951 „ 12 „
VII. Koszta zarządu	7.278 „ 04 „
VIII. Rozmaite i nieprzewidziane . .	1.834 „ 16 „
Razem	100.791 K. 56 gr.

Melioracya doliny.

I. Roboty ziemne	1.834 „ 16 „
Ogółem	102.625 K. 72 gr.

Kosztem powyższym wykonano 1.687 m. b. przekopu dla nowego koryta Pełtwi o łącznej objętości 48.141 m³, zbudowano 4 mosty drewniane

na dźwigarach żelaznych łącznej długości 74 m., oraz 1 most żelazno-betonowy rozpiętości 12 m. w Zamarstynowie na drodze powiatowej ze Lwowa do Brzuchowic.

Budowa tego ostatniego objektu wśród wyjątkowych trudności napotkanych przy fundowaniu przeprowadzoną została wyłącznie we własnym zarządzie z dodatnim rezultatem zarówno pod względem technicznym jak i finansowym, dzięki zapobiegliwości i gorliwości kierownika budowy.

Dla melioracy doliny wykonano 2.142 m. b. rowów osuszających oraz korekcyę młynówki na długości 120 dla wprowadzenia wody głównego kanału nawadniającego pod most budującej się kolei lokalnej Lwów-Stojanów.

Na wykonanie powyższych robót preliminowano 144.432 K. 30 gr. wobec czego okazuje się zaoszczędzenie w kwocie 41.806 K. 58 gr. uzyskane głównie w robotach ziemnych i na budowie objektów.

Roboty w tej sekcyi prowadził w r. 1909 inżynier krajowego biura melioracyjnego Izydor Stella Sawicki.

16. Regulacya potoku Błotni.

Sprawdzone przez Oddział rachunkowy rzeczywiste koszta robót, wykonanych w r. 1909 przedstawiają się jak następuje:

Rubr.	I. Roboty ziemne	75.285 K. 97 gr.
„	II. Objekty	25.402 „ 89 „
„	III. Roboty dodatkowe	16.496 „ 97 „
„	IV. Wykupno gruntów	2.215 „ 63 „
„	V. Konserwacya	12.971 „ 89 „
„	VI. Zarząd	7.952 „ 49 „
„	VII. Rozmaite	10.208 „ 48 „
	Razem	150.534 K. 32 gr.

Powyższym kosztem wokonano regulacyę potoku Błotni tudzież rowy osuszające na łącznej długości 19.500 m. i bryłowatości wykopu 121.623 m³, szluzę na Błotni z betonu i żelaza, 7 mostków sklepionych betonowych, 8 przepustów z rur betonowych, 28 stopni betonowych dla złagodzenia spadu, a wreszcie obsiew 9 ha. skarp i odkładów.

Na wyszczególnione wyżej roboty preliminowano 150.898 K. 29 gr. okazuje się przeto zaoszczędzenie w kwocie 363 K. 97 gr.

Budową kierował inżynier krajowego biura melioracyjnego Henryk Smulikowski.

17. Regulacya Raty z dopływami.

Roboty przy tem przedsiębiorstwie prowadzone w r. 1909 w dwóch sekcyach, przyczem jeden z kierowników prowadzi roboty na Racie pod Wolicą i na potoku Rokitnie, drugi zaś na dopływach.

Sprawdzone przez Oddział rachunkowy rzeczywiste koszta robót, wykonanych w r. 1909 przedstawiają się jak następuje:

Rata.

Rubr.	I. Roboty ziemne	72.325 K. 36 gr.
„	II. Objekty	22.504 „ 84 „
„	III. Roboty regulacyjne	21.754 „ 96 „
„	IV. Roboty dodatkowe	15.168 „ 16 „
„	V. Wykupno gruntów i młynów .	121.822 „ 14 „
„	VI. Konserwacya	7.346 „ 90 „
„	VII. Zarząd	5.744 „ 09 „
„	VIII. Rozmaite	7.771 „ 17 „
	Razem	274.437 K. 62 gr.

Powyższym kosztem wykonano: regulacyę rzeki Raty na długości 1.780 m., regulacyę potoków tudzież rowy osuszające o długości 11.901 m., o bryłowatości wykopu 123.891 m³, most żelazno-betonowy na Racie, most betonowy na potoku Rokitnie, 5 mostów drewnianych, przepust z rur betonowych, 3 stopnie betonowe, 6 przegonów, rampę mostową we Wolicy, 42 ścieków bocznych o łącznej długości 614 m., a wreszcie wykupiono prawa wodne na Racie w Wolicy i w Wólce mazowieckiej.

Na powyższe roboty preliminowano 196.641 K. 31 gr. — okazuje się przeto przekroczenie w kwocie 77.796 K. 31 gr. wskutek wykupna wymienionych praw wodnych.

Budową w tej sekcyi kierował inżynier-adjunkt krajowego biura melioracyjnego Stanisław Szpaczyński.

Dopływy Raty.

Rubr.	I. Roboty ziemne	64.999 K. 75 gr.
„	II. Objekty	8.728 „ 39 „
„	III. Roboty regulacyjne	1.854 „ 82 „
„	IV. Roboty dodatkowe	19.973 „ 46 „
„	V. Wykupno gruntów i młynów .	26.599 „ 81 „
„	VI. Konserwacya	2.130 „ 64 „
„	VII. Zarząd	7.019 „ 15 „
„	VIII. Rozmaite	5.364 „ 94 „
	Razem	136.670 K. 96 gr.

Powyższym kosztem wykonano regulacyę potoku Derewenki i 9 rowów osuszających o łącznej długości 22.152 m. i bryłowatości wykopu 101.459 m³, 15 mostków i 1 stopień betonowy.

Na wyszczególnione wyżej roboty preliminowano 157.356 K. 97 gr. okazuje się przez to zaoszczędzenie w kwocie 20.622 K. 01 gr.

Budową kierował inżynier biura melioracyjnego Kazimierz Sawicki.

18. Regulacya potoku Pustej.

Sprawdzone przez Oddział rachunkowy rzeczywiste koszta robót, wykonanych w r. 1909 przedstawiają się jak następuje:

Rubr.	I. Roboty ziemne	40.004 K. 96 gr.
„	II. Objekty	5.046 „ 11 „
„	III. Roboty dodatkowe	15.546 „ 36 „
„	IV. Wykupno gruntów	— „ — „
„	V. Konserwacya	11.913 „ 71 „
„	VI. Zarząd	9.696 „ 81 „
„	VII. Rozmaite	7.070 „ 27 „
	Razem	89.278 K. 22 „

Powyższym kosztem zregulowano potoki i wykonano rowy osuszające na długości 14.660 m. o bryłowatości wykopu 84.837 m³ wraz z 2 mostami drewnianymi, 1 mostem betonowym sklepionym, 1 przepustem z rur betonowych i 4 stopniami betonowymi.

Na wykazane wyżej roboty preliminowano 49.813 K. 01 gr., okazuje się przeto przekroczenie w kwocie 39.465 K. 21 gr., które pochodzi głównie z powodu wykonania rowów w torfowiskach o głębokości większej od projektowanej, a nadto wskutek wykonania objektów betonowych zamiast projektowanych drewnianych.

Powyższe przekroczenie preliminarza kosztorysowego znajduje zupełne pokrycie w uzyskanych dotychczas oszczędnościach.

Budową kierował inżynier Władysław Zgorlakiewicz.

19. Regulacya górnego Dniestru z dopływami.

Sprawdzone przez Oddział rachunkowy rzeczywiste koszta robót, wykonanych w roku 1909 przedstawiają się, jak następuje:

a) W sekcyi I. regulacyi Dniestru.
(od Rozwadowa do ujścia Wereszycy).

R. I.	Roboty ziemne	1.276 K 94 gr.
	II. Roboty regulacyjne . .	28.334 „ 15 „
	III. Objekty	— „ — „
	IV. Roboty dodatkowe . . .	889 „ 12 „
	V. Wykupno gruntów . . .	1.122 „ 24 „
	VI. Konserwacya	10.234 „ 17 „
	VII. Koszta Zarządu	9.145 „ 32 „
	VIII. Rozmaite i nieprzewidziane	37.745 „ 33 „
	Razem . . .	88.747 K 27 gr.

Powyższym kosztem wykonano następujace roboty.

a) roboty programowe:

1) szkarpowanie przekopów N. 7, 9 i 11 na długości 253 mb. przyczem wydobyto 3.398 m³ ziemi.

2) wykonano tam kamiennych o długości 2.259·5 mb. 1.603· 1m³ kamienia dowiezionego w roku 1909 i ułożono 1.830·5 mb. tamy z 2.965·7 m³ kamienia dowiezionego w latach dawniejszych.

3) wyrównano 487 mb. tamy kamiennej.

4) dowieziono i ułożono w deponiach nad brzegiem 2.283 m³ kamienia łamanego.

5) zasadzono wikliną stare koryta przekopów N. 24, 25, 29, 30, 32, 42 o powierzchni ha.

6) pogłębiono przekopy N. 13, 21 i 26.

7) urządzono drogi holownicze na przekopach N. 2 i 13 i zbudowano 2 mostki na starych korytach w drogach holowniczych.

b) roboty nadprogramowe na rachunek uzyskanej dotychczas oszczędności:

Rozszerzenie przekopów N. 9, 12, 17, 18, 21, 22 i 25 przy pomocy dwóch bagrów i dynamitu, kosztem 13.380 K 66 gr.

Po potrąceniu tej kwoty z ogólnego wydatku, pozostaje wydatek na roboty programowe w kwocie: 75.366 K 61 gr., a wobec preliminowanej na te roboty kwoty: 85.878 K 60 gr. okazuje się oszczędność w kwocie 10.511 K 99 gr., głównie w rubryce robót regulacyjnych.

Budową w tej sekcyi kierował inżynier krajowego biura melioracyjnego Włodzimierz Runge.

b) W sekcyi II i III. regulacyi Dniestru.
(od ujścia Wereszycy do Hordyni).

R.	I.	Roboty ziemne	11.086 K 28 gr.
„	II.	Roboty regulacyjne . .	121.306 „ 28 „
„	III.	Budowa objektów . . .	13.887 „ 26 „
„	IV.	Roboty dodatkowe . .	4.310 „ 78 „
„	V.	Wykupno gruntów . . .	4.629 „ 47 „
„	VI.	Konserwacya	55.364 „ 97 „
„	VII.	Koszta zarządu	10.137 „ 67 „
„	VIII.	Rozmaite i nieprzewidziane	7.169 „ 72 „
		Razem	227.892 K 43 gr.

Kosztem powyższym wykonano następujące roboty:

1) wykop przekopów Nr. 63, 72 i 73 o łącznej bryłowatości 16.959 m³ i rozszerzenia przekopów dawniej wykonanych o bryłowatości 9.016 m³ razem przeto wykonano wykopu 25.975 m³ bryłowatości.

2) 4.654 mb. budowli faszynowych o kubaturze 29.417 m³.

3) 1.174 mb. budowli kamiennych o kubaturze 2.855·5 m³ z 597 m³ kamienia dowiezionego w r. 1909 i 2.258·5 m³ kamienia wziętego z dawnych deponii.

4) most w km. 39.300 o rozpiętości 35 m. drewniany o żelaznych dźwigarach.

5) zasadzono wikliną 28·06 ha starych koryt.

6) pogłębiono przekopy i usunięto liczne progi w dnie, wykonano poidło w km. 34.78, most prowizoryczny w starem korycie przekopu Nr. 90. i inne mniejsze roboty.

Na roboty powyższe preliminowano kwotę 181.950 K 07 gr., okazuje się zatem przekroczenie w kwocie 45.942 K 36 gr., głównie w rubryce konserwacyi, znajduje jednak pokrycie w oszczędności w sekcyi I. Dniestru i przy regulacyi Strwiążu, jak również w znacznych oszczędnościach lat ubiegłych.

Roboty w tej sekcyi prowadził inżynier adjunkt krajowego biura melioracyjnego Józef Noworytko.

c) Przy regulacyi Strwiąża:

R. I.	Roboty ziemne	17.024 K 33 gr.
„ II.	Roboty regulacyjne . .	47.119 „ 92 „
„ III.	Budowa objektów . . .	21.426 „ 81 „
„ IV.	Roboty dodatkowe . . .	823 „ 53 „
„ V.	Wykupno gruntów . .	540 „ 00 „
„ VI.	Utrzymanie w czasie budowy	4.800 „ 85 „
„ VII.	Koszta zarządu	5.604 „ 17 „
„ VIII.	Rozmaite i nieprzewidziane	8.604 „ 47 „
	Razem	105.944 K 08 gr.

Powyższym kosztem wykonano następujące roboty:

1) wykop rzeki o łącznej kubaturze 43.036·8 m³.

2) 2.581·8 mb. budowli faszynowych o kubaturze 8·423·49 m³.

3) 2.435 mb. budowli kamiennych o kubaturze 2.932·65 m³, z czego 939 m³ dowieziono w roku 1909. a resztę wzięto z dawniejszych deponii.

5) most żelazno-betonowy na Strwiążu w Balinie o świetle 30 m.

6) zasadzono wikliną 3·4 ha starych koryt.

7) oczyszczono przystań w Chłopczycach i wykonano cały szereg drobnych robót, jak poidła i t. d.

Na powyższe roboty preliminowano 139.845 K 84 gr. wobec czego zaoszczędzono: 33.901 K 76 gr. głównie w rubryce robót ziemnych i robót regulacyjnych.

Roboty w tej sekcyi prowadził do 15. października inżynier krajowego biura melioracyjnego Jan Łopuszański, a po wystąpieniu tegoż ze służby krajowej inżynier-adjunkt Edmund Czayka.

20. Kolmatacya bagien naddniestrzańskich.

Sprawdzone przez oddział rachunkowy rzeczywiste koszta robót, wykonanych w roku 1909 przedstawiają się jak następuje:

Sekcya górna.

R. I.	Roboty ziemne	— K — gr.
„ II.	Ubezpieczenie	— „ — „
„ III.	Objekty	28.949 „ 74 „
„ IV.	Wykupno gruntów . .	— „ — „
„ V.	Konserwacya	2.691 „ 86 „
„ VI.	Zarząd	7.605 „ 45 „
„ VIII.	Rozmaite	2.089 „ 60 „
	Razem	41.336 K 65 gr.

W roku 1909 kontynuowano w dalszym ciągu budowę jazu Nr. II. na Dniestrze pod Dołobowem, a mianowicie wykonano dom strażniczy i przyczółki jazu.

Budową kierował inżynier Gustaw Müldner.

Sekcya dolna.

R. I.	Roboty ziemne	55.204 K 46 gr.
„ II.	Ubezpieczenia	784 „ 93 „
„ III.	Objekty	12.235 „ 55 „
„ IV.	Wykupno gruntów . . .	21.302 „ 10 „
„ V.	Konserwacya	3.236 „ 82 „
„ VI.	Zarząd	7.184 „ 40 „
„ VII.	Rozmaite	1.568 „ 81 „
	Razem	101.517 K 07 gr.

Wykazanym wyżej kosztem wykonano:

Kanał osuszający główny Nr. I. do km. 7·200 tudzież rowy boczne, o łącznej bryłowatości wykopu 80.022·83 m³, 1 szluzę, 2 przepusty i 2 mosty.

Na powyższe roboty preliminowano 78.465 K 98 gr. okazuje się przeto przekroczenie w kwocie 23.051 K 09 gr. głównie w rubryce robót ziemnych i objektów.

Budową kierował inżynier Kazimierz Huber.

21. Regulacya Wereszycy.

Sprawdzone przez Oddział rachunkowy rzeczywiste koszta robót wykonanych w roku 1909 przedstawiają się jak następuje:

R. I.	Roboty ziemne . . .	76.095 K 09 gr.
„ II.	Roboty ubezpieczające	4.863 „ 52 „
„ III.	Budowa objektów . .	19.946 „ 40 „
„ IV.	Wykupno gruntów . .	159 „ 64 „
„ V.	Konserwacya	823 „ 04 „
„ VI.	Koszta zarządu . . .	11.972 „ 14 „
„ VII.	Rozmaite i nieprzewidziane	3.393 „ 64 „
	Razem . .	117.253 K 47 gr.

Powyższym kosztem wykonano częściowy wykop koryta Wereszycy pomiędzy km 0·0 a 10·0, o bryłowatości 125.870 m³, ubezpieczono brzegi Wereszycy na długości 3.355 mb. płotkami, tudzież na długości 280 mb. opaskami faszynowemi.

Wypłacono resztę należytości za mosty żelazno-betonowe zbudowane w roku 1908 i zbudowano 4 przepusty betonowe z klapami we wałkach Wereszycy, wreszcie kładkę drewnianą (30 m. długą) km. 0·40 Wereszycy

Na powyższe roboty preliminowano 147.240 K 10 gr. okazuje się przeto zaoszczędzenie 29.986 K 63 gr., które uzyskano głównie w rubryce robót ziemnych.

Budową kierował inżynier krajowego biura melioracyjnego Włodzimierz Rojecki przy pomocy inżyniera adjunkta Adolfa Wizimirskiego.

22. *Regulacya Tyśmienicy.*

Sprawdzone przez Oddział rachunkowy, rzeczywiste koszta robót wykonanych w roku 1909 przedstawiają się następująco:

a) sekcya górna.

I.	Roboty ziemne . . .	14.322 K 04 gr.
II.	Roboty regulacyjne . .	118.068 „ 17 „
III.	Budowa objektów . .	— „ — „
IV.	Roboty dodatkowe . . .	17 „ 60 „
V.	Wykupno gruntów . . .	1.451 „ 98 „
VI.	Konserwacya	6.125 „ 63 „
VII.	Zarząd	6.347 „ 00 „
VIII.	Rozmaite i nieprzewidziane	7.902 „ 26 „
	Razem	154.234 K 68 gr.

Powyższym kosztem wykonano:

1. 4370 m. wykopu koryta rzeki o bryłowatości 18.480 m³,
2. budowli faszynowych równoległych 4573 m.;
3. budowli faszynowych poprzecznych 4467 m.,
4. budowli kamiennych równoległych 5490 m.,
5. inkrustacyę tam faszynowych płytami betonowemi 2420 m.,
6. zasadzenie wikliny w starych korytach na obszarze 3·218 ha,

Na powyższe roboty preliminowano kwotę 260.430 K 28 gr. wobec czego okazuje się zaoszczędzenie kosztów budowy w rubrykach: 1, 2, 4, 5 6 i 7 w kwocie 106.195 K 60 gr.

Robotami w tej sekcyi kierował inżynier krajowego biura melioracyjnego Stanisław Kleja.

b) sekcya dolna.

R. I.	Roboty ziemne . . .	73.216 K 31 gr.
II.	Roboty regulacyjne . .	18.436 „ 50 „
III.	Budowa objektów . .	50.527 „ 40 „
IV.	Roboty dodatkowe . .	288 „ 27 „
V.	Wykupno gruntów . . .	51.664 „ 69 „
VI.	Konserwacya	3.881 „ 40 „
VII.	Koszta zarządu	6.740 „ 73 „
VIII.	Rozmaite i nieprzewidziane	1.968 „ 16 „
	Razem . .	186.723 K 46 gr.

Powyższym kosztem wykonano:

1. Przekopy Tyśmienicy o łącznej bryłowatości: 97.803 m³,
2. „ Bystrzycy „ „ 18.674 m³,
3. 2.823·2 mb. budowli faszynowych o kubaturze 4.803 m³.
4. most żelazno-betonowy o rozp. 25 m. na km. 0.281, Bystrzycy i częściowo taki sam most w km. 1·222 Tyśmienicy.
5. obsiano szkarpy nasionami traw.

Na powyższe roboty preliminowano 258.199 K 04 gr., okazuje się przeto oszczędność w kwocie 71.486 K 63 gr., prawie we wszystkich rubrykach.

Robotami w tej sekcyi kierował inżynier krajowego biura melioracyjnego Tytus Piller.

23. *Regulacya Błożewki.*

W roku 1909 rozpoczęto regulacyę Błożewki z dopływami.

Sprawdzone przez Oddział rachunkowy rzeczywiste koszta robót wykonanych w roku 1909 przedstawiają się następująco:

R. I.	Roboty ziemne	20.704	K 57	gr.
„ II.	Ubezpieczenia	—	„ —	„
„ III.	Budowa objektów	1.430	„ 04	„
„ IV.	Wykupno gruntów	5.063	„ 58	„
„ V.	Konserwacya	—	„ —	„
„ VI.	Koszta zarządu	5.728	„ 85	„
„ VII	Rozmaite i nieprzewidziane . .	11.034	„ 72	„
	Razem	43.961	K 76	gr.

Powyższym kosztem wykonano:

wykop Błożewki od km. 0·00 do km. 2·06 o bryłowatości 40.696 m³ i szereg ścieków polnych o kubaturze 1001 m³, zabito 2 ściany szpuntowe dla mostu w Czernichowie, most polny na pilotach rurowych w Ostrowie i 3 poidła. Nadto pokryto koszta sporządzenia projektu w kwocie 6.545 K 53 gr. i koszta dochodzenia wodno-prawnego dla całej regulacyi w kwocie 4.458 K 58 gr.

Ponieważ na powyższe roboty preliminowano kwotę 45.236 K 67 gr., uzyskano przeto zaoszczędzenie w kwocie 1.274 K 91 gr. Mniejszy postęp robót tłomaczy się spóźnieniem dochodzenia wodno-prawnego, które odbyło się dopiero w sierpniu 1909 roku.

Robotami kierował inżynier krajowego biura melioracyjnego Karol Klimowicz

24. *Regulacya środkowej sekcyi Gniłej Lipy.*

Sprawdzone przez Oddział rachunkowy rzeczywiste koszta robót wykonanych w roku 1909 przedstawiają się jak następuje:

I.	Roboty ziemne	45.805	K 44	gr.
II.	Ubezpieczenie brzegów . . .	2.614	„ 86	„
V.	Roboty dodatkowe	2.030	„ 13	„
VI.	Wykupno gruntów	8.995	„ 68	„
VII.	Wykupno młynów	20.000	„ 00	„
VIII.	Konserwacya w czasie budowy	7.518	„ 82	„
IX.	Zarząd	7.196	„ 94	„
X.	Rozmaite i nieprzewidziane . .	1.699	„ 68	„
	Razem	95.861	K 55	gr.

Powyższym kosztem wykonano 4.009 mb. koryta rzeki o bryłowatości wykopu 91.583 m³, ubezpieczono brzegi płotkami na długości 3.731 mb. i obsiano skarpy i odkłady ziemi wydobytej z przekopów nasionami traw.

Wykonano 2 poidła i 3 brody. Wobec preliminowanej na powyższe roboty kwoty 71.829 K 36 gr. okazuje się przekroczenie w wysokości 24.032 K 19 gr. spowodowane zwyżką cen robocizny i gruntów, oraz potrzebą wykonania znaczniejszych robót konserwacyjnych po wylewach, które w roku 1909 dwukrotnie nawiedziły dolinę Gniłej Lipy.

Budową kierował inżynier krajowego biura melioracyjnego p. Andrzej Gnoiński.

b) Przedsiębiorstwa prowadzone przez c. k. Ministerstwo rolnictwa i Wydział krajowy (sekcyą Samborską c. k. Oddziału leśno-technicznego dla zabudowania potoków górskich).

25. Regulacya i zalesienie rzeki Łęgu w powiatach niżańskim i kolbuszowskim.

Koszta robót wykonanych w roku 1909 sprawdzone przez Oddział rachunkowy Wydziału krajowego wynoszą jak następuje:

I.	Roboty ziemne	4.199 K 54 gr.
II.	Roboty regulacyjne	41.139 „ 89 „
III.	Konserwacya	7.036 „ 14 „
IV.	Zarząd	9.405 „ 13 „
V.	Nieprzewidziane	1.097 „ 13 „
	Razem	62.877 K 93 gr.

Wykazanym wyżej kosztem uregulowano koryto rzeki Łęgu na długości 4·5 km., przyczem wykonano 9.185 mb. tam faszynowych poprzecznych i podłużnych, oraz wykonano przekopy o bryłowatości 14.563 m³. Na tamach i odsypiskach zasadzono 217.000 sztuk sadzonek i zalesiono 4 ha.

Na powyższe roboty preliminowano 59.620 K. przekroczono zatem preliminarz o 3.257 K 93 gr., a to z powodu zmiany trasy, przy robotach wykonanych przez Wydział powiatowy w Kolbuszowej na długości 0·5 km. w myśl polecenia Komisyi kolaudacyjnej w roku 1909.

Budową kierował c. k. komisarz inspekcyi leśnej Józef Pindelski.

26. Zabudowanie potoków góskich w dorzeczu Dniestru.

Według protokołu przeprowadzonej w r. 1910 kolaudacyi wynoszą sprawdzone przez Oddział rachunkowy Wydziału krajowego koszta robót wykonanych przy tem przedsiębiorstwie w roku 1909, jak następuje:

I.	Roboty ziemne	8.309 K 10 gr,
II.	Roboty regulacyjne	12.284 „ 01 „
III.	Budowa objektów	9.026 „ 91 „
IV.	Roboty dodatkowe	9.224 „ 72 „
V.	Wykupno gruntów	790 „ 06 „
VI.	Konserwacya	20.822 „ 49 „
VII.	Zarząd	10.410 „ 88 „
VIII.	Nieprzewidziane	159 „ 58 „
	Razem	71.027 K 75 gr.

Powyższym kosztem przeprowadzono regulacyę potoku Jasienicy na długości 700 m.: regulacyę potoku Niedzielnej na długości 550 m. z ubez-

pieczeniem dna za pomocą progów poprzecznych oraz dwie zapory kamienne na tymże potoku; oskałowano brzegi korekcyi potoku Topolniczanki na długości 2.640 m,; uzupełniono kultury leśne w zrębach gminy Gwoździca, zalesiono szutrowiska wzdłuż korekcyi potoku Topolnicy, Jasienicy, Leniny potoku w Łużku górnym i Suszycy rykowej, oraz w debrach Starego Sambora, w końcu wykonano roboty konserwacyjne na potokach Jasienicy, Topolnicy, Leninki, Suszycy rykowej, Żdżanny, Dniestru we Wołczem, Rypiany, Niedzielnej i debr w Starym Samborze.

Budową kierował c. k. komisarz inspekcyi leśnej Karol Duszanek.

27. Zabudowanie potoku »Krzemionki«.

Według operatu wykonawczego, sprawdzonego przez Oddział rachunkowy Wydziału krajowego wynoszą koszta robót wykonanych w roku 1909, jak następuje:

I. Roboty ziemne	8.524	K 08	gr.
II. Roboty regulacyjne	22.968	„ 42	„
III. Budowa objektów	9.073	„ 35	„
IV. Roboty dodatkowe	10.698	„ 92	„
V. Wykupno gruntów	198	„ 14	„
VI. Konserwacya	405	„ 90	„
VII. Zarząd	7.718	„ 71	„
VIII. Nieprzewidziane	1.014	„ 85	„
Razem	60.602	K 37	gr.

Wykazanym wyżej kosztem uregulowano potok Krzemionkę z dopływami na długości 3.125 mb.,

ubezpieczono dno koryta 17 progami betonowymi o kubaturze 80·5 m³,

założono 166 sztuk progów drewnianych na podkładzie faszynowym, długości 961 m. zrobiono 2.477·5 m. zamulników, 23 kładek przez potok, 3 zapory betonowe o kubaturze 282·8 m³., 1 most drewiany na bocznym potoku, oskarpowano 6·700 m² stoków, wygrodzono 5.715 m. płotków na stokach, a wreszcie wykonano cały szereg drobniejszych robót uzupełniających.

Budową kierował c. k. komisarz inspekcyi leśnej Włodzimierz Szmatera.

28. Zabudowanie debr w Zniesieniu.

Według operatu wykonawczego, sprawdzonego przez Oddział rachunkowy Wydziału krajowego wynoszą koszta robót wykonanych w roku 1909, jak następuje:

I. Roboty ziemne	—	K —	gr.
II. Roboty regulacyjne	—	„ —	„
III. Budowa objektów	4.637	„ 26	„
IV. Roboty dodatkowe	—	„ —	„
V. Wykupno gruntów	—	„ —	„
VI. Konserwacya	2.332	„ 04	„
VII. Zarząd	955	„ 78	„
VIII. Nieprzewidziane	126	„ —	„
Razem	8.051	K 08	gr.

Wykazanym wyżej kosztem wykonano:

Mury ochronne wzdłuż drogi w debrach II B i C na długości 80 m. o kubaturze 171 m³, brukowanie drogi w debrze II. C na przesteni 87m² a wreszcie uzupełniono kultury w debrach II. i III.

Budową kierował c. k. komisarz inspekcyi leśnej Włodzimierz Szmatera.

c) Przedsiębiorstwa krajowe prowadzone przez c. k. Namiestnictwo.

29. Regulacya Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem.

a) **rok 1907.**

Według sprawozdania c. k. kierownictwa budowy udzielonego Wydziałowi krajowemu odezwą c. k. Namiestnictwa z dnia 9. września 1909 l. VIIIb $\frac{287/1}{64}$ prowadzono roboty przy tem przedsiębiorstwie w roku **1907** w przestrzeni Krupsko, Zaleśce pod Poddniestrzanami, pod Dymidowem. Holeszowem i pod Żurawnem przyczem wykonano:

1) Tam równoległych z faszyn lub z kamienia	2.819·5	mb.
2) „ prostopadłych „ „	1.327·2	„
3) Opasek skrzydłowych „ „	357	„
4) Uzupełniono tamy kamienne na długości	2.794	„

5) Zbudowano 2 nowe mosty prowizoryczne w miejsce zerwanych przez lody a to pod Podhorcami i Bukawiną. Nadto urządzono prom linowy pod Brzozdowcami i most pontonowy pod Poddniestrzanami a wreszcie zbudowano tamę przejazdową w starem korycie pod Poddniestrzanami.

Koszta powyższych robót wykazuje c. k. Kierownictwo na 179.450 K. 08 gr. z czego przypada:

I.	na Zarząd	5.214	K 32	gr.
II.	„ koszta pomiarów	545	„ 85	„
III.	„ utrzymanie łęgowych	1.944	„ 00	„
IV.	„ „ i koszta ruchu pogłębiarki parowej	19.386	„ 99	„
V.	„ utrzymanie parostatku Łomnica i parku wodnego	9.077	„ 45	„
VI.	„ utrzymanie elewatora	2.104	„ 20	„
VII.	„ roboty ziemne	719	„ 07	„
VIII.	„ „ faszynowe	30.299	„ 51	„
IX.	„ „ kamienne	94.505	„ 76	„
X.	„ plantacye wikliny	392	„ 36	„
XI.	„ budowę mostów prowizorycznych i utrzymanie komunikacyi	11.538	„ 12	„
XII.	„ „ baraków i czynsze za place	2,463	„ 68	„
XIII.	„ kasę chorych	1.258	„ 72	„

Porównania kosztów budowy z preliminarzem kosztorysowym c. k. Kierownictwo budowy nie podało.

b) rok 1908.

Według sprawozdania c. k. Kierownictwa udzielonego Wydziałowi krajowemu powołaną odezwę c. k. Namiestnictwa prowadzono roboty przy tem przedsiębiorstwie w roku **1908** w przestrzeniach: Krupsko-Wołcniów, Wołcniów-Zaleśce, Zaleśce-Borodczyce, Borodczyce-Dymidów, Dymidów-Bukawina, Bukawina-Holeszów i pod Żurawnem przyczem wykonano:

1) tam faszynowych . . . 3.478 mb.
2) obitek brzegów . . . . 30 „
3) tam kamiennych . . . . 4.051 mb. o łącznej objętości 14.142 m³.

Nadto wymieniono jarzmo mostu prowizorycznego pod Podhorcami i zbudowano lodowce dla tego mostu jak i dla mostu pod Bukawiną a wreszcie zbudowano 3 przejazdy przez stare koryta, a to pod Demenką poddniestrzańską, pod Podhorcami i pod Brzozdowcami.

Koszta powyższych robót wykazuje c. k. Kierownictwo na 191.891 K 36 gr. z czego przypada:

I.	na budowle kamienne . .	55.219 K	43 gr.
II.	„ „ faszynowe . .	67.997 „	87 „
III.	„ czyszczenie koryta . .	1.049 „	72 „
IV.	„ koszta utrzymania i ruchu pogłębiarki . . .	20.377 „	02 „
V.	„ mosty prowizoryczne . .	13.848 „	56 „
VI.	„ plantacye wikliny . .	148 „	76 „
VII.	„ konserwacyę . . .	3.082 „	03 „
VIII.	„ Zarząd	22.151 „	59 „
IX.	„ zużycie narzędzi . .	8.016 „	38 „

Sprawozdanie c. k. Kierownictwa nie zawiera porównania rzeczywistych kosztów budowy z preliminarzem kosztorysowym.

c) rok 1909.

Według zamknięcia rachunków funduszu regulacyi Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem za r. **1909** udzielonego Wydziałowi krajowemu odezwą c. k. Namiestnictwa z dnia 12 lipca 1910 L. VIII. b. $\frac{1428}{66}$ wynoszą koszta budowy za r. 1909 129.843 K. 37 gr., z czego przypada na:

1.	Koszta zarządu	17·742 K 05 gr.
2.	Koszta pomiarów	162 „ 30 „
3.	Utrzymanie straży	3.330 „ — „
4.	Utrzymanie bagra	23.818 „ 08 „
5.	Koszta budowy	75.851 „ 42 „
6.	Koszta obsadzenia odsypisk . . .	231 „ 12 „
7.	Różne inne	8.708 „ 40 „
	Razem	129.843 K 37 gr.

Sprawozdania c. k. kierownictwa budowy tego przedsiębiorstwa za r. 1909 c. k. Namiestnictwo nie nadesłało Wydziałowi krajowemu.

30 Regulacya Soły.

a) rok 1908.

Wedle sprawozdania c. k. Kierownictwa budowy udzielonego Wydziałowi krajowemu odezwę c. k Namiestnictwa z dnia 9. września 1909 l. VIII. b. $\frac{287}{64}$, prowadzono roboty przy tem przedsiębiorstwie w **r. 1908** we własnym zarządzie równocześnie w siedmiu przestrzeniach rzeki, a mianowicie: I. Milówka-Cisiec, II. Cisiec-Cięcina-Radziechowa, III. Bruśnik, IV. Żywiec-Tresna, V. Kobiernice, VI. Łęki-Rajsko-Oświęcim, i VII. Oświęcim, przyczem wykonano następujące roboty:

1. Szereg przekopów i wrzynek o łącznej bryłowatości 59.246·84 m³;

2. 9.351 m. b. tam równoległych, 2.116 m. b. tam prostopadłych, 3.053 m. b. płotków 3-rzędnych, 2.723 m. b. płotków jednorzędnych i 915 m. b. tam skrzydłowych przyczem wyrobiono 52.684 m³ faszynady i 17.010 m³ kamienia;

3. zasadzono 16·3 ha odsypisk sadzonkami wikliny;

4. zbudowano magazyn do przechowania narzędzi.

Koszta powyższych robót wykazuje c. k. Kierownictwo budowy na 343.164 K. 78 gr. z czego przypada:

I.	na zarząd	16.599 K. 34 gr.
II.	„ pomiary	337 „ 10 „
III.	„ roboty regulacyjne . .	314.622 „ 83 „
IV.	„ na sadzonki	4.348 „ 80 „
V.	„ ubezpieczenie robotników .	1.690 „ 26 „
VI.	„ płace pomocników techniczn.	5.566 „ 45 „

Porównania kosztów budowy z preliminarzem kosztorysowym c. k. Kierownictwo budowy nie podało.

b) r. 1909.

Według sprawozdania c. k. Kierownictwa budowy, udzielonego Wydziałowi krajowemu odezwą c. k. Namiestnictwa z dnia 13. czerwca 1910 L. VIII. b. $\frac{1504}{64}$ prowadzono roboty przy tem przedsiębiorstwie w **r. 1909** na 9 przestrzeniach Soły równocześnie:

I. Milówka-Cisiec, II. Cisiec-Cięcina-Radziechowa, III. Bruśnik, IV. Żywiec-Tresna, V. Kobiernice, VI. Hesznarowice, VII. Bielany, VIII. Łęki-Oświęcim-Ujście.

Na tych przestrzeniach wykonano następujące roboty wyłącznie we własnym zarządzie:

1.	Szereg przekopów i wrzynek o łącznej bryłowatości	65.075·98 m
2.	13.055·5 m. b. tam faszynowych równoległych i 3.980 m. b. poprzeczek faszynowych o łącznej bryłowatości	50.834·10 „
3.	koronek faszynowych	2.181·25 m²
4.	obitek „	4.485·50 „
5.	szkarpowania brzegów	2.532·00 „
6.	skrzydełek	1.340.80 „
7.	narzutów kamiennych surowych	8.881·67 „
8.	narzutów kamiennych z obrukowaniem	6.473·28 „
9.	płyt betonowych	41·00 „
10.	płotków 3-rzędowych na wyściółce faszynowej. obrukowanych kamieniem	2.200·90 „
11.	płotków 2-rzędowych	375·00 „
12.	płotków 1-rzędowych	1.854·70 „
13.	obsadzono wikliną	4.363·32 ha.

Koszta powyższych robót wykazuje c. k. Kierownictwo w kwocie 358.743 K. 01 gr., z czego przypada:

1.	na pomiary i zdjęcia	393 K 65 gr.
2.	na roboty regulacyjne	315.904 „ 74 „
3.	na obsadzenie żwirowisk	8.927 „ 03 „
4.	na ubezpieczenie robotników	1.932 „ 38 „
5.	na koszta nadzoru technicznego	3.441 „ 08 „
6.	na wartość materyału z kęp własnych	6.380 „ 13 „
7.	na koszta zarządu	21.764 „ — „
	Razem	358.743 K 01 gr.

Szczegółowego porównania kosztów budowy z preliminarzem kosztorysowym c. k. Kierownictwo budowy nie podało.

Zamknięcie rachunków za rok 1909, udzielone odezwą c. k. Namiestnictwa z dnia 20. lipca 1910 L. VIII. b. 1424/64 wykazuje wydatki w kwocie 429.060 K 68 gr. z czego przypada:

1.	na koszta zarządu	29.462 K 57 gr.
2.	„ „ pomiarów	1.301 „ 24 „
3.	„ „ utrzymania straży rzecznej	2.210 „ — „
4.	„ „ budowy	390.559 „ 54 „
5.	„ „ obsadzania odsypisk	2.900 „ 80 „
6.	„ różne wydatki	2.626 „ 54 „
	Razem	429.060 K 68 gr.

Zamknięcie rachunków nie zgadza się z zestawienia wydatków sporządzonem przez c. k; Kierownictwo budowy z powodu, że zestawienie to zawiera także wydatki uskutecznione w roku 1909, których zwrot asygnowało Namiestnictwo nie w tym samym roku, zamknięcie zaś rachunkowe zestawione jest według asygnat w tym samym roku wypłaconych.

31. Regulacya Łomnicy.

a) rok 1908.

Według sprawozdania c. k. Kierownictwa budowy, udzielonego Wydziałowi krajowemu odezwą c. k. Namiestnictwa z dnia 9. września 1909

l. VIII. b. 278/1/74 prowadzono przy tem przedsiębiorstwie w **roku 1908** roboty na Łownicy pod Równią, Dołhem-Wistową, Wistową-Babinem i pod Medynią-Błudnikami, tudzież lokalne ubezpieczenia na Czeczwie pod Strutynem i Tużyłowem oraz na Dubie pod Różniatowem przyczem wykonano ogółem:

I.	Tam faszynowych równoległych . .	3.709 mb.
II.	Podwyższenia tam faszynowych równoległych	2.765 „
III.	Walców zatapianych	2.754 „
IV.	Tam prostopadłych	1.284 „
V.	Zamknięć	579 „
VI.	Tam kamiennych równoległych . .	319 „
VII.	Inkrustacyi tam faszynowych . .	1.194 „
VIII.	Ustawiono deponie kamienia na długości	127 „
IX.	Wykonano przekopów 1.204 mb. o łącznej objętości wykopu . .	12.895 m³
X.	Odczyszono koryto z naniesionych przy wezbraniach żwirów o łącznej objętości	53.175 „
XI.	Zasadzono 25 ha 40 a odsypisk sadzonkami wikliny.	
XII.	Przeprowadzono drobne roboty adaptacyjne w budynku administracyjnym w Kałuszu.	

Koszta powyższych robót wykazuje c. k. Kierownictwo budowy na 243.930 K 83 gr.

z czego przypada;

I.	na Zarząd	22.763 K	31 gr.
II.	„ koszta budowy . . .	120.080 „	82 „
III.	„ konserwacya . . .	57.965 „	06 „
IV.	„ czyszczenie łożyska . .	28.668 „	69 „
V.	„ utrzymanie łęgowych i nadzór rzek	3.186 „	80 „
VI.	„ zasadzenie odsypisk . .	9.581 „	06 „
VII.	„ adaptacyę budynku administracyjnego	1.685 „	09 „

Sprawozdanie c. k. Kierownictwa nie zawiera porównania wszystkich pozycyi wydatków z preliminarzem kosztorysowym, wobec czego ścisłe porównanie nie da się przeprowadzić, jednak z dat preliminarza odnoszących się do właściwej budowy, wynika, że wartość wykonanych robót większą jest o 46.150 K 50 gr. od rzeczywistych kosztów budowy.

b) **rok 1909.**

Wedle sprawozdania c. k. Kierownictwa budowy, udzielonego Wydziałowi krajowemu odezwę c. k. Namiestnictwa z 26. lipca 1910 roku l. VIII. b. 1711/65 prowadzono przy tem przedsiębiorstwie w **w roku 1909** dalsze systematyczne roboty regulacyjne na Łomnicy pod Równią i w przestrzeniach Równia-Dołhe, Wistowa-Babin, oraz na Czeczwie pod Tużyłowem i Pójłem. Obok tego prowadzono rozległe roboty uzupełniające i konserwa-

cyjne na Łomnicy w przestrzeniach Dołhe-Wistowa, Babin-Medynia, Medynia-Błudniki i Błudniki-Pukasowce, tudzież na Czeczwie pod Strutynem i na Dubie pod Rożniatowem, przy czem wykonano następujące roboty:

1)	faszynowych opasek i tam równoległych	8 279 mb.
2)	tam prostopadłych i zamknięć . .	2.255 „
3)	opasek skrzydłowych	342 „
4)	uzupełniono i zakoronowano tam faszynowych	1 723 „
5)	kamiennych opasek i tam równoległych	309 „
6)	inkrustacyi tam faszynowych . .	461 „
7)	ustawiono deponii kamienia na długość	10 „
8)	wykonano szereg wrzynek i przekopów o łącznej bryłowatości wykopu .	24 911 m³
9)	przeprowadzono konserwacyę tam faszynowych i kamiennych uszkodzonych powodziami w roku 1908 na długości	4.450 mb.
10)	Odbudowano walców i tam faszynowych	4.179 „
12)	Odbudowano poprzeczek i opasek szkrzydłowych	109 „
12)	Odczyszczono koryto z naniesionych żwirów i wykonano szereg wrzynek pod odbudowane tamy o łącznej objętości wykopu	30.251 m³
13)	Zasadzono 42 ha 53 a odsypisk sadzonkami wiklinowemi,	
14)	Rozpoczęto roboty wstępne dla eksploatacyi kamienia w Wygodzie.	
15)	Ubezpieczono filary mostu kolejowego w Wistowej, którą to robotę na rachunek funduszu regulacyjnego wykonała c. k. Dyrekcya kolei państwowych w Stanisławowie kosztem 6.484 K.	

Koszta powyższych robót podaje c. k. Kiewnictwo budowy w kwocie 313.050 K 85 gr. z czego przypada:

I.	na Zarząd	18.566 K	37 gr.
II.	„ koszta budowy	145.220 „	60 „
III.	„ konserwacyę i czyszczenie	119.667 „	68 „
IV.	„ zasadzenie odsypisk . .	12.587 „	10 „
V.	„ utrzymanie budynku administracyjnego w Kałuszu .	2.056 „	34 „
VI.	„ roboty w kamieniołomie w Wygodzie	4.369 „	36 „
VII.	„ ubezpieczenie filarów w Wistowej	6.484 „	00 „
VIII.	„ wyciąganie pni z koryta .	1.219 „	40 „
IX.	„ utrzymanie straży rzecznej .	2.880 „	00 „

Porównania rzeczywistych kosztów z preliminarzem kosztorysowym nie podaje c. k. Kierownictwo przy wszystkich kategoryach robót tylko

przy robotach regulacyjnych i konserwacyjnych, których wartość wyższą jest o 16% od kosztów wykonania.

B) Wykaz

czynności krajowego biura melioracyjnego

za czas od 1. lipca 1908 do 30. czerwca 1909.

W roku 1909 zajętych było w krajowem biurze melioracyjnem 82 urzędników technicznych, a mianowicie:

a) sześciu inżynierów (dyrektor, jego zastępca i 4 starszych inżynierów) prowadzeniem referatu, badaniem i sprawdzaniem projeków, inspekcyami i kolaudacyami robót;

b) siedmiu inżynierów zdjęciami i projektowaniem regulacyi rzek kanałowych (zbiorników w dorzeczu Soły i Skawy, regulacyi Strwiąża powyżej Biskowic i kanalizacyi Lwowa);

c) czterech inżynierów projektowaniem publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych;

d) trzech inżynierów kierownictwem budowy przy uzupełnieniu regulacyi rzek kanałowych;

e) 34 inżynierów kierownictwem budowy przy publicznych przedsiębiorstwach meloracyjnych;

f) 23 inżynierów projektowaniem i wykonaniem melioracyj prywatnych (z tych jeden projektowaniem i wykonaniem kultur torfowych, jeden zaś projektowaniem stawów rybnych);

g) 3 inżynierów projektowaniem i wykonaniem wodociągów i kanalizacyi;

h) 2 inżynierów konserwacyą publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych.

Szczegółowy wykaz czynności wyłożony będzie do przeglądu w kancelaryi sejmowej, poniżej zaś przedstawia się sumaryusz tego wykazu:

I. Zdjęcia.

L. p.		Ilość projektów	Regulacya wód		Osuszenie rowami	Drenowanie	Nawodnienie
			Długość	Obszar			
			km	ha	hektarów		
1	Biuro centralne	123	270,7	864	4668,9	5835,4	213
2	Ekspozytura w Krakowie . .	11	2,0	—	36,0	976,0	22
3	„ Tarnowie . .	7	1,9	—	—	671,0	—
4	„ Rzeszowie . .	9	—	—	—	298,8	—
5	„ Jarosławiu . .	11	8,8	—	174,4	217,0	—
6	„ Stanisławowie .	4	—	—	—	228,6	—
	Ogółem . . .	165	283,4	864	4879,3	7926,8	235

Z wykazanych pod 1) 123 projektów przypada 5 na roboty publiczne.

II. Projekty.

L. p.		Ilość projektów	Regulacya wód		Osuszenie rowami	Drenowanie	Nawodnienie
			Długość	Obszar			
			km	ha	hektarów		
1	Biuro centralne	97	719,4	15887,0	4278,8	4000,9	810,0
2	Ekspozytura w Krakowie . .	19	8,5	146,0	436,7	834,4	19,0
3	„ Tarnowie . .	14	4,3	—	66,5	272,4	—
4	„ Rzeszowie . .	10	2,4	—	24,0	348,0	—
5	„ Jarosławiu . .	17	—	11,2	698,0	616,2	—
6	„ Stanisławowie . .	5	9,7	—	—	220,9	—
	Ogółem . . .	162	744,3	16044,2	5504,0	6292,8	829

Suma kosztorysowa opracowanych 162 projektów wynosi **30,853.146 K,** z czego przypada na publiczne przedsiębiorstwa:

a) regulacyę Jasiółki 47·856 km.	3,100.000 K
b) „ Ropy i Łękówki 70,565 . . .	4,030.000 „
c) obwałowanie lewego brzegu Wisły od Przemszy do Bielan 21·04 km. (7·344 ha) . . .	9,000.000 „
d) obwałowanie prawego brzegu Wisły od Przemszy do Bodzowa 252,518 km. (8,518 ha) .	11.200.000 „
e) regulacyę Bystrzycy pod Stupnicą 2,2 km. .	43.000 „
	27,373 000 K

III. Roboty wykonane.

(Melioracye prywatne)

L. p.		Ilość przedsiębiorstw	Regulacya wód		Osuszanie rowami	Drenowanie	Nadwyżka
			Długość	Obszar			
			km.	ha	ha		
1	Biuro centrale	89	59,9	57,0	238,5	1145,9	30,8
2	Ekspozytura w Krakowie . .	26	14,6	—	—	475,9	—
3	„ Rzeszowie . .	24	6,7	—	3,0	417,0	—
4	„ Jarosławiu . .	20	45,9	—	109,0	304,6	—
5	„ Tarnowie . .	6	0,3	—	—	149,7	—
6	„ Stanisławowie. .	13	6,1	—	—	389,2	—
	Ogółem . . .	178	132,6	57	350,5	2882,3	30,8

Nadto wykonał Bank melioracyjny na podstawie projektów krajowego biura melioracyjnego drenowanie **465,6 ha w 17 miejscowościach.**

Oprócz tego prowadziło krajowe biuro melioracyjne budowę i konserwacyę przy **25 ustawowych przedsiębiorstwach melioracyjnych.**

Z wykazanych pod III. melioracyj prywatnych **subwencyonowano** ze skarbu kraju i państwa **474km- rowów** osuszających i **drenowanie 664, 8 ha gruntów w 56 gminach.**

Doświadczenia z kulturą torfowisk.

W roku 1908 i 1909 prowadzono doświadczenia z uprawą torfowisk w następujących miejscowościach: 1 w Dąbrowie, 2 Rzemieniu, 3 w Moszczanach, 4 w Chyszewicach, 5 w Sielcu, 6 w Kuliczkowie, 7 w Połonicznej, 8 w Dmytrowie.

1. Pole torfowe w Dąbrowie.

(Powiat Bochnia.)

Jeszcze w 1902 roku zwrócił się bocheński Wydział powiatowy do Wydziału krajowego z prośbą o zainicyonowanie akcyi około podniesienia uprawy tamtejszych nieużytków torfowych, powiat ten bowiem posiada znaczne obszary gruntów torfowych w puszczy niepołomickiej. Niestety przy bliższych badaniach okazał się brak odpływu wody, któryby umożliwił racyonalne odwodnienie zabagnionych gruntów, a stąd i dawniejsze starania o założenie w okolicach tamtejszych wzorowej farmy doświadczalnej z uprawą torfowisk zwłaszcza na gruntach włościańskich były bezowocne.

Dopiero w 1907 roku kiedy z inicyatywy JE. p. Namiestnika zarządził Wydział krajowy poszukiwania w puszczy niepołomickiej za pokładami torfu nadającymi się do eksploatacyi na opał dla ludności wiejskiej, postanowiono założyć pole doświadczalne na torfowisku Kaspra Kościółka, zapobliegliwego i znanego rolnika w Dąbrowie ad Kłaj, który oświadczył gotowość uprawiać grunt swój podług udzielonych rad i wskazówek.

Torfowisko Kaspra Kościółka znajduje się niemal w środku rozległych bagien nad dołem pozostałym po wydobyciu torfu na opał. Uprawa miała na celu stworzenie na torfowisku dobrej łąki, a ponieważ torfowisko jest zbyt oddalone od wsi, otoczone lasami, trudno dostępne i trudne do pilnowania, przeto zgodnie z życzeniem właściciela odstąpiono od uprawy torfowiska przedplonami, mianowicie roślinami okopowemi, jak to było pierwotnie w programie doświadczeń przewidziane — i przystąpiono wprost do poprawy istniejącej darni przy pomocy odpowiedniego odwodnienia, nawożenia, bronowania i podsiewu stosownej mieszanki traw. Pomocy w tej pracy użyczył Kościółkowi właściciel Grodkowic p. Władysław Żeleński, który wypożyczył potrzecznej brony łąkowej i zajął się dostarczeniem sztucznych nawozów i jak najlepszych nasion.

Z wiosną 1908 roku na powierzchni stacyi wynoszącej 6 morgów wykopano 3 rowy osuszające, a po starannem rozplantowaniu wyrzutu ziemnego i wybronowaniu wysiano 10 q kainitu i 3 q 18% mączki Thomasa na 1 ha.

Z powodu nieco spóźnionej pory, polecono wysiać stosownie zestawioną mieszankę traw tylko na 3 morgach, pozostawiając drugą połowę łąki do dalszej poprawy na rok 1909. Skutek sztucznych nawozów był widoczny zaraz w pierwszym roku na całej łące, szczególnie potraw, który Kościółek rzadko kiedy zbierał, dał bardzo piękny zbiór siana. Przy potrawie okazała się już różnica tak w ilości jak i w jakości plonu tej części łąki, która była podsiana mieszanką traw. Średnio zebrano 20 q suchego siana z 1 morgi. W następnym roku kiedy ponownie wysiano przepisaną ilość kainitu i mączki Thomasa i całą łąkę podsiano mieszanką traw a po bronowaniu silnie walcowano, łąka dawniej kwaśna i licha zmieniła się do niepoznania. Zbiór w roku 1909 wydał okrągło 30 q suchego siana w dwu pokosach.

Wyniki te zachęciły najbliższych sąsiadów do naśladowania, a ponieważ przyznana subwencya na pole Kaspra Kościółka nie zostanie w zupełności zużytą, przeto pozostałą resztę przeznaczy się na poparcie usiłowań innych włościan przy uprawie torfowisk należących do gmin Dąbrowy i Kłaja.

2. *Pole doświadczalne w Rzemieniu.*

(Powiat Mielec.)

Po przedwstępnych robotach polegających na wycięciu zarośli, wykorczowaniu pni i wyrównaniu dołów, wykonano na obszarze stacyi sieć rowów osuszających, poczem na zimę przeorano całe pole i wysiano sztuczne nawozy w ilości 12 q kainitu i 4 q mączki Thomasa na 1 ha. Mieszanka na zieloną paszę dała w roku 1908 zbiór bardzo obfity, bo około 100 q wysuszonej masy z 1 ha.

Natomiast kartofle nie szczególnie się udały, ponieważ zebrano zaledwie 80 q z 1 ha. W drugim roku 1909 obsiano wszystkie pola owsem przy tej samej dawce sztucznych nawozów, jak w roku 1908, a rezultat był świetny, ponieważ z 1 ha umłócono 16 q znakomitego ziarna. Niestety na stacyi tej nie udało się przeprowadzić skombinowanych doświadczeń z działaniem sztucznych nawozów, tak pod względem ilości jak i jakości, niemniej i innych doświadczeń z uprawą gruntu i z różnymi gatunkami zbóż i okopowych, ponieważ program taki wymaga więcej pracy i poświęcenia się ze strony miejscowych organów administracyjnych, czego w danych warunkach nie można było żądać.

W roku bieżącym część pola miała być obsianą mieszanką traw na trwałe pastwisko, część zaś ma pozostać jeszcze pod pługiem celem przeprowadzenia dokładniejszej uprawy mechanicznej.

Właściciel obszaru dworskiego w Rzemieniu p. Gustaw Szaszkiewicz zachęcony dobrymi wynikami dwóch próbnych lat i przekonawszy się o urodzajności gruntu torfowego i rentowności uprawy, rozpoczął już melioracyę całego obszaru swoich torfowisk wynoszącego 600 morgów, z czego znaczną część zamierza przeznaczyć na trwałe pastwisko i na prowadzenie na większą skalę produkcyi nasion niektórych najszlachetniejszych gatunków traw.

Równocześnie i okoliczni włościanie jęli się do poprawy osuszonych gruntów, biorąc je pod pług na rolę lub zamieniając na sztuczne łąki, jak dotychczas z dobrym wynikiem. Wydział krajowy przychodzi włościanom jak zwykle w takich wypadkach z pomocą, udzielając im w pierwszym roku bezpłatnie sztucznych nawozów na parcele do powierzchni 1 morgi.

3. *Stacya dla próbnej uprawy nasion traw w Moszczanach.*

(Powiat Jarosław).

W roku 1908 wypłacono ostatnią z trzech rat uchwalanych przez Wysoki Sejm, jako dotacyę na produkcyę nasion traw na torfach w Moszczanach.

Jak w poprzednich sprawozdaniach podniesiono, najlepiej udała się kostrzewa trzcinowa (Festuca arundinacea), owsik złoty (Avena flavescens) i wiechlina spóźniona (Poa serotina), wszystkie gatunki bardzo wysoko cenione i poszukiwane. Rok 1908 nie był dla uprawy korzystny z powodu nadmiernych opadów atmosferycznych. Wskutek tego dawniejsze kultury w znacznej części wymokły, tak że polecono skosić je na siano. Ogółem zebrano 100 kg. nasienia kostrzewy, 70 kg. owsika i 10·5 kg. spóźnionej

wiechliny, którą zakupiła na dalsze rozmnożenie stacya botaniczna we Wiedniu.

Tak samo wskutek deszczów przepadły niemal zupełnie nowe kultury grzebienicy (Cynosurus cristatus) na powierzchni 1 ha, jak niemniej kultury rajgrasu francuskiego (Avena eletior) i kostrzewy trzcinowej, które to gatunki wysiano na polach dawnej stacyi doświadczalnej w Moszczanach.

Mimo tych niepomyślnych wyników w roku 1908. zarząd dóbr zamierza nadal prowadzić uprawę nasion traw, jako interez popłatny i bardzo na czasie.

4. Pole doświadczalne w Chyszewicach.

(Powiat Rudki).

Pod doświadczenia wzięto obszar 1.88 ha, który zapomocą rowów odwadniających został podzielony na 2 pola. Obydwa pola w roku 1908 starannie przeorano i motykami przesiekano, co pochłonęło dość pracy i kosztów, ponieważ torf przedstawiał darń bardzo zwięzłą i przerośniętą. Na zimę wysiano sztuczne nawozy w stosunku 10 q kainitu i 3 q mączki Thomasa.

Ponieważ z wiosną 1909 roku zauważono, że torf pod względem uprawy mechanicznej nie przedstawiał się korzystnie, przeto polecono całe pole obsiać mieszanką wyki i owsa, a tylko na małych grządkach wysadzono kartofle, kapustę i buraki i wysiano proso. Nadto brzegami dano na próbę sadzonki wikliny koszykarskiej, która dla nowo założonej szkoły koszykarskiej w Chyszewicach mogła mieć wielką wartość. Pomimo tego, że torf pod względem mechanicznej uprawy nie rokował wielkich nadziei i pomimo niekorzystnego roku zebrano z pól uprawnych 35·7 q suchej mieszanki czyli na 1 ha 82 q paszy, kartofli 39 q czyli na 1 ha 130 q, buraków pastewnych 28 q, czyli na 1 ha 340 q.

Wartość plonów pokryła w pierwszym roku koszta uprawy, robocizny i sztucznych nawozów.

Ponieważ uprawa wikliny koszykarskiej na torfie wywołała żywe zainteresowanie u miejscowej ludności, przeto polecono kulturę jej na rok 1910 znacznie rozszerzyć. Niezależnie od tej próbnej uprawy zajmowano się eksploatacyą torfu, którą spółka chyszewicka zorganizowała i prowadziła na rachunek swoich członków. Eksploatacya ta wprawdzie nie ma wielkiej przyszłości, ponieważ pokłady torfu są dość płytkie, nie mniej jednak dostarczyć może włościanom miejscowym na dłuższy czas taniego i dobrego opału.

Torf wydobywa się ręcznie i prasuje się, a raczej miesza się w tak zwanej leżącej prasie Kolberga.

5. Pole wzorowe w Sielcu.

(Powiat Sokal).

Pole wzorowe nad Błotnią w Sielcu, po 3 letniej działalności, może poszczycić się bardzo pięknymi wynikami, ponieważ wywołało ogólne zainteresowanie uprawą osuszonych bagien, które też z roku na rok zamieniają się coraz więcej na grunta orne i urodzajne łąki.

Pole to daje równocześnie świadectwo, jak akcya zakładania pól doświadczalnych nawet w tak prymitywny sposób prowadzona, może korzystnie oddziaływać na postęp rolnictwa i na podniesienie dobrobytu ludności włościańskiej.

W roku 1908 miał Stefan Kłymów na swojem dwumorgowem polu torfowem uprawione: 2 gatunki buraków pastewnych, kapustę, marchew, kartofle, owies i żyto, a nadto łąkę w dwuletniej kulturze. Wszystkie rośliny dały jak najlepsze zbiory przechodzące miarę zwykłych plonów, do jakich ludność okolic tamtejszych była przezwyczajona.

W roku 1909 powtórzono uprawę niemal tych samych roślin i mimo tego, że 24. maja kilkustopniowy mróz wyrządził na wszystkich ziemiopłodach wielkie spustoszenia, oblicza, Stefan Kłymów wartość zebranych plonów na 363 K 90 gr. Stacyę na rok bieżący pozostawiono opiece właściciela, dając tylko potrzebną ilość sztucznych nawozów. Mimo tego w czasie wiosennej lustracyi znaleziono całą stacyą jak najstaranniej uprawioną.

Z pozostałych pieniędzy niezużytych na doświadczenia postanowiono zakupić niektóre najważniejsze narzędzia rolnicze, któremi wszyscy włościanie mieli się posługiwać przy uprawie gruntów torfowych.

Narzędzia te zostały tymczasowo złożone u miejscowego gr. kat. proboszcza księdza Feliksa Rastawieckiego, jednak pożar, który zniszczył zabudowania plebańskie, zniszczył też i owe narzędzia, które przedstawiając kupę żelaziwa, stały się bezużytecznemi.

6. Pole wzorowe w Kuliczkowie.

(Powiat Sokal).

Na tem samem torfowisku co pole w Sielcu, w oddaleniu około 2 km. założono nad Błotnią drugie pole na gruncie Andrucha Waszczyszyna w Kuliczkowie.

Już w poprzedniem sprawozdaniu wspominano, że uprawa tego torfowiska przedstawiała wielkie trudności i niestety jak dotychczas okazałała ujemne rezultaty. Główną przyczyną tego jest sam pokład torfowy, który przedstawia ziemię zupełnie surową, kwasną nierozłożoną, prawdopodobnie z trującymi związkami żelaza. Przyczynia się jednak do tego obojętność właściciela, który dla uprawy tego gruntu nie okazuje żadnego zainteresowania i nie wierzy w udanie się uprawy. Zasiew wiosenny owsa zupełnie się nie udał, ponieważ ziarna po skiełkowaniu zginęły. Ażeby więc nie zmarnowały się sztuczne nawozy, zarządzono jeszcze tego samego roku wysiew wyki, prosa i hreczki.

Ale i tu efekt zbioru był tak mały, że nie, opłaciły się koszta sztucznych nawozów. Jeżeli i w roku bieżącym zawiodą próby, to opiekę i kierownictwo nad uprawą trzeba będzie powierzyć zawodowemu rolnikowi z okolicy, który da gwarancyę, że wszelkie polecenia zostaną sumiennie wykonane. Nadto ułoży się nowy program doświadczeń i przeprowadzi się analizę chemiczną torfu.

7. Pole wzorowe w Połonicznej.

(Powiat Kamionka.)

Pole wzorowe w Połonicznej zostało założone na gruncie włościańskim nad bocznym rowem potoku Pustej.

Ponieważ pokłady torfu są dość płytkie, a rowy osuszające przeszło 1·50 m głębokie, przeto osuszenie tego pola wykonano drenami. Rurki drenowe sprowadzono z Kołomyi a założeniem ssączków zajęło się kierownictwo regulacyi Pustej. Niewykonano jeszcze wylotów które projektuje się w formie ściętej rury betonowej.

Jest to u nas pierwsza próba drenowania torfów, którą jak dotychczas należy uważać za zupełnie udałą. Drenowanie torfów może mieć znaczenie przy melioracyi pastwisk i powinno być częściej stosowane. W Połonicznej pierwsza uprawa mechaniczna przedstawiała dość znaczne trudności, tak, że musiano nawet zakupić osobny pług żelazny do orki. Pług ten stał się modelem, według którego włościanie tamtejsi sporządzili sobie nowe, albo przerobili stare pługi.

Po wysianiu na wiosnę na 1 ha 10 q kainitu i 3 q mączki Thomasa wysadzono kartofle, które dały jednak mniej niż średnie zbiory, prawdopodobnie z tego powodu, że wysadzono nasiona bardzo gęsto, jak to jest zwyczajem w gospodarstwach włościańskich. Lepiej udał się zbiór żyta i owsa wysianych na powierzchni około 0·5 morga. Żyta jarego zebrano 7 q, a owsa 10 q z 1 morgi.

Ponieważ próby te, jak niemniej jeszcze przedtem próby użytkowania tak zwanych odkładów wzdłuż rowów osuszających udały się i wśród ludności włościańskiej tamtejszej na ogół bardzo zacofanej, wywołały żywe zainteresowanie, przeto Wydział krajowy postanowił założyć tak w Połonicznej jak i w okolicy szereg mniejszych objektów demonstracyjnych, chcąc przyspieszyć racyonalną kulturę torfowisk w perymetrze Pustej (Radostawki) wynoszących około 10.000 morgów.

W ciągu roku 1909. założono próbne pola: 1) w Hucie Połonicznej na gruncie Jacka Potopnika z Toporowa, 2) w Połonicznej na gruncie Nicefora Kruszyńskiego, 3) w Połonicznej nad rowem głównym na gruncie Pawła Semczyszyna. 4) w Połonicznej nad rowem bocznym na gruncie Kiryła Prytuły, 5) w Czanyżu na gruncie Piotra Manasterskiego i 6) w Dmytrowie nad rowem bocznym na gruncie Tymka Melnyka. Wymienione próbne pola otrzymały zapewnienie pomocy na przeciąg lat 3 po 250 koron rocznie z funduszów krajowych i państwowych, z tem zastrzeżeniem, że właściciele ponosić będą części kosztów uprawy i utrzymania pól doświadczalnych. Na polach tych właściwa robota z uprawą rozpoczęła się dopiero w roku 1910.

Do należytego jednak funkcyonowania tego rodzaju pól na gruntach włościańskich, okazuje się potrzeba zorganizowania stałej opieki i dozoru przez odpowiedni personal, którego brak dotychczas dotkliwie dawał się uczuwać.

W tym celu też postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek na ustanowienie instruktorów fachowych dla kultury torfowisk po myśli rezolucyi Wysokiego Sejmu z dnia 4. lutego 1910.

8. Pole wzorowe w Dmytrowie.

(Powiat Kamionka strumilowa).

W roku 1909 program doświadczeń na polu torfowem w Dmytrowie został wyczerpany i działalność tej stacyi zamknięta. Pola założone na gruncie torfowem Iwana Maciaka, było przez niego wzorowo prorowadzone, co tem więcej na podniesienie zasługuje, że w pierwszych początkach akcya ta spotkała się z znajwiększą niechęcią u miejscowej ludności, która w obawie o nałożenie nowych ciężarów podatkowych starała się wszelkiemi sposobami odwieść Maciaka od odstąpienia gruntu na próbną uprawę. Mimo wielu przeszkód Iwan Maciak oddał się z całym zapałem pracy nad uprawą swego nieużytku i wykonywał przez cały czas sumiennie wszystkie wskazówki i polecenia. To też na polu tem zbierano bardzo piękne plony.

W drugim roku po zasiewie mieszanki traw na łąkę stałą, koszono trzykrotnie i zebrano 72 q suchego siana z 1 ha. Z uprawą kartofli w ciągu

dwu ostatnich lat wykonano kilka doświadczeń. Sprowadzano wprost od Dołkowskiego oryginalne kartofle jak: Perkun. Bohu, Piast, Imperatory i Hetman.

Najlepiej udawały się Perkuny i Imperatory i te gatunki Maciak rozplenił i rozpowszechnił wśród swoich sąsiadów. Kartofle te uprawia już wielu włościan także na gruntach mineralnych. Podobne doświadczenia wykonano z różnemi gatunkami owsa, mianowicie z owsem „Ligowo", i oryginalnym szwedzkim i oba gatunki zakupiono w Banku rolniczym. Owies Ligowo, który dawał najobfitsze plony i dorodne ziarno, znalazł chętnych nabywców i znacznie się w Dmytowie rozpowszechnił. Oprócz tych roślin próbowano uprawiać na torfach wiele gatunków jarzyn, jak kapustę włoską, ogórki, dynie, mak, proso, fasolę i groch. Wszystkie te gatunki, które jak wiadomo wymagają wiele pielęgnacyi i bardzo starannej uprawy, udawały się mniej lub więcej dobrze, wywołując u niewiernych ogólną ciekawość i chęć naśladowania na swoich gruntach. Od czasu założenia tej stacyi kultura torfów na tamtejszych bagnach porobiła stosunkowo znaczne postępy, a ludność, która początkowo nie chciała osuszenia swoich bagien, dzisiaj ubiega się o dodatkowe rowy. Wielu też włościan korzysta z subwencyi, jakiej Wydział krajowy rok rocznie udziela w formie sztucznych nawozów na uprawę gruntów torfowych.

Z dotacyi, jaką Wysoki Sejm uchwalił na popieranie kultur torfowych w perymetrze bagien Rzemieńskich, Stojanowskich, Oleskich, nad Pustą i nad Błotnią, udzielano uboższym włościanom zapomóg na zakupno sztucznych nawozów i nasion traw. Przytem przestrzegano zasady, żeby połowę kosztów zakupna pokrywali petenci,a tylko w wyjątkowych wypadkach dawano zupełnie bezpłatnie sztuczne nawozy na uprawę mniejszych powierzchni odwodnianych gruntów torfowych. Nieznaczne te wydatki zachęcały wielu włościan do racyonalnej uprawy, o czem już powyżej wspomniano i przyczyniły się do większego postępu w uprawie naszych nieużytków. Z tego to powodu przychodzi Wydział krajowy z wnioskiem na uchwalenie wyższej dotacyi na rok 1911 (Rubr. IX. poz. 17).

Nadto zamierza Wydział krajowy założyć nowe pola doświadczalne w Woli chorzelowskiej (powiat Mielec), w Jaryczowie (powiat Lwów), w Tetewczycach (powiat Kamionka strumiłowa) i w Hrebennem (powiat Rawa ruska).

Sprawozdanie z czynności c. k. galic. oddziału hydrograficznego za r. 1908 i 1909.

Sprawozdań z czynności c. k. galic. oddziału hydrograficznego za lata 1908 i 1909 nieotrzymał dotychczas Wydział krajowy, mimo że się o to odnosił do c. k. Namiestnictwa odezwami z dnia 28. grudnia 1909. l. 145.699, z dnia 31. maja 1910. l. 52.626, z dnia 11. lipca 1910 l. 80.076, z dnia 3. sierpnia 1910 l. 91.887 i z dnia 22. sierpnia 1910 l. 99.279.

III.

A) Nowe przedsiębiorstwa melioracyjne.

W roku bieżącym nie przygotowało biuro melioracyjne żadnego projektu większych robót melioracyjnych, gdyż w roku 1909 było zajęte wykończeniem projektów obwałowania Wisły od Przemszy do Krakowa i podwyższenia wałów Łęgu, a zdjęcia Łososiny rozpoczęte w roku 1909 zostały dopiero w roku bieżącym ukończone. Nadto po roku klęski (1908) wpłynął w roku 1909 taki nadmiar zgłoszeń o projekty osuszeń i drenowań, że Wydział krajowy zniewolony był przeznaczyć do zdjęć i projektów melioracyj

prywatnych, tudzież do robót zapomogowych 23 inżynierów, podczas gdy w roku poprzednim przy tej kategoryi robót zajętych było 17 techników.

Projekty ustaw, jakie Wydział krajowy w roku bieżącym Wysoki Sejmowi przekłada, opierają się na operatach sekcyi Samborskiej c. k. oddziału leśno-techniczno, a jeden tylko na projekcie biura melioracyjnego i dotyczą 5 przedsiębiorstw we wschodniej, a jednego w zachodniej części kraju.

1. Zabudowania potoków Nawieśnica, Ponikiewka, Czerna, Bystra i Jaszczurówka w powiecie Wadowickim.

Na prośbę gmin i obszarów dworskich Jaroszowice, Gorzeń dolny, Świnna Poręba i Mucharz wniesioną w roku 1908, a popartą przez Wydział pawiatowy wadowicki i przez Wydział krajowy, zarządziło c. k. Ministerstwo rolnictwa opracowanie generalnego projektu wymienionych lewych dopływów Skawy, który obejmuje:

1)	zabudowanie potoku Nawieśnicy	kosztem . . .	20.460 K
2)	„ „ Ponikiewki	„ . . .	126.303 „
3)	„ „ Czerny	„ . .	10.920 „
4)	„ „ Bystry	„ . . .	40.400 „
5)	„ „ Jaszczurówki z dopływem Jamnik	„ . . .	58.312 „
	razem kosztem		256.395 K

Do tego 20% na koszta zarządu i nieprzewidziane	51.285 K
5% na konserawacyę	12.820 „
zwrot wydatków funduszu melioracyjnego	5.100 „
koszta sporządzenia projektu . . .	5.000 „
Ogółem	330.600 K

W zabudowaniach tych interesowane są gminy i obszary dworskie: Gorzeń górny, Ponikiew, Świnna Poręba i Mucharz, dalej fundusz regulacyi Skawy, droga krajowa Zator-Sucha i kolej lokalna Trzebinia-Skawce.

Reskryptem z dnia 19. lutego 1910 l. 45.504 ex 1909 intymowanym Wydziałowi krajowemu odezwą c. k. Namiestnictwa z dnia 5. marca 1910 l. VII. a. 89/3 oznajmiło c. k. Ministerstwo rolnictwa w porozumieniu z c. k. Ministerstwem robót publicznych, że przeciw projektowi ze stanowiska technicznego nie podnosi żadnego zarzutu, z uwagi jednak, że zabudowanie wymienionych potoków leży także w interesie regulacyi Skawy prowadzonej kosztem funduszu regulacyi rzek kanałowych, zarządało, aby tę sprawę przedstawiono krajowej komisyi dla regulacyi rzek.

Wedle odezwy c. k. Namiestnictwa z dnia 14. kwietnia 1910 l. VIII. a 89/5 uchwaliła komisya regulacyjna na VIII. posiedzeniu z dnia 16. marca 1910, że uznaje potrzebę zabudowania tych potoków, ze względu jednak że zabudowania te nie są objęte kosztorysem z roku 1906. który służył za podstawę wydania noweli z 9. maja 1907 Dz. u. kraj. Nr. 54. tudzież ze względu na szczupłe fundusze komisya nie może przyjąć tych robót na rachunek funduszu uzupełnienia regulacyi rzek kanałowych.

Wobec tej uchwały komisyi regulacyjnej postanowił Wydział krajowy przedrowadzić te zabudowania na podstawie ustawy z dnia 4. stycznia 1909

Dz. p. p. Nr. 4 przy 70% udziale państwowego funduszu melioracyjnego i 30% udziale funduszu krajowego w kosztach i przedkłada Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy zapewniającej wykonanie robót.

Datek 70% wynosić będzie 231.420 K datek zaś 30% kraju 99.180 K.

Roboty proponuje Wydział krajowy przeprowadzić w ciągu lat sześciu począwszy od roku 1911, wobec czego roczna rata datku kraju wyniesie po 16.530 K, roczna zaś rata datku państwa po 38.570 K.

Pierwszą ratę 30% zasiłku krajowego wstawił Wydział krajowy do preliminarza krajowego na rok 1911, projekt zaś ustawy przesłał c. k. Namiestnictwu odezwę z dnia 7. czerwca 1910 l. 64.610.

2. Zabudowanie potoku Drohobyczki.

Na prośbę przemyskiego zarządu powiatowego Kółek rolniczych przedłożoną odezwą Wydziału krajowego z dnia 4. października 1906 l. 97.282 poleciło c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z 22. października 1906 l. 32.708 sekcyi Samborskiej c. k. oddziału leśno-technicznego zbadać na miejscu potok Drobobyczkę (lewy dopływ Sanu w powiecie przemyskim) i opracować projekt generalny.

Ponieważ potok Drohobyczka zasypuje żwirem najżyźniejsze grunta i ogrody w gminach Drohobyczka i Przedmieścia dubieckie, a nadto zagraża domom i niszczy drogę powiatową, postanowił Wydział krajowy uchwałą z 11. lutego 1908 przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek na przyznanie 50% zasiłku z funduszu krajowego i przesłał projekt generalny Wydziałowi powiatowemu w Przemyślu z wezwaniem do przedłożenia uchwał Rad gminnych w sprawie konserwacyi.

Wedle szczegółowego projektu nadesłanego przy reskrypcie c. k. Ministerstwa rolnictwa z dnia 28. kwietnia 1910 l. 14.281 wynoszą koszta zabudowania potoku Drohobyczki 133.000 K, z czego przypadałoby po 66.250 K na fundusz krajowy i państwowy fundusz melioracyjny.

Gdy interesowane gminy zobowiązały się uchwałami zatwierdzonemi przez reprezentacyę powiatową w Przemyślu utrzymywać własnym kosztem wykonane roboty, postanowił Wydział krajowy ze względu na nagłość robót przedłożyć Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy zapewniającej przeprowadzenie zabudowania przy 50% udziale kraju i państwa i przesłał ten projekt ustawy c. k. Namiestnictwu przy odezwie z dnia 26. lipca 1910 l. 69.385.

Roboty mają być wykonane w 2 latach, tak iż roczna rata kraju i państwa wyniesie po 35.250 K.

Pierwszą ratę 50% zasiłku krajowego wstawił Wydział krajowy do preliminarza krajowego na rok 1911.

3. Zabudowanie potoku Dylągówki.

Na prośbę przemyskiego zarządu powiatowego Towarzystwa Kółek rolniczych przedłożoną c. k. Namiestnictwu odezwą Wydziału krajowego z dnia 4. października 1906 l. 97.160 zarządziło c. k. Ministerstwo rolnictwa opracowanie generalnego projektu zabudowania potoku Dylągówki, prawego

dopływu Sanu w gminach Dylągowa i Sielnica, którego koszta obliczono pierwotnie na 83.000 K.

Ponieważ zabudowanie tego potoku leży nie tylko w interesie ochrony gruntów i środków komunikacyjnych, lecz także regulacyi Sanu, postanowił Wydział krajowy uchwałą z dnia 21. stycznia 1908 przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek na przyznanie 50% zasiłku krajowego, a gdy interesowane gminy uchwałami zatwierdzonemi przez Reprezentacyę powiatową w Przemyślu zobowiązały się konserwować wykonane roboty, odniósł się odezwą z dnia 11. listopada 1908 l. 110.951 za pośrednictwem c. k. Namiestnictwa do c. k. Ministerstwa rolnictwa o zarządzenie opracowania szczegółowego projektu.

Wedle szczegółowego projektu nadesłanego przy reskrypcie c. k. Ministerstwa rolnictwa z dnia 14. czerwca 1910 l. 21.645 wynosić mają koszta budowy 78.500 K, z czego przypadałoby po 50% to jest po 39.250 K na kraj i państwo.

Ze względu na potrzebę rychłego wykonania robót postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy zapewniającej przeprowadzenie tego zabudowania i wstawić pierwszą z 2 rat zasiłku krajowego w kwocie 19.625 K do preliminarza krajowego na rok 1911.

Projekt ustawy przesłał Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu przy odezwie z dnia 22. lipca 1910 l. 81.786.

4. Zabudowanie potoku Niedzielnianki.

Dolny bieg potoku Niedzielnianki w dorzeczu Dniestru (pow. Stary Sambor) zabudowany został w latach 1899 i 1900 z funduszu utworzonego ustawą z 18. maja 1896 Dz. u. kraj. Nr. 36 o zabudowaniu potoków górskich w dorzeczu Dniestru. W latach 1907 i 1908 wydarzyło się jednak kilkakrotne oberwanie chmury u źródeł tego potoku, wskutek czego dawniej spokojny górny bieg Niedzielnianki zamienił się w groźny dziki potok. Ponieważ w gminie Niedzielna pousuwały się brzegi potoku skutkiem pogłębienia dna, a rumowsko ztąd wyniesione zagraża zniszczeniem zabudowaniu dolnego biegu Niedzielnianki i recypienta potoku Topolniczanki, sporządziła sekcya samkorska c. k. oddziału leśno-technicznego w roku 1909 projekt zabudowania górnej Niedzielnianki, którego koszta obliczono na 74.000 K.

Koszta najnaglejszych robót, które zostały wykonane w roku 1909 w kwocie 18.200 K pokryte zostały za zgodą Wydziału krajowego i c. k. Ministerstwa rolnictwa z funduszu zabudowań potoków i dorzecza Dniestru, pozostaje raś do pokrycia 55.800 K.

Ponieważ wedle relacyi sekcyi samborskiej z dnia 5. marca 1910 l. 217. Niedzielniaka zagraża już w kilku miejscach zerwaniem domów w gminie Niedzielny, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy zapewniającej wykonanie zaprojektowanych robót kosztem 55.800 k przy 70% udziale państwowego funduszu melioracyjnego w kwocie 39.060 K i 30% udziale funduszu krajowego w kwocie 16.740 K, a to po myśli §. 6 noweli do państwowej ustawy melioracyjnej.

Projekt ustawy przesłał Wydział krajowy przy odezwie z dnia 31. maja 1910 l. 29.364 c. k. Namiestnictwu, datek zaś 30% kraju wstawił do preliminarza na rok 1911.

Koszta konserwacyi pokrywane będą z funduszu, który ma być utworzony po myśli §. 6 ustawy z dnia 18. maja 1896 Dz. u. kraj. Nr. 36 dla konserwacyi i zabudowań potoków górskich w dorzeczu Dniestru.

5. *Zabudowanie potoku Żukotyniec w gminie Wołcze.*

W uwzględnieniu prośby mieszkańców gminy Wołcze (pow. Turka) odniósł się Wydział krajowy odezwą z dnia 8. lipca 1908 l. 55.279 do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie zarządzenia, ażeby sekcya samborska c. k. oddziału leśno-technicznego opracowała projekt zabudowania potoku Żukotyńca w tej gminie.

Projekt szczegółowy nadesłany Wydziałowi krajowemu przy reskrypcie c. k. Ministerstwa rolnictwa z dnia 7. maja 1910 l. 16.160 (intymowanym odezwą c. k. Namiestnictwa z dnia 2. czerwca 1910 l. VIII. a. 874/4) preliminuje koszta robót na 70.800 K.

Ze względu na potrzebę wykonania tego zabudowania przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy zapewniającej wykonanie robót przy udziale 70% państwowego funduszu melioracyjnego w kwocie 49.560 K i 30% udziale w kwocie 21.240 K po myśli §. 6 noweli do państwowej ustawy melioracyjnej.

Projekt ustawy przesłał Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu odezwą z dnia 20. czerwca 1910 l. 67.466 i wstawił 30% zasiłek krajowy do preliminarza krajowego na rok 1911.

Koszta utrzymania ponosić ma fundusz konserwacyjny dla zabudowań potoków górskich w dorzeczu Dniestru, który ma być utworzony po myśli §. 6 ustawy z dnia 18. maja 1896 Dz. u. kraj. Nr. 36.

6) *Wykończenie regulacyi środkowej sekcyi Gniłej Lipy.*

W myśl ustawy z dnia 19. marca 1897 Dz. u. kraj. Nr. 20 miała być wykonanąregulacya środkowej sekcyi Gniłej Lipy od mostu na drodze państwowej w Rudzie do mostu na drodze gminnej w Bursztynie w powiecie rohatyńskim kosztem 346.000 zł. w. a. (692.000 K) na podstawie projektu Wydziału krajowego z roku 1886.

Fundusz regulacyjny, do którego wpłacił kraj datek 40%, a państwowy fundusz melioracyjny i przymusowa spółka wodna datki 30% wyczerpany został w roku 1909 przed ukończeniem robót, gdyż kosztorys sporządzony przed 24 laty okazał się niedostatecznym z powodu wzrostu cen materyałów, robocizny i gruntów.

Koszta wykończenia robót przedstawiają się, jak następuje:

I. Roboty ziemne: Wykop łożyska od km. 44·209 do km. 44·990	17.645 K 40 gr.
II. Ubezpieczenie brzegów: 1.000 m. bież. płotków po 1·20 K	1.200 „ — „
III. Budowa objektów: 1 przepust betonowy z klapą 0·6 m. średnicy i 2 przepusty po 0·8 m. średnicy	3.350 „ — „
do przeniesienia . . .	22.195 K 40 gr.

z przeniesienia	22.195 K	40 gr.
IV. Roboty dodatkowe: Obsiew 12 ha skarp i odkładów po 130 K	1.560 „	— „
V. Wykupno gruntów: na podstawie aktów wywłaszczenia	37.000 „	— „
VI. Konserwacya: Odczyszczenie łożyska Gniłej Lipy powyżej jazu w Bursztynie od km. 22·6 do km. 23·5	1.890 „	— „
VII. Koszta zarządu: (1 rok budowy)	6.000 „	— „
VIII. Rozmaite i nieprzewidziane	8.354 „	60 „
Ogółem	77.000 „	— „

Ponieważ sprawa jest nagłą, zwłaszcza, że Wydział krajowy zaliczył już z funduszu krajowego w roku 1910 kwotę 12.431 K. 25 gr. na wykupno gruntów zajętych pod regulacyę. przesłał Wydział krajowy odezwą z dnia 17. siepnia 1910 l 94.600 c. k. Namiestnictwu projekt ustawy zapewniającej pokrycie nadwyżki kosztów 77.000 K po połowie z funduszu krajowego i z państwowego funduszu melioracyjnego bez pociągania konkurencyi spółki wodnej, która już uiściła wysoki datek w kwocie 207.600 K (przeszło 44 K z 1 morgi).

Ponieważ 50% udział państwowego funduszu melioracyjnego opiera się na postanowieniu §. 7 noweli do państwowej ustawy melioracyjnej. Wydział krajowy oczekując przychylnego załatwienia sprawy przez c. k. Ministerstwo rolnictwa, uprasza Wysoki Sejm o uchwalenie projektu ustawy i 50% zasiłku w kwocie 38.500 K. który wstawiony został do preliminarza krajowego na rok 1911.

B) Konserwacya publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych.

1. Konserwacya regulacyi rzeki Nowego Brnia z dopływami.

W myśl §. 6 ustawy z dnia 29. sierpnia 1890 Dz. u. kraj. Nr. 43 o wykończoniu regulacyi rzeki Nowego Brnia z dopływami ma być utworzony dla utrzymania wykonanych robót regulacyjnych po skończeniu budowy osobny fundusz; szczegółowe zaś postanwienia co do rozkładu kosztów i innych zarządzeń potrzebnych dla konserwacyi budowli mają być wydane w drodze ustawodastwa krajowego.

Ponieważ roboty przy tej regulacyi są na ukończeniu, zestawił Wydział krajowy koszta zwyczajnego utrzymania. które się przedstawiają, jak następuje:

a) Utrzymanie łożyska.

Nowego Brnia, potoków i rowów:

1) 42·75 km.	Nowego Brnia po 120 K . . .	5.130 K
2) 76·9 „	dopływów po 100 K	7.690 „
3) 55·35 „	rowów osuszającycg po 80 K . .	4.428 „
	do przeniesienia	17·248 K

Z przeniesienia . . .		17.248 K
b) Utrzymanie wałów.		
Nowego Brnia i dopływów na długości 160 km. po 10 K		1.600 „
c) Utrzymanie objektów:		
124 szluz i przepustów wałowych, 10 stopni i 210 przepustów drogowych z rur betonowych (ryczałt)		2.000 „
d) Dozór:		
9 strażników rzecznych po 360 K		3.240 „
1 konduktor melioracyjny:		
płaca.	1.600 K	
dodatek na mieszkanie . .	250 „	
ryczałt na objazdy . . .	600 „ . . .	2.450 „
Razem		26.538 K
Z tego potrąca się roczny dochód z trawy i wikliny według przecięcia z lat 1907 do 1909		1.280 „
zostaje do pokrycia rocznie		25.258 K
czyli okrągło		**25.000** „

Z postanowień §. 17. noweli do państwowej ustawy melioracyjnej (z dnia 4. stycznia 1909. Dz. p. p. Nr. 4.) wynika niewątpliwie, że państwowy fundusz melioracyjny powinien się przyczyniać do kosztów konserwacyi tego przedsiębiorstwa datkiem w wysokości datku krajowego, gdyż utrzymanie regulacyi Nowego Bnia w inny sposób („in anderer Weise“) nie jest zapewnione. Ponieważ jednak c. k. Ministerstwo rolnictwa w reskrypcie z dnia 31. grudnia 1909. l. 40.562 intymowanym odezwą c. k. Namiestnictwa z dnia 9. stycznia 1910 l. VIII. a. 120/3 odmówiło zasiłku z państwowego funduszu melioracyjnego na konserwacyę galicyjskich przedsiębiorstw melioracyjnych, w skutek czego też komisya gospodarstwa krajowego na ostatniej sesyi sejmowej cofnęła 11 projektów ustaw konserwacyjnych przedłożonych przez Wydział krajowy, ponieważ dalej c. k. Ministerstwo rolnictwa nie zakomunikowało swej dycyzyi co do subwencyonowania konserwacyi regulacyi Biały po myśli projektu ustawy uchwalonego przez Wysoki Sejm dnia 4. lutego 1910 i nie wstawiło 50% zasiłku do preliminarza państwowego funduszu melioracyjnego na rok 1910; Wydział krajowy pragnąc uniknąć narażenia robót wykonanych na Nowym Brniu na uszkodzenie z powodu zaniedbania konserwacyi, proponuje Wysokiemu Sejmowi uchwalenie projektu ustawy konserwacyjnej na zasadach dotychczas obowiązujących krajowych ustaw konserwacyjnych i rozdział kosztów utrzymania po połowie na kraj i na spółkę wodną.

Projekt ustawy konserwacyjnej przesłał Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu odezwą z dnia 26. lipca 1910. l. 117.567 i wstawił 50% datek kraju w kwocie 12.500 K do preliminarza krajowego na r. 1911.

2. Konserwacya robót regulacyjnych na potoku Kisielinie tudzież obwałowania Wisły od Woli rogowskiej do Dunajca i obwałowania lewego brzegu Dunajca od Biskupic radłowskich do Wisły.

Dla konserwacyi tych robót ma być utworzony osobny fundusz po myśli §. 6. ustawy z dnia 1. lipca 1886, Dz. u. kraj. Nr. 66. i § 7. ustawy z dnia 22. września 1896. Dz. u. kraj. Nr. 65 o regulacyi Kisieliny, rozkład zaś kosztów ma być unormowany w drodze ustawy krajowej.

Roczne koszta zwyczajnego utrzymania powyższych robót oblicza Wydział krajowy, jak następuje:

A) Dolna Kisielina od mostu w Wał-Rudzie do Wisły wraz z obwałowaniem Wisły od Woli rogowskiej do Dunajca i obwałowaniem lewego brzegu Dunajca od Biskupic radłowskich do Wisły:

a) utrzymanie łożyska Kisieliny i rowów:

1) 16·52 km. Kisieliny po 120 K	1.982 K	40 gr.
2) 47·65 km. rowów osuszających po 80 K	3.812 „	— „

b) utrzymanie wałów:

33·04 km. wałów Kisieliny		
18·90 km. lewego wału Dunajca		
2·40 km. wału nadwiślańskiego		
54·34 km. wałów po 10 K	543 „	40 „

c) konserwacya objektów:

7 szluz i 36 przepustów wałowych, 1 mostu i 4 kładek (ryczałt)	1.000 „	— „
d) podatki i inne wydatki	200 „	— „
e) dozór:		
4 strażntków po 360 K	1.440 „	— „
80% połowy poborów konduktora melioracyjnego (2.450 K), drugą połowę bowiem pokryją fundusze konserwacyjne lewego wału Dunajca od Więckówki do Bogumiłowic i od Bogumiłowic do Biskupic radłowskich	980 „	— „
Razem	9.957 K	80 gr.
Z tego potrąca się dochód z trawy według przecięcia z lat 1907—1909 .	1.416 „	55 „
zostaje do pokrycia	8.541 K	25 gr.
czyli okrągło . .	**8.500** „	— „

B) Górna Kisielina od mostu w Woli radłowskiej do mostu w Wał-Rudzie.

c) Kisielina i rowy:		
1) 4·03 km. łożyska Kisieliny po 120 K	483 K	60 gr.
2) 11·17 „ rowów osuszających po 80 „	893 „	60 „
b) objekty: konserwacya 3 szluz drewnianych do nawodnienia i 6 mostków betonowych (ryczałt)	300 „	— „
c) inne wydatki	50 „	— „
d) dozór:		
1) strażnik z płacą	360 „	— „
20% z połowy poborów konduktora melioracyjnego (2.450 K), 80% bowiem ma pokrywać fundusz konserwacyi dolnej Kisieliny	245 „	— „
Razem	2.332 K	20 gr.
czyli okrągło . .	2.400 „	— „
do tego dolna Kisielina	8.600 „	— „
Ogółem	**11.000** K	— gr.

Ponieważ c. k. Ministerstwo rolnictwa, jak to już powyżej przy omówieniu konserwacyi robót na Nowym Brniu zaznaczono, odmawia zasiłków z państwowego funduszu melioracyjnego na konserwacyę galicyjskich przedsiębiorstw melioracyjnych, proponuje Wydział krajowy rozdział kosztów konserwacyi po połowie na kraj i spółki wodne, tak, iż corocznie miałyby wpłacać do funduszu konserwacyjnego:

1) fundusz krajowy	5.500 K
2) spółki wodne:	
a) dla regulacyi dolnej Kisieliny	4.300 „
b) „ „ górnej „	4.300 „
Razem j. w. . .	11.000 K

Wydział krajowy uprasza tedy Wysoki Spjm o uchwalenie projektu ustawy o konserwacyi robót regulacyjnych na Kisielinie, którego postanowienia są identyczne z obowiązującemi już ustawami konserwacyjnemi dla innych przedsiębiorstw, oraz przyznanie wstawionego do preliminarza 50% zasiłku na r. 1911 w kwocie 5.500 K.

Projekt ustawy konserwacyjnej przesłał Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu odezwą z dnia 26. lipca 1910. l. 85.074.

C) Uzasadnienie poz. 16. i 17. rub. IX. preliminarza wydatków funduszu krajowego na rok 1911.

W poz. 16 preliminuje wydział krajowy na r. 1911, zasiłki na popieranie mniejszych robót melioracyjnych w myśl uchwały sejmowej z 26. listopada 1889 w sumie **532.234 K.**, zatem w porównaniu ze sumą tych zasiłków uchwalonych na r. 1910 (545.680 K) **mniej o 13.446 K,** a mianowicie:

a) Na konserwacyę osuszenia bagien Stojanowskich (do r. 1914) 1.200 K jak na r. 1910.

b) Na konserwacyę osuszenia bagien Oleskich (do r. 1925) 1.000 K jak na r. 1910.

c) Na drenowanie gruntów włościańskich, XI. rata (z 20 lecia) 200.000 K w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 4. października 1909, jak na rok 1910.

d) Na regulacyę kanału Bucowskiego, III. rata (ostatnia) 15.000 K, jak na rok 1910.

e) Na lokalną regulacyę Prutu w Delatynie, 40% zasiłek 26.000 K.

Na prośbę Zwierzchności gminnej w Delatynie popartą przez Wydział krajowy zarządziło c. k. Namiestnictwo opracowanie projektu regulacyi Prutu w tej miejscowości, której koszta wedle odezwy c. k. Namiestnictwa z 30. września 1909 l. VIII. b. $\frac{440/3}{67}$ obliczono na 65.000 K.

Projektem objęte są najniezbędniejsze budowle dla ochrony gminy Delatyna zagrożonej przy wyższych stanach wody, która niszczy nadbrzeżne grunta i zagraża przedarciem się do zagród, gościńca i młynówki.

Ponieważ państwowa dotacya wodna pokrywa 60% kosztów regulacyi Prutu powyżej Kołomyi, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek na przyznanie 40% zasiłku krajowego w kwocie 26.000 K.

f) Na lokalną regulacyę Prutu pod Budyłowem, 12½% zasiłek 9.500 K.

Wskutek polecenia c. k. Ministerstwa robót publicznych z dnia 17. lutego 1910 l. 72—X b/1 opracowało c. k. Namiestnictwo projekt lokalnej regulacyi Prutu pod Budyłowem (pow. Śniatyn), która ma na celu ochronę gruntów od zrywania, a której koszta obliczono na 76.000 K.

Do kosztów robót regulacyjnych na Prucie między Kołomyją a granicą bukowińską przyczynia się państwowa dotacya wodna datkiem 87½% (podobnie jak na Bukowinie), na fundusz krajowy zaś przypada 12½%. Ze względu na potrzebę tej regulacyi wstawił Wydział krajowy do preliminarza krajowego na rok 1911 zasiłek 12½% w kwocie 9.500 K.

g) Na lokalną regulacyę Prutu pod Wołczkowcami, 12½% zasiłek 12.125 K.

Odezwą z dnia 15. maja 1909 l. VIII. b. 113/12 nadesłało c. k. Namiestnictwo projekt lokalnej regulacyi Prutu pod Wołczkowcami, która ma na celu ochronę gruntów, tudzież zabudowań dworskich i włościańskich.

Obliczoną pierwotnie sumę kosztorysową 117.000 K. zredukowało c. k. Ministerstwo robót publicznych reskryptem z dnia 7. marca 1910 l. 91/1—X. b. na 97.000 K.

Gdy odnośna przestrzeń Prutu leży poniżej Kołomyi, proponuje Wydział krajowy udzielenie zasiłku krajowego na tę regulacyę w wysokości 12½%, t. j. 12.125 K.

h) Na lokalną regulacyę Rybnicy w Rudnikach, 40% zasiłek 8.760 K.

Wedle odezwy c. k. Namiestnictwa z 4. lutego 1910 l. VIII. b. 369/6/67 oświadczyło c. k. Ministerstwo robót publicznych w reskrypcie z 11. listopada 1909 l. 471—X. b. gotowość udzielenia 60% zasiłku z dotacyi rzeki Prutu na regulacyę lokalną potoku Rybnicy w Rudnikach (pow. Śniatyn). jakkolwiek ten potok nie zostaje pod pieczą państwa, a to ze względu na zagrożoną wieś Rudniki i most na drodze powiatowej.

Odezwą z dnia 15. lutego 1910 l. 15.091 oznajmił Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu, że przedłoży Wysokiemu Sejmowi wniosek na przyznanie 40% datku krajowego do kosztów obliczonych na 21.900 K. t. j w kwocie 8.760 K.. i wstawił tę kwotę do preliminarza krajowego na r. 1911.

i) Na roboty uzupełniające w peremetrze bagien Stojanowskich 33⅓% zasiłek 19.333 K.

Wykonane na podstawie ustawy z dnia 3. września 1895 Dz. u. kraj. Nr. 68 rowy osuszające okazują się na niektórych przestrzeniach z powodu osiadania płynnego dawniej torfu niedostatecznymi, gdyż głębokość ich wynosi 0·8 do 1 metra. Nadto zachodzi potrzeba wykonania całego szeregu drugorzędnych rowów osuszających celem umożliwienia właścicielom upra-

wy torfowisk, oraz budowy mostków gospodarczych dla ułatwienia komunikacyi.

Wskutek podania spółki wodnej z dnia 22. stycznia 1910 zarządził Wydział krajowy sporządzenie kosztorysu robót uzupełniających, który preliminuje koszta robót uzupełniających na 58.000 K, oraz szczegółowe zdjęcia torfowiska, które po osuszeniu okazuje odmienną konfiguracyę.

Ponieważ spółka wodna zobowiązała się pokryć $^1/_3$ część kosztów, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek na przyznanie $33^1/_3\%$ zasiłku krajowego w kwocie 19.333 K i odniesie się do c. k. Ministerstwa rolnictwa o udzielenie dalszego $33^1/_3\%$ zasiłku z państwowej dotacyi dyspozycyjnej na drobne melioracye, skoro szczegółowy projekt techniczny zostanie wygotowany.

j) Na budowę 2 studzien w Suchodole (pow. Krosno) 1100 K

Na prośbę gminy Suchodół powiatu krośnieńskiego zarządził Wydział krajowy sporządzenie kosztorysu 2 studzien wierconych dla zaopatrzenia tej gminy w wodę.

Koszta budowy studni w miękkim piaskowcu karpackim do 25 m. głębokości wraz z pompą i omurowaniem obliczył starszy inżynier Dr. Michał Kornella na podstawie oferty lwowskiej firmy Małochleba na 1.650 K, tak, iż budowa 2 studzien wierconych kosztować będzie 3.300 K.

Ponieważ Rada gminna w Suchodole uchwałą z 18. czerwca 1910 zatwierdzoną przez Wydział powiatowy w Krośnie zobowiązała się pokryć $^1/_3$ część kosztów, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek na przyznanie $33^1/_3\%$ zasiłku krajowego w kwocie 1.100 K i odniósł się odezwą z 2. lipca 1910 l. 77.265 do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie zasiłku państwowego w tej samej wysokości.

k) Na budowę 5 studzien w Gieratowicach (pow. Wadowice) 1.205 K.

Wskutek podania gminy Gieratowice z dnia 7. lipca 1907 zarządził Wydział krajowy zbadanie stanu studzien w tej gminie, z którego okazało się, że jakkolwiek w tej gminie znajduje się woda wgłębna, gmina z powodu ubóstwa wybudowała przed rokiem tylko jedną studnię kosztem 1.261 K 29 gr., z czego nie była w stanie zapłacić 610 K 29 gr. Wedle obliczenia inżyniera Franciszka Chudoby koszta 2 wierconych studzien i obudowy 3 źródełek wyniosą okrągło 2.700 K. Ażeby przyjść z pomocą gminie, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek na przyznanie zasiłku w wysokości połowy niepokrytej reszty kosztów studni wierconej (610 K) w kwocie 305 K, oraz $^1/_3$ części kosztów budowy nowych 5 studzien w kwocie 900 K, razem 1.205 K i odniesie się do c. k. Ministerstwa rolnictwa o udzielenie zasiłku państwowego w tej samej wysokości, skoro Wydział powiatowy w Wadowicach w myśl wezwania z dnia 29. czerwca 1910 l. 4.639 przedłoży uchwałę Rady gminnej w sprawie pokrycia budowy $^1/_3$ części kosztów nowych 5 studzien.

l. Na osuszenie gruntów w Ciężkowicach (pow. Chrzanów), II. rata (ostatnia) 3.000 K.).

*) Uzasadniono w zeszłorocznem sprawozdaniu o melioracyach (pag. 66).

m) Na budowę wodociągu w Śniatynie I. rata (z 2-lecia) 19.500 K.

Według projektu sporządzonego przez kraj. biuro melioracyjne koszta wodociągu w Śniatynie wynosić mają 178.000 K, na pokrycie której sumy ma do dyspozycyi miasto 100.000 K.

Ponieważ na **6.000** mieszkańców miasto Śniatyn ma 5.200 ludności rolniczej (1.200 gospodarstw rolnych i 3.600 sztuk bydła), zatem w uwzględnieniu prośby Magistratu przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi wniosek na udzielenie subwencyi z funduszu krajowego w wysokości połowy niepokrytej potrzeby 78.000 K, t. j. **39.000 K** płatnej w 2 ratach po 19.500 K, w r. 1911 i 1912.

O udzielenie subwencyi państwowej w tej samej wysokości 39.000 K odniósł się Wydział krajowy do c. k. Namiestnictwa odezwą z dnia 13. maja 1910 l. 42.993.

n) Na budowę wodociągu w Kamionce strumiłowej, II. rata (z 3-lecia) 22.778 k., jak na rok 1910.

o) Na budowę wodociągu w Rozdole, II. rata (z 3-lecia) 23.333 K, jak na rok 1910.

p) Na uzupełnienie wodociągu w gminie Wyspa (pow. Rohatyn) 2.400 K.

Na podstawie projektu inżyniera cywilnego p. M. Maślanki zbudowała gmina Wyspa wodociąg kosztem 13.127 K 21 gr., do czego kraj i państwo przyczyniły się datkami po 4.250 K.

Przy kolaudacyi skonstatowano, że wiatrak, który ma podnosić wodę, nie funkcyonuje, wskutek czego Wydział krajowy polecił inżynierowi krajowego biura melioracyjnego Franciszkowi Chudobie opracować projekt uzupełnienia wodociągu motorem wodnym i benzynowym w 2 alternatywach.

Koszta motoru wodnego obliczono na 7.200 K (w tem 2.300 K za odstąpienie z młynówki 20 litrów wody na sekundę), koszta zaś motoru benzynowego na 7.000 K. Ponieważ roczne koszta utrzymania motoru wodnego wyniosą około 300 K., podczas gdy motor benzynowy wymagać będzie rocznego wydatku do 1.000 K, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek na przyznanie $33^1/_3\%$ zasiłku w kwocie 2.400 K na urządzenie motoru wodnego i odnieść się do c. k. Ministerstwa rolnictwa o udzielenie zasiłku państwowego w tej samej wysokości, jeżeli gmina zobowiąże się pokryć $^1/_3$ część kosztów tego urządzenia i wstawiać corocznie do budżetu kwotę potrzebną na utrzymanie wodociągu. O czem zawiadomiono Wydział powiatowy w Rohatynie reskryptem z 21. września 1909 l. 85.553 z wezwaniem do przeprowadzenia rokowań z właścicielem młyna w Wyspie o odstąpienie 20 litrów wody na sekundę i do postarania się o konsens władzy politycznej.

r) Na osuszenie gruntów w Borchowie (pow. Cieszanów) 2.800 K.

Na prośbę gminy Borchów pow. Cieszanowskiego zarządził Wydział krajowy opracowanie projektu osuszenia rowami 62 morgów gruntów włościańskich w tej gminie, którego koszta obliczono na 8.400 K.

Gdy interesowani zawiązali spółkę wodną i uzyskali konsens władzy politycznej, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek na przyznanie $33^1/_3\%$ zasiłku krajowego w kwocie 2800 K i odniósł się odezwą z 29. września 1909 l. 103.402 do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie u c. k. Ministerstwa rolnictwa zasiłku państwowego w tej samej wysokości.

s) Na budowę studni w Radziejowie ad Mikołajów 1.500 K.

Przysiółek Radziejów ad Mikołajów nad Dniestrem liczący 45 gospodarstw z filią szkoły ludowej (około 400 mieszkańców i 200 sztuk bydła) w powiecie żydaczowskim nie posiada ani jednej studni, wskutek czego musi dowozić z odległych miejsc wodę do picia i użytku domowego.

Gdy gmina Mikołajów zobowiązała się pokryć $^1/_3$ kosztów studni wierconej, które obliczono na około 4.500 K, proponuje Wydział krajowy udzielenie zasiłku gminie w kwocie 1.500 K.

O wyjednanie $33^1/_3\%$ zasiłku państwowego odniósł się Wydział krajowy do c. k. Namiestnictwa odezwą z dnia 1. lipca 1910 l. 68.261.

t) Na lokalną regulacyę Prutu pod Siemakowcami, Debesławcami i Zamulińcami $12^1/_2\%$ zasiłek 14.000 K.

Wskutek licznych próśb gminy Siemakowce pow. kołomyjskiego zarządziło c. k. Namiestnictwo opracowanie projektu lokalnej regulacyi Prutu od km. 99·850 do 102·700 pod Siemakowcami, Debesławcami i Zamulińcami, której koszta obliczono na 112.000 K.

Na zapytanie c. k. Namiestnictwa z dnia 16. lipca 1910 l. VIII. b. 832/12/2 oświadczył Wydział krajowy w odezwie z dnia 29. lipca 1910 l. 87.216 gotowość przedłożenia Wysokiemu Sejmowi wniosku na udzielenie $12^1/_2\%$ zasiłku krajowego w kwocie 14.000 K i wstawił tę kwotę do preliminarza krajowego na r. 1911.

u) Na uzupełnienie robót przy regulacyi Czeremosza pod Kniażem i Załuczem, 40% zasiłek 48.000 K.

W budżecie r. 1910 uchwalił Wysoki Sejm 40% zasiłek na regulacyę Czeremosza pod Kniażem i Załuczem (pow. Śniatyn) w kwocie 78.800 K. (pag. 64 i 65 zeszłorocznego sprawozdania Wydziału krajowego o melioracyach).

Odezwą z dnia 3. lipca 1910 l. VIII. b. 912/68/6 nadesłało c. k. Namiestnictwo projekt robót uzupełniających w tych gminach, który preliminuje na roboty ochronne w gminie

Załucze	50.000 K
w gminie zaś Kniaże	70.000 „
Razem . .	120.000 K.

Ponieważ Czeremosz zagraża wdarciem się do bocznego ramienia w Kniażem i zerwaniem domów, a również i gmina Załucze jest zagrożoną z powodu bardzo zdziczałego koryta Czeremosza, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek na przyznanie 40% zasiłku

krajowego w kwocie 48.000 K. o czem zawiadomił c. k. Namiestnictwo odezwą z dnia 29. lipca 1910 l. 81.785.

w) Na zabudowanie potoku Ołena w gminie Strzyłki (pow. Stary Sambor), I. rata (z 2-lecia) 9.000 K.

Na prośbę gminy Strzyłki przedłożoną c. k. Namiestnictwu odezwę Wydziału krajowego z dnia 9. września 1907 l. 84.184 zarządziło c. k. Ministerstwo rolnictwa zabudowanie potoku Ołeny (dopływu Dniestru), którego koszta obliczono na 36.000 K.

Gdy c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z 26. czerwca 1910 l. 21.772 przyznało na to zabudowanie z kredytu melioracyjnego 50% zasiłek 18.000 K. płatny w latach 1911 i 1912 w ratach po 9.000 K, wstawił Wydział krajowy I. ratę 50% zasiłku krajowego w kwocie 9.000 K. na to zabudowanie do preliminarza krajowego na r. 1911.

Koszta konserwacyi pokrywać będzie podobnie jak przy zabudowaniu potoku Niedzielnianki, fundusz mający się utworzyć dla utrzymania zabudowań potoków górskich w dorzeczu Dniestru.

z) Na ubezpieczenie prawego brzegu Białki w Kaniowie wielkim i Bestwi- (pow. Biała) 3.600 K.

Odezwą z dnia 5. stycznia 1910 l. VIII. a. 158/4 nadesłało c. k. Namiestnictwo Wydziałowi krajowemu projekt miejscowego zabezpieczenia prawego brzegu granicznej Białki w gminach Kaniów wielki i Bestwina, którego koszta obliczono na 7.200 K, przyczem nadmieniło, że zamierza wyjednać u c. k. Ministerstwa rolnictwa 50% zasiłek państwowy, jeżeli kraj przyczyni się do pokrycia kosztów takim samym datkiem.

Jakkolwiek istniejący bieg tego potoku okazuje zbyt ostre serpentyny, które mają być zabezpieczone, to jednak w obec nagłości wykonania robót ochronnych oświadczył Wydział krajowy gotowość przedłożenia Wysokiemu Sejmowi wnioski na przyznanie 50% zsiłku w kwocie 3.600 k. i wstawił tę kwotę do preliminarza krajowego na rok 1911.

aa) Na osuszenie gruntów w Nowem Siole (pow. Cieszanów), I. rata (z 5-lecia) 11.200 k.

Na prośbę gminy Nowe Sioło przedłożoną sprawordaniem Wydziału powiatowego w Cieszanowie z dnia 29. maja 1905 l. 258 zarządził Wydział krajowy opracowanie projektu osuszania rowami 1.900 morgów gruntów ornych i łąk włościańskich w tej gminie.

Koszta 51·15 km. rowów osuszających wraz z budową 737 stopni brukowanych (dla złagodzenia opadu) i 45 przepustów rurowych obliczono na 168.000 k.

Gdy interesowani właściciele gruntów po 3-letnich traktowaniach zawiązali spółkę wodną dla przeprowadzenia zaprojektowanego osuszania, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek na przyznanie 33 1/3% sasiłku krajowego w kwocie 56.000 k. płatnego w 5 ratach po 11.200 k. od r. 1911 począwszy i ośniósł się odezwą z 23. lipca

1910 l. 41.113 do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie $33^1/_3\%$ zasiłku państwowego z dotacyi dyspozycyjnej na drobne melioracye.

bb) *Do dyspozycyi Wydziału krajowego* preliminuje się, jak na rok 1910, *75.000 K.*

Z dotacyi tej pokrytą będzie różnica kursu pożyczki, jaką Wydział krajowy zaciągnie w r. 1911 w obligacyach komunalnych Banku krajowego celem uzyskania gotówki 500.000 K na pożyczki bezprocentowe na osuszenie i drenowanie gruntów, która to różnica przy kursie 93% wyniesie 35.000 K. Wobec tego zostanie na roboty do dyspozycyi Wydziału krajowego tylko kwota 40.000 K.

Subwencye państwowe na roboty pod:

e)	(regulacya Prutu)	26.000 K
f)	„ „	9.500 „
g)	„ „	12.125 „
h)	(regulacya Rybnicy)	8.760 „
t)	(regulacya Prutu)	14.000 „
u)	(regulacya Czeremosza) . .	48.000 „
	w sumie . . .	118.385 K

zostanie wypłaconą z dotacyi wodnej, wskutek czego proponowane zasiłki na mniejsze melioracye w sumie 532.234 K, a z potrąceniem kwoty 35.000 K na opłatę różnicy kursu pożyczki na osuszenie i drenowanie gruntów w sumie 497.234 K wymagać będą zasiłków w państwowej dotacyi dyspozycyjnej na drobne melioracye w sumie . . . . . 378.849 K.

Z tej dotacyi państwowej udziela c. k. Ministerstwo rolnictwa subwencyi na biuro melioracyjne i na inżyniera dla kultury torfowisk rocznie . . . . . 18.000 „
i pokryje w roku 1911 4% odsetki pożyczki na osuszenie i drenowanie gruntów (według planu umorzenia) . . . . . 90.200 „

tak, iż w roku 1911 udział kraju w państwowej dotacyi dyspozycyjnej na drobne melioracye wynosić będzie . . . . . 487.049 k.

czyli w porównaniu z r. 1910 (510.650 k.) **mniej o 23.601** K.

Ponieważ ta dotacya wynosi obecnie **4,400.000** K, zatem udział kraju przedstawiać będzie w roku 1911 zaledwie **11 07%**, podczas gdy udział ten w stosunku do powierzchni ról i łąk powinien wynosić **34·12%**.

W poz. 17 preliminuje Wydział krajowy *na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk 13.500 K,* w porównaniu z rokiem 1910 (9.250 K) *więcej o 4.250 K.*

Oprócz założonych już stacyj w Czyszkach, Dąbrowie i Rudny wielkiej zamierza Wydział krajowy urządzić w roku 1911, nowe pola doświadczalne:

a) w Jaryczowie nowym, majątku p. Waleryana Krzeczunowicza, gdzie się znajdują rozległe torfowiska nad dopływem Pełtwi Jaryczówką;

b) w Kuliczkowie (pow. Sokal) nad uregulowaną Błotnią na gruncie włościańskim, gdzie uprawa przedstawia wielkie trudności, a skutkiem tego doświadczenia muszą być prowadzone jeszcze przez 3 lata (1911—1913);

c) w Woli chorzelowskiej, majątku p. Jana hr. Tarnowskiego, w perymetrze regulacyi Krzemienicy, gdzie się znajdują wielkie przestrzenie płytkich torfów i piasków przytorfiałych wymagających umiejętnej i racyonalnej uprawy;

d) w Hrebennem, majątku ks. Pawła Sapiehy w powiecie Rawskim w dorzeczu Sołokii gdzie doświadczenia z uprawą torfowisk będą miały znaczenie także dla okolicznych włościan;

e) wreszcie w Tetewczycach w perymetrze bagien Stojanowskich na wydzierżawionych przez szkołę 2 morgach torfowiska celem pouczenia młodzieży szkolnej i włościan o użyciu sztucznych nawozów i racyonalnej uprawie torfów.

Na utrzymanie tych pól doświadczalnych peliminuje Wydział krajowy dotacye ze skarbu kraju i państwa po 500 K przez 3 lata.

Dalej preliminuje Wydział krajowy zasiłki po 250 K na próbne pola włościańskie

1) w Połoniczny w perymetrze regulacyi Pustej (pow. Kamionka strumiłowa) na 3 pola 750 K;

2) w Czanyżu, w Hucie połonickiej i Dmytrowie w perymetrze Pustej na 3 próbne pola 750 K.;

3) w Juśkowicach i Kontach na bagnach Oleskich na 2 pola włościańskie 500 K.

Wreszcie wstawił Wydział krajowy do preliminarza na rok 1911 po 1000 K na nawozy mineralne na grunta torfowe włościańskie, które już zostały osuszone, w 7 perymetrach publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych.

Zasiłki otrzymają z tej dotacyi włościanie, którzy już grunt pod uprawę przygotowali, a to w pierwszym roku w całej wysokości kosztów zakupna nawozów, w następnych zaś latach w wysokości połowy kosztów. Należytego użycia nawozów i uprawy dopnilują inspektorzy fachowi dla kultury torfowisk.

IV. Obecny stan państwowego funduszu melioracyjnego.

Do preliminarza państwowego funduszu melioracyjnego na rok 1910 wstawiło c. k. Ministerstwo rolnictwa zasiłki dla następujących **138** nowych przedsiębiorstw melioracyjnych:

a) 28 w Austryi dolnej;
b) 2 w Austryi górnej;
c) 4 w Solnogrodzie;
d) 3 w Styryi;
e) 3 w Karyntyi;
f) 5 w Krainie;
g) 1 w Gorycyi i Gradysce;
h) 18 w Tyrolu;
i) 3 we Vorarlbergu;
k) 56 w Czechach;
l) 8 na Morawie;
m) 1 na Szlązku;
n) **5 w Galicyi;**
o) 1 na Bukowinie

mianowicie:

Liczba porząd.	Nazwa przedsiębiorstwa	Koszta przedsiębiorstwa	Zasiłek z państwowego funduszu melioracyjnego	
		Koron	%	Koron
	a) Austrya dolna:			
1	Zabudowanie potoku Egydenbach	74.000	50	37.000
2	Regulacya wielkiego Tullnbach w gminach Tausendblum i Neulengbach	73.000	40	29.200
3	Regulacya potoków Joch-Eich i Seegraben	35.100	40	14.040
4	Podwyższenie wałów rzeki Kamp	60.200	34·9	21.009
5	Regulacya małej Erlauf	47.600	40	19.040
6	„ potoku Perschling w gminie Böheimkirchen	47.400	40	18.960
7	Regulacya potoku Perschling w gminie Weisching i Schildberg	49.800	40	19.920
8	Regulacya rzeki Pitten w gminie Erlach	157.000	40	62.800
9	„ potoku Schwechat	150.000	40	60.000
10	„ rzeki Thaya w gminach Vitis, klein-Schönau, Gross-Ruprechts i Sparbach	61.200	40	24.480
11	„ potoku Weidenbach w gminie Ragendorf	23.200	40	9.280
12	„ potoku Grosser Bach w gminie Hof am Leithaberge	59.000	40	23.600
13	„ potoku Zaudling w gminie Vitis	16.700	40	6.680
14	Regulacya potoku Kremnitz w gminie Reidling	35.000	40	14.000
15	„ potoku Hauptgraben w gminie Langenrohr i Michelhausen . .	14.400	40	5.760
16	„ Loidesthal w gminie Loidesthal	31.200	40	12.480
17	„ rzeki Melk w gminie Reinberg i Ritzengrub	54.000	40	21.600
18	„ rzeki Piesting w gminach Steinabrückl, Matzendorf, Felixdorf i Sollenau	82.000	40	32.800
19	Regulacya potoku Sarling w gminie Gross-Gerharts	26.850	40	10.740
20	„ potoku Sterning z dopływami w gminie Bischofstetten, Hürm i Stegendorf	293.000	40	117.200
21	„ rzeki Traisen w gminie St. Agyd am Neuwalde	65.500	40	26.200
22	Zabezpieczenie usuwiska potoku Zeitl i odwodnienie niwy Empfingerau w gminie Stefanshast	56.200	40	22.480
23	Zabudowanie debry Pffafenberg w Purkersdorf	62.000	50	31.000
24	Uzupełnienie i naprawa regulacyi rzeki Traisen	1,980.000	50	990.000
25	Regulacya rzeki Traisen w Hohenberg . .	70.000	44·29	31.003

Liczba porząd.	Nazwa przedsiębiorstwa	Koszta przedsiębiorstwa	Zasiłek z państwowego funduszu melioracyjnego	
		Koron	%	Koron
26	Regulabya rzeki Traisen od jazu młyna Scheib do Knabenhof	110.000	38,73	42.603
27	Osuszenie (drenowanie) gruntów w gminie Hadres	47·000	40	18.800
28	Regulacya rzeki Traisen w gminie Türnitz	28.000	40	11.200
	b) Austrya górna:			
29	Regulacya małej Mühl	72.360	50	36.180
30	„ dolnej Aist	483.000	50	241.500
	c) Solnogród:			
31	Zabudowanie potoku Walcher w gminie Piesendorf	196.000	70	137.200
32	Zabudowania na Leoganger Ache	62.000	70	43.400
33	Zabudowanie rzeki Fritz	111.000	70	77.700
34	Zabudowanie potoku Oberreit w gminie Saalbach	20.000	70	14.000
	d) Styrya:			
35	Zabudowanie potoku Kaarl pod. Ramsau.	36.000	50	18.000
36	Regulacya rzeki Pössnitz	126.000	43,5	54.810
37	Korekcya potoku Lahn w Mooskirchen . .	39.000	45	17.550
	e) Karyntya:			
38	Osuszenie bagien Glödnitz-Weissberg . . .	107.900	40	43.160
39	Zabudowanie potoków Rieg i Kaning . .	110.000	60	66.000
40	„ potoku Filza	75.000	70	52.500
	f) Kraina:			
41	Wodociąg w gminach Cirknic i Rakek . .	420.000	40	168.000
42	„ w gminie Möschnach	162.000	40	64.800
43	Zabudowanie potoków w powiecie Gottschee	34 000	70	23.800
44	Zabudowania w dorzeczu Želimlicy . . .	32.000	50	16.000
45	Regulacya potoków Steiner Feistritz . . .	1,266.000	?	?
	g) Gorycya i Gradyska:			
46	Nadwyżka kosztów regulacyi potoku Mondina	61.900	50	30.950
	h) Tyrol:			
47	Rygulacya Rivo Predaia w Castello	138.000	50	69.000

Liczba porząd.	Nazwa przedsiębiorstwa	Koszta przedsiębiorstwa	Zasiłek z państwowego funduszu melioracyjnego	
		Koron	%	Koron
48	Zabudowania potoków w Mezocorona . .	47.500	50	23.750
49	Zabudowania potoku Namlos	60.000	40	24.000
50	„ debr pod Perjen	65.000	50	32.500
51	„ Vallon della Creta w Roncegno	44.000	50	22.000
52	Uzupełnienie regulacyi potoku Astico . .	82.200	50	41.100
53	Zabudowanie Jedles-Gisse w Neustift . .	45.000	50	22.500
54	„ potoku Rietz	54.000	50	27.000
55	Regulacya potoku Rietz (dolnego biegu)	121.000	50	60.500
56	Zabudowania Rivo Camparta w Meano .	28.000	50	14.000
57	„ Vallen della Luna w Roncegno	55.200	50	27.600
58	Odwodnienie w gminie Vezzano	28.300	35	9.905
59	„ w Zams	17.000	30	5.100
60	Regulacya potoku Jen w Ebbs i Niederndorf	334.000	50	167.000
61	Regulacya rzeki Inn pod Völser Au . . .	85.000	50	42.500
62	Zabudowanie potoku Schrag pod Schmirn	38.300	70	26.810
63	Regulacya potoku Ceggio w Torcegno . .	25.000	50	12.500
64	V serya uzupełnienia regulacyi Adygi II. sekcyi	270.000	50	135.000
	i) Vorarlberg:			
65	Ubezpieczenie prawego brzegu Ill w Gallenkirch	30.000	50	15.000
66	Ubezpieczenie prawego brzegu Ill w Schildried	50.000	50	25.000
67	Ubezpieczenie Frutz w Rankweil i Zwischenwasser	93.000	70	65.100
	k) Czechy: *)			
68	Podwyższenie zasiłku na regulacyę Jilemki	57.400	45	25.830
69	„ „ „ Upy w Czeskich Skalicach	?	?	110.924
70	Podwyższenie zasiłku na regulacyę Rokitki	89.866	—	108.350
71	Nadwyżka kosztów zabudowań w dorzeczu Flöss	112.900	50	56.450
72	Nadwyżka kosztów regulacyi potoków Auba	698.600	—	331.960
73	Regulacya rzeki Uslava	1,420.120	40	568.048
	i melioracya gruntów spółki Pilzenec	177.038	30	53.111·4
74	Melioracya gruntów spółki wodnej w Przelaucz	245.800	20	49.160
	i regulacya . .	56.200	30	16.860
75	„ „ spółki wodnej w Chynic	223.800	20	44.760
	i regulacya . .	164.800	30	49.440

*) Odnośnych projektów ustaw nie uchalił Sejm czeski.

Liczba porząd.	Nazwa przedsiębiorstwa	Koszta przedsiębiorstwa	Zasiłek z państwowego funduszu melioracyjnego	
		Koron	%	Koron
76	Regulacya potoku Konietop	83·550	30	25.065
77	Podwyższenie zasiłku na regulacyę potoku Mummel	91.100	50	45.550
78	Melioracya gruntów w Brzeh	210.209	20	42.041·8
	i regulacya . . .	106.900	30	32.070
79	Melioracya gruntów spółki wodnej w Zarzeczan	84.430	20	16.886
	i regulacya . . .	23.540	30	7.062
80	Melioracye gruntów spółki wodnej w Aurzynowic i Woderad	100.120	20	20.024
81	Melioracya gruntów spółki w Widic . . .	104.960	20	26.992
82	„ „ „ w Sopotniec .	107.770	20	21.554
	i regulacya . .	34.370	30	10.311
83	„ „ „ w Petrowic . .	114.050	20	22.810
84	„ „ „ w Reichenau .	146.360	20	29.272
85	„ „ „ w Wilimowic .	423.500	20	84.700
	i regulacya . .	25.900	30	7.770
86	Regulacya potoku Tymaków	117.600	35	41.160
	i melioracya gruntów	40.200	20	8.040
87	Melioracya gruntow spółki wodnej w Sedlic	150.300	25	37.575
	i regulacya . .	62.700	35	21.945
88	„ „ w Louczna Hora . .	102.760	20	20.552
	i regulacya . .	10.880	30	3.264
89	„ „ w Hubenicach, Trawniku i Lgocie	90.200	20	18.040
	i regulacya . .	25.200	30	7.560
90	„ „ w Kanicach	251.900	20	50.380
	i regulacya . .	42.200	30	12,660
91	„ „ w Mokrei	94.900	20	18.980
	i regulacya . .	53.900	30	16.170
92	„ „ w Czeskiem Lichwe .	88.261	20	17.652·2
93	„ „ spóki w Czinewes .	61.800	20	12.360
	i regulacya . .	15.970	30	4.791
94	Regulacya potoku Leim	160.000	30	48.000
	i melioracya gruntów spółki w Lappitzfeld	107.400	20	21.480
95	Melioracya gruntów III spółki w Biechar .	83.230	30	24.969
	i regulacya . .	6.700	40	2.680
96	„ „ w Stich	92.540	30	27.762
	i regulacya . .	28.070	40	11.228
97	„ „ spółki w Hohenbruck	121.560	20	24.312
	i regulacya . .	49.140	30	14.742
98	„ „ w Stoic	113.100	20	22.620
	i regulacya . .	12 760	30	3.828
99	„ „ spółki Skwenowie .	72.400	20	14.480
	i regulacya . .	11.600	30	3.480
100	„ „ spółki w Zac rasztan	89.350	20	17.870
	i regulacya . .	21.700	30	6.510

Liczba porząd.	Nazwa przedsiębiorstwa	Koszta przedsiębiorstwa	Zasiłek z państwowego funduszu melioracyjnego	
		Koron	%	Koron
101	Regulacya dzikiej Orlicy w Senftenberg	192.000	40	76.800
102	„ potoku Wohrażenickiego . .	202.900	40	81.160
	i melioracya gruntów w gm. Wochrażenica i Welków	13.600	20	2.720
103	Zabudowanie debr w gm. Swinarz i Hodyń	43.800	50	21.900
104	„ pot. Trzeboc, Pochwalow, Domanschitz i Silberbach w pow. Lauen	746.350	70	522.445
105	Melioracya gruntów spółki w Neustadtl	103.370	20	20.674
	i regulacya	13.399	30	40.197
106	Melioracya gruntów spółki w Miliczowieś	85.175	20	17.035
	i regulacya	22.935	30	6.880·5
107	„ „ spółki w Kublowie .	98.930	20	19.786
	i regulacya	33 950	30	10.185
108	„ „ spółki w Czerwonych Janowicach . .	98.400	20	19.680
	i regulacya	20.130	30	6.039
109	Melioracya spółki wodnej w Zalszi . . .	623.200	25	155.800
	regulacya	486.200	40	194.480
110	„ gruntów spółki wodnej w Czeszowie	76.042	30	22.812·6
111	„ gruntów spółki wodnej w St. Katarina	99.000	20	19.800
	regulacya	108.000	30	32.400
112	„ gruntów spółki w W. Hinszycach	188.700	20	37.740
	regulacya	17.300	30	5.190
113	Regulacya potoku Tona spółki w Rudig	108.290	40	43.316
	melioracya gruntów . .	8.390	30	2.517
114	Melioracya gruntów spółki w Jindycach .	62.961	20	12.592·2
	regulacya	21.604	30	6.481·2
115	„ „ spółki w Nowym Königgrätz . . .	69.241	20	13.848·2
	regulacya	51.634	30	15.490·2
116	„ „ spółek w pow. Horzyckim	1,045.600	20	209.120
	regulacya	37.900	30	11.370
117	„ „ spółki w Königstadtl	1,153.000	30	345.900
	regulacya	287.000	40	114.800
118	„ „ spółki w Liteniu . .	14.300	20	2.860
	regulacya	158.700	30	47.610
119	„ „ spółki w Chlumec .	83.919	20	16.783·8
120	Regulacya potoku Budniańskiego	126.060	45	56.727
	melioracya gruntów . . .	6.490	20	1.298
121	Melioracya gruntów spółki w Gassnic . .	114.400	30	34.320
122	„ „ „ w Biebersdorf	112.474	25	28.118·5
123	Rozszerzenie zapory w Marienbad . . .	354.397	—	70.000

Liczba porząd.	Nazwa przedsiębiorstwa	Koszta przedsiębiorstwa	Zasiłek z państwowego funduszu melioracyjnego	
		Koron	%	Koron
	l) Morawa:			
124	Osuszenie gruntów gminie w gminie Paskau	65.450	30	19.635
	regulacya	44.550	40	17.820
125	Regulacya potoku Brzeźnicy	75.710	40	30.284
126	Osuszenie gruntów gminy Gnoic	129.800	30	38.940
	regulacya	15.600	40	6.240
127	„ „ w gminie Suchodół (Zauchtl) . . .	219.460	30	65.838
	regulacya	31.280	40	12.512
128	„ „ w gminie Rostice . . .	51.700	30	15.550
129	Regulacya potoku Tannowickiego	35.000	40	14.000
130	Uzupełnienie zabudowań w dorzeczu Beczwy	5.550.000	70	3.885.000
131	Na fundusz konserwacyjny	650.000	70	455.000
	Wykończenie regulacyi Beczwy	6.970.000	50	3,485.000
	m) Szląsk.			
132	Regulacya potoku Staric w Nieder-Lindewiese	96.000	48·75	46.800
	n) Galicya;			
133	Zabudowanie potoku Leszcz w gm. Maszkowice	128.800	70	90.160
134	Zabudowanie potoku Biczyczanki . . .	183.000	70	128.100
135	„ potoków Sudoł i Gródek . .	245.000	70	171.500
136	Regulacya Siwki od jazu w Hołyniu do Kałusza	1,340.000	50	670.000
137	Obwałowanie prawego brzegu Wisły od ujścia Dańkówki do ujścia Przemszy	1,160.000	50	580.000
	o) Bukowina;			
138	Regulacya potoku Biłka w pow. Storożyniec	315.000	50	157.500
	Razem	40,441.705	—	18.286.097·4
	do r. 1909 włącznie	326,072.641	—	124.165.258
	Ogółem	**366 514 346**	—	**142,451 355·4**

Z ogólnej sumy **366,514.346** K kosztów przedsiąbiorstw zapewnionych do roku 1910 włącznie w całem państwie przypada na przedsiębiorstwa galicyjskie suma **105,569.282** K czyli **28·8**% (wobec 31·40% w roku 1909, 42·40% w roku 1908 a 35·50% w roku 1907), — zapewniony zaś udział kraju w państwowym funduszu melioracyjnym **37,734.618** K czyli **26·57**% zaangażowanej sumy **142,451.355** K wobec 29·07% w roku 1909, 30·00% w roku 1908, **32·8**% w roku 1907 a 31·55% w roku 1906).

W preliminarzu państwowego funduszu melioracyjnego na rok 1910 uwzględniło c. k, Ministerstwo rolnictwa **336** przedsiębiorstw, w tem 28 przedsiębiorstw galicyjskich (23 dawnych a 5 nowych), dla których wstawiło następujące kwoty:

1.	regulacya górnego Dniestru (11 rata) . . .	107.532 K	
2.	zabudowanie potoku w dorzeczu Dniestru (15 rata)	40.400 „	
3.	regulacya Łomnicy (13 rata)	35.618 „	
4.	„ Soły (13 rata)	33.658 „	
5.	obwałowanie Wisły w pow. Dąbrowskim (9 rata) .	90.000 „	
6.	regulacya pustej (Radosławki) (9 rata) . . .	24.960 „	
7.	obwałowanie Wisły od Niepołomic do Raby (7 rata)	92.832 „	
8.	„ „ od Raby do Woli rogowskiej (7 r.)	90.000 „	
9.	regulacya potoku Błotni (6 rata)	27.600 „	
10.	„ rzeki Pełtwi (5 rata)	128.220 „	
11.	obwałowanie lewego brzegu Wisły od Grzegórzek do Białuchy (ostatnia rata)	47.500 „	
12.	regulacya górnej Trześniówki (5 rata) . . .	70.000 „	
13.	„ Wereszycy (5 rata)	81.600 „	
14.	kolmatacya bagien nadniestrzańskich (7 rata) . .	80.000 „	
15.	regulacya Wisłoka i Pielnicy (4 rata) . . .	48.750 „	
16.	zabudowanie potoku Krzemionki (ostatatnia rata) .	40.000 „	
17.	uzupełnienie regulacyi Bugu (4 rata) . . .	42.066 „	67 gr.
18.	regulacya Raty (3 rata)	121.600 „	
19.	podwyższenie lewego wału Wisły od Białuchy do granicy państwa (4 rata) . .	45.000 „	
20.	„ prawego wału Wisły od Podgórza do Niepołomic (4 rata) . . .	45.000 „	
21.	regulacya Sołokii (2 rata)	40.000 „	
22.	„ Tyśmienicy i Setnianki (3 rata) . .	135.000 „	
23.	„ Rudawy (3 rata)	90.000 „	
24.	zabudowanie potoku Leszcz (1 rata) . . .	45.080 „	
25.	zabudowanie potoku Biczyczanka (1 rata) . .	42.700 „	
26.	„ potoków Sudół i Gródek (1 rata) .	42.875 „	
27.	regulacya Siwki (1 rata)	70.000 „	
28.	obwałowanie prawego brzegu Wisły od ujścia Dańkówki do Przemszy (1 rata) .	116.000 „	
	Razem . . .	1,864.871 K	67 gr.

Dla 336 przedsiębrorstw w całem państwie wstawiło c. k. Ministerstwa rolnictwa do preliminarza państwowego funduszu melioracyjnego na rok 1910 sumę 9,551.323 K 37 gr. (oprócz kwoty 172.000 K na utrzymanie oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich w myśl ustawy z 7. lutego 1888 Dz. p. p. Nr. 17); udział zatem Galicyi w tegorocznej dotacyi państwowego funduszu melioracyjnego wynosi tylko **19·52**%, podczas gdy ten udział wynosił w roku 1909 20·94%, w roku 1908 20·3%, w roku 1907 26·88%, w roku 1906 26·07%, a w r. 1905 **29·56**%.

Z powyższych zestawień okazuje się, że ogólny udział kraju w państwowym funduszu melioracyjnym obniżył się w porównaniu z r. 1909 o przeszło 8·6%, w porównaniu zas z rokiem 1908 o blisko 9%, roczny zaś udział kraju w tym funduszu obniżył się w porównaniu z rokiem 1909 prawie o 7%, w porównaniu zaś z rokiem 1905 o 34%,

Powodem tego, jak już w I. części tego sprawozdania nadmieniono, jest opóźnienie badania przedłożonych przez Wydział krajowy projektów technicznych, przez c. k. Ministerstwo robót publicznych, wskutek czego zalega obecnie sześć projektów (regulacyi Bugu, Białego Stoku, Jasiołki, tudzież obwałowania obu brzegów Wisły od ujścia Przemszy do Krakowa i podwyższenia wałów Łęgu) z preliminowaną sumą kosztorysową **28,310.000** K.

Tymczasem w preliminarzu państwowego funduszu melioracyjnego na rok 1910 uwzględniono w innych krajach cały szereg nowych przedsiębiorstw melioracyjnych co do których Sejmy nie powzięły jeszcze uchwał, mianowicie jedno przedsiębiorstwo we Vorarlbergu, jedno w Krainie i 56 przedsiębiorstw w Czechach.

Co się tyczy przedsiębiorstw melioracyjnych w Czechach zauważa Wydział krajowy, że gdy to królestwo zapewniło sobie w ustawie z dnia 13. lutego 1903 Dz. u. kraj. Nr. 31 regulacyę prawie wszystkich rzek i zabudowań potoków górskich przy pomocy państwowego funduszu kanałowego, obecnie przeprowadza się w tym kraju z funduszu melioracyjnego przeważnie właściwe roboty melioracyjne (osuszenia, drenowania i nawodnienia), które bezpośrednio podnoszą produktywność ziemi, a przy których na korekcye niniejszych potoków potrzebne dla utworzenia odpływu wody przypadają małe stosunkowo kwoty.

W Galicyi natomiast musi się podejmować jeszcze przez lat kilkadziesiąt regulacye większych rzek zabudowaniem źródłowisk, tudzież obwałowania przy pomocy państwowego funduszu melioracyjnego, zanim się przystąpi do melioracyj drugo- i trzeciorzędnych, które obecnie w skromnych tylko rozmiarach przeprowadzają więksi właściciele na koszt własny, a gminy i włościanie przy pomocy $33^1/_3\%$ zasiłków kraju i państwa.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy przedkłada następujące wnioski:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 30 sierpnia 1910 l. 100.200 o melioracyach Sejm przyjmuje do wiadomości.

II. Sejm przyznaje na popieranie mniejszych robót melioracyjnych w myśl uchwały swej z dnia 26. listopada 1889 w rub. IX. poz. 16 wydatków na rok 1911 następujące zasiłki:

a)	na konserwacyę osuszenia bagien Stojanowskich (do r. 1914)	1.200 K
b)	na konserwacyę osuszenia bagien Oleskich (do r. 1925) .	1.000 „
c)	na drenowanie gruntów włościańskich, XI. rata (z 20-lecia)	200.000 „
d)	na regulacyę kanału Bucowskiego, III. rata (ostatnia) . .	15.000 „
e)	na lokalną regulacyę Prutu w Delatynie 40% zasiłek .	26.000 „
f)	na lokalną regulacyę Prutu pod Budyłowem $12^1/_2\%$ zasiłek	9.500 „
g)	na lokalną regulacyę Prutu pod Wołczkowcami $12^1/_2\%$ zasiłek	12.125 „
h)	na lokalną regulacyę Rybnicy w Rydnikach 40% zasiłek .	8.760 „
i)	na roboty uzupełniające w perymetrze bagien Stojanowskich $33^1/_3\%$ zasiłek	19.333 „
	z przeniesienia . .	292.918 K

	do przeniesienia .	292.918 K
j)	na budowę 2 studzien w Suchodole (pow. Krosno) . .	1.100 „
k)	na budowę 5 studzien w Gierałtowicach (pow. Wadowice)	1.205 „
l)	na osuszenie gruntów w Ciężkowicach (pow. Chrzanów) II. rata (ostatnia)	3.900 „
m)	na budowę wodociągu w Śniatynie I. rata (z 2-lecia) .	19.500 „
n)	na budowę wodociągu w Kamionce strumiłowej II. rata (z 3 lecia)	22.778 „
o)	na budowę wodociągu w Rozdole, II. rata (z 3-lecia) . .	23.333 „
p)	na uzupełnienie wodociągu w gminie Wyspa (pow. Rohatyn)	2.400 „
r)	na osuszenie gruntów w Borchowie (pow. Cieszanów) .	2.800 „
s)	na budowę studni w Radziejowie ad Mikołajów . .	1.500 „
t)	na lokalną regulacyę Prutu pod Siemakowcami, Debesławcami i Zamulińcami, $12^1/_2\%$ zasiłek	14.000 „
u)	na uzupełnienie robót przy regulacyi Czeremosza pod Kniażem i Załuczem, 40% zasiłek	48.000 „
w)	na zabudowanie potoku Ołena w gminie Strzyłki (pow. Stary Sambor), I. rata (z 2.lecia)	9.000 „
z)	na ubezpieczenie prawego brzegu Białki w Kaniowie wielkim i Bestwinie (pow. Biała)	3.600 „
aa)	na osuszenie gruntów w Nowem Siole (pow. Cieszanów), I rata (z 5-lecia)	11.200 „
bb)	do dyspozycyi Wydziału krajowego	75.000 „
	Ogółem . .	532·234 K

III. Sejm prryznaje na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk w rub. IX. poz. 17. wydatków na rok 1911 następujące zasiłki:

1.	w Czyszkach, II. rata z. 3-lecia	500 K
2.	w Dąbrowie, II. rata (ostatnia)	1.000 „
3.	w Jaryczowie nowym, I. rata z 3-lecia	500 „
4.	w Rudny wielkiej (pow. Rzeszów), II. rata (z 3-lecia) .	500 „
5.	w Woli chorzelowskiej (pow. Mielec) I. rata (z 3-lecia)	500 „
6.	w Połoniczny, II. rata (z 3-lecia)	750 „
7.	w Czanyżu, Hucie połonickiej i Dmytrowie, I. rata (z 3-lecia)	750 „
8.	w Kuliczkowie, I. rata (z 3-lecia)	500 „
9.	w Juśkowicach i Kontach (w perymetrze bagien Oleskich)	500 „
10.	w Hrebennem (pow. Rawa), I. rata (z 3-lecia) . . .	500 „
11.	w Tetewczycach na gruncie szkolnym (w perymetrze bagien Stojanowskich), I. rata (z 3-lecia)	500 „
12.	na nawozy mineralne na grunta torfowe włościańskie w perymetrze: 1) bagien Oleskich, 2) bagien Stojanowskich, 3) regulacyi Pustej, 4) regulacyi Błotni, 5) bagien Rzemieńskich, 6) regulacyi Krzemienicy, 7) regulacyi górnej Trześniówki po 1.000 K	7.000 „
	Ogółem . .	13.500 K

IV. Sejm powiększa personal techniczny krajowego biura melioracyjnego o jednego etatowego starszego inżyniera, jednego etatowego inżyniera I klasy, dwóch etatowych inżynierów II. klasy i dwóch etatowych inżynierów-adjunktów i upoważnia Wydział krajowy do obsadzania tych posad z dniem 1. stycznia 1911.

V. Sejm ustanawia w krajowem biurze melioracyjnem trzy posady fachowych instruktorów dla kultury torfowisk, jednego z poborami urzędników krajowych w randze IX, dwóch zaś w randze X.

VI. Sejm uchwala załączone projekty ustaw:

1. o zabudowaniu potoków Nawieśnica, Ponikiewka, Czerna, Bystra i Jaszczurówka w powiecie Wadowickim;

2. o zabudowaniu potoku Drohobyczki;

3. o zabudowaniu potoku Dylągówki;

4. o zabudowaniu potoku Niedzielnianki;

5. o zabudowaniu potoku Żukotyniec w gminie Wołcze;

6. o pokryciu nadwyżki kosztów regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy;

7. o konserwacyi regulacyi rzeki Nowego Brnia z dopływami;

8. o konserwacyi robót regulacyjnych na potoku Kisielinie.

VII. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wydatkowania kwot preliminowanych w dziale B) rubryki IX. na rok 1911 do końca lutego 1913 r

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Odpis

reskryptu c. k. Ministerstwa rolnictwa z dnia 1. czerwca 1910. l. 41.249 ex 1909 do c. k. Namiestnictwa we Lwowie.

Das mit dem Berichte vom 5. November 1909 Zl. 1343 VIII. a. vorgelegte Projekt für die Erhöhung der Schutzdeiche am Łęgflusse im Bezirke Tarnobrzeg gibt nach eingeholter Äusserung des Wasserbaudepartaments im Ministerium für öffentliche Arbeiten zu nachstenden Bemerkungen Anlass:

Die projektierten Abflussprofile sind zwar geeignet, ausserordentliche Hochwässer zwischen den Deichen unschädlich abzuleiten, da jedoch das für die Deicherhöhungen notwendige Erdmateriale aus den an den Łęgflussufern projektierten Materialgruben entnommen werden soll und diese Gruben, welche übrigens zur Verladung bestimmt sind, für die Hochwasserabfuhr belanglos sind, hätte der Landesausschuss noch in Erwägung zu nehmen, ob das Erdmateriale für die Deicherhöhungen nicht wenigstens zum Teile — durch kontinuirliche Abgrabungen der Ufer im Anschlusse an die Regulierungswerke genommen werden könnte, zumal hiedurch das Abflussvermögen zwischen den Deichen, somit auch die Sicherheit der projektierten Massnahmen, erhöht würde. Für die Bestimmung der Nivellete der Deichkronen oberhalb der im Łęg-Flussprofile bestehenden Eisenbahnbrücke wurde die Annahme gemacht, dass die Brückenöffnung nicht vergrössert wird. Unter dieser Annahme wurde die Stauhöhe oberhalb der Brücke mit 0·43 m ermittelt. Es würde somit die Unterkante der bestehenden Eisenkonstruktion 0·640 m, unter das für das Brückenprofil ermittelte Hochwasserniveau zu liegen kommen, so dass die Brücke um 1·140 m gehoben werden müsste, damit die Unterkante der Konstruktion das Niveau der Deichkronen erreiche.

Die Kosten dieser Hebung der Brücke sowie der Erhöhung der Zufahrtsrampen erscheinen im Kostenvoranschlage nicht vorgesehen, was darauf hinweist, dass der Landesausschuss die Staatsbahnverwaltung zur Bestreitung der diesfälligen Auslagen für verpflichtet erachtet.

Es erscheint jedoch fraglich, ob das Unternehmen der Deicherhöhung nicht zur Hebung der Brücke und Erhöhung der Zufahrtsrampen herangezogen werden wird.

Da diese Frage voraussichtlich bei der wasserrechtlichen Verhandlung ausgetragen werden wird, wird die Schlussfassung über die Kosten des projektierten Unternehmens bis zur Durchführung der erwähnten Verhandlung vorbehalten.

Von Wichtigkeit für die unbehinderte Abfuhr der Hochwässer ist die Freihaltung des Profiles von bestehenden Bäumen und von Weidenpflanzungen, welche letztere den Sand und Schlick auffangen und sukzessive die Abflusskapazität der Flussprofile vermindern. Der Projektsbericht enthält zwar die Bemerkung, dass die zu dichten Baugruppen gelichtet und die Weidenruten alljährlich abgestockt werden sollten; es erscheint jedoch für die Abstockung der Bäume kein Betrag im Kostenvoranschlage vorgesehen, offenbar in der Voraussetzung, dass die betreffenden Besitzer im wasserrechtlichen Wege zum Abstocken der Bäume verhalten werden können.

Hiezu wird bemerkt, dass die Bäume und Pflanzungen zwischen den Deichen nur an entsprechenden vom Flussbette entfernten Stellen und zwar nur in überbreiten Profilen belassen werden könnten.

Es ist daher auch diese Angelegenheit beim wasserrechtlichen Verfahren zu ordnen.

Der für die Einlösung der Grundstücke mit 4.200 K pro ha im Kostenvoranschlage vorgesehene Einheitspreis scheint relativ hoch gegriffen zu sein. Da für die geplanten Massnahmen 79 ha 76·4 ar Grund eingelöst werden sollen, so dass die Grundeinlösungskosten mit 335.008 K 80 h veranschlagt erscheinen,[3] hat der Landesausschuss in Anbetracht der nahmhaften Höhe dieses Betrages noch aufzuklären, ob eine Herabsetzung des erwähnten Einheitspreises nicht zulässig erscheine.

Mit Rücksicht auf die Dringlichkeit der projektierten Herstellung, durch welche 8.851 ha (15.381 Joch) fruchtbare Grundstücke gegen Überschwemmungen geschützt werden sollen, ist es angezeigt, die baldige Durchführung des wasserrechtlichen Verfahrens zu veranlassen dessen Ergebnis, nebst den Aufklärungen in den vorstehend angeführten Belangen und mit dem eventuell geänderten Kostenvoranschlage dem Ackerbauministerium zwecks Schlussfassung bezüglich des Projektes und der Subvention dieses Unternehmens vorzulegen ist.

Von der vom Landesausschusse und von der k. k. Statthalterei beantragten örtlichen Überprüfung des Projektes wird im Hinblicke auf die prinzipielle Zustimmung zum Projekte Abstand genommen.

Hinsichtlich des vorgelegten Gesetzentwurfes wird sich die Stellungnahme der Regierung für den Zeitpunkt vorbehalten, bis das im vorstehenden Sinne ergänzte Projekt h. o. vorliegen wird.

Die Beilagen des eingangs zitierten Berichtes folgen mit Ausnahme des Gesetzentwurfes und der abschriftlich vorgelegten Äusserung des dortigen Wasserbaudepartaments ebenso wie die Beilage des Berichtes vom 29. März 1910, Z. 988/2—VIII, im Anschlusse zurück.

Für den Leiter des k. k. Ackerbauministeriums:

Tomaszewski, w. r.

Odpis

odezwy Wydziału krajowego z dnia 3. sierpnia 1910 l. 91.611
do c. k. Namiestnictwa.

W załączeniu ⁄. przesyłamy c. k. Namiestnictwu projekt podwyższenia wałów ochronnch rzeki Łęgu w powiecie Tarnobrzeskim z tą uwagą, że równocześnie udzielamy c. k. Dyrekcyi kolei państwowych w Krakowie kopie planów profilowych i sytuacyjnych, o ile projekt tanguje własność kolejową.

Co się tyczy kwestyj poruszonych w reskrypcie c. k. Ministerstwa rolnictwa z dnia 1. czerwca 1910 l. 41.249 ex 1909 oznajmiamy c. k. Namiestnictwu, co następuje:

1) Skopanie brzegów bez pozostawiania progów celem uzyskaniania materyału, na podwyższenie wałów nie byłoby wskazane, gdyż grunt jest piaskowy i przy wielkiej wodzie łatwo mogłyby się utworzyć w rowach materyałowych równoległe łożyska poza tamami regulacyjnemi, tak, iż te nowo utworzone łożyska (wyrwy) musianoby następnie zabudowywać tamami poprzecznemi.

Podobny wypadek wydarzył się już na Łęgu przy budowie wałów w gminie Jamnicy, gdzie dla zwiększenia pojemności łożyska nie pozostawiono w rowach materyałowych na obu brzegach Łęgu progów poprzecznych.

2) Potrzebę podwyższenia wałów Łęgu, a tem samem i konstrukcyi mostu kolejowego w Zaleszanach wywołały nadzwyczajne wielkie wody w latach 1906 i 1909, a utrzymywanie w dobrym stanie urządzeń i budowli, nie mniej wykonanie tego wszystkiego, czego wymaga ochrona brzegów, gruntów, budynków, dróg, kolei żelaznych i innych urządzeń w rzekach od szkodliwych wpływów wody, jakoteż usunięcie szkód które woda już wyrządziła, jest po myśli §. 44 krajowej ustawy wodnej przedewszystkiem rzeczą właścicieli zagrożonych nieruchomości i zakładów, jeżeli w tej mierze nie istnieją osobne prawne zobowiązania osób trzecich. W danym więc wypadku, należy podwyższenie wałów Łęgu do spółki wodnej, której przychodzą z pomocą kraj i państwo w myśl postanowień ustawy z 4. stycznia 1909 Dz. p. p. Nr. 4. podwyższenie zaś konstrukcyi mostu i niwelety kolejowej do Administracyi kolei państwowych.

Nadmieniamy przytem, że istniejące wały ochronne Łęgu zbudowane zostały na podstawie projektu zatwierdzonego przez c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z dnia 7. lipca 1886 l. 8.805 (odezwa c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 19. lipca 1886 l. 7.263/pr.)

3) Sprawa usunięcia drzew i wikliny z profilu inundacyjnego Łęgu załatwioną została prawomocnemi orzeczeniami c. k. Starostwa w Tarnobrzegu i c. k. Ministerstwa rolnictwa po myśli ustawy konserwacyjnej z dnia 26. sierpnia 1899 Dz. u. kraj. Nr. 110.

4) Ceny jednostkowe wykupna gruntów przyjęto w kosztorysie według cen płaconych w rzeczywistości w roku 1909 przy naprawie wałów Łęgu, co też zaznaczono w sprawozdaniu technicznem na stronie 23.

Za kierownictwo c. k. Ministerstwa rolnictwa:

Tomaszewski, w. r.

Odpis

Z c. k. Namiestnictwa VII. b. 1721/2. Lwów dnia 27. czerwca 1910. Zaopatrzenie niektórych gmin w wodę do picia. Okólnik do wszystkich Panów c. k. Starostów.

C. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych uwzględniając okoliczność, że zaopatrzenie gmin w zdrową wodę do picia jest pierwszorzędnym warunkiem zdrowotności, przyznaje na prośbę gmin odpowiednie fundusze na budowę studni publicznych, względnie zakładanie wodociągów w celu poprawy opłakanych stosunków, jakie w tym kierunku dają się spostrzegać w bardzo wielu gminach. Gdy nadto i Wydział krajowy oznajmił c. k. Namiestnictwu w piśmie z 15. września 1909 L. 2901, że na prośbę gmin interesowanych, lub Wydziałów powiatowych udziela niezamożnym gminom bezpłatnej pomocy technicznej, celem poparcia akcyi c. k. Namiestnictwa, zmierzającej do zaopatrzenia gmin w dobrą wodę do picia, a w uwzględnienia godnych przypadkach i materyalnej pomocy, wzywam Pana c. k. Starostę, ażeby w porozumieniu z c. k. lekarzem urzędowym zastanowił się nad tem, które gminy tamtejszego powiatu cierpią najwięcej na brak zdrowej wody do picia a wystawione są na epidemie jak tyfus i t. p. i nie mogą osiągnąć poprawy stosunków w tym kierunku własnemi siłami. Gminy te należałoby następnie zachęcić do opracowania projektów i kosztorysów dla uzyskania zdrowej wody do picia przez organy techniczne Wydziału kajowego, o co winny się odnieść do Wydziału krajowego lub przy pomocy autoryzowanych techników na koszt interesowanych gmin sprowadzonych, co jednak połączoneby było z większymi kosztami i dlatego jest mniej wskazane. Na podstawie sporządzonego projektu mają następnie gminy wnieść na ręce Pana c. k. Starosty podania do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie w Ministerstwie subwencyi państwowej na budowę studzien, względnie założenie wodociągów. Do podań tych należy dołączyć prócz wyżej wspomianego projektu i kosztorysu inwestycyi, także dokładne zestawienie funduszów gminnych zatwierdzone przez tamtejszy Wydział Rady powiatowej, oraz oświadczenie gminy, ile gmina na studnię, czy wodociąg z własnych funduszów chce łożyć.

Przedkładając te podania winien Pan c. k. Starosta przedstawić swój wniosek w tej sprawie, oraz fachową opinię lekarza urzędowego.

C. k. Namiestnik:
Bobrzyński w. r.

Ustawa

z dnia . . . . . o zabudowaniu potoków Nawieśnica, Ponikiewka, Czerna, Bystra i Jaszczurówka w powiecie Wadowickim.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Zabudowanie potoków Nawieśnica, Ponikiewka, Czerna, Bystra i Jaszczurówka w powiecie Wadowickim ma być wykonane po myśli §. 6. ustawy z dnia 4. stycznia 1909, Dz. p. p. Nr. 4. jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracyi służyć ma projekt generalny c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich z roku 1909, który preliminuje koszta robót na 330.600 koron.

Wydział krajowy jest jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Do pokrycia kosztów budowy przyczynić się ma galicyjski fundusz krajowy trzydziesto procentowym datkiem w kwocie 99.180 koron i państwowy fundusz melioracyjny, ostatni z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia, datkiem w maksymalnej wysokości siedemdziesięciu procent preliminowanych kosztów, tj. w kwocie 231.420 koron.

§. 4.

Datki państwa i kraju mają być uiszczone w czasie budowy w miarę rzeczywistej potrzeby dla wykonania robót programem objętych.

§. 5.

Bliższe postanowienia co do terminu rozpoczęcia i czasu trwania budowy, dalej co do sposobu wykonania przedsiębiorstwa, kierownictwa budowy i wpływu Administracyi państwa na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§. 6.

Ewentualne oszczędności ze sumy kosztorysowej oznaczonej w §. 2. zwrócone być mają czynnikom kontrybującym w stosunku procentowych ich udziału w kosztach.

§. 7.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być po ukończeniu budowy utworzoną po myśli §. 45. ustawy krajowej z dnia 14. marca 1875. Dz. u. kraj. Nr. 38. w drodze administracyjnej spółka interesowanych gmin, obszarów dworskich i prywatnych właścicieli gruntów, tudzież innych nieruchomości, a to bez względu czy się na to zgodzą lub nie, a rozkład datków na poszczególnych członków spółki ma być uskuteczniony według postanowień §. 66. powołanej ustawy.

§. 8.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa i skarbu.

Ustawa

z dnia . . . . . o zabudowaniu potoku Drohobyczki.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Zabudowanie potoku Drohobyczki w gminach Drohobyczce i Przedmieściu dubieckiem w powiecie przemyskim ma być wykonane po myśli §. 6. ustawy z dnia 4. stycznia 1909. Dz. p. p. Nr. 4. jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracyi służyć ma projekt c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowania potoków górskich z r. 1910, który preliminuje koszta robót w kwocie 133.000 koron.

Wydział krajowy jest jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracyą państwa, w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Do pokrycia kosztów budowy przyczynić się ma tak galicyjski fundusz krajowy jak i państwowy fundusz melioracyjny, ostatni z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia bezzwrotnym zasiłkiem w maksymalnej wysokości 50% preliminowanych kosztów t. j. maksymalną kwotą 66.500 koron.

§. 4.

Datki państwa i kraju mają być uiszczone w czasie budowy w miarę rzeczywistej potrzeby dla wykonania robót programem objętych.

§. 5.

Bliższe postanowienia co do terminu rozpoczęcia i czasu trwania budowy, dalej co do sposobu wykonania przedsiębiorstwa, kierownictwa budowy i wpływu Administracyi państwa na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa, określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§. 6.

Ewentualne oszczędności uzyskane z sumy kosztorysowej, oznaczonej w §. 2., zwrócone być mają czynnikom kontrybuującym w stosunku procentowym ich udziału w kosztach.

§. 7.

Koszta utrzymania wykonanych robót pokrywać będą po ukończeniu budowy gminy Drohobyczka i Przedmieście dubieckie.

§. 8.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa i skarbu.

Ustawa

z dnia . . . . . o zabudowaniu potoku Dylągówki.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje:

§. 1.

Zabudowanie potoku Dylągówki w gminach Dylągowa i Sielnica powiatu przemyskiego ma być wykonane po myśli §. 6. ustawy z dnia 4. stycznia 1909 Dz. p. p. Nr. 4. jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracyi służyć ma projekt c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowania górskich potoków z r. 1910, który preliminuje koszta robót w kwocie 78.500 koron.

Wydział krajowy jest jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Do pokrycia kosztów budowy przyczynić się ma tak galicyjski fundusz krajowy, jak i państwowy fundusz melioracyjny, ostatni z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenie, bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości 50% preliminowanych kosztów tj. maksymalną kwotę 39.250 koron.

§. 4.

Datki kraju i państwa mają być uiszczone w czasie budowy w miarę rzeczywistej potrzeby dla wykonania robot programem objętych.

§. 5.

Bliższe postanowienia co do terminu rozpoczęcia i czasu trwania budowy, dalej co do sposobu wykonania przedsiębiorstwa, kierownictwa budowy i wpływu Administracyi państwa na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§. 6.

Ewentualne oszczędności uzyskane z sumy kosztorysowej, oznaczonej w §. 2. zwrócone być mają czynnikom kontrybuującym w stosunku procentowym ich udziału w kosztach.

§. 7.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być po ukończeniu budowy utworzoną po myśli §. 45. krajowej ustawy z dnia 14. marca 1875 Dz. ust. kraj. Nr. 38. w drodze administracyjnej spółka interesowanych gmin, obszarów dworskich i prywatnych właścicieli gruntów i innych nieruchomości, a to bez względu, czy się na to zgodzą lub nie, a rozkład datków na poszczególnych członków spółki ma być uskuteczniony według postanowień §. 66. powołanej ustawy.

§. 8.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa i skarbu.

Ustawa

z dnia . . . . . o zabudowaniu potoku Niedzielnianki.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Zabudowanie potoku Niedzielnianki w dorzeczu Dniestru w powiecie Staro Samborskim ma być wykonane po myśli §. 6 ustawy z dnia 4. stycznia 1909 Dz. p. p. Nr. 4. jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracyi służyć ma projekt c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowania górskich potoków z r. 1909, który preliminuje koszta robót na 55.800 koron.

Wydział krajowy jest jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Do pokrycia kosztów budowy przyczynić się ma galicyjski fundusz krajowy 30 procentowym zasiłkiem w kwocie 16.740 koron i państwowy fundusz melioracyjny, ten ostatni z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia, bezzwrotnym zasiłkiem w maksymalnej wysokości 70 procent prelininowanych kosztów t. j. kwotą 39.060 koron.

§. 4.

Oznaczone w §. 3 datki państwa i kraju mają być uiszczone w czasie budowy w miarę rzeczywistej potrzeby dla wykonania robót programem objętych, a to w stosunku jak 70 : 30.

§. 5.

Bliższe postanowienia co do terminu rozpoczęcia i czasu trwania budowy, dalej co do sposobu wykonania przedsiębiorstwa, kierownictwa budowy i wpływu Administracyi państwa na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§. 6.

Ewentualne oszczędności uzyskane ze sumy kosztorysowej, oznaczonej w §. 2 mają być po ukończeniu budowy zwrócone kontrybuującym czynnikom w stosunku procentowym ich udziału w kosztach.

§. 7.

Koszta utrzymania wykonanych robót ma pokrywać po ukończeniu budowy fundusz, który ma być utworzony w myśl §. 6 ustawy z dnia 18. maja 1896 Dz. ust. kraj. Nr. 36. o zabudowaniu górskich potoków w dorzeczu Dniestru.

§. 8.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa i skarbu.

Ustawa

z dnia . . . . . o zabudowaniu potoku Żukotyniec w gminie Wołcze.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Zabudowanie potoku Żukotyniec w dorzeczu Dniestru w gminie Wołcze w powiecie Turczańskim ma być wykonane jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracyi służyć ma projekt c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowań górskich potoków z r. 1910, który preliminuje koszta robót w kwocie 70.800 koron.

Wydział krajowy jest jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z administracyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Do pokrycia kosztów budowy przyczynić się ma w myśl §. 6. ustawy z dnia 4. stycznia 1909 Dz. p. p. Nr. 4. fundusz krajowy 30 procentowym bezzwrotnym zasiłkiem w kwocie 21.240 koron i państwowy fundusz melioracyjny, ostatni z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia bezzwrotnym zasiłkiem w maksymalnej wysokości 70 procent preliminowanych kosztów tj. kwotą 49.560 koron.

§. 4.

Datki kraju i państwa mają być uiszczone w czasie budowy w miarę rzeczywistej potrzeby dla wykonania robót, programem objętych.

§. 5.

Bliższe postanowienia co do terminu rozpoczęcia i czasu trwania budowy, dalej co do sposobu wykonania przedsiębiorstwa, kierownictwa budowy i wpływu Administracyi państwa na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze które, ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§. 6.

Ewentualne oszczędności z sumy kosztorysowej oznaczonej w §. 2. mają być po ukończeniu robót zwrócone czynnikom kontrybuującym w stosunku ich udziału w kosztach.

§. 7.

Koszta utrzymania wykonanych robót pokrywać będzie fundusz, który ma być utworzonym po myśli §. 6. ustawy z dnia 18. maja 1896 Dz. u. kraj. Nr. 36 o zabudowaniu górskich potoków w dorzeczu Dniestru.

§. 8.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa i skarbu.

Ustawa

z dnia . . . . . o pokryciu nadwyżki kosztów regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Nadwyżka kosztów regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy w kwocie 77.000 koron ma być pokrytą przez kraj i państwowy fundusz melioracyjny po połowie po myśli §. 7 ustawy z dnia 4. stycznia 1909 Dz. p. p. Nr. 4.

§. 2.

Datki kraju i państwa na pokrycie tej nadwyżki mają być wpłacone w r. 1911. do funduszu regulacyjnego utworzonego w myśl §. 3. ustawy z dnia 19. marca 1897. Dz. u. kraj. N. 20.

§. 3.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa i skarbu.

Ustawa

z dnia . . . . . o konserwacyi regulacyi rzeki Nowego Brnia z dopływami.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam na podstawie §. 6. ustawy z dnia 29. sierpnia 1890. Dz. u. kraj. Nr. 43, co następuje:

§. 1.

Koszta zwyczajnego utrzymania regulacyi rzeki Nowego Brnia z dopływami mają być pokrywane:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawiania skarp Nowego Brnia i dopływów:

2. z odszkodowań i grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 25. lipca 1901, Dz. u. kraj. Nr. 71.

3. z corocznych datków funduszu krajowego i spółki wodnej zawiązanej w myśl ustawy z dnia 13. maja 1885, Dz. u. kraj. Nr. 34.

Koszta zarządu technicznego pokrywane będą wyłącznie z funduszu krajowego.

§. 2.

Wysokość corocznych datków kraju i spółki wodnej w §. 1. pod 3. wymienionych wynosić ma bez względu na istotną potrzebę w pierwszych trzech latach od roku 1911 do roku 1913 włącznie po 12.500 koron, czyli razem 25.000 koron.

Wysokość corocznych datków w latach następnych wynosić ma sumę, jaka z przecięcia rzeczywistych wydatków w ostatnich trzech latach wypadnie.

§. 3.

Pozostałe z końcem roku 1910 zapasy funduszu konserwacyjnego, które zostały uzyskane z dochodów w myśl §. 6., ustawy z dnia 29. sierpnia 1890. Dz. u. kraj. Nr. 43., niemniej też niezużyte nadwyżki dochodów wymienionych w §§. 1. i 2. mają być odpowiednio fruktyfikowane i służyć będą jako fundusz rezerwowy na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie z powodu szkód elementarnych, lub innych nadzwyczajnych wypadków.

§. 4.

O ileby fundusz rezerwowy okazał się niewystarczającym na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie, brakująca reszta rozłożoną zostanie niezależnie od stałych datków rocznych w §. 2. ustanowionych po połowie na fundusz krajowy i na spółkę wodną.

§. 5.

Zarząd funduszu konserwacyjnego i naczelny nadzór nad wykonanemi robotami sprawuje stosownie do postanowienia §. 7. ustawy z dnia 29. sierpnia 1890. Dz. ust. kraj. Nr. 43. Wydział krajowy.

Wszelkie też datki na utrzymanie wpływać mają do kasy krajowej w półrocznych ratach z góry dnia 1. stycznia i 1. lipca każdego roku.

§. 6.

Ściąganiem datków od stron konkurencyjnych zajmie się spółka wodna według miary ustanowionej w prawnie obowiązującym statucie spółki.

Czasowe wstrzymanie ściągania datków konkurencyjnych może nastąpić tylko za zezwoleniem Wydziału krajowego.

§. 7.

Wszelkie uszkodzenia wykonanych budowli regulacyjnych jak: uregulowanych łożysk Nowego Brnia, dopływów i rowów, wałów ochronnych, szluz, przepustów i innych urządzeń jest wzbronione.

W szczególności wzbronione zostają:

a) przejazd i przepęd zwierząt przez łożysko Nowego Brnia i dopływów, tudzież przez wały i rowy, oraz pojenie zwierząt w innych miejscach, aniżeli do tego przeznaczonych;

b) wydobywanie ziemi, mułu, piasku, lodu i t. p. w miejscach niedozwolonych;

c) skopywanie brzegów Nowego Brnia, potoków i rowów, przebijanie, zasadzanie drzewami i wikliną i wogóle jakiegokolwiek rodzaju uszkodzenie wałów, ramp i ogrodzeń ku ochronie wałów służących;

d) paszenie zwierząt i zbieranie trawy bez zezwolenia Wydziału krajowego na skarpach Nowego Brnia, dopływów, rowów i wałów.

§. 8.

Ze względu bezpieczeństwa publicznego zostaje wzbronione:

a) wznoszenie budynków, wałów poprzecznych i jakichkolwiek budowli tamujących przepływ wody, tudzież sadzenie i utrzymywanie drzew z wyjątkiem wikliny (lit. d.) w profilu inundacyjnym Nowego Brnia i dopływów obwałowanych;

b) kopanie dołów dla dobywania piasku, gliny i t. p., zbiorników wody i studzień w odległości do 20 metrów włącznie od wałów;

c) oranie ziemi bliżej, aniżeli dwa metry po obu stronach wałów i brzegów Nowego Brnia, tudzież dopływów, a na pół metra od rowów;

d) sadzenie wikliny w profilu inundacyjnym Nowego Brnia i dopływów obwałowanych z wyjątkiem miejsc, gdzie sadzenie to jest bezwzględnie konieczne dla ubezpieczenia brzegów. Miejsca te, które mają być oznaczone w sposób łatwy do poznania dla ogółu, wskaże Wydział krajowy.

§. 9.

W razie zagrożenia wałów ochronnych przez wielką wodę obowiązane są gminy i obszary dworskie położone w okręgu konkurencyjnym na wezwanie inspektorów wałowych, których ustanowi Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym, dostarczyć bezzwłocznie potrzebnych sił roboczych i pociągowych, oraz materyałów i narzędzi do obrony wałów.

Siły robocze i pociągowe mają być dostarczone bezpłatnie, za materyały zaś otrzymają strony interesowane wynagrodzenie z funduszu konserwacyjnego (rezerwowego) według cen, jakie ustanawiać będzie co pięć lat z góry Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym i spółką wodną.

Dalsze postanowienia mające na celu obronę wałów w czasie powodzi, zarówno jak i ochronę wykonanych robót regulacyjnych, wydane zostaną w osobnem rozporządzeniu wykonawczem przez Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym. Rozporządzenie to ma być przedłożone Ministerstwu rolnictwa do zatwierdzenia.

§. 10.

Przekroczenia niniejszej ustawy o ile nie będą podlegać przepisom powszechnej ustawy karnej, karane będą według postanowień krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875. Dz. u. kraj. Nr. 38., oraz ustawy z dnia 4. stycznia 1903. Dz. u. kraj. Nr. 12.

§. 11.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa i spraw wewnętrznych.

Ustawa

z dnia . . . . . o konserwacyi robót regulacyjnych na potoku Kisielinie.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam na podstawie §. 6. ustawy z dnia 1. lipca 1886 Dz. u. kraj. Nr. 66. i §. 7. ustawy z dnia 22. września 1896 Dz. u. kraj. Nr. 65.. co następuje:

§. 1.

Koszta zwyczajnego utrzymania robót regulacyjnych na potoku Kisielinie od mostu na drodze gminnej w Woli radłowskiej do Wisły wraz z dopływami, tudzież obwałowania Wisły od Woli rogowskiej do ujścia Dunajca i obwałowania lewego brzegu Dunajca od Biskupic radłowskich do Wisły mają być pokrywane:

1) z dochodów uzyskanych z wydzierżawiania wałów ochronnych, tudzież skarp potoków:

2) z odszkodowań i grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903. Dz. u. kraj. Nr. 12.

3) z corocznych datków funduszu krajowego i spółek wodnych zawiązanych w myśl §. 4. ustawy z dnia 1. lipca 1886 Dz. u. kraj. Nr. 66. dla regulacyi dolnej Kisieliny i w myśl §. 4. ustawy z dnia 22. września 1896 Dz. u. kraj. Nr. 65. dla regulacyi górnej Kisieliny.

Koszta zarządu technicznego pokrywane będą wyłącznie z funduszu krajowego.

§. 2.

Wysokość corocznych datków kraju i spółek wodnych w §. 1. pod 3. wymienionych wynosić ma bez względu na istotną potrzebę w pierwszych trzech latach począwszy od roku 1911 do roku 1913 włącznie po 5.500 K., razem 11.000 K.

Z powyższego datku 5.500 K uiszczać ma spółka wodna dla regulacyi dolnej Kisieliny 4.300 K, spółka wodna zaś dla regulacyi górnej Kisieliny 1.200 K.

Wysokość corocznych datków w latach następnych wynosić ma sumę, jaka z przecięcia rzeczywistych wydatków w ostatnich trzech wypadnie.

§. 3.

Pozostałe z końcem roku 1910 zapasy funduszu konserwacyjnego, które uzyskane zostały z dochodów w myśl §. 6. ustawy z dnia 1. lipca 1886 Dz. u. kraj. Nr. 66., niemniej też niezużyte nadwyżki dochodów wymienionych w §§. 1. i 2. mają być odpowiednio fruktyfikowane i służyć będą jako fundusz rezerwowy na pokrycie nadzwyczajnych wydatków konserwacyjnych wynikłych z powodu klęsk elementarnych, lub innych nadzwyczajnych wypadków.

§. 4.

O ileby fundusz rezerwowy okazał się niewystarczającym na pokrycie nadzwyczajnych wydatków konserwacyjnych, brakująca reszta zostanie rozłożoną niezależnie od stałych datków rocznych w §. 2. ustanowionych po połowie na fundusz krajowy i na spółki wodne, na te ostatnie w stosunku do rzeczywistych wydatków w odnośnych perymetrach melioracyjnych.

§. 5.

Zarząd funduszu konserwacyjnego i naczelny nadzór nad wykonanemi robotami sprawuje stosownie do postanowień §. 7. ustawy z dnia 1. lipca 1886 Dz. u. kraj. Nr. 66. i §. 7. ustawy z dnia 22. września 1896. Dz. u. kraj. Nr. 65. Wydział krajowy.

Wszelkie też datki na utrzymanie wpływać mają do kasy krajowej w półrocznych ratach z góry, dnia 1. stycznia i 1. lipca każdego roku.

§. 6.

Ściąganiem datków od stron konkurencyjnych zajmią się spółki wodne według miary ustanowionej w prawnie obowiązujących statutach spółek.

Czasowe wstrzymanie ściągania datków konkurencyjnych może nastąpić tylko za zezwoleniem Wydziału krajowego.

§. 7.

Wszelkie uszkodzenia wykonanych robót, jak: wałów ochronnych, łożysk i ubezpieczeń brzegów potoków, szluz, przepustów, rowów i innych urządzeń jest wzbronione.

W szczególności zostają zabronione:

a) przejazd i przepęd zwierząt przez łożyska potoków, wały ochronne i rowy, oraz pojenie zwierząt w innych miejscach, aniżeli do tego przeznaczonych;

b) wydobywanie ziemi, mułu, piasku, lodu i t. p. w miejscach niedozwolonych;

c) skopywanie brzegów potoków i rowów, skopywanie, przebijanie, zasadzanie drzewami i wikliną i wogóle jakiegokolwiek rodzaju uszkodzenia wałów, ramp i ogrodzeń ku ochronie wałów służących;

d) paszenie zwierząt i zbieranie trawy bez zezwolenia Wydziału krajowego na skarpach potoków, rowów i wałów.

§. 8.

Ze względów bezpieczeństwa publicznego zostaje wzbronione:

a) wznoszenie budynków, wałów poprzecznych i jakichkolwiek budowli tamujących przepływ wody, tudzież sadzenie i utrzymywanie drzew z wyjątkiem wikliny (lit. d) w profilu inundacyjnym Wisły, Dunajca i Kisieliny;

b) kopanie dołów dla dobywania piasku, gliny i t. p., zbiorników wody i studzien w odległości do 20 metrów włącznie od wałów;

c) oranie ziemi bliżej, aniżeli dwa metry po obu stronach wałów i brzegów Kisieliny, a na pół metra od rowów;

d) sadzenie wikliny w profilu inundacyjnym Wisły, Dunajca i Kisieliny z wyjątkiem miejsc, gdzie sadzenie to jest bezwzględnie konieczne dla ubezpieczenia brzegów i ustalenia odsypisk.

Miejsca te, które mają być oznaczone w sposób łatwy do poznania dla ogółu, wskaże Namiestnictwo w profilu inundacyjnym Wisły i Dunajca, Wydział krajowy zaś w profilu inundacyjnym Kisieliny.

§. 9.

W razie zagrożenia wałów ochronnych przez wielką wodę obowiązane są gminy i obszary dworskie położone w okręgu konkurencyjnym na wezwanie inspektorów wałowych, których ustanowi Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym, dostarczyć bezzwłocznie potrzebnych sił roboczych i pociągowych, oraz materyałów i narzędzi do obrony wałów.

Siły robocze i pociągowe mają być dostarczone bezpłatnie, za materyały zaś otrzymają strony interesowane wynagrodzenie z funduszu konserwacyjnego (rezerwowego) według cen, jakie ustanawiać będzie co pięć lat z góry Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym i spółkami wodnemi.

Dalsze postanowienia mające na celu obronę wałów w czasie powodzi, zarówno jak i ochrony wykonanych robót regulacyjnych, wydane zostaną w osobnem rozporządzeniu wykonawczem przez Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Rozporządzenie to ma być przedłożone Ministerstwu rolnictwa do zatwierdzenia.

§. 10.

Przekroczenia niniejszej ustawy o ile nie będą podlegać przepisom powszechnej ustawy karnej, karane będą według postanowień krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38., oraz ustawy z dnia 4. stycznia 1903 Dz. u. kraj. Nr. 12.

§. 11.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa i spraw wewnętrznych.

LW. 109.681/1910. We Lwowie, dnia 31. sierpnia 1910. r.

Leg 757

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o czynnościach Patronatu Spółek oszczędności i pożyczek oraz innych Spółek rolniczych.

Wysoki Sejmie!

Poprzednie sprawozdanie Wydziału krajowego o rozwoju Spółek oszczędności i pożyczek opierało się głównie na datach statystycznych, zebranych i zestawionych przez Biuro Patronatu w Roczniku Spółek za rok 1908. Załączony zaś do niniejszego sprawozdania, jako osobny alegat Rocznik Spółek za rok 1909 stwierdza ich dalszy znaczny rozwój w ubiegłym roku, który był dziesiątym rokiem działalności krajowego Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek. Wyniki rozwoju i działalności Spółek w ubiegłym roku są tem bardziej pocieszające, że ten rok był szczególniej ciężkim dla rolniczej, zwłaszcza włościańskiej ludności, pod względem finansowym. W tym roku bowiem odbiły się na tej ludności najdokuczliwiej wielkie klęski elementarne obu lat poprzednich, a w wielu okolicach na szerokie rozmiary zdarzyły się nowe, osobliwie gradowe klęski, a te klęski obok braku zarobków w Ameryce i pogorszenia się także w innych krajach stosunków zarobkowych dla naszej ludności emigrującej czasowo z kraju, zmuszały ją do pokrywania koniecznych potrzeb gospodarskich i życiowych z oszczędności lat poprzednich. Nadto grożące na wiosnę ubiegłego roku zawikłania wojenne i długie z tego powodu a bardzo silne zaniepokojenie ludności nietylko u nas lecz w całem państwie, wpływało bardzo niekorzystnie na finansowe stosunki i działalność Spółek. W jesieni zaś 1909 roku dał się uczuć w wielu powiatach szczególniej zachodniej części kraju niezwykle silny ruch emigracyjny za zarobkami, przedewszystkiem do Ameryki, wychodźcy zabrali ze sobą z tego powodu co najmniej kilka a raczej kilkanaście miljonów koron, z czego niemała część pochodziła z wycofanych wkładek ze Spółek oszczędności i pożyczek lub z zaciągniętych w tym celu pożyczek.

Mimo tego zbiegu niekorzystnych okoliczności przyrost Spółek nowo założonych w roku 1909 był niemal taki sam jak w poprzednim roku, wynosił bowiem 152 Spółki oszczędności i pożyczek wobec przybytku 157 Spółek w roku 1908. Czynnych zaś Spółek, które zamykały rachunki za rok 1909, było 970 t. j. także o 152 Spółek więcej niż w roku 1908, za który zamknęło rachunki 818 Spółek. Z końcem roku 1909 pozostawało jednak pod Patronatem krajowym już 1029 Spółek oszczędności i pożyczek. W ciągu zaś 8 pierwszych miesięcy bieżącego roku przyjęto pod opiekę krajową dalszych 86 nowozorganizowanych Spółek, tak, że z datą sprawozdania niniejszego pozostawało pod Patronatem krajowym ogółem *1115 Spółek* oszczędności i pożyczek. Objęte statystyką za rok 1909 Spółki (w ilości *970*) rozsiedlone są już we wszystkich powiatach kraju z małą tylko przewagą zachodniej części kraju (361) w porównaniu z środkową (313) i wschodnią (296).

Członków liczyły te Spółki 195.325, przybytek więc za 1909 rok wynosił 31.410.

Okręgi działalności Spółek, wynosiły średnio po 3—4 gminy z ludnością ogółem 3,355.154 w przecięciu po 3458 osób; obecnie przyjąć należy przy 1115 Spółkach około 3600 gmin objętych okręgami działalności tych Spółek, zatem około 60% gmin z ludnością około 3,750.000 osób. *Udziały* członków wzrosły w roku 1909 o 301.092 kor. t. j. na 1,722.062, a podniosły się także w stosunku do ilości członków w ten sposób, że przeciętnie wypada na 1 członka 8·81 kor. wpłaconych udziałów (1908 roku kor. 8·60), co może być uważane za stan korzystny, ponieważ statutowy udział przy nieograniczonej poręce prawie we wszystkich Spółkach oprócz 7 wynosi 10 kor. a do rzadkości należy deklarowanie więcej udziałów, niż jednego. Wprost nieoczekiwanym był wzrost *wkładek oszczędności* w Spółkach w ciągu 1909 roku jako niezwykle ciężkiego osobliwie dla zachodniej Galicyi, gdzie Spółki oszczędności i pożyczek wykazują około $^3/_4$ części ogólnego stanu wkładek wszystkich Spółek patronackich. Tymczasem w ubiegłym roku podniósł się stan wkładek oszczędności okrągło o 3 miliony (2,928.557) kor. t. j. z 30,713.680 na 33,641.238 kor. Jest to przybytek prawie o połowę mniejszy od przyrostu wkładek w każdym z trzech poprzednich lat, zwłaszcza zaś od przyrostu w 1907 r., w którym najwięcej z całego dziesięciolecia narosło wkładek (6,637.238 kor.); osłabienie wzrostu zauważone już wyraźnie w 1908 roku (5,170.302), dało się więc najsilniej uczuć w ubiegłym roku a przeciągnęło się do wiosennych miesięcy bieżącego roku. Atoli od maja b. r. poprawia się już znacznie położenie i napływ wkładek szybko znowu się podnosi. *Zaciągnięte* przez Spółki *pożyczki* przeważnie w Centralnej Kasie wynosiły z końcem 1909 roku ogółem 4,516.055 kor. to znaczy 13·4% stanu wkładek oszczędności. Natomiast Spółki *udzieliły* w roku 1909 *pożyczek* 63.778 na ogólną sumę 19 milionów (18.999.975 kor.) a stan dłużny wszystkich pożyczek udzielonych wynosił z końcem 1909 roku kor. 38,144.404. W spłacie pożyczek objawiły się w dwóch ostatnich latach większe niż poprzednio trudności, ale na ogół spłata postępowała zadowalająco. *Fundusze rezerwowe* Spółek wzrosły w ciągu roku 1909 o kwotę 419.698 kor. i wynosiły z końcem tego roku 1,644.146 kor. a łącznie z kapitałem udziałowym stanowiły prawie dokładnie 10% stanu wkładek a w porównaniu do wszystkich obcych funduszów 38.784.617 kor. przedstawiały się jak 4·2%. W stosunkach procentowych Spółek nietylko nie nastąpiło pogorszenie lecz zwiększyła się ilość Spółek które zadawalniają się 1%-wą margą, było bowiem w ostatnim roku takich Spółek 75; żadna Spółka zaś nie pobiera już więcej niż $6^1/_2$%, połowa zaś Spółek 6% lub mniej.

Lustracyj przeprowadziło Biuro Patronatu w ciągu 1909 roku ogółem 983 w 937 Spółkach, między niemi było 18 lustracyj generalnych t. j. połączonych z porównaniem książeczek udziałowych, wkładkowych i pożyczkowych, znajdujących się w rękach stron z księgami Spółki. Wyniki ich były przeważnie zadowalające, w paru jednak wypadkach zażądać musiało Biuro Patronatu zmiany osób, zawiadujących kasą Spółki a w paru innych wypadkach doradzić cichą likwidacyę przez ograniczenie czynności Spółki do ściągania rat pożyczkowych i spłacania wierzycieli, ponieważ okazało się niedostateczne zainteresowanie u członków Spółki i za słabe

między nimi siły do należytego załatwiania spraw Spółki. Zamknięcia rachunkowe wszystkich Spółek zostały przez Biuro Patronatu szczegółowo zbadane i spawdzone, względnie sprostowane a następnie dopilnowano powzięcia potrzebnych uchwał przez Walne Zebranie, zapobiegano uchwałom przeciwnym statutowi lub dobru Spółki i dopilnowano, aby Spółki względem władz dopełniły przepisanych obowiązków. W ogólności gospodarka w Spółkach oszczędności i pożyczek jest uporządkowaną i udoskonala się nietylko wskutek lustracyj i innych środków nadzoru, lecz także dzięki dosyć powszechnej gorliwości i zamiłowaniu, z jakiem zawiadowcy Spółek spełniają swe obowiązki.

W poprzedniem już sprawozdaniu miał zaszczyt Wydział krajowy zawiadomić Wysoki Sejm, że czynności dotyczące wykonywania krajowego Patronatu nad Spółkami mleczarskiemi zostały w ubiegłym roku odjęte Biuru Patronatu a przydzielone Biuru mleczarskiemu i dlatego w innem sprawozdaniu (o czynnościach krajowego Biura mleczarskiego) zajmuje się Wydział krajowy rozwojem tych Spółek.

Co do dalszego popierania rozwoju innych Spółek rolniczych a mianowicie handlowych i produkcyjnych, wytrwał Wydział krajowy na wyłuszczonem w poprzednich sprawozdaniach biernem stanowisku, nie wychodząc poza granice prób już przedtem w tym kierunku podjętych. Szczególniej zaś pozwala sobie Wydział krajowy powołać się w tym względzie na swoje ostatnie sprawozdanie (LW. 97274/09) i dodać jeszcze tę uwagę, iż konieczną jest rzeczą, aby nasze towarzystwa rolnicze rozwinęły jak najusilniejszą działalność w celu krzewienia wśród ludności ducha samopomocy, liczenia przedewszystkiem na własne siły w zbiorowej pracy i stosowania idei współdzielczej w jej właściwem rozumieniu i znaczeniu. Biuro Patronatu jako organ władzy publicznej, ma utrudnione i ograniczone na tem polu zadanie, lecz spełnia go w możliwych dla siebie granicach, propagując zasady zdrowej kooperacyi, opartej przedewszystkiem na samopomocy i poczuciu własnej odpowiedzialności zarówno przez samą praktykę w działalności Spółek oszczędności i pożyczek i przez ich stosunek do krajowego Patronatu, jak niemniej w wydawanem przez siebie „Czasopiśmie dla Spółek rolniczych“ i na powiatowych lub okręgowych konferencyach z delegatami Spółek. Takich konferencyj urządzono w ubiegłym roku 22 i na wszystkich zajmowano się poruszoną wyżej sprawą, obok omawiania innych spraw dotyczących gospodarki Spółek oszczędności i pożyczek. Potrzeba jednak zdaniem Wydziału krajowego żywszej pracy społeczeństwa na tem polu, większego nią zainteresowania się ze strony powołanych do tego organizacyj rolniczych i to bez oglądania się zbytniego na daleko idącą pomoc publiczną, która w ruchu współdzielczym musi mieć tylko drugorzędne znaczenie a nie powinna przygniatać ducha samopomocy i poczucia własnej odpowiedzialności. Już nawet rozmiary, jakie przybrał ruch zakładania nowych Spółek oszczędności i pożyczek pod wpływem nietyle współdzielczej propagandy, ile nadziei uzyskania pomocy publicznej z przeznaczonych na ten cel środków, wyprzedzają zdaniem Wydziału krajowego, rozwój uzdolnienia i usposobienia ludności do pracy współdzielczej. Jeżeli mimo tego nie wynikają stąd poważniejsze niebezpieczeństwa, to głównie dlatego, że organizacya, administracya i zakres czynności tych Spółek są prostsze i łatwiejsze w porównaniu z innymi rodzajami Spółek rolniczych (t. j. handlowych albo wytwórczych) i dlatego krajowy Patronat przez rozwinięcie daleko sięgającego nadzoru jest w możności uzupełniać niedostatki lokalnej administracyi lub zapobiegać zawczasu rozszerzeniu się złego. Atoli nadzór nad innemi rolniczemi Spółkami ze strony krajowego Patronatu nie mógłby się tak daleko posuwać w regulowaniu czynności organów Spółki, którym potrzeba większej swobody w urządzaniu i prowadzeniu administracyi stosownie do lokalnych warunków i wymagań chwili. Tutaj bowiem daleko więcej, aniżeli w Spółkach oszczędności i pożyczek należy wynik działalności Spółki z jednej strony od osobistych zalet kierownictwa a z drugiej strony od zrozumienia solidarnego popierania przez członków wspólnego interesu i chociażby to na razie połączonem było nawet z pewnemi ofiarami ze strony członków. Na wynik pracy Spółki nie może krajowy Patronat wywierać znaczniejszego wpływu a byłoby to dla Spółki nawet szkodliwem, gdyby przez zbyt daleko idące popieranie jej interesów, a zwłaszcza

przez wywieranie znaczniejszego wpływu na tok interesów Spółki, nastąpiło u jej członków a przedewszystkiem u Zarządu i Rady nadzorczej osłabienie poczucia ich własnej odpowiedzialności za powodzenie lub niepowodzenie jej przedsięwzięcia. Potwierdzają to zarówno doświadczenia poczynione z próbnemi Spółkami rolniczemi, jakie powstały u nas i pozostają pod Patronatem krajowym, jak również doświadczenia podobne poczynione w innych krajach, zwłaszcza w Austryi dolnej i dlatego Wydział krajowy zamierza wytrwać w stanowisku swem wyjaśnionem i uzasadnionem już w poprzednich swoich sprawozdaniach. Mimo tego jednak przywiązuje Wydział krajowy wielką wagę do ożywienia prywatnej inicyatywy społeczeństwa na tem polu i gotów jest iść jej na rękę, ale tylko w granicach wyłuszczonego wyżej stanowiska.

Przedłożony Wysokiemu Sejmowi *preliminarz* wydatków (Rubr. X. poz. 95.) i dochodów (Rubr. X. poz. 34.) Biura Patronatu na rok 1911. wykazuje *niedobór* do pokrycia z funduszu krajowego w kwocie 113.340 kor., t. j. o 904 kor. *mniejszy* aniżeli w roku 1910, albowiem wzrostowi wydatków o 19.096 kor. odpowiada powiększenie dochodów o 20.000 kor. Na wzrost wydatków wpływa przedewszystkiem zwiększony koszt druków i książek i innych przedmiotów dla Spółek, preliminowany w kwocie większej o . . . . . 10.000 kor.
przy takim samym wzroście dochodu ze sprzedaży tych przedmiotów. Nadto podwyższa się wydatek na płacę nowego prowizorycznego lustratora o . . . . . 2.800 „
na podwyższenie płacy magazyniera i dyetaryuszek o . . . . . 821 „
na koszta lustracyi (z powodu przybytku Spółek) o 5.175 „
i na portorya . . . . . 300 „
Razem . 19.096 kor.

Natomiast w dochodach oprócz zwiększonego o 10.000 kor. dochodu ze sprzedaży druków, książek i innych przedmiotów, dla Spółek preliminuje się subwencyę państwową w kwocie o 10.000 kor. wyższej (t. j. 60.000 kor.), ponieważ w tej wysokości została przyznaną za rok 1909.

W bieżącym roku nie przedkłada też Wydział krajowy osobnego sprawozdania o czynnościach *krajowej Centralnej Kasy dla Spółek rolniczych*, ponieważ sprawozdanie Komisyi bankowej przedłożone Wysokiemu Sejmowi 25. stycznia 1910. roku (Ls. 5733/1910) o przeszłorocznem sprawozdaniu Wydziału krajowego, dotyczącem także wprowadzenia w życie Centralnej Kasy, opatrzem jest już na zbadaniu przez Komisyę stanu i czynności tej instytucyi po dzień sprawozdania i mieściło także tymczasowe wyniki zamknięcia rachunkowego za rok 1909. Dlatego Wydział krajowy poprzestaje na dołączeniu do niniejszego sprawozdania jako osobnego drugiego allegatu „Sprawozdania z czynności i zamknięcia rachunków krajowej Centralnej Kasy dla Spółek rolniczych“ i na zaznaczeniu, że według tymczasowej wiadomości, otrzymanej od JE. Pana Ministra dla Galicyi Dra Dulęby uchwalona przez Wysoki Sejm na posiedzeniu w dniu 16. lutego 1910. zmiana §. 7. i 8. statutu krajowej Centralnej Kasy dla Spółek rolniczych (celem podwyższenia gwarancyi krajowej) uzyskała już Najwyższą sankcyę; natomiast niema Wydział krajowy żadnej wiadomości o zatwierdzeniu ustawy krajowej na temże posiedzeniu Wysokiego Sejmu uchwalonej o uwolnieniu Centralnej Kasy od wszystkich dodatków podatkowych z wyjątkiem państwowych.

Przedkładając odrębnie wnioski budżetowe, ma zaszczyt Wydział krajowy upraszać:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o czynnościach Patronatu Spółek oszczędności i pożyczek oraz innych Spółek rolniczych.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

Badeni *w. r.*

Sprawozdawca:

Dr. Tadeusz Pilat *w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Z DRUKARNI SZCZĘSNEGO BEDNARSKIEGO WE LWOWIE, RYNEK, L. 9

Ls. 4.649/1909. We Lwowie, dnia 4. października 1909.

Aleg 758

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o stanie fundacyi Stanisława hr. Skarbka za czas od początku r. 1907 do połowy roku 1909.

Wysoki Sejmie!

Niniejsze sprawozdanie w części ogólnej i o ile się odnosi do spraw majątków ziemskich fundacyi, opracowane jest na podstawie sprawozdania Departamentu I. i aktów Wydziału krajowego; co do zakładu w Drohowyżu jest ono nadto oparte na spostrzeżeniach poczynionych przy zwiedzeniu Zakładu.

Wydatki ogólne fundacyi w okresie sprawozdawczym znacznie się wzmogły. Koszta utrzymania Zakładu w Drohowyżu wobec niepomiernego podrożenia artykułów żywności doznały niezwykłej zwyżki, a jako dalsze następstwo spowodowały nieuniknione podwyższenie poborów urzędników i sług fundacyi.

Jeżeli więc pomimo to, zamknięcia rachunkowe wykazują stałe nadwyżki dochodów netto, a tem samem utrzymanie równowagi budżetowej, należy uważać to za objaw pomyślny spowodowany wydatnym wzrostem dochodów z dóbr i lasów, które wynosiły w roku 1902 brutto 479.660 K wobec 619.915 w roku 1908.

Rezultat ten spowodowały — obok uzyskania korzystnych warunków przy wydzierżawieniu folwarków — w głównej części zwyżka cen drzewa, która jednak w ciągu roku 1908 uległa dotkliwej depressyi — co nakazuje ostrożność w gospodarce i w budżetowaniu dóbr fundacyjnych.

Podwyższenie płac urzędników i sług.

Podstawą poborów funkcyonaryuszów centralnej administracyi była norma z roku 1886, zaś funkcyonaryuszów Zakładu w Drohowyżu norma z roku 1896. Nie odpowiadała już więc obecnym cenom wszystkich środków żywności. Na podstawie zatem wniosku kuratoryi z dnia 3 grudnia 1907, Rada administracyjna postanowiła podwyższenie poborów od 1. stycznia 1908, uchwałą zatwierdzoną przez Wydział krajowy i c. k. Namiestnictwo jako najwyższej władzy fundacyjnej. Pobory te wynosiły:

	do roku 1907	od roku 1908
w centralnej administracyi	30.220 K	33.780 K
w Zakładzie Drohowyzkim	58.356 „	64.471 „
Razem	88.576 K	98.257 K

Zwyżka zatem wynosi 9.681 K, czyli 11·4%.

Kontrola.

Ustalenie posady kontrolora kasy centralnej, tudzież zaprowadzenie podwójnej buchalteryi ułatwia utrzymanie ewidencyi w czynnościach administracyi centralnej.

A) Zakład w Drohowyżu.

Od marca 1907, w którym komisya budżetowa złożyła Wysokiemu Sejmowi ostatnie sprawozdanie o stanie fundacyi Skarbkowskiej w Drohowyżu, wiele się w niej zmieniło i co z zadowoleniem należy stwierdzić, zmieniło się na lepsze.

Jakkolwiek nie wszystkie desiderata zawarte w ówczesnem sprawozdaniu komisyi budżetowej zostały spełnione, to niespełnionych pozostało nie wiele, zwłaszcza te, które wymagając znacznych wkładów pieniężnych i dłuższego czasu, musiały zostać rozłożone na lat kilka i są obecnie w toku wykonania, a jeżeli z natury rzeczy musiały przybyć nowe, to nie należy wątpić, że wobec zrozumienia celu i potrzeb Zakładu ze strony kuratora — które z wszelkiem uznaniem podnieść należy — współdziałanie jego z czynnikami nadzorczemi zdoła w niedalekiej przyszłości zapewnić tej pięknej Instytucyi tak pożądany dla społeczeństwa rozwój.

Funkcyonaryusze.

P. Wilhelm Schmied został stabilizowany na posadzie dyrektora Zakładu. p. Zygmunt Drobner na posadzie ogrodnika i kierownika kursu ogrodniczego.

Od 1. września bieżącego roku mianowano (dla działu chłopców) na posadę ochmistrza p. Kudybę, byłego profesora gimnazyalnego, a na posadę (nowo kreowaną) jego zastępcy, p. Wincentego Rzepę, kwalifikowanego nauczyciela gimnastyki i byłego kierownika Sokoła.

W miejsce dawnych dozorców, którzy okazali się nieodpowiednimi, kreowano 6 posad inspicyentów i uzyskano na nie osobistości o lepszem wykształceniu i dające rękojmię taktownego postępowania z wychowankami.

Szkoły.

1. Szkoła męska 6-cio klasowa.

	w roku 1906/7	w roku 1907/8
uczęszczało wychowanków	149	154
klasyfikowano	140	152
Obyczaje chwalebne otrzymali	21	60
„ dobre „	94	69
„ dość dobre „	24	23
„ naganne „	1	—
Postęp ogólny bardzo dobry „	5	12
„ „ dobry „	58	73
„ „ dostateczny „	52	43
„ „ niedostateczny „	13	13
Poprawkę z jednego przedm. „	12	11

Nauka slöjdu bywa udzielaną począwszy od klasy III., w V. zaś i VI. klasach nauka obróbki drzewa i metali.

Nauka gimnastyki zwykłej i szwedzkiej, odbywa się w obszernej i w należyte przyrządy zaopatrzonej sali. W roku 1908 wprowadzono gry i zabawy na boisku w ogrodzie, gdzie wychowankowie pod okiem inspicyentów spędzają przerwy między godzinami nauki.

Śpiew i muzyka są udzielane w 30 godzinach tygodniowo przez osobnego nauczyciela, który jest zarazem kapelmistrzem orkiestry. Ku temu służy osobna sala. Instrumenty są odnowione i skompletowane.

Wszystkie sale szkolne są jasne, wysokie, starannie utrzymane i wentylowane. Ławki (dwumiejscowe) poprawnego typu; na ścianach liczne mapy i tablice do nauki poglądowej. W ostatnich latach założono gabinet przyrodniczy, jak na krótki czas swego istnienia dość obficie zaopatrzony, umieszczony w obszernym lokalu, gdzie się również znajduje biblioteka.

Wynik hospitacyi pod względem odpowiedzi uczniów na zadane im pytania wypadł niezupełnie zadowalająco. Ma się wrażenie, że naukę udziela się szablonowo, bez przyzwyczajania uczni do samoistnego myślenia.

Następujące zestawienie frekwencyi w poszczególnych klasach sięga poza czasokres sprawozdania Wydziału krajowego, gdyż odnosi się do obecnego roku szkolnego 1909/10, przytaczam je atoli z powodu — wręcz odwrotnego od zwykłych — stopniowania liczb, mianowicie uczęszcza chłopców:

	Zakładowych	Eksternistów	Razem
do klasy I.	10	4	14
„ „ II.	14	3	17
„ „ III.	26	2	28
„ „ IV.	34	3	37
„ „ V.	27	—	27
„ „ VI.	36	1	37
	147	13	160

Eksternistami są synowie funkcyonaryuszów i sług Zakładu.

Anormalny ten stosunek frekwencyi spowodowany jest zwyczajem przyjmowania do zakładu chłopców starszych, co nie jest pożądanem pod względem nauki szkolnej a tem mniej odpowiada celowi Zakładu.

Po ukończeniu szóstej klasy, wychowankowie przechodzą do szkoły rzemiosł, urządzonej w roku 1907 staraniem Wydziału krajowego. O stanie tej szkoły przedkłada Departament II. Wydziału krajowego osobne sprawozdanie, które z tego powodu nie jest przedmiotem niniejszego sprawozdania Komisyi budżetowej.

Stan odżywiania sierót dobry, ubranie i bielizna czyste, ale wygląd niektórych chłopców świadczy, że stan zdrowotny (jakkolwiek bezwarunkowo poprawił się w ostatnich latach) zupełnie zadowalającym nie jest; okazuje się więc konieczność ścisłego stosowania się do wniosku Komisyi budżetowej z roku 1907 co do badania zgłaszanych sierót i przyjmowania do Zakładu tych tylko, których poprzednie badanie przez lekarza zakładowego okaże jako zupełnie zdrowych, zwłaszcza jako niedotkniętych gruźlicą.

2. Szkoła żeńska 4-o klasowa.

Nauki udzielają w tej szkole SS. Felicyanki, ukwalifikowane przez władze szkolne.

Sierót dziewcząt uczęszczało . .	w roku 1906/7	w roku 1907/8
wpisanych . . .	96	94
Obyczaje chwalebne otrzymały	42	74
„ dobre „	44	17
„ dosyć dobre „	10	1
Postęp ogólny bardzo dobry otrzymały	15	20
„ „ dobry „	35	41
„ „ dostateczny „	39	25
„ „ niedostateczny „	7	4
nieklasyfikowano	—	1

W godzinach nadliczbowych pobierają młodsze dziewczęta początki robót ręcznych w celu praktycznego przygotowania do kursu gospodarstwa domowego.

Stan odżywienia dziewcząt dobry, ale (podobnie jak u chłopców) zbyt wiele z pomiędzy nich zdradza anemię i gruźlicę.

I tu może należy ściślej stosować zasadę badania lekarskiego przed przyjęciem do Zakładu, aby ochronić osobniki zdrowe od niechybnego zakażenia.

3. Kurs 4-letni gospodarstwa domowego.

Na ten kurs uczęszczało w roku szkolnym 1906/7: 36, a w roku szkolnym 1907/8: 35 wychowanek.

Starsze pobierają przed południem naukę szycia i kroju, praktycznego gotowania w t. zw. małej kuchni, prania, prasowania i innych zajęć gospodarstwa domowego. Po południu zaś pobierają naukę przedmiotów szkolnych.

Po ukończeniu tego kursu opuściło zakład w roku 1907: 15, a w roku 1908: 8 wychowanek, z pomiędzy tych posiadają uzdolnienie fachowe:

12 jako kucharki,
4 „ szwaczki,
4 „ praczki,
3 „ pokojowe.

Z nich 15 otrzymało służbę, reszta wróciła do rodziny.

W zawodach powyższych, wychowanki Zakładu znajdują wprawdzie umieszczenie, byłoby jednak wskazane, zaprowadzić w tym kursie dział mający na celu kształcenie dziewcząt na klucznice i szafarki; a więc naukę i praktykę chowu drobiu, mleczarstwa i ogrodnictwa, co wobec niezaprzeczonego podnoszenia się w kraju tych właśnie gałęzi gospodarstwa, zapewniłoby wychowankom korzystne umieszczenie i odpowiadałoby zamiarom fundatora.

Tak w 4-o klasowej szkole żeńskiej, jakoteż w 4-o letnim kursie gospodarstwa domowego, wykonują nadzór, tudzież udzielają teoretyczną i praktyczną naukę SS. Felicyanki. Z uznaniem należy podnieść ich gorliwość, takt i łagodność połączoną ze stanowczością, które to przymioty są niezbędne w wychowaniu dzieci. To też widoczny jest ich dodatni wpływ, nietylko w nauce szkolnej, ale w oddziaływaniu na umysł wychowanek, które odpłacają im szczerem przywiązaniem.

Nadto dostarczają SS. Felicyanki wikt dla sierót obojga płci, dla uczestników szkoły ogrodniczej, dla prebendaryuszy i prebendaryuszek, nakoniec dla nieżonatych funkcyonaryuszów i sług Zakładu.

Wikt ten, (dzielący się na 3 stoły) jest zdrowy, obfity i smacznie przyrządzony. Kuchnie — tak duże jak małe — odznaczają się wzorową czystością. Zapasy wiktuałów przechowane są w spiżarniach i magazynach starannie wentylowanych.

Dalej sporządzają one (w oddziałach kroju i szycia kursu) pościel, bieliznę i odzież dla wszystkich sierót Zakładu. Li tylko ubrania sukienne dla chłopców i obuwie sporządzone są we warsztatach krawieckim i szewskim szkoły rzemiosł.

Nakoniec opiekują się prebendaryuszkami.

4. Szkoła ogrodników.

Do szkoły tej uczęszczało w roku 1906/7: 5, a w roku 1907/8: 6 wychowanków Zakładu.

Naukę 4-o roczną teoretyczną i praktyczną udziela ogrodnik Zakładu, p. Drobner posiadający urzędową kwalifikacyę.

Jeżeli liczba wyzwoleńców (2 względnie 1 uczeń) jest małą, to powodu szukać należy w okoliczności, że do tej szkoły dotąd przeznaczano wychowanków fizycznie i umysłowo najmniej uzdolnionych.

Oddział starców.

W roku ubiegłym było umieszczonych:

Prebendaryuszy	19
Prebendaryuszek . . .	20
Razem . . .	39

Nadto eksternistów 9 otrzymujących tylko wikt zakładowy.

Wikt ten jest dobry i obfity. Umieszczenie kobiet w budynku głównym, (z osobnem wejściem) i pod dozorem S. S. Felicyanek jest dobre i odpowiada wymogom hygieny.

Nie można tego powiedzieć odnośnie do mężczyzn; mieszkają bowiem w jednym z dawnych dworków o szczupłych, po części zawilgoconych pokojach.

Assanacya.

Z poleceń Wysokiego Sejmu do Wydziału krajowego spowodowanych sprawozdaniem Komisyi budżetowej z 13. marca 1903 najważniejsze, t. j. odnoszące się do stanu zdrowotnego wychowanków Zakładu w Drohowyżu mogło z natury rzeczy zostać tylko wdrożone, a w stosunkowo tak krótkim czasie nie mogło wydać dostrzegalnych owoców.

Tylko bezwzględne i konsekwentne niedopuszczanie do Zakładu sierót dotkniętych gruźlicą zdoła w przyszłości ochronić ten Zakład przed tą istną plagą naszego kraju.

Co do innych w zakresie hygieny z oznaczonych wówczas niedomagań, zostały niektóre zupełnie usunięte, co do innych zaś rozpoczęto roboty i dzięki nietylko dobrym chęciom, ale i należytemu zainteresowaniu się kuratoryi ważnością tych zmian, można spodziewać się dokończenia ich w stosunkowo niedalekim czasie. I tak:

1. Infirmeryę chłopców przeniesiono prowizorycznie z głównego budynku do parterowego dworku, niegdyś mieszkanie kuratora w czasie pobytu jego w Drohowyżu. W 3 pokojach mieści się 15 łóżek, nadto pokój (operacyjny) urządzono dla lekarza i umieszczono obok apteczkę.

2. Infirmerya dla dziewcząt mieści się obecnie w budynku głównym i zostaje pod zarządem S. S. Felicyanek.

3. Wychodki, które mimo zaprowadzenia wodociągów, zatruwały powietrze wyziewami, przerobiono i urządzono pisoary systemu Belza. Nadto zamiast dawnej posadzki z płytek śliskich i łatwo nasiąkających, ułożono na asfalcie kamionkowe płytki rowkowane, czem wyziewy zupełnie usunięto.

4. Zmieniono urządzenie rezerwoaru w łazienkach.

5. Nieodpowiednemu umieszczeniu sal szkolnych i sypialnych zaradzono przez urządzenie na II-gim piętrze sal szkolnych, dobrze oświetlonych, powiększonemi oknami, postawiono w salach i na kurytarzach piece kaflowe i ułożono posadzkę bukową w rybią łuskę. W salach niegdyś szkolnych na I. piętrze odnowiono wyprawę ścian, postawiono piece kaflowe, ułożono posadzkę i przeznaczono na sypialnie dobrze wentylowane. Sale te wychodzą na obszerny korytarz 5 m. szeroki, 52 m. długi, gdzie chłopcy w czasie słoty spędzają czas wolny od nauki.

6. Rzeźnię umieszczono w nowym murowanym budynku. Urządzenie jej odpowiada wymogom nowoczesnym. Doprowadzono do rzeźni wodociąg.

7. Ogrodzenie Zakładu jest w toku wykonania. Corocznie wstawia się w budżet 5.000 K na budowę muru 2 metry wysokiego, około całego parku.

8. Lodownie z przedziałami na mięso i nabiał, obecnie się buduje.

Stan budynków.

a) Główny 2 piątrowy budynek o 2 bocznych traktach jest w zupełnie dobrym stanie konstrukcyjnym i starannie utrzymany. Front od ogrodu wymaga częściowego odnowienia wyprawy.

b) W niektórych sypialniach dziewcząt, na kurytarzach, w pralni i w szwalni koniecznem jest ułożenie nowej podłogi w miejsce starej mocno wydeptanej.

c) Podwórze przed lewem skrzydłem wymaga zniwelowania.

d) W skrzydle prawem w salach rysunkowych i niektórych warsztatach Szkoły rzemiosł należy wymienić belki nad parterem. Komisya ekspertów technicznych sprawdziła nagłość tej roboty. W kilku miejscach tychże samych lokalów jest podłoga mocno uszkodzona.

e) Dotąd niemożliwem było usunięcie z głównego budynku mieszkań żonatych funkcyonaryuszów. Stopniowe wybudowanie domów mieszkalnych umożliwiłoby uwolnienie głównego budynku od obecnych niedogodności.

f) Jako pożądane zmiany w budynkach, które jednak ze względu na roboty budowlane pilniejsze i rozpoczęte — będą musiały być odłożone na lata następne, należy wymienić: usunięcie kancelaryi z budynku głównego dla uniknienia napływu robotników tamże się wypłacających; budowa definitywnego szpitala; przebudowa mieszkania lekarza zakładowego; przebudowa oranżeryi.

Układ ze Zgromadzeniem S. S. Felicyanek.

Ze Zgromadzeniem tem zawarto nową umowę zatwierdzoną przez Wydział krajowy do końca października 1911 względem dalszego zarządu oddziałem dziewcząt w Zakładzie Drohowyzkim, wraz ze szkołą, kuchnią z obowiązkiem dostarczania wiktu dla całego Zakładu, szpitala dziewcząt, staruszek i chłopców, pralnią zakładową oraz obowiązek szycia bielizny dla chłopców.

Postanowienie urządzenia osobnej kuchni dla kształcenia kucharek. Sióstr Felicyanek zajętych w Zakładzie jest 25.

B) Dobra fundacyjne.

I. Nowe umowy zawarte w okresie sprawozdawczym:

1. Folwarki Opary, Dołhe i Szwydka wydzierżawiono do roku 1919 za czynsz roczny 23.500 K bez żadnych dodatków ze strony fundacyi. (Dotąd rocznie 15.000 K z dodatkami 50 sągów drzewa opałowego, 20 fur drzewa materyałowego na sprzęty gospodarskie i 20 fur na opał).

2. Łąki Mikołajowskie do 28. lutego 1911 za czynsz roczny 34.200 koron. (Dotąd po 29.600 K).

3. Łąki Kulikowskie do 31. marca 1910 za 4.200 K. (Dotąd za 3.600 K).

4. Folwark Brzozdowce dotychczasowemu dzierżawcy p. Korzennemu do 24. czerwca 1922 za czynsz roczny 46.500 K, bez żadnych dodatków. (Dotąd 30.660 koron rocznie, z dodatkiem 433 sągów drzewa opałowego i 40 fur materyałowego).

5. Polowanie w lasach nizinnych Mikołajów-Drohowyże do 1911 za czynsz roczny 2.000 K. (Dotąd 1.000 K).

6. Polowanie w lasach Oparskich do 1911 za czynsz roczny 600 K. (Dotąd 200 K).

7. Polowanie górskie w Smorzu i Rożniatowie do 1912 za czynsz roczny 4.200 K. (Dotąd 400 K).

Znaczne w ten sposób uzyskane zwyżki dochodów, tudzież dalsze podwyższenie uzyskać się mające w latach następnych w miarę expiracyi dzierżaw, kuratorya postanowiła (za zgodą Rady administracyjnej) użyć w sposób następujący:

Budynki, których wogóle fundacya posiada około 500 — są w przeważnej części zbudowane z drzewa, bądź też (w mniejszej części) z kamienia bez fundamentu, dachy zaś prawie bez wyjątku kryte gontami lub słomą.

Dotychczas konserwacya tych budynków należała do dzierżawców, którzy za to znacznie mniejsze płacili tenuty dzierżawne, starając się jak najmniej łożyć na naprawę budynków, czem doprowadzili je do stanu opłakanego.

Co do gorzelń, istniał dotąd system nie wydawania gotówki na urządzenia wewnętrzne i aparaty, lecz dozwalano dzierżawcom na umieszczanie swoich własnych aparatów, czem stawali się oni poniekąd współwłaścicielami gorzelń. Aby tym dla fundacyi w wysokim stopniu szkodliwym stosunkom koniec położyć, będą odtąd zwiększone dochody z dzierżaw w pierwszym rzędzie obracane na stopniowe zastąpienie zniszczonych drewnianych budynków nowemi murowanemi, kryte dachówką lub blachą. Tą drogą uzyska się znacznie wyższe tenuty dzierżawne. Co do gorzelń zaś zostaną kosztem fundacyi odnowione, co spowoduje znaczne podniesienie dochodów i umożliwi amortyzacyę kapitałów użytych na budowę nowych budynków i aparatów gorzelnianych.

Dalej zatwierdził Wydział krajowy w latach 1907 i 1908 umowę o sprzedaż skrawków gruntów w Żydaczowie o powierzchni 2 morgów 163 sążni za 2.026 K, tudzież szereg uchwał Rady administracyjnej co do zaciągnięcia na majątku zakładowym fundacyi pożyczek na budowę domów mieszkalnych i gorzelń, tudzież wykonanie drenowań w rozmaitych folwarkach fundacyi.

Gospodarka w lasach fundacyjnych.

Pismem z 18. lipca 1907 kuratorya przedłożyła Wydziałowi krajowemu sprawozdanie o uporządkowaniu gospodarstwa lasowego następującej treści:

1. W rewirach Rożniatów, Stulsko, Iłów i Brzozdowce (około 5.450 ha) przerobiono cały plan gospodarczy; rozpoczął się II. 20-letni okres gospodarczy i w roku bieżącym przeprowadzoną będzie rewizya gospodarcza.

2. W Oparach (około 650 ha) las służy przeważnie na zaspakajanie własnej potrzeby leśniczych 4 folwarków. Tam gospodaruje się w kierunku, który Komisya za właściwy uznała. Na razie sprzedano 920 sztuk przestarzałych dębów za 46.000 K.

3. W Ostałowicach (około 500 ha) przeprowadzoną będzie w roku bieżącym rewizya gospodarcza.

4. W lasach Rożniatowskich (około 2.150 ha) na wniosek Komisyi lustracyjnej sprzedano po 8.000 kub. m. przez 3 lata. Na wyrębowisku kulturuje się przeważnie świerk.

5. W lasach dóbr Smorze i Klimiec (około 5.100 ha) zebrano dokładne daty celem wdrożenia sprzedaży około 1.700 ha na lat 20.

6. W Żabiu (około 13.000 ha) poczyniła fundacya znaczne inwestycye w celu zaprowadzenia i uwidocznienia granic a to granic ustalonych kopcami i w długości 224 km., zaś granic oznaczonych przecięciem linii lasowych około 100 km. Stosunki własności zbliżają się do stanowczego ustalenia przez ukończenie prawie wszystkich sporów. Dawne halizny zalesiono świerkiem.

Obwieszczeniem c. k. Namiestnictwa z dnia 11. kwietnia 1908 r. L. IX. 990/24 wprowadzającem w wykonanie ustawę krajową z 15. czerwca 1904, objęto wszystkie gminy, w których znajdują się lasy fundacyjne, z wyjątkiem Opar

i Ostałowic. Wskutek tego na każdy wyrąb musi fundacya otrzymać specyalne pozwolenie od c. k. władzy.

Na podstawie powyższych wywodów, Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o stanie fundacyi Stanisława hr. Skarbka za czas od r. 1907 do połowy r. 1909.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby i nadal zwracał uwagę fundacyi, by do Zakładu sierót w Drohowyżu bezwarunkowo tylko takie dzieci przyjmowano, które poprzednio badane przez lekarza zakładowego, okażą się zupełnie zdrowe, zwłaszcza niedotknięte gruźlicą.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby spowodował zarządzenia, któreby zapewniły w możliwie najbliższym czasie wymianę belków w prawem skrzydle głównego budynku Zakładu w Drohowyżu.

Przewodniczący:
Piniński.

Sprawozdawca:
Sala.

L. s. 4517/09.

We Lwowie, dnia 2. października 1909.

Aleg 759

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o wniosku p. Witosa i tow. w sprawie objęcia na fundusz krajowy kosztów leczenia ubogich w kraju i za granicą tudzież kosztów wychowania nieletnich sierot i podrzutków.

Wysoki Sejmie!

Poseł Witos i tow. wnoszą:

1) Koszta leczenia ubogich chorych w szpitalach krajowych i zagranicznych pokrywa fundusz krajowy.

2) Koszta utrzymania leczenia i wychowania dzieci małoletnich po ubogich rodzicach, oraz podrzutków w zakładach krajowych i zagranicznych ponosi fundusz krajowy.

3) Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby już teraz przypadające na gminy koszta z tytułu pod 1. i 2. wyszczególnionego za czas ubiegły pokrył z funduszów krajowych.

Punkt 1) wniosku jest już dawno obowiązującą ustawą krajową zupełnie po myśli wnioskodawców uregulowany.

Żądanie w punkcie 2) wyrażone jest częściowo także w myśl wniosku ustawą załatwione, bowiem koszta utrzymania leczenia i wychowania podrzutków ponosi fundusz krajowy. Koszta utrzymania leczenia i wychowania małoletnich dzieci po ubogich rodzicach, głęboko wnikają w budżet krajowy i wymagają zmiany ustawy, zdaniem więc komisyi bez opinii i badań Wydziału krajowego sprawa taka załatwioną być nie powinna.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wyrażone w punkcie 2-gim wniosku posła Witosa i tow. żądanie o objęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania, leczenia i wychowania dzieci małoletnich po ubogich rodzicach, odstępuje się Wydziałowi krajowemu celem zbadania i postawienia wniosku.

Przewodniczący:
Piniński w. r.

Sprawozdawca:
Jabłoński w. r.

Ls. 4.475/1909. We Lwowie, dnia 1. października 1909.

Aleg 760

Sprawozdanie

Komisyi gminnej w przedmiocie zaliczenia gminy miasteczka Skała do rzędu miejscowości podlegających ustawie gminnej z d 3 lipca 1896 dz. u kr. N. 51.

Wysoki Sejmie!

Na podstawie okoliczności stwierdzonych przez Wydział krajowy w sprawozdaniu z d. 20. lipca b. r. L. 76.882, podziela podpisana Komisya zapatrywanie, iż można zadość uczynić prośbie gminy Skała w pow. borszczowskim i wnosi

·/. **Wysoki Sejm raczy uchwalić** załączony ·/. projekt ustawy.

Zastępca przewodniczącego:
Stadnicki.

Sprawozdawca:
Halban.

Ustawa

z dnia . . . . . o zaliczeniu gminy Skała powiatu borszczowskiego do miejscowości podlegających ustawie gminnej z dnia 3. lipca 1896 dz. u. kr. Nr. 51.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Gmina Skała powiatu borszczowskiego zaliczoną zostaje do miejscowości, w których obowiązuje ustawa gminna z dnia 3. lipca 1896 dz. u. kr. Nr. 51.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ls. 4.768/09. We Lwowie, dnia 12. października 1909.

Aleg 761

Sprawozdanie

Komisyi gminnej o petycyi Towarzystwa właścicieli realności w Brzuchowicach pod Lwowem, o ustanowienie tam stacyi klimatycznej.

Wysoki Sejmie!

Towarzystwo właścicieli realności w Brzuchowicach pod Lwowem uprasza o wyłączenie tamtejszej kolonii wil ze związku gminy, względnie obszaru dworskiego i o uznanie tej kolonii za stacyę klimatyczną, czyli uzdrowisko.

Obszar dworski w Brzuchowicach stanowi własność gminy miasta Lwowa. Po wybudowaniu kolei Lwowsko-Bełzeckiej z inicyatywy i za staraniem wielce zasłużonego dyrektora państwowych kolei żelaznych we Lwowie, p. Ludwika Wierzbickiego, wybudowano w Brzuchowicach, w pięknem otoczeniu rozległych lasów szpilkowych stacyę kolejową, założoną od razu w ten sposób, ażeby mogła służyć za zbiorowisko znacznych zastępów przyjeżdżającej i odjeżdżającej publiczności. A ponieważ jazda koleją żelazną ze Lwowa do Brzuchowic trwa zaledwie około 20 minut, przeto przez cały czas trwania sezonu letniego wybierają się do Brzuchowic tłumy Lwowian, spragnionych odetchnąć balsamicznem powietrzem lasów Brzuchowickich. Bywają dnie, kiedy ze Lwowa do Brzuchowic przychodzi i odchodzi po dziesięć i więcej olbrzymich pociągów osobowych. Również i gmina miasta Lwowa, uznając potrzebę letnich mieszkań w pobliżu miasta, wydzieliła w roku 1890 część lasu z obszaru dworskiego w Brzuchowicach, i rozparcelowała go na budowę wil. Tak powstało na terytoryum obszaru dworskiego około 80 domów letnich, a przeszło 100 na przyległych gruntach rustykalnych w obrębie gmin Brzuchowice i Rzęsna polska. Ilość letników stałych wynosi tam około 2.000 osób. Kolejowych biletów jazdy ze Lwowa do Brzuchowic sprzedaje się w ciągu roku około 100.000 — gdy oprócz połączenia kolejowego łączy Brzuchowice ze Lwowem także dobra droga murowana, wybudowana wspólnym kosztem funduszu krajowego, gminy m. Lwowa i powiatu lwowskiego. Istnieje też projekt budowy tramwaju elektrycznego ze Lwowa — od rogatki zamarstynowskiej do Brzuchowic.

Pomimo tak silnego rozwoju Brzuchowic, jako ulubionego letniska Lwowian, niema tam żadnej policyi miejscowej, t. j. nikt tam nie czuwa nad porządkiem publicznym. Do tego obowiązku nie poczuwają się — ani gmina miasta Lwowa z tytułu posiadania obszaru dworskiego w Brzuchowicach, ani gmina tamtejsza, skoro główne ognisko roju wil tamtejszych i stacya kolejowa znajdują się na obszarze dworskim, ani wreszcie Rada powiatowa, do której zakresu działania sprawowanie policyi miejscowej nie należy. Zawiązane w roku 1891 Towarzystwo właścicieli realności w Brzuchowicach, złożone z inteligencyi, ożywionej obywatelską ochotą słu-

żenia dobru powszechnemu, nie posiada ani środków materyalnych, ani władzy ku temu, ażeby mogło zaprowadzać tam jakieś porządki.

W tych stosunkach — w miarę tego, o ile Brzuchowice ściągają coraz liczniejsze tłumy ludzi, szukających świeżego powietrza, mnożą się tam wszelkie nieporządki urągające najskromniejszym wymaganiom cywilizacyi. Każdy buduje się tam zupełnie dowolnie, mowy nie ma o kanalizacyi i o wodociągach, śmiecia nikt nie wywozi; śmiecie i nieczystości leżą kupami, dokąd je wiatr nie poroznosi, albo dokąd nie zgniją.

A ponieważ kolonia letnia w Brzuchowicach z roku na rok się zwiększa i zabudowuje, słusznie przeto uprasza Towarzystwo właścicieli realności, ażeby Wysoki Sejm na ten stan rzeczy raczył uwagę zwrócić i odpowiednie środki zaradcze obmyśleć.

Jedyny sposób przeciwdziałania wzrastającym nieporządkom w Brzuchowicach byłby możliwym tylko przez uznanie tamtejszego letniska za stacyę klimatyczną, czyli uzdrowisko według przepisów ustawy z 11. października 1908 nr. 133 Dz. u. kraj. W takim razie otrzymałaby bowiem kolonia letników w Brzuchowicach statut, któryby unormował ład i porządek publiczny na terytoryum, zajętem przez kolonię, ustanowiłby dla niej zarząd, a wreszcie zapewniłby jej źródła dochodów na koszta rozmaitych urządzeń, bez których porządek we wielotysięcznem mrowisku ludzi utrzymać się nie da.

Komisya gminna, uznając w całej pełni tę prośbę Towarzystwa właścicieli realności w Brzuchowicach za uzasadnioną i za zgodną z wymogami dobra publicznego — wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę Towarzystwa właścicieli realności w Brzuchowicach w powiecie Lwowskim Ls. 4.768 ex 1909 odstępuje się Wydziałowi krajowemu z poleceniem, ażeby zbadał stosunki tamtejszej kolonii letników i ewentualnie spowodował uznanie tej kolonii za uzdrowisko (stacyę klimatyczną) w myśl przepisów ustawy z 11. października 1908 nr. 133 Dz. u. kraj.

Przewodniczący:
Bojko.

Sprawozdawca:
Merunowicz.

Ls. 5.624/1910. We Lwowie dnia 20. stycznia 1910.

Aleg 762

Sprawozdanie

Komisyi gminnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z projektem ustawy o utworzeniu z części gminy Krynica i części obszaru dworskiego w Krynicy nowej gminy administracyjnej pod nazwą „Krynica zdrój“.

Wysoki Sejmie!

Uchwalony na posiedzeniu Sejmu z 28. października 1908 projekt ustawy w przedmiocie utworzenia gminy „Krynica zdrój“ nie odpowiadał w kilku punktach żądaniom, których zwykło przestrzegać Ministerstwo spraw wewnętrznych. Z tego powodu zażądało Ministerstwo zamieszczenia w tekście ustawy kilku poprawek. Poprawki te dotyczą cytatów ustaw, powołanych w projekcie, zamieszczenia w klauzuli wykonawczej także Ministerstwa skarbu jako powołanego do wykonywania ustawy i dodatku w artykule II., określającym granicę pomiędzy gminami Krynica wieś i Krynica zdrój, któryby zawierał postanowienie, upoważniające Wydział krajowy do sprostowania każdej różnicy, gdyby się okazała między stanem faktycznym a wyliczonymi w artykule II. numerami parcel.

Komisya gminna na posiedzeniu z dnia 20. stycznia 1910 zmiany te uchwaliła i zgodnie ze sprawozdaniem Wydziału krajowego wnosi:

·/. **Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony ·/. projekt ustawy.**

Przewodniczący:
Bojko.

Sprawozdawca:
Górski.

Ustawa

z dnia . . . . . o utworzeniu z części gminy Krynica i części obszaru dworskiego w Krynicy w powiecie nowosądeckim nowej gminy administracyjnej pod nazwą „Krynica zdrój“.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Z gminy Krynica, powiatu nowosądeckiego, wydziela się część, która wraz z częścią obszaru dworskiego w Krynicy tworzyć będzie nową samoistną gminę administracyjną pod nazwą „Krynica zdrój“.

Pozostała część gminy Krynicy nosić będzie nazwę „Krynica wieś“.

Art. II.

Gminę „Krynica zdrój“ będzie stanowił obszar objęty następującemi granicami:

Począwszy od drogi powiatowej, oznaczonej l. kat. 18144 linia idąca potokiem Hawrań przez parcele l. kat. 12430, 12572, 12573, 12578, 12587, 12592, 12651/1, 12651/2, 12656, 12729, 12738, 12768, 12776/1, 12833, 12845, 12849, 12955, dalej pomiędzy drogą oznaczoną l. kat. 18156 a parcelą l. kat. 12956, dalej w kierunku północno-zachodnim między drogą oznaczoną l. kat. 18157 a parcelami l. kat. 12962, 12961, 12960, 12973, 12980, 12985, 13021/1, 13035/1, 13035/2, 13119, 13130 13190, 13206, 13276, 13275, 13294, 13360, 13373, 13450, 13488, 13490, 13491, 14112, dalej pomiędzy parcelami l. kat. 14112 a 14113, 14178 a 14177, dalej między drogą oznaczoną l. kat. 18158 a parcelami l. kat. 14182, 14220, 14222, następnie pomiędzy parcelami l. kat. 14226 a 14227, 14226 a 14335, 14225 a 14336, dalej w kierunku północnym między drogą oznaczoną l. kat. 18159 a parcelami l. kat. 14367, 14366, 14364, 14352, 14386, 14466, 14471, 14484, 14558, 14569, 14579, 13558, 14577/2, 14577/1, 14652, 18160, 14654, 14662, 14667/1, 14765, 14840, 14848, 14849, 14967, 15003, 15010, 15166, 15167, 15168, 15151/2, 15209, 15213, 15355, 15357, 15452, 15451, 15446, 15512, 15507, 15503, 15610, 15607, 15703, 15701, 15771/1, 15771/2,

15772, 15858, 15860, 15856, 15855, 15958 i 15960, dalej od drogi powiatowej oznaczonej l. kat. 18144 w kierunku wschodnim potokiem Hawrań przez parcele l kat. 12426 aż do ujścia tegoż potoku do potoku Kryniczanki, oznaczonego l. kat. 18190, następnie pomiędzy potokiem Kryniczanka a parcelami l. kat. 3740, 3681, 3678, 3621. 3620, 3553, a stąd północną stroną drogi, oznaczonej l. kat. 18086, t. j. między tą drogą a parcelami gruntowemi l. kat. 3486/2, 3486/1, 18085, 3487, parcelami budowlanemi l. kat. 64, 62, parcelami gruntowemi l. kat. 3492 i 3493, następnie pomiędzy parcelami l. kat. 3493 a 3494, 3481 a 3480, 3411 a 3412, 3402 a 3401, 3336 a 3337, 3326 a 3325, 3260 a 3261, 3249 a 3248, 3185 a 3186, 3182 a 3181, 3122 a 3123, 3111 a 3110, 3030 a 3031, 3015/2 a 3014/2, 3015,1 a 3014/1, 2766 a 2767, stąd zaś w prostej linii przez parcele l. kat. 2759, 2757, 2758, 2742, 2739, 2738, 18081, 2652, 1655, 2663, 2667, 2676/2, 2677/1, 2679/1, 2677/2, 2679/1 do południowo-wschodniego rogu parku „Smereczyna“ oznaczonego l. kat. 36, następnie między parcelą l. kat. 36 a parcelami l. kat. 2363, 2362, 2356, 2354, 2352, 2341, 2226, 2225, 2222, 2221/2, 2200, 2199, 2166, 2165, 2144, 2100, 2099, 2092, 2091, 2076, 2074/2, 2074/1, 2067, 2064, 2038, 2037, 2031, 2030, 2018, 2017, 2000/2, 2000/1, 1552, 1550, 1549 i 1537, stąd na wschód ku lasowi „Wojnaczka“ oznaczonemu l. kat. 1559, rozgraniczając parcele l. kat. 1536 i 1537, 1536 i 1538, 1535 i 1538, 1533 i 1539, 1532 i 1540, 1531 i 1540, dalej południową stroną lasu „Wojnaczka“ aż do drogi gminnej Krynica-Tylicz, oznaczonej l. kat. 18076, to jest między parcelą l. kat. 1559 a parcelami l. kat. 1540, 1541, 1544, 1545, 1558, 1997, 1996, 1995, 1994, 1993, 1992, 1989 i 1988, dalej północną granicą lasu „Zwadliwa“ oznaczonego l. kat. 1969/5, to jest między tą parcelą a parcelami l. kat. 1561, 1562, 1565, 1566, 1567, 1568, 1569 i 1583, dalej rozgranicza parcele l kat. 1588 i 1587, 1596 i 1597, 1604 1603, 1617 i 1621, 1620 i 1621, 1620 i 1627, 1629 i 1627, 1619 i 1628, 1619 i 1629, 1618 i 1629, 1614 i 1629, następnie przecinając parcelę l. kat. 1629, biegnie pomiędzy parcelami l. kat. 18075 a 1639, 1651 a 1650, 1660 a 1662, 1677 a 1675, 1686 a 1688, 1770 a 1699, 1711 a 1712, dalej między parcelami l. kat. 1711 a 1721, 1710 a 1721, 1710 a 1722, 1722 a 1723, 1725 a 1749, 1744 a 1749, 1752 a 1749, 1752 a 1776, 1774 a 1776, 1779 a 1776. W tem miejscu przecina linia graniczna gminy „Krynica zdrój“ parcele l. kat. 1801 w kierunku granicy pomiędzy parcelami l. kat. 1774 i 1779 a 1776, następnie między parcelami l. kat 1801 a 1802, 1802 a 1803, 1822 a 1821, 1824 a 1823, 1851 a 1852, 1373 a 1355, 1373 a 1356, 1371 a 1370, 1371 a 1366, 1299 a 1300, 1292 a 1299, 2293 a 1292, 1260 a 1261, 1230 a 1229, 1230 a 1136, 2231 a 1136, 1135 a 1136, 1135 a 1138, 1135 a 1132, 1133 a 1131.

W tem miejscu przechodzi granica przez potok Powlanki (Farbański), oznaczony l. kat. 18191, rozgranicza parcele l kat. 1118 i 1098, przecina drogę oznaczoną l. kat. 18073 i bie-

gnie między parcelami l. kat. 1102 a 1115, 1102 a 1116, 1108 a 1116, 1109 a 1116, 1110 a 1111, 1063 a 1111, 1063 a 1062, 1012 a 1013, 1012 a 1005, 1011 a 1005, 1005 a 965, 965 a 966, 962 a 965, 962 a 950, 959 a 950, 958 a 950, 953 a 950, 941 a 950, 938 a 928, 927 a 928, 760 a 759, 769 a 770, 774 a 773 782 a 773, 782 a 753, 753 a 772, 754 a 757; stąd idzie granica pomiędzy drogą oznaczoną l. kat. 18071 a parcelami l. kat. 755, 749, 746, 740, 738, 737, 731, dalej między parcelami l. kat. 731 a 734, 731 a 719, 731 a 581, 580 a 581, 571 a 581, 570/1 a 582, 563 a 562, 451 a 452, 436 a 437, 434 a 435, 423, a 422, 380 a 381, 380 a 372, 380 a 79, 376 a 79, 376 a 78, 376 a 72, 71 a 72, 71 a 74, 111 a 109, 150 a 122, 158/2 a 122, 158/2 a 159, 182 a 179, 213 a 179, 213 a 212, 222 a 223, 222 a 239, 244 a 258, 252 a 257, 252 a 253 i 252 a 254. Stąd zwraca się granica gminy „Krynica zdrój“ na zachód i biegnie wzdłuż granicy gminy „Słotwiny“.

Upoważnia się Wydział krajowy do sprostowania każdej różnicy, gdyby się okazała między stanem faktycznym, a wyliczonymi w niniejszym artykule numerami parcel.

Art. III.

Podział majątku dotychczasowej gminy Krynica pomiędzy gminy „Krynica zdrój“ i „Krynica wieś“ oznaczony jest uchwałą Rady gminnej w Krynicy z dnia 25. sierpnia 1904, zatwierdzoną przez Radę powiatową w Nowym Sączu uchwałą z dnia 20. września 1904 L. 1956

Art. IV.

Gmina Krynica wieś podlega i nadal przypisom ustawy gminnej z 12. sierpnia 1866. Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 19.

Gmina Krynica zdrój podlega przepisom ustawy gminnej z 3. lipca 1896. Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 51. z następnjącemi zmianami:

1. Budżet gminy i zakładów gminnych na następny rok administracyjny ma naczelnik gminy przedłożyć Radzie gminnej najpóźniej do końca lipca, a Rada gminna ma ten budżet wziąć pod obrady i uchwalić w ciągu miesiąca września.

2. W skład Rady gminnej wchodzą prócz radnych i zastępców wybranych stosownie do postanowień ustawy gminnej z 3. lipca 1896. Dz. ust. kraj. Nr. 51. i przepisów ordynacyi wyborczej gminnej nadto mianowani przez c. k. Namiestnictwo jako władzę zarządzającą zakładem zdrojowym w Krynicy w imieniu Funduszu religijnego, trzej radni i trzej zastępcy. Natomiast nie przysłuża funduszowi religijnemu prawo być członkiem Rady gminnej bez wyboru na zasadzie §. 12. wspomnianej ustawy gminnej z tytułu podatków bezpośrednich, opłacanych w gminie Krynica zdrój.

Tych trzech radnych i ich zastępców powołuje c. k. Namiestnictwo na każdorazowy sześcioletni okres wyborczy repre-

zentacyi gminnej, ma jednak prawo także podczas trwania okresu wyborczego odwołać mianowanego członka Rady gminnej.

Gdyby w czasie sześcioletniego okresu urzędowania ubył który z powołanych radnych lub ich zastępców, będzie w jego miejsce powołany inny radny względnie zastępca, którego mandat będzie jednak trwał tylko do końca bieżącego okresu urzędowania reprezentacyi gminnej.

Powołani radni i ich zastępcy urzędują w każdym razie tak długo, dopóki nowo wybrana Reprezentacya gminna nie obejmie urzędowania.

Radnym i zastępcą nie może być osoba, która jest wyłączona lub wykluczona od obieralności do Reprezentacyi gminnej.

Powołani radni i zastępcy mogą mieć stałe miejsce zamieszkania poza obrębem gminy Krynica zdrój.

Powołani radni i zastępcy posiadają wszelkie prawa i obowiązki na równi z wybranymi członkami Rady gminnej. Mianowani radni mogą też być wybrani członkami zwierzchności gminnej, o ile nie zachodzą okoliczności wyłączające ich od tego wyboru.

Powołany zastępca bierze udział w obradach i uchwałach Rady gminnej wówczas, jeżeli radny, dla którego on zastępcą ustanowiony został, nie jest obecny na posiedzeniu Rady gminnej.

Art. V.

Ordynacya wyborcza dla gmin z 12. sierpnia 1866 r. Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 19. obowiązywać będzie także gminę „Krynica zdrój“ z tą zmianą, że obywatele honorowi tej gminy mają prawo wybierania w myśl §. 1. ust. 3. ordynacyi wyborczej dla gmin.

Art VI.

Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy zostanie rozwiązaną Rada gminna w Krynicy, a kierownictwo tak gminy „Krynica wieś“ jak i gminy „Krynica zdrój“, będzie oddane tymczasowym zarządom, których skład oznaczy Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Najdalej w sześć tygodni po objęciu urzędowania rozpiszą tymczasowe zarządy wybory do Rad gminnych.

Art. VII.

Gmina „Krynica zdrój“ stanowi zdrojowisko, a rejon zdrojowy obejmuje całą tę gminę.

Krajowa ustawa zdrojowa z dnia 11. października 1908 Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 133 przestaje obowiązywać w gminie „Krynica zdrój“, a wszystkie sprawy zdrojowe w gminie „Krynica zdrój“, i zarząd funduszem taks zdrojowych załatwiać będzie Reprezentacya tej gminy w poruczonym zakresie działania w sposób, który określi regulamin wydany przez c. k. Na-

miestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym po wysłuchaniu Rady gminnej „Krynica zdrój“ przy analogicznem zastosowaniu zasadniczych postanowień obowiązującej krajowej ustawy zdrojowej.

Art. VIII.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie w trzy miesiące po dniu ogłoszenia

Art. IX.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych, skarbu, wyznań i oświaty oraz rolnictwa.

Ls. 5921/10.

We Lwowie, dnia 3. lutego 1910.

Aleg 763

Wniosek.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Celem stworzenia funduszu dla udzielania miastom pożyczek bezprocentowych zwrotnych w 25 ratach rocznych na budowę budynków szkolnych upoważnia się Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w sumie 10 (dziesięć) milionów koron.

Wnioskodawca:
Kleski.

Tertil, Doliński, Schätzel, Bandrowski. Merunowicz, Federowicz, Rittel, Łazarski, Rayski, Głąbiński, Loewenstein, Jahl, Maryewski, Leo, Michałowski, Bednarski, Adam, Maiss, Skarbek, Jabłoński, Pawlewski, Ciuchciński, Rutowski.

Ls. 6089/10.

We Lwowie, dnia 16. lutego 1910.

Aleg 764

Wniosek

posła Michała Myroniuka-Zajaczuka i tow. w sprawie sprzedaży przez c. k. kierownictwo lasów kameralnych uschłego na pniu drzewa.

Wysoki Sejmie!

Ogólnie wiadoma u nas w kraju, nawet w okolicach, gdzie jeszcze nie wyniszczone lasy drożyzna a nawet niedostatek paliwa; skutkiem tego cierpi najbardziej ludność wiejska. Wobec jej ubóstwa, nie jest już w stanie kupować drogiego opału w sągach, lecz i za takiem drzewem przychodzi się włościanom jechać daleko, często w sąsiednie powiaty i co jeszcze gorzej trafia się wracać bez drzewa.

Prawda, w okolicach, gdzie są lasy kameralne, przysługuje włościanom prawo pobierania z lasów kameralnych tak zwanej „zbieraniny“ to jest suchego gałęzia, grubości do 4 cali wiedeńskich. Grubszych gałęzi i drzew wiatrem złamanych, leżących na ziemi, chociażby i zgniłych, zbierać nie wolno.

„Zbieranina“ której znajduje się mało, paliwo liche, bo materyał najczęściej strupieszały i zgniły, ale i jego nie łatwo dostać w zimie, gdyż ziemia pokryta gęstą warstwą śniegu.

Brakowi paliwa i biedzie wiejskiej ludności możnaby zaradzić, jeśliby c. k. kierownictwo lasów państwowych odstąpiło od przepisów co do drzew uschłych.

Po myśli tych przepisów każde drzewo uschłe w kameralnych lasach zostaje tak na pniu, dokąd nie strupieszeje, nie zgnije i samo nie padnie, lub burza i wiatr go nie złamie i nie zwali na ziemię. Wówczas zgniłe kłody, które się nazywają „leżaniną“, wolno sprzedawać.

Ale o ile większą korzyść przyniosłoby uschłe na pniu drzewo i skarbowi państwa i potrzebującym paliwa, jeśliby wolno było drzewa uschłe tak zwane „stojaki“ sprzedawać na pniu, póki jeszcze zdrowsze, wiejskiej ludności tego samego powiatu.

To ochroniłoby ją i od wielu nieprzyjemności, kar, aresztów i kryminału, gdyż zdarza się, iż biedny włościanin, wyjechawszy do lasu, często kilka mil oddalonego i nie znalazłszy w lesie zbieraniny, potrzebując koniecznie paliwa i by nie wracać próżno, bierze i „leżaninę“ to jest kłody grubsze jak 4 cale, albo zrąbie suchą drzewinę, schwytany zaś na tem, nie tylko że płaci za uschłe drzewo jak za zdrowe, lecz i podpada jeszcze karze

Wiele też zaoszczędziłoby się takim sposobem pracy i kłopotów c. k. kierownictwom lasów państwowych.

Wobec tego wnosimy:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd o zarządzenie, aby c. k. kierownictwa lasów państwowych mogły sprzedawać uschłe na pniu drzewa wiejskiej ludności jako paliwo za niską opłatą.

Wnioskodawca:

Michał Myroniuk-Zajaczuk.

Senyk, Dudykiewicz, Hanczakowski, T. Staruch, Krynicki, Długosz, Korol, Tracz, Kurowiec, Skwarko, Sodomora, Lewicki, Krężel, Makuch, Dumka, Sandulak, Kiweluk, A. Staruch, Stapiński, Jedynak, Bis, Skołyszewski, Cieluch, Ptak, Witos.

LW. 93.230/1910. We Lwowie, dnia 19. sierpnia 1910.

Aleg 765

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem galicyjskiego funduszu propinacyjnego za rok 1909, tudzież o preliminarzu tegoż funduszu rezerwowego na czas od 1. stycznia do 30. kwietnia 1911. r.

Wysoki Sejmie!

Przedłożone odezwą c. k. Dyrekcyi gal. funduszu propinacyjnego z 3. sierpnia 1910. L. 1.776 zamknięcia rachunkowe galicyjskich funduszów propinacyjnych za rok 1909 i preliminarz gal. funduszu propinacyjnego rezerwowego na czas od 1. stycznia do 30. kwietnia 1911. (bez preliminarzy gal. funduszu propinacjnego ogólnego i zasobowego. w których, w obec zmiany zarządu tymi funduszami, c. k. Dyrekcya nie jest w możności oznaczyć cyfrowo wysokości przychodów i rozchodów) a w szczególności:

1. zamknięcie rachunku gal. funduszu propinacyjnego ogólnego za r. 1909 z 3 załącznikami,
2. zamknięcie rachunku gal. funduszu propinacyjnego zasobowego za rok 1909 z 4. załącznikami,
3. zamknięcie rachunku gal. funduszu propinacyjnego rezerwowego za rok 1909 z 3. załącznikami (majątek zarodowy),
4. zamknięcie rachunku gal. funduszu propinacyjnego rezerwowego za rok 1909 z 1. załącznikiem (majątek obrotowy),
5. preliminarz gal. funduszu propinacyjnego rezerwowego na rok 1911. z załącznikami, oraz sprawozdanie c. k. Dyrekcyi z 3. sierpnia 1910 L. 1776 D.f.p, Wydział krajowy ma zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Sejmowi z wnioskiem:

„Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem raczy zatwierdzić przedłożone zamknięcia rachunkowe gal. funduszu propinacyjnego za r. 1909 i preliminarza tegoż funduszu za czas od 1. stycznia do 30. kwietnia 1911 roku.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Jan Kiweluk w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Sprawozdanie

c. k. Dyrekcyi gal. funduszu propinacyjnego z przedłożeniem zamknięć rachunkowych tegoż funduszu za rok 1909 i preliminarz na rok 1911.

Wysoki Sejmie!

Po myśli §. 41. ustawy z dnia 22. kwietnia 1889 dz. ust kraj. Nr. 30. c. k. Dyrekcya gal. funduszu propinacyjnego ma zaszczyt przedłożyć niniejszem Wysokiej Izbie do załatwienia względnie uchwalenia.

A) Zamknięcia rachunków za rok 1909.

1. galic funduszu propinacyjnego:
   a) ogólnego,
   b) zasobowego.
2. galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego:
   a) obrotowego,
   b) zarodowego.

B) Preliminarz na czas od 1. stycznia do 30. kwietnia 1911.

gal. funduszu propinacyjnego rezerwowego przyczem zauważa się, że w osobnych załącznikach zamknięć rachunkowych wyjaśniono przy odnośnych pozycyach różnice zachodzące między zatwierdzonym przez Wysoką Izbę na rok 1909 budżetem a wynikłością tegoż roku.

Z ogólnego stanowiska c. k. Dyrekcya zauważa:

A) Co do zamknięć rachunkowych.

1. galic. funduszu propinacyjnego:

a) ogólnego:

Według zamknięcia za rok 1909 wynosiły przypisane w księgach dochody

zwyczajne bieżące		11,105.957 K 44 h
wydatki zaś		8,745.369 „ 38 „
przeto z porównania okazuje się zwyżka dochodów . .		2,360.588 K 06 h
Ze względu jednak, że z pozostałych z końcem roku 1908 zaległości czynnych w kwocie . .	753.629 K 77 h	
odpisano według załącznika Nr. 2 kwotę .	13.643 „ 16 „	
która miała służyć na pokrycie zaległości biernych, zaś po strąceniu z zaległości biernych pozostałych z końcem roku 1908 w kwocie 4,149.787 K 80 h odpisanej według załącznika Nr. 2 kwoty	673 „ 20 „	
pozostało		12.969 K 96 h

które pokryto nadwyżką dochodów roku 1909 przeto zwyżka
właściwa wynosi tylko . . . . . 2,347.618 K 10 h
i jest w porównaniu z preliminowaną w budżecie na rok 1909
kwotą . . . . . 2,238.075 „ — „
większą o . . . 109.543 K 10 h

z powodów naprowadzonych przy pojedynczych rubrykach zamknięcia rachunkowego w uzasadnieniu różnic (załącznik Nr. 1.)

Zwyżkę tę w kwocie 2,347.618 K 10 h wcielono do funduszu zasobowego.

b) zasobowego:

Według zamknięcia rachunków za rok 1909 wynosi zwyżka dochodów majątku zasobowego kwotę . . . . . 1,192.665 K 79 h
która w porównaniu z preliminowaną w budżecie na rok 1909
zwyżką w kwocie. . . . . 1,189.127 „ — „
jest większą o . . 3.538 K 79 h

z powodu naprowadzonego w zamknięciu rachunkowem przy uzasadnieniu różnic (załącznik Nr. 1.)

Według zamknięcia rachunku za rok 1909 wynosi majątek funduszu zasobowego:
w papierach wartościowych . . . . . 17,443.100 K — h
w lokowanych kapitałach . . . . . 19,113.974 „ 07 „
razem . . . . 36,557.074 K 07 h
a w porównaniu z majątkiem pozostałym z końcem roku 1908
w kwocie . . . . . 33,107.361 „ 28 „
powiększył się o . . 3,449.712 K 79 h

2. galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego:

a) obrotowego:

Według zamknięcia rachunku za rok 1909 wynosiły
dochody . . . . . 728.266 K 28 h
wydatki zaś . . . . . 234.460 „ 51 „
przeto w porównaniu zostaje zwyżka . . . . . 493.805 K 77 h
z której z powodu, że zwyżką tą objętą jest także zaległość
czynna w kwocie . . . . . 23.612 K 48 h
względnie po strąceniu zaległości biernej . 3.215 „ 92 „
w kwocie . . . 20.396 „ 56 „
która dopiero w następnych latach wpłynie do galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego, przenosi się do majątku zarodowego tego funduszu tylko faktyczną zwyżkę w kwocie . . 473.409 K 21 h
która od preliminowanej na rok 1909 nadwyżki w kwocie . 481.126 „ — „
jest mniejszą o . . 7.716 K 79 h

z przyczyn naprowadzonych w uzasadnieniu różnic przy pojedynczych rubrykach (załącznik Nr. 1.) zamknięcia rachunku.

b) zarodowego

Z końcem roku 1909 wynosi majątek zarodowy:

a) w papierach wartościowych . . . . 16,580.500 K — h
b) w lokowanych kapitałach . . . . 1,801.306 „ 21 „
c) w gotówce . . . . . 275.433 „ 37 „
razem . . . . 18,657.249 K 58 h
a w porównaniu ze stanem tego majątku z końcem roku 1908 18,207.776 „ 37 „
jest większy o . . 449.473 K 21 h

Ogólny stan majątku gal. funduszu propinacyjnego wynosi z końcem roku 1909:

a) w gal. funduszu propinacyjnym zasobowym . .	36,557.074 K	07 h
b) w gal. funduszu propinacyjnym rezerwowym .	18,657.249 „	58 „
razem	55,214.323 K	65 h
a w porównaniu tego majątku ze stanem z końcem roku 1908 wynoszącym	51,315.137 „	65 „
jest większy o . .	3,899.186 K	— h

zaś w porównaniu z otrzymanym od Wydziału krajowego funduszem uzbieranym po koniec roku 1889.

w gotówce	83.185 K	82 h
w papierach wartościowych	7,540.400 „	— „
razem	7,623.585 K	82 h
powiększył się majątek w ciągu lat 1890 do włącznie 1909 o .	47,590.737 „	83 „

B) Co do preliminarza:

galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego:

Z powodu objąć się mającego zarządu gal. funduszem propinacyjnym przez Wydział krajowy od dnia 1. maja 1911 c. k. Dyrekcya gal. funduszu propinacyjnego preliminuje przychody i wydatki tego funduszu tylko za czas od 1. stycznia do końca kwietnia 1911. a to:

dochody w kwocie	249.638 K — h
zaś wydatki w kwocie	77.253 „ — „
przeto spodziewana za ten czas nadwyżka dochodów wynosi .	172.385 K — h

Lwów, dnia 3. sierpnia 1910

W zastępstwie:
Brückner.

Zamknięcie rachunku

galicyjskiego funduszu propinacyjnego

ogólnego

za rok 1909.

(z 3. załącznikami).

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 18. czerwca 1910.

Liczba porz.	Liczba rubryki budż.	Nazwa rubryki	Należytość zaległa K	h	bieżąca K	h	razem K	h
		Dochody.						
		a) Zwyczajne.						
1		Czynsze za wydzierżawione prawo propinacyi	38.355	30	8,548.002	99	8,586.358	29
2		Opłaty od szynkarzy	40.200	59	415.073	10	455.273	69
3		Opłaty od zakładania gorzelń, browarów i miodosytni	—	—	200	—	200	—
4		Grzywny za przekroczenia propinacyjne .	13.691	01	12.222	55	25.913	56
5		Dochody ze sprzedaży przedmiotów skonfiskowanych	—	—	522	59	522	59
6		Odsetki zwłoki *a)* od czynszów za wydzierżawione prawo propinac.	—	—	19.665	37	19.665	37
		Odsetki zwłoki *b)* od opłat szynkarskich .	—	—	6.077	09	6.077	09
7		Zasiłek z milionowej subwencyi ze Skarbu państwa	594.086	14	1,782.258	44	2,376.344	58
8		Odsetki od lokowanych kapitałów z dochodów bieżących	—	—	152.799	76	152.799	76
9		Zwrot należytości ekwiwalentowej od majątku galic. funduszu propinacyjnego .	—	—	122.207	70	122.207	70
10		Zwrot bonifikacyj gal. funduszu krajowego i funduszów powiatowych za ubytek w dochodach z podatków opłacanych przez gal. fundusz propinacyjny do końca roku 1897	53.653	57	46.339	60	99.993	17
11		Rozmaite	—	—	588	25	588	25
		Razem . . .	739.986	61	11,105.957	44	11,845.944	05
		b) Obojętne.						
12		Mylnie zarachowane przychody przez c. k. Urzędy podatkowe	—	—	1.016	06	1.016	06
13		Zwrot mylnie przez c. k. Urzędy podatkowe zarachowanych wydatków . . .	705	61	—	—	705	61
14		Kaucye na zabezpieczenie warunków dzierżawy prawa propinacyi	—	—	3.220	15	3.220	15
15		Wpłacone czynsze za wydzierżawione prawo propinacyi na rachunek lat przyszłych.	—	—	1,045.913	78	1,045.913	78
16		Wpłacone opłaty od szynkarzy na rachunek lat przyszłych	—	—	47.607	90	47.607	90
17		Zwrot za nadpłacone kupony od wylosowanych obligacyi w obiegu będących .	52.910	—	13.918	—	66.828	—
18		Pobrana gotówka z galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego	—	—	421.306	21	421.306	21
		Razem . . .	53.615	61	1,532.982	10	1,586.597	71
		c) Operacye kredytowe.						
19		Zwroty lokowanych kapitałów . . .	3,767.368	77	5,460.556	56	9,227.925	33
		Razem . . .	3,767.368	77	5,460.556	56	9,227.925	33
		Zapas z początkiem roku	1,128.068	11	—	—	1,128.068	11
		Ogółem . . .	5,689.039	10	18,099.496	10	23,788.535	20
		W porównaniu z wydatkami . . .	5,702.009	06	15,738.908	04	21,440.917	10
		Pozostaje . . .	—12.969	96	2,360.588	06	2,347.618	10

Uiszczenie na należytość						Kwota budżetem przyzwolona		W porównaniu uiszczenia z budżetem okazuje się wynikłość				Zaległość ostateczna		Stronica księgi głów.
zaległą		bieżącą		razem				mniejsza		większa				
K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	
38.355	30	8,481.574	86	8,519.930	16	8,570.000	—	50.069	84	—	—	66.428	13	113
27.843	51	375.628	25	403.471	76	380.000	—	—	—	23.471	76	51.801	93	57
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—	12
4.482	58	3.573	85	8.056	43	4.000	—	—	—	4.056	43	17.857	13	60
—	—	522	59	522	59	40	—	—	—	482	59	—	—	67
—	—	19.665	37	25.742	46	20.000	—	—	—	5.742	46	—	—	116
—	—	6.077	09	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
594.086	14	1,188.172	30	1,782.258	44	1,782.258	—	—	—	—	44	594.086	14	68
—	—	152.799	76	152.799	76	146.000	—	—	—	6.799	76	—	—	118
—	—	122.207	70	122.207	70	—	—	—	—	122.207	70	—	—	70
53.653	57	—	—	53.653	57	—	—	—	—	53.653	57	46.339	60	65
—	—	588	25	588	25	1.000	—	411	75	—	—	—	—	121
718.421	10	10,350.810	02	11,069.231	12	10,903.298	—	50.481	59	216 414	71	776.712	93	—
										165.933	12			
—	—	1.016	06	1.016	06	—	—	—	—	—	—	—	—	110
705	61	—	—	705	61	—	—	—	—	—	—	—	—	127
—	—	3.220	15	3.220	15	—	—	—	—	—	—	—	—	120
—	—	1,045.913	78	1,045.913	78	—	—	—	—	—	—	—	—	88
—	—	47.607	90	47.607	90	—	—	—	—	—	—	—	—	95
10.534	—	—	—	10.534	—	—	—	—	—	—	—	56.294	—	124
—	—	421.306	21	421.306	21	—	—	—	—	—	—	—	—	125
11.239	61	1,519.064	10	1,530.303	71	—	—	—	—	—	—	56.294	—	—
1,883.735	49	3,377.863	—	5,261.598	49	—	—	—	—	—	—	3,966 326	84	139
1,883.735	49	3,377.863	—	5,261.598	49	—	—	—	—	—	—	3,966.326	84	—
										Razem. .		4,799.333	77	—

Stan czynny z końcem roku 1908 wynosił w zaległych dochodach . . . 4,574.614 K 15 h
w zapasie kasowym . . . 1,128.068 „ 11 „
razem . 5,702.682 K 26 h
i wystarczał na pokrycie zaległych wydatków w kwocie 5,702.682 K 26 h.

Stan czynny z końcem roku 1909 wynosi w zaległych dochodach . . . 4,799.333 K 77 h
w zapasie kasowym . . . 1,105.365 „ 41 „
razem . 5,904 699 K 18 h
i wystarcza na pokrycie zaległych wydatków w kwocie 5,904.699 K 18 h.

Liczba porz.	Liczba rubryki budż.	Nazwa rubryki	Należytość zaległa K	h	bieżąca K	h	razem K	h
		Wydatki.						
		a) Zwyczajne.						
1		Spłata kapitałów za wylosowane obligacye galic funduszu propinacyjnego . .	3,027.400	—	5,924.600	—	8,952.000	—
2		Wypłata kuponów od obligacyi w obiegu będących	901.686	—	1,815.368	—	2,717.054	—
3		Prowizya dla Banku dla krajów koronnych we Wiedniu i dla Banku krajowego we Lwowie za pośrednictwo w wypłacie wylosowanych obligacyi i zapadłych kuponów	—	—	4.919	39	4.919	39
4		Należytość stemplowa od kwitów na pobór zasiłku ze Skarbu państwa . . .	1.860	—	5.580	—	7.440	—
5		Podatek dochodowy od czynszów za wydzierżawione prawo propinacyi . .	—	—	72	70	72	70
6		Podatek rentowy od obligacyi galic funduszu propinacyjnego	113.168	60	181.536	80	294.705	40
7		Podatek zarobkowy od dochodów galic. funduszu propinacyjnego	—	—	532.311	27	532.311	27
8		Należytość ekwiwalentowa od majątku galic. funduszu propinacyjnego	—	—	—	—	—	—
9		Bonifikacya galic. funduszu krajowego i funduszów powiatowych za ubytek w dochodach z podatków opłacanych przez galic. fundusz propinacyjny do końca roku 1897	100.000	—	260.981	22	360.981	22
10		Ryczałt za należytości stemplowe od kwitów na wpłacone czynsze za dzierżawę prawa propinacyi	5.000	—	20.000	—	25.000	—
		Razem . . .	4,149.114	60	8,745 369	38	12,894.483	98
		b) Obojętne.						
11		Zwrot mylnie zarachowanych dochodów przez c. k. Urzędy podatkowe . .	6.662	32	1.016	06	7.678	38
12		Zwrot kaucyi złożonych na zabezpieczenie warunków dzierżawy prawa propinacyi	62.165	93	3.220	15	65.386	08
13		Zwrot wpłaconych czynszów za wydzierżawione prawo propinacyi na rachunek lat przyszłych	1,025.108	37	1,045.913	78	2,071.022	15
14		Zwrot wpłaconych opłat od szynkarzy na rachunek lat przyszłych	45.071	44	47.607	90	92.679	34
15		Wypłata kuponów od wylosowanych obligacyi w obiegu będących . . .	—	—	13.918	—	13.918	—
16		Zwrot pobranej gotówki z galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego . . .	413.886	40	421.306	21	835.192	61
		Razem . . .	1,552.894	46	1,532.982	10	3,085.876	56
		c) Operacye kredytowe.						
17		Lokacye kapitałów	—	—	5,460.556	56	5,460.556	56
		Razem . . .	—	—	5,460.556	56	5,460.556	56
		Ogółem . . .	5,702.009	06	15,738.908	04	21,440.017	10

Uiszczenie na należytość						Kwota budżetem przyzwolona		W porównaniu uiszczenia z budżetem okazuje się wynikłość				Zaległość ostateczna		Stronica księgi głów.
zaległą		bieżącą		razem				mniejsza		większa				
K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	
2,572.100	—	3,108.000	—	5,680.100	—	5,924.600	—	244.500	—	—	—	3,271.900	—	294
877.334	—	1,020.600	—	1,897.934	—	1,815.368	—	—	—	82.566	—	819.120	—	170
—	—	4.919	39	4.919	39	6.400	—	1.480	61	—	—	—	—	296
1.860	—	3.720	—	5.580	—	5.580	—	—	—	—	—	1.860	—	190
—	—	72	70	72	70	—	—	—	—	72	70	—	—	177
110.106	60	60.430	80	170.537	40	181.537	—	10.999	60	—	—	124.168	—	183
—	—	532.311	27	532.311	27	460.000	—	—	—	72.311	27	—	—	234
—	—	—	—	—	—	11.738	—	11.738	—	—	—	—	—	185
100.000	—	160.981	22	260.981	22	240.000	—	—	—	20.981	22	100.000	—	241
5.000	—	15.000	—	20.000	—	20.000	—	—	—	—	—	5.000	—	243
3,666.400	60	4,906.035	38	8,572.435	98	8,665.223	—	268.718	21	175.931	19	4,322.048	—	—
								92.787	02					
2.248	16	—	—	2.248	16	—	—	—	—	—	—	5.430	22	291
2 993	01	—	—	2.993	01	—	—	—	—	—	—	62.393	07	270
1,025.108	37	—	—	1,025.108	37	—	—	—	—	—	—	1,045.913	78	267
45.071	44	—	—	45.071	44	—	—	—	—	—	—	47.607	90	272
—	—	13.918	—	13.918	—	—	—	—	—	—	—	—	—	283
413.886	40	—	—	413.886	40	—	—	—	—	—	—	421.306	21	310
1,489.307	38	13.918	—	1,503.225	38	—	—	—	—	—	—	1,582.651	18	—
—	—	5,460.556	56	5,460.556	56	—	—	—	—	—	—	—	—	308
—	—	5,460.556	56	5,460.556	56	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5,155.707	98	10,380.509	94	15,536.217	92	—	—	—	—	—	—	5,904.699	18	—

Uzasadnienie różnic między budżetem, a wynikłością uiszczenia.

Dochody.

a) Zwyczajne.

1. Czynsze za wydzierżawione prawo propinacyi.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 50.069 K 84 h
z powodu iż pewna część dzierżawców nie uiściła w terminie przypadającego czynszu,

2. Opłaty od szynkarzy.

Wynikłość większa o . . . . . 23.471 K 76 h
z powodu, zaczniejszego uiszczenia zaległości z lat dawnych.

4. Grzywny za przekroczenia propinacyjne.

Wynikłość większa o . . . . . 4.056 K 43 h
z powodu, że dochodów tej rubryki z góry budżetem oznaczyć nie można.

5. Dochody ze sprzedaży przedmiotów skonfiskowanych.

Wynikłość większa o . . . . . 482 K 59 h
z powodu, jak pod l. p. 4.

6. Odsetki zwłoki.

Wynikłość większa o . . . . . 5.742 K 46 h
z powodu, jak pod l. p. 4.

7. Zasiłek z milionowej subwencyi ze Skarbu państwa.

Wynikłość większa o . . . . . — K 44 h
z powodu, preliminowania należytości w zaokrąglonej kwocie.

8. Odsetki czynne od lokowanych kapitałów z dochodów bieżących.

Wynikłość większa o . . . . . 6.799 K 76 h
z powodu, jak przy l. p. 4.

9. Zwrot należytości ekwiwalentowej od majątku galic. funduszu propinacyjnego.

Wynikłość większa o . . . . . 122.207 K 70 h
z powodu, iż na podstawie orzeczenia Najwyższego Trybunału administracyjnego uwolniono galic. fundusz propinacyjny od obowiązku opłacania należytości ekwiwalentowej i inkasowano tytułem zwrotu tej należytości powyższą kwotę.

10. Zwrot bonifikacyi galic. funduszu krajowego i funduszów powiatowych za ubytek w dochodach z podatków opłacanych przez galic. fundusz propinacjny do końca roku 1897.

Wynikłość większa o . . . . . 53.653 K 57 h
z powodu, iż należytość za IV kwartał 1908 została uiszczoną dopiero w roku 1909.

II. Rozmaite.

Wynikłość miejsza o . . . . . 411 K 75 h
z powodu jak przy l. p. 4.

Wydatki.

a) Zwyczajne.

1. Spłata kapitałów za wylosowane obligacye galic. funduszu propinacyjnego.

Wynikłość miejsza o . . . . . 44.500 K — h
z powodu, że właściciele wylosowanych obligacyj nie zgłosili się po odbiór przypadającego kapitału.

2. Wypłata kuponów od obligacyi w obiegu będących.

Wynikłość większa o . . . . . 82.566 K — h
z powodu wypłaty kuponów za lata dawniejsze.

3. Prowizya dla Banku dla krajów koronnych we Wiedniu i Banku krajowego we Lwowie za pośrednictwo w wypłacie wylosowanych obligacyi i zapadłych kuponów.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 1.480 K 61 h
ponieważ wydatków tej rubryki z góry budżetem oznaczyć nie można.

5. Podatek dochodowy od czynszów za wydzierżawione prawo propinacyi

Wynikłość większa o . . . . . 72 K 70 h
z powodu, wypłacenia dodatków gminnych do podatku dochodowego za lata 1898—1897.

6. Podatek rentowy od obligacyi galic. funduszu propinacyjnego.

Wynikłość miejsza o . . . . . 10.999 K 60 h
z powodu, iż należytość tego podatku za IV. kwartał 1909 uiszczoną została dopiero w roku 1910.

7. Podatek zarobkowy od dochodów galic. funduszu propinacyjnego.

Wynikłość większa o . . . . . 72.311 K 27 h
z powodu iż w roku 1909 został podatek ten o taką kwotę przez c. k. Administracyę podatków wyżej wymierzony.

8. Należytość ekwiwalentowa od majątku galic. funduszu propinacyjnego.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 11.738 K — h
z powodu, uwolnienia galic. funduszu propinacyjnego przez Najwyższy Trybunał administracyjny od obowiązku płacenia tej należytości.

9. Bonifikacya galic. funduszu krajowego i funduszów powiatowych za ubytek w dochodach z podatków opłacanych przez galic. fundusz propinacyjny do końca roku 1897.

Wynikłość większa o . . . . . 20.981 K 22 h
z powodu uiszczenia raty za IV. kwartał 1908 w roku 1909 po strąceniu z niej w myśl ustawy z dniem z 29. marca 1893 Nr. 46. dzien. ust. kraj. kwoty odpowiadającej dodatkowi krajowemu do podatku zarobkowego.

Z c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 18. czerwca 1910.

Załącznik Nr. 2. do zamknięcia rachunku galic. fund. propinacyjnego ogólnego za r. 1909.

Wykaz

umniejszenia się zaległości wskutek przedawnienia niemożności ściągnięcia i sprostowania należytości.

	Dochody		Wydatki	
	K	h	K	h
Według zamknięcia rachunków za rok 1908 pozostały zaległości z końcem roku 1908 w kwocie	4,574.614	15	5,702.682	26
z tego odpisano	13.643	16	673	20
pozostało	4,560.970	99	5,702.009	06
które przeniesiono do zamknięcia rachunku za rok 1909 jako zaległość początkową.				

	Odpisano wskutek					
	przedawnienia		niemożności ściągnięcia		sprostowania należytości	
	K	h	K	h	K	h
Dochody.						
a) Zwyczajne.						
Czynsze za wydzierżawione prawo propinacyi	—	—	—	—	560	12
Opłaty od szynkarzy	—	—	2.545	19	3.563	85
Grzywny za przekroczenia propinacyjne .	—	—	6.804	—	170	—
Razem . .	—	—	9.349	19	4.293	97
Ogółem . .	—	—	—	—	13.643	16
Wydatki.						
a) Zwyczajne.						
Wypłata kuponów od obligacyi w obiegu będących	612	—	—	—	—	—
Podatek rentowy od obligacyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego	—	—	—	—	61	20
Razem . .	612	—	—	—	61	20
Ogółem . .	—	—	—	—	673	20

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 18. czerwca 1910.

Załącznik Nr. 3. do zamknięcia rachunku galic. funduszu propinacyjnego ogólnego za r. 1909.

Wykaz

ilości szynkarzy i obliczenie rocznej należytości.

Rok	Po 20 K		Po 30 K		Po 40 K		Po 120 K		Po 160 K		Po 200 K		Razem	
	szynkarzy	opłata roczna	szynkarzy	opłata roczna	szynkarzy	opłata roczna	szynkarzy	opłata roczna	szynkarzy	opłata roczna	szynkarzy	opłata roczna	szynkarzy	opłata roczna
1890	6.614	132.280	6.880	206.400	907	36.280	34	4.080	147	23.520	26	5.200	14.608	407.760
1891	5.973	119.460	7.010	210.300	1.204	48.160	33	3.960	130	20.800	30	6.000	14.380	408.680
1892	5.853	117.060	7.011	210.330	1.100	44.000	33	3.960	128	20.480	36	7.200	14.161	403.030
1893	5.828	116.560	7.096	212.880	1.028	41.120	23	2.760	133	21.280	29	5.800	14.137	400.400
1894	5.802	116.040	7.085	212.550	1.020	40.800	21	2.520	131	20.960	29	5.800	14.088	398.670
1895	5 758	115.160	6.781	203.430	1.119	44.760	24	2.880	125	20.000	31	6.200	13.838	392.430
1896	5.559	111.180	6.745	202.350	1.112	44.480	23	2.760	122	19.520	30	6.000	15.591	386.290
1897	5.553	111.060	6.741	202.230	1.110	44.400	21	2.520	116	18.560	28	5.600	13.569	384.370
1898	5.434	108.680	6.811	204.330	1.103	44.120	19	2.280	120	19.200	26	5.200	13.513	383.810
1899	5.442	108.840	6.636	199.080	1.070	42.800	16	1.920	118	18.880	26	5.200	13.308	376.720
1900	5.424	108.480	6.603	198.090	1.066	42.640	18	2.160	119	19.040	21	4.200	13.251	374.610
1901	5.280	105.600	6.437	193.110	1.044	41.760	17	2.040	118	18.880	21	4.200	12.917	365.590
1902	5.288	105.760	6.972	209.160	1.232	49.280	13	1.560	106	16.960	24	4.800	13.635	387.520
1903	4.796	95.920	7.264	217.920	1.265	50.600	14	1.680	104	16.640	25	5.000	13.468	387.760
1904	4.840	96.800	7.480	224.400	1.327	53.080	12	1.440	102	16.320	25	5.000	13.786	397.040
1905	4.864	97.280	7.613	228.390	1.437	57.480	11	1.320	102	16.320	29	5.800	14.056	406.590
1906	4.869	97.380	7.529	225.870	1.388	55.520	10	1.200	94	15.040	29	5.800	13.919	400.810
1907	4.850	97.000	7.607	228.210	1.439	57.560	10	1.200	88	14.080	24	4.800	14.018	402.850
1908	4.897	97.940	7.730	231.900	1.463	58.520	11	1.320	86	13.760	24	4.800	14.211	408.240
1909	4.889	97.780	7.746	232.380	1.508	60.320	11	1.320	83	13.280	24	4.800	14.261	409.880

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 18. czerwca 1910 r.

Zamknięcie rachunku

galicyjskiego funduszu propinacyjnego

zasobowego

za rok 1909.

(z 4. załącznikami).

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 18. czerwca 1910.

Liczba porz.	Liczba rubryki budż.	Nazwa rubryki	Należytość zaległa K	zaległa h	bieżąca K	bieżąca h	razem K	razem h
		Majątek obrotowy.						
		Gotówka.						
		Dochody.						
1		Odsetki czynne	—	—	1,192.665	79	1,192.665	79
		Razem . . .	—	—	1,192.665	79	1,192.665	79
		W porównaniu z wydatkami . . .	—	—	—	—	—	—
		Pozostaje zwyżka .	—	—	1,192.665	79	1,192.665	79
		którą przeniesiono do majątku zarodowego galic. funduszu propinacyjnego.						
		Majątek zarodowy.						
		a) Gotówka.						
		Dochody.						
1		Zwroty lokowanych kapitałów . . .	11,208.061	28	7,945.912	79	19,153.974	07
2		Za wylosowane papiery wartościowe . .	—	—	36.200	—	36.200	—
3		Za sprzedane papiery wartościowe . .	—	—	5,085.428	90	5,085.428	90
4		Nadwyżka dochodów majątku obrotowego galic. funduszu propinacyjnego zasobowego za rok 1909	—	—	1,192.665	79	1,192.665	79
5		Nadwyżka dochodów galic. funduszu propinacyjnego ogólnego za rok 1909 . .	—	—	2,347.618	10	2,347.618	10
		Razem . . .	11,208.061	28	16,607.825	58	27,815.886	86
		W porównaniu z wydatkami . . .						
		Pozostaje . . .						
		Wydatki.						
1		Lokacya kapitałów	—	—	7,945.912	79	7,945.912	79
2		Na zakupno papierów wartościowych . .	—	—	756.000	—	756.000	—
		Razem . . .	—	—	8,701.912	79	8,701.912	79
		b) Efekta.						
		Dochody.						
1		Zakupione papiery wartościowe . . .	—	—	800.000	—	800.000	—
		Razem . . .	—	—	800.000	—	800.000	—
		Zapas z początkiem roku						
		Ogółem . . .						
		W porównaniu z wydatkami . . .						
		Pozostaje zapas .						
		Wydatki.						
1		Wylosowane papiery wartościowe . .	—	—	36.200	—	36.200	—
2		Sprzedane papiery wartościowe . . .	—	—	5,220.000	—	5,220.000	—
		Razem . . .	—	—	5,256.200	—	5,256.200	—

Uiszczenie na należytość						Kwota budżetem przyzwolona		W porównaniu uiszczenia z budżetem okazuje się wynikłość				Zaległość ostateczna		Stronica księgi głów.
zaległą		bieżącą		razem				mniejsza		większa				
K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	
—	—	1,192.665	79	1,192.665	79	1,189.127	—	—	—	3.538	79	—	—	340
—	—	1,192.665	79	1,192.665	79	1,189.127	—	—	—	3.538	79	—	—	
40.000	—	—	—	40.000	—	—	—	—	—	—	—	19,113.974	07	363
—	—	36.200	—	36.200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	369
—	—	5,085.428	90	5,085.428	90	—	—	—	—	—	—	—	—	371
—	—	1,192.665	79	1,192.665	79	—	—	—	—	—	—	—	—	331
—	—	2,347.618	10	2,347.618	10	—	—	—	—	—	—	—	—	376
40.000	—	8,661.912	79	8,701.912	79	—	—	—	—	—	—	19,113.974	07	
				8,701.912	79									
				—	—									
—	—	7,945.912	79	7,945.912	79	—	—	—	—	—	—	—	—	417
—	—	756.000	—	756.000	—	—		—		—	—		—	413
—	—	8,701.912	79	8,701.912	79	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	800.000	—	800.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	448
—	—	800.000	—	800.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
				21,899.300	—									
				22,699.300	—									
				5,256.200	—									
				17,443.100	—									
—	—	36.200	—	36.200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	479
—	—	5,220.000	—	5,220.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	481
—	—	5,256.200	—	5,256.200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Majątek obrotowy.

Uzasadnienie różnic między budżetem a wynikłością uiszczenia.

Dochody.

Odsetki czynne.

Wynikłość większa o . . . . . 3.538 K 79 h
z powodu uzyskania przy niektórych lokacyach wyższej stopy procentowej od przewidzianej w budżecie.

Z c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 18. czerwca 1910.

Załącznik Nr. 2. do zamknięcia rachunku galic. funduszu propinacyjnego zasobowego za r. 1909.

Majątek zarodowy.

Wykaz

zmian majątku zarodowego w papierach wartościowych w roku 1909.

Liczba porz.	Bliższe oznaczenie	Papiery wartościowe				Gotówka			
		przyrost		ubytek		przychody		wydatki	
		szczegółowo	razem	szczegółowo	razem	szczegółowo	razem	szczegółowo	razem
		K	K	K	K	K	K	K	K
	Przyrost.								
	Zakupione papiery wartościowe.								
1	4% oblig. komun. Banku kraj. IV. emisyi po kursie 94·50 K	800.000	800.000	—	—	—	—	756.000	756.000
	Ubytek.								
	Wylosowane papiery wartościowe.								
2	4% listy zast. Banku kraj.	—	—	10.000	10.000	10.000	10.000	—	—
3	4% listy zast. Banku hip	—	—	10.000	10.000	10.000	10.000	—	—
4	Obl. poż m. Lwowa z r. 1900	—	—	9.000	9.000	9.000	9.000	—	—
5	Obl. kolej Banku kraj. . .	—	—	5.000	5.000	5.000	5.000	—	—
6	Obl. kom. Banku kr. IV. em.	—	—	200	200	200	200	—	—
7	Oblig. poż. kraj. z r. 1893	—	—	2.000	2.000	2.000	2.000	—	—
	Sprzedane papiery wartościowe.								
8	4% listy zast. g. Tow. kred. ziemsk. po kursie 97·00	—	—	180.000	—	174.600	—	—	—
9	4% listy zast. g. Tow. kred. ziemsk. po kursie 97.15	—	—	230.000	410.000	223.445	398.045	—	—
10	4% listy zast Banku kraj. po kursie 94.75	—	—	800.000	800.000	758.000	758.000	—	—
	Wyd. Wydz. kraj. po kursie nabycia.								
11	4% oblig. gal. fund. propin.	—	—	850.000	850.000	827.499·90	827.499·90	—	—
12	4% listy zast. g. T. kred. z.	—	—	1,525.400	1,525.400	1,485.353	1,485.353	—	—
13	4% listy zast. peszt. węg. Banku komun.	—	—	600.000	600.000	592.750	592.750	—	—
14	4% oblig. poż. m. Lwowa z r. 1900	—	—	14.600	14.600	14.381	14.381	—	—
15	4% oblig. kom. peszt. węg. Banku kom. 60-letnie . .	—	—	870.000	870.000	859.775	859.775	—	—
16	4% oblig. kom. peszt. węg. Banku kom. 50½-letnie .	—	—	150.000	150.000	149.625	149.625	—	—
	Razem	—	800.000	—	5,256.200	—	5,121.628·90	—	756.000
	Do tego zapas początkowy	—	21,899.300	—	—	—	—	—	—
	Ogółem	—	22,699.300	—	—	—	—	—	—
	W porównaniu z ubytkiem	—	5,256.200	—	—	—	—	—	—
	Pozostaje zapas . . .	—	17,443.100	—	—	—	—	—	—

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 18. czerwca 1910.

Załącznik Nr. 3. do zamknięcia rachunku gal. fund. propin. zasobowego za r. 1909.

Majątek zarodowy.

Wykaz papierów wartościowych

stanowiących własność galic. funduszu propinacyjnego zasobowego według stanu z dniem 31. grudnia 1909.

Liczba porz.	Bliższe oznaczenie	Nominalna wartość w koronach
1	4% listy zastawne galic. Banku krajowego . . .	1,695.600
2	4% „ „ „ „ hipotecznego . .	6,558.600
3	4% obligacye pożyczki miasta Lwowa z r. 1896 . .	2,351.800
4	4% „ „ „ „ „ „ 1900 . .	1,172.400
5	4% „ kolejowe Banku krajowego . . .	2,545.000
6	4% „ komunalne Banku krajowego IV. emisyi .	2,934.800
7	4% „ pożyczki krajowej z r. 1893. . . .	184.900
	Razem . .	17,443.100

Z c. k. Dyrekcyi gal. funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 18. czerwca 1910

Załącznik Nr. 4. do zamknięcia rachunku gal. fund. propin. zasobowego za r. 1909.

Majątek zarodowy.

Porównanie

majątku zarodowego galic. funduszu propinacyjnego zasobowego z końcem roku 1909 z pozostałością roku 1908.

	Szczegółowo		Razem	
	K	h	K	h
Stan majątku zarodowego wynosi z końcem r. 1909:				
a) w papierach wartościowych . . .	17,443.100	—		
b) w lokowanych kapitałach	19,113.974	07	36,557.074	07
Stan majątku zarodowego wynosił z końcem r. 1908:	—	—	33,107.361	28
W porównaniu przeto okazuje się z końcem r. 1909 powiększenie majątku zarodowego o . .	—	—	3,449.712	79

Z c. k. Dyrekcyi gal. funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 18. czerwca 1910.

Zamknięcie rachunku

galicyjskiego funduszu propinacyjnego

rezerwowego

za rok 1909.

(z 1 załącznikiem).

„Majątek obrotowy“.

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 18. czerwca 1910.

Liczba porz.	Liczba rubryki budż.	Nazwa rubryki	Należytość zaległa K	h	bieżąca K	h	razem K	h
		Dochody.						
		a) Zwyczajne.						
1		Odsetki czynne	—		685.140	62	685.140	62
		Razem . . .	—	—	685 140	62	685.140	62
		b) Obojętne.						
2		Zwrot danych zaliczek	29.240	95	13.884	71	43.125	66
		Ogółem . . .	29.240	95	699.025	33	728.266	28
		W porównaniu z wydatkami . . .	3.097	01	231.363	50	234.460	51
		Pozostaje zwyżka .	26.143	94	467.661	83	493.805	77
		z której z powodu, że zwyżką tą objęta jest także zaległość czynna w kwocie . . . 23.612 K 48 h względnie po strąceniu zaległości biernej . . 3.215 „ 92 „						
		w kwocie	—	—	—	—	20.396	56
		i że ta zaległość czynna wpłynie dopiero w następnych latach do galic. funduszu propinacyjnego - rezerwowego, przenosi się do majątku zarodowego tego funduszu tylko faktyczną zwyżkę w kwocie.	—	—	—	—	473.409	21
		Wydatki.						
		a) Zwyczajne.						
1		Płace urzędników	3.052	01	68.425	39	71.477	40
2		Płace sług	20	—	4.940	98	4.960	98
3		Adjuta	—	—	1.283	28	1.283	28
4		Płace oficyantów kancelaryjnych . . .	6	50	15.787	50	15.794	—
5		Datek 6% na rzecz Zakładu zaopatrzenia oficyantów kancelaryjnych . . .	—	—	793	80	793	80
6		Dyurna	—	—	15.579	20	15.579	20
7		Ryczałt do Skarbu Państwa na utrzymanie Kasy galic. funduszu propinacyjnego .	—	—	20.000	08	20,000	08
8		Czynsze najmn	—	—	7.000	—	7.000	—
9		Podatek wodociągowy od czynszu najmu .	—	—	—	—	—	—
10		Koszta administracyi powiatowej . . .	—	—	51.650	40	51.650	40
11		Dyety i koszta podróży członków c. k. Dyrekcyi	—	—	631	89	631	89
12		Potrzeby kancelaryjne	—	—	3.788	83	3.788	83
13		Koszta zarządu	—	—	2.780	53	2.780	53
14		Koszta sądowe	—	—	1.189	50	1.189	50
15		Remuneracye, zapomogi i rozmaite nieprzewidziane wydatki	18	50	23.627	41	23.465	91
		Razem . . .	3.097	01	217.478	79	220.575	80
		b) Obojętne.						
16		Dane zaliczki	—	—	13.884	71	13.884	71
		Ogółem . . .	3.097	01	231.363	50	234.460	51

Uiszczenie na należytość						Kwota budżetem przyzwolona		W porównaniu uiszczenia z budżetem okazuje się wynikłość				Zaległość ostateczna		Stronica księgi głów.
zaległą		bieżącą		razem				mniejsza		większa				
K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	
—	—	685.140	62	685.140	62	705.826	—	20.685	38	—	—	—	—	23
—	—	685.140	62	685.140	62	705.826	—	20.685	38	—	—	—	—	
19.513	18	—	—	19.513	18	—	—	—	—	—	—	23.612	48	89
19.513	18	685.140	62	704.653	80	—	—	—	—	—	—	23.612	48	
—	—	68.264	98	68.264	98	74.504	—	6.239	02	—	—	3.212	42	236
20	—	4.940	98	4.960	98	4.861	—	—	—	99	98	—	—	243
—	—	1.283	28	1.283	28	1.600	—	316	72	—	—	—	—	252
6	50	15.784	—	15.790	50	15.362	—	—	—	428	50	3	50	195
—	—	793	80	793	80	778	—	—	—	15	80	—	—	260
—	—	15.579	20	15.579	20	15.045	—	—	—	534	20	—	—	247
—	—	20.000	08	20.000	08	20.000	—	—	—	—	08	—	—	256
—	—	7.000	—	7.000	—	7.000	—	—	—	—	—	—	—	123
—	—	—	—	—	—	350	—	350	—	—	—	—	—	244
—	—	51.650	40	51.650	40	52.000	—	349	60	—	—	—	—	126
—	—	631	89	631	89	1.000	—	368	11	—	—	—	—	129
—	—	3.788	83	3.788	83	4.000	—	211	17	—	—	—	—	178
—	—	2.780	53	2.780	53	3.000	—	219	47	—	—	—	—	239
—	—	1.189	50	1.189	50	1.200	—	10	50	—	—	—	—	250
18	50	23.627	41	23 645	91	24.000	—	354	09	—	—	—	—	240
45	—	217.314	88	217.359	88	224.700	—	8.418	68	1.078	56	3.215	92	
								7.340	12					
—	—	13.884	71	13.884	71	—	—	—	—	—	—	—	—	202
										Ogółem. .		3.215	92	

Majątek obrotowy.

Uzasadnienie różnic między budżetem a wynikłością uiszczenia.

Dochody.

a) Zwyczajne.

1. Odsetki czynne.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 20.685 K 38 h
z powodu, że przypadające odsetki od lokowanego kapitału w Wydziale krajowym za II. półrocze 1909 zarachowano w galic. funduszu propinacyjnym w styczniu 1910.

Wydatki.

a) Zwyczajne.

1. Płace urzędników.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 6.239 K 02 h
z powodu interkalaryów.

2. Płace sług.

Wynikłość większa o . . . . . 99 K 98 h
z powodu regulacyi poborów służby urzędowej.

3. Adjuta.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 316 K 72 h
z powodu interkalaryów.

4. Płace oficyantów kancelaryjnych.

Wynikłość większa o . . . . . 428 K 50 h
z powodu przyznania przez c. k. Ministerstwo niektórym oficyantom wyższego stopnia płacy.

5. Datek 6% na rzecz zakładu zaopatrzenia oficyantów kancelaryjnych.

Wynikłość większa o . . . . . 15 K 80 h
z powodu jak pod poz. 4.

6. Dyurna.

Wynikłość większa o . . . . . 534 K 20 h
z powodu konieczności przyjęcia chwilowej pomocy w miejsce wakujących posad urzędników.

7. Ryczałt do Skarbu państwa na utrzymanie Kasy galic. funduszu propinacyjnego.

Wynikłość większa o . . . . . — K 08 h
z powodu wyrównania należytości za rok 1908.

9. Podatek wodociągowy od czynszu najmu.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 350 K — h
z powodu, że właściciel realności w której mieszczą się biura c. k. Dyrekcyi nie zgłosił się o wypłatę tego podatku.

10. Koszta administracyi powiatowej.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 349 K 60 h
z powodu, że przeznaczona na ten cel kwota nie została w zupełności wyczerpana.

11. Dyety i koszta podróży członków c. k. Dyrekcyi.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 368 K 11 h
z powodu jak pod poz. 10.

12. Potrzeby kancelaryjne.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 211 K 17 h
z powodu jak pod poz. 10.

13. Koszta zarządu.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 219 K 47 h
z powodu jak pod poz. 10.

14. Koszta sądowe.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 10 K 50 h
z powodu jak pod poz. 10,

15. Remuneracye, zapomogi i rozmaite wydatki.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 354 K 09 h
z powodu jak pod poz. 10.

Z c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 18. czerwca 1910.

Zamknięcie rachunku

galicyjskiego funduszu propinacyjnego

rezerwowego

za rok 1909.

(z 3 załącznikami).

„Majątek zarodowy“.

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 18. czerwca 1910.

Liczba porz.	Liczba rubryki budż.	Nazwa rubryki	Należytość zaległa K	h	bieżąca K	h	razem K	h
		Gotówka.						
		Dochody.						
		a) Zwyczajne.						
1		Zwyżka dochodów majątku obrotowego galicyjskiego funduszu propinacyjnego-rezerwowego za rok 1909	—	—	473.409	21	473.409	21
		Razem . . .		-	473.409	21	473.409	21
		b) Operacye kredytowe.						
2		Za sprzedane papiery wartościowe . .	—	—	3,108.842	—	3,108.842	—
3		Za wylosowane papiery wartościowe . .	—	—	534.200	—	534.200	—
4		Zwrot lokowanych kapitałów . . .	1,943.386	40	421.306	21	2,364.692	61
		Razem . . .	1.943.386	40	4,064.348	21	6,007.734	61
		Ogółem . . .	1,943.386	40	4,537.757	42	6,481.143	82
		Do tego początkowy zapas						
		Razem . . .						
		W porównaniu z wydatkami . . .						
		Zostaje . . .						
		Wydatki.						
		a) Zwyczajne.						
		b) Operacye kredytowe.						
1		Gotówka udzielona galic. funduszowi propinacyjnemu	—	—	421.306	21	421.306	21
2		Na zakupno papierów wartościowych . .	—	—	4,242.778	—	4,242.778	—
		Razem . . .	—	—	4,664.084	21	4,664.084	21
		Efekta.						
		Dochody.						
1		Zakupione papiery wartościowe . . .	—	—	4,456.800	—	4,456.800	—
		Razem . . .	—	—	4,456.800	—	4,456.800	—
		Do tego początkowy zapas						
		Ogółem . . .						
		W porównaniu z wydatkami . . .						
		Pozostaje zapas .						
		Wydatki.						
2		Sprzedane papiery wartościowe . . .	—	—	3,346.800	—	3,346.800	—
3		Wylosowane papiery wartościowe . .	—	—	534.200	—	534.200	—
		Razem . . .	—	—	3,881.000	—	3,881.000	—

Uiszczenie na należytość						Kwota budżetem przyzwolona		W porównaniu uiszczenia z budżetem okazuje się wynikłość				Zaległość ostateczna		Stronica księgi głów.
zaległą		bieżącą		razem				mniejsza		większa				
K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	
—	—	473.409	21	473.409	21	—	—	—	—	—	—		—	231
—	—	473.409	21	473.409	21	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	3,108.842	—	3,108 842	—	—		—	—	—	—	—	—	289
—	—	534.200	—	534.200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	295
563.386	40	—	—	563.386	40	—	—	—	—	—	—	1,801.306	21	300 307
563.386	40	3,643.042	—	4,206.428	40	—	—	—	—	—	—	1,801.306	21	
563.386	40	4,116.451	21	4,679.837	61	—	—	—	—	—	—	1,801.306	21	
				259.689	97									
				4,939.527	58									
				4,664.084	21									
				275.443	37									
—	—	421.306	21	421.306	21	—	—		—	—	—	—	—	365
—	—	4,242.778	—	4,242.778	—	—	—	—	—	—	—	—	—	372
—	—	4,664.084	21	4,664.084	21	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	4,456.800	—	4,456.800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	408
—	—	4,456.800	—	4,456.800	—	—	—	—	—	—	—		—	
				16,004.700	—									
				20,461.500	—									
				3,881.000	—									
				16,580.500	—									
—	—	3,346.800	—	3,346.800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	475
—	—	534.200	—	534.200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	482
—	—	3,881.000	—	3,881.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Załącznik Nr. 1. do zamknięcia rachunku galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego za rok 1909.

Majątek zarodowy.

Wykaz zmian majątku zarodowego w papierach wartościowych za rok 1909.

Liczba porząd	Bliższe znamiona	Papiery wartościowe				Gotówka							
		przyrost		ubytek		przychody				wydatki			
		szczegółowo	razem	szczegółowo	razem	szczegółowo		razem		szczegółowo		razem	
		K	K	K	K	K	h	K	h	K	h	K	h
	Przyrost.												
	Zakupione papiery wartościowe.												
1	4½% l. zast. B kraj. po kursie 100 50 K . . .	300.000	300.000	—	—	—	—	—		301.500	—	301.500	—
2	4%oblig. poż. kraj. z r 907 po kursie 94 K 85 h .	500.000	500.000	—	—	—	—	—	—	474.250	—	474.250	—
3	4½% l. zast gal. B. hip. po kursie 99 K 35 . .	500.000	500.000	—	—	—	—	—	—	496.750	—	496.750	—
4	4% l. zast. B. hip. po kursie 93 K 50	200.000	200.000	—	—	—	—	—	—	187.000	—	187.000	—
5	4% l. gal. T. kred. ziem. po kursie 97 K 15 h .	230.000	—	—	—	—	—	—		223.445	—	—	—
6	4% l. gal. T. kred. ziem. po kursie 97 K—h . .	180.000	—	—	—	—	—	—		174.600	—	—	—
7	4% l. gal. T. kred ziem. po kursie 94 K 50 h .	500.000	—	—	—	—	—	—		472.500	—	—	—
8	4% l. gal. T. kred. ziem po kursie 94 K 40 h .	400.000	1,310.000	—	—	—		—	—	377.600	—	1,248.145	—
9	4% poż. m. Lwowa z r. 1896 po kursie 91 K 25 h .	150.000	150.000	—	—	—	—	—	—	136.875	—	136.875	—
10	4% poż. m. Lwowa po kursie 93 K 50 h . .	996.800	996.800	—	—	—	—	—	—	932.008	—	932.008	—
11	4% komun. B. kraj. IV. em. po kursie 93 K 25 h	500 000	500 000	—	—	—	—	—		466.250	—	466.250	—
	Ubytek.												
	Wylosowane papiery wartościowe.												
12	4% oblig. gal. fund. prop.	—	—	476.200	476.200	476.200	—	476.200	—	—	—	—	—
13	4½% l. zast. gal. B. kraj.	—	—	3.000	3.000	3.000	—	3.000	—	—	—	—	—
14	4% obl. poż. kraj. z r. 1893.	—	—	10.000	10.000	10.000	—	10.000	—	—	—	—	—
15	4% l. zast. gal. B. hipot.	—	—	2.000	2.000	2.000	—	2 000	—	—	—	—	—
16	4% l. zast. g. T. kred. z.	—	—	40.000	40.000	40.000	—	40.000	—	—	—	—	—
17	4% obl. poż. m. Lwowa z r. 1896.	—	—	2.000	2.000	2.000	—	2.000	—	—	—	—	—
18	4% obl. kolej. Banku kraj.	—	—	1.000	1.000	1.000	—	1.000	—	—	—	—	—
	Sprzedane papiery wartościowe.												
19	4% l. zast. Banku kraj. po kursie 93 K 25 h . .	—	—	400.000	—	373.000	—	—	—	—	—	—	—
20	4% l. zast. Banku kraj. po kursie 93 K 60 h . .	—	—	300.000	—	280.800	—	—	—	—	—	—	—
21	4% l. zast. Banku kraj. po kursie 94 K — h . .	—	—	496.800	1,196.800	466.992	—	1,120.792	—	—	—	—	—
22	4% l. zast. gal. Tow. kred. ziem. po kursie 91 K 90 h	—	—	650.000	—	597.350	—	—	—	—	—	—	—
23	4% l. zast. gal. Tow. kred. ziem. po kursie 92 K—h	—	—	600.000	—	552.000	—	—	—	—	—	—	—
24	4% l. zast. gal. Tow. kred. ziem. po kursie 92 K 80 h	—	—	400.000	—	371.200	—	—	—	—	—	—	—
25	4% l. zast. gal. Tow. kred. ziem. po kursie 93 K 50 h	—	—	500.000	2.150.000	467.500	—	1,988.050	—	—	—	—	—
	Razem . .	—	4,456.800	—	3,881.000	—	—	3 643.042	—	—	—	4,242.778	—
	Do tego zapas początk. .	—	16,004.700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Ogółem . .	—	20,461.500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	W porówn. z ubytkiem .	—	3,881.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Zostaje zapas . .	—	16,580.500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 18. czerwca 1910.

Załącznik Nr. 2. do zamknięcia rachunku gal. fund. propin. rezerwowego za r. 1909.

Majątek zarodowy.

Wykaz papierów wartościowych

stanowiących własność galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego z dniem 31. grudnia 1909.

Liczba porz.	Bliższe oznaczenie	Nominalna wartość w koronach
1	4% obligacye galic. funduszu propinacyjnego. . .	3,964.000
2	4½% listy zastawne galic. Banku krajowego. . .	297.000
3	4% obligacye galic pożyczki krajowej z r. 1893 . .	441.700
4	4% „ „ „ „ „ „ 1907 . .	500.000
5	4½% listy zastawne galic. Banku hipotecznego . .	500.000
6	4% „ „ „ „ hipotecznego . .	4,373.400
7	4% „ „ „ Tow. kred. ziemsk. (56-letnie)	2,121.400
8	4% „ „ „ „ „ „ (41-letnie)	130.000
9	3½% obligacye państwowej pożyczki inwestycyjnej .	50 000
10	4% obligacye pożyczki miasta Lwowa z r. 1896 . .	857.200
11	4% „ „ „ Krakowa z r. 1909 . .	996.800
12	4% listy zast. peszt. węg. Banku komercyalnego . .	490.000
13	4% obligacye „ „ „ „ z 5% premią	740.000
14	4% „ komunalne gal. Banku kraj. IV. emisya .	620.000
15	4% „ kolejowe „ „ „ . . .	499.000
	Razem . .	16,580.500

Z c. k. Dyrekcyi gal. funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 18. czerwca 1910.

Załącznik Nr. 3. do zamknięcia rachunku gal. fund. propin. rezerwowego za r. 1909.

Majątek zarodowy.

Porównanie

majątku zarodowego galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego pozostałego z końcem roku 1909 z pozostałością roku 1908.

	Szczegółowo K	h	Razem K	h
Stan majątku zarodowego wynosi z końcem r. 1909:				
1) w papierach wartościowych	16,580.500	—	—	—
2) w lokowanych kapitałach	1,801.306	21	—	—
3) w gotówce	275.443	37	18,657.249	58
Stan majątku zarodowego wynosił z końcem r. 1908:	—	—	18,207.776	37
Z porównania okazuje się z końcem r. 1909 powiększenie majątku zarodowego o	—	—	449.473	21

Z c. k. Dyrekcyi gal. funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 18. czerwca 1910.

Sumaryczny Preliminarz

GALICYJSKIEGO

FUNDUSZU PROPINACYJNEGO

REZERWOWEGO

według rubryk

na czas od 1. stycznia do 30. kwietnia 1911.

(Z 16 załącznikami).

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 18. czerwca 1910.

L. porządkowa i Nr. załącznika	Oznaczenie rubryk	Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na r. 1910	Wniosek na czas od 1/1—30/4 1911	Uwaga
		koron			
	Dochody.				
1/1	Odsetki czynne . . .	685.141	726.894	249.638	
	Razem .	685.141	726.894	249.638	
	W porównaniu z wydatkami	—	224.582	77.253	
	zostaje zwyżka .	—	502.312	172.385	

L. porządkowa i Nr. załącznika	Oznaczenie rubryk	Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na r. 1910	Wniosek na czas od 1/1—30/4 1911	Uwaga
		korон			
	Wydatki.				
1/1	Płace urzędników . .	68.265	73.160	24.387	
2/2	Płace sług	4.961	4.941	1.647	
3/3	Adjuta.	1.283	2.000	667	
4/4	Płace oficyantów kancelaryjnych	15.791	15.696	4.844	
5/5	Datek 6% na rzecz Zakładu zaopatrzenia oficyantów kancelaryjnych	794	790	244	
6/6	Dyurna	15.579	15.045	5.015	
7/7	Ryczałt do Skarbu państwa na utrzymanie kasy galic. funduszu propinacyjnego . .	20.000	20.000	6.667	
8/8	Czynsze najmu . . .	7.000	7.000	5.000	
9/9	Podatek wodociągowy od czynszu najmu . .	—	350	250	
10/10	Koszta administracyi powiatowej	51.650	52.000	17.333	
11/11	Dyety i koszta podróży członków c. k. Dyrekcyi	632	1.000	333	
12/12	Potrzeby kancelaryjne .	3.789	4.000	1.333	
13/13	Koszta zarządu . . .	2.781	3.400	1.133	
14/14	Koszta sądowe . . .	1.189	1.200	400	
15/15	Remuneracye, zapomogi i rozmaite nieprzewidziane wydatki . .	23.646	24.000	8.000	
	Razem .	217.360	224.582	77.253	

Załącznik Nr. 1. do dochodów galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego.

Rubryka „Odsetki czynne“.

L. porządkowa	Kapitał	Poszczególnienie	Odsetki roczne	Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na r. 1910	Wniosek na czas od 1/1—30/4 1911	Uwaga
	K		K	k o r o n			
		Odsetki czynne od:					
1	3,964.000	4% obligacye galic. funduszu propinac.	158.560	—	—	52.853	
2	441.700	4% obligacye pożyczki kraj. z r. 1893	17.668	—	—	5.889	
3	500.000	4% oblig. szkolnej poż. kraj. z r. 1907	20.000	—	—	6.667	
4	500.000	4½% listy zastaw. galic. Banku hip.	22.500	—	—	7.500	
5	4,373.400	4% listy zast. gal. Banku hipot. . .	174.936	—	—	58.312	
6	2,121.400	4% listy zast. gal. Tow. kred. ziemsk. (56-letnie) . . .	84.432	—	—	28.144	*ad 6 i 9* Preliminuje się odsetki po strąceniu ½% i 2% podatku rentowego.
7	130.000	4% listy zast. gal. Tow. kred. ziemsk. (41-letnie) . . .	5.200	—	—	1.733	
8	50.000	3½% oblig. państw. pożyczki inwest. .	1.750	—	—	583	
9	857.200	4% oblig. pożyczki miasta Lwowa .	33.602	—	—	11.201	
10	996.800	4% oblig. pożyczki miasta Krakowa .	39.872	—	—	13.291	
11	490.000	4% listy zast. węg. Banku komerc. .	19.600	—	—	6.533	
12	740.000	4% oblig. peszt. węg. Banku komerc. .	29.600	—	—	9.867	
13	297.000	4½% listy zast. gal. Banku krajow. .	13.365	—	—	4.455	
14	620.000	4% oblig. komun Banku kraj. . .	24.800	—	—	8.267	
15	499.000	4% oblig. kolejow. Banku kraj. . .	19.960	—	—	6.653	
16	1,801.306	4% od lokowanych kapitałów . . .	72.052	—	—	24.017	
17	275.443	4% od zapasu gotówki z dnia 31. grudnia 1909 . .	11.017	—	—	3.673	
	18,657.249	Razem . .	784.914	685.141	726.894	249.638	

Załącznik Nr. 1. do wydatków galicyjskiego funduszu propinacyjnego rezerwowego.

Rubryka: „Płace urzędników“.

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na r. 1910	Wniosek na czas od 1/1—30/4 1911	Uwaga
		koron			
	Oddział administracyjny.				
1	Zastępca przewodniczącego rocznie . . 1.200 K				
2	1 radca c. k Namiestnictwa, referent administracyjny i członek c. k. Dyrekcyi, płaca roczna . . . 6.400 K dodatek aktywalny 1.472 „ dodatek od osoby . . 2.000 „ 9.872 „				
3	1 stale urzędujący członek c. k. Dyrekcyi, powołany przez Wydział krajowy rocznie . . . 4.000 „				
4	1 starosta, zastępca referenta administracyjnego, płaca roczna . . 4.800 K dodatek aktywalny 1.288 „ dodatek od osoby . . 1.200 „ 7.288 „				
5	1 syndyk, rocznie . . 7.000 K dodatek na koncypienta rocznie . 4.000 „ 11.000 „				
6	1 starszy c. k. komisarz powiatowy, płaca rocz. 3.600 K dodatek aktywalny 1.104 „ 4.704 „				
7	3 c. k. komisarzy powiatowych, płaca roczna po . 2.800 K dodatek aktywalny po 960 „ 11.280 „				
	Razem z rocznych 49.344 K	—	—	16.448	
	Do przeniesienia . .	—	—	16.448	

L. porządkowa	Poszczególnienie		Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na r. 1910	Wniosek na czas od 1/1—30/4 1911	Uwaga
			korun			
	Z przeniesienia . .		—	—	16.448	
	Oddział rachunkowy.					
8	1 radca rachunkowy, płaca rocz. 4.000 K dodatek aktywalny 1.104 „ dodatek od osoby . . 1.240 „	6.344 K				
9	2 rewidentów rachunkowych, jeden płaca rocz. 3.200 K dodatek aktywalny 960 „ dodatek od osoby . . 800 „ drugi płaca roczna . . 3.000 „ dodatek aktywalny 960 „ dodatek od osoby . 800 „	9.720 K				
10	2 asystentów rachunkowych, jeden płaca roczna . . 1.800 K dodatek aktywalny 576 „ dodatek od osoby . 400 „ drugi płaca roczna . . 1.600 „ dodatek aktywalny 576 „ dodatek od osoby . 400 „	5.352 K				
	razem z rocznych	21.416 K	—	—	7.139	
	Kasa gal. funduszu propinacyjnego.					
11	1 dyrektor, dodatek do osoby rocznie	1.000 K				
12	1 kontrolor, dodatek do osoby rocznie .	800 „				
13	1 adjunkt, dodatek do osoby rocznie .	600 „				
	razem z rocznych	2.400 K	—	—	800	
		Razem .	68.265	73.160	24.387	

Załącznik Nr. 2. do wydatków galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego.

Rubryka: „Płace sług“.

L. porządkowa	Poszczególnienie		Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na r. 1910	Wniosek na czas od 1/1—30/4 1911	Uwaga
			koron			
	Płace sług.					
1	1 woźny: płaca rocz. 1.600 K dodatek aktywalny 640 „	2.240 K				
2	1 woźny pomocniczy dotacya dzienna po . . 3 K 80 h	1.387 „				
3	1 stróż dotacya dzienna po 3 K 60 h	1.314 „				
	razem z rocznych	4.941 K	4.961	4.941	1.647	

Załącznik Nr. 3. do wydatków.

Rubryka: „Adjuta“.

	Adjuta.					
1	2 praktykantów: 1 adjutum . . . 800 K 2 adjutum . . . 1.200 „					
	razem z rocznych	2.000 K	1.283	2.000	667	

Załącznik Nr. 4. do wydatków.

Rubryka: „Płace oficyantów kancelaryjnych“.

	Płace oficyantów kancelaryjnych. *Oddział rachunkowy i manipulacyjny.*					
1	2 rocznie po 1.980 K	3.960 K				
	2 „ „ 1.860 „	3.720 „				
	1 „ „ 1.752 „	1.752 „				
	2 „ „ 1.740 „	3.480 „				
	1 „ „ 1.620 „	1.620 „				
	razem z rocznych	14.532 K	15.791	15.696	4.844	

Załącznik Nr. 5. do wydatków galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego.

Rubryka: „Datek 6% na rzecz Zakładu zaopatrzenia oficyantów kancelaryjnych“

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na r. 1910	Wniosek na czas od 1/1—30/4 1911	Uwaga
		k o r o n			
1	Na podstawie reskryptu c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z 3. marca 1906 r. l. 51.204 datek na rzecz Zakładu zaopatrzenia oficyantów kancelaryjnych w wysokości 6% od ich podstaw pensyjnych a mianowicie:				
	5 po 1.600 K . . 8.000 K				
	2 „ 1.400 „ . . 2.800 „				
	1 „ 1.360 „ . . 1.360 „				
	razem od postaw 12.160 K				
	6% z rocznych . 730 „	794	790	244	

Załącznik Nr. 6. do wydatków.

Rubryka: „Dyurna“.

	Dyurna.			
	Oddział konceptowy.			
1	1 rocznie . . . . 3.000 K	—	—	1.000
	Oddział rachunkowy i manipulacyjny.			
2	3 dziennie po 4 K 80 h rocznie po 5.256 K			
	1 „ „ 4 „ 40 „ „ „ 1.606 „			
	1 „ „ 3 „ 80 „ „ „ 1.387 „			
	2 „ „ 3 „ 60 „ „ „ 2.628 „			
	1 „ „ 3 „ 20 „ „ „ 1.168 „			
	z rocznych . . . 12.045 K	—	—	4.015
	Razem	15.579	15.045	5.015

Załącznik Nr. 7. do wydatków.

Rubryka: „ Ryczałt do Skarbu państwa na utrzymanie kasy galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

1	Ryczałt do Skarbu państwa na utrzymanie Kasy galicyjskiego funduszu propinacyjnego z rocznych . . . 20.000 K	20.000	20.000	6.667

Załącznik Nr. 8. do wydatków galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego.

Rubryka: „Czynsze najmu“.

L. porządkowa i Nr. załącznika	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na r. 1910	Wniosek na czas od 1/1—30/4 1911	Uwaga
		koron			
1	Czynsz najmu lokalności dla biura administracyjnego, rachunkowego, registratury i ekspedytu.	7.000	7.000	5.000	Z powodu kończącej się z końcem roku 1910 umowy najmu i ogólnej podwyżki ceny mieszkań spodziewany jest wydatek z tego tytułu w preliminowanej kwocie 5.000 K.

Załącznik Nr. 9. do wydatków.

Rubryka: „Podatek wodociągowy od czynszu najmu lokalności na pomieszczenie biur c. k. Dyrekcyi.

1	Podatek wodociągowy od czynszu najmu lokalności na pomieszczenie biur c. k. Dyrekcyi . . . , ...	—	350	250	*mniej o 100 K* stosownie do wysokości czynszu najmu

Załącznik Nr. 10. do wydatków.

Rubryka: „Koszta administracyi powiatowej“.

1	Koszta administracyi powiatowej z roczn. 52.000 K . .	51.650	52.000	17.333	

Załącznik Nr. 11. do wydatków.

Rubryka: „Dyety i koszta podróży członków c. k. Dyrekcyi“.

1	Dyety i koszta podróży członków c. k. Dyrekacyi z rocznych . . . 1.000 K	632	1.000	333	

Załącznik Nr. 12. do wydatków galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego.

Rubryka: „Potrzeby kancelaryjne“.

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1909	Kwota uchwalona na r. 1910	Wniosek na czas od 1/1—30/4 1911	Uwaga
		koron			
1	Potrzeby kancelaryjne z rocznych . 4.000 K	3.789	4.000	1.333	

Załącznik Nr. 13. do wydatków.

Rubryka: „Koszta zarządu“.

1	Oświetlenie, opał, zapuszczanie i czyszczenie podłóg, sprawienie i naprawa sprzętów z rocznych . 3.400 K	2.781	3.400	1.133	

Załącznik Nr. 14. do wydatków.

Rubryka: „Koszta sądowe“.

1	Koszta sądowe z roczn. 1.200 K	1.189	1.200	400	

Załącznik Nr. 15. do wydatków.

Rubryka: „Remuneracye, zapomogi i rozmaite nieprzewidziane wydatki“.

1	Renumeracye, zapomogi i rozmaite nieprzewidziane wydatki z rocznych 24.000 K	23.646	24.000	8.000	

LW. 107.159/1910. We Lwowie, dnia 10. września 1910.

Uhg 766

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o krajowej wyższej szkole lasowej we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

W ubiegłym roku szkolnym 1909/10 liczba uczniów zapisanych do kraj. wyższej szkoły lasowej doszła do najwyższej cyfry, jaką ta szkoła dotąd wykazywała, i osiągnęła zarazem granicę najwyższej frekwencyi, jaka jest możliwą w tym zakładzie naukowym ze względu na pomieszczenie uczniów w salach zwłaszcza przeznaczonych do rysunków.

Stan uczniów z początkiem roku szkolnego wynosił 78 uczniów zwyczajnych i jednego hospitanta. Równocześnie zwiększoną frekwencyą mamy do zaznaczenia pocieszający fakt coraz liczniejszego zgłaszania się uczniów do tej szkoły z stosunkowo lepszem przygotowaniem naukowem i z wyższemi studyami, aniżeli tego wymagają przepisy szkolne, żądające od kandydatów ukończenia sześciu klas gimnazyalnych lub realnych lub też zdania egzaminu wstępnego po ukończeniu przynajmniej czterech klas. Tymczasem w ostatnim roku, jak poniżej załączona tabelka wskazuje, było ogółem 29 uczniów zapisanych do szkoły (37 %), którzy przedłożyli wyższe świadectwa szkolne od wymaganych, w tej zaś liczbie 18 uczniów posiadających maturę gimnazyalną, realną lub ze szkół handlowych.

W roku 1909/10 uczniowie przyjęci do kraj. wyższej szkoły lasowej posiadali

przygotowanie naukowe	I. r.	II. r.	III. r.	razem
IV. klasy | po złożeniu egzaminu	10	6	4	20
V. „ | wstępnego	2	2	1	5
VI. „	11	7	6	24
VII. „	2	1	1	4
VIII. „	1	—	—	1
matura gimnazyalna lub realna . .	7	5	3	15
matura ze szkoły handlowej. . . .	1	2	—	3
szkoły rolnicze	5	—	—	5
liceum angielskie	1	—	—	1
ogółem	40	23	15	78

Z pośród 78 uczniów, zapisanych do szkoły, 40 pochodziło z Galicyi.

Egzamin główny odbył się w dniach 23—27. lipca b. r. Do egzaminu tego siadło 13 uczniów, z tych 4 zdało z postępem bardzo dobrym, 4 z dobrym, a 5 z postępem dostatecznym.

W składzie grona nauczycielskiego zaszła zmiana przy katedrze miernictwa; dotychczasowy długoletni nauczyciel tego przedmiotu p. Zygmunt Demianowski, po wysłużeniu pełnych 30-stu lat, przeszedł w stały stan spoczynku, przyczem Wydział kraj. wyznaczył mu po myśli statutu emerytalnego pobory w wysokości 5.280 koron.

Na miejsce prof. Demianowskiego mianowaliśmy nauczycielem miernictwa p. Władysława Wojtana, asystenta adjunkta c. k. szkoły politechnicznej we Lwowie, pozostawiając mu i nadal docenturę: geometryi wykreślnej, inżynieryi lasowej i zabudowania dzikich potoków, rysunków technicznych i konstrukcyi.

Nowo mianowany profesor miernictwa na wstępie zwrócił się do Wydziału kraj. z prośbą o odpowiednie skompletowanie muzeum miernictwa przy wyższej szkole lasowej, gdyż nauka tak ważnego dla leśnika przedmiotu nie może się odbywać bez ćwiczeń z uczniami systematycznie prowadzonych przy zastosowaniu różnorodnych a ulepszonych przyrządów.

Przyrządy te stosunkowo dość kosztowne musiały być zakupione w kilku egzemplarzach, gdyż przy ćwiczeniach w lesie tylko kilku uczniów może korzystać z jednego przyrządu, ogólna zaś frekwencya, jak już wspomnieliśmy, podniosła się znacznie w szkole lasowej z początkiem ubiegłego roku szkolnego.

Upoważniliśmy zatem Dyrekcyę szkoły, aby zamówiła na rachunek budżetu za r. 1911 cały szereg przyrządów mierniczych i niwelacyjnych, przeważnie pochodzących z firmy Starke i Kammerer z Wiednia, za ogólną kwotę: 5932 koron, które wstawiliśmy jako nadzwyczajny wydatek do Rubr. III. p. 15. preliminarza szkoły na r. 1911.

Z tej kwoty między innemi zakupione zostały:

1. trzy instrumenty uniwersalne po 500 kor.
2. trzy instrumenty niwelacyjne po 220 kor.
3. jeden teodolit repetycyjny do tryangulacyi za 780 kor,
4. jeden instrument niwelacyjny z lunetą do przekładania i libelą rewersyjną za 400 kor.
5. jeden instrument busolowy za 250 koron,
6. jeden mały stół mierniczy za 190 kor.
7. jedna kierownica tachymetryczna za 220 koron,
8. trzy planimetry kompenzacyjne Coradiego po 100 kor.
9. jeden planimetr biegunowo tarczowy za 100 kor.
10. dwa kątomierze pełne (transportery) po 130 kor., oraz wiele innych drobniejszych przyrządów mierniczych, które okazały się niezbędnymi.

Z roku na rok powiększająca się liczba zgłoszeń kandydatów, chcących wstąpić do kraj. wyższej szkoły lasowej, rzeczywisty stan uczniów z ubiegłego roku, dochodzący do 80-ciu, wysunęły znowu jako jedną z najpilniejszych spraw, dotyczących tej szkoły, sprawę dogodnego pomieszczenia tego zakładu naukowego w powiększonym czy też w nowym budynku.

Mając niejednokrotnie już wyrażone wezwanie Wys. Sejmu, ażeby przygotować i przedłożyć w tej mierze odpowiednie wnioski, przygotowaliśmy na razie szczegółowe plany i przybliżone kosztorysy projektowanej budowy w trzech alternatywach.

Biorąc za podstawę stan uczniów od 120—150 i uwzględniając dogodne, jednakże tylko koniecznie potrzebne, pomieszczenie sal naukowych, rysunkowych, laboratoryi i muzeów, wygotowane zostały projekta następujące:

1. alternatywa. Stary budynek pozostaje, dobudowuje się tylko I. piętro i zamyka czworobok. Koszt tej budowy obliczony został na 250.000 kor.

2. alternatywa. Stary budynek po należytej adaptacyi pozostaje, dobudowuje się tylko pawilon jednopiętrowy w ogrodzie. Ogólny koszt obliczony został na 242.000 K.

3. alternatywa. W miejsce dotychczasowego budynku buduje się nowy gmach dwupiątrowy na pomieszczenie 150 uczniów. Koszt tej budowy obliczony został na 534.000 koron, oprócz kwoty potrzebnej na opłacenie przez 2 lata czynszu za wynajęcie stosownego lokalu na pomieszczenie szkoły na czas budowy.

Zauważyć przy tem należy, że przy wszystkich trzech alternatywach, oprócz kosztów budowy gmachu, potrzebny byłby jeszcze wydatek 30 do 40.000 koron na wewnętrzne urządzenie szkoły i instalacye do rozprowadzenia wody, światła i opału.

Na obecnej realności, stanowiącej własność funduszu krajowego, nie ciąży żadna pożyczka hipoteczna, w razie zatem budowy nowego gmachu, mogłaby być zaciągniętą

nowa do wysokości około 200 do 250.000 koron, skutkiem czego wydatek w gotówce przy wykonaniu dwóch pierwszych alternatyw byłby zredukowany do kwoty stosunkowo dość nieznacznej.

Nie poprzestając na powyższych projektach, staraliśmy się niemniej znaleść inny sposób korzystnego załatwienia sprawy pomieszczenia kraj. szkoły lasowej w obrębie miasta Lwowa. Mianowicie podaliśmy do wiadomości przedsiębiorców budowlanych, że fundusz krajowy gotów byłby zamienić realność przy ul. Zyblikiewicza na inną, chociażby od centrum miasta bardziej oddaloną, ale bliższą kompleksu lasów Winnickich, z których szkoła lasowa korzysta przy exkursyach i ćwiczeniach. Na razie otrzymaliśmy trzy oferty, w tej liczbie jedną od poważnego konsorcyum budowlanego, ofiarującego w zamian za obecną realność szkolną inną parcelę, na której konsorcyum zobowiązałoby się wystawić gmach szkolny własnym kosztem.

Alegat.

Pertraktacye w tym kierunku będą dalej prowadzone, o wyniku ich zawiadomimy Wys. Sejm w następnem sprawozdaniu, przedkładając gotowy projekt do uchwalenia najkorzystniejszy dla szkoły, a zarazem i dla funduszu krajowego.

Wydział krajowy przedkładając w końcu odpis sprawozdania Dyrekcyi wyższej szkoły lasowej we Lwowie za r. 1908/9 wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowej wyższej szkole lasowej we Lwowie.

Z Rady Wydziału krajowego

Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

Badeni, w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Tadeusz Pilat w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Sprawozdanie

Dyrekcyi wyższej szkoły lasowej we Lwowie

za rok szkolny 1908/09.

W roku szkolnym 1908/09 zdarzyło się po raz pierwszy od chwili powstania Zakładu, że odmówiono przyjęcia dla braku miejsca jedenastu kandydatom z wyższemi studyami, posiadającym wszelkie warunki do wstąpienia do szkoły, — gdyż mimo bardzo ścisłego przepytywania przy egzaminie wstępnym i odsunięcia znacznej liczby sił słabszych, sala roku pierwszego, mogąca maksymalnie zmieścić 36 uczniów, zapełniła się po brzegi.

Doszliśmy tedy przy ciągłym wzroście liczby studentów do tej oddawna przez Dyrekcyę przewidywanej chwili, że mury jedynej polskiej szkoły lasowej są za szczupłe dla garnącej się do nauki młodzieży.

Wiele przyczyniła się do podniesienia frekwencyi zmiana tytułu szkoły na wyższą — albowiem inne szkoły zagraniczne takiego samego typu, posługujące się tym tytułem, ściągały kandydatów, chociaż poziom nauki nie był wcale wyższy od naszego. Brak miejsca w budynku szkolnym przy przepełnieniu tem dotkliwiej daje się odczuwać i niestety zaczyna się niekorzystnie odbijać na biegu nauki.

Oto na pierwszym roku musiano podzielić studentów przy rysunkach technicznych na dwa oddziały na przemian rysujące, ponieważ sala starczy tylko najwyżej na 20-tu.

Niekorzyć stąd ogromna. Kiedyż kandydat na leśnika ma nabyć potrzebnej wprawy w rysunku technicznym, bez którego w praktyce obejść się nie może, zwłaszcza jeśli większość młodzieży, wstępując do zakładu, zaczyna od elementów?

Demonstracye odbywane zawsze w salach wykładowych, z powodu braku miejsca w muzeach, które są oddawna tylko magazynami okazów, przy znaczniejszym napływie uczniów schodzą do rzędu szablonowych czynności urzędowych, ponieważ młodzież, mimo dzielenia na partye, przy natłoku nie może ani należycie okazów oglądnąć, ani przećwiczyć się w używaniu przyrządów. Oprócz tego profesorowie, chcąc materyał przygotować do ćwiczeń, tracą bardzo wiele czasu na wyszukiwanie okazów i przyrządów, poskładanych po muzeach i rzekomych pracowniach jedne na drugie, a nie mając miejsca na najprostsze ugrupowanie nawet — zniechęcają się do pracy. Że wiele okazów cennych marnieje szybko przy takim stanie rzeczy, jest jasnem dla każdego.

Szkoła chcąc przodować lub przynajmniej iść z postępem w leśnictwie — musi posiadać muzea i pracownie odpowiednio urządzone, dla wszystkich przystępne.

Rozszerzenie budynku, od lat uznane za potrzebne przez Wysoki Sejm i Komisyę gospodarstwa krajowego, z roku na rok się odwleka, chociaż widocznem jest, że kwestya rozwoju dalszego szkoły tylko od tego zależy.

Czy rozszerzenie ma się dokonać przez nasadzenie pierwszego piętra na budynku starym, czy przez wystawienie pawilonu pomocniczego w ogrodzie szkolnym, jest rzeczą obojętną, byle tylko Zakład uzyskał już raz potrzebne do pracy muzea i ubikacye. Najtańszym sposobem niezawodnie byłoby nasadzenie pierwszego piętra, a zarazem nie zniszczonoby kawałka z bardzo pięknego ogrodu botanicznego, otaczającego szkołę, w którym gromadzą się wyniki 27-letniej celowej pracy. Kwestya pokrycia kosztów budowy w naszym wypadku wyjątkowo nie gra żadnej roli — ponieważ cały wydatek pokryje

fundusz krajowy bez wkładów. Długotarminową pożyczką na dzisiejszą posiadłość szkolną rozszerzy się i urządzi budynek, a raty tej pożyczki umorzy się z podwyższonej po rozszerzeniu Zakładu subwencyi państwowej, która od lat wynosi tylko 14.000 K. rocznie — chociaż inne podobne szkoły dostają dziś o wiele więcej. Oprócz tego rząd musi w myśl przepisów zwrócić około 40 proc. ogólnych wydatków na budowę i urządzenie szkoły.

W roku 1911 kończy służbę profesor botaniki, zoologii i geologii, przeto ostatni czas na przygotowanie odpowiednio wyszkolonego następcy. Kandydat posiadający profesorski egzamin z nauk przyrodniczych na całe gimnazyum i ile możności stopień naukowy, powinien być doskonale obeznany z florą i fauną krajową dla gospodarstwa leśnego ważną, ponieważ prowadząc co tygodnia po lasach uczniów na wycieczki, musi ich nauczyć ścisłego oznaczania grzybów, roślin, owadów i zwierząt na miejscu w lesie i wskazać sposoby konserwowanie zebranych okazów do zbiorów. Młody przyrodnik, pełen chęci do pracy, t. j. mogący się wykazać pracami jakiemiś naukowemi, musiałby mimo nabytych już kwalifikacyi, pojechać na jeden rok na Akademię leśną we Wiedniu i przesłuchać tak swe przyszłe przedmioty, jak inne pokrewne z leśnictwa, ochronę, botanikę leśną, i przećwiczyć się w pracach laboratoryjnych, ażeby, pogłębiwszy swe wiadomości w dziale entomologii i botaniki w kierunku dla leśników potrzebnym, a na innych uniwersytetech nie specyalizowanym, mógł o d r a z u skutecznie w szkole naszej pracować.

I. Grono nauczycielskie.

Przed rozpoczęciem roku szkolnego w czasie wielkich wakacyi zmarł docent ekonomii społecznej, prof. Dr. Władysław Pilat. Docent do języków prof. Tadeusz Pini wyjechał ze Lwowa, zaś prof. Dr. Stefan Pawlik zrezygnował z docentury gosp. wiejskiego — przeto musiano ich zastąpić nowemi siłami i tak: do ekonomii społecznej powołano Dra Zbigniewa Pazdrę, do języków Dra Ludwika Bernackiego, a do gospodarstwa wiejskiego Bronisława Janowskiego. Prowizoryczny profesor adjunkt Aleksander Kozikowski, po powrocie z podróży naukowej, objął na początek wykłady: z oszacowania wartości lasu i statyki leśnej, tudzież z administracyi lasu.

Skład grona nauczycieskiego z końcem roku szkolnego był następujący:

A) P r o f e s o r o w i e s t a l i.

1. Dyrektor szkoły a zarazem profesor Maryan Małaczyński, wykładał urządzenie gospodarstwa lasowego, kierował i zarządzał zakładem.
2. Profesor Zygmunt Demianowski: miernictwo, matematyka zastosowana, pomiar drzewa, łowiectwo.
3. Profesor Stanisław Sokołowski: hodowla lasu, nauka o glebie, meteorologia, wstęp do nauki leśnictwa.
4. Profesor Michał Janeczko: użytkowanie lasu, ochrona lasu, technologia drewna, rybactwo, handel drewnem.
5. Profesor adjunkt Bronisław Błocki: zoologia, botanika, mineralogia i geografia.
6. Profesor adjunkt Aleksander Kozikowski: szacowanie wartości lasu i statyka leśna, administracya lasu.

B) D o c e n c i.

1. Dr. Ludwik Bernacki: język polski, niemiecki, korespondencya biurowa.
2. Władysław Wojtan: zarys inżynieryi, rysunki i konstrukcye do inżynieryi, zabudowanie dzikich potoków.
3. Dr. Witołd Rybczyński: fizyka, matematyka.
4. Bronisław Duchowicz: chemia i laboratoryum chemiczne.
5. Dr. Zbigniew Pazdro: ekonomia społeczna.
6. Bronisław Janowski: zarys gospodarstwa wiejskiego.
7. Dr. Wiktor Hamerski: zasadnicze wiadomości z nauki prawa i administracyi.
8. Dr. Kazimierz Zgórski: pomoc w nagłych wypadkach.

II. Nauki wykładane.

Program naukowy z r. 1906, projektowany przez Dyrekcyę i wprowadzony za zezwoleniem Wydziału krajowego od jesieni 1907, zatwierdził Wysoki Sejm 14./X. 1908. Układ programu nowego odpowiada w zupełności i typowi szkoły i wymogom leśnictwa postępowego dni ostatnich. Uwzględniono nadto specyalnie potrzebę ćwiczeń praktycznych, aby młodzież kończąca zakład od razu dawała sobie radę w lesie z czynnościami gospodarczemi.

III. Srodki naukowe.

Dopokąd przez wybudowanie picrwszego piętra nie uzyskamy miejsca na odpowiednie ugrupowanie nagromadzonego z biegiem czasu materyału naukowego, niepodobna zbiorów wyzyskać przy wykładach i demonstracyach. Brak miejsca tem jest przykszejszy, że liczba uczniów ogromnie wzrosła.

Z końcem roku szkolnego stan środków naukowych był następujący:

A. Biblioteka.

Rozpoczęte dnia 1. lipca 1908 r. porządkowanie biblioteki doprowadzono niemal do końca. Biblioteka ma, jak to Dyrekcya corocznie zaznacza, znaczne braki z literatury najnowszej, gdyż kredyt zwyczajny 600 Kor. absolutnie starczyć nie może na zakupienie z co roku się pojawiających chociażby tylko najważniejszych dzieł, zwłaszcza, że około 300 Kor. kosztuje prenumerata czasopism, bez których nie podobna śledzić postępu w leśnictwie. Dotacya na bibliotekę i oprawę książek powinna co najmniej wynosić 1.000 Kor. rocznie.

W roku sprawozdawczym zakupiono 47 dzieł w 49 tomach. Prócz tego przybyło kilkanaście darów od Akademii umiejętności, Doświadczalni leśnej w Mariabrunn, Wydziału krajowego, Ministerstwa rolnictwa i innych.

Z końcem roku szkolnego 1908/09 zawierała biblioteka 2.415 numerów w 4.146 tomach, 6 rękopisach, 984 tablicach, mapach tudzież w 27 atlasach.

Z czasopism prenumerowano dla czytelni:

1) Allgemeine Forst- und Jagd-Zeitung,
2) Allgemeine Fischerei-Zeitung,
3) Österreichische botanische Zeitschrift,
4) Zentralblatt für Walderzeugnisse,
5) Zentralblatt für das gesammte Forstwesen,
6) Forstwissenschaftliches Zentralblatt,
7) Deutsche Holzzeitung,
8) Land- und forstwirtschaftliche Unterrichtszeitung,
9) Revue des eaux et forêts,
10) Schweizerische Zeitschrift,
11) Vierteljahrschrift für Forstwesen,
12) Das Wetter,
13) Zeitschrift fur Forst- und Jagdwesen,
14) Poradnik językowy,
15) Przegląd hygieniczny,
16) Tharandter Jahrbuch,
17) Naturwissenschaftliche Zeitschrift für Forst- und Landwirtschaft,
18) Entomologische Blätter,
19) Österreichische Forst- und Jagdzeitung,
20) Stein der Weisen,
21) Przegląd leśniczy,
22) Wszechświat,
23) Kosmos,
24) Pamiętnik fizyograficzny.

Nadto nadchodziły bezpłatnie:

25) Sylwan od galic. Towarzystwa leśnego,

26) Statistische Nachrichten aus dem Gebiete der Laudwirtschaft, od c. k. Ministerstwa rolnictwa,
27) Photografische Mitteilungen, od firmy Lechner z Wiednia.

Nadzwyczajny kredyt w kwocie 200 Kor. zużyto na oprawę książek. Ponieważ zaś dawniej oprawiano mało książek, byłoby rzeczą bardzo pożądaną, aby kredyt nadzwyczajny zamieniono na zwyczajny, gdyż oprawa czasopism i książek będzie tyle mniejwięcej kosztowała co roku, a nadto co najmniej 1/3 książek potrzebuje jeszcze oprawy.

B. Zbiory.

Zbiorami naukowymi, podzielonymi według grup wykładowych, zajmują się odnośni profesorowie.

Zbiory uzupełniamy okazami, zebranymi na wycieczkach lub przez dokupno.

W roku 1908/09 przybyło:

I. Dla użytkowania lasu:

1) Tablica przedstawiająca suszenie kory dębowej garbarskiej;
2) Tablica przedstawiająca kozły rzeszotkowe do spławu;
3) Tablica przedstawiająca narzędzia do kopania torfu sposobem ręcznym;
4) Tablica przedstawiająca upust wody z kluzy drewniancj.

C. Arboretum.

Ogród jest uporządkowany. Trawniki pod drzewami po wyczyszczeniu z marchwicy, popodsiewano odpowiedniemi trawami. Szkarp od ulicy Zyblikiewicza obcięto i odarniowano, podmurowanie przy sztachetach żelaznych ponaprawiano.

D. Szkółki doświadczalne.

Szkółki pozakładane w Winnikach i Brzuchowicach i ogród doświadczalny leśno-botaniczny rozwijamy systematycznie według programu z r. 1901/02.

1) Ogród w Winnikach.

Prace w roku 1908/09 skierowane były przeważnie do utrzymania czystości i do wytępienia traw coraz groźniej występujących i grożących przygłuszeniem młodym drzewkom. Niszczenie traw i chwastów odbywało się przez parokrotne spulchnianie gleby motykami na tych kwadratach, na których sadzonki są jeszcze małe, gdzie więc zachodzi obawa przygłuszenia. Spulchnianie to daje nietylko ochronę przed trawami ale działa też dodatnio na rozwój młodych drzewek.

Na wiosnę 1909 wykonano następujące zasiewy:

Cryptomeria japonica,
Pinus coreensis,
„ Lambertiana,
„ Murrayana,
„ silvestris,
Quercus pedunculata,
Betula verrucosa.

Założono nowe grupy okazowe z następujących gatunków:

Fraxinus excelsior (Tatry),
„ „ (Podole),
Pinus silvestris (Szkocya)
„ „ (Norwegia),
„ „ (Galicya),
„ „ (Finlandya),
Pinus Laricio austriaca,
„ „ monspeliensis,
„ „ calabrica,
„ „ Pallesiana.

Ćwiczenia odbywane z uczniami II. roku pod kierownictwem profesora hodowli obejmowały:

a) sadzenie drzew liściastych i szpilkowych wszystkiemi używanemi metodami:
b) siew pełnym rzutem, siew w pasy i talerze;
c) przesadzanie w szkółce, ręczne i maszynami Hackera;
d) siew nasion na grzędach w szkółce, gatunków o grubem i drobnem nasieniu;
e) pielęgnowanie sadzonek.

2. Szkółka w Brzuchowicach.

Na wiosnę przekopano dawne grzędy i przygotowano dwie kwatery dla doświadczeń nawozowych, na jednej zasiano łubin żółty, jako nawóz zielony, drugą posypano grubo torfem.

Nadto uzupełniono grupy Pinus Banksiana z poprzednich lat.

Szkółkami zawiaduje prof. Sokołowski.

IV. Wycieczki naukowe i ćwiczenia praktyczne.

Szkoła lwowska pomimo pozornie niewłaściwego położenia w mieście wielkiem, posiada wyjątkowo szczęśliwe warunki do wycieczek naukowych praktycznych — gdyż stolicę kraju otaczają znaczne obszary lasów, bądźto miejskich, bądź prywatnych, bądź fundacyjnych, rosnące na różnorodnych siedliskach, rozmaicie gospodarowane, a oprócz tego mamy las szkolny w Winnikach.

Wycieczki cotygodniowe środowe do owych lasów okolicznych i lasu szkolnego nie przedstawiają tedy żadnych trudności, a ćwiczenia wielkie z miernictwa i urządzenia, ujęte w system, przyczyniają się niepospolicie do wyszkolenia praktycznego uczniów we wszystkich działach nauk wykładanych.

Sprawozdanie pisemne o wycieczce każdej, połączone z dyskusyą nad treścią, są obowiązujące i rozbudzają umysły.

Tegoroczne ćwiczenia z miernictwa odbyły się w partyi lasu Winnickiego, zwanej „Żupan“, która zupełnie uległa zmianie przez wybudowanie linii kolejowej.

Ćwiczenia z urządzenia tyczyły się w tym roku szkolnym reszty lasu, zwanej „Nad Maryówką“. Opracowano 74.05 ha.

Gdyby w częściach lasu winnickiego od gościńca nie zaszły były ogromne zmiany przez wybudowanie kolei — możnaby urządzenie lasu uważać za skończone, wziąć się do opracowania całości i wystąpić z odpowiednimi wnioskami.

Zmiany owe opóźnią jednak pracę o dwa lata jeszcze.

Wielkie ćwiczenia trwały od 21. czerwca do 30. czerwca.

W ciągu roku szkolnego 1908|9 zrobiono 29 wycieczek naukowych, jako to:

1) Wycieczka uczniów III. roku do Bilcza złotego na dniu 11. do 14. października 1908 pod kierunkiem dyr. Małaczyńskiego i prof. Sokołowskiego.

2) Wycieczka uczniów I. roku do lasów w Sichowie i Zubrzy na dniu 7. października pod kierunkiem prof. adj. Błockiego.

3) Wycieczka uczniów I. roku do lasów w Basiówce na dniu 11. października 1908 pod kierunkiem prof. adj. Błockiego.

4) Wycieczka uczniów I. roku do lasów w Brzuchowicach w dniu 28. października 1908 pod kierunkiem prof. adj. Błockiego.

5) Wycieczka uczniów III. roku do Zadwórza na dniu 26. lutego 1909 pod kierunkiem prof. Janeczki.

6) Wycieczka uczniów I. roku do Sichowa i Zubrzy na dniu 28. kwietnia 1909 pod kierunkiem prof. adj. Błockiego.

7) Wycieczka uczniów III. roku do Winnik na dniu 28. kwietnia 1909 pod kierunkiem dyr. Małaczyńskiego.

8) Wycieczka uczniów I. roku do Brzuchowic na dniu 5. maja 1909 pod kierunkiem prof. adj. Błockiego.

9) Wycieczka uczniów III. roku do Jaworowa i Sądowej Wiszni na dniu 30. kwietnia i 1. maja 1909 pod kierunkiem prof. Sokołowskiego i prof. adj. Kozikowskiego.

10) Wycieczka uczniów III. roku do Piratyna na dniu 3. maja 1909 pod kierunkiem dyr. Małaczyńskiego, prof. Sokołowskiego i prof. adj. Kozikowskiego.

11) Wycieczka uczniów III. roku do Janowa na dniu 12. maja 1909 pod kierunkiem prof. Janeczki.

12) Wycieczka uczniów II. roku do Brzuchowic na dniu 19. maja pod kierunkiem prof. Janeczki i Sokołowskiego.

13) Wycieczka uczniów III. roku do Skolego na dniu 26. maja 1909 pod kierunkiem prof. Janeczki.

14) Wycieczka uczniów II. roku do Janowa na dniu 26. maja 1909 pod kierunkiem prof. Demianowskiego.

15) Wycieczka uczniów I. roku do Winnik na dniu 12. maja 1909 pod kierunkiem prof. adj. Błockiego.

16) Wycieczka uczniów I. roku do Janowa na dniu 26. maja 1909 pod kierunkiem prof. adj. Błockiego i prof. Sokołowskiego.

17) Wycieczka uczniów II. roku do Winnik na dniu 21. kwietnia 1909 pod kierunkiem prof. Sokołowskiego.

18) Wycieczka uczniów II. roku do Winnik na dniu 28. kwietnia 1909 pod kierunkiem prof. Sokołowskiego.

19) Wycieczka uczniów II. roku do Winnik na dniu 12. maja 1909 pod kierunkiem prof. Sokołowskiego.

20) Wycieczka uczniów III. roku do Winnik na dniu 19. maja 1909 pod kierunkiem dyr. Małaczyńskiego i prof. adj. Kozikowskiego.

21) Wycieczka uczniów I. roku do Winnik na dniu 2. czerwca 1909 pod kierunkiem prof. adj. Błockiego.

22) Wycieczka uczniów II. roku do Brzuchowic i Hołoska na dniu 2. czerwca 1909 pod kierunkiem prof. Janeczki.

23) Wycieczka uczniów III. roku do Winnik na dniu 2. czerwca 1909 pod kierunkiem dyr. Małaczyńskiego.

24) Wycieczka uczniów I. roku do Brzuchowic na dniu 9. czerwca pod kierunkiem prof. Janeczki i Sokołowskiego.

25) Wycieczka uczniów I. roku do Brzuchowic na dniu 9. czerwca 1909 pod kierunkiem prof. adj. Błockiego.

26) Wycieczka uczniów I. roku do Basiówki na dniu 23. czerwca 1909 pod kierunkiem prof. adj. Błockiego.

27) Wycieczka uczniów I. roku do Janowa, na dniu 30. czerwca 1909 pod kierunkiem prof. adj. Błockiego.

28) Ćwiczenia z miernictwa w Winnikach z uczniami II. roku od 21. do 30. czerwca 1909 pod kiernnkiem prof. Demianowskiego.

29) Ćwiczenia z urządzenia lasu w Winnikach z uczniami III. roku od 21. do 26. czerwca 1909 pod kierunkiem dyr. Małaczyńskiego i prof. adj. Kozikowskiego.

V. Uczniowie i egzamina.

W ciągu roku szkolnego 1908/9 mieliśmy w zakładzie ogółem 69 uczniów, a mianowicie: A) w zimie: 1. Na półroczu pierwszem 33 — z tego a) bez egzaminu wstępnego 16-tu: Andrycz Włodzimierz, Dąbrowski Kazimierz, Dębski Walery, Grychowski Franciszek, Jackowski Bolesław, Jakubowski Jan, Jurdanów Jurdan (Bułgar), Kalkstein Roman, Kielski Stanisław, Kobiela Michał, Konopnicki Maryan, Kosztulski Stanisław, Krotki Maryan, Pożerski Tadeusz, Skawiński Jerzy, Solik Leon, — 3-ech, z przyjętych bez egzaminu, nie zgłosiło się, 11-tu nie przyjęto z braku miejsca.

b) z egzaminem wstępnym 12-tu: Bentz Julian, Białkowski Marceli, Dźwigniewski Władysław, L'Etauche Rupolf, Lindert Ferdynand, Łoś Jan, Nawratil Franciszek, Semianów Aleksander, Skowron Stanisław, Woszczyński Stanisław, Zdrójkowski Mi-

chał, Zörner Jan, Zwierzchowski Aleksander, — 7-miu odpadło przy egzaminie wstępnym.

c) repetentów 5-ciu: Białkowski Marceli, Dyndowicz Bolesław, Harasymowicz Kazimierz, Madejewski Emil, Zawiliński Wacław.

2) Na półroczu trzeciem 16-tu: Bodnar Włodzimierz (rep.), Freytag Karol, Joszt Franciszek, Kosiński Ludomir, Kowalczyk Konstanty, Krzyżanowski Maryan, Leśniowski Józef, Loebl Bolesław, Ostrowski Józef, Śrzednicki Bronisław, Stawowczyk Edmund, Strzembosz Wacław, Świerz Tadeusz, Tomczycki Tadeusz, Wigurski Władysław, Zarzycki Czesław.

3) Na półroczu piątem 18-tu: Bielecki Józef, Gieruszyński Zdzisław, Górski Aleksander, Gosk Bolesłsw, Greger Jan, Herrmann Stanisław, Janelli Piotr, Karpiński Tadeusz, Koczyński Bolesław, Kruszyński Władysław, Łusakowski Stefan, Małaczyński Konrad. Ryszpler Tadeusz, Staszkiewicz Franciszek, Stupnicki Stanisław, Szarras Łucyan, Wyczałkowski Kazimierz, Zagrodzki Włodzimierz.

W lecie, oprócz wyż wymienionych, wstąpiło:

a) na drugie półrocze: Czarnecki Tadeusz, jako repetent.

b) na czwarte półrocze: Dajewski Zdzisław, po przerwie rocznej, spowodowanej złym stanem zdrowia.

Ostatecznie ukończyło:

a) półrocze drugie 17-tu tj.: Andrycz, Czarnecki, Dąbrowski, Dyndowicz, Dźwigniewski, Grychowski, Jackowski, Jakubowski, Kielski, Kobiela, Konopnicki, Krotki, Lindert, Siemianow, Skowron, Zawiliński, Zdrójkowski;

b) półrocze czwarte: 14-tu: Bodnar, Dajewski, Freytag, Joszt, Kowalczyk, Leśniowski, Loebl, Ostrowski, Śrzednicki, Stawowczyk, Świerz, Tomczycki, Wigurski, Zarzycki.

c) półrocze szóste: 16-tu: Bielecki, Gieruszyński, Górski, Gosk, Greger, Herrmann, Karpiński, Koczyński, Kruszyński, Łusakowski, Małaczyński, Ryszpler, Stupnicki, Szarras, Wyczałkowski, Zagrodzki.

W ciągu roku szkolnego wystąpiło ze szkoły, względnie nie otrzymało promocyi 22.

Egzamin główny odbywał się w roku szkolnym 1908/09 w obydwu terminach.

1) w lutym 26. i 27. Władysław Świerczewski otrzymał postęp dobry; Buzek Jan niedostateczny po raz pierwszy, a Kotarski Wojciech niedostateczny po raz drugi.

2) w lipcu od 23. do 28.

Postęp bardzo dobry otrzymali: Szarras Łucyan, Bielecki Józef, Karpiński Tadeusz, Koczyński Bolesław; postęp dobry: Łusakowski Stefan, Małaczyński Konrad, Gosk Bolesław, Greger Jan; postęp dostateczny: Gieruszyński Zdzisław, Kruszyński Władysław, Stupnicki Stanisław, Wyczałkowski Kazimierz, Górski Aleksander, Zagrodzki Włodzimierz, Buzek Jan; postęp niedostateczny poraz pierwszy: Herrmann Stanisław, Filewicz Jan.

A zatem łącznie ukończyło szkołę uczniów 16-tu.

Delegatami przy egzaminie głównym byli ze strony Wydziału krajowego: WP. Radca dr. Ignacy Szyszyłowicz, ze strony Rządu: WP. c. k. starszy Radca leśnictwa Herman Schreuing.

VI. Kronika.

Szkołę zwiedzali kilkakrotnie JWP. dr. Tadeusz Pilat, zastępca Marszałka krajowego, JWP. Radca dworu Struszkiewicz Władysław, JWP. Radca dr. Ignacy Szyszyłowicz.

Prace grona nauczycielskiego:

1) Dyrektor Maryan Małaczyński:

a) Dalszy ciąg druków do postępowego zarządu lasami.

b) Administracya dobrami fundacyi ś. p. Ignacego Marynowskiego w Kłodzienku z polecenia Wydziału krajowego.

2) Profesor Stanisław Sokołowski:

a) Ogłoszono drukiem:

Wstęp do nauki leśnictwa. Dziełko subwencyonowane przez Wydział krajowy, z 1 mapką i 39 rycinami, 6 ark. druku.

Las a rola. — W „Rolniku“.

W sprawie krajowej szkoły lasowej. — Sylwan, 1908.

Samopomoc. — Sylwan, 1908.

Kilka myśli o samosiewie. — Sylwan, 1909.

Uszkodzenie jodeł przez mszycę. — Sylwan, 1909.

Sprawozdania i recenzye z bieżącej literatury fachowej w Sylwanie.

b) Redakcya „Sylwana“.

c) Uzupełniono zbióry z botaniki leśnej licznymi okazami w formalinie i okazami suszonymi.

Uzupełniono w poprzednich latach zebraną własną kolekcyę preparatów mikroskopowych z anatomii drewna. Kolekcya ta obejmuje obecnie 108 preparatów.

We Lwowie, dnia 31. grudnia 1909.

Dyrekcya wyższej szkoły lasowej.

Małaczyński, w. r.

LW. 80.626/1910. We Lwowie, dnia 20. września 1910.

Aleg 767

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie operacyj agrarnych.

Wysoki Sejmie!

Wykonanie uchwał Wysokiego Sejmu.

Uchwałą z 3. lutego 1910 l. s. 5089 polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu:

1) by rozważył potrzebę znacznego pomnożenia sił technicznych komisyi agrarnej i utworzenie dla oddziału technicznego odrębnego etatu, analogicznie do istniejących przy Wydziale krajowym biur technicznych (drogowy, kolejowy, melioracyjny):

2) by w celu wyszukania środków, mających na celu przyspieszenie prac komasacyjnych, zbadał w najbliższym czasie stan poszczególnych robót na miejscu i aby na najbliższej sesyi przedłożył Sejmowi odpowiednie wnioski tak co do zmiany ustawy jak i w technicznem prowadzeniu operacyi agrarnych:

3) wreszcie przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedstawienia wniosku na najbliższej sesyi rezolucyę, wzywającą c. k. Rząd, ażeby od r. 1911 ustanowił w kraju drugą miejscową komisyę dla operacyi agrarnych z siedzibą w Krakowie.

W wykonaniu powyższych uchwał postanowił Wydział krajowy kwestyę pomnożenia sił technicznych odroczyć do czasu utworzenia drugiej miejscowej komisyi agrarnej. Wydział krajowy uznał bowiem, że obecny personal techniczny, liczący 16 techników i 6 dyetaryuszy, poddany pod kierownictwo techniczne jednego inspektora agrarnego, jest wystarczający.

Ażeby przydzielone miejscowej komisyi siły techniczne, w różnych częściach kraju rozprószone, mogły być odpowiednio i z pożytkiem użyte, musi być poprzód utworzonym organ, któryby miał dostateczny czas do dyspozycyi celem wykonywania kontroli nad poruczonemi robotami i postępem prac w polu.

Kontrolę techniczną sprawuje inspektor agrarny. Obecnie urząd ten poruczony jest jednemu technikowi; ten jednak mimo dobrych chęci i wysiłku nie jest w możności podołać zadaniu.

Z chwilą przeto ustanowienia drugiej komisyi miejscowej i zamianowania drugiego inspektora agrarnego Wydział krajowy będzie mógł wziąć pod rozwagę sprawę pomnożenia sił technicznych.

Co się tyczy utworzenia odrębnego etatu dla technicznego oddziału agrarnego, to taki odrębny etat już istnieje; — o ile zaś pod odrębnym etatem należałoby rozumieć utworzenie posad w VII. i VI. randze, jak w innych oddziałach technicznych, to podobne tworzenie wyższych posad byłoby przedwczesne, gdyż dopiero w roku bieżącym jeden technik agrarny posunięty został do VIII. rangi, drugi zaś ma być do tej rangi posunięty w roku 1911.

W preliminarzu funduszu krajowego na r. 1911 w rubryce X. pod tytułem „wydatki na koszta komisyi agrarnych“ Wydział krajowy w przewidywaniu utworzenia drugiej komisyi agrarnej wstawił na pokrycie poborów II. inspektora agrarnego od 1. października 1911 odpowiednią kwotę.

Wydział krajowy odniósł się też w wykonaniu rezolucyi ad 3) odezwą z 1. lipca b. r. l. 18.288 do Prezydyum c. k. krajowej komisyi agrarnej z prośbą, o ustanowienie drugiej miejscowej komisyi agrarnej z siedzibą w Krakowie lub Nowym Sączu albo przynajmniej o utworzenie drugiej sekcyi oddziału technicznego w jednem z tych miast, na co jednak Wydział krajowy nie otrzymał jeszcze odpowiedzi.

Tą samą odezwę zawiadomił Wydział krajowy wymienione Prezydyum, iż celem wykonania polecenia Wysokiego Sejmu ad 2) wydelegował radcę dworu, dyrektora biura melioracyjnego Andrzeja Kędziora oraz starszego inżyniera krajowego biura melioracyjnego Aleksandra Wierzbickiego do zbadania prac oddziału technicznego miejscowej komisyi agrarnej. Badania te nie mogły być jednak jeszcze rozpoczęte, gdyż Wydział krajowy nie otrzymał dotąd odpowiedzi od c. k. Prezydyum komisyi agrarnej na powołaną wyżej odezwę, w której Wydział krajowy prosił o wydanie zarządzenia, aby za zgłoszeniem się delegatów Wydziału krajowego c. k. miejscowa komisya agrarna okazała im operaty agrarne i udzieliła potrzebnych wyjaśnień. — O ile powyższem poleceniem objęte jest przedłożenie wniosków na zmianę ustaw agrarnych — czyni Wydział krajowy poleceniu temu zadość osobnem sprawozdaniem — którem przedkłada do uchwalenia nowele do ustawy komasacyjnej i działowo-regulacyjnej.

Postęp i rozwój operacyi agrarnych.

Z udzielonego Wydziałowi krajowemu rocznego sprawozdania komisarza agrarnego i kierownika oddziału technicznego za r. 1909 wyjmuje i przedstawia Wydział krajowy te najważniejsze momenta, które co do każdej z osobna przedsięwziętej czynności agrarnej dają obraz o postępie prac.

I. Komasacya w Chiszewicach powiat Rudki

chociaż faktycznie przeprowadzona nie jest jeszcze formalnie ukończoną, gdyż wniesione przeciw planowi rekursy ministeryalne w ciągu r. 1909 komisyi ministeryalnej przedłożone, nie zostały jeszcze załatwione. Sprawa znajduje się więc w tem samem stadyum, jak w roku 1908.

Komisya miejscowa zajmowała się w r. 1909 tylko wygotowaniem elaboratu w celu przedłożenia rekursów komisyi ministeryalnej, dalej uzupełniła podział kilku nowo powstałych spółek i uwidoczniła odnośne zmiany w rejestrach stanu posiadania, wreszcie rozpoczęła komisya regulacyę dróg w obrębie obszaru komasacyjnego.

II. Komasacya Lublinec nowy powiat Cieszanów.

Rozpoczęte z wiosną r. 1904 prace techniczne doprowadzone zostały w jesieni r. 1909 do tego stadyum, iż plan komasacyjny został wyłożonym do publicznego wglądu. Przeciw planowi wniesiono 94 rekursów do komisyi krajowej. Ponieważ rekursy skierowane były przeciwko szacowaniu gruntów, zarządziła komisya w jesieni r. 1909 przeprowadzenie rebonitacyi zakwestyonowanego szacunku parcel i przedłożyła rekursy krajowej komisyi agrarnej. Sprawozdanie komisarza miejscowego wyłuszcza powody, dla których operacya ta wcześniej nie mogła być przeprowadzoną. Powody te uznaje Wydział krajowy za uzasadnione.

III. Komasacya w Skniłówka powiat Lwów

jest faktycznie ukończoną. W roku 1909 wypracowane zostały elaboraty, potrzebne dla sprostowania ksiąg gruntowych i operatów katastralnych i odnośnym władzom przedłożone.

IV. Komasacya w Skniłowie powiat Lwów.

Przeciw planowi komasacyjnemu wyłożonemu w kwietniu 1909 wniesiono 31 rekursów do krajowej komisyi agrarnej, która załatwiła je orzeczeniem z 15. września 1909.

Przeciwko zaś tym orzeczeniom wpłynęło 10 rekursów ministeryalnych. Komisya miejscowa po odpowiedniem zaadstruowaniu przedłożyła rekursy rzeczonej instancyi.

Granice poszczególnych ekwiwalentów oznaczono kamieniami granicznymi, przyczem prowadzono równocześnie roboty około wykonania wspólnych urządzeń t. j. dróg, rowów przydrożnych i założenia przepustów.

V. Komasacya Wyszatyce powiat Przemyśl.

W r. 1909 przeprowadzono czynności techniczne w celu zdjęcia sytuacyi, dokonano bonitacyi gruntów i rozpoczęto dochodzenia zmierzające do sprawdzenia faktycznego stanu posiadania.

I tutaj natrafiła komisya miejscowa na zupełną niezgodność księgi gruntowej ze stanem faktycznym z jednej, a katastralnym z drugiej strony; wskutek czego prawidłowy tok czynności doznaje opóźnienia.

Nadto wpływa, zdaniem komisyi miejscowej, nader ujemnie na postęp akcyi komasacyjnej nieprzeprowadzone dotychczas odgraniczenie obszaru zajętego pod regulacyę rzeki Sanu, tudzież nieuregulowany stosunek prawa własności znacznego obszaru gruntów zapisanych na rzecz gminy, do których rości sobie pretensye pewna grupa członków gminy.

Sprawozdanie komisyi nie dodaje jednak, czy i jakie kroki poczyniono ku uchyleniu tych trudności.

VI. Komasacya w Podbereźcach powiat Lwów.

Czynności rozpoczęte w jesieni r. 1908 doprowadzono w r. 1909 do wyłożenia planu bonitacyjnego i rejestru stanu posiadania, a jak Wydziałowi krajowemu wiadomo ze sprawozdania swojego delegata — zostały w sierpniu b. r. oddane już ekwiwalenta prowizorycznie w posiadanie.

Postęp prac, mimo dość znacznego obszaru (1.083 ha) należy uważać za zupełnie zadowalniający.

VII. Dzielenie ogólne Piaski powiat Lwów.

Po przeprowadzeniu w r. 1908 bonitacyi gruntów i po wygotowaniu rejestru stanu posiadania oraz rejestru praw udziałowych wyłożony został w marcu 1909 plan bonitacyjny. Ponieważ przeciwko oszacowaniu wniosły gminy Łanów, Ostrów i Piaski zarzuty — przeprowadziła jeszcze komisya rebonitacyę gruntów, poczem musiała dalsze czynności wstrzymać, gdyż na żądanie jednej z gmin zarządziło c. k. Starostwo we Lwowie zamknięcie eksploatacyi kamieniołomów, do podziału wciągniętych, zaś inne gminy interesowane wniosły przeciw zamknięciu rekurs do Namiestnictwa. Ponieważ wartość kamieniołomu zależną jest od tego, czy nadaje się do eksploatacyi. musiała komisya odroczyć dalsze prace do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia rekursu.

Zdaniem Wydziału krajowego komisya winna się postarać o przyspieszenie załatwienia rekursu.

VIII. Dzielenie szczegółowe i częściowa komasacya w Maszkowicach (powiat Nowy Sącz).

Operacyę tę z obszarem do podziału 240 ha — z liczbą uczestników 41 oraz obszarem do komasacyi 94 ha i liczbą uczestników 39, rozpoczęło z wiosną roku 1909. Akcyę dzielenia doprowadzono do sporządzenia listy bezpośrednich uczestników, czynności zaś komasacyjne do wyłożenia planu bonitacyjnego.

IX. Dzielenie szczegółowe Świniarsko (powiat Nowy Sącz).

Po wykończeniu prac technicznych sporządziła komisya miejscowa w roku ubiegłym plan podziału, który wyłożonym został w kwietniu do publicznego wglądu. Z powodu wniesionych zarzutów przeciw oszacowaniu musiała komisya przedłożyć sprawę do rozstrzygnięcia drugiej instancyi, a gdy orzeczenie tejże wydane we wrześniu 1909. stało się prawomocnem, przedłożono plan podziału krajowej komisyi do zatwierdzenia. Zatwierdzenie nastąpić miało w roku bieżącym.

X. Dzielenie szczegółowe w Chełmcu polskim. (powiat Nowy Sącz).

Czynności na tym obszarze przeprowadzała komisya równocześnie z czynnościami w Świniarsku. Tutaj prace komisyi utknęły jednak na sporządzeniu i wyłożeniu listy bezpośrednich uczestników, gdyż przeciw liście wniesiono zarzuty do komisyi krajowej, a przeciw orzeczeniu tej ostatniej do komisyi ministeryalnej.

Szczegółowy tok czynności miejscowej komisyi agrarnej przedstawiają dołączone do rocznego sprawozdania tejże komisyi wykazy tabelaryczne w szczególności II. i IV. sporządzane według schematu ministeryalnego. Dołączone wykazy zrozumiałe są jednak w przeważającej części swych dat tylko dla technika obznajmionego z ustawami i rozporządzeniami agrarnemi.

Na zakończenie działu o rozwoju operacyi agrarnych skonstatować jeszcze należy, iż w roku ubiegłym wpłynęły o przeprowadzenie operacyi agrarnych wnioski z dalszych sześciu miejscowości, mianowicie Szczeraz ad Moszkowice powiat Nowy Sącz na podział; Gołkowice niemieckie powiat Nowy Sącz także na podział, Kasprowice stare powiat Rudki na komasacyę Chochorowice, Czerniec i Podegrodzie wszystkie trzy na podział w powiecie nowo-sądeckim. Z tych przeprowadziła komisya dochodzenia informacyjne tylko co do dwóch pierwszych miejscowości.

Według wykazu II. zgłoszono po koniec r. 1909 ogółem 38 prowokacyi a to 14 na przeprowadzenie komasacyi i 24 na podział wspólnych gruntów. Z tych uważa komisya według wykazu I. pięć za faktycznie przeprowadzone (Skniłówek, Chiszewice, Skniłów, Lubliniec i Świniarsko, za będące w pełnym toku pięć tj. Podberezie, Wyszatyce, Piaski i Moszkowice, (w tej ostatniej dwie operacyi): wreszcie jako w stadyum początkowem dwadzieścia czyli ogółem 30. wdrożonych pertraktacyi. Do wzdrożonych zaliczone są i te, co których bądź przeprowadzono dochodzenia informacyjne, bądź też ogłoszono wdrożenie postępowania, lub rozpoczęcie działalności komisarza miejscowego, chociaż żadnych jeszcze prac technicznych nie przedsięwzięto.

Tych więc 20 operacyi nie można uważać za faktycznie rozpoczęte, a doliczając do nich 7, niezałatwionych prowokacyi, okazuje się, że ze zgłoszonych po koniec roku 1909—38. wniosków znajdowało się w toku faktycznego wykonania dziesięć operacyi, z tych pięć wymaga jeszcze tylko formalnego zakończenia, a pięć może być w niedługim czasie faktycznie przeprowadzonych.

Przedstawione daty wykazują konieczną potrzebę pomnożenia liczby komisyi miejscowych.

Wniosków w tym kierunku oczekuje Wydział krajowy ze strony krajowej komisyi agrarnej, do której odniósł się w tym celu odezwą z 1. lipca 1910. l. 18.288.

Personal techniczny.

Odezwą z 20. lipca b. r. l. 82 A. O. przedstawiła c. k. krajowa komisya agrarna z poparciem wniosku komisyi miejscowej na zmianę etatu personalu technicznego w tym kierunku, by umożliwić zasługującym na to funkcyonaryuszom, posunięcie do wyższej rangi. Według uchwały Wysokiego Sejmu z 3. lutego 1910 etat składa się z jednego inspektora agrarnego w VIII. randze, z trzech adjunktów komasacyjnych w X. randze, z ośmiu asystentów komasacyjnych w XI randze, wreszcie z czterech pomocników technicznych z płacą miesięczną po 140 kor. i sześciu dyetaryuszy z których dwóch z płacą dzienną po 4 kor., a czterech po 3 kor.

Komisya agrarna zaproponowała utworzenie dwóch posad w randze IX, z tytułem inżyniera II. klasy., dalej utworzenie zamiast dotychczasowych 3 posad adjunktów w X. randze pięciu takich posad, w miejsce zaś dotychczasowych 8 posad asystentów w XI. randze 6 posad, a dalej zamiast czte-

rech pomocników technicznych trzech a zamiast 6 dyeteryczny tylko 5-ciu, wszytkie nowo systemizować się mające posady z ważnością od 1. października 1911 roku,

Wydział krajowy zgodził się na powyższe propozycye a nadto w przewidywaniu, iż c. k. krajowa komisya agrarna przystąpi do utworzenia drugiej miejscowej komisyi lub bodaj drugiego oddziału technicznego, przedstawia Wydział krajowy wniosek utworzenia drugiej posady inspektora agrarnego w VIII randze również od 1. października 1911.

Wydatek na personal techniczny preliminowany w budżecie na rok 1910. w kwocie 45.036 kor., zwiększy się w roku 1911 tylko o kwotę 2652 kor., gdyż większy wydatek przewidziano tylko na jeden kwartał. Na pokrycie płac tak zmienionego etatu wstawił Wydział krajowy do preliminarza roku przyszłego kwotę 47.688 kor. Przy niniejszem zaś przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi zmieniony etat do uchwalenia z tem wyjaśnieniem, iż zmienia w tytulaturze odpowiednio do właściwego ogólnego charakteru urzędnika technicznego wyraz „komasacyjny“ na „agrarny“ zaś dla urzędników w randze IX. dla odróżnienia ich od urzędników w randze X. zamiast adjunkt agrarny przyjmuje Wydział Wydział krajowy „tytuł geometra agrarny“.

Fundusz podręczny komisarza miejscowego.

Komisya agrarna preliminuje na rok 1911:

a) w dziale wydatków z funduszu krajowego bez prawa regresu do uczestników	1.450 K
b) w dziale zaliczek zwrotnych	15.238 „
c) tytułem nadzwyczajnej dotacyi zwrotnej	12.500 „
Razem	29.188 „

W porównaniu z budżetem na rok 1910, w którym wydatek wynosił 28.740 K okazuje się wydatek większym o kwotę 448 kor., na co składają się zupełnie usprawiedliwione drobne wydatki, jak na wynajęcie lokalu w Starym Sączu na przechowywanie aktów, planów, instrumentów, na podwyższenie płacy woźnego i t. p.

Na koszta komisyi agrarnych preliminuje Wydział krajowy ogólną sumę 100.468 K, z której przypada na:

a) personal techniczny łącznie z ryczałtem kancelaryjnym i dotacyą na zapomogi	50.280 K
b) fundusz podręczny	29.188 „
c) koszta komisyjne personalu technicznego . . .	21.100 „
Razem . . .	100.468 K

czyli o 6134 K więcej aniżeli w roku 1910. Ten większy wydatek, uznał Wydział krajowy za usprawiedliwiony.

Na podstawie powyższego wywodu Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić.

Sprawozdanie Wydziału krajowego o operacyach agrarnych z 20. września 1910 l. 80.626 przyjmuje się do wiadomości.

2. Etat personalu technicznego w oddziale technicznym miejscowego, komisarza agrarnego składać się ma począwszy od 1. października 1911.

a) z dwóch inspektorów agrarnych w VIII. randze z płacą roczną po 3600 kor. i dodatkiem aktywalnym po 1104 kor.;

b) z dwóch geometrów agrarnych w IX. randze z płacą po 2800 kor i dodatkiem aktywalnym po 960 kor.;

c) z pięciu adjunktów agrarnych w X. randze z płacą po 2200 kor. i dodatkiem aktywalnym po 960 kor.;

d) z sześciu asystentów agrarnych w XI. randze z płacą po 1600 K i dodatkiem aktywalnym po 576 kor.;

e) z trzech pomocników technicznych z płacą miesięczną po 140 koron, wreszcie

f) pięciu dyetaryuszy z których dwóch z płacą po 4 kor. a trzech z płacą po 3 K dziennie.

g) Na koszta komisyi agrarnych wstawia się do rubryki X. wydatków budżetu krajowego na rok 1911.

a) Na personal techniczny	50.280 K
b) Na fundusz podręczny	29.188 „
c) Na koszta komisyjne	21.100 „
Razem . . .	100.468 K

Z Rady Wydziału Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat w. r.
Członek Wydziału krajowego.

L. 4723/09.

We Lwowie, dnia 5. października 1909.

Aleg 768

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o wniosku posła Stefczyka i tow. w sprawie akcyi zmierzającej do założenia w kraju znaczniejszej ilości niższych zakładów i urządzeń nauki rolnictwa.

Wysoki Sejmie!

Z powodu, że w kraju naszym o wybitnym typie rolniczym produkcya rolna stoi, szczególnie w gospodarstwach małorolnych, na stopie niskiej, co wpływa ujemnie na dobrobyt ludności i stan majątkowy całego kraju, podniesienie zaś produkcyi jest w znacznej mierze zawisłem od rozszerzenia i pogłębienia wiadomości rolniczych i zrozumienia prawdziwie racyonalnego rolnictwa, Komisya uznaje, że konieczną jest jak najenergiczniejsza i daleko idącym planem objęta akcya popularyzowania praktycznej nauki rolnictwa w jak najszerszych kołach rolników.

Opierając się przeto na wynikach ankiety zwołanej przez Wydział krajowy w czerwcu b. r., w zupełności zgadza się z treścią wniosku posła Stefczyka i tow. z dnia 20. września b. r. L. 3689/09, i zgodnie z tym wnioskiem wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w najbliższej sesyi sejmowej przedłożył program akcyi zmierzającej do założenia w kraju sieci powiatowych względnie okręgowych zakładów rolniczych, których zadaniem będzie krzewienie wiedzy rolniczej i praktyczne wspomaganie najszerszych warstw ludności rolniczej w jej pracy zawodowej.

2. Program tej akcyi winien obejmować:

a) szczegółowy normalny plan urządzenia i działania powiatowych względnie okręgowych zakładów rolniczych, uwzględniające z jednej strony organizacye nauki rolnictwa zarówno dla dojrzałych rolników mniejszych, jak i dla młodzieży włościańskiej, przeznaczonej do zawodu rolniczego na własnych gospodarstwach,

z drugiej zaś strony praktyczną działalność zakładu polegającą na współdziałaniu z centralnemi instytucyami rolniczemi.

b) Wnioski dotyczące środków finansowych potrzebnych dla pokrycia kosztów założenia i prowadzenia tego rodzaju zakładów a zarazem zdążające do zapewnienia i uregulowania pomocy z funduszów krajowych dla ufundowania i utrzymywania tych zakładów.

c) Propozycye odnoszące się do zawodowego, pedagogicznego i dydaktycznego kształcenia sił głównych i pomocniczych, potrzebnych do pracy w projektowanych zakładach rolniczych.

3. Zarazem poleca się Wydziałowi krajowemu, aby wszedł w porozumienie z c k. Rządem dla zapewnienia krajowi odpowiedniej pomocy z funduszów państwowych na cele projektowanej akcyi.

Przewodniczący:
Brykczyński.

Sprawozdawca:
Czartoryski.

L. s. 6126/10.

We Lwowie, dnia 17. lutego 1910.

Aleg 769

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o wniosku posła Schätzla i tow. w sprawie zmiany wydanego pod datą 14. kwietnia 1908 l. IX. 990|24 rozporządzenia c. k. Namiestnictwa, w duchu ustawy krajowej z d. 15. czerwca 1904 Nr. 93. dz. ust. kr.

Wysoki Sejmie!

W §. 1. ustawy z dnia 15. czerwca 1904 Nr. 93 dz. ust. kraj. ustanowiono obowiązek zgłaszania wyrębu drzewa w tych obszarach leśnych, których grunt składa się przeważnie z wapienia, łupków, skał łatwo wietrzejących lub które leżą na głównych stokach, oraz że takie przestrzenie leśne oznaczy c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

W myśl tej ustawy mają być każdy zupełny wyrąb i każde przerębywanie, wskutek którego na przeznaczonej do cięcia przestrzeni, conajmniej 25 arów, pozostać ma mniej, aniżeli połowa potrzebnych do zupełnego zwartego drzewostanu drzew głównego rodzaju... zgłoszony najmniej na 45 dni przed zamierzonem cięciem, a władza polityczna albo odmówi zupełnie pozwolenia na wyrąb, albo zezwoli z pewnemi ograniczeniami, chociażby nawet plan gospodarczy był dla danego rewiru swego czasu przez samą władzę zbadany i zatwierdzony.

Jakkolwiek ustawa powyższa jest tak uciążliwa, należy się z wymogami takowej pogodzić, gdyż posiada niewątpliwą wartość ogólno ekonomiczną.

Ustawa powyższa została wprowadzona w życie rozporządzeniem c. k. Namiestwa z dnia 14. kwietnia 1908 l. IX 990/24 ogłoszonem w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych z dnia 25. kwietnia 1908, które treść powołanej ustawy znacznie rozszerza, co jednak nie było wcale intencyą tejże ustawy.

Rozporządzenie c. k. Namiestnictwa poddaje bowiem kontroli i ograniczeniu ustawowemu nietylko wyjątkowe grunta leśne, posiadające określone w usta-

wie właściwości, lecz obejmuje całe okręgi sądowe, a nawet polityczne w kraju które albo w całości, albo w znacznej części powyższych warunków nie posiadają.

Tym sposobem została tendencya ustawy zupełnie zapoznaną, gdyż zamiast poddać szczególniejszej kontroli tylko te przestrzenie leśne, które tego ze względu na swoje niebezpieczne dla kultury właściwości wymagały, poddano zupełnemu ograniczeniu całą gospodarkę leśną, nawet na przestrzeniach nie posiadających ujemnych w ustawie przewidzianych właściwości, a nawet na przestrzeniach jak najracyonalniej zagospodarowanych.

Ponieważ rozporządzenie powyższe nie odpowiada duchowi ustawy z dnia 15. czerwca 1904 Nr. 93. dz. u. kr., a nadto niewłaściwie ogranicza gospodarkę leśną również na przestrzeniach leśnych, w ustawie powyżej nieprzewidzianych, przeto podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd:

1) aby wydane pod dniem 14. kwietnia 1908 l. IX. 990/24 ogłoszone w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych z dnia 25. kwietnia 1908 rozporządzenie zmodyfikowało w duchu ustawy krajowej z dnia 15. czerwca 1904 l. 93 Dz. u. kr., ograniczając postanowienie w ustawie tej przewidziane wyłącznie tylko do przestrzeni posiadających właściwości tamże określone;

2) aby zarządził ponowne zbadanie gruntów leśnych już podciągniętych pod przepisy ustawy z 15. czerwca 1904 oraz zarządził uwolnienie z pod tych przepisów, gruntów leśnych nie posiadających warunków ustawą powyższą określanych.

Przewodniczący:
Brykczyński.

Sprawozdawca:
Czartoryski.

Ls. 4.895/1909. We Lwowie, dnia 31. stycznia 1910.

Aleg 770

Sprawozdanie

Komisyi kolejowej o petycyach gmin Barcice, Wola krogulecka, Przysietnica, Rytro, Roztoka ryterska, Oblazy Sucha Struga w sprawie zmiany rozkładu jazdy na kolei Tarnów-Stróże-Orłów.

Wysoki Sejmie!

Gminy powyżej wymienione proszą, ażeby pociąg Nr. 611, wychodzący z Rytra o godzinie 4-tej minut 31, a przyjeżdżający do Starego Sącza o godzinie 4-tej minut 48, niezatrzymujący się na stacyi kolejowej Barcice — tudzież pociąg Nr. 616, wychodzący ze stacyi Stary Sącz o godzinie 11-tej minut 45, a przyjeżdżający do stacyi Rytro o godzinie 12, zatrzymywały się na stacyi Barcice.

Stacya Barcice położoną jest na torze kolejowym Tarnów-Stróże-Nowy Sącz na kilometrze 109. Odległość z Barcic do Starego Sącza wynosi 4 klm., a do Rytra 5 klm.

Drogą powiatową, obok toru położoną, odległość jest znacznie wyższa.

W gminach powyżej wymienionych, które petycye do Sejmu wniosły, przebywała podczas pory letniej znaczna ilość letników; dzięki pięknej okolicy górskiej, jukoteż dogodnej komunikacyi kolejowej.

Od dwóch lat z nieznanych bliżej przyczyn pociągi Nr. 611 i 616 nie zatrzymują się w Barcicach, przez co ruch obcych w porze letniej bardzo się zmniejszył, narażając biedną, górską ludność na znaczne straty i prowadząc wprost właścicieli domów, wynajmujących mieszkania letnikom, do ruiny finansowej.

Ale nietylko ludność zamożniejsza, lecz również i ludność uboższa znalazła się nagle wskutek malejącego napływu letników w zmienionych warunkach ekonomicznych.

Ludność bowiem powyżej wymienionych gmin już od dawien dawna przywykła była czerpać wszelkie dochody na pokrycie bieżących potrzeb z nabiału i jarzyn ogrodowych, których to artykułów spożywczych z powodu coraz mniejszego napływu letników, niema komu sprzedać, a przez to popada w coraz większą nędzę.

Wskutek tego szerzy się w tej okolicy coraz większa emigracya za zarobkiem do Prus, ale i w tym kierunku ludność tamtejsza z powodu niezatrzymywania się pociągów Nr. 611 i 616 ponosi wielką stratę, gdyż musi się udawać

na stacyę kolejową w Starym Sączu, odległą dla niektórych o kilkanaście kilometrów.

Opierając się na powyższych danych, Komisya kolejowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd o przeprowadzenie zmiany rozkładu jazdy na kolei Tarnów-Stróże-Orłów w tym kierunku, aby pociągi Nr. 611 i 616 zatrzymywały się na stacyi kolejowej „Barcice“ od 1. maja 1910 przez cały rok.

Przewodniczący:
Skołyszewski.

Sprawozdawca:
Myjak.

Ls. 4.761/1909. We Lwowie, dnia 6. października 1909.

Aleg 771

Sprawozdanie

Komisyi prawniczej w przedmiocie wydzielenia gmin i obszarów dworskich Sanniki i Mistyce z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Sądowej Wiszni, a przydzielenie tychże do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Mościskach.

Wysoki Sejmie!

W marcu roku 1908 wniosły gminy i obszary dworskie Mistyce i Sanniki prośbę do Wydziału krajowego o wydzielenie ich z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Sądowej Wiszni, a przydzielenie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Mościskach.

Gdy przeprowadzone przez Wydział krajowy dochodzenia, oparte na orzeczeniu miarodajnych czynników i władz wykazały, że projektowana zmiana jest dla mieszkańców wymienionych gmin i obszarów dworskich nietylko korzystna, lecz wprost konieczna ze względów komunikacyjnych i ekonomicznych i gdy projektowane wydzielenie odbywa się w granicach tego samego powiatu politycznego, — przeto Komisya prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wyraża c. k. Rządowi swe zdanie, iż w interesie należytego wymiaru sprawiedliwości i dla dogodności mieszkańców gminy Mistyce i Sanniki leży wydzielenie ich wraz z obszarami dworskimi z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Sądowej Wiszni, a przydzielenie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Mościskach.

Przewodniczący:
Maiss.

Sprawozdawca:
Hanczakowski.

Ls. 4.762/1909. We Lwowie, dnia 6. października 1909.

Aleg 772

Sprawozdanie

Komisyi prawniczej w przedmiocie wydzielenia gminy Sapohów wraz z obszarem dworskim z okręgu c. k Sądu powiatowego w Mielnicy, a przyłączenia do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Borszczowie.

Wysoki Sejmie!

W lutym 1908 roku wniosła gmina Sapohów pow. borszczowskiego petycyę do Wysokiego Sejmu o wyłączenie jej z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Mielnicy a przydzielenie do okręgu c. k. Sądu-powiatowego w Borszczowie, motywując swą prośbę tem, że odległość Sapohowa od Mielnicy wynosi 21 klm., podczas gdy odległość od Borszczowa wynosi tylko 10 klm. Do petycyi tej przystąpił także obszar dworski w Sapohowie, — a gdy przeprowadzone przez Wydział krajowy dochodzenia oparte na opinii miarodajnych czynników i orzeczeniu władz wykazały, że projektowana zmiana mająca się zresztą odbyć w obrębie tego samego powiatu politycznego, jest ze względu na interes mieszkańców gminy i obszaru dworskiego Sapohów uzasadnioną i wskazaną, a przeciw w mowie będącemu wydzieleniu żadne przeszkody ze stanowiska administracyi sądowej i ustroju ksiąg gruntowych nie zachodzą, — przeto komisya prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wyraża c. k. Rządowi swe zdanie, iż w interesie należytego wymiaru sprawiedliwości i dla dogodności mieszkańców gminy Sapohów leży wydzielenie jej wraz z obszarem dworskim z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Mielnicy a przyłączenie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Borszczowie.

Przewodniczący:
Maiss.

Sprawozdawca:
Hanczakowski.

Ls. 4.764/09. We Lwowie, dnia 6. października 1909.

Aleg 773

Sprawozdanie

Komisyi prawniczej w przedmiocie wydzielenia gmin i obszarów dworskich w Zaborzu i Wulce mazowieckiej z okręgu c. k. sądu powiatowego w Uhnowie, a wcielenia ich do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Rawie ruskiej.

Wysoki Sejmie!

Uchwałami z 7. i 17. października 1908 odstąpione zostały przez Wysoki Sejm petycye gmin Zaborze i Wulka mazowiecka o wydzielenie ich z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Uhnowie, a przydzielenie ich do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Rawie ruskiej — Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy.

Wedle przeprowadzonych przez Wydział krajowy dochodzeń, opartych na opinii miarodajnych czynników i władz przedstawia projektowane wydzielenie znaczne korzyści dla mieszkańców gmin Zaborze i Wulka mazowiecka, ile że oddalenie od Rawy jest mniejsze niż od Uhnowa, jakość komunikacyi tych gmin z Rawą o wiele lepsza, a wreszcie miasto Rawa jako siedziba c. k. Starostwa i Wydziału powiatowego ściąga mieszkańców rzeczonych gmin, utrzymujących z Rawą ze względu na dogodną komunikacyę stosunki handlowe. — Gdy zaś ze względów administracyi sądowej i ustroju ksiąg gruntowych żadne poważne nie zachodzą przeszkody, a wydzielenie odbywa się w granicach tego samego powiatu politycznego, — przeto Komisya prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wyraża c. k. Rządowi swe zdanie, iż w interesie należytego wymiaru sprawiedliwości i dla dogodności mieszkańców gminy Zaborze i Wulka mazowiecka leży wydzielenie ich wraz z obszarami dworskimi z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Uhnowie, a przydzielenie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Rawie.

Przewodniczący:
Maiss.

Sprawozdawca:
Hanczakowski.

Ls. 4.827/1909. We Lwowie, dnia 6. października 1909.

Aleg 774

Sprawozdanie

Komisyi prawniczej w przedmiocie wniosku posła Jedynaka i tow. o utworzenie c. k. Sądu powiatowego w Wielopolu skrzyńskiem powiatu ropczyckiego.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą Wysokiego Sejmu z 12. października 1908 odesłano wniosek posła Jedynaka i tow. o utworzenie c. k. Sądu powiatowego w Wielopolu skrzyńskiem do Komisyi prawniczej. — Wniosek powyższy uzasadnił wnioskodawca względami terytoryalnymi i komunikacyjnymi pewnej części mieszkańców okręgu c. k. Sądu powiatowego w Ropczycach, — gdy atoli brak oświadczenia i opinii miarodajnych czynników, — przeto Komisya prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wniosek posła Jedynaka i tow. o utworzenie c. k. Sądu powiatowego w Wielopolu skrzyńskiem powiatu ropczyckiego odstępuje się Wydziałowi krajowemu do przeprowadzenia stosownych dochodzeń i zdania sprawy o wyniku na najbliższej sesyi sejmowej.

Przewodniczący:
Maiss.

Sprawozdawca:
Hanczakowski.

Ls. 4.828/1909. We Lwowie, dnia 6. października 1909.

Leg 775

Sprawozdanie

Komisyi prawniczej w przedmiocie wniosku posła Sodomory i tow. w sprawie utworzenia c. k. Sądu powiatowego w Horożance powiatu podhajeckiego.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą Wysokiego Sejmu z 30. września 1908 odesłano wniosek posła Sodomory i tow. o utworzenie c. k. Sądu powiatowego w miasteczku Horożanka powiatu podhajeckiego do Komisyi prawniczej, a jakkolwiek wniosek powyższy uzasadnił wnioskodawca względami terytoryalnymi i interesem mieszkańców pewnej części okręgu c. k. Sądu powiatowego w Podhajcach, — to jednak ze względu na brak opinii powołanych czynników i Władz Komisya prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wniosek posła Sodomory i tow. o utworzenie c. k. Sądu powiatowego w Horożance powiatu Podhajce odstępuje się Wydziałowi krajowemu do przeprowadzenia stosownych dochodzeń, z poleceniem zdania sprawy o wyniku na najbliższej sesyi sejmowej.

Przewodniczący:
Maiss.

Sprawozdawca:
Hanczakowski.

Ls. 5.088/1909. We Lwowie, dnia 11. października 1909.

Aleg 776

Sprawozdanie

Komisyi prawniczej w przedmiocie wniosku p. Theodorowicza o utworzenie c. k. Sądu powiatowego w Czernelicy powiatu horodeńskiego.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z 4. października 1908 odstąpił Wysoki Sejm Komisyi prawniczej wniosek p. Theodorowicza o utworzenie w Czernelicy powiatu Horodenka c. k. Sądu powiatowego.

Gdy w sprawie tej brak dotychczas materyałów i dat i zachodzi potrzeba przeprowadzenia dochodzeń, -- Komisya prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wniosek posła Theodorowicza o utworzenie c. k. Sądu powiatowego w Czernelicy odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy o wyniku na najbliższej sesyi sejmowej.

Przewodniczący:
Maiss.

Sprawozdawca:
Hanczakowski.

Ls. 5.992/1910. We Lwowie, dnia 8. lutego 1910.

Aleg 777

Sprawozdanie

Komisyi prawniczej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z dnia 3. grudnia 1909 L. 100.626 w przedmiocie wydzielenia gminy Juszczyna z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Milówce i przydzielenia jej do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Żywcu.

Wysoki Sejmie!

Komisya prawnicza uchwala:

Podzielając w zupełności zapatrywania Wydziału krajowego wyrażone w sprawozdaniu z dnia 3. grudnia 1909 L. 100.626, a oparte na wyniku przeprowadzonych badań, wedle których tak znacznie mniejsza odległość i ciągła styczność z Żywcem jako miejscem targów i jarmarków i siedzibą c. k. Starostwa i innych Władz, jak również zgodna opinia Rady powiatowej w Żywcu objawiona uchwałą z 22. czerwca 1909 i Prezydyum c. k. Sądu krajowego wyższego w Krakowie zawarta w odezwie z 15. września 1909 Praes. 12.928/329 przemawiają za uwzględnieniem petycyi i przydzieleniem gminy Juszczyna do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Żywcu.

Komisya prawnicza zgodnie z opinią Wydziału krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wyraża c. k. Rządowi swe zdanie, że w interesie należytego wymiaru sprawiedliwości i dla dogodności mieszkańców gminy Juszczyna leży wydzielenie jej z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Milówce i przydzielenie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Żywcu.

Przewodniczący:
Maiss.

Sprawozdawca:
Doliński.

Ls. 5.993/1910. We Lwowie, dnia 8. lutego 1910.

Aleg 778

Sprawozdanie

Komisyi prawniczej o wniosku p. Hanczakowskiego i tow. w sprawie utworzenia Sądu powiatowego w Perehińsku (pow. pol. Dolina) oraz o petycyach gminy Perehińsko w tej samej sprawie.

Wysoki Sejmie!

Na uzasadnienie powyższego wniosku przytoczył p. Hanczakowski następujące okoliczności:

Perehińsko wraz z okolicznemi gminami należy dotychczas do rozległego powiatu sądowego w Rożniatowie.

Perehińsko liczy około 10.000 mieszkańców, jest prawie miasteczkiem, posiada rozwinięty przemysł drzewny — a łącznie z okolicznemi gminami, z ludnością ogółem około 20.000 wynoszącą, położonemi przeważnie w odległości 20 klm. od Rożniatowa, nadaje się na siedzibę osobnego sądu.

Względy powyższe zasługują na zbadanie, przeto Komisya prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wniosek p. Hanczakowskiego i tow. w sprawie utworzenia Sądu powiatowego w Perehińsku (pow. pol. Dolina) oraz petycye gminy Perehińsko w tej samej sprawie l. s. 3056/1909 i 5755/1910 odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwie rychłego sprawozdania.

Przewodniczący:
Maiss.

Sprawozdawca:
Tertil.

Ls. 5.994/1910. We Lwowie, dnia 8. lutego 1910.

Aleg 779

Sprawozdanie

Komisyi prawniczej o wniosku p. Hanczakowskiego i tow. w sprawie utworzenia Sądu powiatowego w Łomnej (pow. Turka).

Wysoki Sejmie!

Wnioskodawca uzasadnia powyższe żądanie tem, iż miasteczko Łomna, posiadające dość ożywiony ruch handlowy, leży w północnej części rozległego powiatu sądowego turczańskiego i łącznie z okolicznemi gminami, które po 30 do 40 klm. są oddalone od Turki, nadaje się do kreowania tamże osobnego Sądu.

Względy te zasługują na rozpatrzenie, a przeto Komisya prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wniosek p. Hanczakowskiego i tow. w sprawie utworzenia Sądu powiatowego w Łomnej (powiat Turka), odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwie rychłego zdania sprawy.

Przewodniczący:
Maiss.

Sprawozdawca:
Tertil.

Ls. 6.026/1910. We Lwowie, dnia 8. lutego 1910.

Nog 780

Sprawozdanie

Komisyi prawniczej w przedmiocie utworzenia nowego Sądu powiatowego w Husakowie.

Wysoki Sejmie!

W wykonaniu uchwały Wysokiego Sejmu z 26. września 1907 polecającej Wydziałowi krajowemu przeprowadzenie dochodzeń w przedmiocie kreowania nowego c. k. Sądu powiatowego w Husakowie, zasięgnął Wydział krajowy opinii wszystkich powołanych czynników i władz, a gdy rezultatem tego badania jest zgodne oświadczenie tychże, iż utworzenie nowego Sądu powiatowego w Husakowie jest wielce pożądane tak ze stanowiska administracyi sądowej jak ze względu na dogodność ludności powiatów sądowych Mościska i Przemyśl, przeto Komisya prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wyraża c. k. Rządowi swe zdanie, iż w interesie należytego wymiaru sprawiedliwości i dla dogodności ludności leży kreowanie nowego Sądu powiatowego z siedzibą w Husakowie.

Przewodniczący:
Maiss.

Sprawozdawca:
Hanczakowski.

Ls. 6.027/1910. We Lwowie dnia 8. lutego 1910.

Aleg 781

Sprawozdanie

Komisyi prawniczej w przedmiocie kreowania nowego c. k. Sądu powiatowego w Chorostkowie.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z 19. października 1908 powziął Wysoki Sejm uchwałę odstępującą wniosek posła Kiweluka o rozdzielenie powiatu sądowego w Kopyczyńcach na dwa okręgi i utworzenie nowego c. k. Sądu powiatowego z siedzibą w Chorostkowie Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania.

W wykonaniu tej uchwały przeprowadził Wydział krajowy szczegółowe zbadanie sprawy i zasięgnął opinii miarodajnych czynników i władz, a gdy wynikiem tych dochodzeń stwierdzonem zostało, że otwarcie nowego c. k. Sądu powiatowego w Chorostkowie i rozdzielenie w ten sposób okręgu c. k. Sądu powiatowego w Kopyczyńcach leży w interesie ludności i należytego wymiaru sprawiedliwości, przeto Komisya prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wyraża c. k. Rządowi swe zdanie, iż w interesie należytego wymiaru sprawiedliwości i dla dogodności ludności wskazanem jest rozdzielenie dotychczasowego okręgu sądowego Kopyczynieckiego na dwa przez utworzenie nowego Sądu powiatowego w Chorostkowie.

Przewodniczący:
Maiss.

Sprawozdawca:
Hanczakowski.

Ls. 6.039/1910. We Lwowie dnia 8. lutego 1910.

Aleg 732

Sprawozdanie

Komisyi prawniczej o wniosku p. Myjaka i tow. w sprawie utworzenia nowego c. k. Sądu powiatowego w Łącku pow. Nowy Sącz.

Wysoki Sejmie!

Na uzasadnienie powyższego wniosku przytoczył wnioskodawca na posiedzeniu z 25. września 1909 odległość znaczną gmin grupujących się w okolicy Łącko od Sądu dotychczasowego w Starym Sączu, zły stan dróg, rozległość okręgu sądowego obejmującego aż 55 gmin bardzo wielkich, złe pomieszczenie sądu i niski etat urzędniczy, wskutek czego sprawy nie bywają załatwiane w swoim czasie z wielką szkodą ludności.

W sprawie tej podnieść należy, że już w r. 1892 wniosły gminy Łącko, Krcznia, Wola kosnowa, Zagórzyn, Czarniec, Zabrzeź, Zarzecze, Łączki, Ochotnica, Jazowsko, Kamienica, Szczawa i Zbłudza petycyę do Wysokiego Sejmu o utworzenie dla tych gmin sądu powiatowego w Łącku, a następnie w r. 1894 część tych samych gmin a mianowicie gminy Kamienica, Szczawa, Zbłudza i Ochotnica, oraz dalsze dwie gminy Zalesie i Zasanie taką samą petycyę, ale o utworzenie sądu w Kamienicy.

W wykonaniu uchwał Wysokiego Sejmu przekazujących obie te petycye Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy, zarządził Wydział krajowy zbadanie przez Wydziały powiatowe w Limanowie i Nowym Sączu, które wypadło korzystnie, i odniósł się następnie do c. k. Prezydyum wyższego sądu krajowego w Krakowie o opinię, a nareszcie ponieważ z przedłożonych aktów okazało się, iż rozchodzić się będzie o zmianę granic powiatów politycznych, do Prezydyum c. k. Namiestnictwa, gdyż gminy mające wchodzić w skład nowego sądu należą do trzech różnych powiatów politycznych, t. j. Nowego Sącza, Limanowej i Nowego Targu.

Zapytane w tym kierunku odnośne władze rządowe i autonomiczne wydały wprost sprzeczne opinie.

I tak Prezydyum c. k. sądu obwodowego w Nowym Sączu oświadczyło się za utworzeniem nowego sądu w Kamienicy i przydzieleniem całego nowo powstać mającego okręgu sądowego do powiatu limanowskiego.

To ostatnie zdanie podzieliło i Prezydyum c. k. sądu krajowego wyższego w Krakowie, lecz na siedzibę nowego sądu zaproponowało nie Kamienicę lecz Łącko, żądając nadto przydzielenia do nowego okręgu sądowego także okolicznych gmin

Czarny Potok, Maszkowice, Szczereż i Wola Piskulina, razem 18 gmin o przestrzeni 25.947 hekt. z ludnością 16.600.

Petycyonujące gminy pragnęłyby zostać w obrębie dotychczasowego swego powiatu politycznego, a również i c. k. Starostwa i Wydziały powiatowe w Nowym Sączu i Limanowej oświadczyły się przeciw oderwaniu ich dotychczasowych gmin, motywując osłabieniem siły podatkowej i niedogodną komunikacyą.

Prezydyum c. k. Namiestnictwa w odezwie z 4. lutego 1895 L. 732 oświadczyło się za przydzieleniem całego terytoryum przyszłego sądu do powiatu limanowskiego, jako liczącego o wiele mniej gmin niż Starostwo w Nowym Sączu, lecz równocześnie wyraża zdanie, że na siedzibę przyszłego sądu byłaby Kamienica odpowiedniejszą.

Za tem też zdaniem Prezydjum Namiestnictwa poszedł i Wydział krajowy w swem sprawozdaniu z 23. listopada 1895 l. 9496, zauważył jednakże, że należałoby tu przedewszystkiem uwzględnić życzenie gmin.

Komisya prawnicza w sprawozdaniu swem z 10. stycznia 1896 Ls. 863 wychodząc z założenia, że stwierdzonem zostało, iż dzisiejszy stan rzeczy jest dla wszystkich petycyonujących gmin faktycznie zły i niedogodny, a utworzenie nowego sądu przyniosłoby dla nich znaczne ulgi i korzyści, aż z drugiej strony, iż kwestyę wyboru miejsca na siedzibę przyszłego sądu pozostawić należy władzom sądowym do swobodnego ocenienia, zwłaszcza że wybór ten zależeć będzie od warunków finansowych, jakie jedna lub druga gmina ofiarować będą, postawiła wniosek na wezwanie Rządu do utworzenia nowego Sądu bądź w Łącku, bądź w Kamienicy, który też Wysoki Sejm na posiedzeniu z 20. stycznia 1896 uchwalił.

Gmina Łącko wraz z 11 sąsiedniemi gminami, a nawet i sama gmina Kamienica wniosły przeciw powyższej uchwale sejmowej protest na dniu 28. stycznia 1896 do Ls. 1274 w tem mylnem przypuszczeniu, że Wysoki Sejm uznał jedynie gminę Kamienicę za jedynie odpowiednią na siedzibę przyszłego sądu i zgodnie żądają, by nowy sąd nie w Kamienicy lecz w Łącku utworzono.

Wysoki Sejm na posiedzeniu z 8. lutego 1896 uchwalił odstąpić ten protest c. k. Rządowi w ślad uchwały z 20. stycznia 1896, c. k. Rząd nie dał żadnej odpowiedzi na powyższe uchwały.

Obecnie, gdy już dochodzeniami z przed laty 15 stwierdzoną została potrzeba utworzenia nowego sądu dla tej części kraju, gdy odnośne władze i miarodajne czynniki żądanie to gmin uznały za uzasadnione i jedynie tylko podnosiły sprzeczne zapatrywania co do wyboru miejsca na siedzibę nowego sądu, oraz co do zmiany granic powiatów politycznych; z drugiej strony, gdy gmina Kamienica przystępując do protestu wniesionego do Wysokiego Sejmu na dniu 28. stycznia 1896 przez nią podpisanego i pieczęcią gminną zaopatrzonego, zrzekła się tem samem żądania, aby siedzibą nowego sądu była ta gmina i gdy wreszcie kwestya należenia odnośnych gmin do tego lub owego powiatu politycznego jest mniej aktualną, gdyż z natury rzeczy ludność mniej znosi się ze Starostwem lub Wydziałem powiatowym jak ze sądem, co zatem idzie i z urzędem podatkowym i notaryuszem (zresztą istnieje zamiar powiększenia liczby starostw), Komisya prawnicza uznaje wniosek p. Myjaka za uzasadniony i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wyraża c. k. Rządowi opinię, że w interesie należytego wymiaru sprawiedliwości i dla korzyści interesowanej ludności potrzebne jest utworzenie nowego c. k. sądu

powiatowego z siedzibą w Łącku, do którego okręgu przydzieliby należało gminy: 1) Czarny Potok, 2) Czarniec, 3) Kicznia, 4) Łącko, 5) Łączki, 6) Maszkowice, 7) Szczereż, 8) Wola Kosnowa, 9) Wola Piskulina, 10) Zagórzyn, 11) Zarzecze, 12) Zabrzeź z okręgu c. k. sądu powiatowego w Starym Sączu i powiatu politycznego w Nowym Sączu, dalej 13) Kamienica, 14) Szczawa, 15) Zbłudza, 16) Zalesie, 17) Zasadne z okręgu sądu powiatowego i starostwa w Limanowej i 18) gminę Ochotnica z okręgu sądu powiatowego w Krościenku i Starostwa w Nowym Targu.

Przewodniczący:
Maiss.

Sprawozdawca:
Tertil.

LW. 6103/10.

We Lwowie, dnia 16. lutego 1910.

...g 783

Sprawozdanie

Komisyi prawniczej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia nowego c. k. Sądu powiatowego w Zakopanem.

Wysoki Sejmie!

Gmina Zakopane wniosła w marcu r. 1907 petycyę do Sejmu o utworzenie w tej gminie nowego c. k. Sądu powiatowego a petycyę tę uzasadniła należycie tak pod względem ilości ludności jak i pod względem rozwoju tej miejscowości, które żadnemu zaprzeczeniu uledz nie może.

Badania przez Wydział krajowy za pośrednictwem władz sądowych i politycznych wydały zupełnie pozytywne rezultaty, a z badań tych okazuje się niezbicie, że należy z okręgu sądowego w Nowym Targu, gdzie sąd i tak nadmiernie jest przeciążony, wyłączyć gminy Zakopane, Bukowina, Brzegi, Kościelisko, Murzasichle, Poroniń i Zubsuche i utworzyć z tych siedmiu gmin nowy okręg sądowy z siedzibą w Zakopanem.

Obok ulżenia ciężaru Sądowi powiatowemu w Nowym Targu, gra w danym wypadku wielką rolę ułatwienie wymiaru sprawiedliwości dla gmin, z których nowy Sąd ma powstać i z tego względu, że oddalenie tych gmin od siedziby macierzystego Sądu w Nowym Targu jest niestosunkowo wielkie, co za sobą pociąga dla ludności i znaczne koszta i bardzo wielkie trudy, bowiem teren górzysty powoduje niejednokrotnie a szczególniej w porze zimowej prawie nieprzezwyciężone przeszkody.

Komisya prawnicza podziela w zupełności zapatrywania Wydziału krajowego w sprawozdaniu z dnia 14 stycznia 1910 l. 636 wyłuszczone a od siebie pozwala sobie dodać, że Zakopane, które proponowane jest na założenie nowego Sądu powiatowego, stanowi miejscowość ludną, dziś już ze względu na swe poło-

żenie w całym świecie turystycznym znaną, ruchliwą, posiadającą nowożytne urządzenia, koncentrującą rozliczne interesa, które bardzo często dają podstawę do uciekania się o pomoc sądu, wskutek czego zachodzi niewątpliwie wyjątkowa potrzeba, ażeby w tej miejscowości nowy c. k. Sąd powiatowy został utworzony i aby w ten sposób postęp w tej niebywale i pięknej i ruchliwej miejscowości przez założenie siedziby sądu był zaznaczony.

Wobec tedy gdy nie zachodzą żadne przeszkody do założenia nowego c. k. Sądu powiatowego w Zakopanem, skoro jak już wyżej nadmieniono i władze sądowe i władze administracyjne za tem się oświadczyły i skoro samo położenie do tego celu w zupełności się nadaje, komisya prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wyraża c. k. Rządowi swe zdanie, że w interesie należytego wymiaru sprawiedliwości i dla dogodności ludności wskazanem jest utworzenie nowego Sądu powiatowego na Podhalu z siedzibą w Zakopanem, którego okręg obejmowałby gminy: Bukowina, Brzegi, Kościelisko, Murzasichle, Poronin, Zakopane i Zubsuche.

Przewodniczący i sprawozdawca:

Maiss.

Ls. 5945/10.

We Lwowie, dnia 5. lutego 1910.

Aleg 784

Wniosek

posła Battaglii i towarzyszy, dotyczący uzupełnienia ustawy z dnia 22. lipca 1906 dz. u. kr. Nr. 124 o uwolnieniu zakładów przemysłowych od dodatków do podatków.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

USTAWA

z dnia . . . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, a zawierająca uzupełnienia ustawy z dnia 22. lipca 1906 dz. u. kr. Nr. 124 o uwolnieniu zakładów przemysłowych, spółek surowcowych, magazynowych i produkcyjnych oraz akcyjnych towarzystw przemysłowych od dodatków do podatków.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Paragraf 1. ustawy z dnia 22. lipca 1906 dz. u. kraj. Nr. 124 brzmi, jak następuje:

Od wszelkich dodatków do podatków, z wyjątkiem państwowych, uwolnione będą wszelkie w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w ciągu lat 5 przed wejściem w życie niniejszej ustawy i w ciągu lat 15 po jej wejściu w życie założone:

A) zakłady przemysłowe, mające na celu wyrób przedmiotów w obrębie Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Księstwem Krakowskiem nie wyrabianych;

B) zakłady przemysłowe z gałęzi przemysłu w kraju istniejących:

1) jeżeli dana gałąź istniejącego w kraju przemysłu nie zaspakaja potrzeb konsumcyi krajowej, ma warunki powstania i rozwoju w kraju ze względu na surowy materyał, robotników lub siły motoryczne, a ze względu na rozmiary swego rozwoju warunki konkurencyjne, potrzebuje pomocy kraju, ażeby się mogła rozwinąć;

2) jeżeli będą urządzone według nowoczesnego stanu techniki;

3) jeżeli będą obliczone na większy przerób surowego materyału względnie półfabrykatu;

4) jeżeli będą zatrudniać większą liczbę robotników lub będą wyposażone w motory i maszyny robocze, zdolne podnieść produkcyę.

Wydział krajowy orzeka w każdym poszczególnym wypadku według własnego uznania, czy i o ile zachodzą wyszczególnione w ustępie B) 1—4 warunki.

Uwolnienie powyższe obejmuje także wszelkie dodatki do podatków z wyjątkiem państwowych, przypadające od całości lub części budynków, będących własnością przedsiębiorstwa przemysłowego, o ile one mieszczą mieszkania urzędników i robotników, zatrudnionych w danem przedsiębiorstwie, niemniej jak biura i inne ubikacye pomocnicze przedsiębiorstwa.

Art. II.

Paragraf 2. ustawy z dnia 22. lipca 1906 dz. ust. kraj. Nr. 124 brzmi, jak następuje:

Zakłady przemysłowe już istniejące, jeżeli w ciągu 5 lat przed wejściem w życie niniejszej ustawy i w ciągu 15 lat po jej wyjściu w życie zaprowadzą udoskonalone urządzenia techniczne według wymagań nowoczesnego stanu techniki i rozszerzą przedsiębiorstwo tak, że będą zdolne przerabiać większą ilość surowego materyału lub półfabrykatu i zatrudniać większą ilość robotników, oraz jeżeli według uznania Wydziału krajowego będą miały cechy określone pod 2, 3 i 4 w ustępie B) §. 1., zostaną uwolnione od całej nadwyżki wszelkich dodatków do podatków, z wyjątkiem państwowych, jakaby przypadła do zapłaty wskutek przypisania podatków wyższych niż w roku kalendarzowym poprzedzającym przeprowadzenie powiększenia przedsiębiorstwa, a to bez względu na towarzyszącą owemu powiększeniu przemianę podmiotu prawnego przedsiębiorstwa na taki, który w myśl obowiązujących ustaw podpada pod wyższą lub inaczej wymierzaną stopę podatkową.

Art. III.

Paragraf 4. ustawy z dnia 22. lipca 1906 dz. ust. kraj. Nr. 124 brzmi, jak następuje:

Uwolnione będą od wszelkich dodatków do podatków, z wyjątkiem państwowych, następujące spółki na podstawie ustawy z dnia 9. kwietnia 1873 dz. u. p. Nr. 70 zawiązane:

a) spółki surowcowe, mające na celu nabywanie surowych materyałów lub półfabrykatów wyłącznie na użytek należących do spółki rzemieślników i przemysłowców, którzy tych materyałów do swoich wyrobów potrzebują;

b) spółki magazynowe, założone celem sprzedaży we wspólnym lokalu wyrobów przemysłowych wyłącznie tylko przez członków spółki wyrabianych;

c) spółki produkcyjne, których członkowie pracują we wspólnym warsztacie, używają wspólnych maszyn tudzież takie, które członkom spółki rozdają roboty do domu, o ile wspomniane uwolnienie, nie może być przyznane już na mocy samych postanowień §§. 1. i 2. tej ustawy.

Nadto uwolnione będą od wszelkich dodatków do podatków, z wyjątkiem państwowych, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, zawiązane w ciągu 15 lat od wejścia tej ustawy w życie na podstawie ustawy z dnia 6. marca 1906 dz. u. p. Nr. 58., o ile prowadzą przedsiębiorstwo przemysłowe oraz o ile wspomniane uwolnienie nie może być przyznane już na mocy samych postanowień §§. 1. i 2. tej ustawy.

Wreszcie uwolnione będą od wszelkich dodatków do podatków, z wyjątkiem państwowych przedsiębiorstwa przemysłowe nakładcze, założone w ciągu 15 lat od wejścia tej ustawy w życie, o ile w obszarze tej ustawy zatrudniają znaczniejszą liczbę robotników sposobem przemysłu domowego i przyczyniają się do poprawy ich zarobków oraz do ulepszenia i zwiększenia wytwórczości.

Art. IV.

Paragraf 5. ustawy z dnia 22. lipca 1906 dz. u. kr. Nr. 124 brzmi, jak następuje:

Uwolnione będą od wszelkich dodatków do podatków, z wyjątkiem państwowych, przedsiębiorstwa przemysłowe, zakładane i prowadzone przez Towarzystwa akcyjne w obrębie Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, które zostaną założone w przeciągu 15 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, jeżeli będą miały urzędową swą siedzibę w kraju, jeżeli ich wpłacony kapitał wynosić

będzie najmniej 500.000 koron, zatrudniać będą najmniej 60 robotników, a zakład swój przemysłowy urządzą odpowiednio do wymagań nowoczesnego stanu techniki, a to o tyle, o ile uwolnienie nie może być przyznane już na mocy samych postanowień §§. 1 i 2 tej ustawy.

W razie jednak, jeżeli akcyjne Towarzystwo założy rafineryę spirytusu, browar, parowy młyn, tartak drzewny lub destylarnię nafty, kapitał zakładowy nie może być mniejszy od 1,000.000 koron.

Uwolnienie to nie odnosi się jednak do gorzelń.

Art. V.

Paragraf 6. ustawy z dnia 22. lipca 1906 dz. u. kr. Nr. 124 brzmi, jak nastąpuje:

W razie gdyby w ciągu 15 lat po wejściu tej ustawy w życie jakiekolwiek istniejące przedsiębiorstwo przemysłowe zmieniło się w towarzystwo akcyjne lub spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością na podstawie ustawy z 6. marca 1906 dz. u. p. Nr. 58 albo gdyby towarzystwo akcyjne lub taka spółka z ograniczoną odpowiedzialnością objęła istniejący zakład przemysłowy, to o tyle, o ile uwolnienie nie może być przyznane już na mocy samych postanowień §§. 1 i 2 tej ustawy, przedsiębiorstwo takie będzie uwolnione od wszelkich dodatków do podatków, z wyjątkiem państwowych, jeżeli zakład przemysłowy zostanie udoskonalony pod względem urządzeń technicznych i podniesiony do znacznie większej zdolności produkcyjnej. W żadnym razie kapitał akcyjny nie może być niższy od przewidzianego w §. 5.

Art. VI.

Ustawa ta wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. VII.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom skarbu i spraw wewnętrznych.

Uwaga Uzupełnienia, które obecny projekt dodaje do ustawy z 24. lipca 1906 dz. u. kr. Nr. 124, uwidocznione są rozstrzelonym drukiem.

Wnioskodawca:
Battaglia.

Loewenstein, Lewakowski, Weiser, A. Lubomirski, Zamoyski, Tertil, Skarbek, Haempel, Michałowski, Ciuchciński, Jabłoński, Głąbiński, Doliński, Kleski, Kolischer, Adam, Sala, Merunowicz, Jul. Brunicki, Maryewski, Rittel, E. Mycielski, Götz, Rutowski, Federowicz, Łazarski, Bednarski, Leo, Bandrowski, Maiss, Pawlewski,

L. s. 6019/10.

We Lwowie, dnia 9. lutego 1910.

Aleg 785

Wniosek

posła Skwarki i towarzyszy.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd, aby tenże celem zaoszczędzenia ludności kosztów procesowych przy pomocy organów sądowych i gminnych pouczył jak najszersze masy społeczeństwa o postanowieniach §. 433 procedury cywilnej i aby wezwał sądy do podjęcia jak najenergiczniejszej inicyatywy w kierunku stosowania powyższych postanowień.

Wnioskodawca
Skwarko.

Lewicki, Sodomora, A. Staruch, T. Staruch, Dumka, Krysowaty, Tracz, Korol, Krynicki, Hanczakowski, Makuch, Kiweluk, Kurowiec, Winniczuk.

Ls. 6020/10.

We Lwowie, dnia 9. lutego 1910.

Aleg 786

Wniosek

posła Skwarki i towarzyszy.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd, aby tenże postarał się o wydanie noweli do ordynacyi egzekucyjnej i ewentualnie do ustawy hipotecznej w tym kierunku, iżby egzekucyjne podania o intabulacyę prawa zastawu wnoszono do Sądu egzekucyjnego zawsze przez Sąd hipoteczny dotyczącej nieruchomości, któryby przez hipoteczną plombaturę w księgach hipotecznych zabezpieczał prawo pierwszeństwa dla dotyczącej pretensyi.

Wnioskodawca:
Skwarko.

Lewicki, Sodomora, A. Staruch, T. Staruch, Dumka, Krysowaty, Tracz, Korol, Krynicki, Hanczakowski, Makuch, Kiweluk, Kurowiec, Winniczuk.

L. s. 6530/910.

Nieg 787

Wniosek

p. Thulliego i towarzyszy.

Wysoki Sejmie!

Zważywszy, że Wysoki Sejm, uchwalając na wniosek posła Dr. Loewensteina wezwanie do Wydziału krajowego, aby zwołał ankietę w sprawie nędzy żydowskiej, uznał istnienie nędzy w kraju i potrzebę szukania na nią środków zaradczych,

zważywszy, że nędza istnieje nie tylko u ludności żydowskiej, ale także wśród ludności polskiej i ruskiej,

zważywszy, że sprawiedliwość wymaga, aby Wysoki Sejm zajmował się nędzą ludności w kraju bez względu na wyznanie,

zważywszy, że uchwalanie jakichkolwiek środków dla zapobieżenia nędzy żydowskiej bez równoczesnego uwzględnienia nędzy ludności chrześcijańskiej, mogłoby być jednostronnem, a zatem niesprawiedliwem dla ludności chrześcijańskiej,

podpisami wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby rozszerzył ankietę, tyczącą się nędzy ludności żydowskiej także do ludności chrześcijańskiej kraju i przedłożył na najbliższej sesyi sejmowej na podstawie wyników tak rozszerzonej ankiety w sprawie nędzy ludności tak żydowskiej jak i chrześcijańskiej kraju odpowiednie wnioski.

Wnioskodawca:

Dr. Maksymilian Thullie.

Wrześniowski, Marszałkowicz, Bojko, Sobolewski, Jaszowski, A. Brunicki, Kozłowski, Senyk, Schätzel, Krzysztofowicz, Kędzior, Stojałowski, Witos, Haempel, Hanczakowski.

L. s. 6529/910.

Alog 788

Wniosek.

Wysoki Sejmie!

W myśl rozp. c. k. Ministerstwa handlu z dnia 6/I 1888 L. 35094 i z dn. 30/I 1888 L. 2803 przysługiwały chorym i konwojentom udogodnienia zawarte w przepisach taryfowych Nr. 375 z d. 19/VIII 1885, Nr. 594 z d. 13/XII 1885, Nr. 434 z d. 6/X 1887, polegające na tem, że chorzy oraz ich konwojenci, przewożeni lub przewożący na koszt szpitala, gminy lub kraju opłacać mogą połowę biletu jazdy III klasy, o ile wykażą się legitymacyą wystawioną przez zarząd szpitala lub przez gminę przynależności.

Udogodnienia te, które znaczną oszczędność kosztów transportu takich chorych dla kas gminnych powodowały, zostały zniesione przez c. k. Ministerstwo kolei, które rozporządzeniem z d. 15/III 1900 L. 60703/99 zarządziło, że w przyszłości zniżka 50% od biletu jazdy ubogich chorych, przyznawaną będzie tylko wtedy, gdy należytość przejazdowa pobieraną będzie od samejże osoby, która ulgę otrzymała.

Wskutek tego rozporządzenia, od chwili jego ogłoszenia, gminy więcej już korzystać nie mogą ze zniżek kolejowych dla przewożonych na koszt gmin chorych i ich konwojentów.

Rozporządzenie to c. k. Ministerstwa kolei z d. 15/III 1900 L. 60703/99 słusznem nie jest, właśnie wtedy bowiem, gdy chory je st ta k ubogi, iż koszta jego przewozu ponosić musi fundusz publiczny, ulgi przewozowej mu odmawia. Ubogie gminy nasze są obecnie coraz częściej w tem położeniu, że za swych do gminy przynależnych chorych muszą płacić koszta przewozu do szpitali, do zakładu obłąkanych lub do gmin przynależności, coraz więcej bowiem najuboższej ludności niszczy swe zdrowie i siły na obczyźnie dla większego zarobu, a u powracających coraz częściej zdarzają się wypadki chorób ciężkich lub obłąkania.

Toteż byłoby wielkiem dobrodziejstwem dla gmin naszych, gdyby rozporządzenie dawniejsze c. k. Ministerstwa handlu z d. 30/1 1888 L 2803 zostało przywrócone a rozp. Ministerstwa kolei z d. 15/III 1900 L. 60703/99 zniesione; wobec czego upraszają podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby ubogim chorym i ich konwojentom przyznano zniżki kolejowe 50% jazdy III-ą klasą, o ile ciż będą przewożeni na koszt gminy przynależności i wykażą się certyfikatem bądź gminy, z której są odstawiani, bądź gminy przynależności.

Wnioskodawca:
Skarbek.

Doliński, Ciuchciński, Rayski, Gniewosz, Leo, Schätzel, Michałowski, Federowicz, Adam, Jabłoński, Sala, Merunowicz, Jahl, Bednarski,

Ls. 6532/10.

Aleg 789

Wniosek.

Wysoki Sejmie!

Uchwalone osobno przez Rady gminne a osobno przez Rady szkolne dodatki do podatków na cele gminy i szkoły, bywają przez władze podatkowe przypisywane i prowadzone razem, co nieraz powoduje wielkie zamieszanie tak we funkcyonowaniu szkoły jak i w administracyi gminy.

Władze bowiem podatkowe nie prowadząc przypisów gminnych odrębnie od przypisów szkolnych, wydają ściągnięte dodatki w pierwszej linii na ręce przewodniczących Rad szkolnych miejscowych na szkolne cele, często z uszczerbkiem potrzeb gminnych. Dzieje się to zwłaszcza w razie znaczniejszych odpisów podatkowych, kiedy to po wypłacie ściągniętych dodatków na szkolne cele przewodniczącym Rad szkolnych miejscowych, na potrzeby administracyi gminy bardzo niewiele a najczęściej nic nie pozostaje. Stan taki wpływa bardzo ujemnie na sposób administracyi gmin, zmusza te ostatnie do zaciągania drogich pożyczek lub co gorzej do wstrzymywania wszelkich budżetem przewidzianych wydatków, tamując tą drogą normalne funkcyonowanie instytucyi gminnych.

Wobec tego, że władze podatkowe na odnośne żądania gmin i powiatów zasłaniają się swemi instrukcyami, które nie dozwalają im na odrębne prowadzenie przypisów gminnych od przypisów szkolnych, należy wezwać c. k. Rząd, aby niekorzystne te instrukcye zmienił i polecił prowadzenie odrębne przypisów gminnych od szkolnych.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby polecił swym władzom podatkowym:

1. odrębne przypisywanie i prowadzenie dodatków gminnych od szkolnych;
2. nie wypłacanie na szkolne cele dodatków przypisywanych na cele gmine;
3. odpowiednie rozdzielanie odpisów podatkowych na dodatki szkolne i gminne.

Wnioskodawca
Skarbek.

Doliński, Ciuchciński, Federowicz, Leo, Schätzel, Rayski, Gniewosz, Jahl, Mcrunowicz, Adam, Bednarski, Jabłoński, Sala, Michałowski.

L. s. 6.531/910.

Reg 790

Wniosek.

Wysoki Sejmie!

Wskutek postępu w rolnictwie coraz więcej powszechnem i koniecznem staje się używanie nawozów sztucznych jako środków pomocniczych.

Korzystając z tego fabrykanci handlarze tak krajowi jako i zagraniczni dostarczają ludności szczególnie włościańskiej nic lub mało wartających falsyfikatów, przez co narażają ją na zawód i straty nie powetowane, odstręczając ją od używania tychże nawozów, sami zaś zarabiają olbrzymie sumy.

Skargi wnoszone nie odnoszą pożądanego skutku, gdyż i sądy wymawiają się brakiem ustawy w tym kierunku, a przez to fałszerze grasują coraz więcej.

Zakłady doświadczalne nie są zupełnie w stanie temu zapobiedz. Temu nadużyciu mogłaby tylko ustawa położyć tamę, aby dalszy ten wyzysk ukrócić.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy, aby w drodze właściwej postarał się jak najrychlej o wydanie ustawy zabezpieczającej rolników przed wyzyskiem ze strony fabrykantów i handlarzy sztucznym nawozem w ten sposób, ażeby wszystkie fabryki i wszyscy kupcy trudniący się sprzedażą sztucznych nawozów, dokładnie podawali jakość nawozów, zawartość składników nawozów i ceny takowych.

Wnioskodawca:
Antoni Styła.

Jampolski, Długosz, Bis, Cipser, Stefczyk, Jedynak, Wasung, Stapiński, Bernadzikowski, Kędzior, Krężel, Myjak, Witos, Cieluch.

Ls. 5.656/1910. We Lwowie dnia 21. stycznia 1910.

Aleg 791

Sprawozdanie

Komisyi administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie przymusowego wcielenia gminy „Chruślice“ do gminy administracyjnej „Gołąbkowice“, tudzież wyłączenia przysiółka „Roszkowice“ ze związku gminy „Gołąbkowice“ i wcielenia do gminy „Naściszowa“.

Wysoki Sejmie!

Komisya administracyjna podzielając w zupełności uzasadnienia Wydziału krajowego do L. 124.936/1909 z dnia 23. listopada 1909 celem przymusowego wcielenia gminy Chruślice do gminy administracyjnej Gołąbkowice, tudzież wyłączenia przysiółka Roszkowice ze związku gminy Gołąbkowice i wcielenia do gminy Naściszowa.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

załączony projekt ustawy.

Przewodniczący:
Laskowski.

Sprawozdawca:
L. Cieński.

Ustawa

z dnia . . . . . o przyłączeniu gminy Chruślice do związku gminy administracyjnej Gołąbkowice, tudzież o wyłączeniu przysiółka Roszkowice ze związku gminy Gołąbkowice i wcieleniu do gminy administracyjnej Naściszowa.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Dotychczasową gminę administracyjną Chruślice, powiatu nowosądeckiego, wciela się do związku gminy administracyjnej Gołąbkowice tego samego powiatu.

Art. II.

Przysiółek Roszkowice, tworzący osobną gminę katastralną, wyłącza się ze związku gminy Gołąbkowice i wciela się do związku gminy administracyjnej Naściszowa, powiatu nowosądeckiego.

Art. III.

Do trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, mają być rozwiązane dotychczasowe Rady gminne w Gołąbkowicach, Naściszowej i Chruślicach, a natomiast mają być zarządzone i przeprowadzone nowe wybory do Rady gminnej w Gołąbkowicach i Naściszowej.

Art. IV.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. V.

Wykonanie tej ustawy poruczam mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

L. 5.133/09. Lwów dnia 13. października 1909.

Aleg 792

Sprawozdanie

komisyi administracyjnej o wniosku nagłym posła Górskiego i tow. w sprawie rent przyznawanych w Niemczech z tytułu nieszczęśliwych wypadków.

Wysoki Sejmie!

Poseł Górski postawił na posiedzeniu dnia 12. października następujący wniosek: Wzywa się c. k. Rząd, aby bezzwłocznie przedsięwziął rokowania z rządem niemieckim, aby robotnikom rolnym i leśnym względnie ich rodzinom, którzy to robotnicy ulegli w Niemczech nieszczęśliwym wypadkom, było ustawowo zapewnione prawo do poboru renty z Niemiec bez względu na to, w jakim powiecie galicyjskim oni mają miejsce zamieszkania.

Ustawa niemiecka o ubezpieczeniu od wypadków robotników rolnych i leśnych postanawia w §-ie 100 al. 2, że ubezpieczeni nie będący obywatelami państwa niemieckiego, względnie ich rodziny (wdowy i sieroty) o tyle tylko mają prawo do rent ustawowych w razie wypadku nieszczęśliwego, jeżeli mają swe stałe miejsce zamieszkania w Niemczech. Jedyny wyjątek od tego ustawowego postanowienia wprowadziła uchwała Rady związkowej (Bundesrat) z dnia 13. października 1900 r. na korzyść uprawnionych zamieszkałych w powiatach bialskim i chrzanowskim.

Że ten stan rzeczy jest z naszego punktu widzenia nie tylko niesprawiedliwym, ale i nieuzasadnionym, na to nie potrzeba wiele dowodów. Jeżeli przywiedziemy sobie przed oczy te rzesze robotników ze wszystkich niemal powiatów Galicyi zachodniej i wschodniej, które rok rocznie przekraczają granicę niemiecką, aby tam swoją pracą umożliwić tamtejszym większym rolnikom prowadzenie intenzywnego gospodarstwa rolnego, i jeżeli sobie równocześnie powiemy, że w razie nieszczęśliwego wypadku, odmiennie mają być traktowani mieszkańcy obu wyżej wzmiankowanych powiatów nadgranicznych od reszty kraju, że mają być szczególnie niejako uprzywilejowani, o ile przyznanie tego, co się komuś słusznie należy, może być nazwanem przywilejem, to nie możemy chyba wnioskowi posła Górskiego odmówić aktualności i słuszności. Skoro produkcya rolna państwa niemieckiego naszych robotni-

ków do życia bezwzględnie potrzebuje i odcięcie podaży byłoby dla żywotnych interesów ekonomicznych Niemiec ciężkim ciosem, to jest żądanie z naszej strony słusznem, aby do korzystania z dobrodziejstw ustawy asekuracyjnej dopuszczeni byli wszyscy nasi wychodźcy sezonowi bez wyjątku i bez względu czy mieszkają nad Wisłą, Sanem czy Dniestrem!

Wprawdzie ustawodawstwo austryackie nie zna dotychczas powszechnego przymusowego ubezpieczenia od wypadków dla robotników zajętych w przedsiębiorstwach rolnych i leśnych, a zatem nie możemy się w całej pełni powołać na przyznaną też w ustawie niemieckiej zasadę „wzajemności", jednakowoż w pewnej mierze nawet i z tego punktu widzenia możemy przytoczyć, jako przemawiający na naszą korzyść, argument, że ustawa austryacka z 28. grudnia 1887 o ubezpieczeniu robotników od wypadków co do prawa poboru rent nie robi żadnej różnicy między mieszkającymi w Austryi, a poza granicami (§ 42) — podobnego równouprawnienia dla naszej ludności domaga się właśnie wniosek posła Górskiego.

Komisya zgodnie z wnioskodawcą wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą rezolucyę:

Wzywa się c. k. Rząd, aby bezzwłocznie przedsięwziął rokowania z rządem niemieckim, aby robotnikom rolnym i leśnym przynależnym do Austryi względnie ich rodzicom przyznanem było prawo do poboru rent z tytułu ustawy o ubezpieczeniu od wypadków bez względu na miejsce zamieszkania w Austryi.

Przewodniczący:
Laskowski.

Sprawozdawca:
St. Henryk Badeni.

Ls. 6167/10.

We Lwowie dnia 17. lutego 1910.

Aleg 793

Sprawozdanie

Komisyi administracyjnej o wniosku posłów Merunowicza i tow. w przedmiocie zezwolenia gminie Jaryczów nowy w powiecie lwowskim na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia dzisiejszego przekazał Wysoki Sejm do sprawozdania Komisyi administracyjnej wniosek posła Merunowicza i tow. wymieniony w nagłówku niniejszego sprawozdania.

Ponieważ Jaryczów nowy należy do rzędu tych 37 gmin miejskich, które do końca roku bieżącego w obrębie swoich granic są właścicielkami prawa propinacyi, i z tego źródła pokrywają znaczną część swoich wydatków budżetowych, przeto nie widzi Komisya administracyjna powodu, ażeby i tej gminie, tak samo jak innym gminom miejskim, posiadającym prawo propinacyi, nie przyznać pewnego rodzaju rekompenzaty za ubytek dochodów z wydzierżawiania prawa propinacyi w formie opłat gminnych od napojów spirytusowych przynajmniej na najbliższy okres po wygaśnięciu tegoż prawa. Ustawa, projektowana we wniosku pp. Merunowicza i tow. jest analogiczną z uchwalonymi dziś przez Wysoki Sejm projektami ustaw podobnych dla innych 35 miast, posiadających prawo propinacyi. Z motywów przeto, przytoczonych w sprawozdaniu z dnia 22. stycznia b. r. L. s. 4021. Komisya administracyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

/. załączony ·/. projekt ustawy.

Przewodniczący:
Laskowski.

Sprawozdawca:
Maiss.

USTAWA

z dnia . . . . o zezwoleniu gminie Jaryczów nowy na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa i miodu.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Gminie miasteczka Jaryczów nowy zezwala się pobierać od wejścia w życie niniejszej ustawy aż do dnia 1. stycznia 1921 opłaty gminne od niżej poszczególnionych napojów dla miejscowej konsumcyi przeznaczonych według następującej taryfy:

1) Od 1 jednego litra stustopniowego spirytusu, dającego się oznaczyć stustopniowym alkoholometrem po 40 h, czyli od jednego hektolitra stustopniowego spirytusu po 40 koron.

2) Od jednego litra słodzonych napojów spirytusowych, w których zawartość alkoholu nie da się oznaczyć stustopniowym alkoholometrem jako to: araku, rumu, koniaku, likieru, śliwowicy, rozolisu i t. p. po 40 h, czyli od jednego hektolitra po 40 koron.

3) Od jednego hektolitra piwa po 6 koron.

4) Od jednego hektolitra miodu po 20 koron.

Art. II.

Okręg poborowy stanowi gmina Jaryczów nowy.

Art. III.

Ta opłata cięży tylko na konsumcyi miejscowej w obrębie gminy, nie można nią obciążać produkcyi, ani obrotu handlowego.

Art. IV.

Od opłaty tej ma być wolną wódka w tych wszystkich wypadkach, w których po myśli §. 6. ces. rozp. z 17. lipca 1899 Dz. p. p. Nr. 120. część II. wolną jest od państwowej opłaty konsumcyjnej.

Art. V.

Bliższe postanowienia co do sposobu poboru tych opłat wyda w drodze administracyjnej c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. VI.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1. stycznia 1911, względnie z dniem ogłoszenia.

Art. VII.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

Ls. 5.969/10. We Lwowie, dnia 7. lutego 1910.

Aleg 794

Sprawozdanie

Komisyi drogowej o wniosku posła Jana Bisa i tow. w sprawie budowy drogi dojazdowej do stacyi kolejowej w Łętowni.

Wysoki Sejmie!

Wniosek posła Bisa i tow. oparty jest na twierdzeniu, że droga dojazdowa do stacyi kolejowej w Łętowni od gminy Kamień jest koniecznie potrzebną, bo gminy te muszą objeżdżać las w Kopkach i przebywać drogę 9 kilometrów długą zamiast 3 kilometrów.

Gdy stosunki te wymagają zbadania i rozpatrzenia, komisya drogowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Wniosek posła Bisa i tow. o budowę dojazdu kolejowego z Kamienia przez Steinau i Wulkę łętowską do Łętowni w powiecie Niżańskim odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania".

Przewodniczący:
Męciński.

Sprawozdawca:
Doliński.

Ls. 4793/09.

We Lwowie, dnia 7. października 1909.

Aleg 795

Sprawozdanie

Komisyi gminnej o wniosku posła Tymoteusza Starucha w sprawie odszkodowania gmin za czynności poruczonego zakresu działania i przedsięwzięcia środków, aby funkcye te poza ustawowy zakres nie były rozszerzane.

Wysoki Sejmie!

Sprawa t. z. przekazanego zakresu działania gmin od lat przeszło 35 nie schodzi z porządku dziennego Wysokiego Sejmu, a w szczególności w ostatnich latach uchwalone zostały czterokrotne rezolucye, wzywające c. k. Rząd do określenia granic poruczonego zakresu działania i wynagrodzenia gmin ze Skarbu Państwa za sprawowanie czynności tego poruczonego zakresu działania.

Rezolucye te uchwalono na podstawie sprawozdań: komisyi gminnej o wniosku p. Bojki z d. 5 lutego 1896 L. s. 1511 (Al. 226)—komisyi prawniczej o wniosku p. Małachowskiego z 7. lutego 1898 L. 1778 (Al. 251), komisyi gminnej o petycyi rad powiatowych z 27. czerwca 1902 L. 178 (Al. 158), wreszcie komisyi gminnej o wniosku p. Brunickiego z 20. października 1904 L. 1463 (Al. 101).

Ostatnie dwie rezolucye uchwalił Wysoki Sejm mimo wyrażonego oświadczenia obecnego na posiedzeniu p. Komisarza rządowego, iż zdaniem c. k. Ministerstwa, ustalenie granic poruczonego zakresu działania nie da się przeprowadzić i że wynagrodzenie gminie z powyższego tytułu nie należy się, albowiem zała-

twienie spraw w mowie będących nie leży wyłącznie w interesie administracyi państwowej, ale raczej i przeważnie w interesie samej ludności.

Obecnie mamy przed sobą wniosek p. Starucha, który domaga się, aby: 1) c. k. Rząd przedłożył Radzie Państwa ustawę normującą wynagrodzenie dla gmin za pełnienie obowiązków poruczonego zakresu działania, oraz 2) w drodze rozporządzenia pouczył do jakich taksatywnie mających się wyszczególnić funkcyj poruczonego zakresu działania gminy są obowiązane, nadto władzom politycznym zabronił dowolnego rozszerzania tych funkcyj poza ustawą ustanowione wypadki.

Jest rzeczą zbyt dobrze znaną, że gminy obarczone są wykonaniem całego szeregu czynności, które nie dotyczą bezpośrednio interesu gminy.

Ustawa gminna z r. 1866 wspomina o tych czynnościach tylko ogólnikowo w §. 28. jako obowiązku do współdziałania w sprawach publicznej administracyi. Natomiast główny nacisk kładzie ustawa w §. 27. na sprawy należące do własnego zakresu, wymieniając je poniekąd przykładowo od litery b do n.

Ten sposób przedstawienia rzeczy można łatwo tem wytłumaczyć, iż w chwili powstania ustawy, wymagano znacznie mniej współdziałania gminy w sprawach publicznej administracyi. Od tego czasu minęło lat 43. Stosunki się zmieniły a przybył cały szereg spraw, których wykonanie zabiera organom gminy nie tylko wiele czasu, ale nadto naraża gminę na znaczne wydatki pieniężne.

Wydatki te gmina pokrywa dodatkami do podatków, wstawianymi corocznie w budżet gminy.

Przeglądając te budżety przychodzi się do przekonania, że im gmina jest mniejszą i uboższą, tem większą stosunkowo cyfrę stanowią ciężary wynikłe z poruczonego zakresu działania. Nie podobna określić wszystkich czynności, które gminy spełniają z powyższego tytułu. Wystarczy tylko wspomnieć, że między innemi należą tu: klasyfikacya i spis koni, prowadzenie ewidencyi w księgach oprawnych, które gminy same kupują dla różnych celów wojskowych, sporządzanie spisów obowiązanych do stawienia się do służby wojskowej i opłacenie kosztów komisyi za sprawdzenie tychże spisów.

Wykazy do sądów przysięgłych, kwaterunki wojskowe, dostarczanie podwód, doręczanie pism dla stron od starostwa w sprawach administracyjnych, podatkowych i t. p.

Już powyższe choć pobieżne zestawienie powinnoby wystarczyć, aby wykazać jak mylne jest zapatrywanie c. k. Rządu, który w swej odpowiedzi danej przez usta p. komisarza rządowego oświadczył, iż sprawy należące do poruczonego zakresu działania leżą przeważnie w interesie samej ludności. To też komisya gminna żadną miarą nie może podzielać powyższego zapatrywania i twierdzi, że istnieje cały szereg spraw, które gmina załatwia, a które z interesem gminy nie mają nic wspólnego; że załatwienie tych czynności następuje nieraz z zaniedbaniem własnych spraw, zmuszając gminę do wydatków pieniężnych, że czynności powyższe powinny być jasno określone i że z tego tytułu należy się gminie całkiem słusznie wynagrodzenie.

Natomiast nie może komisya zalecać, aby każda czynność poruczonego zakresu działania była specyalnie wymienioną i by od każdej takiej czynności wymierzoną była osobna taksa. Sprawa ta bowiem natrafiłaby na znaczne trudności, a usuwanie się gminy od spełnienia niektórych czynności nie objętych ogólnym wykazem, nie byłoby zdaniem komisyi dla gminy korzystne. Rząd musiałby

bowiem wówczas wykonywać owe funkcye przez swoje organa, a na tem ucierpiałaby stanowczo ludność opłacająca podatki.

Wobec powyższych okoliczności komisya gminna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby w jak najkrótszym czasie w drodze konstytucyjnej przeprowadził ustawę, określającą dokładnie granice poruczonego zakresu działania gmin i normującą wynagrodzenie gmin za sprawowanie czynności tego poruczonego zakresu działania.

Przewodniczący:
***Bojko** w. r.*

Sprawozdawca:
***A. Brunicki** w. r.*

Ls. 6660/910.

Aleg 796

Wniosek

o rozszerzenie prawa uwolnienia popisowych od czynnej służby wojskowej.

Wysoki Sejmie!

Zważywszy, że ustawa wojskowa z dnia 11. kwietnia 1889 L. 41 uwalnia od czynnej służby wojskowej, tylko syna jedynaka, mającego na zdrowiu upadługo ojca, matkę wdowę, lub osierocone rodzeństwo — i to wtenczas, jeżeli od niego utrzymanie rodziców lub familii zawisło, a on obowiązek ten wiernie dopełnia; albo też jeżeli jest wiecej dzieci, a starsi lub 18-sto letni synowie są niezdolni do pracy lub służą przy wojsku.

Tego samego uwolnienia od wojska dostąpić może po śmierci ojca jedyny wnuk niezdolnego do zarobkowania dziadka lub owdowiałej babki, jeżeli nie mają syna, a od jego uwolnienia utrzymanie dziadka lub babki zawisło.

Zważywszy jednak, iż jeżeli słaby ojciec lub dziadek, owdowiała matka lub babka, ma więcej synów, a względnie wnuków liczących już 18 lat wieku, a ci synowie lub wnucy nie mieszkają już przy rodzicach lub dziadkach, bo są osiedleni na własnych oddzielnych gospodarstwach, mają żony i dzieci, są nauczycielami lub wyemigrowali do Ameryki i opuściwszy dom rodzinny nie są wstanie dać rodzeństwu należytego utrzymania.

Tych już wypadków ustawa wojskowa nie uwzględnia i popisowi utrzymujący rodziców, dziadków i rodzeństwo, bez względu na te okoliczności podlegają poborowi wojskowemu i nawet w czynnej służbie muszą służyć przy wojsku.

Zważywszy nakoniec, że przez asenterowanie tych popisowych, którzy około gospodarstwa rolniczego pracnją i z niego rodzeństwo utrzymnją, dzieją się ludności różnego rodzaju krzywdy, najprzód, że gospodarstwa nie są należycie obrobione i przynoszą rolnictwu znaczne straty, a powtóre, że rodzice lub dziadkowie popisowego przez czas jego służby w wojsku narażeni są na stare lata na niedostatek, a częstokroć na nędzę.

Wysoki Sejm raczy zatem uchwalić:

Wzywa się c k. Rząd o zmianę ustawy wojskowej z dnia 11. kwietnia 1889 L. 41 D. p. p. w tym kierunku, aby syn lub wnuk utrzymujący gospodarstwo rolne był uwolniony od służby wojskowej, jeżeli od niego utrzymanie ojców, dziadków lub rodzeństwa zawisło; a inni synowie opuściwszy dom rodzinny nie są wstanie dać rodzicom dziadków i rodzinie dostatecznego utrzymania.

Wnioskodawca:
W. Szwed.

Lewicki, T. Staruch, A. Staruch, Dumka, Winniczuk, Skwarko, Hanczakowski, Stapiński, Jedynak, Krężel, Jampolski, Sandulak, Styła, Bis.

LW. 91.623/1909 We Lwowie dnia 15. września 1910

Alog 797

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków fundacyi Stanisława hr. Skarbka za rok 1908.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi zamknięcie rachunku fundacyi Stanisława hr. Skarbka za rok 1908 z następującym sprawozdaniem z poszczególnych 6ciu funduszów pozostających pod zarządem Kuratoryi tej fundacyi.

A) Fundusz obrotowy Stanisława hr. Skarbka.

Podobnie jak w r. 1906 i 1907 przedłożyła kuratorya fundacyi zamknięcie rachunku za rok 1908 wedle zasad buchalteryi merkantylistycznej, Wydział krajowy jednak przedkłada pod I. A wyciąg z zamknięcia tego w formie możliwie do dotychczasowej dostosowanej. Wynikłości zamknięcia w porównaniu z kredytami budżetem przyzwolonymi względnie kredytami dodatkowymi wykazują następujące rożnice:

Dochody wynosiły sumę . . .	807.209 K 71 h	
według budżetu winne były wynosić . .	817.177 „ 17 „	
były przeto mniejsze o		9.967 K 46 h
Wydatki	806.890 K 03 h	
porównane z budżetem	816.635 „ 30 „	
wynoszą mniej o		9.745 „ 27 „
ogólny wynik był zatem od budżetu mniej korzystny o . .		222 K 19 h
gdyż budżet zamknięto nadwyżką dochodów .	541 K 87 h	
a faktyczna nadwyżka wynosi . . .	319 „ 68 „	
różnica zatem na niekorzyść j. w. . .	222 K 19 h	

Kuratorya relacyą swoją z 12 sierpnia 1909 L: 432 przedłożyła następujące uzasadnienia różnic między wynikłościami a kredytami budżetem uchwalonymi:

Rubr. I. Gmach teatru hr. Skarbka we Lwowie.

Dochody zgodne z budżetem . . 70.000 K — h
wydatki większe o . . . . . 754 „ 26 „
spowodowane kosztami procesu z dzierzawcami gmachu w sprawie restauracyi gmachu teatralnego przez dzierżawców, tudzież z powodu wyższej premii asekuracyjnej.

Rubr: II. Dobra ziemskie.

Wedle budżetu preliminowano dochód

z dóbr brutto	690.415 K 77 h.	
a po strąceniu wydatków	356.750 „ 92 „	
czysty dochód		333.664 K 85 h
uzyskano dochody brutto	676.064 K 70 h	
wydano zaś	314.380 „ 82 „	
zatem czysty dochód wynosił		361.683 „ 88 „
Uzyskano więc w rzeczywistości więcej o		28.019 K 03 h

Ta nadwyżka dochodów ponad preliminarz powstała wobec korzystniejszych wynikłości:

1. z dóbr Kulików o	344 K 95 h	
2. „ Brzozdowce o . . .	837 „ 56 „	
3. „ Opary o	1.488 „ 52 „	
4. „ Ostałowice o . . .	9.961 „ 07 „	
5. „ Rożniatów o . . .	612 „ 77 „	
6. „ Smorze o	4.824 „ 91 „	
7. „ Żabie o	6.446 „ 73 „	
8. „ Żydaczów o . . .	1.127 „ 24 „	
9. z przedsiębiorstw przem. o . .	501 „ 20 „	
10. z pozycyi „rozmaite“ . . .	2.604 „ 89 „	28.749 K 84 h

Natomiast mniej pomyślne w porównaniu z preliminarzem wynikłości dały:

1. dobra Drohowyże o . . .	708 K 56 h	
2. realności lwowskie o . . .	22 „ 25 „	
razem . . .		730 „ 81 „
ogółem różnica j. w.		28.019 K 03 h

Różnice w czystych dochodach z dóbr fundacyjnych za ostatnie trzylecie przedstawia kuratorya fundacyi następująco:

a) dobra Kulików dały czysty dochód:

w roku 1906	6.080 K 99 h
„ „ 1907	5.915 „ 80 „
„ „ 1908	6.878 „ 55 „

Dochody w r. 1907 w porównaniu do 1906 r. zmniejszyły się wskutek wyższych podatków, zaś w r. 1908 w porównaniu do r. 1907 zwiększyły się wskutek uzyskania większego czynszu dzierżawnego z ratusza oraz niższych podatków.

b) dobra Brzozdowce dały czysty dochód:

w roku 1906	53.455 K 77 h
„ „ 1907	56.070 „ 31 „
„ „ 1908	68.421 „ 48 „

Dochody w r. 1907 w porównaniu do r. 1906 zwiększają się z powodu, że wydano mniej na konserwacę budynków dzierżawnych na forwarku Brzozdowce, na wyrąb stosów w rewirach Iłów i Brzozdowce i na podatki z tych rewirów; natomiast otrzymano o wiele większy dochód z drobnej sprzedaży w rewirze Iłów.

W roku 1908 w porównaniu do 1907 również zwiększyły sie dochody z powodu, iż sprzedawano stosy o wiele drożej niż w roku poprzednim a nadto wydano mniej na konserwacyę budynków.

c) dobra Drohowyże dały czysty dochód:

w roku 1906	. . .	80.776 K 33 h
„ „ 1907	. . .	95.919 „ 17 „
„ „ 1908	. , .	82.514 „ 46 „

Dochody w roku 1907 w porównaniu z r. 1906 znacznie się podniosły pomimo zapłacenia wyższych podatków z dóbr i większego wydatku na konserwacyę budunku zakładu stadników i budynków dzierżawnych, a to wskutek uzyskania znacznie większych dochodów z drobnej sprzedaży w rew. Stulsko oraz sprzedaży w rew. Pryma części drzewa przeznaczonego na sprzedaż w r. 1908. Dochody w roku 1908 mimo wyższego czynszu z dzierżawy łąki i mniejszych wydatków na konserwacyę budynków dzierżawnych i rewirowych są znowu mniejsze aniżeli były w r. 1907 z powodu właśnie że część dochodu za stosy w rewirze Pryma przeznaczone do sprzedaży w r. 1908 zarachowaną została skutkiem prędszej sprzedaży w r. 1907.

Następnie w rew. Stulsko uzyskano mniejszy dochód, gdyż była mniejsza ilość drzewa na sprzedaż.

d) dobra Opary dały czysty dochód:

w roku 1906	. . .	9.782 K 13 h
„ „ 1907	. . .	20.425 „ 59 „
„ „ 1908	. . .	28.364 „ 22 »

W roku 1907 nastąpiło znaczne zwiększenie się dochodów, gdyż nie było żadnych nadzwyczajnych wydatków na nowe budynki jak w r. 1906.

W roku 1908 dochody są znowu większe aniżeli w r. 1907 skutkiem większych dochodów z drobnej sprzedaży w rewirze Opary i mniejszych wydatków na konserwacyę budynków dzierżawnych dóbr Opary.

e) dobra Ostałowice dały czysty docbód:

w roku 1906	. . .	14.845 K 97 h
„ „ 1907	. . .	5.466 „ 02 „
„ „ 1908	. . .	19.259 „ 12 „

W roku 1907 mimo iż wpływy się nie zmniejszyły, okazuje się dochód znacznie niższy, aniżeli był w r. 1906 z powodu wybudowania gorzelni kosztem 12.532 K. 67 h.

Dochody w r. 1908 w porównaiu z r. 1907 zwiększyły się skutkiem większego dochodu z drobnej sprzedaży w rew. Ostałowice i ponieważ odpadły wydatki poniesione w r. 1907 na budowę gorzelni.

f) dobra Rożniatów dały czysty dochód:

w roku 1906	. . .	12.446 K 84 h
„ „ 1807	. . .	33.416 „ 45 „
„ „ 1908	. . .	23.098 „ 47 „

W roku 1907 nastąpiło znaczne powiększenie się dochodów z powodu, że osiągnięto większe dochody ze sprzedaży lasowej w rew. Rożniatów-Duba, oraz zaoszczędzono w wydatkach na budowle wodne, utrzymanie budynków dzierżaw-

nych i rewirowych i na datkach konkurencyjnych. Dochody w r. 1908 w porównaniu z r. 1907 zmniejszyły się z tego powodu, że uzyskano mniejszy dochód ze sprzedaży lasowej w rew. Różniatów-Duba oraz z powodu większych wydatków na budynki dzierżawne folw. Różniatów wskutek przygotowania materyałów do budowy stajni i wołowni.

g) dobra Smorze dały czysty dochód:

w roku	1906 . . .	24.621 K 19 h
„ „	1907 . . .	7.758 „ 37 „
„ „	1908 . . .	19.360 „ 51 „

Zmniejszenie się dochodów w r. 1907 w porównaniu z r. 1906 nastąpiło z powodu braku wody odpowiedniej do spławu drzewa do Żydaczowa, gdy tymczasem wydatki na spław zostały poczynione, a dalej z powodu wstrzymania się ze sprzedażą drzewa w r. 1907 celem korzystniejszej sprzedaży w latach następnych. Rok 1908 mimo większych wydatków na konserwacye budynków w dobrach i mniejszych dochodów za grunta folwarczne dał dochody większe; aniżeli były w r. 1907 z powodu spławienia drzewa pozostałego w r. 1907 i uzyskania większego czynszu za pasze leśne i polany lasowe.

h) dobra Żabie dały czysty dochód:

w roku	1906 . . .	32.920 K 75 h
„ „	1907 . . .	53.570 „ 14 „
„ „	1908 . . .	70.200 „ 63 „

Znaczne zwiększenie się dochodów w r. 1907 w porównaniu do r. 1906 spowodowane zostało uzyskaniem większych dochodów z rew. Żabie i zmniejszeniem się wydatków na uprawę i utrzymanie lasu. Zwiększenie się dochodów w r. 1908 w porównaniu do r. 1907 powstało skutkiem natrafienia na wydatniejsze zręby i uzyskania przez to większej ilości drzewa do sprzedaży. Nadto mniejsze były datki konkurencyjne i podatki z rewiru Żabie.

i) dobra Żgdaczów dały czysty dochód:

w roku	1906 . . .	26.530 K 98 h
„ „	1907 . . .	27.068 „ 88 „
„ „	1908 . . .	30.018 „ 74 „

W roku 1907 zwiększyły się dochody w stosunku do r. 1906 z powodu podwyższenia czynszu dzierżawnego z realności w Żydaczowie. W roku 1908 dochody się znowu zwiększyły wskutek zapłacenia mniejszysh podatków.

j) realności lwowskie dały czysty dochód:

w roku	1906 . . .	21.192 K 96 h
„ „	1907 . . .	20.650 „ 68 „
„ „	1908 . , .	21.213 „ 11 „

Czysty dochód z realności lwowskich zmienia się tylko skutkiem zmiany wysokości kosztów konserwacyi budynków.

k) przedsiębiorstwa w dobrach dały czysty dochód:

w roku	1906 . . .	595 K 27 h
„ „	1906 . . .	906 „ 53 „
„ „	1908 . . .	549 „ 70 „

Dochody w roku 1907 w porównaniu z rokiem 1906 są większe z powodu większej sprzedaży dren, cegły i dachówek. W roku 1908 dochód się zmniejsza z powodu większych wydatków na wyrób cegieł.

l) Pozycya *„rozmaite dochody i wydatki na dobra“* wykazuje czysty wydatek:

w roku 1906 . . . 7.656 K 55 h
„ „ 1907 . . . 13.436 „ 31 „
„ „ 1908 . . . 8.195 „ 11 „

Wydatki w r. 1907. w porównaniu z r. 1906 zwiększyły się z powodu większych wydatków na ustalenie granic w dobrach. W roku 1908 znowu mimo większych wydatków na lasy, plany gospodarstwa lasowego i ustalenie granic jest czysty wydatek w porównaniu z r. 1907 mniejszy z powodu dochodów rozmaitych z dóbr, lasów i odszkodowań leśnych.

Rubr. III. Spłata pożyczek: Wydatki większe o 300 K. z powodu podniesienia raty na spłatę pożyczki 12.000 K. zaciągniętej w funduszu zarodowym Stanisława hr Skarbka w r. 1907 na budowę domu mieszkalnego w Rożniatowie.

Rubr. IV. Odsetki od efektów z lokacyi i t. d.

Dochody większe o . . . . 598 K. 28 h

głównie z powodu większych odsetek od chwilowych lokacyi i odsetek od kosztów urządzenia gorzelni w Ostałowicach.

Rubr. V. Zakład sierót i ubogich w Drohowyżu kosztował w r. 1908 *więcej ponad budżet* o . . . . 27.863 K. 18 h.

co uzasadnione jest niżej w sprawozdaniu o tym Zakładzie.

Rubr. VI. Legaty i gracye zgodnie z budżetem.

Rubr. VII. Przygodne wykazuje:

dochody większe o . . . 3.785 K. 33 h.

głównie z powodu uzyskania wyższych odsetek zwłoki.

Wydatki mniejsze o . . . 1.132 K. 69 h.

z powodu mniejszego wydatku na zapłacenie podatku osobisto dochodowego od płac urzędników fundacyi i na zapomogi i remuneracye.

Ogółem *wynik korzystniejszy o* . . . . . 4 918 K. 02 h.

Należytości czynne tego funduszu pozostałe z końcem r. 1908 wynoszą:

1. u dłużników . . .	69.745 K 24 h	
2. „ dzierżawców . . .	38.070 „ 35 „	
Razem . . .		107.815 K 59 h
w porównaniu więc z r. 1907 . . .		122.714 „ 42 „
są *mniejsze o*		14 898 K 83 h

A mianowicie winni *z dłużników*:

1. Wydział krajowy za materyały w warsztatach drohowyzkich (do spłaty w ratach po 2.500 K rocznie) .	19.650 K 91 h
2. Mehl Samuel reszta za stosy w rew. Ostałowice .	10.512 „ — „
3. Herbst Hersch reszta za stosy w rew. Iłów . .	10.169 „ — „
4. Hofman Wolf reszta za drzewo w rew. Duba .	9.536 „ — „
5. C. k. Starostwo w Zółkwie nadpłacony datek konkurencyjny na budowę kościoła w Kulikowie . .	8.025 „ 78 „
6. Amon Jąn za produkta do wyrobu wódki . . .	3.969 „ 82 „
7. Goldberg Israel reszta za stosy w rew. Pryma . .	3.000 „ — „
8. Galiwoki Józef reszta za pasze leśne i grunta folw. w Smorzu	2.784 „ — „
9. Korzenny Wiktor reszta zaliczki na drenowanie pól folw. Brzozdowce	1.371 „ 76 „
10. Inne drobne należytości	725 „ 83 „
Razem . . .	69,745. K 24 h

Z dzierżawców winni:

1. Frey Juliusz reszta czynszu za r. 1907 i czynsz za rok 1908 z folw. Opary	14.641 K 95 h
2. Łabodzińska Helena reszta czynszu za folw. Rożniatów-Duba	4.144 „ 18 „
3. Frey Rudolf reszta czynszu za folwark Dołhe . .	3.834 „ 86 „
4. Frey Józef reszta ezynszu za folwark Smydka. . .	3.640 „ — „
5. Pieniążkiewicz Stanisław reszta czynszu za folw. Ostałowice	3.459 „ 95 „
6. Kazimierz hr Szeptycki czynsz za polowanie w rew. podlwowskich	2.819 „ 40 „
7. Rybicki Aleksander reszta czynszu za folw. Słońsko .	1.788 „ 03 „
8. Stanisław hr. Mycielski reszta czynszu za polowanie w rew. Iłów—Duba	1.582 „ 54 „
9. Inne drobne należytości	2.159 „ 44 „
	38.070 K 35 h
ogółem j. w.	107.815 K 59 h

Należytości te zabezpieczone są kaucyami, wadyami i depozytami złożonemi w gotówce, efektach lub książeczkach wkładkowych, których suma z końcem r. 1908 wynosi 259.881 K 42 h. Bierne należytości wykazane są przy funduszu zarodowym Stanisława hr. Skarbka A.

Rubr. VIII. Zarząd centralny wykazuje wydatki większe o 4.840 K 08 h

Z powodu większych kosztów podróży do budowy nowej gorzelni w Brzozdowcach i do budynków gospodarskich, następnie z powodu większych wydatków na księgi i druki kancelaryjne, wreszcie mundury dla woźnych.

Zakład sierót i ubogich w Drohowyżu.

Wydatki na utrzymanie zakładu w r. 1908 wynosiły .	412.446 K 02 h
a po strąceniu dochodów	104.747 „ 06 „
koszt netto . .	307.698 K 96 h

pokryty w tej wysokości dotacyą z funduszu obrotowego St. hr. Skarbka

Ponieważ zaś przyznano dotacyę	279.835 K 78 h
Zatem okazują się wynikłości wyższe od preliminowanych o	27.863 K 18 h

To przekroczenie dotacyi uzasadniają wyjaśnienia Kuratoryi fundacyi do poszczególnych rubryk zakładu, jak następuje:

Rubr. I. Administracya. Wydano więcej o . . . 930 K 28 h głównie z powodu większych kosztów utrzymania koni cugowych i większych wydatków kancelaryjnych.

Rubr. II. Żywność. Wydatki większe o . . .	25.697 K 39 h
Dochody większe o . . .	6.815 „ — „
Ogółem przekroczenie . . .	18.882 K 39 h

spowodowane zaprowadzoną w r. 1906 nową normą żywienia polepszającą wikt sierotom dawany, podczas gdy kredyt na żywność preliminowano w granicach dawniejszych.

Rubr. III. Odzież: Wydatki większe o . . . 14.331 K 31 h
głównie z powodu, że w roku 1906, 1907 i 1908 nie preliminowano jak poprzednio na podstawie szczegółowego spisu potrzebnych artykułów, lecz przeciętnie po 48 K na osobę a nadto szkoła rzemiosł podniosła ceny wyrobów, wreszcie okazał się niezbędny wydatek na zmianę sienników z powodu epidemii odry.

Rubr. IV. Opał i światło: Wydatki mniejsze o . . 20 K 52 h
z powodu mniejszych wydatków na opał pozostał bowiem z roku poprzedniego zapas drzewa tańszego.

Rubr. V. Pranie: Wydatki większe o . . . 190 K 39 h
dochody „ „ . . . 112 „ 52 „
ogółem przekroczenie . . . . . 67 K 87 h
z powodu podrożenia drzewa i robocizny,

Rubr. VI. Łazienki: Wydatki mniejsze o . . . 444 K 92 h
z powodu zaoszczędzenia na drzewie i na urządzeniu.

Rubr. VII. Apteka i szpital. Wydatki mniejsze o . . 458 K 95 h
z powodu mniejszych wydatków na leki i nie wyczerpania kredytu przeznaczonego dla zastępcy lekarza, gdyż lekarz zakładowy nie brał urlopu.

Rubr. VIII. Kaplica i cmentarz. wydano więcej o . . 724 K 06 h
głównie z powodu znaczniejszego wydatku na światło, gdyż wskutek większej liczby księży, było więcej nabożeństw. Nadto w r. 1908 wypłacono Urzędowi parafialnemu w Mikołajowie taksy pogrzebowe za rok 1905, 1906 i 1907 a to po roztrzygnięciu przez Konsystorz lwowski sporu co do wysokości taksy.

Rubr. IX. Szkoła: Wydatki mniejsze o . . . 409 K 12 h
głównie z powodu przejścia ks. Pocieja w stan spoczynku.

Rubr. X. Konserwacye: wydano mniej o . . . 4.122 K 43 h
z powodu mniejszych wydatków nadzwyczajnych.

Rubr. XI. Ogród: wydatki większe o . . . 40 K 76 h
dochody „ „ . . . 1.105 „ 62 „
ogółem wynikłość korzystniejsza o . . . 1.064 K 86 h
z powodu większego dochodu z ogrodu.

Rubr. XII. Folwark: wydatki większe o . . . 5.273 K 56 h
dochody większe o . . . 2.367 „ 41 „
ogółem przekroczenie . . . 2.906 K 15 h
głównie z powodu braku i drożyzny paszy, dalej z powodu spadku cen bydła i straty 3 sztuk żywego inwentarza.

Rubr. XIV. Pracownia krawiecka żeńska: wydatki mniejsze o 1.587 K 69 h
dochody „ o 1.717 „ 60 „
Ogółem wynik niekorzystniejszy o 129 K 91 h
gdyż wyroby w stosunku do kosztów produkcyi były za tanio liczone.

Rubr. XVI. Warsztaty: wydatki mniejsze o . . 3.692 K 80 h
dochody większe o . . 379 „ 44 „
wynik korzystniejszy o . . 4.072 K 24 h
głównie z powodu zaoszczędzenia na 540 m³ drzewa gdyż maszyna jest opalana ropą.

Rubr. XVII. „Rozmaite“ większe wydatki o . . 484 K 25 h stosownie go wysokości rozmaitych nieprzewidzianych wydatków, a głównie z powodu większych kosztów podróży i odstawiania do gmin przynależności uwolnionych wychowanków.

Ilość utrzymywanych w r. 1908 sierot i ubogich.

	Stan z końcem roku 1907	Przybyło w roku 1908	Razem	Ubyło w roku 1908	Stan z końcem roku 1908
Sieroty chłopcy . . .	222	30	252	28	224
„ dziewczęta . .	128	14	142	14	128
Prebendaryusze . . .	22	2	24	3	21
Prebendaryuszki . . ,	27	4	31	4	27
Razem . . .	399	50	449	49	400

Ogółem więc stan w r. 1908 zwiększył się o jedną osobę.

Ilość dni utrzymywanych w r. 1908 sierót i ubogich.

Sieroty chłopcy . . .	80.342 dni
„ dziewczęta . . .	45.990 „
Prebendaryusze . . .	7.650 „
Prebendaryuszki . . .	9.884 „
razem . . .	143.866 dni

Koszta utrzymania jednej osoby w r. 1908.

Jak podano wyżej koszt netto utrzymania zakładu w r. 1908 wynosił 307.698 K 96 h. A po odjęciu wydatków nadzwyczajnych niewchodzących w zakres właściwych kosztów utrzymania sierot i ubogich a mianowicie:

w Rubr. II. . . .	400 K — h	
III. . . .	2.629 „ 01 „	
VII. . . .	411 „ 25 „	
VIII. . . .	257 „ — „	
IX. . . .	2539 „ 57 „	
X. . . .	37.702 „ 96 „	
XI. . . .	2.364 „ 90 „	
XII. . . .	912 „ — „	
XIV. . . .	200 „ — „	
XVI. . . .	1.900 „ — „	
XVII. . . .	453 „ 24 „	
razem . .		49.769 K 93 h
okazują się *zwycz.* koszta utrzymania		257.929 K 03 h

które podzielone przez ilość dni 143.866 dają koszt netto utrzymania jednej osoby:

dziennie	1 K 79$^{28}/_{100}$ h
rocznie	656 „ 16 „
a w porównaniu z r. 1907:	
dziennie	1 K 59$^{42}/_{100}$ h
rocznie	581 „ 89$^{7}/_{10}$ „
okazuje się wzrost kosztów:	
dziennie o	— K 19$^{86}/_{100}$ h
rocznie o	74 „ 26$^{3}/_{10}$ „

Czysty stan czynny majątku funduszu obrotowego wynosi z końcem roku 1908 sumę . . . . . 191.917 K 12 h
w porównaniu z. r. 1907 . . . . . 154.002 „ 71 „
okazuje się przyrost o . . . . . 37.924 K 41 h

a mianowicie:

w stanie czynnym *zwiększyły* się:

1. kaucye własne o . . .	15 K 10 h	
2. inwestycye w dobrach o . .	129.966 „ 15 „	
3. aktywa Drohowyża o . . .	15.238 „ 97 „	
4. wydatki na rach r. następnego o .	54.150 „ 54 „	
razem . .		199.370 K 76 h

zmniejszyły się w stanie czynnym:

1. zapasy kasowe o . . .	134.870 K 03 h	
2. dobra Kulików o . . .	120 „ — „	
3. należytości czynne o . . .	16.663 „ 99 „	
4. ruchomości inwentaryalne o .	3.943 „ 12 „	
razem		155.597 „ 14 „
czyli stan czynny zwiększył się o		43.773 K 62 h
A ponieważ należytości bierne zwiększyły się o .		5.849 „ 21 „
Ogółem więc stan majątku zwiększył się o . .		37.924 K 41 h

B) Fundusz zarodowy Stanisława hr. Skarbka

Stan pożyczek bezprocentowych zaciągniętych z tego funduszu przez fundusze obrotowy Stanisława hr. Skarbka wykazuje dług z końcem

roku 1907	362 260 K — h
na poczet którego spłaconą została w r. 1908 kwota .	26.690 „ — „
pozostał dług . . .	335.570 K — h
W roku 1908 pobrał fundusz obrotowy nowe pożyczki w sumie	34 505 „ 71 „
razem więc winien z końcem roku 1908 . . .	370.075 K 71 h
Czysty stan czynny majątku tego funduszu wynosi z końcem 1908 r.	6,277.797 K 21 h
w porównaniu z 1907 r.	6,277.538 „ 25 „
okazuje się *przyrost*	258 K 96 h

t. j. o różnicę kursu, po jakim zakupiono efekta w miejsce ubyłych.

Dochody tego funduszu wpływają do funduszu obrotowego Stanisława hr. Skarbka.

C) Fundusz zarodowy Władysława hr. Skarbka

W roku 1908 przyznano absolwentom zakładu drohowyzkiego tytułem zasiłków:

dwom po 1000 K t. j.	. .	2.000 K
jednemu „ „	. .	800 „
dwom po 500 „ „	. .	1.000 „
razem	. .	3.800 K

Zasiłki te ulokowane na książeczkach gal. Kasy oszczędności wydane będą wyposażonym wychowankom wraz z przyrosłemi odsetkami do rąk po dojściu do pełnoletności i otwarciu warsztatu.

Stan tych zasiłków ulokowanych wynosił z końcem r. 1907:	
dla 53 wychowanków	23.170 K — h
przyznano i ulokowano w. r. 1908 dla 5 wychowanków	3.800 „ — „
razem dla 58 wychowanków	26.970 K — h
Wydano w r. 1908 do rąk własnych 4 wychowankom .	1.710 „ — „
pozostają z końcem r. 1908 zasiłki dla 54 wychowanków	25.260 „ — „
Z czystego dochodu w kwocie	7387 K 08 h
przeniesiono w myśl punktu V lit. e listu fundacyjnego do funduszu rezerwowego Władysława hr. Skarbka tytułem $^1/_3$ części kwotę	2.462 „ 36 „
Czysty stan czynny majątku tego funduszu wynosi z końcem roku r. 1908 sumę	186.055 „ 09 „
w porównaniu więc z r. 1907	184.836 „ 45 „
okazuje się *przyrost*	1.218 K 64 h
a mianowicie:	
1. o resztę odsetek obróconych na kapitalizacyę . .	1.124 K 72 h
2. o różnicę kursu przy zakupnie nowych efektów .	93 „ 92 „

D) Fundusz rezerwowy Władysława hr. Skarbka.

Czysty stan czynny majątku tego funduszu wynosi z końcem r. 1908	38.713 K 21 h
w porównaniu z r. 1907	34.634 „ 84 „
wzrósł o . . .	4.078 K 37 h
t. j. 1. o $^1/_3$ część czystego dochodu funduszu zarodowego Władysława hr. Skarbka	2.462 K 36 h
2. o odsetki od efektów	1.368 „ 84 „
3. o różnicę kursu przy zakupnie nowych efektów	247 „ 17 „
razem j. w. o .	4.078 K 37 h

Fundusz ten w myśl aktu darowizny z dnia 17 maja 1870 r. i listu fundacyjnego z dnia 2 października 1877 r. tworzy się z wydzielanej corocznie z funduszu zarodowego tegoż fundatora $^1/_3$ części czystego dochodu a skoro wzrośnie do kwoty 100.000 K służyć będzie na premiowanie absolwentów zakładu drohowyzkiego rękodzielników lub na inne cele humanitarne jak wyposażenie sierót, dziewcząt zakład opuszczających i t. d.

E) Fundusz własnej asekuracyi fundacyi Stanisława hr. Skarbka.

Fundusz ten reasekurowany w Krakowskiem Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń wykazuje w *czystym stanie czynnym*

z końcem 1908 r.	66.063 K 80 h
w porównaniu ze stanem z końcem r. 1907	58.822 „ 46 „
wzrósł o . .	7.241 K 34 h
t. j. 1. o odsetki z lokacyi	2.047 „ 67 „
2. o nadwyżkę premii własnej w stosunku do premii Towarz. wzaj. ubezp. w Krakowie . .	4.551 „ 67 „
3. o pobrane wynagrodzenie za spalony sklep w gmachu teatralnym	642 „ — „
razem j. w. o .	7.241 K 34 h

F) Fundusz emerytury urzędników fundacyi Stanisława hr. Skarbka

Czysty stan czynny majątku tego funduszu wynosi z końcem r. 1908 . . . . . 54.170 K 74 h

w porównaniu z r. 1907	50.317 „ 92 „
okazuje się *przyrost*	3.852 K 82 h
t. j. 1. o odsetki od efektów i z lokacyi . . .	2.106 „ 38 „
2. o nadwyżkę innych dochodów ponad wydatki .	1.582 „ 60 „
3. o różnicę kursu przy zakupnie efektów . .	163 „ 84 „
razem j. w o . .	3.852 K 82 h

Ogółem stan majątku z końcem r. 1908 wszystkich 6ciu funduszów fundacyę hr. Skarbka tworzących jest następujący:

Stan czynny:

1. zapas kasowy:		
a) w gotówce . . .	22.231 K 23 h	
b) w efektach . . .	1,619.905 „ 38 „	1,642.136 K 61 h
2. na lokacyach		197.692 „ 24 „
3. wartość dóbr ziemskich		2,518.927 „ 03 „
4. „ realności		2,303.331 „ 61 „
5. „ inwestycyi		257.971 „ 86 „
6. „ ruchomości		169.236 „ 79 „
7. Inne aktywa:		
a) kaucye własne . .	582 K 70 h	
b) aktywa Drohowyża .	81.126 „ 59 „	
c) wydatki na r. 1909 .	66.709 „ 61 „	148.418 „ 90 „
8. Należytości czynne:		
pożyczki z funduszu zarodowego	370.075 K 71 h	
inne należytości . .	112.940 „ 37 „	483.016 „ 08 „
	Razem	7,720.731 K 12 h

Stan bierny:

1. kaucye, wadya, depozyta i t. d.		259.881 K 42 h
2. depozyta lasowe		275.354 „ 05 „
3. Należytości bierne:		
pożyczki z funduszu zarod.	370.075 K 71 h	
pożyczki hipoteczne . .	683 „ 17 „	
inne wierzytelności . .	9 „ 60 „	370.768 „ 48 „
	Razem	906.003 K 95 h
czysty stan czynny:		6,814.727 „ 17 „
w porównaniu z takimże stanem z r 1907 . . .		6,760.152 „ 63 „
	Okazuje się wzrost o	*54.574 K 54 h*

a mianowicie wzrosły fundusze:

zarodowy Stanisława hr. Skarbka o . .	258 K 96 h
obrotowy „ „ „ . .	37.924 „ 41 „
zarodowy Władysława „ „ . .	1.218 „ 64 „
rezerwowy „ „ „ . .	4.078 „ 37 „
asekuracya własna	7.241 „ 34 „
emerytura urzędników	3.852 „ 82 „
Razem	54.574 K 54 h

Czysty stan czynny majątków wszystkich sześciu funduszów pozostających pod zarządem kuratoryi fundacyi Stanisława hr. Skarbka wynosi szczegółowo:

1.	fundusz zarodowy Stanisława hr. Skarbka . . .	6,277.797 K 21 h
2.	„ obrotowy „ „ „ . . .	191.927 „ 12 „
3.	„ zarodowy Władysława „ „ . . .	186.055 „ 09 „
4.	„ rezerwowy „ „ „ . . .	38.713 „ 21 „
5.	„ asekuracyi własnej „ „ . . .	66.063 „ 80 „
6.	„ emerytury urzędników „ „ . . .	54.170 „ 74 „
	Ogółem j. w.	6,814.727 K 17 h

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy zamknięcie rachunków fundacyi Stanisława hr. Skarbka za rok 1908 przyjąć do wiadomości.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

Badeni w. r.

Sprawozdawca:

Mieczysław Onyszkiewicz w. r.
Członek Wydziału krajowego.

FUNDACYA
STANISŁAWA HR. SKARBKA.

Wyciąg
z zamknięcia rachunku
za rok 1908,

sporządzony na podstawie rachunków przedłożonych przez Kuratoryę fundacyi.

Fundusz obrotowy fundacyi

A) Porównanie wynikłości funduszu obrotowego z r. 1908,

Dochody

Rubryka	Poszczególnienie	Wynikłość w r. 1908		Budżetem względnie kredytami dodatkowymi uchwalona kwota		W porównaniu z kwotą uchwaloną okazuje się wynikłość			
						mniejsza		większa	
		K	h	K	h	K	h	K	h
I.	Gmach teatru hr. Skarbka we Lwowie	70.000	—	70.000	—	—	—	—	—
II.	Dobra ziemskie:								
	a) dobra Kulików . . .	10.700	—	10.700	—	—	—	—	—
	b) „ Brzozdowce .	121.296	48	130.281	50	8.985	02	—	
	c) „ Drohowyże . .	161.772	75	166.997	10	5.224	35	—	—
	d) „ Opary . . .	45.190	48	46.699	20	1.508	72	—	—
	e) „ Ostałowice . .	35.378	22	29.886	47	—	—	5.491	75
	f) „ Rożniatów-Duba	64.785	50	72.715	—	7.929	50	—	—
	g) „ Smorze-Klimiec	48.688	72	44.005	—	—	—	4.683	72
	h) „ Żabie	103.381	96	101.018	50	—	—	2.363	46
	i) „ Żydaczów . .	43.677	—	53.742	—	10.065	—	—	—
	j) realności lwowskie .	23.256	50	23.206	—	—	—	50	50
	k) przedsiębiorstwa w dobrach	3.689	30	465	—	—	—	3.224	30
	l) rozmaite	14.247	79	10.700	—	—	—	3.547	79
III.	Ze spłaty pożyczek udzielonych z tego funduszu	1.600	—	1.600	—	—	—	—	—
IV.	Odsetki od efektów z lokac. i t. d.	55.159	68	54.561	40	—	—	598	28
V.	Zakład sierot i ubogich w Drohowyżu . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
VI.	Legaty i gracye	—	—	—	—	—	—	—	—
VII.	Przygodne	4.385	33	600	—	—	—	3.785	33
VIII	Zarząd centralny . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
	Suma dochodów . .	807.209	71	817.177	17	33.712	59	23.745	13
						— 9.967 K 46 h			

	Gotówka		Efekta	
	K	h	K	h
UWAGA: Dziennik kasowy za r. 1908 wykazuje:				
Zapas kasowy z r. 1907	33.849	64	232.253	17
Dochody w r. 1908	1.146.404	69	66.975	85
Razem . . .	1,180.254	33	299.229	02
Wydatki w r. 1907	1,165.601	92	52.323	64
Zapas kasowy z końcem r. 1908	14.652	41	246.905	38

Stanisława hr. Skarbka

z kwotami uchwalonemi w budżecie na rok 1908.

Wydatki

Rubryka	Poszczególnienie	Wynikłość w r. 1908		Budżetem względnie kredytem dodatkowym uchwalona kwota		W porównaniu z kwotą uchwaloną okazuje się wynikłość			
						mniejsza		większa	
		K	h	K	h	K	h	K	h
I.	Gmach teatru hr. Skarbka we Lwowie	28.157	86	27.403	60	—	—	754	26
II.	Dobra ziemskie:								
	a) dobra Kulików . . .	3.821	45	4.166	40	344	95	—	—
	b) „ Brzozdowce .	52.875	—	62.697	58	9.822	58	—	—
	c) „ Drohowyże . .	79.258	29	83.774	08	4.515	79	—	—
	d) „ Opary . . .	16.826	26	19.823	50	2.997	24	—	—
	e) „ Ostałowice . .	16.119	10	20.588	42	4.469	32	—	—
	f) „ Rożniatów-Duba	41.687	03	50.129	30	8.542	27	—	—
	g) „ Smorze-Klimiec	29.328	21	29.469	40	141	19	—	—
	h) „ Żabie	33.181	33	37.264	60	4.083	27	—	—
	i) „ Żydaczów . .	13.658	26	24.850	50	11.192	24	—	—
	j) realności lwowskie .	2.043	39	1.970	64	—	—	72	75
	k) przedsiębiorstwa w dobrach	3.139	60	416	50	—	—	2 723	10
	l) rozmaite	22.442	90	21.500	—	—	—	942	90
III.	Spłata pożyczek zaciągniętych w fund. zarod. St. hr. Skarbka . .	26.690	—	26.390	—	—	—	300	—
IV.	Odsetki od efektów z lokacyi i t. d.	—	—	—	—	—	—	—	—
V.	Zakład sierot i ubogich w Drohowyżu . . .	307.698	96	279.835	78	—	—	27.863	18
VI.	Legaty i gracye	55.185	—	55.185	—	—	—	—	—
VII.	Przygodne	6.667	31	7.800	—	1.132	69	—	—
VIII.	Zarząd centralny	68.110	08	63.270	—	—	—	4.840	08
	Suma wydatków . .	806.890	03	816.635	30	47.241	54	37.496	27
						— 9.745 K 27 h			
	Nadwyżka dochodów	319	68	541	87				
	Razem	807.209	71	817.177	17				

B) Stan majątku obrotowego

Stan czynny

		Szczegółowo		Ogółem	
		K	h	K	h
1.	Zapas kasowy z końcem r. 1908:				
	a) w gotówce	14.652	41		
	b) w efektach	195.600	—		
	c) w lokacyach	188.305	38	398.557	79
2.	Kaucye własne na rybołostwo, polowanie i telefony			582	70
3.	Wartość dóbr Kulików			11.102	13
4.	Wartość ruchomości inwentaryalnych:				
	a) w biurze administracyi centralnej	2.829	63		
	b) w zakładzie drohowyzkim	123.245	75		
	c) w warsztatach drohowyzkich	30.434	59		
	d) w dobrach	5.687	65	162.197	62
5.	Wartość inwestycyi:				
	a) wodociąg w zakł. drohowyzkim	122.687	06		
	b) gorzelnia w Brzozdowcach	91.876	16		
	c) drenowanie pól w Brzozdowcach	5.378	05		
	d) urządzenie gorzelni w Ostałowicach	12.533	27		
	e) dom mieszkalny w Rożniatowie	12.631	85		
	f) drenowanie pól w Rożniatowie	2.865	47		
	g) leśniczówka w Stulsku	10.000	—	257.971	86
6.	Należytości czynne:				
	a) u dłużników	69.745	24		
	b) u dzierżawców	37.090	41		
	c) zaliczki na płace urzędn. fundacyi	5.124	78	111.960	43
7.	Aktywa zakładu drohowyzkiego:				
	a) zapas z końcem r. 1908 w kasie drohowyzkiej	19.901	15		
	b) należytości czynne zakładu	3.031	70		
	c) wartość zapasów w magazynach	58.193	74	81.126	59
8.	Wydatki na rachunek kredytów r. 1909:				
	a) budowa domu w Mikołajowie	42.661	66		
	b) podatek zarobkowy z dóbr	17.000	—		
	c) budowa drogi Żabie-Worochta	500	—		
	d) budowa pisuarów w zakł. drohow.	6.547	95		
	e) zapas dachówek	7.039	17	73.748	78
	Razem	—	—	1,097.247	90

z końcem roku 1908.

Stan bierny

		Szczegółowo		Ogółem	
		K	h	K	h
1.	Kaucye i wadya dzierżawców, odbiorców i t. d.			226.282	84
2.	Zasiłki b. absolwentów zakładu drohowyzkiego przyznane, lecz do rąk nie wypłacone ulokowane na ks. galic. Kasy oszczędności			25.260	—
3.	Należytości bierne:				
	a) pożyczki zaciągnięte w funduszu zarodowym St. hr. Skarbka . .	370.075	71		
	b) reszta należytości za rurki drenarskie	9	60	370.085	31
4.	Depozyta lasowe	275.354	05		
5.	Fundusz umundurowania gajowych .	7.538	58		
6.	Fundusz budowy dozorcówki w Ostałowicach (na lokacyi)	800	—	283.692	63
	Czysty stan czynny . .			191.927	12
	Razem . .			1,097.247	90

II. Stan majątku zarodowego fundacyi

Stan czynny

		Szczegółem		Ogółem	
		K	h	K	h
1.	Zapas kasowy z końcem r. 1908:				
	a) w gotówce	348	16		
	b) w efektach	1,096.900	—	1,097.248	16
2.	Wartość dóbr ziemskich:				
	a) dobra Brzozdowce . . .	330.040	23		
	b) „ Drohowyże	871.788	45		
	c) „ Opary	287.599	90		
	d) „ Ostałowice	136.404	—		
	e) „ Rożniatów-Duba . . .	216.042	—		
	f) „ Smorze Klimiec . . .	140.474	81		
	g) „ Żabie	166.480	—		
	h) „ Żydaczów	358.995	51	2,507 824	90
3.	Wartość realności:				
	a) gmach teatru hr. Skarbka we Lwowie	1,162.510	40		
	b) Kortomówka i Frydrychówka we Lwowie	66.750	09		
	c) gmach zakładu w Drohowyżu .	1,074.071	12	2,303.331	61
4.	Należytości czynne (pożyczki udzielone funduszowi obrotowemu Stanisława hr. Skarbka)			370.075	71
	Razem . .			6,278.480	38

Stanisława hr. Skarbka z końcem r. 1908.

Stan bierny

		Szczegółem K	Szczegółem h	Ogółem K	Ogółem h
1.	Długi hipoteczne:				
	a) c. k. Skarb Państwa . . .	372	41		
	b) masa spadkowa śp. Jazwińskiego	310	76	683	17
	Czysty stan czynny . .			6,277.797	21
	Razem . .			6,278.480	38

III. Stan majątku zarodowego funduszu

Stan czynny

		Szczegółem		Ogółem	
		K	h	K	h
1.	Zapas kasowy z końcem r. 1908:				
	a) w gotówce	135	09		
	b) w efektach	185.000	—	185.135	09
2.	Na lokacyi			920	—
	Razem . .			186.055	09

IV. Stan majątku rezerwowego funduszu

Stan czynny

		Szczegółem		Ogółem	
		K	h	K	h
1.	Zapas kasowy z końcem r. 1908:				
	a) w gotówce	213	21		
	b) w efektach	38.500	—	38.713	21

Władysława hr. Skarbka z końcem r. 1908

Stan bierny

		Szczegółem		Ogółem	
		K	h	K	h
—	Stan bierny			—	—
—	Czysty stan czynny			186.055	09
	Razem . .			186.055	09

Władysława hr. Skarbka z końcem r. 1908.

Stan bierny

		Szczegółem		Ogółem	
		K	h	K	h
—	Stan bierny			—	—
—	Czysty stan czynny			38.713	21

V. Stan majątku własnej asekuracyi fundacyi

Stan czynny

		Szczegółem		Ogółem	
		K	h	K	h
1	Zapas kasowy z końcem r. 1908 w gotówce			5.441.	27
2	Na lokacyi			59.642	59
3.	Należytości premii od dzierżawców . .			979	94
	Razem . .			66.063	80

VI. Stan majątku funduszu emerytury urzędników

Stan czynny

		Szczegółem		Ogółem	
		K	h	K	h
1.	Zapas kasowy z końcem r. 1908:				
	a) w gotówce	1.441	09		
	b) w efektach	52.600	—	54.041	09
2.	Na lokacyi			129	65
	Razem . .			54.170	74

Stanisława hr. Skarbka z końcem roku 1908.

Stan bierny

		Szczegółem		Ogółem	
		K	h	K	h
—	Stan bierny.	—	—	—	—
—	Czysty stan czynny			66.063	80
	Razem . .			66 063	80

fundacyi Stanisława hr. Skarbka z końcem r. 1908.

Stan bierny

		Szczegółem		Ogółem	
		K	h	K	h
—	Stan bierny			—	—
—	Czysty stan czynny			54 170	74
	Razem . .			54 170	74

Bilans ogólny fundacyi Stanisława hr. Skarbka za r 1908.

	Bilans z dniem 1. stycznia 1908 r.				Obrót w roku 1908				Bilans z dniem 31. grudnia 1908 r.			
	Winien		Ma		Winien		Ma		Winien		Ma	
	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h
Wierzyt. fund. zarod. St. hr. Skarbka	—	—	362.260	—	51.780	—	59 595	71	—	—	370.075	71
Fundusz obrotowy St. hr. Skarbka	—	—	154 002	71	9.880	92	47.805	33	—	—	191.927	12
Fundusz zarodowy Wład. hr. Skarbka	—	—	184.836	45	16 343	36	17.562	—	—	—	186.055	09
Fundusz rezerwowy Wł. hr. Skarbka	—	—	34.634	84	8.816	01	12.894	38	—	—	38.713	21
Dobra Brzozdowce	330.040	23	—	—	—	—	—	—	330.040	23	—	—
„ Drohowyże	879.714	45	—	—	—	—	7 926	—	871.788	45	—	—
„ Kulików	11.222	13	—	—	—	—	120	—	11.102	13	—	—
„ Opary	287.736	—	—	—	—	—	136	10	287.599	90	—	—
„ Ostałowice	136.404	—	—	—	—	—	—	—	136.404	—	—	—
„ Rożniatów	216.042	—	—	—	—	—	—	—	216.042	—	—	—
„ Smorze	140.474	81	—	—	—	—	—	—	140.474	81	—	—
„ Żabie	166.480	—	—	—	—	—	—	—	166.480	—	—	—
„ Żydaczów	358 995	51	—	—	—	—	—	—	358.995	51	—	—
Gmach teatru	1,162 510	40	—	—	—	—	—	—	1,162.510	40	—	—
Realność i strzelnica na Kortumówce	66.750	09	—	—	—	—	—	—	66.750	09	—	—
Gmach zakł. sierót w Droh.	1,074.071	12	—	—	—	—	—	—	1,074.071	12	—	—
Ruchomości	8.657	18	—	—	295	67	435	57	8.517	28	—	—
„ zakł. sierót	127.048	97	—	—	5 622	13	9.425	35	123.245	75	—	—
„ warsztatów zakładu sierót	30.434	59	—	—	—	—	—	—	30.434	59	—	—
Wierzyciele	—	—	1.654	45	1.654	45	9	60	—	—	9	60
Lokacye	351.710	51	—	—	121.508	47	275.526	74	197.692	24	—	—
Pożyczki z fund. zarod. St. hr. Skarbka	362.260	—	—	—	34 505	71	26.690	—	370.075	71	—	—
Kaucye własne	567	60	—	—	15	10	—	—	582	70	—	—
Depozyta lasowe	—	—	528.853	05	58 499	—	5.000	—	—	—	275.354	05
Długi hipoteczne	—	—	683	17	—	—	—	—	—	—	683	17
Fundusz zarodowy Stan hr. Skarbka.	—	—	6,277.538	25	16 921	06	17.180	02	—	—	6,277.797	21
Budowa wodociągów w zakładzie sierót	120.005	71	—	—	2 681	35	—	—	122.687	06	—	—
Rk. przechodni	85.485	86	—	—	172.076	32	102 686	81	154 875	37	—	—
Depozyta obce	—	—	34.231	65	108.936	50	111.086	50	—	—	36.381	65
Fund. asekuracyi własnej	—	—	58.822	46	43 406	17	50.647	51	—	—	66.063	80
Zaliczki zwrotne	5.910	—	—	—	113 024	58	113.809	80	5.124	78	—	—
Kaucye obce	—	—	204 825	76	59.953	64	78.627	65	—	—	223.499	77
Drenowanie pól	—	—	—	—	18.247	44	10.003	92	8.243	52	—	—
Budynki nowe	8.000	—	—	—	156.341	15	37.299	87	127.041	28	—	—
Efekta	1,596 253	17	—	—	86.175	85	62.523	64	1,619.905	38	—	—
Fund. emer. urz. fundacyi	—	—	50.317	92	88.448	83	92.301	65	—	—	54.170	74
Kasa	42.410	32	—	—	1,259.327	34	1,279.506	43	22.231	23	—	—
Dłużnicy	86.324	88	—	—	278.687	05	295·266	69	69.745	24	—	—
Dzierżawcy	37.151	18	—	—	418.654	85	417.735	68	38.070	35	—	—
	7,692.660	71	7,692.660	71	3,131 802	95	3,131.802	95	7,720.731	12	7.720 731	12

LW. 111.861/1910. We Lwowie dnia 20. września 1910.

Aleg 798

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie petycyj nauczycieli i nauczycielek, tudzież wdów i sierót po nauczycielach o policzenie w drodze łaski lat służby do emerytury, przyznanie, względnie podwyższenie emerytury, pensyi wdowiej, dodatków pięcioletnich itp.

Wysoki Sejmie!

Ogólnemi uchwałami, tudzież specyalnemi z dnia 16. i 27. października 1908. oraz z dnia 19. lutego 1910 polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, by szereg petycyj ze sfer nauczycielskich o dodatkowe policzenie w drodze łaski lat służby do emerytury, o przyznanie, względnie podwyższenie emerytury, pensyi wdowiej, dodatków pięcioletnich itp. zbadał w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową i przedłożył Wysokiemu Sejmowi w tym przedmiocie sprawozdanie wraz z wnioskami.

Wskutek tych uchwał Wysokiego Sejmu przedkłada Wydział krajowy niniejsze sprawozdanie o tych petycyach, o których otrzymał od c. k. Rady szkolnej krajowej opinię do chwili wygotowania tego sprawozdania.

Są to następujące petycye:

I. Czynnych, emerytowanych i byłych nauczycieli.

1. Szymona Zająca nauczyciela o policzenie lat służby do emerytury (Lw. 101.046/1909).

2. Ignacego Kostka byłego nauczyciela o przyznanie zaopatrzenia. (Lw. 101.048/1909).

3. Józefa Krupińskiego nauczyciela o policzenie lat służby do emerytury (Lw. 107.209/1909).

4. Naftalego Schippera nauczyciela o policzenie lat służby do emerytury (Lw. 107.209/1909).

5. Józefa Górskiego nauczyciela o policzenie lat służby do emerytury. (Lw. 134.703/1909).

6. Cypryana Dobrawskiego nauczyciela o przyznanie dodatku pięcioletniego. (Lw. 7232/1910).

7. Stefana Kowala byłego nauczyciela o stałe zaopatrzenie. (Lw. 27.363/1910).

8. Antoniego Jakubasa nauczyciela o przyznanie dodatku pięcioletniego i policzenie do dodatku pięcioletniego prowizorycznej służby. (Lw. 60.062/1910).

9. Stanisława Strzeszyńskiego nauczyciela o policzenie lat służby do emerytury. (Lw. 20.045/1910).

10. Tomasza Brzęsia nauczyciela o policzenie lat służby do emerytury. (Lw. 79.770/1910).

11. Wawrzyńca Władyki nauczyciela o policzenie lat służby do emerytury. (Lw. 80.592/1910).

12. Adolfa Lewandowskiego nauczyciela o policzenie do emerytury czasu służby wojskowej. (Lw. 80.592/1910).

13. Michała Sałacha nauczyciela o policzenie lat służby do emerytury. (Lw. 80.592/1910).

14. Jana Dobrowolskiego nauczyciela o policzenie do emerytury czasu pełnienia obowiązków komisarza rządowego. (Lw. 80.592/1910).

15. Wincentego Momuta em. nauczyciela o przyznanie drugiego pięciolecia i wliczenia go do emerytury. (Lw. 80.592/1910).

16. Leona Kozankiewicza em. nauczyciela o przyznanie dodatku pięcioletniego. (Lw. 80.795/1910).

17. Łukasza Czabaka nauczyciela o policzenie lat służby do emerytury i przyznanie pięciolecia. (Lw. 81.561/1910).

18. Wilhelma Drozdowskiego nauczyciela o przyznanie kwartału pozgonnego po sp. Emilii Drozdowskiej. (Lw. 84.396/910).

19. Jędrzeja Nowaka byłego nauczyciela o przyznanie zaopatrzenia (Lw. 84.396/910).

20. Stanisława Kochaja nauczyciela o policzenie czasu służby przed przerwą do emerytury. (Lw. 84.396/910).

21. Jana Lisienieckiego emerytowanego nauczyciela o podwyższenie emerytury (Lw. 85.600/910).

22. Józefa Stiasnego emerytowanego nauczyciela o podwyższenie emerytury. (Lw. 85.600/910).

23. Józefa Witwickiego emerytowanego nauczyciela o podwyższenie emerytury. (Lw. 85.600/910).

24. Leona Herasimowicza emerytowanego nauczyciela o wliczenie do emerytury trzeciego pięciolecia. (Lw. 85.600/910).

25. Franciszka Bobińskiego nauczyciela o darowanie skutków kar dyscyplinarnych. (Lw. 85.600/910).

26. Michała Sicińskiego nauczyciela o przyznanie różnicy płacy. (Lw. 85.600/910).

27. Ks. Cypryana Chołynieckiego b. katechety o zwrot wkładek emerytalnych. (Lw. 85.600/910).

28. Jana Łukawskiego nauczyciela o zaliczkę na płacę. (Lw. 85.600/910).

29. Michała Szytkiewicza nauczyciela o zwrot kwoty 199 K 98 h. (Lw. 97.463/910).

30. Sylwestra Jurkowskiego byłego nauczyciela o zaopatrzenie. (Lw. 97.465/910).

31. Ks. Jana Filara emerytowanego katechety o podwyższenie emerytury. (Lw. 98.715/910).

32. Mikołaja Finika em. nauczyciela o podwyższenie emerytury. (Lw. 100.700/910).

33. Apolinarego Godlewskiego em. nauczyciela o podwyższenie emerytury. (Lw. 100.700/910.

34. Jana Frączkiewicza em. nauczyciela o podwyższenie emerytury. (Lw. 100.700/910).

35. Antoniego Reifa em. nauczyciela o podwyższenie emerytury. (Lw. 100.700/910).

36. Klemensa Szlemkiewicza nauczyciela o policzenie lat służby do emerytury.

II. Czynnych i emerytowanych nauczycielek, tudzież wdów po nauczycielach:

37. Wandy Tertilówny em. nauczycielki o policzenie lat służby do emerytury. (Lw. 97.931/909).

38. Heleny Ziętkiewiczówny nauczycielki o policzenie lat służby do emerytury. (Lw. 101.044/909).

39. Eugenii z Baczyńskich Iwancew nauczycielki o policzenie lat służby do emerytury. (Lw. 102.836/909).

40. Wincentyny Samlickiej em. nauczycielki o policzenie lat służby. (Lw. 104.412/909).

41. Debory Rosinerówny naucz. o policzenie lat służby do emerytury. (Lw. 107.209/910).

42. Elżbiety Fruchtmanowej naucz. o policzenie lat służby do emerytury. (Lw. 107.209/909).

43. Ludwiki Krupińskiej nauczycielki o policzenie służby do emerytury. (Lw. 107.209/909).

44. Franciszki Sawczyńskiej nauczycielki o policzenie czasu służby do emeryutry. (Lw. 107.209/909).

45. Konstancyi Fangerowej naucz. o policzenie lat służby do emerytury. (Lw. 107.209 909).

46. Eugenii Andruszkiewiczowej nauczycielki o policzenie lat służby do emerytury. (Lw. 107.209/909).

47. Maryi Sławińskiej nauczycielki o policzenie lat służby do emerytury. (Lw. 107.209/909).

48. Amalii Wasungowej wdowy po nauczycielu o pozostawienie datku na wychowanie syna. (Lw. 122.033/909).

49. Emilii Seroiczkowskiej byłej nauczycielki o zaopatrzenie. (Lw. 129.022/909).

50. Maryi Sowińskiej nauczycielki o przyznanie emerytury. (Lw. 130.331/909).

51. Maryi Wenckowej wdowy po nauczycielu o zaopatrzenie. (Lw. 139.002/909).

52. Magdaleny Keipperowej wdowy po nauczycielu o zaopatrzenie. (Lw. 65.707/910).

53. Maryi Kwiatkowskiej wdowy po nauczycielu o przyznanie pensyi wdowiej. (Lw. 69.441/910).

54. Maryi Niżankowskiej nauczycielki o policzenie lat służby do emerytury. (Lw. 71.241/910).

55. Siostry Zofii Szydoczyńskiej nauczycielki o policzenie czasu służby do emerytury. (Lw. 79.772/910).

56. Maryi Foxowej nauczycielki o policzenie lat służby do emerytury. (Lw. 80.592/910).

57. Józefy Giergielowej naucz. o policzenie czasu służby do emerytury. (Lw. 80.592/910).

58. Maryi Romańskiej naucz. o policzenie lat służby do emerytury. (Lw. 81.561/910).

59. Zofii Toepperównej nauczycielki o policzenie lat służby do emerytury. (Lw. 81.561/910).

60. Katarzyny Aptekarskiej nauczycielki o policzenie czasu służby do emerytury. (Lw. 81.959/910).

61. Józefy Angerówny nauczycielki o policzenie czasu służby do emerytury. (Lw. 81.959/910).

62. Maryi Ogonowskiej nauczycielki o policzenie czasu służby do emerytury. (Lw. 81.959/910).

63. Magdaleny Willimkowej wdowy po nauczycielu o zaopatrzenie. (Lw. 82.121/910).

64. Romany Kratzerowej wdowy po nauczycielu o pensyę wdowią i dodatek na wychowanie dzieci. (Lw. 84.393/910).

65. Emilii Witkowickiej nauczycielki o policzenie lat służby do emerytury. (Lw. 84.395/910).

66. Teofilii Górskiej wdowy po nauczycielu o przyznanie zaopatrzenia lub zwrocenia wkładek emerytalnych. (Lw. 84.396/910).

67. Anny Wityńskiej wdowy po naucz. o przyznanie poborów śp. jej męża za październik 1908 i pięciolecia. (Lw. 84.396/910).

68. Bolesławy Bieńkowskiej nauczycielki o policzenie lat służby do emerytury. (Lw. 84.396/910).

69. Domiceli Zaleskiej wdowy po nauczycielu o podwyższenie pensyi wdowiej. (Lw. 100.700/910).

70. Anny Daciowej wdowy po nauczycielu o podwyższenie pensyi wdowiej. (Lw. 100.700/910).

71. Antoniny Czupkowej wdowy po nauczycielu o podwyższenie pensyi wdowiej (Lw. 100.700/910).

72. Zofii Rąbowej emerytowanej nauczycielki o podwyższenie emerytury. (Lw. 100.700/910).

73. Petroneli Mukaczyńskiej emerytowanej nauczycielki o podwyższenie emerytury. (Lw. 102.434/910).

Nadto wpłynęły jeszcze petycye zbiorowe, a to nauczycielek szkół miejskich we Lwowie o wliczenie do emerytury lat spędzonych w służbie od pierwszego mianowania, czyli lat praktyki, i Komitetu emerytów i emerytek, Wydziału wykonawczego krajowego wiecu nauczycielstwa ludowego wreszcie Komitetu emerytów i wdów po nauczycielach okręgu Kołomyjskiego o podwyższenie, względnie uregulowanie płac emerytalnych nauczycieli i pensyi wdów po nauczycielach, którzy przeszli w stan spoczynku lub zmarli przed wejściem w życie ustawy z 25. maja 1907 Dz. u. kr. Nr. 49, regulującej pobory nauczycieli w czynnej służbie.

W tych ostatnich petycyach zawarta jest prośba o wymiar emerytury i pensyj wdowich w takiej wysokości, w jakiejby je wymierzono, gdyby emeryci, względnie mężowie doczekali się byli w czynnej służbie podwyższenia płac, dodatków za kierownictwo i dodatków pięcioletnich według postanowień art. 11, 13 i 14 ustawy z 25. maja 1907 Nr. 49 Dz. u. kr.

Wreszcie petycye Wandy Baczyńskiej o policzenie lat służby do emerytury: Maryi Czechowej wdowy po nauczycielu o wypłatę kwartału pozgonnego; ks. Dominika Zarytkiewicza katechety o policzenie lat służby do emerytury i Maryi Tatarowej o przyznanie jej córce, b. nauczycielce zaopatrzenia — stały się bezprzedmiotowe, albowiem petycye trzech pierwszych petentów załatwiła c. k. Rada szkolna krajowa we własnym zakresie działania, a Marya Tatarówna zmarła.

Treścią wszystkich tych petycyi są żądania petentów, by Wysoki Sejm wbrew obowiązującej ustawie o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego z dnia 11. czerwca 1905 Dz. u. kr. Nr. 73, względnie z dnia 25. maja 1907 Nr. 49 Dz. u. kr. policzył im wyjątkowo w drodze łaski dodatkowo lata służby do emerytury, przyznał dodatki pięcioletnie, względnie podwyższył wymierzoną emeryturę, pensyę wdowią, stałe zaopatrzenie, dodatek na wychowanie dzieci itp.

Wydział krajowy, przedkładając niniejsze sprawozdanie i wnioski, pozwala sobie przypomnieć Wys. Sejmowi, że załatwiając od szeregu lat tego rodzaju sprawy przedewszystkiem i zasadniczo ma na oku przepisy obowiązującej ustawy. Z tego stanowiska wychodząc, wnosi Wydział krajowy o uwzględnienie tylko takich próśb, o których bądź sam, bądź na podstawie opinii c. k. Rady szkolnej krajowej powziął przekonanie, że ścisłe stosowanie do petentów litery obowiązującej ustawy, stawiałoby proszących, względnie pozostałe po nich rodziny, w niezwykle trudne położenie materyalne, lub gdzie nadzwyczajne i na wyjątkowe traktowanie sprawy zasługujące okoliczności przemawiają za petentami. Wydział krajowy nie uzasadnia bliżej słuszności takiego stanowiska, ponieważ Wysoki Sejm uchwa-

łami swemi z dnia 4. listopada 1904, z dnia 3. listopada 1905, z dnia 5. marca 1907, z dnia 27. października 1908 i z dnia 31. stycznia 1910 przyjął analogiczne sprawozdania Wydziału krajowego do wiadomości, a wnioski nasze na tej właśnie zasadzie oparte, zatwierdził.

Zresztą to nasze zasadnicze stanowisko nie wyklucza uwzględnienia w niektórych wypadkach wyłącznie złych stosunków materyalnych petentów i dlatego wnosi również Wydział krajowy o udzielenie jednorazowych darów z łaski tym petentom, którym można przyjść z pomocą, a którzy na tę pomoc zasługują i jej potrzebują. Wydział krajowy przedkłada wreszcie wnioski o przejście do porządku dziennego na petycyami tych petentów, dla których rezultat badania ich próśb wypadł niekorzystnie, lub, którzy zostając w czynnej służbie i mając przed sobą nieraz jeszcze cały szereg lat służby, proszą o wyjątkowe policzenie w drodze łaski lat służby do emerytury, mimo, że sprawa spensyonowania petentów nie jest w danej chwili aktualną. Wydział krajowy jest zdania, że takie petycye są aktualne w chwili, gdy petenci przejdą już na emeryturę. Stojąc zaś na tem stanowisku, nie może Wydział krajowy przemawiać za uwzględnieniem zbiorowej petycyi nauczycielek szkół miejskich we Lwowie.

Również nie może Wydział krajowy wnosić o uwzględnienie powyżej wymienionych zbiorowych petycyj o podwyższenie emerytur i pensyj wdowich, zwłaszcza wobec obecnego stanu finansów krajowych i wobec uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 2. listopada 1908, którą podwyższono emerytury nauczycielskie i pensye wdów po nauczycielach.

W końcu zaznacza Wydział krajowy, że podobnie, jak w latach ubiegłych, zwrócił bezpośrednio petentom ich prośby z oznajmieniem, że nie będzie przedkładał Wysokiemu Sejmowi żadnych wniosków co do takich petycyj, których treść jest identyczną z treścią petycyj już poprzednio przez Wysoki Sejm nieuwzględnionych, lub, które nie uzyskały poparcia ze strony c. k. Rady szkolnej krajowej, a jako niezałatwione zostały przez Wysoki Sejm ogólnemi uchwałami przekazane Wydziałowi krajowemu.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

I.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Wandzie Tertilównej (p. 37), emerytowanej nauczycielce, wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury lata służby od 1. września 1879 do końca lutego 1882 i podwyższa odpowiednio emeryturę, począwszy od 1. stycznia 1911 roku.

2. Wincentynie Samlickiej (p. 40), emerytowanej nauczycielce, wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury czas służby od 1. września 1884 do 15. lipca 1885 i podwyższa odpowiednio emeryturę, począwszy od 1. stycznia 1911 roku.

3. Emilii Seroiczkowskiej (p. 49), byłej nauczycielce, przyznaje Sejm w drodze łaski stałe zaopatrzenie w kwocie 400 K rocznie, począwszy od dnia 1. stycznia 1911 roku.

4. Maryi Sowińskiej (p. 50), tymczasowej nauczycielce, przyznaje Sejm w drodze łaski emeryturę w kwocie 500 K rocznie, począwszy od 1. stycznia 1911 roku.

5. Cypryanowi Dobrawskiemu (p. 6) przyznaje Sejm w drodze łaski szósty dodatek pięcioletni począwszy od dnia 1. stycznia 1911 roku.

6. Stanisławowi Strzeszyńskiemu (p. 9), starszemu kierownikowi szkoły miejskiej w Stryju, wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury czas służby od 1. września 1892 do 31. sierpnia 1893 roku.

7. Tomaszowi Brzęsiowi (p. 10), nauczycielowi w Gorzycach, wlicza Sejm w drodze łaski z utraconego czasu służby dwa lata do emerytury na wypadek spensyonowania.

8. S. Zofii Szydoczyńskiej (p. 55), nauczycielce kierowniczce szkoły żeńskiej w Sokalu, wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury czas służby od 27. września 1895 do 31. lipca 1904.

9. Magdalenie Willimkowej (p. 63), wdowie po tymczasowym nauczycielu, przyznaje Sejm w drodze łaski stałe zaopatrzenie wdowie w kwocie 400 K rocznie, począwsry od 1. stycznia 1911 roku.

10. Romanie Kratzerowej (p. 64), wdowie po nauczycielu, przyznaje Sejm w drodze łaski dodatek dla trojga dzieci w kwocie po 100 K rocznie dla każdego dziecka, aż do czasu osiągnięcia przez każde dziecko 20 rok życia lub wcześniejszego zaopatrzenia, począwszy od dnia 1. stycznia 1911 roku.

11. Stanisławowi Kochajowi (p. 20), nauczycielowi wlicza Sejm w drodze łaski z utraconego czasu służby trzy lata do emerytury.

12. Petroneli Mukaczyńskiej (p. 73), emerytowanej nauczycielce, podwyższa Sejm w drodze łaski emeryturę z 900 K na 1.200 K rocznie, począwszy od 1. stycznia 1911 roku.

II.

Jednorazowy zasiłek przyznaje Sejm w drodze łaski:

a) Ignacemu Kostkowi (p. 2) byłemu nauczycielowi w kwocie dwustu (200) K;

b) Maryi Wenckowej (p. 51) wdowie po byłym nauczycielu w kwocie stu (100) K;

c) Stefanowi Kowalowi (p. 7) byłemu nauczycielowi w kwocie dwustu (200) K;

d) Magdalenie Keipperowej (p. 52) wdowie po nauczycielu w kwocie dwustu (200) K;

e) Andrzejowi Nowakowi (p. 19) byłemu nauczycielowi w kwocie stu (100) K.

Sumę tych zasiłków, stanowiących kwotę ośmiuset (800) koron wstawia Sejm do wydatków preliminarza budżetu funduszu szkolnego krajowego na rok 1911.

III.

Nad petycyami:

Heleny Ziętkiewiczówny (p. 38), Szymona Zająca (p. 1), Eugenii Iwancewowej (p. 39), Doroty Rosinerówny (p. 41), Józefa Krupińskiego (p. 3), Elżbiety Fruchtmanowej (p. 42), Lu-

dwiki Krupińskiej (p. 43), Naftalego Schippera (p. 4), Franciszki Sawczyńskiej (p. 44), Konstancyi Fangorowej (p. 45), Eugenii Andruszkiewiczowej (p. 46), Maryi Stawińskiej (47), Amalii Wasungowej (48), Józefa Górskiego (p. 5), Antoniego Jakubasa (p. 8), Maryi Kwiatkowkiej (p. 53), Maryi Niżankowskiej (p. 54), Maryi Foksowej (p. 56), Józefy recte Michaliny Józefy Giergielowej (p. 57), Wawrzyńca Władyki (p. 11) Adolfa Lewandowskiego (p. 12), Michała Sałacha (p. 13), Jana Dobrowolskiego (p. 14), Wincentego Momuta (p. 15), Leona Kozankiewicza (p. 16), Maryi Romańskiej (p. 58), Zofii Topperówny (p. 59) Łukasza Czabaka (p. 17), Katarzyny Aptekarskiej (p. 60), Józefy Angerówny (p. 61), Maryi Ogonowskiej (p. 62), Emilii Witkowickiej (p. 65), Teofilii Górskiej (p. 66), Wilhelma Drozdowskiego (p. 18), Anny Wityńskiej (p. 67), Bolesławy Bieńkowskiej (p. 68), Jana Lisienieckiego (p. 21), Józefa Stiasnego (p. 22), Józefa Witwickiego (p. 23), Leona Harasimowicza (p. 24), Franciszka Bobińskiego (p. 25), Michała Sicińskiego (p. 26), Ks. Cypryana Chotynieckiego (p. 27), Jana Łukawskiego (p. 28), Michała Szytkiewicza (p. 29), Sylwestra Jurkowskiego (p. 30), ks. Jana Filara (p. 31), Domiceli Zaleskiej (p. 69), Mikołaja Finika (p. 32), Apolinarego Godlewkiego (p. 33), Anny Daciowej (p. 70), Antoniny Czupkowej (p. 71), Jana Frączkiewicza (p. 34), Zofii Rąbowej (p. 72), Antoniego Reifa (p. 35), Klemensa Szlemkiewicza (p. 36) przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz w. r.
Członek Wydziału krajowego.

LW. 92.563/1910 We Lwowie, dnia 16. września 1910.

Aleg 799

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o krajowej szkole ogrodniczej w Tarnowie, Zakładzie sadowniczym w Zaleszczykach, szkole ogrodniczej na Wulce kapitańskiej i o popieraniu sadownictwa w kraju za rok 1909/1910.

Wysoki Sejmie!

1. Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie.

Do szczegółowych sprawozdań przedłożonych przez Dyrekcye szkoły tarnowskiej i Zakładu zaleszczyckiego Wydział krajowy w niniejszem sprawozdaniu dorzuca tylko kilka najważniejszych wyjaśnień.

O normalnym rozwoju szkoły tarnowskiej świadczy pełna ilość uczniów, jaką Al. I.
ta szkoła pomieścić może tj. 30, należyte zachowanie się uczniów w ciągu roku szkolnego i stosunkowo dodatnie wyniki z nauki szkolnej i praktycznych robót w ogrodzie, ujawniające się przy końcowym eg- minie, który wypadł dobrze, zważywszy zwłaszcza na przygotowanie i uzdolnienie uczniów zazwyczaj pozostawiające wiele do życzenia. Do egzaminu końcowego pr stąpiło i zdało go z dobrym postępem siedmiu uczniów.

W ciągu tego roku ukończone zo:anie w całości urządzenie nowego ogrodu, w jesieni wyjdą już pierwsze drzewka owocowe z nowej szkółki. Odtąd ogród szkolny produkować będzie corocznie 4.000 drzewek owocowych. Pozostają jeszcze do wykonania dwie budowle: szklarnie i wodociągi, po wykonaniu których, szkoła i jej przedmiot demonstracyjny — ogród, wyposażone zostaną we wszystkie te urządzenia, które na długi szereg lat powinny jej wystarczyć, zapewniając trwały rozwój i zwiększoną produktywność.

W myśl polecenia Wysokiego Sejmu, zawartego w zeszłorocznem sprawozdaniu Komisyi gospodarstwa krajowego, poleciliśmy Dyrekcyi przedłożyć plany i kosztorysy szklarni, odpowiadającej potrzebom szkoły i ogrodu. Dyrekcya początkowo nadesłała projekt wygotowany przez firmę Hontscha, potem przez M. G. Schotta. Nie chcąc popierać firm zagranicznych, będzie naszem staraniem wykonanie szklarni tak w szkole tarnowskiej jak niemniej i na Wulce kapitańskiej oddać przedsiębiorstwu fabrycznemu krajowemu, przyjmując na podstawie zestawionych kosztorysów przez powyżej wymienione firmy, jakoteż według obliczeń architekty Wydziału krajowego po 33.000 koron na wybudowanie każdej z tych szklarni.

Projektowana szklarnia w szkole tarnowskiej ogrzewana byłaby wodą, posiadałaby oprócz komórki, pieca centralnego i korytarza, pięć oddzielnych szklarni, długich na 10 metrów, szerokich 2·5, względnie 5 metrów. Po uchwaleniu odnośnego kredytu przez Wysoki Sejm, o jaki prosimy we wniosku II, udamy się do c. k. Ministerstwa o przyznanie na tę budowę przynajmniej 40% z funduszów państwowych.

Z chwilą urządzenia miejskich wodociągów w Tarnowie, krajowa szkoła ogrodnicza z dogodności tej może korzystać. Budynki szkolne, w myśl ustawy wodociągowej dla m. Tarnowa, potrzebną wodę stąd pobierać muszą, ogród zaś szkolny jakkolwiek ma własną studnię, jednakże ze sposobności łatwego i dogodnego nawadniania ogrodu za pomocą sieci rur i hydrantów korzystać powinien.

Dyrekcya szkoły przedłożyła nam dwa plany i kosztorysy, sporządzone przez tamtejsze miejskie biuro wodociągowe; jeden na połączenie budynku szkolnego z miejskim wodociągiem i na wewnętrzne instalacye wodne w nim, jak łazienki, umywalnie itd. obliczony na kwotę 3.882 korony, drugi kosztorys, na połączenie i rozprowadzenie wody rurami po ogrodzie zakładowym, obliczony na ogólną kwotą 11.360 K.

Pierwszy projekt zmieniliśmy o tyle, że zaniechaliśmy w budynku szkolnym wszelkich kosztowniejszych instalacyi wodnych a tylko wstawiliśmy ryczałtowo 600 koron w R. II. preliminarza szkoły tarnowskiej na połączenie budynku z wodociągami miejskimi, zaś projekt drugi rozprowadzenia wody w ogrodzie przyjęliśmy w zupełności, wstawiając potrzebną na ten cel kwotę do preliminarza budżetu na r. 1911. w R. X. p. 22. łącznie z kredytem potrzebnym na szklarnie w sumie 44.360 K.

Nauczyciel do nauk elementarnych p. Wiktor Tabeau skutkiem uporczywej słabości wniosł prośbę do Wydziału krajowego o spensyonowanie. Po zbadaniu stanu zdrowia tegoż nauczyciela przez lekarza przez nas wyznaczonego, zmuszeni byliśmy przenieść p. Tabeau w czasowy stan spoczynku, wyznaczając mu w stosunku do lat służby spędzonych na posadzie nauczyciela roczną płacę emerytalną w wysokości 1421 koron rocznie.

Na podstawie rozpisanego konkursu z dniem 1. kwietnia 1910 r. nadaliśmy posadę nauczyciela do nauk elementarnych p. Janowi Majchrowi, nauczycielowi 5-cio klasowej szkoły męskiej w Dobczycach.

Skutkiem prośby wniesionej przez p. Antoniego Kurowskiego, nauczyciela fachowego w szkole tarnowskiej, wstawiliśmy w preliminarzu na r. 1911 wyższe o 200 koron relutum na pomieszkanie dla tegoż nauczyciela, uwzględniając znaczne podniesienie się ceny mieszkań, jakie zaszło w ciągu ostatnich kilkunastu lat.

Dotychczas w szkole tarnowskiej była jedna posada stypendysty (ucznia praktykanta), począwszy od r. 1911 projektujemy utworzenie drugiej posady i na ten cel wstawiliśmy do preliminarza kwotę 720 Kor., gdyż z chwilą znacznego powiększenia ogrodu okazała się potrzeba lepszego dozoru i instruowania uczniów przy robotach ogrodowych, zważywszy przytem na strudnienia takiej kontroli, skutkiem oddalenia budynków zakładowych i szklarni od ogrodu.

Grono nauczycielskie szkoły tarnowskiej podobnie jak w zeszłych latach brało czynny i gorliwy udział w działalności Towarzystwa ogrodniczego nad krzewieniem sadownictwa wśród ludności włościańskiej powiatu tarnowskiego.

2. Krajowy Zakład sadowniczy w Zaleszczykach.

Al. 2. Dyrekcya tego zakładu przedłożyła szczegółowe i wyczerpujące sprawozdanie z dziesięcioletniej działalności, które jako osobny alegat dołączamy. ·/. Nie chcąc powtarzać szczegółów zawartych w tem sprawozdaniu, stwierdzamy tylko, że kraj. Zakład w Zaleszczykach w ciągu 10-cio letniego swego istnienia rozwinął się i udoskonalił, powiększył w dwójnasób obszar zajęty pod kulturę, podniósł produkcyę drzewek owocowych i uzupełnił zakres swojego działania przez urządzenie fabryczki przerobów owocowych. Ogród, zwłaszcza pomologiczny, znajdujący się przy kraj. Zakładzie zaleszczyckim, jest pod każdym względem wzorowo prowadzonym, a będąc przedewszystkiem ogrodem doświadczalnym, chowa i pielęgnuje najrozmaitsze gatunki i odmiany drzew i krzewów owocowych, pragnąc się przekonać o odporności ich na klimat, wadach i zaletach, przemawiających za szerszą uprawą pewnej odmiany lub też zaniechaniem jej. Doświadczenia nabyte przez krajowy Zakład stwierdziły n. p. że uprawa moreli na szerszą skalę jest nawet w najbliższej okolicy Zaleszczyk ryzykowną, że uprawa jej opłaca się tylko wyjątkowo w pewnych latach na cieplejszych i zaciszszych kawałkach ogrodu. Natomiast Zakład zaleszczycki doszedł już do przekonania, że w tych stronach kraju może być rentowną uprawa pewnych odmian winorośli i czereszni. Spostrzeżenia swoje pod tym względem niejednokrotnie miał sposobność podać już Zakład do szerszej wiadomości w fachowych czasopismach n. p. Ogrodnictwie, a niezawodnie będą one i cenną wskazówką dla Wydziału krajowego przy zamierzonej zmianie doboru owocowego dla Galicyi.

Niemniej ważne zadanie spełnia ten krajowy Zakład w kierunku wyszkolenia pomocniczych sił ogrodniczych i szerzenia wiadomości fachowych na polu ogrodnictwa i przeróbek owocowych. Co roku kilkunastu uczniów i praktykantów jest zajętych pracą w ogrodzie i korzysta z wiadomości teoretycznych udzielanych na specyalnych kursach, odbywających się stale w pewnych okresach roku. Podnieść

przytem należy tę okoliczność, że przygotowanie tych kilkunastu uczniów do zawodu ogrodniczego odbywa się bez znaczniejszych wydatków funduszu krajowego, albowiem ci uczniowie otrzymują w Zakładzie tylko wolne pomieszkanie, a na całkowite utrzymanie zarabiają sobie codzienną pracą w ogrodzie jako zwykli robotnicy. W ciągu ubiegłych 10 ciu lat kilkudziesięciu uczniów wyszło już dostatecznie przygotowanych do zawodu z tej praktycznej szkoły i otrzymało już posady w ogrodach krajowych i zagranicznych. Zaznaczyć przytem należy, że wychowankowie ogrodu zaleszczyckiego w przeciwieństwie do innych absolwentów szkół fachowych, prawie bez wyjątku pozostają nadal w obranym raz zawodzie, a nie przechodzą do innych obowiązków.

Najsłabszą stroną kraj. Zakładu sadowniczego w Zaleszczykach, a najpilniejszem jego zadaniem, niewątpliwie jest działalność tego Zakładu na polu szerzenia zamiłowania i uzdolnienia do kultury ogrodowej w szerszych kołach ludności włościańskiej, w okolicy Zaleszczyk i w najbliższych powiatach Pod tym względem działalność Zakładu zaleszczyckiego w ciągu ubiegłego dziesięciolecia nie była zbyt obfitą. Być może że trzeba było dłuższego czasu nato, aby w szerszych warstwach ludności wzbudzić zaufanie do instytucyi i przekonanie w pożyteczność uprawy ogrodowej dla mniejszego właściciela roli, że warstwy te z każdym rokiem następnym chętniej się będą zwracać do Zakładu o pomoc i poradę przy ulepszeniu starych zaniedbanych a zakładaniu nowych sadów.

Zdaje się, że w ostatnim roku Dyrekcya Zakładu zrobiła w tym kierunku szczęśliwy krok naprzód, projektując zakładanie wzorowych sadów włościańskich, na razie w gminach powiatu Zaleszczyckiego. Wydział krajowy przyjął projekt przedłożony przez Dyrekcyę, według którego obliczony został koszt założenia jednomorgowego sadu, posiadającego 80 drzew na 100 Kor. Udzieliliśmy przytem Dyrekcyi skromnego funduszu na pierwsze próbne założenie takiego włościańskiego ogrodu. Skoro rezultat okaże się dodatni, nie odmówimy dalszego i większego poparcia tej pożytecznej akcyi.

Krajowy Zakład w Zaleszczykach odczuwa potrzebę postawienia budynku gospodarczego, któryby pomieścił magazyn na narzędzia, na nawozy sztuczne, drewutnię i szopę. Koszt tego budynku obliczono na kwotę 8.000 K. jednakże ze względów finansowych wydatku tego, aczkolwiek potrzebnego, nie wstawiliśmy jeszcze do preliminarza na r. 1911, pozostawiając preliminowanie tego wydatku do roku następnego.

Nadmieniamy wreszcie, że począwszy od r. 1910 zmieniliśmy cennik na drzewka owocowe produkowane w ogrodzie zaleszczyckim, podnosząc cenę drzewka dla jabłoni, czereszni i wiśni z 80 na 90 gr. za sztukę. Jednocześnie upoważniliśmy Dyrekcyę do sprzedaży najwyżej 1.000 drzewek rocznie po zniżonej cenie o 20 gr. Towarzystwom powiatowym i gospodarczym działającym w pow. Zaleszczyckim.

3. Założenie krajowej Szkoły ogrodniczej na Wulce kapitańskiej.

Na podstawie planu, jaki w zeszłorocznem sprawozdaniu przedłożyliśmy Wysokiemu Sejmowi i na wykonanie którego wyznaczone zostały kredyta w budżecie na rok 1910, przystąpiono w dalszym ciągu do urządzenia ogrodu zakładowego. Wszystkie projektowane roboty zostały wykonane zawczasu, skrupulatnie i bez przekroczenia wyznaczonych kredytów. W szczególności zregulowano w dalszym ciągu ośm kwater, posadzono 35 tysięcy dziczków, zaoczkowano zaś 15 tysięcy. Rozmnożono i wysadzono na rabatach około 40 tysięcy truskawek, przy głównej drodze wysadzono również na rabatach 400 drzewek na piramidy i 400 na kolumny. Przy tej samej drodze wysadzono 1.200 drzewek na kordony poziome, które w przyszłym roku będą rozprowadzone na sztelarżach. W sadzie włościańskim dosadzono jeszcze 150 drzew pestkowych, zaś na dolnych kwaterach 540 drzew karłowych, sprowadzonych z Francyi. Nadto przy dolnej drodze wysadzono na rabatach 120 drzew (piramid jabłek). W końcu zaś założono na jednej kwaterze (5.500 m^2) szparagarnię, zużywając do niej 3.000 sztuk sadzonek.

Jeżeli uwzględnimy przy tem roboty wykonane przy drogach ogrodowych i szkarpach, przy uprawie warzyw na wszystkich miejscach wolnych i przy hodowli roślin inspektowych, będziemy mieli wierny obraz skrzętnej i zapobiegliwej, całorocznej pracy w ogrodzie.

*

Praca ta przy szczodrej ofiarności Wysokiego Sejmu stworzyła już na kilkunastumorgowej przestrzeni ogród pomologiczny o kilku tysiącach najszlachetniejszych drzew owocowych, który w drugim roku swego istnienia nie tylko dla oka fachowego znawcy przedstawia się nad wyraz korzystnie. Mamy uzasadnioną nadzieję, że krajowy Zakład na Wulce kapitańskiej w ten sposób urządzony i doprowadzony do końca, a zatem zakulturowany i w dolnej swej części , gdzie się obecnie znajduje podmokła torfiasta łąka, stanie się z czasem wzorem podobnych zakładów ogrodniczych, łączących w sobie korzyści doświadczalnej nauki na polu ogrodnictwa, przy jednoczesnem uzyskaniu znacznej produkcyi Wiele drzewek owocowych, posadzonych w zeszłym roku, zaczęło już rodzić piękne owoce.

Tymczasem ogród na Wulce kapitańskiej potrzebuje jeszcze dalszych wkładów, wydatki te jednak były przewidziane w projekcie założenia ogrodu, a tylko ze względów budżetowych rozłożyliśmy je na kilka lat. W preliminarzu szkoły na r. 1911 upraszamy zatem Wysoki Sejm o dalszy kredyt nadzwyczajny na koszta założenia i urządzenia ogrodu na Wulce w łącznej kwocie 12.050 koron.

Powyższy kredyt będzie potrzebny na następujące roboty i zakupna :

a) 2.040 K na sprawienie 30 skrzyń inspektowych. Ogród posiada już 20 skrzyń; wydatek ten opłaci się w zupełności ze względu na łatwość spieniężenia produktów w mieście Lwowie.

b) 960 K na zakupno 1.200 drzewek na kordony i palmety.

c) 1.000 K na postawienie sztelarzy pod kordony.

d) 1.000 K na dziczki dla szkółek.

e) 200 K na krzewy owocowe.

f) 550 K na paliki do krzewów.

g) 2.000 K na założenie ogrodu ozdobnego.

h) 2.800 K na postawienie 100 m. bież. muru. Zakład otoczony siatką drucianą powinien posiadać choć minimalny kawałek muru dla hodowli brzoskwiń, morel i wina.

i) 1.500 K na koszta osuszenia łąki rowami, według projektu wygotowanego przez krajowe Biuro melioracyjne.

Budynek szkolny został na czas wykonany i oddany przez przedsiębiorców z końcem sierpnia br. Komisya kollaudacyjna uznała robotę należycie wykonaną. Przekroczenia kredytu przy tej budowie nie będzie żadnego. Wstawiliśmy natomiast do preliminarza na r. 1911 w Rubr. II. budżetu szkolnego 400 K jako wydatek nadzwyczajny na urządzenie drugiej sali wykładowej.

Wewnętrzne urządzenie budynku szkolnego zostanie wykonane wyłącznie przez firmy krajowe. Roboty stolarskie i żelazne oddaliśmy krajowej szkole rzemiosł w Drohowyżu, zaś pościel dostarczył Bazar krajowy. Ogrodzenie siatką drucianą wykonała firma J. Goreckiego z Krakowa.

Po postawieniu szklarni, na którą prosimy Wysoki Sejm podobnie jak w szkole tarnowskiej o kredyt 33.000 koron, pozostaną jeszcze w krajowej szkole na Wulce trzy ważniejsze budowle do wykonania.

Budynek gospodarczy, który musi stanąć najpóźniej do dwóch lat w miejsce teraźniejszej rudery. Koszt postawienia tego budyuku obliczony na kwotę około 20.000 K, wstawiony do preliminarza na rok 1912, jakkolwiek byłoby pożądanem, ażeby budynek ten stanął w przyszłym roku.

Również ogród na Wulce nie będzie się mógł obywać przez dłuższy czas bez zaprowadzenia wody za pomocą rurociągów. Już w tym roku w czasie posusznej wiosny była wielka trudność w dostarczeniu wody pod szkółki i zregulowane parcele. Z chwilą urządzenia dolnej części ogrodu i właściwego ogrodu warzywnego, zapotrzebowanie wody niepomiernie wzrośnie. Wydział krajowy zawczasu wygotuje plan i kosztorys tej instalacyi najdogodniejszy i najmniej kosztowny. Dziś już jednak na podstawie przedwstępnych badań możemy oświadczyć się za projektem wykopania własnej studni motorowej i rozprowadzenia z niej wody po całym ogrodzie.

Wreszcie dolną część ogrodu, będącą łąką torfiastą, należy w następnym szeregu lat osuszyć, zmeliorować i wyzyskać pod kulturę ogrodową. Inżynier krajowego biura melioracyjnego wykonał projekt osuszenia łąki za pomocą rowów otwartych i na ten cel wstawiliśmy w preliminarzu szkolnym na rok 1911 kredyt 1.500 koron.

Z dniem 1. października b. r. krajowa szkoła na Wulce kapitańskiej zostanie otwartą. W pierwszym roku przyjmiemy 10—12 uczniów; zawiadomiliśmy nawet

o tem wszystkie Wydziały powiatowe, pozostawiając pierwszeństwo przyjęcia do szkoły kandydatom, poleconym przez Wydziały powiatowe.

Na posadę nauczyciela fachowego a zarazem instruktora rozpisany został konkurs, na który wpłynęło dotychczas kilka podań.

Kierownik szkoły i nauczyciel w etacie ich płacy nie posiadali dodatku aktywalnego, dlatego we wniosku III. pragnąc ich zrównać pod tym względem z innymi nauczycielami, upraszamy Wysoki Sejm o przyznanie kierownikowi szkoły dodatku aktywalnego w kwocie 300 K, zaś nauczycielowi w kwocie 240 koron.

4. Popieranie ogrodnictwa w kraju.

Na podstawie sprawozdań nadesłanych nam przez Towarzystwa subwencyonowane z funduszów krajowych działalność ich w ubiegłym roku przedstawia się następująco:

1. Towarzystwo ogrodnicze i Zakład sadowniczy „Glinka". Towarzystwo liczyło w r. 1909 ogółem 307 członków, zaznaczając ruchliwą swą działalność przedewszystkiem w organizowaniu kursów z dziedziny ogrodnictwa. Kursa wieczorne rozpoczęły się z początkiem listopada, a trwały do drugiej połowy marca, gromadząc 68 słuchaczów a mianowicie: 13 ogrodników i praktykantów ogrodniczych, 2 słuchaczów uniwersytetu, 39 kobiet i 14 innych zawodów. Oprócz tego odbywały się kursa praktyczne z ogrodnictwa, z działu sadownictwa, warzywnictwa i ogrodnictwa ozdobnego. Wreszcie zorganizowany został podobnie jak lat poprzednich kurs ogrodnictwa dla nauczycieli ludowych w dwóch porach roku: na wiosnę i w lecie. Uczestniczyło w nim 13 nauczycieli.

Na szczególniejsze uznanie zasługuje ożywiona działalność Towarzystwa na polu zakładania sadów wzorowych u włościan. W ciągu ubiegłego roku założono takich sadów 16, przeważnie w powiatach krakowskim i chrzanowskim.

Natomiast Zakład sadowniczy „Glinka" na Prądniku czerwonym stale walczy z trudnościami finansowemi i nie zdołał dotychczas wyprodukować takiej ilości drzewek, jaka w planie była wyznaczoną. Towarzystwo zapewnia że odtąd produkcya drzewek stale zwiększać się będzie i że już w r. 1910 wzrośnie do 20.000 sztuk.

Czasopismo „Ogrodnictwo" subwencyonowane z funduszów krajowych kwotą 700 K rocznie, starannie redagowane ze wszech miar zasługuje na to poparcie.

2. Towarzystwo ogrodnicze w Tarnowie obchodziło w tym roku dziesięciolecie swej działalności. W tym okresie czasu Towarzystwo zakupiło z własnych funduszów ogółem 10.219 drzewek owocowych i rozdało bądź swoim członkom jako premie, bądź dostarczyło ogrodom szkolnym i sadom włościańskim, bądź też wysadziło przy uroczystych sadzeniach drzewek przy drogach. Ogółem założono w tym czasie 12 ogrodów szkolnych i 17 sadów włościańskich. Każdego roku staraniem Towarzystwa urządzane były kursa praktyczne ogrodnictwa dla nauczycieli ludowych, alumnów Seminaryum duchownego i dla szerszej publiczności.

Pozatem Towarzystwo urządzało wystawy ogrodnicze, odczyty tak w Tarnowie jak niemniej w kilkudziesięciu Kółkach rolniczych, wydało kilka broszurek popularnych, a od r. 1909 zaczęło wydawać fachowy miesięcznik p. t. „Poradnik ogrodniczy". Czasopismo to subwencyonujemy kwotą 200 koron rocznie.

W roku 1909 Towarzystwo ogrodnicze w Tarnowie liczyło już 452 członków. Z powyższego treściwego przedstawienia widać, że Towarzystwo to stale się rozwija i należy bezsprzecznie do najczynniejszych towarzystw ogrodniczych w kraju. Działalność jego jest wszechstronna i bardzo pożyteczna zwłaszcza dla powiatu Tarnowskiego.

3. Powiatowy Zakład sadowniczy w Limanowej. W ostatnich dwóch latach zajęty był głównie zakładaniem sadków włościańskich Ogółem założono takich sadków w powiecie 42. Akcya suszenia śliwek na sposób bośniacki rozwija się w dalszym ciągu. Założono dwie nowe suszarnie w Strzeszycach i w Wilkowsku. Zbyt na produkt tych suszarni jest zapewniony przeważnie ze strony szpitali krajowych. Instruktor powiatowy oprócz kierownictwa zakładu odbywał wykłady na kursach zimowych dopełniających oraz lustrował założone sady włościańskie.

4. Powiatowy Zakład ogrodniczy w Wieliczce. Szkółka tego zakładu posiada $1^1/_2$ morga obszaru, na razie produkuje 500 drzewek owocowych, a spie-

nięża je po 70 i 90 gr. za sztukę. W ogrodzie warzywnym hodowano przeważnie kapustę. W roku zeszłym przystąpiono do budowy domu przeznaczonego na kancelaryę, mieszkanie dla instruktora oraz piwnice kosztem 18.500 kor. Wydział powiatowy na ten cel upraszał Wysoki Sejm o subwencyę, która w roku zeszłym przyznana została w kwocie 1.000 koron, jednakże bez oznajmienia Wys. Sejmu, że subwencya ta ma być I. ratą z przyobiecanych ośmiu rat rocznych, jak to sobie tłómaczy petycyonujący Wydział powiatowy.

Powiatowy instruktor w Wieliczce miał w kilku gminach odczyty z ogrodnictwa, przeszczepił paręset drzew owocowych w kilkunastu gminach powiatu Wielickiego i był czynnym przy założeniu kilku wzorowych sadów włościańskich i urządził dwa kursa ogrodnicze w Wieliczce.

5. Szkółka drzewek owocowych w Olesku. Drzewka z tej szkółki mają zbyt w Olesku i okolicznych wsiach. W roku 1909 sprzedano ogółem 600 sztuk drzewek z tej szkółki. Przy szkółce odbywał się kurs sadowniczy, z którego uczniowie odnieśli nie małe korzyści, zwłaszcza wyuczeni zostali przeszczepiania drzew owocowych.

6. Powiatowy Zakład sadowniczy w Śniatynie do tej pory nie nadesłał nam jeszcze sprawozdania z swej działalności. Na prośbę Wydziału powiatowego dostarczyliśmy tamtejszemu powiatowi z kraj. Zakładu w Zaleszczykach 2000 sztuk szczepów do obsadzenia dróg powiatowych, z opustem 600 koron od należytości przypadającej według cennika.

7. Zakład ogrodniczy Braci Niemczewskich w Okopach Ś-tej Trójcy powiększył w r. 1909 swoją winnicę o 6000 krzaków a szkółki winorośli o 32.000 sztabrów w odmianach: chrupka biała, różowa, dyamentowa, magdalenka królewska portugalskie i burgundzkie białe i czarne. Nadto zasadzono 420 szczepów morelowych i 60 czerech w trzech odmianach.

8. Zjednoczone Towarzystwo dla pszczelnictwa i ogrodnictwa we Lwowie urządziło w maju b. r. kurs pszczelarski dla 20 nauczycieli, na którym uczono racyonalnego prowadzenia pasiek i wyrobu uli. Zarząd Towarzystwa rozesłał 32 oddziałom nasiona seradeli i koniczyny celem rozdania pomiędzy członków.

9. Powiatowy instruktor sadownictwa w Brzesku. Wydział powiatowy w Brzesku w myśl uchwały Rady pow. z dnia 8-go lipca b. r. postanowił kreować posadę instruktora powiatowego, którego zadaniem byłoby zaznajamiać ludność powiatu z sadownictwem i ogrodnictwem, a w szczególności udzielać w tym kierunku fachowej porady włościanom. Wydział powiatowy odniósł się do nas z prośbą o subwencyonowanie tej instytucyi z funduszów krajowych, podobnie jak się wspomaga pod tym względem i inne powiaty. Ponieważ powiat brzeski przedstawia wdzięczne pole do pracy na polu sadownictwa, dla tego zapreliminowaliśmy na ten cel w Rubr. X-tej kwotę 1.200 koron, zważywszy, że kreowanie takiej posady wymagać będzie wydatku około 4.500 koron rocznie.

10. Związek Przyjaciół drzewek w Krakowie otrzymał od nas jednorazową subwencyę w kwocie 100 koron w załatwieniu petycyi przekazanej nam uchwałą Wys. Sejmu z dnia 9-o października 1909 r. Ls. 4.800.

11. Kursa ogrodnicze dla nauczycielek w Dąbiu subwencyonowaliśmy w tym roku kwotą 750 koron na podstawie przedłożonego nam sprawozdania przez Komitet c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego, świadczącego, że podobny kurs, jaki się odbył w r. 1909, okazał się pożytecznym i zgromadził kilkanaście nauczycielek z okolic, gdzie ogrodnictwo zaczęło się pomyślnie rozwijać. Kursa te są również subwencyonowane przez c. k. Ministerstwo rolnictwa.

Al. 3. Do niniejszego sprawozdania dołączamy jako osobny alegat ./. sprawozdanie Dr. Stanisława Golińskiego, kraj. instruktora ogrodnictwa z działalności jego w r. 1909.

W końcu nadmieniamy jeszcze, że Wydział krajowy postanowił w listopadzie b. r. zwołać konferencyę ogrodniczą, złożoną z osób fachowych na tem polu, któraby wyraziła swoją opinię w kilku ważniejszych sprawach dotyczących ogrodnictwa krajowego. Między innymi na konferencyi tej omówioną będzie sprawa rewizyi doboru owocowego dla naszego kraju oraz wygotowania projektu ustawy o tępieniu w myśl zeszłorocznej uchwały Wys. Sejmu z dnia 6-o października 1909 r.

Na podstawie powyższego sprawozdania raczy Wysoki Sejm uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości niniejsze sprawozdanie Wydziału krajowego.
2. Sejm uchwala kredyt nadzwyczajny na koszta budowy szklarni w kraj. szkole ogrodniczej w Tarnowie i na Wulce kapitańskiej, dla każdej z nich po 33.000 koron oraz kredyt 11.360 koron na rozprowadzenie wody w ogrodzie szkoły tarnowskiej i kredyta te wstawia do Rubr. X-tej budżetu krajowego na r. 1911.
3. Sejm przyznaje kierownikowi kraj. szkoły ogrodniczej na Wulce kapitańskiej dodatek aktywalny w kwocie 300 koron rocznie, zaś nauczycielowi-instruktorowi tejże szkoły taki sam dodatek w kwocie 240 koron rocznie.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
***Badeni** w. r.*

Sprawozdawca:
***Dr. Tadeusz Pilat** w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Sprawozdanie

Dyrekcyi krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie za rok 1909/10.

I. Ogólne wiadomości o szkole.

Celem krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie jest wykształcenie ogrodników, uzdolnionych do prowadzenia ogrodów wiejskich.

Do szkoły może być przyjęty każdy kandydat, który: 1) wykaże się, że ukończył przynajmniej 15 lat życia, odbył z dobrym postępem obowiązkową naukę w szkole ludowej, jest fizycznie i umysłowo zdrów i nienagannych obyczajów, 2) w terminie przez Dyrekcyę oznaczonym złoży egzamin wstępny, służący do ocenienia, czy kandydat jest wogóle dostatecznie rozwinięty umysłowo, ażeby mógł korzystać z nauk w tej szkole udzielanych.

Kandydaci, którzy odbyli przynajmniej jednoroczną praktykę ogrodniczą, a czynią zadość powyżej wymienionym warunkom, mają pierwszeństwo przed innymi do przyjęcia.

Koszta utrzymania ucznia w zakładzie wynoszą 360 koron rocznie, za co otrzymuje mieszkanie, opał, pościel, wikt, pranie, światło i ubranie, prócz bielizny i obuwia, w które każdy wstępujący do szkoły, zaopatrzony być powinien dostatecznie z domu. Synowie ubogich rodziców przyjęci być mogą na koszt funduszu krajowego.

Nauka trwa lat trzy, a rok szkolny rozpoczyna się w początku kwietnia każdego roku.

Przy końcu każdego półrocza szkolnego składają uczniowie egzamin ze wszystkich nauk, udzielanych w tym czasie, jakoteż i z nabytej wprawy w wykonywaniu prac i czynności zawodowych.

Uczeń, który przy egzaminie rocznym nie otrzymał przynajmniej dostatecznego postępu z każdego przedmiotu nauki, nie może przejść na rok wyższy. Pozwolenie do powtarzania zaniedbanego roku udzielić może Wydział krajowy na przedstawienie kierownika szkoły, jeżeli uczeń wytrwałą pracą i wzorowem zachowaniem się na to zasługuje.

Po ukończeniu całego trzechletniego kursu nauk zdaje każdy uczeń egzamin końcowy, czyli główny, z całości nauk zawodowych przed osobną komisyą egzaminacyjną, a w razie pomyślnego wyniku tego egzaminu, otrzymuje świadectwo ukończenia nauk, wystawione według wzoru, przez Wydział krajowy zatwierdzonego.

Jeżeli zaś uczeń egzaminu tego nie złoży, otrzymuje tylko poświadczenie pobytu w szkole. Innych świadectw uczniom szkoła nie wydaje.

II. Nauki w szkole udzielane.

Nauka jest teoretyczną i praktyczną, i obejmuje następujące przedmioty:

a) z nauk ogólnie kształcących i podstawowych: 1. religię, 2. język polski, 3. język niemiecki, 4. arytmetykę i geometryę, 5. miernictwo praktyczne i niwelacyę, 6. geografię i historyę, 7. kaligrafię, 8. rysunki, 9. elementarne wiadomości z fizyki, 10. elementarne wiadomości z chemii, 11. botanikę, 12. zoologię.

b) z nauk zawodowych: 1. ogólne zasady ogrodnictwa, 2. warzywnictwo, 3. sadownictwo, 4. kwieciarstwo, 5. hodowlę drzew i krzewów ozdobnych, oraz 6. zasady zakładania i utrzymania ogrodów.

c) z nauk pomocniczych: 1. uprawa chmielu, 2. uprawa wikliny koszykarskiej, 3. pszczelnictwo.

Nauka teoretyczna odbywa się w izbach szkolnych i bywa popieraną (o ile na to środki i zbiory pozwalają) demonstracyami w szkole i w ogrodzie, nauka przedmiotów fachowych i pomocniczych bywa zawsze demonstrowaną w ogrodzie i stwierdzaną licznymi przykładami podczas ćwiczeń praktycznych.

Podręczników używają uczniowie tylko przy nauce przedmiotów ogólnie kształcących i podstawowych (z wyjątkiem botaniki), nauk fachowych i pomocniczych uczą się z wykładu nauczyciela, który w sposób, jak można najzrozumialszy i treściwy naukę podaje, a przy powtarzaniach i demonstracyach, według potrzeby uzupełnia i wyjaśnia.

Nie ulega wątpliwości, że przy pomocy odpowiednich podręczników nauka odbywałaby się o wiele prędzej, materyał naukowy możnaby lepiej rozwinąć, a uczeń byłby ograniczony tylko do tego, co zapamiętał.

Naukę praktyczną pobierali uczniowie przedewszystkiem w ogrodach szkolnych, a także i w ogrodach prywatnych, o ile te dostarczały materyału potrzebnego do nauki praktycznej uczniów.

W ogrodzie szkolnym uczyli się uczniowie praktycznie: przyrządzania kompotów, uprawy ziemi, rozmnażania, uprawy i przechowywania roślin warzywnych i produkcyi nasion, dalej: rozmnażania, uprawy i hodowli drzew i krzewów owocowych i ozdobnych, oraz prowadzenia drzew w formach karłowych, uprawy gruntowych roślin kwiatowych, wikliny koszykarskiej i pszczelnictwa, wreszcie rozmnażania i hodowli roślin szklarniowych, utrzymywania trawników, wysadzania kląbów, kwietników kobiercowych, przechowywania i suszenia owoców, jarzyn, oraz wyrobu win owocowych.

Nauka teoretyczna w szkole udzielaną bywa przedewszystkiem w okresie zimowym, z wyjątkiem nauk, których materyał w okresie zimowym wyczerpać byłoby trudno, jak: nauki religii, botaniki, języka polskiego, niemieckiego, arytmetyki, rysunków i miernictwa praktycznego. Nauka praktyczna odbywa się przez cały rok pod kierunkiem nauczycieli fachowych.

Załączony rozkład godzin nauki teoretycznej i praktycznej wskazuje dokładnie, jakiej nauki i w ilu godzinach uczą się wychowankowie w okresie letnim i zimowym.

A) W okresie letnim (od 1. kwietnia do 30. września) udzielano następujących przedmiotów:

Nauczyciel	Przedmiot nauki	Tygodniowo			Razem
		I.	II.	III.	
Katecheta ks. J. Kaliciński	Religia	1	1	1	3
Kierownik W. Maciaszek	Sprawozdania tygodniowe	1	1	1	3
Nauczyciel fach. A. Kurowski	Botanika	1	1	—	2
Nauczyciel W. Tabeau	Język polski	2	1	—	3
	Język niemiecki	2	1	—	3
	Rachunki i geometrya	2	1	—	3
	Miernictwo i niwelacya	—	—	2	2
	Rysunki	2	2	2	6
	Razem	11	8	6	25

B) W okresie zimowym (od 1. października do 31. marca) udzielano następujących przedmiotów:

Nauczyciel	Przedmiot nauki	Tygodniowo			Razem	Ogółem
		I.	II.	III.		
Katecheta ks. J. Kaliciński	Religia	1	1	1	3	3
Kierownik W. Maciaszek	Warzywnictwo	—	2	2	4	
	Sadownictwo	2	2	3	7	
	Kwiaciarstwo szklarn.	—	—	3	3	
	Uprawa wikliny	—	1	—	1	
	„ chmielu	—	1	—	1	
	Pszczelnictwo	—	1	—	1	17
Nauczyciel fach. A. Kurowski	Botanika	2	2	—	4	
	Zoologia	1	—	—	1	
	Zasady ogrodnictwa	2	—	—	2	
	Kwiaciarsto gruntowe	2	2	—	4	
	Krzewoznawstwo	—	—	1	1	
	Teorya zakład. parków	—	—	1	1	13
Nauczyciel W. Tabeau	Język polski	2	2	1	5	
	„ niemiecki	2	2	1	5	
	Rachunki i geometrya	4	3	1	8	
	Geografia i historya	2	2	—	4	
	Fizyka	1	—	—	1	
	Chemia	—	2	1	3	
	Rysunki	2	2	2	4	
	Kaligrafia	2	1	—	3	33
	Razem	25	26	17		66

III. Skład grona nauczycielskiego.

W składzie grona nauczycielskiego zaszła w ciągu roku szkolnego ta zmiana, że p. W. Tabeau nie czując się zupełnie zdrowym, aby mógł skutecznie pracować, wniósł prośbę o spensyonowanie go, a Wydział krajowy po przeprowadzeniu

potrzebnych formalności, przychylił się do prośby p. Tabeau i z dniem 31. października 1909 przeniósł go w stan czasowy spoczynku.

Na posadę nauczyciela do nauk ogólno-kształcących rozpisał Wydział krajowy konkurs i pismem z dnia 25. lutego b. r. l. 140.116/09 zamianował p. Jana Majchra stałego nauczyciela 5 cio klasowej szkoły męskiej w Dobczycach.

P. Jan Majcher objął obowiązki nauczyciela z dniem 1. kwietnia b. r.

W ciągu roku szkolnego udzielali nauki następujący nauczyciele:

1. Kierownik zakładu i nauczyciel fachowy p. Wojciech Maciaszek uczył: sadownictwa, warzywnictwa gruntowego i inspektowego, kwiaciarstwa szklarniowego, uprawy chmielu, uprawy wikliny koszykarskiej i pszczelnictwa.

2. Katecheta ks. Józef Haliciński uczył religii.

3. Nauczyciel fachowy p. Antoni Kurowski uczył: zasad ogólnych ogrodnictwa, botaniki, kwiaciarstwa gruntowego, hodowli drzew i krzewów ozdobnych, oraz sposobów zakładania i utrzymywania ogrodów.

4. P. Wiktor Tabeau uczył w okresie letnim do 31. października: polskiego, niemieckiego, rachunków, miernictwa i rysunków. Do końca okresu letniego objął naukę tych przedmiotów p. Józef Pankowicz kierownik szkoły męskiej im. Staszica w Tarnowie.

W okresie zimowym prócz katechety i nauczycieli fachowych uczyli: języka polskiego p. Kazimierz Wojciechowski, profesor c. k. I. gimnazyum, rachunków, geometryi, fizyki i chemii nieorganicznej p. Ludwik Kaliciński, nauczyciel w szkole im. Staszica, historyi polskiej i kaligrafii p. W. Serednicki, nauczyciel w szkole im. Staszica, języka niemieckiego, rysunków i chemii organicznej p. Antoni Kurowski.

5. Instruktor p. Stanisław Myjak dozorował uczniów podczas zajęć praktycznych.

IV. Środki naukowe szkoły.

Do skromnych środków naukowych szkoły dokupiono młynek do miażdżenia owoców i prasę do wyciskania soków za kwotę 200 koron. Oba te przedmioty były bardzo potrzebne do demonstracyi przy wyrabianiu wina owocowego.

Z czasopism fachowych prenumerowano: Le Jardin, La Revue horlicole, Le Bulletin horlicole i Wiener illustrierte Gartenzeitung.

Redakcye Rolnika, Tygodnika rolniczego i Ogrodnictwa przysyłały swe czasopisma bezpłatnie, za co Dyrekcya składa im na tem miejscu serdeczne podziękowanie.

Roczniki z poprzedniego roku oprawiono i tym sposobem powiększono księgozbiór szkolny.

V. Frekwencya uczniów.

Z początkiem roku szkolnego 1909/10 zapisanych było do szkoły 31 uczniów, a mianowicie: na I. roku 13, na II. roku 10, na III. roku 8 uczniów.

Pod względem religii było:

obrządku rzymsko-katolickiego 28 uczniów
„ grecko-katolickiego 3 „

Pod względem wieku było:

z ukończonym	15	rokiem	życia	1
„	16	„	„	7
„	17	„	„	11
„	18	„	„	8
„	20	„	„	1
„	21	„	„	2
„	22	„	„	1

Pod względem przygotowania szkolnego było:

z ukończoną	szkołą	ludową (6 lat nauki)		4
„	IV.	klasą	szkoły ludowej	15
„	V.	„	„ „	2
„	VI.	„	„ „	1
„	I.	„	„ wydziałowej	3
„	II.	„	„ „	1
„	III.	„	„ „	1
„	III.	gimnazyalną		4

Pod względem pochodzenia było:

z powiatu bocheńskiego 1, buczackiego 2, cieszanowskiego 1, jarosławskiego 2, kolbuszowskiego 1, kołomyjskiego 1, krakowskiego 2, krośnieńskiego 2, wowskiego 4, mieleckiego 1, rzeszowskiego 1, sokalskiego 1, stanisławowskiego 1, wadowickiego 2, wielickiego 1, żółkiewskiego 1, z Królestwa Polskiego 5, z Wielkiego Księstwa Poznańskiego 2.

W ciągu roku uwolniono	2	uczniów
„ „ wyjechał z powodu choroby .	1	uczeń
„ „ umarł	1	„

Przy końcu roku szkolnego było uczniów:

na I. roku	11	
„ II. „	9	
„ III. „	7	
Razem .	27	uczniów.

VI. Egzamina.

Egzamin z okresu letniego odbył się w dniach 28. i 29. października. Egzamina roczne odbyły się w dniach 5, 16 i 17 marca, egzamin końcowy 18, a egzamin praktyczny dnia 19. marca, w obecności delegatów: Konsystorza biskupiego, gminy miasta Tarnowa i Wydziału krajowego.

Z 11 uczniów I. roku złożyło egzamin roczny:

a) z postępem dobrym Kurda Stanisław, Szychowski Stanisław, Zawiła Józef;

b) „ dostatecznym Hawryłków Teodor, Kościelny Jan, Kurowski Leon, Matyaszek Stefan, Pabian Michał, Pulka August, Wróbel Józef.

Postęp niedostateczny otrzymał 1 uczeń.

Z 9 uczniów II. roku złożyło egzamin roczny:

a) z postępem dobrym Szponarski Karol;

b) „ dostatecznym Brzeziński Antoni, Jaworski Władysław, Laszkiewicz Ferdynand, Łabędzki Ignacy, Sudnik Stanisław, Szymański Leon, Szyling Gustaw, Wicyniak Kazimierz.

Z 7 uczniów III. roku złożyli egzamin roczny:

Z postępem dobrym Czekański Aleksander, Duda Józef, Kochmański Włodzimierz, Kochanek Franciszek, Pałamarz Tadeusz, Rudnicki Michał.

Z postępem dostatecznym Mleczko Franciszek.

Do egzaminu końcowego przystąpiło 7 uczniów.

Wszyscy egzamin tenże złożyli i uzyskali świadectwo ukończenia nauk.

Uczniowie, którzy cały trzechletni kurs nauki w szkole ukończyli, udali się:

Czekański Aleksander na posadę ogrodnika do Miejsca Piastowego.

Pałamarz Tadeusz na posadę ogrodnika do Ochmanowa.

Kochanek Franciszek na posadę pomocnika do Stubna.

Kochmański Włodzimierz na praktykę do ogrodów miejskich w Krakowie.

Mleczko Franciszek, Duda Józef i Rudnicki Michał na dalsze kształcenie się za granicą

VII. Sprawy internatu.

W administracyi wewnętrznej nie zaszła od roku poprzedniego żadna zmiana. Uczniowie mieszczą się w dwóch sypialniach, obok których znajduje się pokój instruktora, aby tenże łatwiej mógł nad nimi wykonywać kontrolę.

Do sypialni wchodzą uczniowie tylko w celu udania się na spoczynek, a rano po wstaniu, ubraniu się i modlitwie porannej dyżurny uczeń zamyka ją zamiótłszy, i dopiero wieczór otwiera. Bezpośredni nadzór w zakładzie wykonuje kierownik szkoły, przy pomocy instruktora.

Utrzymanie uczniów odbywa się we własnym zarządzie, pod osobistym nadzorem kierownika. Wikt, ubranie, jakoteż pościel otrzymują uczniowie takie same, jak dawniej. Wikt prowadzi się we własnej administracyi, stosownie do pory roku otrzymują uczniowie do mięsa i inne jarzyny, jak: brukiew, kalarepę, kalafiory, kapustę włoską, marchew, ogórki i sałatę.

W porze zimowej otrzymują uczniowie do ziemniaków, zamiast mleka kwaśnego, co drugi dzień na śniadanie żur żytni z omastą.

Koszta utrzymania uczniów z ubraniem, praniem i utrzymaniem służby kuchennej wyniosły 10.039 koron 95 groszy, więcej o 139 koron 95 groszy, niż preliminowano, a to z powodu wyższych cen, tak środków żywności, jakoteż materyi na ubrania dla uczniów,

Stan zdrowotny uczniów był zupełnie zadowalniający. W potrzebie udzielał porady lekarskiej bezinteresownie Dr. Józef Walczyński, za co Dyrekcya poczuwa się do nader miłego obowiązku, wyrażenia Dr. Walczyńskiemu serdecznego podziękowania.

VIII. Budynki szkolne.

Budynek główny i budynek gospodarski znajdują się w dobrym stanie. Prócz koniecznych, drobnych naprawek, jak: przestawianie pieców, przemalowanie od strony zewnętrznej wszystkich drzwi i okien, przemalowanie izb szkolnych i klatki schodowej, innych napraw na razie wykonywać nie potrzeba.

Natomiast budynki ogrodowe t. j. szklarnie, gdzie odbywa się nauka praktyczna ogrodnictwa szklarniowego, przedstawiają widok politowania godny. Tylko przez ciągłe poprawki i podpieranie utrzymuje się je jako tako, chociaż jedna z nich po ulewnym deszczu zawaliła się.

Dyrekcya od kilku lat zwraca uwagę na niebezpieczny stan tych budynków.

Wydział krajowy uznał potrzebę postawienia nowych szklarni, któreby rzeczywistej potrzebie zadość czyniły i w tym celu wezwał Dyrekcyę do przedłożenia projektu i kosztorysu, co też Dyrekcya uczyniła.

Projektem Dyrekcyi jest, aby wybudować najniezbędniejsze i tylko do nauki ogrodnictwa szklarniowego koniecznie potrzebne budynki o małych rozmiarach, ale tak urządzone, by odpowiadały, nie tylko rzeczywistej potrzebie, ale i postępowi ogrodnictwa. Proponuje tedy następujący kompleks budynków: 3 budynki 10 *m* długie, a 2·7 *m* szerokie i 2 budynki 10 *m* długie i 5·2 *m* szerokie, połączone wspólnym korytarzem ogrzewanym.

Przeznaczenie budynków byłoby następujące: *a)* rozmnażanie roślin szklarniowych; *b)* szczepienie drzew i krzewów ozdobnych, a także brzoskwiń, moreli, agrestów i porzeczek; *c)* forsowanie do wczesnego hodowania jarzyn i kwiatów; *d)* cieplarnia; *e)* szklarnia umiarkowana.

Budynki te otrzymałyby centralne ogrzewanie, zapomocą ciepłej wody (thermosiphon).

Mając już centralne ogrzewanie, można będzie także część ciepła wykorzystać dla kilku skrzyń wczesnych inspektów.

Demonstracya taka jest bardzo ważna dla ogrodników, zwłaszcza, że obecnie o nawóz stajenny jest coraz trudniej, nawet na wsi.

Jakkolwiek małe rozmiarami, budynki te mogą na dłuższy szereg lat do demonstracyi w szkole wystarczyć, zwłaszcza że konstrukcya będzie żelazna, a tylko listwy podłużne będą z amerykańskiego drzewa szpilkowego (Pitchpine).

Koszta tej budowy obliczyła Dyrekcya na 30.000 koron. Ponieważ jednak ceny materyałów ciągle idą w górę, i do czasu przystąpienia do budowy z pewnością znacznie się podniosą, zatem owe 30.000 koron mogą na ten cel nie wystarczyć.

Gmina miasta Tarnowa zaprowadza u siebie wodociągi, które w październiku b. r. prawdopodobnie będą już otwarte. Otóż po otwarciu wodociągów miejskich, magistrat pozamyka istniejące studnie, a zatem i studnię zakładową. Wobec tego budynek zakładowy zmuszony jest połączyć się z wodociągiem miejskim.

Koszta takiego połączenia obliczyło tarnowskie biuro wodociągowe na kwotę 3.882 koron 60 groszy.

IX. Ogród szkolny.

W zeszłorocznym sprawozdaniu miała zaszczyt Dyrekcya przedstawić, jak daleko postąpiły roboty w ogrodzie rozszerzonym i co należy jeszcze zrobić w ogrodzie dawnym.

Ogród nowy jest skończony, a oprócz robót wykazanych w przeszłorocznem sprawozdaniu, obsadzono tej wiosny czwarty poletek dziczkami drzewek owocowych, które w lecie będą uszlachetnione. Te, które były w roku 1907 posadzone i uszlachetnione, wyrosły i utworzyły piękne korony. W jesieni się je wykopie i sprzeda wszystkie.

Popyt na drzewka ze szkółek tutejszych jest bardzo wielki; co roku, z powodu zbyt małej, rocznej produkcyi, trzeba było odmawiać wielkiej liczbie zgłaszających się. Obecnie produkować się będzie 4.000 drzewek corocznie — więc jak na szkołę — to wystarczy.

W ogrodzie dawnym obsadzono już w części parkan drzewkami owocowemi w formie rozpinanej, a na czterech rabatach posadzono stożki grusz. Pod parkanem od strony północnej posadzono sortyment roślin pnących, które zakrywając parkan dostarczać będą materyału do demonstracyi.

Pozostaje jeszcze do obsadzenia cała ściana na parkanie zachodnim i kilka rabat. Na obsadzenie tego wstawiła Dyrekcya w budżet na rok 1911 kwotę 500 koron, jako drugą ratę, z żądanych w roku zeszłym 1.000 koron.

Po uzyskaniu tego kredytu i zasadzeniu drzew, byłby ogród na szereg lat zagospodarowany zupełnie.

Jak to Dyrekcya już przy budynkach zakładowych wspomniała, otworzy gmina miasta Tarnowa przy końcu tego lata wodociągi, z których korzystać będzie można za pewną opłatą. Dyrekcya z upragnieniem oczekuje tej chwili, w której będzie można połączyć ogrody szkolne z wodociągiem miejskim, by módz podlewać rośliny dostatecznie, a bez marnowania młodych sił, których na innem miejscu tak bardzo potrzeba. Podlewanie 10-cio morgowego ogrodu, przy kilkutygodniowej suszy, zapomocą roznoszenia wody w konewkach, sprawiało zawsze Dyrekcyi niemało kłopotu.

Koszt połączenia się z wodociągiem miejskim i rozprowadzenia wody rurkami po ogrodach, obliczyło biuro wodociągowe na 11.360 koron, a tytułem spłaty za używanie wody 800 koron.

Wynik produkcyi ogrodowej był następujący:

sprzedano	drzewek .	za	944	koron 30	groszy
„	zrazów .	„	84	„ 02	„
„	owoców .	„	112	„ 88	„
„	jarzyn .	„	1.893	„ 81	„
„	kwiatów .	„	408	„ 02	„
„	nasion .	„	162	„ 67	„

Razem za 3.605 koron 71 groszy,

więcej o 159 koron 88 groszy, niż w roku zeszłym.

Wszystkie czynności w ogrodzie szkolnym wykonują uczniowie sami, pod nadzorem nauczycieli fachowych, lub instruktora.

Na podstawie kilkuletniego doświadczenia, przyszła Dyrekcya do przekonania, że w obecnych warunkach, t. j. tak przez powiększenie ogrodu szkolnego, jak również i przez to, że ogród jest o 500 metrów od zakładu oddalony, dozorowanie uczniów podczas zajęć praktycznych daje się coraz trudniej przez tensam personal wykonywać. Potrzeba koniecznie jednej siły fachowej: młodszego nauczyciela, instruktora, a choćby tylko praktykanta, gdyż czynności ogrodnicze są bardzo różnorodne, a wszystkie spełniane są przez uczniów, którym trzeba je nie tylko pokazywać, ale i przez cały czas być przy nich obecnym, by robota należycie była wykonaną.

X. Kronika szkoły.

Podobnie jak lat ubiegłych, odbył się i w tym roku kurs nauki ogrodnictwa dla nauczycieli szkół ludowych, w dwóch okresach, a to w maju i w sierpniu.

W ciągu roku zwiedzili zakład JW. Panowie: Władysław Struszkiewicz, c. k. radca Dworu i inspektor kultury krajowej, Julian bar. Brunicki i Dr. Tadeusz Tertil, posłowie na Sejm krajowy.

XI. Wycieczki naukowe.

W ciągu roku zwiedzili uczniowie I., II. i III. roku kilkakrotnie ogrody ks. Sanguszki w Gumniskach.

W sierpniu zwiedzili uczniowie III. roku, pod przewodnictwem kierownika zakładu p. W. Maciaszka, ogrody i kultury ogrodowe i leśne w Zassowie pod Czarną, gdzie szkółki drzewek owocowych coraz lepiej się rozwijają.

We wrześniu zwiedzili uczniowie III roku pod przewodnictwem p. W. Maciaszka c. k. ogród botaniczny w Krakowie, ogrody i plantacye miejskie, ogrody han-

dlowe E. Freego i Zakład św. Józefa w Krakowie, dalej ogród doświadczalny Studyum rolniczego w Prądniku czerwonym, zakład ogrodniczy „Glinka“ i „Pomona“ tamże, oraz szkółki drzew i krzewów owocowych E. Freego w Rakowicach pod Krakowem.

W Krakowie zwiedzili uczniowie wiele kościołów, katedrę, zamek, groby królów polskich i t p.

P. T. Właścicielom i Kierownikom zakładów, które uczniowie zwiedzili, składa Dyrekcya, za udzielanie objaśnień i wskazówek cennych, jakich nie szczędzili naszym wychowankom, serdeczne podziękowanie.

Tarnów, w lipcu 1910.

W. Maciaszek *w. r.*
kierownik szkoły.

Alegat 2. do sprawozdania Wydziału krajowego LW. 92.563/1910.

L. 831. Zaleszczyki dnia 5. sierpnia 1910.

Sprawozdanie

Dyrekcyi krajowego Zakładu sadowniczego w Zaleszczykach za rok 1909.

Przystępując do skreślenia sprawozdania za rok 1909, zaznaczyć musimy, że w jesieni tegoż roku zakład nasz ukończył dziesięcioletni okres swej działalności.

W krótkości więc pozwolimy sobie naszkicować przebieg rozwoju zakładu od chwili założenia go w jesieni 1899.

Projekt założenia niższej szkoły ogrodniczej we wschodniej części kraju powstał kilkanaście lat temu wstecz. Po przeprowadzeniu przygotowawczej akcyi, mającej na celu wybór miejscowości, oraz po bliższemu określeniu działalności nowo powstającej instytucyi, wybór padł na miejscowość słynną z hodowli morel, mianowicie na Zaleszczyki, gdzie zakupiono 10 morgową parcelę, tuż pod miastem, obok dworca kolejowego. Niezwłocznie przystąpiono do postawienia budynku szkolnego, stajni, szopy i ogrodzono całą przestrzeń, częściowo murem, częściowo parkanem.

W jesieni 1899 r. Wydział krajowy powołał na kierownika K. Brzezińskiego, polecając mu sporządzenie planu, po zatwierdzeniu którego, przystąpiono zaraz do założenia ogrodu, szkółek, winnicy, sadu morelowego i t. p.

W jesieni 1899 r. zasadzono sad mateczny 5 kwater, zapoczątkowano winnicę na wolnem powietrzu i na murach, założono szkółki, morelarnie, brzoskwiniarnie, oraz posadzono część stożków.

W następnych latach stopniowo dopełniano winnicę na wolnem powietrzu, którą uważamy za doświadczalną, obsadzono mury winoroślą, rabaty stożkami grusz i jabłoni.

Zakład jednak, w stosunku do zakresu działania, poruczonego mu przez Wysoki Sejm, okazał się za szczupły i w roku 1904 Wydział krajowy dokupił cztery morgi, sąsiadujące z zakładem a należące do obszaru dworskiego. Nowo dokupioną parcelę otoczono murem i parkanem, przeznaczając całe cztery morgi pod hodowlę szkółek, z zachowaniem koniecznej u nas rotacyi, dając poletkom po wykopanych szkółkach przynajmniej 4 do 5 lat wypoczynku, Pomimo dokupna czterech morgów w zakładzie naszym, niestety, ciasno, zbyt mały warsztat pracy do osiągnięcia tych celów i zadań, jakie nam poruczył Wysoki Sejm a których od nas wymaga coraz usilniej Wydział krajowy.

Zakład sadowniczy w Zaleszczykach nazwać raczej można powszechną uczelnią sadownictwa, prawo bowiem korzystania z nauki w naszym zakładzie przysługuje każdemu, kto tylko z tej nauki zechce korzystać, o czem poniżej. Ogród nasz, założony jako ogród pomologiczny, w zakresie działalności swej ma poruczone badanie rozmaitych odmian drzew owocowych, pod względem odporności ich na surowy klimat, oznaczenie stopnia wrażliwości odmian drzew owocowych w czasie ich kwitnienia na słotę lub przymrozki, płodności odmian, odporności na szkodniki i choroby, oraz wartości ich owoców pod względem jakości, jak również zdatności handlowej. Zadania te skreślone w kilku słowach, przedstawiają taki ogrom pracy, że, można śmiało powiedzieć, jest nad czem pracować do końca życia, ażeby z materyałów zebranych dorastające pokolenie miało realny potem pożytek.

W roku 1907 na dokupionej obok zakładu parceli $^5/_4$ morga wybudowano fabryczkę przerobów owocowych.

Fabryczka ta, raczej uczelnia przeróbki owoców, składa się z wielkiej hali, oświetlonej z boków i góry, opatrzonej wietrznikami. Pod całą halą wielka piwnica na wyrób win owocowych i magazyn. Obok hali weranda, służąca do przygotowywania surowego materyału. Uczelnia ta została zorganizowaną w ten sposób, żeby

mogła odpowiedzieć ogólnym potrzebom w tym kierunku, a więc uwzględniając potrzeby domów prywatnych, mamy kuchnię domową z odpowiedniem urządzeniem do gotowania kompotów, marmolad, powideł, galaretek, oraz małą suszarkę, na potrzeby przeciętnego domowego gospodarstwa. Potem idzie urządzenie dla ogrodów większych lub gmin, mianowicie: kocioł miedziany o własnem palenisku, i suszarka geisenheimska, także o własnem palenisku, oraz mała prasa do wyrobu win.

Nakoniec dział fabryczny, więc kocioł do wytwarzania pary, potem skrzynia, sterylizator, dalej autoklaw, 2 kotły miedziane do gotowania marmolad, powideł, maszyna do zamykania puszek blaszanych, wielka prasa do wyrobu win owocowych, młynek do szarpania i mielenia owoców, fasownica i wiele innych drobnych przyrządów, potrzebnych przy fabrykacyi. Brak nam tylko jeszcze suszarki na parze, celem zużytkowania odchodzącej darmo pracy.

Uczelnia przerobów owocowych założoną została w myśl polecenia Wysokiego Sejmu, i istotnie jako czynnik popierający sadownictwo, regulujący ceny owoców, ma bardzo doniosłe znaczenie. Wprawdzie z czystem sumieniem możemy sobie powiedzieć, że owoców brak nam na pokrycie zapotrzebowań naszych rynków, że przez rok cały, z wyjątkiem miesięcy jesiennych, spożywamy owoce zagraniczne, to jednak z dniem każdym idzie ku lepszemu, zaczynają powstawać sady handlowe, a z chwilą, kiedy drogi nasze zostaną obsadzone drzewami, na wzór zagraniczny, — fabrykacya przeróbek owoców rozwinąć się musi, a nas już zastanie odpowiednio przygotowanych do ujęcia i skierowania na racyonalne tory tego nowego działu przemysłu gospodarskiego.

Jeżeli uwzględnimy konieczność obsadzenia drzewami owocowemi tłok gminnych, oraz zużytkowania tego, co nam dają nasze lasy (maliny, poziomki, borówki, grzyby), to o los przyszłych fabryk przerobów owocowych możemy być spokojni. Będziemy mieli co przerabiać, aby tylko znaleźli się ludzie, chętni pójść nowemi drogami zarobku a mający odpowiedni, choćby skromny kapitalik na założenie fabryczki. Obecnie nie potrzeba wyjeżdżać za granicę, szukać po za krajem wiedzy w tym kierunku, albowiem nasza uczelnia, pod względem urządzeń, odpowiada ostatnim wymaganiom techniki w tym kierunku.

W roku 1908, Wydział krajowy wydzierżawił obok zakładu leżącą tłokę na lat 12, przeznaczając ją pod hodowlę szkółek, produkcya których musiała się zwiększyć wobec licznych zapotrzebowań. Obecnie dążymy do wyprodukowania rocznie około 10 000 drzewek, mając na uwadze, że po latach drugich dziesięciu pracy, sto tysięcy drzew owocowych, posadzonych w kraju, będzie miało pewne znaczenie, choćbyśmy tylko przyjęli, że każde drzewo da przeciętnie rocznie 2 korony czystego dochodu swojemu właścicielowi.

Ogród po dziesięciu latach swojego istnienia, licząc i wydzierżawioną parcelę, powiększył się bez mała w dwójnasób ($19^1/_4$ morg.), przez co i plan poprzedni musiał uledz zmianie, — przesuwając szkółki na teren nowy, a parcele po szkółkach zamieniając na kwatery drzew owocowych, których mamy zbyt mało jako drzew matecznych i drzew, które obowiązkowo powinny się znajdować w krajowym Zakładzie sadowniczym pod obserwacyą. Inaczej nasze doświadczenia będą niekompletne, co do odmian nawet najpospoliciej w kraju i po zagranicą hodowanych. Rozporządzając niewielkim terenem, Dyrekcya Zakładu wprowadza hodowlę drzew szpalerowych, wolnostojących, oraz stożków, których więcej pomieścić można na danej przestrzeni niż drzew wysokopiennych.

Obecny stan ogrodu jest następujący:

Kwatera 1. Czereśnie współrzędnie z morelami odmiany zaleszczyckiej.
„ 2. Morele wsp. i krzaczaste.
„ 3. Grusze i jabłonie szpalerowe, zasadzone po wymarzniętych szpalerowych morelach w zimie roku 1907/8 i 1908/9.
„ 4. Obecnie szkółka winorośli podawanej do wysadzenia w naszym zakładzie — w jesieni 1910 zostanie obsadzoną stożkami jabłoni, których w zakładzie nam brak.
„ 5. Obecnie trochę szkółki, w jesieni 1911 posadzimy stożki grusz i jabłoni współrzędnie. (Kwatera l. 5—6 po wymarzniętych morelach).
„ 6. Stożki jabłoni posadzone jesienią 1909.
„ 7. Jabłonie i śliwy wsp. sadzone współrzędnie.
„ 8. Szkółki, wysadzone czasowo.

Kwatery 9. Zapoczątkowane ustawianie szpalerów, które w roku 1910 mają być ustawione i w jesieni obsadzone. (Patrz budżet 1910 urządzenie kwatery szpalerowej).
„ 10. Obecnie częściowo szkółka, w jesieni 1911 ma przyjść kultura drzew karłowych stożków.
„ 11. Stożki jabłoni posadzone w 1909 w jesieni.
„ 12. Czereśnie, wiśnie wsp. już rodzące.
„ 13. Śliwy wsp. już rodzące.
„ 14. Jabłonie wsp. już rodzące.
„ 15. Grusze i czereśnie wsp. współrzędnie już rodzące.
„ 16. Grusze wsp. już rodzące.
„ 17. Winnica wolnostojąca, już rodząca.
„ 18. Czereśnie wsp. odmiany handlowe, twarde, eksportowe, posadzone na wiosnę w 1909 r.

19., 20., 21., 22., 23., 24., 25. kwatery przeznaczone pod kultury szkółek — na kwaterze 19. i 20. część drzewek będzie wykopaną w jesieni 1910, na kwaterze 21. powinny wszystkie drzewka wyjść w roku 1910, o ile rok będzie sprzyjający wzrostowi drzewek. Kwatera 22. i 23. odpoczywają, obsadzone warzywami, 24. szkółki oczkowane w 1910 r. 25. szkółki do oczkowania w 1910 roku.

Ulice wszystkie obsadzone na rabatach stożkami grusz, krzakami jabłoni i trochę czereśni, śliw. Stożki te są rozmaitego wieku, zacząwszy od takich, które od kiku lat już rodzą, aż do zupełnie małych, posadzonych w jesieni 1909 roku.

Mamy trochę brzoskwiń przy murze i wolnostojących. Na murach otaczających ogród i wewnętrznych, oznaczonych na planie liniami czerwonemi, prowadzimy winorośl, odmianę „Frankentalskie".

Parkan na wydzierżawionej parceli obsadzono rozmaitemi odmianami winorośli (oznaczono na planie czerwonemi kreskami). Część parkanów obsadzono palmetami na wiosnę 1906 i 1907 roku, ciężka jednak zima 1907/8 wiele bardzo palmet zniszczyła, część uratowaliśmy, te zaś, które doszczętnie zmarzły zastąpiliśmy nowemi, sadząc jednoroczne pędy w 1909, celem na miejscu wyprowadzenia palmet. Prowadzimy znaczną ilość sznurów jabłoniowych poziomych i prostopadłych. Mamy kolekcyę nad rowem posadzonych śliw węgierek rozmaitych odmian, celem obserwacyi i potem wyboru najodpowiedniejszej dla naszego suchego klimatu, oraz posiadamy małą plantacyę malin, agrestów, porzeczek, orzechów.

W ciągu dziesięcioletniej pracy naszej nie odstąpiliśmy od programu, uchwalonego przez Wysoki Sejm. Zakład zaś rozszerzając trzeba było być przygotowanym na pewne zmiany co do rozkładu plantacyi, kierunek jednak pozostał zawsze ten sam, ogrodu doświadczalnego.

Jeszcze słów kilka musimy dodać w sprawie kultury morel, które to drzewa Dyrekcya zalicza do pionierów sadownictwa, drzewo morelowe bowiem jako krótko żyjące, mało odporne na nasze surowe zimy, kwitnące w miesiącu kwietniu, zazwyczaj w pierwszej połowie, narażone więc na przymrozki lub słoty, przedstawia znaczne ryzyko, i urodzaj morel nie jest regułą lecz miłym wypadkiem. Wprawdzie w razie urodzaju daje morela znaczny dochód, to jednak bytu swojego na kulturze morel żadna rodzina ani jednostka oprzeć nie może.

Może ktoś powiedzieć, że wogóle liczenie na urodzaj jakiegokolwiek bądź ziemiopłodu jest zawsze pewnego rodzaju loteryą, jednak różnica jest wielka. W sadzie dobrze prowadzonym, będącym w kulturze, może być urodzaj wielki, średni, mały, ale zawsze jest, a kompletny nieurodzaj, to następstwo klęski elementarnej, wypadek. Co zaś do morel, to urodzaj ich uważamy za wypadek. Dyrekcya zakładu nie jest za usunięciem kultury morel, lub ich zdecydowaną przeciwniczką, nam idzie o rzetelny rachunek, który najmniej hodowcom przynosi smutnych rozczarowań. I dlatego w warunkach naszego ciepłego Podola uważamy po dziesięcioletniem doświadczeniu inne kultury za więcej się opłacające niż morela, np. winorośl, grusze, czereśnie i wysoko szlachetne jabłka. Cena morel w Zaleszczykach bywa za cetnar od 24 koron do 60 koron. Cena gruszek późnojesiennych za cetnar waha się od 40 koron do 80 i wyżej, późno jesienne, zimowe, dochodzą do 100 koron, rozumie się za owoce dobrze zebrane, dobrze przechowane i dobrze opakowane. Czereśnie trzymają się w cenie morel, jabłka osiągają bardzo rozmaitą cenę, zależnie od odmiany i umiejętności zebrania, oraz przechowania, można liczyć cetnar od 24 koron do 120 koron za zimowy dobry owoc. Winogrona 60 koron do 80 koron za

cetnar. Wprawdzie jabłoń, grusza, czereśnia, winorośl, wymagają umiejętnej opieki, drzewa muszą być prowadzone a ziemia w kulturze, potem owoce umiejętnie zebrane, dobrze przechowane i porządnie opakowane, wówczas dopiero hodowla drzew owocowych może przynieść nawet znaczne dochody.

Czereśnie, jeśli idzie o eksport owoców, to hodowane muszą być odpowiednie odmiany (twarde), odnosi się toż samo i do winorośli. Znaczna bowiem ilość odmian transportu nie znosi. Wiśnia, z wyjątkiem hiszpańskiej, do transportu się nie nadaje. Koniecznem więc jest wiedzieć przy zakładaniu ogrodu, jakie odmiany należy sadzić, żeby odpowiedziały swojemu celowi. Głównym błędem naszych sadów, to nieodpowiedni wybór odmian. Mamy obecnie dobór wzorowy Wydziału krajowego odmian drzew owocowych, nie zawsze się jednak zakładający sady do niego stosują. W ostatnich czasach powstają ciągle sady, to gminne, to wzorowe włościańskie, szkolne, oraz sady przy dworach, najmniej słyszy się o sadach handlowych, racyonalnie, z pewnym z góry obmyślanym planem i programem założonych. Dyrekcyi znane są sady założone jako handlowe: w Jasionowie i Zawałowie, oraz projektuje się sad handlowy, przestrzeni około 40 morgów w Założcach. Sady te będą prowadzone we własnym zarządzie, a więc zbiór i sprzedaż owoców nie będzie powierzaną naszym żydkom sadownikom, którzy istotnie są największymi szkodnikami w sadach. Przytem płacą za owoce mało, gdyż sami stosunkowo mało za owoce umieją otrzymać, nie potrafią bowiem z owocami należycie się obchodzić, bez przesady można powiedzieć, że gospodarka owocami prowadzona przez dzierżawców, jest dzika. Najszlachetniejsze owoce, np. królowa renet, której w Galicyi mamy dużo, bywa transportowana w workach na wozach, a nawet i bez worków, wiezione podobnie jak kartofle. Taż sama odmiana w Tyrolu pod względem jakości nie lepsza od naszej, zbieraną jest do wymateracowanych koszyczków, układana cienkiemi warstwami, następnie przeniesiona, dobrze przechowana, pięknie opakowana, za drogie pieniądze zostaje sprzedaną. Owoce, równie piękne jak w Tyrolu mieć możemy i mamy, lecz źle się z niemi obchodzimy, obniżamy przez to ich wartość handlową i sady nasze zamiast zysków przynoszą straty, powszechnie są uważane jako ciężar majątków. Ponieważ trudnem jest, ażeby właściciel niedużego sadu, miał ogrodnika specyalistę, wskazanem jest dążenie do otwierania jak największej liczby posad ogrodników instruktorów powiatowych. Ludzi należałoby dobierać inteligentnych, którzyby potrafili pokierować akcyą rozwoju racyonalnego sadownictwa w powiecie, przez odpowiedni wybór rodzaju i odmian drzew hodowanych, dalej przeprowadzić zgodnie z całością planu przeszczepianie drzew starszych, a nieodpowiadających warunkom, doprowadzić sady stare do należytego porządku, i zorganizować handel owocami we własnym zarządzie, tak w ogrodach dworskich jak włościańskich i szkolnych, wogóle nadać racyonalny kierunek sadownictwu i handlu owocami w całym powiecie. Przypuszczać należy, że jeden człowiek rady by sobie z czasem nie dał, musiałby mieć odpowiednio wyszkolonych pomocników, których by mógł dostarczać nasz zakład i inne niższe szkoły ogrodnicze.

W krajowym zakładzie sadowniczym w Zaleszczykach bywa przeciętnie około 15 uczniów stałych. W roku 1909 odbyły się następujące kursa.

Kursa: od 24. stycznia do 8 marca, sadownictwo, pomologia.

Od 24. stycznia do 15. lutego, teorya ogrodnictwa.

Od 15. lutego do 8. marca, szkodniki, choroby roślin i walka z nimi.

Uczestników uczniów zakładu 12.

Od 14. do 20. marca krótki wykład pomologii dla uczniów miejscowego seminaryum, słuchaczów 22.

Od 23. marca do 3. kwietnia kurs dla nauczycieli ludowych, praktyczny i teoretyczny według przyjętego programu.

Od 6. do 12. września kurs letni dla nauczycieli ludowych, uczestników 11.

Od 14. do 19. czerwca kurs I. gotowania szparagów i warzyw dla praktykantek i uczniów zakładu, uczestniczących 16.

Od 20. do 23. września kurs praktyczny robienia win owocowych, 8 uczniów.

Od 27. września do 9. października kurs praktyczny przerobów owocowych dla starszych uczniów tutejszego seminaryum, uczestników 60.

Od 15. do 21. listopada, botanika (krótki rys w zastosowaniu do potrzeb ogrodniczych).

Od 15. do 27. listopada warzywnictwo.

Od 22. listopada do 5. grudnia przeroby owocowe.

Od 6 do 19. grudnia, pszczelnictwo.
Od 29. listopada do 7. grudnia, hodowla szkółek.
Od 9. do 19. grudnia, hodowla winorośli.
Kursa dla uczniów zakładu, słuchaczy 12.

Prócz powyższych kursów uczniowie stali zakładu mają w ciągu lata zawsze jedną godzinę tygodniowo omawiania robót będących w toku, przyczem repetuje się kursa jesienne i zimowe. W miarę dojrzewania owoców, pokazy pomologiczne z krótkim wykładem.

W miarę zbioru warzyw zdatnych na przeroby oraz owoców, odbywają się stale w ciągu lata krótkie kursa praktyczne dla uczniów zakładu i praktykantów przeróbki owoców i jarzyn.

Jako pomoc naukową zakład posiada bibliotekę szkolną, zawierającą 300 tomów książek, przeważnie ogrodniczych, popularnych przyrodniczych, oraz trochę powieści, odpowiednich dla młodzieży, również trochę dzieł poważnych ogrodniczych, przyrodniczych i czasopism. Prenumerujemy wszystkie czasopisma rolnicze i ogrodnicze polskie, jedno niemieckie, dwa francuskie.

Zbiory nasze zawierają: jeden zielnik ruchomy o podwójnych tablicach, na których zebrane najpospolitsze chwasty spotykane w ogrodach w okolicy.

Zbiór mineralogiczny i geologiczny z okolicy Zaleszczyk.

Zbiór modeli owoców, odmian objętych doborem Wydziału krajowego, jak również celem porównań trochę odmian z poza doboru.

Zbiór owoców, moreli i brzoskwiń, odmian pospolicie hodowanych, przechowanych w formalinie.

Zbiór chorób roślin i szkodników odpowiednio spreparowanych.

Zbiór bogaty najpospolitszych szkodników w ogrodach: motyli i owadów.

Kilkadziesiąt tablic wzorów owoców i drzew, oraz fotografii owoców i drzew, zdejmowanych w zakładzie, chorób roślin, szkodników, motyli, owadów, wzory szczepień, cztery tablice: anatomia pszczoły i t. p. rozwieszone w sali wykładowej i muzeum.

Pomoc naukowa, jak na nasze skromne warunki dość bogata. Dyrekcya dąży do tego, żeby tablice wszelkie, o ile jest to możliwe, zastąpić naturalnymi zbiorami, które zdobywamy własnemi siłami, wciągając do tej pracy i uczniów zakładu.

W zakładzie mieliśmy stałych 12 uczniów przez cały rok, 3 praktykantki i 2 praktykantów od wiosny do zimy. Zaznaczyć Dyrekcya musi, że do zakładu na praktykę garnie się młodzież z wyższemi studyami, młodzież przeważnie zamożna, która poświęcając się ogrodnictwu, chce potem na własnej ziemi prowadzić sadownictwo handlowe. Młodzież ta wprawdzie nie jest z Galicyi, lecz z pod zaboru rosyjskiego, bądź z Królestwa, bądź z zabranych prowincyi, gdzie do sadownictwa przywiązują wielką wagę, a sady kilkudziesięcio, a nawet 200 lub 300 morgowe nie są rzadkością.

Pomiędzy uczniami zdarzają się czasami chłopcy z Królestwa lub z zabranych prowincyi. Głównie jednak materyał mamy z najbliższych okolic Zaleszczyk i sąsiednich powiatów. Materyał bardzo dobry, tembardziej, że ustrój nasz nie przedstawia interesu pobytu dla próżniaków. Jedynie bowiem naukę otrzymują za darmo, na resztę uczeń musi sam zapracować. Za pracę, w formie dziennego wynagrodzenia, otrzymuje pewną kwotę, odpowiadającą najmu dziennego robotnika. Za zarobione pieniądze musi się wiktować i ubrać. Uczniowie mieszkają w zakładzie, zajmują dwie największe sale, wiktują się za bardzo stosunkowo niewielką opłatą w bursie polskiej, u portyera, ewentualnie u włościan na Zaleszczykach starych. Sposób ten wychowania uczniów ma tę dobrą stronę, że nie obciąża zakładu balastem, z młodzieży, która nie mając żadnego zamiłowania do ogrodnictwa, w krytycznym wieku między 16 a 18 rokiem idzie gdziekolwiek, aby tylko przeżyć rok, dwa, nie będąc ciężarem rodziców, a co potem los pokaże?

Dyrekcya z czystem sumieniem może zapewnić, że chłopcy uczący się w zakładzie, to przyszli zamiłowani w swoim fachu ogrodnicy, a to daje największą rękojmię, że nadal w raz obranym kierunku będą pracować z pożytkiem dla kraju. Zdarzają się, co prawda, wyjątki ale rzadko, niemal bez wyjątku prawie wszyscy nasi chłopcy, którzy dawniej opuścili zakład, pracują jako ogrodnicy.

Dyrekcya zakładu nie wyszczególnia wszystkich chłopców z imienia i nazwiska, tak jak lat zeszłych. Zaznaczyć tylko musimy, że frekwencya uczniów

zwiększa się z każdym rokiem, tak, że jedynie brak miejsca stoi na przeszkodzie przyjęcia większej liczby chłopców. Praktykanci i praktykantki mieszkają poza zakładem.

Dyrekcya zakładu może poszczycić się listami od bardzo poważnych osób w kraju, w których wyrażone jest podziękowanie za poleconego chłopca, oraz wyrażone uznanie dla zakładu naszego. Dyrekcya stara się, ażeby uczniowie byli ciągle zajęci, kładąc główny nacisk na kierunek nauczania praktycznego Biorąc pod uwagę poziom umysłowy naszych uczniów, przeładowanie ich teoryą byłoby w skutkach raczej ujemnem niż dodatniem, wykładów nie mamy więcej nad 3, a zwykle 2 godziny w miesiącach zimowych. Doświadczenie uczy, że więcej godzin chłopcy nie są w stanie z pożytkiem dla siebie wysłuchać.

Dyrekcya wspomniała, że krajowy zakład sadowniczy można nazwać powszechną uczelnią sadownictwa, otóż staramy się istotnie, żeby naukę sadownictwa, zamiłowanie do hodowli drzew, rozpowszechniać wśród wszystkich warstw ludności. Prócz stałych uczniów mamy w zakładzie praktykantów, korzystają z kursów i nauki praktycznej nauczyciele ludowi (kurs na wiosnę dwutygodniowy, latem tygodniowy), po za tem słuchacze miejscowego seminaryum nauczycielskiego korzystają z kursów dla nich specyalnie urządzanych, oraz przychodzą do zakładu czasem na ćwiczenia praktyczne. Dla włościan trudno kursa urządzać, ci bowiem zajęci gospodarką nie mają czasu na poświęcenie kilku dni, urządzamy więc tak zwane pokazy ogrodnicze, to znaczy, że pewnego dnia przychodzą włościanie i na miejscu w ogrodzie daje sie cały szereg pouczeń, w roku 1909 mieliśmy w jesieni dwie takie grupy, należą do tych grup mężczyźni, kobiety, bez różnicy wieku. Wogóle z każdym rokiem widzimy coraz większe zainteresowanie się zakładem i działalnością naszą. Bardzo pociągającym czynnikiem dzisiaj w zakładzie jest fabryka przetworów owocowych, która w myśl intencyi Wydziału krajowego przybrała charakter uczelni przetworów owocowych i w tym głównie kierunku dąży zakład, kładąc uwagę na urządzanie możliwie największej liczby różnych dłuższych i krótszych kursów. A więc przedewszystkiem uczniowie zakładu w zimowych miesiącach mają stale 4 tygodniowy teoretyczny kurs przerobów owocowych i wawrzywnych — a potem w ciągu całego sezonu (nie pomijając i zimy w piwnicy) od maja do późnej jesieni, w miarę dojrzewania różnych owoców i warzyw, przychodzą do fabryczki i zapoznają się z najgłówniejszymi rodzajami przeróbkami praktycznie — sposobem domowym i fabrycznym na średnią skalę. Gotowali więc najpierw w maju szparagi w słojach szklanych zwykłych i hermetycznie zamykanych (różnych systemów), na zwykłej kuchni i w osobnych aparatach. Resztki szparagów, odcinki, połamane, suszono w małej ilości na suszarce geisenheimskiej celem użycia na zupy (julienne). Robiono też próby z konserwowaniem szczawin szpinaku i rhabarbaru.

W czerwcu gotowano kompoty i marmolady owocowe, a także robiono soki i wino z truskawek, agrestu, porzeczek, wiśni i czereśni, tudzież konserwy z groszku i fasolki. Groszek, fasolkę i wiśnie suszono także w niewielkich ilościach. W lipcu był dalszy ciąg z temi samemi rzeczami, a przybyły do tego jeszcze maliny i morele. Morele niestety słabo zarodziły, więc też nie wiele ich przerobiono. — W sierpniu w dalszym ciągu przerabiano fasolkę i groszek późniejszy, tudzież robiono kompoty i marmoladę z przedwcześnie przez wiatry otrzęsionych gruszek i jabłek, co stanowi bardzo ważne udogodnienie w gospodarstwie sadowniczem, owoc taki bowiem musiałby pójść na marne, a przy pomocy jakiej takiej znajomości rzeczy uzyskano wcale znośne kompoty i marmoladę. We wrześniu rozpoczęła się najważniejsza robota, która trwała i w październiku, mianowicie gotowanie powideł, suszenie śliwek, jabłek, gruszek, past owocowych (t. zw. serki, chleb owocowy, i t. p. nazywane), tudzież robienie wina jabłkowego. Ponadto po raz pierwszy rozpoczęto gotowanie kompotów i konserw pomidorowych w puszkach blaszanych w tak zwanym autoklawie za pomocą pary. Próby zwłaszcza z pomidorami wypadły nader pomyślnie.

We wszystkich tych pracach uczniowie zakładu obowiązkowo brali dłuższy lub krótszy udział, — w miarę, jak który dział był ważniejszy, trudniejszy lub łatwiejszy — i w miarę, jak i inne pilne prace w ogrodzie na to pozwalały. Korzyść z takich kursów, zwłaszcza inteligentniejsi uczniowie, odnoszą wcale znaczną — zaznaczyć jednak należy, że gdyby który z nich chciał potem prowadzić przeróbki owocowe samodzielnie, to ponadto niezbędnem byłoby odbycie wyłącznej praktyki w ciągu całego bodaj jednego sezonu.

Z okazyi kursu dla nauczycieli ludowych (12 osób), urządzonego w tutejszym zakładzie przez c. k. Radę szkolną krajową, obok sadownictwa, ogrodnictwa etc. dano także całokształt (w zakresie rozporządzalnego czasu) teoryi przerobów owocowych i warzywnych — a w drugiej części tego kursu w lecie 5 dni pracowali frekwentanci w fabryczce bardzo pilnie, zapoznając się gorliwie z najważniejszemi metodami utrwalenia różnych owoców i warzyw.

Również i uczniowie IV. roku tutejszego seminaryum nauczycielskiego (i niektórzy z III. roku) w 3 grupach po 20 osób przez 3 dni odbywali odnośne ćwiczenia praktycznie w miesiącu wrześniu, a kilku najciekawszych przychodziło w ciągu kilkunastu popołudni na dalszą praktykę.

W miesiącu czerwcu i lipcu urządzono teoretyczny kurs przerobów w sposób możliwie najdokładniejszy dla 4 praktykantek zakładu, z którego korzystał także kierownik szkoły rolniczej pod Bukaresztem z żoną. Panie te pracowały w fabryczce w miarę odbywania się przeróbek — a w czasie największych robót stale brały udział w tychże.

W jesieni urządzono odwiedziny zakładu przez liczne grono włościan, kobiet, młodzieży i nauczycielstwa powiatu tutejszego i przy tej sposobności pokazywano urządzenia stacyi przerobów i wyjaśniano cele i żądania tejże.

Z okazyi częstych wyjazdów w niedziele i święta do czytelni w powiecie obok wykładów sadowniczych przy każdej sposobności poruszano sprawę przerobów owocowych, o czem włościaństwo bardzo chętnie słucha i poza odczytami odnosi się o informacye w tych kwestyach. Zdaje się, że tyle ważna kwestya lekkich win jabłkowych pójdzie powoli naprzód, o czem świadczy i ten fakt, że od jesieni 1909 r. sprzedano wyłącznie włościaństwu 3 hl. takiego wina, a z którego są nader zadowoleni.

Gdyby udało się wyrób lekkich win owocowych wprowadzić w szersze warstwy ludu naszego na wzór zagraniczny, to wszystkie nakłady tak wspaniałomyślnie przez kraj w tym kierunku poczynione — tem jednem byłyby zamortyzowane i sowicie oprocentowane, a że słowa te nie są bezpodstawne — świadczą właśnie stosunki zagraniczne, gdzie wyrabia się miliony hektolitrów takiego napoju z wielką korzyścią materyalną, a i nie mniejszą moralną.

Oprócz tych prac udzielał nauczyciel przerobów informacyi na zapytania i z dalszych stron, a nadto był stałym współpracownikiem fachowego pisma »Ogrodnictwo», gdzie pomieszczał krótsze i dłuższe artykuły w zakresie swego działu i przedsiębrał różne doświadczenia, głównie fermentacyjne, jakoteż studyował sprawę optimum temperatury dla win owocowych w momencie picia tychże, na zasadzie analogicznych stydyów Wortmana dla win gronowych.

W roku 1909 przerobiono:

jabłek . . .	16·— q.
śliwek . . .	7·5 „
wiśni	1·0 „
malin	0·75 „
gruszek dzikich . .	3·00 „
„ padałek .	0.75 „
truskawek . . .	0·20 „
pomidorów . . .	1·50 „
porzeczek . . .	0 30 „
agrestu . . .	0·20 „
groszku . . .	0·10 „
fasolki . . .	0·25 „
szparagów . . .	0·20 „
cukru zużyto . .	4·25 „

Zbyt tych rzeczy wogóle trudny z powodu wielkiej rozmaitości przerobów w małych ilościach, a co właśnie kursa różne powoduje — i z powodu znacznego jeszcze braku odczucia potrzeby tego rodzaju rzeczy nawet u inteligencyi, jakkolwiek w tym kierunku z każdym rokiem postęp choć mały, jest widoczny.

Że tak jest, świadczy i to, iż w I. roku istnienia stacyi nabyło kilka pań za pośrednictwem zakładu po parę słoików, hermetycznie zamykanych, a w roku ubiegłym zakupiono już przeszło 3 razy tyle tych słoików, a przytem przerobiono 12 q. śliwek na powidła na rachunek pewnego dzierżawcy i 3 q. porzeczek na

wino dla pewnego gr.-kat. księdza proboszcza, nie licząc różnych kompotów dla miejscowych pań, w stacyi sporządzonych przy ich współudziale.

Tyle o przeróbkach owoców i kursach z niemi związanych, oraz działalności zakładu w tym kierunku. Na zakończenie naszego sprawozdania pozostaje nam jeszcze nadmienić, że Dyrekcya zakładu udziela porad fachowych, pouczeń na miejscu w ogrodach. Sporządza na życzenia interesowanych plany i kosztorysy mających się zakładać sadów, dając najbardziej szczegółowe wskazówki. O ile tylko czas pozwala, kierownik zakładu zawsze spieszy z udzieleniem wskazówek co do poprawienia, prowadzenia sadów starszych, lub dania dyrektywy przy zakładaniu sadów nowych Kierownik zakładu przy tem dąży do poznania kraju, gdyż działalność na polu podniesienia kultury ogrodniczej, jest ściśle związana ze znajomością rozmaitych okolic kraju pod względem topograficznym, gleboznawczym i klimatycznym. W roku 1909 K. Brzeziński jeździł do Derewlan, Jasionowa, Oleska, Krutów, do powiatu Śniatyńskiego dwukrotnie, do Szypowiec, Przybyłowa, Chmielowej, Koszyłowiec, Czerwonogrodu, Łuki, Tyśmieniczan, Zawałowa, Czerniatyna. Wszędzie udzielał porady fachowej, czy to odnośnie do sadów istniejących, czy to projektował nowe. Prócz wyżej wspomnianych wyjazdów, kierownik zakładu przyjmuje czynny udział w posiedzeniach sekcyi sadowniczo-odrodniczej i c. k. Towarzystwie gospodarskiem we Lwowie, oraz w posiedzeniach Towarzystwa ogrodniczego w Krakowie, w sprawach ważniejszych raz lub dwa razy do roku.

Krajowy Zakład sadowniczy sprzedaje drzewka, owoce, przeroby owocowe. Artykułów tych sprzedano w roku 1909, a mianowicie:

drzewek za kwotę	7.002 K 80 g
owoców „ „	1.986 „ 83 „
przerobów za kwotę	1.051 „ 97 „
Łącznie . .	10.041 K 60 g

Dyrekcya pozwala sobie przy tem nadmienić, że krajowy Zakład sadowniczy nie jest założony jako ogród handlowy i w tym kierunku nie jest prowadzonym. Ogród nasz założony jako sad wzorowy, pomologiczny, doświadczalny, i ten kierunek w myśl intencyi Wydziału uważamy za cel Zakładu. Co zaś do produkcyi szkółek drzew owocowych, to te jako materyał, z którego mają powstać przyszłe nasze sady, tak długo w Zakładzie będą musiały być produkowane, jak długo prywatne zakłady ogrodnicze nie pokryją ogółu zapotrzebowania w tym kierunku. Praca jednak nasza i w ogóle ludzi dobrej woli, pracujących słowem i pismem nad rozwojem sadownictwa w kraju idzie tak szybkim krokiem, że zapotrzebowanie drzewek zwiększa się stale z roku na rok, i z czystem sumieniem powiedzieć możemy, że praca na polu rozwoju sadownictwa, prowadzona przez nasz zakład bez rozgłosu i zapisywania setek liber papieru, idzie żywo, tak, że skromna nasza produkcya szkółek w bardzo małej mierze pokrywa zapotrzebowania u nas drzewek. Zwracamy więc interesowanych do prywatnych zakładów ogrodniczych w kraju.

Akcya nasza bez kultury szkółek w obecnych czasach byłaby, że tak powiem, kulawą. Trudno, żeby Wydział krajowy nawołując do sadzenia drzewek owocowych, prowadząc akcyę mającą na celu rozwój sadownictwa w kraju, nie rozporządzał jakimś dziesiątkiem tysięcy drzewek owocowych, które są kroplą w morzu zapotrzebowań, wywołanych właśnie pracą Wydziału krajowego, w kierunku podniesienia i rozwoju sadownictwa.

Dyrekcya krajowego Zakładu sadowniczego w Zaleszczykach.

***K. Brzeziński** w. r.*

Alegat 3. do sprawozdania Wydziału krajowego do LW. 92.563/1910.

Sprawozdanie

z czynności krajowego instruktora ogrodnictwa Dr. Stanisława Golińskiego za czas od sierpnia 1909 do 1. lipca 1910 r.

W ciągu ubiegłych dwu półroczy krajowy instruktor ogrodnicwa zajmował się następującemi sprawami:

W godzinach urzędowych (od godz. 9—2-giej) udzielał w swem biurze, o ile obecny był w Krakowie, porad, wskazówek i pouczeń. Między godziną 11. a 12. co wtorek i piątek przebywał w Radzie powiatowej krakowskiej (ulica Pijarska 1.), aby udzielać porady stronom interesowanym, które się tam zgłaszały. W biurze załatwiał pisemnie sprawy przy pomocy korespondenta, a potem korespondentki, a także z pomocą fachowego buchaltera porządkował rachunki udzielonych mu subwencyi, a mianowicie na cele przeszczepiania drzew owocowych, na kursa ogrodnicze, na cele demonstracyjne, na próby nawozowe, na wydatki biurowe i pomoc kancelaryjną

Czas pozostający poza licznemi wyjazdami, ekspertyrami, demonstracyami, naukowemi wycieczkami i poradami, zużytkował na prace ściśle związane z ogrodniczemi sprawami.

Załącznik 1. „Kalendarzyk".

1. Napisał i wydał książeczkę pod tytułem: „Kalendarzyk pielęgnowania roślin pokojowych", tu załączony.

2. Niżej podpisany kierował Towarzystwem „Upiększenia miasta Krakowa i okolicy", gdzie został wybrany na Prezesa. Nadając tej instytucyi kierunek zdobnictwa roślinnego, jako podstawowy, usiłuje rozbudzić ważny dla nas dział ogrodnictwa ozdobnego. Zdobnictwo kwiatowe, jak ozdabianie balkonów, okien, bram i t. p., zostało konkursami rozbudzone w Krakowie i dało impuls podobnym pracom w innych miastach kraju, jak opiewa odnośne sprawozdanie „Towarzystwa Upiększenia m. Krakowa", załącznik 2.

Załącznik 2. Sprawozdanie T. U. K.

3. Podpisany znając dobrze teren okolic Krakowa, które bada i ma pod swoją zawodową opieką od 10. lat, przyjął udział w konkursie na plany Wielkiego Krakowa, a uważając, że plany parków, ogrodów i ogródków, jakoteż i rozmieszczenie dzielnic o charakterze wiejskim, leżą w obrębie jego zadań, zaprojektował plan, który został nagrodzony trzecią nagrodą. Jak świadczy reprodukcya w „Architekcie", wzór z opisem. Była to duża praca, którą wykonać można było tylko nocami poza obowiązkami instruktora.

Załącznik 3. „Architekt".

Załącznik 4. Wykaz odmian pomidorów, ohrzanu, truskawek, kapusty.

4. Liczne studya przeprowadzone nad hodowlą chrzanu, hodowlą pomidorów i ich odmian, nad hodowlą truskawek oraz roślin ozdobnych, czy to na własnym gruncie, czy na dzierżawionym, dopełniają obrazu prac w tych dwu półroczach.

Załącznik 5. Program kursu.

5. Zorganizował kurs gospodarstwa domowego i miał wykłady o hodowli roślin pokojowych na tym kursie.

Czynności stale dokonywane.

1. Przeszczepianie drzew owocowych w roku 1910.

Załącznik 6. Sprawozdanie p. Sikory.

W roku bieżącym przeszczepianie drzew owocowych wzbogacone zostało akcyą przedsięwziętą przez p. profesora Ludwika Sikorę w Gorlicach.

Pozatem przeszczepianie to, jak lat poprzednich, przeprowadziło 169. uczestników, którym zostało przesłanych 31.953 zrazów jabłoni, grusz, śliw, wisień, czereśni wraz z 9 klg. 56. dkg. łyka — 31 klg. 75 dkg. maści, 4-ma książeczkami o przeszczepianiu, 12-ma pudełkami z narzędziami, 19. nożami i 1. osełką.

Corocznie wzrastająca liczba uczestników i nowo zajmowane tereny objęte tą akcyą, dają gwarancyę poważnych jej wyników, tak, że za lat parę zmniejszy się liczba odmian i rozpowszechnią się lepiej dostosowane do naszych warunków.

2. Kurs ogrodnictwa dla nauczycielek ludowych.

W dniu 4. maja bieżącego roku rozpoczął się, a w dniu 15. maja bieżącego roku zakończył kurs ogrodniczy dla nauczycielek ludowych z następującym programem:

a) Dział ogólny.

1. Przyrodnicze objaśnienia czynności ogrodu.	5 godz.	Dr. St. Goliński.
2. Nauka o glebie i nawozach . . .	5 „	Dr. St. Goliński.

b) Dział użytkowy.

1. Sadownictwo (zakładanie, prowadzenie sadów)	10 „	Dr. St. Goliński.
2. Warzywnictwo w gruncie i w inspekcie .	16 „	Dyr. St. Szarek.
3. Pszczelnictwo	2 „	Dyr. St. Szarek.

c) Dział ozdobowy

1. Kwieciarstwo	5 „	Dyr. St. Szarek.
2. Planowanie i zakładanie ogrodu szkolnego	2 „	Dr. St. Goliński.
3. Hodowla roślin pokojowych	4 „	Dr. St. Goliński.

Praktyka.

Praktyka w ogrodzie } Ćwiczenia w sali szkolnej } . . .	12 „
Wykłady próbne	2 „
Razem .	63 godz.

Brały w nim udział następujące panie: Marya Łaszczewska z Potylicza, Marya Szablówna ze Starego Zbaraża, Helena Grzybowska z Brzegów, Wanda Ostrowska ze Stroniowiec, Ludwika Sokołowska z Piadyk, Eufrozyna Rubczakówna z Kołodziejówki, Eugenia Zbożańska z Tarnawy górnej, Marya Piechocka z Krakowa, Walerya Szczepanikówna z Gawłowa nowego, Franciszka Zajączkowska z Albigowej, Wilhelmina Ostrowska z Późnik, Józefa Lisowska z Przedzielnicy.

Załącznik 7. Program kursu letniego.

Dopełnienie tego kursu stanowił letni kurs z programem (załącznik 7.). W dniu 1. lipca odbył się egzamin z postępem.

Kursa te uważa krajowy instruktor ogrodnictwa za nader ważne z tego powodu, że kobiety w tym dziale, w seminaryach nauczycielskich nie otrzymują żadnych wiadomości, a jakkolwiek powinny by wypełniać te same obowiązki, co nauczyciele, pozostawiają często dział ogrodniczy odłogiem, nie chcąc niedostateczną robotą psuć sprawy. Dowodem sumiennego odnoszenia się do sprawy ogrodnictwa jest fakt,

że samorzutnie, bez agitacyi zawiązały uczestniczki kursu Stowarzyszenie kursistek ogrodniczych w celu wzajemnej pomocy i kontynuowania zaczętej pracy.

3. Polecenie Wysokiego Wydziału krajowego w sprawie urządzenia ogrodu w Białej przy tamtejszym szpitalu krajowym. Wypełnione zostało po myśli odnośnego pisma. Instruktor był dwa razy w miejscu i porozumiawszy się z zarządem, uprościł drogi, wyznaczył miejsca na główne skupiny, wyznaczył odnośne rośliny i w końcu doradzał w umowie z ogrodnikiem.

4. W ciągu tego roku instruktor interweniował w 41 wypadkach, wzywany czy to przez władze, czy instytucye i osoby prywatne: urządzenie ogrodu przy szpitalu krajowym w Białej, lustracye szkółek w Limanowej, Wieliczce, Dzikowie, Rakowicach, Prądniku czerwonym, Mydlnikach, Zakładzie Józefitów w Krakowie, (w 7 miejscowościach) pouczenia: w Dębiu, Rząsce, Wyciążach (w 3 miejscowościach), lustracye ogrodów i pouczenia zewskazówkami gospodarczymi w Karniowicach, Bielanach, Mnihowie, Wadowie, Ruszczy, Korabnikach, Zielankach, Pękowicach, Sierczy, Pychowicach, Dojazdowie, Podgórzu, Jurczycach, Batowicach, Piekarach, Kryspinowie, Rzemieniu, Wołowicach (w 18 miejscowościach). W celu porady w sprawie szkółek w Prusach. W sprawie sadu na gruncie wspólnym w Chrosnej. W celu zwiedzenia wraz z kursem kobiecym ogrodniczym w Krzeszowicach, Woli Justowskiej, Zakładzie Helclów i ogrodzie miejskim w Krakowie, Czarnej wsi, Nowej wsi, Przegorzałach (w 7 miejscowościach). W celu spraw przeszczepiania drzew owocowych w Kamieniu, Witkowicach i Górce narodowej (w 3 miejscowościach).

5. W biurze z pomocą korespondenta załatwił instruktor od lipca 1909 do stycznia 1910 bieżących numerów od L. 1. do L. 1.084 i od stycznia 1910 do lipca 1910 r. bieżących numerów od L. 997 do L. 1.410 dotyczących wszystkich tu wyszczególnionych spraw. Pozatem ustne porady, informacye, wysyłki protokołów przeszczepiań, wysyłki zrazów, maści i łyka. Zbieranie adresów, katalogów i t. p. informacyi i udzielanie ich stronom.

6. Instruktor jako organizator lub wykładający brał udział w następujących kursach:

Kurs dla nauczycieli ludowych w Dębiu godzin wykładowych i ćwiczeń	136
Kurs przerobów owocowych przy szkole przemysłowej (pakowanie i przechowywanie owoców)	16
Kurs gospodarstwa domowego (w roślinach pokojowych) .	12
Wykład w Wyciężach	3
Wykład w Rząsce	2
Razem . . .	169

7. Na zlecenie c. k. Ministra rolnictwa zbierał instruktor informacye co do urodzaju owoców i przesyłał takowe do Wiednia.

8. Pozatem uczęszczał na Zgromadzenia Towarzystw rolniczych, Kółek rolniczych, zebrań nauczycieli ludowych i t. p., gdzie albo udzielał rad, albo publicznie w sprawach ogrodniczych głos zabierał.

Kraków, 11. września 1910 r.

Dr. Stanisław Goliński, w. r.

LW. 91.283/1910 We Lwowie, dnia 21. września 1910.

Aleg 800

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o zaprowadzeniu ubezpieczenia bydła rogatego.

Wysoki Sejmie!

Ubezpieczenie bydła stało się w ostatnich czasach potrzebą żywo odczuwaną, czego dowodem są uchwały Wysokiego Sejmu z 12. marca 1907 i 4. listopada 1908, polecające Wydziałowi krajowemu przedłożenie w najbliższym czasie projektu krajowego zakładu ubezpieczenia bydła.

Kapitał inwestowany w inwentarzu żywym obejmuje coraz wyższy procent sumy zasobów ekonomicznych kraju naszego, w miarę tego jak wzrasta ilość i wartość sztuk bydła i jak przychody z chowu bydła i z mleka stanowią coraz to większą część przychodu gospodarstw rolniczych.

Według ostatniej konskrypcyi urzędowej w r. 1900 posiadała Galicya 2,714.622 sztuk bydła rogatego; licząc przeciętnie po 150 K za sztukę, otrzymamy imponującą cyfrę 407,193.300 K.

Cyfra ta świadczy, jaki ogromny kapitał ma kraj nasz w bydle rogatem, a jeżeli przyjmiemy, opierając się w tym względzie na statystyce innych krajów, gdzie ubezpieczenie bydła już wprowadzono, że około 2·5% z powyższego stanu zwierząt ginie corocznie względnie zostaje dobitem i tylko część z tego ubytku powraca do kieszeni producenta pod postacią mięsa i odpadków nadających się do użycia ze zwierząt dobitych lub padłych, można przyjąć, że ubytek ogólny t. j. straty hodowców wynoszą około 8,000.000 K rocznie. Cyfra ta najwymowniej przemawia za wprowadzeniem jak najrychlej ubezpieczenia bydła rogatego.

Ubezpieczenie przedstawia się tutaj tak samo jak w innych dziedzinach jako środek zapewniający odtworzenie części kapitału, tkwiącego w żywym inwentarzu, a tem samem zapewniający ciągłość przychodów, jakie inwentarz daje wprost lub dopomaga uzyskać.

Rozumieją dobrze pożytek i potrzebę ubezpieczenia bydła w naszym kraju gospodarze rolni, należący do Spółek mleczarskich pod Patronatem Wydziału krajowego i dlatego obok żądań, wychodzących z owych Spółek, aby takie ubezpieczenie zaprowadzić, pojawiły się w ostatnich latach samorzutne usiłowania wprowadzenia ubezpieczenia krów, należących do członków Spółek mleczarskich.

Członkowie niektórych Spółek składają corocznie po jednej koronie od krowy, a fundusz utworzony z tych składek służy o ile starczy, na pokrycie strat w krowach, zdarzających się w obrębie spółki, przez umożebnienie zakupna nowej krowy w miejsce straconej.

Wypadki takie znane są w obrębie następujących Spółek mleczarskich: w Kobakach, pow. Kosów, w Św. Józefie, pow. Nadwórna, w Kraczkowej, pow. Rzeszów, w Rybnej, powiat Kraków, w Mstowie, powiat Limanowa i w Siemianówce, pow. Lwów.

Ten prymitywny surogat ubezpieczenia przez składki zapomogowe nie jest w stanie zastąpić ubezpieczenia i dać istotne zapewnienie ciągłości kapitału, tkwiącego w żywym inwentarzu i opartej na nim produkcyi i jej przychodów, jednak świadczy wymownie o żywo odczutej potrzebie ubezpieczenia ze strony interesowanych.

Dalszym objawem w tym samym kierunku jest założenie w Gródku Jagiellońskim Towarzystwa ubezpieczenia bydła rogatego i koni, które jako oparte na ustawie z 15. listopada 1867 nie daje właściwej podstawy asekuracyjnej, jednakże udziela członkom zapomóg w razie strat w bydle i okazuje się w miarę zasobów swych użytecznem.

Wspomniane objawy wskazują, że nadeszła odpowiednia chwila do przeprowadzenia organizacyi ubezpieczenia bydła.

Nad sprawą tą przeprowadzał Wydział krajowy od kilku lat gruntowne studya, badając, który z istniejących systemów ubezpieczenia zwierząt i z jakiemi zmianami mógłby być zastosowany w naszych warunkach.

W pracy swej jednak napotykał Wydział krajowy na liczne trudności, z których największą była strona finansowa tej organizacyi.

Z jednej strony bowiem musiał się Wydział krajowy liczyć z stanem finansów krajowych, który nie zezwalał na zbyt wysokie dopłaty z funduszu krajowego, z drugiej strony zaś znowu obawiał się, ażeby przez ustanowienie wysokich opłat, nie odstraszyć właścicieli bydła od korzystania z tej organizacyi.

Dopiero nowa ustawa o tłumieniu zaraźliwych chorób zwierzęcych z 6. sierpnia 1909 Dz. p. p. Nr. 177 oraz przyznanie subwencyi państwowej na cele hodowlane z tytułu zawarcia traktatów handlowych z Rumunią i państwami bałkańskiemi, z której część ma być użytą na cele asekuracyi, zbliżyły w naszym kraju do urzeczywistnienia myśl organizacyi ubezpieczenia bydła, usuwając część trudności technicznych i finansowych, stojących na przeszkodzie wprowadzenia takiego ubezpieczenia.

Według wspomnianej ustawy bowiem:

1. za wszystkie zwierzęta zabite z polecenia władzy z wyjątkiem świerzbu i wścieklizny, jakoteż za wszystkie zwierzęta, które padły wskutek szczepień przeprowadzonych z polecenia władzy, płaci Rząd rzeczywistą wartość szacunkową zwierząt w chwili szkody (§. 48.);

2. w wypadkach pryszczycy, jeśli Rząd zarządzi zabicie sztuk chorych, płaci pełne odszkodowanie (§. 31.);

3. w wypadkach wąglika i szelestnicy (wąglika alpejskiego) powinno c. k. Ministerstwo rolnictwa udzielać właścicielom zwierząt wsparcia do wysokości połowy wartości (§. 60.);

4. od strat spowodowanych księgosuszem chroni hodowców ustawa z r. 1870 (Dz. p. p. Nr. 37) zmieniona częściowo uchwałą z 6. sierpnia 1909 (Dz. p. p. Nr. 180);

5. od strat spowodowanych zarazą płucną chroni właścicieli bydła ustawa z 17. sierpnia 1892 (Dz. p. p. Nr. 142), uzupełniona nowelą z 6. sierpnia 1909 (Dz. p. p. Nr. 180).

Jak powyższe zestawienie wykazuje, prawie wszystkie groźniejsze choroby zaraźliwe bydła rogatego objęte są obowiązkiem odszkodowania ze strony państwa.

Pozostawałyby do zakresu asekuracyi wypadki wąglika i szelestnicy (powyżej pod 3), o ileby państwo nie dawało odszkodowania, tudzież o ileby chodziło o uzupełnienie odszkodowania połowy wartości danego przez państwo, następnie wypadki gruźlicy, nie należące do otwartych form tejże, dalej rzadkie wypadki t. zw. osteomalacii (rozmiękczenia kości), a w końcu sporadyczne choroby bydła rogatego, nie należące do zaraźliwych lub zakaźnych i nieszczęśliwe wypadki. Zakres ten nie przedstawiałby zbyt znacznego ryzyka dla instytucyi ubezpieczającej.

Ubezpieczenie bydła przedstawia w pierwszym rzędzie największe znaczenie dla włościan. W większem gospodarstwie, mającem kilkadziesiąt lub więcej sztuk inwentarza jednego rodzaju, szkody wynikające z chorób niezakaźnych mniej więcej wyrównują się, znaczna bowiem ilość posiadanego inwentarza przedstawia pewnego rodzaju samoubezpieczenie.

Inaczej ma się rzecz w małem gospodarstwie, które szczególnie nadaje się do chowu inwentarza, wymagającego osobistej troskliwości i doglądu ze strony właściciela. Dla ubogiego włościanina lub chałupnika strata jednej sztuki inwentarza wskutek choroby lub wypadku jest bardzo wielkim ciosem, a w niektórych wypadkach sprowadzić może nawet jego zupełną ruinę.

Wobec zwiększającej się wskutek parcelacyi ilości gospodarstw włościańskich i innych mniejszych posiadłości, ilość bydła, mogącego korzystać z ubezpieczenia, ciągle się zwiększa.

Twierdzenie to uzasadniają fakta obserwowane w innych państwach.

Ścisłe obliczenia przeprowadzone przez Dra Biermanna w roku 1892 (Die deutsche Viehversicherung und ihre Reform) wykazały, że z powodu rozdrobnienia większych majątków w Niemczech, ilość inwentarza żywego wzrosła tam bezwzględnie i że ilość utrzymywanych zwierząt stała w odwrotnym stosunku do obszaru posiadanej ziemi.

Oprócz powyższego zasadniczego powodu, przemawia za asekuracyą szereg innych względów, jako to:

1. Właściciele bydła, mając zapewnione pokrycie strat, mogą kupować lepsze i droższe sztuki, przez co hodowla bydła się podniesie.

2. Skutkiem pewności, iż w razie wypadku otrzyma odszkodowanie, hodowca nie będzie taił pierwszych przypadków zachorowania zwierząt wśród objawów chorób zaraźliwych, przez co usunie się tę pierwszą najważniejszą przyczynę szerzenia się chorób zaraźliwych.

3. Nie mały wpływ wywiera również asekuracya zwierząt na ogólną zdrowotność ludności, usuwając z obrotu handlowego mięso zwierząt chorych potajemnie zabijanych.

4. Przez asekuracyę zmusi się hodowców, aby bydło utrzymywali w lepszych warunkach, należycie żywili i odpowiednio obchodzili się z niem.

5. Asekuracya wreszcie może przyczynić się do stworzenia zakładów przemysłowych dla przeróbki padliny w celach gospodarczych, (mączka kostna do nawożenia, mączka mięsna do karmienia ryb i t. d.), podczas gdy obecnie milionowy kapitał grzebie się w Galicyi w ziemię ze szkodą dla ogólnej produkcyi.

Przystępując do omówienia organizacyi ubezpieczenia bydła, zaznaczyć należy przedewszystkiem na samym wstępie, że jak uczy doświadczenie zebrane z innych państw i krajów, gdzie asekuracya zwierząt już istnieje, ubezpieczenie bydła opierać się musi na związkach lokalnych, opartych na wzajemności i dobrowolności. Usiłowania zmierzające do przeprowadzenia ubezpieczenia bydła za pośrednictwem prywatnych zakładów bądź akcyjnych bądź też opartych na wzajemności, nie przyniosły korzystnego rezultatu, to też zakłady te musiały być po dłuższem lub krótszem istnieniu rozwiązane ze szkodą dla członków, nie czyniły bowiem zadość podstawowym warunkom powodzenia tego rodzaju instytucyi, jakimi są tania administracya, prosta forma budowy i możność jak najczęstszego i taniego kontrolowania członków pod względem warunków hygienicznych, w jakich utrzymują ubezpieczony inwentarz.

Powstałe u nas przed kilku laty Towarzystwo spekulacyjne „Samopomoc rolnicza“ po niedługiem istnieniu, pobrawszy przedtem od łatwowiernych hodowców opłaty asekuracyjne, zakończyło swoją działalność.

Taki sam los spotkał Towarzystwo austr. „Apis“, „Taurus“, „Orion“ i t. p. a jedynie przedarulańskie Towarzystwo prywatne w Feldkirch i węgierskie Towarzystwo wzaj. ubezpieczeń zwierząt w Budapeszcie zdołały się utrzymać dzięki temu, że potworzyły agencye powiatowe. Nie można jednak powiedzieć, aby towarzystwa te rozwijały się zupełnie normalnie, przeciwnie działalność ich zamiast rozszerzać się ścieśnia się z każdym rokiem.

W Niemczech powstały również bardzo liczne stowarzyszenia prywatne w celu asekuracyi zwierząt, akcyjne lub na wzajemności oparte, które jednakże z bardzo małymi wyjątkami, albo upadły same albo też zostały rozwiązane przez rządy. W towarzystwach tych koszta administracyi dochodziły do wysokości 54·49% ogólnych dochodów i jakkolwiek premie były bardzo wysokie, bo dochodziły nawet do 8%, nie mogły jednak wystarczyć na pokrycie odszkodowań, chociaż towarzystwa te pod rozmaitymi pretekstami starały uchylić się od obowiązku odszkodowania.

Co do towarzystw zakładanych na podstawie ustawy z r. 1867 (Dz. pp. Nr. 134) t. j. stowarzyszeń humanitarnych, jak wspomniane na wstępie niniejszego sprawozdania „Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń od utraty żywego inwentarza w Gródku Jagiellońskim“, to towarzystwa te nie mogą odpowiedzieć swemu zadaniu, już choćby dlatego, że nie są stowarzyszeniami ściśle asekuracyjnemi, lecz udzielają wsparć w miarę istniejących funduszów i jako towarzystwa humanitarne nie mogą stanowić podstawy do tworzenia związków reasekuracyjnych.

Zadaniu więc asekuracyi bydła odpowiedzieć mogą tylko spółki lokalne, oparte na wzajemności i dobrowolności, odpowiadają bowiem przytoczonym wyżej warunkom powodzenia instytucyi asekuracyi zwierząt t. j. administracya ich jest tania,

zarząd nieskomplikowany a wreszcie najważniejszy warunek, wzajemna kontrola członków stosunkowo najłatwiejszą.

Co do kwestyi przymusu nadmienić należy, że doświadczenia poczynione w Belgii i na Morawach wykazały wbrew ogólnemu mniemaniu, że jest to dla funduszów krajowych lub państwowych najbardziej niekorzystna forma asekuracyi i daje możność wyzyskiwania uczciwych hodowców przez niesumiennych.

To też Wys. Sejm przesądził słusznie kwestyę przymusu a częściowo i kwestyę organizacyi ubezpieczenia bydła, polecając wspomnianemi na wstępie uchwałami Wydziałowi krajowemu przedłożyć projekt ubezpieczenia bydła, oparty na związkach lokalnych i dobrowolnych.

Dobrowolność t. j. uchylenie przymusu pociągnie za sobą ścieśnienie pewne koła ubezpieczonych, ponieważ właściciele znacznych ilości sztuk bydła rogatego nie będą się ubezpieczali, mając na oku, iż straty u nich będą z reguły mniejsze niż suma premii, którąby musieli zapłacić. W tym wypadku jest słusznem pozostawić im możność tego wyboru tem bardziej, że inne względy przemawiają przeciw przymusowi. Największa taniość administracyi a zarazem najściślejsza kontrola da się osiągnąć przy ubezpieczeniu bydła w związkach lokalnych, gdyż czynności zarządu spełniane przez ludzi miejscowych, którzy nie potrzebują żyć z tych usług, mogą być wykonywane darmo lub też za minimalnem wynagrodzeniem straty czasu, a najściślejszą będzie kontrola ze strony tych, którzy za skutki zaniedbania kontroli będą materyalnie odpowiadali własną kieszenią. Przykładem w tej mierze stały się w naszym kraju Spółki oszczędności i pożyczek systemu Raiffeisena, których zarząd złożony z członków spółki miejscowej jest możliwie najtańszy, a w których członkowie zarządu i inni członkowie spółki interesowani są wskutek nieograniczonej poręki w najwyższym stopniu w prawidłowem i ostrożnem postępowaniu zarządu. Na takich spółkach więc musi się również opierać ubezpieczenie bydła. Organizacyę ubezpieczenia bydła, opartą na związkach lokalnych, spotykamy w bardzo wielu prowincyach niemieckich, w Danii, Hollandyi, Szwecyi, Francyi i t. d., nadto w kilku krajach austryackich, gdzie rozwijają się one w szybkiem tempie i z każdym rokiem ilość ich wzrasta.

Związki te wszakże mają tę kardynalną wadę, że sprzeciwiają się i nie uwzględniają ekonomicznej zasadniczej podstawy asekuracyi, t. j. że asekuracya czem szersze ma podstawy, na czem większą ilość wypadków ryzyko jest rozdzielone, tem pewniejsza i lepsza. Związki więc te, chcąc odpowiedzieć swemu zadaniu w każdym wypadku, muszą oprzeć się o większy zakład reasekuracyjny, którego zadaniem jest przychodzić spółkom lokalnym z pomocą w wypadkach określonych statutem związku lub zakładu centralnego. Ze względu na określenie wzajemnego zakresu działania spółek lokalnych i związku czyli zakładu centralnego, tudzież ze względu na wypadki i rozmiar pomocy udzielanej przez związek czyli zakład centralny spółkom lokalnym, zachodzą pomiędzy poszczególnymi krajami i państwami różnice, które dadzą się streścić przez rozróżnienie trzech systemów w urządzeniu ubezpieczenia bydła:

1. Pierwszy system polega na tem, że najpierw powstaje centralny kraj. zakład asekuracyjny, każdy zatem ubezpieczający jest członkiem tego zakładu, a członkowie mieszkający w jednej miejscowości stanowią spółki lokalne, posiadające nieznaczny samorząd. Zakłady takie istnieją w Austryi dolnej, górnej, Karyntyi i t. d.

Przy systemie tym spółki nie mają osobnych statutów lecz w statucie zakładu krajowego mieści się rozdział o spółkach, a całą rachunkowość i kasowość prowadzi się w zakładzie, który pobiera część premii na swoją korzyść, w zamian za co wypłaca odpowiednią część odszkodowania, drugą zaś częścią premii administruje na rzecz spółek lokalnych.

Przy organizacyi tej jest więc zakład nie tylko instytucyą asekuracyjną, lecz nadto kosztowną kasą spółek, do której wpływają wszystkie dochody i która wypłaca wszystkie odszkodowania.

2. Drugi system różni się od pierwszego tem, że najpierw powstają spółki lokalne, które następnie łączą się w związek pod patronatem kraju lub Rządu n. p. Bawarya.

Spółki pokrywają tylko połowę odszkodowania, drugą zaś połowę pokrywa związek w części przy pomocy subwencyi w części zaś przez nałożenie na spółki w których zdarzyły się szkody dodatkowej premii.

3. Ostatni wreszcie system polega na tem, że istniejące spółki lokalne łączą się w związek reasekuracyjny i opłacają pewien określony procent z dochodów uzy-

skanych z premii na rzecz związku jako premię reasekuracyjną w zamian za co związek pokrywa nadwyżkę strat ponad pewien z góry określony procent.

Przy tego rodzaju systemie właściwym zakładem asekuracyjnym jest spółka lokalna jedynie uprawniona do zawierania umów asekuracyjnych, przyjmowania premii i t. d. (Francya).

Pierwsze dwa systemy w ustroju mało od siebie się różniące a oba centralistyczne i małą dozę autonomii spółkom pozostawiające, które właściwie stają się organami zakładu, obciążają zbytnio fundusze publiczne, z powodu wysokich kosztów administracyjnych n. p. w Austryi dolnej 30·6%, Austryi górnej 64·7%, Karyntyi 35% dochodów uzyskanych z premii i mogą istnieć tylko przy wysokich subwencyach rządowych lub krajowych.

Przy systemach tych jak uczy doświadczenie zakładu krajowego w Dolnej Austryi, spółki lokalne ponosząc tylko połowę odszkodowania i mając pewność pokrycia wszystkich strat, nie troszczą się w należyty sposób o finansowe powodzenie zakładu jak n. p. o należyte spieniężenie części użytkowych ze zwierząt, za małą zwracają uwagę na hygienę i sposób utrzymywania ubezpieczonych sztuk i t. p.

Postępowanie takie zmusiło Wydział krajowy dolno-austr. do poczynienia w statucie całego szeregu zmian, mających na celu zapobieżenie wykorzystywania zakładu i do przeniesienia większej części ryzyka na spółki, — aby w ten sposób uchronić kraj od powiększających się corocznie wydatków na celu asekuracyi a zakład krajowy powstrzymać na drodze do zupełnej ruiny.

Natomiast przy trzecim systemie t. j. gdzie spółki posiadają zupełną autonomię i tylko pewien nieznaczny procent dochodów z premii wpłacają do zakładu reasekuracyjnego tytułem premii reasekuracyjnej, fundusze krajowe są tylko w małym stopniu zaangażowane, subwencye bowiem ograniczają się do pokrycia kosztów utrzymania biura centralnego i zasiłków na pomoc weterynaryjną. System ten ma nadto tę również zaletę, że stanowiłby do pewnego stopnia szkołę zbiorowej samopomocy obywatelskiej i przyczyniłby się do postępu społecznego i wzrostu indywidualnej tężyzny jednostek w skład społeczeństwa wchodzących.

Przy systemie tym wreszcie, członkowie spółek, na których spoczywa prawie całe ryzyko i odpowiedzialność za działalność spółki, są zmuszeni wykonywać ściślejszą kontrolę nad ubezpieczonymi zwierzętami, dbać o należyte spieniężenie części użytkowych i szacować sztuki ubezpieczone według rzeczywistej ich wartości. Z wyżej podanych powodów uważa Wydział krajowy za wskazane ubezpieczenie bydła oprzeć na tym systemie i w tym celu przedkłada Wys. Sejmowi do zatwierdzenia statut krajowego zakładu reasekuracyjnego oraz statut wzorowy dla spółek, chcących przystąpić w charakterze członków do tegoż zakładu. Projekty tych statutów dołącza się jako alegaty 1. i 2. do niniejszego sprawozdania. Al. 1. i 2.

Na podstawie dołączonego statutu krajowy zakład przychodzi spółkom z pomocą, pokrywając deficyt spowodowany nadmiernemi stratami określonemi bliżej w §. 3. tegoż statutu, udzielając spółkom biedniejszym zasiłków na pokrycie kosztów interwencyi fachowej, jednakże najwyżej do wysokości $^2/_3$ części wydatków z tego tytułu, tudzież przyznając im subwencye na koszta ich organizacyi i udzielając zaliczek na pokrycie normalnych wydatków.

Obowiązanym jest również zakład szerzyć propagandę ubezpieczenia i wykonywać patronat i ścisłą kontrolę nad spółkami, które w nim się ubezpieczyły.

W myśl statutu koszta administracyi zakładu oraz zasiłki na pokrycie $^2/_3$ części kosztów interwencyi fachowej ma ponosić fundusz krajowy. Przyjęcie przez kraj tego drugiego wydatku jest koniecznem aby uwolnić spółki od wielkiego ciężaru, któryby obarczając je w całości, spowodował znaczne podwyższenie premii, tak że ubezpieczenie dla ogromnej części hodowców stałoby się za drogiem. W ten sposób sprawa ta unormowaną została prawie wszystkimi statutami odnośnych zakładów austr. oraz zagranicznych, w dolno-austr. zakładzie zaś w myśl nowego statutu koszta powyższe w całości ma ponosić fundusz krajowy. Według projektu Wydziału krajowego fundusz krajowy ma ponosić zasiłki na koszta interwencyi weterynaryjnej do wysokości $^2/_3$ części, — z powodu bowiem braku dostatecznej liczby weterynarzy $^1/_3$ część tych kosztów, którą spółki mają pokryć z własnych funduszów, będzie wynosiła stosunkowo większą kwotę aniżeli w innych zakładach połowa tychże kosztów.

Przez szereg lat, w których wpływać będą na cele asekuracyi wspomniane we wstępie subwencye rządowe, wszystkie wydatki które w myśl statutu ponosić ma

fundusz krajowy, pokrywane będą z powyższych subwencyi, niezużyta zaś reszta tychże przelewać się będzie do funduszu rezerwowego zakładu.

Na pokrycie innych wydatków zakładu służyć mają premie reasekuracyjne oraz odsetki z funduszu rezerwowego; gdyby jednakże wydatki te nie zostały w ten sposób w całości pokryte, wtedy można naruszyć fundusz rezerwowy a to najwyżej do połowy jego wysokości.

Postanowienie to jest z tego powodu uzasadnionem, aby z jednej strony zapewnić zakładowi oprócz dochodu z premii reasekuracyjnej pewien dochód z odsetek funduszu rezerwowego, z drugiej strony zaś, aby zapobiedz zupełnemu wyczerpaniu się tego funduszu. Minimum premii pobierać się mającej w spółkach tudzież wysokość premii reasekuracyjnej oznaczać ma Wydział krajowy.

Minimum to wynosić będzie według uskutecznionych obliczeń 1·50% wartości ubezpieczonych sztuk, premia zaś reasekuracyjna około 5% sumy zebranych premii. We Francyi, gdzie istnieje system reasekuracyjny premie pobierane w spółkach wynoszą również 1·50%, w krajach austr. zaś są one wprawdzie niższe, lecz tam istnieje zupełnie odmienny stosunek między zakładem a spółkami.

Wszystkie inne postanowienia statutu zakładu krajowego wzorowane są na statutach innych zakładów austryackich.

Wobec tego, iż zakład będzie korzystał z dość wysokich subwencyi rządowych, może on rozpocząć swoją działalność bezzwłocznie po zatwierdzeniu statutów przez Rząd, bez wyczekiwania aż powstanie pewna ilość spółek.

Przystępując do omówienia ważniejszych postanowień projektu statutu dla spółek lokalnych nadmieniamy przedewszystkiem, że statut ten opiera się podobnie jak w innych krajach austryackich na statucie wzorowym opraoowanym przez Ministerstwo spraw wewn. w porozumieniu z Ministerstwem rolnictwa.

W myśl przedłożonego projektu statutu ubezpieczenie rozciągać się ma tylko na bydło rogate, a to z następujących powodów:

Ubezpieczenie bydła przedstawia dla związków asekuracyjnych o tyle mniejsze ryzyko, że bydło rogate daje tylko tyle dochodu, co się niem spasie, gospodarz zatem, który ubezpieczywszy bydło morzyłby je głodem lub źle utrzymywał i t. p. rachując na ubezpieczenie, straciłby co do krów dochód z mleka, czyli że kapitał złożony na zakupno krowy przez czas jej głodzenia nie dawałby żadnych korzyści.

Pozatem bydło rogate nawet do pewnego stopnia schorzałe przedstawia jeszcze wartość rzeźną, tak że płacąc hodowcy odszkodowanie w przeważnej ilości wypadków (4/5 wypadków wedle statystyki) odzyskuje spółka pewien dochód ze sprzedaży mięsa czyli ma odszkodowanie w pewnej mierze pokryte. Zasady te jednakże nie dadzą się zastosować do koni, zwłaszcza w naszym kraju, gdzie konsumcya mięsa końskiego jest bardzo nieznaczną, ponadto koń jako zwierzę wyłącznie pociągowe przedstawia znacznie większe ryzyko podlegając liczniejszym wypadkom a do tego ryzyko to waha się w szerokich granicach stosownie do sposobu użytkowania tych zwierząt, temsamem i kontrola pod tym względem jest w wysokim stopniu utrudnioną.

Co się tyczy świń, to te stanowiąc przedmiot ożywionego handlu i przechodząc często z ręki do ręki wymagałyby przy ubezpieczeniu jeszcze większej kontroli niż przy ubezpieczeniu koni. Że nas jednak na to dziś nie stać, więc rozsądek nakazuje powstrzymać się na razie od ubezpieczenia koni i świń a ograniczywszy się tymczasem do ubezpieczenia bydła rogatego przygotować stopniowo grunt normalny potrzebny do porządnego funkcyonowania ubezpieczenia całego inwentarza.

W myśl statutu działalność spółki rozciągać się ma na terytoryum jednej gminy, części tejże lub kilku sąsiednich gmin, które wskaże zakład krajowy. Postanowienie takie mieści się w wszystkich statutach spółek lokalnych i ma na celu ułatwić im pomyślny rozwój, w przeciwnym bowiem razie, kontrola wzajemna, ów podstawowy warunek powodzenia ubezpieczenia bydła, nie mogłaby być ściśle wykonywaną.

Spółkom pozostawiona jest zupełna autonomia a tylko uchwały, które pośrednio wywierają wpływ na finanse zakładu krajowego muszą być zatwierdzone przez ten zakład. Do kompetencyi zakładu należy między innemi sprawami także zatwierdzenie wyboru przewodniczącego spółki; od przewodniczącego bowiem, który zajmuje się wszystkiemi sprawami, zależy w wysokim stopniu powodzenie spółki, słuszną jest zatem rzeczą, aby zakład, który odpowiada za deficyta spółek, mógł wywierać pewien wpływ na wybór osoby przewodniczącego.

Niektóre zakłady austryackie idą jeszcze dalej i mianują przewodniczących spółek; tak samo było do tej pory w wiedeńskim zakładzie, a dopiero w nowym statucie zmieniono to postanowienie w tym kierunku, iż odtąd wybierają przewodniczącego członkowie spółki a zakład tylko go zatwierdza.

Członkami spółek mogą być właściciele bydła, którzy wszystkie sztuki nadające się do ubezpieczenia a znajdujące się w obrębie spółki, ubezpieczą rzeczywiście w spółke. Gdyby bowiem pozostawiono spółkom możność ubezpieczania tylko niektórych sztuk, w takim razie członkowie nieuczciwi mogliby ubezpieczać tylko sztuki droższe, przedstawiające większe ryzyko a nadto mogliby podstawiać w razie wypadku sztuki nieubezpieczone w miejsce ubezpieczonych.

Co do osób wykluczeni są od ubezpieczenia handlarze, oprawcy, wogóle osoby, przedstawiające dla spółek większe ryzyko, a co do zwierząt tylko takie przyjmuje się do ubezpieczenia, które pod względem wieku, konstytucyi i stanu zdrowia nadają się do ubezpieczenia.

Członkowie spółek obowiązani są opłacać od wartości szacunkowej zwierząt wpisowe w wysokości 0·50% od każdej nowo przyjętej sztuki, 0·25% tytułem wkładki na administracyę oraz premię główną, wynoszącą pewien procent wspomnianej wartości. Premię tę uchwala walne zgromadzenie spółki a zatwierdza ją zakład.

Wydział krajowy oznaczy premię minimalną, poniżej której spółki nie mogą zejść, nie wynika jednak z tego, aby każda spółka, która przyjmie tę minimalną premię, musiała być przyjętą do zakładu.

Przeciwnie zakład krajowy ma w każdym wypadku zbadać stosunki śmiertelności bydła w obrębie odnośnej spółki i tylko te spółki mogą być przyjęte do zakładu, które uchwalą premię w wysokości proponowanej przez zakład.

Gdyby w pewnej spółce przez dwa lata po sobie chociaż nie było zarazy, okazały się deficyta, któreby musiał pokryć zakład, w takim razie zakład krajowy ma prawo zażądać od spółki pod zagrożeniem wykluczenia odpowiedniego podwyższenia premii.

Odszkodowanie nie ma wynosić pełnej kwoty szacunkowej, lecz tylko pewien procent (70—80) a to w tym celu, aby i właścicielowi pozostawić pewną część ryzyka i w ten sposób zmusić go niejako do lepszego pielęgnowania ubezpieczonej sztuki. Co do wysokości odszkodowania proponuje Wydział krajowy w projekcie statutu dla spółek dwie stopy tegoż a to za sztuki padłe 70%, za sztuki zaś dobite lub zabite 80%, o ile dochód z mięsa i części użytkowych wynosi co najmniej 30%, w przeciwnym zaś razie, gdy dochód ten jest mniejszy lub gdy sztuki zabite lub dobite okażą się dotknięte gruźlicą 70% wartości szacunkowej.

Postanowienie tego rodzaju uzasadnia okoliczność, że za sztuki padłe uzyskuje spółka minimalny dochód z części użytkowych zwierząt, podczas gdy przy sztukach dobitych z konieczności lub zabitych dochód ten może być niejednokrotnie wcale wysoki i jak statystyka zakładu dolno-austr. wykazuje, dochód ten dochodzi przeciętnie do 35% wartości szacunkowej.

Co się tyczy sposobu obliczania odszkodowania, wprowadza Wydział krajowy zasadę, że odszkodowanie obliczać się ma od szkody brutto t. j. od kwoty szacunkowej oblicza się najpierw 70% względnie 80% a dopiero od uzyskanej w ten sposób kwoty strąca się dochód z części użytkowych, a nie jak to praktykują niektóre zakłady ubezpieczeniowe, że odszkodowanie obliczają według szkody netto t. zn., że najpierw strącają z kwoty szacunkowej dochód uzyskany z części użytkowych a dopiero następnie od tej kwoty obliczają 70 względnie 80%.

Z porównania tych dwóch systemów obliczania odszkodowania wynika, że drugi z nich jest korzystniejszy dla poszkodowanego a niekorzystny dla spółki, dochód bowiem z części użytkowych i wypłacane gotówką odszkodowanie wynosi zawsze więcej niż 70% względnie 80% wartości szacunkowej i wzrasta co raz więcej w miarę większego dochodu z części użytkowych dobitej sztuki.

Odwrotnie sprawa przedstawia się przy systemie pierwszym, tu bowiem poszkodowany otrzymuje bez względu na dochód uzyskany ze sprzedaży części użytkowych zawsze tylko 70% względnie 80% wartości szacunkowej a spółka w miarę tego, im większy jest powyższy dochód, wypłaca gotówką mniejsze odszkodowanie.

O ile niektóre zakłady przyjęły system drugi t. j. system netto odszkodowania, zrobiły to w tym celu, aby zachęcić w ten sposób właścicieli poszkodowa-

nych do jak najlepszego spieniężenia części użytkowych, doświadczenie jednak w wielu a w szczególności w dolno austr. zakładzie wykazało, że mimo wszelkich pouczeń o korzyściach tego systemu, właściciele sztuk padłych względnie dobitych nie troszczyli się zupełnie o korzystną sprzedaż tych części użytkowych, a jeżeli uzyskano kiedy większy dochód z tego tytułu, to tylko dzięki usiłowaniom zarządu. Słuszną jest zatem rzeczą, aby nie brali udziału w korzyściach, do których zupełnie się nie przyczynili.

System obliczania szkody brutto nadaje się tem bardziej w Galicyi, gdzie z powodu nizkiego poziomu kultury trudno przypuszczać, aby stosunki w tym względzie korzystniej się ułożyły.

Postanowienie, iż do powstania spółki potrzeba minimum 200 sztuk bydła, jest z tego względu uzasadnionem, aby umożliwić spółce należyte funkcyonowanie.

Na podstawie powyższego sprawozdania wnosi Wydział krajowy:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm zatwierdza przedłożone projekta statutów zakładu krajowego i spółek lokalnych.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy, aby w razie, gdyby c. k. Rząd domagał się w powyższych statutach pewnych zmian, nie dotykających jednak ich zasadniczych postanowień, przeprowadził je w własnym zakresie działania, jakoteż aby przedsięwziął wszystkie kroki potrzebne do uzyskania zatwierdzenia tych statutów przez c. k. Rząd.

3. Sejm postanawia, że zakład rozpocząć ma swoją działalność z chwilą zatwierdzenia statutów przez c. k. Rząd.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Projekt

statutu galicyjskiego krajowego zakładu reasekuracyjnego dla spółek lokalnych ubezpieczających bydło rogate.

Nazwa i siedziba.

§. 1.

Utworzony przez Sejm krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem krajowy zakład reasekuracyjny bydła rogatego nosi nazwę »Galicyjski krajowy zakład reasekuracyjny dla spółek wzajemnych ubezpieczeń od utraty bydła rogatego«.

Działalność zakładu rozciąga się na Galicyę, a siedzibą jego jest miasto Lwów.

Czas trwania zakładu.

§. 2.

Czas trwania zakładu nie jest na pewien przeciąg czasu ograniczony.

Podstawa i cel.

§. 3.

Zakład opiera się na zasadach wzajemności i ma za cel na podstawie powyższej zasady, oraz w ramach niniejszego statutu, zapewnić spółkom silną podstawę i rozwój przez przyjęcie na siebie części ryzyka, jakie spółki te ponoszą wskutek śmierci, zabicia lub rzezi z konieczności bydła ubezpieczonego, jak nie mniej wskutek tego, iż mięso takich zwierząt zabitych prawidłowo w rzeźniach, zostanie w całości lub części zniszczone na podstawie obowiązujących przepisów o oględzinach bydła i mięsa.

Członkowie zakładu.

§. 4.

Członkami zakładu mogą być spółki lokalne wzajemnych ubezpieczeń od utraty bydła rogatego, które

a) powstaną na podstawie dołączonego statutu wzorowego;
b) mają swoją siedzibę w Galicyi;
c) poddadzą się kontroli i nadzorowi zakładu, oraz
d) zobowiążą się opłacać tytułem premii reasekuracyjnej pewien określony przez Wydział krajowy procent zebranych wkładek oraz ewentualne premie dodatkowe (§. 17).

Nabycie i utrata praw członka.

§ 4.

Członkiem zakładu staje się spółka z chwilą zawarcia umowy reasekuracyjnej, przestaje się zaś być w razie wystąpienia lub wykluczenia.

Wstąpienie do zakładu i wystąpienie.

§. 5.

Wstąpić do zakładu mogą spółki każdej chwili, wystąpić zaś tylko z końcem roku admin. za poprzedniem jednomiesięcznem wypowiedzeniem.

Występująca spółka traci wszystkie prawa do zakładu z chwilą wystąpienia, pozostaje jednakże odpowiedzialną za wszystkie przyjęte w ramach niniejszego statutu zobowiązania wobec zakładu do końca roku administracyjnego.

Wystąpienie należy zgłosić pisemnie w dyrekcyi zakładu.

Zakład może odmówić przyjęcia spółki bez podania powodu.

§. 6.

Do zgłoszeń o przyjęcie mają spółki dołączyć:
a) zatwierdzony przez władzę statut,
b) listę członków Wydziału spółki,
c) wykaz członków,
d) wykaz liczby i wartości ubezpieczonego bydła,
e) wykaz statystyczny co do szkód, o ile spółka przedtem istniała.

§. 7.

Umowa spółki z zakładem co do przystąpienia musi opiewać przynajmniej na dwa lata.

Z wygaśnięciem pierwszego peryodu, umowa odnawia się milcząco z roku na rok, chyba że spółka zgłosi swe wystąpienie w czasie oznaczonym w §. 5.

Początek gwarancyi zakładu.

§. 8.

Gwarancya zakładu wobec członków rozpoczyna się w 24 godzin po oddaniu na pocztę zawiadomienia o przyjęciu spółki.

Wykluczenie członków.

§. 9.

Spółki, które nie spełniają nałożonych na nie niniejszym statutem obowiązków, nie stosują się do zarządzeń dyrekcyi zakładu, ewentualnie które miały zamiar lub dopuściły się oszustwa względem zakładu, wreszcie, które

działały na szkodę tegoż, mogą być każdej chwili wykluczonymi.

Przeciw takiemu wykluczeniu przysługuje spółce prawo odwołania się do Wydziału krajowego w ciągu 14 dni, licząc od dnia następnego po dniu otrzymania odnośnego zawiadomienia.

§ 10.

Jeżeli Wydział krajowy rozstrzygnie rekurs na korzyść spółki, ubezpieczenie uważa się za nieprzerwane,

Jeżeli natomiast nie wniesiono odwołania, lub wniesione — zostało przez Wydział krajowy odrzucone, gwarancya zakładu gaśnie w terminie określonym w § 9. ustęp 2.

Z chwilą wykluczenia traci członek wszystkie prawa, pozostaje jednak odpowiedzialny za wszelkie niniejszym statutem objęte zobowiązania do dnia prawomocnego wykluczenia.

Prawa i obowiązki członków.

§ 11.

Członkom przysługują wszelkie niniejszym statutem objęte prawa, natomiast obowiązkiem ich jest uczynić zadość wszystkim zobowiązaniom mieszczącym się w ramach niniejszego statutu i umów zawartych z zakładem.

Zakres świadczeń zakładu krajowego.

§ 12.

Zakład krajowy jest obowiązanym:

a) pokrywać deficyty spółek spowodowane nadmiernymi wypadkami, gdy zwykłe dochody spółek uzyskane z premii zatwierdzonych przez zakład krajowy, odsetki funduszu rezerwowego oraz połowa tego funduszu nie wystarczają na pokrycie wspomnianego deficytu,

b) pokrywać ewentualnie w spółkach biedniejszych do wysokości dwóch trzecich części, umówione wynagrodzenie znawców za interwencyę przy rewizyach półrocznych zwierząt ubezpieczonych i oszacowaniach szkody,

c) szerzyć ideę ubezpieczenia zwierząt,

d) udzielać w miarę istniejących funduszów nowo powstającym spółkom zasiłków na częściowe pokrycie kosztów ich organizacyi.

e) udzielać spółkom w ciągu roku w razie potrzeby i w miarę istniejących funduszów bezprocentowych zaliczek na pokrycie ich zobowiązań.

Zaliczki te ma spółka zwrócić w ciągu terminu określonego przez zakład.

Zakres uprawnień zakładu.

§ 13.

Zakład jest uprawnionym:

a) kontrolować przez swoje organa działalność spółek we wszystkich kierunkach,

b) wydawać obowiązujące instrukcye dla spółek,

c) zatwierdzać wybór przewodniczącego spółki i jego zastępcy, jakoteż przyjmować do wiadomości lub uchylać uchwały walnego zgrom. spółki co do osob lub wynagrodzenia mianowanych znawców i kasyerów (sekretarzy) a w wypad-

kach stwierdzonych nadużyć ze strony wspomnianych osób żądać od spółki ich usunięcia pod rygorem wykluczenia spółki ze zakładu,

d) zarządzać w razie potrzeby zwoływanie walnych zgromadzeń spółki,

e) wysyłać na walne zgromadzenia delegata z głosem stanowczym,

f) sprawdzać co do cyfry czy obliczone przez spółki odszkodowanie odpowiada postanowieniom statutu,

g) zatwierdzać uchwały walnych zgromadzeń spółek co do wysokości pobierać się mających premii od członków,

h) żądać od spółek pod zagrożeniem wykluczenia z zakładu podwyższenia premii, gdyby przez dwa lata z rzędu okazał się deficyt do pokrycia przez zakład, pomimo, że w spółkach odnośnych nie było epizoocyi,

i) rozstrzygać odwołania członków spółek co do odmowy lub wysokości odszkodowania,

j) sprawdzać i zatwierdzać roczne zamknięcia rachunkowe spółek.

Środki do osiągnięcia celu

§ 14.

Środkami zakładu do dopięcia celu są:
a) fundusz obrotowy,
b) „ rezerwowy.

Fundusz obrotowy.

§ 15.

Fundusz obrotowy składa się *a*) z premii reasekuracyjnych, *b*) odsetek funduszu rezerwowego i *c*) ewentualnych subwencyj rządowych i krajowych. Fundusz ten służy na pokrycie wydatków określonych w § 12 ustęp a), c), d) i e).

Fundusz rezerwowy.

§ 16.

Fundusz rezerwowy składa się:
a) z nadwyżek kasowych funduszu obrotowego, oraz
b) z pozostałych części subwencyi rządowych, jakie przez 9 lat mają wpływać na rzecz kraju na cele ubezpieczenia zwierząt.

Fundusz rezerwowy ma zadanie umożliwić zakładowi w latach nadmiernych strat wypełnienie przyjętych zobowiązań.

Funduszu tego można użyć na pokrycie niedoborów zakładu tylko do połowy jego wysokości.

Pokrycie niedoborów zakładu.

§ 17.

Gdyby niedobór zakładu nie mógł być pokryty w sposób wskazany w § 16, wtedy zakład ma prawo ściągnąć od spółek na jego pokrycie dodatkową premię reasekuracyjną w stosunku do wartości ubezpieczonego w nich bydła rogatego.

Aż do czasu ściągnięcia powyższej premii udziela Wydział krajowy zakładowi na tymczasowe pokrycie niedoboru bezprocentowe zaliczki z funduszu krajowego.

Termin płatności wkładek

§ 18.

Normalną premię reasekuracyjną mają spółki uiścić w ciągu pierwszego miesiąca każdego półrocza, dodatkowe zaś premie reasekuracyjne (§ 17.) w ciągu miesiąca po otrzymaniu od zakładu odnośnego zawiadomienia. Zaległe opłaty może zakład ściągać w drodze sądowej. Z chwilą wniesienia skargi spółka traci wszelkie prawa do zakładu.

Naczelne kierownictwo zakładu.

§ 19.

Naczelne kierownictwo, zarząd jakoteż kontrola zakładu spoczywa w ręku Sejmu względnie Wydziału krajowego.

Bezpośrednio wszakże zawiaduje wszystkiemi sprawami zakładu zarząd tegoż, złożony z kierownika i urzędników mianowanych przez Wydział krajowy. Do urzędników tych stosują się postanowienia ustanowy służby krajowej i statutu emerytalnego obowiązujacego urzędników Wydziału krajowego.

Wydatki funduszu krajowego na zakład.

§ 20.

Koszta administracyi zakładu krajowego t. j. płace urzędników i innych fukcyonaryuszów, koszta ich podróży, koszta najmu lokalu i urządzenia biura, koszta opału, oświetlenia, kancelaryjne i t. p. ponosi fundusz krajowy.

Z funduszu krajowego udziela się również zasiłków na pokrycie kosztów interwencyi fachowej w spółkach biedniejszych § 11 ustęp 6, oraz bezprocentowych zaliczek, wyszczególnionych w § 17. Do r. 1919 wszelkie powyżej wymienione wydatki ciążące na funduszu krajowym będą pokrywane z subwencyi rządowych, jakie mają wpływać na rzecz kraju na cele ubezpieczenia zwierząt.

Sprawy należące do kompetencyi Sejmu.

§ 21.

Do kompetencyi Sejmu należą następujące sprawy następujące sprawy:

a) uchwalenie i zmiana statutu;

b) systemizowanie etatu posad i płac urzędników i sług zakładu;

c) rozwiązanie oraz określenie sposobu rozwiązania zakładu,

d) zatwierdzanie bilansów i zamknięć rachunkowych;

Statut oraz wszelkie późniejsze zmiany tegoż muszą być zatwierdzone przez Władzę rządowa.

Sprawy należące do kompetencyi Wydziału krajowego.

§. 22.

Do zakresu działania Wydziału krajowego należą:

a) przedkładanie Sejmowi wniosków w sprawach należących do tegoż kompetencyi;

b) mianowanie, pensyonowanie i wydalanie urzędników i sług zakładu, jakoteż ustanawianie wynagrodzenia dla prowizorycznie przyjętych funkcyonaryuszów i sług zakładu;

c) uchwalanie regulaminu urzędowania zakładu i wydawanie obowiązujących instrukcyi;

d) zatwierdzanie sposobu lokacyi funduszów zakładu;

e) ustanawianie minimum premii asekuracyjnej pobierać się mającej w spółkach, tudzież wysokości wkładek reasekuracyjnych;

f) rostrzyganie zażaleń przeciw zarządzeniom zakładu;

g) zatwiedzanie wysokości i zezwalanie na wypłatę zasiłków określonych w § 12 ustęp. d;

h) badanie zamknięć rachunkowych zakładu;

i) zatwierdzanie przyjęcia spółek pod patronat zakładu

Rok administracyjny zakładu.

§ 23.

Rok administracyjny zakładu rozpoczyna się 1. stycznia, a kończy się 31. grudnia każdego roku.

Ogłoszenia zakładu.

§ 24.

Ogłoszenia zakładu będą umieszczane w Gazecie lwowskiej, Wydział krajowy może jednak zarządzić podanie ich do wiadomości za pośrednictwem innych dzienników jak również przez przybicie ich na tablicach urzędowych w Urzędach gminnych lub lokalach spółki.

Lokowanie funduszów zakładu.

§ 25.

Majątek oraz fundusze zakładu mogą być lokowane:

a) w krajowych papierach wartościowych mających pupilarne bezpieczeństwo;

b) w krajowych kasach oszczędności i innych zakładach kredytowych

Rostrzyganie sporów.

§ 26.

Wszystkie spory wynikające ze stosunków wzajemnych między spółkami a zakładem rostrzyga właściwy według przedmiotu skargi Sąd lwowski.

Rachunkowość zakładu.

§ 27.

Rachunki zakładu mają być prowadzone po myśli § 31 do 35 rozporządzenia ministeryalnego z 5. marca 1896 Dz. pp. Nr. 31.

Nadzór państwowy.

§ 28.

Zakład podlega kontroli rządowej na podstawie każdocześnie obowiązujących przepisów.

Dla wykonywania tej kontroli może Rząd ustanowić osobnego komisarza rządowego.

Początek działalności zakładu.

§. 29.

Zakład może rozpocząć swoją działalność przy dowolnej ilości spółek.

Rozwiązanie zakładu.

§ 30.

W razie rozwiązania zakładu, pozostałe fundusze służą w pierwszym rzędzie na pokrycie zobowiązań zakładu, reszta zaś przypada na rzecz kraju o ile Sejm co innego nie postanowi.

Projekt

wzorowego statutu dla spółek lokalnych w Galicyi ubezpieczających bydło rogate.

I. Ogólne postanowienia.

Nazwa, siedziba, okręg działalności i trwanie spółki

§ 1.

Spółka nosi nazwę „Spółka wzajemnych ubezpieczeń od strat w bydle rogatem w .....

Spółka rozciąga swoją działalność na .....

.....

i ma siedzibę w .....

Czas istnienia spółki jest nieograniczony.

Podstawa i cel spółki.

§ 2.

Spółka opiera się na zasadach wzajemności i ma za cel na podstawie powyższej zasady, i w ramach określonych niniejszym statutem odszkodowywać swym członkom straty w bydle rogatem, powstałe wskutek śmierci, rzezi z konieczności lub wypadku powodującego ich zabicie oraz straty spowodowane tem, że mięso sztuk ubezpieczonych, zabitych prawidłowo w rzeźniach, zostało na podstawie przepisów o oględzinach w całości lub części zniszczonem.

Środki dla dopięcia celu

§ 3.

Środkami dla dopięcia celu spółki są:

a) roczne opłaty członków (premie i wkładki na administracyę),

b) wpisowe,

c)subwencye rządowe, krajowe, powiatowe, gminne lub innych instytucyi,

d) fundusz rezerwowy do którego wpływają nadwyżki wymienione w § 21;

e) premie dodatkowe;

f) dochód z mięsa i części użytkowych zwierząt zabitych.

Skład spółki

§. 4.

Każdy właściciel bydła rogatego zamieszkały w obrębie spółki, który zgłosił wszystkie nadające się do ubezpieczenia sztuki, może być jej członkiem. Nie mogą być przyjęci do spółki właściciele bydła, jeżeli

a) bydło swe w innem towarzystwie o tymsamym celu ubezpieczyli;

b) jeżeli w sposób przemysłowy zajmują się handlem bydła;

c) jeżeli istnieją należyte dowody, iż zwierząt swych nie otaczają odpowiedoią opieką, niedostatecznie je żywią lub zbyt wyzyskują;

d) jeżeli wykazano im chęć oszukania lub wyzyskania spółki.

Wstąpienie i wystąpienie.

§. 5.

Wstąpić do spółki można każdej chwili, wystąpić tylko z końcem roku administracyjnego za poprzedniem jednomiesięcznem wypowiedzeniem. Występujący wszakże odpowiada wobec spółki za wszystkie w ramach niniejszego statutu, przyjęte zobowiązania do końca roku administracyjnego. Członkowie, którzy w odnośnym roku administracyjnym otrzymali odszkodowanie, lub mają prawo do odszkodowania, mogą wystąpić ze spółki z końcem następnego roku administracyjnego za jednomiesięcznem wypowiedzeniem. Wystąpienie należy zgłosić pisemnie u przewodniczącego spółki.

Wykluczenie.

§ 6.

Wykluczonymi mają być ze spółki członkowie, jeżeli dodatkowe dochodzenia wykażą względem nich istnienie jednej z przeszkód wymienionych w § 4. lub gdy okaże się, że nie spełniają obowiązków wynikających z postanowień statutu, im się sprzeciwiają ewentualnie działają na szkodę spółki. Prawo wykluczenia członka przysługuje przewodniczącemu względnie tegoż zastępcy. Przeciw takiemu postanowieniu przysługuje członkowi prawo odwołania do Wydziału spółki w ciągu 7 dni. Odwołanie nie ma miejsca, gdy wykluczenie nastąpiło z powodu wypadku oszustwa, ubezpieczenia w innem towarzystwie lub trudnienia się handlem bydła w sposób przemysłowy. Jeżeli odwołanie odniosło skutek, uważa się odnośne ubezpieczenie za nieprzerwane, jeżeli natomiast wykluczony nie wniósł odwołania w oznaczonym terminie lub wniesione odwołanie nie zostało przez Wydział uwzględnione, w takiem razie wykluczenie liczy się od dnia orzeczenia go przez przewodniczącego, wykluczony wszakże odpowiada wobec spółki za wszystkie objęte niniejszym statutem zobowiązania do dnia wykluczenia. Wykluczonemu członkowi należy zwrócić zapłacone przez niego naprzód premie po odtrąceniu kosztów spowodowanych dochodzeniem powodów wykluczenia. Zwrot taki nie ma miejsca, gdy wykluczony członek w odnośnym roku otrzymał odszkodowanie lub ma prawo do odszkodowania.

Prawa i obowiązki członków.

§ 7.

Członkowie mają prawo w razie straty powstałej wskutek wypadków wymienionych w § 2. otrzymać odszkodowanie określone w niniejszym statucie w § 44. nadto brać udział w zarządzie spółki. Obowiązkiem natomiast każdego członka jest stosować się ściśle do postanowień niniejszego statutu i oznaczone premie uiszczać regularnie w terminach przepisanych w § 36.

Zarząd spółki.

§ 8.

Zarząd spółki wykonują:
a) Walne zgromadzenie,
c) Wydział,
b) Przewodniczący.

Walne zgromadzenie.

§ 9.

Walne zgromadzenie stoi na straży wszystkich interesów spółki a uchwały, powzięte przez nie w myśl statutu obowiązują wszystkich członków. Udział w walnem zgromadzeniu mają prawo brać wszyscy członkowie z wyjątkiem osób prawnych, nieletnich i pozostających pod kuratelą, których zastępują upełnomocnieni zastępcy. Każdego uprawnionego członka może zastąpić na mocy pisemnego upoważnienia zastępca, który jednakże sam musi być członkiem spółki uprawnionym do głosowania. Nikt nie może zastępować więcej niż dwóch nieobecnych członków. Każdemu członkowi uprawnionemu do brania udziału w zgromadzeniu, przysługuje jeden głos. Patronat spółek przy Wydziale kraj. ma prawo brać udział w obradach walnego zgromadzenia przez swego delegata z głosem stanowczym.

Zakres działania walnego zgromadzenia.

§ 10.

Do zakresu działania walnego zgromadzenia należy:
a) przyjęcie do wiadomości protokołu ostatniego walnego zgromadzenia, zamknięcia rachunkowego, składającego się z rachunku obrotu (rachunek zysku i strat), bilansu oraz sprawozdania Wydziału;
b) wybór przewodniczącego i tegoż zastępcy, członków Wydziału i ich zastępców;
c) oznaczenie wysokości premii;
d) zatwierdzanie, rocznej umowy zawartej przez Wydział spółki z najbliżej osiadłym weterynarzem co do wynagrodzenia za interwencyę weterynarską;
e) oznaczenie wysokości wynagrodzenia dla sekretarza;
f) zmiana statutu;
g) rozwiązanie spółki oraz określenie sposobu rozwiązania;
h) uchwała co do przystąpienia do zakładu krajowego.
Uchwały pod b, c, d, e, f i g wymagają do swej ważności zatwierdzenia Zakładu krajowego a pod f) nadto zatwierdzenia władz rządowych.

§ 11.

Walne zgromadzenie członków może być zwyczajne lub nadzwyczajne. Zwyczajne walne zgromadzenie zwołuje przewodniczący corocznie najpóźniej w dwa miesiące po końcu rokn

administracyjnego. Nadzwyczajne walne zgromadzenie należy zwołać w razie potrzeby, a musi być zwołane, jeśli tak postanowiło walne zgromadzenie członków, Patronat spółek przy Wydziale krajowym lub jeśli tego zażąda jedna czwarta część członków uprawnionych do głosu z podaniem powodów.

W ostatnich trzech wypadkach należy je zwołać w ciągu dni 14-stu, licząc od dnia uchwały, otrzymania polecenia Patronatu lub żądania członków.

Każde walne zgromadzenie ma się zbierać w miejscu siedziby spółki.

Zwoływanie walnego zgromadzenia.

§. 12.

O miejscu, dniu, godzinie i porządku dziennym walnego zgromadzenia należy zawiadomić pisemnie Patronat i każdego członka oraz przybić w lokalu spółki w miejscu widocznem odnośne ogłoszenie na 14 dni przed terminem.

Wnioski członków.

§. 13.

Na zwyczajne walne zgromadzenie mogą zgłosić członkowie swoje wnioski pisemnie na ręce przewodniczącego najdalej do końca roku administracyjnego, na nadzwyczajne zgromadzenie zaś wraz z żądaniem zwołania takiego zgromadzenia. W obu wypadkach wnioski te muszą być podpisane przez jedną czwartą część członków.

Przewodnictwo i ważność uchwał walnego zgromadzenia.

§. 14)

Walnemu zgromadzeniu przewodniczy przewodniczący spółki lub tegoż zastępca. Do ważności uchwał na walnem zgromadzeniu powziętych wymaganą jest obecność przynajmniej połowy członków.

Do ważności zaś uchwał co do zmiany statutu i rozwiązania spółki obecność przynajmniej dwóch trzecich części członków. Na wypadek braku wymaganego kompletu, obowiązanym jest zwołać przewodniczący przed upływem 14 dni ponowne walne zgromadzenie, na którem ważne uchwały mogą być powzięte przy dowolnej liczbie członków. W każdem ogłoszeniu o mającem się odbyć zgromadzeniu, musi być o tem wzmianka.

Uchwały walnych zgromadzeń zapadają zwykłą większością głosów obecnych na zebraniu członków, w razie zaś równości głosów rozstrzyga prezes, który zresztą w zwykłych wypadkach nie głosuje. Jedynie do ważności uchwał dotyczących zmiany statutu oraz rozwiązania spółki, wymaganą jest większość dwóch trzecich części głosów obecnych członków.

§. 15.

Z obrad walnych zgromadzeń musi być spisany protokół, który winien zawierać porządek dzienny, okoliczność, czy był przepisany komplet oraz powzięte uchwały. Protokół ten winien podpisać przewodniczący i dwaj wyznaczeni przez walne zgromadzenie członkowie.

Wydział spółki.

§. 16.

Wydział spółki składa się z przewodniczącego, tegoż zastępcy oraz z czterech członków i ich zastępców, wybranych

przez walne zgromadzenie na przeciąg trzech lat z pośród członków spółki. Jeżeli w ciągu roku administracyjnego ustąpi który z członków Wydziału, to wstępuje na jego miejsce ten zastępca, który przy głosowaniu otrzymał największą ilość głosów. W razie równości głosów rozstrzyga los. Zastępca ten pełni swój urząd aż do czasu zwołania walnego zgromadzenia które wybiera nowego członka w miejsce tego, który ustąpił.

Ustępujący członkowie Wydziału mogą być ponownie wybrani. Godność członka Wydziału jest honorową, o ile jednak pełnią funkcye ocenicieli, w takim razie mają prawo do oznaczonego w statucie wynagrodzenia.

Zakres działania Wydziału.

§ 17.

Do zakresu działania Wydziału spółki należy:

a) zarząd majątkiem i sprawami spółki;

b) rozstrzyganie odwołań członków od orzeczeń komisyi szacunkowej co do przyjęcia zwierząt do ubezpieczenia;

c) rozstrzyganie odwołań członków od orzeczeń przewodniczącego wykluczających ich ze spółki;

d) wybór z swego grona dwóch ocenicieli i ich zastępców;

e) przyznawanie odszkodowań;

f) przedkładanie protokołów komisyi szacującej szkody Zakładowi krajowemu;

g) układanie rocznych sprawozdań i zamknięć rachunkowych dla walnego zgromadzenia i Patronatu spółek;

h) mianowanie sekretarza (kasyera) spółki;

i) szkontrowanie przez wybranego delegata ksiąg i kasy spółki;

l) wybór dwóch ocenicieli i ich zastępców.

k) zawarcie rocznej umowy z najbliżej osiadłym weterynarzem, co do wynagrodzenia za interwencyę weterynarską.

§ 18.

Wydział zbiera się na pisemne zaproszenie przewodniczącego na posiedzenia w razie potrzeby, a najmniej raz na miesiąc; posiedzenie jednak musi być zwołane, jeżeli wymaga tego trzech członków Wydziału z podaniem powodów. Do ważności uchwał Wydziału potrzebną jest obecność przynajmniej trzech członków, uchwały zapadają za zwykłą większością, w razie zaś równości rozstrzyga przewodniczący. W razie przeszkody ze strony którego z członków Wydziału powołuje przewodniczący w jego miejsce w razie potrzeby zastępcę jak w § 16.

Z posiedzeń Wydziału należy spisywać protokół, który ma być podpisany przez wszystkich obecnych.

Zakres działania przewodniczącego względnie tegoż zastępcy.

§ 19.

Prawa i obowiązki przewodniczącego są następujące:

a) zastępowanie spółki wobec władz i stron prywatnych,

b) przyjmowanie, wykluczanie tudzież prowadzenie ewidencyi członków i katastru ubezpieczonego bydła,

c) pobieranie wpisowego, wkładek rocznych tudzież kosztów administracyjnych,

d) wypłata odszkodowań zatwierdzonych przez Wydział i sprawdzonych przez zakład krajowy,

e) podpisywanie pism i aktów,

f) wszelkie wypłaty z kasy spółki, jakoteż podejmowanie kwot z innych instytucyj, w których fundusze spółki będą ulokowane,

g) prowadzenie wszelkich ksiąg i rachunków,

h) sporządzanie sprawozdań z działalności spółki, jakoteż zamknięć rachunkowych i przedkładanie ich Wydziałowi spółki.

W czynnościach pod *c*), *d*), *e*), *f*), *g*), *h*), może przewodniczącego zastępować zamianowany przez Wydział spółki sekretarz, jednakże pod kontrolą przewodniczącego.

W razie przeszkody przewodniczącego wstępuje w jego prawa i obowiązki jego zastępca.

Od orzeczeń przewodniczącego służy członkom prawo odwołania w ciągu 14 dni do Wydziału spółki.

Rok administracyjny.

§ 20.

Rok administracyjny liczy się od 1. stycznia do 31. grudnia.

Z końcem każdego roku administracyjnego winien przewodniczący opracować roczne sprawozdanie statystyczne, zamknąć księgi rachunkowe spółki i sporządzić zamknięcie rachunkowe.

Zamknięcie rachunkowe składa się z rachunku obrotowego i bilansu, które należy sporządzić na formularzach dostarczonych przez zakład krajowy.

Zamknięcie rachunkowe należy podać do wiadomości członków na 14 dni przed walnem zgromadzeniem przez wyłożenie w lokalu spółki, a po przyjęciu go przez walne zgromadzenie przedłożyć go najdalej do końca kwietnia każdego roku zakładowi krajowemu, który po wglądnięciu przesłać je winien najdalej do końca czerwca Władzom administracyjnym krajowym.

Użycie nadwyżek kasowych i funduszów rezerwowych.

§ 21.

Kwota, o jaką dochody przewyższają roczne wydatki spółki, stanowi nadwyżkę kasową spółki. Nadwyżki te wpływają w całości do funduszu rezerwowego spółki.

Jeżeli fundusz rezerwowy z końcem roku administracyjnego osiągnie wysokość 5% wartości ubezpieczonych sztuk bydła, w takim razie walne zgromadzenie może postanowić, aby nadwyżka tego funduszu ponad powyższy procent rozdzieloną została między członków w stosunku do uiszczonych przez nich premii w ciągu dwóch lat.

Rozdział ten następuje przez odpisanie odnośnej dywidendy z wyznaczonych na rok następny wkładek.

Uchwała powyższa wymaga zatwierdzenia Zakładu krajowego.

Pokrycie niedoborów.

§ 22.

Jeżeli fundusze spółki z końcem roku administracyjnego nie wystarczają na pokrycie wydatków, może spółka użyć na pokrycie tych wydatków funduszu rezerwowego aż do połowy jego wysokości, a gdyby i w ten sposób nie można ich pokryć, w takim razie resztę niedoboru pokrywa Zakład krajowy pod warunkami określonymi w statucie tegoż Zakładu. Jeżeli wszakże niedobór funduszów spółki powtarza się przez dwa po sobie następujące lata, wtedy spółka musi na polecenie

Zakładu krajowego podwyższyć odpowiednio premię.

Lokowanie majątku spółki.

§ 23.

Fundusze spółki winny być lokowane w spółkach oszczędności i pożyczek pozostających pod Patronatem Wydziału krajowego, a w braku tychże w papierach wartościowych z pupilarnem bezpieczeństwem, w krajowych kasach oszczędności lub w innych zakładach kredytowych, za uprzednią zgodą Zakładu krajowego.

Pisma spółki.

§ 24.

Pisma imieniem spółki wystawiane, które nakładają na spółkę zobowiązania, winny być podpisywane przez przewodniczącego i jednego członka Wydziału.

Inne pisma podpisuje przewodniczący i sekretarz spółki.

Rozstrzyganie sporów.

§ 25.

Spory, jakieby mogły powstać między członkami a spółką z tytułu wzajemnych stosunków, o ile nie rozstrzygają ich wymienione w statucie czynniki, należą do kompetencyi właściwego Sądu spółki.

Rozwiązanie spółki.

§ 26.

Spółkę należy rozwiązać, jeżeli stan ubezpieczonego bydła zejdzie poniżej 150 sztuk, a ilość członków spadnie poniżej 20, lub jeżeli uchwali rozwiązanie spółki walne gromadzenie w komplecie i większością głosów postanowioną w § 14. niniejszego statutu.

W razie rozwiązania spółki należy z pozostałych funduszów pokryć przedewszystkiem zobowiązania spółki względem innych instytucyi lub osób, a w drugiej linii dopiero zobowiązania wobec członków.

Pozostałą ewentualną nadwyżkę majątku po wyrównaniu wszelkich zobowiązań należy rozdzielić między członków spółki w stosunku do wysokości premii zapłaconych przez nich w ostatnim roku

Nadzór rządowy.

§ 27.

Spółka podlega kontroli państwowej po myśli postanowień patentu ces. z 20. listopada 1852 Dz. p. p. Nr 253 i rozporz. minist. z 5 marca 1896 Dz. p. p. Nr. 31.

Ukonstytuowanie się spółki.

§ 28.

Spółka może rozpocząć swoją działalność dopiero wtedy, gdy w granicach jednej gminy, ewentualnie w ustanowionej przez Zakład krajowy części tejże lub komplecie kilku sąsiadujących gmin nie mniej jak 20 hodowców zgłosi do ubezpieczenia conajmniej 200 sztuk bydła rogatego.

W zgromadzeniu konstytuującem mogą wziąć udział wszyscy hodowcy, którzy zgłosili w spółce swe bydło rogate do ubezpieczenia i podpisali odpowiednie zobowiązanie. Zgromadzenie konstytuujące zwołują te osoby, które otrzymały od władz administracyjnych pozwolenie na założenie spółki, a obowiązują je

w tym względzie postanowienie §§ 9., 12., 14. i 15. statutu. Ważność uchwał nie zależy od ilości obecnych.

Na zgromadzeniu konstytuującem należy postanowić powstanie spółki na zasadach statutu zatwierdzonego przez Władzę i wybrać Wydział.

O odbyć się mającem zgromadzeniu należy zawiadomić przynajmniej na 3 dni naprzód powiatową władzę administracyjną i Zakład krajowy.

II. Postanowienia co do warunków ubezpieczenia.

Przedmiot ubezpieczenia.

§ 29.

Przedmiotem ubezpieczenia jest bydło rogate, znajdujące się stale w obrębie spółki. Nie podlegają ubezpieczeniu:

a) sztuki bydła rogatego poniżej 6 miesięcy, a

b) powyżej 12 lat wieku, o ile już przedtem nie były w spółce ubezpieczone,

c) sztuki chore lub podejrzane o chorobę;

d) bydło rogate pochodzące z gmin, w których panowały choroby zaraźliwe, jak długo zaraza nie zostanie urzędownie ogłoszoną jako wygasła,

e) bydło rogate źle odżywiane i wynędzniałe aż do chwili ustąpienia tego stanu,

f) bydło rogate pożyczone na jakiś czas lub zafantowane,

g) bydło rogate będące własnością handlarzy, rzeźników, masarzy, oprawców lub osób trudniących się zdejmowaniem skór ze zwierząt padłych,

h) sztuki bydła rogatego znajdujące się na opasie w stajniach zakładów przemysłowych lub rolniczo przemysłowych t. j. gorzelniach, browarach i cukrowniach,

i) bydło nabyte za zrzeczeniem się praw do ewikcyi.

Przewodniczący spółki nie jest obowiązany podawać zgłaszającemu powodów, dla których zwierzęcia nie przyjął do ubezpieczenia, jednakże temu ostatniemu przysługuje prawo odwołania się w ciągu 14-tu dni do Wydziału.

Od orzeczenia Wydziału nie ma dalszego odwołania.

§ 30.

Warunki przyjęcia do ubezpieczenia.

Kto pragnie ubezpieczyć swoje bydło rogate, winien je zgłosić u przewodniczącego, który wydaje odpowiednie poświadczenie zgłoszenia.

Przed definitywnem przyjęciem do ubezpieczenia powinne być zwierzęta poddane oszacowaniu i oględzinom komisyi szacunkowej.

Komisya ta składa się z dwóch ocenicieli, wybranych przez Wydział z swego łona i z weterynarza, mianowanego przez walne zgromadzenie, o ile zwierzę ma być przyjęte w czasie ogólnej półrocznej rewizyi stanu ubezpieczonego bydła, o ile zaś ma być ono przyjęte w innym czasie, komisya składa się tylko z przewodniczącego i dwóch ocenicieli, a orzeczenie co do zdrowia stanu odżywiania i wartości zwierzęcia winien wydać wspomniany weterynarz dodatkowo przy sposobności najbliższego pobytu w miejscu siedziby spółki. Udział wszakże weterynarza w komisyi jest bezwzględnie konieczny, jeżeli mieszka on w miejscu siedziby spółki.

Komisya szacunkowa ma za zadanie stwierdzić przy oszacowaniu:

a) gatunek, płeć, pochodzenie (z jakich rodziców i czy własnego chowu, czy nabyte) maść i odznaki, rasę i wiek zwierząt;

b) sposób użytkowania;

c) okoliczność czy zwierzę nadaje się do ubezpieczenia (§ 29.) oraz jego wartość.

Oszacowanie.

§ 31.

Z czynności swych winna komisya szacunkowa spisać protokół (oszacowania), który podpisują wszyscy członkowie komisyi.

Za udział swój w komisyi szacunkowej otrzymują każdy z dwóch ocenicieli wybranych przez Wydział wynagrodzenie za stratę czasu, które wynosi 5 h za każdą oszacowaną sztukę, jeżeli przyjęcie zwierząt miało miejsce przy ogólnem peryodycznem szacowaniu. Jeżeli natomiast oszacowanie ma miejsce w innym czasie, oceniciele otrzymają po 20 h. od każdej oszacowanej sztuki. W pierwszym wypadku wynagrodzenie to pokrywa się z funduszów spółki w drugim wypadku opłaca je osoba zgłaszająca swe zwierzęta do ubezpieczenia, jednak za pośrednictwem kasy spółkowej.

Jeżeli przewodniczący bierze udział w komisyi szacunkowej w takim razie otrzymuje wynagrodzenie podobnie jak oceniciele.

W razie przeszkody ze strony którego z ocenicieli lub gdy rozchodzi się o jego własne bydło, bierze udział w komisyi jego zastępca.

Wartość szacunkowa.

§ 32.

Każdy z członków komisyi szacunkowej wpisuje do protokołu oszacowania podaną przez siebie wartość a przeciętna kwota uzyskana w ten sposób stanowi wartość szacunkową zwierzęcia.

Suma ta służy za podstawę do wymiaru premii.

Wartość szacunkową należy w ten sposób zaokrąglić aby była podzielną przez dziesięć.

Wartość ta nie może być wyższą ponad 500 koron.

Członek spółki może ubezpieczyć także, tylko część rzeczywistej wartości zwierzęcia.

Wydanie policy.

§ 33.

Zawarcie ubezpieczenia potwierdza zarząd spółki przez wydanie pisemnej umowy (policy), która powinna zawierać wyciąg najważniejszych postanowień statutu. Policę wydaje się członkowi za uiszczeniem wymienionych wkładek i opłat. (§ 36.)

Początek i czas trwania ubezpieczenia.

§ 34.

Ubezpieczenie nabywa mocy obowiązującej o godzinie 12-ej w południe piętnastego dnia, licząc od dnia następnego po dniu oszacowania zwierzęcia, jeżeli w przeciągu tego czasu zwierzę nie zachoruje.

W tym ostatnim wypadku ubezpieczenie rozpoczyna się po upływie powyższego okresu czasu od chwili, w której przyzwany na koszt właściciela weterynarz stwierdzi, że zwierzę wyzdrowiało.

Ubezpieczenie odnawia się milcząco z wyjątkiem wypadków wymienionych w §§ 5 i 6 z roku na rok bez żadnej przerwy.

Ubezpieczenie kończy się jeżeli:

a) zwierzę zginęło lub zostało zabite;

b) zostało wyprowadzone na stałe lub na dłuższy przeciąg czasu z okręgu działalności spółki;

c) członek ze spółki dobrowolnie wystąpił lub został wykluczony, a to z dniem określonym w §§ 5 i 6;

d) zwierzę przeszło w inne ręce w myśl postanowień § 38

e) jeżeli zajdzie wypadek z § 36. ustęp ostatni.

Spółka może zezwolić członkowi na wyprowadzenie zwierząt ubezpieczonych na paszę letnią niezbyt odległą od siedziby spółki o ile tenże uczyni zadość postanowieniom zawartym w §§ 36. ustęp d. i 37.

Peryodyczne szacowania.

§ 35.

Dwa razy do roku, a to w miesiącach kwietniu i październiku powinna komisya szacunkowa, składająca się z dwóch ocenicieli i weterynarza przeprowadzić rewizyę ubezpieczonych zwierząt przy której należy stwierdzić czy:

a) wszystkie sztuki bydła nadające się do ubezpieczenia są ubezpieczone przez członków;

b) wszystkie ubezpieczone zwierzęta znajdują się rzeczywiście w posiadaniu członka;

c) wartość wzierząt od ostatniego oszacowania nie zmieniła się;

d) wszystkie zwierzęta są zdrowe, należycie żywione i utrzymywane.

Ustalona przy takich rewizyach w sposób określny w § 31. statutu wartość zwierząt stanowi podstawę, podług której wymierza się premię na następne półrocze. Członek wzbraniający rewizyi ubezpieczonych zwierząt, może być ze spółki wykluczony

Opłaty członków.

§ 36.

Za ubezpieczenie zwierząt mają członkowie uiszczać następujące opłaty:

a) tytułem wpisowego od każdej ubezpieczonej sztuki jednorazowo 0·50% sumy ubezpieczenia;

b) tytułem wkładki na pokrycie kosztów administracyjnych spółki co roku od każdej sztuki 0·25% sumy ubezpieczenia;

c) tytułem rocznej premii od wartości każdej sztuki .....% oznaczony przez walne zgromadzenie i zatwierdzony przez zakład;

d) jednorazowe wkładki od każdej ubezpieczonej sztuki wyprowadzonej za zezwoleniem spółki na pasze letnie (§ 33.) wynoszące 0·25% sumy ubezpieczenia. Opłata ta nie może być zniżoną:

e) premie dodatkowe na pokrycie niedoboru zakładu w myśl postanowienia § 17. statutu zakładu.

Wszystkie opłaty muszą członkowie uiszczać z góry w ratach kwartalnych lub półrocznych wedle uznania zarządu spółki a to w pierwszym roku przy wydaniu policy, w następnych zaś

w ciągu pierwszego miesiąca każdego kwartału względnie półrocza.

Jeżeli członek wstąpił do spółki w ciągu roku, natenczas premię wymierza się w stosunku pozostałych jeszcze miesięcy odnośnego roku, przyczem miesiąc, w którym członek przystąpił do spółki liczy sie za cały. Wpisowe i wkładkę na administracyę wymierza się jednak za cały rok.

Jeżeli członek nie zapłaci w terminie premii, ubezpieczenie przerywa się, a rozpoczyna się napowrót dopiero z chwilą wyrównania zaległości.

Zaległe premie ma spółka ściągać w drodze sądowej.

Z chwilą wniesienia skargi do sądu, ubezpieczenie się kończy.

Bydło pastwiskowe

§ 37.

Bydło wyprowadzone na paszę letnią za zezwoleniem spółki (§ 34.) musi być w przepisany przez spółkę sposób oznaczone, ażeby w razie wypadku można niezbicie stwierdzić tegoż identyczności.

Wrazie gdyby, które z tych sztuk w czasie paszy zginęło, lub zostało zabite, właściciel musi ponieść z własnych funduszów koszta podróży komisyi szacunkowej.

Zmiana posiadaczy.

§ 38.

1. Jeżeli ubezpieczone zwierzę przejdzie w posiadanie innego członka spółki w drodze kupna, zamiany, darowizny i t. p., to nabywca wchodzi w prawa swego poprzednika, tylko wtedy, jeżeli poprzednik nie skorzystał z sprzysługującego mu w myśl postanowień § 40. statutu prawa wstawienia innej sztuki w miejsce pozbytej.

Jeżeli natomiast ubezpieczone sztuki przejdą w posiadanie drugiego członka spółki w drodze spadku, w takim razie nabywca wchodzi nietylko w prawa, lecz i w obowiązki poprzednika.

2. Gdy jednakże nowonabywca tak w jednym jak drugim wypadku nie jest członkiem spółki i nie ma zamiaru ubezpieczać nadal nabytego zwierzęcia, ubezpieczenie gaśnie z chwilą przejścia zwierzęcia w ręce nowonabywcy a premię zapłaconą nie zwraca się.

W ostatnim jednak wypadku odpowiada spółka jeszcze przez czas ewikcyi określony w §§ 924. i 925. austr. ustawy cywilnej za straty wymienione w § 2. niniejszego statutu, z tem zastrzeżeniem, że szkoda zdarzyła się w ciągu odnośnego roku administracyjnego.

§ 39.

Jeżeli członek spółki pozbywszy jakąś sztukę zmuszony będzie wskutek wystąpienia wad ewikcyjnych w terminie określonym w ustawie cyw. w §§ 924. i 925. przyjąć ją z powrotem, natenczas wrazie zajścia jednej ze strat przewidzianych w § 2 niniejszego statutu, będzie miał prawo żądać odszkodowania od spółki pod warunkiem, że szkoda zdarzyła się w okresie czasu, na który za odnośną sztukę zapłacono premię i że właściciel uczynił zadość obowiązkom doniesienia w myśl § 40. ustęp 1. d.

Jeżeli w miejsce takiego zwierzęcia wstawiono już inne, natenczas tę wstawioną sztukę należy uważać jako nowoubez-

pieczoną i zapłacić przypadającą premię, skoro zwierzę to było przynajmniej 1 dzień ubezpieczone.

Nabycie sztuk nowych w miejsce pozbytych.

§ 40.

Członek, który pozbył w ciągu roku administracyjnego ubezpieczoną sztukę może w jej miejsce wstawić inną za opłatą tylko wpisowego i ewentualnie premii dodatkowej, jeżeli nowo nabyta sztuka przewyższa co do wartości zwierzę pozbyte.

Jeżeli natomiast wartość nowego zwierzęcia jest mniejszą niż pozbytego, to nadwyżka uiszczonej już poprzednio premii pozostaje własnością spółki.

W miejsce zwierząt za które spółka wypłaciła odszkodowanie nie można wstawiać nowych sztuk.

Ubezpieczenie co do takich wstawionych sztuk rozpoczyna się po upływie 15 dniowego terminu obserwacyjnego określonego w § 34

Z prawa zastąpienia sztuk pozbytych nowymi może członek korzystać w ciągu roku administracyjnego tylko raz jeden, natomiast za każdą dalszą sztukę nabytą w miejsce wstawionej winien członek zapłacić normalną premię i inne należytości.

Obowiązki członków pod względem doniesienia.

§ 41.

Członkowie spółki obowiązani są:

1. donieść natychmiast a najdalej do 24 godzin przewodniczącemu spółki:

a) o zachorowaniu lub uszkodzeniu (okaleczeniu) zwierząt ubezpieczonych;

b) o każdej zmianie w stanie posiadania zwierząt ubezpieczonych powstałej przez śmierć lub zabicie, względnie wskutek sprzedaży, zamiany, darowizny i t p;

c) o każdym dłużej jak 7 dni trwającym pobycie tych zwierząt poza obszarem działalności spółki;

d) o przyjęciu z powrotem wskutek wad ewikcyjnych sprzedanej sztuki (§ 39.).

2. Donieść w ciągu 3 dni o każdej zmianie zaszłej w stanie zwierząt nadających się do ubezpieczeniu a to przez przybytek lub osiągnięcie wieku wkładającego na członka obowiązek ubezpieczenia odnośnych sztuk:

3) Wrazie zachorowania lub uszkodzenia sztuki ubezpieczonej winien nadto właściciel zastosować się do zarządzeń przewodniczącego spółki i wezwać się mającego znawcy, a w szczególności zezwolić na natychmiastowe zabicie zwierzęcia, jeżeli zachodzi tego konieczna potrzeba, a to pod zagrożeniem utraty prawa do odszkodowania w razie, gdyby sztuka taka następnie padła.

Koszta pomocy weterynarskiej i leczenia pokrywa z reguły ubezpieczony z własnych funduszów, a tylko w wypadkach, gdy zawezwany znawca zarządził rzeź z konieczności, pokrywa odnośny wydatek spółka.

W razie zarządzonej rzezi ubezpieczonych sztuk członek obowiązany jest użyczać wszelkiej pomocy i starać się o należyte przechowanie mięsa aż do czasu sprzedaży.

Powyższe postanowienia nie naruszają jednak w niczem przepisów o obowiązku natychmiastowego doniesienia miejscowej zwierzchności gminnej o chorobach zaraźliwych w myśl obowiązujących przepisów i rozporządzeń weterynaryjnych.

Wypadki w których odszkodowanie się nie wypłaca.

§ 42.

Odszkodowanie nie wypłaca się jeżeli:

a) szkoda nastąpiła w terminie obserwacyjnym (§ 34.),

b) zwierzę zginęło lub zostało zabite z powodu wojny rozruchów, pożaru, zawalenia się stajni, powodzi lub w czasie transportu kolejami lub statkami;

c) zwierzę zginęło lub zostało dobite z powodu chorób zaraźliwych, przy których państwo wypłaca odszkodowanie, w wysokości co najmniej równej jak spółka;

d) członek przy przyjęciu lub rewizyi zwierząt ubezpieczonych zgłosił do ubezpieczenia mniejszą ilość sztuk nadających się do ubezpieczenia niż rzeczywiście posiada,

e) członek nie uczynił zadość obowiązkowi doniesienia (§ 41),

f) choroba, wypadek lub śmierć zwierzęcia nastąpiła z winy członka, jego domowników lub służby, a to wskutek nieodpowiedniego lub niedostatecznego żywienia, nieodpowiedniego pomieszczenia, przepracowania albo dręczenia;

g) członek w wypadkach urzędowego stwierdzenia chorób zaraźliwych nie przestrzegał wcale zarządzeń policyjno weterynaryjnych wydanych przez władze;

h) członek ubezpieczył swoje bydło także w innej instytucyi o tym samym celu;

i) wrazie zachorowania lub uszkodzenia zwierząt nie zastosował się do rad i wskazówek znawcy lub zarządu spółki a w szczególności zwierząt swoich nie leczył, nie zgodził się na ich zabicie, jeśli znawca mu zalecił (§ 41.) lub jeśli zwierzę ubezpieczone zabił samowolnie niezawiadomiwszy o tem poprzednio przewodniczącego spółki chyba iż zdoła udowodnić niezbicie iż rzeź taka była konieczną;

j) członek przy przyjęciu, rewizyi peryodycznej lub oszacowaniu szkody podał komisyi szacunkowej zeznania niezgodne z prawdą lub gdy zostanie udowodnione, że działał na szkodę spółki;

k) zwierzę zginęło lub zostało zabite wskutek operacyi wykonanej nie przez weterynarza i która dla zwiększenia produkcyi, utrzymania życia i zdrowia nie była koniecznie potrzebną, jak również wskutek kastracyi wykonanej przez osoby nieuprawnione;

l) członek nie uiścił mimo pisemnego wezwania premii i innych opłat w terminie przepisanym;

m) jeżeli bydło pastwiskowe nie oznaczano po myśli polecenia Zarządu spółki.

Spółka może żądać zwrotu zapłaconego odszkodowania w całości lub części, jeżeli później wyjdą na jaw wyżej przytoczone powody, które uzasadniały odmowę wypłaty odszkodowania w całości lub części gdyby były znane spółce w chwili oszacowania szkody.

Prawo to jednak przedawnia się w ciągu roku licząc od dnia wypłaty odnośnego odszkodowania.

Oszacowanie szkody.

§ 43.

Przyczynę szkody i okoliczności jej towarzyszące należy zbadać przez komisyę szacunkową, w której skład wchodzą dwaj ocenicieli wymienieni w § 30 i znawca (weterynarz), mianowany przez walne zgromadzenie.

Zadaniem komisyi jest stwierdzić identyczność padłego względnie zabitego zwierzęcia, istotę choroby ewentualnie przyczynę wy-

padku oraz okoliczności uzasadniające na mocy §. 42. odmowę odszkodowania i ustalić wartość w sposób wskazany w § 31 statutu.

Przy ustaleniu wartości zwierzęcia należy brać wzgląd na wartość jaką przedstawiało zwierzę w chwili, gdy było zdrowe, przyczem za podstawę oszacowania powinny służyć zwykłe ceny targowe, płacone w miejscu siedziby spółki lub w najbliższej okolicy.

Ustalona przez komisyę szacunkową wartość zwierzęcia, nie może przy bydle rzeźnem być wyższą niż wartość przyjęta do ubezpieczenia, przy bydle hodowlanem zaś może przewyższać wartość ubezpieczoną o 10 procent pod warunkiem wszakże że od chwili przyjęcia odnośnej sztuki do ubezpieczenia lub peryodycznej rewizyi upłynęły przynajmniej 3 miesiące. W żadnym jednak razie wartość ta nie może być wyższą ponad 500 koron. Cyfra przeciętna z podanych przez każdego członka komisyi szacunkowej wartości stanowi wartość szacunkową.

Przeciw odmowie oraz wysokości odszkodowania służy członkowi prawo odwołania się w ciągu 7 dni do zakładu krajowego, który rozstrzyga ostatecznie.

W wypadkach, gdy sztuka ubezpieczona została oszacowaną komisyonalnie przez władze rządowe, oszacowanie to może służyć za podstawę do wymiaru odszkodowania przez spółkę (§ 44).

Koszta oszacowania szkody ponosi spółka, przyczem oceniciele za udział w komisyi otrzymują wynagrodzenie po 50 h. za sztukę.

Z oszacowania szkody winna komisya spisać protokół, który podpisują wszyscy członkowie i przedłożyć go przewodniczącemu spółki.

Wysokość odszkodowania.

§ 44.

O wysokości ewentualnie odmowie odszkodowania orzeka Wydział spółki, na posiedzeniu, które winien przewodniczący zwołać bezwłocznie.

Jako odszkodowanie otrzymuje członek:

1. w razie śmierci zwierzęcia 70% wartości;

2. w razie dobicia zwierzęcia, jeżeli:

a) mięso uznano za nadające się do użycia i sprzedano za kwotę wynoszącą co najmniej 30% wartości szacunkowej odszkodowanie wynosi 80% tejże wartości;

b) o ile zaś mięso sprzedano poniżej 30% wartości szacunkowej, zniszczono przy oględzinach albo gdy się okazało dotknięte gruźlicą wreszcie jeżeli poszkodowany wzbraniał się udzielić pomocy przy rzezi, i t. p. (§ 41.) odszkodowanie wynosi 70% wartości szacunkowej.

3. W razie jeżeli mięso, sztuk ubezpieczonych zabitych w rzeźniach zostanie z urzędu *a*) w całości zniszczone lub okaże się dotknięte gruźlicą — odszkodowanie wynosi 70% ceny sprzedaży, o ile ta nie przewyższa wartości ubezpieczonej *b*) jeżeli zaś zostanie zniszczone w części, odszkodowanie wynosi 70% wartości zniszczonego mięsa, przyczem za części tegoż wynoszące mniej niż 5 klg. odszkodowanie się nie wypłaca.

4. W wypadku gdy wypłacone przez Skarb państwa na mocy ustawy z 6. sierpnia 1909 (Dz. pp. Nr. 177) wynagrodzenie lub zasiłek są mniejsze niż podane w § 44 ustęp. 1 i 2 (a i b) odszkodowanie, wtedy spółka wyrównuje różnicę między wynagrodzeniem rządowem, a należnem mu po myśli powyższego paragrafu odszkodowaniem.

5. jeżeli członek spółki ubezpieczył tylko część wartości zwierzęcia (§ 32. ustęp ostatni), natenczas odszkodowanie oblicza się według zasad w punktach 1—4 określonych, nie może być jednak w żadnym razie wyższe jak 70% względnie 80% kwoty ubezpieczonej.

6. od każdego odszkodowania strąca się zaległą premię i wartość sprzedanego mięsa i części użytkowych. Jażeli dochód z tego tytułu przewyższa wymierzone odszkodowanie, nadwyżkę wypłaca się poszkodowanemu.

§ 45.

W wypadkach szkody poza siedzibą spółki (§ 38.) wypłaca spółka odszkodowanie wtedy, jeżeli członek zdoła niezbicie udowodnić:

a) identyczność zwierzęcia;

b) przyczynę i okoliczności towarzyszące temu wypadkowi;

c) cenę sprzedaży zwierząt ewentualnie wartość zniszczonych części użytkowych lub mięsa (§ 44 ustęp. 3.)

Wypłata odszkodowania.

§ 46.

Dochód uzyskany ze sprzedaży mięsa i części użytkowych wypłaca Wydział spółki poszkodowanemu bezwłocznie, resztę zaś odszkodowania na podstawie rachunku sprawdzonego przez zakład krajowy, wypłaca spółka najdalej w ciągu 4 tygodni licząc od dnia oszacowania szkody za kwitem należycie ostemplowanym.

Obowiązki spółki wobec zakładu krajowego.

§ 47.

Spółka winna wypełniać wszystkie zarządzenia zakładu krajowego, wydane w ramach niniejszego statutu, jakoteż statutu zakładu krajowego.

Ogłoszenia spółki.

§ 48.

Ogłoszenia spółki następują za pomocą okólników i przybicia ich w miejscu widocznym w lokalu spółki.

Język urzędowy.

§ 49.

Językiem urzędowym spółki jest jeden z języków krajowych, który uzna za taki walne zebranie większością $^2/_3$ części obecnych członków.

Ls. 6.408/1910. We Lwowie dnia 23. września 1910.

Aleg. 801

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o zamknięciu rachunków funduszów krajowych za rok 1909.

Wysoki Sejmie!

Zamknięcie rachunków funduszów krajowych za rok 1909 stosuje się pod względem swego układu do formy budżetu na rok 1909 uchwalonego. Fundusze krajowe ugrupowane są w trzy główne działy, a mianowicie:

A) Fundusz krajowy i fundusze budżetem objęte.

B) Fundusze dotowane.

C) Fundusze samoistne.

Pierwsze dwa działy przedstawiają wyniki gospodarki funduszów, będących przedmiotem uchwał budżetowych Wysokiego Sejmu; dział trzeci zawiera fundusze, którymi Wydział krajowy tylko administruje.

W miarę narastania funduszów krajowych rośnie także objętość i zakres zamknięć rachunkowych.

Dział A. obejmuje fundusz krajowy i fundusze budżetem objęte, a mianowicie fundusze szpitali krajowych, fundusz szkolny krajowy i emerytalny, fundusz koszar krajowych, policyi krajowej, 22 zakładów i funduszów rolniczych i 35 krajowych zakładów przemysłowych.

Dział B. obejmuje fundusze dotowane, mianowicie fundusze budowy zakładów dla obłąkanych w Kulparkowie i Kobierzynie, fundusze pożyczkowe dla gmin na budowę szkół i koszar, fundusz pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne, fundusz kolejowy, 57 funduszów przedsiębiorstw melioracyjnych, fundusz włości rentowych, 4 fundusze pożyczek krajowych, fundusz pożyczkowy na krycie dachów materyałem ogniotrwałym, fundusz pensyjny lekarzy okręgowych i 5 funduszów administrowanych przez Bank krajowy, a to: stały fundusz przemysłowy, fundusze pożyczkowe dla kółek rolniczych i dla przemysłu rolniczego, stały fundusz hodowlany i fundusz inwestycyjny.

Dział C. obejmuje fundusze samoistne, mianowicie fundusze stypendyjne i dobroczynne, fundusz podrzutków, fundusze propinacyjne 37 miast, fundusz b. korpusu gal. ochotników wojskowych z r. 1859, fundusz premiowy ubezpieczonych funkcyonaryuszów krajowych, depozyta gminne serwitutowe i depozyta ogólne.

Ogółem wszystkie trzy działy obejmują 506 funduszów, o 11 funduszów więcej niż w r. 1908. Przybyło w r. 1909 funduszów 13, ubyły 2 fundusze.

Wyniki cyfrowe zamknięcia rachunków.

W roku 1909 wynosiły wydatki rzeczywiste	60,471.321	K
dochody „	52,709.230	„
Niedobór r. 1909 wynosił więc . . .	7,762.091	K

Uchwalone budżetem na r. 1909 wydatki wynosiły . . 53,548.685 K
„ „ „ „ dochody „ . . . 42,576.626 „
Niedobór budżetowy wynosił . . . 10,972.059 K

W porównaniu z budżetem na rok 1909 wykazuje zamknięcie rachunków:
wydatki większe o . . . . . 6,922.636 K
dochody „ „ . . . . . 10 132.604 „
niedobór *mniejszy* o . . . . . 3,209.968 „

W cyfrach tych uderza znaczna różnica tak w wydatkach, jak dochodach kraju w porównaniu z cyframi budżetu. Różnicę tę tłumaczą przedewszystkiem niektóre znaczne pozycye wydatków i dochodów w budżecie nie przewidywane i wzajemnie się pokrywające. Do takich pozycyi należą:

1. Na koszta ewakuacyi zamku królewskiego na Wawelu pokryte w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 18. lutego 1897 pożyczką funduszu krajowego zarządu sprzedaży soli w kwocie . . . . . 2,229 494 K.

Pozycya ta zwiększyła o powyższą sumę zarówno dział wydatków, jak dochodów kraju.

2. Na koszta budowy zbiorników naftowych wydano sumę . 1,691.324 K
nie umieszczoną w budżecie. O tę sumę podniosły się wydatki zamknięcia, a zarazem wzrosło pokrycie o kwotę . . . . . 1,488.750 K
uzyskaną z pożyczki zaciągniętej na zbiorniki ropy.

3. Wskutek klęsk elementarnych r. 1908 wpłynęła do funduszu krajowego nie przewidywana w budżecie subwencya państwowa w kwocie . 1,618.802 K
Z kwoty tej wydano w r. 1909 . . . . . 1,336.847 „
i tę sumę wykazuje zamknięcie tak w wydatkach jak i dochodach. Resztę subwencyi w kwocie . . . . . 281.955 K
przeniesiono na rachunek roku 1910.

Z subwencyi użytej w r. 1909 przeznaczono:
na przywrócenie komunikacyi w powiatach . . . . . 1,129.250 „
na budowle wodne i odwodnienie gruntów . . . . . 207.597 „
Powyższe 3 pozycye wynoszą w wydatkach sumę . . . 5,257.665 „
w dochodach „ . . . 5,055.091 „
wskutek czego różnica między zamknięciem a budżetem zmniejsza się w wydatkach do sumy . . . . . 1,664.971 K
zmniejsza się w dochodach do sumy . . . . . 5,077.513 „

Dzięki wyższym dochodom niedobór rzeczywisty był znacznie mniejszym, niż przewidywano w budżecie. Celem pokrycia niedoboru zaciągnął Wydział krajowy w galic. funduszu propinacyjnym pożyczkę w kwocie . . . 8,931.820 K
którą zrealizował w kwocie . . . . . 8,731.572 „

Nadto miał Wydział krajowy do dyspozycyi resztę z pożyczki zaciągniętej na pokrycie niedoboru r. 1908, nie zużytą w kwocie . . . . 2,540.077 K
razem więc miał do dyspozycyi . . . . . 11,471.897 „

Z tej sumy użył Wydział krajowy na pokrycie niedoboru
r. 1909 kwotę . . . . . 7,762.091 „
resztę zaś w kwocie . . . . . 3,709.806 K
przeniesiono na rachunek roku 1910.

Rzeczywiste dochody a budżet.

Rzeczywiste dochody były w porównaniu z budżetem wyższe o 10,132.604 „
a po potrąceniu powyższych trzech większych nie preliminowanych pozycyi w sumie . . . . . 5,055.091 „
były dochody wyższe o . . . 5,077.513 K

Wyższe dochody wpłynęły głównie z dodatków do podatków bezpośrednich, następnie z udziału kraju w państwowych podatkach osobistych i w podatku od wódki, nadto z pieniędzy chwilowo lokowanych.

Z dodatków do podatków bezpośrednich wpłynęło więcej o . 2,994.040 K
z odsetek zwłoki od dodatków o . 37.270 „
razem więcej o . 3,031.310 K

nad preliminarz. W r. 1909 wynosiła wydatność grosza 293.966 koron zamiast preliminowanych 252.000 koron; w Galicyi wschodniej i zachodniej wynosiła wydatność grosza dodatku 262.423 koron (zamiast prelimin. 233.821 koron), w W. Ks. Krakowskiem 31.543 koron zamiast preliminowanych 18.179 koron. W drobnej części przyczyniło się do korzystnego wyniku także ściągnięcie zaległości podatkowych, które wynosiły z końcem r. 1908 . . . . . 5,341.938 K 72 g
„ r. 1909 . . . . . 5,105.838 „ 09 „
zmniejszyły się więc o . . . 236.100 K 63 g

W drugim rzędzie zawdzięczać należy korzystny wynik dochodów podwyższeniu się udziału kraju w dochodzie państwa z podatków osobistych bezpośrednich. Udział ten (bonifikacya) w roku 1909 wynosił 2,061.427 K 79 g. zamiast preliminowanych 720.000 K, był więc wyższym o 1,341.428 K. Znaczną nadwyżkę w porównaniu z budżetem wyjaśnia ta okoliczność, że w roku 1909 zapłacił skarb państwa oprócz zaliczki na rok 1909 w sumie 879.204 K resztę zaległej należytości za lata poprzednie w kwocie 1,182.223 K 79 g.

Także udział kraju w dochodach podatku państwowego od wódki w myśl ustawy państwowej z 8. lipca 1901 okazał się wyższym o 473.606 K ponad preliminarz.

Znacznie wyższy dochód ponad preliminarz dały odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych. Zamiast preliminowanych 60.000 K, dały one 309.761 K, czyli więcej o 249.761 K ponad preliminarz. Jeżeli zliczymy te cztery najważniejsze pozycye zwyżki dochodów w roku 1909, a mianowicie:

z dodatków do podatków i odsetek zwłoki . . . . . +3,031.310 K
z udziału w dochodzie z podatków osobistych bezpośrednich . . +1,341.428 „
z udziału w dochodzie z podatku od wódki . . . . . + 473.606 „
z pieniędzy chwilowo lokowanych . . . . . + 249.761 „
otrzymamy sumę . . . 5,096.105 K

przewyższającą całą nadwyżkę dochodów osiągniętą w roku 1909.

Poza temi pozycyami różnice między dochodami preliminowanymi a wynikiem zamknięcia nie są znaczne.

Dodatek krajowy 30% do podatku od wina przyniósł 114.732 K, więcej o 24.732 K ponad preliminarz. Natomiast wynik krajowego podatku od piwa był niemal dokładnie zgodny z preliminarzem (mniej o 1.881 K).

Dochód z myt krajowych wynosił 531.239 K, o 11.239 K więcej, niż preliminowano, dzięki wyższym czynszom dzierżawnym. Dochód $^1/_3$ myta we Lwowie na rzecz krajowego szpitala powszechnego wynosił 74.064 K, więcej o 3.064 K.

Karty myśliwskie przyniosły 27.360 K, o 360 K więcej nad preliminarz. Taksy krajowego archiwum aktów grodzkich i ziemskich i za wypisy z ksiąg szlacheckich 782 K.

Taksy od spadków przyniosły funduszowi szkolnemu krajowemu 211.411 K, o 8.588 K mniej, niż preliminowano.

Dodatki do podatków od gmin i obszarów dworskich na cele szkolne przyniosły 1,778.876 K, o 78.876 K więcej, niż preliminowano. Dodatki zaś 3% okręgowe na cele szkolne przyniosły 682.312 K, o 17.688 K mniej, niż preliminowano.

Subwencye państwowe oprócz nieprzewidywanej w budżecie sumy 1,618.802 K na złagodzenie klęsk elementarnych, przysporzyły nieprzewidywanych rat na budowę wodociągów w Dublanach w kwocie 20.000 K, na budowę internatu 14.000 K, na cele spółek oszczędności i pożyczek 50.000 K, o 20.000 K więcej ponad preliminarz, na zakupno maszyn mleczarskich kwotę 35.000 K w budżecie nie przewidywaną, dla spółki rolniczej w Żegocinie 1.200 K również nie przewidywanych, na szkoły rolnicze i zakłady doświadczalne wpłynęło wedle preliminarza od państwa 134.000 K, subwencye państwowe dla biura patronatu dla spółek oszczędności i pożyczek wynosiły ogółem 86.200 K, na cele rolnicze w poz. 25—33 razem 60.570 K, o 500 K ponad preliminarz.

Natomiast subwencye państwowe na szkoły zawodowe i warstaty przemysłowe nie dopisały. Wynosiły razem wedle zamknięcia mniej, niż przewidywano, tak, że niedobory stąd powstałe, zwłaszcza na krajową szkołę rzemiosł w Drohowyżu, musiały być pokryte z funduszów kraju.

Wobec tego, że subwencye na galicyjskie szkoły zawodowe i uzupełniające w budżecie państwowym na rok 1909 były wyższe o 8.086 K, niż w roku poprzednim, odniół się referent Komisyi budżetowej do ministra robót publicznych o wyjaśnienie tej okoliczności. Ministerstwo wyjaśnia, że w wydatkach na galicyjskie szkoły przemysłowo-zawodowe i uzupełniające w roku 1909 nie tylko wyczerpało cały kredyt na Galicyę przeznaczony w kwocie 194.000 K, ale nadto z kredytu innych krajów wydało w Galicyi 12.000 K. Pozorna sprzeczność pochodzić ma stąd, że na kursa majsterskie przeznaczono z subwencyi państwowej 20.000 K, lubo tej kwoty nie preliminowano. Ministerstwo zapewnia, że w roku 1910 nie będzie powodu do zarzutów, ponieważ w budżet wstawiono na szkoły galicyjskie kwotę 237.000 K, o 43.000 K więcej, niż w roku 1909, mianowicie na szkoły i kursa zawodowe 139.000 K (+ 33.000 K), na szkoły przemysłowo-uzupełniające 98.000 K (+10.000 K).

Przy tej sposobności należy zaznaczyć, że ministerstwo wyznacza dla Galicyi ów ryczałt i pozostawia Wydziałowi krajowemu swobodę w rozdzieleniu tej sumy w porozumieniu z Radą szkolną krajową na poszczególne szkoły i kursy zawodowe, gdy w innych krajach ministerstwo wyznacza dla szkół samo subwencyę i to zazwyczaj w formie płacy nauczycieli, którzy też w takim razie są przez rząd mianowani. Wychodzi to finansowo stosunkowo na większą korzyść owych krajów, niż system ryczałtowania subwencyi dla Galicyi. Wobec tego jednak, że mianowanie nauczycieli przez Rząd dla szkół przemysłowych krajowych sprzeciwia się zasadom autonomicznym, byłoby rzeczą pożądaną obmyśleć inną podstawę dla subwencyj na rzecz szkół krajowych galicyjskich, dającą możność odpowiedniego wzrostu subwencyi bez szkody dla zasady autonomicznej.

Subwencye państwowe na budowę dróg i mostów wynosiły zgodnie z budżetem 142.000 K.

Subwencye państwowe na regulacyę rzek karpackich wynosiły również zgodnie z budżetem 302.284 K.

Subwencye państwowe na regulacye rzek i melioracye w roku 1909 z funduszów ogólnych i funduszu melioracyjnego wynosiły wedle zamknięcia poszczególnych funduszów melioracyjnych 1,804.196 K, a mianowicie:

na regulacyę rzeki Biały i obwałowanie prawego brzegu Dunajca .	105.142 K
„ „ potoku Błotni z dopływami	27.600 „
„ „ „ Błożewki	40.800 „
„ „ rzeki Bugu	84.132 „
Do przeniesienia . . .	257.674 K

	Z przeniesienia . . .	257.674 K
na	regulacyę potoku Bystry	250 „
„	„ rzeki górnego Dniestru	197.142 „
„	fundusz zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru . .	40.400 „
„	„ „ potoku Krzemionki	30.000 „
„	„ regulacyi rzeki Łęgu	30.000 „
„	„ kolmatacyi bagien naddniestrzańskich	80.000 „
„	„ regulacyi rzeki Pełtwi	160.275 „
„	„ „ potoku Pusty	24.960 „
„	„ „ rzeki Raty	121.600 „
„	„ „ potoku Rudawy	90.000 „
„	„ „ bagien rzemieńskich	25.333 „
„	„ „ górnej Trześniówki	70.000 „
„	„ „ rzeki Tyśmienicy i Letnianki	135.880 „
„	„ „ „ Wereszycy	81.600 „
„	„ obwałowania Wisły od Niepołomic do ujścia Raby . .	92.832 „
„	„ „ „ „ „ „ Woli rogowskiej .	90.000 „
„	„ „ „ w powiecie dąbrowskim . . .	90 000 „
„	„ podwyższenia wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granicy Państwa	45.000 „
„	„ obwałowania lewego brzegu Wisły do ujścia Białuchy .	47.500 „
„	„ podwyższenia prawego wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami	45.000 „
„	„ uzupełnienia regulacyi Wisłoka i Pielnicy	48.750 „
	razem	1,804.196 K

Nadto na popieranie mniejszych robót melioracyjnych zasiłki państwowe i datki konkurencyjne . . . . . 25.879 K
na drenowanie gruntów włościańskich . . . . . 118.488 „
na lokalne regulacye (rubr. IX. poz. 9*m*) . . . . . 31.890 „
na popieranie kultury torfowisk . . . . . 2.500 „
razem . . . . . 178 757 K

Dotacya Dworu najw. na restauracyę zamku na Wawelu wynosiła zgodnie z preliminarzem 100.000 K.

Z pożyczek w r. 1909 wpłynęło:

na	pokrycie niedoboru	7,762 091 K
„	koszta ewakuacyi Wawelu	2,229.494 „
z	pożyczki na regulacyę rzek kanałowych	852.000 „
„	komunalnej na uzupełnienie regulacyi rzek kanałowych .	668.290 „
„	na regulacyę rzek karpackich	290.600 „
„	imiennej 1,090.000 K dla złagodzenia klęsk elementarnych r. 1908	1,015.217 „
„	na zbiorniki ropy	1,488.750 „
	Razem .	14,306.442 K

Nadto wydano w r. 1909 na zasiłki dla gmin na budowę szkół z funduszu 10-milionowej pożyczki z r. 1907 sumę 1,198.070 K., nie preliminowanych w budżecie.

Rzeczywiste wydatki a budżet.

	Rzeczywiste wydatki w r. 1909 były w porównaniu z budżetem wyższe o	6,922.636 K
a	po potrąceniu powyższych niepreliminowanych trzech większych pozycyj wyższe o	1,664.971 „

Pomijając wspomniane pozycye niepreliminowane w dziale pomników historycznych (koszta ewakuacyi Wawelu), rolnictwa (subwencya na złagodzenie klęsk elementarnych) i górnictwa (budowa zbiorników naftowych) wysuwa się na pierwsze miejsce, jak w latach poprzednich, niedobór budżetu szkolnego. Wydatki na oświatę i sztukę (rubr. V.) były wyższe nad preliminarz o 992.306 K., dochody wyższe o 315.770 K., wydatki więc wyższe netto o 676.536 K.

Niedobór funduszu szkolnego krajowego wynosił 1,120.425 K., zmniejszył się jednak dzięki mniejszym wydatkom funduszu emerytalnego o 65.456 K. i oprocentowania pożyczki 10-milionowej na budowę szkół o 60.677 K.

Główna przyczyna niedoboru tego powtarza się corocznie, mianowicie zorganizowanie większej ilości szkół i przekształcenie na więcej klasowe, mniejsze interkalarya, niż w budżecie przewidziano, zwiększenie się frekwencyi i otwarcie skutkiem tego klas nadetatowych, przyznanie większej liczbie nauczycieli dodatków pięcioletnich. Między dochodami funduszu szkolnego krajowego dopisały dodatki do podatków od gmin i obszarów dworskich, które przyniosły 1,778.875 K, o 78.875 K więcej, niż preliminowano, natomiast nie dopisał dodatek 3% okręgowy, który przyniósł 682 312 K, o 17.683 K mniej, niż preliminowano; nie dopisały także taksy od spadków, które przyniosły 211.411 K, o 8 588 K mniej, niż przewidywano.

Dochód z 10% opłat od nauczycielek, które po wejściu w życie ustawy kraj. z dnia 11. czerwca 1905 Nr. 73. Dz. u. kr. wyszły za mąż, wynosił 59.320 K, więcej o 44.320 K ponad preliminarz, z powodu zarządzonych nowych przypisów, nie przewidzianych w budżecie.

Należytości czynne funduszu szkolnego krajowego z końcem r. 1909 wynosiły . . . . . 1,859.344 K
należytości bierne . . . . . 136.241 „

Na budowę szkół z funduszów 10 milionowej pożyczki z roku 1907 otrzymało po koniec r. 1909 zasiłki 385 gmin w łącznej sumie 1,500.970 K, nadto asygnowano i nie wypłacono 143.200 K.

Znaczny niedobór wykazuje rubr. III. spraw zdrowotnych. Wydatki w tej rubryce wynosiły więcej o . . . . . 399.870 K
dochody mniej o . . . . . 192.623 „
ogólny wynik mniej korzystny o . . . . 592.493 K

Koszta leczenia w szpitalach wynosiły więcej o 314.848 K z powodu podniesienia się dni leczenia do cyfry 2,064.498 dni i podwyższenia taks leczenia w 17 szpitalach prowincyonalnych i w zakładach zagranicznych. Z szpitali krajowych miał największy niedobór wydatków w porównaniu z budżetem szpital św. Łazarza w Krakowie, mianowicie większy o 122 941 K ponad preliminarz, następnie kraj. szpital powszechny we Lwowie, o 81.470 K ponad preliminarz. Natomiast wydatki kraj. zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie były mniejsze o 69.299 K, niż preliminowano. Zarazem z powodu mniejszych dochodów niż przewidywano wynosiła dotacya kraj. szpitala powszechnego o 250.168 K więcej nad preliminarz, dotacya szpitala św. Łazarza wynosiła o 152.353 K więcej nad preliminarz. Dotacya kraj. zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie wynosiła o 148.817 K mniej, niż przewidywano.

Większe wydatki w szpitalu powszechnym i w szpitalu św. Łazarza spowodowała głównie większa ilość dni leczenia (w szpitalu powszechnym o 12.331 dni, w szpitalu św. Łazarza o 19 277 dni ponad preliminarz), w części wydatki kliniczne an rachunek c. k. rządu uczynione, spłata pożyczki zaciągniętej w funduszu krajowym na zakupno realności Kurkowskiego we Lwowie w kwocie 39.216 K i pozycye drobniejsze. Także dochody nie dopisały, ponieważ zwroty kosztów leczenia z funduszów kraj. galic. były w kraj. szpitalu powszechnym mniejsze o 104.921 K w szpitalu św. Łazarza o 13.650 K poniżej preliminarza, także zwroty od c. k.

rządu były w szpitalu św. Łazarza niższe o 9.820 K, niż preliminowano, dochody z dóbr i realności o 13.650 K niższe niż przewidywano.

Wydatki na utrzymanie dróg krajowych były w r. 1909 większe o 196.655 K niż przewidywano. Mianowicie z powodu opadów ulewnych okazały się konieczne naprawy dróg krajowych w kwocie 104.000 K, rozkopanie zasp śnieżnych kosztowało 29.600 K, nadto wydatek na dostawy szutru, innych materyałów i robocizny był wyższy o 63.055 K ponad preliminarz.

W rubryce IX. wydatków na budowy wodne i melioracye okazały się wydatki mniejsze o 426.349 K, dochody niższe o 420.776 K, głównie z powodu nie wpłacenia przy poszczególnych przedsiębiorstwach melioracyjnych datków konkurencyjnych i zasiłków państwowych.

Wydatki na długi krajowe wynosiły o 145.819 K więcej, niż preliminowano. Przekroczenie to powstało głównie z powodu niepreliminowanego wydatku w kwocie 200.323 K, poniesionego na pokrycie straty przy spieniężeniu papierów otrzymanych z galic. funduszu propinacyjnego tudzież na koszta stemplowe i podatek od tych papierów. Także odsetki od pożyczek chwilowych wynosiły o 41.912 K więcej, niż preliminowano. Natomiast odsetki od pożyczki zaciągniętej na pokrycie niedoboru funduszu krajowego z roku 1908 były o 59.977 K niższe, niż preliminowano, gdyż zaciągnięto w tym celu pożyczkę niższą od przyzwolonej.

Wydatek na bezpieczeństwo publiczne (rubr. VII.) wynosił więcej o 76.787 K, niż przewidywano. W szczególności wydatki na żandarmeryę wynosiły więcej o 39.916 K z powodu otwarcia 21 nowych posterunków, wyższych czynszów najmu mieszkań i koszar, oraz odnowienia spalonego dachu lwowskiego budynku żandarmeryi. Na szupaśnictwo był wydatek większy o 22.331 K z powodu podwyższenia należytości na konwój pieszy, strawnego dla żandarmów i taryfy cen odzieży szupaśniczej, niemniej znaczniejszych wydatków za szupaśników odstawianych do Galicyi z kilku innych krajów austryackich. Fundusz policyi krajowej, użyty na urządzenie kolonii poprawczej i utrzymanie domów przymusowej pracy i poprawy miał niedobór pokryty z funduszu krajowego o 10.917 K wyższy, niż przewidywano, ponieważ w r. 1909 pokryto niedobór z r. 1908 w kwocie 6.850 K, rachunki zakładów poprawczych i koszta komisyjne przy zakładaniu osady poprawczej w Przedzielnicy były wyższe, niż preliminowano, a także dochód z dzierżawy Przedzielnicy był niższy o 712 K z powodu uzyskanego opustu podatków na poczet czynszów wskutek klęski elementarnej.

Przekroczenia w rubrykach X., XI. i XII. (rolnictwo, górnictwo, przemysł i rękodzieła) były ogółem niezbyt znaczne, jeżeli pominiemy niepreliminowany wydatek na klęski elementarne z państwowej subwencyi tudzież koszta budowy zbiorników naftowych.

Zarząd niektórych zakładów rolniczych, mianowicie akademii i szkoły niższej rolniczej oraz szkoły gorzelniczej w Dublanach wykazał w wydatkach drobne oszczędności. Folwark w Dublanach miał wydatki wyższe o 15.689 K nad preliminarz, folwark zaś w Czernichowie dochód wyższy nad preliminarz o 3.150 K. Wydatki większe folwarku w Dublanach wynikły głównie z uprawy torfów, na koszta robocizny, nawożenie obsiewu torfów, większej liczby koni roboczych i narzędzi do uprawy torfów. Także przewidywane dochody folwarku ze sprzedaży ziemiopłodów wykazały niedobór w kwocie 3.969 K, a z mleka w kwocie 3.082 K.

Folwark w Czernichowie wykazał większy dochód głównie ze sprzedaży drzewa opałowego i budulcowego dzięki wyższym cenom drzewa i zwiększonemu wyrobowi budulca. Wydatki kraju na szkołę rolniczą w Czernichowie były mniejsze o 9.721 K z powodu mniejszej liczby uczniów i wyższych interkalaryów nauczycielskich, wskutek odejścia trzech nauczycieli. Także dotacya (niedobór) szkoły

niższej rolniczej w Jagielnicy była mniejszą o 3.014 K w porównaniu z budżetem, dzięki wyższym dochodom a mniejszym wydatkom na gospodarstwo, niż przewidywano. Natomiast dotacya niższej szkoły w Bereźnicy była wyższą o 2.279 K z powodu większych kosztów zastępstw nauczycielskich i stołowania uczniów; dotacya niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach była wyższą o 6.019 K głównie wskutek wydatków na gospodarstwo spowodowanych klęskami elementarnemi w r. 1908; dotacya szkoły rolniczej w Suchodole była większą o 7.838 K, a to częścią z powodu niedoboru w gospodarstwie spowodowanego klęskami elementarnemi, częścią wyższymi kosztami utrzymania uczniów; dotacya niższej szkoły rolniczej w Miłocinie była wyższą o 10.599 K głównie z powodu klęsk elementarnych i zakupna nowego siewnika.

Dotacya szkoły mleczarskiej i mleczarni w Rzeszowie wynosiła 22.250 K, o 6.848 K więcej, niż przewidywano, z czego 1.851 K przypada na szkołę, a 4.997 K na mleczarnię. Wydział krajowy stwierdza pewien zwrot ku lepszemu w finansach tej szkoły, niedobór bowiem z r. 1908, wytknięty przez komisyę budżetową wynosił 21.819 K.

Zakład sadowniczy w Zaleszczykach miał niedobór o 3.193 K wyższy, wskutek zakupna aparatu fotograficznego za zezwoleniem Wydziału krajowego i nieurodzaju na owoce.

Zaoszczędzenie wykazały szkoła rolnicza w Horodence, szkoła ogrodnicza w Tarnowie i wyższa szkoła lasowa we Lwowie.

Skład publiczny w Krakowie miał niedobór o 7.660 K mniejszy od przewidywanego. Dochód składu publicznego był bowiem większy z powodu podwyższenia taryfy za składowe i większego ruchu, a nadto zaoszczędzono na płacach, gdyż w r. 1909 nie była obsadzoną posada dyrektora i buchaltera.

Na utrzymanie krajowej szkoły górniczej w r. 1909 w Borysławiu wydano 20.660 K, o 879 K mniej niż przewidywano.

Na utrzymanie krajowych szkół przemysłowych i warsztatów zawodowych wydano w roku 1909 ogółem więcej o 40.706 K, poza budżetem wydano 19.729 K na zakupno budynku na internat dla uczniów krajowej szkoły tkackiej w Krośnie z powodu niemożliwości odnajęcia lokalu.

Mniejszy niedobór niż przewidywano wykazały: szkoły koszykarskie w Brzezowcu, Brzostku, Zatorze, naukowe warsztaty kołodziejskie w Grybowie, Grzymałowie (—4.238 K) szkoła stolarska w Kalwaryi, warsztat szewski w Witkowie, warsztat tkacki w Rychwałdzie, szkoła sukiennicza w Rakszawie, szkoła koronkarska w Zakopanem, szkoła hafciarska w Makowie i mechaniczna stacya doświadczalna przy szkole politechnicznej.

Większy niedobór, niż przewidywano, miały szkoły koszykarskie w Dynowie, Gdowie, Leżajsku, Niżniowie (zwinięta), Tarnobrzegu, centralny kurs koszykarski we Lwowie (+3.225 K), szkoła kołodziejska i ciesielska w Kamionce strumiłowej (+3.979 K), szkoła kołodziejska w Tłumaczu, szkoła stolarska w Stanisławowie, warstat wyrobu zabawek w Jaworowie, szkoła garncarska w Kołomyi, Kursa przemysłu keramicznego w Podgórzu, warstat szewski w Starym Sączu, szkoła szewska w Dobczycach i Kołomyi, szkoły i warstaty tkackie w Krośnie, Gorlicach, Kosowie, i Łańcucie, szkoła koronkarska w Bobowej, krajowa szkoła rzemiosł w Drohowyżu (+14.240 K) i krajowa keramiczna stacya doświadczalna przy szkole politechnicznej we Lwowie.

Znaczny niedobór krajowej szkoły rzemiosł w Drohowyżu powstał skutkiem tego, że subwencye państwowe nie wystarczyły w r. 1909 na dotacyę dla tej szkoły.

Fundusze dotowane.

Wydatki na budowę pawilonów i rozszerzenie kraj. zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie wynosiły po koniec r. 1909 . . . . . 2,008.886 K

Wydatki na budowę zakładu dla obłąkanych w Kobierzynie wynosiły w r. 1909 . . . . . 73.491 K

Fundusz pożyczkowy na budowę szkół miał w r. 1909 wydatki w kwocie . . . . . 351.694 K

Pożyczki wypłacone 55 gminom w r. 1909 wynosiły . . 269.800 „

Cały stan czynny tego funduszu wynosił w r. 1909 . . 847.311 „

Osobno z funduszu 10 milionowej pożyczki krajowej z r. 1907 na budowę szkół wypłacono po koniec r. 1909 pożyczek 385 w sumie 1,500.970 koron.

Fundusz pożyczkowy na budowę koszar dla wojska wynosił z końcem r. 1909 ogółem 2,986.154 K, o 14.298 K więcej niż w r. 1908. W r. 1909 udzielono z tego funduszu dwóch pożyczek dla gmin m. Stryja i Sanoka w łącznej kwocie 270.000 K.

Fundusz pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne miał z końcem r. 1909 w stanie czynnym . . . . . 1,194.247 K o 102.846 K więcej, niż w r. 1908. Pożyczki bezprocentowe z tego funduszu wynosiły w r. 1909 . . . . . 287.700 K udzielone 13-tu wydziałom powiatowym.

Fundusz kolejowy miał z końcem r. 1909:

w stanie czynnym	11,770.627 K
„ „ biernym	6,148.352 „
czysty stan czynny wynosił . . .	5,622.275 K

W porównaniu z r. 1908 okazuje się pozorny ubytek majątku o 538.060 K, pochodzący stąd, że w r. 1909 wydano z krajowego funduszu kolejowego na zakupno akcyj zakładowych w zastępstwie stron interesowanych 819.600 K dla linii kolejowych Lwów-Stojanów i Muszyna-Krynica, oraz na zakupno akcyj pierwszeństwa kolei Lwów-Podhajce jako trzecią i ostatnią ratę udziału kraju 700.000 K.

Fundusz rezerwowy włości rentowych miał z końcem r. 1909 czysty stan czynny w kwocie . . . . . 108.693 K

Fundusz umorzenia włości rentowych miał . . . . 2,746.450 „ w 4% listach rentowych w obiegu i takąż sumę należytości czynnych.

Fundusz oprocentowania włości rentowych miał w stanie czynnym 232 K, w stanie biernym 4.122 K.

Fundusz pożyczkowy na ułatwienie krycia dachów materyałem ogniotrwałym miał w stanie czynnym 1,401.713 K. W r. 1909 udzielono 51 pożyczek w kwocie 566.160 K.

Fundusz pensyjny lekarzy okręgowych miał w r. 1909 dochód w kwocie 3.089 koron, wydatki w kwocie 1 546 koron.

Stan długów krajowych z końcem r. 1909.

1. Z 4% pożyczki krajowej z r. 1893 w nominalnej sumie . 58,850.000 K
pozostała z końcem r. 1909 zaległość w kwocie . . . . . 50,311.100 „
Wydatki w r. 1909 wynosiły . . . 2,752.276 „

2. Z 4% pożyczki krajowej z r. 1904 na rzeki kanałowe w sumie ogólnej 6,962.400 K.
Z puszczonych dotąd w obieg obligacyi pozostaje w obiegu . 3,990.100 „
Wydatki rzeczywiste wynosiły . . . 187.816 „

3. Z 4% pożyczki krajowej z r. 1905 na rzeki karpackie w sumie ogólnej 6,150.000 K.

Z puszczonych do końca r. 1909 obligacyj pozostaje w obiegu	1,788.700 K
Wydatki rzeczywiste wynosiły . . .	106.969 „
4. Z 4% pożyczki krajowej z r. 1907 na budowę szkół w nominalnej sumie 10 milionów koron z emitowanych obligacyj pozostaje z końcem r. 1909 w obiegu .	4,993.200 „
Wydatki rzeczywiste wynosiły . . .	196.711 „
5. Z 4% pożyczki komunalnej zaciągniętej w im. sumie 1,500.000 koron na ułatwienie krycia dachów materyałem ogniotrwałym zrealizowanej w kwietniu r. 1909 pozostaje w obiegu cała suma	1,500.000 „
Wydatek rzeczywisty za $^1/_2$ roku wynosił .	36.441 „
6. Z 4% pożyczki na koszta wystawienia koszar i szpitali dla wojska za ustąpienie z Wawelu	2,229.494 „
Wydatek wynosił.	70.601 „
Razem wynoszą pożyczki z końcem r. 1909 od 1—6 w kapitale	64,812.594 K
Wydatki rzeczywiste wynosiły . . .	3,350.814 „
Oprócz tych pożyczek zaciągnięto w galic. funduszu propinacyjnym na pokrycie niedoborów krajowego funduszu z lat 1906, 1907, 1908 i 1909 pożyczki w sumach .	2,225.000 „
	2,523.000 „
	8,335.182 „
	8,931.820 „
razem . .	22,015.002 K
od tej sumy wynosi 4% rocznie	880.400 „

Jeżeliby zatem długi te nie miały być umorzone przy sposobności objęcia funduszów propinacyjnych przez kraj, wynosiłby dług kraju z końcem r. 1909 razem 86,827.596 koron, rzeczywisty wydatek roczny zaś co najmniej 4,231.214 koron.

Fundusze administrowane przez Bank krajowy.

Stały fundusz przemysłowy miał z końcem r. 1909 czysty stan czynny w kwocie . . . . . 2,257.142 K więcej o 217.499 K niż w roku poprzednim. W r. 1909 udzielono z funduszu pożyczek w sumie 1,391.000 koron.

Fundusz pożyczkowy dla kółek rolniczych miał z końcem r. 1909 stan czynny w kwocie 71.136 koron. Pożyczki udzielone w r. 1909 kółkom rolniczym wynosiły koron 9.700.

Stały fundusz hodowlany miał stan czynny w kwocie 133.314 K o 11.127 K więcej niż w r. 1908. Pożyczek na zakupno buhajów udzielono w r. 1909 gmiuom 59.980 koron.

Fundusz pożyczkowy dla przemysłu rolniczego miał z końcem r. 1909 majątku 656.830 koron, o 13.734 koron więcej, niż w r. 1908. Pożyczek udzielono z funduszu koron 127.625.

Fundusz inwestycyjny miał z końcem r. 1909 czysty stan czynny w sumie 1,057.360 koron, o 321.275 koron więcej, niż w r. 1908. Dotacya z Banku krajowego (40% zysków z r. 1909) wynosiła 305.482 koron. Z funduszu wypłacono w r. 1909 pożyczek 2.220 koron, a tytułem udziałów 22.500 koron (w galic. Towarzystwie górniczem w Krakowie 220.000 koron, w fabryce konfekcyi inż. Platowskiego 2.500 K).

Wyniki finansowe roku 1909 a budżety na rok 1910 i 1911.

Ze względu na chroniczne przekroczenie zarówno przewidywanych wydatków jak dochodów budżetowych pouczającem jest porównanie rzeczywistych wyników zamknięcia rachunku funduszu krajowego za rok 1909 z cyframi wydatków i dochodów krajowych uchwalonemi w budżecie krajowym na r. 1910 i preliminowanemi przez Wydział krajowy za r. 1911, z porównania tego bowiem można wywnioskować, czy i o ile liczyć można na ziszczenie się przewidywanych dochodów i wydatków.

Dochody ogólne funduszu krajowego wynosiły w roku 1909 wraz pożyczką w kwocie 7,762.091 K. na pokrycie niedoboru . . . . . 60,471.321 K
dochody bez pożyczki wynosiły . . . . . 52,709.230 „
dochody bez pożyczki i bez trzech na wstępie wymienionych pozycyi przemijających wynosiły . . . . . 47,654.139 „
Budżet na rok 1910 przewidywał dochody w kwocie . . . . 44,498.680 „

Preliminarz budżetu na r. 1911 przewiduje:
dochody przy podwyższeniu stopy dodatków o 10 groszy i preliminowanie dochodów z wyższych opłat od piwa i nowych opłat szynkarskich (w łącznej kwocie 13,250.000 K). . . . . 61,574.945 „

Preliminarz budżetu na r. 1911 przewiduje:
dochody bez wyższych opłat od piwa i opłat szynkarskich . . . 48,324.945 „

Analogiczne dochody wynosiły więc:

w roku 1909	. . . . .	47,654.139 K
„ 1910 (budżet)	. . . .	44,498.680 „
„ 1911 (preliminarz)	. . .	48,324.945 „

już przy podwyższeniu stopy dodatków o 10 groszy.

Z zestawienia tego wynika, że w roku 1910 i w roku 1911 można liczyć stanowczo na wyższe dochody, jeżeli lata te będą finansowo równie pomyślne, jak rok 1909.

W szczególności dodatki do podatków bezpośrednich przyniosły w roku 1909 . . . . . 21,388.231 K
Budżet na rok 1910 przewiduje przy tej samej stopie . . 18,989.547 „
Preliminarz na rok 1911 przewiduje przy stopie podwyższonej o dziesięć groszy . . . . . 22,395.596 „
Dotychczasowe opłaty konsumcyjne przyniosły w roku 1909 . 8,228.685 „
Budżet na rok 1910 przewiduje . . . . . 7,952.500 „
Preliminarz na rok 1911 przewiduje . . . . . 7,960.000 „
Wydatki funduszu krajowego wynosiły w roku 1909 razem . 60,471.321 „
po strąceniu zaś na wstępie wymienionych trzech pozycyj przemijających 55,213.656 „
Budżet na rok 1910 przewiduje wydatki w sumie . . . 58,263.056 „
Preliminarz na rok 1911 przewiduje wydatki w kwocie . . 63,104.458 „

W dziale wydatków przewidzianym jest także w porównaniu z zamknięciem znaczny wzrost wydatków, a to w roku 1910 o kwotę . . . 3,049.400 K
w roku 1911 o kwotę . . . . . 4,841.402 „

W ostatniej sumie mieści się już kwota . . . . . 2,250.000 „
przeznaczona na bonifikacyę dla 37 miast z powodu zniesienia propinacyi w myśl ustawy krajowej z 21. grudnia 1905. Potrącając tę kwotę pozostanie wzrost wydatków w roku 1911 w kwocie . . . . 2,591.402 „
na podstawie preliminarza Wydziału krajowego.

W szczególności wydatki na oświatę (rubr. V.) wynosiły w r. 1909 22,878.494 K
Budżet na rok 1910 przewiduje wydatki . . . . . 23,762.853 „
czyli więcej o . . . . . 884.359 „
Preliminarz na rok 1911 przewiduje wydatki . . . . 25,285.835 „
czyli więcej o . . . . . 1,522.982 „
a w porównaniu z rokiem 1909 więcej o . . . . . 2,407.341 „

W tym najważniejszym dziale pod względem finansowym przewidywać można na podstawie doświadczenia z ostatnich lat w roku 1910 wyższy wzrost wydatków, niż preliminowano.

Wyniki finansowe funduszu krajowego z powiatów i gmin.

Obok funduszu krajowego rosną corocznie budżety gmin i powiatów. Wedle zamknięć rachunkowych za rok 1907 dołączonych do sprawozdania z czynności departamentu I. Wydziału krajowego przedstawia się bilans ciał autonomicznych następująco:

	Dochody:	Wydatki:
74 powiatów	15,053.717 K	15,053.717 K
miasta Lwowa (1908)	7,100.571 „	7,856.465 „
„ Krakowa	4,564.672 „	4,564.672 „
30 miast (objętych ustawą z roku 1889) . . .	15,305.372 „	15,305.372 „
gmin wiejskich i miasteczek (rok 1906) . . .	20,716.379 „	20,716.379 „
razem . . .	62,740.711 K	63,496.605 K

Suma zatem wydatków i dochodów gminnych i powiatowych w kraju dorównywa, a nawet nieco przewyższa sumę wydatków i dochodów kraju.

Dodatki do podatków bezpośrednich w roku 1907 w powiatach i gminach wynosiły:

dodatki na rzecz powiatów i funduszów drogowych	6,824.482 K
dodatki wraz z podatkiem gminnym czynszowym we Lwowie (r. 1908)	2,210.180 „
dodatki wraz z podatkiem gminnym czynszowym w Krakowie (1908)	680.000 „
dodatki w 30 miastach	1,025.242 „
„ w reszcie gmin	5,460.912 „
razem	16,200.816 K

Suma dodatków powiatowych i gminnych do podatków bezpośrednich jest niższą od sumy dodatków krajowych. Razem dodatki te wraz z gminnym podatkiem czynszowym we Lwowie i w Krakowie wynoszą około 38,000.000 K, gdy suma podatków bezpośrednich, od których pobiera się dodatki, wynosi w roku 1910 kwotę 21,488.356 K.

Opłaty konsumcyjne w mieście Lwowie przyniosły w roku 1908	1,522.157 K
„ „ „ Krakowie „ „ „	1,076.212 „
„ „ wraz z propinacyą i dzierżawą krajowych dodatków konsumcyjnych w 30 miastach w roku 1907 . . .	5,019.962 „
Opłaty konsumcyjne w innych gminach	1,409.195 „
razem	9,027.526 K

Dochód gmin z podatków i dodatków konsumcyjnych wraz z propinacyą jest więc nieco wyższym, niż dochód kraju z opłat konsumcyjnych bez funduszu propinacyjnego. Począwszy od roku 1911 wyprzedzi kraj pod tym względem znacznie gminy wskutek wyższego podatku od piwa i opłat szynkarskich.

Ogólny bilans funduszów krajowych.

Z końcem roku 1909 stan wszystkich funduszów krajowych, objętych sprawozdaniem wynosił:

w majątkach zarodowych	stan czynny	48,032.063 K
„ obrotowych	„ bierny netto	44,011.722 „
	Pozostaje stan czynny	4,020.341 K

W porównaniu z zamknięciem roku 1908 okazuje się ubytek majątku o 10,384.016 K.

Fundusz uposażenia kasy krajowej wynosił dwa miliony koron, z tej sumy w gotówce 699 029 K.

Komisya budżetowa stwierdza, że zamknięcie rachunków funduszów krajowych, podobnie jak w latach poprzednich, opracowane jest przejrzyście, szczegółowo i daje jasny obraz gospodarstwa skarbowego kraju. Nadto zamknięcia rachunkowe funduszów krajowych pojawiają się u nas o wiele wcześniej, niż w innych krajach i w państwie, co z uznaniem podnieść należy.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm wydaje Wydziałowi krajowemu absolutoryum z rachunków funduszów budżetem objętych i dotowanych za rok 1909.

2. Powyższa uchwała obejmuje także absolutoryum dla c. k. Rady szkolnej krajowej z działu wydatków funduszu szkolnego krajowego i funduszu szkolnego emerytalnego za rok 1909.

3. Rachunki funduszów samoistnych budżetem nieobjętych, wykazanych w dziale C., przyjmuje Sejm do wiadomości.

Przewodniczący:
Piniński.

Sprawozdawca:
Głąbiński.

LW. 67.983/1910. We Lwowie dnia 27. września 1910.

Aleg 802

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Wadowicach na przyjęcie imieniem powiatu poręki do wysokości kwoty 300.000 koron za Towarzystwo rolniczo-okręgowe w Wadowicach.

Wysoki Sejmie!

Rada powiatowa w Wadowicach uchwałą z dnia 5. czerwca 1909 roku postanowiła Towarzystwu rolniczo-okręgowemu w Wadowicach otworzyć w powiatowej Kasie oszczędności kredyt do wysokości kwoty 300.000 koron i udzieliła dla tej sumy gwarancyi powiatu.

Wskutek dalszej prośby rzeczonego Towarzystwa Rada powiatowa w Wadowicach, uchwałą z dnia 19. marca 1910 roku rozszerzyła poprzednią swą uchwałę z dnia 5. czerwca 1909 roku w ten sposób, że gwarancya powiatu dla kredytu do wysokości kwoty 300.000 koron ma ważność nietylko dla wadowickiej powiatowej Kasy oszczędności, ale też dla każdej innej instytucyi finansowej, w której Towarzystwo rolniczo-okręgowe w Wadowicach z udzielonego mu kredytu korzystać będzie.

Towarzystwo rolniczo-okręgowe w Wadowicach jako stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną odpowiedzialnością, zorganizowane na zasadzie przepisów ustawy z dnia 9. kwietnia 1873 Nr. 70 Dz. p. p. ma za cel popieranie wszelkiej produkcyi rolniczej swych członków, a to przez popieranie członków w ich gospodarstwie, uprawie roli w ściślejszem znaczeniu, oraz popieranie sadownictwa i warzy-

wnictwa, hodowli bydła, trzody i drobiu, przez szerzenie potrzebnych ku temu wiadomości, dalej przez wspólne zakupno i spieniężanie produktów rolniczych, ułatwianie nabycia wszelkich przedmiotów potrzebnych członkom Towarzystwa przy prowadzeniu przez nich gospodarstwa rolnego i wiejskiego w ogóle.

Według sprawozdania Wydziału powiatowego w Wadowicach z dnia 21. marca 1910 L. 717 Towarzystwo rolniczo-okręgowe w Wadowicach rozwija się nader pomyślnie i dla dalszego rozwoju potrzebuje koniecznie poparcia materyalnego, którego Reprezentacya powiatu tylko w formie udzielenia gwarancyi dla kredytu powyżej oznaczonego dać może.

Według przedłożonego Wydziałowi krajowemu zestawienia rachunkowego wykazany jest bilans Towarzystwa rolniczo-okręgowego w Wadowicach z trzech ostatnich lat w następujących cyfrach:

za rok 1907

Stan czynny w kwocie . . .	137.655 K 89 gr.
Stan bierny	137.655 „ 89 „
Czysty stan czynny . .	

za rok 1908

Stan czynny	205.070 K 68 gr.
Stan bierny	138.896 „ 26 „
Czysty stan czynny .	66.174 K 42 gr.

za rok 1909

Stan czynny	247.120 K 93 gr.
Stan bierny	168.671 „ 29 „
Czysty stan czynny .	78.449 K 64 gr.

Według przedłożonych Wydziałowi krajowemu zamknięć rachunkowych powiatu Wadowickiego za rok 1909 stan obdłużenia powiatu z końcem tegoż roku jest następujący:

I) Długi.

1) Bankowi krajowemu reszta z pożyczki komunalnej zaciągniętej w r. 1904 w kwocie 125.400 K	119.502 K 19 g
2) Funduszowi krajowemu z pożyczki bezprocentowej 20.000 K zaciągniętej na akcyę ratunkową	12.000 „ — „
3) Powiatowej Kasie oszczędności w Wadowicach spłata odsetek zwłoki od pożyczki komunalnej z r. 1900	4.279 „ 58 „
do przeniesienia długi . . .	135.781 K 77 g

Z przeniesienia 135.781 K 77 g

II) Zaległości bierne

a) w funduszu administracyjnym:

1) Na budowę studzien . . . . . 922 K 80 g
2) Dla straży pożarnej ochotniczej . . . . . 177 „ 52 „
3) Płaca akuszerek okręgowych . . . . . 991 „ 66 „

b) w funduszu drogowym:

4) Budowa drogi Wielkie drogi-Kalwarya . . . 10.000 „ — „
5) Budowa drogi Lanckorona-Izdebnik . . . . 17.000 „ — „ 29.091 K 98 g

Obciążenie powiatu z końcem r. 1909 wynosiło zatem 164.873 K 75 g

Doliczywszy do tego obciążenie, jakie spowoduje gwarancya przyzwolona przez Radę powiatową dla Towarzystwa rolniczo-okręgowego do wysokości . . . . . 300.000 K. — g
stan długów powiatu łącznie z tą gwarancyą wynosić będzie sumę . 464.873 K 75 g

Według przedłożonego budżetu powiatowego na rok 1910 przypisane w powiecie podatki bezpośrednie wynoszą . . . . . 265.702 K — g
z czego 70% jako dozwolone maximum obdłużenia czyni sumę . . 185.991 „ — „

Nałożone za przyzwoleniem Wysokiego Sejmu uchwałą z dnia 18. lutego 1910 dodatki powiatowe do podatków bezpośrednich na rok 1910 w powiecie wadowickim wynoszą:

a) na cele administracyjne 17%
b) na cele drogowe 27%

razem . . 44%

obok 18% dodatku ustawowego drogowego.

Gdy zatem zatwierdzenie przyjętej przez Reprezentacyę powiatową w Wadowicach gwarancyi wymaga ustawy krajowej, Wydział krajowy podzielając zapatrywanie Rady powiatowej, że ułatwienie kredytu dla Towarzystwa rolniczo-okręgowego w Wadowicach przyczyni się do podniesienia produkcyi rolnej i hodowlanej w powiecie, przedkłada Wysokiemu Sejmowi wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Wadowicach na przyjęcie imieniem powiatu za Towarzystwo rolniczo-okręgowe w Wadowicach poręki w wysokości 300.000 K.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Wadowicach zezwala się na przyjęcie imieniem powiatu wadowickiego poręki do wysokości 300.000 K. za zobowiązania Towarzystwa rolniczo-okręgowego w Wadowicach, jakie powstaną wskutek zaciągnięcia przez nie pożyczek do maksymalnej łącznej wysokości 300.000 K w powiatowej Kasie oszczędności względnie w innej instytucyi finansowej.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

LW. 113.194/1910 We Lwowie dnia 27. września 1910.

Aleg 803

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie nadania nowo zbudowanemu szpitalowi powiatowemu w Nowym Targu charakteru szpitala powszechnego i publicznego.

Wysoki Sejmie!

Reprezentacya powiatu w Nowym Targu postanowiła jednomyślnie na posiedzeniu z dnia 4. stycznia 1908, ku uczczeniu 60-letniego jubileuszu panowania Najjaśniejszego Monarchy, ufundować w Nowym Targu szpital imienia „Najjaśniejszego Cesarza Franciszka Józefa I.“ na pięćdziesiąt (50) łóżek w budynku głównym i na siedm (7) łóżek w pawilonie dla zakaźnych.

Celem uzyskania odpowiednich funduszów na ten cel Rada powiatowa w Nowym Targu otrzymała zezwolenie Wysokiego Sejmu na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 170.000 koron. Nadto gdy powyższa kwota okazała się niewystarczającą, uzyskała Rada powiatowa w Nowym Targu zezwolenie Wysokiego Sejmu na zaciągnięcie dodatkowej pożyczki w kwocie 100.000 koron, a to na wykończenie i wewnętrzne urządzenie szpitala.

Zabezpieczywszy sobie w ten sposób odpowiedni fundusz na budowę szpitala, odniósł się Wydział powiatowy w Nowym Targu do Wydziału krajowego z prośbą o uznanie potrzeby szpitala w Nowym Targu stosownie do postanowień §. 2. ustawy z dnia 28. lipca 1897 Dz. u. kraj. Nr. 47.

Uzyskawszy orzeczenie Wydziału krajowego reskryptem z dnia 2. czerwca 1908 l. 55.081 uznające potrzebę szpitala powszechnego w Nowym Targu, przystąpił Wydział powiatowy w roku 1909 do jego budowy.

W tym celu zakupił Wydział powiatowy w Nowym Targu grunt o łącznym obszarze przeszło trzech morgów, który zaintabulowany został na rzecz fundacyi szpitalnej, a który przez delegatów Wydziału krajowego i komisyę sanitarno-policyjną uznany został za zupełnie odpowiedni pod budowę szpitala.

Na gruncie tym powstał kompleks budynków według normalnych planów, ułożonych przez Wydział krajowy, a mianowicie:

1) budynek główny dla chorych,
2) pawilon dla zakaźnych,
2) budynek administracyjny z kuchnią i pralnią.
4) kostnica z pokojem dezynfekcyjnym i salą sekcyjną,
5) budynek gospodarczy z lodownią, magazynem na skład opału i wszelkich przyborów,

6) studnia z elektryczną pompą,
7) piec do spalania słomy i opatrunków,
8) oczyszczalnia biologiczna cieczy kanałowej.

Co do zaopatrzenia szpitala w odpowiednią wodę, zbudowaną została studnia wiercona, z której wedle orzeczenia znawców woda w dostatecznej ilości szpitalowi dostarczaną będzie.

Kanalizacya przeprowadzoną będzie w ten sposób, iż kanałem odpływowym ze szpitala do rzeki Czarny Dunajec odprowadzane będą wszelkie nieczystości po oczyszczeniu systemem biologicznym. Nadto przy pawilonie izolacyjnym wykonany zostanie osobny nieprzepuszczalny dół kloaczny.

Aktem fundacyjnym, notaryalnie zeznanym, z daty Nowy Targ dnia piętnastego września 1910 roku, l. rep. 9134 oddała Rada powiatowa w myśl §. 2. ustawy z dnia 28. lipca 1897 Dz. u. kraj. Nr. 47 wyżej opisane budynki szpitalne wraz z gruntem i całem urządzeniem, bez żadnych ciężarów, na wyłączną i nieograniczoną własność funduszowi szpitalnemu w Nowym Targu.

W ustępie czwartym pomienionego aktu fundacyjnego, zgodnie z postanowieniem §. 15. ustawy z dnia 28. lipca 1897, zobowiązała się Rada powiatowa w Nowym Targu, pokrywać z własnych funduszów wszystkie wydatki na budowę, przeistoczenie lub dobudowanie w stosunku 50%, to jest po połowie z funduszem krajowym, a nadto w ustępie trzecim aktu fundacyjnego pokryć z własnych funduszów wszelkie koszta utrzymania szpitala w pierwszym półroczu licząc od wprowadzenia go w życie ustawą krajową.

Wydział krajowy zatwierdził akt fundacyjny w dniu 27. września 1910 LW. 112046, a akt ten następnie przesłany został c. k. Namiestnictwu dla zaopatrzenia go klauzulą zatwierdzającą jako naczelna władza fundacyjna krajowa.

Zaznaczamy w końcu, że szpital w sprzęty i inne ruchomości potrzebne do wewnętrznego urządzenia jeszcze dotąd nie został zaopatrzony. Fundusze jednak na ten cel potrzebne Wydział powiatowy w Nowym Targu posiada i w ustępie trzecim aktu fundacyjnego zamieszczono zastrzeżenie, że przed otwarciem szpitala wszystkie potrzebne urządzenia, sprzęty i utenzylia własnym kosztem powiatu zakupione i do użytku szpitalnego oddane zostaną.

Gdy więc w ten sposób fundator, w niniejszym wypadku Reprezentacya powiatu w Nowym Targu dopełniła wszystkich warunków wymaganych ustawą z dnia 28. lipca 1897 Dz. u. kr. Nr. 47.

Wydział krajowy wnosi:

·/.

Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączoną ·/. ustawę.

Z Rady Wydziału krajowego

Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

Badeni, w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Szymon Bernadzikowski, w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . nadająca szpitalowi w Nowym Targu charakter szpitala powszechnego i publicznego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Szpital w Nowym Targu uznany zostaje za powszechny i publiczny.

Art. II.

Komitet szpitalny składać się ma:

a) z delegata Wydziału krajowego,

b) z Prezesa Rady powiatowej w Nowym Targu, lub jego zastępcy,

c) z delegata Rady powiatowej,

d) z dyrektora szpitala.

Art. III.

W przyszłości połowę kosztów budowy nowego, odbudowy lub rozszerzenia starego gmachu szpitalnego, tudzież wewnętrznego urządzenia dobudowanej części ponosić będzie powiat w Nowym Targu.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy powierzam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ls. 5766/10.

We Lwowie, dnia 25. stycznia 1910.

Aleg 804

Wniosek

posła Szweda i tow. o ograniczenie zobowiązań gmin i obszarów dworskich do składania pewnej kwoty na utrzymanie nauczycieli szkół ludowych.

Wysoki Sejmie!

Na dniu 28. października 1908 r. powziął Wysoki Sejm na wniosek posła Kędziora następującą uchwałę:

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby zebrawszy w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową daty odnoszące się do wszystkich zobowiązań, które ciężą na gminach i obszarach dworskich, na utrzymanie nauczycieli, w myśl 2-go ustępu artykułu 4-go ustawy z dnia 24. kwietnia 1894 Nr. 49 Dz. ust. krajowych, przedłożył na najbliższej sesyi Sejmowi sprawozdanie i postawił odpowiednie wnioski zmierzające do zrównania tych ciężarów.“

Z uwagi, że w obecnym wypadku rozchodzi się o dobrowolne zobowiązania się gmin i obszarów dworskich do świadczeń i składania pewnych kwot na utrzymanie nauczycieli szkół ludowych przed rokiem 1894 zorganizowanych — a zobowiązania te zniżone zostały tylko o 3% należytości podatków bezpośrednich, tak że zamiast 6% unormowanych ustawą, niektóre gminy opłacają na ten cel 20—30%.

Z uwagi, że ten ciężar dźwigać muszą właśnie te gminy, które były dbałe o szkolnictwo ludowe i postarały się o założenie szkół przed wejściem w życie powołanej ustawy, i uważają ten ciężar za krzywdę w porównaniu z innemi gminami mniej dbającemi o szkolnictwo, które przystąpiły do założenia szkół dopiero po roku 1894 i opłacają tylko po 6% dodatków do podatków na utrzymanie nauczycieli;

z uwagi, że ta nierówność w ponoszeniu ciężarów szkolnych krzywdzi zbytecznie niektóre gminy i powstają stąd liczne zażalenia;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby na wstępie powołaną uchwałę Wysokiego Sejmu z dnia 28. października 1908 r. w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową wykonał i dotyczące sprawozdanie wraz z wnioskami zmierzającymi do zrównania ciężarów szkolnych na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył.

Wnioskodawca:
Szwed.

A. Staruch, Dumka, Lewicki, T. Staruch, Makuch, Sodomora, Lewakowski, Bis, Cieluch, Styła, Cipser, Kędzior, Stefczyk, Bojko, Stojałowski, Ptak, Sandulak.

Ls. 6804/10.

Aleg 805

Wniosek

posła Sobolewskiego i tow. w sprawie projektu ustawy o zakładaniu szkół dla mniejszości narodowych.

Wysoki Sejmie!

Z uwagi na trzeci ustęp art. 19. ustawy zasadniczej, który opiewa: „w krajach zamieszkałych przez kilka szczepów ludowych mają być publiczne zakłady naukowe urządzane w ten sposób, aby każdy z tych szczepów otrzymał potrzebne środki do wykształcenia się zapomocą własnego języka".

Z uwagi dalej na art 2. ustawy z dnia 22. czerwca 1867 Dz. u. kr. Nr. 13, który powiada: „prawo stanowienia o języku wykładowym wykonywa gmina wspólnie z władzą krajową w ten sposób, że orzeczenia gminy ulegają zatwierdzeniu władzy szkolnej krajowej".

Z uwagi wreszcie na to, że w bardzo wielu gminach wschodniej części kraju mniejszość narodowa polska nie ma szkół, w którychby jej dzieci mogły się kształcić zapomocą własnego języka, podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu ewentualnie z Radą szkolną krajową wypracował i przedłożył już na następnej sesyi sejmowej projekt ustawy o zakładaniu i urządzaniu szkół ludowych dla mniejszości narodowych.

Wnioskodawca:
Sobolewski.

Komorowski, Skrzyński, Skarbek, Sala, Marszałkowicz, F. Korytowski, Głąbiński, Bednarski Gniewosz, Wrześniowski, Kozłowski, A. Brunicki, Thullie, Michałowski.

L. s. 6803/910.

Aleg 806

Wniosek

posła Dra Dolińskiego i tow. w sprawie podwyższenia kraj. funduszu pożyczkowego dla gmin na budowę koszar dla c. i k. wojska.

Wysoki Sejmie!

Według §. 23. ustawy kwaterunkowej z dnia 11. czerwca 1879. Nr. 93. dz. p. p. winien kraj ponosić ciężar stałego kwaterunku wojska za wynagrodzeniem przez ustawę kwaterunkową unormowanem. Wysoki Sejm przeniósł jednakowoż ten obowiązek na gminy, a ponieważ wynagrodzenie przez ustawę kwaterunkową przyznane jest zbyt niskie, utworzył równocześnie krajowy fundusz pożyczkowy dla gmin i osób prywatnych na budowę koszar, aby z niego udzielać gminom bezprocentowe pożyczki na budowę.

Wedle sprawozdania z Wydziału krajowego z 23. sierpnia 1910. Lw. 83886. fundusz ten wynosi obecnie 2,986.165 K., mianowicie dotacye funduszu krajowego wynoszą 2,783.000 K., przyrost 203.165 K., z czego pozostaje na pożyczkach 2,523.100 K., a do dyspozycyi pozostaje zaledwie 463.064 K.; fundusz ten jest zbyt małym i nie wypełnia swego przeznaczenia, odpowiednie powiększenie tego funduszu jest rzeczą konieczną i pilną, gdyż z powodu znacznego i ciągłego zwiększania stałych załóg wojska w naszym kraju wojskowość domaga się ciągle budowy nowych koszar zwłaszcza od miast większych, a tymczasem czynsz za koszary pozostał niezmieniony i tak dalece nie daje odpowiedniego oprocentowania koniecznych kosztów budowy, które dzisiaj ogromnie wzrosły, że bez pomocy kraju danej drogą bezprocentowej pożyczki gminy tym wymaganiom podołać nie są w stanie, a pożyczki uzyskać nie mogą i ich prośby z braku funduszów spotykają się z konsekwentną odmową.

Z tych powodów podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Krajowy fundusz pożyczkowy dla gmin i osób prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska powiększa się o dalszą kwotę 5,000.000 kor., która ma być uzyskana drogą długoterminowej pożyczki.

2. Wydział krajowy upoważnia się do zaciągnięcia powyższej pożyczki w pełnej sumie 5,000.000 koron w miarę zachodzącej potrzeby i do wstawienia odpowiednich kwot na opłatę rat amortyzacyjnych do budżetu krajowego.

Lwów, dnia 27. września 1910.

Wnioskodawca:

Doliński

Schätzel, Bandrowski. Battaglia, Maiss, Michałowski, Sala, Bednarski, Witkowski, Landau, Kleski, Jabłoński, Ciuchciński, Rutowski, Skarbek, Jahl, Merunowicz.

Aleg 807

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o regulacyi rzek kanałowych.

Wysoki Sejmie!

Uchwała w sprawie wydania rozporządzenia wykonawczego do kraj. ustawy wodnej

W załatwieniu sprawozdania komisyi wodnej o wniosku posła Kozłowskiego w sprawie wydania rozporządzenia wykonawczego do ustawy wodnej z 14. marca 1875. Dz. u. kraj. Nr. 38, powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 18. lutego 1910 następujące uchwały:

»Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby przy rozmaitych sposobnościach wydane okólniki c. k. Namiestnictwa, rozporządzenia poszczególnych Ministerstw, oraz orzeczenia Trybunału administracyjnego, Najwyższego Sądu i Ministerstwa rolnictwa, o ile orzeczenia rzeczone mają znaczenie sięgające poza granice poszczególnego wypadku, po dokładnem ich rozpatrzeniu, zebrał i ogłosił w systematycznej instrukcyi pouczającej władze, w jaki sposób poszczególne postanowienia ustawy wodnej pojmować i wykonywać należy.«

»Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby zapobiegł w ten sposób sprzeciwiającej się niektórym postanowieniom ustawy praktyce, oraz przypomniał w dokładnie wypracowanej instrukcyi interpretacyę postanowień ustawy wodnej«.

»Sejm wzywa c. k. Rząd, aby w wypracować się mającej instrukcyi objaśnił i przypomniał zasady obecnie obowiązującej ustawy (przytoczone szczegółowo w dołączonym alegacie«).

Na odezwę Wydziału krajowego z d 4. czerwca 1910. l. 64.865. nadesłało c. k. Prezydyum Namiestnictwa odpis reskryptu c. k. Ministerstwa rolnictwa z d. 18. maja 1910. l. 11.657, w którymto Ministerstwo oznajmia co następuje:

»O ile Ministerstwu rolnictwa wiadomo, w Galicyi wykonywanie §. 47. kraj. ustawy wodnej sprawiało trudności, które zostaną usunięte uchwalonym przez Sejm projektem ustawy zmieniającym odnośny przepis ustawy. Co się tyczy użytkowania wód do wytwarzania siły, wypracowały interesowane Ministerstwa normalne rozporządzenie, które ma objąć wszystkie reskrypta dotyczące tej dziedziny prawa wodnego z odpowiednią zmianą. Pod tym względem stanie się zatem zadość życzeniu Sejmu w najkrótszym czasie. Ministerstwo rolnictwa nie uważa jednak na razie za właściwe wydawać dalszych zarządzeń, ponieważ jak wiadomo, zamierza Rząd już w bliskim czasie przedłożyć Sejmowi nowelę do ustaw wodnych, w skutek czego instrukcya wydana na podstawie obecnie obowiązującej ustawy wodnej stałaby się w najkrótszym czasie bezprzedmiotową«.

Uchwały Sejmu z 4. listopad. 1908.

Na rezolucye Wys. Sejmu z 4. listopada 1908 nie otrzymał Wydział krajowy dotychczas decyzyi c. k. Ministerstwa robót publicznych, mimo że się o to odnosił do c. k. Prezydyum Namiestnictwa dalszemi odezwami z d. 8. listopada 1909. l. 122.343, z. d. 22. lutego 1910. l. 17.541 i z d. 4. lipca 1910. l. 78 673.

Wykonanie ustawy z r. 1901. o regulacyi rzek kanałowych.

Sprawozdanie z budowy za rok 1908.

Wedle sprawozdania nadesłanego odezwą c. k. Namiestnictwa z d. 15. grudnia 1909. l. VIII b. 30.846, wydano w r. 1908 na roboty przy regulacyi wszystkich rzek grupy A.

razem z kosztami administracyi 2,562.727 K. 92 gr.

podczas gdy na te roboty przeznaczono w programie roczną ratę normalną . . 1,975.175 K.

i z rezerwy . . . . . 450.000 „ 2,425.176 „ — „

wydano zatem w r. 1908 więcej o . . . . 137.551 K. 92 gr.

którą to nadwyżkę pokryto z reszty dotacyi r. 1907, tudzież z dotacyi r. 1909.

Wpłacone w latach 1904 do 1908 włącznie datki kraju i powiatowe wynoszą według sprawozdania c. k.

Namiestnictwa 8,074.942 K. 95 gr.

należytości zaś asygnowane . . . . . 7,475.262 „ 53 „

z końcem r. 1908 pozostał zatem zapas funduszu regulacyjnego . . . . . 599.680 K. 42 gr.

Koszta budowy w r. 1908 przedstawiają się wedle poszczególnych rubryk, jak następuje:

I. Koszta właściwej budowy:

a) faszynada	1,341.369	K.	82 gr.
b) narzuty kamienne . .	397.150	„	66 „
c) przekopy	95.760	„	26 „
d) sadzonki	22.122	„	34 „
e) zużycie narzędzi . . .	57.141	„	60 „
	1,913.544	K.	68 gr.
II. Konserwacya	205.891	„	48 „
III. Wykupno gruntów . . .	152.196	„	18 „
do przeniesienia	2,271.632	K.	34 gr.

z przeniesienia	2,271.632 K 34 gr.
IV. Nieprzewidziane wydatki . .	73.692 „ 87 „
V. Koszta administracyi . . .	217.402 „ 71 „
razem	2,562.727 K 92 gr.

z czego przypada na zarząd **9·3**% kosztów właściwej budowy, a **8·5**% ogólnych kosztów.

Wydatki na regulacyę poszczególnych rzek, tudzież porównanie kosztów budowy a preliminarzem generalnego projektu i szczegółowych projektów uwidocznia załączony ·/. wykaz. **Alegat 1.**

Na roboty wykonane w r. 1908 preliminowano w kosztorysie generalnego projektu 2,298.894 K 24 gr. w porównaniu zatem z kosztami budowy (2,562.727 K 92 gr.) okazuje się przekroczenie w kwocie 263.833 K 68 gr. czyli 11·4%.

Sprawozdania z budowy za r. 1909 nie nadesłało dotychczas c. k. Namiestnictwo Wydziałowi krajowemu. Wedle dat zaś udzielonych komisyi regulacyjnej na VIII. posiedzeniu, które się odbyło 15. i 16. marca 1910, wydano w r. 1909 na roboty przy regulacyi rzek grupy A.

a) w myśl generalnego programu .	2,370.928 K
b) z rezerwy	177.315 „
c) na koszta centralnej administracyi	49.202 „
d) na pilne roboty w myśl § 19. rozporządzenia wykonawczego .	10.826 „
razem	2,608.271 K
preliminowano	2,494.688 „
wydano zatem więcej o	113 583 K

Stan funduszu regulacyjnego utworzonego ustawą z r. 1901. przedstawia się z końcem r. 1909 wedle dat udzielonych komisyi regulacyjnej, jak następuje:

Wpłacone datki państwa i kraju .	11,120.000 K
do końca lutego 1910 wydano . .	11,251.878 „
wydano zatem więcej o	131.878 „

który to niedobór pokryto z 60% datku państwa na uzupełnienie regulacyi rzek kanałowych w myśl ustawy z r. 1907.

Na roboty regulacyjne grupy B) (rzeki spławne), których koszta pokrywa w zupełności państwowy fundusz kanałowy, wyasygnował

c. k. Rząd	5,433.000 K — gr.
z tego wydano	5,169.514 „ 34 „
zostało do dyspozycyi . .	263.385 K 66 gr.

Zamknięcie rachunków za lata 1908 i 1909. Alegat 2.

Nadesłane odezwą c. k. Namiestnictwa z d. 7. sierpnia 1909 l. VIII. b. 1.517/16 zamknięcie rachunków za r. 1908 co do funduszów utworzonych ustawami z r. 1901 i 1907 przedkładamy Wys. Sejmowi w załączeniu ·/.

Wedle tego zamknięcia wynosiły w **r. 1908 wydatki** funduszu utworzonego ustawą z **r. 1901**:

a) na budowę	2,575.332 K 98 gr.
b) na zarząd , . . .	256 939 » 23 »
c) wydatki ogólne . . .	558 » 97 »
wydatki rzeczywiste	2,832.831 K 16 gr.
» przenośne .	877.839 » 77 »
ogółem	3,710.670 K 93 gr.

dochody:

rzeczywiste	3,182.306 K 88 gr.	
przenośne	707.138 » 05 »	3,889.444 K 93 gr.
	zapas na r. 1909	178.774 K — gr.

Różnicę kosztów budowy przy regulacyi rzek grupy A z ustawy z r. 1901 według sprawozdania c. k. Namiestnictwa (2,562.727 K 92 gr.)
Alegat 3. a zamknięcia rachunków (2,663.451 K 66 gr.) wyjaśnia załączony ·/. wykaz oryentacyjny.

Koszta zarządu centralnego c. k. Namiestnictwa (rozdzielone na poszczególne rzeki) wynosiły w r. 1908 **35.712 K 05 gr.**, koszta zaś komisyi regulacyjnej **836 K 93 gr.**

Wydatki funduszu utworzonego ustawą z r. 1901 wynosiły w **r. 1909**
Alegat 4. wedle załączonego ·/. zamknięcia nadesłanego przy odezwie c. k. Namiestnictwa z d. 21. lipca 1910 l. VIII. b. 2.369/38, które obejmuje oba fundusze z r. 1901 i 1907:

a) na budowę		2,158.245 K 94 gr.
b) na zarząd		251.972 » 61 »
c) wydatki ogólne . . .		3.081 » 43 »
	wydatki rzeczywiste	2,413.299 K 98 gr.
	» przenośne	831.308 » 08 »
	razem	3,244.608 K 06 gr.

dochody:

rzeczywiste	2,419.388 K 82 gr.	
przenośne (bez lokacyi)	840.246 » 24 »	3,259.635 K 06 gr.
	zapas kasowy na r. 1910	15.027 K — gr.

Koszta zarządu centralnego (rozdzielone w zamknięciu na poszczególne rzeki) wynosiły w roku 1909:

a) pobory urzędników w Namiestnictwie .	26.209 K 72 gr.
b) koszta komisyjne „ „ .	13.432 » 53 »
c) utrzymanie pomocników kancelaryjnych, koszta druków itp.	10.686 » 32 »
razem	50.328 K 57 gr.

Koszta komisyi regulacyjnej wynosiły w r. 1909:

a) koszta podróży członków komisyi .	3.421 K 35 gr.
b) mundowanie i druk protokołów posiedzeń	375 » 09 »
razem	3.796 K 44 gr.

Koszta te rozdzieliło c. k. Namiestnictwo po połowie na fundusze utworzone ustawą z r. 1901 i 1907.

Wydział krajowy nie zakwestyonował tego rozdziału ze względu na niski stosunkowo wydatek, lecz zaznacza, że koszta te winny być rozdzielane według wysokości kosztów budowy.

Zmiana generalnego programu. W programie generalnym uchwalonym na VII. posiedzeniu (aleg. 7. zeszłorocznego sprawozdania Wydziału krajowego) wprowadziła komisya regulacyjna następujące zmiany, nie naruszając sum przeznaczonych na regulacyę w I. okresie 1904—1912:

a) przy regulacyi *Skawy:*

1) zwiększono dotacyę z 369.600 K na 485.800 K dla przestrzeni od ujścia do Trzebieńczyc (km. 0·8—8·2);

2) obniżono dotacyę z 230.000 K na 113.000 K na najpilniejsze roboty faszynowe w km. 25—32 i w km. 42·5—46·0;

b) przy regulacyi *Swicy i Sukiela:*

1) zredukowano dotacyę na przestrzeń Świcy od Żurawna do Mielnicza km. 0·0—5·6 z 350.000 K na 200.000 K;
2) zredukowano dotacyę na przestrzeń Świcy od km. 5·6—9·9 z 206.000 K na 120.000 K;
3) przeznaczono na najpilniejsze roboty na Świcy od km. 9·9—19·8 250.000 K;
4) zredukowano dotacyę dla przestrzeni Świcy od km. 22·0—23·8 ze 100.000 K na 70.000 K;
5) podwyższono dotacyę na regulacyę Świcy od km. 27—43 ze 120.000 K na 150.000 K;
6) zredukowano dotacyę dla przestrzeni Świcy od km. 48·6—57 z 57.821 K na 53.821 K;
7) wyeliminowano dotacyę 50.000 K na regulacyę Świcy popowyżej km. 60;
8) zredukowano dotacyę na regulacyę Sukiela od km. 0·0—5·0 ze 120.000 K na 100.000 K.

c) przy regulacyi *Bystrzyc*:

1) podwyższono dotacyę na przestrzenie:
od km. 0·0—7·7 z 573.000 K na 603.000 K;
od km. 7·7—11·4 z 250.000 K na 270.000 K;
od km. 11·4—17·4 z 384·000 K na 444.000 K;
od km. 53·1—54·6 ze 160.000 K na 210.000 K;
2) zredukowano dotacyę dla przestrzeni km. 17·4—21·6 z 280.000 K na 120.000 K.

Zatwierdzenie szczegółowych projektów.

Na VIII. posiedzeniu (15. i 16. marca 1910) zatwierdziła Komisya regulacyjna następujące projekty szczegółowe, które podzielono na dwie grupy:

grupę I. obejmującą roboty przewidziane w programie generalnym;

i grupę II. obejmującą roboty na przestrzeniach położonych poza programem generalnym, lub też roboty dodatkowe na przestrzeniach już regulowanych, których koszta będą pokryte z rezerwy utworzonej na VII. posiedzeniu komisyi.

Grupa I.

1.	*Skawa* w Makowie i Osielcu (2 projekty)	na sumę	23.300 K
2.	*Raba*, Chełm-Targowisko . . .	„ „	62.500 „
3.	*Wisłok*, Białobrzegi-Dąbrówka . .	„ „	393.000 „
4.	*Stryj*, Strychańce-Pokrowce . . .	„ „	727.000 „
5.	*Świca*, Hoszów-Podbereże . . .	„ „	256.500 „
	Nowosielica.	„ „	41.000 „
		razem	1,503.000 K

Grupa II.

1.	*Skawa*, Grabczyce-Grodzisko . . .	na sumę	28.000 K
2.	*Raba*, Damianice-Proszówki, i pod Lubieniem	„ „	242.000 „
		do przeniesienia	270.000 K

	z przeniesienia	270.000 K
3. *Wisłok*, (4 projekty)	na sumę	311.800 „
4. *Wiar* (2 projekty)	„ „	65.000 „
5. *Stryj* (3 projekty)	„ „	381.200 „
6. *Czarny Dunajec* w Nowym Targu .	„ „	24.470 „
	razem	1,052.200 K

Na pierwszych 7 posiedzeniach zatwierdziła komisya regulacyjna projekty szczegółowe na sumę . . . . . 20,269.650 K
na VIII. posiedzeniu na sumę . . . . . 2,555.200 „
razem na sumę 22,824.850 K

podczas gdy kredyt przyznany ustawą z r. 1901 wynosi **17,406.000 K** na l. okres budowy 1904—1912.

Szczegółowy program budowy na r. 1910.

Na VIII. posiedzeniu (15. i 16. marca 1910) uchwaliła komisya regulacyjna następujący **program szczegółowy** budowy na r. 1910, wedle którego mają być wykonane w tym roku roboty:

		z programu generalnego	z rezerwy
1.	na Skawie w 15 miejscach budowy kosztem	220.000 K	38.000 K
2.	„ Rabie „ 19 „ „ „	200.000 „	30.000 „
3.	„ Popradzie „ 4 „ „ „	140.000 „	— „
4.	„ Wisłoku „ 13 „ „ „	260.000 „	20.000 „
5.	„ Wiarze „ 2 „ „ „	70.000 „	10.000 „
6.	„ Stryju „ 8 „ „ „	315.000 „	20.000 „
7.	„ Świcy i Sukielu „ 10 „ „ „	270.000 „	— „
8.	„ Bystrzycach „ 13 „ „ „	262.000 „	45.000 „
9.	„ Tanwi „ 2 „ „ „	70.000 „	10.000 „
10.	„ Dunajcu „ 11 „ „ „	170.000 „	62.000 „
11.	„ Sanie pod Sanokiem „ „	26.939 „	— „
		2,003.939 K	235.000 K
	do tego rezerwa	235.000 „	
	Razem kosztem	2,238.939 K.	

Zmiana rozporządzenia wykonawczego do ustawy z r. 1901 o regulacyi rzek kanałowych.

Na zapytanie Wydziału krajowego z d. 31. grudnia 1909 l. 147.244 i z d. 6. czerwca 1910 l. 64.859 oznajmiło c. k. Namiestnictwo odezwami z d. 8. stycznia 1909 l. VIII. a. 61/1 i z d. 23. czerwca 1910 l. VIII. a. 61/2, że decyzya c. k. Ministerstwa robót publicznych w sprawie proponowanej przez Wydział krajowy (odezwa z d. 20. lutego 1906 l. 116.332/05) zmiany §§ 2. i 17. rozporządzenia wykonawczego do ustawy o regulacyi rzek kanałowych z r. 1901 dotychczas nie nadeszła.

Unormowanie datków konkurencyjnych do kosztów regulacyi rzek kanałowych.

W sprawie projektu ustawy normującej datki konkurencyjne, który to projekt przesłał Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu przy odezwie z 11. maja 1906 l. 32.182, oznajmiło c. k. Ministerstwo robót publicznych reskryptem z 2. września 1909 l. 25—II/1935, że dla usunięcia różnicy zdań między interesowanemi Ministerstwami co do projektu Wydziału krajowego odbędzie się **w jesieni 1909** konferencya, na której mają być przeprowadzone obrady nad włączeniem noweli z r. 1907 do projektu Wydziału krajowego, tudzież nad proponowanem przez Ministerstwo skarbu nałożeniem opłat na całe dorzecza.

Odezwami z 23. listopada 1909 l. 126.743, z 24. grudnia 1909 l. 144.734 i z 30 maja 1910 l. 52.636 odnosił się Wydział krajowy do Prezydyum c. k. Namiestnictwa o zakomunikowanie terminu konferencyi, dotychczas jednak nie wyznaczono tego terminu, chociaż już druga jesień nadchodzi.

Normalna szerokość rzek kanałowych.

Jak to już w sprawozdaniu z 21. lipca 1908 l. 71.300 nadmienił Wydział krajowy, odbył się objazd rzek w celu ustalenia normalnych szerokości po myśli uchwały komisyi regulacyjnej z 17. lipca 1906 dopiero po upływie 2 lat w r. 1908 i to nie w jesieni przy niskich stanach wody, lecz w lipcu, kiedy się wydarzają ulewne deszcze, a tamy znajdują pod wodą, protokół zaś z tego objazdu spisany został dopiero 26. października 1909.

Nadesłany przy odezwie c. k. Namiestnictwa z 22. listopada 1909 l. VIII. b. 2486/5 protokół, tudzież wyczerpujący referat c. k. radcy ministeryalnego p. Artura Herbsta przedkładamy Wys. Sejmowi w załączeniu ·/.

Alegat 5 i 6.

W odezwie z d. 9. grudnia 1909, l 137.017 oświadczył Wydział krajowy, że obstaje przy żądaniu zwężenia normalnych szerokości po myśli swych odezw z 1. czerwca 1904 i z 18 stycznia 1906, l. 122.619, tem bardziej, że w referacie p. Herbsta uznano regulacyę rzeki Biały, na której normalne szerokości odpowiednio zwężono, za udałą i mogącą służyć za przykład przy regulacyi rzek kanałowych. Zarazem zażądał Wydział krajowy zastosowania przy regulacyi Skawy normalnych szerokości (węższych) obliczonych przez c. k. centralne biuro hydrograficzne, oraz wyjednania u c. k. Ministerstwa robót publicznych rychłego obliczenia normalnych przekrojów poprzecznych innych rzek, jak długo zaś te przekroje nie będą definitywnie ustalone, wydania zarządzenia, aby w myśl ustępu III. protokołu komisyi na brzegach wypukłych budowane były tylko tamy prostopadłe.

Co do poruszonej w protokole kwestyi pogłębienia łożysk rzek wskutek zwężenia trasy, powołał się Wydział krajowy na odezwę swą z d. 18. stycznia 1906, l. 122 619, w której zaznaczył, że pogłębienie rzek następuje nie wskutek zwężenia szerokości, lecz w skutek skrucenia biegu, przekopania i zwiększenia spadu, które wywołuje większą chyżość wody.

Wykonanie ustawy z r. 1907 o uzupełnieniu regulacyi rzek kanałowych.

Rozporządzenie wykonawcze do ustawy z r. 1907.

Wedle odezwy c. k. Namiestnictwa z d. 8. stycznia 1910, l VIII. a. 59/1 nie uzyskał jeszcze zatwierdzenia interesowanych Ministerstw, projekt rozporządzenia wykonawczego do ustawy z 9. maja 1907. Dz. u. kraj Nr. 54. który uchwaliła Komisya regulacyjna na VI posiedzeniu 13. grudnia 1908, a który przedłożyliśmy Wys. Sejmowi przy zeszłorocznem sprawozdaniu (aleg. 9).

Na dwukrotne przypomnienia z d. 20. kwietnia 1910. l. 46.382, i z d. 26. lipca 1910. l. 88.636, nie otrzymał Wydział krajowy odpowiedzi c. k. Namiestnictwa.

liła Komisya regulacyjna zalecić ekspozyturze c. k. oddziału leśno-technicznego, ażeby na przyszłość trzymała się cyfer ustalonych generalnym kosztorysem, gdyby to zaś było niemożliwem, starała się o ograniczenie budowy lub zmniejszenie wydatków, naturalnie bez szkody dla osiągnięcia celu zabudowań.

Co się tyczy przedłożonego przez Wydział krajowy projektu *regulacyi Ropy i Sękówki* uchwaliła Komisya regulacyjna ze względu na sumę kosztorysową 4,030.000 K., która przekracza kwotę preliminowaną w r. 1906 w przybliżeniu na 1,630.000 K., o 2,400.000 K., zarządzić reambulacyę, ponieważ zaś w myśl rezolucyi Wys. Sejmu z 4. listopada 1908 zamierzone jest rozpoczęcie budowy w r. 1911, uchwaliła Komisya regulacyjna upoważnić Wydział krajowy do przygotowania w r. 1910 operatu dla dochodzenia wodno-prawnego i wykupna gruntów na przestrzeni od Ujścia Ropy do Wisłoki mniej więcej do mostu kolejowego (około 5 km).

Komisya reambulacyjna złożona z delegatów c. k. Namiestn. i Wydziału krajowego zaproponowała zaniechania regulacyi Sękówki, tudzież zredukowania rozmiarów regulacyi Ropy i dopływów z 72,8 km na **53·7 km,** tj. od ujścia do mostu w gminie Łosie, wskutek czego suma kosztorysowa zmniejszyłaby się z 4,030.000 K. na **2,850.000 K.** W sumie tej mieści się kwota 30.000 K. na wykonanie pilnych robót powyżej km 53·7 celem ochrony domów w gminie Klimkówka w km 56·3, tudzież drogi powiatowej w km 58 i 60. Wydział krajowy w odezwie z dn. 22. sierpnia 1910. l. 88.567 wystosowanej do c. k. Namiestnictwa sprzeciwił się wyłączeniu potoku Sękówki z projektu regulacyjnego, zwłaszcza że już komisya delegowana w r. 1906 przez interesowane Ministerstwa oświadczyła się za regulacyą dolnego biegu Sękówki, i zaproponował ustalenie sumy kosztorysowej dla regulacyi:

Ropy	dług. 53·7 km.	na	2,850.000 K
Sękówki	» 4·3 »	»	154.000 »
razem	58·0 km.	na	3,004.000 K

Program szczegółowy na rok 1910.

Na VIII. posiedzeniu uchwaliła Komisya regulacyjna następujący program szczegółowy robót przy uzupełnieniu regulacyi rzek kanałowych na rok 1910:

Grupa I. (Regulacye i zabudowania).

A) Regulacya górnych biegów i korekcye potoków:

a) Roboty przydzielone c. k. Namiestnictwu:

1.	w dorzeczu	*Soły*: potok Żylec . . .	100.000 K
2.	»	*Skawy*: lokalne ubezpieczenie potoku Skawicy . . .	20.000 »
3.	»	*Popradu*: potok Muszynka . .	200.000 »
4.	»	*Wisłoka*: potok Mleczka . .	200.000 »
		lokalna regulacya pod Białobrzegami	30.000 »
		lokalna regulacya pod Łączkami i Wojaszówką	30.000 »
5.	»	*Dunajca*: lokalna regulacya Czarnego Dunajca pod Długopolem	30.000 »
			610.000 K

b) Roboty przydzielone Wydziałowi krajowemu:

1. *Dniestr* powyżej Kornalowic		200.000 K
2. *Biała* » Grybowa		100.000 »
3. *Bystrzyca* pod Stupnicą		25.000 »
		325.000 K

B) Zabudowanie potoków górskich:

a) Roboty przydzielone c. k. Namiestnictwu:

1. w dorzeczu *Soły*: potoki Kocierz i Cięcina .		110.000 K
2. » *Skawy*: potoki Stryszawka i Jachówka		60.000 »
2. » *Dunajca*: potok Łopuszna . .		70.000 »
		240.000 K

b) Roboty przydzielone Wydziałowi krajowemu:

1. w dorzeczu *Biały*: potoki Florynka, Berest, Kamienna i Piorunka	40.000 K		
Pławianka . . .	25.000 »		
Czyrna (uzupełnienie) .	12.000 »		
ujście Bińczarówki . .	15.000 »		92.000 K
2. » *Dniestru*: Bystrzyca w Podbużu i zabudowanie pot. Szypetnik . . .	60.000 K		
potok Lenina . . .	50.000 »		110.000 »
			202.000 K

Zestawienie I. Grupy:

A) Regulacye przydzielone

a) c. k. Namiestnictwu	610.000 K	
b) Wydziałowi krajowemu . . .	325.000 »	935.000 K

B) Zabudowania przydzielone

a) c. k. Namiestnictwu	240.000 K	
b) Wydziałowi krajowemu . . .	202.000 »	442.000 »
razem		1,377.000 K

II. Grupa.

Budowle w górnym biegu *Pełtwi* we Lwowie:

Druga rata na opracowanie projektu .	40.039 K	
Dodatek budow. dla drugiego kierownika 720 K rocz. za lata 1909 i 1910	1.440 »	41.479 »

III. Grupa.

Budowa zbiorników wody:

Na studya i opracowanie projektów . . .	40.000 »
Ogółem	1,458.479 K

a) Roboty prowadzone przez c. k. Namiestnictwo.

Postęp budowy w r. 1909.

W r. 1909 prowadziło c. k. Namiestnictwo roboty przy regulacyi Mleczki, nie nadesłało jednak sprawozdania z budowy Wydziałowi krajowemu.

Wedle sprawozdania kierownika ekspozytury c. k. oddziału leśnotechnicznego przedłożonego komisyi regulacyjnej na VIII. posiedzeniu wynosiły w r. 1909 koszta budowy:

1. w dorzeczu *Soły*: potok Kocierz		5.048 K 21 gr.	
	potok Cięcina	7.217 » 54 »	12.265 K 75 gr.
2. » *Dunajca* potok Łopuszna			4.137 » 12 »
		razem	16.402 K 87 gr.

Według zamknięcia rachunków za rok 1909 (aleg. 4. niniejszego sprawozdania) wynosiły w roku 1909 dochody funduszu uzupełnienia regulacyi rzek kanałowych administrowanego przez c. k. Namiestnictwo (60% datek państwa):

60% datek państwa		450.798 K 10 gr.
odsetki z lokacyi		4.100 » — »
rozmaite		43 » 43 »
		454.941 K 53 gr.
przenośne (bez lokacyi)		18.752 » 24 »
zapas kasowy z r. 1908		101.008 » 07 »
	razem	574.701 K 84 gr.

Wydatki:

koszta budowy	37.280 K 83 gr.	
» administracyi i inne	118.255 » 76 »	155.536 K 59 gr.
	pozostał zapas na r. 1910	419.165 K 25 gr.

b) Roboty prowadzone przez Wydział krajowy.

Organa techniczne Wydziału krajowego prowadziły w roku 1909 budowę przy regulacyi Dniestru powyżej Kornalowic, Bystrzycy pod Stupnicą i Biały powyżej Grybowa, ekspozytura zaś c. k. oddziału leśnotechnicznego zabudowania potoków w tych 2 dorzeczach.

Postęp robót przedstawia się, jak następuje:

1. Regulacya Dniestru powyżej Kornalowic.

Sprawdzone przez Oddział rachunkowy Wydziału krajowego rzeczywiste koszta robót, wykonanych w r. 1909 przedstawiają się jak następuje:

I. Roboty ziemne		27.320 K 60 gr.
II. » regulacyjne		115.455 » 38 »
III. Wykupno gruntów		2.338 » 81 »
IV. Konserwacya		7.835 » 71 »
V. Zarząd		12.721 » 09 »
VI. Rozmaite		4.871 » 40 »
	Razem	170.542 K 99 gr.

Powyższym kosztem wykonano szereg przekopów o bryłowatości wykopu 42.288 m³, budowle regulacyjne faszynowe na długości 10.589 m, i bryłowatości 32.017 m³, a wreszcie zasadzono uzyskane odsypiska sadzonkami wiklowemi na powierzchni 3·13 ha.

Na wyszczególnione wyżej roboty preliminowano 191.823 K 31 gr. okazuje się przeto zaoszczędzenie w kwocie 21.280 K 32 gr.

Budową kierował inżynier biura mel. Ignacy Wewiórski.

2. Lokalna regulacya Bystrzycy pod Stupnicą.

Sprawdzone przez Oddział rachunkowy rzeczywiste koszta robót, wykonanych w r. 1909 przedstawiają się, jak następuje:

Rubr. I.	Roboty ziemne . .	4.093 K 56 gr.
II.	» regulacyjne .	15.749 » 15 »
V.	Zarząd	140 » — »
VI.	Rozmaite . . .	227 » 24 »
	Razem	20.209 K 95 gr.

Powyższym kosztem wykonano przekopy rzeki Bystrzycy o długości 1156 m i bryłowatości wykopu 5079 m³, 46 wrzynek pod budowle prostopadłe i równoległe o kubaturze wykopu 1949 m³ a wreszcie 3088 m budowli faszynowych o bryłowatości 4539 m³.

Budowę prowadził kierownik regulacyi Dniestru powyżej Kornalowic inżynier kraj. biura melior. Ignacy Wewiórski.

3. Regulacya Białej powyżej Grybowa.

Sprawdzone przez Oddział rachunkowy rzeczywiste koszta robót, wykonanych w r. 1909 przedstawiają się, jak następuje:

Rubr. I.	Roboty ziemne . .	13.944 K 89 gr.
II.	» regulacyjne .	91.163 » 67 »
IV.	» dodatkowe .	3.534 » 11 »
VI.	Konserwacya . .	6.720 » 99 »
VII.	Zarząd	6.017 » 86 »
VIII.	Rozmaite . . .	385 » 87 »
	Razem	121.767 K 39 gr.

Powyższym kosztem wykonano przekopy rzeki Białej na długości 2534 m o kubaturze 18108 m³, 3389 m budowli faszynowych prostopadłych o bryłowatości 5052 m³, 6344 m budowli faszynowych równoległych o kubaturze 11365 m³, 347 m oskałowań budowli równoległych faszynowych, 1169 m budowli równoległych kamiennych a wreszcie przygotowano nad przekopami 1003 m³ kamienia łamanego. Na budowle kamienne użyto razem 3498 m³ kamienia. Wreszcie obsadzono wikliną żwirowiska na powierzchni 10.152 ha.

Na wykazane wyżej roboty preliminowano 127.444 K 41 gr. okazuje się przeto zaoszczędzenie w kwocie 5.677 K 02 gr.

Budowę prowadził inżynier kraj. biura melior. Józef Cyrankiewicz pod kierownictwem inżyniera Adama Rożańskiego.

4. Zabudowanie Bystrzycy w Podbużu i potoku Szepytnik.

Sprawdzone przez Oddział rachunkowy rzeczywiste koszta robót, wykonanych w r. 1909 przedstawiają się jak następuje:

A) Regulacya Bystrzycy:

Rubr. I. Roboty ziemne .	3.344 K 73 gr.		
II. » regulacyjne .	6.363 » 63 »		
V. Wykupno gruntów .	20 » 14 »		
VII. Zarząd . . .	193 » 60 »	9.922 K 10 gr.	

B) Potok Szepytnik:

Rubr. I. Roboty ziemne .	15 K — gr.		
III. Objekty . . .	12.424 » 34 »		
VIII. Rozmaite . .	56 » 85 »	12.496 „ 19 „	
	Razem	22.418 K 29 gr.	

Powyższym kosztem wykonano korekcyę Bystrzycy na długości 300 m za pomocą progów kamiennych i tam Seelinga, a nadto 5 zapór kamiennych na potoku Szepytnik. Budową kierował c. k. komisarz inspekcyi leśnej Roman Szechowicz.

5. Zabudowanie górskich potoków w dorzeczu Białej.

Sprawdzone przez Oddział rachunkowy rzeczywiste koszta robót, wykonanych w r. 1909 przedstawiają się jak następuje:

Rubr. I. Roboty ziemne . .	123 K 64 gr.	
II. » regulacyjne .	29.264 » 52 »	
III. Objekty	20.755 » 82 »	
IV. Roboty dodatkowe .	3.312 » 17 »	
V. Wykupno gruntów .	168 » — »	
VI. Konserwacya . . .	2.242 » 46 »	
VII. Zarząd	1.461 » 16 »	
VIII. Nieprzewidziane . .	4.479 » 13 »	
Razem	61.806 K 90 gr.	

Powyższym kosztem wykonano: zabudowanie potoku Pławianki, na potoku Piorunce zaporę z murem ochronnym, tudzież 210 m. korekcyi progowej na potoku Kamiennej, 2 zapory kamienne i 416 m korekcyi za pomocą progów kamiennych, a wreszcie na potoku Berest jedną zaporę kamienną.

Budową kierował c. k. komisarz inspekcyi leśnej Stan. Hubicki.

Z 40% datku kraju w sumie 3,000.000 K (§ 5. ustawy z dnia 9. maja 1907 Dz. u. kraj. Nr. 54) wydał Wydział krajowy na roboty powyżej wyszczególnione w r. 1909. . . . . 396.745 K 52 gr.

na koszta opracowania projektów zaś:

1. w dorzeczu *Pełtwi* . . .	44.000 K 38 gr.		
2. zbiorników wody w dorzeczu *Soły i Skawy*	20.235 » 25 »		
3. regulacyi *Ropy*	2.166 » 73 »		
4. » *Strwiąża* . . .	21.779 » 88 »	88.182 „ 24 „	
	Ogółem	484.927 K 76 gr.	

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 10. września 1910 l. 106.181 o regulacyi rzek kanałowych.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

Badeni w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Tadeusz Pilat w. r.

Członek wydziału krajowego.

Poróww-

rzeczywistych kosztów budowy

Liczba porządkowa	Rzeka	Kwoty preliminowane generalnym kosztorysem	Rzeczywiste koszta robót					
			do końca roku 1907		w roku 1908		razem	
		Koron	K	h	K	h	K	h
1	Skawa	1,543.232	658.772	14	271.399	10	930.171	24
2	Raba	1,768.244	708.822	70	273.408	12	982.230	82
3	Poprad	509.951	109.590	67	111.900	45	281.491	12
4	Wisłok	1,414.601	395.721	48	315.548	98	711.270	46
5	Wiar	174.600	56.409	42	96.934	80	153.344	22
6	Stryj	2,148.560	881.435	35	394.035	65	1,275.471	—
7	Świca	1,570.628	414.714	59	165.406	32	580.120	91
8	Bystrzyce	2,131.367	1,073.877	71	382.297	17	1,456.174	88
9	Tanew	205.000	102.251	95	77.193	73	179.445	68
10	Dunajec	1,219.233	580.211	18	474.603	54	1,054.814	72
11	San opracowanie projektu .	—	11.249	—	—	—	11.249	—
	Razem .	12,685.416	4,993.056	19	2,562.727	86	7,555.784	05

nanie

z preliminowaną dotacyą.

Obliczone koszta dla dokończenia przewidzianych robót		Razem koszta wykonania		W porównaniu do kosztów preliminowanych kosztorysem szczegół. okazuje się				W porównaniu do kosztów preliminowanych kosztorysem generalnym okazuje się			
				zaoszczędzenie		przekroczenie		zaoszczędzenie		przekroczenie	
K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h
857.856	43	1,788.027	67	3.200	—	319.800	—	7.600	—	202.872	—
843.187	82	1,825.418	64	1.853	30	194.276	18	—	—	140.607	18
276.096	88	497.588	—	3.000	—	30.000	—	14.751	—	—	—
1,198.134	40	1,909.404	86	3.400	—	98.050	—	3.400	—	37.899	—
58.655	78	212.000	—	—	—	—	—	—	—	37.400	—
990.083	70	2,265.554	70	—	—	240.600	—	38.170	—	129.704	—
1,119.628	08	1,699.748	99	—	—	95.500	—	900	—	49.972	—
854 676	88	2,310.851	76	10.000	—	275.000	—	30.270	—	149.744	—
47 554	26	226.999	94	—	—	22.000	—	—	—	23.000	—
554.037	47	1,608.852	19	38.068	82	409.710	04	41.668	82	351.447	04
—	—	11.249	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9,799.911	70	14,355.695	41	59.522	12	1,684.936	22	136.759	82	1,142.645	22

Zamknięcie rachunków

funduszów

regulacyi rzek galicyjskich grupy A.

i zabudowania górskich potoków

utworzonych ustawą krajową z 18. września 1901 Dz. u. kr. N. 103/901, nowela tej ustawy z 9. maja 1907 Dz. u. kr. N. 54/907

za rok 1908.

A) Fundusz regula-

I. Regulacya

Liczba porz.	Dochody	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
1.	Zwroty z kosztów budowy	—	—	690	99	690	99	—	—	252	09	252	09	438	90	
2.	Różne dochody . .	10	50	—	10	10	60	—	—	10	60	10	60			
	Razem . .	10	50	691	09	701	59	—	—	262	69	262	69	438	90	
	b) przebieżne:															
1.	Zwroty stałych zaliczek, asygnowanych na wydatki własnego zarządu	80.000	—	100.000	—	180.000	—	—	—	80.000	—	80.000	—	100.000	-	
2.	Inne przebieżne dochody	7	28	98	69	105	97	—	—	7	28	7	28	98	69	
	Razem . .	80.007	28	100.098	69	180.105	97	—	—	80.007	28	80.007	28	100.098	69	

Skawy

Liczba porz.	Wydatki	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
I.	Koszta budowy:															
	a) Faszynady	30.896	08	141.493	40	172.389	48	—	—	144.912	34	144.912	34	27.477	14	
	b) Narzuty kamienne	9.968	16	74.317	39	84.285	55	1.006	75	60.983	64	61.990	39	22.295	16	
	c) Przekopy	779	57	9.345	41	10.124	98	675	60	3.835	16	4.510	76	5.614	22	
	d) Sadzonki	1.253	66	1.578	11	2.831	77	692	72	1.339	13	2.031	85	799	92	
	e) Zużycie narzędzi	1.817	97	10.270	54	12.088	51	818	30	7.843	29	8.661	59	3.426	92	
	f) Dozór budowy	326	69	5.980	42	6.307	11	—	—	2.919	02	2.919	02	3.388	09	
	Razem	45.042	13	242.985	27	288.027	40	3.193	37	221.832	58	225.025	95	63.001	45	
II.	Koszta konserwacyi	2.048	60	3.190	22	5.238	82	137	60	3.985	88	4.123	48	1.115	34	
III.	Koszta wykupna gruntów	—	—	11.795	94	11.795	94	—	—	6.000	—	6.000	—	5.795	94	
IV.	Wydatki nieprzewidziane	55	15	2.075	17	2.130	32	—	—	1.305	21	1.305	21	825	11	
	I. Suma	47.145	88	260.046	60	307.192	48	3.330	97	233.123	67	236.454	64	70.737	84	
V.	Koszta administracyi:															
	a) dodatki budow. i koszta podróży	1.877	94	15.000	37	16.878	31	—	—	14.328	09	14.328	09	2.550	22	
	b) najem lokalu	—	—	1.250	—	1.250	—	—	—	1.250	—	1.250	—	—	—	
	c) utrzymanie biura	107	54	4.922	36	5.029	90	—	—	3.543	36	3.543	36	1.486	54	
	d) płaca personalu	1.501	22	11.580	56	13.081	78	—	—	12.250	04	12.250	04	831	74	
	Razem	3.486	70	32.753	29	36.239	99	—	—	31.371	49	31.371	49	4.868	50	
	I. Suma	47.145	88	260.046	60	307.192	48	3.330	97	233.123	67	236.454	64	70.737	84	
	Ogółem	50.632	58	292.799	89	343.432	47	3.330	97	264.495	16	267.826	13	75.606	34	
	b) przebieżne:															
1.	Stałe zaliczki asygnowane na wydatki własn. zarządu	1.600	—	100.000	—	116.000	—	—	—	116.000	—	116.000	—	—	—	
2.	Inne przebieżne wydatki	18	82	98	69	117	51	—	—	117	51	117	51	—	—	
	Razem	16.018	82	100.098	69	116.117	51	—	—	116.117	51	116.117	51	—	—	

Do l. p. 1 b)

Z asygnowanych stałych zaliczek których zwrot do kas Urzędów podatkowych następuje z końcem każdego roku, pokrywają Kierownictwa tymczasowo bieżące wydatki własnego zarządu, zwracane przez c. k. Namiestnictwo na podstawie przedłożonych rachunków.

Ze względu na obroty z konto-korente zwroty wykazanych stałych zaliczek bieżących uwidocznione będą w zamknięciu rachunków zar. 1909.

II. Regulacya

Liczba porz.	Dochody	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
1.	Zwroty z kosztów administracyi . .	17	84	—	—	17	84	—	—	—	—	—	—	17	84	
2.		—	—	99	—	99	—	—	—	99	—	99	—	—	—	
	Razem . .	17	84	99	—	116	84	—	—	99	—	99	—	17	84	
	b) przebieżne:															
1.	Zwroty stałych zaliczek, asygnowanych na wydatki własnego zarządu	80.000	—	120.000	—	200.000	—	—	—	80.000	—	80.000	—	120.000	—	
2.	Inne przebieżne przychody . . .	—	—	102	50	102	50	—	—	102	50	102	50	—	—	
	Razem . .	80.000	—	120.102	50	200.102	50	—	—	80.102	50	80.102	50	120.000	—	

Raby

Wydatki	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
a) rzeczywiste:															
Koszta budowy:															
a) Faszynady . .	51.490	14	119.075	65	170.565	79	—	—	155.854	08	155.854	08	14.711	71	
b) Narzuty kamienne . . .	5.141	67	14.740	30	19.881	97	—	—	19.186	87	19.186	87	695	10	
c) Przekopy . .	2.800	84	28.459	29	31.260	13	—	—	31.260	13	31.260	13	—	—	
d) Sadzonki . .	—	—	3.248	20	3.248	20	—	—	3.248	20	3.248	20	—	—	
e) Zużycie narzędzi	766	—	12.526	95	13.292	95	—	—	10.970	32	10.970	32	2.322	63	
f) Dozór budowy	338	70	3.264	33	3.603	03	—	—	2.692	76	2.692	76	910	27	
Razem . .	60.537	35	181.314	72	241.852	07	—	—	223.212	36	223.212	36	18.639	71	
Koszta konserwacyi	3.864	21	7.254	43	11.118	64	—	—	10.860	32	10.860	32	258	32	
Koszta wykupna gruntów . . .	2.081	56	45.770	06	47.851	62	2.081	56	45.770	06	47.851	62	—	—	
Wydatki nieprzewidziane . . .	857	96	847	69	1.705	65	—	—	1.418	—	1.418	—	287	65	
I. Suma . .	67.341	08	235.186	90	302.527	98	2.081	56	281.260	74	283.342	30	19.185	68	
Koszta administracyi															
a) dodatki budowlane i koszta podróży . . .	833	07	14.794	04	15.627	11	—	—	13.370	81	13.370	81	2.256	30	
b) Najem lokalu	—	—	2.725	—	2.725	—	—	—	2.725	—	2.725	—	—	—	
c) Utrzymanie biura . . .	522	66	4.484	70	5.007	36	—	—	4.472	52	4.472	52	534	84	
d) Płaca personalu	2.353	60	14.425	17	16.778	77	—	—	15.200	31	15.200	31	1.578	46	
Razem . .	3.709	33	36.428	91	40.138	24	—	—	35.768	64	35.768	64	4.369	60	
I. Suma . .	67.341	08	235.186	90	302.527	98	2.081	56	281.260	74	283.342	30	19.185	68	
Ogółem . .	71.050	41	271.615	81	342.666	22	2.081	56	317.029	38	319.110	94	23.555	28	
b) przebieżne:															
Stałe zaliczki asygnowane na wydatki własn. zarządu .	10.000	—	120.000	—	130.000	—	—	—	128.786	83	128.786	83	1.213	17	
Inne przebieżne wydatki	22	50	102	50	125	—	—	—	22	50	22	50	102	50	
Razem . .	10.022	50	120.102	50	130.125	—	—	—	128.809	33	128.809	33	1.315	67	

III. Regulacya

Liczba porz.	Dochody	Zaległość początkowa K	Zaległość początkowa h	Należytość bieżąca K	Należytość bieżąca h	Razem K	Razem h	Odpis początkowej zaległości K	Odpis początkowej zaległości h	Uiszczenie K	Uiszczenie h	Razem K	Razem h	Zaległość końcowa K	Zaległość końcowa h	Uwaga
1.	*rzeczywiste:*															
	Różne dochody . .	—	—	3	—	3	—	—	—	3	—	3	—	—	—	
	Razem . .	—	—	3	—	3	—	—	—	3	—	3	—	—	—	
	przebieżne:															

Popradu

Liczba porz.	Wydatki	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
I.	Koszta budowy:															
	a) Faszynady . .	25.385	35	46.821	20	72.206	55	—	—	72.206	55	72.206	55	—	—	
	b) Narzuty kamienne . . .	4.604	06	21.355	56	25.959	62	—	—	25.024	98	25.024	98	934	64	
	c) Przekopy . .	3.177	82	5.842	53	9.020	35	—	—	9.020	35	9.020	35	—	—	
	d) Sadzonki . .	—	—	351	81	351	81	—	—	351	81	351	81	—	—	
	e) Zużycie narzędzi . . .	2.560	05	2.925	52	5.485	57	—	—	5.481	97	5.481	97	3	60	
	f) Dozór budowy	26	52	859	40	885	92	—	—	856	38	856	38	29	54	
	Razem . .	35.753	80	78.156	02	11.909	82	—	—	112.942	04	112.942	04	967	78	
II.	Koszta konserwacyi	—	—	2.388	—	2.388	—	—	—	2.388	—	2.388	—	—	—	
III.	Koszta wykupna gruntów . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
IV.	Wydatki nieprzewidziane . . .	—	—	734	38	734	38	—	—	734	38	734	38	—	—	
	I. Suma . .	35.753	80	81.278	40	117.032	20	—	—	116.064	42	116.064	42	967	78	
V.	Koszta administracyi:															*Do l. p. V a).*
	a) Dodatki budowlane i koszta podróży . . .	40	82	3.378	10	3.418	92	—	—	3.135	09	3.135	09	283	83	Co do rozdziału kosztów administracyi szczegółowe wyjaśnienie przy regulacyi Dunajca l. p. X.
	b) Najem lokalu .	—	—	274	55	274	55	—	—	274	55	274	55	—	—	
	c) Utrzymanie biura . . .	256	97	542	37	799	34	—	—	799	34	799	34	—	—	
	d) Płace personalu	606	40	3.513	56	4.119	96	26	11	3.848	48	3.874	59	245	37	
	Razem . .	904	19	7.708	58	8.612	77	26	11	8.057	46	8.083	57	529	20	
	I. Suma . .	35.753	80	81.278	40	117.032	20	—	—	116.064	42	116.064	42	967	78	
	Ogółem . .	36.657	99	88.986	98	125.644	97	26	11	124.121	88	124.147	99	1.496	98	
	b) przebieżne:															

IV. Regulacya

Liczba porz.	Dochody	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
1.	Zwroty z kosztów budowy	49	—	138	90	187	90	—	—	49	—	49	—	138	90	
2.	Zwroty z kosztów administracyi . .	402	33	343	33	745	66	—	—	402	33	402	33	343	33	
3.	Dochody ze sprzedaży starego materyału	—	—	10	—	10	—	—	—	10	—	10	—	—	—	
	Razem . .	451	33	492	23	943	56	—	—	461	33	461	33	482	23	
	b) przebieżne:															
1.	Zwroty stałych zaliczek asygnowanych na wydatki własnego zarządu	80.000	—	120.000	—	200.000	—	—	—	80.000	—	80.000	—	120.000	—	
2.	Inne przebieżne dochody	—	—	456	61	456	61	—	—	229	45	229	45	227	16	
	Razem . .	80.000	—	120.456	61	200.456	61	—	—	80.229	45	80.229	45	120.227	16	

Wisłoku

Liczba porz.	Wydatki	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
I.	Koszta budowy:															
	a) Faszynady . .	51.746	37	153.591	35	205.337	72	—	—	175.427	83	175.427	83	29.909	89	
	b) Narzuty kamienne . . .	5.703	94	54.731	97	60.435	91	—	—	37.578	—	37.578	—	22.857	91	
	c) Przekopy . .	1.910	56	11.190	17	13.100	73	1.235	71	8.005	74	9.241	45	3.859	28	
	d) Sadzonki . .	168	44	1.511	78	1.680	22	—	—	870	97	870	97	809	25	
	e) Zużycie narzędzi	4.159	36	7.275	34	11.434	70	1.051	—	9.445	30	10.496	30	938	40	
	f) Dozór budowy	338	70	7.525	93	7.864	63	—	—	4.624	67	4.624	67	3.239	96	
	Razem . .	64.027	37	235.826	54	299.853	91	2.286	71	235.952	51	238.239	22	61.614	69	
II.	Koszta konserwacyi	160	95	2.966	76	3.127	71	—	—	2.493	48	2.493	48	634	23	
III.	Koszta wykupna gruntów . . .	1.898	86	8.487	60	10.386	46	—	—	4.268	63	4.268	63	6.117	83	
IV.	Wydatki nieprzewidziane . . .	2.298	30	2.473	66	4.771	96	—	—	4.260	60	4.260	60	511	36	
	I. Suma . .	68.385	48	249.754	56	318.140	04	2.286	71	246.975	22	249.261	93	68.878	11	
V.	Koszta administracyi:															
	a) Dodatki budowlane i koszta podróży .	232	20	12.544	23	12.776	43	—	—	9.705	09	9.705	09	3.071	34	
	b) Najem lokalu	—	—	1.920	—	1.920	—	—	—	1.920	—	1.920	—	—	—	
	c) Utrzymanie biura . . .	512	77	4.781	97	5.294	74	—	—	4.529	19	4.529	19	765	55	
	d) Płaca personalu	2.562	13	15.803	80	18.365	93	—	—	16.296	83	16.296	83	2.069	10	
	Razem . .	3.307	10	35.050	—	38.357	10	—	—	32.451	11	32.451	11	5.905	99	
	I. Suma . .	68.385	48	249.754	56	318.140	04	2.286	71	246.975	22	249.261	93	68.878	11	
	Ogółem . .	71.692	58	284.804	56	356.497	14	2.286	71	279.426	33	281.713	04	74.784	10	
	b) przebieżne:															
1.	Stałe zaliczki asygnowane na wydatki własn. zarządu	43.000	—	120.000	—	163.000	—	—	—	117.000	—	117.000	—	46.000	—	
2.	Inne przebieżne wydatki	—	—	456	61	456	61	—	—	227	16	227	16	229	45	
	Razem . .	43.000	—	120.456	61	163.456	61	—	—	117.227	16	117.227	16	46.229	45	

V. Regulacya

Liczba porz.	Dochody	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
1.	Zwroty z kosztów budowy	68	60	—	—	68	60	—	—	68	60	68	60	—	—	
2.	Różne dochody . . .	84	06	163	38	247	44	—	—	247	44	247	44	—	-	
3.	Dochody ze sprzedaży starego materyału	—	—	78	65	78	65	—	—	78	65	78	65	—	-	
	Razem. . .	152	66	242	03	394	69	—	—	394	69	394	69	—	—	
	b) przebieżne:															

Wiaru

Liczba porz.	Wydatki	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
I.	Koszta budowy:															
	a) Faszynady .	6.745	12	33.022	56	39.767	68	—	—	35.516	75	35.516	75	4.250	93	
	b) Narzuty kamienne . . .	—	—	11.902	72	11.902	72	—	—	9.046	24	9.046	24	2.856	48	
	c) Przekopy . .	7.674	25	10.177	53	17.851	78	—	—	17.217	64	17.217	64	634	14	
	d) Sadzonki . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	e) Zużycie narzędzi	548	17	1.060	32	1.608	49	—	—	1.394	35	1.394	35	214	14	
	f) Dozór budowy	31	28	1.016	17	1.047	45	—	—	832	86	832	86	214	59	
	Razem . .	14.998	82	57.179	30	72.178	12	—	—	64.007	84	64.007	84	8.170	28	
II.	Koszta konserwacyi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
III.	Koszta wykupna gruntów . . .	—	—	22	44	22	44	—	—	22	44	22	44	—	—	
IV.	Wydatki nieprzewidziane	—	—	175	37	175	37	—	—	92	44	92	44	82	93	
	I. Suma . .	14.998	82	57.377	60	72.375	11	—	—	64.122	72	64.122	72	8.253	21	
V.	Koszta administracyi:															*Do l. p. V.*
	a) Dodatki budow. i koszta podróży	252	07	2.202	67	2.454	74	—	—	2.354	74	2.354	74	100	—	Koszta administracyi c. k. Kierownictwa regulacyi Sanu w Przemyślu rozdzielono w r. 1908 na fundusz wodny, wyłącznie państwowy i fundusz państw. i krajowy (Wiar) stosownie do § 23. ustępu III. rozporządzenia wykonawczego do ust. krajowej z 18/IX. 1901. Dz. u. kraj. Nr. 103/1901 w stosunku do kosztów budowli regulacyjnych, wykonanych w r. 1908. na Sanie i Wiarze na dotyczących przestrzeniach rzek, to jest w stosunku 43·84% (fundusz wodny) 42·74% (fundusz wyłącznie państw.) 13·42% (fundusz państwowy i krajowy Wiar).
	b) Najem lokalu .	—	—	536	80	536	80	—	—	536	80	536	80	—	—	
	c) Utrzymanie biura . . .	15	12	804	86	819	98	—	—	808	43	808	43	11	55	
	d) Płaca personalu	540	82	3.617	—	4.157	82	—	—	2.999	12	2.999	12	1.158	70	
	Razem . .	808	01	7.161	33	7.969	34	—	—	6.699	09	6.699	09	1.270	25	
	I. Suma . .	14.998	82	57.377	11	72.375	93	—	—	64.122	72	64.122	72	8.253	21	
	Ogółem . .	15.806	83	64.538	44	80.345	27	—	—	70.821	81	70.821	81	9.523	46	
	b) przebieżne:															

VI. Regulacya

Liczba porz.	Dochody	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
1.	Zwroty z kosztów budowy	252	—	95	35	347	35	—	—	252	—	252	—	95	35	
	Zwroty z wydatków nieprzewidzianych	81	48	59	20	140	68	81	48	—	—	81	48	59	20	
2.	Zwroty z kosztów administracyi . .	308	73	15	80	324	53	—	—	293	33	293	33	31	20	
	Razem . .	624	21	170	35	812	56	81	48	545	33	626	81	185	75	
	b) przebieżne:															
1.	Zwroty stałych zaliczek, asygnowanych na wydatki własnego zarządu	80.000	—	100.000	—	180.000	—	—	—	80.000	—	80.000	—	100.000	—	
2.	Inne przebieżne dochody	230	—	—	—	230	—	—	—	230	—	230	—	—	—	
	Razem . .	80.230	—	100.000	—	180.230	—	—	—	80.230	—	80.230	—	100.000	—	

Stryja

Liczba porz.	Wydatki	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
I.	Koszta budowy:															
	a) Faszynady . .	133.154	70	263.492	79	396.647	49	—	—	348.902	29	348.902	29	47.745	20	
	b) Narzuty kamienne . . .	11.063	36	61.016	99	72.080	35	—	—	70.305	77	70.305	77	1.774	58	
	c) Przekopy . .	17.297	13	13.438	83	30.735	96	—	—	25.979	88	25.979	88	4.756	08	
	d) Sadzonki . .	202	39	1.143	80	1.346	19	—	—	1.346	19	1.346	19	—	—	
	e) Zużycie narzędzi	8.203	07	38.674	07	46.877	14	—	—	19.936	91	19.936	91	26.940	23	
	f) Dozór budowy	507	99	10.124	28	10.632	27	—	—	6.079	51	6.079	51	4.552	76	
	Razem . .	170.428	64	387.890	76	558.319	40	—	—	472.550	55	472.550	55	85.768	85	
II.	Koszta konserwacyi	—	—	917	32	917	32	—	—	917	32	917	32	—	—	
III.	Koszta wykupna gruntów . . .	—	—	1.302	02	1.302	02	—	—	1.302	02	1.302	02	—	—	
IV.	Wydatki nieprzewidziane . . .	3.262	41	10.296	72	13.559	13	—	—	10.220	07	10.220	07	3.339	06	
	I. Suma . .	173.691	05	400.406	82	574.097	87	—	—	484.989	96	484.989	96	89.107	91	
V.	Koszta administracyi:															
	a) Dodatki budowlane i koszta podróży . . .	4.634	70	19.494	94	24.129	64	—	—	19.939	94	19.939	94	4.189	70	
	b) Najem lokalu	—	—	1.783	33	1.783	33	—	—	1.783	33	1.783	33	—	—	
	c) Utrzymanie biura . . .	559	40	3.281	68	4.841	08	—	—	3.841	08	3.841	08	—	—	
	d) Płaca personalu	3.694	18	18.741	75	22.435	93	106	90	20.795	32	20.902	22	1.533	71	
	Razem . .	8.888	28	43.301	70	52.189	98	106	90	46.359	67	46.446	57	5.723	41	
	I. Suma . .	173.691	05	400.406	82	574.097	87	—	—	484.989	96	484.989	96	89.107	91	
	Ogółem . .	182.579	33	443.708	52	626.287	85	106	90	531.349	63	531.456	53	94.831	32	
	b) przebieżne:															
1.	Stałe zaliczki asygnowane na wydatki własn. zarządu .	23.337	27	100.000	—	123.327	27	—	—	108.079	77	108.079	77	15.247	50	
2.	Inne przebieżne wydatki	313	33	—	—	313	33	—	—	313	33	313	33	—	—	
	Razem . .	23.640	60	100.000	—	123.640	60	—	—	108.393	10	108.393	10	15.247	50	

IV. Regulacya

Liczba porz.	Dochody	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
1.	Zwroty z kosztów	418	66	8	60	427	26	—	—	92	—	92	—	335	26	
2.	Zwroty z wydatków nieprzewidzianych	47	08	—	—	47	08	—		—	—	—	—	47	08	
3.	Zwroty z kosztów administracyi . .	323	93	424	—	747	—	—	—	247	33	247	33	500	60	
	Razem . .	789	67	432	60	1.222	27	—	—	339	33	339	33	882	94	
	b) przebieżne:															
1.	Zwroty stałych zaliczek, asygnowanych na wydatki własnego zarządu	60.000	—	85.000	—	145.000	—	—	—	60.000	—	60.000	—	85.000	—	
2.	Inne przebieżne dochody . . .	62	25	71	12	133	37	—	—	62	25	62	25	71	12	
	Razem . .	60.062	25	85.071	12	145.133	37	—	—	60.062	25	60.062	25	85.071	12	

Swicy z Sukielem

Liczba porz.	Wydatki	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
I.	Koszta budowy:															
	a) Faszynady	40.049	44	122.354	76	162.404	20	1.687	98	137.319	58	139.007	56	23.396	64	
	b) Narzuty kamienne	7.691	54	29.089	75	36.781	29	—	-	30.132	93	30.132	93	6.648	36	
	c) Przekopy	1.613	25	10.753	79	12.367	04	—	—	8.273	38	8.273	38	4.093	66	
	d) Sadzonki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	e) Zużycie narzędzi	775	03	14.641	94	15.416	97	—	—	6.182	01	6.182	01	9.234	96	
	f) Dozór budowy	996	70	6.255	12	7.271	82	—	—	3.913	02	3.913	02	3.358	80	
	Razem	51.125	96	183.115	36	234.241	82	1.687	98	185.820	92	187.508	90	46.732	42	
II.	Koszta konserwacyi	546	99	92	91	639	90	—	—	558	73	558	73	81	17	
III.	Koszta wykupna gruntów	—	—	3.991	75	3.991	75	—	—	3.991	75	3.991	75	—	—	
IV.	Wydatki nieprzewidziane	93	44	767	08	860	52	—	—	230	02	230	02	630	50	
	I. Suma	51.766	39	187.967	10	293.733	49	1.687	98	190.601	42	192.289	40	47.444	09	
V.	Koszta administracyi:															
	a) Dodatki budowlane i koszta podróży	1.094	85	16.312	14	17.406	99	5	—	12.979	63	12.984	63	4.422	36	
	b) Najem lokalu	—	—	1.148	-	1.148	—	—	—	1.100	—	1.100	—	48	—	
	c) Utrzymanie biura	—	-	5.350	23	5.350	23	—	—	3.515	93	3.515	93	1.834	30	
	d) Płaca personalu	1.630	97	12.432	01	14.062	98	—	—	13.095	37	13.095	37	967	61	
	Razem	2.725	82	35.242	38	37.968	20	5	—	30.690	93	30.695	93	7.272	27	
	I. Suma	51.766	39	187.967	10	239.733	49	1.687	98	190.601	42	192.289	40	47.441	09	
	Ogółem	54.492	21	223.209	48	277.701	69	1.692	98	221.292	35	222.985	33	54.716	36	
	b) przebieżne:															
1.	Stałe zaliczki asygnowane na wydatki własn. zarządu	26.000	—	85.000	—	111.000	—	—	—	91.000	—	91.000	-	20.000	—	
2.	Inne przebieżne wydatki	—	—	71	12	71	12	—	—	71	12	71	12	—	—	
	Razem	26.000	—	85.071	12	111.071	12	—	—	91.071	12	91.071	12	20.000	—	

VIII. Regulacya Bystrzycy sołotwińskiej,

Liczba porz.	Dochody	Zaległość początkowa K	Zaległość początkowa h	Należytość bieżąca K	Należytość bieżąca h	Razem K	Razem h	Odpis początkowej zaległości K	Odpis początkowej zaległości h	Uiszczenie K	Uiszczenie h	Razem K	Razem h	Zaległość końcowa K	Zaległość końcowa h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
1.	Zwroty z kosztów budowy . . .	—	—	33	—	33	—	—	—	—	—	—	—	33	—	
	Razem . .	—	—	33	—	33	—	—	—	—	—	—	—	33	—	
	b) przebieżne:															
1.	Zwroty stałych zaliczek, asygnowanych na wydatki własnego zarządu	110.000	—	120.000	—	230.000	—	—	—	110.000	—	110.000	—	120.000	—	
2.	Inne przebieżne dochody . . .	465	73	—	—	465	73	—	—	465	73	465	73	—	—	
	Razem . .	110.465	73	120.000	—	230.465	73	—	—	110.465	73	110.465	73	120.000	—	

nadwórniańskiej i Bystrzycy połączonej

Liczba porz.	Wydatki	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
I.	Koszta budowy:															
	a) Faszynady . .	107.499	49	247.411	32	354.910	81	—	—	329.102	97	329.102	97	25.807	84	
	b) Narzuty kamienne . . .	6.296	87	59.531	91	65.828	78	—	—	38.478	34	38.478	34	27.350	44	
	c) Przekopy . .	14.708	70	37.175	60	51.884	30	—	—	36.959	17	36.959	17	14.925	13	
	d) Sadzonki . .	—	—	4.593	56	4.593	56	—	—	2.132	13	2.132	13	2.461	43	
	e) Zużycie narzędzi	27.438	17	22.276	85	49.715	02	—	—	46.796	66	46.796	66	2.918	36	
	f) Dozór budowy	706	54	6.336	41	7.042	95	—	04	3.295	65	3.295	69	3.747	26	
	Razem . .	156.649	77	377.325	65	533.975	42	—	04	456.764	92	456.764	96	77.210	46	
II.	Koszta konserwacyi	310	70	1.909	13	2.219	83	—	—	860	13	860	13	1.359	70	
III.	Koszta wykupna gruntów . . .	—	—	75.000	—	75.000	—	—	—	27.355	50	27.355	50	47.644	50	
IV.	Wydatki nieprzewidziane . . .	1.390	22	7.532	70	8.922	92	—	—	7.876	26	7.876	26	1.046	66	
	I. Suma . .	158.350	69	461.767	48	620.118	17	—	04	492.856	81	492.856	85	127.261	32	
V.	Koszta administracyi:															
	a) Dodatki budowlane i koszta podróży .	797	55	15.321	26	16.118	81	—	—	12.856	68	12.856	68	3.262	13	
	b) Najem lokalu	600	—	1.200	—	1.800	—	—	—	1.800	—	1.800	—	—	—	
	c) Utrzymanie biura . . .	20	—	6.227	60	6.247	60	—	—	2.084	75	2.084	75	4.162	35	
	d) Płaca personalu	1.541	75	13.710	—	15.251	75	—	—	14.295	14	14.295	14	956	61	
	Razem . .	2.959	30	36.458	86	39.418	16	—	—	31.036	57	31.036	57	8.381	59	
	I. Suma . .	158.350	69	461.767	48	620.118	17	—	04	492.856	81	492.856	85	127.261	32	
	Ogółem . .	161.309	99	498.226	34	659.536	33	—	04	523.893	38	523.893	42	135.642	91	
	b) przebieżne:															
1.	Stałe zaliczki asygnowane na wydatki własn. zarządu	—	—	120.000	—	120.000	—	—	—	105.000	—	105.000	—	15.000	—	
2.	Inne przebieżne wydatki	50	20	—	—	50	20	—	—	50	20	50	20	—	—	
	Razem . .	50	20	120.000	—	120.050	20	—	—	105.050	20	105.050	20	15.000	—	

IX. Regulacya

Liczba porz.	Dochody	Zaległość początkowa K	Zaległość początkowa h	Należytość bieżąca K	Należytość bieżąca h	Razem K	Razem h	Odpis początkowej zaległości K	Odpis początkowej zaległości h	Uiszczenie K	Uiszczenie h	Razem K	Razem h	Zaległość końcowa K	Zaległość końcowa h	Uwaga

Tanwi

Liczba porz.	Wydatki	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
I.	Koszta budowy:															
	a) Faszynady	15.709	43	67.067	71	82.777	14	—	—	72.648	14	72.648	14	10.129	—	
	b) Narzuty kamienne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	c) Przekopy	1.560	51	36	97	1.597	48	—	—	1.597	48	1.597	48	—	—	
	d) Sadzonki	248	03	490	27	738	30	—	—	738	30	738	30	—	—	
	e) Zużycie narzędzi	15	—	676	72	691	72	—	—	691	72	691	72	—	—	
	f) Dozór budowy	259	05	1.705	10	1.964	15	—	—	1.689	62	1.689	62	274	53	
	Razem	17.792	02	69.976	77	87.768	79	—	—	77.365	26	77.365	26	10.403	53	
II.	Koszta konserwacyi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
III.	Koszta wykupna gruntów	—	—	3.329	35	3.329	35	—	—	—	—	—	—	3.329	35	
IV.	Wydatki nieprzewidziane	33	—	199	23	232	23	—	—	232	23	232	23	—	—	
	I. Suma	17.825	02	73.505	35	91.330	37	—	—	77.597	49	77.597	49	13.732	88	
V.	Koszta administracyi:															
	a) Dodatki budow. i koszta podróży	41	81	2.443	84	2.485	65	41	81	1.992	38	2.034	19	451	46	
	b) Najem lokalu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	c) Utrzymanie biura	189	55	564	81	754	36	—	—	454	68	454	68	299	68	
	d) Płaca personalu	1.127	40	1.634	19	2.761	59	—	—	1.783	99	1.783	99	977	60	
	Razem	1.358	76	4.642	84	6.001	60	41	81	4.231	05	4.272	86	1.728	74	
	I. Suma	17.825	02	73.505	35	91.330	37	—	—	77.597	49	77.597	49	13.732	88	
	Ogółem	19.183	78	78.148	19	97.331	97	41	81	81.828	54	81.870	35	15.461	62	
	b) przebieżne:															

Do l. p. V.

Koszta administracyi Ekspozytury Kierownictwa regulacyi Sanu w Nisku rozdzielono w roku 1908 na fundusz wodny i fundusz państw. i krajowy (Tanew) w stosunku do kosztów budowli regulacyjnych, wykonanych w roku 1908 na dotyczącej przestrzeni Sanu i Tanwi t. j. w stosunku

89·37% (fundusz wodny)

10·63% (fundusz państwowy i krajowy Tanew).

Liczba porz.	Dochody	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
1.	Zwroty z kosztów budowy	80	—	336	17	446	17	—	—	446	17	—	—	—	—	
2.	Zwroty z wydatków nieprzewidzianych	—	—	380	86	380	86	—	—	380	86	380	86	—	—	
3.	Zwroty z kosztów administracyi . .	658	88	6	48	665	36	—	—	612	22	612	22	53	14	
4.	Różne dochody . .	—	—	35	16	35	16	—	—	35	16	35	16	—	—	
5.	Dochody ze sprzedaży starego materyału	—	—	6	20	6	20	—	—	6	20	6	20	—	—	
	Razem . .	738	88	794	87	1.533	75	—	—	1.480	61	1.480	61	53	14	
	b) przebieżne:															
1.	Zwroty stałych zaliczek asygnowanych na wydatki własnego zarządu	154.284	89	210.000	—	364.284	89	—	—	157.614	17	157.614	17	206.670	72	
2.	Inne przebieżne dochody	921	36	1.237	97	2.159	33	—	—	1.198	09	1.198	09	961	24	
	Razem . .	155.206	25	211.237	97	366.444	22	—	—	158.812	26	158.812	26	207.631	96	

Dunajca

Liczba porz.	Wydatki	Zaległość początkowa K	h	Należytości bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Ulszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
I.	Koszta budowy:															
	a) Faszynady . .	35.751	43	253.497	28	289.248	71	—	—	262.247	72	262.247	72	27.000	99	
	b) Narzuty kamienne . . .	12.606	11	86.095	—	98.701	11	—	—	91.502	67	91.502	67	7.198	44	
	c) Przekopy . .	493	18	352	85	846	03	—	—	846	03	846	03	—	—	
	d) Sadzonki . .	954	23	26.061	69	27.015	92	—	—	17.469	15	17.469	15	9.546	77	
	e) Zużycie narzędzi . . .	692	33	8.601	66	9.293	99	—	—	7.643	41	7.643	41	1.650	58	
	f) Dozór budowy	76	16	6.057	76	6.133	92	—	—	2.981	38	2.981	38	3.152	54	
	Razem . .	50.573	44	380.666	24	431.239	68	—	—	382.690	36	382.690	36	48.549	32	
II.	Koszta konserwacyi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
III.	Koszta wykupna gruntów . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
IV.	Wydatki nieprzewidziane . . .	17	66	5.847	50	5.865	16	—	—	5.050	17	5.050	17	8 4	99	
	I. Suma . .	50.591	10	386.513	74	437.104	84	—	—	387.740	53	387.740	53	49.364	31	
V.	Koszta administracyi:															*Do l. p. V.*
	a) Dodatki budowlane i koszta podróży . . .	29	24	11.311	46	11.340	70	—	—	10.216	20	10.216	20	1.124	50	Koszta administracyi c. k. Kierownictwa regulacyi Dunajca w Nowym Sączu rozdzielono w r. 1908 na fundusz wyłącznie państwowy i fundusz państwowy i krajowy (regulacya Dunajca i Popradu) w stosunku do kosztów budowli regulacyjnych, wykonanych w r. 1908 na dotyczących przestrzeniach rzek t. j. w stosunku 38·07% (Dunajca, grupa B.) 50·37% (Dunajec, grupa A.) 11·56% (Poprad)
	b) Najem lokalu .	—	—	1.196	29	1.196	29	—	—	1.196	29	1.196	29	—	—	
	c) Utrzymanie biura . . .	738	10	1.891	10	2.629	20	—	—	2.629	20	2.629	20	—	—	
	d) Płace personalu	1.741	76	15.375	25	17.117	01	74	98	15.972	85	160.47	83	1.069	18	
	Razem . .	2.509	10	29.774	10	32.283	20	74	98	30.014	54	30.089	52	2.193	68	
	I. Suma . .	50.591	10	386.513	74	437.104	84	—	—	387.740	53	387.740	53	49.364	31	
	Ogółem . .	53.100	20	416.287	84	469.388	04	74	98	417.755	07	417.830	05	51.557	99	
	b) przebieżne:															
1.	Stałe zaliczki asygnowane na wydatki własne zarządu	—	—	210.000	—	210.000	—	—	—	210.000	—	210.000	—	—	—	
2.	Inne przebieżne wydatki	210	11	1.237	97	1.448	08	—	—	1.171	35	1.171	35	276	73	
	Razem . .	210	11	211.237	97	211.448	08	—	—	211.171	35	211.171	35	176	73	

XI. Regulacya

Liczba porz.	Dochody	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga

XII. Obroty

	a) rzeczywiste:															
I.	Datki państwowe i krajowe na regulacyę rzek galicyjskich:															
1.	60% datki państw.	689.558	29	1,404.000	—	2,093.558	29	—	—	1,915.474	89	1,915.474	89	178.083	40	
2.	40% datki kraju .	208.800	—	936.000	—	1,144 000	—	—	—	1,074.000	—	1,074.000	—	70.000	—	
	Razem . .	897.558	29	2,340.000	—	3,287.558	29	—	—	2.989.474	89	2,989.474	89	248.083	40	
II.	Odsetki od kapitałów ulokowanych w Banku krajowym	—	—	9.154	95	9.154	95	—	—	9.154	95	9.154	95	—	—	
	Ogółem . .	897.558	29	2,349.154	95	3,246.713	24	—	—	2,998.629	84	2,998.629	84	248.083	40	
	b) przebieżne:															
1.	Podjęte kapitały w Banku krajowym	—	—	1,120.000	—	1,120.000	—	—	—	1,120 000	—	1,120.000	—	—	—	
2.	Kwota przeprowadzona z fund. reg. górskich potoków dla pokrycia niedoboru kasowego z końcem r. 1908	—	—	46.650	30	46.650	30	—	—	46.650	30	46.650	30	—	—	
3.	Zwroty z wydatków poniesionych tymczasowo przez fundusz regulacyi rzek w zastępstwie funduszu zabudowań górskich potoków .	10.578	28	—	—	10.578	28	—	—	10.578	28	10.578	28	—	—	
	Razem . .	10.578	28	1,166.650	30	1,177.228	58	—	—	1,177.228	58	1,177.228	58	—	—	

Do l. p. 1. b).

Wedle przedłożonych zamknięć rachunkowych ulokowano w Banku kraj. w latach:
1904= 243.052 K
1905= 147.355 „
1906= 389.517 „
1907= 615.526 „
obecnie jak l. p. 1 b) wydatku
1908=1.163.324 „
Razem=2,558.774 K

podjęto w roku
1906= 370.000 K
1907= 890.000 „
jak l. p. 1 b) w r. 1908=1.120.000 „
Razem=2,380.000 K

w porównaniu z sumą ulokowanych kwot . 2.558.774 K okazuje się stan kapitałów w Banku 178.774 K

Sanu

ogòlne

Liczba porz.	Wydatki	Zaległość początkowa K	Zaległość początkowa h	Należytość bieżąca K	Należytość bieżąca h	Razem K	Razem h	Odpis początkowej zaległości K	Odpis początkowej zaległości h	Uiszczenie K	Uiszczenie h	Razem K	Razem h	Zaległość końcowa K	Zaległość końcowa h	Uwaga
	Koszta administracyi:															
	Koszta podróży, pomiarów i niwelacyi	—	—	288	68	288	68	—	—	258	68	258	68	30	—	
	Razem . .	—	—	288	68	288	68	—	—	258	68	258	68	30	—	
	a) rzeczywiste:															
1.	Wydatki połączone z czynnościami „Komisyl regulacyi rzek galicyjskich“	95	72	836	93	932	65	—	—	558	95	558	95	373	70	
	Razem . .	95	72	836	93	932	65	—	—	558	95	558	95	373	70	
	b) przebieżne:															Wedle dołączonego wykazu.
1.	Lokacye kapitałów funduszu budowy w Banku krajowym	—	—	1,163.324	—	1,163.324	—	—	—	1,163.324	—	1,163.324	—	—	—	
2.	Zwrot kwoty, przeprowadzonej z funduszu regulacyi górskich potoków na pokrycie niedoboru kasowego pozostałego z końcem r. 1908	—	—	46.650	30	46.650	30	—	—	—	—	—	—	46.650	30	
	Razem . .	—	—	1,209.974	30	1,209.974	30	—	—	1,163 324	—	1,163.324	—	46.650	30	

Zestawienie ogólne funduszu regu-

Liczba porz.	Dochody	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
1.	Skawa	10	50	691	09	701	59	—	—	262	69	262	69	438	90	
2.	Raba	17	84	99	—	116	84	—	—	99	—	99	—	17	84	
3.	Poprad	—	—	3	—	3	—	—	—	3	—	3	—	—	—	
4.	Wisłok	451	33	492	23	943	56	—	—	461	33	461	33	482	23	
5.	Wiar	152	66	242	03	394	69	—	—	394	69	394	69	—	—	
6.	Stryj	642	21	170	35	812	56	81	48	545	33	628	81	185	75	
7.	Świca	789	67	432	60	1222	27	—	—	339	33	339	33	882	94	
8.	Bystrzyce	—	—	33	—	33	—	—	—	—	—	—	—	33	—	
9.	Tanew	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
10.	Dunajec	738	88	794	87	1533	75	—	—	1480	61	1480	61	53	14	
11.	Dochody ogólne	897.558	29	2,349.154	95	3,246.713	24	—	—	2,998.629	84	2,998.629	84	248.083	40	
	Razem	900.361	38	2,352.113	12	3,252.474	50	81	48	3,002.215	82	3,002.297	30	250.177	20	
	b) przebieżne:															
1.	Skawa	80.007	28	100.098	69	180.105	97	—	—	80.007	28	80.007	28	100.098	69	
2.	Raba	80.000	—	120.102	50	200.102	50	—	—	80.102	50	80.102	50	120.000	—	
3.	Poprad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
4.	Wisłok	80.000	—	120.456	61	200.456	61	—	—	80.229	45	80.229	45	120.227	16	
5.	Wiar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
6.	Stryj	80.230	—	100.000	—	180.230	—	—	—	80.230	—	80.230	—	100.000	—	
7.	Świca	60.062	25	85.071	12	145.133	37	—	—	60.062	25	60.062	25	85.071	12	
8.	Bystrzyce	110.465	73	120.000	—	230.465	73	—	—	110.465	73	110.465	73	120.000	—	
9.	Tanew	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Wedle zamknięć rachunków za rok 1907.
10.	Dunajec	155.206	25	211.237	97	366.444	22	—	—	158.812	26	158.812	26	207.631	96	
11.	Dochody ogólne	10.578	28	1,166.650	30	1,177.228	58	—	—	1,177.228	58	1,177.228	58	—	—	
	Razem	656.549	79	2,023.617	19	2,680.166	98	—	—	1,827.138	05	1,827.138	05	853.028	93	
	Dochody rzeczywiste	900.361	38	2,352.113	12	3,252.474	50	81	48	3.002.215	82	3,002.297	30	250.177	20	
	Ogółem	1,556.911	17	4,375.730	31	5,932.641	48	81	48	4,829.353	87	4,829.435	35	1,103.206	13	
	Zapas kasowy z końcem roku 1907									44.641	06					
	Saldo									**4.873.994**	**93**					

lacyi rzek grupy A) za rok 1908

Liczba porz.	Wydatki	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
1.	Skawa	50.632	58	292.799	89	343.432	47	3.330	97	264.495	16	267.826	13	75.606	34	
2.	Raba	71.050	41	271.615	81	342.666	22	2.081	56	317.029	38	319.110	94	23.555	28	
3.	Poprad	36.657	99	88.986	98	125.644	97	26	11	124.121	88	124.147	99	1.496	98	
4.	Wisłok	71.692	58	284.804	56	356.497	14	2.286	71	279.426	33	281.713	04	74.784	10	
5.	Wiar	15.806	83	64.538	44	80.345	27	—	—	70.821	81	70.821	81	9.523	46	
6.	Stryj	182.579	33	443.708	52	626.287	85	106	90	531.349	63	531.456	53	94.831	32	
7.	Świca	54.492	21	223.209	48	277.701	69	1.692	98	221.292	35	222.985	33	54.716	36	
8.	Bystrzyce	161.309	99	498.226	34	659.536	33	—	04	523.893	38	523.893	42	135.642	91	
9.	Tanew	19.183	78	78.148	19	97.331	97	41	81	81.828	54	81.870	35	15.461	62	
10.	Dunajec	53.100	20	416.287	84	469.388	04	74	98	417.755	07	417.830	05	51.557	99	
11.	San	—	—	288	68	288	68	—	—	258	68	258	68	30	—	
12.	Wydatki ogólne	95	72	836	93	932	65	—	—	558	95	558	95	373	70	
	Razem	716.601	62	2,663.451	66	3,380.053	28	9.642	06	2,832.831	16	2,842.473	22	537.580	06	
	b) przebieżne:															
1.	Skawa	16.018	82	100.098	69	116.117	51	—	—	116.117	51	116.117	51	—	—	
2.	Raba	10.022	50	120.102	50	130.125	–	—	—	128.809	33	128.809	33	1.315	67	
3.	Poprad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
4.	Wisłok	43.000	—	120.456	61	163.456	61	—	—	117.227	16	117.227	16	46.229	45	
5.	Wiar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
6.	Stryj	23.640	60	100.000	—	123.640	60	—	—	108.393	10	108.393	10	15.247	50	
7.	Świca	26.000	—	85.071	12	111.071	12	—	—	91.071	12	91.071	12	20.000	—	
8.	Bystrzyce	50	20	120.000	—	120.050	20	—	—	105.050	20	105.050	20	15.000	—	
9.	Tanew	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
10.	Dunajec	210	11	211.237	97	211.448	08	—	—	211.171	35	211.171	35	276	73	
11.	Wydatki ogólne	—	—	1 209 974	30	1,209.974	30	—	—	1,163.324	—	1,163.324	—	46.650	30	
	Razem	118.942	23	2,066.941	19	2,185.883	42	—	—	2,041.163	77	2,041.163	77	144.719	65	
	Wydatki rzeczywiste	716.601	62	2,663.451	66	3,380.053	28	9.642	06	2,832.831	16	2,842.473	22	537.580	06	
	Ogółem	835.543	85	4,730.392	85	5,565.936	70	9.642	06	4,873.994	93	4,883.636	99	682.299	71	
	Zapas kasowy z końcem roku 1908									4,873.994	93					
	Saldo									**4,873.994**	**93**					

B) Fundusz zabudowania górskich potoków utworzony nowelą

Liczba porz.	Dochody	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
1.	Zwroty z kosztów administracyi . .	—	—	45	63	45	63	—	—	—	—	—	—	45	63	
2.	60% datki państwa do kosztów zabudowania górskich potoków . . .	—	—	226.000	—	226.000	—	—	—	226.000	—	226.000	—	—	—	
	Razem . .	—	—	226.045	63	226.045	63	—	—	226.000	—	226.000	—	45	63	
	b) przebieżne:															
1.	Zwrot kwoty, przeprowadzonej do funduszu regulacyi rzek galicyjskich (grupa A ex 1901) na pokrycie niedoboru kasowego z końcem r. 1908 . .	—	—	46.650	30	46.650	30	—	—	—	—	—	—	46.650	30	
	Razem . .	—	—	45.650	30	46.650	30	—	—	—	—	—	—	46.650	30	
	Dochody rzeczywiste	—	—	226.045	63	226.045	63	—	—	226.000	—	226.000	—	45	63	
	Ogółem . .	—	—	272.695	93	272.695	93	—	—	226.000	—	226.000	—	46.695	93	
									Saldo . .	**226.000**	—					

ustawy krajowej z 9. maja 1907 Dz. u kr. Nr. 54/907

Liczba porz.	Wydatki	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
1.	Koszta administracyi															
2.	Koszta podróży pomiarów i niwelacyi	—	—	56217	63	56.217	63	—	—	52.887	87	52.887	87	3.329	76	
	Pobory osobiste urzędników, przydzielonych do pomiarów i czynności około zabudowania górskich potoków . . .	—	—	30.016	56	30.016	56	—	—	35.453	76	25.453	76	4.562	80	
	Razem . .	—	—	86.234	19	86.234	19	—	—	78 341	63	78.341	63	7.892	56	
	b) przebieżne:															
1.	Kwota przeprowadzona do funduszu rzek galicyjskich (gr. A. ex 1901) na pokrycie niedoboru kasowego z końcem r. 1908	—	—	46.650	30	46.650	30	—	—	46.650	30	46.650	30	—	—	
	Razem . .	—	—	46.650	30	46.650	30	—	—	46.650	30	46.650	30	—	—	
	Wydatki rzeczywiste	—	—	86.234	19	86.234	19	—	—	78.341	63	78.341	63	7.892	56	
	Ogółem . .	—	—	132.884	49	132.884	49	—	—	124.991	93	124.991	93	7.892	56	
	Zapas kasowy z końcem roku 1908 . .									101.008	07					
	Saldo . .									**226.000**	**00**					

Stan funduszów budowy z końcem roku 1908.

A) Funduszu regulacyi rzek galicyjskich grupa A.

I. Stan czynny:

1. Należytości czynne zaległe	1,103.206 K 13 h
2. Kapitały ulokowane w Banku krajowym . .	178.774 „ — „
Suma stanu czynnego .	1,281.980 K 13 h

II. Stan bierny:

Należytości bierne zaległe	682.299 K 71 h
Czysty stan czynny . .	599.680 K 42 h

B) Funduszu zabudowania górskich potoków.

I. Stan czynny:

1. Zapas kasowy w gotówce	101.008 K 07 h
2. Należytości czynne zaległe	46.695 „ 93 h
Suma stanu czynnego .	147.704 K — h

II. Stan bierny:

Należytości bierne zaległe	7.892 K 56 h
Czysty stan czynny . .	139.811 K 44 h

Wykaz oryentacyjny

kosztów budowli regulacyi na rzekach objętych ustawą z 18. września 1901 Dz. u. kr. Nr. 103. grupa A. w roku 1908. na podstawie sprawozdań c. k. Kierownictw budowy i zamknięć rachunków fund. bud.

Liczba porządkowa	Rzeka	Rzeczywiste koszta wedle sprawdzonych sprawozdań c. k. Kierownictw wraz z administracyą w c. k. Nam. Ogółem z r. 1908.		Należytość bieżąca na podstawie zamknięcia rachunków w r. 1908.		Różnica	
		K	h	K	h	K	h
1	Skawa	271.399	10	292.799	89	+ 21.400	79
2	Raba	273.408	12	271.615	81	— 1.792	31
3	Poprad	111.900	45	88.986	98	— 22.913	47
4	Wisłok	315.548	98	284.804	56	— 30.744	42
5	Wiar	96.934	80	64.538	44	— 32.396	36
6	Stryj	394.035	65	443.708	52	+ 49.672	87
7	Świca i Sukiel	165.406	32	223.209	48	+ 57.803	16
8	Bystrzyce	382.297	17	498.226	34	+ 115.929	17
9	Tanew	77.193	79	78.148	19	+ 954	40
10	Dunajec	474.603	54	416.287	84	— 58.315	70
11	San	—	—	288	68	+ 288	68
12	Wydatki ogólne	—	—	836	93	+ 836	93
	Razem .	2,562.727	92	2,663.451	66	+ 100.723	74

Zamknięcie rachunków

funduszów

regulacyi rzek galicyjskich grupy A.

i zabudowania górskich potoków

utworzonych ustawą krajową z 18. września 1901 Dz. u. kr. N. 103/901, nowela tej ustawy z 9. maja 1907 Dz. u. kr. N. 54/907

za rok 1909.

A) Fundusz regulacyi

I. Regulacya

Liczba porz.	Dochody	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
1.	Zwroty z kosztów budowy	438	90	—	—	438	90	—	—	438	90	438	90	—	—	
2.	Zwroty z kosztów wykupna gruntów	—	—	4.836	55	4.836	55	—	—	4.836	55	4.836	55	—	—	
3.	Różne dochody . . .	—	—	10	—	10	—	10	—	10	—	10	—	—	—	
4.	Dochody ze sprzedaży starego materyału	—	—	1.369	01	1.369	01	—	—	1.369	01	1.369	01	—	—	
	Razem . . .	438	90	6.215	56	6.654	46	—	—	6.654	46	6.654	46	—	—	
	b) przebieżne:															
1.	Zwroty stałych zaliczek asygnowanych na wydatki własnego zarządu	100.000	—	110.000	—	210.000	—	—	—	100.000	—	100.000		110.000	—	
2.	Inne przebieżne przychody . . .	98	69	3.007	06	3.105	75	—	—	105	75	105	75	3.000	—	
	Razem . .	100.098	69	113.007	06	213.105	75	—	—	100.105	75	100.105	75	113.000	—	

Skawy

Liczba porz.	Wydatki	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
I.	Koszta budowy . .	—	—	213.014	14	213.014	14	—	—	134.587	81	134.587	81	78.426	33	
	a) Faszynady . .	27.477	14	—	—	27.477	14	—	—	27.477	14	27.477	14	—	—	
	b) Narzuty kamienne . . .	22.295	16	—	—	22.295	16	—	—	22.295	16	22.295	16	—	—	
	c) Przekopy . .	5.614	22	—	—	5.614	22	—	—	5.614	22	5.614	22	—	—	
	d) Sadzonki . .	799	92	—	—	799	92	—	—	799	92	799	92	—	—	
	e) Zużycie narzędzi . . .	3.426	92	—	—	3.426	92	—	—	3.426	92	3.426	92	—	—	
	f) Dozór budowy	3.388	09	—	—	3.388	09	120	—	3.268	09	3.388	09	—	—	
	Razem . .	63.001	45	213.014	14	276.015	59	120	—	197.469	26	197.589	26	78.426	33	
II.	Koszta konserwacyi	1.115	34	6.256	10	7.371	44	—	—	4.863	12	4.863	12	2.508	32	
III.	Koszta wykupna gruntów . . .	5.795	94	—	—	5.795	94	—	—	5.795	94	5.795	94	—	—	
IV.	Wydatki nieprzewidziane . . .	825	11	5.101	03	5.926	14	—	—	4.134	39	4.134	39	1.791	75	
	I. Suma . .	70.737	84	224.371	27	295.109	11	120	—	212.262	71	212.382	71	82.726	40	
V.	Koszta administracyi	—	—	29.451	17	29.451	17	—	—	22.679	01	22.679	01	6.772	16	*Do l. p. 1 b)*
	a) Dodatki budowlane . . .	2.550	22	—	—	2.550	22	—	—	2.550	22	2.550	22	—	—	Z asygnowanych stałych zaliczek, których zwrot do kas Urzędów podatkowych następuje z końcem każdego roku, pokrywają Kierownictwa tymczasowo bieżące wydatki własnego zarządu, zwracane przez c. k. Namiestnictwo na podstawie przedkładanych rachunków.
	b) Najem lokalu i koszta podróży	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	c) Utrzymanie biura . . .	1.486	10	—	—	1.486	54	—	—	1.486	54	1.486	54	—	—	
	d) Płace personalu	831	74	—	—	831	74	—	—	831	74	831	74	—	—	
	Razem . .	4.868	50	29.451	17	34.319	67	—	—	27.547	51	27.547	51	6.772	16	
	I. Suma . .	70.737	84	224.371	27	295.109	11	120	—	212.262	71	212.382	71	82.726	40	
	Ogółem . .	75.606	34	253.822	44	329.428	78	120	—	239.810	22	239 930	22	89.498	56	
	b) przebieżne:															Ze względu na obroty z konto-korente zwroty wykazanych stałych zaliczek bieżących uwidocznione będą w zamknięciu rachunków za r. 1910.
1.	Stałe zaliczki asygnowane na wydatki własn. zarządu	—	—	110.000	—	110.000	—	—	—	110.000	—	110.000	—	—	—	
2.	Inne przebieżne wydatki	—	—	3.007	06	3.007	06	—	—	3.000	—	3.000	—	7	06	
	Razem . .	—	—	113.007	06	113.007	06	—	—	113.000	—	113.000	—	7	06	

II. Regulacya

Liczba porz.	Dochody	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
1.	Zwroty z kosztów administracyi . .	17	84	—	—	17	84	—	—	—	—	—	—	17	84	
2.	Różne dochody . .	—	—	7	50	7	50	—	—	7	50	7	50	—	—	
3.	Dochody ze sprzedaży starego materyału	—	—	706	57	706	57	—	—	706	57	706	57	—	—	
	Razem . .	17	84	714	07	731	91	—	—	714	07	714	07	17	84	
	b) przebieżne:															
1.	Zwroty stałych zaliczek asygnowanych na wydatki własnego zarządu	120.000	—	120.000	—	240.000	—	—	—	120.000	—	120.000	—	120.000	—	
2.	Inne przebieżne dochody	—	—	1.482	50	1.482	50	—	—	112	50	112	50	1.370	—	
	Razem . .	120.000	—	121.482	50	241.482	50	—	—	120.112	50	120.112	50	121.370	—	

Raby

Liczba porz.	Wydatki	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
I.	Koszta budowy:	—	—	260.697	29	260.697	29	—	—	158.982	78	158.982	78	101.714	51	
	a) Faszynady	14.711	71	—	—	14.711	71	—	—	14.711	71	14.711	71	—	—	
	b) Narzuty kamienne	695	10	—	—	695	10	—	—	695	10	695	10	—	—	
	c) Przekopy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	d) Sadzonki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	e) Zużycie narzędzi	2.322	63	—	—	2.322	63	—	—	2.322	63	2.322	63	—	—	
	f) Dozór budowy	910	27	—	—	910	27	49	—	861	27	861	27	—	—	
	Razem	18.639	71	260.697	29	279.337	—	49	—	177.573	49	177.622	49	101.714	51	
II.	Koszta konserwacyi	258	71	23.313	74	23·572	06	—	—	14.497	49	14.497	49	9·074	57	
III.	Koszta wykupna gruntów	—	32	39.613	40	39.613	40	—	—	33.020	19	33.020	19	6.593	21	
V.	Wydatki nieprzewidziane	287	67	5.510	23	5.797	88	—	—	2.192	73	2.192	73	3.605	15	
	I. Suma	19.185	68	329.134	66	348.320	34	49	—	227.283	90	227.332	90	120.987	44	
V.	Koszta administracyi:	—	—	37.820	28	37.820	28	—	—	29.361	74	29.361	74	8.458	54	
	a) Dodatki budowlane i koszta podróży	2.256	30	—	—	2.256	30	—	—	2.256	30	2.256	30	—	—	
	b) Najem lokalu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	c) Utrzymanie biura	534	84	—	—	534	84	—	—	534	84	534	84	—	—	
	d) Płace personalu	1.578	46	—	—	1.578	46	1	05	1.577	41	1.578	46	—	—	
	Razem	4.369	60	37.820	28	42.189	88	1	05	33.730	29	33.731	34	8.458	54	
	I. Suma	19.185	68	329.134	66	348.320	34	49	—	227.283	90	227.332	90	120.987	44	
	Ogółem	23.555	28	366.954	94	390.510	22	50	05	261.014	19	261.064	24	129.445	98	
	b) przebieżne:															
1.	Stałe zaliczki asygnowane na wydatki własn. zarządu	1.213	17	120.000	—	121.213	17	—	—	120.000	—	120.000	—	1.213	17	
2.	Inne przebieżne wydatki	102	50	1.482	50	1.585	—	—	—	1.450	—	1.450	—	135	—	
	Razem	1.315	67	121.482	50	122.798	17	—	—	121.450	—	121.450	—	1.348	17	

III. Regulacya

Liczba porz.	Dochody	Zaległość początkowa K	Zaległość początkowa h	Należytość bieżąca K	Należytość bieżąca h	Razem K	Razem h	Odpis początkowej zaległości K	Odpis początkowej zaległości h	Uiszczenie K	Uiszczenie h	Razem K	Razem h	Zaległość końcowa K	Zaległość końcowa h	Uwaga

Popradu

	Wydatki	Zaległość początkowa K	h	Należytości bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
I.	Koszta budowy . .	—	—	116.261	34	116.261	34	—	—	71.825	69	71.825	69	44.435	65	
	a) Faszynady .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	b) Narzuty kamienne . . .	934	64	—	—	934	64	—	—	934	64	934	64	—	—	
	c) Przekopy . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	d) Sadzonki . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	e) Zużycie narzędzi	3	60	—	—	3	60	—	—	3	60	3	60	—	—	
	f) Dozór budowy	29	54	—	—	29	54	—	—	29	54	29	54	—	—	
	Razem . .	967	78	116.261	34	117.229	12	—	—	72.793	47	72.793	47	43.435	65	
II.	Koszta konserwacyi	—	—	4.036	49	4.036	49	—	—	193	91	193	91	3.842	58	
III.	Koszta wykupna gruntów . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
IV.	Wydatki nieprzewidziane	—	—	1.449	90	1.449	90	—	—	321	09	321	09	1.128	81	
	I. Suma . .	967	78	121.747	73	122.715	51	—	—	73.308	47	73.308	47	49.407	04	
V.	Koszta administracyi	—	—	18.998	76	18.998	76	—	—	13.828	03	13.828	03	5.170	73	*Do l. p. V.* Co do rozdziału kosztów administracyi szczegółowe wyjaśnienie podano przy regulacyi Dunajca (l. p. X.).
	a) Dodatki budow. i koszta podróży	283	83	—	—	283	83	—	—	283	83	283	83	—	—	
	b) Najem lokalu .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	c) Utrzymanie biura . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	d) Płace personalu	245	37	—	—	245	37	—	—	245	37	245	37	—	—	
	Razem . .	529	20	18.998	76	19.527	96	—	—	14.357	23	14.357	23	5.170	73	
	I. Suma . .	967	78	121.747	73	122.715	51	—	—	73.308	47	73.308	47	49.407	04	
	Ogółem . .	1.496	98	140.746	49	142.243	47	—	—	87.665	70	87.665	70	54.577	77	
	b) przebieżne:															

IV. Regulacya

Liczba porz.	Dochody	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
1.	Zwroty z kosztów budowy	138	90	139	60	278	50	63	90	20	—	83	90	194	60	
	Zwroty z kosztów administracyi . .	343	33	16	80	360	13	40	—	303	33	343	33	16	80	
2.	Dochody ze sprzedaży starego materyału	—	—	43	60	43	60	—	—	43	60	43	60	—	—	
	Razem . .	482	23	200	—	682	23	103	90	366	93	470	83	211	40	
	b) przebieżne:															
1.	Zwroty stałych zaliczek, asygnowanych na wydatki własnego zarządu	120.000	—	180.000	—	300.000	—	—	—	120.000	—	120.000	—	180.000	—	
2.	Inne przebieżne dochody	227	16	220	37	447	53	—	—	387	16	387	16	60	37	
	Razem . .	120.227	16	180.220	37	300.447	53	—	—	120.387	16	120.387	16	180.060	37	

Wisłoku

Liczba porz.	Wydatki	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
I.	Koszta budowy . .	—	—	398.759	28	398.759	28	—	—	250.119	60	250.119	60	148.639	68	
	a) Faszynady . .	29.909	89	—	—	29.909	89	—	—	29.909	89	29.909	89	—	—	
	b) Narzuty kamienne . . .	22.857	91	—	—	22.857	91	176	25	22.681	66	22.857	91	—	—	
	c) Przekopy . .	3.859	28	—	—	3.859	28	—	—	3.859	28	3.859	28	—	—	
	d) Sadzonki . .	809	25	—	—	809	25	—	—	809	25	809	25	—	—	
	e) Zużycie narzędzi . . .	938	40	—	—	938	40	539	65	398	75	938	40	—	—	
	f) Dozór budowy	3.239	96	—	—	3.239	96	—	—	3.239	96	3.239	96	—	—	
	Razem . .	61.614	69	398.759	28	460.373	97	715	90	311.018	39	311.734	29	148.639	68	
II.	Koszta konserwacyi	634	23	9.963	99	10.598	22	—	—	6.189	49	6.189	49	4.408	73	
III.	Koszta wykupna gruntów . . .	6.117	83	24.738	83	30.856	66	—	—	24.870	55	24.870	55	5.986	11	
IV.	Wydatki nieprzewidziane . . .	511	36	5.667	95	6.179	31	—	—	4.055	08	4.055	08	2.124	23	
	I. Suma . .	68.878	11	439.130	05	508.008	16	715	90	346.133	51	346.849	41	161.158	75	
V.	Koszta administracyi	—	—	34.121	02	34.121	02	—	—	30.451	58	30.451	58	3.669	44	
	a) Dodatki budowlane i koszta podróży . . .	3.071	34	—	—	3.071	34	193	58	2.877	76	3.710	34	—	—	
	b) Najem lokalu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	c) Utrzymanie biura . . .	765	55	—	—	765	55	—	—	765	55	765	55	—	—	
	d) Płace personalu	2.069	10	—	—	2.069	10	—	—	2.069	10	2.069	10	—	—	
	Razem . .	5.905	99	34.121	02	40.027	01	193	58	36.163	99	36.357	57	3.669	44	
	I. Suma . .	68.878	11	439.130	05	508.008	16	715	90	346.133	51	336.849	41	161.158	75	
	Ogółem . .	74.784	10	473.251	07	548.035	17	909	48	382.297	50	383.206	98	164.828	19	
	b) przebieżne:															
1.	Stałe zaliczki asygnowane na wydatki włas. zarządu	46.000	—	180.000	—	226.000	—	—	—	145.200	—	145.200	—	80.800	—	
2.	Inne przebieżne wydatki	229	45	220	37	449	82	—	—	289	82	289	82	160	—	
	Razem . .	46.229	45	180.220	37	226.449	82	—	—	145.489	82	145.489	82	80.960	—	

V. Regulacya

Liczba porz.	Dochody	Zaległość początkowa K	Zaległość początkowa h	Należytość bieżąca K	Należytość bieżąca h	Razem K	Razem h	Odpis początkowej zaległości K	Odpis początkowej zaległości h	Uiszczenie K	Uiszczenie h	Razem K	Razem h	Zaległość końcowa K	Zaległość końcowa h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
1.	Zwroty kosztów budowy	—	—	10	—	10	—	—	—	—	—	—	—	10	—	
	Razem . .	—	—	3	—	3	—	—	—	3	—	3	—	—	—	

Wiaru

Liczba porz.	Wydatki	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
I.	Koszta budowy . .	—	—	102.775	65	102.775	65	—	—	81.925	85	81.925	85	20.849	80	
	a) Faszynady .	4.250	93	—	—	4.250	93	—	—	4 250	93	4.250	93	—	—	
	b) Narzuty kamienne . . .	2.856	48	—	—	8.856	48	2.631	50	224	98	2.856	48	—	—	
	c) Przekopy . .	634	14	—	—	634	14	—	—	634	14	634	14	—	—	
	d) Sadzonki . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	-	—	—	—	—	
	e) Zużycie narzędzi	214	14	—	—	214	14	—	—	2 4	14	214	14	—	—	
	f) Dozór budowy	214	59	—	—	214	59	—	—	214	59	214	59	—	—	
	Razem . .	8.170	28	102.775	65	110.945	93	2.631	50	87.464	63	90.096	13	20.849	80	
II.	Koszta konserwacyi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
III.	Koszta wykupna gruntów . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
IV.	Wydatki nieprzewidziane	82	93	2.166	31	2.249	24	—	—	223	03	223	03	2.026	21	*Do l. p. V.*
	I. Suma . .	8.253	21	104.941	96	113.195	17	2.631	50	87.687	66	90.319	16	22.876	01	
V	Koszta administracyi															
	a) Dodatki budow. i koszta podróży . . .	—	—	6.261	12	6.261	12	—	—	4.857	95	4.857	95	1.403	17	
	b) Najem lokalu .	100	—	—	—	100	—	—	—	100	—	100	—	—	—	
	c) Utrzymanie biura . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	d) Płace personalu	11	55	—	—	11	55	—	—	11	55	11	55	—	—	
		1.158	70	—	—	1.158	70	—	—	1.158	60	1.158	70	—	—	
	Razem . .	1.270	25	6.261	12	7.531	37	—	—	6.128	20	6.128	30	1.403	17	
	I. Suma . .	8.253	21	104.941	96	113.195	17	2.631	50	87.687	66	90.139	16	22.876	01	
	Ogółem . .	9.523	46	111.203	08	120.726	54	2.631	50	93.815	86	96.447	36	24.279	18	
	b) przebieżne:															

Koszta administracyi c. k. Kierownictwa regulacyi Sanu w Przemyślu rozdzielono w r. 1909 na fundusz służby budownictwa państwowego fundnsz reg. rzek gal. grupy B i gr. A ex 1901 (Wiar) stosownie do § 23. ustępu III. rozporządzenia wykonawczego z 21. kwietnia 1904 dz. ust. kraj. Nr. 52. do ust. krajowej z 18/IX. 1901. Dz. u. kr. Nr. 103/1901 w stosunku do kosztów budowli regulacyjnych, wykonanych w r. 1909 na Sanie i Wiarze na dotyczących przestrzeniach rzek, to jest w stosunku

32·04% (fundusz służby budownictwa państwowego)

54·87% (fundusz regulacyi rzek grupy B i

13·09% (fundusz regulacyi rzek grupy A ex 1901 Wiar).

VI. Regulacya

Liczba porz.	Dochody	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
1.	Zwroty z kosztów budowy	95	35	98	—	193	35	87	35	—	—	87	35	106	—	
2.	Zwroty z kosztów wykupna gruntów	—	—	1.973	95	1.973	95	—	—	1.973	95	1.973	95	—	—	
3.	Zwroty z różnych wydatków . . .	59	20	17	60	76	80	—	—	36	—	36	—	40	80	
4.	Zwroty z kosztów administracyi . .	31	20	1	98	33	18	—	—	—	—	—	—	33	18	
	Razem . .	185	75	2.091	53	2.277	28	87	35	2.009	95	2.097	30	179	98	
	b) przebieżne:															
1.	Zwroty stałych zaliczek, asygnowanych na wydatki własnego zarządu	100.000	—	100.000	—	200.000	—	—	—	100.000	—	100.000	—	100.000	—	
	Razem . .	100.000	—	100.000	—	200.000	—	—	—	100.000	—	100.000	—	100.000	—	

Stryja

Liczba porz.	Wydatki	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
I.	Koszta budowy:	—	—	274.343	61	274 343	61	—	—	188.787	76	188.787	17	85.556	44	
	a) Faszynady	47.745	20	—	—	47.745	20	—	—	47.745	20	47.745	20	—	—	
	b) Narzuty kamienne	1.774	58	—	—	1.774	58	—	—	1.774	58	1.774	58	—	—	
	c) Przekopy	4.756	08	—	—	4.756	08	—	—	4.756	08	4.756	08	—	—	
	d) Sadzonki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	e) Zużycie narzędzi	26.940	23	—	—	26.940	23	—	—	26.940	23	26.940	13	—	—	
	f) Dozór budowy	4 552	76	—	—	4.552	76	—	—	4.552	76	4.552	76	—	—	
	Razem	85.768	85	274.343	61	360.112	46	—	—	274.556	02	274.556	02	85.556	44	
II.	Koszta konserwacyi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
III.	Koszta wykupna gruntów															
IV.	Wydatki nieprzewidziane	—	—	2.999	45	2.999	45	—	—	2.999	45	2.999	45	—	—	
		3.339	06	5.505	24	8.844	30	—	—	8.736	69	8.736	69	107	61	
	I. Suma	89.107	91	282.848	30	371.956	21	—	—	286.292	16	286.292	16	85.644	05	
V.	Koszta administracyi:	—	—	39.066	93	39.066	93	—	—	32.601	92	32.601	92	6.465	01	
	a) Dodatki budowlane i koszta podróży	4.189	70	—	—	4.189	70	158	66	4.031	04	4.189	70	—	—	
	b) Najem lokalu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	c) Utrzymanie biura	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	d) Płacepersonalu	1.533	71	—	—	1.533	71	256	56	1.277	15	1.533	71	—	—	
	Razem	5.723	41	39.066	93	44.790	34	415	22	37.910	11	38.325	33	6.465	01	
	I. Suma	89.107	91	282.848	30	371.956	21	—	—	286.292	16	286.292	16	85.664	05	
	Ogółem	94 831	32	321.915	23	416.746	55	415	22	324.202	27	324.617	49	92.129	06	
1.	*b) przebiczne:*															
2.	Stałe zaliczki asygnowane na wydatki własne zarządu	15.247	50	100.000	—	115 247	50	—	—	89.694	—	89.694	—	25.553	50	
	Razem	15.247	50	100.000	—	115.247	50	—	—	89.694	—	89.694	—	25.553	50	

VII. Regulacya

Liczba porz.	Dochody	Zaległość początkowa K	h	Należytości bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
1.	Zwroty z kosztów budowy	335	26	653	32	988	58	—	—	—	—	—	—	938	58	*Do l. p. 2.*
2.	Zwroty z różnych wydatków . . .	47	08	—	—	47	08	—	—	—	—	—	—	47	08	W sprawie ściągnięcia tych kosztów ponaglano Prokuratoryę skarbu rozporządzeniem z 19. stycznia 1910 l. $\frac{542}{98}$ VIII. b
3.	Zwroty z kosztów administracyi . .	500	60	—	—	500	60	—	—	424	—	424	—	76	60	
4.	Dochody ze sprzedaży starego materyału	—	—	3	—	3	—	—	—	3	—	3	—	—	—	
	Razem. . .	882	94	656	32	1.539	26	—	—	427	—	427	—	1.112	26	
	b) przebieżne:															
1.	Zwroty stałych zaliczek asygnowanych na wydatki własnego zarządu	85.000	—	80.000	—	165 000	—	20.000	—	65.000	—	85.000	—	80.000	—	
2.	Inne przebieżne przychody . . .	71	12	325	43	396	55	—	—	21	12	21	12	375	43	
	Razem . .	85.071	12	80.325	43	165.396	55	20.000	—	65.021	12	85 021	12	80.375	43	

Świcy z Sukielem

Liczba porz.	Wydatki	Zaległość początkowa K	h	Należytości bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
I.	Koszta budowy . .	—	—	261.350	87	261.350	87	—	—	179.694	01	179.694	01	81.656	86	
	a) Faszynady . .	23.396	64	—	—	23.396	64	—	—	23.396	64	23.396	64	—	—	
	b) Narzuty kamienne . . .	6.648	36	—	—	6.648	36	—	—	6.648	36	6.648	36	—	—	
	c) Przekopy . .	4.093	66	—	—	4.093	66	—	—	4.093	66	4.093	66	—	—	
	d) Sadzonki . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	e) Zużycie narzędzi	9.234	96	—	—	9.234	96	—	—	9.234	96	9.234	96	—	—	
	f) Dozór budowy	3.358	80	—	—	3.358	80	—	—	3.358	80	3.358	80	—	—	
	Razem . .	46.732	42	261.350	87	308.083	29	—	—	226.426	43	226.426	43	81.656	86	
II.	Koszta konserwacyi	81	17	1.011	31	1.092	48	—	—	1.058	13	1.058	13	34	35	
III.	Koszta wykupna gruntów . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
IV.	Wydatki nieprzewidziane . . .	630	50	9.352	40	9.982	90	—	—	4.157	60	4.157	60	5.825	30	
	I. Suma . .	47.444	09	271.714	58	319.158	67	—	—	231.642	16	231.642	16	87.516	51	
V.	Koszta administracyi	—	—	32.120	92	32.120	92	—	—	25.708	20	25.708	20	6.412	72	
	a) Dodatki budowlane i koszta podróży .	4.422	36	—	—	4.422	36	—	—	4.422	36	4.422	36	—	—	
	b) Najem lokalu	48	—	—	—	48	—	—	—	48	—	48	—	—	—	
	c) Utrzymanie biura . . .	1.834	30	—	—	1.834	30	—	—	1.834	30	1.834	30	—	—	
	d) Płace personalu	967	61	—	—	967	61	23	81	943	80	967	61	—	—	
	Razem . .	7.272	27	32.120	92	39.393	19	23	81	32.956	66	32.980	47	6.412	72	
	I. Suma . .	47.444	09	271.714	58	319.158	67	—	—	231.642	16	231.642	16	87.516	51	
	Ogółem . .	54.716	36	303.835	50	358.551	86	23	81	264.598	82	264.622	63	93.929	23	
	b) przebieżne:															
1.	Stałe zaliczki asygnowane na wydatki własn. zarządu	20.000	—	80.000	—	100.000	—	20.000	—	80.000	—	100.000	—	—	—	
2.	Inne przebieżne wydatki	—	—	325	43	325	43	—	—	325	43	325	43	—	—	
	Razem . .	20.000	—	80.325	43	100.325	43	20.000	—	80.325	43	100.325	43	—	—	

VIII. Regulacya Bystrzycy sołotwińskiej

Liczba porz.	Dochody	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
1.	Zwroty z kosztów budowy . . .	33	—	39	50	72	50	—		33	—	33	—	39	50	
	Razem . .	33	—	39	50	72	50	—	—	33	—	33	—	39	50	
	b) przebieżne:															
1.	Zwroty stałych zaliczek, asygnowanych na wydatki własnego zarządu	120.000	—	120.000	—	240.000	—	—	—	120.000	—	120.000	—	120.000	—	
2.	Inne przebieżne dochody . . .	—	—	6.027	64	6.027	64	—	—	—	—	—	—	6.027	64	
	Razem . .	120.000	—	126.027	64	246.027	64	—	—	120.000	—	120.000	—	126.027	64	

nadwórniańskiej i Bystrzycy połączonej

Liczba porz.	Wydatki	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
I.	Koszta budowy . .	—		321.110	20	321.110	20	—		225.949	63	225.949	63	95.160	57	
	a) Faszynady . .	25.807	84	—	—	25.807	84	—	—	25.807	84	25.807	84	—	—	
	b) Narzuty kamienne . . .	27.350	44	—	—	27.350	44	—	—	27.350	44	27.350	44	—	—	
	c) Przekopy . .	14.925	13	—	—	14.925	13	—	—	14.925	13	14.925	13	—	—	
	d) Sadzonki . .	2.461	43	—	—	2.461	43	—	—	2.461	43	2.461	43	—	—	
	e) Zużycie narzędzi	2.918	36	—	—	2.918	36	—	—	2.918	36	2.918	36	—	—	
	f) Dozór budowy	3.747	26	—	—	3.747	26	—	—	3.747	26	3.747	26	—	—	
	Razem . .	77.210	46	321.110	20	398.320	66	—	—	303.160	09	303.160	09	95.160	57	
II.	Koszta konserwacyi	1.359	70	14.687	45	16.047	15	—	—	4.664	68	4.664	68	11.382	47	
III.	Koszta wykupna gruntów . . .	47.644	50	3.564	99	51.209	49	7.108	67	44.091	04	51.199	71	9	78	
IV.	Wydatki nieprzewidziane . . .	1.046	66	5.309	92	6.356	58	—	—	3.831	28	3.831	28	2.525	30	
	I. Suma . .	127.261	32	344.672	56	471.933	88	7.108	67	355.747	09	362.855	76	109.078	12	
V.	Koszta administracyi	—	—	28.155	46	28.155	46	—	—	22.716	88	22.716	88	5.438	58	
	a) Dodatki budowlane i koszta podróży .	3.262	13	—	—	3.262	13	—	—	3.262	13	3.262	13	—	—	
	b) Najem lokalu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	c) Utrzymanie biura . . .	4.162	85	—	—	4.162	85	—	—	4.162	85	4.162	85	—	—	
	d) Płace personalu	956	61	—	—	956	61	—	—	956	61	956	61	—	—	
	Razem . .	8.381	59	28.155	46	36.537	05	—	—	31.098	47	31.098	47	5.438	58	
	I. Suma . .	127.261	32	344.672	56	471.933	88	7.108	67	355.747	09	362.855	76	109.078	12	
	Ogółem . .	135.642	91	372.828	02	508.470	93	7.108	67	386.845	56	393.954	23	114.516	70	
	b) przebieżne:															
I.	Stałe zaliczki asygnowane na wydatki własn. zarządu	15.000	—	120.000	—	135.000	—	—	—	76.000	—	76.000	—	59.000	—	
2.	Inne przebieżne wydatki	—	—	6.027	64	6.027	64	—	—	6.027	64	6.027	64	—	—	
	Razem . .	15.000	—	126.027	64	141.027	64	—	—	82.027	64	82.027	64	59.000	—	

IX. Regulacya

Liczba porz.	Dochody	Zaległość początkowa K	Zaległość początkowa h	Należytość bieżąca K	Należytość bieżąca h	Razem K	Razem h	Odpis początkowej zaległości K	Odpis początkowej zaległości h	Uiszczenie K	Uiszczenie h	Razem K	Razem h	Zaległość końcowa K	Zaległość końcowa h	Uwaga

Tanwi

Liczba porz.	Wydatki	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
I.	Koszta budowy . .	—	—	58.940	42	58.940	42	—	—	31.853	70	31.853	70	27.086	72	
	a) Faszynady .	10.129	—	—	—	10.129	—	—	—	10.129	—	10.129	—	—	—	
	b) Narzuty kamienne . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	c) Przekopy . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	d) Sadzonki . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	e) Zużycie narzędzi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	f) Dozór budowy	274	53	—	—	274	53	—	—	274	53	274	53	—	—	
	Razem . .	10.403	53	58.940	42	69.343	95	—	—	42.257	23	42.257	23	27.086	72	*Ad Post V.* Koszta administracyi Ekspozytury Kierownictwa regulacyi Sanu w Nisku rozdzielono w roku 1909 na fundusz służby budownictwa państwowego i fundusz regulacyi rzek gal. grupy A ex 1901 (Tanew) w stosunku do kosztów budowli regulacyjnych, wykonanych w roku 1909 na dotyczących przestrzeniach Sanu i Tanwi t. j. w stosunku 8·61% na fundusz regul. rzek grupy A ex 1901 (Tanew) i 91·39% na fundusz służby budownictwa państwowego.
II.	Koszta konserwacyi	—	—	3.629	25	3.629	25	—	—	3.629	25	3.629	25	—	—	
III.	Koszta wykupna gruntów . . .	3.329	35	—	—	3.329	35	—	—	3.329	35	3.329	35	—	—	
IV.	Wydatki nieprzewidziane	—	—	487	63	487	63	—	—	165	18	165	18	322	45	
	I. Suma . .	13.732	88	63.057	30	76.790	18	—	—	49.381	01	49.381	01	27.409	17	
V.	Koszta administracyi	—	—	4.800	04	4.800	04	—	—	3.218	44	3.218	44	1.581	60	
	a) Dodatki budow. i koszta podróży	451	46	—	—	451	46	—	—	451	46	451	46	—	—	
	b) Najem lokalu .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	c) Utrzymanie biura . . .	299	68	—	—	299	68	—	—	299	68	299	68	—	—	
	d) Płace personalu	977	60	—	—	977	60	—	—	977	60	977	60	—	—	
	Razem . .	1.728	74	4.800	04	6.528	78	—	—	4.947	18	4.947	18	1.581	60	
	I. Suma . .	13.732	88	63.057	30	76.790	18	—	—	49.381	01	49.381	01	27.409	17	
	Ogółem . .	15.461	62	67.857	34	83.318	96	—	—	54.328	19	54.328	19	28.990	77	
	b) przebieżne:															

X. Regulacya

Liczba porz.	Dochody	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
1.	Zwroty z kosztów administracyi . .	53	14	—	—	53	14	—	—	—	—	—	—	53	14	*Do l. p. 1.* W sprawie ściągnięcia tych kosztów ponaglano c. k. Kierownictwo rozporządzeniem z 10. grudnia 19:9 l. 173 325.
	Razem . .	53	14	—	—	53	14	—	—	—	—	—	—	53	14	
	b) przebieżne:															
1.	Zwroty stałych zaliczek asygnowanych na wydatki własnego zarządu	206.670	72	180.000	—	386.670	72	—	—	213.648	76	213.648	76	173.021	96	
2.	Inne przebieżne wydatki	961	24	648	97	1.610	21	—	—	970	95	970	95	639	26	
	Razem . .	207.631	96	180.648	97	388.280	93	—	—	214.619	71	214.619	71	173.661	22	

Dunajca

Wydatki	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
a) rzeczywiste:															
Koszta budowy: .	—	—	307.406	40	307.406	40	—	—	238.548	76	238.548	76	68.857	64	
a) Faszynady . .	27.000	99	—	—	27.000	99	—	—	27.000	99	27.000	99	—	—	
b) Narzuty kamienne . . .	7.198	44	—	—	7.198	44	—		7.198	44	7.198	44	—	—	
c) Sadzonki . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
d) Przekopy . .	9.546	77	—	—	9.546	77	—	—	9.546	77	9.546	77	—	—	
e) Zużycie narzędzi	1.650	58	—	—	1.650	58	—	—	1.650	58	1.650	58	—	—	
f) Dozór budowy	3.152	34	—	—	3.152	54	—	—	3.152	54	3.152	54	—	—	
Razem . .	48.549	32	307.406	40	355.955	72	—	—	287.098	08	287.098	08	68.857	64	
Koszta konserwacyi	—	—	11.534	82	11.534	82	—	—	—	—	—	—	11.534	82	
Koszta wykupna gruntów . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Wydatki nieprzewidziane . . .	814	99	3.220	65	4.035	64	—	—	1.409	19	1.409	19	2.626	45	
I. Suma . .	49.364	31	322.161	87	371.526	18	—	—	288.507	27	288.507	27	83.018	91	*Do l. p. V.*
Koszta administracyi:	—	—	36.203	47	36.203	47	—	—	24.243	93	24.243	93	11.959	54	Koszta administracyi c. k. Kierownictwa regulacyi Dunajca w Nowym Sączu rozdzielono w r. 1909 na fundusze regulacyi rzek grupy A i B w stosunku do kosztów budowli regulacyjnych, wykonanych w r. 1909 na dotyczących przestrzeniach rzek t. j. w stosunku 19·54% na (fundusz regulacyi rzek gal. grupy B.) 48·15% na (fundusz regulacyi rzek grupy A) ex 1901 (Dunajec). i 32·31% na (Poprad).
a) Dodatki budowlane i koszta podróży . . .	1.124	50	—	—	1.124	50	—	—	1.124	50	1.124	50	—	—	
b) Najem lokalu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
c) Utrzymanie biura . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
d) Płace personalu	1.069	18	—	—	1.069	18	—	—	1.069	18	1.069	18	—	—	
Razem . .	2.193	68	36.203	47	38.397	15	—	—	26.437	61	26.437	61	11.959	54	
I. Suma . .	49.364	31	322.161	87	371.526	18	—	—	288.507	27	288.507	27	83.018	91	
Ogółem . .	51.557	99	358.365	34	409.923	33	—	—	314.944	88	314.944	88	94.978	45	
b) przebieżne:															
Stałe zaliczki asygnowane na wydatki własn. zarządu .	—	—	180.000	—	180.000	—	—	—	180.000	—	180.000	—	—	—	
Inne przebieżne wydatki	276	73	648	97	925	70	—	—	568	95	568	95	356	75	
Razem . .	276	73	180.648	97	180.925	70	—	—	180.568	95	180.568	95	356	75	

XI. Regulacya

Liczba porz.	Dochody	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga

XII. Obroty

	a) rzeczywiste:															
I.	Datki państwowe i krajowe na regulacyę rzek galicyjskich:															
1.	60% datki państw.	178.083	40	1,506.000	—	1,684.083	40	—	—	1,364.603	87	1,364.603	87	319.479	53	
2.	40% datki kraju .	70.000	—	1,004.000	—	1,074.000	—	—	—	860.000	—	860.000	—	214.000	—	
	Razem . .	248.083	40	2,510.000	—	2,758.083	40	—	—	2,224.603	87	2,224.603	87	533.479	53	
II.	Odsetki od kapitałów ulokowanych w Banku krajowym	—	—	5.805	54	5.805	54	—	—	5.805	54	5.805	54	—	—	
	Ogółem . .	248.083	40	2,515.805	54	2,763.888	94	—	—	2,230.409	41	2,230.409	41	533.479	53	
	b) przebieżne:															
1.	Podjęte kapitały w Banku krajowym	—	—	1,030.000	—	1,030.000	—	—	—	1,030.000	—	1,030.000	—	—	—	
	Razem . .	—	—	1,030.000	—	1,030.000	—	—	—	1,030.000	—	1,030.000	—	—	—	

Sanu

ogólne

Liczba porz.	Wydatki	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	Różne wydatki	—	—	15	19	15	19	—	—	14	02	14	02	1	17	W r. 1909 wykonano budowle reg. kosztem 8.579 K 82 h, lecz dotyczące należytości asygnow. dopiero w r. 1910 będą wykazane w zamknięciu za rok 1910. Koszta administracyi Ekspozyt. w Dynowie rozdzielono w stosunku 94·92 % na fundusz regul. rzek grupy B. i 5·08 % na fundusz regulacyi grupy A. San.
	Koszta administracyi	30	—	794	29	824	29	—	—	681	34	681	34	142	95	
	Razem	30	—	809	48	839	48	—	—	695	36	695	36	144	12	
	a) rzeczywiste:															
1.	Wydatki połączone z czynnościami „Komisyi regulacyi rzek galicyjskich“	373	70	1.898	23	2.271	93	—	—	2.250	77	2.250	77	21	16	Wedle dołączonego wykazu.
	Zwroty z datków państwa i kraju	—	—	1.384	43	1.384	43	—	—	830	66	830	66	553	77	
	Razem	373	70	3.282	66	3.656	36	—	—	3.081	43	3.081	43	574	93	
	b) przebieżne:															
1.	Lokacye kapitałów funduszu budowy w Banku krajowym	—	—	866.253	—	866.253	—	—	—	866.253	—	866.253	—	—	—	*Do l. p. 2.*
2.	Zwrot kwoty, przeprowadzonej z funduszu regulacyi górskich potoków na pokrycie niedoboru kasowego pozostałego z końcem r. 1908	46.650	30	—	—	46.650	30	—	—	18.752	24	18.752	24	27.898	06	Zwroty te powstały w skutek refundowania na fundusz regulacyi rzek gal. grupy B. i grupy A. ex 1907 kosztów komisyjnych organów c. k. Ministerstwa robót publicznych, o czem zawiadamiano Wydział krajowy tutejszą odezwą z 31. marca 1910 l. VIII. b. $\frac{490}{90}$/13 ex 1910.
	Razem	46.650	30	866.253	—	912.903	30	—	—	885.005	24	885.005	24	27.808	06	

Zestawienie ogólne funduszu regulacyi

Liczba porz.	Dochody	Zaległość początkowa K	h	Należytości bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
1.	Skawa	438	90	6215	56	6654	46	—	—	6.654	46	6.654	46	—	—	
2.	Raba	17	84	714	07	731	91	—	—	714	07	714	07	17	84	
3.	Poprad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
4.	Wisłok	482	23	200	—	682	23	103	90	366	93	470	83	221	40	
5.	Wiar	—	—	10	—	10	—	—	—	—	—	—	—	10	—	
6.	Stryj	185	75	2091	53	2 277	28	87	35	2.009	95	2.097	30	179	98	
7.	Świca	882	94	656	32	1,539	26	—	—	427	—	427	—	1.112	26	
8.	Bystrzyce	33	—	39	50	72	50	—	—	33	—	33	—	39	50	
9.	Tanew	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
10.	Dunajec	53	14	—	—	53	14	—	—	10.205	41	—		53	14	
11.	Dochody ogólne	248.083	40	2,515.805	54	2,763.888	94	—	—	2,230.409	41	2,230.409	41	533.479	53	
	Razem	250.177	20	2,525.732	52	2,775.909	72	191	25	2,240.614	82	2,240.806	07	535.103	65	
	b) przebieżne:															
1.	Skawa	100.098	69	113.007	06	213.105	75	—	—	100.105	75	100.105	75	113.000	—	
2.	Raba	120.000	—	121.482	50	241.482	50	—	—	120.112	50	120.112	50	121.370	—	
3.	Poprad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
4.	Wisłok	120.227	16	180.220	37	300.447	53	—	—	120.387	16	120.387	16	180.060	37	
5.	Wiar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
6.	Stryj	100.100	—	100.000	—	200.000	—	—	—	100.000	—	100.000	—	100.000	—	
7.	Świca	85.071	12	80.325	43	165.396	55	20.000	—	65.021	12	85.021	12	80 375	43	
8.	Bystrzyce	120.000	—	126.027	64	246.027	64	—	—	120.000	—	120.000	—	126.077	64	
9.	Tanew	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Wedle zamknięcia rachunków za rok 1908.
10.	Dunajec	207.631	96	180.648	97	388.280	93	—	—	214.619	71	214.619	71	173.661	96	
11.	Dochody ogólne	—	—	1 030.000	—	1,030.000	—	—	—	1,030.000	—	1,030.000	—	—	—	
	Razem	853.028	93	1,931.711	97	2,784.740	90	20.000	—	1,870.246	24	1,890.246	24	894.494	66	
	Dochody rzeczywiste	250.177	20	2,525.732	52	2,775.909	72	191	25	2,240.614	82	2,240.806	07	535.103	65	
	Ogółem	1,103.206	13	4,457.444	49	5,560.650	62	20.191	25	4,110.861	07	4,131.052	31	1,429.598	31	
	Zapas kasowy z końcem roku 1908									—	—					
	Saldo									**4.110.861**	**06**					

rzek galicyjskich grupy A za rok 1909

Liczba porz.	Wydatki	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
1.	Skawa	75.606	34	253.822	44	329.428	78	120	—	239.810	22	239.930	22	89.498	56	
2.	Raba	23.555	28	366.954	94	390.510	22	50	05	261.014	19	261.064	24	129.445	98	
3.	Poprad	1.496	98	140.746	49	142.243	47	—	—	87.665	70	87.665	70	54.557	77	
4.	Wisłok	74.784	10	473.251	07	548.035	17	909	48	382.297	50	383.206	98	164.828	19	
5.	Wiar	9.523	46	111.203	08	120.726	54	2.631	50	93.815	86	96.447	36	24.279	18	
6.	Stryj	94.831	32	321.915	23	416.746	55	415	22	324.202	27	324.617	49	92.129	06	
7.	Swica	54.716	36	303.835	50	358 551	86	23	81	264.598	82	261.622	63	93.929	23	
8.	Bystrzyce	135.642	91	372.828	02	508.470	93	7.108	67	386.845	56	393.954	23	114.516	70	
9.	Tanew	15.416	62	67.857	34	83.318	96	—		54.328	19	54 328	19	28.990	77	
10.	Dunajec	51.557	99	358.365	34	409.923	33	—	—	314.944	88	314 944	88	94.978	45	
11.	San	30	—	809	48	839	48	—	—	695	36	695	36	144	12	
12.	Wydatki ogólne	373	70	3.282	66	3 656	36	—	—	3 081	43	3.081	43	574	93	
	Razem	537.580	06	2,774.871	59	3,312.451	65	11.258	73	2,413.299	98	2,424.558	71	887.892	94	
	b) przebieżne:															
1.	Skawa	—	—	113.007	06	113.007	06	—	—	113.000	—	113.000	—	7	06	
2.	Raba	1.315	67	121.482	50	122.798	17	—	—	121.450	—	121.450	—	1.348	17	
3.	Poprad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
4.	Wisłok	46.229	45	180.220	37	226.449	82	—	—	145.489	82	145.489	82	80.960	—	
5.	Wiar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
6.	Stryj	15.247	50	100.000	—	115.247	50	—	—	89 694	—	89.694	—	25.553	50	
7.	Swica	20 000	—	80.325	43	100.325	43	20.000	—	80.325	43	100.325	43	—	—	
8.	Bystrzyce	15.000	—	126.027	64	141.027	64	—	—	82.027	64	82.027	64	59.000	—	
9.	Tanew	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
10.	Dunajec	276	73	180.648	97	180.925	70	—	—	180.568	95	180.568	95	356	75	
11.	Wydatki ogólne	46.650	30	866.253	—	912.903	30	—	—	885.005	24	885.005	24	27.898	06	
	Razem	144.719	65	1,767.964	97	1,912.684	62	20.000	—	1,697.561	08	1.717.561	08	195.123	54	
	Wydatki rzeczywiste	537.580	06	2,774.871	59	3,312.451	65	11.258	73	2,413.299	98	2,424.558	7	887.892	94	
	Ogółem	682.299	71	4,542.836	56	5,225.136	27	31.258	73	4,110.861	06	4.142.119	79	1,083.016	48	
	Zapas kasowy z końcem roku 1909									—	—					
	Saldo									**4,110 861**	**06**					

B) Fundusz zabudowania górskich potoków utworzony nowelą

Liczba porz.	Dochody	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
1.	Zwroty z kosztów administracyi . .	45	63	8.314	64	8.360	27	—	—	43	43	43	43	8.316	84	*Do l. p. 2.*
2.	60% datki państwa	—	—	450.798	10	450 798	10	—	—	450.798	10	450.798	10	—	—	Z kwoty tej przypada 450.000 K na asygnowane datki państwa reszta 798 K 10 h na przeprowadzone z grupy A. ex 1901 datki państwa z powodu refundowania na fundusz regulacyi rzek grupy A. ex 1907 kosztów komisyjnych organów c. k. Ministerstwa robót publicznych, o czem zawiadamiano Wydział krajowy tutejszą odezwą z 31. marca 1910 l. VIII. b. $\frac{490}{90}$/13 ex 1910.
3.	Odsetki od kapitałów ulokowanych w Banku krajowym	—	—	4.100	—	4.100	—	—	—	4.100	—	4.100	—	—	—	
	I. Suma . .	45	63	463.212	74	463.258	37	—	—	454.941	53	454.941	53	8 316	84	
	b) przebieżne:															
1.	Zwrot kwoty, przeprowadzonej do funduszu regulacyi rzek galicyjskich (grupa A ex 1901) na pokrycie niedoboru kasowego z końcem r. 1908 . .	4.650	30	—	—	46.650	30	—	—	18.752	24	18.752	24	27.898	06	
2.	Kapitały podjęte w Banku krajowym	—	—	440.000	—	440.000	—	—	—	440.000	—	440.000	—	—	—	
	Razem . .	46.650	30	440.000	—	486.650	30	—	—	458.752	24	458.752	24	27.898	06	
	I. Suma . .	45	63	463.212	74	463.258	37	—	—	454.941	53	454.941	53	8.316	84	
	Ogółem . .	46.695	93	903.212	74	949.908	67	—	—	913.693	77	913.693	77	36.214	90	
										Zapas kasowy z końcem roku 1908 . .		101.008	07			
										Saldo . .		**1.014.701**	**84**			

ustawy krajowej z 9. maja 1907 Dz. u kr. Nr. 54/907

Liczba porz.	Wydatki	Zaległość początkowa K	h	Należytość bieżąca K	h	Razem K	h	Odpis początkowej zaległości K	h	Uiszczenie K	h	Razem K	h	Zaległość końcowa K	h	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
1.	Koszta budowy .	—	—	68.226	41	68.226	41	—	—	37.280	83	37.280	83	30.945	58	
2.	Różne wydatki . .	—	—	402	05	402	05	—	—	187	54	187	54	214	51	
3.	Koszta administracyi	7.892	56	127.150	04	135.042	60	—	—	118.068	22	118.068	22	16.974	38	
	Razem . .	7.892	56	195.778	50	203.671	06	—	—	155.536	59	155.536	59	48.134	47	
	b) przebieżne:															
1.	Kapitały ulokowane w Banku krajowym	—	—	476.100	—	476.100	—	—	—	476.100	—	476.100	—	—	—	
	Razem . .	—	—	476.100	—	476.100	—	—	—	476.100	—	476.100	—	—	—	
	Wydatki rzeczywiste	7.892	56	195.778	50	203.671	06	—	—	155.536	59	155.536	59	48.134	47	
	Ogółem . .	7.892	56	671.878	50	679.771	06	—	—	631.636	59	631.636	59	48.134	47	
	Zapas kasowy z końcem roku 1909 . .									383.065	25					
	Saldo . .									**1.014.701**	**84**					

Stan funduszu regulacyi rzek galicyjskich z końcem roku 1909

Liczba porz.	Przedmiot	Kwota K	Kwota h	UWAGA
	A) Grupa rzek A. ex 1901.			
	I. Stan czynny.			
1.	Zapas kasowy w gotówce	—	—	
2.	Należytości czynne zaległe	1,429.598	31	
3.	Kapitały ulokowane w Banku krajowym	15.027	—*	*) Wedle zamknięcia rachunków za rok 1908 stan kapitałów ulokowanych w Banku kraj. wynosił 178.774 K
	Suma stanu czynnego	1,444.625	31	w r. 1909 ulokowano 866.253 K
	II. Stan bierny.			razem . 1,045.027 K
				podjęto w Banku 1,030.000 K
1.	Należytości bierne zaległe	1,083.016	48	pozostało przeto w Banku 15.027 K
	Po porównaniu okazuje się czysty stan czynny	361.608	83	
	B) Grupa rzek A. ex 1907.			
	I. Stan czynny.			
1.	Zapas kasowy w gotówce	383.065	25	*) W 1909 ulokowano w Banku krajowym 476.100 K
2.	Należytości czynne zaległe	36.214	90	podjęto 440.000 K
3.	Kapitały ulokowane w Banku krajowym	36.100	—*	pozostało przeto w Banku 36.100 K
	Suma stanu czynnego	455.380	15	
	II. Stan bierny			
1.	Należytości bierne zaległe	48.134	47	
	Po porównaniu okazuje się czysty stan czynny	407 245	68	

Sumaryczny przegląd

przychodów i wydatków na regulacyę rzek galicyjskich grupy A.

z uwzględnieniem asygnowanych datków państwa i kraju

od roku 1904.

Liczba porządkowa	Wedle zamknięcia rachunków za rok	Przychody rzeczywiste I. Należytość bieżąca K h	II. Datki państwa i kraju K h	III. Pozostaje przychód właściwy K h	IV. Odpisano w roku następnym K h	V. Pozostaje przychód w kwocie K h	Wydatki rzeczywiste VI. Należytość bieżąca K h	VII. Odpisano w roku następnym K h	VIII. Pozostaje właściwy wydatek w kwocie K h	IX. Po skompensowaniu przychodów (rubryka V) z wydatkami (rub. VIII.) okazują się właściwe koszta w kwocie K h	Uwaga
A) Grupa rzek A ex 1901											
1.	1904	525.368 33	480.000 —	45.368 33	540 —	44.828 33	217.583 63	1.133 97	216.449 66	171.621 33	
2.	1905	1,494.214 02	1,485.000 —	9.214 02	— —	9.214 02	951.329 47	23.156 74	928.172 73	918.958 71	
3.	1906	1,424.536 21	1,395.000 —	29.536 21	262 14	29.274 07	1,601.584 79	13.881 09	1,587.703 70	1,558.429 63	
4.	1907	2,348.531 —	2,325.000 —	23.531 —	81 48	23.449 52	2,158.062 95	9.642 06	2,148.420 89	2,124.971 37	
5.	1908	2,352.113 12	2,340.000 —	12.113 12	191 25	11.921 87	2.663.451 66	11.258 73	2,652.192 93	2,640.271 06	
6.	1909	2,525.732 52	2,510.000 —	15.732 52	— —	15.732 52	2,774.871 59	— —	2,774.871 59	2,759.139 07	
Razem		10,670.495 20	10,535.000 —	135.495 20	1.074 87	134.420 33	10,366.884 09	59.072 59	10,307.811 50	10,173.391 17	
W porównaniu z wykazanymi w rubryce II. datkami w kwocie										10,535.000 —	
Okazuje się czysty stan czynny funduszu w kwocie . .										361 608 83	
B) Grupa rzek A ex 1907											
1.	1908	226.045 63	226.000 —	45 63	— —	45 63	86.234 19	— —	86.234 19	86.188 56	
2.	1909	463.212 74	450.798 10	12.414 64	— —	12.414 64	195.778 50	— —	195.778 50	183.363 86	
Razem		689.258 37	676.798 10	12.460 27	— —	12.460 27	282.012 69	— —	282.012 69	269.552 42	
W porównaniu z wykazanymi w rubryce II. datkami w kwocie										676.798 10	
Okazuje się czysty stan czynny funduszu w kwocie . .										407.245 68	

Do l. p. 2. Należytość bieżącą obliczono przez potrącenie z ogólnej należytości kwot uiszczonych na zaległość początkową z uwzględnieniem należytości odpisanych tudzież kwot skompensowanych zaległość początkową.

PROTOKOLL

aufgenommen in Lemberg am 26. Oktober 1909.

Gegenstand: Die Feststellung der Ergebnisse der Zeit vom 10. bis 31. Juli 1908 zum Zwecke der Beurteilung der Normalbreiten aufgenommenen Bereisung der, nach dem Gesetze vom 18. September 1901 L. G. u. V. Bl. Nr. 103 zu regulierenden Flüsse Gruppe: A.

Gegenwärtig: Die Gefertigten.

Laut Protokoll de dato Lemberg, 22. Juli 1908 wurde nach Beendigung der gegenständlichen Flussbereisung der Beschluss gefasst, die Ergebnisse der hiebei gepflogenen Besprechungen und zum Ausdrucke gebrachten Anschauungen zunächst in einem Referate niederzulegen und mit der Verfassung desselben den Oberbaurat Artur Herbst zu betrauen.

Da dieser Beschluss mit der Verfügung des k. k. Ministeriums für oeffentliche Arbeiten vom 30. September 1908 Zl. 6026 genehmigend zur Kenntnis genommen worden war und der Genannte anverwahrt angeschlossenen ausführlichen Operates de dato Wien. im Juli 1909 gelöst hat, treten die Gefertigten am heutigen Tage neuerlich zu einer Besprechung zusammen, um die aus diesem Operate zu ziehenden Schlussanträge festzusttellen. Zu diesem Behufe wurde das Referat zunächst verlesen und dann in eine eingehende Besprechung der darin niedergelegten Anträge eingegangen.

Hiezu gab der Vorstand des Wasserbaudepartements der k. k. Statthalterei, Hofrat Ingarden die nachstehende Erklärung ab.

Mit den im Referate des k. k. Oberbaurates A. Herbst enthaltenen Grundsätzen für die Bestimmung der Normalbreiten auf den Flüssen der Gruppe: A. ex 1901 erkläre ich mich im allgemeinen einverstanden. Ich habe auch gegen die vom Referenten für die westlichen Karpaten Zuflüsse einstweilen vorgeschlagenen Einengungen der in der I Sitzung der Komission für Flussregulierungen bestimmten Normalbreiten nichts einzuwenden.

Die östlichen Flüsse des Dniestrgebietes und zwar: Stryj, Świca, die vereinigte und nadwórniańska Bystrzyca anbelangend, an welchen ausgedehnte Viehweiden liegen, hinsichtlich welcher von den Interessenten bis jetzt sowohl gelegentlich der wasserrechtlichen Verhandlun-

gen, als auch in der Komission für Flussregulierungen und im Landtage die grössten Befürchtungen und Verwahrungen hervorgehoben werden, dass keine Deteriorierung dieser Viehweiden infolge der zu gewärtigenden Eintiefung der Flussbette und Senkung des Grundwasserspiegels stattfinde und für den Fall einer Trockenlegung Entschädigungen beziehungsweise Bewässerungen verlangt werden, sehe ich mich veranlasst darauf aufmerksam zu machen, dass eine weitere Einengung dieser Flüsse mit weitgehenden Eintiefungen verbunden sein kann, infolge welcher eine Trockenlegung der Viehweiden veranlasst werden dürfte.

Hinsichtlich dieser drei Flüsse bin ich mit Rücksicht auf das obige der Ansicht, dass an denselben die Flossfahrt von geringerer Bedeutung ist, als die Frage der Deteriorierung der Viehweiden.

Zu dieser Befürchtung gibt nur die im Sołaflusse Bystrzyca bei Nadwórna und an vielen bis jetzt regulierten Strecken bis jetzt eingetretene Eintiefung sowie auch der Umstand Anlass, dass nach Ausbildung der Mittelhochwässerbette durch Kolmation der jetzt überbreiten Flussbette die Erozionskraft des Mittelhochwassers in Hinkunft sehr wesentlich verstärkt sein wird, als dies bis jetzt der Fall ist.

In Anbetracht dessen bin ich der Ansicht, dass eine Schlussfassung über die beantragte weitere Einengung dieser Flüsse bis zu dem Zeitpunkte hinauszuschieben wäre, bis weitere Aufnehmen über die bisherige Wirkung der Regulierungsarbeiten an den bereits beiderseits ausgebauten Flussstrecken an diesen Flüssen vorliegen.

Diese Aufnahmen sollen aus genauen Querprofilen, Längenprofilen nebst Messung der während der Aufnahme abfliessenden sekundlichen Wassermengen, sowie aus der Feststellung der bisherigen Eintiefung bestehen.

Hofrat Kędzior — Direktor des Landes — Meliorationsbureaus, führte das Folgende aus.

Indem ich mit den im Referate des H. Oberbaurates A. Herbst aufgestellten Grundsätzen für die Bestimmung der Normalbreiten einverstanden bin erkläre ich mich für die Einengung der Normalbreiten sowohl im Interesse der Flösserei, als auch der Erhaltung der Regulierungsarbeiten, weil bei grösseren Trassenbreiten das Wasser das Bett nicht auszufüllen vermag und zufolge der Serpentinirung die Regulierungswerke gefährdet.

Eine Vertiefung der Bette der Weichselzuflüsse, deren Ufergelände als Acker bebaut wird, liegt auch im Interesse der Landeskultur; inwieferne dagegen die Betteintiefung von

Zgadzając się na zasady postawione w referacie P. Nadradcy Artura Herbsta co do oznaczenia normalnych przekrojów poprzecznych, oświadczam się za zwężeniem normalnych szerokości tak w interesie spławu drzewa, jak i utrzymania budowli regulacyjnych, gdyż przy szerszej trasie woda nie wypełnia łożyska, a serpentynując naraża budowle regulacyjne na uszkodzenia.

Pogłębienie łożysk dopływów Wisły, gdzie grunta nadbrzeżne są pod kulturą rolną, jest także w interesie kultury krajowej pożądane; o ile zaś pogłębienie ło-

3 Dniestreinflüsse: Stryj, Świca und Bystrzyca nadwórniańska, wo Hutweiden vorherrschen, die Kultur des Ufergeländes ungünstig beeinflüssen sollte, kann dieser Eventualität mittels Grundswellen vorgebeugt werden, durch welche die der Landeskultur zuträgliche Sohlennivellete fixiert werden kann.

Die vom k.k. hydrographicben-Zentralbureau bestimmten Normalquerprofile des Skawaflusses erachte ich als vollkommen entsprechend und nachdem die Regulierungsbauten bereits seit 6 Jahren in Ausführung begriffen sind, besteht das Bedürfniss einer ehesten Revision der Normalbreiten durch das hydrograph-Zentralbureau auch auf anderen Flüssen.

Zum Schlusse stelle ich den Antrag, dass das technische Komitee während der beabsichtigten und seitens der Landes-Kommission für Flussregulierung in Galizien, beschlossenen Besichtigung der Talsperren in Preussisch-Schlesien, auch die Regulierungsbauten auf den Sudeten-Zuflüssen der Oder einem Studium unterziehe, deren Charakter jenem der Karpatenflüsse ähnlich ist und bei deren Regulierung der Grundsatz verfolgt wird, dass das Wasser bei niederen Wasserständen das Flussbett zwischen den Regulierungswerken bedeckt.

żysk 3 dopływów Dniestru: Stryja, Świcy i Bystrzycy nadworniańskiej, gdzie przeważają pastwiska, mogłoby wpłynąć niekorzystnie na kulturę nadbrzeżną, ewentualności tej da się zapobiedz zapomocą progów, któreby ustaliły niweletę dna odpowiednią dla interesów kultury krajowej.

Oznaczone przez c. k. centralne biuro hydrograficzne normalne przekroje poprzeczne Skawy uważam za zupełnie odpowiednie, a gdy roboty regulacyjne już 6 lat się prowadzi, zachodzi potrzeba jak najrychlejszego przeprowadzenia przez c. k. centralne biuro hydrograficzne rewizyi normalnych przekroi poprzecznych także na innych rzekach.

Wreszcie stawiam wniosek, ażeby komitet techniczny podczas zamierzonej i uchwalonej przez komisyę regulacyjną wycieczki naukowej dla zwiedzenia zbiorników wody na Ślązku pruskim zbadał także roboty regulacyjne na sudeckich dopływach Odry, których charakter podobny jest do ustroju rzek karpackich, a przy których przestrzega się zasady, aby przy nizkich stanach woda wypełniała łożysko między budowlami regulacyjnemi.

Schliesslich einigten sich die sämmtlichen Konferenzteilnehmer zu der Anschauung, es seien behufs endgiltiger Feststellung der Normalbreiten die nachfolgenden Schlussanträge der hohen Genehmigung zu empfehlen.

Schlussanträge:

I.

Die Normalbreiten für die nach dem Gesetze vom 18. September 1901 L. G. u. V. Bl. Nr. 103 zu regulierenden Flüsse der Gruppe: A. wären vom hydrographischen Zentralbureau nach Massgabe der Charakteristik der betreffenden Flussläufe sowie in Berücksichtigung der mit den Regulierungsarbeiten angestrebten und im erstatteten Referate dargelegten Ziele zu bestimmen.

II.

Da die Bewältigung dieser grossen, dem hydrographischen Zentralbureau zu stellenden Aufgabe längere Zeit in Anspruch nehmen wird und das Bedürfnis besteht, einige der bei den Regulierungen bereits angewendeten Normalbreiten zu verringern, wären schon jetzt an diesen Breiten die im Referate ersichtlich gemachten Korrekturen vorzunehmen, dies jedoch mit Ausnahme der Flüsse Stryj, vereinigte Nadwórnaer Bystrzyca sowie Świca, bezüglich dieser Flüsse ist aber die Bestimmung der Normalbreite von besonderer Dringlichkeit, da bei Wiederaufnahme der Bauarbeiten im Frühjahr 1910 diese Breite bestimmt sein sollte. Es wären daher die diesfalls vom Hofrat Ingarden empfohlenen Erhebungen ehestens zu bewerkstelligen und deren Ergebnisse an das hydrographische Zentralbureau einzusenden, damit die Bestimmung der Normalbreite noch im Laufe des laufenden Winters erfolgen kann.

III.

Wenn auch angehofft werden darf, dass die definitiven Ergebnisse der Untersuchungen des hydrographischen Zentralbureaus sich nicht wesentlich von den einstweilen empfohlenen Normalbreiten entfernen werden, erscheint es geboten bei der Durchführung der Regulierungst arbeiten derart vorzugehen, dass hiedurch die Anwendung der definitiv festgesetzten Normalbreiten nicht illusorisch gemacht, bezw. verteuert wird. Es wird daher beantragt, sich bis auf Weiteres auf den Ausbau der konkaven Partien der Regulierungsstrasse zu beschränken und an deu Konvexen und Geraden tunlichst nur Querbauten herzustellen.

In Fällen, beispielsweise in Durchstichen, wo schon derzeit beiderseitige Uferbauten hergestellt werden müssen, wären die Bauten in den Konvexen und Geraden noch nicht definitiv auszuführen, demnach die Faschinenwerke einstweilen noch nicht mit Bruchsteinvorlagen zu versehen. Mit den beiderseitigen Parrallelwerken bisher ausgebauten Flussstrecken können in ihrem dermaligen Stande belassen werden.

IV.

Es wäre unzweifelhaft im Interesse der Entwicklung des Wasserbaues und der Hydrographie gelegen, wenn das grosse Arbeitsgebiet der galizischen Flussregulierungen dazu benützt werden würde, durch periodische Aufnahmen der Flusssohlen einzelner regulierter Gewässerstrecken massgebende Anhaltspunkte über die Wirkung ausgeführter Regulierungsarbeiten, über die Richtigkeit gewählter bezw. rechnungsmässig ermittelter Flussbreiten u. dgl. zu sammeln. Zu diesem Zwecke wären systematisch regulierte Flusstrecken möglichst verschiedenen Charakters von 3 bis 4 km. Länge auszuwählen und die Sohlenverhältnisse sowohl an den beiden Enden, wie auch in der Mitte dieser Strecken auf eine Länge von 300 bis 400 m. alljährlich aufzunehmen, auch wäre bei jeder Aufnahme das Profil des zugehörigen Gebietspegels zu prüfeln. Um ausserdem Aufschlüsse über die für den Bestand der Flusssohle gefährlich werdenden Werte

der Schleppkraft zu erhalten, wären überdies bei Eintritt durchgehender, auf geschlossenen Flusslängen sich erstreckender Scohlenänderungen durch Längen — und Querprofilsaufnahmen, die für die Bestimmung der aufgetretenen Schleppkraftgrösse notwendigen Elemente (Tiefe und Gefalle) sowie das spezifische Gewicht des Flusschotters und die mittlere Grösse des Geschiebekornes zu erheben. Mit den bezüglichen Arbeiten wären die Bauleitungen und die hydrographische Landesabteilung zu betrauen, welch' Letztere zugleich zu verhalten wäre, das gesammelte Material alljährlich übersichtlich zusammenzustellen und sowohl dem hydrographischen Zentralbureau wie auch dem galizischen Landesausschusse zur Kenntnis zu bringen.

V.

Es empfiehlt sich die Höhe des Normalwassers für die einzelnen Pegel alljährlich zu ermitteln.

VI.

Der Antrag des Direktors Kędzior betreffend die Ausdehnung der im Frühjahre 1910 bevorstehenden Bereisung der Wasserreservoire im preusischen Gebiete der Oder auf die Gebirgszuflüsse dieses Rezipienten wird befürwortet.

Geschlossen und gefertigt mit dem Beifügen, dass dem Oberbaurat Artur Herbst für die Erstattung des ausführlichen Referates der Dank der Konferenzteilnehmer ausgesprochen werde.

Artur Herbst m. p. ***Lauda*** m. p.

Jan Czerwiński m. p. ***B. Ingarden*** m. p.

Andrzej Kędzior m. p. ***T. Dujanowicz*** m. p.

REFERAT

über die Normalbreiten bei der Regulierung der Flüsse der Gruppe A, nach dem Gesetze vom 18. September 1901, L. G. u. V. Bl. Nr. 103, verfasst auf Grund der kommissionellen Erhebungen vom 10—21 Juli 1908.

I.

Einleitung und Darstellung der bisherigen Verhandlungen.

Die Kommission, welche über Verfügung des k. k. Ministeriums für öffentliche Arbeiten vom 8. Juli 1908, Zl. 462, die im Gesetze vom 18. September 1901, L. G. u. V. Bl. Nr. 103, als Gruppe A, angeführten Flüsse in der Zeit vom 10 bis 21 Juli 1908, bereist hat, um die Zweckmässigkeit der bei der Regulierung dieser Flüsse angewendeten Normalbreiten zu prüfen und Vorschläge über die definitive Bemessung dieser Normalbreiten zu erstatten, hat laut Protokoll de dato Lemberg, 22 Juli 1908 beschlossen, mit der Ausarbeitung des betreffenden Referates den Gefertigten zu betrauen, welcher Beschluss mit der Verfügung des k. k. Ministeriums für öffentliche Arbeiten vom 30. September 1908, Zl. 6030, genehmigend zur Kenntnis genommen wurde.

Der Gefertigte hat sich der übernommenen Aufgabe nach Massgabe der hiefür erübrigten Zeit unterzogen und hiebei die mit dem Berichte der k. k. galizischen Statthalterei vom 15. September 1908, Zl. 96962 VII/c, an das k. k. Ministerium für öffentliche Arbeiten vorgelegten Ergebnisse der an einzelnen Flüssen durch Bauorgane vorgenommenen Messungen und Profilherstellungen verwertet.

Vor der Begründung und Niederlegung der einschlägigen Anträge ercheint es zweckmässig, einen Ueberblick über die bisherige Behandlung der Normalbreitenfrage zu geben.

Die generellen Projekte für die Regulierung der bezeichneten Gruppe A, der s. g. Kanalflüsse gelangten in der I. Sitzung der Kommission für Flussregulierungen in Galizien (7. bis 11 Juni 1904) zur Beratung. Bei der Erläuterug derselben durch den Vorstand des Wasserbau- Departe-

ments der k. k. Statthalterei wurde darauf hingewissen, dass »zur Berechnung und Bestimmung der normalen Profile der Flussbette diejenige Wassermenge angenommen worden sei, welche die betreffenden Flüsse während der längst andauernden Wasserstände führen«.

Die Regulierung soll somit für den normalen Wasserstand vorgenommen werden, der hydrographischen Schifffahrtperiode vom März bis November, welche an den betreffenden Flüssen, wie überhaupt bei allen karpathischen Flussläufen, sich nur wenig über den niedrigen Wasserstand erhebt und dessen Niveau im Allgemeinen bis nahezu an die Vegetationsgrenze reicht. Wie hieraus ersichtlich, entspricht diese durch den Charakter der Flüsse begründete Regulierungsart nahezu dem Begriffe der Regulierung auf Niedrigwasser und bietet den ökonomisch wichtigen Vorteil, dass der spätere Ausbau eines engeren Flussschlauches für die Floss- und Schiffahrt, wie dies an den Alpenflüssen oftmals üblich ist, voraussichtlich nicht notwendig werden wird, da die Regulierung für das Normalwasser geeignet ist, auch den Bedürfnissen der Flossfahrt (von der Schiffahrt kann bei den in Betracht kommenden Flussstrecken wohl kaum die Rede sein) vollständig Rechnung zu tragen.

Die generellen Projekte sehen ferner die Herstellung eines breiteren Bettes für die geschlossene Abfuhr der gewöhnlichen, d. i. der alljährlich im Frühjahre auftretenden Hochwässer vor.

Dieses Hochwasserbett soll jedoch nicht mit Bauten fixiert, sondern wo tunlich an bestehende Hochufer angelehnt und lediglich durch die Bepflanzung der sterilen Terraine an einer bezw. zu beiden Seiten des Normalwasserbettes zur bedarfsgemässen Ausbildung gebracht und nach Eintritt der gewünschten Anlandungen mittelst Weidenpflanzungen derart begrenzt werden, dass mit der Zeit die festgesetzte Form des Doppelprofiles erzielt wird.

Demnach handelt es sich sowohl um die Bestimmung der zweckentsprechendsten Dimensionen des Bettes für die Normalwässer, als auch um die Dimensionierung der Abschlussprofile für die gewöhnlichen Hochwässer. Naturgemäss ist, aber die Herstellung des Normalwasserbettes bei weitem wichtiger und dringlicher, zumal hiebei kostspielige Regulierungsbauten ausgeführt werden müssen, während die Schaffung des Hochwasserbettes durch die Handhabung der billigen Pflanzungsarbeiten erst in zweiter Linie in Betracht kommt.

Im Nachstehenden soll daher vorerst nur die Frage der Normalbreiten für das Normalwasser, beziehungsweise für den eigentlichen Flusschlauch, besprochen werden.

Bereits beider Prüfung der generellen Projekte im technischen Komite der Kommission für Flussregulierungen in Galizien wurden vom Vertreter des Landesausschusses Bedenken gegen die projektierten Normalbreiten vorgebracht und kam die Meinung zum Ausdrucke, dass dieselben zu gross projektiert sind.

Das Komite hat daher auf Grund des vorgelegenen hydrotechnischen Materiales, in dessen erschöpfende Verwertung jedoch nicht eingegangen werden konnte, einige Restringierungen der projektierten Nor-

malbreiten vorgenommen, im übrigen aber beschlosen, an die endgiltige Festsetzung der Normalbreiten erst nach Massgabe der gewonnenen Erfahrungen zu schreiten. Dieser Beschluss wurde von der Flussregulierungskommission in der I Sitzung bestätigt.

Demgemäss hat das k. k. Ministerium des Innern unterm 15 Juli 1905, Zl. 47.274/904, die Genehmigung der Generalprojekte mit dem Vorbehalte der späteren Festsetzung der Normalbreiten ausgesprochen. Zugleich wurden die Generalprojekte an das hydrographische Zentralbureau zur Lösung der Normalbreitenfrage geleitet.

Letzteres hat zunächst das Generalprojekt der Skawa Regulierung in dieser Hinsicht eingehend geprüft und ein Elaborat ausgearbeitet, welches mit dem Erlasse des k. k. Ministeriums des Innern vom 9. August 1905, Zl. 35.451, an die Statthalterei geleitet wurde.

Dieses Elaborat empfahl die Anwendung geringerer Normalbreiten als selbe projektiert waren, welcher Umstand die Statthalterei veranlasste, im Berichte vom 13. Dezember 1905, Zl. 176793. die Bitte zu stellen, von der Anwedung der engeren Normalbreiten beim Skawaflusse sowie überhaupt bei den Kanalflüssen der Gruppe A, abzusehen.

Das Ministerium des Innern war aus wichtigen sachlichen Gründen nicht in der Lage, diesem Antrage Folge zu geben.

Im bezüglichen Erlasse vom 11. Juli 1906, Zl. 57799 ex 1905, wurde vielmehr darauf hingewiesen, dass die Revision der in den Generalprojekten für die Flussgruppe A, vorgesehenen Normalbreiten schon aus Rücksicht auf die Flossbarkeit dieser Flüsse — soweit dieselben dazu geeignet sind notwendig erscheint, zumal auf diesen Umstand auch vom Landesausschusse besonderes Gewicht gelegt wird, um im § 2 Punkt e, der Durchführungsverordnung vom 21. April 1904, L. G. u. V. Bl. Nr. 52, ausdrücklich als Zweck der Regulierungsarbeiten auch die „Erleichterung und Förderung der Flossfahrt, insoferne es die Beschaffenheit des betreffenden Flusslaufes zulassen wird", bezeichnet wurde.

Die Durchführungsverordnung sieht somit eine verschiedenartige Behandlung der in die Gruppe A, eingereihten Flüsse vor, und erscheint es daher notwendig, die Kategorisierung der Flüsse in flossbar zu regulierende und in nicht flossbare vohrzunehmen.

Ähnliche Direktiven hat der Statthalterei das Handelsministerium mit dem Erlasse vom 8. August 1906, Zl. 1039/W. St. erteilt, indem zwar den im Statthaltereiberichte vom 3. Mai 1906. Zl. 37169 zum Ausdrucke gebrachten Bedenken gegen die Einengung der Flussbette behufs Flossbarmachung, aller Flüsse der Gruppe A, beigepflichtet, zugleich aber darauf hingewiesen wurde, dass nicht die Flossbarmachung, sonder die Erzielung einer gesicherten Wasserzufuhr für die zu erbauende Wasserstrassen sowie die Beseitigung schädlicher Geschiebebewegungen als Hauptzweck der Regulierungsaktion zu betrachten sei.

Anderseits schliesse aber der Umstand, dass die genannten Flüsse nicht als Zufahrtsstrechken (Verkehrszubringer) der Schiffahrtskanäle anzusehen seien, keineswegs die Flossbarmachung dieser Flüsse, falls dieselbe als Nebenzweck der Regulierungsarbeiten erzielt werden könne, aus.

Die Angelenheit der Normalbreiten kam neuerdings in der III. Sitzung der Flussregulierungskommission (12 — 17 Juli 1906) zur Sprache. Es wurde einhellig beschlossen, zur Ueberprüfung der seit dem Jahre 1904, angewendeten Normalbreiten eine Bereisung der Flüsse der Gruppe A, durch Deliegierte des k. k. Ministeriums des Innern, des Handelsministeriums der k. k. Statthalterei und des Landesausschusses zu veranlassen und diese Bereisung auch auf den auf Grund eines speziellen Landesgesetzes vom Landesausschusse bereits grösstenteils regulierten Białaflusses zu erstecken, um die dortselbst gemachten Erfahrungen zu verwehrten.

In Durchführung dieses Beschlusses, sowie der vorzitierten Verfügungen der Zentralstellen hat die Statthalterei, wie dies in der IV. Sitzung der Flussregulierungskomission vom 7 — 8 Angust 1907, berichtet wurde, vorerst die Flussbauleitungen beauftragt, planliche Darstellungen und hydrotechnische Daten über die Wirkungen der bisher ausgefürte Regulierungsarbeiten zu beschaffen.

Die vorerst im Herbste 1907, geplante Bereisung der Flüsse konnte wegen anderweitiger Inanspruchnahme der betreffenden Organe nicht vorgenommen werden.

Mittlerweile hat das k. k. Ministerium des Innern mit dem Erlasse vom 11. Jänner 1908, Zl. 50.844 ex 1906 anlässlich der Schlussfassung über die Ergebnisse der III. Sitzung der Flussregulierungskomission daran erinnert, dass in Anbetracht der Wichtigkeit einer gedeihlicher Lösung der Normalbreitenfrage. die Flussbereisung im Jahre 1908, vorzunehmen sein wird. Unter Hinweis auf die Bestimmungen des Erlasses vom 11. Juli 1906, Zl. 57.799 wonach die Schlussfassung über die Normalbreiten dem Ministerium vorbehalten bleibt, wurde zugleich verfügt, das die diesfälligen Anträge der Bereisungskommision, sowie die Vorschläge über die Kategorisierung der Flüsse in flossbar zu regulierende und nicht flossbare, vorerst der Kommission für Flussregulierungen in Galizien zur Beratung und Beschlussfassung vorzulegen sind und diese Beschlussfassung sodann abgesondert unter Anschluss von 10 Exemplaren des Bereisungsprotokolles, zur Entscheidung an das Ministerium zu leiten ist. Der zietierte Erlass enthielt noch die Weisung im Bereisungsprotokolle auch auf die finanziellen Konsequenzen der eventuellen Aenderungen der bisher zur Richtschnur genommenen Normalbreiten eingehend zu untersuchen und klarzustellen.

In der V. Sitzung der Flussregulierungskomission vom 12, März 1908, wurde zur Kenntnis genommen, dass beabsichtigt werde die Bereisung der Flüsse auf den 2. Juli 1908, anzuberaumen. Wie bereits eingangs erwähnt, hat die Flussbereisung, zu welcher seiten des k. k. Ministeriums für öffentliche Arbeiten auch der Vorstand des hydrographischen Zentralbureaus delegiert wurde, in der Zeit vom 10 bis 21 Juli 1908, stattgefunden. Es wurden die Flüsse: Biała in der ganzen regulierten bezw. in Reglierung befindlichen Strecke, dann Skawa, Raba, Dunajec, Poprad, Wisłok, Wiar, Tanew, Stryj, Świca s. Sukiel und Bystrzyca in jenen Strekken besichtigt, in welchen die Regulierungen bereits entsprechend fortgeschritten sind. Leider waren die Wasserstände nicht überall günstig, da lokale Regengüsse an einzelnen Flüssen Wasseranschwelungen erzeugten. Immerhin konnte aber die Bereisungskom-

mission den Einblick in die Flussverhältnisse gewinnen und die Erfolge der bisher ausgeführten Regulierungsarbeiten hinsichtlich der Ausbildung des Flussbettes beziehungsweise die Wirkungen der in Anwendung stehenden Normalbreiten beurteilen, so weit dies bei einer Flussbereisung überhaupt tunlich ist.

Auf Grund des, der Bereisungskommission vorgelegten Aktenmaterliales ist noch Folgendes zn erwähnen:

Die Statthalterei hat nicht verabsäumt, auch Aufschlüsse darüber zu erlangen, welche Forderungen vom Standpunkte der forstlichen und landwirtschaftlichen Interessen bei der Lösung der Normalbreitenfrage in Betracht zu ziehen wären.

Die diesfalls zum Statthaltereiakte Zl. 116.296 ex 1906 unterm 16. October 1906 erstattete Aeusserung des k. k. Landesforstinspektorates enthielt jedoch keinerlei wesentliche Momente und Wünsche, was wohl damit zusammenhängen dürfte, dass die Flüsse der Gruppe A, keine bedeutende Flossfahrt aufweisen oder nicht flossbar sind.

Die Zuschrift der Statthalterei an den Landesforstverein bleibt bis, zum Zeitpunkte der Bereisung ohne Antwort. Desgleichen hat die Landwirtschaftsgesellschaft in Lemberg auf die Anfrage der Statthalterei nicht reagiert.

Vom Komite der Landwirtschaftsgesellschaft in Krakau wurden dagegen in der Zuschrift vom 4. Jänner 1907, Zl. 3465, folgende beachtenswerte Ansichten und Wünsche vorgebracht:

1. Im Interesse der Landwirtschaft und Forstkultur ist es geboten alle westgalizischen Flüsse, u. zw. Soła, Skawa. Raba, Dunajec, Poprad, Wisłok und Wisłoka möglichst weit nach flussaufwärts flossbar zu machen, weil die Bedingungen für die Entwicklung der Flossfahrt bei diesen Flüssen zutreffen.

2. Das Komite verfügt nicht über ausreichende Daten, um eine konkrete Aeusserung über die zur Ausübung der Flossfahrt beim normalen Wasserstande notwendigen Breiten und Tiefen der Flussprofile abzugeben. Ausgehend jedoch von der Ansicht, dass die im Interesse der Landwirtschaft erwünschte Flossbarmachung der genannten Flüsse durch die Vertiefung des Flussbetes bedingt ist, was wieder die eventuelle Einengung desselben notwendig macht, ist das Komite der Anschauung, dass die Bestimmung der Profilgrösse für einzelne Flüsse nur individuell für jeden Fluss auf Grund bisher gewonnener Erfahrungen und genauer Kenntnis der Natur des Flusses. sowie des Materiales, in welchem das Bett gebildet wird, möglich sei.

Das Komite erachtet daher als Aufgabe der Kommission die Sammlung von Erfahrungen in dieser Richtung auf Grund von Beobachtungen durch technisches Personaleund durch örtliche praktische Landwirte sowie durch schliesliche Feststellung solcher Profildimensionen, die einerseits die Verwilderung des Flusslaufes hintanhalten sollen, anderseits der Strömung keine erodierende Kraft geben würden, zumal letztere eine zu grosse und für unterhalb gelegene Gebiete gefährliche Menge von Geschiebe in Bewegung setzen könnte.

3. Zugleich hebt das Komite mit Nachdruck hervor, dass die Durchfürung der Flussregulierungen erst dann grössere Erfolge zeitigen wird, wenn auch die Wildbäche systematisch verbaut, die kahlen Berghänge beforstet und in den oberen Flussgebieten Reservoire geschaffen werden.

Ein Teil der für Wildbachverbauungen gewidmeten Mittel soll für die Aufforstung der Berghänge zur Verwendung gelangen.

4. Das Komite gibt schliesslich der Meinung Ausdruk, dass nach Erzielung entsprechender Flussprofile die Ausgleichung des Gefälles behufs Sicherung der unterhalb gelegenen Gebiete unerlässlich sei, um die Bildung von Geschiebbänken an den Orten der Gefällsbrüche zu vermeiden. Ohne konkrete Anträge über die Art der aus diesem Grunde nötigen Einrichtungen z. (B. Grundschwellen) zu stellen, bittet das Komite um die Erwägung dieser Frage mit Rücksichtnahme auf die Bedürfnisse der Zukunft.

II.

Allgemeine Ergebnisse der Flussbereisung und deren Verwertung für die Erstattung der Anträge über die Lösung der Normalbreitenfrage.

Aus der vorstehenden Wiedergabe der bisherigen Verhandlungen und Verfügungen ist zu entnehmen, dass bei der Lösung der Frage der zweckmässigsten Normalbreiten verschiedenartige Anforderungen in Betracht kommen, aus welchen füglich bei jedem Flusse eine Resultante zu suchen ist.

Diese Momente sind:

a) Die Ermittlung der Profildimensionen für einzelne Flusstreken nach den Lehren der Hydrographie. d. i. mit Verwertung der vorhandenen Daten über die vorherrschenden Wasserstände, die Benetzungsdauer, sekundliche Wasserabschlussmenge, Gefälle etz.

b) Berücksichtigung der Anforderungen der Flossfahrt bei jenen Flüssen, auf welchen die Flösserei bereits besteht oder bei welchen die Bedingungen für deren Betrieb vorhanden sind.

c) Die Rücksicht auf die Interessen der Landwirtschaft in den betrefenden Flusstälern und

d) Bautechnische Momente.

Im Nachstehenden soll auf diese Bedürfnisse näher eingegangen werden.

ad a) Es wäre wol müssig, den Wert und die Notwendigkeit der Ermittlung der Normalbreiten nach den Regeln der modernen Hydrodraphie zu begründen. Die nach den einschlägigen Lehren ermittelten Dimensionen der Flussprofile bilden ja doch die Grundlage fur gedeihliche Lösung der Normalbreitenfrage. Die Rücksicht auf andere Anforderungen kann allerdings zu Abweichnungen von den theoretisch ermittelten

Dimensionen der Flussprofile führen. Es unterliegt jedoch keinem Zweifel, dass auch der Einfluss dieser Abweichungen auf wissenschaftlichem Wege zu untersuchen wäre, um von dem durch Wasserführung, Gefälle, Dauer der massgebenden Wasserstände etz. diktierten Anforderungen der Hydrographie sich nicht zu weit zu entfernen. Aus dieser Erkenntnis ergib sich die Folgerung, das sämmtliche Generalprojekte der Gruppe A, wie dies bezüglich der Skawa bereits geschehen ist, vom hydrographischen Zentralbureau in Bezug auf die Normalbauten zu untersuchen wären.

Die Prämissen dieser theoretischen Ermittlung der Normalwasserbreiten und Tiefen der Flussprofile wären allerdings den sonstigen Anforderungen, d. i. den Zwecken der Regulierungen anzupassen, können somit nicht generalisiert werden. Bei Flüssen, die flossbar sind, oder flossbar gemacht werden sollen, wird beispielweise die Erzielung der nötigen Fahrtiefen beim längst andauernden Wasserstande, d. i. dem Normalwasser, der Vorzug zu geben sein. Bei anderen Flüssen wird die Aufgabe überwiegen, ein Bett zu schaffen, welches zur Fassung etwas höherer Wasserstände als das Normalwasser, geeignet sein soll, bei welchem somit eine längere Benetzungsdauer, als dieselbe für den Normalwasserstand resultieren würde, angenommen werden darf.

Letztere Erwägung dürfte aber auch bei einigen als flossbar zu behandelnden Flüssen oder Flusstrecken selbst auf Kosten der Fahrtiefe ausschlaggebend sein, um die Ausbildung des regulierten Bettes zu sichern. Dieser Umstand kann somit bei einem und demselben Flusse verschiedenartige Annahmen für die theoretische Berechnung der Normalbreiten notwendig machen, so dass der Unterlauf dieses Flusses hauptsächlich mit Rücksicht auf die Flossbarkeit der Oberlauf aber für sukzessiv höhere Wasserstände zu regulieren sein wird, wenn die Regulierung zweckentsprechend sein soll.

Nähere Ausführungen dieser individuellen Behandlung der Flüsse und der Fluss strecken werden bei nächstfolgenden Absätzen enthalten. An dieser Stelle sei lediglich noch hervorgehoben, dass es nicht Aufgabe der Bereisungskomission sein konnte, die grosse Aufgabe der Ermittlung der Nomalbreiten definitiv zu lösen, dass vielmehr nur grundsätzliche Feststellungen darüber gegeben werden können, unter welchen Annahmen die dem hydrographischen Zentralbureau zustehende Prüfung der Projekte hinsichtlich der Normalbreiten vorzunehmem wäre um zu allen einschlägigen Anforderungen entsprechenden Dimensionierungen der Flussbette zu gelangen und damit die zweckmässige Durchführung der Regulierungsarbeiten zu sichern.

ad b). Für die Kategoriesirung der Flüsse der Gruppe A, in flossbare und nicht flossbare werden die Daten des von der k. k. Statthalterei sub Zl. 21.346/907, (Zl. 8788 ex 1907 des Ministeriums des Innern) verfassten bezüglichen Ausweises verwertet. Demnach sind als flossbar anzusehen:

1. Die *Skawa* von Maków liegt 5 km oberhalb der bei Sucha in km 46 einstweilen projektierten Grenze der Regulierung. Nach Angabe der Bauleitung sind jährlich zirka 300 Flösse zu verzeichnen.

2. Die *Raba* von Lubień (km 89) abwärts; die Regulierung ist gleichfalls bis km 89 geplant. Die Flösserei wird schwach betrieben, es sind jedoch die Bedingungen für deren Steigerung vorhanden.

3. Der *Poprad* von Leluchów (km 62) an der ungarischen Grenze abwärts; das Regulierungsprojekt erstreckt sich bis Muszyna, km 58·8. Die Flösserei findet nicht regelmässig statt, lässt aber eine Steigerung gewärtigen.

5. Die *Wisłok* von Frysztak (km 116) abwärts, übereinstimmend mit der Erstreckung des Generalprojektes.

In den letzten Jahren wurde die Flösserei nicht ausgeübt. Die Bedingungen für die Entwicklung der Flossfahrt sind jedoch, insbesondere in der unteren Strecke, die grosse Waldkomplexe berührt, vorhanden.

5. Der *Stryj* von Turka (km 152) abwärts übereinstimmend mit der Erstreckung des Generalprojektes. Die Flösserei ist lebhaft und zufolge des Waldreichtums im Oberlaufe entwiklungsfähig.

6. Die *Swica* von Wełdzirz (km 64) abwärts, somit fast übereinstimmend mit der Frstreckung des Generalprojektes welches die Regulierung bis km 66 vorsieht. Im Oberlaufe (ab Wygoda) findet die Triftung statt. Die Flösserei ist lebhaft, wird jedoch nur bei höheren Wasserständen betrieben.

7. Der *Sukiel* (Nebenfluss der Świca) ab Bolechów (km 34) Die Regulirung ist bloss bis km 26·5 projektiert. Die Flösserei findet nur bei höheren Wasserständen statt.

8. Die *Bystrzyca* und zwar die vereinigte und nadworniańskaer Bystrzyca ab km 93 bei Zielona zirka 7·7 km oberhalb der Regulierungsstreke, dann die sołotwińska Bystrzyca ab Porohy km 53, somit 6·4 km. oberhalb der Regulierungsstreke bis zur Vereinigung mit der nadwórniańska Bystrzyca in km 14·7 der letzteren. Die Flösserei wird lebhfaft betrieben.

An der sołotwińska'er Bystrzyca findet ab Porohy auch die Holztriftung statt.

9 Die *Tanew* von der Reichsgrenze km 12·5 bei Dąbrowica abwärts bis zum San; die Flösserei ist bedeutend, indem grosse Holzmengen von Russland zum San befördert werden.

10. Der *Dunajec* von Nowy Targ km 199 abwärts bis Nowy Sącz km 109·425, übereinstimmend mit dem Umfange des Generalprojektes. Die Flösserei ist lebhaft. Bei Nowy Sącz (km. 109·425) schliesst die zur Flussgrupe B, gehörige Strecke an.

11. Die *Wisłoka* von Źmigrod (km 128) abwärts bis Jasło (km. 106) über einstimmend mit der Erstreckung des Generalprojektes. Die Flösserei, in dieser oberen Flussstreke findet nur sporadisch statt. In Jasło (km. 106) schliesst der zur Gruppe B, gehörige Abschnitt an.

12. Der *San* von Lisko (km. 302·0). abwärts, nahezu übereinstimend mit der Erstreckung des Generalprojektes (km. 303·4) bis Sanok (km. 280·18) woselbst die Strecke B. anschliesst.

Die Flösserei am Sanflusse war sehr lebhaft und ist heute noch bedeutend, dies allerdings erst von Radymno abwärts.

Wie hieraus ersichtlich sind mit Ausnahme des zur Flösserei nicht geeigneten kleinen Wiarflusses die übrigen Flüsse der Gruppe A, ex 1901, in der ganzen Ausdehnung der betreffenden Generalprojekte als flossbar anzusehen.

Von Bedeutung ist aber die Flösserei nur an den Flüssen: Skawa, Stryj, Bystrzyca, Tanew und Dunajec. Bei diesen Flüssen besteht somit das Bedürfnis, für die Flösserei die Fahrtiefe von mindestens 0·50 m. an den Furten zu erzielen, auf welchen Umstand bei der Bemessung der Normalbreiten Bedacht zu nehmen wäre.

An den übrigen Flüssen insbesondere in den oberen Strecken derselben, wird die Flossfahrt in Anbetracht der geringen Wasserführung zumeist erst bei Eintritt höherer Wasserstände ausgeübt. Man wird sich daher hier damit begnügen können, die Mindestfahrtiefe von 0·50 m nicht beim Normalwasser, sondern bei etwas höheren Wasserständen herzustellen, demnach der Bestimmug der Normalbreiten diese letztere Umstände zu Grunde zu legen, obwohl für die betreffenden Flussprofile dadurch eine kürzere Benutzungsdauer, wie für das Normalwasser resultieren wird und in den betreffenden Flussbetten an den kovexen Uferstellen zur Zeit des Niederwassers Schotterbänke sichtbar sein werden.

ad c) Auch bei der Beurteilung der landwirtschaftlichen Postulate ist gleichfalls eine Kategorisierung der hier in Betracht kommenden Flüsse notwendig. Im Grossen und Ganzen können hiebei diese Flüsse in zwei Hauptgruppen eingeteilt werden, und zwar in die westliche des Weichselgebietes, dann in die östliche des Dniestergebietes.

Fast alle im Westen des Landes gelegenen karpathischen Zuflüsse der Weichsel zeigen das charakteristische Längenprofil mit dem grossen Gefälle im Ober- und Mittellaufe bis zum Eintritte in die Talerweiterungen der nördlich der Karpathen vorgelagerten Vorberge und Hügel, d. i. bis zum Beginne der grossen sarmatischen Ebene, dem ehemaligen Seegrunde und mit dem fast unvermittelt anschliessenden trägen Unterlaufe im Bereiche dieser Ebene.

Hieraus ergibt sich naturgemäss das Hauptprinzip für die Regulierung dieser Flüsse: Vermeidung gröserer Abkürzungen des Flussbettes im oberen und mittleren Gebiete, tunlichste Verkürzug des Laufes in dem meist entarteten und grosse Serpentinen aufweisenden Abschnitte beim Übergange in den Unterlauf, sowie mässige Streckung des eigentlichen Unterlaufes. Auf diese Weise soll nämlich die Ausbildung einer dem Regime des Flusses zuträglichsten Ausgleichskurve mit gleichmässig abflachendem Gefälle gofördert werden.

Zu den vorstehend gekennzeichneten westlichen Flüssen der Gruppe A, gehören: Skawa, Raba, Wisłoka und Wiar. Dieselben fliessen im Oberlaufe in den karpathischen Vorbergen, gelangen sodann in die sarmatische Ebene, wo ihr Lauf zumeist von Hochufern begleitet wird, die nur bei ausserordentlichen Hochwässern überflutet werden, die gewöhnlichen Hochwässer aber zu fassen vermögen, so dass jedes Terrain, welches von den Hochufern eingeschlossen wird, gewissermassen als die eigentliche Domäne des Flusses anzusehen ist und zu Wohnstätten nicht geeignet erscheint.

Vorstehende Charakterisierung gilt im Allgemeinen auch für die grössten Zuflüsse der Weichsel, den Dunajec und Sanfluss welche je-

doch hier ausser Betracht bleiben können, da von diesen Flüssen lediglich die oberen Strecken zur Gruppe A, gehören. Es genügt darauf hinzuweisen, dass diese oberen Strecken und zwar beim Dunajecflusse von Nowy Sącz aufwärts, beim Sanflusse von Sanok aufwärts, die Merkmale der echten Gebirgsflüsse besitzen und als solche behandeslt werden müssen. Letzteres gilt auch bezüglich des oberhalb Nowy Sącz in den Dunajec mündenden *Popradflusses*, der auch insoferne von Interesse ist, als derselbe von Ungarn kommend, die grosse Karpathenkette quert und bereits als ansehnlicher Fluss nach Galizien gelangt. Anbelangend endlich den *Tanewfluss*, einen von Russland kommenden rechtsseitigen Zufluss des Sanflusses, kommt zu bemerken, dass derselbe überhaupt und insbesondere in seinem nur 12·5 km langen österreichischen Unterlaufe, als typisches Flachgewässer anzusehen ist.

Ganz anders präsentieren sich die im Osten des Landes befindlichen Zuflüsse des Dniester: *der Stryj*, *die Świca* und *die Bystrzyca*. Das Hügelland reicht hier bis an das Dniestertal heran, deshalb diese Flüsse durchwegs Täler bilden, die sich erst im Unterlaufe namhaft erweitern.

Dem Unterlaufe fehlen mit Ausnahme des Stryjunterlaufes bei Żydaczów die im Westen befindlichen Hochufer, weshalb zu beiden Seiten des meist flach liegenden Unterlaufes breite sterile Gebiete vorhanden sind, an welche allmählig Weideland mit dünner Humusdecke und sodann Kulturland anschliessen. Die Oberläufe zeigen aber das Gepräge echter Gebirgsflüsse, welche Charakteristik demnach auch dem *Sukielflusse*, einem Seitengewässer der Świca zukommt.

Aus dieser generellen Gruppierung der Flussverhältnisse lassen sich nun, abgesehen von der Herstellung des gesicherten Bettes gewisse Anforderungen der landwirtschaftlichen Interessen für die Durchfürung der Regulierungsarbeiten ableiten.

Die *Unterläufe* der Flüsse: Skawa, Raba, Wisłok und Wiar wären womöglich innerhalb der bestehenden von Hochufern eingefassten, tiefen Talterrains mässig zu vertiefen um die Vorflut für die Entwässerung des Talgrundes zu verbessern. Grössere Eintiefungen des Bettes, Fälle ausgenommen, wo lokale Staurücken vorhanden sind, wären jedoch zu vermeiden.

Dasselbe gilt für den Tanew-Fluss, dessen Regulierung übrigens eine so geringe Ausdehnung aufweist, dass auf eine Verbesserung der Vorflut hier nicht zu rechnen ist.

Entlag der Unterläufe der Flüsse: *Stryj*, *Świca* und *Bystrzyca*, teilweise auch des *Sukiel*, liegen beiderseits fruchtbare Weiden und Wiesen und erst in weiteren Entfernungen Äcker.

Diese Ländereien werden durch den Schlamm der häufigen Hochwässer gedüngt. Für die Weiden und Wiesen ist weiters die Feuchtigkeit, welche der flachliegende Flusslauf bietet, geradezu eine Bedingung der Ertragsfähigkeit. Einschneidende Änderungen dieser Verhältnisse würden somit die bisher gewohnten Wirtschaftsbetriebe empfindlich stören und statt Dank, nur Unzufriedenheit mit der Aktion der Flussregulierungen hervorrufen. Diesen konservativen Gewohnheiten der landwirtschaftlichen Interessenten muss somit Rechnung getragen, demnach getrachtet wer-

den, die Ausbildung der gesicherten Flussrinnen nur derart zu fördern, dass lediglich geringen Austiefungen des Flussbettes stattfinden. Mit anderen Worten, die Normalbreiten an diesen Flüssen dürfen keineswegs zu eng gewählt werden, dies selbst auf die Gefahr hin, dass beim Normalwasser und bei niederen Wasserständen innerhalb des regulierten Bettes Schotterbänke sichtbar bleiben. Für diesen Vorgang spricht noch der wichtige Umstand, dass die Kommunikation dermalen fast überall über den Flusslauf, oder richtiger über die einzelnen Flussarme stattfindet. Diese primitiven Verkehrsverhältnisse können zwar künftighin nicht aufrechterhalten werden, und wird sich vielfach die Notwendigkeit ergeben, Überbrückungen des gesammelten Flusslaufes sowie Überfuhren herzustellen Immerhin aber soll die Möglichkeit vorliegen, bei niedrigen Wasserständen den Fluss auch an den Furten mit Wirtschaftsfuhren zu passieren.

Für die *Mittel-* und *Oberläufe* erscheint es zulässig, die landwirtschaftlichen Forderungen bei allen Flüssen der Gruppe A (einschliesslich des ganzen Poprad-Flusses) gemeinsam zu erörten.

Im allgemainen finden sich in den betreffenden Tälern abwechselnd beckenartige Talerweiterungen und Engstellen vor, d. i. die üblichen Merkmale der s. z. Kette von Seebecken. Die Talerweiterungen sind fast durchwegs fruchtbar, weil der Untergrund aus groben Schotter besteht, der als natürliche Drainage funktioniert, auf welchem die Hochwässer feine, fruchtbare Alluvien ablagerten. Diese Untergrundbeschaffenheit macht grössere Eintiefungen des Flussbettes entbehrlich, da dieselben die benachbarten Grundstücke übermässig entwässern würden. Die tunlichste Aufrechterhaltung der Kommunikationen für Landfuhrwerke über die Furten spricht gleichfalls gegen die Herbeiführung zu tief eingeschnittener Flussbette.

Alle diese Erwägungen, namentlich aber die tunlichste Hintanhaltung der Abfuhr von beweglichen Geschiebemassen in die Unterläufe (Beispiel solcher Regulierungen und der nachteiligen Auflösung der Sohle im Unterlaufe sind ja in den Alpenländern mehrfach vorhanden), lassen es ratsam erscheinen, bei der Ermittlung der Normalbreiten in den Mittelläufen nicht das Normalwasser, welches nur wenig vom Niederwasser abweicht, sondern etwas höhere Wasserstände zugrunde zu legen, dies selbst dann, wenn hiedurch die Flossbarkeit bei niederen Wasserständen erschwert sein würde.

Den allfälligen Bedenken in letzterer Hinsicht kann wohl entgegengehalten werden, dass die ausschlissliche Berücksichtigung der Flossfahrtinteressen durch Herstellung schmaler und tiefer Flussbette mit der Zeit solche Austiefungen derselben herbeiführen könnte, dass in vielen Fällen zur Herstellung von Grundschwellen behufs Hintanhaltung weiterer Erosionen geschritten werden müsste. Solche Grundschwellen würden aber bald die Flossfahrt noch mebr behindern, als dies bei geringeren Fahrwassertiefen zur Zeit des Niederwassers der Fall sein wird.

Die gleichen Momente sind im allgemeinen auch für die Oberläufe massgebend. In landwirtschaftlicher Beziehung kommt hier aber noch ein Umstand in Betracht. Mit der Zunahme des Gefälles auch fluss-

aufwärts wächst auch die Grösse der beweglichen Sedimente, Die Hochwässer, welche beimAustritte in das Talgelände im Unterlaufe befruchtenden Schlamm und Sand, im Mitellaufe aber Sand und feinen Schotter in das Inundationsgebiet tragen und dortselbst ablagern, erzeugen in den Oberläufen schädliche Verschotterungen des Kulturbodens. Naturgemäss beansprucht die Landwirtschaft den Schutz gegen solche Verschotterungen, deren Hintanhaltung von der Bevölkerung geradezu als Prüfstein für die zweckmässige Durchführung der Regulierungsaktion angesehen wird. Die Berücksichtigung dieser Wünsche bedingt nun die Anlage höherer Regulierungsbauten, was naturgemäss dazu führt, die Regulierung für die wirksame Fassung von höheren Wasserständen einzurichten. Letzteres ist übrigens auch deshalb notwendig, weil die Ausbildung des Gerinnes in dem zumeist groben Geschiebe durch die Herstellung des für Normalwasser oder etwas höheres Wasser berechneten Profiles nicht erzielbar wäre, oder nur sehr langsam fortschreiten würde.

Bei der Behandlung der Oberläufe kommen jedoch auch wichtige bautechnische Momente in Betracht, die im folgenden Absatze d) zur Erörterung gelangen, weshalb sich hier auf die Bemerkung beschränkt wird, dass die interessen der Landwirtschaft mit den bautechnischen Anforderungen keineswegs divergieren, vielmehr mit denselben vollständig übereinstimmen.

ad d). Den bautechnischen Erörterungen sei vorausgeschickt, das die im Gesetze vom 9. Mai 1907, L, G. und V. Bl. Nr. 103, vorgesehene Herstellung von Talsperren im Einzugsgebiete einiger Flüsse keineswegs einen solchen Einfluss auf die Wasserführung, namentlich für den längs andauernden beziehungsweise normalen Wasserstand, ausüben wird, um die Berücksichtigung dieses Einffusses bei der Festsetzung der Normalbreiten zu erheischen.

Die auf Grund sonstiger, bei weitem überwiegender Momente festgesetzten Normalbreiten sind vielmehr auch dann als zweckentsprechend anzusehen, wenn im betreffenden Einzugsgebiete Talsperrbautten zur Ausführung gelangen werden!

Die bautechnischen Momente finden ihren prägnantesten Ausdruck in der Bedingung, dass die Regulierung die selbsttätige Ausbildung des Flussbettes gewährleisten soll. Es muss somit zum mindesten der s. g. bettbildende Wasserstand wirksam gefasst werden, um diese Ausbildung zu fördern und in angemessener Zeit zu erzielen. Je mehr die Regulierungsmetode dieser Anforderung zu entsprechen vermag, desto besser entspricht sie ihrem technischen Zwecke, weil bekanntlich ein ökonomischer Regulierungsvorgang wesentlich davon abhängig ist, ob es gelingt die Mitwirkung des Flusses für die Erzielung des angestrebten Zweckes hervorzurufen und nutzbar zu machen.

In den Unterläufen der Flüsse wird diese Mitwirkung der selbsttätigen Flusskraft bereits durch die Konzentrierung des Normalwassers herbeigeführt, das gleiche gillt im allgemeinen auch in den Mittelläufen, die ja bei den Karpathenflüssen ziemlich kurz sind.

Aus praktischen Gründen ist es aber geboten, die beiderseitigen Regulierungsbauten nicht im Niveau des Normalwassers, selbst, sondern

etwas höher, 0.30 bis 0·50m über Normalwasser, anzulegen, um während der Bauzeit von den Schwankungen des Wasserstandes möglichstwenig behindert zu werden.

Die gefällsreicheren Oberläufe zeigen einen grobkiesigen, oft aber aus grossen Geschiebe und Geröllsteinen bestehenden Untergrund, weshalb die Ausbildung des Bettes hier die Notwendigkeit hervorruft, einen höheren Wasserstand wirksam zu fassen. Die Baupraxis hat daher gewisse Lehren gezeitigt, die im allgemeinen darin bestehen, dass Flachlandflüsse auf Niederwasser, Gebirgsflüsse auf höhere Wasserstände, endlich Wildbäche für die Abfuhr der Hochwässer, selbst der Elementarhochwässer, reguliert werden.

Bei Niederungsgewässern wird deshalb zwischen den Begriffen „Regulierung" und „Eindeichung für Hochwässer" stets ein strenger Unterschied erblickt, zumal Eindeichungen auch an unregulierten Flüssen vorkommen.

Bei Wildbächen sind diese Begriffe zumeist identisch, weil die Regulierung eines Wildbaches naturgemäss auch die Sicherheit gegen den Austritt der Murgänge bieten soll, weshalb das Bett hier für höhere Wasserstände, ja selbst für Hochwässer, dimensioniert wird.

Hieraus geht hervor, dass bei wildbachartigen Flussoberläufen, somit auch in den obersten Partien der Gebirgsflüsse, aus öffentlichen Rücksichten das Bedürfnis besteht, die Regulierung zumindest für die Fassung und sichere Abfuhr mittlerer Wasserstände einzurichten. Dies führt weiters dazu, das Regulierungssystem derart zu wählen, dass ein allmähliger Ubergang bis zu dem im Unterlaufe angewendeten Vorgange geschaffen wird. Mit anderen Worten: die gefällsreichen Oberläufe der Flüsse wären nach Massgabe der Erstreckung der Regulierungsaktion nach aufwärts allmälig auf Mittelwasser zu regulieren. Bei den Flüssen der Gruppe A ist dieser Vorgang umso gebotener, als die Gesetz-Novelle vom 9. Mai 1907 auch die oberste Strecke dieser Flüsse in die Regulierungsaktion einbezogen hat, es somit unerlässlich erscheint, bei dieser Aktion einheitlich systematisch vorzugehen.

Ein lehrreiches und prägnantes Beispiel eines solchen systematischen und zweckmässigen Vorganges bildet die unter der Leitung des galizischen Landesausschusses stehende *Biała Regulierung*, die von der Bereisungskomission in ihrer ganzen Ausdehnung besichtigt wurde. Dieses Beispiel ist desto massgebender, als das Unternehmen der Biała-Regulierung bereits weit gediehen ist, an demselben somit die Wirkungen der Arbeiten ausreichend wahrgenommen werden können. Der für Normalwasser regulierte Unterlauf der Biała zeigt eine mässige Eintiefung und ein vollständig ausgebildetes Bett, in welchem die gröberen Schottermassen allmälig zerreiben und nach abwärts befördert werden. Die Flusssohle ist hier mit dem groben Geschiebe pflasterartig bedeckt und gegen die Entartung nach unten einigermassen gesichert. Der Mittellauf ist stellenweise noch in Ausbildung begriffen, die jedoch ziemlich rasch fortschreiten dürfte, da die Bauten infolge der Betteintiefungen befähigt sind, bereits mittlere Wasserstände zu fassen und konzentriert abzuführen. Hiebei beträgt die Normalbreite im Unterlaufe an der Mün-

dung in den Dunajec 16 m, bei Tuchów, d. i. 27 km oberhalb der Mündung 14 m, bei Grybów (km 74) 12 m. Letztere Normalbreite wird nach aufwärts bis zum Anschlusse an die Korrektionsarbeiten im wildbachartigen Oberlaufe beibehalten und wird diese Breite auch in diesem Oberlaufe nicht vermindert.

Hieraus ist ersichtlich, dass die Biała-Regulierung nach flussaufwärts allmälig die Charakteristik der Regulierung auf Normalwasser verliert und jene der Korektion für Mittelwasser annimmt, sowie schliesslich für die Abfuhr selbst hoher Wasserstände bestimmt ist.

Da die Biała-Regulierung zu den gelungenen Unternehmungen dieser Art gezählt werden darf, kann der hier eingehaltene, mit den zuvor entwickelten Gruudsätzen vollständig übereinstimmende Vorgang, auch bei den Flüssen der Gruppe A, zur Anwendung empfohlen werden, um ähnliche Erfolge zu erzielen.

Für die Einhaltung dieser Methode spricht noch ein weiterer Umstand, nämlich die notwendige, sichere Führung des Talweges bei höheren Wasserständen zumal bei einem zu eng gewählten Flussschlauche die Gefahr bestünde, dass die Hochwässer das Flussbett mit Schotter anfüllen und, durch denselben verdrängt, einen neuen Talweg ausserhalb des regulierten Flusslaufes aufsuchen würden, was, einer zum mindesten stellenweisen Vernichtung des Regulierungswerkes gleichkäme.

Beispiele solcher Erscheinungen infolge des zu schmal hergestellten und durch niedrige Bauten eingefassten Bettes sind ja bei geschiebereichen Gebirgsflüssen zahlreich vorhanden.

Diese Erfahrungen führen bei geschiebereichen Gebirgsflüssen in der Regel zur Anwendung von höheren Regulierungsbauten, die daher auch in unserem Falle, d. i. an den Oberläufen der Flüsse der Grupe A, relativ betrachtet — höher wie in den Unterläufen anzulegen wären. In Wirklichkeit wird es sich keinesfalls um bedeutende Unterschiede in den Bauhöhen handeln. Bekanntlich sind die Wasserstandsschwankungen an den Unterläufen der Flüsse grösser als an den Oberläufen Den Bauhöhen von 0·30 bis 0·50 m über Normalwasser an den Unterläufen würden somit bei Festhaltung der gleichen Art der Regulierung an den Oberläufen eigentlich niedrigere Werkshöhen entsprechen. Gleichwohl wird es sich aus den vorstehenden Betrachtungen empfehlen, die Bauhöhen über Normalwasser in den Oberläufen nicht nidriger, sondern eher grösser anzuwenden, um den Regulierungserfolg zu sichern.

Höhere Regulierungsbanten bedingen jedoch grössere Normalbreiten, da sonst Entartungen der Flussbettausbildung nach unten, d. i. schädliche Austiefungen des Flussbettes, Unterwaschungen und Verfall der der Bauten einterten würden und schliesslich die Notwendigkeit zu gewärtigen stünde, der schädlichen Erosion des Bettes durch kostspielige Grundschwellen, ja sogar Wehren Einhalt zu gebieten. Im Interesse der Ökonomie des Baufonds und der künftigen Erhaltung ist es aber gelegen, künsiliche Sohlenfixierungen, die in gefällsreichen Flussstrecken künftighin ohnehin kaum zuvermeiden sein werden, auf das Unerlässlichste einzuschränken.

Anbelangend schliesslich die *finanzielle Seite* der Frage, sei bemerkt, dass es keinem Zweifel unterliegen kann, dass die Berücksichtigung der im Vorstehenden entwickelten Grundsätze für die Festsätzung der Normalbreiten am ehesten geeignet erscheint, die ökonomische Durchführung der Ragulierungsarbeiten zu gewährleisten. Die Wahl zu grosser, oder zu enger Normalbreiten würde nämlich zur Erhöhung des Aufwandes Anlass geben. Im ersteren Falle durch Vergrösserung der Räumungsarbeiten und dass Bedürfnis der Werkserhöhungen, im zweiten durch die Notwendigkeit, für die Beseitigung der Folgen einer zu grossen Erosion des Flussbettes durch Anlage von Sohlenfixierungen und dgl. Sorge zu tragen.

Wie schon eingangs erwähnt, können die Erwägungen aller jener Zwecke, welchen die Regulierungsunternehmen dienen sollen, nur zu ausgleichender Resultierenden führen, die nach dem bisherigen Stande der Studien folgende

Schlussanträge

gerechtfertigt erscheinen lässt:

I. Behufs endgiltiger Lösung der Normalbreitenfrage wären alle Generalprojekte der Flussgruppe A, samt den von den Bauleitungen bisher erhobenen Daten, an das Hydrographische Zentralbureau zu leiten.

Bei den einschlägigen Studien dieses Bureaus wären die im Vorstehenden dargelegten Erwägungen und Schlussvolgerungen zu berücksichtigen, beziehungsweise wäre die Charakterestik der betreffenden Flusslaüfe sowie die anzustrebenden Ziele der Regulierungsarbeiten in Betracht zu ziehen.

II. Es unterliegt keinen Zweifel, dass die Bewälltigung dieser grossen Aufgabe längere Zeit in Anspruch nehmen wird. Anderseits besteht aber tatsächlich das Bedürfniss einige bisher festgesetzte und in Anwendung stehende Normalbreiten möglichst bald zu vermindern, um die Arbeiten zweckmässig fortzusetzen. Unbeschadet der weiteren Studien des Hydrografischen Zentralbureaus wird es daher für geboten erachtet, schon jetzt, auf Grund der bisher gewonnenen Erfahrungen und Wahrnehmungen bei den Flussbereisungen einige Korrekturen der Normalbreiten ainzuführen letzteres in der Erwägung, dass diese Korrekturen immerhin geeignet sein werden, den Erfolg der Regulierungsarbeiten eher zu fördern, als dies bei fernerer Anwendung der bisher festgesetzten Normalbreiten der Fall sein würde.

Die gedachten Korrekturen der jetzigen Normalbreiten sind in der zuliegenden Zusammenstellung ersichtlich gemacht, zu deren Inhalte nur noch bemerkt wird, dass bei dem Umstande, als die Kommission nicht die ganzen Flussläufe, sondern die bisherausgebauten oder im Bau befindlichen Streken derselben besichtigte, die Angabe der Korrekturen der Normalbreiten sich dementsprechend auf einzelne Flusstrecken, und zwar zumeist auf die Unterläufe, beschränken muste.

III. Wenn auch angehofft werden darf, dass die definitiven Ergebnisse der Untersuchungen des hydrographischen Zentralbureaus sich nicht

wesentlich von den ad II einstweilen empfohlenen Normalbreiten entfernen werden, erscheint es geboten, bei der Durchführung der Regulierungsarbeiten derart vorzugehen, dass hiedurch die Anwendung der definitiv festgesetzten Normalbreiten nicht illusorisch gemacht, beziehungsweise verteuert wird. Es wird daher beantragt, sich bis auf weiteres auf den Ausbau der konkaven Partien der Regulierungstrasse zu beschränken und an den Konvexen und Geraden tunlichst nur Querbauten herzustellen.

In Fällen, beispielsweise in Durchstichen, wo schon derzeit beiderseitige Uferbauten hergestellt werden müssen, wären die Bauten in den Konvexen und Geraden noch nicht definitiv auszuführen, demnach die Faschinenwerke einstweilen noch nicht mit Bruchsteinvorlagen zu versechen.

Wien, im Juli 1909.

A. Herbst,
k. k. Oberbaurat m. p.

Program generalny

(wykaz 1)

robót na okres po koniec r. 1930

objętych nowelą z 9. maja 1907 dz. u. kr. N. 54.

Liczba porz.	Dorzecze i budowle	Zezwolone koszta	Po strąceniu na		
			rezerwę	administracyę	zostaje do rozdziału
		K			o
	I. Grupa.				
1.	Dorzecze Soły:				
	a) korekcye i regulacye . .	1,990.000	199.000	179.100	1,611.900
	b) zabudowania	810.000	81.000	72.900	656.100
2.	Dorzecze Skawy:				
	a) korekcye i regulacye . .	313.000	31.000	28.170	253.530
	b) zabudowania	1,087.000	108.700	97.830	880.470
3.	Dorzecze Raby:				
	a) korekcye i regulacye . .	1,200.000	120.000	108.000	972.000
	b) zabudowania	1,720.000	172.000	154.800	1,393.200
4.	Dorzecze Dunajca:				
	a) korekcye i regulacye . .	5,357.500	535.750	482.175	4,339.575
	b) zabudowania	962.500	96.250	86.625	779.625
5.	Dorzecze Popradu:				
	a) korekcye i regulacye . .	853.000	85.300	76.770	690.930
	b) zabudowania	847.000	84.700	76.230	686.070
6.	Dorzeczę Białej:				
	a) korekcye i regulacye . .	700.000	70.000	63.000	567.000
	b) zabudowania	700.000	70.000	63.000	567.000
7.	Dorzecze Wisłoki:				
	a) korekcye i regulacye . .	520.000	52.000	46.800	421.200
8.	Dorzecze Raby:				
	a) korekcye i regulacye . .	1,630.000	163.000	146.700	1,320.300
	do przeniesienia . .	18,690.000	1,869.000	1,632.100	15,138.900

Rozdział na okres 1908—1930					Razem	Uwaga
do końca 1912 bez kosztów administracyi	1912—1916	1917—1920	1921—1924	1925—1930		
r		o		n		
319.800	400.000	511.900	380.000	—	1,611 900	
328.800	300.000	27.300	—	—	656.100	
39.700	213.830	—	—	—	253.530	
241.800	400.000	238.670	—	—	880.470	
390.500	200.000	200.000	181.500	—	972.000	
221.900	400.000	400.000	371.300	—	1,393.200	
402.000	800.000	1,000.000	1,000 000	1,137.575	4,339.575	
258.000	200.000	200.000	121.425	—	779.625	
598.600	92.330	—	—	—	690.930	
—	—	—	300.000	386.070	686.070	
460.000	107.000	—	—	—	567.000	
225.000	342 000	—	—	—	567.000	
—	—	—	—	421.200	421.200	
180.000	360.000	360.000	420.300	—	1,320.300	
3,666.300	3,815.160	2,937.870	2,774.725	1,994.845	15,138.900	

Liczba porz.	Dorzecze i budowle	Zezwolone koszta	Po strąceniu na		
			rezerwę	administracyę	zostaje do rozdziału
		K			o
	z przeniesienia . .	18,690.000	1,869.000	1,682.100	15,137.900
9.	Dorzecze Wisłoku z Lubatówką:				
	a) regulacye	2,610.000	261.000	234.900	2,114.100
	b) zabudowania	40.000	4.000	3.600	32.400
10.	Regulacya Mleczki	700.000	70.000	63.000	567.000
11.	Dorzecze Sanu:				
	a) regulacye	1,225.000	122.500	110.250	992.250
	b) zabudowania	255.000	25.500	22.950	206 550
12.	Dorzecze Wiaru z Wyrwą:				
	a) regulacye	1,170.000	117.000	105.300	947.700
13.	Dorzecze Dniestru:				
	a) regulacye	2,300.000	230.000	207.000	1,863.000
	b) zabudowania	990.000	99.000	89.100	801.900
14.	Dorzecze Strwiąża:				
	a) regulacya	1,660.000	166.000	149.400	1,344.600
	b) zabudowania	90.000	9.000	8.100	72.900
15.	Dorzecze Stryja:				
	a) regulacye	450.000	45.000	40.500	364.500
	b) zabudowania	80.000	8.000	7.200	64.800
16.	Dorzecze Oporu:				
	a) regulacye	975.000	97.500	87.750	789.750
	b) zabudowania	435.000	43.500	39.150	352.350
	do przeniesienia . .	31,670.000	3,167.000	2,850.300	25,652.700

Rozdział na okres 1908—1930					Razem	Uwaga
do końca 1912 bez kosztów administracyi	1913—1916	1917—1920	1921—1924	1925—1930		
r		o		n		
3,666.300	3 815.160	2,937.870	2,774.725	1,944.845	15,138.900	
299.320	400.000	400.000	400.000	614.780	2,114.100	
32.400	—	—	—	—	32 400	
567.000	—	—	—	—	567.000	
—	—	—	400.000	592.250	992.250	
—	—	206 550	—	—	206.550	
—	—	300 000	300.000	347.700	947.700	
820 000	700 000	343.000	—	—	1,863.000	
324.700	400.000	77.200	—	—	801.900	
—	400.000	400.000	400.000	144.600	1,344.600	
—	—	72.900	—	—	72.900	
—	—	—	—	364.500	364.500	
—	—	—	64 800	—	64 800	
63.000	—	—	—	726.750	789.750	
—	—	—	352.350	—	352.350	
5,772 720	5,715.160	4,737.520	4,691.875	4,735.425	25,652.700	

Liczba porz.	Dorzecze i budowle	Zezwolone koszta	Po strąceniu na		
			rezerwę	administracyę	zostaje do rozdziału
		K			o
	z przeniesienia . .	31,670.000	3,167.000	2,850.300	25,652.700
17.	Dorzecze Świcy (Witwica):				
	a) regulacye	280.000	28.000	25.200	226.800
18.	Dorzecze Łomnicy:				
	a) zabudowania	770.000	77.000	69.300	623.700
19.	Dorzecze Bystrzycy:				
	a) regulacye	720.000	72.000	64.800	583.200
	b) zabudowania	480.000	48.000	43.200	388.800
	I. Grupa razem . .	33,920.000	3,392.000	3,052.800	27,475.200
	do tego administracya . .	—	—	—	—
	„ „ rezerwa	—	—	—	—
	Suma . .	—	—	—	—
	II. Grupa.				
	Roboty w górn. dorz. Pełtwi	6,600.000	660.000	594.000	5,346.000
	do tego administracya . .	—	—	—	—
	„ „ rezerwa	—	—	—	—
	Suma . .	—	—	—	—
	III. Grupa.				
	Budowa zbiorników	17,500.000	1,750.000	1,260.000	14,490.000
	do tego administracya . .	—	—	—	—
	„ „ rezerwa	—	—	—	—
	Suma . .	—	—	—	—
	Ogółem .	—	—	—	—

Rozdział na okres 1908—1930					Razem	Uwaga
do końca 1912 bez kosztów administracyi	1913–1916	1917—1920	1921—1924	1925—1930		
r		o		n		
5,772.770	5,715.160	4,737.520	4.691.875	4,735.425	25,652.700	
—	—	—	—	226.800	226.800	
—	323.700	300.000	—	—	623.700	
—	—	—	—	583.200	583.200	
—	—	—	388.800	—	388.800	
5,772.720	6,038.860	5,037.520	5,080.675	5,545.425	27,475.200	
577.280	690.000	573 000	579.520	633.000	3,052.800	
—	937.640	788.480	797.305	868.575	3,392.000	
6,350.000	7 666.500	6,399.000	6,457.500	7,047.000	33,920.000	
909.090	3,436.910	1,000.000	—	—	5,346.000	
90.910	389.690	113.400	—	—	594.000	
—	508.400	151.600	—	—	660.000	
1,000.000	4,335.000	1,265.000	—	—	6,600.000	
139.200	897.950	4,000.000	4,529.125	4,923 725	14,490.000	
10.800	78.050	346.500	394.875	429.775	1,260.000	
—	109.000	487.500	552.000	601.500	1,750.000	
150.000	1,085.000	4,834.000	5,476.000	5 955.000	17,500.000	
7,500.000	13,086.500	12,498.000	11,933.500	13,002.000	58,020.000	

Generalny program

(wykaz 2)

robót regulacyjnych na I. okres budowy

1908—1912

z ustawy z 9. maja 1907 dz. u. kr. N. 51.

Liczba porządk.	Dorzecze i Potok	Zezwolone koszta wraz z kosztami administ. i utrzymania w czasie roboty: według przybliżonego z r. 1906 kosztorysu	Zezwolone koszta wraz z kosztami administ. i utrzymania w czasie roboty: według zatwierdzonego przez Komisyę projektu	Przeznacza się na I. okres budowy bez kosztów admin.	Termin rozpoczęcia robót
		K o r o n			
	I. Grupa. *A) Roboty regulacyjne i korekcye przydzielone Namiestnictwu.*				
1.	Dorzecze Soły:				
	a) potok Żylec	394.800	610.000	319.800	1910
2.	Dorzecze Skawy:				
	a) pot. Skawica lok. reg. .	49.000	—	39 700	1910
3.	Dorzecze Raby:				
	a) Mszana	243.000	—	196.800	1910
	b) Łętownia (Krzanowska) .	135.000	—	109.400	„
	c) Trzemeśnia (Poręba) . .	104.000	—	84.300	„
4.	Dorzecze Dunajca:				
	a) Krośnica	363.000	303.000	170.000	1911
	b) Kamienica naw.	550.000	804.000	200.000	
	c) Czarny Dunajec lok. zabezp. pod Długopolem . .	1,000.000	32.000	32.000	1910
5.	Dorzecze Popradu:				
	a) Kryniczanka	318.000	—	257.600	1910
	b) Muszynka	535.000	341.500	341.000	„
6.	Dorzecze Wisłoka (lok. zab. na Wisłoku wedle zatwierdzonego projektu):				
	a) pod Białobrzegami . . .	1,300.000	32.000	32.000	1910
	b) Łączki Wojaszowskie . .		31.000	31.000	„
	do przeniesienia			1,813.600	

Liczba porządk.	Dorzecze i Potok	Zezwolone koszta wraz z kosztami administ. i utrzymania w czasie roboty		Przeznacza się na I. okres budowy bez kosztów admin.	Termin rozpoczęcia robót
		według przybliżonego z r. 1906 kosztorysu	według zatwierdzonego przez Komisyę projektu		
		K o r o n			
	z przeniesienia			1,813.600	
	c) pot. Ryjak lok. zabezp. .	510.000	—	60.000	1911
	d) Lubatówka	800.000	—	176.320	1911
7.	Regulacya Mleczki	700.000	800.000	567.000	1909
8.	Dorzecze Oporu:				
	a) lok. reg. wedle zatwierdzonego projektu . . .	700.000	26.000	26.000	1909
	b) dalsze lok. zabezpiecz. .	—	—	37.000	1909
	A) razem	—	—	2,679.920	—
	B) przydz. Wydz. kraj.				
1.	Dorzecze Biały regulacya wedle zatw. kosztorysu . .	700.000	880.000	460.000	1908
2.	Dorzecze Dniestru regulacya wedle zatw. projektu . .	2,300.000	3,470.000	820.000	1909
3.	Rzeka Ropa na częściowe roboty	1,630.000	—	180.000	1911
	B) razem	—	—	1,460.000	—
	C) Zabudowanie potoków przydz. Namiestnictwu.				
1.	Dorzecze Soły:				
	a) Cięcina	78 000	78.000	63.200	1909
	b) Kocierz	327.900	325.200	265 600	1909
	do przeniesienia			358.800	

Liczba porządk.	Dorzecze i Potok	Zezwolone koszta wraz z kosztami administ. i utrzymania w czasie roboty		Przeznacza się na I. okres budowy bez kosztów admin.	Termin rozpoczęcia robót
		według przybliżonego z r. 1906 kosztorysu	według zatwierdzonego przez Komisyę projektu		
		K o r o n			
	z przeniesienia			328.800	
2.	Dorzecze Skawy:				
	a) Stryszawka	492.000	631.000	160.000	1910
	b) Jachówka	101.100	100.800	81.000	1910
3.	Dorzecze Raby:				
	a) Poniczanka	185.000	—	149.800	1910
	b) Słomianka	89.000	—	72.100	1910
4.	Dorzecze Dunajca:				
	a) Łopuszna	220.000	205.000	178.000	1909
	b) Czarna woda	110.000	—	80.000	—
5.	Dorzecze Wisłoku:				
	a) Kasina	40.000	40.000	32.000	1911
	C) razem	—	—	1,083.100	—
1.	*D) Przydz. Wydz. kraj.*				
	Dorzecze Dniestru:				
	a) Bystrzyca	308.000	543.000	200.000	1909
	b) Lenina	154.000	—	124.700	1911
2.	Dorzecze Białej zab. pot.:				
	a) Berest, Piorunka, Kamienna	700.000	100.000	100.000	1909
	b) Inne zabud. potoków . .	—	—	125.000	1910
	D) razem	—	—	549.700	

Liczba porządk.	Dorzecze i Potok	Zezwolone koszta wraz z kosztami administ. i utrzymania w czasie roboty		Przeznacza się na I. okres budowy bez kosztów admin.	Termin rozpoczęcia robót
		według przybliżonego z r. 1906 kosztorysu	według zatwierdzonego przez Komisyę projektu		
		K o r o n			
	I. Grupa (zestawienie):				
	A) Regulacye i korekcye przydzielone Namiestnictwu . .	—	—	2,679.920	
	B) Regulacye i korekcye przydzielone Wydziałowi kraj. .	—	—	1,460.000	
	C) Zabudowania przydziel. Namiestnictwu	—	—	1,083.100	
	D) Zabudowania przydziel. Wydziałowi kraj.	—	—	549.700	
	razem	—	—	5,772.720	
	10% na administracyę	—	—	577.280	
	Suma I. Grupy	—	—	6,350.000	
	II. Grupa:				
	Roboty w górnym dorzeczu Pełtwi	6,600.000	—	—	
	Roboty	—	—	909.090	
	10% administracya	—	—	90.910	
	Suma II. Grupy	—	—	1,000.000	
	III. Grupa: Zbiorniki	17,500.000	—	—	
	Roboty (wyprac. projektu) . .	—	—	139.200	
	10% administracya	—	—	10.800	
	Suma III. Grupy	—	—	150.000	
	Zestawienie:				
	I. Grupa	—	—	6,350.000	
	II. Grupa	—	—	1,000.000	
	III. Grupa	—	—	150.000	
	Ogółem			7,500.000	

DRUKARNIA JÓZEFA CHĘCIŃSKIEGO, LWÓW.

LW. 103.478/1910. We Lwowie, dnia 30. września 1910.

Aleg 898

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielenia gmin Fatowce i Turka, stanowiących jedną gminę katastralną, wraz z obszarem dworskim z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Gwoździcu a przydzielenia do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Kołomyi.

Wysoki Sejmie!

Gmina Fatowce i Turka, stanowiące jedną gminę katastralną wraz z obszarem dworskim w Turce, wniosły za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Kołomyi petycye do Wysokiego Sejmu o wyłączenie ich z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Gwoździcu a przydzielenie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Kołomyi, uzasadniając swoją prośbę tem, że do Gwoździca mają przeszło 13 kilometrów drogi prywatnej, złej, nieszutrowanej, podczas pory słotnej i w zimie trudnej do przebycia, podczas gdy do Kołomyi oddalonej tylko o 11 kilometrów, prowadzi droga wygodna, szutrowana, a nadto w Turce znajduje się stacya kolejowa, skąd do Kołomyi jest tylko 8 kilometrów do przebycia.

Ponadto mieszkańcy tych gmin załatwiają wszystkie interesy handlowe w Kołomyi i prawie wszystkie inne prywatne sprawy, gdyż wszystkie urzędy polityczne i autonomiczne, z wyjątkiem c. k. Sądu powiatowego i c. k. Urzędu podatkowego, znajdują się w Kołomyi.

Na skutek powyższych petycyi Wydział powiatowy w Kołomyi przeprowadził sam potrzebne dochodzenia i powziętą uchwałą Rady powiatowej z dnia 10. czerwca 1910 uznał w zupełności petycye gmin obydwóch za uzasadnione i poparł je jak najusilniej.

W dołączonej przez Wydział powiatowy w Kołomyi odezwie Prezydyum c. k. wyższego Sądu krajowego we Lwowie z dnia 5. lipca 1910 l. Prez. 17.060 oznajmiło

3 Z/10

toż Prezydyum, że przeciw projektowanej zmianie nie zachodzą żadne przeszkody, czy to ze względu na ustrój ksiąg gruntowych, czy to ze stanowiska administracyi sądowej, a nawet w uwzględnieniu stosunków odległości i łatwiejszej komunikacyi z Kołomyją i ze względów ekonomicznych przyczyni się projektowana zmiana do wytworzenia pożądanej równomierności w wykonywaniu spraw do tego zakresu należących.

Gdy miarodajne w tej sprawie czynniki i władze uznały żądanie gmin Fatowce i Turki o to wydzielenie za uzasadnione, i gdy to wydzielenie odbywa się w granicach tego samego powiatu politycznego, gdyż tak okręg Sądu powiatowego w Gwoździcu,

jak i Kołomyi znajdują się w obrębie Starostwa w Kołomyi, Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi tę sprawę z wnioskiem przychylnym ze swej strony dla petycyonujących gmin i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wyraża c. k. Rządowi swe zdanie, że w interesie należytego wymiaru sprawiedliwośc i dla dogodności mieszkańców Fatowice i Turki leży wydzielenie ich wraz z obszarem dworskim z okręgu Sądu powiatowego w Gwoździcu a przydzielenie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Kołomyi.

Z Rady Wydziału krajowego

Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni, w. r.

Sprawozdawca:
Jan Kiweluk, w. r.
Członek Wydziału krajowego.

LW. 90.700/1910. We Lwowie dnia 21. września 1910.

Alog 89

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie rozszerzenia i adaptacyi szpitala powszechnego w Przemyślanach.

Wysoki Sejmie!

Do nielicznych już szpitali powszechnych prowincyonalnych, które, aby nadal swemu celowi odpowiadać i powierzone funkcye należycie spełniać mogły, bez gruntownej rekonstrukcyi dłużej obejść się nie mogą, należy szpital powszechny w Przemyślanach.

Otwarty i do użytku oddany w maju roku 1898 w krótszym stosunkowo czasie, aniżeli inne nowo zbudowane szpitale, uległ zupełnemu zniszczeniu mimo troskliwej opieki i ustawicznych reperacyi.

Już w sprawozdaniach z inspekcyi za rok 1907 i 1908 przedstawiony został Wysokiemu Sejmowi opłakany stan budynku szpitalnego i tam już zwrócono uwagę, iż tylko gruntowna adaptacya szpitala może go uchronić od ruiny. Brak funduszów w pierwszej linii stanął wówczas na przeszkodzie, że Wydział krajowy nie przedstawił wniosku na gruntowną adaptacyę szpitala tego. Obecnie jednak, gdy po sprzedaży budynku wynajmowanego dotąd na biura ck. Starostwa a będącego własnością funduszu szpitalnego, fundusz ten uzyskał kwotę przeszło 20.000 kor. wynoszącą, i gdy szpital w obecnym stanie zniszczenia dłużej utrzymać się nie da i raczej z powodu niebezpieczeństwa zawalenia się zamkniętym być powinien, postanowił Wydział krajowy bezzwłocznie przystąpić do potrzebnych rekonstrukcyi i naprawek, aby uchronić szpital od tej ostateczności.

Opłakany stan jego przedstawia się jak następuje. Dach gontowy stary na głównym budynku zniszczony zupełnie zacieka i musi być jak najrychlej innym zastąpionym; podłogi wszystkie a szczególnie w salach parterowych zniszczone przez grzyb — futryny drzwi wylatują, ramy okien zbutwiałe nieszczelne muszą być zmienione. Podobnie jak w parterze podłogi na pierwszem piętrze w mieszkaniu sióstr wygięte przy chodzeniu uginają się i wskazują na przegnicie dzwigarów, które grożą zawaleniem się. Piece kamyczkowe na nóżkach osiadłe w podłogę i poprzechylane grożą przewróceniem się — a na kurytarzach parteru brak zupełny pieców.

W gorszym jeszcze stanie znajduje się część gmachu przeznaczona na oddział dla zakaźnie chorych, gdzie podłogi zupełnie przegnite, a piece kamyczkowe grożą zawaleniem.

Chcąc powyższe braki zupełnie usunąć i zabezpieczyć szpital od nieuknionej ruiny, polecił Wydział krajowy swemu architekcie p. Kamienobrodzkiemu wygotowanie planów i kosztorysów odgrzybienia i rekonstrukcyi starego budynku szpitalnego oraz złączonej z tą rekonstrukcyą budowy nowego pawilonu zakaźnego i trupiarni.

Co do budynku głównego przedstawiony kosztorys obejmuje najniezbędniejsze tylko roboty a to:

1) zmianę zagrzybionych podłóg w parterze na linoleowe ułożone na betonie i z tem związaną zmianę pieców kamyczkowych na kaflowe.

2) zmianę zagrzybionych podłóg na I piątrze z wymianą belek zarażonych na sklepienie, danie deszczułek nowych dębowych, piecy kaflowych, szarowanie i malowanie względnie lakierowanie we wszystkich ubikacyach.

3) zmiana starych i przegnitych okien lecz tylko w salach chorych, na nowe we futrynach;

4) zmiana pokrycia gontowego na całym budynku na blachę pocynkowaną;

5) rekonstrukcya skrzydła obecnie zakaźnego na oddział chirurgiczny z przeniesieniem doń sali operacyjnej.

Szpital w Przemyślanach ufundowany na 44 łóżek etatowych bywa od szeregu lat stale przepełniony. Przeciętna ilość chorych wynosi dziennie 67·8. Ilość taka tylko z trudnością wielką da się pomieścić i to jedynie przy użyciu często nie zajętych ubikacyi przeznaczonych dla zakaźnych chorych. Wobec tego faktu okazuje się konieczna potrzeba zapobiedz temu stałemu przepełnianiu a tem samem i ciasnocie w szpitalu i cztery pokoje przeznaczone dla chorych zakaźnych oddać w zupełności na potrzeby chorych szpitalnych, przerabiając je na oddział chirurgiczny i w ten sposób rozszerzyć nieco szpital, dając mu wygodniejsze pomieszczenie.

Dla zakaźnie chorych zaś należy postawić osobny pawilon zakaźny na 6 łóżek w miejscu dziś na ten cel jedynie odpowiedniem, to jest na miejscu trupiarni, przez co uczyni się zadość wymogom hygienicznym, które domagają się w każdym szpitalu odosobnionego pawilonu dla zakaźnie chorych.

Trupiarnię jako bardzo zniszczoną i zawilgoconą przenieść wypadnie bliżej drogi wyjazdowej na płaszczyznę koło kamieniołomu, przez co uzyska się łatwiejszy do niej dostęp.

Ogólny koszt powyższych adaptacyi wynosi wedle sporządzonych kosztorysów:

1. Budynek szpitalny . . .	K	35.206·06
2. Pawilon zakaźny na 6 chorych .	„	30.762·38
3. Trupiarnia	„	6.487·10
4. Nieprzewidziane	„	1.592·67
5. Roboty na obejściu i drogi . .	„	5.000·—
6. Urządzenia mechaniczne . .	„	22.491·—
7. Urządzenia wewnętrzne . .	„	16.000·—
Razem .	K	117.539·21

Stosownie do natury projektowanych inwestycyi podzielić je należy na dwie kategorye, a mianowicie na takie, których koszta pokryć winien po połowie fundusz szpitalny i powiat przemyślański i na te, które przypadną wyłącznie na ciężar funduszu szpitalnego. W myśl bowiem postanowień §. 15. ustawy z 28. lipca 1897, dz. u. kr. Nr. 47 powiat Przemyślany obowiązany jest tylko do pokrycia połowy kosztów odbudowy szpitala i wewnętrznego urządzenia tej dobudowanej części.

W niniejszym wypadku do tej kategoryi zaliczyć musimy:

I.	Odgrzybienie i odbudowanie w głównym gmachu kosztem .	K 27.681·58
II.	Wybudowanie nowego pawilonu zakaźnego na 6 łóżek kosztem	„ 30.762·38
III.	Wybudowanie nowej trupiarni kosztem	„ 6.487·10
IV.	Mechaniczne urządzenia w nowych budynkach i w odbudowanej części starego gmachu	„ 17.295·—
V.	Wewnętrzne urządzenia nowych budynków	„ 6·000·—
	Razem .	K 88.226·06

Połowę zatem tych kosztów preliminowanych na kwotę 88.226·06 K t. j. 44.113·03 K poniesie powiat przemyślański, drugą zaś połowę w tejsamej wysokości t. j. 44.113·03 K fundusz szpitalny.

Inne koszta adaptacyi starego budynku, uzupełnienia urządzeń mechanicznych i wewnętrznych, roboty na obejściu i resztę wydatków obliczonych na 29.313·15 K ponieść musi fundusz szpitalny sam bez współudziału powiatu.

Szpital w Przemyślanach posiada jedynie w funduszu rezerwowym kwotę 20.617 K z czego zaangażowaną jest kwota około 5.000 K jako połowa udziału szpitala w kosztach przeprowadzenia kanalizacyi szpitala wspólnie z Radą powiatową w Przemyślanach.

Pozostaje zatem do dyspozycyi kwota 15.000 koron, której użyje fundusz szpitalny na pokrycie wyłącznie na szpital przypadającej części kosztów adaptacyi.

Po odciągnięciu zatem funduszu rezerwowego 15.000 kor. od kosztów adaptacyi i połowy kosztów odbudowy starych i dobudowy nowych budynków przypadających na sam szpital t. j. od kwoty 73·426·18 K pozostanie nie pokryta jeszcze suma tej kategoryi w kwocie 58.426·18 K, którą tylko uzyskać można przez zaciągnięcie pożyczki spłacalnej przez szpital z taksy leczenia.

Z tego powodu Wydział krajowy w końcowych swych wnioskach uprasza Wysoki Sejm o upoważnienie do zaciągnięcia pożyczki tak na pokrycie przypadającej na fundusz szpitalny drugiej połowy kosztów adaptacyi i nowych budowli ponieść się mających wspólnie z powiatem przemyślańskim, jak również na pokrycie resztującej kwoty uiścić się mającej przez sam fundusz szpitalny po odtrąceniu zasobów szpitalnych.

Wysoki Sejm raczy przeto uchwalić:

1. Sejm uznaje potrzebę adaptacyi i rozszerzenia szpitala powszechnego w Przemyślanach przez odbudowanie głównego gmachu szpitalnego, dobudowanie pawilonu zakaźnego na 6 łóżek i trupiarni.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w tej wysokości, jąka się okaże konieczną na pokrycie kosztów tego rozszerzenia i na pokrycie całkowitych kosztów projektowanych adaptacyi oraz niezbędnych ulepszeń tegoż szpitala.

Z Rady Wydziału krajowego

Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

Badeni, w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Szymon Bernadzikowski, w. r.

Członek Wydziału krajowego.

L. s. 6802/910.

Aleg 810

Wniosek.

Wysoki Sejmie!

Wysoki Sejm na dniu 27. listopada r. 1890 uchwalił kwotę 15.000 złr. jako fundusz pożyczkowy bezprocentowy dla handlowo przemysłowej działalności Kółek rolniczych. Uchwałą z r. 1896 podwyższył ten fundusz o 10 000 złr., a uchwałą z r. 1899 o 9000 złr., tak, że obecnie cały fundusz wraz z narosłymi procentami wynosi kwotę 71.000 K;

Zważywszy wielką pożyteczność dla kraju udzielania pożyczek na powyższy cel z tego funduszu, zważywszy, że wobec rozwoju działalności handlowo-przemysłowej Kółek rolniczych fundusz ten jest zbyt mały a podania coroczne o pożyczki z tego funduszu kilkakrotnie przewyższają rozporządzalny kapitał pożyczkowy a od jedenastu lat fundusz nie został podwyższony, zważywszy jednak niepomyślny stan funduszów krajowych i nie chcąc budżetu jakąkolwiek kwotą na ten cel obciążać;

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

1. Fundusz pożyczek dla handlowo-przemysłowej działalności Kółek rolniczych podnosi się do kwoty 200.000 kor.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu dla uzupełnienia powyższego funduszu zaciągnięcie pożyczki uzupełniającej dotychczasowy fundusz do wysokości 200.000 koron.

3. Dotychczasowe udzielanie pożyczek bezprocentowych z tego funduszu zostaje zniesione, a natomiast Sejm upoważnia Wydział krajowy do pobierania od tych pożyczek odsetek w wysokości 3 od sta.

4. Odsetki od zaciągnąć się mającej pożyczki Wydział krajowy pokrywać będzie z odsetek od dotychczasowego bezprocentowego funduszu oraz od pożyczek nowo udzielanych.

Wnioskodawca:

Cielecki.

Czarkowski-Golejewski, *Skrzyński*, *Krężel*, *Bis*, *Bojko*, *Bernadzikowski*, *Jedynak*, *Laskowski*, *Wasung*, *Brykczyński*, *Stadnicki*, *Sapicha*, *Obertyński*, *T. Cieński*, *Krzysztofowicz*, *Raciborski*.

Ls. 6913/910.

Akt. 811

Wniosek.

Wysoki Sejmie!

Drożyzna mięsa wywołała, jak wiadomo, w czasach ostatnich publiczną dyskusyę, od której się nie uchyliły czynniki miarodajne W szeregu środków zdążających do złagodzenia tej drożyzny wyłoniła się myśl dowozu zamrożonego mięsa argentyńskiego w granice Monarchii, przyjęta życzliwie ze strony ck. rządu, który podjął już negocyacye z Rządem węgierskim, celem dopuszczenia na razie na próbę skromnej ilości tego mięsa na targ wiedeński, Nie przesądzając o rezultacie tych zabiegów i nie wdając się w rozpatrywanie powodów drożyzny, która zresztą objęła niemniej dotkliwie także inne artykuły żywności, oświadczyć się musimy zasadniczo przeciw dowozowi jakiegokolwiek mięsa zamorskiego na targi Monarchii ze względu:

1) że nasza produkcya bydła wskutek traktatów handlowych z państwami bałkańskiemi przebyć będzie musiała ciężkie przesilenie, z którego wyjść cało nie miałaby najmniejszych widoków wobec dopuszczenia nowej konkurencyi;

2) że ta nowa konkurencya nie została bynajmniej przewidziana w ustawie upełnomocniającej ck. Rząd do uregulowania stosunków handlowych i obrotowych z zagranicą, a w motywach do § 3 tejże ustawy zaznaczono wyraźnie, że się rozchodzi o dowóz towarów kolonialnych;

3) że zezwolenie na dowóz zamorskiego mięsa sprzeciwia się zasadzie uznanej w traktatach handlowych z państwami bałkańskiemi, w myśl której dowóz mięsa w obszar cłowy Monarciii jest tylko o tyle dopuszczalnym, o ile oficyalnym organom tak austryackiego jak i węgierskiego rządu zapewnioną zostanie jak najściślejsza kontrola odnośnych rzeźni zagranicznych;

4) że zezwolenie takie sprzeciwia się obowiązującej ustawie o oględzinach mięsa, wedle której tylko takie mięso oddanem być może do konsumpcyi, które zostało pod względem zdrowotnym zbadane przez powołanych do oględzin funkcyonaryuszy. Takie badanie zaś jest, jak wiadomo, tylko wtedy możebnem, o ile do każdej sztuki dołączono w stanie świeżym serce, płuca, wątrobę, nerki itd., co przy dowozie mięsa zamorskiego jest wykluczonem;

5) że wobec braku wszelkich gwarancyi weterynaryjnych hodowla nasza narażonąby została na zawleczenie chorób zakaźnych i to w Europie dotychczas

nieznanych, jak zaraza Texas, które — szerząc się gwałtownie — doprowadziłyby kraj nasz do ekonomicznej i socyalnej katastrofy.

W myśl tych wywodów niżej podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm wzywa ck. Rząd, by nie dopuścił do dowozu mięsa argentyńskiego, ani wogóle jakiegokolwiek zamorskiego w obszar cłowy Monarchii — i to choćby tylko dowóz miał nastąpić na próbę i z ograniczeniem na niektóre targi".

Wnioskodawca:
Czartoryski.

Raciborski, Komorowski, Niezabitowski, Stadnicki, Jedynak, Wł. Kraiński, Bojko, Ptak, Cielecki, Krężel, Krzeczunowicz, L. Cieński, J. Korytowski, Brykczyński, Laskowski, Czarkowski-Golejewski, Schnell, J. Brunicki, Stefczyk, Konopka, Kędzior, Myjak.

L. s. 6912/10.

Aleg 812

Wniosek.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

załączony projekt ustawy.

Wnioskodawca:
Czartoryski.

Raciborski, Konopka, Niezabitowski, J. Brunicki, J. Korytowski, Wł. Kraiński, Stadnicki, Schnell, Komorowski, Jedynak, Stefczyk, Brykczyński, Sapieha, Bojko, L. Cieński, Krzeczunowicz, Cielecki, Czarkowski-Golejewski, Krężel.

Ustawa

z dnia . . . . . zmieniająca postanowienia §§. 1. i 5. ustawy z dnia 8. grudnia 1881 Dz. u. kr. Nr. 71. o używaniu ogierów prywatną własnością będących do stanowienia.

§. 1.

W miejsce postanowienia §. 1. al. b. ustawy z 8. grudnia 1881 Dz. u. kr. 71. wchodzi w życie następujące postanowienie:

Jeżeli gmina posiada ogiera, to klacze, należące do członków tej gminy, mają być uważane jako klacze cudze. Spółki hodowlane zaś posiadające ogiera, mają te same prawa, jakie ma właściciel prywatny.

§. 2.

W miejsce postanowienia §. 5. powołanej ustawy obowiązuje, co następuje:

Komisya obowiązaną jest właścicielom ogierów, którym odmówiła licencyi a względnie cofnęła w myśl §. 10. al. b. udzieloną licencyę, oznajmić powody odmowy a względnie cofnięcia ustnie, a na ich żądanie pisemnie. Od orzeczenia Komisyi przysługuje właścicielowi ogiera prawo odwołania się do komisyi superarbitralnej.

§. 3.

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrom rolnictwa i spraw wewnętrznych.

L. s. 6915/910.

Reg 813

Wniosek

posła Bisa i tow. o zmianę trasy kolejowej na przestrzeni Nisko-Rzeszów w gminie Maziarnia w powiecie Niskim.

Wysoki Sejmie!

W roku bieżącym 1910 wytyczono trasę pod budowę kolei blisko gminy Maziarnia przez grunta tejże gminy.

Gmina Maziarnia ma grunta prawie po większej części położone w jedną stronę a nie mając w gminie żadnego pastwiska, pasie na swych drogach z gruntów pozostawianych. Trasa kolejowa wytyczona została blisko domów i zabudowań gospodarczych przez grunta z drogami, na których pasie włościaństwo swe bydło z gminy Maziarni, każdy pasie na swojej drodze prosto swego domu. Przecięła trasa kolejowa grunta i pastwiska, tak zwane drogi zostawiła na przeciwnej stronie, przeto wyrządzono wielką krzywdę obywatelom gminy Maziarnia. I prawie pod samą wsią trasę kolei skręcono ku gminie Stanom w kabłąk, gdzie powinna iść z lasów p. hrabiego Resigneur'a w prostym kierunku do Stanów i Bojanowa w krótszej linii.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby trasę wytyczoną pod budowę kolei zmienił w prostym kierunku z lasów p. hrabiego Resigneur'a koło gminy Maziarnia do gminy Stanów i Bojanowa, jak pierwsza trasa wytyczoną została, która jest znacznie krótsza i nieszkodliwa żadnej gminie.

Wnioskodawca
Bis.

Bojko, Witos, Cieluch, Styła, Jedynek. Krężel, Stapiński, Szwed, Skołyszewski, Stefczyk, Cipser, Wasung, Jampolski, Myjak, Żardecki.

Ls. 6916/10.

Aleg 814

Wniosek

posła Bisa i tow. w sprawie udzielenia zapomogi dla gminy Studzieniec w powiecie Niskim.

Wysoki Sejmie!

W początku miesiąca sierpnia 1910 padła zaraza pryszczycy na bydło rogate w gminie Studzieniec w powiecie Niskim nad granicą rosyjską. Zaraza zawleczona została do wyżej wspomnianej gminy z Rosyi i dotychczas grasuje.

Ludność gminy Studzieniec z powodu nakazu c. k. Starostwa zmuszoną jest trzymać swoje bydło w stajniach dotychczas wypasła tak siano jako też i słomę i nie jest w stanie przez zimę swego bydła wyżywić z powodu braku paszy.

Dlatego podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby pospieszył z pomocą jak najspieszniej i udzielił zapomogi z funduszów krajowych dla zakupienia paszy ludności w gminie Studzieniec w powiecie Niskim.

Wnioskodawca

Bis.

Kręźel, Stefczyk, Jampolski, Wasung, Bojko, Stapiński, Szwed, Myjak, Cipser, Cieluch Styła, Witos, Żardecki, Jedynak.

L. s. 6917/910.

Aleg 815

Wniosek

posła Bisa i tow. w sprawie budowy mostu na rzece Łęgu w powiecie tarnobrzeskim.

Wysoki Sejmie!

Gmina Jamnica należy do parafii Grębowa a leży na drugim brzegu rzeki Łęgu. W czasie zbiorów wielkiej wody i roztopów śnieżnych, ludność nie może się dostać do kościoła a co gorsza ciała zmarłych leżą po 4 i 6 dni w domach albo na brzegu rzeki Łęgu. Mają także grunta, wzajemnie położone po obu stronach rzeki Łęgu obywatele z obu gmin tak z Grębowa jaktoteż i z Jamnicy, nie mogąc się dostać do swych gruntów w czasie zbioru wezbrania, do zbiorów plonów i nawozów, zaś w czasie roztopów śnieżnych na wiosnę, do zasiewów swych gruntów; również nie mogą uprawiać na czasie swych gruntów, jedynie tylko z powodu braku mostu na rzece Łęgu. Wskutek tego ponosi ludność obu gmin olbrzymie szkody i straty rujnując swoje gospodarstwa. Dodać wypada, że droga, na której budowa mostu jest konieczna, prowadzi do miasta handlowego Rozwadowa, gdzie ludność z okolicznych gmin powiatu tarnobrzeskiego uczęszcza na targi i jarmarki. Aby uchronić ludność od strat niepowetowanych na gruntach, ułatwić dostęp do kościoła parafialnego w Grębowie, dostęp do miasta handlowego Rozwadowa, dla tychże powodów budowa mostu jest konieczna na drodze Grębów-Jamnica w powiecie tarnobrzeskim.

Z tych tedy powodów

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z Wydziałem powiatowym w Tarnobrzegu przystąpił do budowy mostu na rzece Łęgu na drodze Grębów Jamnica zaraz na wiosnę 1911, pokrywając $^3/_4$ kosztów budowy z funduszu krajowego.

Wnioskodawca:

Bis.

Jampolski, Styła, Żardecki, Myjak, Krężel, Stefczyk, Wasung, Ptak, Jedynak, Bojko, Stapiński, Szwed, Cipser, Witos, Cicluch.

L. s. 6914/910. We Lwowie, dnia 1. października 1910

Aleg 816

Wniosek.

co do upoważnienia Wydziału krajowego do pertraktacyi z c. k. Rządem co do przedłużenia koleji Lwów-Podhajce do jednej ze stacyi koleji państwowej Stanisławów-Husiatyn i do wypracowania projektu generalnego projektowanej linii kolejowej.

Wysoki Sejmie!

W sieci kolei lokalnych galicyjskich najpoważniejsze znaczenie ze stanowiska ogólno-krajowego posiada niewątpliwie kolej Lwów-Podhajce, gdyż zadaniem jej było połączenie stolicy kraju z całą siecią koleji t. z. podolskich, a zwłaszcza koleji Stanisławów-Husiatyn, oraz podniesienie ekonomiczne i handlowe wielkiej przestrzeni kraju o czteru powiatach, które dotychczas połączenia kolejowego nie posiadały. Wskutek zatrzymania tej linii kolejowej na Podhajcach zostało to zadanie tylko połowicznie spełnione, gdyż dopiero przez przedłużenie tej linii do linii kolejowej Stanisławów-Husiatyn zostanie właściwy plan sieci kolejowej w tej części kraju wykończonym i przez wykończenie tej linii pozostanie kolej ta mieć znaczenie lokalne, lecz nabierze znaczenia ogólno krajowego, gdyż zbliży całą część wschodniej Galicyi zwane Podolem, o 45 klm. do stolicy kraju, a tem samem przyczyni się do ekonomicznego podniesienia tej części kraju. Wielką doniosłość jak najrychlejszego wykończenia tej linii kolejowej uznał już Wysoki Sejm, uchwalając na wniosek posła Stanisława Henryka hr. Badeniego na posiedzeniu sejmowem z dnia 8. lutego 1910 wezwanie do c. k. Rządu, aby linię Lwów-Podhajce w najbliższym czasie przedłużył do Buczacza.

Mimo to zachodzi obawa, że c. k. Rząd nie rychło przystąpi do tej budowy, skoro wpierw nie będą podjęte czynności, któreby dały podstawę do ustalenia trasy i zestawienia kosztorysu. Czynności te z powodzeniem dla przyspieszenia budowy winien przeprowadzić Wydział krajowy, zaliczając na rachunek przyszłej budowy koszta z tem połączone i dlatego wnoszą:

1. Wzywa się Wydział krajowy, aby wszedł w pertraktacyę z c. k. Rządem co do przedłużenia koleji Lwów-Podhajce do jednej ze stacyi koleji państwowej Stanisławów-Husiatyn.

2. Upoważnia się Wydział krajowy do wypracowania projektu generalnego dla połączenia kolejowego stacyi Podhajce z linią kolejową Stanisławów-Husiatyn w stacyi tejże koleji w porozumieniu z c. k. Rządem ustalić się mający.

3. Upoważnia się Wydział krajowy do zaliczenia na powyższe koszta z funduszu krajowego kolejowego potrzebnych środków, z zastrzeżeniem zwrotu zaliczonej kwoty i ustanowić się mającego przyszłego funduszu budowy tej kolej i.

Wnioskodawca:
Schützel.

Doliński, St. H. Badeni, Haempel, Landau, Bandrowski, Federowicz, Sare, Leo, Battaglia, Jabłoński, Thulie, Maryewski, Rittel, Bednarski, Rayski.

Ls. 5193/09.

We Lwowie, dnia 14. października 1909.

Alleg 817

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd:

a) by w najkrótszym czasie, najdalej do sześciu miesięcy, wniósł do konstytucyjnego traktowania ustawy normujące handel nasionami, nawozami sztucznymi i paszami skocentrowanemi. Ustawy te ułożone zostały przez c. k. Ministerstwo rolnictwa przed paru laty, w brzmieniu biorącem ludność rolniczą w obronę przed wyzyskiem;

b) by dołożył wszelkich starań, by te ustawy w najkrótszym czasie moc obowiązującą uzyskały.

Wnioskodawca:
Julian Brunicki

Laskowski, Obertyński, Sękowski, Kozłowski, Krzysztofowicz, Gorayski, Komorowski, Battaglia, K. Lubomirski, Schnell, Brykczyński, Wodzicki, Pastor, Starzyński, St. Mycielski, Marszałkowicz, Stefczyk, Sapieha, Kędzior, Wasung, Senyk, St. H. Badeni, Stadnicki, Piniński L. Cieński, Głąbiński, Gniewosz, Jędrzejowicz, Vivien, Oleśnicki, Skrzyński, Czartoryski.

Ls. 2.907/08.

We Lwowie, dnia 22. października 1908.

218

Wniosek

posła Czartoryskiego i tow. w sprawie zachowania w kraju zabytków archeologicznych.

Wobec zaniedbania w kraju wykopalisk archeologicznych, wobec tego, że mnóstwo okazów, pomników i zabytków ginie bezpowrotnie przez nieświadomość lub nieoględność mieszkańców, nadto wobec okoliczności że ludzie obcy zaczynają w kraju bez kontroli podejmować wykopaliska rabunkowe a handlarze wywożą pomniki za granicę, wobec tego, że wszystkie wykopaliska powinne być przechowane w muzeach krajowych jako własność krajowa —

podpisani stawiają wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by wziął inicyatywę w celu skutecznej obrony w drodze ustawodawczej i administracyjnej krajowych zabytków i wykopalisk archeologicznych w tym celu, ażeby ich zakonserwowanie i trwałe posiadanie zabezpieczyć krajowi, względnie krajowym instytucyom muzealnym.

Sejm poleca w tym celu Wydziałowi krajowemu, ażeby w porozumieniu z Akademią umiejętności i konserwatorami utworzył trwałą komisyę dla spraw archeologicznych i wraz z tą komisyą obmyślił i opracował dalsze wnioski, tyczące się ochrony archeologicznych zabytków, oraz przedstawił Sejmowi stosowne wnioski na najbliższej sesyi.

Wnioskodawca:

Czartoryski.

Piniński, Ciclecki, St. H. Badeni, Bandrowski, Wasung, Makuch, Michałowski, Rayski, Laskowski, St. Tarnowski, Stadnicki, Lewicki, Dembowski, Dzieduszycki, Garapich, Brykczyński, K. Badeni, T. Cieński, Halban, Jedynak, Leo, Stojałowski, Obertyński, Głębocki, A. Lubomirski, Z. Tarnowski, Oleśnicki, J. Brunicki, A. Brunicki, Krzysztofowicz, Zamoyski, Głąbiński, L. Cieński, Korytowski, Merunowicz, Marszałkowicz, K. Lubomirski, Gorayski, Cipser, Kędzior, Krzeczunowicz, Skałkowski, Stapiński, Battaglia, Schnell, Dudykiewicz, Krynicki, St. Mycielski.

L. s. 6659/910. We Lwowie, dnia 26. września 1910.

Aleg 819

Wniosek.

Wysoki Sejmie!

Obecnie obowiązująca ustawa krajowa z d. 6-go marca 1875 r. L. 27. Dz. ust. kraj. o ustanowieniu gminnych urzędów rozjemczych, z powodu zbyt ograniczonej kompetencyi tych urzędów i innych wadliwości formalnych dotychczas w Galicyi wprowadzoną w życie nie została. Nie ulega kwestyi, że nowa ustawa, przyznająca gminnym urzędom rozjemczym szerszą kompetencyę i bardziej do obecnych warunków kraju zastosowana, przyczyni się niezaprzeczenie do wprowadzenia w życie tych tak pożytecznych instytucyi społecznych. Ze względu na to, że tak wspomniana wyżej ust. kraj., jak i zgłoszony w r. 1909 wniosek w sprawie zmiany i uzupełnienia postanowień tejże ustawy nie odpowiadają już obecnie swojemu celowi, a nadto, że ze względów techniki ustawodawczej byłoby bardziej wskazane wydać całą nową ustawę a nietylko nowelę uzupełniającą, przedkładają podpisani projekt nowej ustawy o ustanowieniu gminnych urzędów rozjemczych i upraszają:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

załączony ·/. projekt ustawy.

Wnioskodawca:
Skarbek.

Sala, Merunowicz, Witos, Jabłoński, Skołyszewski, Bednarski, Michałowski, Bojko, Maryewski. Pastor, A. Brunicki, Brykczyński, Styła, Moysa, Kolischer.

Ustawa

z dnia . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem o ustanowieniu gminnych urzędów rozjemczych.

Za zgodą Sejmu krajowego mego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem, rozporządzam na podstawie ustaw z 21. września 1869. Dz. u. p. L. 150 i z 27. lutego 1907 L. 59. Dz. u. p., co następuje:

§. 1.

Urząd rozjemczy do jednania będących w sporze ma być ustanowiony w każdej gminie liczącej nad 1000 mieszkańców, w innych zaś gminach może być ustanowiony, jeżeli Rada gminna to uchwali a Wydział Rady powiatowej zatwierdzi.

Koszty utrzymania urzędu rozjemczego ponosi gmina (por. §§ 8 i 9).

§. 2.

Okręg urzędu rozjemczego obejmuje okręg gminy i wyłączonego obszaru dworskiego, jeżeli obszar dworski w gminie istnieje.

W rozległych albo gęsto zaludnionych gminach, można ustanowić więcej urzędów rozjemczych, i albo każdemu z nich wyznaczyć jako okręg wyłączny część obszaru gminy ewentualnie wraz z obszarem dworskim, albotež każdy urząd rozjemczy uznać właściwym na całym obszarze gminy i ewentualnie na obszarze dworskim.

Dwie lub więcej gmin jednego powiatu sądowego mogą ustanowić wspólny urząd rozjemczy (§. 9).

§. 3.

Rada gminna oznacza liczbę mężów zaufania, którzy mają sprawować urząd rozjemczy, musi ich być co najmniej trzech.

Mężów zaufania wybiera Rada gminna większością głosów bezwzględną.

I tak samo postanawia, któremu z nich ma być poruczone kierownictwo urzędu rozjemczego.

Gdyby który kandydat nie uzyskał bezwzględnej większości głosów, następuje wybór ściślejszy między dwoma, którzy najwięcej głosów otrzymali.

Jeśli przy wyborze ściślejszym głosy są równo podzielone między dwóch, rozstrzyga los wyciągnięty przez przewodniczącego.

Gdyby o kierownictwie urzędu rozjemczego nic nie postanowiono, sprawować je ma naczelnik gminy, chociażby nie był wybranym mężem zaufania.

§. 4.

Do przyjęcia wyboru męża zaufania nikogo zmusić nie można.

Wybór jest ważny na 3 lata.

Dopóki, po upływie tego czasokresu nie zatwierdzono ponownego wyboru (§. 6), urzędują mężowie zaufania wybrani poprzednio.

Mogą oni być ponownie wybrani, jeżeli nie istnieją co do nich przeszkody prawne.

Rada gminna postanawia, czy i jakie odszkodowanie za stratę czasu mężowie zaufania z funduszów gminnych pobierać mają.

§. 5.

Mężowie zaufania mają liczyć conajmniej lat 30 wieku, używać w pełni praw obywatelskich i mieszkać stale w okręgu urzędu rozjemczego.

Mężem zaufania nie może być również obrany:

a) urzędnik sędziowski w czynnej służbie pozostający;

b) osoba pozbawiona czynnego lub biernego prawa wyboru do Rady gminnej z przyczyn wymienionych w §§. 3. i 11. ust. z 17. sierpnia 1866 L. 19. Dz. u kr;

c) osoba, której odjęto urząd męża zaufania (§. 7);

d) osoba, nad której majątkiem otworzono postępowanie konkursowe.

§. 6.

Naczelnik gminy ogłasza wynik wyborów w gminie i zawiadamia o nim Wydział Rady powiatowej i Starostwo.

O wyniku wyborów w miastach Lwowie i Krakowie zawiadomić należy Wydział krajowy i Namiestnictwo.

Władza polityczna unieważnia wybór osób niewybieralnych (§. 5) z zastrzeżeniem prawa rekursu.

Jeżeli wybór uznano ważnym, Władza polityczna zawiadamia Sąd powiatowy o ustanowieniu Urzędu rozjemczego, o terminie wejścia Urzędu w życie, o obszarze i zakresie (§. 11) jego czynności, wymieniając nazwiska mężów zaufania.

Mężowie zaufania składają przysięgę urzędową do rąk naczelnika przełożonej Władzy politycznej lub jego zastępcy według brzmienia dołączonej roty. We Lwowie zaś lub Krakowie do rąk Prezydenta miasta lub jego zastępcy.

§. 7.

Jeżeli mąż zaufania umrze, złoży urząd, albo jeżeli zajdą okoliczności, któreby go czyniły niewybieralnym, (§. 5) lub zdaniem Rady gminnej niedozwalające mu pełnić należycie obowiązków urzędowych lub też pozbawiające go zaufania, przystąpić należy do wyboru innego męża zaufania na jego miejsce.

Również Władza polityczna oznaczona w §. 6. ust. 1. winna w porozumieniu z Wydziałem pow. względnie z Wydziałem kraj. zarządzić ponowny wybór, jeżeli od właściwego Sądu pow. lub inną drogą dowie się o wadliwem prowadzeniu spraw Urzędu rozjemczego, który świadczy o niezdolności wszystkich lub niektórych mężów zaufania.

Przeciw takiemu zarządzeniu może wnieść rekurs, tak Rada gminna jakteż każdy mąż zaufania, który ma być urzędu swego pozbawiony.

§. 8.

Jeżeli w gminie istnieje obszar dworski, należy na posiedzenia Rady gminnej, na których mają być omawiane utworzenie lub inne sprawy urzędu rozjemczego dotyczące albotež dokonane wybory mężów zaufania, zaprosić przełożonego obszaru dworskiego lub jego zastępcę. Ma on prawo głosu zarówno jak każdy członek Rady gminnej.

Jeżeli nie ułożono się inaczej, koszty utrzymania Urzędu rozjemczego ponoszą gmina i obszar dworski w stosunku opłacanych podatków bezpośrednich.

§. 9.

Jeżeli dwie lub więcej gmin tego samego powiatu sądowego, chcą ustanowić wspólny Urząd rozjemczy, winny zawrzeć

układ, w którym należy określić siedzibę i zakres czynności (§. 11.) Urzędu rozjemczego, liczbę mężów zaufania, rozdział kosztów utrzymania między poszczególne gminy i obszary dworskie, wreszcie który naczelnik gminy ma podpisywać księgi i dokumenty urzędowe (§§. 23, 25.)

Jeżeli nie ułożono się inaczej, koszty utrzymania Urzędu rozjemczego ponoszą gminy i obszary dworskie w stosunku opłacanych podatków bezpośrednich.

Układ taki należy przedłożyć c. k. Starostwu do zatwierdzenia w porozumieniu z Wydziałem Rady powiatowej.

§. 10.

Mężów zaufania do spólnego Urzędu rozjemczego wybierają na spólnem zebraniu członkowie odnośnych Rad gminnych i przełożeni obszarów dworskich lub ich zastępcy, w sposób określony w §. 3. ustęp 2 i 3.

Takie zebranie wykonywa prawa i obowiązki Rady gminnej wobec spólnego Urzędu rozjemczego. Zwołuje je naczelnik gminy oznaczony w §. 9. ustęp 1, bądź z własnej woli, bądź też na wniosek jednej z odnośnych Rad gminnych, przełożonego obszaru dworskiego lub jego zastępcy, bądźteż na wezwanie c. k. Starostwa.

Zebraniu przewodniczy zwołujący je naczelnik gminy (ustęp 2) a w razie jego nieobecności najstarszy wiekiem, naczelnik gminy, przełożony obszaru dworskiego lub jego zastępca.

Do ważności uchwał potrzeba obecności conajmniej połowy członków i bezwzględnej większości głosów obecnych.

§. 11.

Każdy Urząd rozjemczy jest powołany do jednania stron będących w sporze z powodu obrazy czci (§§. 28, 32.), do jednania sporów cywilnych zaś (§. 16.) tylko Urząd rozjemczy, któremu Rada gminna tę czynność poruczy.

Do prowadzenia poszczególnej sprawy właściwym jest ten Urząd rozjemczy, w którego okręgu choćby jedna ze stron mieszka lub przebywa.

Z pośród kilku Urzędów rozjemczych właściwych wedle tej zasady przeprowadzić ma sprawę ten Urząd, w którym ją najpierw zgłoszono.

§. 12.

Urząd rozjemczy urzęduje w lokalu Urzędu gminnego lub w lokalu, który Rada gminna na to przeznaczy.

Urząd rozjemczy powinien wyznaczyć i ogłosić pewne stałe dnie, w których strony bez poprzedniego zapowiedzenia mogą się zgłaszać celem pojednania.

Kierownik Urzędu oznacza porządek, w jakim mężowie zaufania mają urzędować.

§. 13.

Sprawę można zgłosić w urzędzie rozjemczym ustnie lub pisemnie, wymieniając imię i nazwisko oraz miejsce pobytu stron tudzież przedmiot sporu.

Jeżeli obie strony zjawią się w Urzędzie rozjemczym, należy ile możności natychmiast przystąpić do rozprawy pojednawczej.

Gdyby to nie było możliwe, lub tylko jedna strona zjawiła się, zgłaszając spór, kierownik wyznacza termin, na który wzywa obie strony. Stronę obecną zawiadamia się ustnie o terminie.

§. 14.

Strona, która niechce, albo z powodu wiadomej jej już wówczas przeszkody nie może jawić się na terminie, winna najpóźniej dzień przed terminem donieść o tem ustnie lub pisemnie Urzędowi rozjemczemu. Gdyby tego nie uczyniła, może Urząd rozjemczy nałożyć za niejawienie się na terminie grzywnę w kwocie od 0 Kor. 40 hal. do 4 Kor.

Grzywny nakłada Urząd rozjemczy większością głosów i zawiadamia o tem stronę pisemnie, pouczając ją zarazem o przysługującym jej środku zażalenia. Zażalenie można wnieść w Urzędzie rozjemczym ustnie lub pisemnie do dni 14-tu po doręczeniu zawiadomienia. Rozstrzyga je ostatecznie Rada gminna miejscowości, w której jest siedziba Urzędu rozjemczego; w miastach zaś o własnym statucie lub podlegających ustawie z 13. marca 1889 L. 24 Dz. u. kr. rozstrzyga magistrat. Grzywnę ściąga się, skoro orzeczenie stało się prawomocnem, tak samo jak świadczenia na rzecz gminy polegające na ważnej uchwale Rady gminnej. Grzywny wpływają do funduszu ubogich gminy, w której ma siedzibę Urząd rozjemczy.

Osób, które nie uczynią zadość wezwaniu Urzędu rozjemczego, nie można zmuszać do jawienia się Należy atoli w wezwaniu zawiadomić stronę, że nie jest obowiązaną jawić się przed urzędem rozjemczym, że jednak może być ukarana grzywną, gdyby za późno lub wcale nie doniosła o tem, iż się nie jawi; należy również wymienić kwotę grzywien dopuszczalnych.

Te postanowienia karne nie mogą być stosowane prze-

ciwko osobom służącym czynnie w armii, obronie krajowej lub żandarmeryi. Osobom takim przesyła Urząd rozjemczy wezwanie za pośrednictwem przełożonej komendy.

§. 15.

Do zawarcia ugody przed Urzędem rozjemczym potrzeba, ażeby przynajmniej dwaj mężowie zaufania równocześnie byli obecni.

§. 16.

Przed Urzędem rozjemczym mogą strony będące w sporze zawrzeć ugodę w następujących sprawach cywilnych:

a) o wierzytelności pieniężne i rzeczy ruchome;

b) o oznaczenie lub sprostowanie granic nieruchomości albo o służebności gruntowe (prawo przechodu, przejazdu, przegonu bydła, czerpania wody itp.);

c) o służebność mieszkania;

d) o posiadanie (prowizorya).

O ugodach, któremi przenosi się własność posiadłości wpisanej do ksiąg. gruntowych lub części jej, albo przez które ciało hipoteczne doznaje zmiany, ma Urząd rozjemczy donieść urzędnikowi pomiarowemu (geometrze rządowemu). W takich sprawach można na wniosek stron przybrać do rozprawy ugodowej znawcę upoważnionego do sporządzenia i uwierzytelnienia planów geometrycznych (sytuacyjnych) celem przedstawienia granic posiadłości.

§. 17.

Strony mogą przed Urzędem rozjemczym stanąć osobiście lub dać się zastąpić przez pełnomocnika nienależącego wszelako do stanu adwokatów lub notaryuszy. Pełnomocnikiem może być także kobieta. Znani pisarze pokątni nie mogą być dopuszczani jako pełnomocnicy.

Pełnomocnik winien się wykazać pisemnem pełnomocnictwem upoważniającem do zawarcia ugody.

§. 18.

Przed rozpoczęciem rozprawy winien Urząd rozjemczy przekonać się:

a) o tożsamości osób zgłaszających się i czy one są uprawnione do działania w tej sprawie;

b) czy strona niemogąca z powodu małoletności, kurateli, konkursu lub innej przyczyny, prowadzić sama swej sprawy, jest zastąpiona przez osobę powołaną w myśl ustawy

do zastępowania jej przed sądem (tj. przez ojca, opiekuna, kuratora itd.);

c) czy pełnomocnik ma pisemne upoważnienie do zawarcia ugody.

Nadto należy przed rozpoczęciem rozprawy wyraźnie oznajmić stronom, że gdyby ugoda nie przyszła do skutku, strona z oświadczeń złożonych przez przeciwnika wobec Urzędu rozjemczego nie może w późniejszym procesie czynić użytku.

§. 19.

Urząd rozjemczy przesłuchuje obie strony, rozważa przytoczone dowody i stara się załatwić spór ugodą. Rozprawa odbywa się ustnie protokołu nie spisuje się. Jeżeli strony powołują się na świadków lub znawców i z nimi jawią się do rozprawy, ma ich Urząd rozjemczy wypytać o wszystko, co sprawę wyjaśnić może. Zresztą Urząd rozjemczy nie może wzywać świadków i znawców do rozprawy. Jeżeli przedsiębranie oględzin powoduje koszty, może Urząd rozjemczy żądać na ten cel zaliczki od stron, a gdyby jej nie złożono, oględzin zaniechać.

Odbieranie przysięgi nie jest dozwolone Urzędowi rozjemczemu, również nie może być zawarta ugoda na przysięgę którą strona miałaby wykonać.

Jeżeli mężowie zaufania przyjmą za zgodą stron obowiązki Sądów polubownych, winni stosować się do odnośnych postanowień postępowania sądowego (§§. 577—594 proc. cywilnej).

§. 20.

Rozprawę ugodową należy prowadzić tak długo, dopóki strony się nie pogodzą albotež Urząd rozjemczy się przekona, że usiłowania jego są daremne. Za zgodą obu stron można rozprawę odroczyć na czas odpowiedni.

§. 21.

W ugodzie należy dokładnie określić przedmiot, rodzaj i rozmiar umówionego świadczenia lub zaniechania; mianowicie: jaka jest jego podstawa prawna (n. p. zwrot długu, zapłata, cena kupna, zwrot wyrządzonej szkody itp.), ile wynoszą kapitał i odsetki, terminy zapłaty i wszelkie inne szczegóły wynikające z natury odnośnego sporu (por. §. 26 ust. 2.).

Gdyby się nie ułożono co do zwrotu kosztów, natenczas koszty włożone aż do zawarcia ugody ponosi każda strona za siebie, koszty zawarcia ugody zaś (stemple, koszty oględzin) ponoszą obie strony po połowie.

§. 22.

Ugodę wpisuje się do księgi urzędowej prowadzonej w Urzędzie rozjemczym. Jeżeli wpisy wykonuje nie mąż zaufania lecz pisarz, winien on poprzód do rąk naczelnika przełożonej władzy politycznej lub jego zastępcy, a w miastach Lwowie i Krakowie do rąk prezydenta miasta lub jego zastępcy wykonać przysięgę według dołączonej roty.

Wpis w księdze ma zawierać:

a) liczbę bieżącą, pod którą ugoda w księdze jest wpisana,

b) oznaczenie dnia, miesiąca i roku, w którym ugodę zawarto,

c) dokładne oznaczenie stron, a jeśli za nie jawili się pełnomocnicy, oznaczenie pełnomocników i ich pełnomocnictw z uwagą, że te pełnomocnictwa upowiażniają do zawarcia ugody,

d) oznaczenie przedmiotu sporu, o który zawarto ugodę,

e) dosłowną treść ugody.

Jeżeli strona nie jest własnowolna i zachodzi potrzeba zatwierdzenia ugody przez sąd, należy w księdze zanotować czy zatwierdzenie wykazano lub też zastrzeżono, iż ono później ma być uzyskane.

Co do księgi wpisano, należy stronom odczytać i zanotować w księdze, iż to się stało. Wpis ugody podpisują strony i mężowie zaufania, wobec których ugodę zawarto.

§ 23.

Księgę urzędową przeznaczoną na wpisywanie ugód należy przed użyciem oprawić i oznaczyć jako tom I-szy, II-gi itd. Stronnice zaś oznaczyć liczbami bieżącemi. Karty księgi należy złączyć grubą nicią i końce jej przymocować na ostatniej stronicy pieczęcią gminną, obok której naczelnik gminy ma zanotować liczbę stronnic i podpisać się.

Do księgi urzędowej wpisuje się ugody w porządku, w jakim zostały zawarte pod liczbami bieżącemi. Te liczby zaczynają się w każdym tomie od jedynki.

Księgę urzędową prowadzić należy dokładnie i wyraźnie. Nie wolno w niej nic skrobać, przepisywać lub dodawać między wierszami. Jeżeli trzeba słowo przekreślić, należy to uczynić tak, ażeby pozostało czytelnem. Dodatki umieści się na brzegu, a strony mają je podpisać osobno.

Księgi urzędowe tak będące w użyciu, jak i dawniejsze, już całkowicie zapisane, należy starannie przechowywać i strzedz od nadużycia.

Pełnomocnictwa przedłożone przez strony, przechowuje Urząd rozjemczy w oryginale lub w wierzytelnym odpisie.

Do księgi urzędowej prowadzi się alfabetyczny skorowidz (index) zawierający nazwiska stron, które ugodę zawarły, tom i stronnicę księgi, na której ugodę wpisano.

§ 24.

Urzędy rozjemcze o wielkim rozmiarze czynności powinny prowadzić dziennik, w którym notuje się zgłoszenia, nazwiska stron, czy wysłano wezwanie i czy ugoda przyszła do skutku lub nie.

§ 25.

Stronom interesowanym należy na żądanie ustne lub pisemne wystawić urzędowy dokument o zawartej ugodzie.

Dokument ten ma zawierać liczbę tomu księgi urzędowej i dosłowny odpis tego, co w księdze jest wpisane. Dokument ten podpisują naczelnik gminy i jeden z mężów zaufania. Należy go opatrzeć pieczęcią gminną.

§ 26.

Ugody zawarte przed Urzędem rozjemczem w myśl powyższych przepisów mają moc ugód sądowych, a dokumenty urzędowe, wygotowane w sposób przepisany w § 25, stoją na równi z wygotowaniami ugód sądowych.

Na podstawie ugody, którą podzielono parcelę katastralną (§ 16), może ten podział tylko wtedy być przeprowadzony w księdze gruntowej, jeżeli opisanie albo geometryczne przedstawienie w dokumencie urzędowym lub w dołączonym do niego planie sytuacyjnym odpowiada obowiązującym w tym względzie przepisom.

§. 27.

Od stron nie wolno pobierać żadnych należytości prócz zwrotu kosztów oględzin (§. 19).

Co do należytości stemplowych obowiązują następujące przepisy:

Jeżeli według ugody strona ma zapłacić uprawnionemu kwotę pieniężną do 200 koron włącznie, należy przy wpisaniu ugody do księgi urzędowej użyć stempla, jaki wypada od kwoty ugodzonej według skali II z nadzwyczajnym dodatkiem.

Przy wpisaniu ugód:

a) w sprawach o oznaczenie lub sprostowanie granic dóbr nieruchomych, jeżeli ugoda nie przenosi własności z jednej strony na drugą, albo na osobę trzecią, oraz

b) w sprawach o naruszenie posiadania (prowizoryum), jeżeli ugoda przywraca tylko naruszony stan posiadania, należy użyć stempla za 1 koronę.

We wszystkich innych wypadkach należy za wpisanie ugody do księgi urzędowej, uiścić taką samą należytość skarbową, jak od ugody sądowej a Urząd rozjemczy winien do 8-u dni po zawarciu ugody udzielić Urzędowi wymiaru wolny od stempla wyciąg z księgi urzędowej do wymierzenia należytości.

Wszelkie protokoły wpisane w Urzędzie rozjemczym, wniesione tam prośby i podania wreszcie pierwsze wygotowania dokumentu urzędowego są wolne od należytości stemplowych.

Tylko dalsze wygotowania dokumentu urzędowego (drugie, trzecie i t. d.) podlegają takiemu stemplowi, jak wygotowanie ugody sądowej

§. 28.

Jeżeli oskarzyciel prywatny i obwiniony mieszkają w okręgu tego samego Urzędu rozjemczego, postępowanie o przekroczenie przeciw bezpieczeństwu czci według §§. 487—497 ust. karn. może być wdrożone przed sądem dopiero wtedy, gdy próba pojednania przed Urzędem rozjemczym spełzła na niczem.

Jeżeli przy wniesieniu skargi prywatnej nie przedłożono sądowi poświadczenia tej okoliczności (§. 29.), odstępuje sąd z urzędu skargę właściwemu Urzędowi rozjemczemu do przedsięwzięcia próby pojednania.

Postanowienie to niema zastosowania:

1) jeżeli czyn karygodny popełniono osnową pisma drukowanego,
2) jeżeli obrażony lub obrażający służy czynnie w wojsku, w obronie krajowej lub żandarmeryi.

§. 29.

Do rozprawy pojednawczej należy wezwać obrażonego i obwinionego.

Przy tej rozprawie strony nie mogą dać się zastąpić przez pełnomocników.

Rozprawę prowadzi się w sposób określony w §§. 15, 19 i 20. Można ją odroczyć tylko za zgodą obu stron.

Próbę pojednania uważa się także wówczas za bezskuteczną, jeżeli obrażony lub obwiniony nie jawi się do rozprawy pojednawczej.

Jeżeli nie uda się stron pojednać, albotež jedna z nich nie jawi się do rozprawy, winien Urząd rozjemczy poświadczyć to pisemnie do 3 dni.

Poświadczenie ma zawierać:

a) nazwiska stron,
b) podanie czasu i miejsca, gdzie przekroczenie popełniono,

c) dzień, w którym strona żądała wdrożenia rozprawy pojednawczej,

d) dzień, w którym rozprawa pojednawcza się odbyła albo na który bez skutku była wyznaczoną.

Jeżeli sąd odstąpi skargę Urzędowi rozjemczemu celem przedsięwzięcia próby pojednania a próba ta spełzła na niczem, ma Urząd rozjemczy do 3 dni Sądowi przesłać pisemne poświadczenie tej okoliczności i zwrócić mu skargę. Dnia określonego pod lit. c) w tym wypadku nie zamieszcza się w poświadczeniu.

§. 30.

Jeżeli strona nie jawi się do rozprawy pojednawczej, ani też najpóźniej w dniu poprzedzającym termin nie doniesie Urzędowi rozjemczemu, iż się nie zjawi, można na nią nałożyć grzywnę pod tymi warunkami i w tych granicach, jakie oznaczono w §. 14-tym.

Przepisy §. 14-go należy stosować także do wezwań do rozprawy pojednawczej.

§. 31.

Na próby pojednania w sprawach o obrazę czci prowadzi się odrębną księgę urzędową (dziennik), do której należy wpisywać: żądanie wdrożenia rozprawy pojednawczej, dzień, w którym je strona zgłosiła albo w którym nadeszła skarga odstąpiona przez sąd, nazwiska stron, wreszcie uwagę, czy obie strony względnie która z nich jawiła się do rozprawy i czy pojednanie zostało osiągnięto czy też nie.

Protokołu o rozprawie pojednawczej spisywać nie wolno.

§ 32.

Sprawa o obrazę czci moża być załagodzoną w ten sposób, że strona:

1) przeprosi ustnie przeciwnika wobec Urzędu rozjemczego a ewentualnie także w obecności pewnych przyzwanych osób — albo

2) wystawia obrażonemu pisemne oświadczenie — albo

3) zobowiąże się ogłosić oświadczenie zadośćuczynioniem dla przeciwnika; — albo

4) składa lub zobowiązuje się złożyć pewną kwotę na rzecz miejscowego funduszu ubogich, albo na inny cel dobroczynny lub publiczny.

Można także połączyć w jednej sprawie kilka sposobów zadośćuczynienia. Rodzaj umówionego zadośćuczynienia notuje się krótko w księdze urzędowej. Jeżeli umówionego za-

dośćuczynienia nie spełniono zaraz przy rozprawie pojednawczej, można ją odroczyć na krótki czas, celem wykazania że zadośćuczynienie spełniono. Gdyby tego nie wykazano najpóźniej na terminie odroczonym, uważa się próbę pojednania za udaremnioną.

§. 33.

Czasokresu od dnia w którym zażądano w Urzędzie rozjemczym wdrożenia rozprawy pojednawczej, aż do dnia, w którym rozprawa pojednawcza istotnie się odbyła albo na której bez skutku była wyznaczoną, nie wlicza się do szościotygodniowego okresu, do wniesienia skargi o obrazę czci (§. 530 ust. karn.)

Czasu, przez który sprawa o obrazę czci była zawisła w urzędzie rozjemczym, czy to wskutek wniosku strony na wdrożenie rozprawy pojednawczej, czy też wskutek odstąpienia skargi przez sąd, nie wlicza się w czasokres przedawnienia czynu karygodnego.

§. 34.

Naczelnik gminy i Rada gminna mają czuwać nad tem, aby Urząd rozjemczy sprawował swe czynności bez zwłoki i w sposób należyty.

Zresztą podlega urząd rozjemczy tak samo nadzorowi Władz wyższych, jak inne zakłady gminne. Prócz tego powołane są Władze sądowe w razie potrzeby udzielać pouczenia Urzędowi rozjemczemu albo wezwać Władzę polityczną, by spowodowała usunięcie dostrzeżonych braków (§. 7).

Władza polityczna zarządzi we własnym zakresie co potrzeba albo zniesie się w celu zaradzenia z Wydziałem powiatowym lub też z Wydziałem krajowym.

Minister sprawiedliwości jest upoważniony wglądać każdego czasu w czynności Urzędów rozjemczych i udzielać im poruczeń i wskazówek potrzebnych do utrzymania należytego toku czynności.

Urzędy rozjemcze przedkładają roczne wykazy czynności zaprowadzone rozporządzeniem Ministerstwa sprawiedliwości z 9. lutego 1908 r. L. 231. Dz. u. p.

§. 35.

Sposób, w jaki inne Sądy prócz właściwego Sądu pow. (§. 6. ust. 2.) mają być zawiadamiane o utworzeniu względnie o rozwiązaniu Urzędu rozjemczego, będzie ustanowiony osobnem rozporządzeniem.

§. 36.

Ta ustawa wchodzi w życie z początkiem czwartago miesiąca po jej ogłoszeniu. Równocześnie przestaje obowiązywać ustawa z 6. marca 1875 r L. 27. Dz. u. kr.

W gminach liczących nad 1000 ludności (§. 1.) ma Rada gminna do dni 60ciu po wejściu w życie ustawy, ustanowić Urząd rozjemczy, oznaczyć zakres jego czynności (§. 11) i wybrać mężów zaufania. W innych gminach winna Rada gminna do 4 miesięcy po wejściu w życie ustawy powziąść uchwałę, czy Urząd rozjemczy ma być w gminie ustanowiony czy też nie, ewentualnie jaki ma być jego zakres działania (§. 11) i czy gmina ustanowi wraz z miejscowym obszarem dworskim odrębny Urząd rozjemczy czyteż wspólny z gminami sąsiednimi.

O tych uchwałach należy donieść przełożonej władzy politycznej, która jest obowiązaną dopilnować, by wszystkie Rady gminne w oznaczonym czasokresie powzięły uchwały w tym przedmiocie.

§. 37.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i skarbu.

Ls. 2 851/1908. We Lwowie, dnia 5. października 1909.

Aleg 820

Sprawozdanie

Komisyi podatkowej w przedmiocie petycyi reprezentacyi miast o wyjednanie w drodze zmiany ustawy wydzielenia części podatku osobisto-dochodowego na cele gmin miejskich z powodu nie pobierania dodatków gminnych od tegoż podatku

Wysoki Sejmie!

Jeszcze w jesieni r. 1908 wypracowała Komisya podatkowa sprawozdanie dotyczące w tej samej kwestyi spowodowane petycyami licznych reprezentacyi miejskich o wydzielenie części udziału w podatku osobisto-dochodowym na cele miast. Sprawozdanie to z powodu odroczenia Sejmu nie przyszło na porządek obrad Izby, a gdy po przedłożeniu tego sprawozdania Wysokiemu Sejmowi reprezentacye dalszych kilku miast takie same petycye wniosły, a stan faktyczny i prawny od ostatniej sesyi sejmowej do obecnej chwili istotnej zmianie nie uległ, przeto Komisya podatkowa kierując się zasadniczo tymi samymi motywami co i w poprzedniem swem sprawozdaniu, do takiej samej jak tam doszła konkluzyi i ponowić musi wnioski w temże sprawozdaniu postawione.

Stan sprawy, który przy rozpatrzeniu petycyi odnośnych gmin miejskich uwzględniony być musi, jest następujący:

Wedle obowiązującej obecnie ustawy o podatkach bezpośrednich osobistych z 25. października 1896 r. L. 220. Dz. p. p. nadwyżka podatków osobistych, bezpośrednich, pozostająca ponad sumę planem finansowym przewidzianą, użytą zostaje na dotacyę dla funduszów krajowych.

W szczególności według planu finansowego, ułożonego na czasokres od r. 1900 do końca r. 1909 dochód z podatków osobistych bezpośrednich został w ten sposób rozdzielony, że suma zostająca po pokryciu ubytku z powodu zniżki 10%, przyznanej podatkom rządowym realnym przekazaną została funduszom krajowym do wysokości sześciu milionów koron.

Dalszą część dochodu z podatków osobistych bezpośrednich otrzymuje kasa Państwa, a mianowicie taką kwotę, która w r. 1900 przewyższyła o 2·5% dochód, jaki Kasie państwowej w r. 1899 z podatków osobistych bezpośrednich pozostał, a która to kwota co roku wzrasta o dalsze 2·5% ponad sumę za rok poprzedni w tenże sposób obliczona.

Dalsze nadwyżki użyte zostają na podwyższenie zniżek podatku gruntowego do 15%, budynkowego do 12½%, tudzież zarobkowego i od przedsiębiorstw obowiązanych do publicznego składania rachunków. Dopiero reszta pozostała wpływa w połowie do kasy państwowej, a w połowie przypada funduszom krajowym tych krajów, których ustawodawstwo zarządziło uwolnienie podatku oso-

bisto-dochodowego od wszelkich dodatków, kompetencyi ustawodawstwa krajowego podlegających.

W roku bieżącym upływa okres, na który plan finansowy został ułożony. Z tego powodu Rząd wniósł jeszcze w r. 1908 do Izby posłów projekt nowego uregulowania udziału funduszów krajowych w dochodach z podatków państwowych. O ile mianowicie dotąd cyfra rocznego udziału krajów w podatkach tych była chwiejną, bo zależała od rzeczywistych dochodów z podatków osobistych, to w projekcie z r. 1908 proponował Rząd uregulowanie wysokości udziałów funduszów krajowych w ten sposób, by krajom przyznaną została suma stała w wysokości, odpowiadającej przecięciu sum przekazanych krajom z podatków osobistych bezpośrednich w latach od 1898 do 1907 r. włącznie. Suma ta musiałaby się podnosić począwszy od roku 1910 corocznie o 2·5% kwoty przypadającej za rok poprzedni. — Wypłacanie udziałów tym krajom miało być i nadal zależnem od zwolnienia przez ustawodawstwo krajowe najpóźniej do 31. grudnia 1909 r. podatku osobisto-dochodowego od wszystkich dodatków podlegających kompetencyi ustawodawstwa krajowego.

Powyższy projekt rządowy nie doczekał się jednak załatwienia, natomiast w kwietniu bieżącego roku przedłożył c. k. Rząd Izbie posłów ponowny projekt sanacyi finansów krajowych, odmienny od poprzedniego.

Wedle tegoż projektu z kwietnia 1909 r. otrzymaćby miały kraje z Skarbu państwa dotacyę w łącznej kwocie 106 milionów koron, któraby w latach od początku 1910 do końca 1919 r. wzrastać miała corocznie o 2 miliony koron, z dotacyi tej przypadłaby na Galicyę w r. 1910 kwota łączna 18,664.000 K, wzrastająca corocznie o 352.000 K. W tym udziale Galicyi w dotacyi państwowej mieści się przedewszystkiem to, co kraj w r. 1907 (który został za podstawę przyjęty) tytułem udziału w podatku spirytusowym, tytułem poboru opłaty od piwa i z tytułu udziału w bezpośrednich podatkach osobistych otrzymał, a co wynosi razem 9,507.142 K, tak, że nowa dotacya, którąby fundusz krajowy ponadto otrzymywał, wynosiłaby w r. 1910 kwotę 9,156.948 K.

Atoli projekt ten podwyższa (tak jak i poprzedni projekt) podatek państwowy od spirytusu o 50 K na hektolitrze, a nadto znosi krajowe opłaty od piwa i podnosi państwowy podatek produkcyjny od piwa z 34 na 70 h. od hektolitrostopnia. Prócz tego kraj obok zrzeczenia się prawa nakładania dodatków autonomicznych do podatku osobisto-dochodowego, musiałby rezygnować z prawa nakładania krajowych opłat na spirytus i poddać całą gospodarkę krajową i budżet krajowy szablonowi przez Rząd przepisanemu, co ze stanowiska kraju, żadną miarą pożądanem być nie może.

To też projektu tego musiał Rząd zaniechać, a obecnie ma Rząd przedłożyć nowy projekt sanacyi finansów krajowych, w którym ma zaproponować na rzecz krajów 40 milionów koron udziału w dochodzie z podatku spirytusowego (zamiast dotychczasowych 20 milionów) a rezygnując z podwyższenia podatku od piwa, ma proponować ustanowienie na rzecz krajów stałego udziału w dochodzie z podatków osobistych bezpośrednich w kwocie łącznej 20 milionów koron, wzrastającej corocznie o 2·5%.

Odnośnie więc do udziału w podatkach osobistych bezpośrednich projekt z roku 1908 proponował krajom sumę odpowiadającą przecięciu udziałów z lat 1898 do 1907, projekt z kwietnia 1909 r. przyjmował za podstawę udziału krajów wysokość udziału z roku 1907, a projekt obecnie przedłożyć się mający ustala łączny udział krajów na 20 milionów koron, to znaczy, że łączny udział krajów byłby o blisko 3 miliony koron wyższy od łącznego udziału z roku 1908, który wynosił 17,025.743 kor. Wedle dat naprowadzonych przez projekt rządowy z roku 1908 wy-

nosiła przeciętna kwota udziału przypadającego na Galicyę za czas od r. 1898 do 1907 włącznie kwotę 866.768 K czyli 11·8009% całej kwoty do rozdziału między kraje przeznaczonej. Projekt więc z kwietnia 1909 roku jest korzystniejszy wprawdzie pod tym względem od projektu z roku 1908, gdyż podstawą projektu z roku 1909 jest udział z roku 1907, który był znacznie wyższy od udziałów z lat poprzednich, bo wynosił 1,382.588 K, a projekt obecnie przedłożyć się mający jest nawet jeszcze korzystniejszy, bo proponuje udział wyższy nawet od udziału za rok 1908, który wynosił 1,879.381 K; czy atoli unormowanie stałej kwoty udziałów krajów nawet wedle stanu jednego z lat ostatnich jest dla krajów korzystnem, to jest conajmniej wątpliwem, jeżeli się weźmie pod uwagę, że dochód z podatku osobisto-dochodowego ma tendencyę ciągłego wzrostu. Kiedy bowiem przed 10 laty t. j. w roku 1899 suma podatku tego wynosiła 43,850.000 K, to w roku 1908 wynosiła 72,194.207 K a z samej Galicyi suma podatku osobisto-dochodowego wynosi obecnie przeszło $5^1/_2$ milionów koron, kiedy jeszcze w roku 1898 wynosiła niespełna dwa miliony koron; przyczem atoli zaznaczyć należy, że ten wzrost dochodu z podatku osobisto-dochodowego nie jest tyle spowodowany wzmocnieniem siły gospodarczej kraju, ile raczej bardzo energicznem przyciśnięciem śruby podatkowej. Jeśli się tedy od krajów żąda zwolnienia podatku od dodatków autonomicznych a więc zrezygnowania ze źródła dochodu, które przy coraz większym wzroście podatku osobisto-dochodowego mogłoby mieć coraz większe znaczenie, to słusznem jest żądanie, by przyznać za to krajom odpowiedni a więc wydatny ekwiwalent, tem bardziej, że przed wprowadzeniem nowej ustawy podatkowej miały kraje możność pobierania dodatków od dawnego podatku zarobkowego i dochodowego, zaczem ubytek ten odpowiednio wyrównać należy. Ustalenie tego ekwiwalentu powinno zatem w większym stopniu liczyć się z możnością wzrostu podatku w przyszłości.

Te same względy, które były rozstrzygającymi przy przyznaniu krajom dotacyi z podatku osobisto-dochodowego zachodzą odnośnie do tych związków autonomicznych, które w drodze ustawodawstwa krajowego są pozbawione prawa pobierania dodatków autonomicznyoh, a zwłaszcza też odnośnie do miast. Wydatki miast wzrastają z każdym rokiem, budżety ich są coraz bardziej obciążone, źródła ich dochodów nie wystarczają na coraz większe potrzeby, których domagają się rosnące ciągle zadania gospodarcze, kulturalne i socyalno-polityczne miast.

Skoro podatek osobisto-dochodowy wzrasta z roku na rok i to kosztem innych podatków, na których ciążą dodatki krajowe i gminne, i skoro miasta właśnie w wysokim stopniu przyczyniają się do tego ustawicznego wzrostu tegoż podatku, bez możności pobierania dodatków gminnych od takowego, to przyznanie bonifikacyi odpowiednich gminom miejskim jest wskazane, a według samejże ustawy podatkowej nie jest wykluczonem branie udziału gmin w nadwyżkach przyznanych krajom. Gminy mogą mianowicie w drodze ustawodawstwa krajowego otrzymać pewien udział w dotacyi przypadającej krajom z podatku osobisto-dochodowego.

Kwestya ta łącsy się jednak ściśle ze sprawą sanacyi finansów krajowych, z kwestyą zasadniczego unormowania stosunku finansowego państwa do krajów i sposobu, w jaki państwo finansom krajowym w pomoc przyjdzie.

Jeszcze podczas ankiety o finansach krajowych, zwołanej w marcu 1908 r. a następnie i w motywach do projektów swych o nowem uregulowaniu udziału funduszów krajowych w dochodzie z podatków państwowych, Rząd konsekwentnie zaznacza swoje stanowisko, że nie uważa za właściwy sposób zasilania finansów krajowych i komunalnych wprowadzenie dodatku do podatku osobisto-dochodowego, ze względu na to, że podatek ten nie wżył się jeszcze do tego stopnia, aby mógł wytrzymać to nowe obciążenie, które mogłoby w obecnej chwili podkopać przyszły

rozwój tego podatku. Jak długo zdaniem Rządu, podatek ten ma charakter podatku supletoryjnego i wyrównawczego obok całego szeregu innych podatków od intraty, tak długo należy go utrzymać wolnym od dodatków.

Do tego przyczyniają się jeszcze przepisy ustawy podatkowej o miejscu przypisania tego podatku. Miejscem tem jest w zasadzie miejsce zamieszkania podatnika, co stanowi również przeszkodę w pobieraniu dodatków, bo prawie połowę całego podatku osobisto dochodowego opłaca Austrya niższa, (głównie Wiedeń), tak, że z dodatku największe korzyści miałby tylko ten kraj, a korzyści innych krajów byłyby minimalne. I tak dla Galicyi, jeżeli przyjmie się za podstawę preliminarz podatku osobisto-dochodowego na rok 1910 w kwocie 4,780.000 K, wyniosłyby dodatki krajowe dziesięcioprocentowe tylko 478.000 K, podczas gdy udział kraju przekazany z podatku osobisto dochodowego jeszcze za rok 1908 wynosił 1,879.381 K; Rząd zaś z góry zapowiada, że uchwał sejmowych nakładających wyższe niż 10% dodatki do tego podatku ze względu na wybitny interes publiczny w prawidłowym rozwoju tego podatku, nie mógłby do Sankcyi Najwyższej przedłożyć.

Należy więc w każdym razie liczyć się z tem, że w okresie od roku 1910 do 1917 przekazane będą krajom nadal udziały w dochodzie z podatku osobisto-dochodowego lub też będą zastąpione innego rodzaju dodatkami rocznymi z funduszów państwowych. Oczywiście, że nastąpi to pod warunkiem, jeżeli w drodze ustawy krajowej nastąpi przed upływem roku 1909 uwolnienie i nadal podatku osobisto-dochodowego od dodatków, podlegających kompetencyi ustawodawstwa krajowego. Uchwalenie projektu ustawy takiej jest w każdym razie niezbędnem, gdyż w przeciwnym razie nietylko fundusz krajowy zostałby uszczuplony o sumę odnośnych udziałów podatkowych, ale i dla podatników ustałyby opusty podatków realnych, przysługujacych im dotąd w wysokości 15% od podatku gruntowego a $12^1/_2$% od podatku domowego. Uwolnienie to od dodatków jest niezbędnem także i na ten wypadek, jeżeliby obecnie nawet całkowite ustalenie nowego planu finansowego nie nastąpiło, bo wedle art. XII. ustawy z roku 1896, gdyby nowy plan finansowy nie został obecnie unormowany, przyznany będzie nadal krajom od roku 1910, pod warunkiem zrzeczenia się poboru dodatków od podatku osobisto-dochodowego, taki procentowy udział w podatkach realnych, jaki odpowiadał udziałowi w podatkach osobistych na rok 1909.

Ze stanowiska potrzeb finansowych kraju jest wskazanem zwolnienie na dalszy czasokres do r. 1917 podatku w mowie będącego od dodatków ustawodawstwu krajowemu podlegających; aby jednak przez zwolnienie to i miasta uszczerbku nie poniosły, uznaje Komisya podatkowa z przytoczonych powyżej powodów, że zachodzi potrzeba takiego podwyższania dotacyi krajowej z podatku w mowie będącego względnie takiej dotacyi z funduszów państwowych, aby nie naruszając zgoła udziału, jaki na rzecz funduszu krajowego przypaść powinien, można było także wydzielić część odpowiednią na cele gmin miejskich.

Gdy zaś, jak wspomniano, zachodzi tu związek z sanacyą finansów krajowych i udziały, jakie gminy sobie roszczą, nie mogą w niczem uszczuplać udziałów kraju, które na najbliższy czasokres muszą doznać podwyższenia, gdy nadto w obecnej chwili nie można z całą pewnością przewidzieć, jaki obrót weźmie projektowana sanacya finansów krajowych i w jakiej formie ona nastąpi, przeto nie przesądzając tej kwestyi, sprawę tę zarówno ze stanowiska interesu finansowego kraju, jak i z punktu widzenia interesów gmin rozpatrzeć i załatwić należy. Żałować tylko należy, że z powodu wielkiego nawału spraw nie mogła sprawa ta doczekać się załatwienia w czasie zeszłorocznej sesyi sejmowej, bo Wydział krajowy miałby więcej czasu do wszechstronnego zbadania tej sprawy i do ewentualnego wdrożenia rokowań ze Rządem.

Jakkolwiek więc obecnie pora jest bezsprzecznie dość późna, to jednak Komisya podatkowa uznając zasadniczo ważność i słuszność postulatu przez gminy miejskie postawionego, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by jak najspieszniej zbadał wnioski o zapewnienie gminom miejskim udziału w dotacyi z dochodów podatku osobisto dochodowego i sprawozdanie dotyczące czemprędzej przedłożył, a zarazem, by bezzwłocznie wdrożył rokowania z Rządem o takie podwyższenie dotacyi krajowej, któreby umożliwiło uwzględnienie zupełnie słusznych i uzasadnionych rozszczeń miast.

Przewodniczący:
Gołuchowski.

Sprawozdawca:
Landau.

Lw. 108.377/910. We Lwowie dnia 27. września 1910.

Aleg 821

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie ustawy wodociągowej dla gminy miasta Podgórza.

Wysoki Sejmie!

Miasto Podgórze znajduje się w bardzo trudnych warunkach co do możności zaopatrzenia swych mieszkańców w zdrową wodę do picia i użytku domowego. Trudności wynikają przedewszystkiem z ustroju geologicznego i konfiguracyi terenu, wskutek których jedynie tylko u stóp krzemionek znajduje się pewna ilość studzien z wodą dobrą, lecz jest jej mało.

Ponieważ miasto rośnie bardzo szybko w liczbę mieszkańców i zabudowuje się coraz gęściej, więc też i brak wody daje się od szeregu lat gwałtownie odczuwać.

Dowodem tych niepomyślnych stosunków jest fakt, że na podstawie opinii c. k. krajowego inspektora sanitarnego, c. k. Namiestnictwo po zasięgnięciu opinii c. k. krajowej Rady zdrowia orzekło reskryptem z dnia 23. marca 1910 L. VII. b. 1505, że ze względów publicznych zachodzi konieczna potrzeba urządzenia wodociągów dla m. Podgórza w celu dostarczenia wody słodkiej do picia i do użytku domowego, oraz oznaczenia rejonu ochronnego dla ich źródeł.

Wobec tego stanu rzeczy rozpoczęła Reprezentacya miasta już przed kilku laty starania celem zaopatrzenia miasta w zdrową wodę, co może być uskutecznione w dwojaki sposób: albo przez pobieranie wody z wodociągu krakowskiego, albo przez zbudowanie wodociągu własnego.

W styczniu 1906 rozpoczął Magistrat w Podgórzu pertraktacye z Prezydyum miasta Krakowa celem rozszerzenia sieci wodociągowej krakowskiej na Podgórze i dostarczenia tamże wody.

Wypracowanie wstępnego projektu sieci wodociągowej, zebranie dat potrzebnych do ułożenia warunków ugody, a wreszcie studyowanie przedłożonych przez krakowskie biuro wodociągowe projektów na wspólnych posiedzeniach komisyi obu miast, zabrało kilka lat czasu.

Sprawa przedłużała się także i z tego powodu, że krakowskie biuro wodociągowe prowadziło równocześnie studya nad wyszukaniem nowych terenów wodociągowych dla Krakowa, gdyż obecne w Bielanach są niewystarczające. Ostatecznie pertraktacye te dotąd nie zostały jeszcze ukończone.

Równocześnie z rokowaniami z gminą miasta Krakowa rozpoczęła Reprezentacya miejska prace nad własnym wodociągiem, będące już na ukończeniu.

W lipcu 1908 na podstawie uchwały komisyi wodociągowej rozpoczęto poszukiwania w okolicy Tyńca za pomocą wierceń, które poprzedziły obszerne studya geologiczne. Wiercenia wykazały, że w tej okolicy pod iłami mioceńskimi, w warstwach skał jurajskich, znajduje się woda, którą analiza chemiczna skwalifikowała jako bardzo dobrą.

Ponieważ miasto dysponowało na wstępne roboty tylko sumą 5000 K a wiercenia w twardych jurajskich skałach okazały się kosztowne, przeto pod zimę 1908 przerwano roboty, postanawiając podjąć je na większą skalę na wiosnę roku 1909. W tym celu zaciągnęło miasto pożyczkę 40.000 K i przed rozpoczęciem dalszych głębokich, a tem samem kosztownych wierceń, zaproszono geologów, Prof. Grzybowskiego i dra Wójcika do wydania opinii o projekcie tych poszukiwań.

Orzeczenie ekspertów potwierdziło dotychczasowy kierunek badań i dało wskazówki do dalszych prac. Stosując się do rady ekspertów wykonano w czasie od lipca do listopada 1909 otwór wiertniczy w Kurdwanowie 200 m. głęboki, a gdy próbne pompowanie i rozbiór chemiczny wody dały wyniki zadowalające, opracowano na tej podstawie generalny projekt wodociągu. Ponieważ jednak po dłuższem pompowaniu woda zaczęła przybierać zapach siarkowodorowy, przeto, na podstawie ponownego orzeczenia ekspertów, przesunięto badania w stronę ku Tyńcowi, do Pychowic, gdzie w ciągu grudnia 1909 r. i stycznia 1910 r. wykonano otwór 45 m. głęboki, poczem rozpoczęto próbne pompowania, które prowadzono bez ustanku od lutego do 3. września 1910 roku. Dotychczasowe wyniki dają uzasadnioną nadzieję, że ilość wody będzie wystarczającą, a analizy chemiczne i bakteryologiczne dowodzą, że znaleziona woda jest pod każdym względem bardzo dobra.

Obok robót wiertniczych i badania wody wykonano wszelkie potrzebne pomiary w mieście i wystudyowano trasę rurociągu głównego, wykonano też projekt sieci rur, zbiorników, budynku maszyn, wreszcie zebrano oferty na urządzenia maszynowe.

Na podstawie powyższych prac przygotowawczych ułożono szczegółowy kosztorys budowy wodociągów, obliczony na kwotę 1,180.000 koron. Ponieważ nie jest jeszcze rozstrzygniętem, czy miasto będzie budowało własny wodociąg, czy też dojdzie do skutku ugoda z Krakowem celem dostarczenia Podgórzowi wody z wo-

dociągu krakowskiego, Magistrat nie przedsiębierze na razie żadnych kroków celem sfinansowania przedsiębiorstwa wodociągowego.

Na podstawie obliczenia rentowności wodociągu, przestudyowanego przez komisyę wodociągową, a opartego na pewnych datach i znajomości miejscowych warunków, przyszła Reprezentacya miejska do przekonania, że celem zapewnienia zakładowi wodociągowemu dochodów na pokrycie kosztów ruchu i amortyzacyi kapitału zakładowego, tudzież konserwacyi, musi postarać się o prawo nakładania podatków od czynszów najmu, względnie od wartości czynszowej aż do wysokości 6%.

Gmina uzyskała również rejon ochronny, zabezpieczający dostatecznie obszar wodonośny przed robotami górniczemi, które mogłyby wpłynąć na odciągnięcie wody z warstw jurajskich i zmniejszyć ich wydatność.

W ogóle prace wodociągowe znajdują się obecnie na ukończeniu, a projekt wodociągu oparty na dotychczasowych studyach wymaga tylko uzupełnienia datami z próbnego pompowania jeszcze jednej studni, ażeby mógł być posłany do Ministerstwa robót publicznych celem zbadania go i wydania opinii.

Wobec tego gmina podjęła kroki celem uzyskania ustawy wodociągowej jako podstawy do sfinansowania budowy.

Projekt ustawy wodociągowej uchwaliła Rada miejska na posiedzeniu z dnia 12. maja 1910, a uchwała ta należycie w gminie ogłoszona, po myśli § 91 ustawy z dnia 13. marca 1889 Dz. u. kr. Nr. 24, i niezaczepiona żadnym protestem ze strony członków gminy, otrzymała zatwierdzenie ze strony Wydziału powiatowego w Wieliczce, działającego w zastępstwie Rady powiatowej, uchwałą tegoż z dnia 6. czerwca 1910. W ten sposób stało się zadość postanowieniu § 103 cyt. ust. gm. Uchwała Rady gminnej z dnia 12. maja 1910 jest tylko modyfikacyą pierwotnej jej uchwały w tej sprawie z dnia 28. września 1909, dokonaną wskutek reskryptu Wydziału krajowego z dnia 16. października 1909 L. 113,304, żądającego dostosowania treści projektu do dyrektyw, zawartych w reskrypcie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 25. sierpnia 1909 L. 25.941 a ustalonych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu przy sposobności wyjednania Najwyższej Sankcyi dla ustaw wodociągowych dla Nowego Sącza, Tarnowa i Rzeszowa.

Sprostowany przez Radę miejską projekt ustawy odpowiada na ogół wskazówkom Ministerstwa spraw wewnętrznych, z wyjątkiem dwóch punktów:

1) Postanowienie § 5 lit. c. projektu, według którego „podatek gminny od czynszów i opłaty za spotrzebowanie wody, wymienione pod lit. b) i c) nie będą pobierane od realności położonych przy ulicach i placach, przy których na razie nie będą umieszczone rury wodociągowe, dopóki to nie nastąpi“ — jest, w myśl powyższych uwag Ministerstwa niesprawiedliwe. Wskutek tego bowiem dom zaopatrzony w dostateczną ilość wody, z powodu blizkości publicznej studni wodociągowej, którego właściciel może być — po myśli § 4 uwolniony od obowiązku połączenia go z miejskim wodociągiem, będzie podlegał w myśl § 6. podatkowi wodociągowemu, jeśli leży przy ulicy, przez którą poprowadzono rury wodociągowe, podczas gdy dom wprawdzie sąsiedni, ale znajdujący się przy ulicy bocznej, gdzie założenie rur wodociągowych dotąd nie nastąpiło, będzie od tego podatku uwolniony, chociaż z urządzeń wodociągowych korzysta w tej samej mierze, co dom poprzednio wspomniany, a to ze względu na blizkość publicznej studni wodociągowej i wynikające stąd udogodnienia w razie pożaru.

Gdy jednak publiczne studnie wodociągowe tylko w wyjątkowych wypadkach bywają zakładane, a przeto ilość domów niepołączonych z miejskim wodociągiem wskutek uwolnienia, przewidzianego w § 4. będzie niewątpliwie bardzo niewielką, niesprawiedliwość tego postanowienia § 5. lit. c) będzie w praktyce zredukowaną do mininum, w każdym razie będzie mniejszą, niż wówczas, gdyby przez opuszczenie tego postanowienia, na domy leżące przy ulicach, przy których rur wodociągowych nie umieszczano, nałożono obowiązek uiszczania podatku wodociągowego, chociaż nie miałyby one możności korzystania z urządzeń wodociągowych.

Z tego powodu Wydział krajowy postanowił nie nalegać na zmianę projektu w powyższym kierunku.

2) Podobnie sprzeciwia się zasadom, ustalonym przez Ministerstwo postanowienie ustępu 2-go § 5. według którego prawo pobierania podatku wodociągowego od czynszów najmu i opłat za spotrzebowanie wody ma przysługiwać gminie przez lat 33. Ministerstwo bowiem żąda stanowczo, aby czas trwania tego rodzaju świadczeń na rzecz gminy wynosił najwyżej lat 10, motywując swe stanowisko uwagą, że to ograniczenie ma na celu niekrępowanie gminy na daleką przyszłość w swobodnem decydowaniu o rodzaju i wysokości poborów na cele gminne.

Wydział krajowy nie sądzi jednak, aby argument ten był tak decydujący, iżby z tego powodu należało koniecznie zrezygnować z autonomicznej swobody gminy i Wysokiego Sejmu co do rozstrzygania w tej mierze.

Ustawa gminna bowiem z 13. marca 1889 Dz. u. kr. Nr. 21. przyznając miastom w § 87 prawo nakładania opłat gminnych nie ogranicza czasokresu, na jaki opłaty te mają być przyznawane, skoro zaś idzie o inwestycyę, na której wykonanie gmina musi zaciągnąć znaczną długoterminową pożyczkę amortyzacyjną i z żądanych opłat ma uzyskać fundusze potrzebne na spłatę rat amortyzacyjnych, rzeczą jest pożądaną, aby opłaty te były zapewnione na cały czas spłaty pożyczki, bo to jedynie zapewnia pożyczce ustawowo zagwarantowane bezpieczeństwo, którego instytucye finansowe przy udzielaniu pożyczek na cele wodociągowe stanowczo się domagają.

Z tego powodu Wydział krajowy zatrzymuje w załączonym projekcie 33 letni czasokres, proponowany przez Radę miejską.

W pewnej niezgodności z zasadami reskryptu ministeryalnego pozostają także postanowienia § 8. i 11. projektu, uchwalonego przez Radę miejską. Gdy jednak nie idzie tu o zmiany rzeczowe, lecz tylko o jasną i ścisłą stylizacyę pod względem formalnym, Wydział krajowy, chcąc uniknąć przewlekania sprawy, postanowił zmienić odnośne postanowienie w myśl uwag Ministerstwa w własnym zakresie, bez ponownego odnoszenia się do Magistratu.

Na podstawie powyższego przedstawienia stanu rzeczy Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

załączony ⅓. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . o obowiązku właścicieli domów w gminie miasta Podgórza połączenia swych domów z miejskim wodociągiem, tudzież o zezwoleniu tej gminie na pobór gminnego podatku od czynszów najmu i opłat gminnych na urządzenie, utrzymanie i rozszerzenie wodociągu miejskiego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

§ 1.

Każdy właściciel domu, położonego w obrębie miasta Podgórza, obowiązany jest po otwarciu miejskiego wodociągu w dotyczącej ulicy lub dotyczącym placu połączyć swój dom z wodociągiem miejskim (§ 2).

Połączenie to ma nastąpić podług przepisów osobnego regulaminu technicznego (§ 13) i wykonane być może tylko przez osoby posiadające do tego uzdolnienie w myśl przepisów ustawy przemysłowej.

§ 2

Połączenie domów z miejskim wodociągiem ma nastąpić najpóźniej do dwóch lat po otwarciu wodociągu w odnośnej ulicy lub placu. — Jeżeli właściciel domu nie wykona tego połączenia w powyższym terminie, może gmina miasta Podgórza wykonać je na jego koszt. Domy, które powstaną dopiero po zaprowadzeniu wodociągu, mają być z nim połączone przed zezwoleniem na ich zamieszkanie lub użytkowanie.

§ 3.

Właściciel domu ponosi koszta połączenia z miejskim wodociągiem od granicy swej realności i koszta urządzenia we-

wnątrz realności. Koszta doprowadzenia wody do wspomnianej granicy ponosi gmina.

§ 4.

Gdyby koszta urządzenia wodociągowego wewnątrz dom były w stosunku do jego wartości za wysokie, może Rada miejska wyjątkowo zwolnić właściciela od obowiązku w § 1 określonego, jeżeli dostateczne zaopatrzenie domu w zdrową wodę do picia w pobliskiej studni publicznej wodociągowej jest zapewnione, a okoliczność ta została urzędownie stwierdzoną. Koloniom robotniczym, dalej właścicielom domów o charakterze wiejskim lub prowizorycznym, może Rada miejska zezwolić na urządzenie ich kosztem wspólnych studzien wodociągowych zamiast łączenia poszczególnych domów z wodociągiem miejskim. Udzielenie zwolnienia w myśl obydwu powyższych ustępów może nastąpić tylko przez Radę miejską. Przeciw odmownej uchwale Rady miejskiej nie przysługuje prawo wnoszenia rekursu. Z ustaniem powodu zwolnienia od wykonania domowego urządzenia wodociągowego zwolnienie to traci moc obowiązującą.

§ 5.

Na pokrycie kosztów urządzenia, rozszerzenia i utrzymania wodociągu miejskiego przysługuje gminie miasta Podgórza prawo pobierania przez lat trzydzieści trzy, licząc od dnia oddania wodociągu do publicznego użytku (§§ 3 i 9):

a) podatku gminnego aż do wysokości sześciu procentów (6%) zeznanego i przez władzę sprawdzonego czynszu najmu lub wartości czynszowej budynków położonych przy wodociągu w obrębie gminy;

b) opłaty za spotrzebowanie wody w budynkach niepodlegających podatkowi domowo-czynszowemu, jak n. p. w budynkach rządowych, krajowych, miejskich, dworcach kolejowych itp. według ceny jednostkowej ustanowionej w taryfie;

c) opłaty stosownie do ceny jednostkowej za jeden metr sześcienny wody podług taryfy za użycie wody do celów przemysłowych, jako to fabryk, łazienek, hoteli, kawiarń, ogrodów itp. przy równoczesnem zwolnieniu tych przedsiębiorstw od podatku gminnego wodociągowego pod a) wymienionego. Podatek gminny od czynszów a) i opłaty b) i c) nie będą pobierane od realności położonych przy ulicach i placach, przy których na razie nie będą umieszczone rury wodociągowe, dopóki to nie nastąpi. Od podatku gminnego a) może Rada miejska uwolnić tych lokatorów, którzy płacą czynsz nie przenoszący 100 koron rocznie, o ile zaś użyją wody więcej ponad maximum w taryfie

oznaczone t. j. ponad 50 litrów, płacą za nadmiar wody podług taryfy w stosunku do ceny jednostkowej.

§ 6.

Zwolnienie od połączenia domu z wodociągiem miejskim (§ 4) nie uwalnia od uiszczania podatku wodociągowego.

§ 7.

W granicach zakreślonych § 5 i po uwzględnieniu dochodu z opłat (§ 5 b, c) ustanowi Rada miejska corocznie wysokość gminnego podatku wodociągowego.

§ 8.

Podatek gminny (§ 5 a) i opłaty za użytkowanie wody (§ 5 b i c) ciężą na lokatorach, względnie używających wody. Podatek ten opłaca także właściciel domu ze swego mieszkania i za mieszkanie, które tytułem darmym komuś odstąpił. Podatek ten opłacają również ci, którzy mają mieszkanie w naturze, a to wedle czynszu zeznanego lub oszacowanego. Podatek gminny (§ 5 a) i wszelkie opłaty za wodę użytą w gospodarstwie domowem. uiszczają gminie bezpośrednio właściciele realności z prawem regresu do swych lokatorów. Opłaty za używanie wody na cele wymienione w § 5 b. i c ściągane będą wprost od tych, na których żądanie lub zgłoszenie zakład wodociągowy miejski dostarcza wody lub urządzeń wodociągowych.

§ 9.

Dzień, od którego pobór podatku wodociągowego się rozpoczyna (§ 5 a) poda Magistrat osobnem obwieszczeniem do publicznej wiadomości.

§ 10.

Do czasu, pokąd mieszkańcy nie będą mogli korzystać z miejskich wodociągów z powodu niewykonania urządzeń wodociągowych domowych, obowiązek płacenia podatku wodociągowego cięży wyłącznie na właścicielach realności bez regresu do najemców mieszkań.

§ 11.

Podatek gminny wodociągowy (§ 5 a) i opłaty (§ 5 b i c) wymierza i ściąga Magistrat przez organa gminne, w razie zaś nie uiszczenia ich w terminie regulaminem oznaczonym, ściągnięcie nastąpi albo po myśli § 4 cesarskiego rozporządzenia z 20. kwietnia 1854 Dz. u. p. Nr. 96 na podstawie wykazu zaległości, potwierdzonego przez władzę polityczną I. instancyi albo w drodze sądowej.

§ 12.

Odpisanie rządowego podatku domowo-czynszowego wskutek opróżnienia mieszkania pociąga za sobą odpisanie podatku gminnego.

§ 13.

Regulamin techniczny (§ 1), taryfę opłat, sposób uiszczania podatku gminnego i opłat (§ 8) i w ogóle wszelkie rozporządzenia wykonawcze do niniejszej ustawy uchwali Rada miejska. Uchwała ta wymaga do swej ważności zatwierdzenia Wydziału krajowego w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem. W taki sam sposób może nastąpić zmiana regulaminu, taryfy i rozporządzeń wykonawczych.

§ 14.

Ustawa wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

§ 15.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

LW. 111.781/1910. We Lwowie dnia 5. października 1910.

Aleg 822

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie nadania nowo zbudowanemu szpitalowi powiatowemu w Horodence charakteru szpitala powszechnego i publicznego.

Wysoki Sejmie!

Reprezentacya powiatu w Horodence postanowiła jednomyślnie na posiedzeniu z dnia 23. marca 1904 ufundować w Horodence szpital „imienia Arcyksiężniczki Gizeli“ na czterdzieści łóżek, z tem zastrzeżeniem, że w chwili właściwej, gdy fundusze okażą się dostateczne, przystąpi Wydział powiatowy do urzeczywistnienia tej fundacyi.

Na pokrycie kosztów budowy przeznaczył Wydział powiatowy wszelkie rozporządzalne na ten cel fundusze, a mianowicie:

a) fundusz zakładowy istniejącego szpitala powiatowego w kwocie 26.000 kor.,
b) fundusz imienia Arcyksiężnej Gizeli w kwocie 14.884 koron 39 hal.,
c) kapitał ze sprzedaży istniejącego szpitala powiatowego w kwocie 20.000 kor.,
d) legat ś. p. Fedka Kostiuka w kwocie 3.000 koron.

Gdy fundusze te nie wystarczały na wybudowanie rzeczonego szpitala Reprezentacya powiatu uzyskała uchwałą Wysokiego Sejmu zezwolenie na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 120.000 koron.

Mając w ten sposób zapewnione fundusze na wybudowanie szpitala odniósł się Wydział powiatowy do Wydziału krajowego z prośbą o uznanie potrzeby szpitala w Horodence stosownie do postanowień §. 2. ustawy z dnia 28. lipca 1897 Dz. u. kraj. Nr. 47.

Uzyskawszy orzeczenie Wydziału krajowego reskryptem z dnia 26. sierpnia 1905 l. 21.768 uznające potrzebę szpitala w Horodence, przystąpił Wydział powiatowy w roku 1908 do budowy szpitala.

Na gruncie, przez gminę Horodenka na ten cel darowanym, o przestrzeni 2 morgów 1533 sążni□, który przez delegatów Wydziału krajowego i komisyę sanitarno-policyjną uznany został za zupełnie odpowiedni pod budowę, powstał kompleks budynków według normalnych planów ułożonych przez Wydział krajowy, a mianowicie:

1) główny budynek szpitalny,
2) budynek administracyjny,
3) pawilon dla chorób zakaźnych,
4) budynek gospodarczy,
5) kostnica,
5) studnia z pompą wraz z domkiem nad tą studnią.

C. k. Namiestnictwo orzekło już reskryptem z dnia 13. listopada 1907 l. 136.830, że powyż wymienione bydynki oraz ich urządzenie szpitalne wedle przedłożonych planów odpowiadają wymogom sanitarno-policyjnym.

Zaopatrzenie szpitala w odpowiednią ilość dobrej wody dokonano w ten sposób, iż na podwórzu szpitalnem wywiercono studnię do głębokości 60 metrów, zaopatrzoną w pompę ssąco-tłoczącą, poruszaną motorem benzynowym.

Powyższa pompa wtłacza wodę ze studni do zbiornika żelaznego położonego na strychu budynku głównego o pojemności 3000 litrów, skąd rozprowadzoną bywa rurami do pojedyńczych ubikacyi we wszystkich pawilonach.

Celem odprowadzenia nieczystości urządzono kanalizacyę rurami kamionkowemi od wszystkich budynków do wspólnego kanału odprowadzającego, Dla odkażenia nieczystości z pawilonu chorób zakaźnych wykopano obok tego pawilonu dół kloaczny z mieszadłem, gdzie zebrane nieczystości podlegają dezynfekcyi, a następnie odchodzą rurami kamionkowemi do wspólnego kanału odpływowego.

Rury odpływowe są zaopatrzone w gęstą kratę oddzielającą. Główny kanał odpływowy, długości 250 metrów, odprowadza nieczystości do płynącego po za obrębem siedzib ludzkich polsku.

Aktem fundacyjnym, notaryalnie zeznanym z daty Horodenka dnia 28 czerwca 1910 l. rep. 380. oddała Rada powiatowa w mysl §. 2. ustawy z dnia 28 lipca 1897. Dz. u. kraj. Nr 47. wyżej opisane budynki szpitalne wraz z gruntem i całem urządzeniem, bez żadnych ciężarów, na wyłączną i nieograniczoną własność funduszowi szpitalnemu w Horodence.

W ustępie piątym pomienionego aktu fundacyjnego, zgodnie z postanowieniem §. 15. ustawy z dnia 28. lipca 1897, zobowiązała się Rada powiatowa w Horodence, pokrywać z własnych funduszów wszystkie wydatki na budowę, przeistoczenie lub dobudowanie w stosunku 50%, to jest po połowie z funduszem krajowym, a nadto w ustępie czwartym aktu fundacyjnego pokryć z własnych funduszów wszelkie koszta utrzymanta szpitala w pierwszem półroczu licząc od wprowadzenia go w życie ustawą krajową.

Wydział krajowy zatwierdził w dniu 4. października 1910 akt fundacyjny, a akt ten następnie przesłany został c. k. Namiestnictwu, dla zaopatrzenia go klauzulą zatwierdzającą jako naczelna władza fundacyjna krajowa.

Zaznaczamy przytem, że szpital w sprzęty i inne ruchomości potrzebne do wewnętrznego urządzenia jeszcze dotąd nie został zaopatrzony, fundusze jednak na ten cel potrzebne Wydział powiatowy w Horodence posiada i w ustępie trzecim aktu fundacyjnego zamieszczono zastrzeżenie, że przed otwarciem szpitala wszystkie potrzebne urządzenia, sprzęty i utenzylia własnym kosztem powiatu zakupione i do użytku szpitalnego oddane zostaną.

Gdy więc w ten sposób fundator, w niniejszym wypadku reprezentancya pwwiatu w Horodence dopełniła wszystkich warunków wymaganych ustawą z dnia 28 lipca 1897 Dz. u. kraj. Nr. 47.,

Wydział krajowy wnosi:

/. Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączoną */.* ustawę.

Z Rady Wydziału krajowego

Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni, w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Szymon Bernadzikowski, w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . nadająca szpita'owi w Horodence charakter szpitala powszechnego i publicznego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Szpital w Horodence zostaje uznany za powszechny i publiczny.

Art. II.

Komitet szpitalny składać się ma:

a) z delegata Wydziału krajowego,

b) z prezesa Rady powiatowej w Horodence lub jego zastępcy,

c) z delegata Rady powiatowej,

d) z dyrektora szpitala.

Art. III.

W przyszłości połowę kosztów budowy nowego, odbudowy lub rozszerzenia starego gmachu szpitalnego, tudzież wewnętrznego urządzenia dobudowanej części ponosić będzie powiat w Horodence.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy powierzam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

L. s. 7063/910. We-Lwowie, dnia 3. października 1910.

Aleg 823

Wniosek

prof. dra Halbana i tow. w sprawie odpowiedniego zastosowania przepisów podatkowych do produkcyi ropy.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 19. października 1908 r. wezwał Wysoki Sejm c. k. Rząd, aby tenże przy wymiarze podatku zarobkowego i osobisto-dochodowego uwzględniał szczególne stosunki produkcyi ropy i wydał władzom podatkowym stosowne polecenia w kierunkach, jakie ta uchwała Wysokiego Sejmu wskazywała.

C. k. Ministerstwo Skarbu uczyniło temu wezwaniu w pewnej części zadość. Reskryptem z dnia 17. lutego br. L. 70.208 poleciło, aby kopalniom prowadzonym przez przedsiębiorców w własnym zarządzie przypisywać podatek zarobkowy dopiero od chwili rozpoczęcia wydobywania ropy. Zezwoliło również udzielać przedsiębiorcom kopalń opinii rzeczoznawców, przesłuchiwanych przez władzę w sprawie opodatkowania tychże kopalń.

Nie uwzględniło jednak c. k. Ministerstwo Skarbu innych części powyżej przytoczonej uchwały Wysokiego Sejmu, mianowicie: 1) co do odróżnienia dla podatku zarobkowego okresów, w których ropa istotnie była wydobywaną, od takich, w których kopalnia ropy nie dawała, oraz 2) co do odliczania amortyzacyi wkładu przy podatku osobisto-dochodowym.

Co do punktu pierwszego, to wprawdzie władza podatkowa uwzględnia techniczne przerwy produkcyi, nie uwzględnia jednak przerw naturalnych, które jako niezależne od pracy ludzkiej właśnie najbardziej na uwzględnienie zasługują. C. k. Ministerstwo Skarbu zamierza w drodze łaski przyznawać w takich wypadkach opust, rezerwując sobie jednak to prawo, naraża przez to przemysłowców na konieczną zwłokę.

Ponieważ §. 73. ustawy z dnia 25. października 1896 r. Nr. 220. dz. p. p. przyznaje w analogicznych wypadkach kompetencyę odnośną c. k. krajowej Dyrekcyi Skarbu, przeto podpisani mniemają, iż analogia przemawia za poruczeniem

tej sprawy również władzy krajowej, naturalnie z pozostawieniem wszelkich dalej idących praw (rozstrzygania rekursów) c. k. Ministerstwu.

Najdotkliwszem jest jednak nie uwzględnienie rezolucyi sejmowej co do odliczania odpowiednio krótkiej amortyzacyi wkładu przy podatku osobisto-dochodowym.

Wszak dochód ogólny płynący z produkcyi ropy przez krótki okres produktywności szybu mieści w sobie oprócz zwykłego dochodu zarazem szybką amortyzacyę. W naszem zagłębiu szyb jest ropodajnym zazwyczaj przez 3 lata. Suma przez te trzy lata uzyskiwana obejmuje zatem co roku normalnie zarazem zwrot $^1/_3$ części kapitału. Krzywdą jest więc, jeżeli tego rodzaju dochód, którego większą część stanowi zwrot wkładu, jest w oczach władzy jednem ze znamion wydatności przedsiębiorstwa, znamion stanowczych dla wymiaru podatku zarobkowego; krzywdą jest również wymierzanie podatku osobisto-dochodowego od takiego „dochodu“ bez uwzględnienia tej jego części, która nie jest dochodem lecz zwrotem kapitału. Wszak §. 33 ustawy o podatku zarobkowym każe osądzać przeciętną wydajność przedsiębiorstwa według znamion istotnych, t. j. znamion temu rodzajowi przedsiębiorstwa właściwych, a §. 160. ustawy o podatku osobisto-dochodowym każe liczyć się ze zmniejszaniem się wartości, a tem więcej z zupełnym zanikiem, który w danym wypadku następuje już po 3 latach.

Równie niesłuszną jest praktyka co do t. zw. udziałów brutto, które są w rzeczywistości annuitetami; §. 129. o podatku rentowym poddaje temuż podatkowi jedynie odsetki, jakie się mieszczą w annuitetach, a nie tę część annuitetu, która jest zwrotem kapitału. W dochodzie z udziału brutto odróżnić więc należy dochód i zwrot wkładu. Zwrot ten dokonuje się taksamo, jak przy kopalni w okresie trzechletnim.

Z tych powodów wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby

1) do przyznawania opustów podatku zarobkowego od produkcyi ropy za czasokresy, w których szyb nie dawał ropy, zastosowano §. 73. ustawy z dnia 25. października 1896 r., a przy wymiarze samym, wśród znamion zasadniczych, według których obliczać należy wydatność przedsiębiorstwa, uwzględniano krótkotrwałość tegoż;

2) przy wymiarze podatku osobisto- dochodowego od dochodów z produkcyi ropy potrącano odpowiednio część intraty jako zwrot wkładu t. j. amortyzacyę konieczną i to w jak najkrótszym okresie czasu;

3) przy wymiarze podatku rentowego z udziałów brutto uwzględniano również amortyzacyę i poddawano podatkowi jedynie rzeczywiste odsetki, a nie tę część intraty, która stanowi zwrot wkładu.

Wnioskodawca:
Halban.

Głąbiński, A. Lubomirski, Laskowski, Milewski, Pilat, Vivien, Starzyński, Paygert, Gorayski, A. Theodorowicz, E. Mycielski, Stadnicki, Wodzicki, Rayski, Garapich, Lewakowski.

L. s. 7188/10. We Lwowie 6. października 1910.

Aleg 824

Wniosek

w przedmiocie zmiany Art. 13. ustawy krajowej z dnia 25. maja 1907. Dz u. kr. Nr. 49. o stosunkach prawnych nauczycieli w publicznych szk łach ludowych.

Wysoki Sejm

raczy uchwalić załączony ·/· projekt ustawy.

Wnioskodawca:
Adam.

Leo, Stapiński, Głąbiński, Landau, Sala, Bis, Sare, Lewakowski, Maryewski, Krężel, Stefczyk, Michałowski, Bednarski, Jabłoński, Cieluch, Rutowski, Jedynak, Bernadzikowski, Bandrowski, Federowicz, Kędzior, Kleski, Skarbek, Maiss, Doliński, Schätzel, Ciuchciński, Merunowicz, Witos.

Ustawa

z dnia . . . zmieniająca postanowienia Art. 13. ustawy krajowej z dnia 25. maja 1907. Dz. u. kr. Nr. 49.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia Art. 13. ustawy krajowej z 25. maja 1907 Dz. u. kr. Nr. 49. o stosunkach prawnych nauczycieli w publicznych szkołach ludowych opiewać mają, jak następuje:

Art. 13.

Oprócz płacy przyznaje Rada szkolna krajowa nauczycielom (nauczycielkom) na przedstawienie Rady szkolnej okręgowej z funduszu szkolnego krajowego dodatek pięcioletni za każde pięć lat nienagannej i skutecznej pracy, licząc od dnia pierwszej nominacyi przy publicznych szkołach ludowych.

Rok lub lata pracy nieskutecznej lub nagannej nie będą wliczane do lat uprawniających do przyznania dodatku pięcioletniego. Lata pracy w ten sposób potracić się mające oznaczone być mają w każdym przypadku przy pracy nagannej orzeczeniem Rady szkolnej krajowej, skazującem nauczyciela (nauczycielkę) na karę dyscyplinarną, a przy nieskuteczności pracy orzeczeniem Rady szkolnej okręgowej, opierającem się na wizytacyi szkoły co najmniej dwukrotnej w ciągu jednego roku i stwierdzającem, że nieskuteczność pracy nastąpiła z winy nauczyciela (nauczycielki).

Dodatek pięcioletni przyznany być może najwięcej pięć razy i wynosi za każde pięciolecie dwieście (200) koron.

Dodatki pięcioletnie, zapadłe przed wejściem w życie niniejszej ustawy, mają być utrzymane podług postanowień

ustaw wówczas obowiązujących, jednak podwyższone stosownie do postanowień niniejszej ustawy.

W razie nadania posady w szkołach galicyjskich nauczycielowi (nauczycielce), zajmującemu (zajmującej) posadę w innem królestwie lub kraju koronnym, w Radzie państwa reprezentowanym, należy mu (jej) policzyć, stosownie do powyższych postanowień, lata pracy nauczycielskiej odbytej na poprzednich posadach do wymiaru dodatków pięcioletnich, o ile w owym kraju bywa przestrzeganą pod tym względem zasada wzajemności.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi wyznań i oświecenia.

L. s. 6910/910.

Aleg 825

Wniosek

posła Sobolewskiego i tow. w sprawie zaopiekowania się ubogimi.

Wysoki Sejmie!

Jedną z najbardziej aktualnych spraw społecznych, dotąt niezałatwionych jest niewątpliwie sprawa zaopiekowania się ubogimi.

Wszelka zwłoka w załatwieniu tej tak ważnej sprawy naraża społeczeństwo na nieobliczalne straty tak moralne jak i materyalne.

Dotychczasowe sposoby zaradzania złemu ze strony kraju, powiatów, gmin i ofiarności publicznej są niewystarczające, skoro nędza w kraju mnoży się w zastraszający sposób a żądać większych świadczeń od powyższych czynników jest nie podobna, gdyż przekraczałoby to ich możność świadczenia.

Tu zdaniem mojem jest obowiązkiem państwa przyjść w pomoc krajowi, zubożałemu głównie z winy władz centralnych, bo kiedy na załatwienie potrzeb społecznych w innych krajach koronnych lało się z funduszów państwowych, jak z rogu obfitości, nas traktowano zawsze po macoszemu i zbywano ochłapami, nic tedy dziwnego, że mimo nadzwyczajne wysiłki ze strony czynników krajowych, nędza przybiera w kraju naszym wprost zatrważające rozmiary.

C. k. Rząd domaga się od kraju z każdym rokiem co raz większych ofiar w ludziach i podatkach, powinien się też poczuwać do obowiązku otaczać ten kraj odpowiednią opieką.

Każdy obywatel ma prawo domagać się, aby miał gdzie mieszkać, aby miał co jeść i aby miał się czem przyodziać, obowiązkiem zaś państwa jest zapewnić każdemu obywatelowi najniezbędniejsze warunki egzystencyi.

W uwzględnieniu powyższych danych podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem wypracował i przedłożył na następnej sesyi sejmowej projekt ustawy o opiece nad ubogimi w myśl następujących zasad:

1) Każda gmina jest obowiązana zapewnić każdemu ze swoich członków najkonieczniejsze warunki egzystencyi w sposób podany przez instrukcyę wydać się mającą przez Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem. Koszta stąd wynikłe pokrywa gmina.

2) Jeżeli wydatki gminy na ten cel przekraczają 10% wszystkich wydatków rocznych gminy, nadwyżkę pokrywa w połowie gmina w połowie powiat.

3) Jeżeli wydatki powiatu z tego tytułu przekraczają 10% wszystkich wydatków rocznych powiatu, nadwyżkę pokrywa w połowie powiat, w połowie kraj.

4) Jeżeli wreszcie także wydatki kraju przekraczają 10% wszystkich wydatków krajowych rocznych, nadwyżkę pokrywa w połowie kraj, w połowie c. k. Rząd.

Wnioskodawca:
Sobolewski.

Doliński, Komorowski, Korytowski, Ciuchciński, Szwed, Sare, Federowicz, Bednarski, Gniewosz, Marszałkowicz, Wrześniowski, Thullie, Bandrowski, Cipser, Kozłowski, Niezabitowski.

Ls. 358/1908. We Lwowie dnia 15. lutego 1910.

Aleg 826

Sprawozdanie

Komisyi szkolnej w przedmiocie petycyi nauczycieli i nauczycielek o przyznanie w drodze łaski dodatków pięcioletnich.

Wysoki Sejmie!

Wpłynęły do Wysokiego Sejmu — jak rokrocznie — liczne petycye nauczycieli i nauczycielek o przyznanie w drodze łaski dodatków pięcioletnich bądź za lata spędzone w służbie tymczasowej, bądź też utraconych z powodu przewinień służbowych.

Komisya szkolna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycye do l. 358, 359, 612, 822, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 957, 1.051, 1.077, 1.400, 1.418, 1.419, 1.507, 1.508, 1.558, 1.624, 1.627, 1.871, 1.997, 2.117, 2.234, 2.242, 2.243, 2.448, 3.267, 3.495, 3.616, 4.107, 4.176, 4.181, 4.813, 4.935, 4.943, 5.366, 5.494, 5.777 — odstępuje się Wydziałowi krajowemu z wezwaniem, aby je rozpatrzył w porozumieniu z Radą szkolną krajową i przedłożył na następnej sesyi sprawozdanie wraz ze swymi wnioskami.

Zast. przewodniczącego:
Wereszczyński.

Sprawozdawca:
Bandrowski.

L. s. 7190/910

Aleg 827

Wniosek

w sprawie projektu ustawy o zakładaniu i utrzymywaniu szkół ludowych dla mniejszości narodowych.

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy:

Art. I.

Jeżeli w jakiej miejscowości lub w kilku sąsiednich miejscowościach w promieniu jednej godziny drogi, posiadających szkołę lub szkoły ludoweo języku wykładowym większości narodowej, znajduje się po przeciętnem obliczeniu z ostatnich lat trzech najmniej 40 dzieci w wieku szkolnym, których rodzice należą do narodowości stanowiącej mniejszość w tejże miejscowości, należy na żądanie tychże rodziców założyć i utrzymywać samoistną, publiczną, powszechną szkołę dla mniejszości narodowej z językiem wykładowym tejże mniejszości narodowej.

Art. II.

O ilości dzieci i potrzebie szkoły oraz o wyborze siedziby szkoły dla mniejszości narodowej, rozstrzyga na podstawie komisyjnych dochodzeń lokalnych w gminie i na obszarach dworskich, przy pomocy władzy politycznej i Rady szkolnej okręgowej — c. k. Rada szkolna krajowa.

Art. III.

Dla szkoły mniejszości narodowej ma być utworzony odrębny okręg szkolny mniejszości narodowej, odrębny fun-

dusz szkolny mniejszości narodowej, oraz odrębny zarząd szkoły mniejszości narodowej. Osobne rozporządzenia c. k. Rady szkolnej krajowej postanowią o organizacyi okręgu, funduszu i zarządu szkoły mniejszości narodowej.

Art. IV.

Jeżeli w jakiej miejscowości, względnie w okręgu szkolnym zostanie założona szkoła dla mniejszości narodowej, to rodzice dzieci, które odtąd mają uczęszczać do tejże szkoły, względnie podatnicy przyznający się do mniejszości narodowej w miejscowości, oraz właściciele obszarów dworskich przyznający się do mniejszości narodowej, będą uwolnieni od obowiązku przyczyniania się konkurencyjnego do kosztów zakładania i utrzymywania szkoły miejscowej większości narodowej i przyczyniać się będą odtąd jedynie do funduszu szkoły mniejszości narodowej.

Art. V.

Obowiązek zakładania i utrzymywania szkół mniejszości narodowych cięży na rodzicach dzieci należących do mniejszości narodowej wraz z właścicielami obszarów dworskich przyznających się do mniejszości narodowych, oraz na kraju. Wszystkie wydatki na kupno gruntu pod szkołę, mieszkanie nauczycieli, boisko, na wystawienie szkoły i przynależnych budynków, względnie na najem, utrzymanie, urządzenie, opał, oświetlenie, obsługę, utrzymanie nauczycieli etc. ponosi fundusz szkolny narodowej mniejszości w granicach powszechnych obowiązków.

Cały ewentualny niedobór funduszu szkolnego na założenie i utrzymanie szkoły mniejszości narodowej ponosi kraj.

Art. VI.

Z chwilą powstania szkoły mniejszości narodowej ogranicza się używanie drugiego języka w szkole większości narodowej do obowiązkowej nauki drugiego języka narodowego.

Art. VII.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Mojemu Ministrowi wyznań i oświaty.

Wnioskodawca:
Rutowski.

Ciuchciński, Battaglia, Głąbiński, Doliński, Landau, Maryewski, Kędzior, Federowicz, Leo, Bednarski, Schützel, Bandrowski, Kleski, Rittel, Jabłoński, Jedynak, Sare, Michałowski, Skarbek, Witos, Krężel.

L. s. 7186/910. We Lwowie, dnia 6. października 1910

Aleg 828

Wniosek

w sprawie powiększenia personalu leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich.

Wysoki Sejmie!

Z powodu braku personalu w sekcyi samborskiej c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich zalega opracowanie całego szeregu projektów poleconych przez c. k. Ministerstwo rolnictwa, jak np:

zabudowań potoków górskich w dorzeczu Raty; zabudowań w dorzeczu Tyśmienicy; zabudowania potoku Jawornickiego w Mikuliczynie; zabudowania potoku Skawicy w gminie Biała ad Maków; zabudowania potoku Stynawki w pow. Stryjskim; zabudowania potoku Skawinki w gminie Krzywaczka; zabudowania potoku Zabuliny w gminie Osieczany; zabudowania potoku Żabnicy (dopływu Soły) w pow. Żywieckim; zabudowania potoku Bartkówka (pow. Nowy Sącz); zabudowania potoku Suszycy w pow. Staro-Samborskim; zabudowania potoków Majdan i Habelina w pow. Nowo-Sądeckim; zabudowania potoku Suchego w gminie Sędziszowa, pow. Grybowskiego; zabudowania potoku Rudzanki w pow. Brzeskim.

Nadto z powodu braku personalu nie rozpoczęło c. k. Ministerstwo rolnictwa w r. 1910 robót przy zabudowaniu potoku Leszcz w Maszkowicach, tudzież potoków Gródek i Sudoł w dorzeczu Biały, jakkolwiek pierwsze raty zasiłków kraju i państwa zostały wstawione do preliminarzy r 1910.

Ponieważ wskutek takiego opóźnienia robót udział kraju zmniejsza się w państwowym funduszu melioracyjnym i państwowej dotacyi wodnej, podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby powiększył personal sekcyi samborskiej c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich.

Wnioskodawca:
Kędzior.

Sundulak, Götz, Kiweluk, Kurowiec, Lewicki, Sodomora, Makuch, Obertyński, T. Staruch, Vivien, Dumka, Brykczyński, Petruszewicz, Lewakowski, J. Brunicki, Skarbek, Wasung, Bernadzikowski, Marszałkowicz, Witos, Jedynak, Cipser, Stapiński, Stefczyk, Myjak, Cieluch, Bis, Szwed, Moysa, Krężel, Ptak, Krzysztofowicz.

Lw. 120.145 1910 We Lwowie dnia 7. października 1910.

Aleg 829

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie subwencyi z funduszów krajowych na budowę teatru ruskiego we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 31. stycznia 1910 Wysoki Sejm polecił Wydziałowi krajowemu, aby zbadał, w jakiem stadyum znajduje się sprawa budowy ruskiego narodowego teatru we Lwowie i na podstawie tych badań przyszedł z wnioskiem na najbliższej sesyi sejmowej w przedmiocie subwencyi krajowej na budowę narodowego teatru ruskiego we Lwowie.

Uchwałą tą wznowiono sprawę, która już przed sześciu laty, w roku 1904, była przedmiotem uchwały Wysokiego Sejmu. Wówczas, na posiedzeniu z 12. listopada 1904 r. Wysoki Sejm zmieniając częściowo wnioski Wydziału krajowego w przedmiocie przyznania subwencyi na budowę teatru ruskiego we Lwowie, powziął następujące uchwały:

1) Sejm przyjmuje sprawozdanie Wydziału krajowego do wiadomości:

2) Sejm przyznaje w zasadzie na budowę ruskiego teatru narodowego we Lwowie subwencyę w wysokości jednej trzeciej części rzeczywistych kosztów wystawienia budynku teatralnego, jednakże co najwyżej do wysokości sumy 300.000 koron.

3) Sejm upoważnia Wydział krajowy do przyjęcia imieniem kraju, lecz dopiero wtedy, gdy inne fundusze na cel budowy będą dostatecznie zabezpieczone, zobowiązania do wypłacania przez lat 51 tytułem subwencyi kraju na budowę narodowego teatru ruskiego we Lwowie rat procentowych i amortyzacyjnych pożyczki nie wyżej nad 4% oprocentowanej, zaciągnąć się mającej na cel tej budowy w wysokości maksymalnej 300.000 koron pod warunkiem:

a) że utworzoną zostanie fundacya ruskiego teatru narodowego we Lwowie na zasadach w załączonym przy sprawozdaniu Wydziału krajowego projekcie aktu fundacyi określonych z uwzględnieniem zmian, które poniżej pod l. 4. są podane;

b) że Wydział krajowy w sposób i w formie, jakie uzna za stosowne, uzyska prawne zabezpieczenie dające zupełną pewność, że lokalności w budynku teatru ruskiego we Lwowie nie będą nigdy używane na jakiekolwiek inne przedstawienia, jak tylko na przedstawienia w języku ruskim (małoruskim) oraz, że służyć będą wyłącznie tylko na przedstawienia teatralne ruskie, a ponadto na koncerta i bale, wszelki zaś inny sposób ich używania będzie wykluczony.

4) Dołączony do sprawozdania Wydziału krajowego projekt aktu fundacyi ruskiego teatru narodowego we Lwowie ma uledz następującym zmianom:

a) Rada fundacyjna ma się składać z jedenastu członków, z których pięciu mianuje Wydział krajowy, pięciu zaś wyznaczają Towarzystwa ruskie: „Proświta", „Ruska Besida", Towarzystwo im. „Jana Kotlarewskiego", Towarzystwo im. „Szewczenki i Związek towarzystw śpiewackich i muzycznych we Lwowie, (każde z Towarzystw po jednemu), a wreszcie jednego Rada król. stoł. miasta Lwowa. Z pomiędzy pięciu członków Rady mianowanych przez Wydział krajowy, większość musi należeć do narodowości ruskiej:

b) jeżeliby które z wymienionych Towarzystw przestało istnieć, to w jego prawa wyznaczania członka Rady fundacyjnej wchodzi inna instytucya mająca te same lub pokrewne cele, o czem rozstrzyga Rada fundacyjna za zgodą Wydziału krajowego.

c) Wydzierżanienie przedsiębiyrstwa teatralnego, lub też ustanowienie naczelnego kierownika artystycznego ulega zatwierdzeniu Wydziału krajowego.

Gdy Wydział krajowy zakomunikował powyższe uchwały komitetowi budowy teatru ruskiego, oświadczył tenże w piśmie z 11. maja 1905, że subwencyi przyznanej pod warunkami powyższemi przyjąć nie może. Od nowę tę podał Wydział krajowy do wiadomości Wysokiego Sejmu i odtąd aż dotychczas sprawa ta spoczywała.

Wskutek uchwały Wysokiego Sejmu, przytoczonej na wstępie niniejszego sprawozdania, Wydział krajowy przystąpił obecnie do ponownego rozpatrzenia sprawy przyznania subwencyi na budowę teatru ruskiego, a wnioski swoje w tej sprawie przedstawia Wysokiemu Sejmowi niniejszem sprawozdaniem.

Obecny stan sprawy budowy teatru ruskiego we Lwowie według wyjaśnienia udzielonego Wydziałowi krajowemu przez komitet budowy, przedstawia się jak następuje:

Na zakupionej w r. 1903 realności pod l. $18^2/_4$ u zbiegu ulic Sykstuskiej i Leona Sapiehy, wyznaczył Magistrat m. Lwowa miejsce pod budowę teatru a komitet budowy przeprowadził niwelacyę całego placu budowlanego i złożył w Magistracie należną kwotę na utworzenie ulic, mających oddzielać budynek teatralny od sąsiednich realności. Ze znaną firmą wiedeńską Fellner & Hellmer zawarto umowę o budowę teatru na 900—1000 miejsc za sumę 800.000 K. z zastrzeżeniem, że wykonanie poszczególnych robót ma być oddane krajowym przemysłowcom i rękodzielnikom. Firma sporządziła plany budowy teatru, które oddano do ocenienia architektom pp. Hawryszkiewiczowi i Lewińskiemu, a uwagi ich zakomunikowano firmie do możliwego uwzględnienia przy ostatecznem wygotowaniu planów, które nastąpić ma jeszcze w tym roku tak, aby już w r. 1911 można było przystąpić do budowy teatru.

Koszta budowy narodowego ruskiego teatru we Lwowie i stan funduszów dotychczas na ten cel uzbieranych przedstawiają się według wyjaśnienia komitetu budowy, jak następuje:

1) Kupno gruntów pod budowę teatru wraz z należytościami prawnemi	300.000 K
2) Niwelacya placu pod budowę i opłata gminie m. Lwowa na urządzenie ulic dokoła teatru . . .	50.000 „
3) Budowa teatru wraz z pierwszem urządzeniem scenicznem	800.000 „
4) Urządzenie wewnętrze teatru	100.000 „
5) Budynek sukursalny na pomieszczenie przyborów teatralnych	200.000 „
Razem . . .	1,450.000 K

Z funduszów na budowę teatru dotąd uzbieranych pokryto wydatki wyżej pod 1 i 2 wykazane w kwocie . . . . . 350.000 K
a komitet miał nadto w dniu 1. Lipca br. do dyspozycyi 114.719 „
Razem zebrano więc do 1. lipca 1910 . . . 464.719 K
pozostałaby przeto do pokrycia kwota około . . . 1,000.000 K

Ponieważ składki wciąż dalej wpływają a z chwilą rozpoczęcia budowy teatru niewątpliwie raźniej i obficiej płynąć będą, spodziewa się komitet budowy, że przy subwencyi krajowej w sumie 450.000 K będzie możliwem budowę teatru doprowadzić do skutku i prosi, aby Wydział krajowy przedstawił Wysokiemu Sejmowi wniosek na udzielenie subwencyi krajowej na budowę teatru ruskiego we Lwowie.

Przedstawiwszy rezultat zbadania obecnego stadyum budowy tego teatru oraz stanu funduszów na ten cel dotychszas uzbieranych i przystępując do samej sprawy udzielenia subwencyi krajowej, Wydział krajowy wyraża przekonanie, że sama sprawa przyznania takiej subwencyi nie wymaga bliższego uzasadnienia wobec faktu, że Wysoki Sejm w uchwale z 12. listopada 1904. potrzebę udzielenia subwencyi na ten cel w zasadzie uznał. Wydział krajowy mógłby zresztą powtórzyć chyba tylko motywa, które przytoczył w swem sprawozdaniu z 26. września 1904. l. 107.140/903, że budowa stałego ruskiego teatru jest sprawą wielkiej dla narodu ruskiego doniosłości nietylko ze względu na potrzeby kulturalne tego narodu w ogóle, ale także w szczególności z uwagi na rozwój ruskiej sztuki i literatury dramatycznej, który dotychczas przez brak stałego przybytku tej sztuki w dotkliwy sposób był powstrzymywany.

Także co do kwoty udzielić się mającej subwencyi, zdaniem Wydziału krajowego, wątpliwości być nie może, została ona bowiem w uchwale sejmowej z 12. listopada 1904. ustaloną w wysokości oznaczonej według miary praktykowanej przy innych subwencyach tego samego rodzaju.

Pozostaje więc do rozważenia jeszcze tylko kwestya, pod jakiemi warunkami subwencya ta przyznaną być może, a względnie czyli i o ile warunki w uchwale sejmowej z 12. listopada 1904 ustanowione, mogą uledz modyfikacyi, która samem wznowieniem tej sprawy przez Wysoki Sejw uznaną została za dopuszczalną.

Cel, jaki przy ustanowieniu tych warunków trzeba mieć na oku, jest trojaki, a mianowicie.

po pierwsze: zapewnienie, że budowa, dla której subwencya jest przeznaczoną, rzeczywiście przyjdzie do skutku;

po drugie, że budynek teatralny używany będzie rzeczywiście i wyłącznie na przedstawienia teatralne w języku ruskim tudzież na inne produkcye, wchodzące w zakres sztuk pięknych albo nauk — zaś używanie budynku na inne cele stanowczo będzie wykluczone;

po trzecie: że Reprezentacya kraju a względnie Wydział krajowy będzie miał odpowiedni wpływ na zarząd teatru.

Co do pierwszego warunku, to wobec zapału i ofiarności, jaką społeczeństwo ruskie dla budowy narodowego teatru dotychczas okazywało i jakiej ciągle nowe składa dowody, wątpić nie można że budowa teatru rzeczywiście i rychło doprowadzona zostanie do skutku. Wobec tego żądanie, aby przed wypłatą subwencyi uzbierano całą resztę potrzebnego na budowę funduszu, byłoby może ostrożnością zbyt daleko posuniętą i mogłoby spowodować dłuższą zwłokę w rozpoczęciu albo w postępie budowy. Wydział krajowy sądzi, że w tym wypadku wystarczy zastrzeżenie, że wypłata subwencyi nastąpi, skoro budowa zostanie rozpoczętą i skoro przynajmniej jedna trzecia część funduszów na budowę potrzebnych (bez wliczenia do niej subwencyi) zostanie uzbieraną.

Daleko większe trudności przedstawia warunek 2-gi, ponieważ wchodzą tu w grę momenty nie samej tylko natury materyalnej i zachodzą szczególne okoliczności, z któremi przy innych tego rodzaju subwencyach liczyc się nie było potrzeba. W mieście Lwowie nie ma dotychczas tak licznej ruskiej publiczności teatralnej, aby teatr ruski mógł przez cały rok z powodzeniem kasowem dawać przedstawienia; przypuszczać można z wszelkiem prawdopodobieństwem, że sezon teatralny ruski

trwać będzie co najwyżej 5—6 miesięcy w roku, a przez resztę miesięcy trupa teatralna ruska urządzać będzie przedstawienia na prowincyi. Na czas nieobecności teatru ruskiego we Lwowie, zatem co najmniej na 6—7 miesięcy w roku sala teatru ruskiego może być odnajmywaną a ewentualnośc ta brana jest w rachubę przez inicyatorów budowy teatru jako jedno ze źródeł dochodu na utrzymanie ruskiej sceny. Otóż dla Reprezentacyi kraju przyzwalającej znaczną kwotę z funduszów krajowych na budowę teatru nie może być rzeczą obojętną, na jakie cele budynek ten przez znaczną część roku będzie używany.

Ponieważ subwencya przeznaczoną jest na wzniesienie budynku dla ruskiej narodowej sceny, wykluczone być musi przedewszystkiem używanie a względnie odnajmywanie budynku na przedstawienia teatralne w każdym innym języku a także w języku polskim, które to ostatnie zastrzeżenie koniecznem jest dla uchylenia konkurencyi subwencyonowanemu przez kraj polskiemu teatrowi miejskiemu. Wykluczonem być musi dalej używanie a względnie odnajmywanie budynku na urządzanie przedstawień i widowisk scenicznych wszelkiego innego rodzaju, które teatralnemi w właściwem znaczeniu tego słowa nie są, ale które stanowią zwykle niebezpieczną konkurencyę dla teatrów. Samo się rozumie, że używanie budynku na cele nie mające nic wspólnego z jego przeznaczeniem, jak urządzanie wieców i innych zgromadzeń publicznych, i t. p. musi być również stanowczo wykluczonem.

Dozwolonem może być natomiast używanie budynków na koncerta i produkcye muzyczne, bale, odczyty i wykłady i akademię z zakresu sztuk pięknych i nauk. Wszelki inny sposób używania budynku teatralnego będzie dopuszczalny jedynie za specyalnem zezwoleniem Wydziału krajowego, który w miarę uznania celu kulturalnego — zezwolenia swego z pewnością nie odmówi.

W ogóle Wydział krajowy przedkładając wniosek na przyznanie subwencyi, z funduszu krajowego na budowę ruskiego teatru narodowego we Lwowie, czyni to w przeświadczeniu, że lokalności w tym budynku nigdy nie będą używane w sposób uwłaczający powadze teatru narodowego i że zawsze będzie się miało na uwadze, że budowa tego teatru przyszła do skutku przy znacznej pomocy ze skarbu krajowego.

Trzeci wreszcie warunek udzielenia subwencyi zmierza do zapewnienia Wydziałowi krajowemu odpowiedniego wpływu na zarząd i prowadzenie teatru.

Wpływ ten polegać będzie na zastrzeżeniu Wydziałowi krajowemu prawa zatwierdzania kontraktu dzierżawy przedsiębiorstwa teatralnego lub też ustanowienia naczelnego kierownika artystycznego, podobnie jak to ma miejsce w polskich teatrach miejskich we Lwowie i w Krakowie, tudzież na udziale delegatów Wydziału krajowego w zarządzie teatru.

Aleg. Zarząd teatru ruskiego po ukończeniu budowy sprawować będzie Rada fundacyjna osobnej fundacyi, której budynek teatralny na własność zostanie oddany, a której cel, organizacya i zakres działania w załączonym tu projekcie aktu fundacyi bliżej są określone. Według tego projektu Rada fundacyjna sprawująca zarząd teatru ruskiego miałaby się składać z 13 członków, a to z 10 delegowanych przez pięć wymienionych tam Towarzystw ruskich (po dwóch z każdego Towarzystwa), dwóch delegatów wyznaczonych przez Wydział krajowy i jednego członka delegowanego przez Radę miasta Lwowa. W uchwale sejmowej z 12. listopada 1904 zażądano zmiany składu tej Rady w taki sposób, iżby wchodziło do niej 11 członków, z których pięciu mianowałby Wydział krajowy, pięciu zaś wyznaczałyby wspomniane Towarzystwa ruskie (każde po jednym członku), a wreszcie jednego delegowałaby Rada miasta Lwowa. Ponieważ komitet budowy teatru ruskiego na taką zmianę zgodzić się nie chciał, przeto Wydział krajowy proponuje obecnie, iżby w skład Rady oprócz 10 członków delegowanych przez Towarzystwa ruskie i jednego delegata Rady miasta Lwowa wchodziło trzech delegatów Wydziału krajowego, która to liczba odpowiada mniej więcej stosunkowi, w jakim fundusz krajowy weźmie udział w kosztach budowy. W ten sposób liczba członków Rady fundacyjnej podniosłaby się z 13 na 14.

Nadto proponuje Wydział krajowy, aby do komisyi wybrać się mającej z łona Rady fundacyjnej dla czuwania nad prowadzeniem ruskiego teatru narodowego i kontroli we wszystkich kierunkach, należał co najmniej jeden delegat Wydziału krajowego.

Wydział krajowy mniema, że powyższe postanowienia obok prawa rozporządzania subwencyą sejmową, corocznie dla teatru ruskiego uchwalaną, zapewnią mu odpowiedni wpływ na zarząd i prowadzenie ruskiego teatru narodowego.

Pod warunkami powyżej podanemi i z zastrzeżeniem przedłożenia ostatecznych planów i kosztorysów budowy, z których dopiero cyfra kosztów budowy dokładnie poznaną być może, Wydział krajowy oświadcza się za przyznaniem na budowę ruskiego teatru narodowego we Lwowie subwencyi z funduszu krajowego w wysokości 300.000 koron. Co zaś do sposobu wypłaty tej subwencyi, to analogicznie do uchwał sejmowych w sprawie subwencyj na budowę teatrów miejskich we Lwowie i w Krakowie miałaby się ona odbywać w formie opłacenia rat procentowych i amortyzacyjnych pożyczki co najwyżej czteroprocentowej zaciągnąć się mającej na cel budowy ruskiego teatru narodowego we Lwowie, które to sumy byłyby wstawiane do budżetu funduszu krajowego przez czas okresu amortyzacyjnego tej pożyczki.

Wydział krajowy wnosi więc:

Wysoki Sejm raczy powziąć następujące uchwały:

1) Sejm przyjmuje sprawozdanie niniejsze do wiadomości.

2) Sejm przyznaje w zasadzie na budowę ruskiego teatru narodowego we Lwowie subwencyę w wysokości 300.000 koron.

3) Sejm upoważnia Wydział krajowy do przyjęcia imieniem kraju, lecz dopiero wtedy, gdy budowa będzie rozpoczęta i gdy co najmniej jedna trzecia część funduszu na budowę potrzebnego będzie uzbieraną. — zobowiązania do wypłacania przez lat 51 tytułem subwencyi kraju na budowę narodowego ruskiego teatru we Lwowie rat procentowych i amortyzacyjnych pożyczki nie wyżej nad 4% oprocentowanej, zaciągnąć się mającej na cel tej budowy w wysokości maksymalnej 300.000 K pod warunkiem:

a) że utworzoną zostanie fundacya ruskiego teatru narodowego we Lwowie na zasadach w załączonym projekcie aktu fundacyi określonych, jednakże z tą zmianą, że w skład Rady fundacyjnej w ustępie B. 6, projektu wymienionej, wchodzić ma nie dwóch ale trzech członków przez Wydział krajowy delegatów, i że w komisyi mającej czuwać nad prowadzeniem teatru ruskiego, w ustępie B. 13 g. projektu wspomnianej, zasiadać ma przynajmniej jeden delegat Wydziału krajowego;

b) że Wydział krajowy w sposób i w formie, jakie uzna za stosowne, uzyska prawne zabezpieczenie dające zupełną pewność, że lokalności w budynku teatru ruskiego we Lwowie nie będą nigdy używane ani wynajmowane na jakiekolwiek inne przedstawienia, jak tylko na przedstawienia w języku ruskim (maloruskim) oraz, że służyć będą wyłącznie tylko na przedstawienia teatralne ruskie (małoruskie), a ponadto na koncerty, bale, odczyty i wykłady z zakresu sztuk pięknych i nauk, wszelki zaś inny sposób ich używania tylko za specyalnem zezwoleniem Wydziału krajowego będzie dopuszczalny;

c) że wydzierżawienie przedsiębiorstwa teatralnego lub ustanowienie naczelnego kierownika artystycznego ulegać będzie zatwierdzeniu Wydziału krajowego.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Projekt

aktu fundacyi ruskiego teatru narodowego we Lwowie.

A Cel fundacyi.

1. Po ukończeniu budowy ruskiego teatru narodowego we Lwowie i zatwierdzeniu aktu fundacyi tegoż teatru przez c. k. Namiestnictwo, jako rządową władzę fundacyjną, zaintabulowanem zostanie prawo własności realności pod l. k. $18^{2}/_{4}$ we Lwowie, objętej wykazem hipotecznym l. 13 i 1336 księgi gruntowej II. dzielnicy miasta Lwowa, na której teatr ruski będzie wybudowany, na rzecz fundacyi ruskiego teatru narodowego we Lwowie.

2. Celem tej fundacyi ma być:

a) utrzymywanie budynku teatralnego przeznaczonego na przedstawienia narodowego ruskiego. (małoruskiego, ukraińsko-ruskiego) teatru we Lwowie;

b) prowadzenie i stałe utrzymywanie ruskiego teatru narodowego, jak długo jeszcze jest wędrownym i dążenie do utrzymywania stałego ruskiego teatru narodowego we Lwowie;

c) staranie o odpowiednie sztuki teatralne i wskazywanie artystycznego kierunku zmierzające do tego, aby ruski teatr narodowy zawsze miał na celu etyczne i narodowe wykształcenie społeczeństwa i samoistny rozwój kulturalny ruskiej (małoruskiej, ukraińsko-ruskiej) sztuki dramatycznej;

d) założenie i utrzymywanie szkoły dramatycznej, szkoły deklamacyi i śpiewu dramatycznego oraz udzielanie zapomóg na kształcenie artystów;

e) utrzymywanie funduszu emerytalnego dla urtystów drużyny teatralnej, zostającej pod zarządem fundacyi.

Na inne cele majątku tej fundacyi używać nie wolno.

3. Na cele powyższe służyć ma:

a) Realność wymieniona w ustępie 1., na której będzie wybudowany ruski teatr narodowy we Lwowie;

b) cały inwentarz teatralny, jaki Towarzystwo „Ruska Besida“ we Lwowie odstępuje na rzecz fundacyi ruskiego teatru narodowego we Lwowie, jak niemniej fundusz emerytalny dotychczas zebrany:

c) zapomogi z funduszu krajowego, jakie corocznie W. Sejm uchwala na cele ruskiego teatru narodowego oraz wszelkie inne datki i ofiary;

d) dochody z przedstawień teatralnych;

e) dochody z odnajęcia lokalności teatralnych, o ile one nie będą zajęte na przedstawienia ruskiego teatru narodowego.

4. Ruski teatr narodowy obowiązany jest przedstawiać sztuki teatralne wyłącznie tylko w języku narodowym ruskim (małoruskim, ukraińsko-ruskim). Jeżeliby zarząd fundacyi wypuścił przedsiębiorstwo teatralne w dzierżawę, to w umowie dzierżawnej winien zamieścić to postanowienie z rygorem bezzwłocznego rozwiązania umowy na wypadek choćby jednorazowego niedotrzymania tego postanowienia.

B. Zarząd fundacyi.

5. Sprawami fundacyi zarządza Rada fundacyjna składająca się z trzynastu członków.

6. Do Rady fundacyjnej wyznaczają:

a) Dwóch członków Główny Wydział Tow. „Proświta“ we Lwowie;

b) dwóch członków Wydział Tow. „Ruska Besida“ we Lwowie;

c) dwóch członków Wydział ukraińsko-ruskiego dramatycznego „Towarzystwa im. Jana Kotlarewskiego we Lwowie“;

d) dwóch członków Wydział naukowego „Tow. im. Szewczenki“ we Lwowie;

e) dwóch członków Wydział Towarzystwa „Związek Towarzystw śpiewackich i muzycznych“ we Lwowie;

f) dwóch członków Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem we Lwowie;

g) jednego członka Rada król. stoł. m. Lwowa.

7. urzędowanie członka Rady fundacyjnej trwa trzy lata: po upływie tego czasu mogą właściwe instytucye wybrać te same osoby na dalsze lata;

8. Jeżeliby która z wymienionych instytucyj przestała istnieć, w takim razie w jej prawa wyznaczania członków Rady fundacyjnej wchodzi ta instytucya, która będzie miała cele takie same a względnie najbardziej zbliżone do tych, do jakich zmierzała instytucya rozwiązana. Następcy instytucyj wymienionych w ustępie 6 pod l. a) do e), muszą mieć wytknięty kierunek narodowo-ruski (małoruski, ukraińsko-ruski).

9. O dopuszczeniu do Rady fundacyjnej członków nowych instytucyj, w poprzednim ustępie wspomnianych, decyduje wyłącznie Rada fundacyjna.

10. Rada fundacyjna ukonstytuuje się na trzy lata, wybierając kuratora i zastępcę kuratora fundacyi. Kuratorem i zastępcą kuratora fundacyi mogą być wybrani tylko delegaci instytucyj wymienionych w ustępie 16 lit. a) do e), a względnie instytucyj wstępujących w ich miejsce.

11. Posiedzenia Rady fundacyjnej odbywają się pod przewodnictwem kuratora a względnie zastępcy kuratora fundacyi. Do ważności uchwał Rady fundacyjnej wymaganą jest obecność kuratora względnie zastępcy kuratora Rady fundacyjnej i sześciu członków Rady fundacyjnej i oświadczenie się większości obecnych członków Rady fundacyjnej za wnioskiem przedłożonym. W razie równości głosów rozstrzyga swoim głosem kurator, względnie zastępca kuratora fundacyi, gdy przewodniczy posiedzeniu Rady fundacyjnej.

12. Posiedzenie konstytuujące zwołuje poprzedni kurator względnie zastępca kuratora i przewodniczy naradom aż do wyboru nowego kuratora fundacyi.

13. Rada fundacyjna jest organem zarządzającym fundacyą i uchwala:

a) o pozbyciu, zamianie albo obciążeniu nieruchomego majątku fundacyi z tem zastrzeżeniem, że do prawomocności takiej uchwały koniecznem jest zatwierdzenie c. k. Namiestnictwa, jako rządowej władzy fundacyjnej;

b) o nabywaniu nieruchomości i nabywaniu oraz pozbywaniu ruchomości fundacyi;

c) o mianowaniu dyrektora, zawiadowcy, kasyera i innych urzędników, tudzież stałych sług fundacyi, oraz o uwolnieniu ich ze służby;

d) o regulaminie i instrukcyi dla zarządu fundacyi;

e) o rozpisywaniu konkursów i wyznaczaniu premij za utwory dramatyczne oryginalne i tłómaczone;

f) o rozdawaniu zapomóg dla kształcenia artystów;

g) o prowadzeniu ruskiego teatru narodowego odpowiednio do celu fundacyi i kontroli we wszystkich kierunkach przez ustanowione komisye albo delegatów.

14. Kurator fundacyi a względnie jego zastępca jest organem reprezentującym fundacyę na zewnątrz, on podpisuje wszelkie pisma i dokumenty fundacyi, decyduje w sprawach administracyjnych, które nie są zastrzeżone decyzyi Rady fundacyjnej, w razie potrzeby zawiesza funkcyonaryuszów w urzędowaniu i ustanawia tymczasowych zastępców, rozporządza wykonanie postanowień Rady fundacyjnej i nadzoruje działalność fundacyi.

15. Ogólny nadzór fundacyi przysługuje c. k. Namiestnictwu we Lwowie, jako władzy rządowej powołanej do strzeżenia całości majątku fundacyjnego i nienaruszalności celu fundacyi. Nadzór ten wykonywa c. k. Rząd krajowy w ten sposób, że ma prawo wysyłania swoich delegatów z głosem doradczym na posiedzenia Rady fundacyjnej i unieważniania decyzyj zarządu fundacyjnego, które byłyby sprzecznemi z celem fundacyi albo z aktem fundacyjnym.

Postanowienie przejściowe.

Dopóki nie nastąpi prawne ukonstytuowanie fundacyi ruskiego teatru narodowego we Lwowie, teraźniejszy Komitet budowy tego teatru będzie wykonywać na rzecz nieukonstytuowanej fundacyi ruskiego teatru narodowego we Lwowie wszelkie czynności administracyjne i uskuteczniać akty prawne, aby doprowadzić do zebrania funduszu potrzebnego na budowę teatru ruskiego we Lwowie, jak niemniej do wybudowania tego budynku i oddania przeznaczonego na ten cel majątku w ręce zarządu fundacyi.

Ls. 4.811/1909. We Lwowie, dnia 27. stycznia 1910.

Aleg 830

Sprawozdanie

Komisyi szkolnej w przedmiocie petycyi nauczycieli i nauczycielek o policzenie w drodze łaski lat służby do emerytury i o przyznanie, względnie o podwyższenie wymierzonej emerytury.

Wysoki Sejmie!

Ponieważ merytoryczne załatwienie petycyi nauczycieli i nauczycielek o policzenie w drodze łaski lat służby do emerytuy lub o przyznanie, względnie o podwyższenie wymierzonej emerytury, bez opinii c. k. Rady szkolnej krajowej, jako przełożonej ich władzy, jest niemożliwe, wnosi Komisya szkolna, powołując się nadto na powody przytoczone w swych poprzednich sprawozdaniach, któremi analogiczne petycye załatwione zostały:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycye do L. 4811, 4812, 4814, 4816, 4817, 4818, 4977, 5055, 5065, 5106, 5107, 5109, 5291, 5354, 5361, 5367, 5368, 5386, 5418, 5444, 5468, 5474, 5497, 5515, 5519, 5526, 5553, 5556, 5557, 5558, 5559, 5560, 5561, 5578.

L. 5418 Romuald Bielikowicz o policzenie lat służby
„ 5515 Filipina Czemeryńska „ „ „
„ 5474 Julia Grabowska „ „ „
„ 5444 Anna Grodzka „ „ „
„ 5386 Marya Herasymowiczowa „ „ „
„ 4814 Klementyna Jankowska „ „ „
„ 5560 Włodzimierz Kaczorowski „ „ „
„ 4811 Eugenia Karpińska „ „ „
„ 5368 Elżbieta Kasyanowa „ „ „
„ 5367 Matylda Kiernicka „ „ „
„ 5468 Józef Krzyżanowski „ „ „
„ 5558 Michalina Kukurudzowa „ „ „
„ 5519 Katarzyua Miciniowska „ „ „
„ 5557 Zofia Pilchowa „ „ „
„ 5361 Marya Siessowa „ „ „
„ 4818 Wanda Torosiewiczowa „ „ „
„ 5526 Włodzimierz Turski „ „ „
„ 5472 Leokadya Turzańska „ „ „
„ 5354 Jadwiga Tuzowa „ „ „

L 5559 Stanisława Weissowa o policzenie lat służby
„ 4977 Feliks Wygoda „ „ „
„ 5497 Józef Żaki „ „ „
„ 4812 Regina Adamowa o podwyższenie emerytury
„ 5065 Grzegorz Car „ „
„ 5107 Marya Czerniewiczowa o podwyższenie pensyi wdowiej
„ 5578 Michał Daniłko o podwyższenie emerytury
„ 5109 Fany Grünesowa o podwyższenie pensyi wdowiej
„ 7816 Magdalena Keipperowa o wyznaczenie emerytury
„ 5055 Paulina Krechowiecka „ „
„ 5106 Józef Niementowski „ „
„ 5556 Walerya Pacanowska „ „
„ 5291 Stanisław Petrycki o podwyższenie emerytury
„ 5553 Marya Rzeszótkowa o wyznaczenie zaopatrzenia
„ 4817 Katarzyna Stetkiewiczowa o podwyższenie pensyi wdowiej
„ 5561 Michał Świstun o wyznaczenie emerytury
Tomasz Witko o podwyższenie emerytury
5678 Antonina Derdalewicz o policzenie lat służby
5696 Władysław Dedio „ „ „
5697 Franciszek Furmanik „ „ „
5723 Władysław Jeżowicz „ „ „

odstępuje się Wydziałowi krajowemu z wezwaniem:

a) aby petycye, które w poprzednich latach nie uzyskały poparcia ze strony c. k. Rady szkolnej krajowej, względnie sejmowej Komisyi szkolnej i przez Sejm nie zostały uwzględnione, zwrócił bezpośrednio petentom;

b) resztę zaś petycyi, aby rozpatrzył w porozumieniu z Radą szkolną krajową i przedłożył na następną sesyę sprawozdanie wraz ze swymi wnioskami.

Przewodniczący:
Bandrowski.

Sprawozdawca:
Michałowski.

Ls. 5.956/1910. We Lwowie, dnia 5. lutego 1910.

Aleg 831

Sprawozdanie

Komisyi gminnej o wniosku p. Starzyńskiego i tow. w przedmiocie ewentualnego zaliczenia miasta Bełza do rzędu tych miast, dla których obowiązuje ustawa z 13. marca 1889, Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 24.

Wysoki Sejmie!

Miasto Bełz, podlegające dotąd ustawie gminnej z 3. lipca 1896, Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 51, ubiega się o zaliczenie go do rzędu tych miast, dla których obowiązuje ustawa z dnia 13. marca 1889, Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 24, spodziewając się znaleść w ten sposób korzystniejsze warunki dla swej przebudowy i assanacyi, i wniosło w tej mierze do Wysokiego Sejmu petycyę datowaną 4. lutego 1910, do której dołączony jest odpis uchwały Rady miejskiej bełzkiej z 22. października 1908, postanawiającej ubiegać się o to podciągnięcie pod ustawę gminną z 13. marca 1889, oraz uchwała Wydziału powiatowego w Sokalu z d. 28. grudnia 1909, przemawiająca za tem podciągnięciem.

Ponieważ ustawa z roku 1889 nakładałaby na miasto Bełz większe niż dotychczas ciężary, wnosi Komisya gminna:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby zbadał wszechstronnie stosunki miasta Bełza w tym kierunku, czy możnaby zaliczyć to miasto do rzędu miast, dla których obowiązuje ustawa z 13. marca 1889, Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 24, i ażeby na najbliższej sesyi sejmowej zdał Sejmowi z tego sprawę.

Przewodniczący:
Bojko.

Sprawozdawca:
Starzyński.

Ls. 6.144/1910. We Lwowie, dnia 17. lutego 1910.

Aleg 852

Sprawozdanie

Komisyi szkolnej o wniosku p. Merunowicza w przedmiocie zorganizowania zawodowej nauki robót kobiecych w kraju.

Wysoki Sejmie!

W czasie tegorocznej rozprawy budżetowej nad rubryką V. budżetu krajowego na rok 1910 p. Merunowicz wniósł rezolucyę następującej treści:

„Sejm wzywa c. k. Radę szkolną krajową, ażeby wspólnie z Komisyą krajową dla spraw przemysłowych wzięła pod rozwagę plan urządzenia kursów specyalnych jakoteż systematycznego mnożenia w kraju zawodowych szkół robót kobiecych o praktycznym kierunku zarobkowym t. j. szkół, mających na celu ułatwiać kobietom zarobkowanie robotami ręcznemi, ażeby i na tem polu swojskie wyroby miejscowe mogły zastępować w handlu obcokrajowe towary".

Wysoki Sejm uchwałą z 31. stycznia b. r. przekazał tę rezolucyę Komisyi szkolnej do zbadania i zdania sprawy w ciągu bieżącej sesyi.

Nie potrzeba, zdaje się dowodzić, że organizacya robót kobiecych ma obok wychowawczego doniosłe znaczenie społeczne, łączy się bowiem nietylko z kwestyą wychowania kobiecego, ale otwierając zarazem kobietom obszerne, nowe pola pracy zarobkowej, może się także w poważnym stopniu przyczynić do podniesienia i rozwoju wytwórczości rodzimej. Społeczna strona sprawy tem silniej może wybija się na czoło w naszym kraju, gdzie pozbawione dziś na ogół sposobności do praktycznego kształcenia się w kierunku ręcznej pracy zarobkowej, kobiety — po za zawodem nauczycielskim — chwytają się z konieczności przeważnie rozlicznych zajęć biurowych, choćby one nieraz nie odpowiadały ich wrodzonemu uzdolnieniu i zamiłowaniu. W ten sposób marnuje się niewątpliwie poważny zasób sił, które, skierowane na drogę odpowiedniej pracy wytwórczej, mogłyby być napewne z niemałym pożytkiem dla przemysłowej produkcyjności kraju zużytkowane.

Szkoła, ludowa i wydziałowa, mając na celu ogólne kształcenie młodzieży, nie może głównego kłaść nacisku na naukę praktycznej pracy zarobkowej, nauki bowiem nie może specyalizować, a nadto poświęcona jest dziatwie, pod względem fizycznym i umysłowym zbyt jeszcze nierozwiniętej, iżby nauka, dążąca do samo-

dzielnego wykonywania pracy wytwórczej, mogła jej dawać istotną korzyść. Stąd też nauka robót kobiecych w tych szkołach musi mieć raczej charakter wychowawczy aniżeli praktyczny, a o ile obecne urządzenie tej części nauki szkolnej może również wykazuje pewne niedomagania lub braki, Komisya nie wątpi, że c. k. Rada szkolna krajowa, mając zamiar poświęcić osobną ankietę sprawom szkolnictwa żeńskiego, podda gruntownemu rozpatrzeniu także sprawę nauki robót kobiecych w szkołach, zwłaszcza wydziałowych.

Jeżeli wszakże chodzi — a taką była wyraźna intencya wnioskodawcy — o zatrudnienie szerokich zastępów kobiet w kraju robotami ręcznemi w celach zarobkowych, to nauka tych robót powinna być traktowana nie jako pomocniczy wyłącznie środek wychowawczy, ale jako właściwa nauka rzemiosła i należy ją zorganizować tak, jak naukę innych fachowych zajęć wytwórczych. Słowem, potrzeba do tego nietylko fachowych sił nauczycielskich, ale i należycie urządzonych specyalnych zakładów, w którychby starszym dziewczętom i kobietom dorosłym udzielano systematycznej nauki robót kobiecych w celach zarobkowych.

Urządzenie takiej nauki w kraju naszym jest i zgoła niedostateczne i jednostronne. Osobnych szkół fachowych żeńskich na wzór podobnych zakładów istniejących zagranicą, nie posiadamy właściwie wcale, a zaprowadzone n. p. w państwowej szkole przemysłowej we Lwowie żeńskie kursy koronkarstwa i haftu ozdobnego pozostawiają wiele do życzenia, już choćby dlatego, że niezupełnie odpowiadają potrzebom na ogół niezamożnej i mało jeszcze uprzemysłowionej ludności kraju. Ze wszech miar byłoby pożądane, aby ten zaczątek zawodowego kształcenia kobiet w lwowskiej szkole przemysłowej odpowiednio do potrzeb ogółu rozwinąć, aby naukę praktyczną rozszerzyć na takie gałęzie pracy zarobkowej, któreby miały do pewnego stopnia z góry zapewniony zbyt potrzebnych w życiu codziennem wytworów w szerokich masach ludności, n. p. na kursy kroju i szycia bielizny, kroju i szycia odzieży, na wyroby pończosznicze, szmuklerstwo, introligatorstwo i t. p., oraz aby naukę zawodową takich przedmiotów połączyć z warsztatami, któreby umożliwiały uczestniczkom wydoskonalenie się w pracy i uprawniały je w przyszłości do samoistnego wykonywania zawodu. W tym celu należałoby zdaniem Komisyi wezwać c. k. Rząd, aby w powyższych kierunkach rozszerzył i uzupełnił dotychczasowe kursy żeńskie w państwowej szkole przemysłowej we Lwowie.

Pozatem atoli nasuwa się w ogóle potrzeba zakładania w kraju fachowych szkół robót kobiecych. Sprawa ta wymaga niewątpliwie dojrzałego rozważenia i gruntownego opracowania. Zanim to nastąpi, byłoby rzeczą bardzo wskazaną pomyśleć o zaradzeniu choćby potrzebom najpilniejszym i przystąpić do zorganizowania praktycznej nauki robót kobiecych środkami prostszymi i mniej kosztownymi w całym kraju, aby ile możności jak najszerszy ogół kobiet żądnych tego rodzaju nauki, mógł z niej korzystać.

Organizowanie kilkutygodniowych czy w razie potrzeby kilkumiesięcznych wędrownych kursów fachowych, urządzanych systematycznie w większych miastach powiatowych, mogłoby zdaniem Komisyi sprawie, o którą chodzi, dobre oddać usługi. Rzeczą jest c. k. Rady szkolnej krajowej, w porozumieniu z Komisyą krajową dla spraw przemysłowych, ułożenie odpowiedniego planu urządzenia takich kursów wędrownych, wyszukanie nadających się do tego sił nauczycielskich i wypracowanie także planu finansowego całej akcyi.

Na podstawie powyższych wywodów Komisya szkolna, wychodząc nieco poza ramy rezolucyi p. Merunowicza, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Wzywa się c. k. Rząd, aby istniejące w państwowej szkole przemysłowej we Lwowie, kursy robót kobiecych zreformował i rozszerzył w myśl uwag w sprawozdaniu niniejszem zawartych.

2. Wzywa się c. k. Radę szkolną krajową, aby wzięła pod rozwagę potrzebę zakładania w kraju zawodowych szkół przemysłowych dla kobiet i z przeprowadzonych w tym względzie badań zdała Sejmowi sprawę.

3. Wzywa się c. k. Radę szkolną krajową, aby w porozumieniu z Komisyą krajową dla spraw przemysłowych opracowała i przedłożyła Sejmowi na najbliższej sesyi plan urządzenia w całym kraju wędrownych kursów nauki robót kobiecych o praktycznem kierunku zarobkowym.

Tem samem załatwia się także petycye wniesione do Wysokiego Sejmu do L. 5.886/4.358 i 5.887/4.359.

Przewodniczący:
Bandrowski.

Sprawozdawca:
Adam.

Ls. 6.993/1910. We Lwowie, dnia 4. października 1910.

Sprawozdanie

Komisyi sanitarnej w sprawie nadania nowo zbudowanemu szpitalowi w Nowym Targu charakteru szpitala powszechnego i publicznego.

Wysoki Sejmie!

Ku uczczeniu 60 letniego jubileuszu panowania Najjaśniejszego Pana uchwaliła Rada powiatowa nowotarska na dniu 4. stycznia 1908 r. ufundować szpital powiatowy w Nowym Targu imienia Najjaśniejszego Cesarza „Franciszka Józefa I.“

Uzyskawszy orzeczenie Wydziału krajowego (Reskr. W. K. z $^2/_6$ 1908 l. 55.081) uznające potrzebę szpitala powszechnego w Nowym Targu — i zapewniwszy sobie potrzebne fundusze na budowę i wewnętrzne urządzenie przez zaciągnięcie pożyczki w kwocie 170.000 i następnie 100.000 Koron za zezwoleniem Wysokiego Sejmu — przystąpiła Rada powiatowa nowotarska z początkiem roku 1909 do budowy szpitala na gruncie w tym celu nabytym a uznanym za zupełnie odpowiedni tak przez delegatów Wydziału krajowego jak i Komisyą sanitarno-policyjną. Na gruncie tym o obszarze przeszło trzech morgów powstał kompleks budynków wystawionych według planów normalnych wypracowanych przez Wydział krajowy i aprobowanych przez krajową Radę zdrowia a mianowicie:

1. Budynek główny dla chorych na 50 łóżek.
2. Pawilon dla zakaźnych na 7 łóżek.
3. Budynek administracyjny z kuchnią i pralnią.
4. Kostnica z pokojem dezinfekcyjnym i salą sekcyjną.
5. Budynek gospodarczy z lodownią, magazynem na skład opału i przyborów.
6. Studnia z motorem elektrycznym.
7. Piec do spalania słomy i opatrunków.
8. Oczyszczalnia biologiczna cieczy kanałowej

Szpital stanął nieco na uboczu lecz mimo to w miejscu dostępnem, suchem, nieco wyniosłem, z wystawą południową, zasłoniętem wzgórzami od północy, skąd roztacza się wspaniały widok na cały łańcuch gór tatrzańskich, Pieniny i Babią górę.

Pozostały plac wolny z wyjątkiem małego obszaru pozostawionego na uprawę warzyw, będzie zasadzony drzewami przeważnie szpilkowemi i obrócony na ogród do użytku chorych.

Rada powiatowa nie szczędziła ni trudów ni kosztów, by w budującym się zakładzie zaprowadzić wszystkie możliwe nowoczesne urządzenia zmierzające tak do podniesienia warunków sanitarnych szpitala jak i zmniejszenia w przyszłości kosztów administracyi i tak zaprowadzono: centralne ogrzewanie budynku głównego — urządzenia wodociągowe, oświetlenie elektryczne, połączenie telefoniczne i t d.

Wody dobrej jakości i w wystarczającej ilości dostarczać będzie studnia wiercona z motorem elektrycznym.

Wody spadowe odprowadza osobny kanał do potoku, zaś treść kloaczną z budynku głównego i administracyjnego kanał kryty z rur steingutowych do oczyszczalni biologicznej, położonej w jarze w odległości około 100 metrów od budynków szpitalnych, skąd po oczyszczeniu odpływać będzie potokiem do rzeki Czarny-Dunajec.

Obok budynku dla zakaźnych wybudowano nieprzepuszczalny dół kloaczny.

Opisane powyżej budynki oddała Rada powiatowa aktem fundacyjnym notaryalnie zeznanym z daty Nowytarg 15. września 1910 L. rep. 9.134 w myśl §. 2. ustawy z dnia 28. lipca 1897 wraz z gruntem i całem urządzeniem, bez żadnych ciężarów na wyłączną i nieograniczoną własność funduszowi szpitalnemu w Nowym targu, zobowiązując się dokompletować urządzenie wewnętrzne, a nadto poddać się wszystkim postanowieniom ustawy z dnia 28. lipca 1897 Nr. 47, Dz. u. kr. Akt ten uzyskał zatwierdzenie Wydziału krajowego na dniu 27. września 1910 r. LW. kr. 112.046 i został przesłany c. k. Namiestnictwu do zaopatrzenia go w klauzulę zatwierdzającą.

Wobec tego, że powstałe budynki szpitalne odpowiadają wszelkim wymogom zdrowotnym — że Wydział powiatowy nowotarski ma zapewnione fundusze na wewnętrzne urządzeuie i zaopatrzenie w potrzebne sprzęty, gdy formalności prawne co do aktywowania tej fundacyi zostały już przeprowadzone i gdy nadto warunkom wymaganym ustawą z dnia 28. lipca 1897, Dz. u. kr. Nr. 47 stało się zadość; Komisya sanitarna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

·/. dołączoną ·/. ustawę, nadającą szpitalowi w Nowym Targu charakter szpitala powszechnego i publicznego.

Przewodniczący:
Gołuchowski.

Sprawozdawca:
Bednarski.

Ustawa

z dnia . . . . . nadająca szpitalowi w Nowym Targu charakter szpitala powszechnego i publicznego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Szpital w Nowym Targu uznany zostaje za powszechny i publiczny.

Art. II.

Komitet szpitalny składać się ma:

a) z delegata Wydziału krajowego,

b) z Prezesa Rady powiatowej w Nowym Targu, lub jego zastępcy,

c) z delegata Rady powiatowej,

d) z dyrektora szpitala.

Art. III.

W przyszłości połowę kosztów budowy nowego, odbudowy lub rozszerzenia starego gmachu szpitalnego, tudzież wewnętrznego urządzenia dobudowanej części ponosić będzie powiat w Nowym Targu.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy powierzam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ls. 7.008/1910. We Lwowie dnia 5. października 1910.

Aleg 824

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o przedłożeniu Wydziału krajowego o krajowym kursie praktycznym dozorców drenarskich.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdanie Wydziału krajowego o praktycznym kursie dozorców drenarskich zawiera szczegółowy obraz tak postępu w naukach 28 uczniów, którzy na II. roku pozostawali, jakoteż stwierdza, że obecny personal wynosi już 63 dozorców drenarskich — dalej jednego ukończonego ucznia drenarskiego, 28 uczniów, którzy w marcu 1911 roku będą zdawać egzamin główny.

Sprawozdanie Wydziału krajowego zawiera również szczegółowo zmiany w personalu i wykazuje, że koszta utrzymania kursu w czasie od 1. grudnia 1908 do 30. listopada 1909 wynosiły łącznie . . . . . 12.018 K 12 g.
na które złożyły się:

a) dotacya funduszu krajowego . . . . . 7.000 „ — „
b) zasiłek c. k. Ministerstwa rolnictwa . . . . 4.000 „ — „
przekroczenie w kwocie . . . . . 1.018 „ 12 „
pokryte zostało oszczędnościami uzyskanemi w latach poprzednich.

Wobec tego wnosi Komisya gospodarstwa krajowego:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sprawozdanie Wydziału krajowego z 29. lipca 1910 LW. 83.927/1910 o krajowym kursie praktycznym dozorców drenarskich we Lwowie, Sejm przyjmuje do wiadomości.

Zastępca przewodniczącego:
Marszałkowicz.

Sprawozdawca:
Krynicki.

Ls. 3134|908.

We Lwowie, dnia 30. października 1908.

Aleg 835

Sprawozdanie

Komisyi prawniczej w przedmiocie wniosku posła Jampolskiego i tow. o utworzenie Sądu powiatowego w Narolu.

Wysoki Sejmie!

Sprawa w powyższym wniosku poruszona, była już przedmiotem dochodzeń Wydziału krajowego.

Prezydyum c. k. wyższego Sądu krajowego we Lwowie odezwą z dnia 28. lutego 1905 l. 3720 stwierdziło, że odległość niektórych miejscowości tego powiatu sądowego od siedziby c. k. Sądu powiatowego w Cieszanowie wynosi 25 do 27 klm., atoli z powodu sprzeciwienia się niektórych gmin i ze względu na trudności natury finansowej oświadczyło się w tej sprawie odmownie.

Wydział krajowy złożył o tem sprawozdanie Wysokiemu Sejmowi przy sposobności zdania sprawy z czynności Dep. VI za czas od 1. lipca 1904 do 30. czerwca 1905.

Komisya prawnicza, rozpoznając obecnie wniosek na wstępie przytoczony i uważając, że względy naprowadzone w odezwie c. k. Prezydyum apelacyjnego odnoszą się do okoliczności, które mogły uledz zmianie, wyraża zdanie, że sprawę należy jeszcze poddać badaniu i że należy jeszcze przeprowadzić korespondencyę z władzami autonomicznemi i rządowemi, a to tem bardziej, że podane wyżej odległości są dla ludności szukającej opieki w Sądzie bardzo uciążliwe a sam fakt zaprowadzenia roków sądowych w Narolu jako środek połowiczny niedogodności tych zupełnie nie usuwa, przemawia jednak za słusznością żądania co do otwarcia Sądu w Narolu.

Komisya prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wniosek posła Kazimierza Jampolskiego i tow. o utworzenie Sądu powiatowego w Narolu odstępuje się Wydziałowi krajowemu do dalszego badania i zdania sprawy.

Przewodniczący:
Maiss.

Sprawozdawca:
Tertil.

Ls. 5920/1910.

We Lwowie, dnia 3. lutego 1910.

Aleg 836

Wniosek.

Wysoki Sejmie!

Ponieważ obecnie obowiązująca krajowa ustawa wodna z dnia 14. marca 1875 D. u. kr. Nr. 38. nie reguluje należycie wszystkich stosunków wodno-prawnych, jakie wskutek co raz częstszego używania siły wodnej do celów przemysłowych powstają -- ponieważ dalej w interesie ogólnym jest, aby w pewnych wypadkach siłę wodną zastrzedz dla kraju, gminy lub ogólnego pożytku działającego przedsiębiorstwa — ponieważ wreszcie zaprowadzeniem opłat na rzecz kraju za używanie siły wodnej stworzy się przyszłości może obfite źródło dochodów dla kraju, przeto podpisani projektują odpowiednie poprawki i uzupełnienia obecnie obowiązującej ustawy wodnej i wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

·/. załączony ·/. projekt ustawy.

Wnioskodawca:
Skarbek.

Maryewski, Adam, Kędzior, Ciuchciński, Leo, Rayski, Merunowicz, Wodzicki, Górski, Schätzel, Federowicz, Tertil, Bandrowski, Starzyński, Pawlewski, Laskowski, Rutowski, Jahl.

Ustawa

z dnia . . . . zmieniająca i uzupełniająca niektóre postanowienia ustawy wodnej.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Poniżej wyszczególnione paragrafy ustawy krajowej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kr. Nr. 38, o używaniu, prowadzeniu i odprowadzaniu wód, zmienia się względnie uzupełnia w sposób następujący:

§. 2.

Strumienie, rzeki, potoki, jeziora, jakoteż i woda gruntowa stanowią dobro publiczne.

§. 3.

Wyjątek stanowią te wody, które ktoś posiada na mocy szczególnych a dowodami popartych tytułów prawnych.

§. 5

odpada.

§. 6.

Rząd może na wniosek Wydziału krajowego a na koszt kraju, uznać za odpowiedniem odszkodowaniem, jako dobro publiczne, prywatną własność stanowiące wody płynące, jeziora i parcele jezior.

Gminy i strony interesowane, które z tego oczywistą korzyść odnoszą, należy pociągnąć do ponoszenia kosztów odszkodowania.

§. 15.

Dodatek:

Właściciel gruntu ma prawo zamknąć wodę gruntową zapomocą studzień, nie poruszanych siłą żywiołową do zamknięcia wody w inny sposób, lub do odprowadzania wody poza granicę swojej posiadłości, potrzebuje osobnego zezwolenia.

§. 16.

Dodatek:

Również potrzeba uzyskać wodno-prawne zezwolenie do budowy mostów, oraz składania materyałów na brzegach lub na podlegającym wylewom okręgu wód publicznych lub prywatnych, o ile to może wpłynąć na jakość, stan albo bieg wody.

§. 18.

W zezwoleniu wydanem przez władzę polityczną, należy oznaczyć miejsce, rozmiary, sposób i cel używania wody.

Stosownie do potrzeby, można przytem ustalić szczegółowe warunki regulujące i zabezpieczające używanie wody a zezwolenie udzielić na czas ograniczony lub za odwołaniem.

Zezwolenie na używanie siły popędowej wód publicznych można udzielać przedsiębiostwom państwa, krajów, gmin lub innych publicznych ciał reprezentacyjnych na przeciąg lat 90, we wszystkich innych wypadkach na przeciąg najdłużej lat 70.

Ponowne udzielenie koncesyi po upływie tego terminu jest dopuszczalne, a dotychczas uprawniony może domagać się ponownego zezwolenia, o ile o siłę wodną nie ubiega się znacznie ważniejsze pod względem gospodarczym przedsiębiorstwo, lub o ile dalsze użytkowanie siły wodnej przez dotychczasowego koncesyonaryusza nie sprzeciwia się publicznym interesom.

Jeżeli po upływie terminu koncesyi, otrzymuje zezwolenie na używanie siły wodnej nie dotychczasowy, ale inny przedsiębiorca, przechodzą urządzenia spiętrzające i odprowadzające wodę, na własność nowego koncesyonaryusza, za zwrotem rzeczywistej wartości.

W razie, gdyby nie nastąpiło dobrowolne porozumienie, ustala sąd wysokość odszkodowania, jakie nowy koncesyonaryusz ma uiścić dotychczasowemu.

§. 18. a.

Polityczna władza krajowa może także w czasie trwania koncesyi uznać prawo wodne jako wygasłe w następujących wypadkach:

1) Jeżeli budowy nie rozpoczęto w terminach oznaczonych w koncesyi, albo nie puszczono w ruch zakładu.

2) Jeżeli ruch przez trzy po sobie następujące lata był zastanowiony i nie został na nowo podjęty w terminie, wyznaczonym przez polityczną władzę krajową.

3) Jeżeli zakład został zniszczony a nie odnowiono go w terminie przez polityczną władzę krajową oznaczonym.

4) Jeżeli cel oznaczony w koncesyi odpadnie, lub bez zezwolenia władzy ulegnie istotnym zmianom.

5) Jeżeli w ogóle poszczególne warunki koncesyi od których uczyniono zależnem prawo użytkowania wody, nie zostały dotrzymane. W wypadkach godnych uwzględnienia może polityczna władza krajowa w porozumieniu z Wydziałem krajowym przedłużyć termina.

§. 29 a.

Dla ochrony źródeł leczniczych, może polityczna władza krajowa w porozumieniu z Wydziałem krajowym postanowić w drodze rozporządzenia, iż w pewnych oznaczonych okręgach (okręgi ochronne), wszelkie roboty, które mogą wpłynąć na wydatność, skład i zawartość gazu źródeł leczniczych, jakoto wiercenia, kopania, budowy wszelkiego rodzaju, ujęcie źródeł, oraz każde zamknięcie i odprowadzenie wody gruntowej, — wymagają zezwolenia kompetentnych władz politycznych.

W celu zapobieżenia zanieczyszczeniu źródeł leczniczych i wodociągów z wodą do picia i użytkową, może władza polityczna wydawać szczególne zarządzenia co do używania i sposobu uprawy gruntów za stosownem wynagrodzeniem.

§. 29 b.

Za zgodą lub na wniosek Wydzialu krajowego może Rząd zastrzec używanie siły motorycznej poszczególnych wód publicznych na cele państwowe lub krajowe, o ile już takie prawo nie przysługuje trzeciej osobie.

§. 31.

Zakładom, których budowa leży w interesie publicznym, lub po których należy się spodziewać wybitnych korzyści dla gospodarstwa społecznego, może kompetentna Władza przyznać dla potrzebnych wodociągów, tam i innych do uzyskania siły służących urządzeń i budowli, za pełnem odszkodo-

waniem, odpowiednią służebność na cudzym gruncie; właściciel może także według wyboru odstąpić grunt na własność.

Jeżeliby wskutek budowli stracił grunt dla posiadacza odpowiednią dla swego przeznaczenia zdolność użytkową, należy na jego żądanie cały grunt odkupić. Jednakowoż wywłaszczenie budynków mieszkalnych, gospodarczych, fabryk, podwórza i ogrodów domowych może tylko wtedy nastąpić, jeżeli projektowana budowla wodna ma celu bezpośrednie podniesienie ogólnego dobra, a wykonanie tejże w inny sposób jest niemożliwem; do tego potrzebną jest zgoda Wydziału krajowego.

Władza może zezwolić na wywłaszczenie istniejących urządzeń do wyzyskania siły wodnej na rzecz takich zakładów, które posiadają znacznie wyższą wartość dla gospodarstwa społecznego. Na żądanie wywłaszczyć się mającego, ma właściciel nowego zakładu, zamiast wynagrodzenia pieniężnego, dostarczyć na własny koszt dotychczas używaną ilość siły, jak nie mniej potrzebne urządzenie maszynowe według wyboru mającego być wywłaszczonym, albo na dotychczasowe miejsce ruchu, albo na inne sąsiadnie miejsce.

Na żądanie mającego być wywłaszczonym, ma ubiegający się złożyć dostateczne zabezpieczenie, za każdą stratę spowodowaną przeszkodą lub zastanowieniem ruchu, lub też upływem koncesyi.

Żądanie wywłaszczenia traci swą podstawę, jeżeli dotychczas uprawniony, okazuje gotowość zakład swój w sposób racyonalny powiększyć lub zmienić. Równocześnie ze sprzeciwem, winien dotychczas uprawniony wnieść podanie o nową koncesyę.

§. 39.

Uprawnieni do wykonywania rybołostwa mogą przeciw wykonywaniu innych uprawnień do użytkowania wody, podnosić tylko takie zarzuty, które mają na celu zapobieżenie zanieczyszczaniu wód rybnych, zakładanie jazów i krat rybnych, oraz regulowanie i osuszanie koryt wodnych w sposób najmniej dla rybołostwa szkodliwy, o ile zarzuty te można uwzględnić bez znaczniejszych utrudnień dla innych uprawnień użytkowania wód.

Pozatem przysługuje uprawnionym do wykonywania rybołostwa jedynie prawo domagania się odpowiedniego przez władzę administracyjną oznaczyć się mającego odszkodowania, którego wysokość ustali sędzia, w razie, gdyby to orzeczenie stron interesowanych nie zadowoliło.

§. 64 b.

Spółki utworzone na podstawie szczególnych przepisów ustawowych, tudzież spółki, którym przyznano subwencyę

z funduszów państwowych albo krajowych, potrzebują do wydzielenia ze spółki poszczególnych gruntów, jak nie mniej do rozwiązania spółki, zezwolenia Ministerstwa rolnictwa i Wydziału krajowego.

§. 76.

Dodatek:

Koncesyi na zakłady poruszane siłą wodną nad 25 koni udziela Namiestnictwo za zgodą Wydziału krajowego.

§. 93.

Dodatki:

Uprawnienia, o których była mowa w poprzednich rozdziałach, mogą być uwzględnione dopiero wtedy, jeżeli sił wodnych nie zamierzają użyć dla celów publicznych w pierwszej linii państwo, w drugiej kraj a w trzeciej linii gminy położone nad lub w sąsiedztwie dotyczących wód.

Koncesyi udziela się tylko dla oznaczonego celu, oraz dla oznaczonej osoby fizycznej lub prawnej, wobec czego bez zezwolenia Namiestnictwa i Wydziału krajowego, nie wolno przenieść koncesyi na inną osobę lub obrócić na inny cel. W razie dziedziczenia oraz przeniesienia posiadania na krewnych zstępnych albo małżonka, wystarcza zgłoszenie zmiany.

§. 101.

Za każde udzielenie lub odnowienie uprawnienia do używania siły wodnej, należy, o ile przyzwolona przeciętna siła wodna wynosi więcej jak 10 koni, uiścić należytość koncesyjną.

Należytość ta wynosi dla zakładów o sile do 100 koni po 1 Kor., o sile od 100 do 1000 koni po 2 Kor., o sile nad 1000 koni po 3 Kor. za każdą siłę konia.

§. 102.

Zakłady wodne opłacają na rzecz kraju corocznie czynsz za używanie wody. Czynsz ten obliczony według udzielonej koncesyą do użytku ilości wody i wysokości spadu, wynosi przy zakładach wodnych zbudowanych po wejściu w życie niniejszej ustawy za każdą brutto siłę konia:

do siły	100	koni	po	1	K.
„ „	500	„	„	2	„
„ „	1.000	„	„	3	„
„ „	2.500	„	„	4	„
„ „	5.000	„	„	5	„
„ „	10.000	„	„	6	„
„ „	15.000	„	„	7	„
„ „	20.000	„	„	8	„
„ „	25.000	„	„	9	„
nad	25.000	„	„	10	„

O ileby przy istniejących już zakładach objęta koncesyą ilość siły nie dała się oznaczyć, ma nastąpić obliczenie czynszu na podstawie urządzeń przedsiębiorstwa.

Od obowiązku opłacania czynszu wodnego są uwolnione zakłady wodne państwa, kraju, gmin krajowych, tudzież wszelkie zakłady, których siła nie przekracza 10 koni, o ile służą dla użytku domowego, lub do przeróbki we własnem gospodarstwie uzyskanych produktów leśnych lub rolnych, albo też dla przemysłu rękodzielniczego.

Zakłady wodne wybudowane przed wejściem w życie niniejszej ustawy, mają uiszczać połowę stóp powyżej przytoczonych.

Sejm krajowy ma prawo stopy czynszów wodnych z jednej strony z godnych uwzględnienia powodów czasowo obniżyć, z drugiej strony może je podwyższyć, o ile uzyskaną siłę wyprowadza się z kraju.

Czynsz wodny należy opłacać od chwili puszczenia w ruch przedsiębiorstwa, najpóźniej jednak po upływie trzeciego roku od udzielenia koncesyi. Przeszkody i ograniczenia w używaniu, uprawniają tylko wtedy do opustu, jeżeli przeszkodę ruchu spowodowało wydarzenie żywiołowe i trwało bez przerwy przynajmniej przez przeciąg dwóch miesięcy.

§. 103.

Z dochodów płynących z należytości koncesyjnych oraz z czynszu wodnego, należy w pierwszym rzędzie utworzyć pozostający pod zarządem kraju fundusz, celem utrzymywania w należytym stanie naturalnych łożysk wodnych kraju, o ile to nie zostało już zabezpieczonem przez prawomocne zobowiązania osób trzecich lub inne środki.

Sejm krajowy oznacza corocznie kwotę, jaka ma wpłynąć do tego funduszu.

Bliższe postanowienia o zarządzaniu i użyciu tego funduszu wyda w drodze rozporządania Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Nadwyżkę z należytości koncesyjnych oraz z czynszów wodnych, użyje się na pokrycie wydatków krajowych połączonych z budowlami wodnymi a ewentualną pozostałość na ogólne potrzeby krajowe.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie w 6 miesięcy po jej ogłoszeniu.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy porucza się Ministrom rolnictwa, robót publicznych i skarbu.

Ls. 6533/10. Lwów, dnia 26. września 1910.

Alog 837

Wniosek.

Wysoki Sejmie!

Rażące zaniedbanie kraju naszego w porównaniu z innymi krajami koronnymi pod względem ilości gmachów skarbowych, w którychby władze i zakłady państwowe mogły znaleść umieszczenie, odpowiadające ich potrzebom i godności, niejednokrotnie zwracało uwagę Wysokiego Sejmu.

Z wyjątkiem budowli dla potrzeb c. k. sądownictwa, jakich co roku pewna ilość powstaje — w innych dziedzinach nie znać jednak niestety żywszego ruchu w zakresie budowli dla urzędów i zakładów państwowych w Galicyi.

W myśl dotyczących tego przedmiotu, a niespełnionych dotąd uchwał sejmowych z lat 1904 i 1905 podpisani wnoszą przeto:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd ponownie, ażeby przyspieszył w obrębie Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem budowę gmachów własnych na odpowiednie celowi pomieszczenie c. k. urzędów i zakładów państwowych.

Wnioskodawca:

Teofil Merunowicz.

Doliński, Rutowski, Landau, Bandrowski, Kleski, Rittel, Maiss, Pawlicki, Wasung, Jabłoński, Bednarski, Pastor, Michałowski, Maryewski, Skarbek.

Ls. 7.265/1910. We Lwowie, dnia 9. października 1910.

Aleg 838

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o wnioskach nagłych posłów Adolfa br. Brunickiego i Merunowicza w przedmiocie udzielenia zasiłku krajowego na tępienie myszy polnych.

Wysoki Sejmie!

Według zgodnych relacyj Posłów Sejmowych nawiedziła w roku bieżącym z powodu posuchy klęska myszy polnych wiele okolic kraju. Z wyjątkiem powiatów podgórskich dotknięte zostały tą klęską powiaty położone na Podolu i Pokuciu, tudzież w dolinach rzek o glebie napływowej i na pagórkach o glebie gliniastej, tak iż wolne od tej klęski są tylko grunta piaskowe.

Dotychczas zaasygnowało c. k. Prezydyum Namiestnictwa następujące zapomogi na tępienie myszy polnych na ręce c. k. Starostw:

w Jarosławiu	1.300 K
„ Gródku	2.000 „
„ Łańcucie.	500 „
„ Stanisławowie	200 „

do Mościsk zaś przesłało 1.000 kg „Toxolu“.

Do Wydziału krajowego nadeszły w roku bieżącym podania o udzielenie zapomogi na tępienie myszy polnych z c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego, tudzież z Wydziału powiatowego w Kołomyi (dla gminy Kułaczkowce), Żydaczowie, Kałuszu (dla gminy Hołyń), Gródku i Brzesku (dla okolicy Radłowa). Wydział krajowy oświadczył gotowość pokrycia połowy kosztów trutki dostarczanej przez lwowską fabrykę „Tlen“, a to albo pszenicy strychninowej, albo też „Toxolu“ (preparatu soli bartywej) po cenie 1 K za 1 kg. trutki strychninowej, a 1 K. 50 g. za 1 kg. „Toxolu“, z których trucizn używa się po jednym kilogramie na jeden morg.

Wedle informacyi otrzymanej w departamencie III. Wydziału krajowego nie zachodzi potrzeba udzielania Wydziałowi krajowemu dodatkowego kredytu na tępienie myszy polnych w roku 1910, jak się tego domaga wniosek posła Merunowicza przydzielony uchwałą Wysokiego Sejmu z 6. października 1910 komisyi budżetowej, gdyż Wydział krajowy ma jeszcze do dyspozycyi na ten cel z kredytów przyzwolonych w latach poprzednich kwotę 24.961 K 79 g., która wedle oświadczenia Szefa dep. III. Wydziału krajowego powinna wystarczyć na pokrycie potrzeby w roku bieżącym. Natomiast zachodzi potrzeba uchwalenia na rok 1911 kredytu na tępienie myszy polnych, którego Wydział krajowy w rubr. X. wydatków nie preliminował, a to w kwocie 10.000 K stosownie do opinii Wydziału krajowego zasięgniętej w krótkiej drodze.

W sprawie tępienia myszy polnych uchwalił Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 12. listopada 1904 projekt ustawy, w którym między innemi przewidziano w §. 9. utworzenie specyalnego funduszu z grzywien, tudzież datków państwa i kraju a to na dostarczenie gminom i obszarom dworskim środków tępienia myszy za zwrotem kosztów, udzielanie zaliczek zwrotnych w terminie oznaczonym przez Wydział krajowy, ewentualnie na przyznawanie częściowych ulg w spłacie należytości w wypadkach stwierdzonego ubóstwa poszczególnych właścicieli gruntów. Projekt tej ustawy uzyskał najwyższą sankcyę dnia 24. października 1907, lecz nie został dotychczas ogłoszonym w dzienniku ustaw krajowych, a tem samem nieobowiązuje dotychczas, gdyż wedle reskryptu c. k. Ministerstwa rolnictwa z 18. listopada 1907 L. 40.960 publikacya ustawy ma być wstrzymaną aż do zatwierdzenia przez to Ministerstwo rozporządzenia wykonawczego, przy ułożeniu którego służyć może za wzór obowiązujące dotychczas rozporządzenie c. k. Namiestnictwa z dnia 17. kwietnia 1896 Dz. u. kraj. Nr. 21., albo też podobne rozporządzenie Namiestnictwa wydane dla Austryi dolnej z dnia 25. lipca 1898 Dz. u. kr. Nr. 45.

Zwłoka w wydaniu rozporządzenia wykonawczego i ogłoszeniu ustawy nastąpiła z tego powodu, ponieważ w roku 1896 zalecono w rozporządzeniu wykonawczem użycie zarazka tyfusowego Dra Löfflera „Baccilus typhi murium“ i trucizny fosforowej (3% pasty lub pigułek) — obecnie zaś wynaleziono nowe środki tępienia, których skuteczności jeszcze nie wypróbowano.

Zdaniem Komisyi budżetowej nie może to jednak stanowić dostatecznego powodu do odraczania publikacyi ustawy, gdyż corocznie mogą się pojawiać nowe wynalazki, których wypróbowanie mogłoby spowodować dalszą zwłokę w wejściu w życie ustawy, — i dlatego proponuje Komisya Wysokiemu Sejmowi uchwalenie rezolucyi do c. k. Rządu w tym kierunku.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyznaje w rubr. X. poz. 99. wydatków funduszu krajowego na rok 1911 na subwencyonowanie tępienia myszy polnych i dalsze doświadczenia kredyt w kwocie 10.000 K.

2. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby jak najrychlej wydał w porozumieniu z Wydziałem krajowym rozporządzenie wykonawcze do ustawy z dnia 24. października 1907 o tępieniu myszy polnych i zarządził ogłoszenie tej ustawy wraz z rozporządzeniem wykonawczem w dzienniku ustaw krajowych.

Przewodniczący:
Piniński.

Sprawozdawca:
Kędzior.

L. 7392. We Lwowie, dnia 12. października 1910.

Aleg 839

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie postępu budowy zakładu dla umysłowo i nerwowo chorych w Kobierzynie.

Wysoki Sejmie!

Komisya budżetowa podzielając w zupełności zdanie Wydziału krajowego, co do sposobu prowadzenia budowy zakładu dla umysłowo i nerwowo chorych w Kobierzynie, jakoteż przyznając konieczność przekroczenia kredytu na budowę toru dowozowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje sprawozdanie Wydziału krajowego o postępie budowy zakładu dla umysłowo i nerwowo chorych w Kobierzynie do wiadomości.
2. Sejm przyznaje dodatkowy kredyt w kwocie 68.000 Kor. na budowę toru dowozowego do zakładu dla umysłowo i nerwowo chorych w Kobierzynie i upoważnia Wydział krajowy, aby ogólną sumę zaciągnąć się mającej na cele budowy rzeczonego zakładu pożyczki komunalnej podwyższył o tę kwotę

Przewodniczący:
Piniński.

Sprawozdawca:
Jabłoński.

Nr. 840

Sprawozdanie

Komisyi szkolnej o petycyach wniesionych przez Komitet wykonawczy krajowego wiecu nauczycielstwa ludowego z r. 1907 wraz z zawodowemi Towarzystwami nauczycielskiemi w Galicyi (ls. 4.102, 4.184, 4.188, 5.165, 4.975, 1.591, 1.523).

Wysoki Sejmie!

Do Wysokiego Sejmu zwróciły się poważne organizacye nauczycielskie (jako to: Polskie Towarzystwo Pedagogiczne, Krajowy Związek nauczycielstwa ludowego w Galicyi, Towarzystwo wzajemnej pomocy galic. i bukow. nauczycieli i nauczycielek, Ruskie Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie) z petycyami w sprawie zniżenia lat służby na 35 lat, w sprawie udzielania zaliczek na płace nauczycielskie, w sprawie tymczasowego dodatku drożyźnianego dla nauczycielstwa ludowego, zanim znane, a w petycyi wymienione postulaty o zrównanie płac nauczycielskich z płacami 4-ech najniższych rang urzędników państwowych będą mogły nastąpić, wreszcie w sprawie dodatków 5-letnich.

Komisya szkolna wychodząc z zapatrywania, że obecny stan finansów krajowych nie dozwalał na pomyślne załatwienie postulatów nauczycielstwa ludowego o poprawę bytu, nie mogła przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosków co do merytorycznego ich załatwienia. Komisya żywi jednak przekonanie, że w chwili, gdy kraj znajdzie się w lepszem położeniu finansowem, wypadnie pomyśleć o dalszej akcyi na polu uregulowania płac nauczycielskich. Akcya taka musi się jednak opierać na dokładnych obliczeniach, dających możność zoryentowania się, jaki efekt finansowy podwyższenie płac w tym lub owym kierunku za sobą pociągnie.

W szerokich kołach nauczycielstwa ludowego istnieją daleko idące żądania, których spełnieniu w całości na długi jeszcze szereg lat stan finansów krajowych będzie stał na przeszkodzie. Dokładne obliczenia cyfrowe, ile kosztowałoby spełnienie wszystkich postulatów nauczycielskich, zdołają niewątpliwie przekonać poważne szeregi nauczycielstwa, że tylko częściowe ich spełnienie leży w mocy Reprezentacyi kraju. Z drugiej strony Komisya wyraża przekonanie, że sprawa regulacyi płac nauczycielskich jest sprawą, z której rozwiązaniem należy się w niedalekiej przyszłości liczyć i do której rozważnego załatwienia trzeba poczynić odpowiednie studya. Liczne petycye wpływające do Sejmu mogą w pewnej mierze być wskazówką, w jakim kierunku dzisiejszy stan wykazuje największe braki i w jakim kierunku winny iść zmiany.

Zdaniem Komisyi szkolnej polepszenie bytu nauczycieli, którzy przeszli na emeryturę przed r. 1907, polepszenie bytu wdów i sierót po nauczycielach,

(na który to cel nauczycielstwo objawia chęć płacenia wyższych datków emerytalnych), zniesienie IV-tej klasy płac, poprawa płac w innych klasach przez dodatki wyższe 5 letnie, regulacya płac nauczycieli szkół wydziałowych, powinny być przedmiotem studyów ze strony Rady szkolnej krajowej. Obliczenia, jakie obciążenie poprawa w każdym z tych kierunków, dla budżetu krajowego za sobą pociągnie, będą w przyszłości dla Wysokiego Sejmu drogowskazem, jaką drogą iść należy, a położenie finansowe kraju w latach przyszłych zadecyduje, które z tych postulatów zostaną urzeczywistnione. Komisya wyraża przekonanie, że Rada szkolna krajowa załatwiając petycye o udzielanie zaliczek na płace nauczycielskie, przedłoży również i w tej sprawie swe sprawozdanie, a ewentualnie i wnioski.

Na podstawie tych wywodów Komisya szkolna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Petycye ls. 4.102, 4.184, 4.188 przekazuje się Radzie szkolnej krajowej.

2. Sejm wzywa Radę szkolną krajową, by na następną sesyę sejmową przedłożyła Sejmowi obliczenia, jakie obciążenie dla skarbu krajowego pociągnęłoby zrównanie płac nauczycielskich z poborami urzędników państwowych 4-ech najniższych rang, zniesienie czwartej klasy płac, poprawa płac przez podwyższenie dodatków 5-letnich, regulacya płac nauczycieli szkół wydziałowych i dopełniających kursów rolniczych, podwyższenie pensyi wdów i sierot po nauczycielach, zrównanie płac nauczycieli, którzy przeszli na emeryturę przed r. 1907 z emeryturami wedle obecnie obowiązującej ustawy.

Przewodniczący:
Bandrowski.

Sprawozdawca:
Wasung.

Ls. 7047/10. We Lwowie dnia 6. października 1910.

Aleg 841

Sprawozdanie

Komisyi administracyjnej w sprawie zezwolenia reprezentacyi powiatowej w Limanowej na zaciągnięcie pożyczki.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z d. 31 stycznia b. r. postanowiła rada powiatowa w Limanowej zaciągnąć pożyczkę w wysokości 25.000 K. na dokończenie budowy drogi gminnej 1 kl. z Młynnego do Ujanowic. Z drogi tej pozostaje jeszcze do zbudowania część długości $2^1/_2$ km. prowadząca wśród najtrudniejszych warunków terenowych, bo przez wysokie góry i wymagająca kilku kosztownych objektów. Dodatki powiatowe na rzecz funduszu drogowego wynoszą obecnie razem z 18% dodatkiem ustawowym 39%, obok 17% dodatku za fundusz administracyjny. Rada powiatowa sądzi, że pokrycie kosztów budowy w mowie będącej drogi przez odpowiednie podniesienie dodatków drogowych nie jest wskazanem i widzi się zmuszoną udać się do operacyi kredytowej. Do tego samego zdania przychyla się także w swem sprawozdaniu Wydział krajowy.

Obciążenie powiatu z końcem roku 1909 wynosiło — 110.843 K. 42 h. Suma podatków bezpośrednich przypisanych w powiecie limanowskim — 112.853 K. 10 h. — zatem obciążenie obecne równa się tedy prawie sile podatkowej powiatu. W myśl ustawy o reprezentacyi powiatowej potrzebną jest do zaciągnięcia w mowie będącej pożyczki zgoda Wysokiego Sejmu.

W uznaniu koniecznej potrzeby dokończenia tej ważnej arteryi komunikacyjnej, której ludność interesowanych gmin z upragnieniem wyczekuje, wnosi Komisya administracyjna zgodnie z Wydziałem krajowym:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

załączony ·/. projekt ustawy.

Przewodniczący:
Laskowski.

Sprawozdawca:
St. H. Badeni.

USTAWA

z dnia ..... w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Limanowej na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 25.000 K.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Limanowej zezwala się w myśl §. 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 25.000 koron na dokończenie budowy drogi gminnej I. klasy z Młynnego do Ujanowic.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

Ls. 7069/10. We Lwowie 6. października 1910.

Aleg 842

Sprawozdanie

Komisyi administracyjnej w sprawie zezwolenia reprezentacyi powiatowej w Buczaczu na zaciągnięcie pożyczki.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 31. grudnia 1908 postanowiła rada powiatowa buczacka założyć celem uczczenia Jubileuszu Najjaśniejszego Pana szpital powszechny w Buczaczu. Sprawa ta jest dla ludności nadzwyczaj ważną, ponieważ istniejący obecnie kosztem powiatu fundowany i utrzymywany szpital powiatowy jest o wiele za szczupły i niedostatecznie wobec dzisiejszych wymogów wiedzy lekarskiej wyposażony, tak, że wielu ubogich chorych musi obecnie wyrzec się całkiem opieki szpitalnej lub też szukać jej poza granicami powiatu w Stanisławowie lub Podhajcach. Mimo całej nagłości tej sprawy nie może powiat przystąpić do budowy, póki nie zostaną zapewnione potrzebne fundusze, których inną drogą jak drogą operacyi kredytowej w zupełności pokryć nie jest w stanie. Na poczet kosztów budowy posiada w obecnej chwili powiat oprócz gruntu przez kompetentne władze za odpowiedni uznanego, realność szpitala powiatowego wraz z inwentarzem o łącznej przybliżonej wartości około 25.000 K., tudzież fundusz w papierach wartościowych w wysokości 30.000 K., razem około 54.000 K. Ponieważ koszta budowy szpitala na 40 łóżek wraz z pawilonem dla chorób zakaźnych na 6—10 łóżek wynosić będą conajmniej 350.000 K., pozostało do pokrycia około 300.000 K,, którą to kwotę powiat zamierza uzyskać przez pożyczkę komunalną w Banku krajowym. Do zaciągnięcia tej pożyczki potrzebną jest zgoda Wysokiej Izby, ponieważ suma podatków bezpośrednich, przypisanych na r. 1909 w powiecie buczackim wynosiła 363.071 K. 56 h., 50% tej sumy daje kwotę 181.535 K. 78 h. Potrzeba ta będzie istnieć nawet wtedy, jeżeli weźmiemy pod uwagę uchwaloną przez Sejm a dotychczas nie weszłą w życie zmianę § 24 ust. o repr. pow., w myśl której potrzeba ratyfikacyi pożyczki powiatowej przez Sejm rozpoczyna się dopiero przy 70% przypisanych w powiecie podatków Obecne obciążenie powiatu wynosi 149.382 K. 02 h., z tego 118.873 K. 87 h. przypada na długi, 30.508 K. 15 h. na zaległości bierne. Oprócz tego cięży na powiecie poręka za wkładki wraz z oprocentowaniem tychże w powiatowej Kasie oszczędności, tudzież za pożyczkę zaciągniętą w r. 1908 przez gminę Monasterzyska w kwocie 3000 K.

Uznając potrzebę budowy szpitala i konieczność zaciągnięcia na ten cel pożyczki, Komisya wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

załączony ·/. projekt ustawy.

Przewodniczący:
Laskowski.

Sprawozdawca:
St. H. Badeni.

USTAWA

z dnia ..... w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Buczaczu na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 300.000 K.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Buczaczu zezwala się w myśl §. 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 300.000 K. na wybudowanie i urządzenie szpitala powszechnego w Buczaczu.

Art. II

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych i skarbu.

Ls. 7.048/1910. We Lwowie dnia 6. października 1910.

Aleg 843

Sprawozdanie

Komisyi szkolnej w przedmiocie przenoszenia gmin do wyższej klasy płac nauczycielskich.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą powziętą na posiedzeniu dnia 9. października 1908 uznał Sejm w zasadzie rewizyę obecnego podziału wszystkich miejscowości w kraju na cztery klasy odnośnie do wysokości płac nauczycielskich za potrzebną i wezwał Wydział krajowy, aby w porozumieniu z Radą szkolną krajową tę sprawę rozpatrzył i wnioski Sejmowi przedłożył. Sprawozdanie Komisyi szkolnej, w załatwieniu którego Sejm tę uchwałę powziął, mieściło w sobie już niejako dyrektywę dla Wydziału krajowego, albowiem wskazywało trzy drogi, na których możnaby obecny status legis w wysokim stopniu niekorzystny dla nauczycielstwa zmienić. Celem, do którego zdaniem Komisyi szkolnej należało dążyć, było z jednej strony lepsze przystosowanie podziału miejscowości na klasy do rzeczywistych warunków, wprowadzenie większej harmonii między klasą płac, do której pewna miejscowość należy a panującymi tamże stosunkami drożyźnianymi ect., z drugiej strony nadanie temu podziałowi większej elastyczności, przez rozerwanie krępującego junctim między klasą płac a ustawą gminną i rozszerzeniu kompetencyi władz administracyjnych co do odnośnego podziału miejscowości.

Wydział krajowy stanął w zupełności na stanowisku zajętem w r. 1908 przez Komisyę szkolną tak co do przesłanek, z których wychodziło jej sprawozdanie, jak i co do ostatecznych konkluzyi, i oświadczając się za tym ze wskazanych już przez Komisyę szkolną sposobów, który podczas obrad komisyjnych najwięcej zgromadził zwolenników, przedłożył Sejmowi wniosek na zmianę art. 11. ust. z 11. czerwca 1905 dz. u. k. nr. 73 w brzmieniu ust. z 25. maja 1907 dz. u. k. nr. 49 polegający na tem, że do tego artykułu po ustępach oznaczających klasy płac miałby być wstawiony dodatek następujący: „W przypadkach na szczególne uwzględnienie zasługujących, może Rada szkolna krajowa za zgodą Wydziału krajowego przesuwać miejscowości do bezpośrednio wyższej klasy płac nauczycielskich“.

Komisya szkolna akceptuje zmianę ustawy w brzmieniu proponowanem przez Wydział krajowy z tą jedynie modyfikacyą, że pragnie opuścić wyraz „bezpośrednio“, i nadać Wydziałowi krajowemu kompetencyę szerszą, tak, aby według uznania swego mógł wprowadzać do obowiązującego podziału miejscowości w kraju korrektury, nie krępując się wcale obecnym stanem rzeczy. Oczywiście Komisya nie chce i nie może przesądzać, czy Wydział krajowy zechce z tego swego prawa korzystać i uzna kiedykolwiek potrzebę przeniesienia jakiejś miejscowości wprost z 4 do 2 klasy płac. To zapatrywanie Komisyi, którego wyrazem jest proponowane opuszczenie słowa „bez-

pośrednio", podziela zresztą Rada szkolna krajowa, jak to sprawozdanie Wydziału krajowego stwierdza.

Oprócz projektu zmiany ustawy, przedkłada Komisya szkolna Sejmowi dwie rezolucye. Pierwsza wyraża życzenie, aby wszystkie przesuwania miejscowości z jednej klasy płac do drugiej odbywały się raz na rok i to z ważnością od dnia 1. sierpnia każdego roku; druga, aby przy rozpatrywaniu tak licznie wnoszonych petycyi rozmaitych gmin uwzględniane były przedewszystkiem: a) gminy przedmiejskie zbliżone pod względem stosunków drożyźnianych do odnośnych miast, b) gminy o wybitnym charakterze przemysłowym, c) te gminy, które są miejscem leczniczem lub klimatycznem.

Komisya szkolna wnosi:

Wysoki Sejm raczy:

I. przyjąć sprawozdanie Wydziału krajowego do wiadomości,

./. II. uchwalić załączony ./. projekt ustawy,

III. uchwalić następujące rezolucye:

1. Wzywa się Radę szkolną krajową, aby przesuwanie miejscowości do wyższej klasy płac odbywało się jedynie raz na rok i to z ważnością od dnia 1. sierpnia odnośnego roku.

2. Wzywa się Radę szkolną krajową, aby w pierwszym rzędzie uwzględniała gminy: a) podmiejskie, b) o wybitnym charakterze przemysłowym, c) będące miejscami leczniczemi lub klimatycznemi.

Przewodniczący:
Bandrowski.

Sprawozdawca:
S. H. Badeni.

Ustawa

z dnia . . . . . zmieniająca art. 11. ustawy krajowej z dnia 11. czerwca 1905 nr. 73. dz. u. kr. w brzmieniu ustawy z dnia 25. maja 1907 nr. 49. dzien. ustaw kraj.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

§. 1.

Artykuł 11. ustawy krajowej z dnia 11. czerwca 1905 dz. u. kr. nr. 73. o stosunkach prawnych nauczycieli w publicznych szkołach ludowych w brzmieniu ustanowionem ustawą krajową z dnia 25. maja 1907 dz. u. kr. nr. 49. znosi się w dotychczasowem brzmieniu, a ma opiewać, jak następuje:

Art. 11.

A) Roczne płace nauczycieli szkół ludowych publicznych dzielą się na następujące klasy:

a) w szkołach pospolitych:

I. klasa w miastach rządzących się własnym statutem, dla połowy posad w każdem mieście 2.300 K, a dla drugiej połowy posad 2.100 K;

II. klasa w miastach zorganizowanych na podstawie ustawy krajowej z dnia 13. marca 1889 dz. u. kr. nr. 24. dla $^1/_4$ części ogółu posad 2.100 K, dla $^1/_4$ części posad 1.900 K, dla $^2/_4$ części posad 1.700 K;

III. klasa w gminach zorganizowanych na podstawie ustawy krajowej z dnia 3. lipca 1896 dz. u. kr. nr. 51. dla $^1/_4$ części ogółu posad 1.700 K, dla $^1/_4$ części posad 1.500 K, dla $^2/_4$ części posad 1.300 K.

IV. klasa w reszcie gmin dla $^1/_4$ części posad w każdym powiecie 1.400 K, dla $^1/_4$ części posad 1.200 K, dla $^2/_4$ części posad 1.000 K.

W przypadkach na szczególne uwzględnienie zasługujących może Rada szkolna krajowa za zgodą Wydziału krajowego przesuwać miejscowości do wyższej klasy płac nauczycielskich.

b) W szkołach wydziałowych osobnych i w klasach wydziałowych połączonych z pospolitemi:

I. klasa w miastach rządzących się własnym statutem dla połowy posad w każdem mieście 2.500 K, dla drugiej połowy 2.300 K.

II. klasa w innych miastach dla połowy ogółu posad 2.300 K, dla drugiej połowy 2.100 K.

B) Wynagrodzenie nauczyciela tymczasowo ustanowionego oznacza Rada szkolna krajowa, nie może ono jednak:

a) dla nauczyciela, który złożył egzamin dojrzałości i kwalifikacyjny, wynosić mniej niż 900 K;

b) dla nauczyciela, który złożył egzamin dojrzałości, oraz dla nauczyciela, który złożył egzamin kwalifikacyjny za dyspenzą od egzaminu dojrzałości, wynosić mniej niż 700 K;

c) dla nauczyciela pomocniczego bez kwalifikacyi wynosić mniej niż 500 K.

Wynagrodzenie nauczyciela tymczasowego nie może zaś przewyższać poborów nauczyciela stałego, którego miejsce nauczyciel tymczasowy zastępuje.

§. 2.

Ustawa niniejsza rozpoczyna obowiązywać z dniem ogłoszenia jej w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych.

§. 3.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministowi Wyznań i Oświaty.

Ls. 7.144/1910. Lwów, dnia 7. października 1910.

Aleg 844

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o przedłożeniu Wydziału krajowego L. 81.927 w przedmiocie powiększenia etatu technicznego służby drogowej Wydziału krajowego.

Wysoki Sejmie!

Skutkiem ukrajowienia dróg w myśl uchwały sejmowej z października 1909 przedkłada Wydział krajowy powiększenie etatu inżynierów i konduktorów, co przedstawia wzrost wydatków w porównaniu z rokiem 1910, jak następuje:

na etat inżynierów w roku 1911 o kwotę	17.244 K,	zaś od roku 1912 o 34.488 K
„ „ konduktorów w „ „ „ „	19.400 „ „ „ „ „	o 40.000 „
to jest razem w roku 1911	36.644 K,	zaś od roku 1912 o 74.488 K.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

1-o Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z d. 12. lipca 1910 do L. 81.927 w przedmiocie powiększenia etatu technicznego służby drogowej Wydziału krajowego.

2-o Sejm powiększa etat o dwie posady starszych inżynierów, o dwie posady inżynierów I. klasy, o dwie posady II. klasy i o dwie posady inżynierów-adjunktów, z dodatkami aktywalnymi odpowiedniego stopnia.

3-o Sejm powiększa etat krajowych konduktorów drogowych o pięć posad starszych konduktorów, o pięć posad konduktorów I. klasy, o pięć posad konduktorów II. klasy i o pięć posad konduktorów III. klasy, wraz dodatkami aktywalnymi odpowiedniego stopnia.

Przewodniczący:
Piniński.

Sprawozdawca.
Jędrzejowicz.

Ls. 7.301/910.

Aleg 845

Wniosek.

Wysoki Sejmie!

W powiecie staro-samborskim przeprowadzono regulacyę rzeki Lenina w dalszym biegu „Potok Tycha“ zwana jako dopływu Dniestru na przestrzeni 9 kilometrów tj. do mostu na gościńcu z Terszowa do Lutowisk prowadzącym w miejscowości Ławrów.

Dalszy bieg tej rzeki nie ma być regulowanym według dotychczas obowiązującej ustawy o regulacyi rzek w naszym kraju, mimo, że zachodzi gwałtowna potrzeba uregulowania górnego biegu tejże rzeki.

W górnym swoim biegu powyżej Ławrowa przepływa rzeka Lenina (recte „Potok Tycha“ zwana) wsie Nanczółka wielka, Nanczółka mała i Tycha i naraża powyższe gminy przez coroczne a częste wylewy na ogromne szkody nietylko w plonach rolniczych ale i w budynkach, gdyż wsie te pobudowane są wdłuż brzegów wspomnianej rzeki.

Wspomnąć tu należy, że wzdłuż łożyska rzeki prowadzi jedyna droga gminna łącząca te gminy z miastem powiatowem Stary Sambor i z głównemi miasteczkami targowemi jak Ustrzyki, Lisko i Lutowiska, która to droga skutkiem nie uregulowanych brzegów rzeki ulega ustawicznemu spustoszeniu na wielkich przestrzeniach i bardzo często tygodniami całymi jest nie do przebycia.

Powiat staro-samborski należy pod względem siły podatkowej do najbiedniejszych w kraju, nie może zatem poświęcać co roku znaczniejszych kwot na utrzymanie tej drogi w możliwym stanie, wymawiając się słusznie, że jak długo regulacya górnego biegu rzeki nie będzie wykonaną, rekonstrukcya tej drogi jest bezcelową i zbyt kosztowną.

Jako poseł z powiatu staro-samborskiego wybrany, uważam za swój obowiązek w obronie tych kilku tysięcy rolników zamieszkałych w powyżej przytoczonych gminach, przedstawić Wysokiemu Sejmowi konieczność bezzwłocznej i nieodzownej regulacyi górnego biegu rzeki Lenina (recte Potok Tycha zwana) i przedkładam w tym celu następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby wyjednał u c. k. Ministerstwa rolnictwa opracowanie projektu zabudowania potoku Levina od mostu w Lawrowie, w gminach Nanczółka wielka, Nanczółka mała, aż do granicy gminy Tycha i przedłożył Sejmowi projekt ustawy, zapewniającej wykonanie robót na podstawie ustawy z dnia 4. stycznia 1909 Dz. p. p. Nr. 4.

Wnioskodawca.
Lewakowski.

Hupka, Lewicki, Jaworski, Hanczakowski, Kurowiec, Kędzior, Szwed, Winniczuk, Gorayski, Wasung, Skołyszewski, Kolischer, Bernadzikowski, Witos, Cichach, Styła, Krężel. Ptak, Wrześniowski, Bojko, Sanduluk.

LW. 107.858/1910. We Lwowie, dnia 14. października 1910.

Aleg 846

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o uzupełnieniu regulacyi Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem.

Wysoki Sejmie!

Regulacya Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem podjęta w myśl ustawy z dnia 1. maja 1893 na podstawie projektu rządowego z r. 1886 nie została w zupełności wykonaną, gdyż preliminowana suma kosztorysowa 3,200.000 K z powodu wzrostu cen materyałów i robocizny, tudzież potrzeby wykonania robót w znaczniejszych rozmiarach okazała się niedostateczną.

Wedle projektu c. k. Namiestnictwa z r. 1909 udzielonego Wydziałowi krajowemu przy odezwie c. k. Namiestnictwa z dnia 8. września 1910 l. VIII b. $\frac{1.906}{66}/3$ przedstawiają się koszta uzupełnienia robót na powyższej przestrzeni Dniestru długości 48·62 km, jak następuje:

a) *Koszta budowy:*			
1. 31,450 *mb* tam równoległych kamiennych	869.916 K. 80 gr.		
2. 48.741 *mb* tam równoległych, poprzeczek, zamknięć, skrzydełek faszynowych	1,495.764 „ 89 „		
3. 248 sztuk wykopu skrzyń dla tam	16.058 „ 46 „		
4. 660 *mb* wykończenia przekopów	5.628 „ — „		
5. 184 *mb* mostów stałych i 22 sztuk mostków na drogach holowniczych	86.400 „ — „	2,474.000 K	95 gr.
b) *Roboty dodatkowe:* (sadzonki, namulniki, czyszczenie koryta itp.) 5% z kosztów robót (z wyłączeniem kosztów budowy mostów)		119.380 „	05 „
c) *Konserwacya:* 5% jak wyżej . .		119.380 „	05 „
d) Koszta zarządu: 9% z sumy a), b) i c) tj. z kwoty 2,712,761 K 05 gr. . .		244.148 „	49 „
e) Nieprzewidziane około 1·5% tej sumy		43·090 „	46 „
	Ogółem . .	3,000.000 K	— gr.

Całkowite koszta regulacyi wynosić będą zatem **6,200.000 K**, czyli 127.519 K od 1 km.

Ponieważ w myśl rozporządzenia wykonawczego z dnia 2. lipca 1894, Dz. u. kr. Nr. 71, 15-letni okres budowy skończył się w r. 1907 i w tym czasie datki państwa i kraju zostały w zupełności wypłacone, wstawiło c. k. Ministerstwo robót publicznych, ażeby robót nie przerywać, dotacye po 50.000 K. do budżetów państwowych (nadzwyczajnej dotacyi wodnej) w latach 1908 do 1910, Wysoki Sejm zaś uchwalił w budżecie r. 1908 na ten cel zasiłek 50.000 K. na rachunek datków, jakie będą unormowane ustawą zapewniającą wykończenie robót.

Ponieważ wykończenie regulacyi Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem jest warunkiem skuteczności podjętej przez Wydział krajowej regulacyi górnego Dniestru od Kornalowic do Rozwadowa, tudzież odwodnienia bagien naddniestrzańskich, przedkłada Wydział krajowy Wys. Sejmowi projekt ustawy zapewniającej wykończenie regulacyi Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem przez Administracyę państwa kosztem 3,000.000 K. przy 40% udziale kraju i państwowej dotacyi wodnej, a 20% udziale państwowego funduszu melioracyjnego w kosztach, który to rozdział kosztów unormowany już został ustawą z dnia 1. maja 1893, Dz. u. kr. Nr. 33. Datek 40% kraju i państwowej dotacyi wodnej wynosić zatem będzie po 1,200.000 K, 20% datek zaś państwowego funduszu melioracyjnego 600.000 K. C. k. Namiestnictwo proponuje przeprowadzić roboty w ciągu lat dziesięciu, coroczna zatem rata 40% datku kraju i państwowej dotacyi wodnej wynosić będzie po 120.000 K, coroczna zaś rata datku państwowego funduszu melioracyjnego po 60.000 K.

Ponieważ odezwa c. k. Namiestnictwa z dnia 8. września 1910 dotycząca tej sprawy nadeszła już po wydrukowaniu preliminarza krajowego na rok 1911, zatem I. rata 40% zasiłku krajowego, względnie uzupełnienie I. raty tego zasiłku (po strąceniu kwoty 50.000 K. uchwalonej przez Wysoki Sejm w budżecie r. 1908) wstawioną zostanie do preliminarza krajowego na r. 1912.

Nadmieniamy przytem, że gdy wskutek regulacyi Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem nastąpiło znaczne pogłębienie łożyska i obniżenie zwierciadła wody, co wpływa ujemnie na wegetacyę wysoko cenionych pastwisk nadbrzeżnych, okazuje się potrzeba przy projektowanej budowie drogi wodnej Wisła-Dniestr skanalizowania tej przestrzeni Dniestru, zamiast budowy kanału lateralnego, czem osiągnie się podniesienie zwierciadła wody i przywrócenie produktywności pastwisk.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Alcgat. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy o uzupełnieniu regulacyi Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem.

Z Rady Wydziału krajowego

Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni, w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . o uzupełnienie regulacyi Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Uzupełnienie regulacyi Dniestru na przestrzeni od Rozwadowa do Żurawna rozpoczętej i częściowo wykonanej na mocy ustawy z 1. maja r. 1893, Dz. u. kr. Nr. 33, ma być wykonane jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną uzupełniających robót tej regulacyi ma służyć projekt rządowy z r. 1909, preliminujący koszta budowy na 3,000.000 K.

Administracya Państwa jest jednak upoważnioną do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Wydziałem krajowym, w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta uzupełnienia regulacyi włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu, pokrywane będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego.

Fundusz regulacyjny ma być utworzony:

1) z datku państwowego funduszu budowli wodnych w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów w kwocie 1,200.000 K.
2) z datku państwowego funduszu melioracyjnego w myśl §. 6. ustęp 1. ustawy z dnia 30 czerwca 1884, Dz. u. p. Nr. 116, w wysokości dwudziestu procent preliminowanych kosztów budowy, t. j. w kwocie 600.000 K.

   Obydwa te datki państwowe mają być wypłacone z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia.
3) z datku funduszu krajowego w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów, w kwocie 1,200.000 K.

   Datki konkurencyjne, do których mogą być pociągnięci

właściciele graniczących nieruchomości lub sąsiednich zakładów wodnych, w myśl postanowienia § 51. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca r. 1875, Dz. u. k. Nr. 38, służyć mają na częściowe pokrycie 40%-go datku funduszu krajowego.

§. 4.

Wysokość i termina płatności corocznych rat datków państwa i kraju oznaczy Administracya państwa wspólnie z Wydziałem krajowym.

§. 5.

Co do utrzymania wykonanych robót obowiązują postanowienia §. 5. ustawy z dnia 1. maja 1893. Dz. u. kraj. Nr. 33.

§. 6.

Wykonanie uzupełnienia regulacyi jak i zarząd funduszu regulacyjnego i konserwacyjnego obejmie Administracya Państwa.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Administracya państwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym, któremu przyznaje się odpowiedni wpływ na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wykonywania tego wpływu oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania krajowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określa rozporządzenie wykonawcze, z dnia 2. lipca 1894. Dz. u. kraj. Nr. 71.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom robót publicznych rolnictwa i skarbu.

LW. 120.128/1910. We Lwowie dnia 14. października 1910.

Aleg 847

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie ustawy wodociągowej dla m. Przemyśla.

Wysoki Sejmie!

Myśl zaprowadzenia wodociągów powzięła Reprezentacya miejska w Przemyślu już w r. 1886, kiedy brak zdrowej wody do picia okazał się tak dotkliwym, iż na podstawie analizy wody ze studzien prywatnych i publicznych, dokonanej przez prof. Kazimierza Trochanowskiego, niektóre studnie musiano zamknąć, a przy wielu umieścić ostrzeżenie, że woda z nich nie jest przydatna do picia. Przedsięwzięte narazie próby zaradzenia temu stanowi rzeczy, jak oczyszczenie i pogłębienie prawie wszystkich studzien i pomnożenie ich liczby — złemu nie zapobiegły. Brak wody, osobliwie w niektórych porach, dawał się w wysokim stopniu odczuwać, a jakość jej pozostawiała wiele do życzenia.

Również dotkliwie daje się odczuwać brak wody w razie pożaru mimo położenia miasta nad Sanem, gdyż woda z rzeki musi być dowożoną do miejsca pożaru nieraz na wielką odległość, podczas gdy w razie istnienia wodociągu bez utrudnionego i kosztownego dowozu mogłaby z najbliższego hydranta bezpośrednio do pożaru być dostarczoną.

Rozpoczęto więc poszukiwania za wodą celem zaopatrzenia przyszłego wodociągu. Wedle zgodnych opinii znawców, jak prof. Niedźwiedzkiego i innych, wody tak zwanej źródlanej, ani w bliższej ani dalszej okolicy nie znaleziono, a przy poszukiwaniach tych znalazła się gmina jeszcze w tem trudnem położeniu, iż o sprowadzeniu wody z poza zewnętrznego łańcucha fortów bez narażenia się na niebezpieczeństwo utraty wody w najkrytyczniejszej chwili t. j. w razie oblężenia, nie można było myśleć. — Poszukiwania te wymagające próbnych wierceń i innych robót, ograniczone do terenu łańcuchem fortów zamkniętego, były dłuższy czas bezskuteczne, dopiero w r. 1893 król. saski radca budownictwa, Salbach z Drezna, ówczesna znakomitość europejskiej sławy w dziedzinie hydrotechniki, po przeprowadzonych w kwietniu tego roku badaniach na miejscu, zalecił g r u n t a należące do obszaru dworskiego P r a ł k o w c e, położone w dolinie Sanu, odległe od środka miasta o 3 kilometry, jako te, które na podstawie ukształtowania

terenu wskazywały, iż są zlewiskiem okolicznych wzgórz i pozwalają niewątpliwie spodziewać się dostatecznej ilości wody t. zw. wgłębnej w swem wnętrzu. — Sprawozdaniem z dnia 28 lipca 1894 radca Salbach wskazał też szczegółowo sposób przeprowadzenia badań ilościowych.

Od tego czasu sprawa wodociągu w Przemyślu wstąpiła w drugą fazę t. j. fazę badania, czy wskazane tereny wodonośne zawierają wodę pod względem, bakteryologicznym i chemicznym przydatną do zasilenia wodociągu i to w dostatecznej ilości. — Badania ilościowe wskazanych terenów rozpoczęto w grudniu 1895 wedle wskazówek radcy Salbacha. — Powierzono je do wykonania firmie Rumpel & Niklas. Sprawozdanie tej firmy z dnia 1 kwietnia 1896 z wykonania tych robót, z powodu śmierci radcy Salbacha oddano do zaopiniowania inżynierom O. Smrekerowi z Manheimu i Romanowi Ingardenowi, podówczas urzędnikowi ck. Ministerstwa w Wiedniu.

Z powodu wykazanych w opinii wymienionych expertów z dnia 15 marca 1897 niedokładności, popełnionych przez firmę Rumpel & Niklas przy wykonaniu powierzonych im robót, zarządzono, polegając na stanowczej opinii inż. R. Ingardena z d. 27. lutego 1898 ponowne badania, a w szczególności próbne pompowania, które firmie Rumpel powierzono. — Wyniki tego badania objęte sprawozdaniem tej firmy z d. 15 stycznia 1899, oraz przedłożony przez tę firmę w r. 1900 projekt wodociągu, poddano ocenie fachowej, a w celu uzupełnienia badań ilościowych, Rada miejska, idąc za opinią kierownika miejskiego biura technicznego inż. Łempickiego, zarządziła ponowne próbne pompowanie studzien pozakładanych na terenie wodociągowym, które trwało od grudnia 1903 do 14 czerwca 1904. — Rezultat tego badania przedstawiony w sprawozdaniu inż. Łempickiego z dnia 6 września 1904, oraz projekt wodociągu firmy Rumpel, udzielono ck. nadradcy budown. R. Ingardenowi do zaopiniowania. — Ocena techniczna tegoż przedłożona Radzie miejskiej w lutym 1905 i ogłoszona drukiem, obejmująca wyniki tak dotychczasowych badań ilościowych, jakoteż jakościowych wody z terenów wodonośnych, uważa badania za ukończone, doradza przystąpienie do budowy wodociągu i zawiera szczegółowe i cenne wskazówki dla wykonania tej budowy.

Równocześnie z badaniem ilościowem prowadzono ostrożne i staranne badania co do jakości wody z terenu wodonośnego. — W szczególności, oprócz badań przeprowadzonych w r. 1894 przez laboratoryum chemiczno-bakteryologiczne c. k. kraj. Rady zdrowia we Lwowie i badań profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego Dr. Olszewskiego w r. 1896, przeprowadzono:

a) rozbiór chemiczny przez chemika Dra Franciszka Bandrowskiego, przedstawiony w tegoż sprawozdaniach z dnia 25. lipca 1896 i 14. grudnia 1897;

b) badania chemiczne i bakteryologiczne przez c. k. zakład powszechny do badania środków spożywczych w Krakowie pod kierownictwem prof. Dr. Bujwida w r. 1898, 1899 i 1904, których wyniki przedstawione są w sprawozdaniach z 16 grudnia 1898, 16. stycznia i 29. marca 1899, 10. i 26. kwietnia i 11. czerwca 1904.

Wyniki tych badań były o wiele pomyślniejsze od wyników badań ilościowych, gdyż wszyscy wymienieni znawcy, nie licząc drobnych i nic nie znaczących różnic zgodnie orzekli, że woda z terenów rzeczonych jest do zasilenia wodociągu miejskiego przydatną. W szczególności, jak się okazuje z tych sprawozdań, woda badana jest wodą wgłębną, pod względem chemicznym wolną od substancyi zdrowiu szkodliwych, jak amoniaku, kwasu azotowego i azotawego, siarkowodoru, bo zawierającą te składniki tylko w minimalnej, przy badaniach w rachubę nie wchodzącej ilości. Znaleziono tylko w większej ilości tlenek żelazawy wprawdzie nieszkodliwy zdrowiu, ale mącący wodę i czyniący ją nieprzydatną do prania bielizny, co jednakże wedle opinii znawców, jako rzecz bardzo częsta, przy pomo-

cy właściwego aparatu, t. j. przez „odżelazienie“ bez ujmy dla własności wody da się usunąć. Pod względem bakteryologicznym woda badana wykazuje zupełną wolność od bakteryi a w najgorszym razie tylko dozwoloną ilość bakteryi, i to zdrowiu nieszkodliwych. Nadto fachowe badania i sprawozdania wykazały, że woda badana nie pochodzi z rzeki Sanu, gdyż różni się wybitnie składem chemicznym, twardością i temperaturą od wody Sanowej, zawiera tlenek żelazawy, którego w Sanowej wodzie nie ma, a zwierciadło tej wody leży wyżej, niż zwierciadło wody Sanu.

Na podstawie przedstawionych wyników badań tak jakościowych jak ilościowych wody upatrzonej dla wodociągu, mogła gmina m. Przemyśla przystąpić do tej budowy bez narażenia się, na zarzut zbyt pospiesznego działania.

Komisya wodociągowa jednak z łona Rady miejskiej wybrana po wszechstronnem zbadaniu przedłożonych opinii wszystkich expertów i oceny radcy bud. Ingardena, reasumującej wszystkie przedłożone sprawozdania, a z nią także Magistrat i Rada miejska, nie nabrały stanowczego przekonania, by sprawa była już dojrzałą do wykonania, gdyż sprawozdanie inż. Łempickiego z dnia 6 września 1904 przyznawało wyraźnie, że przy próbnem pompowaniu z r. 1903/04 nie doprowadzono do ustalenia poziomu wody, bez którego wszelkie dane co do wydatności są tylko hipotezami, i nie dają absolutnej pewności. Wykazane więc wątpliwości musiały być usunięte, i dlatego zgodnie z wnioskiem komisyi wodociągowej i Magistratu, Rada miejska uchwałą z dnia 15 marca 1906 postanowiła powołać expertyzę dla wyjaśnienia tych wątpliwości.

Gdy powołani do expertyzy radca dworu Ingarden i prof. Niedźwiedzki z powodu przeszkód udziału wziąć nie mogli, pozostał w expertyzie tylko inż. Smreker. Tenże przybywszy do Przemyśla zbadał w towarzystwie burmistrza i członków komisyi wodociągowej dnia 18 i 19 kwietnia 1906, akta, stosunki lokalne i teren wodociągowy, oraz próbne nawiercenia w miejscach, które wskazał, — poczem przedłożył obszerny memoryał z dnia 28 maja 1907, streszczający się głównie w tem, że próbne pompowanie z r. 1903/04 nie daje dostatecznej podstawy do ocenienia wydatności wodonośnego terenu, i należy koniecznie przeprowadzić ponowne próbne pompowanie celem zyskania absolutnej pewności, czy przy zapotrzebowaniu normalnem 60, a maksymalnem 100 litrów na głowę i dobę, teren wodonośny da potrzebną ilość wody dla 60.000 mieszkańców, która to ilość ze względu na przyszły wzrost miasta przynajmniej w tej cyfrze zasadniczo musi być przyjętą. Wedle wskazówek powyższej opinii wykonano pod bezpośredniem kierownictwem inż. Łempickiego a inwigilacyą inż. Smrekera próbne pompowanie w czasie od 6 sierpnia do 6 listopada 1906, t. j. aż do ustalenia zwierciadła wody.

Na podstawie dat i wyników przy tej czynności osiągniętych przedłożył inż. Smreker sprawozdanie z dnia 7 lutego 1907, stwierdzające, że teren Prałkowiecki, przy zajęciu z tegoż przestrzeni 2265 metrów długiej a 200 metrów szerokiej pod wodociąg, zapewnia potrzebną dla przyjętej ilości mieszkańców ilość wody, tem bardziej, że ostateczne próbne pompowanie odbyło się w porze jesiennej po długotrwałej posusze, zatem w czasie dla prób ilościowych najodpowiedniejszym, bo wydającym jak najlichsze rezultaty, które mimo to i sceptycznych badaczy zdołają zadowolić. —

Na podstawie wyniku dotychczasowych badań Rada miejska uchwałą z dnia 20 czerwca 1907, uznając roboty przygotowawcze w sprawie wodociągów za ukończone, postanowiła zasilenie wodociągu miejskiego wodą z terenów Prałkowieckich, przez radcę bud. śp. Salbacha wskazanych, i powierzenie wypracowania szczegółowego projektu budowy wodociągu inż. Smrekerowi. — Projekt ten wraz z kosztorysami i sprawozda-

niem autora otrzymała gmina w marcu 1908, a po uzupełnieniu przez inż. Łempickiego przedłożonego kosztorysu dalszymi szczegółami, opartymi na stosunkach lokalnych, inż. Smrekerowi nieznanych, sprawa budowy wodociągów dojrzała do przejścia w fazę urzeczywistnienia.

Celem uzyskania podstawy dalszego działania musiały być przedewszystkiem ustalone koszta budowy przyszłego wodociągu i koszta jego ruchu. Koszta te, kosztorysem inż. Smrekera obliczone zostały na sumę **1,520.000** kor., która to cyfra nie obejmuje znacznych jeszcze kosztów samego projektu, kupna gruntu pod wodociąg, połączenia wodociągu z domami odbiorców, kupna wodomierzy i innych wydatków lokalnej natury, które inż. Smrekerowi nie mogły być wiadome. Koszta te dalsze, wedle sprawozdania inżyniera Łempickiego z 25. lipca 1908 wynoszą: . . . . . 787.000 K
a przy doliczeniu sumy kosztorysu inż. Smrekera . . . . 1,520.000 „
ogółem . . 2,307.000 K
Do tego przychodzi strata na kursie przy zaciągnieciu pożyczki w wysokości 7% . . . . . 182.000 „
koszta pożyczki, stemple i wydatki nieprzewidziane . . . 111.000 „
Wypada ogólny koszt wodociągu . 2,600.000 K

Wydatek ten pokryty być może tylko pożyczką długoterminową, która nie mogąc znaleść zabezpieczenia na majątku gminy, znaleść je musi w dochodach gminy z przyszłego zakładu wodociągowego. Okazała się przeto konieczność zapewnienia rentowności tego zakładu w tak niewątpliwy sposób, by pokryte być mogły nie tylko raty amortyzacyjne pożyczki wodociągowej w przypuszczalnej kwocie 130.000 K. rocznie, ale także i koszta ruchu, wynoszące według obliczenia 103.000 K. rocznie. Dla osiągnięcia tego celu należało zatem projekt ustawy wodociągowej oprzeć na przymusie wodnym t. j. na obowiązku właścicieli domów połączenia swych realności z miejskim wodociągiem, a zarazem wprowadzić podatek gminny od czynszów najmu, oraz opłaty gminne za nadwyżkę wody zużytej ponad ilość odpowiadającą podług ceny taryfowej podatkowi wodociągowemu i opłaty za wodę spotrzebowaną w budynkach, niepodlegających podatkowi domowo-czynszowemu.

W rozważeniu powyższych okoliczności, Rada miejska na posiedzeniach dnia 9. 13. 14. 16 i 20 grudnia 1909 odbytych, zgodnie z wnioskiem komisyi wodociągowej i Magistratu, uchwałami z dnia 14. 16 i 20 grudnia 1909, postanowiła:

1. wybudować wodociąg wedle projektu szczegółowego inż. Smrekera, z poborem wody ze wskazanego przezeń terenu wodonośnego w Prałkowcach;

2. zakupić cały teren wodonośny przez inż. Smrekera wskazany, w gminie Prałkowce się znajdujący, o łącznym obszarze 125 morgów 669 sążni kwadr., oraz przestrzeń około $1^1/_2$morga w Przemyślu, w miejscu wedle propozycyi inż. Smrekera później obrać i osobną uchwałą Rady miejskiej oznaczyć się mającem, i polecić Magistratowi traktowanie o zakupno tych gruntów po odpowiedniej cenie i przedłożenie wyniku Radzie miejskiej celem powzięcia uchwały;

3. ustalić koszt budowy wodociągu na sumę 2,600.000 koron, i pokryć ten wydatek długoterminową nisko oprocentowaną pożyczką w tej samej wysokości 2,600.000 koron, oraz upoważnić Magistrat do uzyskania potrzebnych zatwierdzeń tych uchwał;

4. uchwalić przymus wodny i zaprowadzić na przeciąg lat 50 opłatę wodną do wysokości 7% od czynszów najmu. Równocześnie uchwaliła Rada miejska projekt ustawy o obowiązku właścicieli domów w mieście Przemyślu połączenia swoich

domów z miejskim wodociągiem, tudzież o zezwoleniu gminie miasta Przemyśla na pobór podatku gminnego od czynszów najmu i opłat gminnych na urządzenie i utrzymanie miejskiego wodociągu.

Na uzasadnienie ustanowionej w §. 5. projektu ustawy maksymalnej 7%-towej stopy od czynszów najmu i ich wartości, przytacza Magistrat następujące okoliczności: Sfinansowanie zakładu wodociągowego, a względnie amortyzacya zaciągnąć się mającej na urządzenie wodociągu pożyczki wynosić musi rocznie (5% od 2,600.000 koron) 130.000 kor., a koszta ruchu 103.000 kor., czyli łącznie 233.000 kor. Taki więc przynajmniej dochód przynieść powinien zakład wodociągowy każdego roku. Wedle wykazu sprawdzonych przez c. k. Starostwo za rok 1908 czynszów najmu wynosi ogólna suma czynszów 3,080.119 kor., czyli w zaokrągleniu 3,000.000 koron, z czego 7%-towy podatek wodociągowy wyniósłby 210.000 kor. Do zupełnego pokrycia wykazanych kosztów amortyzacyi i ruchu potrzeba przeto jeszcze powyższą sumę uzupełnić kwotą 23.000 kor. Uzupełnienie to powinno się z łatwością znaleźć w przewidzianym w §. 5 b. c. projektu ustawy dochodzie z opłat za zużycie wody ponad zapłaconą podatkiem ilość wody, oraz z opłat za wodę pobraną do zakładów publicznych, jak koszar, urzędów i t. p. tudzież z opłat za wodę dla celów przemysłowych i budowlanych.

Wymienione wyżej uchwały Rady miejskiej z dnia 14. 16 i 20 grudnia 1909 wraz z projektem ustawy zostały w obrębie gminy należycie ogłoszone po myśli §. 91 ustawy gm. z d. 13. marca 1889. Dz. u. kr. Nr. 24. i przeciw nim w terminie oznaczonym nikt nie wniósł protestu lub jakichkolwiek uwag. Tylko przed ogłoszeniem tych uchwał, a jeszcze w ciągu odbywających się posiedzeń Rady miejskiej w sprawie wodociągowej na dniu 20. grudnia 1909, bezpośrednio przed otwarciem posiedzenia z tegoż dnia, kilku kupców, mieniących się delegatami kupiectwa przemyskiego, wniosło prośbę o zmianę uchwalonego już dnia 16. grudnia 1909, postanowienia projektu ustawy w tym kierunku, by projektowany podatek wodny w wysokości do 7% wartości czynszowej zniżony został do połowy odnośnie do czynszów za sklepy. Rada miejska do tej prośby się nie przychyliła, ponieważ stosunek wysokości czynszów za sklepy do wysokości czynszów za mieszkania nie jest tak rażącym, jak n. p. we Lwowie, oraz ponieważ zadośćuczynienie żądaniu kupców, w wypadkach uwzględnienia godnych jest możliwem przez zastosowanie ulg w projekcie ustawy już przewidzianych. (§. 5. ust. przedostatni).

Uchwały Rady miejskiej wraz z wyczerpującem sprawozdaniem o przebiegu całego powyższego stanu rzeczy przedłożone Wydziałowi Rady powiatowej, zostały uchwałą Rady powiatowej z dnia 18. marca 1910 L. 911 zatwierdzone.

W ten sposób stało się zadość wymaganiu § 103 cyt. ustawy gminnej.

Przedłożony przez Wydział powiatowy w Przemyślu relacyą z d. 22. sierpnia 1910 L. 2834 projekt ustawy wodociągowej, zwrócił Wydział krajowy reskryptem z d. 31. sierpnia 1910 L. 102.040 w tym celu, aby Rada miejska dostosowała treść tegoż do dyrektyw, zawartych w reskrypcie c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z d. 25. sierpnia 1909 L. 25941 a ustalonych w porozumieniu z c. k. Ministerstwem Skarbu przy sposobności wyjednania Najwyższej Sankcyi dla projektów ustaw wodociągowych Nowego Sącza, Tarnowa i Rzeszowa.

Relacyą z dnia 23. września 1910 L. 3279 przedłożył Wydział powiatowy projekt ustawy wodociągowej, zmodyfikowany uchwałą Rady miejskiej z dnia 15. września 1910, w której zastosowano się na ogół do żądań c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych, z wyjątkiem jednak dwóch punktów zasadniczych. Mianowicie Rada miejska stanowczo sprzeciwiła się ograniczeniu do lat 10 ciu czasokresu;

w ciągu którego ma gminie przysługiwać prawo poboru podatku gminnego od czynszów najmu i opłat wodociągowych, oraz obstaje nie mniej stanowczo przy postanowieniu § 5 lit. c) projektu, według którego gmina ma prawo pobierania opłaty za nadwyżkę wody zużytej ponad ilość odpowiadającą podług ceny taryfowej opłacanemu podatkowi wodociągowemu.

Dla uzasadnienia stanowiska Rady miejskiej przytacza Magistrat w relacyi swej z dnia 15. września 1910 L. 26.600 następujące motywy:

1. C. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych pragnie przyzwolenie prawa poboru opłaty wodnej ograniczyć na lat 10.; powody jednak, jakie dla uzasadnienia tego ograniczenia przywodzi, nie są słuszne i nie mogą usprawiedliwić zarządzenia, które nietylko ogranicza autonomię, ale wprost uniemożliwiłoby gminie dokonanie zamierzonej inwestycyi.

Ustawa gminna z 13 marca 1889 Nr. 24 przyznając miastom w §. 87 prawo nakładania opłat gminnych nie ogranicza czasokresu, na jaki opłaty te mogą być uchwalane, skoro zaś idzie o inwestycyę, na której wykonanie gmina musi zaciągnąć znaczną długoterminową pożyczkę amortyzacyjną, i z żądanych opłat ma uzyskać fundusze potrzebne na spłatę rat amortyzacyjnych, rzeczą jest naturalną, że opłaty te powinny być zapewnione na cały czas spłaty pożyczki, bo to jedynie zapewnia pożyczce pożądane bezpieczeństwo.

Idzie nie tylko o instytucye finansowe, które dla pożyczki takiego zabezpieczenia żądać muszą i żądać będą, nie tylko o to, że bez takiego zabezpieczenia pożyczki nie zdoła gmina uzyskać i inwestycya dla dobra ogółu, a zwłaszcza dla fortecy tak pożądana, zostanie udaremnioną, ale idzie także o gminę samą, która w razie ograniczenia prawa poboru opłat poniżej żądanego czasu nie będzie mogła podjąć się wykonania tej tak kosztownej inwestycyi, bo zarząd miasta Przemyśla, obarczonego jako forteca nadmiernemi ciężarami nie będzie na tyle lekkomyślnym i pod żadnym warunkiem nie przystąpi do zaciągnięcia potrzebnej pożyczki w ogromnej kwocie 2.600.000 K., jeżeli równocześnie możności spłaty rat amortyzacyjnych w przyzwolonych opłatach gminnych na czas potrzebny nie będzie miał zapewnionej.

Wskazywanie reskryptu min. na postanowienia §. 71 ust. ostatni ustawy z 3 lipca 1896 Nr. 51 względnie §. 76 ustawy gm. z 13 marca 1889 dz. u. kr. Nr. 24 o przymusowem nakładaniu dodatków gminnych do podatków bezpośrednich nie czyni powyższym wymogom zadość, bo faktem jest, że wobec znacznej wysokości potrzebnej pożyczki żadna poważna instytucya finansowa tym sposobem zabezpieczenia się nie zadowoli.

Z resztą żaden racyonalny powód nie przemawia za tem, aby odsyłać miasto do opłat przymusowych, środka kosztowniejszego, uciążliwszego i mniej pewnego, skoro ono chce nałożyć opłaty dobrowolne, które służyć będą temu samemu celowi i to tylko w miarę istotnej potrzeby, (§. 5. projektu, według którego wysokość potrzebnych opłat co lat 3 ma być rewidowaną i ustalaną), a co usunie trudności uzyskania pożyczki i Reprezentacyi gminnej daje to zapewnienie, że gminy nie wtrąci w trudne położenie finansowe. A jeżeli reskrypt ministeryalny wskazuje na to, że leży w interesie państwa — i kraju, zwłaszcza w obec konieczności reformy gminnej, zachować sobie możność odmiennego rozdziału źródeł dochodu, na to należy odpowiedzieć, że tam, gdzie chodzi o sprawę finansową, o przyjęcie na siebie ciężaru spłaty pożyczki przez długie lata, sytuacya musi być całkiem jasną, i jak z jednej strony gmina nie może pogodzić tego z zasadami racyonalnej administracyi i uważa za wykluczone, by państwo lub kraj mogły ją po-

zbawić jej własnych źródeł dochodu i uniemożliwić dopełnienie zobowiązań, tak z drugiej strony gmina w tych warunkach stanowczo ani pożyczki nie weźmie, ani wodociągu dla miasta, a zwłaszcza dla licznej załogi twierdzy tak potrzebnego, budować nie będzie.

2. Drugie zakwestyonowane postanowienie dotyczy sposobu oznaczenia i przyznania wolnego od opłaty minimum wody z wodociągu. Uchwalony projekt ustawy normuje tę ilość wody w §. 5. c. postanowieniem, że gminie przysłuża prawo pobierania „opłaty za nadwyżkę zużytej wody ponad ilość odpowiadającą podług ceny taryfowej opłacanemu podatkowi wodociągowemu".

To postanowienie normuje ilość wody, jaką każdemu w zamian za opłacony podatek wodny bez dalszej opłaty przyznano, całkiem ściśle i jest tak jasne, że jego przeprowadzenie w praktyce nie da powodu do żadnych nieporozumień.

To postanowienie nazywa reskrypt ministeryalny mniej szczęśliwem, mimo to Rada miejska z pomiędzy utartych już i sankcyonowanych postanowień różnych ustaw właśnie to postanowienie wybrała jako najłatwiejsze do przeprowadzenia, oparte na najpewniejszych podstawach i najsprawiedliwsze.

Wskazane w zasadach przez Ministerstwo spraw wewnętrznych ustalonych normowanie wolnej ilości wody, według rodzaju i ilości ubikcyi lub według głowy mieszkańca i doby jest mniej dobrem, mniej słusznem, a zwłaszcza znacznie trudniejszem do przeprowadzenia. W szczeglności pierwsze wymagałoby sporządzenia dokładnego katastru wszystkich domów według zabudowanej powierzchni, ilości piąter, ilości i jakości ubikacyi, tj. wymagałoby pracy ogromnej, w miarę zachodzących zmian w podziale ubikacyi na pojedyncze mieszkania, przeistoczeń dobudowań, kataster ten trzebaby ciągle uzupełniać i poprawiać, a praca ta nie dająca trwałej i pewnej podstawy wymiaru jest zbyteczną, bo właśnie jakość i ilość zajmowanych ubikacyi znajduje swój najwierniejszy i najprawdziwszy wyraz w wysokości opłaconego czynszu najmu, która bez dalszych dochodzeń daje o wiele pewniejszą podstawę wymiaru. Drugi sposób jest również niepraktyczny, bo utrzymać dobrą ewidencyę ilości głów w każdem poszczególnem mieszkaniu, zwłaszcza w internatach, seminaryach, hotelach i. t. p. jest prawie niemożebne, a przeto ten sposób wymiaru w praktyce dałby powód do ciągłych zażaleń i jest nader skomplikowanym oraz trudnym do przeprowadzenia.

Że przy proponowanym przez gminę sposobie oznaczenia wolnego quantum wody przekroczenie tegoż przy czynszach niskich t. j. przez ludzi ubogich będzie częstszem niż przy czynszach wyższych, to rzecz niezawodna, ale to również nie jest niesłusznem, bo w ten sposób ludzie biedni w zamian za uiszczoną opłatę dostaną w całości towar i to towar dobry, zatem dla celów publicznych nie będą ponosić żadnej ofiary, podczas gdy ludzie zamożni opłacający wysoki grosz wodny, którego pobraną wodą nie zdołają wyczerpać, część podatku wodnego uiszczą bez odwzajemnienia ze strony gminy i w ten sposób w interesie publicznym poniosą ciężar stosunkowo wyższy, niż ludzie mniej zamożni.

Magistrat nadmienia wkońcu, że na cele przemysłowe w zmienionym projekcie przyznano również wolne minimum wody, jak wszystkim innym opłacającym grosz wodny, co znalazło wyraz w stosownej zmianie §. 5. b. projektu, tak, że i lokale przemysłowe podpadną pod postanowienie §. 5. c.

Powyższej argumentacyi Wydział krajowy nie może odmówić słuszności, to też zatrzymuje w § 5 projektu ustawy postanowienia proponowane przez Radę miejską.

W pewnej niezgodności z zasadami reskryptu ministeryalnego pozostaje także § 8 projektu uchwalonego przez Radę miejską. Gdy jednak nie idzie tu o zmiany rzeczowe, lecz ściśle formalne, Wydział krajowy chcąc uniknąć przewleczenia sprawy, postanowił zmienić odnośne postanowienie w myśl uwag Ministerstwa w własnym zakresie i bez ponownego odnoszenia się do Reprezentacyi miejskiej.

Na podstawie powyższego przedstawienia sprawy, Wydział krajowy wnosi: Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy ·/.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . o obowiązku właścicieli domów w kr. woln. mieście Przemyślu połączenia swoich domów z miejskim wodociągiem, tudzież o zezwoleniu gminie król. woln. m. Przemyśla na pobór podatku gminnego od czynszów najmu i opłat gminnych na urządzenie i utrzymanie miejskiego wodociągu.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

§ 1.

Każdy właściciel domu, położonego w obrębie gminy król. woln. m. Przemyśla, obowiązany jest po otwarciu miejskiego wodociągu w dotyczącej ulicy lub na dotyczącym placu połączyć dom swój z tym wodociągiem. Połączenie domów z miejskim wodociągiem ma nastąpić podług przepisów regulaminu technicznego (§ 9.) i wykonane być może tylko przez osoby posiadające tego uzdolnienie w myśl przepisów ustawy przemysłowej.

§ 2.

Połączenie domów z miejskim wodociągiem ma nastąpić najpóźniej w przeciągu dwóch lat po otwarciu wodociągu w odnośnej ulicy lub na odnośnym placu. — Jeżeli właściciel nie wykona tego połączenia w powyższym terminie, może gmina wykonać je na jego koszt i stratę. Domy, które powstaną dopiero po otwarciu wodociągu, mają być z nim połączone przed wydaniem konsensu na ich zamieszkanie lub użytkowanie.

§ 3.

Koszta doprowadzenia wody od wodociągu miejskiego aż do granicy realności ponosi gmina król. woln. m. Przemyśla, koszta zaś dalszego połączenia i wewnętrznego urządzenia ponosi właściciel realności, gmina jednak wykonuje część tego połączenia od granicy realności aż do odległości jednego metra po za wodomierz na koszt właściciela. — W domach, w którychby nie było wodomierzy, orzeknie Magistrat, jak daleko część tego połączenia od granicy realności gmina wykona na koszt właściciela.

§ 4.

Gdyby koszta urządzenia wodociągowego wewnątrz domu i połączenia z wodociągiem miejskim były w stosunku do wartości domu za wysokie, może Rada miejska uwolnić właściciela od obowiązku w § 1. ust. 1. określonego, jeżeli dostateczne zaopatrzenie domu w zdrową wodę zapewnione jest z powodu bliskości studni publicznej wodociągowej.

Koloniom robotniczym i właścicielom domów o charakterze wiejskim może Rada miejska zezwolić na urządzenie ich kosztem wspólnych studzien wodociągowych, zamiast łączenia poszczególnych domów z wodociągiem miejskim.

W obu tych wypadkach obowiązek opłaty podatku wodociągowego pozostaje w mocy.

Przeciw wymienionym w tym paragrafie uchwałom Rady miejskiej nie przysługuje prawo wnoszenia rekursu.

§ 5.

Na pokrycie kosztów urządzenia, utrzymania i administracyi wodociągu miejskiego, tudzież ewentualnego rozszerzenia sieci rur wodociągowych przysługuje gminie m. Przemyśla:

a) prawo pobierania przez lat 50 począwszy od dnia oddania wodociągu na użytek publiczny w obrębie gminy podatku gminnego aż do wysokości siedmiu procentów od zeznanego i przez Władze sprawdzonego czynszu najmu lub wartości czynszowej;

b) prawo pobierania opłaty za spotrzebowanie wody w budynkach niepodlegających podatkowi domowo-czynszowemu jak n. p. w budynkach rządowych, krajowych, miejskich, dworcach kolejowych i tp., dalej na cele budowlane według ilości spotrzebowanej wody i ceny jednostkowej ustanowionej w taryfie;

c) opłaty za nadwyżkę zużytej wody ponad ilość odpowiadającą podług ceny taryfowej opłacanemu podatkowi wodociągowemu;

d) opłaty za używanie wodomierzy.

Podatek gminny od czynszów *a*) i opłaty *b*) *c*) nie obciążają realności, które z powodu braku rur lub studni wodociągowych w ich pobliżu nie mogą z wodociągu korzystać, dopóki ten stan istnieje.

W wypadkach uwzględnienia godnych może Rada miejska dla poszczególnych lokalności obniżyć wyjątkowo wysokość podatku wodociągowego (§ 5a).

Odpisanie państwowego podatku domowo-czynszowego wskutek opróżnienia pomieszkania pociąga za sobą odpisanie podatku gminnego *a).*

§ 6.

W granicach zakreślonych § 5a. i po uwzględnieniu dochodu z opłat (§ 5 *b i c*) ma Rada miejska ustanowić co lat 3 wysokość gminnego podatku wodociągowego (§ 5a.).

§ 7.

Podatek gminny (§ 5a), opłaty za używanie wody, (§ 5 b. i c.) i opłatę za używanie wodomierzy (§ 5d) ponosić mają lokatorowie, względnie używający wody.

Właściciele realności względnie uprawnieni zarządcy winni imieniem gminy pobierać i uiszczać podatek gminny (§ 5a) i odpowiadają gminie za ten podatek.

Opłaty za używanie wody i wodomierzy (§ 5 b. c. d.) ściągane będą wprost od pobierających wodę lub od tych, na których żądanie Zakład wodociągowy wody dostarcza.

Sposób uiszczania tego podatku i opłat określi regulamin.

§ 8.

Podatek gminny i opłaty wymierza i ściąga Magistrat przez organa gminne, w razie zaś nieuiszczenia ich w terminie oznaczonym w regulaminie, ściągnięcie nastąpi albo po myśli § 4. ces. rozporządzenia z 20. kwietnia 1854 Dz. u. p. Nr. 96. na podstawie wykazu zaległości, potwierdzonego przez władzę polityczną I. instancyi, albo w drodze sądowej.

§ 9.

Regulamin techniczny (§ 1.), taryfa opłat (§ 5b. i c.), sposób uiszczania podatku gminnego i opłat (§ 7.) i w ogóle wszelkie rozporządzenia wykonawcze do niniejszej ustawy, jak również taryfę opłat za używanie wodomierzy (§. 5d.) uchwali Rada miejska, uchwała ta jednak wymaga do swej ważności zatwierdzenia Wydziału krajowego w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem.

W taki sam sposób może też nastąpić zmiana regulaminu, taryfy i rozporządzeń wykonawczych.

§ 10.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

§ 11.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych i Mojemu Ministrowi Skarbu.

Ls. 4654/909

We Lwowie, 4. października 1909.

Aleg 848

Wniosek.

Wysoki Sejmie!

Od dłuższego czasu kierownictwa regulacyi rzek nakładają na włościan posiadających grunta w pobliżu terenu regulacyjnego kary za szkody wyrządzane przez bydło ich na szkarpach rzecznych.

Nie kwestyonując bynajmniej potrzeby ochrony szkarp rzecznych, należy skonstatować, iż to postępowanie nie zapobiega szkodom i że same grzywny są tu niewystarczające a nadto wywołują wielkie rozgoryczenie wśród narażonej na nie ludności wiejskiej i usposabiają ją bardzo nieprzychylnie zarówno do robót regulacyjnych jak niemniej i do instytucyi autonomicznych.

Jest rzeczą łatwo zrozumiałą, iż jeden względnie dwóch pasterzy gminnych pilnujących kilkaset sztuk bydła na gminnem pastwisku nie są w stanie zapobiedz szkodzie, jeżeli szkarpy na długiej przestrzeni dostępne są dla bydła.

Jedynem odpowiedniem zabezpieczeniem brzegów i szkarp regulacyi podlegających rzek przed szkodami wyrządzanemi przez bydło włościańskie byłoby ogrodzenie uniemożliwiające przejście pasących się sztuk na teren regulacyjny.

Wobec tego wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Przy regulowaniu rzek należy na terenie regulacyjnym brzegi i szkarpy znajdujących się wśród pastwisk ochronić przed szkodami wyrządzonemi przez bydło, za pomocą odpowiednich ogrodzeń wykonywanych kosztem funduszów regulacyjnych.

Wnioskodawca:
Skarbek, w. r.

Brykczyński, Leo, Rayski, Marszałkowicz, Federowicz, Stefczyk, Sala, J. Korytowski, Bednarski, Tertil, Michałowski, Kleski, Czartoryski, Sozański, Cielecki, Gniewosz, Sapieha.

LS. 6951/1910. We Lwowie, dnia 3. października 1910.

Aleg 849

Sprawozdanie

Komisyi szkolnej o wniosku posła Bandrowskiego i tow. w sprawie zmiany ustawy kraj. o szkołach realnych.

Wysoki Sejmie!

Już w r. 1908 podpisana komisya miała zaszczyt wyrazić w swem sprawozdaniu o stanie szkół średnich zapatrywanie, iż obok kierunku klasycznego może stanąć równorzędnie kierunek matematyczno-przyrodniczy, bo matematyka, jako podstawa metody myślenia ścisłego, może być czynnikiem wychowawczym równie cennym jak humanizm. Stając energicznie w obronie klasycyzmu, zagrożonego przeróbkami kompromisowemi, które nie odpowiadają duchowi i tradycyom gimnazyum klasycznego, wyraziła komisya obawę, iż budowa przerobiona może łatwo stać się zupełnie złą, t. j. nie odpowiadać już wymaganiom naukowym szkoły humanistycznej, a nie odpowiadać jeszcze wymaganiom praktycznym życia.

W przekonaniu, iż szkoła realna mogłaby — po odpowiedniej reformie — zająć stanowisko równorzędne z szkołą humanistyczną, przedłożyła komisya wówczas Wysokiemu Sejmowi wniosek (rezolucya XI. sprawozdania z r. 1908) następujący: „Wzywa się c. k. Radę szkolną krajową, aby jak najrychlej zajęła się taką reformą szkoły realnej, któraby tejże szkole nadała charakter naukowo równorzędny z gimnazyum klasycznem“. Wniosek ten został przez Wysoki Sejm przyjęty d. 5. listopada 1908 r.

Tak z motywów przedstawionych przez komisyę, jak i z powyższego wniosku przyjętego przez Wysoki Sejm, wynika, iż komisyi i Wysokiemu Sejmowi zależało na reformie nietylko zewnętrznej, ale sięgającej nierównie głębiej. Nikt nie zapoznaje bowiem faktu, iż wykształcenie matematyczno-przyrodnicze w formie dzisiejszej nie daje tak dobrego przygotowania ogólnego dla nauki uniwersyteckiej jak wykształcenie humanistyczne. Dzisiejsza szkoła realna podaje wiadomości matematyczno-przyrodnicze w sposób informacyjny, ale nie wyzyskuje ich pełnej wartości wychowawczej w tem znaczeniu, w jakiem gimnazyum wyzyskuje nauki filologiczno-historyczne. Nauczanie w szkole realnej musiałoby więc przybrać inną postać, aby się stać naukowo równie cennem jak przygotowanie humanistyczne. Dobrze przeprowadzonemu wykształceniu matematyczno-przyrodniczemu nie podobna odmówić zasadniczej wartości naukowej, bez wątpienia większej niż to wykształcenie, jakie mogą dać kompromisowe nowe typy szkół średnich, które zatracają znaczną część korzyści humanizmu, a nie dają korzyści kierunku matematyczno-przyrodniczego.

Trzeba liczyć się z okolicznością iż znaczna część młodzieży nie jest duchowo usposobioną do humanizmu i poddaje mu się tylko dla uzyskania uprawnień, jakich nie daje szkoła realna, ale nie odnosi w rzeczywistości tych korzyści, jakie można

odnieść z wychowania humanistycznego. Tą częścią młodzieży można i trzeba inaczej pokierować. Z tego jednak nie wynika, zdaniem komisyi uznanie pożyteczności niewypróbowanych jeszcze szkół średnich nowego typu, lecz raczej potrzeba reformy istniejącego już typu szkoły realnej, która dotychczas była i jest traktowaną jako szkoła drugorzędna.

Nie można wykluczyć obawy, iż w razie rozpowszechnienia się t. zw. nowych typów szkoły średniej, zarówno gimnazyum jak i szkoła realna zostałyby zachwiane. Ta część młodzieży bowiem, której usposobieniu humanizm nie odpowiada a która obecnie przynajmniej częściowo uczęszcza do szkół realnych, zadawalniając się uprawnieniami mniejszemi, opuściłaby szkoły realne, skoro w szkołach nowego typu mogłaby uzyskiwać uprawnienia pełne bez przymusu do nauki języka greckiego. Kierunek wychowawczy szkół realnych mógłby wtedy łatwo zniknąć zupełnie, z wielką szkodą dla społeczeństwa, które potrzebuje różnych gatunków szkół średnich i któremu dobrze przeprowadzone wychowanie matematyczno-przyrodnicze dać może wybitne korzyści. Ta sama obawa zachodzi jednak i co do losów gimnazyum klasycznego, które również niełatwo wytrzyma konkurencyę t. zw. nowych typów ze względu na popularne odrzucenie greki. Cel, jaki przyświecał Ministerstwu w chwili tworzenia owych typów pośrednich, mógłby więc być osiągniętym bez niebezpieczeństw powyżej wymienionych, przez odpowiednią reformę szkoły realnej. Nie naruszając pełni klasycyzmu w gimnazyum humanistycznem, możnaby podnieść poziom naukowy szkoły realnej, wyzyskać w całem tego słowa znaczeniu wartość wychowawczą wykształcenia matematyczno-przyrodniczego, a przez dodanie kursu języka łacińskiego umożliwić tym, którzy tego pragną, uprawnienie do przejścia na Wszechnicę, ku czemu obecnie potrzeba znajomości łaciny. Kurs języka łacińskiego urządzony odpowiednio dawałby sam przez się daleko lepszą gwarancyę niż obecny egzamin uzupełniający, który prowadzi tylko do powierzchownego nabycia czysto formalnej znajomości języka łacińskiego przez naukę pospieszną w ciągu paru miesięcy; taka nauka dorywcza nie może żadną miarą zastąpić kilkoletniego oddziaływania łaciny na umysł młodzieży.

Rozważając reformę szkolnictwa realnego w przeciwstawieniu do t. zw. nowych typów, nie może komisya pominąć także okoliczności, iż szkolnictwo realne, jako podlegające ustawodawstwu krajowemu, można lepiej dostosowywać do potrzeb młodzieży krajowej, niż szkolnictwo gimnazyalne. Tak zw. nowe typy zaś, jakkolwiek kompromisowo zbliżone do szkoły realnej, są jednak w istocie gimnazyami, tak, że ustawodawstwo krajowe nie miałoby możności przeobrażania tych szkół zgodnie z potrzebami społeczeństwa krajowego. Ta okoliczność nie może być obojętną. Rozwój życia wymaga bowiem, aby rozwój szkolnictwa mu odpowiadał, zwłaszcza gdy chodzi o potrzeby społeczno-gospodarcze i o pogodzenie tych potrzeb z wymaganiami nauki. —

Do tego celu zmierza wniosek posła Bandrowskiego i tow. z dnia 24. września 1909. Wniosek ten odpowiada intencyom, które komisya przedstawiła Wysokiemu Sejmowi w r. 1908 i które Wysoki Sejm zaaprobował swą uchwałą z dnia 5. listopada 1908 r. Wnioskodawca proponuje bowiem nietylko zewnętrzne rozszerzenie szkoły realnej przez dodanie klasy ósmej, ale także naukowo pożądane wzbogacenie planu z jaknajszerszem zastosowaniem ćwiczeń praktycznych, oraz kurs języka łacińskiego, celem przygotowania uczniów, którzyby sobie tego życzyli, z tego języka w zakresie, umożliwiającym abituryentom przyjęcie na Uniwersytet. W obec tych zmian projektuje też wnioskodawca odpowiednią zmianę w określeniu celu szkoły realnej w §. 1.

Przechodząc do szczegółowego omówienia wniosku, zauważa komisya, iż ustawa krajowa z dnia 24. sierpnia 1899 (dz. u. kr. 108) liczyła się w §§. 2. i 4. z dodaniem klasy ósmej, skoro w §. 2-gim zaznaczyła, iż szkoły realne składają się

„na razie“ z siedmiu klas, a w §. 4-tym zastrzegła ustawodawstwu krajowemu możność rozszerzenia trzech klas wyższych na cztery. Wnioskodawca proponuje więc wyzyskanie tego zastrzeżenia przez odpowiednią zmianę §. 2. i uważa słusznie §. 4. w tym wypadku za zbyteczny. Rozp. min. z dnia 8. kwietnia 1909 L. 14.741, obejmujące nowy plan nauki w szkołach realnych, nie ignoruje sprawy rozszerzenia szkoły realnej; przeciwnie zauważa, iż „zalecane z niejednej strony rozszerzenie szkoły realnej z klas 7 na 8 spotkałoby się z przeszkodą w ustawowych postanowieniach o szkołach realnych“, t. j. właśnie w ustawach krajowych. Pomnożenie klas uważa komisya za pożądane nietylko dla zewnętrznej powagi studyum realnego, ale przedewszystkiem dla tego, iż w ramach 7 klas niepodobna już dziś pomieścić wzbogaconego planu naukowego, który jest koniecznym, jeżeli szkoła realna ma spełnić swe zadania naukowe i społeczne. Wszak ma ona sposobić do opanowania coraz bardziej skomplikowanych potrzeb życiowych kulturno-gospodarczych, w naszym kraju ważniejszych może niż gdziekolwiek. To jednak jest możebnem tylko wtedy, jeżeli potrafi wychować nietylko do pracy praktycznej, ale także przygotować do głębszego zrozumienia zadań życiowych i do samodzielności, która bez poważnych podstaw naukowych jest niemożebną.

Przyznając kierunkowi matematyczno-przyrodniczemu znaczenie zasadnicze, projektuje wnioskodawca zmianę już w określeniu celu szkoły realnej. Ustawa dotychczasowa wymienia w §. 1-szym jako zadanie szkoły realnej:

1. wykształcenie ogólne, ze szczególnem uwzględnieniem języków nowożytnych i nauk matematyczno-przyrodniczych; wnioskodawca proponuje natomiast uwydatnienie nauk matematyczno-przyrodniczych jako głównej podstawy, oraz zaznaczenie konieczności uwzględnienia praktycznych warunków życiowych, z czem komisya się godzi. Nie można bowiem językom nowożytnym przyznać w szkole realnej tego samego znaczenia wychowawczego, jakie mają w gimnazyum języki starożytne. Jako drugie zadanie wymienia §. 1. dotychczasowej ustawy przygotowanie do wyższych zakładów naukowych, które opierają się na tych naukach i wylicza przykładowo te zakłady, podczas gdy wnioskodawca unika tego ścieśnienia, ze względu na możność dopuszczenia abituryentów szkoły realnej do studyów uniwersyteckich.

Najważniejsze innowacye dotyczą §. 10., który obejmuje wyliczenie przedmiotów nauki. Zgodnie z celem szkoły realnej żąda wnioskodawca szczególnego uwzględnienia historyi nowożytnej, oraz historyi narodowej i państwowej, kładzie więc co do wykształcenia ogólnego nacisk na te wiadomości historyczne, które w życiu obywatelskiem i społecznem są najważniejsze. Podobnie żąda przy geografii szczególnego uwzględnienia nietylko statystyki jak dotychczas, ale także geografii ekonomicznej i krajoznawstwa, bez czego nie możnaby mówić o szerszem wykształceniu i przysposobieniu do pracy społeczno-gospodarczej. Zasadniczemu znaczeniu, jakie w szkole realnej winien mieć naukowy kierunek przyrodniczy, odpowiada żądanie uwzględnienia biologii, tym sposobem bowiem przyrodoznawstwo przestaje być wiązanką luźnych wiadomości, a staje się nauką na ogólnych podstawach opartą. W takich też warunkach stosownem i potrzebnem jest pewne wykształcenie filozoficzne, jako dopełnienie wykształcenia matematyczno-przyrodniczego i historyczno-ekonomicznego, a temu celowi ma służyć propedeutyka filozofii, której dotychczas w szkole realnej brak. Propedeutyka filozoficzna, zastosowana do kierunku szkoły realnej, miałaby wraz z wykształceniem historyczno-ekonomicznem i religijnem zapewnić czynnikowi etycznemu i idealnemu należytą rolę w wychowaniu opartem na podstawach nauk ścisłych. Słusznie też przywiązuje wnioskodawca ogromne znaczenie do ćwiczeń praktycznych, które mają zapobiegać przedwczesnej i powierzchownej abstrakcyi, a zarazem wyrabiać zmysł spostrzegawczy, oraz pewną samodzielność myślenia i pracy, czego dziś szkoła nie daje.

*

Przy takiem rozszerzeniu nauki możnaby się spodziewać, iż młodzież wprawdzie inną drogą niż w gimnazyum, ale niemniej skutecznie, zostanie przygotowaną do dalszej pracy i to nietylko do pracy zawodowej, ale również do pracy naukowej. Miałaby ona mniej przygotowania abstrakcyjnego niż młodzież gimnazyalna, ale za to więcej zmysłu spostrzegawczego. Wniosłaby też usposobienie do konkretniejszego ujęcia wielu zagadnień naukowych, czego zazwyczaj brak gimnazyalistom.

Mimo to należy się liczyć z tem, iż dla wielu gałęzi naukowych znajomość języka łacińskiego jest konieczną, podczas gdy znajomość języka greckiego — sama przez się naukowo pożądana i ze wszechmiar uzasadniona jako cenny środek wychowania humanistycznego — stała się dziś dla przeważnej liczby gałęzi nauk uniwersyteckich praktycznie zbędną w obec rozp. min. z dnia 29. marca 1909 L. 1997. Wnioskodawca liczy się z tymi faktami i proponuje zaprowadzenie kursu języka łacińskiego, którego frekwentanci mogliby nabyć znajomości łaciny w tym zakresie, jakiego wymagają każdorazowe przepisy, t. j. obecnie rozp. min. z d. 29. marca 1909, L. 1997. Zaprowadzenie takiego kursu nie przesunie podstaw wychowawczych szkoły realnej w kierunku humanistycznym, bo przedmiot dodatkowy nie może wpłynąć na zasadniczą zmianę ducha planu naukowego. Chodzi tu tylko o to, aby uczniowie, którzyby w ciągu studyów powzięli zamiar korzystania w przyszłości z nauk uniwersyteckich, mogli się zawczasu i z korzyścią nauczyć łaciny, zamiast uczenia się jej dorywczo celem zdania wymaganego egzaminu uzupełniającego. Jakkolwiek ustawodawstwo krajowe nie może przepisywać uprawnień, to jednak można wyrazić przekonanie, iż przy odpowiedniem urządzeniu k i l k o l e t n i e g o kursu łaciny, uczniowie, którzyby w tej nauce uczestniczyli z dobrym skutkiem, mogliby być uwolnieni od zdawania egzaminu dopełniającego celem przejścia na Wszechnicę, a więc pozyskać te prawa, które rozp. min. z dnia 29. marca 1909 r. L. 1997 przyznaje abituryentom gimnazyum realnego i gimnazyum realnego zreformowanego.

Komisya nie może przesądzać, czy w razie uchwalenia załączonego projektu ustawy możliwem byłoby odrazu we wszystkich szkołach realnych przeprowadzić całkowitą reformę planu naukowego. Liczy się bowiem komisya z trudnością spiesznego uzupełnienia zbiorów naukowych i laboratoryów, potrzebnych dla umożliwienia ćwiczeń w daleko szerszym zakresie, niż obecnie. Dodanie ósmej klasy natomiast nie powinno stanowić trudności, ponieważ możliwą jest przemiana niektórych gimnazyów na ośmioklasowe szkoły realne, zwłaszcza tam, gdzie gimnazyów jest kilka i gdzie ludność już dziś domaga się przemiany gimnazyum dotyczasowego na gimnazyum nowego typu, albo szkoły realnej na gimnazyum. Żądania takie nie polegają na specyalnem zaufaniu do szkół nowego typu, lecz niemal wyłącznie na dążeniu do usunięcia greki z gimnazyum dotychczasowego, a względnie na dążeniu do zapewnienia realistom praw abituryentów gimnazyalnych. Ludność przyjęłaby więc niewątpliwie równie chętnie ośmioklasowe szkoły realne, a młodzież mogłaby z takich szkół realnych odnieść korzyści naukowo i praktycznie znacznie większe niż z szkół nowego typu.

W tym celu uzupełnia komisya wniosek, proponując równocześnie odpowiednią zmianę §. 24. dotychczasowej ustawy o minimalnej liczbie nauczycieli.

Zwiększenie liczby sił nauczycielskich odpowiadałoby pomnożeniu klas i dodaniu nowego przedmiotu obowiązkowego (propedeutyki filozoficznej) oraz przedmiotu względnie obowiązkowego (łaciny). Może nie potrzeba będzie osobnych profesorów dla tych właśnie przedmiotów, które mogą znaleść reprezentantów wśród nauczycieli innych przedmiotów, n. p. przez połączenie łaciny z francuszczyzną itd.; większa suma godzin jednak w zakładzie ośmio-klasowym powoduje

koniecznie pomnożenie sił nauczycielskich. Komisya sądzi, iż potrzebnem będzie nawet jeszcze wydatniejsze pomnożenie sił, n. p. dla języka angielskiego, a z czasem dla klas równorzędnych. Przypuszczać jednak można, iż ogólny wydatek nie będzie tak znacznym, jeżeli formacya nowych szkół realnych zostanie w pewnej części przeprowadzoną przez przeobrażenie niektórych gimnazyów na ośmioklasowe szkoły realne.

Wreszcie zwraca komisya uwagę na to, iż te same powody, które skłoniły Wysoki Sejm do uchwalenia wniosku ś. p. Wojciecha Hr. Dzieduszyckiego (ust. kraj. z d. 15. lutego 1905 Nr. 108 Dz. u. kr.) przemawiały, za odpowiednią stylizacyą ustępów, odnoszących się do drugiego języka krajowego w §. 10. A. i B. Chodzi o to, aby drugi język krajowy, o ile nie staje się przedmiotem obowiązkowym w myśl ustawy powyżej przytoczonej, był przynajmniej względnie obowiązkowym. Zdaniem komisyi postanowienie, iż w każdej szkole realnej musi być daną sposobność pobierania nauki drugiego języka krajowego, łącznie z uwydatnieniem tej nauki jako względnie obowiązkowej, o ile nie jest w ogóle obowiązkową, daje dostateczną gwarancyę, iż drugi język krajowy będzie należycie nauczanym. W obec tej gwarancyi osobne wezwanie do c. k. Rady szkolnej krajowej „aby dała młodzieży narodowości ruskiej możność prawidłowego pobierania nauki języka ruskiego we wszystkich klasach wszystkich szkół realnych“ mogłoby być zbędnem. Skoro jednak żądanie takie się pojawiło, komisya nie może wystąpić przeciw temu, wiedząc zresztą, iż udzielenie młodzieży ruskiej jaknajdalej idącej sposobności pobierania nauki jej języka przez cały czas studyów, odpowiada intencyom Wysokiego Sejmu.

Komisya zatem wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

·/. 1. załączony ·/. projekt ustawy;

2. rezolucyę następującą:

Wzywa się c. k. Radę szkolną krajową, aby dała młodzieży narodowości ruskiej możność prawidłowego pobierania nauki języka ruskiego we wszystkich klasach wszystkich szkół realnych.

Przewodniczący:
Bandrowski.

Sprawozdawca:
Halban.

L. s. 7.453/10. We Lwowie, dnia 13. października 1910.

Aleg 850

Sprawozdanie

Komisyi bankowej o sprawozdaniach Wydziału krajowego z 9. lipca 1909 i 12. lipca 1910 o Banku krajowym.

Wysoki Sejmie!

Przedmiotem niniejszego sprawozdania są dwa przedłożenia Wydziału krajowego o Banku krajowym z lipca 1909 i 1910.

W pierwszem z tych sprawozdań, a więc z 9. lipca 1909, które podczas dwurazowych obrad Wysokiego Sejmu a to w październiku r. z. i w styczniu r. b. załatwione nie zostało, zdaje Wydział krajowy sprawę z powziętych przez Wysoki Sejm w dniu 5. października 1908 r. następujących uchwał:

I. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z Dyrekcyą Banku krajowego postarał się jak najrychlej o taką zmianę przepisów i urządzeń Banku krajowego, któraby ułatwiła właścicielom mniejszych gospodarstw rolnych korzystanie z długoterminowego kredytu hipotecznego, w szczególności przy użyciu też stosownego pośrednictwa spółek oszczędności i pożyczek.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by w porozumieniu z Dyrekcyą Banku krajowego wydał niezwłocznie zarządzenia w celu ułatwienia działającym w myśl uchwał Sejmu instytucyom pośrednictwa parcelacyjnego korzystania z kredytu w Banku krajowym.

III. Sejm stojąc in merito na stanowisku uchwalonych przez siebie w sprawie kredytu parcelacyjnego w dniu 7. listopada 1905 r. rezolucyi, poleca Wydziałowi krajowemu zbadać, czy na podstawie dotychczasowych doświadczeń nie byłaby pożądaną rewizya tych rezolucyj pod względem przepisanych tam formalności i ewentualne wnioski w tej sprawie w tej jeszcze sesyi przedłożyć.

IV. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by w porozumieniu z Dyrekcyą Banku krajowego zbadał sprawę wprowadzenia ułatwień w korzystaniu z bezpośredniego kredytu w Banku krajowym sferom rękodzielniczym i handlowym tudzież spółkom budowlanym mającym na celu budowę domów mieszkalnych

w miastach i miasteczkach, gdzie panuje drożyzna mieszkaniowa, oraz przedstawił w powyższej sprawie Sejmowi sprawozdanie z odpowiednimi wnioskami na najbliższej sesyi.

V. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby w porozumieniu z Dyrekcyą Banku krajowego obmyślił taką zmianę przepisów o udzielaniu pożyczek hipotecznych w listach zastawnych Banku krajowego, któraby umożliwiała udzielanie takich pożyczek w zdrojowiskach i miejscach klimatycznych nawet na domy drewniane, jeżeli są kryte ogniotrwałym materyałem i ubezpieczone od szkód pożarowych.

Komisya bankowa zbadawszy dokonane zarządzenia i ich wynik w przedmiocie tuż co powołanych uchwał Wysokiego Sejmu — zaznacza, ad I. iż pod względem ułatwienia hipotecznego kredytu właścicielom mniejszych gospodarstw rolnych, Dyrekcya Banku krajowego przeprowadziła ułatwienia dla tychże pożyczek znaczne a to w dwu kierunkach:

a) przez zniżenie dodatku administracyjnego z $^3/_4$ na $^1/_4$ i obniżenie procentu zwłoki od zalegających rat hipotecznych.

b) przez rozszerzenie planu amortyzacyjnego dla pożyczek na mniejsze posiadłości do lat 29 a przy pożyczkach połączonych z ubezpieczeniem życiowem do lat 39.

Wynik powyższych ulg — obok zapewne i większego zapotrzebowania kredytu hipotecznego — uwidocznia po niżej umieszczony wykaz — obrotu hipotecznych pożyczek włościańskich od r. 1907 — do 31/8 1910.

Zrealizowano podań:

W roku 1907.
szt. 1263 na K 2,969.500

W roku 1908.
szt. 1378 na K 3,534.800

W roku 1909.
szt. 1703 na K 4,256.300

W roku 1910 (do 31/8).
szt. 1640 na K 3,849.600

Powyż uwidoczniony, znaczny a w ostatniem trzechleciu ciągły wzrost włościańskich hipotecznych pożyczek nasuwa zagadnienie co do rozkładu pożyczek i co do wypłacalności dłużników.

Odpowiedź na pytania powyższe daje następujące zestawienie:

	w latach 1908—1909
Na gospodarstwa do 5 morgów udzielono pożyczek . . .	110— 162
„ „ „ 10 „ „ „ . . .	634— 802
„ „ „ 25 „ „ „ . . .	490— 590
„ „ ponad 25 „ „ „ . . .	144— 149

Co się zaś tyczy wypłacalności dłużników, to przedewszystkiem skonstatować należy fakt (podniesiony zresztą w sprawozdaniu Wydziału krajowego) iż

po 25 latach istnienia, Bank krajowy nie posiada żadnej nieruchomości włościańskiej, nabytej w drodze licytacyi.

Dyrekcya Banku krajowego pomna intencyi Wysokiego Sejmu, przychodzenia w pomoc jedynie zdrowym kredytem, zarówno jego wymiarem jak też ścisłem przestrzeganiem i ściąganiem rat amortyzacyjnych, zadaniu temu sprostać za pierwszy swój obowiązek uważa.

Przedstawiwszy dzisiejszy stan rzeczy w Banku krajowym w dziale pożyczek hipotecznych na mniejsze posiadłości, komisya bankowa sądzi, że zadaniom Wysokiego Sejmu zawartym w uchwale podanej ad I. stało się zadość.

Wypada nam omawiając uchwałę ad I. zwrócić jeszcze uwagę Wysokiego Sejmu na wyjaśnienia dane przez Dyrekcyę Banku krajowego co do użycia pośrednictwa spółek oszczędnościowych (Raiffeisenów) przy udzielaniu pożyczek hipotecznych włościańskich.

Dyrekcya Banku krajowego uznaje najzupełniej, że wejście w stosunek z spółkami Raiffeisena, leży wspólnym interesie pożyczających i Banku krajowego. Mniema jednak, że wprowadzenie tego stosunku dokonać się da jedynie stopniowo, a to w miarę rozwoju spółek, zatem z uwzględnieniem organizacyi wewnętrznej i z niej płynącego uzdolnienia do sprawowania tego pośrednictwa. Przechodząc do uchwały ad II. i III. — gdyż obie te uchwały są wiedzione jedną myślą i do jednego celu zmierzają, Komisya bankowa odwołując się na wyjaśnienia dane przez Dyrekcyę Banku, zawarte na stronicy 3—9 sprawozdania Wydziału krajowego o Banku krajowym z 9. lipca 1909 r., wyraża przekonanie, że przy dzisiejszym ustroju i operacyach spółek parcelacyjnych, nie może doradzać jakiejkolwiek korektury granic w dotychczas przyznawanym kredycie spółkom parcelacyjnym przez Bank krajowy.

Zgodnie więc z zaparywaniem Dyrekcyi Banku krajowego — Komisya bankowa wyraża przekonanie, że wszelkie dalsze rozszerzenie kredytu spółkom parcelacyjnym, pozostać musi w ścisłym związku z reorganizacyą tych instytucyi a to w pierwszym rzędzie, pod względem ustosunkowania zasobów czyli majątku własnego do podejmywanych operacyi, następnie co do ustalenia i ściślejszego określenia poręki uczestników, wreszcie zabezpieczenia prawa kontroli Bankowi krajowemu, jako wierzycielowi.

Ad IV. Sprawą organizacyi zdrowego kredytu rękodzielnictwa zajmuje się Wysoki Sejm od długiego szeregu lat. Tu wspomnieć należy, że już przed dwudziestu kilku laty udzielany bywał z funduszów krajowych kredyt często ad hoc zawiązanym spólkom rękodzielniczym i handlowym. Z założeniem i rozwojem Banku krajowego a zwłaszcza organizacyi jego zastępstw po kraju gęsto rozsianych, otwarta została rękodzielnictwu możność korzystania pośrednio z kredytu w Banku krajowym.

Powstałe spółki fakturowe, w centrach kraju — korzystające z kredytu w Banku krajowym — są niewątpliwie także pewną pomocą i dla rękodzielnictwa.

Również pożyczki udzielane bezpośrednio z krajowego funduszu przemysłowego rękodzielnictwu — są wymownem świadectwem nieprzerwanych starań Wys. Sejmu przyjścia rękodzielnictwu z pomocą kredytową. Wniesiony przez Wydział krajowy, z chwilą zebrania się właśnie obradującego Sejmu, projekt utworzenia patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu, uważać musimy jako doniosłe uzupełnienie usiłowań, starań i czynów Wysokiego Sejmu, podjętych w celu poprawy bytu stanu rękodzielniczego w kraju.

Że tuż co wspomniana Instytucya sprosta w zakresie wskazanym rozlicz-

nym zadaniom i zaspokoi potrzeby zdrowego kredytu stanu rękodzielniczego, przypuszczać i oczekiwać mamy prawo.

Stąd sądzi Komisya bankowa, iż nie przesądzając wcale, czy z powstaniem i rozwojem projektowanej Instytucyi już wszelkim potrzebom zdrowego kredytu dla rękodzielnictwa stało się zadość, na dziś komisya bankowa do czynienia jakichkolwiek wniosków w przedmiocie kredytu rękodzielniczego niema ani powodu ani podstawy.

Poruszona w przytoczonych na wstępie ad IV. i V. uchwałach Wysokiego Sejmu sprawa przyjścia z pomocą kredytową spółkom budowlanym, tudzież rozszerzenia kredytu hipotecznego na domy drewniane w zdrojowiskach i miejscach klimatycznych, skoro kryte są materyałem ogniotrwałym, została załatwiona przez Zarząd Banku krajowego w sposób poleceniu Wysokiego Sejmu zupełnie odpowiadający.

Unikając parafrazowania sprawozdań Wydziału krajowego — zaznaczamy:

a) że Bank krajowy upoważniony jest do udzielania pożyczek gotówkowych także spółkom budowlanym i to aż do wysokości 70% szacunku;

b) iż dokonaną została zmiana przepisów umożliwiająca Bankowi krajowemu udzielanie pożyczek w zdrojowiskach i miejscowościach klimatycznych i na domy drewniane ogniotrwale kryte;

c) iż w ciągu ostatnich dwóch lat kredyt hipoteczny rozszerzono na dalszych 26 miejscowości.

Biorąc na uwagę tuż co przytoczone ułatwienia pod względem udzielania kredytów budowlanych i pożyczek na domy, które znajdą wyraz w najbliższej przyszłości, jak niemniej dotychczasową działalność Banku krajowego, która wykazuje, iż po koniec roku 1909, udzielił Bank krajowy na domy murowane mieszkalne podlegające podatkowi domowo-czynszowemu pożyczek hipotecznych w ogólnej sumie 141,987.600 K, to jest 54·52% wszystkich przez Bank krajowy udzielonych pożyczek hipotecznych.

Gdy w domiar zważymy, iż obok pożyczek hipotecznych udzielanych w listach hipotecznych udziela Bank krajowy pożyczki hipoteczne krótkoterminowe w gotówce, (których stan po koniec roku 1909 czynił 11,019.835 K 52 hal.). zaś od ich wprowadzenia udzielono razem 18,064 300 K, a z tych na realności miejskie przypadło 239 pożyczek w sumie 11,223.701, czyli zwyż 60%, to przyjdziemy do przeświadczenia, iż Bank krajowy pod względem udzielanych pożyczek na domy, również pod względem ułatwień kredytowych, w celu podniesienia ruchu budowlanego, doszedł już do granic podyktowanych zdolnością kredytową tejże instytucyi.

Załatwienie jednoczesne dwuletnich sprawozdań Wydziału krajowego o Banku krajowym, z natury rzeczy, rozszerzyło w łonie komisyi tło obrad a więc i spostrzeżeń, uwag i żądań, co do dalszej działalności tejże Instytucyi.

W możliwie krótkim streszczeniu podajemy je:

Bacząc na rozrastającą się z każdym rokiem działalność Banku krajowego, na zasługi oddane krajowi i spełniane rozliczne zadania przez tę instytucyę, wyraża komisya bankowa przekonanie, iż kapitał zakładowy Banku krajowego podniesiony uchwałą sejmową do wysokości pietnastu milionów koron, w stosunku do olbrzymio wzrastających obrotów, wymaga stopniowego dalszego uposażenia, zwłaszcza że znaczna część zysków z obrotów bankowych, bo czyniąca 40% w 1909 r., przeznaczoną została przez Wysoki Sejm na cel inny mianowicie fundusz inwestycyjny.

Szerokie zaufanie, którem się cieszy słusznie Bank krajowy, stale cisnący się doń kapitał ruchomy celem fruktyfikacyi, staje pozornie w sprzeczności z tem żądaniem.

Tymczasem pewne ustosunkowanie w instytucyach finansowych majątku zakładowego do obrotu, jest jedynym środkiem prewencyjnym zabezpieczającym akcyę stałą wrazie przesileń ekonomicznych lub finansowych.

Kapitał zakładowy zresztą jest podstawą do wymiaru samoistnego kredytu w instytucyach finansowych o znaczeniu państwowem, a więc jak u nas w Banku austryo-węgierskim.

Odwołując się wreszcie do umotywowanych w swoim czasie żądań Banku krajowego co do powiększenia kapitału zakładowego do wysokosci 25 milionów koron, Komisya bankowa nie czyni wprawdzie obecnie wniosku, uważa jednak sprawę powiększenia kapitału zakładowego Banku krajowego, jako kwestyę otwartą i oczekuje w chwili stosownej pod względem targu pieniężnego — odnośnego wniosku ze strony Wydziału krajowego.

Z dniem 21. września b. r. otwarty został Bank przemysłowy założony przez kraj.

Część agend spełnianych obecnie przez Bank krajowy tworzą przewodni zakres działania nowo utworzonego Banku przemysłowego.

Mamy tu na myśli kredyt na cele przemysłowe a w szczególności pożyczki gotówkowe, objęte przepisami Banku krajowego z 16. listopada i 30. listopada 1909 ad D. pożyczki gotówkowe dla właścicieli przedsiębiorstw przemysłowych wszelkiego rodzaju.

Że unifikacya tej akcyi jest konieczna, że Bank przemysłowy nie może występować jako instytucya konkurencyjna wobec Banku krajowego, lub ta ostatnia wobec pierwszej, sądzimy, iż udowadniać niema potrzeby.

I dlatego Komisya bankowa wypowiada życzenie, iżby Wydział krajowy wziął inicyatywę celem unifikacyi akcyi, a w następstwie pewnej modyfikacyi dotychczasowej działalności Banku krajowego w zakresie kredytu dla przemysłu na rzecz powołanej specyalnie dla tych działów instytucyi również krajowej tj. Banku przemysłowego.

W związku z tem, co wyżej powiedzieliśmy — stoi również dalsza akcya i zarząd funduszu inwestycyjnego, jak niemniej krajowego funduszu przemysłowego.

Ograniczając się na dziś do powyższych uwag, Komisya bankowa wyraża przekonanie, iż Wydział krajowy wykonując nadzór nad obu instytucyami finansowemi krajowemi, ich działalność ku pożytkowi kraju rozgraniczyć i unormować nie omieszka.

W ciągu obrad Komisyi bankowej poruszone zostały niektóre sprawy, które do roztrząsnięcia i możliwego uwzględnienia przez zarząd Banku krajowego podajemy. I tak: objawiono życzenie, aby zakres działania filii Banku krajowego z uwagi na rozwój i potrzeby Krakowa i okolicy, odpowiednio rozszerzony został.

Podniesiono również myśl, by Bank krajowy wszedł w stosunki z jedną z wielkich instytucyi finansowych w Ameryce, celem ułatwienia lokacyi i zaopiekowania się przesyłkami pieniężnemi zaoszczędzeń wychodźców z kraju.

Kończąc niniejsze sprawozdanie, winniśmy jeszcze podnieść widoczną omyłkę druku, zaszłą w sprawozdaniu Wydziału krajowego z r. 1910 na str. 5 w ustępie 5-tym, powiedziano, że koszta budowy gmachu Banku krajowego umorzone już zostały z funduszów Banku, tymczasem spłata rozłożoną została na lat, 60, którą Bank krajowy z własnych funduszów amortyzuje.

Komisya bankowa nie mając podstawy do dalszych uwag a w szczególności co do zakupna realności na rozszerzenie biur Banku krajowego, jak również co do utworzenia ekspozytury Banku krajowego w Białej — czyni wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdania Wydziału krajowego o Banku krajowym z dnia 9-go lipca 1909 i 12-go lipca 1910.

II. a) Sejm udziela Dyrekcyi Banku krajowego absolutoryum z rachunków za czas od 1-go stycznia do 31. grudnia 1908;

b) takież samo absolutoryum za czas od 1. stycznia 1909 do 31. grudnia 1909.

Przewodniczący:
Leo.

Sprawozdawca:
Abrahamowicz.

Ls. 7.413/1910. We Lwowie, 12. października 1910.

Aleg 851

Sprawozdanie

Komisyi przemysłowej w przedmiocie utworzenia krajowego patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu.

Wysoki Sejmie!

I. Samopomoc a pomoc publiczna.

Uchwałami z 18. marca 1907, 31. października 1908 i 11. lutego 1910 stwierdził Wysoki Sejm ubożenie i rosnącą proletaryzacyę, jak wogóle trudne położenie naszej ludności rzemieślniczej. Zarazem stwierdził Wysoki Sejm, że nie można stosunków w danej dziedzinie pozostawiać ich własnemu rozwojowi i samopomocy, że dla sanacyi ekonomicznej mieszczaństwa rękodzielniczego potrzeba znacznej nowej pomocy publicznej, mianowicie pomocy kraju, że dane stosunki wskutek swej społecznej i gospodarczej doniosłości, wskutek swego różnorodnego powikłania, wskutek innych szczególnych a znacznych trudności, wskutek swych znacznych rozmiarów wymagają osobnej i szczególnej akcyi ze strony administracyi krajowej, zwłaszcza gdy dotychczasowe różne sposoby i środki pomocy publicznej, niemniej jak objawy samopomocy na tem polu są nader niewystarczające, wreszcie, że akcya taka ze względu na słabość ekonomiczną kraju, ze względu na kaleczą jego strukturę społeczną, i *last not least*, ze względów zwykłej ludzkości jest nagłą i piekącą.

Motywów tych zapatrywań Wysokiego Sejmu powtarzać nie potrzebujemy. Zna je dokładnie Wysoki Sejm z licznych przemówień w debatach przemysłowej i budżetowej, powtarzających się od lat kilku — zna je kraj cały z autopsyi, bez głębszych dociekań i szczegółowych studyów dającej odrazu obraz jasny a w jaskrawości swej przerażająco ponury.

Bogate w materyały faktyczne, w trafne obserwacye i wnioski, studyum przedłożone Wysokiemu Sejmowi przez Wydział krajowy w formie sprawozdania, utwierdzać nas musi przedewszystkiem w tem przeświadczeniu, że ulżenie rękodzielniczej nędzy a w dalszym pochodzie wyniesienie warstw rzemieślniczych na poziom stanu średniego z proletaryackiej otchłani, w którą dziś się stacza, musi opierać się na energicznej, rozległej i wydatnej pomocy publicznej, skoro na tej właśnie a nie na innej zasadzie wzięto się do poprawy położenia rękodzielniczego w wielu państwach i krajach zachodnich, gdzie i bieda ogólna, a więc i rękodzielnicza — mniejsza, uświadomienie i cywilizacya — większe, warunki materyalnego życia wogóle — łatwiejsze.

I jeśli w przeważnej części tych wyżej czy lepiej stojących krajów zachodnich zespół idei samopomocy z pomocą publiczną przedstawia wybitną przewagę pomocy publicznej, w tem wyższym stopniu ten drugi czynnik — pomoc publiczna —

wysuwać się musi na pierwszy plan u nas, gdzie wobec nędzy i ciemnoty przeważnej części rzeszy rzemieślniczej samopomoc i kooperacya w tej dziedzinie z reguły do skutku dochodzić wcale nie może, a gdy dochodzi, bezsilną bywa i kroku naprzód nie czyni lub rychło bankrutuje, gdzie do samopomocy i kooperacyi trzeba dopiero zacząć wychowywać powoli i z wielkim mozołem.

Tak więc u nas na akcyę publiczną spada nie tylko obowiązek niesienia pomocy samorzutnym usiłowaniom warstw rękodzielniczych, lecz także w pierwszym rzędzie obowiązek inicyatywy rozległej, wytężonej i wytrwałej, tudzież obowiązek prowadzenia wszelkich kooperatywnych kreacyi rękodzielniczych za rękę niewątpliwie jeszcze przez długie lata.

Jeżeli z tego szczególnego znamienia naszych stosunków nie zdamy sobie jasno sprawy, jeśli chcemy myśleć tylko o pomocy dla samopomocy rękodzielniczej, jeśli postawiwszy niemowlę na nogi, każemy mu następnie samemu chodzić, to lepiej nie zaczynajmy, bo wysiłki i fundusze będą stracone.

Piękna idea samopomocy kooperatywnej rękodzielników może być w naszych warunkach dopiero dachem na gmachu, którego fundamenty i mury wznosić nam przyjdzie przeważnie z publicznej inicyatywy, z funduszów publicznych, siłami publicznych pracowników.

Dopiero co przedstawione założenie, że nasze szczególne warunki wbrew wszelkiej doktrynie zmuszają nas do bardzo daleko idącej inicyatywy i pomocy publicznej na rzecz podniesienia rękodzieł, — założenie to musi mieć wpływ decydujący na drobne nawet szczegóły akcyi, w tych drobnych nawet szczegółach musi się wyrażać. Od oświetlenia tedy sprawy w tym przedewszystkiem zasadniczym punkcie trzeba było nam zacząć.

II. Ogólne cele akcyi.

Dwojakie są główne cele, dla których poprawę bytu rękodzielniczego uczynić musimy przedmiotem systematycznej akcyi: jedne — społeczne w ścisłem słowa znaczeniu, drugie — ekonomiczne.

Nasza struktura społeczna na to chroma, że prawie nie mamy przedsiębiorczej, gospodarczo twórczej i bogatej w środki warstwy wyższej mieszczańskiej w sferze zawodów przemysłowych i handlowych, tej warstwy, która zdolna jest wielkiemi przedsięwzięciami w niewielu pociągnięciach w krótkim czasie dźwigać bardzo wydatnie produkcyę i dochód społeczny, poprawiać bilans handlowy i płatniczy kraju, brać na swe barki znaczne nowe ciężary podatkowe, zasilać funduszami wydatnie dzieła dobrowolnej kooperacyi, pociągać społeczeństwo do żywszej, lepszej pracy gospodarczej przykładem przedsiębiorczych cnót oraz przykładem ich owoców materyalnych. A nie mamy także drugiej ostoi zdrowego nowoczesnego społeczeństwa — licznej warstwy średnio zamożnego, inteligentnego, pracowitego, społecznie umiarkowanego mieszczaństwa. I wskutek tego znajdujemy się w tem niezwykłem a trudnem, bo podwójnej ofiarności i zapobiegliwości wymagającem położeniu, że musimy równocześnie i z tą samą znaczną siłą rozpędową dążyć do tworzenia rodzinnego przemysłu i handlu wielkiego, kapitalistycznego, jak do podniesienia warstwy rękodzielniczo-mieszczańskiej.

W krajach zachodnich, wyżej od nas stojących pod względem ekonomicznym i społecznym, troska o wytworzenie wyższej warstwy mieszczańskiej odpada — jest tam tedy możność skupienia wysiłków w pomocy dla rękodzieła. Co więcej — kraje te, posiadając silny przemysł fabryczny, mogą sobie pozwolić na nadawanie pracy na rzecz rękodzieła charakteru walki obronnej, czasem nawet zaczepnej, ręko-

dzieła przeciw własnemu przemysłowi wielkiemu, kapitalistycznemu. My zaś ze szczególnych przyczyn socyologicznych, wyżej przedstawionych, tak musimy prowadzić akcyę popierania rękodzieł, by nie paraliżowała się ona wzajemnie z naszemi dążeniami do stworzenia wielkiego przemysłu, lecz przeciwnie by te dwie akcye uzupełniały i wspierały się nawzajem.

Że z tego parallelizmu zadań w praktyce mogą wyłonić się trudności, nie da się zaprzeczyć. W szczególnem naszem położeniu musimy jednak z niemi dawać sobie radę przez łagodne ich usuwanie lub obchodzenie.

Słusznie tedy sprawozdanie Wydziału krajowego zwraca uwagę na to, że racyonalne a wydatne popieranie i podnoszenie rękodzieła z jednej strony dopomoże do przeistoczenia niejednego warsztatu rękodzielniczego w fabrykę, a z drugiej dostarczy dla fabryk naszych szeregu dzielnych kwalifikowanych werkmistrzów, dzielnych majstrów jako kierowników i pracowników w opartych o większe fabryki pomocniczych stolarniach, ślusarniach, kuźniach i t. p.

Z drugiej strony przy tej właśnie sposobności należy sobie uświadomić te doświadczenia przemysłowych krajów zachodnich, które wykazują, że rugowanie rękodzieł przez własny przemysł fabryczny zatrzymuje się u pewnych granic, u których rozpoczyna się znowu rozkwit rękodzieła zmodernizowanego w pewnych działach, opartego bądź o produkcyę fabryczną bądź o luksusową wybredną konsumcyę tych liczniejszych tam bogatszych klientów, którzy osobistych potrzeb nie chcą zaspokajać fabryczną tandetą. Bezwzględnie upadać musi rękodzieło tylko w tych krajach, w których niema wcale własnego przemysłu fabrycznego a które wskutek tego zdane są przeważnie na import obcych fabrykatów, nie mając równocześnie warstw zamożniejszych, któreby szukały wyrobu wykwintniejszego i zindywidualizowanego.

Celem bezpośrednio ekonomicznym naszej akcyi jest podniesienie wytwórczości przemysłowej kraju. Idzie oto, by nietylko wytwory krajowego przemysłu fabrycznego lecz także w całym szeregu artykułów wyroby krajowego rękodzielnika mogły skutecznie stawić czoło importowi obcych wyrobów fabrycznych, wypierać je z krajowej konsumcyi, tem samem poprawiać bilans handlowy i podnosić dochód społeczny kraju. Do realizowania tego celu ekonomicznego a przezeń do częściowego realizowania omówionego już celu społecznego prowadzi z jednej strony ulepszenie wyrobu rękodzielniczego i uczynienie go tańszym, z drugiej propaganda i handlowo-techniczne ułatwienie zbytu.

III. Szczegółowy plan akcyi.

A) Ulepszenie wyrobu rękodzielniczego i uczynienie go tańszym.

a) Środki dydaktyczno-pedagogiczne.

Dla ulepszenia wyrobu rękodzielniczego i uczynienia go tańszym, trzeba przedewszystkiem podnieść kwalifikacye sił ludzkich, pracujących w rękodziele. Na czele idzie zatem akcya dydaktyczno-pedagogiczna w najobszerniejszem słowa znaczeniu.

Obejmuje ona dla pewnych gałęzi szkoły zawodowe, dla innych kursy majsterskie ściśle fachowe, rysunkowe i buchalteryjne, względnie handlowo-administracyjne, kursy we wzorowych warsztatach rękodzielniczych (Musterbetriebe), wystawy i probiernie motorów, maszyn pomocniczych, narzędzi, surowców, materyałów pomocniczych, modeli i wzorów, muzea przemysłowe, odczyty i wykłady — zarówno z dziedziny techniki rękodzielniczej, administracyi przemysłowej i handlu, akcyi

współdzielczej jak i ogólnie kształcące, wycieczki zbiorowe na wystawy i w ogóle do centrów wyższej cywilizacyi materyalnej.

Dalej należą tu szkoły przemysłowe uzupełniające, zwłaszcza zawodowe, bursy rękodzielnicze, wystawy prac uczniowskich.

Uzupełniają ten szereg środków stypendya i zasiłki na udział w kursach i w warsztatach wzorowych, na kształcenie się w szkołach zawodowych, na wycieczki kształcące, niemniej jak premie wystawowe, konkursowe (za wynalazki i ulepszenia techniczne), wreszcie za wzorowe prowadzenie warsztatu i za wzorowe wychowywanie młodzieży rękodzielniczej.

Na tem zamyka się program akcyi dydaktyczno-pedagogicznej.

b) Środki wytwórczo-organizacyjne.

Drugą grupę środków, zmierzających do ulepszenia wyrobu rękodzielniczego i uczynienia go tańszym, ochrzcić można nazwą akcyi wytwórczo organizacyjnej.

α) Spółki surowcowe i warsztatowe.

Tu należy najpierw zawiązywanie, organizowanie, instruowanie i nadzorowanie spółek surowcowych dla wspólnego tańszego i wogóle racyonalniejszego zakupna surowców, niemniej jak spółek wytwórczych t. zw. „warsztatowych", które przez produkcyę bądź na rachunek własny członków za czynszem, bądź na rachunek spółki, we wspólnych halach na wspólnych maszynach czynią pracę szybszą i lżejszą a wyrób przedewszystkiem bez porównania tańszym, często także i lepszym.

β) Pomoc kredytowo zasiłkowa.

Drugi i szczególny dział akcyi wytwórczo-organizacyjnej stanowi pomoc kredytowo-zasiłkowa.

Przedewszystkiem spółkom surowcowym trzeba dostarczyć dogodnego i taniego kredytu obrotowego, niemniej jak drobnych zasiłków na koszta organizacyi i założenia. Spółkom wytwórczym trzeba dostarczyć i takich drobnych zasiłków na założenie i maszyn na kredyt i kredytu na budowę hali i często kredytu obrotowego dla zakupna surowca na wspólny rachunek (bo te dwa typy spółek — surowcowy i warsztatowy — nieraz z natury rzeczy muszą łączyć się w jednej spółce). Prócz tego pierwszym t. j. surowcowym nieraz trzeba dostarczyć wyszkolonego kierownika komercyalnego, drugim t j. warsztatowym kierownika technicznego i komercyalnego (często w jednej osobie) na koszt publiczny. Nieraz daje się takim spółkom do dyspozycyi za darmo lub prawie za darmo lokal gminny, lokal w szkole zawodowej, pomoc administracyjną a nawet kierownictwo ze strony tej szkoły.

A teraz sprawa kredytu indywidualnego dla setek tysięcy rękodzielników, nie związanych w spółki, których tworzenie nawet w wyżej stojących krajach zachodnich idzie bardzo trudno i powoli.

Wyzwolonemu czeladnikowi udaje się dziś czasem uzyskać zasiłek — ze specyalnych fundacyi i funduszów — na założenie warsztatu. Atoli bezporównania ważniejsze jest wyrwanie setek tysięcy rękodzielników, już samodzielnie pracujących, z objęć polipa — lichwy w tysiącznych postaciach i dostarczenie im środków na racyonalne rozwijanie przedsiębiorstw.

Rękodzielnikowi przeciętnemu trzeba taniego i dogodnego kredytu na zakupno narzędzi, bo go wyzyskuje agent, na zakupno surowca i materyałów pomocniczych, bo go wyzyskuje kredytujący mu handlarz, trzeba mu tego kredytu nieraz na zapłatę robocizny.

Bez takiego kredytu obrotowego krótkoterminowego rękodzielnik nie może nieraz zaopatrzyć swego magazynu w pewną ilość wyrobów na zapas, czekających

kupca, co w niektórych rękodziełach jest konieczne. Bez takiego kredytu nie może rękodzielnik nieraz podejmować się dostaw publicznych czy prywatnych. Bez takiego kredytu nie może rękodzielnik nieraz skredytować prywatnemu konsumentowi, który wtedy pójdzie od niego do handlu gotowych ubrań, czy gotowego obuwia, gdzie dostanie dany towar na kredyt.

A jeśli rękodzielnik mimo braku takiego dogodnego a taniego kredytu robi towar na zapas, podejmuje się dostawy lub sprzedaje wyrób konsumentowi prywatnemu na kredyt, to musi zadłużać się u lichwiarzy, co wyrób czyni znacznie droższym a więc mniej zdolnym do konkurencyi z fabrykatami a wywołując przygnębienie i zwątpienie, osłabia chęć i zdolność do pracy, czyni ją mniej dbałą a wytwór jej gorszym.

W zaspokojeniu tych dopiero co wyliczonych potrzeb kredytowych przeciętnego galicyjskiego rękodzielnika — z takich składa się olbrzymia większość rzemieślniczej rzeszy — tkwi społeczny punkt ciężkości naszej przyszłej akcyi w dziedzinie kredytu rękodzielniczego.

Skoro idzie w pierwszym rzędzie o wydatną poprawę struktury społecznej, o zapobieżenie proletaryzacyi mas rękodzielniczych, to tych właśnie najbiedniejszych — przedewszystkiem — podnieść trzeba otwarciem źródeł kredytu taniego i co do spłat dogodnego, oczywiście pod warunkiem, że jest się pewnym uczciwości, pracowitości i wstrzemięźliwości kredytobiorcy i że ma się możność sprawdzenia ekonomicznego celu pożyczki oraz kontroli nad sposobem jej użycia.

Istniejąca w kraju naszym organizacya kredytowa takiego kredytu, jakiego masa rękodzielnicza potrzebuje, nie zna wcale a wcale. Domaga się ona bowiem zabezpieczeń bankowych — hipoteki lub dobrej poręki, których ów przeciętny rękodzielnik dostarczyć nie może. Jeśli porękę przynosi, to dał mu ją albo kum-rękodzielnik, który sam niczego nie ma prócz długów, albo ktoś zamożniejszy, któremu trzeba było za to sowicie zapłacić. A więc znowu lichwa!

Zaledwie kilka wegetujących instytucyi w całym kraju, raczej humanitarnych niż gospodarczo-współdzielczych, na niewielką skalę praktykuje taki drobny kredyt drobno-rękodzielniczy ściśle osobisty, niefundowany. Znikająco drobną jest również działalność gminnych funduszów przemysłowo-pożyczkowych niektórych miast w danym kierunku.

Trzeba zatem stworzyć taką nową organizacyę kredytową, która, opierając się na znajomości osobistych przymiotów danego rękodzielnika i wykonując kontrolę celu i użycia pożyczki, mogłaby mu jej udzielić bez zabezpieczenia hipotecznego lub ręczycielskiego — na procent choć niezbyt niski, to o całe niebo niższy od stopy lichwiarskiej, na spłatę, zastosowaną ściśle do celu pożyczki jak wogóle do natury danego przedsiębiorstwa rzemieślniczego.

Mniejsze rozmiarami a łatwiejsze w wykonaniu jest dalsze zadanie na polu kredytu rękodzielniczego, mianowicie zadanie dostarczania taniego i dogodnego kredytu na inwestycye i większy obrót tym rzemieślnikom, którzy, wzniósłszy się dzielnością osobistą i zawodową ponad przecięcie, zasługują na powierzenie im wyższych, lepszych środków produkcyi. Należałby tu kredyt na zakupno maszyn i motoru, na budowę własnego warsztatu a także i kredyt obrotowy w większych rozmiarach na zakupno większej ilości surowca, na wydatniejsze wyposażenie magazynu w zapasy gotowych wyrobów, na wykonanie większych dostaw, na rozwinięcie interesu z klientelą prywatną przez możność kredytowania jej na większą skalę.

W tych ostatnich wypadkach przedewszystkiem o zabezpieczenie bankowe, o hipotekę lub dobrą porękę łatwiej — maszyn można dostarczyć z zastrzeżeniem własności na rzecz kredytodawcy aż do zupełnego ich wypłacenia — wyższy poziom handlowo-administracyjny przedsiębiorstwa pozwala stosować częściej i wydatniej formy zaliczek na faktury, na należytości książkowe, na terminatki dostawowe. Łatwiejsze też w tych

wypadkach przejęcie inkasa pretensyi danego rękodzielnika przez instytucyę, udzielającą kredytu.

Otóż te obecnie wyliczone potrzeby kredytowe poszczególnych wybitniejszych lub wybijających się rękodzielników znajdują już dziś zaspokojenie w towarzystwach zaliczkowych, kasach oszczędności, spółkach fakturowych, funduszach przemysłowych niektórych gmin, krajowym funduszu przemysłowym — bodaj w części a zawsze w mierze bez porównania wyższej, niż prawie wcale niezaspakajane doraźne, drobne potrzeby kredytowe szarej rzeszy przeciętnych rękodzielników. Jest to mało — i na tem polu także trzeba nam akcyi szerszej — ale zawsze jest coś, podczas gdy dla owych mas niema dotąd niczego.

Ta pomiędzy pierwszym a drugim typem kredytu rękodzielniczego zachodzi różnica, że zorganizowanie pierwszego (dla szarej rzeszy) będzie w pierwszym rzędzie sanacyą choroby społecznej, ratując tę rzeszę od proletaryzacyi, a produkcyę i dochód społeczny podnosić będzie zwolna z biegiem czasu. Natomiast urządzenie kredytu inwestycyjnego i obrotowego wydatniejszego dla kilku tysięcy wybijających się jednostek przedewszystkiem odrazu produkcyę i dochód społeczny w szybkiem tempie podnosić będzie, przedewszystkiem tedy w ekonomicznej poprawie się wyrazi, zwolna torując drogę procesom społecznym usilnienia liczebnego i jakościowego warstwy średniej mieszczańskiej oraz powstawania warstwy mieszczańskiej wyższej przez przekształcenie się poszczególnych warsztatów w fabryki.

Otóż i ten drugi cel w dziedzinie kredytu rękodzielniczego wymaga akcyi, wymaga stworzenia sieci osobnych instytucyi dla kredytu rękodzielniczego, któreby go udzielały równocześnie nietylko szarej rzeszy ale i „oficerom“ rękodzieła na podstawie gruntownej znajomości rękodzielniczych stosunków oraz znajomości osób i przedsiębiorstw, zabiegających o kredyt, w ścisłym związku rzeczowym i formalnym z naturą interesu, ze ścisłą kontrolą celu i użycia pożyczki — a nie dorywczo, luźnie, po dyletancku (rzec można), jak to nieraz dziś czynią te instytucye, które rękodzielnikom lepszym, zamożniejszym udzielają kredytu. Na cel ten potrzebne są także środki o wiele wydatniejsze, niż te, które dziś są owym lepszym rękodzielnikom dostępne. A wreszcie dzisiejszą akcyę publicznej pomocy kredytowej i zasiłkowej dla rękodzielników lepszego typu (z funduszów przemysłowych, krajowego i gminnych), dziś również dorywczą i luźną, należy poniekąd usystemizować, wyspecyalizować, wydatniejszą uczynić i związać ściśle z działalnością, w tym samym kierunku idącą lub raczej iść mającą a opartą na samopomocy.

Tu wspomnieć należy jeszcze o spółkach maszynowych które, oparte na solidarnej odpowiedzialności członków-rękodzielników przy ewentualnej pomocy publicznej, dostarczają członkom swym maszyn na kredyt ratalny.

Ze sprawą organizacyi kredytu rękodzielniczego łączy się akcya, zmierzająca do wprowadzenia porządnej rachunkowości w rękodziele, do zaprowadzenia jednolitych „usances“ kredytowych i płatniczych w poszczególnych rękodzielniczych zawodach na danem mniejszem terytoryum, do takiego urządzenia form stosunku między rękodzielnikiem a biorącym u niego na kredyt konsumentem, by formy te dawały możność szybkiego, wydatnego i łatwego eskontowania takich wierzytelności rękodzielniczych w instytucyach kredytu rękodzielniczego, na które wówczas przenieśćby się mogło w znacznej mierze inkaso rękodzielnicze.

Wreszcie w ramach akcyi wytwórczo-organizacyjnej mieści się pomoc publiczna dla budowy domów warsztatowych i mieszkań rękodzielniczych w większych miastach (Wiedeń, w toku Lwów).

B) Ułatwienie i zwiększenie zbytu wyrobów rękodzielniczych.

Środki handlowo-organizacyjne.

Do akcyi dydaktyczno-pedagogicznej i wytwórczo-organizacyjnej przyłącza się akcya handlowo-organizacyjna.

Gdy tamtych celem ekonomicznym było uczynienie wyrobu lepszym i tańszym, tu celem jest bezpośrednie ułatwienie i zwiększenie zbytu wyrobów rękodzielniczych.

Należy tu zakładanie, organizowanie, instruowanie, nadzorowanie i popieranie (kredytem obrotowym na zaliczki, zasiłkami na urządzenie) spółek magazynowych dla wspólnej sprzedaży wyrobów rękodzielniczych.

Dalej zorganizowane staranie o dostawy publiczne dla rękodzieła, wyjednywanie szczególnych dla niego ulg na tem polu, organizowanie wykonania tych dostaw.

Następnie propaganda zbytu i wychowywanie konsumentów przez nieustanny apel do patryotyzmu ekonomicznego społeczeństwa odczytami, wykładami, broszurami, artykułami i notatkami w prasie oraz przez poglądowe zwracanie uwagi konsumentów na wyższość niejednego wyrobu rękodzielniczego nad fabrycznym pod względem trwałości, dokładności wykonania i dobrego smaku.

Urządzanie wystaw, jarmarków i t. p.

W niektórych działach trzeba się starać nawet o taką organizacyę zbytu wyrobów rękodzielniczych, jaką ma wielki przemysł. Działa w tym kierunku u nas „Krajowy Związek przemysłowy“, sprzedający komisowo wyroby rękodzieła i przemysłu domowego w bazarach „en detail“ oraz oferujący je „en gros“ w drobnej mierze kupcom przez swych agentów.

C) Środki innej natury.

Pozostaje akcya zawodowo-organizacyjna, tworząca stowarzyszenia dla obrony interesów zawodowych a przy nich instytucye czysto społeczne, jak kasy chorych, sądy rozjemcze i t. d.

Ta jednak jest już przedmiotem zorganizowanej pieczy ze strony państwa w tym stopniu, że niema potrzeby obejmowania jej projektowaną akcyą autonomiczną, której ogólne ramy na razie kryć się winny z ramami tej tylko akcyi państwowej, która zwie się technicznie „Gewerbeförderung“.

Dla tej samej technicznej przyczyny na boku zostawiamy niektóre inne sposoby pomocy dla rękodzieła, jak starania o zmiany w ustawodawstwie przemysłowem na jego rzecz, sprawę ubezpieczenia socyalnego, wreszcie akcyę kulturalną, idącą przez „Gwiazdy“, „Skałę“, „Towarzystwo Kilińskiego“ i tem podobne stowarzyszenia.

IV. Organ krajowy dla popierania rękodzieł i drobnego przemysłu.

Samo powyższe suche zestawienie przelicznych a trudnych i różnorodnych, ale ze sobą organicznie powiązanych zadań pomocy publicznej dla rękodzieła, które (jeśli pomoc ma być skuteczną) należy spełniać mniej więcej równolegle i równocześnie, prowadzi prosto do przeświadczenia, że jeśli kraj ma przejść z akcyi dorywczej i luźnej, — obejmującej dziś tylko udzielanie pożyczek i zasiłków poszczególnym rękodzielnikom i spółkom rękodzielniczym, niemniej jak na cele organizacyi rękodzielniczej oraz dla innych czynników, uprawiających pomoc rękodzielniczą w stosunkowo bardzo szczupłym rozmiarze a pozatem jeszcze tylko urządzanie kursów majsterskich, poza zorganizowaną już pieczą o szkolnictwo

zawodowe — do akcyi szerokiej i systematycznej, to musi przedewszystkiem powołać do życia osobny organ, wyłącznie temu ogromowi zadań oddany i szczególnie na ten cel kwalifikowany.

Obecne urządzenia — w szczególności biuro Komisyi przemysłowej — tak rozległym zadaniom podołać nie mogą, gdy zaledwie z biedą, jak Wysokiemu Sejmowi z corocznych dyskusyi i sprawozdań komisyjnych dobrze wiadomo, mogą sprostać równie wielkim i ważnym zadaniom w dziedzinie popierania przemysłu fabrycznego, oraz szkolnictwa zawodowego. Te ostatnie zadania absorbują biuro Komisyi przemysłowej dziś prawie nad siły, a wymagają zupełnie odmiennego systemu traktowania i innych kwalifikacyi fachowych, niż akcya pomocy dla drobnego przemysłu.

Konieczność stworzenia osobnych publicznych aparatów administracyjnych dla spełniania tej ostatniej funkcyi, uznały dawno w praktyce Belgia, Prusy, Wirtembergia, Przedlitawia jako całość, Austrya Dolna.

U nas potrzeba stworzenia osobnego organu musi odrazu wydać się większą, gdy sobie uświadomimy, że pole o wiele bardziej, niż w tamtych krajach, zaniedbane i z mnóstwa przyczyn o wiele trudniejsze do uprawy.

Komisya przemysłowa w tych warunkach nie może zawahać się ani chwili z zaleceniem Wysokiemu Sejmowi, by polecił Wydziałowi krajowemu — zgodnie z jego wnioskiem — utworzenie krajowego „Patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu“, złożonego z ciała doradczego, którem ma być stały „Komitet dla spraw rękodzielniczych Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych“, oraz z osobnego biura. Dalej, gdy biuro to musi być wyposażone w siły fachowe, zdaniem Komisyi na razie przynajmniej dwie główne, jedną dla organizacyi kredytowej, drugą dla akcyi wytwórczo- i handlowo-organizacyjnych oraz dla kursów majsterskich - a te, jeżeli mają być dobre, trzeba dobrze wynagradzać — gdy następnie biuro musi mieć wielką swobodę ruchów, w szczególności możność odbywania licznych podróży, oraz środki na badania, studya i publikacye: kwoty 40.000 koron, proponowanej przez Wydział krajowy na utrzymanie tego biura na rok 1911, Komisya przemysłowa nie może uważać za wygórowaną.

V. Zakres działania organu krajowego dla popierania rękodzieł i drobnego przemysłu.

Do zakresu działania patronatu mają należeć — słusznie — wszystkie sprawy, dotyczące przemysłu drobnego, tak rękodzielniczego jak i domowego, z wyjątkiem spraw szkolnictwa przemysłowego, które z natury rzeczy odrębnego wymaga traktowania i wręcz woła o ustanowienie osobnego fachowego referenta w biurze czy Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych, czy też departamentu II. Wydziału krajowego.

Wydanie bliższych postanowień, dotyczących urządzenia i zakresu czynności Patronatu zastrzega sobie Wydział krajowy.

Otóż w tym punkcie przedewszystkiem Komisya przemysłowa widzi pole do szczególnych rozpatrywań i uwag już w obecnej fazie.

Pomoc publiczną dla rękodzieł uprawiają prócz kraju (w zakresie wyżej podanym) w o wiele szerszych ramach i w sposób zorganizowany inne czynniki, mianowicie państwo przez c. k. urząd dla popierania drobnego przemysłu (Gewerbeförderungsamt), dalej dwa instytuty dla popierania drobnego przemysłu we Lwowie i w Krakowie, następnie w drobnej mierze niektóre gminy miejskie, wreszcie w pewnych specyalnych kierunkach Stowarzyszenia prywatne, jak „Krajowy Związek przemysłowy“ i „Liga pomocy przemysłowej“. Równoległe działanie tych wszystkich czynników wytworzyło chaos, z którego wyłaniają się nieraz w konkretnych

sprawach trudności, oddziaływujące ujemnie na samą akcyę. Możnaby to na przykładach udowodnić, gdyby ten fakt nie był notorycznym dla wszystkich, zajmujących się sprawą. Były już próby rozgraniczenia, których rezultat jest jednak tylko częściowy.

Utworzenie krajowego Patronatu winno stać się pożądaną sposobnością do zaprowadzenia ustrojowego ładu w danej dziedzinie, a nie przyczynkiem do obecnego chaosu niejasnych i krzyżujących się kompetencyi.

Tymczasem sprawozdanie Wydziału krajowego nie stwarza w tym względzie potrzebnej jasności. Zapowiada jedynie, że Patronat nie wkroczy w zakres działania innych czynników na tem polu działających, lecz że będzie z nimi współdziałał. Proponuje dalej ogólnikowe wezwanie do rządu, by z Patronatem współdziałał i akcyę jego jak najwydatniej wspierał.

O ile na ogół słuszne jest zapatrywanie Wydziału krajowego, że co do poszczególnych środków i sposobów akcyi trudno dziś o szczegółowe dyrektywy, bo praktyka sama właściwe drogi wskaże, to jednak winny i mogą być ustalone z góry pewne ramy ogólne na podstawie nabytych gdzieindziej doświadczeń i koniecznem jest także jasne rozgraniczenie kompetencyi. Jeśli to ostatnie nie nastąpi, to Patronat albo nie będzie wkraczał w zakres działania innych instytucyi i wtedy — poza akcyą kredytową — niewiele zdziała, bo zakres tamtych instytucyi jest bardzo rozległy, albo wkroczy w zakres działania owych innych instytucyi i wtedy, mimo najlepszej woli, pomnoży obecny chaos, na czem ucierpi akcya. Niejedno przez spory o sposób załatwienia między równolegle działającemi instytucyami opóźni się nad miarę — w niejednem będzie niepotrzebny podwójny i potrójny nakład pracy, a nawet i kosztów.

Z danych rozpatrywań naszych wyłączamy na razie sprawę organizacyi kredytu rękodzielniczego. Tę sprawę Patronat może i powinien ująć wyłącznie i od razu w swoje ręce, bo to pole dotąd właściwie zupełnie odłogiem leży, a to, co państwo w tym względzie wszczęło, wcale a wcale opanowaniu tej domeny przez kraj nie przeszkadza. Natomiast co do wszystkich innych spraw, któremi Patronat miałby się zajmować w miarę ożywiania się akcyi, potrzeba ścisłego rozgraniczenia kompetencyi, a równocześnie skupienia równoległych jednorodnych akcyi, coraz bardziej piekąca, prowadzi w praktyce do następującego rozdziału.

Podstawy fachowe akcyi dydaktyczno-pedagogicznej, w szczególności podstawowa troska o postępy techniczne rękodzieła, niech pozostaną domeną c. k. Urzędu dla popierania drobnego przemysłu w Wiedniu. Natomiast strona finansowa akcyi całej, a więc i dydaktyczno-pedagogicznej i wytwórczo organizacyjnej i handlowo-organizacyjnej skoncentrować się winna w krajowym Patronacie. Wreszcie cała egzekutywa, w szczególności organizowanie współdzielcze rękodzielników i kształcenie ich pozaszkolne, miałyby być rzeczą instytutów we Lwowie i Krakowie.

Do państwa — c. k. Urzędu dla popierania drobnego przemysłu (względnie ministerstwa robót publicznych) — należałoby wtedy:

a) kształcenie nauczycieli zawodowych dla kursów majsterskich, władających językami krajowymi, celem następnego oddawania ich instytutom we Lwowie i Krakowie,

b) kształcenie władających językami krajowymi werkmistrzów niemniej jak komercyalistów dla spółek warsztatowych surowcowych i magazynowych,

c) występowanie wobec instytutów we Lwowie i Krakowie z radami zawodowemi na żądanie i z własnej inicyatywy,

d) śledzenie postępów techniki rękodzielniczej i propagowanie ich bądź bezpośrednio przez wystawy i kursy specyalne w Wiedniu, bądź za pośrednictwem instytutów,

e) utrzymywanie wzorowych warsztatów dla kształcenia nauczycieli i werkmistrzów zawodowych (jak wyżej) niemniej jak dla urządzania kursów majsterskich w tych działach, w których koszt lub inne rzeczowe względy uniemożliwiają urządzanie kursów wędrownych lub kursów w instytutach,

f) coroczne dostarczanie krajowemu Patronatowi wydatnej dotacyi ryczałtowej na pożyczanie spółkom rękodzielniczym maszyn i pieniędzy, oraz na udzielanie im bezzwrotnych zasiłków, dalej na urządzanie kursów majsterskich, buchalteryjnych, handlowo-administracyjnych i warsztatów wzorowych, wreszcie na subwencyonowanie burs rękodzielniczych, wystaw itp. — zamiast dotychczasowego bezpośredniego subwencyonowania i kredytowania tych wszystkich instytucyi przez rząd wiedeński,

g) subwencyonowanie instytutów we Lwowie i Krakowie na częściowe pokrycie kosztów ich utrzymywania (wydatniejsze niż obecnie),

h) pośredniczenie w zamawianiu maszyn, któremi kraj na wniosek instytutów będzie obdzielał spółki rękodzielnicze.

Krajowy Patronat dysponując wyżej wspomnianemi dotacyami państwowemi oraz własnymi środkami, będzie udzielał zasiłków na kursa majsterskie, buchalteryjne, handlowo administracyjne, warsztaty wzorowe, wystawy itp. oraz pożyczek w maszynach i pieniądzach, niemniej jak bezzwrotnych zasiłków spółkom rękodzielniczym na wniosek Instytutów. Nadto z tych własnych funduszów, które będą przeznaczone na zasiłki bezzwrotne i pożyczki bezprocentowe, będzie wspierał i spółki i poszczególnych rękodzielników i inne cele rękodzielnicze — mniej więcej w ramach obecnej działalności komisyi krajowej dla spraw przemysłowych, względnie Wydziału krajowego, w danej dziedzinie.

Będzie rzeczą Wydziału krajowego określić ramy, wypadki i cyfry, w których Patronat będzie mógł dysponować danymi funduszami samodzielnie a poza które konieczną będzie aprobata Wydziału krajowego.

Sprawność i szybkość akcyi (wobec przeciążenia Wydziału krajowego coraz to nowemi agendami) przemawiałaby za tem, by Wydział krajowy przyznał w danej dziedzinie Patronatowi daleko idącą samodzielność, zadowalniając się zakreślaniem ogólnych ram dla wydatków w poszczególnych działach akcyi, wydawaniem ogólnych dyrektyw, oraz zastrzeganiem dla swej aprobaty tylko tych spraw konkretnych, które bądź rozmiarami wydatku bądź szczególnym charakterem wychodzą poza zwyczajne ramy.

Do Patronatu należałoby nadto prowadzenie systematyczne badań i studyów, obejmujących cały kraj — z pomocą Instytutów — wyciąganie z tego wniosków praktycznych dla całej akcyi, wpływanie na Instytuty, by się trzymały dyrektyw, opartych na tych wnioskach; systematyczne wyjednywanie dla rękodzielników dostaw publicznych, których organizowanie należałoby następnie do Instytutów, o ile w konkretnych wypadkach nie zająłby się tem krajowy Związek przemysłowy; wydawanie podręczników i innych publikacyi, przeznaczonych dla rękodzielników lub wogóle potrzebnych w akcyi; wpływanie na gminy miejskie, by celowo używały swych istniejących funduszów przemysłowych, by takie fundusze tworzyły, by na wzór Krakowa tworzyły z pomocą kraju hale warsztatowe tam, gdzie utworzenie spółki warsztatowej napotyka na razie na znaczne trudności, słowem by drobnemu przemysłowi użyczały wszelkiego w ramach wielkiej krajowej akcyi potrzebnego poparcia.

Do Instytutów we Lwowie i Krakowie należałoby inicyowanie, proponowanie, urządzanie i przeprowadzanie kursów majsterskich, wędrownych, buchalteryjnych, handlowo-administracyjnych oraz warsztatów wzorowych (w Instytucie), wystaw itp., następnie bardzo intenzywna działalność w kierunku urządzania licznych wykładów, nie tylko specyalnych, zawodowych, ale i ogólnie kształcących zwłaszcza w dziedzinie ekonomicznej i społecznej dla sfer rękodzielniczych, utrzymywanie ścisłego kontaktu z „Krajowym Związkiem przemysłowym oraz z Ligą Pomocy przemysłowej“ dalej badanie nieustanne, wszechstronne i systematyczne, jakimi konkretnymi sposobami trzeba i można poszczególnym gałęziom rękodzieła i przemysłu domowego w okręgu instytutu przychodzić z pomocą, inicyowanie zawiązywania spółek rękodzielniczych, organizowanie tych spółek, proponowanie dla nich pomocy krajowej, niemniej jak pomocy ze strony gmin, powiatów itp., nieustanna nad niemi kontrola, udzielanie im rad i wskazówek.

W dziedzinie przemysłu domowego ze studyami będzie należało łączyć wyszukiwanie odpowiednich nakładców, o ile z jakichkolwiek przyczyn organizacya współdzielcza nie będzie możliwą lub wskazaną.

Także inicyatywa i propaganda na rzecz burs rękodzielniczych, w części utrzymywanych przez majstrów, w części zaś na wniosek instytutu subwencyowanych przez kraj z własnych funduszów oraz z dotacyi, którą na ten cel kraj musi od państwa uzyskać, będzie stanowiła jedno z zadań Instytutów lwowskiego i krakowskiego.

Prócz wychowywania rękodzielników przez kursa, warsztaty wzorowe, wycieczki naukowe itp. instytuty będą musiały zająć się systematycznie wychowywaniem konsumentów, w szczególności wyrabianiem w nich zmysłu do należytej oceny kupowanych wyrobów co do trwałości, smaku i wogóle jakości. Wykłady z demonstracyami i wystawy z takim celem urządzane mogą przynieść w tej mierze pożytek. Bardzo wskazaną w tej mierze byłaby kooperacya z ogniwami „Ligi pomocy przemysłowej“.

Inicyatywa i pomoc w organizowaniu spółek kredytowych rękodzielniczych według poleceń Krajowego Patronatu, nareszcie inicyatywa i propaganda w kierunku ustalenia „usances“ kredytowo-płatniczych w poszczególnych gałęziach i terytoryach niemniej jak w kierunku ulepszenia warunków płatności wierzytelności rękodzielników do odbiorców — to ostatnie, ale bardzo ważne zadanie Instytutów.

Oczywiście jest to tylko zasadniczy szkic rozdziału kompetencyi, a nie dokładny program, który musiałby obejmować różne inne jeszcze monenty, a w szczególności określić także dokładnie stosunek Patronatu i Instytutów do stowarzyszeń jak „Krajowy Związek przemysłowy“ i „Liga pomocy przemysłowej“.

Nadmienić wypada, że taki podział będzie także dla Rządu arcywygodnym, gdyż uwolni go od wielu kłopotów, wynikających z konieczności zajmowania się akcyą szczegółową w kraju o tak odrębnym wyglądzie w danej dziedzinie, jak Galicya, z czego wyniknie dla Rządu możność lepszego wyzyskania sił i urządzeń c. k. Urzędu dla popierania drobnego przemysłu na rzecz rękodzieł — w zachodnich krajach koronnych.

Z powyższych założeń wychodząc, Komisya zaproponuje Wysokiemu Sejmowi uchwalenie polecenia do Wydziału krajowego:

a) by wdrożył rokowania z rządem o przeniesienie przeważnej części agend urzędu dla popierania drobnego przemysłu, o ile dotyczy Galicyi, na Wydział krajowy, względnie na Patronat krajowy rękodzieł i drobnego przemysłu, tudzież na Instytuty dla popierania drobnego przemysłu we Lwowie i Krakowie,

*

b) by w tym celu po wysłuchaniu wspomnianych instytutów, niemniej jak krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych, przedstawił rządowi szczegółowy program przyszłego rozdziału agend między rząd, kraj i Instytuty lokalne (we Lwowie i w Krakowie),

c) by wystarał się u rządu o odpowiednie ryczałtowe dotacye na powyższy cel dla kraju oraz dla instytutów lokalnych.

VI. Organizacya kredytu rękodzielniczego.

Obecnie przystępujemy do omówienia organizacyi kredytu rękodzielniczego

Zanimby dokonanie zaprojektowanego wyżej rozdziału kompetencyi umożliwiło Patronatowi rozległą i wydatną działalność na całem polu wyliczonych wyżej różnorodnych zadań, byłoby ze wszech miar wskazane, by Patronat zajął się jeśli nie wyłącznie, to przeważnie organizacyą kredytu rękodzielniczego, która sama swemi niepospolitemi trudnościami i swym rozmiarem zdolna jest zaabsorbować jego pracę na dłuższy czas. Jest to akcya ze wszystkich wyliczonych dlatego dziś najpilniejsza, że wszelki postęp rękodzieła, ekonomiczny i społeczny, zależy przedewszystkiem od wyrwania go z ręki lichwy i dostarczenia mu taniego i dogodnego pieniądza na rozwój. Bez tego całe mnóstwo wysiłków dydaktyczno-pedagogicznych i organizacyjnych musiałoby pójść na marne.

Wprowadzenie kooperatywy w dziedzinie kredytowej da szkołę, w której rękodzielnicy wychowywać się będą dla współdzielczości surowcowej, produkcyjnej, magazynowej, do której dziś jeszcze przeważnie nie dojrzeli.

Dalej jest to jedyne prawie leżące dotąd odłogiem pole w domenie publicznego popierania drobnego przemysłu. Wprawdzie państwo stworzyło niedawno urząd dla spraw kredytu rękodzielniczego; jednakże ten w skutek szczupłej dotacyi (140.000 K) nie rozwinął innej działalności, prócz wypracowania statutu wzorowego dla spółek kredytowych rękodzielniczych, prócz urządzenia pewnej liczby wykładów o urządzanin takich spółek, wreszcie prócz udzielania drobnych kilkuset-koronowych zasiłków na koszta zawiązania i założenia spółki.

W tej dziedzinie tedy działalność Patronatu *via facti* wysuwa się na pierwszy plan bez potrzeby osobnych pertraktacyi z rządem o zakres działania. Tu wystarczy zanotyfikować rządowi, że akcyę inicyatywy do zawiązywania spółek kredytowych rękodzielniczych w kraju, nadzoru nad niemi, zasilanie ich kredytem, udziałami czy subwencyami i t. p., bierze się w swoje ręce a domagać się jedynie należy, by zgodnie z rezolucyą, uchwaloną na wniosek p. Battaglii w parlamencie podczas tegorocznej debaty budżetowej, specyalny kredyt państwowy na cele organizacyi kredytowej rękodzielniczej tak był z roku na rok podwyższany, iżby zasilać mógł rocznemi dotacyami krajowy fundusz dla popierania drobnego przemysłu.

Chcąc sobie zdać sprawę, jakie formy organizacyi kredytu rękodzielniczego są u nas potrzebne i właściwe, oraz w jakich formach objawiać się ma pomoc materyalna kraju dla tej organizacyi, musimy tu jeszcze raz przypatrzeć się bliżej pewnym założeniom, o któreśmy już wyżej potrącili.

Sprawa kredytu rękodzielniczego w kraju naszym tem istotnie się różni od spraw kredytu dla innych warstw samoistnie zarobkujących, a także dla klasy urzędniczej, że ogromna większość rękodzielników, nie posiadając wcale majątku, nie może dać instyucyi pożyczającej żadnego zabezpieczenia realnego, a za ręczycieli może dostarczyć tylko samych bezmajątkowców, a więc w rezultacie praktycznym dostateczną poręką również nie dysponuje — chyba że za nią opłaci się po lichwiarsku.

Istniejące w kraju stowarzyszenia zaliczkowe i kasy oszczędności mogą udzielać kredytu tylko tym nielicznym rękodzielnikom, którzy mogą dostarczyć dobrej poręki lub hipoteki. Również nielicznym jednostkom, obok szczególnej tęgości, dysponującym także majątkiem osobistym lub zaufaniem zamożnych ręczycieli, udaje się czasem uzyskiwać większe pożyczki (przeważnie inwestycyjne, przeważnie na przemianę warsztatu w fabrykę), z krajowego funduszu przemysłowego, oraz z lokalnych funduszów i fundacyi istniejących w kilku miastach.

Trzebaby tedy tworzyć instytucye nowe zawodowe — spółki kredytowe rękodzielnicze przeważnie na zasadach raiffeisenowskich, któreby obok normalnego ubezpieczonego kredytu dostarczały dzielnym a ubogim rękodzielnikom kredytu ściśle osobistego. Ewentualnie możnaby przy istniejących Towarzystwach zaliczkowych i kasach oszczędności tworzyć osobne koła kredytowe rękodzielnicze, *ad hoc* skonstruowane.

Jak wykazują badania, przeprowadzone w innych krajach przez biuro Patronatu, ten kredyt ściśle osobisty niefundowany odgrywa wielką rolę nawet tam, gdzie rękodzielnicy są na ogół zamożniejsi i z reguły łatwiej mogą dostarczyć zabezpieczenia. W szczególności spotykamy się z nim w całych Niemczech, w Szwajcaryi, we Włoszech, a także w tych zachodnich krajach austryackich, w których istnieją zawiązki organizacyi kredytu rękodzielniczego. U nas znaczenie tego kredytu ściśle osobistego wobec rękodzielniczej biedy rośnie w porównaniu z tamtymi krajami wielokrotnie i nad całą kwestyą wręcz dominuje.

Wszelako gdyby nowe spółki kredytowe rękodzielnicze opierały się, jak wszystkie inne zaliczkówki w kraju, wyłącznie na udziałach członków, oraz na pożyczonym kapitale obcym (wkładkach oszczędności, kredycie bankowym, kredycie z Patronatu), a dopiero po wielu latach także na własnych znaczniejszych czystych zyskach i na własnych większych funduszach rezerwowych, to żadną miarą przez czas bardzo długi nie mogły spełniać w większej i skutecznej mierze swego pierwszego zadania, mianowicie dostarczania rękodzielnikom kredytu ściśle osobistego, realnie nieubezpieczonego (oczywiście w rozumnych granicach, na rozumne gospodarcze cele i do dobrych rąk). Nie mogłyby dlatego, ponieważ operując przeważnie obcym pożyczonym kapitałem, odpowiadającza jego bezpieczeństwo, musiałyby same zabezpieczać się realnie przed jego stratą, czyli żądać poręk i hipotek. A wobec notorycznej nędzy rękodzielniczej nie można marzyć o takiem szybkiem nagromadzeniu udziałów członków, by one wraz z nader problematyczną wartością odpowiedzialności subsydyarnej mogły — prócz zabezpieczenia dodatkowego dla banków, dostarczających kredytu oraz dla wkładek oszczędności — przedstawiać jeszcze dość poważną podstawę do ryzykowniejszej akcyi w dziedzinie kredytu ściśle osobistego.

Nie można też marzyć o tem, by spółki kredytowe rękodzielnicze osiągały wydatne czyste zyski i tworzyły z nich znaczne fundusze rezerwowe czy gwarancyjne, na których mogłaby się oprzeć taka ryzykowniejsza akcya w dziedzinie kredytu ściśle osobistego.

Lukę tę zatem trzeba czemś uzupełnić, mianowicie szczególnem nowem źródłem, pieniędzy takich któreby można śmiało, t. j. bez obawy zachwiania się spółki, bez odstręczenia od niej banków i kas oszczędności, pożyczać na kredyt ściśle osobisty.

Jedynem takiem źródłem może być u nas pomoc publiczna, dostarczana w formie subwencyi lub lepiej w formie udziałów przez gminy, powiaty, kraj. Do wysokości funduszu gwarancyjnego, powstającego z tych subwencyi czy udziałów oraz z części czystych zysków, a najwy-

żej jeszcze także do wysokości funduszu rezerwowego spółki mogłaby spółka udzielać kredytu ściśle osobistego, t, j. niczem innem nie ubezpieczonego, prócz zaufania w dzielność i uczciwość kredytobiorcy, opartego na dokładnej znajomości jego charakteru i stosunków, przy ścisłem dostosowaniu kredytu do natury interesu i do celu ekonomicznego, przy ścisłej kontroli celu i użycia pożyczki.

Poza ramami tego kredytu ściśle osobistego — już na zasadzie bankowej, t. j. za poręką, za zabezpieczeniem hipotecznem, na zastrzeżenie własności maszyn i motorów, na przyjęte cesye pewnych wierzytelności do władz i instytucyi (dostawy) niemniej jak do prywatnych (uznane rachunki i faktury) itp. — mogłaby spółka udzielać kredytu fundowanego zamożniejszym rękodzielnikom, czerpiąc na to środki z wszystkich innych źródeł, a więc także z przyznanego sobie kredytu bankowego czy patronackiego oraz z wkładek oszczędności. To byłoby drugie jej zadanie, o którego ważności również wyżej była mowa.

Udziałów czy subwencyi dla spółek kredytowych rękodzielniczych celem tworzenia w nich funduszów gwarancyjnych dla kredytu ściśle osobistego, powinien dostarczać przedewszystkiem „fundusz patronatu dla popierania drobnego przemysłu".

On to w naszych warunkach musi przykładem podniecać inne instytucye do podobnego działania, jeśli akcya ma być wydatną i ma się powieść na szerszą skalę.

Dalej będzie rzeczą gmin miejskich z istniejącymi funduszami przemysłowymi przystępować do spółek kredytowych rękodzielniczych bądź jako z subwencyami, bądź jako z udziałami, ewentualnie na te cele co roku wstawiać w budżet odpowiednie kwoty i ogólną uchwałą z góry na szereg lat zapewniać takie co roku odnawiane dotacye.

To samo odnosi się analogicznie do reprezentacyi powiatowych a także do kas oszczędności i wogóle do tych instytucyi, które z czystych zysków co rokn pewne kwoty przeznaczają na cele publiczne.

Bo czyż może być w miastach cel publiczny o wiele ważniejszy jak dźwignięcie podstawowej warstwy mieszczaństwa, dźwignięcie jej na wyższy poziom ekonomiczny a więć w dalszym ciągu i kulturalny?

Oczywiście ciała publiczne i instytucye, subwencyonujące spółki lub udzielające im znacznego kredytu, muszą mieć wydatny udział w ich zarządzie.

Rękodzielników do kooperacyi gospodarczej trzeba u nas wychowywać jeszcze przez długie lata.

A i społecznie — stworzenie nowego kontaktu między inteligencyą miejską a rzemieślnikami, otwarcie dla tej pierwszej nowego pola pracy wychowawczej wśród ludu miejskiego nie będzie bez pokaźnego znaczeuia.

Im dłużej akcya będzie trwała, tem bardziej pomoc publiczna w formie udziałów czy subwencyi będzie stawała się zbyteczną wobec wzrostu funduszów gwarancyjnych w poszczególnych spółkach.

Wogóle system subwencyjny, który obecnie jest koniecznością w naszych warunkach, należy wyobrażać sobie jako przejściowy do czasu, w którym kraj pokryty będzie siecią spółek, stojących na silnych nogach.

W niektórych krajach zachodnich o wyższym dobrobycie rękodzielniczej warstwy uznano również potrzebę stworzenia osobnego źródła dla kredytu rękodzielniczego przez pomoc publiczną nie kredytową, ale dawaną *à fond perdu* (w różnych formach), a to ze względu na wyżej przedstawioną odrębną naturę kredytu rękodzielniczego.

I tak poważna część akcyi Towarzystwa akcyjnego „Handwerkerzentralgenossenschaft“ w Hesyi, dostarczającego rękodzielnikom maszyn na spłaty, znajduje się w rękach państwa.

W utworzonej niedawno w Kolonii Spółce z ograniczoną poręką dla dostarczania motorów, maszyn i narzędzi rękodzielnikom prowincyi nadreńskich na kredyt, partycypują administracya prowincyonalna i miasta z udziałem 98.000 marek, rękodzielnicy zaś sami z udziałem tylko w wysokości 33.000 marek.

Spółki kredytowe rękodzielnicze w Bawaryi otrzymują subwencye z funduszów państwowych. W Belgii udziela rząd rzemieślnikom, nabywającym maszyny za pośrednictwem Spółek rękodzielniczych dla wspólnego zakupna maszyn, subwencyi do 150 franków na głowę. We Włoszech Kasy oszczędności na drobny kredyt rękodzielniczy, ściśle osobisty, przeznaczają część swych rezerw, nagromadzonych ponad ustawową normę.

Także włoskie Banki ludowe (system Schulzego) tworzą z czystych zysków specyalne rezerwy dla takich interesów.

Niemiecki Związek spółek kredytowych rękodzielniczych na Morawach, udzielający spółkom tym kredytu, z którego one w części udzielają członkom swym kredytu ściśle osobistego, zebrał 52.000 K funduszu rezerwowego przeważnie z różnych subwencyi.

Także i sprawozdanie Wydziału krajowego w zasadzie uznaje potrzebę pomocy publicznej nie tylko kredytowej, lecz także *à fond perdu*, bo u d z i a ł o w e j.

Przedstawia ją sobie jednak Wydział krajowy w następujący sposób:

Podstawą organizacyi kredytu rękodzielniczego mają być lokalne lub zawodowe przemysłowe spółki oszczędnościowo-kredytowe, oparte wyłącznie na samopomocy, a więc prawie wyłącznie na udziałach członków-rękodzielników. Spółki te tedy nie miałyby ani udziałów ani subwencyi ze strony czynników publicznych. Zadaniem ich byłoby udzielać i kredytu fundowanego zamożniejszym rękodzielnikom i w pewnych (jak sprawozdanie Wydziału krajowego sobie wyobraża, bardzo ciasnych) granicach kredytu niefundowanego uboższym. Udzielając kredytu fundowanego, spółki te miałyby same dostęp do kredytu bankowego, a nadto byłyby zasilane kredytem bądź wprost przez Patronat, bądź z funduszów przemysłowych gminnych, bądź przez t. zw. „Związki kredytowe dla drobnego przemysłu“.

Te ostatnie miałyby być zorganizowane jako spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na zasadzie ustawy z roku 1906, a to głównie u d z i a ł a m i powiatów, gmin, zawodowych stowarzyszeń przemysłowych, dobrowolnych zrzeszeń rękodzielniczych, miejscowych towarzystw zaliczkowych, Banku przemysłowego, funduszu inwestycyjnego Banku krajowego itp.

W tem — w tych udziałach — według zapatrywania Wydziału krajowego, wyrażałaby się właśnie ta pomoc publiczna dla kredytu rękodzielniczego niekredytowa, ale idąca *à fond perdu*. Związki, o których mowa, byłyby zasilane kredytem przez Patronat, oraz korzystałyby z kredytu bankowego, a same udzielałyby kredytu przemysłowym spółkom oszczędnościowo-kredytowym jedynie na zasadzie realnych interesów kredytowych, przez te spółki dokonanych, w pierwszym zaś rzędzie przez reeskont ich portfelu.

Prócz tego miałyby te Związki kredytowe udzielać średnim przemysłowcom (t. j. w naszych warunkach: zamożniejszym rękodzielnikom) większych pożyczek obrotowych i inwestycyjnych.

O innych zadaniach Związków kredytowych — jak je sobie wyobraża sprawozdanie Wydziału krajowego — nie wspominamy, bo dla oceny kwestyi, o którą nam tu idzie, nie są one istotne.

Otóż konstrukcya ta, jaką podaje sprawozdanie Wydziału krajowego, przedstawia się pięknie jako ideał dalekiej, bardzo dalekiej przyszłości. Gdybyśmy jednak od niej zaczęli, to możemy być przygotowani na to, że wprawdzie fundusze publiczne nie poniosą żadnej straty, ale zato rezultaty akcyi będą ilościowo minimalne i że zatrzyma się ona przy kilku może, najwyżej kilkunastu instytucyach o bardzo ciasnym zakresie uczestników w bardzo nie wielu centrach. Olbrzymia większość szarej rzeszy rękodzielniczej pozostanie tam, gdzie jest dzisiaj — w objęciach lichwy — a spełnionem będzie (i to, przyznać trzeba, dobrze) jedynie drugie zadanie specyalnej organizacyi kredytu rękodzielniczego, zadanie w pierwszym rzędzie ekonomiczne a w drugim dopiero społeczne, mianowicie zadanie dostarczenia taniego i dogodnego kredytu na rozwój niezbyt licznym jednostkom rękodzielniczym, wybijającym się ponad przecięcie.

Niewątpliwie i to jest ważne, niewątpliwie i w tym kierunku potrzeba działać — atoli samą taką akcyą nie spełni się intencyi Wysokiego Sejmu, który chce zapobiedz proletaryzacyi mas rzemieślniczych.

I tak spółki kredytowe rękodzielnicze, oparte prawie wyłącznie na udziałach członków — rękodzielników, wobec nędzy rękodzielniczej wogóle z ogromną trudnością będą przychodziły do skutku a gdy udziały będą musiały być małe, gdy będą trudno i powoli wpłacane, i gdy ich będzie niewiele, skromniutkie będą granice kredytu, którego do wysokości statutowej odpowiedzialności będą tym spółkom udzielały Patronat czy Związki kredytowe, a kredytowane przez Patronat

Zamożniejsi rękodzielnicy będą od takich spółek stronili, bo już dziś bez takich spółek łatwiej dają sobie rady a znajdą nowe źródło kredytu bezpośredniego w t. zw. Związkach kredytowych wyższego rzędu. Choćby nawet te ostatnie związki zniewalały swych klientów, zamożniejszych rękodzielników, do należenia do spółek, to będą się oni o nie troszczyli tylko tyle, ile to dla uzyskania kredytu bezpośredniego w Związku kredytowym będzie koniecznie potrzebne, co oczywiście i na wysokość ich udziałów w spółkach pierwszego stopnia i na udział w administracyi tych spółek nie będzie miało dodatniego wpływu.

Tak więc spółki te, o ile w ogóle powstawać będą, będą prowadziły suchotniczy żywot. A już w ogóle niema mowy o tem, by operując prawie wyłącznie kapitałem pożyczonym, obcym — przy nieznacznej sumie udziałów, nieznacznych zyskach, nieznacznych rezerwach — mogły uprawiać dział kredytu niefundowanego, ściśle osobistego na szerszą skalę tj. zgodnie z ogromnemi w tej mierze potrzebami i zgodnie ze społecznym celem odproletaryzowania szarej rzeszy rękodzielniczej.

Dalej spółki te według konstrukcyi, jaką przewiduje sprawozdanie Wydziału krajowego, będą pozbawione nadzwyczaj ważnego współczynnika powodzenia, jakim jest bezpośredni wpływ wychowawczy inteligencyi oraz czynników publicznych na prowadzenie spółki przez czynny udział w jej prowadzeniu. Będzie wprawdzie nadzór ze strony Patronatu, będzie nadzór ze strony Związku kredytowego, może być czasem prowadzenie administracyi kasowej i rachunkowej objęte przez Związek kredytowy; ale decyzya co do udzielania kredytu czy co do innych spraw ważnych w Dyrekcyi czy w Radzie nadzorczej prawie wyłącznie będzie spoczywała w rękach żywiołów często nieoświeconych, a w każdym razie za mało fachowych. Do samorządu w samopomocy jeszcze przez długie lata „gros“ ubogich rękodzielników naszych, jak dzieci, wychowywać trzeba.

Dlatego w obecnych stosunkach najpraktyczniejszem rozwiązaniem byłoby może, gdyby ta niekredytowa ale udziałowa pomoc publiczna, którą sprawozdanie Wydziału krajowego skupia wyłącznie w Związkach kredytowych, (wyższego rzędu), złączyła się z samopomocą rękodzielniczą w Spółkach kredytowych rękodzielniczych pierwszego stopnia.

Wtedy tj. gdyby gminy, powiaty etc. a także i kraj, do czego jeszcze wrócimy, do takich spółek przystępowały z udziałami, lub nie chcąc ponosić subsydyarnej odpowiedzialności statutowej, nie z udziałami ale z subwencyami, — spółki te otrzymałyby szerszą podstawę dla udzielania kredytu ściśle osobistego i większą możność bezpośredniego korzystania z kredytu bankowego. Wtedy nie byłyby spółkami wyłącznie lub przeważnie dziadowskiemi, lecz przyciągałyby do siebie także zamożniejszych mieszczan. Wtedy nie byłyby zdane na samorząd rękodzielniczy, nadzwyczaj niebezpieczny w dzisiejszych warunkach, ale mając w zarządzie swym reprezentantów kraju, gminy, powiatu itp. słowem inteligencyę, ekonomicznie wykształconą a nawet fachowo wyszkoloną, dawałyby gwarancyę lepszego prowadzenia a równocześnie spełniałyby zadanie systematycznego wychowywania rękodzielników dla samopomocy i dla samorządu w samopomocy. Przez to wzrosłoby znowu zaufanie do tych spółek a w ślad za niem poszedłby silniejszy przypływ członków, silniejszy przypływ wkładek oszczędnościowych, wyższy wymiar kredytu w bankach, kasach oszczędności itp.

Jeżeli przeciw takiej konstrukcyi podnosi się ogólnikowy zarzut, że nie dobrze jest przyzwyczajać pewne uboższe warstwy społeczeństwa w życiu ekonomicznem do darowizn, do jałmużn, lecz że trzeba je wtłaczać w ramy normalnego życia ekonomicznego, to choćby zarzut ten był nawet w zasadzie słusznym — nie widząc innego skutecznego i szybkiego sposobu odproletaryzowania mas rzemieślniczych, musielibyśmy zamknąć zasady do szuflady stołu, pokrytego zielonem suknem, i tak, choćby wbrew zasadom, działać, by cel praktyczny osiągnąć.

Atoli zarzut powyższy — o ile o dopiero co tu przedstawioną konstrukcyę idzie — nie jest słusznym, gdyż przedewszystkiem otwartą jest dla kraju, gmin, powiatów itp. drogą brania u d z i a ł ó w w spółkach, co jest przecież zupełnie co innego, niż ich subwencyonowanie. Dalej będzie leżało wyłącznie w rękach kraju, gmin, powiatów itp. rozmiarami tej pomocy publicznej *á fond perdu* czy w formie udziałów czy subwencyi nie przekraczać granic, wskazanych ekonomiczną koniecznością. A wreszcie właśnie wtedy i tylko wtedy, właśnie i tylko w takiej konstrukcyi, przez czynny udział w zarządach spółek oparty na udziale w ich kapitałach, będzie miał kraj i wszelki inny czynnik publiczny możność bezpośredniego i skutecznego czuwania, by ów niezbędny kredyt ściśle osobisty, nie fundowany dla szarej rzeszy rękodzielniczej nie przybrał charakteru wsparć humanitarnych, nie doprowadził do rozdrapania funduszów spółki, był udzielany i używany zgodnie z ekonomicznym celem.

A gdy się na taką konstrukcyę zgodzimy, to konsekwencyą tego będzie, że nietylko gminy, powiaty i inne czynniki lokalne będą musiały przystępować do spółki z udziałami czy subwencyami (z zastrzeżeniem wpływu w zarządzie), lecz że także Patronat będzie musiał to czynić zwłaszcza w pierwszych czasach.

Przykład kraju będzie konieczny, jeśli akcya ma iść raźnie i wydatnie. Zresztą o ile spółki będą właśnie w ten ostatni sposób skonstruowane, to o tani kredyt bankowy będzie im znacznie łatwiej tak, że akcya p o ż y c z k o w a Patronatu będzie mogła na razie usunąć się na drugi plan, wobec akcyi u d z i a ł o w e j c z y s u b w e n c y j n e j. Oczywiście nie wszystkie fundusze, którymi będzie dysponował Patronat, mogłyby być użyte na takie udziały lub subwencye. Trzebaby tylko pewną część ich na to przeznaczyć, resztę zaś traktować jako fundusz wyłącznie pożyczkowy. Granicę wskaże praktyka.

Tu należy dodać, że zdaniem komisyi prócz udzielania pożyczek i subwencyi oraz brania udziałów w spółkach kredytowych rękodzielniczych zadaniem k r a j o w e g o P a t r o n a t u miałoby być także wręcz przyczyniać się do powstawania samoistnych spółek kredytowych rękodzielniczych lub też kół takich przy

istniejących zaliczkówkach czynną inicyatywą, radą i wszelaką pomocą, wychowywać niejako młode spółki, wpływać na dobór osób kierujących, wykonywać nad spółkami kontrolę, pośredniczyć w wyrabianiu dla nich kredytu w kasach oszczędności, Banku przemysłowym, ewentualnie w innych instytucyach bankowych.

Komisya nie przeczy, że praktyka wogóle niejedno w pierwotnych planach organizacyi kredytu rekodzielniczego może zmienić, że niejeden szczegół musi być pozostawiony egzekutywie i dlatego nie stawia konkretnych wniosków, by organizacya kredytu rękodzielniczego była przeprowadzona w ten lub ów sposób.

Wysoki Sejm będzie miał co roku sposobność przypatrzeć się krytycznie wynikom działalności Patronatu na danem polu; wówczas na podstawie praktycznych doświadczeń przez dyrektywy bardziej szczegółowe będzie Wysoki Sejm miał sposobność ewentualnie nadawać akcyi szczegółowej Patronatu w dziedzinie kredytu rękodzielniczego kierunek taki, jaki będzie uważał za wskazany.

Na razie ogranicza się Komisya do zaproponowania Wysokiemu Sejmowi takich zmian we wnioskach Wydziału krajowego, dotyczących przeznaczenia funduszów, którymi ma dysponować Patronat, względnie na jego wnioski Wydział krajowy — by były otwarte wrota także do takiego systemu praktycznego działania, jaki w myśl powyższych wywodów Komisya uznaje za wskazany.

Dlatego proponuje Komisya, by kwotę 20.000 koron, wyłączaną z dotacyi „na zasiłki bezzwrotne na cele przemysłowe“ nie traktować osobno, jako wyłącznego źródła zasiłków bezzwrotnych i bezprocentowych pożyczek w zakresie działania krajowego Patronatu, lecz by złączyć ją z tymi funduszami, które wnioski Wydziału krajowego nazywają „Krajowym funduszem pożyczkowym dla popierania drobnego przemysłu“.

Dalej proponuje Komisya, by w tej ostatniej nazwie opuścić słowo „pożyczkowy“, zostawiając w ten sposób możność używania go nietylko na udzielanie kredytu, lecz także na branie udziałów w spółkach rękodzielniczych, zwłaszcza kredytowych, względnie na wydatniejsze udzielanie zasiłków na różne cele drobnego przemysłu.

Komisya uważa środki pieniężne, które Wydział krajowy proponuje Wysokiemu Sejmowi do użycia na powyższe cele, za niewystarczające wobec ogromu zadań.

Idzie tu przecież o pomoc i bardzo szybką i bardzo rozległą, gdyż każdy rok zwłoki przynosi dziś coraz większe a niepowetowane straty w ludziach, spadających w otchłań proletaryacką, niemniej jak nowe miliony koron niedoboru w produkcyi krajowej i w dochodzie społecznym.

Wobec tego Komisya zgodnie z opinią Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych proponuje, by fundusz dla popierania drobnego przemysłu ustanowić w wysokości pięciu milionów koron (zatem zawsze jeszcze o dwa miliony niżej stałego funduszu przemysłowego) i tworzyć go przez coroczne wstawianie do budżetu krajowego kwoty 250.000 koron, (zamiast 100.000, proponowanych przez Wydział krajowy).

Natomiast Komisya przemysłowa musi oświadczyć się przeciw wyłączaniu pewnej części ze stałego funduszu przemysłowego na rzecz funduszu dla popierania drobnego przemysłu, niemniej jak przeciw temu zapatrywaniu Wydziału krajowego, jakoby na stałym funduszu przemysłowym miał nadal ciężyć obowiązek popierania drobnego przemysłu w tym zakresie, co dotąd. Stały fundusz przemysłowy, jak Wysokiemu Sejmowi dobrze wiadomo, nie może już dziś należycie sprostać zadaniu popierania wielkiego i średniego przemysłu. Ze względu na te właśnie zadania, dotyczące wielkiego i średniego przemysłu, sam Wysoki Sejm

w zeszłorocznej dyskusyi i w zeszłorocznych rezolucyach pośrednio uznał potrzebę dalszego zasilenia stałego funduszu przemysłowego. Gdybyśmy go tedy ukrócili i gdyby ponadto miał on jeszcze dalej dźwigać ciężar popierania drobnego przemysłu, to oczywiście działalność jego w tym zakresie działania, który pozostanie dla niego głównym, musiałaby być jeszcze mniej wydatną. Pożądany skądinąd rozdział funkcyi popierania przemysłu wielkiego i drobnego, nie mniej jak rozdział funduszów na ten cel przeznaczonych byłby w danym względzie chybiony. Byłaby w tem pewna szkodliwa połowiczność. Zresztą akcya popierania drobnego przemysłu otrzymuje osobne nowe środki, na których wzrost, wobec stanu finansów krajowych, akcya popierania wielkiego przemysłu niestety obecnie liczyć nie może, chociaż ich gwałtownie potrzebuje. Byłoby w tych warunkach dla tej ostatniej akcyi wręcz krzywdą, a dla kraju szkodą, gdybyśmy mieli jej fundusze uszczuplać i nie zdjęli z niej wszelkich ciężarów na rzecz drobnego przemysłu.

Kończąc swe sprawozdanie, Komisya przemysłowa nie może wstrzymać się od dania wyrazu szczerego uznania dla Wydziału krajowego, niemniej jak dla biura Patronatu dla spółek oszczędności i pożyczek za ogromną pracę, dokonaną w bardzo krótkim czasie dla zebrania bogatych materyałów oraz dla szczegółowego oświetlenia trudnej i zawiłej sprawy.

W dyskusyi, która wywiązała się nad tem sprawozdaniem, wyłoniła się istotna różnica zdań jedynie co do zasad organizacyi kredytu rękodzielniczego.

W szczególności rozwinęła się obszerna polemika między p. Drem Stefczykiem, broniącym systemu, przewidywanego w sprawozdaniu Wydziału krajowego, a sprawozdawcą Komisyi p. Drem Battaglią, zastępującym stanowisko wyżej w tem sprawozdaniu wyłuszczone.

Do zbliżenia ścierających się zapatrywań nie przyszło tak, że kwestya ta, jak zresztą sprawozdanie samo przewiduje, będzie musiała być przedewszystkiem wyjaśnioną przez próbną praktykę Wydziału krajowego, względnie krajowego Patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu, oraz ostatecznie załatwioną dyrektywami, których Wysoki Sejm na podstawie wyników próbnej akcyi praktycznej Patronatu w danej dziedzinie Wydziałowi krajowemu niewątpliwie udzieli w latach przyszłych.

W dyskusyi do stanowiska Dra Stefczyka przychylili się członek Wydziału krajowego Dr. Jahl oraz p. br. Konopka. Natomiast zapatrywania, wyrażone w sprawozdaniu, znalazły obrońców w osobach posłów Dra Adama, Dra Halbana i Dra Leo.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm, przyjmując z uznaniem do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia „Krajowego Patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu“, poleca Wydziałowi krajowemu zorganizowanie „Krajowego Patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu“ jako organu Wydziału krajowego, który ma się składać z ciała doradczego i z biura, jako organu wykonawczego. Organem doradczym ma być stały „Komitet dla spraw rękodzielniczych“ Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych. Do zakresu działania tego urzędu należeć mają wszystkie sprawy, dotyczące drobnego przemysłu tak rękodzielniczego, jak i domowego, z wyjątkiem spraw szkolnictwa przemysłowego. Bliższe postanowienia, określające urządzenia, zakres czynności i sposób urzędowania biura, wyda Wydział krajowy po wysłuchaniu Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych, oraz Izb rękodzielniczych we Lwowie i w Krakowie, podczas gdy na pokrycie wydatków, połączonych z utrzymaniem biura krajowego Patronatu rękodzieł i dro-

bnego przemysłu, przeznacza się na rok 1911 kredyt w kwocie 40.000 K do rozporządzenia Wydziału krajowego, postanawiając równocześnie, że z przewidzianej w preliminarzu budżetu krajowego na rok 1911 (w rubr. XII. poz. 177. wydatków) dotacyi na „zasiłki bezzwrotne“ w kwocie 60.000 K, ma kwota 20.000 K służyć popieraniu rękodzieł i drobnego przemysłu w zakresie działania „Krajowego Patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu“.

Nadto celem utworzenia osobnego „Krajowego funduszu dla popierania drobnego przemysłu“ w wysokości dwu milionów koron, postanawia Sejm przeznaczać z funduszu krajowego corocznie przez lat dwadzieścia, począwszy od r. 1911 kwotę 100.000 K, polecając Wydziałowi krajowemu, by w miarę postępu akcyi przedstawił Sejmowi wnioski na jej przyspieszenie przez podwyższenie dotacyi.

Warunki, na jakich z tego funduszu udzielaną ma być pomoc dla drobnego przemysłu, określi instrukcya, którą wyda Wydział krajowy po wysłuchaniu Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych, oraz Izb rękodzielniczych we Lwowie i Krakowie.

Dalej celem powiększenia funduszów pożyczkowych krajowego funduszu dla popierania drobnego przemysłu, Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągania w razie potrzeby pożyczek w jednej z krajowych instytucyi kredytowych aż do wysokości każdoczesnego stanu kapitału zapasowego w dziale pożyczkowym tego funduszu.

Zarazem Sejm wzywa c. k. Rząd, aby we wszystkich sprawach, dotyczących popierania drobnego przemysłu w Galicyi, współdziałał z „Krajowym Patronatem rękodzieł i drobnego przemysłu“ i jego akcyę jak najwydatniej wspierał swymi środkami, zwłaszcza z funduszów przeznaczonych na organizacyę kredytu rękodzielniczego, niemniej jak z wszelkich innych, przeznaczonych na popieranie drobnego przemysłu, polecając przytem Wydziałowi krajowemu, by po wysłuchaniu Instytutów dla popierania drobnego przemysłu we Lwowie i w Krakowie niemniej jak krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych, w porozumieniu z c. k. Rządem wypracował szczegółowy program przyszłego rozdziału agend między rząd, kraj i instytuty lokalne (we Lwowie i w Krakowie) oraz by wystarał się u rządu o odpowiednie ryczałtowe dotacye na powyższy cel dla kraju tudzież dla instytutów lokalnych.

Przewodniczący:
A. Lubomirski.

Sprawozdawca:
Battaglia.

Ls. 7198/10. We Lwowie dnia 8. października 1910.

Aleg 852

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej w przedmiocie pomnożenia liczby okręgów sanitarnych w roku 1911.

Wysoki Sejmie!

Komisya budżetowa zgodnie z przedłożeniem Wydziału krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Sejm przyjmuje sprawozdanie niniejsze do wiadomości.

2) Sejm upoważnia Wydział krajowy do utworzenia w roku 1911 okręgów sanitarnych:

w Muszynie, Pomorzanach, Hussakowie, Birczy, Kosmaczu, Uluczu, Baranowie, Zamarstynowie i Nawaryi, a nadto w powiatach Śniatyńskim, Bobreckim i Podhajeckim w miejscowościach, które Wydział krajowy w porozumieniu z c. k Namiestnictwem oznaczy.

3) Sejm zatwierdza wstawiony do Rub. III. preliminarza budżetu kraj. na rok 1911 kredyt w kwocie wyższy o 5.000 kor. (czyli 125.000 kor.) na pokrycie ryczałtów objazdowych dla lekarzy okręgowych — tudzież subwencyi dla powiatów przewidzianych § 12. powołanej na wstępie ustawy.

Przewodniczący:
Piniński.

Sprawozdawca:
Jabłoński.

Ls. 7.071/1910. We Lwowie, dnia 29. września 1910.

Aleg 853

Sprawozdanie

Komisyi administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z projektem noweli do §. 23. ustawy o Reprezentacyi powiatowej z dnia 12. sierpnia 1866 Dz. ust. kraj. Nr. 21.

Wysoki Sejmie!

Podczas rozprawy sejmowej nad sprawozdaniem Komisyi administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z projektem noweli do §. 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej postawił p. Mieczysław Urbański wniosek o polecenie Wydziałowi krajowemu, aby wziął pod rozwagę projekt zmiany §. 23. ustawy o Reprezentacyi powiatowej w kierunku rozszerzenia prawa Wydziału krajowego dozwalania Reprezentacyom powiatowym poboru dodatków wyższych jak 40% do podatków bezpośrednich.

Ustawa o Reprezentacyi powiatowej z dnia 12. sierpnia 1866 dz. u. kr. Nr. 21. zawiera w pierwotnem brzmieniu §. 29. następujące postanowienie:

„Na wydatki nie pokryte dochodami majątku zakładowego, może Rada powiatowa nakładać i pobierać dodatki do podatków bezpośrednich aż do wysokości 10% tychże podatków.

„Dodatki nad 10% aż do 20% od podatków bezpośrednich mogą być nałożone za uchwałą Rady powiatowej z przyzwoleniem Wydziału krajowego.

„Dodatki do podatków bezpośrednich, przenoszące 20% lub inne opłaty i repartycye mogą być nałożone tylko na mocy ustawy krajowej.

„Powiatowe dodatki do podatków mają być pobierane przez te same organa i ściągane zapomocą tych samych środków, co podatki".

Powyższy §. 23. ustawy o Reprezentacyi powiatowej został ustawą z dnia 17. czerwca 1874 Nr. 51. Dz. u. kr. w ten sposób zmienionym, że przyznano Radzie powiatowej prawo do samoistnego nakładania i pobierania dodatków do podatków bezpośrednich aż do wysokości 20% tychże podatków, że dodatki do podatków nad 20% aż do 40% do podatków bezpośrednich mogą być nałożone za uchwałą Rady powiatowej z przyzwoleniem Wydziału krajowego, a wreszcie dodatki do podatków przenoszące 40% tychże, jak również inne opłaty i repartycye mogą być nakładane tylko na mocy uchwały Sejmu.

Sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 17. czerwca 1910 LW. 18.250/1910 załatwiając wspomniany wyżej wniosek posła Urbańskiego, uznaje potrzebę rozszerzenia obecnej kompetencyi Wydziału krajowego do zezwalania na pobór dodatków powiatowych i wnosi na zmianę §. 23. ustawy o Reprezentacyi powiatowej o tyle, że podnosi tę kompetencyę Wydziału krajowego do zezwalania Radom powiatowym na pobór dodatków do podatków do wysokości 60% podatków bezpośrednich. Wniosek

powyższy uzasadnia Wydział krajowy twierdzeniem, że z rozwojem życia autonomicznego wzrosły znacznie potrzeby Rad powiatowych, jakoto wydatki na cele drogowe, regulacyę rzek, budowy koleji żelaznych, szpitali, domów ubogich, szkół średnich i zawodowych, zakładanie powiatowych kas oszczędności w formie poręki i wiele innych potrzeb ekonomicznych i kulturalnych.

Celem zaspokojenia choćby najkonieczniejszych potrzeb inwestycyjnych zniewolone są powiaty uciekać się do zaciągania pożyczek i zobowiązań spłacalnych przez szereg lat dodatkami do podatków, które też jednostajnie wzrastają.

Ponadto zwykłe potrzeby administracyjne powiatów wymagają coraz większych wydatków, a zwłaszcza od chwili wejścia w życie nowej ustawy drogowej z r. 1907, znoszącej zupełnie prestacye drogowe i oddającej również drogi gminne II. klasy w zarząd Wydziału powiatowego, zaszła potrzeba zwiększenia dotacyi powiatowej na rzecz utrzymania tych dróg, i wpłynęła na podniesienie dodatków powiatowych.

Z przedłożenia przez Wydział krajowy zestawienia pobieranych w ostatnich czteru latach przez Wydziały powiatowe dodatków do podatków bezpośrednich na cele administracyjne i drogowe, okazuje się, że kiedy w r. 1907 tylko w 13 powiatach dodatki powiatowe wynosiły ponad 40% podatków bezpośrednich, a temsamem wymagały zezwolenia Wysokiego Sejmu i cesarskiego zatwierdzenia, to obecnie ilość takich powiatów wzrosła do 34. Również z pozostałych 40 powiatów, w których dodatki do podatków bezpośrednich nie przekraczają 40%, pobiera już obecnie 17 powiatów dodatki w wysokości ponad 35%, wobec czego do kilku lat więcej niż połowa powiatów będzie obciążona dodatkami powiatowymi ponad 40%.

Wszystkie te argumenta przemawiają stanowczo za rozszerzeniem kompetencyi Wydziału krajowego w proponowaoej przez Wydział krajowy wysokości, a to tembardziej, że przy obecnej wysokości pobieranych przez Reprezentacye powiatowe dodatków do podatków, mogłaby się większa część Reprezentacyi powiatowych znaleść w tem przykrem położeniu, że byłaby pozbawiona środków finansowych do pokrycia koniecznych wydatków, gdyby dotychczasowa kompetencya Wysokiego Sejmu nadal została utrzymaną, a Sejm albo wcale w pewnym roku nie był zwołanym, lub został zwołanym w czasie, gdy Reprezentacye powiatowe nie uchwaliły jeszcze budżetu

Potrzebę rozszerzenia dotychczasowych granic kompetencyi Wydziału krajowego co do gospodarstwa administracyjnego Rad powiatowych uznał już Wysoki Sejm, uchwalając w dniu 3. lutego 1910 projekt ustawy zmieniającej §. 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej w tym kiernnku, że rozszerzono kompetencyę Wydziału krajowego do zezwalania Radom powiatowym na zaciąganie pożyczek i zobowiązań aż do wysokości 70% podatków bezpośrednich w powiecie przypisanych, zamiast pierwotnie obowiązującej wysokości 50%. Niniejszy projekt, dotyczący rozszerzenia obecnej kompetencyi Wydziału krajowego co do zezwalania na pobór dodatków powiatowych jest tylko logiczną konsekwencyą uchwalonej już ustawy zeszłorocznej, skoro bowiem została rozszerzoną kompetencya Wydziału krajowego w kierunku prawa stałego obciążania powiatu, to temsamem winna mu być przyznana odpowiednia dalsza kompetencya co do dozwalania powiatom na czasową zwyżkę w pobieraniu opłat podatkowych.

Wobec tego wnosi Komisya administracyjna:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

·/. dołączony ·/. projekt ustawy.

Przewodniczący:
Laskowski.

Sprawozdawca:
Schätzel.

Ustawa

z dnia . . . . . zmieniająca §. 23. ustawy o Reprezentacyi powiatowej z 12. sierpnia 1866 Dz. u kr. Nr. 21.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §. 23. ustawy o Reprezentacyi powiatowej z 12. sierpnia 1866 Dz. u. kr. Nr. 21. w brzmieniu ustawy z 17. czerwca 1874 Dz. u. kr. Nr. 51. uchyla się, a natomiast mają one opiewać:

Dodatki do podatków.

§. 23.

Na wydatki, nie pokryte dochodami majątku zakładowego, może Rada powiatowa nakładać i pobierać dodatki do podatków bezpośrednich aż do wysokości 20% tychże podatków.

Dodatki nad 20% aż do 60% do podatków bezpośrednich mogą być nałożone za uchwałą Rady powiatowej z przyzwoleniem Wydziału krajowego.

Dodatki do podatków, przenoszące 60%, równie jak i inne opłaty i repartycye mogą być nakładane tylko na mocy uchwały Sejmu i za cesarskiem zezwoleniem.

Powiatowe dodatki do podatków mają być pobierane przez te same organa i ściągane za pomocą tych samych środków, co podatki.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ls. 7.068/1910. We Lwowie, 1. października 1910.

Aleg 854

Sprawozdanie

Komisyi administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie krajowych funduszów pożyczkowych na budowę koszar dla wojska za czas od 1. lipca 1909 do 30. czerwca 1910.

Wysoki Sejmie!

Wedle sprawozdania Wydziału krajowego z 23. sierpnia 1910 istnieją pod zarządem Wydziału krajowego trzy fundusze pożyczkowe na budowę koszar dla wojska, a mianowicie:

I. krajowy fundusz pożyczkowy dla gmin i osób prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska;

II. krajowy fundusz byłego galicyjskiego korpusu ochotników z roku 1859;

III. fundusz na budowę koszar krajowych dla c. i k. wojska.

ad I. Dotacye, z których ten fundusz został utworzony wynosiły pierwotnie	2,783.000	K	— h
Zapas kasowy z dniem 30. czerwca 1910 wynosił .	463.064	„	75 „
Z dniem 30. czerwca 1910 pozostaje na pożyczkach .	2,523.100	K	67 h
Po doliczeniu do udzielonych pożyczek zapasu kasowego	463.064	„	75 „
okazuje się czysty stan czynny funduszu z dniem 30. czerwca 1910	2,986.165	K	42 h
zatem okazuje się przyrost funduszu o	203.165	„	42 „
z czego przypada:			
a) na odsetki z lokacyi zapasowej gotówki . . .	193.211	„	62 „
b) na odsetki zwłoki od rat nieuiszczonych w terminie	9.953	„	80 „
W czasie od 30. czerwca 1909 wypłacono tytułem pożyczek:			
1. gminie miasta Sanoka na rachunek przyrzeczonej pożyczki 300.000 K jako pierwszą ratę	150.000	„	— „
2. gminie miasta Sambora na rachunek przyrzeczonej pożyczki 350.000 K jako pierwszą ratę	116.666	„	— „
3. gminie miasta Stryja na rachunek przyrzeczonej pożyczki 360.000 K jako pierwszą ratę	120.000	„	— „
Ponadto przyrzeczono pożyczkę gminie miasta Stanisławowa jeszcze w roku 1906 w sumie	300 000	„	— „
płatną w latach 1907, 1908 i 1909 jednakże nie podjętą, dlatego prolongowano ją do wypłaty w roku 1910, 1911 i 1912.			
Wreszcie przyrzeczono gminie miasta Jarosławia pożyczkę w kwocie	30.000	„	— „
płatną w roku 1912.			

ad II. Fundusz ten w chwili odebrania go od rządu wynosił 103.558 K 87 h
Czysty stan funduszu tego z dniem 30. czerwca 1910 wynosi 146.847 „ 80 „
wskutek czego okazuje się przyrost . . . . . 43.288 „ 93 „
powstały z odsetek z lokacyi zapasowej gotówki.

I fundusz w mowie będący służy na udzielanie bezprocentowych pożyczek, które w miarę wpływów udzielane bywają.

ad III. Fundusz ten powstał z pożyczki przez kraj zaciągniętej w galicyjskim funduszu propinacyjnym w sumie 3,000.000 K.

Raty pożyczki tej spłacane są z dochodów przypadających od Skarbu Państwa jako wynagrodzenie za użytkowanie koszar, a nadto z odsetek z lokacyi zapasowej gotówki.

Dług z dniem 30. czerwca 1910 roku wynosił . . 1,316.000 K — h
zmniejszył się zatem o sumę . . . . . 1,684 000 „ — „

Na posiedzeniu dnia 1. października 1909 powziął Wysoki Sejm prócz uchwały przyjmującej do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowych funduszach pożyczkowych na budowę koszar dla wojska za czas od 1. marca 1908 do 30. czerwca 1909 — także uchwałę wzywającą c. k. Rząd, ażeby wdrożono przez c. k. organa podatkowe sprawę opodatkowania koszar i innych budynków przez kraj na umieszczenie wojska przeznaczonych, podatkiem domowo-czynszowym, zbadał i spowodował stanowcze zaniechanie akcyi rozwiniętej w tym kierunku.

Ministerstwo Skarbu reskryptem z 15. grudnia 1909 l. 85.166 oznajmiło, że stanowisko administracyi skarbowej w sprawie opodatkowania koszar przez kraj wybudowanych wyłuszczone zostało dokładnie w decyzyi Ministerstwa Skarbu z 28. stycznia 1908 l. 59.352, którą nie uwzględniono rekursu Wydziału krajowego przeciw orzeczeniu krajowej Dyrekcyi Skarbu w sprawie opodatkowania koszar krajowych.

Nadto c. k. Ministerstwo Skarbu zaznaczyło, że wobec tego, iż Wydział krajowy przeciw tej decyzyi wniósł zażalenie do c. k. Trybunału administracyjnego, należy wyczekiwać, co władza kompetentna w tej sprawie postanowi i że wskutek tego administracya skarbowa nie może, co z ubolewaniem podnosi, uwzględnić uchwały Sejmu galicyjskiego.

Jak w poprzedniem sprawozdaniu Komisyi administracyjnej zaznaczono, opodatkowanie koszar krajowych było przeciwne ustawie, to też dotyczące zarządzenie, jako bezpodstawne, przez Trybunał administracyjny uchylone być winno.

Wydział krajowy nie poprzestał na akcyi wdrożonej przez Wysoki Sejm, która przedstawiała się w formie wzywania c. k. Rządu o uchylenie opodatkowania koszar, a która to akcya ku wielkiemu zdziwieniu bezowocną się okazała, mimo, że miała wszelkie racyonalne podstawy, lecz w drodze instancyi dochodził słusznych praw kraju. Ta droga przy skrupulatnem przestrzeganiu terminów i przy z wielką znajomością rzeczy opracowywaniu rekursów i skarg do Trybunału administracyjnego przez syndyka krajowego dra Bielińskiego okazała się przecież skuteczną, bowiem Trybunał administracyjny po przeprowadzeniu rozprawy przy interwencyi dra Bielińskiego i po należytem przedstawieniu stanu sprawy przez niego, orzekł wyrokiem z dnia 8. lipca 1910 l. 7.307, że zaczepione orzeczenia Władz skarbowych, a w szczególności Ministerstwa Skarbu z dnia 28. stycznia 1908 l 59.352, z dnia 22. grudnia 1908 l. 85 432, z 22. grudnia 1908 l. 88 807, z 21. stycznia 1909 l. 2.501, z 24. lutego 1909 l. 11.456, z 24. lutego 1909 l. 3.732, z 27. czerwca 1909 l. 43.690 i z dnia 6. listopada 1909 l. 77.432 dotyczące opodatkowania koszar, zostają jako ustawowo nieuzasadnione, zniesione.

W ten sposób została uregulowaną sprawa drażliwa, a bez potrzeby tyle pracy tak Wydziałowi krajowemu jak i administracyi podatkowej przynosząca, która właściwie wobec kraju miejsca mieć była nie powinna.

Poruszona w zeszłorocznem sprawozdaniu Komisyi administracyjnej sprawa wprowadzenia w koszarach na Wulce instalacyj wodociągowych z powodu, że woda w koszarach jest do picia niezdatną, jest w toku i przy dobrej woli Wydziału krajowego i odpowiedniem zajęciu stanowiska, niewątpliwie ku zadowoleniu tak Wydziału krajowego, jak i administracyi wojskowej załatwioną zostanie, to też kwestyę tę na razie w zawieszeniu pozostawić należy.

Nie można natomiast pominąć milczeniem sprawy budowy nowych koszar dla wojska, ujeżdzalń wojskowych, budynków na karabiny maszynowe i innych pod rozmaitemi postaciami się pojawiających, bo sprawa ta jest szczególniej dla miast, gdzie pomieszczone są garnizony wojskowe, aktualną, a powiedzieć można i bardzo piekącą.

Potrzeby w tym kierunku w wysokim stopniu zwiększać się będą i zwiększać się muszą wobec zamierzonego wprowadzenia dwuletniej służby wojskowej, które jest kwestyą najbliższej przyszłości.

Ciężarowi takiemu gminy nie podołają, bowiem już dzisiaj podatki rządowe i dodatki do podatków przenoszą możność finansową miast i gmin, względnie opodatkowanych, to też zdaniem Komisyi administracyjnej koniecznie oglądać się należy za środkami, któreby gminy postawiły w możności dopełniania obowiązków ustawą kwaterunkową na nie nałożonych.

Fundusz pożyczkowy krajowy dla gmin osób prywatnych na budowę koszar wobec nadzwyczajnego zapotrzebowania, jest zupełnie niedostateczny a najlepszym dowodem tego jest ta okoliczność, że drobna nawet kwota, jak n. p. 30.000 koron, dla gminy miasta Jarosławia wypłaconą jej być może dopiero w roku 1912 a to nie z innej przyczyny jak tylko dla braku gotówki.

Fakt niedostateczności funduszu na budowę koszar, jest ogólnie znany, a brak ten inaczej usunięty być nie może, jak przez dotowanie funduszu koszarowego, albo przez kraj, albo przez c. k. rząd, albotéż przez obydwa czynniki wspólnie.

W tym kierunku pojawił się na obecnej sesyi sejmowej wniosek poselski odrębny, który również do zwiększenia funduszu koszarowego zdąża, a który niewątpliwie potrzebę funduszu tego uzasadni.

W sprawozdaniu zeszłorocznem przytoczyła komisya administracyjna reskrypt c. k. rządu z dnia 7. lipca 1909 l. 27.081, który nadszedł na wezwanie Wysokiego Sejmu skierowane do c. k. Rządu, ażeby krajowy fundusz pożyczkowy dla gmin i osób prywatnych na budowę koszar dla wojska, zasilał ze Skarbu państwowego.

Reskryptem tym odmówił c. k. Rząd zasilania funduszu koszarowego z przyczyn zasadniczych, jak twierdzi, mianowicie dlatego, aby obowiązek kwaterunkowy ciążący na gminach i kraju nie przechodził na Państwo. Tego zapatrywania podzielać nie można, bowiem dotowanie funduszu z obowiązkiem jego zwrotu żadną miarą za przeniesienie obowiązku kwaterunkowego na Państwo, uważane być nie może.

Druga część reskryptu powyższego rządowego stwierdza, że wdrożoną została akcya zmierzająca do przekazania krajowi ze strony państwa i z jego Skarbu znacznych sum, wskutek czego kraj będzie mógł swoje posłannictwo nalczycie spełniać. Akcya w tym kierunku nie została ukończoną, a trudno na pewne stwierdzić, czy i kiedy ukończoną zostanie, potrzeby zaś pod względem dostarczania objektów dla wojska nie ustają i coraz więcej się wzmagają, a jak wyżej podniesiono, z zaprowadzeniem dwuletniej służby wojskowej w dwójnasób wzrosnąć muszą, dlatego zdaniem Komisyi administracyjnej, przecież akcya c. k. Rządu w dotowaniu funduszu koszarowego z obowiązkiem zwrotu Skarbowi wpłacanych sum, jest wskazaną.

Wobec tego Komisya administracyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowych funduszach pożyczkowych na budowę koszar dla wojska za czas od 1. lipca 1909 do 30. czerwca 1910 przyjmuje Sejm do wiadomości;

2. Sejm ponawia swe wezwania z las poprzednich i wzywa c. k. Rząd, ażeby krajowy fundusz pożyczkowy dla gmin i osób prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska zasilał ze Skarbu państwowego z obowiązkiem zwrotu zasiłków przez c. k. Skarb wpłacanych.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby sprawę podniesienia kraj. funduszu pożyczkowego dla gmin i osób prywatnych na budowę koszar wziął pod rozwagę i aby na najbliższej sesyi sejmowej odpowiednie poczynił wnioski.

Przewodniczący:
Laskowski.

Sprawozdawca:
Maiss.

LS. 7141/1910. We Lwowie dnia 3. października 1910

Aleg 855

Sprawozdanie

komisyi prawniczej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności departamentu VI. za czas od 1/7. 1909 do 30/6. 1910.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 22. września 1910 l. 6209 przekazał Wysoki Sejm komisyi prawniczej sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności departamentu VI. za czas od 1/7. 1909 do 30/6. 1910, która po jego zbadaniu przedkłada swoje uwagi i wnioski.

Sprawy departamentu VI. rozpadają się wedle sprawozdania Wydziału krajowego na poszczególne działy, dlatego i komisya prawnicza do omawiania działów tych z osobna przystępuje.

Sprawy terytoryalne:

Na wstępie tego działu czytamy, że Jego Ces. i Kr. Apostolska Mość Najwyższem postanowieniem z dnia 24. maja 1910 raczył najmiłościwiej zezwolić na utworzenie nowego Starostwa z siedzibą w Oświęcimiu, które obejmować będzie okręgi sądowe Oświęcim i Zator. Nowo otwarte Starostwo rozpoczęło swą działalność urzędową z dniem 1. lipca 1910.

Z uznaniem podnieść należy, że zapowiedziane przez obecny ces. król. Rząd krajowy pomnażanie Starostw, znalazło swój wyraz w otwarciu powyższego Starostwa, co niewątpliwie da początek do energiczniejszego, szybszego a z korzyścią dla ludności będącego prowadzenia i przeprowadzania administracyjnych spraw w kraju.

Życzyćby sobie tylko należało, aby kreowanie nowych Starostw postępywało w szybszem tempie o tyle, o ile sprawy administracyjne z dniem każdym

i w miarę potrzeb ludności się wzmagają i o ile sprawy te szybkiego i energicznego załatwiania się domagają.

Jak z jednej strony komisya prawnicza wyraziła swoje zadowolenie z powodu zdobyczy aczkolwiek niewielkiej na polu administracyi krajowej, tak z drugiej strony wyrazić musi żal i zdziwienie, że na polu wymiaru sprawiedliwości prawie nic od zeszłej sesyi sejmowej dokonanem nie zostało.

Wprawdzie ze sprawozdania Wydziału krajowego wynika, że wskutek rozporządzeń ck. Ministerstwa sprawiedliwości z 25. listopada 1909 l. 25066, z 23. grudnia 1909 l. 28296, z 21. stycznia 1910 l. 29919, z 30. maja 1910 l. 7731 wydzielono gminę Bełejów z okręgu Sądu powiatowego w Bolechowie, a przydzielono ją do okręgu sądowego w Dolinie, gminę Dryszczów wraz z obszarem dworskim z okręgu Sądu w Podhajcach a przydzielono ją do okręgu Sądu powiatowego w Bołszowcach, gminę Wola arłamowska z okręgu Sądu powiatowego w Sądowej Wiszni a przydzielono ją do okręgu Sądu powiatowego w Mościskach, gminę Demeszkowce z okręgu Sądu powiatowego w Bursztynie do okręgu Sądu powiatowego w Bołszowcach, to przecież wydzielenia te są czemś tak znikomem wobec postulatów kraju o tworzenie nowych Sądów powiatowych i obwodowych, od całego szeregu lat stawianych przez Wysoki Sejm, że o jakiejkolwiek zdobyczy na polu sądownictwa mowy być nie może.

Tymczasem ludność uznając konieczną potrzebę należytego wymiaru sprawiedliwości, i mając to przeświadczenie, że dotychczasowe okręgi sądowe są za obszerne, domaga się tworzenia nowych Sądów, a c. k. Rząd prawie każde wezwanie Sejmu albo pozostawia zupełnie bez odpowiedzi, albotež w niestosunkowo skromnej mierze do wezwań tych się przychyla.

Z wzrastającą ludnością, wzrastać muszą sprawy sądowe a z wzrostem ich w parze iść powinny przybytki sprawiedliwości, wzrastać muszą siły sędziowskie i kancelaryjne, gdyż w przeciwnym razie, mimo wprowadzenia nowej procedury cywilnej, nastąpić musi zastój w sądownictwie, bowiem siły, jakie są, nie podołają nadmiernej pracy, a nic nawet nie pomoże pilne badanie rejestrów, bowiem ultra posse nemo tenetur.

Liczne petycye rozmaitych gmin tak wschodniej jak i zachodniej części kraju, a w szczególności gmin Bukaczowce, Chorostków, Chyrów, Husaków, Krystynopol, Przecław, Radomyśl nad Sanem, Szczurowa, Ujście solne są najlepszym dowodem, jak kreowanie Sądów jest potrzebne, a jakkolwiek dochodzenia co do konieczności otwierania nowych Sądów są mozolne i długotrwałe, to przecież raz się skończą a Sejm stanie znowu z postulatem otwierania Sądów w tych miejscowościach mimo, że miejscowości, co do których już wezwanie o kreowanie Sądów wystosowano, Sądów tych nie otrzymały i przy tego rodzaju obojętności na sprawy sądownictwa, otrzymać nie będą mogły.

Są też w toku dochodzenia, liczne petycye rozmaitych gmin o wydzielenie ich z jednych okręgów sądowych, a przydzielenie do innych, skoro jednak materyał jeszcze nie gotowy, trudno do pozytywnego załatwienia przystąpić.

Możnaby powiedzieć, że komisya prawnicza wielkich i niemożebnych rzeczy się domaga, ale jeżeli się zwróci uwagę na uchwałę Wysokiego Sejmu z 5. lutego 1910, którą Sejm już może po ósmy raz wzywa c. k. Rząd o otwarcie nowych Sądów obwodowych i powiatowych i jeżeli na to wezwanie żadnej nie dostaje odpowiedzi, to przyznać trzeba, że wielkość żądania topnieje, skoro żadnego oddźwięku nie znajduje.

Między miejscowościami, dla których Wysoki Sejm domagał się Sądów obwodowych, jest miasto Mielec. Uchwała sejmowa w tej mierze dawno stała się prawomocną, dlatego niespodzianką dla komisyi prawniczej jest ustęp sprawozdania Wydziału krajowego, że c. k. Prezydyum Namiestnictwa pismem z dnia 29. kwietnia 1910 l. 4840 zawiadomiło Wydział krajowy, że c. k. Ministerstwo sprawiedliwości po przeprowadzeniu dokładnych badań i studyów, nosi się z zamiarem utworzenia c. k. Sądu obwodowego w Tarnobrzegu, polecając równocześnie zwrócić się do Wydziału krajowego z prośbą, by sprawę tę przedłożył Sejmowi krajowemu celem zasięgnięcia opinij przepisanych § 2 ustawy z 11. czerwca 1868 dz. p. p. Nr. 59 i § 1 ust. z 28. kwietnia 1873 dz. p. p. Nr. 62.

Pisze nadto c. k. Ministerstwo sprawiedliwości, że wprawdzie Sejm oświadczył się już kilkakrotnie w tej sprawie, ale ponowne wypowiedzenie opinii jest potrzebne dlatego, że poprzednie opinie wydane zostały na podstawie dochodzeń i badań przeprowadzonych jeszcze przed 13 laty.

W roku 1897 w sprawie kreowania nowych Sądów obwodowych w Galicyi Wydział krajowy oznajmił Wysokiemu Sejmowi, że jest za wyborem Tarnobrzega na siedzibę Sądu obwodowego, atoli Wysoki Sejm w załatwieniu sprawozdania komisyi prawniczej oświadczył się dnia 15. lutego 1897 za utworzeniem Sądu obwodowego dla przestrzeni kraju między Wisłą a Sanem, w Mielcu.

To stanowisko zajmuje Wysoki Sejm od roku 1897, rok rocznie postulat o utworzenie Sądu obwodowego w Mielcu powtarza, a ostatni raz powziął taką samą uchwałę z dnia 5. lutego 1910.

Od lat 13 położenie ani Mielca ani Tarnobrzega się nie zmieniło; Tarnobrzeg jest miejscowością przy samej granicy rosyjskiej położoną, jest więc miejscowością, którąby musiała leżeć na północnym krańcu obwodu sądowego, co niewątpliwie ujemnie oddziaływać by musiało na rozmieszczenie sądów powiatowych do obwodu należących a już bardzo ujemnie oddziałałoby na ludność, która w sądzie obwodowym miałaby jakiekolwiek sprawy do załatwienia.

Przeciwnie Mielec jest punktem środkowym, najlepiej geograficznie położonym, odpowiadającym wszelkim wymogom, jakie przy tworzeniu Sądu obwodowego, pod rozwagę brane być powinny.

Dlatego komisya prawnicza nie znajduje przyczyny do zmiany swego poprzedniego zapatrywania pod względem umieszczenia nowoutworzyć się mającego Sądu obwodowego. a temsamem nie może doradzać Wysokiemu Sejmowi, aby uchwałę swą z dnia 15. lutego 1897 zmieniał.

Komisya prawnicza stoi na tem stanowisku, że przy tworzeniu Sądu czy powiatowego czy obwodowego, przedewszystkiem dogodność ludności powinna być uwzględnioną, a zatem bliskość siedziby Sądu i odpowiednia komunikacya, gdy zaś jak już wyżej podniesiono, Mielec jest tego rodzaju miejscem, który te warunki posiada, dlatego tej miejscowości pierwszeństwo zostawionem być winno.

Na obecnej sesyi sejmowej powziął Wysoki Sejm uchwałę, że w miejscowościach Ujście zielone i Zakopane należy otworzyć nowe Sądy powiatowe. I w jednej i w drugiej miejscowości Sądy są potrzebne, ale przecież powszechnie jest znanem i wiadomem, że Zakopane dzisiaj bardzo ludne, miejsce klimatyczne, gdzie wielki jest ruch obcych, gdzie koncentruje się bardzo znaczna liczba interesów, przedewszystkiem zasługuje na utworzenie tam Sądu powiatowego zwłaszcza, że ck. Sąd pow. w Nowym Targu, do którego Zakopane należy, jest nadzwyczajnie przeciążony, wskutek czego wymiar sprawiedliwości z powodu szczupłości sił sędziowskich nie może być ściśle i należycie wykonywany.

Sprawy żandarmeryi.

W dziale tym zauważyć należy rok rocznie przekroczenia budżetu wydatków, które powstają przedewszystkiem z powodu podwyższenia cen najmu mieszkań, dalej z powodu znacznych kosztów administracyi i konserwacyi gmachu żandarmeryi we Lwowie.

Ponadto przekroczonym także został preliminowany kredyt na urządzenie nowych koszar przez ustanawianie nowych posterunków.

Wydział krajowy wskutek tego udał się z prośbą o spowodowanie, aby zakładanie nowych posterunków nie postępowało zbyt nagle, lecz aby przy zakładaniu nowych posterunków trzymano się ram uchwalonego kredytu.

Oprócz tego Wydział krajowy domagał się od c. k. krajowej komendy żandarmeryi, ażeby starała się powstrzymać branie kwater dla posterunków żandarmeryi ponad kompetencyę, aby natomiast przestrzegała ściśle kempetencyi przy najmowaniu lokalu.

Spodziewać się należy, że wskutek interwencyi Wydziału krajowego, c. k. Namiestnictwo z jednej strony, a c. k. komenda żandarmeryi z drugiej strony przestrzegać zechcą, aby budżet wydatków dla c. k. żandarmeryi w przyszłości ściśle był przestrzegany.

Sprawa przybudowy nowego skrzydła do gmachu żandarmeryi we Lwowie nie została dotąd uregulowaną, bowiem Magistrat miasta Lwowa stawiał wygórowane żądania za grunt pod budowę. Mianowicie żądał Magistrat za 1 sążeń kw. 400 koron. Po przeprowadzeniu pertraktacyi powzięła Rada miejska uchwałę, mocą której zobowiązała się sprzedać funduszowi krajowemu około 685 sążni² gruntu z realności „Sikorówka“ zwanej, po 275 kor. za 1 sążeń ². Ofertę tę przyjął Wydział krajowy przyjął, zastrzegł jednak, że do złożenia ceny kupna i objęcia gruntu w posiadanie jak również do budowy przystąpi po uzyskaniu upoważnienia Wysokiego Sejmu do czego potrzebne są szczegółowe kosztorysy i plany. Do sporządzenia planów potrzebnem jest między innemi wyznaczenie ze strony Magistratu linii regulacyjnej i niwelety ulicy Kopernika, o co Wydział krajowy Magistrat zawezwał, jednak Magistrat żądaniu temu zadość nie uczynił, wskutek czego sprawa doznała opóźnienia.

Na posiedzeniu dnia 5. lutego 1910. powziął Wysoki Sejm następujące uchwały:

1) Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, aby wniósł projekt zmiany dotychczasowej ustawy o kwaterunkach c. k. żandarmeryi w tym duchu, aby koszta tego kwaterunku ponoszone były przez Skarb państwa.

2.) Sejm wzywa ck. Rząd, aby przy zakupnie przedmiotów dla żandarmeryi potrzebnych, uwzględniał wyłącznie przemysł krajowy;

3.) Sejm wzywa c. k. Rząd, aby wprowadził język polski w urzędowaniu c. k. żandarmeryi w kraju.

Na wezwania te odpowiedź z Ministerstwa nie nadeszła spodziewać się atoli należy, że odpowiedź ta w najbliższej przyszłości nadejdzie, to też ponawianie tych wezwań — zdaniem komisyi prawniczej na razie nie jest wskazane.

Fundacye.

Sprawy w tym dziale nie uległy żadnym zmianom, dlatego też omawianie ich odpada.

Nadmienić tylko należy, że z powodu zmienionego aktu fundacyjnego galicyjskiej fundacyi inwalidów, pochodzącej z lat 1813—1815, c. k. Władza wymiarowa wymierzyła należytość w sumie 23.276 K. Przeciw wymiarowi temu wniósł Wydział krajowy rekurs, wskutek którego c. k. krajowa Dyrekcya Skarbu orzeczeniem z 4. lutego 1910 l. 2075 zarządziła odpisanie wymierzonej niewłaściwie należytości.

Sprawy propinacyjne.

Pod zarządem kraju pozostaje fundusz propinacyjny 37 miast, który z końcem roku 1910 zostanie zamknięty.

Stan funduszu tego przedstawiał z końcem roku 1909 w efektach kwotę 10,650.961 K. 67 h., fundusz ten ulokowany jest w efektach krajowych: w 4%-ej pożyczce krajowej z roku 1893, w 4%-wych listach zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego, w 4%-wych listach zastawnych Banku krajowego, w 4½% listach zastawnych Banku krajowego i w 4%-wych obligach kolejowych Banku krajowego. Pozostała reszta kasowa w gotówce wynosi z końcem roku 1909 kwotę 15.865 K. 07 h.

Sprawy szupasowe.

Sprawy te zmianie nie uległy a jedynie zaszły zdaniem węgierskiego Ministerstwa spraw wewnętrznych pewne nieprawidłości w stacyi szupasowej w Ławocznem przy odbieraniu szupaśników z Węgier.

Domaganie się stacyi szupasowej, ażeby orzeczenie szupasowe dotyczącego szupaśnika zaopatrzone było w dowody przynależności, zupełnie zdaniem komisyi prawniczej — jest w porządku, to też kiedy c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych odniosło się do c. k. Namiestnictwa o postawienie wniosków dotyczących uporządkowania i uregulowania sposobu szupasowania między Galicyą a Węgrami, c. k. Namiestnictwo odstąpiło akta tej sprawy Wydziałowi krajowemu z prośbą o objawienie swego zdania na wszystkie punkta poruszone w odezwie król. węg. Ministerstwa.

Wydział krajowy odpowiedział na wszystkie punkta odezwy król. węg. Ministerstwa, a to odezwą z dnia 3. marca 1910 l. 10.206, a z przedstawionego tam stanu rzeczy wynika, że Wydział krajowy zdąża do zupełnego uproszczenia manipulacyi szupasowej, co też i koniecznie wskazanem było.

Nie można też pominąć milczeniem okoliczności, którą Wydział krajowy sam w sprawozdaniu porusza, a która, jeżeli tak się wyrazić wolno, krytyki nie wytrzymuje.

Od przeszło 20 lat istnieje taryfa, na zasadzie której Wydział krajowy gminom będącym stacyami szupasowemi, a gminami temi są przeważnie miasta rządzące się ustawą z 13. marca 1889 Nr. 24. dz. ust. kraj. — zwraca ryczałt za utrzymanie szupaśnika w kwocie 30 h. dziennie. Kwota 30 h. dziennie, która 10 lat wstecz zaledwie na utrzymanie człowieka wystarczyć mogła, jest dzisiaj z powodu nadzwyczajnej drożyzny wprost niemożliwą. Gminy będące stacyami szupasowemi, względnie ich naczelnicy spotykają się wskutek głodzenia szupaśników, z przykrymi bardzo często zarzutami, zwłaszcza od osób więcej inteligentnych a przez przypadek lub nieszczęście w stan szupaśnictwa popadłych.

Uczucie ludzkości wymaga, aby człowiek szupaśnik był przecież jako człowiek traktowany i by mu głodem przymierać nie kazano. Szczególniej odczuć się daje nędza szupaśnikowi, który niejednokrotnie 3 miesiące a nawet i dłużej w areszcie policyjnym siedzieć musi, dokąd władza polityczna przynależności dotyczącej osoby nie zbada.

Wobec takiej osoby dwie są drogi: albo trzeba jej wydzielać po 30 hal. dziennie tj. to co gmina tytułem ryczałtu utrzymuje, albo też trzeba drugie tyle do szupaśnika dokładać, co się zazwyczaj dzieje, jeżeli szupaśnik w przybliżeniu po ludzku ma być traktowany.

Wobec tego słusznie żądały stacye szupasowe od Wydziału krajowego podniesienia ryczałtu szupasowego do kwoty 50 h. dziennie, jednak Wydział krajowy, jak sam przyznaje, załatwił prośbę stacyj szupasowych odmownie, a to ze względu na znaczne koszta z tem podwyższeniem dla kraju urość mogące.

Załatwienie takie sprawy nie jest usprawiedliwione, zwłaszcza że wydatek na ten cel dla kraju przy wysokim budżecie nie da się odczuć, gdy przeciwnie dla gmin, które mają wielki ciężar połączony z utrzymaniem ubogich przynależnych — każdy wydatek bardzo dotkliwie odczuwać się daje.

Z tych przyczyn komisya prawnicza nie omieszka w odpowiedniem miejscu uczynić odpowiedni wniosek.

Granice kraju.

Pod tą nazwą była i jest sprawa uregulowania granic między powiatami krakowskim i wielickim.

Na posiedzeniu dnia 4. października 1909 powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

Poleca się Wydziałowi krajowemu przeprowadzenie rokowań między reprezentantami powiatów krakowskiego i wielickiego oraz rokowań między władzami rządowemi z tem, ażeby na najbliższej sesyi z odpowiednimi wnioskami wystąpił. Wydział krajowy zażądał odpowiednich dat potrzebnych dla oznaczenia części terytoryum należącego do krakowskiego powiatu, a znajdującego się po prawym brzegu Wisły i naodwrót; ponieważ jednak daty te tylko w niewielkiej części nadeszły i są niedostateczne, dlatego polecenie Sejmu wykonane być nie mogło.

Zapomogi i subwencye.

Uchwalone przez Wysoki Sejm zapomogi i subwencye wedle sprawozdania Wydziału krajowego, wypłacone zostały wedle rachunku w dziale tym zestawionego, dlatego też komisya prawnicza nie chcąc drugi raz tego samego powtarzać, na dział ten departamentu VI. wskazuje.

Sprawy utrzymania i wychowania ubogich sierót tudzież dzieci opuszczonych i zaniedbanych lub narażonych na zaniedbanie.

Uchwałą z dnia 5. lutego 1910 wezwał Wysoki Sejm c. k. Rząd, aby jak najspieszniej przedłożył Radzie państwa projekt ustawy, mocą której kasy sieroce zbio-

rowe przekazywałyby krajom na cele wychowania dzieci bez opieki, zaniedbanych i na zaniedbanie narażonych, całkowitą sumę nadwyżek z obrotu, jakie wypadną z końcem roku 1910 i lat następnych, zatrzymując tylko odpowiednią rezerwę.

Wezwanie to było już ponowne, rozchodziło się bowiem o to, że po roku 1910 nie będzie funduszów na prowadzenie akcyi, jaka pod względem wychowywania dzieci bez opieki zaniedbanych i na zaniedbanie narażonych zaledwie w małej części wprowadzoną została.

Ze sprawozdania dowiedzieć się można, że Wydział krajowy mając tę sprawę na oku, zapytywał, w jakiem stadyum znajduje się sprawa wydania ustawy o kasach sierocych.

Odpowiedź dana Wydziałowi krajowemu brzmi, że właśnie toczą się rokowania między poszczególnemi Ministerstwami nad wydaniem takiej ustawy.

W związku z wydać się mającą ustawą, są rokowania nad wydaniem ustawy o wychowaniu pupilarnem, a spodziewać się trzeba, że i jedna i druga ustawa do skutku dojdzie.

Ale kiedy to wszystko faktem się stanie, trudno przewidzieć, sprawa zaś wychowania dzieci bez opieki, zaniedbanych i na zaniedbanie narażonych — już zapoczątkowana, przerwie ulegaćby nie powinna.

Ze sprawozdania Wydziału krajowego wynika, że na utrzymaniu i wychowaniu kosztem lub przy pomocy krajowego funduszu sierocego było z końcem czerwca 1910 łącznie dzieci 484, co pociągnęło za sobą łączny wydatek 107.070 K, i że taka mniej więcej kwota potrzebną będzie na utrzymanie tych dzieci przez rok 1910.

Z zestawionego rachunku wynika, że po zebraniu zapasu kasowego z roku 1909, udziału z nadwyżek kas sierocych za rok 1910, procentu od kapitalizowanej sumy rezerwowej 250.000 K uzyska się sumę 112.635 K. 24 h., czem pokryć będzie można zapotrzebowanie na utrzymanie sierót za rok 1910. Dalej zaś Wydział krajowy kierując się nadzwyczajną skrupulatnością a może i słusznem pessymizmem postanawia nie nadawać na przyszłość nowych miejsc w krajowym funduszu sierocym, względnie nie obsadzać miejsc opróżnionych przez sieroty ustępujące z utrzymania tego funduszu a to aż do czasu, gdy ustalonym zostanie od roku 1911 udział krajów w nadwyżkach z obrotu kas sierocych zbiorowych. Gdyby bowiem kwestya ta czy przez Rząd, czy przez Radę państwa w bieżącym roku załatwioną nie została, musiałby Wydział krajowy przedewszystkiem usunąć z dotychczasowego korzystania z pomocy krajowego funduszu sierocego starsze już sieroty n. p. w wieku od lat 15-tu, później młodsze aż do wyczerpania kapitału rezerwowego 250.000 Koron.

Mimo pessymizmu ma przecież Wydział krajowy nadzieję, że do tego wszystkiego nie przyjdzie i że c. k Rząd sprawę sierocą na czas ureguluje.

Wobec tego, że Rząd wydając ustawę państwową z 3. czerwca 1901 dz. ust. p. Nr. 62., uznawał swój obowiązek do starania się o dzieci bez opieki, zaniedbane i na zaniedbanie narażone — twierdzić należy, że zrobi, co do niego należy, aby opieka nad tego rodzaju dziećmi prowadzoną była zwłaszcza, że sprawa ta stała się nader piekącą i dziś całe społeczeństwo nadzwyczaj obchodzącą.

Zapewne, że i wydanie nowej ustawy i zmiana przepisów o opiece nie może być dziełem kilku lub kilkunastu dni, spodziewać się jednak należy, że skoro rząd, izba panów i izba poselska już tą sprawą się zajmują, to ona przecie jako jedna z najważniejszych w najbliższej przyszłości załatwiona będzie i tu chyba wyjątkowo optymizmem kierować się należy, bo niepodobna przypuścić, aby reprezentacye krajów w Radzie państwa na zepchnięcie tak doniosłych dla

społeczeństwa spraw z porządku dziennego zgodzić się zechciały. W przekonaniu, że ustawa zapewniająca krajom udział w nadwyżkach z obrotu kas sierocych zbiorowych przyjdzie do skutku, wyraża komisya prawnicza zapatrywanie, że na razie to jest od stycznia 1911 roku nie należy pozostawiać wolnych miejsc funduszowych bez obsadzania i że wydatek na utrzymanie dzieci na koszt funduszu sierocego należy pokryć chwilowo z funduszu rezerwowego 250.000 K., a w tym celu prosić Wysoki Sejm o odpowiednie upoważnienie; żeby bowiem było, aby akcya, której ze wszystkich stron się domagano, z obawy, że suma 107.070 K., która na utrzymanie 484 sierót jest potrzebna — nie wpłynie, zaniechaną została czy to w części, czy w całości.

Krajowa osada poprawcza dla nieletnich przestępców w Przedzielnicy.

Na posiedzeniu dnia 12. października 1909 polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, aby po wypracowaniu planów i kosztorysów przystąpił bezzwłocznie do budowy krajowej osady poprawczej dla nieletnich chłopców w Przedzielnicy, upoważnił Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w sumie półtora miliona koron, polecił dalej Wydziałowi krajowemu, aby sporządził plany i kosztorysy budowy osobnego zakładu poprawczego dla nieletnich dziewcząt w Przedzielnicy, wreszcie polecił przystąpienie do budowy zakładu poprawczego dla nieletnich dziewcząt, gdy na ten cel zapewnioną zostanie ze strony rządu subwencya w wysokości co najmniej 40% kosztów.

Wedle odezwy c. k. Namiestnictwa uchwała Sejmu dotycząca zaciągnięcia pożyczki półtora miliona koron, uzyskała najwyższą sankcyę.

W wykonaniu uchwały Wysokiego Sejmu, Wydział krajowy wypracował kosztorysy i plany, jednak w myśl reskrykptu Ministerstwa spraw wewnętrznych z 20. października 1909 l. 32.024 oraz opinii c. k. Ministerstwa robót publicznych — wykazano możność wykonania budowy zakładu poprawczego mniejszym kosztem przez stosowną modyfikacyę projektu, wskutek czego koszta budowy zmniejszyłyby się o 40 do 45.000 koron.

W myśl powyższego reskryptu c. k. Ministerstwo zastrzegło sobie ostateczną decyzyę co do wysokości wyznaczyć się mającej subwencyi państwowej, aż do odpowiedniego przerobienia projektu.

Wydział krajowy projekt zrekonstrunował i kosztorys zestawił tak że koszta budowy zakładu poprawczego w Przedzielnicy wynosić mają 1,360.000 kor.

Sporządzone plany i kosztorysy przesłał Wydział krajowy pismem z 3. czerwca 1910 l. 370.066 c. k. Namiestnictwu we Lwowie z prośbą o przedłożenie sprawy Ministerstwu spraw wewnętrznych, na co odpowiedzi nie otrzymał.

Podaje w sprawozdaniu Wydział krajowy, że odnosił się do Ministerstwa kolei żelaznych, aby ze względu na ruch, jaki spowoduje budowa zakładu w Przedzielnicy skutkiem dowozu materyałów budowlanych, tudzież ze względu na potrzeby przyszłego zakładu z prośbą, by Ministerstwo wyposażyło stacyę kolejową w Nowem Mieście w magazyn i ładownię. Na to otrzymał Wydział krajowy zawiadomienie, że Ministerstwo nie udzieliło na rok bieżący na ten cel żadnego kredytu.

Wreszcie podaje Wydział krajowy, że do budowy zakładu poprawczego nie będzie można prędzej przystąpić, dopóki nie będzie wybudowana droga łącząca zakład ze stacyą kolejową w Nowem Mieście.

Wydział krajowy wypracował plan i kosztorys budowy drogi, ale ze względu na to, że komunikacya przyszła nie ma charakteru drogi publicznej, a wskutek tego przymusowe wykupno gruntów nie mogłoby być zastosowane, odniósł się Wydział krajowy do Wydziału powiatowego w Dobromilu o spowodowanie uchwały rady powiatowej uznającej drogę dojazdową do zakładu za drogę gminną I klasy.

Po uzyskaniu tej uchwały rady powiatowej i wykupnie gruntów pod drogę przystąpi Wydział krajowy do jej budowy, a następnie także do rozpisania licytacyi ofertowej na wystawić się mające budynki i inne urządzenia budowlane w zakładzie poprawczym.

Do sporządzenia planów, kosztorysów budowy i urządzenia dla osady poprawczej dla dziewcząt w Przedzielnicy przystąpi Wydział krajowy, po zapewnieniu ze strony rządu subwencyi co najmniej 40% kosztów i po zwróceniu i zatwierdzeniu planów i kosztorysów osady poprawczej dla chłopców, przez c. k. rząd.

Oceniając tę sprawę, wyrazić musi komisya żal, że dotychczas do budowy zakładu poprawczego nie przystąpiono, a nie przystąpiono, jak ze sprawozdania wynika, dla bardzo błahych powodów. Jeżeli bowiem budowa zakładu dochodzi prawie do półtora miliona koron, to 40.000 kor. mniej lub więcej prawie żadnej nie stanowi różnicy zwłaszcza, że c. k. Rząd, przyczyniając się 40% do kosztów budowy, nie miał szczególniejszej przyczyny do restryngowania projektu budowy, a temsamem do wstrzymywania dojścia do skutku zakładu, na który wszystkich oczy w kraju są zwrócone i po którem społeczeństwo spodziewać się ma prawo, że będzie podstawą do polepszenia stosunków pod względem umoralnienia nieletnich przestępców.

Oby ściśle biurokratyczne prowadzenie tej sprawy nie prowadziło do dalszej odwłoki tego dzieła, którego dojście do skutku Wysoki Sejm tak usilnie sobie życzy.

Ubezpieczenie pensyjne funkcyonaryuszów krajowych

po myśli ustawy z 16. grudnia 1906 dz. u. p. Nr. 1. ex 1907.

Dział ten rachunkowo przedstawiony a zgodny ze stanem rzeczy pomija komisya prawnicza milczeniem.

Sprawy pocztowe.

Ze sprawozdania Wydziału krajowego wynika, że było dążenie do podziału terytoryalnego zakresu krajowej Dyrekcyi poczt i telegrafów na dwie administracyjne części z siedzibą we Lwowie i Krakowie.

Izba handlowa i przemysłowa we Lwowie na posiedzeniu z 26/4 1910. powzięła uchwałę, aby Prezydyum Izby poczyniło kroki celem zapobieżenia usiłowaniom podjętym w tym kierunku, a uchwałę swoją z motywami przedłożyło Wydziałowi krajowemu w tem przekonaniu, że Wydział krajowy użyje swego wpływu, aby zakres działania Dyrekcyi poczt i telegrafów we Lwowie nie został uszczuplony.

Wydział krajowy nie znając powodów, dla którychby c. k. rząd miał przystąpić do reformy, żadnych nie poczynił kroków.

Sprawy tyczące się ustawodawstwa cywilnego lub karnego.

Na posiedzeniu dnia 5. lutego 1910 r. powziął Wysoki Sejm następujące uchwały, wzywające c. k. rząd:

1) do wydania zarządzenia, by przy wszystkich sądach urządzono ogrzewane w zimie i w ławki zaopatrzone poczekalnie dla stron;

2) aby jak najrychlej utworzył urzędy c. k. geometrów ewidencyjnych w siedzibie tych sądów powiatowych, gdzie ich dotychczas niema;

3) aby dążył do tego, by przy sądach powiatowych ustanowiono osobnych geometrów, którzyby; a) z urzędu wykonywali dla stron potrzebne do aktów prawnych pomiary gruntów, b) byli pomocni sądom w utrzymywaniu zgodności stanu faktycznego posiadania ze stanem hipotecznym; c) byli znawcami swego fachu w sprawach sądowych;

4) aby co rychlej zamianował dla sądu pow. w Żabnie geometrę ewidencyjnego;

5) aby tenże celem zaoszczędzenia ludności kosztów komisyi sędziowskich zarządził, iżby spisywanie aktów spadkowych odbywało się w siedzibie sądów.

Na rezolucye te odpowiedź ze strony ck. rządu dotąd nie nastąpiła. Komisya prawnicza uznaje w całej pełni ważność co dopiero przytoczonych postulatów, wyraża jednak zupatrywanie, że sprawy te jako wymagające znaczniejszych funduszów ze Skarbu państwa, nie mogły być pobieżnie traktowane, ani też wobec tego, że do ich załatwienia potrzebne jest i dokładne obliczenie, a następnie porozumienie między c. k. Ministerstwem sprawiedliwości, a c. k. Ministerstwem Skarbu, nie mogły być spiesznie załatwione tak, aby odpowiedź już nadejść mogła była.

W swoim czasie komisya prawnicza nie omieszka postulatów tych powtórzyć, dziś jednak na razie pozwala sobie na parę uwag co do rezolucyi pod Nr. 1.

Nieznośne są wprost stosunki pod względem pomieszczenia sądów. Budynki sądowe pozostały takie same takie były za czasów starej procedury sądowej, gdzie ludność nadmiernie się w budynkach sądowych nie zbierała.

Obecnie kiedy się wyznacza terminy sądowe do kilkudziesięciu rozpraw karnych i np. drobiazgowych, bywa w budynkach i korytarzach sądowych po pareset osób, każda bowiem z nich musi czekać na wywołanie swej sprawy. Stąd ścisk nie do opisania i powietrze niemożliwe, sale rozpraw małe, ciasne, nie odpowiadające powadze sądu. Dochodzi do tego, że niema siąść na czem, a jeżeli już jest jaki sprzęt, to albo grat stary i grożący upadkiem, albo taki, który raczej do kuchni się kwalifikuje.

Często gęsto woń po korytarzach nie do opisania, a przecież miasta zwłaszcza większe w poczuciu swych obowiązków wprowadzają wodociągi i kanalizacyę, ale nikt o wprowadzenie instalacyi się nie troszczy, bo to koszta za sobą pociąga, a przecież zdaniem komisyi reforma pod względem asanacyi przedewszystkiem od budynków publicznych zacząć się powinna.

Kwestye wprowadzenia w Galicyi postępowania wezwawczego, omówiła komisya prawnicza w swem sprawozdaniu z dnia 11/10 1909, oświadczyła się przeciw zaprowadzeniu tego postępowania z przyczyn tamże przytoczonych i przy swojem zatrywaniu, z którem się łączy i zapatrywanie Wydziału krajowego, w całej pełni pozostaje.

Sprawy tyczące się podatków i należytości.

W dziale tym podaje Wydział krajowy do wiadomości, że uchwalony na posiedzeniu z dnia 16/10 1908 projekt ustawy o dalszym poborze na lat 5 30%-ego dodatku krajowego do podatku konsumcyjnego od wina, moszczu i zacieru winnego uzyskał najwyższą sankcyę; dalej sposób wymiarów należytości prawnych od dekretów służbowych urzędników i sług krajowych z tem, że połowę należytości wymierzonych pokrył fundusz krajowy, zaś resztę ściągnięto z poborów dotyczących funkcyonaryuszów, wreszcie że należytości ekwiwalentowe od majątku ruchomego fundacyi śp Wiktora hr. Baworowskiego za VI. dziesięciolecie, jakoteż podwyżka z powodu spóźnionego przedłożenia fasyi w łącznej sumie 251.274 koron w drodze rekursu odpisane zostały.

Emigracya.

W dziale tym podaje Wydział krajowy do wiadomości pisma c. k. Namiestnictwa dotyczące emigracyi do Brazylii i do Kanady, a nadto pismo ostrzegające przed emigracyjną agitacyą zagranicznych towarzystw przewozu emigrantów.

Ponieważ ta sprawa niewątpliwie w innym dziale będzie omawianą, dlatego Komisya prawnicza do powyższego streszczenia się ogranicza kończąc poniżej odpowiednim wnioskiem.

Po tem przedstawieniu komisya prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Sejm przyjmuje sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności departamentu VI. za czas od dnia 1. lipca 1909 do 30. czerwca 1910 do wiadomości;

2) Sejm ponawia uchwały swoje z lat poprzednich dotyczące otwarcia nowych Sądów obwodowych i powiatowych i wzywa c. k. Rząd, aby otworzył jaknajspieszniej Sądy obwodowe w Białej, Bochni, Nowym Targu, Mielcu i Żółkwi, tudzież Sądy powiatowe w Baranowie, Jagielnicy, Jezierzanach, Podkamieniu, Strzeliskach nowych, Uścierykach, Zawałowie, Jaryczowie, Kozłowie i Magierowie;

3) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby sprawę ryczałtu szupasowego dotychczas stacyom szupasowym po 30 h. dziennie od osoby szupaśnika wypłacanego wziął pod rozwagę i aby na najbliższej sesyi sejmowej z odpowiednimi wystąpił wnioskami;

4) Sejm wzywa c. k. Rząd o wydanie odpowiednich zarządzeń mających na celu szybsze załatwianie spraw szupasowych i jak najspieszniejsze wydawanie orzeczeń szupasowych.

5) Sejm upoważnia Wydział krajowy do użycia części rezerwowego kapitału 250. 00 koron funduszu dla utrzymywania i wychowywania ubogich sierót, tudzież dzieci opuszczonych i zaniedbanych lub na zaniedbanie narażonych istniejącego, a to na pokrycie kosztów utrzymania i wychowania dzieci ubogich sierót tudzież dzieci opuszczonych i zaniedbanych lub na zaniedbanie narażonych przez rok 1911.

6) Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, ażeby jaknajspieszniej przedłożył Radzie państwa projekt ustawy, mocą której kasy sieroce zbiorowe przekazywałyby krajom na cele wychowywania dzieci bez opieki, zaniedbanych i na zaniedbanie narażonych całkowitą sumę nadwyżek z obrotu, jakie wypadną z końcem roku 1910 i lat następnych, zatrzymując tylko odpowiednią rezerwę.

7) Sejm wzywa c. k. Rząd o jak najspieszniejsze przedłożenie ciałom ustawodawczym projektu ustawy emigracyjnej.

Zast. przewodniczącego:
Adolf Brunicki.

Sprawozdawca:
Maiss.

Ls. 7353. We Lwowie, dnia 12. października 1910.

Aleg 856

Sprawozdanie

Komisyi gminnej w przedmiocie sprawozdania Wydziału krajowego o utworzenie z rozparcelowanych obszarów dworskich w Jajkowcach i Lubszy samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Antoniówka.

Wysoki Sejmie!

Osadnicy na rozparcelowanych obszarach dworskich w Jajkowcach i Lubszy wnieśli wspólnie z właścicielem reszty obszaru dworskiego już w roku 1907 petycyę o utworzenie z pomienionego terytoryum samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Antoniówka.

Wobec tego, że lokalne stosunki za utworzeniem odrębnej gminy przemawiają, że tak władze autonomiczne jak i rządowe nie podniosły przeciw utworzeniu odrębnej gminy żadnych zarzutów, wobec tego wreszcie, że siła podatkowa nowo utworzonej gminy jest wystarczającą do zapewnienia normalnej administracyi, wnosi Komisya gminna zgodnie z Wydziałem krajowym:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

załączony ·/. projekt ustawy.

Przewodniczący:
Bojko.

Sprawozdawca:
Skarbek.

USTAWA

z dnia ..... o utworzeniu z posiadłości powstałych z rozparcelowanych dóbr tabularnych Jajkowce i Lubsza, powiat Żydaczów, samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Antoniówka.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Z posiadłości powstałych wskutek rozparcelowania majętności tabularnych Jajkowce i Lubsza, powiatu Żydaczów, tworzy się nową samoistną gminę administracyjną pod nazwą Antoniówka.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

L. 7354, We Lwowie, dnia 12. października 1910.

Aleg 857

Sprawozdanie

Komisyi gminnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia przysiółka Seńkowice ze związku gminy Hołe rawskie i utworzenia z niego odrębnej gminy administracyjnej.

Wysoki Sejmie!

Mieszkańcy przysiółka Seńkowice wnieśli w r. 1908. prośbę o wyłączenie przysiółka ze związku gminy Hołe rawskie i utworzenie odrębnej gminy administracyinej. Rada gminna w Hołem oświadczyła się przeciw wyłączeniu, nie przytaczając jednakże na poparcie swej uchwały żadnych poważnych argumentów.

Wobec tego, że lokalne stosunki za wyłączeniem i za utworzeniem odrębnej gminy przemawiają, że tak władze autonomiczne jak i rządowe nie podniosły przeciw temu żadnych zarzutów, że siła podatkowa nowo utworzonej gminy jest wystarczającą do zapewnienia normalnej administracyi, Komisya gminna wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

załączony ·/. projekt ustawy.

Przewodniczący:
Bojko.

Sprawozdawca:
Skarbek.

USTAWA

z dnia ..... o wyłączeniu przysiółka Seńkowice ze związku gminy Hołe rawskie, powiatu rawskiego i utworzeniu z niego samoistnej gminy administracyjnej.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Przysiółek Seńkowice wyłącza się ze związku gminy Hołe rawskie, powiat Rawa ruska, i tworzy się z niego samoistną gminę administracyjną.

Art. II.

Do trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, ma być Rada gminna w Hołem rawskiem rozwiązaną, a natomiast mają być zarządzone i przeprowadzone nowe wybory do Rady gminnej w Hołem rawskiem i Seńkowicach.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenla.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

L. s. 7356. We Lwowie, dnia 12. października 1910.

858

Sprawozdanie

komisyi gminnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia z przysiółka „Siółko ad Bożyków“ tudzież z części obszaru dworskiego w Bożykowie samoistnej gminy administracyjnej.

Wysoki Sejmie!

Mieszkańcy przysiółka Siółko ad Bożyków wnieśli jeszcze w roku 1899 prośbę o utworzenie odrębnej gminy administracyjnej pod nazwą Siółko. Wydział krajowy jednak z powodu zbyt słabej siły podatkowej tego przysiółka zniewolony był odmówić poparcia tej sprawy wobec Wysokiego Sejmu. W roku 1901 nabyli mieszkańcy przysiółka część obszaru dworskiego w Bożykowie, czem wzmocnili do tego stopnia siłę podatkową przysiółka, że obecnie utworzenie odrębnej gminy administracyjnej z tej strony nie napotyka na trudności. Gdy nadto stosunki miejscowe przemawiają za utworzeniem odrębnej gminy a tak władze autonomiczne jak i rządowe przeciwko niemu żadnych nie podnoszą zarzutów, przeto komisya gminna wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym

Wysoki Sejm raczy uchwalić

załączony ./' projekt ustawy.

Przewodniczący:
Bojko.

Sprawozdawca:
Skarbek.

Ustawa

z dnia . . . . o utworzeniu z przysiółka Siółko, należącego do związku gminy Bożyków, powiat Podhajce, tudzież z nabytej przez mieszkańców tego przysiółka części obszaru dworskiego w Bożykowie samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Siółko.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Przysiółek Siółko wyłącza się ze związku gminy Bożyków, powiat Podhajce, ; z tego przysiółka tudzież z części obszaru dworskiego w Bożykowie, nabytej przez mieszkańców rzeczonego przysiółka, tworzy się samoistną gminę administracyjną pod nazwą Siółko.

Art. II.

Granicę między gminą Siółko a gminą Bożyków i resztą obszaru dworskiego w Bożykowie tworzyć mają:

w gminie Siółko zewnętrzne granice parcel katastralnych l. l. 1570, 1601, 1602, 1605/2, 1605/1, 1606, 1609/2, 1609/1, 1610, 1613, 1614, 1617, 1618, 1621/2, 1621/1, 1622, 1625, 1626, 1627, 1630, 1631/1, 1631/2, 1634/2, 1634/1, 1635/1, 1635/2, 1638, 1639, 1642, 1643/1, 1643/2, 1646, 1647/1, 1647/2, 1650/2, 1650/1, 1651, 1654, 1655, 1658, 1659, 1662, 1664, 1667, 1668, 1671, 1672, 1675/2, 1675/1, 1676/1, 1676/2 1679, 1680, 1683, 1684, 1687, 1688, 1691, 1692/1, 1692/2, 1695, 1696, 1699, 1700, 1703, 1704, 1707/2, 1707/1, 1709, 1712, 1713/1, 1713/2, 1716, 1717, 1720/2, 1720/1, 1721/1, 1721/2, 1724/1, 1725, 1728, 1729/1, 1729/3, 1729/2, 1732, 1734, 1737, 1738, 1741/2, 1741/1, 1744, 1748, 1747, 1750, 1753, 1756, 1759, 1762, 1765, 1768, 1771, 1774, 1778, 1777, 1780, 1783, 1789, 1790, 1793, 1794, 1797, 1798, 1801, 1802, 1805, 1806, 1809, 1810, 1813, 1814, 1817, 1818, 1821, 1822, 1825, 1826, 1829/1, 1829/2, 1830, 1833, 1834,

1837, 1838, 1841, 1842, 1843, 1844, 1845/1, 1845/2, 1846, 1847, 1848/1, 1848/2, 1849, 1850, 1851, 1852/1, 1852/2, 1853, 1854/1, 1854/2, 1855, 1856, 1857/1, 1857/2, 1858, 1859/1, 1859/2, 1860/1, 1860/2, 1861, dalej oś drogi parc. l. kat 2254 i oś drogi parc. l. kat. 2255, zewnętrzna granica parceli l. kat. 1390/2, oś drogi parc. l. kat. 2243 i 2256, zewnętrzne granice parcel l. l. kat. 1318, 1319, 1320, oś drogi parc. l. kat. 2257, zewnętrzne granice parceli l kat. 1091/2, oś drogi parc. l. kat. 2239, 2238 i 2237, zewnętrzna granica parc. l. kat. 1067/1, oś drogi parc. l. kat. 2239, zewnętrze granice parcel l. l. kat. 1064, 1063, 1062, 1867, 1868/2, oś drogi parc. l. kat. 2266, zewnętrzne granice parcel. l. l. kat. 998, 2177/1, 2261, 2178/1, 2175, 2174/2, 2170/2, 2173/2;

w Bożykowie (w gminie i na pozostałej części obszaru dworskiego) zewnętrzne granice parcel l. kat. 1569, 1563, oś parcel l. l. kat. 2254, 2255, zewnętrzna granica parceli l. kat. 1391/1, oś drogi parc. l. kat. 2243, 2256, zewnętrzne granice parcel l. l. kat 1317, 1316, 1315, oś drogi parc. l. kat. 2257, zewnętrzna granica parceli l. kat. 1094/2, oś drogi parc. l. kat. 2239, 2238 i 2237, zewnętrzna granica parceli l. kat. 1014, oś drogi parc. l. kat. 2239, zewnętrzne granice parcel l. l. kat. 1013, 1012, 1011/2, 1010/2,. 1010/1, 1009/2, 1009/1, 1008, 1007/2, 1007/1, 1006/2, 1006/1, 1005/2, 1005/1, 1004, 1003/2, 1003/1, 1002/2, 1002/1, 1001/2, 1001/1, 1868/1, 1000, oś drogi parc. l. kat. 2266; zewnętrzne granice parcel l. l. kat. 984, 975/1, 974/2, 972, 971, 970, 968, 967, 966, 965, 963, 962, 960/2, 959/1, 958, 957/2, 957/1, 955/2, 955/1, 954, 951, 950/2, 2177/2, 2261, 2178/2, 2175, 2174/1, 2172/1, 2173/1.

Art. III.

Do trzech miesięcy od dnia wejścia w życie tej ustawy ma być Rada gminna w Bożykowie rozwiązaną, a natomiast mają być zarządzone i przeprowadzone nowe wybory do Rady gminnej w Bożykowie i Siółku.

Art. IV.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. V.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

L. s. 7355. We Lwowie, dnia 12. października 1910

Aleg 859

Sprawozdanie

komisyi gminnej o spawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia z gminy Laszki murowane dwóch samoistnych gmin administracyjnych pod nazwą Laszki murowane miasteczko i Laszki murowane wieś.

Wysoki Sejmie!

Utworzenie z gminy Laszki murowane dwóch odrębnych gmin administracyjnych uchwalił już Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 5/10 1908. Ustawa ta jednakże z powodu braku formalnej natury nie otrzymała Najwyższej sankcyi. C. k. rząd zakwestyonował bowiem zgodność uchwały rady gminnej oznaczającą granicę między przyszłemi odrębnemi gminami z odnośnym szkicem sytuacyjnym a nadto zarzucił, że ani w projekcie ustawy ani też w uchwale rady gminnej i na mapie nie oznaczono linii granicznej przyszłych gmin tj. od ujścia potoku Malinówki do Strwiąża do końca terytoryum obecnej gminy administracyjnej Laszki murowane. Gdy obecnie wskutek nowej uchwały rady gminnej oznaczoną została dokładnie granica przyszłych gmin a tem samem usunięte zostały przeszkody udzielenia Najwyższej sankcyi, przeto komisya gminna wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym:

Wysoki Sejm uchwalić raczy

załączony ·/. projekt ustawy.

Przewodniczący.
Bojko.

Sprawozdawca.
Skarbek.

Ustawa

z dnia . . . o rozdzieleniu gminy Laszki murowane, powiat Stary Sambor, i utworzeniu z niej dwóch samoistnych gmin administracyjnych pod nazwą Laszki murowane miasteczko i Laszki murowane wieś.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Gminę Laszki murowane, w powiecie starosamborskim, rozdziela się i tworzy się z niej dwie samoistne gminy administracyjne, jedną pod nazwą Laszki murowane miasteczko, drugą zaś pod nazwą Laszki murowane wieś.

Art. II.

Granicę między gminami Laszki murowane miasteczko i Laszki murowane wieś ma tworzyć częścią potok Młynówka aż do połączenia z potokiem Malinowskim; w dalszym ciągu potok Malinowski aż do ujścia do rzeki Strwiąż; wreszcie środek łożyska tej rzeki w dolnym jej biegu aż do granicy gminy Posada Felsztyńska.

Art. III.

Do trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy ma być rozwiązaną dotychczasowa Rada gminna w La-

szkach murowanych, a natomiast mają być zarządzone i przeprowadzone wybory do Rady gminnej nowych gmin Laszki murowane miasteczko i Laszki murowane wieś.

Art. IV.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. V.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Lw. 86.681 1910 We Lwowie dnia 14. października 1910.

Aleg 860

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie przyłączenia gminy i obszaru dworskiego Płaszów do miasta Krakowa.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z 19. września 1907. uznała Rada król. stoł. miasta Krakowa potrzebę przyłączenia do Krakowa szeregu sąsiednich gmin i obszarów dworskich.

Przy zrealizowaniu tego projektu słusznie przyjęła Rada miejska zasadę, iż akcya prowadzoną być powinna za zgodą interesowanych gmin, z któremi przeprowadzono też odpowiednie rokowania. Uznając korzyści przyłączenia swoich terytoryów do miasta Krakowa oświadczyło pierwotnie 13 gmin wraz z dotyczącymi obszarami dworskimi gotowość do połączenia się z miastem Krakowem. Na tej podstawie ustawą z dnia 13. listopada 1909 Nr. 148. dz. u. kr. wcielone zostały do Krakowa gminy i obszary dworskie: Półwsie Zwierzynieckie, Zwierzyniec, Czarna Wieś, Nowa Wieś Narodowa, Łobzów, Krowodrza, Grzegórzki-Piaski, Zakrzówek, Dębniki, oraz części gmin Prądnik biały i Prądnik czerwony, nadto Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 16. lutego 1910 uchwalił projekt ustawy o przyłączeniu do Krakowa gminy i obszaru dworskiego Ludwinów tudzież gminy Dąbie.

Obecnie także gmina i obszar dworski Płaszów, położone w powiecie autonomicznym wielickim, zgodziły się na przyłączenie do Krakowa, Reprezentacya miasta zawarła więc tak z gminą jak i z właścicielem obszaru dworskiego stosowne umowy, które Rada miejska uchwałą z dnia 9. lipca 1910 zatwierdziła, oraz poruzomiała się z Reprezentacyą powiatu wielickiego co do wysokości świadczeń miasta Krakowa na rzecz powiatu z tytułu wyłączenia z okręgu Rady powiatowej i gminy obszaru dworskiego Płaszów.

Obok uznanych już przez Wysoki Sejm względów ogólnych, dla których terytoryalne rozszerzenie granic miasta Krakowa okazało się koniecznem, Rada miejska uważa przyłączenie gminy i obszaru dworskiego Płaszów do Krakowa za pożądane także z następujących powodów:

a) W przypuszczeniu, że budowa kanałów spławnych przyjdzie do skutku, uznała Rada miasta za konieczne, ażeby zbudować się mający port przy Wiśle znajdował się w granicach miasta, co zresztą uznał także Wysoki Sejm za potrzebne, skoro polecając Wydziałowi krajowemu, ażeby przeprowadził rokowania z gminami do Krakowa przyłączyć się mającemi, w uchwale z dnia 12. listopada 1904 wyraźnie zaznaczył potrzebę takiego usytuowania głównego portu, by ten port był położony na terytoryum stoł. król. miasta Krakowa i czynił najskuteczniej zadość interesom handlowym i przemysłowym tego miasta. Port ten projektowany jest zaś właśnie na terytoryum gminy Płaszowa.

b) Płaszów już dzisiaj jest miejscowością fabryczną i ma wszelkie warunki do tego, ażeby się stał dzielnicą fabryczną Krakowa.

c) Miastu Krakowowi bardzo na tem zależy, ażeby grunta po obu brzegach Wisły znajdowały się na obszarze miejskim. Jest to pożądanem chociażby ze względów na spodziewane powstanie nad Wisłą w znaczniejszej ilości zakładów przemysłowych, jak magazynów, składów towarowych i tp. co niewątpliwie nastąpi jako skutek uregulowania i uspławnienia Wisły.

d) Dalej leży w interesie miasta, ażeby istniejący w Płaszowie centralny dworzec kolei żelaznej wraz z sąsiednimi gruntami znajdował się w granicach miasta Krakowa. Z rozmaitych bowiem względów, a zwłaszcza ze względu na rozwój i ochronę własnego handlu i przemysłu jest bardzo ważną rzeczą, ażeby obok dworca kolejowego budowle, drogi dojazdowe względnie inne środki komunikacyjne powstawały tylko w sposób, odpowiadający interesom handlowym i przemysłowym miasta Krakowa, obecnie zaś to miasto nie może na stosunki budowlane i komunikacyjne na gruntach sąsiadujących z dworcem wywierać żadnego wpływu.

e) Nie mniej ważnym względem jest potrzeba urządzenia na terytoryum miasta i prowadzenie we własnym zarządzie przez gminę krakowską wielkiej i postępowej fabryki wyrobu taniej a dobrej cegły dla skutecznego uregulowania cen materyałów budowlanych jako środka do zwalczenia drożyzny mieszkań. Ten projekt urzeczywistnić się da jedynie przez inkorporacyę Płaszowa, ponieważ na terytoryum tej gminy znajdują się bardzo wielkie przestrzenie wybornej gliny, zdatnej na cegłę i dachówkę, z czego około 100 morgów znajduje się na gruntach będących własnością gminy Płaszowa, a nadto gmina ta posiada sama wielką fabrykę dachówek i cegieł, zbudowaną kosztem 300.000 koron. Fabrykę tę przez wcielenie gminy przejmie miasto Kraków na własność i będzie ją mogło z łatwością w razie potrzeby rozszerzyć, gliny zaś do wyrobu dostarczą grunta gminne.

f) Przyłączenie obszaru dworskiego w Płaszowie do Krakowa jest także z tego względu konieczne, ponieważ wszystkie grunta należące do obszaru dworskiego rozmieszczone są wśród gruntów gminy Płaszowa tak, że przyłączenie terytoryum gminnego bez obszaru dworskiego byłoby niemożliwą rzeczą.

Przez przyłączenie Płaszowa powiększy się obszar król. stoł. miasta Krakowa o 7·72 klm.□ i przybędzie temu miastu około 2.100 mieszkańców tudzież 200 domów.

Wydział krajowy w obec projektowanego rozszerzenia miasta Krakowa rozpatrzył ze swej strony, o ile to rozszerzenie wpłynie na budżet miejski, oraz na stosunki finansowe miasta i przyszedł do przekonania, że obowiązkom, jakie wynikną z przyłączenia gminy i obszaru dworskiego Płaszów, miasto Kraków podoła bez potrzeby podwyższenia dotąd pobieranych w Krakowie opłat i podatków gminnych, z zastrzeżeniem wszakże, że uporządkowanie dzielnicy, jaka na przyłączonem terytoryum powstanie, nastąpi nie naraz, lecz stopniowo w miarę rozporządzalnych środków. W tym względzie sprawa się przedstawia, jak następuje: Magistrat miasta Krakowa obliczył, iż wcelu uporządkowania rzeczonego terytoryum i spełnienia zobowiązań przyjętych w umowach z gminą i obszarem dworskim miasto Kraków będzie musiało wydać:

na poprawę dróg i budowę chodników oraz ścieków	125.000 K.
na budowę kanałów	100.000 „
na budowę 4 klasowej szkoły przewyżka wydatku ponad gotówkę gminy Płaszowa, mogącą być na ten cel użytą w wysokości 27.619 K z funduszu zakładowego	45.000 „
na budowę stażnicy gminnej dla pomieszczenia kancelaryi komisarza okręgowego, filii straży pożarnej i strażnicy policyjnej	70.000 „
na oświetlenia ulic	30.000 „
razem	370.000 K.

Koszt oświetlenia ulic pokryje fundusz gazowni miejskiej, natomiast reszta wydatków w sumie 340.000 K, z czego około 180.000 K wypadnie ponieść w pierwszym roku po przyłączeniu Płaszowa, zwiększy pożyczkę inwestycyjną jaką miasto Kraków zamierza zaciągnąć na inwestycye w gminach przyłączonych do miasta.

Zestawiony przez Magistrat miasta Krakowa preliminarz normalny dla Płaszowa na rok pierwszy po wcieleniu do Krakowa, uwzględniający inwestycye na 180.000 K, obejmujący zatem ratę amortyzacyjną roczną w kwocie 7.837 K od pożyczki w tej wysokości, wykazuje nadwyżkę 46 K ponad preliminowane wydatki w ogólnej kwocie 54.094 K.

Roczna rata amortyzacyjna pożyczki w pełnej wysokości 340.000 K wynosić będzie	16.150 K
Pokrycie tego wydatku do kwoty	13.437 „
znajdzie się w budżecie normalnym, gdzie jest już wstawiony wydatek na amortyzacyę w kwocie 7.837 K. już zaś w drugim roku po przyłączeniu Płaszowa odpadnie wydatek preliminowany jednorazowo na zapłacenie długu przejętego od gminy Płaszowa w kwocie	5.600 „
brakuje więc pokrycia dla części raty amortyzacyjnej w kwocie	2.713 K

Z uwagi jednak, że we wspomnianym preliminarzu dochód w Płaszowie z opłat konsumcyjnych obliczony został podług ilości mieszkańców w wysokości 55% dochodu obecnego przypadającego na mieszkańców miasta Krakowa, a przytem nie uwzględniono wcale okoliczności, że skutkiem bardzo znacznego podwyższenia ustawą z dnia 15. kwietnia 1910 Nr. 122 Dz. u. kr. opłat miejskich od napojów spirytusowych i od piwa dochody ogólne z tych opłat od 1. stycznia 1911 w mieście Krakowie będą znacznie większe, przypuszczać można, że także ta brakująca kwota 2.713 K znajduje pokrycie w budżecie zwyczajnym najpóźniej do kilku lat, ponieważ także w Płaszowie wzrostu dochodów z opłat konsumcyjnych można się spodziewać. Właśnie brak pokrycia części raty 2713 K daje wskazówkę, że pożyczka 340.000 K nie powinna być zaciągniętą naraz, ale w stosownej części dopiero wtenczas, gdy dochody z terytoryum Płaszowa wystarczą na opłacanie pełnej raty amortyzacyjnej, do tego zaś czasu część wydatków inwestycyjnych będzie musiała być odłożoną.

Wydział krajowy popiera tedy prośbę gminy miasta Krakowa o przyłączenie gminy Płaszowa wraz z obszarem dworskim i przedstawia Wysokiemu Sejmowi odpowiedni projekt ustawy. Projekt ten wzorowany jest zupełnie na ustawie z dnia 13. listopada 1909 Nr. 148 dz. u. kr. oraz na postanowieniach uchwalonej 16. lutego 1910 przez Wysoki Sejm zgodnie z propozycyą komisyi gminnej ustawy w przedmiocie wcielenia do miasta Krakowa gmin Dąbie i Ludwinów oraz obszaru dworskiego w Ludwinowie. Odmienne postanowienia zawiera niniejszy projekt ustawy tylko w art. VI. co do świadczeń miasta Krakowa na rzecz Rady powiatowej w Wieliczce i w art. X co do zmiany § 18 ordynacyi wyborczej dla miasta Krakowa.

W szczególności w artykule VI. zamieścił Wydział krajowy postanowienie wkładające na miasto Kraków obowiązek uiszczenia Radzie powiatowej w Wieliczce w celu złagodzenia utrudnień w administracyi powiatowej z powodu dalszego ubytku w dodatkach powiatowych i w celu uregulowania stosunków wynikłych z odpowiedzialności wyłączonej z powiatu gminy Płaszów i obszaru dworskiego w Płaszowie za zobowiązania powiatu wielickiego jednorazowo kwoty 13.707 K w pierwszym roku po przejściu tej gminy i obszaru dworskiego pod zarząd Rady i Magistratu miasta Krakowa i uiszczania przez 20 lat po wyłączeniu po 1965 K rocznie. Wysokość tych świadczeń obliczoną została analogicznie do obliczeń Wydziału krajowego, jakie były podstawą do oznaczenia świadczeń gminy miasta Krakowa na rzecz powiatu wielickiego unormowanych już ustawą inkorporacyjną z roku 1909 i projektem ustawy z roku 1910 w przedmiocie przyłączenia do Krakowa gminy Ludwinowa z powiatu wielickiego. Obliczeń tych dokonał Wydział powiatowy w Wieliczce, a Reprezentacya miasta Krakowa na te świadczenia się zgodziła.

Natomiast miasto Kraków nie przychyliło się do dalszego żądania Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce, odszkodowania z tytułu, iż powiat otrzymywał dotąd na utrzymanie drogi gminnej Podgórze Płaszów-Lasówki subwencyę od Skarbu wojskowego, z której na część (4.150 m.) leżącą w Płaszowie przypadało 3.603 K, koszta

zaś utrzymania tej części drogi przez powiat wynosiły tylko 2.826 K, Wydział powiatowy oszczędzał zatem rocznie 777 K. Otóż Wydział powiatowy zażądał, ażeby miasto Kraków po przyłączeniu gminy Płaszów i obszaru dworskiego zwracało Radzie powiatowej powyższą nadwyżkę rocznie po 777 K jako zwrot kapitału 13.152 K użytego na budowę rzeczonej drogi tak długo, dopokąd kapitał ten nie będzie w całości zwrócony, a to o ile Kraków uzyska subwencyę od Skarbu wojskowego w dotychczasowej wysokości. Wydział krajowy również tego żądania nie mógł uwzględnić, ponieważ nie widzi podstawy do zwracania przez miasto Kraków jakichkolwiek wkładów dawniejszych, nadto żadnej niema pewności, czy i w jakiej wysokości Kraków uzyska dla siebie subwencyę, a zresztą nie jest wykluczonem, iż okaże się potrzeba przebudowy drogi lub też że koszta jej utrzymania w zarządzie miejskim z powodu podrożenia robocizny i materyałów lub też lepszej konserwacyi okażą się wyższe, aniżeli wynosiły w administracyi powiatu.

W art. X mieści się wynikające z zawartych umów postanowienie, zapewniające gminie Płaszów i obszarowi dworskiemu w Płaszowie udział w Reprezentacyi miasta Krakowa przez wybór wspólnie dwóch radców miejskich, których ogólna liczba przez to z 85 zwiększy się na 87 radców.

Obok projektu ustawy przedstawia Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi potrzebę uchwalenia dwóch rezolucyj do c. k. Rządu w celu uwolnienia od należytości skarbowych podań sądowych i uchwał hipotecznych w sprawie przeniesienia własności nieruchomego majątku gminy Płaszowa na rzecz miasta Krakowa i w celu utrzymania dzisiejszego wymiaru podatku domowo-czynszowego na terytoryum przyłączonem do Krakowa.

Na podstawie niniejszego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

dołączony ?. projekt ustawy — i następujące rezolucye:

1. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby podania sądowe i uchwały hipoteczne w sprawie przeniesienia nieruchomego majątku gminy Płaszowa na rzecz gminy miasta Krakowa uwolnił od należytości skarbowych.

2. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby utrzymał dzisiejszy wymiar podatku domowo-czynszowego w gminie Płaszów i na obszarze dworskim Płaszów do miasta Krakowa przyłączyć się mających, w uwzględnieniu okoliczności, że na dzisiejszem terytoryum miasta Krakowa podatek domowo-czynszowy został po myśli ustawy z dnia 10. sierpnia 1905 Nr. 133 Dz. p. p. stopniowo obniżony do poziomu stopy podatku domowo-czynszowego w gminie Płaszów.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz w. r.
Członek Wydziału krajowego.

UKŁAD

Reprezentantów gminy miasta Krakowa z Delegatami gminy Płaszów — o połączenie gminy Płaszów ze stoł. król. miastem Krakowem.

I. Wszelki majątek i dobro gminne gminy Płaszów zostanie przyłączone do majątku i dobra gminnego m. Krakowa.

Gmina m. Krakowa przyjmuje wszelkie prawa gminy Płaszów i wstępuje bezwarunkowo w te zobowiązania, które do chwili zatwierdzenia niniejszego protokołu przez Radę gminną w Płaszowie gmina ta na podstawie ważnie powziętych uchwał zaciągnęła.

Za zobowiązania, wynikłe z umów zawartych przez gminę Płaszów na podstawie uchwał powziętych w międzyczasie od zatwierdzenia niniejszego protokołu aż do rzeczywistego wcielenia gminy Płaszów do m. Krakowa — ta ostatnia gmina o tyle tylko będzie zobowiązaną — o ile te umowy przyjdą do skutku na podstawie pisemnego zezwolenia Prezydenta miasta Krakowa.

Również od chwili zatwierdzenia układów niniejszych przez Radę gminną w Płaszowie pozbycie i nabycie majątku gminnego może mieć miejsce tylko za zgodą Prezydenta miasta Krakowa — na piśmie udzieloną.

Gdyby w przedmiocie udzielenia zezwolenia na zawarcie umów gminę Płaszów obowiązujących, o którem powyżej mowa, między Prezydentem m. Krakowa a gminą Płaszów powstało nieporozumienie, rozstrzygnie je stanowczo Wydział krajowy.

II. Gmina m. Krakowa daje przyrzeczenie, że kapitały gminy Płaszów — jakie istnieć będą w chwili przyłączenia jej do m. Krakowa użyte będą wyłącznie na lokalne cele wcielonego do Krakowa terytoryum gminy Płaszów.

III. Gmina miasta Krakowa przyrzeka przyjąć funkcyonaryuszy gminnych w Płaszowie do służby m. Krakowa z odpowiedniem przydzieleniem i z prawami przysługującemi funkcyonaryuszom miejskim odpowiedniej kategoryi oraz z policzeniem im lat służby przebytych w służbie gminy Płaszów — przyz ając im pobory co najmniej w tej wysokości, jakie mieli w swej gminie w dniu 1 stycznia 1910 roku.

IV. Prawo mieszkańców gminy Płaszów do korzystania z pastwiska gminnego zostaje nienaruszone. Gdyby gmina m. Krakowa potrzebowała części pastwiska gminnego na cele publiczne, natenczas o ile dla istniejącej w tym czasie jeszcze ilości gospodarstw rolnych pozostała część pastwiska gminnego będzie niewystarczająca — gmina m. Krakowa odda do użytku mieszkańców Płaszowa inny odpowiedni grunt na cele pastwiska w dogodnem miejscu.

Gmina miasta Krakowa postara się wedle możności o utrzymanie istniejących zwyczajów co do ścinania i sadzenia wierzb przez członków gminy Płaszów na pastwisku gminnem.

V. W sprawie inwestycyi gminnych, jak: Zaprowadzenia oświetlenia gazowego ulic, budowy publicznych studzien wodociągowych, zaprowadzenia kanalizacyi, urządzenia bruków, chodników i ścieków oraz regulacyi ulic, miasto Kraków zobowiązuje się w miarę możności i środków — z uwzględnieniem rzeczywistej potrzeby — zaraz po przyłączeniu gminy Płaszów przystąpić do stopniowego spełnienia postulatów pod tym względem przez Delegatów tejże gminy wyrażonych.

W sprawie czyszczenia ulic i placów w gminach do Krakowa przyłączyć się mających, tudzież wywożenia z nich śniegu i błota wydane zostaną dla terytoryów inkorporowanych osobne przepisy regulujące sprawy powyższe z uwzględnieniem lokalnych stosunków.

VI. Przez przyłączenie gminy Płaszów do Krakowa staną się przynależni względnie uczestnicy tejże gminy przynależnymi względnie uczestnikami gminy miasta Krakowa bez żadnej opłaty. Przepisy § 9 i 10 statutu m. Krakowa, określające prawa mieszkańców i członków gminy, będą w całej pełni stosowane także do przyłączonych do Krakowa mieszkańców i członków gminy Płaszów.

VII. Celem zabezpieczenia gminie Płaszów reprezentacyi w Radzie miasta Krakowa aż do chwili zaprowadzenia nowej ordynacyi wyborczej dla rozszerzonej gminy m. Krakowa zostaną do ustawy inkorporacyjnej wprowadzone przejściowe postanowienia, oparte na następujących zasadach:

1) Gmina Płaszów łącznie z obszarem dworskim Płaszów wybierać będzie 2 członków do Rady miejskiej w Krakowie.

2) Mieszkańcy gminy i obszaru dworskiego Płaszów, którzy po przyłączeniu nabędą w powyższy sposób czynne prawo wyborcze, wykonywać je będą wspólnie bez podziału na koła wyborcze.

VIII. Dopóki w gminie Płaszów nie zostaną zaprowadzone rurociągi wodociągu miejskiego, dotąd mieszkańcy gminy Płaszów wolni będą od opłat wodociągowych.

IX. Gmina miasta Krakowa uznaje swój obowiązek do starania się o potrzeby publiczne przyłączonej gminy Płaszów, w myśl postanowień statutu miasta i obowiązujących ustaw.

X. W granicach swej kompetencyi gmina m. Krakowa zezwoli tym mieszkańcom gminy Płaszów, którzy się wykażą z posiadania gruntów pod uprawę rolniczą używanych, na chów nierogacizny w obrębie terytoryum obecnej gminy.

Konie i bydło wszystkim mieszkańcom obecnej gminy Płaszów chować będzie wolno.

XI. Dla budynków już istniejących w Płaszowie przyzna gmina m. Krakowa 15-letni okres przejściowy do zmiany pokrycia dachów na ogniotrwałe.

Przyzwala się również w zasadzie na utrzymywanie gnojowisk przy gospodarstwach rolnych.

Co do urządzenia gnojowisk i dołów kloacznych, względnie przerobienia istniejących wadliwych dołów kloacznych, wydane zostaną po przyłączeniu gmin sąsiednich przejściowe przepisy policyjno-sanitarne, z uwzględnieniem stosunków miejscowych.

XII. O ile terytoryum gminy Płaszów zostanie wcielone w okrąg akcyzowy krakowski, gmina m. Krakowa poczyni starania u Rządu, aby mieszkańcom wcielonego terytoryum wolno było wprowadzać bydło i nierogaciznę na chów przeznaczone, bez obowiązku składania kaucyi.

Dalej przyrzeka m. Kraków poczynić starania przy sposobności przesunięcia

rejonu akcyzowego, ażeby wszelkie plony rolne, zwożone z pól po zbiorze, w przejeździe przez rogatkę do własnych gospodarstw wolne były od opłat akcyzowych.

Również przyrzeka gmina m. Krakowa uwolnić od opłat mytniczych bydło, pędzone na pastwisko, do pławienia, pojenia, leczenia lub okucia, tudzież zaprzęgi przejeżdżające przez rogatkę dla prowadzenia gospodarstwa rolnego — a to do orania, bronowania, do wywiezienia ziarna na zasiew, sadzonek i narzędzi gospodarczych, — wreszcie do zbierania i zwożenia płodów rolnych, łąkowych i ogrodowych z gruntów własnych i dzierżawionych. W celu przepuszczenia takiego bydła lub zaprzęgu przez rogatki wydawać będzie Magistrat za zgłoszeniem się, bez opłaty, certyfikaty, uwalniające od opłat rogatkowych.

XIII. Miasto Kraków przyjmuje na siebie obowiązek poczynienia odpowiednich zabiegów, ażeby przepisy obowiązujące dotychczas pod względem podatku domowo-czynszowego w gminie Płaszów, wskutek wcielenia tej gminy do Krakowa, nie uległy zmianie.

XIV. Starania o dojście do skutku przyłączenia gminy Płaszów do Krakowa podejmie swoim kosztem miasto Kraków.

XV. Reprezentanci gminy m. Krakowa zgadzają się na wniosek Rady gminnej w Płaszowie, aby gmina miasta Krakowa utrzymywała przewóz przez Wisłę do gruntów członków gminy Płaszów, położonych na lewym brzegu Wisły.

XVI. Miasto Kraków dołoży starań, aby na terytoryum gminy Płaszów została urządzona filia poczty krakowskiej.

XVII. Miasto Kraków postara się po przyłączeniu gminy Płaszów o urządzenie lub poprawienie ścieków przy drogach wiodących do Wisły.

XVIII. Gmina miasta Krakowa oświadcza przez swych Reprezentantów, że po przyłączeniu gminy Płaszów do Krakowa, przystąpi zaraz do wybudowania 4-klasowej szkoły na terytoryum gminy Płaszów i wystawi dla celu tego odpowiedni jednopiątrowy budynek.

UKŁAD

Reprezentantów gminy miasta Krakowa z JW. Panem Karolem de Lindenwald Czeczem, właścicielem obszaru dworskiego Płaszów, o przyłączenie tegoż obszaru do stoł. król. miasta Krakowa.

JW. Pan Karol Czecz, właściciel obszaru dworskiego Płaszów, oświadcza, iż zasadniczo zgadza się na przyłączenie obszaru dworskiego Płaszów do miasta Krakowa — dla ochrony zaś swych praw wynikających z własności, następujące przedstawia warunki, zastrzeżenia i życzenia:

I. Wszystkie udogodnienia i koncesye przyznane w układach o połączenie się z Krakowem gminie Płaszów będą miały także zastosowanie do obszaru dworskiego Płaszów.

II. Wszystkie istniejące koncesye przemysłowe, przyznane właścicielowi obszaru dworskiego Płaszów, zostaną nadal utrzymane bez zmiany.

III. Wymiar podatku domowo-czynszowego nie dozna zmiany z powodu przyłączenia obszaru dworskiego Płaszów do Krakowa, podatek zaś domowo-klasowy ulegnie jedynie takim zmianom, jak i w innych gminach do Krakowa przyłączonych. W tym celu gmina miasta Krakowa poczyni odpowiednie starania.

IV. Wszystkie budynki folwarczne, na obszarze dworskim Płaszów położone, zostaną uwolnione od przymusu połączenia z wodociągiem miejskim i od podatku wodociągowego — jak długo służyć będą celom rolniczym.

Zakłady przemysłowe, obecnie znajdujące się na obszarze dworskim Płaszów (cegielnia i fabryka gipsu), zostaną uwolnione od przymusu połączenia z wodociągiem miejskim i od podatku wodociągowego, dopóki służyć będą swemu przeznaczeniu. Dla celów przemysłowych zaś w tychże budynkach pozostawioną zostanie wolność pobierania wody ze studzien własnych.

Budynki mieszkalne, znajdujące się przy powyższych zakładach przemysłowych, zostaną uwolnione od przymusu połączenia z wodociągiem miejskim i od podatku wodociągowego na tak długo, jak i inne realności zamieszkałe w gminie Płaszów.

V. W dzielnicy Płaszów, utworzonej z gminy i obszaru dworskiego Płaszów— ze względu na rozległą stacyę kolejową ma być utworzoną ekspozytura (komisaryat) c. k. Dyrekcyi Policyi.

W tym kierunku gmina miasta Krakowa poczyni odpowiednie starania.

VI. Wyraża się życzenie, aby dzielnica Płaszów jak najrychlej udostępnioną została przez założenie chodnika i oświetlenie ulic.

VII. Wyraża się życzenie o otwarcie, ile możności rychło, dogodnej komunikacyi z Płaszowa wzdłuż wału wiślanego do nowego mostu na Wiśle, wiodącego od ulicy Starowiślnej.

VIII. Wyraża się życzenie, aby, jak tylko to wskazanem będzie ze względów ogólnych, lokalnych i przemysłowych, dzielnica Dąbie połączoną została mostem z dzielnicą Płaszów.

IX. Z powodu zamiaru rozszerzenia cegielni na obszarze dworskim i połączenia jej torem kolejowym ze stacyą Płaszów, właściciel obszaru dworskiego Płaszów zastrzega sobie przychylną pomoc w tym względzie ze strony gminy miasta Krakowa.

X. Celem zapewnienia obszarowi dworskiemu Płaszów udziału w Reprezentacyi gminnej w Krakowie, właściciel obszaru dworskiego Płaszów zgadza się w myśl układów zawartych między gminą miasta Krakowa a gminą Płaszów, aby obszar dworski Płaszów wraz z gminą Płaszów wybierał dwóch członków Rady miasta Krakowa w jednym okręgu wyborczym.

XI. Gmina miasta Krakowa dołoży starań, aby nazwę stacyi „Podgórze-Płaszów“, przemieniono na „Kraków-Płaszów.

Reprezentanci gminy miasta Krakowa oświadczają, iż zgadzają się na powyższe warunki i zastrzeżenia oraz przyjmują życzenia wyrażone do przychylnej wiadomości.

Ustawa

z dnia . . . . . w przedmiocie przyłączenia do miasta Krakowa gminy i obszaru dworskiego Płaszów, wyłączenia tychże z okręgu Rady powiatowej Wielickiej oraz w przedmiocie zmiany § 18. § 30. ust. ostatni i § 53. ust. 1). statutu stoł. król. miasta Krakowa.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Gmina Płaszów oraz obszar dworski Płaszów, położone w autonomicznym powiecie Wielickim, zostają połączone z miastem Krakowem w jedną gminę miejscową pod wspólną nazwą stołeczne, królewskie miasto Kraków.

Art. II.

Wskutek tego połączenia przestają gmina Płaszów i obszar dworski Płaszów istnieć jako samodzielne jednostki administracyjne.

Art. III.

Równocześnie z przyłączeniem do Krakowa zostają gmina Płaszów i obszar dworski Płaszów wyłączone z okręgu Rady powiatowej Wielickiej.

Art. IV.

Gmina miasta Krakowa przyjmuje prawa i obowiązki gminy Płaszowa z wyjątkiem praw i obowiązków, wypływających z takich umów, które potrzebują do ważności swej zatwierdzenia przez władze przełożone, a które zatwierdzenia tego do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy jeszcze nie uzyskały.

Art. V.

Gmina miasta Krakowa obowiązaną jest ściśle dopełnić zobowiązań przyjętych mocą zawartych z gminą Płaszów i obsza-

rem dworskim Płaszów umów, zatwierdzonych uchwałą Rady miasta Krakowa z dnia 9. lipca 1910.

Nad ścisłem dopełnieniem powyższych zobowiązań czuwać będzie Wydział krajowy, któremu w tym celu służy prawo zarządzić stosowne środki zaradcze.

Gdyby Rada miejska nie wstawiła we właściwym czasie w swój budżet kwoty, potrzebnej na pokrycie wydatków, połączonych z wypełnieniem takiego zobowiązania, będzie miał Wydział krajowy prawo kwotę tę wstawić do budżetu miejskiego.

Art. VI.

Oprócz wymienionych w art. VII. ustęp b) ustawy z dnia 13. listopada 1909 r. Nr. 148. Dz. u. kr. oraz w art. VII. ustawy w przedmiocie przyłączenia do miasta Krakowa gminy Dąbie z Beszczem i Głębinowem tudzież gminy Ludwinów i obszaru dworskiego Ludwinów świadczeń na rzecz Rady powiatowej w Wieliczce, obowiązaną jest gmina miasta Krakowa uiścić tejże Radzie powiatowej:

a) w pierwszych 20 latach po przejściu gminy Płaszów i obszaru dworskiego Płaszów pod zarząd Rady miejskiej i Magistratu stoł. król. miasta Krakowa corocznie sumę 1965 koron w ratach kwartalnych z dołu;

b) w pierwszym roku po przejściu gminy Płaszów i obszaru dworskiego Płaszów pod zarząd Rady miejskiej i Magistratu miasta Krakowa jednorazowo sumę 13.707 koron.

Art. VII.

Z dniem wcielenia do stoł. król. miasta Krakowa gminy Płaszów i obszaru dworskiego Płaszów (art. XIII.) przechodzi na gminę miasta Krakowa obowiązek utrzymywania, znajdujących się na wcielonym do miasta Krakowa obszarze, dróg gminnych i powiatowych, jako dróg miejskich.

Art. VIII.

Prawo propinacyjne na terytoryach gminy Płaszów i obszaru dworskiego Płaszów do miasta Krakowa tą ustawą przyłączonych, pozostaje niezmienione do końca roku 1910.

Po roku 1910 terytorya te podlegać będą przepisom obowiązujący dla miasta Krakowa (art. I. ustawy krajowej z dnia 20. grudnia 1905. Dz. u. kr. Nr. 11 ex 1906).

Art. IX.

Ustawy krajowe, obowiązujące w mieście Krakowie, mają obowiązywać także i w powstałem przez przyłączenie gminy Płaszów i obszaru dworskiego Płaszów powiększonem terytoryum miasta Krakowa, o ile tą ustawą dla tego terytoryum osobne przepisy nie zostały wydane.

W sprawie przepisów budowlanych dla terytoryów przyłączonych do miasta Krakowa gmin i obszarów dworskich, wydane zostaną w drodze ustawy krajowej osobne postanowienia

z uwzględnieniem zawartych umów (art. V.) i stosunków miejscowych.

Do czasu ustawodawczego uregulowania powyższych stosunków obowiązywać będzie w przyłączonych terytoryach ustawa budownicza dla miasta Krakowa z dnia 18. lipca 1883, Dz. u. kr. Nr. 63, zmieniona częściowo ustawą z dnia 28. marca 1905, Dz. u. kr. Nr. 56 i ustawą z dnia 28. marca 1910 Dz. u. kr. Nr. 89. z następującymi wyjątkami:

1. Istniejące dotąd na całym obszarze, do miasta Krakowa niniejszą ustawą przyłączonym, nieogniotrwałe pokrycia dachów, winny być w ciągu lat 15, licząc od dnia wejścia w życie tej ustawy, zamienione na ogniotrwałe.

2. Rada miasta Krakowa jest upoważnioną do wydania z uwzględnieniem zawartych umów (Art. V.) i miejscowych stosunków, przejściowych przepisów co do urządzenia, względnie przerobienia dołów kloacznych i gnojowisk, oraz co do przebudowy istniejących budynków mieszkalnych i gospodarczych.

Art. X.

Postanowienia art. XI. §. 18. 30 ust. ostatni i §. 53 ust. 1) ustawy z dnia 13. listopada 1909 r. Nr. 148 Dz. u. kr. znosi się w ich dotychczasowem brzmieniu, a natomiast opiewać mają, jak następuje:

§. 18.

Rada miejska składa się z 87 członków (radców miejskich).

Z powyższej ilości członków Rady miejskiej wybierają wyborcy zamieszkali na terytoryum Krakowa, jakie istniało przed obecnie dokonanem przyłączeniem sąsiednich gmin i obszarów dworskich, 72 radców, a wyborcy zamieszkali na terytoryach, przyłączonych obecnie do Krakowa gmin i obszarów dworskich 15 radców. W szczególności zaś wybierają wyborcy zamieszkali na terytoryum dotychczasowej gminy: Ludwinów 1 radcę, Zakrzówek z Kapelanką 1 radcę, Dębniki 1 radcę, Półwsie Zwierzynieckie 1 radcę, Zwierzyniec 1 radcę, Czarna wieś z Kawiorami 1 radcę, Nowa Wieś Narodowa 1 radcę, Łobzów 1 radcę, Krowodrza 2 radców, część Prądnika Białego oraz część Prądnika Czerwonego i Olszy 1 radcę, Grzegórzki-Piaski 1 radcę, Dąbie z Beszczem i Głębinowem 1 radcę, Płaszów 2 radców.

Wyborcy zamieszkali na przyłączonych do Krakowa obszarach dworskich będą wykonywali czynne prawo wyborcze razem z wyborcami tej gminy, z którą obszar dworski wspólną nosi nazwą.

Członków Rady miejskiej wybierają członkowie gminy, prawo głosowania mający. Gdyby powyższa liczba radców miejskich pomiędzy jednym a drugim wyborem przez śmierć lub rezygnacyę lub utratę urzędów się zmniejszyła, wtedy Rada miejska do pełnienia obowiązków radców przyzwie tych, którzy przy odnośnym wyborze po wybranych w kole, oddziale lub okręgu wyborczym, do którego ubyły radca należał, największą liczbę głosów otrzymali. Radcy przez Radę miejską przybrani, tylko do najbliższych wyborów obowiązki pełnić będą (§. 45).

§. 30.

Wyborcy wszystkich innych przyłączonych do Krakowa gmin sąsiednich, o ile im według § 18 niniejszego statutu służy prawo wyboru własnych reprezentantów do Rady miejskiej, wybierać ich będą w okręgach, odpowiadających granicom, jakie gminy te posiadały w czasie przyłączenia ich do miasta Krakowa, powiększonym o terytoryum obszaru dworskiego, posiadającego z gminą wspólną nazwę.

§. 53.

Ustęp 1. W razie rozwiązania Rady miejskiej przez polityczną władzę krajową mają być najdalej do sześciu tygodni ogłoszone i rozpisane nowe wybory. 87 członków Rady.

Art. XI.

Czas trwania mandatu członków Rady miasta, wybranych z terytoryum Krakowa, jakie istniało przed obecnem przyłączeniem gminy Płaszów i obszaru dworskiego Płaszów, nie doznaje zmiany przez obecne rozszerzenie granic miasta Krakowa.

Art. XII.

Wybór członków Rady miasta Krakowa z okręgu utworzonego z powodu przyłączenia do miasta Krakowa gminy Płaszów i obszaru dworskiego Płaszów nastąpi po myśli przepisów tego statutu zaraz po faktycznem przejęciu tych gmin i obszarów dworskich pod zarząd gminy miasta Krakowa.

Wybrani z powyższego okręgu nowi członkowie Rady miasta, pełnić będą swe funkcye aż do najbliższych wyborów do Rady miasta, poczem nastąpią tak na terytoryum miasta Krakowa, jakie istniało przed przyłączeniem gminy Płaszów i obszaru dworskiego Płaszów, jakoteż i na terytoryum Krakowa, powstałem przez przyłączenie tej gminy i obszaru dworskiego, nowe wybory po myśli przepisów, zawartych w art. X. tejże ustawy i w odnośnych paragrafach obowiązującego w Krakowie statutu miejskiego.

Art. XIII.

Termin, w którym gmina Płaszów i obszar dworski Płaszów przejdą pod zarząd Rady miejskiej i Magistratu stoł. król. miasta Krakowa, wyznaczy c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Z dniem tym przestaną na przyłączonych obecnie do miasta Krakowa terytoryach obowiązywać ustawy krajowe, którym one jako gmina wiejska względnie obszar dworski i składowe części autonomicznego powiatu podlegały, a natomiast zaczną obowiązywać ustawy krajowe (art. IX.), którym podlega miasto Kraków.

Z dniem powyższym zostanie rozwiązaną Rada gminna w Płaszowie.

Do terminu w niniejszym artykule oznaczonego pozostanie w terytoryach do miasta Krakowa przyłączonych nadal w mocy

urzędowa działalność c. k. Władz państwowych i administracyjnych.

Art. XIV.

Od chwili wejścia w życie niniejszej ustawy, zarząd gminy Płaszów nie może bez zgody Prezydenta m. Krakowa zaciągnąć nowych zobowiązań ani też zawierać umów, względnie przedsiębrać czynności, któreby pociągały za sobą zmiany w stanie posiadania, obciążenia lub używania majątku i dobra gminnego, oraz nie może czynić wydatków budżetem gminnym nieprzewidzianych. Budżety uchwalone w powyższym czasie przejściowym na rok następny przez Radę gminną muszą być zatwierdzone przez Prezydenta m. Krakowa.

Przeciw odmowie Prezydenta m. Krakowa przysługuje jednak Radzie gminnej prawo wniesienia zażalenia do Wydziału krajowego, który rozstrzyga ostatecznie.

C. k. Namiestnictwo i Wydział krajowy zarządzą, aby działalność urzędów państwowych i autonomicznych, o ile ona dotyczy przyłączonych niniejszą ustawą gminy i obszaru dworskiego, jak najspieszniej przekazaną została gminie m. Krakowa, w zakresie, statutem tejże gminy określonym.

C. k. Namiestnictwo zarządzi również, aby w miejsce c. k. Władz państwowych, właściwych dotychczas dla gminy Płaszów i obszaru dworskiego Płaszów do miasta Krakowa niniejszą ustawą przyłączonych, czynności odnośne objęły c. k. Władze państwowe właściwe dla miasta Krakowa.

Wydział krajowy wyda odpowiednie zarządzenia, aby majątek i dobro gminne przez gminę Płaszów temuż miastu inwentarycznie oddane zostały.

Art. XV.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. XVI.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LW. 89.998/1910. We Lwowie dnia 7. października 1910.

Aleg 861

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Ropczycach na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 400.000 K na budowę dróg

Wysoki Sejmie!

Rada powiatowa w Ropczycach uchwałą z dnia 4 maja 1910 r. postanowiła przystąpić w okresie czasu od 1 stycznia 1910 r. do 31 grudnia 1916 r. do budowy dróg w powiecie przy pomocy subwencyi państwowej i krajowej według następującego programu:

Program budowy dróg w najbliższym okresie czasu a to od 1 stycznia 1910 do 31 grudnia 1916.

Rok 1910.

1. Roboty ziemne i budowa mostu Nr. 9 na drodze Sędziszów Kolbuszowa od klm. 3·7 do klm. 5·1	9.000 K
2. Wykupno gruntów i roboty ziemne na drodze Sędziszów-Strzyżów do klm. 4·25 do klm. 5·61	5.100 „
3. Wykupno gruntów i roboty ziemne na pierwszej części drogi Iwierzyce-Nockowa od klm. 0·0 do klm. 0·70	1.920 „
4. Wyszutrowanie przecznicy Dąbie-Ocieka 2 klm. od strony Dąbia	6.000 „
5. Wykupno gruntów i roboty ziemne na dalszej części przecznicy Dąbie-Ocieka od dworu w Woli ocieckiej do Ocieki 4 klm. .	11.600 „
6. Udział powiatowego funduszu drogowego w kosztach budowy mostu na Wisłoce pod Dębicą	100.000 „

Rok 1911.

1. Wyszutrowanie i wykończenie drogi Sędziszów-Kolbuszowa od klm. 3·7 do klm. 5·1	5.150 K
2. Wyszutrowanie i wykończenie drogi Sędziszów-Strzyżów od klm. 4·25 do klm. 5·61	8.800 K

3. *a*) Wyszutrowanie drogi Iwierzyce-Nockowa od 0·0—0·7 klm. 5.460 K
b) budowa dwóch mostów o świetle 5 m i 6 m . . 10.200 „
4. Wyszutrowanie i wykończenie przecznicy Dąbie-Ocieka od dworu w Woli ocieckiej do Ocieki . . . . . 17.000 „
5. Udział powiatowego funduszu drogowego w kosztach budowy drogi Czekaj-Blizna (długość 12 klm.). Budowa 6 kilometrów . 14.400 „

Rok 1912.

1. Udział powiatowego funduszu drogowego w kosztach budowy dalszych 6 klm. drogi Czekaj-Blizna . . . . . 14.400 K
2. Udział powiatowego funduszu drogowego w rekonstrukcyi drogi powiatowej Czekaj-Wielopole (długość 24 klm.). Budowa 6 klm. 14.400 „
3. Wykupno gruntów i roboty ziemne na drugiej części drogi Iwierzyce-Nockowa Wola zgłobieńska od klm. 2·40 do klm. 4·94 . 8.460 „

Rok 1913.

1. Udział powiatowego funduszu drogowego w kosztach rekonstrukcyi dalszych 6 klm. drogi Czekaj-Wielopole a to od 6—12 klm. 14.400 K
2. Wyszutrowanie i wykończenie drugiej części drogi Iwierzyce-Wola zgłobieńska; most o 5 i 6 m. światła . . . . 25.800 „
3. Roboty ziemne i wykupno gruntów na drodze Sędziszów-Strzyżów od klm. 5·61 do klm. 7·61 . . . . . 7.400 „

Rok 1914.

1. Udział powiatowego funduszu drogowego w kosztach rekonstrukcyi dalszych 6 klm. drogi Czekaj-Wielopole a to od klm. 12 do klm. 18 . . . . . 14.400 K
2. Wyszutrowanie i wykończonie drogi Sędziszów-Strzyżów od klm. 5·61 do klm. 7·61 . . . . . 14.500 „
3. Roboty ziemne na drodze Sędziszów-Kolbuszowa od klm. 3·70 do klm. 2·00 . . . . . 5.500 „

Rok 1915.

1. Udział powiatowego funduszu drogowego w kosztach rekonstrukcyi dalszych 6 kilometrów drogi Czekaj-Wielopole a to od klm: 18 do 24 . . . . . 14.400 K
2. Roboty ziemne na drodze Sędziszów-Strzyżów od klm. 7·61 do klm. 10·12 . . . . . 11.250 „
3. Wykończenie drogi Sędziszów-Kolbuszowa od klm. 3·70 do klm. 2·00 . . . . . 10.750 „

Rok 1916.

1. Wykończenie drogi Sędziszów-Strzyżów do klm. 10·12 . 20.500 K
2. Roboty ziemne, wyszutrowanie i wykończenie drogi Sędziszów-Kolbuszowa . . . . . 42.100 „
Razem . . . 412.890 K

Program ten ułożony został w porozumieniu z Delegatem Wydziału krajowego, w myśl reskryptu z dnia 27 listopada 1909. Lw. 101.969, w którym Wydział krajowy zażądał również od Wydziału powiatowego w Ropczycach by w sposób odpowiedni, zabezpieczone zostały fundusze na pokrycie tych wydatków, które ma ponieść fundusz powiatowy.

Na pokrycie tych wydatków wynoszących sumę 412.890 K. posiada Wydział powiatowy w Ropczycach tylko pozostałości kasowe w poszczególnych funduszach budowy dróg, które wynoszą kwotę 44.826 K. 30 h. Na dalsze wydatki budowy dróg poszczególnionych w uchwalonym programie, postanowiła Rada powiatowa z uchwałą z dnia 4 maja 1910 r. zaciągnąć pożyczkę komunalną w Banku Krajowym 4½% III. emisyi w kwocie 400.000 K. spłacalną w 41½ latach z tem zastrzeżeniem, że pożyczka ma być realizowaną w miarę potrzeby funduszów na budowę dróg i że uzyskane z tej pożyczki fundusze, nie mogą być na inny cel użyte, jak tylko wyłącznie na budowę poszczególnionych w programie dróg.

Według zamknięć rachunkowych za rok 1909 stan obdłużenia powiatu Ropczyckiego z końcem roku 1909 wynosił . 79.231 K

Nadto zaległości bierne:

a) funduszu administracyjnego	10.733 „	21 h
b) funduszu dróg gminnych	22.411 „	84 „
Obciążenie powiatu z końcem roku 1909 wynosi . .	112 376 K	05 h

W roku 1910 zaciągnął powiat Ropczycki bezprocentową pożyczkę na udzielanie ubogiej ludności pożyczek na ogniotrwałe krycie dachów spłacalną do lat 10ciu w ratach półrocznych po 250 K. począwszy od 1/12 1910 w kwocie . . . . . 5.000 „ — „

razem obciążenie . . . 117.376 K 05 h

Ponieważ przypisane na rok 1909 podatki bezpośrednie w powiecie wynoszą kwotę . . . . . 227.365 K 46 „
z czego 70% daje kwotę . . . . . 159.155 „ 82 „
przeto okazuje się, że dotychczasowy obdłużenie w kwocie . 117.376 „ 05 „
łącznie z projektowaną pożyczką w sumie . . . . . 400.000 „ — „
razem w sumie . . . . . 517.367 K 05 h

przekracza przeszło czterokrotnie 70% maximum obdłużenia przewidzianego w ustępie drugim § 24 ustawy o Reprezentacyi powiatowej i dlatego dla pożyczki 400.000 K wymaganą jest po myśli postanowienia § 24 ustęp trzeci rzeczonej ustawy, ustawa krajowa.

Na rok 1910 przypisane dodatki powiatowe do podatków bezpośrednich wynoszą:

a) dla funduszu administracyjnego	12%
b) dla funduszu drogowego	26%
razem . . .	38%

obok ustawowego dodatku drogowego 18%

Anuitety półroczne od pożyczki projektowanej w sumie 400.000 K. w 4½% obligacyach komunalnych III. emisyi na 41½ lat wyniosą kwotę 11.000 K., zatem rocznie 22.000 K., co przy wydatności 1 grosza dodatków 1.899 K. 76 h wymagać będzie podwyższenia dodatków do podatku o 11·6%

Wydział krajowy uznając potrzebę zaciągnięcia przez Reprezentacyę powiatu Ropczyckiego rzeczonej pożyczki w kwocie 400.000 K. wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Ropczycach na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 400.000 K.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Ropczycach zezwala się po myśli § 24 ustawy o Reprezentacyi powiatowej, na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w wysokości 400.000 koron w obligacyach komunalnych Banku krajowego.

Art. II.

Waluta pożyczkowa użytą być ma wyłącznie na pokrycie kosztów budowy tych dróg i mostów, które objęte są programem budowy, uchwalonym przez Radę powiatową Ropczycką na posiedzeniu z dnia 4. maja r. 1910 i zatwierdzonym przez Wydział krajowy reskryptem z dnia 10. września 1910 Lw. 71152/1910.

Art. III.

Pożyczka zrealizowaną być ma stopniowo w miarę postępu robót i za poprzedniem każdorazowem zezwoleniem Wydziału krajowego.

Art. IV.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. V.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych i Ministrowi Skarbu.

LW. 116428/1910. We Lwowie dnia 14. października 1910.

Teg 862

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia z przysiółka Belna ad Biecz samoistnej gminy administracyjnej

Wysoki Sejmie!

W skład gminy administracyjnej Biecz, powiatu gorlickiego, wchodzi miejscowość Belna, położona po drugiej stronie rzeki Ropy a odległa od Biecza przeszło 2 klm.

Już od długiego szeregu lat domagają się mieszkańcy tego przysiółka wyłączenia go ze związku gminy Biecz i utworzenia z niego samoistnej gminy administracyjnej, podając jako powód, brak ze strony Reprezentacyi gminnej w Bieczu opieki nad rzeczonym przysiółkiem, który nie mając z Bieczem należytego połączenia komunikacyjnego, jest w czasie deszczów od niego, a tem samem i od urzędu gminnego, zupełnie odcięty, co powoduje liczne niedogodności a nadto uniemożliwiło częstokroć Zwierzchności gminnej sprawowanie tamże agend administracyjnych.

Rada gminna w Bieczu wezwana do oświadczenia się, uchwałami z 20 października 1906 i 14. października 1908 sprzeciwiła się wyłączeniu Belny, zarzucając, że nie jest to wskazane ani ze względów ekonomicznych, ani ze względów kulturalnych — ekonomicznych dlatego, ponieważ raczej powinno się dążyć do wzmacniania a nie do osłabiania jednostek administracyjnych ze względów zaś kulturalnych dla tego, iż Belna odłączona administracyjnie od Biecza tem samem nie będzie mogła korzystać z miejscowych urządzeń gminy macierzystej i spadnie do rzędu gmin wiejskich.

Nadto zastrzegła Rada gminna, że Belna, w razie rozłączenia, nie może rościć sobie żadnych pretensyi do nieruchomego i ruchomego majątku obecnej gminy administracyjnej, a w szczególności do intabulowanych na rzecz Biecza gruntów gminnych w obszarze około 14 morgów, a położonych na terytoryum przysiółka, tudzież do obligacyi gminnych, i to mimo, że jedna obligacya zjedno-

czonego długu państwa z 1/8 1869 Nr. 38.801, opiewająca na 2000 Koron jest winkulowana jako wspólna własność gminy Biecz — Belna.

To odporne stanowisko Reprezentacyi gminnej w Bieczu mogłoby zaważyć na szali, gdyby rzeczywiście zachodziła wątpliwość czy Belna jako gmina samoistna nie podoła obowiązkom własnego i poruczonego zakresu działania gminy administracyjnej.

Wyniki jednak przeprowadzonego w tym kierunku dochodzenia nie usprawiedliwiają tej obawy.

Belna bowiem, obejmująca zwarte terytoryum, liczy około 150 domów mieszkalnych i około 800 mieszkańców o sile podatkowej 1040 K.

Według przybliżonego budżetu tego przysiółka jako przyszłej gminy administracyjnej, obliczono:
dochody własne na 260 K preliminując:

1. dochód z czynszu dzierżawy gruntów gminnych w kwocie .	150	K
2. procent od obligacyi gminnych	80	„
3. czynsz z wynajmu polowania	30	„
razem j. w. . .	260	K
wydatki . .	334	„
niedobór . . .	74	K

do pokrycia dodatkami gminnymi w wysokości 7% obok 24% na potrzeby szkolne. Zauważa się jednak że dochody ad 1. i 2. są na razie iluzoryczne.

Wprawdzie bowiem Belna, chociaż grunta gminne położone w obrębie jej terytoryum są intabulowane na rzecz Biecza, rości sobie i to wyłączne prawo własności do tych gruntów, to jednak wobec sporności tej kwestyi, preliminowanie dochodu z tych gruntów uważać należy na razie za przedwczesne.

To samo tyczy się również i dochodu ze spornej obligacyi gminnej.

Gdyby atoli nawet wydatki gminne musiały być pokrywane jedynie dodatkami do podatków, to i w takim razie siła podatkowa Belny daje gwarancyę, że kontrybuenci nie będą nimi nadto obciążeni, przynajmniej nie w większym stopniu, jak dotychczas.

Jak świadczą bowiem budżety gminy Biecza z 3 lat ostatnich, wynosiły dodatki na potrzeby ściśle gminne i szkolne:

w r. 1908	86%
„ „ 1909	93%
„ „ 1910	89%

podatków bezpośrednich przypisanych w kwocie 8.004.

Rada powiatowa, która pierwotnie podzielając zapatrywanie Reprezentacyi gminnej w Bieczu, uchwałą z 7 listopada 1906 oświadczyła się przeciw projektowanemu utworzeniu z Belny samoistnej gminy administracyjnej, zmieniła następnie swoje zapatrywanie i uchwałą z 17 października 1908 objawiła w tej sprawie przychylną opinię.

C. k. Starostwo w Gorlicach pismem z 7 marca 1908 l. 5994 i ck Prezydyum Namiestnictwa pismem z 19 maja 1910 l. 7776/pr. nie podniosło żadnych zasadniczych zarzutów, wyrazilo jedynie obawę, że przysiółek Belna ze względu na słabą siłę podatkową, jako gmina samoistna nie będzie w stanie spełniać swoich obowiązków bez nadmiernego obciążenia ludności.

Jak to jednak wyżej wykazano obawa ta nie jest uzasadnioną, wobec czego Wydział krajowy, będąc w zasadzie przeciwnym rozdrabnianiu jednostek administracyjnych, uznaje ze względów wyjątkowych potrzebę wyłączenia Belny ze związku gminy Biecz i utworzenia z niego samoistnej gminy administracyjnej dlatego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy ·/.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . o wyłączeniu przysiółka Belny ze związku gminy Biecz, powiatu gorlickiego, i utworzeniu z niego samoistnej gminy administracyjnej.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Przysiółek Belna wyłącza się ze związku gminy Biecz, powiatu gorlickiego, i tworzy się z niego samoistną gminę administracyjną.

Art. II.

Do trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, ma być rozwiązaną dotychczasowa Rada gminna w Bieczu, a natomiast mają być zarządzone i przeprowadzone wybory do Rad gminnych w Bieczu i Belnej.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LW. 118738/1910. We Lwowie 14 października 1910.

Akt 863

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia przysiółka Brzezina ze związku gminy Bryńce zagórne i utworzenia z niego samoistnej gminy administracyjnej.

Wysoki Sejmie!

Mieszkańcy przysiółka Brzezina, wchodzącego w skład gminy administracyjnej Bryńce zagórne, powiatu Bobreckiego wnieśli w roku 1908 do Wydziału powiatowego prośbę o wyłączenie tego przysiółka ze związku pomienionej gminy i utworzenie samoistnej gminy administracyjnej.

Przeprowadzone wskutek tego dochodzenia wykazały co następuje:

Przysiółek Brzezina tworzący zwarte terytoryum liczy przeszło 50 gospodarstw o sile podatkowej około 800 K. Z powodu znacznej odległości od Bryniec zagórnych w których znajduje się siedziba urzędu gminnego, sprawowanie w pomienionym przysiółku przez Reprezentacyę gminną czynności administracyjnych, należących do własnego i poruczonego zakresu działania gminy napotyka na znaczne utrudnienia i niedogodności, a nadto przysiółek ten nie jest w Radzie gminnej odpowiednio reprezentowany.

Zaznacza się wreszcie, że mieszkańcy Brzeziny są obrządku łacińskiego, narodowości polskiej, zaś ludność gminy macierzystej jest ruską.

Powyższe względy przemawiają za rozłączeniem tych miejcowości. Uznała to nawet sama Rada gminna oświadczając uchwałą z 11 lutego 1909, iż zgadza się na wyłączenie Brzeziny.

Uchwałą tą stwierdzono zarazem, że grunta gminne w obszarze około 14 morgów, położone w Brzezinie i przez mieszkańców tamtejszych używane są wyłączną własnością przysiółka.

Natomiast odmówiono żądaniu przysiółka Brzeziny uznania prawa współwłasności obligacyi jednolitego długu państwa Nr. 209.850 na **800 K**, jak i kapitału gminnej kasy pożyczkowej zarzucając, że wspomniana obligacya jest wspólną własnością gmin Bryńce zagórne i cerkiewne a nie Brzeziny, zaś gminna kasa pożyczkowa powstała z nadwyżki opłat za użytkowanie pastwisk, z odsetek od obligacyi i pozostałej reszty z konkurencyi cerkiewnej.

Co do powyższych spornych kwestyi, rzeczą będzie Wydziału powiatowego dołożyć usilnych starań dla ugodowego ich załatwienia a tem samem zapobieżenia skierowania tego sporu na drogę sądową.

Gdyby jednak nawet przysiółek Brzezina nie miał się utrzymać ze swoją pretensyą to w takim wypadku nie zachodziłaby ze względów finansowych przeszkoda do utworzenia z niego samoistnej gminy administracyjnej

Według bowiem przybliżonego budżetu przyszłej gminy wynosiłyby:

dochody własne	**350 K**
w czem 110 K z opłat pastwistkowych i 200 K z dzierżawy łąki gminnej;	
wydatki	617 „
niedobór	267 K

do pokrycia 31% dodatkiem do podatków bezpośrednich opłaconych w kwocie **862 K 96 h.**

Z powyższego okazuje się że przysiołek Brzezina będzie mógł w przyszłości podołać obowiązkom gminy administracyjnej bez nadzwyczajnego obciążania swych członków.

Niema również obawy, by wyłączenie Brzeziny spowodowało nadzwyczajne osłabienie gminy macierzystej.

Według bowiem przybliżonego preliminarza przyszłych dochodów i wydatków tej gminy, dodatki gminy wyniosą 62% podatków przypisanych w Bryńcach zagórnych w kwocie 552 K. 69 h.

Wszystkie miejscowe władze administracyjne i sądowe złożyły w tej sprawie przychylne oświadczenia, w szczególności:

Naczelnictwo c. k. Sądu powiatowego w Bóbrce pismem z 15 czerwca 1909 l. $\frac{325}{2}$/9, c. k. Sąd krajowy cywilny we Lwowie pismem z 18 czerwca 1909 L. cz. Nc. VIII. $\frac{626}{1}$/9, c. k. Urząd podatkowy w Bóbrce pismem z 16 lipca 1909 l. 2186 c. k. krajowa Dyrekcya Skarbu we Lwowie pismami z 29 stycznia 1910 l. 9812/09 i 12 lutego 1910 l. 14981 i c. k. Namiestnictwo pismem z 5 października 1910 l. III. 1284/4.

Wreszcie Rada powiatowa uchwałą z 21 kwietnia 1910 powziętą w myśl § 100 ust. gm., oświadczyła się za wyłączeniem przysiółka Brzeziny ze związku gminy Bryńce zagórne i utworzeniem z niego samoistnej gminy administracyjnej.

Wydział krajowy przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . o wyłączeniu prsysiółka Brzezina ze związku gminy Bryńce zagórne, powiatu Bobreckiego, i utworzeniu z niego samoistnej gminy administracyjnej.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Przysiółek Brzezina wyłącza się ze związku gminy Bryńce zagórne, powiatu Bobreckiego i tworzy się z niego samoistną gminę administracyjną.

Art. II.

Do trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejsze ustawy ma być rozwiązaną dotychczasowa Rada gminna w Bryńcach zagórnych, a natomiast mają być zarządzone i przeprowadzone wybory do rad gminnych w Bryńcach zagórnych i Brzezinie.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrow spraw wewnętrznych.

Ls. 6.982/1910. We Lwowie, dnia 14. października 1910.

Aleg 864

Sprawozdanie

Komisyi kolejowej o petycyi Wydziału Rady powiatowej w Skałacie, oraz petycyi dwóch miast Skałata i Grzymałowa w sprawie połączenia kolejowego dworca w Grzymałowie ze stacyą w Chorostkowie.

Wysoki Sejmie!

W załatwieniu petycyi Wydziału Rady powiatowej w Skałacie, powziął Wysoki Sejm na wniosek Komisyi kolejowej na posiedzeniu z dnia 8. lutego 1910 r. następującą uchwałę:

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by wdrożył badania projektowanej linii kolejowej Grzymałów-Kałaharówka i połączenia linii Borki wielkie-Grzymałów ze stacyą Chorostków pod względem komeroyalnym i spodziewanej rentowności i aby Sejmowi zdał sprawę na następnej sesyi".

Stosując się do danego polecenia, Wydział krajowy wdrożył badania obu wyż wymienionych projektowanych linii i umieścił wynik tychże w sprawozdaniu z czynności departamentu IV. w dziale VI. pod liczbą porządkową 20.

Z tego sprawozdania wynika, że połączenie linii Borki wielkie-Grzymałów z stacyą Chorostków nie przedstawia takich korzyści, jakich spodziewać się można z projektowanego nowego szlaku Grzymałów-Kałaharówka.

Opierając się na badaniach spodziewanej rentowności obu projektowanych linii, oświadcza się Wydział krajowy za przyznaniem pierwszeństwa dla budowy linii Grzymałów-Kałaharówka.

Wprawdzie przyznaje Wydział krajowy połączeniu Grzymałowa z Chorostkowem pewnego rodzaju racyę, uznając zasadę, że kolej Borki wielkie-Grzymałów zyskałaby na wartości, gdyby przestała być koleją ślepą, ale w dalszem przedstawieniu odstępuje od tego zapatrywania i oceniania takich kolei ślepych bez połączenia z komunikacyą światową, gdy drugą linię Grzymałów-Kałaharówka uznaje za godniejszą uwzględnienia i przyznaje jej pierwszeństwo przed tamtą. W ten sposób zamiast jednej, byłyby dwie koleje ślepe i to w bezpośredniem sąsiedztwie.

Możnaby to uważać za anomalię w nowoczesnem pojęciu prawidłowej komunikacyi.

Petycye będące przedmiotem niniejszego sprawozdania ponawiają przeszłoroczną prośbę o budowę kolei łączącej dworzec w Grzymałowie z stacyą w Chorostkowie i dają wyraz zaniepokojeniu wywołanemu niepewnością co do losów zaprojektowanych duktów kolejowych. W odnośnem przedłożeniu petenci domagają się, by przedłużenie linii Borki wielkie-Grzymałów przyznanem zostało pierwszeństwo na wypadek, gdyby obie projektowane linie nie mogły być równocześnie zbudowane.

Komisya kolejowa nie może odmówić słuszności przytoczonym przez petentów powodom, które za przyznaniem pierwszeństwa dla połączenia Grzymałowa z Chorostkowem przemawiają.

Przedewszystkiem uznać należy za poważny, bo zasadniczy, powód, przeistoczenie linii ślepej na środek komunikacyjny ogólno światowy, zwłaszcza, gdy z tem łączy się wszelkie prawdopodobieństwo intenzywniejszego ruchu w dwóch kierunkach, a tem samem większa rentowność całości.

W rachubę przyjąć także należy ożywione w tej okolicy stosunki komercyalne z Bukowiną i z krajami południowemi, utrudnionemi obecnie brakiem bezpośredniego łącznika komunikacyjnego.

Wystarczy nadmienić, że powiat Skałacki i z nim graniczące powiaty Zbaraski i Tarnopolski ubogie w lasy i materyał budowlany mogą odnieść z takiego połączenia bardzo poważną korzyść, a to przez ułatwienie w zaspakajaniu swych potrzeb z lasów bukowińskich. Po zbudowaniu tego połączenia gęsto osiadła ludność tych okolic uzyska prócz wygody znaczne korzyści materyalne przy ułatwionym i tańszym transporcie; dla kolei zaś przybędą dochody, które jej rentowność niewątpliwie podniosą.

Niemniejszej wagi jest podniesienie produkcyi rolnej. Przy połączeniu Grzymałowa z Chorostkowem podniosłaby się w całej okolicy uprawa buraków cukrowych, zasilając przemysł rodzimy w Żuczce i przysparzając równocześnie zarobku ludności, przyczyni się do podniesienia dobrobytu i siły podatkowej w kraju. Obecnie produkcya buraków jedynie z powodu trudności i drożyzny transportu rozwinąć się nie może.

Połączenie takie nie może być obojętnem dla okolic leżących na projektowanym szlaku Grzymałów-Kałaharówka. Okolice te już z natury położenia mają wyłącznie ciążenie do Grzymałowa — a w przyszłości mogłyby korzystać z obustronnej komunikacyi, bo Grzymałów zawsze pozostanie punktem stałym dla dalszego transportu lokalnej produkcyi z możnością skierowania jej wedle potrzeby w tę lub w ową stronę.

Powołując się na przeszłoroczne sprawozdanie z dnia 15. stycznia 1910 roku komisya kolejowa powtórzyć jeno może, że przemysł obudzony swego czasu przewidywaną korzyścią z budowy linii Borki wielkie-Grzymałów, wskutek utrudnionego transportu na południowy wchód doznaje zawodu i zastoju, który tylko przy nieprzerwanem połączeniu z koleją transwersalną ożywić się i większą rentowność pełnej linii zapewnić może. Jako zakłady przemysłowe mogące się rozwinąć skutecznie przy możności korzystania z połączenia Grzymałowa z Chorostkowem szynami kolejowemi wymienić należy:

1. parową cegielnię i wapienniki w Skałacie;

2. w budowie będącą fabrykę przerobu konopi w Borkach wielkich, która otworzyć może nowy duży teren plantacyjny;

3. młyn parowy od lat 50-ciu istniejący w Grzymałowie, który w razie utworzenia łączącej linii zostanie z pewnością powiększony, skoro znajdzie możność sprowadzania koleją pszenicy i żyta z okolic leżących poza Chorostkowem. Obecnie sprowadza ten młyn surowego materyału z poza Chorostkowa drogą kołową około 500 wagonów. Gdy daną mu będzie możność przywozu surowca i wywozu mąki (dziś z powodu wysokich kosztów transportu kołowego nie opłacającego się) na Bukowinę i w okolicę Czortkowa-Zaleszczyk przysporzy on znaczne dochody kolei.

Prócz tego znajdują się zakłady przemysłowe dachówkarstwa, wyrobów ceramicznych, stelmastwa, kilimkarstwa i inne drobniejsze, które przy otwartej komunikacyi w dwie strony znajdą podnietę do dalszego rozwoju.

Nie będą bez znaczenia rozszerzone i powiększone browary w Chlebowie i Grzymałowie, które tym przedsiębiorstwom ułatwią rozwój i istnienie, skoro przy dogodnym przystępie uzyskają nowe miejsca zbytu.

Nie może także ulegać wątpliwości, że ruch osobowy obecnie bardzo utrudniony przerwą w bezpośredniem połączeniu silnie się wzmoże, gdyż miejscowości jak Tarnopol, Skałat, Grzymałów, Chorostków, Kopyczyńce, Husiatyn, Probużna, Budzanów, Czortków, Borszczów, Horodenka i dalsze okolice ku Zaleszczykom i Bukowinie utrzymują bardzo ożywiony wzajemny ruch handlowy.

Poważnego znaczenia jest koszt budowy, który przy połączeniu Grzymałowa z Chorostkowem nie natrafia na żadne terenowe przeszkody na płaszczyźnie niemal zupełnie równej. Ta linia w długości 22 kilometrów przy budowie możliwie najtańszej na tak łatwym terenie wobec 28 kilometrów na linii Grzymałów-Kałaharówka z nieporównanie trudniejszym, górami i jarami poprzecinanym terenie zasługuje niewątpliwie na pierwszeństwo, chociażby tylko z uwagi na większą łatwość przeznaczenia funduszów krajowych w mniejszym wymiarze a tem samem na możność rychlejszego dokonania tej budowy.

Wprawdzie zaprzeczyć się nieda, że bilans kolei Borki wielkie-Grzymałów za r. 1909 okazał się mniej korzystnym jak w latach poprzednich, w których linia ta należała do rzędu najrentowniejszych. Niekorzystny ten wynik ma swoje źródło w złych urodzajach w ostatnich trzech latach i to we wszystkich produktach rolniczych. — Drugim powodem obniżenia się dochodów były konieczne inwestycye jak: zabezpieczenie torów przed zawiejami śnieżnemi; zoszerzenie ramp i magazynów do ładowania; przedłużenie i dobudowanie nowych torów — budowa studzien, — waga mostowa w Grzymałowie — naprawa lokomotywy kosztem 28.000 koron. — Wkłady te są naprawą błędów i zaniedbań popełnionych przy budowie początkowej tej kolei — ale jakkolwiek znacznego wymagały kosztu, będą się w najbliższej przyszłości sowicie opłacać. W bilansie za r. 1909 wydatki te po potrąceniu z dochodów musiały wykazać mniej korzystną rentowność; ponieważ jednak powtarzać się nie będą, więc można przypuszczać, że już w roku bieżącym wynik finansowy tej linii będzie korzystniejszym i sanacya nastąpi sama z siebie siłą faktów, — przedłużenie zaś tej linii z Grzymałowa do Chorostkowa, łącząc kolej lokalną z całą siecią kolei wschodnio-galicyjskich stanowczo wpłynąć musi na jej rentowność. To przedstawienie Komisyi kolejowej nie wyklucza bynajmniej budowy linii Grzymałów-Kałaharówka. Temu projektowi przyznała Komisya kolejowa niepoślednią wartość w poprzedniem sprawozdaniu, które wraz z odnośnym wnioskiem uchwałą Wysokiego Sejmu w całej osnowie zatwierdzonem zostało. — W sprawozdaniu tem znajduje się ustęp z wyraźnem zaznaczeniem, że przedłużenie linii Borki wielkie-Grzymałów do Chorostkowa nabierze jeszcze większego znaczenia, jeśli równocześnie zbudowaną zostanie linia Grzymałów-Kałaharówka, gdyż wtenczas zarówno interesy ludności zamieszkałej przy torze Borki wielkie-Grzymałów, jakoteż okolicy, korzystającej z projektowanej linii Grzymałów-Kałaharówka, znajdą właściwe zaspokojenie. — Budowa tej linii byłaby więc ze wszech miar pożądaną jako niewątpliwie pożyteczna.

Komisya kolejowa mając na oku rozwój kraju w sieci kolejowej jako naturalnej podstawy dobrobytu ludności, pragnęłaby, by obie wyż wymienione linie mogły być zbudowane i do użytku oddane, uzupełniając jedna drugą. Gdy to jednak ze względu na fundusze będące do rozporządzenia mogłoby nie być łatwem, więc wybierając co lepsze i pilniejsze, Komisya kolejowa oświadcza się za utworzeniem linii łączącej dworzec kolejowy w Grzymałowie ze stacyą w Chorostkowie i przedstawia Wysokiemu Sejmowi następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm uznaje przedłużenie kolei lokalnej Borki wielkie-Grzymałów do stacyi Chorostków wschodnio-galicyjskich kolei lokalnych za użytezzne i pożyteczne w interesie kraju.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby przeprowadził rokowania ze stronami interesowanemi w celu zebrania odpowiednich ich udziałów w kosztach budowy tej kolei.

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby odniósł się do c. k. Rządu celem uzyskania oświadczenia Rządu, jakie zajmuje stanowisko w sprawie budowy przedłużenia kolei lokalnej Borki wielkie-Grzymałów do stacyi Chorostków wschodnio-galicyjskich kolei lokalnych.

Zast. przewodniczącego i sprawozdawca:

Vivien.

Ls. 7.572/1910. We Lwowie, dnia 18. października 1910.

Aleg 865

Sprawozdanie

Komisyi kolejowej o wniosku p. Schätzla i towarzyszy w sprawie połączenia kolei Lwów-Podhajce z linią kolejową Stanisławów-Husiatyn.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 8. lutego 1910 powziął Wys. Sejm na wniosek Komisyi kolejowej uchwałę wzywającą c. k. Rząd, aby gwarantowaną przez państwo linię kolejową Lwów-Podhajce przedłużył do Buczacza, dla połączenia jej w możliwie najkrótszym czasie z koleją transwersalną Stanisławów-Husiatyn.

Przedłożony obecnie Wysokiemu Sejmowi wniosek p. Schätzla i towarzyszy dąży do tego samego celu, wyrażając obawę, że c. k. Rząd nie rychło przystąpi do tej budowy, skoro wpierw nie będą podjęte czynności, któreby dały podstawę do ustalenia trasy i zestawienia kosztorysu.

Komisya kolejowa już w poprzedniem sprawozdaniu, które przez Wysoki Sejm zatwierdzonem zostało, położyła nacisk na możliwe najrychlejsze przeprowadzenie tej budowy, uważając tę linię kolejową za potrzebną i użyteczną w interesie kraju i ludności mogącej z niej korzystać, oraz wskazując miasto Buczacz za właściwy punkt dla połączenia linii Lwów Podhajce z koleją transwersalną.

Na tem samem stojąc stanowisku, Komisya kolejowa uznaje potrzebę przyspieszenia tej budowy, a to w drodze dalszego prowadzenia przez Wydział krajowy już rozpoczętych rokowań z c k. Rządem.

Jako wykluczoną uważać można wątpliwość, by c. k. Rząd budowie tej linii w zasadzie się sprzeciwiał. Do jej utworzenia więc prędzej lub później przyjść musi — a obecnie tylko do jej przyspieszenia dążyć należy i dążyć trzeba.

Pod tym względem polegać można w pełnem zaufaniu na gorliwości Wydziału krajowego i IV. Departamentu, z tą niewątpliwą pewnością, że tak pod względem wyboru stosownej chwili, jakoteż zabiegów w dotyczących pertraktacyach z Rządem nie zbraknie szczerej chęci przyspieszenia sprawy.

Na podstawie powyższego przedstawienia Komisya kolejowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy, aby prowadził dalsze pertraktacye z c. k. Rządem co do przedłużenia kolei Lwów-Podhajce do jednej ze stacyi kolei państwowej Stanisławów-Husiatyn i z wyniku tych rokowań zdał sprawę na najbliższej sesyi sejmowej

Przewodniczący:
Skołyszewski.

Sprawozdawca:
Vivien.

Ls. 7.393/1910. We Lwowie, dnia 13. października 1910.

Aleg 866

Sprawozdanie

Komisyi drogowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie ukrajowienia dróg.

Wysoki Sejmie!

W wykonaniu uchwały sejmowej z dnia 13. października 1909, która opiewa: „Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył wnioski do ukrajowienia dróg zbudowanych powiatowych lub gminnych I. klasy w ilości co najmniej 500 km. i zabezpieczył w budżecie na rok 1911. pokrycie kosztów przyszłego utrzymania tych dróg dotacyą nie większą jak 500.000 K“ — przedkłada Wydział krajowy sprawozdanie, którem obejmuje 505 km. dróg w roku 1911 ukrajowić się mających — jako pierwszą część całej akcyi ukrajowienia dróg — która w myśl uchwały Wysokiego Sejmu, o której na wstępie mowa — powinna objąć ogółem około 2.500 km.

Wysoki Sejm w poprzednich uchwałach swoich, w tym przedmiocie powziętych, nakreślił jedynie — zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego, granice przyszłej akcyi ukrajowienia dróg, tak pod względem ostatecznego jej rozmiaru jak i finansowego pokrycia — natomiast całkiem słusznie pozostawił Wydziałowi krajowemu wolną rękę co do tego, które drogi w wykonaniu ogólnego programu i w jakim porządku Wysokiemu Sejmowi do ukrajowienia przedstawiać będzie — gdyż wybór tych dróg zależeć musi od układów z powiatami przeprowadzić się mających i łączy się bezpośrednio z kwestyą odpowiedniej organizacyi administracyjnej całości dróg krajowych, której szczegóły tylko Wydział krajowy ułożyć może.

Obecnie Wydział krajowy przedstawia szczegółowy program ukrajowienia pierwszych 505·2 km. dróg, położonych w 24 powiatach autonomicznych, zbadanych poprzednio na gruncie przez inżynierów krajowych — preliminując równocześnie w budżecie na rok 1911. odpowiednie pokryoie na utrzymanie, przeprowadzenie potrzebnych rekonstrukcyi oraz personal techniczny (poz. 1. A. 6. B. 7. C. budżetu krajowego).

Wykaz tych dróg obejmuje alegat I. sprawozdania Wydziału krajowego LW. 83.531/1910. Komisya zaznacza, że nie może kwestyonować już ułożonego na rok 1911 programu, tembardziej, że wszedłszy w szczegółowe rozpatrzenie przewodnich zasad, które kierowały Wydziałem krajowym przy układaniu niniejszego programu — uznała je za zupełnie słuszne, gdyż uwzględniają one te wszystkie momenta, które przy doborze dróg ukrajowić się mających na pierwszy plan się wysuwają.

W szczególności miał Wydział krajowy to na względzie, ażeby już przy realizacyi pierwszego częściowego programu ukrajowienia dróg uwzględnić ile mo-

żności jak największą ilość powiatów autonomicznych i to równomiernie we wszystkich częściach kraju, od powiatów najbardziej na zachód wysuniętych poczawszy (Kraków) aż do powiatów dotykających wschodnich granic kraju (Śniatyn). Mając zarazem na oku jeden z zasadniczych celów całej akcyi t. j. potrzebę ulżenia administracyom powiatowym w ciężarach drogowych, Wydział krajowy przedstawił do ukrajowienia przedewszystkiem drogi w powiatach o najsłabszej sile finansowej, które zatem przed innymi uwzględnione być powinny.

O ile zaś programem objęto częściowo także niektóre powiaty zasobniejsze, to okazało się to koniecznem dla uzyskania jednolitych duktów komunikacyjnych, przechodzących przez sąsiednie powiaty finansowo słabe, co leży w interesie racyonalnej administracyi tych dróg.

Ten ostatni wzgląd tj. kwestya urządzenia przyszłej admininistacyi dróg krajowych musiał oczywiście przy zestawianiu programu ukrajowienia wysunąć się na czoło. Z jednej strony bowiem należyta administracya dróg jest rękojmią racyonalnego ich utrzymania a w konsekwencyi pozostaje w ścisłym związku ze stroną finansową konserwacyi tych dróg, z drugiej zaś strony Wydział krajowy starać się musiał o pomieszczenie nowych dróg krajowych ile możności w ramach dotychczasowych okręgów administracyjnych, a to tak ze względów finansowych jak i z powodu trudności w pozyskaniu liczniejszego, należycie wyszkolonego personalu technicznego.

Wspomina w końcu Wydział krajowy w swem sprawozdaniu, że przeprowadzone badania dróg, ukrajowić się mających, wykazały liczne wadliwości i braki tak w bieżącej konserwacyi jak i w założeniu tych dróg pod względem kierunków i spadków. O ile usunięcie braków pierwszego rodzaju będzie rzeczą powiatów przez oddanie tych dróg w stanie należytej normalnej konserwacyi, to ze względu na wadliwości drugiego rodzaju Wydział krajowy liczył się z tą ewentualnością, że w przyszłości co do niektórych dróg wypośrodkowany na podstawie dotychczasowych doświadczeń koszt konserwacyi, preliminowany na około 1.000 K rocznie na 1 km. może okazać się za niskim. Dla uniknięcia zatem w przyszłości większego obciążenia budżetu drogowego zmuszony był Wydział krajowy — do programu dróg ukrajowić się mających przyjąć obok dróg gorszych, drogi będące pod każdym względem w należytym stanie, co umożliwi użycie oszczędności w konserwacyi tych dróg na uzupełnienie niedoboru w konserwacyi dróg wadliwych. Uwzględniając zupełną słuszność naprowadzonych wyżej motywów, Komisya przedstawia przedłożony przez Wydział krajowy program w całości do uwzględnienia. Natomiast kilka petyi powiatów przekazuje Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia w programie roku 1912 i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm uznaje po myśli ustępu pierwszego §. 2. ustawy drogowej z dnia 10. grudnia 1907 Dz. u. kr. Nr. 155 następujące drogi za krajowe:

1.	Drogę	Wrocławską	w obrębie	pow.	krakowskiego	na długości	13·7 *km*
2.	„	Liszki-Czernichów	„	„	„	„	9·0 „
3.	„	Kraków-Kobierzyn	„	„	wielickiego	„	2·5 „
4.	„	Bochnia-Limanowa	„	„	bocheńskiego i limanowskiego	„	34·3 „
5.	„	Bogumiłowice-Zakliczyn	„	„	brzeskiego i tarnowskiego	„	21·4 „
6.	„	Tarnów-Gromnik	„	„	tarnowskiego	„	27·7 „
7.	„	Grybów-Zborowice	„	„	grybowskiego	„	21·8 „

8. Drogę Rzeszów-Tarnobrzeg w obrębie pow. rzeszowskiego 17·2, kolbuszowskiego 31·6 i tarnobrzeskiego 21·7 na długości 70·5 *km*

9.	„	Grabownica-Brzozów-Jasienica	„	„	brzozowskiego	„	19·0 „
10.	„	Sądowa Wisznia-Jaworów	„	„	mościskiego i jaworowskiego	„	18·8 „
11.	„	Dachnów-Lubaczów Niemirów-Magierów-Dobrosin	„	„	cieszanowskiego, jaworowskiego i rawskiego	„	48·2 „
12.	„	Jaworów-Niemirów	„	„	jaworowskiego i rawskiego	„	16·6 „
13.	„	Gródek-Jaryna	„	„	grodeckiego	„	16·4 „
14.	„	Krystynopol-Brody	„	„	sokalskiego i kamioneckiego	„	22·9 „
15.	„	Brody-Załoźce	„	„	brodzkiego	„	41·1 „
16.	„	Załoźce-Mszaniec-Tarnopol	„	„	brodzkiego	„	4·4 „
17.	„	Niźniów-Żyznomierz	„	„	tłumackiego i buczackiego	„	34·1 „
18.	„	Załucze-Kosów	„	„	śniatyńskiego i kosowskiego	„	36·0 „
19.	„	Kosów-Jasionów górny	„	„	kosowskiego	„	16·3 „
20.	„	Jezierna-Denysów-Podhajce	„	„	podhajeckiego	„	30·5 „

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu:

a) ażeby z rokiem 1911 powyższe drogi objął w administracyę kraju;

b) objęcie poszczególnej drogi nastąpi na podstawie szczegółowego przez Wydział powiatowy przedłożonego inwentarza, obejmującego całą własność ruchomą i nieruchomą funduszu drogi w określeniu zawartem w §. 74. ust. z dnia 5. października 1907. Dz. ust. kraj. Nr. 130., — przyczem własność nieruchoma winna być odgraniczoną stałymi znakami;

c) drogi obejmowane w zarząd kraju winny się znajdować w stanie należytej normalnej konserwacyi;

d) przed objęciem poszczególnych dróg w zarząd kraju winny odnośne reprezentacye powiatowe przyjąć w formie aktu notaryalnego zeznanego na podstawie uchwały Rady powiatowej obowiązek należytego uporządkowania najdalej w przeciągu lat dziesięciu własnym kosztem i staraniem stanu własności ukrajowionej drogi oraz pełną odpowiedzialność tak wobec stron interesowanych jak i funduszu krajowego za wszelkie zobowiązania powiatu i pretensye stron trzecich z powodu zajęcia na cele drogowe nieruchomej lub ruchomej własności oraz za wszelkie należytości powiatu z tytułu robót drogowych, przedsiębranych przed objęciem drogi w zarząd kraju.

III. Petycye powiatów: Ropczyce Ls. 6.678, Lwów Ls. 6.796, Mielec Ls. 7.149, Rohatyn Ls. 6.244, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania, czy i o ile mieszczą się w programie dalszego ukrajowienia dróg.

Zast. przewodniczącego:
Sare.

Sprawozdawca:
Jędrzejowicz.

L. s. 7714/1910. Wc Lwowie, dnia 26. października 1910.

Aleg 867

Sprawozdanie

komisyi gminnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie przyłączenia do miasta Krakowa gminy i obszaru dworskiego Płaszów.

Wysoki Sejmie!

Przeprowadzając w dalszym ciągu żywotną dla siebie sprawę rozszerzenia granic przez przyłączenie sąsiednich gmin i obszarów dworskich, gmina stoł. król. miasta Krakowa zawarła układ o połączenie się z gminą i obszarem dworskim Płaszów.

Przyłączenie do miasta Krakowa gminy i obszaru dworskiego Płaszów uznane zostało jako pożądane przez Radę miasta Krakowa jeszcze przed kilku laty, czego dowodem uchwała tejże Rady z d. 19. września 1907 roku.

Układy jednak gminy miasta Krakowa z gminą i obszarem dworskim Płaszów wydały rezultat pomyślny dopiero w roku bieżącym i na tej podstawie odniosła się gmina stoł. król. miasta Krakowa do Wydziału krajowego z prośbą o przedłożenie Wysokiemu Sejmowi projektu ustawy, któraby przyłączenie do Krakowa gminy i obszaru dworskiego Płaszów urzeczywistniła.

Przedłożenie Wydziału krajowego z d. 14. października b. r. L. 86681 oświadcza się na dotyczącą prośbę gminy miasta Krakowa przychylnie i uznaje, że przeciw połączeniu się miasta Krakowa z gminą i obszarem dworskim Płaszów nie zachodzą przeszkody.

Rozpatrując motywa przedstawione w powyższem przedłożeniu Wydziału krajowego, sejmowa komisya gminna stwierdza przedewszystkiem, że Wydział krajowy ocenił projekt rozszerzenia granic Krakowa przez przyłączenie do niego obecnie gminy i obszaru dworskiego Płaszów ściśle po myśli dyrektywy Wysokiego Sejmu wydanej dla niego w uchwale z d. 12. listopada 1904 roku, w której Wydział otrzymał od Wysokiego Sejmu zlecenie przeprowadzenia dla celów rozszerzenia granic miasta Krakowa rokowań między gminą tegoż miasta a jego gminami sąsiedniemi, przyczem Wysoki Sejm polecił mieć na oku kulturalne i eko-

nomiczne interesa tak mieszkańców miasta Krakowa jak i gmin, któreby z nim połączyć należało, w szczególności zaś dołożyć starań, aby port projektowanego przez c. k. Rząd kanału wodnego położony był na terytoryum stoł. król. miasta Krakowa i czynił najskuteczniej zadość handlowym i przemysłowym interesom tego miasta.

Gdy nie ulega wątpliwości, że w razie budowy kanału spławnego Dunaj-Dniestr, czy też kanału krajowego Wisła-Dniestr port główny około Krakowa będzie założony w Płaszowie, przeto za słuszne uznać należy dążenie gminy miasta Krakowa do przyłączenia do niego gminy i obszaru dworskiego Płaszów, albowiem rozwój handlu i przemysłu miasta Krakowa nieodzownie wymaga bezpośredniego dostępu do terytoryów, na którychby port kanału spławnego był położony i objęcia tych terytoryów we własną administracyę.

Pierwszy więc powyżej przez Wydział krajowy prwzytoczony motyw, przemawiający za przyłączeniem do Krakowa gminy i obszaru dworskiego Płaszów czyni zadość woli Wysokiego Sejmu.

Oprócz przytoczonego motywu, komisya gminna uznaje, że i inne przez Wydział krajowy w jego sprawozdaniu przytoczone powody, przemawiające za przyłączeniem do Krakowa gminy i obszaru dworskiego Płaszów, dotykają najżywotniejszych interesów tak gminy miasta Krakowa, jakoteż pomyślnego rozwoju interesów mieszkańców obecnej gminy i obszaru dworskiego Płaszów, i z tego powodu zasługują na uwzględnienie.

W szczególności nie da się zaprzeczyć, że gmina miasta Krakowa posiada doniosły interes w tem, aby miała bezpośredni w własnych terytoryach położony dostęp do wielkiego dworca towarowego w Płaszowie, i aby dworzec ten oraz powstające przy nim zakłady i magazyny czyniły zadość handlowym i przemysłowym interesom miasta Krakowa. Uwzględnienie tych interesów uskuteczni się najpomyślniej jedynie przez przyłączenie gminy Płaszów do Krakowa.

Dalej za ważne uznać należy dążenie zarządu miasta Krakowa, aby miasto to, celem zapobieżenia drożyźnie mieszkań i celem możności wywarcia wpływu na cenę i sposób wyrobu cegieł, mogło posiadać własną a postępowo urządzoną cegielnię.

Dążenie powyższe zarządu miasta Krakowa znajdzie bezpośrednie urzeczywistnienie przez przyłączenie do tegoż miasta gminy Płaszów, albowiem gmina ta wybudowała przed kilku laty kosztem przeszło 300.000 koron wielką postępową fabrykę dachówek, w której obecnie i cegły bywają wyrabiane, oraz posiada oprócz tego około 100 morgów gruntu gminnego, zasobnego w najlepszą w okolicy Krakowa glinę.

Ważnem jest następnie dla przyszłości Krakowa dążenie tego miasta, aby mogło się rozwijać po obu stronach Wisły, co w miastach położonych nad wielkiemi rzekami, jest jednym z głównych warunków pomyślnego ich rozwoju.

W końcu i na ten szczegół zwrócić wypada uwagę, że gmina Płaszów posiada ze względu na swe położenie korzystne warunki dla dalszego rozwoju dziś tam już istniejącego przemysłu fabrycznego i że z tego względu nadaje się szczególnie na utworzenie w niej w przyszłości dzielnicy fabrycznej miasta Krakowa.

Wszystkie powyżej przytoczone motywa, przemawiające za przyłączeniem do gminy miasta Krakowa gminy Płaszów, dotyczą także i obszaru dworskiego Płaszów, który położony w zupełności na terytoryum gminy Płaszów i zewsząd niem otoczony, siłą faktu podzielać musi losy gminy Płaszów.

To też uznaje właściciel tegoż obszaru, podpisawszy dobrowolnie umowę o przyłączenie obszaru dworskiego Płaszów do gminy miasta Krakowa.

Na podstawie materyałów przez Wydział krajowy zebranych, oraz w ślad za wywodami przedłożenia Wydziału krajowego nabyła również i Komisya gminna przeświadczenia, że przyłączenie do Krakowa gminy i obszaru dworskiego Płaszów nie wpłynie ujemnie na budżet gminy miasta Krakowa, albowiem dochody, jakie gmina miasta Krakowa mieć będzie po przyłączeniu z gminy i obszaru dworskiego Płaszów, równoważą się z wydatkami obliczonymi na 54.090 koron, a uwzględniającymi nietylko niezbędne potrzeby gminy i obszaru dworskiego Płaszów, ale także i zobowiązania przyjęte w układach przez miasto Kraków, wobec gminy i obszaru dworskiego Płaszów, oraz inwestycye w zakresie dróg kanałów, budowy nowej szkoły, oświetlenia i budowy strażnicy gminnej, jakie Kraków w tych terytoryach uskutecznić zamierza, częścią zaraz w pierwszym roku po przyłączeniu, a częściowo w ciągu pierwszych lat 5 po przyłączeniu.

Na inwestycye powyższe, które mają uporządkować gminę i obszar dworski Płaszów, jako przyszłą dzielnicę miasta, zamierza miasto Kraków poświęcić kapitał 370 000 koron, którego amortyzacya z dochodów gminy Płaszów jest, jak to wykazuje przedłożenie Wydziału krajowego, prawdopodobne i możliwe.

Powyższe zamiary gminy miasta Krakowa przyniosą ludności obecnej gminy i obszaru dworskiego Płaszów niewątpliwie korzyści, którychby bez połączenia się z miastem Krakowem nie mogły uzyskać.

Poza tem uznać należy za korzyść, jaką przez przyłączenie do Krakowa odniesie gmina i obszar dworski Płaszów, fakt, że administracya i finanse wielkiego, jak Kraków miasta dostarczą ludności tychże terytoryów bez porównania większej możności zarobku i odpowiedniego zużytkowania domów i gruntów posiadanych, aniżeli przy dalszem zachowaniu przez powyższą gminę i obszar dworski samodzielności administracyjnej.

Dalej podnieść należy, że prawo mieszkańców gminy i obszaru dworskiego Płaszów do strzeżenia lokalnych interesów zagwarantowane jest dostatecznie zawartymi z gminą m. Krakowa układami przyznającymi gminie i obszarowi dworskiego Płaszów prawo wyboru 2 radców do rady miejskiej w Krakowie.

W końcu zaznacza Komisya gminna, że przeszkody, jakieby stawały w drodze przyłączeniu do Krakowa gminy i obszaru dworskiego Płaszów, wynikające z utrudnień w administracyi powiatowej, powstających przez utratę dochodów i dodatków powiatowych z powyższej gminy i obszaru dworskiego, w razie ich wyłączenia z okręgu Rady powiatowej wielickiej, oraz z tytułu gwarancyi, jaka spada na gminę i obszar dworski Płaszów za długi tego powiatu, usunęły układy przeprowadzone między gminą miasta Krakowa a Wydziałem powiatowym w Wieliczce.

Rezultaty układów powyższych sprostowane co do jednego punktu przez Wydziału krajowy, objęte są art. VI. włączonego projektu ustawy.

Na podstawie poprzednio przytoczonych motywów, Komisya gminna oświadcza się zgodnie z przedłożeniem Wydziału krajowego za przyłączeniem do stoł. król. miasta Krakowa gminy i obszaru dworskiego Płaszów; przedłożony projekt ustawy w sprawie przyłączenia rzeczonego terytoryum jest identyczny z uchwalonym przez Wysoki Sejm w dniu 16. lutego b. r. projektem ustawy w sprawie przyłączenia do Krakowa gmin Dąbie i Ludwinów oraz obszaru dworskiego Ludwinów, — zmiany zaś zachodzą jedynie w Art. VI. i w Art. X. a wynikające z natury rzeczy, z treści zawartych układów między gminą stoł. król. miasta

Krakowa a między gminą i obszarem dworskim Płaszów oraz Wydziałem Rady powiatowej w Wieliczce.

W szczególności obejmuje Art. VI. wyniki układów w sprawie odszkodowania przez gminę miasta Krakowa, Rady powiatowej w Wieliczce z powodu wyłączenia z jej okręgu, a przyłączenia do Krakowa gminy i obszaru dworskiego Płaszów, a zmiany uwidocznione w Artykule X. i w paragrafach statutu miejskiego tymże artykułem objętych, dotyczącą w §. 18. i 53. powiększenia ilości członków Rady miasta Krakowa o dwóch, a w §. 30. ustęp ostatni zmiany stylizacyi potrzebnej dla objęcia dotyczącym przepisem faktu, że gmina Płaszów wraz z obszarem dworskim Płaszów wybierać będzie do Rady miasta w Krakowie wspólnie w jednym okręgu wyborczym, obejmującym całe terytoryum powyższej gminy i obszaru dworskiego 2 członków tejże Rady.

Na podstawie niniejszego sprawozdania Komisya gminna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

dołączony ·/. projekt ustawy — oraz następujące rezolucye:

1. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby podania sądowe i uchwały hipoteczne w sprawie przeniesienia nieruchomego majątku gminy Płaszowa na rzecz gminy miasta Krakowa uwolnił od należytości skarbowych.

2. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby utrzymał dzisiejszy wymiar podatku domowo-czynszowego w gminie Płaszów i na obszarze dworskim Płaszów do miasta Krakowa przyłączyć się mających, w uwzględnieniu okoliczności, że na dzisiejszem terytoryum miasta Krakowa podatek domowo-czynszowy został po myśli ustawy z dnia 10. sierpnia 1905 Nr. 133 Dz. p. p. stopniowo obniżony do poziomu stopy podatku domowo-czynszowego w gminie Płaszów.

Zastępca przewodniczącego:
Stadnicki.

Sprawozdawca:
Sare.

Ustawa

z dnia . . . . w przedmiocie przyłączenia do miasta Krakowa gminy i obszaru dworskiego Płaszów, wyłączenia tychże z okręgu Rady powiatowej Wielickiej oraz w przedmiocie zmiany § 18. § 30. ust. ostatni i § 53. ust. 1) statutu stoł. król. miasta Krakowa.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Gmina Płaszów oraz obszar dworski Płaszów, położone w autonomicznym powiecie Wielickim, zostają połączone z miastem Krakowem w jedną gminę miejscową pod wspólną nazwą stołeczne królewskie miasto Kraków.

Art. II.

Wskutek tego połączenia przestają gmina Płaszów i obszar dworski Płaszów istnieć jako samodzielne jednostki administracyjne.

Art. III.

Równocześnie z przyłączeniem do Krakowa zostają gmina Płaszów i obszar dworski Płaszów wyłączone z okręgu Rady powiatowej Wielickiej.

Art. IV.

Gmina miasta Krakowa przejmuje prawa i obowiązki gminy Płaszowa z wyjątkiem praw i obowiązków, wypływa-

jących z takich umów, które potrzebują do ważności swej zatwierdzenia przez władze przełożone, a które zatwierdzenia tego do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy jeszcze nie uzyskały.

Art. V.

Gmina miasta Krakowa obowiązaną jest ściśle dopełnić zobowiązań przyjętych mocą zawartych z gminą Płaszów i obszarem dworskim Płaszów umów, zatwierdzonych uchwałą Rady miasta Krakowa z dnia 9. lipca 1910.

Nad ścisłem dopełnieniem powyższych zobowiązań czuwać będzie Wydział krajowy, któremu w tym celu służy prawo zarządzić stosowne środki zaradcze.

Gdyby Rada miejska nie wstawiła we właściwym czasie w swój budżet kwoty, potrzebnej na pokrycie wydatków, połączonych z wypełnieniem takiego zobowiązania, będzie miał Wydział krajowy prawo kwotę tę wstawić do budżetu miejskiego.

Art. VI.

Oprócz wymienionych w art. VII. ustęp b) ustawy z dnia 13. listopada 1909 r. Nr. 148. Dz. u. kr. oraz w art. VII. ustawy w przedmiocie przyłączenia do miasta Krakowa gminy Dąbie z Beszczem i Głębinowem tudzież gminy Ludwinów i obszaru dworskiego Ludwinów świadczeń na rzecz Rady powiatowej w Wieliczce, obowiązaną jest gmina miasta Krakowa uiścić tejże Radzie powiatowej:

a) w pierwszych 20 latach po przejściu gminy Płaszów i obszaru dworskiego Płaszów pod zarząd Rady miejskiej i Magistratu stoł. król. miasta Krakowa corocznie sumę 1965 koron w ratach kwartalnych z dołu;

b) w pierwszym roku po przejściu gminy Płaszów i obszaru dworskiego Płaszów pod zarząd Rady miejskiej i Magistratu miasta Krakowa jednorazowo sumę 13.707 koron.

Art. VII.

Z dniem wcielenia do król. stoł. miasta Krakowa gminy Płaszów i obszaru dworskiego Płaszów (art. XIII.) przechodzi na gminę miasta Krakowa obowiązek utrzymywania znajdujących się na wcielonym do miasta Krakowa obszarze dróg gminnych i powiatowych, jako dróg miejskich.

Art. VIII.

Prawo propinacyjne na terytoryach gminy Płaszów i obszaru dworskiego Płaszów, do miasta Krakowa tą ustawą przyłączonych, pozostaje niezmienione do końca roku 1910.

Po roku 1910 terytorya te podlegać będą przepisom obowiązującym dla miasta Krakowa (art. I. ustawy krajowej z dnia 20. grudnia 1905. Dz. u. kr. Nr. 11 ex 1906).

Art. IX.

Ustawy krajowe, obowiązujące w mieście Krakowie, mają obowiązywać także i w powstałem przez przyłączenie gminy Płaszów i obszaru dworskiego Płaszów powiększonem terytoryum miasta Krakowa, o ile tą ustawą dla tego terytoryum osobne przepisy nie zostały wydane.

W sprawie przepisów budowlanych dla terytoryów przyłączonych do miasta Krakowa gmin i obszarów dworskich wydane zostaną w drodze ustawy krajowej osobne postanowienia z uwzględnieniem zawartych umów (art. V.) i stosunków miejscowych.

Do czasu ustawodawczego uregulowania powyższych stosunków obowiązywać będzie w przyłączonych terytoryach ustawa budownicza dla miasta Krakowa z dnia 18. lipca 1883, Dz. u. kr. Nr. 63, zmieniona częściowo ustawą z dnia 28. marca 1905, Dz. u. kr. Nr. 57 i ustawą z dnia 28. marca 1910 Dz. u. kr. Nr. 89, z następującymi wyjątkami:

1. Istniejące dotąd na całym obszarze, do miasta Krakowa niniejszą ustawą przyłączonym, nieogniotrwałe pokrycia dachów winny być w ciągu lat 15, licząc od dnia wejścia w życie tej ustawy, zamienione na ogniotrwałe.

2. Rada miasta Krakowa jest upoważnioną do wydania z uwzględnieniem zawartych umów (Art. V.) i miejscowych stosunków, przejściowych przepisów co do urządzenia, względnie przerobienia dołów kloacznych i gnojowisk, oraz co do przebudowy istniejących budynków mieszkalnych i gospodarczych.

Art. X.

Postanowienia art. XI. §. 18, §. 30 ustęp ostatni i §. 53 ust. 1) ustawy z dnia 13. listopada 1909 r. Nr. 148 Dz. u. kr. znosi się w ich dotychczasowem brzmieniu, a natomiast opiewać mają, jak następuje:

§. 18.

Rada miejska składa się z 87 członków (radców miejskich).

Z powyższej ilości członków Rady miejskiej wybierają wyborcy zamieszkali na terytoryum Krakowa, jakie istniało przed dokonanem przyłączeniem sąsiednich gmin i obszarów dworskich, 72 radców, a wyborcy zamieszkali na terytoryach, przyłączonych obecnie do Krakowa gmin i obszarów dworskich 15 radców. W szczególności zaś wybierają

wyborcy zamieszkali na terytoryum dotychczasowej gminy: Ludwinów 1 radcę, Zakrzówek z Kapelanką 1 radcę. Dębniki 1 radcę, Półwsie Zwierzynieckie 1 radcę, Zwierzyniec 1 radcę, Czarna wieś z Kawiorami 1 radcę, Nowa Wieś Narodowa 1 radcę, Łobzów 1 radcę, Krowodrza 2 radców, część Prądnika Białego oraz część Prądnika Czerwonego i Olszy 1 radcę, Grzegórzki-Piaski 1 radcę, Dąbie z Beszczem i Głębinowem 1 radcę, Płaszów 2 radców.

Wyborcy zamieszkali na przyłączonych do Krakowa obszarach dworskich będą wykonywali czynne prawo wyborcze razem z wyborcami tej gminy, z którą obszar dworski wspólną nosi nazwę.

Członków Rady miejskiej wybierają członkowie gminy, prawo głosowania mający. Gdyby powyższa liczba radców miejskich pomiędzy jednym a drugim wyborem przez śmierć lub rezygnacyę lub utratę urzędów się zmniejszyła, wtedy Rada miejska do pełnienia obowiązków radców przyzwie tych, którzy przy odnośnym wyborze po wybranych w kole, oddziele lub okręgu wyborczym, do którego ubyły radca należał, największą liczbę głosów otrzymali. Radcy przez Radę miejską przybrani, tylko do najbliższych wyborów obowiązki pełnić będą (§. 45)

§. 30. ustęp ostatni.

Wyborcy wszystkich innych przyłączonych do Krakowa gmin sąsiednich, o ile im według §. 18. niniejszego statutu służby prawo wyboru własnych reprezentantów do Rady miejskiej, wybierać ich będą w okręgach, odpowiadających granicom, jakie gminy te posiadały w czasie przyłączenia ich do miasta Krakowa, powiększonym o terytoryum obszaru dworskiego, posiadającego z gminą wspólną nazwę.

§. 53. ustęp pierwszy.

W razie rozwiązania Rady miejskiej przez polityczną władzę krajową mają być najdalej do sześciu tygodni ogłoszone i rozpisane nowe wybory 87 członków Rady.

Art. XI.

Czas trwania mandatu członków Rady miasta, wybranych z terytoryum Krakowa, jakie istniało przed obecnem przyłączeniem gminy Płaszów i obszaru dworskiego Płaszów, nie doznaje zmiany przez obecne rozszerzenie granic miasta Krakowa.

Art. XII.

Wybór członków Rady miasta Krakowa z okręgu utworzonego z powodu przyłączenia do miasta Krakowa gminy

Płaszów i obszaru dworskiego Płaszów nastąpi po myśli przesów tego statutu zaraz po faktycznem przejęciu tych gmin i obszarów dworskich pod zarząd gminy miasta Krakowa.

Wybrani z powyższego okręgu nowi członkowie Rady miasta pełnić będą swe funkcye aż do najbliższych wyborów do Rady miasta, poczem nastąpią tak na terytoryum miasta Krakowa, jakie istniało przed przyłączeniem gminy Płaszów i obszaru dworskiego Płaszów, jakoteż i na terytoryum Krakowa, powstałem przez przyłączenie tej gminy i obszaru dworskiego, nowe wybory po myśli przepisów, zawartych w art. X. tejże ustawy i w odnośnych paragrafach obowiązującego w Krakowie statutu miejskiego.

Art. XIII.

Termin, w którym gmina Płaszów i obszar dworski Płaszów przejdą pod zarząd Rady miejskiej i Magistratu stoł. król. miasta Krakowa, wyznaczy c k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Z dniem tym przestaną na przyłączonych obecnie do miasta Krakowa terytoryach obowiązywać ustawy krajowe, którym one jako gmina wiejska względnie obszar dworski i składowe części autonomicznego powiatu podlegały, a natomiast zaczną obowiązywać ustawy krajowe (art. IX.), którym podlega miasto Kraków.

Z dniem powyższym zostanie rozwiązaną Rada gminna w Płaszowie.

Do terminu w niniejszym artykule oznaczonego pozostanie w terytoryach do miasta Krakowa przyłączonych nadal w mocy urzędowa działalność c. k. Władz państwowych i administracyjnych.

Art. XIV.

Od chwili wejścia w życie niniejszej ustawy, zarząd gminy Płaszów nie może bez zgody Prezydenta m. Krakowa zaciągać nowych zobowiązań ani też zawierać umów, względnie przedsiębrać czynności, któreby pociągały za sobą zmiany w stanie posiadania, obciążenia lub używania majątku i dobra gminnego, oraz nie może czynić wydatków budżetem gminnym nieprzewidzianych. Budżety uchwalone w powyższym czasie przejściowym na rok następny przez Radę gminną, muszą być zatwierdzone przez Prezydenta m. Krakowa.

Przeciw odmowie Prezydenta m. Krakowa przysługuje jednak Radzie gminnej prawo wniesienia zażalenia do Wydziału krajowego, który rozstrzyga ostatecznie.

C. k. Namiestnictwo i Wydział krajowy zarządzą, aby działalność urzędów państwowych i autonomicznych, o ile ona dotyczy przyłączonych niniejszą ustawą gminy i obszaru

dworskiego, jak najspieszniej przekazaną została gminie m. Krakowa w zakresie, statutem tejże gminy określonym.

C. k. Namiestnictwo zarządzi również, aby w miejsce c. k. Władz państwowych, właściwych dotychczas dla gminy Płaszów i obszaru dworskiego Płaszów do miasta Krakowa niniejszą ustawą przyłączonych, czynności odnośne objęły c. k. Władze państwowe, właściwe dla miasta Krakowa.

Wydział krajowy wyda odpowiednie zarządzenia, aby majątek i dobro gminne przez gminę Płaszów do miasta Krakowa przyłączoną temuż miastu inwentarycznie oddane zostały.

Art. XV.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. XVI.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ls. 7.755/1910. We Lwowie, dnia 29. października 1910.

Aleg 868

Sprawozdanie

Komisyi bankowej o sprawozdaniach Wydziału krajowego w przedmiocie Galicyjskiej Kasy oszczędności za lata 1908 i 1909 tudzież w przedmiocie podwyższenia gwarancyi kraju dla wkładek w Galicyjskiej Kasie oszczędności we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniem z dnia 20. sierpnia 1909 r. wnosi Wydział krajowy o udzielenie absolutoryum Zarządowi Galicyjskiej Kasy oszczędności z jej rachunków za rok 1908, a sprawozdaniem z dnia 19. sierpnia 1910 r. z rachunków za rok 1909.

W roku 1899 Wysoki Sejm udzielając gwarancyi imieniem kraju za wkładki w Galicyjskiej Kasie oszczędności, zastrzegł równocześnie decydujący wpływ dla Reprezentacyi kraju na skład Zarządu tej instytucyi: z dwunastu członków Wydziału wybiera ośmiu Sejm na propozycyę Wydziału krajowego, dyrektorów, buchaltera i syndyka mianuje Marszałek krajowy, po wysłuchaniu zdania Wydziału krajowego na propozycyę Wydziału Kasy; dalej postanowił, że coroczne zamknięcie rachunków i bilans przedkładać się ma Sejmowi za pośrednictwem Wydziału krajowego, a ostateczne absolutoryum uchwala Sejm na wniosek Wydziału krajowego.

Rachunki za rok 1908 przyjęte zostały przez Wydział Kasy uchwałą z 16. kwietnia 1909 r., a rachunki za rok 1909 uchwałą z 21. maja 1910 r. Wydział krajowy stawia wniosek na przyjęcie do wiadomości wspomnianych uchwał i na udzielenie absolutoryum Zarządowi Kasy z rachunków za oba powyższe lata. Komisya bankowa nie uważa za wskazane wchodzić w rachunkową kontrolę, zwłaszcza że Wydział Kasy, jak już wspomniano, w dwóch trzecich składa się z mężów zaufania Wysokiego Sejmu. Zadanie swoje, podobnie jak w latach poprzednich, ogranicza do zastanowienia się nad położeniem Kasy na podstawie przedłożonych zamknięć rachunkowych i zasięgniętych u Dyrekcyi informacyi, a to głównie w trzech kierunkach: 1) czy prowadzenie Kasy daje nam dostateczną rękojmię, że kraj z powodu udzielonej gwarancyi nie będzie narażony na straty, 2) czy uchwały Sejmu są przestrzegane, 3) czy i o ile Galicyjska Kasa oszczędności spełnia swoje zadania ekonomiczno-społeczne.

Rok 1908 wykazuje nadwyżkę obrotową 287.604·67 K., z czego 241.039·85 K. użyto na pokrycie straty a raczej zniżki kursów, efektów funduszu obrotowego, a 43.484·72 K. na zasilenie rezerwy, na pokrycie dubiosów. Rok 1909 wykazuje nadwyżkę 459.140·17 K., z czego 368.895·07 K. użyto na odpis z interesów w likwidacyi, a 51.030·02 na odpis ze stacyi elektrycznej.

Chcąc ocenić ten wynik pracy Zarządu Kasy, nie wolno nam zapominać o interesach w likwidacyi, z których dochód, ile go dają, w całości bywa używany na zmniejszanie sumy, którą są obciążone, a więc oprocentowanie jej obciąża w całości ogólny rachunek zysków i strat. Rok 1908 przyjął je z kwotą 10,417.458 K. Kasa oszczędności opłacała w dotyczącym roku od wkładek na książeczkach 4%, co czyni od powyższej kwoty 416.680 K; doliczywszy je do nadwyżki obrotowej, uzyskamy poważną cyfrę 703.284 K. Uważając spadek kursów, efektów funduszu obrotowego za stratę, a więc jako faktyczny zysk tylko sumę, użytą na dotacyę rezerwy na pokrycie dubiosów, doliczywszy oprocentowanie od martwej kwoty interesów w likwidacyi, uzyskalibyśmy cyfrę 460.164 K.

Przeprowadziwszy podobny rachunek dla roku 1909, w którym już straty na kursach nie było, odpisując nawet odrazu bez amortyzacyi całą stratę, wynikłą z likwidacyi stacyi elektrycznej, dojdziemy do poważnej cyfry 819.599 K. Stan wkładek w roku 1909 wynosił 92,866.267 K, czyli że każdy milion wkładek po strąceniu kosztów administracyi dał blisko 9.000 K zysku.

Ten rezultat finansowy uważać musimy za bardzo korzystny; niezaprzeczenie Zarząd Kasy mógł go osiągnąć tylko przez pobieranie dość wysokich procentów tak w dziale hipotecznym, które wynoszą, stosownie do rodzaju pożyczek, 5%, 5¼% i 5½%, jak i w dziale wekslowym, gdzie pobiera 5½% lub 6%.

Katastrofa z przed dwunastu laty postawiła Kasę oszczędności w tem położeniu, iż przez długie lata kierować się będzie musiała tymi samymi zasadami w prowadzeniu interesów, jak każda instytucya prywatna, na zysk obliczona, jestto bowiem jedyna droga, prowadząca do możliwego odzyskania strat, raczej do systematycznego amortyzowania interesów w likwidacyi.

Z uznaniem podnieść należy, że Zarząd Kasy ściśle trzyma się uchwały Wysokiego Sejmu z r. 1907, aby nie lokować dalszych funduszów wkładkowych na rachunku interesów w likwidacyi. Dąży, o ile możności, do zrealizowania życzenia niejednokrotnie przez komisyę bankową Wysokiego Sejmu wyrażonego, aby starać się o rzeczywistą ich likwidacyę.

Kopalnie w Borysławiu wydzierżawiono jeszcze w roku 1907. Kopalnie w Schodnicy wydzierżawiono w r. 1908 za stałym czynszem rocznym w gotówce i udziałem w produkcyi, czyli za t. zw. procenta brutto, wzrastające progresywnie w miarę wydatności. Cała prawie kwota 93.343 K. uzyskana za sprzedaną ropę w r. 1909, pochodzi z tych procentów brutto.

Z końcem r. 1907 interesa w likwidacyi obciążone były kwotą 10,417.458·01 K, a natomiast z końcem roku 1909 kwotą 9,823.582·70 K.

Drugą pod względem wysokości pozycyą stanu czynnego, nieprzynoszącą dochodu w gotówce, jest gmach własny.

W roku	1899	jego wartość bilansowa wynosiła	2,110.576 K,
„ „	1908	„ „ „ „	1,950.000 „
„ „	1909	„ „ „ „	1,982.667 „

Rzeczywista wartość bezsprzecznie jest znacznie wyższa, porównując jednak z bilansami innych instytucyi, uderzyć musi wysokość sumy, jestto w każdym razie pozycya martwa, którą każda przezorna administracya stara się jak najszybciej zamortyzować. W bilansach wielu banków schodzi do $^1/_{10}$ rzeczywistej wartości. Niestety trudne położenie Kasy oszczędności nie pozwalało jej dotąd, mimo dobrej woli Zarządu, postępować tą drogą.

W roku 1909 bilansowa wartość gmachu wzrosła o 32.667 K. Pochodzi to ze zlikwidowania stacyi elektrycznej, z której zatrzymano urządzenia potrzebne dla centralnego ogrzewania gmachu; jak już wspomnieliśmy, z powodu tej samej transakcyi odpisano z bilansu ogólnego 51.030 K. Jej wartość bilansowa w roku 1909 wynosiła 150.529 K, podczas gdy sprzedano ją gminie miasta Lwowa za 92.000 K.

Rachunek zysków i strat stacyi za rok 1908 wykazuje niedobór w sumie 1.771 K. Z chwilą gdy gmina wybudowała swój wielki zakład elektryczny na Persenkówce, stacya Kasy oszczędności musiała utracić swą rentowność, albowiem dotychczasowych odbiorców można było zatrzymać, tylko obniżając cenę niżej kosztów własnej produkcyi.

Uwzględnić należy, że gmina zobowiązała się dostarczać Galicyjskiej Kasie oszczędności przez lat 10 prądu elektrycznego po 40 h. za kilowat, gdy normalna cena wynosi 60 h., co stanowi rocznie zaoszczędzenie 3.000 K.

Przez zwinięcie własnej stacyi elektrycznej wyłoniła się nowa myśl wykorzystania ogromnego podwórza Kasy oszczędności, a to postawieniem tam czynszowego budynku. Dotyczące obliczenia i badania są właśnie w toku.

Z uznaniem podnieść należy, że obecny Zarząd Galicyjskiej Kasy oszczędności zdołał doprowadzić do zniknięcia z bilansu pozycyi „dobra i realności nabyte“. Jeszcze w roku 1907 miał ich sporą liczbę objętych sumą 702.338 K. Na sprzedażach w roku 1908 zyskano w porównaniu z wartością bilansową 69.064 K.

Pochlebnie to świadczy o przezornem prowadzeniu działu hipotecznego, że nie potrzebowano nabywać żadnej nowej realności. W 1908 roku 45 hipotek było w egzekucyi, ale w ciągu roku 1909 ich liczba zmniejszyła się o 22. Tu znowu uwzględnić należy, że obecne położenie finansowe Kasy nie pozwala na zbyt ostre przestrzeganie zapadłości rat hipotecznych, Zarząd nie może bowiem rezygnować ze znacznego zysku pochodzącego z procentów zwłoki, tak, że głównem kryteryum musi być dla Zarządu bezwzględne bezpieczeństwo pożyczki i zaległych rat, a nie idealny brak wszelkich zaległości. Liczba egzekucyi nie wyda się nam zbyt wysoką, gdy zważymy, że Kasa oszczędności ma 1.978 pożyczek hipotecznych na łączną sumę 48,830.428 K.

Podobną przezorność widzimy i w prowadzeniu działu wekslowego; wprawdzie suma weksli w procesie wynosiła w 1908 roku 446.925 K, jednak już w roku 1909 spadła na 389.766 K, z których znaczna część już jest uregulowana, inne pochodzą z interesów zawartych jeszcze za czasów przed nieszczęsną katastrofą, są jednak przeważnie należycie zabezpieczone, tak, że nie można obawiać się strat, któreby przekraczały granice zwykłych odpisów, nie do uniknięcia w żadnej instytucyi finansowej.

Zarząd Kasy przebywa sumiennie mozolną i ciernistą drogę powolnej sanacyi. Mamy uzasadnioną podstawę do żywienia nadziei, że doprowadzi ona do zupełnego zagojenia bolesnych ran, do całkowitego pokrycia poniesionych strat. Zarząd Kasy i Reprezentacya kraju z zadowoleniem spełnienia ciężkiego zadania spoglądnąć będą mogły na dokonane dzieło; dzieło ważne pod względem społecznym i ekonomicznym, albowiem ochroniono tysiące przed utratą zaoszczędzonego grosza, społeczeństwo przed podkopaniem zmysłu przezorności i oszczędności a to przez udzielenie poręki ze strony kraju, nie narażając go jednak na rzeczywistą stratę.

Miarą ryzyka z gwarancyą połączonego nie jest bezwzględna wysokość gwarantowanej sumy, ale raczej możliwy deficyt, za który poręczycielowi przyjdzie odpowiadać. W sanacyi i rozwoju Galicyjskiej Kasy oszczędności Reprezentacya kraju i jej Wydział są interesowane nietylko ze stanowiska zdrowej polityki ekonomiczno-społecznej, lecz i ze stanowiska skarbu krajowego.

Powodzenie jej, zdrowy rozwój, sanacya zależą przedewszystkiem od stanu kapitału wkładkowego. Już na początku tego sprawozdania podnieśliśmy, że podług zamknięcia rachunkowego za rok 1909 każdy milion wkładek dał 9.000 K czystego zysku. Dyrekcya Kasy oszczędności oblicza czysty zysk z każdego miliona wkładek na 7.000 K, różnica ta pochodzi stąd, że kalkulacya Dyrekcyi opiera się na bilansie za rok 1908, podczas gdy nasza na bilansie za rok 1909. Każdy dalszy milion daje o wiele więcej, albowiem koszta administracyi przy zwiększeniu obrotu rosną tylko bardzo nieznacznie. Zwyżka dochodu mało się różni od różnicy między procentem opłacanym przez Kasę wkładkującym a przeciętnym procentem pobieranym od dłużników; wynosi ona przeszło $1^1/_4\%$. Beż żadnej przesady przyjąć możemy, że każdy dalszy milion wkładek daje czystego dochodu około 11.000 K, uwzględniając już nieznaczną zwyżkę w kosztach administracyi i wymagane zwiększanie sumy funduszu obrotowego, który to dział daje dochód mało co większy niż procent opłacany stronom składającym oszczędności.

Czem większy stan kapitału wkładkowego, tem korzystniejszy stosunek kapitału czynnego do martwego, uważając za ten ostatni interesa w likwidacyi i własny gmach, tem samem tem łatwiej pokryć brak dochodu kapitału martwego.

Podług ostatniego ustępu §. 16. statutu Kasy, zarząd obowiązany jest odmówić przyjęcia wkładek, któreby przewyższały maximum, określone w §. 2., a ono wynosi obecnie K 100,000.000. Podług zamknięcia za rok 1909 stan wkładek wynosił K 92.866.267, dnia 5. października 1910 wynosił 95,575.406 K 57 h. Doświadczenie wykazuje, że tytułem niepodjętych procentów dopisuje się rocznie przeszło 3 miliony, a więc gdyby nowych wkładek zupełnie nic nie przybyło, stan ich z dniem 1. lipca 1911 wynosiłby już mniej więcej 99 milionów. Jestto ewentualność nieprawdopodobna, prawdopodobnie wynosiłby wówczas przeszło 100 milionów, albowiem w ostatnich trzech latach stan wkładek wzrastał rocznie o $5^1/_2$ miliona koron.

Z powyższego wynika, iż już w najbliższej przyszłości Zarząd Kasy byłby w smutnem położeniu odmawiać przyjmowania dalszych wkładek, a tem samem stanąć w rażącej sprzeczności ze społecznem zadaniem Kasy, zgodnem z jej własnym dobrze zrozumianym interesem.

Powody tu przytoczone skłaniają Komisyę bankową przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek na podwyższenie dla Galicyjskiej Kasy oszczędności gwarancyi na dalszych 20 milionów.

Wywody nasze nie różnią się od zawartych w poprzednich sprawozdaniach w tym samym przedmiocie: Wydział krajowy w sprawozdaniu swojem z 21. września 1909 powiedział między innymi: „wzrost kapitału wkładkowego nietylko krajowi ze stanowiska poręki nie zagraża, ale zwolna i stopniowo przyczynia się do zmniejszenia jej aktualności“. Sprawozdawca Komisyi bankowej w jej sprawozdaniu z tego samego roku powiedział: „podwyższenie dotychczasowej gwarancyi kraju za wkładki stworzyć może rzeczowe warunki dla przyspieszenia sanacyi“.

W końcu zaznaczyć musimy, że wpływ, jaki statut Kasy zapewnia Reprezentacyi kraju na skład Zarządu i kontrolę interesów, nadaje jej w znacznej mierze charakter instytucyi krajowej

Podług ustępu drugiego §. 2. statutu gwarancya kraju ustać może, skoro fundusz rezerwowy osiągnie wysokość 10% kapitału wkładkowego. Jedyną drogą do stworzenia tego funduszu rezerwowego umożebni Kasie oszczędności jak największy dochód, a to znowu zależy od wysokości kapitału wkładkowego.

Komisya bankowa proponuje podwyższenie gwarancyi zgodnie z podaniem Dyrekcyi Kasy oszczędności z 6. października 1910 roku. Podniesienie o 20,000.000 K t. j. ze 100,000.000 K na 120,000.000 K, tem mniej wydaje się nam przesadnem,

o ileże położenie finansowe Kasy poprawiło się przez większy zysk i znaczne zmniejszenie obciążenia interesów w likwidacyi.

Sądzimy, że nie jest rzeczą wskazaną zmuszać Kasę oszczędności, aby co roku lub co drugi rok przychodziła z prośbą o podwyższenie gwarancyi, jestto połączone z wielu niedogodnościami dla obu stron.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie Galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie z 20. sierpnia 1909 r. i z 19. sierpnia 1910 r.

2. Sejm udziela Zarządowi Galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie absolutoryum z rachunków tej Kasy za lata 1908 i 1909.

3. Sejm zmieniając uchwały z 27. lutego 1899, z 18. listopada 1902, z 7. listopada 1904 i z 15. października 1909, postanawia: jak długo trwa gwarancya kraju w artykule pierwszym powyższej uchwały z dnia 27. lutego 1899 (Dz. u. kr. Nr. 35.) określona, nie może stan kapitałów wkładkowych w Galicyjskiej Kasie oszczędności we Lwowie ulokowanych przewyższyć sumy 120,000.000 K.

Suma ta może być zmienioną tylko na podstawie uchwały Sejmu krajowego.

Przewodniczący:
Leo.

Sprawozdawca:
Paygert.

L 7472, We Lwowie, dnia 14. października 1910.

Aleg 809

Sprawozdanie

Komisyi sanitarnej w sprawie nadania nowo zbudowanemu szpitalowi w Horodence charakteru szpitala powszechnego i publicznego.

Wysoki Sejmie!

Rada powiatowa w Horodence uchwaliła jednomyślnie na posiedzeniu z dnia 23. marca 1904 wybudować szpital imienia „arcyksiężniczki Gizeli“ na 40 łóżek. Uzyskawszy orzeczenie Wydziału krajowego (reskr. WK. z 26. października 1905, l. 21.768), uznające potrzebę szpitala w Horodence i zapewniwszy sobie odpowiednie fundusze częściowo przez zaciągnięcie pożyczki za zezwoleniem Wysokiego Sejmu w kwocie 120.000 koron, przystąpił Wydział powiatowy w r. 1908 do budowy szpitala na gruncie darowanym przez gminę Horodenkę, uznanym za odpowiedni przez dalegatów Wydziału krajowego i Komisyę sanitarno-policyjną.

Na gruncie tym o obszarze 2 morgów 1533 sążni □ powstał kompleks budynków, wystawionych według planów normalnych, wypracowanych przez Wydział krajowy, a mianowicie:

1) Budynek główny;
2) Budynek administracyjny;
3) Pawilon dla zakaźnych;
4) Budynek gospodarczy;
5) Kostnica;
6) Studnia z pompą wraz z domkiem nad studnią.

Wody dobrej jakości dostarczy studnia wiercona, 60 metrów głęboka. Wodę doprowadza się zapomocą pompy ssąco-tłoczącej, poruszanej motorem benzynowym do zbiornika żelaznego, umieszczonego na strychu budynku głównego o pojemności 3.000 litrów, skąd będzie rozprowadzoną rurami do pojedynczych ubikacyj we wszystkich pawilonach.

Wykonauo również odpowiednią kanalizacyę.

Opisane powyżej budynki oddała Rada powiatowa aktem fundacyjnym, notaryalnie uznanym z daty Horodenka, d. 28. czerwca 1910, rep. 380 w myśl § 2 ustawy z d. 28. lipca 1897 z gruntem i całem urządzeniem bez żadnych zastrzeżeń na wyłączną i nieograniczoną własność funduszowi szpitalnemu w Horodence, zobowiązując się dokompletować urządzenie wewnętrzne, a nadto poddać się wszystkim postanowieniom ustawy z dnia 28. lipca 1897 Dz. u. k. str. 47.

Akt ten uzyskał zatwierdzenie Wydziału krajowego na dniu 4. października 1910 r. i został przesłany c. k Namiestnictwu do zaopatrzenia go w klauzulę zatwierdzającą.

Wobec tego, że powstałe budynki szpitalne odpowiadają wymogom zdrowotnym, że Wydział powiatowy w Horodence posiada fundusze na wewnętrzne urządzenie i sprzęty, które się zobowiązał aktem notaryalnym przed otwarciem szpitala do użytku oddać — gdy formalności prawne co do aktywowania fundacyi zostały już przeprowadzone i gdy nadto warunkom wymaganym ustawą z d. 28. lipca 1897 Dz. u. kr. Nr. 47 stało się zadość, Komisya sanitarna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

załączoną ·/. Horodence

nadającą szpitalowi w ~~Nowym Targu~~ charakter szpitala powszechnego i publicznego.

Przewodniczący:
Gołuchowski.

Sprawozdawca:
Bednarski.

Ustawa

z dnia . . . . . nadająca szpitalowi w Horodence charakter szpitala powszechnego i publicznego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Szpital w Horodence zostaje uznany za powszechny i publiczny.

Art. II.

Komitet szpitalny składać się ma:
a) z delegata Wydzlału krajowego,
b) z prezesa Rady powiatowej w Horodence lub jego zastępcy,
c) z delegata Rady powiatowej,
d) z dyrektora szpitala.

Art. III.

W przyszłości połowę kosztów budowy nowego, odbudowy lub rozszerzenia starego gmachu szpitalnego, tudzież wewnętrznego urządzenia dobudowanej części ponosić będzie powiat w Horodence.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy powierzam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

L. s. 7414/10. We Lwowie, dnia 8. października 1910.

Aleg 870

Sprawozdanie

komisyi drogowej z czynności departamentu IV. Wydziału krajowego w sprawach drogowych, za czas od 1. kwietnia 1908 do 30. czerwca 1909 i od 1. lipca 1909. do 30. czerwca 1910.

Wysoki Sejmie!

Komisya drogowa przedkładając sprawozdanie z czynności departamentu IV. w sprawach drogowych, przedewszystkiem podnosi, że uchwały w sprawach drogowych powzięte przez Wysoki Sejm wykonane zostały.

Najważniejszą uchwałę polecającą przedłożenie projektu ukrajowienia znacznej sieci dróg powiatowych i gminnych I. klasy, wymagającej wytężonej pracy wykonał Wydział krajowy spiesznie, tak że Wysoki Sejm był w możności w właściwym czasie powziąć uchwałę w tej ważnej sprawie. Projekt ukrajowienia obejmuje nietylko drogi już zbadane i drogi budujące się kosztem kraju i powiatów, ale także około 1000 klm. dróg budować się mających kosztem państwa, kraju i powiatów.

Otóż jeszcze w r. 1903 na wniosek komisyi drogowej Wysoki Sejm powziął uchwałę polecającą Wydziałowi krajowemu wypracowanie projektu sieci dróg ważnych pod względem ekonomicznym, a po przeprowadzeniu rokowań z c. k. Rządem i stronami interesowanemi, przedłożenie projektu ustawy na wzór ustawy krajowej o drogach konkurencyjnych, obowiązującej w Tyrolu i Przedarulanii, zaś w r. 1909 uchwałą swą polecił Wydziałowi krajowemu, aby przeprowadził rokowania z c. k. Rządem dotyczące zapewnienia subwencyi państwa na budowę i utrzymanie około 1000 klm. dróg konkurencyjnych ukrajowić się mających.

Rokowania Wydziału krajowego odniosły nareszcie, przynajmiej po części skutek i c. k. Rząd centralny odezwą Ministerstwa robót publicznych z 19. kwietnia 1909, uznał potrzebę i doniosłość komunikacyjną wielu dróg, a między innemi

i szeregu tych, które Wydział krajowy jako przyszłe drogi konkurencyjne, ukrajowić się mające przedstawił, dalej oświadczył gotowość subwencyonowania budowy tych dróg, zastrzegł się jednak, że partycypować nie będzie w kosztach ich przyszłego utrzymania. Również zastrzegł sobie decyzyę co do porządku, w jakim drogi te budowane być mają, i że mają być utrzymywane w sposób odpowiedni wymogom wojskowym, a wreszcie że interesenci nie mogą liczyć na współudział Państwa w kosztach utrzymania.

W odpowiedzi na powyższy reskrypt Wydział krajowy powołując się na uznaną przez c. k. Rząd doniosłość projektowanych dróg konkurencyjnych dla rozwoju gospodarczego Galicyi, a z drugiej strony na żądanie c. k. Rządu odpowiedniej wymogom wojskowym konserwacyi, proponuje, aby c. k. Rząd przyczynił się także do kosztów konserwacyi w wysokości 5%. Na tę odezwę Wydział krajowy nie otrzymał odpowiedzi.

Komisya drogowa mniema, że Reprezentacya kraju energicznie domagać się powinna spieszniej i dodatniej odpowiedzi na pytanie, które drogi c. k. Rząd centralny za najważniejsze uznaje i na które gotowy jest wstawić do budżetu państwowego odpowiednie kwoty. Brak stanowczej odpowiedzi c. k. Rządu wstrzymałby akcyę budowy dróg konkurencyjnych, względnie fundusz krajowy budowy dróg poniósłby straty, bo w niektórych powiatach rozpoczęto budowę funduszami powiatów i kraju, a to dróg projektowanych do ukrajowienia i budować się mających kosztem państwa, kraju i powiatów. Z tych powodów przedkładamy Wysokiemu Sejmowi pod 3. do uchwały odpowiednią rezolucyę. Wyrażamy zarazem nadzieję, że te uzasadnione od szeregu lat ponawiane rezolucye w sprawie udziału Państwa w kosztach budowy i utrzymania dróg ważnych pod względem ekonomicznym i wojskowym, stanowczo poparte zostaną także przez Reprezentacyę naszą w Radzie państwa a również przez Rząd krajowy i przychylnie wreszcie załatwione zostaną.

Przyczem stwierdzamy, że udzielane dotychczas niskie kredyty ze Skarbu państwa na budowę i rekonstrukcyę dróg krajowych, powiatowych i gminnych, nie tylko nie zwiększają się lecz przeciwnie w ostatnich latach zmniejszone zostały.

Wysoki Sejm powziął w r. 1908 ważną uchwałę w sprawie naprawy dróg zniszczonych z powodu klęski elementarnej, a mianowicie uchwalił na ten cel zasiłek w kwocie 500.000 K w nadziei, że c. k. Rząd przyczyni się ze skarbu państwa kwotą 750.000 K. Dzięki przychylnemu stanowisku Rządu krajowego w tej sprawie, przyznany został zasiłek w wymienionej wysokości, a dzięki energicznej akcyi Wydziału krajowego spiesznie rozdzielony został pomiędzy powiaty dotknięte klęską elementarną.

Zasiłek ten umożliwił do pewnego stopnia powiatom naprawę i postawienie zniszczonych mostów i doprowadzenie przynajmniej do znośnego stanu najważniejszych komunikacyi zniszczonych.

Stan dróg w ogóle w przeważnej ilości powiatów, wskutek długotrwającej słoty w r. 1908 zaś w r. 1909 z powodu mroźnej i długiej zimy, bardzo ucierpiał, a między innemi także drogi krajowe, co pociągnęło za sobą zwiększenie się kosztów utrzymania tych dróg. Na wzrost stały kosztów utrzymania dróg krajowych wpływają obok zwiększonej frekwencyi, przedewszystkim zwiększające się stale ceny robocizny i materyałów.

Przechodząc do ważnego działu dróg powiatowych i gminnych, podnosimy, że w r. 1908 było w budowie w 55 powiatach 112 dróg subwencyonowanych,

a na tych drogach ukończono 130 km., zaś w r. 1909 w 50 powiatach było w budowie 103 dróg a ukończono 137 klm.

Pomocy technicznej udzielił Wydział krajowy, wykonując szczegółowe projekty, względnie zdjęcia na gruncie, w r. 1908 w 8 powiatach na 8 drogach w łącznej długości 75 klm., a w r. 1909 w 20 powiatach na 17 drogach w łącznej długości 100 klm., zaś pod kierunkiem inżynierów krajowych ukończono w r. 1908 w 15 powiatach budowę 38·7 klm., a w r. 1909 w 14 powiatach 48·5 klm.

Ze sprawozdania powyższego okazuje się, że postęp budowy dróg powiatowych i gminnych I. klasy jest bardzo powolny, budując zatem w tym tempie, wiek cały nie wystarczy, aby w kraju naszym mającym około 60.000 klm. dróg, przynajmniej połowa ważniejszych dla kraju i powiatów komunikacyi normalnie zbudowaną została.

Przyspieszenie tempa budowy przez Reprezentacye powiatowe nastąpić nie będzie mogło, jeśli nie otrzymają innych źródeł dochodu jak dodatki do podatków; dodatki bowiem, jak przewidywaliśmy, wzrastają szybko i w ostatnich latach zdwoiły się dochodząc już w r. 1908 w przecięciu do 43%, lecz są powiaty o słabej sile podatkowej, które mają około 70% dodatków przeznaczonych wyłącznie na cele drogowe. Powodem ciągłego a szybkiego wzrostu dodatków, jest zniesienie prestacyi drogowych, podwyższenie się cen robocizny i materyałów i wielka ilość dróg, które powiaty utrzymywać są obowiązane, a bardzo słaba siła podatkowa powiatów, jak udowadnia wydatność grosza wynosząca w większej połowie powiatów od 800 do 2000 K.

Przeważna zatem ilość powiatów, nie mając funduszów dostatecznych na utrzymanie w znośnym stanie dróg, tem więcej nie jest w stanie przyspieszyć tempa budowy dróg, a nawet można mieć obawę, że za kilka lat część powiatów zupełnie zaprzestanie budowy, jeśli nie otrzyma nowych źródeł dochodu. Wydział krajowy jednak w sprawozdaniu o ukrajowieniu dróg oświadcza, że z funduszu przeznaczonego na zasiłki dla powiatów po myśli §. 15 ustawy drogowej, udzielać będzie z tego funduszu w większej mierze powiatom, w których akcya ukrajowienia dróg mniejszą pomoc w spełnianiu zadań administracyi drogowej przyniesie.

Komisya drogowa zamiar Wydziału krajowego przyjścia z pomocą większą takim powiatom uważa za uzasadniony, mniema jednak, że stać się to może jedynie za pomocą podwyższenia funduszu przeznaczonego, po myśli §. 15. ust. drog., na zasiłki powiatowe, a nie przez zmniejszanie innym powiatom zasiłków dotychczas udzielanych, popieramy zatem tym silniej i ponawiamy odnośną rezolucyę, którą pod 2. przedkładamy.

Oprócz znanych a wyżej wymienionych powodów, zwiększających koszta budowy dróg przyczynia się w pewnej mierze zasada nie przekraczania 5% spadków. Instrukcya techniczna Wydziału krajowego postanawia, że spadki o ile możności powinny być najłagodniejsze, a w każdym razie spadki większe jak 5% dopuszczone być nie mogą. Instrukcya zaś dotycząca subwencyonowania dróg postanawia wprawdzie również, że spadki nie mogą przekraczać 5%, dopuszcza jednak wyjątkowo pewne ich zwiększenie w górach, gdzie ładunek wozów bywa mniejszy i gdzie złagodzenie spadku robotami ziemnemi lub rozwinięciem trasy jest niemożliwe.

Komisya drogowa uznawała i uznaje pożyteczność jak najłagodniejszych spadków, a nie większych jak 5%-ych dla uniknięcia przyprząszki i hamulca, sądzi jednak, że w naszym kraju nie można się trzymać i to prawie bezwarunkowo tej maksymalnej granicy spadków, lecz w wielu wypadkach powinno się

od tej zasady 5%-ych spadków odstępować, co też Komisya już w r. 1900 w swem sprawozdaniu z czynności departamentu IV. podniosła. Komisya drogowa stwierdza bowiem, że trzymanie się bezwzględne tej zasady wpływa na przedłużenie drogi i wzrost kosztów budowy, a przeważnie nie ułatwia brania większego ładunku, względnie nie usuwa potrzeby przyprzążki w okolicach górzystych, gdzie drogi prawie bez wyjątku mają większe jak 5% spadki.

Komisya drogowa zaznacza, że ta kwestya spadków poruszoną została także w komisyi budżetowej przy rozprawach nad rubryką VIII, a również rezolucyą posła Skołyszewskiego odesłaną do Wydziału krajowego celem zbadania i przedłożenia sprawozdania, które następnie zostanie odesłane do komisyi drogowej; nie przedkładamy zatem na razie w tej kwestyi żadnego wniosku.

Na podstawie powyższego sprawozdania komisya drogowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdania Wydziału krajowego z czynności departamentu IV. w sprawach drogowych za czas od 1. kwietnia 1908 do 30. czerwca 1910 do wiadomości.

2. Sejm uznaje potrzebę wydatnego podwyższenia dotacyi z funduszów krajowych na zasiłki przeznaczone po myśli §. 15. u. drog. na utrzymanie dróg powiatowych i gminnych.

3. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby w drodze konstytucyjnej wyjednał [redacted] 1911 i w latach następnych wydatną subwencyę ze Skarbu państwa na budowę i utrzymanie dróg konkurencyjnych.

Zast. przewodniczącego:
Sare.

Sprawozdawca:
Urbański.

Ls. 7.359/1910. We Lwowie dnia 12. października 1910.

Aleg 871

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego o krajowej Szkole ogrodniczej w Tarnowie, Zakładzie sadowniczym w Zaleszczykach, Szkole ogrodniczej na Wulce kapitańskiej i o popieraniu sadownictwa w kraju za rok 1909/1910.

Wysoki Sejmie!

I. Krajowa Szkoła ogrodnicza w Tarnowie.

Szkoła rozwija się wogóle pomyślnie, miejsca są w niej stale zajęte, uczniowie kończąc zdają egzamina z wynikiem zadowalającym i stają się potem dobrymi pracownikami. Wpływ Szkoły na rozwój ogrodnictwa nietylko w bliższej okolicy ale i wogóle w kraju jest widoczny, nauczyciele w miarę rozporządzalnego czasu nader chętnie pracują poza szkołą w towarzystwie ogrodniczem lokalnem i wogóle starają się o rozwój ogrodnictwa.

Nowo założone szkółki rozwijają się bardzo ładnie, i pokryją lokalne zapotrzebowanie, dostarczając w cenie stosunkowo bardzo przystępnej doborowych okazów. Ogrody warzywne są w stanie bardzo dobrym, o ile to możliwem bez wodociągów, z których definitywnem założeniem nie należy absolutnie zwlekać, jest to bowiem wydatek, który nietylko teoretycznie opłacać się będzie.

Należałoby zwrócić może nieco więcej uwagę na produkcyę kwiatów do cięcia, miasto bowiem tak zamożne jak Tarnów, z garnizonem, silnym ruchem kolejowym itd. da możność zbytu nawet w porze letniej — zwłaszcza przy zorganizowaniu sprzedaży — a wobec nowych prądów w ogrodnictwie ozdobnem, wobec ogólnego dążenia publiczności, by swe mieszkania zdobić kwiatami — jak kto może — wykształcenie młodzieży ogrodniczej i w tym dziale uważać należy za wskazane.

Budowa szklarni jest rzeczą nieodzowną; dziś rozporządza Szkoła ledwo kilku najprymitywniejszymi w ziemię wkopanymi dołami, w których prawie niepodobna uczniów należycie kształcić; niestety też pod względem praktyki szklarniowej wychowankowie szkoły (o ile potem nie praktykowali w odpowiednich zakładach) wykazują braki i nie tak może chętnie bywają przez ogrodnictwa handlowe angażowani, jakby z innych względów zasługiwali. Szklarnie wystawić się mające powinny nietylko ściśle odpowiadać celowi i bez nadmiernych kosztów powstać, ale winny być wzorami i dla przedsiębiorców budowlanych, jak tego rodzaju budynki bez zarzutu budować należy, by najzupełniej swemu celowi odpowiadały, były tanie, trwałe, oszczędne w opale, a pomyślne w wynikach hodowli.

Wodociągi są warunkiem niezbędnym pomyślnych wyników w ogrodzie, i z ich budową należałoby nie zwlekać. Zwraca przytem Komisya uwagę na możli-

wość korzystnego zaprowadzenia w części ogrodu sieci wodociągowej rurami nawierzchnemi, które na zimę można rozbierać, a w miarę potrzeby na inne kwatery i w ciągu lata przenosić.

Z uznaniem konstatuje Komisya wstawienie do budżetu na r. 1911 podwyżki kwaterowego dla nauczyciela fachowego, zupełnie umotywowanej faktycznem podrożeniem mieszkań, oraz pozycyi na drugiego ucznia praktykanta. Umożliwi to lepszy nadzór nad młodymi uczniami i nad robotnikami płatnymi, lepsze wykorzystanie tych sił, oraz lepsze wyszkolenie praktyczne co do zapotrzebowania i wydatności pracy dla samych tych praktykantów.

Kwestyi budowy nowych budynków zakładowych nie należy spuszczać z oka, a Komisya spodziewa się, iż Wydział krajowy już w niedługim terminie przedłoży wnioski w tej mierze, czy nowy budynek ma powstać na tem samem miejscu, czy w obrębie lub obok ogrodu; szklarnie jednak powinny powstać w tegoż obrębie.

II. Krajowy Zakład sadowniczy w Zaleszczykach.

Jak z sprawozdania obszerniejszego widać, rozwija się ta instytucya z roku na rok, spełniając zadanie nań nałożone. Zdaje się też, że młodzież wychowana w Zakładzie na pracowników sadowych odpowie w całej pełni swemu zadaniu, a tem samem udowodni z biegiem czasu, że kraj nie zmarnował pieniędzy włożonych w Zakład, i że system w Zakładzie przyjęty jest zupełnie odpowiedni.

Fabryczka pokazowa wyrobów owocowych rozwija się, budząc coraz to szersze zainteresowanie nietylko co do kwestyi wyuczenia się sposobów postępowania ale i co do przerobów samych. Zainteresowanie się włościan kwestyą lekkich win owocowych należy powitać jak najżyczliwiej a rzecz tę najgoręcej popierać.

Na dobrą drogę wstąpił też Zakład tworząc wzorowe sady włościańskie, które z biegiem czasu powinny być przykładami typowych a starannie prowadzonych gospodarstw sadowych. Należy je w przyszłości otaczać opieką, by rzeczywiście pozostały wzorami.

Komisya wyraża jednak żal, iż nie podano warunków zakładania tych sadów wzorowych, i nie wątpi, że warunki te zgodne są z instrukcyami, pod jakiemi rozmaite inne krajowe instytucye podobne sady wzorowe tworzą; konkurencyi bowiem na tem polu być nie powinno.

Z wstawieniem wydatku na budowę gospodarskiego budynku do preliminarza na rok 1912 Komisya się zgadza, i wyraża nadzieję, iż Zakład nadal na dotychczasowej drodze idąc coraz większy wpływ na rozwój sadownictwa w południowo wschodniej połaci kraju wywierać będzie.

III. Krajowa Szkoła ogrodnicza na Wulce kapitańskiej.

Roboty w szkółkach, ogrodzie warzywnym i sadach wykonane do teraz, wskazują nietylko na bardzo staranne przygotowanie całości, na ogólny plan wzorowo obmyślany, ale i na równie staranną dbałość o każdy szczegół. Sady są w dobrym stanie, tak samo młode szczepki na rozmaite formy są zupełnie zdrowe, a mimo niekorzystnych warunków, posucha i brak wody, nader mały stosunkowo procent drzewek świeżo posadzonych odpadł. Jarzyny były bardzo ładne, owoce pędzone w inspektach obfite i do stosunków targowych dobrze dobrane, a nowe kultury truskawek zaopatrzą obficie targi lwowskie już w najbliższym roku.

Według wszelkiego prawdopodobieństwa wynik nietylko moralny ale i finansowy tego działu Szkoły będzie bardzo korzystny, co później równie korzystnie wpłynie na wychowanków Szkoły, gdy ci się przyzwyczają do dokładnej pracy, wielkiej oszczędności w wydatkach na tę pracę, a przytem przekonają się, iż ogrodnictwo może dawać odpowiednio znaczne zyski; jeden nawet rok kierownictwa należytego

może zmienić radykalnie całokształt instytucyi i nadać jej najlepszy początek do wzorowości, tak potrzebnej a oczekiwanej.

Budynek główny i mieszkanie dla kierownika oraz portyerka i ogrodzenie są już ukończone, zwłaszcza główny budynek choć oszczędnie stawiany, bardzo porządnie się przedstawia, a gdy usunie się szpecące rudery budynku gospodarczego zupełnie nieodpowiadającego celowi, gdy powstanie szklarnia i założonym zostanie ogródek ozdobny wzorowy, to z pewnością całość przedstawi się jak najlepiej, i najlepsze wyda wyniki. Bardzo też byłoby wskazanem, by w odpowiedni sposób, może z jakich zapasów kasowych, znaleziono fundusze na budowę już w r. 1911 koniecznego budynku gospodarczego, wydatek zaś wstawiony w preliminarz na r. 1912 w swoim czasie zwrócono.

Odpowiedni wodociąg będzie niezbędny, i nie należy zwlekać z jego budową, pamiętając jednak o utworzeniu basenu do magazynowania w nim wody, by nie zimną wprost wodociągową podlewano, lecz należycie odstałą. Założenie takiego basenu będzie możliwe w samym terenie, uwzględniając naturalnie tegoż wyniosłości. Natomiast najniższe partye gruntów należy osuszyć rowami, poczem dopiero dadzą one stosowną rentę i będą mogły być oddane stosownej kulturze.

IV. Popieranie ogrodnictwa w kraju.

a) Towarzystwo ogrodnicze krakowskie i szkółki na Glince, zaznaczają swój rozwój dalszy przedewszystkiem kursami zimowymi, jak dotychczas się odbywającymi, następnie zakładaniem dobrze obmyślanych wzorowych sadów włościańskich. Produkcya drzewek na Glince bez znaczniejszej zmiany istnieje nadal, starając się o lepszy towar, by w ten sposób zwiększając dochód, zwalczać lepiej trudności finansowe. Tegoroczne zbiory drzewek powinny też wypaść korzystniej, niż w latach poprzednich.

Miesięcznik Towarzystwa „Ogrodnictwo“ rozszerza się, a wprowadzony dział opisowy flory krajowej i ogólno-polskiej, za myśl nader szczęśliwą poczytać można.

b) Towarzystwo ogrodnicze w Tarnowie rozwija się — jak na niewielki okręg działalności — wcale pomyślnie, dbając o rozwój sadownictwa u włościan okolicznych. Wydawany staraniem Towarzystwa miesięcznik „Poradnik ogrodniczy“ zasługiwałby na szersze rozpowszechnianie i na wydatniejszą pomoc kraju.

c) Zakłady powiatowe w Limanowej, Wieliczce, Śniatynie spełniają swe zadanie w miarę możności i dawniejszych wskazówek. Dla Rady powiatowej w Wieliczce należałoby dać dalszą subwencyę w kwocie K 1.000 na spłatę rat częściowych budowy domu dla instruktora oraz piwnic i na przyszłość subwencyę tę zapewnić, by ustalić istnienie tego zakładu, wstawiając do preliminarzy w latach następnych, od 1912 do 1917 po 1.000 K rocznie na ten cel.

d) Zakład Braci Niemczewskich w Okopach św. Trójcy zajmuje się w tej najcieplejszej może okolicy kraju produkcyą winorośli i winogron oraz innych szlachetnych owoców z bardzo dobrymi wynikami — sadzonki są ładne i zdrowe, a owoce często lepsze od sprowadzanych, węgierskich. Zakład może zdziałać bardzo wiele dla podniesienia sadownictwa i uprawy winorośli, mającej w położeniach odpowiednich tamtejszej okolicy i przy starannej, sto[illegible]nej kulturze zupełne uprawnienie i zasługuje na wydatniejszą pomoc kraju.

e) Działalność krajowego instruktora ogrodnictwa Dra Stan. Golińskiego zasługuje na pochwałę — zwłaszcza co do rozszerzania przeszczepiania drzew owocowych, co do kursów rozmaitych i akcyi ogrodniczej w samym Krakowie, mającej na celu upiększenie miasta i tak wiele w kierunku tym działającego. Inicyatywa w sprawie eksportu owoców zasługuje na pełne uznanie.

Nasuwa się przy tem pytanie, czemu właściwie sprawozdanie krajowego instruktora dla okolic Lwowa, p. Traczewskiego, pracującego z powodzeniem nie mniejszem w dziale głównie ogrodniczym, nie jest objęte tym samym aktem, gdy właściwie tu się najlepiej nadaje.

Zdaniem komisyi należałoby tem sprawozdaniem w przyszłości objąć też działalność na polu rozwoju ogrodnictwa Towarzystw Kółek rolniczych i c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego, w ten bowiem sposób obraz rozwoju tej gałęzi krajowego gospodarstwa zaokrągli się zupełnie.

Nie wątpi też komisya, że Wydział krajowy nie spuszcza z oka sprawy utworzenia posady krajowego instruktora ogrodnictwa i do budżetu na rok 1912 odpowiednią kwotę wstawi.

Wobec tego Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego.

2. Sejm uchwala kredyt nadzwyczajny na koszta budowy szklarni w krajowej szkole ogrodniczej w Tarnowie i na Wulce kapitańskiej, dla każdej z nich kosztem po 33.000 koron, oraz kredyt koron 11.360 na rozprowadzenie wody w ogrodzie szkoły tarnowskiej i wstawienie tych kredytów do Rubryki X. budżetu krajowego na rok 1911.

3. Sejm przyznaje dodatek aktywalny kierownikowi krajowej szkoły ogrodniczej na Wulce kapitańskiej w kwocie koron 300 rocznie a nauczycielowi-instruktorowi tejże szkoły takiż dodatek w kwocie 240 koron rocznie.

4. Sejm poleca wypracowanie kosztorysów i wstawienie do budżetu na rok 1912 kwoty potrzebnej na odpowiednie wodociągi w ogrodzie szkoły ogrodniczej na Wulce kapitańskiej.

5. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by w budżet na rok 1912 wstawił odpowiednią kwotę na krajowego inspektora ogrodnictwa i w swoim czasie, rozpisał odpowiedni konkurs, celem obsadzenia tej posady.

6. Petycyę L. 7.081 Wydziału powiatowego w Wieliczce o subwencyę odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia po myśli wywodów Komisyi w treści sprawozdania zawartych.

7. Petycyę L. 6.935 ruskiego Towarzystwa Narodnego Domu w Szczytowcach odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Przewodniczący:
Brykczyński.

Sprawozdawca:
J. Brunicki.

w do

L. 7009/1910. We Lwowie, dnia 26. września 1910.

Aleg 872

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o przedłożeniu Wydziału krajowego o poborze krajowych opłat szynkarskich i zwiększonej opłaty od piwa.

Wysoki Sejmie!

Z dniem 1. stycznia 1911 r. gaśnie prawo propinacyi, a wchodzi w życie ustawa krajowa z 20. grudnia 1905 r., zaprowadzająca krajowe opłaty szynkarskie i podwyższająca w całym kraju z wyjątkiem miast Lwowa i Krakowa, opłatę od piwa z 1 K 70 h na 8 K od hektolitra. Zgodnie z art. 1. wyżej wymienionej ustawy wydało c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym rozporządzenie wykonawcze z dnia 14. września b. r. a dotyczące poboru opłat szynkarskich, obowiązujące od 15. września b. r.

Ustawa ta i oparte na niej rozporządzenie porucza liczne czynności c. k. Starostom, co spowodowało c. k. Namiestnictwo do zwrócenia uwagi Wydziału krajowego, że Starostwa bez pomnożenia sił nie mogłyby w pierwszych latach, badania gruntownie szybko i w czasie właściwym przeprowadzić, na czem cierpiałby fundusz krajowy, zatem pomnożenie tych sił jest konieczne. C. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych uznało tę konieczność, oświadczyło jednak stanowczo, że koszt tego pomnożenia sił mających służyć celom niepaństwowym, nie może ponosić Skarb państwa lecz fundusz krajowy, który wyłącznie z tego korzyść odniesie.

Wydział krajowy po przeprowadzonych rokowaniach, nie chcąc fundusz krajowy na straty narażać, zgodził się przez dwa lata pokrywać z funduszu krajowego płace 26 komisarzy powiatowych, których c. k. Namiestnictwo wyłącznie do sprawowania w 80 powiatach politycznych czynności wynikających w wyżej wymienionej ustawy extra statum zamianuje.

Prawdopodobnie już po dwu latach po ułożeniu się i utarciu tych czynności c. k. Starostwa będą je mogły bez pomocy przydzielonych c. k. komisarzy należycie wykonywać, i ci w miarę wakansu wejdą w etat i wówczas odpadnie wydatek na ich płace.

Komisya budżetowa uznaje powody, które skłoniły Wydział krajowy do zawarcia powyższej umowy z c. k. Rządem za uzasadnione i zamierza też zgodnie z Wydziałem krajowym, wstawić do rubryki XV. budżetu odpowiednią kwotę na pokrycie płac 26 c. k. komisarzy a to wyłącznie płac, ponieważ c. k. Rząd zobowiązał się pokrywać ze Skarbu państwa koszta podróży i dyet.

Zgadzając się na pokrycie płac z funduszu krajowego, nie podzielamy jednak zapatrywania c. k. Ministerstwa spraw wewn., że fundusz krajowy obowiązany jest ponosić koszta pomnożenia sił przy Starostwach potrzebnych do należytego spełniania czynności, jakie ustawa wyżej wymieniona na Starostwa nakłada. Nie podzielamy

tego zapatrywania, bo c. k. Rząd centralny nie zastrzegł sobie tego obowiązku kraju w rokowaniach przed uchwaleniem tej ustawy, ani też w ustawie, którą do sankcyi Najwyższej przedłożył, a tem samem wziął na siebie obowiązek spełniania należytego czynności z ustawy wynikających przez Starostwa. a zatem i pomnożenia sił etatowych, bez których ustawa niemogłaby być należycie wykonaną.

Wydział krajowy ma pobierać na rzecz funduszu krajowego, we wszystkich miejscowościach, gdzie będą szynki, z wyjątkiem miast Lwowa i Krakowa, opłaty szynkarskie w własnej administracyi i w tym celu postanowił utworzyć biuro poboru opłaty szynkarskiej i od piwa, a wcielić do niego istniejące biuro poboru opłaty od piwa.

Biuro to podlegać będzie szefowi Departamentu II. Wydziału krajowego i składać się z 2 urzędników konceptowych i 2 urzędników rachunkowych, nadto z dotychczasowych sił pomocniczych rachunkowych i manipulacyjnych biura piwnego i nowozaangażowanych.

Na posady urzędników konceptowych i rachunkowych zamierza Wydział krajowy powołać urzędników krajowych. Opróżnione z tego powodu posady nie zamierza Wydział krajowy obsadzić stale, ze względu, że to przydzielenie jest czasowe, najwyżej na lat 10, — przeto uprasza tylko o upoważnienie do obsadzenia tych posad extra statum w razie przydzielenia urzędników do biura opłat szynkarskich. Żądanie to zdaniem Komisyi budżetowej jest zupełnie uzasadnione, — zatem pod II. przedkłada odpowiedni wniosek.

Wydatki połączone z wykonywaniem ustawy o poborze opłat szynkarskich i od piwa preliminujemy zgodnie z Wydziałem krajowym na 260.448 K, a mianowicie wydatek na personal biura opłat na 82.448 K, wydatki rzeczowe w rubryce XV. na 49.000 K. Dalej na płace 26 komisarzy powiatowych 100.000 K, koszta Komisyi powiatowych i apelacyjnej na 29.000 K.

Wydatki poboru od piwa wynosiły dotąd rocznie około 41.000 K.

Dochody z opłat szynkarskich i od piwa preliminujemy zgodnie z Wydziałem krajowym na 15,400.000 K, a to z opłat szynkarskich na 7,000.000 K — bo mniej na podstawie odnośnej ustawy przynieść nie mogą, — a nie mamy podstawy do ocenienia, że więcej przyniosą. Dochód z podwyższonej opłaty od piwa preliminujemy na 8,400.000 K.

Szczegółowe uzasadnienie wydatków i dochodów zamieszczamy w sprawozdaniu Komisyi budżetowej o rubryce XV. budżetu.

Wydatki na administracyę poborów opłat szynkarskich i od piwa wyniosą około 1·7% dochodów z tych źródeł.

Na podstawie powyższego sprawozdania Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o poborze krajowych opłat szynkarskich i zwiększonej opłaty od piwa, począwszy od dnia 1. stycznia 1911.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do obsadzenia extra statum posad w oddziale konceptowym i rachunkowym w razie przydzielenia urzędników tych oddziałów do biura poboru opłat szynkarskich.

Przewodniczący:
Piniński.

Sprawozdawca:
Urbański.

LS. 6755/1910. We Lwowie, dnia 28. września 1910.

Aleg 873

Sprawozdanie

komisyi kolejowej o wniosku posła Witosa i tow. w sprawie otwarcia przystanku kolejowego w Woli rzędzińskiej dla ruchu osobowego i towarowego.

Wysoki Sejmie!

Dnia 14. października 1908. (alegat 523.) postawił poseł Witos i towarzysze wniosek w sprawie otwarcia przystanku kolejowego w Woli Rzędzińskiej dla ruchu osobowego i towarowego. Gminy Wola Rzędzińska, Wola Podgórska, Jodłówka ad Wałki, Zaczarnie, Żukowice nowe, Żukowice stare i Jastrząbka nowa, powiatu tarnowskiego, liczące około 10.000 ludzi, mimo to, że są położone wzdłuż toru kolejowego są pozbawione komunikacyi kolejowej z miastem Tarnowem.

Ponieważ leży w ekonomicznym i społecznym interesie ludności tych gmin, mieć połączenie kolejowe a w szczególności mieć tym sposobem możność sprowadzania tanim kosztem węgla kamiennego, nawozów sztucznych, dachówki i innych produktów a w Woli Rzędzińskiej już de facto istnieje stacya kolejowa, (nie fungująca jednak ani dla ruchu osobowego ani dla ruchu towarowego,) komisya kolejowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby jak najprędzej w drodze właściwej spowodował należyte otwarcie przystanku kolejowego w gminie Wola Rzędzińska już istniejącego, dla ruchu osobowego i towarowego.

Przewodniczący:
Vivien.

Sprawozdawca:
Kolischer.

L. s. 7779/1910. Wc Lwowie, dnia 26. października 1910.

Reg. 874

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o budżecie krajowym na rok 1911.

Wysoki Sejmie!

Wydatki na r. 1911 według uchwał Komisyi budżetowej mają wynosić		63,356.178 K
czyli o	251.720 K	
więcej od wydatków preliminowanych przez Wydział krajowy, a o	5,093.122 „	
więcej od wydatków uchwalonych na r. 1910.		
Dochody wynosić będą według wniosków Komisyi zgodnie z obliczeniem Wydz. kraj.		39,179.349 „
czyli o	13,670.216 K	
więcej od dochodów przyjętych na r. 1910.		
Pomimo tak znacznego wzrostu dochodów, w których poważne zajmuje miejsce nowo uzyskany dochód z opłat szynkarskich w kwocie 7 mil, oraz podwyższona o 6,250.000 K kwota podatku od piwa, pozostanie niepokryty niedobór w kwocie		24,176.829 K
Zmiany między preliminarzem Wydziału krajowego ./· a Komisyą budżetową uwidocznione są w załączniku ./· I.		
Wzrost wydatków w ostatniem dziesięcioleciu przed- ./· stawia załączona ./· pod III. tabela.		
Komisya proponuje pokrycie przeważnej części niedoboru dodatkami do podatków w dotychczasowej wysokości 72 h. a względnie 78 h. dla Galicyi a 76 h. i 73 h. od korony, dla Krakowa i powiatu krakowskiego i chrzanowskiego.		
Dochód z dodatków do podatków przy wydatności 1 halerza	270.000 K	
będzie wynosił		19,695.596 „
Mimoto pozostanie jeszcze po potrąceniu własnych dochodów i wyniku dodatków do podatków niepokryty niedobór		4,481.233 K
Na pokrycie tego niedoboru przeznacza Komisya w pierwszym rzędzie zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego nieużytą część zaciągniętej na pokrycie niedoboru z r. 1909 pożyczki w kwocie		1,620.429 „
Wskutek tego niepokryta pozostanie reszta niedoboru . .		2,860.804 K

Wydział krajowy proponuje pokryć resztę niedoboru podwyższeniem dodatków do podatków do 82 a względnie 88 h, czyli o 10 h. W razie przyjęcia tego sposobu pokrycia wobec zwiększenia wydatków o . . . . . 251.720 K byłyby się również zwiększyły dodatki do podatków do wysokości 83 a względnie 89 halerzy, czyli o 11 h.

Ponieważ Komisya budżetowa nie uważa pokrywania bieżących wydatków pożyczkami za prawidłowe, w obecnym jednak przejściowym okresie, licząc na zwiększenie dochodów przy uzyskaniu większego udziału kraju w wyniku podwyższyć się mającego podatku od spirytusu, zgodziła się Komisya budżetowa wyjątkowo na pokrycie niedoboru na r. 1911 krótkoterminową pożyczką do wysokości . . . . . 2,860.804 K zaciągnąć się mającą w tej jednakże nadziei, że zwiększone dochody pozwolą Wydziałowi krajowemu w krótkim przeciągu czasu bez stałego obciążania kraju spłacić tę pożyczkę.

Jakkolwiek Wydział krajowy ma zupełną słuszność, wskazując na to, że pokrywanie bieżących niedoborów od r. 1906—10, które doprowadziło do spożycia funduszu propinacyjnego . . . . . 23,815.000 K nie zgadza się z zasadami dobrego gospodarstwa finansowego, jakkolwiek brak absolutnej pewności uzyskania powiększenia dochodów z podatków od spirytusu skłonił Wydział krajowy do zalecenia Wysokiemu Sejmowi okupienia wzrostu wydatków zwiększeniem ciężarów podatkowych, Komisya budżetowa uznając zasadnicze stanowisko Wydziału krajowego za uzasadnione i nie zaprzeczając wcale, że w przyszłości podwyższenie dodatków do podatków może stać się nieuniknionem, nie mogła mimoto już w obecnej chwili wobec znacznego obciążenia ludności, wobec nierównomierności podstawy podatkowej i wobec ciągle rosnących dodatków powiatowych i gminnych zdecydować się na tak znaczne podwyższenie dodatków do podatków na rok przyszły; tak Galicya, jak i inne kraje koronne bowiem, spodziewając się na pewnych podstawach większego udziału w podatku od spirytusu, pokrywają niedobory z lat ostatnich (Morawy 50 milionów) pożyczkami krótkoterminowemi.

Nie da się zaprzeczyć, że Rząd obecny utrudnił krajowi uzyskanie całego podwyższenia dochodu z podatku od wódki, wnosząc projekt ustawy dla Galicyi wielce niekorzystny.

Łączna kwota udziału Galicyi w podatku od spirytusu i w podatku dochodowym miała wynosić według pierwotnej propozycyi rządu br. Becka . . . . . 14,298.619 K
według ostatecznej propozycyi rządu br. Becka . . . 18,298.619 „
według propozycyi rządu br. Bienertha obejmującej oprócz powyższych źródeł udział w podatku od piwa . . . 18,372.500 „
według projektu rządu br. Bienertha z r. 1909 (Nr. 338 Beil. XX. S). . . . . 13,601.120 „

Jest jednak pewnem, że Koło polskie na tak szczupły udział kraju w dochodach państwa się nie zgodzi. Dlatego też Komisya bierze w rachubę uzyskanie dla kraju całej kwoty, o którą zwiększy się podatek od spirytusu w Galicyi; chęć pokrzywdzenia Galicyi w tym kierunku utrudniłaby bowiem przeprowadzenie innych podatków, których rząd dla wyrównania deficytu w budżecie niezbędnie potrzebuje.

Stwierdzając wierność zajętemu od r. 1909 w sprawie uregulowania finansów kraju przez Wyoki Sejm stanowisku, które znalazło wyraz w uchwale sejmowej z 13 października 1909 na wniosek posłów Laskowskiego, Lea i Stapińskiego powziętej, ponawia Komisya rezolucyę w sprawie przeznaczenia dla Galicyi całej nadwyżki podatku od wódki z Galicyi pochodzącej.

Ze względu na potrzebę większego udziału warstw zamożniejszych w ciężarach państwa, oświadczyła się Komisya za podwyższeniem podatku od wina.

Uchwaliwszy z ciężkiem sercem pokrycie niedoboru pożyczką krótkoterminową, wskazała Komisya z naciskiem na niezbędną potrzebę szybkiego wyrównania tej pożyczki z bieżących dochodów.

Częste odwoływanie się do pozakrajowego targu pieniężnego mogłoby bowiem narazić kredyt krajowy na uszczerbek, a w obecnej sytuacyi z uwagi na zwyżkową tendencyę stopy procentowej w całej Europie i na podwyższenie jej w Banku Austr. węg. do 5%, z uwagi na wywołany w wielkiej części drożyzną rosnący popyt za papierami przynoszącymi dywidendy, na rozkiełznaną spekulacyę giełdową i na trudności zbytu papierów lokacyjnych, z któremi się spotkała tak emisja renty austryackiej, jak i pożyczka węgierska i pożyczki innych państw a wreszcie wobec faktu, że przeważna część stałych pożyczek długoterminowych przez poszczególne kraje i gminy od lat trzech już przyzwolonych, czeka na zrealizowanie i wobec przesycenia targu pieniężnego papierami lokacyjnymi, — emisya stałej pożyczki nie mogłaby się obejść bez znacznych strat.

A zatem w przekonaniu, że dochody kraju powiększą się o cały udział kraju w podatku od spirytusu, że też wzmocnienie siły finansowej kraju w powyższy sposób umożliwi szybkie spłacenie pożyczki 2,860.804 K, Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Na rok 1911 ustanawia się wydatki funduszu kraj. w sumie 63,356.178 koron a dochody własne tego funduszu w sumie . . . . 39,179.349 koron.

II. 1. Na pokrycie niedoboru funduszu krajowego w roku 1911, pobierany będzie dodatek do państwowych podatków bezpośrednich, a mianowicie:

a) dodatek do państwowego dodatku gruntowego, do państwowego podatku domowo-czynszowego, domowo-klasowego i 5% podatków od domów wolnych po 72 h. od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków;

b) dodatek do państwowych bezpośrednich podatków osobistych wprowadzonych ustawą z dnia 25. października 1896 Dz. u. p. Nr. 220, z wyjątkiem podatku osobisto-dochodawego, w wysokości po . . . . . 78 h.

2. Opodatkowani w mieście Krakowie, tudzież w powiatach krakowskim i chrzanowskim, opłacać będą dodatek do podatków w ustępie 1. ad a) wymienionych w wysokości po . . . . . 67 h.
zaś do podatków w tymże ustępie ad b) wymienionych po . . . 73 h.

3. Kwoty przyzwolone na rok 1911 w rubrykach i pozycyach wydatków budżetu funduszu krajowego, jakoteż wszystkich zakładów krajowych, będą wydawane tylko na cele oznaczone w poszczególnych rubrykach i pozycyach, a to osobno w dziale wydatków zwyczajnych, osobno w dziale nadzwyczajnych.

Przenoszenie zaoszędzeń dozwolone jest tylko przy następujących pozycyach funduszu krajowego:

a) w rubryce I między pozycyami 5, 6 i 7 i między pozycyą 8 i 10;

b) w rubryce II między literami a, d, e, f, pozycyi 18, oraz między pozycyą

17 (na dyura Urzędu pośrednictwa pracy), a rubrykę XVI. pozycyą 9 (wydatki rzeczowe Urzędu pośrednictwa pracy);

c) w rubryce VIII., między pozycyami 6 i 7 tudzież między pozycyami 11, 12, 13 i 14;

d) w rubryce X., między pozycyami 30c i 32, dalej 35, 41 i 42, dalej w należących do tej rubryki budżetach szkół rolniczych, szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, szkoły mleczarskiej w Rzeszowie, szkoły ogrodniczej w Tarnowie, Wulce kapitańskiej i zakładu sadowniczego w Zaleszczyka h, między wszystkiemi pozycyami każdej rubryki zwyczajnych wydatków tych zakładów, wreszcie między pozycyami 96b (1 - 8) i poz. 96 (ad 12);

e) w rubryce XI., między pozycyami 1 2 i 6;

f) w rubryce XII., między pozycyami 105 i 187; 173, 175, 177 i 178, wreszcie między pozycyami działów A, B, C i E, w granicach każdego z tych działów z osobna i tylko w wydatkach zwyczajnych.

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby z niezużytej pożyczki z r. 1909 w kwocie 3,709.805 K, pozostawił w rachunku roku 1910 kwotę 2,089 376 K, a do rachunku roku 1911 przeniósł kwotę 1,620.429 K.

IV. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki krótkoterminowej, aż do wysokości 2,860.804 K w gotówce, przeznaczonej na pokrycie reszty niedoboru r. 1911.

V. Sejm, zastrzegając się przeciw opieraniu całej akcyi, zmierzającej do sanacyi finansów państwowych i krajowych, prawie wyłącznie na podwyższeniu podatku od wódki, domaga się, aby cała podwyżka podatku od wódki była przeznaczona jak w roku 1901, dla skarbów krajowych.

Przewodniczący.
Piniński.

Sprawozdawca
Kozłowski.

SUMARYUSZ

funduszu krajowego

na rok

1911.

Alegat 1. do sprawozdania o budżecie krajowym na rok 1911.

Sumaryusz funduszu

Rubryka	Poszczególnienie	Według preliminarza Wydziału krajowego.	Według wniosków Komisyi budżetowej, względnie uchwały Sejmu.	Z porównania Komisya wnosi:	
				więcej	*mniej*
		Korony			
	WYDATKI.				
I.	Reprezentacya kraju . . .	194.250	194.250	—	—
II.	Zarząd	2,399.427	2,399.427	—	—
III.	Sprawy zdrowotne	6,667.860	6,671.980	4.120	—
IV.	Dobroczynność	108.403	117.003	8.600	—
V.	Oświata i sztuka	25,285 835	25,375.135	89.300	—
VI.	Pomniki historyczne . .	333.325	372.325	39.000	—
VII.	Bezpieczeństwo publ. i koszta kwater.	1,163.125	1,163.125	—	—
VIII.	Komunikacye	6,086.169	6,086.169	—	—
IX.	Budowy wodne i melioracye . .	8,962.344	8,962.344	—	—
X.	Rolnictwo	3,030.497	3,089.997	59.500	—
XI.	Górnictwo	247.569	247.569	—	—
XII.	Przemysł i rękodzieła . . .	1,861.677	1,891.327	29.650	—
XIII.	Długi krajowe	3,793.942	3,793.942	—	—
XIV.	Pensye emerytalne, zaopatrzenia itd.	347.323	359.373	12.050	—
XV.	Opłaty konsumcyjne . . .	2,428.000	2,428.000	—	—
XVI.	Rozmaite	194.712	204.212	9.500	—
	Suma wydatków .	63,104.458	63,356.178	251.720	—

krajowego na rok 1911.

Rubryka	Poszczególnienie	Według preliminarza Wydziału krajowego.	Według wniosków Komisyi budżetowej, względnie uchwały Sejmu.	Z porównania Komisya wnosi:	
				więcej	*mniej*
		Korony			
	DOCHODY.				
I.	Reprezentacya kraju . . .	50	50	—	—
II.	Zarząd	366.442	366.442	—	—
III.	Sprawy zdrowotne	2,554.374	2,554.374	—	—
IV.	Dobroczynność	—	—	—	—
V.	Oświata i sztuka	4,186.867	4,186.867	—	—
VI.	Pomniki historyczne . . .	100.550	100.550	—	—
VII.	Bezpieczeństwo publ. i koszta kwater.	447.308	447.308	—	—
VIII.	Komunikacye	833.942	833.942	—	—
IX.	Budowy wodne i melioracye . .	5,722.366	5,722.366	—	—
X.	Rolnictwo	1,043.919	1,043.919	—	—
XI.	Górnictwo	212.619	212 619	—	—
XII.	Przemysł i rękodzieła . . .	577.744	577.744	—	—
XIII.	Długi krajowe	164 668	164.668	—	—
XIV.	Pensye emerytalne, zaopatrzenia itd.	50.000	50.000	—	—
XV.	Opłaty konsumcyjne . . .	21,210.000	21,210.000	—	—
XVI.	Rozmaite	1,708.500	1,708.500	—	—
	Suma dochodów własnych .	39,179.349	39,179.349	—	—
XVII	Dodatki do podatków (Przyjmując wydatność 1 gr. na 270.000 K.)	22.395.596	19,695.596	—	2,700 000
	Ogółem . .	61.574.945	58,874 945	—	2,700.000
	W porównaniu z wydatkami .	63 104.458	63,356.178	251.720	—
	Niedobór .	1,529.513	4,481.233		
	Z tego pokryje przenieść się mająca reszta z poż. niedoborow. z r. 1909		1,620.429	2,951.720	
	Pozostanie do pokrycia pożyczką .		2,860.804		

ZMIANY

poczynione przez Komisyę budżetową w preliminarzu Wydziału kraj. na rok 1911, są następujące:

W wydatkach:		*więcej*	*mniej*
W rubryce III. „Sprawy zdrowotne“ podwyższono o		4.120 K	— K
a to dodano:			
W szpitalu lwowskim na laboranta pracowni röntgenowskiej	720 K		
Zapomogi na koszta leczenia w sanatoryach dla tuberkulicznie chorych, podwyższono o	2.000 „		
Tatrzańskie pogotowie ratunkowe	600 „		
Redakcya „Rocznik lekarski“	500 „		
„ „Nasze zdroje“	300 „		
Razem j. w.	4.120 K		
W rubryce IV. „Dobroczynność“ podwyższono o		8.600 „	— „
mianowicie:			
Ruskie Tow kolonii wakacyjnych	200 K		
Przytulisko dla sług SS. Służebnic Serca Jezusowego	200 „		
Przytulisko sierót pod opieką św. Józefa	700 „		
Kolonie wakacyjne dla Lwowa (podwyższono)	200 „		
Kolonie wakacyjne dla Krakowa (podwyższono)	200 „		
Katolicki Związek kobiet polskich:			
na tanią kuchnię studencką (podwyszono)	400 „		
dla opieki nad młodemi kobietami	500 „		
Towarzystwo organistów dyecezyi krakowskiej	200 „		
Gmina Przemyślany na regulacyę spalonych dzielnic	5.000 „		
SS. Serafitki w Oświęcimiu	1.000 „		
Razem j. w.	8.600 K		
W rubryce V. „Oświata i sztuka“ podwyższono o		89.300 „	— „
mianowicie podwyższono:			
Fundusz szkolny krajowy, na stypendya dla seminarzystów o	25.000 K		
i dla szkoły Sióstr Urszulanek w Kołomyi	500 „		
Do przeniesienia	25.500 K	102.020 K	— K

			więcej	mniej
Z przeniesienia . .	25.500 K		102.020 K	— K
Na subwencyę dla istniejących już internatów	5.000 „			
Akademii Umiejętności w Krakowie, na umorzenie pożyczki na dobudowanie gmachu	27.000 „			
Seminaryum nauczycielskie męskie w Białej	4.500 „			
Prywatne gimnazyum w Białej . .	3.000 „			
Ruskie prywatne seminaryum żeńskie we Lwowie, na szkołę ćwiczeń .	1.000 „			
Ryczałt na subwencye dla żeńskich seminaryów, gimnazyów i licyów	1.000 „			
Ruska szkoła wydziałowa żeńska we Lwowie , ...	1.000 „			
Ruski instytut dla dziewcząt w Przemyślu	1.400 „			
Towarzystwo zabaw ruchowych we Lwowie	1.000 „			
Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie, na wydawnictwa	200 „			
Ruskie Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie, na wydawnictwa . .	200 „			
Wydawnictwo referatów kongresu Towarzystwa „Proświta“ . . .	1.000 „			
Towarzystwo im. Szewczenki, na wydawnictwa	1.000 „			
Żydowska czytelnia ludowa w Krakowie	200 „			
Wydawnictwo „Architekty“ w Krakowie	600 „			
„Ruska Besida“ na uzupełnienie garderoby i dekoracyj teatr. . .	1.500 „			
Towarz. sztuk pięknych we Lwowie .	2.000 „			
Komitet obchodu Szopenowskiego .	2.000 „			
Woleńska Józefa, emer. artystka .	200 „			
Zasiłki dla szkół zakładanych i utrzymywanych przez Towarzystwa .	10.000 „			
Razem j. w. .	89.300 K			
W rubryce VI. „Pomniki historyczne“ podwyższono o .			39.000 „	— „
mianowicie:				
Restauracya kościoła św. Piotra w Krakowie	4.000 K			
Restauracya kościoła św. Floryana .	3.000 „			
„ „ Bonifratów, św. Trójcy	2 500 „			
Restauracya kościoła w Osieku . .	1.000 „			
Odnowienie ruin w Tyńcu . . .	3.000 „			
„ bożnicy w Krakowie .	2.000 „			
„ kamienicy Sobieskiego we Lwowie	10.000 „			
Restauracya murów pofortyfikacyjnych monasteru Bazylianów w Krechowie	1.500 „			
Restauracya starożytnej synagogi w Złoczowie	600			
Do przeniesienia . .	27.600 K		141.020 K	— K

			więcej	*mniej*
Z przeniesienia . .	27.600 K		141.020 K	— K
Inwentaryzacya archiwum gminy miasta Krakowa i wydawnictwa źródeł dziejowych	1.000 „			
Gminie miasta Krakowa na koszta wystawy sztuki starożytnej z epoki króla Władysława Jagiełły . .	10.000 „			
Pełeński Józef, na koszta badań archeologicznych w Haliczu . .	400 „			
Razem j. w. .	39.000 K			
W rubryce X. „Rolnictwo“ podwyższono o . . .			59.500 „	— „
mianowicie:				
Dla Towarzystwa „Proświta“:				
na cele rolnictwa i sadownictwa .	3.000 K			
na szkołę rolniczą w Miłowaniu	2.000 „			
Towarzystwu im. Michała Kaczkowskiego na cele nauki rolniczej . .	6.000 „			
Dla Towarzystwa „Selskij Hospodar“ i „Rilnyczyj Sojuz“, na cele rolnicze	15.000 „			
Ryczałt na zasiłki dla szkół gospodyń wiejskich i na kształcenie nauczycieli w tych szkołach . . .	3.000 „			
Budowa szkoły gospodyń wiejskich w Szynwałdzie	2.000 „			
dtto w Bachowicach	2.000 „			
Szkoła chmielarska w Brodach . .	900 „			
Tępienie myszy polnych . . .	10.000 „			
Towarzustwu rolniczemu w Jaśle na utrzymanie instruktora sadownictwa	1.400 „			
Towarzystwo rolnicze w Krakowie, na zasilanie działalności Towarzystw okręgowych	3.000 „			
Galicyjskie Towarzystwo gospodarskie we Lwowie, na zasilenie działalności oddziałów	4.000 „			
Kółka rolnicze	3.000 „			
Towarzystwo rybackie w Krakowie .	1.200 „			
Na zakładanie stawów gminnych i włościańskich	2.000 „			
Galicyjskie Towarzystwo gospodarskie we Lwowie, na zasilenie spółki galicyjskiego zbytu jaj i drobiu	2.000 „			
Razem podwyższono o . .	60.500 K			
Natomiast odpadła subwencya dla Towarzystwa rolniczego w Jaśle na założenie szkółki drzew owocowych	1.000 „			
Zostaje podwyższenie . .	59.500 K			
W rubryce XII. „Przemysł i rękodzieła“ podwyższono o			29.650 „	— „
mianowicie:				
Związek niewiast katolickich w Krakowie, na szkołę robót dla dziewcząt	500 K			
Do przeniesienia . .	500 K		230.170 K	— K

		więcej	*mniej*
Z przeniesienia . .	500 K	230.170 K	— K
Szkoła robót Stowarzyszenia „Pracy kobiet“ we Lwowie . . .	250 „		
dtto w Przemyślu	500 „		
Spółka przemysłowa „Trud“ we Lwowie zwyczajna subwencya na szkołę i bursę . . . . 400 K i jednorazowy zasiłek na pokrycie niedoboru bursy 1.000 „	1.400 „		
Gmina miasta Krakowa:			
a) na szkołę gospodarstwa domowego dla kobiet	8.000 „		
b) na kursa gospodarstwa domowego dla dziewcząt szkolnych . .	4.000 „		
Szkoła towarzystwa handlowego we Lwowie	3.000 „		
Liga pomocy przemysłowej we Lwowie:			
a) na ogólne cele	5.000 „		
b) na urządzenie ruchomych wystaw	1.000 „		
c) na warstaty szkolne . . .	3.000 „		
Na bursy dla młodzieży rzemieślniczej	3.000 „		
Razem jw.	29.650 K		
W rubryce XIV. Pensye, zaopatrzenia, dary z łaski, podwyższono o . . . . . z powodu przyznania rozmaitych darów z łaski		12.050 „	— „
W rubryce XVI. Rozmaite dodano		9.500 „	— „
mianowicie:			
Towarzystwu emigracyjnemu na budowę schroniska dla wychodźców .	6.000 K		
Gminie miasta Krakowa, na cele parku dra Jordana	500 „		
Muzeum narodowe w Krakowie na zakupno dzieł artystycznej twórczości ludowej	3.000 „		
Razem jw.	9.500 K		
Ogółem podwyższono w wydatkach o		251.720 K	

W dochodach

natomiast zniżono preliminowany przez Wydział krajowy dochód z podwyższenia dodatków do podatków o . . . . . 2,700.000 K

Wydatki funduszu krajowego w dziesięcioleciu 1902—1911.

(Wedle zamknięć rachunkowych).

L. porz.	Wydatki	1902		1903		1904		1905		1906		1907		1908		1909		1910 Wedle budżetu		1911 Wedle sprawozdania Komisyi budżetowej	
		K	%	K	%	K	%	K	%	K	%	K	%	K	%	K	%	K	%	K	%
1	**Koszta reprezentacyi kraju**	207.650	0·88	245.424	0·96	245.260	0·91	270.427	0·96	226·307	0·75	135·227	0·31	190·993	0·38	265.795	0·44	167.000	0·29	194.250	0·36
2	**Koszta Zarządu**	742.609	3·13	811·834	3·21	822.382	3·04	819.103	2.93	886·707	2·89	1,606.773	3 69	2,105.830	4·12	2,295.448	3·79	2,587.688	4·40	2,758.800	4·35
3	**Bezpieczeństwo kraju** . .	591.057	2·49	659·673	2·60	637.629	2·36	669.330	·2.39	740·735	2·40	969.756	2·22	1,005.048	1·97	1,131.232	1·87	1,053.427	1·83	1 163.125	1·83
	a) Kwaterowe żandarmeryi, fundusz koszarowy, policya kraj. i kolonia poprawcza .	553.375	2·33	621.897	2·45	594.623	2·20	612.591	2.19	696·865	2·26	663.500	2·10	953.732		1,058.901		1,002.427		1,093.125	
	b) Szupaśnictwo . . .	37.682	0·16	37.776	0·15	43.006	0·16	56.739	0·20	43·870	0·14	50.886	0·12	51.316		72.331		51.000		70.000	
4	**Służba zdrowia i opieka nad ubogimi**	3,003.178	12·67	3,400.662	13·45	3,410.680	12·59	3,472.621	12.42	3,661.078	11·92	6,003.280	13·77	6,335 845	12·41	6.617.656	10·94	6.477.300	11·12	6.788.983	10·71
	1. Zakłady i cele dobroczynne	59.048	0·25	83.848	0·33	61.398	0·23	103.473	0·38	104.313	0·34	90·445	0·21	716.729		138.851		118.395		117.003	
	2. Krajowe zakłady i koszta sanitarne . . .	2,944.130	12·42	3,316.814	13·12	3,349.282	12·36	3,369.149	12·04	3,556.765	11·58	5,912.835	13·56	6,219.116		6,478.805		6,358.905		6,671.980	
5	**Wydatki na cele wykształcenia i oświaty** . . .	8,128.476	31·28	9,391.737	37·08	10,014.422	37·00	10,901.796	38.96	12.183.959	39·66	18,409.083	42·22	21,365.284	41 86	22.878.495	37·83	23.762.853	40·78	25,375.135	40·05
6	**Utrzymanie pomników historycznych**	80.172	0·34	86.152	0·34	93.160	0·34	106.691	0·39	103.253	0·33	317.673	0·72	340.300	0·66	2,569.850 *)	4·29	362.336	0·62	372.325	0·58
7	**Komunikacye**	3,561.792	15·02	3,670.267	14·49	3,624.833	13·38	3,745.552	13·39	4,089.850	13·31	3,934.507	9·02	5 205.835	10·20	5,472.838	9·05	5,120.027	8·79	6,086.169	9·60
8	**Wydatki na cele gospodarcze**	3,506.436	14·79	3,669.100	14·48	4,849·346	17·91	4,414.556	15·79	5,205.941	16·97	8,60 .698	19·73	10.786.902	21·13	15,084.295	24·94	14 340.769	24·61	14,191.237	22·39
	1) Wydatki na rolnictwo, szkoły rolnicze, leśne, stypendya, klęski elementarne	1,395.497	5·80	1,505.471	5·94	2,339.304	8·64	1,790.636	6·40	2,005.178	6·54	2,348.502	5·39	3,120.217		5,098.559 **)		2 947.621		3,089.997	
	2. Budowy wodne i melioracye	1,558.800	6·57	1,674.151	6·61	1,838.567	6·79	1,943.109	6·97	2,501.054	8·15	5,017.967	11·51	6,155.405		6,518.187		9,423.621		8,962.344	
	3. Górnictwo i przemysł .	552.140	2·32	489 477	1·93	671·475	2·48	680.812	2·42	699.709	2·28	1,237.229	2·83	1,511.280		3,467.549 ***)		1,969.887		2,138.896	
9	**Odsetki i umarzanie pożyczek przez kraj zaciągniętych**	3,257.009	13·74	2,999.910	11·84	2,966.436	10·96	3,036.627	10·87	2,941.152	9·58	2,902.610	6·65	3,255.557	6·39	3,670 365	6 05	3 878.886	6·67	3,793.942	5·98
10	**Rozmaite wydatki** . . .	622.364	2·66	393.777	1·53	407.777	1·51	529.311	1·89	671.148	2·19	727.081	1·67	443.951	0·88	485.346	0·80	512.770	0·89	2,632.212	4·15
	Razem . .	23,710.443	100%	25,328.536	100%	27,071.928	100%	27,966.018	100%	30,710.130	100%	42,609 691	100%	51,035.636	100%	60,471.321	100%	58,263 056	100%	63,356.178	100%

*) w tem: ewakuacya Wawelu 2,229.494 K (pokr. pożyczką)
**) klęski element. 1,336.847 K (subw. państw.) „ „
***) budowa zbiorników naftowych 1,691.324 K „ „ 1,488.750 K).

Rubryka I.

(poz. 1—12 wydatków i 1 dochodów).

Reprezentacya kraju

Sprawozdawca poseł Witołd Korytowski.

W dziale wydatków tej rubryki preliminuje Wydział krajowy o 27.250 K. więcej, jak Wysoki Sejm uchwalił na rok 1910. t. j. podwyższenie z 167.000 K. na 194.250 K. Różnica spowodowana przeważnie zwiększeniem kosztów na ruskie druki sejmowe (15.000 K.) i na spisywaniu sprawozdań sejmowych (8.000 K.) stosownie do przeciętnej wynikłości z trzech ostatnich lat. Wyższy o 2.500 K. preliminarz na koszta podróży pp. Posłów i inne drobniejsze różnice *in plus*, opierają się również na przeciętnej wynikłości z trzech lat ostatnich.

Komisya budżetowa przychyla się do tego preliminarza i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

wszystkie pozycye wydatków i dochodów w rubr. I. budżetu na rok 1911 zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego, mianowicie:

Wydatki poz 1—12 w łącznej kwocie . . . . . 194.250 K.

Dochody poz. 1 w kwocie . . . . . 50 K.

Przewodniczący.
Piniński.

Sprawozdawca.
Witołd Korytowski.

Druk. i lit. Piller-Neumanna we Lwowie.

Rubryka II.

(poz. 1—26 wydatków i poz. 1—10 dochodów).

Zarząd.

Sprawozdawca poseł Witołd Korytowski.

W tej rubryce preliminuje Wydział krajowy w dziale wydatków podwyższenie tegorocznego kredytu 2,239.233 K. na 2,399 427 K. t. j. o 160.194 K. spowodowane przeważnie zażądaniem przez Wydział pomnożeniem etatu biura melioracyjnego (koszt 33.962 K.) i techniczno drogowego (koszt 36.284 K) oraz zapotrzebowaniem 54.348 K. na nowy personal biura poboru opłaty szynkarskiej. Dotyczące wnioski przedłożył Wydział krajowy osobnemi sprawozdaniami, a mianowicie: 1) co do oddziału melioracyjnego sprawozdaniem o melioracyach (Alleg. 756), 2) co do oddziału drogowego sprawozdaniem w przedmiocie powiększenia etatu technicznej służby drogowej Wydziału krajowego (Alleg. 740), wreszcie 3) co do personalu biura opłat konsumcyjnych sprawozdaniem o poborze krajowych opłat szynkarskich i zwiększonej opłaty od piwa od dnia 1 stycznia 1911 (Alleg. 729). Sprawozdania ad 2 i 3 zostały już załatwione przez Komisyę budżetową, zaś sprawozdanie ad 1 przez Komisyę gospodarstwa krajowego i to wszystkie trzy zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego tak, że powyżej przytoczone trzy wyższe kredyty w łącznej sumie 124.594 K. są już uchwalone.

Dalsze wydatniejsze różnice *in plus* między uchwalonym na rok 1910 budżetem wydatków tej rubryki, a preliminarzem na rok 1911 wynikają z podwyższenia kredytów na dyurna o 15.116 K, na emolumenta o 3.410 K, na potrzeby kancelaryjne o 10.800 K. Wyżej o 5.000 K. preliminowano kredyt zwyczajny na konserwacyę i adaptacyę gmachu sejmowego, oraz na stacyę elektryczną tamże, albowiem budynek ten wraz z dobudowanemi skrzydłami wymaga z każdym rokiem większych wkładów.

Dochody rubryki II. preliminuje Wydział krajowy w kwocie o 8.534 K. wyższej od uchwalonego na rok 1910 budżetu, a to podwyższenie spowodowane jest przeważnie wstawieniem kwoty 8.000 K. tytułem zwrotów poborów urzędników

biura drogowego, których Wydział eksponuje przy warsztatach betonowych i konserwacyi dróg. Zwroty te, wstawione na podstawie wynikłości z r. 1909 (8.263 K), wykazywano dotąd w zamknięciach rachunkowych.

Badając szczegółowo pozycye wydatków na Zarząd kraju i porównując je z budżetami innych krajów koronnych widzimy, że wydatki na ten cel, nawet mimo podwyższenia odnośnej rubryki w budżecie na rok bieżący o 294.524 K, a w budżecie na rok 1911 o 160.194 K, są u nas w stosunku do ogólnej sumy wydatków i dochodów zawsze jeszcze znacznie niższe, jak w innych krajach, że więc Zarząd kraju jest niezwykle tani. Z jak wielką zapobiegliwością i oszczędnością postępuje Wydział krajowy w kierunku koniecznego często podwyższania kredytów na ten cel, dowodzi następująca okoliczność. Wobec szybkiego i ciągłego wzrostu czynności w oddziale rachunkowym z powodu zwiększonych agend w dziale drogowym, melioracyjnym, szpitalnym i innych, oraz corocznego przybywania nowych funduszów, których ilość przekroczyła już liczbę 500, okazała się w tym roku znowu gwałtowna potrzeba powiększenia sił w tym oddziale. Gdy jednak Wys. Sejm w roku zeszłym uchwalił pomnożenie etatu urzędników rachunkowych, Wydział krajowy na razie zaproponował tylko pomnożenie obecnego stanu dyetaryuszy o sześciu, zostawiając sobie wzięcie pod rozwagę po doświadczeniu zrobionem w ciągu roku 1911, czy i o ile pomnożenie etatu urzędników oddziału rachunkowego okaże się potrzebnem.

Komisya budżetowa uznaje więc wnioski Wydziału krajowego jako uzasadnione i zaleca uchwalenie zwiększonych tak w wydatkach jak i dochodach pozycyj rubryki II.

Przy debacie nad tym działem budżetu krajowego podniesiono znowu i to z wielkim naciskiem, liczne braki i niedogodności w urządzeniu gmachu sejmowego, dające się odczuwać zarówno pp. Posłom jak i samemu Wydziałowi krajowemu z powodu rażącego braku miejsca dla jego biur i urzędów. Podniesiono mianowicie zupełną niedostateczność biblioteki sejmowej tak co do umieszczenia jej jak i co do zasobów, kwestya która już w sprawozdaniach Komisyi o budżecie na rok 1909 i na rok 1910 była obszernie traktowana. Podniesiono dalej uzasadnioną w sprawozdaniu Kom. w budżecie na rok 1910 potrzebę stałego umieszczenia w gmachu sejmowym, i to, w lokalu wprost z ulicą komunikującym, osobnego urzędu pocztowego i telegraficznego. Wreszcie podniesiono konieczność urządzenia lokalu, w którymby pp. Posłowie przybywające do nich strony przyjmować mogli, urządzenia kilku umywalni z płynącą wodą dla pp. Posłów, usunięcia obecnych braków w miejscach ustępowych, wreszcie usunięcia strasznych przeciągów, jakie istnieją stale przy wejściu do wnętrza gmachu sejmowego. Wyrażono przytem zapatrywanie, że te przeciągi z łatwością, radykalnie i bezwarunkowo nieznacznym kosztem usunąć można urządzeniem w odpowiedniem miejscu t. zw. kołowrotka, jakich używają w tym celu we wszystkich większych lokalach publicznych większych miast.

Po przeprowadzeniu obszernej dyskusyi nad poruszonemi powyżej sprawami, w której to dyskusyi brał udział także JE Marszałek krajowy i w której zaznaczono, że większej części z objawionych postulatów będzie można zadość uczynić dopiero po przeprowadzeniu dobudowy w głównym gmachu sejmowym, albo po nabyciu jednej lub kilku z sąsiednich realności.

Komisya budżetowa postanowiła proponować Wys. Sejmowi rezolucyę wzywającą Wydział krajowy stanowczo do jaknajszybszego usunięcia powyżej wymienionych niedogodności i braków, względnie przedłożenia Wys. Sejmowi odpowiednich wniosków:

Komisya budżetowa wnosi więc:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Rubr. II. budżetu na rok 1911 zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego, a mianowicie:

Wydatki poz. 1—26 w łącznej kwocie . . . 2,399 427 K.
Dochody poz. 1—10 „ „ „ . . . 366.442 „

2) Sejm wzywa Wydział krajowy, aby poruczone przez Komisyę budżetową niedogodności i braki w urządzeniu gmachu sejmowego jak najspieszniej usunął, względnie dotyczące wnioski przedłożył na najbliższej sesyi sejmowej.

3) Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności biura prezydyalnego Wydziału za czas od 1. lipca 1909 do końca czerwca 1910 przekazane uchwałą Sejmu z dnia 22. września 1910 Komisyi budżetowej.

4) Petycyę LS. 6.405 inżyniera Wydziału krajowego, Władysława Piotrowskiego w Borszczowie o udzielenie mu bezprocentowej zaliczki na płacę w wysokości 3 000 K. zwrotnej w ciągu lat dziesięciu, odstępuje Sejm Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Przewodniczący:
Piniński.

sprawozdawca:
Korytowski.

Z drukarni i lit. Piller-Neumanna we Lwowie.

Rubryka III.

Poz. 1—40 wydatków i 1—9 dochodów.

Sprawy zdrowotne.

Sprawozdawca poseł Dr. Jabłoński.

Wydział krajowy preliminuje *wydatki* w tej rubryce w łącznej sumie . . . . . 6,667.860 K.
(wraz z preliminarzami trzech zakładów krajowych).

Komisya budżetowa przyjmując je, proponuje jeszcze kilka zmian, mianowicie *dodaje w wydatkach*:

1) w budżecie szpitala lwowskiego (na laboranta w pracowni röntgenowskiej) . . . . . 720 K.

2) w rubr. III. poz. 2. Zapomogi na koszta leczenia w sanatoryach tuberkulicznie chorych podwyższa z 12.000 K na 14.000 K, t. j. o . . . . . 2.000 „

3) w rubr. III. poz. 29a. Tatrzańskie ochotnicze pogotowie ratunkowe . . . . . 600 „

4) w rubr. III. poz. 30a Redakcyi „Rocznika lekarskiego“ (*nadzwyczajne*) . . . . . 500 „

5) w rubr. III. 30b. Redakcyi „Nasze zdroje“ (*nadzwyczajne*) . . . . . 300 „

razem podwyższa Komisya o . . . . . 4.120 „

Suma wydatków rubr. III. wynosić więc będzie . . 6,671.980 K

Dochody poz. 1—9 zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego w łącznej sumie . . . . 2,554.374 K.

Tem samem załatwione petycye do Ls. 6742/4925 6864/5024 6904/5061 6294/4506 6520/4785 6651/4845

6378/4590 6403/4613 6404/4614 6320/4532 7107/5220

Petycye Ls. $\frac{6743}{4926}$ $\frac{6488}{4696}$ $\frac{6963}{5095}$ odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego wstawienia do budżetu na r. 1912.

Petycye Ls. $\frac{6379}{4591}$ $\frac{6623}{4817}$ $\frac{6749}{4932}$ odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia.

Petycyę Ls. $\frac{6699}{4832}$ odstępuje się Wydziałowi krajowem *do zbadania i ewentualnego wniosku na r 1912.*

Przewodniczący:
Piniński.

Sprawozdawca:
Dr. Jabłoński.

Z drukarni Pillera-Neumanna we Lwowie.

Rubryka III.

Sprawy zdrowotne.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Do pozycyi 4, wydatków oraz do poz. 1. dochodów budżetów krajowego w rubryce III.

(Sprawozdawca poseł Dr. Battaglia).

Wysoki Sejmie!

I. Wydział krajowy preliminuje wydatki w tej rubryce w łącznej sumie 1.060.551 K.

Komisya budżetowa, przyjmując cyfrę tę jako uzasadnioną, proponuje jeszcze dodatkowo na laboranta dla pracowni röntgenologicznej . . . . . 720 „

Ogólna suma wydatków . . . . . **1,061.271 K.**

Ogólna suma dochodów zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego . . . . . **782.515 K.**

Odnośnie do podwyżki wydatków o 720 K. Komisya pozwala sobie zauważyć, co następuje:

Okazało się, że kierownik pracowni röntgenologicznej, zyskującej z każdym dniem na znaczeniu nietylko w dziedzinie rozpoznawczej lecz także i leczniczej, nie może się obejść bez pomocy. Już po wydrukowaniu budżetu przyszedł Wydział krajowy do przekonania, że należy mu koniecznie przydać laboranta lub laborantkę z płacą 720 koron rocznie. I komisya tedy jest zdania, że kwotę tę należy wstawić w budżet już na r. 1911.

II. Sprawozdaniem z 2. września 1910 l. W. 103. 143 10 donosi Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi o wykonaniu uchwały sejmowej z 19. października 1908 L. s. 2401 co do objęcia na własność kraju szpitala św. Zofii we

Lwowie niemniej jak o konsekwencyach administracyjnych i finansowych z tego wynikających.

Wnioski Wydziału Krajowego w tym przedmiocie zaleca komisya Wysokiemu Sejmowi do przyjęcia.

III. Towarzystwo szpitala im. św. Zofii wniosło do l. 6519. z 24. września b. r. petycyę o pokrycie niedoboru administracyjnego za r. 1909

Kraj miał pierwotnie objąć szpital św. Zofii z końcem roku 1908 i w kontrakcie objęcia zobowiązał się pokryć niedobór administracyjny Towarzystwa po koniec roku 1908 w kwocie 14.000 K.

Tymczasem z przyczyn od Towarzystwa niezależnych ukończenie budynku klinicznego przeciągnęło się jeszcze przez cały rok 1909 a Towarzystwo musiało prowadzić szpital św. Zofii jeszcze przez cały rok 1909 (nawet do wiosny 1910.)

Gdy wskutek panujących epidemii i z innych przyczyn w r. 1909 wzrosły znacznie ciężary Towarzystwa (i tak liczba dni leczenia poszła w górę z 34.121 na 37.854) a przychody pozostały niezmienione, powstał znaczny deficyt, który Towarzystwo oblicza na 16900 K. 71 h.

Towarzystwo, przeniósłszy swój majątek w wartości około pół miliona koron na kraj, nie posiada kapitałów z którychby mogło ten deficyt pokryć.

Dochody zaś swoje musi obracać na dzieło nader pożyteczne, na utrzymywanie kolonii leczniczej w Rymanowie.

Pomijając to, że Towarzystwo przez bardzo długi szereg lat zastępowało kraj w jego obowiązku pieczy o chore dzieci i tem zaskarbiło sobie poważne zasługi, i dziś jeszcze jego działalność przynosi funduszowi krajowemu oszczędność. Jest ono bowiem obowiązane do odbierania ze szpitala krajowego wyznaczonych przez lekarzy dzieci w rekonwalescencyi — dla pielęgnowania ich w kolonii leczniczej rymanowskiej. Przez to Towarzystwo i dziś oszczędza krajowi dość znaczną liczbę dni leczenia w szpitalu.

Wobec tego komisya proponuje Wysokiemu Sejmowi pokrycie faktycznego niedoboru Towarzystwa św. Zofii za rok 1909 a gdy w budżecie na rok 1911 nie widzi na to miejsca, wnosi, by polecić Wydziałowi krajowemu wstawienie odpowiedniej kwoty w budżet na rok 1912.

IV. Kraj, przyjmując szpital św. Zofii na siebie, przejął także dwu prymaryuszy, Dra Czarnika i Dra Schramma na siebie, nie biorąc wobec tych nowych krajowych funkcyonaryuszów żadnego zobowiązania, prócz wypłacania im po 1200 K rocznie tj. takich poborów, jakie mieli od prywatnego Towarzystwa św. Zofii.

Funkcyonaryusze ci wnieśli przez Wydział krajowy do Wysokiego Sejmu petycyę, w której proszą o zrównanie ich z prymaryuszami szpitala powszechnego co do płacy (3000 koron), oraz co do praw emerytalnych z uwzględnieniem lat służby w prywatnym szpitalu św. Zofii.

Wydział kraj. przedkładając do L. S. 6270/4486 z 22. września 1910 petycyę tę Wysokiemu Sejmowi, donosi, że wskutek tej petycyi sam postanowił podwyższyć pobory wspomnianych dwu prymaryuszów do 2400 K, wstawiając stosowną kwotę w budżet na rok 1911 — jednak bez przyznania im prawa do emerytury.

Komisya budżetowa — mimo częściowo pomyślnego załatwienia petycyi wspomnianych funkcyonaryuszów przez zacytowaną uchwałę Wydziału kraj., oraz przez wstawienie płac po 2400 K. w budżet, — proponuje Wyso-

kiemu Sejmowi, by polecił Wydziałowi krajowemu zbadanie i zastanowienie się ponowne, czy i w jakim rozmiarze możnaby uwzględnić dalej idącą prośbę Dra Czarnika i Dra Schramma, oraz ponowne zdanie Wysokiemu Sejmowi sprawy.

Albowiem mimo niezaprzeczonego faktu, że w chwili przejęcia szpitala św. Zofii na kraj zobowiązano się jedynie do takich prestacyi na rzecz owych dwu prymaryuszów, jakie mieli poprzednio ze strony utrzymującego szpital stowarzyszenia, niewątpliwie są momenty słuszności, przemawiające za równem wynagradzaniem funkcyonaryuszów krajowych o równej wiedzy, równem doświadczeniu zawodowem, równej pracy, równej (mniej więcej) ilości lat pracy publicznej w tym samym zawodzie.

Nieco inaczej przedstawia się sprawa co do emerytury tych świeżo na kraj przejętych prymaryuszów. Pozbawienie ich zupełnie prawa do emerytury — mimo że w kontrakcie objęcia szpitala św. Zofii, przez kraj prawa tego wyraźnie im odmówiono — nie byłoby może rzeczowo uzasadnione, skoro są obecnie funkcyonaryuszami krajowymi o funkcyach równych z szeregiem innych funkcyonaryuszy, mających to prawo. Atoli z drugiej strony nie byłoby prawnie uzasadnionem policzenie im pełnych lat pracy w szpitalu św. Zofii, gdy ten jeszcze był prywatną instytucyą — zwłaszcza, że lekarze ci, dobrowolnie pracując tam i dobrowolnie nie wstąpiwszy dawniej do służby krajowej, na emeryturę liczyć wówczas nie mogli i nie liczyli. Policzenie im tych lat służby mogłoby być tylko aktem dobrowolnego uznania ich zasług zawodowych przez kraj, ale na to wobec niedawnego przejęcia szpitala św. Zofii na kraj, dziś jeszcze może zawcześnie. Narazie tedy przyznać im należałoby może zasadniczo emeryturę, licząc jednak tylko lata od chwili przejęcia szpitala św. Zofii na kraj.

V. Stosunki służby szpitalnej we Lwowie, jak zresztą we wszystkich naszych szpitalach, pozostawiają ogromnie wiele do życzenia. Nie wchodząc tu we wszystkie szczegóły, skonstatować należy niewątpliwy fakt ogólny, że materyał ludzki, który trzeba zbierać literalnie z ulicy, by uzupełniać nim etat dozorców, dozorczyń i innej służby szpitalnej, jest bardzo nieszczególnej jakości. Trzebaby wyszukiwać materyał lepszy oraz stworzyć urządzenia, któreby pozwalały odpowiednio go wychowywać i szkolić do zawodu. Wtedy jednak trzeba się będzie liczyć z koniecznością poprawy warunków bytu tego ulepszonego materyału — zwłaszcza w uwzględnieniu stale i silnie zwyżkowej tendencyi płac w innych zawodach służbowych, bez porównania przyjemniejszych i swobodniejszych.

System wynagradzania służby szpitalnej wymaga wogóle różnych zmian. I tak n. p. płaca zasadnicza w szpitalu krakowskim wyższą jest o 24 koron od płacy w szpitalu lwowskim (z wyjątkiem służby w oddziale obserwacyjnym i kiłowym). Różnica ta pochodzi z czasów, gdy we Lwowie było łatwiej o służbę tego rodzaju, niż w Krakowie. Dziś stosunki w tym względzie zmieniły się istotnie. I we Lwowie o dobrą służbę szpitalną nader trudno. Między warunkami ekonomicznymi Krakowa i Lwowa oraz między zajęciami i kwalifikacyami służby szpitalnej lwowskiej i krakowskiej niema istotnych różnic, a jeśli w warunkach ekonomicznych są, to raczej na niekorzyść Lwowa.

Komisya budżetowa uważa taką gruntowną reorganizacyę krajowej służby szpitalnej za nieodzowną i piekącą, któraby przedewszystkiem podniosła

jej kwalifikacye zawodowe i ogólno ludzkie, tak ważne w pielęgnowaniu chorych, a z drugiej strony i właśnie w tym celu t. j. i dla ściągania lepszych adeptów i dla wywołania większej gorliwości i sumienności w wykonywaniu obowiązków, zreformowała obecne materyalne warunki bytu tej służby, załatwiła się ze sprawą stałego jej zaopatrzenia na starość oraz ile możności zrównała warunki bytu we wszystkich szpitalach krajowych

Zanim jednak taka ogólna reorganizacya, połączona z systematycznem szkoleniem i wychowywaniem do zawodu, przyjdzie do skutku, należałoby się zastanowić nad choćby drobną prowizoryczną poprawą warunków bytu służby szpitalnej we Lwowie, któraby faktycznie usunęła lub przynajmniej zmniejszyła różnicę między Lwowem a Krakowem.

Za taki środek prowizoryczny możnaby uznać poprawę wiktu służby szpitalnej a przynajmniej pewnych jej kategoryi przez wprowadzenie pożywniejszej kolacyi, którą ma dziś wszędzie służba prywatna, pracująca w o wiele milszych warunkach. Praca służby szpitalnej nie tylko przykrą jest, a e często bywa niezwykle ciężką, często wymaga znacznego zużycia sił fizycznych. Dlatego i wikt winien być silniejszy i pożywniejszy.

Na uwagę zasługuje fakt, że służba w Kulparkowie ma kolacyę mięsną, podczas gdy we Lwowie nie otrzymuje jej służba nawet w oddziale obserwacyjnym.

W myśl tych uwag o służbie szpitalnej, komisya budżetowa uważa za potrzebne zaproponować Sejmowi uchwalenie dwu rezolucyi w tym przedmiocie.

VI. Komisya budżetowa nie może zwrócić uwagi Wysokiego Sejmu na to, że do urzędników i sług szpitalnych ma zastosowanie statut emerytalny z 21. stycznia 1889 a do lekarzy korzystniejszy przeważnie statut emerytalny z 15 lutego 1898 podczas gdy urzędnicy i słudzy Wydziału krajowego korzystają już z dobrodziejstw noweli emerytalnej z roku 1907. Ze względów i społecznych i administracyjnych należałoby dążyć do ujednolicenia norm emerytalnych dla wszystkich funkcyonaryuszów krajowych.

Komisya budżetowa nie uważa tedy za swój obowiązek zaproponować Wysokiemu Sejmowi uchwalenie stosownej rezolucyi w tym przedmiocie.

VII. Rozwój i wzrost szpitala powszechnego we Lwowie wszedł w bieżącym roku w nową pomyślną fazę. W toku jest budowa pawilonów dla chorych zakaźnych na 120 łóżek za kwotę 1,200.000 koron. Do sprawy tej odnosi się osobne sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 6. września 1910 LW. 105878 1910, którego wnioski komisya zaleca Wysokiemu Sejmowi do przyjęcia bez zmiany. Nadto zobowiązał się Wydział kraj. wobec gminy miasta Lwowa przedłożyć Wysokiemu Sejmowi — nie wcześniej jak w r. 1913 plany i kosztorysy na stopniowe uzupełnienie tych pawilonów aż do łącznej cyfry 250 łóżek.

Wobec tego, że kraj nie na to utrzymuje szpitale, by w nich i z nich szerzyły się choroby zakaźne, komisya budżetowa nie wątpi, że Wydział krajowy uzna cyfrę 120 łóżek za bardzo daleką od sprostania zadaniom w danej dziedzinie i n i e p ó ź n i e j j a k w r. 1913 zwróci się do Wysokiego Sejmu o kredyt na dalsze pawilony o 130 łóżkach.

VIII. Budowa pawilonów izolacyjnych nie usuwa od nas piekącej konieczności jak najrychlejszego położenia końca opłakanym stosunkom ubikacyjnym, panującym w obecnym budynku szpitala powszechnego. W oddziale chi-

rurgicznym przepełnienie jest stale takie, że chorych niema gdzie kłaść. Podobnie dzieje się stale w oddziale skórnym piątym, a często i w innych oddziałach.

Oddział oczny mieści się w wilgotnej piwnicy bez światła dziennego oraz bez niezbędnych urządzeń higienicznych.

Wprawdzie rekonstrukcya i zmodernizowanie szpitala powszechnego może się rozpocząć dopiero wtedy, gdy nowe budynki trzech klinik, mieszczących się obecnie w szpitalu, będą ukończone a kliniki te tam się przeniosą jednakże należałoby z przerobieniem i zmodernizowaniem planów rekonstrukcyjnych oraz z zapewnieniem kredytów tak się pospieszyć, by owa rekonstrukcya mogła rozpocząć się bezpośrednio po ukończeniu nowych klinik.

I w tym względzie komisya budżetowa uważa za potrzebne zaproponować Wysokiemu Sejmowi uchwalenie rezolucyi.

Sprawozdaniem tem załatwiają się prócz odnośnej rubryki budżetowej także sprawozdania Wydziału krajowego z 6. września 1910 LW: 105874|10 oraz z 2 września 1910 LW: 103143|10 niemniej jak petycya Dra Schramma i Dra Czarnika przedłożona sprawozdaniem Wydziału kraj. z 26. sierpnia 1910. LW: 53334|10, oraz petycya Towarzystwa szpitala św. Zofii do L. S. 65194724 ddato 24 września 1910.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by dla podniesienia poziomu jakościowego krajowej służby szpitalnej, jak najrychlej przystąpił do reorganizacyi tej służby, zarówno co do przygotowania jej do zawodu, jak i co do warunków jej bytu, tudzież by jak najrychlej przedstawił Sejmowi odpowiednie wnioski w tej mierze.

2) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by zastanowił się nad sprawą ujednolicenia norm emerytalnych dla wszystkich funkcyonaryuszy krajowych i przedstawił Sejmowi wnioski w tej mierze na najbliższej sesyi.

3) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by przygotował i przedstawił Sejmowi wnioski co do rekonstrukcyi i zmodernizowania gmachu szpitala powszechnego we Lwowie w takim czasie, aby przebudowa ta mogła rozpocząć się bezpośrednio po ukończeniu budowy klinik.

4) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by wziął poprawę wiktu służby w szpitalu powszechnym we Lwowie pod rozwagę i z wykonania tego polecenia zdał Sejmowi sprawę na najbliższej sesyi.

5) Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o budowie krajowego Zakładu dla chorych zakaźnych przy szpitalu lwowskim.

6) Sejm zatwierdza przedłożony plan i kosztorys budowy pawilonów obecnie na 120 łóżek dla chorych zakaźnych przy szpitalu lwowskim obliczony na kwotę 1,200.000 koron.

7) Sejm zmieniając pierwotną uchwałę swą z dnia 24. stycznia b. r. co do przyznanego tymczasowego kredytu na cel powyższy w kwocie 400.000 K., upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia w Banku krajowym pożyczki na koszta budowy powyższej w sumie 1,200.000 K., względnie w takiej kwocie, jaka okaże się potrzebną dla uzyskania tego kapitału w gotówce.

8) Sejm upoważnia Wydział krajowy do wstawiania do budżetu krajowego odpowiednich rat anuitetowych na umorzenie tej pożyczki przez cały okres amortyzacyjny.

9) Sejm przyjmuje sprawozdanie Wydziału krajowego o objęciu na własność kraju szpitala św. Zofii do wiadomości i zatwierdza powiększenie etatu służby lekarskiej pomo-

cniczej przy krajowym szpitalu powszechnym we Lwowie o dwóch sekundaryuszów II. klasy i o jednego praktykanta adjutowanego.

10) Sejm zatwierdza wstawione do Rubryki I preliminarza budżetu szpitala lwowskiego na rok 1910:

a) Płace dla dwóch kierowników oddziałów szpitala św. Zofii po 2.400 K. rocznie — tudzież remuneracyę dla kierownika oddziału zakaźnego w tym szpitalu w kwocie 1.200 K. rocznie;

b) Sejm zatwierdza wstawioną w Rubryce I preliminarza budżetu szpitala lwowskiego na r. 1911 kwotę 2.400 K. jako wynagrodzenie za kierownictwo pracowni roentgenologicznej.

11) Sejm zatwierdza kosztorys robót inwestycyjnych w budynku szpitala św. Zofii obliczony na kwotę 91.230 K. i upoważnia Wydział krajowy do wstawienia do preliminarza budżetu szpitala lwowskiego na rok 1912 kredytu w kwocie 40.000 K. jako resztę wydatku na dokończenie robót inwestycyjnych w budynku szpitala św. Zofii.

12) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by dla pokrycia faktycznego niedoboru administracyjnego Towarzystwa szpitala św. Zofii za rok 1909, udowodnionego szczegółowymi rachunkami, w kwocie nie wyższej od 16.900 K. 71 h, wstawił odpowiednią kwotę w budżet na rok 1912.

13) Sejm przekazuje Wydziałowi krajowemu petycyę (L. s. 6.270) Dra Czarnika i Dra Schramma o zrównanie z prymaryuszami szpitala powszechnego, do ponownego rozpatrzenia i sprawozdania na najbliższej sesyi.

We Lwowie, dnia 28. września 1910.

Przewodniczący:
Piniński.

Sprawozdawca:
Battaglia.

Druk. i lit. Piller-Neumanna we Lwowie.

Rubryka III.

Do poz. 6. wydatków i poz. 2. dochodów.

Sprawy zdrowotne.

Krajowy Zakład dla obłąkanych w Kulparkowie.

Sprawozdawca poseł Dr. Petruszewicz.

Wysoki Sejmie!

Komisya budżetowa na rok 1911, zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego preliminuje wydatki i dochody krajowego Zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie, mianowicie:

Wydatki w łącznej sumie	1,055.312 K
Dochody „ „ „	956.186 „

Dalej Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Przedłożone przez Wydział krajowy do L. W. 101.982/1910 w wykonaniu uchwalonego w poprzednim roku polecenia sprawozdanie o zaprowadzeniu w krajowym zakładzie dla obłąkanych w Kulparkowie oświetlenia elektrycznego i własnego wodociągu, *przyjmuje się do wiadomości z wezwaniem, aby na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył wnioski wraz z kosztorysami elektrycznego oświetlenia w krajowym Zakładzie dla obłąkanych w Kulparkowie, jakoteż zaprowadzenia tamże własnego wodociągu.*

2. Petycyę L. 6.364 Emilii Neusser o udzielenie jednorazowej zapomogi, *odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia.*

3. Petycyę L. 6.848 służby etatowej krajowego Zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie, *odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania z ewentualnym projektem unormowania płac tejże służby zgodnie z żądaniem petentów.*

4. Petycye L. 6.781 Stefana Szypiłko i tow., L. 6.792 Piotra Kijaczka i L. 6.992 Justyny Osińczuk o uwolnienie od zapłacenia kosztów leczenia, *odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia i ewentualnego uwzględnienia.*

We Lwowie, dnia 6. października 1910.

Przewodniczący:
Piniński.

Sprawozdawca:
Dr. E. Petruszewicz.

Budżet krajowy na rok 1911.

Rubryka III.

(do poz. 7. wydatków i poz. 3 dochodów).

Sprawy zdrowotne.

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Sprawozdawca poseł Dr. Stan. Jabłoński.

Komisya budżetowa wnosi:

Wydatki zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego . . . 809.279 K.
Dochody „ „ „ „ . . . 612.473 „

Zarazem komisya budżetowa wnosi:

1) *Wzywa się Wydział krajowy aby w wykonanin rezolucyi uchwalonej przez Sejm w d. 29. października 1908, już na najbliższej sesyi sejmowej przedstawił plany i kosztorysy rekonstrukcyi sal przyjęć i pawilonów dla chorych wewnętrznie.*

2) Petycyę do L 6774 4952 Dr. Stan. Droby o zwrot wydatków na pracownię bakteryologiczną *odstępuje się Wydziałowi krajowemu do uwzględnienia.*

3) Petycyę do L. 7001/5131 Aleksandry Weissowej, wdowy po dyet. szpitala św. Łazarza, *odstępuje się Wydź. kraj. do możliwego uwzględnienia, ewentualnie postawienia wniosku.*

Przewodniczący:
Piniński.

Sprawozdawca:
Dr. Jabłoński.

Drukarnia i litografia Piller-Neumanna we Lwowie.

Rubryka IV.

Pozycya 1 do 45 wydatków.

Dobroczynność.

Sprawozdawca poseł Niezabitowski.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

WYDATKI.

			zwyczajne:	nadzwyczajne:
Poz.	*1.*	Dom ubogich i sierót w Krakowie . . .	10.848 K	— K
„	*2.*	Zakład św. Józefa dla osieroconych chłopców w Krakowie	2.000 „	— „
„	*3.*	Towarzystwo „Miłosierdzia pod godłem „Opatrzność“ we Lwowie	2.400 „	— „
„	*4.*	Zakład dla osieroconych dziewcząt imienia ks. Józefa Ziemiańskiego w Przemyślu . .	1.000 „	— „
„	*5.*	Towarzystwo opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie .	400 „	— „
„	*6.*	Towarzystwo j. w., XIV i XV. półroczna rata amortyzacyjna pożyczki 65.000 K, dla fundacyi domu podrzutków we Lwowie, na budowę zakładu opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie. (Ostatnia rata 1. października 1938) . .	—	3.575 „
„	*7.*	Ryczałt na zasiłki dla ochronek, do rozporządzalności Wydziału krajowego . . .	10.000 „	— „
„	*8.*	Towarzystwo kolonii wakacyjnej dla dziewcząt we Lwowie	200 „	— „
„	*9.*	Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego, na lwowską kolonię wakacyjną *zasiłek stały*	400 „	— „
		Do przeniesienia . .	27.248 K	3.575 K

			zwyczajne:	nadzwyczajne:
		Z przeniesienia . .	27.248 K	3.575 K
Poz.	*9a)*	Ruskie Towarzystwo kolonii wakacyjnych, *jednorazowo*	— „	200 „
„	*10.*	Towarzystwo imienia św. Salomei, opieki nad wdowami i sierotami we Lwowie . . .	200 „	— „
„	*10a)*	Zgromadzenie SS. Służebnic Serca Jezusowego we Lwowie — na przytulisko dla sług *jednorazowo*	— „	200 „
„	*11.*	Towarzystwo opieki nad sługami imienia św. Jadwigi we Lwowie	400 „	— „
„	*12.*	Zakład staruszek i kalek w Krakowie na Blichu, im. hr. Sołtykowej	200 „	— „
„	*13.*	Komitet „Domu pracy“ na Kaźmierzu w Krakowie	1.000 „	— „
„	*14.*	Zakład im. św. Jadwigi w Krakowie *(stała subwencya)*	1.200 „	— „
„	*15.*	Przytulisko Brata Alberta we Lwowie i w Krakowie	10 000 „	— „
„	*16.*	Ks. Siemaszki Kazimierza „Dom schronienia i dobrowolnej pracy, dla opuszczonych i moralnie zaniedbanych chłopców“ w Krakowie	1.600 „	— „
„	*17.*	Towarzystwo budowy tanich mieszkań, dla robotników katolickich w Krakowie (IX. rata z 28-lecia na umorzenie pożyczki 40.000 K w myśl uchwały sejmowej z 12. lipca 1902)	— „	1.600 „
„	*18.*	Na zasiłki dla weteranów z r. 1831 i dla uczestników powstania z r 1863, do dyspozycyi Wydziału krajowego	4.500 „	— „
„	*19.*	Dla księży unitów chełmskich, ich wdów i sierót	2 000 „	— „
„	*20.*	I. Towarzystwo głuchoniemych „Nadzieja“ we Lwowie	200 „	— „
„	*21.*	Stowarzyszenie opieki nad uwolnionymi więźniami we Lwowie	200 „	— „
„	*22.*	Towarzystwo wzajemnej pomocy dyaków gr. kat. dyecezyi lwowskiej	— „	200 „
„	*23.*	Towarzystwo wzajemnej pomocy dyaków gr. kat. dyecezyi przemyskiej	— „	200 „
„	*24.*	Towarzystwo wzajemnej pomocy dyaków gr. kat. dyecezyi stanisławowskiej . . .	— „	200 „
„	*25.*	Kongregacya ruska Sióstr Służebniczek w Krystynopolu (do rozporządzalności Wydziału krajowego, w porozumieniu z gr.-kat. Ordynaryatami)	1.000 „	— „
„	*26.*	Zgromadzenie S. S. Służebniczek Najśw. Rodziny Maryi w Starej Wsi	— „	2.000 „
		Do przeniesienia . .	49.748 K	8.175 K

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia . .	49.748 K	8.175 K
Poz. 27.	Gminie m. Nowego Sącza, na opłatę odsetek (4%) od pożyczki 400.000 K zaciągniętej na odbudowanie zniszczonych pożarem budynków miejskich, regulacyę ulic i inne inwestycye (XVI. rata z 20-lecia)	— „	7.040 „
„ *28.*	Gminie m. Mikuliniec, VI. rata na opłatę odsetek od pożyczki 20.000 K zaciągniętej na lat 10, na odbudowanie zniszczonych pożarem budynków miejskich, regulacyę ulic i inne inwestycye	— „	410 „
„ *29.*	Dla pogorzelców, ryczał do rozporządzalności Wydziału krajowego	— „	15.000 „
„ *30.*	Zakład opieki nad opuszczonemi dziećmi w Krakowie (zakład p. Żurowskiej)	— „	1.500 „
„ *30a)*	Przytulisko dla drobnych sierót, pod opieką św. Józefa we Lwowie, *jednorazowo* . . .	— „	700 „
„ *31.*	Na kolonie wakacyjne dla Lwowa do rozporządzenia Wydziału krajowego . . .	400 „	— „
„ *32.*	Na kolonie wakacyjne dla Krakowa do rozporządzenia Wydziału krajowego . . .	400 „	— „
„ *33.*	Zgromadzenie S. S. Miłosierdzia im. św. Wincentego à Paulo we Lwowie XII. i XIII. rata umorzenia reszty pożyczki 20.000 K zaciągniętej w galic. Kasie oszczędności .	1.230 „	— „
„ *34.*	Zarząd centralny Związku katolickich towarzystw i zakładów dobroczynnych, na umorzenie pożyczki 120.000 K, zaciągniętej na budowę domu dla wszystkich stowarzyszeń robotniczych katolickich we Lwowie, (w myśl uchwały sejm. z 18. marca 1907) . . .	— „	6.300 „
„ *35.*	Koszta utrzymania rozmaitych osób w zakładach, przyjęte na fundusz krajowy w zastępstwie gmin *(ryczałtowo)*	15.000 „	— „
„ *36.*	Katolicki Związek kobiet polskich na tanią kuchnię studencką	— „	1.200 „
„ *37.*	Stowarzyszenie Rady opiekuńczej w Krakowie (Opieka nad sierotami)	— „	2 000 „
„ *38.*	Dom opieki dla dziewcząt we Lwowie . .	— „	400 „
„ *39.*	Stankiewiczowa Julia, wdowa po ostatnim czwartaku, *jednorazowo*	— „	200 „
„ *40.*	Towarzystwo dwucentowych wkładek w Przemyślu	200 „	— „
„ *41.*	Zakład wychowania sierót izraelickich w Krakowie	— „	400 „
„ *42.*	Towarzystwo wzajemnej pomocy organistów dyecezyi krakowskiej, *jednorazowo* . . .	— „	200 „
	Do przeniesienia . .	66.978 K	43.525 K

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia . .	66.978 K	43.525 K
Poz. 43.	Gminie miasta Przemyślany *jednorazowa* subwencya na regulacyę spalonych dzielnic, do dyspozycyi Wydziału krajowego . . .	— „	5.000 „
„ *44.*	Związek katolickich kobiet polskich we Lwowie dla opieki nad młodemi kobietami, *jednorazowo*	— „	500 „
„ *45.*	SS. Serafitki w Oświęcimiu, *jednorazowo* . .	— „	1.000 „
	Suma wydatków . .	66.978 K	50.025 K
	Razem . .	117.003 K	

Dochodów rubryka ta nie ma.

Powyższemi pozycyami załatwione zostały petycye do Ls. 6.837, 6.701, 6.334, 6.552, 6.794, 6.323, 6.407, 7.152, 6.840, 6.295, 6.765, 6.645, 6.491, 7.152.

Do ryczałtu na zasiłki dla Ochronek poz. 7., odsyła się petycye do Ls. 6.421, 6.424, 6.567, 6.575, 6.592, 6.593, 6.602, 6.700, 6.703, 6.713, 6.748, 6.797, 6.826, 6.322, 6.384, 6.466, 7.020, 7.024, 7.089, 7.092, 7.145, 6.626, 6.508, 6.787.

Do ryczałtu na zasiłki dla pogorzelców poz. 29., odsyła się petycye do Ls. 6.339, 6.340, 6 341, 6.342, 6.343, 6.344, 6.345, 6.698, 6.780, 6.825, 6.902, 6.903, 7.010, 7.021, 7.097, 7.182, 7.183.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego postawienia wniosków petycye do Ls. 6 589 Towarzystwa „Syła“ we Lwowie, Ls. 6.858 Tow św. Salomei w Żółkwi, Ls. 6.962 „Żinocza Hromada“ w Staninie, Ls. 7.059 Wydziału powiatowego w Brodach o zapomogę na budowę gniazda sierocego.

Do możliwego uwzględnienia z funduszu szpitala św. Łazarza petycya do Ls 6.366 Heleny Stroińskiej.

Przechodzi się do porządku dziennego nad petycyami: Ls. 6.324 Towarzystwa św. Piotra w Przemyślu dla ubogich cerkwi, Ls. 6 338 komitetu budowy kościoła w Dołhej wojniłowskiej, Ls. 6.490 Stowarzyszenia św. Zyty w Stanisławowie, Ls. 6.556 ks. Stan. Tyczkowskiego o zapomogę na budowę kościoła, Ls. 6.776 Komitetu budowy kościoła w Kossocicach, Ls. 6.872 Komitetu budowy kościoła w Budapeszcie, Ls. 7.013 Wiktoryi Czekajło o zapomogę.

Lwów, dnia 10. października 1910.

Przewodniczący:
Piniński.

Sprawozdawca:
Niezabitowski.

Rubryka V.

Pozycya 1—7 wydatków i poz. 1—2 dochodów.

Oświata i sztuka.

Dział I. Akademia umiejętności i Rada szkolna krajowa.
Dział II. Wydatki na publiczne szkoły ludowe.

Sprawozdawca poseł Kozłowski.

Komisya budżetowa wnosi:

WYDATKI.

I. Akademia umiejętności i Rada szkolna krajowa.

			zwyczajne	nadzwycz.
Poz. 1.	Akademia umiejętności w Krakowie:			
	a) zasiłek stały	70.000 K		
	b) zasiłek na utrzymanie wyprawy naukowej Akademii umiejętności w Archiwum watykańskiem, jako pierwsza rata z uchwalonej na ten cel subwencyi 12.000 K, rozłożonej na trzy lata	4.000 „		
	c) na wydanie atlasu geologicznego wraz z tekstem (do rozporządzalności Wydziału krajowego)	5.000 „		
	d) dla Biblioteki polskiej w Paryżu .	6.000 „	85.000 K	— K

Akademia umiejętności wniosła do Wysokiego Sejmu petycyę 6.622/4.826, w której uzasadnia w pierwszym rzędzie potrzebę udzielenia płatnego w trzech ratach zasiłku 450.000 K na przebudowanie gmachu dla Akademii, a ewentualnie wstawianie do budżetu krajowego przez $35^1/_2$ lat raty na umorzenie pożyczki w kwocie po 27.000 K.

Już od lat kilkunastu Akademia umiejętności odczuwa w wysokim stopniu szczupłość swego pomieszczenia. Jeszcze pierwszy Prezes Akademii, Ekscellencya Józef Majer, poruszał niejednokrotnie konieczność zakupna są-

Do przeniesienia . . .		85.000 K	— K

	zwyczajne	nadzwycz.
Z przeniesienia . . .	85.000 K	— K

siednich domów, a następnie na każdem niemal administracyjnem pełnem posiedzeniu Akademii odzywały się całkiem usprawiedliwione głosy, domagające się nowego gmachu, odpowiadającego zmienionym oddawna warunkom, w których rozwija się i działa ta Instytucya.

Obecnie stan rzeczy jest taki, że dłużej z załatwieniem dawnego i piekącego postulatu zwlekać nie podobna. Byłoby to wprost narażeniem Akademii na poważne niebezpieczeństwo; a znaczenie wyjątkowe, jakie ma Akademia w kraju i zagranicą, bezwzględnie zmusza organy akademickie do wystąpienia z inicyatywą, która niewątpliwie znajdzie łaskawy posłuch u ciał reprezentacyjnych, powołanych do opiekowania się krajowymi zakładami.

Krótki przegląd teraźniejszego stanu rzeczy najlepiej wyjaśni postulaty Akademii:

I. Biblioteka Akadmii nie tyle przez zakupy, które są bardzo nieznaczne, ile przez dary, oraz wymianę wydawnictw z innemi podobnemi instytucyami z całego świata, nieustannie rośnie. Już obecnie niema gdzie książek i rękopisów pomieścić a znaczna część bardzo cennych wydawnictw nie może być oprawiona z braku odpowiednich na to środków finansowych. Obecnie n. p. leży od paru miesięcy nierozpakowana biblioteka parömiologiczna, darowana Akademii przez bł. p. I. Bernsteina, wartości około 500.000 koron, z powodu niemożności pomieszczenia jej w gmachu bibliotecznym. Jak cennymi są zbiory Akademii, dowodzi katalog rękopisów, załączony pod 1, którego część druga przygotowuje się obenie do druku. Czytelnia Akademii jest niezmiernie licznie odwiedzana, tak że często dla członków Akademii niema wolnych stolików do czytania, urzędnicy biblioteczni otrzymują bardzo skromne wynagrodzenie, a pomoc, której dostarczają stypendyści, jest po większej części nierówna i nie wydatna. W najbliższym czasie uregulowanie tej kwestyi narzuci się samo przez się i powiększy wydatki tej instytucyi.

II. Magazyn wydawnictw akademickich jest zgoła niewystarczający. Niedawno ogłoszony Katalog publikacyi Akademii, alegat 2, wykazuje dokładnie, jak wielka ich ilość ukazała się do połowy roku 1909. Przyrost jest obecnie z każdym rokiem o wiele znaczniejszy a gdy zacznie się ukazywać wielka „Encyklopedya polska“, obliczona na 20 tomów, w dwóch tysiącach egzemplarzy każdy, to pomieszczenie wydawnictw akademickich w magazynie będzie wprost niemożliwością. Dotąd magazyn jest pod zarządem adjunkta Akademii, za lat kilka będzie konieczne ustanowienie osobnego magazyniera, bo inaczej ekspedycya

Do przeniesienia. . .	85.000 K	— K

	zwyczajne	nadzwycz.
Z przeniesienia . .	85.000 K	— K

i sprzedaż publikacyi akademickich narażonaby była na ciągłe zwłoki i przeszkody.

III. Prace akademickie nie zależą wyłącznie od funduszów, przeznaczonych na druk, badania, honorarya i zapomogi na podróże naukowe, ale także od tego, aby w samej Akademii warsztat naukowy należycie był urządzony. Przez wypożyczanie do domu rozmaitych wydawnictw badaczom naukowym, złemu się nie zaradzi, bo najpierw rękopisy i rzadkie druki do domu nie bywają użyczane, a po drugie, ponieważ praca badawcza nieraz wtedy tylko jest możliwa, jeżeli wszystkie podręczne książki zgromadzone są w jednem miejscu. Ażeby więc wydawnictwa Akademii mogły być należycie wykonywane i robota przy nich odpowiednio kontrolowana, trzeba dla rozmaitych wydawców przygotować spokojne miejsce do pracy, która wtedy staje się o wiele doskonalsza.

IV. Kancelarya Akademii mieści się w jednym niewielkim pokoju, w którym szafy zaczynają już tyle miejsca zajmować, że poruszanie się w tej ubikacyi, tem więcej wielogodzinna praca, staje się bardzo utrudniona.

V. Prezes Akademii niema całkiem osobnego pokoju, gdzieby mógł przyjmować interesentów i odbywać konferencye, wymagające nieraz zupełnej poufności. Sekretarz generalny ma niesłychanie szczupłą kancelaryę w pokoju przechodnim, zapełnionym również wielką ilością szaf z aktami i rękopisami

VI. Akademia rozpada się na trzy Wydziały i na większą ilość Komisyj, których liczba w miarę rozwoju działalności Akademii wciąż rosnąć będzie. Posiedzenia Wydziałów i Komisyi odbywają się bardzo często w każdym miesiącu, a im ruch naukowy będzie większy, tem wzmagać się także będzie liczba naukowych posiedzeń. Obecnie istnieje tylko jedna sala na posiedzenia Zarządu, Wydziałów i wszystkich Komisyj i Komitetów, stąd nieuniknione kolizye, którym kancelarya Akademii nieraz w żaden sposób zapobiedz nie może.

VII. Sekretarze pojedyńczych Wydziałów i Komisyj nie tylko czynni są na posiedzeniach, ale przebywają nieraz po kilka godzin w gmachu Akademii, przyjmując strony i przygotowując materyał do prac naukowych Wydziału lub Komisyi. Obecnie zmuszeni są ściskać się przy jednym stole, lub szukać przytułku w Czytelni, gdzie nie mają odpowiednich warunków do swego zajęcia. Dla normalnego toku czynności akademickich potrzebne są co najmniej trzy sale posiedzeń, oraz pewna ilość choćby małych pokoi na kancelarye dla sekretarzy Wydziałów i Komisyi, którzy to sekretarze mogliby się ostatecznie zadowolić po dwóch jedną ubikacyą.

Do przeniesienia. . .	85.000 K	— K

*

	zwyczajne	nadzwycz.
Z przeniesienia. . .	85.000 K	— K

VIII. Od lat kilku uroczyste posiedzenia majowe odbywają się nie w gmachu Akademii, ale w auli uniwersyteckiej, a to nietylko z powodu szczupłości największej sali akademickiej, ale także z powodu, że sala ta używana jest na czytelnię i mieści szafy z podręczną biblioteką. Nadto brak zupełny możliwego pokoju, w którymby osoby, na uroczyste posiedzenia przybywające, mogły zostawić wierzchnie swoje ubrania. Nie mniej podnieść należy, że główne schody Akademii są tak niewygodne, iż wiele osób, zwłaszcza starszych, z tego tylko powodu Akademii nie odwiedza.

IX. Komisya antropologiczna i archeologiczna rozporządza obecnie trzema niewielkimi pokojami, w których z trudnością mieszczą się najcenniejsze okazy, ofiarowane Akademii. Nowych darów nie przyjmuje się, bo nie ma dla nich zgoła pomieszczenia. Z tego powodu cierpią dotkliwie badania przedhistoryczne i antropologiczne, a równocześnie zniechęca się osoby dla Akademii życzliwe, które czyniąc na własny koszt wielkiej wagi wykopaliska, pragnęłyby przynajmniej mieć pewność, że wydobyte przez nich przedmioty zostaną odpowiednio zdeterminowane i przechowane.

Jeżeli wydawnictwa akademickie z tej dziedziny mają dorównać publikacyom zagranicznym, to muszą się opierać na materyałach z pierwszej ręki, które należy klasyfikować i oznaczać. Do tego niezbędnym jest szereg ubikacyi, w których nadchodzące przedmioty mogłyby być wypakowane i poddane naukowym badaniom.

Po zużytkowaniu nadsyłanego materyału, Akademia chętnie już określone naukowo przedmioty oddawać będzie do ewentualnego Muzeum krajowego, by zyskać miejsce na pomieszczenie nowych objektów, wymagających umiejętnego traktowania.

X. To co się powiedziało o Komisyi antropologiczno-archeologicznej, w wyższym jeszcze stopniu odnosi się do Komisyi fizyograficznej. Komisya ta potrzebuje nieustannie jak najobfitszego materyału, który dla przyrodników polskich jest podstawą do badań, ogłaszanych w publikacyach Akademii. Zaledwie materyał pewien zostanie umiejętnie wyzyskany, nadchodzić będzie inny, który takich samych wymaga badań. I tu znowu zachodzi możliwość, że od czasu do czasu, zbiory Komisyi fizyograficznej należycie uporządkowane i sklasyfikowane, będą mogły być odstępowane do centralnego Muzeum przyrodniczego, o ile ono kiedykolwiek powstanie. Zanim to jednak nastąpi, to zbiory Komisyi fizyograficznej będą musiały być nie tylko dokumentem, stwierdzającym do-

Do przeniesienia . .	85.000 K	— K

	zwyczajne	nadzwycz.
Z przeniesienia . .	85.000 K	— K

konane badania, ale służyć także muszą jako surrogat krajowego Muzeum przyrodniczego.

Komisya fizyograficzna potrzebuje całego szeregu sal, a Zarząd Akademii dbały o syntetyczny rozwój nauki polskiej, z tym postulatem liczyć się musi, jeżeli pewna gałąź prac akademickich niema doznać zastoju.

Wszystkie te okoliczności Zarząd Akademii wielokrotnie z całą starannością rozważał, i na walnych Zgromadzeniach z wyczerpującemi sprawozdaniami występował.

Rozwiązanie trudności nastąpićby mogło:

1. albo przez zakupno innego znacznej powierzchni gruntu (600—800 sążni kwadratowych) i wybudowania na nim nowego gmachu;

2. albo przez odpowiednie celom przebudowanie dotychczasowej realności, przyczem zakupićby należało sąsiednią kamienicę (ul. Sławkowska Nr. 21).

Pierwsza ewentualność obok wyraźnych korzyści przedstawia także niemałej wagi strony ujemne:

1. W obecnym gmachu Akademia przebywa już przeszło 37 lat a przedtem gmach ten był siedzibą krakowskiego Towarzystwa naukowego, macierzy naszej instytucyi. Byłoby bolesnem zrywać nić tradycyi, opuszczając budynek od tak dawna już poświęcony pracy naukowej.

2. Wyszukanie stosownego na gmach akademicki placu jest w danych warunkach niezmiernie trudnem. Akademia musi się mieścić w punkcie pozostającym w blizkości z Uniwersytetem, Biblioteką Jagiellońską, Muzeum XX. Czartoryskich i t. d. Możliwe do nabycia place są wszystkie poza śródmieściem a nadto ceny ich są niesłychanie wysokie.

3. Koszta wystawienia nowego budynku urosłyby przy dzisiejszych wygórowanych cenach do tak poważnej kwoty, że nie byłoby widoków w najbliższej przyszłości uzyskania czy to od państwa, czy od kraju potrzebnych na ten cel subwencyi.

Z tych powodów Zarząd Akademii oświadczył się jednomyślnie za drugą ewentualnością a Walne Zgromadzenie dnia 23. maja b. r. aprobowało w zupełności zapatrywanie Zarządu i uchwaliło natychmiast zakupić dom sąsiedni Nr. 21. za kwotę 100.000 koron. Pospiech był wskazany, bo oferta właściciela upływała przed 1. lipca 1910 r.; było zaś wiadowem, że dom ten, którego podwórze łączy się z podwórzem Akademii, ma być koniecznie sprzedany. Uchwała Walnego Zgromadzenia została wykonana i Akademia obejmuje wspomniany dom w fizyczne posiadanie dnia 1. kwietnia 1911 r.

Do przeniesienia . .	85.000 K	— K

	zwyczajne	nadzwycz.
Z przeniesienia . .	85.000 K	— K

Równocześnie Walne Zgromadzenie powołało do życia osobną Komisyę budowlaną (pod przewodnictwem Dra St. Tomkowicza), której polecono, ażeby w porozumieniu z Zarządem przygotowała gruntownie opracowane wnioski przebudowy gmachu Akademii.

Wypracowanie ostatecznych planów powierzone zostało p. Inżynierowi Pakiesowi, który już dnia 23. maja b. r. referował na Walnem Zgromadzeniu o sposobie, w jaki przebudowa ma nastąpić. W zasadzie szkice p. Pakiesa zostały akceptowane, a w grudniu r. b. nastąpi decyzya co się tyczy planów, które na ten czas już będą gotowe.

Główny budynek Akademii (ul. Sławkowska Nr. 17) ma pozostać prawie nietknięty. Nastąpi tylko gruntowna przebudowa klatki schodowej, w celu zastąpienia dotychczasowych bardzo niewygodnych schodów innymi bardziej odpowiednimi. Pozatem obszerne piwnice w starym domu będą przerobione na sutereny należycie wentylowane, a to w celu pomieszczenia w nich części magazynu wydawnictw.

Dom Nr. 19. oraz świeżo dokupiona realność Nr. 21. będą zburzone, a w ich miejsce postawiony ma być budynek 3-piętrowy z suterenami, które łączyć się będą z suterenami gmachu głównego i przeznaczone będą również na magazyn publikacyi akademickich.

Parter w starym i nowym budynku służyć ma na pomieszczenie biblioteki i dwóch czytelni, dla członków i publiczności.

Pierwsze piętro poświęcone zostanie częściowo na sale posiedzeń wydziałowych oraz na zbiory antropologiczne i archeologiczne.

Drugie piętro dawnego gmachu wraz z trzeciem piętrem nowego otrzyma Komisya fizyograficzna.

Drugie piętro w nowym budynku mieścić będzie pokoje dla rozmaitych Komisyi akademickich.

W ten sposób w miejsce mało użytecznego domu (Nr. 19) Akademia zyska obszerny gmach ad hoc wybudowany a nadto sutereny pod całą swą realnością, gdzie magazyny znajdą odpowiednie i dość obszerne pomieszczenie.

Koszt tej przebudowy nie da się z całą dokładnością określić, bo chodzi nie tylko o wystawienie nowego gmachu, ale także o częściowe przerobienie dawnego. Nadto roboty muszą być dokonywane częściowo tak, żeby tok prac w Akademii nie ucierpiał. To znacznie podraża koszta całej restauracyi

O ile dotychczasowe obliczenia pozwalają stwierdzić, to prócz ceny kupna domu (kor. 100.000 więcej

Do przeniesienia . .	85.000 K	— K

		zwyczajne	nadzwycz.
Z przeniesienia . .		85.000 K	— K

4.000 K za przeniesienie własności) wypada preliminować ryczałtową kwotę 400.000—450.000 koron na przebudowę starego gmachu i wystawienie nowego 3-piętrowego budynku. Ponieważ Akademia pragnie z wiosną r. 1911 budowę rozpocząć, nie ulega wątpliwości, że w r. 1913 cała fabryka ukończona zostanie.

W tych warunkach Akademia musi się liczyć z koniecznością uzyskania kwoty 500.000 – 550.000 koron na drodze subwencyi krajowej i państwowej. Sama bowiem niema żadnych takich funduszów, któreby jej wolno było użyć na wystawienie nowego budynku.

Petycya do państwa została już wniesiona na ręce Wysokiego c. k. Ministerstwa Oświaty.

Udzielenie w trzech latach płatnej subwencyi w kwocie . . . . . 450.000 K przekroczy siły finansowe kraju. Z tego powodu Komisya zdecydowała się przedłożyć Wysokiemu Sejmowi następujący wniosek w tem jednakże przypuszczeniu, że c. k. Rząd znaczniejszym zasiłkiem do przebudowy gmachu Akademii się przyczyni.

Z powyższem zastrzeżeniem Komisya wnosi:

Do rubryki V. pozycyi 1e) raczy Wysoki Sejm wstawić:

Pozycyę 1e): na wybudowanie nowego gmachu dla Akademii Umiejętności, I. rata na umorzenie przez 35½ lat umarzalnej pożyczki . . . . . 27.000 „ — „

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby na umorzenie pożyczki zaciągniętej przez Akademię Umiejętności w kwocie 450.000 K wstawił przez 35½ lat od roku 1911 począwszy do budżetu krajowego kwotę . . . . 27.000 K

Poz. 2. Szesnastu członków Rady szkolnej krajowej:

a) stałe pobory	32.000 K		
b) na koszta podróży zamiejscowych członków Rady szkolnej krajowej (do jej rozporządzenia)	4.800 „	36.800 „	— „
Suma działu I. . . .		148.800 K	— K

Komisya uważa uregulowanie nadzoru nad budowlami szkolnemi zapomocą kontraktów z budowniczymi prywatnymi za prowizoryczne. Ze względu na okoliczność, że tychże budowniczych nadzór nad budowlami szkolnemi jest zajęciem drugorzędnem, że ich Rada szkolna nie ma w każdej chwili do rozporządzenia i że oni nie podlegają dyscyplinarnej władzy Rady szkolnej, że zaś organa Starostw nadzorowi nad budowlami podołać nie są w stanie, okazuje się organizacya stałego samodzielnego technicznego nadzoru nad budowlami szkolnemi bądźto w Radzie szkolnej bądźto w Wydziale krajowym niezbędnie potrzebną.

Komisya przypomina, że w tej mierze miała się odbyć konferencya Rady szkolnej z Wydziałem krajowym i uważa szybkie uregulowanie tej sprawy za wskazane.

Komisya budżetowa przedstawia Wysokiemu Sejmowi następujące *rezolucye do uchwały:*

1. Sejm wzywa ponownie Radę szkolną krajową, ażeby poczyniła potrzebne zmiany w regulaminie Rady szkolnej krajowej, a mianowicie, ażeby sprawy aprobaty książek szkolnych dotychczas rozstrzygane w sekcyach, zastrzegała do decyzyi pełnej Rady.

2. Sejm ponownie wzywa c. k. Rząd, ażeby zapewniając inspektorom szkolnym krajowym dostateczną fachową pomoc, umożliwił im częstsze zwiedzanie szkół.

3. Sejm wzywa ponownie Radę szkolną krajową, aby podawała do wiadomości Sejmu ilość szkół corocznie lustrowanych przez inspektorów szkolnych krajowych.

4. Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, ażeby ustanowieniem referentów i pomnożeniem sił kancelaryjnych przy c. k. starostwach, zapewnił inspektorom okręgowym dostateczną pomoc i umożliwił im w ten sposób częstsze lustracye szkół.

5. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby w preliminarz budżetu na rok 1911 wstawił płace potrzebne w celu ustanowienia posady drugiego inspektora dla tych powiatów, w których tego zachodzi potrzeba.

6. Sejm wzywa ponownie Radę szkolną krajową, aby w porozumieniu z Wydziałem krajowym zastanowiła się nad utworzeniem stałego oddziału budowniczego dla budowy szkół bądźto przy Wydziale krajowym, bądźto przy Radzie szkolnej krajowej.

II. Wydatki na publiczne szkoły ludowe.

		zwyczajne	nadzwycz.
Poz. 3.	Wydatki funduszu szkolnego krajowego .	22,109.604 K	80.721 K
„ 4.	Wydatki funduszu szkolnego emerytalnego *(wedle osobnych sprawozdań Komisyi budżetowej).*	2,036.100 „	— „
„ 5.	Na oprocentowanie i amortyzacyę pożyczki emisyjnej 10,000.000 K na budowę nowych szkół ludowych:		
	a) VI. i VII. rata kapitału wraz z 4% odsetkami . . . . 267.450 K		
	b) 2% podatek rentowy od kuponów . . . . . 3.919 „		
	c) koszta administracyi, druki, inseraty, koszta losowania, portorya i t. d. . . . . 730 „	— „	272.099 „
	Do przeniesienia .	24,145.704 K	352.820 K

Co do pozycyi dotyczącej subwencyi na internaty dla kandydatów nauczycielskich, Wiceprezydent Rady szkolnej krajowej Dr. Dembowski podniósł wielką doniosłość

	zwyczajne	nadzwycz.
Z przeniesienia . .	24,145.704 K	352.820 K

edukacyjną i społeczną dobrze prowadzonych internatów przy seminaryach nauczycielskich, oświadczył, że dotychczasowa dotacya na ten cel przeznaczona, nie wystarcza, bo w miarę zakładania nowych seminaryów przybywa internatów, wzrasta w nich ilość wychowanków i wzrastają też niestety bardzo znacznie, wobec coraz większej ogólnej drożyzny, koszta utrzymania. Przykładowo przytacza wzrost cen artykułów spożywczych w ostatniem ośmioleciu w lwowskim internacie im. Piramowicza, przedstawiający się w cyfrach 30, 50, 90 aż do 255%.

Niezmiernie ważną jest też kwestya własnych domów internackich i z tego względu przydałoby się wydatne podwyższenie dotacyi na ten cel służącej. Z uwagi jednak na stan obecny finansów krajowych mowca nie śmie proponować podniesienia tej kwoty, prosi jednak usilnie o podwyższenie o 10.000 K kwoty przeznaczonej na utrzymanie internatów.

Wobec uwag JE. Pana Marszałka, Wiceprezydent Rady szkolnej krajowej Dr. Dembowski uważa za potrzebne wyjaśnić, że ma w tej chwili na myśli nie podwyższenie wydatków niejako na przyciąganie kandydatów nauczycielskich, którzy, jak to z zadowoleniem przyznać trzeba, napływają obecnie liczniej do zawodu, a więc na stypendya, ale przyznanie internatom pewnego wyższego zasiłku na ułatwienie im kosztownego zarządu w tym celu, aby kandydaci za opłatą ze stypendyów, względnie i z własnych funduszów znaleźli zamiast stancyi prywatnych, często nędznych i bardzo niestosownych, przyzwoite umieszczenie, wyżywienie oraz troskliwą opiekę, nie dozwalającą, aby przyszli wychowawcy byli narażeni na niewłaściwe towarzystwo i wpływy niepożądane, mogące się odbić nader smutnie na ich charakterze i przyszłej działalności zawodowej.

Ubolewając nad tem, że stan finansów kraju nie dozwala w znaczniejszej mierze poprzeć tak szlachetnego celu, w nadziei większej jeszcze niż dotychczas pomocy w tym kierunku ze strony czynników miejscowych, uchwaliła Komisya podwyższenie o 5.000 K. pozycyi na utrzymanie internatów.

Wydatek pod poz. 6. Na subwencye dla istniejących już internatów wynosić będzie	40.000 K	— K
Poz. 7. Na budowę domów dla internatów (wydatek nadzwyczajny)	— „	70.000 „
Suma wydatków działu II. . . .	24,185.704 K	422.820 K
	24,608.524 K.	

DOCHODY.

Poz. 1. Dochody funduszu szkolnego krajowego (zwyczajne)	3,680 930 K	Wedle osobnych sprawozdań Komisyi budżetowej.
Poz. 2. Dochody funduszu szkolnego emerytalnego (zwyczajne)	497.437 „	
Suma dochodów poz. 1. i 2. . . .	4,178.367 K.	

Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy odesłać:

I. Petycye o zasiłki na utrzymanie internatów:

6.702/4.883 Siostry Maryi Rafaeli Kunaszowskiej, Felicyanki, Przełożonej Internatu ul. Janowska l. 38 we Lwowie.
6.570/4.763 Konwentu Panien Benedyktynek w Przemyślu.
6.329/4.541 Konwentu Panien Bazylianek w Przemyślu.
6.711/4.894 Internatu św. Jozafata.
6.590/4.783 Konwentu Panien Bazyliąnek w Stanisławowie.
6.599/4.793 Konwentu Panien Bazylianek we Lwowie.
6.594/4.788 Konwentu Panien Bazylianek w Jaworowie.
6 954/5.091 Przełożonej Zgromadzenia Sióstr Nazaretanek w Krakowie.
6.293/4.303 S. M. Franciszki Felicyanki Przełożonej Internatu, ulica Ogrodowa l. 17.
6.394/4.604 Stowarzyszenia Internatu dla uczniów c. k. Seminaryum nauczycielskiego w Krakowie.
6.489/4.697 Siostry Franciszki Felicyanki Przełożonej Internatu w Przemyślu, Ogrodowa l. 13 i 17.
6.761/4.939 Kuratoryi Internatu św. Stanisława w Tarnowie.

II. Petycye o zasiłki na budowę internatów:

6.841/5.001 Wydziału Towarzystwa Opieki nad Internatem dla uczniów c. k. Seminaryum nauczycielskiego męskiego w Czortkowie.
6.395/4.605 Stowarzyszenia Internatu dla uczniów c. k. Seminaryum nauczycielskiego męskiego w Krakowie.
6.861/5.021 Zarządu Internatu im. Augusta Gorayskiego w Krośnie.
6.762/4.940 Kuratoryi internatu św. Stanisława w Tarnowie.
6.710/4.893 Internatu św. Jozafata w Stanisławowie.
6.430/4.638 Siostry Franciszki Felicyanki, Przełożonej Internatu dla seminarzystek w Przemyślu, Ogrodowa l. 15 i 17.
6 598/4.792 Konwentu Sióstr Bazylianek we Lwowie.
6.596/4.790 Konwentu Sióstr Bazylianek we Lwowie.
6.330/4.542 Konwentu Panien Bazylianek w Przemyślu.
6.578/4.773 Konwentu Panien Bazylianek w Przemyślu.
6.571/4.766 Konwentu Panien Benedyktynek w Przemyślu

do Wydziału krajowego dla zbadania w porozumieniu z Radą szkolną krajową i ewentualnego uwzględnienia w granicach przyznanego ryczałtu.

We Lwowie, 11. października 1910.

Przewodniczący:
Piniński.

Sprawozdawca:
Kozłowski.

Do rubr. V. poz. 3 wydatków i poz. 1. dochodów funduszu krajowego.

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej z preliminarza krajowego funduszu szkolnego na rok 1911.

Sprawozdawca p. **Włodzimierz Kozłowski.**

Wysoki Sejmie!

Wydatki funduszu szkolnego na rok 1911 przyjmuje Komisya
w kwocie . . . . . 22,190.325 K
o . . . . . 25.500 K
wyższej od wniosku Wydziału krajowego,
czyli o . . . . . 1,402.165 „
wyższej od wydatków uchwalonych na rok 1910,
o . . . . . 2,039.299 „
wyższej od rzeczywistych wydatków z roku 1909.

Suma na rok 1911 preliminowana jest o . . . 20·5 razy *większą*
od wydatków z roku 1868,
o . . . . . 8·4 razy *większą*
od wydatków z roku 1880,
o . . . . . 2·6 razy *większą*
od wydatków z roku 1890,
o . . . . . 3·3 razy *większą*
od obliczonych na nowej podstawie wydatków z roku 1896,
o . . . . . 2·5 razy *większą*
od wydatków z roku 1900.

Komisya przyjmuje wydatki **zwyczajne** w kwocie . . 22,109.604 K
a **nadzwyczajne** w kwocie . . . . . 80.721 „

Dochody przyjęła Komisya zgodnie z wnioskiem Wydziału
krajowego w kwocie . . . . . 3,680.930 „
o . . . . . 13.221 K
wyższej od dochodów preliminowanych na rok 1910,
o . . . . . 196.302 „
niższej od rzeczywistych dochodów z roku 1909,
o . . . . . 833 929 „
wyższej od dochodów z roku 1896,
o . . . . . 428.846 „
wyższej od dochodów z roku 1900.

Niedobór na rok 1911 przyjmuje Komisya w kwocie . . 18,509.395 K
o . . . . . 25.500 „
wyższej od niedoboru przyjętego przez Wydział krajowy,
o . . . . . 1,388.944 „
wyższej od niedoboru przyjętego na rok 1910,
o . . . . . 2,235.601 „
wyższej od rzeczywistego niedoboru z roku 1909.

Niedobór przyjęty na rok 1911 jest
o . . . . . 4·8 razy *większym*
od niedoboru z roku 1896,
a o . . . . . 3·2 razy *większym*
od niedoboru z roku 1900.

Rok 1910 jest w rozwoju szkolnictwa o tyle ważnym, że otwiera pole do sumarycznego przeglądu czterdziestoletniej działalności Rady szkolnej krajowej.

Jakkolwiek Rada szkolna krajowa rozpoczęła swoją działalność 24. stycznia 1868, a pierwsze sprawozdanie z lat 1868 i 1869 ogłosiła 26. listopada 1870 r., daty statystyczne w pierwszem sprawozdaniu zawarte okazały się mylnemi, w następnych sprawozdaniach podniesiono bowiem że część szkół w roku 1868 i 1869 wykazanych istniała jedynie tylko na papierze, część zaś nie rozwijała ciągłej całorocznej pracy. Stąd też podstawę do porównania daje dopiero sprawozdanie z roku 1870 i 1871.

Według tego sprawozdania liczba szkół wynosiła 3 322, ile z nich było czynnych trudno dziś zbadać.

W roku 1909—1910 liczba czynnych szkół publicznych wynosi 5.194.

Liczba szkół zwiększyła się przeto o . . . . . 1.872 szkoły,
czyli o. 56%

W roku 1870 liczba wszystkich dzieci pobierających naukę, chodzących do szkół wynosiła 156.015
W roku 1910 . . . . . 1,035.230

Jakkolwiek przeto i obecnie frekwencya we wielu szkołach pozostawia do życzenia i wymaga uregulowania tak przez szybkie ściąganie chociażby drobnych kar pieniężnych za nieposełanie dzieci do szkoły, jak i przez ściślejszą kontrolę Rad szkolnych miejscowych, przez odpowiadający miejscowym warunkom rozkład wakacyi i rozkład godzin, równie jak i przez premiowanie pilnych dzieci, zawsze jednak jest nie tylko liczba dzieci obecnie o . . . . . 6·8 razy *większą* ale i frekwencya regularniejszą w porównaniu do czasów, w których wielka liczba szkół przez całe miesiące na wiosnę, w lecie i w jesieni stała prawie zupełnie pustką.

A chociaż nauka dopełniająca nagląco wymaga uregulowania tak przez zmianę podręczników, jak i przez zapewnienie regularniejszej frekwencyi, liczba uczęszczających na naukę dopełniającą jest znacznie wyższą od liczby młodzieży uczęszczającej do szkół niedzielnych, z których tylko niektóre poświęcały się nauce dopełniającej.

Rada szkolna krajowa podaje liczbę tychże szkół w roku 1870 . 1.339
ale sama w ich istnienie nie wierzy,
w roku 1873—1874 zaś wykazuje liczbę 1.305
szkół niedzielnych,
i wykazuje frekwencyę 39.022
wobec liczby dzieci do niej zobowiązanych 249.199

O większej stosunkowo ilości kwalifikowanych nauczycieli w dziś przyjętem tego słowa znaczeniu, trudno było w r. 1870 mówić. Większa część nauczycieli odstręczała młodzież suchym, martwym i zapoznającym naturę dziecka sposobem nauczania, a po zaprowadzeniu nowych podręczników, przeważna liczba nauczycieli ani

realiów w nich zawartych nie rozumiała, ani do budzenia przytomności umysłu uczniów przez ustne rozwiązywanie zadań matematycznych nie była zdolną, uczyła zaś stylistyki najczęściej zapomocą dyktatów przepisywanych z książki.

A pomimo że i dzisiaj w rzędzie nauczycieli obok wytrawnych, zdolnych i biegłych w sztuce pedagogicznej są i tacy, u których sposób udzielania nauki niekiedy rozmija się z praktycznością a wiedza pedagogiczna czasami rdzewieje, trudno zaprzeczyć o wiele lepszego przygotowania nauczycieli do nauczycielskiego zawodu, która jest owocem tak systematycznej nauki w Seminaryach, jak i uzupełniania jej na kursach fachowych, konferencyach nauczycielskich równie jak i za pomocą pracy domowej.

W r. 1879/80 było sił nauczycielskich:

z kwalifikacyą nowszą	1.812
z kwalifikacyą dawniejszą	1.200
z egzaminem dojrzałości	284
Razem	3.296

Sił nauczycielskich bez żadnej kwalifikacyi było w r. 1880 284

W r. 1889/90 było sił nauczycielskich:

a) z patentem kwalifikacyjnym	3.887
b) z egzaminem dojrzałości	1.011
Razem	4.898

Sił nauczycielskich bez kwalifikacyi było w roku 1889/90 523

W r. 1909/10 zapisało się do Seminaryów nauczycielskich uczniów i uczenic 4.454

czyli o . . . . . 15·3 razy więcej, aniżeli w r. 1869 do preparand,

a o . . . . . 9·4 razy więcej, aniżeli w r. 1872.

Liczba dzieci uczęszczających na naukę dopełniającą wynosiła w r. 1909/10 . . . . 192.592

była przeto o . . . . . 4·8 razy większą od liczby dzieci uczęszczających na naukę niedzielną w r. 1873/4.

W r. 1870 nie było systematycznie zorganizowanych Seminaryów, były jedynie tylko połączone ze szkołami głównemi preparandy, w których pod kierunkiem nauczycieli szkół głównych kandydaci nauczycielscy w tychże szkołach przysłuchiwali się wykładom i słuchali dwóch rocznych kursów.

Preparand takich było 11

W r. 1871 liczba zreorganizowanych Seminaryów z 3-letnią nauką wynosiła 9

Obecnie jest 17

państwowych Seminaryów z 4-letnią nauką.

Liczba młodzieży uczęszczającej do preparand w r. 1869 wynosiła . 356 uczniów i uczenic;

w r. 1872 uczęszczało do zreorganizowanych Seminaryów . . 475 uczniów i uczenic.

W r. 1899/900 wynosiła ilość nauczycieli:

a) z patentem kwalifikacyjnym	5.635
b) z egzaminem dojrzałości	1.398
Razem	7.033

Bez żadnej kwalifikacyi 1.179
W r. 1909/10 wynosiła liczba nauczycieli z patentem:
1. nauczycielskim i świadectwem dojrzałości 8.764
2. z patentem nauczycielskim 2.125
3. z egzaminem dojrzałości 2.569
Razem . 13.458
Liczba nauczycieli bez formalnej kwalifikacyi 371
A zatem liczba sił nauczycielskich z formalną kwalifikacyą w roku 1909/10 była
w porównaniu z r. 1879/80 o . . . . . 4·1 razy większą,
w porównaniu z r. 1889/90 o . . . . . 2·7 razy większą
a w porównaniu z r. 1899/900 o . . . . . 91% większą.
Liczba sił nauczycielskich bez formalnej kwalifikacyi jest w roku 1910/11 o . . . . . 30·6% większą od ich liczby w r. 1879/80,
o . . . . . 29% niższą od ich liczby w r. 1889/90,
a o . . . . . 3·2% razy niższą od liczby nauczycieli bez formalnej kwalifikacyi w r. 1899/900.

Dodać do tego liczbowego wykazu należy, że tak kursa wakacyjne, jak praca inspektorów i starszych nauczycieli polepszyła znacznie sposób nauczania nauczycieli bez formalnej kwalifikacyi.

Ogólna liczba nauczycieli wynosiła:
w r. 1870 . . . . . 3.051
w r. 1909/910 . . . . . 13.829,
jest przeto w porównaniu do r. 1870 o . . . . . 4·5 razy większą.
Ale też i praca nauczycielska jest znacznie trudniejszą,
w r. 1870 bowiem przypadało przeciętnie na 1 nauczyciela . 51 dzieci,
w r. 1909/910 . . . . . 75 dzieci.
W r. 1869 wynosiły pobory jednego nauczyciela przeciętnie 350 K,
a w r. 1870 . . . . . 361 „
w r. 1909/910 (według preliminarza) . . . . . 1.271 „
czyli w porównaniu z r. 1870 o . . . . . 3·5 razy więcej.

Przed r. 1870 wiele szkół przedstawiało smutny widok. Jeden stół i kilka zydlów przedstawiało cały inwentarz szkoły, a w niektórych szkołach nie było nawet tablicy. Drobny to szczegół ale charakterystyczny, że w r. 1873 było w szkołach 3.932 krzeseł, a więc mało co więcej aniżeli nauczycieli, a w r. 1874/5 jedna ławka przypadała na 17 dzieci. Przyborów do uzmysławiania nauki zaś w przeważnej liczbie szkół nie było wcale.

I dziś nie braknie szkół w których niedostaje potrzebnego urządzenia, ani rad szkolnych miejscowych pod tym względem obojętnych. W porównaniu do przeszłości jest jednak lepiej.

W r. 1872/3 szkół mających urządzenie dobre było 512
mierne 1.242
Razem . . 1.754

W r. 1908/9 było szkół mających urządzenie bardzo dobre 1.031
dobre 2.207
odpowiednie 1.502
Razem . . 4.740 czyli
o . . . 2·07 więcej
W r. 1872/3 było szkół z urządzeniem niedostatecznem 813
w r. 1908/9. 262
czyli o . . . . . 3·1 razy mniej.
Budynków szkolnych było:
w r. 1872/3 . . . . . 2.336
w r. 1908/9 . . . . . 5.002
czyli o . . . . . 2·1 razy tyle.
W r. 1872/3 było . . . . . 861 budynków w dobrym
1.073 w miernym stanie
Razem . 1.934
W r. 1908/9 było budynków szkolnych:
1. bardzo dobrych 1.498
2. dobrych 1.281
3. odpowiednich 1.124
Razem . . 3.903
czyli o 101% więcej.
Budynków w stanie niedostatecznym było:
w r. 1872/3 617
w r. 1908/9 . . . . . 1.099
czyli o . . 77·1% więcej.

Wobec faktu jednak, że Rada szkolna krajowa w porozumieniu z Wydziałem krajowym przyznała 613 gminom bezzwrotne zasiłki na budowę szkół w łącznej kwocie . . . . . 8,522.923 K
a wyasygnowała od r. 1908 dotychczas . . . . . 3,142.763 „
powiększy się zarówno ilość jak i polepszy jakość budynków szkolnych.

Od r. 1895 do 1906 udzielono na budowę szkół zasiłków w kwocie 3,220.000 „ i postawiono budynki w 376 gminach.

Powiększenie liczby nauczycieli i kredyt na budowę nowych szkół wywierał w ostatnich czasach niepośledni wpływ na zmniejszenie liczby gmin bez szkoły.

Liczba gmin bez szkoły do żadnego okręgu szkolnego nie wcielonych wynosiła w r. 1873/4 około 2.000
a w r. 1901/2 . . . . . 1.062

Jeśli się wciągnie w rachunek zorganizowane już albo wcielone do związków szkolnych gminy, w których nauka rozpocznie się 1. września 1911, lub 1. września 1912 pozostanie w r. 1912 gmin bez szkoły 169,
czyli o . . . . . 11·8 razy mniej, aniżeli w r. 1873/4,
a o . . . . . 6·2 razy mniej aniżeli w r. 1901/2.

Nadzorem przeszło 3.000 szkół trudnił się pomiędzy r. 1868—70 jeden tylko inspektor, druga posada bowiem nie była obsadzoną. Dopiero około 1871 roku powołano 22 inspektorów, a opór rządu wiedeńskiego przeciwko stabilizowaniu 37 inspektorów był powodem wielkiej trudności wyszukania kandydatów, których w liczbie 37 dopiero w 1877 r. prowizorycznie przyjęto.

A jakkolwiek obecnie ani liczba inspektorów krajowych, ani też okręgowych nie jest dostateczną, a z przyrostem roboty zwiększenie sił kancelaryjnych jest koniecznem, choć zwiększenie liczby inspektorów jest w stosunku do wielkiego rozrostu całego aparatu szkolnego za małem, a zadań ich w kraju, w którem organizacya w ciągłym a pełnym toku, nie można porównywać z działalnością inspektorów w krajach o ustalonej nauce szkolnej, stwierdzić należy, że obecnie jest 11 krajowych inspektorów a 89 posad okręgowych inspektorów.

Przez zapewnienie inspektorom krajowym potrzebnej pomocy umożliwi się im coroczne zwiedzanie większej ilości szkół ludowych, oraz wywieranie bardziej bezpośredniego wpływu na inspektorów okręgowych. Spodziewać się należy, że po usunięciu przeciążenia inspektorów krajowych inuemi pracami i po zwiększeniu ich liczby, inspektorowie krajowi będą w stanie pójść za godnym uznania przykładem J. W. Wiceprezydenta Rady szkolnej krajowej, który pomimo tylu zajęć znajduje czas na lustracye szkół ludowych, i w większej niż dziś mierze będą mogli rozwinąć bezpośredni na zetknięciu z żywym organizmem szkolnym polegający nadzór nad szkolnictwem ludowem.

Z żalem skonstatować przychodzi, że ostatnie ogniwo nadzoru szkolnego t. j. rady szkolne miejscowe nie odpowiada celowi. W wielu z nich widoczny jest zanik działalności, zwłaszcza na polu wykonania przymusu szkolnego, a także i na innych polach nadzoru szkolnego postęp oprócz cennych wyjątków, w wielu okolicach nieznaczny.

Jakkolwiek Komisya budżetowa nie uważa za swoje zadanie oceniania pedagogiczno-metodycznego sposobu udzielania nauki, pod tym względem bowiem gotowa zawsze podporządkować swoje zdanie kompetentnej w tym kierunku Komisyi szkolnej, dla zupełności tego porównawczego nader pobieżnego szkicu pozwoliła sobie Komisya przypomnieć, że także i w kierunku dydaktycznym jest w porównaniu do przeszłości może powolny, ale ciągły i stateczny postęp.

Przed r. 1870 zabijał naukę przygnębiający i wyczerpujący młodzież mechanizm, mozolne i bezduszne zgłoskowanie, gramatyka wyklepywana na pamięć, ujęta w formułki i definicye, skłonność do teoretycznych abstrakcyi dla samego nauczyciela niejasnych, zasypywanie umysłu wiadomościami, nie mającemi kształcącej i wychowawczej siły, memorowanie wyrazów niemieckich bez uzmysłowienia ich pojęć, nauka rachunków oschła i mechaniczna pozbawiona uzmysłowiania liczb — nietylko nie rozwijały samodzielności umysłu, ale ją krępowały i tępiły, nietylko nie zaostrzały ciekawości, ale po prostu odstręczały młodzież.

A chociaż dzisiaj praca nad udoskonaleniem planów naukowych nie jest ukończoną, a niektóre zwłaszcza, jak n. p. plany szkół wydziałowych nagląco potrzebują rewizyi, jakkolwiek nie wszystkie podręczniki odpowiadają celowi, a niektóre z nich jak n. p. Szkółka V., książka do czytania dla nauki dopełniającej i t. d. wymagają zmiany, jakkolwiek w wykonaniu planów daje się spostrzegać w niektórych szkołach mechanizm, widoczne niemniej jednak dążność Rady szkolnej do równomiernego rozwoju władz umysłowych uczniów, a obok niej staranie o usunięcie dawniejszej zaskrzepłej rutyny i szablonowego postępowania, nauka rozpoczyna się też nie od tresury w czytaniu, ale od wstępnych rozmówek, i określenia pojęć zapomocą metody poglądowej, a potem dopiero od rzeczy dziecku znanych, i od łatwych do trudniejszych, i stara się więcej, aniżeli dawniej liczyć z naturą i pojemnością głowy dziecka.

Oceniając wyniki naszego szkolnictwa, podnieść się godzi, że pożytek szkoły głównie zależy od nauczyciela. A że pod tym względem owoc pracy nie wszędzie równomierny, wystrzegać się należy wszelkiego uogólnienia, a oprzeć zdanie możnaby tylko na indywidualnem ocenieniu każdej szkoły. Wystrzegać się też należy zarówno generalizowania sądów wyłącznie dodatnich, jak i przesady w krytyce ujemnej.

Z cyfr powyżej przytoczonych nie należy wyprowadzać przeto wniosku, jakoby w szkołach ludowych nie było stron ujemnych, albo jakoby postęp w każdym kierunku był dość raźnym. Celem przywiedzenia tych cyfr, które wyłącznem kryteryum ocenienia wartości szkół być nie mogą, nie jest bynajmniej apoteoza uzyskanych rezultatów.

Równym błędem byłby jednak wygórowany pesymizm. A choć nie dadzą się zaprzeczyć niektóre niedostatki szkół ludowych, (jak n. p. niedość pomyślne rezultaty nauki religii, braki w nauce dopełniającej, przydługi często z powodu zmiennej frekwencyi czas poświęcony nauce czytania, niezawsze dostateczne wyniki nauki pisania, zbyt słabe utwierdzenie owoców nauki, szybkie uronienie ich w późniejszem życiu, — nie dość ścisła kontrola nad budowlami szkolnemi, — za szczupła liczba szkół zwiedzanych corocznie przez inspektorów krajowych, — pewna różnorodność owoców działania inspektorów okręgowych) — po uwzględnieniu przeszkód, które tamowały działanie, trzeba przyznać, że postęp w granicach możności nie ustaje, ale z każdym rokiem się uwydatnia.

Nad sprawozdaniem rozwinęła się dyskusya, w której poseł Stefczyk zwrócił uwagę na „ciemną plamę“, jaką na karcie naszego szkolnictwa przedstawia powiat żywiecki; według ostatniego sprawozdania Rady szkolnej krajowej znajduje się tam aż 24 gmin nie posiadających szkół, ani nie należących do żadnego związku szkolnego, między niemi zaś tylko 4 z mniejszą niż 40 ilością dzieci w wieku szkolnym. Jest to tem smutniejszem, że także stosunki co do organizacyi kościelnej są tam fatalne, nie mówiąc o braku oparcia w pracy społecznej i oświatowej o administracyę tamtejszych obszarów dworskich. W skutek tego wszystkie usiłowania podejmowane w tym powiecie dla ożywienia pracy społecznej i oświatowej napotykają na nieprzezwyciężone trudności. Apeluje więc p. Stefczyk do p. wiceprezydenta Rady szkolnej krajowej, aby postarał się w najkrótszym czasie o usunięcie tej „czarnej plamy“.

P. Kędzior wskazał na to, że według art. 3. ustawy z dnia 23. maja 1895 Dz. u. kraj. Nr. 57. liczba nauczycieli w szkołach ludowych stosować się ma do liczby jej uczniów. Jeżeli liczba uczniów zapisanych z początkiem roku szkolnego na naukę codzienną przez trzy następujące po sobie lata dosięgnie w przecięciu 80, należy bezwarunkowo postarać się o drugiego nauczyciela; — o trzeciego, gdy ta liczba dojdzie do 160, i w tym stosunku dalej.

Wedle sprawozdań c. k. Rady szkolnej krajowej o stanie wychowania publicznego, przenosi liczba przeciętna uczniów w jednej klasie w całym szeregu powiatów 80, a w kilku powiatach 100, jak n. p. w r. 1908/9 w powiecie Mieleckim i Tarnowskim po 114, Brzozowskim 102, Dąbrowskim 100, Żywieckim 99, Ropczyckim, Pilzneńskim i Husiatyńskim po 95, Krośnieńskim 94, Bialskim i Podhajeckim po 93, Jarosławskim 92.

Z uwagi, że przy tak wielkiej liczbie uczniów w jednej klasie rezultat nauki nie może być wydatny, uchwaliła Komisya na wniosek posła Kędziora przedłożyć Wysokiemu Sejmowi następującą rezolucyę do uchwały:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm wzywa c. k. Radę szkolną krajową, ażeby w myśl art. 3. ustawy z dnia 23. maja 1895 Dz. kraj. Nr. 57. pomnożyła w jak najkrótszym czasie ilość klas i stałych sił nauczycielskich w szkołach ludowych wiejskich, w których frekwencya jednej klasy wynosi stale ponad 80 uczniów, a w szczególności w powiatach: Mieleckim, Tarnowskim, Brzozowskim, Dąbrowskim i Żywieckim“.

Wiceprezydent Dembowski zauważył przedewszystkiem, że rok ten jeżeli go można mienić rokiem zwycięstwa ze względu na niebywałą ilość nowozorganizowanych szkół i dzięki hojności kraju nowo wystawionych budynków szkolnych, mógłby z drugiej strony być uważany za rok klęski dla Rady szkolnej krajowej ze względu na smutne przeszkody, które utrudniały jej urzędowanie w tym czasie i skłonić winny do pobłażliwego oceniania jej pracy w wielu kierunkach.

Jeden z referentów administracyjnych wskutek ciężkiej choroby przez rok cały nie mógł pełnić obowiązków i choroba również przez przeszło pół roku odrywała od pracy jednego z inspektorów dla szkół ludowych, którzy w pełnym komplecie zaledwie mogą podołać swemu zadaniu Wobec pomnożenia pracy pozostałych funkcyonaryuszy, obarczenie ich było znaczne i utrudniało obok pochłaniającego wiele czasu przewodniczenia przy egzaminach dojrzałości i kwalifikacyjnych odbywanie wizytacyi w szerszym zakresie. Działalność inspektorów krajowych pod tym względem w ostatnim roku przedstawia się jak następuje:

Radca Dworu Mieczysław Zaleski zwiedził 47 szkół w 5 okręgach i 8 seminaryów, Inspektor Tomasz Tokarski (chory) 27 szkół w 2 okręgach i 3 sem., Inspektor Jan Matijów 100 szkół w 6 okręgach i 5 seminaryów, Inspektor Medard Kawecki 46 szkół w 3 okręgach i 3 seminarya, Insp. Dr. Alfred Jahner 80 szkół w 5 okręgach i 2 seminarya, Insp. Kazimierz Bruchnalski 141 szkół w 4 okręgach.

Dalszą dotkliwą przeszkodą w normalnem funkcyonowaniu wszystkich działów pracy w Radzie szkolnej krajowej było przejście w stan spoczynku zastępcy inspektora nauki gospodarstwa kursów rolniczych i ogrodów szkolnych. Sprawa ciągnęła się długo i została dopiero w ostatnich czasach ukończona przez powołanie do służby zastępcy, który zabiera się dopiero do nowych czynności.

Nadto ś ieśnienie lokali Rady szkolnej krajowej przed jej wprowadzeniem się do nowego gmachu, następstwo potrzeby umieszczenia pomnożonych departamentów Nam estnictwa, odjęło fizyczną możność przydania inspektorom zaleconej przez Wysoki Sejm pomocy biurowej. Tylko od czasu do czasu w miarę pilniejszej potrzeby mogli inspektorowie posługiwać się wprawnymi pomocnikami kancelaryjnymi z wyższą inteligencyą i wykształceniem. Pomoc dla Inspektorów szkolnych okręgowych stanowili obok pisarzy, których w myśl ustawy winny dostarczać Radom szkolnym okręgowym Starostwa, ustanowieni za skromnem wynagrodzeniem nauczyciele, którym poruczano łatwiejsze czynności biurowe. Ustanowienie ich następuje z reguły, skoro ilość klas do wizytowania dosięgnie 100, w razie dojścia do 200 przybywa siła druga. Niekiedy przeznaczano jednak tę pomoc czasowo i w razie mniejszej ilości klas, aby przynieść ulgę inspektorom, obarczonym nad miarę pracą z powodu czynności administracyjnych przy organizacyi i budowie szkół.

Co się tyczy nadzoru fachowego nad owemi budowami, które w ostatnich czasach, a szczególnie w ubiegłym roku tak wielkie przybrały rozmiary, Rada szkolna krajowa usiłowała w myśl życzeń Wysokiego Sejmu pozyskać na ten cel osobne organy techniczne. Starania te rozbiły się jednak o brak sił technicznych tak dotkliwy, że Namiestnictwo mimo pomnożenia posad i wszelkich zabiegów, zaledwie może zaradzić piekącej potrzebie w sprawach nieraz bardzo ważnych i pilnych a stosunki w Wydziale krajowym nie są pomyślniejsze

Wobec takiego stanu rzeczy Rada szkolna krajowa chwyciła się środka, który nie będąc doskonały, daje przecież rękojmię, że akcya budowlana prowadzona obecnie na tak wielką skalę w kraju całym, postępuje racyonalnie i zostaje pod opieką sumiennych a doświadczonych nadzorców. Postanowiono mianowicie rozejrzeć się za odpowiednio ukwalifikowanymi technikami dla każdego okręgu, którzy za ryczałtowem wynagrodzeniem, zwykle 250 K. od jednej szkoły zobowiązują się doglądać każdej budowy na podstawie specyalnie wydanej a w ostatniem sprawozdaniu Rady

szkolnej krajowej przedrukowanej instrukcyi, normującej szczegółowo powinności dozorcy i zobowiązującej go przynajmniej do 10 cio krotnego dojazdu w czasie budowy. Dozorcy tacy są to inżynierowie i budowniczowie w służbie Wydziałów powiatowych, kolei państwowych i t. d. albo praktykujący prywatnie, zaleceni przez władze polityczne a uznani za odpowiednich przez departament techniczny Namiestnictwa. Tacy kontraktem ugodzeni nadzorcy funkcyonują w 67 powiatach; niezdołano znaleść dotąd stosownych kandydatów tylko dla 13 powiatów, w których zatem nadzór nad budowami szkół musi pozostać jeszcze w ręku urzędników technicznych przydzielonych do Starostwa.

Przy zarządzeniu budowy i organizacyi nowych szkół Rada szkolna krajowa zwraca oczywiście specyalną uwagę na okręgi dotąd w tym względzie zaniedbane i wywiera wszelki nacisk na Rady szkolne okręgowe w tych powiatach.

Zupełnie słusznie zauważył poseł Dr. Stefczyk, że czarną plamę na karcie Galicyi w tym względzie stanowił dotąd okręg żywiecki. Winę ponosił tu w znacznej części poprzedni inspektor, po jego śmierci następca wziął się energicznie do roboty i obecnie nastąpiła stanowcza poprawa stosunków. W ostatnich czasach wybudowno w tym powiecie 18 szkół, a mianowicie: Sopotnia mała, Moszczanica, Pewel mała, Świnna, Kamesznica, Milówka, Przyborów, Pietrzykowice, Słotwina, Radziechowy, Ujsoły, Gilowice, Krzyżowa, Leśna, Cisiec, Łodygowice, Sól, Las, Zarzecze.

O postępie robót miał Wiceprezydent sposobność niedawno przekonać się z zadowoleniem osobiście, objeżdżając znaczną część powiatu żywieckiego, a wskutek wydanych już orzeczeń organizacyjnych, niema w tej chwili w powiecie żywieckim ani jednej już gminy bezszkolnej t. j. takiej, któraby nie miała szkoły u siebie albo nie była wcielona do związku szkolnego z inną, posiadającą szkołę.

Jestto jeden z licznych pomyślnych faktów wiążących się z akcyą prowadzoną na szeroką skalę przy wydatnej pomocy funduszu krajowego, płynącej z 10-milionowej pożyczki.

Wskutek ruchu wprost żywiołowego, który cały kraj ogarnął, coraz więcej gmin domaga się usilnie szkół i dobrych budynków. Ponieważ zaś drożyzna materyałów i robocizny nieustannie wzrasta a przy zwykle bardzo niskich prestacyach czynników miejscowych, fundusz krajowy dodaje zasiłki nader wysokie (w przecięciu 6 kroć wyższe od owych prestacyi), przeto nic dziwnego, że ów fundusz 10-milionowy który wydawał się tak obfitem źródłem, jest już na wyczerpaniu. Na budowę 613 szkół, co do których wydano orzeczenia od czasu wejścia w życie odnośnej uchwały sejmowej z 12. marca 1907, przyznano już z tego funduszu zasiłki w łącznej kwocie 8,652.523 K. 85 h., tak, że pozostaje do rozporządzenia zaledwie 1,347.476 K. 15 h.

Gdyby po niedalekiem już wyczerpaniu i tej reszty miał nastąpić zastój w tym ruchu budowlanym tak ożywionym i tak sympatycznie przez ogół przyjętym, powstałoby wśród ludności wielkie rozgoryczenie i przygnębienie.

Odrębną stronę kwestyi budowy szkół stanowi nagląca potrzeba miast większych, które przeważnie nie mają prawa do zasiłku z funduszu krajowego, gdyż prestacye oparte na sumie opłacanych w gminie podatków byłyby wystarczające; obciążenie tych gmin jednak rozlicznymi wydatkami i długami, nie pozwala na tak znaczne ofiary pieniężne i każe im się oglądać za innem wyjściem z przykrej sytuacyi. Próbą załatwienia tej ważnej i pilnej sprawy jest wniosek posła Kleskiego i towarzyszy w sprawie funduszu na udzielanie miastom na cele budowy szkół pożyczek bezprocentowych. Energiczna akcya na tem polu w jakikolwiek sposób jest nieodzowna, gdyż na ogół umieszczenie szkół w wielu gminach wiejskich jest tem nierównie korzystniejsze niż w większych miastach, w których znajdują się szkoły nie czyniące zadość najskromniejszym wymogom hygieny i pedagogii.

Obawa, że w razie intenzywniejszego przekształcania szkół na więcejklasowe, w myśl żądania posła Kędziora, braknie sił ukwalifikowanych, nie jest uzasadniona, gdyż wskutek założenia w ostatnich czasach kilku seminaryów państwowych i powstania bardzo wielu prywatnych, ilość zdających w roku egzamin dojrzałości jest już tak znaczna, że przyjmowanie sił bez przepisanej kwalifikacyi, stało się zupełnie zbędne.

Ponieważ Wydział krajowy uczynił zawisłem podwyższenie wykazanego pod rubryką X. poz. 25 wydatku na stypendya dla uczniów i uczenic Seminaryów nauczycielskich, od podwyższenia wydatku na tenże cel przez c. k. Rząd, który w preliminarzu na r. 1910 do życzenia Wydziału krajowego się zastosował, wobec dopełnionego warunku a w uwzględnieniu życzenia Rady szkolnej krajowej uchwaliła Komisya za zgodą Wydziału krajowego przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek na wstawienie w Rubryce X. poz. 25, Stypendya dla uczniów i uczenic Seminaryów nauczycielskich kwoty . . . . . 225.000 K

Komisya budżetowa uchwaliła również przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek na podwyższenie pod rubryką XII Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye poz. 27, i Zgromadzeniu Sióstr Urszulanek w Kołomyi na amortyzacyę części pożyczki na rozszerzenie budynku szkolnego o 500 K. i wstawić na ten cel pod poz. 27 rubryki XII. 1.000 K

Z uwagi, że wykazana pod rubryką XI. poz. 26 a) kwota na potrzeby szkół ogólnej natury, jest w stosunku do rosnącej liczby szkół i do wielu wydatków nieprzewidzianej natury za małą, uchwaliła Komisya budżetowa zaproponować Wysokiemu Sejmowi następującą rezolucyę: „Poleca się Wydziałowi krajowemu wstawienie do preliminarza na r. 1912 pod rubryką XI. poz. 26 a, na potrzeby szkół ogólnej natury 10.000 K.

Zgadzając się na osnowę sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie zaliczek na płace nauczycieli szkół ludowych z dnia 8. września 1910, Alegat 726 i na postawione w rzeczonem sprawozdaniu przez Wydział krajowy warunki przedkłada Komisya budżetowa Wysokiemu Sejmowi wnioski Wydziału krajowego:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm upoważnia c. k. Radę szkolną krajową do udzielania stałym nauczycielom szkół ludowych i wydziałowych, obojej płci, w wypadkach nadzwyczajnej potrzeby i za przyzwoleniem ze strony Wydziału krajowego — bezprocentowych zaliczek na płacę, w wysokości co najwyżej 3-miesięcznej płacy. Zaliczki te będą ściągane co najwięcej w 20-miesięcznych, po sobie nieprzerwanie następujących ratach.

2. Do budżetu funduszu szkolnego krajowego na rok 1911 wstawia się na zaliczki dla stałych nauczycieli szkół ludowych i wydziałowych — 200.000 K, w następnych zaś latach zwroty, pochodzące ze spłaty udzielonych zaliczek, stanowić mają fundusz na zaliczki.

Przydzielony Komisyi budżetowej i gorąco poparty przez JWPana wiceprezydenta Rady szkolnej krajowej i przez posła Jabłońskiego wniosek posła Kleskiego o utworzenie funduszu dla udzielania miastom bezprocentowych pożyczek na budowę szkół, znalazł w Komisyi, z uwagi przepełnienia szkół miejskich i jego związek z niedostateczną frekwencyą, przychylne ocenienie.

Wiceprezydent c. k. Rady szkolnej krajowej **Dr. Dembowski** potwierdzając zapatrywanie p. Sprawozdawcy, że w zasadzie gminy miejskie nie są wykluczone

od udziału w zasiłkach z 10-milionowego funduszu, o ile zachodzą wymagane warunki, zauważa, że jednak w praktyce nie mogą przeważnie zeń korzystać.

Roczny przypis podatkowy tych gmin jest bowiem zwykle tak znaczny, że 120%-owa prestacya wystarcza zupełnie na budowę jednej szkoły, niema więc tytułu do zasiłku z funduszu krajowego, który pokrywa tylko nadwyżkę nad 120% podatków. Prestacye ustawowe są jednak, bezwzględnie biorąc, tak wysokie, a gminy znajdują się zwykle w tak niepomyślnych warunkach finansowych, że wobec zachodzącej nieraz konieczności przystąpienia do budowy kilku szkół obowiązkowi temu same podołać nie mogą.

Rozwiązanie tej trudności proponowane we wniosku posła Kleskiego i tow. byłoby niewątpliwie pomyślne dla miast i szkół miejskich i przyczyniłoby się do rychłego usunięcia tego przykrego objawu, że w większych miastach naszych szkoły są nieraz pod względem hygienicznym i pedagogicznym nierównie niekorzystniej umieszczone, niż wiele szkół wiejskich.

Poseł **Jabłoński** poczynił następujące uwagi:

Nawiązując do słów Pana Prezydenta Rady szkolnej, który wspomniał o wniosku posła Kleskiego, mam zaszczyt prosić Ekscel. Pana przewodniczącego, by wniosek ten na osobnem ad hoc posiedzeniu Komisyi budżetowej na porządek dzienny postawić raczył. Przechodzi możność miast, w dostatecznej ilości stawiać szkoły, zapełnienie raczej przepełnienie szkół w miastach, jest nie tyle spowodowanem dziećmi miejscowemi, co dziećmi ze wsi, a często powiatów okolicznych. Miasta przeciążone tak własnymi obowiązkami, jak ciężarami w zastępstwie kraju ponoszonymi n. p. kwaterunek, budowa szpitali i wiele innych dochodzą do tego smutnego stanu, że dla braku miejsca przymus szkolny nie jest wykonywanym, a dostarczane przez miasto ubikacye na klasy pojedyncze niejednokrotnie są gorsze od wsiowych. Wobec tego dla mnie jest jasnym obowiązek kraju zaradzenia temu stanowi. Wniosek p. Kleskiego byłby zawsze doniosłym, bo doniosłą jest sprawa wytworzenia funduszu pożyczkowego dla budowy szkół w miastach, większego jeszcze nabiera znaczenia gdy jest postulatem całego stronnictwa, a ja w imieniu nie własnem, tylko lewicy sejmowej proszę, by temu wnioskowi osobne posiedzenie Komisyi poświęconem było.

Ze względu na potrzebę bliższego określenia warunków pożyczek i na trudności zaciągania pożyczki emisyjnej w obecnym stanie targu pieniężnego, uchwaliła Komisya przedłożyć Wysokiemu Sejmowi do uchwały:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wniosek Kleskiego opiewający:

„Celem stworzenia funduszu dla udzielania miastom pożyczek bezprocentowych, zwrotnych w 25 ratach rocznych na budowę budynków szkolnych, ***upoważnia się*** *Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w sumie 10 (dziesięć) milionów koron“,*

przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy na przyszłej sesyi sejmowej.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Petycyę Nr. 6.945/5.078 Zarządu Towarzystwa szkoły ludowej w Tarnopolu, Nr. 6.427/4.634 Proświty o zasiłki na kursa dla analfabetów i Nr. 6.485/4.693 Zarządu Głównego Towarzystwa szkoły ludowej w Krakowie na subwencyę dla dwóch kursów nauki początkowej odsyła się do Rady szkolnej krajowej do zbadania i ewentualnego uwzględnienia w granicach przyznanego pod rubryką II. Remuneracye i zasiłki poz. 11 a). Zasiłek na kursa dla analfabetów.

Petycyę Nr. 7.094/5.207 gminy król. miasta Lwowa o subwencyę na cele szkolnictwa, odsyła się do Wydziału krajowego do zbadania, w porozumieniu z Radą szkolną krajową i zdania sprawy na przyszłej sesyi sejmowej.

Petycyę Nr. 6.550/4.775 nauczycieli i nauczycielek Józefy ze Szrederów Zielińskiej, nauczycielki szkoły ludowej w Woli Zabierzowskiej; Nr. 7 173/5.282 Malwiny Wałzanowej, nauczycielki przy 4-klasowej szkole w Dunajowie w powiecie Przemyślańskim; Nr. 7.026/5.154 Floryana Kulikowskiego, emerytowanego nauczyciela szkoły etatowej miejskiej w Trembowli; 6.647/4.841 Michała Pagasza z Wielowsi odsyła się do Rady szkolnej krajowej do zbadania i uwzględnienia w granicach przyzwolonego pod rubryką II. poz. 8. w kwocie 60.000 K ryczałtu na remuneracye i zapomogi dla nauczycieli.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Petycye 6.458/4.666 Urszulanek w Kołomyi o zwiększenie w części już w r. b. zwiększonego zasiłku na budowę zakładu naukowo-wychowawczego w Kołomyi, petycyę 7.022/5.150 Siostry Gottfridy, przełożonej seminaryum żeńskiego w Białej, petycyę 6.579/4.774 Bazylianek o zasiłek na prywatną szkołę, 6.595/4.789 Bazylianek w Jaworowie o zasiłek na utrzymanie szkoły, 6.325/4.537 Filii ruskiego Towarzystwa pedagogicznego na utrzymanie prywatnej szkoły, 6.313/4.325 Ruskiego Towarzystwa pedagogicznego na utrzymanie kursów niedzielnych dla robotników i sług, 6.627/4.821 Zboru izraelickiego w Bolechowie o subwencyę na utrzymanie szkoły — odsyła się do Wydziału krajowego do zbadania w porozumieniu z Radą szkolną krajową i ewentualnego uwzględnienia przy układaniu preliminarza na r. 1912.

Na powyższych podstawach Komisya wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wydatki funduszu szkolnego krajowego.

			zwyczajne	nadzwycz.
Rubr.	I.	Poz. 1—7a) Płace, remuneracye za udzielanie nauki religii, dodatki pięcioletnie, wynagrodzenia za godziny nadobowiązkowe i na zastępstwo nauczycieli urlopowanych	20,476.562 K	— K
„	II.	„ 8—11. Remuneracye i zapomogi, zasiłki na urządzenia kursów wakacyjnych, rolniczych i specyalnych, oraz remuneracye za roboty ręczne i dla analfabetów . .	160.200 „	— „
„	III.	„ 12. Koszta podróży i dyety nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych	60.000 „	— „
„	IV.	„ 13—16. Dodatek do funduszu szkolnego emerytalnego, interkalarya, emerytury dla tracących posady i dary z łaski	65.940 „	11.400 „
		Do przeniesienia . .	20,762.702 K	11.400 K

			zwyczajne	nadzwycz.
		Z przeniesienia .	20,762.702 K	11.400 K
Rubr.	V.	Poz. 17. Zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół .	200.000 „	— „
„	VI.	„ 18—21. Zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół, mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe, oraz koszta nadzoru funduszów szkolnych miejscowych .	645.618 „	— „
„	VII.	„ 22. Przybory naukowe ogólnej natury i dla nauk praktycznych . .	64.400 „	— „
„	VIII.	„ 23. Biblioteki okręgowe . . .	14.000 „	— „
„	IX.	„ 24. Konferencye okręgowe . . .	169.284 „	— „
„	X.	„ 25. Stypendya dla uczniów i uczennic seminaryów nauczycielskich .	225.000 „	— „
„	XI.	„ 26. Rozmaite wydatki	28.600 „	— „
„	XII.	„ 27. Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye	— „	69.321 „
		Suma wydatków . .	22,109.604 K	80.721 K
		Razem . .	22,190.325 K	

Dochody funduszu szkolnego krajowego.

Rubr.	I.	Poz. 1—7. Odsetki od kapitałów . . .	71.479 K	— K
„	II.	„ 8—14. Dochody z dóbr, realności i innych praw	41.042 „	— „
„	III.	„ 15—25. Dodatki	3,152.703 „	— „
„	IV.	„ 26. Zysk ze sprzedaży książek szkolnych	5.670 „	— „
„	V.	„ 27. Zapisy i darowizny . . .	— „	— „
„	VI.	„ 28. Taksy od spadków	240.000 „	— „
„	VII.	„ 29. Rozmaite wpływy	— „	— „
„	VIII.	„ 30. Dodatek c. k. Skarbu Państwa .	109.886 „	— „
„	IX.	„ 31. Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne z lat dawniejszych	150 „	— „
„	X.	„ 32. 10% opłaty od zamężnych nauczycielek	60.000 „	— „
		Suma dochodów własnych .	3,680.930 K	— K
		Z porównania ze sumą wydatków . okazuje się niedobór do pokrycia z funduszu krajowego w kwocie .	22,109.604 „ 18,428.674 K	80.721 „ 80.721 K
		Razem . .	18,509.395 K	

Przewodniczący:
Piniński.

Sprawozdawca:
Kozłowski.

Do rubryki V. poz. 4. wydatków i poz. 2. dochodów funduszu krajowego.

Sprawozdawca p. **Włodzimierz Kozłowski.**

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o krajowym szkolnym funduszu emerytalnym na r. 1911.

Wysoki Sejmie!

Komisya przyjęła ułożony przez Wydział krajowy preliminarz krajowego funduszu szkolnego emerytalnego do zatwierdzającej wiadomości.

Komisya wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

1. **Wydatki** rubryki V. poz. 4. funduszu krajowego w kwocie 2,036.100 K
2. **Dochody** „ V. poz. 2. „ „ „ „ 497.437 „

Lwów, dnia 11. października 1910.

Przewodniczący:
Piniński.

Sprawozdawca:
Kozłowski.

Budżet krajowy na rok 1911.

Rubryka V.

poz. 8—34. wydatków
poz. 35—78. wydatków, tudzież 3. i 4. dochodów
poz. 105—118. wydatków.

Oświata i sztuka.

Dział III. Prywatne zakłady naukowe i wychowawcze

Dział IV. Stowarzyszenia ku krzewieniu nauk i oświaty. Wydawnictwa.

Dział VI. Rozmaite.

Sprawozdawca poseł Dr. Głąbiński.

W działach III., i IV. VI. rubryki V. preliminuje Wydział krajowy łączny wydatek w sumie 377.715 koron, o 6.000 koron więcej niż uchwalono w budżecie roku poprzedniego. Działy te obejmują poparcie kraju na wiele zakładów i stowarzyszeń naukowych, działających z pożytkiem dla społeczeństwa, uzupełniających i wyręczających nieraz kraj i państwo w ich zadaniach i działalności. Istniejące zakłady i stowarzyszenia rozwijają się i rozszerzają swoją działalność, licząc na wydatniejszą pomoc ze strony kraju. Nadto powstają corazto inne użyteczne zakłady i stowarzyszenia i zwracają się do Wysokiego Sejmu o poparcie materyalne.

Komisya budżetowa nie może ze względów finansowych zadość uczynić wszystkim słusznym i uzasadnionym życzeniom, pozostawiając uznaniu Wydziału krajowego uwzględnić je w przyszłych budżetach w lepszych stosunkach finansowych. Komisya proponuje tylko takie zmiany projektowanych przez Wydział krajowy pozycyi budżetowych, jakie okazały się koniecznemi dla utrzymania zakładów będących w zarządzie korporacyj, oddających społeczeństwu niewątpliwe usługi.

Ze względów słuszności proponuje Komisya podwyższenie niektórych pozycyj na cele ruskie, aby uniknąć pozorów jednostronnego popierania zakładów o charakterze przeważnie polskim.

Komisya budżetowa wnosi podwyższenie wydatków we wszystkich trzech działach do sumy 403.815 koron, o 26.100 K. ponad preliminarz Wydziału krajowego, mianowicie w dziale III. do sumy 207.890 K. (+12.900 K.), w dziale IV. do sumy 101.900 koron (+ 3.200 K.), w dziale VI. 94.025 K. (+10.000 K).

W szczególności proponuje komisya następujące zmiany pozycyj preliminarza Wydziału krajowego: poz. 9. 10, 14, 14a, 19, 23, 33, 47, 59. 62, 65a, 66, 68a. 73 i 112. Uzasadnienie tych zmian zamieszczone jest przy odnośnych pozycyach niniejszego sprawozdania.

Dział III. Prywatne zakłady naukowe i wychowawcze.

			zwyczajne:	nadzwyczajne:
Poz.	*8.*	Na utrzymanie szkoły polskiej w Białej i Leszczynach, *stała subwencya* w myśl uchwały Sejmu z dnia 11. lipca 1902 . . .	60.000 K.	— K.
„	*9.*	Na utrzymanie seminaryum nauczycielskiego męskiego w Białej	8.000 „	— „
„	*10.*	Na utrzymanie prywatnego gimnazyum w Białej	8.000 „	— „
		Wedle sprawozdania z utrzymania tych szkół za rok 1909, wykazały obie szkoły niedobór w kwocie 43.873 K. i bez wydatniejszej pomocy ze strony kraju, byt obu szkół przedstawia się jako groźny.		
„	*11.*	Prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie Zofii Strzałkowskiej we Lwowie . . .	2.000 „	— „
„	*12.*	Prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie Franciszka Preisendanza w Krakowie . .	2.000 „	— „
„	*13.*	Dla kursów wyższych dla kobiet im. Adryana Baranieckiego	2.000 „	— „
„	*14.*	Ruskie prywatne seminaryum żeńskie, utrzymymywane przez ruskie Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie	2.000 „	— „
		Komisya proponuje odpowiednie zastrzeżenia „do rozporządzalności Wydziału krajowego w porozumieniu z Radą szkolną krajową“ ze względu na to, że zastrzeżenie to rozumie się przy każdej podobnej pozycyi.		
„	*14a*	Na szkołę ćwiczeń przy seminaryum powyższem	1.000 „	— „
		Do przeniesienia .	85.000 K.	— K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
		85.000 K.	— „
Poz. 15	Prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie w Brodach	1.500 „	— „
„ 16	Prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie w Stanisławowie	1.000 „	— „
„ 17	Prywatna szkoła średnia żeńska we Lwowie utrzymywana przez Towarzystwo „Gimnazyum żeńskie“	2.000 „	— „
„ 18	Prywatna szkoła średnia żeńska w Krakowie w charakterze gimnazyalnym, pod zarządem pp. Browicza, Czubka i Tretiaka, zasiłek stały .	1.000 „	— „
„ 19	Na subwencyę dla innych żeńskich seminaryów, gimnazyów i liceów, ryczałt do rozporządzenia Wydziału krajowego	8.000 „	— „
	Ze względów na powstanie nowych zakładów zaleconych komisyi budżetowej n. p. w Kołomyi, a zarazem chcąc umożliwić Wydziałowi krajowemu udzielenie subwencyi dla ruskiego seminaryum w Stanisławowie, utrzymywanego przez Bazylianki w proponowanej w Komisyi kwocie 1.0000 K., wnosi Komisya podwyższenie ryczałtu o 1.000 K.		
„ 20	Kurs naukowy żeński w Tarnowie, (w myśl uchwały Sejmu z d. 11. lipca 1902) . .	800 „	— „
„ 21	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne, na utrzymanie szkoły wydziałowej żeńskiej we Lwowie w załatwieniu odnośnej petycyi	9 000 „	— „
„ 22	Zakład sierót im. św. Heleny we Lwowie .	200 „	— „
„ 23	Ruski instytut dla dziewcząt w Przemyślu . Podwyżkę o 1.400 K. usprawiedliwia stan długów tego instytutu.	2.400 „	— „
„ 24	Zakład wychowawczy dla ubogich dziewcząt pod nazwą „Rodzina Maryi“ w Łomnej . .	1.000 „	— „
„ 25	Ryczałt na zasiłki dla burs mieszczących młodzież polską i ruską, do rozporządzalności Wydziału krajowego, w porozumieniu z Radą szkolną krajową	28.000 „	— „
	Do przeniesienia .	**139.900 K.**	**— K.**

			zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia . .		139.900 K.	— K.
Poz. 26.	Zakład dla głuchoniemych we Lwowie:			
	a) na stypendya dla wychowanków po 300 K.	30.000 K.		
	b) na utrzymanie zakładu . .	5.000 „		
	c) na amortyzacyę pożyczki 36.000 K na budowę II. piętra, zaciągniętej przez Dyrekcyę zakładu, XII rata amortyzacyjna (aż do pierwszego półrocza 1934 r.) . . .	1.990 „	36.990 „	— „
„ *27.*	Szkoła dla głuchoniemych Izaaka Bardacha we Lwowie		1.000 „	— „
„ *28.*	Zakład dla ciemnych we Lwowie:			
	a) na utrzymanie Zakładu . .	7.600 K.		
	b) na stypendya dla 10 wychowanków po 240 K. . . .	2.400 „	10.000 „	— „
„ *29*	Towarzystwo gimnast. „Sokół Macierz« we Lwowie		2.000 „	— „
„ *30*	Towarzystwo gimnast. »Sokół« w Krakowie .		2.000 „	— „
„ *31*	Dla polskich i ruskich Towarzystw gimnastycznych „Sokół“ we Lwowie i na prowincyi, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego .		10.000 „	— „
„ *32.*	Związek polskich gimnastycznych Towarzystw sokolich we Lwowie, na cele Towarzystwa i wydawnictwa		1.000 „	— „
„ *33.*	Towarzystwo zabaw ruchowych we Lwowie . Podwyżkę o 1.000 K. uzasadnia rozwój i potrzeby tego użytecznego Towarzystwa, mającego w r. 1909 wydatków 24.000 K.		3.000 „	— „
„ *34.*	Zgromadzenie sióstr Felicyanek, na utrzymanie domu głównego w Krakowie . . .		— „	2.000 „
	Suma działu III. .		205.890 K.	2.000 K.
	Razem . .		207.890 K.	

Dział IV. Stowarzyszenia ku krzewieniu nauk i oświaty. Wydawnictwa.

Poz. 35.	Dla zarządu powszechnych wykładów uniwersyteckich we Lwowie	1.000 K.	— K.
„ 36.	Dla zarządu powszechnych wykładów uniwersyteckich w Krakowie	1.000 „	— „
„ 37.	Towarzystwo „Oświaty ludowej we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego . .	3.500 „	— „
„ 38.	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ w Krakowie zasiłek stały	3.500 „	— „
„ 39.	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ w Tarnowie .	200 „	— „
„ 40.	Polskie Stowarzyszenie „Strzecha“ we Wiedniu	200 „	— „
„ 41.	Polskie Stowarzyszenie „Przytulisko“ we Wiedniu	200 „	— „
„ 42.	Polskie Stowarzyszenie chrześcijańskich robotników „Ojczyzna“ we Wiedniu . . .	200 „	— „
„ 43.	Biblioteka polska we Wiedniu . . .	400 „	— „
„ 44.	Towarzystwo „Związek rodzicielski„ we Lwowie	500 „	— „
„ 45.	Dla fundacyi „Macierz polska“ na wydawnictwa dzieł i peryodycznych pism ludowych . .	10.000 „	— „
„ 46.	Towarzystwu „Szkoły ludowej“ na wydawnictwa	1.000 „	— „
„ 47.	Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie, na wydawnictwa . . . . . Podwyżkę o 200 K. uzasadnia rozwój wydawnictw Towarzystwa.	2.500 „	— „
„ 48.	Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie, V. rata na umorzenie części pożyczki hipotecznej, zaciągniętej na budowę własnego domu (z ogólnej przyznanej sumy 10.000 K.) . . .	1.000 „	— „
„ 49.	Towarzystwo nauczycieli religii mojżeszowej w Stanisławowie	200 „	— „
„ 50.	Zasiłek dla czasopisma „Muzeum„ . .	2.000 „	— „
„ 51.	Na wydawnictwo czasopisma „Kosmos“ . .	1.000 „	— „
	Do przeniesienia . .	28.400 K.	— K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia . .	28.400 K	— K.
„ 52.	Wydawnictwo dziełek ludowych . . .	2.000 „	— „
„ 53.	Towarzystwo historyczne we Lwowie, na wydawnictwa	1.400 „	— „
„ 54.	Towarzystwo im. Adama Mickiewicza, na wydawnictwo jego dzieł, do rozporządzalności Wydziału krajowego	800 „	— „
„ 55.	Towarzystwo ludoznawcze, na wydawnictwo czasopisma „Lud“	500 „	— „
„ 56.	Redakcya dwutygodnika katechetycznego i duszpasterskiego w Tarnowie	300 „	— „
„ 57.	Redakcya pisma dla dzieci „Mały Światek“ we Lwowie	200 „	— „
„ 58.	Towarzystwo ruskich kobiet „Żyźn“ we Lwowie, na wydawnictwa	100 „	— „
„ 59.	Na wydawnictwo podręczników w polskich i ruskich szkołach średnich . . . . . Komisya proponuje zgodnie z życzeniem Rady szkolnej krajowej zmianę stylizacyi tej pozycyi, aby nie krępować Rady szkolnej w użyciu kwoty 11.000 K. stosownie do potrzeby.	11.000 „	— „
„ 60.	Wydawnictwo dwutygodnika „Rodzina i Szkoła“ z dodatkiem naukowym „Wiedza i Praca“ we Lwowie	300 „	— „
„ 61.	Polskie „Muzeum szkolne“ we Lwowie . .	1.500 „	— „
„ 62.	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne, na wydawnictwa . . . . . Rozwój wydawnictw Towarzystwa uzasadnia podwyżkę o 200 K.	2.500 „	— „
„ 63.	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne, na umorzenie kosztów budowy własnego domu, II rata z ogólnej sumy 5 000 K.	— „	500 „
„ 64.	Na oprocentowanie pożyczki, zaciągniętej w Banku kraj. przez ruski Dom akademicki, subwencya stała	2.000 „	— „
	Do przeniesienia . .	51.000 K.	500 K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia .	51.000 K.	500 K.
Poz. 65.	Towarzystwo „Proświta“, na wydawnictwo dzieł ludowych, do rozporządzenia Wydziału krajowego — (*z zastrzeżeniem wypłaty z dołu i po przekonaniu się, że wszystkie wydawnictwa Towarzystwa są pożyteczne i nie zawierają szkodliwych tendencyj, tudzież odpowiadają warunkom ustanowionym w uchwale Wysokiego Sejmu z dnia 13. lutego 1897*).	9.000 „	— „
„ *65a*	Na wydawnictwo referatów kongresu Towarzystwa, *jednorazowo*, zgodnie z petycyą Towarzystwa	— „	1.000 „
„ *66.*	Towarzystwo im. Szewczenki, na wydawnictwa Podwyżkę o 1.000 K. uzasadnia rozwój wydawnictw Towarzystwa	17.000 „	— „
„ *67.*	Towarzystwo im. Michała Kaczkowskiego, na wydawnictwo dzieł ludowych, (*z zastrzeżeniem j. w. poz. 65*)	9.000 „	— „
„ *68.*	Bezpłatna „Uczelnia“ w zarządzie Koła Towarzystwa szkoły ludowej im. B. Goldmanna we Lwowie	600 „	— „
„ *68a*	Dla żydowskiej czytelni ludowej w Krakowie, do rozporz. Wydziału krajowego zgodnie z petycyą Ls. 6333	200 „	— „
„ *69*	Koło szkoły ludowej im. B. Goldmanna, do rozporządzenia Wydziału krajowego . . .	2.000 „	— „
„ *70*	Towarzystwo dla popierania nauki polskiej we Lwowie	1.500 „	— „
„ *71*	Ks. Dżułyński, gr. kat. proboszcz w Łapszynie, na wydawnictwa ruskie: „Posłannyk“ i „Książeczki misyjne“, do rozporządzal. Wydz. krajowego	800 „	— „
„ *72.*	OO. Bazylianie na wydawnictwa pism religijno-moralnej treści	400 „	— „
„ *73.*	Krakowskie Towarzystwo techniczne, na wydawnictwo czasopisma „Architekt.“. . . Podwyżkę o 600 K uzasadniają znaczne koszta tego pożytecznego wydawnictwa . .	1.000 „	— „
	Do przeniesienia . .	92.500 K	1.500 K

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	92.500 K.	1.500 K.
„ 74.	Towarzystwo politechniczne we Lwowie, na wydawnictwo czasopisma technicznego . .	1.000 „	— „
„ 75.	Towarzystwo numizmatyczne w Krakowie, na wydawnictwo „Wiadomości numizmatyczno-archeologicznych“	400 „	— „
„ 76.	Na wydawnictwo „Biblioteki politechnicznej“, VII. rata z subwencyi 10.000 K. płatnej w 10 latach	1.000 „	— „
„ 77.	Czytelnia polska w Białej — subwencya na umorzenie pożyczki 14.000 K. na budowę domu — IV. rata z 28-lecia (patrz pozycya 4. dochodów).	500 „	— „
„ 78.	Szkoła nauk politycznych w Krakowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego . .	5.000 „	— „
	Suma działu IV. . .	100.400 K	1.500 K
	Razem . .	101.900 K	

Dział VI. Rozmaite.

Poz. 105.	Dla stowarzyszeń akademickich, ryczałt do rozporządzalności Wydziału kraj. . . .	5.000 K	— „
„ 106.	Na zasiłki dla polskich i ruskich Towarzystw, mających na celu wspomaganie ubogich uczniów, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego w porozumieniu z Radą szkolną krajową .	2.000 „	— „
„ 107.	Towarzystwo im. św. Stanisława Kostki, opieki nad terminatorami we Lwowie . . .	200 „	— „
„ 108.	Związek nauczycielek we Lwowie . . .	1.000 „	— „
„ 109.	Na cele budowy schroniska dla nauczycielek we Lwowie, VIII. rata subwencyi 40.000 K, płatnej w 20 ratach rocznych (w myśl uchwały sejmowej z d. 31. października 1904) . .	2.000 „	— „
„ 110.	Stowarzyszenie nauczycielek w Krakowie, V. rata subwencyi 20.000 K, płatnej w 20 ratach rocznych, na budowę domu dla nauczycielek .	1.000 „	— „
	Do przeniesienia .	11.200 K.	– K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia . .	11.200 K	— K
Poz. 111.	Komitetowi budowy polsk. Domu akadem. im Adama Mickiewicza we Lwowie, III. i IV. półroczna rata amortyz. $4^1/_2\%$ pożyczki 50.000 K, umarzalnej w 33 latach (uchw. sejm. z 18 marca 1907)	3.000 „	— „
„ *112.*	Zasiłki dla zakładów naukowych utrzymywanych przez Towarzystwa, do rozporządzenia Wydziału krajowego . . . . . Podwyżkę o 10.000 K uzasadnia wzrost i wielkie potrzeby szkół popieranych przez Wydział krajowy. Do tej pozycyi odsyła się mianowicie petycye do Ls. 6443, 6479, 6484, 6486, 6553.	— „	50.000 „
„ *113.*	Funduszowi szkolnemu krajowemu odsetki od efektów im. wartości 584.659 K 70 g. wydanych z majątku zarodowego Radzie szkolnej krajowej na fundusz pożyczkowy dla gmin na budowę szkół	25 775 „	— „
„ *114.*	Towarzystwo „Eleuterya“	600 „	— „
„ *115.*	Gal. Towarzystwo ochrony zwierząt . .	200 „	— „
„ *116.*	Na urządzenie warsztatów dla młodzieży szkolnej, do rozporządzenia Wydziału krajowego .	2.000 „	— „
„ *117.*	Na wydawnictwo „Polskiego przeglądu emigracyjnego	— „	1.000 „
„ *118.*	Dla Juliana Nasalskiego, na wydawnictwo „Biblioteki dla młodzieży ruskiej“, do rozporządzenia Wydziału krajowego	250 „	— „
	Suma działu VI. . .	43.025 K	51 000 K
	Razem . .	94.025 K	

Dochody.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
Poz. 3.	Dochód ze sprzedaży ruskich książek szkolnych	8.000 K.	— K
„ *4.*	Czytelnia polska w Białej — zwrot pożyczki 14.000 K. na budowę domu, IV. rata z 28-lecia (patrz poz. 77 wyd.)	500 „	— „
	Suma . .	8.500 K.	— K.

Z wniesionych petycyi *przekazuje się następujące Wydziałowi krajowemu do przedstawienia wniosków i możliwego uwzględnienia w budżecie na rok 1912.*

Petycyę do Ls. 6523 o subwencyę na Hospicyum naukowe polskie w Rzymie.

Petycyę do Ls. 6842 Towarzystwa Bursy im św. Wojciecha.

Petycyę do Ls. 6576 o poparcie Internatu bursy akademickiej w Krakowie.

Do zbadania i ewentualnego uwzględnienia w budżecie na rok 1912 przekazuje się Wydziałowi krajowemu petycye:

Petycyę do Ls. 6604 o uchwalenie subwencyi Stowarzyszenia nauczycielek w Przemyślu.

Petycyę do Ls. 6300 o uchwalenie subwencyi Stowarzyszenia „Schronisko nauczycielek i nauczycieli“ w Zakopanem.

Petycyę do Ls. 6730 o subwencyę na ruskie Towarzystwo nauczycieli szkół wyższych „Uczytelna hromada“.

Petycyę do Ls. 6639 i 6581 *przekazuje się* Wydziałowi krajowemu *do zbadania.*

Petycyę „Zjednoczenia“ do Ls. 6843 *przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego uwzględnienia z poz. 105.*

Do poz. ryczałtowej 25 odsyła się petycye o poparcie burs polskich i ruskich w kraju.

Do poz. 31 odsyła się petycye Towarzystw sokolich polskich i ruskich, a w szczególności także petycyę Sokoła ruskiego we Lwowie i petycyę Sokoła w Bełzie, zalecone przez komisyę budżetową.

Do poz. 106 odsyła się petycye Towarzystw Szkolnej pomocy i opieki nad młodzieżą szkolną *z szczególnem poleceniem* Towarzystwa Pomocy naukowej“ we Lwowie.

Piniński,
przewodniczący.

Głąbiński,
sprawozdawca.

Drukarnia i litografia Piller-Neumanna we Lwowie.

Rubryka V.

Poz. 79—104 a) wydatków.

Oświata i sztuka.

Dział V, Teatry i sztuki piękne.

Sprawozdawca poseł Abrahamowicz.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego Komisya budżetowa wnosi:

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
Poz. 79.	Teatr polski w Krakowie, subwencya stała .	16.000 K.	— K.
„ *80.*	Dyrektorowi teatru miejskiego w Krakowie, Lud. Solskiemu, zasiłek *nadzwyczajny* na rok 1911, do rozporządzalności Wydziału krajowego .	— „	4.000 „
„ *81.*	Budowa teatru w Krakowie, XXIV. i XXV. półroczna rata na opłatę procentów od pożyczki 300.000 K. zaciągniętej przez gminę miasta Krakowa (aż do I. półrocza 1945) .	15.000 „	— „
„ *82.*	Teatr polski i opera polska we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego:		
	a) dramat i komedya . . 28.400 K.		
	b) opera polska . . . 20.000 „	48.400 „	— „
	do przeniesienia . .	79.400K.	4.000 K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	79.400 K.	4.000 K.
Poz. 83.	Dyrektorowi teatru miejskiego we Lwowie, Lud. Hellerowi, zasiłek *nadzwyczajny* na rok 1911, do rozporządzalności Wydziału krajowego .	— „	8.000 „
„ *84.*	Budowa teatru we Lwowie, na pokrycie XXV. i XXVI. raty amortyzacyjnej od pożyczki 600.000 K. zaciągniętej przez gminę miasta Lwowa (aż do I. półr. 1934) . . .	33.696 „	— „
„ *85.*	Teatr ruski pod zarządem Towarzystwa „Ruska Besida“, do rozporządzalności Wydziału krajowego	18.500 „	— „
„ *86.*	Towarzystwo »Ruska Besida“ na utrzymanie orkiestry, *subwencya nadzwyczajna* . . .	— „	4.000 „
	W petycyi wniesionej do liczby 6.316/4528 uprasza Towarzystwo „Ruska Besida“ Wys. Sejm o przyznanie zasiłku w kwocie rocznej 1.500 koron przez pewną ilość lat na niezbędne uzupełnienie garderoby i dekoracyi teatru ruskiego. *Komisya budżetowa wnosi*: *Petycyę powyższą przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania, ewentualnie uwzględnienia przy ułożeniu preliminarza budżetu na rok 1912.*		
	Pod pozycyę 86a wstawia się do budżetu na rok 1911 jako wydatek nadzwyczajny:		
„ *86a*	Teatrowi ruskiemu pod Zarządem Towarzystwa „Ruska Besida“ na uzupełnienie garderoby i dekoracyi, do rozporządzalności Wydziału kraj.	— „	1.500 „
„ *87.*	Na koszta inspekcyi ruskiego teatru narodowego na prowincyi (do rozporządzalności Wydziału krajowego)	— „	500 „
„ *88.*	Dla teatru ludowego w Krakowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego . . .	— „	3.000 „
„ *89.*	Zarządowi Związku teatrów i chórów włościańskich, *subwencya nadzwyczajna*, do rozporządzalności Wydziału krajowego . . .	— „	3.000 „
„ *90.*	Akademia sztuk pięknych w Krakowie, XXIII. rata umorzenia pożyczki 200.000 K. na budowę gmachu (aż do r. 1911 włącznie .	— „	14.000 „
	Do przeniesienia .	131.596 K.	38.000 K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne
	Z przeniesienia .	131.596 K.	38.000 K.
Poz. 91.	Towarzystwo sztuk pięknych w Krakowie, subwencya na budowę własnego gmachu (na czas amortyzacyi pożyczki XIII. rata z 33-lecia) .	— „	1.000 „
„ *91a*	Towarzystwu sztuk pięknych we Lwowie, zasiłek jako wyd. *nadzwyczajny* . . . Powyższem załatwioną zostaje petycya tegoż Towarzystwa do L. 6551/4746 z 22/9 1910	— „	2.000 „
„ *92.*	Gminie miasta Krakowa na zarząd domu imienia Jana Matejki w Krakowie . . .	1.000 „	— „
„ *93.*	Dla młodzieży kształcącej się w naukach i sztukach do rozporządzalności Wydziału kraj.	6.000 „	— „

Do pozycyi tej wniesione zostały następujące petycye:

L. 6.960. Jadwigi Bohdanowicz Koncewskiej o zasiłek w kwocie 500 Kor. na naukę rzeźbiarstwa.

L. 6.899. Maryana Strońskiego, ucznia III. roku c. k. Akademii Sztuk pięknych w Krakowie o zasiłek na kształcenie się w malarstwie.

L. 6.692 Seweryna Abgarowicza, ucznia c. k. Akademii sztuk pięknych w Krakowie o subwencyę na dalsze kształcenie.

L. 6.681. Jana Majerskiego w Paryżu, ucznia Jana Reszkego o zasiłek na naukę spiewu.

L. 6.288 Wiesława Zarzyckiego, ucznia Akademii Sztuk pięknych w Krakowie o zasiłek na malarstwo.

L. 6.289. Ludwika Kosakowskiego z Budzanowa o zasiłek na malarstwo.

L. 6.613 Krystyny Domańskiej o zasiłek na naukę malarstwa.

L. 6.653. Wandy Zabokrzyckiej, o zasiłek na naukę malarstwa.

L. 6.456. Zofii Skrochowskiej, uczenicy szkoły sztuki przemysłowej i dekoracyjnej w Brukselii o stypendyum, względnie o zasiłek.

	Do przeniesienia .	138.596 K.	41.000 K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	138.596 K.	41.000 K.
	L. 6.455. Tadeusza Jareckiego, o zasiłek na kształcenie się w muzyce i kompozycyi.		
	L. 6.521. Aleksandra Południewskiego, o zasiłek na naukę muzyki.		
	L. 6.932. Jadwigi Dębickiej, śpiewaczki operowej na dalsze kształcenie się w śpiewie zagranicą.		
	Powyższe petycye przekazuje się Wydziałowi krajowemu do rzeczowej oceny i załatwienia z ryczałtu do pozycyi 93.		
	Nad petycyą L. 6.374 Jana Drylaka o zasiłek w kwocie 200 K. na sprawienie gramofonu lub innego instrumentu, Sejm przechodzi do porządku dziennego.		
Poz. 94.	Towarzystwo muzyczne we Lwowie w myśl uchwały Sejmu z 10/7 1902. . . .	10.000 „	— „
„ *95.*	Towarzystwo muzyczne we Lwowie na budowę włas. domu na pomieszczenie konserwatoryum wraz z salą koncertową VI. rata subwencyi nadzw.	— „	3.000 „
„ *96.*	Tow. muzyczne w Krakowie	1.600 „	— „
„ *96a*	Komitetowi dla uroczystego obchodu rocznicy Szopenowskiej we Lwowie, nadzwyczajne . Powyższem załątwioną zostaje petycya wniesiona przez rzeczony komitet do liczby 7031	— „	2.000 „
„ *97.*	Konserwatoryum Tow. muzycznego w Krakowie	8.400 „	— „
„ *98.*	Towarzystwu wyższy Instytut muzyczny we Lwowie	3.500 „	
„ *99.*	Tow. muzycznemu w Brodach . . .	— „	400 „
„ *100.*	„ „ w Samborze . . .	— „	200 „
„ *101.*	„ „ Harmonii w Krakowie .	600 „	— „
„ *102.*	Tow. przyjaciół muzyki w Tarnopolu . .	600 „	— „
	Do przeniesienia . .	163.296 K.	46.600 K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia .	163.296 K.	46.600 K.
Poz. 103.	Tow. kapeli narodowej we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego . .	400 „	— „
„ *104.*	Wydziałowi krajowemu do rozporządzalności i przyznania zasiłków po zbadaniu istotnych potrzeb, działalności i pożyteczności pod względem nauki śpiewu i muzyki Towarzystwom muzycznym: „Lutnia“, „Bojan“ i „Echo“ we Lwowie, „Lutnia“ w Krakowie, Tow. im. Moniuszki w Kołomyi i Stanisławowie, „Harmonia“ w Jaśle i Tow. muzycznemu w Jarosławiu, ryczałt w kwocie . . .	3.500 „	— „
	Petycyę Tow. śpiew. „Lutnia“ we Lwowie, do L. 6.695 o stałą i podwyższoną subwencyę, *przekazuje się Wydziałowi krajowemu* do załatwienia przy poz. 104.		
„ *104a*	Woleńskiej Józefie, emerytce, artystce sceny lwowskiej, jednorazowo	— „	200 „
	Powyższem załatwioną zostaje petycya do L. 6.905 Józefy Woleńskiej.		
	Suma działu V. . .	167.196 K.	46.800 K.
		213.996 K.	

Przewodniczący:
Piniński.

Sprawozdawca:
Abrahamowicz.

Drukarnia i litografia Piller-Neumanna we Lwowie.

Budżet krajowy na rok 1911.

Rubryka VI.

Poz. 1—32 wydatków i 1—3 dochodów.

Pomniki historyczne.

Sprawozdawca poseł Leo.

Wysoki Sejmie!

Komisya budżetowa przedkłada Wys. Sejmowi do uchwały rubrykę VI. budżetu krajowego zgodnie z przedłożeniem Wydziału krajowego, wprowadzając do tego preliminarza jedynie następujące zmiany i uzupełnienia:

1) w poz. 4a) w załatwieniu petycyi komitetu parafialnego kościoła św. Floryana w Krakowie do L. 7051|5177 przyznaje się na restauracyę zabytków artystycznych w tym kościele pod pod warunkiem, że c. k. rząd również przyzna na ten cel odpowiednią subwencyę, jednorazową subwencyę w kwocie 6.000 K. płatną w dwóch ratach rocznych po . . 3.000 K

2) w poz. 7a) wstawiono w załatwieniu sprawozdania Wydziału krajowego z czynności Dep. I.-go, str. 63 na restauracyę „kamienicy Sobieskich“ we Lwowie, nabytą w 1908 r. przez gminę król. stoł. m. Lwowa od spadkobierców ś. p. Kaliksta ks. Ponińskiego i przeznaczoną obecnie na pomieszczenie „Muzeum Narodowego im. króla Jana III. jednorazową subwencyę 50.000 K płatną w 5 ratach po . . 10.000 „

3) w poz. 15 d) w przychylnem załatwieniu petycyi zarządu synagogi w Złoczowie do L. 6629|4823 przyznano jednorazową subwencyę w kwocie . . . . . 600 K.

4) w poz. 16c) w załatwieniu petycyi komitetu parafialnego kościoła W. W. Świętych w Krakowie do L. 6463|4671 przyznano na dalszą restauracyę starożytnego kościoła św. Piotra w Krakowie jednorazowo . . . . . 4.000 „

5) w poz. 16d) na cele inwentaryzacyi Archiwum gminy m. Krakowa i wydawnictwa źródeł dziejowych, jednorazową subwencyę . . . . . 1.000 „

6) w poz. 16c) w załatwieniu petycyi komitetu restauracyi starożytnej bożnicy na Kaźmierzu w Krakowie do L. 6863/5023 na koszta restauracyi tego pierwszorzędnej wartości zabytku sztuki średniowiecznej, jednorazowo . . . 2.000 „

7) W załatwieniu petycyi klasztoru Bonifratrów (Braci miłosierdzia) w Krakowie do L. 7057|5183 na cele restauracyi starożytnego kościoła pod wezwaniem św. Trójcy w Krakowie jednorazową subwencyę w kwocie 5.000 K. płatną w 2 ratach po . . . . . 2.500 „

8) W załatwieniu petycyi Grona c. k. konserwatorów Zachodniej Galicyi do L. 6770|4948 na koszta restauracyi starożytnego kościółka w Osieku (powiat Oświęcimski) jednorazową subwencyę . . . . . 1.000 „

9) W załatwieniu petycyi monastyru OO. Bazylianów w Krechowie (powiat Żółkiewski) do L. 7380|5433 na restauracyę murów poforfyfikacyjnych, jednorazowo . . . 1.500 „

10) W załatwieniu petycyi gminy król. stoł. m. Krakowa do L. 7238|5329 na pokrycie kosztów wystawy sztuki starożytnej z epoki króla Władysława Jagiełły, jednorazowo . . 10.000 „

11) W załatwieniu petycyi p. Józefa Pełeńskiego, absolwenta Uniw. Jagiellońskiego do L. 7016|5144 popartej przez grono c. k. konserwatorów Galicyi Wschodniej, na częściowe pokrycie kosztów badań archeologicznych w Haliczu, jednorazową subwencyę . . . . . 400 „

12) W załatwieniu petycyi Grona c. k. konserwatorów Galicyi zachodniej do L. 6400|4610 na częściowe pokrycie kosztów konserwacyi ruin klasztoru byłego Opactwa Benedyktynów w Tyńcu, jednorazowo 6.000 K. płatne w 2 ratach po . 3.000 „

Na podstawie powyższego sprawozdania komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić!

Wydatki.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
Poz. 1.	Utrzymanie kancelaryi konserwatorskich we Lwowie i Krakowie, sporządzanie i publikacye naukowych i urzędowych spisów pomników, znajdujących się w naszym kraju . .	10.000 K.	— K.
„ *2.*	Badanie i ocalanie zabytków starożytnych, piśmiennych i archeologicznych dla zakładu narodowego im. Ossolińskich we Lwowie .	1.000 „	— „
„ *3.*	Muzeum narodowe w Krakowie:		
	a) stała subwencya	15.000 „	— „
	b) na adaptacyę i rozszerzenie Muzeum narodowego, IV. rata z przyznanych 30 000 K. na lat 5	— „	6.000 „
„ *4.*	Krajowe archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie:		
	a) Dyrektor we Lwowie . .	2.400 K.	
	b) Dyrektor w Krakowie . .	2.400 „	
	c) Adjunkt I. klasy we Lwowie: płaca 2.800 K, dodatek aktywalny 960 K. i cztery dodatki trzyletnie po 200 K. . .	4.560 „	
	d) Adjunkt II. klasy we Lwowie płaca 2.200 K, dodatek aktywalny 768 K. i trzy dodatki trzyletnie po 200 K. . . .	3.368 „	
	e) Adjunkt I. klasy w Krakowie: płaca 2.800 K, dodatek aktywallny 960 K.	3.760 „	
	f) Adjunkt II. klasy w Krakowie: płaca 2.800 K. dodatek aktywalny 768 K.	2.968 „	
	g) 2 aplikantów we Lwowie, adjutum roczne po 600 K. .	1.200 „	
	h) 1 aplikant w Krakowie, adjutum roczne	600 „	
	Do przeniesienia .	21.456 K.	26.000 K. 6.000 K.

			zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia		21.456 K	26.000 K.	6.000 K.
	i) Czynsz za najem lokalu we Lwowie 1.600 K. i miejski 5% podatek wodociągowy za r. 1911.	80 K.	1.680 „		
	k) Stróże we Lwowie i w Krakowie: płaca po 1.000 K, dodatki aktywalne po 100 K. dodatki na mundur po 100 K.		2.400 „		
	l) Opał, potrzeby kancelaryjne i inne wydatki		1.200 „	26.736 „	— „
Poz.	*4a.*	Restauracya zabytków artystycznych w kościele św, Floryana w Krakowie. I rata z subwencyi 6.000 K.		— „	3.000 „
„	*5.*	Konserwacya zamku w Olesku		600 „	— „
„	*5a.*	Na przeprowadzenie najniezbędniejszych robót konserwacyjnych w zamku Oleskim		— „	2.000 „
„	*6.*	Restauracya wieży maryackiej w Krakowie VII. Rata z przyznanych 70.000 K.		— „	7.000 „
„	*7.*	Restauracya zamku królewskiego na Wawelu; rata roczna 100.000 K i dotacya Najw. Dworu 100.000 „		— „	200.000 „
„	*7a.*	Restauracya kamienicy Sobieskich we Lwowie, I. rata z subwencyi 50.000 K.		— „	10.000 „
„	*8.*	Koszta inwentaryzacyi drewnianych kościołów IV rata z subwencyi 6.500 K. płatnej w 7-miu ratach rocznych od r. 1908 (a to 6 rat po 1.000 K, ostatnia 500 K.)		— „	1.000 „
„	*9.*	Rertauracya kościoła OO. Cystersów w Mogile, III. (ostatnia) rata z przyrzeczonych 15.000 K.		— „	5.000 „
„	*10.*	Towarzystwu miłośników przeszłości miasta Lwowa, na wydawnictwa		500 „	— „
„	*11.*	Towarzystwu miłośników historyi i zabytków miasta Krakowa na wydawnictwa, *stała* dotacya		1.000 „	— „
„	*12.*	Gminie miasta Lwowa, na zakupno dzieł artystycznych dla Galeryi miejskiej, *stała* roczna subwencya		5.000 „	— „
		Do przeniesienia		59.836 K.	234.000 K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	59.836 K.	234.000 K.
Poz. 13.	Gminie miasta Lwowa, na zakupno zbioru dzieł Matejki dla Galeryi miejskiej — II. rata z subwencyi 15.000 K	— „	5.000 „
„ 14.	Gminie miasta Lwowa, na muzeum narodowe im. Króla Jana III., *stała* subwencya . .	5.000	— „
„ 15.	Restauracya Krużganków w klasztorze OO Franciszkanów w Krakowie — II. rata subwencyi 10.000 K rozłożonej na 4 lata (*pod warunkiem przyznania z c. k. Skarbu państwa na ten cel subwencyi w tej samej wysokości*) . . .	— „	2.500 „
„ 15a.	Restauracya starożytnej synagogi w Złoczowie	— „	600 „
„ 16.	Restauracya katedry Ormiańskiej we Lwowie, II. rata z rozłożonej na 5 lat subwencyi 100.000 K.	— „	20.000 „
„ 16a.	Restauracya kościoła św. Piotra i Pawła w Krakowie	— „	4.000 „
„ 16b.	Inwentaryzacya Archiwum gminy miasta Krakowa i wydawnictwa źródeł dziejowych . .	— „	1.000 „
„ 16c.	Restauracya starożytnej bożnicy w Krakowie .	— „	2.000 „
„ 17.	Budowa kościoła jubileuszowego pod wezw. św. Elżbiety we Lwowie, II. i III. rata amortyzacyjna od pożyczki komunalnej 108.200 K. zaciągniętej na rachunek subwencyi 100.000 K. do spłaty w terminach półrocznych aż do pierwszego kwietnia 1964	— „	4.989 „
„ 18.	Restauracya starożytnego kościoła św. Anny w Krakowie, II. (ostatnia) rata z subwencyi 5.000 K.	— „	2.500 „
„ 19.	Restauracya kościoła parafialnego w Żółkwi, II (ostatnia) rata z subwencyi 5000 K. . .	— „	2.500 „
„ 20.	Konserwacya starożytnej drewnianej cerkiewki w Kontach (pow. Złoczów) (*pod warunkiem, że Skarb Państwa przyzna na ten cel taką samą subwencyę*	— „	500 „
	Do przeniesienia .	64.836 K	279.589 K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	64.836 K.	279.589 K.
Poz. 21.	Restauracya bożnicy w Żmigrodzie (*pod warunkiem jak w pozycyi 20*)	— „	1.000 „
„ *22.*	Restauracya starożytnej bramy zamkowej w Dąbrowie (*pod warunkiem jak w pozycyi 20*) .	— „	1.000 „
„ *23.*	Restauracya kościoła i klasztoru OO. Kapucynów w Olesku	— „	1.500 „
„ *24.*	Restauracya stall i drewnianej dzwonicy kościoła w Bochni, I. rata z subwencyi 3.000 K. rozłożonej na 3 lata	— „	1.000 „
„ *25.*	Restauracya kościoła farnego w Krośnie I. rata z przyznanej subwencyi 10.000 K, rozłożonej na 5 lat (*pod warunuiem, że Skarb Państwa przyzna na ten cel subwencyę w tej samej wysokości*)	— „	2.000 „
„ *26.*	Restauracya kościoła parafialnego w Drohobyczu, I. rata z subwencyi 15.000 K. rozłożonej na 5 lat (*pod warunkiem, że Skarb Państwa przyzna na ten cel subwencyę w tej samej wysokości*)	— „	3.000 „
„ *27.*	Restauracya starożytnego kościoła pod wezwaniem św. Trójcy w Krakowie, obecnie pod zarządem klasztoru Bonifratrów, I. rata z subwencyi 5.000 K.	— „	2.500 „
„ *28.*	Gronu ck. konserwatorów Galicyi Zachodniej na restauracyę starożytnego kościółka w Osieku (pow. Oświęcimski)	— „	1.000 „
„ *29.*	Restauracya murów pofortyfikacyjnych monastyru „OO. Bazylianów w Krechowie (pow. Żółkiewski)	— „	1.500 „
„ *30.*	Gminie król stoł. m. Krakowa na koszta wystawy sztuki starożytnej z epoki króla Władysława Jagiełły	— „	10.000 „
„ *31.*	Pełeńskiemu Józofowi, absolwentowi Uniw. Jagel. na częściowe pokrycie kosztów badań archeologicznych w Haliczu	— „	400 „
	Do przeniesienia . .	64.836 K.	304.489 K.

	zwyczajne:	nadzwyczajne:
Z przeniesienia . .	64.836 K.	304.489 K.
Poz. 32. Gronu ck. konserwatorów Galicyi Zachodniej na częściowe pokrycie kosztów konserwacyi ruin starożytnego opactwa Benedyktynów w Tyńcu, I rata z przyznanej subwencyi 6000 K. . .	— „	3.000 „
Suma wydatków . .	64.836 K.	307.489 K.
Razem . .	372.325 K	

Petycye: Komitetu parafialnego w Bieczu o subwencyę na restauracyę tamtejszego starożytnego kościoła i wieży kościelnej do L. 7358|5412; Grona konserwatorów Galicyi Zachodniej do L. 6399|4609 o subwencyę dodatkową na restauracyę wieży zamkowej w Oświęcimiu; Konwentu OO. Bernardynów w Gwoździcu do L. 6769|4947 o subwencyę na restauracyę kościoła; Zarządu synagogi w Husiatynie do L. 6777|4955 o subwencyę na restauracyę synagogi; Zarządu Muzeum narodowego w Krakowie do L. 7284|5374 o subwencyę na gromadzenie pomników artystycznej twórczości ludu wiejskiego; Komitetu parafialnego kościoła św. Anny w Krakowie do L. 7052|5178 o dalszą subwencyę na restauracyę kościoła; Związku studentów Architektury w szkole politechnicznej we Lwowie do L. 7015|5143 o subwencyę; Wydziału pow. w Wadowicach i Konwentu OO. Bonifratrów w Zebrzydowicach do L. 7005|5135 o zasiłek na odnowienie kościoła; Komitetu restauracyi staroż. kościoła w Szczercu do L. 6691|4874 o subwencyę, wreszcie niezałatwioną dotychczas przez Wydział krajowy zeszłoroczną petycyę Komitetu parafialnego w Podgórzu o subwencyę, *odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania.*

Petycyę Grona ck. Konserwatorów zachodniej Galicyi do L. 6771|4949 o subwencyę na restauracyę starożytnego kościoła w Rabce, *odstępuje się Wydziałowi krajowemu z poleceniem, ażeby w porozumieniu z obydwoma gronami ck. Konserwatorów wdrożył rokowania z ck. Komisyą centralną dla ochrony zabytków sztuki w Wiedniu, celem obmyślenia planu systematycznej inwentaryzacyi i konserwacyi starożytnych drewnianych kościółków i cerkiewek w Galicyi, oraz celem wydania państwowej ustawy o ochronie zabytków sztuki.*

Dochody.

Poz. 1. Taksy krajowego Archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i Krakowie . .	450 K.	— K.
„ *2.* Dotacya Najwyższego Dworu na restauracyę zamku król. na Wawelu	— „	100.000 „
„ *3.* Taksy za wypisy z ksiąg i aktów szlacheckich .	100 „	— „
Suma dochodów . .	550 K.	100.000 K.
Razem . .	100.550 K.	

Przewodniczący:
Piniński.

Sprawozdawca:
Leo.

Z drukarni Piller-Neumanna we Lwowie.

Budżet krajowy na rok 1911.

Rubryka VII.

Poz. 1—13 wydatków i poz. 1—10 dochodów.

Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe.

Sprawozdawca: poseł Starowieyski.

Wysoki Sejmie!

Komisya budżetowa zauważa, że w latach poprzednich wydatki na szupaśnictwo wzrastały stale lecz powoli, odpowiednio do normalnego wzrostu ludności; w roku 1907 wynoszą one **50.886** K, w roku 1908 **51.316** K, nagle w roku 1909 podnoszą się one o **21.015** K; znamiennem zaś jest, że Wydział krajowy nie uważa tej podwyżki jako objawu przypadkowego i chwilowego, albowiem nie preliminuje na rok 1911 cyfry przeciętnej z ostatnich 3 lat w kwocie **58.177** K, lecz preliminuje znacznie wyższą kwotę **70.000** K. Przezorność budżetowa Wydziału krajowego jest tu jednak zupełnie uzasadniona; zwiększenie kosztów szupaśnictwa pochodzi z jednej strony z podwyższenia należytości za konwój pieszy i strawnego dla żandarmów, lecz przedewszystkiem ze zwiększenia się ilości osób szupasowanych, co jest niemylną oznaką zwiększającej się liczby osób życiowo wykolejonych, nałogowych przestępców i w ogóle osób pozbawionych stałego zajęcia. Nagła podwyżka tej pozycyi budżetowej wykazuje rażąco a ujemnie na tę stronę socyalnych stosunków w kraju. Wysoki Sejm oddawna zwracał na tę sprawę baczną uwagę, a w związku z tem stały usiłowania zmierzające do założenia w Przedzielnicy osady dla nieletnich przestępców a w dalszym ciągu stosownie do rezolucyi Wysokiego Sejmu z 13. października 1909 roku do założenia takiejże osady dla dziewcząt. C. k. Rząd miał przyczynić się do założenia tejże osady udziałem wynoszącym 40% ogólnych kosztów budowy. Nadzieje te pomimo poważnych zapewnień, dotychczas jednak się nie sprawdziły. C. k. Rząd wstawił wprawdzie do preliminarza budżetu państwowego na rok 1911 kwotę 65.000 K., zaznaczył jednak, że jest to pierwsza rata „później ustalić się mającej subwencyi państwowej“. Ogólnikowe oświadczenie

to nie jest jeszcze dla kraju zabezpieczeniem 40% udziału c. k Rządu, zwłaszcza, że kilkakrotne odezwy c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych w tej sprawie a odnoszące się do szczegółów drobiazgowych, świadczą o staraniu c. k. Rządu w kierunku obniżenia kosztów i rozmiarów zakładu i o chęci odwlekania coraz dalszego budowy i wypłatę subwencyi państwowej. Na ostatnie swe pismo w tej sprawie z dnia 3 czerwca 1910 LW. 37.066, Wydział krajowy dotychczas odpowiedzi nie otrzymał.

Nie tylko atoli ze strony c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych nie można się doczekać załatwienia sprawy. Inne Ministerstwa, w miarę możności i o ile ta sprawa do nich się odnosi, dostrajają do stanowiska powyższego. I tak Ministerstwo kolei żelaznych wezwane odezwą Wydziału krajowego z dnia 29 stycznia 1910, aby ze względu na projektowaną budowę zbudowało na stacyi Nowe miasto magazyn i ładownię, odpowiedziało po blisko 5 miesiącach, że w tym roku „ma inne nie cierpiące zwłoki roboty“, i że „istnieje nadzieja, że uda się“ w następnym roku potrzebny kredyt uzyskać.

Komisya budżetowa uważa za potrzebne zwrócić uwagę Wysokiego Sejmu na niechętne, pomimo wielokrotnych zapewnień, stanowisko c. k. Rządu w tej sprawie, pomimo, że stosownie do §. 2 ustawy z 24/5 1885, Dz. pp. N. 90, c. k. Rząd do przyczynienia się do kosztów budowy zakładów poprawczych ściśle jest obowiązany.

Komisya budżetowa preliminuje zgodnie z przedłożeniem Wydziału krajowego:

w rubryce VII. poz. 1—13 w rozchodach 1,163.125 kor.

„ „ „ „ 1—10 „ dochodach 447.308 kor.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą rezolucyę:

Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd aby nie czynił dalszych trudności i zwłok przy założeniu osady poprawczej dla chłopców w Przedzielnicy, lecz najrychlej przyznał stanowczo przynajmniej 40% subwencyę na pokrycie kosztów tejże osady, i w takiejże wysokości na założenie osady poprawczej dla dziewcząt a odnośne kwoty wstawił do budżetu państwowego na rok 1911.

W roku 1911 przypada nowe decenualne odnowienie taryfy kwaterunkowej. Z powodu naturalnego wzrostu cen drożyzny tudzież zmiany stosunków w pojedynczych miejscowościach, taryfa dawna już jest przestarzała i nieodpowiada stosunkom.

Komisya budżetowa wnosi zatem następującą rezolucyę:

Sejm wzywa c. k. Rząd, aby przy odnowieniu taryfy kwaterunkowej, uwzględnione zostało ogólne podrożenie cen mieszkań a odpowiednio do tego zaliczenie poszczególnych miejscowości do odnośnych klas taryfowych, uległo gruntownej rewizyi.

Piniński,
przewodniczący.

Starowieyski,
sprawozdawca.

Drukarnia i lit. Piller-Neumanna we Lwowie.

Rubryka VIII.

Poz. 1—14 wydatków i poz. 1—6 dochodów

Komunikacye.

Dział I. „Na drogi".

Sprawozdawca poseł Stanisław Jędrzejowicz.

Wysoki Sejmie!

Powyższy preliminarz rozpada się na dwa działy, z których pierwszy obejmuje **drogi krajowe**, drugi **koleje żelazne.**

W tym samym porządku przystępuje Komisya budżetowa do odnośnego sprawozdania, przedkładając Wysokiemu Sejmowi jako dział I. komunikacyi:

Wydatki na drogi.

Wydział krajowy preliminuje na r. 1911: w wydatkach zwyczajnych	4,460.054 K.
w wydatkach nadzwyczajnych	659.060 „
Razem	5,119.114 K,
co w porównaniu do uchwalonych na ten cel w r. 1910 wydatków	4,152.972 „
okazuje preliminowany wydatek *wyższy* o	966.142 K.

Ta podwyżka wzrostu wydatków powstaje przeważnie na podstawie uchwały sejmowej o ukrajowieniu dróg, bo gdy w roku 1911 kraj przejmuje od powiatów przeszło 500 kilometrów dróg do utrzymania na fundusz krajowy, to nie tylko personal dozorujący i fachowo techniczny musi być powiększony, ale również tak konserwacya jak i konieczna rekonstrukcya musi być wzięta w rachubę, co szczegółowo wyjaśnia sprawozdanie LW. 83531, odesłane przez Sejm do Komisyi drogowej.

Komisya zaś budżetowa ma do zarejestrowania i przedstawienia Wysokiemu Sejmowi te wydatki, które za sobą ukrajowienie dróg już w r. 1911 pociąganą a mianowicie w dziale A) **Koszta Zarządu** preliminuje się:

w poz. 1. na drożników	więcej o .	40.940 K.
w poz. 2. „ ryczałty	„ „ .	12.042 „
w poz. 3., 4. i 5.	„ „ .	9.260 „
w poz. 6. na rekonstrukcye	„ „ .	80.000 „
w poz. 7. b) na utrzymanie dróg nowo objętych	więcej o	400.000 „
w poz. 11. na domki mytnicze	więcej o	3.100 „
	Razem więcej o .	545.342 K.

które jako zupełnie usprawiedliwione Komisya uznaje i do budżetu na rok 1911 wstawia.

Ponadto podwyższa Wydział krajowy poz. 7. C) **na utrzymanie** dawnych 1832 klm. dróg wydatek zwyczajny z miliona na 1,200.000 K. czyli o dwieście tysięcy koron, a to na następującej podstawie:

Wynikłości według zamknięć rachunkowych wynosiły: w r. 1907 1,065.285 K. w r. 1908 1,180.054 K., w r. 1909 1,178.164 K., czyli przeciętnie 1,141.168 K.; a że przy nowo rozpisanych licytacyach cena dostawy szutru i kamieni stale się podnosi, przeto Wydział krajowy zaokrągla te pozycye aż do 1,200.000 K.

Wreszcie w poz. 8a) preliminuje Wydział krajowy na **„Zasiłki“** więcej o 200.000 K. z powodu potrzeby większych wydatków na budowę dróg powiatowych i gminnych I. klasy, które w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z d. 13. października 1909 mają być stopniowo po wybudowaniu ukrajowione.

Skoro wszystkie inne wydatki przez Wydział krajowy w tym dziale preliminowane, są należycie usprawiedliwione a również dochody bez zmiany sprawdzone, Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy jak następuje:

Wydatki: poz. 1 do 14 w łącznej sumie . . 5,119.114 K
Dochody: poz. 1 do 6 „ „ „ . . 776.450 „

Lwów, dnia 28. września 1910.

Przewodniczący:
Piniński.

Sprawozdawca:
St. Jędrzejowicz.

Rubryka VIII.

Pozycya 15—22 wydatków i poz. 7—8 dochodów.

Komunikacye

Dział II. Koleje żelazne.

Sprawozdawca poseł Skołyszewski.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy preliminuje w wydatkach zwyczajnych . . .	959.055	K.
„ „ nadzwyczajnych . .	8.000	„
Razem . .	967.055	K.

czyli to samo, co na rok 1910 uchwalonem zostało.

W dochodach zaś zwyczajnych	57.492	„
z porównania z budżetem na rok 1910	54.454	„
więcej o . .	3.038	K.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydatki na koleje poz. 15—22 w łącznej sumie	967.055	K.
Dochody poz. 7—8 w łącznej sumie	57.492	„

Przewodniczący:
Piniński.

Sprawozdawca:
Skołyszewski.

Z drukarni i litografii Piller-Neumanna.

Budżet krajowy na rok 1911.

Rubryka IX.

Poz. 1—18 wydatków i 1—10 dochodów.

Budowy wodne i melioracye.

Sprawozdawca poseł Dr. K. Lèwicki.

Wysoki Sejmie!

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego przyjmuje Komisya budżetowa Rubrykę IX. „Budowy wodne i melioracye“ na rok 1911, w następującej wysokości:

Wydatki:

A) Studya przygotowawcze Poz. 1—6. w wysokości . . .		130.000 K.
B) Wykonanie budowli wodnych:		
Poz. 7—12	datki kraju na oprocentowanie i umorzenie obligów mających się emitować przez państwo, tudzież raty anuitetowe od pożyczek krajowych na cele regulacyi rzek kanałowych	1,843.578 „
„ *13.*	Systematyczna regulacya rzek karpackich	784.951 „
„ *14.*	Popieranie przedsiębiorstw melioracyjnych na podstawie ustawy z 30. czerwca 1884, Dz. u. p. 116, w łącznej kwocie	4,737.098 „
„ *15.*	Konserwacya publicznych robót melioracyjnych . .	127.000 „
„ *16.*	Popieranie mniejszych robót melioracyjnych w myśl uchwały sejmowej z 26. listopada 1889, razem w kwocie . .	1,212.717 „
„ *17.*	Popieranie doświadczeń z kulturą torfów	27.000 „
„ *18.*	Na powiększenie funduszu pożyczkowego dla spółek wodnych, IV. rata (z 10. lecia)	100.000 „
	Suma wydatków . .	8,962.344 K.

Dochody:

A) Studya przygotowawcze.

Poz.	*1.*	Zwrot kosztów zdjęć i opracowania projektów regulacyi .	6.095 K.
„	*2.*	Subwencya c. k. Skarbu państwa na utrzymanie kursu dozorców drenarskich	4.000 „

B) Wykonanie budowli wodnych.

Poz.	*3—5.*	Dochody z pożyczek	1,823.408 „
„	*6.*	Datek państwowy na regulacyę Dniestru	335.143 „
„	*7.*	Datki państwowe i konkurencyjne na popieranie ustawowych przedsiębiorstw melioracyjnych	2,796.237 „
„	*8*	Zasiłki państwowe i datki konkurencyjne na konserwacyę publicznych robót melioracyjnych	63.500 „
„	*9.*	Zasiłki państwowe i datki konkurencyjne na popieranie mniejszych robót melioracyjnych	680.483 „
„	*10.*	Zasiłki państwowe na popieranie kultury torfowisk . .	13.500 „
		Suma dochodów . .	5,722.366 K.

Razem	Wydatki . . .	8,962.344 K.
	Dochody . . .	5,722.366 „
	Pozostaje do pokrycia . .	3,239.978 K.

Na r. 1910, preliminowano wydatki na		9,423.621 K.
Na r. 1911		8,962.344 „
	otóż mniej o . .	461.277 K.
Na r. 1910, preliminowano dochody na		6,027.700 K
Na r. 1911, ...		5,722.366 „
	otóż mniej o . . .	305.334 K.

Na tej podstawie Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz Rubryki IX. „Budowy wodne i melioracye“ na rok 1911.

Dalej wnosi Komisya budżetowa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić!

Petycyę gr. kat urzędu parafialnego w Semakowcach (powiat Horodenka) l. 6460|4668, o udzielenie subwencyi z funduszu melioracyjnego na wybudowanie studni, *odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia.*

Lwów, 8. października 1910.

Przewodniczący:
Piniński.

Sprawozdawca:
Dr. K. Lewicki.

Druk. i lit. Piller-Neumanna we Lwowie.

Rubryka X.

(Poz. 1—40 wydatków i poz. 1—25 dochodów)

Rolnictwo.

Dział A.) Krajowe zakłady naukowe rolnicze, stypendya i zasiłki na naukę rolnictwa.

Sprawozdawca poseł Starzyński.

A) Wydatki.

Wydział krajowy preliminuje w powyższych pozycyach wydatki zwyczajne w kwocie 1,406.146 K, wydatki nadzwyczajne w kwocie 260.263 K., razem 1,666.409 K., czyli o 62.395 K. więcej niż Wysoki Sejm uchwalił na rok 1910.

Z pomiędzy nowych wydatków należy podnieść kwotę 10.000 K. na połączenie domów mieszkalnych profesorów w Dublanach ze siecią kanalizacyi zakładów dublańskich; następnie kwotę 35.500 K. na inwestycye na folwarku dublańskim, które się tam okazały konieczne, jak o tem świadczy sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowych zakładach naukowych rolniczych (LW. 100.834|1910 str. 6, i 7), a mianowicie na budowę szpichlerza, jednej szopy polowej, rekonstrukcyę stodoły i na zakupno młocarni z prasą do słomy. Przy tej sposobności zauważa się, że pozycya wydatków na folwark dublański wynosi na rok 1911 okrągło 65.560 K. czyli o 2.800 K. mniej niż na rok poprzedni, dochody z folwarku zaś preliminowane są na r. 1911 w kwocie 65 650 K., czyli o niespełna 3.000 K. wyżej niż na rok poprzedni. Odpadła też na r. 1911 pozycya wydatków na wybudowanie hali maszyn dla katedry mechaniki w Dublanach. Natomiast zwiększają się wydatki na utrzynie pól doświadczalnych przy katedrach rolnictwa i chemii rolniczej, a to przez zamierzony rozdział czynności Stacyi rolniczej doświadczalnej we Lwowie, projekto-

wany w ten sposób, by dział doświadczeń polowych przenieść do Dublan i by utworzyć przy katedrze chemii rolniczej zakład doświadczalny uprawy roślin kosztem 10.910 K. rocznej dotacyi, przez co preliminarz Stacyi doświadczalnej botaniczno-rolniczej we Lwowie obniżony zostaje o niespełna 15.000 K., tak, że ta przemiana okazuje się i pod względem budżetowym dla kraju korzystną.

Dotychczasowe szkoły zimowe rolnicze zmieniły swe siedliska; szkoła Tęgoborska przeniesioną została z powodu niesprzyjających okoliczności, zgodnie ze wskazówkami zawartemi w ostatniem sprawozdaniu Komisyi gospodarstwa krajowego o zimowych szkołach rolniczych z Tęgoborzy do Chełmca, położonego również w powiecie Nowo-sądeckim, gdzie najęto dla szkoły realność wraz z dwumorgowem polem. Druga szkoła została przeniesioną z Lubczy do Dulczówki, miejscowości położonej bezpośrednio pod miasteczkiem Pilznem. Przybyła też trzecia zimowa szkoła rolnicza w Gródku Jagiellońskim, dla której preliminuje się 7.500 K. kredytu nadzwyczajnego jako połowa kosztów zamierzonego przez powiat gródecki zakupna realności na pomieszczenie szkoły. Wskutek tego zwiększa się zarazem kredyt na utrzymanie wędrownych nauczycieli rolnictwa o połowę kosztów utrzymania trzeciego nauczyciela, tj. o 2.000 K.

Drugą połowę kosztów pokryje c. k. rząd, patrz pozycyę 20 lit. c) wydatków i pozycyę 22 dochodów.

Preliminarz budżetu szkoły mleczarskiej, mleczarni i serowni szkolnej w Rzeszowie wzrósł znacznie tak w pozycyi wydatków jak i dochodów. Odpowiednio do większej o 200.000 litrów ilości zakupić się mającego mleka podnosi Wydział krajowy preliminarz wydatków o 30.000 K. co zrównoważyć się ma spodziewanym wyższym o 31.040 K. dochodem ze sprzedaży większej ilości wyrobionych z tego mleka produktów. Dla krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie wstawiono jako jednorazowy wydatek nadzwyczajny kwotę 44.360 K. a to 33.000 K. na budowę szklarni a 11.360 K. na instalacye wodociągowe w ogrodzie szkolnym, a to w myśl polecenia Wysokiego Sejmu zawartego w zeszłorocznem sprawozdaniu Komisyi gospodarstwa krajowego. Po uchwaleniu tego kredytu przez Wysoki Sejm uda się Wydział krajowy do c. k. Ministerstwa o przyznanie na koszta tej budowy przynajmniej 40% z funduszów państwowych. Podobnie zamierza postąpić Wydział krajowy i co do budowy szklarni w krajowej szkole ogrodniczej na Wulce kapitańskiej, na który to cel preliminuje się na rok 1911 również 33.000 K w extraordinarium. Preliminarz wydatków innych na tę szkołę jest na r. 1911 o okrągło 40.000 K. niższy aniżeli na rok bieżący, albowiem w extraordinarium odpada 52.000 K. na wydatki budowlane, jakkolwiek jeszcze nie wszystkie potrzebne budowle są tam wykonane (patrz sprawozdanie Wydziału krajowego l. 92.563|1910 i preliminarz rubryki X. „rolnictwo“ str. 149).

Do rzędu szkół gospodyń wiejskich, korzystających z zasiłków z funduszu krajowego przybywa na r. 1911 szkoła w Bachowicach, dla której Wydział krajowy preliminuje 2.000 K. Komisya budżetowa zaś, z inicyatywy posła Stefczyka, podniosła tę kwotę o dalszych 2.000 K. na częściowe pokrycie kosztów budowy tej szkoły. Nadto przywraca Komisya budżetowa 2.000 K. w extraordinarium na pokrycie kosztów budowy gospodarczych budynków dla szkoły gospodyń wiejskich w Szynwałdzie, oraz podwyższa kredyt dla innych szkół i na stypendya dla kształcenia nauczycielek w tych szkołach o 3.000 K., mianowicie z 12.000 K. na 15.000 K. a to ze względu na nowo powstałą szkołę gospodarstwa domowego, założoną w Tłumaczu dla dziewcząt wiejskich przez stowarzyszenie Pań wiejskich kongregacyi Kochawińskiej, a utrzymywaną dotąd przeważnie wielką ofiarnością osób prywatnych, tudzież ze

względu na świeżo założone przez tęże kongregacyę kursa gospodarstwa dla dziewcząt wiejskich w Żydaczowie. Jest życzeniem Komisyi budżetowej, a niewątpliwie i Wysoki Sejm to życzenie podziela, ażeby z owego podwyższonego ryczałtu otrzywywała odtąd szkoła Tłumacka conajmniej 2.000 K. rocznie, a ile możności i więcej, a kurs Żydaczowski conajmniej 1.000 K. rocznie. Zeszłoroczną uchwałą Wys. Sejmu, dotyczącą założenia jednej szkoły gospodyń wiejskich przez Towarzystwo zakładu św. Kunegundy w powiecie Nowosądeckim znajduje Komisya budżetowa zrealizowaną w preliminarzu przez założenie takiejże szkoły w Podegrodziu.

Dla szkoły chmielarskiej w Brodach (dawniej w Starem Siole) podwyższa Komisya kredyt o 900 K.

Wskutek wniesionych przez Towarzystwa „Silskij Hospodar“ i „Rilnyczyj Sojuz“ petycyi o subwencye na cele rolnicze, i to w bardzo znacznych kwotach, uchwaliła Komisya zaproponować Wysokiemu Sejmowi uchwalenie na ten cel kwoty 15.000 K. w wydatkach *nadzwyczajnych*. Wobec tego, że towarzystwa te świeżo dopiero powstały a zatem nie mają jeszcze za sobą przeszłości, któraby dawała podstawę do ocenienia ich działalności, jak również wobec tego, iż towarzystwa te oparte są na zasadzie odmiennej od dotychczasowych towarzystw rolniczych, albowiem nie na zasadzie terytoryalnej, obejmującej wszystkich mieszkańców pewnej części kraju, lecz na zasadzie narodowościowej, a nawet w jej obrębie na zasadzie przynależności do jednego lub drugiego stronnictwa narodowego, Komisya budżetowa uważała, iż kredyt ten uchwalony ma być do rozporządzalności Wydziału krajowego, od którego oczekuje zbadania przyszłej działalności Towarzystw, czuwania nad użyciem subwencyi na cele w uchwale sejmowej oznaczone, tj. cele ściśle rolnicze i zdania Sejmowi sprawy przy najbliższym preliminarzu budżetowym.

Subwencye dla Towarzystwa „Proświty“ na cele rolnictwa i sadownictwa, tudzież na utrzymanie szkoły rolniczej w Miłowaniu podniosła Komisya budżetowa z 25.000 K. na 28.000 K. względnie z 5.000 K. na 7.000 K., a zarazem przywróciła subwencyę dla Towarzystwa im. Michała Kaczkowskiego na cele rolniczej nauki i podniosła ją do cyfry 6.000 K.

B) Dochody.

Z wyjątkiem pozycyi, dotyczących dochodów z folwarku dublańskiego, ze szkoły mleczarskiej rzeszowskiej i ze skarbu państwa na utrzymanie wędrownych nauczycieli rolnictwa, o czem była już wyżej mowa, niema o rubryce X. dochodów nic ważniejszego do zauważania.

W myśl powyższych uwag Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydatki.

A) Krajowe zakłady naukowe rolnicze, stypendya i zasiłki na naukę rolnictwa.

			zwyczajne:	nadzwyczajne:	
Poz.	*1.*	Akademia rolnicza w Dublanach (*wedle szczegółowego prelim. Wydz. kraj.*)	288.366 K.	19.940 K.	
„	*2.*	Na wykończenie Stacyi doświad. mechanicznej wraz z urządzeniem wewnętrznem, z ogólnej sumy 33.400 K. I. rata	— „	17.000 „	
„	*3.*	Na ukończenie kanalizacyi w Dublanach	— „	10.000 „	
„	*4.*	Niższa szkoła rolnicza w Dublanach	41 406 „	1.800 „	*Wedle szczegółowych preliminarzy Wydziału krajowego.*
„	*5.*	Szkoła gorzelnicza w „	20.130 „	1.600 „	
„	*6.*	Gorzelnia szkolna w „	14.750 „	— „	
„	*7.*	Folwark w Dublanach . . .	57.365 „	8.200 „	
„	*8.*	Na budynki gospodarcze na folwarku dublańskim i na młocarnie . .	— „	35.500 „	
„	*9.*	Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach . . .	60.197 „	5.360 „	*Wedle szczegółowych preliminarzy Wydziału krajowego.*
„	*10.*	Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie	26.036 „	— „	
„	*11.*	Wyższa szkoła lasowa we Lwowie	47.739 „	8.912 „	
„	*12.*	Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie . , . . .	152.637 „	9.707 „	
„	*13.*	Folwark w Czernichowie . .	18.735 „	10.272 „	
„	*14.*	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Berężnicy	47.320 „	9.800 „	
		Do przeniesienia	774.681 K.	138.091 K.	

		zwyczajne:	nadzwyczajne:	
	Z przeniesienia	774.681 K	138.091 K	
Poz. 15.	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence	39.230 „	5.110 „	Wedle szczegółowych preliminarzy Wydziału krajowego.
„ 16.	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy	40.090 „	600 „	
„ 17.	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach	44.560 „	2.160 „	
„ 18.	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole	46.187 „	3.842 „	
„ 19.	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Miłocinie	55.250 „	7.100 „	
„ 20.	Szkoły zimowe rolnicze:			
	a) utrzymanie szkoły w Chełmcu	3.260 „	— „	
	b) utrzymanie szkoły w Dulczówce	1.900 „	— „	
	c) pobory trzech nauczycieli wędrownych rolnictwa, pełniących zarazem obowiązki kierowników szkół zimowych rolniczych w Chełmcu, Dulczówce i Gródku po 4.000 K. (patrz poz. 27.) .	12.000 „	— „	
	d) na zakupno realności na założenie zimowej szkoły rolniczej w Gródku jagiellońskim, połowa kosztu	— „	7.500 „	
„ 21.	Szkoła mleczarska, mleczarnia i serownia szkolna w Rzeszowie . .	180.460 „	2 900 „	Wedle szczegół. prelim. Wydz. kr.
„ 22.	Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie	40.750 „	700 „	
„ 23.	dtto na budowę szklarni i wodociągów w ogrodzie	— „	44.360 „	
» 24.	Krajowa szkoła ogrodnicza na Wulce kapitańskiej (*wedle szczegółow. prelim. Wydziału krajowego*	49.934 „	12.900 „	
» 25.	dtto na budowę szklarni . .	— »	33.000 „	
	Do przeniesienia .	1,268.302 K	258.263 K	

			zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia		1,268.302 K.	258.263 K.
Poz. 26.	Krajowy zakład sadowniczy w Zaleszczykach (*wedle szczegół. preliminarza Wydziału krajowego.*) . . .		30.502 „	500 „
„ *27.*	Utrzymanie dwóch nauczycieli wędrownych rolnictwa, pełniących obowiązki instruktorów ogrodnictwa i sadownictwapo 4.000 K. (patrz poz. 20).		8.000 „	— „
„ *28.*	Na środki demonstracyjne przy nauce wędrownej rolnictwa	1.600 K.		
	i na koszta kancelaryjne dla instruktora sadownictwa	300 „	1.900 „	— „
„ *29.*	Dla Towarzystwa „Proświta“:			
	a) na cele rolnictwa i sadownictwa, do rozporządzenia Wydziału krajowego		28.000 „	— „
	b) na utrzymanie szkoły rolniczej w Miłowaniu		7.000 „	— „
„ *29a.*	Dla Towarzystwa im. Michała Kaczkowskiego, na cele rolniczej nauki .		6.000 „	— „
„ *29b.*	Dla Towarzystw rolniczych „Selskij Hospodar“ i „Rilniczyj Sojuz“, do rozporządzalności Wydziału krajowego, na cele rolnicze . . .		— „	15.000 „
„ *30.*	Akademia weterynaryi we Lwowie:			
	a) subwencya c. k. Rządowi	4.000 K.		
	b) asekuracya budynku	82 „		
	c) stała subwencya na utrzymanie internatu dla podkuwaczy kształcących się w szkole kucia koni .	1.500 „	5.582 „	— „
„ *31.*	Krajowy weterynarz, płaca	3.000 K.		
	dodatek aktywalny . .	960 „	3.960 „	— „
„ *32.*	Stypendya dla uczniów Akademii weterynaryi we Lwowie . . .		3.500 „	— „
	Do przeniesienia . .		1,362.746 K.	273.763 K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia . .	1,362.746 K.	273.763 K.
Poz. 33.	Stypendya dla kandydatów na nauczycieli dla szkół rolniczych . .	8.000 „	— „
„ *34.*	Stypendya dla uczniów i abiturentów krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	6.400 „	— „
„ *35.*	Na wydawnictwo podręczników dla uczniów niższych szkół rolniczych .	2.000 „	— „
„ *36.*	Na podróże naukowe nauczycieli szkół rolniczych	2.000 „	— „
„ *37.*	Na remuneracye i zapomogi dla nauczycieli szkół rolniczych . .	2.000 „	— „
„ *38.*	Zaliczki na płace dla nauczycieli szkół rolniczych	8.000 „	— „
„ *39.*	Zasiłki dla szkół gospodyń wiejskich:		
	a) w Albigowej . . 4.000 K.		
	b) w Olesku . . . 4.000 „		
	c) w Szynwałdzie . . 2.000 „		
	d) w w Bachowicach . 2.000 „		
	e) zasiłki dla innych szkół i stypendya dla kształcenia nauczycielek w tych szkołach . . . 15.000 „	27.000 „	— „
	f) na założenie szkoły gospodyń wiejskich w powiecie nowosądeckim w Podegrodziu dla Towarzystwa zakładu św. Kunegundy (I rata z 10 lecia)	— „	1.500 „
	g) na budowę szkoły gospodyń wiejskich w Szynwałdzie . . .	— „	2.000 „
	h) na budowę szkoły gospodyn wiejskich w Bachowicach . . .	— „	2.000 „
„ *40.*	Galic. Towarzystwu gospodarskiemu na szkołę chmielarską w Brodach .	2.000 „	— „
	Suma działu A. . .	1,421.046 K.	279.263 K.
	Razem . .	1,700.309 K.	

Dochody.

			Zwyczajne	Nadzwyczajne
„	1.	Akademia rolnicza w Dublanach .	122.568 K.	— K.
„	2.	Niższa szkóła rolnicza w Dublanach	9.580 „	— „
„	3.	Szkoła gorzelnicza „ „	5.200 „	— „
„	4.	Gorzelnia szkolna „ „	12.750 „	— „
„	5.	Folwark w Dublanach . . .	65.650 „	
„	6.	Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach . . .	26.800 „	— „
„	7.	Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie . . .	5.850 „	— „
„	8.	Wyższa szkoła lasowa we Lwowie .	14.900 „	— „
„	9.	Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie	69.000 „	— „
„	10.	Folwark w Czernichowie . .	23.370 „	— „
„	11.	Niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy .	20.920 „	— „
„	12.	„ „ „ „ Horodence .	12.700 „	— „
„	13.	„ „ „ „ Jagielnicy .	16.368 „	— „
„	14.	„ „ „ „ Kobiernicach	19.018 „	— „
„	15.	„ „ „ „ Suchodole .	21.932 „	— „
„	16.	„ „ „ „ Miłocinie .	23.700 „	15.000 „
„	17.	Szkoła mleczarska, mleczarnia i serownia szkolna w Rzeszowie .	162.800 „	— „
„	18.	Szkoła ogrodnicza w Tarnowie .	12.440 „	— „
„	19.	„ „ na Wulce kapitańskiej	9.000 „	— „
„	20.	Zakład sadowniczy w Zaleszczykach	16.200 „	— „
„	21.	Zwroty zaliczek na płace od nauczycieli szkół rolniczych . . .	6.000 „	— „
„	22.	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na utrzymanie 5 nauczycieli wędrownych rolnictwa dla włościan .	10.000 »	— „
		Do przeniesienia .	686.746 K.	15.000 K.

Wedle szczegółowych preliminarzy Wydziału krajowego

		zwyczajne:	nadzwyczyjne:
	Z przeniesienia . .	686.746 K.	15.000 K.
Poz. 23.	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na utrzymanie nauczyciela wędrownego weterynaryi . . .	2.000 „	— „
„ *24.*	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na budowę internatu w Dublanach IV. rata z przyznanych pięciu rat	— „	14.000 „
„ *25.*	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na koszta budowy wodociągu w Dublanach (III. ostatnia rata) . .	— „	10.000 „
	Suma dochodów .	688.746 K.	39.000 K.
	Razem .	727.746 K.	

Powyższemi uchwałami załatwione są petycye L. 3.577, 6.425, 6.465, 6.504, 6.636, 6.638, 6.640, 6.642, 6.729, 6.958.

Petycyę asystentów i stypendystów zakładów naukowych rolniczych w Dublanach o podwyższenie ich poborów i wybudowanie im domów mieszkalnych (L. 6736) *odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania, sprawozdania i ewentualnego postawienia wniosków na najbliższej sesyi*, oświadczając się za systemem budowania domów mieszkalnych dla asystentów zamiast dawania im kwaterunkowego w gotówce.

Petycyę Julii Kasprzyckiej, wdowy po ogrodniku Akademii rolniczej w Dublanach, o jednorazowy dar z łaski (7170), *odstępuje się Wydziałowi krajowemu jako wniesioną już po zamknięciu budżetu*

Lwów, dnia 10 października 1910,

Przewodniczący:
Piniński.

Sprawozdawca:
St. Starzyński.

Druk. i lit. Piller-Neumanna we Lwowie.

Budżet krajowy na rok 1911.

Rubryka X.

Poz. 41—83 wydatków i 26—32 dochodów.

Rolnictwo.

Dział B) Wydatki na ogólne cele rolnictwa.

Dział C) Wydatki na podniesienie hodowli i gospodarstwa nabiałowego.

Sprawozdawca poseł Krzeczunowicz.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydatki:

B) Wydatki na ogólne cele rolnictwa.

		zwyczajne:	nadzwyczajne
Poz. 41.	Krajowa komisya dla spraw rolniczych, komisye naukowe i konferencye naukowe niższych szkół rolniczych, do dyspozycyi Wydziału krajowego	6.000 K.	— K.
„ *42.*	Na rozmaite zasiłki, mające na celu podniesienie rolnictwa i przemysłu rolniczego tudzież wiedzy rolniczej, do dyspozycyi Wydziału krajowego	12.000 „	— „
	Do przeniesienia .	18.000 K.	— K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia . .	18.000 K.	— K.
Poz. 43.	Na kształcenie instruktorów rolnictwa dla włościan	10.000 „	— „
„ 44.	Towarzystwu gospodarskiemu galicyjskiemu we Lwowie	20.000 „	— „
„ 45.	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie . .	16.000 „	— „
„ 46.	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie, na zasilenie działalności towarzystw okręgowych . uwzględniając temsamem petycyę Komitetu Towarzystwa rolniczego w Krakowie LS. 3607/09 i LS. 7076/10	13.000 „	— „
„ 47.	Galic. Towarzystwu gospodarskiemu we Lwowie na zasilenie działalności oddziałów . . uwzględniając temsamem petycyę Komitetu Galic Tow. gospodarskiego LS. 4152/09.	18.000 „	— „
„ 48.	Galic. Towarzystwu gospodarskiemu, na utrzymanie i koszta pydróży referenta dla spraw rolniczych	5.000 „	— „
„ 49.	Dtto na utrzymanie instruktora uprawy i wyprawy konopi	1.000 „	— „
„ 50.	Towarzystwu rolniczemu krakowskiemu, na utrzymanie i koszta podróży instruktora rolnictwa i referenta dla spraw rolniczych . . .	5.000 „	— „
„ 51.	Na subwencyonowanie konkursów i wystaw maszyn rolniczych urządzanych przez krajowe Towarzystwa rolnicze	2.500 „	— „
„ 52.	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie, na utrzymanie biura rachunkowego dla rolników .	1.000 „	— „
„ 53.	Towarzystwu gospodarskiemu galicyjskiemu we Lwowie, na utrzymanie biura handlowego .	2.000 „	— „
„ 54.	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie, na popieranie organizacyi handlu rolniczego . .	1.000 „	— „
„ 55.	Obydwu Towarzystwom rolniczym, na premie dla sług	1.000 „	— „
	Do przeniesienia .	113.500 K.	— K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	113.500 K.	— K.
Poz. 56.	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie, na doświadczenia polowe	3.000 „	— „
„ *57.*	Dla Kółek rolniczych :		
	a) na koszta zakładania i lustracyę tychże	15.000 „	— „
	b) na koszta administracyjne . . .	4.000 „	— „
	c) na utrzymanie lustratorów handlowych sklepików wiejskich . . . . . uwzględniając tem samem petycyę zarządu głównego Tow. Kółek rolniczych L. S. 6667.	11.000 „	— „
	d) na utrzymanie praktycznych kursów handlowych dla sklepikarzy Kółek rolniczych .	4.000 „	— „
	e) na ogólne cele rozwoju rolniczej i handlowej działalności Kółek rolniczych, pod kierunkiem i kontrolą Zarządu . . .	20.000 „	— „
	f) na utrzymanie i koszta podróży dwóch nauczycieli wędrownych	9.000 „	— „
	g) na popieranie działalności Kółek rolniczych w poszczególnych powiatach , .	27.500 „	— „
„ *58.*	Na wydawnictwa czasopism :		
	a) Towarzystwu rolniczemu w Krakowie na wydawnictwo „Tygodnika rolniczego“ .	3.000 „	— „
	b) Na wydawnictwo „Rolnika“ . . .	4.000 „	
	c) Na wydawnictwo „Przewodnika Kółek rolniczych“	3.000 „	— „
	d) Galicyjskiemu Towarzystwu leśnemu na dawnictwo czasopisma „Sylwan“ . .	600 „	— „
	e) na wydawnictwo „Hospodarska Czasopyś“	1.000 „	— „
	f) na wydawnictwa innych czasopism, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego . .	3.500 „	— „
„ *59.*	Na utrzymanie kraj. składu publicznego w Krakowie (zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego)	40.791 „	— „
	Do przeniesienia . .	262.891 K.	— K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia . .	262.891 K	— K.
Poz. 60.	Umorzenie pożyczki 800.000 K. zaciągniętej w Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie, na założenie Składów publicznych we Lwowie i w Krakowie:		
	a) 45.) i 46.) rata kapitału 47.836 K. 04 g.		
	b) 4½% odsetki z góry 5.147 „ 96 „	52.984 „	— „
„ *61.*	Na zalesienia ochronne w myśl ustawy z dnia 15. czerwca 1904 (Dz. ust. kraj. Nr. 94.) .	10.000 „	— „
„ *62.*	Austryacki centralny Komitet dla ochrony interesów rolniczych i lasowych, przy zawieraniu układów handlowych	1.000 „	— „
	Suma działu B. . .	326.875 K.	— K.

C. Wydatki na podniesienie hodowli i gospodarstwa nabiałowego.

Poz. 63.	Na podniesienie hodowli bydła, w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 11. lipca 1902, i z dnia 14 i 22 listopada 1905:		
	a) 18. i 19. półroczna rata z 10 lecia od 1. lipca 1902	100.000 K.	— K
	b) na koszta komisyi licencyonujących, po myśli §. 4. ustawy z dnia 10. lipca 1902 (z uwzględnieniem subwencyi rządowej w rubr. X. dochodów)	27.500 „	— „
	c) na wystawy targowe bydła rozpłodowego:		
	α) Towarzystwu gospodarskiemu galicyjskiemu we Lwowie	2.500 „	— „
	β) Towarzystwu rolniczemu w Krakowie .	1.500 „	— „
	d) na kontrolę mleczności:		
	α) Towarzystwu gospodarskiemu galicyjsk.	4.000 „	— „
	β) Towarzystwu rolniczemu w Krakowie .	2.500 „	— „
	γ) na popieranie włościańskich mleczarskich związków kontrolnych	1.500 „	— „
	e) na utworzenie obór zarodowych gminnych .	30.000 „	— „
	Do przeniesienia . .	169.500 K.	— K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia .	169.500 K.	— K.
Poz. 64.	Na zwiększenie stałego funduszu hodowlanego o 50.000 K. do kwoty 150.000 K. (V. rata z pięciolecia)	10.000 „	— „
„ 65.	Na rozszerzenie targowicy miejskiej dla bydła wywozowego w Krakowie (VI rata z dziesięciolecia), w myśl uchwały Sejmu z dnia 21. listopada 1905.	20.000 „	— „
„ 66.	Na utrzymanie instruktora hodowli bydła w Towarzystwie gospodarskiem lwowskiem: płaca . . . . . 3.000 K. ryczałt na koszta podróży . 1.000 „	4.000 „	— „
„ 67.	Na utrzymanie instruktora hodowli bydła w Towarzystwie rolniczem krakowskiem (pod warunkiem, ażeby mianowanie instruktora zawisłem było od zatwierdzenia Wydziału krajowego) .	4.000 „	— „
„ 68.	Na akcyę tępienia gruźlicy u bydła . 5.000 K. subwencya rządowa . . . 5.000 „	10.000 „	— „
„ 69.	Na badania mające na celu zwalczanie ronienia zakaźnego u krów, do dyspozycyi Wydziału krajowego	2.000 „	— „
„ 70.	Na szczepienia ochronne przeciw różycy u świń	2.000 „	— „
„ 71.	Towarzystwo hodowców czerwonego bydła .	4.000 „	— „
„ 72.	Na podniesienie chowu koni roboczych i włościańskich	25.000 „	— „
„ 73.	Na urządzenie targowych wystaw koni, podczas wyścigów we Lwowie	2.500 „	— „
„ 74.	Na premiowanie klaczy i źrebiąt . . .	7.000 „	— „
„ 75.	Na kursy kucia koni, obydwom Towarzystwom krajowym po 1.000 K.	2.000 „	— „
„ 76.	Na podniesienie chowu owiec i kóz dla galic. Towarzystwa gospodarskiego . . .	1.000 „	— „
„ 77.	Towarzystwu rolniczemu krakowskiemu, na chów kóz	1.000 „	— „
	Do przeniesienia .	264.000 K	— K

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	264.000 K.	— K.
Poz. 78.	Na podniesienie chowu świń, obydwom Towarzystwom gospodarczym	35.000 „	— „
„ *79.*	Na podniesienie gospodarstwa nabiałowego w Galicyi.		
	a) krajowe biuro mleczarskie:		
	1. kierownik biura, płaca . 3.600 K.		
	dodatek aktywalny . . 1.200 „		
	„ pięcioletni . . 400 „		
	„ osobisty . . 1.000 „	6.200 „	— „
	2. dwóch instruktorów po 3000 K. . .	6.000 „	— „
	3. instruktor-adjunkt	2.400 „	— „
	4. instruktor-praktykant, płaca . .	1.920 „	— „
	5. lustrator rachunkowy, płaca . 2.200 K.		
	dodatek aktywalny . . 800 „	3.000 „	— „
	6. ryczałt na dyurna	766 „	— „
	b) ryczałt na koszta podróży służbowych instruktorów mleczarstwa i lustratora .	10.000 „	— „
	c) stypendya mleczarskie i serkarskie . .	2.000 „	— „
	d) na potrzeby biura mleczarskiego . .	1.500 „	— „
	e) na utrzymanie sekretarza Towarzystwa mleczarskiego w Krakowie . . .	1.200 „	— „
	f) subwencye na popieranie mleczarstwa i handlu masłem	10.000 „	— „
	g) zasiłki dla spółek mleczarskich, z funduszu krajowego . . . . 3.000 K.		
	i z subwencyi państwowej . 40.000 „	43.000 „	— „
„ *80.*	Zakład produkcyi narybku w Oparach . .	3.000 K.	— „
„ *81.*	*a)* Towarzystwo rybackie w Krakowie . .	2.400 „	— „
	b) Towarzystwo rybackie w Krakowie na zakładanie stawków gminnych i włościańskich uwzględniając tem samem petycę tegoż Towarzystwa L. s. 6410 popartą przez Komitet Tow. rolniczego petycyą L. 7077.	—	2.000 „
„ *82.*	Na podniesienie chowu drobiu ryczałt do dyspodyspozycyi Wydziału krajowego . . .	11.000 „	— „
	Do przeniesienia .	403.386 K.	2.000 K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia . .	403.386 K	2.000 K.
Poz. 83.	Galicyjskiemu Tow. Gospodarskiemu:		
	a) na prowadzenie agencyi sprzedaży materyału rzeźnego	5.000 „	— „
	b) na zasilenie Spółki galicyjskiej zbytu jaj i drobiu	—	2.000 „
	Suma działu C. . .	408.386 K	4.000 K.
	Razem . .	412.386 K	

Dochody.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
Poz. 26.	Krajowy skład publiczny w Krakowie (wedle szczegółowego prelimin. Wydziału krajowego) .	41.500 K	— K
„ *27.*	Dochód ze sprzedaży kart myśliwskich . .	27.000 „	— „
„ *28.*	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na koszta licencyonowania buhajów	12.500 „	— „
„ *29.*	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na 2 instruktorów hodowli bydła	4.000 „	— „
„ *30.*	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na utrzymanie instruktora mleczarstwa;		
	a) na instruktóra mleczarstwa . 2.000 K		
	b) na adjunkta i siłę pomocniczą . 1.720 „		
	c) na koszta podróży dla tych funkcyonaryuszy . . . . 2.250 „	5.970 „	— „
„ *31.*	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na urządzanie spółek mleczarskich	40.000 „	— „
„ *32.*	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na akcyę tępienia gruźlicy u bydła	5.000 „	— „
	Suma dochodów .	135.970 „	— „

Sejm odsyła do Wydziału krajowego petycye:

1) L. S. 7114 Wydziału galicyjskiego Tow. leśnego na wydawnictwo czasopisma Sylwan.

2) Tadeusza Czajkowskiego na wydawnictwo głosu rolniczego w Tarnowie *do uwzględnienia z ryczałtu poz. 58 f.*

3) L. S. 7043 Podolskiej spółki producentów konopii *do zbadania i ewentualnego uwzględnienia;*

4) L. S. 7078. Związku hodowców bydła Simentalskiego.

5) L. S. 6725. Zarządu głównego towarzystwa kółek rolniczych na urządzenie kursów gospodarstwa kobiecego.

6) L. S. 7079. Komitetu tow. rolniczego w Krakowie o subwencyę na rozszerzenie produkcyi doborowego ziarna do siewu.

7) L. S. 7080 o zasiłek na utrzymanie instrktora dla poprawy łąk i pastwisk, tudzież

8) L. S. 7025. Oddziału Stryjsko-Żydaczowskiego Gal. Tow. Gospodarskiego o subwencyę na instruktora hodowlano rolniczego; *do zbadania i sprawozdania.*

Sejm nie uwzględnia petycyi L. S. 6793 Towarzystwa „Centralny Związek mleczarski we Lwowie", ponieważ potrzeby gospodarstwa nabiałowego w Gallcyi są już załatwione pozycyą 79. budżetu.

Lwów, 11 października 1910.

Przewodniczący:
Pinińśki.

Sprawozdawca:
Krzeczunowicz.

Druk. i lit. Piller-Neumanna we Lwowie.

Budżet krajowy na rok 1911.

Rubryka X.

Poz. 84—92 wydatków i poz. 33 dochodów.

Rolnictwo

Dział D) Na podniesienie innych gałęzi gospodarstwa krajowego.

Sprawozdawca poseł Stefczyk.

Preliminowano w tym dziale przez Wydział krajowy wydatki zwyczajne

w kwocie	K. 22.700·—
nadzwyczajne zaś w kwocie	„ 6.500·—
razem w kwocie	K. 29.200·—
są niższe o	„ 800·—
od uchwalonych na rok 1910	K. 30.000·—
a wyższe o	K. 700·—
od wynikłości za r. 1909	K. 28.500·—

Obniżenie wydatków o 800 K. w porównaniu z budżetem na rok 1910 pochodzi z pominięcia jednnorazowej subwencyi w kwocie 2.000 K. dla Komitetu urządzającego dział galicyjski na międzynarodowej wystawie łowieckiej w Wiedniu a wstawienia nowej pozycyi 89. c) w kwocie 1.200 K. dla Wydz. pow. w Brzesku na utrzymanie instruktora sadownictwa.

Komisya budżetowa postanowiła nadto podnieść w poz. 89a) wydatek zwyczajny „Towarzystwu rolniczemu“ w Jaśle na utrzymanie instruktora sadownictwa i szkółki drzew owocowych“ z kwoty 1.000 K. na 2.400 przy równoczesnem wykreśleniu proponowanego w poz. 89 a) β. wydatku nadzwyczajnego 1.000 K. dla tegoż Towarzystwa, na pokrycie części kosztów założenia szkółki drzew owocowych.

Z tą jedynie zmianą preliminarza przedłożonego przez Wydział krajowy wnosi Komisya uchwalenie w tym dziale:

Wydatki.

D) Na podniesienie innych gałęzi gospodarstwa krajowego.

		zwyczajne:	nadzwyczajne
Poz. 84.	Towarzystwo dla podniesienia uprawy tytoniu VI. rata (ostatnia) z 6-lecia od roku 1906 (uchwała Sejmu z 4. listopada 1904) . . 6.000 K. i subwencya rządowa (jak rubr. X. poz. 33. dochodów . . . 2.000 „	8.000 K.	— K.
„ *85*	Na popieranie celów zjednoczonego Towarzystwa dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie	600 „	— „
„ *86*	Towarzystwo ogrodnicze w Krakowie . .	2.000 „	— „
„ *87*	Towarzystwo ogrodnicze w Krakowie na zakład sadowniczy „Glinka“	2.000 „	— „
„ *88*	Towarzystwo ogrodnicze w Tarnowie . .	1.000 „	— „
„ *89*	Subwencye na cele sadownictwa:		
	a) Towarzystwu rolniczemu w Jaśle, na utrzymanie instruktora sadwnictwa . .	2.400 „	— „
	b) Wydziałowi powiatowemu w Limanowej, na utrzymanie instruktora sadownictwa .	1.500 „	— „
	c) Wydziałowi pow. w Brzesku na utrzymanie instruktora sadownictwa . . .	1.200 „	— „
	d) na utrzymanie instruktorów sadownictwa w innych powiatach, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego	2.000 „	— „
	e) na utrzymanie szkółki drzew owocowych w Olesku	1.000 „	— „
	f) na utrzymanie szkółki drzew owocowych Towarzystwa „Silski Hospodar“ w Olesku .	— „	1.000 „
	g) na utrzymanie szkółek drzew owocowych w innych powiatach, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego	2.400 „	— „
	Do przeniesienia . .	24.100 K.	1.000 K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia . .	24.100 K.	1.000 K.
Poz. 90.	Zasiłek dla Zakładu sadowniczego p. p. Niemczewskich w Okopach	— „	1.000 „
„ *91.*	Wydziałowi powiatowemu w Wieliczce na Zakład sadowniczy w Wieliczce	— „	1.000 „
„ *92.*	Dołkowskiemu Henrykowi na produkcyę ziemniaków nasiennych.	— „	2.500 „
	Suma działu D. . .	24.100 K.	5.500 K.
	Razem .	29.600 K.	

Dochody.

Poz. 33.	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa, na podniesienie uprawy tytoniu	2 000 K.	— K.

Lwów, dnia 7. października 1910.

Przewodniczący:
Pinińśki.

Sprawozdawca:
Stefczyk.

Z drukarni i litografii Piller-Neumanna.

Budżet krajowy na rok 1911.

Rubryka X.

(Poz. 93 wydatków).

Rolnictwo

Dział E. Koszta komisyi agrarnej.

Sprawozdawca poseł Skołyszewski.

Wysoki Sejmie!

W budżecie na r. 1910 uchwalono wydatki tej pozycyi 94.334 K.
Komisya budżetowa proponuje na r. 1911:

Wydatki poz. 93. Na koszta komisyi agrarnej w kwocie . . . **100.468 K**

zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego, a więcej o 6.134 K od kwoty uchwalonej na r. 1910.

Różnica wynikła z powodu projektowanego powiększenia etatu urzędników komisyi agrarnej, od dnia 1. października 1911, oraz powiększenia podręcznego funduszu komisarza miejscowego i kosztów komisyjnych.

Dochodów w tym dziale nie ma.

Przewodniczący:
Piniński

Sprawozdawca:
Skołyszewski.

Z drukarni i litografii Piller-Neumanna we Lwowie.

Budżet krajowy na rok 1911.

Rubryka X.

Rolnictwo.

Dział F. Na organizacyę Spółek kredytowych wśród ludności rolniczej.

(Poz. 94 i 95 wydatków i poz. 34. a) i b) dochodów).

Sprawozdawca p. Hupka.

Zgodnie z przedłożeniem Wydziału krajowego

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wydatki poz. 94 i 95 w łącznej sumie 272.340 K.
Dochody poz. 34 a) i b) w łącznej sumie 119.000 K.

Przewodniczący:
Pinińśki.

Sprawozdawca:
Hupka.

Z drukarni i litografii Piller-Neumanna.

Rubryka X.

Poz. 96 i 97 wydatków.

Rolnictwo.

G. Włości rentowe.

Sprawozdawca poseł Dr. Stefczyk.

Wydział krajowy preliminuje na rok 1911 wydatki w kwocie

ogólnej	K. 92.594
t. j. wyższej o	„ 8.000
aniżeli kwota uchwalona na rok 1910 .	K. 84.594
a wyższej o	K. 15.149
aniżeli wynikłość z roku 1909 . .	„ 77.445

Podwyżka wydatków na rok 1911 o 8.000 K. w porównaniu z budżetem na rok 1910, spowodowana jest zwiększonemi o tę kwotę kosztami utrzymania biura, a mianowicie pomnożenia personalu biurowego wymaga wydatku większego o 6.000 K. a liczniejsze komisye szacunkowe i lustracyjne zwiększenia wydatku na dyety i koszta podróży o 2.000 K.

Komisya budżetowa uznaje ten wzrost preliminowanych wydatków za usprawiedliwiony, ponieważ z informacyj zasięgniętych przez sprawozdawcę w biurze Komisyi włości rentowych wynika, że jej czynności bardzo znacznie wzrosły

w ostatnim okresie czasu. Zrealizowano bowiem w latach sprawozdawczych (po koniec sierpnia):

1907/8	pożyczek	112	w łącznej kwocie	K.	1,096.600
1908/9	„	123	„ „	„	1,138.200
1909/10	„	191	dla nowych włości	„	1,819.050
i	„	15	„ dawniejsz.	„ „	34.400
Razem dotąd pożyczek		441	w łącznej kwocie	K.	4,088.250

dla 429 włości rentowych.

W roku	Utworzone w ten sposób włości rentowe obejmują obszar w morg.	z wartością szacunk. w K.	**przeciętną na 1 morg:** wartość szac:	Kwota obciążenia poż. rentow.:
1907/8	2383 m. — s.	2,308.619 K.	968 K, 78 h.	460
1908/9	2418 „ 637 „	2,490.981 „	1030 „ — „	470
1909/10	3870 „ 32 „	3,470.211 „	896 „ 60 „	478
Razem	8671 m. 669 s.	8,269.811 K.		

Godna uwagi jest ta okoliczność, że z pożyczek rentowych użyto na spłatę długów właścicieli włości rentowych

w roku;	Kwoty K.	stanowiącej:	
1907/8	457.192	41·7%	w porównaniu z kwotami pożyczek rentowych
1908/9	581.676	51·1%	
1909/10	1,195.546	65·7%	

z czego wynikałoby, że z każdym następnym rokiem tworzone są włości rentowe z gospodarstw coraz większymi długami poprzedniemi przeciążonych, szczególnie w ostatnim okresie uderza raptowna w tym kierunku niekorzystna zmiana. Wprawdzie spłata pożyczek rentowych postępuje dotychczas zadowalniająco, albowiem od 1/9 1909 do 1/9 1910

zapadło	505 rat	na	110.370 K. 66 h.
zapłacono zaś	473 „	„	103.133 „ 81 „
a zalega	32 rat	na	7.236 K. 85 h.

z czego najstarsza zaległość datuje się od 1. stycznia 1910, natomiast z dawniejszych czasów nie ma żadnej zaległości; wspomieć przytem nie zawadzi, że jedna włość rentowa, której właściciel nie wywiązywał się ze swych zobowiązań, została z wolnej ręki korzystnie w dobre ręce sprzedaną. Wyniki te osiągnięte wśród lat bardzo ciężkich dla rolników zawdzięczać należy bacznemu czuwaniu biura włości rentowych nad regularną spłatą pożyczek; atoli w tych wynikach nie można mieć jeszcze dostatecznego uspokojenia co do warunków, wśród jakich tworzy się włości rentowe. Zbyt bowiem niedawną jest działalność komisyi dla włości rentowych a spłata pożyczek dotąd udzielonych dopiero się zaczęła, zwykle zaś zaległości tworzą się dopiero w dalszym ciągu okresu spłaty. Nie byłoby zaś rzeczą korzystną, gdyby włości rentowe dopiero drogą sprzedaży, choćby z wolnej ręki, przechodziły w ręce silniejszych ekonomicznie jednostek, dlatego Komisya budżetowa zwraca zawczasu uwagę Komiyi dla włości rentowych i Wydziału krajowego na powyższe okoliczności.

Propozycyę Wydziału krajowego co do pomnożenia sił w biurze Komisyi dla włości rontowych akceptuje Komisya bez zmiany z wyrażeniem tej nadziei, że przez to umożliwi Komisyi dla włości rentowych usunięcie zażaleń zawartych w niezała-

twionej dotąd interpelacyi posła Bojki i tow., wniesionej do Wydziału krajowego na posiedzeniu w dniu 20. stycznia br. o ile interpelacya ta dotyczy zbyt powolnego załatwiania spraw przez tę Komisyę i jej biuro.

Wysoki Sejm raczy tedy zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego uchwalić na rok 1911:

Wydatki zwyczajne w dziale G) poz. 96 i 97 w kwocie . 92.594 K.

Lwów, dnia 7. października 1910.

Przewodniczący:
Piniński

Sprawozdawca:
Stefczyk

Z drukarni i litografii Piller-Neumanna we Lwowie.

Rubryka X.

Poz. 98—103 wydatków i poz 35—36 dochodów.

Poz. 104 wydatków i poz. 37 dochodów.

Rolnictwo.

Dział H. Zapobieganie klęskom elementarnym.
Dział I. Fundusz kultury krajowej.

Sprawozdawca poseł Kędzior.

W sprawozdaniu o preliminarzu krajowym na r. 1910, działu H. rubr. X. podała Komisya budżetowa do wiadomości Wys. Sejmu, że Wydział krajowy nie przedłożył sprawozdania z użycia zasiłku krajowego 200.000 K przeznaczonego uchwałą Wys. Sejmu z 27. października 1908. do dyspozycyi administracyi państwa na zakupno paszy.

Również i w roku bieżącym nie ma żadnej wzmianki w sprawozdaniu z czynności Departamentu III. Wydziału krajowego o użyciu tej zapomogi krajowej. Dopiero po zebraniu się Wys. Sejmu na bieżącą sesyę nadesłało c. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwą z dnia 19. września 1910 l. 15.007/pr. wykaz kwot użytych na dostarczenie paszy po zniżonych cenach ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w r. 1908, a to tak z zapomogi krajowej 200.000 K, jak i asygnowanego przez c. k. Ministerstwo rolnictwa zasiłku państwowego 700.000 K, razem w sumie 900.000 K.

Z wykazu tego okazuje się, że c. k. Prezydyum Namiestnictwa wypłaciło za dostarczone artykuły pastewne:

1. c. k. galic. Towarzystwu gospodarskiemu	536.018 K 83 g
2. Syndykatowi Towarzystw rolniczych w Krakowie . . .	537.935 „ 25 „
3. Związkowi handlowemu kółek rolniczych w Krakowie . .	442.531 „ 09 „
razem.	1,516.485 K 17 g
Ze sprzedaży artykułów po zniżonych cenach ludności w 68 powiatach politycznych uzyskano	1.034.202 „ 70 „
Wydano tedy na obniżenie ceny paszy. w rzeczywistości . .	482.282 K 47 g
Dalej wypłacono bezpośrednio 12 Starostwom zapomogę na pokrycie różnicy między ceną kupna a sprzedaży po zniżonej cenie	54.961 „ 20 „
Do przeniesienia	537.243 K 67 g

Z przeniesienia	537.243 K 67 g
i pokryto następujące koszta:	
koszta przewozu	153.135 „ 85 „
„ magazynowania	5.072 „ 79 „
„ rozdziału paszy	1.729 „ 82 „
„ asekuracyi magazynowanych artykułów	15 „ 15 „
„ zakupna i wypożyczania worków	9.843 „ 48 „
„ administracyjne korporacyj gospodarczych	11.663 „ 08 „
wydatki kasowe korporacyj gospodarczych	7.633 „ 55 „
opłata narosłych odsetek	618 „ 52 „
wydatki przy rozdziale odpadków soli	128.320 „ 07 „
(w tem 127.956 K 69 gr. za przewóz soli kamiennej dla poprawy paszy)	
Ogółem	855.275 K 98 g
w porównaniu zatem ze sumą zasiłków państwa i kraju . . .	900.000 „ — „
pozostało do dyspozycyi . . .	44.724 K 02 g

a to z powodu niespodziewanie wysokich zwrotów ze strony c. k. Dyrekcyj kolejowych na skutek reklamacyi listów przewozowych.

Pozostałą resztę rozdzieliło c. k. Prezydyum Namiestnictwa w r. 1909 między 23 powiatów dotkniętych gradobiciem i powodzią a mianowicie w kwocie **16.260 K 81 g** na zakupno kukurudzy, względnie mieszanki w powiatach Bohorodczany, Brzesko, Dąbrowa, Drohobycz, Gorlice, Jasło, Łańcut, Pilzno, Ropczyce, Rzeszów, Stryj, i Strzyżów, a **28.463 K 21 g** na zakupno zboża do siewu w powiatach: Grybów, Jasło, Kamionka, Kolbuszowa, Krosno, Łańcut, Limanowa, Mielec, Pilzno, Ropczyce, i Zbaraż.

W roku 1910 dotkniętych zostało wiele okolic kraju klęską myszy polnych, a niektóre powiaty gradobiciem.

W załatwieniu nagłych wniosków posłów Adolfa br. Brunickiego i tow. tudzież Merunowicza i tow., przedkłada Komisya budżetowa w oddzielnem sprawozdaniu wniosek na uchwalenie w rubr. X. poz. 99. preliminarza wydatków na r. 1911. zasiłku na tępienie myszy polnych w kwocie 10.000 K.

Wedle informacyi otrzymanej w c. k. Prezydyum Namiestnictwa, dotkniętych zostało w roku bieżącym klęską gradobicia 14 powiatów: Brzeżany, Pilzno, Zaleszczyki, Zborów, Turka, Przemyśl, Tarnów, Cieszanów, Tarnopol, Łańcut, Złoczów, Chrzanów, Zbaraż i Sanok. W ciągu sierpnia i września 1910 zaasygnowało c. k. Prezydyum Namiestnictwa zapomogi z powodu klęski gradobicia następującym powiatom:

Brzeżany	2.000 K
Pilzno	4.000 „
Zaleszczyki	3.000 „
Zborów	600 „
Turka	600 „
Przemyśl	300 „
Razem . .	10.500 K

dochodzenia zaś co do szkód w innych powiatach są w toku.

Komisyi budżetowej przydzielił Wysoki Sejm następujące wnioski poselskie i petycye o udzielenie zapomóg z powodu klęski gradobicia:

1. wniosek nagły posła Cielucha i tow. Ls. 4578 o zapomogę dla powiatu Grybowskiego;

2. wniosek nagły posła Kozłowskiego i tow. Ls. 6.085 o zapomogę dla gminy Bobrówka i przysiółka Horayskie;

3. petycyę Ls. 6 448 gminy Sassów;

4. petycyę Ls. 6.449 Andrzeja Nosalika w Lipinach (pow. Dąbrowa);

5. wniosek nagły posła Krężla i tow. Ls. 6.526 o zapomogę dla rolników w gminach Borowa, Wiewiórka, Róża, Jastrząbka stara, Przeryty bór i Jaźwin w powiecie Pilznieńskim;

6. petycyę Ls. 6.886 Teodora Łyłyka w Boniszynie (pow. Złoczów).

Ponieważ uchwałą z dnia 31. stycznia 1910 przeznaczył Wysoki Sejm kredyt 50.000 K na opłatę procentów od pożyczek zaciągniętych przez włościan, którzy zostali dotknięci klęską gradobicia, a kredyt ten w nieznacznej tylko części został użyty, proponuje Komisya odstąpić powyższe wnioski poselskie i petycye Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia w kierunku wskazanym powołaną uchwałą, ewentualnie do wyjednania u c. k. Rządu zasiłków bezzwrotnych.

Z wyjątkiem nowego kredytu 10.000 K na tępienie myszy polnych proponuje Komisya budżetowa uchwalenie wydatków i dochodów w dziale **H** i **I** rubr. X. według wniosków Wydziału krajowego.

Co do użycia funduszu kultury krajowej, którego dochody były obracane dawniej na potrzeby wyższej szkoły rolniczej w Dublanach, a obecnie wpływają do funduszu krajowego, pozwala sobie Komisya zwrócić uwagę Wysokiego Sejmu, że sposób użycia tego funduszu nie odpowiada jego nazwie. Wydział krajowy wprowadził już pewną korekturę w ustawach konserwacyjnych dla publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych, w myśl których grzywny za przekroczenia wodne wpływają do funduszów konserwacyjnych tych przedsiębiorstw; — byłoby jednak pożądane właściwsze użycie grzywien za przekroczenia polowe, lasowe, wodne i t. p., jak np. na przeprowadzenie melioracyj (osuszenia drenowania i nawodnienia) na gruntach włościańskich w okolicach, gdzie tego rodzaju roboty ludności nie są jeszcze znane, zwłaszcza we wschodniej części kraju, przy 50% zasiłku z funduszów kultury krajowej i 50% zasiłków państwowych. Komisya nie czyni konkretnego wniosku, lecz podaje tę myśl pod rozwagę Wydziału krajowego.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. **H) Zapobieganie klęskom elementarnym.**

		Wydatki.	zwyczajne	nadzwycz.
Poz.	*98.*	Na koszta strzeżenia granic kraju w czasie wybuchu zarazy na bydło	— K	— K
„	*99.*	Na subwencyonowanie tępienia myszy polnych i dalsze doświadczenia	— „	10.000 „
„	*100.*	Na raty amortyzacyjne od pożyczki 700.000 K, zaciągniętej dla ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w roku 1903:		
		a) w kapitale 13. i 14. rata 74.092 K 29 g.		
		b) w 4% odsetkach . . 10.443 „ 90 „		
		c) 1/8 % dodatek na admin. 652 „ 91 „	85.189 „	— „
		Do przeniesienia . .	85.189 K	10.000 K

		zwyczajne	nadzwycz.
	Z przeniesienia . .	85.189 K	10.000 K
Poz. 101.	Na spłatę procentów od pożyczek zaciągniętych przez powiaty i Spółki wodne, na naprawę dróg i budowli wodnych zniszczonych przez powodzie w roku 1906 w myśl uchwały sejmowej z 18. marca 1907	10.868 „	— „
„ *102.*	Na umorzenie 4% pożyczki imiennej wartości 1,090.000 K zaciągniętej dla złagodzenia klęsk elementarnych w roku 1908:		
	a) w kapitale 3. i 4. rata 4.914 K 34 g.		
	b) w 4% odsetkach . . 42.864 „ 52 „		
	c) 1/8% dodatek na admin. 1 339 „ 54 „	49.118 „	— „
„ *103.*	Na opłatę procentów od pożyczek zaciągniętych przez włościan dotkniętych gradobiciem w roku 1909, na zakupno nasion i paszy, tudzież naprawy budynków	— „	— „
	Suma działu H .	145.175 K	10.000 K
	Razem . .	155.175 K	

Dochody.

Poz. 35.	Zwroty pożyczek dotniętym klęską elementarną w roku 1903, udzielonych w myśl uchwały Sejmu z dnia 26. października 1903:		
	a) od powiatów . . . 7.300 K		
	b) „ gmin . . . . 19.050 „		
	c) „ osób prywatnych . . 13.550 „	39.900 K	— K
„ *36.*	Sanok, Wydział powiatowy — zwrot bezprocentowej pożyczki z powodu klęski powodzi w roku 1908 (III. rata z 30.000 K) . . .	3.750 „	— „
	Razem . .	43.650 K	— K

II. **I) Fundusz kultury krajowej.**

Poz. 104.	**Wydatki**	250 K	— K
„ *37.*	**Dochody** *(zgodnie z preliminarzem specyalnym Wydziału krajowego)*	15.553 K	— K

III. Wnioski nagłe Ls. 4.578, 6.085 i 6.526 posłów Cielucha, Kozłowskiego i Krężla, tudzież petycye Ls. 6.448 gminy Sassów, Ls. 6.449 Andrzeja Nosalika w Lipinach i t. d. Ls. 6.886 Teodora Łyłyka w Boniszynie o zapomogę z powodu klęski gradobicia *odstępuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia w kierunku wskazanym uchwałą Sejmową z 31. stycznia 1910, ewentualnie do wyjednania u c. k. Rządu zapomóg bezzwrotnych.*

Lwów, dnia 8. października 1910.

Przewodniczący:
Piniński.

Sprawozdawca:
Kędzior.

Rubryka XI.

Poz. 1—9 wydatków i poz. 1—3 dochodów

Górnictwo.

Sprawozdawca poseł Korol

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wydatki:

		Zwyczajne
Poz. 1.	Na badanie kraju w celu zestawienia użytecznych kopalń i popularnego opisu ich występowania	6.000 K.
„ *2.*	Utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu	20.600 „
„ *3.*	Stacya doświadczalna produktów naftowych . . .	4.300 „
„ *4.*	Na nagrody konkursowe za prace z dziedziny technologii nafty i wosku ziemnego	— „
	Do przeniesienia . .	30.900 K.

		Zwyczajne
	Z przeniesienia . .	30.900 K.
Poz. 5.	Na zbieranie i ogłaszanie dat statystycznych o produkcyi i handlu nafty i wosku ziemnego	1.000 „
„ *6.*	Stypendya i zasiłki dla górników i słuchaczy górnictwa w wyższych szkołach, lub w praktycznych szkołach wiertniczych .	9.000 „
„ *7.*	Na potrzeby muzeum górnictwa nafty i wosku ziemnego w ck. szkole politechnicznej	300 „
„ *8.*	Krajowe zbiorniki ropy w Popielach:	
	a) koszta utrzymania	55.229 „
	b) umorzenie pożyczki zaciągniętej w Banku krajowym w kwocie 1,500.000 K. na budowę i urządzenie krajowych zbiorników ropy w Popielach . . .	148.140 „
„ *8.*	Szkoła górnicza w Dąbrowie, *stała* subwencya . . .	3.000 „
	Suma wydatków . .	247.569 K.

Dochody:

Poz. 1.	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa na utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu . . .	9.000 K.
„ *2.*	Dochód z krajowych zbiorników naftowych w Popielach .	203.369 „
„ *3.*	Dochody własne stacyi doświadczalnej produktów naftowych za dokonane analizy w r. 1910	250 „
	Suma dochodów . .	212.619 K.

We Lwowie, dnia 3. października 1910.

Przewodniczący:
Piniński.

Sprawozdawca:
Korol.

Z drukarni Piller-Neumanna we Lwowie.

Budżet krajowy na rok 1911.

Rubryka XII.

Poz. 1—151 wydatków i poz. 1—123 dochodów.

Przemysł i rękodzieła.

Dział A) Szkoły przemysłowe uzupełniające.
„ B) Krajowe szkoły zawodowe.
„ C) Szkoły zawodowe, warsztaty przez kraj subwencyonowane (państwowe i inne).
„ D) Szkoły handlowe.
„ E) Kursy.

Sprawozdawca poseł Żardecki.

Przedmiotem niniejszego sprawozdania jest z rubryki XII. budżetu część obejmująca wyżej poszczególnione grupy.

Wydatki w dziale A poz. 1—71 prelim. w kwocie 346.737 K.
Dochody „ poz. 1—70 „ „ „ 219.006 „

Czysty wydatek funduszu krajowego wynosi . 127.731 K.
i jest niższy o 4.977 koron w porównaniu z budżetem z r. 1910.

W budżetach poszczególnych szkół przemysłowych uzupełniających preliminowane wydatki są wyższe o 8.471 K. aniżeli w 1910 roku, a na zmniejszenie wydatków ogólnych wpłynęły następujące zmiany: przy poz. 69 a) nic nie preliminowano, przy pozycyi 71 obniżono wydatek o 2.000 K. w obydwu wypadkach z powodu nie wyczerpania kredytu z r. 1910; przy poz. 70 „Szkoły o typie zawodowym“ preliminuje się 14.000 K., mniej o 8.000 K. aniżeli w 1910 roku, gdyż odpada kredyt na 3-cie klasy uzupełające, których się nie tworzy.

W dziale B (krajowe szkoły zawodowe).

Wydatki w dziale B poz. 72—107 prelim. w kwocie 722.176 K.
Dochody „ „ „ „ 71—104 „ „ „ 336.668 „

czysty wydatek funduszu krajowego wynosi . . . 385.508 K.

W porównaniu z rokiem 1910 preliminuje Wydział krajowy w wydatkach wyżej o kwotę 87.238 koron a w dochodach o kwotę 25.632 K. Komisya budżetowa uznaje, że poszczególne preliminarze 31 szkół zawodowych w zupełności uzasadniają podwyższenie wydatków.

W dziale C. szkoły zawodowe i warsztaty przez kraj subwencyonowane (państwowe i inne) poz. 108 do 143 preliminowano:

Wydatki . . . . . 90.434 K.
Dochody poz. 105—123 . . . . 20.400 „

Czysty wydatek funduszu krajowego wynosi . 70.034 K.
i jest wyższy o 2.642 K. w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Komisya budżetowa przyjmując preliminarz Wydziału krajowego, w załatwieniu wniesionych petycyi, podwyższa Towarzystwu „Pracy kobiet“ we Lwowie subwencyę w poz. 136 z 1.750 K. na 2.000 K, wstawia do poz. 137a) na rzecz szkoły robót stowarzyszenia pracy kobiet w Przemyślu kwotę 500 koron do dyspozycyi Wydziału krajowego. Szkole robót spółki przemysłowej „Trud“ we Lwowie w poz. 140 na szkołę i bursę z 1.000 K. na 1.400 K. oraz do poz. 140a temuż Towarzystwu w rubryce „nadzwyczajne“ *jednorazowy* zasiłek w kwocie 1.000 K. na częściowe pokrycie niedoboru utrzymania bursy. Związkowi niewiast katolickich w Krakowie na rzecz szkoły robót dla dziewcząt do dyspozycyi Wydziału krajowego (poz. 135 a) kwotę 500 koron. Gminie miasta Krakowa na szkołę gospodarstwa domowego dla kobiet poz. 143a 8.000 K. i tejże samej gminie na kursa gospodarstwa domowego dla dziewcząt szkolnych poz. 143b 4.000 K.

W dziale D (szkoły handlowe) w załatwieniu petycyi Towarzystwa handlowego we Lwowie proponuje Komisya podwyższenie subwencyi z 5.000 K. na 8.000 K.

Na podstawie wyżej przytoczonego sprawozdania, Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący preliminarz:

Wydatki:

A) Szkoły przemysłowe uzupełniające poz. 1 do 71 . 346.737 K. } zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego.
B) Krajowe szkoły zawodowe poz 72 do 107a . . 722.176 „ }

Do przeniesienia 1,068.913 K.

Do przeniesienia . .			1,068.913 K.
C.) Szkoły zawodowe i warsztaty przez kraj subwencyonowane (państwowe i inne): poz. 108—143b:			
Wedle preliminarza Wydziału krajowego .		90.434 K.	
Do tego dodane, względnie podwyższone pozycye wyżej poszczególnione, mianowicie:			
poz. 135a) Związkowi niewiast katolickich, w Krakowie, na szkołę robót ręcznych, do dyspozycyi Wydziału krajowego . . .		500 „	
poz. 136.) Towarzystwu pracy kobiet we Lwowie podwyżka subwencyi z 1.750 K., na 2.000 K. t. j. więcej o . . .		250 „	
poz. 137a) Stowarzyszenie pracy kobiet w Przemyślu na szkołę robót, do dyspozycyi Wydziału krajowego		500 „	
poz. 140. Spółce przemysłowej „Trud“ we Lwowie na szkołę i na bursę podwyższono z 1.000 K. na 1 400 K. a to:			
a) na szkołę — 600 K.			
b) na bursę — 800 „ więcej o . .		400 „	
poz. 140a) Tejże samej spółce „Trud“ na częściowe pokrycie niedoboru utrzymania bursy, jednorazowy zasiłek (nadzwyczajne)		1 000 „	
poz. 143a) Gminie miasta Krakowa, w załatwieniu wniesiouej petycyi, na szkołę gospodarstwa domowego dla kobiet:			
a) zwyczajne		5.000 „	
b) nadzwyczajne		3.000 „	
poz. 143b) Gminie miasta Krakowa, w załatwieniu wniesionej petycyi, na kursy gospodarstwa domowego dla dziewcząt szkolnych:			
a) zwyczajne		2.000 „	
b) nadzwyczajne		2.000 „	
razem w grupie C.			105.084 „
D.) Szkoły handlowe:			
poz. 144 do 148 zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego .	57.000 K.		
Do tego podwyższenie poz. 148 dla szkoły Tow. handlowego we Lwowie . . .	3.000 „		60.000 „
E.) Kursy.			
poz. 149 do 151 zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego			33.400 „
Suma wydatków grupy (A—E)			1,267.397 K.

Dochody.

(zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego).

A.) Szkoły przemysłowe uzupełniające:

poz. 1 do 70 . . . . . 219.006 K.

B.) Krajowe szkoły zawodowe:

poz. 71 do 104 . . . . . 336.668 „

C.) Szkoły zawodowe przez kraj subwencyonowane:

poz, 105 — 123 . . . . . 20.400 „

Suma dochodów grupy (A — C) 576.074 K.

Powyższemi pozycyami załatwione są następujące petycye: Ls. 6299/4511, 6302/4514, 6332/4544, 6568/4763, 6723/4906, 6857/5017.

Nadto Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I) Petycyę l. 6652/4846 odstępuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i załatwienia.

Petycye l. 6943/5076 i 6944/5077 odstępuje Sejm Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia z poz. 147, petycyę zaś L. 6991/5123 z poz. 178 rubryki XII. budżetu.

II.) Towarzystwo dla wyrobów druciarskich w Kamionce wniosło *petycyę do l. 7276/5366* o udzielenie subwencyi na budowę szkoły, względnie druciarni. Komisya uznając przemysł druciarski za jedną z ważnych gałęzi przemysłu krajowego, *przekazuje wniesioną petycyę Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia.*

III.) Z uwagi, że największy kraj w państwie, Galicya, posiada tylko 7 państwowych szkół przemysłowych, których utrzymanie wedle budżetu z r. 1910 wymaga nakładu 1,048.471 K. podczas gdy w Czechach, których powierzchnia jest o $^1/_3$ część, a ludność o 1 milion mieszkańców mniejsza niż w Galicyi, utrzymuje państwo 54 szkół przemysłowych kosztem 4,593.291 K. Komisya budżetowa proponuje uchwalenie następującej *rezolucyi*:

1) „Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby ze względu na potrzebę skierowania ludności szukającej zarobku do zawodów przemysłowych, tudzież ze względu na wielkie ofiary kraju łożone już na szkolnictwo przemysłowe, powiększył ilość państwowych szkół przemysłowych w Galicyi“.

2) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by zastanowił się nad reorganizacyą naszego szkolnictwa przemysłowego, szczególnie w kierunku zakładania nowych szkół krajowych przy wydatnej pomocy finansowej ze strony państwa.

IV.) Rezolucya (do poz. 147). Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby przyspieszył zakładanie w kraju 2 klasowych szkół handlowych i w tym celu wdrożył bezzwłocznie rokowania z c. k. Radą szkolną krajową celem uzyskania dla nich wydatnych subwencyj ze skarbu państwa.

We Lwowie, dnia 14. października 1910.

Przewodniczący:
Piniński.

Sprawozdawca:
Zardecki.

Z drukarni i lit Piller-Neumanna we Lwowie.

Rubryka XII.

Pozycya 152—189 wydatków i poz. 124—128 dochodów.

Przemysł i rękodzieła.

F. Subwencye dla zakładów, instytucyi przemysłowych i t. p.
G. Stypendya, zasiłki i inne wydatki na cele przemysłowe.
H. Komisya krajowa dla spraw przemysłowych.

Sprawozdawca poseł Rutowski.

Wysoki Sejmie!

Na rok 1910 uchwalił Wysoki Sejm na bezpośrednią akcyę na polu uprzemysłowienia kraju za pomocą zasilania funduszów pożyczkowych, subwencyi bezpośrednich, wspierania instytucyi mających na celu podniesienie przemysłu, zasiłków zwrotnych i bezzwrotnych, stypendyów, badań i t. d. w trzech powyższych grupach, a 37 pozycyach budżetowych **sumę** . . . . . **543.052 K**

Wydział krajowy proponuje na r. 1911 **sumę** . . . **611.930 „**

czyli **więcej o** . . . . . **68.878 K**

Nadto Wydział krajowy proponuje utworzenie nowego, osobnego funduszu pożyczkowego dla rzemiosł i przemysłu drobnego, na który przez lat 10 płynąć mają dotacye po 100.000 K rocznie, czyli tworzy nowy fundusz odrębny na cele przemysłowe w wysokości . . . . . **1,000.000 K**

Komisya budżetowa, uznając potrzebę a często naglącą konieczność wielu nakładów, musiała się liczyć z położeniem finansowem i ograniczyła się jeno do podwyższenia kilku pozycyi do wysokoś i łącznej . . . . . **623.930 K**

czyli **więcej o** . . . . . **12.000 „**

Nadto jednak Komisya budżetowa podnosi kapitał funduszu pożyczkowego dla rzemiosł i przemysłu drobnego do wysokości . . . . **2,000.000 K**

nie stawiając na razie wysokości kwot, które stale mają rocznie wpływać na cel utworzenie tego funduszu.

Wogóle Komisya budżetowa podniosła z uznaniem wdrożoną w myśl uchwał Wysokiego Sejmu z r. 1907 i 1908 a zwłaszcza z 11. lutego 1910 wielką akcyę w sprawie utworzenia **Krajowego Patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu** jako centralnego krajowego organu dla spraw **przemysłu rękodzielniczego i drobnego.** Przewlekły kryzys, jaki przechodzi rzemiosło w całym kraju, zastraszające objawy upadku i zaniku, a zarazem rozliczne dowody, że rozważna odpowiedniemi środkami działa-

jąca akcya kraju mogłaby nietylko wstrzymać upadek, ale rozwinąć mnóstwo gałęzi przemysłu rękodzielniczego; przykłady podobnej państwowej, czy autonomicznej, zbawiennej działalności w innych krajach, nakazują co najrychlejszą organizacyę opieki krajowej. Wielokrotna różnica zadań i środków w popieraniu wielkiego i drobnego przemysłu nakazywały też **wyodrębnienie sprawy przemysłu rękodzielniczego i drobnego z dotychczasowej wspólnej organizacyi opieki kraju dla całego przemysłu.**

Nowy **Patronat** dla rękodzielnictwa i przemysłu drobnego ma przedewszystkiem zorganizować **pomoc kredytową,** indywidualną, lokalną, — organizować i wspierać wszelkiego rodzaju stowarzyszenia i spółki przemysłowe, wytwórcze, magazynowe, maszynowe, towarowe, kredytowe, wszelkie przemysłowe koła kredytowe, związki etc. Ma badać warunki bytu i rozwoju, informować, propagować, popierać techniczny postęp, — ulepszać komercyalnie, ułatwiać zbyt etc. przemysłu rękodzielniczego.

Pierwszym warunkiem większej akcyi jest tedy stworzenie **odrębnego Centralnego funduszu pożyczkowego dla przemysłu rękodzielniczego.**

Komisya budżetowa nie łudzi się, żeby fundusz w tej wysokości starczył dla całego kraju, musi jednak ze względów finansowych utrzymać pewne granice, — nie waha się jednak iść dalej jak Wydział krajowy i proponuje nie 1,000.000 K, ale 2,000.000 K jako fundusz zakładowy.

Nie podnosi jednak na razie rocznej dotacyi proponowanej przez Wydział krajowy w wysokości 100.000 K rocznie, wstawiając na r. 1911 tę kwotę jako pierwszą ratę na poczet funduszu utworzyć się mającego, zaś co do dalszego sposobu działania przedkłada rezolucyę:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm ustanawia „Fundusz dla popierania rękodzieł i drobnego przemysłu" w wysokości 2,000.000 K i wstawia do budżetu na rok 1911 na poczet tego funduszu kwotę 100.000 K.

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby na najbliższą sesyę sejmową przyszedł z wnioskami co do sposobu utworzenia dwumilionowego funduszu pożyczkowego dla przemysłu rękodzielniczego i drobnego".

Znaczniejszą podwyżkę subwencyi krajowej dla **Ligi przemysłowej** proponuje Komisya budżetowa w uznaniu wielostronnej, pomysłowej i energicznej działalności Ligi, Komisya budżetowa uznaje przedewszystkiem agitacyjną i inicyatorską działalność, pełną zapału ekspanzywność, podejmowanie rozlicznych działań, które w sporej mierze uzupełniać mogą akcyę kraju samego przez swoje organa. Także zaprowadzenie warsztatów szkolnych zasługuje na uznanie. Dlatego też Komisya budżetowa wnosi podwyższenie dotacyi na ogólne cele Ligi do 20.000 K, czyli o 5.000 K więcej, nadto podnosi dotacyę na „Wystawę ruchomą" o 1.000 K, — proponuje zaś nową pozycyę na „Warsztaty studenckie" 3.000 K, na który to cel c. k. Rząd daje 8.000 K.

Co do innych żądań Ligi, wymagających bliższego zbadania, Komisya budżetowa ograniczyć się musi do wniesienia **rezolucyi:**

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

*1. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby petycyę Ligi przemysłowej Ls. 4.628 o subwencyę na zamierzone **Seminaryum** dla drobnego przemysłu zbadał i przedłożył swe wnioski na najbliższej sesyi.*

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby sprawę akcyi eksportowej zainicyonowanej przez Ligę pomocy przemysłowej zbadał co do użyteczności i skuteczności i złożył Sejmowi sprawozdanie na najbliższej sesyi.

3. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby przez swoje organa badał stale czynności Ligi i corocznie zdawał sprawę Sejmowi o poczynionych spostrzeżeniach.

Ze względu na naglącą potrzebę rozszerzenia **burs** szkolnych a zwłaszcza rękodzielniczych, Komisya budżetowa wnosi podwyższenie dotacyi na bursy rękodzielnicze (poz. 174) z 10.000 na 13.000 K.

Na podstawie powyższego sprawozdania, Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

WYDATKI.

F) Subwencye dla zakładów, instytucyi przemysłowych i t. d.

		zwyczajne	nadzwycz.
Poz. 152.	Krajowy związek przemysłowy we Lwowie .	30.000 K	— K
„ *153.*	Liga pomocy przemysłowej we Lwowie, na cele ogólne	— „	20.000 „
„ *154.*	Liga pomocy przemysłowej:		
	a) na urządzenie ruchomych wystaw .	— „	9.000 „
	b) na warsztaty studenckie . . .	— „	3.000 „
„ *155.*	Stowarzyszenia rzemieślnicze we Lwowie i na prowincyi (ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego)	4.000 „	— „
„ *156.*	Wydawnictwo „Odrodzenia“	2.000 „	— „
„ *157.*	Wydawnictwo „Kupiec polski“ w Krakowie .	400 „	— „
„ *158.*	Muzeum przemysłowe we Lwowie:		
	a) na utrzymanie	8.000 „	— „
	b) na umorzenie pożyczki 100.000 K na budowę, VIII i IX. rata półroczna z 20-lecia od 1. stycznia 1907 r.	— „	4.989 „
„ *159.*	Muzeum technologiczne we Lwowie . .	6.000 „	— „
„ *160.*	Towarzystwo technologiczne w Krakowie, na utrzymanie nieustającej Wystawy przemysłowej	1.500 „	— „
„ *161.*	Instytut popierania przemysłu w Krakowie:		
	a) na cele ogólne	6.000 „	— „
	b) na umorzenie pożyczki 150.000 K na budowę gmachu	— „	7.500 „
„ *162.*	Muzeum przemysłowe w Krakowie . . .	8.000 „	— „
„ *163.*	Izba handlowo-przemysłowa we Lwowie II. i III. rata półroczna na umorzenie 4% komun. pożyczki 108.200 K na budowę gmachu . .	— „	4.989 „
„ *164.*	Związek Stowarzyszeń rękodzielniczych we Lwowie	2.000 „	— „
„ *165.*	Związek Stowarzyszeń rękodzielniczych w Krakowie	2.000 „	— „
	Do przeniesienia . .	69.900 K	49.478 K

		zwyczajne	nadzwycz.
	Z przeniesienia . .	69.900 K	49.478 K
Poz. 166.	Izbie rękodzielniczej w Krakowie, jako udział kraju w kapitale na budowę „Domu rękodzielniczego“ w sumie 60.000 K, od których wstawia się ratę anuitetową aż do umorzenia pożyczki po	— „	3.000 „
„ *167.*	Stowarzyszenie kobiet „Pomoc przemysłowa“ we Lwowie	800 „	— „
„ *168.*	Tyśmienica, Spółka kuśnierzy i białoskórników, II. rata pożyczki 50.000 K na 44 lat .	— „	2.500 „
„ *169.*	Ludwikówka, spółka tkaczy:		
	a) na utrzymanie instruktora . . .	2.400 „	— „
	b) II. rata od pożyczki 10.000 K . .	— „	500 „
„ *170.*	Kraków, Polski Związek katolickich uczniów rękodzielniczych	500 „	— „
„ *171.*	Na koszta założenia i utrzymania biura Patronatu Spółek rękodzielniczych . . .	40.000 „	— „
„ *172.*	Dotacya na poczet dwumilionowego funduszu rękodzielniczego	— „	100.000 „
	Suma grupy F) . .	113.600 K	155.478 K

G) Stypendya zasiłki i inne wydatki na cele przemysłowe.

Poz. 173.	Zasiłki dla uczniów państwowych szkół przemysłowych	16.000 K	— K
„ *174.*	Na bursy dla młodzieży rzemieślniczej . .	13.000 „	— „
„ *175.*	Zasiłki dla młodzieży handlowej . . .	12.000 „	— „
„ *176.*	Zasiłki na kształcenie nauczycieli szkół przemysłowych uzupełniających	4.500 „	— „
„ *177.*	Zasiłki na kształcenie nauczycieli dla dwuklasowych szkół handlowych	2.000 „	— „
„ *178.*	Zasiłki bezzwrotne na cele przemysłowe . .	60.000 „	— „
„ *179.*	Dotacya krajowego funduszu przemysłowego .	— „	200.000 „
„ *180.*	Lustracye Spółek przemysłowo-wytwórczych .	4.800 „	— „
„ *181.*	Zasiłki na wystawy przemysłowe . . .	„	4.000 „
	Suma grupy G) . .	112.300 K	204.000 K

H) Komisya krajowa dla spraw przemysłowych.

Poz. 182.	Sekretarz:			
	a) płaca	4.800 K		
	b) dodatek aktywalny . .	1.288 „	6.088 K	— K
„ *183.*	I. referent przemysłowy:			
	a) płaca	3.600 K		
	b) dodatek aktywalny . .	1.104 „		
	c) dodatek pięcioletni . .	400 „	5.104 „	— „
„ *184.*	II. referent przemysłowy:			
	a) płaca	2.800 K		
	b) dodatek aktywalny . .	960 „	3.760 „	— „
	Do przeniesienia . .		14.952 K	— K

		zwyczajne	nadzwycz.
	Z przeniesienia . .	14.952 K	— K
Poz. 185.	Referent statystyczny (w myśl uchwały Sejmu z dnia 7. października 1909 r.) . . .	5.800 „	— „
„ *186.*	Aplikant	1.400 „	— „
„ *187.*	Koszta podróży członków i urzędników Komisyi i inne wydatki	10.000 „	— „
„ *188.*	Prenumerata czasopism i zakupno dzieł . .	600 „	— „
„ *189.*	Badania, ankiety i pomoc kancelaryjna (uchwała Sejmu z dnia 7. października 1909) . .	5.800 „	— „
	Suma grupy H) . .	38.552 K	— „
	Suma grup F) G) H) .	264.452 K	359.478 K
	Ogółem . .	623.930 K	

DOCHODY.

	D) Zwroty pożyczek na cele przemysłowe.	nadzwycz.
Poz. 124.	Przemyśl, Konwent PP. Benedyktynek, zwrot pożyczki na budowę szkoły robót kobiecych w kwocie 10.000 K, spłacalnej w 17 ratach od roku 1897 po 600 K rocznie, XV. rata	600 K
„ *125.*	Śniatyn, Wydział powiatowy, zwrot pożyczki na zakupno realności dla b. krajowej szkoły koszykarskiej w Dżurowie w kwocie 6.000 K po 400 K rocznie XII, rata . .	400 „
„ *126.*	Świątniki, c. k. szkoła ślusarska, zwrot pożyczki na fundusz obrotowy w kwocie 2.000 K, spłacalnej w 5 ratach od roku 1907 po 400 K rocznie V. rata	400 „
„ *127.*	Mączyński Henryk, zwrot pożyczki na zakupno maszyny do nasiekania pilników w kwocie 2.000 K, spłacalnej w 200 ratach po 10 K miesięcznie od 1. lipca 1910 r. .	120 „
„ *128.*	Sozański Jan, zwrot pożyczki 2.500 K spłacalnej w 200 ratach po 12 K 50 gr. miesięcznie, począwszy od 1. lipca 1910 roku	150 „
	Suma grupy D) . . .	1.670 K

Sekretarz krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych p. Juliusz Starkel wniósł podanie do Wydziału krajowego z prośbą o wyjednanie mu u Wysokiego Sejmu emerytury, a dla żony ewentualnie pensyi wdowiej. (Ls. 7.177).

Obowiązek sekretarza Komisyi przemysłowej pełnił p. Starkel nieprzerwanie od 7. sierpnia 1891, — w chwili jednak, gdy Wydział krajowy ustalał posady przy Komisyi krajowej, p. Starkel miał już przekroczony wiek normalny, co uniemożliwiło jego stabilizacyę. W uwzględnieniu gorliwej i chlubnej, niemal dwudziestoletnej działalności p. Starkla jako sekretarza Komisyi przemysłowej i czteroletnej od 16. maja 1871 do 30. czerwca 1875 w charakterze referenta pomocniczego, Wydział krajowy wnosi przyznanie p. Starklowi emerytury urzędnika krajowego VII. rangi w stosunku do lat spędzonych w tym charakterze w krajowej Komisyi przemysłowej i referenta pomocniczego w Wydziale krajowym, oraz jego żonie prawa do pensyi wdowiej.

Wydział krajowy pominął dziesięciolecie spędzone przez p. Starkla jako naczelnika Zakładu Drohowyzkiego, po którem została mu przyznana emerytura za 10 lat, — której jednak nie przyjął, by się nie stać jako dożywotnik fundacyi ciężarem zakładu sierot i ubogich i przyjął jeno drobną odprawę.

I w czasie dyrektury swej w Drohowyżu był p. Starkel powoływany przez Wydział krajowy i krajową Radę szkolną do wielu narad, ankiet i usług w sprawie szkolnictwa i układania szkolnych książek.

Komisya budżetowa pomnąc na długoletnią publiczną służbę p. Starkla, który poprzednio był także członkiem Rady szkolnej krajowej, zasłużonym publicystą, autorem szkolnych książek i autorem licznych prac literackich i naukowych, wytrwale i skutecznie pracował w Wydziale krajowym i Komisyi przemysłowej, uznała jednomyślnie słuszność prośby p. Starkla i oświadczyła się za przyznaniem mu emerytury z wliczeniem lat spędzonych w Drohowyżu.

Komisya budżetowa przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm upoważnia Wydział krajowy do przyznania p. Juliuszowi Starklowi prowiz. sekretarzowi krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych, w chwili ustąpienia z tej posady t. j. z końcem bieżącego roku, emerytury urzędnika krajowego VII. rangi, licząc od maja 1871, oraz jego żonie, w razie przeżycia, prawa do pensyi wdowiej".

Petycye burs, „Gwiazd" i instytucyi, dla których są osobne zbiorowe fundusze (ryczałty) w budżecie krajowym a mianowicie:

do L. 6.318 Towarzystwa „Zoria" we Lwowie,
„ 6.391 Stowarzyszenia „Jad Charuzim" we Lwowie,
„ 6.422 „ bursy rzemieślniczej w Stanisławowie,
„ 6.468 Związku okręg. Tow. szkoły ludowej we Lwowie,
„ 6.562 Stowarzyszenia „Gwiazda" w Drohobyczu,
„ 6.603 Towarzystwa opieki młodzieży rękodzielniczej w Bochni,
„ 6.672 Petry Stanisławy w Samborze,
„ 6.685 Friedrich Heleny w Cieszanowie,
„ 6.782 Tow. terminatorów im. św. Stanisława Kostki we Lwowie,
„ 6.790 Bursy ruskiej w Stanisławowie
„ 6.869 Izby stowarzyszeń rękodzielniczych we Lwowie,
„ 6.871 Stowarzyszenia przem. stolarzy we Lwowie,
„ 6.875 „ „Przyjaźń" w Brzeżanach,
„ 6.936 „ bursy rękodz. im. Dekerta we Lwowie,
„ 6.960 „ polskich burs rękodzieln. w Stanisławowie,
„ 6.961 „ ruskiej bursy rzemieśln. we Lwowie,
„ 6.978 „ „Gwiazda" we Lwowie,
„ 7.115 Komitetu I. wystawy awiatycznej we Lwowie,
„ 7.146 Stowarzyszenia „Gwiazda" w Gródku Jagiellońskim,
„ 7.199 Kozłowskiej Michaliny we Lwowie.

odstępuje się Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia i załatwienia.

We Lwowie, dnia 14. października 1910.

Przewodniczący:
Pinński.

Sprawozdawca:
Rutowski.

Rubryka XIII.

Poz 1—9 wydatków i 1—4 dochodów

Długi krajowe.

Sprawozdawca poseł Dr. Korol

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydatki.

			Zwyczajne:
Poz.	*1.*	Umorzenie 4% pożyczki kraj. z roku 1893 im. wartosci 58,850.000 K. z ciągniętej na spłatę reszty długu indemnizacyjnego	2,735.414 K.
„	*2.*	Na spłatę niezgłoszonych obligacyj i kuponow byłych funduszów indemnizacyjnych	1.000 „
„	*3.*	Rozmaite wydatki byłych funduszów indemnizacyjnych .	10 „
„	*4.*	Odsetki bierne od chwilowych pożyczek. . . .	100.000 „
„	*5.*	4% odsetki od pożyczki zaciągniętej na koszta wystawienia koszar i szpitali dla c. k. wojska w zamian za ustąpienie z Wawelu	108.100 „
„	*6.*	Umorzenie pożyczki w kwocie 1,500.000 K. zaciągniętej w myśl uchwały sejmowej z dnia 16. listopada 1905. na utworzenie krajowego funduszu pożyczkowego dla reprezentacyj powiatowych dla ułatwienia krycia dachów materyałem ogniotrwałym	73.650 „
		Do przeniesienia .	3,018.174 K

		Zwyczajne
	Z przeniesienia .	3·018.174 K.
Poz. 7.	Umorzenie pożyczki w kwocie 10,000 000 zaciągniętej w 4½% obligacyach komunalnych III. emisyi Banku kraj. na rachunek częściowego pokrycia niedoboru funduszu krajowego wr. 1910 w kwocie 13,764,376 K. w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 31. stycznia 1911 .	509.400 „
„ *8*	Umorzenie pożyczki w kwocie 5,000.000 K. zaciągniętej w 4½% obligacyach komunalnych III. emisyi Banku kraj. na wypłacenie połowy kapitału zakładowego do akcyjnego Banku przemysłowego w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 11. lutego 1910	254.700 „
„ *9.*	Na 4% odsetki od pożyczki 291.712 K. zaciągnąć się mającej z funduszu solnego na dobudowane skrzydło do gmachu sejmowego (na rogu ul. Marszałkowskiej i Mickiewicza)	11.668 „
	Suma wydatków .	3,793 942 K.

Dochody.

Poz. 1.	Dochody byłych funduszów indemnizacyjnych:		
	I. Od obowiązanych:		
	Odsetki za zwłokę i rozmaite inne dochody . . .		100 K.
	II. Dochód z zaległych datków indemnizacyjnych od kontrybuentów		2.500 „
„ *2.*	Z aktywów funduszu 6% pożyczki krajowej z roku 1873		400 „
„ *3.*	odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych . . .		150.000 „
„ *4.*	Zwrot odsetek do poz. 9. wydatków, jako czynsz za lokal na pomieszczenie:		
	biura kolejowego	6.488 K.	
	biura solnego	5.180 „	11.668 „
	Suma dochodów . .		164.668 K.

We Lwowie, dnia 8. października 1910.

Przewodniczący:
Piniński.

Sprawozdawca:
Korol.

Drukarnia i lit. Piller-Neumanna we Lwowie.

Rubryka XIV.

Poz. 1—235 wydatków i poz. 1. dochodów

Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Sprawozdawca poseł Battaglia.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydatki.

W rubryce XIV. poz 1—226 włącznie, zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego w kwocie 333.083 K.

Następnie w załatwieniu przekazanych Komisyi budżetowej petycyi o dary z łaski, raczy *Wysoki Sejm uchwalić następujące jednorazowe dary z łaski*:

Poz.	226. a. Wanda Dziubińska	500	K.	
„	226. b. Józefa Marya Bieńkowska	200	„	
„	226. c. Katarzyna Pogorzelska	200	„	
„	226. d. Marcyanna Zakrzewska	200	„	
„	226. e. Franciszka Kratochwilowa	200	„	
„	226. f. Marya Barycka	300	„	
„	226. g. Apolonia Sternalowa	200	„	
„	226. h. Anna Wojtynowa	200	„	
„	226. i. Anna Załucka	100	„	
„	226. j. Julia Geringowa	200	„	
„	226. k. Marya Bubesowa	100	„	
„	226. l. Sabina Niewiadomska	280	„	
„	226. ł. Aniela Van Roy	200	„	
	Do przeniesienia	2.880	K.	333.083 K.

		Z przeniesienia . .	2.880 K.	335.083 K.
Poz.	226.	m. Kornelia Strnadowa	200 „	
„	226.	n. Józefa Markowska	150 „	
„	226.	o. Helena Babińska	300 „	
„	226.	p. Augusta Baranowska . . .	100 „	
„	226.	r. Matylda Polińska	300 „	
„	226.	s. Zofia Zielińska	300 „	
„	226.	t. Małgorzata Kozubowa	100 „	
„	226.	u. Katarzyna Orłowiczowa . . .	200 „	
„	226.	v. Stefania Jabłonowska	400 „	
„	226.	w. Edmund Dąbrowski	200 „	
„	226.	x. Aniela Buynowska	500 „	
„	226.	y. Marya Hanaczewska	100 „	
„	226.	z. Rozalia Sałamaszyńska	50 „	
„	226.	ż. Piotr Grabowski	170 „	
„	226.	aa. Ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego	6.000 „	
		Razem .		11 950 „
„	227.	Zapomogi dla wdów i sierót po lekarzach okręgowych, oraz na 3% udział fund. kraj do funduszu pensyjnego lekarzy okręgowych i 3% do fund. powiatowego pensyjnego, zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego . . .		10.000 „
„	228.	Schmidowa Walerya, wdowa po rządcy szpitala w Przemyślu		300 „
„	229—235	*Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego* razem		4.040 „
		Razem wydatki w rubr. XIV. . .		359.373 K.

Dochody:

Poz. 1. Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego . 50.000 K.

Sprawozdaniem tem zostały załatwione petycye L. S. 7015, 7148, 6617, 6654/4848, 6789, 6611, 7082, 6414, 6618, 6654/4849, 6434, 6432, 6442, 6440, 6439, 6438, 6437, 6435, 6445, 6502, 6436, 6390, 6367, 6365, 6693, 6783, 6693 niemniej jak petycya Jadwigi Kalickiej (L, 6498) dla której w budżecie wstawiony jest stały dar z łaski.

Nadto raczy Wysoki Sejm uchwalić:

1. *Petycyę l. s. 6849. Anny Szpularskiej o zapomogę, oraz L. S. 6546, Leszka Dziamy o emeryturę, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia.*

2. *Petycye L. S. 6954. Olszewskiej, 6956. Rząśnickiej, 6957. Drapałowej, 6497. Niedzielskiego, 7084, 6382 i 6855 Goltentalowej, 7169. Czechowej, 6423 Ostrowskiej, 6447. Karaczewskiej, 6851. Sobkównej, 7138. Paszkowskiej, 6358 Emerytów Wydziału krajowego przez Stanisława Darowskiego, 6612. Knorekowej, 6606. Zajączkowskiej, 6605. Jasieńskiej, 6383. Kobyłeckiego, 6615. Gergelowej, 6656 Chermińskiego, 6431. Perejmybidowej, 6441. Kraczyłowej, 6844. Pira, 6847. Żurawskiego, 6850. Kołakowskiego, 6852. Kiszelkównej 6955. Ptaszkowej, 7027. Ziembowej, 7006. Ostrowskich, 7161. Nydzowej, 6549. Witkowskiej, 6688. Kozłowskiej 6760. Stachowej, 6786. Turczyńskiej, 6798. Tymczaka. 6369. Bobrowskiej. 6503. Festenburgowej, 6372. Kwiatkowskiego, 6853. Solarza, 6854. Domowskiego, 7083. Grabaszewskiej. 7034. Mroczkowej, 7035. Stępińskiej, 6433. Rampeltowej, 7305 Wilczyńskiej, 7306. Horoszkiewiczównej, 7331. Baczyńskiej, 7286 Bilińskiej, 7283. Kozłowskiej, 7268 Sarneckiej, 7266. Marcinkiewiczowej, i 7220. Uhryna, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedstawienia wniosków, względnie do załatwienia i sprawozdania na najbliższej sesyi.*

3. W załatwieniu sprawozdania Wydziału krajowego o kilku petycyach z 30 sierpnia 1010 L. W. 80149/10 (L. S. 6251 pod. 22. września 1910:

a) przyznaje w drodze łaski Franciszkowi Mościckiemu b. dozorcy odczyszczalni biologicznej w kraj. zakładzie dla obłąkanych w Kulparkowie dożywotne zaopatrzenie w rocznej wysokości 200 (dwieście) Koron.

b) upoważnia Wydział kraj., aby do każdorocznego budżetu kraj. zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie wstawiał tytułem zaopatrzenia dla Franciszka Mościckiego kwotę 200 koron.

4. *Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o przekazanych mu petycyach L. W. 31407/10 z 19 sierpnia 1910 (L. S. 6212 pod. 22 września 1910.*

5. *Sejm przyznaje p. Jadwidze Kalickiej, wdowie po sekretarzu Wydziału krajowego, stały dar z łaski w kwocie 300 koron rocznie.*

Lwów, dnia 13 października 1910,

Przewodniczący:
Piniński.

Sprawozdawca:
Battaglia.

Druk. i lit. Piller-Neumanna we Lwowie.

Rubryka XV.

Poz 1—8 wyd. i 1 doch.

Opłaty konsumcyjne.

Sprawozdawca poseł Mieczysław Urbański.

Wysoki Sejmie!

Z powodu wejścia w życie z dniem 1. stycznia 1911 r., ustawy z dnia 20. grudnia 1905 o opłatach szynkarskich i podwyższonej opłacie od piwa, rubryka XV. budżetu znacznej uległa zmianie.

Wydatki preliminuje komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym, w kwocie 2,428.000 K. wyżej zatem w porównaniu z r. 1910 o 2,395.000 K.

Nowemi i głównemi wydatkami administracyjnemi rubryki XV. budżetu spowodowanemi wejściem w życie wyżej wymienionej ustawy, są pod pozycą 1. wymienione koszta komisyi szacunkowej i apelacyjnej w kwocie 29.000 K. i pod poz. 2. preliminowane koszta administracyi powiatowej t. j. płace 26 c. k. komisarzy powiatowych, którą to pozycyę w osobnem sprawozdaniu przedłożonem już Wysokiemu Sejmowi komisya budżetowa omówiła i uzasadniła.

Wzrost pozycyi 3 z 1.500 K. na 10.0 0 K., 5. z 4.000 K. na 15.000 K., 6. z 2.000 K., na 6.000 K. i 7. z 3.000 na 8.000 K. jest zupełnie uzasadniony wzrostem czynności jakie ustawa o opłatach szynkarskich wymaga. Koszta administracyi opłat konsumcyjnych preliminujemy razem zatem na 178.000 K. bez kosztów personalu biura w kwocie 82.448 K. wstawionych w rubryce II. budżetu.

W pozycyi 8. wydatków wstawioną została kwota 2,250.000 K. jako bonifikacya 37 miast za ubytek w dochodach z powodu zniesienia prawa propinacyi, a to po myśli artykułu III. ustawy z r. 1905 o opłatach szynkarskich i od piwa.

Dochody preliminujemy zgodnie z Wydziałem krajowym na 21,210.000 K., wyżej w porównaniu z r. 1910 o 13,257.500 K, a mianowicie: Dochód z opłaty od piwa podwyższonej na mocy ustawy z r. 1905 z 1 K. 70 h. na 8 K. (z wyjątkiem miast Lwowa i Krakowa, gdzie opłata pobieraną będzie w dotychczasowej wysokości) preliminujemy w kwocie 8,400.000 K., więcej zatem w porównaniu z r. 1910 o 6.250.000 K. Preliminowanie dochodu z tego źródła w tej wysokości jest uzasadnione ponieważ od lat 3-ch produkcya i konsumcya spada; produkcya bowiem wynosiła w r. 1908 1,416.000 Hl., w r. 1909 wynosiła 1,333.000 Hl. a i rok 1910 prawdopodobnie spadkiem zamknięty zostanie. Odliczając 8% na zanik piwa, licząc, że w miastach Lwowie i Krakowie konsumujących około 180.000 Hl. opłata wynosi 1 K. 70 h., i mając na uwadze spadek ciągły od lat trzech produkcyi, preliminujemy dochód z opłaty od piwa w wyżej wymienionej kwocie.

Dochód z opłat szynkarskich, po myśli odnośnej ustawy, nie może być mniejszy jak 7,000.000 K., i w tej wysokości go preliminujemy, nie mając obecnie jeszcze podstawy do wyższego szacowania dochodu z tego nowego źródła.

Dochód z 30% dodatku krajowego do podatku konsumcyjnego od wina, preliminujemy w wysokości przeszłorocznej, opierając się na wynikach przecięcia ostatnich 3-ch lat, które tylko o 10.000 K. przecięcie przewyższają.

Dochód z udziału kraju w nadwyżce dochodów z podwyższonego państwowego podatku konsumcyjnego od spirytusu, preliminujemy również w przeszłorocznej wysokości t. j. w kwocie 5,700.000 K., pomimo że przecięcie wynosi 5,939,225, a to z uwagi, że zaliczona w r. 1910 reszta udziału z r. 1909 jest niższą około 200.000 K. od zaliczanych w latach poprzednich.

Na podstawie powyższego sprawozdania komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydatki.

Poz.		
1.	Koszta szacunkowych komisyi powiatowych i komisyi apelacyjnej	29.000 K.
2.	Koszta administracyi powiatowej	100.000 „
3.	Koszta manipulacyi i prowizyi c. k. pocztowej Kasy oszczędności	10.000 „
4.	Wydatki kancelaryjne	10.000 „
5.	Papier i druki	15.000 „
6.	Koszta kancelaryjne i syndykackie	6.000 „
7.	Rozmaite wydatki, tudzież remuneracye i zasiłki .	8.000 „
8.	Bonifikacya 37 miast posiadających prawo propinacyi, za ubytek w dochodach z powodu zniesienia propinacyi	2,250.000 „
	Suma wydatków . . .	2,428.000 K.

Dochody.

Poz.		
1.	Dochody z krajowych opłat konsumcyjnych:	
	a) α) od piwa, (w myśl ust. z 20. grudnia 1905 Dz. ust. kr. Nr. 11. ex 1906)	8,400.000 K.
	β) odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych w pocztowej kasie oszczędności	10.000 „
	b) z opłat szynkarskich (w myśl ust z 20. grudnia 1905. Dz. ust. kraj. Nr. 11. ex 1906) . . .	7,000.000 „
	c) 30% dodatek krajowy do podatku konsumcyjnego od wina, (w myśl ust. z 4. lipca 1899. Dz. u. kraj. Nr. 93.)	100 000 „
	d) udział kraju w nadwyżce dochodów z podwyższonego państwowego podatku konsumcyjnego od spirytusu, (w myśl ust. z 8. lipca 1901 Dz. pr. p. Nr. 86) .	5,700.000 „
	e) rozmaite dochody z tytułu zaległych czynszów dzierżawnych, grzywien, kar, kosztów sądowych, odsetek zwłoki i t. p.	—
	Suma dochodów . .	21,210.000 K.

Przewodniczący:
Piniński.

Sprawozdawca:
Miecz. Urbański.

Z drukarni i litografii Piller-Neumanna we Lwowie.

Rubryka XVI.

Poz. 1—20 wydatków i poz. 1—6 dochodów.

Rozmaite.

Sprawozdawca poseł **Żardecki.**

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący preliminarz:

WYDATKI.

		zwyczajne	nadzwycz.
Poz.	*1.* Do rozporządzalności Wydziału krajowego .	60.000 K	— K
„	*2.* Na fundacyę wieczystą im. Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości Cesarza Franciszka Józefa I.	24.000 „	— „
„	*3.* Na misye katolickie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	6.000 „	— „
„	*4.* Na koszta urządzenia i utrzymania jednego kursu dla pisarzy gmin wiejskich	8.000 „	— „
„	*5.* Na cele „Domu polskiego“ w Morawskiej Ostrawie	1.000 „	— „
„	*6.* Towarzystwo tatrzańskie, stała subwencya .	2.000 „	— „
„	*7.* Towarzystwo tatrzańskie w Krakowie, stała subwencya *nadzwyczajna*, na budowę schroniska, aż do umorzenia pożyczki t. j. do roku 1956 .	— „	2.500 „
„	*8.* Krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych we Lwowie, *stały zasiłek*	10.000 „	— „
„	*8a)* Krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych we Lwowie, kredyt *nadzwyczajny* na urządzenie kursu straży powodziowych . . .	— „	300 „
„	*9.* Urzędy pośrednictwa pracy, ryczałt na wydatki rzeczowe i ewentualne subwencye dla instytucyi i organizacyi, mających na celu opiekę nad wychodźtwem	36.500 „	— „
	Do przeniesienia . .	147.500 K	2.800 K

		zwyczajne	nadzwycz.
	z przeniesienia . .	147.500 K	2.800 K
Poz. 10.	Spółka ochrony i pomocy narodowej dla Białej, na budowę „Domu polskiego“ w Bielsku, corocznie do roku 1919 włącznie (w myśl uchwały sejmowej z 31. listopada 1908) . . .	— „	4.000 „
„ *11.*	Rata X. i XI. gwarantowanej przez kraj pożyczki w kwocie 400.000 K dla gminy Zakopane, na budowę wodociągów (aż do r. 1955)	22.012 „	— „
„ *12.*	Dotacya dożywotnia dla Władysława Mickiewicza, w myśl uchwały sejmowej z 2. listopada 1904 r.	4.000 „	— „
„ *13.*	Gminie miasta Krakowa, na koszta przyjęcia wycieczek młodzieży i włościańskich . .	— „	1.500 „
„ *14.*	Krajowy Związek turystyczny, na koszta wydawnictwa i reklamy turystycznej (tem samem zostaje załatwioną petycya L. 6.827/4.987) .	— „	1.500 „
„ *15.*	Gminie miasta Krakowa, na cele parku im. Dra Jordana	2.500 „	— „
„ *16.*	Dla czworga dzieci po ś. p. Stanisławie Wyspiańskim, aż do osiągnięcia pełnoletności, każdemu po 600 K (a to: dla Teodora do 31/10 1916 — dla Heleny do 30/5 1920 – dla Mieczysława do 7/9 1923 i dla Stanisława Franciszka 2-ga im. do 2/12 1925)	2.400 „	— „
„ *17.*	Polskiemu Towarzystwu emigracyjnemu, na koszta podróży informacyjnych i misyjnych w sprawie wychodźctwa, *do rozporządzalności Wydziału krajowego.* (Tem samem zostaje załatwioną petycya do L. 6.727/4.910) . .	— „	5.000 „
„ *18.*	Polskiemu Towarzystwu emigracyjnemu, na założenie schroniska dla wychodźców, do rozporządzenia Wydziału krajowego *nadzwyczajne*.	— „	6.000 „
„ *19.*	Towarzystwo budowy tanich domów w Krakowie, do dyspozycyi Wydziału krajowego (tem samem zostaje załatwioną petycya L. 6.630/4.824)	— „	2.000 „
„ *20.*	Muzeum narodowe w Krakowie, na zakupno dzieł artystycznej twórczości ludowej, *jednorazowo* (nadzwycz.)	— „	3.000 „
	Suma wydatków . .	178.412 K	25.800 K
	Razem . .	204.212 K	

DOCHODY.

		zwyczajne	nadzwycz.
Poz. 1.	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych . .	— K	— K
„ *2.*	Odsetki zwłoki od dodatków krajowych do podatków państwowych	110.000 „	— „
„ *3.*	Bonifikacya z c. k. Skarbu państwa za zrzeczenie się poboru dodatku krajowego do podatku osobisto-dochodowego	1,500 000 „	— „
	do przeniesienia . .	1,610.000 K	— K

		zwyczajne	nadzwycz.
	z przeniesienia . .	1,610.000 K	— K
Poz. 4.	Na uzupełnienie rat annuitetowych pożyczki 400.000 K, zaciągniętej na budowę wodociągu w Zakopanem:		
	a) z dzierżawy opłat gminnych od napojów spirytusowych . . . 7.000 K		
	b) z datku od stacyi klimatycznej 5.000 „	12.000 „	— „
„ 5.	Opłaty od pracodawców, którym przez urzędy pośrednictwa pracy dostarczono robotników lub służby	85.000 „	— „
„ 6.	Rozmaite zwroty i inne nieprzewidziane dochody	1.500 „	— „
	Suma dochodów . .	1,708 500 K	— K

Petycyę zarządu „Muzeum Tatrzańskiego im. Dra Tytusa Chałubińskiego“ L. 7.233/5.324, *przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i postawienia wniosku na najbliższej sesyi sejmowej.*

Petycye L. 7.012/5.140, 7.075/5.188, 7.099/5.212, 7.100/5.213, 7.101/5.214, 7.102/5.215, 7.103/5.216, 7.106/5.219, 7.160/5.249, *odstępuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i załatwienia.*

Rezolucya:

Sejm wzywa c. k. Rząd, aby zwrócił baczną uwagę na niemal publicznie wykonywaną po kraju pokątną sprzedaż biletów okrętowych przez osoby prywatne, do tego nieuprawnione i nadużycie to ukrócił.

Przewodniczący:
Piniński.

Sprawozdawca:
Żardecki.

BUDŻET KRAJOWY

na rok

1911

uchwalony na posiedzeniu sejmowem w dniu 16. listopada 1910.

LWÓW.
Z PIERWSZEJ ZWIĄZKOWEJ DRUKARNI WE LWOWIE.
1911.

Uchwały finansowe na rok 1911.

Uchwały Sejmu z dnia 16. listopada 1910.

I. Na rok 1911 ustanawia się wydatki funduszu krajowego w kwocie 63,356.178 K
a dochody własne tegoż funduszu w kwocie . . . . . 58,874.945 „

II. 1. Na pokrycie niedoboru funduszu krajowego w roku 1911 pobierany będzie dodatek do państwowych podatków bezpośrednich, a mianowicie:

a) dodatek do państwowego podatku gruntowego, do państwowego podatku domowo-czynszowego, domowo-klasowego i pięcio-procentowego podatku od domów wolnych od podatku po . . . . . 72 h.
od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków;

b) dodatek do państwowych bezpośrednich podatków osobistych, wprowadzonych ustawą z dnia 25. października 1896 Dz. u. p. Nr. 220 z wyjątkiem podatku osobisto-dochodowego w wysokości . . . . . 78 „
od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków.

2. Opodatkowani w mieście Krakowie, tudzież w powiatach Krakowskim i Chrzanowskim opłacać będą dodatek do podatków w ustępie 1 ad a) wymienionych, w wysokości . . . . . 67 „
zaś do podatków w tymże ustępie ad b) wymienionych, po . . . . 73 „
od każdej korony całej należytości tych podatków.

3. Kwoty przyzwolone na rok 1911 w rubrykach i pozycyach wydatków budżetu funduszu krajowego, jakoteż wszystkich zakładów krajowych, będą wydawane tylko na cele oznaczone w poszczególnych rubrykach i pozycyach, a to osobno w dziale wydatków zwyczajnych, osobno w dziale wydatków nadzwyczajnych.

Przenoszenie zaoszczędzeń dozwolone jest tylko przy następujących pozycyach funduszu krajowego:

a) w rubryce I. między pozycyami 5, 6 i 7 i między pozycyą 8 i 10;

b) w rubryce II. między literami a, d, e, f, pozycyi 18, oraz między pozycyą 17 (na dyurna w biurze pośrednictwa pracy), a rubryką XVI. poz. 9. (wydatki rzeczowe biura pośrednictwa pracy);

c) w rubryce VIII. między pozycyami 6 i 7, tudzież między pozycyami 11, 12, 13 i 14;

d) w rubryce X. między pozycyami 30 c) i 32, dalej 35, 41, 42 tudzież w należących do tej rubryki budżetach szkół rolniczych, szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, szkoły mleczarskiej w Rzeszowie, szkół ogrodniczych w Tarnowie, Wulce Kapitańskiej i zakładu sadowniczego w Zaleszczykach, między wszystkiemi pozycyami każdej rubryki zwyczajnych wydatków tych zakładów, wreszcie między pozycyami 96 b) (1—8) i poz. 96. (ad 12);

e) w rubryce XI. między pozycyami: 1, 2 i 6;

f) w rubryce XII. między pozycyami 105 i 187; 173, 175, 177 i 178, wreszcie między pozycyami działów A, B, C i E, w granicach każdego z tych działów, z osobna, i tylko w wydatkach zwyczajnych

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby z niezużytej reszty z pożyczki z r. 1909 w kwocie 3,709.805 K pozostawił w rachunku roku 1910 kwotę 2,089 376 K, a do rachunku roku 1911 przeniósł kwotę 1,620.429 K.

IV. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki krótkoterminowej aż do wysokości 2,860 804 K w gotówce, przeznaczonej na pokrycie reszty **niedoboru** r. 1911.

V. Sejm, zastrzegając się przeciw opieraniu całej akcyi, zmierzającej do sanacyi finansów państwowych i krajowych, prawie wyłącznie na podwyższeniu podatku od wódki, domaga się, aby cała podwyżka podatku od wódki była przeznaczona jak w roku 1901 dla skarbów krajowych.

Uchwały dodatkowe do budżetu na rok 1910.

(Do rubryki IV. wydatków, bez pokrycia budżetowego).

1. Uchwała Sejmu z dnia 12. października 1910.

W załatwieniu wniosków nagłych o udzielenie zapomóg dla pogorzelców, przeznacza się kwotę . . . . . 15.000 K
do dyspozycyi Wydziału kraj. z zastrzeżeniem jednak, że z kwoty tej nie mają być obdarowani pogorzelcy, którzy już otrzymali zapomogi z funduszu krajowego.

2. Uchwała Sejmu z dnia 3. listopada 1910.

a) Dla pogorzelców gminy Płaucza mała powiatu brzeżańskiego, przeznacza się kwotę . . . . . 4.000 K
do dyspozycyi Wydziału krajowego.

b) Dla pogorzelców gmin: Maniowy, miasteczka Kęty, Grębów i Knihinin, przeznacza się kwotę . . . . . 1.200 K
do dyspozycyi Wydziału krajowego.

Fundusz krajowy.

SUMARYUSZ

Liczba rubryki	Poszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
		Koron			
	WYDATKI.				
I.	Reprezentacya kraju	194.250	—	194 250	
II.	Zarząd	2,386.427	13.000	2,399.427	
III.	Sprawy zdrowotne	6,415.135	256.845	6,671.980	
IV.	Dobroczynność	66.978	50.025	117.003	
V.	Oświata i sztuka	24,851.015	524.120	25,375.135	
VI.	Pomniki historyczne	64.836	307.489	372.325	
VII.	Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe	1,109.363	53.762	1,163.125	
VIII.	Komunikacye	5,419.109	667.060	6,086.169	
IX.	Budowy wodne i melioracye	8,962.344	—	8,962.344	
X.	Rolnictwo	2,791.234	298.763	3,089.997	
XI.	Górnictwo	247.569	—	247.569	
XII.	Przemysł i rękodzieła	1,438.725	452.602	1,891.327	
XIII.	Długi krajowe	3,793.942	—	3,793.942	
XIV.	Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski	347.423	11.950	359.373	
XV.	Opłaty konsumcyjne	2,428.000	—	2,428.000	
XVI.	Rozmaite	178.412	25.800	204.212	
	Suma wydatków	60,694.762	2,661.416	63,356.178	
	DOCHODY.				
I.	Reprezentacya kraju	50	—	50	
II.	Zarząd	366.442	—	366.442	
III.	Sprawy zdrowotne	2,537.294	17.080	2,554.374	
IV.	Dobroczynność	—	—	—	
V.	Oświata i sztuka	4,186.867	—	4,186 867	
VI.	Pomniki historyczne	550	100.000	100 550	
VII.	Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe	447.308	—	447.308	
VIII.	Komunikacye	683.642	150.300	833.942	
IX.	Budowy wodne i melioracye	5,722.366	—	5,722.366	
X.	Rolnictwo	1,004.919	39.000	1,043.919	
XI.	Górnictwo	212.619	—	212.619	
XII.	Przemysł i rękodzieła	576.074	1.670	577.744	
XIII.	Długi krajowe	164.668	—	164.668	
XIV.	Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski	50.000	—	50.000	
XV.	Opłaty konsumcyjne	21,210.000	—	21,210.000	
XVI.	Rozmaite	1,708.500	—	1,708.500	
	Suma dochodów własnych	38,871.299	308.050	39,179.349	16. listopada 1910.
XVII.	Dodatki do podatków, od ogólnej sumy podatków 27,000.000 K (wydatność 1 grosza = 270.000 K):				
	1. dla Galicyi wschodniej i zachodniej:				
	a) od podatku gruntowego i domowego w sumie 18,076.214 K (92·3%) po 72 g = 13,014.874 K				
	b) od podatku zarobkowego i innych podatków w sumie 5,980.786 K (92·3%) po 78 g = 4,665.014 „				
	2. dla W. Księstwa Krakowskiego:				
	a) od podatku gruntowego i domowego w sumie 2,211.344 K (7·7%) po 67 g = 1,481.600 „				
	b) od podatku zarobkowego i innych podatków w sumie 731.656 K (7·7%) po 73 g = 534.108 „	19,695.596	—	19,695.596	
	Ogólna suma dochodów	58,566.895	308.050	58,874.945	
	W porównaniu ze sumą wydatków			63,356.178	
	okazuje się **niedobór**			4,481.233	
	a po potrąceniu przenieść się mającej reszty pozostałej z pożyczki zaciągniętej na pokrycie niedoboru z roku 1909 w kwocie			1,620.429	
	pozostaje do pokrycia pożyczką			2,860.804	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
I.		**REPREZENTACYA KRAJU.**				
		Wydatki.				
	1	Koszta podróży p. p. posłów	12.000	—		
	2	Dyety p. p. posłów	72.000	—		
	3	Koszta druków	75.000	—		
	4	Spisywanie sprawozdań	20.000	—		
	5	Pisarze dzienni	1.400	—		
	6	Remuneracye urzędników Wydziału krajowego, za dodatkowe zatrudnienie podczas Sejmu	2.400	—		
	7	Służba	3.000	—		
	8	Opał	4.000	—		
	9	Zapuszczanie i mycie podłóg	250	—		
	10	Potrzeby kancelaryjne	2.000	—		
	11	Na uzupełnienie biblioteki sejmowej . .	1.000	—		
	12	Rozmaite drobne wydatki	1.200	—		
		Suma wydatków . .	194.250	—	194.250	
		Dochody.				
	1	Dochody ze sprzedaży druków sejmowych	50	—	50	

16. listopada 1910.

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
II.		**ZARZĄD.**				
		Wydatki.				
		A) Kierownictwo.				
	1	Marszałek krajowy . . . . 12.000 K i dodatek na reprezentacyę 8000 „	20.000	—	—	
	2	Sześciu Członków Wydziału krajowego po 12 000 K.	72.000	—	—	
	3	Zastępcy Członków Wydziału krajowego.	4 000	—	—	
			96.000	—	96 000	
		B) Biura Wydziału krajowego.				
	4	Oddział konceptowy.				
		a) Płace i dodatki aktywalne.				
		6 radców, płaca po 6.400 K . 38.400 K dodatek aktyw. po 1.472 „ . 8.832 „	47.232	—	—	16. listopada 1910.
		8 sekretarzy, płaca po 4.800 „ . 38.400 K dodatek aktyw. po 1.288 „ . 10.304 „	48.704	—	—	
		8 wicesekr., płaca po 3.600 „ . 28.800 K dodatek aktyw. po 1.104 „ . 8.832 „	37.632	—	—	
		8 adjunktów, płaca po 2.800 „ . 22.400 K dodatek aktyw. po 960 „ . 7.680 „	30.080	—	—	
		8 koncepistów, pł. po 2.200 „ . 17.600 K dodatek aktyw. po 768 „ . 6.144 „	23.744	—	—	
		4 praktykantów, adjuta po 1.400 K . .	5.600	—	—	
		4 „ „ „ 1.200 „ . .	4.800	—	—	
			197.792	—	197.792	
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie:				
		Radcom pięcioletnie po 800 K: Antoniewiczowi (2) 1.600 K, Zeńczakowi pierwszy od 3. lipca 1911 w kwocie 396 K. *Wicesekretarzowi* Gaszyńskiemu, pięcioletni, (1) 400 K. *Adjunktom* trzyletnie po 200 K: Dr. Koncewskiemu, pierwszy, od 17. kwietnia 1911 w kwocie 141 K, Jaśniewskiemu, pierwszy, od 17. kwietnia 1911 w kwocie 141 K.	2.678	—	2.678	
			200.470	—	200.470	
		Do przeniesienia . .	296.470	—	296.470	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
				Korony			
II.		Z przeniesienia . .		296.470	-	296.470	
	5	Oddział melioracyjny					
		a) Płace i dodatki aktywalne.					
		Dyrektor, płaca	6.400 K				
		dodatek aktywalny . . .	1.472 „	7.872	—	—	
		Zastępca dyrektora, płaca . .	4.800 K				
		dodatek aktywalny . . .	1.288 „	6 088	—	—	
		18 starszych inżynierów, płaca po 4.800 K	86.400 K				
		dodatki aktywalne:					
		dla 14 we Lwowie i w Krakowie po 1.288 K .	19.320 „				
		„ 1 w Stanisławowie . .	966 „				
		„ 1 w Tarnobrzegu . .	805 „				
		„ 1 w Mielcu	805 „	108 296	—	—	
		Referent administracyjno-prawny, płaca	6.400 K				
		dodatek aktywalny . .	1.472 „	7.872	—	—	
		18 inżynierów I. klasy, płaca po 3.600 K . . .	64.800 K				
		dodatki aktywalne:					
		dla 14 we Lwowie i 1 w Krakowie po 1.104 K .	16.560 „				
		„ 3 na prowincyi po 966 „	2.898 „	84.258	—	—	
		30 inżynierów II. klasy, płaca po 2.800 K	84.000 K				
		dodatki aktywalne:					
		dla 29 we Lwowie po 960 K	27.840 „				
		„ 1 na prowincyi . . .	840 „	112.680	—	—	
		30 inżynierów-adjunktów, płaca po 2.200 K	66.000 K				
		dodatek aktyw. po 768 K .	23.040 „	89.040	—	—	
		2 praktykantów technicznych, adjuta po 1.400 K		2.800	—	—	
		3 instruktorów fachowych dla kultury torfowisk:					
		1 w IX. randze płaca po. . . 2.800 K dodatek aktyw. 960 „	3.760 K				
		Do przeniesienia .	3.760 K	418.906	—	—	
				296.470	—	296.470	16. listopada 1910.

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
II.	5	Z przeniesienia . 3.760 K	296.470	—	296.470	16. listopada 1910.
			418.906	—	—	
		2 w X. randze płaca po 2.200 K 4.400 K dodatki aktyw. po 768 K . . 1.536 „ 5.936 „	9.696	—	—	
		Suma poz. 5 *a*) . .	428.602	—	428.602	
		Uwaga: *(Sprawozdania dotyczącego powiększenia etatu krajowego Biura melioracyjnego, jeszcze nie uchwalono).*				
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie:				
		Dyrektorowi Kędziorowi dodatki pięcioletnie (3) po 800 K, 2.400 K.				
		Zastępcy dyrektora Jankowskiemu: dodatki pięcioletnie (2) po 600 K i dodatek trzyletni 400 K, razem 1.600 K.				
		Starszym inżynierom: dwa pięcioletnie po 600 K i 1 trzyletni 400 K: Dr. Blauthowi pięcioletnie (2) 1.200 K i trzyletni od 1. marca 1911 333 K, razem 1.533 K; Szczepanowskiemu: pięcioletnie (2) 1.200 K i trzyletni od 1. marca 1911 333 K razem 1.533 K; Dyrdoniowi pięcioletnie (2) 1.200 K, Vetulaniemu pięcioletni (2) 1.200 K, Wierzbickiemu (1) 600 K, Boziewiczowi (1) 600 K, Bochniakowi (1) 600 K, Dr. Kornelli Michałowi (1) 600 K, Haładejowi (1) 600 K, Howarthowi (1) 600 K, Korasadowiczowi (1) 600 K.				
		Inżynierom I. klasy pięcioletnie po 400 K: Wiśniewskiemu (1) 400 K, Rozwadowskiemu (1) 400 K, Brodowiczowi (1) 400 K, Zgorlakiewiczowi (1) 400 K, Prokopowiczowi (1) 400 K.				
		Inżynierom II. klasy trzyletnie po 200 K: Gumowskiemu (2) 400 K, Gnoińskiemu (1) 200 K, Kowalskiemu (1) 200 K, Bernkopfowi (1) 200 K, Dudekowi (1) 200 K, Baeckerowi pierwszy od 14. stycznia 1911 w kwocie 193 K, Wszelaczyńskiemu pierwszy od 14. stycznia 1911 193 K, Müldnerowi				
		Do przeniesienia . .	428.602 296.470	— —	428.602 296.470	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
II.	5	Z przeniesienia . .	296.470	—	296.470	16. listopada 1910.
			428.602	—	428.602	
		pierwszy od 14. stycznia 1911 193 K Rojeckiemu pierwszy od 14. stycznia 1911 193 K, Sawickiemu Alojzemu pierwszy od 14. stycznia 1911. 193 K, Huberowi pierwszy od 14. stycznia 1911 193 K, Klimowiczowi pierwszy od 14. stycznia 1911 193 K, Janikowi, Bartoszowi, Sawickiemu Stella Izydorowi i Chudobie, wszystkim od 29. grudnia 1911, a każdemu po 1 K, razem 4 K.				
		Inżynierom adjunktom trzyletnie po 200 K: Wizimirskiemu pierwszy od 17. sierpnia 1911 75 K, Hornowi pierwszy od 1. grudnia 1911 w kwocie 17 K, Czajce, Szpaczyńskiemu, Noworytce, Posackiemu, Maryniarczykowi, Benedyktowiczowi i Dubielowi, wszystkim od 29. grudnia 1911, każdemu po 1 K, razem 7 K.	18.320	—	18.320	
		c) Na podróże naukowe dla inżynierów biura melioracyjnego celem przestudyowania zbiorników wody w górach.	—	—	—	
		d) Na stypendya dla słuchaczy wydziału hydrotechnicznego	2.000	—	2.000	
		e) Utrzymanie służby dozorców melioracyjnych i wynagrodzenie przez 5 miesięcy zimowych przy pracach biurowych dla:				
		10 konduktorów III. klasy po 100 K miesięcznie . 5.000 K				
		22 dozorców melioracyjnych po 90 K miesięcznie . 9.900 „				
		63 dozorców drenarskich po 75 K miesięcznie . . 23.625 „				
		29 ukończonych uczniów drenarskich po 60 K miesięcznie (przez 2 miesiące) 3.480 „	42.005	—	42.005	
		Suma poz. 5 *a)* — *e)* .	490.927	—	490.927	
		Do przeniesienia . .	787.397	—	787.397	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
				Korony			
II.		Z przeniesienia . .		787.397	—	787.397	16. listopada 1910.
	6	Oddział techniczno-drogowy.					
		a) Płace i dodatki aktywalne.					
		Dyrektor, płaca	6.400 K				
		dodatek aktywalny. . .	1.472 „	7.872	—	—	
		Zastępca dyrektora, płaca . .	4.800 K				
		dodatek aktywalny. . .	1.288 „	6.088	—	—	
		8 starszych inżynierów, płaca po 4.800 K	38.400 K				
		dodatek aktyw. po 1.288 K	10.304 „	48.704	—	—	
		14 inżynierów I. klasy, płaca po 3.600 K	50.400 K				
		dodatki aktywalne:					
		dla 6 po 1.104 K . . .	6.624 „				
		„ 5 „ 966 „ . . .	4.830 „				
		„ 3 „ 828 „ . . .	2 484 „	64.338	—	—	
		14 inżynierów II. klasy, płaca po 2.800 K	39.200 K				
		dodatki aktywalne:					
		dla 12 po 960 K . . .	11.520 „				
		„ 2 „ 600 „ . . .	1.200 „	51.920	—	—	
		14 inżynierów-adjunktów, płaca po 2.200 K	30.800 K				
		dodatek aktyw. po 768 K .	10.752 „	41.552	—	—	
		2 praktykantów technicznych, adjutum po 2.000 K		4.000	—	—	
		1 praktykant techniczny, adjutum . .		1.400	—	—	
		1 „ „ „ . .		1.200	—	—	
		Asystent manipulacyjny, płaca.	1.600 K				
		dodatek aktywalny . .	576 „	2.176	—	—	
		12 konduktorów drog. starszych, płaca po 2.000 K . . .	24.000 K				
		dodatki aktywalne po 450 K	5.400 „	29.400	—	—	
		12 konduktorów I. klasy, płaca po 1.800 K	21.600 K				
		dodatki aktywalne po 350 K	4.200 „	25.800	—	—	
		13 konduktorów II. klasy, płaca po 1.600 K	20.800 K				
		dodatki aktywalne po 250 K	3.250 „	24.050	—	—	
		15 konduktorów III. klasy, płaca po 1.400 K	21.000 K				
		dodatki aktywalne po 150 K	2 250 „	23.250	—	—	
				331.750	—	331.750	
		Do przeniesienia . .		331.750	—	331.750	
				787.397	—	787.397	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
II.		Z przeniesienia . .	787.397	—	787.397	16. listopada 1910
			331.750	—	331.750	
	6	*b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie:*				
		Dyrektorowi Szyszkowskiemu pięcioletnie (1) 800 K i drugi od 1. lutego 1911 733 K, razem 1.533 K.				
		Zastępcy dyrektora Jankowskiemu, pięcioletnie (2) 1.200 K i trzyletni (1) 400 K, razem 1.600 K.				
		Starszym inżynierom: Czaplickiemu pięcioletnie (2) 1.200 K i trzyletni (1) 400 K razem 1.600 K, Kinelowi pięcioletnie (2) 1.200 K i trzyletni od 1. maja 1911 w kwocie 267 K razem 1.467 K, Stroińskiemu pięcieletni (1) 600 K i drugi od 1. kwietnia 1911 w kwocie 450 K razem 1 050 K, Biernackiemu pięcioletni (1) 600 K i drugi od 1. grudnia 1911 w kwocie 50 K razem 650 K.				
		Inżynierom I. klasy (2) pięcioletnie i (1) trzyletni po 400 K: Barancewiczowi (3) 1.200 K, Kesslerowi (3) 1.200 K, Stojowskiemu (2) 800 K i trzyletni od 1. maja 1911 w kwocie 267 K, Barzykowskiemu (1) 400 K i drugi od 1. kwietnia 1911 300 K razem 700 K. Bogdanowiczowi (1) 400 K, Orzelskiemu (1) 400 K, Stróżeckiemu pierwszy od 17. grudnia 1911 w kwocie 16 K, Zinkiewiczowi pierwszy od 17. grudnia 1911 w kwocie 16 K.				
		Inżynierom II. klasy trzyletnie po 200 K: Borowiczce (1) 200 K, Grochowi (1) 200 K, Ramsowi (1) 200 K, Tołłoczce (1) 200 K, Gawalewiczowi (1) 200 K, Piotrowskiemu (1) 200 K, Gebertowi pierwszy od 1. czerwca 1911 w kwocie 117 K.				
		Inżynierom adjunktom trzyletnie po 200 K: Linkowi (1) 200 K, Kozłowskiemu (1) 200 K, Międzybrodzkiemu (1) 200 K, Wysockiemu pierwszy od 1. czerwca 1911 w kwocie 117 K, Polańskiemu pierwszy od 1 czerwca 1911 w kwocie 117 K.				
		Do przeniesienia . .	331.750	—	331.750	
			787.397	—	787.397	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
II.	6	Z przeniesienia . .	787.397	—	787.397	16. listopada 1910.
			331.750	—	331.750	
		Asystentowi Wolskiemu trzyletnie (2) 400 K				
		Starszym konduktorom pięcioletnie po 100 K: Juńskiemu (2) 200 K, Kordzikowi (1) 100 K, Brzezińskiemu (2) 200 K, Laskowskiemu (2) 200 K, Komorowskiemu (2) 200 K, Holinkowskiemu (2) 200 K, Christowi (1) 100 K, Bilińskiemu pierwszy od 1. czerwca 1911 w kwocie 58 K.				
		Konduktorom I. klasy pięcioletnie po 100 K: Czerskiemu (1) 100 K, Bergerowi (1) 100 K, Deyczakowskiemu (1) 100 K, Lityńskiemu (1) 100 K, Żurbickiemu (1) 100 K.				
		Konduktorom II. klasy pięcioletnie po 100 K: Sołowkowowi (1) 100 K, Podlewskiemu pierwszy od 1. czerwca 1911 w kwocie 58 K.				
		Konduktorom III. klasy pięciolecie po 100 K: Klapie (1) 100 K, Simonowi (1) 100 K	17.766	—	17.766	
			349 516	—	349.516	
		Uchwała Sejmu z dnia 15. października 1910. Dotychczasowy etat osób i płac rocznych: a) oddziału techniczno-drogowego Wydziału krajowego, ustanowiony uchwałami Wysokiego Sejmu z 10. i 15. lutego 1898, z 13. listopada 1905. z 29. października 1908 i z 2. października 1909, Sejm powiększa o dwie posady starszych inżynierów, o dwie posady inżynierów I. klasy, o dwie posady inżynierów II. klasy, tudzież o dwie posady inżynierów-adjunktów z dodatkami aktywalnymi odpowiedniego stopnia; b) krajowych konduktorów drogowych o pięć posad starszych konduktorów, o pięć posad konduktorów I. klasy, o pięć posad konduktorów II. klasy, tudzież o pięć posad konduktorów III. klasy wraz z dodatkami aktywalnymi odpowiedniego stopnia. **Uwaga:** *Do budżetu r. 1911 wstawiono tylko część zwiększonego personalu, reszta będzie wstawiona dopiero w r. 1912.*				
		Do przeniesienia . .	1,136.913	—	1,136.913	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
				Korony			
II.		Z przeniesienia . .		1,136.913	—	1,136.913	
	7	Oddział kolejowy.					
		a) Płace i dodatki aktywalne.					
		Dyrektor, płaca	6.400 K				
		dodatek aktywalny . .	1.472 „	7.872	—	—	
		Zastępca dyrektora, płaca . .	4.800 K				
		dodatek aktywalny . .	1.288 „	6.088	—	—	
		3 starszych inżynierów, płaca po 4.800 K	14.400 K				
		dodatek aktyw. po 1.288 K	3.864 „	18.264	—	—	
		4 inżynierów I. klasy, płaca po 3.600 K	14.400 K				
		dodatek aktyw. po 1.104 K	4.416 „	18.816	—	—	
		7 inżynierów II. klasy, płaca po 2.800 K	19.600 K				
		dodatek aktywal. po 960 K	6.720 „	26.320	—	—	
		11 inżynierów adjunktów, płaca po 2.200 K	24.200 K				
		dodatek aktywal. po 768 K	8.448 „	32.648	—	—	
		Radca, płaca	6.400 K				
		dodatek aktywalny . .	1.472 „	7.872	—	—	
		Sekretarz, płaca	4.800 K				
		dodatek aktywalny . .	1.288 „	6.088	—	—	
		Adjunkt konceptowy, płaca .	2.800 K				
		dodatek aktywalny . .	960 „	3.760	—	—	
		Koncepista, płaca	2 200 K				
		dodatek aktywalny . .	768 „	2.968	—	—	
		Konsulent dla spraw taryfowych i komercyalnych, płaca .	3.600 K				
		dodatek aktywalny . .	1.104 „	4.704	—	—	
		Adjunkt rachunkowy, płaca .	2.800 K				
		dodatek aktywalny . .	960 „	3.760	—	—	
		Oficyał rachunkowy, płaca . .	2.200 K				
		dodatek aktywalny . .	768 „	2.968	—	—	
		Asystent rachunkowy, płaca .	1.600 K				
		dodatek aktywalny . .	576 „	2.176	—	—	
		Inspicyent-rysownik, płaca . .	1.600 K				
		dodatek aktywalny . .	576 „	2.176	—	—	
		Do przeniesienia . .		146 480	—	—	16. listopada 1910.
				1,136.913	—	1,136.913	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
II.	7	Z przeniesienia . .	1,136.913	—	1,136.913	16. listopada 1910.
			146.480	—	—	
		Asystent manipulacyjny, płaca . 1.600 K dodatek aktywalny . . 576 „	2.176	—	-	
		Woźny, płaca. . . . . 1.180 K dodatek aktywalny . . 472 „	1.652	—	—	
			150.308	—	150.308	
		Uwaga: *(Sprawozdanie Wydziału krajowego o zmianie etatu Biura kolejowego, jeszcze nie uchwalone.)*				
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie:				
		Dyrektorowi Kułakowskiemu pięcioletni (1) 800 K.				
		Starszym inżynierom: Machalskiemu pięcioletnie (2) 1.200 K i trzyletni (1) 400 K razem 1.600 K, Krzyżanowskiemu pięcioletni (1) 600 K.				
		Inżynierowi I. klasy Zaczkowskiemu pięcioletni (1) 400 K.				
		Inżynierom II. klasy trzyletnie po 200 K: Gembarzewskiemu pierwszy od 1. grudnia 1911 w kwocie 17 K.				
		Inżynierom adjunktom trzyletnie po 200 K: Manasterskiemu pierwszy od 1. grudnia 1911 w kwocie 17 K, Nowakowskiemu pierwszy od 1. grudnia 1911 w kwocie 17 K.				
		Konsulentowi taryfowemu Chodkiewiczowi pięcioletnie (2) 800 K.				
		Oficyałowi rachunkowemu Nowotnemu trzyletnie (2) 400 K.				
		Asystentowi rachunkowemu Mazarakiemu trzyletni (1) 200 K.				
		Inspioyentowi rysownikowi Grabowiczowi trzyletnie (3) 600 K.				
		Asystentowi manipulacyjnemu Salutryńskiemu trzyletnie (3) 600 K.	6.068	—	—	
		c) Koszta utrzymania personalu nieetatowego	28.000	—	—	
			184.376	—	184.376	
		Do przeniesienia . .	1,321.289	—	1,321.289	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
II.		Z przeniesienia . .	1,321 289	—	1,321.289	
	8	Oddział rolniczy.				
		a) Płace i dodatki aktywalne.				
		1 radca, płaca . . . . . 6.400 K dodatek aktywalny . . 1.472 „	7.872	—	—	
		1 wicesekretarz, płaca . . . 3.600 K dodatek aktywalny . . 1.104 „	4.704	—	—	
			12.576	—	—	
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie .	—	—	—	
			12 576	—	12.576	
	9	Oddział sanitarny.				
		a) Płace i dodatki aktywalne.				
		Inspektor szpitali: płaca . . . . . 6.400 K dodatek aktywalny . . . 1.472 „	7.872	—	—	
		Zastępca krajowego inspektora szpitali, wynagrodzenie roczne	6 000	—	—	
			13.872	—	—	
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie .	—	—	—	
		c) Koszta podróży dla inspektora szpitali .	2.400	—	—	
			16 272	—	16.272	16. listopada 1910.
	10	Referent górniczy, remuneracya . . .	3.328	—	3.328	
	11	Oddział dla budownictwa.				
		Architekt z poborami inżyniera I. kl.: *a)* płaca . . . . . 3.600 K *b)* dodatek aktywalny . . . 1.104 „ *c)* bilet roczny kolejowy II. kl. 693 „ *d)* dyety (w miarę odbytych podróży) . . . . . 2.000 „	7.397	—	—	
		Inżynier II. klasy dla mechaniki: płaca . . . . . 2.800 K dodatek aktywalny . . 960 „	3.760	—	—	
		Pomocnik inżyniera, wynagrodzenie roczne . . . . . 3.000 K i bilet roczny kolejowy II. klasy . . . . . 693 „	3.693	—	—	
			14.850	—	14.850	
		Do przeniesienia . .	1,368.315	—	1,368.315	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
II.		Z przeniesienia . .	1,368.315	—	1,368.315	
	12	Oddział rachunkowy.				
		a) Płace i dodatki aktywalne.				
		Dyrektor, płaca . . . . . 6.400 K dodatek aktywalny . . 1.472 „	7.872	—	—	
		Zastępca dyrektora, płaca . . 4.800 K dodatek aktywalny . . 1.288 „	6.088	—	—	
		12 rewidentów, płaca po 3.600 K 43.200 K dodatek aktyw. po 1.104 „ 13.248 „	56.448	—	—	
		14 adjunktów, płaca po 2.800 K 39.200 K dodatek aktyw. po 960 K. 13.440 „	52.640	—	—	
		Archiwista, płaca . . . . 2.200 K dodatek aktywalny . . . 768 „	2.968	—	—	
		Protokolista, płaca . . . . 2.200 K dodatek aktywalny . . . 768 „	2.968	—	—	
		12 oficyałów, płaca po 2.200 K 26.400 K dodatek aktyw. po 768 K . 9.216 „	35.616	—	—	
		14 asystentów, płaca po 1.600 K 22.400 K dodatek aktyw. po 576 K . 8.064 „	30.464	—	—	
		14 praktykantów pł. po 1.200 K 16.800 K dodatek aktyw. po 576 K . 8.064 „	24.864	—	—	
		12 aplikantów, adjutum po 1.200 K . .	14.400	—	—	
		Woźny, płaca . . . . . 1.390 K dodatek aktywalny . . . 556 „	1.946	—	—	
		Lustrator rachunkowy dla szpitali powszechnych: *a)* płaca . . . . . 3.600 K *b)* dodatek aktywalny . . . 1.104 „ *c)* bilet roczny kolejowy II. kl. 693 „ *d)* ryczałt na fiakry i inne wydatki połączone z wyjazdami 500 „	5.897	—	—	
			242.171	—	242 171	
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie:				
		Dyrektorowi Krobickiemu pięcioletni (1) 800 K.				
		Rewidentom pięcioletnie: Olpińskiemu (3) 1.200 K, Papeému (2) 800 K, Kopaczyńskiemu (1) 400 K i drugi od 12. lipca 1911 w kwocie 188 K razem 588 K, Janikowskiemu (1) 400 K, Mamczyńskiemu (1) 400 K.				
		Do przeniesienia . .	242.171 1,368.315	— —	242.171 1,368.315	

16. listopada 1910.

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
II.	12	Z przeniesienia . .	1,368.315	—	1,368.315	16. listopada 1910.
			242.171	—	242.171	
		Lustratorowi rachunkowemu szpitali Jasińskiemu, pięcioletni (1) 400 K.				
		Adjunktom trzyletnie po 200 K: Wronowskiemu (4) 800 K, Olszańskiemu (4) 800 K, Kubali (1) 200 K i drugi od 25. lipca 1911 w kwocie 87 K razem 287 K, Hupertowi (1) 200 K i drugi od 30. września 1911 w kwocie 51 K razem 251 K, Lewartowskiemu (2) 400 K i trzeci od 5. sierpnia 1911 w kwocie 81 K razem 481 K, Łosiowi (1) 200 K, Zychowi (1) 200 K, Neusserowi pierwszy od 28. lutego 1911 w kwocie 167 K, Polakowi pierwszy od 21. listopada 1911 w kwocie 22 K.				
		Oficyałom trzyletnie po 200 K: Wójcickiemu (1) 200 K, Lisiewiczowi Aleksandrowi pierwszy od 28. lutego 1911 w kwocie 167 K, Androchowiczowi pierwszy od 21. listopada 1911 w kwocie 22 K, Czekońskiemu pierwszy od 21. listopada 1911 w kwocie 22 K, Urbańskiemu pierwszy od 21. listopada 1911 w kwocie 22 K.				
		Asystentom trzyletnie po 200 K: Fischerowi pierwszy od 21. listopada 1911 w kwocie 22 K, Mikule pierwszy od 21. listopada 1911 w kwocie 22 K.				
		Praktykantom trzyletnie po 200 K: Molendzie pierwszy od 21. listopada 1911 w kwocie 22 K, Nędzowskiemu pierwszy od 21. listopada 1911 w kwocie 22 K.	8.317	—	8.317	
			250.488	—	250.488	
	13	Oddział kasowy.				
		a) Płace i dodatki aktywalne.				
		Dyrektor, płaca . . . . . 6.400 K dodatek aktywalny . . 1.472 „	7.872	—	—	
		Zastępca dyrektora, płaca . . 4.800 K dodatek aktywalny . . 1.288 „	6.088	—	—	
		Do przeniesienia . .	13.960	—	—	
			1,618.803	—	1,618.803	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
II.	13	Z przeniesienia . .	1,618.803	—	1,618.803	16. listopada 1910.
			13.960	—	—	
		Kontrolor, płaca . . . . . 3.600 K dodatek aktywalny . . 1.104 „	4.704	—	—	
		Kasyer, płaca. . . . . 3.600 K dodatek aktywalny . . 1.104 „	4.704	—	—	
		2 adjunktów, płaca po 2.800 K 5.600 K dodatek aktywalny po 960 „ 1.920 „	7.520	—	—	
		2 oficyałów, płaca po 2.200 K. 4.400 K dodatek aktywalny po 768 K 1.536 „	5.936	—	—	
		2 asystentów, płaca po 1.600 K 3.200 K dodatek aktywalny po 576 „ 1.152 „	4.352	—	—	
		2 praktykantów, pł. po 1.200 K 2.400 K dodatek aktywalny po 576 „ 1.152 „	3.552	—	—	
		1 aplikant — adjutum	1.200	—	—	
		2 woźnych, płaca po 1.200 K . 2.400 K dodatek aktywalny po 480 K 960 „	3.360	—	—	
			49.288	—	49.288	
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie:				
		Adjunktowi Domiszewskiemu trzyletnie z rocznych 200 K pierwszy od 4. lutego 1911 w kwocie 182 K.				
		Oficyałowi Niedzielskiemu trzyletni z rocznych 200 K pierwszy od 4. lutego 1911 w kwocie 182 K.				
		Asystentowi Mazurkiewiczowi trzyletni z rocznych 200 K, pierwszy od 4. lutego 1911 w kwocie 182 K.				
		Praktykantowi Lochmanowi trzyletni z rocznych 200 K pierwszy od 4. lutego 1911 w kwocie 182 K.				
		Woźnym pięcioletnie po 60 K: Szpunarowi (1) 60 K, Schweitzerowi pierwszy od 1. lipca 1911 w kwocie 30 K.	818	—	—	
			50 106	—	50.106	
	14	Oddział manipulacyjny.				
		a) Płace i dodatki aktywalne.				
		Dyrektor, płaca	4.800	—	—	
		Archiwista, płaca . . . . . 3.600 K dodatek aktywalny . . 1.104 „	4.704	—	—	
		Do przeniesienia . .	9.504	—	—	
			1,668.909	—	1,668.909	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie			zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
					Korony			
II.	14	Z przeniesienia . .			1,638.909	—	1,668 909	16. listopada 1910.
					9.504	—	—	
		Ekspedytor, płaca		2.800 K				
		dodatek aktywalny . .		960 „	3.760	—	—	
		Zastępca archiwisty, płaca . .		2.800 K				
		dodatek aktywalny . . .		960 „	3.760	—	—	
		Protokolista, płaca		2.800 K				
		dodatek aktywalny . . .		960 „	3.760	—	—	
		6 kancelistów, płaca po 2.200 K		13.200 K				
		dodatek aktyw. po 768 K .		4.608 „	17.808	—	—	
		6 asystentów, płaca po 1.600 K		9.600 K				
		dodatek aktyw. po 576 K .		3.456 „	13.056	—	—	
		6 pisarzy, płaca po 1.200 K .		7.200 K				
		dodatek aktyw. po 576 K .		3.456 „	10.656	—	—	
		6 aplikantów, adjutum po 1.200 K . .			7.200	—	—	
		Odźwierny, płaca		1.600 K				
		dodatek aktywalny (połowa)		320 „	1.920	—	—	
		Portyer, płaca		1.180 K				
		dodatek aktywalny (połowa)		236 „	1.416	—	—	
		5 woźnych, z tego dla: 3-ch						
		płaca po . .	900 K	2.700 K				
		dodatek aktywalny po . .	360 „	1.080 „	3.780 K			
		dla 1-go: *a)* płaca do 25/3 z rocznych . .	1.000 K	236 K				
		od 26/3 z rocznych . .	1.110 „	848 „				
		b) dod. aktyw. do 25/3 z rocznych . .	400 „	95 „				
		od 26,3 z rocznych . .	444 „	339 „	1.518 „			
		dla 1-go: *a)* płaca do 27/10 z rocznych . .	1.000 K	825 K				
		od 28/10 z rocznych . .	1.110 „	194 „				
		b) dod. aktyw. do 27/10 z rocznych . .	400 „	330 „				
		od 28/10 z rocznych . .	444 „	78 „	1.427 „	6.725	—	—
						79.565	—	—
		Do przeniesienia . .				79.565	—	—
						1,668.909	—	1,668.909

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
II.	14	Z przeniesienia . .	1 668.909	—	1,668.909	16. listopada 1910.
			79.565	—	—	
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie:				
		Dyrektorowi Piotrowskiemu pięcioletni (1) 600 K.				
		Archiwiście Chudzikiewiczowi pięcioletnie (2) 800 K i trzyletni (1) 400 K razem 1.200 K.				
		Ekspedytorowi Szimowi trzyletni (1) 200 K i drugi od 3. stycznia 1911 w kwocie 199 K razem 399 K.				
		Zastępcy archiwisty Grodeckiemu trzyletni, pierwszy (od daty mianowania protokolistą) z rocznych 200 K od 29. grudnia 1911 w kwocie 1 K.				
		Kancelistom trzyletnie po 200 K: Łatkowskiemu (2) 400 K i trzeci od 5. sierpnia 1911 w kwocie 81 K razem 481 K, Lenczowskiemu (2) 400 K, Szewczukowi (1) 200 K i drugi od 27. czerwca 1911 w kwocie 102 K razem 302 K.				
		Asystentom trzyletnie po 200 K: Darłakowi pierwszy od 29. grudnia 1911 w kwocie 1 K, Telakowskiemu pierwszy od 29. grudnia 1911 w kwocie 1 K.				
		Protokoliście Stelmachowowi trzyletni (1) 200 K.	3.648	—	—	
			83.213	—	83.213	
	15	Oddział statystyczny.				
		Naczelnik oddziału, płaca	5.600	—	—	
		Wicesekretarz, płaca . . . 3.600 K dodatek aktywalny . . 1.104 „	4.704	—	—	
			10.304	—	10.304	
	16	Oddział dla poboru opłaty szynkarskiej i opłaty konsumcyjnej od piwa.				
		Radca, płaca . . . . . 6.400 K dodatek aktywalny . . 1.472 „	7.872	—	—	
		Wicesekretarz, płaca . . . 3.600 K dodatek aktywalny . . 1.104 „	4.704	—	—	
		Referent pomocniczy	2.000	—	—	
		Do przeniesienia . .	14 576	—	—	
			1,762.426	—	1,762.426	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
II.	16	Z przeniesienia . .	1,762.426	—	1,762.426	
			14.576	—	—	
		Rewident rachunkowy, płaca . 3.600 K dodatek aktywalny . . 1.104 „	4.704	—	—	
		Urzędnik pomocniczy	2.400	—	—	
		Oficyał, płaca . . . . . 2.200 K dodatek aktywalny . . 768 „	2 968	—	—	
		2 kontrolorów po 1.800 K	3.600	—	—	
		2 kontystów ksiąg propinacyjn. po 1.800 K	3.600	—	—	
		4 kontystów i prowadzących szkontro po 1.500 K	6.000	—	—	
		7 kontystów po 1.200 K	8.400	—	—	
		Dyurna rachunkowe	25.000	—	—	
		Kierownik oddziału manipulacyjnego .	1.800	—	—	
		Dyurna manipulacyjne	8.000	—	—	
		2 sług kancelaryjnych	1.400	—	—	
			82.448	—	82.448	
		Uchwała Sejmu z dnia 3. listopada 1910. Sejm upoważnia Wydział krajowy do obsadzenia extra statum posad w oddziale konceptowym i rachunkowym w razie przydzielenia urzędników tych oddziałów do biura poboru opłat szynkarskich.				16. listopada 1910.
	17	Urzędy pośrednictwa pracy.				
		A) Urzędnicy konceptowi:				
		1 wicesekretarz, płaca . . . 3.600 K dodatek aktywalny . . . 1.104 „	4.704	—	—	
		1 adjunkt, płaca . . . . . 2.800 K dodatek aktywalny . . . 960 „	3.760	—	—	
		14 koncepistów, płace po 2.200 K 30.800 K dodatki aktywalne 768 „ 8.160 „	38.960	—	—	
		13 asystentów, płace po 1.600 K 20.800 K dodatki aktywalne . . . 5.472 „	26.272	—	—	
		B) Urzędnicy rachunkowi:				
		1 asystent, płaca . . . . 1.600 K dodatek aktywalny . . . 576 „	2.176	—	—	
		Do przeniesienia . .	75.872	—	—	
			1,844.874	—	1,844 874	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
II.	17	Z przeniesienia .	1,844.874	—	1,844.874	16. listopada 1910.
			75.872	—	—	
		C) Urzędnicy manipulacyjni:				
		1 pisarz, płaca . . . . . 1.200 K dodatek aktywalny . . . 576 „	1.776	—	—	
		D) Ryczałt na dyurna	28.816	—	—	
			106.464	—	106.464	
		Uwaga: *(Sprawozdanie dotyczące Urzędów pośrednictwa pracy, jeszcze przez Sejm nie uchwalone.)*				
	18	**Dyurna.**				
		a) dla oddziału konceptowego . . .	8 760	—	—	
		b) „ „ melioracyjnego:				
		α) 2 dyetaryusze w biurze centralnem . . . 2.920 K *β)* ryczałt na rysownika w ekspozyturze krakowskiej . . . . . 960 „	3.880	—	—	
		c) dla oddziału techniczno-drogowego.	8.900	—	—	
		d) „ „ rachunkowego . . .	61.977	—	—	
		e) dla oddziału statystycznego . . .	5.000	—		
		f) „ „ manipulacyjnego . .	51.267	—		
			139.784	—	139.784	
	19	**Zasługi.**				
		23 stróżów, z tego: dla 21 po 700 K, jednego 820 K i jednego 940 K, tudzież zastępcy woźnego 830 K . .	17.290	—	17.290	
	20	**Emolumenta.**				
		a) dyrektor kancelaryi na fiakra . .	100	—	—	
		b) „ „ 48 m³ drzewa opałowego à 10 K 50 g	504	—	—	
		c) ubranie dla odźwiernego i 9 woźnych po 100 K, tudzież dla zastępcy woźnego 60 K	1.060	—	—	
		d) ubranie dla portyera	200	—		
		e) opał dla odźwiernego 12 m³ drzewa i dla portyera 10 m³ drzewa . . .	231	—	—	
		Do przeniesienia . .	2.095	—	—	
			2,108.412	—	2,108.412	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
II.	20	Z przeniesienia . .	2,108.412	—	2,108.412	16. listopada 1910
			2.095	—	—	
		f) dodatki osobiste i funkcyjne:				
		1. dla dyrektora biura kolejowego, Kułakowskiego . . . 6.000 K				
		2. dla lustratora szpitali Jana Jasińskiego . . 900 „				
		3. dla zast. dyrektora biura melioracyjnego Jankowskiego Józefa . . . 800 „				
		4. dla zast. dyrektora biura oddziału techniczno-drogowego Jankowskiego Kazimierza . . . . 800 „				
		5. dla inżyniera drogowego Barancewicza . . . 300 „				
		6. dla konsulenta taryfowego w biurze kolejowem Chodkiewicza . . 400 „				
		7. dla adjunkta rachunkowego Wronowskiego . 400 „				
		8. dla rewidenta rachunkowego Natallego . . 56 „				
		9. dla inżyniera I. klasy biura melioracyjnego Rożańskiego . . . . 400 „				
		10. dla zastępcy dyrektora biura kolejowego Marcinkiewicza . . . . 3.000 „				
		11. dla praktykanta oddziału techn.-drogowego Jakubika . . . . . 360 „	13.416	—	—	
		aż do ukończenia regulacyi stacyi klimatycznej w Brzuchowicach.				
		g) Utrzymanie ekspozytur krajowego biura melioracyjnego i biur inżynierów sekcyjnych dla konserwacyi robót publicznych:				
		w Krakowie . . . . . 1.500 K				
		w Tarnowie . . . . . 700 „				
		w Jarosławiu . . . . 700 „				
		w Stanisławowie . . . 850 „				
		w Rzeszowie . . . . 800 „				
		biura 4 inżynierów sekcyjnych dla konserwacyi po 500 K . . . . . 2.000 „	6.550	—	—	
		Suma pozycyi 20 .	22.061	—	22.061	
		Do przeniesienia . .	2,130.473	—	2,130.473	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
II.		Z przeniesienia . .	2,130.473	—	2,130.473	
	21	**Remuneracye.**				
		a) Rzecznik prawny za zastępstwo . .	9.000	—	—	
		b) Za zastępstwo prawne Wydziału krajowego wobec c. k. Trybunału administracyjnego i Trybunału państwa .	1.200	—	—	
		c) Tłumacze	1.900	—	—	
		d) Urzędnicy, dyurniści i słudzy Wydziału krajowego:				
		oddziału melioracyjnego 6.000 K				
		„ techniczno-drogowego . . 8.900 „				
		„ kolejowego . 4.000 „				
		innych oddziałów . . 8.000 „	26.900	—	—	
			39.000	—	39.000	
	22	**Koszta podróży i dyety wogóle** . . .	20.000	—	20.000	
	23	**Zaliczki na płace dla urzędników i służby.**				
		a) zwyczajne: ogólne . . . 37.000 K				
		oddział techniczno-drogowy 6.000 „				
		oddz. kolejowy 5.000 „				
		oddział melioracyjny . . 2.000 „	50.000	—	—	
		b) nadzwyczajne	—	—	—	
			50.000	—	50.000	
	24	**Pokrycie połowy należytości stemplowych** od dekretów nominacyjnych urzędników krajowych.	9.000	—	9.000	
	25	**Potrzeby kancelaryjne.**				
		a) Wydawnictwo rozporządzeń krajowych	11.000	—	—	
		b) Sprawienie i odnowienie sprzętów .	5.000	—	—	
		c) Potrzeby do pisania i rysowania .	9.000	—	—	
		d) Papier do druków, druk ksiąg i wzorów	8.600	—	—	
		e) Oprawa ksiąg i druków	2.700	—	—	
		f) Opał	20.000	—	—	
		g) Utrzymanie biblioteki	3.500	—	—	
		h) Rozmaite pomniejsze	10.000	—	—	
			69.800	—	69.800	
		Do przeniesienia . .	2,318.273	—	2,318.273	

16. listopada 1910.

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
II.		Z przeniesienia . .	2,318.273	—	2,318.273	
	26	**Gmach sejmowy.**				
		a) Maszynista, płaca . . . 1.440 K 2 dodatki pięcioletnie po 100 K. . . . . 200 „ 12 m³ drzewa opałowego . 126 „ 45 litrów nafty. . . . 18 „	1.784	—	—	
		b) Kominiarz	988	—	—	
		c) Froterowanie i zapuszczanie podłóg .	4.522	—	—	
		d) Mycie podłóg	500	—	—	
		e) Zgartywanie i wywóz śniegu . .	600	—	—	
		f) Wywóz nieczystości	250	—	—	
		g) Zabezpieczenie od ognia	520	—	—	
		h) Podatek domowy i miejski czynszowy. . . . . 300 K tudzież należytość ekwiwalentowa za rok 1909 z VI-go dziesięciolecia 1901 do 1910 rocznie po . . . . . 135 „	435	—	—	
		i) Utrzymanie skwerów koło gmachu sejmowego . . . . . 200 K tudzież wynagrodzenie ogrodnika . . . . . 100 „	300	—	—	
		k) Konserwacya i adaptacya budynku i obejścia, koszta przekształcenia i urządzenia w gmachu, tudzież inne nieprzewidziane, zwyczajne	15.000	—	—	
		nadzwyczajne . . .	—	5.000	—	
		l) Stacya elektryczna w gmachu sejmowym, zwyczajne	20 000	—	—	
		nadzwyczajne	—	8.000	—	
		m) Opłata gminna za zużycie wody z wodociągu miejskiego	8.000	—	—	
		n) Umorzenie pożyczki 160.000 K zaciągniętej na hipotekę gmachu sejmowego na budowę skrzydła tego gmachu dla biura melioracyjnego, XXX. i XXXI. rata: *a)* w kapitale . . . 3.080 K 74 g *β)* w 4% odsetkach . 5.006 „ 34 „ *γ)* ⅛% na administracyę . . . . . 312 „ 92 „ *δ)* stempel do kwitu . 30 „ — „	8.430	—	—	
		Do przeniesienia . .	61.329 2,318.273	13.000 —	— 2,318.273	16. listopada 1910.

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
II.	26	Z przeniesienia . .	2,318.273	—	2,318.273	16. listopada 1910.
			61.329	13.000	—	
		o) Najem lokalu w gmachu krakowskiego Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń (II. piętro) na pomieszczenie biur 6.500 K, tudzież 5% podatek wodociągowy 325 K	6 825	—		
			68.154	13.000	81.154	
		Suma wydatków . .	2,386.427	13.000	2,399.427	

Uchwała Sejmu z 16. listopada 1910.

Sejm wzywa Wydział krajowy, aby poruszone przez Komisyę budżetową niedogodności i braki w urządzeniu gmachu sejmowego, jak najspieszniej usunął, względnie dotyczące wnioski przedłożył na najbliższej sesyi sejmowej.

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
II.		**Dochody.**				
	1	Subwencye z c. k. Skarbu państwa:				
		a) dla biura melioracyjnego	16.000	—	—	
		b) na utrzymanie technika dla kultury i eksploatacyi torfowisk	2.000	—	—	
	2	Zwroty poborów inżynierów krajowego biura melioracyjnego:				
		a) z funduszów przedsiębiorstw melioracyjnych:				
		3 starszych inżynierów: płaca po 4.800 K 14.400 K, dodatek aktyw. po 1.288 K. . 3.864 „ = 18.264 K				
		9 inżynierów I. klasy, płaca po 3.600 K . . 32.400 K, dodatek aktyw. po 1.104 K. . 9.936 „ = 42.336 „				
		17 inżynierów II. klasy (przez cały rok), płaca po 2.800 K. . 47.600 K, dodatek aktyw. po 960 K . . 16.320 „ = 63.920 „				
		4 inżynierów II. klasy (przez 9 miesięcy), płaca po 2.100 K . . 8.400 K, dodatek aktyw. po 720 K . . 2.880 „ = 11.280 „				
		10 inżynierów adjunktów (przez cały rok), płaca po 2.200 K . . 22.000 K, dodatek aktyw. po 768 K . . 7.680 „ = 29.680 „				
		7 inżynierów adjunktów (przez 9 miesięcy), płaca po 1.650 K . 11.550 K, dodatek aktyw. po 576 K . . 4.032 „ = 15.582 „	181.062	—	—	16. listopada 1910.
		Do przeniesienia . .	199.062	—	—	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
II.	2	Z przeniesienia . .	199.062	—	—	16. listopada 1910.
		b) z funduszu regulacyi rzek kanałowych:				
		1 starszy inżynier, płaca . . 4.800 K dodatek aktyw. 1.288 „ 6.088 K 3 inżynierów II. klasy, płaca po 2.800 K . . . 8.400 K dodatek aktyw. po 960 K . . 2.880 „ 11.280 „ 8 inżynierów adjunktów, płaca po 2.200 K . . 17.600 K dodatek aktyw. po 768 K . . 6.144 „ 23.744 „	41.112	—	—	
	3	Zwroty poborów urzędników krajowego biura kolejowego eksponowanych do kierownictwa budowy kolei lokalnych: Muszyna-Krynica, Drohobycz-Truskawiec i do ekspozytur trasowniczych	56.016	—	—	
	4	Zwroty poborów urzędników biura drogowego, eksponowanych przy warsztatach betonowych i konserwacyi dróg	8.000	—	—	
	5	Zwrot 50% wydatków personalnych w Urzędach pośrednictwa pracy we Lwowie i w Krakowie od reprezentacyi tychże miast	7 772	—	—	
	6	Zwroty zaliczek od urzędników krajowych z płac	46 600	—	—	
	7	Zwroty dyurn rachunkowych od funduszu propinacyjnego miast	4 180	—	—	
	8	Dochód ze stacyi elektrycznej w gmachu sejmowym	3.000	—	—	
	9	Sprzedaż książek i druków.	500	—	—	
	10	Różne przygodne.	200	—	—	
		Suma dochodów . .	366.442	—	—	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
III.		**SPRAWY ZDROWOTNE.**				
		Wydatki.				
		I. Koszta leczenia ubogich chorych i wydatki na szpitale.				
	1	Koszta leczenia w szpitalach krajowych, prowincyonalnych i zagranicznych .	3,220.000	—	3,220.000	
		(Uchwałą Sejmu z dnia 13. października 1910, uznano szpital w Nowym Targu za powszechny i publiczny, — zaś szpital w Horodence uchwałą Sejmu z dnia 3. listopada 1910).				
	2	Zapomogi na koszta leczenia w sanatoryach dla tuberkulicznie chorych .	14.000	—	14.000	
	3	Koszta leczenia w Zakładzie szczepień leczniczo-ochronnych przeciw wodowstrętowi Dra O. Bujwida w Krakowie	15.000	—	15.000	16. listopada 1910.
	4	Krajowy szpital powszechny we Lwowie	1,002.752	58.519	1,061.271	
	5	Krajowy szpital powszechny we Lwowie, zwrot kosztów wiktu: *a)* dla 24 SS. Miłosierdzia na kursie szkoły pielęgnarskiej . . 8.880 K *b)* dla 10 frekfentantek na kursie położnictwa . . . . 336 „	9.216	—	9.216	
	6	Krajowy zakład dla obłąkanych w Kuiparkowie	999.165	56.147	1,055.312	
	7	Krajowy szpital powszechny św. Łazarza w Krakowie	759.532	49.747	809.279	
	8	Raty amortyzacyjne od części dalszej pożyczki 2,000.000 K, zaciągnąć się mającej na rachunek przyzwolonej przez Wysoki Sejm, uchwałą z dnia 12. października 1909 pożyczki 7,000.000 K na budowę zakładu dla obłąkanych w Kobierzynie	—	78.760	78.760	
		Uchwała Sejmu z dnia 16. listopada 1910. Sejm przyznaje dodatkowy kredyt w kwocie 68.000 K na budowę toru dowozowego do zakładu dla umysłowo i nerwowo chorych w Kobierzynie i upoważnia Wydział krajowy, aby ogólną sumę zaciągnąć się mającej na cele budowy rzeczonego zakładu pożyczki komunalnej, podwyższył o tę kwotę.				
		Suma działu I. . .	6,019.665	243.173	6,262.838	
		Do przeniesienia . .	6,019.665	243.173	6,262.838	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
III.		Z przeniesienia . .	6.019 665	243.173	6,262.838	16. listopada 1910.
		II. Koszta utrzymania podrzutków.				
	9	Koszta utrzymania podrzutków (wraz z utrzymaniem podrzutków we Lwowie) a więc w całym kraju i zagranicą	53.000	—	53.000	
		III. Publiczna służba zdrowia.				
	10	Koszta podróży dla lekarzy okręgowych, oraz subwencye dla powiatów, na pokrycie przewyżki wydatków na płace ponad 1% podatków bezpośrednich, przypisanych do poboru w całym powiecie	125.000	—	125.000	19. paźdz. 1910.
	11	1/3 część kosztów lekarstw dla epidemicznie chorych	13.200	—	13 200	
	12	Utrzymanie i odświeżanie krowianki .	24.000	—	24.000	
	13	Koszta podróży i dyety lekarzy z powodu szczepienia ospy ochronnej . .	132.000	—	132.000	
	14	Stypendya dla lekarzy na podróże naukowe, do rozporządzalności Wydziału krajowego	6.000	—	6 000	
		Suma działu III .	300.200	—	300.200	
		IV. Zasiłki dla Zakładów sanitarnych.				16. listopada 1910.
	15	Szpitale SS. Miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole, Bursztynie, Przeworsku, Nowosiółkach i Maryampolu .	5 400	—	5.400	
	16	Towarzystwo szpitalika św. Zofii we Lwowie, subwencya na utrzymanie kolonii leczniczej w Iwoniczu	3.200	—	3.200	
		Uchwała Sejmu z dnia 16. listopada 1910. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by dla pokrycia faktycznego niedoboru administracyjnego Towarzystwa szpitala św. Zofii za rok 1909, udowodnionego szczegółowymi rachunkami, w kwocie nie wyższej od 16.900 K 71 h, wstawił odpowiednią kwotę do budżetu na rok 1912.				
	17	Szpital Komisyi klimatycznej w Zakopanem	600	—	600	
		Do przeniesienia . .	9.200 6,372.865	— 243.173	9.200 6,616.038	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
III.		Z przeniesienia . .	6,372.865	243.173	6,616.038	16. listopada 1910.
			9.200	—	9.200	
	18	Na amortyzacye pożyczek zaciągnąć się mających na pokrycie udziałów funduszu krajowego i $^1/_3$ części udziałów c. k. Skarbu państwa w kosztach budowy szpitala powszechnego w Kosowie w efektywnej wysokości 100.580 K	—	12.872	12.872	
	19	Dla OO. Bonitratrów w Krakowie na amortyzacyę pożyczki 60.000 K, na dokończenie budowy szpitala w Krakowie (X. rata z 33-lecia, w myśl uchwały sejm. z 10. lipca 1902) . .	4.020	—	4.020	
	20	Dla OO. Bonifratrów w Krakowie, celem ulżenia w kosztach utrzymania chorych	2 500	—	2.500	
	21	Zakład św. Józefa dla chorych nieuleczalnych i wyzdrowieńców we Lwowie .	2.000	—	2.000	
	22	Szpital izraelicki we Lwowie, celem ulżenia w kosztach utrzymania chorych	4.000	—	4.000	
	23	Lecznica powszechna we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	2 500	—	2.500	
	24	„Narodna licznycia“ we Lwowie, subwencya	2.000	—	2 000	
	25	Kolonia lecznicza w Rymanowie . . .	1.000	—	1.000	
	26	Kolonia lecznicza w Rabce, na utrzymanie dzieci w lecznicy	600	—	600	
	27	Towarzystwo leczniczych kolonij wakacyjnych dla izraelickich dzieci szkolnych w Krakowie	500	—	500	
	28	Towarzystwo ochotnicze ratunkowe we Lwowie	600	—	600	
	29	Towarzystwo ochotnicze ratunkowe w Krakowie	600	—	600	
	29*a*)	Tatrzańskie ochotnicze pogotowie ratunkowe	600	—	600	
	30	Towarzystwo hygieniczne we Lwowie, celem ułatwienia szerzenia zasad hygieny i dopomożenia w wydaniu „Przeglądu hygienicznego“	600	—	600	
	30*a*)	Redakcyi „Rocznika lekarskiego“. . .	—	500	500	
	30*b*)	Redakcyi „Nasze zdroje“	—	300	300	
	31	Szpital dla matołków w Iwoniczu . .	2.000	—	2.000	
		Do przeniesienia . .	32.720	13 672	46.392	
			6,372.865	243 173	6,616.038	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
III.		Z przeniesienia . .	6,372.865	243.173	6,616.038	
			32.720	13.672	46.392	
	32	Na pokrycie połowy kosztów leczenia przetworami gruczołu tarczykowego matołków w powiecie nowotarskim i w zakładzie dla matołków ks. Podgórskiego w Iwoniczu	1.250	—	1.250	
	33	Towarzystwo lekarskie w Krakowie . .	300	—	300	
	34	Rada wyznaniowa gminy izraelickiej w Krakowie, celem ulżenia w utrzymaniu chorych	2.000	—	2.000	
	35	Kuratorya szpitala izraelickiego w Samborze, celem ulżenia w utrzymaniu chorych	600	—	600	
	36	Zarząd szpitala i przytuliska izraelickiego w Tarnopolu, celem ulżenia w utrzymaniu chorych	600	—	600	
	37	Konwent Braci Miłosierdzia w Zebrzydowicach	600	—	600	
	38	„Dom Zdrowia“ Bratniej pomocy, uczącej się młodzieży polskiej w Zakopanem	1.000	—	1.000	
	39	Zarząd Towarzystwa „Zdrowie“, Stowarzyszenie dla piersiowo chorej młodzieży żydowskiej, szkół wyższych i średnich we Lwowie	200	—	200	
	40	Stowarzyszenie dla zwalczania gruźlicy we Lwowie	3.000	—	3.000	
		Suma działu IV. .	42.270	13.672	55.942	
		Ogólna suma wydatków .	6,415.135	256.845	6,671.980	16. listopada 1910.

Uchwała Sejmu z dnia 16. listopada 1910.

Petycye Ls. 6743/4926 Kolonii leczniczej w Krynicy, 6488/4696 Zgrom. SS. Miłosierdzia w Krakowie na budowę lecznicy dla Sióstr w Zebrzydowicach, 6963/5095 Towarz druk. „Ognisko“ o subwencyę na sanatoryum w Mikuliczynie, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego wstawienia do budżetu na r. 1912.

Petycyę Ls. 6699/4832 Stow. wzaj. pomocy położnych we Lwowie o subwencyę, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego wniosku na r. 1912.

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
III.		**Dochody.**				
	1	Dochody krajowego szpitala powszechnego we Lwowie	782.515	—	782.515	
	2	Dochody krajowego zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie	956.186	—	956.186	
	3	Dochody krajowego szpitala św. Łazarza w Krakowie	612.473	—	612.473	
	4	Zwroty zaliczek od szpitali powszechnych z rachunków kwartalnych . . .	85.000	—	85.000	
	5	Zwroty od gmin za dawniejsze koszta leczenia.	100	—	100	
	6	Zwroty od szpitali powszechnych za sprawdzanie rachunków aptekarskich . .	1.020	—	1.020	
	7	Zwroty od c. k. Skarbu państwa nad wyżki kosztów utrzymania chorych w klinikach *za lata ubiegłe* . . .	100.000	—	100.000	
	8	Zwrot od c. k. Skarbu państwa połowy raty amortyzacyjnej od pożyczki zaciągnąć się mającej przez fundusz krajowy na pokrycie $^1/_3$ części udziału c. k. Skarbu państwa w kosztach budowy szpitala w Kosowie. . . .	—	6.436	6.436	16. listopada 1910.
	9	Zwrot od c. k. Skarbu państwa połowy raty amortyzacyjnej od pożyczki zaciągnąć się mającej przez fundusz krajowy na pokrycie $^1/_3$ części udziału c. k. Skarbu państwa w kosztach budowy szpitala w Nadwórnej . . .	—	10.644	10.644	
		Suma dochodów. .	2,537.294	17.080	2,554.374	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
IV.		**DOBROCZYNNOŚĆ.**				
		Wydatki.				
	1	Dom ubogich i sierót w Krakowie . .	10.848	—	10 848	
	2	Zakład św. Józefa dla osieroconych chłopców w Krakowie	2.000	—	2.000	
	3	Towarzystwo Miłosierdzia pod godłem „Opatrzność“ we Lwowie	2.400	—	2.400	
	4	Zakład dla osieroconych dziewcząt imienia ks. Józefa Ziemiańskiego w Przemyślu	1.000	-	1.000	
	5	Towarzystwo opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie	400	—	400	
	6	Towarzystwo j. w., XIV. i XV. półroczna rata amortyzacyjna pożyczki 65.000 K, dla fundacyi domu podrzutków we Lwowie, na budowę zakładu opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie. (Ostatnia rata 1. października 1938) . . .	—	3.575	3.575	16. listopada 1910.
	7	Ryczałt na zasiłki dla ochronek, do rozporządzalności Wydziału krajowego .	10.000	—	10.000	
	8	Towarzystwo kolonii wakacyjnej dla dziewcząt we Lwowie	200	—	200	
	9	Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego, na lwowską kolonię wakacyjną *zasiłek stały*	400	—	400	
	9*a)*	Ruskie Towarzystwo kolonii wakacyjnych, *jednorazowo*	—	200	200	
	10	Towarzystwo imienia św. Salomei, opieki nad wdowami i sierotami we Lwowie	200	—	200	
	10*a)*	Zgromadzenie SS. Służebnic Serca Jezusowego we Lwowie — na przytulisko dla sług, *jednorazowo*	—	200	200	
	11	Towarzystwo opieki nad sługami im. św. Jadwigi we Lwowie	400	—	400	
	12	Zakład staruszek i kalek w Krakowie na Blichu, im. hr. Sołtykowej . . .	200	—	200	
	13	Komitet „Domu pracy“ na Kaźmierzu w Krakowie	1.000	—	1 000	
	14	Zakład im. św Jadwigi w Krakowie (*stała subwencya*)	1.200	—	1.200	
	15	Przytulisko Brata Alberta we Lwowie i w Krakowie	10.000	—	10.000	
	16	Ks. Siemaszki Kazimierza „Dom schronienia i dobrowolnej pracy, dla opuszczonych i moralnie zaniedbanych chłopców“ w Krakowie	1.600	—	1.600	
		Do przeniesienia . .	41.848	3.975	45.823	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
IV.		Z przeniesienia . .	41.848	3.975	45.823	
	17	Towarzystwo budowy tanich mieszkań, dla robotników katolickich w Krakowie (IX. rata z 28-lecia na umorzenie pożyczki 40.000 K w myśl uchwały sejmowej z 12. lipca 1902) . . .	—	1.600	1.600	
	18	Na zasiłki dla weteranów z r. 1831 i dla uczestników powstania z r. 1863, do dyspozycyi Wydziału krajowego .	4.500	—	4.500	
	19	Dla księży unitów chełmskich, ich wdów i sierót	2.000	—	2.000	
	20	I. Towarzystwo głuchoniemych „Nadzieja“ we Lwowie	200	—	200	
	21	Stowarzyszenie opieki nad uwolnionymi więźniami we Lwowie	200	—	200	
	22	Towarzystwo wzajemnej pomocy dyaków gr.-kat. archidyecezyi lwowskiej . .	—	200	200	
	23	Towarzystwo wzajemnej pomocy dyaków gr.-kat. dyecezyi przemyskiej . . .	—	200	200	
	24	Towarzystwo wzajemnej pomocy dyaków gr.-kat. dyecezyi stanisławowskiej .	—	200	200	
	25	Kongregacya ruska Sióstr Służebniczek w Krystynopolu (do rozporządzalności Wydziału krajowego, w porozumieniu z gr.-kat. Ordynaryatami) . . .	1.000	—	1.000	
	26	Zgromadzenie S. S. Służebniczek Najśw. Rodziny Maryi w Starej Wsi . .	—	2.000	2.000	
	27	Gminie m. Nowego Sącza, na opłatę odsetek (4%) od pożyczki 400.000 K zaciągniętej na odbudowanie zniszczonych pożarem budynków miejskich, regulacyę ulic i inne inwestycye (XVI. rata z 20 lecia)	—	7.040	7.040	16. listopada 1910.
	28	Gminie m. Mikuliniec, VI. rata na opłatę odsetek od pożyczki 20.000 K zaciągniętej na lat 10, na odbudowanie zniszczonych pożarem budynków miejskich, regulacyę ulic i inne inwestycye	—	410	410	
	29	Dla pogorzelców, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego . . .	—	15.000	15.000	
	30	Zakład opieki nad opuszczonemi dziećmi w Krakowie (zakład p. Żurowskiej) .	—	1.500	1.500	
	30a)	Przytulisko dla drobnych sierót, pod opieką św. Józefa we Lwowie, *jednorazowo*	—	700	700	
	31	Na kolonie wakacyjne dla Lwowa do rozporządzenia Wydziału krajowego .	400	—	400	
		Do przeniesienia . .	50.148	32.825	82.973	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
IV.		Z przeniesienia . .	50.148	32.825	82.973	
	32	Na kolonie wakacyjne dla Krakowa do rozporządzenia Wydziału krajowego .	400	—	400	
	33	Zgromadzenie S. S. Miłosierdzia im. św. Wincentego à Paulo we Lwowie XII. i XIII rata umorzenia reszty pożyczki 20 000 K zaciągniętej w galicyjskiej Kasie oszczędności . . .	1.230	—	1.230	
	34	Zarząd centralny Związku katolickich towarzystw i zakładów dobroczynnych, na umorzenie pożyczki 120.000 K, zaciągniętej na budowę domu dla wszystkich stowarzyszeń robotniczych katolickich we Lwowie, (w myśl uchwały sejm. z 18. marca 1907) .	—	6 300	6.300	
	35	Koszta utrzymania rozmaitych osób w zakładach, przyjęte na fundusz krajowy w zastępstwie gmin *(ryczałtowo)* . .	15.000	—	15.000	
	36	Katolicki Związek kobiet polskich, na tanią kuchnię studencką	—	1.200	1.200	
	37	Stowarzyszenie Rady opiekuńczej w Krakowie (Opieka nad sierotami) . .	—	2.000	2.000	
	38	Dom opieki dla dziewcząt we Lwowie .	—	400	400	
	39	Stankiewiczowa Julia, wdowa po ostatnim czwartaku, *jednorazowo*.	—	200	200	
	40	Towarzystwo dwucentowych wkładek w Przemyślu	200	—	200	
	41	Zakład wychowania sierót izraelickich w Krakowie	—	400	400	
	42	Towarzystwo wzajemnej pomocy organistów dyecezyi krakowskiej, *jednorazowo*	—	200	200	
	43	Gminie m. Przemyślany, *jednorazowa* subwencya na regulacyę spalonych dzielnic, do dyspozycyi Wydziału krajowego	—	5 000	5.000	
	44	Związek katolickich kobiet polskich we Lwowie, dla opieki nad młodemi kobietami, *jednorazowo*	—	500	500	
	45	SS. Serafitki w Oświęcimiu, *jednorazowo* .	—	1.000	1.000	
		Suma wydatków .	66.978	50.025	117.003	
		Doohody.				
		Dobroczynność	—	—	—	

16. listopada 1910.

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
V.		**OŚWIATA I SZTUKA.**				
		Wydatki.				
		I. Akademia umiejętności i Rada szkolna krajowa.				
	1	Akademia umiejętności w Krakowie:				
		a) zasiłek stały . . . . . 70.000 K				
		b) zasiłek na utrzymanie wyprawy naukowej Akademii umiejętności w Archiwum watykańskiem, jako pierwsza rata z uchwalonej na ten cel subwencyi 12.000 K, rozłożonej na trzy lata . . 4.000 „				
		c) na wydanie atlasu geologicznego wraz z tekstem (do rozporządzalności Wydziału krajowego) . . . . . 5.000 „				
		d) dla Biblioteki polskiej w Paryżu . . . . . 6.000 „				
		e) na wybudowanie nowego gmachu dla Akademii umiejętności (I. rata roczna na umorzenie przez 35½ lat pożyczki 450.000 K) . . 27.000 „	112.000	—		16. listopada 1910.
	2	Szesnastu członków Rady szkolnej krajowej:				
		a) (stałe pobory) . . . . 32.000 K				
		b) na koszta podróży zamiejscowych członków Rady szkolnej krajowej (do jej rozporządzenia) . . . . . 4.800 „	36.800	—		
		Suma działu I. . .	148.800	—	148.800	
		II. Wydatki na publiczne szkoły ludowe.				
	3	Wydatki funduszu szkolnego krajowego.	22,109.604	80.721	22,190.325	
	4	Wydatki funduszu szkolnego emerytalnego	2,036.100	—	2,036.100	
	5	Na oprocentowanie i amortyzacyę pożyczki emisyjnej 10,000.000 K na budowę nowych szkół ludowych:				
		a) VI. i VII. rata kapitału wraz z 4% odsetkami . . . 267.450 K				
		Do przeniesienia . 267.450 K	24,145.704 148.800	80.721 —	24,226.425 148.800	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
V.	5	Z przeniesienia . 267.450 K	148.800	—	148.800	16. listopada 1910.
			24,145.704	80.721	24,226.425	
		b) 2% podatek rentowy od kuponów . . . . . 3.919 „				
		c) koszta administracyi, druki, inseraty, koszta losowania, portorya i t. d. . . . 730 „	—	272.099	272.099	
		Uchwały Sejmu z dnia 16. listopada 1910.				
		I.				
		Sejm wzywa ponownie Radę szkolną krajową, aby w porozumieniu z Wydziałem krajowym zastanowiła się nad utworzeniem stałego oddziału budowniczego dla budowy szkół bądźto przy Wydziale krajowym, bądźto przy Radzie szkolnej krajowej.				
		II.				
		Wniosek p. Kleskiego opiewający: „Celem stworzenia funduszu dla udzielania miastom pożyczek bezprocentowych, zwrotnych w 25 ratach rocznych na budowę budynków szkolnych, upoważnia się Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w sumie 10 (dziesięć) milionów koron“, przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy na przyszłej sesyi sejmowej.				
	6	Na subwencye dla istniejących już internatów.	40.000	—	40.000	
	7	Na budowę domów dla internatów . .	—	70.000	70.000	
		Suma działu II. .	24.185.704	422.820	24,608.524	
		III. Prywatne zakłady naukowe i wychowawcze.				
	8	Na utrzymanie szkoły polskiej w Białej i Leszczynach, *stała subwencya* w myśl uchwały Sejmu z dnia 11. lipca 1902	60.000	—		
	9	Na utrzymanie seminaryum nauczycielskiego męskiego w Białej . . .	8.000	—		
	10	Na utrzymanie prywatnego gimnazyum w Białej	8.000	—		
		Do przeniesienia . .	76.000	—	—	
			24,334.504	422.820	24,757.324	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
V.		Z przeniesienia	24,334 504	—	24,757.324	
			76 000	422 820	—	
	11	Prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie Zofii Strzałkowskiej we Lwowie	2.000	—		
	12	Prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie Franciszka Preisendanza w Krakowie	2.000	—		
	13	Dla kursów wyższych dla kobiet im. Adryana Baranieckiego	2.000	—		
	14	Ruskie prywatne seminaryum żeńskie, utrzymywane przez ruskie Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie . .	2.000	—		
		Komisya proponuje opuszczenie zastrzeżenia „do rozporządzalności Wydziału krajowego w porozumieniu z Radą szkolną krajową“ ze względu na to, że zastrzeżenie to rozumie się przy każdej podobnej pozycyi.				
	14*a)*	Na szkołę ćwiczeń przy seminaryum powyższem	1.000	—		
	15	Prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie w Brodach	1.500	—		
	16	Prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie w Stanisławowie	1.000	—		
	17	Prywatna szkoła średnia żeńska we Lwowie, utrzymywana przez Towarzystwo „Gimnazyum żeńskie“	2 000	—		
	18	Prywatna szkoła średnia żeńska w Krakowie z charakterem gimnazyalnym, pod zarządem pp. Browicza, Czubka i Tretiaka, *zasiłek stały*	1.000	—		
	19	Na subwencye dla innych żeńskich seminaryów, gimnazyów i liceów, ryczałt do rozporządzenia Wydziału krajowego	8.000	—		
	20	Kurs naukowy żeński w Tarnowie, (w myśl uchwały Sejmu z d. 11. lipca 1902) .	800	—		
	21	Ruskie Towarz. pedagog., na utrzymanie szkoły wydział. żeńskiej we Lwowie	9.000	—		
	22	Zakład sierót im. św. Heleny we Lwowie	200	—		
	23	Ruski instytut dla dziewcząt w Przemyślu	2.400	—		
	24	Zakład wychowawczy dla ubogich dziewcząt pod nazwą „Rodzina Maryi“ w Łomnej	1.000	—		
	25	Ryczałt na zasiłki dla burs mieszczących młodzież polską i ruską, do rozporządzalności Wydziału krajowego, w porozumieniu z Radą szkolną krajową .	28.000	—		
		Do przeniesienia . .	139.900	—	—	
			24,334 504	422.820	24,757.324	

16. listopada 1910.

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
V.		Z przeniesienia . .	24,334 504	422.820	24,757.324	16. listopada 1910.
			139.900	—	—	
	26	Zakład dla głuchoniemych we Lwowie:				
		a) na stypendya dla 100 wychowanków po 300 K. . . . . 30.000 K				
		b) na utrzymanie zakładu . . 5.000 „				
		c) na amortyzacyę pożyczki 36.000 K na budowę II. piętra, zaciągniętej przez Dyrekcyę zakładu, XII. rata amortyzacyjna (aż do pierwszego półrocza 1934 r.) . 1.990 „	36.990	—		
	27	Szkoła dla głuchoniemych Izaaka Bardacha we Lwowie	1.000	—		
	28	Zakład dla ciemnych we Lwowie:				
		a) na utrzymanie zakładu . 7.600 K				
		b) na stypendya dla 10 wychowanków po 240 K . . 2.400 „	10.000	—		
	29	Towarzystwo gimnastyczne „Sokół Macierz“ we Lwowie	2.000	—		
	30	Towarzystwo gimnastyczne „Sokół“ w Krakowie	2.000	—		
	31	Dla polskich i ruskich Towarzystw gimnastycznych „Sokół“ we Lwowie i na prowincyi, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego	10.000	—		
	32	Związek polskich gimnastycznych Towarzystw sokolich we Lwowie, na cele Towarzystwa i wydawnictwa . . .	1.000	—		
	33	Towarzystwo zabaw ruchowych we Lwowie	3.000	—		
	34	Zgromadzenie Sióstr Felicyanek, na utrzymanie domu głównego w Krakowie .	—	2.000		
		Suma działu III. .	205 890	2.000	207.890	
		IV. Stowarzyszenia ku krzewieniu nauk i oświaty. — Wydawnictwa.				
	35	Dla zarządu powszechnych wykładów uniwersyteckich we Lwowie	1.000	—		
	36	Dla zarządu powszechnych wykładów uniwersyteckich w Krakowie. . . .	1.000	—		
	37	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	3.500	—		
		Do przeniesienia . .	5.500	—	—	
			24,540.394	424.820	24,965 214	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
V.		Z przeniesienia . .	24,540.394	424.820	24,965.214	16. listopada 1910.
			5.500	—	—	
	38	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ w Krakowie, zasiłek stały	3.500	—		
	39	Towarz. „Oświaty ludowej“ w Tarnowie	200	—		
	40	Polskie Stowarzysz „Strzecha“ we Wiedniu	200	—		
	41	Polskie Stowarzyszenie „Przytulisko“ we Wiedniu	200	—		
	42	Polskie Stowarzyszenie chrześciańskich robotników „Ojczyzna“ we Wiedniu .	200	—		
	43	Biblioteka polska we Wiedniu. . . .	400	—		
	44	Towarzystwo „Związek rodzicielski“ we Lwowie	500	—		
	45	Dla fundacyi „Macierz polska“ na wydawnictwa dzieł i peryodycznych pism ludowych.	10 000	—		
	46	Towarzystwo „Szkoły ludowej“, na wydawnictwa	1.000	—		
	47	Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie, na wydawnictwa	2.500	—		
	48	Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie, VI. rata na umorzenie części pożyczki hipotecznej, zaciągniętej na budowę własnego domu (z ogólnej przyznanej sumy 10.000 K)	1.000	—		
	49	Towarzystwo nauczycieli religii mojżeszowej w Stanisławowie	200	—		
	50	Zasiłek dla czasopisma „Muzeum“ . .	2.000	—		
	51	Na wydawnictwo czasopisma „Kosmos“ .	1.000	—		
	52	Wydawnictwo dziełek ludowych . . .	2.000	—		
	53	Towarzystwo historyczne we Lwowie, na wydawnictwa	1.400	—		
	54	Towarzystwo im. Adama Mickiewicza, na wydawnictwo jego dzieł, do rozporządzalności Wydziału krajowego .	800	—		
	55	Towarzystwo ludoznawcze, na wydawnictwo czasopisma „Lud“	500	—		
	56	Redakcya dwutygodnika katechetycznego i duszpasterskiego w Tarnowie . .	300	—		
	57	Redakcya pisma dla dzieci „Mały Światek“ we Lwowie	200	—		
	58	Towarzystwo ruskich kobiet „Żyżń“ we Lwowie, na wydawnictwa . . .	100	—		
	59	Na wydawnictwo podręczników w polskich i ruskich szkołach średnich . . .	11.000	—		
		Do przeniesienia . .	44.700	—	—	
			24,540.394	424.820	24,965.214	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
V.		Z przeniesienia . .	24,540.394	424.820	24,965.214	16. listopada 1910.
			44.700	—		
	60	Wydawnictwo dwutygodnika „Rodzina i Szkoła“, z dodatkiem naukowym „Wiedza i Praca“ we Lwowie	300	—		
	61	Polskie „Muzeum szkolne“ we Lwowie .	1 500	—		
	62	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne, na wydawnictwa	2 500	—		
	63	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne, na umorzenie kosztów budowy własnego domu (II rata z ogólnej sumy 5.000 K)	—	500		
	64	Na oprocentowanie pożyczki, zaciągniętej w Banku krajowym przez ruski Dom akademicki, *subwencya stała* . . .	2.000	—		
	65	Towarzystwo „Proświta“, na wydawnictwo dzieł ludowych, do rozporządzenia Wydziału krajowego (*z zastrzeżeniem wypłaty z dołu i po przekonaniu się, że wszystkie wydawnictwa Towarzystwa są pożyteczne i nie zawierają szkodliwych tendencyj, tudzież odpowiadają warunkom ustanowionym w uchwale Wysokiego Sejmu z dnia 13. lutego 1897*) .	9 000	—		
	65*a*)	Na wydawnictwo referatów kongresu Towarzystwa „Proświta“, *jednorazowo* .	—	1.000		
	66	Towarzystwo im. Szewczenki, na wydawnictwa	17.000	—		
	67	Towarzystwo im. Michała Kaczkowskiego na wydawnictwo dzieł ludowych (*z zastrzeżeniem j. w. poz. 65*)	9.000	—		
	68	Bezpłatna „Uczelnia“ w zarządzie Koła Towarzystwa szkoły ludowej im. B. Goldmana we Lwowie	600	—		
	68*a*)	Dla żydowskiej czytelni ludowej w Krakowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	200	—		
	69	Koło szkoły ludowej imienia B. Goldmana, do rozporządzenia Wydziału krajowego	2.000	—		
	70	Towarzystwo dla popierania nauki polskiej we Lwowie	1.500	—		
	71	Ks. Dżułyński, gr.-kat. proboszcz w Łapszynie na wydawnictwa ruskie: „Posłannyk“ i „Książeczki misyjne“, do rozporządzal. Wydziału krajowego .	800	—		
	72	OO. Bazylianie na wydawnictwa pism religijno-moralnej treści	400	—		
		Do przeniesienia . .	91.500 24,540.394	1 500 424.820	24,965.214	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
V.		Z przeniesienia . .	24,540.394	424 820	24,965 214	16. listopada 1910.
			91.500	1.500		
	73	Krakowskie Towarzystwo techniczne, na wydawnictwo czasopisma „Architekt“	1.000	—		
	74	Towarzystwo politechniczne we Lwowie na wydawnictwo czasopisma technicznego	1.000	—		
	75	Towarzystwo numizmatyczne w Krakowie, na wydawnictwo „Wiadomości numizmatyczno-archeologicznych“ . .	400			
	76	Na wydawnictwo „Biblioteki politechnicznej“, VII. rata z subwencyi 10.000 K płatnej w 10 latach	1.000	—		
	77	Czytelnia polska w Białej — subwencya na umorzenie pożyczki 14.000 K na budowę domu — IV. rata z 28 lecia (patrz pozycya 4. dochodów) . . .	500	—		
	78	Szkoła nauk politycznych w Krakowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	5 000	—		
		Suma działu IV. .	100.400	1.500	101.900	
		V. Teatry i sztuki piękne.				
	79	Teatr polski w Krakowie, *subwencya stała*	16.000	—		
	80	Dyrektorowi teatru miejskiego w Krakowie, Ludwikowi Solskiemu, *zasiłek nadzwyczajny na rok 1911 do rozporządzalności Wydziału krajowego* . .		4.000		
	81	Budowa teatru w Krakowie, XXIV. i XXV. półroczna rata na opłatę procentów od pożyczki 300.000 K zaciągniętej przez gminę miasta Krakowa (aż do I. półrocza 1945)	15.000	—		
	82	Teatr polski i opera polska we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego:				
		a) dramat i komedya . . . 28.400 K				
		b) opera polska . . . . . 20.000 „	48.400			
	83	Dyrektorowi teatru miejskiego we Lwowie, Ludwikowi Hellerowi, *zasiłek nadzwyczajny na rok 1911 do rozporządzalności Wydziału krajowego* . .	—	8.000		
		Do przeniesienia . .	79.400	12.000		
			24,640.794	426.320	25,067.114	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
V.		Z przeniesienia . .	24,640.794	426.320	25,067.114	16. listopada 1910.
			79.400	12.000	—	
	84	Budowa teatru we Lwowie, na pokrycie XXV. i XXVI. raty amortyzacyjnej od pożyczki 600.000 K, zaciągniętej przez gminę miasta Lwowa (aż do I półrocza 1934)	33 696	—		
	85	Teatr ruski pod zarządem Towarzystwa „Ruska Besida“, do rozporządzalności Wydziału krajowego	18.500	—		
	86	Towarzystwo „Ruska Besida“ na utrzymanie orkiestry *subwencya nadzwyczajna*	—	4.000		
		Uchwała Sejmu z dnia 16. listopada 1910. Petycyę Ls. 6.316/4.528 Towarzystwa „Ruska Besida“, o przyznanie zasiłku w kwocie rocznej 1.500 koron przez pewną ilość lat, na niezbędne uzupełnienie garderoby i dekoracyi teatru ruskiego, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania, ewentualnie uwzględnienia przy ułożeniu preliminarza budżetu na rok 1912.				
	86*a*)	Teatrowi ruskiemu pod Zarządem Towarzystwa „Ruska Besida“ na uzupełnienie garderoby i dekoracyi, do rozporządzalności Wydziału krajowego .	—	1.500		
	87	Na koszta inspekcyi ruskiego teatru narodowego na prowincyi (do rozporządzalności Wydziału krajowego) . .	—	500		
	88	Dla teatru ludowego w Krakowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego .	—	3.000		
	89	Zarządowi Związku teatrów i chórów włościańskich, subwencya *nadzwyczajna*, do rozporządzalności Wydziału krajowego	—	3 000		
	90	Akademia sztuk pięknych w Krakowie, XXIII. rata umorzenia pożyczki 200.000 K na budowę gmachu (aż do r. 1911 włącznie)	—	14.000		
	91	Towarzystwo sztuk pięknych w Krakowie, subwencya na budowę własnego gmachu (na czas amortyzacyi pożyczki XIII. rata z 33-lecia)	—	1.000		
	91*a*)	Towarzystwo przyjaciół sztuk pięknych we Lwowie, zasiłek *nadzwyczajny* .	—	2.000		
		Do przeniesienia . .	131 596	41.000	—	
			24,640.794	426.320	25,067.114	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
V.		Z przeniesienia . .	24,640.794	426 320	25,067.114	16. listopada 1910.
			131 596	41.000	—	
	92	Gminie miasta Krakowa, na zarząd domu imienia Jana Matejki w Krakowie .	1.000			
	93	Dla młodzieży kształcącej się w naukach i sztukach, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego . . .	6.000	—		
	94	Towarzystwo muzyczne we Lwowie, w myśl uchwały Sejmu z dnia 10. lipca 1902	10.000	—		
	95	Towarzystwo muzyczne we Lwowie, na budowę własnego domu na pomieszczenie konserwatoryum wraz z salą koncertową, VI. rata subwencyi *nadzwyczajnej* 75.000 K. z 25-lecia . .	—	3.000		
	96	Towarzystwo muzyczne w Krakowie .	1.60	—		
	96*a*	Komitetowi dla uroczystego obchodu rocznicy Szopenowskiej we Lwowie *nadzwyczajne*	—	2.000		
	97	Konserwatoryum Towarzystwa muzycznego w Krakowie	8.400	—		
	98	Towarzystwo „Wyższy Instytut muzyczny“ we Lwowie	3.500			
	99	Towarzystwo muzyczne w Brodach . .	—	400		
	100	Towarzystwo muzyczne w Samborze . .	—	200		
	101	Towarzystwo muzyczne „Harmonia“ w Krakowie	600	—		
	102	Towarzystwo przyjaciół muzyki w Tarnopolu	600	—		
	103	Towarzystwo „Kapeli narodowej“ we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	400	—		
	104	Wydziałowi krajowemu do rozporządzalności i przyznania zasiłków, po zbadaniu istotnych potrzeb, działalności i pożyteczności pod względem nauki śpiewu i muzyki, Towarzystwom muzycznym: „Lutnia“, „Bojan“, i „Echo“ we Lwowie, „Lutnia“ w Krakowie, Towarzystwom imienia Moniuszki w Kołomyi i Stanisławowie i „Harmonia“ w Jaśle i Towarz. muzycznemu w Jarosławiu, ryczałt w kwocie	3.500	—		
	104*a*)	Woleńska Józefa, emerytowana artystka sceny lwowskiej, *jednorazowo* . . .	—	200		
		Suma działu V. . .	167.196	46.800	213.996	
		Do przeniesienia . .	24,807.990	473 120	25,281.110	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
V.		Z przeniesienia . .	24,807.990	473.120	25,281 110	16. listopada 1910.
		VI. Rozmaite.				
	105	Dla stowarzyszeń akademickich, ryczałt do rozporządzalności Wydziału kraj.	5.000	—		
	106	Na zasiłki dla polskich i ruskich Towarzystw, mających na celu wspomaganie ubogich uczniów, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego, w porozumieniu z Radą szkolną krajową	2.000	—		
	107	Towarzystwo im. św. Stanisława Kostki, opieki nad terminatorami we Lwowie	200	—		
	108	Związek nauczycielek we Lwowie. . .	1.000	—		
	109	Na cele budowy schroniska dla nauczycielek we Lwowie, VIII. rata subwencyi 40.000 K, płatnej w 20 ratach rocznych (w myśl uchwały sejmowej z d. 31. października 1904) . . .	2.000	—		
	110	Stowarzyszenie nauczycielek w Krakowie, V. rata subwencyi 20.000 K, płatnej w 20 ratach rocznych, na budowę domu dla nauczycielek	1 000	—		
	111	Komitetowi budowy polsk. Domu akadem. im. Adama Mickiewicza we Lwowie V. i VI. półroczna rata amortyz $4^1/_2\,\%$ pożyczki 50.000 K, umarzalnej w 33 latach (uchw. sejmu z 18. marca 1907)	3.000	—		
	112	Zasiłki dla szkół zakładanych i utrzymywanych przez Towarzystwa, do rozporządzenia Wydziału krajowego . .	—	50.000		
	113	Funduszowi szkolnemu krajowemu odsetki od efektów im. wartości 584.659 K 70 g wydanych z majątku zarodowego Radzie szkolnej krajowej na fundusz pożyczkowy dla gmin na budowę szkół	25.775	—		
	114	Towarzystwo „Eleuterya“	600	—		
	115	Gal. Towarzystwo ochrony zwierząt . .	200	—		
	116	Na urządzenie warsztatów dla młodzieży szkolnej, do rozp. Wydziału krajowego	2.000	—		
	117	Na wydawnictwo „Polskiego przeglądu emigracyjnego“.	—	1.000		
	118	Dla Juliana Nasalskiego, na wydawnictwo „Biblioteki dla młodzieży ruskiej“, do rozporządzenia Wydziału krajowego.	250	—		
		Suma działu VI. .	43.025	51.000	94.025	
		Suma wydatków .	24,851.015	524.120	25,375.135	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
V.		**Uchwała Sejmu z dnia 16. listopada 1910.** Z wniesionych petycyi przekazuje się następujące Wydziałowi krajowemu do przedstawienia wniosków i możliwego uwzględnienia w budżecie na rok 1912: Petycya do Ls. 6.523 o subwencyę na Hospicyum naukowe polskie w Rzymie. Petycyę do Ls 6.842 Towarzystwa Bursy im. św. Wojciecha. Petycyę do Ls. 6.576 o poparcie Internatu bursy akademickiej w Krakowie. Do zbadania i ewentualnego uwzględnienia w budżecie na rok 1912 przekazuje się Wydziałowi krajowemu petycye: Petycyę do Ls. 6.604 o uchwalenie subwencyi Stowarzyszeniu nauczycielek w Przemyślu. Petycyę do Ls. 6.300 o uchwalenie subwencyi Stowarzyszeniu „Schronisko nauczycielek i nauczycieli“ w Zakopanem. Petycyę do Ls 6.730 o subwencyę na ruskie Towarzystwo nauczycieli szkół wyższych „Uczytelna hromada“.				16. listopada 1910.
		Dochody.				
	1	Dochody funduszu szkolnego krajowego .	3,680.930	—		
	2	Dochody funduszu szkolnego emerytalnego	497.437	—		
	3	Dochód ze sprzedaży ruskich książek szkolnych	8.000	—		
	4	Czytelnia polska w Białej — zwrot pożyczki 14.000 K na budowę domu, IV. rata z 28-lecia (patrz poz. 77 wyd.)	500	—		
		Suma dochodów .	4,186.867	—	4.186.867	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
VI.		**POMNIKI HISTORYCZNE.**				
		Wydatki.				
	1	Utrzymanie kancelaryi konserwatorskich we Lwowie i w Krakowie, sporządzanie i publikacye naukowych i urzędowych spisów pomników, znajdujących się w naszym kraju	10.000	—	10.000	
	2	Badanie i ocalanie zabytków starożytnych, piśmiennych i archeologicznych dla Zakładu narodowego im. Ossolińskich we Lwowie	1.000	—	1.000	
	3	Muzeum narodowe w Krakowie:				
		a) stała subwencya.	15.000	—	15.000	
		b) na adaptacyę i rozszerzenie Muzeum narodowego, IV. rata z przyznanych 30.000 K na lat 5	—	6.000	6.000	16. listopada 1910.
	4	Krajowe Archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie:				
		a) Dyrektor we Lwowie . . 2.400 K				
		b) „ w Krakowie . . 2.400 „				
		c) Adjunkt I. klasy we Lwowie: płaca 2.800 K, dodatek aktywalny 960 K i cztery dodatki trzyletnie po 200 K 4.560 „				
		d) Adjunkt II. klasy we Lwowie: płaca 2.200 K, dodatek aktywalny 768 K i trzy dodatki trzyletnie po 200 K 3.568 „				
		e) Adjunkt I klasy w Krakowie: płaca 2.800 K, dodatek aktywalny 960 K . . 3.760 „				
		f) Adjunkt II. klasy w Krakowie: płaca 2.800 K, dodatek aktywalny 768 K . . 2.968 „				
		g) 2 aplikantów we Lwowie, adjutum roczne po 600 K . 1.200 „				
		h) 1 aplikant w Krakowie, adjutum roczne . . . . 600 „				
		i) Czynsz za najem lokalu we Lwowie 1.600 K i miejski 5% podatek wodociągowy za r. 1911 . 80 „ 1.680 „				
		Do przeniesienia . . 23.136 K	26.000	6.000	32.000	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
VI.	4	Z przeniesienia . . 23.136 K	26.000	6.000	32.000	
		k) Stróże we Lwowie i w Krakowie: płaca po 1.000 K, dodatki aktywalne po 100 K, dodatek na mundur po 100 K 2.400 „				
		l) Opał, potrzeby kancelaryjne i inne wydatki . . . . 1.200 „	26.736	—	26.736	
	4*a)*	Restauracya zabytków artystycznych w kościele św. Floryana w Krakowie, I. rata z subwencyi 6.000 K . . .	—	3.000	3.000	
	5	Konserwacya zamku w Olesku . . .	600	—	600	
	5*a)*	Na przeprowadzenie najniezbędniejszych robót konserwacyjnych w zamku Oleskim	—	2.000	2.000	
	6	Restauracya wieży maryackiej w Krakowie, VII. rata z przyznanych 70.000 K .	—	7.000	7.000	
	7	Restauracya zamku królewskiego na Wawelu:				
		rata roczna . . . . . 100.000 K				
		i dotacya Najw. Dworu . 100.000 „	—	200 000	200 000	
	7*a)*	Restauracya kamienicy Sobieskich we Lwowie, I. rata z subwencyi 50.000 K	—	10.000	10.000	
	8	Koszta inwentaryzacyi drewnianych kościołów — IV. rata z subwencyi 6.500 K płatnej w 7-miu ratach rocznych od r. 1908 (a to: 6 rat po 1.000 K, ostatnia 500 K)	—	1.000	1.000	
	9	Restauracya kościoła OO. Cystersów w Mogile, III. (ostatnia) rata z przyrzeczonych 15.000 K	—	5.000	5.000	
	10	Towarzystwu miłośników przeszłości miasta Lwowa, na wydawnictwa . .	500	—	500	
	11	Towarzystwu miłośników historyi i zabytków miasta Krakowa na wydawnictwa, *stała* dotacya	1.000	—	1 000	
	12	Gminie miasta Lwowa, na zakupno dzieł artystycznych dla Galeryi miejskiej, *stała* roczna subwencya	5.000	—	5.000	
	13	Gminie miasta Lwowa, na zakupno zbioru dzieł Matejki dla Galeryi miejskiej — II. rata z subwencyi 15.000 K . .	—	5.000	5.000	
	14	Gminie miasta Lwowa, na Muzeum narodowe im. Króla Jana III., *stała* subwencya	5 000	—	5.000	
		Do przeniesienia . .	64.836	239.000	303.836	

16. listopada 1910.

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
VI.		Z przeniesienia . .	64.836	239 000	303 836	16. listopada 1910
	15	Restauracya krużganków w klasztorze OO. Franciszkanów w Krakowie — II. rata subwencyi 10 000 K rozłożonej na 4 lata *(pod warunkiem przyznania z c. k. Skarbu państwa na ten cel subwencyi w tej samej wysokości)* . . .	—	2.500	2.500	
	15*a)*	Restauracya starożytnej synagogi w Złoczowie	—	600	600	
	16	Restauracya katedry ormiańskiej we Lwowie — II. rata z rozłożonej na 5 lat subwencyi 100.000 K	—	20.000	20.000	
	16*a)*	Restauracya kościoła św. Piotra i Pawła w Krakowie	—	4.000	4.000	
	16*b)*	Inwentaryzacya Archiwum gminy miasta Krakowa i wydawnictwa źródeł dziejowych	—	1.000	1.000	
	16*c)*	Restauracya starożytnej bożnicy w Krakowie	—	2.000	2.000	
	17	Budowa kościoła jubileuszowego św. Elżbiety we Lwowie, II. i III. rata amortyzacyjna od pożyczki komunal. 108.200 K zaciągniętej na rachunek subwencyi 100 000 K do spłaty w terminach półrocznych aż do 1. kwietnia 1964	—	4.989	4.989	
	18	Restauracya starożytnego kościoła św. Anny w Krakowie, II. (ostatnia) rata z subwencyi 5.000 K	—	2.500	2.500	
	19	Restauracya kościoła parafialnego w Żółkwi, II (ostatnia) rata z subwencyi 5.000 K	—	2.500	2 500	
	20	Konserwacya starożytnej, drewnianej cerkiewki w Kontach (pow. Złoczów) *(pod warunkiem, że Skarb Państwa przyzna na tan cel taką samą subwencyę)*	—	500	500	
	21	Restauracya bożnicy w Żmigrodzie *(pod warunkiem jak w pozycyi 20)* . . .	—	1.000	1.000	
	22	Restauracya starożytnej bramy zamkowej w Dąbrowie *(pod warunkiem jak w pozycyi 20)*		1.000	1.000	
	23	Restauracya kościoła i klasztoru OO. Kapucynów w Olesku.	—	1.500	1.500	
	24	Restauracya stall i drewnianej dzwonicy kościoła w Bochni, I. rata z subwencyi 3.000 K rozłożonej na 3 lata .	—	1.000	1 000	
		Do przeniesienia . .	64.836	284.089	348.925	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
VI.		Z przeniesienia . .	64.836	284.089	348.925	16. listopada 1910.
	25	Restauracya kościoła farnego w Krośnie, I rata z przyznanej subwencyi 10 000 K, rozłożonej na 5 lat *(pod warunkiem, że Skarb Państwa przyzna na ten cel subwencyę w tej samej wysokości)*	—	2.000	2.000	
	26	Restauracya kościoła parafialnego w Drohobyczu, I. rata z subwencyi 15 000 K rozłożonej na 5 lat *(pod warunkiem, że Skarb Państwa przyzna na ten cel subwencyę w tej samej wysokości)* . .	—	3.000	3.000	
	27	Restauracya starożytnego kościoła pod wezwaniem św. Trójcy w Krakowie, obecnie pod zarządem klasztoru Bonifratrów, I rata z subwencyi 5.00 K		2.500	2.500	
	28	Gronu c. k. konserwatorów Galicyi zachodniej na restauracyę starożytnego kościółka w Osieku (powiat Oświęcimski)	—	1.000	1.000	
	29	Restauracya murów pofortyfikacyjnych monastyru OO. Bazylianów w Krechowie (powiat Żółkiewski) . . .	—	1.500	1.500	
	30	Gminie król. stoł. miasta Krakowa na koszta wystawy sztuki starożytnej z epoki króla Władysława Jagiełły . .	—	10.000	10.000	
	31	Pełeńskiemu Józefowi, absolwentowi Uniwersytetu Jagiellońskiego, na częściowe pokrycie kosztów badań archeologicznych w Haliczu	—	400	400	
	32	Gronu c. k. konserwatorów Galicyi zachodniej na częściowe pokrycie kosztów konserwacyi ruin starożytnego opactwa Benedyktynów w Tyńcu, I rata z przyznanej subwencyi 6.000 K	—	3.000	3 000	
		Suma wydatków .	64.836	307.489	372.325	
		Dochody.				
	1	Taksy krajowego Archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie	450	—	450	
	2	Dotacya Najwyższego Dworu na restauracyę zamku król. na Wawelu . .	—	100.000	100.000	
	3	Taksy za wypisy z ksiąg i aktów szlacheckich	100	—	100	
		Suma dochodów .	550	100.000	100.550	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
VII.		**BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I KOSZTA KWATEROWE.**				
		Wydatki.				
		I. Żandarmerya.				
	1	Ryczałty:				
		a) Czyszczenie koszar i innych mieszkań, zapalanie lamp i dostarczanie mioteł . . . . . 28.288 K				
		b) Oświetlenie koszar . . . 10.155 „				
		c) Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów dla niższych stopni 208 „				
		d) Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów dla żołnierzy . 8.262 „				
		e) Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów kuchennych . . 3.475 „				
		f) Pranie bielizny pościelnej dla wachmistrzów rachunkowych, woźnych i służących 8.819 „				
		g) Naprawa bielizny pościelnej 792 „				
		h) Pranie koców zimowych i letnich, sienników i poduszek słomianych i włosiennych . . . . . 2.111 „				
		i) Świeże napełnianie i dopełnianie sienników i poduszek słomianych . . . . . 4.947 „				
		k) Uzupełnienie bielizny pościelnej, koców, sienników i poduszek . . . . . 19.692 „				
		l) Opał i oświetlenie kancelaryi oddziałowych . . . 8.601 „				
		m) Opał i oświetlenie mieszkań oficerów, wachmistrzów i woźnych . . . . . 18.215 „				
		n) Rekwizyta kancelaryjne . 950 „				
		o) Rozmaite inne wydatki . 2.290 „	116.805	—	116.805	
	2	Najem mieszkań i koszar	605.675	—	605.675	
	3	Wartość czynszowa:				
		a) dawnego gmachu lwowskiego 25.872 K				
		b) dobudowanego skrzydła gmachu lwowskiego . . . . 11.486 „				
		c) realności w Czortkowie . 1.400 „				
		d) „ „ Skałacie . . 1.000 „	39.758	—	39.758	
		Do przeniesienia . .	762.238	—	762.238	

16. listopada 1910.

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
VII		Z przeniesienia . .	762.238	—	762.238	
	4	Na urządzenie nowych koszar dla utworzyć się mających posterunków . .	6 000	—	6.000	
	5	Na podwyższenie czynszów najmu i pomnożenie ilości posterunków . . .	4.000	—	4.000	
	6	Na koszta administracyi i konserwacyi gmachu c. k. żandarmeryi we Lwowie i budynków w Czortkowie i Skałacie	14.000	—	14.000	
	6a)	Na przerobienie rur klozetowych i kanalizacyjnych w gmachu dla c. k. żandarmeryi we Lwowie, *nadzwyczajne* .	—	3.762	3.762	
	7	Wynagrodzenie za wodę dostarczaną z wodociągów miejskich.	8.000	—	8.000	
	8	Umorzenie pożyczki 200.000 K na odbudowanie domu dla c. k. żandarmeryi we Lwowie XXIX. i XXX. rata:				
		w kapitale . . . . 3.769 K 10 g				
		w 4% odsetkach . . 6.334 „ 95 „				
		$\frac{1}{8}$% na administracyę 395 „ 95 „				
		stemple do kwitu . . 40 „ — „	10 540	—	10 540	
		Suma działu I. .	804.778	3.762	808 540	
	9	**II. Wydatki funduszu koszar krajowych** . .	213.206	—	213.206	
		Uchwała Sejmu z dnia 19. października 1910. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby sprawę podniesienia krajowego funduszu pożyczkowego dla gmin i osób prywatnych na budowę koszar wziął pod rozwagę i aby na najbliższej sesyi sejmowej odpowiednie poczynił wnioski.				16. listopada 1910.
	10	**III. Na szkołę kadetów we Lwowie.** XIV. rata z przyznanych gminie m. Lwowa przez lat 28, od roku 1898 począwszy, w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 5. listopada 1898 po . . .	5.000	—	5.000	
		IV. Szupaśnictwo.				
	11	Ryczałt na pokrycie wydatków szupasowych	70.000	—	70.000	
	12	**V. Fundusz policyi krajowej**	16.379	—	16.379	
		Do przeniesienia . .	1,109.363	3.762	1,113.125	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
VII.		Z przeniesienia . .	1.109.363	3.762	1,113.125	
		VI. Założenie kraj. osady poprawczej dla nieletnich.				
	13	Na opłatę jednej raty anuitetowej od zaciągnąć się mającej pożyczki na budowę osady poprawczej dla nieletnich chłopców i dziewcząt w Przedzielnicy, w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 12. października 1909, Ls 4714	—	50.000	50.000	
		Uchwała Sejmu z dnią 16. listopada 1910. Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, aby nie czynił dalszych trudności i zwłok przy założeniu osady poprawczej dla chłopców w Przedzielnicy, lecz najrychlej przyznał stanowczo przynajmniej 40% subwencyę na pokrycie kosztów tejże osady, i w takiejże wysokości na założenie osady poprawczej dla dziewcząt, a odnośne kwoty wstawił do budżetu państwowego na rok 1911.				
		Suma wydatków .	1,109.363	53.762	1,163.125	
		Uchwała Sejmu z dnia 19. października 1910. Sejm upoważnia Wydział krajowy do użycia części rezerwowego kapitału 250.000 koron funduszu dla utrzymywania i wychowywania ubogich sierót, tudzież dzieci opuszczonych i zaniedbanych lub na zaniedbanie narażonych istniejącego, a to na pokrycie kosztów utrzymania i wychowania dzieci ubogich sierót tudzież dzieci opuszczonych i zaniedbanych lub na zaniedbanie narażonych przez rok 1911.				16. listopada 1910.

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
VII.		**Doohody.**				
		I. Żandarmerya.				
	1	Kwaterunkowe żandarmeryi	64.024	—	64.024	
	2	Noclegowe żandarmeryi.	106.773	—	106.773	
	3	Udział administracyi politycznej za kwaterunek żandarmeryi	33.425	—	33.425	
		Uchwała Sejmu z dnia 16. listopada 1910. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby przy odnowieniu taryfy kwaterunkowej, uwzględnione zostało ogólne podrożenie cen mieszkań, a odpowiednio do tego zaliczenie poszczególnych miejscowości do odnośnych klas taryfowych, uległo gruntownej rewizyi.				
	4	Dochód: *a)* z gmachu lwowskiego dla c. k. żandarmeryi (dawnego). . . 25.872 K *b)* z gmachu lwowskiego dla c. k. żandarmeryi (dobudowanego skrzydła) . . . 11.486 „ *c)* z realności dla c. k. żandarmeryi w Czortkowie . . 1.400 „ *d)* z realności w Skałacie . . 1.000 „	39.758	—	39.758	16. listopada 1910.
	5	Dochód ze sprzedaży zużytych sprzętów .	1.058	—	1.058	
	6	Odsetki od kapitałów w pierwotnej wysokości 100.000 K, pozostałego z oszczędności z lat ubiegłych	3 200	—	3.200	
	7	Dochód z czynszów za mieszkanie ponad kompetencyę.	10 000	—	10.000	
		Suma działu I. . .	258.238	—	258.238	
	8	**II. Dochody funduszu koszar krajowych** .	167.491	—	167.491	
	9	**III. Zwrot wydatków szupasowych** . . .	12.000	—	12.000	
	10	**IV. Dochody funduszu policyi krajowej** . .	9.579	—	9.579	
		Suma dochodów .	447.308		447.308	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
VIII.		**KOMUNIKACYE.**				
		Wydatki.				
		I. Na drogi.				
		A) Koszta zarządu.				
	1	**Drożnicy.**				
		a) Zasługi drożników	132.180	—	132.180	
		b) Ryczałt na wynagrodzenie dla drożników więcej zasłużonych i zamieszkałych w okolicach, gdzie panuje drożyzna	—	58.760	58.760	
			132.180	58.760	190.940	
	2	**Ryczałty.**				
		a) Na obowiązkowe objazdy dróg krajowych:				
		1. dla 13 inżynierów okręgowych . . . . . 23.723 K				
		2. dla 52 konduktorów . 28.915 „	52.638	—	52.638	
		b) Na pomieszczenie biura okręgowego:				
		1. dla inżyniera w Krakowie . . . . . 240 K				
		2. dla 11 inżynierów okręgowych po 120 K . . 1.320 „	1.560	—	1.560	
		c) Na przybory kancelaryjne:				
		1. dla 12 inżynierów okręgowych po 96 K . . 1.152 K				
		2. dla 52 konduktorów po 32 K . . . . . 1.664 „	2.816	—	2.816	
			57.014	—	57 014	
	3	**Instrumenty, wzory, naczynia i przybory rysunkowe.** Naprawa, sprawienie i uzupełnienie	11.460	—	11.460	
	4	**Koszta komisyjne** dla inżynierów, konduktorów i komisyj nadzwyczajnych	31.800	—	31.800	
	5	**Koszta kursu praktycznego** dla konduktorów drogowych	13.200	—	13.200	
			245.654	58.760	304.414	
		Do przeniesienia . .	245.654	58.760	304.414	

16. listopada 1910.

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
VIII.		Z przeniesienia . .	245.654	58.760	304 414	
	6	*B) Nowe budowy i rekonstrukcye dróg.*				
		a) Koszta rekonstrukcyi dróg krajowych i koszta budowy większych mostów .	—	250.000	250.000	
		b) Na budowę mostu na Dniestrze pod Haliczem — IV. rata c. k. Skarbu Państwa	—	54.300	54.300	
		c) Na brukowanie ulicy Jagiellońskiej w Nowym Sączu, stanowiącej część drogi krajowej Zakliczyn-Sącz-Niedzica II. rata	—	60.000	60.000	
		d) Na budowę dojazdów do mostu stałego na Dunajcu pod Szaflarami na drodze krajowej Nowy Targ-Zakopane	—	20.000	20.000	
		e) Na budowę mostu stałego na Rabie w Chabówce na drodze krajowej Czorsztyn-Chabówka	—	60.000	60.000	
		f) Na budowę dwóch mostów stałych na Złotej Lipie w Pomorzanach na drodze krajowej Złoczów-Brzeżany, I. rata	—	60.000	60 00	
			—	504.300	504 300	
	7	*C) Utrzymanie dróg krajowych.*				
		a) Koszta utrzymania dróg krajowych długości 1.832 kilometrów . . .	1,200.000	—	1,200.000	
		b) Koszta utrzymania nowych dróg krajowych długości 500 kilometrów *(w myśl uchwały sejmowej z 13. października 1909 i 3. listopada 1910)*	400.000	—	400.000	
			1,600.000	—	1,600.000	
	8	*D) Zasiłki.*				
		a) Na bezzwrotne zasiłki na budowę dróg powiatowych i gminnych . .	1,400.000	—	1,400.000	
		b) Na zasiłki na utrzymanie i naprawę dróg powiatowych i gminnych (I. i II. klasy) *w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 11. marca 1907* . . .	1,000.000		1,000.000	
		Uchwała Sejmu z dnia 3. listopada 1910. Sejm uznaje potrzebę wydatnego podwyższenia dotacyi z funduszów krajowych na zasiłki przeznaczone po myśli §. 15. ustawy drogowej na utrzymanie dróg powiatowych i gminnych.				15. listopada 1910.
		Do przeniesienia . .	2.400.000 1,845.654	— 563.060	2,400.000 2,408 714	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
VIII	8	Z przeniesienia . .	1,845.654	563.060	2,408.714	
			2,400.000	—	2,400.000	
		c) Subwencya c. k. Rządu na budowę dróg gminnych I. klasy:				
		α) Dobrosin-Magierów-Niemirów-Hruszów, VI. rata	—	46.000	46.000	
		β) Juraszów - Rajcza - Ujsoły - granica węgierska:				
		I. rata . . . . . 30.000 K				
		II. rata . . . . . 20.000 „	—	50.000	50.000	
	9	Na utrzymanie i budowę dojazdów kolejowych	100.000	—	100.000	
	10	Dotacya dla funduszu pożyczkowego drogowego, na pożyczki bezprocentowe dla Wydziałów powiatowych na budowę dróg (przez lat 10) III. rata po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z d. 19. października 1908	100.000	—	100.000	
			2,600.000	96.000	2,696.000	
		E) Wydatki na myta.				
	11	Koszta utrzymania i budowy domków mytniczych	8.910	—	8.910	
	12	Koszta komisyjne i ogłoszenia licytacyi .	3.440	—	3.440	
	13	Podatki i ekwiwalenta od własności funduszu drogowego	1.660	—	1.660	
	14	Przerwy z powodu wypadków elementarnych	390	—	390	
			14.400	—	14.400	
		Suma wydatków na drogi	4,460.054	659.060	5,119.114	16. listopada 1910.
		II. Na koleje żelazne.				
	15	**Instrumenty, przybory rysunkowe, wzory i sprzęty.**				
		Naprawa, uzupełnienie i sprawienie . .	2.400	—	2.400	
	16	**Koszta komisyjne.**				
		a) Dla urzędników i funkcyonaryuszów:				
		α) w sprawach funduszu krajowego . . . . 10.000 K				
		β) zaliczkowo w sprawach Towarzystw kolejow.. 25.000 „	35.000	—	35.000	
		b) Dla członków kraj. Rady kolejowej .	1.500	—	1.500	
			36.500	—	36.500	
		Do przeniesienia . .	38.900	—	38.900	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
VIII.		Z przeniesienia . .	38.900	—	38.900	16. listopada 1910.
	17	**Na badania techniczne i komercyalne nowo zgłoszonych projektów kolejow.**	—	8.000	8.000	
	18	**Koszta zakupna dzieł i czasopism fachowych, oraz map i planów** . . .	1.480	—	1.480	
	19	**Koszta kancelaryjne.** Druki, portorya, inseraty, przybory kancelaryjne i t. p. wydatki	4 000	-	4.000	
	20	**Wynagrodzenie za roboty akordowe,** uskuteczniane przez obcych funkcyonaryuszy	6.250	—	6.250	
	21	**Utrzymanie lokalu na biuro.** *a)* Koszta najmu lokalu . . . . . *b)* Opał	6 825 1.600	— -	6.825 1.600	
			8 425	—	8.425	
	22	**Dotacya dla funduszu kolejowego na cele budowy kolei lokalnych,** — III. rata *po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z d. 10. października 1908 przez lat 75*	900.000	—	900.000	
		Suma wydatków na koleje .	959.055	8.000	967.055	
		do tego: Suma wydatków na drogi .	4,460.054	659.060	5,119.114	
		Ogółem suma wydatków . .	5,419.109	667.060	6,086.169	
		Uwaga. *Przedłużenie kolei Lwów-Podhajce, oraz przedłużenie kolei Borki wielkie-Grzymałów, — patrz uchwały Sejmu z dnia 3 listopada 1910.*				

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
VIII.		**Dochody.**				
	1	Czynsz z myta na drogach krajowych .	620.000	—	620.000	16. listopada 1910.
	2	Odsetki zwłoki i kary konwencyonalne .	2.600	—	2.600	
	3	Grzywny za przestępstwa drogowe . .	550	—	550	
	4	Datki dobrowolne na budowę dróg . .	—	—	—	
	5	Subwencye z c. k. Skarbu Państwa na budowę dróg i mostów:				
		a) Na budowę drogi gminnej I. klasy Dobrosin - Magierów - Niemirów - Hruszów — VI. rata	—	46.000	46.000	
		b) Na budowę drogi gminnej I. klasy Juraszów-Rajcza - Ujsoły - granica węgierska I. i II. rata	—	50.000	50.000	
		c) Na budowę mostu na Dniestrze pod Haliczem IV. rata	—	54.300	54.300	
	6	Od stron rozmaitych ze spraw drogowych	3.000	—	3.000	
	7	Zwroty od Towarzystw kolejowych:				
		a) ryczałt za sprawowanie zarządu w zastępstwie Towarzystw kolejowych . . . . . 22.650 K				
		b) koszta komisyjne personalu krajowego Biura kolejowego w sprawach budowy i eksploatacyi . . . . . 25.000 „				
		c) wydatki za roboty akordowe, wykonywane w krajowem Biurze kolejowem . 6.250 „	53.900	—	53.900	
	8	Datki deklarowane przez Wydziały powiatowe na wykupno gruntów pod kolej transwersalną (c. k. państwową):				
		a) Buczacz, rata roczna . . 2.000 K				
		b) Sanok, „ „ . . 1.592 „	3.592	—	3.592	
		Suma dochodów .	683.642	150 300	833 942	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
IX.		**BUDOWY WODNE I MELIORACYE.**				
		Wydatki.				
		A) Studya przygotowawcze.				
	1	Sprawienie, uzupełnienie i naprawa przyrządów geodetycznych, oraz zakupno wzorów i potrzeb rysunkowych . .	14.000	—	14.000	
	2	Na utrzymanie kursu praktycznego dozorców drenarskich	11.000	—	11.000	
	3	Zasiłek krajowy dla galic. oddziału państwowego biura hydrograficznego .	16.000	—	16.000	
	4	Na zdjęcia i projekty:				
		a) dla publicznych robót melioracyjnych (w myśl uchwały sejmowej z 27. września 1882 r.) . . . . . 20.000 K				
		b) dla melioracyi prywatnych (w myśl uchwały sejmowej z dnia 6. kwietnia 1892) . 45.000 „				
		c) dla wyzyskania sił wodnych 5.000 „	70.000	—	70.000	
	5	Na publikacyę wykonanych robót melioracyjnych	5.000	—	5.000	
	6	Koszta komisyjne:				
		a) z powodu inspekcyi robót przez c. k. Rząd prowadzonych (potoków górskich i kanałów) . . . . . 2.000 K				
		b) z powodu konserwacyi publicznych robót melioracyjnych . . . . . 12.000 „	14.000	—	14.000	
		Suma działu A. . .	130.000	—	130.000	16. listopada 1910.
		B) Wykonanie budowli wodnych.				
	7	$12^1/_2$ % datek kraju na oprocentowanie i umorzenie obligów, mających się emitować przez państwo, na budowę kanałów spławnych (w myśl ustawy z d. 2. marca 1904 Dz u. kraj. nr. 36)	—	—	—	
	8	VIII. rata annuitetowa (XII. i XIII. wedle planu umorzenia) na umorzenie pożyczki 7,000.000 K, zaciągniętej na pokrycie 40% datku kraju do kosztów regulacyi rzek kanałowych (w myśl ustawy z d. 22. stycznia 1904 Dz. u. kraj. nr. 23).	261.373	—	261.373	
		Do przeniesienia . .	261.373 130.000	—	261.373 130.000	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
IX.		Z przeniesienia . .	130.000 261.373	— —	130.000 261.373	
	9	40% datek kraju do kosztów regulacyi 12 rzek kanałowych w I. okresie budowy, w myśl sprawozdania Wydziału krajowego z dnia 9 września 1904 LW. 89.093, VIII. rata (z 9 lecia) .	773.600	—	773.600	
	10	IV. rata annuitetowa na umorzenie pożyczki 3,000.000 koron na pokrycie 40% datku kraju do kosztów uzupełnienia regulacyi rzek kanałowych (w myśl ustawy z 9. maja 1907 Dz. u. kraj. Nr. 54)	73.650	—	73.650	
	11	40% datek kraju do kosztów uzupełnienia regulacyi rzek kanałowych w I. okresie (1908 - 1912) IV. rata (z 5-lecia)	600.000	—	600.000	
	12	VII. rata annuitetowa na umorzenie pożyczki 6,150.000 K, zaciągniętej na pokrycie datków kraju do kosztów systematycznej regulacyi rzek karpackich (w myśl ustawy z dnia 25. stycznia 1905 Dz. u. kraj. nr. 22) . .	134.955	—	134.955	16. listopada 1910.
	13	Na systematyczną regulacyę rzek karpackich (wydatek pod *poz. a)* 1.. *b)* i *c)*, pokryty pożyczką wstawia się do dochodów pod *poz. 5)*: *a)* na regulacyę górnego Dniestru z dopływami XIII. rata (z 21-lecia): 1. datek kraju . 223.429 K 2. „ państwa 335.143 „ 558.572 K *b)* na regulacyę Soły, XII. rata (z 16-lecia) . . . . . 111.378 „ *c)* na regulacyę Łomnicy, XII. rata (z 20-lecia) . . . . 115.001 „	784.951	—	784.951	
	14	Na popieranie przedsiębiorstw melioracyjnych (na zasadzie ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. p. p. nr. 116): *a)* na regulacyę potoku Pustej (Radosławki), X. rata (ostatnia z 10-lecia): 1. datek kraju . 33.280 K 2. „ państwa 24.960 „ 3. datki konkurencyjne . . 24.960 „ 83.200 K				
		Do przeniesienia . 83.200 K	2,628.529 130.000	— —	2,628.529 130.000	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
IX.		Z przeniesienia . 83.200 K	130 000	—	130.000	16. listopada 1910.
			2,628.529	—	2,628.529	
	14	*b)* na regulacyę potoku Sołotwy i Rokitny, II. rata . — „				
		c) na obwałowanie Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem w pow Dąbrowskim, IX. rata (z 11-lecia):				
		1. datek kraju . 90.000 K				
		2. „ państwa 90.000 „				
		3. datki konkurencyjne . . 20.000 „ 200.000 „				
		d) na obwałowanie Wisły od Niepołomic do ujścia Raby, VIII. rata (z 15-lecia):				
		1. datek kraju . 92.832 K				
		2. „ państwa 92.832 „				
		3. datki konkurencyjne . . 46.416 „ 232.080 „				
		e) na obwałowanie Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej VIII. rata (z 20-lecia):				
		1. datek kraju . 90.000 K				
		2. „ państwa 90.000 „				
		3. datki konkurencyjne . . 45.000 „ 225.000 „				
		f) na umorzenie 4% pożyczki 150.000 K zaciągniętej na pokrycie I. raty 50% zasiłku krajowego na podwyższenie wałów nadwiślańskich od ujścia Białuchy do granicy państwa i od Podgórza do Niepołomic, tudzież na obwałowanie lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy, VIII. rata 18.255 „				
		g) na regulacyę potoku Błotni z dopływami, VII. rata (z 14-lecia):				
		1. datek kraju . 36.800 K				
		2. „ państwa 27.600 „				
		3. datki konkurencyjne . . 27.600 „ 92.000 „				
		Do przeniesienia . 850.535 K	2,628.529	—	2,628 529	
			130.000		130.000	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
IX.		Z przeniesienia . 850.535 K	130.000	—	130.000	16. listopada 1910.
			2,628.529	—	2,628.529	
	14	*h)* na kolmatacyę bagien naddniestrzańskich, VII. rata (z 19 lecia):				
		1. datek kraju . 80.000 K				
		2. „ państwa 80.000 „				
		3. datki konkurencyjne . . 40.000 „ 200.000 „				
		i) na regulacyę rzeki Wereszycy z dopływami, VI. rata (z 12-lecia):				
		1. datek kraju . 81.600 K				
		2. „ państwa 81.600 „				
		3. datki konkurencyjne . . 40.800 „ 204.000 „				
		k) na regulacyę górnej Trześniówki z dopływami, VI. rata (z 10-lecia):				
		1. datek kraju . 70.000 K				
		2. „ państwa 70.000 „				
		3. datki konkurencyjne . . 60.000 „ 200.000 „				
		l) na regulacyę Pełtwi z dopływami, V. rata (z 14-lecia):				
		1. datek kraju . 179.512 K				
		2. „ państwowego funduszu melioracyjnego 179.512 „				
		3. datek z państwowej dotacyi wodnej . 44.878 „				
		4. datki konkurencyjne . . 44.878 „ 448.780 „				
		m) na podwyższenie lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granicy państwa, V. rata (z 8-lecia):				
		1. datek kraju . 45.000 K				
		2. „ państwa 45.000 „				
		3. datki konkurencyjne . . 10.000 „ 100.000 „				
		Do przeniesienia 2,003.315 K	2,628.529	—	2,628.529	
			130.000		130.000	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
IX.		Z przeniesienia 2,003.315 K	130.000	—	130 000	16. listopada 1910.
			2,628.529	—	2,628.529	
	14	*n)* na podwyższenie prawego wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami, V. rata (z 10-lecia): 1. datek kraju . 45.000 K 2. „ państwa 45.000 „ 3. datki konkurencyjne . . 10.000 „ 100.000 „				
		o) na uzupełnienie regulacyi Wisłoka i Pielnicy, IV. rata (z 8-lecia): 1. datek kraju . 48.750 K 2. „ państwa 48.750 „ 97.500 „				
		p) na regulacyę Raty z dopływami IV. rata (z 25-lecia): 1. datek kraju . 121.600 K 2. „ państwa 121.600 „ 3. datki konkurencyjne . . 60.800 „ 304.000 „				
		r) na regulacyę Tyśmienicy z dopływami i potoku Letnianki, IV. rata (z 20-lecia): 1. datek kraju . 135.880 K 2. „ państwa 135.880 „ 3. datki konkurencyjne . . 56.240 „ 328.000 „				
		s) na regulacyę Błożewki z dopływami, III. rata (z 11-lecia): 1. datek kraju . 40.800 K 2. „ państwa 40.800 „ 3. datki konkurencyjne . . . 20.400 „ 102.000 „				
		t) na regulacyę Rudawy z dopływami, III. rata (z 18-lecia): 1. datek kraju . 90.000 K 2. „ państwa 90.000 „ 3. „ powiatu Kraków 11.250 „ 4. „ powiatu Chrzanów 8.750 „ 200.000 „				
		Do przeniesienia 3,134.815 K	2,628.529 130.000	—	2,628.529 130.000	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
IX.		Z przeniesienia 3,134.815 K	130.000	—	130.000	16. listopada 1910.
			2,628.529	—	2,628.529	
	14	*u)* na osuszenie bagien Rzeszowskich, II. rata (z 5-lecia):				
		1. datek kraju . 36.800 K				
		2. „ państwa 36.800 „				
		3. datki konkurencyjne . . 18.400 „ 92.000 „				
		v) na regulacyę potoku Macochy, II. rata (z 11-lecia):				
		1. datek kraju . 42.400 K				
		2. „ państwa 42.400 „				
		3. datki konkurencyjne . . 21.200 „ 106.000 „				
		w) na zabudowanie potoków Sudoł i Gródek, II. rata (z 4 lecia) . . . . . — „				
		x) na zabudowanie potoku Leszcz, II. rata (ostatnia z 2-lecia) . . . . . — „				
		y) na zabudowanie potoku Biczyczanki II. rata (z 3-lecia), uzupełnienie:				
		30% datek kraju 6.600 K				
		70% „ państwa 42.700 „ 49.300 „				
		z) na regulacyę potoku Siwki od jazu w Hotyniu do Kałusza, II. rata (z 7-lecia):				
		1. 30% datek kraju 60.000 K				
		2. 50% „ państwowego funduszu melioracyjnego . . 100.000 „				
		3. 20% datek salin państwowych . . . 40.000 „ 200.000 „				
		aa) na regulacyę Kłodnicy, II. rata (z 18-lecia):				
		1. datek kraju . 38.889 K				
		2. „ państwa 38.889 „				
		3. datki konkurencyjne . . 19 444 „ 97.222 „				
		Do przeniesienia 3 679.337 K	2,628.529	—	2,628.529	
			130.000		130.000	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
IX		Z przeniesienia 3,679.337 K	130.000	—	130 000	
			2,628.529	—	2,628.529	
	14	*bb)* na regulacyę Sołokii, II. rata (z 20-lecia): 1. datek kraju . 120.000 K 2. „ państwa 120.000 „ 3. datki konkurencyjne . . 60.000 „ 300.000 „				
		cc) na obwałowanie lewego brzegu Wisły od ujścia Przemszy do Bielan, II. rata (z 20-lecia) . . . . . — „				
		ee) na obwałowanie prawego brzegu Wisły od ujścia Przemszy do Bodzowa, II. rata (z 20-lecia) . . . — „				
		ff) na obwałowanie prawego brzegu Wisły od ujścia Dańkówki do ujścia Przemszy, II. rata (z 5-lecia) . . . — „				
		gg) na podwyższenie wałów rzeki Łęgu od mostu kolejowego w Zaleszanach do Krawców (w pow. Tarnobrzeskim) II. rata (z 12-lecia) — „				
		hh) na uzupełnienie regulacyi Bugu IV. i V. rata (z 18-lecia): 1. 40% datek kraju (IV. i V. rata po 56.089 K) . 112.178 K 2. 30% datek państwowego funduszu melioracyjnego (V. rata) 42.067 „ 3. 30% datek państwowej dotacyi wodnej (V. rata) . . . 42.066 „ 196.311 „				
		ii) na zabudowanie potoków: Nawieśnica, Ponikiewka, Czerna, Bystra i Jaszczurówka z dopływem Jamnik I. rata (z 6-lecia): 1. datek kraju . 16.530 K 2. „ państwa 38 570 „ 55.100 „				
		Do przeniesienia 4,230.748 K	2,628.529 130.000	—	2,628.529 130.000	16. listopada 1910.

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
IX.		Z przeniesienia 4,230.748 K	130.000	—	130.000	16. listopada 1910.
			2,628.529	—	2,628.529	
	14	*jj)* na zabudowanie potoku Żukotyniec w gminie Wołcze (pow. Turka) *(jednorazowo)*: 1. datek kraju . 21.240 K 2. „ państwa 49.560 „ 70.800 „				
		kk) na zabudowanie potoku Niedzielnianki w dorzeczu Dniestru w pow. Staro-Samborskim *(jednorazowo)*: 1. datek kraju . 16.740 K 2. „ państwa 39.060 „ 55.800 „				
		ll) na regulacyę potoku Białego Stoku, I. rata (z 10-lecia): 1. datek kraju . 78.800 K 2. „ państwa 78.800 „ 3. datki konkurencyjne . . 39.400 „ 197.000 „				
		mm) na zabudowanie potoku Drohobyczki w pow. przemyskim, I. rata (z 2-lecia): 1. datek kraju . 33.250 K 2. „ państwa 33.250 „ 66.500 „				
		nn) na zabudowanie potoku Dylągówki, I. rata (z 2 lecia): 1. datek kraju . 19.625 K 2. „ państwa 19.625 „ 39.250 „				
		oo) na uzupełnienie regulacyi środkowej sekcyi Gniłej Lipy *(jednorazowo)*: 1. 50% datek kraju 38.500 K 2. 50% „ państwa 38.500 „ 77.000 „	4,737.098	—	4,737.098	
	15	Na konserwacyę publicznych robót melioracyjnych:				
		a) regulacyi Trześniówki: 1. datek kraju . 1.000 K 2. „ konkurencyjny . . 1.000 „ 2.000 K				
		b) regulacyi Łęgu: 1. datek kraju . 2.000 K 2. „ konkurencyjny . . 2.000 „ 4.000 „				
		Do przeniesienia . 6.000 K	7,365.627	—	7,365.627	
			130.000		130.000	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
				Korony			
IX.		Z przeniesienia .	6.000 K	130.000	—	130.000	16. listopada 1910.
				7,365 627	—	7,365 627	
	15	*c)* regulacyi Przegnojówki:					
		1. datek kraju .	1.000 K				
		2. „ konkurencyjny . .	1.000 „	2.000 „			
		d) regulacyi Krzemienicy:					
		1. datek kraju .	5.000 K				
		2. „ konkurencyjny . .	5.000 „	10.000 „			
		e) regulacyi Gniłej Lipy (sekcyi górnej):					
		1. datek kraju .	500 K				
		2. „ konkurencyjny . .	500 „	1.000 „			
		f) regulacyi Złotej Lipy:					
		1. datek kraju .	1.000 K				
		2. „ konkurencyjny . .	1.000 „	2.000 „			
		g) regulacyi potoku Dumnego:					
		1. datek kraju .	750 K				
		2. „ konkurencyjny . .	750 „	1.500 „			
		h) obwałowania Wisły i Sanu w powiecie Tarnobrzeskim:					
		1. datek kraju .	4.500 K				
		2. „ powiatu	4.500 „	9.000 „			
		i) obwałowania lewego brzegu Dunajca od ujścia Więckówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach:					
		1. datek kraju .	500 K				
		2. „ konkurencyjny . .	500 „	1.000 „			
		k) obwałowania lewego brzegu Dunajca od mostu kolejowego w Bogumiłowicach do Biskupic radłowskich:					
		1. datek kraju .	500 K				
		2. „ konkurencyjny . .	500 „	1.000 „			
		Do przeniesienia .	33.500 K	7,365.627	—	7,365.627	
				130.000		130.000	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
IX.		Z przeniesienia . 33.500 K	130.000	—	130.000	
			7,365.627	—	7,365.627	
	15	*l)* obwałowania Wisły i Wisłoki w pow. Mieleckim: 1. datek kraju . 5.750 K 2. „ powiatu . . . . 5.750 „ 11.500 „				
		m) regulacyi Biały i obwałowania prawego brzegu Dunajca: 1. datek kraju . 23.000 K 2. „ państwa 23.000 „ 46.000 „				
		n) regulacyi Nowego Brnia z dopływami: 1. datek kraju . 12.500 K 2. „ konkurencyjny . . 12.500 „ 25.000 „				
		o) regulacyi Kisieliny: 1. datek kraju . 5.500 K 2. „ spółki wodnej . . 5.500 „ 11.000 „	127.000	—	127.000	16. listopada 1910.
	16	Na popieranie mniejszych robót melioracyjnych (w myśl uchwały sejmowej z d. 26. listopada 1889):				
		a) na konserwacyę osuszenia bagien Stojanowskich (do roku 1914): 1. zasiłek kraju . 1.200 K 2. „ państwa 1.200 „ 2.400 K				
		b) na konserwacyę osuszenia bagien Oleskich (do r. 1925): 1. zasiłek kraju . 1.000 K 2. „ państwa 1.000 „ 2.000 „				
		c) na drenowanie gruntów włościańskich, XI. rata (z 20-lecia): 1. zasiłek kraju . 200.000 K 2. zasiłek państwa 200.000 „ 3. datki konkurencyjne . . 200.000 „ 600.000 „				
		Do przeniesienia . 604.400 K	7,492.627	—	7,492.627	
			130.000		130.000	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
				Korony			
IX.		Z przeniesienia	604.400 K	130 000	—	130.000	
				7,492.627	—	7,492.627	
	16	*d)* na regulacyę kanału Bucowskiego (pow. Przemyśl), III. rata (z 3-lecia):					
		1. zasiłek kraju . 15.000 K					
		2. „ państwa 15.000 „					
		3. datki konkurencyjne . . 15.000 „	45.000 „				
		e) na lokalną regulacyę Prutu w Delatynie 40% kosztów	26.000 „				
		f) na lokalną regulacyę Prutu pod Budyłowem 12½% kosztów budowy	9.500 „				
		g) na lokalną regulacyę Prutu pod Wołczkowcami 12½% kosztów budowy . . .	12.125 „				
		h) na lokalną regulacyę Rybnicy w Rudnikach, 40% kosztów budowy . . .	8.760 „				
		i) na roboty uzupełniające w perymetrze bagien Stojanowskich:					
		1. datek kraju . 19.333 K					
		2. „ państwa 19.333 „					
		3. „ konkurencyjny . . 19.334 „	58.000 „				
		j) na budowę 2 studzien w Suchodole, (pow. Krosno):					
		1. datek kraju . 1.100 K					
		2. „ państwa 1.100 „					
		3. „ konkurencyjny . . 1.100 „	3.300 „				
		k) na budowę 5 studzien w Gierałkowicach, (powiat Wadowice):					
		1. zasiłek kraju . 1.205 K					
		2. „ państwa 1.205 „					
		3. datki konkurencyjne . . 890 „	3.300 „				
		Do przeniesienia	770.385 K	7,492.627	—	7,492.627	
				130.000		130.000	

16. listopada 1910.

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
IX.		Z przeniesienia . 770.385 K	130.000	—	130 000	16. listopada 1910.
			7,492.627	—	7,492 627	
	16	*l)* na osuszenie gruntów w Ciężkowicach (pow. Chrzanów), II. rata (z 2-lecia): 1. zasiłek kraju . 3.900 K 2. „ państwa 3.900 „ 3. datki konkurencyjne . . 3.900 „ 11.700 „				
		m) na budowę wodociągu w Śniatynie, I. rata (z 2-lecia): 1. zasiłek kraju . 19.500 K 2. „ państwa 19.500 „ 3. datki konkurencyjne . . 50.000 „ 89.000 „				
		n) na budowę wodociągu w Kamionce strumiłowej, II. rata (z 3-lecia): 1. zasiłek kraju . 22.778 K 2. „ państwa 22.778 „ 3. datki konkurencyjne . . 22.777 „ 68.333 „				
		o) na budowę wodociągu w Rozdole, II. rata (z 3-lecia): 1. zasiłek kraju . 23.333 K 2. „ państwa 23.333 „ 3. datki konkurencyjne . . 23.333 „ 69.999 „				
		p) na uzupełnienie wodociągu w gm. Wyspy (pow. Rohatyn) budową motoru wodnego: 1. zasiłek kraju . 2.400 K 2. „ państwa 2.400 „ 3. datki konkurencyjne . . 2.400 „ 7.200 „				
		r) na osuszenie gruntów w Borchowie, (pow. Cieszanów): 1. zasiłek kraju . 2.800 K 2. „ państwa 2.800 „ 3. datki konkurencyjne . . 2.800 „ 8.400 „				
		Do przeniesienia 1,025.017 K	7,492.627	—	7,492.627	
			130.000		130.000	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
IX.		Z przeniesienia 1,025 017 K	130.000	—	130.000	16. listopada 1910
			7,492 627	—	7,492.627	
	16	*s)* na budowę studni w Radziejowie ad Mikołajów: 1. datek kraju . 1.500 K 2. „ państwa 1.500 „ 3. datki konkurencyjne . . 1.500 „ 4.500 „				
		t) na lokalną regulacyę Prutu pod Siemakowcami, Debesławcami i Zamulińcami 12½ % ogólnych kosztów budowy *(jednorazowo)* . . 14.000 „				
		u) na uzupełnienie robót przy regulacyi Czeremosza pod Kniażem i Załuczem 40% ogólnych kosztów *(jednorazowo)* . . . . . 48.000 „				
		v) na zabudowanie potoku Ołena w gminie Strzyłki (w powiecie Staro-Samborskim) 50% zasiłek kraju, I. rata (z 2-lecia) . . . . 9.000 „				
		w) na roboty ochronne po prawym brzegu Białki w gminach Kaniowie wielkim i Bestwinie 50% ogólnych kosztów *(jednorazowo)* . . 3.600 „				
		x) na osuszenie gruntów włościańskich w Nowem Siole (powiat Cieszanów), I. rata (z 5-lecia): 1. zasiłek kraju . 11.200 K 2. „ państwa 11.200 „ 3. datki konkurencyjne . . 11.200 „ 33.600 „				
		y) do dyspozycyi Wydziału krajowego . . . . . 75.000 „	1,212.717	—	1,212.717	
	17	Na popieranie doświadczeń z kulturą torfów: 1. w Czyszkach, II. rata (z 3-lecia): *a)* zasiłek kraju . 500 K *b)* „ państwa 500 „ 1.000 K				
		Do przeniesienia . 1.000 K	8,705 344	—	8,705.344	
			130.000		130.000	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
IX.		Z przeniesienia . 1.000 K	130.000	—	130.000	16. listopada 1910.
			8,705.344	—	8,705.344	
	17	2. na stacyi torfowej Kaspra Kościółka w Dąbrowie, II. rata (z 2-lecia):				
		a) zasiłek kraju . 1.000 K				
		b) „ państwa 1.000 „ 2.000 „				
		3. na stacyi doświadczalnej w Jaryczowie nowym, I. rata (z 3-lecia):				
		a) zasiłek kraju . 500 K				
		b) „ państwa 500 „ 1.000 „				
		4. w Rudnie wielkiej w pow. Rzeszowskim na stacyę doświadczalną, II. rata (z 3-lecia):				
		a) zasiłek kraju . 500 K				
		b) „ państwa 500 „ 1.000 „				
		5. w Woli chorzelowskiej, I. rata (z 3-lecia):				
		a) zasiłek kraju . 500 K				
		b) „ państwa 500 „ 1.000 „				
		6. w Połonicznej, II. rata (z 3 lecia):				
		a) zasiłek kraju . 750 K				
		b) „ państwa 750 „ 1.500 „				
		7. w Czanyżu, Hucie połonickiej i Dmytrowie w perymetrze regulacyi Pustej, I. rata (z 3 lecia):				
		a) zasiłek kraju . 750 K				
		b) „ państwa. 750 „ 1.500 „				
		8. w Kuliczkowie, w perymetrze Błotni, I. rata (z 3-lecia):				
		a) zasiłek kraju . 500 K				
		b) „ państwa. 500 „ 1.000 „				
		9. w Juśkowicach i Kontach, w perymetrze bagien Oleskich:				
		a) zasiłek kraju . 500 K				
		b) „ państwa. 500 „ 1.000 „				
		Do przeniesienia . 11.000 K	8,705.344	—	8,705.344	
			130.000		130.000	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
IX.		Z przeniesienia . 11.000 K	130.000	—	130.000	16. listopada 1910.
			8,705.344	—	8,705 344	
	17	10. w Hrebennem, pow. Rawa, I. rata (z 3 lecia): *a)* zasiłek kraju . 500 K *b)* „ państwa. 500 „ 1.000 „				
		11. w Tetewczycach na gruncie szkolnym, I. rata (z 3-lecia): *a)* zasiłek kraju . 500 K *b)* „ państwa. 500 „ 1.000 „				
		12. na nawozy mineralne na grunta torfowe włościańskie w perymetrze: 1. bagien Oleskich, 2. bagien Stojanowskich, 3. regulacyi Pustej, 4. regulacyi Błotni, 5. bagien Rzemieńskich, 6. regulacyi Krzemienicy, 7. regulacyi górnej Trześniówki po 1.000 K, razem: *a)* z funduszu krajowego . . . 7.000 K *b)* ze skarbu państwa. . . . 7.000 „ 14.000 „	27.000	—	27.000	
	18	Na powiększenie funduszu pożyczkowego dla spółek wodnych, IV. rata (z 10-lecia)	100.000	—	100 000	
		Suma działu B) . .	8 832 344	—	8 832.344	
		Suma wydatków .	8,962.344	—	8,962.344	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
IX.		**Doohody.**				
		A) **Studya przygotowawcze.**				
	1	Zwrot kosztów zdjęć i opracowania projektu regulacyi:				
		a) osuszenia bagien Rzeszowskich . . . . . 2.760 K				
		b) podwyższenia wałów wiślanych od Podgórza do Niepołomic . . . . . 1.250 „				
		c) podwyższenia wałów Łęgu 1.786 „				
		d) zabudowania potoku Żukotyniec. . . . . 299 „	6.095	—	6 095	
	2	Subwencya c. k. Skarbu państwa na utrzymanie kursu dozorców drenarskich .	4.000	—	4.000	
		Suma działu *A* . .	10.095	—	10.095	
		B) **Wykonanie budowli wodnych.**				
	3	Dochód z pożyczki 7,000.000 K na regulacyę rzek kanałowych (poz. 9 wydatków)	773.600	—	773.600	16. listopada 1910.
	4	Dochód z pożyczki komunalnej 3,000.000 K na uzupełnienie regulacyi rzek kanałowych w I. okresie	600.000	—	600.000	
	5	Dochód z pożyczki 6,150.000 K na regulacyę rzek karpackich (poz. 13 lit. *a)* 1. *b)* i *c)* wydat.)	449.808	—	449 808	
	6	Datek państwowy na regulacyę Dniestru górnego (poz. 13 *a)* wydatków) . .	335.143	—	335.143	
	7	Datki państwowe i konkurencyjne na popieranie ustawowych przedsiębiorstw melioracyjnych (poz. 14. wydatków) a mianowicie:				
		a) na regulacyę potoku Pustej (Radosławki:)				
		1. datek państwa 24.960 K				
		2. datki konkurencyjne . . 24.960 „ 49.920 K				
		b) na regulacyę Sołotwy i Rokitny . . . . . — „				
		c) na obwałowanie Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem w powiecie Dąbrowskim:				
		1. datek państwa 90.000 K				
		2. datki konkurencyjne . . 20.000 „ 110.000 „				
		Do przeniesienia . 159.920 K	2,158.551 10.095	—	2,158.551 10.095	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
IX.		Z przeniesienia . 159.920 K	10.095	—	10.095	16. listopada 1910.
			2,158.551	—	2,158.551	
	7	*d)* na obwałowanie Wisły od Niepołomic do ujścia Raby: 1. datek państwa 92.832 K 2. datki konkurencyjne . . 46.416 „ 139.248 „				
		e) na obwałowanie Wisły od Ujścia Raby do Woli rogowskiej: 1. datek państwa 90.000 K 2. datki konkurencyjne . . 45.000 „ 135.000 „				
		f) na regulacyę potoku Błotni z dopływami: 1. datek państwa 27.600 K 2. datki konkurencyjne . . 27.600 „ 55.200 „				
		g) na kolmatacyę bagien naddniestrzańskich: 1. datek państwa 80.000 K 2. datki konkurencyjne . . 40.000 „ 120.000 „				
		h) na regulacyę Wereszycy z dopływami: 1. datek państwa 81.600 K 2. datki konkurencyjne . . 40.800 „ 122.400 „				
		i) na regulacyę górnej Trześniówki z dopływami: 1. datek państwa 70.000 K 2. datki konkurencyjne . . 60.000 „ 130.000 „				
		k) na regulacyę Pełtwi z dopływami: 1. datek państwowego funduszu melioracyjnego . . 179.512 K 2. datek państwowej dotacyi wodnej . . . 44.878 „ 3. datki konkurencyjne . . 44.878 „ 269.268 „				
		Do przeniesienia 1,131.036 K	2,158.551 10.095	—	2,158.551 10.095	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
IX.		Z przeniesienia 1,131.036 K	10.095	—	10.095	16. listopada 1910.
			2,158.551	—	2,158.551	
	7	*l)* na podwyższenie lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granicy państwa: 1. datek państwa 45.000 K 2. datki konkurencyjne . . 10.000 „ 55.000 „				
		m) na podwyższenie prawego wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami: 1. datek państwa 45.000 K 2. datki konkurencyjne . . . 10.000 „ 55.000 „				
		n) na uzupełnienie regulacyi Wisłoka i Pielnicy: datek państwa . . . . 48.750 „				
		o) na regulacyę Raty z dopływami: 1. datek państwa 121.600 K 2. datki konkurencyjne . . 60.800 „ 182.400 „				
		p) na regulacyę Tyśmienicy z dopływami i potoku Letnianki: 1. datek państwa 135.880 K 2. datki konkurencyjne . . 56.240 „ 192.120 „				
		r) na regulacyę Błożewki z dopływami: 1. datek państwa 40.800 K 2. datki konkurencyjne . . 20.400 „ 61.200 „				
		s) na regulacyę Rudawy z dopływami: 1. datek państwa 90.000 K 2. „ powiatu Kraków . . 11.250 „ 3. datek powiatu Chrzanów. . 8.750 „ 110.000 „				
		Do przeniesienia 1,835.506 K	2,158.551 10.095	—	2,158.551 10.095	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
IX.		Z przeniesienia 1,835.506 K	10.095	—	10.095	16. listopada 1910.
			2,158.551	—	2,158.551	
	7	*t)* na osuszenie bagien Rzeszowskich:				
		1. datek państwa 36.800 K				
		2. datki konkurencyjne . . 18.400 „ 55.200 „				
		u) na regulacyę potoku Macochy:				
		1. datek państwa 42.400 K				
		2. datki konkurencyjne . . 21.200 „ 63.600 „				
		v) na zabudowanie potoków Sudoł i Gródek: datek państwa . . . . — „				
		w) na zabudowanie potoku Leszcz: datek państwa . . . . — „				
		x) na zabudowanie potoku Biczyczanki: datek państwa . . . . 42.700 „				
		y) na regulacyę potoku Siwki od jazu w Hołyniu do Kałusza:				
		1. datek państwa 100.000 K				
		2. „ salin państwowych. . 40.000 „ 140.000 „				
		z) na regulacyę Kłodnicy:				
		1. datek państwa 38.889 K				
		2. datki konkurencyjne . . . 19.444 „ 58.333 „				
		aa) na regulacyę Sołokii:				
		1. datek państwa 120.000 K				
		2. datki konkurencyjne . . 60.000 „ 180.000 „				
		bb) na obwałowanie lewego brzegu Wisły od ujścia Przemszy do Bielan: datek państwa . . . . — „				
		cc) na obwałowanie prawego brzegu Wisły od ujścia Przemszy do Bodzowa: datek państwa . . . . — „				
		Do przeniesienia 2,375.339 K	2,158.551 10.095	—	2,158.551 10.095	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
IX.		Z przeniesienia 2,375 339 K	10.095	—	10.095	16. listopada 1910.
			2,158.551	—	2,158.551	
	7	*dd)* na obwałowanie prawego brzegu Wisły od ujścia Dańkówki do ujścia Przemszy: datek państwa . . . . — „				
		ee) na uzupełnienie regulacyi Bugu, V. rata: 1. datek państwowego funduszu melioracyjnego . . 42.067 K 2. datek z państwowej dotacyi wodnej . 42.066 „ 84.133 „				
		ff) na zabudowanie potoków: Nawieśnica, Ponikiewka, Czerna, Bystra i Jaszczurówka z dopł. Jamnik: datek państwa . . . . 38.570 „				
		gg) na zabudowanie potoku Żukotyniec w gm. Wołcze: datek państwa . . . . 49.560 „				
		hh) na zabudowanie potoku Niedzielnianki w dorzeczu Dniestru w pow. Staro-Samborskim: datek państwa . . . . 39.060 „				
		ii) na regulacyę potoku Białego Stoku: 1. datek państwa 78.800 K 2. datki konkurencyjne . . 39.400 „ 118.200 „				
		kk) na zabudowanie potoku Drohobyczki w pow. przemyskim: datek państwa . . . . 33.250 „				
		ll) na zabudowanie potoku Dyląg6wki: datek państwa . . . . 19.625 „				
		mm) na uzupełnienie regulacyi środkowej sekcyi Gniłej Lipy *(jednorazowo)*: datek państwa . . . . 38.500 „	2,796.237	—	2,796.237	
		Do przeniesienia . .	4,954.788	—	4,954.788	
			10.095		10.095	

*

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
IX.		Z przeniesienia . .	10.095	—	10.095	16. listopada 1910.
			4,954.788	—	4,954.788	
	8	Zasiłki państwowe i datki konkurencyjne na konserwacyę publicznych robót melioracyjnych (poz. 15. wydatków) a mianowicie:				
		a) regulacyi Trześniówki: datek konkurencyjny . . 1.000 K				
		b) regulacyi Łęgu: datek konkurencyjny . . 2.000 „				
		c) regulacyi Przegnojówki: datek konkurencyjny . . 1.000 „				
		d) regulacyi Krzemienicy: datek konkurencyjny . . 5.000 „				
		e) regulacyi Gniłej Lipy (sekcyi górnej): datek konkurencyjny . . 500 „				
		f) regulacyi Złotej Lipy: datek konkurencyjny . . 1.000 „				
		g) regulacyi potoku Dumnego: datek konkurencyjny . . 750 „				
		h) obwałowania Wisły i Sanu w pow. Tarnobrzeskim: datek powiatu . . . . 4.500 „				
		i) obwałowania lewego brzegu Dunajca od ujścia Więckówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach: datek konkurencyjny . . 500 „				
		k) obwałowania lewego brzegu Dunajca od mostu kolejowego w Bogumiłowicach do Biskupic radłowskich: datek konkurencyjny . . 500 „				
		l) obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim: datek powiatu . . . . 5.750 „				
		m) regulacyi Białej i obwałowania prawego brzegu Dunajca: datek państwa . . . . 23 000 „				
		n) regulacyi Nowego Brnia z dopływami: datek konkurencyjny . . 12.500 „				
		o) regulacyi Kisieliny: datek konkurencyjny . . 5.500 „	63.500	—	63.500	
		Do przeniesienia . .	5,018.288	—	5,018.288	
			10.095		10.095	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Postanowienie uchwały Sejmu
			Korony			
IX		Z przeniesienia . .	10 095	—	10.095	16. listopada 1910.
			5,018.288	—	5,018.288	
	9	Zasiłki państwowe i datki konkurencyjne na popieranie mniejszych robót melioracyjnych (poz. 16 wydat.):				
		a) na konserwacyę osuszenia bagien Stojanowskich: zasiłek państwowy . . . 1.200 K				
		b) na konserwacyę osuszenia bagien Oleskich: zasiłek państwowy . . . 1.000 „				
		c) na drenowanie gruntów włościańskich: 1. zasiłki państwa 200.000 K 2. datki konkurencyjne . 200.000 „ 400.000 „				
		d) na regulacyę kanału Bucowskiego (pow. Przemyśl): 1. zasiłek państwa 15.000 K 2. datki konkurencyjne . . 15.000 „ 30.000 „				
		e) na roboty uzupełniające w perymetrze bagien Stojanowskich: 1. zasiłek państwa 19.333 K 2 datki konkurencyjne . . 19.334 „ 38.667 „				
		f) na budowę 2 studzien w Suchodole pow. Krosno: 1. zasiłek państwa 1.100 K 2. datek konkurencyjny . . 1.100 „ 2.200 „				
		g) na budowę 5 studzien w Gierałtowicach pow. Wadowice: 1. zasiłek państwa 1.205 K 2. datki konkurencyjne . . 890 „ 2.095 „				
		h) na osuszenie gruntów w Ciężkowicach (pow. Chrzanów): 1. zasiłek państwa 3.900 K 2. datki konkurencyjne . . 3.900 „ 7.800 „				
		Do przeniesienia . 482.962 K	5,018.288 10.095	—	5,018.288 10.095	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
IX.		Z przeniesienia . 482.962 K	10.095	—	10.095	16. listopada 1910.
			5,018.288	—	5,018.288	
	9	*i)* na budowę wodociągu w Śniatynie: 1. zasiłek państwa 19.500 K 2. datki konkurencyjne . . 50.000 „ 69.500 „				
		k) na budowę wodociągu w Kamionce strumiłowej: 1. zasiłek państwa 22.778 K 2. datki konkurencyjne . . 22.777 „ 45.555 „				
		l) na budowę wodociągu w Rozdole: 1. zasiłek państwa 23.333 K 2. datki konkurencyjne . . 23.333 „ 46.666 „				
		m) na uzupełnienie wodociągu w gm. Wyspy, pow. Rohatyn: 1. zasiłek państwa 2.400 K 2. datki konkurencyjne . . 2.400 „ 4.800 „				
		n) na osuszenie gruntów w Borchowie, pow. Cieszanów: 1. zasiłek państwa 2.800 K 2. datki konkurencyjne . . . 2.800 „ 5.600 „				
		o) na budowę studni w Radziejowie ad Mikołajów: 1. zasiłek państwa 1.500 K 2. datki konkurencyjne . . 1.500 „ 3.000 „				
		p) na osuszenie gruntów włościańskich w Nowem Siole powiat Cieszanów, I. rata (z 5-lecia): 1. zasiłek państwa 11.200 K 2. datki konkurencyjne . . 11.200 „ 22.400 „	680.483	—	680.483	
		Z przeniesienia . .	5,698.771	—	5,698.771	
			10.095		10.095	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
IX.		Z przeniesienia . .	10.095	—	10 095	
			5,698.771	—	5,698.771	
	10	Zasiłki państwowe na popieranie kultury torfowisk (poz. 17. wydatków):				
		1. w Czyszkach . . . 500 K				
		2. na stacyi torfowej Kaspra Kościółka w Dąbrowie . . . . . 1.000 „				
		3. na stacyi doświadczalnej w Jaryczowie nowym. 500 „				
		4. na stacyi doświadczalnej w Rudnie wielkiej w powiecie Rzeszowskim . 500 „				
		5. j. w. w Woli chorzelowskiej . . . . . 500 „				
		6. j. w. w Połonicznej. . 750 „				
		7. j. w. w Czanyżu, Hucie połonickiej i Dmytrowie . . . . . 750 „				
		8. j. w. w Kuliczkowie . 500 „				
		9. j. w. w Juśkowicach i Kontach . . . . 500 „				
		10. j. w. w Hrebennem . 500 „				
		11. j. w. w Tetewczycach 500 „				
		12. na nawozy mineralne na grunta torfowe włościańskie w perymetrze: 1. bagien Oleskich, 2. bagien Stojanowskich, 3. regulacyi Pustej, 4. regulacyi Błotni, 5. bagien Rzeszowskich, 6. regulacyi Krzemienicy, 7. regulacyi górnej Trześniówki . . . . . 7.000 „	13.500	—	13.500	16. listopada 1910.
		Suma działu *B)*. .	5,712 271	—	5,712.271	
		Suma dochodów .	5.722.366	—	5,722.366	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
X		**ROLNICTWO.**				
		Wydatki.				
		A) Krajowe zakłady naukowe rolnicze, stypendya i zasiłki na naukę rolnictwa.				
	1	Akademia rolnicza w Dublanach . . .	288.366	19.940	308.306	
	2	Na wykończenie stacyi doświadczalnej mechanicznej wraz z urządzeniem wewnętrznem, (z ogólnej sumy 33.400 K, I. rata)	—	17.000	17.000	
	3	Na ukończenie kanalizacyi w Dublanach .	—	10.000	10.000	
	4	Niższa szkoła rolnicza w Dublanach . .	41.406	1.800	43.206	
	5	Szkoła gorzelnicza „ . .	20.130	1.600	21.730	
	6	Gorzelnia szkolna „ . .	14.750	—	14.750	
	7	Folwark „ . .	57.365	8.200	65.565	
	8	Na budynki gospodarcze na folwarku dublańskim i na młocarnie	—	35.500	35.500	
	9	Stacya doświadczalna chemiczno rolnicza w Dublanach	60.197	5.360	65.557	
	10	Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie	26.036	—	26.036	
	11	Wyższa szkoła lasowa we Lwowie . .	47.739	8.912	56.651	
	12	Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie .	152.637	9.707	162.344	
	13	Folwark w Czernichowie	18.735	10.272	29 007	
	14	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy	47.320	9.800	57.120	
	15	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence	39.230	5.110	44.340	
	16	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy	40.090	600	40.690	16. listopada 1910.
	17	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach	44.560	2.160	46.720	
	18	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole	46.187	3.842	50.029	
	19	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Miłocinie	55.250	7.100	62.350	
	20	Szkoły zimowe rolnicze:				
		a) utrzymanie szkoły w Chełmcu . .	3.260	—	3.260	
		b) utrzymanie szkoły w Dulczówce . .	1.900	—	1.900	
		c) pobory trzech nauczycieli wędrownych rolnictwa, pełniących zarazem obowiązki kierowników szkół zimowych rolniczych w Chełmcu, Dulczówce i Gródku po 4.000 K (patrz poz. 22)	12.000	—	12 000	
		d) na zakupno realności na założenie zimowej szkoły rolniczej w Gródku jagiellońskim, połowa kosztu . . .	—	7.500	7.500	
		Do przeniesienia . .	1,017.158	164.403	1,181.561	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
X.		Z przeniesienia . .	1,017.158	164.403	1,181.561	
	21	Szkoła mleczarska, mleczarnia i serownia szkolna w Rzeszowie . . .	180.460	2.900	183.360	16. listop 1910.
	22	Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie .	40.750	700	41 450	
	23	Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie na budowę szklarni i wodociągów w ogrodzie	—	44.360	44.360	3. listop. 1910.
		Uchwała Sejmu z dnia 3. listopada 1910. 1. Sejm uchwala kredyt nadzwyczajny na koszta budowy szklarni w krajowej szkole ogrodniczej w Tarnowie i na Wulce kapitańskiej, dla każdej z nich kosztem po 33.000 K, oraz kredyt 11.360 K na rozprowadzenie wody w ogrodzie szkoły tarnowskiej i wstawienie tych kredytów do Rubr. X. budżetu krajowego na rok 1911. 2. Sejm poleca wypracowanie kosztorysów i wstawienie do budżetu na rok 1912 kwotę potrzebnej na odpowiednie wodociągi w ogrodzie szkoły ogrodniczej na Wulce kapitańskiej.				
	24	Krajowa szkoła ogrodnicza na Wulce kapitańskiej	29 934	12.900	42.834	16. listop. 1910.
	25	Krajowa szkoła ogrodnicza na Wulce kapitańskiej na budowę szklarni . .	—	33.000	33.000	3. listop. 1910.
	26	Krajowy zakład sadowniczy w Zaleszczykach	30.502	500	31.002	
	27	Utrzymanie dwóch nauczycieli wędrownych rolnictwa, pełniących obowiązki instruktorów ogrodnictwa i sadownictwa po 4.000 K (patrz poz. 20) .	8.000	—	8.000	16. listopada 1910.
		Uchwała Sejmu z dnia 3. listopada 1910. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by w budżet na rok 1912 wstawił odpowiednią kwotę na krajowego inspektora ogrodnictwa i w swoim czasie rozpisał odpowiedni konkurs, celem obsadzenia tej posady.				
	28	Na środki demonstracyjne przy nauce wędrownej rolnictwa . . . 1.600 K i koszta kancelaryjne dla instruktora sadownictwa . 300 „	1.900	—	1.900	
		Do przeniesienia . .	1,308.704	258.763	1,567.467	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały St.
			Korony			
X.		Z przeniesienia . .	1,308.704	258.763	1,567.467	
	29	Dla Towarzystwa „Proświta“:				
		a) na cele rolnictwa i sadownictwa, do rozporządzenia Wydziału krajowego	28.000	—	28.000	
		b) na utrzymanie szkoły rolniczej w Miłowaniu	7.000	—	7.000	
	29*a)*	Dla Towarzystwa im. Michała Kaczkowskiego na cele rolniczej nauki . .	6.000	—	6.000	
	29*b)*	Dla Towarzystw rolniczych: „Selskij Hospodar“ i „Rilnyczyj Sojuz“, do rozporządzalności Wydziału krajowego, na cele rolnicze.	—	15.000	15.000	
	30	Akademia weterynaryi we Lwowie:				
		a) subwencya c. k. Rządowi . 4.000 K				
		b) asekuracya budynku . . 82 „				
		c) stała subwencya na utrzymanie internatu dla podkuwaczy kształcących się w szkole kucia koni . . . . . 1.500 „	5.582	—	5.582	16. listopada 1910
	31	Krajowy weterynarz, płaca . 3.000 K				
		dodatek aktywalny . . . 960 „	3.960	—	3.960	
	32	Stypendya dla uczniów Akademii weterynaryi we Lwowie	3 500	—	3.500	
	33	Stypendya dla kandydatów na nauczycieli dla szkół rolniczych	8.000	—	8.000	
	34	Stypendya dla uczniów i abituryentów krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	6.400	—	6.400	
	35	Na wydawnictwo podręczników dla uczniów niższych szkół rolniczych	2.000	—	2.000	
	36	Na podróże naukowe nauczycieli szkół rolniczych	2.000	—	2.000	
	37	Na remuneracye i zapomogi dla nauczycieli szkół rolniczych	2.000	—	2.000	
	38	Zaliczki na płace dla nauczycieli szkół rolniczych	8.000	—	8.000	
	39	Zasiłki dla szkół gospodyń wiejskich:				
		a) w Albigowej . . . . . 4.000 K				
		b) w Olesku . . . . . 4.000 „				
		c) w Szynwałdzie . . . . 2.000 „				
		d) w Bachowicach . . . . 2.000 „				
		e) zasiłki dla innych szkół i stypendya dla kształcenia nauczycielek w tych szkołach . . . . . 15.000 „	27.000	—	27.000	
		Do przeniesienia . .	1,418.146	273.763	1,691	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
X.		Z przeniesienia . .	1,418.146	273.763	1,691.909	
	39	*f)* na założenie szkoły gospodyń wiejskich w powiecie nowosądeckim w Podegrodziu dla Towarzystwa zakładu św. Kunegundy (I. rata z 10-lecia) .	—	1.500	1 500	
		g) na budowę szkoły gospodyń wiejskich w Szynwałdzie	—	2.000	2.000	
		h) na budowę szkoły gospodyń wiejskich w Bachowicach	—	2.000	2.000	
	40	Galic. Towarzystwu gospodarskiemu na szkołę chmielarską w Brodach . .	2.900	—	2.900	
		Suma działu A . .	1,421.046	279.263	1,700.309	
		B) Wydatki na ogólne cele rolnictwa.				
	41	Krajowa Komisya dla spraw rolniczych, komisye naukowe i konferencye naukowe niższych szkół rolniczych, do dyspozycyi Wydziału krajowego .	6.000	—		16. listopada 1910.
	42	Na rozmaite zasiłki, mające na celu podniesienie rolnictwa i przemysłu rolniczego tudzież wiedzy rolniczej, do dyspozycyi Wydziału krajowego . .	12.000	—		
	43	Na kształcenie instruktorów rolnictwa dla włościan	10.000	—		
	44	Towarzystwu gospodarskiemu galicyjskiemu we Lwowie	20.000	—		
	45	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie .	16.000	—		
	46	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie, na zasilenie działalności towarzystw okręgowych	13.000	—		
	47	Galic. Towarzystwu gospodarskiemu we Lwowie, na zasilenie działalności oddziałów	18.000	—		
	48	Galic. Towarzystwu gospodarskiemu, na utrzymanie i koszta podróży referenta dla spraw rolniczych	5.000	—		
	49	Galic. Towarzystu gospodarskiemu, na utrzymanie instruktora uprawy i wyprawy konopi	1.000	—		
	50	Towarzystwu rolniczemu krakowskiemu, na utrzymanie i koszta podróży instruktora rolnictwa i referenta dla spraw rolniczych	5.000	—		
	51	Na subwencyonowanie konkursów i wystaw maszyn rolniczych, urządzanych przez krajowe Towarzystwa rolnicze	2.500	—		
		Do przeniesienia . .	108.500	—	108.500	
			1,421.046	279.263	1,700.309	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Koronv			
X.		Z przeniesienia . .	1,421.046	279.263	1,700.309	16. listopada 1910
			108.500	—	108.500	
	52	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie, na utrzymanie biura rachunkowego dla rolników	1.000	—		
	53	Towarzystwu gospodarskiemu galicyjskiemu we Lwowie, na utrzymanie biura handlowego	2.000	—		
	54	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie na popieranie organizacyi handlu rolniczego	1.000	—		
	55	Obydwu Towarzystwom rolniczym, na premie dla sług.	1.000	—		
	56	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie, na doświadczenia polowe	3 000	—		
	57	Dla Kółek rolniczych:				
		a) na koszta zakładania i lustracyę tychże	15.000	—		
		b) na koszta administracyjne. . . .	4.000	-		
		c) na utrzymanie lustratorów handlowych sklepików wiejskich . . .	11.000	-		
		d) na utrzymanie praktycznych kursów handlowych dla sklepikarzy Kółek rolniczych	4.000	—		
		e) na ogólne cele rozwoju rolniczej i handlowej działalności Kółek rolniczych, pod kierunkiem i kontrolą Zarządu	20.000	—		
		f) na utrzymanie i koszta podróży dwóch nauczycieli wędrownych	9.000	—		
		g) na popieranie działalności Kółek rolniczych w poszczególnych powiatach	27.500	—		
	58	Na wydawnictwa czasopism:				
		a) Towarzystwu rolniczemu w Krakowie, na wydawnictwo „Tygodnika rolniczego“	3 000	—		
		b) Na wydawnictwo „Rolnika“ . . .	4.000	—		
		c) Na wydawnictwo „Przewodnika Kółek rolniczych“	3.000	—		
		d) Galicyjskiemu Towarzystwu leśnemu na wydawnictwo czasopisma „Sylwan“	600	—		
		e) Na wydawnictwo „Hospodarska Czasopyś“	1.000	—		
		f) Na wydawnictwo innych czasopism, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego	3.500	—		
	59	Na utrzymanie krajowego składu publicznego w Krakowie	40.791	—		
		Do przeniesienia . .	262.891	—	262.891	
			1,421.046	279 263	1,700.309	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
IX.		Z przeniesienia . .	1.421.046	279.263	1,700.309	16. listopada 1910.
			262.891	—	262.891	
	60	Umorzenie pożyczki 800.000 K, zaciągniętej w Towarzystwie wzajemnych nbezpieczeń w Krakowie, na założenie składów publicznych we Lwowie i w Krakowie:				
		a) 45. i 46. rata kapitału . . 47.836 K 04 g				
		b) 4½% odsetki z góry . 5.147 „ 96 „	52.984	—		
	61	Na zalesienia ochronne w myśl ustawy z dnia 15. czerwca 1904 (Dz u. kraj. Nr. 94)	10.000	—		
	62	Austryacki centralny Komitet dla ochrony interesów rolniczych i lasowych, przy zawieraniu układów handlowych. .	1.000	—		
		Suma działu B . .	326.875	—	326.875	
		C) Wydatki na podniesienie hodowli i gospodarstwa nabiałowego.				
	63	Na podniesienie hodowli bydła, w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 11. lipca 1902, z dnia 14. i 22. listopada 1905:				
		a) 18. i 19. półroczna rata z 10 lecia od 1. lipca 1902	100.000	—		
		b) na koszta komisyi licencyonujących, po myśli §. 4. ustawy z d. 10. lipca 1902 (z uwzględnieniem subwencyi rządowej w rubr. X. dochodów) . .	27.500	—		
		c) na wystawy targowe bydła rozpłodowego:				
		α) Towarzystwu gospodarskiemu galicyjskiemu we Lwowie . .	2.500			
		β) Towarzystwu rolniczemu w Krakowie	1.500			
		d) na kontrolę mleczności:				
		α) Towarzystwu gospodarskiemu galicyjskiemu	4.000	—		
		β) Towarzystwu rolniczemu w Krakowie	2.500	—		
		γ) na popieranie włościańskich, mleczarskich Związków kontrolnych	1.500	—		
		e) na tworzenie obór zarodowych gminnych	30.000	—		
		Do przeniesienia . .	169.500	—	169.500	
			1,747.921	279.263	2,027.184	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
X.		Z przeniesienia	1,747.921	279.263	2,027.184	16. listopada 1910.
			169.500	—	169.500	
	64	Na zwiększenia stałego funduszu hodowlanego o 50.000 K do kwoty 150.000 K (V. rata z pięciolecia)	10.000	—		
	65	Na rozszerzenie targowicy miejskiej dla bydła wywozowego w Krakowie (VI. rata z dziesięciolecia), w myśl uchwały Sejmu z dnia 21. listopada 1905. .	20.000	—		
	66	Na utrzymanie instruktora hodowli bydła w Towarzystwie gospodarskiem lwowskiem, płaca . . . . . 3 000 K ryczałt na koszta podróży 1.000 „	4.000	—		
	67	Na utrzymanie instruktora hodowli bydła w Towarzystwie rolniczem krakowskiem (pod warunkiem, ażeby mianowanie instruktora zawisłem było od zatwierdzenia Wydziału krajowego) .	4.000	—		
	68	Na akcyę tępienia gruźlicy u bydła . . . . . 5.000 K i subwencya rządowa . . 5.000 „	10.000	—		
	69	Na badania mające na celu zwalczania ronienia zakaźnego u krów, do dyspozycyi Wydziału krajowego . . .	2 000	—		
	70	Na szczepienie ochronne przeciw różycy u świń	2.000	—		
	71	Towarz. hodowców czerwonego bydła .	4.000	—		
	72	Na podniesienie chowu koni roboczych i włościańskich	25.000	—		
	73	Na urządzanie targowych wystaw koni, podczas wyścigów we Lwowie . .	2.500	—		
	74	Na premiowanie klaczy i źrebiąt . . .	7.000	—		
	75	Na kursy kucia koni, obydwom Towarzystwom krajowym po 1.000 K . .	2.000	—		
	76	Na podniesienie chowu owiec i kóz dla galic. Towarzystwa gospodarskiego .	1.000	—		
	77	Towarzystwu rolniczemu krakowskiemu, na chów kóz	1.000	—		
	78	Na podniesienie chowu świń, obydwom Towarzystwom gospodarczym. . .	35.000	—		
	79	Na podniesienie gospodarstwa nabiałowego w Galicyi: *a)* krajowe biuro mleczarskie: 1. kierownik biura, płaca . 3 600 K dodatek aktywalny . . 1.200 „ „ pięcioletni . . 400 „ „ osobisty . . 1 000 „	6.200	—		
		Do przeniesienia . .	305.200	—	305.200	
			1,747.921	279.263	2,027.184	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
X	79	Z przeniesienia . .	1,747 921	279.263	2,027.184	16. listopada 1910.
			305.200	—	305.200	
		2. dwóch instruktorów po 3.000 K .	6 000	—		
		3. instruktor-adjunkt	2.400	—		
		4. instruktor-praktykant, płaca . .	1.920	—		
		5. lustrator rachunkowy, płaca 2.200 K dodatek aktywalny . . 800 „	3.000	—		
		6. ryczałt na dyurna	766	—		
		b) ryczałt na koszta podróży służbowych instruktorów mleczarstwa i lustratora	10.000	—		
		c) stypendya mleczarskie i serkarskie .	2.000	—		
		d) na potrzeby biura mleczarskiego. .	1.500	—		
		e) na utrzymanie sekretarza Towarzystwa mleczarskiego w Krakowie . .	1.200	—		
		f) na subwencye na popieranie mleczarstwa i handlu masłem.	10.000	—		
		g) zasiłki dla spółek mleczarskich z funduszu krajowego 3.000 K i z subwencyi państwowej 40.000 „	43.000	—		
	80	Zakład produkcyi narybku w Oparach .	3.000	—		
	81*a)*	Towarzystwo rybackie w Krakowie . .	2.400	—		
	81*b)*	Tow. rybackie w Krakowie, na zakładanie stawków gminnyah i włościańskich .	—	2.000		
	82	Na podniesienie chowu drobiu, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego . .	11.000	—		
	83	Galic. Towarzystwu gospodarskiemu:				
		a) na prowadzenie agencyi sprzedaży materyału rzeźnego	5.000	—		
		b) na zasilenie Spółki galicyjskiej zbytu jaj i drobiu	—	2.000		
		Suma działu C . .	408.386	4.000	412.386	
		D) Na podniesienie innych gałęzi gospodarstwa krajowego.				
	84	Towarzystwo dla podniesienia uprawy tytoniu, VI. rata (ostatnia) z 6-lecia od roku 1906 (uchwała Sejmu z 4. listopada 1904) . . . . 6.000 K i subwencya rządowa (jak rubr. X. dochodów). . . 2.000 „	8.000	—		
	85	Na popieranie celów Zjednoczonego Towarzystwa dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie	600	—		
	86	Towarzystwo ogrodnicze w Krakowie .	2.000	—		
	87	Towarzystwo ogrodnicze w Krakowie, na zakład sadowniczy „Glinka“ . . .	2.000	—		
		Do przeniesienia . .	12.600	—	12.600	
			2,156.307	283.263	2,439.570	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
X.		Z przeniesienia .	2,156 307	283.263	2,439.570	16. listopada 1910.
			12.600	—	12.600	
	88	Towarzystwo ogrodnicze w Tarnowie .	1.000	—		
	89	Subwencye na cele sadownictwa:				
		a) Towarzystwu rolniczemu w Jaśle, na utrzymanie instruktora sadownictwa	2.400	—		
		b) Wydziałowi powiatowemu w Limanowej, na utrzymanie instruktora sadownictwa	1.500	—		
		c) Wydziałowi powiatowemu w Brzesku na utrzymanie instruktora sadownictwa	1.200	—		
		d) na utrzymanie instruktorów sadownictwa w innych powiatach, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego . .	2.000	—		
		e) na utrzymanie szkółki drzew owocowych w Olesku	1.000	—		
		f) na utrzymanie szkółki drzew owocowych Towarzystwa „Selski Hospodar“ w Olesku	—	1.000		
		g) na utrzymanie szkółki drzew owocowych w innych powiatach, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego . .	2.400	—		
	90	Zasiłek dla zakładu sadowniczego pp. Niemczewskich w Okopach . . .	—	1.000		
	91	Wydziałowi powiatowemu w Wieliczce na zakład sadowniczy w Wieliczce . .	—	1.000		
	92	Dołkowskiemu Henrykowi na produkcyę ziemniaków nasiennych	—	2.500		
		Suma działu D . .	24 100	5.500	29.600	
	93	**E) Na koszta komisyi agrarnych.**				
		A) Personal techniczny:				
		a) 2 insp. agr. (VIII. ranga) płaca po 3.600 K dod. akt. po 1.104 K z tego preliminuje się na rok 1911: dla 1-go inspektora agrarnego płacę i dodatek aktyw. przez cały rok . 4.704 K; dla 2-go inspektora płacę i dodatek aktywalny począwszy od 1. październ. 1911 . 1.176 „ 5.880 K				
		Do przeniesienia . . 5.880 K	2,180 407	288.763	2,469.170	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
				Korony			
X.	93	Z przeniesienia .	5.880 K	2,180.407	288.763	2,469.170	16. listopada 1910.
		b) 2 adjunktów agrarnych (IX. ranga) płace po 2.800 K = 5.600 K dodatki aktywalne po 960 K = 1 920 K z tego preliminuje się na rok 1911 tylko począwszy od 1. października 1911	1.880 „				
		c) 5 adjunktów komasacyjnych (X. rang.) płace po 2.200 K = 11.000 K dodatki aktywalne po 768 K = 3.840 K					
		z tych płace i dodatki dla trzech adjunktów przez cały rok	8.904 K				
		zaś dla dwóch adjunktów od 1. października 1911 .	1.484 „	10.388 „			
		d) 8 asystent. komas. (XI. ran.) z tych dla 6-ciu za cały rok płace po 1.600 K .	9.600 K				
		dodatki aktywalne po 576 K .	3.456 „				
			13.056 K				
		zaś dla 2-ch płace i dodat. do 1 października 1911 .	3.264 „	16.320 „			
		e) 4 pomocnicy technicz. z płacą miesięczną po 140 K z tych dla 3-ch przez cały rok	5.040 K				
		zaś dla jednego do 1. października 1911 . .	1.260 „	6.300 „			
		f) ryczałt dla 6-ciu dyetaryuszy mianowicie: jeden z płacą po 4 K przez cały rok	1.460 K				
		jeden z płacą po 4 K do 1. października 1911 .	1.080 „				
		czterech z płacą po 3 K przez cały rok	4.380 „	6.920 „			
		Do przeniesienia .	47.688 K	2,180.407	288.763	2,469.170	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
				Korony			
X.	93	Z przeniesienia	47.688 K	2,180.407	288.763	2,469.170	
		g) ryczałty kancelaryjne:					
		dla 1-go inspektora	36 K				
		dla 2-go inspektora od 1. października 1911 .	9 „				
		dla 15 techników pod *b) c)* i *d)* z tych dla 11 po 30 K .	330 „				
		zaś dla 4 techników od 1. października 1911 po 7 K 50 h. . .	30 „				
		dla 3 pomocników po 18 K . . .	54 „				
		dla 1 pomocnika do 1. października 1911 . . .	13 „	472 „			
		h) na wsparcia, zapomogi i remuneracye, do dyspozycyi Wydziału krajowego . .		1.500 „			
		i) na prenumeratę czasopism fachowych i na zakupno dzieł technicznych . . .		120 „			
		k) na pokrycie kosztów sił pisarskich chwilowo potrzebnych, do dyspozycyi Wydziału krajowego . . .		500 „			
		Razem . .		50.280 K			
		B) Fundusz podręczny:					
		a) Wydatki z funduszu krajowego bez prawa regresu do bezpośrednich uczestników komasacyi:					
		1. operaty katastralne i mapy dla czynności agrarnych	200 K				
		Do przeniesienia	200 K	50.280 K	2,180.407	288.763	2,469.170

16. listopada 1910.

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie			zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
					Korony			
X.	93	Z przeniesienia	200 K	50.280 K	2,180.407	288.763	2,469.170	
		2. wydatki kancelaryjne personalu technicznego, druki, kalki, papier rysunkowy, farby, tusze i t. p. oraz przybory negrograficzne . .	750 „					
		3. sprawienie przyborów i instrumentów dla technicznego oddziału agrarnego .	500 „	1.450 K				
		b) Zaliczki zwrotne z funduszu podręcznego na koszta, które ponoszą bezpośrednio uczestnicy:						
		1. czynsz roczny za najem lokalu w siedzibie urzędowej komisarza	4.000 K					
		2. czynsz za najem pokoju w Starym Sączu na składnicę aktów i przyborów techniczn. i miernicz. dla czynności w powiecie nowosądeckim	240 „					
		Do przeniesienia	4.240 K	1.450 K 50.280 K	2,180.407	288.763	2,469.170	16. listopada 1910.

*

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie				zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
						Korony			
X.	93	Z przeniesienia	4.240 K	1.450 K	50.280 K	2,180.407	288.763	2,469.170	16. listopada 1910.
		3. usługa biura komasacyi	648 „						
		4. utrzymanie lokalności biurowych mycie okien i t. p. .	150 „						
		5. opał i oświetlenie dla biura agrarnego	700 „						
		6. zaliczki zwrotne na paliki, figurantów, najem lokalu w obszarach czynności i. t. p	8.000 „						
		7. zaliczki na koszta bonitacyi dla klasyfikatorów i rzeczoznawców	1.500 „	15.238 „					
		c) Nadzwyczajna dotacya do funduszu podręcznego jako zwrotna:							
		1. zaliczki na pożyczki udzielić się mające z funduszu krajowego na zakupno kamieni granicznych dla będących w toku czynności agrarnych	2.500 K						
		2. zaliczki na subwencye udzielić się mające na wykonanie koniecznych wspólnych urządzeń w obszarach komasacyjnych	10.000 „	12.500 „					
		Razem			29.188 „				
		Do przeniesienia .			79.468 K	2,180.407	288.763	2,469.170	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
X		Z przeniesienia . 79.468 K	2,180.407	288.763	2,469.170	
	93	*C) Koszta komisyjne personalu technicznego* . . . . . 21.000 „				
		Suma działu E . .	100.468	—	100.468	
		F) Na organizacyę spółek kredytowych wśród ludności rolniczej.				
	94	Na umorzenie pożyczki z Banku krajowego dla zasilenia kapitału zakładowego krajowej centralnej Kasy dla spółek rolniczych (IV. i V. rata w myśl uchwały sejmowej z dnia 26. listopada 1907)	40.000	—	40.000	
	95	Na koszta zakładania spółek oszczędności i pożyczek, utrzymania biura patronatu i kursa praktyczne dla funkcyonaryuszy spółek:				16. listopada 1910.
		a) utrzymanie biura:				
		1. dyrektor, płaca . 6.400 K dodatek aktywalny 1.472 „ dodatek osobisty względnie pięciol. 800 „ 8.672 K				
		2. zastępca dyrektora, płaca . . . . 4.800 K dodatek aktywalny 1.288 „ 6.088 „				
		3. sekretarz, płaca . 2.800 K dodatek aktywalny 960 „ 3.760 „				
		4. czterech lustratorów stałych starszych z płacą po 2.800 K . . . 11.200 K dodatkiem aktyw. po 960 K . . . 3.840 „ dodatkiem 3-tnim dla jednego . . 200 „ 15.240 „				
		5. trzech lustratorów stałych młodszych z płacą po 2.200 K 6.600 K dodatkiem aktyw. po 768 K . . . 2.304 „ 8.904 „				
		6. dwóch lustratorów prowizorycznych z płacą po 3.600 K . . . . . 7.200 „				
		Do przeniesienia . 49.864 K	40.000 2,280 875	— 288.763	40.000 2,569.638	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
X.	95	Z przeniesienia . 49.864 K	2,280.875	288.763	2,569.638	16. listopada 1910.
			40.000	—	40.000	
		7. dwóch lustratorów prowizorycznych z płacą po 2.800 K . . . . . 5.600 „				
		8. wynagrodzenie dzienne dla magazyniera i pisarza . 3.200 „				
		9. cztery dyetaryuszki po 3 K i 2 dyetaryuszki po 2 K 70 g dziennie . . . . . 6.351 „				
		10. dwóch służących po 700 K 1.400 „				
		razem . . 66.415 K				
		b) na podróże lustracyjne i organizacyjne i na powiatowe konferencye . . . . . 56.925 „				
		c) sprzęty, przybory kancelaryjne . . . . 1.500 K oraz portorya . . 1.500 „ 3.000 „				
		d) wydawnictwa i różne przedmioty dla Spółek:				
		α) czasopisma, roczniki, broszury i t. p.. . . . 4.000 K				
		β) książki rachunkowe, formularze, kasy i t. p. . .56.000 „ 60.000 „				
		e) praktyczne kursy naukowe . 4.000 „				
		f) zasiłki:				
		α) dla 100 nowych Spółek po 400 K 40.000 K				
		β) dla Spółek rolniczych . . . 2.000 „ 42.000 „	232.340	—	232.340	
		Suma działu F . .	272.340	—	272.340	
		G) Włości rentowe.				
	96	*a)* Koszta Komisyi:				
		1. dyety i koszta podróży członków komisyi . . . 2.000 K				
		2. ryczałt dla c. k. komisarza rządowego . . . . 1.000 „ 3.000 K				
		Do przeniesienia . 3.000 K	2,553.215	288.763	2,841.978	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
				Korony			
X.	96	Z przeniesienia .	3.000 K	2,553.215	288.763	2,841.978	
		b) Utrzymanie biura:					
		1. kierownik biura, płaca . 6.400 K dodatek aktywal. 1.472 „	7.872 K				
		2. pierwszy referent rolniczy, wynagrodzenie	5.000 „				
		3. drugi referent rolniczy, wynagrodzenie	5.000 „				
		4. trzeci referent rolniczy, wynagrodzenie	4.000 „				
		5. pierwszy referent hipoteczny, wynagrodzenie . . .	4.800 „				
		6. drugi referent hipoteczny, wynagrodzenie . . .	3.600 „				
		7. trzeci referent hipoteczny, wynagrodzenie . . .	3.600 „				
		8. dyetaryusz konceptowy, wynagrodzenie po 3 K dziennie . . .	1.095 „				
		9. siły buchalteryjne:					
		a) oficyał rachunkowy płaca 2.200 K dodatek aktywa'ny 768 „	2.968 „				
		b) asystent rachunkowy, płaca 1.600 K dodatek aktywalny 576 „	2.176 „				
		c) aplikant rachunkowy adjutum .	1.200 „				
		d) dyetaryusz rachunkowy, płaca po 3 K 20 g dziennie. .	1.168 „				
		e) dyetaryusz rachunkowy, płaca po 3 K dziennie . . .	1.095 „				
		Do przeniesienia	43.574 K 3.000 K	2,553.215	288.763	2,841.978	16. listopada 1910.

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	na-zwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
X	96	Z przeniesienia 43.574 K 3.000 K	2,553.215	288.763	2,841.978	16. listopada 1910.
		10. pomoc kancelaryjna: 2 dyetaryuszy po 2 K 80 g dziennie . . 2.044 K; 6 dyetar. po 2 K 50 g dziennie . 5.476 „ 7.520 „				
		11. służący, zasługa . 700 „				
		12. sprzęty i przybory kancelaryjne . 1.000 „				
		13. druki . . . . 1.000 „				
		14. portorya . . . 800 „ 54.594 „				
		15. dyety i koszta podróży . . . . . 10.000 „	67.594	—		
	97	Dotacya funduszu na oprocentowanie listów rentowych, VI. rata z 10-lecia, w myśl uchw. Sejmu z d. 26. października 1905	25 000			
		Suma działu G . .	92.594	—	92.594	
		H) Zapobieganie klęskom elementarnym.				
	98	Na koszta strzeżenia granic kraju w czasie wybuchu zarazy na bydło . .	—	—		
	99	Na subwencyonowanie tępienia myszy polnych i dalsze doświadczenia *(w myśl uchwały Sejmu z 15. października 1910)*	—	10 000	10.000	
	100	Na raty amortyzacyjne od pożyczki 700.000 K, zaciągniętej dla ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w roku 1903: *a)* w kapitale 13. i 14. rata 74.092 K 29 g; *b)* w 4% odsetkach . . 10.443 „ 90 „; *c)* 1/8 % dodatek na admin. 652 „ 81 „	85.189	—		
	101	Na spłatę procentów od pożyczek zaciągniętych przez powiaty i Spółki wodne, na naprawę dróg i budowli wodnych zniszczonych przez powodzie w roku 1906 w myśl uchwały sejmowej z 18. marca 1907	10.868	—		
		Do przeniesienia . .	96.057 2,645.809	10.000 288.763	10.000 2,934.572	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
X.		Z przeniesienia . .	2,645.809	288.763	2,934 572	
			96.057	10.000	10,000	
	102	Na umorzenie 4% pożyczki imiennej wartości 1,090.000 K zaciągniętej dla złagodzenia klęsk elementarnych w roku 1908:				
		a) w kapitale 3. i 4. rata 4.914 K 34 g				
		b) w 4% odsetkach . . 42.864 „ 52 „				
		1/8 % odsetek na admin. 1.339 „ 54 „	49.118	—		
	103	Na opłatę procentów od pożyczek zaciągniętych przez włościan dotkniętych gradobiciem w roku 1909, na zakupno nasion i paszy, tudzież naprawy budynków	—	—		
		Suma działu H . .	145.175	10.000	155.175	
	104	**I) Wydatki funduszu kultury krajowej** . .	250	—	250	
		Suma wydatków .	2,791.234	298.763	3,089.997	16. listopada 1910

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
X.		**Dochody.**				
	1	Akademia rolnicza w Dublanach . . .	122.568	—	122.568	16. listopada 1910.
	2	Niższa szkoła rolnicza w Dublanach . .	9.580	—	9.580	
	3	Szkoła gorzelnicza „ „ . .	5.200	—	5.200	
	4	Gorzelnia szkolna „ „ . .	12.750	—	12.750	
	5	Folwark „ „ . .	65.650	—	65.650	
	6	Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach	26.800	—	26.800	
	7	Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie	5.850	—	5.850	
	8	Wyższa szkoła lasowa we Lwowie . .	14.900	—	14.900	
	9	Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie .	69.000	—	69.000	
	10	Folwark w Czernichowie	23.370	—	23.370	
	11	Niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy . .	20.920	—	20 920	
	12	„ „ „ „ Horodence . .	12.700	—	12.700	
	13	„ „ „ „ Jagielnicy . .	16.368	—	16.368	
	14	„ „ „ „ Kobiernicach .	19.018	—	19 018	
	15	„ „ „ „ Suchodole . .	21.932	—	21.932	
	16	„ „ „ „ Miłocinie . .	23.700	15.000	38.700	
	17	Szkoła mleczarska, mleczarnia i serownia szkolna w Rzeszowie	162.800	—	162.800	
	18	Szkoła ogrodnicza w Tarnowie . . .	12.440	—	12.440	
	19	„ „ na Wulce kapitańskiej	9.000	—	9.000	
	20	Zakład sadowniczy w Zaleszczykach . .	16.200	—	16.200	
	21	Zwroty zaliczek na płace od nauczycieli szkół rolniczych	6.000	—	6.000	
	22	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na utrzymanie 5 nauczycieli wędrownych rolnictwa dla włościan	10.000	—	10.000	
	23	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na utrzymanie nauczyciela wędrownego weterynaryi	2.000	—	2.000	
	24	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na budowę internatu w Dublanach IV. rata z przyznanych pięciu rat . .	—	14.000	14.000	
	25	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na koszta budowy wodociągu w Dublanach (III. ostatnia rata)	—	10.000	10.000	
	25*a)*	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na pokrycie kosztów inwestycyi w zakładach dublańskich	—	—	—	
	26	Krajowy skład publiczny w Krakowie .	41.500	—	41.500	
	27	Dochód ze sprzedaży kart myśliwskich .	27.000	—	27.000	
	28	Subwencya z c. k Skarbu państwa, na koszta licencyonowania buhajów. .	12.500	—	12.500	
	29	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na 2 instruktorów hodowli bydła . .	4.000	—	4.000	
		Do przeniesienia . .	773.746	39.000	812.746	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
X.		Z przeniesienia . .	773.746	39.000	812.746	
	30	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na utrzymanie instruktora mleczarstwa: *a)* na instruktora mleczarstwa 2.000 K *b)* na adjunkta i siłę pomocniczą 1.720 „ *c)* na koszta podróży dla tych funkcyonaryuszy . . . 2.250 „	5.970	—	5.970	
	31	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na urządzanie spółek mleczarskich . .	40.000	—	40.000	
	32	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na akcyę tępienia gruźlicy u bydła . .	5.000	—	5.000	
	33	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na podniesienie uprawy tytoniu . . .	2.000	—	2.000	
	34	Dochody Biura patronatu dla spółek oszczędności i pożyczek: *a)* ze sprzedaży wydawnictw i innych przedmiotów.	59.000	—	59.000	
		b) subwencya rządowa na cele spółek oszczędności i pożyczek	60.000	—	60.000	
	35	Zwroty pożyczek dotkniętym klęską elementarną w r. 1903, udzielonych w myśl uchwały Sejmu z dnia 26. października 1903: *a)* od powiatów. . . . . 7.300 K *b)* „ gmin . . . . . 19.050 „ *c)* „ osób prywatnych . . 13.550 „	39.900	—	39.900	16. listopada 1910.
	36	Sanok Wydział powiatowy — zwrot bezprocentowej pożyczki z powodu klęski powodzi w roku 1908 (III. rata z 30.000 K)	3.750	—	3.750	
	37	Dochody funduszu kultury krajowej . .	15.553	—	15.553	
		Suma dochodów .	1,004.919	39.000	1.043.919	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XI.		**GÓRNICTWO.**				
		Wydatki.				
	1	Na badanie kraju w celu zestawienia użytecznych kopalin i popularnego opisu ich występowania	6.000	—		
	2	Utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu:				
		Rubr. **I. Płace nauczycieli.**				
		1. Nauczyciel fachowy górnictwa . . . . . 3.640 K				
		2. Nauczyciel fachowy wiertnictwa . . . 3.640 „				
		3. Nauczyciel pomocniczy względnie asystent . . . . . 1.940 „				
		4. Nauczyciel religii . — „				
		5. Wynagrodzenie za udzielanie nauki hygieny i pierwszej pomocy w nieszczęśliwych wypadkach . 100 „				
		6. Koszta wycieczek nauczycieli . . . 400 „ 9.720 K				
		Rubr. **II. Koszta administracyjne.**				
		7. Ryczałt administracyjny dla kierownika szkoły . . . . 800 K				
		8. Koszta kancelaryjne 986 „				
		9. Usługa szkoły . . 840 „ 2.626 „				
		Rubr. **III. Utrzymanie szkoły.**				
		10. Najem budynku szkolnego . . . . . 1.615 K				
		11. Utrzymanie budynku, mycie podłóg, czyszczenie kominów i t. p. . . . 58 „				
		12. Sprzęty szkolne. . 5 „				
		13. Opał . . . . . 928 „				
		14. Oświetlenie . . . 73 „ 2.679 „				
		Do przeniesienia . . 15.025 K	6.000	—		16. listopada 1910.

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XI.	2	Z przeniesienia . . 15.025 K	6.000	—		16. listopada 1910.
		Rubr. **IV. Potrzeby naukowe.**				
		15. Książki i czasopisma 151 K				
		16. Przybory do nauki . — „				
		17. Modele i przyrządy demonstr. dla kursu górniczego . . . — „				
		18. Modele i przyrządy demonstr. dla kursu wiertniczego . . — „ 151 „				
		Rubr. **V. Utrzymanie uczniów.**				
		19. Czynsz za dom na internat . . . . 1.615 K				
		20. Utrzymanie budynku i sprzętów . . 50 „				
		21. Nowe sprzęty . . 80 „				
		22. Stypendya uczniów 2.668 „				
		23. Wycieczki . . . 7 „				
		24. Opał i oświetlenie internatu . . . 672 „ 5.092 „				
		Rubr. **VI.**				
		25. **Wydatki nieprzewidziane** . 332 „				
		Razem . . .	20.600	—		
	3	Stacya doświadczalna produktów naftowych	4.300	—		
	4	Na nagrody konkursowe za prace z dziedziny technologii nafty i wosku ziemnego	—	—		
	5	Na zbieranie i ogłaszanie dat statystycznych o produkcyi i handlu nafty i wosku ziemnego	1.000	—		
	6	Stypendya i zasiłki dla górników i słuchaczy górnictwa w wyższych szkołach, lub w praktycznych szkołach wiertniczych	9.000	—		
	7	Na potrzeby muzeum górnictwa nafty i wosku ziemnego w c. k. szkole politechnicznej	300	—		
		Do przeniesienia . .	41.200	—		

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XI.		Z przeniesienia . .	41.200	—		
	8	Krajowe zbiorniki ropy w Popielach *(w myśl uchwały sejmowej z 23. września 1907)*:				
		a) Koszta utrzymania:				
		1. Kierujący urzędnik w Borysławiu . . . . 6.000 K				
		2. Pomocnik biurowy . 2.160 „				
		3. Dozorca placowy . . 2.760 „				
		4. Pomoc placowa. . . 1.200 „				
		5. 5 stróżów . . . . 4.800 „				
		6 Lokal w Borysławiu z opałem i światłem . 1.000 „				
		7. Posługa kancel. w Borysławiu . . . . 360 „				
		8. Potrzeby kancel. w Borysławiu . . . . 600 „				
		9. Ruch kotła parowego, odtłaczanie cystern na kolej . . . . . 4.000 „				
		10. Czynsz za grunt pod rurociągi . . . . . 600 „				
		11. Utrzymanie dróg . . 500 „				
		12. Konserwacya budynków, wałów, rurociągów i rezerwoarów . 1.000 „				
		13. Asekuracya zbiorników 11.903 „				
		14. „ tłoczni i budynków . . . . . 546 „				
		15. Asekuracya ropy . . 10.000 „				
		16. „ urzędników i robotników . . . 1.800 „				
		17. Poczta, telegramy, telefon . . . . . 1.000 „				
		18. Podatek zarobkowy z dodatkami . . . . . 5.000 „	55.229	—		
		b) Umorzenie pożyczki zaciągniętej w Banku krajowym w kwocie 1,500.000 K na budowę i urządzenie krajowych zbiorników ropy w Popielach II. i III. rata:				
		a) w kapitale . . . 83.515 K 20 g				
		b) w 4½ % odsetkach 62.878 „ 18 „				
		c) ⅛ % dodatek administracyjny . . . 1.746 „ 62 „	148.140	—		
	9	Szkoła górnicza w Dąbrowie, *stała* subwencya	3.000	—		
		Suma wydatków .	247.569		247 569	

16. listopada 1910.

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XI.		**Doohody.**				
	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa na utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu . . .	9.000	—		
	2	Dochód z krajowych zbiorników naftowych w Popielach:				
		1. Magazynowanie 3.000 cystern po 24 K . . . . 72.000 K				
		2. Zwrot asekuracyi ropy . 13.500 „				
		3. Drobne dochody . . . 1.000 „				
		4. Nadwyżka z *manca* od 3.000 cystern 1% t. j. 30 cystern à 350 K . . . . . 10.500 „				
		5. Dochód ze sprzedaży zapasowej ropy z lat poprzednich (na wyrównanie różnicy między dochodami a wydatkami na zbiorniki) . 106.369 „				
		(razem zgodnie z pozycyą 8*a)* i *b)* wydatków)	203.369	—		
	3	Dochody własne stacyi doświadczalnej produktów naftowych za dokonane analizy w r. 1910	250	—		
		Suma dochodów .	212.619	—	212.619	

16. listopada 1910.

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XII.		**PRZEMYSŁ I RĘKODZIEŁA.**				
		Wydatki.				
		A) Szkoły przemysłowe uzupełniające.				
	1	W Białej	7.420	—	7.420	
	2	„ Bochni	3.201	—	3.201	
	3	„ Brodach	4.062	—	4.062	
	4	„ Brzesku	3.076	—	3.076	
	5	„ Brzeżanach	3.484	—	3.484	
	6	„ Buczaczu	3.554	—	3 554	
	7	„ Chrzanowie	6.544	—	6.544	
	8	„ Dębicy	3.290	—	3.290	
	9	„ Drohobyczu	7.907	550	8.457	
	10	„ Gorlicach	5.028	—	5.028	
	11	„ Jarosławiu	3.606	—	3.606	
	12	„ Jaśle	4.990	—	4.990	
	13	„ Kalwaryi	2.307	—	2.307	
	14	„ Kałuszu	2.542	—	2.542	
	15	„ Kętach	2.996	—	2.996	
	16	„ Kołomyi I. im. Sobieskiego . . .	7.924	—	7.924	
	17	„ „ II. „ St. Szczepanowskiego	6.690	—	6.690	
	18	„ Krakowie przy pl. Matejki (im. św. Floryana)	11.693	384	12.077	
	19	„ „ przy ul. Lubomirskiego (im. św. Mikołaja)	7.328	390	7.718	
	20	„ „ na Smoleńsku	5.424	—	5.424	
	21	„ „ „ Kazimierzu	8.514	—	8.514	
	22	„ „ przy ul. Dietla (im. Ces. Franciszka Józefa) . . .	5.178	—	5.178	
	23	„ Krośnie	2.372	—	2.372	
	24	„ Krzeszowicach	2.563	—	2.563	
	25	We Lwowie im. Kordeckiego	7.565	—	7 565	
	26	„ „ „ św. Antoniego . . .	7.369	—	7.369	
	27	„ „ „ króla Sobieskiego . .	7.124	—	7.124	
	28	„ „ „ Elżbiety	3.561	—	3.561	
	29	„ „ „ Sienkiewicza	6.477	—	6 477	
	30	„ „ „ św. Marcina	7.465	—	7.465	
	31	„ „ „ Mickiewicza	4.589	—	4.589	
	32	„ „ „ Piramowicza	6 377	—	6.377	
	33	„ „ „ Staszica	8.209	—	8.209	
	34	„ „ „ Czackiego	3.464	—	3.464	
	35	„ „ „ Mickiewicza (żeńska) .	3.841	—	3.841	
	36	„ „ „ św. Anny (żeńska) . .	3 841	—	3.841	
	37	„ „ „ Bernsteina (izrael.) . .	4.700	—	4.700	
	38	W Leżajsku	2.864	—	2.864	
	39	„ Łańcucie	2.976	—	2.976	
	40	„ Myślenicach	2.896	—	2.896	
	41	„ Nowym Sączu	8.622	550	9.172	
		Do przeniesienia . .	213.633	1.874	215.507	

16. listopada 1910.

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XII.		Z przeniesienia . .	213.633	1.874	215.507	
	42	W Nowym Targu	2.896	—	2.896	
	43	„ Oświęcimiu	2.563	—	2.563	
	44	„ Podgórzu	5.984	550	6.534	
	45	„ Przemyślu I. w śródmieściu . . .	7.460	—	7.460	
	46	„ „ II. na przedmieściu lwow.	4.944	—	4.944	
	47	„ Rzeszowie	5.814	—	5.814	
	48	„ Samborze	2.518	—	2.518	
	49	„ Sanoku	3.790	500	4.290	
	50	„ Sokalu	2.922	—	2.922	
	51	„ Stanisławowie	6.510	—	6.510	
	52	„ Starym Samborze	3.384	—	3.384	
	53	„ „ Sączu	3.172	—	3.172	
	54	„ Stryju	4.838	—	4.838	
	55	„ Strzyżowie	2.432	—	2.432	
	56	„ Tarnopolu	3.894	—	3.894	
	57	„ Tarnowie	6.745	—	6.745	
	58	„ Tarnobrzegu	3.060	—	3.060	
	59	„ Turce (nad Stryjem).	3 848	—	3.848	
	60	„ Wadowicach	3.572	—	3.572	
	61	„ Wieliczce	3.660	—	3.660	
	62	„ Złoczowie	4.058	—	4.058	
	63	„ Żółkwi.	3.106	—	3.106	
	64	„ Żywcu	4.010	—	4.010	
		Suma wydatków poz. 1—64 *b)* .	308.813	2.924	311.737	
	65	Uzupełnienie przyborów i druki . . .	4.000	—	4.000	16. listopada 1910.
	66	Podręczniki dla absolwentów szkół i biblioteki	4.500	—	4.500	
	67	Nagrody za rysunki	1.500	—	1.500	
	68	Nowo założyć się mające szkoły i oddziały handlowe	7.000	—	7.000	
	69	Nieprzewidziane oddziały równorzędne .	2.000	—	2.000	
	70	Szkoły o typie zawodowym	14.000	—	14.000	
	71	Remuneracye kierowników i nauczycieli	2.000	—	2.000	
		Suma grupy A . .	343.813	2.924	346.737	
		B) Krajowe szkoły zawodowe.				
	72	Brzezowiec, szkoła koszykarska . . .	5.336	—	5.336	
	73	Brzostek, „ „ . . .	7.090	—	7.090	
		Do przeniesienia . .	12.426 343.813	— 2.924	12.426 346.737	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XII.		Z przeniesienia . .	343.813	2.924	346.737	16. listopada 1910.
			12.426	—	12.426	
	74	Gdów, szkoła koszykarska . . .	11.350	—	11.350	
	75	Leżajsk, „ „ . . .	9.940	240	10.180	
	76	Tarnobrzeg, „ „ . . .	6.950	—	6.950	
	77	Zator, „ „ . . .	7.750	—	7.750	
	88	Lwów, centralny kurs koszykarski . .	23.742	7.500	31.242	
	79	Grybów, naukowy warsztat kołodziejski .	27.050	7.150	34.200	
	80	Grzymałów, „ „ „ .	20.360	2.000	22.360	
	81	Kamionka strumiłowa, szkoła kołodziejska i ciesielska	26.340	6.000	32 340	
	82	Tłumacz, szkoła zawodowa kołodziejska .	28.070	6.400	34.470	
	83	Stanisławów, szkoła stolarska	36 254	13.000	49.254	
	84	Kalwarya „ „	35 560	3.750	39.310	
	85	Jaworów, naukowy warsztat dla wyrobu zabawek	49.460	5 000	54.460	
	86	Kołomyja, szkoła garncarska	26.340	7.000	33.340	
	87	Podgórze, kursa dla przemysłu keramicznego	16.620	—	16.620	
	88	Witków, naukowy warsztat szewski . .	13.262	300	13.562	
	89	Stary Sącz, „ „ „ . .	22.488	—	22.488	
	90	Kołomyja, szkoła szewska	13.970	260	14.230	
	91	Krosno, „ tkacka	23.030	800	23.830	
	92	Gliniany, naukowy warsztat tkacki . .	10.825	500	11.325	
	93	Gorlice, „ „ „ . .	6.040	—	6.040	
	94	Kosów, „ „ „ . .	8.140	—	8.140	
	95	Łańcut. „ „ „ . .	9.080	—	9.080	
	96	Rakszawa, szkoła sukiennicza	29.430	300	29.730	
	97	Zakopane, szkoła koronkarska	13.940	—	13.940	
	98	Bobowa, „ „	5.610	—	5.610	
	99	Maków, szkoła hafciarska	9.950	—	9.950	
	100	Drohowyże, szkoła rzemiosł w zakładzie St. hr. Skarbka:				
		a) na utrzymanie	108.960	10.000	118.960	
		b) na umorzenie pożyczki 40.000 K na budowę domów mieszkalnych dla nauczycieli i werkmistrzów szkoły . .	2.749	—	2.749	
	101	Lwów, keramiczna stacya doświadczalna	14.910	—	14.910	
	102	Lwów, mechaniczna stacya doświadczalna	5.380	—	5.380	
		Suma wydatków poz. 72 - 102 .	635.976	70.200	706.176	
	103	Kraków, szkoła szewska	—	—	—	
	104	Druki i wzory	2.000	—	2.000	
	105	Koszta inspekcyi i nadzoru	6.000	—	6.000	
		Do przeniesienia . .	643.976	70.200	714.176	
			343.813	2.924	346.737	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XII.		Z przeniesienia . .	343.813	2.924	346.737	
			643.976	70.200	714.176	
	106	Zaliczki na płace dla personalu krajowych szkół zawodowych i biura krajowej Komisyi przemysłowej	4.000	—	4.000	
	107	Remuneracye i zapomogi funkcyonaryuszy krajowych szkół zawodowych .	4.000	—	4.000	
		Suma grupy *B)* .	651.976	70.200	722.176	
		C) Szkoły zawodowe i warsztaty przez kraj subwencyonowane (państwowe i inne).				
	108	Buczacz, c. k. szkoła przemysłu budowlanego, stała subwencya dla gminy .	4.000	—	4.000	
	109	Jarosław, c. k. szkoła przemysłu budowlanego na umorzenie pożyczki 80.000 K na budynek	—	4.000	4.000	
	110	Kołomyja, c. k szkoła dla przemysłu drzewnego	2.200	—	2.200	
	111	Sułkowice, c. k. szkoła zawodowa dla przemysłu żelaznego:				
		a) na utrzymanie . . . . 1.024 K				
		b) na kurs majstrów . . . 1.000 „				
		c) na dokupno gruntu i budowę fundamentów (nadz.) 3.000 „	2.024	3.000	5.024	
		d) spłata pożyczki na budowę hali maszynowej	—	—	—	
	112	Świątniki, c. k. Szkoła ślusarska:				
		a) na utrzymanie . . . . 2.800 K				
		b) na kurs majstrów . . . 800 „	3.600	—	3.600	
	113	Zakopane, c. k. szkoła dla przemysłu drzewnego	4.200	—	4.200	
	114	Albigowa, pracownia koszykarska . . . . . 400 K				
		subwencya państwowa . 400 „	800	—	800	
	115	Bilinka, pracownia koszykarska 400 K				
		subwencya państwowa . 400 „	800	—	800	
	116	Czerwona Wola, szkoła koszykarska . . . . . 2.400 K				
		subwencya państwowa . 2.000 „	4.400	—	4.400	
	117	Chyszewice, pracownia koszykarska . . . . . 400 K				
		subwencya państwowa . 800 „	1.200	—	1.200	
		Do przeniesienia . .	23.224	7.000	30.224	
			995.789	73.124	1,068.913	

16. listopada 1910.

*

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XII.		Z przeniesienia . .	995.789	73.124	1,068.913	
			23.224	7.000	30.224	
	118	Milczyce, pracownia koszykarska . . . . . 400 K subwencya państwowa . 400 „	800	—	800	
	119	Przewrotne, pracownia koszykarska . . . . . 800 K subwencya państwowa . 400 „	1 200	—	1 200	
	120	Rudki, szkoła koszykarska . . 1.200 K subwencya państwowa . 1.200 „	2.400	—	2.400	
	121	Siekierczyce, szkoła koszykarska . . . . . 400 K subwencya państwowa . 400 „	800	—	800	
	122	Wielowieś, pracownia koszykarska . . . . . 800 K subwencya państwowa . 800 „	1.600	—	1.600	
	123	Żurawno, pracownia koszyk. . 400 K subwencya państwowa . 400 „	800	—	800	
	124	Touste, pracownia garncarska . 500 K subwencya państwowa . 300 „	800	—	800	
	125	Budzanów, warsztat tkacki. . 800 K subwencya państwowa . 600 „	1.400	—	1.400	
	126	Korczyna, warsztat tkacki towarzystwa tkackiego im. św. Sylwestra 1.100 K subwencya państwowa . 1.800 „	2 900	—	2.900	
	127	Wilamowice, warsztat tkacki . 2.160 K subwencya państwowa . 1.600 „	3.760	—	3.760	
	128	Jaworów, szkoła koronkarska . 1.400 K subwencya państwowa . 1.200 „	2.600	—	2.600	
	129	Kańczuga, szkoła koronkarska . 1.800 K subwencya państwowa . 1.600 „	3.400	—	3.400	
	130	Rudki, szkoła koronkarska.	600	—	600	
	131	Myślenice, warsztat kapeluszniczy: *a)* na utrzymanie	6.000	—	6.000	
		b) I. półroczna rata od 4% pożyczki komunalnej . . 70.000 K	—	3.500	3.500	
	132	Oświęcim, szkoła rzemieślnicza OO. Salezyanów . . . . . 5.000 K subwencya państwowa . 3 000 „	8.000	—	8.000	
	133	Miejsce Piastowe, warsztaty rzemieślnicze towarzystwa „Powściągliwość i Praca“	4.000	—	4.000	
		Do przeniesienia . .	64.284	10.500	74.784	
			995.789	73.124	1,068.913	

16. listopada 1910.

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XII		Z przeniesienia . .	995.789	73.124	1,068 913	
			64.284	10.500	74.784	
	134	Pawlikowice, warsztaty rzemieślnicze Towarzystwa „Powściągliwość i Praca“	2.500		2.500	
	135	Kraków, szkoła praktycznych robót kobiecych w szkole św. Scholastyki .	4.000	—	4.000	
	135*a)*	Kraków, Związek niewiast katolickich, na szkołę robót ręcznych. do dyspozycyi Wydziału krajowego	500	—	500	
	136	Lwów, szkoła robót Towarzystwa „Pracy kobiet“	2.000	—	2.000	
	137	Przemyśl, szkoła robót u PP. Benedyktynek	1.000	—	1.000	
	137*a)*	Przemyśl, szkoła robót Stowarzyszenia „Pracy kobiet“	500		500	
	138	Kołomyja, szkoła robót Towarzystwa „Pracy kobiet“	2.000	—	2.000	
	139	Kołomyja, szkoła gospodarstwa domowego	500	—	500	16. listopada 1910.
	140	Lwów. szkoła robót spółki przemysłowej „Trud“:				
		a) na szkołę . . . . . 600 K				
		b) na bursę . . . . . 800 „	1.400	—	1.400	
	140*c)*	Lwów, Spółka przemysłowa „Trud“ na częściowe pokrycie niedoboru, utrzymania bursy, *jednorazowy zasiłek* . .	—	1.000	1.000	
	141	Lwów, szkoła robót Stowarzyszenia konfekcyi damskiej im. św. Józefa . .	1.000	—	1.000	
	142	Zwiniacz, szkoła tkacka	600	—	600	
	143	Kuliki, szkoła zabawkarska . 700 K				
		subwencya państwowa . . 600 „	1 300	—	1.300	
	143*a)*	Kraków, gmina, na szkołę gospodarstwa domowego dla kobiet	5.000	3.000	8.000	
	143*b)*	Kraków, gmina, na kursy gospodarstwa domowego dla dziewcząt szkolnych .	2.000	2.000	4.000	
		Suma grupy *C)*. .	88.584	16.500	105.084	
		D) Szkoły handlowe.				
	144	Akademia handlowa we Lwowie . . .	16.000	—	16.000	
	145	Wyższa szkoła handlowa w Krakowie:				
		a) na utrzymanie	20.000	—	20.000	
		b) na umorzenie pożyczki 70.000 K na budowę	—	3.500	3.500	
		Do przeniesienia . .	36.000	3.500	39.500	
			1,084.373	89.624	1,173.997	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XII.		Z przeniesienia	1,084.373	89.624	1,173.997	16. listopada 1910.
			36.000	3.500	39.500	
	146	Dwuklasowe szkoły handlowe w Krakowie, męskie i żeńskie	6.500	—	6.500	
	147	Nowe dwuklasowe szkoły handlowe . .	6.000	—	6.000	
		Uchwały Sejmu z dnią 16. listopada 1910. 1. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby przyspieszył zakładanie w kraju 2 klasowych szkół handlowych i w tym celu wdrożył bezzwłocznie rokowania z c. k. Radą szkolną krajową celem uzyskania dla nich wydatnych subwencyj ze skarbu państwa. 2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by zastanowił się nad reorganizacyą naszego szkolnictwa przemysłowego, szczególnie w kierunku zakładania nowych szkół krajowych przy wydatnej pomocy finansowej ze strony państwa.				
	148	Szkoła Towarzystwa handlowego we Lwowie	8 000	—	8.000	
		Suma grupy *D)* . .	56.500	3.500	60.000	
		E) Kursa.				
	149	Nauczyciel wędrowny dla majsterskich kursów szewskich	2.400	—	2.400	
	150	Kursa majsterskie	25.000	—	25.000	
	151	Kursa wędrowne tkactwa, koszykarstwa i t. p.	6.000	—	6.000	
		Suma grupy *E)* . .	33.400	—	33 400	
		F) Subwencye dla zakładów, instytucyi przemysłowych i t. d.				
	152	Krajowy Związek przemysłowy we Lwowie	30.000	—	30.000	
	153	Liga pomocy przemysłowej we Lwowie, na cele ogólne	—	20.000	20.000	
	154	Liga pomocy przemysłowej:				
		a) na urządzenie ruchomych wystaw .	—	9.000	9.000	
		b) na warsztaty studenckie	—	3.000	3.000	
	155	Stowarzyszenia rzemieślnicze we Lwowie i na prowincyi, (ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego)	4.000	—	4.000	
	156	Wydawnictwo „Odrodzenia“	2.000	—	2.000	
		Do przeniesienia . .	36.000	32.000	68.000	
			1,174.273	93.124	1,267.397	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XII.		Z przeniesienia . .	1,174.273	93.124	1,267.397	
			36.000	32.000	68.000	
	157	Wydawnictwo „Kupiec polski“ w Krakowie	400	—	400	
	158	Muzeum przemysłowe we Lwowie:				
		a) na utrzymanie	8.000	—	8.000	
		b) na umorzenie pożyczki 100.000 K na budowę, VIII. i IX. rata półroczna z 20-lecia, od 1. stycznia 1907 r .	—	4.989	4.989	
	159	Muzeum technologiczne we Lwowie . .	6.000	—	6.000	
	160	Towarzystwo technologiczne w Krakowie na utrzymanie nieustającej Wystawy przemysłowej	1.500	—	1.500	
	161	Instytut popierania przemysłu w Krakowie:				
		a) na cele ogólne	6.000	—	6.000	
		b) na umorzenie pożyczki 150.000 K na budowę gmachu.	—	7.500	7.500	
	162	Muzeum przemysłowe w Krakowie . .	8.000	—	8.000	
	163	Izba handlowo-przemysłowa we Lwowie II. i III. rata półroczna na umorzenie 4% komun. pożyczki 108.200 K na budowę gmachu	—	4.989	4.989	
	164	Związek Stowarzyszeń rękodzielniczych we Lwowie	2.000	—	2.000	
	165	Związek Stowarzyszeń rękodzielniczych w Krakowie.	2.000	—	2.000	
	166	Izbie rękodzielniczej w Krakowie, jako udział kraju w kapitale na budowę „Domu rękodzielniczego“ w sumie 60.000 K. od których wstawia się ratę anuitetową, aż do umorzenia pożyczki po.	—	3.000	3.000	16. listopada 1910.
	167	Stowarzyszenie kobiet „Pomoc przemysłowa“ we Lwowie.	800	—	800	
	168	Tyśmienica, Spółka kuśnierzy i białoskórników II rata pożyczki 50.000 K na 44 lat	—	2 500	2.500	
	169	Ludwikówka, Spółka tkaczy:				
		a) na utrzymanie instruktora . . .	2.400	—	2.400	
		b) II. rata od pożyczki 10.000 K . .	—	500	500	
	170	Kraków, Polski Związek katolickich uczniów rękodzielniczych	500	—	500	
		Do przeniesienia . .	73.600	55.478	129.078	
			1,174.273	93.124	1,267.397	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XII.		Z przeniesienia . .	1,174.273	93.124	1,267.397	
			73.600	55.478	129.078	
	171	Na koszta założenia i utrzymania biura Patronatu Spółek rękodzielniczych .	40.000	—	40.000	
	172	Dotacya na poczet dwumilionowego funduszu rękodzielniczego	—	100.000	100.000	
		Uchwały Sejmu z dnia 16. listopada 1910. 1. Sejm ustanawia „Fundusz dla popierania rękodzieł i drobnego przemysłu“ w wysokości 2,000 000 K i wstawia do budżetu na rok 1911 na poczet tego funduszu kwotę 100.000 K. 2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby na najbliższą sesyę sejmową przyszedł z wnioskami co do sposobu utworzenia dwumilionowego funduszu pożyczkowego dla przemysłu rękodzielniczego i drobnego. *(Dalsze uchwały Sejmu w tej sprawie, patrz po sumie wydatków rubr. XII.).*				
		Suma grupy *F)* .	113.600	155.478	269.078	
		G) Stypendya, zasiłki i inne wydatki na cele przemysłowe.				
	173	Zasiłki dla uczniów państwowych szkół przemysłowych	16.000	—	16.000	
	174	Na bursy dla młodzieży rzemieślniczej .	13.000	—	13.000	
	175	Zasiłki dla młodzieży handlowej . . .	12.000	—	12.000	
	176	Zasiłki na kształcenie nauczycieli szkół przemysłowych uzupełniających . .	4.500	—	4.500	
	177	Zasiłki na kształcenie nauczycieli dla dwuklasowych szkół handlowych .	2.000	—	2.000	
	178	Zasiłki bezzwrotne na cele przemysłowe . *(Do tej pozycyi patrz uchwałę Sejmu z 19. października 1910, zamieszczoną po sumie wydatków rubryki XII.).*	60.000	—	60.000	
	179	Dotacya kraj. funduszu przemysłowego .	—	200.000	200.000	
	180	Lustracye Spółek przemysłowo-wytwórczych	4.800	—	4.800	
	181	Zasiłki na wystawy przemysłowe . . .	—	4.000	4.000	
		Suma grupy *G)* .	112.300	204.000	316.300	
		Do przeniesienia . .	1,400.173	452.602	1,852.775	16. listopada 1910.

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XII.		Z przeniesienia . .	1,400.173	452.602	1,852 775	
		H) Komisya krajowa dla spraw przemysłowych.				
	182	Sekretarz:				
		a) płaca . . . . . 4.800 K				
		b) dodatek aktywalny . . 1.288 „	6.088	—	6.088	
		Uchwała Sejmu z dnia 16. listopada 1910. „Sejm upoważnia Wydział krajowy do przyznania p. Juliuszowi Starklowi, prowiz. sekretarzowi krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych, w chwili ustąpienia z tej posady t. j. z końcem bieżącego roku, emerytury urzędnika krajowego VII. rangi, licząc od maja 1871, oraz jego żonie, w razie przeżycia, prawa do pensyi wdowiej".				
	183	I. referent przemysłowy:				
		a) płaca . . . . . 3.600 K				
		b) dodatek aktywalny . . 1.104 „				
		c) „ pięcioletni . . . 400 „	5.104	—	5.104	16. listopada 1910.
	184	II. referent przemysłowy:				
		a) płaca . . . . . 2.800 K				
		b) dodatek aktywalny . . 960 „	3.760	—	3.760	
	185	Referent statystyczny (w myśl uchwały Sejmu z dnia 7. października 1909) .	5.800	—	5.800	
	186	Aplikant	1.400		1.400	
	187	Koszta podróży członków i urzędników komisyi i inne wydatki	10.000		10.000	
	188	Prenumerata czasopism i zakupno dzieł .	600		600	
	189	Badania, ankiety i pomoc kancelaryjna (Uchwała Sejmu z dnia 7. października 1909)	5.800	—	5.800	
		Suma grupy *H)* .	38.552	—	38.552	
		Suma wydatków .	1,438.725	452.602	1,891.327	
		Uchwała Sejmu z dnia 19. października 1910 *(do pozycyi 172 wydatków):* Sejm, przyjmując z uznaniem do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia „Krajowego Patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu", poleca Wydziałowi krajowemu zorganizowanie „Krajowego Patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu" jako organu Wydziału krajowego, który ma się składać z ciała doradczego i z biura, jako organu				

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XII.		wykonawczego. Organem doradczym ma być stały „Komitet dla spraw rękodzielniczych“ Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych. Do zakresu działania tego urzędu należeć mają wszystkie sprawy, dotyczące drobnego przemysłu tak rękodzielniczego, jak i domowego, z wyjątkiem spraw szkolnictwa przemysłowego. Bliższe postanowienia, określające urządzenia, zakres czynności i sposób urzędowania biura, wyda Wydział krajowy po wysłuchaniu Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych, oraz Izb rękodzielniczych we Lwowie i w Krakowie, podczas gdy na pokrycie wydatków, połączonych z utrzymaniem biura krajowego Patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu, przeznacza się na rok 1911 kredyt w kwocie 40.000 K do rozporządzenia Wydziału krajowego, postanawiając równocześnie, że z przewidzianej w prelimiuarzu budżetu krajowego na rok 1911 (w rubr. XII. poz. 178 wydatków) dotacyi na „zasiłki bezzwrotne“ w kwocie 60.000 K, ma kwota 20.000 K służyć popieraniu rękodzieł i drobnego przemysłu w zakresie działania „Krajowego Patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu“. Nadto celem utworzeniu osobnego „Krajowego funduszu dla popierauia drobnego przemysłu“ w wysokości dwu milionów koron, postanawia Sejm przeznaczać z funduszu krajowego corocznie przez lat dwadzieścia, począwszy od roku 1911 kwotę 100.000 K, polecając Wydziałowi krajowemu, by w miarę postępu akcyi przedstawił Sejmowi wnioski na jej przyspieszenie przez podwyższenie dotacyi. Warunki, na jakich z tego funduszu udzielaną ma być pomoc dla drobnego przemysłu, określi instrukcya, którą wyda Wydział krajowy po wysłuchaniu Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych, oraz Izb rękodzielniczych we Lwowie i Krakowie. Dalej celem powiększenia funduszów pożyczkowych krajowego funduszu dla popierania drobnego przemysłu, Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągania w razie potrzeby pożyczek w jednej z krajowych instytucyi kredytowych aż do wysokości każdoczesnego stanu kapitału zapasowego w dziale pożyczkowym tego funduszu. Zarazem Sejm wzywa c. k. Rząd, aby we wszystkich sprawach, dotyczących popierania drobnego przemysłu w Galicyi, współdziałał z „Krajowym Patronatem rękodzieł i drobnego				16. listopada 1910.

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XII.		przemysłu“ i jego akcyę jak najwydatniej wspierał swymi środkami, zwłaszcza z funduszów przeznaczonych na organizacyę kredytu rękodzielniczego, niemniej jak z wszelkich innych, przeznaczonych na popieranie drobnego przemysłu, polecając przytem Wydziałowi krajowemu, by po wysłuchaniu Instytutów dla popierania drobnego przemysłu we Lwowie i w Krakowie, niemniej jak krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych, w porozumieniu z c. k. Rządem wypracował szczegółowy program przyszłego rozdziału agend między rząd, kraj i instytucye lokalne (we Lwowie i w Krakowie) oraz by wystarał się u rządu o odpowiednie ryczałtowe dotacye na powyższy cel dla kraju tudzież dla instytutów lokalnych.				
		Dochody.				
		A) Szkoły przemysłowe uzupełniające.				
	1	W Białej	5.090	—	5.090	16. listopada 1910.
	2	„ Bochni	2.100	—	2.100	
	3	„ Brodach	2.931	—	2.931	
	4	„ Brzesku	1.938	—	1.938	
	5	„ Brzeżanach	2.092	—	2.092	
	6	„ Buczaczu	2.327	—	2.327	
	7	„ Chrzanowie	4.048	—	4.048	
	8	„ Dębicy	1.970	—	1.970	
	9	„ Drohobyczu	5.113	—	5.113	
	10	„ Gorlicach	3.114	—	3.114	
	11	„ Jarosławiu	2.253	—	2.253	
	12	„ Jaśle	2.915	—	2 915	
	13	„ Kalwaryi	1.538	—	1.538	
	14	„ Kałuszu	1.621	—	1.621	
	15	„ Kętach	1.997	—	1.997	
	16	„ Kołomyi I. im. Sobieskiego . . .	5.265	—	5.265	
	17	„ „ II. „ S. Szczepanowskiego .	4.460	—	4.460	
	18	„ Krakowie, przy pl. Matejki (im. św. Floryana)	8.051	—	8.051	
	19	„ „ przy ul. Lubomirskiego (im. św. Mikołaja)	5.145	—	5.145	
	20	„ „ na Smoleńsku	3.616	—	3.616	
	21	„ „ „ Kaźmierzu	5.676	—	5.676	
	22	„ „ przy ul. Dietla (im. Ces. Franciszka Józefa). . .	3.452	—	3.452	
	23	„ Krośnie	1.536	—	1.536	
	24	„ Krzeszowicach	1.708	—	1.708	
		Do przeniesienia . .	79.956	—	79.956	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XII.		Z przeniesienia . .	79.956	—	79.956	
	25	We Lwowie im. Kordeckiego	5.043	—	5.043	
	26	„ „ „ św. Antoniego . . .	4.912	—	4.912	
	27	„ „ „ króla Sobieskiego . .	4.749	—	4.749	
	28	„ „ „ Elżbiety	2 374	—	2.374	
	29	„ „ „ Sienkiewicza	4.318	—	4.318	
	30	„ „ „ św. Marcina	4.976	—	4.976	
	31	„ „ „ Mickiewicza	3.059	—	3.059	
	32	„ „ „ Piramowicza	4.251	—	4.251	
	33	„ „ „ Staszica	5.606	—	5.606	
	34	„ „ „ Czackiego.	2.309	—	2.309	
	35	„ „ „ Mickiewicza (żeńska) .	2.561	—	2.561	
	36	„ „ „ św. Anny (żeńska) . .	2.561	—	2.561	
	37	„ „ „ M. Bernsteina (izrael.) .	3.750	—	3.750	
	38	W Leżajsku	1.909	—	1.909	
	39	„ Łańcucie	1.758	—	1.758	
	40	„ Myślenicach	1.848	—	1.848	
	41	„ Nowym Sączu	5.804	—	5.804	
	42	„ „ Targu	1.870	—	1.870	
	43	„ Oświęcimie	1.709	—	1.709	
	44	„ Podgórzu	4.456	—	4.456	
	45	„ Przemyślu I. w śródmieściu . . .	4.580	—	4.580	
	46	„ „ II. na przedmieściu lwow..	2.872	—	2.872	
	47	„ Rzeszowie.	3.657	—	3.657	
	48	„ Samborze	1.584	—	1.584	
	49	„ Sanoku	2.514	—	2.514	
	50	„ Sokalu	1.961	—	1.961	
	51	„ Stanisławowie	3.755	—	3.755	
	52	„ Starym Samborze	2.092	—	2.092	
	53	„ Starym Sączu	2.136	—	2.136	
	54	„ Stryju	3.159	—	3.159	
	55	„ Strzyżowie	1.566	—	1.566	
	56	„ Tarnopolu	2.547	—	2.547	
	57	„ Tarnowie	4.322	—	4.322	
	58	„ Tarnobrzegu	2.030	—	2.030	
	59	„ Turce (nad Stryjem).	2.324	—	2.324	
	60	„ Wadowicach	2.486	—	2.486	
	61	„ Wieliczce	2.255	—	2.255	
	62	„ Złoczowie	2.429	—	2.429	
	63	„ Żółkwi.	2.053	—	2.053	
	64	„ Żywcu	2.405	—	2.405	
		Suma poz. 1—64 .	202.506	—	202.506	
	65	Subwencya państwowa na uzupełnienie przyborów i druki	1.000	—	1.000	
		Do przeniesienia . .	203.506	—	203.506	

16. listopada 1910

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XII.		Z przeniesienia . .	203.506	—	203.506	
	66	Subwencya państwowa na zakupywanie podręczników dla absolwentów szkół i bibliotek	2.500	—	2.500	
	67	Subwencya państwowa na nowo założyć się mające szkoły i oddziały handlowe .	4.000	—	4.000	
	68	Subwencya państwowa na szkoły o typie zawodowym	7.000	—	7.000	
	69	Nieprzewidziane oddziały równorzędne .	1.000	—	1.000	
	70	Subwencya państwowa na remuneracye dla kierowników i nauczycieli . .	1.000	—	1.000	
		Suma grupy A) . .	219.006	—	219.006	
		B) Krajowe szkoły zawodowe.				16. listopada 1910.
	71	Brzezowiec, krajowa szkoła koszykarska	3.700	—	1.700	
	72	Brzostek, „ „ „	4.900	—	4.900	
	73	Gdów, „ „ „	9.400	—	9.400	
	74	Leżajsk, „ „ „	8.200	—	8.200	
	75	Tarnobrzeg, „ „ „	4.500	—	4.500	
	76	Zator, „ „ „	5.560	—	5.560	
	77	Lwów, centralny kurs koszykarski . .	8.200	—	8.200	
	78	Grybów, naukowy warsztat kołodziejski .	19.200	—	19.200	
	79	Grzymałów, „ „ „ .	13.500	—	13.500	
	80	Kamionka strumiłowa, szkoła kołodziejska i ciesielska	12.500	—	12.500	
	81	Tłumacz, szkoła zawodowa kołodziejska .	13.342	—	13.342	
	82	Stanisławów, szkoła stolarska	17.500	—	17.500	
	83	Kalwarya, „ „	10.800	—	10.800	
	84	Jaworów, naukowy warsztat dla wyrobu zabawek	27.800	—	27.800	
	85	Kołomyja, szkoła garncarska	9.050	—	9.050	
	86	Podgórze, kursa dla przemysłu keramicznego	5.420	—	5.420	
	87	Witków, naukowy warsztat szewski . .	6.200	—	6.200	
	88	Stary Sącz, „ „ „ . .	16.400	—	16.400	
	89	Kołomyja, „ „	7.700	—	7.700	
	90	Krosno, szkoła tkacka	8.800	—	8.800	
	91	Gliniany, naukowy warsztat tkacki . .	4.340	—	4.340	
	92	Gorlice, „ „ „ . .	2.400	—	2.400	
	93	Kosów, „ „ „ . .	2.180	—	2.180	
	94	Łańcut, „ „ „ . .	2.900	—	2.900	
		Do przeniesienia . .	224.492 219.006	—	224.492 219.006	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XII.		Z przeniesienia . .	219.006	—	219.006	
			224.492	—	224.492	
	95	Rakszawa, szkoła sukiennicza	10.080	—	10.080	
	96	Zakopane, szkoła koronkarska	5.600	—	5.600	
	97	Bobowa, „ „	3.950	—	3.950	
	98	Maków, szkoła hafciarska	4.446	—	4.446	
	99	Drohowyże, szkoła rzemiosł w Zakładzie hr St. Skarbka	77.700	—	77.700	
	100	Lwów, keramiczna stacya doświadczalna	800	—	800	
	101	Lwów, mechaniczna stacya doświadczalna	2.000	—	2.000	
		Suma poz. 71—101 .	329.068	—	329.068	
	102	Subwencya państwowa na kursa majsterskie	5.000	—	5.000	
	103	Zwroty zaliczek na płace dla personalu kraj. szkół przemysłowych i biura kraj. komisyi przemysłowej . . .	2.000	—	2.000	
	104	Zwrot długu b. kierownika szkoły szewskiej w Starym Sączu	600	—	600	
		Suma grupy *B)*.	336.668	—	336.668	
		C) Szkoły zawodowe przez kraj subwencyonowane.				
	105	Albigowa, pracownia koszykarska . .	400		400	
	106	Bilinka, pracownia koszykarska . . .	400		400	
	107	Czerwona Wola, szkoła koszykarska . .	2.000	—	2.000	
	108	Chyszewice, pracownia koszykarska .	800	—	800	
	109	Milczyce, pracownia koszykarska . . .	400	—	400	
	110	Przewrotne, pracownia koszykarska . .	400	—	400	
	111	Rudki, szkoła koszykarska	1.200	—	1.200	
	112	Siekierczyce, szkoła koszykarska . . .	400	—	400	
	113	Wielowieś, pracownia koszykarska . .	800	—	800	
	114	Żurawno, pracownia koszykarska . . .	400	—	400	
	115	Touste, pracownia garncarska	300	—	300	
	116	Budzanów, warsztat tkacki.	600	—	600	
	117	Korczyna, warsztat tkacki	1.800	—	1.800	
	118	Wilamowice, warsztat tkacki	1.600	—	1.600	
	119	Jaworów, szkoła koronkarska	1.200	—	1.200	
	120	Kańczuga, szkoła koronkarska . . .	1.600	—	1.600	
	121	Myślenice, warsztat kapeluszniczy . .	2.500	—	2.500	
	122	Oświęcim, szkoła rzemieślnicza OO. Salezyanów	3.000	—	3.000	
	123	Kuliki, szkoła zabawkarska	600	—	600	
		Suma grupy *C)* . .	20.400	—	20.400	
		Do przeniesienia . .	576.074	—	576.074	16. listopada 1910.

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XII.		Z przeniesienia . .	576.074	—	576.074	
		D) Zwroty pożyczek na cele przemysłowe.				
	123*a)*	Maków, krajowa szkoła hafciarska, zwrot pożyczki na fundusz obrotowy w kwocie 1.000 K spłacalnej w 5 ratach od r. 1907 po 200 K rocznie, V. rata .	—		—	
	124	Przemyśl, Konwent PP. Benedyktynek, zwrot pożyczki na budowę szkoły robót kobiecych w kwocie 10.000 K spłacalnej w 17 ratach od roku 1879 po 600 K rocznie (XV. rata). . .	—	600	600	
	125	Śniatyn, Wydział powiatowy, zwrot pożyczki na zakupno realności dla b. krajowej szkoły koszykarskiej w Dżurowie, w kwocie 6.000 K, po 400 K rocznie, XIII. rata	—	400	400	
	126	Świątniki c. k. szkoła ślusarska, zwrot pożyczki na fundusz obrotowy w kwocie 2.000 K spłacalnej w 5 ratach od r. 1907 po 400 K rocznie, VI. rata	—	400	400	16. listopada 1910.
	126*a)*	Rudki, szkoła koszykarska, zwrot reszty pożyczki	—	—	—	
	127	Mączyński Henryk, zwrot pożyczki na zakupno maszyny do nasiekania pilników w kwocie 2.000 K spłacalnej w 200 ratach po 10 K miesięcznie od 1. lipca 1910 r.	—	120	120	
	128	Sozański Jan, zwrot pożyczki 2.500 K spłacalnej w 200 ratach po 12 K 50 gr. miesięcznie począwszy od 1. lipca 1910 r.	—	150	150	
		Suma grupy *D)*. .	—	1.670	1.670	
		Ogółem suma dochodów .	576.074	1.670	577.744	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XIII.		**DŁUGI KRAJOWE.**				
		Wydatki.				
	1	Umorzenie 4% pożyczki kraj. z r. 1893 im. wartości 58,850.000 K, zaciągniętej na spłatę reszty długu indemnizacyjnego:				
		a) XXXVI. i XXXVII. rata kapitału . . . . . 761.400 K				
		b) 4% odsetki . . . . 1,969·534 „				
		c) druki, inseraty, porta, prowizya banków za pośrednictwo w wypłacie kuponów i wylosowanych obligacyj i t. p. . . . 4.480 „	2,735.414	—		
	2	Na spłatę niezgłoszonych obligacyj i kuponów byłych funduszów indemnizacyjnych:				
		a) Galicyi wschodniej *b)* „ zachodniej *c)* W. Ks. Krakowskiego	1.000	—		16. listopada 1910.
	3	Rozmaite wydatki b. funduszów indemnizacyjnych	10	—		
	4	Odsetki bierne od chwilowych pożyczek .	100.000	—		
	5	4% odsetki od pożyczki zaciągniętej na koszta wystawienia koszar i szpitali dla c. k. wojska w zamian za ustąpienie z Wawelu	108.100	—		
	6	Umorzenie pożyczki w kwocie 1,500.000 K zaciągniętej w myśl uchwały sejmowej z dnia 16. listopada 1905, na utworzenie krajowego funduszu pożyczkowego dla reprezentacyi powiatowych, dla ułatwienia krycia dachów materyałem ogniotrwałym:				
		a) w kapitale, 4 i 5 rata z 1. kwietnia i 1. października 1911 . 12.933 K 44 g				
		b) w 4% odsetkach . 58.876 „ 66 „				
		c) dodatek za administracyę . . . . 1.839 „ 90 „	73.650	—		
		Do przeniesienia . .	3,018.174	—	—	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XIII.		Z przeniesienia . .	3,018.174	—		
	7	Umorzenie pożyczki w kwocie 10,000.000 K zaciągniętej w 4½% obligacyach komunalnych III. emisyi Banku krajowego na rachunek częściowego pokrycia reszty niedoboru funduszu krajowego w roku 1910 w kwocie 13,764.376 K, w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 31. stycznia 1910:				
		2 ga i 3-cia rata w kapitale z 1. kwietnia i 1. października 1911 49.728 K 46 g w 4½% odsetkach. 447.252 „ 98 „ 1/16% na administracyę . . . . . 12.418 „ 56 „	509.400	—		
	8	Umorzenie pożyczki w kwocie 5,000.000 K zaciągniętej w 4½% obligacyach komunalnych III. emisyi Banku kraj. na wpłacenie połowy kapitału zakładowego do Akcyjnego Banku przemysłowego, w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 11. lutego 1910:				
		2-ga i 3-cia rata w kapitale z 1. kwietnia i 1. października 1911 24.864 K 22 g w 4½% odsetkach. 223.626 „ 48 „ 1/16% na administracyę . . . . . 6.209 „ 30 „	254.700	—		16. listopada 1910.
	9	Na 4% odsetki od pożyczki 291.712 K zaciągnąć się mającej z funduszu solnego na dobudowane skrzydło do gmachu sejmowego (na rogu ul. Marszałkowskiej i Mickiewicza)	11.668	—		
	9a)	Na spłatę dawniejszych długów krajowych	—	—		
		Suma wydatków .	3,793.942	—	3,793.942	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XIII.		**Dochody.**				
	1	Dochody byłych funduszów indemnizacyjnych:				
		I. Od obowiązanych:				
		a) Wpłata kapitałów i rent:				
		Galicya wschodnia . . . . — K				
		„ zachodnia . . . . — „				
		W. Ks. Krakowskie . . . — „	—	—		
		b) Odsetki za zwłokę i rozmaite inne dochody:				
		Galicya wschodnia . . . 100 K				
		„ zachodnia . . . — „				
		W. Ks. Krakowskie . . — „	100	—		
		II. Dochód z zaległych dodatków indemnizacyjnych od kontrybuentów:				
		Galicya wschodnia . . . 2.200 K				
		„ zachodnia . . . 250 „				
		W. Ks. Krakowskie . . 50 „	2.500	—		
	2	Z aktywów funduszu 6% pożyczki krajowej z roku 1873 (XI. rata z 16-lecia)	400	—		
	3	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych	150.000	—		
	4	Zwrot odsetek do poz. 9. wydatków — jako czynsz za lokal na pomieszczenie: biura kolejowego (rubr. VIII. poz. 21.) . . . . . 6.488 K				
		biura solnego . . . . 5.180 „	11.668	—		
		Suma dochodów .	164.668	—	164.668	
		Oprócz tego *wstawiono do sumaryusza dla zesaldowania wydatków z dochodami:*				
		a) resztę pozostałą z pożyczki zaciągniętej na pokrycie niedoboru budżetu fund. kraj. w r. 1909 . . . 1,620.429 K				
		b) pożyczkę krótkoterminową na pokrycie reszty niedoboru fund. kraj. w r. 1911. 2,860.804 K				

16. listopada 1910.

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XIV.		**PENSYE EMERYTALNE, ZAOPATRZENIA, DARY Z ŁASKI.**				
		Wydatki.				
		I. Dotacye dożywotnie dla członków Wydziału krajowego, tudzież dotacye i dary z łaski dla wdów po członkach Wydziału krajowego.				
	1	Bereźnicka Marya, stały dar z łaski .	600	—		
	2	Hoszardowa Antonina, dotacya dożywotnia	2.400	—		
	3	Romanowiczowa Marya, dotacya dożywotnia	3.000	—		
	4	Dr. Wereszczyński Józef, dotacya dożywotnia	12.000	—		
			18.000	—	18.000	
		II. Pensye emerytalne urzędników i sług Wydziału krajowego.				
	5	Obertyński Emil adjunkt konc. . . .	1.200	—		
	6	Michalczewski Józef radca	8.800	—		
	7	Dr. Rutowski Tadeusz wicesekretarz . .	3.187	—		
	8	Dr. Dulęba Bronisław sekretarz . . .	5.600	—		
	9	Dr. Lewicki Witołd sekretarz	3.072	—		
	10	Romańczuk Tytus adjunkt konc. . . .	1.254	—		
	11	Świerczewski Erazm adjunkt rach. . .	2.738	—		
	12	Zawadzki Michał oficyał rach.. . . .	1.285	—		
	13	Brzyski Wincenty rewident rach. . . .	1.685	—		
	14	Kossowski Zygmunt adjunkt rach. . .	1.736	—		
	15	Żórawski Wiktor adjunkt rach. . . .	3.330	—		
	16	Dąbrowski Edmund asystent rach. . .	1.024	—		
	17	Szczepański Ludwik asystent rach. . .	1.120	—		
	18	Krogulski Seweryn kasyer	3.276	—		
	19	Kulczycki Stefan praktykant rach. . .	800	—		
	20	Dr. Sawicki Stella Jan inspektor szpitali	6.000	—		
	21	Stocki Bolesław woźny	650	—		
	22	Biegański Antoni inżynier melior. . .	848	—		
	23	Świtkowski Mieczysław starszy inżynier drogowy	3.952	—		
	24	Pintowski Felicyan starszy inżynier drog.	4.256	—		
	25	Jodłowski Stanisław inżynier drog. . .	3.898	—		
	26	Libański Edmund inżynier drog. . . .	1.190	—		
	27	Darowski Stanisław konduktor drog. . .	460	—		
		Do przeniesienia . .	61.361 18.000	— —	— 18.000	

16. listopada 1910.

Fundusz krajowy.

Liczba. rubryki	Liczba. pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XIV.		Z przeniesienia . .	18.000	—	18.000	16. listopada 1910.
			61.361	—	—	
	28	Dybowski Tadeusz konduktor drog. . .	1.024	—		
	29	Reicher Stanisław konduktor drog. . .	1.092	—		
	30	Rieger Karol konduktor drog.	1.008			
	31	Skwarczyński Jan konduktor drog. . .	962	—		
	32	Brandt Władysław konduktor drog. .	1.748	—		
	33	Widy Feliks konduktor drog.	800	—		
	34	Stronczak Zygmunt konduktor drog. . .	1.564	—		
	35	Turski Władysław starszy inżynier drog.	4.800	—		
	36	Hilbricht Ferdynand inżynier melior. .	4.900	—		
	37	Stadnicki Wilhelm sekretarz	6.960	—		
	38	Pierożyński Eugeniusz radca	7.840	—		
	39	Dr. Ekielski Józef radca	9.440	—		
	40	Thullie Mieczysław adjunkt konceptowy.	1.400	—		
	41	Marcinkowski Władysław wicedyrektor oddziału rachunkowego	4.181	—		
	42	Rudzki Władysław kontrolor kasy krajowej	2.778	—		
	43	Katyl Szymon inżynier drogowy . . .	3.800	—		
	44	Lesiewicz Julian konduktor drogowy	2.200	—		
	45	Przetocki Ludwik konduktor drogowy .	2.200	—		
	46	Chermiński Michał woźny	2.040	—		
	47	Nowakowski Stanisław adjunkt rach. .	2.176	—		
	48	Niedzielski Antoni rewident	5.280	—		
	49	Onyszkiewicz Witold oficyał rach. (Skład zbożowy w Krakowie).	1.008	—		
	50	Łopuszański Jan inżynier melioracyjny .	1.882	—		
			132.444	—	132.444	
		III. Pensye emerytalne urzędników zakładów krajowych.				
	51	Tyniecki Władysław dyrektor szkoły lasowej	4.400	—		
	52	Rylski Tomasz profesor Akademii rolniczej w Dublanach	4.600	—		
	53	Wawnikiewicz Roman profesor Akademii roln. w Dublanach, emerytura 6.800 K dodatek 600 „	7.400	—		
	54	Manasterski Piotr profesor Akademii rolniczej w Dublanach	3.800	—		
	55	Bastgen Roman dyrektor średniej szkoły rolniczej w Czernichowie	2.496	—		
	56	Dr. Prażmowski Adam profesor średniej szkoły rolniczej w Czernichowie . .	1.290	—		
		Do przeniesienia . .	23.986	—	—	
			150.444	—	150.444	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XIV.		Z przeniesienia . .	150 444	—	150.444	16. listopada 1910
			23.986	—	—	
	57	Ancuta Władysław instruktor średniej szkoły rolniczej w Czernichowie . .	1.670	—		
	58	Ziemiański Zygmunt nauczyciel niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach . .	504	—		
	59	Sygnarski Roman nauczyciel niższej szkoły rolniczej w Suchodole	1.139	—		
	60	Lagosz Józef instruktor krajowej szkoły tkackiej w Krośnie	1.102	—		
	61	Daniszewski Franciszek nauczyciel krajowej szkoły tkackiej w Krośnie . .	1.632	—		
	62	Grodzki Włodzimierz nauczyciel niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy . .	3 800	—		
	63	Dr. Birkenmayer Ludwik nauczyciel średniej szkoły rolniczej w Czernichowie	5.700	—		
	64	Wojciechowski Mikołaj nauczyciel średniej szkoły rolniczej w Czernichowie . .	4.108	—		
	65	Demianowski Zygmunt profesor szkoły lasowej	5.280	—		
	66	Tabeau Wiktor nauczyciel szkoły ogrodniczej w Tarnowie	1.421	—		
			50.342	—	50.342	
		IV. Pensye wdowie i zaopatrzenia dla sierót po urzędnikach i sługach Wydziału krajowego.				
	67	Kalicka Jadwiga, wdowa po sekretarzu .	700	—		
	68	Mrozowicka Emilia, wdowa po adjunkcie rachunkowym	700	—		
	69	Terlecka Marya, wdowa po praktykancie rachunkowym	433	—		
	70	Kraczyłowa Julia, wdowa po ekspedytorze	1.200	—		
	71	Strnadowa Kornelia, wdowa po asystencie rachunkowym	700	—		
	72	Chermińska Katarzyna, wdowa po woźnym	720	—		
	73	Ziembicka Jadwiga, wdowa po adjunkcie rachunkowym	1.200	—		
	74	Walterowa Marya, wdowa po praktykancie rachunkowym	600	—		
	75	Szajnokowa Olimpia, wdowa po adjunkcie rachunkowym	1.200	—		
	76	Kunischowa Zofia, wdowa po protokoliście manipulacyjnym	1.200	—		
	77	Czajkowski Czesław Ludomir, sierota po adjunkcie rach., zaopatrzenie do 4. grudnia 1912	600	—		
		Do przeniesienia . .	9.253	—	—	
			200.786	—	200.786	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XIV.		Z przeniesienia . . .	200.786	—	200.786	16. listopada 1910.
			9.253	—	—	
	78	Bieńkowska Walerya, wdowa po archiwiście manipulacyjnym:				
		a) pensya wdowia . . . . 1.400 K				
		b) zaopatrzenie dla sieroty Janiny Apolonii do 24. września 1916 . . . . . 280 „	1.680	—		
	79	Rożanowska Joanna, wdowa po kanceliście	1.200	—		
	80	Jasińska Marya, wdowa po kanceliście:				
		a) pensya wdowia . . . . 1.000 K				
		b) zaopatrzenie dla sierót: Heleny do 30. sierpnia 1913 i Mieczysława Remigiusza do 1. października 1916 po 200 K . . . . . 400 „	1.400	—		
	81	Bielska Rozalia, wdowa po rewidencie rach.	1.800	—		
	82	Wilczyńska Olga, wdowa po wicesekretarzu	1.400	—		
	83	Tyblewiczowa Wanda, wdowa po adjunkcie konceptowym	1.180	—		
	84	Węgrzynowiczowa Marya, wdowa po asystencie rachunkowym	800	—		
	85	Mochnacka Józefa, wdowa po radcy . .	2.400	—		
	86	Grottowa Fryderyka, wdowa po dyrektorze kancelaryi	1.800	—		
	87	Kowalska Marya, wdowa po woźnym kasowym	810	—		
	88	Majewska Teresa, wdowa po adjunkcie rachunkowym:				
		a) pensya wdowia . . . . 1.200 K				
		b) zaopatrzenie dla sierót: Jana Teodora do 13. grudnia 1921, Tadeusza Adama Feliksa do 26. sierpnia 1923 i Maryi Anastazyi Zofii do 16. lutego 1926, po 240 K rocznie . . . . . 720 „	1.920	—		
	89	Hupczycowa Janina, wdowa po protokoliście rachunkowym	1.200	—		
	90	Berezowskie Irena Anna i Stanisława Jadwiga, sieroty po kanceliście, zaopatrzenie do 17. października 1919 .	500	—		
		Do przeniesienia . . .	27.343	—	—	
			200.786	—	200.786	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XIV.		Z przeniesienia . .	200.786	—	200.786	16. listopada 1910.
			27.343	—	—	
	91	Bojkowska Franciszka, wdowa po portyerze gmachu sejmowego:				
		a) pensya wdowia . . . . 400 K				
		b) zaopatrzenie dla sieroty Zofii Julii do 3. kwietnia 1914 rocznie . . . . . 80 „	480	—		
	92	Biliński Edmund Jan i Bronisława Zofia, sieroty po adjunkcie rach., zaopatrzenie do 3. września 1921	600	—		
	93	Strusiewiczowa Melania, wdowa po referencie rolniczym:				
		a) pensya wdowia . . . . 1.200 K				
		b) dodatek do pensyi wdowiej 400 „	1.600	—		
	94	Chmielewska Marya, wdowa po asystencie manipulacyjnym:				
		a) pensya wdowia . . . . 800 K				
		b) zaopatrzenie dla sieroty Władysława do 31. marca 1912 . . . . . 160 „	960	—		
	95	Zielińska Zofia, wdowa po archiwiście rachunkowym	1.200	—		
	96	Wołkowa Anna, wdowa po woźnym . .	620	—		
	97	Gedlowa Marya, wdowa po inżynierze melioracyjnym	1.400	—		
	98	Chrząszczewska Marya, wdowa po inżynierze melioracyjnym:				
		a) pensya wdowia . . . . 1.800 K				
		b) zaopatrzenie dla sieroty Konrada do 14. czerwca 1911 360 „	2.160	—		
	99	Reuttowa Marya, wdowa po dyrektorze techniczno drogowym	2.400	—		
	100	Baranowska Augusta, wdowa po inżynierze drogowym:				
		a) pensya wdowia . . . . 1.200 K				
		b) zaopatrzenie dla sieroty Jana do 8. października 1915 120 „	1.320	—		
	101	Brochocka Joanna, wdowa po inżynierze drogowym:				
		a) pensya wdowia . . . . 1.400 K				
		b) zaopatrzenie dla sieroty Romana do 4. lipca 1915. . 280 „	1.680	—		
		Do przeniesienia . .	41 763	—		
			200.786		200.786	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XIV.		Z przeniesienia . .	200.786	—	200.786	16. listopada 1910.
			41.763	—	—	
	102	Jawornikowa Marya, wdowa po inżynierze drogowym:				
		a) pensya wdowia . . . . 1.000 K				
		b) zaopatrzenie dla sierót: Janiny do 28. marca 1920, Heleny do 8. maja 1921 i Stefanii Zofii do 19. sierpnia 1923 po 200 K. . . 600 „	1.600	—		
	103	Zielińska Katarzyna, wdowa po inżynierze drogowym! pensya wdowia . .	1.000	—		
	104	Niewiadomska Sabina, wdowa po inżynierze drogowym	700	—		
	105	Bieńkowska Stanisława, j. w.	1.400	—		
	106	Grzegorzewska Helena, j. w.	1 800	—		
	107	Łatkowska Karolina, j. w.	800	—		
	108	Chodorowska Leokadya, wdowa po konduktorze drogowym	200	—		
	109	Baumanowa Jadwiga, wdowa po konduktorze drogowym:				
		a) pensya wdowia . . . . 800 K				
		b) zaopatrzenie dla sierót: Bolesławy Heleny do 14. sierpnia 1915, Jadwigi Wincentyny do 10. marca 1917, Tadeusza Mieczysława do 18. października 1918, Wandy Maryi do 20. lutego 1920 i Józefy Zuzanny do 11. sierpnia 1925 po 160 K . 800 „	1.600	—		
	110	Schönthalerowa Michalina, wdowa po konduktorze drogowym:				
		a) pensya wdowia . . . . 800 K				
		b) zaopatrzenie dla sieroty Bernardy Alfredy do 20. maja 1921 . . . . . 160 „	960	—		
	111	Hausnerowa Franciszka, wdowa po konduktorze drogowym:				
		a) pensya wdowia . . . . 800 K				
		b) zaopatrzenie dla sieroty Eugeniusza Maryana do 25. czerwca 1911 z rocznych 160 K . . . . . 78 „	878	—		
		Do przeniesienia . .	52.701	—	—	
			200.786		200.786	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XIV.		Z przeniesienia . .	200.786	—	200.786	16. listopada 1910.
			52.701	—	—	
	112	Van-Roy Aniela, wdowa po konduktorze drogowym: *a)* pensya wdowia . . . . 800 K *b)* zaopatrzenie dla sieroty Rudolfa Jana do 10. lipca 1911 z rocznych 160 K . . . 86 „	886	—		
	113	Podbielska Anna, wdowa po konduktorze drogowym	900	—		
	114	Grzymalina Melania, j. w.	500	—		
	115	Hrankowska Julia, j. w.	440	—		
	116	Hlawatowa Józefa, j. w.	600	—		
	117	Hryniewiczowa Emilia, j. w.	650	—		
	118	Rząśnicka Helena, j. w.	650	—		
	119	Chamcowa Anna, j. w.	800	—		
	120	Zaleska Felicya, wdowa po dyrektorze, krajowego biura kolejowego: *a)* pensya wdowia . . . . 2.400 K *b)* zaopatrzenie dla sierót: Stanisława Mikołaja Walentego 3-ga imion do 14. lutego 1913 i Feliksa Alojzego Bartłomieja 3-ga imion do 24. sierpnia 1916 po 480 K . . . . . 960 „	3.360	—		
	121	Paszkowska Leonia, wdowa po referencie administracyjnym kraj. biura kolej. .	1.800	—		
	122	Bobrowska Walentyna, wdowa po inżynierze kraj. biura kolejowego . .	1.400	—		
	123	Gacka Władysława, wdowa po konduktorze drogowym	800	—		
	124	Raciborska Ema, wdowa po starszym inżynierze drogowym	2.400	—		
	125	Żukowski Roman, sierota po konduktorze drogowym — zaopatrzenie do 18. marca 1911 z rocznych 400 K . .	87	—		
	126	Schmittowa Marya, wdowa po emerytowanym adjunkcie rachunkowym: *a)* pensya wdowia . . . . 1.000 K *b)* zaopatrzenie dla sierót: Henryka Alfreda 2-ga im. do 10. marca 1916, Maryi Leokadyi Leonii 3-ga imion do 19. marca 1917, każdemu po 200 K. . . 400 „	1.400	—		
		Do przeniesienia . .	69.374 200.786	—	— 200.786	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XIV.		Z przeniesienia . .	200.786	—	200.786	16. listopada 1910.
			69.374	—	—	
	127	Pakuszewska Helena, sierota po konduktorze drogowym, zaopatrzenie do 12. marca 1914	400	—		
	128	Czajkowska Marya, wdowa po konduktorze drogowym	800	—		
	129	Dubikowa Kamila, wdowa po kanceliście.	1.000	—		
	130	Sieroty po śp. Stanisławie Dubiku, kanceliście — dodatek na wychowanie: 1. Alexander Ludwik 2 im. do 19. marca 1918, 2. Marya Zofia 2 im. do 22. marca 1920, 3. Bronisław Józef 2 im. do 18. marca 1924, 4. Stanisława Helena 2 im. do 22. stycznia 1926, każda po 200 K	800	—		
	131	Sieroty po śp. Tomaszu Mortce: Anna Janina 2 im. do 1. kwietnia 1918 — pensya sieroca	220	—		
	132	Paszkowska Karolina, wdowa po asystencie manipulacyjnym	800	—		
	133	Jabłonowska Katarzyna, wdowa po radcy	2.400	—		
	134	Łuszczkiewiczowa Marya, wdowa po inspektorze szpitali: *a)* pensya wdowia . . . . 2.400 K *b)* dodatek na wychowanie dzieci: 1. Rozalii Antoniny 2 im. do 28. stycznia 1917, 2. Jana Stefana 2 im. do 13. września 1927, dla każdego po 480 K . . . . 960 „	3.360	—		
	135	Gołębska Marya, wdowa po adjunkcie rachunkowym	1.200	—		
	136	Krasuska Konstancya, wdowa po oficyale rachunkowym	1.200	—		
	137	Motylewska Kamila, wdowa po zast. dyrektora krajowego biura kolejowego: *a)* pensya wdowia . . . . 1.800 K *b)* dodatek na wychowanie syna Adama do 11 marca 1911 z rocznych 360 K . . . 71 „	1.871	—		
		Do przeniesienia . .	83.425 200.786	—	— 200.786	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XIV.		Z przeniesienia . .	200.786	—	200.786	16. listopada 1910.
			83.425	—	—	
	138	Antonowiczowa Malwina, wdowa po oficyale rachunkowym:				
		a) pensya wdowia . . . . 1.000 K				
		b) dodatek na wychowanie dzieci: 1. Ewy Ludwiki do 9. marca 1919, 2. Adama do 23. czerwca 1923. 3. Janiny Wandy do 22. czerwca 1925, 4. Kazimiery Zofii do 4. marca 1932 — na każde po 200 K . . . . . 800 „	1.800	—		
	139	Haponowiczowa Adelajda, wdowa po starszym inżynierze melioracyjnym:				
		a) pensya wdowia . . . . 1.800 K				
		b) dodatek na wychowanie dzieci po rocznych 360 K dla każdego: 1. Norberta Jana do 6. czerwca 1913, 2. Heleny do 27. lipca 1916 i 3. Olgi do 21. sierpnia 1925 . 1.080 „	2.880	—		
	140	Olszewska Kamila, wdowa po adjunkcie rachunkowym	1.400			
	141	Holukowa Marya, wdowa po adjunkcie rachunkowym:				
		a) pensya wdowia . . . . 1.800 K				
		b) dodatek na wychowanie dzieci, a to: 1. Heleny Amalii do 1. sierpnia 1915, 2. Stefana Piotra do 17. sierpnia 1919, na każde po 360 K . . . . . 720 „	2.520	—		
	142	Szyszyłowiczowa Anna, wdowa po radcy:				
		a) pensya wdowia . . . . 2.400 K				
		b) dodatek na wychowanie dzieci: 1. Jerzego do 21. stycznia 1915, 2. Mieczysława do 11. lipca 1917. 3 Aleksandra do 27. grudnia 1918, 4. Anny do 25. lipca 1921, 5. Zofii do 7. sierpnia 1923, na każde po 480 K . . 2.400 K	4.800	—		
		Do przeniesienia . .	96.825	—	—	
			200.786		200.786	

*

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XIV.		Z przeniesienia . .	200.786	—	200.786	16. listopada 1910.
			96.825	—		
	143	Gizińska Zofia, wdowa po adjunkcie konceptowym	1.000	—		
	144	Śliwińska, wdowa po konduktorze dróg krajowych: *a)* pensya wdowia . . . . 800 K *b)* dodatek na wychowanie 6-ga dzieci, a to: 1. Maryi do 6. czerwca 1915, 2. Tadeusza do 26. lipca 1917, 3. Karola do 4. listopada 1919, 4. Jadwigi do 28. listopada 1921, 5. Zofii do 31. stycznia 1924, 6. Janiny do 23. czerwca 1926 . . . 800 „	1.600	—		
	145	Sochaniewiczowa Teofila, wdowa po emerytowanym kraj. nauczycielu weterynaryi pensya wdowia . 1.400 K i dodatki na wychowanie *4-go dzieci — dla:* Kazimierza Romana 2-ga im. do 28. lutego 1916, Władysława Maryana 2-ga im. do 27. czerwca 1920, Jadwigi Teofili 2 ga im. do 11. stycznia 1926, Maryi Kazimiery 2-ga im. do 4. marca 1930 po 280 K . . . . . 1.120 „	2.520	—		
	146	Holinkowska Franciszka Ksawera, wdowa po konduktorze drogowym: *a)* pensya wdowia . . . . 1.000 K *b)* dodatek na wychowanie dzieci: Heleny Walentyny do 14. lutego 1913, Stefana Tadeusza do 13. marca 1918 po 200 K . . . . . 400 „	1.400	—		
			103.345	—	103.345	
		V. Pensye wdowie i zaopatrzenia dla sierót po urzędnikach zakładów krajowych.				
	147	Kahanowa Aleksandra, wdowa po profesorze akademii rolniczej w Dublanach	1.200	—		
	148	Auowa Berta, wdowa po profesorze akademii rolniczej w Dublanach . . .	600	—		
		Do przeniesienia . .	1.800 304.131	—	— 304.131	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XIV.		Z przeniesienia . .	304.131	—	304.131	16. listopada 1910.
			1.800	—	—	
	149	Kasprzycka Julia, wdowa po ogrodniku akademii rolniczej w Dublanach:				
		a) pensya wdowia . . . . 300 K				
		b) dodatek do pensyi . . . 160 „				
		c) zaopatrzenie dla sieroty Józefa do 17. marca 1911 . 21 „	481	—		
	150	Pańkowska Honorata, wdowa po profesorze akademii rolniczej w Dublanach:				
		a) pensya wdowia . . . . 1.200 K				
		b) dodatek do pensyi . . . 400 „	1.600	—		
	151	Kubicka Helena, wdowa po docencie akademii rolniczej w Dublanach . . .	480	—		
	152	Szalayowa Jadwiga, wdowa po nauczycielu niższej szkoły rolniczej w Dublanach:				
		a) pensya wdowia . . . . 1.100 K				
		b) dodatek do pensyi . . . 100 „	1.200	—		
	153	Piotrowska Antonina, wdowa po profesorze średniej szkoły rolniczej w Czernichowie	1.200	—		
	154	Bielska Ludwika, wdowa po dyrektorze niższej szkoły rolniczej w Suchodole.	1.200	—		
	155	Cisło Eleonora, wdowa po nauczycielu niższej szkoły rolniczej w Bereźnicy:				
		a) pensya wdowia . . . . 1.200 K				
		b) zaopatrzenie dla sierót: Janiny do 31. października 1911 i Maryi Franciszki do 9. września 1916 po 120 K 220 „	1.420	—		
	156	Gruszecka Helena, wdowa po kierowniku krajowej szkoły tkackiej w Krośnie:				
		a) pensya wdowia . . . . 1.200 K				
		b) dodatek do pensyi wdowiej 400 „				
		c) zaopatrzenie dla sierót: Zofii do 22. stycznia 1912 i Stanisława do 26. września 1915 po 120 K . . . . 240 „	1.840	—		
			11.221	—	11.221	
		Do przeniesienia . .	315.352	—	315.352	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XIV.		Z przeniesienia . .	315 352	—	315.352	
		VI. Dary z łaski i zaopatrzenia dla funkcyonaryuszy krajowych, ich wdów i sierót.				
		a) Stałe:				
	157	Kopertyńska Krystyna, sierota po sekretarzu	200	—		
	158	Kopertyńska Malwina, j. w.	200	—		
	159	Sternalowa Apolonia, wdowa po praktykancie rachunkowym	400	—		
	160	Zajączkowska Marya, wdowa pisarzu manipulacyjnym	300	—		
	161	Gergel Augusta, wdowa po woźnym . .	300	—		
	162	Borkowski Leon, dyetaryusz	240	—		
	163	Bubesowa Marya, wdowa po stróżu . .	400	—		
	164	Ortyńska Marya, wdowa po konduktorze melioracyjnym	400	—		
	165	Morozowa Ludwika, wdowa po dozorcy szkoły lasowej	120	—		
	166	Mudrykowa Wiktorya, wdowa po dozorcy akademii w Dublanach	100	—		
	167	Dendorowa Marya, wdowa po furmanie akademii w Dublanach	100	—		
	168	Rużyczka Alojzy, ogrodnik szkoły rolniczej w Czernichowie	1.300	—		
	169	Czyrniańska Teofila, wdowa po kierowniku kraj. szkoły kołodziejskiej w Kamionce strumiłowej.	800	—		
	170	Kwiatkowski Zygmunt, konduktor drogowy	400	—		
	171	Wnękiewiczowa Franciszka, wdowa po funkcyonaryuszu krajowego biura kolejowego	400	—		
	172	Jeziorańska Natalia, wdowa po funkcyonaryuszu techniczno-drogowym . .	600			
	173	Chrzanowska Ignacya, j. w.	600	—		
	174	Rachwalski Jan, drożnik	180	—		
	175	Kamiński Jan, j. w.	150	—		
	176	Michalski Tomasz, j. w.	194	—		
	177	Kaliński Jan, j. w.	140	—		
	178	Kondelski Józef, j. w.	128	—		
	179	Dobosz Jan j. w.	132	—		
	180	Sowiński Grzegorz, j. w.	178			
	181	Mazur Michał, j. w.	150			
	182	Majocha Kazimierz, j. w.	66	—		
	183	Klag Józef, j. w.	150	—		
	184	Nowak Jan, j. w.	161	—		
	185	Leszczyszyn Sawa, j. w.	106	—		
		Do przeniesienia . .	8.595 315.352	—	— 315.352	16. listopada 1910

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XIV.		Z przeniesienia . .	315.352	—	315.352	16. listopada 1910
			8.595	—	—	
	186	Dańko Józef, drożnik	150	—		
	187	Radowicki Jan, j. w.	178	—		
	188	Soroka Jan, j. w.	150	—		
	189	Krawczyszyn Dymitr, j. w.	178	—		
	190	Miękisz Walenty, j. w.	117	—		
	191	Schmal Józef, j. w.	112	—		
	192	Szpaler Ignacy, j. w.	89	—		
	193	Popów Prokop, j. w.	133	—		
	194	Faliński Paweł, j. w.	161	—		
	195	Pocałun Andrzej, j. w.	183	—		
	196	Dąbrowski Jan. j. w.	178	—		
	197	Małek Franciszek, j. w.	161	—		
	198	Bojdaniuk Bazyli, j. w.	128	—		
	199	Stawarz Franciszek, j. w.	61	—		
	200	Łupinosowa Marya, wdowa po drożniku .	151	—		
	201	Kardaszowa Anna, j. w.	151	—		
	202	Tepinoga Jan, drożnik	111	—		
	203	Hawryluk Michał, j. w.	172	—		
	204	Smoręg Jakób, j. w.	133	—		
	205	Kaliński Antoni, j. w.	156	—		
	206	Malikowa Marya, wdowa po drożniku .	151	—		
	207	Grabowski Piotr, stróż gmachu sejmowego	480	—		
	208	Ortyńska Karolina, wdowa po magazynierze składu publicznego w Krakowie	400	—		
	209	Ciupik Leontyna, wdowa po przodowniku szkoły kołodziejskiej w Grzymałowie, stały datek roczny	480	—		
	210	Sapałaczyńska Leontyna, siostra b. rewidenta rachunkowego	300	—		
	211	Schulzowa Zofia, wdowa po dozorcy melioracyjnym	240	—		
	212	Eberhardt Maryanna, wdowa po dozorcy Akademii rolniczej w Dublanach. .	150	—		
	213	Roszkiewicz Grzegorz, były drożnik . .	168	—		
	214	Kot Konstanty, były drożnik	194	—		
	215	Gutowski Błażej, były drożnik . . .	194	—		
	216	Krzyżek Szczepan, były drożnik . . .	194	—		
	217	Dr. Sawicki Stella Jan, inspektor szpitali	800	—		
	218	Turski Władysław, starszy inżynier drogowy	500	—		
	219	Marcinkowski Władysław, zastępca dyrektora Oddziału rachunkowego . .	400	—		
	220	Rudzki Władysław, kontrolor Kasy kraj	500	—		
	221	Król Antoni, były drożnik	183	—		
		Do przeniesienia . .	16.782	—	—	
			315.352		315.352	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XIV.		Z przeniesienia . .	315.352	—	315.352	
			16.782	—	—	
	222	Mrazek Sebastyan, były drożnik . . .	151	—		
	223	Burak Mikołaj, były drożnik	194	—		
	224	Chilarska Zofia, wdowa po drożniku . .	151	—		
	225	Mortka Jan, były drożnik	153	—		
	226	Kalicka Jadwiga, wdowa po sekretarzu .	300	—		
		Uchwała Sejmu z dnia 16. listopada 1910. Sejm przyznaje p. Jadwidze Kalickiej, wdowie po sekretarzu Wydziału krajowego, stały dar z łaski w kwocie 300 K rocznie.				
			17.731	—	17.731	
		b) Jednorazowe:				
	226*a*)	Dziubińska Wanda, wdowa po praktykancie kasowym	—	500		16 listopada 1910.
	226*b*)	Bieńkowska Józefa Marya, sierota po archiwiście	—	200		
	226*c*)	Pogorzelska Katarzyna, wdowa po stróżu	—	200		
	226*d*)	Zakrzewska Marycyanna, wdowa po sekretarzu	—	200		
	226*e*)	Krato hwilowa Franciszka, wdowa po dyetaryuszu	—	200		
	226*f*)	Barycka Marya, j. w.	—	300		
	226*g*)	Sternalowa Apolonia, wdowa po praktykancie rachunkowym	—	200		
	226*h*)	Wojtynowa Anna, wdowa po stróżu . .	—	200		
	226*i*)	Załucka Anna, j. w.	—	100		
	226*j*)	Gering Julia, sierota po konduktorze drogowym	—	200		
	226*k*)	Bubesowa Marya, wdowa po stróżu . .		100		
	226*l*)	Niewiadomska Sabina, wdowa po inżynierze.	—	280		
	226*ł*)	Van-Roy Aniela, wdowa po konduktorze	—	200		
	226*m*)	Strnadowa Kornelia, wdowa po asystencie rachunkowym	—	200		
	226*n*)	Markowska Józefa, wdowa po stróżu .	—	150		
	226*o*)	Babińska Helena, wdowa po dyetaryuszu	—	300		
	226*p*)	Baranowska Augusta, wdowa po inżynierze.	—	100		
	226*r*)	Polińska Matylda, wdowa po stenografie	—	300		
	226*s*)	Zielińska Zofia, wdowa po archiwiście rachunkowym	—	300		
	226*t*)	Kozubowa Małgorzata	—	100		
	226*u*)	Orłowiczowa Katarzyna.		200		
		Do przeniesienia . .	—	4.530	—	
			333.083	—	333.083	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XIV.		Z przeniesienia . .	333.083	—	333.083	
			—	4.530	—	
	226*v*)	Jabłonowska Stefania, wdowa po radcy .	—	400		
	226*w*)	Dąbrowski Edward emeryt. asystent rach.	—	200		
	226*x*)	Buynowska Aniela wdowa po kontrolorze kasowym	—	500		
	226*y*)	Hanaczewska Marya, wdowa po stróżu .	—	100		
	226*z*)	Sałamaszyńska Rozalia sierota po stróżu	—	50		
	226*ż*)	Grabowski Piotr, były stróż	—	170		
	226*aa*)	Ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego	—	6.000		
			—	11.950	11.950	
		VII. Rozmaite.				
	227	Zapomogi dla wdów i sierót po lekarzach okręgowych, oraz na 3% udział funduszu krajowego do funduszu pensyjnego lekarzy okręgowych i 3% do funduszu powiatowego pensyjnego .	10.000	—		16. listopada 1910.
	228	Schmidowa Walerya, wdowa po rządcy szpitala w Przemyślu	300	—		
	229	Rampeltowa Marya, wdowa po rządcy szpitala w Rzeszowie	400	—		
	230	Grabaszewska Józefa, wdowa po rządcy szpitala w Drohobyczu, stałe zaopatrzenie	200	—		
	231	Ilnicka Marya, wdowa po członku Rady szkolnej kraj., stały dożywotni datek	720	—		
	232	Szaraniewiczowa Anna, wdowa po profesorze Uniwersytetu i konserwatorze dla Galicyi wschodniej, stały roczny datek	720	—		
	233	Głuchowska Jadwiga, wdowa po instruktorze chowu bydła, stałe zaopatrzenie	500	—		
	234	Starzewska Regina, wdowa po dyrektorze krajowego Składu publicznego w Krakowie — dożywotni dar z łaski . .	700	—		
	235	Chmielowska Marya, wdowa po profesorze Uniwersytetu	800			
			14.340	—	14.340	
		Suma Rubr. XIV. .	347.423	11.950	359.373	
		Uchwała Sejmu z dnia 16. listopada 1910. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by zastanowił się nad sprawą ujednolicenia norm emerytalnych dla wszystkich funkcyonaryuszy krajowych i przedstawił Sejmowi wnioski w tej mierze na najbliższej sesyi.				
		Doohody.				
	1	Dochód z wkładek emerytalnych od płac urzędników krajowych	50.000	—	50.000	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony.			
XV.		**OPŁATY KONSUMCYJNE.**				
		Wydatki.				
	1	Koszta szacunkowych komisyi powiatowych i komisyi apelacyjnej . . .	29.000	—		
	2	Koszta administracyi powiatowej . . .	100.000	—		
	3	Koszta manipulacyi i prowizyi c. k. pocztowej Kasy oszczędności	10.000	—		
	4	Wydatki kancelaryjne	10.000	—		
	5	Papier i druki	15.000	—		
	6	Koszta kancelaryjne syndykackie . . .	6.000	—		
	7	Rozmaite wydatki, tudzież remuneracye i zasiłki	8.000	—		
	8	Bonifikacya 37 miast posiadających prawo propinacyi, za ubytek w dochodach z powodu zniesienia propinacyi	2,250.000	—		
		Suma wydatków .	2,428.000	—	2,428.000	
		Dochody.				
	1	Dochody z krajowych opłat konsumcyjnych:				
		a) α) od piwa, (w myśl ust. z 20. grudnia 1905 Dz. ust. kr. Nr. 11. ex 1906)	8,400.000	—		
		β) odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych w pocztowej Kasie oszczędności	10.000	—		
		b) z opłat szynkarskich (w myśl ust. z 20. grudnia 1905 Dz. ust. kraj. Nr. 11. ex 1906)	7,000.000	—		
		c) 30% dodatek krajowy do podatku konsumcyjnego od wina, (w myśl ust. z 4. lipca 1899 Dz. u. kr. Nr. 93.) .	100.000	—		
		d) udział kraju w nadwyżce dochodów z podwyższonego państwowego podatku konsumcyjnego od spirytusu, (w myśl ust. z 8. lipca 1901 Dz. pr. p. Nr. 86.)	5,700.000	—		
		e) rozmaite dochody z tytułu zaległych czynszów dzierżawnych, grzywien, kar, kosztów sądowych, odsetek zwłoki i t. p.	—	—		
		Suma dochodów .	21,210.000	—	21,210.000	16. listopada 1910.

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XVI.		**ROZMAITE.**				
		Wydatki.				
	1	Do rozporządzalności Wydziału krajowego	60.000	—		
	2	Na fundacyę wieczystą im. Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości Cesarza Franciszka Józefa I.	24.000	—		
	3	Na misye katolickie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	6.000	—		
	4	Na koszta urządzenia i utrzymania jednego kursu dla pisarzy gmin wiejskich	8.000	—		
	5	Na cele „Domu polskiego“ w Morawskiej Ostrawie	1.000	—		
	6	Towarzystwo tatrzańskie, *stała* subwencya	2.000	—		
	7	Towarzystwo tatrzańskie w Krakowie, stała subwencya nadzwyczajna, na budowę schroniska, aż do umorzenia pożyczki t. j. do r. 1956	—	2.500		16. listopada 1910.
	8	Krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych we Lwowie, *stały zasiłek* .	10.000	—		
	8a)	Krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych we Lwowie, kredyt *nadzwyczajny* na urządzenie kursu straży powodziowych	—	300		
	9	Urzędy pośrednictwa pracy, ryczałt na wydatki rzeczowe i ewentualne subwencye dla instytucyi i organizacyi, mających na celu opiekę nad wychodźtwem	36.500	—		
	10	Spółka ochrony i pomocy narodowej dla Białej, na budowę „Domu polskiego“ w Bielsku, corocznie do roku 1919 włącznie (w myśl uchwały sejmowej z 31. listopada 1908)	—	4.000		
	11	Rata XII. i XIII. gwarantowanej przez kraj pożyczki w kwocie 400.000 K dla gminy Zakopane na budowę wodociągów (aż do r. 1955)	22.012			
	12	Dotacya dożywotnia dla Władysława Mickiewicza, w myśl uchwały sejmowej z 2. listopada 1904 r.	4.000	—		
	13	Gminie miasta Krakowa na koszta przyjęcia wycieczek młodzieży i włościańskich	—	1.500		
		Do przeniesienia . .	173.512	8.300	—	

*

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XVI.		Z przeniesienia . .	173.512	8.300		16. listopada 1910.
	14	Krajowy Związek turystyczny, na koszta wydawnictwa i reklamy turystycznej	—	1.500		
	15	Gminie miasta Krakowa, na cele parku im. Dra Jordana	2.500	—		
	16	Dla czworga dzieci po ś. p. Stanisławie Wyspiańskim, aż do osiągnięcia pełnoletności, każdemu po 600 K (a to: dla Teodora do 31/10 1916 — dla Heleny do 30/5 1920 — dla Mieczysława do 7/9 1923 i dla Stanisława Franciszka 2-ga im. do 2/12 1925) .	2.400	—		
	17	Polskiemu Towarzystwu emigracyjnemu na koszta podróży informacyjnych i misyjnych w sprawie wychodźctwa *(do rozporządzalności Wydziału krajowego)*	—	5.000		
	18	Polskiemu Towarzystwu emigracyjnemu na założenie schroniska dla wychodźców *(do rozporządzenia Wydziału krajowego)*	—	6.000		
	19	Towarzystwo budowy tanich domów w Krakowie, do dyspozycyi Wydziału krajowego	—	2.000		
	20	Muzeum narodowe w krakowie, na zakupno dzieł artystycznej twórczości ludowej, *jednorazowo*	—	3.000		
		Suma wydatków .	178.412	25.800	204.212	

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XVI.		**Dochody.**				
	1	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych	—	—		
	2	Odsetki zwłoki od dodatków krajowych do podatków państwowych . . .	110.000	—		
	3	Bonifikacya z c. k. Skarbu państwa, za zrzeczenie się poboru dodatku krajowego do podatku osobisto-dochodowego	1,500.000	—		
		Uwaga. *Na posiedzeniu z dnia 16. października 1909 uchwalił Sejm przedłużyć do końca r. 1917 ustawę z dnia 24. czerwca 1898 Dz. u. kraj. Nr. 75. o uwolnieniu podatku osobisto dochodowego od wszelkich dodatków podlegających ustawodawstwu krajowemu.*				
	3a)	Bonifikacya z gal. funduszu propinacyjnego za ubytek w dochodach z dodatków do podatków opłacanych przez ten fundusz do r. 1898:				
		a) dla kraju . . . . 300.000 K *b)* „ powiatów . . . 100.000 „	—	—		
	4	Na uzupełnienie rat annuitetowych pożyczki 400.000 K, zaciągniętej na budowę wodociągu w Zakopanem:				
		a) z dzierżawy opłat gminnych od napojów spirytusowych 7.000 K *b)* z datku od stacyi klimatycznej . . . . . 5.000 „ *c)* z 20% dodatku gminnego w Zakopanem . . . . — „	12.000	—		
	5	Opłaty od pracodawców, którym przez urzędy pośrednictwa pracy dostarczono robotników lub służby. . . .	85 000	—		
	6	Rozmaite zwroty i inne nieprzewidziane dochody	1.500	—		
		Suma dochodów .	1,708.500	—	1,708.500	16. listopada 1910.

Fundusz krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XVII.		**DODATKI DO PODATKÓW.**				
	—	***Wydatki***	—	—	—	
	1	***Dochody***				
		od ogólnej sumy podatków 27,000.000 K, przyjmując wydatność 1 grosza na 270.000 K:				
		1. Od podatku gruntowego i domowego w sumie 20,287.558 K:				
		a) 89·1% w Galicyi wschodniej i zachodniej t. j. od 18,076.214 K po 72 g . 13,014.874 K				
		b) 10·9% w Wielkiem Księstwie Krakowskiem t. j. od 2,211.344 K po 67 g 1,481.600 „				
		2. Od podatku zarobkowego i innych podatków w sumie 6,712.442 K:				
		a) 89·1% w Galicyi wschodniej i zachodniej t. j. od 5,980.786 K po 78 g . 4,665.014 „				
		b) 10·9% w Wielkiem Księstwie Krakowskiem t. j. od 731.656 K po 73 g . 534.108 „	19,695.596	—	19,695.596	16. listopada 1910.

Na posiedzeniu 6. lutego 1894 uchwalił Sejm następującą ustawę o ulgach dla opodatkowanych miasta Krakowa, tudzież powiatów krakowskiego i chrzanowskiego, z powodu konwersyi długu indenmnizacyjnego Galicyi wschodniej, zachodniej i Wielk. Ks. Krak. *(zamiast ustawy uchwalonej na posiedzeniu sejmowem z dnia 20. maja 1893)*:

Art. I.

Przy wymiarze dodatków do podatków na potrzeby funduszu krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, będą opodatkowanym miasta Krakowa, tudzież powiatu krakowskiego i chrzanowskiego, przyznawane następujące ulgi:

Wymienieni opodatkowani opłacać będą w okresach poniżej wyrażonych od ilości groszy dodatku do każdej korony podatków bezpośrednich, dla całego kraju przyzwolonych — mniej:

W latach od r. 1894. do 1898. włącznie o 14 groszy
„ „ 1899. „ 1903. „ „ 11 „
„ „ 1904. „ 1908. „ „ 8 „
„ „ 1909. „ 1913. „ „ 5 „
„ „ 1914. „ 1916. „ „ 4 „
„ „ 1917. „ 1918. „ „ 2 „

Od roku 1919 będą wyżej wymienieni opodatkowani opłacać dodatki do podatków na potrzeby funduszu krajowego w tej samej wysokości, jaka dla opodatkowanych w całym kraju oznaczona bę zie.

Art. II.

Ustawa ta wchodzi w życie z dniem 1. stycznia 1894.

Krajowy szpital powszechny

we Lwowie.

(Do rubr. III. poz 4 wyd. i poz. 1 doch. funduszu krajowego).

BUDŻET

na rok

1911.

uchwalony na posiedzeniu sejmowem dnia 16. listopada 1910.

Z drukarni i lit. Piller-Neumanna we Lwowie.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki	Sumaryusz	Uchwała Sejmu						
		Fundusz						Razem
		chorych		położnic		Szpitala św. Zofii	Kliniki pedyatrycznej	
		szpitalny	kliniczny	szpitalny	kliniczny			
		Korony						
	Wydatki.							
I	Płace i emolumenta etatowe .	31.744	15 088	13.083	5 426	14.942	933	141.216
II	Koszta utrzymania osób nieetatowych							
	1. zwyczajne . .	82.352	46.433	13.104	18.056	20.078	5.909	185.932
	2. **nadzwyczajne** .	**540**	—	—	—	**180**	—	**720**
III	Pensye i emerytury . . .	31.180	—	1 792	—	—	—	32.972
IV	Zaopatrzenia i dary z łaski . .	1.671	—	273	—	—	—	1.944
V	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	90	70	20	20	—	—	200
VI	Remuneracye i zapomogi . .	4.466	1.677	520	577	552	48	7.840
VII	Koszta gospodarcze:							
	1. zwyczajne . .	162639	114887	34.013	49.210	26.571	8.139	395.459
	2. **nadzwyczajne** .	**300**	**1.060**	—	—	**18.970**	—	**20.330**
VIII	Koszta sanitarne:							
	1. zwyczajne . .	47.120	54.442	8.348	15 090	6.410	1.590	133.000
	2. **nadzwyczajne** .	**2.380**	—	—	—	**480**	—	**2.860**
IX	Koszta kancelaryjne . . .	2.700	2.100	550	650	400	470	6.870
X	Koszta kapliczne	216	192	48	72	60	12	60
XI	Utrzymanie budynków:							
	1 zwyczajne . .	20.490	13.186	3 712	4.912	1.800	740	44.900
	2. **nadzwyczajne** .	**1.609**	—	—	—	**30.000**	—	**31.609**
XII	Odsetki od kapitałów dłużnych .	3.520	—	—	—	—	—	3.520
XIII	Podatki i daniny	1.188	972	270	270	52	8	2.760
XIV	Rozmaite	6.261	1.382	828	615	454	65	9.605
XV	Zapomogi dla położnic . . .	—	—	14.000	—	—	—	14 000
XVI	Koszta utrzymania dzieci na bezpłatnym oddziale położnic . .	—	—	100	—	—	—	100
XVII	Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Zofii: 1. zwyczajne . .	—	—	—	—	—	—	—
	2. **nadzwyczajne** .	—	—	—	—	—	—	—
XVIII	Spłata pożyczek	15 234	—	—	—	6.600	—	21.834
	Razem . 1. zwyczajne .	470.871	250.429	90.661	94.898	77.979	17.914	1,002.752
	Razem . 2. **nadzwyczajne**	**7.829**	**1.060**	—	—	**49.630**	—	**58.519**
	Suma wydatków .	478.700	251.489	90.661	94.898	127.609	17.91	1,061.271
		730.189 K.		185.559 K		145 523 K.		

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki	Sumaryusz	Uchwała Sejmu						
		Fundusz						Razem
		chorych		położnic		szpitala św. Zofii	kliniki pedyatrycznej	
		szpitalny	kliniczny	szpitalny	kliniczny			
		Korony						
	Dochody.							
I	Dodatki	77.500	—	380	—	—	—	77.880
II	Opłaty pośmiertne	37.000	—	—	—	—	—	37.000
III	Zwroty kosztów leczenia	336.000	—	77.500	—	11.500	—	425.000
IV	Dochody z realności	3.000	—	—	—	—	—	3.000
V	Rozmaite	4.500	—	100	—	100	—	4.700
VI	Subwencye i zwroty od c. k. Skarbu	159.952	—	55.723	—	19 260	—	234.935
	Suma dochodów	617.952	—	133.703	—	30.860	—	782.515
	W porównaniu z wydatkami	730.189	—	185.559	—	145.523	—	1,061.271
	Okazuje się **niedobór**	**112237**	—	**51.856**	—	**114663**	—	**278.756**

Krajowy szpital powszechny we Lwowie

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu						
		Fundusz						Razem
		chorych		położnic		szpitala św. Zofii	klinik. pedyatrycznej	
		szpitalny	kliniczny	szpitalny	kliniczny			
		Korony						
	Wydatki							
I.	**Płace i emolumenta etatowe.**							
1.	Dyrektor: *a*) płaca . . . 6.400 K. *b*) dodatek pięcioletni . 800 „ *c*) „ na opał i światło 420 „	2.615	2.491	610	914	838	152	7.620
2.	*a*) 6 prymaryuszów: *α*) płaca po 3.000 K. . 18.000 K. *β*) dod. pięciol. po 600 K. 4.800 „	22.800	—	—	—	—	—	22.800
	b) 2 prymaryuszów, płaca po 2.400 K.	—	—	—	—	4.800	—	4.800
3.	*a*) 2 profesorów, jako prymaryuszów dla okulistyki i położnictwa po 1.300 K. 2.600 K. *b*) profesor, jako prymaryusz dla szpitala św. Zofii . 1 200 „	1.300	—	1.300	—	1.200	—	3.800
4.	Kierownik oddziału chorób zakaźnych: *a*) płaca . . . 3.000 K. *b*) 2 dod. pięciol. po 600 K. 1.200 „	4.200	—	—	—	—	—	4.200
5.	Kierownik pracowni röntgenologicznej, płaca . . .	2.400	—	—	—	—	—	2 400
6.	Chemik, płaca . . .	2.400	—	—	—	—	—	2.400
7.	10 sekundaryuszów I. kl.: *a*) płaca po 1.600 K. . 16.000 K. *b*) dodatek na mieszkanie po 400 K. . . 4.000 „	18.000	—	2.000	—	—	—	20.000
8.	12 sekundaryuszów II. kl.: *a*) płaca po 1.400 K. . 16.800 K. *b*) dodatek na mieszkanie dla 9-ciu po 400 K. . 3.600 „	13.600	—	3.600	—	3.200	—	20.400
	Do przeniesienia .	67.315	2.491	7.510	914	10.038	152	88.420

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu						
		Fundusz						Razem
		chorych		położnic		szpitala św. Zofii	kliniki pełyatrycznej	
		szpitalny	kliniczny	szpitalny	kliniczny			
		Korony						
I.	Z przeniesienia .	67.315	2.491	7.510	914	10.038	152	88.420
9	11 praktykantów lekarskich: *a*) adjutum po 600 K. . 6.600 K. *b*) na uzupełnienie adjutów po 200 K. rocznie po upływie każdego roku służby . . . 800 „	6.800	—	—	—	600	—	7.400
10	Akuszerka I. kl.: *a*) płaca . . . 800 K. *b*) dodatek pięcioletni . 80 „ *c*) wikt. . . . 600 „	—	—	1.480	—	—	—	1.480
11	Akuszerka II. kl.: *a*) płaca . . . 600 K. *b*) dodatek pięcioletni . 80 „ *c*) wikt . . . 600 „	—	—	1.280	—	—	—	1.280
12	2 kapelanów: *a*) płaca po 1.200 K. . 2.400 K. *b*) dodatek na mieszkanie po 400 K. 800 „	1.108	1.035	256	384	353	64	3.200
13	Rządca: *a*) płaca . . . . 2.800 K. *b*) dodatek pięcioletni . 400 „ *c*) wikt I. klasy . . 800 „ *d*) opał . . . 418 „ *e*) oświetlenie . . 70 „	1.625	1.382	359	538	494	90	4.488
14	2 oficyałów: *a*) płaca po 2.200 K. . 4.400 K. *b*) dodatki trzyletnie po 200 K. . . 400 „ *c*) dodatek aktywalny po 768 K. . . 1.536 „	2.201	2.100	485	728	696	126	6.336
15	3 asystentów: *a*) płaca po 1.600 K. . 4.800 K. *b*) dod. trzyletnie po 200 K . . . 300 „ *c*) dod. aktywalny dla 2-ch po 576 K. . . 1.152 „	2.270	2.006	457	706	688	125	6.252
16	Asystent w izbie przyjęcia: *a*) płaca . . . 1.600 K. *b*) dodatek trzyletni . 200 „	656	570	138	202	198	36	1.800
17	Inspicyent: *a*) płaca . . . 1.600 K. *b*) 3. dodatki trzyletnie po 200 K. . . 600 „ *c*) wikt II. kl. (wzmocn.) 720 „	1.008	950	234	350	320	58	2.920
	Do przeniesienia .	82.983	10.534	12.199	3 822	13.387	651	123.576

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu						
		Fundusz						Razem
		chorych		położnic		szpitala św. Zofii	kliniki pedyatryczuej	
		szpitalny	kliniczny	szpitalny	kliniczny			
		Korony						
I.	Z przeniesienia .	82.983	10.534	12.199	3.822	13.387	651	123.576
18	3 praktykantów: *a*) płaca po 1.200 K. . 3.600 K. *b*) dod. aktywalny dla 2-ch po 576 K. . . 1.152 „	1.765	1.564	322	484	522	95	4.752
19	Aptekarz: *a*) płaca . . . 2.200 K. *b*) dodatek aktywalny . 768 „	1.068	1.051	110	354	326	59	2.968
20	Maszynista: *a*) płaca . . . 1.600 K. *b*) 2 dodatki pięcioletnie 400 „ *c*) dodatek funkcyjny . 720 „	1.010	872	176	318	300	54	2 720
21	Woźny: *a*) płaca . . . 1.000 K. *b*) 5 dodatków pięcioletnich po 60 K. . . 300 „ *c*) dodatek osobisty . 100 „ *d*) dodatek na ubiór . 100 „	558	451	116	180	165	30	1.500
22	2 odźwiernych: *a*) płaca po 1.000 K. . 2.000K. *b*) dodatek na ubiór po 100 K. . . 200 „	870	616	160	268	242	44	2.200
	Razem .	88.244	15.088	13.083	5.426	14.942	933	137.716
	Do tego:							
23	Zaliczki na płace . . .	3.500	—	—	—	—	—	3.500
	Suma rubryki I.	91.744	15.088	13.083	5.426	14.942	933	141.216

Uchwała Sejmu z dnia 16. listopada 1910.

1. Sejm przyjmuje sprawozdanie Wydziału krajowego o objęciu na własność kraju szpitala św. Zofii do wiadomości i zatwierdza powiększenie etatu służby lekarskiej pomocniczej przy krajowym spitalu powszechnym we Lwowie o dwóch sekundaryuszów II. klasy i o jednego praktykanta adjutowanego.

2. Sejm zatwierdza wstawione do rubryki I. preliminarza budżetu szpitala lwowskiego na rok 1911:

a) Płace dla dwóch kierowników oddziałów szpitala św. Zofii po 2.400 K. rocznie — tudzież remuneracyę dla kierownika oddziału zakaźnego w tym szpitalu w kwocie 1.200 K. rocznie;

b) Sejm zatwierdza wstawioną w Rubryce I. preliminarza budżetu szpitala lwowskiego na r. 1911 kwotę 2.400 K. jako wynagrodzenie za kierownictwo pracowni roentgenologicznej.

3. Sejm przekazuje Wydziałowi krajowemu petycyę (L. s. 6.270) Dra Czarnika i Dra Schramma o zrównanie z prymaryuszami szpitala powszechnego, do ponownego rozpatrzenia i sprawozdania na najbliższej sesyi.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Posz zegółnienie	Uchwała Sejmu						Razem
		Fundusz						
		chorych		położnic		szpitala św. Zofii	kliniki pedyatrycznej	
		szpitalny	kliniczny	szpitalny	kliniczny			
		Korony						
II.	**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**							
24	Siostry Miłosierdzia: 1 zwyczajne:							
	a) Siostra przełożona:							
	α) płaca . . 180 K.							
	β) wikt . . . 436 „							
	γ) pranie bielizny . 44 „	344	112	46	66	79	13	660
	b) 29 Sióstr oddziałowych:							
	α) płaca po 180 K. . 5.220 K.							
	β) wikt po 436 K. . 12.644 „							
	γ) pranie bielizny po 43 K. 50 g. . 1.262 „	10.552	4.616	660	660	2.638	—	19.126
	c) 4 postulantki:							
	α) wikt po 426 K. . 1.744 K.							
	β) pranie bielizny po 43 K. 50 g. . 174 „	798	526	134	192	268	—	1.918
	d) 8 Sióstr w kuchni:							
	α) płaca po 180 K. 1.440 K.							
	β) wikt po 436 K. . 3.488 „							
	γ) pranie bielizny po 43 K. 50 g. . 348 „	2 344	1.297	369	528	632	106	5.276
	e) 3 Siostry w pralni:							
	α) płaca po 180 K. . 540 K.							
	β) wikt po 436 K. . 1 308 „							
	γ) pranie bielizny po 43 K. 50 g. . 130 „	818	536	146	204	234	40	1.978
	f) 2 Siostry w magazynie głównym i sprzętów:							
	α) płaca po 180 K. . 360 K.							
	β) wikt po 436 K. . 872 „							
	γ) pranie bielizny po 43 K. 50 g. . 87 „	570	329	94	132	158	36	1.319
	g) Siostra w szwalni:							
	α) płaca . . 180 K.							
	β) wikt . . . 436 „							
	γ) pranie bielizny . 44 „	344	112	46	66	79	13	660
	h) 2 Siostry w aptece:							
	α) płaca po 180 K. . 360 K.							
	β) wikt po 436 K. . 872 „							
	γ) pranie bielizny po 43 K. 50 g. . 87 „	570	329	94	132	158	36	1.319
	Do przeniesienia .	16.340	7.857	1.589	1.980	4.246	244	32.256

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu						
		Fundusz						Razem
		chorych		położnic		szpitala św. Zofii	kliniki pedyatry znej	
		szpitalny	kliniczny	szpitalny	kliniczny			
		Korony						
II.	Z przeniesienia .	16.340	7.857	1.589	1.980	4.246	344	32.256
24	**2. nadzwyczajne:**							
	wstępne dla 4 Sióstr oddziałowych, przyjąć się mających po 180 K.	**540**	—	—	—	**180**	—	**720**
	Wydatki poz. 24							32.976
25	2 pomocników kapelana. .	140	124	32	48	48	8	400
26	Wynagrodzenie za czynności techniczne	624	204	84	120	144	24	1.200
27	Dyetaryusze: płaca 5 po 3 K. 50 g. dziennie 6.388 K. „ 5 „ 3 „ — „ „ 5.475 „	4.210	3.493	1.000	1.500	1.423	237	11.863
28	Wikt I klasy:							
	a) dla lekarza dyżurnego oddz. chorych	990	—	—	—	—	—	990
	b) dla lekarza dyżurn. oddz. położnic	—	—	520	—	—	—	520
	c) dla lekarza dyżurn. szpitala św. Zofii	—	—	—	—	990	—	990
	d) dla aptekarza dyżurnego .	192	63	26	37	44	8	370
29	Wikt II. kl. dla akuszerki dyżurnej	—	—	320	—	—	—	320
30	Dla 4 funkcyonaryuszów, pełniących służbę w izbach przyjęcia szpitala, szpitala św. Zofii, zakładu i kliniki położ.-ginekolog. tudzież w klinice ogólnej, wikt po 720 K. .	720	720	360	360	360	360	2.880
31	2 stypendya stałe dla akuszerek po 240 K. . . .	—	—	480	—	—	—	480
32	3 pomocników aptekarza: *a)* płaca dla 2 po 2.640 K. 5.280 K. *b)* „ „ 1 . . 2.400 „	3.110	2.504	220	770	922	154	7.680
33	Pomocnik inspicyenta: *a)* płaca 600 K. *b)* wikt 600 „	624	204	84	120	144	24	1.200
34	Służba oddziałowa: 1) Oddział chorych (szpitalny): *a)* płaca: 1 nadzorcy oddź. kił. . 480 K. 2 nadzorczyń oddź. kił. i zakaźnego po 360 K. 720 „ 33 dozorców po 192 K. 6.336 K. 25 dozorczyń po 168 K. 4.200 „ 61 osób.							
	Do przenies. { 1. zwyczajne 11.736 K. 2. **nadzwycz.** .	26.950 **540**	15.169 —	4.715 —	4.935 —	8.321 **180**	1.059 —	61.149 **720**

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienia		Uchwała Sejmu: Fundusz chorych szpitalny	chorych klinicznY	położnic szpitalny	położnic kliniczny	szpitala św. Zofii	kliniki pedyatrycznej	Razem
					Korony				
H.	Z przenies.: 1. zwyczajne	11.736 K.	26.950	15.169	4.715	4.935	8.321	1.059	61.149
	2. **nadzwycz.**	.	**540**	—	—	—	**180**	—	**720**
34	*b*) dodatek dla 14 sług, zajętych na oddziale obserwac. i zakaźnym po 24 K. rocznie . . .	336 „							
	c) na podwyższenie płac w ciągu roku przypadaj. dla dozorców i dozorcz.	2.784 „							
	d) wikt: dla nadzorcy i 2 nadzorczyń po 600 K. . .	1.800 „							
	dla 58 osób po 290 K.	16.820 „							
	e) bluzy dla 61 osób po 33 K. . . .	2.013 „	35.489	—	—	—	—	—	35.489
	2) Oddział chorych (kliniczny): *a*) płaca: 20 dozorców po 192 K	3.840 K.							
	14 dozorczyń po 168 K.	2.352 „							
	34 osób. *b*) na podwyższenie płac w ciągu roku przypadające dla dozorców i dozorczyń . . .	1.488 „							
	c) wikt dla 34 osób po 290 K. . . .	9.860 „							
	d) bluzy dla 34 osób po 33 K. . . .	1.122 „	—	18 662	—	—	—	—	18.662
	3) Oddział położnic (szpitalny): *a*) płaca: 9 dozorczyń po 168 K.	1.512 K.							
	b) na podwyższenie płac w ciągu roku przypadaj.	384 „							
	c) wikt dla 9 osób po 290 K. . . .	2.610 „							
	d) bluzy dla 9 osób po 33 K. . . .	297 „	—	—	4.803	—	—	—	4.803
	4) Oddział położnic (kliniczny): *a*) płaca: 1 nadzorczyni . .	360 K.							
	14 dozorczyń po 168 K. .	2.352 „							
	15 osób. *b*) na podwyższenie płac w ciągu roku przypadające dla dozorczyń .	816 „							
	c) wikt: dla nadzorczyni . .	600 „							
	dla 14 osób po 290 K.	4.060 „							
	d) bluzy dla 15 osób po 33 K. . . .	495 „	—	—	—	8.683	—	—	8.683
	Do przeniesienia 1. zwyczajne	.	62.439	33.831	9.518	13.618	8.321	1 059	128.786
	2. **nadzwyczajne**		**540**	—	—	—	**180**	—	**720**

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu						
		Fundusz						Razem
		chorych		położnic		szpitala św. Zofii	kliniki pedyatrycznej	
		szpitalny	kliniczny	szpitalny	kliniczny			
		Korony						
II	Z przeniesienia { 1. zwyczajne .	62.439	33.831	9.518	13.618	8.321	1.059	128.786
	2. **nadzwyczajne**	**540**	—	—	—	**180**	—	**720**
84	5) Szpital św. Zofii:							
	a) płaca dla 14 dozorczyń po 168 K. . . 2.352 K.							
	b) dodatek dla 4 sług, zajętych na oddziale zakaźnym po 24 K. rocznie 96 „							
	c) na podwyższenie płac w ciągu roku przypadające 430 „							
	d) wikt dla 14 osób po 290 K. . . . 4.060 „							
	e) bluzy dla 14 osób po 33 K. . . . 462 „	—	—	—	—	7.400	—	7.400
	6) Klinika pedyatryczna:							
	a) płaca:							
	1 nadzorczyni . . 840 K.							
	4 dozorczyń po 168 K. 672 „							
	5 osób							
	b) na podwyższenie płac w ciągu roku przypadające dla dozorczyń . 96 „							
	c) wikt:							
	1 nadzorczyni . . 600 „							
	4 dozorczyń po 290 K. 1.160 „							
	d) bluzy dla 5 osób po 33 K. . . . 165 „	—	—	—	—	—	3.533	3.533
	Wydatki poz. 34.							78.570
85	**Służba domu:**							
	1) Oddział chorych (szpitalny):							
	a) płaca:							
	1 łaziennego (bez wiktu) 600 K.							
	1 dozorczyni laborant. (bez wiktu) . . 480 „							
	1 sługi . . . 288 „							
	3 sług po 240 K. . 720 „							
	7 „ „ 216 „ . . 1.512 „							
	3 „ „ 192 „ . 576 „							
	16 osób.							
	b) wikt: 14 osób po 290 K. 4.060 „							
	c) bluzy dla 16 osób po 15 K. . . . 240 „	8.476	—	—	—	—	—	8.476
	Do przeniesienia { 1. zwyczajne .	70.915	33.831	9.518	13.618	15.721	4.592	148.195
	2. **nadzwyczajne**	**540**	—	—	—	**180**	—	**720**

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu						
		Fundusz						Razem
		chorych		położnic		szpitala św. Zofii	kliniki pedyatrycznej	
		szpitalny	kliniczny	szpitalny	kliniczny			
		Korony						
II.	Z przeniesienia { 1. zwyczajne .	70.915	33.831	9.518	13.618	15.721	4.592	148.195
	2. **nadzwyczajne**	540	—	—	—	180	—	720
35	2) Oddział chorych (kliniczny):							
	a) płaca:							
	1 odźwiernego a zarazem dozorcy pompy przy ul. Piekarskiej . . 360 K.							
	1 odźwiern. przy ul. Pijarów 360 „							
	1 palacza do kaloryferów 360 „							
	3 parobków do posług po 192 K. . . . 576 „							
	6 osób							
	b) wikt:							
	dla 2 odźwiernych i 1 palacza z kolacyą mięsną po 370 K. . . 1.110 „							
	dla 3 parobków po 290 K. 870 „							
	c) dodatek na mundur dla 2 odźwiernych po 100 K. 200 „							
	d) dodatek na umundurowanie 3 parobków po 55 K. 165 „							
	e) bluzy dla 1 palacza . 15 „	—	4.016	—	—	—	—	4.016
	3) Oddział położnic z kliniką położn.-ginekol.:							
	a) płaca:							
	1 palacza przy kaloryferach 360 K.							
	1 parobka przy gł. bramie wchod. 240 „							
	4 parobków do posług po 192 K. 768 „ 1.368 K.							
	6 osób							
	b) wikt dla palacza z kolacyą mięsną 370 K. wikt dla 5 parobk. po 290 K. 1.450 „ 1.820 „							
	c) bluzy dla 6 osób po 15 K. . . . 90 „	—	—	1.639	1.639	—	—	3.278
	4) Szpital św. Zofii:							
	a) płaca 2 parobków po 216 K. . . . 432 K.							
	b) wikt dla 2 parobków po 290 K. . . 580 „							
	c) bluzy dla 2 parobków po 15 K. . . 30 „	—	—	—	—	1.042	—	1.042
	Do przeniesienia { 1. zwyczajne .	70.915	37.847	11.157	15.257	16.763	4.592	156.531
	2. **nadzwyczajne**	540	—	—	—	180	—	720

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu						
		Fundusz						Razem
		chorych		położnic		szpitala św. Zofii	kliniki pedyatryczney	
		szpitalny	kliniczny	szpitalny	kliniczny			
		Korony						
II.	Z przeniesienia { 1. zwyczajne	70.915	37.847	11.157	15.257	16.763	4.592	156.531
	2. **nadzwyczajne**	**540**	—	—	—	**180**	—	**720**
35	5) klinika pedyatryczna:							
	a) płaca 1 parobka a zarazem palacza . . 360 K.							
	b) wikt z kolacyą mięsną 370 „							
	c) bluzy . . . 15 „	—	—	—	—	—	745	745
	Wydatki pozycyi 35							17.557
36	Służba wspólna:							
	a) płaca:							
	1 pomocnika maszynisty, zarazem ślusarza . 600 K.							
	1 chłopca w ślusarni . 240 „							
	2 palaczy 1 = 480 K, 1 = 420 K. . . 900 „							
	1 ogrodnika . . . 600 „							
	1 lampiarza (bez wiktu) . 600 „							
	1 stolarza . . . 480 „							
	2 stróży nocnych (bez wiktu) po 700 K. . . 1.400 „							
	2 kapliczych po 240 K. . 480 „							
	4 parobków 1 = 288 K, 1 = 240 K, 2 po 192 K. . 912 „							
	15 osób							
	b) wikt:							
	1 pomocnika maszynisty . 650 „							
	1 ogrodnika . . . 720 „							
	2 palaczy, 1 chłopca i stolarza z kolacyą mięsną po 370 K. . . . 1.480 „							
	2 kapliczych i 4 parobków po 290 K. . 1.740 „							
	c) bluzy dla 10 osób po 33 K. . . . 330 „	4.001	3 680	779	1.113	1.336	223	11.132
37	Służba kuchenna:							
	a) płaca 14 sług po 192 K. 2.688 K.							
	b) na dodatki starszeństwa dla 10 sług po 24 K. rocz. 240 „							
	c) wikt po 290 K. . 4.060 „							
	d) na fartuchy, kaftaniki itp. po 15 K. . 210 „	2.947	2.032	501	716	859	143	7.198
	Do przeniesienia { 1. zwyczajne	77.863	43.559	12.437	17.086	18.958	5.703	175.606
	2. **nadzwyczajne**	**540**	—	—	—	**180**	—	**720**

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu						
		Fundusz						Razem
		chorych		położnic		szpitala św. Zofii	kliniki pedyatryczuej	
		szpitalny	kliniczny	szpitalny	kliniczny			
		Korony						
II.	Z przeniesienia { 1. zwyczajne .	77.863	43.559	12.437	17.086	18.958	5.703	175.606
	{ 2. **nadzwyczajne**	540	—	—	—	180	—	720
38	Służba w piekarni:							
	a) płaca:							
	1 piekarza kierownika (bez wiktu) . 1.140 K.							
	1 piekarza czeladnika (bez wiktu i mieszkania) . 960 „							
	1 piekarza (czeladn ka) 420 „							
	1 pomocnika . . 240 „							
	4 osoby							
	b) wikt: dla 1 czeladnika 370 „							
	dla 1 pomocnika 290 „							
	c) bluzy dla 4 osób po 33 K. . . . 132 „	1.322	1.130	248	355	426	71	3.552
39	Służba w pralni:							
	a) płaca:							
	1 starszego parobka . 360 K.							
	2 sług po 192 K. . 384 „							
	3 osoby							
	b) wikt:							
	dla starszego parobka 370 „							
	dla 2 sług po 290 K. 580 „							
	c) bluzy dla 3 osób po 15 K. 45 „	653	546	122	174	209	35	1.739
40	Służba w magazynie głównym i sprzętów:							
	a) płaca: 2 sług po 192 K. 384 K.							
	b) wikt: 2 „ „ 290 K. 580 „							
	c) bluzy: 2 „ „ 15 K. 30 „	402	284	70	99	119	20	994
41	Służba w aptece:							
	a) płaca:							
	1 laboranta (bez wiktu) . 1.000 K.							
	2 pomocników 1 = 360 K.							
	1 = 240 K. . . 600 „							
	b) wikt dla 2 osób po 290 K. . . . 580 „							
	c) bluzy dla 3 osób po 15 K. 45 „	896	642	155	222	266	44	2.225
41a	Laborant do pracowni Roentgena, płaca (bez wiktu i pomieszkania) .	720	—	—	—	—	—	720
42	Pranie bielizny służby oddziałowej	496	272	72	120	100	36	1.096
	Razem . { 1. zwyczajne .	82.352	46.433	13.104	18.056	20.078	5.909	185.932
	{ 2. **nadzwyczajne** .	540	—	—	—	180	—	720
	Suma rubryki II. .	82.892	46.433	13.104	18.056	20.258	5.909	186.652

Uchwała Sejmu z dnia 16 listopada 1910.

1. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by dla podniesienia poziomu jakościowego krajowej służby szpitalnej, jak najrychlej przystąpił do reorganizacyi tej służby, zarówno co do przygotowania jej do zawodu, jak i co do warunków jej bytu, tudzież by jak najrychlej przedstawił Sejmowi odpowiednie wnioski w tej mierze.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by wziął poprawę wiktu służby w szpitalu powszechnym we Lwowie pod rozwagę i z wykonania tego polecenia zdał Sejmowi sprawę na najbliższej sesyi.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i Pozycyi	oszczególnienie	Uchwała Sejmu						
		Fundusz						Razem
		chorych		położnic		szpitala św. Zofii	kliniki pedyatrycznej	
		szpitalny	kliniczny	szpitalny	kliniczny			
		Korony						
III.	**Pensye i emerytury.**							
43	Finger Fryderyka, wdowa po b. profesorze kliniki	630	—	—	—	—	—	630
44	Neuhauser Karolina, wdowa po b. prymaryuszu	1.200	—	—	—	—	—	1.200
45	Jaroszyńska Eugenia, wdowa po b. oficyale	613	—	53	—	—	—	666
46	Köstlich Józefa, wdowa po b. oficyale	613	—	53	—	—	—	666
47	Marczak Helena, wdowa po b. pisarzu	644	—	56	—	—	—	700
48	Piro Karol, b. odźwierny	567	—	49	—	—	—	616
49	Dr. Kilarski Józef, b. prymaryusz	2.391	—	—	—	—	—	2.391
50	Gralewska Zofia, wdowa po oficyale	1.058	—	92	—	—	—	1.150
51	Feigel Katarzyna, wdowa po prosektorze	1.288	—	112	—	—	—	1.400
52	Kołakowski Józef, b. dyetaryusz	773	—	67	—	—	—	840
53	Bogusz Wiktor, b. oficyał	1.244	—	108	—	—	—	1.352
54	Dr. Głowacki Bolesław, b. dyrektor	3.717	—	323	—	—	—	4.040
55	Widman Michalina, wdowa po prymaryuszu	1.200	—	—	—	—	—	1.200
56	Maruszczak Karolina, b. akuszerka	—	—	404	—	—	—	404
57	Jezierska Leontyna, wdowa po pisarzu	828	—	72	—	—	—	900
58	Lewicki Jan, b. pisarz	696	—	61	—	—	—	757
59	Jurkiewicz Maryanna, wdowa po odźwiernym *a*) pensya wdowia 590 K. *b*) dod. na wychowanie 3 dzieci 128 „	676	—	42	—	—	—	718
60	Chodzikiewicz Maryan, b. pisarz	918	—	80	—	—	—	998
61	Malinowska Matylda, wdowa po b. rządcy	1.104	—	96	—	—	—	1.200
62	Lisowski Jan, b. aptekarz	1.052	—	92	—	—	—	1.144
63	Dr. Sawicki Edward, b. prymaryusz	4.800	—	—	—	—	—	4.800
64	Berthleff Marya, sierota po dyrektorze	368	—	32	—	—	—	400
65	Dr. Opolski Wiktor b. prymaryusz	4.800	—	—	—	—	—	4.800
	Suma rubryki III.	31.180	—	1.792	—	—	—	32.972
IV.	**Zaopatrzenia i dary z łaski.**							
66	Wacnik Agata, b. dozorczyni	128	—	—	—	—	—	128
67	Grochowska Rozalia, wdowa po odźwier.	221	—	19	—	—	—	240
68	Sempik Marya, wdowa po parobku	110	—	10	—	—	—	120
69	Dekańska Eugenia, wdowa po dyetar.	92	—	8	—	—	—	100
70	Baranowski Dymitr b. łazienny	420	—	36	—	—	—	456
71	Koszta utrzymania 3 emerytowanych Sióstr Miłosierdzia, ryczałt po 300 K.	700	—	200	—	—	—	900
	Suma rubryki IV.	1.671	—	273	—	—	—	1.944

Uchwała Sejmu z dnia 16 listopada 1910.

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by zastanowił się nad sprawą ujednolicenia norm emerytalnych dla wszystkich funkcyonaryuszy krajowych i przedstawił Sejmowi wnioski w tej mierze na najbliższej sesyi.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu						
		Fundusz						Razem
		chorych		położnic		Szpitala św. Zofii	Kliniki pedyatrycznej	
		szpitalny	kliniczny	szpitalny	kliniczny			
		Korony						
V 72	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych**	90	70	20	20	—	—	200
VI	**Remuneracye i zapomogi.**							
73	Dla funkcyonaryuszy szpitalnych .	1.380	1.100	250	370	76	24	3.200
74	Dla bezpłatnych praktykantów lekarskich, pełniących służbę w szpitalu dłużej 1 roku . . .	1.380	—	120	—	—	—	1.500
75	Dla bezpłatnych praktykantów lekarskich za spisywanie protokołów sekcyjnych . . .	1.060	81	31	28	—	—	1.200
76	Dla konsulenta okulistycznego szpitala św. Zofii (Dr. Bednarskiego).	—	—	—	—	400	—	400
77	Gratyfikacye dla służby szpitalnej .	646	496	119	179	76	24	1.540
	Suma rubryki VI. .	4.466	1.677	520	577	552	48	7.840
VII.	**Koszta gospodarcze.**							
78	Żywienie chorych: *a*) Zwykła strawa i dodatki: Oddział chorych: 4.409 dni leczenia na klasie I. i II. po 1 K. 50 g. . 6.614 K. 194.069 dni leczenia na klasie III. po 45 g. 87.331 „ 93.945 K. Oddział położnic: 765 dni leczenia na klasie I. i II. po 1 K. 50 g. . 1.148 K. 20.678 dni leczenia na klasie III. po 46 g. . . 9.512 „ 10.660 „ Oddział klinik ogólnych: 42.975 dni leczen. po 1 K. 26 g. 54.148 „ Oddział kliniki położnic: 18.392 dni lecz po 1 K. 08 g. 19.859 „ Szpital św. Zofii: 36.499 dni leczenia po 44 g. 16.060 „ Klinika pedyatryczna: 5.500 dni leczenia po 72 g. 3.960 „	93.945	54.148	10.660	19.859	16.060	3.960	198.632
	Do przeniesienia .	93.945	54.148	10.660	19.859	16.060	3.960	198.632

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu						
		Fundusz						Razem
		chorych		położnic		szpitala św. Zofii	kliniki pedyatrycznej	
		szpitalny	kliniczny	szpitalny	kliniczny			
		Korony						
VII.	Z przeniesienia .	93.945	54.148	10.660	19.859	16 060	3.960	198 632
78	*b*) 8 Sióstr Mił. w kuchni } patrz *c*) koszta utrzymania służby kuchennej . } rubr. II. poz. 24	—	—	—	—	—	—	—
	d) opał i para do gotowania w kuchni	2.330	1.750	280	440	632	168	5 600
	e) naczynia i sprzęty kuchenne .	620	450	60	100	79	21	1.330
	f) pieczywo dla chorych (oprócz tego patrz rubr. II. poz. 38) .	10.764	3.739	729	755	2.190	440	18.617
	g) wino dla chorych . . .	2.430	1.480	60	260	170	—	4.400
79	Opał sal łazienek i innych ubikacyj w szpitalu i klinikach:							
	a) drzewem i węglem . .	12.300	15.000	8.000	9.700	2.400	240	47.640
	b) gazem aparatów sterylizacyjnych kuchenek i wentylatorów .	1.810	2.630	420	830	200	—	5.890
	c) ryczałt dla kliniki pedyatr. (zwrot od c. k. Rządu) . . .	—	—	—	—	—	800	800
80	Oświetlenie w szpitalu i klinikach:							
	a) naftą z dotyczącemi potrzebami *b*) gazem „ „ (Oprócz tego patrz rubr. II. poz. 36)	1.200 600	700 1.000	300 280	100 232	350 —	438 —	3.088 2.112
	c) elektryczne	5.500	16.700	3.100	6.700	—	—	32.000
	d) ryczałt dla kliniki pedyatrycznej (Zwrot c. k. Rządu) . .	—	—	—	—	—	800	800
	Do przeniesienia .	131499	97.597	23.889	38.976	22.081	6.867	320.909

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu						
		Fundusz						Razem
		chorych		położnic		szpitala św. Zofii	kliniki pedyatrycznej	
		szpitalny	kliniczny	szpitalny	kliniczny			
		Korony						
VII.	Z przeniesienia . .	131499	97.597	23.889	38.976	22.081	6.867	320.909
81	Sprzęty zakupno i naprawa:							
	1. zwyczajne .	4.620	2.900	700	1.200	500	80	10.000
	2. **nadzwyczajne**:							
	a) na zakupno wózka dla chorych oddz. chirurg cz. . . .	**300**	—	—	—	—	—	**300**
	b) na uzupełnienie inwentarza sprzętów kliniki wewnętrznej . .	—	**1.060**	—	—	—	—	**1.060**
	c) na uzupełnienie inwentarza sprzętów szpitala św. Zofii .	—	—	—	—	**10.221**	—	**10.221**
82	Fiakrowe dla rządcy . . .	140	124	32	48	44	12	400
83	Utrzymanie konia z naprawą wozów	140	124	32	48	44	12	400
84	Utrzymanie ogrodu pacerowego i warzywnego (oprócz tego patrz rubr. II. poz. 36) . .	160	142	140	158	102	18	720
85	Utrzymanie pralni:							
	a) opał, praczki i inne potrzeby .	5.780	3.200	2.900	3.000	800	320	16.000
	b) ryczałt za pranie bielizny służby oddziałowej . . .	—	—	—	—	—	—	—
	c) 2 Siostry Miłosierdzia w pralni (patrz rubr. II. poz. 24c i 42)							
86	Bielizna, pościel i odzież:							
	a) zakupno naprawa . .	17.300	3.600	4.400	2.700	1.200	300	29.500
	b) 3 Siostry Miłosierdzia w magazynie bielizny (patrz rubr. II. poz. 24 d. e.) . . .	—	—	—	—	—	—	—
	2. nadzwyczajne:							
	na uzupełnienie inwentarza bielizny dla szpitala św. Zofii . .	—	—	—	—	**8.749**	—	**8.749**
87	Słoma do sienników . . .	1.200	—	—	—	—	—	1.200
88	Opłata za wodę z wodociągów miejskich:							
	a) dla oddziałów szpitalnych i klinicz.	1.800	7.200	1.920	3.030	1.800	330	16.130
	b) ryczałt dla kliniki pedyatryczn. (zwrot od c. k. Rządu) . .	—	—	—	—	—	200	200
	Razem 1. zwyczajne	162.639	114.887	34.013	49.210	26.571	8.139	395.459
	Razem 2. **nadzwyczajne.**	**300**	**1.060**	—	—	**18.970**	—	**20 330**
	Suma rubryki VII. .	162.939	115.947	34.013	49.210	45.541	8.139	415.789

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu						
		Fundusz						Razem
		chorych		położnic		szpitala św. Zofii	kliniki pedyatrycznej	
		szpitalny	kliniczny	szpitalny	kliniczny			
		Korony						
VIII	**Koszta sanitarne.**							
89	Lekarstwa:							
	a) dla oddziałów szpitaln. i klinicz.	17.000	17.300	2.000	6.120	1.360	220	44.000
	b) ryczałt dla kliniki pedyatrycznej (zwrot od c k. Rządu)	—	—	—	—	—	200	200
89a	Utrzymanie apteki:							
	a) 2 Siostry Miłosierdzia w magazynie sanitarnym . . .	—	—	—	—	—	—	—
	b) 3 laborantów w aptece . . (patrz rubr. II. poz. 24 f i 41)							
90	Ambulatoryum	2.020	5.600	580	100	400	—	8.700
91	Potrzeby sanitarne:							
	a) dla oddziałów szpitaln. i klinicz.	19.000	24.000	4.500	7.500	3.400	550	58.950
	b) ryczałt dla kliniki pedyatrycznej (zwrot od c k. Rządu) . .	—	—	—	—	—	600	600
92	Utrzymanie pracowni Röntgena:							
	1. zwyczajne .	1.200	—	—	—	—	—	1.200
	2. **nadzwyczajne**:							
	na uzupełnienie urządzenia pracowni	**1.100**	—	—	—	—	—	**1 100**
93	Szczudła, buty, opaski, okulary itp.	1.800	350	600	150	650	—	3.550
94	Laboratoryum	600	510	50	40	—	—	1.200
95	Wino stare dla ciężko chorych .	250	580	50	120	-	—	1.000
96	Instrumenta chirurgiczne:							
	1. zwyczajne .	3.100	6.000	500	1.000	500	—	11.100
	2. **nadzwyczajne**:							
	a) na oftalmoskop i perymetr dla oddziału nerwowego . .	**340**	—	—	—	—	—	**340**
	b) na centryfugę elektryczną dla oddziału nerwowego . .	**140**	—	—	—	—	—	**140**
	c) na mikroskop dla oddziału nerw.	**800**	—	—	—	—	—	**800**
	d) na etui intubacyjne dla szpitala św. Zofii	—	—	—	—	**480**	—	**480**
97	Koszta pogrzebowe . . .	2.150	102	68	60	100	20	2.500
	Razem . 1. zwyczajne .	47.120	54.442	8.348	15.090	6.410	1.590	133.000
	Razem . 2. **nadzwyczajne**	**2.380**	—	—	—	**480**	—	**2 860**
	Suma rubryki VIII.	49.500	54.442	8.348	15.090	6 890	1.590	135.860

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu — Fundusz: chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	szpitala św. Zofii	kliniki pedyatryznej	Razem
		Korony						
IX.	**Koszta kancelaryjne.**							
98	Druki, litografie, potrzeby do pisania koszta inserc yjne itp.							
	a) dla oddziałów szpitalnych i klinicznych	2.700	2.100	550	650	400	70	6.470
	b) ryczałt dla kliniki pedyatrycznej (zwrot od c. k. Rządu) . .	—	—	—	—	—	400	400
	Suma rubryki IX.	2.700	2.100	550	650	400	470	6.870
X.99	**Koszta kapliczne**	216	192	48	72	60	12	600
XI.	**Utrzymanie budynków.**							
100	Konserwacye i reparacye: 1. zwyczajn:							
	a) dla oddziałów szpitaln. i klinicz.	13.000	9.500	2.500	3.500	1.000	300	29.800
	b) ryczałt dla kliniki pedyatrycznej (zwrot od c. k. Rządu) . .	—	—	—	—	—	300	300
	2. nadzwyczajne:							
	a) na pokrycie przekroczenia na adaptacye wychodków . .	**4.609**	—	—	—	—	—	**4.609**
	b) na dalszę roboty rekonstrukcyjne w szpitalu św. Zofii . .	—	—	—	—	**30.000**	—	**30.000**
101	Utrzymanie maszyny i wodociągów .	1.950	1.750	640	860	430	70	5.700
102	Pompowanie wody prądem elektrycz.	4.130	840	200	230	—	—	5.400
103	Asekuracya budynków . . .	552	384	182	132	215	35	1.500
104	Kominiarze i straż ogniowa . .	858	712	190	190	215	35	2.200
	Razem { 1. zwyczajne .	20.490	13.186	3.712	4.912	1.860	740	44.900
	Razem { **2. nadzwyczajne**	**4.609**	—	—	—	**30.000**	—	**31.609**
	Suma rubryki XI.	25.099	13.186	3.712	4.912	31.860	740	79.509

Uchwała Sejmu z dnia 16 listopada 1910.

1.) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by przygotował i przedstawił Sejmowi wnioski co do rekonstrukcyi i zmodernizowania gmachu szpitala powszechnego we Lwowie w takim czasie, aby przebudowa ta mogła rozpocząć się bezpośrednio po ukończeniu budowy klinik.

2.) Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o budowie krajowego Zakładu dla chorych zakaźnych przy szpitalu lwowskim.

3.) Sejm zatwierdza przedłożony plan i kosztorys budowy pawilonów obecnie na 120 łóżek dla chorych zakaźnych przy szpitalu lwowskim obliczony na kwotę 1,200.000 koron.

4.) Sejm zmieniając pierwotną uchwałę swą z dnia 24. stycznia b. r. co do przyznanego tymczasowego kredytu na cel powyższy w kwocie 400.000 K., upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia w Banku krajowym pożyczki na koszta budowy powyższej w sumie 1,200.000 K., względnie w takiej kwocie, jaka okaże się potrzebną dla uzyskania tego kapitału w gotówce.

5.) Sejm upoważnia Wydział krajowy do wstawiania do budżetu krajowego odpowiednich rat anuitetowych na umorzenie tej pożyczki przez cały okres amortyzacyjny.

6.) Sejm zatwierdza kosztorys robót inwestycyjnych w budynku szpitala św. Zofii obliczony na kwotę 91.230 K. i upoważnia Wydział krajowy do wstawienia do preliminarza budżetu szpitala lwowskiego na rok 1912 kredytu w kwocie 40.000 K. jako resztę wydatku na dokończenie robót inwestycyjnych w budynku szpitala św. Zofii.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu						
		Fundusz						Razem
		chorych		położnic		szpitala św. Zofii	kliniki pedyatrycznej	
		szpitalny	kliniczny	szpitalny	kliniczny			
		Korony						
XII	**Odsetki od kapitałów dłużnych funduszowi stypendyjnemu Głowińskiego.**							
105	5% od kwoty 6.705 złr. 03 kr. m. k. = 14.080 K. 36 g. za część budynku, użytego dawniej na oddz. położnic	704	—	—	—	—	—	704
106	5% od kwoty 26.020 złr 11 kr. m. k. = 56.322 K. 36 g. za część budynku, użytego dla oddziału chorych .	2.816	—	—	—	—	—	2.816
	Suma rubryki XII.	3.520	—	—	—	—	—	3.520
XIII 107	**Podatki i daniny** . . .	1.188	972	270	270	52	8	2.760
XIV	**Rozmaite.**							
108	Utrzymanie biblioteki . . .	552	—	48	—	—	—	600
109	Połowa kosztów utrzymania szkoły dla dozorczyń . . . . ,	1.800	—	200	—	—	—	2.000
110	Przypadkowe:							
	a) zastępstwo chorych i urlopowanych funkcyonaryuszy . .	645	280	80	80	99	16	1.200
	b) ubezpieczenie pensyjne . .	456	344	110	110	96	12	1.128
	c) ubezpieczenie służby od wypadków	97	78	25	25	20	5	250
	d) abonament za połączenia telefoniczne	301	—	85	—	41	—	427
	e) koszta sądowe, portorya i inne nieprzewidziane . . .	2.410	680	280	400	198	32	4.000
	Suma rubryki XIV.	6.261	1.382	828	615	454	65	9.6 5
XV	**Zapomogi dla położnic.**							
111	Dla położnic, opuszczających wraz z dziećmi zakład . . .	—	—	14.000	—	—	—	14 000
XVI	**Koszta utrzymania dzieci, zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic.**							
112	Wynagrodzenie mamek za karmienie dzieci, których matki na oddział chorych zostały przeniesione .	—	—	100	—	—	—	100
XVII	**Koszta utrzymania dzieci w szpitaliku św. Zofii.**							
113	*a*) w oddziale szpitalnym:							
	1. zwyczajne .	—	—	—	—	—	—	—
	2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—	—	—
	b) w klinice pedyatrycznej . .	—	—	—	—	—	—	—
	Razem 1. zwyczajne .	—	—	—	—	—	—	—
	Razem 2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—	—	—
	Suma rubryki XVII	—	—	—	—	—	—	—
	(patrz poszczególne rubryki niniejszego budżetu)							

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu						
		Fundusz						Razem
		chorych		położnic		szpitala św. Zofii	kliniki pedyatrycznej	
		szpitalny	kliniczny	szpitalny	kliniczny			
		Korony						
XVIII	**Spłata pożyczek.**							
114	Umorzenie pożyczki 101.400 K, zaciągniętej w Banku krajowym na zakupno realności od Markowskiej: *a)* XII i XIII rata kapit. 994 K. 78 g. *b)* procent . . 3.835 „ 49 „ *c)* dod. administr. . 239 „ 73 „ *d)* stemple . . — „ 20 „	5.070	—	—	—	—	—	5.070
115	Umorzenie pożyczki 110.000 K, zaciągniętej w Banku krajowym na pokrycie wydatków inwestycyjnych: *a)* VI i VII rata kapitału 948 K. 67 g. *b)* procent . . 4.283 „ 60 „ *c)* dod. administr. . 267 „ 73 „ *d)* stemple . . — „ 20 „	5.500	—	—	—	—	—	5.500
116	Umorzenie pożyczki 50.000 K, zaciągniętej w Banku krajowym przez Komitet szpitala św. Zofii na budowę kliniki pedyatrycznej (spłacalna w 33 latach): *a)* VII i VIII rata kapit. 748 K. 52 g. *b)* procent . . 2.132 „ 99 „ *c)* dod. administr. . 118 „ 49 „ *d)* stemple . . — „ 20 „	—	—	—	—	3.000	—	3.000
117	Umorzenie pożyczki 60.000 K., zaciągniętej w Banku krajowym przez Komitet szpitala św. Zofii na budowę kliniki pedyatrycznej (spłacalna w 33 latach): *a)* VI i VII rata kapitału 876 K. 90 g. *b)* procent . . 2.579 „ 77 „ *c)* dod. administr. . 143 „ 33 „ *d)* stemple . . — „ 20 „	—	—	—	—	3.600	—	3.600
118	Umorzenie pożyczki 97.000 K. (w gotówce 86.900 K.), zaciągnąć się mającej w Banku krajowym na kupno gruntów pod budowę klinik (spłacalna w 44 latach): I i II rata półroczna w kapitale i odsetkach po 2.332 K. . . .	4.664	—	—	—	—	—	4.664
	Suma rubryki XVIII.	15.234	—	—	—	6.600	—	21.834

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu						
		Fundusz						Raze m
		chorych		położnic		szpitala św. Zofii	kliniki pedyatryczuej	
		szpitalny	kliniczny	szpitalny	kliniczny			
		Korony						
	DOCHODY.							
I.	**Dodatki.**							
1	Od c. k. Skarbu za 682 m. drzewa opałowego, część przypadająca na te oddziały	3.500	—	380	—	—	—	3.880
2	Od kasy miejskiej $^1/_5$ część dochodów z myta	74.000	—	—	—	—	—	74.000
	Suma rubryki I.	77.500	—	380	—	—	—	77.880
II. 3	**Opłaty pośmiertne** . . .	37.000	—	—	—	—	—	37.000
III.	**Zwroty kosztów leczenia.**							
4	Od funduszu krajowego galicyjskiego	236000	—	55.000	—	9.000	—	300.000
5	Od samopłacących . . .	78.000	—	20.000	—	2.000	—	100.000
6	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych	22.000	—	2.500	—	500	—	25.000
	Suma rubryki III.	336000	—	77.500	—	11.500	—	425.000
IV.	**Dochody z realności i ogrodu.**							
7	Dochód z ogrodu szpitalnego .	—	—	—	—	—	—	—
8	Czynsz od c. k. Rządu za użyte ubikacye na szkołę i klinikę położnych	2.000	—	—	—	—	—	2.000
9	Czynsz z realności, nabytych od hr. Łosiowej, Dr. Goreckiego i Dr. Czernego	1.000	—	—	—	—	—	1.000
	Suma rubryki IV.	3 000	—	—	—	—	—	3.000

Krajowy szpital powszech we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu						
		Fundusz						Razem
		chorych		położnic		Szpitala św. Zofii	Kliniki pedyatrycznej	
		szpitalny	kliniczny	szpitalny	kliniczny			
		Korony						
V.	**Rozmaite.**							
10	Rozmaite nieprzewidziane . .	1.000	—	100	—	100	—	1.200
11	Zwrot zaliczek na płace . .	3.500	—	—	—	—	—	3.500
	Suma rubryki V.	4.500	—	100	—	100	—	4.700
VI.	**Subwencye i zwroty od c. k. Skarbu.**							
12	Zwrot nadwyżki kosztów utrzymania chorych ponad normę szpitalną:							
	a) w klinikach ogólnych i klinice położniczej . . .	159952	—	55.723	—	—	—	215.675
	b) ryczał za leczenie dzieci w klinice prdyatrycznej . .	—	—	—	—	10.000	—	10.000
13	Datek tytułem przyczynienia się do kosztów budowy kliniki pedyatrycz.	—	—	—	—	8.800	—	8.800
14	Wynagrodzenie za zużycie wewnętrznego urządzenia budynku kliniki pedyatrycznej	—	—	—	—	460	—	460
	Suma rubryki VI.	159952	—	55.723	—	19.260	—	234.935

Krajowy zakład dla obłąkanych

na Kulparkowie

(Do Rubr. III. poz. 6 wyd. i poz. 2 doch. funduszu krajowego.)

BUDŻET

na rok

1911.

uchwalony na posiedzeniu sejmowem dnia 16. listopada 1910.

Z drukarni i lit. Piller-Neumanna we Lwowie.

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki	Sumaryusz.	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
		Korony		
	WYDATKI.			
I.	Płace i emolumenta etatowe	97.011	—	97 011
II.	Koszta utrzymania osób nieetatowych	231 523	—	231.523
III.	Pensye i emerytury	18 871	—	18.871
IV.	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	864	—	864
V.	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	80	—	80
VI.	Remuneracye i zapomogi	4.785	—	4.785
VII.	Koszta gospodarcze zakładu	440 190	—	440 190
VIII.	„ „ folwarku	28.214	—	28.214
IX.	„ sanitarne	21.600	—	21.600
X.	„ kancelaryjne	3.000	—	3.000
XI	„ kapliczne	500	—	500
XII.	„ utrzym. budynków, dróg dojazdowych i urządzeń	32.360	56.147	88.507
XIII.	Podatki z ekwiwalentem i daniny	130	—	130
XIV.	Rozmaite	14.228	—	14.228
XV.	Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe	120	—	120
XVI.	Spłata pożyczek	105.689	—	105.689
	Suma wydatków	999.165	56.147	1,055 312
	DOCHODY.			
I.	Odsetki od kapitałów i efektów	216	—	216
II.	Dodatki	1.500	—	1.500
III.	Dochody z dóbr	40.520	—	40 520
IV.	Zwroty kosztów leczenia	903.200	—	903.200
V.	Rozmaite	10.750	—	10.750
	Suma dochodów	956.186	—	956 186
	W porównaniu z wydatkami	1,055.312	—	1,055.312
	Okazuje się **niedobór**	**99.126**	—	**99.126**

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Uchwała Sejmu Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace i emolumenta etatowe.**			
	1	Dyrektor:			
		a) płaca . . . . . 6.400 K.			
		b) dodatek funkcyjny . . . . 1.000 „			
		c) I. dodatek pięcioletni . . . 800 „	8.200	—	8.200
	2	3 prymaryuszów:			
		a) płaca po 3.400 K. . . . 10.200 K.			
		b) dodatki funkcyjne po 1.000 K. . . 3.000 „			
		c) dodatki pięciolet. po 600 „ . . 2.400 „	15.600	—	15.600
	3	4 sekundaryuszów:			
		a) płaca po 2.100 K. . . . . 8.400 K.			
		b) dodatki funkcyjne po 1.000 K. . . 4.000 „			
		c) dodatki pięcioletnie po 400 „ . . 1.571 „			
		d) dodatek dla 1 sekundaryusza za kierownictwo pracownią naukową . . 1.000 „	14.971	—	14.971
	4	3 lekarzy asystentów:			
		a) płaca po 1.500 K. . . . . 4.500 K.			
		b) dodatki funkcyjne po 1.000 K. . . 3.000 „	7.500	—	7.500
	5	*a)* 2 adjuta dla lekarzy po 1 500 K. . . 3.000 K.			
		b) wikt I. kl. dla 2 adjutowanych lekarzy rocznie po 816 K. . . . . 1.632 „	4.632	—	4.632
	6	2 kapelanów:			
		a) płaca po 800 K. . . . . 1.600 K.			
		b) relutum za wikt rz. kat. kapel. . . 816 „			
		c) wikt w naturze gr. kat. kapel. . . 816 „			
		d) dodatki pięcioletnie po 100 K. . . 300 „	3.532	—	3.532
	7	Rządca:			
		a) płaca . . . . . 2.800 K.			
		b) dodatek funkcyjny . . . . 960 „	3.760	—	3.760
	8	2 oficyałów:			
		a) płaca po 2.200 K. . . . 4.400 K.			
		b) dodatki funkcyjne po 800 K. i 768 K. 1.568 „			
		c) dodatki pięcioletnie po 300 K. . . 900 „	6.868	—	6.868
	9	3 asystentów:			
		a) płaca po 1.600 K. . . . . 4.800 K.			
		b) dodatki funkcyjne: dwa po 800 K. jeden 576 K . . . . . 2.176 „			
		c) dodatki trzyletnie po 200 K. . . 600 „	7.576	—	7.576
	10	2 praktykantów:			
		a) płaca po 1.200 K. . . . . 2.400 K.			
		b) dodatki funkcyjne po 576 K. . . 1.152 „	3.552	—	3.552
		Do przeniesienia . .	76.191	—	76.191

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Uchwała Sejmu Razem
			Korony		
I		Z przeniesienia . .	76.191	—	76.191
	11	Maszynista: *a)* płaca . . . . 1.600 K. *b)* dodatek funkcyjny . . 800 „ *c)* 1 dodatek pięcioletni . 100 „	2.500	-	2.500
	12	Inspicyent zakładu: *a)* płaca . . . 1.600 K. *b)* dodatek funkcyjny . 800 „ *c)* „ trzyletni . 200 „	2.600	—	2.600
	13	Woźny: *a)* płaca . . . . . 1.000 K. *b)* dodatek na ubiór . . . 100 „ *c)* dodatek osobisty . . . 50 „ *d)* 5 dodatków pięcioletnich po 60 K. 300 „	1.450	—	1.450
	14	Odźwierny przy furcie zakładowej: *a)* płaca . . . . . 1.000 K. *b)* dodatek na ubiór . . . . 100 „ *c)* dodatek osobisty . . . . 50 „ *d)* 4 dod. pięciol. po 60 K. . . 240 „	1.390	—	1.390
	15	Odźwierny przy bramie wjazdowej: *a)* płaca . . . . . 1.000 K. *b)* dodatek na ubiór . . . . 100 „ *c)* 2 dodatki pięcioletnie po 60 K. . 120 „	1 220	—	1 220
		Razem . .	85.351	—	85.351
		Do tego:			
	16	Zaliczki na płace	2.500	—	2.500
	17	Opał i oświetlenie mieszkań (drzewo w sążach 4 metr., nafta w kilogramach) funkcyonaryuszów zakładu: 192 sągów drzewa po 42 K . 8.064 K 3.424 klg. nafty á 32 h. . 1.096 „	9.160	—	9.160
		Suma rubryki I. .	97.011	—	97.011

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Uchwała Sejmu Razem
				Korony		
II.		**Koszta utrzymania osób nietatowych.**				
	18	Siostry Miłosierdzia:				
		a) 26 Sióstr Miłosierdzia oddziałowych:				
		α) płaca rocznie po 180 K. . .	4.680 K.			
		β) wikt po 450 K	11.700 „			
		γ) pranie bielizny po 25 K . .	650 „	17.030	—	17.030
		b) 7 Sióstr Miłosierdzia w kuchni:				
		α) płaca po 180 K.	1.260 K.			
		β) wikt po 450 „	3.150 „			
		γ) pranie bielizny po 25 K. . .	175 „	4.585	—	4.585
		c) Siostra Miłosierdzia w magazynie sprzętów:				
		α) płaca	180 K.			
		β) wikt	450 „			
		γ) pranie bielizny	25 „	655	—	655
		d) 2 Siostry Miłosierdzia w pralni:				
		α) płaca po 180 K.	360 K.			
		β) wikt po 450 K.	900 „			
		γ) pranie bielizny po 25 K. . .	50 „	1.310	—	1.310
		e) 2 Siostry Miłosierdzia w szwalni:				
		α) płaca po 180 K.	360 K.			
		β) wikt po 450 K.	900 „			
		γ) pranie bielizny po 25 K. . .	50 „	1.310	—	1.310
	19	4 dyetaryuszów:				
		a) płaca po 2 K. dziennie . . .	2.920 K.			
		b) relutum za wikt po 720 K. . .	2.880 „			
		c) opał 16 sągów drzewa á 42 K. . . 672 K.				
		d) oświetlenie 336 klg. nafty á 32 h . . . 107 „ 52 gr.	780 „	6.580	—	6.580
	20	Wikt I. klasy dla 2-ch adjutowanych lekarzy rocznie po 816 K. (patrz rubr. I. poz. 5 b) . . .		—	—	—
	21	Służba wyższa:				
		a) płaca ślusarza starszego zarazem pomocnika maszynisty . . .	720 K.			
		płaca ślusarza	600 „			
		„ stolarza	600 „			
		„ krawca	600 „			
		Do przeniesienia .	2.520 K.	31.470	—	31 470

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Uchwała Sejmu Razem
				Korony		
II.		Z przeniesienia	2.520 K.	31.470	—	31.470
	21	*a*) płaca:				
		„ szewca	540 „			
		„ introligatora	480 „			
		„ lakiernika	480 „			
		„ 4 palaczy po 400 K. . .	1.600 „			
		„ 4 palaczy po 288 „ . .	1.152 „			
		„ chłopca w ślusarni . . .	120 „			
		„ pomocnika odźwiernego przy bramie głównej	516 „			
			7.408 K.			
		b) wikt dla 12 osób II. kl. służbowy po 540 K. . . . 6.480 K.				
		wikt dla 4 osób z kolacyą mięsną po 360 K. . 1.440 „				
		wikt dla 1 osoby zwykły . 290 „	8.210 „			
		c) bluzy, fartuchy dla 16 osób po 13 K.	208 „			
		d) dodatek na mundur dla pomocnika odźwiernego	100 „	15.926	—	15.926
	22	Służba oddziałowa:				
		a) płaca: 130 dozorców rocznie po 228 K.	29.640 K.			
		80 dozorczyń „ „ 204 K.	16.320 „			
		razem 210 osób				
		b) na uzupełnienie, tudzież podwyżki płac w ciągu roku 1911 przypadające dla dozorców i dozorczyń i dodatki dla służby na oddziałach, wymagających większej pracy	17.064 „			
		c) wikt z pieczywem dla 210 osób po 360 K.	75.600 „			
		d) *α*) wierzchnie ubranie dla 197 dozorców chorych po 25 K	4.925 „			
		β) bluzy dla 13 sług po 13 K. . .	169 „	143.718	—	143.718
		e) na pranie bielizny służby oddź. dla 210 osób po 8 K.		1.680	—	1.680
	23	Premie dla dozorców: Jakóba Romanowskiego, Stefana Hanaczewskiego, Mateusza Kloca i dozorczyń: Nastki Dawidowicz i Amalii Horobczuk, za wysłużonych 10 lat po 10 dukatów w złocie czyli razem 50 dukatów po 12 Kor.		600	—	600
	24	Służba domu: *a*) płaca:				
		2 stróżów nocnych po 288 K. . .	576 K.			
		2 posługaczy do izby przyjęcia chorych jeden 360 K, drugi 240 K. . .	600 „			
		1 lampiarza	216 „			
		1 dozorcy trupiarni . . .	288 „			
		6 osób Do przeniesienia .	1.680 K.	193.394	—	193.394

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie			Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Uchwała Sejmu Razem
					Korony		
II.		Z przeniesienia .		1.680 K.	193.394	—	193.394
	24	*a*) płaca:					
		1 dozorcy odczyszczalni kanałów (bez wiktu)		960 „			
		1 „ toru kolejowego wewnętrznego .		240 „			
		1 sługi księży		168 „			
		1 „ kancelaryjnego . . .		192 „			
		2 kanalarzy zarazem grabarzy po 192 K.		384 „			
		1 diaka dochodzącego (bez wiktu) .		240 „			
		1 kościelnego dochodzącego (bez wiktu)		240 „			
		1 parobka do magazynu drzewa i węgla		420 „			
		6 parobków po 192 K. . . .		1.152 „			
		2 „ „ 168 „ . . .		336 „			
		1 posługaczki laboratoryum . . .		240 „			
		razem 24 osób		6.252 K.			
		b) wikt z pieczywem:					
		α) dla 3 osób wedle normy dla dozorców po 360 K.		1.080 „			
		β) dla 17 osób po 290 K. . . .		4.930 „			
		γ) „ 1 posługacza dla izby przyj. wikt II. kl. służbowy		540 „			
		c) bluzy dla 20 osób po 13 K. . .		260 „	13.062	—	13.062
	25	Służba kuchenna i magazynowa:					
		a) płaca dla 2 po 240 K. .	480 K.				
		„ „ 2 „ 216 „ .	432 „				
		„ „ 4 „ 192 „ .	768 „				
		„ „ 3 „ 180 „ .	540 „				
		„ „ 4 „ 168 „ .	672 „	2.892 K.			
		b) wikt 15 sług po 290 K. . . .		4.350 „			
		c) fartuchy, czepki i bluzy dla 15 sług po 14 K.		210 „	7.452	—	7.452
	26	Służba w piekarni:					
		a) płaca piekarza (bez wiktu)	1.200 K.				
		„ 2 pomocników po 960 K. (bez wiktu) . .	1.920 „				
		płaca 1 pomocnika . .	288 „				
		„ 1 parobka . .	192 „	3.600 K.			
		b) wikt 1 pomocnika III. klasy z kolacyą mięsną . .	360 K.				
		wikt 1 parobka . .	290 „	650 „	4.250	—	4.250
	27	Utrzymanie 2 woźniców:					
		a) płaca 240 K. i 192 K. . . .		432 K.			
		b) wikt po 290 K.		580 „			
		Do przeniesienia .		1.012 K.	218.158	—	218.158

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Uchwała Sejmu Razem
				Korony		
II.		Z przeniesienia	1.012 K.	218.158	—	218.158
	27	*c*) na wierzchne ubrania po 25 K.	50 „	1.062	—	1.062
	28	Utrzymanie ogrodnika: *a*) płaca	288 K.			
		b) wikt III. kl. z kolacya mięsną	360 „	648	—	648
	29	Służba w pralni: *a*) płaca 1 parobka . 288 K. „ 12 dziewek po 168 K. . 2.016 „	2 304 K.			
		b) wikt dla 13 osób po 290 K.	3.770 „			
		c) bluzy i fartuchy dla 13 osób po 13 K.	169 „	6.243	—	6.243
	30	Służba w szwalni: *a*) płaca dla 2 szwaczek po 360 K.	720 K.			
		b) „ „ 4 „ „ 288 K.	1.152 „			
		c) wikt dla 6 szwaczek po 290 K.	1.740 „	3.612	—	3.612
		1 dozorczyni: *a*) płaca	240 K.			
		b) wikt III. kl. z kolacyą mięsną	360 „	600	—	600
	31	Wynagrodzenie za czynności techniczne		1.200	—	1.200
		Suma rubryki II.		231.523	—	231.523
		Uchwała Sejmu z dnia 16 listopada 1910. Petycyę L. 6.848 służby etatowej krajowego Zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie, *odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania z ewentualnym projektem unormowania płac tejże służby zgodnie z żądaniem petentów.*				
III.		**Pensye i emerytury.**				
	32	Dr. Dobiński Włodzimierz, były prymaryusz		1.134	—	1.134
	33	Węgrzyn Jan, były dozorca		120	—	120
	34	Krzyżak Antoni, były dozorca		288	—	288
	35	Dr. Pluciński Michał, b. prymaryusz		3.596	—	3.596
	36	Dżuła Roman, były dozorca		160	—	160
	37	Długosz Apolonia. była dozorczyni		192	—	192
	38	Hinke Filomena, była dozorczyni		272	—	272
	39	Olszowy Jędrzej, b. dozorca		164	—	164
	40	Sebzda Katarzyna, b. dozorczyni		288	—	288
	41	Kalita Karol, b. oficyał: *a*) emerytura	3.114 K.			
		b) stały dar z łaski	507 „	3.621	—	3.621
	42	Neusserowa Emilia, wdowa po dyrektorze		1.400	—	1.400
	43	Mroczko Rozalia, była dozorczyni		240	—	240
	44	Fanti Stanisław, b. rządca		3.125	—	3.125
	45	Wytyczakowska Paulina, była dozorczyni		176	—	176
	46	Borysławski Dmytro, były dozorca		175	—	175
		Do przeniesienia		14.951	—	14.951

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Uchwała Sejmu Razem
				K o r o n		
III.		Z przeniesienia . .		14.951	--	14.951
	47	Lisicki Jan, były dozorca		452	—	452
	48	Łuczków Paraskiewia, była dozorczyni . . .		218	—	218
	49	Krogulska Zofia, wdowa po pisarzu:				
		a) pensya wdowia . . .	790 K			
		b) dod. na wychow. 2 dzieci . .	158 „	948	—	948
	50	Szczepańska Wanda, wdowa po oficyale:				
		a) pensya wdowia	1.200 K			
		b) dodatek na wychowanie 3 dzieci .	360 „	1.560	—	1.560
	51	Niżnik Józef, były dozorca (umarł)		—	—	—
	52	Janikowska Marya, była dozorczyni		258	—	258
	53	Wajda Jan b. dozorca		226	—	226
	54	Łątkowa Henryka była dozorczyni		258	—	258
		Suma rubryki III. .		18.871	—	18.871
IV.		**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.**				
	55	Tobiasiewicz Edward, dożywotnia zapomoga . .		120	—	120
	56	Kamiński Jan, dożywotnia zapomoga		172	—	172
	57	Kubrakiewicz Franciszka, wdowa po maszyniście doż. zap.		400	—	400
	58	Kuźmicha Onufry, b. dozorca, dożywotnia zapomoga .		172	—	172
		Suma rubryki IV. .		864	—	864
		Uchwała Sejmu z dnia 16. listopada 1910.				
		1. Sejm przyznaje w drodze łaski Franciszkowi Mościckiemu b. dozorcy odczyszczalni biologicznej w kraj. zakładzie dla obłąkanych w Kulparkowie dożywotnę zaopatrzenie w rocznej wysokości 200 (dwieście) Koron.				
		2. Sejm upoważnia Wydział kraj., aby do każdorocznego budżetu kraj. zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie wstawiał tytułem zaopatrzenia dla Franciszka Mościckiego kwotę 200 Koron.				
V.	59	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych** . .		80	—	80
VI.		**Remuneracye i zapomogi.**				
	60	Za sprawdzanie recept		20	—	20
	61	Dla funkcyonaryuszy szpitalnych		3.000	—	3.000
	62	Gratyfikacye dla służby zakładowej . . .		1.765	—	1.765
		Suma rubryki VI. .		4.785	—	4.785
VII.		**Koszta gospodarcze zakładu.**				
	63	Żywienie chorych:				
		a) zwykła strawa i dodatki:				
		I. klasy 5.500 dni po 1K.25 g. 6.875 K.				
		II. „ 24.500 „ „ 1 „25 „ 30.625 „				
		III. „ 535.000 „ „ 0 „37 „ 197.950 „	235.450 K			
		od tego za sprzedane odpadki z kuchni	2.000 „	233.450	—	233.450
		Do przeniesienia . .		233.450	—	233.450

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyj	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Uchwała Sejmu Razem
			Korony		
VII.		Z przeniesienia .	233.450	—	233.450
	63	*b)* 7 Sióstr Miłosierdzia w kuchni (patrz rubr. II. poz. 18 b)	—	—	—
		c) Służba kuchenna i magazynowa (patrz rubr. II. poz. 25.)	—	—	—
		d) opał do kuchni	7.500	—	7.500
		e) naczynia i sprzęty kuchenne	2.400	—	2.400
		f) pieczywo z piekarzem, pomocnikami i drzewem (oprócz tego patrz rubr. II. poz. 26 a)	53.000	—	53.000
	64	Opał sal, łazienek i innych ubikacyj	52.000	—	52.000
	65	Oświetlenie: nafta, świece i t. p. (oprócz tego patrz rubr. II. poz. 24)	11.400	—	11.400
	66	Sprzęty gospodarcze:			
		a) zakupno i naprawa	6.000	—	6.000
		b) Siostra Miłosierdzia w magazynie sprzętów (patrz rubr. II. poz. 18 c)	—	—	—
	67	Utrzymanie koni z woźnicami, naprawą wozów, uprzęży i t. p. (oprócz tego patrz rubr. II. poz. 27) .	4.000	—	4.000
	68	Utrzymanie parku, ogrodów spacerowych oraz utrzymanie ogrodnika (oprócz tego patrz rubr. II. poz. 28) .	400	—	400
	69	*a)* Utrzymanie pralni i służby (oprócz tego patrz rubr II. poz. 29.)	7.040	—	7.040
		b) 2 Siostry Miłos. w pralni (patrz rubr. II. poz. 18 d) .	—	—	—
		c) na pranie bielizny służby oddź. dla 210 osób po 8 K. (patrz rubr. II. poz. 22 e)	—	—	—
	70	Bielizna, pościel i odzież:			
		a) zakupno i naprawa	30.000	—	30.000
		c) 2 Siostry Miłosierdzia *d)* 6 szwaczek . . *e)* 1 dozorczyni . . (patrz rubr. II. poz. 18 c i 30)	—	—	—
	71	Słoma do sienników	5.000	—	5.000
	72	Opłata za wodę z wodociągów miejskich . . .	28.000	—	28.000
		Suma rubryki VII.	440.190	—	440.190

Uchwała Sejmu z dnia 16 listopada 1910.

Przedłożone przez Wydział krajowy do L. W. 101.982|1910 w wykonaniu uchwalonego w poprzednim roku polecenia sprawozdanie o zaprowadzeniu w krajowym zakładzie dla obłąkanych w Kulparkowie oświetlenia elektrycznego i własnego wodociągu, *przyjmuje się do wiadomości z wezwaniem, aby na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył wnioski wraz z kosztorysami elektrycznego oświetlenia w Krajowym Zakładzie dla obłąkanych w Kulparkowie, jakoteż zaprowadzenia tamże własnego wodociągu.*

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
VIII.		**Koszta gospodarcze folwarku.**			
	73	Gospodarstwo rolne	8.483	—	8 483
	74	Krowiarnia	12.542	—	12.542
	75	Trzoda chlewna	2.712	—	2.712
	76	Ogród warzywny:	4.477	—	4.477
		Suma rubr. VIII	28.214	—	28.214
IX.		**Koszta sanitarne.**			
	77	Lekarstwa z apteki na recepty	1.600	—	1.600
	78	Lekarstwa w materyałach i potrzeby sanitarne	18.000	—	18.000
	79	Instrumenta chirurgiczne	400	—	400
	80	Utrzymanie prosektoryum	200	—	200
	81	Koszta pogrzebowe ubogich chorych i Sióstr Miłosierdzia, tudzież utrzymanie cmentarza	1.000	—	1.000
	82	Laboratoryum	400	—	400
		Suma rubryki IX.	21.600	—	21.600
X.		**Koszta kancelaryjne.**			
	83	Druki, litografie, potrzeby do pisania, koszta inserc yjne i t. p.	3.000	—	3.000
XI.		**Koszta kapliczne.**			
	84	Utrzymanie kaplicy	500	—	500

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Uchwała Sejmu Razem
			Korony		
XII.		**Koszta utrzymania budynków, dróg dojazdowych i urządzeń.**			
	85	Konserwacye i reparacye z pokostowaniem podłóg, czyszczenie kanałów i filtra 1. zwyczajne . . .	18.400	—	18.400
		2. *nadzwyczajne*:			
		a) Na urządzenie 3-ch stacyj telefonicznych (dolne separatki i żandarmerya)	—	926	926
		b) na urządzenie łazienek dla Sióstr Miłosierdzia .	—	546	546
		c) wymiana parkanów drewnianych na żelazno-betonowe	—	14.621	14.621
		d) wymiana parkanów zniszczonych na drewniane pełne	—	3.454	3.454
		e) wymiana wychodków ogrodowych drewnianych na murowane	—	6.600	6.600
		f) na rozszerzenie oczyszczalni biologicznej . .	—	30.000	30.000
	86	Utrzymanie urządzeń mechanicznych	4.000	—	4.000
	87	Asekuracya budynków i ruchomości	2.560	—	2 560
	88	*a*) Czyszczenie kominów . . . . 1.800 K.			
		b) Utrzymanie straży ogniowej . . . 300 „	2.100	—	2.100
	89	Utrzymanie dróg:			
		a) dojazdowej ze Lwowa do Kulparkowa 2.300 K.			
		b) wewnątrz zakładu . . . . 1.500 „			
		c) toru kolejowego dojazdowego . . 1.500 „	5.300	—	5.300
	90	Wynagrodzenie za czynności techniczne (patrz rubr. II. poz. 31)	—	—	—
		Suma rubryki XII .	32.360	56.147	88.507
XIII.	91	**Podatki z ekwiwalentem i daniny** . . .	130	—	130
XIV.		**Rozmaite.**			
	92	Utrzymanie bilioteki lekarskiej	600	—	600
	93	Książki i czasopisma dla chorych	600	—	600
	94	Myto drogowe	240	—	240
	95	Utrzymanie pracowni introligatorskiej . .	1.500	—	1.500
	96	Przypadkowe:			
		a) ubezpieczenie służby i robotników od wypadku tudzież ubezpieczenie pensyjne dyetaryuszy .	938	—	938
		b) zabawy z tańcami i wycieczki chorych . .	1.500	—	1.500
		Do przeniesienia .	5.378	—	5.378

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	5.378	—	5.378
	96	*c*) zastępstwo chorych i urlopowanych funkcyonaryuszów	1.000	—	1.000
		d) koszta komisyjne	100	—	100
		e) koszta uroczystości rozdania nagród służbie, dozorującej chorych	160	—	160
		f) ryczałt na wydatki przełożonego obszaru dworskiego	40	—	40
		g) fiakry dla Sióstr Miłosierdzia, ich spowiednika, inżyniera Wydziału krajowego nadzorującego roboty konserwacyjne, pastora na pogrzeby ewangelików .	100	—	100
		h) zaliczki na koszta przywozu i odstawienia umysłowo chorych do zwrotu od gmin przynależności .	3.000	—	3.000
		i) za użycie telefonu ze Lwowa do Kulparkowa .	250	—	250
		k) czynsz najmu pomieszkań dla funkcyonaryuszy zakładu	2.400	—	2.400
		l) wynagrodzenie chorych za prace w kancelaryi zakładu	800	—	800
		m) inne nieprzewidziane	1.000	—	1.000
		Suma rubryki XIV.	14.228	—	14.228
XV.	97	**Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe**	120	—	120
XVI.		**Spłata pożyczek.**			
	98	Umorzenie pożyczki, zaciągniętej w Banku krajowym w kwocie 1,258.200 K. na budowę pawilonów:			
		a) XII. i XIII. rata kapitału . 12.343 K. 50 g.			
		b) 4% odsetki . . . 47.591 „ 98 „			
		c) dodatek administracyjny . 2.974 „ 52 „			
		d) stemple . . . — „ 20 „	62.910	—	62.910
	99	Umorzenie dodatkowej pożyczki, zaciągniętej w Banku kraj. w kwocie 352.000 K. na budowę pawilonów:			
		a) IX. i X. rata kapitału . . 3.237 K 77 g			
		b) 4% odsetki . . . 13.517 „ 38 „			
		c) dodatek administracyjny . . 844 „ 85 „			
		d) stemple . . . . — „ 20 „	17.600	—	17.600
		Do przeniesienia . .	80.510	—	80.510

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Uchwała Sejmu Razem
			Korony		
XVI.		Z przeniesienia .	80.510	—	80.510
	100	Umorzenie pożyczki, zaciągniętej z majątku zarodowego w kwocie 4.000 K. na budowę pawilonów: *a)* VI. rata kapitału . . . 400 K. *b)* 4% odsetki . . . . 80 „	480	—	480
	101	Umorzenie pożyczki, zaciągniętej w gal. Kasie oszczędności w kwocie 80.000 K. na budowę pawilonów: *a)* XIII. ostatnia rata kapitału . . .	2.699	—	2.699
	102	Umorzenie dodatkowej pożyczki, zaciągnąć się mającej w Banku kraj. (w gotówce 416.000 K.) na pokrycie niedoboru funduszu budowy pawilonów: I. i II. rata kapitału z odsetkami	22.000	—	22.000
		Suma rubryki XVI.	105.689	—	105.689
I.		**DOCHODY.**			
	1	**Odsetki od kapitałów i efektów.**			
		a) 4% od reszty kapitału 2.000 K., wypożyczonego z majątku zarodowego, funduszowi budowy . . .	80	—	80
		b) 4% od listów zastaw. Banku kraj. im. wartości 2.000 K.	80	—	80
		c) 4% od ks. wkładkowej Banku krajowego . .	56	—	56
		Suma rubryki I. .	216	—	216
II.		**Dodatki.**			
	2	Od c. k. Skarbu, relutum za drzewo opałowe . .	1.300	—	1.300
	3	Od kasy miejskiej na utrzymanie drogi publicznej z Kulparkowa do Lwowa	200	—	200
		Suma rubryki II. .	1.500	—	1.500

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Uchwała Sejmu Razem
			Korony		
III.		**Dochody z dóbr**			
	4	Z gospodarstwa rolnego	9.770	—	9.770
	5	„ krowiarni	16.750	—	16.750
	6	„ trzody chlewnej	6.000	—	6.000
	7	„ ogrodu warzywnego	8.000	—	8.000
		Suma rubr. III. . .	40.520	—	40.520
IV.		**Zwroty kosztów leczenia**			
	8	Od funduszu krajowego galicyjskiego	750.000	—	750.000
	9	Od samopłacących	149.000	—	149.000
	10	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych .	4.200	—	4.200
		Suma rubryki IV. .	903.200	—	903.200
V.		**Rozmaite.**			
	11	Zwroty zarobku chorych w myśl §. 22 statutu . .	1.500	—	1.500
	12	Zwroty zaległych kosztów przywozu i odstawienia .	3.000	—	3.000
	13	Zwroty zaliczek udzielonych na płace	2.500	—	2.500
	14	Dochody z pracowni introligatorskiej	2.500	—	2.500
	15	Za użycie karawanu zakładowego do pogrzebów płatnych	150	—	150
	16	Przypadkowe:			
		a) ze sprzedaży rzeczy z użytku wydzielonych .	500	—	500
		b) depozyty po zmarłych	500	—	500
		c) inne drobne nieprzewidziane	100	—	100
		Suma rubryki V. . .	10.750	—	10.750

Krajowy szpital św. Łazarza

w Krakowie.

Do rubryki III. poz. 7. wydatków i poz. 3. dochodów funduszu krajowego.

BUDŻET

na rok

1911.

uchwalony na posiedzeniu sejmowem dnia 16. listopada 1910.

Z drukarni i lit. Piller-Neumanna we Lwowie.

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki	Sumaryusz	Uchwała Sejmu							
		Fundusz							Razem
		chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	
		Korony							
	WYDATKI.								
I.	Płace i emolumenta etatowe	75.162	1.502	6.894	2.777	13.804	2.181	15.643	117.963
II.	Koszta utrzymania osób nieetatowych:								
	1. zwyczajne	66.277	3.891	6.398	5.549	14.409	6.072	27.561	130.157
	2. nadzwyczajne	**92**	**5**	**11**	**7**	**27**	**7**	**31**	**180**
III.	Pensye i emerytury	11.554	—	2.167	—	4.177	—	2.664	20.562
IV.	Zaopatrzenia, i dary z łaski	2.147	—	602	—	831	—	914	4.494
V.	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	54	—	10	—	19	—	17	100
VI.	Remuneracye i zapomogi	3.848	161	541	214	963	214	909	6.850
VII.	Koszta gospodarcze:								
	1. zwyczajne	131.830	10. 67	14.105	14.890	31.978	14.425	46.864	264.359
	2. nadzwyczajne	**27.071**	**321**	**613**	**429**	**1.607**	**429**	**1.822**	**32.322**
VIII.	Koszta sanitarne:								
	1. zwyczajne	32.077	2.897	4.788	4.557	8.531	4.792	9.285	66.927
	2. nadzwyczajne	**11.649**	**38**	**1.796**	**51**	**190**	**51**	**215**	**13.990**
IX.	Koszta kancelaryjne	1.734	102	204	136	510	136	578	3.400
X.	Koszta kapliczne:								
	1. zwyczajne	255	15	30	20	75	20	85	500
	2 nadzwyczajne	**385**	**23**	**45**	**30**	**113**	**30**	**129**	**755**
XI.	Utrzymanie budynków:								
	1. zwyczajne	11.168	649	1.298	864	3.257	864	3.659	21.759
	2. nadzwyczajne	**1.765**	**45**	**90**	**60**	**225**	**60**	**255**	**2.500**
XII.	Podatki i daniny	1.853	30	60	42	156	42	179	2.362
XIII.	Rozmaite	2.300	135	279	180	676	180	767	4.508
XIV.	Zapomogi dla położnic	—	—	5.700	—	—	—	—	5.700
XV.	Koszta utrzymania dzieci, zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic	—	—	1.000	—	—	—	—	1.000
XVI.	Koszta utrzymania mamek i dzieci w szpitalu św. Ludwika	42.000	—	12.500	—	—	—	—	54.500
XVII.	Zapisy	214	—	—	—	—	—	—	214
XVIII.	Wydatki konkurencyjne	100	—	—	—	—	—	—	100
XIX.	Dyety, koszta podróży i różne inne	200	—	—	—	—	—	—	200
XX.	Spłata pożyczek	50.022	—	2.435	—	998	—	422	53.877
	Razem: 1. zwyczajne	432.795	19.649	59.002	29.229	80.384	28.926	109.547	759.532
	2. nadzwycz.	**40.962**	**432**	**2.585**	**577**	**2.162**	**577**	**2.452**	**49.747**
	Suma wydatków	473.757	20.081	61.587	29.806	82.546	29.503	111.999	809.279
		493.838 K.		91.393 K.		112.049 K.			

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki	Sumaryusz	Uchwała Sejmu							
		Fundusz							Razem
		chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	
		Korony							
	DOCHODY.								
I.	Odsetki od kapitałów .	37.255	—	2.782	—	412	—	269	40.718
II.	Dochody z dóbr i realności	27.289	—	1.566	—	—	—	—	28.855
III.	Zwroty kosztów leczenia .	260.000	—	44.000	—	101.000	—	105.000	510.000
IV.	Dochody rozmaite . .	3.310	—	150	—	285	—	255	4.000
V.	Zwroty od c. k. Skarbu Państwa	9.446	—	9.621	—	9.132	—	701	28.900
	Suma dochodów .	337.300	—	58.119	—	110.829	—	106 225	612.473
	w porównaniu z wydatkami	493.838	—	91.393	—	112 049	—	111.999	809.279
	okazuje się: **niedobór**	**156.538**	—	**33.274**	—	**1.220**	—	**5.774**	**196.806**

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu							
		Fundusz							Razem
		chorych	c. k. kliniki laryngologi	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	
		Korony							
	WYDATKI.								
I.	**Płace i emolumenta etatowe.**								
1	Dyrektor: *a)* płaca . 6.400 K. *b)* relut. za mieszk. 1.472 „ *c)* „ „ opał i światło . . 420 „	4.478	249	415	497	995	331	1.327	8.292
2	5 prymaryuszów: *a)* płaca po 3.000 K. 15.000 K. *b)* dodatki pięcioletnie po 600 K. . 6.478 „	12.600	—	—	—	4.078	—	4.800	21.478
3	2 profesorów, jako prymaryuszów dla okulistyki i położnictwa, płaca po . . 1.300 K	1.300	—	1.300	—	—	—	—	2.600
4	Prymaryusz, jako kierownik oddź. chorób zakaźnych: *a)* płaca . . 3.000 K. *b)* 1 dodatek pięcioletni . . 600 „	3.600	—	—	—	—	—	—	3.600
5	8 sekundaryuszów I. kl.: *a)* płaca po 1.600 K. 12.800 K. *b)* relut. za mieszkanie dla 5 po 400 K. 2.000 „	9.600	—	1.600	—	2.000	—	1.600	14.800
6	8 sekundaryuszów II. kl.: *a)* płaca po 1.400 K. 11.200 K. *b)* relutum za mieszkanie po 400 K. 3.200 „	10.800	—	—	—	1.800	—	1.800	14.400
7	10 praktykantów lekarskich: *a)* adjutum po 600 K. 6.000 K. *b)* na podwyż. adjutów 1.400 „	7.400	—	—	—	—	—	—	7.400
8	Akuszerka: *a)* płaca . 800 K. *b)* 2 dodat. pięcioletnie po 80 K, . . 160 „ *c)* relutum za wikt . 600 „	—	—	1.560	—	—	—	—	1.560
9	Aptekarz: *a)* płaca. . 2.200 K. *b)* 1 dodat. pięciolet. 200 „ *c)* dodatek na mieszkanie . . 768 „ *d)* dodatek za kliniki 400 „ *e)* podwieczorki . 53 „	2.640	120	71	120	245	185	240	3.621
10	Prosektor, płaca . . .	864	48	80	96	192	64	256	1.600
11	Chemik patologii, płaca . .	864	48	80	96	192	64	256	1.600
12	Kapelan: *a)* płaca . 1.200 K. *b)* dod. na mieszkanie 400 „	864	48	80	96	192	64	256	1.600
13	Rządca: *a)* płaca . 2.800 K. *b)* relutum za wikt . 800 „	1.944	108	180	216	432	144	576	3.600
	Do przeniesienia .	56.954	621	5.366	1.121	10.126	852	11.111	86.151

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu — Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
I.	Z przeniesienia .	56.954	621	5.366	1.121	10.126	852	11.111	86.151
14	2 oficyałów: *a)* płaca po 2.200 K. 4.400 K. *b)* dodatki aktywalne po 768 K. . 1.536 „ *c)* dodatek pięciol. 300 „ *d)* dodatek osobisty dla 1 oficyała . 962 „	3.882	217	360	432	864	288	1.155	7.198
15	3 asystentów: *a)* płaca po 1.600 K. 4.800 K. *b)* dod. akt. po 576 K. 1.728 „ *c)* „ trzyletni 200 „	3.660	210	340	400	820	258	1.040	6 728
16	Asystent w izbie przyjęcia chorych: *a)* płaca . . 1.600 K. *b)* dodat. aktywalny 576 „ *c)* 3 dod. trzyl. po 200 K. 600 „	1.499	83	139	167	333	111	444	2 776
17	3 praktykantów: *a)* płaca po 1.200 K. 3.600 K. *b)* dod. aktywalne dla 2 po 576 K. 1.152 „ *c)* dod. trzyl. z rocz. 200 K. 36 „	2.58t	145	242	288	575	182	770	4.788
18	Maszynista: *a)* płaca 1.200 K *b)* 1 dod. pięcioletni 100 „ *c)* relutum za wikt 720 „	1.040	51	121	81	303	81	343	2.020
19	Inspicyent: *a)* płaca . . 1.600 K. *b)* 2. dod. trzyl. á 200 K. 382 „ *c)* wikt II. kl. (wzm.) 720 „	1.460	82	140	164	318	108	430	2.702
20	Woźny: *a)* płaca . 1.000 K. *b)* dodat. na mieszk. 240 „ *c)* „ na ubiór 120 „	694	41	82	54	204	231	54	1.360
21	Odźwierny: *a)* płaca . . 540 K. *b)* 2 dodat. pięciolet. po 60 K. . . 120 „ *c)* dod. na mieszk. 240 „ *d)* relutum za wikt 720 „ *e)* dodatek na ubiór 120 „	887	52	104	70	261	70	296	1.740
	Razem	72.662	1.502	6.894	2.777	13.804	2.181	15.643	115.463
	Do tego:								
22	Zaliczki na płace . . .	2.500	—	—	—	—	—	—	2.500
	Suma rubryki I	75.162	1.502	6.894	2.777	13.804	2.181	15.643	117.963

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu — Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
II.	**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**								
23	Siostry Miłosierdzia:								
	1. zwyczajne:								
	1) Siostra przełożona:								
	a) płaca . . . . 180 K. — g.								
	b) wikt . . . . 470 „ — „								
	c) pranie bielizny . 34 „ 50 „	419	38	19	19	57	57	76	685
	2) 18 Sióstr oddiałowych:								
	a) płaca po 180K. 3.240 K.								
	b) wikt po 470 K. 8.460 „								
	c) pranie bielizny po 34 K. 50 g. 621 „	7.529	685	342	342	1.027	1.027	1.369	12.321
	3) 4 Siostry wspólne:								
	a) płaca po 180 K. 720 K								
	b) wikt po 470 K 1.880 „								
	c) pranie bielzny. po 34 K. 80 g 138 „	1.396	82	164	110	410	110	466	2.738
	4) 4 postulantki:								
	a) wikt po 470 K. 1.880 K.								
	b) pranie bielizny po 34 K. 50 g . 138 „	2.018	—	—	—	—	—	—	2.018
	5) 6 Sióstr w kuchni								
	a) płaca po 180 K. 1.080 K.								
	b) wikt „ 470 K. 2.820 „								
	c) pranie bielizny po 34 K. 50 g. . 207 „	1.963	165	225	328	570	205	651	4.107
	6) 2 Siostry w pralni:								
	a) płaca po 180 K. 360 K								
	b) wikt po 470 K. 940 „								
	c) prauie bielizny po 34 K. 50 g. . 69 „	698	41	82	55	205	55	233	1.369
	7) 2 Siostry w szwalu:								
	a) płaca po 180 K. 360 K.								
	b) wikt po 470 K. 940 „								
	c) pranie bielizny po 34 K 50 g. . 69 „	698	41	82	55	205	55	233	1.369
	Do przeniesienia .	14.721	1.052	914	909	2.474	1.509	3.028	24.607

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu							
		Fundusz							Razem
		chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	
		Korony							
II.	Z przeniesienia .	14.721	1.052	914	909	2.474	1.509	3.028	24.607
23	8) 2 Siostry w aptece: a) płaca po 180 K 360 K. b) wikt po 470 K. 940 „ c) pranie bielizny po 34 K 50 g. 69 „	698	41	82	55	205	55	233	1.369
	Wydatki pozycyi 23								25.976
	2 nadzwyczajne: Wstępne dla przyjąć się mającej 1 Siostry wspólnej .	**92**	**5**	**11**	**7**	**27**	**7**	**31**	**180**
24	Pomocnik kapelana, płaca .	432	24	40	48	96	32	128	800
25	Ekspedyenci aptekarscy, płaca: dla 2 po 2.640 K. 5.280 K. dla jednego . . . 2.400 „	**5.140**	290	190	310	630	500	620	7.680
26	Dyetaryusze, płaca: 2 po 3K.50 g. dziennie 2.555 K. 4 po 3 K. dziennie 4.380 „	3.760	200	345	415	835	275	1.105	6.935
27	Wikt dla urzędn. w izbie przyjęcia	394	20	35	40	88	28	115	720
28	„ „ lekarza „ „	500	25	45	55	110	35	150	920
29	„ „ „ dyżurnego na oddz. położnic . . .	—	—	920	—	—	—	—	920
30	Wynagrodzenie za czynności techniczne	612	36	72	48	180	48	204	1.200
31	Stypendyum dla akuszerki .	—	—	240	—	—	—	—	240
32	Służba wspólna: a) płaca: 1) 2 odźwiernych dla pawilonu chirurgicznego i oddziału obłąkanych po 360K. 720 K. dodatek na ubiór dla tychże po 120 K. . 240 „	480	—	—	—	—	—	480	960
	2) palacza do obsługi kaloryferów w pawilonie chirurg.	240	—	—	—	—	—	—	240
	3) α) palacza do maszyny parowej . . . 600 K. β) stolarza . . 500 „ γ) ślusarza . . 470 „ δ) chłopca do ślusarni 240 „ ε) chłopca do posług w kancelaryi . 240 „	1.025	62	123	82	328	82	348	2.050
	Do przen. { 1. wyczajne . 2. **nadzwyczajne**	28.002 **92**	1.750 **5**	3.006 **11**	1.962 **7**	4.946 **27**	2.564 **7**	6.411 **31**	48.641 **180**

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienia	Uchwała Sejmu							
		Fundusz							Razem
		chorych	c. k. kliniki laryngolog	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz	obłąkanych	
		Korony							
II.	Z przen. { 1. zwyczajne . .	28.002	1.750	3.006	1.962	4.946	2.564	6.411	48.641
	{ 2. **nadzwyczajne** .	92	5	11	7	27	7	31	180
32	b) wikt:								
	1) II. klasy dla 2 odźwiernych po 510 K. . . .	510	—	—	—	—	—	510	1.020
	2) III. klasy dla palacza do kaloryferów . . .	340	—	—	—	—	—	—	340
	3) *a)* II. klasy dla stolarza i palacza maszynowego po 510 K. . 1.020 K.								
	β) III. klasy dla 3 osób po 340 K. 1.020 „	1.020	62	122	82	327	82	345	2.040
	c) dodatek na mieszkanie dla stolarza	153	9	18	12	45	12	51	300
	d) bluzy dla 2 palaczy, ślusarza i chłopców po 24 K. .	61	4	7	5	18	5	20	120
	Wydatki pozycyi 32								7.070
33	Służba oddziałowa: *a)* płaca: 42 dozorców po 216 K. 9.072 K. 41 dozorczyń po 192 K. 7.872 „ 83 osób.								
	b) na uzupełnienie i podwyżki płac w ciągu r. 1911, tudzież dodatki dla służby na oddź. chorób zakaźnych i obłąkanych . 4.500 „	9.100	500	450	870	2.070	970	7.484	21.444
	c) na podwyżkę płac 2 posługaczek oddź. chirurg. po 120 K. i 60 K.	180	—	—	—	—	—	—	180
	d) dodatek dla posługacza przy sterylizatorze oddź. położnic	—	—	120	—	—	—	—	120
	e) wikt dla 3 dozorców i 1 dozorczyni po 340 K. . . 1.360 K wikt dla 79 osób po 263 K. 20.777 „ dod. do wiktu dla służby czuwającej w nocy 300 „								
	f) wierzchnie ubrania dla 83 osób po 32 K. 2.656 „	11.488	588	588	1.176	2.552	1.176	7.525	25.093
	Wydatki poz. 33 .								46.837
	Do przen. { 1. zwyczajne . .	50.854	2.913	4.311	4.107	9.958	4.809	22.346	99.298
	{ 2. **nadzwyczajne** .	92	5	11	7	27	7	31	180

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu							
		Fundusz							Razem
		chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	
		Korony							
II.	Z przen. { 1. zwyczajne .	50.854	2.913	4.311	4.107	9.958	4.809	22.346	99.298
	{ 2. **nadzwyczajne** .	92	5	11	7	27	7	31	180
34	Służba domu: *a)* płaca:								
	1 parob. do magaz. central. 528 K.								
	1 sługi do magazynu centralnego . . . 192 „								
	1 łaziennego . . . . 330 „								
	1 stróża nocnego . . . 360 „								
	1 służącego w izbie przyjęcia, a zarazem portyera nocnego . . . . . 456 „								
	1 służącego w izbie przyj. 240 „								
	1 służącej w izbie przyj. 192 „								
	8 parobków po 240 K 1.920 „								
	2 grabarzy „ 240 „ . 480 „								
	17 osób. 4.698 K.								
	b) wikt dla 17 osób po 263 K. 4.471 „								
	c) bluzy dla 17 osób po 20 K. . . . 340 „	4.552	295	560	390	1.490	390	1.832	9.509
35	Służba kuchenna i magazynowa:								
	α) płaca:								
	dla 2 sług po 240 K. 480 K								
	„ 2 „ „ 216 „ 432 „								
	„ 7 „ „ 192 „ 1.344 „								
	„ 2 „ „ 168 „ 336 „								
	razem 13 osób 2.592 K.								
	β) wikt - tychże po 263 K. . . 3.419 „								
	γ) kaftany i czepki po 20 K. . . 260 „	3.020	260	350	490	850	311	990	6.271
36	Służba w piekarni:								
	a) płaca:								
	piekarza 600 K.								
	czeladnika (bez wiktu) 960 „								
	parobka 264 „ 1.824 K								
	b) wikt:								
	piekarza 510 „								
	parobka 263 „ 773 „								
	c) wierzchnie ubranie dla 3 osób po 32 K 96 „	1.374	81	162	108	404	108	456	2.693
	Do przen. { 1. zwyczajne .	59.800	3.549	5.383	5.095	12.702	5.618	25.624	117.771
	{ 2. **nadzwyczajne**	92	5	11	7	27	7	31	180

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryk i pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu							
		Fundusz							Razem
		chorych	c. k. kliniki laryngolog	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	
		Korony							
II.	Z przen. { 1 zwyczajne . .	59.800	3.549	5.383	5.095	12.702	5.618	25.624	117.771
	{ 2. **nadzwyczajne** .	**92**	**5**	**11**	**7**	**27**	**7**	**31**	**180**
37	Służba przy gospodarstwie: 1) ogrodnik, płaca (bez wiktu)	670	—	330	—	—	—	—	1.000
	2) fornal, *a*) płaca . 240 K. *b*) wikt . 263 „	257	15	30	20	75	20	86	503
38	Służba w pralni: *α*) płaca: 1 parobka . . . 240 K. 2 praczek po 192 K. 384 „ 2 „ „ 180 „ 360 „ 4 „ „ 168 „ 672 „ 6 „ „ 156 „ 936 „ 2 592 K. 15 osób *β*) wikt dla 15 osób po 263 K. 3.945 „ *γ*) fartuchy i czepki dla 15 osób po 12 K. . . . . 180 „	3.425	202	405	268	1 007	268	1.142	17
39	Służba w szwalni: *α*) płaca 2 szwaczek po 240 K. . . 480 K. *β*) wikt 2 szwaczek po 263 K. . . 526 „	514	30	60	40	151	40	171	1.006
40	Służba w aptece: *α*) płaca 3 laborantów po 240 K. . . 720 K. *β*) wikt po 263 K. . 789 „ *γ*) wierzchnie ubrania po 32 K. . . 96 „	818	48	96	64	241	64	274	1.605
41	Służba w kościele: *α*) płaca posługaczki 192 K. *β*) wikt . . . 263 „	232	14	28	18	68	18	77	455
42	Pranie bielizny służby . .	561	33	66	44	165	44	187	1.100
	Razem { 1. zwyczajne . .	66.277	3.891	6.398	5.549	14.409	6.072	27.561	130.157
	{ 2. **nadzwyczajne** .	**92**	**5**	**11**	**7**	**27**	**7**	**31**	**180**
	Suma rubryki II. .	66.369	3.896	6.409	5.556	14.436	6.079	27.592	130.337

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczb. i pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała ejmu — Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
III.	**Pensye i emerytury.**								
43	Bobrzyńska Zofia, wdowa po prymaryuszu . . .	500	—	—	—	—	—	—	500
44	Wojciechowski Wiktor, b. oficyał	940	—	174	—	331	—	295	1.740
45	Rydel Helena, wdowa po prymaryuszu	600	—	—	—	—	—	—	600
46	Harajewicz Ludwika, wdowa po b. dyrektorze . .	756	—	140	—	266	—	238	1.400
47	Zarewicz Antonina, wdowa po prymaryuszu . . .	—	—	—	—	1.200	—	—	1.200
48	Cybulska Marya, wdowa po maszyniście . 600 K. dodat. na wychowanie 5 dzieci 300 „	486	—	90	—	171	—	153	900
49	Sołga Józefa, wdowa po dozorcy domu 750 K dodatek na wychowanie 1 dziecka . 150 „	486	—	90	—	171	—	153	900
	Zieliński Jan b. oficyał . .	1.058	—	196	—	372	—	334	1.960
50	Dr. Ponikło Stanisław b. dyrektor	3.613	—	669	—	1.271	—	1.137	6.690
51	Dr. Bogdanik Józef, b. prymar.	1.992	—	—	—	—	—	—	1.992
52 53	Bieńkowska Leokadya, wdowa po b. rządcy . . .	648	—	120	—	228	—	204	1.200
54	Jordanowa Helena, wdowa po profesorze położniczym .	—	—	600	—	—	—	—	600
55	Kral Aniela, wdowa po byłym asystencie . . 800 K. dod. na wychowanie syna . . 80 „	475	—	88	—	167	—	150	880
	Suma rubryki III. .	11.554	—	2.167	—	4.177	—	2.664	20.562

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu							
		Fundusz							Razem
		chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	
		Korony							
IV.	**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.**								
56	Koszta utrzymania 5 emerytow. Sióstr Miłosierdzia, ryczałt po 300 K.	810	—	150	—	285	—	255	1.500
57	Flasińska Felicya, wdowa po pis.	324	—	60	—	114	—	102	600
58	Tekielska Julia, b. dozorczyni	—	—	—	—	146	—	—	146
59	Bachut Tekla b. dozorczyni .	192	—	—	—	—	—	—	192
60	Stroińska Stefania, córka b. aptek.	108	—	20	—	38	—	34	200
61	Suchoń Aniela, wdowa po odźwiernym . . .	162	—	30	—	57	—	51	300
62	Kudłek Elżbieta, wdowa po posługaczu . . .	66	—	12	—	22	—	20	120
63	Tyrała Paulina, b. dozorczyni .	—	—	120	—	—	—	—	120
64	Skibska Marya, wdowa po dyetaryuszu . . .	108	—	20	—	38	—	34	200
65	Rakoczy Karolina, wdowa po odźwiernym . . .	—	—	—	—	—	—	300	300
66	Stępniowska Anna, wdowa po b. piekarzu . . .	66	—	12	—	22	—	20	120
67	Marusiak Agnieszka, b. dozorcz.	—	—	121	—	—	—	—	121
68	Menzel Marya, b. praczka .	41	—	7	—	14	—	13	75
69	Szymański Wilhelm, b. dyetaryusz	270	—	50	—	95	—	85	500
	Suma rubryki IV. .	2.147	—	602	—	831	—	914	4.494
	Uchwała Sejmu z dnia 16 listopa 1910. Petycyę do L. 7001/5131 Aleksandry Weissowej, wdowy po dyet. szpitala św. Łazarza, *odstępuje się Wydź. kraj. do możliwego uwzględnienia, ewentualnie postawienia wniosku.*								
V.70	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych** . .	54	—	10	—	19	—	17	100
VI.	**Remuneracye i zapomogi.**								
71	Dla funkcyonaryuszów szpitalnych: a) dla wszystkich .	1.326	78	156	104	390	104	442	2.600
	b) dla pomocnika urzędnika w izbie przyjęcia chorych	306	18	36	24	90	24	102	600
72	Dla bezpłatnych praktykantów lekarskich . . .	1.120	—	220	—	160	—	—	1.500
73	Gratyfikacye dla służby szpitalnej	1.096	65	129	86	323	86	365	2.150
	Suma rubryki VI. .	3.848	161	541	214	963	214	909	6.850

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu							
		Fundusz							Razem
		chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	
		Korony							
VII.	**Koszta gospodarcze.**								
74	Żywienie chorych:								
	a) Zwykła strawa i dodatki:								
	α) dla 13 700 dni szpitalnych (klasowych) po 1 K. 70 g. . 23.290 K.								
	β) dla 246.600 dni szpitalnych na III. klasie po 45 groszy . 110.970 „								
	γ) dla 30.700 dni klinicznych po 86 groszy . 26.402 „	74.300	6.192	8.812	9.890	20.388	10.320	30.760	160.662
	b) 6 Sióstr Miłosierdzia w kuchni . .	—	—	—	—	—	—	—	—
	c) Służba kuchenna i magazyn. (patrz rubr. II. poz. 23 i 35)								
	d) Opał do kuchni i pod kotły parowe . . .	1.700	140	190	290	515	175	590	3.600
	e) Naczynia i sprzęty kuchenne	408	24	48	32	120	32	136	800
	f) Pieczywo (oprócz tego patrz rubr. II. poz. 36) . .	9.015	530	1.061	707	2.652	707	3.005	17.677
	g) Wino dla chorych . .	1.785	305	210	140	325	140	595	3.500
75	*a)* Wikt 1 karza dyżurnego . .	—	—	—	—	—	—	—	—
	b) Wikt lekarza na odziale położnic . . . . . (patrz rubr. II poz. 28 i 29)								
76	Opał sal, łazienek i innych ubikacyi	12.800	750	550	850	1.900	850	2.300	20.000
77	Oświetlenie: . . .	8.660	450	560	1.280	600	550	2.900	15.000
	Do przeniesienia .	108668	8.391	11.431	13.189	26.500	12.774	40.286	221.239

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu							
		Fundusz							Razem
		chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	
		Korony							
VII.	Z przeniesienia .	108668	8.391	11.431	13.189	26.500	12.774	40.286	221.239
78	Sprzęty gospodarcze:								
	1. zwyczajne . .	3.700	170	130	360	450	310	880	6.000
	2. **nadzwyczajne:**								
	a) na 25 skrzynek do wywozu śmieci	**242**	**14**	**29**	**19**	**71**	**19**	**81**	**475**
	b) na zakupno 100 łóżek .	**3.200**	—	—	—	—	—	—	**3.200**
	c) na 10 ławek ogrodowych .	**122**	**7**	**14**	**10**	**36**	**10**	**41**	**240**
	d) na urządzenie wewnętrzne pawilonu chirurgicznego .	**11.465**	—	—	—	—	—	—	**11.465**
79	Utrzymanie jednej pary koni z reparacyą wozów, uprzęży itp. (Oprócz tego patrz rubr. II. poz 37/2)	561	33	66	44	165	44	187	1.100
80	Utrzymanie ogrodów:								
	a) warzywnego . . .	1.067	—	533	—	—	—	—	1 600
	b) spacerowego . . .	204	12	24	16	60	16	68	400
	c) płaca ogrodnika (patrz rubr. II. poz. 37/1) . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
81	Utrzymanie pralni:								
	a) mydło, soda, opał, itp. 8.000 K.								
	b) 2 Siostry Miłosierdzia: — „								
	c) służba . . — „								
	d) pranie bielizny służby — „	3 880	440	480	320	1.200	320	1.360	8.000
	(oprócz tego patrz rubr. II. poz. 6 i 38)								
82	Bielizna, pościel i odzież:								
	1. zwyczajne:								
	a) zakupno i naprawa 20.000 K.								
	b) 2 Siostry Miłosierdzia — „								
	c) 2 szwaczki . — „	10.100	700	1.200	800	3.000	800	3.400	20.000
	(oprócz tego patrz rubr. II. poz. 7 i 39)								
	2. **nadzwyczajne:**								
	na uzupełnienie inwentarza bielizny	**12.042**	**300**	**600**	**400**	**1 500**	**400**	**1.700**	**16 942**
83	Słoma do sienników . .	816	48	96	64	240	64	272	1.600
84	*a*) Opłata za wodę z wodociągów miejskich . . .	1.600	400	—	—	—	—	—	2.000
	b) Pompowanie wody z własnej studni	1.173	69	138	92	345	92	391	2.300
85	Fiakrowe dla rządcy . .	61	4	7	5	18	5	20	120
	Razem 1. zwyczajne .	131830	10.267	14.105	14.890	31.978	14.425	46.864	264.359
	Razem 2. **nadzwyczajne** .	**27.071**	**321**	**643**	**429**	**1.607**	**429**	**1.822**	**32.322**
	Suma rubryki VII.	158901	10.588	14.748	15.319	33.585	14.854	48.686	296.681

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienia	Uchwała Sejmu — Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
VIII.	**Koszta sanitarne.**								
86	Lekarstwa:								
	a) dla oddziałów szpitalnych i klinicznych:								
	α) 260.300 dni szpitalnych po 6 g. . 15.618 K.								
	β) 30.700 dni klinicznych po 16 g. . 4.912 „	8.940	1 15 2	1.050	1.840	2.67 0	1.920	2.958	20.530
	b) dla c. k. klinik uniwersyteckich	—	—	—	—	—	—	—	—
87	Utrzymanie apteki:								
	1. zwyczajne:								
	a) opał i oświetlenie . 800 K.								
	b) 2 Siostry Miłosierdzia — „								
	c) 3 laboranci — „	408	24	48	32	120	32	136	800
	(oprócz tego patrz rubr. 11 poz. 23 i 40)								
	2. **nadzwyczajne:**								
	Na uzupełnienie urządzenia apteki	**649**	**38**	**76**	**51**	**190**	**51**	**215**	**1.270**
88	Laboratoryum chem.-patologiczne	154	—	—	—	46	—	—	200
89	Laboratoryum bakteryologiczne w pawilonie izolacyjnym .	900	—	—	—	—	—	—	900
90	Potrzeby sanitarne:								
	1. zwyczajne:								
	a) dla oddziałów szpitalnych i klinicznych:								
	α) 242.800 dni na oddź. chorych syfilitycznych i obłąkanych po 12 g. . 29.136 K.								
	β) 17.500 dni na oddź. położnic po 20 g. 3.500 „								
	γ) 30.700 dni klinicznych po 23 g. . . 7.061 „	17.880	1.656	3.500	2.645	5.340	2.760	5.916	39.697
	b) dla c. k. klinik uniwersyteckich . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
	Do przen. { 1. zwyczajne .	28.282	2.832	4.598	4 517	8.176	4.712	9.010	62.127
	Do przen. { **2. nadzwyczajne**	**649**	**38**	**76**	**51**	**190**	**51**	**215**	**1.270**

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu							
		Fundusz							Razem
		chorych	c. k. kliniki laryngolog	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	
		Korony							
VIII.	Z przen. { 1. zwyczajne . .	28.282	2.832	4.598	4.517	8.176	4.712	9.010	62.127
	{ **2. nadzwyczajne .**	**649**	**38**	**76**	**51**	**190**	**51**	**215**	**1.270**
90	**2. nadzwyczajne:**								
	a) na zakupno aparatu sterylizacyjnego i 3 puszek dla oddź. położnic . .	—	—	1.720	—	—	—	—	1.720
	b) na urządzenie pracowni Roentgena . . .	6.000	—	—	—	—	—	—	6.000
91	Utrzymanie wentylatora elektrycznego na oddź. chirurgicz.	700	—	—	—	—	—	—	700
92	Przybory opatrunkowe . .	600	—	—	—	—	—	—	600
93	Instrumenta chirurgiczne:								
	{ 1. zwyczajne .	2.240	50	160	20	280	60	190	3 000
	{ 2. **nadzwyczajne:**								
	na uzupełnienie instrumentów oddziału chirurgicznego .	5.000	—	—	—	—	—	—	5 000
94	Koszta pogrzebowe . .	255	15	30	20	75	20	85	500
	Razem { 1. zwyczajne.	32.077	2.897	4.788	4.557	8.531	4.792	9.285	66.927
	{ 2 **nadzwyczajne**	**11.649**	**38**	**1.796**	**51**	**190**	**51**	**215**	**13.990**
	Suma rubryki VIII.	43.726	2.935	6.584	4.608	8.721	4.843	9.500	80.917
IX.	**Koszta kancelaryjne.**								
95	Druki, litografie, przybory do pisania, koszta insercyjne itp	1.734	102	204	136	510	136	578	3.400
X.	**Koszta kapliczne.**								
96	*a*) Utrzymanie kościoła:								
	{1. zwyczajne . .	255	15	30	20	75	20	85	500
	{2. **nadzwyczajne:**								
	na naprawę organów . .	**385**	**23**	**45**	**30**	**113**	**30**	**129**	**755**
	b) Utrzymanie posługaczki (patrz rubr. II. poz. 41) . .	—	—	—	—	—	—	—	—
	Razem { 1. zwyczajne .	255	15	30	20	75	20	85	500
	{ 2. **nadzwyczajne**	**385**	**23**	**45**	**30**	**113**	**30**	**129**	**755**
	Suma rubryki X.	640	38	75	50	188	50	214	1.255

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu: Fundusz chorych	c. k. kliniki laryngolog	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
XI.	**Utrzymanie budynków.**								
97	Konserwacye i reparacye: 1. zwyczajne	9.180	540	1.080	720	2.700	720	3.060	18 000
	2. **nadzwyczajne:**								
	a) na zakupno drugiej centryfugi do pralni	**765**	**45**	**90**	60	**225**	**60**	**255**	**1.500**
	b) na uporządkowanie ogrodów	**1.000**	—	—	—	—	—	—	**1.000**
98	Opłata za używanie telefonów	303	9	19	12	47	12	53	455
99	Urządzenia mechaniczne	612	36	72	48	180	48	204	1.200
100	Pompowanie wody	—	—	—	—	—	—	—	—
101	Asekuracya	367	22	44	29	108	29	121	720
102	Czyszczenie kominów	706	42	83	55	222	55	221	1.384
103	Wynagrodzenie za czynności techn. (patrz rubr. II. poz. 30)	—	—	—	—	—	—	—	—
104	**Wydatki inwestycyjne**	—	—	—	—	—	—	—	—
	Razem 1. zwyczajne	11.168	649	1.298	864	3.257	864	3.659	21.759
	Razem 2. **nadzwyczajne**	**1.765**	**45**	**90**	**60**	**225**	**60**	**255**	**2.500**
	Suma rubryki XI.	12.933	694	1.388	924	3.482	924	3.914	24.259
	Uchwała Sejmu z dnia 16 listopada 1910. *Wzywa się Wydział krajowy aby w wykonaniu rezolucyi uchwalonej przez Sejm w d. 29. października 1908, już na najbliższej sesyi sejmowej przedstawił plany i kosztorysy rekonstrukcyi sal przyjęć i pawilonów dla chorych wewnętrznie.*								
XII.	**Podatki i daniny.**								
105	*a)* z gruntów i realności szpitalnych	82	5	10	7	27	7	32	170
	b) z dóbr w Prądniku czerwon.	1.330	—	—	—	—	—	—	1.330
	c) ekwiwalent	441	25	50	35	129	35	147	862
	Suma rubryki XII.	1.853	30	60	42	156	42	179	2.362
XIII.	**Rozmaite.**								
106	Utrzymanie biblioteki	204	12	24	16	60	16	68	400
107	Książki i czasopisma dla chorych	102	6	12	8	30	8	34	200
108	Przypadkowe:								
	a) ubezpieczenie pensyjne funkcyonaryuszów nieetatowych	515	30	60	40	151	40	172	1.008
	b) ubezpieczenie służby od wypadków	102	6	12	8	30	8	34	200
	c) zastępstwo chorych i urlopowanych funkcyonaryuszów	612	36	72	48	180	48	204	1.200
	d) koszta sądowe, portorya i inne nieprzewidziane	765	45	90	60	225	60	255	1.500
	Suma rubryki XIII.	2.300	135	270	180	676	180	767	4.508

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu							
		Fundusz							Razem
		chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	
		Korony							
XIV.	**Zapomogi dla położnic.**								
109	Dla położnic opuszczających wraz z dzieckiem oddział położnic . . .	—	—	5.700	—	—	—	—	5.700
XV.	**Koszta utrzymania dzieci, zrodzonych na oddziale położnic.**								
110	Wynagrodzenie mamek za karmienie dzieci . .	—	—	1.000	—	—	—	—	1.000
XVI.	**Koszta utrzymania mamek i dzieci w szpitalu św. Ludwika.**								
111	Utrzymanie mamek i dzieci ssących	—	—	12.500	—	—	—	—	12.500
112	Ryczałt za leczenie i utrzymanie chorych dzieci . .	42.000	—	—		—	—	—	42.000
	Suma rubryki XVI.	42.000	—	12.500	—	—	—	—	54.500
XVII.	**Zapisy.**								
113	Szembeka na odprawianie Mszyśw.	75	—	—	—	—	—	—	75
114	Wencla na obdzielanie rekonwalescentów . . .	58	—	—	—	—	—	—	58
115	Gałeckiego i Klozowej na odprawianie Mszy św. .	81	—	—	—	—	—	—	81
	Suma rubryki XVII.	214	—	—	—	—	—	—	214
XVIII. 116	**Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe.**	100	—	—	—	—	—	—	100
XIX.	**Dyety, koszta podróży i różne inne.**								
117	W sprawach funduszu, jako właściciela dóbr . .	200	—	—	—	—	—	—	200

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba paragrafu i pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu							
		Fundusz							Razem
		chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	
		Korony							
XX.	**Spłata pożyczek.**								
118	Umorzenie pożyczki w kwocie 70.842 K. 10 g, zaciągniętej z majątku zarodowego na budowę domu izolacyjnego: *a*) VII. rata kapitału 2.987 K. 07 g. *b*) 4% odsetki . . 2.091 „ 24 „	5.078	—	—	—	—	—	—	5.078
119	Umorzenie pożyczki w kwocie 41.523 K. 35 g, zaciągniętej z majątku zarodowego na postawienie budynków gospodarczych w Tropiszowie: *a*) V. rata kapitału 4.045 K. 97 g. *b*) 4% odsetki 1.073 „ 48 „	5.119	—	—	—	—	—	—	5.119
120	Umorzenie pożyczki w kwocie 693.592 K. 68 g, zaciągniętej z majątku zarodowego oddziału chorych i położnic tudzież funduszu podrzutków krakowskich — na budowę szpitala: *α*) XXI. rata kapitału 26.348 K 52 g. *β*) 4½% odsetki 12.807 „ 94 „	37.182	—	1.974	—	—	—	—	39.156
121	Umorzenie pożyczki w kwocie 12.000 K, zaciągniętej z funduszu spółek wodnych na osuszenie gruntów w Tropiszowie: *a*) XXXII i XXXIII. rata kapitału . 528 K. 46 g. *b*) 3% odsetki 157 „ 26 „	686	—	—	—	—	—	—	686
122	Umorzenie pożyczki w kwocie 28.222 K, zaciągnąć się mającej z majątku zarodowego na instalacyę światła elektrycznego: *a*) I. rata kapitału 2.822 K. 20 g. *b*) 4% odsetki . 1.015 „ 99 „	1.957	—	461	—	998	—	422	3.838
	Suma rubryki XX. .	50.022	—	2.435	—	998	—	422	53.877

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu							
		Fundusz							Razem
		chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	
		Korony							
	DOCHODY.								
I.	**Odsetki od efektów, kapitałów i fundacyj.**								
1	Od efektów:								
	a) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredyt. ziemsk. im. wart. 23.600 K. po strąceniu $^1/_2$% podatku rentowego . . .	907	—	32	—	—	—	—	939
	b) $4^1/_2$% od listów zast. gal. Banku kraj. im. wart. 500 zł. = 1.000 K . . .	9	—	36	—	—	—	—	45
	c) 4% od listów zast. gal. Banku kraj. im. wart. 382.100 K.	13.416	—	1.740	—	128	—	—	15.284
	d) 4% od obligacyj galic. funduszu propinacyjnego im. wart. 5.300 zł. = 10.600 K.	328	—	96	—	—	—	—	424
	e) 4% od listów rentowych:								
	α) już w posiadaniu majątku będących im. wart. 5.400 K. . . .	40	—	176	—	—	—	—	216
	β) zakupić się mających za kapitały, zwracane przez majątek obrotowy:								
	1) za 25 019 K 94 g. jako 21 raty pożyczki na budowę szpitala, im. wart. 26.000 K.	984	—	56	—	—	—	—	1.040
	2) za 2.987 K 07 g. jako 7 raty pożyczki na budowę pawilonu izolacyjnego, im. wart. 3.000 K . . .	120	—	—	—	—	—	—	120
	3) za 4.045 K 97 g. jako 5 raty pożyczki na budowę w Tropiszowie im. wart. 4.000 K. . . .	160	—	—	—	—	—	—	160
	4) za 2.822 K jako 1. raty pożyczki na instalacyę światła elektrycznego, im. wart. 2.800 K. . . .	112	—	—	—	—	—	—	112
	f) 4% od kwot, lokowanych na książ. wkład. Banku kraj. (80.845 K. 39 g.)	3.234	—	—	—	—	—	—	3.234
	Dochody pozycyi 1.								21.574
	Do przeniesienia .	19.310	—	2.136	—	128	—	—	21.574

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu: Fundusz chorych	c. k. kliniki laryngolog	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
I.	Z przeniesienia .	19.310	—	2.136	—	128	—	—	21.574
2	Od kapitałów:								
	a) 4½% od reszty kapitału w kwocie 284.620 K. 74 g. użytego na budowę szpitala	11.516	—	646	—	—	—	—	12.162
	b) 4% od reszty kapitałów:								
	α) 52.281 K. 01 g. na budowę pawilonu izolacyjnego .	2.091	—	—	—	—	—	—	2.091
	β) 26.836 K. 88 g. na budowę w Tropiszowie .	1.073	—	—	—	—	—	—	1.073
	γ) 25.349 K. 80 g. na instalacyę światła elektrycznego	1.016	—	—	—	—	—	—	1.016
	Dochody pozycyi 2.								16.342
3	Od fundacyj:								
	a) Bieńkowskiego . .	353	—	—	—	—	—	—	353
	b) Dąbkowskiego . .	392	—	—	—	—	—	—	392
	c) Gałeckiego . . .	37	—	—	—	—	—	—	37
	d) Klozowej (mszalna) . .	25	—	—	—	—	—	—	25
	e) Klozowej (szpitalna) . .	17	—	—	—	—	—	—	17
	f) Ligęzy	525	—	—	—	—	—	—	525
	g) Małeckiego . . .	190	—	—	—	—	—	—	190
	h) Pruskiego . . .	405	—	—	—	—	—	—	405
	i) Tarły	132	—	—	—	88	—	26	246
	k) Wencla	57	—	—	—	—	—	—	57
	l) Wolnych mularzy . .	116	—	—	—	—	—	—	116
	m) Mszalna	—	—	—	—	196	—	—	196
	n) Trzebickiego . . .	—	—	—	—	—	—	243	243
	Dochody pozycyi 3.								2.802
	Suma rubryki I. .	37.255	—	2.782	—	412	—	269	40.718
II.	**Dochody z dóbr i realności.**								
4	Czynsz dzierżawny z dóbr Tropiszowa w Królestwie Polskiem (5.500 rubli). . .	13.750	—	—	—	—	—	—	13.750
5	Czynsz dzierżawny z Prądnika czerwonego . . .	8.433	—	—	—	—	—	—	8.433
6	Czynsz emfiteutyczny z folwarku Przegini duchownej .	100	—	—	—	—	—	—	100
7	Czynsz za wynajęcie 3 sal dla c. k. kliniki syfilitycznej . . 1.100 K ryczałt za opał i oświetlenie . . 500 „	1.600	—	—	—	—	—	—	1.600
	Do przeniesienia .	23.883	—	—	—	—	—	—	23.883

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu							
		Fundusz							Razem
		chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	
		Korony							
II.	Z przeniesienia	23.883	—	—	—	—	—	—	23.883
8	Czynsz za mieszkanie z opałem asystenta przy c. k. szkole położnych	240	—	—	—	—	—	—	240
9	Dochód z ogrodów szpitalnych	3.134	—	1.566	—	—	—	—	4.700
10	Czynsz od c. k. Skarbu wojskowego za grunt na drogę w Prądniku Czerwonym	32	—	—	—	—	—	—	32
	Suma rubryki II.	27.289	—	1.566	—	—	—	—	28.855
III.	**Zwroty kosztów leczenia.**								
11	Od funduszu krajowego galicyjskiego	190000	—	34.000	—	80.000	—	76.000	380.000
12	Od samopłacących	52.000	—	8.000	—	10.000	—	25.000	95.000
13	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych	18.000	—	2.000	—	11.000	—	4.000	35.000
	Suma rubryki III.	260000	—	44.000	—	101000	—	105000	510.000
IV.	**Dochody rozmaite**	810	—	150	—	285	—	255	1.500
14	Zwrot dawniejszych zaliczek na płace	2.500	—	—	—	—	—	—	2.500
	Suma rubryki IV.	3.310	—	150	—	285	—	255	4.000

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienia	Uchwała Sejmu							
		Fundusz							Razem
		chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	
		Korony							
V.	**Zwroty od c. k. Skarbu Państwa.**								
15	Nadwyżki kosztów utrzymania chorych ponad normę szpit.:								
	a) w c. k. klinice laryngol.	1.865	—	—	—	—	—	—	1.865
	b) w c. k. szkole położnych	—	—	8.646	—	—	—		8.646
	c) w c. k. klinice dermatologicznej	—	—	—	—	9.103	—	—	9.103
16	Zwrot kosztów utrzymania dozorcy, odprowadzającego chorych na wykłady psychiatryi	—	—	—	—	—	—	676	676
17	Zwrot kosztów utrzymania personalu aptekarskiego, opału i oświetlenia apteki, tudzież za druki, korki, flaszki i t. p.	7.000	—	—	—	—	—	—	7.000
18	Zwroty za wydane c. k. klinikom uniwersyteckim:								
	α) leki	—	—	—	—	—	—	—	—
	β) artykuły sanitarne	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Ryczałt za odwiezienie zwłok z kliniki na cmentarz	81	—	15	—	29	—	25	150
20	Ryczałt za badanie chorób zakaźnych w zachodniej Galicyi	500	—	—	—	—	—	—	500
21	Za obsługę sterylizatora c. k. szkoły położnych	—	—	100			—	—	100
22	Zwrot połowy kosztów sprawienia sterylizatora dla oddz. położniczo-ginekol. i c. k. szkoły położnych	—	—	860	—	—	—	—	860
	Suma rubryki V.	9.446	—	9.621	—	9.132	—	701	28.900

FUNDUSZ SZKOLNY KRAJOWY.

BUDŻET

na rok

1911

uchwalony na posiedzeniu sejmowem dnia 16 listopada 1910.

(Do rubr. V. poz. 3. wydatków i poz. 1. dochodów funduszu krajowego.)

Z Drukarni Ludowej we Lwowie, plac Bernardyński 7.

Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	SUMARYUSZ	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
		WYDATKI.				
I.	1-7a)	Płace, remuneracye za udzielanie nauki religii, dodatki pięcioletnie, wynagrodzenia za godziny nadobowiązkowe i na zastępstwo nauczycieli urlopowanych . .	20,476.562	—	20,476.562	16 listopada 1910.
II.	8-11	Remuneracye i zapomogi, zasiłki na urządzanie kursów wakacyjnych, rolniczych i specyalnych, oraz remuneracye za roboty ręczne i dla analfabetów	160.200	—	160.200	
III.	12	Koszta podróży i dyety nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych	60.000	—	60.000	
IV.	13-16	Dodatek do funduszu szkolnego emerytalnego, interkalarya, emerytury dla tracących posady i dary z łaski	65.940	11.400	77.340	
V.	17	Zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół . .	200.000	—	200.000	
VI.	18-21	Zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół, mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe, oraz koszta nadzoru funduszów szkolnych miejscowych	645.618	—	645.618	
VII.	22	Przybory naukowe ogólnej natury i dla nauk praktycznych . . .	64.400	—	64.400	
VIII.	23	Biblioteki okręgowe	14.000	—	14.000	
IX.	24	Konferencye okręgowe	169.284	—	169.284	
X.	25	Stypendya dla uczniów i uczennic Seminaryów nauczycielskich . .	225.000	—	225.000	
XI.	26	Rozmaite wydatki	28.600	—	28.600	
XII.	27	Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye	—	69.321	69.321	
		Suma wydatków .	22,109.604	80.721	22,190.325	
		DOCHODY.				
I.	1-7	Odsetki od kapitałów	71.479	—	71.479	
II.	8-14	Dochody z dóbr, realności i innych praw	41.042	—	41.042	
III.	15-25	Dodatki	3,152.703	—	3,152.703	
IV.	26	Zysk ze sprzedaży książek szkolnych	5.670	—	5.670	
V.	27	Zapisy i darowizny	—	—	—	
VI.	28	Taksy od spadków	240.000	—	240.000	
VII.	29	Rozmaite wpływy	—	—	—	
VIII.	30	Dodatek z c. k. Skarbu Państwa .	109.886	—	109.886	
IX.	31	Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne z lat dawniejszych	150	—	150	
X.	32	10% opłaty od zamężnych nauczycielek	60.000	—	60.000	
		Suma dochodów własnych .	3,680.930	—	3,680.930	
		Z porównania ze sumą wydatków .	22,109.604	80.721	22,190.325	
		okazuje się **niedobór** do pokrycia z funduszu krajowego, w kwocie	18,428.674	80.721	18,509.395	

Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace i dodatki.**				
	1	Płace i dodatki za kierownictwo, tudzież dodatki na mieszkanie nauczycieli etatowych . . .	12,552.400	—	12,552.400	16 listopada 1910.
	2	Wynagrodzenie nauczycieli nadetatowych	1,442.300	—	4,442.300	
	3	Płace i dodatki na mieszkanie etatowych nauczycieli religii . .	922.800	—	922.800	
	4	Remuneracye za udzielanie nauki religii.	334.862	—	334.862	
	5	Dodatki pięcioletnie nauczycieli . .	1,449.200	—	1,449.200	
	6	Wynagrodzenie nauczycieli za godziny nadobowiązkowe	375.000	—	375.000	
	7	Zastępstwo nauczycieli urlopowanych	200.000	—	200.000	
	7 a	Zaliczki na płace nauczycieli i nauczycielek	200.000	—	200.000	
		Suma rubryki I. .	20,476.562	—	20,476.562	

Uchwały Sejmu z dnia 15 października 1910.

I.

Uchwalono projekt ustawy zmieniający art. 11. ust. kraj. z 11. czerwca 1905 Nr. 73 dzien. u. kraj. w brzmieniu ustawy z 25. maja 1907 Nr. 49 dz. u. kraj. z następującemi rezolucyami:

1. Wzywa się Radę szkolną krajową, aby przesuwanie miejscowości do wyższej klasy płac odbywało się jedynie raz na rok i to z ważnością od dnia 1. sierpnia odnośnego roku.

2. Wzywa się Radę szkolną krajową, aby w pierwszym rzędzie uwzględniała gminy: a) podmiejskie, b) o wybitnym charakterze przemysłowym, c) będące miejscami leczniczemi lub klimatycznemi.

II.

1. Petycye wniesione przez Komitet wykonawczy krajowego wiecu nauczycielstwa ludowego z roku 1907 wraz z zawodowemi Towarzystwami nauczycielskiemi w Galicyi w sprawie zniżenia lat służby i polepszenia bytu nauczycieli ls. 4.102, 4.184, 4.188 przekazuje się Radzie szkolnej krajowej.

2. Sejm wzywa Radę szkolną krajową, by na następną sesyę sejmową przedłożyła Sejmowi obliczenia, jakie obciążenie dla skarbu krajowego pociągnęłoby zrównanie płac nauczycielskich z poborami urzędników państwowych 4-ech najniższych rang, zniesienie czwartej klasy płac, poprawa płac przez podwyższenie dodatków 5-letnich, regulacya płac nauczycieli szkół wydziałowych i dopełniających kursów rolniczych, podwyższenie pensyi wdów i sierót po nauczycielach, zrównanie płac nauczycieli, którzy przeszli na emeryturę przed r. 1907 z emeryturami wedle obecnie obowiązującej ustawy.

Uchwały Sejmu z dnia 16 listopada 1910.

I.

1. Sejm upoważnia c. k. Radę szkolną krajową do udzielania stałym nauczycielom szkół ludowych i wydziałowych, obojej płci, w wypadkach nadzwyczajnej potrzeby i za przyzwoleniem ze strony Wydziału krajowego — bezprocentowych zaliczek na płacę, w wysokości co najwyżej 3-miesięcznej płacy. Zaliczki te będą ściągane co najwięcej w 20-miesięcznych, po sobie nieprzerwanie następujących ratach.

2. Do budżetu funduszu szkolnego krajowego na rok 1911 wstawia się na zaliczki dla stałych nauczycieli szkół ludowych i wydziałowych — 200.000 K, w następnych zaś latach zwroty, pochodzące ze spłaty udzielonych zaliczek, stanowić mają fundusz na zaliczki.

II.

„Sejm wzywa c. k. Radę szkolną krajową, ażeby w myśl art. 3. ustawy z dnia 23 maja 1895. Dz. kraj. Nr. 57. pomnożyła w jak najkrótszym czasie ilość klas i stałych sił nauczycielskich w szkołach ludowych wiejskich, w których frekwencya jednej klasy wynosi stale ponad 80 uczniów, a w szczególności w powiatach: Mieleckim, Tarnowskim, Brzozowskim, Dąbrowskim i Żywieckim“.

Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
II.		**Remunacye i zasiłki.**				
	8	Remuneracye i zapomogi nauczycieli	60.000	—	60.000	16 listopada 1910.
	9	Zasiłki dla nauczycieli przeznaczonych na kursa:				
		1. na 2 kursa wakacyjne dla nieukwalifikowanych sił nauczycielskich po 4.050 K — razem 8.100 K				
		2. na kursa rolnicze i sadownicze dla nauczycieli szkół wiejskich:				
		a) całoroczny kurs rolniczy . . 6.000 K				
		b) 4 kursa sadownicze i 2 pszczelnicze . 13.000 „				
		c) kurs uprawy tytoniu . . 1.000 „ 20.000 „				
		3. na kursa praktyczne dla nauczycielek z zakresu gospodarstwa domowego i robót ręcznych kobiecych . . 12.000 K	40.100	—	40.100	
	10	Kursa zręczności dla nauczycieli, a to:				
		a) 2 kursa slöjdu drzewnego . . . . 5.000 K				
		b) kurs koszykarstwa . 2.500 „				
		c) „ kartoniarstwa . 1.600 „	9.100	—	9.100	
	11	Remuneracye za naukę robót ręcznych	41.000	—	41.000	
	11a	Zasiłek na kursa dla analfabetów .	10.000	—	10.000	
		Suma rubryki II. .	160.200	—	160.200	

Uchwały Sejmu z dnia 16 listopada 1910.

I.

Petycye Nr. 6.550/4.775 nauczycieli i nauczycielek Józefy ze Szrederów Zielińskiej, nauczycielki szkoły ludowej w Woli Zabierzowskiej; Nr. 7.173/5.282 Malwiny Wałzanowej, nauczycielki przy 4-klasowej szkole w Dunajowie w powiecie Przemyślańskim; Nr. 7.026/5.154 Floryana Kulikowskiego, emerytowanego nauczyciela szkoły etatowej miejskiej w Trembowli; 6.647/4.841 Michała Pagasza z Wielowsi odsyła się do Rady szkolnej krajowej do zbadania i uwzględnienia w granicach przyzwolonego pod rubryką II. poz. 8. w kwocie 60.000 K ryczałtu na remuneracye i zapomogi dla nauczycieli.

II.

Petycyę Nr. 6.945/5.078 Zarządu Towarzystwa szkoły ludowej w Tarnopolu, Nr. 6.427/4.634 Prosświty o zasiłki na kursa dla analfabetów i Nr. 6.485/4.693 Zarządu Głównego Towarzystwa szkoły ludowej w Krakowie na subwencyę dla dwóch kursów nauki początkowej odsyła się do Rady szkolnej krajowej do zbadania i ewentualnego uwzględnienia w granicach przyznanego pod rubryką II. Remuneracye i zasiłki poz. 11 a). Zasiłek na kursa dla analfabetów.

Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
III.	12	**Koszta podróży i dyety nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych**	60.000	—	60.000	16 listopada 1910.
IV.		**Dodatki i dary z łaski.**	—	—	—	
	13	Dodatek stały do funduszu szkolnego krajowego emerytalnego . .	25.600	—	25.600	
	14	Interkalarya przypadające z funduszu szkolnego krajowego na rzecz funduszu emerytalnego za I. kwartał w razie opróżnienia posad nauczycielskich	29.153	—	29.153	
	15	Emerytury dla nauczycieli, którzy tracą posady wskutek reorganizacyi szkół	—	5.000	5.000	
	16	Dary z łaski dla wdów po nauczycielach i dla byłych nauczycieli:				
		a) stałe:				
		Bielowiecka Marya . 333 K 33 g.				
		ta sama dla dzieci . 166 „ 67 „				
		Boguszowa Józefa . . 200 „ — „				
		Czaporowska Tekla . 102 „ 20 „				
		Dąbrowski Bol. Maryan 40 „ — „				
		Dąbrowska Marya . 140 „ — „				
		Dmytrak Michał . . 400 „ — „				
		Dubilowa Marya . . 200 „ — „				
		Dudyński Zacharyasz . 600 „ — „				
		Ferensiewiczowa Agata 250 „ — „				
		Ficałowicz Teresa . . 280 „ — „				
		Gątkowska Franciszka . 800 „ — „				
		Gurkiewicz Aniela . 160 „ — „				
		Hanulowa Ludwika . 400 „ — „				
		ta sama dla dzieci . 400 „ — „				
		Hornatkiewicz Antoni . 192 „ 50 „				
		Horakowska Marya . 76 „ 64 „				
		Iwańska Walerya . . 144 „ — „				
		Iwańska Bronisława . 240 „ — „				
		Jankowska Julia . . 200 „ — „				
		Januszewska Wiktorya . 333 „ 32 „				
		Jednakowska Teofila . 200 „ — „				
		ta sama dla dzieci . 100 „ — „				
		Kabarowska Michalina . 166 „ — „				
		Kamińska Tekla . . 76 „ 65 „				
		Klisiewicz Julia . . 72 „ — „				
		Klos Franciszka . . 70 „ — „				
		Knihynicka Jadwiga . 120 „ — „				
		Kotko Wiktorya . . 120 „ — „				
		Koncko Teresa . . 240 „ — „				
		Korosteńska Felicya . 240 „ — „				
		Kowalska Amalia . . 240 „ — „				
		Kruczkowski Leopold . 60 „ — „				
		Łopatyński Leopold . 500 „ — „				
		Do przeniesienia 7.863 K 31 g.	54.753	5.000	59.753	

Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
IV.		Z przeniesienia 7.863 K 31 g.	54.753	5.000	59.753	
		Makarewiczowa Marya . 120 „ — „				
		Michalski Michał . . 400 „ — „				
		Michajluk Marya . . 200 „ — „				
		Mickiewicz Eleonora . 40 „ — „				
		Monicówna Teofila . 102 „ 20 „				
		Nodzeńska Eleonora . 102 „ 20 „				
		Nowomiejska Karolina . 102 „ 20 „				
		Picyk Klementyna . . 200 „ — „				
		Pragłowska Aleksandra 160 „ — „				
		Rembacz Marcin . . 200 „ — „				
		Rogozińska Józefa . . 80 „ — „				
		Rozałowski Ludwik . 200 „ — „				
		Sądowa Helena . . 240 „ — „				
		Seniów Agata . . 76 „ 65 „				
		Staszewski Apolinary . 200 „ — „				
		Stebnicka Albina . . 200 „ — „				
		Warecka Marya . . 200 „ — „				
		ta sama dla dzieci . 100 „ — „				
		Warchałowska Marya . 100 „ — „				
		Witowska Wincenta . 300 „ — „				
		razem . 11.186 K 56 g	11.187	—	11.187	
		b) jednorazowe	—	6.400	6.400	
		Suma rubryki IV.	65.940	11.400	77.340	
V.	17	**Zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół**	200.000	—	200.000	16 listopada 1910.
		Uchwała Sejmu z dnia 16 listopada 1910: Wniosek posła Kleskiego opiewający: *„Celem stworzenia funduszu dla udzielania miastom pożyczek bezprocentowych, zwrotnych w 25 ratach rocznych na budowę budynków szkolnych, upoważnia się Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w sumie 10 (dziesięć) milionów koron“*, przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy na przyszłej sesyi sejmowej.				
VI.	18	Zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół .	400.000	—	400.000	
	19	Utrzymanie budynku szkolnego w Tarnowie	—	—	—	
	20	Mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe	205.618	—	205.618	
	21	Koszta nadzoru funduszów szkolnych miejscowych	40.000	—	40.000	
		Suma rubryki VI.	645.618	—	645.618	

Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
					Korony			
VII.	22	**Przybory naukowe:**						16 listopada 1910.
		a) ogólnej natury . .		15.000 K				
		b) dla nauk praktycznych						
		1. na zakupno przyborów i narzędzi dla kursów rolniczych .	3.500 K					
		2. na narzędzia dla ogrodów szkolnych .	3.000 „					
		3. na warstaty i narzędzia dla slöjdu .	7.300 „					
		4. na narzędzia pracowni koszykarskich	1.000 „					
		5. na przybory do robót kartoniarskich .	600 „					
		6. na urządzenie gospodarstwa kobiecego .	3.000 „					
		7. na wydawnictwo „Obrazy do nauki poglądu“ ad a) .	1.000 „	19.400 „	64.400	—	64.400	
			Suma rubryki VII.		64.400	—	64.400	
VIII.	23	**Biblioteki okręgowe**			14.000	—	14.000	
IX.	24	**Konferencye okręgowe** . . .			169.284	—	169.284	
X.	25	**Stypendya dla uczniów i uczennic Seminaryów nauczycielskich** .			225.000	—	225.000	
		Uwaga do rubr. X. poz. 25. *Komisya budżetowa podwyższyła za zgodą Wydziału krajowego stypendya dla uczniów i uczenic Seminaryów nauczycielskich z kwoty 200.000 K na 225.000 K z powodu, że c. k. Rząd podwyższył również wydatek na ten cel w preliminarzu na rok 1910, stosując się do wyrażonego wielokrotnie życzenia Wydziału krajowego i rezolucyi sejmowych.*						
XI.	26	**Rozmaite wydatki, a to:**						
		a) potrzeby szkół ogólnej natury		7.000 K				
		b) drobne wydatki Rad szkolnych okręgowych .		3.600 „				
		Do przeniesienia . .		10.600 K	—	—	—	

Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XI.	26	Z przeniesienia . . 10.600 K	—	—	—	
		c) wydawnictwo dziennika urzędowego Rady szkolnej krajowej . . . 6.000 „				
		d) koszta zarządu z powodu przelania funduszów szkolnych okręgowych do funduszu szkolnego krajowego . . . 12.000 „	28.600	—	28.600	
		Suma rubryki XI. .	28.600	—	28.600	
		Uchwała Sejmu z d. 16 listopada 1910. Poleca się Wydziałowi krajowemu wstawienie do preliminarza na rok 1912 pod rubr. XI. poz. 26 a) na potrzeby szkół ogólnej natury 10.000 K.				
XII.	27	**Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye:**				
		a) dla szkoły klasztornej PP. Benedyktynek obrz. orm. we Lwowie	—	6.000	6.000	16 listopada 1910.
		b) dla szkoły klasztornej PP. Klarysek w Starym Sączu . .	—	4.000	4.000	
		c) dla szkoły klasztornej PP. Benedyktynek obrz. łac. w Przemyślu	—	6.336	6.336	
		d) dla szkoły żeńskiej PP. Bazylianek w Jaworowie . . .	—	1.600	1.600	
		e) dla szkoły wydziałowej żeńskiej im. św. Scholastyki w Krakowie	—	5.000	5.000	
		f) dla szkoły wydziałowej żeńskiej im. król. Jadwigi we Lwowie .	—	2.000	2.000	
		g) dla szkoły żeńskiej im. św. Tomasza w Krakowie . . .	—	1.500	1.500	
		h) dla szkoły żeńskiej PP. Augustyanek w Krakowie . . .	—	3.000	3.000	
		i) dla prywatnego Seminaryum naucz. żeńskiego (dawniej szkoły żeńskiej w Stryju, utrzymywanej przez Towarz. pedagogiczne) .	—	1.000	1.000	
		k) dla szkoły izraelickiej w Brodach	—	12.000	12.000	
		l) dla internatu PP. Bazylianek we Lwowie	—	1.000	1.000	
		m) dla szkoły zręczności oddziału Towarz. pedagogicznego w Krakowie	—	1.100	1.100	
		n) dla szkoły Sióstr Miłosierdzia w Rozdole	—	1.800	1.800	
		o) dla szkoły Sióstr Felicyanek w Besku	—	400	400	
		Do przeniesienia .	—	46.736	46.736	

Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
XII.	27	Z przeniesienia .	—	46.736	46.736	16 listopada 1910.
		p) dla szkoły izraelickiej w Tarnopolu	—	3.000	3.000	
		r) dla szkoły Sióstr Felicyanek w Uhnowie	—	600	600	
		s) dla Zakładu im. św. Heleny we Lwowie, utrzymywanej przez SS. Felicyanki	—	500	500	
		t) dla szkoły w Bełzie, utrzymywanej przez SS. Felicyanki .	—	600	600	
		u) dla utrzymywanego przez Zbór izraelicki we Lwowie zakładu dla kształcenia kandydatów na nauczycieli religii mojżeszowej w szkołach ludowych . . .	—	2.000	2.000	
		w) dla Zakładu wychowawczego św. Rodziny z Nazaretu we Lwowie	—	800	800	
		y) na rozszerzenie budynku szkoły żeńskiej w Rawie, utrzymywanej przez Zgromadzenie SS. Dominikanek (jako III. rata z rozłożonej na 10 lat subwencyi 15.000 K, odnośnie do uchwały Sejmu z 30 października 1908)	—	1.500	1.500	
		z) dla szkoły PP. Dominikanek w Bielinach	—	600	600	
		ż) Zgromadzenie SS. Urszulanek w Kołomyi na amortyzacyę części pożyczki na rozszerzenie budynku szkolnego (IX. rata z 20-lecia)	—	1.000	1.000	
		aa) na rozszerzenie budynku szkoły wydziałowej żeńskiej SS. Bazylianek w Jaworowie (VII. rata z 15-lecia z przyznanych 6.000 K)	—	400	400	
		bb) dla szkoły izraelickiej 3-kl. w Bolechowie	—	8.000	8.000	
		cc) dla Zboru ewangielickiego w gminie Lednicy niemieckiej na utrzymanie polskiej szkoły . . .	—	1.000	1.000	
		dd) Zgromadzeniu Sióstr Miłosierdzia w Przeworsku	—	600	600	
		ee) Konwentowi Bazylianek w Stanisławowie *jednorazowo* . .	—	—	—	
		ff) Zgromadzenie SS. Felicyanek w Bełzie na pokrycie raty amortyzacyjnej pożyczki, zaciągniętej w Banku krajowym .	—	1.985	1.985	
		Suma rubryki XII.	—	69.321	69.321	

Fundusz szkolny krajowy.

Uwaga do rubr. XII. poz. 27 ż.

Komisya budżetowa podwyższyła zasiłek dla Zgromadzenia S. S. Urszulanek w Kołomyi z 500 K na 1.000 K.

Uchwały Sejmu z dnia 16 listopada 1910.

I.

Petycye 6.458/4.666 Urszulanek w Kołomyi o zwiększenie w części już w r. b. zwiększonego zasiłku na budowę zakładu naukowo-wychowawczego w Kołomyi, petycyę 7.022/5.150 Siostry Gottfridy, przełożonej seminaryum żeńskiego w Białej, petycyę 6.579/4.774 Bazylianek o zasiłek na prywatną szkołę, 6.595/4.789 Bazylianek w Jaworowie o zasiłek na utrzymanie szkoły, 6.325/4.537 Filii ruskiego Towarzystwa pedagogicznego na utrzymanie prywatnej szkoły, 6.313/4.325 Ruskiego Towarzystwa pedagogicznego na utrzymanie kursów niedzielnych dla robotników i sług, 6.627/4.821 Zboru izraelickiego w Bolechowie o subwencyę na utrzymanie szkoły — odsyła się do Wydziału krajowego do zbadania w porozumieniu z Radą szkolną krajową i ewentualnego uwzględnienia przy układaniu preliminarza na rok 1912.

II

Petycyę Nr. 7.094/5.207 gminy król. miasta Lwowa o subwencye na cele szkolnictwa, odsyła się do Wydziału krajowego do zbadania, w porozumieniu z Radą szkolną krajową i zdania sprawy na przyszłej sesyi sejmowej.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
		DOCHODY.				
I.		**Odsetki od kapitałów.**				
		A) Ogólny fundusz szkolny krajowy.				
	1	Odsetki od kapitału wypożyczonego na uposażenie funduszu pożyczkowego na budowę szkół:				
		a) 6% od 10.000 K w listach zastawnych Zakładu kredytowego w Krakowie . . 600 K — g				
		b) 4½% od 26.400 K w listach zastawnych Banku krajowego . . . 1.188 „ — „				
		c) 4½% od 224.890 K w obligacyach galicyjskich pożyczek krajowych . . 10.116 „ — „				
		d) 4½% od 186.600 K w listach zastawnych galic. Tow. kredyt. ziemskiego 8.397 „ — „				
		e) 4% od 1.200 K w listach zastawnych galic. Tow. kredyt. ziemskiego 18 „ — „				
		f) 4% od 135.000 K w listach zastawnych galic. Tow. kredyt. ziemskiego 5.400 „ — „				
		g) 4% od 659 K 70 g w książeczkach galicyjskiego Banku krajowego . . 26 „ 38 „	25.775	—	25.775	16 listopada 1910.
		Do przeniesienia .	25.775	—	25.775	

Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
1.		Z przeniesienia .	25.775	—	25.775	16 listopada 1910.
	2	Od 4% listów zastawnych Banku krajowego nom. wart. 17.000 K, od 4% obligów kolejowych galic. Banku krajowego nom. wart. 24.300 K i od 4% listu rentowego nom. wart. 200 K, będących własnością majątku zarodowego	1.660	—	1.660	
		B) Fundusze poszczególnych szkół ludowych.				
	3	Odsetki od kapitałów przeznaczonych na płace nauczycieli:				
		a) 4% od 67.000 K w obligacyach galicyjskiej pożyczki krajowej z r. 1893 2.680 K — „				
		b) 4% od 874.700 K w listach zastawnych galic. Banku krajowego . . 34.988 „ — „				
		c) 4% od 200 K w listach zastawnych galic. Tow. kredyt. ziem. wal. austr. . 8 „ — „				
		d) 4% od 56.400 K w listach zastawnych galic. Tow. kred. ziemsk. wal. kor. . . . 2.256 „ — „				
		e) 4% od 2.000 K w obligacyach gal. funduszu propinacyjnego . . . 80 „ — „				
		f) 4% od 200 K losu państwowego z r. 1860 . . . 8 „ — „				
		g) 4% od 19.500 K w obligacyach kolejowych gal. Banku kraj. . . . 780 „ — „				
		h) 4% od 16.083 K w książeczce galic. Banku kraj. i galic. Kasy oszczęd. . 643 „ — „				
		i) 4% od 49.550 K w listach rentowych . . . 1.982 „ — „	43.425	—	43.425	
		Do przeniesienia .	70.860	—	70.860	

Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
I.		Z przeniesienia .	70.860	—	70.860	16 listopada 1910.
	1	5% odsetki od kapitałów hipotekowanych w walucie wiedeńskiej: Kapitał Odsetki a) na realności Nr. 35 w Mościskach . . 7 zł. 30 gr. — K 32 g b) u bractwa szkaplerzowego w Bochni . . 50 „ — „ 2 „ 10 „ c) u bractwa Niepokalanego Poczęcia N. M. P. w Łukawicy . 112 „ 30 „ 4 „ 72 „ d) u bractwa różańcowego w Bruśniku . . 250 „ — „ 10 „ 50 „ e) u bractwa różańcowego w Woli lubeckiej . 267 „ 30 „ 11 „ 25 „ razem . 687 zł. 30 gr. 28 K 89 g	29	—	29	
	5	5% od kapitału 5.000 złp. zahipotekowanego w walucie polskiej na dobrach Branice . . .	125	—	125	
	6	5% od kapitałów hipotekowanych na realnościach w Krakowie w walucie polskiej: Kapitał Odsetki a) Nr. 342 I., 521 V. . 949 złp. 13 g 23 K 73 g b) Nr. 171 I., 256 II. . 421 „ 26 „ — „ — „ razem 1.371 złp. 09 g 23 K 73 g	24	—	24	
	7	5% od kapitałów hipotekowanych na rzecz pojedynczych szkół: a) od 8.400 K na rzecz Zwiernik i Budy dla szkoły w Zwierniku . . . 420 K — g b) od 100 talarów na dobrach Niegowice dla szkoły w Niegowicach . . 21 „ — „	441	—	441	
		Suma rubryki I. .	71.479	—	71.479	

Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
II.		**Dochody z dóbr, realności i innych praw.**				
	8	Czynsz z ogrodu szkolnego w Dunajowie	1	—	1	
	9	Czynsz z ogrodu szkolnego w Krukienicach	4	—	4	
	10	Czynsz z wydzierżawionych gruntów w Zagórzu	10	—	10	
	11	Czynsz z wydzierżawionych gruntów w Pilźnie	630	—	630	
	12	Czynsz z wydzierżawionych gruntów w Skawinie	397	—	397	
	13	Czysty dochód z gruntów i realności pojedynczych szkół	10.000	—	10.000	
	14	Wartość naturaliów od gmin, obszarów dworskich i innych stron	30.000	—	30.000	
		Suma rubryki II.	41.042	—	41.042	
III.		**Dodatki.**				
	15	Od gminy Zaleszczyki dodatek na wydatki kancelaryjne: a) miasto Zaleszczyki 24 K 16 g; b) Zaleszczyki stare 3 „ 24 „; c) obszar dworski — „ 30 „	28	—	28	16 listopada 1910.
	16	Od tarnowskiej gminy żydowskiej, dodatek na utrzymanie IV. klasy przy szkole głównej	52	—	52	
	17	Od gminy Cewków część odsetek od majątku gminnego	210	—	210	
	18	Od każdoczesnego proboszcza obrz. łac. w Limanowej zahipotekowana renta na części dóbr Lipowa	84	—	84	
	19	Od legatu Ferdynanda Sroczyńskiego w kwocie 500 złr. m. k. od właściciela dóbr w Bolesławiu	52	—	52	
	20	Od gminy Laskowce odsetki od renty państwowej Nr. 28.618 na 2.350 złr., czyli 4.700 K	197	—	197	
	21	Od gminy Bortiatyn odsetki od renty państwowej Nr. 38.006 na 950 złr., czyli 1.900 K	80	—	80	
	22	Dobrowolne zobowiązania gmin, obszarów dworskich i innych stron, tudzież z przewyżki dochodów majątków zarodowych miast i miasteczek, nareszcie od gminy miasta Białej na płacę nauczycieli	750.000	—	750.000	
		Do przeniesienia	750.703	—	750.703	

Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
III.		Z przeniesienia . .	750.703	—	750.703	16 listopada 1910.
	23	Zaległe z końcem roku 1894 prestacye szkolne, odebrane od byłych funduszów szkolnych okręgowych .	2.000	—	2.000	
	24	Dodatek do podatków od gmin i obszarów dworskich . . .	1,700.000	—	1,700.000	
	25	3% dodatek okręgowy	700.000	—	700.000	
		Suma rubryki III.	3,152.703	—	3,152.703	
IV.	26	**Zysk ze sprzedaży książek szkolnych**	5.670	—	5.670	
V.	27	**Zapisy i darowizny**	—	—	—	
VI.	28	**Taksy od spadków**	240.000	—	240.000	
VII.	29	**Rozmaite wpływy**	—	—	—	
VIII.	30	**Dodatek z c. k. Skarbu Państwa** .	109.886	—	109.886	
IX.	31	**Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne z lat dawniejszych**	150	—	150	
X.	32	**10% opłaty od zamężnych nauczycielek**	60.000	—	60.000	

Krajowy fundusz szkolny emerytalny.

BUDŻET

na rok

1911

uchwalony na posiedzeniu sejmowem dnia 16 listopada 1910.

(Do rubr. V. poz. 4. wydatków i poz. 2. dochodów funduszu krajowego.)

Z Drukarni Ludowej we Lwowie, plac Bernardyński 7.

Krajowy fundusz szkolny emerytalny.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	SUMARYUSZ	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Dzień uchwały Sejmu
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		Emerytury czasowe nauczycieli i nauczycielek	150.000	—	150.000	
II.		Emerytury dożywotnie nauczycieli i nauczycielek	1,200.000	—	1,200.000	
III.		Pensye dla wdów po nauczycielach .	500.000	—	500.000	
IV.		Dodatki na wychowanie sierót po nauczycielach	90.000	—	90.000	
V.		Odprawy i kwartały pozgonne . .	90.000	—	90.000	
VI.		Zwroty wkładek emerytalnych nauczycieli i nauczycielek . .	6.000	—	6.000	
VII.		Koszta zarządu	100	—	100	
VIII.		Rozmaite wydatki	—	—	—	
		Suma wydatków .	2,036.100	—	2,036.100	
		DOCHODY.				
I.		Odsetki od kapitałów	2.684	—	2.684	
II.		Datek stały z krajowego funduszu szkolnego	25.600	—	25.600	
III.		Zapisy i darowizny	—	—	—	
IV.		Interkalarya od opróżnionych posad nauczycielskich	29.153	—	29.153	
V.		Stałe wkładki nauczycieli i nauczycielek	400.000	—	400.000	
VI.		Wkładki dwuprocentowe za czas służby przedetatowej . . .	40.000	—	40.000	
VII.		Rozmaite dochody	—	—	—	
VIII.		Zwroty z emerytur czasowych . .	—	—	—	
IX.		„ „ „ dożywotnich .	—	—	—	
X.		„ „ pensyi wdów . . .	—	—	—	
XI.		„ „ dodat. na wychowanie dzieci	—	—	—	
XII.		„ „ odpraw i kwartałów pozgon.	—	—	—	
		Suma dochodów .	497.437	—	497.437	
		W porównaniu ze sumą wydatków	2,036.100	—	2,036.100	
		Okazuje się **niedobór** do pokrycia z funduszu krajowego . . .	1,538.663	—	1,538.663	

16 listopada 1910.

Krajowy fundusz szkolny emerytalny.

Uchwała Sejmu z dnia 13 października 1910.

Petycye do L. 4811, 4812, 4814, 4816, 4817, 4818, 4977, 5055, 5065, 5106, 5107, 5109, 5291, 5354, 5361, 5367, 5368, 5386, 5418, 5444, 5468, 5474, 5497, 5515, 5519, 5526, 5553, 5556, 5557, 5558, 5559, 5560, 5561, 5578.

L. 5418 Romuald Bielikowicz o policzenie lat służby
„ 5515 Filipina Czemeryńska „ „ „
„ 5474 Julia Grabowska „ „ „
„ 5444 Anna Grodzka „ „ „
„ 5386 Marya Herasymowiczowa „ „ „
„ 4814 Klementyna Jankowska „ „ „
„ 5560 Włodzimierz Kaczorowski „ „ „
„ 4811 Eugenia Karpińska „ „ „
„ 5368 Elżbieta Kasyanowa „ „ „
„ 5367 Matylda Kiernicka „ „ „
„ 5468 Józef Krzyżanowski „ „ „
„ 5558 Michalina Kukurudzowa „ „ „
„ 5519 Katarzyna Miciniowska „ „ „
„ 5557 Zofia Pilchowa „ „ „
„ 5361 Marya Siessowa „ „ „
„ 4818 Wanda Torosiewiczowa „ „ „
„ 5526 Włodzimierz Turski „ „ „
„ 5472 Leokadya Turzańska „ „ „
„ 5354 Jadwiga Tuzowa „ „ „
„ 5559 Stanisława Weissowa „ „ „
„ 4977 Feliks Wygoda „ „ „
„ 5497 Józef Żaki „ „ „
„ 4812 Regina Adamowa o podwyższenie emerytury
„ 5065 Grzegorz Car „ „
„ 5107 Marya Czerniewiczowa o podwyższenie pensyi wdowiej
„ 5578 Michał Daniłko o podwyższenie emerytury
„ 5109 Fany Grünesowa o podwyższenie pensyi wdowiej
„ 7816 Magdalena Keipperowa o wyznaczenie emerytury
„ 5055 Paulina Krechowiecka „ „
„ 5106 Józef Niementowski „ „
„ 5556 Walerya Pacanowska „ „
„ 5291 Stanisław Petrycki o podwyższenie emerytury
„ 5553 Marya Rzeszótkowa o wyznaczenie zaopatrzenia
„ 4817 Katarzyna Stetkiewiczowa o podwyższenie pensyi wdowiej
„ 5561 Michał Swistun o wyznaczenie emerytury
Tomasz Witko o podwyższenie emerytury
„ 5678 Antonina Derdalewicz o policzenie lat służby
„ 5696 Władysław Dedio „ „ „
„ 5697 Franciszek Furmanik „ „ „
„ 5723 Władysław Jeżowicz „ „ „

odstępuje się Wydziałowi krajowemu z wezwaniem:

a) aby petycye, które w poprzednich latach nie uzyskały poparcia ze strony c. k. Rady szkolnej krajowej, względnie sejmowej Komisyi szkolnej i przez Sejm nie zostały uwzględnione, zwrócił bezpośrednio petentom;

b) resztę zaś petycyi, aby rozpatrzył w porozumieniu z Radą szkolną krajową i przedłożył na następną sesyę sprawozdanie wraz ze swymi wnioskami.

Krajowe zakłady naukowe rolnicze, Skład publiczny w Krakowie i Fundusz kultury krajowej

BUDŻETY

na rok

1911.

Uchwalone na posiedzeniu Sejmu dnia 16. listopada 1910 r.

1. Akademia rolnicza w Dublanach . . . . . str. 2
2. Niższa szkoła „ „ „ . . . . . „ 9
3. Szkoła gorzelnicza „ „ . . . . . „ 11
4. Gorzelnia szkolna „ „ . . . . . „ 13
5. Folwark „ „ . . . . . „ 14
6. Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach . . . . . „ 17
7. „ „ botaniczno-rolnicza we Lwowie . . . . . „ 19
8. Wyższa szkoła lasowa we Lwowie . . . . . „ 21
9. Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie . . . . . „ 24
10. Folwark w Czernichowie . . . . . „ 29
11. Niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy . . . . . „ 32
12. „ „ „ „ Horodence . . . . . „ 35
13. „ „ „ „ Jagielnicy . . . . . „ 38
14. „ „ „ „ Kobiernicach . . . . . „ 41
15. „ „ „ „ Suchodole . . . . . „ 44
16. „ „ „ „ Miłocinie . . . . . „ 46
17. Szkoła mleczarska w Rzeszowie . . . . . „ 49
18. Szkoła ogrodnicza w Tarnowie . . . . . „ 52
19. „ „ na Wulce kapitańskiej . . . . . „ 55
20. Zakład sadowniczy w Zaleszczykach . . . . . „ 58
21. Skład publiczny w Krakowie . . . . . „ 60
22. Fundusz kultury krajowej . . . . . „ 62

Z drukarni i litografii Pillera-Neumanna.

1. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu: zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI			
I.		**Płace profesorów i docentów.**			
			zwycz.	*nadzwycz.*	
	1	Dyrektor, płaca . . .	4.800 K.	— K.	
		dodatek aktywalny . .	720 „	— „	
		„ pięcioletni . .	750 „	— „	
		„ osobisty . .	— „	6.000 „	
		„ na utrzymanie koni	— „	1.200 „	6.270	7.200	
	2	Siedmiu profesorów:			
		płace . . po 4.800 K. .	33.600 K.		
		dodatki aktywalne „ 720 „ .	5.040 „		
		dodatki pięcioletnie „ 600 „ .	1.800 „		40.440	—	
	3	Trzech profesorów:			
		płace . . po 3.400 K. .	10.200 K.		
		dodatki aktywalne „ 480 „ .	1.440 „		
		dodatki pięcioletnie „ 500 „ .	1.500 „		13.140	—	
	4	Jeden profesor adjunkt:			
		płaca . . .	2.800 K.		
		dodatek aktywalny .	400 „		
		dodatki pięcioletnie .	800 „		4.000	—	
	5	Sześciu asystentów (dla katedr *a*) chemii *b*) botaniki *c*) zoologii *d*) rolnictwa *e*) hodowli *f*) mechaniki rolniczej) po 1.400 K			8.400	—	
	6	Docenci: *a*) mineralogii i geologii			1.200	—	
		b) weterynaryi			1.200	—	
		c) melioracyi			700	—	
		d) encyklopedyi leśnictwa			600	—	
		e) ogrodnictwa			400	—	
		f) hodowli ryb			400	—	
		g) historyi i literatury polskiej . . .			1.200	—	
		h) hygieny i pomocy w nagłych wypadkach .			300	—	
		Suma rubryki I. .			78.250	7.200	85.450
II.		**Płace urzędników administracyjnych.**					
	7	Kasyer zarazem rachmistrz:					
		płaca . .	2 800 K.				
		dodatki pięcioletnie	825 „		3.625	—	
	8	Sekretarz dyrekcyi zarazem magazynier:					
		płaca . .	2.400 K.				
		dodatki pięcioletnie	650 „		3.050	—	
		Suma rubryki II. .			6.675	—	6.675
		Do przeniesienia .			84.925	7.200	92.125

1. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	84.925	7.200	92.125
III.		**Płace funkcyonaryuszów nieetatowych.**			
	9	Kapelan: płaca . . . 600 K. dodatek osobisty . 200 „	800	—	
	10	Lekarz zakładowy	1.400	—	
	11	Dyetaryusz w kancelaryi dyrekcyi	1.000	—	
	12	Ogrodnik	1 400	—	
	13	Pomocnik ogrodnika	600	—	
	14	Zawiadujący biblioteką	400	—	
		Suma rubryki III. .	5.600	—	5.600
IV.		**Służba.**			
	15	Służba wyższa:			
		a) tercyan zarazem woźny: płaca . 720 K. na ubranie 120 „	840	—	
		b) siedmiu laborantów (dla katedry *α*) fizyki, *β*) chemii, *γ*) botaniki, *δ*) zoologii i hodowli, *ε*) rolnictwa, *η*) chemii rolniczej *ϑ*) mechaniki rolniczej) po 600 K.	4.200	—	
	16	Służba niższa:			
		a) dozorca domu i magazynu	600	—	
		b) dwóch stróżów domowych po 600 K. . .	1.200	—	
		c) stróż nocny	600	—	
	17	Gratyfikacye służbie (do rozporządzalności dyrekcyi)	300	—	
		Suma rubryki IV. .	7.740	—	7.740
V.		**Koszta administracyjne.**			
	18	Zarząd:			
		a) potrzeby kancelaryjne . . 2.000 K.			
		b) koszta podróży w interesach zakładu 200 „			
		c) druk sprawozdań . . . 250 „	2.450	—	
	19	Opał gmachu szkolnego	4.500	—	
	20	Oświetlenie:			
		a) zwrot funduszowi stacyi chem. roln. za gaz do oświetlania gmachu i do użytku w pracowniach Akademii (patrz poz. 3a. doch. Stacyi dublańskiej) . . . . 5.500 K.			
		b) oświetlenie obejść naftą . . 300 „	5.800	—	
	21	Utrzymanie budynków i ogrodzeń	7.500	4.500	
	22	„ dziedzińców i ścieżek	1.500	—	
		Do przeniesienia .	21.750	4.500	
			98.265	7.200	105.465

1. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie			Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
					Korony		
V.		Z przeniesienia .			98 21.750	7.200 4.500	1 65
	23	Utrzymanie parku			400	500	
	24	Płaca kominiarza			600	—	
	25	Ubezpieczenie od ognia budynków . . .			1.300	—	
	26	Utrzymanie wodociągu			750	—	
	27	Najem pomieszkań:					
		a) dla 6 asystentów mieszkanie po 240 K na opał po 78 K. . . .	1.908 K.				
		b) „ sekretarza dyrekcyi . . .	600 „				
		c) „ 7. laborantów po 192 K. . .	1.344 „		3.852	—	
	28	Sprzęty i ruchomości			300	590	
	29	Koszta przewozu docentów			4.000	—	
	30	„ lustracyi zakładu			400	—	
	31	„ nabożeństwa			200	360	
	32	Apteka i koszta sanitarne			2.200	—	
		Suma rubryki V. .			35.752	5.950	41.702
VI.		**Potrzeby naukowe.**					
	33	Dotacye na zbiory i laboratorya:	*zwycz.*	*nadzw.*			
		a) fizyka i meteorologia . .	800 K.	— K.			
		b) chemia ogólna . . .	2.500 „	500 „			
		c) technologia . . .	200 „	— „			
		d) mineralogia i geologia .	200 „	— „			
		e) botanika	1.400 „	790 „			
		f) zoologia	820 „	— „			
		g) fizyologia i anatomia zwierząt	390 „	— „			
		h) chemia rolnicza . . .	1.320 „	— „			
		i) rolnictwo	2.000 „	1300 „			
		j) hodowla	1.500 „	— „			
		k) weterynarya . . .	300 „	400 „			
		l) administracya . . .	200 „	— „			
		ł) mechanika	750 „	— „			
		m) ćwiczenia w użyciu narzędzi	350 „	— „			
		Do przeniesienia .	12.730 K.	2.990 K.	134.017	13.150	147.167

1. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Uchwała Sejmu Razem
			Korony		
		Z przeniesienia . zwycz. 12.730 K. nadzw. 2.990 K.	134.017	13.150	147.167
VI.	33	*n*) melioracya . . . 100 „ — „ *o*) ogrodnictwo . . . 200 „ — „ *p*) leśnictwo . . . 100 „ — „	13.130	2.990	
	34	Pole doświadczalne przy katedrze chemii rolniczej .	600	—	
	35	**Zakład doświadczalny uprawy roślin:**			
		A) Oddział uprawy roślin i hodowli nasion			
		a) remuneracya profesora rolnictwa 2.000 K. *b*) laborant: płaca 600 K. na mieszkanie . 192 „ 792 „ *c*) pola selekcyjne w Dublanach . . 2.000 „ *d*) na doświadczenia polowe . . 1.800 „ *e*) podróże kierwwnika i asystentów . 500 „	7.092	—	
		B) Oddział ochrony roślin uprawnych			
		a) asystent. zwycz. nadzwycz. płaca . . 1.400 K. mieszkanie z opałem 318 „ 1.718 K. — K. *b*) utrzymanie pracowni 1.000 „ 3.000 „ *c*) podróże . . . 500 „ — „	3.218	3.000	
	36	Biblioteka i czytelnia: *a*) przykupno dzieł . . . . 1.600 K. *b*) oprawa książek . . . . 400 „ *c*) czasopisma . . . . . 1.000 „	3.000	—	
	37	Ogrody: zwycz. nadzwycz. *a*) botaniczny . . . 2.000 K. — K. *b*) owocowy i warzywny . 1.000 „ 800 „ *c*) druk katalogu . . 50 „ — „	3.050	800	
	38	Mleczarnia: *a*) laborant, płaca . . . 720 K. dodatek na mieszkanie . . 240 „ 960 K. *b*) przyrządy i naczynia . . . 200 „ *c*) lód . . . . . 60 „ *d*) światło i opał . . . . 450 „	1.670	—	
		Do przeniesienia .	31.760	6.790	
			134.017	13.150	147.167

1. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
VI.		Z przeniesienia .	134.017 31.760	13.150 6.790	147.167
	39	Pasieka	120	—	
	40	Wycieczki naukowe z uczniami	2.000	—	
	41	Ryczałt dla folwarku dublańskiego za straty wynikające z zastosowania inwentarza do potrzeb Akademii (patrz poz. 6 doch. folwarku dublańskiego) .	2.000	—	
		Suma rubryki VI. .	35.880	6.790	42.670
VII.		**Spłata długów i podatki.**			
	42	Bank krajowy, spłata pożyczki 100.000 K. zaciągniętej w r. 1901 na budowę domu mieszkalnego piątrowego dla funkcyonaryuszów i na budowę skrzydła internatu 19 i 20 półrocz. rata z 57 lecia: kapitał . . . 608·11 K. 4% odsetki . . 3.804·13 „ 1/8% dod. administr. . 237·76 „ stemple . . . 15·— „	4.665	—	
	43	Bank krajowy, spłata pożyczki 355.000 K. na inwestycye: *a)* spłata zaciągniętej w 1907 r. I raty w kwocie 150.000 K. 9 i 10 półroczna rata z 44 lecia: kapitał . . . 1.379·74 K. 4% odsetki . . 5.760 24 „ 1/8% dod. administr. . 360·02 „ stemple . . . —·20 „	7.500	—	
		b) spłata zaciągniętej w 1908 r. II. raty 100.000 K. 6 i 7 półroczn. rata z 44 lecia: kapitał . . . 862·42 K. 4% odsetki . . 3.894·18 „ 1/8% dod. administr. 243·40 „ stemple . . . —·20 „	5.000	—	
		c) spłata zaciągniętej w 1908 r. III. raty 105.000 K. 5 i 6 półroczna rata z 44 lecia: kapitał . . . 924·41 K. 4% odsetki . . . 4.102·86 „ 1/8% dod. administr. . 128 23 „ stemple . . . —·20 „	5.156	—	
	44	Podatek gruntowy i domowy	200	—	
		Suma rubryki VII. .	22.521	—	22.521
		Do przeniesienia .	192.418	19.940	212.358

1. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
				Korony		
		Z przeniesienia .		192.418	19.940	212.358
VIII.	45	**Utrzymanie 12-tu uczniów w domu zakładowym na miejscach funduszowych po 800 K.** . (patrz poz. 5, b. doch.)		9.600	—	9.600
IX.		**Utrzymanie domu zakładowego.**				
	46	Płace służby:				
		a) administrator domu zakł., płaca .	960 K.			
		wikt . . .	588 „			
		opał i światło . .	200 „	1.748	—	
		b) magazynier płaca . . .	300 K.			
		dodatki pięcioletnie .	160 „			
		wikt . . .	360 „			
		opał i światło . .	80 „			
		mieszkanie . .	360 „			
		ubranie . .	120 „	1.380	—	
		c) portyer: płaca	300 K.			
		wikt	360 „			
		opał i światło . .	80 „			
		mieszkanie . . .	240 „			
		ubranie . . .	120 „	1.100	—	
		d) 5-ciu służących: płace po 620 K.	3.100 K.			
		na ubranie „ 120 „	600 „	3.700	—	
		e) 5-ciu stróżów po 540 K.		2.700	—	
		f) 2-ch pomocników na zimę po 210 . . .		420	—	
	47	Wikt dla 100 uczniów przez 10 mies. po 60 K. mieś.		60.000	—	
	48	Pranie i na rawa pościeli		1.400	—	
	49	Opał domu zakładowego		6.000	—	
	50	Oświetlenie domu zakładowego:				
		a) dawnego budynku naftą . .	3.000 K.			
		b) dobudowanego pawilonu gazem (patrz poz. 3a doch. stacyi dubl.)	1.000 „	4.000	—	
	51	Utrzymanie budynków domu zakładowego . .		1.400	—	
	52	Sprzęty domu zakładowego		1.500	—	
		Suma rubryki IX. .		85.348	—	85.348
X.	53	**Rozmaite nieprzewidziane**		1.000	—	1.000
		Suma wydatków .		288.366	19.940	308.306

1. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	20.000	—	20.000
II.		**Opłaty od ubzniów.**			
	2	Wpisowe od 100 uczniów po 20 K. . . 2.000 K. na uwolnienie 30 uczniów potrąca ię 600 .	1.400	—	
	3	Czesne od 100 uczniów po 200 K. . . 20.000 K. na uwolnienie 30 uczniów potrąca się 6.000 „	14.000	—	
	4	Za laboratorya od 100 uczniów po 80 K. 8.000 K. na uwolnienie 30 uczniow potrąca się 2.400 „	5.600	—	
	5	Za utrzymanie w domu zakładowym po 800 K.: *a*) od 88 uczniów płacą ych . . 70.400 K. *b*) „ 12 „ przyjętych na koszt funduszu krajowego (patrz poz. 45 wyd.) 9.600 „	80.000	—	
		Suma rubryki II. . .	101.000	—	101.000
III.	6	**Dochód z pola doświadczalnego i ogrodu** . .	1.200	—	1.200
IV.	7	**Dochód z pasieki**	100	—	100
V.	8	**Odsetki z legatu Karola Skibińskiego** . .	168	—	168
VI.	9	**Rozmaite dochody**	100	—	100
		Suma dochodów .	122 568	—	122.568
		W porównaniu z wydatkami .			308.306
		okazuje się niedobór .			185.738

2. Niższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba paragrafu	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu: zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych: *zwycz.* *nadzwycz.* płaca . . . 2.800 K. — K. dodatek aktywalny . . 240 „ — „ dodatek pięcioletni . . 300 „ — „ za nadzór nad internatem . — „ 300 „	3.340	300	
	2	Drugi nauczyciel do nauk fachowych: płaca . . . . 2.800 K. dodatek aktywalny . . 240 „	3.040	—	
	3	Instruktor do robót ręcznych	1.400	—	
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca . . . . 1.700 K. dodatek aktywalny . . 200 „ dodatki pięcioletnie . . 520 „	2.420	—	
	5	Docent weterynaryi	400	—	
	6	Koszta nauki religii i nabożeństwa obu obrządk. .	1 600	—	
		Suma rubryki I. .	12.200	300	12.500
II.		**Koszta administracyjne.**			
	7	Remuneracya dyrektora Akademii rolniczej . .	800	—	
	8	Opał i oświetlenie	1.500	—	
	9	Utrzymanie budynków, ubezpieczenie od ognia i stróż .	1.800	1.500	
	10	Sprzęty i ruchomości	300	—	
		Suma rubryki II. .	4.400	1.500	5.900
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	11	Stołowanie 42 uczniów po 398 K. . . .	16.716	—	
	12	Odzież, pościel i pranie dla 42 uczniów po 120 K. .	5.040	—	
	13	Koszta leczenia uczniów	200	—	
		Suma rubryki III. .	21.956	—	21.956
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	14	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	400	—	
	15	Uzupełnienie środków naukowych	400	—	
	16	Biblioteka i czytelnia	250	—	
	17	Wycieczki i demonstracye	260	—	
		Suma rubryki IV. .	1.310	—	1.310
		Do przeniesienia .	39.866	1.800	41.666

2. Niższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Uchwała Sejmu Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	39.866	1.800	41.666
V.		**Kursa specyalne.**			
	18	Kurs sadownictwa i warzywnictwa . . .	400	—	
	19	„ kołodziejstwa	840	—	
	20	„ ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	—	
		Suma rubryki V. .	1 340	—	1.340
VI.	21	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—	200
		Suma wydatków .	41.406	1.800	43.206
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	6.000	—	6.000
II.	2	**Opłaty od uczniów** (wpisowe i za utrzymanie) .	1.800	—	1.800
III.	3	**Zarobek 42 uczniów po 40 K.** . . .	1.680	—	1.680
IV.	4	**Rozmaite nieprzewidziane**	100	—	100
		Suma dochodów .	9.580	—	9.580
		w porównaniu z wydatkami			43.206
		okazuje się niedobór .			33.626

3. Szkoła gorzelnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Kierownik zarazem profesor: płaca . . 3.600 K. dodatek aktywalny . . 720 „ „ pięcioletni . . 500 „	4.820	—	
	2	Asystent płaca . . . . . 1.400 K. dodatek na mieszkanie . . 240 „ „ „ opał . . . . 78 „	1.718	—	
	3	Docenci: *a*) matematyki, fizyki i rysunków . .	600	—	
		b) nauki o kotłach i maszynach . . .	400	—	
		c) nauki o podatkach	400	—	
		d) administracyi i rachunkowości . .	200	—	
		Suma rubryki I. .	8.138	—	8.138
II.		**Koszta administacyjne.**			
	4	Koszta kancelaryjne, druk świadectw, portorya itp. .	400	—	
	5	Służba: *a*) służący laborant: płaca . . 600 K. na mieszkanie 192 „	792	—	
		b) służący pomocniczy na czas kursu . .	240	—	
	6	Opał	500	—	
	7	Oświetlenie (zwrot stacyi za gaz. patrz poz. 36 doch. stacyi)	1.000	—	
	8	Utrzymanie i ubezpieczenie budynku	400	—	
	9	Ubezpieczenie funkcyonaryuszów od wypadków . .	200	—	
	10	Koszta przewozu docentów	200	—	
	11	„ podróży w sprawach szkolnych . . .	200	—	
		Suma rubryki II. .	3.932	—	3.932
III.		**Potrzeby naukowe.**			
	12	Dotacya dla pracowni gorzelniczej	2.000	1.600	
	13	Prenumerata pism i zakupno podręczników . .	300	—	
	14	Wycieczki naukowe z uczniami	200	—	
		Suma rubryki III. .	2.500	1.600	4.100
IV.		**Kursa specyalne i kontrola gorzelń.**			
	15	Instruktor gorzelniczy: płaca . . . 2.400 K. na mieszkanie . 360 „	2.760	—	
	16	Kurs dla kierowników gorzelń	500	—	
	17	„ „ c. k. straży skarbowej	500	—	
		Suma rubryki IV. .	3.760	—	3.760
		Do przeniesienia .	18.330	1.600	19.930

3. Szkoła gorzelnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Uchwała Sejmu Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	18.330	1.600	19.930
V.	18	**Zapomogi dla uczniów:**			
		a) z funduszu krajowego . . 600 K.			
		b) z subwencyi państwowej . 1.000 „	1.600	—	1.600
VI.	19	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—	200
		Suma wydatków .	20.130	1.600	21.730
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa:**			
		a) na utrzymanie szkoły . . 3.000 K.			
		b) na zapomogi dla uczniów . 1.000 „	4.000	—	4.000
II.	2	**Opłaty od uczniów**	1.000	—	1.000
III.	3	**Dochód z analiz**	200	—	200
		Suma dochodów .	5.200	—	5.200
		W porównaniu z wydatkami .			21.730
		okazuje się niedobór .			16.530

4. Gorzelnia szkolna w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace.**			
	1	Gorzelnik	1.400	—	
	2	Służba:			
		a) Palacz zarazem stróż . . . 480 K.			
		b) 1 robotnik przez 5 miesięcy po 30 K. 150 „	630	—	
		Suma rubryki I. .	2.030	—	2.030
II.		**Koszta wyrobu spirytusu.**			
	3	Ziemniaki	7.200	—	
	4	Jęczmień	1.120	—	
	5	Żyto, kukurudza i inne zboża	800	—	
	6	Opał	1.600	—	
	7	Światło, smary, drożdże i t. p.	400	—	
	8	Naprawa maszyn i uzupełnienie przyrządów . .	600	—	
	9	Ubezpieczenie budynków, urządzeń i robotników .	400	—	
		Suma rubryki II. .	12.120	—	12.120
III		**Rozmaite.**			
	10	Utrzymanie budynków i podwórza . . .	300	—	
	11	Podatek zarobkowy	200	—	
	12	Komisye lustracyjne, posyłki i wyjazdy itd. .	100	—	
		Suma rubryki III. .	600	—	600
		Suma wydatków .	14.750	—	14.750
		DOCHODY.			
I.	1	**Ze sprzedaży spirytusu** (200 Hl. po 50 K.) .	10.000	—	10.000
II.	2	**Ze sprzedaży wywarów** (2500 Hl. po 30 h.) .	750	—	750
III.	3	**Bonifikacya od c. k. Rządu** (200 Hl. po 10 K.) .	2 0 0	—	2.000
		Suma dochodów .	12.750	—	12.750
		W porównaniu z wydatkami .			14.750
		okazuje się niedobór .			2.000

5. Folwark w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Koro y		
		A) WYDATKI NA FOLWARK.			
I.		**Wydatki na gospodarstwo.**			
	1	Płace i zasługi	8.000	—	
	2	Najem robotnika	15.000	—	
	3	Kuchnia folwarczna	3.000	—	
	4	Koszta kancelaryjne	200	—	
	5	Zmiana i dokupno nasienia	1.000	3.000	
	6	Dokupno nawozów dopełniających	5.000	1.500	
	7	Dokupno karmy	8.000	—	
	8	Wymiana zużytych koni, uprzęży i kucie koni	2.400	—	
	9	Uzupełnienie obory	—	3 000	
	10	Utrzymanie budynków	1.500	500	
	11	Utrzymanie i uzupełnienie maszyn i narzędzi rolniczych	1.000	—	
	12	Utrzymanie dróg i rowów	500	—	
	13	Melioracye łąk:			
		a) wynagrodzenie łąkowego . . 480 K.			
		b) utrzymanie narzędzi melioracyjnych i dokupno materyałów . 600 „	1.080	—	
	14	Wynagrodzenie geometry za szczegółowy pomiar pól	—	200	
	15	Ubezpieczenie od ognia i gradu	1.500	—	
	16	Światło i smary	150	—	
	17	Kultura lasu i utrzymanie stawów	400	—	
	18	Posyłki i jazdy w sprawach folwarku	500	—	
	19	Leczenia czeladzi i dobytku	300	—	
		Suma rubryki I.	49.530	8.200	57.730
II.		**Inne wydatki.**			
	20	Podatki i inne opłaty publiczne	1.400	—	
	21	Rozmaite nieprzewidziane	300	—	
		Suma rubryki II.	1.700	—	1.700
		Razem dział A)	51.230	8.200	59.430
		Do przeniesienia	51.230	8.200	59.430

5. Folwark w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia dział A) .	51.230	8.200	59.430
III		**B.) Ekwiwalent, spłata długów i renty.**			
	22	Ekwiwalent	1.055	—	
	23	Towarzystwo kredytowe ziemskie we Lwowie:			
		a) spłata pożyczki 10.000 K. zaciągniętej w r. 1879, 65 i 66 półroczna rata z 36-lecia			
		kapitał . . . 479·64 K.			
		4% odsetki . . 96·27 „			
		0·5% dod. administr. . 2·40 „	578	—	
		b) spłata pożyczki 23.200 K. zaciągniętej w r. 1885, 55 i 56 półroczna rata z 36-lecia			
		kapitał . . . 891·16 K.			
		4% odsetki . . 400·68 „			
		0·5% dod. administr. . 10·02 „	1.302	—	
	24	Renta wieczysta c. k. galic. Towarzystwu gospodarskiemu	3.200	—	
		Razem dział B) .	6.135	—	6.135
		Suma wydatków	57.365	8.200	65.565

5. Folwark w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Dochody.			
I.		**Z gospodarstwa.**			
	1	Ze sprzedaży ziemiopłodów	35.000	—	
	2	Z wynajętych pól i łąk	6.000	—	
	3	Ze sprzedaży płodów zwierzęcych:			
		a) mleko	14.000	—	
		b) przychowek	1.500	—	
		c) chlewnia	1.500	—	
		d) owce	100	—	
		e) braki i opasy	2.500	—	
	4	Za wynajęte konie	2.000	—	
	5	Z lasu i stawów	800	—	
	6	Ryczałt od Akademii rolniczej za straty wynikające z zastosowania inwentarza do potrzeb Akademii (patrz poz. 41 wyd. Akademii) . . .	2.000	—	
		Suma rubryki I. .	65.400	—	65.400
II.		**Inne dochody.**			
	7	Z dzierżawy polowania	50	—	
	8	Rozmaite dochody	200	—	
		Suma rubryki II. .	250	—	250
		Suma dochodów .	65.650	—	65.650
		W porównaniu z wydatkami			65.565
		okazuje się { nadwyżka dochodów			85
		niedobór . .			—

6. Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace personalu.**			
	1	Kierownik stacyi	2.400	—	
	2	Adjunkt: płaca 2.400 K., dodatek aktywalny 200 „, dodatki pięcioletnie 567 „	3.167	—	
	3	Czterech asystentów (nieetatowych): *a)* 2-ch asystentów płaca po 1.600 K. 3.200 K., na mieszkanie dla jednego 240 „, na opał dla jednego 78 „	3.518	—	
		b) 2ch asystentów płaca po 1.400 K. 2.800 K., na mieszkanie „ 240 „ 480 „, na opał „ 78 „ 156 „	3.436	—	
	4	Laborant, płaca *zwycz.* 900 K. *nadzwycz.* — K., na mieszkanie 200 „ — „, dodatek nadzwycz — „ 360 „	1.100	360	
	5	Pomocnik kancelaryjny	960	—	
	6	Trzech służących, płace po 600 K. 1.800 K., na mieszkanie „ 192 „ 576 „	2.376	—	
		Suma rubryki I.	16.957	360	17.317
II.		**Utrzymanie stacyi.**			
	7	Koszta utrzymania laboratoryum	7.500	—	
	8	„ prowadzenia doświadczeń:			
		a) wegetacyjnych i wazonowych	1.200	—	
		b) polowych na fermach doświadczalnych	5.000	—	
		c) uprawy buraków cukrowych	600	—	
		d) żywienia inwentarza	400	—	
	9	Urządzenie i utrzymanie doświadczalnego gospodarstwa torfowego	7.000	5.000	
	10	Koszta kancelaryjne, druk świadectw, portorya	1.400	—	
	11	Druki sprawozdań	1.200	—	
	12	Prenumerata pism i zakupno podręczników	600	—	
	13	Koszta podróży w sprawach stacyi	2.600	—	
	14	Ubezpieczenie od wypadków fukcyonaryuszów stacyi	600	—	
	15	Opał stacyi	1.000	—	
	16	Utrzymanie budynku i ubezpieczenie od ognia budynku i ruchomości stacyi	1.400	—	
	17	Rozmaite inne	500	—	
		Suma rubryki II.	31.000	5.000	36.000
		Do przeniesienia	47.957	5.360	53.317

6. Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	47.957	5.360	53.317
III.		**Koszta ruchu gazowni.**			
	18	Palacz: wynagrodzenie . . . 1.200 K na mieszkanie . . . . 240 „	1.440	—	
	19	Pomocnik palacza (na zimę)	600	—	
	20	Olej	2.400	—	
	21	Koks i węgiel	6.000	—	
	22	Utrzymanie aparatów, pieców i rurociągu . .	1.400	—	
	23	Ubezpieczenie od ognia i wypadków . . .	400	—	
		Suma rubryki III. .	12.240	—	12.240
		Suma wydatków .	60.197	5.360	65.557
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** *a*) na utrzymanie stacyi . . . 6.000 K. *b*) na doświadczalne gospodarstwo torfowe 4.000 „	10.000	—	10.000
II.	2	**Dochód z analiz**	9.000	—	9.000
III.	3	**Zwroty od zakładów za gaz.** a) od Akademii rolniczej: (patrz poz. 20a. wyd. Akademii) . 5.500 K. (patrz poz. 50b. „ „) . 1.000 „	6.500	—	
		b) od szkoły gorzelniczej (patrz poz. 7 wyd. szkoły gorzelniczej)	1.000	—	
		Suma rubryki III. .	7.500	—	7.500
IV.	4	**Ze sprzedaży mazi pogazowej**	300	—	300
		Suma dochodów .	26.800	—	26.800
		W porównaniu z wydatkami .			65.557
		okazuje się niedobór .			38.757

7. Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu: zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
		Płace personalu.			
I.	1	Kierownik stacyi: płaca . . . . 4.800 K. dod. aktywalny . . 1.288 „			
	1a	Wynagrodzenie za kierownictwo stacyi . . .	2.000	—	
	2	Adjunkt płaca . . . . . 2.400 K. dodatek aktywalny . . . 480 „	2.880	—	
	3	2 asystentów (nieetatowych): *a*) pierwszy płaca . . . . 1.600 K. na mieszkanie . . . 400 „ „ opał . . . . 78 „	2.078	—	
		b) drugi płaca . . . . . 1.400 K. na mieszkanie . . . 400 „ „ opał . . . . . 78 „	1.878	—	
	4	Laborant, płaca . . . . . 1.100 K. na mieszkanie . . . 360 „	1.460	—	
		Suma rubryki I. .	10.296	—	10.296
II.		**Koszta administracyjne.**			
	5	Zarząd: *a*) pomoc kancelaryjna	720	—	
		b) koszta kancelaryjne	800	—	
		c) służący	720	—	
	6	Czynsz za najem lokalu	3.400	—	
	7	Opał i oświetlenie	1.200	—	
		Suma rubryki II.	6.840	—	6.840
		Do przeniesienia .	17.136	—	17.136

7. Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie.

Liczba		Poszczególnienie	Uchwała Sejmu		
Liczba	pozycyi		zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia . .	17.136	—	17.136
III.		**Utrzymanie stacyi.**			
	8	Utrzymanie pracowni stacyi	4.000	—	
	9	Koszta prowadzenia doświadczeń:			
		a) w ogrodzie górskim na połoninach . .	2.500	—	
		—) na polach doświadczalnych i polach utrzymywanych kosztem c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego	—	—	
		—) na polach reprodukcyjnych przy krajowych szkołach rolniczych	—	—	
	10	Koszta druków i wydawnictw	500	—	
	11	Prenumerata pism i zakupno dzieł fachowych . .	500	—	
	12	Koszta podróży w sprawach stacyi . . .	1.200	—	
	13	Ubezpieczenie od wypadków	200	—	
		Suma rubryki III. .	8.900	—	8.900
		Suma wydatków .	26.036	—	26.036
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa.** . .	4.000	—	4.000
II.	2	**Dochód z analiz**	1.800	—	1.800
III.	3	**Dochód i ogrodu**	50	—	50
		Suma dochodów .	5.850	—	5.850
		W porównaniu z wydatkami .			26.036
		okazuje się niedobór .			20.186

8. Wyższa szkoła lasowa we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Uchwała Sejmu Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace profesorów.**			
	1	Profesor fachowy zarazem dyrektor, płaca . . . 4.800 K. dodatek aktywalny . . 1.288 „ dodatki pięcioletnie . . 1.000 „ dodatek osobisty . . . 1.200 „	8.288	—	
	2	Trzech profesorów fachowych: płace . . po 3.280 K. , 9.840 K. dodatki aktywalne „ 960 „ . 2.880 „ dodatki pięcioletnie „ 500 „ . 1.000 „ dodatek osobisty dla jednego . . 1.700 „	15.420	—	
	3	Trzech nauczycieli adjunktów: *a*) dla dwóch, płace po 2.400 K. . . 4.800 K dodatki aktywalne „ 720 „ . . 1.440 „ dodatki pięcioletnie „ 400 „ . . 1.200 „ dodatek osobisty dla jednego . . 300 „ *b*) dla jednego płaca [2.400 K.] . — „ dodatek aktywalny [720 „] . — „	7.740	—	
	4	Docenci: *a*) języka polskiego, niemieckiego i korespondencyi	1.600	—	
		b) fizyki matematyki	1.500	—	
		c) chemii ogólnej: *α*) za wykłady . . . . 600 K *β*) za prowadzenie ćwiczeń w laboratoryum chemii . . . . 400 „	1.000	—	
		d) ekonomii społe znej	400	—	
		e) encyklopedyi rolnictwa	600	—	
		f) zarysu prawa i administracyi . . .	500	—	
		g) sadownictwa	400	—	
		h) nauki o pomocy w nagłych wypadkach . .	200	—	
		i) handlu drzewem	250	—	
		—) zarysu inynieryi, geometryi wykreślnej, konstrukcyi i rysunków	—	—	
		Suma rubryki I. .	37.898	—	37.898
		Do przeniesienia .	37.898	—	37.898

8. Wyższa szkoła lasowa we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	37.898	—	37.898
II.		**Koszta administracyjne.**			
	5	Dyetaryusz w kancelaryi dyrekcyi . . .	480	—	
	6	Koszta kancelaryjne, druki i portorya . . .	600	150	
	7	Dwóch dozorców szkolnych	2.256	—	
	8	Opał, oświetlenie, woda i telefon . . .	1.000	—	
	9	Utrzymanie budynków	400	400	
	10	Sprzęty i ruchomości	100	700	
	11	Ubezpieczenie budynków i ruchomości od ognia .	80	—	
	12	Podatki i ekwiwalent	45	—	
		Suma rubryki II. .	4.961	1.250	6.211
III.		**Środki naukowe.**			
	13	Biblioteka i czytelnia	800	100	
	14	Laboratorya:			
		a) chemii ogólnej i technologicznej i wynagrodzenie laboranta . . . 600 K.			
		b) botaniczno-fizyologiczne . . . 120 „	720	—	
	15	Muzea, zbiory, środki do demonstrancyi i ćwiczeń:			
		zwyczaj. nadzwycz.			
		a) geografia fizyczna i polityczna . . . . 20 K. — K.			
		b) fizyka . . . . 40 „ — „			
		c) meteorologia . . . 40 „ — „			
		d) inżynierya leśna . . 300 „ 5.932 „			
		e) botanika, fizyologia, geognozya i mineralogia . . 120 „ — „			
		f) zoologia . . 40 „ — „			
		g) technologia drzewna . . 100 „ 80 „			
		h) leśnictwo i uprawa lasu 300 „ 550 „	960	6.562	
	16	Utrzymanie ogrodu przy szkole	300	—	
	17	Utrzymanie szkółki drzewek w Winnikach i Brzuchowicach	—	1.000	
	18	Wycieczki naukowe z uczniami	2.000	—	
		Suma rubryki III. .	4.780	7.662	12.442
		Do przeniesienia .	47.639	8.912	56.551

8. Wyższa szkoła lasowa we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	47.639	8.912	56.551
IV.	19	**Rozmaite nieprzewidziane**	100	—	
	—	Galic. Kasie oszczędności we Lwowie, spłata pożyczki 18.000 K. zaciągniętej w r. 1874 . . .	—	—	
		Suma rubryki IV. .	100	—	100
		Suma wydatków .	47.739	8.912	56.651
		Dochody.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	14.000	—	14.000
II.		**Opłaty od uczniów**			
	2	Wpisowe od 25 uczniów po 4 K.	100	—	
	3	Czesne od 35 czniów po 20 K	700	—	
		Suma rubryki II. .	800	—	800
III.	4	**Rozmaite nieprzewidziane.**	100	—	100
		Suma dochodów .	14.900	—	14.900
		W porównaniu z wydatkami .			56.651
		okazuje się niedobór .			41.751

9. Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Wydatki.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Dyrektor: płaca . . . . 4.800 K. dod. aktywalny . . . 640 „ dod. pięcioletnie . . . 1.000 „ dod. osobisty . . . 800 „	7.240	—	
	2	Kapelan i katecheta oraz docent jednego z przedmiotów ogólnie kształcących: płaca . . . . . 3.200 K. dodatek aktywalny . . . 520 „ dodatki pięcioletnie . . . 1.500 „	5.220	—	
	3	Ośmiu profesorów: *a*) dla siedmiu: płace . . . po 3.200 K. 22.400 K. dod. aktyw. . „ 520 „ 3 640 „ dod. pięcioletnie . „ 500 „ 3.646 „ *b*) jedna posada nieobsadzona: płaca . . [3.200 K.] — „ dodatek aktywalny . [520 „] — „	29.686	—	
	4	Docenci: *a*) weterynaryi	1.600	—	
		b) leśnictwa	800	—	
		c) hygieny i nauki o pomocy w nagłych wypadkach	200	—	
	5	Nauczyciel muzyki i śpiewu	1.000	—	
	6	Nauczyciel instruktor do robót praktycznych: płaca . . . . . 2.400 K. dodatek aktywalny . . . 240 „	2.640	—	
	7	Trzech prefektów internatu, zarazem nauczycieli gimnastyki i szermierki: płace . . po 2.400 K. 7.200 K. dodatki aktywalne „ 240 „ 720 „ dodatki pięcioletnie „ 200 „ 600 „	8.520	—	
		Suma rubryki I.	56.906	—	56.906
II.		**Płace urzędników administracyjnych etatowych.**			
	8	Kasyer zarazem rachmistrz: płaca . . . . . 2.600 K. dodatki pięcioletnie . . . 480 „	3.080	—	
	9	Pisarz dyrekcyi zarazem magazynier: płaca . . . . . 1.400 K. dodatek pięcioletni . . . . 120 „	I 520	—	
		Suma rubryki II.	4.600	—	4.600
		Do przeniesienia .	61.506	—	61.506

9. Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
				Korony		
		Z przeniesienia .		61.506	—	61.506
III		**Płace urzędników nieetatowych.**				
	10	Lekarz zakładowy, płaca . . .	1.200 K.			
		na opał	100 „	1.300	—	
	11	Ogrodnik zakładowy, płaca . . .	1.000 K.			
		dodatek pięcioletni . .	100 „	1.100	—	
		Suma rubryki III. .		2.400	—	2.400
IV		**Służba.**				
	12	Służba wyższa:				
		a) tercyan szkoły, zarazem woźny:				
		płaca	900 K.			
		dodatek osobisty	50 „			
		na ubranie	100 „	1.050	—	
		b) portyer bramy głównej:				
		płaca	660 K.			
		na ubranie	100 „	760	—	
		c) woźny dyrekcyi, zarazem obsługujący infirmeryę i kaplicę zakładową:				
		płaca	560 K			
		na ubranie	100 „	660	—	
		d) lampiarz, zarazem służący przy kasie i pokoju gościnnym:				
		płaca	500 K.			
		na ubranie	100 „	600	—	
		e) portyer drugiej bramy zakładowej:				
		płaca	365 K.			
		na ubranie	100 „	465	—	
	13	Służba niższa:				
		a) stróż, zarazem ogrodniczek przy parku . .		456	—	
		b) służący przy laboratoryum chemii . . .		456	—	
		c) 3 służących przy muzeach, zbiorach i salach wykładowych po 456 K.		1.368	—	
		d) stróż domowy		420	—	
	14	Gratyfikacye służbie (do rozporządzalności dyrekcyi) .		350	—	
		Suma rubryki IV. .		6.585	—	6.585
		Do przeniesienia .		70.491	—	70.491

9. Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	70.491	—	70.491
V.		**Koszta administracyjne.**			
	15	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna dla Kuratoryi szkoły .	400	—	
		b) potrzeby kancelar. druki, inseraty, portorya itp.	800	200	
		c) koszta podróży w interesach zakładu . .	900	—	
		d) koszta przyjazdu docenta weterynaryi . .	300	—	
		e) utrzymanie koni administracyjnych (patrz poz. 5. doch. folwarku w Czernichowie) . . .	800	1.200	
		f) płaca zaprzysiężonego strażnika obszaru dworskiego (patrz poz. 15. wyd. folwarku czernichow.)	300	—	
		g) ryczałt dla folwarku za straty z powodu przystosowania inwentarza do potrzeb szkoły (patrz poz. 10. doch. folwarku w Czernichowie) .	1.000	—	
	16	Opał gmachu szkolnego i internatu . . .	3.000	—	
	17	Oświetlenie „ „ „ . . .	2.200	—	
	18	Utrzymanie budynków i ogrodzeń	3.500	5.323	
	19	Utrzymanie dziedzińców i parku	1.000	490	
	20	Płaca kominiarza	460	—	
	21	Wywóz nieczystości, mycie podłóg okien i t. p. .	1.000	—	
		Ubezpieczenie od ognia budynków i ruchomości .	800	—	
	22				
	23	Najem pomieszkań:			
		a) dla pisarza dyrekcyi . . . 288 K.			
		b) „ lekarza zakładowego . . 700 „	988	—	
	24	Sprzęty i ruchomości szkoły	500	534	
	25	Koszta lustracyi zakładu	400	—	
	26	Koszta nabożeństwa	240	100	
	27	Aptece za lekarstwa	400	—	
		Suma rubryki V. .	18.988	7.847	26.835
VI.		**Utrzymanie uczniów.**			
	28	Płace służby:			
		a) palacz do obsługi kaloryferów i łazienki zarazem monter do elektrowni płaca . . 1.080 K. na mieszkanie, opał i światło . 320 „	1.400	—	
		b) pomocnik palacza zarazem stróż nocny internatu	456	—	
		c) czterech służących po 420 K. . . .	1.680	—	
		Do przeniesienia .	3.536	—	
			89.479	7.847	97.326

9, Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba rubryki	Liczba porz.	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia	89.479	7.847	97.326
			3.536	—	
	29	Żywność dla 62 uczniów przez 10 mies. po 590·32 K.	36.600	—	
	30	Odzież dla 62 uczniów po 120 K.	7.440	—	
	31	Pościel	300	—	
	32	Pranie bielizny	1.742	—	
	33	Sprzęty w internacie	510	360	
		Suma rubryki VI.	50.128	360	50.488
VII.	34	**Utrzymanie czterech uczniów na koszt funduszu krajowego po 800 K.** (patrz poz. 2b. doch.)	3.200	—	3.200
VIII.		**Potrzeby naukowe.**			
	35	Dotacye na zbiory, muzea, laboratorya i eksperymenta przy wykładach:			
			zwycz.	*nadzwycz.*	
		a) rolnictwo	860 K.	200 K.	
		b) hodowla	250 „	— „	
		c) fizyka i meteorologia	300 „	— „	
		d) geografia	50 „	— „	
		e) botanika	360 „	— „	
		f) zoologia	100 „	— „	
		g) zootomia	350 „	— „	
		h) mechanika	100 „	— „	
		i) mineralogia	40 „	— „	
		j) technologia	200 „	— „	
		k) chemia ogólna	700 „	— „	
		l) leśnictwo	60 „	— „	
		ł) weterynarya	110 „	— „	
		m) narzędzia rolnicze	300 „	— „	
		n) modele do budownictwa	50 „	— „	
		o) przyrządy miernicze	150 „	— „	
		p) mleczarstwo	200 „	— „	
		r) ogrodnictwo	100 „	— „	
		s) melioracya	50 „	— „	
		t) rybactwo	100 „	— „	
			4.430	200	
		Do przeniesienia	4.430	200	
			142.807	8.207	151.014

9. Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia . .	142.807	8.207	151.014
			4.430	200	
VIII.	36	Biblioteka: *zwycz.* *nadzwycz.*			
		a) przykupno dzieł . . . 800 K. 300 K.			
		b) oprawa książek . . . 200 „ — „			
		c) czasopisma . . . . 700 „ — „	1.700	300	
	37	Ogrody:			
		a) pomologiczny i warzywny	1.700	—	
		b) botaniczny	200	—	
		c) pole doświadczalne	400	—	
	38	Wycieczki naukowe uczniów	1.200	—	
		Suma rubryki VIII. .	9.630	500	10.130
IX.	39	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	1.000	1.200
		Suma wydatków .	152.637	9.707	162.344
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	14.000	—	14.000
II.		**Opłaty od uczniów.**			
	2	Czesne od 62 uczniów po 100 K. . 6.200 K.			
		na uwolnienie 24 uczniów potrąca się 2.400 „	3.800	—	
	3	Opłaty na utrzymanie po 800 K.:			
		a) od 58 uczniów płacących . . 46.400 K.			
		b) od 4 uczniów przyjętych na koszt funduszu krajowego (patrz poz. 34 wyd.) . . . . 3 200 „	49.600	—	
		Suma rubryki II. .	53.400	—	53.400
III.	4	**Dochód z ogrodu i pola doświadczalnego** .	1.000	—	1.000
IV.	5	**Zwrot z funduszu folwarku za administracyę** (patrz poz. 1. wyd. folwarku w Czernichowie) .	400	—	400
V.	6	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	200	—	200
		Suma dochodów .	69.000	—	69.000
		W porównaniu z wydatkami .			162.344
		okazuje się niedobór .			93.344

10. Folwark w Czernichowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		A) Wydatki na folwark.			
I.		**Gospodarstwo.**			
	1	Za administracyę folwarku (patrz. poz. 5 dochodów szkoły w Czernichowie)	400	—	
	2	Zasług i i ordynarya służby folwarcznej . . .	3.250	—	
	3	Najem robotnika	2.200	—	
	4	Dokupno i zmiana nasienia	700	—	
	5	„ nawozów dopełniających	500	—	
	6	„ słomy i karmy	2.500	—	
	7	Utrzymanie budynków folwarcznych . . .	300	—	
	8	Narzędzia, sprzęty, maszyny, kucie koni i t. p. .	750	—	
	9	Utrzymanie rowów	200	—	
	10	Ubezpieczenie od ognia i gradu	180	—	
	11	Potrzeby kancelaryjne, światło opał i smary . .	120	—	
	12	Gratyfikacye służbie (do rozporządzalności dyrekcyi)	200	—	
		Suma rubryki I. .	11.300	—	11.300
II.		**Las i wiklina.**			
	13	Utrzymanie lasu:			
		a) na nadzór techniczny . . . 240 K.			
		b) płaca gajowego . . . . 300 „			
		c) robocizna, koszta zalesienia i t. d. . 1.370 „	1.910	—	
	14	Utrzymanie wikliny: *zwycz.* *nadzwycz*			
		a) płaca ogrodnika . 600 K. — K.			
		b) płaca dozorcy plantacyi . 456 „ — „			
		c) robocizna, uzupełnienie plantacyi i t. d. . 1.100 „ — „			
		d) budowa szopy i płuczkarni — „ 5.800 „	2.156	5.800	
		Suma rubryki II. .	4.066	5.800	9.866
III.		**Rozmaite inne.**			
	15	Płaca zaprzysięż. strażnika obszaru dworskiego. (patrz poz. 15 f) wyd. szkoły w Czernichowie) . .	300	—	
	16	Podatki i daniny	960	—	
	17	Utrzymanie brzegów Wisły	400	—	
		Do przeniesienia .	1.660	—	
			15.366	5.800	21.166

10. Folwark w Czernichowie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	15.366 1.660	5.800 —	21.166
	18	Przebudowa pieca wapiennego	—	3.972	
	19	Rozmaite wydatki	400	500	
	—	Budowa domu dla gajowego	—	—	
		Suma rubryki III. .	2.060	4.472	6.532
		Razem dział A.) .	17.426	10.272	27.698
IV.		**B) EKWIWALENT I SPŁATA DŁUGU.**			
	20	Ekwiwalent	702	—	
	21	Bank krajowy we Lwowie, spłata pożyczki 13.000 K zaciągniętej w r. 1896 na budowę domu dla nauczycieli, 30 i 31 półroczna rata, z 57 lecia:			
		kapitał . . . . 100·12 K. 4% odsetki . . . . 474·71 „ 1/6% dodatek administracyjny . 29·67 „ stemple . . . . . 2·52 „	607	—	
		Razem dział B) .	1.309	—	1.309
		Suma wydatków .	18.735	10.272	29.007

10. Folwark w Czernichowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.		**Z gospodarstwa.**			
	1	Ze sprzedaży płodów rolnych i chmielarni . .	3.700	—	
	2	„ „ „ zwierzęcych . . .	3.400	—	
	3	Z wynajętych ról i pastwisk	1.400	—	
	4	Za wynajęte konie	750	—	
	5	Zwrot z funduszu szkoły za utrzymanie koni (patrz poz. 15e) wyd. szkoły w Czernichowie) . .	800	—	
		Suma rubryki I. .	10.050	—	10.050
II.		**Z lasu i wikliny.**			
	6	Ze sprzedaży drzewa opałowego i budulcowego .	5.000	—	
	7	„ „ wikliny i trawy	6.200	—	
		Suma rubryki II. .	11.200	—	11.200
III.		**Inne dochody.**			
	8	Z dzierżawy pieca wapiennego i za olborne . .	1.000	—	
	9	„ „ placu targowego, zwanego „Rynek“ .	20	—	
	10	Zwrot z funduszu szkoły jako odszkodowanie za przystosowanie folwarku do potrzeb szkoły (patrz poz. 15g wyd. szkoły Czern.)	1.000	—	
	11	Rozmaite dochody	100	—	
		Suma rubryki III. .	2.120	—	2.120
		Suma dochodów	23.370	—	23.370
		W porównaniu z wydatkami			29.007
		okazuje się { **nadwyżka dochodów** . **niedobór** . .			— 5.637

11. Niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca . . . . 3 400 K. dodatek aktywalny . . 300 „	3.700	—	
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . . . . 2.800 K. dodatek aktywalny . . 240 „ „ pięcioletni . . 300 „	3.340	—	
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów .	1.400	—	
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca . . . . 1.700 K dodatek aktywalny . . 140 „ dodatki pięcioletnie . . 320 „	2.160	—	
	5	Katech. obrz. łać. i grec. katol. . . . . płaca . . . . 960 K. wydatki z powodu nabożeństwa 200 „ opłata mszalnego . . . 300 „	1.460	—	
		Suma rubryki I. .	12.060	—	12.060
II.		**Koszta administracyjne.**			
	6	Zarząd: a) pomoc kancelaryjna	240	—	
		b) koszta kancelaryjne	200	—	
		c) sługa szkolny i stróż nocny . . .	600	—	
	7	Opał	1.600	—	
	8	Oświetlenie	500	—	
	9	Utrzymanie budynków	1.600	4.780	
	10	Sprzęty i ruchomości	400	—	
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych, .	1.000	—	
	12	Ekwiwalent podatek i myto	400	—	
		Suma rubryki II. .	6.540	4.780	11.320
		Do przeniesienia .	18.600	4.780	23.380

11. Niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia . .	18.600	4.780	23.380
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	13	Stołowanie . . . . dla 45 uczniów	14.850	400	
	14	Odzież, pościel i pranie . . po 330 K.			
	15	Lekarz i apteka	400	—	
	16	Uczeń praktykant	330	—	
		Suma rubryki III. .	15.580	400	15.980
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	17	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	240	—	
	18	Środki naukowe:			
		a) uzupełnienie środków naukowych . . .	300	—	
		b) biblioteka i czytelnia	300	—	
		c) ogród szkolny	400	—	
	19	Wycieczki naukow z uczniami	100	—	
		Suma rubryki IV. .	1.340	—	1.340
V.		**Kursa specyalne.**			
	20	Kurs mleczarstwa	100	—	
	21	„ stelmachstwa i koszykarstwa . . .	200	—	
	22	„ ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	—	
		Suma rubryki V. .	400	—	400
VI.	23	**Gospodarstwo.**			
		a) czynsz za dodzierżawienie gruntu . .	1.200	—	
		b) wydatki na gospodarstwo	10.000	4.620	
		Suma rubryki VI.	11.200	4.620	15.820
VII.	24	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	200	—	200
		Suma wydatków . .	47.320	9.800	57.120

11. Niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Uchwała Sejmu Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	6.000	—	6.000
II.	2	**Opłaty od uczniów**	400	—	400
III.	3	**Zarobek 45 uczniów po 36 K.**	1.620	—	1.620
IV.	4	**Dochód z gospodarstwa:**			
		a) dochód z gospodarstwa . . . 12.500 K.			
		b) „ z ogrodu . . . 400 „	12.900	—	12.900
		Suma dochodów .	20.920	—	20.920
		w porównaniu z wydatkami .			57.120
		okazuje się niedobór .			36.200

12. Niższa szkoła rolnicza w Horodence.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Wydatki.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:			
		płaca . . . . . 3.400 K.			
		dodatek aktywalny . . 300 „	3.700	—	
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych:			
		płaca . . . . . 2.800 K.			
		dodatek aktywalny . . 240 „	3.040	—	
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów .	1.400	—	
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych:			
		płaca . . . . . 1.700 „			
		dodatek aktywalny . . 140 „			
		dodatki pięcioletnie . . 320 „	2.160	—	
	5	Katecheta obrz. łać. i gr. kat.	600	—	
		Suma rubryki I. .	10.900	—	10.900
II.		**Koszta administracyjne.**			
	6	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna	240	—	
		b) koszta kancelaryjne	200	—	
		c) sługa szkolny i stróż nocny . . .	600	—	
	7	Opał	1.700	—	
	8	Oświetlenie	350	—	
	9	Dowóz wody do zakładu	600	—	
	10	Utrzymanie budynków i ubezpieczenie . . .	1.400	4.300	
	11	Sprzęty i ruchomości	300	400	
	12	Utrzymanie koni do posług administracyjnych . .	1.000	—	
	13	Ekwiwalent i podatek	100	—	
		Suma rubryki II. .	6.490	4.700	11.190
		Do przeniesienia .	17.390	4.700	22.090

22. Niższa szkoła rolnicza w Horodence.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia	17.390	4.700	22.090
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	14	Stołowanie . . . . } dla 42 uczniów	13.860	—	
	15	Odzież, pościel i pranie . . } po 330 K.			
	16	Lekarz i apteka	400	—	
	17	Uczeń praktykant	330	—	
		Suma rubryki III. .	14.590	—	14.590
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	18	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	240	—	
	19	Środki naukowe:			
		a) uzupełnienie środków naukowych . .	300	—	
		b) biblioteka i czytelnia	250	—	
		c) ogród szkolny	300	—	
	20	Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu . .	40	—	
	21	Wycieczki naukowe z uczniami	100	—	
		Suma rubryki IV. .	1.230	—	1.230
V.		**Kursa specyalne.**			
	22	Kurs mleczarstwa	100	140	
	23	„ uprawy i suszenia tytoniu	120	—	
	24	„ stelmachstwa	150	150	
	25	„ ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	—	
	26	„ weterynaryi	350	120	
		Suma rubryki V. .	820	410	1.230
VI.	27	**Gospodarstwo.**			
		a) czynsz za dzierżawę 20 morgów po 50 K. .	1 000	—	
		b) wydatki na gospodarstwo	4.000	—	
		Suma rubryki VI. .	5.000	—	5.000
VII.	28	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—	200
		Suma wydatków .	39.230	5.110	44.340

12. Niższa szkoła rolnicza w Horodence.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	6.000	—	6.000
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów.**			
		a) od Rady powiatowej w Horodence: 3 stypendya po 200 K. i 1 stypendyum 300 K. . 900 K.			
		b) od gminy m. Horodenki . . — „			
		c) od uczniów . . . . 300 „	1.200	—	1.200
III.	3	**Dochód z ogrodu szkolnego i ogródka tytoniowego**	300	—	300
IV.	4	**Zarobek uczniów w gospodarstwie** . . .	720	—	720
V.	5	**Dochód z gospodarstwa**	4.480	—	4.480
		Suma dochodów .	12.700	—	12,700
		W porównaniu z wydatkami .			44.340
		okazuje się niedobór .			31.640

13. Niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:			
		płaca . . . . . 3.400 K.			
		dodatek aktywalny . . . 300 „			
		dodatki pięcioletnie . . . 2.000 „			
		dodatek osobisty . . . 400 „	6.100	—	
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych:			
		płaca . . . . . 2.800 K.			
		dodatek aktywalny . . 240 „	3.040	—	
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów .	1.400	—	
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych:			
		płaca . . . . . 1.700 K.			
		dodatek aktywalny . . 140 „			
		„ pięcioletni . . 160 „	2.000	—	
	5	Katecheta obrz. łać. i gr. kat.	600	—	
		Suma rubryki I. .	13.140	—	13.140
II.		**Koszta administracyjne.**			
	6	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna	240	—	
		b) koszta kancelaryjne	200	—	
		c) sługa szkolny i stróż nocny . . .	600	—	
	7	Opał	1.400	—	
	8	Oświetlenie	200	—	
	9	Utrzymanie budynków	1.200	600	
	10	Sprzęty i ruchomości	400	—	
	11	Ekwiwalent i podatki	50	—	
		Suma rubryki II. .	4.290	600	4.890
		Do przeniesienia . .	17.430	600	18.030

13. Niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	17.430	600	18.030
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	12	Stołowanie . . . } dla 38 uczniów			
	13	Odzież, pośiel i pranie . } po 330 K.	12.540	—	
	14	Lekarz i apteka	500	—	
	15	Uczeń praktykant	330	—	
		Suma rubryki III. .	13.370	—	13.370
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	16	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	200	—	
	17	Środki naukowe:			
		a) uzupełnienie środków naukowych . .	300	—	
		b) biblioteka i czytelnia	250	—	
		c) ogród szkolny	200	—	
	18	Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu . .	40	—	
	19	Wycieczki naukowe z uczniami	100	—	
		Suma rubryki IV. .	1.090	—	1.090
V.		**Kursa specyalne.**			
	20	Kurs uprawy i suszenia tytoniu	400	—	
	21	„ ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	—	
		Suma rubryki V. .	500	—	500
VI.	22	**Gospodarstwo.**			
		a) czynsz za dzierżawę gruntów od Skarbu jagielnickiego	1.000	—	
		b) czynsz za budynki	500	—	
		c) wydatki na gospodarstwo	6.000	—	
		Suma rubryki VI. .	7.500	—	7.500
VII.	23	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—	200
		Suma wydatków .	40.090	600	40.690

13. Niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa.**			
		a) na utrzymanie . . . . 6.000 K.			
		b) na kurs uprawy i suszenia tytoniu . 200 „	6.200	—	6.200
II.	2	**Opłaty od uczniów**	200	—	200
III.	3	**Zarobek 38 uczniów po 36 K.**	1.368	—	1.368
IV.	4	**Dochód z gospodarstwa**	8.600	—	8.600
		Suma dochodów .	16.368	—	16.368
		W porównaniu z wydatkami .			40.690
		okazuje się niedobór .			24.322

14. Niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:			
		płaca . . . 3.400 K.			
		dodatek aktywalny . 300 „			
		dodatki pięcioletnie . 800 „	4.500	—	
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych:			
		płaca . . . 2.800 K.			
		dodatek aktywalny . 240 „			
		dodatek pięcioletni . 300 „	3.340	—	
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów .	1.400	—	
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych:			
		płaca . . . 1.700 K.			
		dodatek aktywalny . 140 „			
		dodatki pięcioletnie . 320 „	2.160	—	
	5	Katecheta obrz. łac. płaca . . . 500 K.			
		wydatki z powodu nabożeństwa . 200 „	700	—	
		Suma rubryki I. .	12.100	—	12.100
II		**Koszta administracyjne.**			
	6	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna	240	—	
		b) koszta kancelaryjne	200	—	
		c) sługa szkolny i stróż nocny	800	—	
	7	Opał	1.500	—	
	8	Oświetlenie	350	—	
	9	Utrzymanie budynków	2.000	1.360	
	10	Sprzęty i ruchomości	300	—	
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych .	1.200	—	
		Suma rubrvki II. .	6.590	1.360	7.950
		Do przeniesienia .	18.690	1.360	20.050

14. Niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	18.690	1.360	20.050
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	12	Stołowanie . . . dla 38 uczniów	12 540	—	
	13	Odzież, pościel i pranie . po 330 K.			
	14	Lekarz i apteka	500	—	
	15	Uczeń praktykant	330	—	
		Suma rubryki III. .	13.370	—	13.370
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	16	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	240	—	
	17	Środki naukowe:			
		a) uzupełnienie środków naukowych . . .	300	—	
		b) biblioteka i czytelnia	250	—	
		c) ogród szkolny	250	—	
	18	Wycieczki naukowe z uczniami	100	—	
		Suma rubryki IV. .	1.140	—	1.140
V.		**Kursa specyalne.**			
	19	Kurs mleczarstwa	100	600	
	20	„ stelmachstwa	200	—	
	21	„ ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	—	
		Suma rubryki V. .	400	600	1.000
VI.	22	**Gospodarstwo.**			
		a) czynsz za dzierżawę folwarku . . .	2.460	—	
		b) „ „ mieszkanie dla służby . .	100	—	
		c) wydatki na gospodarstwo . . .	8 200	—	
		Suma rubryki VI. .	10.760	—	10.760
VII	23	**Rozmaite nieprzewidziane.**	200	200	400
		Suma wydatków .	44.560	2.160	46.720

14. Niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	6.000	—	6.000
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów:**			
		a) od rady powiatowej w Białej . . 900 K.			
		b) „ „ „ Chrzanowie . 300 „			
		c) „ „ „ „ Krakowie . . 300 „			
		d) „ uczniów . . . . . 300 „	1.800	—	1.800
III.	3	**Zarobek 38 uczniów po 30 K.**	1.368	—	1.368
IV.	4	**Dochody z gospodarstwa.**			
		a) dochód z gospodarstwa	9.600	—	
		b) „ z ogrodu szkolnego	250	—	
		Suma rubryki IV. .	9.850	—	9.850
		Suma dochodów .	19.018	—	19.018
		W porównaniu z wydatkami .			46.720
		okazuje się niedobór .			27.702

15. Niższa szkoła rolnicza w Suchodole.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Wydatki.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca . . . 3.400 K., dodatek aktywalny . 300 „	3.700	—	
	2	Nauczyciel pomocniczy, do nauk fachowych: płaca . . . 2.800 K., dodatek aktywalny . 240 „, dodatek pięcioletni . 300 „	3.340	—	
	3	Drugi nauczyciel fachowy pomocniczy: płaca . . . 1.600 K., dodatek aktywalny . 160 „	1.760	—	
	4	Instruktor, do robót ręcznych i dozorca uczniów .	1.400	—	
	5	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca 1.700 K., dodatek aktywalny . 140 „, dodatek pięcioletni . 27 „	1.867	—	
	6	Katecheta, obrz. rzym. i grec. katol. . . .	900	—	
		Suma rubryki I. .	12.967	—	12.967
II.		**Koszta administracyjne.**			
	7	Zarząd: *a)* pomoc kancelaryjna	240	—	
		b) koszta kancelaryjne	200	—	
		c) sługa szkolny i stróż nocny	700	—	
	8	Opał	1.500	—	
	9	Oświetlenie	400	—	
	10	Utrzymanie budynków	1.500	1.500	
	11	Sprzęty i ruchomości	400	300	
	12	Utrzymanie koni do posług administracyjnych . .	800	—	
		Suma rubryki II. .	5.740	1.800	7.540
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	13	Stołowanie . . } dla 42 uczniów po 330 K.	13.860	—	
	14	Odzież, pościel i pranie }			
	15	Lekarz i apteka	400	—	
	16	Uczeń praktykant	330	—	
		Suma rubryki III. .	14.590	—	14.590
		Do przeniesienia .	33.297	1.800	35.097

15. Niższa szkoła rolnicza w Suchodole.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	33.297	1.800	35.097
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	17	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	240	—	
	18	Środki naukowe:			
		a) uzupełnienie środków naukowych . . .	300	600	
		b) biblioteka i czytelnia	250	—	
		c) ogród szkolny	400	240	
	19	Wycieczki naukowe z uczniami	150	—	
		Suma rubryki IV. .	1.340	840	2.180
V.		**Kursa specyalne.**			
	20	Kurs mleczarstwa	100	—	
	21	„ wyprawy lnu i konopi	200	—	
	22	„ stelmachstwa i koszykarstwa . . .	150	—	
	23	„ ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	—	
		Suma rubryki V.	550	—	550
VI.	24	**Gospodarstwo:**			
		a) czynsz za grunta dzierżawione od gminy m. Krosna	1.000	802	
		b) wydatki na gospodarstwo	9.800	400	
		Suma rubryki VI. .	10.800	1.202	12.002
VII.	25	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—	200
		Suma wydatków .	46.187	3.842	50.029
		DOCHODY.			
I	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	6.000	—	6.000
II.	2	**Opłaty od uczniów**	420	—	420
III.	3	**Zarobek 42 uczniów po 36 K**	1.512	—	1.512
IV.	4	**Dochody z gospodarstwa**	14.000	—	14.000
		Suma dochodów .	21.932	—	21.932
		W porównaniu z wydatkami .			50.029
		okazuje się niedobór .			28.097

16. Niższa szkoła rolnicza w Miłocinie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Wydatki.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:			
		płaca . . . . . 3.400 K.			
		dodatek aktywalny . . . 300 „			
		„ pięcioletni . . . 400 „	4.100	—	
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych:			
		płaca . . . . . 2.800 K.			
		dodatek aktywalny . . . 240 „	3.040	—	
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów	1.400	—	
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych:			
		płaca . . . . . 1.700 K.			
		dodatek aktywalny . . . 140 „	1.840	—	
	5	Katecheta	450	—	
		Suma rubryki I. .	10.830	—	10.830
II.		**Koszta administracyi.**			
	6	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna	240	—	
		b) koszta kancelaryjne, ...	200	—	
		c) sługa szkolny i stróż nocny . . .	800	—	
	7	Opał	1.600	—	
	8	Oświetlenie	500	—	
	9	Utrzymanie budynków	2.000	2.900	
	10	Sprzęty i ruchomości	400	—	
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych .	1.200	—	
	12	Podatek, myto i inne prestacye publiczne . .	650	—	
		Suma rubryki II. .	7.590	2.900	10.490
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	13	Stołowanie . . . ⎫ dla 50 uczniów	16.500	600	
	14	Odzież, pościel i pranie . . ⎭ po 330 K. . .			
	15	Lekarz i apteka	500	—	
	16	Uczeń praktykant	330	—	
		Suma rubryki III. .	17.330	600	17.930
		Do przeniesienia .	35.750	3.500	39.250

16. Niższa szkoła rolnicza w Miłocinie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu: zwyczajne	Uchwała Sejmu: nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	35.750	3.500	39.250
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	17	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	300	—	
	18	Środki naukowe:			
		a) uzupełnienie środków naukowych . . .	300	300	
		b) biblioteka i czytelnia	300	300	
		c) ogród szkolny	600	—	
	19	Wycieczki naukowe z uczniami	150	—	
		Suma rubryki IV. .	1.650	600	2.250
V.		**Kursa specyalne.**			
	20	Kurs mleczarstwa	100	—	
	21	„ kołodziejstwa i koszykarstwa . . .	300	—	
	22	„ weterynaryi	350	—	
	23	„ ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej .	100	—	
		Suma rubryki V. .	850	—	850
VI.		**Gospodastwo.**			
	24	Robocizna:			
		a) wynagrodzenie i wikt czeladzi i najem robotników . . . . . 2.000 K			
		b) zarobek uczniów (patrz poz. 3 doch.) 1.800 „	3.800	—	
	25	Dokupno nasienia	1.200	—	
	26	„ nawozow	1.800	—	
	27	„ karmy	4.000	—	
	28	Uzupełnienie i naprawa statków gospodarskich, ubezpieczenie ziemiopłodów, kucie koni itd. .	1.000	500	
	29	Utrzymanie dróg i rowów	500	—	
	30	Leczenie czeladzi i dobytku	200	—	
		Suma rubryki VI. .	12.500	500	13.000
VII.		**Spłata długu.**			
	31	Fundacya Dra Jana Towarnickiego, 6-ta rata z 50-lecia na spłatę 200.000 K jako ceny kupna Miłocina	4.000	2.500	6.500
VIII.	32	**Rozmaite nieprzewidziane**	500	—	500
		Suma wydatków .	55.250	7.100	62.350

16. Niższa szkoła rolnicza w Miłocinie.

Liczba		Poszczególnienie	Uchwała Sejmu		
Liczba	pozycyi		zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	5.000	15.000	20.000
II.	2	**Opłaty od uczniów**	800	—	800
III.	3	**Zarobek 50 uczniów po 36 K**	1.800	—	1.800
IV.		**Dochody z gospodarstwa:**			
	4	Ze sprzedaży ziemiopłodów	3.500	—	
	5	Dochód z krowiarni i chlewni	12.000	—	
	6	„ z ogrodu szkolnego	600	—	
		Suma rubryki IV. .	16.100	—	16.100
		Suma dochodów .	23.700	15.000	38.700
		W porównaniu z wydatkami .			62.350
		okazuje się niedobór .			23.650

17. Szkoła mleczarska w Rzeszowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Wydatki			
I.		**A). Szkoła**			
		Płace nauczycieli.			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca . . . 3.400 K. dodatek aktywalny . 300 „	3.700	—	
	2	Nauczyciel pomocniczy do chemii: płaca . . . 2.800 K. dodatek aktywalny . 240 „ na mieszkanie . . 600 „	3.640	—	
	3	Nauczyciel pomocniczy i buchhalter: płaca . . . 2.800 K. dodatek aktywalny . . 240 „ na mieszkanie . . 600 „	3.640	—	
	4	Instruktor serkarz	1.800	—	
	5	„ mleczarz	1.200	—	
	6	Docent do naki o hodowli	300	—	
	6a	Docent do nauki o kotłach parowych . . .	—	—	
	7	Katecheta	200	—	
		Suma rubryki I. .	14.480	—	14.480
II.		**Koszta administacyjne.**			
	8	Zarząd: *a*) koszta kancelaryjne . . . . *b*) sługa szkolny	200 600	— —	
	9	Opał	900	—	
	10	Oświetlenie	250	—	
	11	Utrzymanie budynków, kominiarz, ubezpieczenie robotników, ...	800	620	
	12	Sprzęty i ruchomości	300	480	
		Suma rubryki II. .	3.050	1.100	4.150
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	13	Stołowanie 12 uczniów po 360 K. . . .	4.320	—	
	14	Pościel i pranie	200	—	
	15	Lekarz i apteka	150	—	
		Suma rubryki III. .	4.670	—	4.670
		Do przeniesienia .	22.200	1.100	23.300

17. Szkoła mleczarska w Rzeszowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyj	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Uchwała Sejmu Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	22.200	1.100	23.300
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	16	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	150	—	
	17	Środki naukowe:			
		a) uzupełnienie środków naukowych . . .	250	—	
		b) chemikalia	300	1.800	
		c) biblioteka i czytelnia	250	—	
	18	Ćwiczenia w ślusarstwie, montowaniu maszyn i stolarstwie	300	—	
	19	Wycieczki naukowe z uczniami	200	—	
		Suma rubryki IV. .	1.450	1.800	3.250
V.	20	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—	200
		Razem dział A) .	23.850	2.900	26.750
VI.		**B.) Mleczarnia i serownia**			
	21	Mleko, śmietana, masło (1,200.000 l. mleka po 0·125 K.)	150.000	—	
	22	Maszynista	960	—	
	23	Narzędzia, sprzęty, maszyny	700	—	
	24	Lokal, opał i oświetlenie	2.100	—	
	25	Dowóz i odwóz mleka	800	—	
	26	Lód	300	—	
	27	Opakowanie, i wysyłki	1.250	—	
	28	Rozmaite inne	500	—	
		Razem dział B) .	156.610	—	156.610
		Suma wydatków .	180.460	2.900	183.360

17. Szkoła mleczarska w Rzeszowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Uchwała Sejmu Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
		A) Szkoła.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	5.000	—	5.000
II.	2	**Opłaty od uczniów**	400	—	400
		Razem dział A) .	5.400	—	5.400
III		**B) Mleczarnia i serownia.**			
	3	Mleko i śmietana	9.000	—	
	4	Masło (43.000 Kg. po 2·74 K.)	118.000	—	
	5	Sery (7.000 Kg. po 1.60 K.)	11.200	—	
	6	Twaróg (20.000 Kg. po 0·26 K.)	5.200	—	
	7	Produkta uboczne (mleko zbierane, maślanka, serwatka itd.)	14.000	—	
		Razem dział B) .	157.400	—	157.400
		Suma dochodów .	162.800	—	162.800
		W porównaniu z wydatkami .			183.360
		okazuje się **niedobór** .			20.560

18. Szkoła ogrodnicza w Tarnowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:			
		płaca . . . 3.400 K.			
		dodatek aktywalny . 300 „			
		dodatki pięcioletnie 2.000 „	5.700	—	
	2	Nauczyciel fachowy pomocniczy:			
		płaca . . . 2.800 K.			
		dodatek aktywalny 240 „			
		dodatki pięcioletnie 1.000 „			
		ryczałt na mieszkanie 600 „	4.640	—	
	3	Nauczyciel pomocniczy miernictwa i rysunków . .	480	—	
	4	„ do nauk elementarnych:			
		płaca . . . 1.700 K.			
		dodatek aktywalny 140 „			
		ryczałt na mieszkanie 360 „	2.200	—	
	5	Instruktor:			
		płaca . . . 1.200 K.			
		dodatek na mieszkanie 440 „	1.640	—	
	6	Katecheta:			
		płaca . . . 300 „			
		wydatki z powodu nabożeństwa . 100 „	400	—	
		Suma rubryki I. .	15.060	—	15.060
II.		**Koszta administracyjne.**			
	7	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna	240	—	
		b) koszta kancelaryjne, ...	300	100	
		c) sługa szkolny	720	—	
		d) stróż nocny	720	—	
	8	Opał ubikacyi szkolnych	1.000	—	
	9	Oświetlenie	300	—	
	10	Utrzymanie budynków	500	600	
	11	Opłata za używanie wodociągów	500	—	
	12	Sprzęty i ruchomości	200	—	
		Suma rubryki II. .	4.480	700	5.180
		Do przeniesienia .	19.540	700	20.240

18. Szkoła ogrodnicza w Tarnowie.

Liczba		Poszczególnienie	Uchwała Sejmu		
Liczba	pozycyi		zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	19.540	700	20.240
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	12	Stołowanie . . . . } dla 30 uczniów po	10.800	—	
	13	Odzież, pościel i pranie . . } 360 K.			
	14	Lekarz i apteka	700	—	
	15	Dwóch stypendystów	1.440	—	
		Suma rubryki III. .	12.940	—	12.940
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	16	Przybory do nauki	300	—	
	17	Zbiory środków do demonstracyi	200	—	
	18	Biblioteka i czytelnia	200	—	
	19	Ogród i sad szkolny:			
		a) czynsz dzierżawny za 7 morgów . .	210	—	
		b) utrzymanie ogrodów	3.000	—	
		c) *α*) utrzymanie koni, furmana itp. . .	1.800	—	
		β) opłata za zużycie wody . . .	800	—	
		d) utrzymanie stypendystów	1.500	—	
	20	Wycieczki naukowe z uczniami	200	—	
		Suma rubryki IV. .	8.210	—	8.210
V.		**Rozmaite wydatki.**			
	21	Rozmaite nieprzewidziane	60	—	
	—	Budowa szopy, wozowni i domku dla stróża . .	—	—	
		Suma rubryki V. .	60	—	60
		Suma wydatków .	40.750	700	41.450

18. Szkoła ogrodnicza w Tarnowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Dochody.			
I.	1	**Subwencye.**			
		a) z c. k. Skarbu Państwa . . 6.000 K.			
		b) od gminy miasta Tarnowa . . 500 „			
		c) od Rady powiatowej w Tarnowie . 600 „	7.100	—	7.100
II.	2	**Opłaty od uczniów**	1.080	—	1.080
III.	3	**Dochód z ogrodu szkolnego**	4.200	—	4.200
IV.	4	**Rozmaite dochody**	60	—	60
		Suma dochodów .	12.440	—	12.440
		W porównaniu z wydatkami .			41.450
		okazuje się niedobór .			29.010

19. Szkoła ogrodnicza na Wulce kapitańskiej.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel fachowy i kierownik, płaca . 3.000 K dodatek aktywalny . . . 300 „	3.300	—	
	2	Nauczyciel instruktor, płaca . . . 2.000 K dodatek aktywalny . . . 240 „	2.240	—	
	3	Katecheta obrz. łac. i grec. kat. oraz koszta nabożeństwa	500	—	
		Suma rubryki I. .	6.040	—	6.040
II.		**Koszta administracyjne.**			
	4	Zarząd:			
		a) koszta kancelaryjne . . .	300	—	
		b) portyer i magazynier . . .	720	—	
		c) stróż szkolny	720	—	
	5	Czynsz za dzierżawę Wulki kapitańskiej .	1.464	—	
	6	Opał	1.000	—	
	7	Oświetlenie	200	—	
	8	Utrzymanie budynków i ogrodzeń . .	200	300	
	9	Sprzęty i ruchomości	—	400	
	10	Ubezpieczenie od ognia	150	—	
	11	Podatki	300	—	
		Suma rubryki II.	5.054	700	5.754
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	12	Stołowanie dla 20 uczniów przez cały rok i 8 przez 1 kwartał	5.200	—	
	13	Odzież dla 20 uczniów po 100 K. . . .	2.000	—	
	14	Pranie	300	—	
	15	Lekarz i apteka	200	—	
		Suma rubryki III. .	7.700	—	7.700
		Do przeniesienia .	18.794	700	19.494

19. Szkoła ogrodnicza na Wulce kapitańskiej.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	18.794	700	19 494
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	16	Przybory do nauki, modele, przyrządy, narzędzia demonstracyjne	120	150	
	17	Biblioteka i czytelnia	100	—	
		Suma rubryki IV. .	220	150	370
V.		**Utrzymanie ogrodu.**			
	18	Utrzymanie 2 par koni i wozów	2.800	—	
	19	Furman	720	—	
	20	Robocizna w ogrodzie i przodownicy, narzędzia robocze i drobne materyały	7.300	—	
		Suma rubryki V. .	10.820	—	10.820
VI.		**Rozmaite wydatki.**			
	21	Założenie i urządzenie ogrodu	—	12.050	
	22	Rozmaite nieprzewidziane	100	—	
		Suma rubryki VI. .	100	12.050	12.150
		Suma wydatków .	29.934	12.900	42.834

19. Szkoła ogrodnicza na Wulce Kapitańskiej.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	6.000	—	6.000
II.	2	**Dochody z ogrodu:**			
		a) za siano z łąki . . . . 1.000 K.			
		b) „ jarzyny z ogrodu . . . 2.000 „	3.000	—	3.000
		Suma dochodów .	9.000	—	9.000
		W porównaniu z wydatkami .			42.834
		okazuje się **niedobór** .			33.834

Uchwała Sejmu z 3. listopada 1911.

1. Sejm przyznaje dodatek aktywalny kierownikowi krajowej szkoły ogrodniczej na Wulce kapitańskiej w kwocie koron 300 rocznie a nauczycielowi-instruktorowi tejże szkoły takiż dodatek w kwocie 240 koron rocznie.

2. Sejm poleca wypracowanie kosztorysów i wstawienie do budżetu na rok 1912 kwoty potrzebnej na odpowiednie wodociągi w ogrodzie szkoły ogrodniczej na Wulce kapitańskiej.

20. Zakład sadowniczy w Zaleszczykach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:			
		płaca . . . 3.240 K			
		dodatek aktywalny . 300 „			
		dodatki pięcioletnie . 800 „	4.340	—	
	2	Inspektor ogrodu, zarazem nauczyciel fachowy:			
		płaca . . . 2.640 K			
		dodatek aktywalny . 240 „			
		„ pięcioletni . 300 „	3.180	—	
		Suma rubryki I. .	7.520	—	7.520
II.		**Koszta administracyjne.**			
	3	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna	240	—	
		b) koszta kancelaryjne	300	—	
		c) stróż przy bramie zakładu	480	—	
		d) stróż w gmachu szkolnym	432	—	
		e) furman	720	—	
	4	Opał	1.000	—	
	5	Oświetlenie	250	—	
	6	Za wodę z wodociągu miejskiego	1.300	—	
	7	Utrzymanie budynków	500	—	
	8	Sprzęty i ruchomości	250	—	
	9	Utrzymanie koni do posług administracyjnych .	800	—	
	10	Podatki, ubezpieczenie od ognia i kominiarz . .	320	—	
		Suma rubryki II. .	6.592	—	6.592
III.		**Potrzeby zakładu.**			
	11	Praktykant	1.200	—	
	12	Ogrodnik, płaca . . . . 720 K.			
		na mieszkanie . . . . 120 „	840	—	
	13	Wynagrodzenie za robotę uczniów i robotników .	6.500	—	
	14	Wydatki na ogród:			
		a) drobne jak łyczko, szpagat, drut, słoma, łaty itd.	1.000	—	
		b) nasiona, krzewy, drzewka itd. . . .	1.000	—	
		c) nawozy ogrodowe	1.100	—	
	15	Narzędzia, środki naukowe, prenumerata pism i biblioteka	800	—	
	16	Koszta opakowania (patrz poz. 2b doch.). . .	700	—	
	17	Fabrykacya przeróbek owocowych	2.000	500	
	—	Urządzenia i oparkanienie ogrodu na wydzierżawionem pastwisku	—	—	
		Suma rubryki III. .	15.140	500	15.640
		Do przeniesienia .	29.252	500	29.752

20 Zakład sadowniczy w Zaleszczykach.

Liczba rubryki	Liczba poszycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia	29.252	500	29.752
IV.		**Rozmaite wydatki.**			
	18	Koszta objazdów	900	—	
	19	Lekarz i apteka	150	—	
	20	Wydatki nieprzewidziane	200	—	
		Suma rubryki IV. .	1.250	—	1.250
		Suma wydatków .	30.502	500	31.002
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	5.000	—	5.000
II.	2	**Z ogrodu szkolnego:**			
		a) dochód z ogrodu . . . 9.000 K.			
		b) zwrot kosztów opakowania . 700 „	9.700	—	9.700
III.	3	**Z przeróbek owocowych**	1 500	—	1.500
		Suma dochodów .	16.200	—	16.200
		W porównaniu z wydatkami .			31.002
		okazuje się niedobór .			14.802

21. Skład publiczny w Krakowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Koszta zarządu i służby.**			
	1	Dyrektor	3.000	—	
	2	Likwidator: płaca 2.800 K.			
		dodatek aktywalny 960 „	3.760	—	
	3	Buchalter	1.680	—	
	4	Magazynier	2.000	—	
	5	Dyurna	2.400	—	
	6	Woźny: płaca 720 K.			
		mundur 130 „	850	—	
	7	Odźwierny	600	—	
	8	Stróż	600	—	
		Suma rubryki I.	14.890	—	14.890
II.		**Koszta administracyjne.**			
	9	Podatki:			
		a) zarobkowy	600	—	
		b) gruntowy, domowo czynszowy, gminny i wodociągowy	2.020	—	
		c) należytość ekwiwalentowa rata I. za 10 lecie 1911—20	1.281	—	
	10	Utrzymanie zabudowań i urządzeń:			
		a) budynków administracyjnych	125	—	
		b) magazynów zbożowych i urządzeń	1.000	—	
	11	Ubezpieczenie:			
		a) budynków od ognia	470	—	
		b) robotników od wypadków i w kasie chorych	600	—	
	12	Potrzeby kancelaryjne:			
		a) ogłoszenia i dzienniki	35	—	
		b) księgi i druki	600	—	
		c) telefon	200	—	
		d) rozmaite kancelaryjne	250	—	
	13	Opał i światło	900	—	
	14	Opłata drogi dojazdowej	400	—	
	15	Remuneracye i noworoczne	1.700	—	
		Suma rubryki II.	10.181	—	10.181
III.		**Ekpozytura cłowa.**			
	16	Utrzymanie organów cłowych i c. k. straży skarbowej	1.500	—	1.500
		Do przeniesienia	26.571	—	26.571

21. Skład publiczny w Krakowie.

Liczba		Poszczególnienie	Uchwała Sejmu		
Liczba	pozycyi		zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	26.571	—	26.571
IV.		**Koszta manipulacyi zbożowej.**			
	17	Robocizna	10.000	—	
	18	Prąd elektryczny do poruszania windy . . .	500	—	
	19	Asekuracya	800	—	
	20	Stemple i porta	740	—	
	21	Szpagat i wypożyczanie worów	500	—	
	22	Rozmaite	180	—	
		Suma rubryki IV. .	12.720	—	12.720
V.	23	**Odsetki od dotacyi**	1.500	—	1.500
		Suma wydatków .	40.791	—	40.791
		DOCHODY.			
I.	1	**Składowe od zboża i towarów**	19.000	—	19.000
II.		**Manipulacya przy zbożu względnie towarach.**			
	2	Dostawa wagonów	1.250	—	
	3	Ekspedycya	450	—	
	4	Wyładowanie	4.600	—	
	5	Załadowanie	4.200	—	
	6	Asekuracya	1.600	—	
	7	Stemple i porta	1.400	—	
	8	Odsetki	1.400	—	
	9	Rozmaite:			
		a) czyszczenie i wietrzenie	4.000	—	
		b) załatwianie formalności cłowych . . .	2.000	—	
		c) wypożyczanie worów	600	—	
		d) szpagat	500	—	
		e) zawiadomienia odbiercze	500	—	
		Suma rubryki II. .	22.500	—	22.500
		Suma dochodów .	41.500	—	41.500
		W porównaniu z wydatkami .			40.791
		okazuje się { **nadwyżka dochodów**			709
		okazuje się { **niedobór** . . .			—

22. Fundusz kultury krajowej.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Uchwała Sejmu zwyczajne	Uchwała Sejmu nadzwyczajne	Uchwała Sejmu Razem
			Korony		
		Wydatki.			
	1	Zwroty grzywien	250	—	250
		Dochody.			
	2	Odsetki od 4% listów zastawnych Banku krajowego w sumie . . . 86.600 K.	3.464		
	3	Odsetki od 4% listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego w sumie . . . . . 1.200 K.	47		
	4	Odsetki książ. Banku kraj. w sumie 1.038 K. 58 h.	42		
	5	Grzywny za przestępstwa leśne, polne i wodne .	12.000		
		Suma dochodów .	15.553	—	15.553
		W porównaniu z wydatkami .	250	—	250
		okazuje się nadwyżka dochodów .			15.303

Ls. 7.957/1910. We Lwowie, dnia 15. listopada 1910.

Aleg 875

Sprawozdanie

Komisyi dla reformy wyborczej.

Wysoki Sejmie!

Dobiega pół wieku od chwili powołania do życia Sejmów krajowych, opartych na statutach krajowych i ordynacyach wyborczych, które z drobnemi zmianami obowiązują do czasów ostatnich. Połowa stulecia życia ekonomicznego, społecznego, rozwoju oświaty, kultury, — życia publicznego, sprowadziły olbrzymie zmiany w społeczeństwach, w stanie świadomości społecznej, politycznej i narodowej, — ustrój prawny reprezentacyi narodowej nieodpowiada już dawno zmienionym warunkom bytu, interesom, stosunkom sił ekonomicznych, społecznych, życiu narodowemu.

Objaw powszechny w krajach austryackich, od dawna znajduje coraz żywszy wyraz i w naszym kraju. Stosunki sił społecznych uległy wielkim przemianom, całe wielkie grupy interesów, które miały swą reprezentacyę w ustroju kuryalnym, jako reprezentacyi interesów, przebyły wielki, dziejowy proces rozwojowy, z którego wyszły zmienione, przesunęła się waga ich znaczenia, dobywają się na wierzch nowe siły i czynniki, olbrzymi przyrost młodych sił w narodzie. Ustrój półwiekowy przeżył się, nie odpowiada stosunkom sił, duchowi czasu, stopniowi rozbudzenia świadomości społecznej, politycznej, narodowej w masach, — stał się anachronizmem, — społeczeństwo zmieścić się w nim nie może, życie obojga narodów dawno go rozpiera, wołanie reformy wychodzi z powszechnej, rzetelnej, najgłębszej potrzeby.

Do tego przyszły przemiany systemu reprezentacyjnego w Państwie. Potrzeby czasu doprowadziły już w roku 1896 do zachwiania systemu czystej reprezentacyi interesów i powołania powszechności obywateli do udziału w prawodawstwie w kuryi powszechnej, a w jedenaście lat padły ostatnie przegrody, Rada państwa otwarła na ścieżaj podwoje masom narodowym, Austrya zaprowadziła parlament ludowy, oparty na powszechnem, równem, tajnem i bezpośredniem głosowaniu.

Powołana do państwowego ustawodawstwa wielomilionowa masa, do radzenia i rozstrzygania w pierwszorzędnych sprawach bytu państwowego, ustawodawstwa we wszystkich dziedzinach ekonomicznych, społecznych, kulturalnych, organizacyi i prawnego ustroju, musiała domagać się otwarcia i sejmowych podwoji. Poczucie konieczności reformy ustroju sejmowego, wprowadzenia w sejmową reprezentacyę przedstawicielstwa mas, oparcia autonomii kraju na jak najszerszej podstawie obywatelskiej i narodowej zrobiło olbrzymie postępy, wyłącznie kuryalny system ostać się dłużej nie mógł, ogromna większość sejmów od 1896 a zwłaszcza 1907 zreformowała swoje statuty i ordynacye. Uczyniło to już 12 krajów: Kraina w 1898 i 1908, Karyntya w 1902, Morawa w 1905, Austrya dolna, Gorycya z Gradyską w 1907, Istrya w 1908, Śląsk w 1908, Austrya górna, Salzburg, Styrya i Przedarulania

w 1909, Bukowina w 1910. Walka narodowa opóźnia jeszcze reformę w Czechach, w Tyrolu, Dalmacyi, ale i w tych krajach poczucie niezbędności reformy wzrasta i wprowadzenie jej jest kwestyą bieżącej doby.

Przez stworzenie t. zw. piątej kuryi wchodzi w Sejmy powszechnoś ogół obywateli. Już pod koniec VIII go peryodu Sejmu naszego poczucie konieczności reformy znalazło silny wyraz, ostatnia sesya 1907 nie pozostawiała żadnej wątpliwości, że najbliższy Sejm będzie musiał tę sprawę rozwiązać. Wybory odbyły się pod hasłem reformy wyborczej, od pierwszego posiedzenia 15. września 1908 stanęła ona na porządku dziennym jako nieodwołalny postulat czasu, powszechnej potrzeby publicznej, żądanie wsi i miast, mas pozbawionych prawa politycznego, uświadomionych rzesz robotniczych, — Polaków i Rusinów, — postulat i kategoryczny imperatyw, od którego zależy nastanie normalnych warunków dalszego politycznego życia.

Pojął to Marszałek kraju wypowiadając konieczną potrzebę „zrozumienia i odczuwania rzeczywistej potrzeby najszerszych warstw społecznych“, ażeby „stworzyć fundament do przywrócenia między oboma narodami takich stosunków, w którychby porozumienie stało się możliwe“. Uznał konieczność „by najszersze warstwy dzieliły odpowiedzialność za tok spraw publicznych“, — widział możliwość reformy na drodze kompromisu, któryby umiał „przyznać prawo wyborcze wszystkim tym, którzy go dotąd nie posiadali, ale nie wykluczać przez tę reformę od udziału w Sejmie tych czynników, którym prawo wyborcze wybitny udział w składzie Sejmu zapewnia“.

Imieniem Rządu państwowego postawił p. Namiestnik jako cel reformy „zapewnienie udziału w Sejmie ogółowi obywateli“. Wszystkie stronnictwa polskie i ruskie, od pierwszej chwili wnioskami gotowymi i rezolucymi nacechowały sesyę sejmową, jako przeznaczoną przedewszystkiem na dokonanie reformy jako dziejowej konieczności.

Ludowcy żądali usunięcia „strasznej zmory“, reformy „uprzywilejowanej ordynacyi“, stronnictwa demokratyczne domagały się „rehabilitacyi Sejmu“, skończenia z „wyłącznie kuryalnym Sejmem“, reformy, któraby w interesie publicznym, autonomicznym, podniesienia znaczenia Sejmu wobec Rady państwa, uspokojenia społecznego, przyrostu sił narodowych, — otwarła Sejm dla mas przy zabezpieczeniu praw narodowych. Stronnictwo demokratyczne też zainicyowało permanencyę Komisyi wyborczej dla jaknajrychlejszego przeprowadzenia reformy.

Rusini wszystkich stronnictw domagali się reformy, przyszli z wnioskami opartymi o powszechne, równe, tajne i bezpośrednie głosowanie, usunięcie przedewszystkiem pośredniości, która „pół wieku cięży na narodzie“, widząc w bezpośredniości „najważnijszyj moment pry reformi wyborczij“, domagając się powszechności i równości. Reforma wyborcza, mówili przewódcy Rusinów, „to program, — to perworiadne, esencjonalne żadanie“, — bez załatwienia którego „żadna ynsza sprawa połahodyty sia ne może“.

I stronnictwo konserwatywne liczyło się z siłą, z jaką postulat reformy objawiał się w Sejmie i kraju i uznało konieczność przemiany ustroju, któryby zadość uczynił wymogom zmienionych stosunków, ale uwzględnił warunki normalnego rozwoju, ubezpieczył stan posiadania narodowego, nie naraził interesu narodowego półtora milionowego żywiołu polskiego na wschodzie na szwank.

W przeświadczeniu o konieczności rozstania się z prerogatywami, które mu daje ustrój dziejowy, stronnictwo konserwatywne poddało się konieczności dziejowej.

Podjęta praca nad reformą wyborczą okazała od razu mnóstwo trudności. Pogodzenie stanu faktycznego z potrzebami czasu, nabytych praw i ich używania z domaganiem się nowych, troska o gwarancye zdrowego, ekonomicznego, społe-

cznego, kulturalnego i narodowego rozwoju, obawy hazardów i niebezpieczeństw, krzyżowanie się i wieloraka sprzeczność interesów nakazywały wzajemną wyrozumiałość i ustępstwa. Prawie trzyletnie zmagania się wykazały niezbicie, że reforma tak potrzebna, daje się przeprowadzić jedynie w drodze daleko idących wzajemnych ustępstw, pod znakiem kompromisu.

Niemogło ulegać wątpliwości że jeno dobra wola, ustępstwa tych, którzy dotąd posiadali przeważne prawa, — i ograniczenie się w żądaniach tych, którzy prawa dopiero zdobyć mieli, miarkowanie haseł, doktryn i formuł, szukanie drogi odpowiadającej odrębnym, własnym stosunkom kraju, — potrzebom obojga narodów, umożliwi dojście reformy.

Reforma może dojść jedynie, jako dzieło kompromisu, jako etapa historyczna na drodze zdrowego rozwoju kraju, bez pretensyi do spełnienia wszystkich życzeń i aspiracyi.

Reforma ustroju wyborczego Sejmu naszego musi być aktem rozumu i woli, miłości kraju i patryotyzmu.

Warunki współbytu narodów wymagają jeszcze osobliwej pieczy, konieczności liczenia się z historyą, z odrębnością stosunków, usprawiedliwiają powolniejsze tempo reform.

Rozum, wola, miłość kraju i poczucie narodowego obowiązku nakazywały wzajemne ustępstwa, kompromis.

Pierwszą cechą kompromisu było zachowanie systemu kuryalnego, przy zmodernizowaniu jego, — wyrównaniu częściowem reprezentacyi poszczególnych grup interesów, jakie nakazywał dokonany przez pół wieku rozwój faktyczny. Nie da się zaprzeczyć, że nie dała się osiągnąć bezwzględna sprawiedliwość i uznanie znaczenia poszczególnych interesów.

Powiodło się uzyskać zgodę na usunięcie przeżytych form, wynaturzających wykonywanie prawa wyborczego, — zapora rzetelności wyborów, — jawność i pośredność wyborów padły nieodwołalnie.

Powiodło się uzyskać dopuszczenia powszechności zupełnej, chociaż bez zupełnego zrównania w prawach wszystkich obywateli. Stanęła zgoda, że ogół ludności wsi i miast stanie do urny wyborczej. Powiększona liczebnie reprezentacya t. z. mniejszej własności, obejmująca całą ludność rolniczą i przeważną liczbę miast, a wszystkie miasteczka, otrzymały prawo powszechnego głosowania. Troska o zabezpieczenie społecznego, materyalnego i kulturalnego wpływu posiadających, skłoniły jednak do wprowadzenia pluralności ograniczonej do drugiego głosu z tytułu świadczenia podatkowego.

W miastach ma wejść w życie osobna kurya powszechnego głosowania, na zasadzie czterech przymiotników, kurya powszechna i równa, głosująca bezpośrednio i tajnie, umożliwiająca dostęp do Sejmu masie dotąd nieposiadającej pełni praw politycznych, zastępom robotniczym. Nie powiodło się dotąd usunąć licznych obaw i uprzedzeń co do dojrzałości i uświadomienia tych rzesz i liczba mandatów, dla dojścia kompromisu, musiała ograniczyć się do liczby dziesięciu.

Znaczenie ma przedewszystkiem reforma ta w wprowadzeniu idei powszechności i równości w Reprezentacyę sejmową.

Na chwilę nie spuszczono z oka słuszności i konieczności podniesienia liczbowego reprezentacyi drugiego narodu i reforma zapewnia Rusinom bardzo wydatne powiększenie liczby mandatów w stosunku do dzisiejszego stanu ich reprezentacyi. Ubezpieczenie narodowego posiadania, egzystencyi politycznej, narodowej polskiej mniejszości, jednak półtora milionowej, rozsianej po większej połowie kraju, narażonej na zatratę w razie wprowadzenia nieograniczonej powszechności

i panowania prostej liczebnej przewagi głosów, zmuszało do szukania odpowiednich środków ochrony narodowej mniejszości, i stronnictwa narodowe polskie, nie przesądzając możliwości innych środków, szukają jej w pierwszym rzędzie w zaprowadzeniu proporcyonalności w kuryi włościańskiej.

Pomimo żądania przeprowadzenia reformy wyborczej już w tej sesyi, jako postulatu uspokojenia społecznego, umożliwienia powrotu do normalnego życia politycznego i podjęcia mnóstwa naglących spraw i reform na wszystkich dziedzinach ustawodawstwa i administracyi krajowej, — postulatu stanowczego u jednych stronnictw, a uznawanego przez inne, nie powiodło się doprowadzić na razie do sformułowania i skodyfikowania reformy statutu krajowego i ordynacyi wyborczej, ażeby mogły stanąć przed Wysokim Sejmem jako dojrzałe do uchwały.

Stronnictwa doszły do przekonania, że należy jeno sformułować zasady reformy i przekazać komisyi nieustającej dla reformy wyborczej, ażeby w porozumieniu z Wydziałem krajowym przygotowała i przedłożyła na najbliższej sesyi sejmowej projekt ustawy zmieniającej statut krajowy i ordynacyę wyborczą.

Komisya wyborcza nie wątpi, że c. k. Rząd będzie skłonnym w ciągu zimy, względnie z początkiem r. 1911 do zwołania osobnej *ad hoc* sesyi sejmowej, któraby uchwaliła reformę statutu i ordynacyi wyborczej.

W przeświadczeniu, że zasady reformy, uchylającej zastarzałe formy dzisiejszego ustroju, otwierającej wrota sprawiedliwości społecznej i wstęp reprezentacyi mas, — nie przesądzając rozdziału mandatów pomiędzy obie narodowości, zapewniając Rusinom wydatne powiększenie ich narodowego zastępstwa, podniesione gotowością pomnożenia ich udziału w Wydziale krajowym, — Komisya reformy wyborczej wyraża głębokie przekonanie, że reforma na powyższych zasadach przywrócić zdoła spokój w umysłach, zadość uczynić wielu aspiracyom i nadziejom, uzdrowić życie publiczne, dać początek erze zdrowego rozwoju i zdwojonego jęcia się pracy nad odrodzeniem kraju.

Większość też Komisyi dla reformy wyborczej wyraża nadzieję, że reforma taka będzie mogła „stworzyć fundament do przywrócenia między oboma narodami takich stosunków, w którychby porozumienie stało się możliwe“.

Większość Komisyi dla reformy wyborczej, jako jednozgodny wyraz przekonań wszystkich reprezentantów polskich stronnictw narodowych, wyraża głębokie ubolewanie, że nie udało się jej uzyskać dotąd porozumienia i zgody reprezentantów stronictw ruskich, usunięcia nieporozumień, nieufności, ani też zdobyć zrozumienia konieczności wzajemnych ustępstw z poświęceniem jednostronnych żądań, jakich stronnictwa polskie złożyły niezbite dowody, tak w praoy nad reformą wyborczą, jak w wyrażeniu gotowości podjęcia innych rokowań, gdy tylko podobne żądanie objawiło się ze strony ruskiej. Komisya żywi jednak nadzieję, że reforma przeprowadzona na tych zasadach, utoruje drogę do upragnionego porozumienia.

Nie wolno nam jednak było spowodować niedojśoia reformy, już tak dojrzałej, a oczekiwanej przez całe społeczeństwo i miliony obojga narodów, dalszem przewlekaniem. Przedkładamy wnioski, zmierzające do reformy, niemałego dla obojga narodów znaczenia, w przeświadozeniu, że spełniamy obowiązek publiczny w imieniu całego społeczeństwa i obojga narodów.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się nieustającej Komisyi dla ref. wyb. wypracowanie przy współudziale Wydziału krajowego i przedłożenie na najbliższej sesyi sejmowej projektu ustawy, zmieniającej statut krajowy i ordynacyę wyborczą na zasadzie, że: Sejm składać się ma ze 192 człon-

ków, a mianowicie: z dotychczasowej liczby wirylistów powiększonej o 3 prorektorów, dalej ze 177 posłów wybieranych głosowaniem bezpośredniem i tajnem, a to: z dotychczasowej liczby posłów z większej własności, z 5 posłów z Izb handlowych i przemysłowych, z 2 posłów z Izb rękodzielniczych, z 36 posłów dotychczasowej kuryi miejskiej, z 10 posłów z powszechnego i równego głosowania z miast należących do kuryi miejskiej, z 80 posłów z reszty gmin z powszechnego głosowania, z pluralnością podatkową dla dotychczas uprawnionych, z dwuletnią osiadłością, i przy zabezpieczeniu mniejszości narodowych przez zastosowanie wyborów proporcyonalnych oraz na zasadzie powiększenia liczby członków Wydziału krajowego o dwóch z przyznaniem w tych granicach odpowiedniego powiększenia zastępstwa posłom ruskim wreszcie na tej zasadzie, że skład Sejmu i zabezpieczenie mniejszości narodowych może być zmienione tylko w obecności 154 posłów. Rezolucya niniejsza nie przesądza w kwestyi rozdziału mandatów pomiędzy narodowość polską a ruską.

Rezolucya.

Wzywa się c. k. Rząd, aby po uchwaleniu projektu reformy przez komisyę nieustającą dla załatwienia reformy statutu i ordynacyi wyborczej zwołał ile możności jak najrychlej osobną sesyę sejmową.

Zast. przewodniczącego:
Wodzicki.

Sprawozdawca:
Rutowski.

C. R. BIBLIOTHECA
VNIV IAGELL
CRACO